Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ
ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑ
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ
ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ
ΑΡΧΑΙΑ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Δ

«Τὸ πρῶτον βιβλίον παντὸς Ἕλληνος εἶναι τὸ Λεξικὸν τῆς γλώσσης του».
Κοραῆς

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΔΟΜΗ - Α.Ε.
Ναυαρίνου 20 τηλ. 637 389 - 612 056
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

α.	=ἄλλως
αἰολ.	=αἰολικός,-όν
αἰτ.	=αἰτιατική
ἀκλ.	=ἄκλιτος,-ον
ἀλβ.	=ἀλβανική,-ικός
ἀλληλοπθ.	=ἀλληλοπαθής
ἀλχημ.	=ἀλχημιστής,-ικός
ἀμτβ.	=ἀμετάβατος,-ον,-ως
ἀμφ.	=ἀμφίβολον
ἀναγν.	=ἀναγνωστέον
ἀ ατ.	=ἀνατομική,-ός
ἀνέκδ.	=ἀνέκδοτος,-ον
ἀντικ.	=ἀντικείμενον
ἀντικειμ.	=ἀντικειμενικός,-ή,όν,-ῶς
ἀντιδ.	=ἀντιδιαστολή
ἀντίθ.	=ἀντίθετον,-ος,-ως
ἀντίστ.	=ἀντίστοιχος-ον
ἀντων.	=ἀντωνυμία
ἀνών.	=ἀνώνυμος-οι
ἀόρ.	=ἀόριστος
ἀπ.	=ἀπόσπασμα,-ματα
ἀπαρφ.	=ἀπαρέμφατον
ἀποθ.	=ἀποθετικὸν ῥῆμα
ἀπόκρ.	=ἀπόκρισις
ἀπολ.	=ἀπολύτως
ἀπρόσ.	=ἀπρόσωπον
ἀραβ.	=ἀραβική,-ικός
ἀρ·μ.	=ἀραμαϊκή,-ός
ἀρκ.	=ἀρκαδικός,-ή,-όν
ἀρσ.	=ἀρσενικόν
ἀρχ.	=ἀρχαῖος,-α,-ον
ἀρχ. λεξ.	=ἀρχαῖα λεξικά
ἀρχιτ κτ.	=ἀρχιτικτονική,-ός
ἀσσίζ.	=ἀσσίζαι
ἀστρολ.	=ἀστρολογία,-ικός
ἀστρον.	=ἀστρονομία,-ικός
ἀσυν.	=ἀσυναίρετος,-ον
αὐξ.	=αὔξησις
αὐτοπθ.	=αὐτοπαθής
ἀχρ.	=ἄχρηστος
β.	=βίος
βιολ.	=βιολογία,-ικός,-ῶς
βλ.	=βλέπε
βλ. λ.	=βλέπε λέξιν
βλ. λς.	=βλέπε λέξε ς
βοιωτ.	=βοιωτικός,-ή,-όν
βυζ.	=βυζαντινός,-ή,-όν
βοταν.	=βοτανική,-ικός
γαλλ.	=γαλλική,-ικός
γεν.	=γενικός,-ή,-όν,-ῶ-
γενικ.	=πτῶσις γενική
γερμ.	=γερμανική, ός
γεωδ.	=γεωδαισια,-·ικός
γεωλ.	=γεωλογία,-ικός,-ῶς
γεωμ.	=γεωμετρία,-ι ός
γλωσσ	=γλωσσάριον,-α
γνωμ.	=γνωμικόν
γρ.	=γραφή
γραμμ.	=γραμματική,-ός,-ῶς
γρπ.	=γραπτέον
δ. ἀνάγν.	=διάφορος ἀνάγνωσις
δ.γρ.	=διάφορος γραφή
δεικτ.	=δε κτικός,-όν
δηλ.	=δηλαδή
δημ.	=δημοτική,-ός,-όν
διάθ.	=διάθεσις
δ. δίστ.	=δημοτικὸν δίστ χον
δ.ἑρμ.	=διάφορος ἑρμηνεία
δ. μυρ.	=δημοτικὸν μυρολόγι
δίγ.	=δίγεστον
δι ρ.	=διορισμός
διό 9.	=διόρθωσις
δ.προφ.	=διάφορος προφορά
δ.τραγ.	=δημοτικὸ τραγούδι
δοτ.	=δοτική
δυϊκ.	=δυϊκός
δυν.	=δυνητικός
δωρ.	=δωρικός,-όν
ἑβρ.	=ἑβραϊκή,-ικός
ἐγκλ.	=ἐγκλιτικόν,-ός
εἰδ.	=εἰδικός,-ῶς
εἰκ.	=εἰκασία
εἰρων.	=εἰρωνικός,-ῶς
ἐκδ.	=ἔκδοσις
ἐκκλ.	=ἐκκλησιαστικός,-ῶς
ἐκφ.	=ἐκφορ
Ἔκφρ.	=Ἔκφρασις,-εις
ἐλεγ.	=ἐλεγεῖον,-εία,-ειακός
ἐμπρόθ.	=ἐμπρόθετος,-έτως
ἑν.	=ἑνικός
ἐνάρθρ.	=ἐνάρθρως
ἐνεργ.	=ἐνεργητικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐνεστ.	=ἐνεστώς
ἐνν.	=ἐννοεῖται
ἔνν.	=ἔννοια
ἐντ.	=ἐντεῦθεν
ἐξορκ.	=ἐξορκισμός,-οί
ἐπ.	=ἐπικός,-όν
ἐπέκτ.	=ἐπέκτασις
Ἐπιγρ.	=Ἐπιγραφή
ἐπίγρ.	=ἐπίγραμμα
ἐπίθ.	=ἐπίθετον
ἐπιθετ.	=ἐπιθετικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐπίρρ.	=ἐπίρρημα
ἐπιφ.	=ἐπιφώνημα
ἑρμ.	=ἑρμηνεία
ἐρώτ.	=ἐρώτησις
ἐσφ.γρ.	=ἐσφαλμένη γραφή
ἑτερόκλ.	=ἑτερόκλιτον
εὐκτ.	=εὐκτική
εὐφημ.	=εὐφημισμός
εὔχρ.	=εὔχρηστος,-ον
ἐφετ.	=ἐφετικόν
ζῳολ.	=ζῳολογία,-ικός
θ.	=θέμα
θεοδ.	=θεοδοσιανός
θηλ.	=θηλυκόν
θρησκειολ.	=θρησκειολογία,-ικός
ἰατρ.	=ἰατρική,-ικός,-ῶς
ἰδ.	=ἰδίως
ἰσπ.	=ἰσπανικός,-ή,-όν
ἱστ.	=ἱστορία,-ικός,-ῶς
ἰταλ.	=ἰταλική,-ικός
ἰων.	=ἰωνικός,-όν
κ.	=καί
κ.ἄ.	=καὶ ἄλλα
κ.ἀλλαχ.	=καὶ ἀλλαχοῦ
κατ.	=κατηγορούμενον
κατηγ.	=κατηγορηματικός,-ή-,όν
κρητ.	=κρητικός,-όν
κτ.	=κατά
κτλ.	=καὶ τὰ λοιπά
κττ.	=καὶ τὰ τοιαῦτα
κύρ.	=κύριος,-ον
κυρ.	=κυρίως
κῶδ.	=κῶδιξ, -ικες
κωμ.	=κωμικός-ῶς,
λ.	=λέξις
λ.τραγ.	=λαϊκὸν τραγούδι
λακων.	=λακωνικός,-ικῶς
λατ.	=λατινική,-ικός
λεγόμ.	=λεγόμενος,-ον
Λειτουργ.	=Λειτουργικὰ βιβλία
λόγ.	=λόγος, λόγιον
λυρ.	=λυρικός,-ή,-όν,-ῶς
μ.	=μόνον
μαγ.	=μαγικός
μαθημ.	=μαθηματικός,-ά
μγθ.	=μεγεθυντικόν
ΜΜ	=Μανιάτικα Μυρολόγια
μεθομ.	=μεθομηρικός,-ή,-όν,-ῶς
μέλλ.	=μέλλων
μέσ.	=μέσος,-ον
μετεωρ.	=μετεωρολογικός-ῶς
μετοχ.	=μετοχικός,-κῶς
μετων.	=μετωνυμία,-ός,-ῶς
μουσ.	=μουσική,-ικός,-ικῶς
μσν.	=μεσαιωνικόν,-ικός
μτ.	=μετά
μτβ.	=μεταβατικός,-ή,όν,-ῶς
μτγν.	=μεταγενέστερον,-ος
μτφ.	=μεταφορικῶς
μτφρ.	=μετάφρασις
μτχ.	=μετοχή
ναυτ.	=ναυτικός,-ή,-όν,-ῶς

νεώτ.	=νεώτερ -ος
νομ.	=νομική,-ικῶς
νομοκ.	=νομοκάνων
ὅθ.	=ὅθεν
οἰκογ.	=οἰκογένεια
ὁμ.	=ὅμοιος,-ὁμοίως
ὁμοιογ.	=ὁμοιογένεια
ὄν.	=ὄνομα
ὀνομαστ.	=ὀνομαστική
ὅρ.	=ὅρος
ὀρθότ.	=ὀρθότερον,-ος
ὁριστ.	=ὁριστική
ὀρυκτολ.	=ὀρυκτολογία,-ικός
οὐδ.	=οὐδέτερον
οὐσ	=οὐσιαστικό
π.	=παρά
παθ.	=παθητικός,-ικῶς
Πάπ.	=Πάπυροι
παράγ.	=παράγωγον, -α
παραθ.	=παράθεσις,-ετικός
παρακ.	=παρακείμενος
παράλλ.	=παράλληλος,-ον
παρατ.	=παρατατικός
παρερμ.	=παρερμηνεία
παρισ.	=παρισινός
παροιμ.	=παροιμία
περίφρ.	=περίφρασις,-ικῶς
περσ.	=περσική,-ός
πιθ.	=πιθανός,-ῶς
πλάγ.	=πλάγιος
πληθ.	=πληθυντικός
ποι.	=ποιητικός,-ικῶς
πραγμ.	=πρᾶγμα,-ατα
πρβλ.	=παράβαλε
πρόσ.	=πρόσωπον,-α
προσηγ.	=προσηγορικός,-ῶς
προστ.	=προστακτική
πρότασ.	=πρότασις
ρ.	=ρῆμα
ρηματ.	=ρηματικός,-ή,-όν
ρηματ. π.	=ρηματικὰ παράγωγ*
ρητορ.	=ρητορικός,-ικῶς
ρίζ.	=ρίζα
σ.	=σελίς
σανσκρ.	=σανσκριτικός
σατυρ.	=σατυρικός,-ικῶς
σημ.	=σημασία
σημιτ.	=σημιτι ός
σκώλ.	=σκώλιον
σλαβ.	=σλαβική,-ικός
σπαν.	=σπάνιος,-ως
στερ.	=στερητικόν
στρ.	=στροφή
στρατ.	=στρατιωτικός,-ῶς
συγγ.	=συγγενικός,-ῶς
συγκ.	=συγκοπή
συγκεκ.	=συγκεκομμένος,-ως
συγκρ.	=συγκριτικός,-ικῶς
συλλ.	=συλλαβή
Συναξ.	=Συναξάριον,-ιστής
σύνδ.	=σύνδεσμος
συνεκδ.	=συνεκδοχική,-ικῶς
συνεκφ.	=συνεκφορά
συνήθ.	=συνήθης,-ως
συνηρ.	=συνηρημένος
συνθ.	=σύνθεσις, συνθετικός
σύντ.	=σύνταξις
συχν.	=συχνάκις
σχόλ.	=σχόλιον,-α
Σχολ.	=Σχολιαστής
τ.	=τύπος
τμ.	=τμῆσις
τελικ.	=τελικός
τοπογρ.	=τοπογραφία,-ικὸς
τουρκ.	=τουρκική,-ικός
τροπ.	=τρ κός,-ῶς
Τυπικ.	=ΤυπικὸνΜοναστηρίων
ὑπερθ.	=ὑπερθετικόν,-ῶς
ὑπερσ.	=ὑπερσυντέλικος
ὑποθετ.	=ὑποθετικός
ὑποκ.	=ὑποκείμενον
ὑποκειμ.	=ὑποκειμενικός,-ῶς
ὑποκορ.	=ὑποκοριστικόν,-ῶς
ὑποτ.	=ὑποτακτική
φαρμακ.	=φαρμακολογία,-ικός
φαρμακευτ.	=φαρμακευτικός,-όν
φιλοσ.	=φιλοσοφία,-ικός
φρ.	=φράσις
φυσ.	=φυσικός,-ῶς
χειρόγρ.	=χειρόγραφον,-α
χημ.	=χημεία,-ικός
χρ.	=χρῆσις
χρν.	=χρόνος
χρησμ.	=χρησμός
χρον.	=χρονικός,-ῶς
Χρονογρ.	=Χρονογραφία,-φος,-οι
Ψ	=Ψευδο-
ψήφ.	=ψήφισμα
ὡσ.	=ὡσαύτως

* Τὰ ρηματ. π. τίθενται ἐν τέλει τοῦ ἑρμηνεύματος ὑπὸ ἴδιον ἀριθμὸν πρὸς εὐχέρειαν τῆς ἀναζητήσεως.
Αἱ λοιπαὶ ἐν τῷ κειμένῳ συντετμημέναι λέξεις εἶναι εὐδιάγνωστοι.

γεωδαιτοῦμαι-έομαι μσν. μέσ. διαιρῶ, προσδιορίζω διανομὴν ἐκτάσεως γῆς : Εὐστ.1619.2.

γεωδαιτῶ-έω νεώτ. διανέμω τὴν γῆν· 2) χωρομετρῶ· 3) ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν γεωδαισίαν.

γεωδεσμίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. σκωλήκων.

γεώδεσμος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος σκωλήκων.

γεώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος μὲ τὴν γῆν, ὁ ἔχων σύστασιν ὁμοίαν πρὸς τὴν σύστασιν τῆς γῆς : Πλάτ.Φαίδ.81 c, Ἀριστλ.ΖΓ 753 a,25 **συνεξατμίζοντος τοῦ ὑγροῦ ταχὺ δι᾽ ὀλιγότητα, λειπομένου δὲ τοῦ γεώδους**· ‖ ὁ ὅμοιος πρὸς γῆν κατὰ τὸ εὔθρυπτον, ὁ εὔθρυπτος : Θεόφρ.Φ) 5,9,1 **χείριστοι δὲ τούτων** (τῶν ἀνθράκων) **οἱ δρύϊνοι· γεωδαίστατοι γάρ**· 2) μσν. μτφ. ὁ τῆς γῆς, ὁ γήϊνος, ὁ ὑλικὸς κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὸν οὐράνιον : Μηναῖ.1,3 ᾠδὴ 3 **γεώδη φρονήματα καταλέλοιπας, πολιτείαν οὐράνιον, μάρτυς, εὑράμενος**· 3) κ. νεώτ. ὁ χωμαιώδης, ὁ πλήρης χώματος : Ξεν.Ἀν.6,4,5 **τὸ δὲ ὄρος εἰς μεσόγειαν μὲν ἀνήκει ὅσον ἐπὶ εἴκοσι σταδίους, καὶ τοῦτο γεῶδες καὶ ἄλιθον, - γεώδεις πυραμίδες**· ‖ νεώτ.εἰδ. **γεώδη** (τὰ) μᾶζαι ὀρυκτῶν σχήματος στρογγύλου ἢ ἀκανονίστου εὑρισκόμεναι ἐντὸς πετρωμάτων· 4) ἐπίθετον ζῳδίων τινῶν : Βέτ.Βάλ.10,11· 5) νεώτ. ζῳολ. γεώδης (ὁ) κ. **γεωδία** (ἡ) γένος σπόγγων.

γεωδία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος σπόγγων.

γεωδίαιτος-ον νεώτ. ὁ ἐντὸς τῆς γῆς διαβιῶν : γεωδίαιτος **σκώληξ**.

γεωδιΐδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια σπόγγων.

γεωδινίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια σπόγγων.

γεωδρόμος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γεωδυναμική (ἡ) νεώτ. γεωλογ. κλάδος τῆς γεωλογίας ἐρευνῶν τὰς δυνάμεις τὰς συντελεσάσας καὶ συντελούσας εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς γῆς.

γεωδύτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. ὁ εἰσδύων ἐντὸς τῆς γῆς : **γεωδύτης ἀσπάλαξ**.

γεωειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς τὴν γῆν, ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ χώματος, ὁ γεώδης βλ.λ.· 2) εἰδ. τὸ οὐδ. **γεωειδές** ὡς οὐσ. φανταστικὸν σχῆμα τῆς γῆς, σχηματιζόμενον διὰ τῆς ὑποθετικῆς προεκτάσεως τῆς μέσης ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὑπὸ τὴν ξηρὰν καὶ τὰς προεξοχὰς αὐτῆς.

γεωεπαγωγεύς-έως (ὁ) νεώτ. φυσ. συσκευὴ πρὸς παραγωγὴν ἠλεκτρικῶν ρευμάτων ἐπαγωγῆς διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ γηΐνου μαγνητισμοῦ.

γεωθερμαντικός-ή-όν νεώτ. κ. **γεωθερμικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωθερμίαν βλ.λ. : **γεωθερμαντικὴ κλῖμαξ - ἀναλογία**.

γεωθερμία (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἡ ἐσωτερικὴ θερμότης τῆς γῆς.

γεώθερμος (ὁ) νεώτ. θερμὸς ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς γηΐνης θερμότητος : **ὕδατα γεώθερμα**.

γεώθλυπις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γεωϊσόθερμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ἴσην ἤτοι τὴν αὐτήν, πρὸς ἄλλο ἢ ἄλλα γεωθερμίαν βλ.λ. : **γεωϊσόθερμοι ἐπιφάνειαι ἢ καμπύλαι** νοηταὶ καμπύλαι ἑνοῦσαι τὰ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς σημεῖα τὰ ἔχοντα τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν.

γεωκαρκίνος (ὁ) νεώτ.ζῳολ. κ. **γηκαρκίνος** γένος μαλακοστράκων.

γεωκεντρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς, ὁ ἔχων ἀφετηρίαν τὸ κέντρον τῆς γῆς : **γεωκεντρικαὶ ἔρευναι, - γεωκεντρικὴ ἀπόστασις**· 2) ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γῆν ὡς κέντρον τοῦ κόσμου, ὁ βασιζόμενος εἰς τὴν δοξασίαν ὅτι ἡ γῆ εἶναι τὸ κέντρον τοῦ σύμπαντος : **γεωκεντρικὴ κίνησις, - γεωκεντρικὸν πλανητικὸν σύστημα** (τὸ τοῦ Πτολεμαίου), **- αἱ μεταφυσικαὶ ἀρχαὶ τῶν θρησκειῶν εἶναι συνήθως πορίσματα γεωκεντρικῶν δοξασιῶν**.

γεωκηρικός (ὁ) νεώτ. χημ. σύνθετον ὀξὺ ἐξαγόμενον ἔκ τινων λιγνιτῶν.

γεωκηρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. **κηρώδης οὐσία ἐξαγομένη** ἔκ τινων λιγνιτῶν.

γεωκόμη (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γεωκορίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

γεώκορις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γεωκρατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ κυριαρχικοῦ δικαιώματος τοῦ κράτους ἐπὶ γαιῶν σχηματισθεισῶν ἐκ προσχώσεων, μετατοπίσεως ὀχθῶν κττ.

γεωκρονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν σύνθετον ἐκ μολύβδου, θείου κ. ἀντιμονίου.

γεωκτήμων-ονος νεώτ. γαιοκτήμων βλ.λ.

γεωκυκλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν κυκλικὴν κίνησιν τῆς γῆς· 2) τὸ οὐδ. **γεωκυκλικὸν** ὡς οὐσ. μηχάνημα, δι᾽ οὗ ἀναπαρίσταται ἡ περιστροφικὴ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον.

γεωλογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη πραγματευομένη τὰ κατὰ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς γῆς καὶ τοῦ ἐπὶ ταύτης φυτικοῦ καὶ ζωϊκοῦ κόσμου.

γεωλογικά ἐπίρρ. δημ. γεωλογικῶς βλ.λ.

γεωλογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωλογίαν βλ.λ.

γεωλογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανόνας τῆς γεωλογίας βλ.λ.· ‖ ἀπὸ ἀπόψεως γεωλογικῆς.

γεωλόγος (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος περὶ τὴν γεωλογίαν βλ.λ.

γεωλοφία (ἡ) μτγν. λόφος ἢ σειρὰ λόφων ἐκ γῆς, ἐκ χώματος : Στράβ.5,4,3 **περίκεινται δ᾽ αὐτῷ γεωλοφίαι τε εὔκαρποι καὶ ὄρη**.

γεώλοφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ χώματος κεκαλυμμένος, ὁ γεώδης : Στράβ.12,7,1 **γεώλοφα χωρία ἐλαιόφυτα πάντα**, αὐτ.16,2,16 **ὄρη γεώλοφα καὶ καλλίκαρπα**· 2) κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **γεώλοφος** ὡς οὐσ. λόφος ἐκ χώματος, λοφίσκος γεώδης, γήλοφος βλ.λ. : Ξεν.ΚΠ 3,3,28, **κώμας τε καὶ γεωλόφους ἐπίπροσθεν ποιησάμενος**· ‖ κ. μσν. τὸ οὐδ. **γεώλοφον** ὁμ. ὁ γήλοφος : Θεόκρ.1,13 **ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον**· 3) μτφ. ὁ ἄγροικος, ὁ παχύς, ὁ χονδροειδής· ἑρμ.Αἰλ.Διον.ἀπ.107 π. Εὐστ.962,22 « **οἷα τῆς γῆς χρησίμου φαινομένης** εἰς τὸ τοιαῦτα σκώπτεσθαι τοῖς μεγαλοσωμάταις ».

γεωλοφούμενος-η-ον μσν. ὁ περιβαλλόμενος ὑπὸ γηλόφων : Γεώργ.Παχ.1,510,4.

γεωμαντεία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διὰ τῆς γῆς ἐνεργουμένη μαντεία : Οὐάρρων π.Ἰσιδ.Ἐτ.6,9,13.

γεωμάντης (ὁ) νεώτ. ὁ γεώμαντις βλ.λ.

γεώμαντις-εως (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μαντευόμενος διὰ τῆς γεωμαντείας βλ.λ. : Οὐάρρων π.Σερβίῳ εἰς Σχόλ.Βεργ.Αἰν.3,359.

γεωμέτρης (ὁ) μσν. κ. νεώτ., θηλ. -τρις βλ.λ. ὁ μετρῶν τὴν γῆν· 2) εἰδ. ὁ μαθηματικὸς ὁ ἀσχολούμενος κ. κυρίως ὁ διακρινόμενος εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς γεωμετρίας : **οἱ μεγάλοι σύγχρονοι γεωμέτραι**· ‖ γεν. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν γεωμετρίαν ἢ ὁ γνωρίζων γεωμετρίαν, ὁ ἐπιστήμων τῆς γεωμετρίας βλ.λ. : Πλάτ.Θεαίτ.143 B **ἔφη δὲ τῷ τε γεωμέτρῃ Θεοδώρῳ καὶ τῷ Θεαιτήτῳ**· 3) πάπ. ὑπάλληλος ἐπιφορτισμένος τὴν μέτρησιν τῶν κτημάτων· 3) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γεωμέτρητος-ον μτγν. γεωμετρικὸς βλ.λ. : Πρόκλ. εἰς Εὐκλ.201 F **γεωμέτρητοι λόγοι**.

γεωμετρητός-ή-όν νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ γεωμετρηθῇ.

γεωμετρία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. -ίη ἡ τέχνη τῆς μετρήσεως τῆς γῆς : Ἡρ.2,109 **δοκέει δέ μοι ἐνθεῦτεν** (ἐκ τῆς μετρήσεως τῆς γῆς) **γεωμετρίη εὑρεθεῖσα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθεῖν**, Ἀριστφ.Νεφ.202 **τουτὶ δὲ τί ; - γεωμετρία. - τοῦτ᾽ οὖν τί ἐστι χρήσιμον ; - γῆν ἀναμετρεῖσθαι**· ‖ εἰδ. ἡ γεωμετρικὴ ἐπιστήμη, ἤτοι κλάδος τῶν μαθημα-

τικῶν πραγματευόμενος τὰς ἰδιότητας τοῦ χώρου καὶ τὴν καταμέτρησιν τῶν ἐπιφανειῶν καὶ τῶν ὄγκων τῶν σωμάτων : Πλάτ.Μέν.76 A **τί δέ ; ἐπίπεδον καλεῖς τι, καὶ ἕτερον αὖ στερεόν, οἷον ταῦτα τὰ ἐν γεωμετρίαις ;·** || νεώτ. βιβλίον, εἰς ὃ ἐκτίθεται ἡ γεωμετρικὴ ἐπιστήμη· 2) πάπ. καταμέτρησις οἰκοπέδων, ἢ ἀγρῶν κυρίως διὰ φορολογικοὺς σκοπούς : Πάπ. **φόρου ἑκάστης ἀρούρης τῆς ἐκ γεωμετρίας φανησομένης,** ούτ. **γεωμετρία τῶν ἀμπελώνων καὶ παραδείσων·** 3) πάπ. ἔγγειος φόρος.

γεωμετρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

γεωμετρικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωμετρίαν βλ.λ.1) : Πλάτ.Πολ. 546 C **ξύμπας δὲ οὗτος ἀριθμὸς γεωμετρικὸς τοιούτου κύριος,** Ἀριστλ.Ἠ Νικ.1131 b,13 **ἀναλογία γεωμετρική,** Θέων Σμ.106 H **γεωμετρικὴ μεσότης,** Νικόμ.Ἀριθμ.2,26 **ἁρμονία γεωμετρική,**- γεωμετρι**κὴ κατασκευή - σχέσις·** || εἰδ. **γεωμετρικὴ τέχνη** ἡ εἰκαστικὴ τέχνη ἡ τὰς ἐν συνόλῳ μορφὰς ἀνθρ. ἢ κ. πραγμ. παριστῶσα ἐν τοῖς καθέκαστα διὰ γεωμετρικῶν σχημάτων, οἷον τὸ στῆθος διὰ τριγώνου, τὸ συνεχὲς περιθωριακὸν κόσμημα δι' ὀρθῶν ἢ ἄ. γωνιῶν (μαίανδρος), τὰς διὰ πηλοῦ ἢ ἄ. ὕλης ἀναπαριστωμένας μορφὰς ἀνθρ. ἢ ζώων διὰ γωνιωδῶν σχημάτων κττ.· ὅθ. ἑλλ. **γεωμετρικὴ ἐποχὴ** ἡ τοιαύτην ἐμφανίζουσα τέχνην, ἤτοι ἡ μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Δωριέων· πρβλ. κυβιστικὴ τέχνη· 2) τὸ θηλ. γεωμετρικὴ ὡς οὐσ. (κατὰ παράλ. τοῦ **τέχνη**) γεωμετρία βλ.λ.1) : Πλάτ.Γοργ.450 D **οἷον ἡ ἀριθμητικὴ καὶ λογιστικὴ καὶ γεωμετρική·** || **τὰ γεωμετρικὰ** ὡς οὐσ. τίτλος ἔργου ἀναφερομένου εἰς τὴν γεωμετρίαν : Δημόκρ.11 n, Ἀριστλ.Α.Ὕστ. 79 a,9· 3) ἔμπειρος, γνώστης τῆς γεωμετρίας, ἱκανὸς γεωμέτρης : Πλάτ.Πολ.511 D **διάνοιαν δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τὴν τῶν τοιούτων ἕξιν ἀλλ' οὐ νοῦν.**

γεωμετρικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὰ πορίσματα, τοὺς κανόνας τῆς γεωμετρίας ἢ ἀπὸ ἀπόψεως γεωμετρικῆς, κατὰ γεωμετρικὴν ἀντίληψιν ἢ ἔκφρασιν : Ἀριστλ.Τοπ.161 a,35 Στράβ.2,1,40 **ταῦτα δὲ ἐκθέμενος καθόλου πειρᾶται τὰ καθ' ἕκαστα περὶ αὐτῶν λεγόμενα ἐλέγχειν γεωμετρικῶς μᾶλλον ἢ γεωγραφικῶς,** Πλούτ. Ἠθ.643 C **ἀριθμητικῶς οὐ γεωμετρικῶς ὁρίζων τὸ μέτριον καὶ δίκαιον·** 2) δι' αὐστηρᾶς παραγωγικῆς ἢ καὶ δι' εἰς ἄτοπον ἀπαγωγικῆς ἀποδείξεως, ὡς αἱ ἀποδείξεις τῶν γεωμετρικῶν θεωρημάτων : Πρόκλ.Παρμ. 897 S, - **φιλόσοφοί τινες ἀποπειρῶνται νὰ διατυπώσωσι καὶ ἀποδείξωσι τὰς περὶ ἠθικῆς θεωρίας αὐτῶν γεωμετρικῶς.**

γεωμέτρις (ἡ)-ιδος μσν. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ γεωμέτρης βλ.λ. : Πρόδρ.Ῥοδ.1,70 **καλῶς αὐτὴν καὶ κεκανονισμένως ἐσχημάτισεν ἡ γεωμέτρις φύσις.**

γεωμετρογραφία (ἡ) νεώτ. μαθημ. ἡ τέχνη τῶν γεωμετρικῶν κατασκευῶν.

γεώμετρον (τὸ) μτγν. τὸ πρὸς μέτρησιν, τοπογράφησιν γαιῶν μέτρον, ὄργανον : Πολυδ.4.166.

γεωμετρῶ-έω εἶμαι γεωμέτρης, ἐξασκῶ τὸ ἐπάγγελμα ἢ τὴν ἐπιστήμην τοῦ γεωμέτρου : Πλάτ. Θεαίτ.162 E **ᾧ εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρώμενος γεωμετρεῖν,** λόγιον **θεὸς ἀεὶ γεωμετρεῖ·** 2) μετ' αἰτ. γεν. μετρῶ, μετρῶ διὰ γεωμετρικῶν ὑπολογισμῶν : Ἀριστφ. Ὀρν.995 **γεωμετρῆσαι βούλομαι τὸν ἀέρα ὑμῖν, διελεῖν τε κατὰ γύας,** Πλάτ.Θεαίτ.173 E **τά τε γᾶς ὑπένερθε καὶ τὰ ἐπίπεδα γεωμετροῦσα·** κ. παθ.: Λουκ.Ἰκαρ.21 **οὕτω γὰρ ἂν εἰρήνην ἄγοιμι ὁσημέραι παρ' αὐτῶν γεωμετρουμένη·** 3) πάπ. καταμετρῶ γαίας, ἀγρούς· πρβλ. γεωμετρία βλ.λ.2) κ.3).

γεώμηλον (τὸ) νεώτ. τὸ φυτὸν στρύχνος ὁ κονδυλόρριζος καὶ ὁ ὑπόγειος κόνδυλος αὐτοῦ, ἡ πατατιὰ καὶ ἡ πατάτα.

γεωμιγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἀναμεμιγμένος μετὰ γῆς, μετὰ χώματος : Στράβ.12,7,3 **ποιοῦσι δὲ ἐκ τοῦ μὴ καθαροῦ μῖγμα ξυλομιγές τι καὶ γεωμιγές, εὐωδέστερον τοῦ καθαροῦ.**

γεωμορία (ἡ) μτγν. μέρος, τμῆμα γῆς : Νίκ.Ἀλ.10 **πιοτάτην ἐδάσαντο γεωμορίην ἠπείρου·** || κατὰ πληθ. ἀγρόκτημα, καλλιεργημένος ἀγρός : Ὀππ. Κυν.4,434 **ἐν δ' ἄρα τῇσι γεωμορίῃσιν ἐλαύνειν·** 2) γεωργία : Ἀλκίφρ.1,4, ΑΠ 7,532· 3) ἀμητός, συγκομιδή : Ἀδαῖος ἐν ΑΠ 6,258 **καὶ λιπαρὰν εἶδε γεωμορίαν·** 4) διανομὴ γῆς : Νικόμ.Ἀριθμ.1,3.

γεωμορικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν γεωμορίαν βλ.λ.1) : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.10,39 **τὸν γεωμορικὸν νόμον εἰσφερόντων** (τὸν γεωργικὸν νόμον).

γεωμόριον (τὸ) Ἡσ. « τὸ τῆς γῆς μόριον »· 2) Σουΐδ. κ. γραμμ. « γεώργιον ».

γεώμορο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ποσὸν τοῦ καρποῦ, ὅπερ δίδει ὁ καλλιεργητὴς εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ καλλιεργηθέντος κτήματος·. 2) νεώτ. κ. ἡ εἰς εἶδος εἰσπραττομένη φορολογία.

γεωμόρος (ὁ), ἀττ. γημόρος, δωρ. **γαμόρος** ὁ εἰς τὴν διανομὴν τῆς γῆς μερίδιον λαβών, κληροῦχος· Ἡσ. « οἱ περὶ τὴν γῆν πονούμενοι ἢ μοῖραν εἰληχότες τῆς γῆς »· || Ἡσ.« κληροῦχος »· 2) κατὰ πληθ. οἱ μεγάλοι γαιοκτήμονες ὡς κοινωνικὴ τάξις ἐν Σάμῳ, Ἄργει κ. ἀλλαχοῦ, γημόροι βλ.λ. : Θουκ. 8,21 **καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν·** 3) ὁμ. κατὰ πληθ. ἐν Ἀθήναις ἡ μεσαία γεωργικὴ τάξις, ἡ μεταξὺ τῶν εὐπατριδῶν καὶ δημιουργῶν : Πλούτ. Θησ.25 **ἀλλὰ πρῶτος ἀποκρίνας χωρὶς εὐπατρίδας καὶ γεωμόρους καὶ δημιουργούς·** 4) ὁμ. κατὰ πληθ. οἱ ἐποπτεύοντες εἰς τὴν διανομὴν τῆς γῆς κ. γεν. οἱ ρυθμίζοντες τὰς κτηματικὰς ὑποθέσεις τῆς πολιτείας ἄρχοντες· Σχόλ.Θουκ.8,21 « οἱ τὴν γῆν μερίζοντες καὶ διδόντες ἑκάστῳ » : Πλάτ.Νόμ.843 B **μηδεὶς γὰρ ἑκὼν κινείτω γῆς ὅρια γειτόνων· ὃς δ' ἂν κινήσῃ μηνυέτω μὲν ὁ βουλόμενος τοῖς γεωμόροις·** 5) Ἡσ.«γεωργός» : Καλλ.Δία 74 **σὺ δ' ἐξέλεο πτολιάρχους αὐτοῖς ὧν ὑπὸ χεῖρα γεωμόρος** (σχόλ. γεωργός)· 6) μτγν. ὡς ἐπίθ. ὁ ἀροτριῶν τὴν γῆν, ὁ γεωργικός : Ἀπολλ. Ῥ 1,1214 **βοὸς γεωμόρου,** Ἐπιγρ. **γεωμόρος τέχνα.**

γεωμορφία (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ τὴν μορφὴν ὁμοιότης πρὸς τὴν γῆν· || ὁ γεωμορφισμός βλ.λ.

γεωμορφισμός (ὁ) νεώτ. πᾶσα θεωρία εἰκάζουσα τὰς ἐπὶ τῶν ἄλλων πλανητῶν συνθήκας ὁμοίας ἢ ἀναλόγους πρὸς τὰς ἐν τῇ γῇ φυσικὰς καὶ βιολογικὰς συνθήκας· 2) γεν. πᾶσα θεωρία ἐξορμωμένη ἐκ τῶν ἐν τῇ γῇ πρὸς ἐξήγησιν τοῦ σύμπαντος.

γεωμορφογένεια (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς γεωλογίας πραγματευόμενος περὶ τῆς ἐκ τῶν νῦν δεδομένων εἰκαζομένης ἀρχικῆς συμπήξεως καὶ διαδοχικῆς διαμορφώσεως τῆς γῆς.

γεωμορφογονία (ἡ) νεώτ. πᾶσα θεωρία περὶ τῆς γενέσεως τῶν μορφῶν τῆς γῆς· || ἡ γεωμορφογένεια βλ.λ.

γεωμορφολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη διερευνῶσα τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

γεωμορῶ-έω μτγν. καλλιεργῶ τὴν γῆν ὡς γεωμόρος βλ.λ.4) κ.7) : Ἀλεξάνδρ.Ῥητ. π. Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.9,22 **ἀτάκτως τῶν Αἰγυπτίων γεωμορούντων, διὰ τὸ τὴν χώραν ἀδιαίρετον εἶναι.**

γεωμυΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. θηλαστικῶν.

γεώμυς-υος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν.

γεῶνα Ἡσ. «ὗς θήλεια. Λάκωνες» (διόρθ. γρωνάς).

γεωνημέρτης (ὁ) νεώτ.ζωολ. γένος πλατυελμίνθων.

γεώνημος (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ.**γεώφιλος** γέν.ἐντόμων.

γεώνιον (τὸ) Ἐπιγρ. τιμή, ἀξία γῆς.

γεωνόμης (ὁ) μτγν. γεωνόμος βλ.λ.

γεωνομία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς γεωλογίας ἐρευνῶν τοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὰς μεταβολὰς τῆς ἐπιφανειακῆς μορφῆς τῆς γῆς.

γεωνομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωνομίαν βλ.λ.

γεωνόμος (ὁ) Ἐπιγρ., Ἡσ., μτγν.κ.νεώτ. ὁ διανέμων τὴν γῆν· Ἡσ.« ὁ ἐν ταῖς ἀγροικίαις διαιτώμενος κληροῦχος καὶ νέμων τὴν γῆν » : Ἐπιγρ. **γεονόμος δὲ ἑλέσθαι 10 ἄνδρας ἕνα ἐχ φυλᾶς· οὗτοι δὲ νεμάντον τὲν γεν·** 2) ὁ λαμβάνων μερίδιον ἐκ διανεμηθείσης γῆς, ἄποικος, κληροῦχος : Δίων Κ 38,1· **προβλ.** γεωνόμης· 3) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν γεωνομίαν βλ.λ.· 4) νεώτ. βοταν. τό θηλ **ἡ γεωνόμος** γένος δένδρων.

γεωπέδιον (τό) γεώπεδον βλ.λ. : Ἡρ.7,28 (δ.γρ. γεωπέδων).

γεώπεδον (τό) Ἰων., ἀττ. **γήπεδον** βλ.λ. τεμάχιον γῆς, κτῆμα κυρίως ἐντός τῆς πόλεως, κῆπος : Ἡρ. 7,28 **ἐμοὶ ἀπὸ ἀνδραπόδων τε καὶ γεωπέδων ἀρκέων ἐστὶ βίος** (δ.γρ. γεοπέδων, γεωπεδίων).

γεωπείνης (ὁ) ὁ ὀλίγην κεκτημένος γῆν, ὁ στέρησιν, ἔλλειψιν γῆς ἤτοι κτηματικῆς περιουσίας ἔχων· Γρηγ.Κορίνθ.518 « γεωπείνας, τοὺς γῆς πεινῶντας» : Ἡρ.2,6 **ὅσοι μὲν γὰρ γεωπεῖναί εἰσι ἀνθρώπων, ὀργυιῇσι μεμετρήκασι.. τὴν χώρην, ὅσοι δὲ ἧσσον γεωπεῖναι, σταδίοισι, παρασάγγησι·** 2) Σουίδ. « γεωπόνος, ὁ γῆν πεινῶν (διόρθ. πονῶν) καὶ ἐργαζόμενος », Εὐστ.222,40 « ὁ περὶ γῆν πονούμενος».

γεωπέλεια (ἡ) νεώτ. ζωολ. εἶδος περιστερᾶς.

γεωπετής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ μ. ἐγγὺς τῆς γῆς ἤτοι ἐπὶ βραχὺ ἱπτάμενος, ποὺ πετάει χαμηλά : **αἱ ὄρνιθες εἶναι γεωπετεῖς.**

γεωπλαστική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς ἀναγλύφου ἀναπαραστάσεως τμημάτων τῆς γῆς εἰς εἰδικοὺς χάρτας ὑπὸ ὡρισμένην κλίμακα· ‖ ἡ περὶ διαπλάσεως τῶν μορφῶν τῆς γῆς διδασκαλία.

γεωπονία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἰων. -ίη ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς : Φωκυλ.13,149 **τί δὲ γεωπονίην μεθέπειν μακραί τοι ἄρουραι,** Γεώργ.Παχ. Μιχ.Παλ.40 Α **ἐκ γεωπονίας συνῆγον** (πλοῦτον)· ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἐπιστήμη περιλαμβάνουσα τὸ σύνολον τῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων πρὸς συστηματικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς.

γεωπονικά ἐπίρρ. δημ. γεωπονικῶς βλ.λ.

γεωπονικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωπονίαν, εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς ἢ ὁ ἐπιτήδειος πρὸς γεωργίαν : Γαλ.16,311· ‖ **τὰ γεωπονικά** τίτλος ἔργου περὶ γεωπονίας, φέροντος τὸ ὄνομα τοῦ Κασσιανοῦ Βάσσου κ. περιλαμβάνοντος ἐρανίσματα ἐξ ἀρχαιοτέρων συγγραφέων· ‖ **οἱ γεωπονικοί** οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς πραγματειῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς κ. τῶν συναφῶν : **ὑπάρχει ἀνάγκη πλήρους ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων γεωπονικῶν·** 2) νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς γεωπονίας, ὁ τῆς γεωπονίας βλ λ. : **γεωπονικὴ σχολή, - γεωπονικαὶ μελέται, - γεωπονικὸν σύγγραμμα·** ‖ νεώτ. **ἡ γεωπονική** (κατὰ παράλειψιν τοῦ ἐπιστήμη) ἡ γεωπονία.

γεωπονικῶς ἐπίρρ.νεώτ. συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς γεωπονίας, ἢ ἀπὸ γεωπονικῆς ἀπόψεως.

γεωπόνος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τὴν γῆν ἐργαζόμενος, ὁ γεωργός : Ἀγαθ. ἐν ΑΠ 6,72 **εἶπε δὲ καὶ χαίρων ὁ γεωπόνος·** 2) νεώτ. κ.δημ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος περὶ τὴν γεωπονίαν βλ.λ. : **ἐσπούδασε γεωπόνος, - διωρίσθη γεωπόνος.**

γεωπονῶ-έω μτγν. καλλιεργῶ τὴν γῆν : Φίλ. 2,457,16 **οἱ μὲν γεωπονοῦντες, οἱ δὲ τέχνας μετιόντες·** 2) νεώτ. καταγίνομαι εἰς τὴν γεωπονίαν.

γεωπόρος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ περιερχόμενος γῆν τινα, ὁ ταξιδιώτης, ὁ περιηγητής.

γεωπορῶ-έω ἀρχ. λεξ. εἰμὶ γεωπόρος, περιέρχομαι τὴν γῆν ἢ χώραν τινά, περιηγοῦμαι.

γεωπός Σουίδ. « γεωργός ».

γεωπυραμίς-ίδος νεώτ. γεωλ. πυραμὶς σχηματισθεῖσα ἐπὶ ἀργιλώδους **ἐδάφους ἐκ τῆς διαβρωτικῆς ἐνεργείας τοῦ ὕδατος.**

γεώρας ἀρχ. λεξ. γειώρας βλ.λ.

γεώραμα-ατος (τό) κ. νεώτ. ἡ ὑπὸ μεγάλην κλίμακα ἀναπαράστασις τοῦ συνόλου τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

γεώργημα-ατος (τό) κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γεωργεῖν ἤτοι τὸ ἐκ τῆς καλλιεργείας βλάστημα : Πλάτ.Νομ.674 C **γεωργήματα καὶ πᾶσα ἡ δίαιτα,** Ἐπιφάν.Πανάρ.458 Α **ἐκριζοῦν πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων γεωργήματα,** Σουίδ. ἐν λ.· 2) νεώτ. ὁ διὰ τῆς ἐργασίας ἢ τῆς μερίμνης τινὸς καλλιεργημένος ἀγρός, τὸ γεώργιον βλ.λ.1) κ.2) : **τὰ ἐπὶ τοῦ ὄρους γεωργήματα τῶν χωρικῶν.**

γεωργήσιμος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκτικὸς καλλιεργείας, ὁ κατάλληλος πρὸς γεωργίαν, καλλιεργήσιμος : Ἀριστλ.Πρ.924 a,22 **ἐν γεωργησίμῳ γῇ,** Πολύβ.1,56,4 **τόπος εὔβοτος ὑπάρχει καὶ γεωργήσιμος, - λίγα στρέμματα στὸ βοῦρκο ἤτανε γεωργήσιμα.**

γεωργία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς : Θουκ.1,11 **πρὸς γεωργίαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι, - ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς πρέπει νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν γεωργίαν·** ‖ **γεωργία φιλή** ἡ διὰ σπορᾶς καλλιέργεια ἰδίως ἀροσίμου γῆς κ. βοσκῆς, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν **πεφυτευμένην γεωργίαν** ἤτοι τὴν καλλιέργειαν δένδρων κ. ἀμπέλων : Ἀριστλ.Πολιτ.1258 b,17 **εἶτα περὶ γεωργίας, καὶ ταύτης ἤδη φιλῆς τε καὶ πεφυτευμένης·** ‖ πάπ. καταναγκαστικὴ καλλιέργεια γῆς, συνήθ. δημοσίας : Πάπ. **εἰς γεωργίας ἄγεσθαι,** αὐτ. **ἄρουραι καθαραὶ ἀπὸ γεωργίας βασιλικῆς·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τέχνη τῆς καλλιεργείας τῆς γῆς : Πλάτ.Συμπ.187 Α **ὡσαύτως δὲ καὶ γυμναστικὴ καὶ γεωργία,** Πλούτ.Νουμ.16 **τὴν γεωργίαν ὁ Νομᾶς.. ὡς ἠθοποιὸν ἢ πλουτοποιὸν ἀγαπήσας τέχνην, - ἡ γεωργία παραμελεῖται ἐν Ἀλβανίᾳ·** 3) κατὰ πληθ. ἀγρός, γῆ καλλιεργημένη : Πλάτ.Νόμ.806 D **γεωργίαι ἐκδεδομέναι δούλοις,** Ἰσοκρ.7,32 **γεωργίας ἐπὶ μετρίαις μισθώσεσι παραδιδόντες·** ‖ ἐν ὁμ. σημασ. σπαν. κ. καθ' ἑν. : Δημ.872 **ἡ δὲ γεωργία ἐξεσκευάσθη μετὰ τὴν δίκην πλὴν τῶν ἐγγείων·** 4) μτγν. μτφ. πηγὴ εἰσοδήματος : Λιβ.Λόγ.39,12.

γεωργικός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωργίαν βλ.λ., ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν γεωργίαν : Ἀριστφ.Εἰρ.552 **τὰ γεωργικὰ σκεύη λαβόντας εἰς ἀγρόν,** Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ. 25 **βιβλίον γεωργικόν,** Ἐπιγρ. **κόποι γεωργικοί,** Πάπ. **ὑπηρεσία γεωργική·** ‖ **ἡ γεωργική** (κατὰ παράλειψιν τοῦ τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ γεωργία βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.889 D **ἰατρικὴ καὶ γεωργικὴ καὶ γυμναστική·** ‖ ὁμ. **τὰ γεωργικά** ὡς οὐσ. πραγματεία περὶ γεωργίας : Ἀθήν.14,649 D **οἱ δὲ τὰ γεωργικὰ συγγράψαντες·** ‖ εἰδ. ἔργον τοῦ Νικάνδρου : Ἀθήν.3,92 C **Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς τάδε τῶν ὀστρέων καταλέγει·** ‖ ὁμ. **τὰ γεωργικά** οἱ ἀγροί, τὰ χωράφια : Χρύσ.Στωϊκ.3,180· 2) κ. νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν γεωργίαν : Ἀριστλ.Πολιτ.1317 a,25 **γίνεται γὰρ τὸ μὲν γεωργικὸν πλῆθος, τὸ δὲ βάναυσον καὶ θητικόν, - οἱ γεωργικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Ἑλλάδος·** 3) ὁ εἰδήμων, ἔμπειρος, γνώστης τῆς γεωργίας : Πλάτ. Γοργ.490 E **οἷον γεωργικὸν ἄνδρα περὶ γῆν φρόνιμόν τε καὶ καλὸν κἀγαθόν·** ‖ ὁμ. ὁ ἀγαπῶν τὰ ἀγροτικὰ ἔργα : Πλούτ.Ἠθ.268 C **πολιτικὸν καὶ γεωργικὸν μᾶλλον ἢ πολεμικὸν** (περὶ τοῦ Ἰανοῦ), 4) πάπ. κ. νεώτ. χρήσιμος ἢ κατάλληλος εἰς τὴν γεωργίαν : Πάπ. **ζῶα γεωργικά, κτήνη γεωργικά.**

γεωργικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν σχέσει πρὸς τὴν γεωργίαν βλ. λ. κατὰ τρόπον γεωργικόν : Πολ 7,141· ‖ ἀπὸ ἀπόψεως γεωργικῆς.

γεωργίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γεώργιον (τό) μτγν. ἀγρός, χωράφι : Θεαγέν.'Ιστ. 17 (π.Σχολ.Πινδ.Νεμ.3,21) γῆν ἐπὶ τὰ γεώργια ἀναφέρειν· 2) κῆπος, δενδρόφυτος τόπος : Στράβ. 14,5,6 πεδία καὶ γεώργια ἐχόντων μεγάλα καὶ εὐκατατρόχαστα· || κ. μτφ. : ΚΔ Κορινθ.Ι,3,9 Θεοῦ γάρ ἐσμὲν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε· 3) καλλιέργεια : ΠΔ Σοφ.Σειρ.27,6 γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ· 4) εἰσόδημα, συγκομιδή : ΠΔ Παροιμ.24,5 κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου· || κ. μτφ. ὁ καρπός, τὸ ἠθικὸν ὠφέλημα : Βίος Λουκ.1010 πλὴν ἀλλὰ τῆς θείας ὁμιλίας ταύτης τί τὸ γεώργιον ;, Γρηγ.Ναζ.ἐν Θησ. Στεφ. πονηρῶν σπερμάτων πονηρὰ τὰ γεώργια.

γεώργισσα (ἡ) μτγν.μσν.θηλ. τοῦ γεωργός ἐργάτις γεωργὸς ἢ σύζυγος γεωργοῦ : Πάπ., Ἰουστ.Νεαρ.156.

γεωργίτης (ὁ) μτγν. ὁ τοῦ γεωργοῦ τὸ ἐπάγγελμα ἔχων : Προλεγ.'Ερμογ.ἐν 'Ρήτ.7,45 W.

γεωργός-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τὴν γῆν καλλιεργῶν : 'Αριστφ.'Αχ.1036 οἴμοι κακοδαίμων τοῖν γεωργοῖν βοιδίοιν· || μτγν. γεν. ὁ καλλιεργῶν : Φιλόστρ.Βί.'Απολλ.2,26 δένδρων ὧν γεωργοὶ αἵδε αἱ χεῖρες· 2) μτγν. μτφ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν γῆν, ὁ γονιμοποιός : Λιβαν.Λόγ.13,39 γεωργὸς Νεῖλος· 3) ἀντὶ γεωργικὸς βλ.λ. : 'Αριστφ. Εἰρ.589 ὁπόσοι γεωργὸν βίον ἐτρίβομεν, Διον.'Αλ. 10,53 γεωργὸς ὄχλος· 4) κ. μσν., νεώτ. κ.δημ. ὡς οὐσ.ὁ καλλιεργῶν τὴν γῆν, ζευγάς, σκαφτιάς, ξωμάχος : 'Ηρ.4,18 ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνω ἰόντι οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοί, 'Αριστφ.Εἰρ.296 ἀλλ', ὦ γεωργοὶ κἄμποροι καὶ τέκτονες, Βαλαωρ.Φωτεινὸς 2,125 καὶ τοῦ γεωργοῦ τὰ σύνεργα βουκέντρες, καρπολόγοι· || 'Επιγρ., πάπ. μισθωτὸς ἐργάτης γῆς ἐν διαστολῇ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην, τὸν δεσπότην τοῦ χωρίου : Πάπ. γεωργοὶ βασιλικοὶ - δημόσιοι (οἱ ἐπὶ μισθῷ γεωργοῦντες ἐν κτήματι βασιλικῷ ἢ τοῦ δημοσίου)· 5) ἰδιοκτῆται γῆς ζῶντες ἐκ τῆς καλλιεργείας αὐτῆς, ὡς ἰδιαιτέρα κοινωνικὴ τάξις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς μισθαρνοῦντας : 'Αριστλ. Πολιτ.1296 b,28 ἐὰν μὲν τὸ τῶν γεωργῶν ὑπερτείνῃ πλῆθος.. ἐὰν δὲ τὸ τῶν βαναύσων καὶ μισθαρνούντων· || ὁμ. ὁ θεριστής : Φιλόστρ.Βί. 'Απολλ.86,19· 6) μτφ. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν λειτουργῶν αὐτοῦ : Μηναῖ.12,7 'Ωδὴ 5 γεωργὸς ἀνεδείχθη τέμνων τὴν τῆς πίστεως εὐθεῖαν ἄρουραν· || ὁμ. ὁ συνεργῶν, ὁ συντελῶν εἴς τι : Πρόκλ. 9,624 ἑορτὴ ἐστὶ λύπης λήθη, φροντίδων ὕπνος, χαρᾶς γεωργός, φαιδρότητος πρόξενος· 7) δημ. ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν σκίλλα ἢ θαλασσία βλ.λ., ἀ. ἀσκέλλα,κρεμμυδοσκίλλα, σκιvοκάρα, τσικουρνίδα.

γεωργόφιλος-ον νεώτ. ὁ ἀγαπῶν τοὺς γεωργούς, ὁ ἐπιδεικνύων ἐνδιαφέρον διὰ τούτους.

γεωργῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. εἶμαι γεωργός : Πλάτ. Νόμ.805 Ε γεωργεῖν τε καὶ βουκολεῖν καὶ ποιμαίνειν, Ξεν.Οἰκ.14,2 τί ἂν ὄφελος εἴη τὸ διὰ τῆς τούτου ἐπιμελείας γεωργεῖν· || μετ' αἰτ. συστοίχ. ἀσκῶ τὴν γεωργίαν : 'Αριστλ.Πολιτ.1256 a,35 ὥσπερ γεωργίαν ζῶσαν γεωργοῦντες· 2) κ. νεώτ. μετ' αἰτιατ. ἐργάζομαι τὴν γῆν, καλλιεργῶ κτῆμα, ἀγρόν, κῆπον : 'Αριστφ.'Εκκλ.592 μηδὲ γεωργεῖν τὸν μὲν πολλήν, τῷ δ' εἶναι μηδὲ ταφῆναι, Δημ.239 κτήματ' ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ καὶ γεωργῶν τὰ ἐκείνων· || ἐν χρ. κ. παθ. : 'Επιγρ. χώρας γεγεωργημένης καὶ γεωργηθησομένης· 3) κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς φυτά, περιποιοῦμαι, ἀναπτύσσω, τὰ καλλιεργῶ : Γεωπ.9,2,6 γεωργεῖν ἐλαίαν· || κ. παθ. καλλιεργοῦμαι : 'Αριστλ.Πρ.896 a, 10 τὰ γεωργούμενα φυτά· 4) ὁθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς γεωργικὰ προϊόντα, παράγω : Δίων Κ 49,36 οὐκ ἔλαιον οὐκ οἶνον γεωργοῦσιν· || κ.παθ.παράγομαι : Γεωπ.6,7,2 τοῦ γεωργουμένου οἴνου· 5) μσν. συνεκδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἰχθῦς, συντηρῶ, τρέφω πρὸς πολλαπλασιασμόν : Θεοφύλ.'Επιστ.37 ἀντὶ τῶν ἀμπέλων τοὺς ἰχθύας γεωργοῦμεν· 6) μτγν. μτφ. καλλιεργῶ, ἀναπτύσσω, προάγω ἐν ἐμοὶ ψυχικήν τινα ἢ πνευματικὴν ἀρετήν : Μηναῖ.2,23 τὸν τῆς χάριτος βότρυν ἐν τῇ ψυχῇ ἀληθῶς γεωργήσας· 7) ὁμ. μτφρ. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐν τῷ προσήκοντι παρέχοντος τῇ γῇ τὰ πρὸς εὐημερίαν : Γεώρ.Πισ. 'Εξαμ.202 καὶ πῦρ γεωργῶν καὶ κατασπείρων ὕδωρ· 8) ὁμ. μτφ. ἀναπτύσσω, προάγω, οἱονεὶ καλλιεργῶ ἄλλον ἢ σύνολον ἄλλων ἢ ἀγαθήν τινα κατάστασιν : Πλούτ.'Ηθ.776 B φιλίαν τιμᾶν καὶ γεωργεῖν, 'Ιω.Χρυσ.5,111 θεία χάρις ταύτην γεωργεῖ τὴν ἐκκλησίαν· 9) γεν. μτφ. ἄσκησιν περί τι ποιοῦμαι, καταγίνομαι, συστηματικῶς ἀσχολοῦμαι εἴς τι, καλλιεργῶ τι, τὸ 'χω, τὸ κάνω δουλειά : Δημ. 794 οὐκοῦν ἐν κρίσεσι καὶ ἀγῶσι καὶ πονηραῖς αἰτίαις ἅπαντας εἶναι βούλεται· ταῦτα γεωργεῖ, ταῦτα ἐργάζεται· 10) ὁθ. κ. νέμομαί τι, καρποῦμαι, ἐκμεταλλεύομαι : 'Αντιφάν. π.'Αθην.7,304 A λίμνην γὰρ γεωργῶν τυγχάνω· || κ. γεν. ὠφελοῦμαι ἔκ τινος, πορίζομαι κέρδος : Δημ.442 εἶτα γεωργεῖς ἐκ τούτων καὶ σεμνὸς γέγονας· 11) πιαίνω, λιπαίνω τὴν γῆν, καθιστῶ γόνιμον, συνήθ. ἐπὶ ποταμοῦ ἢ λιπάσματος : Φιλόστρ.Εἰκ.1,11 τὰς δὲ 'Ηλιάδας γεωργήσει αὐτίκα (περὶ τοῦ 'Ηριδανοῦ), 'Ηλιόδ.Αἰθ.2,28 ὁ Νεῖλος γεωργεῖ τὰς ἀρούρας· 12) εἰδ. θερίζω : Φιλόστρ.Εἰκ.302,4.

γεωργώδης-ους-ες μτγν. γεωργικός : Πλούτ.'Ηθ. 8 B ἀλλὰ καὶ τούτων ποιεῖσθαι συλλογὴν κατὰ τὸ γεωργῶδες (κατὰ τὸν τρόπον τῶν γεωργῶν).

γεῶρες Σουΐδ. « γεωφύλακες »· πρβλ. γειώρας.

γεωρητίνη (ἡ) νεώτ. ὀρυκτὴ ῥητίνη.

γεωρίθιδες γλωσσ.,βλ. γεωρύχος.

γεωρυσσίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

γεώρυσσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γεωρυχία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐκσκαφὴ πρὸς βάθος τῆς γῆς : Αἰλ.Ζ.16,43 μυρμήκων γεωρυχία, Εὐστ.148,20 ἐπιχειρῆσαι ταῖς γεωρυχίαις.

γεωρυχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. θηλαστικῶν.

γεωρυχίς-ίδος (ἡ) γλωσσ. πιθ. ὁ ἀσπάλαξ.

γεωρύχος-ον ἢ **γεώρυχος**-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκσκάπτων πρὸς βάθος τὴν γῆν, εἰδ. ἐπὶ ζῴων : Στράβ.3,2,6 τῶν δ' ὀλεθρίων θηρίων σπάνις πλὴν τῶν γεωρύχων λαγιδέων· 'Ησ. ἐν λ. σκάλοψ σκάλοψ· ζῷον γεωρύχον· 2) νεώτ. ζωολ. ὡς οὐσ. γένος τρωκτικῶν.

γεωρυχῶ-έω κ. νεώτ. σκάπτω πρὸς βάθος τὴν γῆν, ἀνοίγω ὑπόγειον κοίλωμα, ὑπόνομον : 'Ηρ.4,200 ἀντορύσσοντες δ' ἂν ταύτῃ οἱ Βαρκαῖοι ἔκτεινον τῶν Περσέων τοὺς γεωρυχέοντας· || μτγν. μετ' αἰτ. ἐκσκάπτω, ἐξορύττω : Κλήμ.'Αλ.242 τὸ χρυσίον καὶ τοὺς λίθους γεωρυχοῦσι.

γεώσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μεγάλων ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γεώσιτον (τό) γένος πτηνῶν.

γεωσίττη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γεώσιτον βλ.λ.

γεωσκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξέτασις, ἔρευνα τῆς γῆς, ἰδίως τῶν ὑπὸ τὴν γῆν φαινομένων· 2) μαντικὴ διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἀποχρώσεων ἃς λαμβάνει ἡ γῆ κατὰ τὸ λυκόφως καὶ τὸ λυκαυγές.

γεωσκόπος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐπιστήμων ἐρευνητὴς τῆς συστάσεως καὶ τῶν φαινομένων τῆς γῆς· 2) ὁ ἀσκῶν τὴν διὰ γεωσκοπίας βλ.λ.2) μαντικήν.

γεωσπίζα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

γεωστατική (ἡ) νεώτ. εἰδ. στατικὴ τῆς γηίνης σφαίρας· 2) εἰδ. ἡ ἐπιστημονικὴ μελέτη ἢ πραγματεία περὶ τῶν νόμων τῆς ἰσορροπίας τῶν στερεῶν.

γεωσύγκλινον (τό) νεώτ. τὸ κοῖλον πτυχῆς τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς.

γεώσφαιρα (ἡ) νεώτ. ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα, ἡ

γῆ κατ' ἔκφρ. δηλοῦσαν τὸ σχῆμα· 2) εἰδ. συνεκδ. τεχνητὴ σφαῖρα παριστῶσα τὴν γῆν.
γεωσφαιρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων εἰς τὴν γηΐνην σφαῖραν.
γεωτακτισμός (ὁ) νεώτ. βοταν. ὅρος σημαίνων τὰ φαινόμενα τῆς κινήσεως πρωτοπλασμάτων τινῶν: **θετικός γεωτακτισμός**, - **ἀρνητικός γεωτακτισμός**· πρβλ. τακτισμός.
γεωτεκτονική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς γεωλογίας.
γεωτευθίς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
γεωτομία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τοῦ ἀρότρου διάσχισις τῆς γῆς, ἡ ἄροσις.
γεωτόμος-ον μτγν. ὁ γῆν τέμνων ἤτοι ὁ ἀροτριῶν: ΑΠ 9,741 **γεωτόμος εἷλκεν ἄροτρον.**
γεωτραγία (ἡ) τὸ τρώγειν γῆν, γεωφαγία βλ.λ. : Ἱππ.Νούσ.4,55.
γεωτρησία (ἡ) νεώτ. κ. **γεώτρησις** ἡ τρῆσις, τὸ τρύπημα τῆς γῆς· ‖ εἰδ. ἡ διάνοιξις κατακορύφου ὀπῆς μικρᾶς διαμέτρου κατὰ βάθος τῆς γῆς διὰ γεωτρυπάνου.
γεώτρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ γεωτρησία βλ.λ.
γεωτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν ἢ ὑπαγόμενος εἰς τὰ φαινόμενα τοῦ γεωτροπισμοῦ βλ.λ.
γεωτροπισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐπενέργεια τῆς βαρύτητος εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς διευθύνσεως, ἣν ὀργανισμός τις λαμβάνει κατὰ τὴν αὔξησιν αὐτοῦ· ἁ. βαρυτροπισμός· 2) εἰδ. βοταν. ἡ τάσις τῶν αὐξανομένων ὀργάνων τῶν φυτῶν νὰ λαμβάνωσι κατεύθυνσιν κάθετον πρὸς τὴν γῆν εἴτε κατευθυνόμενα πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς εἴτε τείνοντα πρὸς τὰ ἄνω: **θετικός** - **ἀρνητικός γεωτροπισμός.**
γεωτρύπανον (τὸ) νεώτ. μηχάνημα κατάλληλον διὰ γεωτρησίαν βλ.λ.
γεωτρύπης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.
γεωτρυπίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. ἐντόμων.
γεώτρωγος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.
γεωυδρογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ τῆς γῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ὑδάτων.
γεωυδρογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὑπαγόμενος εἰς τὴν γεωυδρογραφίαν βλ.λ., ὁ τῆς γεωυδρογραφίας.
γεωυδρογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὴν γεωυδρογραφίαν βλ.λ., ἀπὸ ἀπόψεως γεωυδρογραφίας.
γεωυδρογράφος (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰς τὴν γεωυδρογραφίαν βλ.λ.
γεωυδρολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὰ γήϊνα ὕδατα.
γεωυδρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωυδρολογίαν βλ.λ.
γεωυδρολόγος (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰς τὴν γεωυδρολογίαν βλ.λ.
γεωφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ τρώγειν γῆν, χῶμα, ἡ γεωτραγία βλ.λ.
γεωφάγος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἕξιν τῆς γεωφαγίας βλ.λ.· 2) ζῳολ. **γεωφάγος** (ὁ) γένος ἐντόμων.
γεωφάνειον (τὸ) κ. **γεωφάνιον** σκάμμα, ὄρυγμα γῆς, ἐξ οὗ ἐξάγονται μεταλλαῦχα πετρώματα, μεταλλεῖον· ΕΜ 229,21 « γεωφάνειον χωρίον ἐστὶν ἐν ᾧ γῆς μέταλλον » : Πολυδ.7,99 **τὰ ἐν Σάμῳ μέταλλα τὰ καλούμενα γεωφάνεια.**
γεωφανής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ φαινόμενος ὡς γῆ, γεωειδής, ὁ ὁμοιάζων πρὸς τὴν γῆν βλ.λ. : Ἀρχιγ.π.Ὀρειβ.8,2,4 **ἐπικλίνων ἐπὶ τὸ γεωφανέστερον, - πολλοὶ πλανῆται εἶναι γεωφανεῖς·** 2) τὸ οὐδ. εἰς τὸν πληθ. τὰ **γεωφανῆ** τὸ γεωφάνειον βλ.λ. : Θεόφρ.Λιθ.61 **τῶν δὲ μεταλλευτῶν τὰ ἐν ταῖς γεωφανέσιν ἔτι λοιπά.**
γεωφάνιον (τὸ) γεωφάνειον βλ.λ.
γεώφιλα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια γαστεροπόδων, ἁ. στυλωματοφόρα.
γεωφιλίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. μυριαπόδων.
γεώφιλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος μυριαπόδων.
γεωφύλαξ-ακος (ὁ) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἐπιτηρητής, ὁ φύλαξ γαιῶν, ἀγροτικῶν κτημάτων.
γεωφυσική (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη μελετῶσα τὴν φυσικὴν διάπλασιν τῆς γῆς.
γεώφυτα (τὰ) νεώτ. βοταν. φυτὰ ἔχοντα ὑπόγειά τινα ὄργανα (κονδύλους, βολβούς, ριζώματα) διατηροῦντα τὴν πρὸς βλάστησιν ἱκανότητα κ. μετὰ τὴν περίοδον τῆς βλαστήσεως.
γεώφωνον (τὸ) νεώτ. ἀκουστικὴ συσκευὴ συνθέσεως καὶ χρήσεως παραπλησίας τῇ τοῦ σεισμαγράφου βλ.λ.
γεωχαρής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ χαίρων νὰ ἕρπῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ ἔχων ἕρποντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους βλαστούς: Ἰουλ.Λόγ.5,175 D.
γεωχημεία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἐρευνῶσα τὰ χημικὰ φαινόμενα τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς.
γεωχημικός (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν γεωχημείαν βλ.λ.
γῆ δημ. ὁ διαζευκτικὸς σύνδ. ἢ : Ἐρωτόκρ.Δ 31 **γῆ νὰ 'χω λογισμὸ καλό, γῆ παύρι καὶ νὰ σφάνω,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.27,17 **γῆ οὖλοι θ' ἀποθάνωμε, γῆ θὰ λευτερωθοῦμε.**
γῆ (ἡ) κ. μσν. κ.νεώτ., δημ. κ. **γῆς**, δωρ. κ. αἰολ. **γᾶ**, ἀττικ. κ. Ὁμ. τ. τοῦ γαῖα, δυϊκ. **γαῖν**, σπαν. κατὰ πληθ. ὀν. **γαῖ**, κ. ἀσυναίρ. **γέαι**, γεν. **γεῶν**, Πάπ. **γῶν**, αἰτ. **γέας**, μτγν. **γᾶς**, κυπρ. **ζᾶς**, δοτ. **γέαις**, (Ἐπιγρ. πιθ.) ὁ πλανήτης, ἐφ' οὗ κατοικοῦμεν, ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν οὐρανόν: Ἡρ.4,36 **γελῶ δὲ ὁρέων γῆς περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη καὶ οὐδένα νοονεχόντως ἐξηγησάμενον,** Πλάτ.Νόμ.886 Α **γῆ καὶ ἥλιος ἄστρα τε τὰ ξύμπαντα,** ΠΔ Γεν.1,1 **ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,** Ἰω.Μοναχ. ἐν Μηναῖ.3,25 Ἑσπερ. **ὁ ἔχων θρόνον οὐρανὸν καὶ ὑποπόδιον τὴν γῆν,** Μηναῖ.12,18 Ὠδ.8 **ἔκστηθι φρίττων, οὐρανέ, καὶ σαλευθήτωσαν τὰ θεμέλια τῆς γῆς·** ‖ νεώτ. φρ. **κινῶ γῆν καὶ οὐρανὸν** (μετέρχομαι πᾶν δυνατὸν μέσον)· ‖ δημ. παροιμ. φρ. **στὸν οὐρανὸ τὸ γύρευα καὶ στὴ γῆ τὸ βρῆκα** (ἐπὶ ἀνελπίστου εὐτυχίας), - **τί ρίχνει ὁ οὐρανὸς καὶ δὲ βαστάει ἡ γῆ!** ἢ **ὅσα βρέχει ὁ οὐρανὸς ἡ γῆ τὰ καταπίνει** (ἐπὶ τῆς παθητικῆς παραδοχῆς τοῦ μοιραίου), - **ἡ γῆς κουδάρι δὲ γίνεται** (ἐπὶ τῶν ζητούντων ἀδύνατα), - **ἡ γῆς καταποντίζεται κι ἡ Μάρω καθρεφτίζεται** (ἐπὶ ἀναισθήτων καὶ ἐγωϊστῶν), - **τρέμ' ἡ γῆ μὰ δὲ βουλάει** (ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν ἀνθρώπων πρὸς δήλωσιν ὅτι, καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν κλανισθῶσι, δὲν ὑποκύπτουσι τελικῶς)· 2) κατὰ προσωποποίησιν ἡ θεότης τῆς γῆς: Ἰλ.Τ 259 **Ἴστω νῦν Ζεὺς.. Γῆ τε καὶ Ἠέλιος καὶ Ἐρινύες,** Αἰσχ.Πέρσ.629 **ἀλλά, χθόνιοι δαίμονες ἁγνοί, Γῆ τε καὶ Ἑρμῆ·** 3) συνήθ. ἡ γεν. μετὰ τοπικῶν ἐπιρρ. οἷον : **ἵνα γῆς, - ποῦ- ποῖ- ὅποι γῆς,** εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς, εἰς ὁποιον δήποτε μέρος τῆς γῆς, ποῦ, ὅπου : Σοφ.ΟΤ 108 **οἱ δ' εἰσὶ ποῦ γῆς;,** Ἀριστφ.Ὄρν.9 **ἀλλ' οὐδὲ ποῖ γῆς ἐσμὲν οἶδ' ἔγωγ' ἔτι·** 4) συνεκδ. ὁ ἐπίγειος κόσμος, οἱ ἐπὶ γῆς κατοικοῦντες ἄνθρωποι, ἡ οἰκουμένη: ΠΔ Ψαλμ. 65,1 **ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ,** Φιλόστρ.Ἡρωϊκ.688 **ὡπλισμένης γῆς ἄρχοντι** (σχόλ. « τουτέστιν ἀνθρώπων ὡπλισμένων»)· 5) ἡ ξηρά, ἡ ἤπειρος, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν θάλασσαν : Ὀδ.Ψ 233 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήῃ,** Θουκ.2,81 **κατά τε γῆν πολλὴν στρατιὰν ἐσβεβληκυῖαν ἔκ τε θαλάσσης,** ΠΔ Ἐξ.1,10 **καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηράν, γῆν· καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας, - ἐπὶ τέλους διεκρίναμεν μακρόθεν γῆν, - ὁ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν στρατός·** ‖ κ. νεώτ. ἡ φρ. **γῆν ὁρῶ** ἐπὶ τῇ προσεγγίσει διεξόδου

ἐξ ὀχληρᾶς ἢ ἀνιαρᾶς καταστάσεως κατόπιν μακρᾶς ἀναμονῆς : Διογ.Λ 6,2,38 μακρά τινος ἀναγινώσκοντος καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βιβλίου ἄγραφόν τι παραδείξαντος, θαρρεῖτε, ἔφη, ἄνδρες, γῆν ὁρῶ· 6) εἰδ. τὸ ἔδαφος, ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς : Ὀδ Ρ 237 ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη ἀμφουδὶς ἀείρας, Πλούτ.Ἠθ.774 τὴν γῆν τύπτων ἀνεκαλεῖτο τὰς Ἐρινύας, Ἐκκλ. εὐχὴ ἀφορισμοῦ σχισθείη ἡ γῆ καὶ καταπίοι αὐτὸν ὡς τὸν Δαθὰν καὶ Ἀβηρών, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.47,14 νὰ τρώῃ ἡ σκουριά τὸ σίδερο κι ἡ γῆ τὸν ἀντριωμένο, δ.τραγ. τούτη ἡ γῆς ποὺ τὴν πατοῦμε, | ὅλοι μέσα θὲ νὰ μποῦμε, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59,1 τούτη ἡ γῆ, ποὺ θὰ μᾶς λιώσῃ, ξανὰ στάχια θὰ φυτρώσῃ, ἀρά, νὰ σκιστῇ ἡ γῆ νὰ σὲ καταπιῇ, φρ. σκίστηκε ἡ γῆς καὶ τὸν κατάπιε (ἔγινε ἄφαντος, ἐξηφανίσθη ἀπροόπτως, ἀκαριαίως, χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἴχνη), - δὲν πατάει στὴ γῆ (ἐπὶ ἀνθρώπου κατειλημμένου ὑπὸ μεγάλης χαρᾶς ἢ λίαν ἀλαζόνος)· 7) ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τῶν προθ. ὑπό, κατά, ὑπαί, κάτω, ὁ ᾅδης : Αἰσχ.Χο. 377 τῶν μὲν ἀρωγοὶ κατὰ γῆς ἤδη, αὐτ. 475 θεῶν τῶν κατὰ γᾶς ὅδ' ὕμνος· || νεώτ. κ. δημ. κατὰ γῆς δημ. κ. καταῆς ἐν ἐπιρρ. χρ. χαμαί, χάμω : ἐκάθισε κατὰ γῆς, - κοιμᾶται καταῆς· 8) δημ. ἐν ἀντιδιαστ. πρὸς τὸν ᾅδην ἢ τὸν τάφον ἐμπροθ., στὴ γῆ, πάνω στὴ γῆ, ἐδῶ στὴ γῆ : δ.τραγ. στὴ γῆ σὰν ἤταν πρόδωνε, στὸν Ἅδη τυραγνιέται, φρ. ὅλα ἐδῶ στὴ γῆς θὰ μείνουν (ἡ προσπάθεια ἢ ἡ συσσώρευσις μεγάλου πλούτου ὑπὸ ἑνὸς ἀτόμου παράλογος), παροιμ. πάνω στὴ γῆ κορδώνεσαι, στὸν τάφο ἀνασκελώνεσαι· || κ. ἐν συναφείᾳ καὶ συνεκφράσει μὲ τὸν ᾅδην ἢ τὸν τάφον, ἰδίως ἡ μαύρη γῆ(ς), ἄ. τὸ μαῦρο χῶμα : δ.τραγ. πῆρε τὴν πλάκα πεθερά, τὴ μαύρη γῆς γυναῖκα, δ.μοιρ. στὴ μαύρη γῆς, στὸν ᾅδη· 9) ὡς ἓν τῶν στοιχείων (συστατικῶν) τῆς ὑδρογείου, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν ἀέρα, τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ. : Ξενοφ.27, Ἀναξ.4, Πλάτ.Νόμ.889 Β πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα φύσει πάντα εἶναι καὶ τύχῃ φασί· 10) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ χῶμα : Ἡρ.5,18 αἴτεον ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντεω Δαρείῳ βασιλέϊ γῆν τε καὶ ὕδωρ, Λυκοῦργ. 71 ὅτι γῆν καὶ ὕδωρ ᾔτησε (ὡς σῆμα ὑποταγῆς), ΠΔ Γέν.3,19 γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ, - μιά φούχτα γῆ θὰ σὲ σκεπάσῃ· 11) γεωργούμενον ἔδαφος : Σοφ.ΟΤ 270 μήτ' ἄροτον αὐτοῖς γῆς ἀνιέναι τινά, ΚΔ Μᾶρκ.4,8 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, - ἡ Θεσσαλία ἔχει εὔφορον γῆν· 12) κτῆμα ἀγροτικόν, ἀγρός, χωράφι : Λυσ.32,23 ἢ γῆν πριάμενος ἐκ τῶν προσιόντων τοὺς παῖδας τρέφειν, Πάπ. τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πάντα γῶν τε καὶ οἰκιῶν, - ἐργάτες γῆς (μισθωτοὶ γεωργοί)· 13) κ. νεώτ. κ. δημ. διάφορα εἴδη γῆς, χώματος οἷον χρωστικὴ γῆ, κιμωλία γῆ : Ἀριστφ.Βάτρ.712 ψευδολίτρου κονίας καὶ κιμωλίας γῆς, - θηραϊκὴ γῆ (ἡ πορσελάνη)· || εἰδ. γῆ ἡ ὤχρα βλ.λ. : Θεόφρ.Χαρ.10,14 καὶ πρὸς τοὺς κναφεῖς διατεινομένους, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἕξει πολλὴν γῆν, ἵνα μὴ ῥυπαίνηται ταχύ· || κ. γεν. αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν γῆν ὗλαι : Γαλ.13,245 αἱ τῆς γῆς διαφοραὶ τρισὶν ὁρισθήσονται γένεσιν· ἔστι γὰρ τὸ μέν τι λίθος αὐτῆς, τὸ δὲ μεταλλευτόν τι σῶμα, τὸ δὲ τρίτον γεωργουμένη γῆ· || πάπ. εἰδ. ὁ πηλός : Πάπ. ἐκ γῆς ὀφειλήσῃς ποιεῖν τοὺς πλίνθους, αὐτ. ἐσφραγίσθη γῇ λευκῇ· 14) χώρα, περιοχή : Αἰσχ.Εὐμ.993 μέγα τιμῶντες καὶ γῆν καὶ πόλιν ὀρθοδίκαιον, αὐτ.Πρ.682 οἰστροπλὴξ δ' ἐγὼ μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι, ΠΣ Σοφ.Σαλ.12,3 τοὺς παλαιοὺς οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου γῆς μισήσας, ΚΔ Ματθ.2,20 πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ, Ἐρωτόκρ. Α 754 γιατ' εἴδαμ' ἀπὸ γῆς ὡς γῆ τὸν ἄνθρωπο νὰ πέσῃ· || γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἡ Χαναὰν κ. μτφ. νεώτ. κ. δημ. ἡ εὔφορος, ἡ πλουσία, ἡ εὐδαιμονοῦσα χώρα ἢ κ. γενικώτ. πᾶσα ἐξαιρέτως εὐτυχὴς κατάστασις : τη γῆ τῆς ἐπαγγελίας τῆς ἔταζε ὡς νὰ τὴν καταφέρῃ· || ἀντιθ. ὁμ. μτφ. γῆ(ς) Μαδιάμ ἐρήμωσις, ἰδίως βίᾳ ἐπελθοῦσα, καταστροφὴ χώρας ἢ πραγμάτων βιαίως γενομένη, εἰδ. διὰ θραύσεως θεληтικῆς ὄλεθρος πραγμάτων : σὰν μπῆκαν οἱ Τοῦρκοι στὴ Σμύρνη, τὴν ἔκαναν γῆς Μαδιάμ, - μέθυσε καὶ τά 'κανε ὅλα γῆς Μαδιάμ· 15) νεώτ. φρ. ἄγνωστος γῆ ἐπὶ ζητήματος ἀνεξερευνήτου ἢ ἄ. εἰδ. ἀγνώστου εἰς τὸν περὶ οὗ ἡ φρ. λέγεται· πρβλ. τέρρα ἰνκόγνιτα· 16) δημ. γήπεδον, οἰκόπεδον : κοστίζει πιότερο ἡ γῆς ἀπὸ τὸ σπίτι· 17) εἰδ. κ. νεώτ. ἡ γενέθλιος γῆ, ἡ πατρίς : Θέογν.1213 ἡμῖν δ' ἄλλα μέν ἐστι, γύναι, κακὰ πόλλ', ἐπεὶ ἐκ γῆς φεύγομεν, ἀργαλέη δ' οὐκ ἔπι δουλοσύνη, Εὐρ.Φοίν. 1090 ἐπεὶ Κρέοντος παῖς ὁ γῆς ὑπερθανών, Σολωμ.Ὕμν.Ἐλευθ.22 γκαρδιακὰ χαροποιήθη καὶ τοῦ Βάσιγκτων ἡ γῆ, Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκος 166 ὄχι.. δὲν δίνω σ' ἄπιστον οὔτε μιά φούχτα χῶμα ἀπὸ τὴ γῆ μου τὴ γλυκιά· || πολλάκις, ἂν ἐν συναφείᾳ τελῇ μετὰ κτητ. ἀντων., παραλείπεται, ἐξυπονοουμένη : Εὐρ.Ἡρακλ.140 Ἀργεῖος ὢν γὰρ αὐτὸς Ἀργείους ἄγω ἐκ τῆς ἐμαυτοῦ τούσδε δραπέτας ἑλών· 18) συχν. π. τραγικοῖς, ἡ πόλις : Εὐρ. Τρῳ.868 αὐτός τε καὶ γῆ δορὶ πεσοῦσ' ἑλληνικῷ.

γήαστρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

γηβία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γεβια βλ.λ.

γήβοσκον (τὸ) μτγν. σκόροδον : Διοσκ.2,182.

γηγενέτης (ὁ) γηγενής βλ.λ. : Τιμόθ.Λυρ.ἀπ.26 (π. Πλουτ.Ἠθ.177 Β) σὺ δὲ τὸν γηγενέταν ἄργυρον αἰνεῖς, Εὐρ.Φοίν.128 γίγαντι γηγενέτᾳ προσόμοιος· 2) Ἡσ. «γηγενέται· γῆς ἐργάται».

γηγενής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. γαγενής ἐπὶ μυθικῶν προσ. ἢ τῶν πρωτογόνων ἀνθρώπων, ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθείς· πρβλ. αὐτόχθων : Ἡρ.8,55 ἔστι ἐν τῇ ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθέος τοῦ γηγενέος.. νηός, Πλάτ.Πολιτ.269 Β τοὺς ἔμπροσθεν φύεσθαι γηγενεῖς καὶ μὴ ἐξ ἀλλήλων γεννᾶσθαι, Κάλβ Λύρα Ὠδ.5,18 τὸ βλέμμα τῶν γηγενέων δρακόντων ἐχάθη· || ἐπὶ ἀνθρ. ὁ ἐπὶ τῆς γῆς Ἡσ. «κατὰ κοινὸν δὲ πάντες ἄνθρωποι νοοῦνται γηγενεῖς καθὸ τὴν ὑπόστασιν ἀπὸ γῆς ἔχοντες»· || εἰδ. ἐπὶ τῶν Θηβαίων κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ σπαρτοί : Τραγ.Ἀδέσπ.84· || μτγν. ἐπὶ τῶν πρωτοπλάστων : ΠΔ Σοφ.Σαλ.7,1 καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος πρωτοπλάστου· 2) εἰδ. ἐπὶ τῶν Γιγάντων ἢ τῶν Τιτάνων, ὁ γόνος τῆς θεᾶς Γῆς ἢ Γαίας : Βατραχομ.7 γηγενέων ἀνδρῶν.. Γιγάντων, Αἰσχ. Πρ.353 τὸν γηγενῆ τε Κιλικίων οἰκήτορα ἄντρων ἰδὼν ᾤκτιρα· 3) ἀθ. ἐπὶ πραγμ. ὁ τιτανικός, ὁ γιγάντειος· Ἀριστφ.Βαιρ.825 ἀποσπῶν γηγενεῖ φυσήματι (Σουΐδ. «μεγάλῳ ὥστε σεισμὸν ποιεῖν»)· || σκωπτικῶς ἐπὶ τῶν φιλοσόφων μεθ' ὑπαινιγμοῦ ἀσεβείας : Ἀριστφ.Νεφ.853 ταῦτ' ἔμαθες τὰ δεξιὰ εἴσω παρελθὼν ἄρτι παρὰ τοὺς γηγενεῖς; 4) κ. μσν. κ. νεώτ. ἰθαγενής, ἐντόπιος : Σοφ.ἀπ.792 βούβαλις γηγενής, Εὐστ.Πονημ.313,10 βριαροὺς γηγενεῖς, - γηγενεῖς Ἀθηναῖοι, - γηγενεῖς Ἕλληνες· || νεώτ. ἐν ὁμ. σημ. κ. ὡς οὐσ. γηγενεῖς καὶ πρόσφυγες· 5) ἐπὶ προϊόντων τῆς γῆς, οἷον ἐπὶ φυτῶν, ὁ βλαστήσας ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκ τῆς γῆς, ὁ αὐτοφυής : Ξέναρχ.1,5 (π. Ἀθην.2,63 F) γηγενὴς βολβός, Ἀθήν.2,63 F φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς καὶ εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι· 6) κ. ἐπὶ τοῦ πυρὸς τῶν ἡφαιστείων, ὁ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς προελθών : Στράβ.13,4,11 τὴν χώραν ἐμπρησθῆναι.. ὑπὸ γηγενοῦς πυρός· 7) εἰδ. ἐπὶ πηλίνων ἀγγείων, ὁ ἐκ γῆς ἔχων τὴν προέλευσιν, ὁ γήϊνος, χωματένιος : Ἀντιφάν.182,3 (π. Ἀθην.4,169 Ε)

Καρύστου θρέμμα, γηγενὴς ζέων.. κάκκαβαν λέγω· 8) μτφ. ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς τὴν γῆν, ὁ γήινος : Πλάτ.Νόμ.727 Ε οὐδὲν γὰρ γηγενὲς Ὀλυμπίων ἐντιμότερον (ὁ λόγος περὶ σώματος κ. ψυχῆς)· Ἡσ. «ὁ γήϊνα ἐργαζόμενος καὶ ἁμαρτάνων»· ‖ μτγν. ὁ ἰδιάζων εἰς τοὺς ἐν τῇ γῇ : Μεθόδ.Συμπόσ.119 D μακρὰν ἀπῳκίσθαι κακίας καὶ τῶν γηγενῶν πράξεων· 9) ἐπὶ προσ., πρωτόγονος, ἀπολίτιστος : Φιλόδ.Στωϊκ.ἐν Ἡρακλ.339,19 τὴν ἐπὶ τῶν γηγενῶν (ἀναστροφήν)· ‖ ἄγροικος : Ἀλεξ.108,5 βῶλος, ἄροτρον, γηγενὴς ἄνθρωπος· 10) μτγν. ὡς οὐσ. κατὰ πληθ. οἱ γηγενεῖς οἱ τεθνεῶτες, οἱ νεκροί : ΠΔ Παροιμ.2,18 παρὰ τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν, αὐτ. 9,18 ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον ᾅδου συναντᾷ· 11) Σουΐδ. «γηγενής· ὠχρὸς καὶ νεκρώδης».

γήγερτον (τὸ) νεώτ. ἀνάχωμα, σωρὸς ἐξ ἐσκαμμένων χωμάτων, ὕψωσις χωμάτων χρησιμεύουσα ὡς ὁδὸς διὰ μέσου ἕλους· ‖ γαιογνώρισμα βλ.λ.

γηγῆλιξ Ἡσ. «γήλιγρος, ὁ ἄγριος μῦς».

γηγυρῖδαι Ἡσ. «οἰκτροί».

γήδιον (τὸ) κ. μσν. κ. γήδιαν ὑποκορ. τοῦ γῆ, μικρὸν ἀγρόκτημα, μικρὸς ἀγρός, χωραφάκι : Ἀριστφ.Εἰρ.570 ἐπιθυμῶ καὐτὸς ἐλθεῖν εἰς ἀγρὸν καὶ τριαινοῦν τῇ δικέλλῃ διὰ χρόνου τὸ γήδιον, Πάπ. γήδια τῆς κοιλάδος, Νικήτ.Χων.ἐν Σαθ.1,79 πετρῶδες καὶ ἄνικμον γήδιον.

γηθαλάσσιος-α-ον μτγν. ἀμφίβιος : Κατ.Ἀστρολ. Κωδ.7,208,11 γηθαλάσσιον ζῷον.

γηθαλέος-α-ον μτγν. περιχαρής : Ἀνδρόμ.π.Γαλην. 13,876 πνείοντας ἄγοις ἐπὶ κοῖτον ἑτοίμως -λέους.

γήθεα Ἡσ. «ἤθη» (Fήθεα).

γῆθεν ἐπίρρ. κ. μσν. ἐκ τῆς γῆς, ἀπὸ τῆς γῆς : Αἰσχ.Ἑπτ.247 στένει πόλισμα γῆθεν, Σοφ.ΟΚ 1591 χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐρριζωμένον, Μηναῖ.1,22 γῆθεν σὺ πρὸς οὐρανοὺς στεφανηφόρος μάρτυς ἀνέπτης· ‖ ἐκ τοῦ ᾅδου, κάτωθεν : Σοφ.Ἠλ.453 αἰτοῦ δὲ προσπίτνουσα γῆθεν εὐμενῆ ἡμῖν ἀρωγὸν αὐτὸν εἰς ἐχθροὺς μολεῖν.

γηθέω κ. μσν., δωρ. γαθέω, συγκ. τ. γηθῶ κ. δωρ. γάθω, γ' ἑν. πρόσ. συνηρ. γηθεῖ, δωρ. γαθεῖ, παρατ. ἐγήθεον, μέλλ. γηθήσω, ἀόρ. ἐγήθησα, ἐπ. γήθησα, παρακ. γέγηθα (παρ. Ἀττ.ἐν σημ.ἐνεστ.), δωρ. γέγαθα, γ' ἑν.πρόσ. γεγάθει, προστ. γέγαθι, ὑπρσ. ἐγεγήθειν ἐπ. γεγήθειν, μέσ. γήθομαι βλ.λ. χαίρω, ἀγάλλομαι, εὐχαριστιέμαι, τοῦ δι' ὃ τις ἀγάλλεται ἐκφερομένου καθ' ἁπλῆν αἰτ. ἢ δοτ., κατὰ μτχ. ἢ ἐμπροθέτως : Ἰλ.Α 330 οὐδ' ἄρα τώ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς, Σοφ.Ἠλ.1231 κἀπὶ συμφοραῖσί μοι γεγηθός· ‖ μετὰ μτχ. χαίρω πράττων τι ἢ ἔν τινι καταστάσει διατελῶν : Σοφ.Φιλ. 1021 σὺ μὲν γέγηθας ζῶν, Εὐρ.Κύκλ.168 ὡς ὃς γε πίνων μὴ γέγηθε μαίνεται· ‖ π. ποι. ἐν περιφρ. οἷον γηθέω φρένα - φρενὶ - θυμόν - θυμῷ κτλ. πρὸς δήλωσιν ἐγκαρδίου χαρᾶς (πρβλ. δημ. χαίρω στὰ φυλλοκάρδια μου, χαίρεται ἡ καρδιά μου, ἀναγαλλιάζει ἡ ψυχή μου) : Ἰλ.Λ 683 γεγήθει δὲ φρένας Νηλεύς, Ἡσίοδ.Α 116 μείδησεν δὲ βίη Ἡρακληείη, θυμῷ γηθήσας· ‖ ἡ μτχ. παρακ. γεγηθὼς περιχαρής, πολὺ χαρούμενος : Δημ.332 φαιδρὸς ἐγὼ καὶ γεγηθὼς κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχομαι, Μηναῖ.1,20 Ὠδ.5 γεγηθὼς διήνυσας τὴν τρίβον τῆς ζωῆς· ‖ ὁμ. ἡ μτχ. γεγηθὼς ἐν οἷα χρ. κ. τὸ χαίρων, ἀζημίως, ἀτιμωρητί : Σοφ.ΟΤ 368 ἢ καὶ γεγηθὼς ταῦτ' ἀεὶ λέξειν δοκεῖς;

γήθομαι μτγν. κ. μσν. μέσ. τ. τοῦ γηθέω βλ.λ., χαίρω, ἀγάλλομαι : Κόϊντ.14,92 γηθομένων κῆρ, Κριναγ.ἐν ΑΠ 6,261 γηθομένῃ σὺν φρενί, Μηναῖ.3,26. Ὠδ. 8 λαὸς ἱερὸς ὑμνεῖ γηθόμενος.

γῆθος-ους (τὸ) μτγν. γηθοσύνη, χαρμοσύνη, χαρμονή, χαρά, εὐχαρίστηση βλ.λς· Ἡσ. «γήθους· χαρᾶς» : Ἐπίκ.ἀπ.423, Πλούτ.Ἀγησ.29 λιπαροὶ τὰ πρόσωπα, φρονήματος μεστοὶ καὶ γήθους, Λουκ. Ἔρωτ.9 πόρρωθεν οὖν ἰδὼν ἑκάτερός με γήθους καὶ χαρᾶς πλέοι προσέδραμον.

γηθοσύνη (ἡ) κ.νεώτ. χαρμονή, χαρά, εὐφροσύνη, εὐχαρίστηση : Ἰλ.Φ 390 ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ γηθοσύνῃ, - ἡ ἀγγελία τῆς ἀναρρώσεώς σας ἐπλήρωσε γηθοσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν· 2) ἡ φιλία, φιλότης βλ.λ., ἡ εὔνοια, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ νεῖκος : Ἐμπεδ.17.24.

γηθόσυνος-η-ον κ. ος-ον κ. νεώτ. πλήρης χαρᾶς, φαιδρός, χαρούμενος : Ἰλ.Η 122 τοῦ μὲν ἔπειτα γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο, Ἀπολλ.Ρ 1,784 γυναῖκες γηθόσυναι, ΑΠ 6,235 γηθοσύνους λοιβὰς σπένδομεν ἀθανάτοις, - γηθόσυνοι ἐπληροφορήθημεν τοὺς γάμους σας.

γηθοσύνως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. μετὰ χαρᾶς, εὐφροσύνως· Σουΐδ.,Ζωναρ.436 «γηθοσύνως, μετὰ χαρᾶς» : Ἱππ.Ἐπιστ.17 γηθοσύνως πάνυ, Γρηγ.Ναζ. 2,42 Β γηθοσύνως ὕμνοις σε.. γεραίρειν,- γηθοσύνως ἐπληροφορήθημεν τὸ αἴσιον τῆς ὑγείας σας.

γῆθυ (τὸ) ἀρχ. λεξ. τὸ γήθυον βλ.λ.

γηθυλλίς-ίδος (ἡ), δωρ. γαθυλλίς ὑποκορ. τοῦ γήθυον, εἶδος τοῦ φυτοῦ πράσου βλ.λ.· Μοῖρις 115 «γηθυλλὶς ἀττικῶς· ἀμπελόπρασον ἑλληνικῶς» : Ἐπίχ.134 ἐν δὲ σκόροδα δύο καὶ γηθυλλίδας δύο.

γήθυον (τὸ) εἶδος τοῦ φυτοῦ πράσου· ἄ. γῆθυ κ. γήτειον· πρβλ. γηθυλλίς· Ἡσ. «γήτεια· κρόμμυα ἃ καὶ γήθυα καλοῦνται» : Ἀριστφ.ἀπ.5 (π.Ἀθην.9, 372 Α) τῶν δὲ γηθύων ῥίζαι ἔχουσι σκοροδομίμητον φύσιν, Ἀθήν.9,371 Ε Δίδυμος ὅμοια φησὶν εἶναι τὰ γήθυα τοῖς.. ἀμπελοπράσοις.

γηθῶ γηθέω βλ.λ.

γήϊνος-η-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ γῆς, ἐκ χώματος ἔχων τὴν σύστασιν αὐτοῦ : Σιμων.7,21 τὴν δὲ γυναῖκα πλάσαντες γηΐνην Ὀλύμπιοι, Πλάτ. Νόμ.778 Ε σιδηρᾶ δεῖν εἶναι τὰ τείχη μᾶλλον ἢ γήϊνα· ‖ ἐκκλ. ὁ φθαρτός : τὸ γήϊνον σκῆνος, - τὸ γήϊνον σῶμα· 2) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. γεν. ὁ τῆς γῆς, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γῆν : Πλάτ.Φαῖδρ.246 C ἡ ψυχὴ.. σῶμα γήϊνον λαβοῦσα, Ἰω.Λυδ.Διοσημ.95 ὁ γὰρ ἀριθμὸς πέντε γηϊνώτατος, Κάλβ.Λύρα Ὠδ.12,24 προσφέρει δύο στεφάνους· ἕν' ἀπὸ γήϊνα φύλλα κι ἄλλον ἀπ' ἄστρα, - γήϊνος μαγνητισμός, - γήϊναι συντεταγμέναι, - γήϊνος μεσημβρινός, - γήϊνα ρεύματα· 2) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπίγειος ἢ ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν γῆν ἢ εἰς τοὺς ἐπὶ γῆς, ἀντίθ. αἰθέριος, οὐράνιος : Θέων ἐν ΑΠΠαράρτ.3,146 αἰθέριόν τε νόον φορέειν οὐ γήϊνον ἔμπης, - τὰ γήϊνα ἀγαθά, - αἱ γήϊναι σκέψεις· ‖ τὸ οὐδ. τοῦ πληθ. ὡς οὐσ. τὰ γήϊνα τὰ ἐπίγεια : Μηναῖ.1,5 οὐ θωπεία, οὐ πλάνη, οὐ δόξα τῶν γηΐνων ἠδυνήθη ἐκκόψαι τῆς πίστεως τὸν δρόμον, - γήϊνος ζωή,- τὰ γήϊνα ἔχουν κυρίως δι' ἡμᾶς ἐνδιαφέρον.

γηΐνως ἐπίρρ. μτγν. Ζωναρ. «γηΐνως· φθαρτῶς» : Ἀθανάσ.1,517.

γήϊος-α-ον μτγν. γήϊνος βλ.λ. : ΑΠΠαράρτ.3,146 νόον.. γήϊον (διόρθ. γήϊνον).

γηΐτης (ὁ) κ. γήτης γεωργός· Ἡσ. «ὁ τὴν γῆν ἐργαζόμενος, γεωργός».

γηϊφαγῶ-έω γηφαγῶ βλ.λ.· ΕΜ 222,9.

γηλεχής-οῦς-ές μτγν. ὁ λέχος τὴν γῆν ἔχων, ὁ κοιμώμενος ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ γῆς : Καλλ.Δῆλ.286 γηλεχέες θεράποντες ἀσιγήτοιο λέβητος.

γήλιγρος (ὁ) Ἡσ. «ὁ ἄγριος μῦς».

γήλιος (ὁ) δημ. διάφ. προφ. τοῦ ἥλιος : παροιμ. ὁ γήλιος ὅσο πάει φηλότερα τόσο τὸ φῶς του ρίχνει χαμηλώτερα (ὁ ἀγαθὸς κραταιούμενος γίνεται εὐεργετικώτερος ἢ προσηνέστερος),Βαλαωρ. Φροσ.Προλεγ.29 τὰ στήθια τὰ χιονάτα της γήλιος δὲ θὰ μαυρίσῃ.

γηλιῶμαι-άομαι Ἡσ. «γηλιᾶσθαι· κατέχεσθαι, γηλιώμενος· κατεχόμενος».

γηλουμένους Ἡσ. «συνειλημμένους».

γηλοφίσκος (ὁ) νεώτ. ὁ μικρὸς γήλοφος βλ.λ.

γήλοφος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **γάλοφος** λόφος ἐκ γῆς, ἐκ χώματος, γεώλοφος: Ξεν.Ἀν.1,5,8 ἵεντο.. κατὰ πρανοῦς γηλόφου, Ἰουλ.Λόγ.2,63 B γήλοφος χειροποίητος (τεχνητὸς λόφος)· ‖ ὡς οὐδ. τὸ γήλοφον ἐπὶ ὁμ. σημ.: Ἰωσ.Π(1,21,10· 2) ὡς ἐπίθ. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ γηλόφων: Λιμέν.12 γαλόφῳ πρῶνι, Γεωπ.3,1,9 γήλοφος γῆ.

γῆμα Ἡσ. «ἱμάτιον» (Fῆμα, εἷμα).

γημόριον (τὸ) Ἐπιγρ. ἐντάφιος γῆ, μικρὸς χῶρος γῆς προωρισμένος πρὸς ταφήν.

γήμορο (τὸ) δημ. γεώμορον βλ.λ.: Βαλαωρ.Φωτειν. 2,281 εἴτε μεστὰ εἴτ' ἄμεστα τὰ κόβει γιὰ ν' ἀρπάξῃ διπλὰ τριπλὸ τὸ γήμορο ποὺ τοῦ χρωστάει ὁ κόσμος, Βλαχογ.ΠοληκάριαΠαλιὰ 71 γιατὶ δὲν πλήρωνε τὸ γήμορο στὸ δασμολόγο.

γημόρος (ὁ) κ. νεώτ., δωρ. γαμόρος γαιοκτήμων εὐπατρίδης, γεωμόρος βλ.λ.

γήνεια Ἡσ. «ὅσα ἐκ τῆς γῆς ὠφέλιμα» (πιθ. διορθ. γήϊνα).

γήνεσθαι Ἡσ. «κατέχεσθαι».

γηόρας ἀρχ. λεξ. φύλακας· πρβλ. γειώρας.

γηοῦχος (ὁ) μσν. ὁ ἔχων γῆν, ὁ κτηματίας, γαιοκτήμων βλ.λ.: Εὐστ.1392,23· πρβλ. γαιήοχος.

γηοχέω Ἰων. κατέχω γῆν, εἶμαι γαιοκτήμων: Ἡρ. 7,190 τῷ Κρητίνεω ἀνδρὶ Μάγνητι γηοχέοντι περὶ Σηπιάδα μεγάλως.

γηπάτταλος (ὁ) μτγν. πάσσαλος τῆς γῆς, πολούκι στὴ γῆ, π.θ. κωμ. ἐκφρ. περὶ ραφανίδος ἢ δαυκίου: Λουκ.Λεξιφ.2 ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀρώματα σκόροδά τε εὗρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα καὶ γηπαττάλους τινὰς ἀνορύξας.

γήπεδο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. γάπεδον μέρος, τεμάχιον γῆς, γεώπεδον βλ.λ.· Φρύν.32,1 «διαφέρει γήπεδον οἰκοπέδου· οἰκόπεδον γὰρ οἰκίας κατερριμμένης ἔδαφος, γήπεδα δὲ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι προκείμενα οἷον κηπίδια»: Πλάτ.Νόμ.741 C ὧν ἔλαχε οἰκοπέδων ἢ γηπέδων· 2) νεώτ. εἰδ. ἐκτεταμένον οἰκόπεδον: κατέλαβον αὐθαιρέτως τὰ παρὰ τὸ χωρίον γήπεδα τῆς μονῆς· ‖ εἰδ. τὸ δι' ἀθλητικὰς ἀσκήσεις διηυθετημένον: τὸ γήπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ,-γήπεδον ποδοσφαίρου.

γηπετής-οῦς-ές, δωρ. γαπετής ὁ πίπτων ἢ ὁ πεσὼν εἰς τὴν γῆν: Εὐρ.Φοίν.668 γαπετεῖς δικὼν ὀδόντας εἰς βαθυσπόρους γύας.

γηπονίη (ἡ) μτγν. γεωργία, γεωπονία βλ.λ.: Ἡλιόδ. Αἰθ.10,6 τοὺς γηπονίᾳ συνεργοὺς (βοῦς).

γηπονικῶς ἐπίρρ. μσν. γεωπονικῶς, σχετικῶς πρὸς τὴν γεωπονίαν: Εὐστ.742,23 ὁ δὲ περί τινα Λιβυκὴν γῆν τετρῆσθαι τὸν οὐρανὸν φάμενος ἄλλως γηπονικῶς ἐτερατεύσατο.

γηπόνιον (τὸ) μτγν. ἀγρὸς ἢ κῆπος, γεώργιον βλ.λ.

γηπόνομον (τὸ) μτγν. ὄνομα φυτοῦ τινος βρωσίμου: Δημήτρ.Ἱερακοσοφ.113 γηπόνομον λειώσας βάλε μέσον τοῦ κρέως.

γηπόνος (ὁ), δωρ. γαπόνος· Ἡσ. «γεωργός», γεωπόνος βλ.λ.1), καλλιεργητὴς γῆς: Εὐρ.Ἱκ.420 γαπόνος δ' ἀνὴρ πένης, Θεμίστ.Λόγ.423,17 ἵνα μηδεὶς φθείρῃ τὰ γηπόνων ἔργα.

γηπονῶ-έω, δωρ. γαπονῶ γεωργῶ, γεωπονῶ βλ.λ.: Εὐρ.Ρῆσ.75 ἀρούρας εἰσμάθωσι γαπονεῖν.

γήποτος-ον, δωρ. γάποτος ὁ ὑπὸ τῆς γῆς παθείς, ἢ καταπινόμενος, ἀπορροφηθεὶς ἢ ἀπορροφούμενος: Αἰσχ.Πέρσ.621 γαπότους δ' ἐγὼ τιμὰς προπέμψω τάσδε νερτέροις θεοῖς.

γηραγάθη (ἡ) μσν. ἀγαθή, ὡραία, συμπαθητικὴ γραῖα: ΨΚωδιν.240,5.

γηράεις-εντος-εσσα-εν γηραιός.

γηράζω νεώτ., δημ. συνηθέστ. γεράζω γηράσκω βλ.λ.: Βαλαωρ.ΚυρὰΦροσύν.2,34 κρύο πικρὸ χαιρέτισμα τῆς νιότης, ποὺ γηράζει.

γηραιός-ά-όν, θηλ. κ. -ός (Ἀντιφ.) κ. μσν. κ. νεώτ. μακρὸς τ. τοῦ γεραιὸς βλ.λ., γέρων, ἡλικιωμένος: Ἡσίοδ.Ἔργ.378 γηραιὸς δὲ θάνοι ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων, Θουκ.6,54 Πεισιστράτου γὰρ γηραιοῦ τελευτήσαντος, Παπαδ.Χριστ.Διηγ. (ἔκδ. Φέξη) 8 ἐξ ὧν δὲν ἐνόει τίποτε οὔτε ὁ γηραιὸς ἐφημέριος.

γηραιότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γηραιοῦ βλ.λ.

γηραιόφρων-ονος-ον μσν. ὁ ἔχων γηραιὰς φρένας, ὁ σώφρων: Τζέτζ.Ἐπιστ.57.

γηράλειος-ον Ἐπιγρ. γηραλέος βλ.λ.: καὶ τάφος εἰς φθιμένους δέξατο γηραλείους.

γηραλέος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. γεραλέος ὁ γηραιός, ὁ ὢν γέρων, ὁ ἔχων ἐμφάνισιν γέροντος: Πίνδ.Π 4,121 εἰς δ' ἄρ' αὐτοῦ πομφόλυξαν δάκρυα γηραλέων γλεφάρων, Ἀνακρ.43,5 χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἥβη πάρα, γηραλέοι δ' ὀδόντες, Μηναῖ.2,1 Ὄρθρας χερσὶ γηραλέαις σου ἀγκαλισθείς, Συμεών, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, Σάρρ. μτφρ. Εὐρ. Ἱππόλ. 1431 τοῦ γηραλέου Αἰγέα παιδί,-ὁ γαμπρὸς ἤτανε γηραλέος.

γηραλεότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γηραλέου βλ.λ., ἡ γεροντοσύνη.

γηράλιος Ἡσ. «γηράλιος· γέρων»· 2) Ἡσ. «γηράλιον· δριμύ, μέλαν».

γήραμα-ατος (τὸ) σχόλ. τὸ γήρειον βλ.λ.: Σχόλ. Ἀρατ.921 γηράματα ἀκάνθης.

γηράματα (τὰ) νεώτ. δημ., συνηθέστ. γεράματα βλ.λ., ἡ γεροντικὴ ἡλικία, τὰ γερατειά: τὰ γηράματα αὐτοῦ διῆλθεν ἐν πενίᾳ.

γηράμων Ἡσ. «γράζα».

γηρᾶναι κ. -ᾶναι ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ γηράσκω βλ.λ.

γηράνιον Ἡσ. «γῆραν».

γήρανσις-εως (ἡ) τὸ γηράσκειν, ἡ πρὸς τὸ γῆρας προσέγγισις: Ἀριστλ.Μεταφ.1065 b, 20 ὁμοίως μάθησις, βάδισις, ἅλσις, γήρανσις, ἁδρυνσις.

γηράντεσσι δοτ. πληθ. τῆς μτχ. γηρὰς τοῦ ρ. γηράσκω βλ.λ.: Ἡσίοδ.Ἔργ.188 γηράντεσσι τοκεῦσιν.

γηραός-όν μτγν. ὁ γηραιὸς βλ.λ.: ΑΠ Παράρτ. 147 γηραὸς Ἱππομέδων.

γηράς-άντος μτχ. ἀορ. β' τοῦ γηράσκω βλ.λ.· πρβλ. γηράντεσσι.

γῆρας-αος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., γεν. ἀττ. γήρως, μτγν. κ. νεώτ. -ατος, δοτ. γήραϊ, κ. συνηρ. γήρᾳ, μτγν. γήρει κ. γήρατι, ἡ γεροντικὴ ἡλικία, τὰ γεράματα, τὰ γερατειά: Ἰλ.Τ 336 γήραϊ στυγερῷ, Θέογν. 174 ἄνδρ' ἀγαθὸν πενίη πάντων δάμνησι μάλιστα καὶ γήρως πολιοῦ, Ἀριστλ.Πολιτ.1271 a, 1 ἔστι γὰρ ὥσπερ καὶ σώματος καὶ διανοίας γῆρας, αὐτ.Ποιητ.1457 b, 23 «ὁμοίως ἔχει.. γῆρας πρὸς βίον, καὶ ἑσπέρα πρὸς ἡμέραν· ἐρεῖ τοίνυν τὴν ἑσπέραν γῆρας ἡμέρας, καὶ τὸ γῆρας ἑσπέραν βίου ἤ, ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς, δυσμὰς βίου»· 2) ἐν συνεκφ. μετὰ προθ. οἷον ἐπὶ γήρως, ἐν τῷ γήρᾳ, ἐν γήρᾳ ἐν τῇ γεροντικῇ ἡλικίᾳ, κατὰ τὰ γηρατεῖα, στὰ γεράματα: Ἀριστφ.Ἱππ.524 ἀλλὰ τελευτῶν ἐπὶ γήρως, Λυσ.2,73 ἐν δὲ τῷ γήρᾳ ἀδυνάτους μὲν εἶναι τῷ σώματι· 3) μτφ. ἐπὶ καταστάσεως, ἡ ἐξασθένωσις, ἡ ἐξάντλησις, ἡ παρακμή: Αἰσχ. Ἑπτ.682 οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος (δὲν λησμονιέται ποτέ), Θεοδώρητ.1,748 ἀποδύεται τὸ γῆρας τῆς ἁμαρτίας· 4) εἰδ. τὸ παλαιὸν δέρμα ἢ κέλυφος, ὅπερ ἐκδύονται τὰ ἑρπετὰ ἢ κ. ἄλλα ζῷα, ἰδίως οἱ ὄφεις, πρβλ. τὸ πουκάμισο τοῦ φιδιοῦ· Ἡσ. «γῆρας ὄφεως δέρμα»: Ἀριστλ.Ζ1 549 b,26 ἐκδύουσι δὲ τὸ κέλυφος τοῦ ἔαρος, ὥσπερ οἱ ὄφεις τὸ καλούμενον γῆρας, Ἀριστλ. Ζ1 600 b,20 τῶν δὲ φωλούντων ἔνιοι τὸ καλούμενον γῆρας ἐκδύουσιν

γηράσιμος-η·ον 'Επιγρ. γηραλέος βλ.λ.

γήρασις**-εως** *(ή) μτγν. τὸ γηράσκειν, ἡ γήραν-σις βλ.λ.' 'Αμμών.37 « γῆρας μέν ἐστιν ἡ τελευταία ἡλικία, γήρασις δὲ ἡ ἐπ' αὐτὴν πόρευσις »*,Σουΐδ. « ῥυσά· ἡ μάρανσις, ἡ γήρασις ».

γηράσκω μσν. κ. νεώτ., δημ. γεράζω κ. γερνῶ, μέλλ. **γηράσομαι** (κ. ἐν συνθ. ἐγ-, κατα-, συγ-) κ. γηράσω, ἀόρ. **ἐγήρᾶσα**, παρακ. **γεγήρᾶκα**, ἐνεστ. κ. γηρῶ-**άω**, **γήρημι** κ. **γήραμι**, ἀόρ. **ἐγήραν**, ἀπαρφ. γηρᾶναι κ. **γηρᾶναι**, μτχ. **γηράς**, δοτ. πληθ. **γηράντεσσι** βλ.λ. σπαν. κ. γηρείς -**έντος** (Ξενοφ.), μέσ. γηράσκομαι, μτχ. παθ. ἀορ. **γηραθείς** γίνομαι, ἀποβαίνω γέρων (ἐν τῷ παρακ. κ. ἀορ. εἶμαι γέρων) : 'Ιλ.Ρ 325 **ὅς οἱ παρά πατρὶ γέροντι κηρύσσων γήρασκε**, 'Ηρ.7,114 "**Αμηστριν.. πυνθάνομαι γηράσασαν**, Σοφ.άπ.487 **πάλιν γάρ αὖθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνήρ**, - **ὁ ἐν ἁμαρτίαις γηράσας**, - ἐγήρασε **προώρως**' ‖ τὸ μέσ. ἐν ὁμ. σημ. ζῶ ὡς γέρων, βιῶ ἐν γήρατι : Πλούτ.'Ηθ.415 C **τρεῖς δ' ἐλάφους ὁ κόραξ γηράσκεται**' 2) ἐπὶ καρπῶν, ὡριμάζω : 'Οδ.120 **ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ**' 3) συνεκδ. ἐξασθενῶ ὡς ἐκ τοῦ γήρατος ἢ οἱονεὶ ἐκ γήρατος, παρακμάζω : Σοφ.ΟΚ 727 **καὶ γάρ εἰ γέρων ἐγώ, τὸ τῆσδε χειρὸς** (διόρθ. χώρας) **οὐ γεγήρακεν σθένος**, - Μέν.Μον.347 **μετά τὴν δόσιν γηράσκει χάρις** (λησμονεῖται ἡ εὐγνωμοσύνη)' 4) κ. νεώτ. μτβ. φέρω τινά εἰς τὸ γῆρας, συντελῶ εἰς τὸ νά γηράση, τὸν γεράζω, τὸν κάνω γέρο, συνήθ. κατ' ἀόρ. : Αἰσχ.'Ικ.894 **οὐ γάρ μ' ἔθρεψαν, οὐδ' ἐγήρασαν τροφῇ**, - **τὸν ἐγήρασαν τὰ βάσανα**.

γηρασμός (ὁ) νεώτ. τὸ γηράσκειν, τὸ γήρασμα, τὸ ἐκπίπτειν εἰς γῆρας' ‖ φρ. **δὲν ἔχει γηρασμὸν** (δὲν γηράσκει, εἶναι ἀκμαῖος).

γηρατεῖα (τὰ) **νεώτ.** τὰ γηρατειά βλ.λ.

γηρατειά (τὰ) δημ. κ. **γερατειά** (τὰ) πληθ. τοῦ ἀχρ. γηρατειό, τὸ γῆρας, τὰ γεράματα, γεροντάματα : Κρυστ.Νεραϊδόπαιδα 27(85) **καὶ δὲν φοβοῦνται γηρατειά καὶ δὲν φοβοῦνται χάρο**, παροιμ. φρ. **τρία 'ν' τ' ἀνθρώπου τὰ κακά, ἀρρώστια, φτώχεια, γηρατειά**' ‖ συνεκδ. ἐπὶ προσ. διατελούντων ἐν γεροντικῇ ἡλικίᾳ ; φρ. **τὰ γηρατειά θέλουν καλοπέραση**, παροιμ. γηρατειά πῆ**γαν τὰ 'μπρός, ἐσκουντούφλησε ὁ χορὸς** (ὅταν **γέρων εἶναι ὁ πρῶτος ἐν κυκλίῳ χορῷ**, ἡ ὄρχησις **χαλαροῦται**, ὅθ. μτφ. κ. **περὶ** πάσης ἐπιχειρήσεως **ἀπαιτούσης ζωηρὰν δρᾶσιν**).

γηρατεῖον (τὸ) **νεώτ.** εὔχρ. ἐν πληθ. **γηρατεῖα** ἡ γεροντικὴ ἡλικία, τὸ γῆρας, καὶ ἡ κατάστασις εἰς ἣν ἐμπίπτει τις **κατ' αὐτό**' ‖ ὅθ. καθ' ἑνικὸν **περιληπτ.** οἱ **ἐν γήραπ**, οἱ γέροντες : **σέβου τὸ γηρατεῖον**' πρβλ. ἱερατεῖον.

γήρει κ. γήρεῖ, σχόλ. ἀντὶ γήρᾳ, δοτ. τοῦ γῆρας βλ.λ.' Σχόλ. *Ἰλ.Ι 150* «γράφεται καὶ γήρεϊ ὡς οὐδεϊ».

γήρειον (τὸ) μτγν. χνοῦς **ἐπὶ τῆς στεφάνης τῶν** ἀνθέων φυτῶν τινων, ὅστις ἀποξηραινόμενος παρασύρεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, δημ. μανταтоύρα : "Αρατ.921, Νίκ.'Αλεξ.126 **γήρεια πάππου**.

γήρειος-ον ὁ γηραλέος, ὁ παρακάμψας, ἢ ὁ ἐλλείψας' Σουΐδ. « γήρειον ἔτος, τὸ παλαιόν ».

γηρέντος ΕΜ « γηράς ἡ γενικὴ γηρέντος ὥσπερ τιθέντος. Ξενοφάνης' ἀνδρὸς γηρέντος πολλὸν ἀφαυρότερον ».

γηροβοσκεῖον (τὸ) μτγν. μέρος, **ἐν ᾧ τρέφονται** γέροντες, γεροκομειό : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

γηροβοσκία (ἡ) μτγν. τὸ τρέφειν, ἐπιμελεῖσθαι τούς γέροντας, ἡ **περίθαλψις** τῶν γερόντων : "Αλεξ. 312, Πλούτ.'Ηθ.111 E **γηροβοσκίας ἐστερήθησαν**' ‖ πάπ. εἰδ. ἡ φροντὶς διὰ τοὺς γηράσαντας ἤδη γονεῖς, τὸ γηροκόμειο.

γηροβοσκός-όν ὁ τρέφων, **περιθάλπων** γέροντας, ἰδίως τοὺς γεγηρακότας **γονεῖς** : Σοφ.ΑΪ.570 τὸν **παῖδα τόνδε .. δείξει μητρί, .. ὡς σφιν γένηται γηροβοσκὸς εἰσαεί**' ‖ μτγν. εἰδ. ἐν φρ. **γηροβοσκοὶ χάριτες** ἢ **ἐπὶ** γηροτροφίᾳ βλ.λ. εὐγνωμοσύνη : Διον.'Αλ.Ρωμ.8,47 **τῇ μητρὶ ἀποδοῦναι γηροβοσκούς χάριτας**' 2) εἰδ. ἐν φρ. **γηροβοσκοὶ ἐλπίδες** ἢ ἐλπὶς ὅτι θά τύχῃ τις γηροβοσκοῦ, θὰ γηροκομηθῇ : Διον.'Αλ.Ρωμ.8,51' δ. ἑρμ. κ. νεώτ. αἱ τὸ γῆρας βόσκουσαι, παρηγοροῦσαι **ἐλπίδες**.

γηροβοσκῶ-έω τρέφω, περιποιοῦμαι γεγηρακότος, ἰδίως τοὺς γονεῖς : Εὐρ."Αλκ.663 **τοιγάρ φυτεύων παῖδας οὐκέτ' ἂν φθάνοις, οἳ γηροβοσκήσουσι καὶ θανόντα σε περιστελοῦσι**' ‖ παθ. -**οῦμαι** τρέφομαι, συντηροῦμαι, τυγχάνω περιθάλψεως ἐν τῷ γήρατι : 'Αριστφ.'Αχ.678 **οὐ γάρ ἀξίως ἐκείνων ὧν ἐναυμαχήσαμεν γηροβοσκούμεθ' ὑφ' ὑμῶν**.

γηροδερμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. γεροντοδερμία πάθησις τοῦ δέρματος **τῶν** νηπίων, **καθ' ἣν τοῦτο** ῥυτιδούμενον **λαμβάνει ὄψιν** γεροντικήν.

γηροκόμεια (τὸ) δημ. ἡ γηροβοσκία βλ.λ.

γηροκομειό (τὸ) δημ. τὸ γηροκομεῖον βλ.λ.

γηροκομεῖον (τὸ) Σουΐδ., πάπ., μσν. **κ.** νεώτ., δημ. **γηροκομειό** ἢ γερο- τόπος ἔνθα διαιτῶνται οἱ γέροντες, γηροτροφεῖον' ‖ εἰδ. φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα **πρὸς περίθαλψιν γερόντων**.

γηροκόμησις-**εως** (ἡ) τὸ **μεριμνᾶν διὰ τὴν περίθαλψιν** γερόντων, ἡ γηροτροφία, τὸ γεροκόμειο.

γηροκομία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ μέριμνα **διὰ τὴν** δίαιταν ἢ διὰ **τὴν συντήρησιν** καὶ **περίθαλψιν** γερόντων : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.5.

γηροκομικός-**ή**-**όν** μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν γηροκομίαν, τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν γερόντων : Γαλ.6,146 γηροκομικὸν **μέρος τῆς τέχνης**.

γηροκόμιο (τὸ) δημ. συνηθέστ. ἐν πληθ. ἡ περίθαλψις, περιποίησις ἧς τυγχάνει ὁ γέρων : παροιμ. **κακοὶ γιοὶ κακὰ γηροκόμια**.

γηροκομίτης (ὁ) μσν. ὁ κατὰ τὸ γῆρας τυγχάνων περιθάλψεως : Τζέτζ.Χιλ.11,27 **τὸν Τζέτζην δ' αὐχ ἁρμόδιον ζῆν ὡς γηροκομίτην**.

γηροκόμος-ον κ. νεώτ. ὁ περιθάλπων τοὺς γεγηρακότας, τοὺς γέροντας : 'Ησίοδ.Θ 604 **ὅς κε .. ὀλοὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἵκηται, χήτει γηροκόμοιο**, Γρηγ.Ναζ.'Επιστ.47,808 τοῦ υἱοῦ Νικοβούλου ὃν **καὶ γηροκόμον καὶ νοσοκόμον γινώσκομεν**' ‖ εἰδ. **ἐπὶ τέκνων, μεριμνώντων** διὰ **τὴν περίθαλψιν τῶν** γερόντων γονέων : 'Επιγράμμ.'Ελλ.ἐξ 'Επιγρ. : **ὅς δαίμων ἀντ' ἐμέθεν ὤπασε γηροκόμους** (δηλ. θυγατέρας)' ‖ μτγν. εἰδ. ἐν φρ. **φροντίδες γηροκόμοι** αἱ διὰ τὴν γηροκομίαν βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.5.85' πρβλ. γηροβοσκὸς 2).

γηροκομῶ-έω μτγν., μσν κ. νεώτ., δημ. κ **γεροκομῶ-άω** μεριμνῶ διὰ τὴν συντήρησιν γερόντων, περιθάλπω γέροντας : Γρηγ.Ναζ.'Επιστ.50,811 **τίς γηροκομήσει τὸν σὸν Γρηγόριον ; - ποιὸς θά γεροκομήσῃ τὸν ἀκλερίτη ;**' ‖ παθ. μτγν. κ. νεώτ., δημ. γηροκομιέμαι τυγχάνω γηροκομίας, περιθάλψεως ἐν τῷ γήρατι : 'Αγαθ.2,14 **ἐν θυγατράσιν** γηροκομεῖσθαι, - **γεροκομιέται ἀπὸ τὸ γιά του**.

γηρόλας (ὁ) ὁ γέρων' 'Ησ. « Σοφοκλῆς Αἰχμαλώτοις, ὡς καὶ τὸν γέροντα γηρόλαν (διόρθ. τοῦ γεροιδὰν) **λέγει** ».

γῆρος-ους (τὸ) μόνον εἰς πλαγ. πτώσ. τὸ γῆρας βλ.λ., τὰ γερατειά, τὰ γεράματα : ΠΔ Γέν.15,15, αὐτ. Ψαλμ.91,15 **τότε πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι**, ΚΔ Λουκ.1,36 'Ελισάβετ .. **καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς**

γηρός 'Ησ. « γηροί, γεώλοφοι ».

γηροτροφεῖον (τὸ) Σουΐδ. « γηροκομεῖον ».

γηροτροφία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ τρέφειν γέροντα, ἡ διατροφή, ἡ συντήρησις γερόντων, ἡ γηροκομία : Πλούτ.'Ηθ.579 E **τὰς γηροτροφίας ἀποτίνειν**.

γηροτρόφιον (τὸ) μσν. ἡ γηροτροφία, τὸ γη-

ροκόμιο βλ.λ. : Θησ.Στεφ.ἐν λ. τῆς οἰκείας γονῆς ἀπολαμβάνων τὸ γηροτρόφιον.

γηροτρόφος-ον κ. νεώτ. ὁ τρέφων, συντηρῶν γέροντος, ἰδίως τοὺς γονεῖς : Εὐρ.Ἀλκ.668 κεῖνου λέγω καὶ παῖδά μ' εἶναι καὶ φίλον γηροτρόφον, Παπαδ.Χριστούγ.Τεμπέλη 46 καὶ θεωροῦσιν αὐτοὺς ὡς καλοὺς σωτῆρας τῆς προικὸς καὶ γηροτρόφους· || εἰδ. ἐν φρ. γηροτρόφος ἐλπὶς ἡ τοὺς γέροντας τρέφουσα (κατὰ δ. ἑρμ. ἡ ἐλπὶς εἰς γηροτροφίαν) βλ.λ. : Πίνδ.ἀπ.214 γηροτρόφος συναορεῖ ἐλπίς· πρβλ. γηροβοσκός 2).

γηροτροφῶ-έω κ. νεώτ. τρέφω, συντηρῶ, περιποιοῦμαι γέροντας : Ἰσαῖ.1,39 ἡμεῖς ἂν διὰ τὴν ἀγχιστείαν καὶ τὸν πάππον γηροτροφεῖν ἠναγκαζόμεθα· || παθ. : Λυσ.13,45 οἳ ἤλπιζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδων γηροτροφηθέντες.

γηρουχῶ-έω Ἡσ. « γηρουχεῖται· ὑπὸ γήρως ὀχεῖται »· 2) αὐτ. « γέρας τῆς ἀρχῆς ἔχει ».

γηροφορῶ-έω μτγν. ἐπὶ ἀλκυόνος, φέρω ἐπ' ἐμοῦ, μετάγω γέροντα : Πλούτ.Ἠθ.983 Β ὅταν δὲ διὰ γῆρας ἀσθενὴς ὁ ἄρρην γένηται συνέπεσθαι .. ὑπολαβοῦσα γηροφορεῖ καὶ γηροτροφεῖ.

γηρυγόνος-η-ον μτγν. ὁ γῆρυν, φωνήν, ἦχον παράγων, ἄποξ τὸ θηλ. : Θεόκρ.Σῦριγξ 6 ὃς τᾶς μέροπος πόθον κούρας γηρυγόνας ἔχε.

γῆρυμα-ατος (τὸ) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γηρύω βλ.λ., ἡ φωνή, ὁ ἦχος, ὁ τόνος τῆς φωνῆς : Αἰσχ.Εὐμ.569 τυρσηνικὴ σάλπιγξ βροτείου πνεύματος πληρουμένη ὑπέρτονον γῆρυμα φαινέτω στρατῷ.

γηρυόνειος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν γίγαντα Γηρυόνην.

γηρυονία (ἡ) νεώτ. ζωολ. κ. γερ- (ἡ) γένος ἀκαληφῶν ἤτοι μεδουσῶν τῆς οἰκογεν. τῶν γηρυονιδῶν.

γηρυονίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. μεδουσῶν.

γῆρυς-υος (ἡ) δωρ. γᾶρυς (ἡ) φωνή, ὁμιλία : Ἰλ.Δ 437 οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα γῆρυς· || μτγν. εἰδ. ἐπὶ τῆς μετὰ πάθους φωνῆς : Φίλ.1,373.

γηρύω δωρ. κ. αἰολ. γαρύω, ἀπαρφ. γαρύεν, γαρυέμεν, μέλλ. γαρύσω, ἀόρ. ἐγήρυσα, δωρ. ἐγάρυσα, μέσ. μέλλ. γηρύσομαι, ἀόρ. ἐγηρυσάμην, μτγν. δωρ. εὐκτ. γαρύσαιντο, παθ. ἐγηρύθην, ἐκβάλλω φωνήν, φωνάζω, λαλῶ δυνατά, κρουγάζω: Πίνδ.Ο 2,158 μαθόντες δὲ λάβροι παγγλωσσίᾳ, κόρακες ὥς, ἄκραντα γαρύετον, Ἀριστφ.Εἰρ.805 πικροτάτην ὄπα γηρύσαντος ἤκουσα· 2) μτβ. ψάλλω, ἐξυμνῶ τι : Πίνδ.Ο 13,50 μῆτίν τε γαρύων παλαιγόνων πόλεμόν τ'· || ὁμ. τὸ μέσ. -ομαι ἐξυμνῶ τι : Ἡσίοδ.Ἔργ.260 γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκων νόον· 3) μτγν. τὸ μέσ. μετὰ δοτ., ἁμιλλῶμαι, διαγωνίζομαι κατὰ τὸ ψάλλειν : Θεόκρ.1,136 τοὶ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο (οἱ κουκκουβάγιες ἂς τὰ βάλουν μὲ τ' ἀηδόνια στὸ τραγοῦδι).

γηρῶ-άω γηράσκω βλ.λ. : Ξεν.ΚΠ 4,1,15 ἴσως δυναίμεθ' ἂν ἀκινδύνως εὐδαιμονοῦντες γηρᾶν.

γηρῶ-όω πάπ. δ.γρ. τοῦ γυρῶ-όω βλ.λ.

γηρωβοσκῶ-έω μτγν. ἐσφ. ἀντὶ γηροβοσκῶ βλ.λ.

γηρωκομῶ-έω ἐσφ. γρ. ἀντὶ γηροκομῶ-έω βλ.λ.

γηρωπίζεται Ἡσ. « γεροντεύεται ».

γῆς (ἡ) δημ., γεν. γῆς, αἰτ. γῆς ἡ γῆ βλ.λ. : ὅλο στὴ γῆς κοιτάει (πρὸς τὸ ἔδαφος), δ.τραγ. σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τὰ οὐράνια, σημαίνει κι ἡ Ἁγιὰ-Σοφιά, Ἐρωτόκρ.Ι,131 κι ἐτρέχασι τὰ μάτια του, στὴ γῆς πηλὸν ἐκάναν· || εἰδ. ἐν φρ. τά 'καμε γῆς Μαδιὰμ (ἀνέτρεψε ἢ ἠρήμωσε τὰ πάντα)· πρβλ. γῆ ἐν αὐτ. φρ.

γήσειον (τὸ) κ. γήτειον βλ.λ.

γήταυρος (ὁ) μαν., δημ. κ. ἤταυρος κ. νήταυρος μυθικὸν θηρίον, ὅπερ ἐν ταῖς λαϊκαῖς παραδόσεσι φέρεται φωλεῦον εἰς τοὺς βυθοὺς ποταμῶν, λιμνῶν καὶ ἰδίως ἑλῶν ἀθέατον, ἀλλ' ἐκπέμπον ἐκεῖθεν ἀπαισίους μυκηθμοὺς ὁμοίους πρὸς τοὺς τῶν ταύρων· 2) μσν. κ. τὸ πτηνὸν ἐρωδιὸς ὁ ἀστέριος ἢ μυκητής, διαιτώμενον εἰς ἑλείους τόπους καὶ ἔχον φωνὴν προσομοίαν μυκηθμῷ βοός, δημ. νυχτοκόρακας : Μεσαιων.Γλωσ. ἐν λ. butor, Δουκάγγ.,Ὀρνεοσοφ.244 τοὺς δὲ πελαργούς, τοὺς γηταύρους· πρβλ.βούμυκοιπ. Ἀριστλ.Προβλ.25,2,937.

γητειά (ἡ) δημ. κ. γητιά, δ.προφ. γηθ(ε)ιά ἡ ἐνέργεια ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γοητείας βλ.λ., ἡ διὰ μαγικῶν τελετῶν καὶ ἰδίως ἐπῳδῶν (συνήθ. ἀσυναρτήτων) ἐπιβολὴ ἢ ἀντιθέτως ἀποτροπὴ ἢ θεραπεία νοσημάτων, ἰδίως τῶν πιστευομένων ὡς ἐπισκηψάντων ἐκ βασκανίας· πρβλ. ξόρκι : ἀρρώστησε ἀπὸ γητειὲς τῆς πεθερᾶς της, - εἶναι βασκαμένο τὸ παιδὶ καὶ μόνο μὲ γητειὰ θὰ 'γιάνῃ, παροιμ. τ' ἄρρωστου ἔκανα τὴ βγαλτὴ γητειά, μὰ καλοῦ κακοῦ φωνάξετε κι ἕνα γιατρὸ (σκωπτ. ἐπὶ τοῦ ἀλυσιτελοῦς πάσης ἀγυρτικῆς ἐπικουρίας)· 2) γεν. ἡ δι' οἱωνδήποτε μαγικῶν τρόπων ἐπιδίωξις ἢ πιστευομένη ἐπίτευξις σκοποῦ, ἰδίως ἐρωτικοῦ· πρβλ. μαγγανεία : δυὸ χρόνια τοῦ 'κανε γητειὲς ὥσπου τὸν κατάφερε νὰ τὴν πάρῃ· 3) συνεκδ. τὰ πρὸς τέλεσιν τῆς μαγείας ἀντικείμενα, οἷον τρίχες, πεπηγὸς αἷμα, θνησιμαῖα σαυρῶν κτπ. : βρῆκα γητειὲς στὴν πόρτα μου· πρβλ. μαγικά, μάγια· 4) συνεκδ. τὸ θέλγειν διὰ τοῦ τρόπου, διὰ τῆς ὅλης ἐμφανίσεως ἢ συμπεριφορᾶς, τὸ θέλγητρον : Παλαμ.Περάσμ.κ.Χαιρετισμοὶ 89,11 γλύκα γητειὰ τῆς ἀγάπης.

γήτειον (τὸ) κ. γήθυον εἶδος κρομμύου : Ἀριστφ.Ἱππ.677 τὰ καρίανν' ἐπριάμην ἅπαντα τά τε γήτει' ὅσ' ἦν ἐν τἀγορᾷ.

γήτεμα (τὸ) δημ. τὸ γήτευμα, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γοητείας, γητειᾶς βλ.λ.1) κ. 2)· || κ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια τῆς γοητείας, τῆς γητειᾶς : τοὺς βρῆκα πάνω στὸ γήτεμα· 2) πᾶν τὸ οἱονεὶ γοητεῦον, τὸ μαγεῦον, τὸ θέλγητρον, ἡ γητειὰ βλ.λ.4) : Βλαχογ.Προπύλ.1,52 τόσο τὴν ἔσερνε στ' ἀνίκητο γήτεμά του, Χατζόπουλος Βραδινοὶ Θρῦλοι 28 σοῦ 'στησαν στὰ κλώνια γήτεμα γλυκό.

γητευτής (ὁ) δημ., θηλ. γητεύτρα ἢ -ια ὁ μαγικοὺς τρόπους μετερχόμενος πρὸς θεραπείαν ἀσθενῶν ἢ ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος, ποὺ κάνει γητειὲς βλ.λ.1) κ.2), γόης, μάγος· 2) ὁ ἐρωτικῶς προσελκύων, κατακτῶν διὰ τῶν θελγήτρων ἢ τῶν τρόπων αὐτοῦ· πρβλ. γόης, ξεπλονευτής, ξεπλανεύτρα.

γητευτικός-ή-ό δημ. γοητευτικὸς βλ.λ.

γητεύω μσν. κ. δημ. διὰ μαγικῶν τρόπων θεραπεύω, κάμνω γητειὲς βλ.λ.· 2) γοητεύω, μαγεύω, θέλγω : Παλαμ.Τρισεύγ.70 γυναίκα ποὺ προβάλλει στὴ ζωή σου, ὅπως ἐπρόβαλεν αὐτὴ καὶ μὲ γητεύει, ὅπως μὲ γήτεψε.

γήτης (ὁ) συνηρ. τ. τοῦ γηΐτης βλ.λ., ὁ γεωργός : Σοφ.Τρ.32 γήτης ὅπως ἄρουραν ἔκτοπον λαβών.

γητικά Ἡσ. « παρὰ Ἀλεξάνδρῳ ἐπιστολαῖς ποτήρια οὕτω καλούμενα ».

γητόμος ἀττ. τ. τοῦ γατόμος βλ.λ.

γητομῶ-έω ἀττ. τ. τοῦ γατομῶ βλ.λ.

γηφάγος-ον μτγν. κ. γαιηφάγος, ὁ οἱονεὶ τρώγων γῆν, ὁ ἀπὸ τῶν βλαστημάτων τῆς γῆς διὰ τὴν ἔνδειαν τρεφόμενος· Ἡσ. « γηφάγος· πένης, ἄπορος, ὡς τὰς ἐκ τῆς γῆς βοτάνας σιτίζεσθαι τροφῆς ἀμοιροῦντα » : Καλλ.ἀπ.58.

γηφαγῶ-έω τρώγω γῆν, χῶμα : Ἀριστλ.ΕΜ 222,9· || εἶμαι γηφάγος βλ.λ.

γηφοριών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ., ὄνομα μηνὸς ἐν Ἰασῷ.

γήφυτον (τὸ) ἀττ. τ. τοῦ γάφυτον βλ.λ.

γήχυτον (τὸ) μτγν. τὸ ἐκ χώματος, τὸ μὴ πετρῶδες περίβλημα τῆς γῆς : Γαλ.19,91.

γία Ἡσ. « ἄνθη », πρβλ. ἴα.

γιά μσν. κ. δημ. κ. κατ' ἔκθλιψιν γι' πρόθεσις, σύνδεσμος καὶ μόριον, ὡς πρόθεσις ἐκ τῆς διὰ προελθοῦσα συνάπτεται μετ' ὀνομάτων κατ' αἰτ.

συνήθως εἰς ποικίλας χρήσεις, οἷον εἰς δήλωσιν τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου, ἕνεκα, διά, ἐξ αἰτίας: γιά τὴ δική σου ζαβολιά ἔφαγα γὼ τὸ ξύλο, φρ. γιά φύλλου πήδημα (δι' ἀσήμαντον ἀφορμήν)· || ὁμ. εἰς δήλωσιν τοῦ λόγου, τοῦ χάριν οὗ γίνεταί τι: σκοτώθηκε γιά τὴν πατρίδα, - γιά τὴν τιμή του, φρ. εἰρων. δουλεύει γιά τὴν ψυχὴ τοῦ πατέρα του (ἀντὶ εὐτελοῦς ἀμοιβῆς ἢ δωρεάν), γιά τά μάτια (πρὸς τὸ θεαθῆναι), - γιά τὸ ὄνομα (διὰ νὰ ἐπισύρῃ τις τὴν ὑπόληψιν τῆς κοινωνίας)· || εἰς δήλωσιν τοῦ τελικοῦ αἰτίου: ἀγωνίστηκε γιά τὸ βραβεῖο, παροιμ. ὁ καυγάς γιά τὸ πάπλωμα (φιλονικία ἢ ἐπιδίωξις τείνουσα εἰς ἰδιοτέλειαν)· || εἰς δήλωσιν σκοποῦ, ἐπιθυμίας: Ἐρωτόκρ.Γ 6 καὶ τὸ ζητᾷ γιά γιατρικό, - τὴν θέλει γιά ἀγαπητικιά του, - μὲ γυρεύανε γιά γαμπρό· || εἰς δήλωσιν τῆς εἰς τόπον κινήσεως κ. εἰδ. τῆς κατευθύνσεως: γιά ποῦ τὸ 'βαλες πρωὶ πρωί;, - πάω γιά τὸ χωριό, - φεύγω γιά τὴν Ἀμερική· || εἰς δήλωσιν προορισμοῦ, ἤτοι τοῦ σκοποῦ εἰς ὃν θὰ χρησιμοποιηθῇ τι: τὸ σπιτάκι τὸ 'χω γιά τὰ γεράματα· || εἰς δήλωσιν ἱκανότητος, ἁρμοδιότητος, καταλληλότητος πρός τι: τὸ παιδί σου δὲν εἶναι γιά γράμματα, - αὐτὸ τ' ἀκόνι δὲν εἶναι γιά ψαλίδια, - τὸ ὑπόγειο μόνο γι' ἀποθήκη κάνει· || εἰς δήλωσιν ἀντιστοιχίας καὶ ἐπαρκείας: καμπίνα γιά δυὸ ἄτομα, - τρόφιμα γιά πέντε μέρες· || εἰς δήλωσιν ἀντικαταστάσεως: ἐπῆγα ἐγὼ γιά τὸν πατέρα μου, παροιμ. ἐπῆγε γιά μαμμὴ κι ἔκατσε λεχώνα (ἐπὶ ἀποσταλέντος διά τινα παραγγελίαν καὶ βραδύνοντος)· - πῆγε γιά μαλλὶ καὶ βγῆκε κουρεμένος (ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήσαντος νὰ ἐπωφεληθῇ καὶ ζημιωθέντος)· || εἰς δήλωσιν ἀντιμισθίας ἢ ἀνταποδόσεως: σὲ πλήρωσα γιά τὴ δουλειά σου, - δουλεύει γιά ἕνα ξεροκόμματο, - γιά τὸ κακὸ ποὺ μοῦ 'καμε θὰ τὸν ἐκδικηθῶ· || εἰς δήλωσιν τοῦ τιμήματος ἢ γεν. τῆς ἀξίας, ἀντί: ἀγόρασε τὸ σπίτι γιά ἑκατὸ χιλιάδες δραχμές, - τὰ πούλησε ὅλα γιά ξινόκρασο ἢ γιά ἕνα κομμάτι ψωμὶ (ἔναντι εὐτελεστάτης ἀμοιβῆς), παροιμ. ἡ δουλειά τοῦ χορτάτου κάνει γιά δέκα πεινασμένων (ἀξίζει ὅσον ἡ ἐργασία δέκα πεινασμένων)· || ὁμ. ὡς πρόθεσις ἐν ᾗ χρήσει κ. τὸ ὡς: Ἐρωτόκρ.Α 214 καὶ γι' ἀφορμάρους τσὶ κρατοῦν ὅσ' ἔτσιδά 'γαπῆσαν, - γιά ποιὸν μὲ περνᾷς, - τὸν πήρανε γιά πλούσιο· || εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς, ὡς πρός: γιά τὴν πόρεψή μας ἂν ρωτᾷς, ἔχουμε πάντα μας τὰ χρειαζούμενα, παροιμ. γιά πουλιά ὅσα θὲς πά στὸ βουνό καὶ γιά ψάρια ὅσα θὲς μέσ' στὸ γιαλὸ (σκωπτ. ἐπὶ ἐλπιζόντων ἢ ὑποσχομένων ὑφιστάμενα μὲν ἀλλ' οὐχὶ εἰς αὐτοὺς προσιτὰ ἀγαθά)· || ὁμ. εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς ἐν στενῇ συναφείᾳ πρός τι ὡρισμένον, περὶ οὗ ὁ λόγος: Ἐρωτόκρ.Γ 52 κι ὅτι μιλήσω, κι ὅτι πῶ, πάντα γιά κεῖνο λέω, - γιά ποιὸν τὰ λές; - γιά σένα!, - τί ξέρεις γιά τὴν ὑπόθεση, - μὴ λὲς τέτοια γιά τὸν πατέρα σου· || ὁμ. κ. ἐν διπλῇ ἀναφορᾷ: ὅσο γιά λουλούδια ἄλλο τίποτε τὴν ἄνοιξη, - ὅσο γιά λεφτὰ μὴ σὲ μέλῃ· 2) κ. εἰς δήλωσιν χρόνου ἐν συναφείᾳ πρὸς ὀνόματα συνηθέστατα κατ' αἰτ. καὶ πρὸς ἐπιρρ.: ράβω ἕνα κοστούμι γιά τὸ Πάσχα, - θὰ μείνῃ στὸ σπίτι μας κρασὶ καὶ γιά τοῦ χρόνου (διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος)· || ὁμ. εἰς δήλωσιν χρονικῆς ἀναφορᾶς: φρ. γιά σήμερα τί γίνεται· αὔριο ἔχει ὁ Θεὸς (περὶ τῶν παρόντων ἡ φροντίς)· || ὁμ. ἐν διπλῇ ἀναφορᾷ: ὅσο γιά φέτος καλά πᾶνε οἱ δουλειές, - ὅσο γιά τὸ παρακάτου μὴ σὲ μέλῃ· || εἰς δήλωσιν χρονικῆς διαρκείας: ἐνοίκιασα τὸ σπίτι μου γιά τρία χρόνια, - θὰ λείψω γιά μιὰ βδομάδα· 3) ὡς πρόθεσις μετ' ὀνομ. εἰς δήλωσιν ἁρμοδιότητος ἢ προορισμοῦ, κυρίως κατ' ἔλλειψιν: κάνει γιά δεσπότης (ἀντὶ κάνει νὰ γίνῃ δεσπότης), - πάει γιά δήμαρχος (ἐπιδιώκει νὰ γίνῃ δήμαρχος)· || ὁμ. ἐν συναφείᾳ καὶ πρὸς ὀνομ. καθ' ἣν χρῆσιν καὶ τὸ ἀναφορικὸν ὡς: περνάει γιά καλός γιατρός (θεωρεῖται ὡς σπουδαῖος ἰατρός)· 4) ὡς μόριον μετ' αἰτ. ἐπὶ εὐχῶν καὶ ἐπικλήσεων μετ' ὀνομ. ἐν ᾗ χρήσει ἡ πρὸς μετὰ γεν. ἢ ἡ ἐν μετὰ δοτ.: γιά ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἢ γιά ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἢ ἁπλῶς γιά τὸ Θεό, κάμε μου αὐτὴ τὴ χάρη· || ὁμ. ἐπὶ ἐξορκισμῶν: γιά τὸ Θεό, μὴ μὲ μαρτυρήσῃς· 5) ὡς σύνδεσμος τελικὸς μετὰ τοῦ νά καὶ ὑποτ. εἰσάγει τελικὰς προτάσεις ἐπιτείνων τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, διὰ νά, ὅπως: Ἐρωτόκρ.Α 60 γιά νὰ τὸ 'χουν θάμασμα, στὸν κόσμον ἐγεννήθη, - σοῦ τὸ 'δωσα γιά νὰ μοῦ τὸ φυλάξῃς, - γιά νὰ μὲ θυμᾶσαι, - διαβάζει γιά νὰ δώσῃ ἐξετάσεις· || ὁμ. μετὰ τοῦ νά καὶ ὑποτ. εἰσάγει προτάσεις ἐπιθυμίας: Ἐρωτόκρ.Α 46 τὸν Ἥλιο καὶ τὸν οὐρανὸ συχνιά παρακαλοῦσαν, | γιά νὰ τσ' ἀξιώσῃ καὶ νὰ δοῦν παιδὶ ποὺ πεθυμοῦσαν· 6) ὁμ. μετὰ τοῦ νά καὶ ὑποτ. εἰσάγει προτάσεις ἀκολουθίας: Ἐρωτόκρ.Α 18 ἀφουκραστῆτε τὸ λοιπό, κι ἂς πιάνῃ ὁποὺ 'χει γνώση, γιά νὰ κατέχῃ ἀλλοῦ βουλὴ κι ἀπόκριση νὰ δώσῃ· 7) ὁμ. μετὰ τοῦ νά καὶ ὑποτ. ὡς σύνδεσμος αἰτιολογικὸς εἰσάγει αἰτιολογικὰς προτάσεις, ἐπειδή: γιά νὰ μὴν καλέσουνε στὴν ὥρα τὸ γιατρό, χάσανε τὸ παιδί τους, - γιά νὰ μὴ μ' ἀκοῦς, νὰ τὰ χάλια μας· 8) κατὰ σύμπτωσιν προφορᾶς καὶ γραφῆς ὡς σύνδεσμος διαζευκτικὸς γιά = ἤ, συνήθ. κατὰ διπλῆν ἐκφοράν: γιά ἐγὼ γιά ἐσὺ θὰ μείνουμε στὸ σπίτι, - γιά σήμερα γιά αὔριο θὰ πάω ταξίδι, παροιμ. γιά παπάς παπάς, γιά ζευγάς ζευγάς (ἀδύνατος ἡ ἐπιζήμιος ἡ εἰς πολλὰ ἀσχολία), ὁμ. τοῦ φτωχοῦ τὸ βρέσιμο γιά καρφὶ γιά πέταλο· || ὁμ. κ. καθ' ἁπλῆν ἐκφορὰν ἐν ἐρωτήσει: θὰ μοῦ τὸ δώσῃς γιά ὄχι; - ἐσὺ γιά κάποιος ἄλλος ἀγόρασε τὸ μαγαζί; || ὁμ. εἰς πλαγίας ἐρωτήσεις: δὲν ξέρω ἀκόμη ἂν πέθανε γιά ζῇ· 9) ὁμ. ἐκ προφορᾶς ὡς μόριον παρακελευσματικὸν· πρβλ. εἶα, ἄγε, φέρε, (ἴ)δὲ συνήθ. μετὰ προστ.: γιά κάμε παραπέρα, - γιά κράτα με λίγο, - γιά (ἴ)δέτε, βρὲ παιδιά, - γιά τήρα μὴν ἦρθε, - γιά πές μου πῶς πάει ὁ ἄρρωστος, Ἐρωτόκρ.Ε 804 γιά δὲ κι ὅ,τι 'ναι γιά καλό, στὸ λογισμό σου βάνε, δ. δίστ. γιά δὲς καιρὸ ποὺ διάλεξε ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ | τώρα π' ἀνθίζουν τὰ κλαδιά καὶ βγάζει ἡ γῆ χορτάρι, ἐν πληθ. γιάετε: γιάετε νὰ πᾶμε στ' ἀμπέλι· || ὁμ. ἐν συναφείᾳ πρὸς προστ. εἰς δήλωσιν ἀπαγορεύσεως ἢ ἀποτροπῆς ἢ ἀπειλῆς: γιά ξαναπὲς βρωμόλογα, παλιόπαιδο (μὴ ξαναπῇς), - γιά ξαναπάτησε στὸ σπίτι, λωποδύτη (μὴν ξαναπατήσῃς)· || ὁμ. ὡς μόριον παρακελευσματικὸν ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸ νά καὶ ὑποτ.: γιά νὰ πᾶμε μαζί, νὰ τοῦ τὰ ποῦμε (ἂς πῶμε), - γιά νὰ ἰδοῦμε, ποιὸς θὰ βγῇ ἀληθινός· 10) ὁμ. ἐκ προφορᾶς ὡς μόριον καταφατικὸν εἰς τὸ τέλος φράσεως ἢ μετὰ ἄλλο βεβαιωτικὸν ἢ καθ' ἑαυτὸ ἐκφερόμενον: θὰ ἔρθῃς ἢ ὄχι; θὰ ἔρθω γιά, - ξέρεις γράμματα; - ναὶ γιά!· 11) ὁμ. ἐκ προφορᾶς ὡς ἐρωτηματικὸν αἰτιολογικὸν μόριον ἀντὶ τοῦ γιατί βλ.λ., διατί: Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.24,9 ἥλιε, γιά δὲ βαρεῖς κι ἐδῶ σ' τούτη τὴν ἀποσκιούρα;, δ.τραγ. βιολί γιά δὲ βαρεῖς καλά, γιά δὲ βαρεῖς γεμάτα;

γιαβάς ἐπίρρ. δημ. (τουρκ.), ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ: γιαβάς γιαβάς βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, σιγὰ σιγά, μὲ τουρκικὴν νωχέλειαν.

γιαβάσικος-η-ο δημ. (τουρκ.) ὁ ἐλαφρός, ὁ οὐχὶ βαρύς: ἐπὶ πραγμ. γιαβάσικος καπνὸς (ὄχι σέρτικος) - καφές (ἐλαφρός)· 2) ἐπὶ ζῴων, ἥμερος, τιθασός· || εἰδ. ἐπὶ ἵππων, βραδυπόρος.

γιαθουκλοῦς (ὁ) δημ. (τουρκ.), θηλ. ἡ γιαθου-

κλού ὁ μνηστήρ, ὅθ. γεν. **ὁ ἐραστής, ὁ ἐρωμένος, ὁ ἀγαπητικός** : δ. τραγ. **ἄντε πιάσε τὸν χοῖρό μας, ποὺ θέλω νὰ τὸν σφάξω, | ὁ γιαβουκλούς σου μοῦ 'πε κρέας γιὰ νὰ τοῦ βράσω.**

γιαβουντής (ὁ) δημ. κ. **γιαχουντής** κ. **γιαουντής** (ὁ) συνήθ. σκωπτ. ὁ Ἰουδαῖος, ὁ Ἑβραῖος.

γιαβρής (ὁ) δημ. (τουρκ.) ἅ. **γιαβρί** (τό) βλ.λ.(κ.2).

γιαβρί (τό) δημ. (τουρκ.) ἅ. **γιαβρής** (ὁ) νεογνὸν ζώων **κ.** ἰδίᾳ πτηνοῦ· 2) **μτφ.** ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ λίαν ἀγαπητός· **ὅθ. γιαβρί μου** (τουρκ. **γιαβρούμ**) προσφωνητικῶς ἐν θωπευτ. σημ. πουλάκι μου, ἀγαπίτσα μου· πρβλ. **μανάρι μου, κανάρι μου.**

γιαγέρνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)γιάγυρα**, μτχ. παθ. παρακ. **γιαγερμένος**, ἀμτβ., ἐπιστρέφω, ἐπανέρχομαι, ξαναγυρίζω : Ἐρωτόκρ.Α 635 **καὶ μὲ τὰ ζάλα σιγανὰ στὸ σπίτι τους γιαγέρνουν·** 2) μτβ. ἐπιστρέφω τι, ἀνακομίζω τι, τὸ γυρίζω πίσω, ξαναφέρνω : Ἐρωτόκρ.Δ 2016 **κι ὅ,τι μοῦ πῆρ' ὁ θάνατος πλιὸ δὲ μοῦ τὸ** γιαγέρνει.

γιαγιά (ἡ) δημ., κ. θωπευτ. **γιαγιάκα** ἡ πρὸς πατρὸς ἢ πρὸς μητρὸς μάμμη, ἡ πατρομήτωρ ἢ μητρομήτωρ, ἡ προμήτωρ, ἅ. **βαβά, βάβω, νενέ, μανιά, κυραμάνα, κυρούλα** κ. ἄ. : Ψυχάρ.Ταξίδι 7 **δὲν ἔκανα τίποτις στὴ ζωή μου χωρὶς νὰ ρωτήξω πρῶτα τὴ γιαγιά μου·** || ἐν τῇ ἐκφορᾷ **μεγάλη γιαγιά** (ἡ) κ. **παραγιαγιά** (ἡ) ἡ μήτηρ τῆς μάμμης, ἡ μάνα τῆς γιαγιᾶς· 2) ἐν χρ.κ. ὡς προσηγορία ἡλικιωμένων, ὅθ. σεβασμίων γυναικῶν, σεβαστὴ γραῖα, καλὴ γριούλα· 3) **ἐνίοτε** ἡ τῆς μάμμης ἀδελφή, ἡ μεγάλη θεία.

γιαγιάκα (ἡ) δημ., θωπευτ. ὑποκορ. τοῦ **γιαγιά** βλ.λ., πρβλ. μομάκα.

γιαγκίνι (τὸ) δημ. (τουρκ.) πυρκαϊά, φωτιά, φρ. **γιαγκὶν βάρ** (πυρκαϊά!)· || κ. μτφ. τὸ σφοδρὸν ἐρωτικὸν πάθος.

γιαγλί (τό). δημ. (τουρκ.) λίπος, γλίνα, ἄλειμμα· 2) ἐπίχρισμα οἰκοδομῶν.

γιαγλίδικος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐδέσματος, ὁ λιπαρός, ἰδίως ὁ βουτύρου μεστός.

γιάγμα (τὸ) δημ. κ. **διάγμα** ἡ διαρπαγή, λεηλασία.

γιαγουαρούνδης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν.

γιάζιτζῆς (ὁ) μσν. (τουρκ.) γραφεύς, γραμματεύς : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,43 **εἰς μίαν τῶν ἡμερῶν ἔστειλε τὸν γιαζιτζῆ του μὲ ἕνα τεσχερὲν εἰς τὸν ἐπίτροπον.**

γίαι Ἡσ. « ὀδύναι ».

γιαίνω μσν. κ.δημ.τ. τοῦ **ὑγιαίνω** βλ.λ.,συνήθ. κατὰ ἀόρ. **ἔγιανα κ. ἥγιανα**, ὡς ἀμτβ. θεραπεύομαι, γιατρεύομαι, γίνομαι καλά : Ἐρωτόκρ.Α 70 **οἱ πάναι τους ἐγιάναν**, αὐτ.Ε 105 **ἥγιανε κι ὁ Πολύδωρος** (ἀνέλαβε ἀπὸ τοῦ τραύματος). Σολωμ.Πρωτοχρονιά (49)228) **μὲ τὴν κάψα ξεθυμαίνεις· θὰ περάσῃ, κι ἔτσι γιαίνεις·** || κ. μτφ. : Ἐρωτόκρ.Γ 1088 **κι ὅποια πληγώθη στὴν τιμή ποτέ της δὲν ἐγιάνε** (ἔγιανε)· 2) μτβ., ἰαίνω, ἰῶμαι, θεραπεύω τι, γιατρεύω, ἐπὶ νόσων, τραυμάτων ἢ τῶν ἐκ τοιούτων ποσχόντων : Ἐρωτόκρ.Α 285 **νὰ βρῶ βοτάνι δροσερὸ καὶ τὴν πληγὴ νὰ γιάνω·** || κ. μτφ. Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.188,17 **μὲ τῆς ἀγάπης τὴ φωτιὰ ὅποιος καῇ δὲ γιαίνει**, Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.Ἱππ.511 **ποὺ τὸν πόνο σου θὰ γιάνουν, δίχως καὶ ἐσὺ νὰ ντροπιαστῇς·** πρβλ. ὑγιαίνω.

γιάκ (ὁ) νεώτ. ζῳολ. κ. **ὑάκ** (ὁ) γένος μηρυκαστικῶν· ἅ. βοῦς ὁ λάσιος.

γιακάς (ὁ) δημ. (τουρκ.), πληθ. **-άδες** περιτραχήλιον, περιλαίμιον ἐξωτερικῶν ἀνδρικῶν ἢ γυναικείων ἐνδυμάτων ὡς καὶ ἀνδρικῶν ὑποκαμίσων· ἅ. **κολλάρος** (ὁ) κ. **κολλάρο** (τὸ) : Παπαδ.Χριστουγ. Διηγήμ.63 **μὴν τοὺς τσακώσῃ ἀπ' τὸ γιακά καὶ** τοὺς στείλῃ μέσα, **- σήκωσε τὸ γιακά τοῦ πανωφοριοῦ του γιὰ τὸ κρύο·** 2) μτφ., κτύπημα διὰ τῆς παλάμης εἰς τὸν τράχηλον, ἅ. σβεσκιά : **τοῦ ἔδωσε κάμποσους γιακάδες·** || φρ. **τρώει γιακάδες** (δέχεται κτυπήματα διὰ τῆς παλάμης εἰς τὸν τράχηλον κ. μτφ. δέχεται προσβολάς, καθυβρίζεται)· || ὁμ. μτφ. τοῦ **τινάζω τὸ γιακά** (ἐλέγχων τὸν ἐξευτελίζω), **- τινάζω τὸ γιακά μου ἢ τὴν τραχηλιά μου** (ἀπομακρυνόμενός τινος οὐδεμίαν σχέσιν θέλω νὰ ἔχω πρὸς αὐτόν)· 3) εἶδ. παραλλαγή τις καπνοῦ ἐξ ὀρεινῶν περιοχῶν καὶ εἰς ὁρμαθοὺς κατὰ φύλλα οὐχὶ ἐστρωμμένα συσκευαζομένη.

γιακέτ(τ)α (ἡ) δημ. κ. **ζακέττα** βλ.λ. : Παπαδ.Χριστουγ.Διηγήμ.(Ἔκδ. Φέξη)140 **κι ἄλλοι μὲ κατακόκκινες γιακέττες.**

γιακί (τὸ) δημ. (τουρκ.) ἐκδόριον, βιζικάντι.

γιακουπιραγγίτης (ὁ) πετρογρ. πέτρωμα ἐξ ἀσβεστίτου, ἀπατίτου, νεφελίνου κ.ἄ., ἅ. **βιμπετοΐτης.**

γιαλαμπί (τὸ) δημ. εἶδος μεταξωτοῦ ὑφάσματος, ὅπερ ὑφαινόμενον ἐκ νήματος δύο χρωματισμῶν, ἐκπέμπει στιλπνὰς ἀποχρώσεις ποικίλας, ἀναλόγως τῆς γωνίας προσπτώσεως ἐπ' αὐτοῦ τῶν ἀκτίνων φωτός· ἅ. **δίλογο** (τό).

γιαλαντζῆ ντολμάς (ὁ) δημ. (τουρκ.) **ντολμᾶς** βλ.λ. νηστήσιμος, ἤτοι ἄνευ κρέατος καὶ ὀπτὸς ἐν ἐλαίῳ.

γιαλελί (τὸ) δημ. βραχὺ ἐσωκάρδιον, γιλέκο βλ.λ. λίαν ἀνοικτὸν περὶ τὸν λαιμόν, φερόμενον ὑπὸ βρακοφόρων νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου· ἅ. γιανελί.

γιαλί δημ. δ.γρ. τοῦ **γυαλί** βλ.λ.

γιαλίζω δημ. δ.γρ. τοῦ γυαλίζω βλ.λ.

γιαλιστερός-ή-ό δημ., δ.γρ.τοῦ **γυαλιστερός** βλ.λ.

γιαλιστής (ὁ) δημ., δ. γρ. τοῦ **γυαλιστής** βλ.λ.· 2) ὀνομασία τοῦ μηνὸς Ἰουλίου.

γιάλλα ἐπίρρ. δημ. κατὰ διπλῆν ἐκφοράν, μόλις, ἀμυδρῶς, ἐλάχιστα : **γιάλλα γιάλλα τὸν θυμοῦμαι.**

γιαλοπερίγιαλο (τὸ) δημ. κ. **γιαλοπερίαλο** ἡ περὶ τὸν αἰγιαλὸν ἔκτασις : δ.τραγ. **καὶ παραγγεῖλαν τῶ βοσκῶ νὰ περιμαζευτοῦσι εἰς τὰ γιαλοπερίγιαλα νὰ ξεχειμωνιαστοῦσι.**

γιαλοπίκρα (ἡ) δημ. κ. γιαλόπικρο (τό), τὸ φυτὸν γλαύκιον βλ.λ. τὸ ξονθόν.

γιαλόπικρο (τό) δημ. ἅ. **γιαλοπίκρα** τὸ φυτὸν γλαύκιον βλ.λ. τὸ ξονθόν.

γιαλός (ὁ) δημ. κ. **γιαλά** (τό) συγκεκ. τ. τοῦ **αἰγιαλός**, ἡ ἐκτεινομένη παρὰ τὴν θάλασσαν ὁμαλὴ τῆς γῆς ἔκτασις, ἰδίως ἡ ἀμμώδης ἢ χαλικόστρωτος, ἡ ἠϊών, ἡ παραλία, τὸ ἀκρογιάλι, περιγιάλι, γυρογιάλι· συγγ. ἀκρογιαλιό, ἀκροθαλασσιά : Ἐρωτόκρ.Ε 489 **θάλασσα δίχως τὰ νερά, γιαλός μὲ δίχως ἄμμο**, δ.τραγ. **κάτου στὸ γιαλὸ στὸν ἄμμο | οἱ καβοῦροι κάνουν γάμο, - κάτου στὸ γιαλό, κάτου στὸ περιγιάλι, - ξαπλώσαμε στὸ γιαλό·** || ἡ αἰτ. κατὰ διπλῆν ἐκφορὰν **γιαλὸ γιαλὸ** ἐν σημ. ἐπιρρ. δηλοῦντος τὴν εἰς τόπον κίνησιν=παραλιακῶς, εἰς τὴν παρὰ τὴν θάλασσαν ἄκραν τῆς ξηρᾶς : **τράβα γιαλὸ γιαλὸ καὶ θὰ βρῇς μπροστά σου τὸ μαγαζάκι·** || κ. ἐν μτφ. σημ. ἐν τῇ φρ. **ἔλα γιαλὸ γιαλὸ** (ἀποδέξου βαθμηδὸν τὴν γνώμην μου, τὴν πρότασιν κττ.), ὁμ. **τὸν ἔφερα γιαλὸ γιαλὸ** (τὸν ἔκαμα βαθμηδὸν νὰ δεχθῇ, νὰ συναινέσῃ, ν' ἀναγνωρίσῃ κττ.)· || ὁμ. κ. τὴν ἐν τόπῳ στάσιν=ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς τοῦ παραλίου τόπου : **τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ εἶναι ὅλα χτισμένα γιαλὸ γιαλό·** || ὁμ. ἐν ἐπιρρ.σημ. **κατὰ γιαλοῦ**=πρὸς τὸν αἰγιαλόν, πρὸς τὴν παραλίαν : **τὸ βουνὸ κατηφοράζει ἁπαλὰ κατὰ γιαλοῦ·** 2) ἡ παρὰ τὴν ξηρὰν θάλασσα κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος : Ἐρωτόκρ.Β 2148 **κι ὡσὰν ἀπὸ ψηλὸ βουνὶ χοντρὸ χαράκι πέσῃ | καὶ δώσῃ μὲ τὸ βροντισμὸ εἰς τοῦ γιαλοῦ τὴ μέση**, Λασκαρ.Ληξ. 1,26 **ὄμορφη χωροπούλα εἶν' τὸ Ληξοῦρι, ποὺ βρέχει στὸ γιαλὸ τὰ ποδαράκια της**, Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 15,19 **τὰ πλάγια γύρω ἀσημοροδίζουν. Ἁπαλὸ**

τὸ κῦμα κι ὁ γιαλὸς ζαφείρι· || ὁμ. ὡς ἀνωτ. ἡ διπλῆ αἰτ. ἐν ἐπιρρ.σημ. : δ.τραγ. **σὰν τὴν ὄμορφη βαρκούλα ποὺ πάει γιαλὸ γιαλό** (ἀκτοπλοεῖ)· || κατ' ἐπέκτ., συνηθέστ. **τὰ γιαλό,** γεν. ἡ θάλασσα, τὸ πέλαγος : Ἐρωτόκρ.Δ 658 κι ὧρες στὰ βάθη **του ὁ γιαλὸς θέλει νὰ τὸ ρουφήξῃ** (τὸ πλοῖον), δ.διστ. **κάλλιο νὰ πιῇ με τὸ γιαλὸ καὶ νὰ μὲ φά(ῃ) σκυλάρι, | παρὰ μὲ τὴν ἀκάρδια σου νὰ ρέψω σὲ κλινάρι,** παροιμ. **κάνε τὸ καλὸ καὶ ρίξ' το (ἢ κι ἂς πέσῃ) στὸ γιαλό, - τὸ γιαλὸ ἔχει τὰ φάρια | κι ὁ γιαλὸς τὰ σαλιγκάρια** (ὁ μέγας τὴν ἰσχὺν ἔχει τὰ ἀγαθὰ καὶ τὸν πλοῦτον, ὁ δὲ μικρὸς καὶ περιωρισμένος τὰ πενιχρὰ καὶ εὐτελῆ), φρ. **ψάρια στὸ γιαλὸ** (ἐπὶ τῶν μὴ κατεχομένων ἢ τῶν ἀνεπιτεύκτων), ὁμ. **ἔχει χωράφια στὸ γιαλὸ** (ἐπὶ ὅλως ἀπόρων).

γιαλοστοιβή (ἡ) δημ. εἶδος τοῦ φυτοῦ κενταύριον βλ.λ. τὸ ἀκανθῶδες.

γιαλούσης (ὁ) δημ. ὁ κατοικῶν ἐν παραλίῳ τόπῳ, παρὰ τὴν ἀκτήν· 2) ὁ ἐν τῇ παροικίῳ θαλάσσῃ ἁλιεύων καὶ ἐκ τῆς οὕτω ἁλιείας τὰ πρὸς τὸ ζῆν ποριζόμενος· 3) δθ. συνεκδ. ὁ ἀκτήμων, ὁ ἀνεπαρκεῖς πόρους ἔχων, ὁ πτωχός, ὁ ἄπορος : **πῆραν τὰ πάνω οἱ γιαλούσηδες καὶ πάει νὰ φᾶν τὴν ἀρχοντιά.**

γιάμπολη (ἡ) δημ.κ. γυ- κ. **διάμπολη** τὸ φυτὸν γλυκύρριζα ἡ ἄτριχος· || αἱ ρίζαι τοῦ φυτοῦ γλυκυρρίζης τῆς ἀτρίχου, χρήσιμοι εἰς τὴν φαρμακοποιΐαν καὶ τὴν ποτοποιΐαν· || ἡ ἐκ τῶν ριζῶν τούτων ἐξαγομένη γλυκυρριζίνη.

γιάμπολε (τὸ) δημ. γλυκύρριζα.

γιαλόχαρτο (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ **γυαλόχαρτο** βλ.λ.

γιαλόχορτο (τὸ) δημ. κ. ἐσφ. γρ. **γυαλόχορτο,** τὸ φυτὸν ποσειδωνία ἡ ὠκεάνιος· 2) τὸ φυτὸν βελλαρδία ἡ τρισσόχειλος.

γιαλώνω δημ. ἐπὶ πλοίων, ἰδίως λέμβων καὶ ἱστιοφόρων, πλέω παρὰ τὸν αἰγιαλόν, πλησιάζω εἰς τὴν παραλίαν.

γιάμα (τὸ) δημ. κ. **γιάγμα** (τὸ) βλ.λ.

γεαμά δημ. μόριον ἐρωτηματικῶς ἐναντιωματικόν, ἢ συμπερασματικόν, σπαν. χρ., τιθέμενον συνήθως εἰς τὸ τέλος ἐρωτήσεως γινομένης πρὸς ἀπάντησιν, ἰσοδύναμον τοῖς εὐχρηστοτέροις ἀλλὰ ἢ ὥστε ἢ λοιπόν : **μὴν πᾷς κατὰ τὸ γιαλό. - ποῦ νὰ πάω γιαμά ;·** ἐν χρ. κ. ὡς σύνδεσμος χρονικός, ὥσπου : Σολωμ.Πρωτοχρονιὰ 184 **στέκω λίγο . . γιαμὰ παίρνω | στουμπωμένο τὸ κουΐντέρνο.**

γιάμβος (ὁ) δημ. κ. **γιάμπος** βλ.λ.

γιαμιά δημ. κ. **γιαμιάς,** δ.γρ. **γιὰ μιὰ** κ. **γιὰ μιᾶς,** διὰ μιᾶς, ἀμέσως, παραχρῆμα, μονομιᾶς : Ἐρωτόκρ.Β 1456 **ἐγνώρισέν τονε γιαμιὰ εἶντα 'ναι τὸ γυρεύγει·** || ὁμ. καὶ κατὰ διπλῆν ἐκφοράν : Ἐρωτόκρ.Α 2245 **κι ἂν εἶναι καὶ γιαμιὰ γιαμιὰ γάλα δὲν τὸ ταΐσῃ.**

γιάμπος (ὁ) δημ. τὸ μαλακὸν εὐέργαστον ξύλον τοῦ δένδρου εὐγενία βλ.λ.· || ὁ φλοιὸς τοῦ θάμνου εὐγενεία ἡ ἴμμβος, χρήσιμος εἰς τὴν βυρσοδεψίαν.

γιανελί (τὸ) δημ. γιαλελὶ βλ.λ.

γιάνηδες (οἱ) δημ.(σλαβ.) κ. δ.γρ. **γιάνιδες** κ. **-ίδες** οἱ ἐν Κρήτῃ ἐπὶ τουρκοκρατίας ἁρματολοὶ καὶ κλέφτες.

γιανιάζω δημ. κ. **γανιάζω** ὑπερμέτρως κρουγάζων ἐξαντλοῦμαι, οἱονεὶ γίνομαι μελανὸς ἐκ τῆς καταπονήσεως τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων· || δθ. γίνομαι βραχνός, βραχνιάζω : **γιανιάζει τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸ κλάψιμο, - γιάνιασε βρίζοντας.**

γιάνιδες (οἱ) δημ., δ.γρ. τοῦ **γιάνηδες** βλ.λ.

γιανισμός (ὁ) νεώτ. θρησκ. κ. γινισμός κ. γιναϊσμὸς θρησκεία συγχρόνως τῷ Βουδδισμῷ ἀναφανεῖσα καὶ διαδοθεῖσα ἐν Ἰνδίαις, δεχομένη τὸν ἱδρυτὴν αὐτῆς Μαχαβίρα ὡς Γινὰ ἤτοι νικητήν, σωτῆρα.

γιανίτζαρος (ὁ) μσν. (σλαβ.-τουρκ.), δ.τ. τοῦ **γενίτσαρος** βλ.λ. : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,36 νὰ θανατώσῃ τὸν ζουρμπάμπασην **τῶν γιανιτζάρων.**

γιανιτσαρισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἀρχή, ἡ συνήθεια νὰ καταρτίζωνται σώματα γενιτσάρων βλ.λ.· || ἀγρία, βάρβαρος πρᾶξις γενομένη ὑπὸ γιανιτσάρων ἢ εἰς αὐτοὺς προσιδιάζουσα κ.συνεκδ. πᾶσα πρᾶξις σκληρά· πρβλ. βασιβουζουκισμός, βανδαλισμός.

γιανίτσαρος (ὁ) δημ. κ. **γενίτσαρος** βλ.λ.

γιαννάκος (ὁ) δημ. τὸ ᾠδικὰν πτηνὸν φοινίκουρος βλ.λ. ὁ λοφοφόρος.

γιανναεούρε (τὸ) δημ. κ. **γιάννης** (ὁ) τὸ πτηνὸν ἐριθανὶς βλ.λ.· ἄ. καλόγιαννος.

γιάνος (ὁ) νεώτ. φαρμ. μεταλλικὸν ὕδωρ, περιέχον μεγάλην ποσότητα θειϊκοῦ μαγνησίου χρήσιμον ὡς καθαρτικόν.

γιανσενισμός (ὁ) νεώτ. κ. **ἰανσενισμός,** βλ.λ.

γιάντα δημ. μόριον ἐρωτηματικόν, εἰσάγον εὐθείας καὶ πλαγίας ἐρωτήσεις, πρὸς τί, διὸ τί, γιατί : Ἐρωτόκρ.Γ 440 **γιάντα μ' ἐζωγράφισε κι εἶχέ με μέσ' στ' ἁρμάρι,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.262,5 **Θεὲ μεγαλοδύναμε, θέλω νὰ σ' ἐρωτήσω, | τὰ νιάτα ποὺ μᾶς ἔδωκες γιάντα τὰ παίρνεις πίσω ; - γιάντα δὲν ἦρτες στὸ γάμο ποὺ σὲ κάλεσα ;**

γιάντες δημ. (περσ.) εἶδος παιγνίου μνήμης, καθ' ὃ χάνει στοίχημά τι ἐκεῖνος ἐκ τῶν μετεχόντων, ὅστις λαμβάνων τι ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ἑτέρου λησμονεῖ νὰ ὑπομιμνήσκῃ τὸ στοίχημα διὰ τῶν λέξεων « τὸ ξέρω » ἢ « τὸ θυμᾶμαι » ἢ « μὲ τὸ γιάντες ».

γιαουντής (ὁ) δημ. κ. **γιαβουντής, γιαχουντής** βλ.λ.

γιαουρτάς (ὁ) δημ. ὁ παρασκευάζων ἢ πωλῶν γιαούρτην βλ.λ.

γιαούρτη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. (περσ.) κ. **γιαούρτι** (τὸ) κ. **διαγούρτι** (μσν.) γάλα πηγνύμενον κατ' ἰδιάζοντα τρόπον δι' ἐλαφροῦ βρασμοῦ, ἐλαφρῶς ὑπόξινον, εὔγευστον καὶ θρεπτικόν : γιαούρτη **τῆς βεδούρας - τῆς σακκούλας** (τὸ ἐντὸς εἰδικοῦ σάκκου πρὸς ἀποστράγγισιν ἀποκείμενον) - **τῆς Σηλυβρίας - πρεβεζιάνικο.**

γιαούρτι (τὸ) δημ., κ. **γιαούρτη** (ἡ) βλ.λ. : παροιμ. **ὁποῦ καῇ στὸ χυλὸ (ἢ στὰ λάχανα ἢ στὴν κουρκούτη) φυσάει καὶ τὸ γιαούρτι.**

γιαουρτολόγος (ὁ) δημ. μικρὸν δοχεῖον, ἐν ᾧ φυλάσσεται ἡ πρὸς παρασκευὴν τῆς γιαούρτης ζύμη ἢ πιτυά.

γιαπί (τὸ) δημ. (τουρκ.) οἰκοδομὴ μήπω περατωθεῖσα, ἰδίως ὁ σκελετὸς κτιζομένης οἰκοδομῆς· || τὸ περὶ ἀνεγειρομένην οἰκοδομὴν ξύλινον ἰκρίωμα, οἱ σκαλωσιές.

γιαπιτζῆς-ῆ (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ κτίστης.

γιαπράκια (τὰ) δημ. (τουρκ.) ἔδεσμά τι παρασκευαζόμενον ἀπὸ λιανιστὸν κρέας (κιμά), μετ' ὀρύζης καὶ καρυκευμάτων, τυλισσόμενον κατὰ βλωμοὺς εἰς φύλλα ἀμπέλου, εἶδος ντολμάδων βλ.λ.

γιαραμπής (ὁ) δημ. (τουρκ.) κατὰ κωμ. ἔκφρ. ὁ θεός.

γιαραντίζω δημ. ἀπολήγω, καταντῶ, περιπίπτω εἴς τι : **νὰ δοῦμε ποῦ θὰ γιαραντίσῃ ὁ φίλος.**

γιαράς (ὁ) δημ., συνήθ. κατὰ πληθ. **-άδες** τραῦμα, πληγὴ καὶ δὴ ἔμπυος : δ.τραγ. **πολλοὺς γιαράδες γιάτρεψα κι ἄλλους θὲ νὰ γιατρέψω.**

γιαρένης (ὁ) δημ. (τουρκ.), πληθ. **γιαρένη(δ)ες** ὁ συζῶν μετά τινος, σύμβιος, ὁ **σύζυγος** ἢ ὁ ἐραστής· 2) συνεπιβάτης, συνοδοιπόρος : δ. τραγ. **πῆτέ μου καρα(β)οκυροὶ καὶ σεῖς γιαρένη(δ)ες του, ἂν εἶν' ὀμπρὸς νὰ μὴ χολιῶ.**

γιαρέντης (ὁ) δημ. ὁ ἐραστής, ὁ ἀγαπητικός· πρβλ. γιαρένης (ὁ) : δ.τραγ. **σκολοῦσιν οἱ γραμματικοί, σκολᾷ κι ἐμοῦ ὁ γιαρέντης.**

γίαρ[ες] Ἡσ. « ἔαρ ».

γιαρές (ὁ) δημ. (τουρκ.) πληγή, τραῦμα· για-

ράς (ὁ) βλ.λ.· **2)** συνεκδ. ψυχικὸν ἄλγος, πόνος· 3) κατ' ἐπέκτ. ἀνατολικὸν ἐρωτικὸν μελος ὀργόν, ᾆσμα, ᾀδόμενον μετὰ πόθους.

γιαρμάς (ὁ) δημ. (τουρκ.) εἶδος **ροδακίνων, ἅτινα** ὡριμάζοντα ἀνοίγονται εὐχερῶς εἰς δύο.

γιάρος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν ἀρίσαρον βλ.λ.**τὸ κοινόν**

γιασάκι (τὸ) μσν. κ. δημ. (τουρκ.) λαφυραγωγία, λεηλασία : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,51 **ὅστις ἔκαμε πολλὰ κακὰ καὶ φοβερὰ γιασάκια.**

γιασακτζής (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ σωματοφύλαξ, ὁ φρουρός· ‖ εἰδ. οἱ παλαιότερον συνοδεύοντες ἐν Τουρκίᾳ τοὺς τούρκους μεγιστᾶνας ἢ τοὺς ξένους διπλωματικ. ἀντιπροσώπους σωματοφύλακες.

γιασεμί (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἴασμος βλ.λ. : **γιασεμὶ διπλὸ** (ἴασμος ὁ ἀραβικός), **γιασεμὶ τῆς Χίου** (ἴασμος ὁ μεγανθής) κ ἄ.· ‖ τὸ ἄνθος τοῦ φυτοῦ ἴασμος : Παλαμ.Περάσματα κ.Χαιρετισμοὶ 113,17 **φτωχά μου ἀσύγκριτά μου γιασεμιά.**

γιασεμόλαδο(ν) (τὸ) δημ. τὸ ἰασμέλαιον βλ.λ.

γιάσμα (τὸ) δημ. κ. **ἁγιάσμα** (τὸ) τὸ ἁγίασμα βλ.λ. τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ, ὁ ἁγιασμός : Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.286,6 **τὶς Ὑψώσες γιὰ τὸ σταυρό, τὰ Φῶτα γιὰ τὸ γιάσμα.**

γιασμάκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **γιασουμάκι** καλύπτρα καλύπτουσα ἐνιαχοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον τῶν μουσουλμανίδων, συγγ. φερετζὲς βλ.λ.

γιασουμάκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. γιασμάκι βλ.λ.

γιαταγάνι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. (τουρκ.) μάχαιρα ἢ σπάθη πλατεῖα κ. καμπυλωτὴ πρὸς τὸ μέρος τῆς αἰχμῆς, ἐν χρ. ἄλλοτε παρὰ τοῖς Τούρκοις καὶ Ἄραψι : Βαλαωρ.Φυγὴ 61,18 **σὰ Χάρος φτάνει, φηλ' ἀνεμίζοντας τὸ γιαταγάνι.**

γιατάκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) στρωμνή, **κλινοστρωμνή**, ὀθ. κ. κλίνη : Βλαχογ.Παληκάρια Παλιὰ 6 **μοναχικὰ καὶ μυστικὰ νὰ στρώνουν τὰ γιατάκια τους·** 2) συνεκδ. τόπος κατάλληλος πρὸς ὕπνον καὶ ἀνάπαυσιν· ‖ ὀθ. γεν. κατάλυμα, τόπος διαμονῆς : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.25,10 **νὰ βρῶ λημέρια τῶν κλεφτῶν, γιατάκια καπετάνων.**

γιατί ἐρωτηματικὸν μόριον προελθὸν ἐκ τοῦ **διὰ τί** καὶ εἰσάγον εὐθείας ἐρωτήσεις = διατί, διὰ ποῖον λόγον, πρὸς τί· ἡ ἀπόκρισις ἐκφέρεται διὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ **γιατί** = διότι ἢ τοῦ τελικοῦ **γιὰ νά** : **γιατὶ φωνάζει ἡ γειτόνισσα ; - γιατὶ πέθανε ὁ γέρος της, - γιατὶ τρέχεις ; - γιὰ νὰ προφθάσω·** ὁμ. **πρὸς** εἰσαγωγὴν πλαγίων ἐρωτήσεων : δ. τραγ. **πές μου γιατὶ μ' ἀρνήθηκες, πές μου γιατὶ μισεύεις, - ἤθελα νὰ μάθω γιατὶ πῆγες·** ‖ εἰδ. ἐπὶ ἐρωτήσεως, ἥτις γίνεται ὡς ἀπόκρισις εἰς ἄλλην ἐρώτησιν : **δέχεσαι νὰ φᾶμε μαζί ; - γιατὶ ὄχι ;·** 2) ἐνάρθρ. ὡς οὐδ. ἐν σημ. οὐσ. τὸ αἴτιον, ἡ αἰτία, ὁ λόγος ἐξ οὗ, ἡ αἰτιολογία : **εἶναι πολλὰ τὰ** γιατὶ **ποὺ μ' ἔκαμαν νὰ μὴ δεχτῶ, - ἤθελα νὰ** μάθω τὸ γιατί· 3) σύνδεσμος αἰτιολογικὸς εἰσάγων ἐξηρτημένας αἰτιολογικὰς προτάσεις ἢ ἀποκρίσεις : Ἐρωτόκρ.Α 238 **εἰς τὸ παλάτι τοῦ ρηγός, ἀδέρφι, μπλιὸ μὴν μπαίνῃς, γιατὶ σὰ σὲ θωροῦν συχνὰ ν' ἀνεβοκατεβαίνῃς, ὁ κόσμος εἶναι πονηρός, - δὲν ἦρθα νὰ σὲ ἰδῶ,** γιατὶ **ἀρρώστησα.**

γιάτραινα (ἡ) δημ. γυνὴ ἰατρός, ἡ γιάτρισσα βλ.λ.

γιατρεία (ἡ) δημ. ἡ γιατρειὰ βλ.λ. : δ.δίστ. **κακὰ τὰ πίλιο βαρετὰ εἶναι στὸν κόσμα τρία** (**γεράματ', ἀνημπόρεφη, φτώχεια χωρὶς** γιατρεία.

γιατρειά (ἡ) μσν., δημ.κ. **γιατριά,** ἡ ἰατρεία, ἴασις, θεραπεία, γιάτρεμα, γιατρεμός· **2)** κ. ἐν μτφ.χρ. ἡ ἴασις ἢ κατάπαυσις ψυχικοῦ πάθους, ὀδύνης, πόνου : Βαλαωρ.Προλεγόμ.Κυρ.Φροσ.194,33 **ἡ βαρυστέναχτη ψυχὴ θὰ λάβῃ τὴ γιατρειά της,** Σάρρ. μτφρ.Εὐρ.Ἱππ.379 **καὶ θὰ φανῇ τοῦ πόνου σου κάποια γιατρειά·** ‖ γεν. ἐν φρ. **δὲν ἔχει ἢ δὲν παίρνει γιατρειά** (ἐπὶ κακοῦ, οὗ ἀδύνατος ἡ θεραπεία, κ. γεν. **ἐπὶ** ἀνωμαλίας, ἧς ἀνέφικτος ἡ διευθέτησις) : Ἐρωτόκρ.5,1199 **ὄντε τὸ σφάλμα στὴν τιμὴ πληγώνει καὶ βαρίσκει, τοῦτο δὲν ἔχει γιατρειά, γιατὶ πολλὰ πληγώνει,** Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.141,45 **ἂν εἶναι ἀδελφομαχαιριά, καμιὰ γιατρειὰ δὲν ἔχει.**

γιάτρεμα (τὸ) δημ. κ. **γιατρεμός** (ὁ) βλ.λ., ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γιατρεύω, ἡ πρὸς ἰατρείαν θεραπεία ἢ ἡ ἴασις.

γιατρεμός (ὁ) δημ. κ. **γιάτρεμα** (τὸ) κ. **γιατρειά** (ἡ) βλ.λ., ἡ ἰατρεία, ἀποθεραπεία, ἴασις· **εἰδ. ἐν** φρ. **γιατρεμὸ δὲν ἔχει** (εἶναι ἀνίατος) : Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.90,5 **καὶ γιατρεμὸ δὲν εἶχεν ἡ βαθιὰ πληγή,** δ.τραγ. **ἡ τρουερὴ ἡ στελετιά, ποὺ γιατρεμὸ δὲν εἶχε·** 2) μτφ. ἡ ἴασις ψυχικοῦ πάθους, ὀδύνης, πόνου : Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.189,13 **γιατὶ ἔχω πόνο στὴν καρδιά, ποὺ γιατρεμὸ δὲν ἔχει.**

γιατρέσσα (ἡ) δημ. συνηθέστ. ἡ γιάτρισσα βλ.λ.

γιατρεύω δημ., ἀόρ. **(ἐ)γιάτρεψα,** μέσ. **γιατρεύομαι,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)γιατρεύτηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **γιατρεμένος,** ἰῶμαί τινα, θεραπεύω, τὸν κάνω καλά, ἐπὶ νόσων, τραυμάτων ὡς καὶ ἐπὶ προσ. νοσούντων ἢ τραυματιῶν : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.189,13 **τὰ βότανα, τὰ γιατρικὰ μόν' τὸ κορμὶ γιατρεύουν,** δ.τραγ. **γιατρέ, γιὰ γιάτρεψέ τον μου τοῦτον τὸν πληγωμένο·** ὁμ. κ. παθ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.69,9 **νὰ γιατρευτῇ τὸ χέρι μου νὰ πιάσω τὸ σπαθί μου·** 2) μτφ. καταπαύω, πραΰνω ψυχικὸν πάθος, ὀδύνην, πόνον κττ. : **ποιᾶς μάγισσας βοτάνι θὰ βρεθῇ γιὰ νὰ γιατρέψῃ τῆς καρδιᾶς τὸν πόνο.**

γιατρικό (τὸ) δημ. τὸ ἰατρικόν, τὸ **φάρμακον** : Κρυστ.Τραγούδ.Ξενιτιᾶς 103,22 **νὰ ρωτᾷ τὸν πόνο σου τὰ γιατρικὰ νὰ δίνῃ,** Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ. 135 **τὰ βότανα τὰ γιατρικὰ μόν' τὸ κορμὶ γιατρεύουν·** **2)** κ. μτφ. **πᾶν τὸ καταπαῦον ἢ πραότερον** ποιοῦν ψυχικόν τι πάθος : **στὸν ἔρωτα, στὴ ζήλεια δὲν ὑπάρχει γιατρικό.**

γιάτρινα (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες **φυτὸν φλόμος ὁ** μέλας ἢ **κολπώδης, ἄ.** τὸ φλαμόχορτο, **μελίσσαντρος κλπ.**

γιατρίνα (ἡ) δημ. κ. **γιάτραινα** κ. **γιάτρισσα** βλ.λ., γυνὴ ἰατρός· **2)** ἡ σύζυγος **ἰατροῦ.**

γιάτρισσα (ἡ) δημ. ἡ σύζυγος ἰατροῦ· **2) γυνὴ** ἰατρός, ἄ. **γιατρίνα** (ἡ) βλ.λ.· **3) εἰδ. ὡς ἐπίθ. τῆς** Παναγίας ἡ ἰατρεύουσα, ἰωμένη κ. γεν. **ἐπικουροῦσα** τοὺς πάσχοντας : **γιορτὴ τῆς Παναγίας τῆς Γιάτρισσας** (τὴν 8 Σεπτεμβρίου).

γιατροκομῶ-άω δημ. περιποιοῦμαι **ἀσθενῆ,** νοσηλεύω, γεν. θεραπεύω **πρὸς ἴασιν.**

γιατρολό(γ)ημα (τὸ) ἡ ἐνέργεια **καὶ τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ γιατρολογῶ βλ.λ., **ἡ περιποίησις νοσοῦντος·** ‖ ὀθ. κ. **ἡ θεραπεία, τὸ** γιάτρεμα.

γιατρολογῶ-άω δημ. περιποιοῦμαι τι **νοσοῦν,** νοσηλεύω, κ. γεν. ἰατρεύω, ἀποθεραπεύω : Βαλαωρ. Φωτεινὸς 388,3 **δάχτυλα τοῦ Φωτεινοῦ, ποὺ 'χε** γιατρολογήσει.

γιατροπόρεμα (τὸ) δημ. πρόχειρος **θεραπεία.**

γιατροπορεύω δημ. ἰατρεύω, θεραπεύω **τινὰ** προχείρως, ἐκ τῶν ἐνόντων : **ἂς τὸν γιατροπορέφουν οἱ** γειτόνισσες **ὡς** που ὁ **γιατρὸς νὰ φτάσῃ·** ‖ **τὸ** μέσ. **-ομαι** θεραπεύω ἐμαυτὸν ἐκ τοῦ **προχείρου·** ‖ ὀθ. **τὸ μέσ. ἀσκῶ ἐπ' ἐμοῦ ἐκ τῶν** ἐνόντων κ.**κυρίως ἐμπειρικῶς τὸ ἔργον τοῦ ἰατροῦ.**

γιατρός (ὁ) δημ., θηλ. **γιάτρισσα, γιάτρινα** κ. **γιάτραινα** βλ.λ., ὁ ἰατρός, ὁ κατ' ἐπάγγελμα **θεραπεύων τοὺς πάσχοντας** ἐκ νόσων ἢ τραυμάτων : **φρ. ἂν δὲν πέσουν οἱ γιατροί, δὲν σηκώνονται οἱ ἀρρῶστοι** (σκωπτικῶς, **οἱ ἰατροὶ μᾶλλον βλάπτουσι** τοὺς ἀσθενεῖς), δ.τραγ. **στὴν ἀγκαλιά του τ' ἅρπαξε καὶ στοὺς γιατροὺς τὸ πάει·** **2)** μτφ. **ὁ καταπραΰνων ψυχικὸν πάθος,** πόνον : Πολίτ. **Ἐκλ.Τραγ.189,14 μὰ οἱ πληγές, ποὺ 'χ' ἡ καρδιά, ἄλλα γιατρὸ γυρεύουν, - γιὰ πίκρες ἄλλος ἀπ'**

τὸ κρασὶ γιατρὸς δὲν εἶναι· 3) τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ **μέλας, ἄ.** δαιμοναριά (ἡ), γέρος (ὁ).

γιατροσόφι(ον) (τὸ) μσν.κ.δημ.κ.τὸ συνηθέστ.μσν. **ἰατροσόφιον** βλ.λ., λαϊκὸν βιβλίον ἐμπειρικῆς ἰατρικῆς, περιέχον κυρίως συλλογὴν συνταγῶν ἐμπειρικῶν φαρμάκων, καὶ ἄλλην συναφῆ ὕλην, οἷον ἐξορκισμούς, ἑρμηνείας ὀνείρων κττ., ὁ νάρθηξ βλ.λ.3) : **γιατροσόφιον τοῦ ἰατροῦ Παπαδάκη, - ὁ παπποῦς ἔχει ἕνα γιατροσόφι·** 2) κατ' ἐπέκτ. συνήθ. κατὰ πληθ. **γιατροσόφια** τρόπος ἐμπειρικῆς θεραπείας νόσων ἢ τραυμάτων : **μὲ γιατροσόφια δὲ γίνονται καλά οἱ ἄρρωστοι·** 3) εἰδ. πρακτικὸν ἐμπειρικόν κατὰ παράδοσιν φάρμακον, οὗ ὁ τρόπος παρασκευῆς τηρεῖται συνήθως μυστικός : **ξέρει ἀπὸ τοὺς παλιοῦς του ἕνα γιατροσόφι γιὰ τὶς θέρμες.**

γιατροσύνη (ἡ) δημ. τό εἶναί τινα ἰατρόν, ἡ κατ' ἐπάγγελμα ἄσκησις τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης.

γιατσάδα (ἡ) δημ. (ἰταλ.) κ. γιάτσο (τὸ) κ. γιάτσος (ὁ) τὸ παγωτὸν βλ.λ.· 2) ἡ ψῦξις, ἡ ψύχρα : **ἔπαθε ἀπὸ γιάτσο** (ἀπόψυξιν)· 3) εἰδ. ἡ πρωϊνὴ ψυχρὰ δρόσος, τό ἀγιάζι : **ἡ γιατσάδα βάσταξε πολλὲς μέρες κι ἔβλαψε τοὺς ἀνθούς.**

γιατσέντο (τὸ) δημ. κ. γιατσίντο βλ.λ.

γιατσίντο (τὸ) δημ. κ. **γιατσέντο, διατσέντο,** διατσίντο τὸ φυτὸν πολυανθὲς τὸ κονδυλόρριζον.

γιάτσο (τὸ) δημ. κ. **γιατσάδα** βλ.λ.

γιάτσος (ὁ) δημ. κ. **γιατσάδα** βλ.λ.

γιαχνί (τὸ) δημ. (τουρκ.) τρόπος παρασκευῆς φαγητοῦ συνήθ. ἐξ ὀσπρίων καὶ λαχανικῶν, σπον. ἐκ κρέατος ἢ ἰχθύων μετὰ κρομμύων περιφρυγομένων ἐντός βουτύρου, λίπους ἢ ἐλαίου ζέοντος : **μπάμιες - φασόλια - πατάτες - ψάρι - κρέας γιαχνί·** ‖ τὰ ἐντὸς ζέοντος ἐλαίου περιφρυγόμενα κρόμμυα, χρήσιμα εἰς παρασκευὴν γιαχνιστοῦ φαγητοῦ : **ἔχεις ἕτοιμο τὸ γιαχνί ;**

γιαχνίζω δημ. παρασκευάζω ἔδεσμα ὡς γιαχνὶ βλ.λ., φτιάχνω γιαχνί : **γιαχνίζω πατάτες·** ‖ εἰδ. ἐν φρ. **γιαχνίζω τὸ κρεμμύδι** περιφρύγω (καβουρδίζω) τὰ κρόμμυα ἐν ζέοντι βουτύρῳ, λίπει ἢ ἐλαίῳ εἰς παρασκευὴν γιαχνιστοῦ φαγητοῦ.

γιάχνισμα (τὸ) δημ. τό μαγειρεύειν ἔδεσμα γιαχνὶ βλ.λ., παρασκευὴ γιαχνιστοῦ φαγητοῦ.

γιαχνιστός-ή-ό δημ. ἐπὶ φαγητῶν, ὁ κατὰ τὸν τρόπον γιαχνὶ βλ.λ. παρασκευασθείς : **μπιζέλια - κολοκυθάκια γιαχνιστά, - κρέας γιαχνιστό.**

γιβάρι (τὸ) δημ. (λατ.) τὸ **βιβάρι** βλ.λ.

γίββιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γίββων-ωνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν.

γίγα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον ἐν χρήσει παρὰ τοῖς λαοῖς τῆς βορειοδυτικῆς Εὐρώπης· 2) λαϊκὸς χορός, ἐκτελούμενος διὰ ταχείας καὶ τρομώδους κινήσεως τῶν ποδῶν.

γίγαθον (τὸ) νεώτ.βοταν. γένος φυτῶν, ἄ. ἀγρόστεμμα, λυχνίς.

γιγαλία Ἡσ. « ἡ γῆ ».

γιγανταῖος-α-ον μτγν.κ. γιγάντειος βλ.λ. : Φίλιππ. Ἐπίγραμμ.ἐν ΑΠ 9,708 **γιγανταίαις χερσίν.**

γιγανταιώρημα-ατος (τὸ) νεώτ. γυμναστ. κ. γιγαντιαιώρημα εἶδος ἀσκήσεως, καθ' ἣν ὁ ἀσκούμενος, δραττόμενος ἐν αἰωρήσει μονοζύγου διὰ τῶν βραχιόνων, ἐκτελεῖ περὶ αὐτὸ ὡς περὶ ἄξονα στροφὰς ὁλοκλήρου τοῦ σώματος.

γιγαντακτινίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἰχθύων.

γιγαντακτίς-ῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

γίγαντας (ὁ) δημ., πληθ. **γίγαντες κ. γιγάντοι** κ. **-άντοι,** θηλ. **-άντισσα** ὁ γίγας βλ.λ. : Κρυστ.Γεφύρι Μανάλη 132,31 **σὰν γίγαντοι πιθώνουν πέτρα σὲ πέτρα οἱ μαστόροι·** ‖ ἁπλῶς ὁ μεγάλου ἀναστήματος : φρ. **ἕνας γίγαντας ὡς ἐκεῖ ἀπάνω·** ‖ κ. ἐπὶ καρπῶν, ὁ ἐξαιρέτως εὐμεγέθης : **φασόλια γίγαντες·** 2) μτφ. ὁ οἱονεὶ γίγαντος δύναμιν ἔχων : Σολωμ.Στὸν Ὀρφέα 355,24 **ἔτσι γιγάντια ἐπάλευες μὲ γίγαντα τὴ μοῖρα·** 3) ὁμ. μτφ. ἐπὶ καταστάσεων ψυχικῶν, ἢ πνευματικῶν, ἐπὶ ἐνεργειῶν κττ. ὁ θαυμαστῶς μέγας : Παλαμ.Περάσμ.κ. Χαιρετισμοὶ 49,22 **λογισμοὶ γίγαντες, ἔργα βυζασταρούδια.**

γιγάντειος-α-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. κ. **γιγάντιος** κ. γιγαντιαῖος κ. **γιγαντικός** ὁ τοῦ γίγαντος ἢ τῶν γιγάντων, ὁ εἰς γίγαντας ἀφορῶν ἢ ἰδιάζων, ὁ πελώριος : Φίλιππ.Ἐπιγράμμ.ἐν ΑΠ 9,708 **γιγαντείαις χερσὶν** (δ.γρ. **γιγανταίαις χερσίν**), **- πυγμάχος γιγαντείου σώματος·** 2) γεν. ἐπὶ πραγμ., ὁ οἱονεὶ ὑπὸ γιγάντων τελεσθείς, ὁ ὑπεράνθρωπος : **γιγάντειον ἔργον, - γιγάντειος προσπάθεια.**

γιγαντείως ἐπίρρ. νεώτ. ἐν εἴδει ἢ κατὰ τρόπον γίγαντος, ἄ. γιγαντιαίως.

γιγάντεμα (τὸ) δημ. ἡ ὑπερβολική, ἡ θαυμαστὴ αὔξησις εἰς μέγεθος ἢ δύναμιν.

γιγαντεμένος-η-ο δημ. μτχ. παρακ. τοῦ γιγαντεύομαι βλ.λ., ὁ γενόμενος πελώριος : Παλαμ.Περάσμ.κ.Χαιρετισμοὶ 117,11 **στὴν τρανὴ σφαῖρα μιὰ μικρὴ κόχη, γιγαντεμένη ἀπὸ τὴ θύμηση.**

γιγαντένιος-α-ο δημ. γιγάντειος, πελώριος, ὑπερμεγέθης : **γιγαντένια δύναμη.**

γιγαντεύομαι νεώτ. κ. δημ., μτχ. παρακ. **γιγαντεμένος** βλ.λ., γίνομαι γίγας, πελώριος, ὑπερφυσικὸς τὸ μέγεθος ἢ τὴν δύναμιν.

γιγάντια ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον, μὲ δύναμιν, μὲ ὁρμὴν γίγαντος : Σολωμ. Στὸν Ὀρφέα 24,355 **ἔτσι γιγάντια ἐπάλευες μὲ γίγαντα τὴ Μοῖρα.**

γιγαντία (ἡ) μτγν. ὁ τῶν γιγάντων πόλεμος, ἄ. γιγαντομαχία : Φιλόστρ.Βί.Σοφ.1,25,5 **ὁ δὲ οὕτω τι μεγαλοφωνίας ἐπὶ μεῖζον ἤλασεν, ὡς καὶ γιγαντίαν ξυνθεῖναι.**

γιγαντιαῖος-α-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. κ. γιγάντειος ὁ ἔχων γίγαντος σῶμα, ἢ μέγεθος, πελώριος, ὑπερφυσικός : Παλλάδ.Ἰατρ.σχόλ. εἰς Ἱππ.2,143 Ι) **γιγαντιαῖα σώματα,** Βαλαωρ. Κυρὰ Φροσύνη 233,35 **καὶ βλέπει στὸ πλευρό του γιγαντιαῖο φάντασμα·** 2) μτφ. ὁ εἰς γίγαντας ἁρμόζων, ὑπεράνθρωπος : γιγαντιαία **προσπάθεια, - ἐπιχείρησις.**

γιγαντιαιώρημα (τὸ) νεώτ. γυμναστ. τὸ γιγανταιώρημα βλ.λ.

γιγαντιαίως ἐπίρρ. νεώτ. ἐν εἴδει ἢ κατὰ τρόπον γίγαντος· ἄ. **γιγαντείως,** δημ. **γιγάντια.**

γιγαντιάς-άδος (ἡ) μτγν. ὀνομασία ἐπικοῦ ποιήματος Διονυσίου τινός : Στέφ.Βυζ.ἐν λ. Δωδώνη βλ.λ.

γιγαντικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ τῶν γιγάντων, ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν ἢ ἰδιάζων εἰς γίγαντας : Εὐσέβ. Εὐαγγ.Προπ.186 C **τά τε παρ' Ἕλλησιν ᾀδόμενα γιγαντικά τινα καὶ τιτανικά,** Ἀνν.Κομν.13,398 Α **βραχιόνων γιγαντικῶν.**

γιγάντινος-η-ο δημ. κ. **γιγαντένιος** βλ.λ. **ὁ** γιγάντειος βλ.λ.

γιγάντιος (-α)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., συνηθέστ. γιγάντειος βλ.λ., ὁ πελώριος : Ἰώσ.Γέν.ΙΙ Β **γιγάντιον μέγεθος,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,39 **γιγάντιες πυραμίδες, ποὺ θεμέλια ἁπλώνουν θολωτὰ μέσα στὴ γῆ·** 2) Ἐπιγρ. τὸ ἀρσ. Γιγάντιος ὡς οὐσ. κατὰ παράλ. τοῦ μήν, ὄν. μηνὸς ἐν Τριτέᾳ ἀντιστοίχου πρὸς τὸν ἀττικὸν Ποσειδεῶνα· ‖ ὄνομα μηνὸς ἐν Ἀμφίσσῃ ἀντιστοίχου πρὸς τὸν ἀττικὸν Γαμηλιῶνα.

γιγαντισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, συνήθ. μὲν γενική, καθ' ἣν τοῦτο ὁλόκληρον αὐξάνεται ὑπερμέτρως, ἐνίοτε δὲ καὶ μερική, ἄ. γιγαντοσωματία, γιγαντοφυΐα, μακροσωμία κ. ἄ.· 2) μτφ. νεώτ. κ. δημ. σκωπτ. πρᾶξις γίγαντος βλ.λ.2), ἤτοι πολιτικοῦ θορυβοποιοῦ, βιαιοπραγία εἰς βάρος πολιτικῶν ἀντιπάλων.

γιγάντισσα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. θηλ. τοῦ γίγας βλ.λ. : Ροΐδ.Κριτ.Μελ.84 **πᾶς τις ἔτυχε νὰ ἴδῃ εἰς πανηγύρεις γιγαντίσσας ἀθλητρίας ἢ καὶ γενειοφόρους γυναῖκας.**

γιγαντιῶ-άω μτγν. πράττω, φέρομαι ὡς γίγας· πρβλ. Σουΐδ. « γιγαντιᾷ· τὰ τῶν γιγάντων φρονεῖ » : Ζαχαρ.477 Α **γιγαντιᾷ δὲ καὶ τυραννῆσαι θέλει.**

γιγαντογενής-οῦς-ές μσν. ὁ ὡς γίγας γενόμενος, ὁ πελώριον ἔχων σῶμα, γιγαντιαῖος : Γρηγ.Κεδρων.I,365 Α **γυνή τις ἐκ τῆς Κιλικίας γιγαντογενὴς ὑπερέχουσα τῇ ἡλικίᾳ πάντα ἄνθρωπον τέλειον πῆχυν ἕνα.**

γιγαντόδεντρο (τὸ) δημ. γιγάντιον, πελώριον δένδρον : Βλαχογ.Παληκ.Παλιά 104 **σὰν οὐρανόπεφτη σπαθιὰ σὲ δυὸ σημάδεψε τὸ γιγαντόδεντρο.**

γιγαντοκιρνᾶν μσν. πραΰνειν τοὺς γίγαντας ἢ κατὰ διάφ.ἑρμ. μιγνύειν μὲ γίγαντας : Θεόδ.Βαλσ.22.

γιγαντόκορμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων κορμὸν γίγαντος, ὁ γιγαντόσωμος· || δθ. ρωμαλέος.

γιγαντόκτιστος-ον μσν. ὁ ὑπὸ γιγάντων ἐκτισμένος : Κ Μανασσ.Χρον.114Α **πύργον γιγαντόκτιστον.**

γιγαντοκύτταρον (τὸ) νεώτ. κύτταρον εὐμέγεθες ἀπαντῶν φυσιολογικῶς ἐν τῷ μυελῷ τῶν ὀστῶν ἰδίως τοῦ κονίκλου· 2) παθολογικὸν κύτταρον ἐντὸς ὀργανισμῶν, ἀναπτυσσόμενον συνεπείᾳ νόσων τινῶν, οἷον φυματιώσεως ἢ συφίλιδος.

γιγαντολέτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ γιγαντολέτωρ βλ.λ.· Σουΐδ. « ἡ τοὺς γίγαντας ὀλοῦσα », π. Ἐπιγρ.ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς συνεργησάσης εἰς τὸν ὄλεθρον τῶν γιγάντων.

γιγαντολέτης (ὁ) μτγν., θηλ. **-έτις**, συνηθέστ. **γιγαντολέτωρ** βλ.λ. ὁ ὀλετὴρ τῶν γιγάντων : ΑΠ 9,524.

γιγαντολέτις-ιδος (ἡ) μτγν., θηλ. τοῦ γιγαντολέτης βλ.λ., συνηθέστ. **γιγαντολέτειρα** βλ.λ. : ΨΛουκ. Φιλόπατρ.8,Σουΐδ.

γιγαντολέτωρ-ορος (ὁ) μτγν.,θηλ. **γιγαντολέτειρα** ὁ ὀλετήρ, ὁ φονεύς, ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν γιγάντων : Λουκ.Τίμ.4 **ἀλλ' ὁ γενναῖος καὶ γιγαντολέτωρ καὶ τιτανοκράτωρ ἐκάθησο.**

γιγαντόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς ὁμάδος τῶν μαρμαρυγιῶν.

γιγαντομαχία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. μυθικὴ μάχη συναφθεῖσα μεταξὺ θεῶν καὶ γιγάντων : Πλάτ.Πολ. 378 C **πολλοῦ δεῖ γιγαντομαχίας τε μυθολογητέον αὐτοῖς καὶ ποικιλτέον,** Πλούτ.Ἀντ.60· 2) νεώτ. κατ' ἐπέκτ. κρατερὰ μάχη μεταξὺ λίαν ἀξιομάχων ἀντιπάλων : **ἡ γιγαντομαχία τοῦ Σκρᾶ.**

γιγαντομάχος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ πολεμῶν ἢ πολεμήσας ὡς γίγας : **οἱ γιγαντομάχοι τοῦ Εἰκοσιένα.**

γιγαντομαχῶ-έω νεώτ. πολεμῶ, μάχομαι ὡς γίγας, συνάπτω γιγαντομαχίαν βλ.λ. 2).

γιγαντομήτωρ-ορος (ἡ) νεώτ. ἡ μήτηρ γιγάντων.

γιγαντομίμητος-ον μσν. ὁ γίγαντας μιμούμενος, ὁ κατ' ἀπομίμησιν γιγάντων : Γε.Συγκελλ.σ.79Α **γιγαντομιμήτου καὶ ἀποστατικῆς τυραννίδος.**

γιγαντόνους (ὁ) μσν. ὁ γιγάντειον ἤτοι λίαν ἰσχυρὸν νοῦν ἔχων : Θεόδ.Βαλσ.

γιγαντοπάλαμος-ον μσν. ὁ ἔχων γίγαντος παλάμας : Κ Μανασσ.Χρον.σ.115 Β **καὶ τὸν γιγαντοπάλαμον ὡς βρέφος συλλαμβάνει.**

γιγαντόραιστος (ὁ) μτγν. ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν γιγάντων, γιγαντοφθόρος : Λυκόφρ.63 **γιγαντοραίστοις ἄρδισιν τετρωμένου.**

γιγαντόρρυγχα (τὰ) νεώτ. ζῳολ., ὀνομ. πτηνῶν κ. ἐντόμων ἐχόντων ὑπερμέγεθες ῥύγχος.

γιγαντόστρακα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. τάξις μαλακοστράκων.

γιγαντοσωματία (ἡ) νεώτ. κ. **γιγαντοσωμία** ὁ γιγαντισμὸς βλ.λ.1).

γιγαντοσωμία (ἡ) νεώτ. ὁ γιγαντισμὸς βλ.λ.1)· || γεν. τὸ οἱονεὶ γίγαντος ὑπερμέγεθες σῶμα ἔχειν.

γιγαντόσωμος-ον μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ οἱονεὶ γίγαντος σῶμα ἔχων, ὁ καθ' ὑπερβολὴν μεγαλόσωμος : Κ Μανασσ.Χρον.127 D **ἄνδρας γιγαντοσώμους·** 2) νεώτ.ἰατρ. ὁ πάσχων γιγαντισμὸν βλ.λ.

γιγαντοτραφής μσν. **ὁ ὑπὸ γιγάντων τραφείς.**

γιγαντοτυπία (ἡ) νεώτ. μέθοδος, παρασκευάζουσα φωτοτυπικὰς πλάκας μεγάλων διαστάσεων.

γιγαντοῦμαι-όομαι νεώτ. γίνομαι γίγας βλ.λ., αὐξάνομαι τὰ μέγιστα· || κ. μτφ. : **ὁ φιλελευθερισμὸς ἐγιγαντώθη** (μεγίστην ἔσχε διάδοσιν).

γιγαντοφθόρος-ον σχόλ. ὁ τοὺς γίγαντας φθείρων, φονεύων : Σχόλ.Λυκόφρ.63.

γιγαντοφόνος-ον ὁ τοὺς γίγαντας φονεύων : Εὐρ. Ἡρ.1193 **ἐμὸς ὅδε ὁ πολύπονος, ὃς ἐπὶ δόρυ γιγαντοφόνον ἦλθεν σὺν θεοῖσι.**

γιγαντοφόντις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ φονεύουσα τοὺς γίγαντας : Κορν.Φύσ.Θε.20 **ἠριστευκυῖα ἡ Ἀθηνᾶ καὶ γιγαντοφόντις ἐπονομάζεται.**

γιγαντοφυής-οῦς-**ές** μσν. ὁ ὡς γίγας γενόμενος, ἄ. γιγαντογενὴς βλ.λ.

γιγαντοφυΐα (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ γιγαντισμὸς βλ.λ.

γιγαντόχαρτος-ον μσν. ὁ ὢν γιγάντων χαρά, ὃν ἐχάρησαν ἢ χαίρονται οἱ γίγαντες, δ.γρ. ἀντὶ **γιγαντόκτιστος** βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.114 Α.

γιγαντόχειρ-ειρος (ὁ) μσν. ὁ ἔχων γίγαντος χεῖρας, γιγαντιαίας : Κ Μανασσ.Χρον.106 D.

γιγαντοχλόη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γιγαντώδης-ους-ες μτγν.,μσν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς γίγαντα ὅμοιος τὸ μέγεθος ἢ τὴν δύναμιν, ὁ γιγάντειος βλ.λ. : Φίλ.2,117,33 **ἑώρων . . γίγαντας ἢ γιγαντώδεις τὰς τῶν σωμάτων ὑπερβολὰς ἔν τε μεγέθεσι καὶ ῥώμαις·** || κ.μτφ. : ΠΔ Σοφ.Σειρ.23,4 γιγαντώδης **ψυχή, -** γιγαντώδης ἐπιχείρησις.

γιγαντωμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ γιγαντώνω βλ.λ. ἐν ἐπιθετ. χρήσει, ὁ πρὸς γίγαντα ὅμοιος, ὁ πελώριος : Ζαλοκ.Ἅπαντα 129 (213) **μὲ κορμὶ γιγαντωμένο, | μὲ ἀνοιχτὴ τὴ δρασκελιά.**

γιγαντώνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)γιγάντωσα,** μέσ. **γιγαντώνομαι,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)γιγαντώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **γιγαντωμένος** καθιστῶ τι γιγάντειον, γιγαντιαῖον, **καθ' ὑπερβολὴν μέγα·** || κ. μτφ. ἐνισχύω, ἐνδυναμώνω λίαν : **αἱ καταδιώξεις γιγαντώνουσι τὸ φρόνημα τῶν ὑποδούλων·** || ὁμ. τὸ μέσ. **-ομαι** γίνομαι γιγάντειος, πελώριος : **γιγαντώθηκε στοὺς σκλάβους ὁ πόθος γιὰ τὴ λευτεριά.**

γιγαρτέλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. φυτικόν τι **ἔλαιον.**

γιγαρτίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν.

γιγάρτιον (τὸ) γλωσσ. ὁ πυρὴν **τῆς σταφυλῆς.**

γιγαρτίς-ίδος (ἡ) Ἡσ. « σταφίς ».

γιγαρτόκαμπα (τὰ) νεώτ. βοταν. **τὰ φυτά, ὧν οἱ** καρποὶ περιέχουσι γίγαρτα βλ.λ.

γίγαρτον (τὸ) κ. νεώτ. τὸ εἰς τὰς ῥᾶγας διαφόρων καρπῶν **καὶ** ἰδίως τῆς σταφυλῆς **περιεχόμενον** σπόριον, **ἄ.** πυρήν, τὸ κουκούτσι : Σιμων.91, Θεόφρ.Φ Αἰτ.5,5,1 **ἀγιγάρτους ποιοῦσι τοὺς βότρυς ἐξαιροῦντες τὴν μήτραν, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ γίγαρτον·** || κατὰ πληθ. αἱ σταφυλαί : Ἀριστφ. Εἰρ.634 **ἀλλ' ἅτ' ὢν ἄνευ γιγάρτων καὶ φιλῶν τὰς ἰσχάδας·** 2) εἰδ. πάπ. κ. μτγν. ὁ πυρὴν τοῦ καρποῦ **τῆς ἐλαίας** : Πάπ. **γίγαρτα τῆς ἐλαίας,** Φιλοπ.εἰςΦυσ.629,16· 3) μτγν. κ. τὰ στέμφυλα : Γεωπ.6,11,3 **πᾶσαν ῥᾶγα ὁμαλῶς πατήσαντες ἀνασυρέτωσαν τὰ στέμφυλα, τουτέστι** τὰ γίγαρτα· 4) σχόλ.τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον· πρβλ.Θησ.Στεφ.ἐν λ.

γιγαρτώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γίγαρτον βλ.λ.1) ἢ ὁ πλήρης γιγάρτων: Θεόφρ.ΦΙ 3,17,6.

γιγαρτώνιον (τὸ) πάπ. ἄωρος σταφυλή.

γίγας-αντος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (δημ. γεν. **γίγα**), δημ. κ. **γίγαντας** βλ.λ., συνηθέστ. κατὰ πληθ. **γίγαντες** (οἱ) μυθικὰ ἀνθρωπόμορφα ὄντα ὑπερφυσικοῦ σώματος καὶ δυνάμεως, τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς : Ὀδ.Η 206 **Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων,** Ἡσίοδ.Θ 185 (Γαῖα) **γείνατ' Ἐρινῦς τε κρατερὰς μεγάλους τε Γίγαντας·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς ἐπίθ. ὁ ὢν οἷος γίγας, ὁ μεγαλόσωμος ὡς γίγας, ὁ πελωρίου ἀνα-

στήματος : Αἰσχ.'Επτ.424 **Καπανεὺς δ' ἐπ' Ἠλέκτραισιν εἴληχεν πύλαις, γίγας ὅδ' ἄλλος τοῦ πάρος λελεγμένου μείζων**, Ψυχάρ.Ταξίδ.62 **τέτοια γίγα δὲ θὰ διῆτε στὴ ζωή σας**· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς γίγαντα ὅμοιος τὴν δύναμιν ἢ τὴν ἀντοχήν, ὁ ὑπὲρ φύσιν ρωμαλέος· Ἡσ. « γίγαντος· μεγάλου, ἰσχυροῦ, ὑπερφυοῦς » : Αἰσχ.'Αγ.692 **ἐκ τῶν ἁβροπήνων προκαλυμμάτων ἔπλευσε ζεφύρου γίγαντος αὔρᾳ** (τοῦ μεγίστην ἔντασιν ἔχοντος), - **γίγας ἀντοχῆς** (μεγίστην ἔχων ἀντοχήν)· ‖ δθ. κ. ἐξαιρέτως ἡρωϊκός : **οἱ γίγαντες τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως**· ‖ κ. σκωπτ. ἐπὶ πολιτικῶν θορυβοποιῶν : **οἱ γίγαντες τοῦ δικτατορισμοῦ**· 3) νεώτ. ἀστρον. κατηγορία ἀστέρων ἐχόντων ὄγκον παμμέγιστον, ἐλαχίστην δὲ πυκνότητα· 4) νεώτ. κ. δημ. κατὰ πληθ. **γίγαντες** ὡς ούσ. εἶδος εὐμεγέθων φασιόλων.

γιγγερόλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ὑγρὸν ἄχρουν εἰδικῆς ὀσμῆς, διαλυτὸν ἐν αἰθέρι καὶ ἀλκοόλῃ.

γιγγερόνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὸν προϊὸν τῆς ὀξιδώσεως τῆς γιγγερόλης.

γιγγιβερέλαιον (τό) νεώτ. κ. ζιγγιβερέλαιον βλ.λ.

γιγγίβερι-εως (τὸ) νεώτ. κ. ζιγγ- γιγγίβερις βλ.λ.

γιγγίβερις-εως (ὁ) νεώτ. βοταν. κ. ζιγγίβερις, ἄ. **γιγγίβερι ἢ ζιγγίβερι** (τό) παῶδες φυτὸν τῆς οἰκογεν. τῶν **σκιταμινωδῶν**.

γιγγίδιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ποῶδές τι φυτόν, πιθ. δαῦκος τὸ γιγγίδιον τὸ βοταν. ὑπαγόμενον εἰς τὴν οἰκογ. τῶν **σκιαδανθῶν** : Διοσκ.2,137.

γιγγικίδιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν κιχόριον : Νίκ. 'Αλεξ.429 **κίχορα ἡμεῖς μὲν γιγγικίδια, οἱ δὲ 'Αττικοὶ κιχόρια**· 2) τὸ φυτὸν λεπίδιον : Διοσκ.2,174.

γιγγίς-ίδος (ἡ) μτγν. εἶδος γογγύλης, πιθ. δαυκίον ἢ καρῶτον : 'Αλέξ.Τραλλ.1,15.

γιγγλάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ **γίγγλαρος** (ὁ) βλ.λ., μουσικόν τι ὄργανον· ΑΒ 88,4 « **γιγγλάρια**· οἱ αὐληταὶ λέγουσι γένος ὀργάνων ».

γίγγλαρος (ὁ) μτγν. εἶδος αἰγυπτιακοῦ αὐλοῦ : Πολύδ.4,82.

γιγγλίαν Ἡσ. « **κάλυμμα κεφαλῆς ἐρεοῦν** ».

γιγγλίζω ΑΒ 88,5 « γιγγλίζειν τὸ ἀπειλεῖν οἱ ἰδιῶται λέγουσιν »· πρβλ. γιγγλισμὸς κ. δημ. τσιγγλίζω.

γιγγλισμός (ὁ) μτγν., Ἡσ. κ. Σουΐδ. ὁ ἐκ γαργαλισμοῦ γέλως· Ἡσ. « γιγγλισμός· γαργαλισμός, ἀπὸ χειρῶν γέλως », Σουΐδ. « γιγγλισμὸς καὶ κιχλισμός, ἀπὸ χειρῶν γέλως, γαργαλισμός »· πρβλ. τσίγγλισμα· 2) μτγν., φίλημα : Παυσ.Γραμμ.ἀπ.108.

γίγγλος (ὁ) Ἡσ. « νᾶνος ».

γιγγλυμαῖος-α-ον γλωσσ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν γίγγλυμον βλ.λ., τὸν στρόφιγγα τῆς θύρας.

γιγγλύμη (ἡ) μτγν., δ.τ. τοῦ γίγγλυμος βλ.λ.

γιγγλύμιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκ. τοῦ γίγγλυμος βλ.λ., μικρὰ **στρόφιγξ** : Τζέτζ.Χιλ.2,122 **κάτοπτρα.. κινούμενα λεπίσι τε καὶ τισι γιγγλυμίοις**.

γιγγλυμοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γίγγλυμον τὸ σχῆμα ἢ τὴν ἰδιότητα, ὁ ὡς γίγγλυμος βλ.λ. : Ἱππ.'Αγμ.2 **τοῦ γὰρ βραχίονος τὸ γιγγλυμοειδὲς ἐν τῇ τοῦ πήχεος βαθμίδι**.

γιγγλυμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν εἴδει, κατὰ τρόπον γιγγλύμου βλ.λ. : Γαλ.18(1),513 **ἐπεὶ δὲ γιγγλυμοειδῶς οἱ σπόνδυλοι** σύγκεινται.

γίγγλυμος (ὁ) κ. νεώτ., παρ' Ἡσ. **γιγγλυμός** ἐμβολὴ ἐξέχοντος μέλους ὅλου τινὸς ἐντὸς κοιλότητος, **ὥστε τὸ ἐξέχον νὰ στρέφηται ἐλευθέρως καὶ εὐσταθῶς**· ‖ εἰδ. ἐπὶ ζωϊκοῦ ὀργανισμοῦ, ἡ ἐνάρθρωσις ὀστοῦ **ἐντὸς** τῆς κοιλότητος **ἑτέρου** ὀστοῦ, δι' ἧς γίνεται ἡ σχετικὴ τῶν συνδεομένων μελῶν **τοῦ** σώματος κίνησις· ἄ. **ἄρθρωσις**, δημ. κλείδωση : Ἱππ.Τόπ.''Ανθρ.6 **τῷ δὲ δικραίῳ τούτῳ τὸ ὀστέον, ἡ κνήμη καλεομένη, οἷον ἐν γιγγλύμῳ ἐνήρμοσται**· ‖ εἰδ. σύνδεσμος, ἄρθρωσις ἐν τῷ θώρακι : Ξεν.Ἱππ.12,6 **τοῦ μὲν οὖν θώρακος τὸ κῶλον ταύτῃ ἀφαιρετέον· ἀντὶ δὲ τούτου πτέρυγες ἐν τοῖς γιγγλύμοις προσθεταί**· 2) 'Επιγρ. κ. Ἡσ. « ὁ στρεφόμενος γόμφος ἐπὶ τῶν θυρῶν », ὁ μετάλλινος στροφεὺς θύρας ἢ παραθύρου, δημ. ἡ κλάπα, τὸ μάσκουλο, ὁ ρεζές : 'Επιγρ. **εἵλετο δακτυλίους τοῖς γιγλύμ[οις εἰς τὸ] μέγα θύρωμα** (κατὰ διόρθ **τοῦ γυγλύμ[οις]**)· ‖ **νεώτ.** γενικῶς ἡ στρόφιγξ παντὸς ἀντικειμένου, οἷον κιβωτίου, κιλλίβονιος κτπ.· 3) μτγν. πόρπη, περόνη, καρφίδα, παραμάνα : Ἰώσ.Αἱ 3,6,3· 4) Ἡσ. « εἶδος φιλήματος ».

γιγγλυμοῦμαι-όομαι μέσ. τοῦ γιγγλυμῶ-όω βλ.λ.

γιγγλυμῶ-όω κ. νεώτ. ἰατρ., μ. κατὰ μέσ. τ. γιγγλυμοῦμαι, συναρμόζομαι, συνάπτομαι κατὰ τρόπον γιγγλύμου βλ.λ. : Ἱππ.''Αρθρ.45 **ἐν ἄρθροισι γιγγλύμωνται πρὸς ἀλλήλους αἱ σφόνδυλαι**.

γιγγλυμώδης-ους-ες κ. γιγγλυμοειδής βλ.λ. : 'Αριστλ.Ζ Ι 529 a,32.

γιγγλυμωτός-ή-όν ὁ συνδεδεμένος, συνηρμοσμένος κατὰ τρόπον γιγγλύμου βλ.λ. : Φίλ.Μηχ.Βελ. 91,29 **γιγγλυμωτὰς σανίδας συγκλειομένας καλωδίοις**· ‖ **γιγγλυμωτὸν φίλημα** πρβλ. γίγγλυμος 5), εἶδος ἀσέμνου φιλήματος : Τηλεκλ.13.

γίγγρα (ἡ) μτγν. κ. **γίγγρας** (ὁ) βλ.λ. : Πολυδ.4,102

γιγγράϊνος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ὅμοιος πρὸς γίγγραν βλ.λ. ἢ διὰ γίγγρα γινόμενος : 'Αθήν.4,174 F.

γιγγραίνω μτγν. παίζω τὸν αὐλὸν γίγγραν βλ.λ. : 'Αθήν.4,174 F.

γιγγραντός-ή-όν μτγν. ἐπὶ μέλους, ὁ δυνάμενος νὰ παιχθῇ διὰ τοῦ γίγγρου βλ.λ. ἢ τῇ συνοδείᾳ αὐτοῦ· ‖ ὁ διὰ γίγγραν συντεθειμένος · 'Αθήν.4,175 B **ἐπὶ τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου ἄμφω νοσοῦσιν ὥστε τἄλλ' αὐτοῖς δοκεῖν εἶναι μέλη, γιγγραντά**.

γίγγρας-ου (ὁ) εἶδος μικροῦ φοινικικοῦ αὐλοῦ ἢ πλαγιαύλου θρηνωδῶς ἠχοῦντος : ''Αμφ.14· 2) μέλος συντεθειμένον **διὰ** γίγγραν : Τρύφων ἀπ.109 V· 3) χορὸς συνοδευόμενος ὑπὸ γίγγρου : Πολύδ.4,102.

γιγγρασμός (ὁ) Ἡσ. « ἦχος », ὁ ἦχος, ὃν ἀποδίδει ὁ γίγγρας βλ.λ.

γίγγρι δ.γρ. τοῦ γιγγρί βλ.λ.

γιγγρί Ἡσ. « ἐπιφώνημά τι ἐπὶ **καταμωκήσει λεγόμενον** ».

γιγγρίας Ἡσ. « γίγγρας ».

γίγγρις δ.τ. τοῦ γίγγρας βλ.λ.

γίγγρον π. Ἡσ. ὁ γίγγρας βλ.λ.

γίγγρος (ὁ) ὁ γίγγρας βλ.λ. : 'Αντιφάν.Κωμ.108.

γιγκικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. κεκορεσμένον μονοκαρβονικὸν ὀξύ.

γίγκλα (ἡ) δημ. ἱμὰς τοῦ σάγματος τῶν ζώων.

γίγκο(ν) (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος κωνοφόρων **δένδρων**· ἄ. σαλισβουρία ἡ ἀδιαντόφυλλος.

γίγλα (ἡ) δημ. ἡ σειρὰ συμμετοχῆς ἐπὶ διανεμομένου πρὸς ὕδρευσιν καὶ ἰδίως πρὸς ἄρδευσιν ῥέοντος ὕδατος· 2) ἐκ δ. προφορᾶς ἡ βίγλα βλ.λ.

γίγλοφ εἶδος κριθῆς : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

γίγλομος (ὁ) ἀντὶ **γίγγλυμος** βλ.λ. : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

γιγλυμὸς (ὁ) ἀντὶ **γίγγλυμος** βλ.λ. : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

γίγνομαι κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. κ. συνήθως μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. **γίνομαι**, δι' ἀποβολῆς τοῦ γ κατ' ἀνομοίωσιν, δημ. μ. γίνομαι σπαν. **γίνουμαι**, μέλλ. **γενήσομαι**, νεώτ. μ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. ὡς οὐσ. **γενησόμενον**, παθ. μ. π. Πλάτ.Παρμ.141 Ε γενηθήσομαι, ἀόρ. **ἐγενόμην** (ΠΔ'Ιερ.14,) καὶ μτγν. **ἐγενάμην**, θαμιστ. π. 'Οδ.Β 208 γ' ἑν. **γενέσκετο**, π. Ἡσιόδ. Θ 705 γ' πληθ. **ἔγεντο**, νεώτ. κ. δημ. **ἔγινα**, δημ. **(ἐ)γίνηκα** κ. **(ἐ)γένηκα**, παθ. **ἐγενήθην**, παρακ. **γέγονα**, νεώτ.κ.δημ.μ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **γεγονὸς** βλ.λ., ἐπ. (ὡσεὶ ἐκ παρακ. **γέγαα**) π. 'Ιλ.Δ 325 κ. συνήθ. π. 'Οδ. γ' πληθ. **γεγάασι**, π. Βατραχομ.143 β' πληθ. **γεγάατε**, μτχ. π. 'Ομ. κ. ἀλλ. **γεγαώς -αυῖα**, συνηρ. π. τραγ. **γεγώς -ῶσα**, π. Πινδ. ἀπαρφ. **γεγάμεν** (Ο 9,110) κ. **γεγάκειν** (Ο 6,49), παθ. παρακ. συνήθ. π. ἀττ. **γεγένημαι**, δημ. μ. μτχ. **γινωμένος** κ. **γενωμέ-**

νος βλ.λ., ὑπερσυντ. **ἐγεγόνειν,** Ἰων. π. Ἡρ.2,2 γ' ἑν. **ἐγεγόνεε,** παθ. π. Θουκ.7,18 κ. ἀλλ. γ' ἑν. **ἐγεγένητο** ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι προάγομαι, λαμβάνω ὑπόστασιν, ὕπαρξιν· Πλάτ.«οὐσίας μεταλαμβάνω», κ. ἐπὶ ἐμψύχων, λαμβάνω ζωήν, γεννῶμαι : Ὀδ.Τ 400 **νέον γεγαώς** (νεογέννητος), Ἡσίοδ. Ἔργ.175 **ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι,** Αἰσχ. Εὐμ.347 **γιγνομέναισι λάχη τάδ'.. ἐκράνθη** (κατὰ τὴν γέννησιν ἡμῶν), Πάπ. **τὸ γεγονὸς ἡμῖν ἐξ ἀλλήλων παιδίον·** || συνήθ. μετ' ἀριθμητικῶν ἀπολύτων εἰς δήλωσιν ἡλικίας : Ἡρ.1,119 **ἔτεα τρία καὶ δέκα γεγονώς** (ἔχων γεννηθῆ πρὸ δέκα τριῶν ἐτῶν), Ξεν.ΚΠ 1,4,16 **ἀμφὶ τὰ πέντε ἢ ἑκκαίδεκα ἔτη γενόμενος** (ὅτε ἐγένετο δεκαπενταετὴς ἢ δεκαεξαετής), δημ. **μόλις γίνῃ ἔξη χρονῶ τὸ παιδὶ πάει σχολεῖο·** || σπανίως κ.μετὰ τακτικῶν ἀριθμητικῶν ἐν ὁμ. σημ. : Λουκ.Μακρόβ.22 **ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονώς·** 2) εἰδ. ἐπὶ προσ. εἰς δήλωσιν τῆς καταγωγῆς, ἕλκω τὸ γένος, εἶμαι γεννημένος ἀπὸ .., κατάγομαι ἀπὸ .. : Ὀδ.Α 220 **τοῦ μ' ἔκ φασι γενέσθαι,** Ἀριστφ.Ἱππ.218 **γέγονας κακῶς, ἀγόραιος εἶ** (ἔχεις εὐτελῆ καταγωγήν)· 3) κ.νεώτ. ἐπὶ ἀψύχων κ.δὴ φυτῶν, ἀναπτύσσομαι, παράγομαι, ἀντίθ. **ὄλλυμαι, ἀπόλλυμαι, ἀπολείπω** : Ἰλ.Β 468 **ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,** Ξεν.Ἀπομν.3,6,13 **ὁ ἐκ τῆς χώρας γιγνόμενος σῖτος,** Πάπ. **ἐκ τῆς γεναμένης κριθῆς,** δημ. φρ. **ἡ ἄνοιξη βρεχάμενη, στάρι πολὺ θὰ γένῃ·** || γεν. ἐπὶ ἀψύχων, προκύπτω, ἀποτελοῦμαι, δημιουργοῦμαι : Ἰλ.Ψ 505 **οὐδέ τι πολλὴ γίγνετ' ἐπισσώτρων-ἁρματροχιὴ κατόπισθεν,** Ξεν.Ἀν.5,3,4 **τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων γενόμενον ἀργύριον** (τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων προκῦψαν)· || ἐπὶ ποσῶν, ἐν ὁμ. σημ. συμποσοῦμαι, προκύπτω ὡς ἐξαγόμενον ἄθροισμα : Πλάτ.Ἀπ.36Α **ὁ γεγονὼς ἀριθμὸς τῶν ψήφων** (τὸ σύνολον, τὸ ἄθροισμα τῶν ψ-), Δημ.914 **ἑκατὸν εἴκοσι στατήρων γίγνονται τρισχίλιαι τριακόσιαι ἑξήκοντα [δραχμαί], - πέντε καὶ ὀχτὼ γίνονται δεκατρία·** || γεν. ἐπὶ χρόνου ἐν ὁμ. σημ. : Ἡρ.2,2 **διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα πρήσσουσι** (εἶχε συμπληρωθῆ διετία)· || κ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ χρόνου τῆς ἡμέρας, ἐν ὁμ. σημ. : Θουκ.4,32 **ἅμα ἕῳ γιγνομένῃ** (μόλις ἔφεξε), Πλάτ.Πρωτ.311 Α **ἕως ἂν φῶς γένηται,- ὅσο νὰ γένῃ μεσημέρι, θὰ γυρίσω·** || ἐπὶ χρηματικῶν ποσῶν, βαθμηδὸν προκυπτόντων ἢ βεβαιουμένων, καθορίζομαι, συμποσοῦμαι, καθίσταμαι εἰσπράξιμος : Ξεν.Ἀν.1,1,8 **οἱ γιγνόμενοι δασμοί,** Ἰσοκρ.17,37 **τοὺς τόκους τοὺς γιγνομένους, - οἱ τόκοι ἔγιναν περισσότεροι ἀπὸ τὸ κεφάλαιο·** || κ. γεν. ἐπὶ πραγμάτων ὡς εἰσόδημα προκυπτόντων : Θεόφρ. ὀπ. 97 **τοῖς γείτοσι τὸ γιγνόμενον,** Πάπ. **τὸ γιγνόμενον τινὶ ἔλαιον·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμάτων, πραγματοποιοῦμαι, συμβαίνω : Ἰλ.Μ 86 **καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίγνετο,** Πλάτ.Χαρμ.153 Β **μάχη ἐγεγόνει,** Ξεν.ΚΠ 2,2,21 **ψήφισμα γίγνεται,** αὐτ. Ἑλλ.7,4,28 **τὰ Ὀλύμπια γίγνεται** (ἄγονται, ἑορτάζονται τὰ Ὀλύμπια), **ἔγινε ἐπανάσταση - νόμος - τὸ πανηγύρι - ὁ γάμος - σεισμός - θεομηνία - νεροποντή,** φρ. **ἔγινε τοῦ Κουτρούλη ὁ γάμος** (δεινὴ ἐπῆλθε σύγχυσις καὶ ἀταξία), ὁμ. φρ. **δὲν ξέρει τί τοῦ γίνεται** (δὲν ἔχει πεῖραν ἢ παρασκευὴν πρός τι, ἀγνοεῖ τι παντελῶς)· || ὁμ. ἐπὶ πραγμ. κατὰ τὴν αὐτὴν σημ. κατὰ παθητικὴν διάθεσιν, τιθεμένου ποιητικοῦ αἰτίου : Ἡρ.3,48 **ὕβρισμα ἐκ τῶν Σαμίων γενόμενον,** Θουκ.6,88 **τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων·** || κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἐκφορᾷ τιθεμένῃ οἱονεὶ ἀνεξαρτήτως ἐν τῷ λόγῳ, εἰς δήλωσιν πράγματος, οὗ τὴν πραγματοποίησιν εὔχεταί τις, ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ θείου, κ. γεν. εἰς δήλωσιν πόθου, οὗ τὴν ἐκπλήρωσιν εὔχεται ἢ (ἐπὶ ἀπραγματοποιήτου) θὰ ἤθελε νὰ εὐχηθῇ : ΠΔ Ἡσ.25,1 κ. Ἐκκλ. **γένοιτο,** ΠΔ Ψαλμ.71(72),19 **γένοιτο γένοιτο, - καὶ οὕτω ἄνευ τύφεως ἀπέλθωμεν τοῦ κόσμου τούτου· γένοιτο** (συνήθ. ὡς τελευταία λ. θρησκευτ. κηρύγματος), δ. τραγ. **νὰ γίνοταν ἡ θάλασσα κρασί, πέρα κι ὡς πέρα, - ἂς ἦταν νὰ γινόντανε οἱ παπαδιὲς φοράδες·** || ὁμ. εἰς δήλωσιν ἀπευκταίου : Δημ.381 **ὃ μὴ γένοιτο, - ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, ἡ ἐγχείρησις ἀποτύχῃ·** 5) εἰς δήλωσιν χρόνου, λαμβάνω ἔναρξιν, κ. ἐν παρῳχ. χρ. συμπληροῦμαι : Ἡρ.1,113 **ὡς τρίτη ἡμέρη ἐγένετο** (ὅτε ἔφθασε ἡ τρίτη ἡμ-), Πλάτ. Φαιδ.108 C **ἕως ἂν χρόνοι γένωνται·** || ὁμ. ἐν χρ. κατὰ παρακ. καὶ ὑπερσυντ. εἰς δήλωσιν χρόνου παρῳχημένου, ἔχω παρέλθει, περάσει : Ἡρ.2,2 **ὡς διετὴς χρόνος ἐγεγόνεε** (ὅταν εἶχαν περάσει δυὸ χρόνια), Πλάτ.Πρωτ.320 Α **πρὶν ἓξ μῆνας γεγονέναι** (πρὶν νὰ περάσουν ἔξι μῆνες)· 6) κ. ἀπροσ. ὁμοίως ἐν τῇ σημ. τοῦ συμβαίνειν : Ξεν. Ἑλλ.5,3,10 **ἐγένετο ὥστε..** (συνέβη), Ψ Κωδιν.230,2 **ἐγένετο Σοφίαν.. ἵστασθαι εἰς τὸν ἡλιακὸν τοῦ παλατίου·** || κ.δημ. ἐν τῇ αὐτῇ χρ.κ.σημ. μεθ' ὑποδηλώσεως τοῦ δυνατοῦ ἢ τοῦ πραγματοποιησίμου : Θέογν.639 **γίγνεται εὑρεῖν** (μπορεῖ κανεὶς νὰ βρῇ), ἀπροσ. **τίποτα δὲν γίνεται γιὰ τὸ διορισμό** (οὐδὲν εἶναι δυνατὸν διὰ τὴν ἐπίτευξιν διορισμοῦ), **- δὲ γίνεται νὰ γυρίσῃ τόσο γρήγορα ἀπὸ τὸ ταξίδι** || κ. νεώτ. τὸ οὐδ. μτχ. ὅλων τῶν χρόνων ὡς οὐσ. κατ' ἀναλόγους σημασίας : Θουκ.6,54 **τὸ γενόμενον** (τὸ συμβάν), Ξεν.ΚΠ 3,1,9 **τὰ γενόμενα** (τὰ συμβάντα, τὰ διατρέξαντα), φρ. κ. νεώτ. κ. δημ. **τὰ γενόμενα οὐκ ἀπογίγνεται** (ἢ **ἀπογίνονται** ἀδύνατος ἡ μεταβολὴ τῶν τετελεσμένων), Θουκ.1,138 **τὸ γενησόμενον** (τὸ συμβησόμενον, τὸ μέλλον), Ξεν.Ἀν.5,10,14 **τὰ γεγενημένα** (ἐκεῖνα, ὧν ἔχει συντελεσθῆ ἡ πραγματοποίησις)· 7) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. κ. πραγ. ἐν συναφείᾳ πρὸς κατηγορούμενον, ἔρχομαι εἴς τινα, διάφορον τῆς προτέρας, κατάστασιν, ἐξελίσσομαι, διαμορφοῦμαι, ὅθ. ἀποβαίνω : Ἰλ.Ζ 82 **δηίοισι δὲ χάρμα γενέσθαι,** Ὀδ.Δ 362 **[οὖρος] νηῶν πομπῆες γίγνονται,** Αἰσχ.Χο.2 **σωτὴρ γενοῦ μοι,** Πάπ. **γενόμενος ἀρχιερεύς,** νεώτ. **ἐγένετο ὑπουργός - δικαστής - θὰ γίνῃ μεγάλος ἄνθρωπος** (θὰ διακριθῇ λίαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ), **- κληρικός, - ἔγινες πτῶμα ἀπὸ τὴν ἀρρώστια** (ἐξησθένησες καθ' ὑπερβολήν), **- τὸ σπίτι ἔγινε ρείπιο·** || σπανίως κατὰ μτχ. ἐν τῇ αὐτῇ χρ., ἔνθα ἡ μτχ. ἐπέχει θέσιν κατηγορουμένου : Σοφ.Αἴ.588 **μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ** (μὴ γίνῃς προδότης μας)· || κ. ἐν συναφείᾳ πρὸς οὐσ. ἢ ἐπίθ. δηλοῦν τὴν προτέραν κατάστασιν, ἀφ' ἧς προέκυψεν ἡ νέα, ἢ διὰ τοῦ κατηγορουμένου σαφῶς ὁριζομένη : Ξεν.Ἀν.7,7,28 **ἐκ πλουσίου πένης γ-,** Πλάτ.Πολ.572 D **δημοκρατικὸς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ γεγονώς,** δημ. φρ. **ἔγινε ἀπὸ δήμαρχος κλητήρας** (ἀπὸ μεγάλης θέσεως εἰς μικρὰν ἐξέπεσεν), παροιμ. **τὸ αἷμα νερὸ δὲ γίνεται** (ἡ ἐξ αἵματος συγγένεια ἐνέχει δεσμοὺς ἀρραγεῖς), **- κι ἂν κελαηδάῃ ἡ ὀχιά, δὲ γίνεται γαρδέλι** (ἡ πονηρὰ φύσις εἶναι ἀναλλοίωτος παρὰ πᾶσαν κατ' ἐπίφασιν μεταβολήν), **- τ' ἀγγειὰ γενῆκαν θυμιατὰ κι οἱ κοπριὲς λιβάνι** (ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν καταλαβόντων μέγα ἀξίωμα ἐν τῇ πολιτείᾳ ἢ τῇ κοινωνίᾳ),**- σὰ γίνῃ ὁ κλέφτης φύλακας, κλέβει τὰ φυλαγμένα·** || μετ' ἐπιρρημάτων κατὰ ποικίλας χρήσεις οἷον Ἡρ.1,8 **κακῶς ἐγένετό μοι** (κακῶς ἀπέβησαν εἰς ἐμὲ τὰ πράγματα), Ξεν.ΚΠ 8,7,20 **δίχα γίγνεται τοῦ σώματος** (μερίζεται)· || ὁμ.συνήθεις παρ' ἀρχαίοις ἐκφοραί : **εὖ, καλῶς γίγνεται** (πάει καλά), **γίγνομαι ἐμποδὼν** (ἀποβαίνω ἐμπόδιον), **γίγνομαι ἐκποδὼν** (παραμερίζομαι)· 8) ἐπὶ θυσιῶν, οἰωνῶν κττ., ἁπλῶς ἀποβαίνω, ἀπολήγω : Ἡρ.9,61 **οὐ γάρ σφι ἐγίνετο τὰ σφάγια χρηστὰ** (δὲν ἀπέληγον καλῶς αἱ θυσίαι.

δὲν παρεῖχον σημεῖα εὐμενῆ)· || ἐν συναφείᾳ πρὸς οὐσ. τιθέμενον εἰς πλαγίας πτώσεις κατὰ ποικίλας χρήσεις, ὑποκειμένης πάντοτε τῆς σημ. τοῦ ἀποβαίνω, ἀπολήγω εἴς τι : Ἡρ.5,25 Σισάμνην .. γενόμενον τῶν βασιληίων δικαστέων (καταστάντα ἕνα ἐκ τῶν βασιλικῶν δικαστῶν), Ξεν.Ἑλλ.4,3,20 ἡ μὲν νίκη Ἀγησιλάου ἐγεγένητο (εἶχε κλίνει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον)· ὁμ. δημ. ἔγινε μὲ σπίτι - μὲ περιβόλι (ἐκτήσατο)· || ἐπὶ πραγμ. κατὰ τὴν αὐτὴν χρ. : Ἀριστφ.Ἱππ.662 αἱ τριχίδες γενοίαθ' ἑκατὸν τοὐβολοῦ (ἀπετιμῶντο ἑνὸς ὀβολοῦ)· 9) μετὰ προθέσεων ὁμ. κατὰ ποικίλας σημ. προκυπτούσας κυρίως ἐκ τῆς μετ' ἄλλων λέξεων συναφείας τοῦ ῥήμ., ὑποκειμένης ὅμως ἐν αὐτῷ τῆς σημ. τοῦ ἀποβαίνω, οἷον μετὰ τῆς ἀπό : Ἡρ.2,78 γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ δείπνου (περαίνειν τὸ δ-), Ξεν.Ἀπομν.1,2,25 γίνεσθαι ἀπό τινος (ἀποχωρίζεσθαί τινος)· μετὰ τῆς εἰς : Ἡρ.5,38 γίνεσθαι εἰς τόπον (φθάνειν εἰς ..)· μετὰ τῆς ἐκ (ἐξ) : Ἡρ.5,24 γίνεσθαι ἐξ ὀφθαλμῶν τινι (ἀποβαίνειν τινὰ μὴ ὁρατὸν ὑπό τινος), Παυσ.4,26,6 ἐξ ἀνθρώπων γίνεσθαι (ἐξαφανίζεσθαι ἐκ τῶν ἀνθρώπων, θνῄσκειν)· μετὰ τῆς ἐν : Ἡρ.5,33 γίνεσθαι ἐν Χίῳ (εὑρίσκεσθαι εἰς Χίον), Πάπ. γενάμενος τῇ κθ' ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, - γίνεσθαι ἐν ποιήσει (ἀσχολεῖσθαι εἰς τὴν ποίησιν), Θουκ.1,78 γίγνεσθαι ἐν πολέμῳ (περιπίπτειν εἰς πόλεμον), Πλούτ.Φλαμ.18 ἐν ὀργῇ γίνεσθαι (ὀργίζεσθαι)· μετὰ τῆς διά : Ἀριστφ.Βάτρ.1412 δι' ἔχθρας γίγνεσθαί τινι ἀποβαίνειν ἐχθρόν τινι)· μετὰ τῆς ἐπί : Ἡρ.1,189 γίνεσθαι ἐπὶ ποταμῷ (ἀφικνεῖσθαι εἰς ποταμόν), Ξεν.Ἀν.3.1.13 γίγνεσθαι ἐπί τινι (ἐμπίπτειν εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός), Δημ.533 ἐπὶ συμφοραῖς γίνεσθαι (περιπίπτειν εἰς συμφοράς), Αἰσχίν.33,4 γίγνεσθαι ἐφ' ἑαυτοῦ (εἶναί τινα μόνον), Πλούτ.Σόλ.14 γίνεσθαι ἐπ' ἐλπίδος (ἐλπίζειν)· μετὰ τῆς κατά : Θουκ.2,21 κατὰ ξυστάσεις γίγνεσθαι (κατανέμεσθαι εἰς φατρίας), Ξεν.ΚΠ 7,1,14 γίγνεσθαι κατά τινας (εὑρίσκεσθαι πλησίον ἢ ἀπέναντί τινων), αὐτ.ΚΠ 8,7,27 γίγνεσθαι μετὰ τοῦ θείου (εἶναι φίλον τῆς θεότητος)· μετὰ τῆς σύν : Ξεν.Ἀγησ.2,13 ἡ μὲν νίκη σὺν Ἀγησιλάῳ ἐγένετο (ἔκλινε πρὸς τὸν Ἀ-, ἐπῆγε μὲ τὸ μέρος τοῦ Ἀ-) μετὰ τῆς παρά : Δημ.305 γίγνεσθαι παρά τι (ἐξαρτᾶσθαι ἀπό τινος)· μετὰ τῆς περί : Ἰσοκρ.3,12 γίγνεσθαι περὶ τὸ συμβουλεύειν (ἀσχολεῖσθαι περὶ τὸ συμβουλεύειν)· μετὰ τῆς πρό : Ἰλ.Δ 382 πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο (προεχώρησαν ὁδεύοντες)· μετὰ τῆς πρός : Ἡρ.7,22 γενέσθαι πρός τινων (ἀποκλίνειν πρός τινας), Πλάτ.Φαίδ.118 A γίγνεσθαι πρὸς τόπῳ (πλησιάζειν εἰς τόπον), αὐτ. Πολ.604 D γίγνεσθαι πρὸς τὸ ἰᾶσθαι (πλησιάζειν πρὸς τὴν ἴασιν), Πλούτ.Ἠθ.151 C γίνεσθαι αὐτὸς πρὸς αὑτῷ (συλλογίζεσθαι)· μετὰ τῆς ὑπό : Ἡρ.7,11 γίνεσθαι ὑπό τινι (ὑπόκεισθαί τινι)· 10) δημ. φρ. γίνομαι ἄνω κάτω (ἐπὶ πρασ. περιπίπτω εἰς σύγχυσιν ἢ ταραχὴν διά τι ἀπροσδόκητον ἢ δυσάρεστον κ. ἐπὶ πραγμ., οἷον ἐπίπλων, ἐγγράφων κττ., περιέρχομαι εἰς ἀκαταστασίαν), γίνομαι ἔξω φρενῶν (ὀργίζομαι καθ' ὑπερβολήν), γινήκανε μαλλιὰ κουβάρια (ἐπὶ προσ. ἐν διαπληκτισμῷ, συνεπλάκησαν ἢ ἐξ ἔριδος δεινῶς διέστησαν· ἐπὶ πραγμ. περιῆλθον εἰς πολλὴν ἀταξίαν ἢ ἀκαταστασίαν), ἔγιναν γῆς μαδιάμ (ἐκρημνίσθησαν εἰς ἐρείπια, κατεστράφησαν)· 11) ἁπλῶς εἶμαι : Ὀδ.Β 320 οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων γίγνομαι, δημ. δὲν ἔμαθα τί γίνεσαι τόσον καιρὸ (πῶς εἶσαι), - τί γίνηκες; (ποῦ ἤσουν, πῶς ἦσο)· 12) μτγν. προτιμῶ, ἐκλέγω : Λιβάν.Λόγ.64,4 (προοίμ.) αἱρέσεώς μοι δοθείσης ἢ νικῆσαι .. ἢ ἐγγὺς ἐλθεῖν τῆς τοῦδε τέχνης, εὐθὺς ἂν ἐγενόμην τοῦ δευτέρου· 13) ἐπιλαμβάνομαί τινος, ἐπιχειρῶ τι : Ζωσιμ.5,25,2 ἐγίνοντο τῆς τῶν ἀφθαρμένων ἀνανεώσεως· || δημ. ἀμτβ. ἀπροσ. γίνεται καταβάλλεται ἐνέργεια, φροντίς : δὲν βλέπω νὰ γίνεται τίποτε γιὰ τὸ φτιάξιμο τοῦ δρόμου· 14) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., φθάνω εἰς κατάστασιν ὁριστικὴν μετὰ προηγηθεῖσαν παρασκευήν, συντελοῦμαι, τελειοῦμαι : ἀκόμη δὲν ἔγινε τὸ φαΐ (δὲν συνετελέσθη ἡ ὄπτησις τοῦ φαγητοῦ), πέρασε ἕνας μῆνας γιὰ νὰ γίνῃ ἡ σκεπὴ (νὰ περατωθῇ), θέλει δυὸ ὧρες νὰ γίνῃ τὸ ψωμὶ (νὰ συντελεσθῇ ἡ ζύμωσις τῶν πρὸς ἀρτοποίησιν ἀλεύρων)· || κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ καρπῶν, πεπαίνομαι, ὡριμάζω, συνήθως κατὰ μτχ. παθ. παρακ. γινωμένος βλ.λ. : ἐφέτος ἔγιναν πρώϊμα τὰ σταφύλια - τὰ πεπόνια - τὰ μῆλα, - γινωμένα μούσμουλα - ἀχλάδια· 15) νεώτ. τὸ γίγνεσθαι ὡς φιλοσ. ὅρος κατὰ τὴν 1 κ. 2 σημ., ἡ γένεσις τοῦ ὄντος, ἤτοι ἡ μετάβασις ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν διὰ τοῦ ἤδη προϋπάρχοντος· || κ. γεν. τὸ γίνεσθαι ἡ ἀέναος κίνησις καὶ μεταβολὴ τῶν πάντων.

γιγνώσκω σπσν. κ. νεώτ., δωρ., αἰολ., ἰων. κ. ἀπὸ τοῦ Ἀριστλ. π. μτγν. κ. συνήθ. νεώτ. γινώσκω δι' ἀποβολῆς τοῦ γ κατ' ἀνομοίωσιν, ἐνεργ. μέλλ. π Ἱππ.Ἀφ.215 γνώσω (ἐσφ. ἀνάγν.), μέσ. μέλλ. γνώσομαι, δωρ.π.Καλλ.Λουτρ.123 γ' ἑν. γνωσεῖται, παθ. μέλλ. γνωσθήσομαι, ἀόρ. β' ἔγνων, δωρ.π.Πινδ Π 4,120 γ' πληθ. ἔγνον, μέσ. ἀόρ. α' π.Μαν.2,51 γνώσασθαι, παθ. ἀόρ. α' ἐγνώσθην, παρακ. ἔγνωσμαι, νεώτ. κ. κατὰ μτχ. ἐγνωσμένος, λαμβάνω γνῶσιν, γνωρίζω, μανθάνω κυρίως κατόπιν προσφάτου παρατηρήσεως ἢ ἐρεύνης ἢ πρός με ἀνακοινώσεως : Ἰλ.Β 349 πρὶν καὶ .. γνώμεναι, εἴ τε ψεῦδος ὑπόσχεσις εἴ τε καὶ οὐκί, Θεόκρ.3,15 νῦν ἔγνων τὸν ἔρωτα, Πάπ. καὶ γνῶθι, εἰ πεπότισται ὁ ἐλαιών, - ἐγνώσθησαν νεώτεραι λεπτομέρειαι τῆς δολοφονίας, - ἐπιστήμων ἐγνωσμένης ἱκανότητος (κοινῶς γνωστῆς, ἀναμφισβητήτου)· ὁμ. κατὰ τὴν αὐτὴν σημ. ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ οἶδα, ὅπερ τίθεται εἰς δήλωσιν γνώσεως προκυπτούσης μᾶλλον ἐκ συλλογισμοῦ : Θουκ.1,69 γνόντες δὲ εἰδότας περιορᾶν, Ἀριστλ.Α Ὑστ.76 a, 26 χαλεπὸν ἐστι τὸ γνῶναι εἰ οἶδεν ἢ μή· 2) ἐπὶ προσ., ποιοῦμαι τὴν γνωριμίαν τινός : Πάπ. γιγνώσκειν σε βούλομαι (θέλω νὰ κάμω τὴν γνωριμίαν σου)· 3) κατανοῶ τι, τὸ καταλαβαίνω, συνήθως ἐν συναφείᾳ πρὸς ἀκολουθούσας ἐξηρτημένας προτάσεις : Ἰλ.Χ 10 ἔγνως ὡς θεός εἰμι, Ἀριστφ. Νεφ.1095 ἔγνωκας ὡς οὐδὲν λέγεις; , Θουκ.1,25 γνόντες οὐδεμίαν σφίσιν τιμωρίαν οὖσαν (κατανοήσαντες ὅτι οὐδεμία ὑπῆρχε βοήθεια πρὸς αὐτούς), Πλάτ.Πολ.347 D πᾶς ὁ γιγνώσκων (ἀπολ. ὁ ἐννοῶν τι, ὁ συνετός, ὁ φρόνιμος)· 4) ποιοῦμαι διάκρισιν, διακρίνω, ξεχωρίζω : Ἰλ.Ε 128 ὡς εὖ γιγνώσκῃς ἠμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα (γιὰ νὰ ξεχωρίζῃς τοὺς θεοὺς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους)· 5) ἀναγνωρίζω : Ἰλ.Ε 182 ἀσπίδι γιγνώσκων (ἀναγνωρίζων ἀπὸ τὴν ἀσπίδα), αὐτ.Ὀδ.Η 234 ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἰδοῦσα καλὰ (ἀνεγνώρισε ..)· 6) εἶμαι ἔμπειρος, ἔχω γνῶσίν τινος, ξέρω : Ὀδ.β 159 ὁ γὰρ οἷος ὁμηλικίην ἐκέκαστο ὄρνιθας γνῶναι, νεώτ. γιγνώσκει τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν (ξέρει ἀγγλικά), κ. νεώτ. γνωμ. γνῶθι σαυτὸν (νὰ γνωρίσῃς τὰ κατὰ τὸν ἑαυτόν σου, τὴν ἰδικήν σου φύσιν καὶ κατάστασιν)· νεώτ. κ. ἐνάρθρως : δὲν ἔχει τὸ γνῶθι σαυτὸν (στερεῖται αὐτεπιγνώσεως, ὅθ.κ.ἀλόγως ἐπαίρεται)· 7) εἰδ. μτγν. κτῶμαι σαρκικὴν πεῖραν, συνέρχομαι εἰς σαρκικὴν μεῖξιν : Μέν.558,5, ΚΔ Ματθ.1,25 καὶ οὐκ ἐγίγνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς· πρβλ. δημ. δὲν ἐγνώρισε ὡς τώρα (ἡ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ) γυναῖκα· 8) μ.π. πεζοῖς, σχηματίζω γνώμην ἢ κρίσιν περί τινος κατόπιν παρατηρήσεως, κρίνω, νομίζω : Ἡρ.9,2 οἵ περ καὶ πάρος ταὐτὰ ἐγίνω-

ακον (εἶχαν καὶ πρωτύτερα τὴν ἴδια γνώμη), Δημ. 14 **περὶ τῆς βοηθείας ταῦτα γιγνώσκω**· ‖ κ. νεώτ. μόνον κατ' ἀόρ. β' ὁρίζω, κρίνω ἄξιον, ἀποφασίζω: Ἡρ.1,74 **Ἀλυάττεα γὰρ ἔγνωσαν δοῦναι τὴν θυγατέρα.. Ἀστυάγεϊ** ‖ κ. ἐπὶ δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὴν αὐτὴν σημ.: Δημ.903 **παρανόμως γνωσθεῖσα δίαιτα** (παράνομος κρίσις, ἀπόφασις τῶν διαιτητῶν)· 9) ἐπὶ προσ. ἐν δικαστηρίῳ, κρίνομαι ἔνοχος, καταδικάζομαι: Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1431 b,30 **γνωσθέντα ζημιοῦσιν οἱ νόμοι**, Ἐπιγρ. **τεθνάτω ἐὰν γνωσθῇ**· 10) γεν. ἐλέγχω, κατηγορῶ: Ἰώσ.Πἰ 2,545 **ἔγνω καθ' ἑαυτοῦ βραδύνας** (ἤλεγξεν ἑαυτόν, διότι ἐβράδυνε)· 11) σπανιώτατα μτβ. καθιστῶ τι γνωστόν, τὸ ἐξυμνῶ, ἐπαινῶ: Πίνδ.Ο 13,3 **γνώσομαι τὰν ὀλβίαν Κόρινθον**, Ἐπιγρ. **πᾶσιν δ' ἔγνωσεν.. Μεγακλέα.**

γιγρί κ. γιγγρί βλ.λ.

γιγρῶν ρητ.λεξ. «ἀφροδισιακός δαίμων» (ἀμφ.).

γίδα (ἡ) δημ. ἡ αἶξ βλ.λ.), ἀ. **κατσίκα.**

γιδάρης (ὁ) δημ. κ. **γιδάς** ὁ ποιμαίνων, βόσκων αἶγας, αἰγοβοσκός, αἰπόλος· ἀ. **γιδοβοσκός**: Κρυστ. Ἠλιοβασίλεμ.126,32 **καὶ τοῦ γιδάρη ἡ σαλαγὴ στριγγιὰ στριγγιὰ γρικιέται.**

γιδάς (ὁ) δημ. κ. γιδάρης βλ.λ.

γιδήσιος-α-ο δημ. κ. **γίδινος**, δ.γρ. **γιδίσιος**, ὁ ἀνήκων εἰς αἶγα ἢ ὁ ἐξ αἰγός, ὁ αἴγειος, ἀ. κατσικήσιος: **γιδήσιο κρέας - τυρὶ - τομάρι.**

γίδι (τὸ) δημ. (αἰγίδιον), κυρίως τὸ μικρὸν τῆς αἰγός, ἡ μικρᾶς ἡλικίας αἶξ, τὸ ἐρίφιον, ἀ. **κατσίκι**· ‖ συνήθ. κατὰ πληθ. **γίδια** περιληπτ. αἶγες καὶ τράγοι πάσης ἡλικίας: Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Β 583 **κι ὅπως κοπάδια γιδιῶν μεγάλα ξεχωρίζουν**, δ.τραγ. **στό 'να βουνὸ εἶν' τὰ πρόβατα καὶ στ' ἄλλο εἶναι τὰ γίδια**, παροιμ. φρ. **κουρεμένο γίδι** (ἐπὶ προσ. ἀπολεσάντων ἐξ ἰδίας ἀνοησίας ἢ ἐκ δόλου ἄλλων τὴν περιουσίαν αὐτῶν)· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀγροῖκος τὴν ἐμφάνισιν, τοὺς τρόπους, τὴν ὁμιλίαν κττ.· ‖ ἐπὶ παίδων, ὁ ἀτίθασος.

γιδιά (ἡ) δημ. δέρμα αἰγός, τομάρι γίδας ἢ τράγου· 2) συνεκδ. ἀσκὸς ἐκ δέρματος αἰγὸς εἰς ἔνθεσιν ὑγρῶν, τυροῦ κττ.

γίδινος-η-ο δημ. κ. γιδήσιος βλ.λ.

γιδοβλογιά (ἡ) δημ. κ. **γιδόβλογος** (ὁ) λοιμώδης τις νόσος προσβάλλουσα τὰς αἶγας.

γιδόβλογος (ὁ) δημ. κ. **γιδοβλογιά** (ἡ) βλ.λ.

γιδοβοσκή (ἡ) δημ. ἡ βοσκὴ τῶν αἰγῶν, χλόη, ἣν βόσκουσιν αἶγες· ‖ τόπος πρόσφορος εἰς βοσκὴν αἰγῶν: **βουνήσιες γιδοβοσκές.**

γιδοβοσκός (ὁ) δημ. αἰγοβοσκός, αἰπόλος· ἀ. **γιδάς**, γιδάρης: Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Β 583 **κοπάδια γιδιῶν μεγάλα ξεχωρίζουν εὔκολα οἱ γιδοβοσκοί.**

γιδοβυζάστρα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν αἰγοθήλης βλ.λ. ὁ εὐρωπαϊκός· ἀ. **γιδοβύζι, λαγοβυζάστρα.**

γιδοβύζι (τὸ) δημ. κ. **γιδαβυζάστρα** βλ.λ.

γιδόγραικο (τὸ) δημ. κ. γιδογραίκι δ.γρ. **γιδόγρεκο -έκι** στάνη, γρέκι αἰγῶν.

γιδόδρομος (ὁ) δημ. ἀτραπὸς ἀνηφορικὴ συνήθως ἐπὶ ἀνωμάλου ἐδάφους, δι' ἧς αἶγες κυρίως διέρχονται, ἀ. γιδόστρατα· ‖ γεν. στενή, ἀνώμαλος καὶ δύσβατος ὁδός, ἰδίως ὀρεινή.

γιδόζευλα (ἡ) δημ. ἡ περὶ τὸν λαιμὸν αἰγῶν ξυλίνη στεφάνη, ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται μικροὶ κώδωνες, ἀ. κουδουνίστρα.

γιδοκέρατο (τὸ) δημ. τὸ κέρας αἰγός· ‖ κ. τὸ κέρας τράγου.

γιδοκοπή (ἡ) δημ. ποίμνιον αἰγῶν, κοπάδι ἀπὸ γίδια.

γιδοκόπι (τὸ) δημ. κ. γιδοκαπή βλ.λ.: **τὴν ἄνοιξη τὰ γιδοκόπια τραβοῦν γιὰ τὸ βουνό.**

γιδομάντρι (τὸ) δημ. μάνδρα αἰγῶν, αἰγοστάσιον, μαντρὶ διὰ γίδια, γιδόγρεκο βλ.λ.

γιδομανόπατο (τὸ) δημ. ἀτραπὸς δι' ἧς διέρχονται αἶγες, μονοπάτι γιὰ γίδια, συγγ. γιδόδρομος.

γιδοπέτσι (τὸ) δημ. τὸ δέρμα αἰγός (γίδας ἢ τράγου), γιδοτόμαρο, γιδιά.

γιδόποδο (τὸ) δημ. ὁ πούς αἰγός· 2) συνεκδ. κ. ἐπὶ γυναικός, ἰσχνὴ ὀστεώδης κνήμη.

γιδοπρόβατο (τὸ) μσν. κ. δημ. μόνον κατὰ πληθ. γιδοπράβατα (τὰ) ποίμνη ἐξ αἰγῶν ἅμα καὶ προβάτων: Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,126 **καὶ μανδρὶ τῶν γιδοπραβάτων**· ‖ γεν. αἶγες καὶ πρόβατα: Καρκβ. Λ Πλώρ. 113 **τὰ γιδοπρόβατα τοῦ Σαρίγκαλου.. συνεπῆραν τὰ μαντριά.**

γιδόστρατα (ἡ) δημ. γιδόδρομος βλ.λ.

γιδοτόμαρο (τὸ) δημ. κ. **γιδοπέτσι** βλ.λ.

γιδοτόπι (τὸ) δημ. κ. **γιδότοπος** (ὁ) βλ.λ.

γιδότοπος (ὁ) δημ. κ. **γιδοτόπι** τόπος, ἐν ᾧ βόσκουσι ποίμνια αἰγῶν ἢ γεν. περιοχὴ κατάλληλος πρὸς βοσκὴν αἰγῶν, πρβλ. γιδοβοσκή.

γιέν (τὸ) νεώτ. νομισματικὴ μονὰς τῆς Ἰαπωνίας.

γιερά (τὰ) δημ. δ.τ. τοῦ **ἱερά** πληθ. τοῦ **ἱερὸν** βλ.λ. τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα τῆς λατρείας κ. ἰδίως τὰ ἄμφια, τὰ ἐν χρ. εἰς θρησκευτικὰς τελετάς, οἷον τὴν θείαν λειτουργίαν, τὰ μνημόσυνα, κηδείας κτλ.: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.5,10 **παπάδες, πάρτε τὰ γιερά, καὶ σεῖς, κεριά, σβηστῆτε.**

γιερά ἐπίρρ. δημ. δ.γρ. τοῦ **γερά** βλ.λ.

γιερεύω δημ. δ.γρ. τοῦ **γερεύω** βλ.λ.

γιερός-ή-ό δημ. δ.γρ. τοῦ **γερός** βλ.λ.

γιεσσεκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς ὁμάδος τῶν **μαρμαρυγιῶν.**

γίζειρ μτγν. κ. γίζιρ (ἡ) βλ.λ.: Περίπλ.Ἐρυθρ.θαλ.12.

γιζηρά μτγν ἀ. γιζί βλ.λ.: Ὀρειβ.Σύναψ.2,56,17.

γιζί (ἡ) μτγν. κ. **γίζιρ, γίζειρ, γιζηρά** εἶδος κασσίας βλ.λ.: Γαλ.14,67.

γίζιρ μτγν. κ. γιζί βλ.λ.: **Διοσκ.1,13** (δ.ἀνάγν. ζίγιρ).

γιλέκι (τὸ) δημ. κ. **-ο** κ. **γελέκο** κ. **-ος** (ὁ) τὸ γελέκι βλ.λ.

γιλέκο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ **γελέκι** βλ.λ.: Παπαδ.Χριστούγ.Τεμπέλη 87 **ἐφόρει πλατεῖαν βράκαν, γιλέκον καὶ τσάκαν ἀπὸ ξεθωριασμένον βελοῦδον.**

γιλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γιλός Ἡσ. «ἑτερόφθαλμος».

γιλοτίνα (ἡ) δημ. (γαλλ.) κ. **γκιλοττίνα** ἡ λαιμητόμος βλ.λ.

γιμάσαι Ἡσ. «σιαγόνες».

γιμβάναι Ἡσ. «ζεύγανα».

γιμβερνάτειος σύνδεσμος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ ἑτέρα τῶν προεκβολῶν τοῦ βουβωνικοῦ συνδέσμου· ἀ. **κολλέσειος ἢ βοθριαῖος σύνδεσμος.**

γίν Ἡσ. «**σοί**» (δ.ἀνάγν. **τίν**).

γιναῖκα Ἐπιγρ. ἐσφ. γρ. τοῦ **γυναῖκα.**

γινατάρης-α-ικο δημ. κ. **γινατσιάρης** κ. **γινατεμένος** ὁ εἰς ἰσχυρογνωμοσύνην, πεῖσμα (γινάτι) ἐπιρρεπής, ποὺ ἔχει γινάτι βλ.λ.· ἀ. **πεισματάρης.**

γινατεμένος-η-α δημ. ὁ κατεχόμενος ἀπὸ γινάτι βλ.λ., ὁ πεισμωμένος.

γινάτι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **ἰνάτι** (τὸ) κ. **γενάτι** (τὸ) ἡ ἐξ ὀργῆς, χόλου ἢ δυσαρεσκείας ἰσχυρογνωμοσύνη καὶ ἐμμονὴ εἴς τι, τὸ πεῖσμα, ἡ πεισμοσύνη: **τὸν πιάσανε τὰ γινάτια**, δ.δίστ. **ἄσε τώρα τὰ γινάτια κι ἔλα φίλα με στὰ μάτια**· πρβλ. μπουρίνι, χόλιασμα· ‖ κατ' ἐπέκτ. ἡ ἐκ πείσματος ἀντιπάθεια ἢ μῖσος: **μ' ἔχει γινάτι, γιατὶ δὲν τοῦ 'καμα τὸ χατήρι**, παροιμ. **τὸ γινάτι βγάζει μάτι** (τὸ πεῖσμα φέρει εἰς κακὰς πράξεις ἢ ἀ. εἰς ζημίαν αὐτοῦ τοῦ πείσμονος).

γινατσής (ὁ) δημ. κ. **γινατάρης** (ὁ) βλ.λ.

γινατσιάρης-α-ικο δημ. ὁ γινατάρης **βλ.λ.**, ὁ φύσει ἰσχυρογνώμων, πείσμων.

γινατσ(ι)άρικα ἐπίρρ. δημ. μετὰ πείσματος, μετ' ἰσχυρογνωμοσύνης, πεισματικά.

γινατώνω, δημ. μτχ. παθ.παρακ. **γινατωμένος,** ὑπὸ χόλου, ὑπὸ πείσματος, ὀργίλης ἐπιμονῆς, ἰσχυρογνωμοσύνης κατέχομαι: **γινατώνει μὲ τὸ παραμικρό.**

γινιπτήριον (τὸ) πάπ.πιθαν. ἀντὶ γινιστήριον σάρωθρον, σκούπα.
γίνητοι 'Επιγρ. ἀρκαδ. **γίγνηται** ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ.
γινιούμενον 'Επιγρ. βοιωτ. **γιγνόμενον**, μτχ. ἐνεστ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ.
γινιπήριος πάπ. (λατ.) ὄρκευθος βλ.λ.
γινίς κατὰ διόρθ. τοῦ **γνίς** βλ.λ.
γιννάμενον 'Επιγρ. Γόρτυν. κατ' ἀφομοίωσιν ἐκ τοῦ **γιγνόμενον**, μτχ. ἐνεστ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ.
γίννος (ὁ) κ. νεώτ. κ. **γῖννος**, κ. **γιννός**, 'Επιγρ. **γῖνος** ὑποτιθέμενος γόνος ἡμιόνου καὶ θηλείας ἵππου : 'Αριστλ.ΖΙ 577 b,25 **ὁ δὲ ὀρεὺς ἀναβαίνει μὲν καὶ ὀχεύει μετὰ τὸν πρῶτον βόλον, ἑπταετὴς δ' ὢν καὶ πληροῖ· καὶ ἤδη ἐγένετο γίννος, ὅταν ἀναβῇ ἐφ' ἵππον θήλειαν·** ‖ νεώτ. ὁ ἐκ θηλείας ὄνου καὶ ἄρρενος ἵππου γόνος, εἶδος ἡμιόνου· ‖ μτγν. ὁ μικρόσωμος, ὁ ἀνεπαρκοῦς διαπλάσεως ἡμίονος ἢ ἵππος : Στράβ.4,6,2 **ἐντεῦθεν δέ εἰσιν οἱ γίννοι λεγόμενοι ἵπποι τε καὶ ἡμίονοι.**
γῖννος (ὁ) κατὰ δ.γρ. τοῦ γίννος βλ.λ.
γιννός (ὁ) δ. ἀναγν. τοῦ **γίννος** βλ.λ.
γίνομαι κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τ. τοῦ **γίγνομαι** βλ.λ.
γινόμενον (τὸ) κ. νεώτ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ γίνομαι, γίγνομαι βλ.λ., τὸ ἐξ ὀφειλομένων ποσόν : 'Επιγρ. **ἀναγραφὰ τῶν δεδωκότων τᾷ πόλι ἀπελευθέρων τὸ γινόμενον τᾷ πόλι**, Πάπ. **τὰ ἐπιδέκατα καὶ τὰ γινόμενα·** 2) μαθ. τὸ ἐξαγόμενον πολλαπλασιασμοῦ δύο ἢ πλειόνων : **συνολικὸν γινόμενον** (τὸ ἄθροισμα τῶν μερικῶν γινομένων).
γινομένος-η-ο δημ., ὀρθοτ. γρ. **γινωμένος** βλ.λ. ὁ ὥριμος· 2) κ. μτφ. ἐπὶ τοῦ σώματος ἢ ἐπὶ τοῦ νοῦ, ὁ ἀρτίως διὰ τοῦ χρόνου διαπεπλασμένος : Βάρν.'Απολ.Σωκρ.61,7 **στὴν ἀρχὴ μὲ τ' ἄγουρο μυαλά μου κι ὕστερα μὲ τὸ γινομένο.**
γίντις (ἡ) νεώτ. γλῶσσα λαλουμένη ὑπὸ 'Ιουδαίων κυρίως ἐν τῇ βορείῳ καὶ τῇ κεντρικῇ Εὐρώπῃ.
γιντισικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλῶσσαν γίντις βλ.λ. : γιντισικὴ **φιλολογία** (ἡ γεγραμμένη ἐν τῇ γλώσσῃ γίντις).
γίνωμα (τὸ) δημ. κ. **γένωμα** κ. **γινωσιά** (ἡ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γίνομαι βλ.λ. κατὰ ποικίλας χρήσεις, οἷον ἐπὶ καρπῶν ἡ ὡριμότης, συνεκδ. καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν συμβαίνει αὕτη : **τὸ γίνωμα τῶν σταφυλιῶν, - τὸ γίνωμα τοῦ φωμιοῦ.**
γινωμένας-η-ο δημ. ὁ γινομένος βλ.λ.
γινώσκω κ. μσν. κ. νεώτ. τ. τοῦ **γιγνώσκω** βλ.λ.
γίξαι 'Ησ. « **χωρῆσαι** ».
γίο 'Ησ. « **αὐτοῦ** ».
γιόδρομο (τὸ) δημ. κ. **λιόδρομο** βλ.λ. **τὸ φυτὸν** ἡλιοτρόπιον **τὸ εὐρωπαϊκόν**.
γιόθος (ὁ) δημ. εἶδος ἐξανθήματος ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν μαστῶν **αἰγῶν** κ. ἄ. γαλακτοφόρων ζῴων, ὁ ἴονθος· πρβλ. 'Ησ. « **ἰονθάδος** αἰγὸς . . ἴόνθους ἐχούσης ».
γιόκας (ὁ) δημ., δ. τ. τοῦ γιός θωπευτικῶς ἢ καὶ **εἰρωνικῶς λεγόμενος**, ὁ υἱός : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.40,7 **ν' ἀγνάντευες τὸ γιόκα** σου **μπροστὰ ἀπ' τὰ παλληκάρια, - νὰ χαρῇς τὸ γιόκα σου !**
γιολδάσης (ὁ) μσν. (τουρκ.), δ.γρ. -ις ὁ οἰκεῖος, **ὁ διὰ στενῆς φιλίας συνδεμένος** : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,66 **πῶς νὰ πολεμήσωμεν ἡμεῖς μὲ τοὺς ἀδελφούς μας καὶ τοὺς γιολδάσιδές** μας.
γιόμα (τὸ) δημ., δ. τ. τοῦ **γέμα** βλ.λ., κυρίως τὸ πρὸ τῆς μεσημβρίας λαμβανόμενον φαγητόν, τὸ **ἄριστον, τὸ κολατσιό**· ‖ κ. τὸ κατὰ μεσημβρίαν, τὸ γεῦμα· 2) δθ.συνεκδ. τὸ μεταξὺ πρωίας καὶ μεσημβρίας μέσον χρονικὸν διάστημα· ‖ ὁμ.κ.ἡ μεσημβρία, τὸ μεσημέρι : Κρυστ.Περδικομάτα 137,20 **τὸ γιόμα ὁ πετροκότσυφας, τ' ἀπόβραδο ἡ τρυγόνα,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.145,12 **πὄρχεται ἀργὰ τ' ἀποταχὺ καὶ πάρωρα τὸ γιόμα**· 3) (γιομίζω) τὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ, ἐν ᾧ εὑρίσκεται ὁ ἥλιος κατὰ τὴν μεσημβρίαν, κ. γεν. ἐπὶ τῶν ἄστρων τὸ μεσουράνημα : δ. τραγ. **ὅσο νὰ σκάσῃ ὁ αὐγερινός, νὰ πάῃ ἡ πούλια γιόμα.**
γιοματάρι (τὸ) δημ. **ὁ ἐκ** νεωστὶ ἀνοιχθέντος βυτίου λαμβανόμενος **οἶνος**, ἀντίθ. σῶσμα : Βλαχογ.Προπύλ.1,73 **τὸν εἶχαν κράξει νὰ βρεθῇ τάχα σ' ἕνα νιὸ ἄνοιγμα** γιοματαριοῦ.
γιοματάω δημ. γευματίζω βλ.λ. : παροιμ. **ὅποιος γιοματάει σπίτι του, δειπνάει στὸ χωράφι** (ὁ διακόπτων τὴν ἐργασίαν του καθυστερεῖ).
γιοματίζω δημ. κ. **γεματίζω** κ. **γεματάω** λαμβάνω γεῦμα, γευματίζω, ἀριστῶ, τρώγω : 'Ερωτόκρ. Β 434 **ὀλπίζω νὰ φάω τ' ὄξινο γλυκύ, ποὺ ἐδῶ δὲ** γιοματίζω, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.165,5 **ἔλα, καλέ μ', νὰ φᾷς φωμί, ἔλα νὰ** γιοματίσῃς.
γιομάτος-η-ο δημ., δ. τ. τοῦ **γεμάτος** βλ.λ. ὁ πλήρης, μεστός : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.121,40 **τὸν μαστραπὰ φτὺς ἅρπαξε, κρασὶ ἤτανε** γιομάτος· ‖ ὁμ. κ. μτφ. : Σολωμ.Φραγκίσκα Φραῖζερ 2 **καὶ στοὺς κρυφούς του λογισμοὺς χαρὰ γιομάτους εἶπε**, Βαλαωρ. Σαμουὴλ 47,39 **σὰν νά 'τανε λαχταριστὴ καρδιά, ζωὴ γιομάτη**· ‖ εἰδ. γιομάτα **πανιά**, ἐπὶ πλοίου, τὰ ὑπὸ τῆς πνοῆς τοῦ οὐρίου ἀνέμου κολπούμενα ἱστία, δθ. **μὲ γιομάτα πανιὰ** τὸ κατ' οὔριον πλέειν : **πρίμα ἔχουνε τὸν καιρὸν μὲ τὰ πανιὰ** γιομάτα, Καρκαβ.Λ Πλώρ. 23 βλέπω μιὰ **φρεγάδα** μὲ **γιομάτα πανιά**· ‖ συνεκδ. ἐπὶ ζῴων κ. δὴ ἐπὶ ἀνθρ., εὔτραφής, εὔσωμος· ‖ φρ. **στὰ** γιομάτα πλήρως, ὁλοτελῶς : φάγαμε **στὰ γιομάτα**, - μάλωσαν **στὰ γιομάτα** (ἐφιλονίκησαν, ἤρισαν σφοδρῶς, **ἐντόνως**).
γιόμελος-η-ο δημ. (λστ.) κ. **γέμελος** βλ.λ.
γιομίζω δημ. κ. **γιομόζω**, δ. τ. τοῦ **γεμίζω** βλ.λ.
γιόμιση (ἡ) δημ. κ. **γιόμωση** κ. **γέμιση** ἡ γέμισις, ἡ πλήρωσις : γιόμιση **τοῦ φεγγαριοῦ** (πανσέληνος)· 2) εἰδ. ἐπὶ ἐδέσματος, τὸ ἐντιθέμενον πρὸς ὄπτησιν ἀνάμεικτον καρύκευμα, οἷον ἐν πτηνῷ, κολοκύνθῃ, ζύμῃ κττ.
γιόμισμα (τὸ) δημ., δ. τ. τοῦ γέμισμα βλ.λ.
γιομισμένας-η-ο δημ. κ. **γεμισμένος** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ **γιομίζω** βλ.λ. ὁ πεπληρωμένος, γεμάτος : Βαλαωρ.Στιχούργημ.14,16 **καὶ στ' ἄλλο στέκει ἔξυπνο τουφέκι γιομισμένο.**
γιομόζω δημ. κ. γιομίζω βλ.λ. γεμίζω τι, πληρῶ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.151,17 **ἐκεῖ πῆγα νὰ πιῶ νερό, νὰ πιῶ καὶ νὰ** γιομώσω (τὴν ὑδρίαν), Σολωμ.'Ελεύθ. Πολιορκ.Β 24 **σὰν τοῦ Μαγιοῦ τὲς εὐωδιὲς γιομόζουν τὸν ἀέρα**· 2) ἀμτβ. πληροῦμαι, γεμίζω ἐγὼ ὁ ἴδιος : Κρυστ.Τρύγος 5 γιομόζει ἀπὸ μοσχοβολιὰ **μὲ τὸν ἀνάσασμό της**, φρ. **τὴ γιόμωσα** (τρώγων **ἐχορτάσθην**· ἢ ἁπλῶς **ἔφαγον**).
γιόμορφος-η-ο δημ. ὄμορφος βλ.λ.
γιορντανάτος-η-ο δημ. **ὁ φέρων** περιδέραιον, γιορντάνι βλ.λ.· ‖ συνεκδ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ περὶ τὸ ἄνω στῆθος περὶ τὸν τράχηλον ἔχων πτίλα χρώματος διαφόρου ἢ τὸ ὅλον πτίλωμα, ἐν εἴδει περιδεραίου : **οἱ γιορντανάτες πέρδικες**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ζῴων ὁ κατὰ τὸ τρίχωμα τοῦ λαιμοῦ ἔχων στίγματα ἑτερόχροα : **κατσίκα γιορντανάτη.**
γιορντάνι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **γιουρντάνι** βλ.λ. κ. **γκερντάνι** τὸ περιδέραιον, ἰδίως τὸ **ἐκ** χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν νομισμάτων ἀποτελούμενον.
γιορτάζω δημ. κ. **γιορτιάζω**, ἀόρ. **(ἐ)γιόρτασα** ἑορτάζω βλ.λ., τιμῶ δι' ἑορτῆς, πανηγυρίζω τι : Βαλαωρ.Λείψανα 73,77 **νὰ ἰδῇ τὴ νεκρανάσταση καὶ νὰ τήνε** γιορτάσῃ, Κρυστ.Σκιαὶ "Αδου 2,382 **ξημέρωναν Χριστούγεννα**, γιορτάσαμε **τὴ μέρα**· 2) ἀμτβ. σχολάζων, ἀπέχων τῶν ἐργασιῶν μου πανηγυρίζω ἐπί τινι εὐφροσύνῳ : **αὔριο θὰ** γιορτάσουμε **τὴν ἐπέτειο τῆς ἀνεξαρτησίας**· εἰδ.ἐπὶ τῶν ἀγόντων ὀνομαστικὴν ἑορτήν, γενέθλια κττ. : **ὁ Πέτρος δὲ θά 'ρθῃ στὸ γραφεῖο, γιατὶ γιορτάζει**· 3) ἐπὶ

θείων προσώπων, γεν. πανηγυρίζω τὴν μνήμην: **πάντα γιορτάζουμε τὸν ἅγιο Σπυρίδωνα** ἢ **τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνα**· ‖ κ. ἐν ἀμτβ. ἐκφορᾷ: **ἡ Παναγία γιορτάζει πολλὲς φορὲς τὸ χρόνο**· ‖ ἐπὶ προσ., ἄγω τὴν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἑορτὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορταστικῆς μνήμης ἁγίου: **γιορτάζω τ' ἅη Γιάννη τοῦ Ἀποκεφαλιστῆ**· 4) τὸ παθ. **γιορτάζομαι** κ. ἐν μέσ. σημ. τιμῶμαι δι' ἑορτῆς, πανηγυρίζομαι ἢ τὴν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἑορτὴν ἄγω: **ἡ Παναγία γιορτάζεται πολλὲς φορὲς τὸ χρόνο, - πέρυσι γιορτάστηκα στὸ βουνό.**

γιορτάσι (τὸ) δημ. ὁ ἑορτασμός, τὸ μετὰ πομπῆς ἑορτάζειν: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 79,22 **ἡ νύχτα ἔχει γιορτάσι πὰ στ' οὐρανοῦ τὰ ζαφειρένια πλάτια.**

γιορτασιά (ἡ) δημ. ἡ ἑορτή, ἡ τέλεσις τῆς ἑορτῆς.

γιόρτασμα (τὸ) δημ. κ. **γιορτασμός** βλ.λ., ἡ τέλεσις ἑορτῆς, ἑορτασμός: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 37,3 **κι ἀγνάντεψα στὰ μάτια σου καθρεφτισμένο νά 'ναι κάποιου θριάμβου γιόρτασμα.**

γιορτασμός (ὁ) δημ. ὁ ἑορτασμός, τὸ γιόρτασμα.

γιορταστής (ὁ) δημ., πληθ. **-άδες** (οἱ) ὁ ἑορταστής, ὁ πανηγυριστής: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 64,8 **καθὼς πᾶν μὲ τραγούδια οἱ γιορταστάδες**· ‖ συνεκδ. ὁ ἑορταστικός, ὁ ἑορταστικὴν τὴν ὄψιν, τὴν ἐμφάνισιν ἔχων: αὐτ.29,13 **νοικοκυρὰ παντοῦ ἡ ἐλιά, γιορταστὴς τ' ἀμπέλι.**

γιορτερός-ή-ό δημ. κ. **γιορτινός** κ. **γιορτιαστικός** ὁ τῆς ἑορτῆς, ὁ καθ' ἑορτὴν φερόμενος: Βιζυην.'Ατθίδες Αὖραι, Γάμ.9,9 **φοροῦν τὰ δένδρα γιορτερά, μοσχάτα τὰ λουλούδια.**

γιορτή (ἡ) δημ. ἡ ἑορτὴ βλ.λ., ἡ πανήγυρις: Βαλαωρ.Ψυχοσάββατο 67 **ἀπόψε οἱ πεθαμένοι μεγάλην ἔχουνε γιορτή,** Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.12,56 **ξεχωριστὴ θὰ στήσωμε γιὰ σε γιορτὴ καὶ σχόλη**· ‖ εἰδ. ἡ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὀνόματος ἢ τῶν γενεθλίων ἑορτή: **σήμερα ἔχω τὴ γιορτή μου.**

γιορτιάζω δημ. δ.τ. τοῦ **γιορτάζω** βλ.λ.

γιορτιαστικός-ή-ό δημ. κ. **γιορτιάτικος** βλ.λ.

γιορτιάτικος-η-ο δημ. κ. **γιορτιαστικός, γιορτερός** κ. **γιορτινός** βλ.λ., ἰδίως ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ φερόμενος κατὰ τὰς ἑορτάς, ὁ ἑόρτιος: Κρυστ. Καλόγ.4,31 **κι εἶν' ὅλοι στὲς γιορτιάτικες ντυμένοι φορεσιές**· ‖ συνήθ. τὸ οὐδ. πληθ. **γιορτιάτικα** (ἐνν. **ροῦχα**) ὡς οὐσ. ἡ ἑόρτιος περιβολή: Λασκαρ.Ληξ.2,208 **μὰ ἐκειὸς ποὺ φόριε τὰ γιορτιάτικά του.**

γιορτινοντυμένος-η-ο δημ. ὁ φέρων ἑόρτιον περιβολήν, ποὺ φοράει τὰ ροῦχα τῆς γιορτῆς, τὰ γιορτινά του: Καρκαβ.Λ Πλώρ. 19 **γιορτινοντυμένοι γύριζαν στὰ σκαριά.**

γιορτινός-ή-ό δημ. κ. **γιορτερός, γιορτιάτικος, γιορτιαστικός** κυρίως ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ καθ' ἑορτὰς φερόμενος, ὁ ἑόρτιος, ὁ σκολιάτικος· ἀντίθ. καθημερινός: **τὴν Κυριακὴ θὰ βάλουμε τὰ γιορτινά μας**· ‖ ἐπὶ προσώπων, ὁ ἑορτινὰ ἐνδεδυμένος: Βλαχογ.Πολυκάρια Παλιὰ 27 **ὅπου περίμεναν οἱ ἄλλοι χωριανοὶ ἀπ' τὸ Ρόγγι γιορτινοὶ κι ἁρματωμένοι**· 2) ὁ καθ' ὃν ἄγεται ἑορτή: **γιορτινὴ ἡμέρα**· ‖ ἑορταστικός: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 31,6 **ἔτσι γιορτινὴ χαρὰ ἡ δική σου σκέψη.**

τὸ βουνοχώρι κατέβηκε στὸ πανηγύρι μὲ νταούλια καὶ μὲ πίπιζες· 2) κατὰ πληθ. **τὰ γιορτολόγια** περίοδός τις ἑορτῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν συνεχείᾳ: **τὰ γιορτολόγια τοῦ Πάσχα - τῶν Χριστουγέννων**· πρβλ. ἑορτολόγιον.

γιορτοχαροκόπι (τὸ) δημ. κῶμος ἑορτῆς.

γιορτοχαροκόπος δημ. ὁ ἐν ἑορτασμοῖς ἐλευθέριος· ‖ ὁ δαπανηρῶς καὶ εὐθύμως διάγων ὡς ἐν ἑορτασμῷ: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 13,5 **πόθοι τῆς νιότης γελαστοὶ καὶ γιορτοχαροκόποι.**

γιός (ὁ) (1) μσν. κ. δημ. κ. **ὑγιός** κ. **γιόκας** βλ.λ., δ.γρ. **γυιός** ὁ υἱὸς βλ.λ., τὸ ἄρρεν τέκνον: Ἐρωτόκρ.Β 165 **ἦτον τοῦ Ρήγα τ' Ἀναπλιοῦ ὁ γιός ὁ κανακάρης,** Ψυχάρ.Ταξίδι 129 **ὁ γιός του ἤξερε** γράμματα, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.25,2 **ὁ γιός τοῦ γέρου βασιλιᾶ εἶχε στὰ πόδια του φτερά**· ‖ παροιμ. **κατὰ μάνα, κατὰ κύρη κατὰ γιὸ καὶ θυγατέρα** (τὰ τέκνα ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς γονεῖς).

γιός (ὁ) (2) δημ. τ. τοῦ **ἰός** (ὁ) βλ.λ., κ. **γιάρι** (τὸ) δηλητήριον, φαρμάκι· ‖ εἰδ. τὸ ἐξ ἀκασσιτερώτου χαλκοῦ μαγειρικοῦ σκεύους δηλητήριον· 2) κατ' ἐπέκτ. πᾶσα οὐσία πικρὰ τὴν γεῦσιν.

γιόστρα (ἡ) μσν. δημ. (ἰταλ.) κ. **γκιόστρα** βλ.λ., ἀγώνισμα δύο ἱππέων φερόντων βαρεῖαν πανοπλίαν καὶ δόρυ ἄνευ αἰχμῆς, ἄ. **κονταροχτύπημα.**

γιουβαρλάκια (τὰ) δημ. (τουρκ.) ἔδεσμά τι σκευαζόμενον εἰς σφαιρικοὺς εὐμεγέθεις βλωμοὺς ἐκ μάζης κρέατος τετμημένου εἰς λεπτὰ τεμάχια (λειανιστοῦ), ὀρύζης καὶ καρυκευμάτων.

γιουβετσάδα (ἡ) δημ. κ. **γιουβέτσι** (τὸ) βλ.λ.

γιουβέτσι (τὸ) δημ. (τουρκ.) ἔδεσμα παρασκευαζόμενον ἐκ κρέατος, ζυμαρικῶν καὶ διαφόρων ἀρτυμάτων ὀπτωμένων ἐν κλιβάνῳ, τὸ κριβανωτάν: Παπαδ.Χριστούγ.Τεμπέλη 17 **ἐφίλευαν τοὺς ἐκλογεῖς καὶ καπνὸν καὶ ρακὶ καὶ γιουβέτσι**· ‖ κ. τὸ ἔκ τινων χόρτων, οἷον γεωμήλων, κολοκυνθίων, κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον παρασκευαζόμενον: **γιουβέτσι νηστήσιμο**· 2) συνεκδ. εἰδ. καὶ τὸ πήλινον σκεῦος τὸ πρὸς ὄπτησιν γιουβετσιοῦ πρόσφορον: **ἀγόρασα ἕνα μεγάλο γιουβέτσι.**

γιούζμπασης (ὁ) δημ. (τουρκ.) ἑκατόνταρχος, βαθμὸς ἐν τῷ τουρκικῷ στρατῷ ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν τοῦ λοχαγοῦ.

γιοῦκος (ὁ) δημ. κ. **γοῖκος** κ. **οἶκος** τὸ σύνολον στρωμνῶν, κλινοσκεπασμάτων καὶ ὀθονῶν, τῶν μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἔγερσιν εὐθετουμένων κατ' ὀρθογώνιον στοιβήν, ἀποθετουμένην ἐν γωνίᾳ τοῦ δωματίου ἢ ἐν βαθεῖ ἐπίτηδες ἑρμαρίῳ τοῦ τοίχου: **βάλε κι αὐτὴ τὴν κουβέρτα στὸ γιοῦκο**· ‖ πᾶσα στοιβὴ κλινοσκεπασμάτων, στρωμνῶν, ὀθονῶν, ταπήτων κ. ἄ. ὑφαντῶν ὁμοῦ φυλαττομένων, ἰδίως τῶν προοριζομένων πρὸς προίκισιν: **ἔχει ἕτοιμο τὸ γιοῦκό της κι ὅλο τὸ νοικοκυρειό της,** Βλαχογ. Παλληκάρια Παλιὰ 45 **μιὰ χιλιάδα τάλλαρα ἡ καθεμιὰ καὶ μὲ τὰ προικιὰ στὸ γιοῦκο ἢ στὸν ἀργαλειό**· 2) συνεκδ. κ. τὸ ἐν τοίχῳ δωματίου οἰκίας βαθὺ ἑρμάριον τὸ πρὸς τοποθέτησιν γιούκων: **τὸ δωμάτιο ἔχει κι ἕνα πλατύχωρο γιοῦκο.**

γιούλης (ὁ) δημ. ὑποκορ. τοῦ **γιός** (ὁ) βλ.λ. θωπευτικῶς ἐκφερόμενον: Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.220,8 **μὴν**

περὶ τὴν κορυφὴν τοῦ φυτοῦ κοπνοῦ φύλλων δι' ὧν ἐν μίξει παρασκευάζονται αρωματώδη «απνά.
γιουνάν (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ Ἕλλην (Ἴων).
γιουνανλῆς (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ ἐξ Ἰωνίας ἤτοι ἐξ Ἑλληνικῆς χώρας, ὁ Ἕλλην τὸ γένος, ὁ γιουνάν.
γιούργια (ἡ) δημ. κ. γιούρια ἔφοδος, ἐφόρμησις, ἄ. γιουρούσι βλ.λ. . ΜΜ ἔκαμε γιούρια καὶ κοντὰ γιὰ νὰ τσακώση τὸ φονιά. Ζερβ μτφρ Ἰλ.Ε 577 καὶ ν' ἀντιατέκωνται ἀλοένα στοῦ ἐχθροῦ τὴ γιούργια· ‖ ὡς ἐπιφώνημα, ἐμπρός !: Καρκβ. Λ Πλώρ. 2) γιούργια ! ἔκραξε ὁ πρωτομάστορας
γιουργιάρω δημ. κ. γιουρντάρω κ. γιουρντῶ-άω ποιοῦμαι ἔφοδον, ἐφορμῶ. κάνω γιούργιο βλ.λ.
γιουρδί (τὸ) δημ. κ. γιουρντί (τὸ) βλ.λ.
γιούρντα (ἡ) δημ. κ. γιούρδα κ. γιουρντί (τὸ) ὀχειρίδωτος μάλλινος ἐπενδύτης γυναικεῖος, ἢ ἀνδρικός, φερόμενος ὑπὸ χωρικῶν· πρβλ. σεγκούνι, σιγούνι.
γιουρντανάτος-η-ο δημ. κ. γιορντανάτος βλ.λ.
γιουρντάνι (τὸ) δημ. κ. γιορντάνι βλ.λ.
γιουρντάρω δημ. κ. γιουρντῶ-άω ἔφοδον ποιοῦμαι, ἐφορμῶ. κάνω γιούργια. γιουργιάρω
γιουρντί (τὸ) δημ. κ. γιουρδί (τὸ) ἢ γιούρντα βλ.λ.
γιουρντῶ-άω δημ. κ. γιουρντάρω βλ.λ.
γιουρούκα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γιουροῦκος βλ.λ.
γιουρούκης (ὁ) δημ. (τουρκ.), θηλ. γιουρούκισσα κ. γιουροῦκος, θηλ. γιουρούκα, πληθ. γιουροῦκοι (οἱ) κ. γιουρούκηδες κ. γιουρούκια (τὰ) λαὸς ὀγροτικὸς καὶ νομαδικὸς ἐν Μ. Ἀσίᾳ· ‖ ὁ ἔχων τρόπους, ἦθος νομάδος, ἀπολίτιστος· 2) ἰδίως κατὰ τὸν πληθ. γιουρούκια (τὰ) περιληπτ. τὰ στίφη τῶν διὰ παρανόμου βίας ποριζομένων τὰ τοῦ βίου, οἱ ἐκ λεηλασιῶν ἀποζῶντες νομάδες.
γιουρούκια (τὰ) δημ. βλ. γιουρούκης 2).
γιουρούκισσα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γιουρούκης βλ.λ.
γιουροῦκος (ὁ) δημ. κ. γιουρούκης βλ.λ.
γιουρουντῶ δημ.κ.γιουρουντίζω γιουρουστῶ βλ.λ.
γιουρούσι (τὸ) δημ. (τουρκ.) ἐφόρμησις, ἔφοδος, ἐπίθεσις, γιούργια : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.16,17 τρία γιουρούσια ν ἔκαμαν τὰ τρία ἀράδα ἀράδα· ‖ εἰδ. ἐν φρ. κάνω γιουρούσι ἐφορμῶ, κάνω ἔφοδο, ἐπίθεση· ‖ κ. μτφ. ὑπεξαιρῶ, καταχρῶμαι, νοσφίζομαι : ἔκανε γερὸ γιουρούσι στὸ ταμιευτήριο ὁ διευθυντής του κι ἔγιν' ἄφαντος.
γιουρουστῶ-άω δημ. κ. γιουρουστίζω ἐπὶ πλήθους, προχωρῶ ἢ εἰσέρχομαί που, ἐφορμῶ συνωθούμενος : μόλις ἄνοιξε ἡ πόρτα, ἐγιουρουστήσαμε ὅλοιμέσα· ‖ γεν. ἐφορμῶ, κάνω γιουρούσι βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.71,5 βιτσιὰ δίνει τ' ἀλόγου του, στὴ μέση γιουρουστάει.
γιαύρτι (τὸ) δημ. (τουρκ.) εἶδος καπνοῦ παραγομένου ἐξ ἀγρῶν λιπανθέντων.
γιούσουρ(ι) (τὸ) δημ. εἶδος μέλανος κοραλλίου : Καρκβ.Λ Πλώρ. 54 καὶ ξερίζωσα τὸ στοιχειωμένο γιούσουρι μ' ἕνα μου τίναγμα.
γιουστίτσια (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἰουστικία βλ.λ. ἢ ἀδατόδη.
γιούχα δημ. ὑβριστικὸν ἐπιφώνημα εἰς ἐκδήλωσιν ἀποδοκιμασίας, ἀντίθ. ζήτω· ‖ κατὰ πληθ. ὡς οὐσ. γιούχα (τὰ) οἱ γιουχαϊσμοὶ βλ.λ.
γιουχαΐζω νεώτ. κ. δημ. κ. γιουχάρω φωνάζω γιούχα βλ.λ., ἀποδοκιμάζω ἢ ὑβρίζω τινὰ διὰ γιουχαϊσμῶν : Παπαντων.Ἅγιον Ὄρος 64 γιὰ νὰ γιουχαΐστοῦν μέσα στὸν ἱππόδρομο ἀπ' τὸ πλῆθος.
γιουχάϊσμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γιουχαΐζω βλ.λ., ὁ γιουχαϊσμός βλ.λ. : Καρκβ.Ζητιάνος 74 μόλις ἔφθασεν ἀπ' ἔξω, τὸν ἐδέχθησαν οἱ συντοπῖτές του μὲ γιουχαΐσματα.
γιουχαϊσμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κ. γιουχάϊσμα (τὸ) βλ.λ. ἡ ἐκφώνησις τοῦ ἀποδοκιμαστικοῦ ἐπιφωνήματος γιούχα βλ.λ., ἢ ἡ δι' αὐτοῦ ἀποδοκιμασία.
γιουχαρίζω δημ. γιουχαΐζω βλ.λ.
γιουχάρισμα (τὸ) δημ. τὸ γιουχάϊσμα βλ.λ.
γιουχάρω δημ. κ. γιουχαΐζω βλ.λ.
γιοφαγκλιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἴον τὸ τοῦ ἀγροῦ.
γιοφύλλι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἴον τὸ ἄγριον καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἃ ἀγριοβιολέττα Σολωμ.Ἐλεύθ. Πολιορκ Πειρασμὸς ὑποσημ.2 στίχ 9 σὲ γῆ, σὲ κῦμα, σὲ γιαλό, μὲ ρόδο, μὲ γιοφύλλι.
γιοφύρι (τὸ) δημ κ γεφύρι βλ.λ., ἡ γέφυρα : τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι (τίτλος δ.τραγ), Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ 224,12 νὰ γένω γῆς νὰ μὲ πατᾶς, γιοφύρι νὰ διαβαίνης, Ζερβ Τραγ ΚΚ 45,13 βουλήθηκε νὰ κάμη | γιοφύρι δίχως θέμελα.
γίπα (ἡ) δημ ἶψ βλ.λ. ὁ κοινός, ἔντομον παράσιτον τῶν ἀμπέλων.
γιρασσολίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ χολαζίου
γιραφφίνη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. ζῷον θηλαστικὸν ἀπαντῶν κ ἐν ἀπολιθώσει
γιρλάντα (ἡ) δημ τὰ ἐξ ἀνθέων, φύλλων, κλαδίσκων πλέγμα ἐν χρ πρὸς πλαισίωσιν, καὶ γεν. διακόσμησιν θυρῶν, παραθύρων κιόνων κττ.· ‖ κατ' ἐπέκτ. πᾶν ἀνθόσχημον κέντημα ἢ ζωγράφημα ἢ ἀνάγλυφον σχηματίζον ἐπίμηκες συνεχὲς κόσμημα.
γιρούσι (τὸ) δημ. ἀντὶ γιουρούσι (τὸ) βλ.λ. : Πολίτ. Ἐκλ Τραγ.81,4 ἀφῆστε τὰ τουφέκια σας καὶ βγάλτε τὰ σπαθιά σας, γιρούσι γιὰ νὰ κάμωμε νὰ φτάσωμε τὸ Πράβι.
γίς Ἡσ. «ἱμάς, καὶ γῆ, καὶ ἰσχύς» (κατὰ διόρθ. τοῦ καὶ ἰσχάς, πρβλ. ἴς).
γίς (ἡ) μτγν. τὸ λιμναῖον φυτὸν ἵππουρις (ἡ) βλ.λ., ἔχον ἶνας ὡς οἱ τρίχες οὐρᾶς ἵππου . Διοσκ.4,46.
γισάμεναι Ἡσ. «εἰδέναι».
γίσας Ἡσ. «φθείρας», πρβλ. ΑΠ 4,73 (παράρτ.) τί φθονέεις τούτου τῷ σε θέλοντι γίσαι ;
γίσγον Ἡσ. «ἴσον» (δ. ἀνάγν γισγόν).
γισγόν γίσγον βλ.λ.
γίσιον Ἡσ. «μικρὸν τεῖχος» (δ.ἀνάγν. γείσιον).
γίσκιος (ὁ) δημ. κ. ἤσκιος βλ.λ. ἡ σκιά.
γισμανδίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τοῦ μονοκλινοῦς κρυσταλλικοῦ συστήματος.
γίσσα Στέφ. Βυζ. ἐν λ. Μονόγισσα «...γίσσα γὰρ τῇ Καρῶν φωνῇ λίθος ἑρμηνεύεται· νῦν δὲ τοὺς πλακώδεις καὶ μαλακώδεις λίθους γίσσα λέγομεν».
γιστία Ἡσ. «ἐσχάρα» (κώδ. ἐσχάτη).
γιστίαι Ἡσ. «ἱστουργοί».
γιστιῶ Ἡσ. «παύσομαι».
γισχύν Ἡσ. «ἰσχύν».
γιτέα Ἡσ. «ἰτέα» (κώδ. ἐτέα).
γιτογενίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις ἐξ ὑδρολύσεως τῆς γιτονίνης βλ.λ.
γῖτον (τὸ) πάπ. λ. ἀμφ. ἐννοίας, ἴσως τὸ αἰδοῖον.
γίτονας Ἡσ. «τὰ δύο αἰδοῖα» (ἤτοι τοὺς ὄρχεις).
γιτονίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις.
γίφωμο (τὸ) δημ. ἐαφ. γρ. τοῦ γύφωμο βλ.λ.
γιῶμα (τὸ) δημ. κ. ἄγιωμα ἡ ὀξίδωσις, σκωρίασις τοῦ χαλκοῦ ἢ ἄ. δηλητηριώδη ὀξίδωσιν ἔχοντος μετάλλου, ἰδίως ἡ τοῦ χαλκίνου μαγειρικοῦ σκεύους : ἀπὸ καιρὸ εἶναι ἀκαλάϊστο τὸ ταψὶ κι ἔχει γιῶμα (ἢ ἄγιωμα)· ‖ μ. γιῶμα κ. ὁ ἐκ τῆς ὀξιδώσεως ἰός : ἀρρώστησε ἀπὸ τὸ γιῶμα ποὺ εἶχε τὸ φαῒ μαγερεμένο μὲ ἀγάνωτο τέντζερε· 2) μτφ. ἡ ὕπουλος ἐχθρότης, τὸ κρύφιον μῖσος, τὸ μνησίκακον : τὸ γιῶμα ποὺ 'χει ἡ ψυχή του, τὸν ἀρρωστᾷ· πρβλ. γιώνω ἐν τῇ αὐτ. σημ.
γιωματίζω δημ., ὁ.γρ. τοῦ γιοματίζω βλ.λ. : Καρκβ. Λ Πλώρ. 35 γιωμάτιζε μὲ σκύλινη ὄρεξη.
γιωμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ γιώνω βλ.λ., ἐν ἐπιθ. χρήσει, κατὰ τὰς σημ. τοῦ ρήμ. : γιωμένος τέντζερες (πλήρης ἰοῦ, ἰοχρόου σκωρίας)· ‖ μτφ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἰόχρους, ὁ ἐλαφρῶς συννεφώδης· ‖ ὁμ. γιωμένη μέρα (καθ' ἣν ὁ οὐρανὸς εἶναι ἰόχρους καὶ ἐπικρατεῖ διαπεραστικὸν ψῦχος)· 2) μτφ. ὁ μνησίκακος, ὁ ὑπούλως ἐ-

χθρευόμενος· || ὁ διά τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων κρύφα ἀχθόμενος : **ὁ γιωμένος ἄνθρωπος προκοπὴ καί χαίρι δὲν ἔχει·** || κ. ὁ ἐμπαθῶς τῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐκφέροντος, κακῶν φρονημάτων αὐτοῦ ἐχόμενος : εἶναι **βασιλόφρονας - δημοτικιστής - ἄθεος** γιωμένος· προβλ. ἐν εἰδ. σημ. βαμμένος.

γιώνω δημ., ἀόρ. **ἔγιωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **γιωμένος** βλ.λ. ἰδίως ἐπὶ χαλκίνων σκευῶν, ὧν ἀπετρίβη ἡ ἔσωθεν κασσιτέρωσις, ἔχω ὀξίδωσιν, πρασίνην σκωρίαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου, ἰοῦμαι, γανιάζω : **ἔγιωσε τό τηγάνι - ἡ κατσαρόλα - τό χαρανί·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ γῆς, ἐπὶ ἐρειπίου, παλαιοῦ τοίχου κττ., πρασινίζω κατὰ τόπους ἐξ ἰσχνῆς χλόης, χορτοριάζω : **ἀπὸ τούς διαβάτες παρατημένο ἔγιωσε τὸ παλιὸ μονοπάτι, - γιωμένα ἐδῶ κι ἐκεῖ τὰ τείχια τοῦ ρείπιου κάστρου·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ., ὑπὸ μίσους, φθόνου, ἀδιαλλαξίας, μνησικακίας κρύφα καὶ ἐμμόνως κατέχομαι, οἱονεὶ ὑπὸ τούτου δηλητηριάζομαι, πρασινίζω ἢ ἕνεκα τούτου δηλητηριώδης ἀποβαίνω· προβλ. ἐν εἰδ. σημ. πρασινίζω (ἀπό θυμό, ἀπό μῖσος) : **ἔγιωσε ἀπό τὴ ζήλεια του, - ἐσὺ ἀντὶ νὰ χαίρεσαι γιώνεις γιὰ τοῦ ἀδερφοῦ σου τὴν προκοπή·** || ἡ μτχ. παθ. κ. ἐν ἐπιθ. χρ. παρακ. **γιωμένος** βλ.λ.

γιώτ (τὸ) δημ. θαλαμηγός βλ.λ., ἱστιοφόρον ἢ μηχανοκίνητον πολυτελὲς πλοῖον, χρησιμοποιούμενον συνήθως εἰς ταξίδια ἀναψυχῆς.

γιῶτα (τό, ἡ) δημ. τὸ ἰῶτα, ἔνατον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου (ι)· || εἰδ. φρ. : **ἔμεινε γιῶτα μοναχὸ ἢ ἔμεινε γιῶτα Παναγιῶτα** (ἀπέμεινε πάμπτωχος), - **δὲν ἀλλάζω οὔτε ἕνα γιῶτα** (-ἐπὶ γραπτῶς ἢ προφορικῶς διατυπωθέντων, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐξ αὐτῶν μεταβάλλω).

γκαβά ἐπίρρ. δημ. διὰ βλέμματος ἀλλοιθωρίζοντος βλ.λ., λοξοῦ· προβλ. γκαβός.

γκαβάτσα (ἡ) δημ. ὁ ἰχθὺς ἔγχελυς ὁ κοινός.

γκαβγκιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν κελτὶς βλ.λ. ἡ νότιος· ἀ. **μελικουκκιά, μικροκουκκιά.**

γκαβίζω δημ. βλέπω λοξῶς, εἶμαι παραβλώψ, ἀλλοίθωρος, γκαβός, ἀλλοιθωρίζω.

γκαβός-ή-ό δημ. κ. **γκαϊβός** κ. **γκαϊδός** ὁ παραβλώψ· ἀ. ἀλλοίθωρος.

γκαβότ(τ)α (ἡ) νεώτ. κ. δημ. (γαλλ.) εἶδος παλαιοῦ χοροῦ ἐν Εὐρώπῃ.

γκάβρα (ἡ) δημ. ὁ κρωγμὸς τῶν κοράκων· || συνεκδ. ἐπὶ προσ. σκωπτ., ἡ ἐκ παραφορᾶς, οἷον ὑβρίζοντος, ὀργίλως συζητοῦντος κττ., βραγχώδης φωνασκία : **συχνὰ καβγαδίζουν οἱ γειτόνισσες καὶ μὲ κακοκεφιάζει ἡ γκάβρα τους.**

γκαβώνω δημ. ἐπὶ προσ., καθιστῶ τινα παραβλῶπα, τὸν κάνω γκαβό· προβλ. ἀμτβ. γκαβίζω.

γκαγκάβα (ἡ) δημ. τὸ ἁλιευτικὸν ὄργανον γαγγάμη βλ.λ.

γκαγκαβιά (ἡ) δημ. ἀ. **κακκαβιά** βλ.λ.

γκαγκαλίδα (ἡ) δημ. κ. **καγκ-**. νῆμα εἰλιγμένον προχείρως περὶ τὴν παλάμην ἢ τοὺς ἐν συνοχῇ τεταμένους δακτύλους τῆς χειρός : **πάρε ἀπὸ τὴν ἀνέμη μιά γκαγκαλίδα καὶ δῶσ' μου την.**

γκάγκαρο (τὸ) δημ. τεμάχιον βαρέος ξύλου ἀνηρτημένον διὰ σχοινίου ἀπὸ τοῦ ἀνωφλίου τῆς αὐλείου ἰδίᾳ θύρας καὶ ὄπισθεν αὐτῆς, ὥστε διὰ τοῦ βάρους του νὰ κλείῃ αὐτὴ αὐτομάτως.

γκάγκραινα (ἡ) δημ. ἡ γάγγραινα βλ.λ.

γκάζ (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἄκλ. (γαλλ.) ἐν χρ. μ. κατ' ἑνικ. τὸ φωταέριον, τὸ ἀεριόφως.

γκαζέτ(τ)α (ἡ) δημ. (ἰταλ.) ἡ γαζέττα βλ.λ.2).

γκάζι (τὸ) δημ. τὸ γκάζ βλ.λ.· 2) τὸ πετρέλαιον : **τενεκὲς τοῦ γκαζιοῦ·** 3) φρ. **γυναίκα τοῦ γκαζιοῦ** πόρνη εὐτελής, ὡς αἱ ἐν τοῖς ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸ Γκάζι (ἐργοστάσιον φωταερίου) ἄλλοτε ἐν δημοσίοις πορνείοις περιοριζόμεναι.

γκαζιέρα (ἡ) δημ. ἡ διὰ φωταερίου ἢ πετρελαίου λειτουργοῦσα θερμαντικὴ καὶ ἰδίως μαγειρικὴ συσκευή· ἀ. γκαζομηχανή.

γκαζόζα (ἡ) δημ. (γαλλ.) ἀεριοῦχον ποτόν, μῖγμα ὀξυανθρακικοῦ ὕδατος μετὰ σιροπίων ἐκ χυμοῦ λεμονίων ἢ ἄλλων καρπῶν καὶ αἰθερίων ἐλαίων, ἡ ἀεριοῦχος λεμονάδα.

γκαζομετρητής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς μέτρησιν τοῦ ἀναλισκομένου φωταερίου παρ' ἑκάστῳ ἀναλωτῇ συσκευή· ἀ. **ρολόγι τοῦ γκαζιοῦ.**

γκαζόμετρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **γαζόμετρο(ν)** συσκευὴ πρὸς ἀποθήκευσιν καὶ μέτρησιν ἀερίων, χρησιμοποιουμένη ἐν τοῖς ἐργοστασίοις φωταερίου.

γκαζομηχανή (ἡ) δημ. ὁ διὰ φωταερίου λειτουργῶν κινητήρ· 2) ἡ γκαζιέρα βλ.λ.

γκαϊακόλη (ἡ) νεώτ. ἡ ἱεροξυλόλη, ἀλκοόλη προκύπτουσα διὰ ξηρᾶς ἀποστάξεως τῆς ρητίνης γουαϊάκης.

γκαϊβός-ή-ό δημ. ὁ γκαβὸς βλ.λ.

γκάϊδα (ἡ) δημ. ὁ ἄσκαυλος βλ.λ., ἀ. **ἀσκομαντούρα, τσαμπούνα** : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 12,2 **κι ἀχοῦν φλογέρες κι ἀχοῦνε γκάϊδες.**

γκαϊδίζω δημ. γκαβίζω βλ.λ.

γκαϊδός-ή-ό δημ. κ. **γκαϊβός,** γκαβός βλ.λ. ὁ παραβλώψ, ἀλλοίθωρος : παροιμ. **ποὺ μὲ γκαϊδὸ κοιμηθῇ, τὸ πρωὶ ἀλλοιθωρίζει.**

γκαινιάζω δημ. (ἐγκαινιάζω) ἀόρ. **(ἐ)γκαίνιασα,** παθ.μετὰ μέσ.σημ. **(ἐ)γκαινιάστηκα,** μτχ.παθ.παρακ. **γκαινιασμένος,** μεταδίδωμι, πορίζω, προμηθεύω, ἰδίως ἐπὶ πραγμάτων, ζώων ἐκλεκτῶν ἢ δυσευρέτων: **ὁ γείτονας μὲ γκαίνιασε ἕνα διαλεχτὸ φυτάδι - λουλούδι·** || ὁμ. κ. μέσ. -ομαι πορίζομαι, προμηθεύομαι : **ἀπὸ μιά γριά γκαινιάστηκα τὴν ἀλοιφή, - ἂν δὲν γκαινιαστῇς κυνηγάρικο σκυλί, μὴ ξαναπᾷς κυνήγι·** || ὁμ. κ. ἐπὶ μεταδοτικῶν νοσημάτων, μεταδίδωμι : **ἀπὸ ποιὰ τὴν γκαινιάστηκες;** (ἐνν. τὴν ἀφροδισίαν νόσον).

γκαίνιασμα (τὸ) δημ. (ἐγκαινίασμα) ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γκαινιάζω βλ.λ., ἡ γκαίνιαση βλ.λ.

γκαίνιαση (ἡ) δημ. ἡ ἀπὸ ἄλλου λῆψις πράγματος, οἷον εἰδικοῦ σπόρου ἢ ζώου ἐκλεκτοῦ γένους κττ., προμήθεια.

γκαίνιση (ἡ) δημ. ἡ διαιώνισις τοῦ γένους, τῆς γενιᾶς, τῆς ράτσας.

γκαλάντης (ὁ) δημ. κ. **γκαλάντες** ὁ γαλάντης βλ.λ.

γκαλλιούρης (ὁ) δημ. παραβλώψ, ἀλλοίθωρος.

γκαλντερίμι (τὸ) δημ. κ. **καλντερίμι** βλ.λ.

γκαλόπ (τὸ) δημ. ἄκλιτον (γαλλ.) ἐπὶ ἵππου, ὁ καλπασμός· || ταχὺ **βῆμα εὐρωπαϊκῶν** χορῶν.

γκαλοπάρισμα (τὸ) δημ. ὁ καλπασμός.

γκαλοπάρω δημ. (γαλλ.) τρέχω ἔφιππος μὲ βηματισμὸν γκαλόπ, καλπάζω.

γκαμήλα (ἡ) δημ. κ. **καμήλα,** ἡ κάμηλος βλ.λ. : παροιμ. **πουλιέτ' ἡ γκαμήλα γιά 'να ἄσπρο, μὰ ποῦ 'ν' τὸ ἄσπρο** (ἐπὶ ἐξαιρετικῶς ἐπικερδοῦς ἐπιχειρήσεως, ἣν ὅμως ἀφήνει τις ἀνεκμετάλλευτον δι' ἔλλειψιν χρημάτων)· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ δὴ γυναικῶν, ὁ καθ' ὑπερβολὴν ὑψηλὸς καὶ ἄκομψος τὸ σῶμα.

γκαμιζόλα (ἡ) δημ. σταυρωτὸν ἐσωκάρδιον ἀνδρῶν, φερόμενον ὑπὸ φουστανελλοφόρων.

γκάμπα (ἡ) νεώτ. μουσ. συνδυασμὸς ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ὀργάνῳ ἀποδίδων ἦχον προσόμοιον πρὸς τὸν ἐξ ἐγχόρδων ὀργάνων.

γκαμπαρντίνα (ἡ) δημ. κ. **καπ-** ἁδρὸν μάλλινον ὕφασμα ἄνευ χνοῦ, σχεδὸν ἀδιάβροχον· || συνεκδ. τὸ ἐκ τοιούτου ὑφάσματος ἐπανωφόριον.

γκανιάζω δημ. στενοχωροῦμαι ἀγωνιῶν καὶ κραυγάζων· 2) διψῶ σφόδρα, καταλαμβάνομαι ὑπὸ ὑπερβολικῆς δίψης· ἀ. **γανιάζω** βλ.λ.

γκανίζω δημ. κ. μέσ. **γκανίζομαι** ἐπὶ ὄνου ὀγκανίζω, γκαρίζω· || χλευαστικῶς ἐπὶ προσ., **φωνάζω** ἢ γεν. ὁμιλῶ θορυβωδῶς καὶ ὀχληρῶς.

γκανεότα (ἡ) δημ. (γαλλ.) κ. **κανιότα** τὸ ὑπὲρ τοῦ χαρτοπαικτικοῦ κέντρου καταβαλλόμενον ποσοστὸν ἐκ τοῦ κερδηθέντος ποσοῦ, ἄ. **βιδάνιο** (τὸ).

γκαντίρικο (τὸ) δημ. τὸ ὑποζύγιον, ὅπερ διὰ τὸ νεαρὸν ἔτι ἢ τὸ καθ' ὑπερβολὴν προκεχωρηκὸς τῆς ἡλικίας εἶναι ἀκατάλληλον εἰς φόρτωσιν.

γκαρδέλι (τὸ) δημ. ἄ. γκερδέλι βλ.λ.

γκαρδιακά ἐπίρρ. δημ. ἀπὸ καρδίας, ἐγκαρδίως, εἰλικρινῶς, οὐχὶ κατ' ἐπίφασιν : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.22 **γκαρδιακά χαροποιήθη καὶ τοῦ Βάσιγκτων ἡ γῆ,** Κρυστ.Νησιωτόπουλα 6 **καὶ γκαρδιακὰ ἀναστέναζε καὶ χτύπαγε τὰ στήθια.**

γκαρδιακός-ή-ό δημ. ὁ ἐγκάρδιος βλ.λ.· || ἐπὶ ἀδελφῶν, ὁ ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος, ὁ μὴ ἑτεροθαλής : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.149 **σᾶς ὁρκίζω, ἀγκαλιασθῆτε σὰν ἀδέλφια γκαρδιακά,** Βαλαωρ. Κατσαντώνης 10 **τὸ γκαρδιακό τ' ἀδέρφι του, ὁ Γιῶργος ὁ Χασιώτης·** 2) ἐπὶ φίλων, ὁ ἀπὸ καρδίας, ὁ ἀληθής, ὁ εἰλικρινής, ὁ οὐχὶ κατ' ἐπίφασιν: **εἴμαστε φίλοι γκαρδιακοὶ ἀπὸ μικρὰ παιδιά·** || ἐπὶ πραγ. ὁ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας : Κρυστ. Καλόγ.Κλεισ.3,63 **βαριὰ κατάρα γκαρδιακή.**

γκάρδιο (τὸ) δημ. εὐθεῖα μικρὰ ράβδος ἐκ ξύλου ἢ καλάμου ἐντιθεμένη ἐπὶ τῆς ἐπιμήκους γλυφῆς τοῦ ἀντίου τοῦ ἱστοῦ, ἵνα περιτυλίσσηται **εὐκόλως τὸ ὕφασμα.**

γκαρίζω δημ., δ.γρ. **γκαρύζω** ἐπὶ ὄνων, ὀγκῶμαι, ὀγκανίζω· || μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁμιλῶ ἢ φωνάζω ὀχληρῶς καὶ θορυβωδῶς : **τί γκαρίζεις τόση ὥρα;·** || φρ. **ἄσ' τον νὰ γκαρίζῃ** (μὴ **πρόσεχε εἰς** τοὺς λόγους του).

γκάρισμα (τὸ) δημ. κ. -υσμα ἐπὶ τοῦ ὄνου, ὀγκηθμός, ὀγκάνισμα· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., φωνασκία θορυβώδης καὶ ὀχληρὰ ὡς ἡ τοῦ ὄνου.

γκαριστής (ὁ) δημ. ἐπὶ προσ. ὁ ὁμιλῶν ἢ φωνάζων ὀχληρῶς καὶ θορυβωδῶς οἱονεὶ ὡς ὄνος.

γκαρλέφας (ὁ) δημ. μωρός, ὑψηλὸς καὶ ἄκομψος ἄνθρωπος.

γκάρντεν-πάρτυ (τὸ) δημ. ἄκλ. (ἀγγλ.) δεξίωσις ἢ γεν. ἑορτὴ ἐντὸς κήπου ἢ ἄλσους.

γκαρσόν (τὸ) δημ. (γαλλ.) τὸ γκαρσόνι βλ.λ.

γκαρσόνι (τὸ) δημ. (γαλλ.) σπαν. κ. γκαρσόν νεαρός, ἰδίως ἄγαμος ἀνήρ· 2) ὑπάλληλος ἐστιατορίου, λέσχης, ζαχαροπλαστείου, καφενείου προσκομίζων εἰς τοὺς πελάτας τὰ παραγγελλόμενα, συγγ. **σερβιτόρος.**

γκαρσονιέρα (ἡ) δημ. (γαλλ.) κατοικία ἀνδρὸς ἀγάμου· || εἰδ. μικρὸν ἰδίαν εἴσοδον ἔχον διαμέρισμα οἰκίας ἐν χρ. τοῦ κατέχοντος ὡς ἐντευκτήριον αὐτοῦ μετὰ γυναικῶν.

γκαρύζω δημ. κ. **γκαρίζω** βλ.λ.

γκάστρι (τὸ) δημ. ἡ γκαστριὰ βλ.λ. 1), ἡ ἐγκυμοσύνη· πρβλ. ἀνεμογκάστρι.

γκαστριά (ἡ) δημ. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἐγκυμοσύνη· || ὁ χρόνος τῆς ἐγκυμοσύνης· 2) ἐπὶ κατοικιδίων θηλ. ζώων, ἡ ἀποστολὴ πρὸς συνουσίαν μετ' ἐπιβήτορος : **ἔστειλα τὶς κατσίκες μου - τὴ φοράδα μου στὴ γκαστριά.**

γκάστρωμα (τὸ) δημ., δ.γρ. **γγάστρωμα** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γκαστρώνω βλ.λ.1), ἡ ἐγκυμοσύνη· || κ. μτφ. ἡ φορτικὴ ὄχλησις.

γκαστρωμένος-η-ο δημ. κ. **γγαστρωμένος** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. **γκαστρώνω** βλ.λ. ἐπὶ γυναικὸς ἢ θήλεος ζώου, ἡ ἐγκύμων, ἔγκυος, κυοφοροῦσα, δ. βαρεμένη : **οἱ γκαστρωμένες εἶναι ἰδιότροπες, - ἡ γίδα μας εἶναι γκαστρωμένη,** παροιμ. **ὅλα τοῦ γάμου δύσκολα κι ἡ νύφη γκαστρωμένη** (ἐπὶ συρροῆς πολλῶν ἀντιξόων περιστάσεων)· 2) μτφ. κ. ἐπὶ ἀνδρὸς σκωπτ. ὁ λίαν προγάστωρ.

γκαστρώνω δημ., δ.γρ. **γγαστρώνω**, ἀόρ. **(ἐ)γκάστρωσα,** μέσ. κ. παθ. **γκαστρώνομαι,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)γκαστρώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **γκαστρωμένος** βλ.λ. ἐγγαστρῶ ἤτοι καθιστῶ γυναῖκα ἔγγυον : **τὴν ἐγκάστρωσε καὶ τὴν ἄφησε·** || ὁμοίως κα ἐπὶ ζώων : **ἐπήγαμε τὴν κατσίκα στὸν τράγο νὰ τὴν γκαστρώσῃ·** || μέσ. κ. παθ. ἐπὶ θήλεος, καθίσταμαι ἔγκυος, συλλαμβάνω ἐν γαστρί : **ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ γκαστρώθηκε·** || κ. ἐπὶ ζώων : **γκαστρώθηκε ἡ ἀγελάδα μας·** 2) μτφ. τὸ ἐνεργ. γίνομαι φορτικός, λίαν ὀχληρός, στενοχωρῶ : **μὲ γκάστρωσε μὲ τὴ φλυαρία του.**

γκάφα (ἡ) δημ. (γαλλ.), πρᾶξις ἢ ἐνέργεια ἐξ ἐπιπολαιότητος ἢ ἀγνοίας ἢ ἀπροσεξίας, ἄστοχος, ἀπρεπής, γενομένη ἐν οὐ δέοντι, σφάλμα ἐνεργείας ἢ λόγου δυνάμενον νὰ δυσαρεστήσῃ ἄλλον ἢ νὰ προκαλέσῃ δυσαρέστους συνεπείας : **αὐτὰ ποὺ εἶπε ἤτανε γκάφα, - ὅλο γκάφες κάνει.**

γκαφατζόρος (ὁ) δημ. ὁ ὑποπίπτων συχνάκις εἰς γκάφες βλ.λ.

γκέ (τὸ) δημ. (ἀλβ.) τὸ δένδρον πεύκη ἡ κοινή.

γκεβεζελίκι (τὸ) δημ. (τουρκ.), συνήθ. πληθ. **γκεβεζελίκια** παιδαριώδεις, φλύαροι λόγοι, ἐρεσχελίαι· 2) λόγοι ἢ πράξεις ἐν συναναστροφῇ πρὸς ἀστειότητα, πρὸς τὸ φαιδρῦναι, ἀστεία, χωρατά.

γκεβελές (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ φλύαρος· 2) ὁ ἀστειολόγος, ὁ χωρατατζής.

γκέγκας (ὁ) δημ. (ἀλβ.) κ. **γκέκας** βλ.λ.

γκέγκης (ὁ) δημ. (ἀλβ.) γκέγκας, γκέκος βλ.λ.

γκέγκικος-η-ο δημ. κ. γκέκικος ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Βορείου Ἀλβανίας, τοὺς γκέγκηδες : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκος 1,56 **γκέγκικα καριοφίλια.**

γκεζάκι (τὸ) δημ. παιδιὰ ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν ὥμιλλαν βλ.λ. τῶν ἀρχαίων, καθ' ἣν οἱ παῖκται ἁμιλλῶνται ὅπως ρίψωσιν ἐξ ὡρισμένης ἀποστάσεως βώλους ἢ ἄ. ἀντικείμενα ἐντὸς στόχου ἀποτελουμένου ἐξ ὁμοκέντρων κύκλων χαρασσομένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· πρβλ. γκεζί.

γκεζερίζω δημ. (τουρκ.) κ. γκεζερῶ κ. γκι- βαίνω οὐχὶ πρὸς ὡρισμένην κατεύθυνσιν, ἀλλὰ κατὰ περίστασιν ἢ ἀσκόπως, περιπλανῶμαι, γυρίζω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : δ.τραγ.ἐν Πολίτ.Λαογρ.4,176 **θέλω νὰ γένω ἁρματολός, νὰ γκεζερίσω κλέφτης.**

γκεζερῶ-άω δημ. (τουρκ.) ἄ. γκεζερίζω βλ.λ. περιέρχομαι τῇδε κἀκεῖσε : δ. τραγ. **καράβια νὰ μοῦ δώσετε, νὰ κλείσω τὸ μπογάζι, νὰ γκεζερῶ στὴ θάλασσα, ὁ κόσμος νὰ τρομάζῃ.**

γκεζί (τὸ) δημ. κύκλος χαρασσόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἀποτελῶν τὸν στόχον εἴς τινος παιδιᾶς οἷον εἰς τὸ γκεζάκι βλ.λ. : παροιμ. φρ. **ἔμπα μέσα στὸ γκεζί** (ἐπὶ τῶν κομπορρημονούντων καὶ προκαλουμένων ὅπως ἐμπράκτως ἐπιδείξωσι τὴν ἱκανότητα αὐτῶν)· 2) ἀντὶ γκεζάκι βλ.λ.

γκέϊσα (ἡ) νεώτ. (ἰαπων.) ἐξ ἐπαγγέλματος ἀοιδὸς ὁμοῦ καὶ χορεύτρια ἐν Ἰαπωνίᾳ.

γκέκας (ὁ) δημ. κ. **γκέγκας** κ. **-κης** κ. **-κος,** πληθ. **γκέγκηδες** ἐθνικὸν ὄνομα φυλῆς ἀλβανικῆς κατοικούσης εἰς τὰ βόρεια τῆς Ἀλβανίας· 2) μτφ ἄνθρωπος ὑψηλός, συγχρόνως δὲ ἄχαρις καὶ ἀκάθαρτος· 3) ὁμ. ὁ μισάνθρωπος, ἐπίμονος, πείσμων, μνησίκακος, ἐκδικητικός, βάναυσος· πρβλ. ἀρβανίτης· 4) φυλὴ ἑλληνικῶν θηρευτικῶν κυνῶν μεγάλης ἀντοχῆς καὶ ἱκανότητος.

γκέκικος-η-ο δημ. κ. γκέγκικος βλ.λ. ὁ τοῦ γκέκα βλ.λ. ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ τοῦ γκέκα : **γκέκικη φορεσιά, - γκέκικο γινάτι.**

γκέλ (τὸ) δημ. (τουρκ.) τὸ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀναπήδημα ἐλαστικῆς σφαίρας· || φρ. **κάνω γκέλ** ἐπὶ πράγμ. ἀναπηδῶ, ἀναπάλλομαι.

γκέλα (ἡ) δημ. τὸ γκέλ βλ.λ.· 2) ἡ κατὰ τὸ παίγνιον τάβλι περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἕτερος τῶν παικτῶν ρίπτων τοὺς κύβους φέρει ἀριθμοὺς ἀντιστοιχοῦντας εἰς τόπους ὑπὸ δύο ἢ πλειόνων πεσσῶν τοῦ ἀντιπάλου κατεχομένους, ὥστε δὲν δύνα

ται νὰ τοποθετήση ἐπὶ τοῦ ἄβακος τοὺς ἐκβληθέντας πεσσοὺς αὐτοῦ· ‖ δθ.συνεκδ. ἡ ἀποτυχία.

γκελεμπία (ἡ) νεώτ. (ἀραβ.) κ. **κελεμπία** ποδήρες τῶν Ἀράβων ἔνδυμα βαμβάκινον ἢ μάλλινον ἢ μεταξωτὸν μονόχρουν ἢ μετὰ ραβδώσεων.

γκέλ(λ)ι (τὸ) δημ. τὸ κέντρον μελισσῶν, σφηκῶν, σκορπίων ἢ ἄ. δηκτικῶν ζωϋφίων· πρβλ. ἀγκελίζω, ἀγκυλώνω, ἀγκίδι.

γκελ(λ)ῶ-άω δημ. κεντρίζω, νύσσω, πρβλ. ἀγκελίζω, ἀγκυλώνω· 2) ἀμτβ. ἐπὶ ζωϋφίων δηκτικῶν, ἔχω ἢ σχηματίζω γκέλλι βλ.λ.

γκελμπερή (ἡ) δημ. κ. **γκελμπερί** (τό) βλ.λ.

γκελμπερί (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **γκελμπερή** (ἡ) ἐργαλεῖον σιδηροῦν ἔχον λαβὴν ἐκ ξύλου, δι' οὗ σύρονται πρὸς τὰ ἔξω ἢ ἁπλοῦνται ἢ μετατοπίζονται οἱ ἄνθρακες ἐξ ἑστίας ἢ κλιβάνου.

γκέμι (τό) δημ. (τουρκ.), συνήθ. κατὰ πληθ. **γκέμια** ὁ χαλινός, τὰ ἡνία : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Ε 382 **τεντώνοντας τὰ γκέμια ἀπ' τοῦ ἀμαξιοῦ τὰ σκαλοπάτι,** παροιμ. **βάνει τοῦ φύλλου γκέμια** (ἐπὶ τῶν λίαν ἐπιτηδείων), ὁμ. **κόρη χωρὶς συμμάζεμα, μουλάρι δίχως γκέμια** (ἡ ἀνεπίβλεπτος κόρη ἀτάκτως εἰς τὸν βίον χωρεῖ)· 2) μτφ. φρ. **τοῦ βαστάει τὰ γκέμια** τὸν χαλιναγωγεῖ, τὸν διευθύνει, ὁμ.**βαστάει καλὰ τὰ γκέμια** διευθύνει καλῶς.

γκεμιτζής (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. γεμιτζής, βλ.λ.

γκενεράλης (ὁ) μσν. (Ἰταλ.) κ. **γενεράλης** (ὁ) πληθ. **-άληδες** κ. **-αλέοι** ἀρχηγός στρατοῦ ἢ στόλου, στρατηγός, ναύαρχος : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ. 3,4 **ὁ δὲ γκενεράλης τῶν Βενετζάνων.. ἐκυνηγοῦσε τὴν ἀρμάδα τῶν Ὀθωμανῶν.**

γκενεραλίσιμος-η-ο μσν. (Ἰταλ.) ὁ στρατάρχης, ὁ τῆς ὅλης στρατιᾶς ἀρχηγός : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,32 **εἰς τὰ Βενέτικα στρατεύματα ἦταν γκενεραλίσιμος ὁ Μοροζίνης.**

γκερδέλι (τό) δημ. κ. **γερδέλι** καδίσκος πρὸς ἄντλησιν ὕδατος, ἀρδάλιον βλ.λ. 2) **εὐμέγεθες ξύλινον ἀγγεῖον ἐν χρ. ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς ἐναπόθεσιν** γάλακτος, **ἀμολγεύς,** γαυλός, **καρδάρα.**

γκερίζι (τό) δημ. (περσ.) ὀχετός, ὑπόνομος, βόθρος· ‖ βόρβορος, βοῦρκος· 2) μτφ. ἐπὶ ἀπυλώτου ὑβρεολογοῦντος στόματος.

γκέρλς (τὰ) δημ. (ἀγγλ.) αἱ χορεύτριαι μπαλλέτου ἐν καφωδείῳ ἢ ἐλαφρῷ θεάτρῳ, ἰδίως ἀγγλίδες.

γκερντάνι (τό) δημ. (περσ.) τὸ ὑπὸ τὸν πώγωνα παχὺ τοῦ λαιμοῦ μέρος.τὸ πρ (σ)γούλ. . **παραπάχυνε κι ἔκαμε γκερντάνια**· 2) περιδέραιον, ἄ. γιορντάνι.

γκεσέμι (τό) δημ. κ. **γκιοσέμι** βλ.λ.

γκεστάω δημ. (τουρκ.) κ. **γκεστίζω** βλ.λ.

γκεστίζω δημ. (τουρκ.) κ. **γκεστάω** ἀπαυδῶ, ἀποκάμνω· ‖ **αἰσθάνομαι** ἀποστροφήν, ἀηδιάζω.

γκέττα (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) ταινία ἐκ χονδροῦ ὑφάσματος ἐνειλισσομένη ἀπὸ τοῦ ποδὸς μέχρι τοῦ γόνατος περὶ τὴν κνήμην ἔξωθεν τῆς περισκελίδος, περιζώστρα, περικνήμιον· 2) εἰδ. ἐξ ὑφάσματος ἢ ἐκ δέρματος κομβωτὸν ἐπικάλυμμα τοῦ ποδὸς καὶ τοῦ κάτω μέρους τῆς κνήμης προσαρμοστὸν ἄνωθεν τοῦ ὑποδήματος καὶ ἔσωθεν τῆς περισκελίδος, ἐπιπόδιον, περισφύριον ‖ δερμάτινον περικάλυμμα τῶν κνημῶν, δερμάτινοι κνημῖδες.

γκέτ(τ)ο (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) κ. **γέττο** (τὸ) ἰδιαιτέρα συνοικία περιτετειχισμένη, ἐν ᾗ ὑποχρεωτικῶς διέμενον οἱ Ἑβραῖοι ἑκάστης πόλεως κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τοῦ μεσαίωνος καὶ μέχρι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· ‖ συνεκδ. συνοικία πόλεως, ἐν ᾗ κατοικοῦσι κατὰ τὸ πλεῖστον Ἑβραῖοι.

γκιαούρ (ὁ) δημ. (τουρκ.) **γκιαούρης** βλ.λ.

γκιαούρης (ὁ) μσν. κ. δημ. (τουρκ.). πληθ., **γκιαούρηδες** ἄπιστος, ἀρνησίθεος, **ὡς ὑβριστικὴ** ἐπωνυμία παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς παντὸς μὴ ὁμοθρήσκου πρὸς αὐτούς, μὴ μουσουλμάνου, εἰδ. δὲ τῶν Χριστιανῶν : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,9 **ὡς φαίνεται οἱ γκιαούρηδες Μπογδάνοι τὸν ἐφαρμάκωσαν !**

γκίζα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν τερφεζία βλ.λ. ἡ γεννάδειος· 2) εἶδος τυροῦ ἀποβουτυρωμένου.

γκιζερίζω δημ. (τουρκ.) γκεζερίζω βλ.λ. : δ. τραγ. **ν' ἀνοίξω τὸν Παράδεισο νὰ μπῶ νὰ γκιζερίξω.**

γκιζερῶ-άω δημ. (τουρκ.) γκεζερίζω βλ.λ.

γκιλλιοτίνα (ἡ) δημ. (γαλλ.) τὸ πρὸς ἀποκεφάλισιν καταδίκων διὰ βαρείας ἀπὸ ὕψους πιπτούσης μαχαίρος (κρίωμα,λαιμητόμος· ἄ. καρμανιόλα.

γκινέα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. (ἀγγλ.) παλαιὸν χρυσοῦν ἀγγλικὸν νόμισμα, ἀξίας μικρόν τι μεγαλυτέρας τῶν εἰκοσιπέντε χρυσῶν φράγκων· ‖ συνεκδ. τὸ νῦν νόμισμα λίρα βλ.λ. : **ἀγγλικὴ - ἀραβικὴ γκινέα.**

γκινήσι (τὸ) δημ. μικρὸν ἐπίμηκες ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον ἐκ σκληροῦ ξύλου μετὰ καμπύλης χαλυβδίνης σμίλης, δι' οὗ συρομένου ἐπὶ σανίδος χαράσσονται ἐν αὐτῇ εὐθεῖαι συμμετρικαὶ αὐλακώσεις, ἄ. γκινόσο, γκινόσος· πρβλ. πλάνη -ια.

γκινησιά (ἡ) δημ. ἑκάστη τῶν συρτῶν ἐπὶ ξύλου κινήσεων τοῦ ἐργαλείου γκινήσι βλ.λ., πρὸς κατασκευὴν αὐλακώσεως.

γκινόσο (τό) δημ. τὸ γκινήσι βλ.λ.

γκινόσος (ὁ) δημ. τὸ γκινήσι βλ.λ.

γκιόσα (ἡ) δημ. γηραιὰ αἶξ παύσασα νὰ γεννᾷ ‖ ὁμ. κ. γηραιὰ ἀμνὰς παύσασα νὰ γεννᾷ· 2) μτφ. ὑβριστικῶς ἐπὶ γυναικῶν, ἡ δυσειδὴς ἢ προκεχωρημένης ἡλικίας καὶ ἁμαρτωλοῦ παρελθόντος.

γκιοσέμι (τὸ) δημ. κ. **γκεσέμι** κ. **κεσέμι** τράγος ἢ κριός, ὡς ὁδηγὸς προπορευόμενος ποιμνίου.

γκιοστέκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **γκιουστέκι** κ. **κιοστέκι** πέδη, δεσμός· 2) ἀντέρεισμα, ὑποστήριγμα· ‖ εἰδ. κατὰ πληθ. **γκιοστέκια** ζεῦγος στύλων πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ποδοστήματος τοῦ ἐπὶ τῆς ναυπηγικῆς στρωμνῆς κειμένου πλοίου· 3) ὁμ. οἱ δύο πρωραῖοι ἀντίτονοι ὁλκοὶ τῆς μεγίστης κεραίας· 4) κόσμημα ἀνδρικὸν τῶν ὀρεσιβίων ἰδίως χωρικῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ τῇ ἄ. χερσονήσῳ τοῦ Αἵμου, ἀποτελούμενον ἐξ ἐπαλλήλων ἀργυρῶν ἁλύσεων μετ' ἀργυρῶν πλακῶν, διασταυρουμένων χιαστὶ ἐπὶ τοῦ στήθους.

γκιόστρα (ἡ) μσν. κ. δημ. (Ἰταλ.) κ. **γιόστρα** (ἡ) βλ.λ. ἀγὼν μεταξὺ δύο ἐφίππων ἀντιπάλων ὡπλισμένων διὰ βαρείας πανοπλίας καὶ δόρατος ἄνευ αἰχμῆς, κονταροχτύπημα : Ἐρωτόκρ.Β 2416 σημάδι **πὼς ἐσκόλασε τσῆ γκιόστρας τὸ παιγνίδι.**

γκιοτεύω δημ. (τουρκ.) κ. **κιοτεύω** ἀποθαρρύνομαι, δειλιῶ, ἰδίως ἐν ὥρᾳ μάχης· 2) δθ. **στρέφω τὰ νῶτα,** ἐγκαταλείπω τὸν ἀγῶνα, φεύγω.

γκιοτής (ὁ) δημ. κ. **κιοτής** ὁ πρὸ τοῦ ἐχθροῦ ἐκ δειλίας **φυγὰς** γενόμενος· ‖ δθ. γεν. ὁ δειλός : ΜΜ **ἐγὼ γκιοτής δὲ γίνομαι τὸ δίκιο μου θὰ πάρω.**

γκιότσι (τὸ) δημ. (τουρκ.) μετακόμισις, μεταφορὰ ἐπίπλων, σκευῶν, ἐνδυμάτων καὶ γεν. τῆς οἰκοσκευῆς ἐκ μιᾶς οἰκίας εἰς ἄλλην : **κάνω γκιότσι** (μετοικίζομαι)· ‖ δθ. κ. ἡ μετοικεσία, τὸ κουβάλημα· 2) συνεκδ. ἡ ὑπὸ μετακόμισιν οἰκοσκευή.

γ(κ)ιουβετσάδα (ἡ) δημ. ἓν μαγείρευμα τοῦ φαγητοῦ γκιουβέται βλ.λ. : **κάνω σήμερα γκιουβετσάδα**· ‖ ἡ ἑστίασις, καθ' ἣν κύριον ἔδεσμα τὸ γκιουβέτσι : **εἴχαμε γκιουβετσάδα.**

γ(κ)ιουβετσάκι (τό) δημ. ὑποκορ. τὸ δι' ἓν ἄτομον παρεσκευασμένον γκιουβέτσι βλ.λ. : **ἐδῶ κάθε βράδι γκιουβετσάκια.**

γ(κ)ιουβέτσι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **γιουβέτσι** βλ.λ.

γκιουγ(κ)ιούμι (τὸ) δημ. (λατ. **cucuma**, μτγν. **κουκούμιον**) στρογγύλον δοχεῖον πλατύτερον κατὰ τὴν βάσιν, ἐκ χαλκοῦ ἢ λευκοσιδήρου, ἐν χρ. πρὸς θέρμανσιν γάλακτος ἢ ὕδατος· ‖ εἰδ. μικρὸν δοχεῖον πρὸς παρασκευὴν καφέ, μπρίκι, κούκουμα.

γκιούζια (τὰ) δημ. (τουρκ.) τὰ ἀπορριπτόμενα ὡς μὴ καλῶς ξηρανθέντα φύλλα καπνοῦ, ἔχοντα χρῶμα μελανωπὸν κ. γεῦσιν πικράν.

γκιούλαϊ (τὸ) δημ. (τουρκ.) τὸ φυτὸν γεράνιον ἢ πελαργόνιον τὸ εὔοσμον ἄ. ἀρμπαρόριζα.

γκιουλές (ὁ) δημ. (τουρκ.), πληθ. **γκιουλέδες** βλῆμα τηλεβόλου : δ.τραγ. **πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχή, γκιουλέδες σὰν χαλάζι.**

γκιουλμπρισίμι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἀλβιζία βλ.λ. ἡ ροδομέταξος.

γκιουστέκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **γκιοστέκι** βλ.λ.

γκιρίτι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν βοτράχιον βλ.λ. καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ, ἄ. νεραγκούλα (ἡ).

γκιρλάντα (ἡ) δημ. (ἰταλ.) κ. γιρλάντα βλ.λ.

γκιώνης (ὁ) δημ. τὸ νυκτόβιον πτηνὸν αἰγωλιὸς ἢ ὁ σκώψ, στρίγξ, νυχτοπούλι : παροιμ. **γκιώνης ξεφωνίζει ἄνοιξη μυρίζει**, Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.5,133 **καὶ δὲν ἀκούγονταν ψυχὴ οὔτε ἡ φωνὴ τοῦ γκιώνη.**

γκλάβα (ἡ) δημ. (σλαβ.) σκωπτικῶς ἡ κεφαλή, ὁ νοῦς : φρ. **δὲν κόβει ἡ γκλάβα του ἢ δὲν παίρνει ἡ γκλάβα του** (δὲν ἀντιλαμβάνεται εὐκόλως, εἶναι δύσνους· πρβλ. **δὲν κόβει τὸ ξερό του**)· 2) συνεκδ. ἐπὶ προσ. κ. **γλάβας** (ὁ) βλ.λ.

γκλαβανή (ἡ) δημ. κ. **κλαβανή** κ. **κλιβανή**, ὀπὴ φωταγωγὸς ἐπὶ τῆς στέγης, ἀνοιγοκλείουσα ὑπὸ πλακὸς ἢ σανίδος συρομένης διὰ σχοινίου, ἀντικαθιστῶσα ἐνιαχοῦ τὰ παράθυρα, ἐπικίνδυνα εἰσβολῆς εἰς τὴν οἰκίαν ἐχθρῶν ἔξωθεν : **τὸν σκότωσε ἀπὸ τὴν κλιβανὴ ἐκεῖ ποὺ ἐκοιμᾶτο**· ‖ ἡ καταρρακτή, ἐπιρρακτὴ θύρα, ἤτοι ἡ ἄνω κλίμακος πρὸς ὑπόγειον ἢ ἄνω ρηχῆς ὑπογείου ἀποθήκης ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἡρμοσμένη καὶ πρὸς τὰ ἄνω ἀνασυρτή, ἡ καταπακτὴ βλ.λ.

γκλάβας (ὁ) δημ. δύσνους, μωρός, χονδροκέφαλος· ‖ πείσμων, ἐπίμονος, ξεροκέφαλος· πρβλ. γκλάβα : **ἡ γυναίκα του εἶναι γκλάβας.**

γκλιγκλίζω δημ. ἐπὶ μεταλλίνων πραγμ., παράγω ἰδιόρρυθμον μεταλλικὸν ἦχον, ἄ. γλιγλίζω βλ.λ.

γκλίζα (ἡ) δημ. κ. **γλίζα** (ἡ) ἡμιόλιον, ἤτοι εἶδος ἱστίου τραπεζοειδοῦς : **γκλίζα τῆς μαΐστρας** (τὸ ἡμιόλιον τοῦ μεγάλου ἱστοῦ), - **γκλίζα τοῦ τουρκέτου** (τὸ ἡμιόλιον τοῦ ἀκατίου).

γκλισσάντο (τὸ) νεώτ. μουσ. τρόπος χειρισμοῦ ἐγχόρδων ὀργάνων ὁμαλὸς καὶ λεῖος ἄνευ τονισμοῦ, οἱονεὶ ὀλισθαίνων.

γκλίτσα (ἡ) δημ. κ. **ἀγκλίτσα, γλίτσα** κ. **κλίτσα** βλ.λ. : φρ. **τρίβεσαι στὴ γκλίτσα τοῦ τσοπάνη** (ἐπικινδύνως διὰ σὲ παρενοχλεῖς ἢ ἐπιμενεις εἴς τι).

γκολέττα (ἡ) δημ. ἡ γολέττα βλ.λ.

γκολιαριά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν σαπωνόφυτον βλ.λ. τὸ φαρμακευτικόν.

γκόλιος (ὁ) δημ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἄπτερος ἢ ὁ οὗ τόπος τις τοῦ σώματος στερεῖται πτίλων.

γκόλπι (τὸ) μσν. κ. δημ. ἐγκόλπιον κόσμημα ἢ περίαπτον, φυλακτὸν ἐκ τοῦ λαιμοῦ κρεμώμενον, ἄ. γκόλφι : Διγεν.'Ακρ.2124 **καὶ γκόλπια πολύτιμα** ὀπόχει τῆς μητρός της.

γκόλφ (τὸ) δημ. ἄκλιτ. (ἀγγλ.) ἀθλητικὴ παιδιὰ γινομένη ἐπὶ ἰσοπέδου ἀναπεπταμένου ἐδάφους καθ' ἣν οἱ παῖκται πλήττοντες δι' εἰδικῶν ράβδων σφαῖραν κατευθύνουσι ταύτην πρὸς λακκίσκους.

γκόλφι (τὸ) δημ. ἐγκόλπιον, περίαπτον, φυλακτόν, φυλακτήριον, πρβλ. γκόλπι : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 237,6 **νὰ φτειάση γκόλφι καὶ σταυρό, σταυρὸ καὶ δαχτυλίδι**· 2) κατ' ἐπέκτ. πρᾶγμα πολύτιμον, τιμαλφές, ὑπεραγαπητόν : Σολωμ.'Ελεύθ.Πολιορκ. B 6,18 **γκόλφι νὰ τὰ 'χω στὸ πλευρό, καὶ νὰ τὰ βγάλω πέρα**· ‖ φρ. **τὴν ἔχει γκόλφι καὶ σταυρό** (ἐπὶ ἀνδρὸς ὑπεραγαπῶντος τὴν σύνευνον).

γκόμμα (ἡ) δημ. ἡ γόμμα βλ.λ.

γκομμαλάκκα (ἡ) δημ. ἡ γομμαλάκκα κομμι τὸ λακκειαν ἐν χρ. πρὸς στίλβωσιν τῶν ἐπίπλων.

γκομμαλάστιχα (ἡ) δημ. κ. γομμαλάστιχα βλ.λ.

γκομούλι (τὸ) δημ. ὁ εἰδικῶς διὰ τοὺς ποιμενικοὺς κύνας παρασκευαζόμενος ἄρτος.

γκομπίλας (ὁ) δημ. ὀκνηρός, ἀκαμάτης, ὀκνός.

γκομπινισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ θεωρία τοῦ ἱστορικοῦ Γκομπινώ, καθ' ἣν οὔτε εἶναι οὔτε δύναται νὰ κατασταθῇ ἰσότης μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν : Δραγ 'Όσοι Ζωντ 106 **συνεπαίρνει ψυχὲς καὶ ὁ γκομπινισμὸς καὶ ὁ νιτσεϊσμός.**

γκοριτσιά (ἡ) δημ. κ. **γκορτσιά** κ. **γκορτσά** τὸ φυτὸν ἀπιδέα ἡ ἀμυγδαλοειδής, ἄ. ἀγραπιδιά, ἀγριαχλαδιά· 2) τὸ φυτὸν προύμνη ἡ ἀκανθώδης, ἄ. μαμουσιά.

γκορτσά (ἡ) δημ. κ. **γκοριτσιά** βλ.λ.

γκορτσαπιδιά (ἡ) δημ. γκοριτσιὰ βλ.λ.

γκόρτσι (τὸ) δημ. τὸ γκόρτσο βλ.λ., συνήθ. κ. πληθ **γκόρτσια** (τὰ).

γκορτσιά (ἡ) δημ. ἡ γκοριτσιά βλ.λ.

γκόρτσο (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς γκορτσιᾶς.

γκοσσίζω δημ. κ. **κοσσίζω** κόπτω διὰ γκόσσας ἤτοι μεγάλου δρεπάνου· ‖ γεν. θερίζω : **γκοσσίσαμε τὰ κριθάρια**· ‖ κ. παθ. **γκοσσίστηκε ὁ σανός, - γκοσσισμένα σπαρτά.**

γκόσσισμα (τὸ) δημ. ἡ διὰ γκόσσας, ἤτοι μεγάλου δρεπάνου διάτμησις· ‖ γεν. ὁ θερισμός.

γκουάνο (τὸ) νεώτ. τὸ γουάνο βλ.λ.

γκουάς (τὸ) δημ. (γαλλ.) κομμιογραφία βλ.λ., εἶδος παλαιοτέρου τρόπου ζωγραφικῆς ἐπὶ κεχρισμένης κομμιωτῆς ἐπιφανείας.

γκουατσάρο (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

γκουβερνάντα (ἡ) δημ. (ἰταλ.) κ. **κουβερνάντα** ἰδιωτικὴ παιδογωγός, γυνὴ ἀσχολουμένη περὶ τὴν ἀνατροφὴν νηπίων καὶ μικρῶν παίδων.

γκοῦβρος (ὁ) δημ. ἔντομόν τι διατρυπῶν τὸ δέρμα τῶν κατοικιδίων ζῴων, ἡ κουβαρίς.

γκουερίλλα (ἡ) νεώτ. (ἰσπαν.) πόλεμος διεξαγόμενος διὰ μικρῶν ἀτάκτων σωμάτων δι' αἰφνιδίων ἐπιθέσεων· πρβλ. κλεφτοπόλεμος.

γκουπλίτζι (τὸ) δημ. κ. **γκουμπλίκι** κ. **κουπλίκι** ξύλινον ἀγγεῖον, ἐν ᾧ συλλέγεται τὸ ἀμελγόμενον γάλα τῶν προβάτων, καρδάρα· πρβλ. γκερδέλι.

γκουργκουνένιον (τὸ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν σεσκιτερπενίων.

γκούρλιασμα (τὸ) δημ. γρυλλισμός, οὔρλιασμα.

γκουρλίζω δημ. ἐπὶ τῶν χοίρων, ἐκβάλλω γρυλλισμόν, γρυλλίζω, γρουνίζω· 2) μτφ. ἐπὶ τῶν ἐντέρων, παράγω εἰδικὸν ἦχον, βορβορυγμόν, γουργούρισμα, ἄ. γουρλίζω, γουργουρίζω· 3) μτφ. ἐπὶ προσ., παραπονοῦμαι δυσανασχετῶν, μεμψιμοιρῶ, γκρινιάζω ἐναντίον ἀνωτέρου.

γκούσα (ἡ) δημ. ὁ πρόλοβος τῶν πτηνῶν, ἄ. κιούλη, σγάρα· 2) οἴδημα τοῦ λαιμοῦ, ἡ βρογχοκήλη, ἄ. ἀγκοῦσα· ‖ δυσφορία ἀναπνευστική : **τὴ νύχτα εἶχε γκοῦσα.**

γκούσια (ἡ) δημ. ἡ γκοῦσα βλ.λ.

γκουστέρα (ἡ) δημ. ἄ. γουστέρα βλ.λ.

γκουτσούνι (τὸ) δημ. χοιρίδιον, γουρουνόπουλο.

γκοφί (τὸ) δημ. ὀδοὺς κτενὸς οἷον τοῦ κτενὸς τῆς κόμης ἢ τοῦ ὑφαντικοῦ ἢ τοῦ ἐργαλείου ξάνσεως τῶν ἐρίων (λανάρας) κττ., δόντι χτενιοῦ.

γκοφιά (τὰ) πληθ. τοῦ γκοφὸς βλ.λ., τὸ ἰσχίο, οἱ γκοφοί : Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Ε 36) **καὶ μ' αὐτὴν στὰ γκοφιὰ δίπλα** | **χτύπησε τὸν Αἰνεία.**

γκοφός (ὁ) δημ. κ. γοφός, πληθ. **οἱ γκοφοὶ** κ. **τὰ** γκοφιά τὸ ἰσχίον.

γκρα (τὸ) νεώτ. (γαλλ.) κ. **γκράς** (ὁ) εἶδος ὀπισθογεμοῦς τυφεκίου βλ.λ. στρατιωτικοῦ, ἐν χρ. ἄλλοτε κ. ἐν τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἐπαναληπτικῶν πυροβόλων ὅπλων.

γκραβαρίτης (ὁ) δημ. κ. **κραβαρίτης**, ὁ κάτοικος τῶν Κραβάρων, ἤτοι περιοχῆς τινος τῆς Ναυπακτίας· 2) εἰδ. ὁ ἐκ Ναυπακτίας ἐπαίτης· 3) κατ' ἐπέκτ

πᾶς ἐπαίτης κ. ἰδίᾳ ὁ περιοδεύων ἀπὸ μέρους εἰς μέρος· 4) δθ. γεν. ὁ εὐτελῶς ζητῶν ἀρωγήν.
γκραβαρίτικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον γκραβαρίτη βλ.λ.3).
γκραβαρίτικος-η-ο δημ. ὁ ἐκ Κραβάρων ἢ ὁ τῶν Κραβάρων, ὁ τοῦ γκραβαρίτη βλ.λ.· ‖ ὁ ἀνήκων ἢ προσιδιάζων εἰς γκραβαρίτην : **γκραβαρίτικη ζητιανιά - κλαψουριά - κακομοιριά.**
γκράβε νεώτ. (Ιταλ.) μουσικὸς ὁδηγητικὸς ὅρος ὑποδεικνύων βραδεῖαν ἀγωγὴν τοῦ ἢ τῶν ὀργάνων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν μουσικῆς συνθέσεως.
γκραβιτσέμπαλο (τὸ) νεώτ. μουσ. εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου· ἄ. **κλαβιτσέμπαλο.**
γκραβούρα (ἡ) δημ. (γαλλ.) ἡ ἐπὶ μετάλλου, ξύλου, λίθου κ. ἄ. στερεῶν σωμάτων χαρακτικὴ πρὸς ἀπόδοσιν ἀντιτύπων· πρβλ. χαλκογραφία, ξυλογραφία· 2) κ. τὸ ἐκ τοιαύτης χαράξεως ἔντυπον.
γκρανκάσσα (ἡ) δημ. (Ιταλ.) μουσ. τὸ μέγα τύμπανον τῶν μουσικῶν.
γκρέκα (ἡ) δημ. (Ιταλ.) διακοσμητικὸν σχῆμα ἐξ εὐθειῶν τεθλασμένων ὀρθογωνίως, μαίανδρος.
γκρέκι (τὸ) δημ. τὸ γρέκι βλ.λ.
γκρεμά (τὰ) δημ. πληθ. τοῦ γκρεμὸς βλ.λ.
γκρεμάω δημ. κ. γκρεμνάω, ἀόρ. ἐγκρέμησα, μέσ. κ. παθ. γκρεμιέμαι ἀμτβ. ἐπὶ ἀψύχων, καταρρέω, καταπίπτω, πίπτω εἰς ἐρείπια : **κι ἂν ραΐση δὲν γκρεμάει ὁ τοῖχος, - γκρέμησαν τὰ μισὰ σπίτια ἀπὸ τὸ σεισμό, - πάει νὰ γκρεμήση** (εἶναι ἑτοιμόρροπον)· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. κ. παθ. ἐπὶ ἀψύχων : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.144,6 **ὁλημερὶς νὰ χτίζουμε, τὸ βράδυ νὰ γκρεμιέται.**
γκρεμιέμαι μέσ. κ. παθ. τοῦ γκρεμάω βλ.λ.
γκρεμίζω δημ. κ. γκρεμίζω, ἀόρ. (ἐ)γκρέμισα, μέσ. κ.παθ. γκρεμίζομαι, ἀόρ. (ἐ)γκρεμίστηκα, μτχ. παθ.παρακ. γκρεμισμένος κρημνίζω, ρίπτω τινὰ ἢ τι πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ κρημνοῦ ἢ γεν. ἀπὸ ὑψηλοῦ σημείου, καταρρίπτω : Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρον 74 **καὶ ἐγκρεμίζαν παλληκάρια τοῦ γκρεμοῦ ἀπὸ τὴν κορφή, - γκρεμίσανε τὸ Γκούρα ἀπὸ τὸ κάστρο·** ‖ τὸ μέσ. πίπτω ἀπὸ κρημνοῦ ἢ γεν. ἀπὸ ὑψηλοῦ τόπου καταπίπτω, πέφτω ἀπὸ γκρεμὸ ἢ σὲ γκρεμό, πέφτω ἀπὸ ψηλά : Μαν.Μοιρ. **γιατί δὲν περιμένετε, ποὺ μ' ἀγκρεμίστη ὁ γάϊδαρος στὸ Καρυνιάτικο βουνό, - γκρεμίστηκε ἀπὸ τὴν ἐλιὰ καὶ ἔμεινε στὸν τόπο, - γκρεμιστήκανε οἱ κορνίζες τοῦ σπιτιοῦ·** ‖ αὐτοκτονῶ ριπτόμενος ἀπὸ κρημνοῦ : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.'Ιππ.356 **θὰ γκρεμιστῶ, ν' ἀπαλλαγῶ ἀπ' τὴ ζωή·** 2) ἐπὶ οἰκοδομημάτων ἢ ὑψηλῶν δένδρων, στύλων κττ., καταρρίπτω, ἀνατρέπω, κατεδαφίζω : **ὁ ἄνεμος ἐγκρέμισε δυὸ βελανιδιές, - θὰ γκρεμίσουμε τὸ παλιὸ σπίτι, - ὅλα τὰ γκρέμισε ὁ σεισμός·** 3) γκρεμίζομαι μέσ. ἐν ἀμτβ. σημ. πίπτω εἰς ἐρείπια ἢ θρούσματα, ἀνατρέπομαι· πρβλ. γκρεμάω : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.144,3 **ὁλημερὶς τὸ χτίζανε, τὸ βράδυ ἐγκρεμιζόταν** (τὸ γιοφύρι)· 4) γκρεμίζομαι παθ. ἐπὶ πραγμ. ὑφίσταμαι ἐξ ἐνεργείας ἄλλου κρήμνισμα, κατάρριψιν, ἀνατροπήν, κατεδάφισιν, ἐρείπωσιν : Πορφύρ.Σκιὲς 54 **ἔρμη τὴν γκρεμισμένη της ἀφήνοντας φωλιά της, - γκρεμίστηκε ὁ τοῖχος μονημερίς·** 5) μτφ. ἀνατρέπω, κατσλύω, ἐκριζῶ, ἐξαλείφω τι ἢ καταργῶ, ἰδίως κατόπιν ἐντόνου προσπαθείας, ἀγῶνος ἢ διὰ τῆς βίας : **θὰ γκρεμίσουμε την κυβέρνηση, - ἐγκρέμισε τὰ παλιὰ εἴδωλα, - νὰ γκρεμίσουμε τὶς προλήψεις·** ‖ ὁμ. μέσ. κ. παθ. : Βάρν. 'Απολογ.Σωκρ. 1,14 **ὁ νόμος θὰ γκρεμιζότανε χάμου θρύψαλα καὶ κουρνιαχτός·** 6) ἡ προστ. γκρεμίσου ἐκφερομένη ὀργίλως ἐν ὑποτιμητικῇ ἢ ὑβριστικῇ σημ. πρὸς δήλωσιν προσταγῆς πρὸς ταχεῖαν ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος ἢ πρὸς ἀποπομπήν· συγγ. τσακίσου, ξεσβερκιάσου, ξεκουμπίσου, χάσου : **γκρεμίσου γρήγορα νὰ κάνης αὐτὸ ποὺ σοῦ εἶπα, - γκρεμίσου, παλιόπαιδο, ἀπὸ δῶ.**
γκρεμίλα (ἡ) δημ. τόπος, θέσις κρημνώδης.
γκρέμιος-ια-ιο δημ. ὁ ἔχων κρημνισθῆ, καταρριφθῆ, ἀνατραπῆ, ὁ κατεδαφισμένος, κατερειπωμένος, γκρεμισμένος : **ὅλα ἀπομένουν γκρέμια ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ σεισμοῦ.**
γκρεμισιά (ἡ) δημ. ἡ κρήμνισις, τὸ γκρέμισμα.
γκρέμισμα (τὸ) δημ.κ. **γκρέμνισμα** ἡ ἀπὸ κρημνοῦ πτῶσις ἢ κατάρριψις, κατακρήμνισις, κρήμνισμα : **μὲ τὸ γκρέμισμα τοῦ ἀμαξιοῦ στὴ ρεματιὰ σκοτωθήκανε τρεῖς ἄνθρωποι·** 2) κατεδάφισις, κατάρριψις πράγματος ἑστημένου, ἰδίως παλαιοῦ οἰκοδομήματος : **θὰ γίνη σὲ δυὸ μέρες τὸ γκρέμισμα τοῦ καμπαναριοῦ, - γλήγορα θὰ τελειώσουμε τὸ γκρέμισμα τοῦ σπιτιοῦ·** 3) μτφ. κατάλυσις, καθαίρεσις, ἀνατροπή : **γκρέμισμα θρόνων·** 4) συνήθ. κατὰ πληθ. **γκρεμίσματα** ἐρείπια, χαλάσματα, συντρίμμια, ρημάδια : **γέμισε ὁ τόπος ἀπὸ γκρεμίσματα ὕστερα ἀπὸ τὸ σεισμό.**
γκρεμισμός (ὁ) δημ. κρημνισμός.
γκρεμιστά ἐπίρρ. δημ. διὰ κρημνισμοῦ βλ.λ.
γκρεμιστής (ὁ) δημ., πληθ. **-άδες** ὁ κρημνίζων, ἰδίως ὁ ἔχων τὸ ἔργον νὰ κρημνίζη, νὰ κατεδαφίζη παλαιὰ οἰκοδομήματα· 2) μτφ. ὁ καταλύων, ἀνατρέπων, οἷον πίστεις, δόγματα, προλήψεις, πολίτευμα κττ., ὁ καταλυτής.
γκρεμιστός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων κρημνισθῆ, ὁ γκρεμισμένος, γκρέμιος βλ.λ.
γκρεμνά (τὰ) δημ.πληθ. τοῦ γκρεμνὸς βλ.λ. κρημνώδεις, ἀπόκρημνοι τόποι : **μᾶς ἐπήγαινε ὅλο ἀπὸ [γκ]ρεμνὰ καὶ βασανιστήκαμε·** 2) μτφ. δύσκολ[α], ἐπικίνδυνοι καὶ δυσυπέρβλητοι περιστάσεις Σερβ.Τραγ.ΚΚ 24,24 **ἀπ' τὰ γκρεμνὰ μὴ φοβηθῆς, (γιατ' ἡ ἀγάπη σὲ κρατᾷ.**
γκρεμνίζω δημ. κ. γκρεμίζω βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Δ 610 **ὅσο πλιὰ ἡ μοῖρα ατὰ ψηλὰ τὸν ἄνθρωπο καθίζει, τόσο καὶ πλιότερα πονεῖ, ὄντας τόνε γκρεμνίζει.**
γκρεμνισμός (ὁ) μσν. κ. δημ. κ. **γκρεμισμός** κρημνισμός, κρήμνισμα, κατόρριψις ἢ πτῶσις ἀπὸ κρημνοῦ ἢ ἀφ' ὑψηλοῦ : 'Ερωτόκρ.Α1634 **κι ἐδὰ ξαμώνει κίντυνα καὶ γκρεμνισμοὺς στὰ βύθη.**
γκρεμνοβόλημα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια, τὸ γεγονὸς κατακρημνίσεως, καταρρεύσεως : **ἀκούγαμε τὸ γκρεμνοβόλημα ἀπὸ μακριά.**
γκρεμνός (ὁ) δημ. κ. γκρεμὸς κ. ἐγκρεμὸς βλ.λ., πληθ. **γκρεμνοί** κ. **γκρεμνά** βλ.λ. ὁ κρημνός : 'Ερωτόκρ.Α 756 **κι ἄλλος νὰ πέσ' ἀπὸ γκρεμνὸ νὰ σηκωθῆ νὰ γιάνη,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.39,14 **γειά σας, βουνά, μὲ τοὺς γκρεμνούς.**
γκρεμνόχορτο (τὸ) δημ. κ. γκρεμόχορτο τὸ φυτὸν ἰνούλη βλ.λ. ἢ ἔνουρος.
γκρεμνῶ-άω δημ. κ. γκρεμάω βλ.λ.
γκρεμόβραχος (ὁ) δημ. κρημνώδης, ἀπόκρημνος βράχος : Καζ.Ν μτφρ.Δάντε Θεία Κωμ.Καθαρτ.Γ 71 **ξάφνου οἱ ψυχὲς στριμώχτηκαν στοὺς ἄγριους γκρεμόβραχους.**
γκρεμός (ὁ) δημ.κ. γκρεμνὸς κ. ἐγκρεμὸς ὁ κρημνός : Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρον 74 **καὶ ἐγκρεμίζαν παλληκάρια τοῦ γκρεμοῦ ἀπὸ τὴν κορφή,** Βαλαωρ.Δῆμος 42 **πέφτει ἀπ' τοῦ βράχου τὸν γκρεμό, χάνεται, πάει, πάει·** ‖ παροιμ. φρ. **μπρὸς γκρεμὸς καὶ πίσω ρέμα** (ἢ **βράχος**) ἐπὶ τῶν περιερχομένων εἰς ἀδιέξοδον).
γκρεμοτόπι (τὸ) δημ. κρημνώδης, ἀπόκρημνος περιοχὴ γῆς, ἰδίως ὄρους : **τὸ κάστρο εἶναι ἀπάνω σ' ἕνα γκρεμοτόπι.**
γκρεμοτοπιά (ἡ) δημ. μέρος τόπου τινός, οἷον ὄρους, κρημνῶδες, ἀπόκρημνον : **μᾶς πῆγε ἀπὸ τὴν γκρεμοτοπιὰ καὶ τσακιστήκαμε, - τὸ βουνὸ αὐτὸ εἶναι ὅλο γκρεμοτοπιές.**

γκρεμότοπος-η-ο δημ. ὁ ἔχων κρημνώδεις τόπους, κρημνούς, ὁ κρημνώδης, ἀπότομος : Ζερβ. μτφρ. Ἰλ.Β 890 **κι αὐτῶν ποὺ τὴν Τρίκκη καὶ τὴν γκρεμότοπη Ἰθώμη οἰκοῦσαν**· 2) ὡς οὐσ. -πος (ὁ) κρημνώδης, ἀπόκρημνος τόπος : **τὸ Σούλι εἶναι γκρεμότοπος, - ἔχτισε σπίτι σὲ γκρεμότοπο.**

γκρεμοτσακίζω δημ., κ. μέσ. -ίζομαι, ἀόρ. **γκρεμοτσακίστηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **γκρεμοτσακισμένος** κρημνίζων συντρίβω τι, γκρεμίζοντας τσακίζω· 2) ἐν χρ. συνήθ. τὸ μέσ. κρημνίζομαι, πίπτων ἀπὸ κρημνὸν συντρίβομαι : Καρκβ.Λ Πλώρ.113 **τὰ γιδοπρόβατα.. συνεπῆραν τὰ μαντριὰ καὶ γκρεμοτσακίστηκαν στὴ θάλασσα**· ‖ συνεκδ. τὸ μέσ. κρημνισθεὶς τραυματίζομαι : **γλίστρησα στὴν πλαγιὰ καὶ γκρεμοτσακίστηκα**· ‖ κ. ἁπλῶς δι' ἀποκρήμνου ἢ ἀνωμάλου ἐδάφους πορευόμενος κακοπαθῶ, ταλαιπωροῦμαι : **ἔχουν ἀναστατώσει τὸ δρόμο κι ὥς νὰ φτάσω σπίτι μου γκρεμοτσακίζομαι**· 2) μτφ. ταλαιπωροῦμαι, καταπονοῦμαι, ὑφίσταμαι κακώσεις οἱονεὶ διερχόμενος ἀπὸ κρημνωδῶν τόπων : **γκρεμοτσακίστηκα ὥσπου νὰ σᾶς εὕρω**· ‖ γκρεμοτσακισμένος ὁ λίαν δεινοπαθήσας· ‖ ἡ προστ. **γκρεμοτσακίσου!** ἔρρε, χάσου· πρβλ. γκρεμίσου.

γκρεμοτσάκισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γκρεμοτσακίζω βλ.λ.

γκρεμῶ δημ. γκρεμάω βλ.λ.

γκρενά δημ. ἄκλιτ. (γαλλ.) ὁ ἔχων χρωματισμὸν ὅμοιον πρὸς τὸν τοῦ καρποῦ ροιᾶς ἤτοι ὁ ζωηρῶς ἐρυθρός : **ὕφασμα - φόρεμα γρενά**· ‖ συνεκδ. πολύτιμος λίθος ἔχων τὸ χρῶμα καρποῦ ροιᾶς.

γκρεναδιέρος (ὁ) νεώτ.κ.δημ. ὁ γρεναδιέρος βλ.λ.

γκρέος (τὸ) δημ. κ. **γκρεοσιά** (ἡ) τὸ φυτὸν φιλλυρέα βλ.λ. ἡ μέση.

γκρεοσιά (ἡ) δημ. ὁ γκρέος βλ.λ.

γκρημνός (ὁ) δημ. ὁ κρημνός, γκρεμνὸς βλ.λ. : Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ. Α 8 **πέρα τοῦ Βάλτου τὰ βουνὰ ὅλο γκρημνοὺς καὶ βράχια.**

γκρί δημ. (γαλλ.) ἄκλιτ. τὸ φαιόν, τεφρὸν χρῶμα· 2) ἐν χρ. κ. ὡς ἐπίθ. ὁ φαιός, ὁ γκρίζος : **γκρὶ ροῦχα, - γκρὶ καπέλο.**

γκρίζα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν νάρκισσος βλ.λ. ὁ κυπελλοφόρος.

γκριζόλα (ἡ) δημ. κ. **γριζόλα** ἡ πυξιδαθήκη.

γκρίζος-α-ο δημ.κ. γρίζος κ. γκρί βλ.λ. ὁ φαιός, τεφρός, τεφρόχρους, σταχτύς, φαρός : **γκρίζα ροῦχα, - γκρίζα φορεσιά, - γκρίζα μαλλιά**· 2) τὸ οὐδ. κ. ὡς οὐσ. **γκρίζο** τὸ φαιόν, τεφρὸν χρῶμα.

γκριμάτσα (ἡ) δημ. ἡ ἑκουσία σύσπασις τοῦ προσώπου, ἡ πρὸς στιγμὴν διαστροφὴ τῆς συνήθους ἐκφράσεως τοῦ προσώπου, ὁ μορφασμός.

γκριμπός-ή-ό δημ. ὁ ὑπὸ τοῦ γήρατος ἢ τῆς νόσου κυρτωθείς, ὁ καμπούρης.

γκρίνα (ἡ) δημ. κ. **γρίνα** ἡ γκρίνια βλ.λ. : παροιμ. **κάλλιο λάχανα μὲ γέλια παρὰ ζάχαρη μὲ γκρίνα.**

γκρίνια δημ. κ. **γρίνια** ὁ συνεχὴς καὶ ὀχληρὸς κλαυθμηρισμὸς τῶν νηπίων : **εἶναι ὅλο γκρίνια ἀπὸ τὸ πρωὶ τὰ μωρά**· 2) γεν. μεμψιμοιρία, γογγυσμὸς συνεχὴς καὶ ἐπίμονος, μουρμούρα· ‖ ὅθ. κ. ἡ διχόνοια, ἡ ἄνευ σοβαρᾶς αἰτίας ἐριστικὴ διάθεσις : **ἄσ' τὴ γκρίνια τώρα κι ἔλα νὰ φᾶμε, - δὲ λείπει ποτὲ ἡ γκρίνια ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι**, παροιμ. **ἡ φτώχεια φέρνει γκρίνια.**

γκρινιάζω δημ. κ. **γρινιάζω** ἐπὶ νηπίων, ἐκβάλλω συνεχῆ καὶ ὀχληρὸν κλαυθμηρισμόν, κλαυθμηρίζω : **τὰ μικρά σου ὅλο γκρινιάζει**· 2) γεν. μεμψιμοιρῶ, γογγύζω, παραπονοῦμαι, μουρμουρίζω : **πάντα γκρινιάζεις**· ‖ φιλονικῶ, ἐρίζω, διχονοῶ δι' ἀσήμαντον συνήθ. αἰτίαν, τρώγομαι : Λασκαρ.Τάλαρα 124 **ἐγκρίνιαζε τ' ἀντρόγυνο ἀνάμεσό του**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ἀλληλοπαθῶς : **«ἀδέρφια εἶστε, μὴ γκρινιάζεστε, - γκρινιαχτήκανε καμιὰ ὥρα κι ἔπειτα σώπασαν**· 3) μτβ. ἐνοχλῶ τινα διὰ μεμψιμοιριῶν ἢ διὰ μομφῶν ἢ φιλονικιῶν : **μὴ μὲ γκρινιάζῃς ὁλοένα.**

γκρινιάρης-α-ικο δημ.κ. γρινιάρης ἐπὶ παιδός, ὁ συχνὰ κλαυθμηρίζων : **γκρινιάρικο μωρό**· 2) ὁ ἄνευ σπουδαίας ἀφορμῆς μεμψιμοιρῶν ἢ παραπονούμενος, ποὺ εἶναι ὅλο γκρίνια βλ.λ. : **γέρο γκρινιάρης, - ἡ νοικοκυρά μας εἶναι γκρινιάρα**· ‖ ὁ διαρκῶς καὶ ἄνευ λόγου φιλονικῶν καὶ ἐρίζων, ὁ φιλόνικος : **γκρινιάρης εἶναι ὁ σύντροφός μου καὶ θὰ χωρίσουμε**· ‖ ὅθ. κ. ὁ δυσκόλως εὐχαριστούμενος, ὁ δύσκολος, δύστροπος, ἀνάποδος.

γκρίνιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γκρινιάζω βλ.λ., ἡ μουρμούρα, τὸ μουρμούρισμα· 2) ἡ μεμψιμοιρία, ὁ γογγυσμός, ἡ γκρίνια.

γκρό (τὸ) δημ. (γαλλ.) εἶδος βαρέος μεταξωτοῦ ὑφάσματος ἔχοντος τὸν στήμονα παχύν.

γκροζέϊγ (τὸ) δημ. (γαλλ.) ἄκλ. τὸ φυτὸν ριβήσιον τὸ ἐρυθρόν· ἄ. φραγκοστάφυλο· ‖ κ. τὸ ἐκ τοῦ καρποῦ τούτου κατασκευαζόμενον ἡδύποτον.

γκρό(ς) νεώτ. κ. δημ. (ἀγγλ.), ναυτ. ὁ ὁλοκληρωτικὸς κυβισμὸς πάντων ἐν συνόλῳ τῶν ἐν τῷ πλοίῳ κλειστῶν χώρων· ἄ. ὁλικὴ χωρητικότης.

γκρόσσα (ἡ) δημ.(ἀγγλ.) κ. γρόσσα ποσότης δώδεκα δωδεκάδων (144) : **τρεῖς γκρόσσες μαντήλια - πετσέτες - σπίρτα.**

γκροτέσκο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. (ἰταλ.) κ. **γροτέσκο(ν)** ἐν ταῖς διακοσμητικαῖς τέχναις εἶδος συνθέσεων, ἐν αἷς ἐπικρατεῖ ἡ φαντασία, ἡ ἰδιοτροπία, ἡ παραδοξότης, μέχρις ὑπερβολῆς.

γκρούμ (ὁ ἢ τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἄκλιτ. (ἀγγλ.) ὑπηρέτης στάβλου· ‖ γεν. ὑπηρέτης μικρᾶς ἡλικίας ἐν στολῇ οἷον ξενοδοχείων, ἐμπορικῶν οἴκων κτλ.

γκρουππέττο νεώτ.(ἰταλ.)μουσ. μουσικὸν διάνθισμα ἀποτελούμενον ἐκ διπλῆς ἐπερείσεως, ἀνιούσης καὶ κατιούσης.

γκρυλ(λ)ώνω δημ. κ. γρυλλώνω, ἄ. γουρλώνω· καθιστῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου προπαλεῖς, προεξέχοντας : Σολωμ.Ἰατροσυμβ.252 **κι ὅ τι ἐγκρύλωνε τὰ μάτια,) εὐθὺς φεύγουνε οἱ γιατροί.**

γκώνω δημ. ἀγκώνω βλ.λ.· 2) εἰδ. ἀμτβ. κορέννυμι, χορταίνω· ‖ σπαν. κ. μτβ. χορταίνω ἄλλον.

γλαγάω μτγν. εἶμαι γαλακτώδης, πλήρης γάλακτος, ὀποῦ, χυμοῦ : ΑΠ 9,384,23 γλαγόωντι σπέρματι.

γλαγέας Ἡσ. « γεγαλακτωμένας ».

γλαγεόχροιος-ον μαν. γαλακτόχρους : Τζέτζ. Μεθ' Ὁμ.527.

γλαγερός-ά-όν μτγν. ὁ πλήρης γάλακτος, γαλακτερός : ΑΠ 6,154· 2) μτφ. ἁπαλός, ἁβρός, παχύς : Ὀππ.Κυν.1,200 **γλαγερὸν δέμας.**

γλαγερόχρους-οος-ουν μον. γλαγεόχροιος βλ.λ. : Τζέτζ.Μεθ' Ὁμ.527.

γλαγόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ πλήρης γάλακτος, γαλακτερός, γλαγερός βλ.λ. : Διοσκ.ἐν ΑΠ 5,55 **καὶ μαζοὶ γλαγόεντες**· 2) ὁ κατὰ τὸ χρῶμα ὅμοιος πρὸς τὸ γάλα, ὁ λευκὸς ὡς τὸ γάλα : Ὀππ.Ἁλ.4,113 **γλαγόεσσα μύξα θαλασσαίη.**

γλαγολικὸν ἀλφάβητον (τὸ) νεώτ. τὸ ἕτερον τῶν παλαιῶν ἀλφαβήτων, δι' ὧν ἐγράφη ἡ παλαιὰ ἐκκλησιαστικὴ φιλολογία τῶν Σλάβων, ἰδίως ἡ τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Κροατῶν, σχηματισθὲν κατὰ τὸν μεσαίωνα διὰ τροποποιήσεως τοῦ μικρογραμμάτου ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου.

γλαγολιτικὸν ἀλφάβητον (τὸ) νεώτ. τὸ γλαγολικὸν βλ.λ.

γλαγοπήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ τὸ γάλα πηγνύων, εἰδ. ἐπὶ ἀγγείων, ἐν οἷς πήγνυται τὸ γάλα : Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 6,35 **γαυλούς τε γλαγοπῆγας.**

γλάγος-εος (τὸ) ποι. τὸ γάλα : Ἰλ.Β 471 **ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει**, Νίκ.Ἀλεξ.385.

γλαγότροφος-ον μτγν. ὁ διὰ γάλακτος τραφείς : Λυκόφρ.1260 **τέκνων γλαγοτρόφων.**

γλαγοφόρος-ον μτγν. ὁ γαλακτοφόρος : Μάρκελλ.Σιδ.100 **γλαγοφόρους τεύχουσι φίλων μετὰ δαῖτα τιθήνας** (διόρθ. γλακτοφόρους).

γλαγόφρων-ονος-ον ἐσφ. γρ. πιθ. ἀντὶ ἀγανόφρων : Ὀρφ.Λιθ.304 γλαγόφρονα.. ἤϊθεον.

γλαγόχρους-οος-ουν μσν. γαλακτόχρους βλ.λ. : Τζέτζ.Μεθ' Ὅμ.380.

γλαγόων μτγν. μτχ. τοῦ γλαγάω βλ.λ. : ΑΠ 9,384,23.

γλαδιόλον (τό) νεώτ. ἡ **γλαδιόλον** ὁ γλαδίολος βλ.λ.

γλαδίολος (ὁ) νεώτ. βοταν. κ. -όλας κ. -λον(τό) γένος κοσμητικῶν φυτῶν, ἄ. ξιφίον, σπαθόχορτο.

γλαζιοβία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλάζω κλάζω ἤτοι μεγαλοφώνως ᾄδω : Πίνδ.ἀπ. 97 **τὸ σαυτοῦ μέλος γλάζεις**· πρβλ. Ἡσ. « γλάζει· πτερύσσεται, κέκραγε ».

γλάθις-ιος (ἡ) Ἐπιγρ. ὄνομα θυσίας ἢ ἑορτῆς τινος (ἀμφ. ἐνναίας).

γλαινοί ἢ γλαῖνοι Ἡσ. « τὰ λαμπρύσματα τῶν περικεφαλαιῶν, οἷον ἀστέρες », ΕΜ 232,40.

γλαισμοί Ἡσ. « λόφοι ».

γλάκημα (τό) δημ. κ. **λάκημα** βλ.λ., ταχεῖα, δρομαία φυγή, φευγάλα : παροιμ. **φρ. στὸ γλάκημα νικάει ὁ πιὸ φοβιτσιάρης**· πρβλ. γλακῶ.

γλακηχτὸ (τό) δημ. τὸ γλάκημα βλ.λ., τὸ ἐν φυγῇ μετὰ πολλῆς σπουδῆς, προτροπάδην τρέχειν.

γλάκι (τό) δημ. κ. **γλάκημα** βλ.λ. ὁ δρόμος, τὸ τρέξιμο : Ἐρωτόκρ.Β 341 **στὸ γλάκι δὲν τὸ σώνει νά 'ν' κι ἀπὸ χέρα δυνατὴ σαΐττα οὐδὲ βερτόνι.**

γλάκιο (τό) δημ. κ. γλάκι βλ.λ. ὁ δρόμος, τὸ τρέξιμο : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.247,5 **στὸ γλάκιο πιάνει ὁ νιὸς λαγό, στὸν πήδο πιάνει ἀγρίμι.**

γλακκόν Ἡσ. « γαλαθηνόν ».

γλακτοδοτῶ-έω μτγν. δίδω, παρέχω γάλα : Χρησμ.Σιβ.2,272 (διόρθ. ἀντὶ γαλαδοτῶ).

γλακτοπαγής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ πλήρης γάλακτος : Ἐπιγρ.Σμύρνης **γλακτοπαγεῖ μαστῷ.**

γλακτοφάγος-ον ἐπ. ὁ τρεφόμενος διὰ γάλακτος, ὁ γαλακτοφάγος : Ἰλ.Ν 6 **ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν γλακτοφάγων**· || τὸ ἀρσ. πληθ. **Γλακτοφάγοι,** ποιμενικὸς λαὸς ἐν Σκυθίᾳ· Ἡσ.ἀπ.54.

γλακτοφόρος-ον μτγν. ὁ γαλακτοφόρος : Μάρκελλ.Σιδ.100 (διόρθ. ἀντὶ γλαγοφόρος).

γλακτόχρους μτγν. γαλακτόχρους βλ.λ. : Ὀππ. Κυν.3,478 (διόρθ.).

γλακῶ-άω (1) Ἡσ. « **γλακῶντες,** μεστοὶ γάλακτος »· πρβλ. γλαγάω.

γλακῶ-άω (2) μσν. κ. δημ. κ. **λακῶ** βλ.λ., τρέχω ἢ φεύγω δρομαίως, διὰ νὰ προφθάσω ἢ ἀποφύγω τι ἢ διὰ νὰ καταφύγω που, τρέπομαι εἰς ταχεῖαν φυγήν, τὸ βάνω στὰ πόδια : Φορτουνάτ.174 **ὅπου ὁρίζεις νὰ γλακῶ κι ὅπου μοῦ πῇς νὰ δράμω,** Ἐρωτόκρ.Α 1217 **στένει τὸ λάφι ὡς κι ἃ γλακᾷ**· || γεν. ὑποχωρῶ προτροπάδην : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 27,19 **καὶ ὅσοι ἀπομείναμε εἰς τὰ βουνὰ γλακαῦμε.**

γλάμα Ἡσ. « λήμη ».

γλάματα Ἡσ. « ἀστράγαλοι ».

γλαμάω Ἡσ. « λημόω » : Πολυδ.4,185, Μοῖρ.111.

γλάμμα ΕΜ 233,46 « γράμμα, ὃ δηλοῖ τὸ ποίημα, παρὰ τὸ γλάπτω τὸ κοιλαίνω, ὁ μέλλων γλάψω, ὁ παρακείμενος γέγλαφα, ὁ παθητικὸς γέγλαμμαι, ἐξ αὐτοῦ γλάμμα, καὶ τροπῇ τοῦ ἀμεταβόλου εἰς ἀμετάβολον, γράμμα ».

γλαμός Ἡσ. « μύξα ».

γλάμπτειν Ἡσ. « πίνειν » (κωδ. πεινεῖν).

γλαμπυρίζω δημ.κ. **λαμπυρίζω** βλ.λ., μαρμαίρω, ἀκτινοβολῶ : Βιζυηνός, Μητέρα 112 **ἄγρια γλαμπυρίζανε, σὰν κάρβουν' ἀναμμένα.**

γλαμυξιάω ΕΜ 232,42 « γλαμάω ».

γλάμυξος-ον γλαμυρὸς βλ.λ.· ΕΜ 232,42 « γλάμυξα ὄμματα, ὧν οἱ κανθοὶ φωρώδεις ».

γλαμυρός-ά-όν ὁ λήμας ἔχων ἐν τοῖς ὄμμασιν, ὁ λημώδης, ὁ τσιμπλιάς, τσιμπλιάρης : Ἱππ.Γυν. 2,116 ὀφθαλμοὶ γλαμυροί, ἀρχ. παροιμ. **ἐν τυφλῶν πόλει** γλαμυρὸς **βασιλεύει** (μεταξὺ τυφλῶν ὁ μονόφθαλμος βασιλεύει) : Σχόλ.'Ιλ.Ω 192· 2) ἐπὶ πτηνῶν, πιθ. λαμυρὸς ἤτοι ἀδηφάγος : Σοφ.ἀπ.396 γλαμυροὺς **κατάφορβάν** (ΕΜ232,44«ἐνυγροβίους»)

γλαμφοί Ἡσ. « χαλινοὶ στόματος ».

γλαμώδης-ους-ες γλαμυρὸς βλ.λ.· ΕΜ 232,44.

γλάμων-ονος-ον ὁ γλαμυρὸς βλ.λ., λημώδης, ὁ τσιμπλιάρης : Ἀριστ.Βάτρ.588 **καρχέδημος ὁ γλάμων,** Λυσ.14,25 **παρ' Ἀρχεδήμῳ τῷ γλάμωνι.**

γλανδίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

γλανδουλίνα (ἡ) νεώτ.ζωολ.γένος τρηματοφόρων.

γλάνιος (ὁ) μτγν. γλάνις βλ.λ. : Ἡρωδιαν.1,94.γλωσσ.

γλάνις-ιδος κ. -ιος ἢ **-εως** (ὁ, μτγν. κ. ἡ, Παυσ.) κ. νεώτ., Ἡσ. **γλανίς,** αἰτ. **γλάνιν,** πληθ. γλάνεις, γλάνιδες κ. γλάνιες εἶδος ἰχθύος τῶν γλυκέων ὑδάτων ὁμοίου τῷ σιλούρῳ : Ἀριστλ.ΖΙ 568 a, 25 **οἱ μὲν οὖν μείζους τῶν γλανίων ἐν τοῖς βαθέσιν ἐκτίκτουσιν,** Ἀθήν.311 F **παραπλήσιος ὢν τῷ κατὰ τὸν Ἴστρον γινομένῳ γλάνιδι** (περὶ τοῦ λάτου)· || νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **σιλουριδῶν,** δημ. γλανός, γουλιονός

γλανίς Ἡσ. « ἀργός »· 2) γλάνις βλ.λ.

γλανοί Ἡσ. « ἀχρεῖοι ».

γλάνος (ὁ) ἡ ὕαινα : Ἀριστλ.ΖΙ 544 a, 31 **ὃν δὲ καλοῦσιν οἱ μὲν γλάνον οἱ δὲ ὕαιναν.**

γλανός (ὁ) δημ. ὁ ἰχθὺς γλάνις βλ.λ.

γλαντάμπουρο (τό) δημ. λαϊκὸν πνευστὸν μουσικὸν ὄργανον : δ. τραγ. ἐν Χιακ.'Αναλέκτ.σ. 39,3 **μὲ δεκοχτὼ γλαντάμπουρα κι ἐξήντα νακαράδες.**

γλαντζινιά (ἡ) δημ. κ. **ἀγλαντζινιά** τὸ φυτὸν φιλυρέα ἡ μεσαία.

γλαντός-ή-ό δημ. ὁ ὑστερῶν πως ὡς πρὸς τὴν διάπλασιν τοῦ σώματος : **γλαντὴ γυναίκα.**

γλάξ-κός (ἡ) μτγν. εἶδος τοῦ φυτοῦ κορωνόποδος βλ.λ., ἄ. γλαῦξ βλ.λ.5)· Ἀρκάδ.125,5 « **γλάξ,** βοτάνη γαλακτοποιός ».

γλαουβερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὑπὸ μορφὴν κρυστάλλων τῆς μονοκλινοῦς συμμετρίας.

γλάουλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλαπάτσα (ἡ) δημ. κ. **κλαπάτσα, χλαπάτσα,** χλαμπάτσα ἡ νόσος τῶν προβάτων διστομίασις.

γλάπτω γλάφω βλ.λ.· ΕΜ 233,7· πρβλ. γλάμμα.

γλάρα (ἡ) δημ. γαλήνη, εὐδία, νηνεμία· 2) ἐπὶ ἀνθρώπων, κλίσις, τάσις πρὸς ὕπνον, νυσταγμός, ὑπνηλία, νύστα, ἀποκάρωμα : **καθὼς καθόμουνα, μοῦ 'ρθε μιὰ γλάρα κι ἀποκοιμήθηκα**· πρβλ. γλαρώνω -ομαι· || ἡ κατάστασις τοῦ μόλις κοιμηθέντος, ὁ ἐλαφρὸς καὶ ἡδὺς ὕπνος : **μὲ ξύπνησες ἀπάνου στὴ γλάρα**· 3) φρ. **ἄσ' τη γλάρα** (μὴ προσποιεῖσαι τὸν κοιμώμενον, δθ. κ. μτφ. μὴ κάμνης τὸν κουτό, τὸ κορόϊδο).

γλαρεόλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. κ. **-λη** γένος πτηνῶν.

γλαριάζω δημ. ἔχω κλίσιν, τάσιν, ὄρεξιν πρὸς ὕπνον, καταλαμβάνομαι ὑπὸ ὑπνηλίας, νυστάζω : **γλάριαζα κοντὰ στὴ φωτιά**· || ἀποκοιμῶμαι ἐλαφρῶς καὶ ἡδέως, εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὕπνου : μόλις γλάριασα, **μὲ ξύπνησαν οἱ φωνάρες του**· πρβλ. γλαρώνω -ομαι, γλάριασμα

γλαριδόρρινος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**

γλαρίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. γλυφὶς πρὸς κατεργασίαν, λάξευσιν λίθου ἢ ξύλου, δημ. σκαρπέλο, σμιλάρι· Σοφ.ἀπ.529, Πολυδ.7,118· 2) νεώτ. **τὸ κάτω ἄκρον τοῦ διὰ κρούσεως λειτουργοῦντος γεωτρυπάνου**· 3) Ἡσ. « ὅρος ».

γλαρομάτης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων λαμπρούς, ζωηροὺς ὀφθαλμούς, μάτια γλαρὰ βλ.λ.· || κ. ὁ ἔχων ἡδυπαθὲς βλέμμα . δ. διστ. **ξανθιά μου γλαρομάτα μου, σὺ θὰ μοῦ φᾷς τὰ νιάτα μου.**

γλαρόνι (τό) δημ. ὁ μικρὸς γλάρος, τὸ γλαρόπουλο· 2) **εἶδος μικροσώμου γλάρου** βλ.λ.

γλαροπούλι (τὸ) δημ ὁ γλάρος κ. γὲν. κατὰ πληθ. τὰ θαλασσόβια πτηνά, τὰ θαλασσοπούλια : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 31,23 **καταμεσὶς τοῦ πελάου, γλαροπούλια πλατύφτερα.**

γλαρόπουλο (τὸ) δημ. ὁ μικρὸς γλάρος βλ.λ.

γλάρος (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ τὸ πτηνὸν λάρος βλ.λ. : Ἱερακοσόφ.96 B **γλάρων νεοττούς,** δημ. παροιμ. **ὁ γλάρος ἀφηλὰ πετᾷ, μὰ χαμηλὰ λογιάζει** (ἐπὶ τῶν διστηρούντων ἐναργῆ καὶ ἀκριβῆ αἴσθησιν τῆς πραγματικότητος, ἐν ᾧ ἀσχολοῦνται περὶ ὑψηλὰ καὶ θεωρητικὰ ζητήματα ἢ ἁ. ἐπὶ τῶν ὑποκρινομένων ἀδιαφορίαν)˙ 2) δημ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀδηφάγος, πλεονέκτης, ἅρπαξ˙ πρβλ. λάρος, λύκος : **ποῦ νὰ χορτάση αὐτὸς ὁ γλάρος˙** 3) δημ. ναυτ. τὸ ὑπὲρ τὰ ἀνώτερα τραχηλώματα τοῦ ἱστοῦ τοῦ πλοίου λεῖον τμῆμα αὐτοῦ, ἀπολῆγον εἰς τὸ ἐπίμηλον, ἡ ἄτρακτος, ἠλακάτη, ἁ. πίπουλο˙ 4) δημ. ἀντὶ γλάρα (ἡ) βλ.λ.3) : **μόλις μὲ πῆρε ὁ γλάρος μὲ ξύπνησες.**

γλαρός-ή-ό δημ. ἱλαρός, γαλήνιος˙ 2) ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὑγρός, λαμπρός, γλυκύς, ζωηρός : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.164,22 **πὄχει τὰ μάτια τὰ γλαρά, τὸ γέλιο ζαχαρένιο˙** || κ. ὁ ἡδυπαθῆ ἔχων ἔκφρασιν, ποὺ γλαρώνει˙ 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς ζωηρούς, ὁ εὐφυής, ἔξυπνος.

γλάρωμα (τὸ) δημ. ἡ τάσις, ἡ ὄρεξις πρὸς ὕπνον καὶ ἡ κατάστασις τοῦ μάλις ἐλαφρῶς εἰσέτι κοιμωμένου˙ ἁ. γλάρα βλ.λ., ἀποκάρωμα˙ 2) μτφ. κατὰ πληθ. **γλαρώματα** ἡ προσποίησις, ὑποκρισία, πανουργία˙ ἁ. λιγώματα : **ἅσε τὰ γλαρώματα.**

γλαρώνω δημ., ἀόρ. **γλάρωσα,** μετοχ. παθ. παρακ. **γλαρωμένος** εἶμαι ἢ γίνομαι ἤπιος, γαλήνιος, ἤρεμος, ἡσυχάζω, μαλακώνω, εἰρηνεύω˙ 2) ἔχω τάσιν νὰ κοιμηθῶ, καταλαμβάνομαι ὑπὸ ὑπνηλίας, ἀρχίζει νὰ μὲ παίρνῃ ὁ ὕπνος, ἰδίως ἐπὶ τῶν ὑπναλέων ὀφθαλμῶν, τῶν μόλις συγκρατουμένων ἀνοικτῶν : **γλαρώσανε τὰ μάτια μου,** Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 38,10 **μιὰν ἀχτίδα λάμπει | ἀχνόφωτη στὰ γλαρωμένα μάτια˙** || μόλις ἀποκοιμοῦμαι, εἶμαι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὕπνου : **μόλις ἐγλάρωσα, μὲ ξύπνησαν οἱ βροντές˙** 3) δίδω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου ἔκφρασιν ἠπίαν, τρυφεράν˙ || συνεκδ. βλέπω μετὰ τρυφερότητος, γλυκοκοιτάζω.

γλασ(σ)έρειος σχισμή (ἡ) νεώτ. ἀνατ. σχισμὴ ἐν τῷ κροταφικῷ ὀστῷ δι' ἧς διέρχεται ἡ χορδὴ τοῦ τυμπάνου τοῦ ὠτός, ἁ. λιθοτυμπανικὴ σχισμή.

γλασερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὑπὸ μορφὴν κρυστάλλων τοῦ τριγωνικοῦ συστήματος.

γλασιαλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. μεῖγμα βόρακος, βορικοῦ ὀξέος καὶ σακχάρου.

γλάσσα (ἡ) Ἰων. τ. τοῦ γλῶσσα βλ.λ. : Ἡρώνδας Μιμ.3,84, Ἐπιγρ.

γλάσσων Ζωναρ. 439 « μωρός, ἀνούστατος ».

γλαστερός-ή-ό δημ. κ. **βλαστερός** μαλακός, νωπός, πρόσφατος, ἰδίως ἐπὶ τοῦ ἄρτου : **γλαστερὸ ψωμὶ κἂν ἡ πογάνα.**

γλάστρα (ἡ) δημ. κ. **γάστρα** βλ.λ. δοχεῖον, συνήθ. πήλινον, ἐν ᾧ φυτεύονται κοσμητικὰ φυτά : Πορφύρα Σκιὲς 32 **τ' ἄνθια μαδοῦνε κι ἀνθίζουνε πάλι στὴ γλάστρα,** παροιμ. **γιὰ χάρη τοῦ βασιλικοῦ ποτίζεται κι ἡ γλάστρα˙** 2) εἰδ. πήλινος κωδωνοειδὴς φορητὸς κλίβανος ἐφαρμοζόμενος δι' ἐπιχρίσματος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

γλαύκειος-α-ον μτγν. ὁ τῆς γλαυκὸς ἢ ὁ ἐκ γλαυκός : Ἀρκάδ.44,15 **γλαύκειαν ᾠόν.**

γλαυκειοῦς-ᾶ-οῦν Ἐπιγρ. ὁ γλαύκινος βλ.λ., ὁ ἔχων γλαυκὸν χρῶμα : Ἐπιγρ.. **γλαυκειοῦν χρῶμα.**

γλαῦκες (αἱ) Ἐπιγρ. εἶδος ἀγγείων.

γλαυκηπόρος-ον ὁ κυλινδῶν γλαυκά, κυανᾶ, γαλάζια κύματα : Ἐμπ.Σφαῖρ.142 **ἡ δ' ἐν κλύδωνι νήχεται γλαυκηπόρῳ.**

γλαυκία ἡ **γλαυκόν** Ἡσ. « βοτάνη τις ».

γλαυκίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. κ. γλαῦκες (αἱ) οἰκογένειαι πτηνῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν γαμψωνύχων ἁρπακτικῶν.

γλαυκίδανον (τὸ) μτγν. εἶδος κολλυρίου: Γαλ.12,746.

γλαυκιδίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. προϊὸν τοῦ φυτοῦ γλαυκίου βλ.λ.

γλαυκίδιον (τὸ) (1) ὑποκορ. τοῦ γλαῦκος βλ.λ., θαλάσσιος ἰχθὺς ἔχων φαιὸν χρῶμα : Ἀντιφάν.π.Ἀθην. 7,295 D **οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε ἕψειν ἐν ἅλμῃ φημί.**

γλαυκίδιον (τὸ) (2) Ἐπιγρ. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ γλαῦξ βλ.λ., ἡ μικρὰ γλαῦξ˙ 2) νεώτ. ζῳολ. γένος γλαυκῶν˙ 3) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλαυκίζω μτγν. ἔχω χρῶμα γλαυκόν, κυανόφαιον : Στράβ.5,2,5 **μέταλλα δὲ λίθου λευκοῦ τε καὶ ποικίλου γλαυκίζοντος,** Σχόλ.Ἄρατ.367 **χρῶμα γλαυκίζον˙** 2) Ἡσ. «γλαυκίζειν, ἀμβλυωπεῖν».

γλαυκικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν ὀξὺ ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ φυτοῦ γλαυκίου.

γλαυκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ φυτοῦ γλαυκίου.

γλαυκινίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ γλαῦκος βλ.λ., γλαυκίδιον (1) : Ἄμφις π.Ἀθην.7,295 F **γλαυκινιδίου κεφάλαια καὶ λαβρακίου τεμάχια.**

γλαύκινος-η-ον μτγν. ὁ γλαυκός, ὁ ἔχων χρῶμα κυανόφαιον : Πλούτ.Ἠθ.821 E **γλαύκινα ἱμάτια˙** 2) γλαύκινον **ἔλαιον,** ἔλαιον ἠρωματισμένον διὰ τοῦ φυτοῦ γλαυκίου βλ.λ. : Διοκλ.Ἔδικτ.32,67.

γλαύκινος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὑπὸ μορφὴν κρυστάλλων τοῦ ρομβικοῦ συστήματος.

γλαύκιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος φυτοῦ ὁμοιάζοντος πρὸς μήκωνα καὶ ὁ ὀπὸς αὐτοῦ : Διοσκ. 3,86, Γαλ.11,857˙ || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. **τῶν μηκωνοειδῶν˙** δημ. χάς-χάσι, ἀγριοφασουλιά, γιαλόπικρο˙ 2) μτγν. ὑδρόβιον πτηνὸν ἔχον τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκούς : Ἀθήν. 9,395 C **τὸ δὲ λεγόμενον γλαυκίον διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων χρόαν μικρῷ ἔλαττόν ἐστι νήττης.**

γλαύκιος ΕΜ 233,26 « ὁ τὸ γλυκὺ ἔχων ἐν τῷ ὀφθαλμῷ˙ παρὰ τὸ γλαύσσω, ὅ ἐστι λάμπω »˙ πρβλ. γλαυκός, γλαύκιον.

γλαυκιόων μτχ. τοῦ ρ. γλαυκιῶ βλ.λ.

γλαυκίσκος (ὁ) ἰχθὺς ἔχων γλαυκὸν χρῶμα : Φιλήμ.79,(2), Βάτων π.Ἀθην.7,279 D **ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ˙** 2) εἶδος φυτοῦ : Ἡγήσανδρ.35.

γλαυκισμός (ὁ) πάπ. βαφὴ διὰ χρώματος γλαυκοῦ.

γλαυκιῶ-άω π. Ὁμ. κ ἐπ. μ. κατὰ μτχ. **γλαυκιόων,** ἔχω, λαμβάνω γλαυκότητα βλέμματος, μοῦ ἀσπρίζει τὸ μάτι, οἷον ἐκ θυμοῦ, δθ. ρίπτω ἄγρια βλέμματα : Ἰλ.Υ 172 **γλαυκιόων δ' ἰθὺς φέρεται μένει,** Ὀππ.Κυν.3,70 **γλαυκιόωσι κόραι βλεφάροις ὕπο μαρμαίρουσαι** (πάνθηρος)˙ || μτγν. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων, προσβλέπω διὰ λαμπρῶν καὶ ζωηρῶν ὀφθαλμῶν : Ἡλιόδ.7,10 **γλαυκιῶν τὸ βλέμμα καὶ ἐπέραστον ἅμα καὶ γοργὸν προσβλέπων˙** 2) μτγν. ἐπὶ ἀψύχων, στίλβω, λάμπω : Διον.Περ.1121 **ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζοιο˙** πρβλ. Μαν.5,250 **γλαυκιόωσα σελήνη˙** 3) μτγν. ἔχω γλαύκωμα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, δθ. βλέπω ἀμυδρῶς : Κόϊντ.12,408 **ὀφθαλμοὶ .. γλαυκιόωντες.**

γλαυκοδότης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **γλαυκόδοτον** ὀρυκτὸν περιέχον θεῖον, ἀρσενικὸν καὶ σίδηρον.

γλαυκόδοτον (τὸ) νεώτ. γλαυκοδότης βλ.λ.

γλαυκοειδής-οῦς-ές σχόλ., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων εἶδος, ὄψιν γλαυκὴν ἤτοι κυανῆν, κυανόφαιος, ἁ. γλαυκώδης : Σχόλ.Ἰλ.Π 34, Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.57,24 **γλαυκώπιδα, διὰ τὴν γλαυκοειδῆ θέαν.**

γλαυκοθόη (ἡ) νεώτ.ζῳολ. ἡ προνυμφικὴ μορφὴ μαλακοστράκων ζῴων τῆς οἰκογ.τῶν παγουριδῶν.

γλαυκόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ σκαπολίθου βλ.λ.

γλαυκό(μ)ματος-ον κ. νεώτ., δημ.θηλ. **γλαυκο(μ)-**

μάτα ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκούς, ὁ γλαυκόφθαλμος, γαλανομάτης : Πλάτ.Φαῖδρ.253 Ε **μελάγχρως, γλαυκόμματος, ὕφαιμος** ‖ δημ. **γλαυκο(μ)μάτα** ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς κατὰ μτφρ. τοῦ γλαυκῶπις : Πολυλ.μτφρ.Ὀδ.Α 156 **τὴν γλαυκομμάτ' Ἀθήνη,** Ψυχ.Ταξίδι σ.190 **γιατὶ ἐσένα πάντα κοιτάζει ἡ γλαυκομάτα μεγάλη θεά.**

γλαυκονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν σκοτεινοῦ πρασίνου χρώματος.

γλαυκοπράσινος-ίνη-ον νεώτ. ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦν κλῖνον πρὸς τὸ πράσινον,ὁ κυανοπράσινος.

γλαυκοπυρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ λοιλλιγγίτου.

γλαῦκος (ὁ) θαλάσσιος ἐδώδιμος ἰχθὺς ἔχων γλαυκὸν χρῶμα : Ἐπίχ.π.Ἀθην.7,295 Β **γλαῦκοι πίονες·** 2) συχνάκις ὡς κύριον ὄνομα : παροιμ. **Γλαύκου τέχνη,** μαγικὴ τέχνη : Πλάτ.Φαίδ.105 D.

γλαυκός-ή-ό(ν) κ.μσν., νεώτ. κ.δημ. (ποι.) τὸ πρῶτον ἄνευ προσδιορισμοῦ χρώματος, ὁ ἀπαστράπτων, ὁ λάμπων, στιλπνός, ἀργυρόχρους· ΕΜ 233,20 « τὸ ὑπόλευκον καὶ εὐόρατον» : Ἰλ.Π 34 **γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα** (Εὐστ.1116,11 « ἡ τὸ χρῶμα γλαυκὸν παραυγάζουσα,.. ἄμμον ὑποκειμένην ἔχουσα λευκήν »), Σοφ. ἀπ.371 **γλαυκὴ λίμνα,** Εὐρ.Ἑλ.1501 **γλαυκὸν ἐπ' οἶδμ' ἅλιον·** 2) τὸ θηλ. **γλαυκὴ** ἐν χρ. οὐσ.=ἡ θάλασσα : Ἡσίοδ.Θ 440 **καὶ τοῖς οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται·** ‖ ἐν ὁμ. ἀπροσδιορίστως χρώματος σημ. κ. ἐπὶ τοῦ πυρός, τῆς ἕω, τῆς σελήνης, τῶν ἀστέρων κ.ἄ. : Θεόκρ. 16,5 **τίς γὰρ τῶν ὁπόσοι γλαυκὰν ναίουσιν ὑπ' ἀῶ,** Μεσομήδ.Ὕμν.Ἡλ.21 **γλαυκὰ σελάνα,**Τρυφιόδ. 514 **πλήθοντα πυρὸς γλαυκοῖο σελήνη οὐρανόν.. κατεχρύσωσε,** Ἱμέρ.Ἐκλογ.13 **γλαυκοὶ ἀστέρες·** ‖ εἰδ.κ.ἐπὶ δρακόντων,οἱ ἔχοντες ἀπαστράπτοντας, ἐκθαμβωτικούς, ἐκπλήσσοντας ὀφθαλμούς· σχόλ. « φοβερόφθαλμοι, φοβεροί » : Πίνδ.Ο 8.48 **γλαυκοὶ δὲ δράκοντες·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χρωματισμοῦ, ὁ κυανοῦς, ὁ κλίνων πρὸς τὸ λευκάζον ἢ τὸ φαιὸν ἢ τὸ πράσινον, ὁ κυανόφαιος ἢ κυανοπράσινος, ὁ γαλανός, γαλάζιος· Πλάτ.Τίμ.68 C « κυανοῦ δὲ λευκῷ κεραννυμένου γλαυκόν »· πρβλ. Ἡγησιάν.1 «γλαυκότερον κυάνοιο φαείνεται» : Σοφ. ΟΚ 701 **γλαυκᾶς παιδοτρόφου φύλλον ἐλαίας,** Νόνν.Δ 5,178 **γλαυκὸς μάραγδος,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν. 126 **καὶ τὰ χρώματα ἀναδίνει τοῦ γλαυκότατου οὐρανοῦ,** Παλαμ.Περάσμ. κ. Χαιρετ.(11,5 **ὑφώνονται οἱ ματιὲς πρὸς τὰ γλαυκὰ τοῦ ἀπείρου·** 3) συνήθ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ ἔχων χρῶμα ἐλαφρῶς κυανοῦν ἢ φαιόν : Ἀριστλ.Ζ1 422 a, 3 **τοῖς μὲν γὰρ ἐστι μέλαν, τοῖς δὲ σφόδρα γλαυκόν·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς γλαυκούς, ὁ γλαυκόμματος, γλαυκόφθαλμος βλ.λ. : Ἡρ.4,108 **ἔθνος ἐὸν μέγα καὶ πολλὸν γλαυκόν τε πᾶν ἰσχυρῶς ἐστὶ καὶ πυρρόν·** 4) δημ. μτφ. ὁ διὰ τοῦ ἠρέμου αὐτοῦ φωτὸς ἢ χρώματος ἢ ἄλλως γεννῶν ἐν τῇ ψυχῇ συναίσθημα γαλήνης : Σολωμ.Ὠδ. 38 **βασιλεύει γλαυκὴ σιγαλιά.**

γλαυκότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γλαυκοῦ, τὸ γλαυκὸν χρῶμα, ἰδίως ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν : Ἀριστλ.ΖΓ 778 a, 18 **γλαυκότητα ὀμμάτων καὶ μελανίαν,** Πλούτ.Σύλλ.2 **ὀμμάτων γλαυκότης δεινῶς πικρά,** Κορν.Φύσ.Θε.35 **γλαυκότης ἀέρος.**

γλαυκόφαιος-ον νεώτ. ὁ γλαυκὸς καὶ φαιός.

γλαυκοφανής-οῦς (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν πυριτικὸν τῆς τάξεως τῶν ἀμφιβολιτῶν.

γλαυκοφεγγής-οῦς-ές μσν. ὁ γλαυκὴν λάμψιν παρέχων : Νικήτ.Εὐγ.8,110 **σελήνη γλαυκοφεγγής.**

γλαυκόφθαλμος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων γλαυκοὺς ὀφθαλμούς, γλαυκόμματος : Διοσκ. 1,179 **γλαυκοφθάλμων παιδίων μελαίνει τὰς κόρας.**

γλαυκοφόρβιδας Ἡσ. « ἵππους εὐγενεστάτας».

γλαυκόφωτος-ον μσν. ὁ γλαυκὸν φῶς παρέχων, ὁ γλαυκοφεγγής : ΚΜανασσ.Σύν.Ἱστ.3 D **σελήνης ἡ γλαυκόφωτος καὶ φαεσφόρος σφαῖρα.**

γλαυκοχαίτης (ὁ) μτγν. ὁ γλαυκὴν χαίτην,·κόμην ἔχων : Χοιροβοσκ.ἐν κῶδ.Βαροκκ.50,200.

γλαυκόχρους-οος-ουν κ. μσν. κ. νεώτ., αἰτ. γλαυκόχροα ὁ ἔχων γλαυκὸν χρῶμα : Πίνδ.Ο 3,13 **ἀμφὶ κόμαισι βάλῃ γλαυκόχροα κόσμον ἐλαίας·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν : ΚΜανασσ.Χρον.61 D **τὴν γὰρ ἑτέραν κόρην ἔτυχεν ἔχων μέλαιναν, γλαυκόχρουν δὲ τὴν ἄλλην.**

γλαυκῶ-όω ποιῶ τι γλαυκόν, βάφω διὰ γλαυκοῦ, κυανοφαίου χρώματος : Πάπ. **γλαυκοῦν ἔρια**· πρβλ. ΕΜ 233,24· 2) τὸ παθ. προσβάλλομαι ἢ πάσχω ἐκ γλαυκώματος : Ἱππ.Πρόρρ.2,20, Ἰώσ.Α1 12,2,4 **τὰς ὄψεις γλαυκωθῆναι.**

γλαυκώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ εἴδους τῆς γλαυκός, ὁ ὁμοιάζων πρὸς γλαῦκα βλ.λ. : Ἀριστλ.Ζ1 504 a, 26 **οἱ γλαυκώδεις τῶν ὀρνίθων·** 2) νεώτ. γλαυκόχρους, γλαυκωπός.

γλαυκώλενος-ον ἐπίγρ. ὁ ἔχων ὠλένας, βραχίονας γλαυκούς : Ὕμν.Ἰσ.148 περὶ τῆς Τηθύος.

γλαύκωμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. πάθησις τοῦ ὀφθαλμοῦ, καθ' ἣν ἐπισκοτίζεται ἤτοι καθίσταται ἀδιαφανὴς ὁ κρυσταλλώδης αὐτοῦ φακός, ὅθεν ἐπέρχεται ἡ τύφλωσις, εἶδος καταρράκτου : Ἀριστλ.ΖΓ 780 a,17 **τὸ μὲν γὰρ γλαύκωμα γίνεται μᾶλλον τοῖς γλαυκοῖς.. ἔστι δὲ τὸ μὲν γλαύκωμα, ξηρότης μᾶλλον τῶν ὀμμάτων·** ‖ μτγν. εἰδ. ἐπὶ μορφῆς τῆς νόσου ταύτης ὑποτιθεμένης ἀνιάτου, ἀντίθ. ὑπόχυμα · Ροῦφ.π.Ὀρειβ.Σύνοψ.8,49 **γλαύκωμα καὶ ὑπόχυμα οἱ μὲν ἀρχαῖοι ἓν ἡγοῦντο εἶναι· οἱ δὲ ὕστερον..** · πρβλ. λεύκωμα.

γλαυκωματικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ πάσχων γλαύκωμα βλ.λ.

γλαυκώπης (ὁ) μσν. γλαυκωπὸς βλ.λ. : Εὐστ.1389,2.

γλαυκωπίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν νυκτίων ψυχῶν.

γλαυκώπιον (τὸ) ναὸς τῆς γλαυκώπιδος Ἀθηνᾶς : Ἀλκ.32 **ἀλίκροτον ἐς γλαυκώπιον** (πιθ.κατὰ διόρθ. τοῦ **ἀληκτορὶν ἐς γλαυκωπόν**)· πρβλ.ΕΜ 233,28 « γλαυκώπιον, τὴν ἀκρόπολιν οἱ ἀρχαῖοι ἢ τὸ ἐν ἀκροπόλει τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν ».

γλαυκῶπις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ., αἰτ -ιδα κ. -ιν, ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ ἔχουσα γλαυκούς, ἀπαστράπτοντας, ὀφθαλμούς· Ἡσ. « φοβερὰ ἐν τῷ ὁρᾶσθαι,.. λαμπρόφθαλμος, εὐόφθαλμος » : Ἰλ.Α 206 **γλαυκῶπις Ἀθήνη,** αὐτ.Θ 373 **φίλην γλαυκώπιδα·** ‖ ὡς ἐπίθετον τῆς Ἥρας : ΑΠ 9,189 **τέμενος γλαυκώπιδος Ἥρης·** 2) ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ ἔχουσα φῶς λαμπρὸν ἢ ὑπόλευκον : Ἐμπ.42,3 **ὅσον μήνης γλαυκώπιδος ἔπλετο εὖρος,** Νόνν.Δ 5,70 **γλαυκώπιδι μήνῃ·** ‖ μτγν. κυανοπράσινος ἢ κυανόφαιος : Εὐφ.150 **γλαυκῶπιν ἐλαίαν,**Εὐστ.Πονημ.309,40 **γλαυκώπιδες σταφυλαί·** 3) μτφ. ἤρεμος : Παῦλ.Σιλ. Ἔκφρ.1,161 **γλαυκῶπις γαλήνη·** πρβλ. γλαυκός· 4) νεώτ. ζωολ. ὡς οὐσ. γένος πτηνῶν· 5) νεώτ. ὁμ. γένος ἐντόμων.

γλαυκωπός (-ή) -όν μτγν., μσν.κ.νεώτ. ὁ ἔχων γλαυκοὺς ὀφθαλμούς, γλαυκόφθαλμος, γαλανομάτης : Κορν.Φύσ.Θε.20, Αἰλ.Ζ1 17,23· 2) μσν. κ. νεώτ. ὁ γλαυκόχρους βλ.λ. : Εὐστ.Πονημ.309.7 **διὰ τὸ τοῦ χρώματος ὅμοιον καὶ ὡς ἂν εἴποι τις γλαυκωπόν.**

γλαύκωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐκ γλαυκώματος τύφλωσις : Ἱππ.Ἀφορ.3,31,Γαλ.Χρ.Μορ.10,6.

γλαυκώψ-ῶπος (ὁ, ἡ) ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς γλαυκούς, σπινθηροβολοῦντας· πρβλ. γλαυκῶπις : Πίνδ. Ο 6,45 **δύο δὲ γλαυκῶπες αὐτὸν δαιμόνων βουλαῖσιν ἐθρέψαντο δράκοντες.**

γλαυνός (ὁ) μτγν. εἶδος χιτῶνος : Πολυδ.7,48.

γλαύξ-κός (ἡ) κ. μσν. κ.νεώτ., δημ. **γλαύκα** (ἡ), ἀττ. γλαῦξ, πρβλ. Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.1081 « τὸ γλαῦξ ὄνομα, Εὐφρόνιός φησιν, Ἀττικοὶ μὲν περισπῶσιν,

οἱ δὲ Δωριεῖς ὀξύνουσιν », νυκτόβιον ἁρπακτικὸν πτηνόν, δημ. κουκουβάγια : Ἐπίχ.166, Ἀριστλ.ΖΙ 488 a, 26, **νυκτερόβια, οἷον γλαύξ, νυκτερίς**, Παπαδ. Χριστ.Διηγ.27 **κρημνός, μόνον εἰς νυκτερίδας καὶ εἰς γλαῦκας βατός** || εἰδ.νεώτ.ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **γλαυκιδῶν** || παρὰ τοῖς ἀρχ. συχνάκις ὡς ἱερὸν σύμβολον τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς : Ἀριστφ.Ἱππ.1093 **μούδόκει ἡ θεὸς αὐτὴ ἐκ πόλεως ἐλθεῖν καὶ γλαῦξ αὐτῇ 'πικαλεῖσθαι** .|| ὡς πένθιμον σύμβολον ἢ ἄγγελος κακῶν οἰωνῶν : Στοβ.98,8 **ἂν γλαὺξ ἀνακράγῃ δεδοίκαμεν** || παροιμ. γλαῦκ' Ἀθήναζε ἢ γλαῦκ' ἐς Ἀθήνας (ἐπὶ τῶν λεγόντων ὡς νέον γνωστότατόν τι καὶ κοινότατον) : Ἀριστφ.Ὄρν.301 **τίς γλαῦκ' Ἀθήναζ' ἤγαγε;** προβλ. Ἡσ. «γλαῦξ ἐν πόλει », Φωτ.Λεξ.581,1 « τὴν γλαῦκα τωθάζουσι, παροιμία » 2) συνεκδ. νόμισμα ἀττικὸν φέρον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως εἰκόνα γλαυκός· προβλ. Ἡσ. « γλαύξ, νόμισμα Ἀθήνῃσι τετράδραχμον » : Ἀριστφ.Ὄρν.1106 **γλαῦκες ὑμᾶς οὔποτ' ἐπιλείψουσι Λαυριωτικαί** || ὁμ. εἰκὼν ἢ εἰδώλιον γλαυκός : Ἐπιγρ. 3) **γλαὺξ θαλαττία** εἶδος ἀγνώστου πτηνοῦ : Θεόφρ.Σημ.32· 4) εἶδος χοροῦ : Ἀθήν.14,629 F **καὶ γελοῖαι δ' εἰσὶν ὀρχήσεις.. μορφασμὸς καὶ γλαὺξ καὶ λέων** 5) εἶδος τοῦ φυτοῦ κορωνόποδος· ὅ. γλάξ : Διοσκ.4,138, Γαλ.11,857· προβλ. γλαύκιον 6) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἠρανθοειδῶν**.

γλαυρόν Ἡσ. « σεμνόν ».

γλαυσόν Ἡσ. « λαμπρόν, θρασύ, ἰταμόν ».

γλαύσσω λάμπω, φέγγω, ἀπαστράπτω· Ἡσ., ΕΜ 234,15 « γλαῦξον, ἐπίλαμψον ».

γλαφίς-ίδος (ἡ) ΕΜ γλυφίς βλ.λ.· ΕΜ 235,10.

γλάφυ (τό) κοίλωμα, κοιλότης, ὀπή, σπήλαιον : Ἡσίοδ.Ἔργ.533 **πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι, καὶ γλάφυ πετρῆεν**.

γλαφυρία (ἡ) μτγν. ἐπὶ μαρμάρου, ἡ λειότης, στιλπνότης : Πλούτ.Ποπλίκ.15 (οἱ δὲ κίονες) **πληγέντες αὖθις καὶ ἀναξυσθέντες οὐ τοσοῦτον ἔσχον γλαφυρίας** || μτφ. ἐπὶ τοῦ ὕφους, γλαφυρότης βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.1065 D τῆς γλαφυρίας καὶ πιθανότητος 2) μτγν. ἐπὶ μαθηματικῶν ἀποδείξεων, ἡ καθαρά, ἡ κομψή : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.38 P.

γλαφυρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. ἐντόμων.

γλαφυρολύτειρα (ἡ) μσν. ἡ ἁρμοδίως ἢ κομψῶς λύουσα, ἀναπτύσσουσα : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.3,1 **βίβλον ἑαῖς πραπίδεσσι γλαφυρολύτειραν Ὁμήρου.**

γλαφυρός-ά (ἰων.-ή)-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ κοῖλος, βαθουλός : Ἰλ.Β 88 **πέτρης ἐκ γλαφυρῆς**, Ὀδ.Α 15 **ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι**, Ἀγαθ.1,10 **γλαφυρώτατον ἄντρον** || ὁ παρουσιάζων κομψὴν κοιλότητα, καμπυλότητα, ἐπιχαρίτως καμπυλωτός : Ἰλ.Β 454 **ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι**, Πίνδ.Ν 9,12 **ἅρμασί τε γλαφυροῖς ἄμφαινε κυδαίνων πόλιν** || ἐπὶ λιμένος : Ὀδ.Μ 305 **στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα** 2) ὁ λελαξευμένος, ἐξεσμένος, τορνευτός, καλοδουλεμένος, ὅθ. ὁ κομψός, λεπτός, λεῖος : Ἀριστλ.ΖΙ 554 a, 28 **γλαφυρώτερον. τὸ τῶν ἀνθρηνῶν ἐστιν ἢ τὸ τῶν σφηκῶν κηρίον** || ἐπὶ ἀραχνῶν, ὁ ἔχων ἐπιφάνειαν ὁμαλήν, ὁ ἄθριξ : **τίκτουσι δὲ αἱ μὲν γλαφυραὶ ἐλάττω τὸ πλῆθος** 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ ποικίλως παρεσκευασμένος, ὁ καλομαγειρεμένος : **Δίφιλ.64,1 τὸ δειπνάριον ἀνθηρὸν ἦν, γλαφυρὸν σφόδρα** 4) ἐπὶ προσ., ὁ ἐπιλαμβανόμενος μετ' ἀκριβείας καὶ ἀγχινοίας, ὁ ἀκριβὴς καὶ λεπτολόγος : Ἀριστφ.Ὄρν.1272 **ὦ σοφώτατ', ὦ γλαφυρώτατε**, Ἀριστλ.Πολιτ.1274 b, 8 **τῇ δ' ἀκριβείᾳ τῶν νόμων ἐστὶ γλαφυρώτερος καὶ τῶν νῦν νομοθετῶν**, αὐτ.ΖΜ 650 b, 19 **γλαφυρωτέραν ἔχειν τὴν διάνοιαν** 5) ἐπιτήδειος, κατάλληλος πρός τι : Ἀριστλ.ΖΜ 662 a,9 **ῥύγχος.. γλαφυρὸν πρὸς τὰς συλλογὰς τῶν καρπῶν καὶ τὰς λήψεις τῶν ζῳδαρίων** || γεν. ἱκανός, ἔμπειρος, ἐπιδέξιος, τεχνήεις : Ἀριστλ.ΖΙ 623 a, 8 **ἄλλο δ' ἐστὶ** (γένος ἀραχνίων).. **σοφώτατον καὶ γλαφυρώτατον**, Θεόκρ. Ἐπιγρ.8,5 **χάριν γλαφυρᾶς χερὸς ἄκρον ὑποστὰς μισθόν** 6) μτφ. ἁβρός, λεπτός, κομψός, χαρίεις, ἡδύς, τερπνός : Διον.Κωμ.3,1 **εἴ τι κομψόν, ἢ σοφὸν ἢ γλαφυρὸν οἶσθα τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων** Πλούτ.Λυκ.17 **ἰσχνὰ μέν, εὐειδῆ δὲ καὶ γλαφυρὰ γίνεται τὰ βρέφη**, Λουκ.Θε.Δ 20,11 **γλαφυρόν τι.. ἐμειδίασεν** || τὸ οὐδ. γλαφυρὸν ὡς οὐσ. ἡ γλαφυρότης, τερπνότης : Πλούτ.Μάρκελλ.14 **ποικίλλοντες τῷ γλαφυρῷ γεωμετρίαν** || κ. νεώτ. ἐπὶ λογοτεχνικοῦ ὕφους, ἐν ὁμ. σημ. ὁ τερπνός, χαρίεις, ἀνθηρός· Φρύν.ἐν ΑΒ 32,22 « γλαφυρὰ κωμῳδία, ἡ εὐτράπελος καὶ εὔρυθμος καὶ χάριτος μετέχουσα μεθ' ἡδονῆς » : Διον.Ἀλ.Συνθ.21 **γλαφυρὰ καὶ ἀνθηρὰ σύνθεσις**,-**γλαφυρὸν ὕφος**, - **γλαφυρὰ περιγραφή**, - **γλαφυρὸς συγγραφεύς** - **ῥήτωρ** || ὁμ. ἐπὶ μουσικῆς : Λουκ.Θε.Δ 7,4 **ἐμελῴδει πάνυ γλαφυρὸν καὶ εὐαρμόνιον** 7) νεώτ. ζῳολ. γλαφυρός ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων.

γλαφυρότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ τελείως ἐξειργασμένου, ἡ λεπτότης, ἀκρίβεια : Φίλ.1,170,6 **καθάπερ τινὰ ὀδμὴν ἡδεῖαν ἐκ τῆς περὶ τὴν θεωρίαν γλαφυρότητος ἐπιπέμπων τῇ ψυχῇ** || κομψότης, χάρις, ἁβρότης : Ἰώσ.ΑΙ 12,2,9 **τῆς ποικιλίας τῶν ἔργων καὶ γλαφυρότητος θέαν** || κ. νεώτ. εἰδ. ἐν. ὁμ. σημ. ἡ χάρις τοῦ γραπτοῦ ἢ τοῦ προφορικοῦ λόγου : Λουκ.Δημ.Ἐγκ.6 **τὰς τῶν παρασολῶν σὺν τῷ καιρῷ γλαφυρότητας.**

γλαφυροτόρνευτος-ον μσν. ὁ γλαφυρῶς τετορνευμένος, λελαξευμένος, γεγλυμμένος : Λέων Φιλ.ἐν' Ἰν Matr.2,683 **γλαφυροτόρνευτοι τάφοι.**

γλαφυρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετὰ τελειότητος καὶ ἀκριβείας, μετὰ λεπτότητος : Ἀριστλ.Ψυχ. 405 a, 8 **γλαφυρωτέρως εἴρηκεν** || ἐπιτηδείως, ἐπιδεξίως : Ἀριστλ.Πολιτ.1271 b,21 **ἡ δὲ Κρητικὴ πολιτεία πάρεγγυς μὲν ἐστι ταύτης, ἔχει δὲ μικρὰ μὲν οὐ χεῖρον, τὸ δὲ πλεῖον ἧττον γλαφυρῶς** || ἐπὶ τῆς παρασκευῆς τῶν ἐδεσμάτων μετὰ τέχνης, ὥστε νὰ εἶναι ταῦτα ἡδέως νόστιμα : Ἀλεξ.π.Ἀθην.3,107 D **ἀλλ' ἐγὼ σοφῶς ταῦτ' οἰκονομήσω καὶ γλαφυρῶς καὶ ποικίλως** 2) μτφ. κομψῶς, χαριέντως, τερπνῶς, ἡδέως : Πλούτ.Ἠθ. 989 C **γλαφυρῶς καὶ περιττῶς διάγειν**, Ἐπιγρ. **γλαφυρῶς βιώσαντι ἀνδρί, μουσικῷ, χρηστῷ.** || κ. νεώτ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ λόγου, μετὰ γλαφυρότητος, εἰς γλαφυρὸν ὕφος : Διον.Ἀλ.Ἰσοκρ.2 **γλαφυρῶς λέγειν**, - **ὡμίλησεν ὁ ῥήτωρ γλαφυρώτατα.**

γλαφύρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ λείανσις.

γλαφυρωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἐργαλεῖον δι' οὗ γίνεται γλαφύρωσις βλ.λ.

γλάφω ξέω, σκάπτω, ἀνασκάπτω, κοιλαίνω, βαθουλώνω : Ἡσίοδ.Α 431 **ποσσὶ γλάφει** (λέων)· 2) γλύφω διὰ τῆς γλυφίδος, σκαλίζω : Ἐπιγρ.

γλαχώ-οῦς (ἡ) δωρ. τ. τοῦ βληχώ τὸ φυτὸν βλήχων : Ἀριστφ.Ἀχ.874 **ὀρίγανον, γλαχώ, ψιαθούς.**

γλάχων-ωνος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ βλήχων : Θεόκρ.5,56 **πτέριν.. πατησεῖς καὶ γλάχων' ἀνθεῦσαν.**

γλέθα Ἡσ. « ἀξίωμα συγκλήτου ».

γλεδισχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δένδρων.

γλεῖμμα (τὸ) δημ. τὸ λείχειν, ἐκλείχειν, τὸ γλείφιμο βλ.λ.· 2) τὸ λειχόμενον || εἰδ. ἡ ὑπὸ τῶν κτηνῶν βιβρωσκομένη τρυφερὰ χλόη.

γλειμμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. γλείφω βλ.λ. ὁ ἐκλειχθείς, ποὺ τὸν ἔγλειψαν : **μὴ τὸ τρῶς, γιατὶ εἶναι γλειμμένο ἀπὸ τὴ γάτα** 2) ἐπὶ χλόης, τῶν τρυφερῶν βλαστῶν φυτείας κτλ., ὁ ὑπὸ τῶν κτηνῶν καταβρωθείς, καταφαγωθείς· 3) μτφ ἐπὶ προσ., ὁ ἰσχνός, ἀδύνατος, λιανός.

γλεῖνος (ὁ) κ. γλῖνος βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 3,3,1.

γλεῖντος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλειφιτσοῦρι (τό) δημ. σακχαρωτόν προσηρμοσμένον ἐπί ραβδίου, λειχόμενον ὑπό παίδων.

γλειφοβολῶ-άω δημ. λείχω, γλείφω ἐν συνεχεία, πιάνω τό γλείψιμο : **ἡ γάτα γλειφοβόλαγε τά πιάτα καί σεῖς τὴν καμαρώνατε**· 2) μτφ. κολακεύω, θωπεύω τινά ἐν κακῇ σημ., φέρομαι δουλικῶς πρός τινα, ἵνα ἐπιτύχω τι ἐκ μέρους του· 3) ἐν αἰσχρ. σημ. καταγλωττίζω βλ.λ.

γλειφοπινάκας (ὁ) δημ. ὁ λείχων τά πινάκια, τά πιάτα· 2) μτφ. ἐν ὑβριστ. σημ. ταπεινός κ' χαμερπής παράσιτος ἤ κόλοξ· ἄ. πινακογλείφτης.

γλειφασκουτέλης (ὁ) δημ. ὁ γλειφοπινάκας.

γλείφτης (ὁ) δημ., θηλ. -τρα ὁ λείχων διά τῆς γλώσσης ποὺ γλείφει· 2) μτφ. ἐν ὑβριστ. σημ. ταπεινός κ. χαμερπής παράσιτος ἤ κόλαξ· πρβλ. γλειφοπινάκας, τσανακογλείφτης

γλειφ(τ)οκουτάλας (ὁ) δημ. ὁ λείχων τά κοχλιάρια, ποὺ γλείφει τά κουτάλια βλ.λ.· 2) μτφ. ἐν ὑβριστ. σημ. ταπεινός, εὐτελής παράσιτος ἤ κόλαξ· πρβλ. γλειφοπινάκας, γλείφτης, γλειφιάρης.

γλείφτρα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γλείφτης βλ.λ.

γλείφω δημ., ἀόρ **ἔγλειφα,** μτχ. παθ. παρακ · **γλειμμένος** βλ.λ. λείχω βλ.λ. : **γλεῖφέ το νά δῇς, ποὺ εἶναι γλυκό, - ἡ γάτα γλείφει τά πιάτα - τά γατάκια της** || φρ. **νά τρῶς καί νά γλείφῃς καί τά δάχτυλά σου** (ἐπί ὀρεκτικοῦ ἐδέσματος, λιχνεύματος)· 2) τό μέσ. ἰδίως ἐπί ζώων, λείχω τό σῶμά μου ἤ τά μέλη μου : **ἡ γάτα κάθεται στόν ἥλιο καί γλείφεται**· || όμ. κ. ἐπί προσ., λείχω τά χείλη μου, περιλείχομαι, λιχμάζω κ. μτφ. καταλαμβάνομαι ὑπό λιχνείας, λαιμαργίας πρό ἡδέος κ. ἐκλεκτοῦ ἐδέσματος, λιχνεύω, λιχουδεύομαι· πρβλ ξερογλείφομαι· 3) κατ' ἐπέκτ. τρώγω ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων, δθ. κ. τρώγω ὀλίγον τι : **δέν ἔχει νά γλείψωμε κανένα κόκκαλο καί μεῖς ;**· 4) όμ. ἐπί κτηνῶν, τσιμπολογῶ, μικρόν ἤ σπανίζον χόρτον οἷον τρυφεράν χλόην κτт. : **πήγαινε τά πρόβατα νά γλείφουν λίγο χορτάρι**· πρβλ. γλεῖμμα 3) κ. γλειμμένος 2)· 5) μτφ. διά διαφόρων μέσων κατορθώνω νά λάβω μικράν μερίδα ἔκ τινος ἤ νά σφετερισθῶ, νά ἁρπάσω, νά ὠφεληθῶ ἔκ τινος : **κάτι θά γλείψῃς καί σύ ἀπό αὐτή τή δουλειά**· πρβλ. ἐν όμ. σημ. τό μασῶ, τσιμπολογάω, τσιμπῶ 6) ἡ λ. ἐν χρ. κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ.

γλειχηνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλειχηνίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοφ. γένος πτερίδων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλειχηνοειδῆ (τά) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν.

γλειφιά (ἡ) δημ. ἡ πρός τό λεῖξαι, λιχμάσαι πρότασις τῆς γλώσσης καί ἐπαναφορά αὐτῆς εἰς τό κοῖλον τοῦ στόματος : **σιχαίνομαι τή γλειφιά τοῦ σκυλιοῦ**· || καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ λείχειν.

γλειφιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα ἤ κλίσιν εἰς τό νά λείχῃ : **γλειφιάρικο σκυλί**· 2) μτφ. ἐπί προσ., εὐτελής κ. χαμερπής κόλαξ.

γλείψιμο (τό) δημ. ἡ πρᾶξις κ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ γλείφω βλ.λ.· || ἡ λ. ἐν χρ. κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. βλ. γλείφω 7)· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ βρῶσις ἀπό τοῦ κορμοῦ ὑπό τῶν κτηνῶν σπαρτῶν ἤ τῶν βλαστῶν φυτείας τινός κτт. : **τά πρόβατα ἔγλειψαν τά σπαρτά, - οἱ γίδες ἔγλειψαν τίς ἐλιές.**

γλεντάκι (τό) δημ. ὑποκορ. τοῦ γλέντι βλ.λ., μικρά διασκέδασις, εὐωχία.

γλεντζές (ὁ) δημ. (τουρκ). κ. **γλετζές,** θηλ. **γλεντζού** ὁ φίλος τῶν ὑλικῶν τέρψεων, τῶν διασκεδάσεων, οἷον εὐωχιῶν, κώμων, συνουσιακῶν ἀπολαύσεων κτт., ἐκεῖνος ποὺ τοῦ ἀρέσει νά γλεντᾷ· 2) συνεκδ. ὁ ἀπό χαρακτῆρος εὔθυμος· 3) ὁ ἐλευθεριότητα ἐπιδεικνύων.

γλεντζού (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γλεντζές βλ.λ.

γλέντι (τό) δημ. (τουρκ.) ἡ μετά πότου, χοροῦ ἤ ᾀσμάτων διασκέδασις, εὐωχία : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 33,1 **ὁ πλούσιος ἔχει τά φλωριά, ἔχει ὁ φτωχός τά γλέντια, - ἔφαγε τά λεφτά του στά χαρτιά καί στά γλέντια**· 2) μτφ. ἡ θυμηδία ἐξ ἀστείων γεγονότων ἤ λόγων : **ἦτανε γλέντι νά τόν ἀκοῦς.**

γλεντίζω δημ. γλεντῶ βλ.λ. : δ. δίστ. **ἔρχεσαι καί γλεντίζομε, φεύγεις, κακοκαρδίζομε.**

γλεντοβολῶ-άω δημ. ἐπιδίδομαι εἰς εὐωχίας, διασκεδάσεις, τό ρίχνω στό γλέντι, γλεντοκοπῶ.

γλεντοκόπημα (τό) δημ., ἄ. **γλεντοκόπι** ἡ πρᾶξις ἤ κατάστασις τοῦ γλεντοκοπῶ βλ.λ., τό παρατεταμένως κ. συνεχῶς εὐωχεῖσθαι ἤ κωμᾶν : **ἀπό τά πολλά γλεντοκοπήματα ἔχασε τὴν ὑγεία του.**

γλεντοκόπι (τό) δημ. ἡ κατ' ἐπανάληψιν ἤ συνεχής κ. παρατεταμένη εὐωχία ἤ ἄλλη ὑλική τέρψις, διασκέδασις : **τό γλεντοκόπι τοῦ γάμου**· || συνεκδ. εὐθυμία, φαιδρά, ἀμέριμνος διάθεσις, οἱονεὶ ἡ ἐν εὐωχίᾳ, ἑορτῇ κτт. : δ.τραγ. **τῆς χαρᾶς τό γλεντοκόπι, τοῦ καημοῦ τό μαῦρο κλάμα | εἰς τόν τάφο πᾶν ἀντάμα**· 2) κ. ἡ πρᾶξις τοῦ γλεντοκοπῶ, τό γλεντοκόπημα βλ.λ. : Παλαμ.Τρισεύγ. σ.34 **ὅμως ὁ πρῶτος γιά τό γλεντοκόπι.**

γλεντοκοπῶ-άω δημ. συχνάκις ἐν εὐωχίαις κώμοις ἤ ἄλλαις ὑλικαῖς ἀπολαύσεσι τόν βίον διάγω, κατ' ἐπανάληψιν ἤ συνεχῶς ἤ παρατεταμένως γλεντῶ βλ.λ. : **γλεντοκοπᾷ μέρα καί νύχτα.**

γλεντολόγημα (τό) δημ. ἡ περί εὐωχίας, διασκεδάσεως ὁμιλία, κουβεντολόγημα γιά γλέντι· πρβλ. γλεντολογῶ· 2) γλεντοκόπημα βλ.λ.

γλεντολογῶ-άω δημ. ὁμιλῶ περί εὐωχίας, διασκεδάσεως· 2) εὐωχοῦμαι, γλεντοκοπῶ.

γλεντῶ-άω δημ.κ. **γλεντίζω** τέρπομαι ἐν εὐωχίᾳ ἤ ἄλλῃ τέρψει ὑλικῇ, εἶμαι σέ γλέντι βλ.λ., κάνω γλέντι, βρίσκομαι σέ γλέντι : **γλεντήσαμε χθές βράδι, - γλεντάει στίς ταβέρνες, - γλεντᾷ τά νιάτα του - γλεντᾷ μέ γυναῖκες** (ἀφροδισιάζει)· 2) μτφ. αἰσθάνομαι πνευματικήν ἀπόλαυσιν, εὐχαρίστησιν, λέγων, πράττων ἤ ἀκούων τι : **γλεντάω τή μοναξιά μου - τό τραγούδι τῆς γειτονοπούλας**· || συνήθ. κ. ἐν σκωπτ. ἤ εἰρων. σημ. : **γλεντῶ τούς λόγους** (ἤ **μέ τούς λόγους**) **ποὺ κάνουν οἱ ὑποψήφιοι, - ἐσύ γλεντᾷς μέ τά καμώματά της,** Βάρναλ.Ἀπολ.Σωκρ.3,12 **μά τώρα γλεντάω καί φραίνομαι νά σᾶς δαγκώνω**· 3) μτβ. παρέχω εἴς τινα εὐωχίαν, διασκέδασιν ἤ ἄ. τέρψιν ἤ εὐχαρίστησιν : δ. τραγ. ἐν Πολίτ.Λαογρ.4,163 **τό μονοπάτι μ' ἔβγαλε | στήν κόρη ποὺ μέ γλένταγε**· 4) λαμβάνω πᾶσαν δυνατήν ἀπόλαυσιν ἔκ τινος, ἀπολαύω : **τά γλέντησε καλά τά νιάτα του, - θέλω νά τή γλεντήσω τή ζωή,** φρ. **τό γλέντησα-ες-ε** ηὐθύμησα, διεσκέδασα ζωηρῶς : **τό γλεντήσατε χθές ὅλη μέρα**· || ἐν αἰσχρ. σημ. λαμβάνω ἐρωτικήν ἀπόλαυσιν ἐκ γυναικός : **τὴν ἐγλέντησε καί τὴν παράτησε**· 5) ἐπί χρημάτων κτт., δαπανῶ εἰς διασκεδάσεις ἀσώτως : **ὅσα ἔβγαζε τά γλεντοῦσε.**

γλεπάτορας (ὁ) δημ. βλεπάτορας, ἐπόπτης, φύλαξ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.291,21 **καί γειά σου, γειά, Σαρακηνέ, γλεπάτορά τοῦ τόπου.**

γλέπω δωρ. κ. δημ. ἀντί βλέπω βλ.λ., πρβλ. γλέφαρον : Πίνδ.Ν 4,39 **φθονερά δ' ἄλλος ἀνήρ γλέπων** (διόρθ.), Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.169,13 **ὄντας σέ γλέπῃ καί περνᾷς,** Κρυστ.Γένος 108 **γλέπεις φωτιά ποὺ σ' ἄναψα, παπού, γιά νά στεγνώσῃς;**

γλερί (τό) δημ. σκελίς σκορόδου, γέλγις βλ.λ

γλευκαγωγός-όν κ. νεώτ. ὁ ἄγων, φέρων γλεῦκος βλ.λ., ὁ πρός μεταφοράν γλεύκους χρήσιμος ἤ διεσκευασμένος : Φερεκρ.16 **βύρσας γλευκαγωγούς, - ἁμάξια - αὐτοκίνητα γλευκαγωγά.**

γλεύκη (ἡ) σχόλ. ἡ κατά γεῦσιν γλυκύτης, γλυκάδο : Σχόλ.Νικ.Ἀλεξ.171 « ἀγλεύκην.. ἐστερημένην γλεύκης, ὅ ἐστι γλυκύτητος ».

γλευκήσας Ἡσ. « γλεύκους γενόμενας ἔκλυτος καὶ παρειμένος ἀπό τῶν οἴνων » (διόρθ. γλευκίσας).

γλεύκινος-η-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ γλεύκους παρεσκευασμένος : Διοσκ.1,57 **γλεύκινον μύρον**· 2) μτγν. ἐπὶ οἴνου, ὁ μὴ ὑποστὰς εἰσέτι ζύμωσιν : Γαλ.Χρ.Μορ.4,3 **οἶνον** γλεύκινον.
γλεύκιον μσν. πιθ. ἀντὶ γλαύκιον ἤτοι λαμπρὸν ἢ κυανοῦν· πρβλ. γλαυκός : Παῦλ.Σιλ.Ἔκφρ Ἀγ. Σοφ.1,253 **ὧν ὑπὸ πέζαν κίονες ἱδρύσαντο καρήατα δέσμια χαλκῷ, γλεύκια, χρυσεότευκτα.**
γλεύκιος δωρ. γεν τοῦ **γλεῦκος** βλ.λ. : Ἐπιγρ.Γόρτ
γλευκίσας Ἡσ. διορθ. εἰς γλευκήσας βλ.λ.
γλευκίτης (ὁ) μτγν. ὁ μήπω ζυμωθεὶς νέος οἶνος, τὸ γλεῦκος, ἡ τρὺξ βλ.λ. : Ὀλυμπ.Μετ.311,13.
γλευκοζύγιον (τὸ) νεώτ. τὸ γλευκόμετρον βλ.λ.
γλευκόζυγος (ὁ) νεώτ. τὸ γλευκόμετρον **βλ.λ.**
γλευκομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ μέτρησις τῆς πυκνότητος τοῦ γλεύκους, τοῦ μούστου, ὁ προσδιορισμὸς τῆς εἰς σάκχαρον περιεκτικότητος αὐτοῦ.
γλευκομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλευκομετρίαν βλ.λ., ὁ ἐκ γλευκομετρίας : **γλευκομετρικὸν ὄργανον - ἐξαγόμενον.**
γλευκόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ μετρεῖται ἡ εἰς σάκχαρον περιεκτικότης γλεύκους.
γλευκοπότης (ὁ) μτγν. ὁ πίνων γλεῦκος, μοῦστον : ΑΠ 6,44 **γλευκοπόταις Σατύροισι.**
γλεῦκος-ους (δωρ. γεν. ἐν ἐπιγρ. Γόρτυν. **γλεύκιος**) κ. νεώτ. ὁ δι' ἐκθλίψεως τῶν σ οφυλῶν λαμβανόμενος γλυκὺς ὀπός, ὁ μοῦστος· πρβλ. Λεξ. Ρητ.227,19 « **γλεῦκός** ἐστι τὸ ἀπὸ τῆς ληνοῦ ἀπόσταγμα, αὐτομάτως καταρρέον ἀπὸ τῆς σταφυλῆς· ἔστι δὲ τοῦτο γλυκύτατον καὶ λιπαρώτατον» : Γαλ.6,575· ‖ ὁ μήπω ζυμωθεὶς οἶνος, ἄ. τρύξ : Ἀριστλ.Μετ.380 b, 32, ΚΔΠράξ.2,13 **χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσὶ** (οἰνοβαρεῖς, μεθυσμένοι, δημ. μουστισσμένοι)· πρβλ. γλευκοπότης· 2) μτφ. ἡ γλυκύτης, ἡ γλυκεῖα γεῦσις : Ἀριστλ.Πρ.931 a, 18· 3) **μτγν. μτφ. τῆς ἡλικίας τὸ γλεῦκος** ἡ ὁρμὴ τῆς νεότητος : Κλήμ. Ἀλ.178.
γλεῦξις Ἡσ. « γλύξις, ὁ ἀνειμένος οἶνος καὶ ἄγονος, ὃν ἔνιοι μὲν ἀπαλόστομον, οἱ δὲ γλεῦξιν ».
γλέφαρον (τὸ) δωρ., αἰολ. κ. δημ. ἀντὶ βλέφαρον· Ἡσ. « γλέφαρα· βλέφαρα· ὀφθαλμοί » : Πίνδ.Ο 3,12 **γλεφάρων Αἰτωλὸς ἀνὴρ ὑψόθεν.**
γλεχούνι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἡδύοσμος ὁ γλήχων ἢ μίνθη ἡ πολιά, ἄ. φλησκούνι.
γλῆβα (ἡ) **μτγν. (λατ.)** λεία γῆ : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,34.
γλήγορα ἐπίρρ μσν. κ. δημ. γρήγορα βλ.λ. ταχέως, ἐσπευσμένως : Βαλαωρ.Θανάσ.Βάγιας 3,11 **στὰ χέρια γλήγορα τὴν ξένη παίρνουν, - πήγαινε γλήγορα γλήγορα καὶ θὰ σὲ περιμένω**· 2) ἐντὸς ὀλίγου χρόνου, σὲ λίγο : Ἐρωτόκρ.Α 257 **καὶ μὲ νερὸ τὰ κάρβουνα γλήγορα νὰ τὰ σβήσω,** Κρυστ. Καλόγ.Κλεισ.7,3 **καὶ** γλήγορα γιὰ τὸ Μοριὰ τ' ἀμέτρητό **του ἀσκέρι | λαίμαργο θὰ κινήσῃ.**
γληγοράδα (ἡ) δημ. κ. **γρηγοράδα** βλ.λ. ἡ εὐκινησία, ἡ ταχύτης περὶ τὸ κινεῖσθαι ἢ πορεύεσθαι: Ζερβ. μτφρ Ἰλ.Β 955 **καὶ μὲ μεγάλη γληγοράδα ἐδιάβαιναν τὸν κάμπο**· ‖ γεν. ταχύτης : **γληγοράδα στὴν ἐνέργεια - στὴ σκέψη.**
γληγορεύω δημ. κ. **γρηγορεύω** βλ.λ. καθιστῶ τι ταχύ, γρήγορον, ἐπιταχύνω : Θεοτόκη Κ Κατάδικος 12 **κι ἐγληγόρευε τὸ περπάτημά του σὰ νὰ βιαζόταν νὰ φτάσῃ**· 2) ἀμτβ. καθίσταμαι ταχύς, ταχύτερος, ἐπιταχύνομαι.
γληγοροπλανεμένος-η-ο(ν) μσν. ὁ ἐν βραχεῖ, δθ. ὁ εὐκόλως πλανώμενος : Διγεν.Ἀκρ.3398 **ἡ γνῶσις γὰρ τῶν γυναικῶν ἦν γληγοροπλανεμένη.**
γλήγορος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. κ. **γρήγορος** βλ.λ. ταχύς, γοργός, εὐκίνητος : Ἐρωτόκρ.Β 1157 **κι ἐσήκωσεν ὡς ἀστραπὴ τὸ γλήγορόν** του **χέρι,** Κρυστ. Καλόγ.Κλεισ.6,84 **γλήγορος ἀπ' τὰ Γιάννινα ὁ Ὀμὲρ εἶχε κινήσει**· ‖ τὸ οὐδ. συγκρ. κ. ἐν ἐπιρρ. χρ. **τὸ ταχύτερον, ὡς τάχιστα : ἔλα τὸ γληγορώτερο**· ‖ ὁμ. κ. **γληγορύτερα** ἐνωρίτερον, **πιὸ νωρίς, πιὸ** πρίν : **ἦρθες γληγορύτερα.**
γληγορόσβηστος-η-ο δημ. ὁ ταχέως σβεννύμενος ἢ σβεσθείς : **γληγορόσβηστος ἀφρὸς τοῦ κυμάτου**· 2) μτφ. ὁ ταχέως ἐξασθενούμενος, ἐξαντλούμενος, παρερχόμενος, ποὺ γλήγορα περνᾷ, ξεθυμαίνει : γληγορόσβηστος **ἐνθουσιασμός.**
γληγαροσύνη (ἡ) δημ. κ. δ.γρ. **γληγαρωσύνη ἡ** εὐκινησία, γληγοράδα βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ 161,8 **θέλει λαγοῦ περπατησιά, ἀϊτοῦ γληγοροσύνη.**
γληγορότη(τα) (ἡ) δημ. ἡ εὐκινησία, ἡ ταχύτης, ἡ γρηγοράδα : Ἐρωτόκρ.Δ 1705 **μὲ γληγορότη τὰ σπαθὶ ἀμπώθ' ὅσον ἐμπόρει,** αὐτ.Α 1208 **τούτην τὴ γληγορότητα καὶ πλιὰ τὸ λάφιν ἔχει.**
γληγορύτερος-η-ο δημ. κ. γληγορώτερος, συγκρ. τοῦ γλήγορος βλ.λ., ταχύτερος : Ἐρωτόκρ.Α 1326 **τὰ γληγορύτερ' ἄλογα καὶ δυνατὰ διαλέγει, αὐτ.Δ** 1090 θάνατο **γληγορύτερο**· ‖ τὸ οὐδ. τὸ γληγορύτερο, ἐν ἐπιρρ. χρ., ὡς τάχιστα : Ἐρωτόκρ.Δ 2 **ταίρι τὸ γληγορύτερο νὰ δώσῃ τοῦ παιδιοῦ του**· ‖ ὁμ. ἐπιρρ. κ. ἐν τῇ σημ. ἐνωρίτερον, πιὸ **νωρίς,** πιὸ πρίν, πρωτύτερα, πρὸ τῆς ὡρισμένης ὥρας.
γληγορῶ-έω δημ. ἐπισπεύδω : Ἐρωτόκρ.Α 1813 **σπουδαχτικὰ γιαγέρνουσι, τὴ στράτα γληγοροῦσι.**
γληγορωσύνη (ἡ) δημ. κ. δ.γρ. γληγοροσύνη βλ.λ.
γλήκων-ωνος (ἡ) ἡ γλήχων βλ.λ.· Ζωνορ.440 « γλήκων, τὸ βλησκούνιον ».
γλήμη (ἡ) κατὰ πρόθ. γ **ἀντὶ λήμη βλ.λ.** : Θησ.Στεφ. ἐν λ.· πρβλ. Εὐστ. 449,7 γλυκόφως ἀντὶ λυκόφως.
γλημίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ γλήμη βλ.λ.
γλημῶ-άω δ.γρ. **ἀντὶ γλαμῶ** βλ.λ. ἐν κώδ.Πολυδ.2,65.
γλημώδης-ους-ες μτγν. γλαμυρὸς βλ.λ. : Γαλ.19,91.
γλήμων-ωνος-ον γλάμων, γλαμυρὸς βλ.λ. : Εὐπ.9.
γλήν (ἡ) μτγν. κατ' ἀποκοπὴν ἀντὶ τοῦ γλήνη βλ.λ.
γληνά ἐπίρρ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὄψιν, μετ' ἀπαλῆς μαρμαρυγῆς, στιλπνῶς πως, γυαλιστερά : **ἥσυχη ὁλότελα ἡ θάλασσα ἔλαμπε γληνά**· ‖ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἀφὴν ἐπιφανείας, λείως καὶ ὀλισθηρῶς ἐν τῇ ἐπαφῇ : **γληνὰ ἴσαζε ἡ πολυκαιρία τὶς πεζοῦλες τοῦ μύλου**· πρβλ. γλῆνος κ. γληνός.
γλήνη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ : Ἰλ.Ξ 494 **οὗτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα, | ἐκ δ' ὦσε γλήνην**· ‖ συνεκδ. ὁ ὅλος ἔσω ὀφθαλμός : Ὀδ.Ι 390 **καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ γλήνης καιομένης,** Σοφ.ΟΤ 1277 **φοίνιαι δ' ὁμοῦ γλῆναι γένει' ἔτεγγον**· 2) τὸ ἐν τῇ κόρῃ τοῦ ὀφθαλμοῦ σχηματιζόμενον μικρὸν εἴδωλον, τὸ νινίον· Ροῦφ.Ὀνομ.24 « γλήνη τὸ εἴδωλον τὸ ἐν τῇ ὄψει **φαινόμενον** »· πρβλ Πολυδ.2,70 « ὀμμάτων δὲ τὸ μὲν ἐν μέσῳ μέλανι, κόρη· ἧς ἡ αὐγὴ γλήνη »· 3) δθ. πᾶν εἰδώλιον, πλαγγών, κούκλα, εἰδ.ἐν χρήσει εἰς ἐπίπληξιν ἢ ὕβριν Ἡσ. « πεπλασμένην κόρην, παίγνιον, οἱ δὲ τὸ οὐδενὸς ἄξιον » : Ἰλ.Θ 164 **ἔρρε, κακὴ γλήνη** (κατὰ διάφ.ἑρμ. θωπευτικὴ ἔκφρασις· πρβλ. δημ. **κούκλα μου**)· λεγ. κ. ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸ κακός· κατ' ἄλλ. ἑρμ. «κακὸν θέαμα, κακὴ πρόσοψις»)· 4) μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. ὀβαθής, ἐπιπολῆς κοιλότης ὀστοῦ, ἐν ᾗ ἡ κεφαλὴ ἑτέρου ὀστοῦ κατὰ τὰς ἀρθρώσεις (κλειδώσεις), ἀντίθ. κοτύλη· Γαλ.2,736 « τῶν ὑποδεχομένων τὰς κεφαλὰς κοιλοτήτων ἡ μὲν βαθυτέρα κοτύλη καλεῖται .. ἡ δὲ ἐπιπολῆς ὑπ' ἐνίων ὠνόμασται γλήνη »· 5) κηρήθρα ἢ ὀπὴ κηρήθρας ΕΜ234,13 « τὰ κηρία τῶν μελισσῶν », ΑΒ 233· 6) μτγν ἀντὶ τοῦ γλίνη βλ.λ.· Ἀρκάδ.111,13 « γλήνη ὁ ῥύπος »
γλήνι (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς τῶν γλυκέων ὑδάτων λευκίσκος, εἶδος κυπρίνου· πρβλ. γλάνις (ἡ) ἢ γλανίς
γλήνια (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γλῆνος βλ.λ. 4) κ. 5).
γληνιαῖος-α-ον νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλήνην βλ.λ. 4) : γληνιαῖος δακτύλιος δακτύλιος ἐξ ἰνώδους χόνδρου, περιβάλλων τὸ χεῖλος τῆς γλήνης βλ.λ. 4).
γλήνιο (τὸ) δημ. οὐδ. τοῦ γλῆνος βλ.λ. 4) κ. 5).

γληνίς ἡ γλῆνις (ἡ) Ἐπιγρ. πιθ. μέτρον χωρητικότητος : Ἐπιγρ. Μεσσήνης **ἐλαίω κοτύλα γληνίς.**

γληνοβραχιόνιοι σύνδεσμοι (οἱ) νεώτ. ἀνατ. τρεῖς συνδεσμικαὶ ταινίαι ἐνισχύουσαι τὸν κορακοβραχιόνιον σύνδεσμον.

γληνοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γλήνην, ἤτοι πρὸς ἀβαθῆ κοιλότητα ὀστοῦ, ὁ κοῖλος ὡς ἡ γλήνη βλ.λ. 4) : Ἱππ.Ἀρθρ.79 **ἔνιαι δὲ τῶν χωρέων γληνοειδέες εἰσίν,** Γαλ.Χρ.Μορ.2,760.

γλῆνος-εος (τὸ) κ. δημ. στίλβον, λάμπον κόσμημα· ‖ κ.πᾶν τὸ κοσμοῦν, τὸ ἄξιον προσοχῆς ἢ θαυμασμοῦ, τὸ ἀξιοθέατον· Ἡσ. «γληνόν, τὸ ποικίλον» αὐτ. «γληνά, ποικίλματα, ζῴδια, ἀγάλματα, κήρινα πλάσματα, ἀξιοθέατα» : Ἰλ.Ω 192 **ἐς θάλαμον.. ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδειν,** Ἀπολλ.Ρ 4,428 **γλήνεσιν εὐεργὲς ξεινήιον·** 2) μτγν. ἡ γλήνη ἤτοι ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ ἢ αὐτὸς ὁ ὀφθαλμός : Νίκ. Θηρ.228 **αὐτὰρ ἐνωπῆς γλήνεα φοινίσσει τεθεωμένος·** 3) Ἡσ. «φάος» : Αἰσχ.ἀπ.300,4 (πιθ.)· ‖ μτγν. πλ. **γλήνεα** τὰ ἄστρα : Ἀρατ.318· 4) κατὰ πληθ. : Σχόλ. Ἰλ.Ω 192 «χρήματα».

γλῆνος (ὁ) δημ., θηλ. **γλήνια,** οὐδ. **γλήνιο,** τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἡ βλέν(ν)α· ‖ εἰδ. ἡ βλενώδης ἀπόχρεμψις, ἡ ροχάλα· 2) ὁ ὄλιαθος, ἡ γλιστράδα : **ἔχει γλῆνο τ' ἀνηφόρι καὶ δὲ θὰ μπορέσης ν' ἀνέβης·** 3) ὁ ἰχθὺς γλήνι βλ.λ., κατὰ δ.γρ. γλίνι κ. γλινός· 4) ὡς ἐπίθ. ὁ ὀλισθηρός· ‖ ὁ κατὰ τὴν ἀφὴν λεῖος. 5) ὅθ. ὁ στιλπνός, ὁ γληνός βλ.λ.

γληνός-ή-ό(ν) μτγν. κ. δημ. ἀντὶ γλαινὸς βλ.λ.· ‖ δημ. ὁ στίλβων, ἁπαλὴν μαρμαρυγὴν ἐκπέμπων, ὁ στιλπνός, ὁ λαμπερός : **γληνὰ στὸ ἡλιοβασίλεμα τὰ μαρμαρένια ρείπια, - ἀσάλευτη γληνὴ φωτοβολοῦσε ἡ λίμνη·** πρβλ. γλῆνος (τὸ)· 2) ὅθ. ἐπὶ ἐπιφανείας, ὁ λεῖος, ὁ γυαλιστερός : **γληνὰ θαλασσοχάλικα·** ‖ κ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ δέρματος, ὁ ἐξ ἁπαλότητος, τρυφερότητος λεῖος ἅμα καὶ στιλπνός.

γλῆντ(ρ)ος (ὁ) δημ. κ. δ.γρ. **γλίντ(ρ)ος** τὸ φυτὸν ἀμάραντος ἢ βλῆτον τὰ κοινόν.

γληνώδης-ους-ες μτγν. ἀντὶ γλινώδης : Γεωπ.2,6,35.

γληνῶσαι Κύριλλ. «διαφθεῖραι».

γληνωτά Ἡσ. «πονηρά» (κῶδ. γλήνωσα).

γλησ(σ)οόλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων.

γλησχαύνι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἡδύοσμος ὁ γλήχων· ἅ. συνηθέστ. φλησκούνι.

γληφώνι (τὸ) δημ. τὸ γληαχούνι βλ.λ.

γληχαύνι (τὸ) δημ. τὸ γλησχούνι βλ.λ.

γληχυλίς Κύριλλ. «πονηρά».

γληχυρίς γληχυλίς βλ.λ. : Ζωναρ.

γληχώ-οῦς (ἡ) τὸ φυτὸν βλήχων βλ.λ. : Ἱππ.Νοὐσ.3,17.

γλήχωμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **χειλανθῶν,** δημ. γατόχορτο.

γλήχων-ωνος (ἡ) ἰων. τ. τοῦ βλήχων βλ.λ. : Ὁμ. Ὕμν.Δήμ.209, Ἡρώνδ.9,13· πρβλ. δημ. γλησχούνι.

γληχώνι (τὸ) δημ. τὸ γληαχούνι βλ.λ.

γληχωνίτης οἶνος (ὁ) μτγν. οἶνος περιέχων γλήχωνα, ἀρωματισμένος μὲ φλησκούνι : Διοσκ.5,52, Γεωπ.8,7.

γληχωνοειδές-οῦς (τὸ) Ἡσ. τὸ φυτὸν δίκταμνον.

γλία (ἡ) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ.· Σουΐδ. «κόλλα», ΕΜ 234,24· 2) νεώτ. εἰδ. κυτταρώδης οὐσία ἐν τῷ νευρικῷ συστήματι τῶν σπονδυλωτῶν.

γλιαδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. πρωτεϊνικὴ ὕλη φυτικῆς προελεύσεως τῆς τάξεως τῶν γλοβουλινῶν.

γλιάζω δημ. βλ.λ. γλιστρῶ· ‖ εἶμαι ὀλισθηρός.

γλιᾶται Ἡσ. «παίζει».

γλιγγίτης (ὁ) νεώτ. κ. δ.γρ. **γλιγκίτης** ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ὀλιβίνου ἢ ὀλιβίτου.

γλιγλίζω δημ. ἐπὶ μεταλλίνων πραγμ., παράγω μεταλλικὸν ἦχον· ἅ. γκλιγκλίζω : Κοκκινάκη Τουρκομάχος Ἕλλην 7 **σπαθί μου σὰν σ' ἀκούω νὰ γλιγλίζης.**

γλιγουδεύομαι δημ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ λιχνείας, λαιμαργίας ἐνώπιον ὀρεκτικοῦ, ἡδέος ἐδέσματος, λιχνεύω· ἅ. λιχουδεύομαι· πρβλ. λιγουρεύομαι.

γλιγοόδι (τὸ) δημ. κ. γλυγούδι βλ.λ.

γλιγουδιάρης (ὁ) δημ. ὁ καθ' ἕξιν λίαν ὀρεγόμενος τὰ ἡδέα καὶ ἐκλεκτὰ ἐδέσματα, λίχνος, λαίμαργος· ἅ. συνηθέστ. λιχούδης, λιχουδιάρης.

γλίδα (ἡ) δημ. κ. λίγδα βλ.λ. κηλὶς ἐκ λίπους ἢ λιπαρᾶς οὐσίας· ‖ γεν. ρύπος, ἀκαθαρσία.

γλιδιάζω δημ. κ. λιγδιάζω ρυπαίνω τι : **γλίδιασες τὸ μαντήλι - τὸ σακάκι σου·** 2) ἀμτβ. ρυπαίνομαι : **γλιδιάσανε τὰ ροῦχά σου.**

γλιδερός-ή-ό δημ.κ. **γλυδερός** βλ.λ. ἅ. **λυγδιάρης.**

γλιδιάρης-α-ικο δημ.κ. γλυδιάρης βλ.λ. ρυπαρός.

γλιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. πρωτεϊνικὸν προϊὸν τῆς γλουτένης βλ.λ. τοῦ σίτου.

γλίζα (ἡ) δημ. κ. **γκλίζα** βλ.λ.

γλίνα (ἡ) ΕΜ κ. δημ., π. Σουΐδ. **γλίνη,** π. Ἀρκαδ. **γλήνη** τὸ ἰξῶδες λιπαρὸν ἔλαιον, τὸ ἐν χρ. δι' ἐπάλειψιν τοῦ σώματος πρὸς καθαρισμόν, ὁ ρύπος ἐλαίου, ὁ γλοιός· ‖ ὅθ. κ. τὸ γλίττον βλ.λ.· ΕΜ «ρύπος»· πρβλ. γλίντζα· 2) δημ. ἡ ἐκ ζωϊκοῦ λίπους μετὰ βρασμὸν ἐξαγομένη λιπαρὰ οὐσία, ἡ ὡς τὸ βούτυρον ταχέως πηγνυμένη καὶ εὐχερῶς ἐν πυρὶ ἀναλυομένη, ἰδίως πρὸς μαγειρικὴν χρῆσιν παρασκευαζομένη καὶ πρὸς διατήρησιν κατὰ τὸν βρασμὸν ἁλιζομένη· ἅ. γλίντζα : **γλίνα βοδινή - χοιρινή - βουβαλήσια·** ‖ εἰδ. κ. κυρίως ἡ ἐκ χοιρείου λίπους, ἡ συνήθως ἐν τῷ ἐμπορίῳ πωλουμένη : **στὶς ταβέρνες μαγειρεύουνε πιὸ πολὺ μὲ γλίνα παρὰ μὲ βούτυρο·** πρβλ. ἄλειμμα 6)· ‖ συνεκδ. κ. τὸ ἀποτμηθὲν ἀπὸ σφαγίου, ἰδίως χοίρου, λίπος : **ἔβγαλα ἀπὸ τὸ σφαχτὸ κάμποσες ὀκάδες γλίνα·** πρβλ. πάχος - πάχητα· 3) τὸ κατὰ τὴν ψῦξιν ἐδέσματος πηκτὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ λίπος· ‖ κ. τὸ λιπαρὸν ἀπομένον ἐν πινακίῳ ὀλίγον τι ὑπόλειμμα ἐδέσματος· 4) κατ' ἐπέκτ. κ. ὁ ἐκ λιπαρᾶς οὐσίας πολὺς ἐπὶ πράγμ. ρύπος· πρβλ. λίγδα· 5) ἡ γλοιώδης ζύμη πηλοῦ (ἀργίλου) : **ἡ γλίνα δὲν εἶναι καλὰ ζυμωμένη, - σταχτιά - κόκκινη γλίνα·** ‖ γεν. ὁ ἀργιλότοπος, ὁ ἐξ ὑγρασίας καταστὰς κολλώδης καὶ ὀλισθηρός : **ὁ δρόμος εἶναι ὅλο γλίνα·** 6) ἡ πετρόβιος λειχὴν ροκέλλη ἡ φύκοφις· 7) μτφ. ἄνθρωπος χαρακτῆρος εὐτελοῦς, κόλαξ, πονηρός, ὁ προσκολλώμενος εἴς τινα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τι· πρβλ. νεώτ. γλοιώδης : **μωρέ, σοῦ εἶναι αὐτὸς μιὰ γλίνα.**

γλινερά ἐπίρρ. δημ. δι' ἐπαλείψεως γλίνας βλ.λ. 2) μετὰ πολλῆς γλίνας, λίπους, πάχους.

γλινερός-ή-ό δημ. ἐπὶ κρεάτων ἢ ἐδεσμάτων, ὁ ἔχων πολὺν γλίναν βλ.λ., λιπαρός.

γλίνη (ἡ) ὁ γλοιός, ἡ γλίνα βλ.λ.1) : Εὐστ.1344,55.

γλινιάζω δημ. ἐπὶ ἐδεσμάτων λιπαρῶν, ψυγεὶς σχηματίζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου γλίναν, ἤτοι ἀραιῶς πεπηγμένον λίπος· ‖ ἐπὶ σκευῶν, παροψίδων, πινακίων κττ., ἔχω ὑπόλειμμα γλίνας, λιπώδη ρύπον· 2) ἐπὶ πηλώδους γῆς, σχηματίζω ἰλὺν ὀλισθηρὰν καὶ κολλώδη : **γλίνιασε ὁ δρόμος·** 3) παθ. εὔχρηστος μ. ἡ μτχ. παρακ. **γλινιασμένος : φαΐ - πιάτο - μονοπάτι γλινιασμένο.**

γλινιάρης-άρα-άρικο δημ. ὁ καθ' ἕξιν ρυπαινόμενος· ‖ ὁ πλήρης γλίνας βλ.λ.4), ὁ ρυπαρός.

γλινιάς-ά-άρικο δημ. ὁ ἐφ' οὗ ἢ ἐν ᾧ εἶναι γλίνα βλ.λ.· 2) εἰδ. τὸ ἀρσ. **γλινιάς** ὡς οὐσ. τὸ διὰ πολλῆς γλίνας νενοθευμένον βούτυρον.

γλινό (τὸ) δημ. τὸ πάχος τοῦ χοίρου.

γλῖνος (ὁ) κ. **γλεῖνος** τὸ φυτὸν σφένδαμνος ἡ κρητική, δημ. ἐγλενιός : Θεόφρ.Φ1 3,3,1.

γλίντζα (ἡ) δημ. κ. **γλίτζα** κ. **γλίτσα** τὰ διὰ τοῦ βρασμοῦ ζωϊκοῦ λίπους κ. ἰδίως χοιρείου λαμβανόμενον **λίπος·** ἅ. γλίνα βλ.λ.2)· 2) **κατ' ἐπέκτ.** ἡ ἐκ λίπους κηλίς, ὁ λεκὲς ἀπὸ πάχος ἢ ἀπὸ λάδι· ‖ γεν. λιπώδης καὶ κολλώδης ρύπος, ἅ. λίγδα

γλιντζερός-ή-ό δημ. πλήρης γλοιώδους ἀκαθαρσίας, γεμάτος γλίντζα βλ.λ.· ἅ. γλιντζιάρικος.

γλι(ν)τζιάζω δημ. κ. γλιτσ(ι)άζω, ἀόρ. (ἐ)γλίντζ(ι)ασα κ. (ἐ)γλίτσ(ι)ασα, μτχ. παθ. παρακ. γλι(ν)τζιασμένος κ. γλιτσ(ι)ασμένος ἐπὶ ἐδεσμάτων, ἔχω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου πηκτὸν λίπος, γλίντζα, γλίνα βλ.λ.3) : **ἐγλίντζιασε ἡ σούπα·** 2) ἔχω ἐπ' ἐμοῦ γλοιώδη ρύπον, οἷον ἐκ λίπους, βουτύρου, ἐλαίου, εἶμαι λιγδιασμένος, ἔχω ἀπάνω μου γλίνα βλ.λ.4) : **γλίντζιασαν τὰ ροῦχά του·** 3) ἐπὶ πηλώδους ἐδάφους, γλινιάζω βλ.λ.2) : **γλιντζιάσανε οἱ δρόμοι·** 4) μτβ. ρυποίνω τι διά γλοιώδους ἀκαθαρσίας, μὲ γλίντζα βλ.λ.2).

γλιντζιάρικος-η-ο δημ. κ. **γλιτζιάρικος** κ. **γλιτσιάρικος** ὁ γλιντζερὸς βλ.λ.

γλίντζιασμα (τὸ) δημ. κ. **γλίτζιασμα** κ. **γλίτσιασμα** ἡ πρᾶξις κ.τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλιντζιάζω βλ.λ.

γλίντ(ρ)ος (ὁ) δημ. ὁ γλήντρος βλ.λ.

γλινώδης-ους-ες ὁ γλοιώδης βλ.λ. : 'Αριστλ.ἀπ. 3)),Διοσκ.4,82· πρβλ. γληνώδης.

γλινώνω δημ. ἐπαλείφω διὰ γλίνας βλ.λ. || εἰδ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, προστίθημὶ γλίναν κατὰ τὴν πρὸς ὄπτησιν παρασκευήν· 2) ἀντὶ γλινιάζω βλ.λ.1).

γλίον 'Ησ. « εὔτονον, ἰσχυρόν », ΕΜ 234,24.

γλιοστρόφι (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν χρωματοφόρος ἡ βαφική, οὗ ὁ ὀπὸς εἶναι βαφικός.

γλισσώνεια ἔλυτρα (τὰ) νεώτ. ἀνατ. σωληνοειδεῖς προεκβολαὶ τῆς γλισσωνείου κάψης βλ.λ.

γλισσώνειος κάψα (ἡ) νεώτ. ἀνατ. συνεχὴς στιβὰς συνδετικοῦ ἱστοῦ περιβάλλουσα τὸ ἧπαρ ὑπὸ τὸν ὀρογόνον χιτῶνα.

γλιστεράδα (ἡ) δημ. κ. **γλιστράδα** ἡ ὀλισθηρότης, λειότης· πρβλ. γλιστρῶ.

γλιστερίδα (ἡ) δημ., δ. γρ. γλιστρίδα βλ.λ.

γλιστερός-ή-ό δημ. κ. **γλιστρός**, **γλιστριάρικος** ὁ ὀλισθηρός : Βλαχογ.Ποληκ.Παλ.96 **ἀκούοντας βήματα βαριὰ στὰ γλιστερὰ τὰ καλντιρίμια·** || δθ. κ. ὁ λεῖος : **γεμάτα γλιστερὰ μάγουλα,-γλιστερὴ πλάκα - σκάλα.**

γλίστρα (ἡ) δημ. κ. **λίστρα** ὄλισθος ἤτοι τόπος, ἔδαφος ὀλισθηρόν, μέρος γλιστερό : **πρόσεχε τὶς γλίστρες·** 2) τὸ ὀλίσθημα, τὸ γλίστρημα βλ.λ.

γλιστράδα (ἡ) δημ. κ. **γλιστεράδα** βλ.λ.

γλίστρημα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλιστρῶ βλ.λ., ἡ ὀλίσθησις· 2) μτφ. ἔντεχνος ὑπεκφυγή, εὐχερὴς ἔξοδος ἀπὸ δυσκόλου θέσεως, ἄ. ξεγλίστρημα : **ἄσε τὰ γλιστρήματα καὶ ἀπάντησε σ' αὐτὸ ποὺ σὲ ρωτάω·** 3) όμ. πρᾶξις ἀνήθικος, ταπεινωτική,παράπτωμα, σφάλμα, ἠθικὸν ὀλίσθημα.

γλιστρία (ἡ) μον. τὸ φυτὸν ἀνδράχνη ἡ λαχανηρά, δημ. γλιστρίδα : Νικηφ.Γρηγ. ἐν 'Αν.Ματθ.1 σ.6 « ἀνδράχνη, ἡ κοινῶς γλιστρία ».

γλιστριά (ἡ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλιστρῶ βλ.λ., ἡ ὀλίσθησις, τὸ ὀλίσθημα, τὸ γλίστρημα βλ.λ.1), ξεγλίστρημα : **μὲ μιὰ γλιστριὰ βρέθηκα στ' αὐλάκι ἀνάσκελα.**

γλιστριάρικας-η-ο δημ. ὁ γλιστερὸς βλ.λ.

γλιστρίδα (ἡ) δημ.κ. **-ερίδα,** δ.γρ **γλυ-** τὸ φυτὸν ἀνδράχνη ἡ λαχανηρά, μσν. γλιστρία, ἄ. ἀντράκλα.

γλιστροβόλημα (τὸ) δημ. ὀλίσθησις, γλίστρημα· 2) μτφ. ὑπεκφυγή, διαφυγή, γλιστρολόγημα.

γλιστροβολῶ-άω δημ. ὀλισθαίνω διαρκῶς, κάμνω εὐκόλως γλιστρήματα· 2) μτφ. ὑπεκφεύγω.

γλιστρολόγημα (τὸ) δημ. ὑπεκφυγή, διαφυγὴ ἐν συζητήσει, γλίστρημα σὲ ὁμιλία, συζήτηση : **μίλα καθαρὰ κι ἄφησε τὰ γλιστρολογήματα.**

γλιστρολογῶ-άω δημ. ἐν μτφ. σημ. ὑπεκφεύγω, διαφεύγω, ξεφεύγω ἐν συζητήσει, ὁμιλίᾳ, ὁμιλῶ οὐχὶ εὐθέως, διολισθαίνω, γλιστρῶ στὶς κουβέντες μου : **στὴν ἀνάκριση ἄρχισε νὰ γλιστρολογάῃ.**

γλιστρός-ή-ό δημ. ὁ ὀλισθηρός, ὁ γλιστερὸς βλ.λ.

γλιστρῶ-άω δημ., ἀόρ. **(ἐ)γλίστρησα κ. -ξα,** μτχ. παθ. παρακ. **γλιστρημένος** ὀλισθαίνω, ὑφίσταμαι ἢ ἐνεργῶ ὀλίσθησίν μου : **γλίστρησα μὰ δὲν ἔπεσα·** 2) ἐξ ὀλισθήσεως πίπτω : **γλίστρησε ἀπὸ τὸ βράχο καὶ χτύπησε,** Βαλαωρ.Πνευματ.14 **καὶ τρέμοντας στὸ αἷμα μὴ γλιστρήσῃ, ἀγάλι' ἀγάλια περπατεῖ·** φρ. **φέξε μου καὶ γλίστρησα** (εἴρων. ἐπὶ τῶν ὀψὲ αἰτουμένων ἢ λαμβανόντων βοήθειαν· δθ. ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου θεραπείας ἢ μεταβολῆς καταστάσεως ἢ ἀποτροπῆς κινδύνου ἢ συμφορᾶς)· || κ. ἐπὶ πραγμ., ὀλισθήσας παρασύρομαι χαμηλότερα ἢ καταπίπτω : **γλίστρησε ὁ βράχος ὣς κάτω στὴν ἀκρογιαλιά, - τοῦ γλίστρησαν τὰ πιάτα κι ἔσπασαν ὅλα·** 3) ἐκλιστρῶ, εἶμαι ὀλισθηρός, ἔχω γλιστράδα : **ὁ δρόμος - ἡ σκάλα - τὸ λάδι - τὸ σαπούνι γλιστράει·** 4) ἔχω τὴν ἰδιότητα, τὴν ἱκανότητα τοῦ διολισθαίνειν, διαφεύγειν : **γλιστρᾷ σὰν χέλι·** || ἐκ περιστάσεως, κατὰ τύχην διολισθαίνω, ἐκφεύγω : **μοῦ γλίστρησε ἀπὸ τὰ χέρια τὸ πουλάκι·** 5) δθ. μτφ. ἔχω τὴν ἱκανότητα νὰ διαφεύγω ἐκ δυσχεροῦς ἢ ἐπικινδύνου ἢ δυσαρέστου καταστάσεως : **σὲ πολλὲς βρωμοδουλειὲς εἶναι μέσα, μὰ πάντα γλιστρᾷ·** φρ. **ξέρει καὶ γλιστρᾷ·** || κ. ἁπλῶς διεκφεύγω, ὑπεκφεύγω, ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ δυσχεροῦς ἢ δυσαρέστου μοι καταστάσεως : **τὸν εἶχανε γιὰ γαμπρό, μὰ τοὺς ἐγλίστρησε, - ἦτανε ἀνακατεμένος στὸ κίνημα, μὰ γλίστρησε·** 6) εἰδ. φρ. μτφ. **γλιστρᾷ ἡ γλῶσσά του ἢ της** συνήθ. ἐπὶ κακῷ, ἔχει εὐχέρειαν τοῦ ἐκφράζεσθαι οἷον πρὸς ὕβριν, κακολογίαν κτλ. : **σὰν ἀρχίσῃ νὰ κουρκουσουρεύῃ,γλιστρᾷ ἡ γλῶσσά της·** 7) μτφ. πίπτω εἰς παράπτωμα, εἰς σφάλμα ἢ εἰς ἠθικὸν ὀλίσθημα : **ἔτσι ποὺ γλίστρησε αὐτή, ποιὸς νὰ τὴ συμμαζέψῃ,** παροιμ. **σὰν εἶν' ἡ μοῖρά σου καλή, τύφλα νά 'χῃ ἡ κεφαλή· κι ἂν σκοντάψῃς καὶ γλιστρᾷς, στὰ στερνὰ καλὰ θὰ πᾷς, - γλίστρησε ὁ ἀφέντης, βοήθα θέ μου, γλίστρησε ὁ δοῦλος, τύφλα του.**

γλισχραίνομαι εἶμαι ἢ γίνομαι γλίσχρος ἤτοι κολλώδης, γλοιώδης, ὀλισθηρός : 'Ιππ.'Αρθρ.55 **ὅταν μὲν οὖν τρίβον λάβῃ τὸ ἄρθρον ἐν τῇ σαρκί, εἰς ἣν ἐξεκλείσθη, ἡ δὲ σὰρξ γλισχρανθῇ, ἀνώδυνον τῷ χρόνῳ γίνεται·** || ἐπὶ πτυέλων, γίνομαι κολλώδης, ἰξώδης : Γαλ.7,918.

γλισχραντιλογεξεπίτριπτος-ον λ. κωμική, ὁ διὰ μηδαμινὰ ἀντιλέγων καὶ ἀχρεῖος : 'Αριστφ. Νεφ.1004 **οὐδ' ἑλκόμενος περὶ πραγματίου γλισχραντιλογεξεπιτρίπτου** (σχόλ. « ἐπὶ γραμματίου γλίσχρου καὶ ἀντιλογίαν ἔχοντος καὶ ἐπιτρίπτου »).

γλίσχρασμα-στος (τὸ) γλοιῶδες, μυξῶδες κόλλημα : 'Ιππ.'Οξ.10 **τὸ γὰρ γλίσχρασμα αὐτέης λεῖον, καὶ ξυνεχές, καὶ προσηνές ἐστι καὶ ὀλισθηρόν·** || μτγν. τὸ ἐκ πυκνώσεως, συμπήξεως γενόμενον γλοιόν, ἰξῶδες : 'Αρετ.'Οξ.Νούσ.1,1,10· πρβλ.Διοσκ.Εὐπορ.1,1 **ἕως γλισχράσματος ἕψειν.**

γλισχρεύομαι μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι γλίσχρος, μικρολόγος, φειδωλός, φειδωλεύομαι, τσιγγουνεύομαι : Μ.'Αντων.5,5 **γογγύζειν καὶ γλισχρεύεσθαι καὶ κολακεύειν·** πρβλ.Εὐστ.Πονημ.55,11 (διάλεκτος) **περὶ λέξεις γλισχρεύεται.**

γλισχρία (ἡ) σχόλ. ἡ γλισχρότης βλ.λ., φειδωλότης· || συνεκδ. ἡ μικρολόγος διάθεσις : Σχόλ. 'Αριστφ.Εἰρ.193· πρβλ. γλισχρολογία.

γλισχροειδής-οῦς-ές μον. ὁ ὅμοιος γλίσχρῳ, ὁ κολλώδης, γλοιώδης : Λεξ.Νεοφύτ.11,2,250 **ὁ γλισχροειδὴς καὶ ἀξουγγώδης τοῦ λουτροῦ πηλός.**

γλισχρολογία (ἡ) μτγν. συζήτησις, φιλονικία περὶ μηδαμινῶν πραγμάτων, μικρολογία, φιλολο(γ)ήματα : Φίλ.1,698 **μὴ δεῖν τὰ τοιαῦτα εἰς τὰς ζητήσεις εἰσάγειν· γλισχρολογίαν γὰρ μᾶλλον ἢ ὠφέλειάν τινα ἐμφαίνειν.**

γλισχρολογοῦμαι-έομαι μτγν. περὶ γλίσχρα ἤτοι μικρὰ πράγματα, φιλονικῶ, μικρολογῶ, φιλολογάω : Φίλ.1 526 **περὶ μικρὰ μέντοι σοφίσματα τριβόμενοι καὶ γλισχρολογούμενοι.**

γλίσχρος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. -ότερος, ὑπερθ. -ότατος γλοιώδης, κολλώδης, ἰξώδης, ἐπὶ ὑγρῶν ἢ ρευστῶν· ΕΜ « γλίσχρον, ἰατρικῶς τὸ ἐχέκολλον καὶ μὴ διασπώμενον » : Ἀριστλ.ΖΙ 518 a, 15 **ἔχει δὲ πᾶσα θρὶξ ὑγρότητα πρὸς τῇ ῥίζῃ γλίσχραν,** Φερεκρ.69,3 **ἐκ τοῦ βαλανείου γὰρ δίεφθος ἔρχομαι, ξηρὰν ἔχουσα τὴν φάρυγγα.. γλίσχρον γε μούστι τὸ σίαλον·** ‖ ἐπὶ στερεῶν, ὁ ἔχων ἐπιφάνειαν γλοιώδη, κολλώδη, ἰξώδη, ὀλισθηράν : Θεόφρ.Φl 3,17,5 **ρίζας παχείας.. καὶ γλίσχρας·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐπιμόνως προσκολλώμενος καὶ παρακαλῶν ἢ ἀπαιτῶν, ὁ φορτικός : Ἀριστφ.Ἀχ.452 **νῦν δὴ γενοῦ γλίσχρος προσαιτῶν λιπαρῶν τ᾽·** ‖ ἐπὶ ἀψύχων, ἐνοχλητικός : Πλάτ.Κρατ.435 C **ἀλλὰ μὴ ὡς ἀληθῶς.. γλίσχρα ᾖ ἡ ὁλκὴ αὕτη τῆς ὁμοιότητος·** ‖ τὸ οὐδ. γλίσχρον ἐν ἐπιρρ.χρ. ἐφυβρίστως : Εὔφρων 10,16 **γλίσχρον βλέπειν·** 3) κ. νεώτ. ὁ ὑπερμέτρως φειδωλευόμενος τῶν χρημάτων, ὁ εὐτελῶς φιλαργυρευόμενος, ὁ σφιχτός, ὁ τσιγγούνης· Φρύν. ἐν ΑΒ 33,22 « γλίσχρος ὁ φιλάργυρος· κολλώδης γάρ τίς ἐστι καὶ ὁ φιλάργυρος, ἀλλ᾽ οὐχ ἁπλοῦς » : Ἀριστλ. Η Νικ.1121 b, 22· 4) κ. νεώτ. μικρός, ἀνάξιος λόγου, μηδαμινός, εὐτελής, πενιχρός : Δημ.689 **δημοσίᾳ δ᾽ ὑμεῖς ἃ μὲν οἰκοδομεῖτε καὶ κονιᾶτε, ὡς μικρὰ καὶ γλίσχρα, αἰσχύνη λέγειν·** ‖ ἐπὶ τῆς γῆς, πενιχρός, ἄγονος, ἄκαρπος : Πλούτ.Φλαμ.4 **τόπους γλίσχρους καὶ σπειρομένους πονηρῶς·** ‖ γεν. ὁ φειδωλῶς, δυσκόλως παρέχων τὰ μέσα πρὸς διατροφήν : Λουκ.Δραπ.13 **αἱ γλίσχραι δὲ τέχναι καὶ σὺν πόνῳ καὶ μόγις ἱκανὰ παρέχειν ἐδύναντο·** ‖ κ. νεώτ. λίαν ἐλλιπής, ἀνεπαρκής : Ἀριστλ.ΖΜ 660 b, 14 **καὶ ὅσα μὴ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς ἔχειν, οἷον ἔνιοι τῶν ἰχθύων, καὶ οὗτοι τρόπον τινὰ γλίσχρον ἔχουσι** (γλίσχρως, μετρίως, ἐλλιπῶς), **- γλίσχρα μέσα, - γλίσχρος μισθός·** 5) ἐπὶ προσ., ὁ περὶ ἀνάξια πράγματα ἀσχολούμενος, ὁ μικρολόγος : Πλούτ.Ἠθ.2,31 Ε **καὶ Χρύσιππος δὲ πολλαχοῦ γλίσχρος ἐστίν, οὐ παίζων, ἀλλ᾽ εὑρησιλογῶν ἀπιθάνως·** 6) Ἡσ. « λίαν ρυπαρός »· 7) εἶδος λαχάνου : Θεόφρ.Φl 7,5,3 **γογγύλη, θρίδαξ, γλίσχρος·** 8) Ἡσ. « γλίσχρον, ἐνήλατον »· 9) Ἡσ. « γλίσχροι, κνῆμαι ».

γλισχρότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γλοιώδους καὶ κολλώδους : Ἀριστλ.ΖΙ 517 b, 28 **ἔνεστι δ᾽ ἐν τοῖς δέρμασι πᾶσι γλισχρότης μυξώδης·** ‖ τὸ ὀλισθηρόν, ἡ ὀλισθηρότης, ἡ γλιστεράδα : Πολύβ.26,10,16 **καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας γέλωτα παρέχειν·** 2) μτφ. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γλίσχρου βλ.λ.3) κ. 4), φειδωλία, φιλαργυρία, εὐτέλεια, τσιγγουνιά : Ἀριστλ.Πλούτ.Θεμ.5 **γλισχρότητα πολλὴν καὶ μικρολογίαν κατηγοροῦσιν·** ‖ νεώτ. κ. γεν. πενιχρότης, ἀνεπάρκεια : **ἡ γλισχρότης τῶν μέσων - τῶν πόρων.**

γλισχρόχολος-ον γλίσχρος, κολλώδης ἐκ χολῆς : Ἱππ.Ἐπιδ.4,26 **ἡ γαστὴρ διΐει πολλὰ γλισχρόχολα.**

γλισχρώδης-ους-ες ὁ τοῦ γλίσχρου τὴν ἰδιότητα ἔχων, ὁ κολλώδης, ὁ μυξερός : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.19 **τὸ φλεγμαῖνον.. γλισχρῶδες γίνεται.**

γλίσχρων-ονος ὁ γλίσχρως βλ.λ. ζῶν, ὁ μὴ δαπανῶν ἐπαρκῆ εἰς συντήρησιν, φειδωλός, φιλάργυρος, τσιγγούνης : Ἀριστφ.Εἰρ.193 **ὦ γλίσχρων, ὁρᾷς ὡς οὐκέτ᾽ εἶναί σοι δοκῶ μιαρώτατος;**

γλίσχρως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γλίσχρον βλ.λ.1), οἱονεὶ κατὰ προσκόλλησιν εἴς τι, δθ. ἐπιμόνως, σταθερῶς· Φρύν. ἐν ΑΒ 32,8 « γλίσχρως προθυμεῖσθαι, οἷον λιπαρῶς καὶ παραμονίμως » : Πλάτ. Κρίτ.53 Ε **ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβάς·** 2) κ. νεώτ. μεθ᾽ ὑπερμέτρου φειδοῦς, λίαν φειδωλῶς, εὐτελῶς, πενιχρῶς : Ἀριστλ.Πολ.1266 b, 26 **ἢ λίαν εἶναι** (τὴν οὐσίαν) **πολλήν, ὥστε τρυφᾶν, ἢ λίαν ὀλίγην, ὥστε ζῆν γλίσχρως·** ‖ οὐχὶ δαψιλῶς, οὐχὶ ἀφθόνως : Ἀριστλ.Πολ.1314 b, 3 **γλίσχρως λαμβάνειν, - γλίσχρως ἀμειβόμενος ὑπάλληλος·** ‖ δθ. μετὰ δυσκολίας, μετὰ βίας : Δημ.977 **καὶ ταῦτ᾽ ἀπειληφότι γλίσχρως καὶ μόλις παρὰ τούτου·** 3) ἀνεπαρκῶς, κατὰ διάφ. πιθανωτ. ἑρμ. κατ᾽ ἀκρίβειαν, λεπτολόγως : Πλάτ.Πολ.488 Α **ἄκουε δ᾽ οὖν τῆς εἰκόνος, ἵν᾽ ἔτι μᾶλλον ἴδῃς, ὡς γλίσχρως εἰκάζω,** Φιλόστρ.Εἰκ.2,12 μελίττας **οὕτω γλίσχρως γεγραμμένας·** 4) ἀναξίως, ἀθλίως, εὐτελῶς : Πλάτ.Κρατ. 414 C **καὶ μάλα γε γλίσχρως.**

γλίτζα (ἡ) δημ. ἡ γλίντζα βλ.λ.

γλιτζερός-ή-ό δημ. ὁ γλιντζερὸς βλ.λ.

γλιτζιάζω δημ. γλιντζιάζω βλ.λ.

γλιτζιάρης-α-άρικο δημ. ὁ γλιντζιάρης βλ.λ.

γλιτζιάρικος-η-ο δημ. κ. **γλιντζιάρικος** βλ.λ.

γλιτζιασμένος-η-ο δημ. κ. **γλιντζιασμένος** μτχ παθ. παρακ. τοῦ γλιντζιάζω βλ.λ.

γλίτσα (ἡ) δημ. ἡ γλίντζα βλ.λ.· 2) **γλίτσα τῆς πέτρας** (ἡ) τὸ φυτὸν ροκκέλη ἢ φύκοφις.

γλιτσάζω δημ. κ. **γλιτσιάζω** βλ.λ.

γλιτσάτος-η-ο δημ. ὁ λιπαρός, πού ᾽χει γλίτσα βλ.λ. : Καζ.Ν μτφρ. Θ Κωμ.Κόλ.21,8 **καθὼς.. βράζει ἡ γλιτσάτη πίσσα τὸ χειμῶνα καὶ τὰ βλαμμένα σκάφη παλαμίζουν.**

γλιτσιάζω δημ. κ. **γλιντζιάζω** βλ.λ.

γλίττον (τὸ) Ἡσ. « γλοιός »· ‖ π. Εὐστ.1560,32 « τὸ ἀπόλ(ο)υμα ».

γλιφός-ή-ό δημ. ἐσφ. γρ. τοῦ **γλυφός** βλ.λ.

γλίχομαι κ. μσν. κ. νεώτ., μ. κατ᾽ ἐνεστ. κ. παρατ. πλὴν τοῦ ἀορ. α᾽ **ἐγλιξάμην·** πρβλ. Ἡσ. « ἐγλιξάμην· ἐπεθύμησα ἀπὸ τοῦ γλίχεσθαι », προσπαθῶ νὰ ἀπολαύσω τι, ὀρέγομαι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, συχνάκις μετ᾽ ἀπαρφ. : Πλάτ.Γοργ.489 D **ἀνερωτῶ γλιχόμενος σαφῶς εἰδέναι,** Ἰσοκρ.12,265 C **μιμεῖσθαι γλιχομένους,** Μηναῖ.1,5 Συναξ. **πάντα τόπον ἅγιον προσκυνῆσαι γλιχόμενος,** Προκ.Μυστ.17 Β **γλιχομένη κύριον τὸν θυγατριδοῦν τοῦ Βελισαρίου καταστήσεσθαι·** ‖ ἐνίοτε ἑπομένης ἐξηρτημένης προτάσεως : Ἡρ.7,161 **ὡς δὲ στρατηγήσεις, γλίχεαι·** πρβλ. Ἄλεξ.141,7 **γλιχόμεθα τὴν μᾶζαν, ἵνα λευκὴ παρῇ·** ‖ καθ᾽ ὁμ.σημ. καὶ ἐν συναφείᾳ πρὸς πλαγίας πτώσεις, οἷον αἰτ. : Ἱππ.Ἐπιδ. 17 **ἐν νήσοις ἐόντες ἤπειρον γλίχονται,** Πλάτ.Ἱππαρχ.226 Ε **ὀλίγου ἄξια καὶ οὐδενὸς γλίχονται·** ‖ μετ᾽ ἐμπροθ. γεν. : Ἡρ.1,102 **δεινῶς γλιχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης.**

γλιχός Ἡσ. « γλίσχρος καὶ φειδωλός »· 2) αὐτ. « πολυπράγμων, περίεργος ».

γλιχύτης Ἡσ. « ἀτυχὴς ἢ ἐπίπονος ἢ ἐρωτική ».

γλιχώ (ἡ) ΕΜ 234,26 « ἡ φειδωλὸς ἢ περίεργος »· 2) Ζωναρ.440 « γλιχώ, ἡ φειδωλία ».

γλόβα (ἡ) π. Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,12 « δορά ».

γλοβάρε ἀμφ. π. Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,12 « ἐκδεῖραι ».

γλοθαρία (ἡ) νεώτ.βοταν.γένος ἐδωδίμων μυκήτων

γλόββη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλοβιγερίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πρωτοζώων.

γλοβιγερινίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. θαλασσίων πρωτοζώων βλ.λ. τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **ριζοπόδων.**

γλοβι(ο)κέφαλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κητωδῶν θηλαστικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **δελφινιδῶν.**

γλοβίσεφ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλοβουλαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποῶν.

γλοβουλαρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης ἐν τῷ φυτῷ γλοβουλαρίᾳ.

γλοβουλαρρητίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φυσικὴ ρητίνη ἐξαγομένη ἐκ τοῦ φυτοῦ γλοβουλαρίας.

γλοβουλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. συνήθ. κατὰ πληθ. **γλοβουλῖναι** κ.ἄ. **σφαιρῖναι** τάξις πρωτεϊνῶν.

γλογιστήριον (τὸ) πάπ. ἐκλογιστήριον βλ.λ. : Ἑρβέρντεν Λεξ.ἐν λ.

γλογκίδι (τὸ) δημ.τὸ φυτὸν κράταιγος ὁ μονόγ·

γλόγος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν κράταιγος ἢ ὀξυάκανθος.
γλοπρὸν χαλκοῦν Ἐπιγρ. ἀμφιβόλου σημ.
γλοία ἢ **γλοιά** (ἡ) Ἡσ. « κόλλα »· ἄ. **γλία** βλ.λ.· 2) νεώτ. φυσιολ. μόνον **γλοία** ἐρειστικὴ καὶ ἀπομονωτήριος οὐσία τῶν νευρικῶν στοιχείων.
γλοιά (ἡ) (1) δ. ἀνάγν. τοῦ **γλοία** βλ.λ.)).
γλοιά (ἡ) (2) δημ. ὁ γλοιώδης, ὡς μὴ πλήρως ἐφημένος ἄρτος, τὸ γλοιβὸ βλ.λ.
γλοιάζω ρίπτω πλάγια καὶ περιγελαστικὰ βλέμματα· Σουΐδ. **« ἐπιμύων τοῖς ὄμμασι, μυκτηρίζω »** : Ἱππ.π.Γαλ.19,91.
γλοιάς-άδος (ἡ) ἀσελγής, **ἐπὶ** φορβάδων : Σοφ. ἀπ.1037, πρβλ. **γλοίης.**
γλοιβό (τό) δημ. ἐπὶ ἄρτου, ὁ γλοιώδης, κολλώδης, ὡς μὴ πλήρως ἐφημένος, ἄ. φούσκα.
γλοίης-ητος (ὁ) μτγν. ἐπὶ ἵππων, ἀσελγής· πρβλ. γλοιάς : Ἡρωδιαν.2,680· 2) ΕΜ 234,45 **« ὁ νωθρός ».**
γλοιίνη (ἡ) **νεώτ.**, χημ. κ. **γλυΐνη** ἀζωτοῦχος ὕλη, **περιεχομένη ἐν τοῖς** δημητριακοῖς **καρποῖς· ἄ.** γλουτένη βλ.λ.
γλοίνα (ἡ) δημ., δ.γρ. τοῦ γλίνα ὁ λιπαρὸς ρύπος.
γλοιόδερμος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γλοιῶδες δέρμα.
γλοιόκαφα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυκῶν.
γλοιοκέφαλοι (οἱ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.
γλοιοκλάδιον (τό) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν.
γλοιόμετρον (τό) νεώτ. τὸ ἀλευρόμετρον βλ.λ.
γλοιοξυλίνη (ἡ) **νεώτ.** χημ. μῖγμα νιτρογλυκερίνης καὶ βαμβακοπυρίτιδος.
γλοιοπαχής-οῦς ές μαν. ὁ ἔχων τοῦ γλοιοῦ βλ.λ. τὴν παχύτητα, ὁ λιπώδης, λίαν κολλώδης : Ἱερακοσοφ.66 **γλοιοπαχεῖ συστάσει.**
γλοιοποιοῦμαι-έομαι μτγν. κ. **νεώτ.** καθίσταμαι γλοιώδης, κολλώδης : Διοσκ.Εὐπορ.1,2 **ἄγνου σπέρμα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ γλοιοποιηθέν.**
γλοιοπότις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ οἱονεὶ πίνουσα, ἡ ἀπορροφοῦσα τὸν γλοιὸν βλ.λ., τὸν λιπώδη ρύπον, τὴ γλήνη : Θεόδωρ.ἐν ΑΠ 6,282 **καὶ τριβάκην γλοιοπότιν χλαμύδα καὶ σχίζας.**
γλοιός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶσα γλοιώδης ἢ κολλώδης οὐσία, κόλλα ἢ κόμμι : Ἡρ.3,112 **οἷον γλοιὸς ἀπὸ τῆς ὕλης,** Ἀριστλ.Θαυμ.844 a, 14 ὁ γλισχρότατος γλοιός· || εἰδ. ἰξῶδες, πηκτὸν ἔλαιον μετὰ κονιορτοῦ καὶ ρύπου ἀποξεόμενον ἀπὸ τοῦ σώματος τῶν ἀθλητῶν διὰ τῆς στλεγγίδος· || γεν. ἔλαιον χρησιμοποιούμενον ἐν τοῖς λουτροῖς καὶ δὴ ἡ ἐν αὐτοῖς ἐλαιώδης ὑποστάθμη : Τέλ.π.Στοβ.Ἀνθ. 97,31 **εἰσελθὼν ἂν εἰς τὸ βαλανεῖον τῷ γλοιῷ ἠλείφατο·** πρβλ. Γεωπ.20,3 **τρίφας γλοιῷ·** || πάπ., μσν. κ. νεώτ. γεν. ὁ γλοιώδης ρύπος : Εὐστ.Πονημ. 97,37 γλοιάς **μυσαρός, ρύπος ἀνέκπλυτος.**
γλαιός-ά-όν κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. ὀλισθηρός, εὔστροφος, συνήθ. **ἐπὶ** κακῷ, πανοῦργος, ποὺ γλιστράει, ξεφεύγει : Ἀριστφ.Νεφ.449 **κύρβις, κρόταλον, κίναδος, τρύμη, μάσθλης, εἴρων, γλαιός, ἀλαζών,** Εὐστ.Πονημ.278,29 **ἀνὴρ γλοιὸς μὲν πολιτεύσασθαι,** Νικήτ.Χων.Χρον.10,6 **καταπύγων καὶ** γλοιός, - **γλαιὸς ἄνθρωπος χωρὶς χαραχτῆρα·** 2) Ἡσ. **« νωθρός, ἀσθενής »·** 3) πάπ. ὁ ἐκ λιπαρότητος ἀμβλύς, ἀσθενής, ἀδύναμος : **παλλίολον** γλοι[ὸν ἐπ]ικάρσιον· 4) δημ. εἰδ. **γλοιός** ὡς οὐσ. ὁ διάβολος, **ἐν τῇ** σημ. τοῦ κατ' ἐξοχὴν πονηροῦ καὶ πανούργου, κατὰ δ.προφ. χλ(ο)ιός βλ.λ.
γλοιοσάρκωμα-ατος (τό) νεώτ. ἰατρ. νεόπλασμα ἀναπτυσσόμενον ἐκ τοῦ νευρογλοιακοῦ ἱστοῦ.
γλοεοσπόριον (τό) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.
γλοιόσωμαν (τό) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.
γλοιφός-ή-ό δημ., δ.γρ. τοῦ γλυφός βλ.λ.
γλοιῶ-όω μτγν., μ. τὸ παθ. γλοιοῦμαι γίνομαι γλοιὸς βλ.λ., γλοιώδης, κολλώδης : Διοσκ.5,79 **τρίβε ἕως οὗ γλοιωθῇ·** || νεώτ. **τὸ ἐνεργ.** καθιστῶ τι γλοιόν, γλοιῶδες· || νεώτ. μτφ. ρυπαίνω, μολύνω.
γλοιώδης-ους (-εος)-ες κ. μαν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς γλοιὸν ὅμοιος τὴν σύστασιν, ὁ κολλώδης, ἰξώδης : Πλάτ.Κρατ.427 Β **τὸ γλίσχρον ἀπεμιμήσατο καὶ γλυκὺ καὶ γλοιῶδες,** Θεόφρ.Φ) 5,4,) **ὑγρότητι καὶ ξηρότητι καὶ τῷ** γλοιώδει· || μτγν. ἐπὶ ὕδατος, ὁ εἰς γλοιὸν βλ.λ. περιεκτικός, ὁ ἔχων κολλώδη ὑποστάθμην : Μ'Αντων.8,24 **ὕδωρ γλοιῶδες·** 2) νεώτ. ἰδίως ὁ ἔχων λιπαρὸν ἢ γενικώτ. ὑγρὸν ρύπον : Σχόλ. Θεοκρ.2,48 **σαρκίον γλοιῶδες·** 3) νεώτ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ δι' ἀτέλειον χαρακτῆρος αηδής, ὁ ἠθικῶς ρυπαρὸς καὶ ἄνανδρος, ὁ χαμερπής : **περιεστοίχισαν τὸν δικτάτωρα γλοιώδη ὑποκείμενα.**
γλοιωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. **νεώτ.** ἐν εἴδει γλοιοῦ βλ.λ., κατὰ τρόπον γλοιώδη : Σωραν.2,13· || νεώτ. ρυπαρῶς· 2) Ἡσ. **« νυστακτικῶς ».**
γλοίωμα-ατος (τό) **νεώτ.** ἰατρ. **εἶδος** νεοπλάσματος.
γλοιῶς Ἡσ. « νυστακτικῶς » **[δ. ἀνάγν.** γλοιωδῶς].
γλόμπος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (Ἰταλ.) σφαῖρα κοίλη, σφαιρικὸν σῶμα· || εἰδ. σφαιρικὸν ἢ ἄλλου σχήματος ὑάλινον περίβλημα λυχνιῶν ἐκ πετρελαίου, οἰνοπνεύματος, βενζίνης, φωταερίου, ἠλεκτρικοῦ κλπ.
γλονοΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ νιτρογλυκερίνη βλ.λ.
γλοξίνεια (ἡ) **νεώτ.** βοταν. ἡ γλοξινία βλ.λ.
γλοξινία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γλοριόζα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γλότσα (ἡ) δημ. **κ. γλιότσα** ἡ ἐπὶ τῶν λιμναζόντων ὑδάτων, ἡ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας πρασίνη φυτικὴ ὕλη·
γλουγλουκισμός (ὁ) νεώτ. ἦχος ἀναταραχῆς ὑγρῶν· || ἰατρ. ἦχος παραγόμενος ἐν τῷ πεπτικῷ σωλῆνι ἢ κύστει τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῴων ἐξ ἀναταράξεως ὑγρῶν μετ' ἀέρος ἢ ἀερίων.
γλουθαλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ἀνάλκιμον βλ.λ.
γλουκερίτης (ὁ) νεώτ. κ. **γλωκερίτης** τὸ ὀρυκτὸν πισσοφανὲς βλ.λ.
γλουκοζαμίνη (ἡ) **νεώτ. χημ.** ὀργανικὴ ἕνωσις.
γλοῦνος (ὁ) δημ. ὁ λίχνος βλ.λ., ὁ φαγός.
γλούρεα Ἡσ. « χρύσεα· Φρύγες ».
γλουρός-οῦ (ὁ) Ἡσ. « χρυσός » : ΑΠ 15,25,7.
γλουταῖος-α-ον νεώτ. κ. **γλουτιαῖας** βλ.λ.
γλουταμίνη (ἡ) **νεώτ. χημ.** ὀργανικὴ ἕνωσις.
γλουτεκτόνη (ἡ) νεώτ. χημ. σκεύασμα συγκείμενον κυρίως ἐκ κόλλης καὶ γλυκερίνης.
γλουτένη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανική τις ἕνωσις.
γλουτενίνη (ἡ) νεώτ. χημ. συνήθ. κατὰ πληθ. **γλουτενῖναι,** ὁμὰς γλοβουλινῶν φυτικῆς προελεύσεως.
γλούτια (τά) μτγν. **δύο** μικραὶ **ἐξοχαὶ** τοῦ ἐγκεφάλου : Γαλ.Χρησ.Μορ.14 « τινὲς τὰ μὲν ὁμιλοῦντα τῷ κωναρίῳ σωμάτιο διδύμια **καλοῦσι,** τὰ δ' ἐφεξῆς αὐτῶν γλούτια »· 2) **μτγν.** ὁ μέγας τροχαντήρ : Γαλ.Χρησ.Μορ.2,773.
γλουτιαῖος-αία-αῖον **νεώτ.** ὁ τοῦ γλουτοῦ, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γλουτούς : γλουτιαία **ἀρτηρία,-γλουτιαῖον φῦμα,-γλουτιαῖοι μύες·** 2) τὸ οὐδ. **γλουτιαῖον** ὡς οὐσ. μέρος τῆς **σαγῆς ἐφαρμοζόμενον** ἐπὶ **τῶν** γλουτῶν τοῦ ἵππου, δημ. πισινέλα.
γλουτίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ζελατίνη βλ.λ.
γλουτόν (τό) σχόλ. μ. κατὰ πληθ. **γλουτά** οἱ γλουτοὶ βλ.λ. : Σχόλ.Θεοκρ.6,30.
γλουτός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. συνήθ. **ἐν** πληθ. αἱ περὶ τὸν πρωκτὸν σαρκώδεις μᾶζαι τῆς ὀπισθίας καὶ κάτω μοίρας τοῦ κορμοῦ, αἱ πυγαί, τὰ ὀπίσθια, δημ. τὰ κωλομέρια, τὰ καπούλια : Ἰλ.Θ 340 **ἰσχία τε γλουτούς τε,** Ἡρ.4,9 **τὰ μὲν ἄνω** ἀπὸ **τῶν γλουτέων εἶναι γυναικός·** || τὸ ἀνώτατον ὀπίσθιον μέρος τοῦ σκέλους καὶ γεν. ὁ μηρός : Ἰλ Ε 66 **βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν·** || νεώτ. ἀνατομ. **γλουταί** ἡ χώρα τοῦ σώματος ἡ κειμένη **ὑπὸ τὴν ὀσφὺν** καὶ ἑκατέρωθεν τῆς ἱερᾶς χώρας ἄ. κοχῶναι ἢ πυγαῖαι· || **νεώτ. ἐπὶ** ἵππων, τὸ μετὰ **τὴν ὀσφὺν** ὀπίσθιον μέρος τοῦ κορμοῦ τοῦ ἵππου **τὰ νῶτα·** 2) νεώτ. ναυτ. κατὰ πληθ. συνήθ. τά

ὑπὲρ τὴν ἴσαλον **γραμμὴν ἐστρογγυλωμένα** μέρη τῆς κυρίως πρύμνης τοῦ πλοίου, δημ. μεριά· 3) Ἡσ. « τὸ τῆς κοτύλης σφαίρωμα ».

γλούτων (ὁ) νεώτ. ζωολ. ζῷον σαρκοβόρον τῆς οἰκ. τῶν **μουστελιδῶν**· ἄ. ἀδηφάγος ἢ πολυφάγος.

γλυγούδι (τὸ) δημ. κ. **γλυχούδι** κ. **γλιχούδι** συνηθ. κατὰ πληθ. **γλυγούδια** τὰ **νωγαλεύματα**, ἡδύσματα, ὀρεκτικά, **λιχνεύματα** ἄ. **λιχούδι**, μεζές, μεζελίκι· 2) μ.κατὰ πληθ τὸ τιμαλφῆ μικρὰ καὶ πρὸς στολισμὸν οἰκιακὰ πράγματα, ἰδίως κοσμήματα.

γλυδερός-ή-ό δημ., ὅ γρ τοῦ γλιδερὸς ὁ πλήρης γλοιοῦ βλ.λ., λιπώδους ῥύπου, ὁ γεμάτος γλίδες βλ.λ.· ἄ λιγδερός : Λασκαρ.Πνίχτης 327 **τὰ ρούχα του χτυπάει τὰ γλυδερά.**

γλυδιάρης-α-ικο δημ. κ. **γλιδιάρης** ὁ ρυπαρός, ὁ γεμάτος γλίδες, λίγδες· ἄ. λιγδιάρης.

γλύζω ἀρχ. λεξ. κάπτω, χάπτω, καταπίνω.

γλυΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ γλουτένη βλ.λ.

γλύκα (ἡ) δημ. ἡ γλυκεῖα γεῦσις, ἡ γλυκύτης· ἄ. γλυκάδα, γλυκίλα : **ἡ γλύκα τοῦ σταφυλιοῦ - τοῦ κρασιοῦ**· 2) ἡ σωματικὴ ἅμα καὶ ψυχικὴ εὐχαρίστησις, ἡδονή : Παλαμ.Περ.κ.Χαιρ.55,20 **νὰ πιοῦν τὴ γλύκα τοῦ φιλιοῦ,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 38,6 **ἡ γλύκα τῆς ἀγάπης εἰς τὸ στόμα αβήνεται**· 3) μτφ. ἡ ἀπαλότης, ἡ μαλακότης, τὸ ἤπιον : **ἡ γλύκα τῆς φωτιᾶς - τοῦ καντηλιοῦ, - ἡ γλύκα τοῦ καιροῦ** (ἡ εὐδία), **- ἡ γλύκα τοῦ γέλιου του καὶ τῆς ὁμιλίας του μὲ ξεγέλασε**· ‖ συνεκδ. ἡ ἐξ ἀπαλότητος, ἠπιότητος εὐχαρίστησις, ὅθ. κ. ἡ πράϋνσις, ἡ ἀνακούφισις : Βαλαωρ.Φωτεινὸς 2,138 **οὔτε τ' ἀγέρι τοῦ Μαγιοῦ τόση δροσιὰ καὶ γλύκα | χύνει ποτὲ σὲ σωθικὰ μυριοφαρμακωμένα**· 4) γεν. ἡ εὐφροσύνη, ἡ ἀγαλλίασις, ἡ χαρά : παροιμ. **ἡ γλύκα φέρνει πίκρα,- κάλλιο λάχανα μὲ γλύκα, πάρα ζάχαρη μὲ πίκρα** (κρείττων ἡ πτωχὴ ἐν ὁμονοίᾳ συμβίωσις ἢ ἡ ἐν διχονοίᾳ πλουσία).

γλυκά ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. γλυκέως, μετὰ γλυκείας γεύσεως· ‖ μτφ. ἡδέως, μετὰ ἡδύτητος, εὐαρέστως : Βαλαωρ.Στιχουργ.Α 4,22 **ἤρχισαν οἱ συντρόφοι του γλυκὰ νὰ τραγουδῶσι**· 2) ἠπίως, ἀπαλῶς : Σολωμ.Δύο μνήμ.8 **φυσάει γλυκὰ τ' ἀγέρι**· ‖ **καὶ ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ : κοιμᾶται γλυκὰ γλυκά**· 3) μσν. κ. δημ. μετ' ἀγάπης, τρυφερότητος : Διγεν.'Ακρ.2595 **καταφιλῶντάς με γλυκά, κρατῶν ἐν ταῖς ἀγκάλαις,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 45,5 **ἔκατσα καὶ τὰ ρώτησα γλυκά.**

γλυκαγκαλιάζομαι δημ. ἐναγκαλίζομαι μετά τινος ἡδέως· 2) κ. μτφ. ἁρμονικῶς πρός τι συνάπτομαι, συνδυάζομαι : Κρυστ.Μαγεμ.Μαντήλ.2 **γλυκαγκαλιάζεται τὸ φῶς μὲ τὸ σκοτάδι.**

γλυκάδα (ἡ) δημ. κ. γλύκα βλ.λ. ἐπὶ ἐδωδίμων καὶ ποτῶν, ἡ γλυκύτης, ἢ γλυκεῖα γεῦσις : **ἡ γλυκάδα τοῦ πορτοκαλιοῦ - τοῦ κρασιοῦ**· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ ἡδύτης, εὐχαρίστησις, ἀπόλαυσις : Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.44,9 **τὸν ὕπνο δὲν ἐχόρτασα, τοῦ ὕπνου τὴ γλυκάδα**· 3) μτφ. ἡ ἀπαλότης, ἡ ἠπιότης, τρυφερότης, ἀγάπη : Σολωμ.Θάνατ.Μπάϊρον 163 **σὰν νὰ ἐζήταὰν τὴ γλυκάδα τοῦ φωτὸς νὰ ξαναϊδοῦν**· 4) γεν. χαρά, ἀπόλαυσις, ἡδονή : Βαλαωρ.'Ασπασμ.'Ελλ.69 **γιὰ μᾶς δὲν εἶχεν ἡ ζωὴ γλυκάδες καὶ λουλούδια.**

γλυκάδι(ον) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. κυρίως πᾶν τὸ γλυκὺ τὴν γεῦσιν, τὸ γλύκυσμα κττ.· 2) συνήθ. κατ' εὐφημισμόν, τὸ ὄξος, τὸ ὀξίδιον· ἄ. ξίδι· πρβλ. ΕΜ 626,56 « οἱ δὲ Κυρηναῖοι τὰ ὄξος ἡδός φασι, καὶ ἄλλοι γλυκάδιον »· 3) δημ. συνήθ. κατὰ πληθ. **γλυκάδια** ἀδένες τοῦ σφογγίου ἰδίως οἱ τοῦ παγκρέατος καὶ τοῦ λαιμοῦ· ‖ εἰδ. οἱ ὄρχεις ζῴων· ‖ ὁμ. κ. οἱ ὄρχεις ἀνθρώπων· ἄ. ἀχαμνά.

γλυκάζω μτγν. κ. νεώτ. ποιῶ, καθιστῶ τι γλυκύ : 'Επικτ.Γνωμ.22 **γλυκάζω τὴν κατάποσιν**· ‖ παρέχω γεῦσιν γλυκεῖαν, προκαλῶ εἴς τινα γλυκασμόν : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,211 **τὸ μέλι οὐ γλυκάζει τοὺς ὑγιαίνοντας**· ‖ τὸ παθ. λαμβάνω γεῦσιν γλυκεῖαν : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,20· 2) ἀμτβ. ἔχω γλυκεῖαν γεῦσιν, εἶμαι γλυκύς : ΠΔ'Ιεζ.3,3 **καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου, ὡς μέλι γλυκάζον,** 'Αθήν.1,26 **γλυκάζων οἶνος,** Γεωπ.6,15 **ὄξος γλυκάζον.**

γλυκαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ., ὀρθότ. **γλυχαιμία,** ἡ φυσιολογικὴ ποσότης σακχάρου ἐν τῷ αἵματι τῶν ζωϊκῶν ὀργανισμῶν.

γλυκαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μτγν. μέλλ. **γλυκανῶ,** νεώτ. κ. δημ. **θὰ γλυκάνω,** δημ. κ. **θὰ γλυκιάνω,** ἀόρ. **(ἐ)γλύκανα,** δημ. κ. **(ἐ)γλύκιανα,** μέσ. **γλυκαίνομαι,** δημ. κ. **γλυκαίνουμαι,** μτγν. παθ. μέλλ. **γλυκανθήσομαι,** νεώτ. **θὰ γλυκανθῶ,** δημ. **θὰ γλυκαθῶ κ. θὰ γλυκιαθῶ,** κ. νεώτ. παθ. ἀόρ. **ἐγλυκάνθην,** νεώτ. κ. **ἐγλυκάθην,** δημ. **(ἐ)γλυκ(ι)άθηκα,** μτγν. παθ. παρακ. **γεγλύκασμαι,** δημ. μτχ. παθ. παρακ. **γλυκασμένος** κ **γλυκαμένος** καθιστῶ τι γλυκύ, **προσδίδω** γλυκεῖαν γεῦσιν, ὅθ. κ. μέσ. κ. παθ. γίνομαι γλυκὺς τὴν γεῦσιν : Ξεν.Οἰκ. 19,19 **ὅταν δὲ καιρὸς ᾖ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἤδη γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυλάς** ‖ τὸ ἐνεργ. κ. ἀμτβ. γίνομαι γλυκύς, κτῶμαι γλυκεῖαν γεῦσιν : **μὲ τὶς δροσιὲς γλυκαίνουν τὰ σταφύλια**· 2) μσν., νεώτ. κ δημ.ὁμ. ἐπὶ γεύσεως, παράγω, γεννῶ αἴσθημα γλυκύτητος : ΠΔΣοφ.Σειρ.27,23 **ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ τὸ στόμα σου,** Γεώργ.Παχ.'Ανδρον.26 Β **αὐτός τε φάγοι καὶ γλυκανθεὶς τὸν φάρυγγα,** Κορ.'Ατ.2,310 **ἀπ' αὐτὰ τὰ γλυκύσματα γλυκαίνει τὸν λαιμόν του**· 3) μτφ παρέχω ἡδονὴν εἴς τινα, τέρπω, **εὐφραίνω** : Διον.'Αλ.Συνθ.15 **φωναὶ .. γλυκαίνουσαί τε τὴν ἀκοὴν καὶ πικραίνουσαι,** 'Αριστόξ 'Αρμ.23 Μ **τούτου δ' αἴτιον τὸ βούλεσθαι γλυκαίνειν ἀεί**· ‖ ὁμ μτφ. καθιστῶ τι ἡδύ, ἡδύνω : **τίποτε δὲ γλυκαίνει τὸ χαροκαημό - τὰ ἄρρωστα γηρατειά**· 4) ἐπὶ σωματικοῦ πόνου, πραΰνω, μαλάσσω : **ἡ ἀλοιφὴ τοῦ γλύκανε τὸν πόνο τῆς πληγῆς**· 5) ὁμ ἐπὶ ψυχικοῦ πόνου, θλίψεως, ἀνακουφίζω : Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.12,7 **καὶ μόνη μιὰ παρηγοριὰ βαθιὰ τόνε γλυκαίνει**· 6) δημ. τὸ ἐνεργ. ὡς ἀμτβ. γεν. ἐπὶ ὀδύνης σωματικῆς ἢ ψυχικῆς, πραΰναμαι : Σολωμ.'Ελεύθ.Πολιορκ. Σχέδ.Β 12,1 **πολλὲς πληγὲς μ' ἐγλύκαναν, γιατ' ἔσταξ' ἁγιομύρος**· 7) μσν. κ. δημ. ὁμ. ἀμτβ. κ. ἐπὶ προσώπ., γίνομαι γλυκύς, ἤπιος, μαλακός : 'Ερωτόκρ.Γ 892 **κι ὁ κύρης τοῦ Ρωτόκριτου γλυκαίνει καὶ μερώνει**· ‖ δημ. ὁμ. ἀμτβ. κ. ἐπὶ τοῦ καιροῦ, γίνομαι ἤπιος, εὔδιας, εὐδιάζω, καλωσυνεύω : **ἅμα ὁ καιρὸς γλυκάνῃ, ὁ λόγγος πρασινίζει**· 8) δημ. τὸ μέσ αἰσθάνομαι ἡδονὴν : **γλυκαίνεται κοντὰ στὴ φωτιά**· ‖ ὁμ. δοκιμάζων ἅπαξ ἡδονὴν ἔκ τινος. αἰσθάνομαι ἔμμονον πρὸς τοῦτο κλίσιν, ὅθ. καὶ ἐκ τῆς ἡδονῆς παρασύρομαι : **κέρδισε στὴν ἀρχὴ στὰ χαρτιὰ καὶ γλυκάθηκε,** παροιμ. **γλυκάθη ἡ γριὰ στὰ σῦκα κι ὅλη μέρα τ' ἀναζήτα**· 9) νεώτ. ἐν τῇ φυτοκομίᾳ εἰδ. ἐν φρ. **γλυκαίνονται αἱ ρίζαι** ἀποκόπτονται τὰ ἄκρα αὐτῶν κατὰ τὴν μεταφύτευσιν.

γλυκαῖος-α-ον μτγν. γλυκὺς τὴν γεῦσιν : Συνέσ Πυρ.62 **γλυκαίου ὕδατος.**

γλυκαισθησία (ἡ) νεώτ. τὸ αἰσθάνεσθαι γλυκύτητα, ἡ αἴσθησις τῆς γλυκύτητος.

γλυκάκιας (ὁ) δημ. ὁ ἐπιτηδευόμενος γλυκύτητα εἰς τὴν ἔκφρασιν, τοὺς τρόπους, τοὺς λόγους κττ., ποὺ κάνει γλύκες· 2) ὁ ἐρωτύλος· 3) εἰδ. ὁ ἀγαπῶν τὰ γλυκίσματα καὶ τὰ ζαχαρωτά.

γλυκάλη (ἡ) νεώτ. χημ. παράγωγον τῆς **ἀκετοβρωμογλυκόζης** βλ.λ.

γλυκαμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδος ἀλκοόλης.

γλυκανάβλεμμα-ατος (τὸ) νεώτ. γλυκὺ πρὸς τὸ ἄνω βλέμμα, μετὰ γλυκύτητος προσατένισις.

γλυκαναθρύζω δημ. ἀναβρύω γλυκέως, ἠρέμα: Σολωμ.Ἀηδόνι κ.Γεράκι ὁ ἀπὸ **τὲς μυστικὲς γλυκὲς πηγὲς τῆς φύσεως ἐγλυκανάβρυζ᾽ ἕνα πνεῦμα.**

γλυκαναλατία (ἡ) νεώτ.,δημ.γλυκαναλατιά βλ.λ.: Ροΐδ.Κριτ.Μελ.18 **αὐλικοῦ εὐπατρίδου.. μέχρι γλυκαναλατίας πρὸς τὰς γυναῖκας τρυφεροῦ.**

γλυκαναλατιά (ἡ) δημ.,νεώτ.γλυκαναλατία βλ.λ., ἐπὶ ἐδεσμάτων, τὸ εἶναί τι γλυκύ πως τὴν γεῦσιν, ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐπαρκῶς ἅλατι ἠρτυμένον (ἀνάλατο), ὅθ. γεν. ἡ μὴ εὐάρεστος γεῦσις, ἡ ἀνοστιά· 2) μτφ. ἡ ἔλλειψις χάριτος ἅμα καὶ εὐφυΐας· · || συνεκδ. τρόπος, λόγος ἄχαρις καὶ ἀνόητος: **μᾶς ἀηδίασε μὲ τὶς γλυκαναλατιές του.**

γλυκανάλατος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ γλυκὺς τὴν γεῦσιν, ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐπαρκῶς ἅλατι ἠρτυμένος, ὅθ. γεν. ὁ μὴ εὐάρεστος τὴν γεῦσιν, ὁ ἀνούσιος: **γλυκανάλατο φαΐ·** 2) μτφ. ὁ ἀνουσίως, ἀηδῶς τρυφερὸς τοὺς τρόπους ἢ τὴν ἔκφρασιν: Ροΐδ.Μελέται σ.94 **ἔχουσι τὸ κακὸν νὰ ἐπιχέωσιν ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς ἡμῶν παραγωγῆς γλυκανάλατόν τινα εἰδυλλιακὴν μονοχρωμίαν, - γλυκανάλατοι στίχοι, · γλυκανάλατα φερσίματα,** Δραγ.Ὄσ.Ζωντ.σ.58 **γλυκανάλατοι, ἐρωτιάρηδες, λιμοκοντόροι.**

γλυκαναπαύομαι δημ. ἀναπαύομαι ἡδέως, γλυκὰ βλ.λ.: Βιζυην.Ἑσπέρα 19 **γιὰ νὰ γλυκαναπαυθῇ στῆς καλῆς του τὴν ἀγκάλη.**

γλυκαναστενάζω δημ. ἀναστενάζω μετὰ γλυκύτητος, ἡδονικῶς, γλυκὰ βλ.λ.: **ἀγκάλιασε ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ γλυκαναστενάζει·** || ἐπὶ ἀνέμου, θαλάσσης ἢ δένδρων, ἀποδίδω ἦχον ὁμοιάζοντα πρὸς τὸν ἐξ ἡδονῆς ἁπαλόν, γλυκὺν στεναγμόν: Ψυχάρ.Ταξίδι 141 **κι ὁ ἀέρας αὐτὸς ποὺ γλυκαναστενάζει στὰ κλαδιά.**

γλυκανεβαίνω δημ. ἀναβαίνω γλυκέως, ἠρέμα, μαλακά· ἐπὶ τοῦ στήθους ἀναπνέοντος: Καρκδ. Ζητιάνος 67 **τὸ δασοτριχωμένο στῆθός του γλυκανεβαίνει κανονικὰ μὲ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδιᾶς.**

γλυκανθής (ὁ) δημ. τὸ γλυκάνισον βλ.λ.

γλυκάνισο(ν) (τὸ) σχόλ.,νεώτ.κ.δημ., ἀ. -ος (ὁ) τὸ ἄνισον βλ. λ., ἰδίᾳ ἄνισον τὸ κοινόν: Σχόλ. Θεοκρ.7,63· || συνεκδ. τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ τούτου ἀρωματικά, ἀρτυματικὰ καὶ φαρμοκευτικά.

γλυκανοστιά (ἡ) δημ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, τὸ εἶναι γλυκύ, ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐπαρκῶς ἅλατι ἠρτυμένον, ἡ γλυκαναλατιὰ βλ.λ. · **ἡ γλυκανοστιὰ τοῦ φαγιοῦ·** 2) μτφ. ἡ ἄχαρις, ἀνούσιος ἁπαλότης τρόπων ἢ τρυφερότης ἐκφράσεως· || συνεκδ. τρόπος, λόγος κατὰ ἢ πρὸς θωπείαν, ἀλλ᾽ ἄχαρις κ. ἀνόητος.

γλύκανσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ γλυκαίνειν, ποιεῖν τι γλυκὺ τὴν γεῦσιν: Θεόφρ Φ Αἰτ.4,4,5 **εἰς τὴν γλύκανσιν προβρέχειν τὰ σπέρματα.**

γλυκαντέρης (ὁ) δημ. ὁ ἔχων καλὴν ἢ εὐμενῆ διάθεσιν, εὐδιάθετος, ἀντίθ. πικραντέρης.

γλυκαντζούρα (ἡ) δημ. ἡ ὑπερβολικὴ ὅθ. κ. ἀηδὴς γλυκύτης, οἷον ἐδέσματος ἢ ποτοῦ· 2) κ. μτφ. ἐπὶ τρόπων ἢ λόγων: **τὴ σιχάθηκα ἀπὸ τὶς γλυκαντζοῦρές της.**

γλυκαντικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς γλύκανσιν βλ.λ. ἱκανὸς ἢ πρόσφορος, ὁ παρέχων γλυκύτητα: Ὀκελλ.1,9 **μέλι γλυκαντικόν·** || νεώτ. χημ. **γλυκαντικά** (τὰ) αἱ φυσικαὶ ἢ τεχνηταὶ ὗλαι αἱ προστιθέμεναι εἰς ἑτέρας πρὸς γλύκανσιν· 2) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ ἐπιφέρων ἠπιότητα, ἠρεμίαν, ἀνακούφισιν, ὁ πραϋντικός.

γλυκαντικῶς ἐπίρρ μτγν. κ.νεώτ. κατὰ τρόπον γλυκαντικόν, πραϋντικῶς: Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.7,367 **γλυκαντικῶς διατίθεσθαι.**

γλυκαπαντῶ-άω δημ. ἀπαντῶ, ἀποκρίνομαι μετὰ γλυκύτητος, τρυφερότητος, ἀγάπης: Σάρρ. μτφρ.Εὐρ.Ἄλκ.194 **καὶ τοὺς μιλεῖ κι ἐκεῖνοι τῆς γλυκαπαντοῦν**, πρβλ. γλυκομιλῶ.

γλυκαπόδειπνος-η-ο δημ. ὁ καθιστῶν τὸν μετὰ τὸν δεῖπνον χρόνον εὐχάριστον: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 44,1 **καὶ γλυκαπόδειπνα τὰ παραμύθια θά ᾽ναι.**

γλυκαρμενίζω δημ. ἐπὶ πλοίου, ἀρμενίζω, ἤτοι πλέω ἠπίως, ἠρέμα, γλυκὰ βλ.λ.: Καρκθ.Ζητιάνος 129 **τὰ τρεχαντήρια καὶ τὰ γολετάκια γλυκαρμενίζουν ἀνεμπόδιστα.**

γλύκας (ὁ) δημ. ὁ ἔχων προσποιητὴν ἢ ἀηδῆ γλυκύτητα εἰς τὴν ἔκφρασιν, τοὺς τρόπους κττ.

γλυκάση (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδος φυράματος.

γλυκασία (ἡ) μτγν. κ. πάπ., δημ. γλυκασιά ἡ γλυκύτης, ἡ γλυκάδα: Μεθόδ.Συμπόσ.Παρθέν.76 Β **τὰ λοιπὰ δὲ ταύτῃ νομίζεσθαι προσήκει πικρά, ὁπόσα δὴ τῇ ἐμφύτῳ γλυκασίᾳ κεκέρασται τῶν ἀκροδρύων·** 2) πάπ. μτφ. ἐπὶ μελῶν οἰκογενείας, ἡ πρὸς ἀλλήλους τρυφερότης, ἀγάπη.

γλυκασιά (ἡ) δημ. ἡ γλυκασία βλ.λ.· 2) εὐτυχὲς γεγονός: ἀρὰ **νὰ μὴ ἰδῇς γλυκασιὰ** (εἴθε νὰ μὴ ἀπολαύσῃς εὐτυχίας τινός)· πρβλ. ἀγλύκαντος 2).

γλύκασις-εως (ἡ) μσν. ἡ γλυκασία βλ.λ., ἡ γλυκάδα: Ἀλλάτ.49,1 **τῇ ἐμφύτῳ γλυκάσει.**

γλύκασμα-ατος (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ γλυκύτης, ἡ ἡδύτης: Νεῖλος Ἐπ.3,318 **τῆς ψαλμῳδίας ἀμβροσίου γλυκάσματος,** ΠΔ Παροιμ.16,24 **κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἴασις ψυχῆς·** || συνεκδ. πᾶν γλυκὺ τὴν γεῦσιν ἔδεσμα ἢ ποτόν: ΠΔ Νε.8,10 **πορεύεσθε, φάγετε λιπάσματα, καὶ πίετε γλυκάσματα** (ἐπὶ οἴνου)· || νεώτ. φαρμακ. κατὰ πληθ. **γλυκάσματα** (τὰ) ἑφθὰ ἢ ἄνεφθα φαρμακοτεχνικὰ πολτώδη συνήθως ἐκ φυτῶν σκευάσματα· 2) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ ἠρέμησις, ἡ καταπράϋνσις· || ἰδίως ἐπὶ καιροῦ, ἡ ἀποκατάστασις εὐδίας, αἰθρίας· ἀ. καλοσύνεφη.

γλυκασμένη (ἡ) δημ. θηλ. παθ παρακ. τοῦ γλυκαίνω βλ.λ. ὡς οὐσ., κατ᾽ εὐφημισμὸν ἡ νόσος εὐλογία: **ἔβγαλε τὴ γλυκασμένη.**

γλυκασμός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. **γλύκασμα** βλ.λ. τὸ αἴσθημα τοῦ γλυκέος, ἡ γλυκύτης περὶ τὴν γεῦσιν: ΠΔ Ἀσμ.5,16 **φάρυγξ αὐτοῦ γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία,** Πρόδρ.1,221 **καὶ νὰ χάσιν τὰ χείλη μου κἂν γλυκασμὸν ὀλίγον·** 2) συνεκδ. πᾶν γλυκὺ τὴν γεῦσιν ἔδεσμα ἢ ποτόν, ἰδίως ἐπὶ τοῦ οἴνου: ΠΔ Ἀμ.9,13 **περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν·** 3) μτγν, μσν, νεώτ κ. δημ. ἡ εὐφροσύνη, ἡ ἀγαλλίασις, ἡ χαρά Μηναῖ.1,) **καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν πιστῶν εὐσεβείας τὸν γλυκασμὸν ἐθησαυρίσας,** ἐκκλ **ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων, τῶν θλιβομένων ἡ χαρά·** 4) νεώτ. κ δημ. ἡ καταπράϋνσις, ἡ ἠρέμησις, ὅθ εἰδ. ἐπὶ θλίψεως, ἡ ἀνακούφισις: **ὁ γλυκασμὸς τῆς ψυχῆς.**

γλυκαχός (ὁ) δημ ὁ γλυκὺς εἰς τὴν ἀκοὴν ἦχος: Καζ.Ν μτφρ. ΘΚωμ.Καθαρτ.119 **στεκόμαστε ὅλοι ὀρθοί, παραδομένοι στὰ γλυκαχά.**

γλυκαχτίδα (ἡ) δημ. ἡ ἡδέως, ἁπαλῶς προσπίπτουσα ἀκτὶς φωτὸς τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης.

γλυκεῖα (ἡ) κ νεώτ, θηλ. τοῦ ἐπιθ. γλυκὺς ὡς οὐσ., ἡ ἀ. γλυκύρριζα βλ.λ.· Θεόφρ Φ1 9,13,2 «**γλυκεῖα δὲ καὶ ἡ Σκυθικὴ ῥίζα καὶ ἔνιοι δὲ καλοῦσιν αὐτὴν εὐθὺ γλυκεῖαν**» || νεώτ βοταν γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἑλλοβοκάρπων·** 2) κατ᾽ εὐφημισμὸν ἡ χολή· Ἑλλάδ.π.Φωτ.Βιβλ.535,8 «(οἱ Ἀθηναῖοι) **τὴν χολὴν γλυκεῖαν** (ἐκάλουν)».

γλυκειά δημ.κ. γλυκιά, θηλ. τοῦ **γλυκύς** ὡς οὐσ., συνήθ. ἐν πληθ **οἱ γλυκειές** ἡ νόσος εὐλογία.

γλυκκίδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ γλυκὺς βλ.λ. τὸ γλυκὺ τὴν γεῦσιν ἔδεσμα ἢ ποτόν, ἰδίως οἶνος τὴν γεῦσιν ἡδύς: Πάπ **περὶ τῶν γλυκκιδίων μελησάτω σοι αἰσθομένῳ, ὅτι τρυγίᾳ χρῶμαι.**

γλύκειος-α-ον Ἐπιγρ. γλυκὺς βλ.λ., συγκρ. **-ότερος**: Ἐπιγρ. **τῆς ..οὔτι γλυκειότερον.**

γλυκέλαιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ γλυκὺ ἔλαιον:

Ξενοκρ.55,Γαλ.14,793· ‖ νεώτ. φαρμακ. μῖγμα ἀμυγδαλαλεύρου, ἐλαίου, γλυκερίνης κ.ἄ., χρήσιμον ὡς ἐπιδεσμικὸν καὶ εἰς παρασκευὴν ἀλοιφῶν.

γλυκεοπράτης (ὁ) γλωσσ. ὁ παρασκευάζων καὶ πωλῶν γλυκίσματα.

γλυκεπώνυμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων εὔηχον ἐπώνυμον.

γλυκέρα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος σκωλήκων.

γλυκέρη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. κ. **γλυκέρα** βλ.λ.

γλυκερήθρα (ἡ) δημ. ποικιλία ἀμπέλου καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς, λευκὸς καὶ λίαν γλυκύς.

γλυκερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλυκερίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. θαλασσίων ζωνοσκωλήκων.

γλυκερίδια (τὰ) νεώτ. χημ. ἐστέρες τῆς γλυκερίνης.

γλυκεριναλδεΰδη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἐξ ὀξιδώσεως τῆς γλυκερίνης.

γλυκερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τρισθενὴς ἀλκοόλη συνήθ. ὑπὸ μορφὴν παχυρρύτου, ἄχρου καὶ ἀόσμου ὑγροῦ γλυκιζούσης γεύσεως.

γλυκερινικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ τῆς γλυκερίνης, ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν γλυκερίνην βλ.λ.

γλυκερινοῦχος-ον νεώτ. ὁ εἰς γλυκερίνην βλ.λ. περιεκτικός.

γλυκερινώδης-ους-ες νεώτ. ὁ πρὸς γλυκερίνην ὅμοιος· 2) ὁ περιέχων γλυκερίνην.

γλυκερινωταί (οἱ) νεώτ. φαρμακ. περιληπτ. σκευάσματα ἐκ γλυκερίνης βλ.λ., περιέχοντα γλυκερίνην.

γλυκερόζη (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν τῆς ὀξιδώσεως τῆς γλυκερίνης.

γλυκερός-ά (Ἰων. κ. δημ. -ή)-ό(ν) κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐδωδίμων ἢ ποτῶν, ὁ γλυκὺς βλ.λ., ὁ ἡδὺς τὴν γεῦσιν : Ἰλ.Λ 89 **σίτου τε γλυκεροῖο**· Ὀδ. Ξ 194 **ἠμὲν ἐδωδὴ ἠδὲ μέθυ γλυκερόν**, ΠΔ Παροιμ. 9,17 **ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ**, Βιζυην.Μεταμορφώσ.52 **νὰ γίνεται ὅ,τι κι ἂν πιάνῃς μέλι, | μέλι γλυκερό**· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ γλυκύς πως, ὁ ὑπόγλυκος· 2) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ δι' ὃν ἥδεταί τις, ὁ ἡδύς, εὐχάριστος, τερπνός : Πίνδ.Π 9,12 **καὶ σφιν ἐπὶ γλυκεραῖς εὐναῖς ἐρατὰν βάλεν αἰδῶ**, Θεμίστ.Λόγ.319,29 **οὐκ ἔστι γάρ, φασι, γλυκερώτερον ἢ πάντ' εἰδέναι**, Κρυστ.Γκόλφω 167 **καὶ γλυκερὴ λιγοθυμιὰ τρέχει ἀπ' ἁρμὸ σ' ἁρμὸ μου**· 3) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ποθητός : Ὀδ.Ι 28 **οὔ τοι ἔγωγε | ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι**, Πίνδ.Π 4,32 **νόστου πρόφασις γλυκεροῦ**, Κάλβ.Ὠδ.ΙΙ,3 **βλέπει τὰ περιπόθητα βουνὰ καὶ τὰ χωράφια | τῆς γλυκερᾶς πατρίδος**.

γλυκεροστάφυλος-ον μτγν. ἐπὶ χρόνου, ὁ καθ' ὃν αἱ σταφυλαὶ εἶναι γλυκεῖαι : Ὀππ.Κυν.Ι,465 **γλυκεροστάφυλον φθινόπωρον**.

γλυκερόχρως-ωτος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἔχων οἱονεὶ γλυκύ, ἤτοι ἁπαλὸν δέρμα : Μελέαγρ.ἐνΑΠ 7,207 **ἁ γλυκερόχρως Φανίον**.

γλυκερωτή (ἡ) νεώτ. ἀλοιφή τις παρασκευαζομένη διὰ γλυκερίνης βλ.λ.

γλυκέως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. μετὰ γλυκύτητος, γλυκὰ βλ.λ. : Πολυβ.4,24· 2) μσν. κ. νεώτ. μτφ. μετὰ τρυφερότητος : Διγεν.Ἀκρ.2942 **ἐκείνη μὲ ἀγκάλιζε, γλυκέως κατεφίλει**.

γλυκή Ἡσ. « βοτάνη τις ἐδώδιμος ».

γλυκήρατον (τὸ) μτγν. γλυκύρριζα : Ψ Διοσκ.3,5.

γλυκηρός-ά-όν ὁ γλυκερός, ὁ γλυκὺς τὴν γεῦσιν : Ἀστράμψυχ.π.Σουΐδ. **τρώγων γλυκηρὰ πικρίας ἕξεις τρόπους**.

γλυκί (τὸ) δημ. κ. γλυκύ, βλ.λ. ἡ νόσος ἐπιληψία· ‖ γεν. πᾶσα νευρικὴ ἢ ὑστερικὴ κρίσις· ‖ μτφ. φρ. **τὸν ἔπιασε τὸ γλυκί του** ἔγινε ἔξαλλος.

γλυκία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλυκιδικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις.

γλυκίδιον (τὸ) Σουΐδ. κ. νεώτ. Σουΐδ « γλυκίδιον τὸ γλυκύ »· 2) νεώτ. χημ. εἶδος αἰθέρος.

γλυκίζω Ἐπιγρ., μτγν., νεώτ. κ. δημ. παρέχω, προσφέρω γλυκίσματα, γλυκά : Ἐπιγρ. **[ἐγ]λύκισε [τοὺς πολίτας πά]ντας καὶ τὰς γυναῖκας πάσας καὶ [τοὺς παρε]πιδαμοῦντας ξένους**· 2) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. ἔχω γλυκεῖάν πως γεῦσιν, εἶμαι γλυκούτσικος : Γεωπ.6,15,1 **ὄξος γλυκίζον**, - **τὸ κρασὶ γλυκίζει**· ‖ μτγν. ὁμ. κ. παθ. -ομαι γίνομαι γλυκύς πως τὴν γεῦσιν : Ζώσ.Ἀλχ.248 Β.

γλυκιμερής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ἀκεφάλων.

γλυκίνας-ου (ὁ) εἶδος γλυκίσματος, πλακοῦς τις ἐν Κρήτῃ· Σελεύκ.π.Ἀθην.14,645 D « ὁ διὰ γλυκέος καὶ ἐλαίου πλακοῦς », δ.γρ. **γλυκίννας** π. Ἡσ. «διὰ γλυκέος οἴνου πλακοῦς ».

γλυκίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλυκίνιον (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ ἄ. βηρύλλιον βλ.λ.

γλυκίννας π. Ἡσ. ἀντὶ **γλυκίνας** βλ.λ.

γλύκιος-α-ον ἐπὶ ἐδωδίμων ἢ ποτῶν, ὁ γλυκύς, ὁ ἡδὺς τὴν γεῦσιν βλ.λ. : Σοφ.Φιλ.1461 **νῦν δ', ὦ κρῆναι γλύκιόν τε ποτὸν** (δ.ἀνάγν. Λύκιον), Μηνοῖ.Ι,16 **τὸ αἷμά σου τῷ Κτίστῃ ὡς γλύκιον ἔδεσμα** προσήγαγες, πανεύφημε.

γλύκισμα-ατος (τὸ) νεώτ.,δ.γρ. τοῦ **γλύκυσμα** βλ.λ.

γλυκισμός (ὁ) μτγν. κ. Ἐπιγρ. ἡ γλύκανσις βλ.λ. : Ἀθήν.5,200 Α **ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκισμοῦ χρείαν**· 2) Ἐπιγρ. διανομὴ γλυκισμάτων ἢ γλυκέος οἴνου : Ἐπιγρ. **κρεαδοσίας καὶ ἄριστα καὶ γλυκισμοὺς καὶ δεῖπνα οὐ διέλιπεν** ποιῶν.

γλύκιστος-η-ον ὑπερθ. τοῦ γλυκὺς βλ.λ., ἀ. γλυκύτατος : Βακχ.3,47, Αἰλ.Ζ1 12,46.

γλυκίτης (ὁ) νεώτ. χημ. εἶδος ἀλκοόλης.

γλυκιφανής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γλύκκα Ἡσ. « γλυκύτης ».

γλυκκόν Ἡσ. « γλυκύ ».

γλυκό (τὸ) δημ. πᾶν γλυκὺ ἔδεσμα παρασκευαζόμενον διὰ σακχάρου, μέλιτος ἢ ἄλλης γλυκαντικῆς οὐσίας, τὸ γλύκισμα : **εἴχαμε στὸ τραπέζι καὶ γλυκό**· ‖ **γλυκὸ τοῦ κουταλιοῦ** (τὸ ἐκ νωπῶν ὀπωρῶν, ἀνθέων ἢ ἄλλων φυτικῶν οὐσιῶν παρασκευαζόμενον γλυκὺ ἔδεσμα, προσφερόμενον ἐν κοχλιαρίῳ),-**γλυκὰ τοῦ ταφιοῦ** (τὰ ἐντὸς ταφίου βλ.λ. παρασκευαζόμενα πρὸς ὄπτησιν ἐν κλιβάνῳ).

γλυκο- μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. **γλυκ-** ὡς πρῶτον συνθετ. οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων, ῥημάτων ἢ ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου, δηλοῦν τὸ γλυκὺ τὴν γεῦσιν : γλυκορρητῖναι, γλυκοπρωτεῖδαι, γλυκοπύρηνος (ὁ ἔχων γλυκὺν πυρῆνα, ἐπὶ καρπῶν), γλυκόποτος (ὁ γλυκὺς τὴν πόσιν, ἡδύποτος), γλυκόπικρος, γλυκόξινος, γλυκονάλατος· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ὡς πρῶτον συνθετ. δηλοῦν γεν. τὸ γλυκύ, τὸ εὐάρεστον εἰς οἱανδήποτε τῶν αἰσθήσεων, οἷον τὴν ἀκοήν, τὴν ὅρασιν κτт. : γλυκορρήμων, γλυκόφωνος, γλυκολαλῶ, γλυκολάλημα, γλυκοκελαδῶ, γλυκόλογα, γλυκοθώρητος, γλυκοκοιτάζω· 3) δημ. μτφ. ὁμ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν δηλοῦν τρυφερότητα, ἀγάπην : γλυκαγκαλιάζω, γλυκοχαιρετῶ, γλυκοσφίγγω· 4) ὁμ. δημ. ὡς πρῶτον συνθετικόν, δηλοῦν τὸ ἁπαλόν, τὸ ἠρέμα γινόμενον : γλυκοφυσάει (τ' ἀγέρι), γλυκοχαϊδεύει (τὸ κῦμα) κττ

γλυκοαίματος-η-ο δημ. κ. γλυκόαιμος βλ.λ. ὁ οἱονεὶ ἔχων αἷμα γλυκὺ τὴν γεῦσιν, ὁ οἱονεὶ διὰ τὴν γλυκύτητα τοῦ αἵματος αὐτοῦ εὐάρεστος, ἀγαπητὸς τοῖς ἄλλοις,ἐλκων : Βλαχογ.Παληκ.Παλιὰ 33 **εἶσαι γλυκοαίματος, τραβᾷς τὸ κλέφτικο τὸ βόλι**.

γλυκόαιμος-η-ο δημ. κ. γλυκοαίματος βλ.λ.

γλυκοβανιλλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὁ γλυκοζίτης τῆς βανιλλίνης.

γλυκοβαρῶ-άω δημ. ἐπὶ παίκτου μουσικοῦ ὀργάνου ἰδίως ἐγχόρδου, παίζω μετὰ γλυκύτητος, ἁπαλῶς, ἡδέως, γλυκά : Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδ.2,482 **γλυκοβαρεῖ τὸν ταμπουρὰ καὶ φιλοτραγουδάει**.

γλυκοβασιλεύω δημ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, δύω ἁ-

παλῶς, ἠρέμα, βασιλεύω γλυκά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 15,15 **κόκκινος ὁ ἥλιος γλυκοβασιλεύει.**

γλυκοβιόζαι (αἱ) νεώτ. χημ. δισακχαρῖται, ὧν τὸ μόριον ἀποτελεῖται ἐκ σταφυλοσακχάρου.

γλυκόβοος-η-ο δημ. ὁ παράγων γλυκεῖαν, ἁπαλὴν βοήν : **γλυκόβοο μελίσσι.**

γλυκοβύζαστος-η-ο δημ. ὁ κατὰ τὸν θηλασμὸν γλυκύς, ἐπὶ γάλακτος : Σολωμ.'Εθν."Υμν 85 **ἡ ψυχή μου ἀναγαλλιάζει, | πῶς ὁ κόρφος καθεμιᾶς | γλυκοβύζαστο ἑτοιμάζει | γάλα ἀνδρείας καὶ ἐλευθεριᾶς˙** 2) ἐπὶ νηπίων ἢ θηλαζόντων ζῴων, ὁ ἁπαλῶς, ἀνωδύνως διὰ τὴν θηλαζομένην ἢ εὐαρέστως δι' αὐτὴν θηλάζων.

γλυκογάλατος-η-ο δημ. ἐπὶ θηλ. ζῴων, ὁ παράγων γλυκὺ γάλα : **ἀρνάδα γλυκογάλατη.**

γλυκογαλλικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. εἶδος γλυκοζίτου εὑρισκόμενον εἰς τὰς κηκῖδας.

γλυκόγελο (τὸ) δημ. ὁ ἡδύς, χαρίεις, εὐφρόσυνος γέλως : Σολωμ.'Ωδ.Πετράρχ.7) **τὸ σῶμα, τὸ γλυκόγελο, τὸ πρόσωπο, ἡ λαλιά.** Λασκορ.Πνίχτης 305 **σάν γλυκόγελο α' ὄμορφη κοπέλα.**

γλυκόγελος-η-ο δημ. ὁ φιλομειδής, ὁ γλυκέως, ἡδέως, ἁπαλῶς γελῶν : Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Γ 491 **καὶ φέρνοντάς της κάθισμα ἡ γλυκόγελη 'Αφροδίτη.**

γλυκογόνον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἄ. ζωϊκὸν ἄμυλον, ζωϊκὸν ἄλευρον, ἡπατοσάκχαρον.

γλυκογυρίζω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ βλέμματος, γυρίζω, στρέφω μετὰ γλυκύτητος, ἁπαλῶς, ἡδονικῶς : Σολωμ.'Εθν."Υμν.84 **στὸν χορὸ γλυκογυρίζουν ὡραῖα μάτια ἐρωτικά.**

γλυκόεις-εσσα-εν μτγν. ὁ ἔχων γλυκύτητα, ὁ γλυκύς : Νίκ.'Αλεξ.444 **γλυκόεντι ποτῷ.**

γλυκοελιά (ἡ) δημ.ποικιλία ἐλαίας τῆς εὐρωπαϊκῆς.

γλυκοεννεανίτης (ὁ) νεώτ. χημ. πολυσθενὴς ἐκ σταφυλοσακχάρου εὐδιάλυτος ἀλκοόλη.

γλυκοεπτίτης (ὁ) νεώτ.χημ. πολυσθενὴς ἀλκοόλη.

γλυκόζ (τὸ) δημ. ἄκλ. τὸ ἀμυλοσάκχαρον βλ.λ.

γλυκοζαμίνη ὑδροχλωρική (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, ἄ. χιτοζομίνη.

γλυκοζάνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις.

γλυκοζαχαρένιος-α-ο δημ. ὁ γλυκὺς ὡς ἡ σάκχαρις, ὁ λίαν ἡδύς : 'Ερωτόκρ.Α 561 **κι ἀρχίζει πάλι τὸ σκοπὸ τὸ γλυκοζαχαρένιο.**

γλυκόζη (ἡ) νεώτ.χημ. σάκχαρον περιεχόμενον ἐν τῷ ὀπῷ ὡρίμων καρπῶν, ἰδίως σταφυλῶν, ἄ. ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς μορφῇ λ. σταφυλοσάκχαρον.

γλυκοζικός-ή-όν νεώτ. χημ. ἐπὶ τῶν δρογῶν, ὁ περιέχων γλυκόζην βλ.λ., δεξτρόζην.

γλυκοζιτάσαι (αἱ) νεώτ. χημ. φυράματα διασπῶντα δι' ὑδρολύσεως τοὺς γλυκοζίτας.

γλυκοζίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, δυναμένη φυραματικῶς ἢ χημικῶς νὰ διασπασθῇ εἰς ἓν ἢ πλείονα μόρια σακχάρου.

γλυκοζιτακλαστικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ χρησιμεύων διὰ τὴν διάσπασιν τῶν γλυκοζιτῶν βλ.λ.

γλυκοζουρεΐδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις παρασκευαζομένη διὰ συμπυκνώσεως οὐρίας μετὰ γλυκόζης βλ.λ.

γλυκοζῶ δημ. ἐπὶ προσ., βιῶ ἡδέως, εὐφροσύνως, ὁμαλῶς : **γλυκοζοῦν οἱ νιόπαντροι στὸ σπιτάκι τους˙** || γεν. ἐπὶ ἐμβίων : Χρηστομ.Κερένια Κούκλα 72 **στὰ χορταράκια τοῦ δρόμου, ποὺ γλυκοζοῦσαν κρυμμένα μέσ' στὶς πέτρες.**

γλυκόζωος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ. ὁ οὗ ὁ βίος εἶναι ἡδύς, εὐφρόσυνος, ποὺ ἡ ζωή του εἶναι γλυκιά˙ 2) ἐπὶ χρονικῶν περιόδων, οἷον ἡμερῶν, μηνῶν κττ., ὁ ὃν διάγει ἢ διήγαγέ τις ἡδέως, εὐφροσύνως : Χρηστομ.Κερένια Κούκλα 84 **πέρασ' ἄλλη μιὰ μέρα, ὡραία καὶ γλυκόζωη, σὰν τὶς ἄλλες.**

γλυκόηχος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ παράγων γλυκὺν ἦχον, γλυκόλαλος : **γλυκόηχος ἀντίλαλος.**

γλυκοθύμητος-η-ο δημ. ὃν ἡδέως ἀναμιμνήσκεταί τις, ποὺ ἡ θύμησή του εἶναι γλυκιά : **γλυκοθύμητη ἡ μέρα τοῦ ἐρχομοῦ - γιορτή, - γλυκοθύμητο ταξίδι - παλληκάρι,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 8,15 **τῆς νιότης γλυκοθύμητή μου γνώρα.**

γλυκοθώρημα (τὸ) δημ. ἡ γλυκεία, ἡ εὐμένειαν ἐνδεικνύουσα βλέψις˙ || εἰδ. τὸ μετὰ ἡδονισμοῦ, τὸ ἐρωτικῶς προσβλέπειν.

γλυκοθώρητος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γλυκεῖαν, ἡδεῖαν ὄψιν, ποὺ ἡ θωριά του εἶναι γλυκιά : **γλυκοθώρητα βουναλάκια - ἀκρογιάλια - στάχια.**

γλυκοθωριά (ἡ) δημ. ἡ γλυκεῖα, ἡδεῖα ὄψις˙ 2) τὸ γλυκοθώρημα βλ.λ.

γλυκόθωρος-η-ο δημ. ὁ ἡδύς, εὐχάριστος, γλυκὺς τὴν ὄψιν, ποὺ ἔχει γλυκιὰ θωριά, γλυκοθώρητος˙ || ἃ ὃν ἡδέως, γλυκὰ θεωροῦμεν, προσατενίζομεν˙ || ἐν χρ. κ. μτφ. ὁ οὗ ἡδέως ἀναμιμνησκόμεθα : **γλυκόθωρά μου νιάτα.**

γλυκοθωρῶ-άω δημ. βλέπω ἢ προσβλέπω γλυκέως, ἡδέως, θωρῶ γλυκά : Βιζυην.Εἰς μικρ.ξανθὴν 9 **κι ἐγλυκοθώρει τὸν οὐρανό,** ΜαλακάσηΣυντρ.'Ασμ.2,4 **στὸν ὕπνο της τ' ὀνειρευότανε, | στὸν ξύπνο της τὸ γλυκοθώρει.**

γλυκοκάλαμο (τὸ) δημ. **τὸ φυτὸν σακχαροκάλαμον τὸ φαρμακευτικόν.**

γλυκόκαρδος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ γλυκεῖαν καρδίαν ἔχων, ὁ πρᾶος, ὁ καλόκαρδος.

γλυκοκατεβαίνω δημ. καταβαίνω γλυκέως, ἁπαλῶς, ἠρέμα : **γλυκοκατέβαιναν οἱ κοπέλλες - τὰ κοπάδια˙** || εἰδ. ἐπὶ ἐδάφους ἢ ὑδατείου ροῆς, χωρῶ ἁπαλῶς πρὸς τὰ κάτω : **ἡ ράχη - τὸ ποτάμι κατεβαίνει στὸν κάμπο.**

γλυκοκελάδημα (τὸ) δημ. κ. **γλυκοκελάϊδημα** τὸ γλυκύ, ἡδὺ ᾆσμα τῶν πτηνῶν, **τὸ γλυκὸ κελάδημα.**

γλυκοκελαδίστρα (ἡ) δημ. ἡ γλυκέως, καλλιφώνως ᾄδουσα γυνή : ΓρυπάρηΣκ.Τερρ.**Μὰ οὐδὲ** τ' ἀσημοκούδουνα 4 **σὰν τὴ δική σου τὴ φωνὴ δὲν ἔχουν, γλυκοκελαδίστρα.**

γλυκοκελαδοῦσα (ἡ) δημ. κ. **γλυκοκελαϊδοῦσα** ἐπὶ γυναικῶν, ἡ ᾄδουσα ἡδέως, ποὺ τραγουδάει γλυκά : **εἶχε μιὰ κόρη ὀμορφονιὰ καὶ γλυκοκελαδοῦσα˙** || εἰδ. ἐπὶ πηγῆς.

γλυκοκελαδῶ-άω δημ. κ. **γλυκοκελαϊδῶ** ἐπὶ πτηνῶν, ᾄδω γλυκέως, ἡδέως, κελαδῶ γλυκά˙ || ὁμ. κατ' ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων, τραγουδάω γλυκά˙ || ὁμ. ἐπὶ ρέοντος ὕδατος καὶ ἰδίως πηγαίου : **γλυκοκελάδαγε τὰ νερὸ στοῦ μύλου τὸν αὔλακα.**

γλυκοκελαηδῶ δημ., δ.γρ. τοῦ **γλυκοκελαϊδῶ.**

γλυκοκελάϊδημα (τὸ) δημ.κ.**γλυκοκελάδημα.βλ.λ.**

γλυκοκελαϊδοῦσα (ἡ) δημ.γλυκοκελαδοῦσα βλ.λ.

γλυκοκελαϊδῶ-άω δημ. κ. δ. γρ. **γλυκοκελαηδῶ,** δ.τ. **γλυκοκελαδῶ** κ. **γλυκοκιλαϊδῶ** ἐπὶ πτηνῶν, ᾄδω γλυκέως, ἡδέως : Κρυστ."Ονειρο 6 **κι ἀρχίζουν ὅλα τὰ πουλιὰ | νὰ γλυκοκελαϊδοῦνε.**

γλυκοκιλαδῶ-άω δημ. κ. γλυκοκελαϊδῶ βλ.λ.

γλυκοκιλαηδῶ-άω δημ. κ. **γλυκοκιλαϊδῶ** γλυκοκελαϊδῶ βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Α 1211 **εἶναι πολλῶ λογιῶ πουλιά, ποὺ γλυκοκιλαηδοῦσι.**

γλυκοκοίμημα (τὸ) δημ. τὸ ὑπνώττειν ἡδέως : **τοῦ γεροῦ παιδιοῦ τὸ γλυκοκοίμημα.**

γλυκοκοιμίζω δημ. ἀόρ. **(ἐ)γλυκοκοίμισα,** παθ. **γλυκοκοιμίζομαι,** μτχ. παθ. παρακ. **γλυκοκοιμισμένος** βλ.λ. κοιμίζω, ἀποκοιμίζω τινὰ γλυκέως, ἡδέως˙ ἄ. γλυκοκοιμῶ˙ || παθ. κοιμίζομαι, ἀποκοιμίζομαι ὑπό τινος ἡδέως.

γλυκοκοίμισμα (τὸ) δημ. τὸ κοιμίζειν ἡδέως : **τοῦ παιδιοῦ τὸ γλυκοκοίμισμα μὲ τὸ νανούρισμα** || τὸ κοιμίζεσθαι ἢ τὸ κοιμᾶσθαι γλυκέως, ἡδέως, τὸ γλυκοκοίμημα βλ.λ.

γλυκοκοιμισμένος-η-ο δημ. ὁ εἰς γλυκύν, ἡδὺν ὕπνον περιπεσών, ὁ ἡσύχως ὑπνώττων.

γλυκοκοιμῶ-άω δημ. κοιμίζω τινὰ γλυκέως, ἡδέως˙ 2) συνήθ. τὸ μέσ. **γλυκοκοιμοῦμαι** πε,

ριπίπτω εἰς γλυκύν, ἡδὺν ὕπνον, κοιμῶμαι γλυκά : γλυκοκοιμήθηκα στόν ἴσκιο τῆς ἐλιᾶς ὥς τὸ δειλινό· 3) μτφ. ἐπὶ τῶν ἀνέμων, ἠρεμῶ, ἀκινητῶ : Μορκορ.Ὅρκος **ὅλα σιγοῦν· στὴ θάλασσα γλυκοκοιμοῦνται οἱ ἀνέμοι.**

γλυκοκοίταγμα (τὸ) δημ. κ. γλυκοκοίταμα κ. γλυκοκύτταγμα τὸ μετὰ γλυκύτητος, τὸ συμπαθῶς ἢ ἐρωτικῶς προσβλέπειν.

γλυκοκοιτάζω δημ., δ.γρ. **γλυκοκυττάζω,** ἀόρ. (ἐ)**γλυκοκοίταξα,** μέσ. **γλυκοκοιτάζομαι,** παθ. ἀόρ. (ἐ)γλυκοκοιτάχτηκα, μτχ. παθ. παρακ. **γλυκοκοιταγμένος** προσβλέπω τινα μετὰ γλυκύτητος ἐν ἀναφορᾷ πρὸς αὐτὸν ἢ μετ' εὐφροσύνης ἐμοῦ : Κρυστ.Νεραϊδόπ.9 **πότε γλυκοκοιτάζει | ψηλὰ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ·** || ὀθ. προσβλέπω μετὰ ἐρωτικοῦ πόθου· ἃ. γλυκοβλέπω, γλυκοθωρῶ γλυκοματιάζω : Ψυχάρ.Ταξίδι) **ὁ οὐρανὸς ἐρωτεμένος γλυκοκοίταζε τὴ γῆς.** Παλαμ.Τρισεύγ.16 **σά νά τὸ μυρίστηκε πώς ὁ Πέτρος Φλώρης τὴ γλυκοκοίταξε τὴν κόρη του.**

γλυκοκοίταμα (τό) δημ. κ. **γλυκοκύτταμα** κ. γλυκοκοίταγμα βλ.λ. : Κρυστ.Γκάλφω 52 **κάθε της γλυκοκοίταμα γιά ἐμὲ ὁ κόσμος ὅλος.**

γλυκοκοιτῶ-άω δημ. κ. **γλυκοκοιτάζω** βλ.λ. || εἰδ. ἐρωτικῶς προσβλέπω· πρβλ. φρ. **κάνω γλυκά μάτια·** || γεν. διατίθεμαι πρός τινα ἐρωτικῶς : **γλυκοκοιτοῦσε τὴν παπαδοπούλα.**

γλυκοκοκκιά (ἡ) δημ.**τὸ φυτὸν κελτὶς** βλ.λ.ἡ νότιος

γλυκόκοκκο (τό) δημ., συνήθ. κατὰ πληθ. **γλυκόκοκκα** ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ κελτίδος βλ.λ. τῆς νοτίου, δημ. γλυκοκοκκιᾶς βλ.λ.

γλυκόκολλα (ἡ) **νεώτ.** κ. **δημ.** ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις, γλυκὺ τὴν γεῦσιν προϊὸν τῆς διασπάσεως τῆς ζωϊκῆς κόλλας· ἃ. ἀμινοξικὸν ὀξύ.

γλυκοκολοκασιά (ἡ) **δημ** τὸ **φυτὸν** ἡλίανθος βλ.λ. ὁ κονδυλόρριζος.

γλυκοκολοκύθα (ἡ) **δημ.** ποικιλία τοῦ φυτοῦ κολοκύνθη ἡ λαγηνοφόρος.

γλυκοκολοκυθιά (ἡ) δημ. ποικιλία τοῦ φυτοῦ κολοκύνθη, ἡ γλυκοκολοκύθα βλ.λ.

γλυκοκολόκυθο (τό) δημ ὁ ἐδώδιμος καὶ γλυκὺς τὴν γεῦσιν καρπὸς τῆς γλυκοκολοκυθιᾶς βλ.λ.

γλυκοκουβέντα (ἡ) δημ. **λόγος** γλυκύς, ἁβρός, εὐχάριστος εἰς τὴν ἀκοήν, γλυκιὰ κουβέντα· || ὁμ. λόγος φιλόφρων ἢ παραμυθητικός, γλυκόλογος : **μὲ γλυκοκουβέντες κατάφερε καὶ πῆρε δανεικά·** || ἐρωτικὸς λόγος, ὀαρισμός.

γλυκοκουβεντιάζω δημ. συνομιλῶ μετὰ γλυκύτητος κουβεντιάζω γλυκά· || συνομιλῶ φιλοφρόνως : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.88,3 **ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουνε καὶ γλυκοκουβεντιάζουν·** || συνομιλῶ ἐρωτικῶς, ὀαρίζω.

γλυκοκουδουνίζω δημ. παράγω γλυκύν, ἁπαλὸν καὶ εὐχάριστον κωδωνισμόν, ἐπὶ κωδωνοφόρων ζώων : Καρκβ.Ζητιᾶνος 117 **ἄς ἄκουε τὸ κυπρί του νά γλυκοκουδουνίση ἄλλη μιά φαρά.**

γλυκοκουκκιά (ἡ) δημ. κ. **γλυκοκοκκιά** τὸ φυτὸν κελτὶς βλ.λ. ἡ νότιος.

γλυκοκούκκι(ον) (τὸ) **νεώτ** τὸ πίσον : Κορ. Ἄτακτ.4,248.

γλυκοκρέμμυδο (τό) δημ ποικιλία τοῦ φυτοῦ κρομμύου τοῦ κοινοῦ.

γλυκοκυαμιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις.

γλυκοκυαμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις.

γλυκοκυματίζω δημ. ἐπὶ τῶν θαλασσίων ἢ τῶν λιμναίων ὑδάτων, παράγω γλυκεῖς εἰς τὴν ὅρασιν, ἁπαλοὺς κυματισμούς, κυματίζω γλυκά : **μὲ τὸ πρωϊνὸ ἀγεράκι γλυκοκυμάτιζε ἡ λίμνη κάθε αὐγή·** || κ. ἐπὶ τῶν σταχύων, σπαρτῶν ἢ ἐπὶ χλόης, ἐλαφρῶς ὡς καθ' ἁπαλὸν κυματισμὸν κινοῦμαι, ἀλαφροσαλεύω· || κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τῆς κόμης, ἱματίων κττ., κινοῦμαι εἰς γλυκεῖς κυματισμούς, εἰς ἁπαλὰς κυματοειδεῖς πτυχώσεις : Βαλαωρ.Δυό βουνά 33 **περήφανα τοῦ σέρνεται καὶ γλυκοκυματίζει** (ἡ χαίτη τοῦ Ὀλύμπου).

γλυκοκυματοῦσα (ἡ) ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἡ ἐλαφρῶς, ἁπαλῶς κυματίζουσα : δ.τραγ. **θάλασσα καλοσύνευτη καὶ γλυκοκυματοῦσα, | ποῦ ξεγελᾷς μοναχογιούς καὶ πνίγεις πατεράδες.**

γλυκολακτάση (ἡ) νεώτ. χημ. φύραμα διασπῶν τὴν ἀμυγδαλίνην.

γλυκολάλημα (τὸ) δημ. τὸ γλυκὺ λάλημα, ἡ ἡδεῖα, τερπνὴ λαλιά· ἃ. γλυκολαλιά· || εἰδ. ἐπὶ πτηνῶν : **τ' ἀηδονιοῦ τὸ γλυκολάλημα.**

γλυκολάλητος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γλυκύ, τερπνὸν τὸ λάλημα, ὁ ἡδέως ᾄδων, ἐπὶ πτηνῶν : **γλυκολάλητα πουλάκια μέσ' στὸ λόγγο φωλιασμένα.**

γλυκολαλιά (ἡ) δημ. ἡ γλυκεῖα, ἡδεῖα, τερπνὴ λαλιά· || εἰδ. ἐπὶ πτηνῶν, τὸ γλυκὺ κελάδημα βλ.λ.

γλυκόλαλος-η-ο δημ. ὁ γλυκέως, ἡδέως λαλῶν, ὁ ἡδὺ λάλημα ἢ ἦχον ἀναδίδων, ὁ γλυκολάλητος ἢ ὁ γλυκόηχος : Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.Θ 63 **πουλιὰ μικρὰ γλυκόλαλα λογιῶν λογιῶν χιλιάδες, - γλυκόλαλος ἀντίλαλας, - γλυκόλαλο ρέμα - κουδουνητό, - γλυκόλαλη φλογέρα·** || ὁ ὁμιλῶν μὲ γλυκεῖαν, μελῳδικὴν φωνήν : **γλυκόλαλο στόμα.**

γλυκολαλῶ-έω δημ. ἔχω γλυκεῖαν λαλιάν, λαλῶ, ὁμιλῶ γλυκέως, ἡδέως· || ἐπὶ τῶν πτηνῶν, κελαδῶ γλυκά : **γλυκολαλοῦν τ' ἀηδόνια·** || ἐπὶ μουσ. ὀργάνων, παράγω γλυκεῖς ἤχους, λαλῶ γλυκά : **γλυκολαλεῖ ἡ φλογέρα.**

γλυκολειμονιά (ἡ) δημ. κ. **γλυκολεμονιά** βλ.λ.

γλυκολέϊμονο (τὸ) δημ. κ. **γλυκολέμονο** βλ.λ.

γλυκολεμονιά (ἡ) δημ. κ. **γλυκολειμονιά** τὸ **φυτὸν** κιτρέα ἡ λιμεττία, παραλλογὴ τῆς λεμονέας.

γλυκολέμονο (τὸ) δημ. κ. **γλυκολέϊμονο** ὁ γλυκίζων τὴν γεῦσιν καρπὸς τῆς γλυκολεμονιᾶς βλ.λ.

γλυκόλη (ἡ) νεώτ. χημ. δισθενὴς ἀλκοόλη· ἃ. αἰθανοδιόλη.

γλυκολιγνόζη (ἡ) **νεώτ. χημ** **ὁ ἐκ τοῦ ξύλου ἐλάτης** γλυκοζίτης βλ.λ.

γλυκολίδιον (τὸ) **νεώτ. χημ** ἀνυδρίτης τοῦ γλυκολικοῦ ὀξέος.

γλυκολικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ τῆς γλυκόλης βλ.λ. ἢ ὁ εἰς γλυκόλην περιεκτικός : **γλυκολικὸν ὀξύ.**

γλυκολίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ἀνυδρίτης σχηματιζόμενος διὰ θερμάνσεως τοῦ γλυκολικοῦ ὀξέος.

γλυκόλογο (τὸ) δημ. κ. **γλυκόλογος** (ὁ) λόγος γλυκύς, εὐχάριστος εἰς τὴν ἀκοήν, ἡ γλυκοκουβέντα· || μτφ. φιλόφρων ἢ παραμυθητικός : **πολλὰ γλυκόλογα ἄκουσε γιά τὸ χαμό τοῦ γιοῦ του,** Βαλαωρ.Φωτειν.3,104 **μὴ θέλῃς μὲ γλυκόλογα νά μὲ καλοκαρδίζῃς·** || ἐρωτικὸς λόγος : **ξεμυάλισε τὴν κοπέλλα μὲ τά γλυκόλογα.**

γλυκόλογος (ὁ) δημ. κ. γλυκόλογο βλ.λ.· 2) ὡς ἐπίθ. -ος-η-ο ὁ γλυκολόγος βλ.λ.

γλυκολόγος-α-ο δημ. ὁ γλυκέως, ἡδέως λαλῶν, ὁμιλῶν, ὁ γλυκομίλητος : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Α 387 **τότ' ἔξαφνα ἐσηκώθη ἀνάμεσό τους | ὁ γλυκολόγος Νέστωρ.**

γλυκολογῶ-άω δημ. λέγω γλυκεῖς λόγους, λαλῶ, ὁμιλῶ ἡδέως, φιλοφρόνως, ἐρωτικῶς.

γλυκολογῶ-έω νεώτ. τὸ δημ. γλυκολογῶ-άω βλ.λ.

γλυκολυπάμενος-η-ο δημ. ὁ ἠπίως, πράως λυπημένος, ὁ μετὰ γαλήνης τὴν θλῖψιν φέρων.

γλυκολυπούμενος-η-ο δημ. μτχ. ἐνεστ. ἀχρήστ. ρ. ὁ ἡδόμενος ἅμα καὶ λυπούμενος : Σολωμ. Λάμπρ.Τρελ.Μάνα 68 **στὸν τοῖχο σύρριζα σκύφτει κοιτάει, | γλυκολυπούμενη | χαμογελάει.**

γλυκομάνια (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βήχιον τὸ σιτόφυγον, συνών. βήχανι, χαμολεύκι.

γλυκομαρ(γ)ιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν χόνδρυλλα ἡ βρουλοειδής.

γλυκοματιάζω δημ., δ. γρ. **γλυκομματιάζω** ρι-

πτω γλυκέα, φιλόφρονα βλέμματα· || προσβλέπω τρυφερῶς, ἐρωτικῶς, κάνω γλυκὰ μάτια.

γλυκόματος-η-ο δημ., ὃ. γρ. **γλυκόμματος** ὁ ἔχων γλυκεῖς ὀφθαλμούς, πὄχει γλυκὰ μάτια· 2) ὁ φιλοφρόνως, τρυφερῶς ἢ ἐρωτικῶς προσβλέπων : γλυκόματη **κοπέλα.**

γλυκομεθῶ-άω δημ. μεθύσκω ἢ μεθύω οἱονεὶ μετὰ γλυκύτητος, ἀπαλά, σιγὰ σιγά : **γλυκομεθοῦσε στὴν ταβέρνα μὲ τοὺς φίλους του·** 2) μτφ. ἐπὶ μουσικοῦ ὀργάνου, φέρω τινὰ εἰς γλυκεῖαν μέθην, ἔκστασιν : Μαλακ.Συντρ.Δάσ.34 **κι ἡ ἅρπα** μὲ τὸν ἦχό της | **ποὺ σὲ γλυκομεθοῦσε.**

γλυκομειδιῶ-άω νεώτ. μειδιῶ γλυκέως, ἡδέως, φιλοφρόνως, χαμογελῶ γλυκά.

γλυκομεσήμερο (τὸ) δημ. ἡ οἱονεὶ γλυκεῖα, ἡ ἄνευ ὑπερβολικοῦ καύσωνος ἢ ψύχους μεσημβρία, τὸ γλυκὸ μεσημέρι : Μαλακ.Τραγ.Λιμν.5,8 **λούζει μὲ φῶς ἀπόκοσμο | τὸ γλυκομεσημέρι.**

γλυκομέτωπος-η-ο δημ. ἰδίως ἐπὶ γυναικῶν, ὁ ἔχων γλυκύ, ἤτοι ἀπαλῶς, εὐαρέστως καμπυλούμενον μέτωπον : **γλυκομέτωπη γυναίκα.**

γλυκομηλιά (ἡ) δημ. ποικιλία τις τοῦ φυτοῦ μηλέας τῆς γναφαλώδους : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.178,3 **καὶ μιὰ μηλιὰ γλυκομηλιὰ νερὸ δὲν τὴ φελάει.**

γλυκομηλίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ γλυκομηλιά βλ.λ.· || μτφ. ἐπὶ θυγατρός : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.201,15 **ὑγιοὺς ἐννιὰ ν' ἀξιωθῇ καὶ μιὰ γλυκομηλίτσα.**

γλυκόμηλο (τὰ) δημ. ὁ γλυκὺς τὴν γεῦσιν καρπὸς τῆς γλυκομηλιᾶς βλ.λ.· || γεν. γλυκὺ μῆλον : Βιζυην.Μητέρα τῶν ἑπτὰ 483 **ἔκαμν' ἄνθη τὸ πουρνὸ | καὶ γλυκόμηλα τὸ βράδυ.**

γλυκομίλημα (τὸ) δημ. κ. γλυκομιλιά ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλυκομιλῶ βλ.λ., ὁμιλία ἢ διάλογος γλυκύς, ἀπαλός, εὐχάριστος εἰς τὴν ἀκοήν· || μτφ. λόγος προσηνής, φιλόφρων, πρβλ. γλυκοκουβέντα, γλυκόλογο βλ.λ.· || λόγος τρυφερός, ἐρωτικός, ὀαρισμός : **μόλις φάνηκε ὁ γέρος, σταμάτησαν τὰ γλυκομιλήματα τοῦ ζευγαριοῦ.**

γλυκομιλησιά (ἡ) δημ. κ. **γλυκομιλιά** βλ.λ. λαλιά, ὁμιλία γλυκεῖα, τερπνή, εὐάρεστος· || μτφ. τὸ ὁμιλεῖν φιλοφρόνως ἢ παραμυθητικῶς.

γλυκομίλητος-η-ο δημ. ὁ γλυκέως, ἀπαλῶς, εὐαρέστως ὁμιλῶν· || κ. ὁ φιλοφρόνως ὁμιλῶν, ὁ εὐπροσήγορος, ὁ προσηνής : Σολωμ.Θάνατ. Ἀγγλίδ.2 **γλυκομίλητο νέο πνεῦμα τῆς θαλάσσης.**

γλυκομιλιά (ἡ) δημ. κ. **γλυκομιλησιά** βλ.λ.

γλυκόμιλος-η-ο δημ. κ. **γλυκομίλητος** βλ.λ.

γλυκομιλῶ-άω δημ. ὁμιλῶ γλυκέως, ἀπαλῶς, εἰς τὴν ἀκοὴν εὐαρέστως· || κ. μτφ. ὁμιλῶ φιλοφρόνως, φιλικῶς, εὐπροσηγόρως· || ὁμιλῶ μετὰ τρυφερότητος, μετ' ἐρωτισμοῦ : Σολωμ.Πορφύρ.7,14 **ὁποὺ τὸν ἐγλυκόσφιγγε καὶ τοῦ γλυκομιλοῦσε.**

γλυκομματιάζω δημ. κ. **γλυκοματιάζω** βλ.λ.

γλυκόμματος-η-ο δημ. κ. **γλυκόματος** βλ.λ.

γλυκομουρμουρίζω δημ. μινυρίζω γλυκέως, ἀπαλῶς, μουρμουρίζω γλυκά : **γλυκομουρμουρίζει τὸ παιδί·** || κατ' ἐπέκτ. γεν. ἐπὶ ἀπαλοῦ καὶ εὐαρέστου εἰς τὴν ἀκοὴν ψιθύρου : **γλυκομουρμουρίζουν τὰ πλατάνια στὴ ρεματιὰ - τὸ κῦμα στὴν ἀκρογιαλιά·** || μτφ. μινυρίζων ἀπαλῶς λέγω τι, ψιθυρίζω γλυκά : Παλαμ.Τρισεύγ.46 **καὶ πέρα ὡς πέρα τ' ἀκρογιάλια μας τὸ γλυκομουρμουρίζουν τ' ὄνομά σου.**

γλυκομουρμούρισμα (τὸ) δημ. ὁ γλυκύς, εὐάρεστος εἰς τὴν ἀκοήν, ἀπαλὸς μινυρισμός, τὸ γλυκὸ μουρμούρισμα· || γεν. ἐπὶ εὐαρέστου ψιθύρου : Καρκβ.ΛΠλώρης 187 **κι αὐλακώναμε τὴ θάλασσα ζερβόδεξα μ' ἕνα γλυκομουρμούρισμα.**

γλυκομύριστος-η-ο δημ. ὁ ἡδείας, εὐαρέστου ὀσμῆς, ποὺ μυρίζει γλυκά : Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ. Καθαρτ.22,132 **γιατὶ εἴδαμε μιαόστρατα ἕνα δέντρο | μὲ μῆλα γλυκομύριστα κι ὡραῖα.**

γλυκονανουρίζω δημ. ἐπὶ προσ. βαυκαλίζω νήπιον γλυκέως, εὐαρέστως, ἀπαλῶς· || ὁμ. γεν. κ. ἐπὶ πραγμ. : Ψυχάρ.Ταξίδ.47 **ποὺ τ' ἀγέρι σὲ** γλυκονανουρίζει **καὶ φυσᾷ.**

γλυκονειρεύομαι δημ. ὀνειρεύομαι γλυκέως, βλέπω γλυκά, εὐάρεστα **ὄνειρα·** || εἰδ. οἱονεὶ βλέπω τινὰ ἤ τι ἐν γλυκεῖ ὀνείρῳ, ποθῶ : Παλαμ. Τρισεύγ.16 **πὼς τὸν Πέτρο Φλώρη τόνε γλυκονειρεύεται ἡ κόρη του.**

γλυκονεράντζι (τὸ) δημ. κ. **γλυκονέραντζο** ὁ γλυκὺς τὴν γεῦσιν καρπὸς τῆς γλυκονεραντζιᾶς.

γλυκονεραντζιά (ἡ) δημ. ποικιλία τοῦ φυτοῦ κιτρέας τῆς βιγαραδίου (νεραντζιᾶς).

γλυκονέραντζο (τὸ) δημ. κ. **γλυκονεράντζι** βλ.λ.

γλυκόνομα (τὸ) δημ. τὸ γλυκύ, εὐάρεστον ὄνομα : Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.Καθαρτ.6,80 **μόνο στὸ** γλυκόνομα τῆς γῆς της.

γλυκόξανθος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γλυκύ, εὐάρεστον ξανθὸν χρῶμα : Βλαχογ.Προπύλαια 1,68 **γλυκόξανθη καὶ γελαστὴ αὐγή.**

γλυκοξέφωτα (τὰ) δημ. **τὸ λυκαυγές·** || ὡς ἐπίρρ. περὶ τὸ λυκαυγές.

γλυκοξημέρωμα (τὸ) δημ. εὐάρεστος, ὡραία αὐγή, τὸ γλυκὸ ξημέρωμα : παροιμ. φρ. πάντα γλυκοξημέρωμα **λαλοῦνε τὰ κοκόρια·** || μτφ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ γλυκύ, ἀπαλὸν βλέμμα : Παλαμ.Περάσμ. κ. Χαιρετ.168,13 **γλυκοξημέρωμα ματιῶν σὰ νὰ ξανοίγω | τῆς Λιόκαλης τὴν ὄψη.**

γλυκόξινος-η-ο δημ. ὁ γλυκὺς ἅμα καὶ ὀξινος τὴν γεῦσιν· ἀ. ξινόγλυκος : **γλυκόξινο πιοτό, γλυκόξινα φρούτα.**

γλυκοξίφωτα (τὰ) δημ. γλυκοξέφωτα βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.Ἐπιμ.4,52 **τσ' ἐπὰ στὰ γλυκοξίφωτα παὺ πά' νὰ ξημερώσῃ.**

γλυκοοκτίτης (ὁ) **νεώτ.χημ. πολυσθενὴς ἀλκοόλη.**

γλυκοπαρηγοριά (ἡ) δημ. μτφ. γλυκεῖα παρηγοριά : Κορ.Ἄτακτ.2,396 **φῶς μου, ψυχή μου, μάτια μου, γλυκοπαρηγοριά μου.**

γλυκοπατάτα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν **βατάτα** ἡ ἐδώδιμος **καὶ ὁ καρπός της.**

γλυκοπικρογίνομαι δημ. μ. ἐν τῇ εὐτραπέλῳ φρ. **τί μοῦ γλυκοπικρογίνεσαι;** ὁποίας χαρᾶς καὶ πικρίας διῆλθες, ἀφ' ὅτου σὲ εἶδον τὸ τελευταῖον;

γλυκόπικρος-η-ο δημ. ὁ ἅμα γλυκύς τε καὶ πικρὸς ἢ ὁ ὁτὲ μὲν γλυκύς, ὁτὲ δὲ πικρὸς τὴν γεῦσιν· ἀ. πικρόγλυκος· 2) μτφ. ὁ ἅμα εὐάρεστος **καὶ δυσάρεστος, ὁ ἐμφαίνων** ἢ ἐμποιῶν χαρὰν ὁμοῦ καὶ λύπην : **γλυκόπικρα μαντάτα - γέλια.**

γλυκοπιοτό (τὸ) δημ. τὸ γλυκὺ ποτόν : Παλαμ. Περάσμ. κ. Χαιρετ.49,12 **σκιάχτρα, φαρμάκια, γλυκοπιοτά.**

γλυκόπιοτος-η-ο δημ. ἐπὶ ποτῶν, ὁ γλυκὺς τὴν γεῦσιν, ὁ ἡδέως **πινόμενος** : Παλαμ.Περάσμ. κ. Χαιρετ.154,12 **γλυκόπιοτο κρασί.**

γλυκόπνοος-η-ο δημ. ἐπὶ ἀνέμου, ὁ γλυκέως ἠπίως, ἀπαλῶς *πνέων* : Σολωμ.Ψυχοῦλ.1 **ὡσὰν γλυκόπνοο δροσᾶτ' ἀεράκι.**

γλυκοπόδι (τὸ) δημ. τὸ λυκοπόδιον βλ.λ. : Χρηστομ.Κερένια Κούκλα 128 κάτι μπαμπάκια, **κάτ στύφες, λίγο γλυκοπόδι.**

γλυκοποθητός-ή-ό δημ. ὁ γλυκέως ποθητὸς ὁ ἡδέως καὶ ἰδίως ἐρωτικῶς ποθούμενος : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.69,10 **ξεχάνεις καὶ τῆς λυγερῆς τῆς γλυκοποθητῆς σου.**

γλυκοποθοῦσα (ἡ) δημ. ἐπὶ γυναικός, ἡ γλυκέως, μεθ' ἡδονισμοῦ, ἐρωτικῶς ποθοῦσα.

γλυκοποθῶ-έω δημ., ἀόρ. (ἐ)γλυκοπόθησα γλυκέως, μεθ' ἡδονισμοῦ, ἐρωτικῶς ποθῶ : Σάρρ μτφρ. Εὐρ.Ἱππ.453 **ξέρουν πὼς τὴ Σεμέλη γλυκοπόθησεν | ἕναν καιρὸν ὁ Δίας.**

γλυκοπαριχιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ραφανὶς ἡ ἥμερος ἢ κηπαία· ἀ. ραπάνι ἢ ρεπάνι.

γλυκοποτίζω δημ. ποτίζω τι γλυκέως, ἀπαλῶς, μετὰ χάριτος, ἠρέμα : **γλυκοποτίζει ἡ κοπελούδα κάθε αὐγὴ τὰ λουλούδια της**· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Χρηστομ.Κερένια Κούκλα 5) **γλυκοποτισμένες εἶν' οἱ χορδές σας μὲ τῆς ζωῆς τὴ θλίψη.**
γλυκόποτος-η-ον δημ. κ. γλυκόπιοτος βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.'Επιμ.4,7 **νὰ πιῇ γλυκόποτον κρασίν, ποὺ πίνουν φουμισμένοι.**
γλυκοποτῶ-έω μτγν. πίνω γλυκὺ ποτόν, κατὰ προτίμησιν πίνω τὰ γλυκεῖαν γεῦσιν ἔχοντα ποτά.
γλυκοπρωτεῖδαι (οἱ) νεώτ.χημ. τάξις πρωτεϊδῶν.
γλυκοπύρηνος-ον νεώτ.,δημ. κ. γλυκοπύρουνος ἐπὶ καρπῶν, ὁ ἔχων γλυκὺν πυρῆνα, ποὺ ἔχει γλυκιὰ ψίχα· ‖ εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς ὀνομασία εἴδους τῶν ἀρμενίων μήλων, ἤτοι μήλου τοῦ περσικοῦ : **γλυκοπύρουνα βερίκοκκα** (ἄ. καϊσιὰ ἢ τσαουλιά).
γλυκοπύρουνος-η-ο δημ. γλυκοπύρηνος βλ.λ.
γλυκοπυρώνω δημ. ἀμβ. θερμαινόμενος, ἐλαφρῶς πυρούμενος προσκτῶμαι γλυκύ, εὐάρεστον εἰς τὴν ὅρασιν χρῶμα : Χρηστομ.Κερένια Κούκλα 79 **ὁ Παρθενὼν.. γλυκοπύρωνε μὲ τὴ θύμηση τῶν φιλιῶν τοῦ ἡλίου**· 2) μέσ. **γλυκοπυρώνομαι** ἐπὶ προσ., ἐν μέτρῳ καὶ εὐαρέστως δι' ἐμὲ θερμαίνομαι, οἷον ἐν χειμῶνι ἐκτιθέμενος ὑπὸ τὸν ἥλιον ἢ καθήμενος παρὰ τὴν ἑστίαν : **γλυκοπυρώνονταν οἱ γέροι στὴ λιακάδα τοῦ Γενάρη**· ‖ ἐν. ἀμτβ. κ. μέσ. μτφ. ἐπὶ προσ., κατέχομαι ὑπὸ ἐρωτικῆς θέρμης, ἐρωτικοῦ ὀργασμοῦ.
γλυκορεζῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. ρητῖναι ἐνέχουσαι ρητινογλυκοζίτας.
γλυκορρήμων-ονος-ον μτγν. ὁ γλυκέως, ἡδέως λαλῶν, ὁμιλῶν : 'Αντίοχ.1049 D **πλησιάζουσι τῷ μυροφόρῳ καὶ γλυκορρήμονι.**
γλυκορρητῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. ρητινικοὶ ἐστέρες, οἵτινες ὑδρολυόμενοι παρέχουσι σάκχαρον.
γλυκόρ(ρ)ιζα (ἡ) δημ. κ. **γλυκορίζι** τὸ φυτὸν γλυκύρριζα ἢ ἄτριχος.
γλυκορ(ρ)ίζι (τό) δημ. κ. γλυκόρριζα βλ.λ.
γλυκορ(ρ)ιζῶδες (τό) νεώτ. τὸ φυτὸν θρίγκιον βλ.λ. τὸ-κονδυλόρριζον.
γλυκόρ(ρ)ουφος-η-ο δημ. ὁ γλυκέως ροφούμενος, ὁ γλυκὺς κατὰ τὴν ρόφησιν, τὴν πόσιν : γλυκόρουφος **καφές**· πρβλ. γλυκόπιοτος.
γλυκόρρυτος-ον μτγν. ὁ ἐξ οὗ ρέει γλυκὺ ὑγρόν : ΨΧρυσ.Λόγ.99,1,7 **οὐκ ἄμπελος αὐτῇ γλυκόρρυτον βότρυν ἐγεώργει.**
γλυκορωτῶ-άω δημ. ἐρωτῶ μετὰ γλυκύτητος, φιλοφρόνως : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.63,7 **σηκώθη ἡ καπετάνισσα καὶ μὲ γλυκορωτάει.**
γλυκός-(ε)ιά-ό δημ., συγκρ. -ώτερος, ὑπερθ. -ώτατος γλυκὺς τὴν γεῦσιν : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.35,12 **ἔχει ὄμορφα κορίτσια καὶ γλυκὰ κρασιά**, παροιμ. **γλυκὸς σὰν τὸ μέλι καὶ βαρὺς σὰν τ' ἁλάτι** (ἐπαινετικῶς ἐπὶ προσ.), - **γλυκὰ σταφύλια**, - **γλυκὸς καφές**· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνέμου, ὁ προκαλῶν ἡδὺ συναίσθημα, ὅθ. ὁ ἠρέμα πνέων, ἀπαλός : Σολωμ. Λάμπρ.'Ημέρ.Λαμπρ.6 **καὶ ἀπὸ κεῖ κινημένο ἀργοφυσοῦσε τόσα γλυκὸ στὸ πρόσωπο τ' ἀέρι**· ‖ ὁμ. ἐπὶ εὐαρέστου ὀσμῆς : αὐτ.Διάλογος (σ.249) **γλυκιὰ ἡ μυρωδία τοῦ πελάγου, γλυκὸς ὁ ἀέρας, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀσυγνέφιαστος**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ καιροῦ, ἤπιος, εὔδιος : **τὸν 'Απρίλη ὁ καιρὸς νύκτα γλυκιὰ καὶ τὸ φεγγάρι (δὲ βγαίνει νὰ σκεῖναι γλυκός**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ ὕπνου, ὁ ἀτάρακτος καὶ ἡδύς, ὁ νήδυμος : Κρυστ.Σκιαὶ 'Αδ. 3,1,12 **ἡ πλάση (εὗρε τὴν ἡσυχία της, εὗρε τὸν γλυκὸν ὕπνο**· ‖ ὁμ. ἐπὶ φωνῆς, ἤχου, ᾄσματος κττ., ἡδύς,τερπνός : Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.Θ 39 **καὶ τὸ γλυκόσου πάρέ μας, Θανάση,τὸ τραγούδι**· 3) ὁμ.γεν. ἐπὶ πραγμ. ἡδύς, εὐχάριστος, τερπνός : Βαλαωρ. Λίμνη 22 **ὧρες γλυκιές, μὴν τρέχετε, σταθῆτε, σταθῆτε μιὰ στιγμή**, αὐτ.Ναναρισμα 12 **σὰν τὴ γλυκιά σου συντροφιά**· 4) ὁμ. ἐπὶ πραγμ. ἢ ἐννοιῶν, ὁ προσφιλής, ὁ λίαν ἀγαπητός : Βαλαωρ.Σαμουὴλ 15 **σπαθιὰ ποὺ τόσο ἐδούλεψαν γιὰ τὸ γλυκό τους Σούλι**· 5) ὁμ. ἐπὶ προσ., φιλόφρων, μειλίχιος, προσηνής, εὐπροσήγορος· ‖ ὁμ. μ. ἐπὶ λόγου, ὁ φιλοφροσύνης ἐνδεικτικός, οἷον ἤπιος, θωπευτικός, ὁ κατ' εὔνοιαν, ὁ πρὸς χάριν κττ. : **τοὺς ἡμέρεψε μὲ τὰ γλυκά του λόγια**, φρ. **τὸν παίρνω - τὸν πάω - τὸν πιάνω μὲ τὸ γλυκό** (μειλιχίως, φιλοφρόνως)· ‖ εἰδ. φρ. **μοῦ κάνει γλυκὰ μάτια** μὲ προσβλέπει μετὰ τρυφερότητος, ἐρωτικῶς : Παλαμ.Τρισεύγ.16 **γιατί δὲν εἶναι δὰ πρώτη φορὰ ποὺ τῆς κάνουνε γλυκὰ μάτια τῆς Τρισεύγενης**· 6) εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ γλυκὸ ἢ ἀ. **τὸ γλυκύ**, κατ' εὐφημ. ἡ ἐπιληψία: **ἀρὰ ὦ (ποὺ νὰ τὸν πιάσῃ τὸ γλυκύ του καὶ νὰ μὴν τὸν ἀφήνῃ (**· 7) ὁμ. εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἐντεραλγία, ὁ κοιλόπονος· ‖ ἡ δυσουρία· ‖ **τὸ γλυκὸ σπυρὶ** ὁ ἄνθραξ· ἀ. καλὸ σπυρὶ ἢ κακὸ σπυρί· 8) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **γλυκὸ** βλ.λ. τὸ γλύκισμα.
γλυκοσάλη (ἡ) νεώτ. μονογλυκερινικὸς αἰθήρ.
γλυκοσαλιάζω δημ. κ. γλυκοσαλίζω οἱονεὶ ἔχω γλυκὺν σίαλον, ἐξ ἡδονῆς σωματικῆς ἢ ψυχικῆς εὐφραίνομαι : **μιὰ στιγμὴ δὲν γλυκοσαλιάζει ἀπὸ τοὺς γιούς του**· 2) μτφ. οἱονεὶ ἐκκρίνω γλυκὺν σίελον ἀντικρύζων τὸ ἀντικείμενον σφοδρᾶς ἐπιθυμίας ἢ πόθου ἐρωτικοῦ, ὅθ. σφόδρα ἐπιθυμῶ : **βλέπει τὶς κοπέλλες καὶ γλυκοσαλιάζει**· 3) μτφ. ἐπὶ ἀνδρῶν, ἐρωτύλως μετὰ γυναικῶν ἀδολεσχῶ : **γέρος ἄνθρωπος καὶ γλυκοσαλιάζει κάθε μέρα μὲ κοριτσόπουλα.**
γλυκοσαλιάρης (ὁ) δημ. ὁ οἱονεὶ γλυκὺν ἔχων σίαλον ἐκ πόθου, ἰδίως ἐρωτικοῦ· 2) ὁ ἐρωτύλως ἀδολέσχης· πρβλ. γλυκοσαλιάζω 2) κ. 3).
γλυκοσάλιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλυκοσαλιάζω βλ.λ. 2) κ. 3).
γλυκοσβήνω δημ., ὁ. γρ. γλυκοσβύνω σβέννυμαι γλυκέως, ἀπαλῶς, ἠπίως, ἠρέμα : **γλυκοσβήναυνε τ' ἄστρα τὴν αὐγή**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 20,26 **κι ἀπόστασε τὸ φῶς καὶ γλυκοσβήνει.**
γλυκοσίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανική τις ἕνωσις.
γλυκοσκάζω δημ. ἐπὶ τῶν ἄστρων, γλυκέως, ἀπαλῶς ἀνατέλλω : Κρυστ.Γκόλφω 3 **ποὺ μὲ τὸ ἀπόκλωσμα τοῦ ἡλιοῦ στὰ οὐράνια γλυκοσκάζεις.**
γλυκοσμίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γλυκοσουρία (ἡ) νεώτ. γλυκωματουρία βλ.λ.
γλυκοσουτσουμίδα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν χρυσάνθεμον βλ.λ. τὸ σιτόφιλον.
γλυκοσφίγγω δημ. σφίγγω γλυκέως, ἡδέως, ἀπαλά· ‖ ἐναγκαλίζομαι μετὰ τρυφερότητος, ἐρωτικῶς : Σολωμ.Πόρφυρας 7,14 **ὅπου τὸν ἐγλυκόσφιγγε καὶ τοῦ γλυκομιλοῦσε.**
γλυκότη (ἡ) μσν., δημ. κ. **γλυκότητα** ἡ γλυκύτης, ἡ γλυκεῖα γεῦσις· ‖ κατ' ἐπέκτ. εἰς τὴν ἀκοὴν γλυκύτης, ἡδύτης : 'Ερωτόκρ.Α 973 **γιὰ χτύπο λαγουτιοῦ, γιὰ τραγουδιοῦ γλυκότη**· 2) ἐπὶ προσ., ἡ φιλοφροσύνη, ἡ μειλιχιότης, ἡ ἀβρότης, ἡ καλωσύνη : αὐτ. Α 1988 **καὶ μὲ γλυκότη τοῦ Ρηγός.**
γλυκοτηράζω δημ. γλυκοτηρῶ βλ.λ.
γλυκοτηρῶ-άω δημ., μέσ. γλυκοτηριοῦμαι κ. γλυκοτηριέμαι παρατηρῶ, θεῶμαί τι μετὰ γλυκύτητος, τρυφερότητος ἢ πόθου ἐρωτικοῦ· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ὡς ἀλληλοπαθές : Κρυστ.Χορὸς Λαμπρῆς 22 **καὶ κρυφὰ γλυκοτηριοῦνται καὶ γνωρίζονται.**
γλυκότητα (ἡ) δημ. κ. γλυκότη βλ.λ. ἡ μειλιχιότης, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ ἀβρότης, ἡ καλωσύνη : 'Ερωτόκρ.Α 2206 **ἡ τάξη κι ἡ γλυκότητα πάντα τὰ συγκερνοῦσα**, αὐτ.Β 2085 **μὲ γλυκότητα καὶ μὲ ταπεινοσύνη.**
γλυκοτραγουδιέμαι δημ.κ. -ιοῦμαι, ἀόρ.(ἐ)γλυκοτραγουδήθηκα, μτχ. παθ. παρακ. γλυκοτραγουδημένος κ.-ισμένος δι' ἁπαλοῦ, ἡδέος, εὐάρεστου

τὸν ἦχον ἢ τοὺς λόγους ᾄσματος ἱστοροῦμαι ἢ περιγράφομαι διὰ στίχων ἢ κατ' ἐπέκτ. ἐν πεζῷ λόγῳ, οἷον πρὸς ὕμνον, πρὸς ἔπαινον, πρὸς θρῆνον ἐπὶ συμφορᾷ ἢ ἀπωλείᾳ ἣν ἔσχον κττ. : γλυκοτραγουδήθηκε ἡ Παναγία - ὁ χαμὸς τῆς Πόλης - τοῦ παλληκαριοῦ ὁ θάνατος - ἡ ὀμορφιὰ τῆς κόρης· || κατὰ μτχ. παθ. παρσκ. ἐπιθετικῶς : γλυκοτραγουδημένη κόρη, δ. τραγ. γλυκοτραγουδισμένη ἂν ἦσουν νιά, | τώρα ποὺ ἐγίνης πεθερά, | λησμόνησ' τὰ παινέματα | καὶ 'πὲ πὼς ἦταν φέματα· 2) μ. κατ' ἐνεστ. ἐπὶ ποιήματος ᾀδομένου, ἔχω μέλος εὐαρέστως ἁπαλὸν ἢ παθητικόν : γλυκοτραγουδιέται ἡ Φαρμακωμένη τοῦ Σολωμοῦ· || κ. κατὰ παρατ. (ἐ)γλυκοτραγουδιόμουν κ. -ιούμουν ὁμ. ἐπὶ ᾀδομένου ποιήματος, ᾄδομαι ἁπαλῶς, τερπνῶς ἢ παθητικῶς : τὰ μοιρολόγια στὴ Μάνη γλυκοτραγουδιοῦνται, - στὰ νησιὰ γλυκοτραγουδιούνταν ἄλλοτες πολλοὶ στίχοι τοῦ Ρωτόκριτου· πρβλ. γλυκοτραγουδῶ.

γλυκοτραγουδιοῦμαι δημ. κ. γλυκοτραγουδιέμαι βλ.λ.2).

γλυκοτραγουδῶ-άω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ᾄδω γλυκέως, ἡδέως, τραγουδάω γλυκά : Βαλαωρ.Κατσαντώνης 59 καὶ κειὸς τηράει τὸν οὐρανὸ καὶ γλυκοτραγουδάει· || σπαν. κ. ἐπὶ πτηνῶν, κελαδῶ γλυκά· 2) μτβ. ᾄδω γλυκέως ἐπί τινι προσώπῳ ἢ πράγματι, ἐξυμνῶ δι' ἡδέος ᾄσματος ἢ ποιήματος : γλυκοτραγούδησε τὴν πεθαμένη κόρη - τὴν ἀγάπη του· πρβλ. γλυκοτραγουδιέμαι.

γλυκοτρέμω νεώτ. κ. δημ. μαρμαίρω γλυκέως, ἁπαλῶς : γλυκοτρέμουν τ' ἀστέρια - τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ· 2) ἐπὶ προσώπων, τρέμω ἐξ ἡδονῆς : Ψυχάρ.Ταξίδι 34 θὰ τὶς κάμῃς νὰ σ' ἀγαποῦν καὶ νὰ γλυκοτρέμουν, ὅταν ἀκούουν τ' ὄνομά σου.

γλυκοτροπαιολίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης, ἀπαντῶν εἰς τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ τροπαιόλου.

γλυκοτροφῶ-έω μτγν. λαμβάνω γλυκείας τροφάς.

γλυκούλης (ὁ) δημ., θηλ. γλυκούλα ὑποκορ. τοῦ γλυκός βλ.λ. ὁ γλυκύς πως, ὁ ὑπόγλυκυς· ἄ. γλυκούτσικος· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ θελκτικός, ὁ συμπαθής : γλυκούλης ἄντρας.

γλυκουρόνη (ἡ) νεώτ. χημ. λακτόνη τοῦ γλυκουρονικοῦ ὀξέος.

γλυκουρονικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν ὀξὺ παραγόμενον ἐν τῷ ὀργανισμῷ.

γλυκοῦσα (ἡ) δημ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ θέλγουσα, ἡ ἐρασμία, ποὺ ἔχει γλύκα, ἡ γλυκούλα.

γλυκούτσικα ἐπίρρ. δημ. γλυκέως πως, μετά τινος γλυκύτητος· 2) μτφ. μετά τινος φιλοφροσύνης ἢ ἠπιότητος : ὁρμήνεψέ τον γλυκούτσικα.

γλυκούτσικος-η-ο δημ., θηλ. κ. -ια, ὑποκορ. τοῦ γλυκός βλ.λ. ἐπὶ ἐδωδίμων ἢ ποτῶν, ὁ γλυκύς πως τὴν γεῦσιν, ὁ ὑπόγλυκυς : γλυκούτσικα κεράσια, - γλυκούτσικο κρασί· 2) μτφ. ἐπὶ τοῦ καιροῦ, ὁ ὁπωσοῦν μαλακός, ἤπιος, εὔδιος : γλυκούτσικος καιρός, - γλυκούτσικη χειμωνιάτικη μέρα (οὐχὶ ψυχρά)· 3) ὁμ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ θέλγων πως, ὁ κατὰ τὴν μορφὴν ἢ καὶ τὴν ὅλην ἔκφρασιν συμπαθής . γλυκούτσικια κοπέλα.

γλυκοφαγγρίζω δημ. ἁπαλῶς, μόλις διαφαίνομαι : Χρηστομ.Κερένια Κούκλα 52 κι οἱ καρποὶ ποὺ γλυκοφαγγρίζουνε σ' ἀπόσκια γλαυκά.

γλυκοφάγος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀραχνοειδῶν ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν ἀκάρεων.

γλυκοφαγῶ-έω μσν. τρώγω γλυκέα.

γλυκοφεγγιάζει δημ. ἄ. γλυκοφέγγει βλ.λ. 2).

γλυκοφεγγοβολῶ δημ. ἀκτινοβολῶ μετὰ γλυκύτητος, φεγγοβολῶ ἁπαλά : Σάρρ. μτφρ. Εὐρ.'Ιππ. 455 ξέρουν ποὺ ἅρπαξε | τὸν Κέφαλο ἡ γλυκοφεγγοβολοῦσ' Αὐγή.

γλυκοφέγγω δημ. κ. γλυκοφεγγιάζω ἐκπέμπω γλυκύ, ἁπαλὸν φῶς, φέγγω, φωτίζω γλυκά : Σολωμ. ΛόρδΜπάϊρ. 111 γλυκοφέγγει ἀπ' τὴν θυρίδα τσ' Ἅγιας Τράπεζας τὸ φῶς, Μαλακ.Συντρ.'Ονειρ.16 γλυκοφέγγει ἡ αὐγὴ στὸ κρεβάτι, ποὺ σὰν μύρο ἡ πνοή της σκορπιέται· 2) ἀπροσ. γλυκοφέγγει κ. γλυκοφεγγιάζει μόλις ἀρχίζει νὰ ἀνατέλλῃ ἡ ἡμέρα, ἀρχίζει νὰ ξημερώνῃ· 3) ἔχω γλυκύ, ἁπαλὸν φῶς : Κρυστ.Μαγεμ. Μοντήλι 4 ποὺ γλυκοφέγγουν οἱ κορφές, μαυρολογοῦν οἱ λόγγοι.

γλυκοφίλημα-ατος (τὸ) δημ. τὸ γλυκύ, τρυφερὸν φίλημα : 'Ιούλ.Τυπάλδ.Παιδὶ κ.Χάρος 76 γλυκοφιλήματα γύρω γροικῶ, | τραγούδι' ἀνήκουστα.

γλυκοφιλής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γλυκοφίλητος-η-ο δημ. ὁ γλυκέως φιλούμενος, οὗ τὸ φίλημα εἶναι ἡδονικόν· 2) ὁ λίαν ἀγαπητός, πολυφίλητος : γλυκοφίλητό μου παιδάκι.

γλυκοφιλοῦσα (ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ γλυκοφιλῶ βλ.λ. ἡ γλυκέως, ἡδέως φιλοῦσα, ἀσπαζομένη· 2) κ. μσν. εἰδ. ὡς ἐπωνυμία εἰκόνων τῆς Θεοτόκου, ἐν αἷς εἰκονίζεται ἀσπαζομένη τὸν Χριστόν· || συνεκδ. ὡς ἐπωνυμία τῆς οὕτως εἰκονιζομένης Θεοτόκου : ἡ Παναγία ἡ γλυκοφιλοῦσα ἔκαμε τὸ θάμα της.

γλυκοφιλῶ-έω κ. γλυκοφιλάω δημ. φιλῶ γλυκέως, μεθ' ἡδονῆς, τρυφερότητος, στοργῆς, ἀγάπης : 'Ερωτόκρ.Γ 1327 καὶ τρέχει | ἡ 'Αρετοῦσα | κι ἀγκαλιάζεται, γλυκοφιλεῖ τὴ Νένα.

γλυκοφόρος-ον μτγν. ἐπὶ τῆς σταφυλῆς, ὁ φέρων, παράγων γλυκέα : 'Ιω.Χρυσ.5,729,11 οὐκ ἄμπελος αὐτῷ βότρυν γλυκοφόρον προσεκόμιζεν.

γλυκόφρων-ονος-ον μσν. ὁ οἱονεὶ γλυκεῖαν φρένα ἔχων, ὁ μειλίχιος : Στίχ.'Ανών. ἐν Κώδ.Μον. 2,176.

γλυκόφυλλον (τὸ) μτγν. βοτάνη τις : Γαλ.13,968.

γλυκόφωνα ἐπίρρ. δημ. μετὰ φωνῆς γλυκείας, ἡδείας, εὐαρέστου : Σολωμ.Λάμπρος Ἡμέρα Λαμπρῆς 19 γλυκόφωνα ψάλλουνε οἱ ψαλτάδες.

γλυκόφωνος-η-ο δημ. ἐπὶ ἀνθρ. ὁ ἔχων γλυκεῖαν, ἡδεῖαν, εἰς τὴν ἀκοὴν εὐχάριστον φωνήν, ὁ ἡδέως ᾄδων : γλυκόφωνος τραγουδιστής - ψάλτης· || κ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ γλυκεῖαν, εὐάρεστον λαλιὰν ἔχων, ποὺ κελαδεῖ γλυκά : Βιζυην. Τετράστιχ.22 τὰ γλυκόφωνα πουλιά, ποὺ 'ναι γιὰ νὰ κελαϊδοῦνε· || ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς φωνῆς, τῆς λαλιᾶς κατὰ πλεονασμόν, ὁ γλυκύηχος : Σολωμ.'Ανάμνησ.1 τώρα ἂς παύσῃ τῆς κιθάρας ἡ γλυκόφωνη φωνή.

γλυκόφως (τὸ) κ. λυκόφως βλ.λ. : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

γλυκοχαϊδεύω δημ. θωπεύω γλυκέως, ἁπαλῶς, χαϊδεύω γλυκά : κι ἡ μάνα τὸ παιδὶ σὰ γλυκοχαϊδεύῃ· || μτφ.ἐπὶ ἀέρος, ἐλαφρῶς φυσῶ : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 13,25 γλυκοχαϊδεύει τὰ νερὰ τὸ ἀγέρι.

γλυκοχαιρετῶ-άω δημ. χαιρετῶ μετὰ γλυκύτητος, τρυφερότητος ἢ φιλοφροσύνης ἢ κολακείας: μὲ γλυκοχαιρετάει τώρα στὴν ἀνάγκη του· || τὸ μέσ. ὡς ἀλληλοπαθές : δ. τραγ. ἐκεῖ, ποὺ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ γλυκοχαιρετιοῦνται.

γλυκοχαμόγελο (τὸ) δημ. τὸ γλυκύ, προσηνές, φιλόφρον, ἐπίχαρι μειδίαμα.

γλυκοχαμόγελος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γλυκύ, ἡδύ, προσηνές, ἐπίχαρι μειδίαμα, ποὺ χαμογελάει γλυκά : γλυκοχαμόγελη κόρη· || μτφ. ὁ θελκτικός, ὁ ἑλκυστικός : Πορφύρ.Σκιές, Μὴν κλαῖς 10 μὲ τὴ γλυκοχαμόγελη, τὴν ξένοιαστη ὀμορφιά της· 2) τὸ οὐδ. κ. ὡς οὐσ. τὸ γλυκὺ μειδίαμα.

γλυκοχάραγμα (τὸ) δημ. κ. γλυκοχάραμα βλ.λ

γλυκοχαράζει δημ., ἀόρ. (ἐ)γλυκοχάραξε ὑποφώσκει ἡ ἡμέρα, μόλις ἀρχίζει νὰ προβάλλῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας : τ' ἀστέρια τρεμοσβήνουνε, ἡ αὐγὴ γλυκοχαράζει, Βαλαωρ.'Αστραπόγιαν. 101 σήκω, 'Αστραπόγιαννε, γλυκοχαράζει· 2) μτφ. ὑποφῶσκον ἡδέως, ἁπαλῶς ἄρχεται ἢ κατισχύει τι : γλυκοχαράζει ἡ λευτεριὰ στοὺς σκλαβωμένους. Παλαμ.Περάσμ. κ.Χαιρ.21,15 δὲν ἀλλάζουν οἱ ὧρες· μιὰ ἴδια ὥρα ἐκεῖ γλυκοχαραμένη

γλυκοχάραμα (τό) δημ. κ. γλυκοχάραγμα ἐπὶ τῆς αὐγῆς, τὸ ὑποφώσκειν, τὸ λυκαυγές, ὁ ὄρθρος: Σολωμ.'Ελεύθ.Πολιορκ.Σχέδ. Β 5,2 **καὶ τὰ γλυκοχαράματα καὶ μέσ' στὰ μεσημέρια**, Βαλαωρ. 'Αστραπόγ.128 **σὺ πρῶτος ἔδειχνες σ' ἐμέ, στὸ Ζάχο, τὸ γλυκοχάραμα στὸν οὐρανό·** 2) μτφ. ἡ ἡδεῖα, ἡ ἁπαλὴ ἔναρξις ἢ κατίσχυσίς τινος: **τῆς ζωῆς - τῆς λευτεριᾶς τὸ γλυκοχάραμα.**

γλυκόχορτο (τὸ) δημ. κ. ἄγριο γλυκόχορτο τὸ φυτὸν βακκαρία ἢ πολύφυλλος.

γλυκόχυμος (-η) -ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καρπῶν κ. φυτῶν, ὁ ἔχων γλυκὺν χυμόν: Βλαχογ.Προπύλ.Ι,150 **κάθε γλυκόχυμο καὶ προφαντὸ βοτάνι.**

γλυκύ (τὸ) δημ.κ. γλυκί βλ.λ.· πρβλ.κ. γλυκὸς 6) κ.7).

γλυκυ- κ. μσν. κ. νεώτ. πρῶτον συνθετ. ὀνομάτων (οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων) ἢ ρημάτων δηλοῦν, ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον εἶναι γλυκὺ τὴν γεῦσιν, οἷον γλυκύχυλος (ὁ ἔχων γλυκὺν χυλόν, χυμόν), γλυκύστρυφνος, γλυκύκαρπος (ὁ γλυκεῖς καρποὺς παράγων), γλυκυφαγία (τὰ γλυκέα τὴν γεῦσιν ἐσθίειν), γλυκυκάλαμον· ‖ κατ' ἐπέκτ. ὁμ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν εἰς δήλωσιν τοῦ εἰς τὴν ἀκοήν, τὴν ὅρασιν ἢ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ἡδέος, εὐαρέστου, οἷον γλυκύχρωμος, γλυκύφωνος, γλυκύλογος, γλυκυαχής, γλυκύμορφος, γλυκύπνοις, γλυκύφθογγος· 2) μτφ. ὡς πρῶτον συνθετικόν, δηλοῦν τὸ ἤπιον, τὸ μειλίχιον, τὸ φιλόφρον, τὸ θέλγον, οἷον γλυκύθυμος, γλυκυμυθῶ, γλυκυδερκής (ὁ μετὰ προσηνείας προσβλέπων),· γλυκυπάρθενος.

γλυκύαμος (ὁ) δημ. κ. **-άμος** τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ λευκός· 2) τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ μέλας.

γλυκυαχής-οῦς-ές δωρ. τ. τοῦ **γλυκυηχής** βλ.λ. ὁ γλυκύν, εὐάρεστον ἦχον παράγων 'Αντίπ.Θεσσ ἐν ΑΠ 9,26 **γλυκυαχέα Μύρτιν.**

γλυκύγι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν κληματὶς βλ.λ.ἡ φλόγιος.

γλυκύδακρυς-υος-υ μτγν. ὁ ἐπιφέρων, ὁ προκαλῶν γλυκέα δάκρυα οἷον ἡδονῆς, χαρᾶς: Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 7,419 **γλυκύδακρυς Ἔρως.**

γλυκυδερκής-οῦς-ές ὁ ἡδέως, προσηνῶς, φιλοφρόνως βλέπων ἢ προσβλέπων, ποὺ γλυκοκοιτάζει, κατὰ διάφ. ἑρμ. ὁ ἡδείας θέας, ὃν εὐαρέστως τις θεᾶται: Χρησμ.Σιβ.Ι,25 **ἠελίου γλυκυδερκὲς φάος.**

γλυκύδιον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ γλυκύς, κ. **γλυκοίδιον** γλυκείδιον βλ.λ.

γλυκυδρόμος-ον μτγν. ὁ κατὰ τρόπον εὐάρεστον, ὁ μεθ' ἡδονῆς καὶ ἐπιχαρίτως τρέχων: Λυρ. 'Αλεξ.'Αδέσπ.32,3 **Νιλῶται γλυκυδρόμοι.**

γλυκύδωρος-ον ὁ ἔχων ἢ φέρων γλυκέα, εὐάρεστα δῶρα: Βακχ.3,3 **γλυκύδωρος Κλειώ**, Ρουφῖν. **ἐν** ΑΠ 5,21 **σοὶ μελάτριν γλυκύδωρος Ἔρως παρέδωκε·** ‖ π. Βακχ.5,4 **γλυκύδωρον ἄγαλμα** (τὸ ὡς ἡδὺ δῶρον πρὸς τιμήν τινος παρεχόμενον).

γλυκυηχής-οῦς-ές, δωρ. **γλυκυαχής** ὁ γλυκύν, ἡδὺν ἦχον ἀναδίδων.

γλυκύηχος-ον νεώτ. ὁ γλυκυηχὴς βλ.λ.

γλυκυθήρατος-ον μτγν. ὁ θηρευόμενος μετ' εὐχαριστήσεως, ὁ μεθ' ἡδονῆς, μεθ' ἡδονικοῦ πόθου ἐπιδιωκόμενος: Ψ Χρυσ.7,313,13 **ἔχω τι γλυκύτερον ἄγκιστρον, γλυκυθήρατον δόξαν.**

γλυκυθύμημα-ατος (τό) μσν. τὸ γλυκὺ θύμημα, ἡ ἡδεῖα ἀνάμνησις: Πρόδρ. ἐν 'Αν.Βοασ.373,43.

γλυκυθυμία (ἡ) κ. νεώτ. γλυκύτης θυμοῦ, ἱλαρὰ ψυχικὴ διάθεσις, εὐφροσύνη, ἡ καλὴ καρδιά: Πλούτ.'Ηθ.970 Β **πάσης ἄμοιραν γλυκυθυμίας·** ‖ πάπ. μετ' ἐμπροθ. διορ. εὐμένεια, προσήνεια: Πάπ. **γλυκυθυμία πρός τινα·** 2) ἡ ἐξ ἡδονῆς διάθεσις τῆς ψυχῆς πρός τι, ἡ πρὸς τὰς ἡδονὰς καὶ τὰ εὐάρεστα κλίσις: Πλάτ.Νόμ.635 C **καὶ μηδὲν τῶν αἰσχρῶν ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν ἕνεκα τῆς γλυκυθυμίας τῆς πρὸς τὰς ἡδονὰς** (ἕνεκα τῆς πρὸς τὰς ἡδονὰς κλίσεως, ἤτοι τῆς ἐλλείψεως ἐγκρατείας), Πλούτ.'Ηθ.476 D **ἡ περὶ τὸ ῥᾷστον ἀεὶ διατρίβουσα καὶ πρὸς τὸ ἥδιστον ἀναχωροῦσα γλυκυθυμία τῆς ψυχῆς·** 3) μτγν. κ. νεώτ. ψυχικὴ διάθεσις εἰς τοὺς ἄλλους ἀρεστή, ἡ ἀβροφροσύνη, ἡ γλυκύτης τοῦ ἤθους: 'Ιάμβλ.Μυστ.5,11.

γλυκύθυμος-ον κ. νεώτ. ὁ γλυκεῖαν ψυχικὴν διάθεσιν ἔχων, μειλίχιος, ἱλαρός, προσηνής: 'Ιλ.Υ 467 **οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν οὐδ' ἀγανόφρων,** - **γλυκύθυμοι** γονεῖς· 2) μτγν. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἠπίαν τῆς ψυχῆς διάθεσιν, ὁ εἰς τὴν ἐν γλυκύτητι, τὴν ἡδεῖαν ζωὴν ἐπιρρεπής: Λουκ.'Ερμότ.16 **ὡς οἱ μὲν ἐπικούρειοι γλυκύθυμοι καὶ φιλήδονοί εἰσιν·** 3) ἐνεργ. ὁ ἐπιφέρων ἱλαρὰν ψυχικὴν διάθεσιν, εὐφρόσυνος, τερπνός: 'Αριστφ.Λυσ.551 **ὅ τε γλυκύθυμος Ἔρως χἠ Κυπρογένει' Ἀφροδίτη.**

γλυκυθυμῶ-έω μτγν. ἐπιφέρω εὐάρεστον ψυχικὴν διάθεσιν, εὐφροσύνην, γλυκαίνω τὴν καρδιά: 'Ιεροκλ.Πλ.Χρ.26,479 Μ **τὰ γλυκυθυμοῦντα.**

γλυκυκάλαμον (τό) μσν. κ. **γλυκοκάλαμον** βλ.λ.

γλυκύκαρπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ παράγων γλυκεῖς καρπούς: Θεόκρ.11,46 **ἔστ' ἄμπελος ἁ γλυκύκαρπος.**

γλυκυκαρπῶ-έω ἐπὶ φυτῶν, παράγω γλυκεῖς τὴν γεῦσιν καρπούς: Θεόφρ.Φ1 2,3,7.

γλυκυκέλαδος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ παράγων γλυκὺν κέλαδον, εὐάρεστον ἦχον, φωνήν, βοήν· 2) κ. δημ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἡδέως ᾄδων.

γλυκύκρεος-ον μτγν. ὁ ἔχων γλυκὺ κρέας: Σώφρων 24 **γλυκύκρεον κογχύλιον** (δ.γρ.γλυκύκρεων).

γλυκύκρεως-ων μτγν. δ.γρ. τοῦ **γλυκύκρεος** βλ.λ.

γλυκυλάλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἡδεῖαν λαλιὰν ἔχων, ὁ γλυκόλαλος βλ.λ.: Κατ.Κωδ.'Αστρ.2,209.

γλυκύλιον (τό) νεώτ. χημ. μονοσθενὴς ρίζα.

γλυκυλογλυκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. διπεπτίδιον τῆς γλυκοκόλλης.

γλυκύλογος-ον σχόλ. ὁ ἡδέως λέγων, ὁμιλῶν, ὁ ἡδυλόγος: Σχόλ.Εὐρ.'Εκ.134 (δ.γρ. γλυκυλόγος).

γλυκυλόγος-ον σχόλ. δ.γρ. ἀντὶ γλυκύλογος βλ.λ.

γλυκύμαλον (τό) αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ **γλυκύμηλον** βλ.λ.: Σαπφ.93 **οἷον τὸ γλυκύμαλον ἐρεύθεται ἄκρῳ ἐπ' ὕσδῳ·** ‖ μτγν.μτφ. ἐν χρήσει ὡς προσφώνησις τρυφερότητος, ἀγάπης, ἔρωτος: Θεόκρ. 11,39 **φίλον γλυκύμαλον.**

γλυκυμαρίς-ίδος (ἡ) μτγν. εὐχρ. κατὰ πληθ. **γλυκυμαρίδες** εἶδος ὀστρέων: Ξενοκρ.60,61.

γλυκυμάχανος-ον δωρ. τ. τοῦ **γλυκυμήχανος** βλ.λ. ὁ γλυκείας μηχανάς, ἤτοι **εὐάρεστα τεχνάσματα**, ἐφευρήματα ἔχων: Πίνδ.Παιᾶν.2,80.

γλυκυμείλιχος-ον γλυκὺς ἅμα καὶ μειλίχιος, πρᾶος: Ὕμν.'Ομ.5,19.

γλυκύμη (ἡ) ἡ γλυκυμὴ βλ.λ.

γλυκυμή (ἡ) ἡ γλυκύρριζα βλ.λ.: 'Ιππ.π.Γαλ.19,91.

γλυκύμηλον (τό) αἰολ.κ.δωρ. **γλυκύμαλον** γλυκὺ τὴν γεῦσιν μῆλον, τὸ μελίμηλον: 'Ηρ.Ιστρ.π.'Ορειβ.

γλυκυμήχανος-ον δωρ. **γλυκυμάχανος** βλ.λ.

γλυκύμολπος-ον νεώτ. ὁ παράγων γλυκεῖαν μολπήν, ὁ εὐαρέστως μέλπων, ποὺ γλυκοτραγουδᾷ.

γλυκύμορφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ γλυκὺς τὴν μορφήν, ὁ ἔχων ἡδεῖαν, εὐάρεστον ὄψιν.

γλυκύμυθος-ον μτγν. ὁ γλυκέως, ἡδέως λεγόμενος: Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 5,194 **γλυκύμυθον ἔπος·** ‖ ὁ ἡδέως ὁμιλῶν, ὁ λέγων εὐάρεστα.

γλυκυμυθῶ-έω μτγν. γλυκέως, εὐαρέστως ὁμιλῶ, γλυκομιλῶ: Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 12,122 **γλυκυμυθεῖ καίρια·** ‖ λέγω εὐάρεστα τῷ ἀκούοντι.

γλυκύν 'Επιγρ. οὐδ. τοῦ γλυκύς, ἀντὶ γλυκύ βλ.λ.: 'Επιγρ. **φῶς τὸ γλυκὺν** (τὸ ἁπαλόν).

γλυκύνους-ου-ουν μτγν. γλυκύθυμος βλ.λ.: Πολ. Φυσιογ.22 **γλυκύνουν τε καὶ ἐρωτικὸν ἄνδρα.**

γλυκύνω γλωσσ. γλυκαίνω βλ.λ.

γλυκόξυλον (τό) μσν. κ. νεώτ. γλυκὺ ξύλον, ἀντίθ. πικρόξυλον: ΚΜανασσ.Σύν.'Ιστ.σ.104 Α **ὃς ὑπελθὼν τῷ βασιλεῖ ὡς σκώληξ γλυκυξύλῳ.**

γλυκύπαις-αιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἔχων ἢ γεννῶν γλυκέα, χαρίεντα, ὡραῖα παιδιά, τέκνα : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 12,52 **τὰν γλυκύπαιδα Ῥόδον.**

γλυκυπάρθενος (ἡ) μτγν. ἡ γλυκεῖα παρθένος : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 9,16 **γλυκυπάρθενοι Ὧραι.**

γλυκύπαστον γλωσσ. ἔδεσμα, εἰς ὃ ἐγίνετο ἐπίπασις διὰ γλυκείας τινὸς οὐσίας.

γλυκυπικρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης εὐδιάλυτος ἐν ὕδατι καὶ ἀλκοόλῃ.

γλυκύπικρος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ γλυκὺς ἅμα καὶ πικρός : Γαλ.11,586 **εἰ γὰρ ἀναμίξας ἀκριβῶς ἴσον ἀψινθίου καὶ μέλιτος ὄγκον ἐπιθείης τῇ γλώσσῃ, γλυκύπικρον.. φανεῖται·** πρβλ. Εὐστ.Πονημ.302,40 **γυναῖκας γεγευμένας ἤδη τοῦ γλυκυπίκρου·** **2)** κ. νεώτ. μτφ. ὁ εὐάρεστος ἅμα καὶ δυσάρεστος : Σαπφ.40 **Ἔρος δὴ ηὖτέ με ὁ λυσιμελὴς δόνει, | γλυκύπικρον ἀμάχανον ὄρπετον,** Πλούτ.Ἠθ 522 C **γλυκύπικρος καὶ ἀκατάσχετος ὁ τῆς πολυπραγμοσύνης γαργαλισμός.**

γλυκύπνους-οος-ουν μσν. κ. νεώτ. ὁ γλυκεῖαν πνοὴν ἔχων, ὁ ἀπαλῶς, ἠρέμα πνέων : **γλυκύπνους αὔρα ἔσειε τῶν δένδρων τὰ φύλλα.**

γλυκυπότης (ὁ) μτγν. ὁ πίνων γλυκὺν οἶνον : Φιλάγρ. π. Ὀρειβ.5,19,6 (**κῶδ. γλυκοπότης**).

γλυκυπράτιον (τό) γλωσσ. μέρος (κατάστημα; παράπηγμα), ἐν ᾧ πωλοῦνται γλυκίσματα

γλυκύπυρος (ὁ) πάπ. εἶδος σίτου.

γλυκυρόδινον (τό) μτγν γλυκὺ ῥόδινον ἔλαιον : Ῥοῦφ.222 **οἷον μετὰ ῥοδίνου καὶ λεκίθου ᾠῶν ἢ γλυκυροδίνου ἐναφηψημένον.**

γλυκύρριζα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν γλυκύρριζα ἡ ἄτριχος : Διοσκ.3,5· ‖ νεώτ. βοτον. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἐλλοβοκάρπων,** δημ. γλυκόριζα ἢ γλυκορίζι· **2)** νεώτ. συνεκδ. ἡ ῥίζα τοῦ φυτοῦ γλυκυρρίζης· **3)** νεώτ. τὸ ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ φυτοῦ γλυκυρρίζης παρασκευαζόμενον ἐκχύλισμα, δημ. γιάμπολη.

γλυκυρριζίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκυτάτη χημικὴ ἕνωσις ἀπαντῶσα εἰς τὰς ῥίζας τῆς γλυκυρρίζης.

γλυκυρριζινικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ περιέχων γλυκυρριζίνην ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς λαμβανόμενος : **γλυκυρριζινικὸν ἀμμώνιον - ὀξύ.**

γλυκυρριζίτης οἶνος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ τῆς γλυκυρρίζης βλ.λ. οἶνος.

γλυκύρριζον (τό) γλυκύρριζα βλ.λ. : Γεωπ.7,24,4.

γλυκύρριζος (ἡ) π. Ἡσ. ἡ γλυκύρριζα βλ.λ.

γλυκύρρους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ οἱονεὶ γλυκέως, ἀπαλῶς, ἠρέμα ῥέων.

γλυκύς-εῖα-ύ κ. νεώτ. (Ἡρ. θηλ. -**ἕα**, μσν. -**έα**, Ἐπιγρ. οὐδ. -**ύν**) δημ.ἐν χρ. μ. τὸ οὐδ. γλυκύ βλ.λ., συγκρ.γλυκίων κ. γλύσσων, μσν.,νεώτ.κ.δημ. **γλυκύτερος** δημ. κ. **γλυκότερος,** ὑπερθ. γλύκιστος, μσν., νεώτ. κ. δημ. **γλυκύτατος,** δημ. κ. **γλυκότατος** ὁ ἡδὺς τὴν γεῦσιν, ὁ μελιγαθής, ὁ γεῦσιν οἷον τὸ μέλι ἢ παραπλησίαν ἐνέχων, ὁ γλυκός βλ.λ., ἀθ. κ. γεν. ὁ εὔγευστος, ἀντίθ. πικρός, ἁλμυρός, ὀξινος : Ἰλ.Α 598 **οἰνοχόει γλυκὺ νέκταρ,** Ἐπίχ.124 **γλυκὺς οἶνος,** Ἐρωτόκρ.Δ 720 **κι ὅταν μᾶς δείχνῃς τὸ γλυκύ, τότε μᾶς φαρμακεύ(γ)εις·** ‖ κ. νεώτ. ὁμ. κ ἐπὶ ὑδάτων, ὁ ἡδείας γεύσεως, ὁ πόσιμος : Ἡρ. 4,52 **ὁ Ὕπανις ποταμὸς ῥέει ἐπὶ μὲν πέντε ἡμερέων πλόον βραχὺς καὶ γλυκὺς ἔτι, ἀπὸ δὲ τούτου.. πικρὸς αἰνῶς,** Σολωμ.Ὠδ.Πετράρχ.2 **νερὰ καθαροφλοίσβιστα, | γλυκύτατα καὶ κρύα·** **2)** κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ὁ περὶ τὴν ὄσφρησιν γλυκύς, ὁ ἡδείας ὀσμῆς (Κρατῖν.Νεώτ.) **γλυκὺ ὄζειν,** Διγεν. Ἀκρ (Ἄνδρ.) 2879 **πέμματα ἐκαπνίζοντο, μυρωδικὰ παντοῖα.. | καὶ ἦτον ἄνεμος γλυκὺς καὶ πλήρης εὐωδίας, - γλυκυτάτη ὀσμή·** **3)** εἰδ. τὸ ἀρσ. γλυκύς ὡς οὐσ. εἶδος γλυκέος τὴν γεῦσιν οἴνου, πρβλ. Ἀθήν.4,131 Γ « οἶνοι.. λευκός, γλυκύς »: Ἀριστλ.Πρ.875 b, 2 **διὰ τί μετὰ τοῦ ἀλφίτου πινόμενον τὸ γάλα καὶ ὁ γλυκὺς φαίνεται γλυκύτερα;** ‖ ὁμ. σημ. τὸ οὐδ. γλυκύ ὡς οὐσ.· πρβλ. Νεόφυτ. ἐν γλωσσ.ἰατρ. « ὅταν εὕρῃς ἐπὶ τοῦ ἰατρικοῦ βιβλίου ἀορίστως λεγόμενον γλυκύ, οὐδὲν ἄλλο λέγει ἢ γλυκὺν οἶνον » : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,17,2 **ἡ σμύρνα.. καταβραχεῖσα μελικράτῳ ἢ γλυκεῖ,** Νίκ.Ἀλ.386 **ῥεῖα γλυκὺ νείμειας ἀλυκρότερον δεπάεσσιν·** **4)** μτφ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἡδύτητα, εὐχαρίστησιν, τέρψιν ἔχων ἢ παράγων, εὐχάριστος, εὐφρόσυνος, τερπνός : Ἰλ.Β 453 **τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι·** ‖ σπανίως κ. μετ' ἐμπροθ. διορισμ. : Εὐρ Ἱκ.1103 **ψυχαί, γλυκεῖαι δ' ἧσσον εἰς θωπεύματα·** ‖ ὁμ. κ. μετ' ἀπαρφ. : Αἰσχ.Πρ.698 **τοῖς νοσοῦσί τοι γλυκὺ τὸ λοιπὸν ἄλγος προὐξεπίστασθαι·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ χρόνου, ὁ ἡδύτητα, εὐφροσύνην φέρων : Ὀδ.Ε 152 **κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν νόστου ὀδυρομένῳ** (ἔλιωναν τὰ νιάτα)· ‖ κ. μσν., **νεώτ.** κ. δημ. ὁμ. ἐπὶ τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ θανάτου, ἡδύς, ἱλαρός, εὐχάριστος, ἐλαφρός : Ὀδ.Β 395 **ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν,** Κάλβ.Ὠδ.1,23 **εἶναι γλυκὺς ὁ θάνατος | μόνον ὅταν κοιμώμεθα | εἰς τὴν πατρίδα·** **5)** ὁμ. μτφ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἡδὺς τὴν μορφήν, ὁ εὐχαρίστου ὄψεως : Διγεν.Ἀκρ. (Ἄνδρ.) 2874 **χρυσοπτερή, γλυκὺν εἶχε στολισμόν, - γλυκεῖα μορφή, - γλυκύτατο χαμόγελο·** **6)** ὁμ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῆς φωνῆς ἢ μουσικῶν ὀργάνων, ὁ εἰς τὴν ἀκοὴν ἡδύς, εὐάρεστος, μελῳδικός : Ἰλ.Α 249 **τοῦ καὶ ἀπὸ γλώττης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή** (περὶ τοῦ Νέστορος), Ἐρωτόκρ.Α 1209 **κι ἂν κι ἡ φωνή του 'ναι γλυκιὰ μελωδικὴ ἡ λαλιά του·** **7)** δημ. παλαιότ. τὸ οὐδ. πληθ. γλυκιά ἐν ἐπιρρ. χρ. ὡς τὸ γλυκὰ βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Α 392 **ἤπαιρνε τὸ λαγοῦτόν του.. κι ἐχτύπα το γλυκιὰ γλυκιὰ ἀνάδια στὸ παλάτι·** ‖ μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐπὶ λόγου, λέξεων, ὀνομάτων κττ., ἡδύς, μελῳδικός : Ἐρωτόκρ.Α 61 **καὶ τ' ὄνομά της τὸ γλυκὺ τὸ λέγαν Ἀρετούσα,** Σολωμ. Λόρδ Μπάϊρ. 34 **μπροστοπάταε νὰ σὲ κράξῃ μὲ ὄνομα τόσο γλυκύ·** **8)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσώπων, λίαν ἀγαπητός, προσφιλής : Ὀδ.Ι 34 **ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων,** Σαπφ.90 **γλυκεῖα μᾶτερ,** Πάπ. **τὰ γλυκύτατα αὐτοῦ παιδία,** Μηναῖ.12,11 **Ἰησοῦ μου γλυκύτατε, πρόσφθεγμά μοι σωτήριον,** Διγεν.Ἀκρ. 4554 **ὦ ἄνερ μου γλυκύτατε, αὐθέντα καὶ προστάτα,** δημ. **γλυκιά μου μανούλα·** **9)** νεώτ. κ. δημ. μειλίχιος, εὐπροσήγορος, προσηνής : **γλυκὺς ἄνθρωπος, - γλυκιὰ γυναῖκα·** **10)** ἐπὶ προσ., ὁ ἀπόνηρος· πρβλ. εὐήθης : Πλάτ.Ἱππ.Μ 288 Β **ὡς γλυκὺς εἶ, φήσει, ὦ Σώκρατες·** **11)** τὸ θηλ. **γλυκεῖα** ὡς οὐσ. ἡ γλυκύρριζα : Θεόφρ.Φ 9,13,2· **12)** μτγν. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ χολή· Ἐπιφάν.2,485 « τὰς χολὰς γλυκείας φασί » : Σχόλ.Νικ.Θηρ.595· **13)** μτγν. τὸ ἀρσ. **γλυκύς** ὡς οὐσ. ὁ ὀφθαλμός, τὸ μάτι : Ἡρώνδ 6,23 **μὰ τούτους τοὺς γλυκέας** Θεόκρ.6,22 **αὖ, τὸν ἐμὸν τὸν ἕνα γλυκύν·** **14)** ὡς οὐσ. βλ.λ. ἡ ἐπιληψία : **τὸν ἔπιασε τὸ γλυκύ του** (σεληνιάζεται).

γλυκυσίδη (ἡ) τὸ φυτὸν παιωνία βλ.λ.· Θεόφρ. Φ 9,8,6 « τὴν παιωνίαν, οἱ δὲ γλυκυσίδην καλοῦσι»

γλύκυσμα-ατος (τό) μτγν., μσν., νεώτ. δημ., δ.γρ γλύκισμα ἡ περὶ τὴν γεῦσιν γλυκύτης : Λιβάν. Διηγ.30,15 **γλῶσσαν περιλιχμαζομένην τὸ γλύκυσμα·** **2)** **γλυκὺ ἔδεσμα ἐξ ἀλεύρου, καρπῶν ἢ** ἄλλων οὐσιῶν μετὰ σακχάρεως ἢ μέλιτος : Ἡρωδιον.Ἐπίμ.125 **σησαμοῦντες τὰ γλυκύσματα,** Πρόδρ. 2,419 **τὰ γλυκύσματα μετὰ τῶν δισκαρίων.**

γλυκυσματοποιία (ἡ) νεώτ. ἡ παρασκευὴ γλυκυσμάτων· ‖ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐνασχόλησις εἰς τὴν παρασκευὴν γλυκυσμάτων, ζαχαροπλαστική.

γλυκυσματοπώλης (ό) νεώτ. ό κατ' έπάγγελμο πλανοδίως πωλών γλυκύσματα.

γλυκυστάλακτος-ον νεώτ. ό γλυκέως σταλάζων, ό άπαλώς, ήρέμα στάζων· ‖ κ. μτφ.: γλυκυστάλακτος παρηγορία.

γλυκύστρυφνος-ον κ. νεώτ. ό γλυκύς άμα καί στρυφνός τήν γεύσιν, ό γλυκόστυφος : Θεόφρ.Φί 9,20,5 **ή δέ τής πτερίδος ρίζα μόνον τώ χυλώ γλυκύστρυφνος.**

γλυκύτης-ητος (ή) κ. μσν. κ. νεώτ. ή περί τήν γεύσιν ήδύτης, ή ήδεία, εύχάριστος γεύσις, δημ. γλυκάδα ή γλυκίλο : Ήρ.4,177 **γλυκύτητα δέ τού φοίνικος τώ καρπώ προσείκελος,** Μηναί.Ι,6 **σήμερον τό πικρόν ύδωρ.. είς γλυκύτητα μεταποιείται τή τού Κυρίου παρουσία·** **2)** γεν. έπί πραγμ., ή περί τινα αίσθησιν οίον τήν όρασιν, τήν άκοήν, τήν άφήν ήδύτης, ήτοι ή είς τήν αίσθησιν έκ τού πράγματος γινομένη εύαρέσκεια : Άριστλ.Πολιτ. 1278 b,30 **γλυκύτης φυσική,** Φιλόδ.Μουσ.49 Κ **μέλος καί γλυκύτης,** νεώτ. γλυκύτης **τού φωτός - τού χρώματος·** ‖ μτγν. είδ. έπί λεκτικών τρόπων ή γεν. τού ύφους, ή περί τήν άκοήν ήδύτης, τό κατά τήν άκρόασιν εύχάριστον· Σχόλ.Θεοκρ.8.33 « γλυκύτης τό σχήμα, ότι τοίς άψύχοις ώς έμψύχοις προσδιαλέγεται » : Διον.'Αλ.Συνθ.ΙΙ **γλυκύτης τής λέξεως·** **3)** μτγν. κ. νεώτ. μτφ. έπί προσ. κ. πραγμ., ήπιότης, πραότης, έρασμιότης, χάρις : Πλούτ.'Ηθ.67 Β **τή γλυκύτητι τού νουθετούντος,** - **ή γλυκύτης τών τρόπων·** ‖ μτγν. τό θηλ. πληθ. **γλυκύτητες** περιληπτικώς αί ήδοναί : Φιλόδ.Παρρησ.61 Ο **έπιθυμίαι πονηραί καί γλυκύτητες.**

γλυκυτράχηλος-ον μτγν. ό γλυκύν τράχηλον ή γεν. άπαλόν λαιμόν έχων : Θησ.Στεφ. έν λ.

γλυκυφαγία (ή) μτγν., μον. ή διάθεσις ή έξις τού έσθίειν γλυκέα έδέσματα : 'Αλέξ.Τραλλ.Ι,15.

γλυκύφαιον 'Ησ. « τό έρυθρόδανον· Κρήτες ».

γλυκυφανής-ούς-ές ό γλυκύς φαινόμενος, ό ήδείαν έμφάνειαν έχων : Νείλ.'Επ.2,186.

γλυκύφθογγος-ον σχόλ. ό γλυκέως φθεγγόμενος, ό γλυκόφωνος : Σχόλ.Πίνδ.Ο 6,12.

γλυκυφραδής-ούς-ές μτγν. ό γλυκέως, ήδέως έκφραζόμενος, πού μιλάει γλυκά.

γλυκύφρουροι 'Ησ. « οίκω φρουρούντες καί ένδον μέλιτος όντες » (διορθ. « μένοντες »).

γλυκυφυλλίνη (ή) νεώτ.φαρμακ. γλυκύ συστατικόν τών βλαστών καί τών φύλλων **τού φυτού** σμίλακος βλ.λ. τής γλυκυφύλλου.

γλυκύφυλλος-ον νεώτ. ό έχων γλυκέα τήν γεύσιν φύλλα· ‖ **σμίλαξ ή γλυκύφυλλος** είδος τού φυτού σμίλαξ βλ.λ.

γλυκύφυτον (τό) μτγν. ή γλυκύρριζο : Ψ Διοσκ.3,5.

γλυκυφωνία (ή) μτγν. γλυκύτης τής φωνής : Διόδ.Σ 3,69 **ώς άν τής αύτοδιδάκτου γλυκυφωνίας νικώσης τήν έναρμόνιον τής τέχνης μελωδίαν.**

γλυκύφωνος-ον μτγν. κ. νεώτ. έπί άνθρ. κ. πτηνών, ό γλυκείαν, εύάρεστον φωνήν έχων, γλυκόφωνος βλ.λ. : Πολυδ.2,113, **γλυκύφωνος ψάλτης.**

γλυκυφωνώ-έω μτγν. λέγω, όμιλώ γλυκέως. ήδέως : Θεόκρ.15,146 **παναλβία ώς γλυκυφωνεί** (δ.γρ. **γλυκύ φωνεί** κ. **γλυκύφωνος**).

γλυκύφωτος-ον νεώτ. ό γλυκύ φώς έκπέμπων ή ό έφ' ού γλυκύ, άπαλόν προσπίπτει τό φώς, πού φωτίζει ή πού φωτίζεται γλυκά.

γλυκύχρωμος-ον νεώτ. ό γλυκύ χρώμα έχων.

γλυκύχυλος-ον ό έχων γλυκύν χυλόν : 'Ιππ.'Επιστ 16.

γλυκυχυμία (ή) μτγν. ή ίδιότης τού γλυκυχύμου βλ.λ , τό έχειν γλυκύν χυμόν : Γαλ.14,749.

γλυκύχυμος-ον μτγν. κ. μσν. ό έχων γλυκύν χυμόν : Γαλ.11,494 **τά τε εύχυμα καί γλυκύχυμα.**

γλύκωμα-ατος (τό) νεώτ. χημ. ή γλυκόζη βλ.λ.

γλυκωματογόνον (τό) νεώτ. χημ. ό γλυκοζίτης.

γλυκωματοειδές-ούς (τό) νεώτ. χημ. ό πρός γλύκωμα βλ.λ. όμοιος· ‖ τό ούδ. **γλυκωματοειδή** ώς ούσ. οί γλυκοζίται βλ.λ.

γλυκωματουρία (ή) νεώτ. ίατρ. άποβολή σακχάρου διά τών ούρων· ά. σακχαρουρία.

γλύκων-ωνος (ό) θωπευτ. ό γλυκύς, άπόνηρος, λίαν άπλοϊκός, όθ. κ. ό εύήθης : 'Αριστλ.'Εκκλ.985 **έπί τής προτέρας άρχής γε ταύτ' ήν, ώ γλύκων.**

γλυκώνειος-α-ον μτγν. κ. νεώτ., δ. γρ. κ. **γλυκώνιος** ό τού Γλύκωνος, ό έπινοηθείς ύπό τού Γλύκωνος, γλυκωνικός : 'Ηφαιστ.10,2 **τό καλούμενον** γλυκώνειον (μέτρον), - **γλυκώνειος στίχος** (στίχος έκ τεσσάρων ποδών, ών ό είς, συνήθ. ό δεύτερος, είναι δάκτυλος, οί δέ λοιποί τροχαίοι).

γλυκωνικός-ή-όν νεώτ. ό γλυκώνειος βλ.λ.

γλυκώνιος-α-ον νεώτ. **δ.** γρ. τού **γλυκώνειος** βλ.λ.

γλυκωσίδης (ό) νεώτ. χημ. ό γλυκοζίτης βλ.λ.

γλύκωσις-εως (ή) μσν. κ. νεώτ. ή γλύκανσις : Σύνοψις έκδ.Βενετ.64· **2)** νεώτ. ή γλυκόζη βλ.λ.

γλυκώτατος-η-ο(ν) δημ. ύπερθ. τού γλυκύς βλ.λ.: 'Ερωτόκρ.Α 438 **σ' έτοια γλυκώτατη φωνή.**

γλυμίζω δημ. έπί πραγμ., περιθρύπτω, περιτρίβω, περικόπτω· **2)** κοιλαίνω διά γλυφής.

γλύμμα-ατος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ. τό διά γλυφής κοίλωμα ή κόσμημα : Στράβ.14,1,16 **δακτύλιος λίθου καί γλύμματος πολυτελούς·** **2)** μτγν. συνεκδ. έπιγραφή : Γαλ.12,773· **3)** πάπ. όμ. σφραγίς : Πάπ. **έσφράγισα γλύμματει** (sic).

γλυμός (ό) 'Επιγρ. πιθ. έσφ. γρ. άντί **γιγγλυμός.**

γλυμπαριά (ή) δημ. τό **φυτόν** θύμβρη ή κεφαλωτή, συνών. θρούμπα, θρούμπι, θυμάρι, θυμαριά.

γλύνα (ή) δημ. δ. γρ. τού γλίνα βλ.λ.

γλυνερός-ή-ό δημ. δ. γρ. τού γλινερός βλ.λ.

γλυνιάς (ό) δημ. δ. γρ. τού γλινιάς βλ.λ.

γλυνό (τό) δημ. δ. γρ. τού γλινό βλ.λ.

γλυνώνω δημ. δ. γρ. τού γλινώνω βλ.λ.

γλύξις-εως (ή) μτγν. οίνος γλυκερός, άδύνατος, άνούσιος· 'Ησ. « γλύξις, ό άνειμένος οίνος καί άγονος (κατά διόρθ. άτονος)»· πρβλ. 'Αθήν.1,31 Ε « καί γλύξις δ' οίνος καλείται ό τό έψημα έχων » : Φρύν.Κωμ.65 **ού γλύξις.. άλλά πράμνιος.**

γλυοξάλη (ή) νεώτ. χημ. ή διαλδεΰδη τού όξαλικού όξέος.

γλυοξαλίνη (ή) νεώτ. χημ. όργανική βάσις· ά. ίμιδαζόλη, ίμιδαζόλιον.

γλυοξίμη (ή) νεώτ. χημ. όργανική χημική ένωσις.

γλυοξυλικόν όξύ (τό) νεώτ. χημ. είδος άλδεϋδοξέος.

γλυοξυλικός αίθυλεστήρ (ό) νεώτ. χημ. **έστήρ** σχηματιζόμενος ύπό **τού** γλυοξυλικού όξέος.

γλυοξυλίνη (ή) νεώτ. χημ. έκρηκτική ύλη έκ νιτρογλυκερίνης, βαμβακοπυρίτιδος καί άλλων ούσιών.

γλυοστρόφι (τό) δημ. κ. **γλυστρόφι** τό φυτόν χρωματοφόρος βλ.λ. ό βαφικός.

γλύπτας (ό) μτγν. δωρ. γλύπτης βλ.λ. : ΑΠλ.4,145.

γλυπτείον (τό) νεώτ. έργαστήριον γλύπτου.

γλυπτή (ή) νεώτ. ζωολ. γένος έντόμων.

γλυπτήρ-ήρος (ό) μτγν. γλυπτικόν έργαλείον, σμίλη: 'Ιουλιαν.Αίγυπτ. είς ΑΠ 6,68 **γλυπτήρα σιδήρεον.**

γλύπτης (ό) (1) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. νεώτ. κ. δημ. **γλύπτρια,** δωρ. **γλύπτας** ό γλύφων, σκαλίζων διά τής σμίλης ή άλλου όργάνου μορφάς πλαστικάς έπί σκληράς ύλης, ίδίως έπί μαρμάρου ή έπί ξύλου· συγγ. χαράκτης : ΑΠλ.4,142, Σχόλ.Βασιλικ.2, 473 **τού λίθου τού δοθέντος γλύπτη έπί τώ γλύφαι·** ‖ Πάπ., νεώτ. κ. δημ. είδ. ό κατασκευάζων τρισδιαστάτους μορφάς **άνθρώπων,** ζώων ή άλλας διά πλαστικής τινος ύλης (**ξύλου,** λίθου, μετάλλου)· συγγ. άγαλματοποιός, άνδριαντοποιός.

γλύπτης (ό) (2) νεώτ. ζωολ. γένος έντόμων.

γλυπτική (ή) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. τού **γλυπτικός,** έπίθ. έν χρήσει ώς ούσ. κατά παράλειψιν τού **τέχνη** ή **τέχνη** τού γλύφειν, ή διά γλυφής πα-

ράστασις μορφῶν ἢ σχημάτων ἐπὶ στερεῶν ὑλῶν : Πολυδ.7,209 **γλυπτικὴ σφραγίδων·** || μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἔργον καὶ ἡ τέχνη τοῦ γλύπτου βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ.3,244 B **πεποικιλμένας τῇ γλυπτικῇ,·** ἡ ἐπὶ μαρμάρου γλυπτικὴ ἄ. μαρμαρογλυπτικὴ ἢ μαρμαρογλυφία, ἡ ἐπὶ ξύλου γλυπτικὴ ἄ. ξυλογλυπτικὴ ἢ ξυλογλυφία : Παπαν.Ἅγιον Ὄρος 114 **νὰ δείξῃ τὸ Βυζάντιο τὴν καλλιτεχνικὴ δύναμή του σὲ δυὸ τέχνες, στὴ ζωγραφικὴ καὶ στὴ γλυπτική.**

γλυπτικός-ή-ό(ν) (1) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γλύπτην ἢ τὸ ἔργον καὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ· || ὁ τῆς ἢ ὁ διὰ τῆς γλυπτικῆς βλ.λ. τέχνης : Εὐσ.Εὐαγγ.Πρ.29 D **γλυπτικῆς ἢ ἀνδριαντοποιητικῆς τέχνης,** - **γλυπτικὸς διάκοσμος ναοῦ,** Παπαν.Ἅγιον Ὄρος 13 **στὸ Ὄρος ἔχει διασωθῆ τὸ ὡραιότερο γλυπτικὸ ἔργο·** || μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ θηλ. **γλυπτικὴ** ὡς οὐσ. βλ.λ.

γλυπτικός (ὁ) (2) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοειδῶν ζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλυπτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον γλυπτικὸν βλ.λ. ἢ ἰδιάζοντα εἰς τὴν γλυπτικὴν βλ.λ.

γλυπτίνη (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐντόμων.

γλυπτογραφία (ἡ) νεώτ. μέθοδος λήψεως ἀποτυπώματος ἐκ βαθυτύπου πλακός.

γλυπτοδοντίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια θηλαστικῶν ζώων ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλυπτόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν ζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλυπτοθήκη (ἡ) νεώτ. τόπος, αἴθουσα ἢ ὅλον οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ φυλάσσονται ἔργα γλυπτικῆς.

γλυπτοκρανιίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἀραχνοειδῶν ἐντόμων.

γλυπτοκρανίον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλυπτόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων ζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλυπτόλεπις-ιδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει· **2)** παλαιοφ. γένος κωνοφόρων δένδρων· ἄ. βολτζία.

γλυπτόν (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κατὰ πληθ. ὡς οὐσ. τοῦ γλυπτός βλ.λ.2) : **τὰ γλυπτὰ τοῦ Παρθενῶνος.**

γλυπτός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ σκληρῶν ὑλῶν, ὁ εἰς γλυφὴν πρόσφορος, ἐπιτήδειος : Θεόφρ.Λίθ.5 **γλυπτοὶ γὰρ ἔνιοι καὶ τορνευτοὶ καὶ πριστοί·** **2)** μτγν., μσν. κ.νεώτ. ὁ γεγλυμμένος, σκαλισμένος : Ποσείδ. ἢ Ἀσκληπιάδ.ἐν ΑΠ 5,193 **οἷά τε λύγδον γλυπτήν,** ΠΔ Δευτ.4,25 **καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντός·** || μτγν. τὸ οὐδ. γλυπτὸν ὡς οὐσ. γεγλυμμένη παράστασις, ὁμοίωμα διὰ γλυφῆς κατεσκευασμένον : ΠΔ Ἠσ.44,17 **ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτόν, καὶ προσκυνεῖ·** || νεωτ. ὁμ. συνήθ. κατὰ πληθ. **γλυπτὰ** ἔργα γλυπτικῆς βλ.λ. ἰδίως τὰ ἀνάγλυφα : **τὰ γλυπτὰ τοῦ Παρθενῶνος** **3)** μτγν. κατὰ πληθ. γλυπτὰ τὰ λατομεῖα : ΠΔ Κριτ.3,19 **ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν τῶν μετὰ τῆς Γαλγάλ.**

γλυπτός (ὁ) νεωτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλυπτοσκελής-οῦς (ὁ) νεωτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλυπτόστερνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

γλυπτόστροβος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος δένδρων ἀπαντώντων κ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλυπτοσφαιρίτης (ὁ) νεωτ. γένος πελμοιοζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλυπτούργημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἔργον γλυπτικόν.

γλύπτρια (ἡ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. τοῦ **γλύπτης** βλ.λ.

γλύπτωμα-ατος (τό) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλύση (ἡ) δημ. ἡ γλύσις βλ.λ. ὁ γλυτωμός ἡ διάσωσις : **δὲν ἔχει γλύση ὁ ἄρρωστός μας.**

γλυσία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλύσις-εως (ἡ) μσν., δημ. **γλύση** λύτρωσις, διάσωσις, διαφυγή, γλυτωμός, γλύτωμα.

γλύσσων ονος-ον συγκρ. τοῦ γλυκύς βλ.λ. ἀντὶ γλυκίων, ὁ γλυκύτερος πρβλ. ὁ βράσσων συγκρ. τοῦ βραδύς : Ξενοφ.38,2.

γλυστερός-ή-ό δημ. δ. γρ. τοῦ **γλιστερός** βλ.λ.

γλυστήρι (τὸ) δημ. κ. **κλυστήρι** ὁ κλυστήρ, τὸ κλυστήριον βλ.λ.· **2)** συνεκδ. ἡ δι' ὑγροῦ εἰσαγομένου διὰ κλυστῆρος πλύσις, ἡ κλύσις : Λασκαρ.Ληξ.1,210 **ὅπου εἶχε φάει ὁλόκληρο κακάβι | κι ἤταν κλεισμένος πῆκανε γλυστήρια·** **3)** τὸ φυτὸν πελεκῖνος βλ.λ. ὁ στεφανίσκος.

γλυστρίδα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἀνδράχνη βλ.λ. ἡ λαχανηρά, συνών. ἀντρόκλα, χλιμίτσα.

γλυστρίτης (ὁ) δημ. δηλητηριώδης τις μύκης.

γλυστρῶ-άω δημ. δ. γρ. τοῦ **γλιστρῶ** βλ.λ. : Βαλσωρ.Κυρὰ Φροσύνη 1,433 **γλυστρᾷ καὶ πέφτει, σκώνεται, ὁρμᾷ, πηδάει ἀκόμα.**

γλυτήρι -ιοῦ (τὸ) δημ. τολύπη, πήνισμα, κουβαριά, τυλιχτόρι, τυλιγάδι.

γλυτρώνω δημ. κ. γλυτώνω βλ.λ. ἀπολυτρῶ, σώζω, διασώζω : Σολωμ.Νικηφ.Βρυέν.1 **τοῦ κάκου μὲ προσκαλεῖς εἰς τὴ ζωὴ καὶ μοῦ δείχνεις τὸν δρόμον νὰ τὴ γλυτρώσω·** **2)** ἀμτβ.. σώζομαι, ἀπαλλάσσομαι ἔκ τινος : **μὲ χίλια βάσανα γλύτρωσε ἀπὸ τὴν ἀρρώστια·** φρ. **τὴ γλυτ(ρ)ώνω** διασώζω ἐμαυτόν, σώζομαι.

γλυτσίνα (ἡ) δημ. κ. **γλυτσίνη** βλ.λ. τὸ κοσμητικὸν φυτὸν οὐϊστορία ἡ σινική.

γλυτσίνι (τὸ) δημ. συνήθ. πληθ., ἄ. **γλυτσίνα** βλ.λ.

γλύτσινος πεῦκος (ὁ) δημ. τὸ δένδρον πεύκη ἡ παράλιος.

γλύτωμα-ατος (τὸ) μσν. κ. δημ., ἄ. γλυτωμός ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλυτώνω βλ.λ., ἡ λύτρωσις, ἡ διαφυγὴ ἀπὸ κινδύνου ἢ ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κακοῦ, σωτηρία : Καισ.Δαπόντ. ἐν Σάθ. 3,178 **δὲν εἶναι, ἄρχον ἀδελφέ, ὅλα τὰ γλυτώματα ἀπὸ τὸν θεὸν διὰ τὴν ἀρετὴν μας·** || δημ. γεν. ἀπαλλαγὴ ἀπό τινος ὀχληροῦ πράγματος ἢ προσώπου· || εἰδ. ἡ ἀπὸ τῆς ἐνδείας, τῶν περὶ τὸν βίον δυσχερειῶν ἀπαλλαγή· **2)** δημ. ἐπὶ ἔργου, ἀποπεράτωσις, συντέλεσις, τέλος : **μᾶς ἦρθε ἀπάνω στὸ γλύτωμα τῆς δουλειᾶς.**

γλυτωμός (ὁ) μσν. κ. δημ. κ. **γλύτωμα** βλ.λ. ἡ λύτρωσις, διαφυγὴ ἀπὸ κινδύνου, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κακοῦ, ἡ σωτηρία : Ἐρωτόκρ.Δ 1148 **μά 'σανε τόσοι οἱ ὀχτροί, ὁποὺ τοὺς τριγυρίζουν, | ὁποὺ κανένα γλυτωμὸ γιὰ τότες δὲν ἐλπίζουν·** φρ. **δὲν ἔχει γλυτωμὸ** (ἐπὶ νοσοῦντος ἢ κινδυνεύοντος, ἀδύνατος ἡ σωτηρία)· || δημ. ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπό τινος ὀχληροῦ πράγματος ἢ προσώπου : **ὁ γλυτωμὸς ἀπὸ τὶς φασορίες** - **ἀπὸ τοὺς κατεργαραίους·** || εἰδ. ἡ ἀπὸ τῆς ἐνδείας ἀπαλλαγή· **2)** δημ. ἀποπεράτωσις, πέρας, τέλος : **οἱ δουλειὲς δὲν ἔχουν γλυτωμό,** - **ὅλο λὲς πὼς γλύτωσες καὶ γλυτωμὸ δὲν ἔχεις.**

γλυτώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)γλύτωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **γλυτωμένος** ἀπαλλάσσω τινὰ ἀπὸ κακοῦ ἢ κινδύνου, σώζω, διασώζω, λυτρώνω : Καισ. Δαπόντ ἐν Σάθ 3,51 **φθάνοντας εἰς τὸ Μπελιγράδι, τὸ ἐγλύτωσε,** Ἐρωτόκρ.Α 1678 **νὰ γλυτώσουν τὴ ζωή,** Παλαμ.Τρισεύγ.47 **μιὰ γυναίκα φτάνει γιὰ νὰ μᾶς γλυτώσῃ·** || δημ. **ἀπαλλάττω τινὰ ἀπό** τινος δυσαρέστου, ὀχληροῦ προσώπου ἢ πράγματος : **γλύτωσέ με ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀλιτήριο,** - **Θεέ μου, γλύτωσε τὴ μανούλα μου ἀπὸ τὸ Χάρο** (σῶσον αὐτήν, κάμε την καλά)· φρ. **τὴ γλύτωσα** (διέφυγα τὸν κίνδυνον, ἐσώθην), ὁμ. φρ. **φτηνὰ τὴ γλύτωσα** (ἀπηλλάγην ἀπό τινος ἄνευ σοβαρᾶς ποινῆς ζημίας ἢ βλάβης)· || εἰδ. ἀπαλλάττω τινὰ τῶν περὶ τὸν βίον δυσχερειῶν, εἰς εὐημερίαν προάγω **τοῦ ἄφησε ὁ θεῖός του τὴν κληρονομιὰ καὶ τὸν ἐγλύτωσε·** **2)** μσν. κ. δημ. ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ κακοῦ, διαφεύγω κίνδυνον, λυτροῦμαι, σώζομαι, διασώζομαι : Ἐρωτόκρ.Α 1093 **μὰ λίγοι 'ναι, ποὺ φεύγουσι, λίγοι 'ναι, ποὺ γλυτώνουν·** φρ. **δὲν γλυτώνει** (ἐπὶ νοσούντων ἢ γεν. κινδυνευόντων, ἀ-

δύνατος ἢ σωτηρία), όμ. φρ. **ἀπὸ τρίγα γλύτωσε** (μόλις διέφυγε, ἐσώθη), όμ. φρ. **γλύτωσε ἀπὸ τοῦ Χάρου τὰ δόντια** (ἐπὶ νοσοῦντος, μόλις διέφυγε τὸν θάνατον)· ‖ δημ. όμ. μετ' ἐμπροθ. διορισμ. ἢ ἁπλῶς αἰτ., γεν. ἀπαλλάττομαι ἀπό τινος ὀχληροῦ πράγματος ἢ προσώπου δυσαρέστου : **γλύτωσα ἀπὸ τοὺς μπελάδες - ἀπὸ τὶς γκρίνιες - ἀπὸ τὶς δίκες**· ‖ κ.ἀπολ. γλύτωσα (ἀπηλλάγην τῆς ἐνδείας καὶ γεν.τῶν βιοτικῶν δυσχερειῶν, εἰς εὐημερίαν προήχθην)· **3)** δημ. όμ. μετ' ἐμπροθ. διορισμ. ἢ ἁπλῶς αἰτ. περαίνω ὀχληρόν τι ἢ κοπιῶδες, ἀπαλλάσσομαι ἀπ' αὐτοῦ : **ἀκόμη δὲν ἐγλύτωσες (ἀπὸ) τὸ γράφιμο;** φρ. γλυτώνω τὸν κόπο· ‖ κ. ἀπολ. δίδω πέρας, τελειώνω : **γλύτωνε, σὲ παρακαλῶ, νὰ βγοῦμε κι ἔξω** (τελείωνε), δ. τραγ. **γλυτώνουν τὰ τραγούδια μου, καὶ πάω πιὰ νὰ φύγω** (περαίνονται, τελειώνουν).

γλυτωτής (ὁ) δημ. ὁ λυτρωτής, ὁ σωτήρ, ἐκεῖνος ποὺ γλυτώνει κάποιον.

γλύφα (ἡ) δημ. κ. **γλυφάδα** βλ.λ.(1 κ. 2) : παροιμ. **παρὰ βοῦρκο κάλλιο γλύφα.**

γλυφάδα (ἡ) δημ. κ. **γλύφα** ἡ ἰδιότης τοῦ γλυφοῦ, ἤτοι τοῦ ὑφαλμύρου, ὑφάλμυρος γεῦσις, ἰδίως ἐπὶ ὕδατος : **τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ ἔχει γλυφάδα**· **2)** συνεκδ. τὸ ὑφάλμυρον ὕδωρ, ὅπερ ἀναβλύζει συνήθ. ἐγγὺς τῆς θαλάσσης : **μὴν πᾷς τὰ πρόβατα γιὰ πότισμα στὴ γλυφάδα.**

γλυφαίνομαι μτγν. οἱονεὶ διὰ γλυφῆς διαπλάττομαι, διαμορφοῦμαι : Βασίλ.Σελευκ.10,11 **οὐ σάρκα γλυφαινομένην ἐν μήτρᾳ.**

γλυφαίνω μτγν. κ. δημ. γλύφω βλ.λ. **2)** δημ. εἶμαι ἢ γίνομαι γλυφὸς βλ.λ., ὑφάλμυρος· **τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ γλυφαίνει**· πρβλ. γλυφίζω· **3)** μτβ. ποιῶ, κάμνω τι γλυφόν, ὑφάλμυρον.

γλυφανίζω δημ. γλύφω, ἐπεξεργάζομαί τι διὰ τοῦ γλυφάνου βλ.λ.

γλύφανον (τὸ) νεώτ. ὁ γλύφανος βλ.λ.

γλύφανος (ὁ) ἐργαλεῖον γλυφῆς, λαξεύσεως σκληρῶν ὑλῶν (ξύλων, λίθων, μετάλλων), γλυφίς, γλύφανον, ἄ. γλυφεῖον : Ὁμ.Ὕμν.Ἑρμ.41, Θεόκρ. 1,28 **βαθὺ κισσύβιον .., νεοτευχές, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον** ‖ μτγν. **γλύφανος καλάμου** τὸ κονδυλομάχαιρον : Δομόχσρις ἐν ΑΠ 6,63 **καὶ γλύφανον καλάμου, πλατέος γλωχῖνα σιδήρου.**

γλυφάρι (τὸ) δημ. μέγας λίθος πρόσφορος εἰς ὀρθογώνισιν διὰ γλυφῆς, μὲ πελέκημα, πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ ἐν γωνίᾳ τοιχοποιΐας, πέτρα καλὴ γιὰ ἀγκωνάρι βλ.λ.1).

γλυφεῖον (τὸ) μτγν. ὁ γλύφανος, τὸ γλύφανον : Λουκ.Ἐνύπν.13 **καὶ γλυφεῖα καὶ κοπέας καὶ κολαπτῆρας**· **2)** Ἡσ. «γλυφεῖον .. ὅρος».

γλυφεύς-έως (ὁ) ὁ γλύπτης βλ.λ.1,2) : Ἰώσ.ΑΙ 8,5.2 **γλυφέων παρεῖχε θαυμάζειν ἐπιστήμην**, Μαν. 6,344 **σφρηγίδων γλυφέας.**

γλυφευτής (ὁ) πάπ. λιθοξόος ἢ ἀγαλματοποιός.

γλυφή (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλύφω βλ.λ., τὸ γεγλυμμένον, ἡ γλυπτὴ παράστασις : Διόδ.Σ 5,44 **κίοσι δὲ μεγάλοις καὶ παχέσιν ὑπήρειστο, καὶ γλυφαῖς φιλοτέχνοις διειλημμένοις,- μετόπη φέρουσα ἐπαργύρους γλυφάς, - πλάκα γεμάτη γλυφές**· ‖ μτγν. εἰδ. γεγλυμμένη παράστασις ἐπὶ σφραγίδων καὶ δακτυλιολίθων, ἔμβλημα : Πλούτ.Ἠθ.985 Β **ὅθεν ἐποιήσαντο γλυφὴν τῇ σφραγῖδι**· ‖ Ἐπιγρ. κ. πάπ. γλυπτικὴ ἐργασία : Ἐπιγρ. **Δημητρίου γλυφή**, Πάπ. **μέλαθρον σὺν γλυφῇ** (μετὰ γλυπτικοῦ διακόσμου)· **2)** Σουΐδ. ὀπὴ ἀνεῳγμένη διὰ σμίλης : Ἀνών.π. Σουΐδ. ἐν λ. **καινοπρεπές· ἐνεὶς μίαν ἅλυσιν ταῖς γλυφαῖς**· **3)** νεώτ. ναυτ. εἰδ. τὸ ἐπὶ τῆς θήκης τοῦ τροχίλου κοίλωμα πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ στερέωσιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τροποῦ ἢ τοῦ ἐνωτίου ‖ νεώτ. ναυτ. κοίλωμα ἐπὶ τοῦ ἐπιστηλίου.

γλυφίδα (ἡ) δημ. ἡ γλυφὶς βλ.λ.6)· **2)** ὀρθότ. γλειφίδα ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐπὶ γυναικός, ἡ λειχάζουσα βλ.λ., ἡ γλείφτρα.

γλυφίδερον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γλυφιδοξόος (ὁ) νεώτ. ἡ πρὸς αὐλακώσεις ξύλων χρησιμοποιουμένη λεπτὴ ρυκάνη βλ.λ.

γλυφίζω δημ. εἶμαι κάπως γλυφός, ὑφάλμυρος : **τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ σας γλυφίζει.**

γλυφικός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ ἀνήκων ἢ πρόσφορος εἰς γλυφήν· μ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **γλυφική** ἡ γλυπτικὴ βλ.λ. : Ἐπιγράμμ.Ἑλλ.841.

γλυφιόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλυφίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ **γλυφή** βλ.λ. π. τοῖς δοκίμοις μ. κατὰ πληθ. **γλυφίδες** τὸ κεχορογμένον ἄκρον (ἡ χαραματιά) τοῦ βέλους, ὅπου προσηρμόζοντο τὰ πτερὰ αὐτοῦ, ἐνετίθετο ἡ νευρὰ τοῦ τόξου καὶ παρεῖχετο λαβὴ εἰς τοὺς δακτύλους : Ἰλ.Δ 122 **ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφ δας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια**, Ἡρ.8.128 **παρὰ τὰς γλυφίδας περιειλίξοντες καὶ πτερώσαντες τὸ βιβλίον ἐτόξευον**· ‖ συνεκδ. π. ποιητ. αὐτὸ τὸ βέλος : Εὐρ.Ὀρ.274 **οὐχ ὁρᾶθ' ἑκηβόλων τόξων πτερωτὰς γλυφίδας ἐξορμωμένας**· **2)** μτγν. τὸ κονδυλομάχαιρον, ὁ σουγιάς : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 6,62 **καὶ σμίλαν δονάκων ἀκροβελῶν γλυφίδα**· **3)** μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἐργαλεῖον, δι' οὗ γλύφει τις, τὸ γλύφανον, ἡ σμίλη· ΕΜ 235,15 «λέγεται γλυφὶς καὶ τὸ γλύφον ἐργαλεῖον» : Ἰώσ.Π1 5,5,2· **4)** μτγν. ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, κιονόκρανον (κατὰ δ. ἑρμ. τρίγλυφος) : Ἀπολλ.Ρ 3,218 **θριγκὸς δ' ἐφύπερθε δόμοιο λαΐνεσι χαλκέῃσιν ἐπὶ γλυφίδεσσιν ἀρήρει**· ‖ νεώτ. ἡ ἐπὶ ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων μικρὰ ἢ μεγάλη ὁριζοντία διακοσμητικὴ προεξοχή· **5)** Ἡσ. «γλυφίδες.. καὶ αἱ θαλάμαι»· **6)** νεώτ. πᾶν πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων εὔχρηστον ξυλάριον, συνηθέστ. ὀδοντογλυφίς.

γλυφισόδους-οντος (ὁ) νεώτ.ζῳολ. γένος ἰχθύων.

γλυφογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ γαλβανοπλαστικῶς δι' ἐκτυπίας ἀποτυπουμένη χάραξις, ἄ. γαλβανογραφία βλ.λ.

γλυφόκραγγος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδιδῶν.**

γλυφονέρι (τὸ) δημ. κ. **γλυφόνερο** βλ.λ.

γλυφόνερο (τὸ) δημ. κ. **γλυφονέρι** τὸ ὑφάλμυρον ὕδωρ, τὸ γλυφὸ νερό.

γλυφόνι (τὸ) δημ., ὀρθοτ. γρ. γληφώνι τὸ φυτὸν ἡδύοσμος ὁ γλήχων.

γλυφοπίναξ-ακος (ὁ) νεώτ., ὀρθοτ. γρ. γλειφοπίναξ ὁ οἱονεὶ γλείφων τὰ πινάκια (τὰ πιάτα), κόλαξ, ὁ τσανακογλείφτης : Σοῦτσ.Σάτυρ.4,32 **τῶν χαμερπῶν πολιτικῶν καὶ τῶν γλυφοπινάκων.**

γλυφόρρυγχος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γλυφός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ τὴν γεῦσιν ὑφάλμυρος, ποὺ γλυφίζει : Παπαδ.Χριστούγ.Τεμπ.52 **νὰ τὰ ξεγλυκαίνωσιν εἶτα εἰς τὸ γλυφὸν νερό**· **2)** δημ. κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ ἁλμυρὸς ἅμα καὶ γλυκύς, δθ. γεν. ὁ τῇ γεύσει δυσάρεστος : **κεφτέδες ποὺ δὲν καλοτηγανιστοῦν εἶναι γλυφοί.**

γλύφτης (ὁ) δημ. τὸ γλύφανον.

γλυφύπτερον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γλύφω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., οὐδ. μτχ. παθ. ἀορ. α' γλυφθέν κ. ἀορ. β' **γλυφέν**, παρακ. **γέγλυμμαι**, μτχ. **γεγλυμμένος**, δημ. **γλυμμένος** λαξεύω, σκαλίζω, κοιλαίνω διὰ γλυφάνου : Ἀριστφ.Νεφ.879 **παιδάριον ὂν .. ναῦς ἔγλυφεν**· ‖ ἐγχαράττω παράστασιν, τύπον, ποιῶ γλυφὴν βλ.λ. ἐπὶ σφραγίδων, δακτυλιολίθων κττ. : Ἡρ.7,69 **λίθος ὀξὺς πεποιημένος, τῷ καὶ τὰς σφρηγῖδας γλύφουσι**· ‖ όμ. μέσ. -ομαι ἐγχαράττω δι' ἐμαυτὸν ἢ μεριμνῶ διὰ τὴν δι' ἐμὲ ἐγχάραξιν : Πλούτ.Σύλλ.3 **γλυψάμενος ἐν δακτυλίῳ φορεῖν εἰκόνα τῆς πράξεως**· **2)** εἰδ

ἐπὶ γλυπτικοῦ ἔργου, ποιῶ, κατασκευάζω διὰ γλυφῆς : Ἡρ.2,46 **γράφουσί τε δὴ καὶ γλύφουσι οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ τοῦ Πανὸς τὤγαλμα˙** **3)** μτγν. παθ. **γλύφομαι** ἐπὶ τῶν ᾠῶν, ἀφαιροῦμαι τὸν φλοιόν, ἐπωάζομαι : Ἀντιγ.Καρ.Ἱστ. Παραδοξ.97 **ἕως γλυφῆναι τὰ ᾠά˙** **4)** μτγν. σημειῶ, κατογράφω (ἐπὶ κηρωτοῦ πίνακος) : Παλλαδᾶς ἐν ΑΠ 11,289 **ἀνὴρ δανειστὴς τῶν χρόνων γλύφων τόκους,** πρβλ. τοκογλύφος˙ **5)** δημ. ἐπὶ σκληρᾶς ὕλης, ἀποτρίβω, παθ. ἀποτρίβομαι, λειόω, λειοῦμαι : **πέτρες γλυμμένες ἀπὸ τὸν καιρό˙** **6)** δημ. ἐσφαλμ. ἀντὶ **γλείφω** βλ.λ.

γλυφώδης-ους (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλυχαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὑπὲρ τὴν φυσιολογικὴν ἀναλογίαν αὔξησις τοῦ ἐν τῷ αἵματι σακχάρου.

γλύφαρμο (τὸ) δημ. βοταν. τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος βλ.λ. ὁ **λευκός.**

γλύω μσν., μέλλ. **γλύσω,** ἀόρ. **ἔγλυσα** σώζομαι, διασώζομαι, διαφεύγω, λυτροῦμαι, γλυτώνω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Β 606 .. **στοῦ Ἔρωτα τὰ βάσανα καὶ δὲ** μπορεῖ **νὰ γλύσῃ.**

γλῶμα (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γλώνη Ἡσ. « οὐδενὸς ἄξιον ».

γλώντας Ἐπιγρ. ἀντὶ **γλώττος** βλ.λ.

γλώξ (ἡ) μ. κατὰ πληθ. **γλῶχες** βλ.λ.

γλωξίνεια (ἡ) νεώτ. βοταν. ὅ. γλοξινία βλ.λ.

γλωρεῖν Ἡσ. « χρονίζειν ».

γλωρόν Ἡσ. « ναμόν »˙ πρβλ. χλωρόν.

γλῶσσα (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **γλῶττα,** ἰων. κ. **γλάσσα˙** πρβλ. ΕΜ 558,49 « λαῖφος .. παρὰ τὸ λῶπος λάφος καὶ λαῖφος, ὡς γλῶσσα γλάσσα», τὸ ἐν τῇ κοιλότητι τοῦ στόματος τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πλείστων ζῴων μυῶδες εὐκίνητον ὄργανον, τὸ χρήσιμον ὡς αἰσθητήριον τῆς γεύσεως, ὡς ὄργανον τῆς λήψεως τῶν τροφῶν καὶ τῆς ἀρθρώσεως τῶν φθόγγων, κατ' Ἀριστλ. ὡς τὸ τῶν χυμῶν αἰσθητήριον : Ὀδ.Γ 332 **ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον˙** νεώτ. ἰατρ. **γλῶσσα γεωγραφικὴ** (ἡ λαμβάνουσα διὰ παθολογικοὺς λόγους μορφὴν ἀναγλύφου χάρτου)- **πτυχωτή** - **τριχωτή κλπ.˙** ‖ δημ. φρ. **μοῦ βγῆκε ἡ γλῶσσα μιὰ σπιθαμὴ** ἢ ἁπλῶς **μοῦ βγῆκε ἡ γλῶσσα** (ἀπηύδησα) **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀνθρ.. ἡ γλῶσσα ὡς ὄργανον τοῦ λόγου : Ἰλ.Α 249 **τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή,** Εὐρ Ἱππ.612 **ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος,** Ἰσοκρ. 11 Α **πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας.** ὅθ κ παροιμ. **μὴ προτρεχέτω ἡ γλῶσσα τῆς διανοίας˙** ‖ μσν **κομίζω γλῶτταν** ἀναφέρω προφορικῶς : Ἀνν.Κομν.394 C **σκοποὺς ἐν διαφόροις ἐξέπεμπε τόποις περιαθρεῖν .. καὶ γλῶτταν αὐτῷ ἐκεῖθεν κομίσαι˙** ‖ κ νεώτ. **κακὴ γλῶσσα** συνεκδ. ὁ κακὰ λέγων, ὁ ὑβριστής, ὁ διαβολεύς, συκοφάντης : Πίνδ.Π 4,283 **ὀρφανίζει μὲν κακὰν γλῶσσαν φαεννᾶς ὀπός,** Ἀθήν.8,335 D **Πολυκράτης .. λόγων τε παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα˙** ‖ δημ. ὁμ κατὰ πληθ. **οἱ κακὲς γλῶσσες** οἱ κακολόγοι, οἱ διαβολεῖς : **τὸ κορίτσι εἶναι τίμιο, μὴν ἀκοῦς τὶς κακὲς γλῶσσες˙** ‖ μτγν. φρ. **ἀπὸ γλώττης ἁπάσης** ὑπὸ πάντων : Λιβάν.Λόγ.1,192 **καὶ νῦν ταὐτὸν ἀπὸ γλώττης ἁπάσης ἐστὶ λεγόμενον νενικῆσθαι τὸν Εὐρύβατον˙** ‖ ὁμ. φρ. **βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ** ἐπὶ τῶν ἕνεκα δωροδοκίας ἢ καὶ ἕνεκα ἄλλου τινὸς ἐπιληψίμου λόγου σιωπώντων : Αἰσχ. Ἀγ.36 **βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας βέβηκεν˙** ὁμ. **κλῄς ἐπὶ γλώσσῃ** (ἐπὶ ἄκρος σιγῆς˙ πρβλ. δημ. **δένω τὴ γλῶσσά μου**) : Αἰσχ.ἀπ.307 **ἔστι κἀμοὶ κλῄς ἐπὶ γλώσσῃ** νεώτ. **γλῶσσα λανθάνουσα** (ἡ ἁμαρτάνουσα) **τ' ἀληθῆ λέγει** (ἐπὶ τῶν ἐκ παραδρομῆς τ' ἀληθῆ λεγόντων), ὁμ. φρ. **δὲν εἶναι κύριος τῆς γλώσσης του** (εἶναι ἀμετροεπής˙ πρβλ. Αἰσχ.Πρ. 884 **γλώσσης ἀκρατής**), δημ φρ. **ἡ γλῶσσά του στάζει μέλι ἢ φαρμάκι** (ὁ λόγος αὐτοῦ ἡδύνει, θέλγει ἢ εἶναι λίαν δηκτικὸς καὶ πικρόχολος), - **γλῶσσα ποὺ κόβει φαλίδι ἢ γλῶσσα φαλίδι ἢ ροδάνι ἢ σπαθὶ** (ἐπὶ εὐγλώττων, ταχυλάλων ἢ ἁπλῶς φλυάρων), - **ἂς καταπιῶ τὴ γλῶσσά μου** (ἂς ἀποφύγω νὰ εἴπω τὰ ὅσα ἔδει νὰ εἴπω, ὅθ. κ. ἂς ὑπομείνω), ὁμ. **δέσε τὴ γλῶσσά σου** (σίγα, ἀπόφυγε νὰ ἐκφρασθῇς), ὁμ. **τοῦ δέθηκε ἡ γλῶσσα** (σιωπᾷ, ἐνῷ ἔδει νὰ ἐκφρασθῇ) κ. **τοῦ δένεται ἡ γλῶσσα** (ἐξ ἀμηχανίας ἢ συστολῆς ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφρασθῇ)˙ κ. ἀντιθ. **τοῦ λύθηκε ἡ γλῶσσα** (ἤρξατο ἐκφραζόμενος οἷον κατηγορῶν ἢ ἀνακοινῶν ἢ μαρτυρῶν κττ.), - **(ἐ)μάλλιασε ἢ ἔβγαλε μαλλιὰ ἡ γλῶσσά μου** (ἐθορύβηθην νουθετῶν, συμβουλεύων εἰς μάτην), - **ἔχει μακριὰ τὴ γλῶσσα ἢ μιὰ σπιθαμὴ - μιὰ ὀργυιὰ γλῶσσα ἢ βγάζει γλῶσσα** (εἶ σι προπετής, ὑβριστής, αὐθάδης), - **βγάζω ἑνὸς τὴ γλῶσσα** (δι' ἐξαγωγῆς τῆς γλώσσης περιπαίζω τινά, τὸν ἀναγελάω), - **δάγκασε τὴ γλῶσσά σου** (παρακέλευσις πρὸς σιωπὴν ἰδίως πρὸς τοὺς κακὰ προλέγοντας), ὁμ. κ. **ἀρὸ ποὺ νὰ φᾷς τὴ γλῶσσά σου,** παροιμ. **κάλλιο φιδιοῦ γλῶσσα παρὰ κακιὰ γλῶσσα,** - **τὰ δόντια τὰ 'δωσε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ κρατοῦν τὴ γλῶσσα** (ἐπιβάλλεται μετροέπεια), -**ἡ γλῶσσα κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει** (παραστατικῶς περὶ τῆς δεινότητος τοῦ λόγου, ἰδίως τοῦ κατηγοροῦντος)˙ **3)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. τὸ λέγειν, ὁ λόγος, ἡ ὁμιλία : Ἡσιόδ.Ἔργ.709 **μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν** (ἐξ ἀγάπης πρὸς τὰς ὁμιλίας), Αἰσχ.Πρ.329 **γλώσσῃ ματαίᾳ ζημία προστρίβεται,** Σοφ.Ἀντ.961 **ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίοις γλώσσαις** (ἐν βλασφημίαις), Ἀριστφ.Σφ.547 **νυνὶ θαρρῶν πᾶσαν γλῶτταν βασάνιζε** (δοκίμαζε πᾶσαν τῆς γλώσσης τέχνην)˙ ‖ εἰδ. φρ. **ἀπὸ γλώσσης** μετ' ἐλευθεροστομίας : Θέογν.63, Πίνδ.Ο 6,13 **ὃν ἐν δίκᾳ ἀπὸ γλώσσας Ἄδραστος μάντιν Οἰκλείδαν ποτ' ἐς Ἀμφιάρηον φθέγξατ'˙** ὁμ. φρ. **ἀπὸ γλώσσης** ἢ **ἀπὸ στόματος** προφορικῶς : Ἡρ.1,123 **ἐντειλάμενός οἱ ἀπὸ γλώσσης, διδόντα τὸν λαγὸν Κύρῳ ἐπειπεῖν˙** ‖ ὁμ. φρ. **οὐκ ἀπὸ γλώσσης** οὐχὶ κατὰ τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν : Αἰσχ.Ἀγ.813 **δίκας γὰρ οὐκ ἀπὸ γλώσσης θεοὶ κλύοντες .. ψήφους ἔθεντο˙** ὁμ.φρ. **μὴ διὰ γλώσσης** οὐχὶ διὰ τοῦ λόγου : Εὐρ.Ἱκ.112 **πέρας γὰρ οὐδὲν μὴ διὰ γλώσσης ἰόν,** νεώτ. **αὐστηρὰ - ἐπιεικὴς - ἀνειμένη γλῶσσα** (λόγοι αὐστηροί, ἐπιεικεῖς, ἀνειμένοι)˙ **4)** μτγν. ἡ γλῶσσα τοῦ ταμιείου ἡ διὰ λόγου κυρίως ὑπεράσπισις τοῦ δημοσίου ταμείου : Φιλόστρ.Βί Σοφ. 2,29 **προσφυέστερος δὲ ταῖς κατηγορίαις δοκῶν ἐπιστεύθη ἐκ βασιλέως τὴν τοῦ ταμιείου γλῶτταν˙** **5)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ εἰς τὸ λέγειν ἱκανός, ῥήτωρ : Κρατῖν.923 **ὦ μεγίστη γλῶττα τῶν Ἑλληνίδων,** Ἐπιγρ. Ἡρώδεω˙ **γλῶσσαν δέ τέ μιν καλέουσιν Ἀθηναίων˙** **6)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον λέξεων καὶ ἐκφράσεων, τὸ ὑπὸ ὡρισμένων κανόνων διεπόμενον, ὅπερ μεταχειρίζονται ἢ μετεχειρίσθησαν οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ αὐτὸ ἔθνος ἢ γενικῶτ. εἰς τὴν αὐτὴν ὁμάδα ἄνθρωποι πρὸς προφορικὴν ἢ καὶ γραπτὴν πρὸς ἀλλήλους συνεννόησιν : Ὀδ.Τ 175 **ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη,** Ἡρ.1,57 **ἦσαν οἱ Πελασγοὶ βάρβαρον γλῶσσαν ἱέντες,** αὐτ.9,16 **Ἑλλάδα γλῶσσαν ἱέντα** (ὁμιλοῦντα τὴν Ἑλληνικήν), Αἰσχ.Πέρσ. 406 **καὶ μὴν παρ' ἡμῶν Περσίδος γλώσσης ῥόθος ὑπηντίαζε,** Πάπ. **γλῶσσα ξενική,** - **ἡ Αἰγυπτιακὴ γλῶσσα,** νεώτ. **ζῶσα γλῶσσα** (ἡ νῦν ὑπό τινος λαοῦ λαλουμένη), - **γλῶσσα νεκρὰ** (ἡ λαληθεῖσά ποτε ὑπὸ λαοῦ τινος, ἀλλ' ἤδη ἐκλιποῦσα καὶ σῳζομένη μόνον ἐν γραπτοῖς μνημείοις), - **μητρικὴ γλῶσσα,** - **ἐθνικὴ γλῶσσα,** - **διεθνεῖς γλῶσσαι,** δημ. **ξέρει ἢ μιλάει ξένες γλῶσσες˙** ‖ εἰδ. ἡ

διάλεκτος, ὑποδιαίρεσις τῆς γλώσσης : Θουκ.3,112 Δωρίδα τε γλῶσσαν.ἱέντας (Ἕλληνας ὁμιλοῦντας τὴν Δωρικὴν διάλεκτον), Δίων Χρ.1,315 ἐξὸν αὐτῷ τὰς ἄλλας γλώττας μιγνύειν τὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποτὲ μὲν αἰολίζειν, ποτὲ δὲ δωρίζειν, ποτὲ δὲ ἰάζειν· || εἰδικώτ. τὸ ἰδιαίτερον γλωσσικὸν ἰδίωμα τὸ ἐν χρ. ὑπὸ κατοίκων μικρᾶς τινος περιοχῆς, ἤτοι ὑποδιαίρεσίς τις μιᾶς διαλέκτου : Αἰσχ.Χο 564 γλώσσης αὐτὴν Φωκίδος μιμουμένω, Τρυφιόδωρ.π.Σχαλ.Διον.Θρ.320 11 ἡ Δωρὶς διάλεκτος ὑφ᾿ ἣν εἰσι γλῶσσαι πολλαί· || νεώτ. γλωσσολ. κατ᾿ ἐπέκτ. γεν. σύνολον ἐκφραστικῶν τρόπων, οἷον φθόγγων, λέξεων, κινήσεων μελῶν τοῦ σώματος, γραπτῶν ἢ μὴ σημείων, ἀντικειμένων συμβολικῶς λαμβανομένων, συντελούντων πρὸς συνεννόησιν τῶν ἀνθρώπων ἢ καὶ ζώων τινῶν : βωβαὶ γλῶσσαι, - ἡ γλῶσσα τῶν τυφλῶν, - ἡ γλῶσσα τῶν κωφαλάλων· || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. σύνολον συνήθως εὐαρίθμων ἐκφραστικῶν τρόπων καταληπτῶν ὑπὸ ὡρισμένων μόνον ἀνθρώπων . συνθηματικαί - μυστικαὶ γλῶσσαι· || νεώτ. κ. δημ. γλῶσσα τῶν ἀνθέων - τῶν λουλουδιῶν βωβὴ συνθηματικὴ δι᾿ ἀνθέων συνεννόησις, ἰδίως ἐν χρ. ὑπὸ ἐρώντων || νεώτ. κ. δημ., ἰδιαιτέρα μορφὴ ὡρισμένης γλώσσης παραλλάσσουσα τῶν ἄλλων μορφῶν τῆς αὐτῆς γλώσσης ὡς πρὸς τὰ φθογγολογικά, μορφολογικά, λεκτικὰ καὶ λοιπὰ γνωρίσματα : γλῶσσα καθαρεύουσα - ἀρχαΐζουσα - δημώδης ἢ δημοτική - μαλλιαρὴ (σκωπτ.) - μικτή· || ἡ ὑπὸ ὡρισμένου κύκλου ἀνθρώπων λαλουμένη ἢ γραφομένη γλῶσσα ἢ εἰς ὡρισμένον ἐπάγγελμα προσιδιάζουσα γλῶσσα· πρβλ. γλωσσικὸν ἰδίωμα : ποιμενική - νομική - δικανική - φιλοσοφική - μαθηματικὴ γλῶσσα || νεώτ. κ. δημ. μορφὴ γλώσσης ἔχουσα, ἀπὸ ἀπόψεως ὕφους, ὡρισμένα αἰσθητικὰ γνωρίσματα : γλῶσσα γλαφυρά - κομψή - πλουσία - λαμπρά - ποιητική - ρέουσα - πτωχή - στρυφνή - γλῶσσα τοῦ πάθους· πρβλ. γλωσσικὸν ὕφος· 7) κ. μσν. κ. νεώτ. γραμμ. ἀ. γλώσσημα βλ.λ. ἄχρηστος, ἀπηρχαιωμένη ἢ ξένη λέξις χρῄζουσα ἑρμηνείας : Ἀριστλ.Ῥητ.1410 b, 12 αἱ μὲν οὖν γλῶτται ἀγνῶτες, τὰ δὲ κύρια ἴσμεν, αὐτ. Ποιητ. 1457 b, 4 λέγω δὲ κύριον μὲν ᾧ χρῶνται ἕκαστοι, γλῶτταν δὲ ᾧ ἕτεροι· 8) μσν. κ. νεώτ. εἰδ. ἑρμηνεία λέξεων ἢ σχόλιον παρεγγραφόμενον εἰς τὸ κείμενον ἢ τὴν ᾤαν χειρογράφου ἢ βιβλίου ἐν γένει : Εὐστ.785,28 κάππα κόππα κατὰ γλῶσσαν· 9) μτγν. κ. μσν. συνεκδ. ἐν χρήσει εἰς δήλωσιν λαοῦ, ἔθνους ἰδίαν ἑαυτῷ λαλοῦντος γλῶσσαν : ΠΔ Ἰουδ.3,8 ὅπως αὐτῷ μόνῳ τῷ Ναβουχοδονόσορ λατρεύσωσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ πᾶσαι αἱ γλῶσσαι καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αὐτῶν, Κορ.Ἄτ. 4 ἐν λ. φουσᾶτα γὰρ ἐσύναξε Τούρκους καὶ ἄλλες γλῶσσες· πρβλ. Σκύλαξ Περίπλ.15 ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἔθνει γλῶσσαι ἤτοι στόματα τάδε· 10) νεώτ. εἰδ. ἡ κατὰ τὸν μεσαίωνα ὑποδιαίρεσις ἱπποτικοῦ τάγματος, περιλαμβάνουσα ἱππότας εἰς τὸ αὐτὸ ἔθνος ἀνήκοντας· 11) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ὁμοιάζον κατά τι πρὸς γλῶσσαν καὶ δὴ τὸ ἔχον σχῆμα γλώσσης : Γαλ.Χρ.Μορ 7,13 γλῶσσα λάρυγγος (ἡ γλωττίς, τὸ σαρκῶδες ἐπίφραγμα τῆς τραχείας ἀρτηρίας), ΚΔ Πράξ.2,3 καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, - πύριναι γλῶσσαι ἀνήρχοντο ἀπὸ τοῦ δάσους, - θέριεψε ἡ φωτιὰ κι οἱ γλῶσσές της γλείφανε πιὰ τὰ διπλανὰ τὰ σπίτια· δημ. γλῶσσα χαβιάρι· 12) μσν. κ. νεώτ. μικρὸν τεμάχιον καλάμου ξύλου, μετάλλου, μεμβράνης ἢ ἄ. τιθέμενον ἐν τῷ ατρμίῳ σωλῆνος τοῦ αὐλοῦ ἢ ἄλλου πνευστοῦ μουσικοῦ ὀργάνου, ὅπερ δονούμενον ὑπὸ τοῦ ἐμφυσωμένου ἀέρος παράγει τὸν ἦχον, ἡ ἄ. γλωττίς : Αἰσχίν 3,229 οὐ τὴν γλῶτταν ὥσπερ τῶν αὐλῶν ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστιν· 13) μτγν. μσν., νεώτ. κ. δημ. γλῶσσα γῆς ἐπιμήκης καὶ χθαμαλὴ ἔκτασις γῆς, συνήθ. ἀμμώδης, εἰσχωροῦσα εἰς τὴν θάλασσαν· ἄ. ταινία γῆς : Ἀππ.Λιβ.121, δημ. ἡ γλῶσσα τῆς Πωγωνιᾶς· 14) μτγν. ράβδος πολυτίμου μετάλλου, οἷον χρυσοῦ ἢ ἀργύρου : ΠΔ Ἰησ.7,21 διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα διδράχμων· 15) Ἡσ. ἐν τῇ μαντικῇ, σημεῖον ἐπὶ τοῦ ἥπατος· 16) εἰδ. γλωσσοειδὲς λωρίον τῶν ὑποδημάτων, ἱμὰς τῶν ὑποδημάτων : Πλάτ.Κωμ.51, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.19,15 καθάπερ τῶν παλαιῶν ὑποδημάτων τὰ μὲν ἄλλα αὐτοῖς ἀσθενεῖ καὶ διαρρεῖ, μόνη δὲ ἡ γλῶσσα ὑπολείπεται· πρβλ. νεώτ. κ. δημ. γλῶσσα ὑποδήματος - παπουτσιοῦ· 17) νεώτ. κ. δημ. γλῶσσα κώδωνος - καμπάνας κτλ. δημ. συνηθέστ. γλωσσίδι· 18) νεώτ. ἀρχιτεκτ. κόσμημα ἐν εἴδει γλώσσης ὄφεως, ὅπερ χωρίζει τὰ ἐν τῷ ἐχίνῳ ᾠά 19) νεώτ. ζωολ. κ. δημ. γένος ἀνακάνθων πλατέων ἰχθύων· 20) νεώτ. βοταν. ἕκαστον τῶν τριῶν τμημάτων τοῦ κάλυκος τοῦ φυτοῦ ἴριδος· ἄ. γλωσσάριον· 21) δημ. τὸ φυτὸν βέρβασκον βλ.λ. ἢ θάψος· || δημ. γλῶσσα τοῦ ἀλαφιοῦ τὸ φυτὸν σκολοπένδριον βλ.λ. τὸ κοινόν, συνών. σπληνόχορτο, χρυσόχορτο, σκορπίδι· || γλῶσσα τοῦ διαβόλου τὸ φυτὸν ποϊνσεττία βλ.λ. ἡ πολύχρωμος, συνών. φλόμος· ἄ. σπλόνος, σκλόνος· || γλῶσσα ἥμερη τὸ φυτὸν ἐλελίφασκος βλ.λ. ὁ αἰθιοπικός || γλῶσσα τοῦ σκύλλου τὸ φυτὸν βούγλωσσον τὸ ἰταλικόν.

γλωσσάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ γλῶσσα ἡ μικρὰ γλῶσσα, ἡ γλωσσίτσα 2) συνήθ. κατὰ πληθ. γλωσσάκια γλωσσοειδῆ παλαιότερον ἐν χρ. ποικίλματα γυναικείων ἐνδυμάτων κατὰ τὰ ἄκρα

γλωσσάλγημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ γλωσσαλγία βλ.λ.

γλωσσαλγία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ εἶναί τινα γλώσσαλγον βλ.λ., ἡ φλυαρία, πολυλογία : Εὐρ Μήδ. 525 τὴν σὴν στόμαργον, ὦ γύναι, γλωσσαλγίαν, Μηναῖ 1,18 τὴν Ἀρείου θεοστυγῆ γλωσσαλγίαν ἐφίμωσεν· 2) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος πόνος τῆς γλώσσης.

γλωσσαλγίας (ὁ) μτγν. ὁ λίαν γλώσσαλγος βλ.λ.: Πολ.Φυσιογν 1,3,186 γλωσσαλγίαν ἄνδρα σημαίνει.

γλωσσαλγικός ή-όν νεώτ. ὁ ἰδιάζων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλωσσαλγίαν βλ.λ.

γλώσσαλγος-ον μτγν. κ. νεώτ. κυρίως ὁ μέχρις ἄλγους τῆς γλώσσης λαλῶν, ποὺ μιλάει ὡς ποὺ νὰ πονέσῃ ἡ γλῶσσά του, ὁ καθ᾿ ὑπερβολὴν πολύλογος, φλύαρος : Πολυδ 6,119, Φὶλ 2,571 τοῦ γλωσσαλγοτάτου μέρους τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεως· || ὁ δι᾿ ἀ τοῦ λόγου ἐνοχλῶν : Πλούτ.Ἠθ.510 Δ.

γλωσσαλγῶ έω μτγν. κ. νεώτ. ἔχω ἄλγος ἐν τῇ γλώσσῃ, πάσχω γλωσσαλγίαν βλ.λ. : Πολυδ.4,185 γλωσσαλγεῖν λέγοιτο δ᾿ ἂν ἐπὶ τῶν κατὰ γλῶτταν ἑλκῶν· 2) μτφ. λαλῶ μέχρις ἄλγους τῆς γλώσσης, πολυλογῶ, φλυαρῶ, μιλῶ ὡς ποὺ νὰ μοῦ πονέσῃ ἡ γλῶσσα : Γρηγ.Ναζ.Λογ 2,313 B αἱρετικοὶ γλωσσαλγείτωσαν.

γλωσσαμύντορας (ὁ) δημ. γλωσσαμύντωρ βλ.λ.

γλωσσαμύντωρ-ορος (ὁ) νεώτ., δημ. -ορας σκωπτικῶς, ὁ τῆς γλώσσης ἀμυνόμενος, εἰδ. ὁ ὑπέρμαχος, ὑπερασπιστὴς τῆς καθαρευούσης βλ.λ.

γλωσσάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ὁ ἄνθραξ τῆς γλώσσης, νόσος συνήθης εἰς τοὺς χοίρους.

γλωσσαρᾶς (ὁ) δημ. θηλ -ού μεγεθυντ. ἐπιτατικὸν τοῦ γλωσσάς βλ.λ. αὐθαδόστομος

γλωσσαργία (ἡ) μτγν., ἀττ. γλωτταργία ἡ ἀργία, ἡ ἀδράνεια τῆς γλώσσης : Λουκ.Λεξιφ 19 σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει 2) γλωσσαλγία βλ.λ., ἡ φλυαρία.

γλώσσαργος-ον ὁ πολύλογος, ὁ φλύαρος, ἄ. γλώσσαλγος βλ.λ.· πρβλ. Ἡσ «στόμαργος, ταχύγλωσσος» κ. Σουΐδ «γλώσσαργον ἦθος, ἀντὶ τοῦ ταχὺ καὶ στωμύλον» Πινδ.Πορθ ἀπ.

13 b, 67 **τέχναν [γλώ]σσαργον ἀμφέπων,** ΔίωνΧρ. 47,16 **τὴν ἀηδόνα γλώσσαργόν φασιν οἱ ποιηταί.**

γλωσσαργῶ-έω μιγν. γλωσσαλγῶ βλ.λ., ἀργολογῶ : Πολυδ.4,185.

γλωσσάρι (τὸ) δημ. κ. **γλωσσοῦρι** κ. **γλωσσαριά** τὸ φυτὸν σεροπιός βλ.λ. ἡ γλῶσσα.

γλωσσάριον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ γλῶσσα βλ.λ.7) κ. 8) : Γαλ.12,149 **ὅτι παραφύσεις ὑπ᾽ ἄκροις τοῖς κορύμβοις ποιεῖται γλωσσαρίων·** **2)** Πάπ. εἶδος κοχλιαρίου ἢ σπαθίδος (γλωσσοειδοῦς χειρουργικοῦ ἐργαλείου) : Πάπ. **γλωσσάρια χρυσᾶ·** **3)** μσν. κ. νεώτ. κυρίως συναγωγὴ γλωσσῶν, ἤτοι τῶν ἑρμηνευμάτων κειμένου, ὅθ. γενικώτ. συλλογὴ ἀπηρχαιωμένων ἢ ἀγνώστων λέξεων· ‖ συλλογὴ λέξεων γλώσσης τινὸς ἢ διαλέκτου αὐτῆς: **τὸ Ἠπειρωτικὸν-Χιακὸν γλωσσάριον·** ‖ σύντομον λεξικόν : **γλωσσάριον ἑλληνορρωσικόν·** **4)** νεώτ. βοταν. ἕκαστον τῶν τμημάτων τοῦ κάλυκος τοῦ φυτοῦ ἴριδος· ἅ. γλῶσσα.

γλωσσάς (ὁ) δημ., θηλ. **γλωσσού,** οὐδ. **-άδικο** ἢ **-άρικο** ὁ τῆς γλώσσης ἀκρατής, ὁ λίαν πολύλογος, ὁ **φλύαρος·** **2)** ὁ αὐθάδης, ὁ ὑβριστής.

γλώσσασπις-ιδος (ὁ) ΕΜ 235,39 « ὁ τῇ γλώσσῃ οἷον ἀσπίδι **καὶ προβολῇ** κεχρημένος, ὑπερασπιζάμενος τῇ **εὐφραδείᾳ,** ἐκ μεταφορᾶς τῶν πολεμούντων ».

γλωσσεκτομή (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ **ἐκτομὴ** τμήματος ἢ κ. ὁλοκλήρου τῆς γλώσσης.

γλωσσεπιγλωττιδικός-ή-όν νεώτ. ἀνατρμ. ὁ ἀνήκων ἢ προσφυόμενος **ἐπὶ τοῦ ὄπισθεν** μέρους τῆς γλώσσης πρὸς τὴν **ἐπιγλωττίδα· γλωσσεπιγλωττιδικαὶ πτυχαί** (τρεῖς ἐπιμήκεις πτυχαὶ τοῦ βλεννογόνου ὑμένος τῆς γλώσσης), **γλωσσεπιγλωττιδικὰ βοθρία** (δύο ἀβαθῆ κοιλώματα σχηματιζόμενα μεταξὺ τῶν γλωσσεπιγλωττιδικῶν πτυχῶν).

γλωσσεύω δημ. ὁμιδ. πολυλογῶ, φλυαρῶ, ἰδίως λέγω πολλὰ καὶ αὐθάδη· **2)** μιδ. ἀντιλέγω ἀναιδῶς, ὑβρίζω : **γλωσσεύει ὡς καὶ τὴ μάνα της.**

γλώσσημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀκίς, αἰχμὴ βέλους, λόγχης, κόμακος κττ. : Αἰσχ.ἀπ.152 **κάμακος δ᾽ εἰσὶ γλώσσημα διπλοῦν·** **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ γλῶσσα βλ.λ.7) ἤτοι λέξις ἀσυνήθης, ἀπηρχαιωμένη ἢ ξενότροπος, ἄχρηστος, ἑρμηνείας χρῄζουσα : Μ.Ἀντων.4,33 **αἱ πάλαι συνήθεις λέξεις γλωσσήματα νῦν·** **3)** μιγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ πρὸς ἑρμηνείαν ἀσυνήθους λέξεως ὑπὸ σχολιαστοῦ ἢ λεξικογράφου πλασθεῖσα λέξις : Κοντιλιάν.1.8.15.

γλωσσηματίας (ὁ) μτγν. ἀδόλεσχος, φλύαρος, πολύλογος, λάλος, δημ. γλωσσάς : Ἰωσ.Γενέσ.80 **ᾔδει γὰρ αὐτὸν γλωσσηματίαν καὶ αἰσχ.σιον**

γλωσσηματίζω μιγν. κ. μσν., ἀττ. **γλωττηματίζω** φλυαρῶ, ἀδολεσχῶ : Ἰωσ.Γενέσ.9 Α **ὡς δὲ οὐκ ἐνεδίδου γλωσσηματίζων ὁ ἀλαζών·** **2)** μέσ. **-ίζομαι** ἐπὶ ζῴων ἢ ἀψύχων, προσκτῶμαι ἀνθρωπίνην γλῶσσαν, λαλιάν, ὁμιλῶ ἀνθρωπίνως : Εὐστ.Πονημ. 134,22 **ὄνος.. γλωττηματισθεῖσα κατ᾽ ἄνθρωπον ἐπιστροφὴν ἔσχε τὴν ἐξ ἀκροάσεως.**

γλωσσηματικός-ή-όν μτγν κ. νεωτ. ἐπὶ λέξεων, φράσεων κττ., ὁ ἔχων ἀπηρχαιωμένην ἢ ἐπιχωριάζουσαν ἢ ξενικὴν μορφήν : Γαλ.12,326 **τροπικοῖς ὀνόμασι καὶ γλωσσηματικοῖς·** πρβλ. Σχόλ.Διον.Θρ. 739,27 « γλωσσηματικαὶ λέξεις εἰσὶν αἱ ἐπιχωριάζουσαι, τουτέστιν αἱ καθ᾽ ἑκάστην χώραν ἢ πόλιν ἴδιαί τινες λέξεις »· πρβλ. γλώσσημα 2).

γλωσσηματικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν εἴδει γλωσσήματος βλ.λ. 2) κ. 3) : Τιμ.Λέξ.2

γλωσσιά (ἡ) δημ. φλυαρία, φληνάφημα· **2)** κακολογία ἅ. κακογλωσσιά, κατολαλιά πρβλ. κακογλωσσιά· ‖ αὐθάδεια, ἀναίδεια ἅ. γλῶσσα.

γλωσσιάζω δημ. λαμβάνω διὰ τῆς γλώσσης, γεύομαι δοκιμαστικῶς, θέτω εἰς τὸ στόμα· πρβλ. δοντιάζω : φρ. **φωμὶ δὲ γλωσσιάζει** (οὔτε τὸ δοκιμάζει κἂν)· ‖ συνεκδ. ἐπὶ ζῴων, τρώγω, βόσκω : **πήγαινε τὶς γίδες νὰ γλωσσιάσουνε στὰ θερισμένα.** **2)** τὸ παθ. τριτοπροσώπως=εἶναί τι ἀνεκτὸν εἰς τὴν γλῶσσαν : **ἔρριξες πολὺ ἀλάτι - πιπέρι - λάδι στὸ φαῒ καὶ δὲν γλωσσιάζεται, - εἶναι πολὺ καφτὰ τὸ φαῒ καὶ δὲν γλωσσιάζεται·** **3)** εἶμαι ἀθυρόστομος, κακολόγος, αὐθάδης, γλωσσάς, κακολογῶ, αὐθαδιάζω : **τί γλωσσιάζεις τόσην ὥρα;** πρβλ. γλωσσεύω.

γλωσσίδα (ἡ) δημ. πᾶν γλωσσοειδὲς ἀντικείμενον· ‖ ἰδίως τὸ γλωσσίδι βλ.λ.7) κ. 8).

γλωσσίδι(ον) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **γλωττίδιον,** ὑποκορ. τοῦ **γλῶσσα** κ. **γλωττίς** πᾶν τὸ προεξέχον οἱονεὶ ὡς γλῶσσα, γλωσσοειδὴς προεξοχή, ἀπόφυσις, παρυφή : Δημήτρ.Πεπ. Ἱερακ.80 **γλωττίδιον μικρόν,** Καρκβ. Λ Πλώρ. **γλωσσίδι, κρεμάμενο ἀπὸ τὰ σύγνεφα·** **2)** εἰδ. ἐπὶ διαφόρων γλωσσοειδῶν ὀργάνων ἢ ἅ. ἀντικειμένων, οἷον ἡ γλῶσσα τοῦ αὐλοῦ ἢ ἄλλων πνευστῶν μουσικῶν ὀργάνων : Ζηνόβ.5,65 **γλωσσιδίων τῶν ἐν αὐλοῖς, - τὸ γλωσσίδι τῆς φλογέρας·** **3)** κατὰ πληθ. οἱ βλαστοὶ τῆς κριθῆς : Ἀέτιος10,29 **βύνη ἐστὶ κριθὴ βεβρεγμένη καὶ βλαστήσασα καὶ πεφρυγμένη μετὰ τῶν γλωσσιδίων·** **4)** νεώτ.κ.δημ. ἡ κρουστικὴ τῶν κωδώνων ῥάβδος· ἅ. κλωσσίδι κ. γλῶσσα : Σολωμ.Λάμπρ.19,30,2 **γκλάν, γκλάν παράδερνε** (**μὲ τὰ γλωσσίδια·**) **5)** δημ. ἡ βελόνη τοῦ ζυγοῦ, ἡ γλωττίς βλ.λ.6) **6)** νεώτ. μικρὰ προεξοχὴ ἐπὶ μεταλλικῶν ἀντικειμένων, οἷον αἱ ἐπὶ τοῦ κάλυκος συγκρατοῦσαι τὸ βλῆμα ἐντὸς τοῦ φυσιγγίου· **7)** νεώτ. ἠλαττωμένον κατὰ τὸ πάχος ἄκρον σανίδος εἰσερχόμενον ἐντὸς ἀντιστοίχου ἐντομῆς ἄλλης σανίδος **8)** δημ. μέρος τοῦ κλείθρου, οὗ τὸ ἄκρον εἰσερχόμενον εἰς τὴν βαλανοδόκην κλείει τὴν θύραν ἡ βάλανος· **9)** μσν. κ. δημ. γαργαρεών, ἐπιγλωττὶς ἅ. σταφυλίτης : Κορ.Ἄτ.4,82 ἐν λ.· **10)** δημ. ἡ κλειτορὶς τοῦ γυναικείου αἰδοίου· **11)** νεώτ. ζωολ. προνυμφιακὴ βαθμὶς ἢ μορφὴ τῶν ἀναδόντων μαλακίων **12)** νεώτ. βοταν. ἑκάστη τῶν μικρῶν φυλλοειδῶν ἢ τριχοειδῶν ἀποφύσεων τῶν ἐπὶ τῆς ὑπτίας (τῆς ὄπισθεν) ἐπιφανείας τῶν φύλλων φυτῶν τινων· ἅ. γλωττίς

γλωσσιδόκρανον (τὸ) νεώτ. ναυτ. κάλυμμα τοῦ χελωνίου βλ.λ. πρυμναίου πηδαλίου.

γλωσσικός-ή ό(ν) νεώτ κ. δημ. ὁ τῆς γλώσσης, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλῶσσαν ὡς μέλος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος : **γλωσσικοὶ μύες, - γλωσσικὸν νεῦρον·** **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλῶσσαν ὡς μέσον ἐκφράσεως σκέψεων καὶ συνεννοήσεως τῶν ἀνθρώπων : **γλωσσικὴ ὁμοφυλία ἢ οἰκογένεια ἢ γλωσσικὸς κλάδος·** ‖ τὸ θηλ. **γλωσσικὴ** ὡς **οὐσ.** ἡ περὶ τὴν ἔρευναν τῆς γλώσσης πραγματευομένη ἐπιστήμη· ἅ. γλωσσολογία ‖ τὸ ἀρσ. **γλωσσικὸς** ὡς οὐσ. ὁ περὶ τὴν ἔρευναν τῶν τῆς γλώσσης βλ.λ.6) ἀσχολούμενος, οἷον ὁ γλωσσολόγος, ὁ γλωσσοδίφης.

γλωσσικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὴν γλῶσσαν, ἐν ἀναφορᾷ, σχετικῶς πρὸς τὴν γλῶσσαν : **κείμενον γλωσσικῶς ἀκατάστατον.**

γλωσσίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. **γένος ἐντόμων.**

γλωσσίς-ίδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **γλωττίς** τὸ στόμιον τοῦ λάρυγγος, ὅπερ φράσσεται ὑπὸ τῆς ἐπιγλωττίδος κατὰ τὴν κατάποσιν : Γαλ.Χρ. Μορ.7,13· **2)** τὸ στόμιον πνευστοῦ μουσικοῦ ὀργάνου, οἷον αὐλοῦ, σάλπιγγος, ἐν ᾧ τὸ παράγον τὸν ἦχον λεπτὸν τεμαχίδιον καλάμου ἢ μετάλλου : Λουκ.Ἁρμ.1 **ἐμπνεῖν εἰς τὴν γλωσσίδα λεπτόν τι καὶ ἐμμελές, καὶ ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους εὐαφῶς,** Ἥρων Πνευμ.1,16 **γλωσσαις σάλπιγγος·** **3)** μτγν. λωρίον, ἱμὰς τῶν ὑποδημάτων : Φρύν.208, Ἰω.Λυδ. Ρωμ.2,13 (ἅ. διάβλημα)· **4)** εἶδος πτηνοῦ, πιθ. ἡ ἴυγξ : Ἀριστλ.ΖΙ 597 b, 20 **καὶ ἡ γλωττίς, γλῶτταν**

ἐξαγομένην ἔχουσα μέχρι πόρρω· **5)** νεώτ. φυλλοειδὴς ἀπόφυσις κατὰ τὴν βάσιν τοῦ πλατύσματος τῶν φύλλων ὀγρωστοειδῶν τινων καὶ ἄ. φυτῶν· **6)** νεώτ. τὸ δεικνύον τὴν ἰσορροπίαν βέλος τοῦ ζυγοῦ καὶ τοῦ στατῆρος, δημ. γλωσσίδι· **7)** νεώτ. ἀνατ. γλωσσὶς τοῦ πνεύμονος τὸ πρὸς τὰ κάτω προέχον ἄκρον τοῦ ἄνω λοβοῦ τοῦ ἀριστεροῦ πνεύμονος· ἄ. γλωσσοειδὴς λοβός· ‖ **γλωσσὶς σκώληκος** ἕν τῶν τεσσάρων λοβίων τοῦ ἄνω σκώληκος τῆς παρεγκεφαλίδος· ‖ ὁμ. **γλωσσὶς κάτω γνάθου** ὀξὺ καὶ λεπτὸν πετάλιον, εἰς ὃ προέχει γναθιαῖον τρῆμα τῆς κάτω γνάθου.

γλωσσίτης (ὁ) δημ. ἀντὶ ἡ γλωσσῖτις βλ.λ. **2)** ἡ γλωσσαλγία βλ.λ. : φρ. **τὸν ἔπιασε ὁ γλωσσίτης.**

γλωσσῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσημα τῆς γλώσσης, καθ' ὃ παρατηρεῖται ἐπιπολαία ἢ βαθεῖα φλεγμονὴ ταύτης : **γλωσσῖτις ἀνατέμνουσα**

γλωσσίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ **γλῶσσα** μικρὰ γλῶσσα **2)** μτφ. ἄνθρωπος, ἰδίως γυνὴ φλύαρος, κακολόγος καὶ αὐθάδης· πρβλ. γλωσσάς : **σοῦ εἶναι μιὰ γλωσσίτσα, ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ.**

γλωσσοβάλανος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος σκωλήκων.

γλωσσοβόλημα (τὸ) δημ. τὸ διὰ τῆς γλώσσης βάλλειν ‖ κ. μτφ ἡ κατηγορία, κακολογία.

γλωσσοβολιά (ἡ) δημ. ἄ. κακογλωσσιὰ βλ.λ

γλωσσοβολῶ-άω δημ. βάλλω, κτυπῶ διὰ τῆς γλώσσης : **γλωσσοβολάει τὰ σάλια του· 2)** μτφ κατηγορῶ, κακολογῶ ἄ. κακογλωσσεύω

γλωσσογάστωρ-ορος (ὁ) ὁ διὰ τῆς γλώσσης τὴν γαστέρα πληρῶν, ἤτοι **ὁ διὰ** τῆς διηγήσεως μύθων κτλ τρεφόμενος, ζῶν : Κωμ.π.Πολυδ.2,108.

γλωσσογνωσία (ἡ) νεώτ ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ ἐν δελεχὴς γνῶσις τῆς γλώσσης καὶ **τῶν** κατ' αὐτὴν

γλωσσογνώστης (ὁ) νεώτ. κ δημ ὁ ἐπιστάμενος καλῶς γλῶσσάν τινα, ὁ περὶ αὐτὴν ἐπιστημονικῶς ἀσχολούμενος **2)** νεώτ ὁ γλωσσομαθὴς βλ.λ.

γλωσσογονία (ἡ) νεώτ. ἡ γένεσις **τῆς** γλώσσης καὶ ἡ περὶ ταύτης θεωρία

γλωσσογονικός-ή-όν νεώτ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλωσσογονίαν βλ.λ.

γλωσσογραφία (ἡ) νεώτ. τὸ γράφειν καὶ τὸ ἑρμηνεύειν γλώσσας βλ.λ.7), ἤτοι λέξεις ἀσυνήθεις, ἀπηρχαιωμένας, ξενικὰς καὶ δυσερμηνεύτους· **2)** πραγματεία περὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν προβλημάτων αὐτῆς **3)** εἰδ. ἀνατ περιγραφὴ τῆς γλώσσης ὡς μέλους τοῦ σώματος καὶ ὀργάνου τῆς γεύσεως, τοῦ λόγου κλπ

γλωσσογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλωσσογραφίαν βλ.λ

γλωσσογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν γλωσσογραφίαν βλ.λ.

γλωσσογράφος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ γράφων γλώσσας βλ.λ.7) κ. 8) ἤτοι ὁ σημειῶν καὶ ἑρμηνεύων ἀσυνήθεις, ἀπηρχαιωμένας ἢ ξενικὰς ἢ δυσερμηνεύτους λέξεις : Στράβ.13,1,19 **ὁ γλωσσογράφος κληθεὶς Νεοπτόλεμος** Ἀθήν 3,114 Β **καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι· 2)** νεώτ. εἰδ. νομ., συνήθ. κατὰ πληθ. οἱ κατὰ τὸν μεσαίωνα ἑρμηνευταὶ καὶ σχολιασταὶ χωρίων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου, τάξις νομοδιδασκάλων ἰδίως ἐν Ἰταλίᾳ εὐδοκιμήσασα (**glossatores**).

γλωσσοδεξιότμητος-ον μσν. ὁ ἔχων κεκομμένον τὸ δεξιὸν τῆς γλώσσης : Μάξ.Ὁμ 1,85.

γλωσσοδέρνω δημ. δέρω διὰ τῆς γλώσσης κ. μτφ. κακολογῶ, ὑβρίζω· πρβλ. γλωσσοβολῶ : **μὴν τὸν γλωσσοδέρνῃς** ‖ ὁμτβ. φλυαρῶ, κακολογῶ, ὑβρίζω κτλ. : **ἄκου την πῶς γλωσσοδέρνει· 2)** τὸ παθ. ἐν ἀλληλοπαθεῖ σημ. ὑβρίζω ἄλλον καὶ ὑβρίζομαι ὑπ' αὐτοῦ ἐν συνεχείᾳ : **κάθε πρωΐ γλωσσοδέρνονται ὅλοι τους στὴν αὐλή.**

γλωσσοδέτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. δεσμός, παράλυσις τῆς γλώσσης ἢ ἄλλη πάθησις συνεπάγουσα δυσχέρειαν περὶ τὴν ἄρθρωσιν τοῦ λόγου· **2)** μτφ. ἐν φρ. **τὸν πιάνει γλωσσοδέτης** (παρὰ τὸ πρέπον σιωπᾷ)· **3)** λεκτικὴ παιδιὰ ἐποιελούμένη ἐκ σειρᾶς προοδευτικῶς δυσκολωτέρων λέξεων, συνήθως πεπλασμένων, ἃς ὁ ἀκούμενος προσπαθεῖ νὰ προφέρῃ ἀκεραίας καὶ ἐπιτροχάδην οἷον τό : ἄσπρη πέτρα ξέξασπρη, ἄ. γλωσσολύτης, καθαρογλώσσημα.

γλωσσοδέτι (τὸ) δημ. ὁ γλωσσοδέτης βλ.λ.

γλωσσοδιδάκτωρ-ορος (ὁ) νεώτ. ὁ τῆς γλώσσης διδάσκαλος, ὁ περὶ τὴν γλῶσσαν σοφός.

γλωσσοδιδασκαλικός-ή όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γλωσσοδιδάσκαλον.

γλωσσοδιδάσκαλος (ὁ) νεώτ. ὁ διδάσκαλος τῆς γλώσσης ἢ γλωσσῶν.

γλωσσοδίφης (ὁ) νεώτ. ὁ μετ' εἰδημοσύνης ἐρευνῶν τὰ μιᾶς τινος ζώσης ἢ νεκρᾶς γλώσσης ζητήματα· συγγ. γλωσσολόγος.

γλωσσοδύνη (ἡ) νεώτ.ἰατρ. ἡ γλωσσωδυνία βλ.λ.

γλωσσοδυνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐσφ. γρ. τοῦ γλωσσωδυνία βλ.λ.

γλωσσοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ., ἀττ. **γλωττοειδής** ὁ ἔχων σχῆμα γλώσσης βλ.λ.1), ὁ ὅμοιος πρὸς γλῶσσαν : Ἀριστλ.Ζ1 526 b,34 **μεταξὺ δὲ τῶν ὀδόντων σαρκίον γλωττοειδές**, Διοσκ 2,216 θυλάκια γλωσσοειδῆ, - **γλωσσοειδὲς κόσμημα.**

γλωσσοειδῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἐν σχήματι ὁμοιάζοντι πρὸς γλῶσσαν βλ.λ.1) : Ἰω.Φωκ.Ἔκφρ. Ἁγ.Τόπ.4 **ἐκ τοῦ Λιβάνου λεπτὸν ῥοχίον κατερχόμενον γλωσσοειδῶς ἐμφέρεται.**

γλωσσοελκυστήριος-ία-ιον νεώτ. ὁ ἕλκων τὴν γλῶσσαν· ‖ εἰδ. ἰατρ. **γλωσσοελκυστήριος λαβίς** ἡ χρήσιμος πρὸς συγκράτησιν τῆς γλώσσης κατὰ τὴν χλωροφόρμισιν, ἄ. γλωσσοκάτοχον.

γλωσσοθήριον (τὸ) νεώτ παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλωσσοΐδμων-ονος-ον νεώτ. ὁ γνώστης, **ὁ** κάτοχος τῆς γλώσσης.

γλωσσοκαθαριστής (ὁ) νεώτ. σκωπτικῶς, **ὁ** καθαρίζων, ἀποκαθαίρων τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

γλωσσοκάνων-ονος (ὁ) νεώτ. γλωσσικὸς κανών.

γλωσσοκάτοχος-ον μτγν. κ. νεώτ ὁ κατέχων, κρατῶν ἤρεμον τὴν γλῶσσαν· ‖ εἰδ. ἰατρ. γλωσσοκάτοχον ὡς οὐσ. ἡ γλωσσοελκυστική βλ.λ. λαβίς, ἄ. γλωσσολαβή : Ἡλ.ὁδ χε ρ π. Ὀρειβ 44,14,13.

γλωσσοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ πρόπτωσις τῆς γλώσσης ἐκτὸς τοῦ στόματος.

γλωσσοκηλόκομπος ἢ -κόμπης (ὁ) λ. κωμ ὁ γλώσσῃ καὶ κόμποις κηλῶν, ὁ ἐπιζητῶν νὰ θέλγῃ διὰ κομπαστικῆς γλώσσης : Κωμ.Ἀδέσπ 86.

γλωσσοκομεῖον (τὸ) κ. νεώτ. κιβώτιον, θήκη, ἐν ᾗ ἐφυλάσσοντο αἱ γλωσσίδες ἤτοι τὰ στόμια τῶν αὐλῶν ἢ ἄλλων μουσικῶν ὀργάνων· Ἡσ. « ἐν ᾧ οἱ αὐληταὶ ἀπετίθεσαν τὰς γλωσσίδας » : Λύσιππ π Πολυδ.10,153 **αὐτοῖς αὐλοῖς ὁρμᾷ καὶ γλωττοκομείῳ·** ‖ μτγν γεν κιβώτιον, πυξίς, θήκη· πρβλ. Ἑλλάδ π.Φωτ Β ὅλ 532 6 « τὸ γλωσσοκομεῖον κυρίως μὲν ἔστι τὸ ἀγγεῖον, ὃ τὰς αὐλητικὰς ὑποδέχεται γλώσσας οἱ δὲ νῦν καταχρώμενοι καὶ ἐπὶ τῶν ἕτερα δεχομένων ἀγγείων θέσθαι τὴν λέξιν » : Πάπ. **2)** μτγν. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, εἶδος ἐπιμήκους κιβωτίου χρήσιμον πρὸς συγκράτησιν ἐν ἀκινησίᾳ τῶν ἐξηρθρωμένων ἢ κατεαγότων μελῶν : Ἡλιόδ. χε ρ π Ὀρε 8 49 20· **3)** Ἡσ. « **τὸ** γυναικεῖον αἰδοῖον » Εὐθεν.λ.142.

γλωσσόκομον (τὸ) μτγν., ἀττ. γλωττόκομον κιβώτιον, θήκη, πυξίς, ἄ. γλωσσοκομεῖον βλ.λ. : Ἀπολλόδ Κορ 7· ‖ εἰδ. χρηματοκιβώτιον, ταμεῖον, βαλάντιον, κεμέρι : ΚΔ Ἰω.12,6 **ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν 2)** ἀντὶ κιβωτὸς βλ.λ. : ΠΔ Βασ.2,6,11 **καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ γλωσσόκομον Κυρίου** (δ.γρ. κιβω-

τός)· **3)** ὑποδιοίρεσις, τμῆμα ὑδραυλικοῦ ὀργάνου : Ἥρων Πνευμ.1,42· **4)** κλωβός, φυλακή : Λογγῖν.44,5 φυχῆς **γλωττόκομον, καὶ κοινόν. . δεσμωτήριον**· **5)** φέρετρον, νεκροθήκη, σεντούκι· Ἡσ. « σωρὸς ξυλίνη τῶν λειφάνων » : Θεοδώρ. Ἐκκλ.Ἱστ.3 **ἐν γλωσσοκόμῳ κείμενος ἐκομίσθη.**

γλωσσόκομος (ὁ) μτγν. τὸ γλωσσόκομον βλ.λ. 1) κ. 2)· Ζωναρ.442 « γλωσσόκομος, βαλάντιον ἢ ξυλίνη θήκη »· **2)** εἰδ. σορκοφάγος : Ἐπιγρ.

γλωσσοκομπιάζω δημ. δοκιμάζω δυσχέρειαν περὶ τὸν χειρισμὸν τῆς γλώσσης μου, ἀδυνατῶ νὰ ὁμιλήσω ἢ νὰ προφέρω τὰς λέξεις εὐχερῶς, τραυλίζω, ψευδίζω : **γλωσσοκομπιάζει ἅμα μιλᾷ μὲ τὸν προϊστάμενό του**· **2)** συνήθ μτφ. ἐκφράζομαι περί τινος πράγματος ἀσαφῶς, ἀορίστως καὶ διὰ περιστροφῶν, ἀποσιωπῶ, προσπαθῶ ν'ἀποσιωπήσω : **κάτι εἶχε νὰ πῇ, ἀλλὰ γλωσσοκόμπιασε.**

γλωσσόκομπο (τὸ) δημ. ἡ παῦσις λειτουργίας τῆς γλώσσης, σιωπή : φρ. **τὸ γλωσσόκομπο τὸν ἔπιασε** (δὲν ὡμίλησε ἢ ἐσιώπησεν αἰφνιδίως)

γλωσσοκοπάνα (ἡ) δημ. συνήθ. ἐπὶ γυναικός, ἡ λίαν πολύλογος, φλύαρος, αὐθάδης, ἀναιδής : Βλαχογ.Προπύλ.1,15 **ἔπεσε αὐτὸς ὁ λόγος ξαφνικὸς ἀνάμεσα στὶς γλωσσοκοπάνες,** πρβλ γλωσσού.

γλωσσοκοπανίζω δημ κ. γλωσσοκοπανῶ βλ.λ.

γλωσσοκοπανῶ-άω δημ. κ. **γλωσσοκοπανίζω** ὁμιλῶν, ἀγορεύων, νουθετῶν πολυλογῶ, φλυαρῶ, ἀδολεσχῶ : **τί γλωσσοκοπανᾷς αὐτοῦ τόσην ὥρα ;**· ‖ μετ'αἰτ. λέγω πολλὰ κατά τινος τὸν κακολογῶ, ἐκστομίζω συνεχῶς ὕβρεις : **γλωσσοκοπανάει ὅλη τὴ γειτονιά**· πρβλ. γλωσσοκοπάνα.

γλωσσοκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κοπὴ τῆς γλώσσης.

γλωσσοκοπιά (ἡ) δημ. πολυλογία, φλυαρία· ‖ αὐθάδεια, ἀθυροστομία ‖ ἰταμὴ κακολογία.

γλωσσοκοπῶ-έω μσν., νεώτ., δημ. **-άω** κόπτω, τέμνω τὴν γλῶσσαν, γλωσσοτομῶ· ‖ παθ. γλωσσοκοποῦμαι ὑφίσταμαι ἀποκοπὴν τῆς γλώσσης : Ζαχαρ.Πάπ.Διάλογ.3,32 **τῶν διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν γλωσσοκοπηθέντων**· **2)** δημ. -άω ὁμιλῶν, ρητορεύων, νουθετῶν πολυλογῶ, φλυαρῶ· **3)** κακολογῶ ὑβρίζων· ἄ. γλωσσοκοπανῶ βλ λ.

γλωσσοκρατῶ-έω εἶμαι ἐγκρατὴς τῆς γλώσσης, κύριος τῆς γλώσσης μου, σιωπῶ : Θησ Στεφ.ἐν λ.

γλωσσοκτόνος (ὁ) νεώτ. μτφ. ὁ οἱονεὶ κτείνων ἤτοι ὁ διαφθείρων τὴν γλῶσσαν.

γλωσσολαβή (ἡ) νεώτ. κ. **γλωσσολαβίς** ἰατρικὸν ἐργαλεῖον πρὸς συγκράτησιν τῆς γλώσσης· ἄ. γλωσσοελκυστήριος λαβίς, γλωσσοκάτοχον.

γλωσσολαβίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γλωσσολαβή βλ.λ.

γλωσσολαλία (ἡ) νεώτ. τὸ λαλεῖν πολλὰς γλώσσας· **2)** εἰδ. ἐκκλ. τὸ ἐξ ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγ. Πνεύματος αἴφνης δοθὲν τοῖς Ἀποστόλοις τοῦ Ἰησοῦ χάρισμα τοῦ λαλεῖν πολλὰς πρότερον αὐτοῖς ἀγνώστους γλώσσας.

γλωσσολάλος (ὁ) νεώτ. ὁ λαλῶν πολλὰς γλώσσας, ὁ ἔχων τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας βλ.λ 1).

γλωσσολογία (ἡ) μτγν.,νεώτ. κ δημ ἡ περὶ τὴν γλῶσσαν ἢ γεν. τὰς γλώσσας ἐπιστήμη ἄ. γλωσσική : Προκ.ἐν Clas.Auct.9,82.

γλωσσολογικά ἐπίρρ. δημ γλωσσολογικῶς βλ.λ.

γλωσσολογικός-ή-όν νεώτ κ δημ ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλωσσολογίαν

γλωσσολογικῶς ἐπίρρ. νεώτ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν γλωσσολογίαν, ἀπὸ γλωσσολογικῆς ἀπόψεως ἢ κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ πορίσματα τῆς γλωσσολογίας : **ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως εἶναι γλωσσολογικῶς ἐσφαλμένη.**

γλωσσολόγιον (τὸ) νεώτ. ἐπίτομον λεξικὸν γλώσσης τινός, γλωσσάριον· ‖ **λεξιλόγιον**

γλωσσολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιστημονικῶς μελετῶν καὶ ἐρευνῶν τὴν γλῶσσαν, ὁ περὶ τὴν γλωσσολογίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος, ὁ γλωσσοδίφης, γλωσσικός : Δραγ.Ὀσ.Ζωντ.23 **οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ κανεὶς γλωσσολόγος γιὰ νὰ εἶναι δημοτικιστής.**

γλωσσολογῶ-έω νεώτ. ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν γλωσσολογίαν βλ.λ.

γλωσσολύτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἄ. κατ' ἀντιθ. ἐκφρ ἀλλ' ἐν ὁμ. σημ. γλωσσοδέτης βλ.λ.3).

γλωσσομάθεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γλωσσομαθοῦς, τὸ γινώσκειν πολλὰς γλώσσας.

γλωσσομαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μαθών, ὁ γινώσκων, ὁ λαλῶν ξένας γλώσσας· ἄ. πολύγλωσσος.

γλωσσομανία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ μανία, τὸ ἀχαλίνωτον καὶ ἀκράτητον τῆς γλώσσης, ἡ περὶ τὸ λέγειν αὐθάδεια, κακολογία : Τατιαν.144 Α **παραιτησάμενος τὴν ἔντυφον τῶν ὁμοίων αὐτῷ γλωσσομανίαν**· **2)** νεώτ. κ. τὸ ὑπερβαλλόντως, οἱονεὶ μετὰ μανίας συζητεῖν, διαφέρεσθαι, γνωματεύειν περὶ γλώσσης, ἰδίως τῆς Ἑλληνικῆς.

γλωσσομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὑπερβαλλόντως, οἱονεὶ μανιακῶς διαφερόμενος, συζητῶν περὶ γλώσσης, ἰδίως τῆς Ἑλληνικῆς.

γλωσσόμετρον (τὸ) νεώτ. μελισσοκομικὸν ὄργανον χρήσιμον πρὸς μέτρησιν τῆς προβοσκίδος τῶν μελισσῶν

γλωσσομίκτης (ὁ) νεώτ. ὁ μιγνύων τὴν γλῶσσαν, ὁ μεταχειριζόμενος γλωσσικὰ στοιχεῖα διαφόρων ἐποχῶν ἢ διαλέκτων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς γλώσσης, οἷον τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, μεσαιωνικῆς κ. δημοτικῆς ἢ καὶ ἐξ ἄλλων γλωσσῶν.

γλωσσομιξία (ἡ) νεώτ. ἡ μῖξις στοιχείων ἐκ διαφόρων γλωσσῶν ἢ κ. ἐκ διαφόρων περιόδων ἢ διαλέκτων γλώσσης τινός.

γλωσσονομία (ἡ) νεώτ. οἱ νόμοι ἤτοι κανόνες οἱ ρυθμίζοντες τὰ τῆς γλώσσης.

γλωσσονομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλωσσονομίαν.

γλωσσονόμος (ὁ) νεώτ. ὁ κανονίζων ἢ ἀξιῶν νὰ κανονίζῃ τὰ τῆς γλώσσης.

γλωσσοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα πάθησις, νόσημα τῆς γλώσσης.

γλωσσοπέδη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος φιμώτρου : Ἰω.Χρυσ.6,463 **ὥσπερ τινὶ γλωσσοπέδῃ τῇ συμφορᾷ κατεχόμενοι, βαθυτάτην παρέχουσιν ἡσυχίαν**· **2)** νεώτ. μτφ. αἴτιό τις οἱονεὶ δεσμεύουσα τὴν λαλιάν, πρβλ. γλωσσοδέτης, **γλωσσόκομπο.**

γλωσσοπέταλος-ον νεώτ. βοταν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων γλωσσοειδῆ, ταινιοειδῆ πέταλα.

γλωσσόπετρα (ἡ) μτγν. εἶδος ἐρυθρωποῦ ἡμιπολυτίμου λίθου κατὰ τὴν χροιὰν ὁμοίου πρὸς ἀνθρωπίνην γλῶσσαν : Πλίν.37,10,59.

γλωσσόπετρον (τὸ) νεώτ. ὀδοὺς ἰχθύος τινὸς ἀποντῶντος μ ἐν ἀπολιθώσει.

γλωσσοπλάστης (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. γλωσσοπλάστρια ὁ πλάττων τὴν γλῶσσαν, ὁ δοκίμως ἢ ἀδοκίμως πλουτίζων τὸ λεκτικὸν τῆς γλώσσης διὰ νέων λέξεων ἢ τρόπων ἐκφράσεως.

γλωσσοπλαστία (ἡ) νεώτ. τὸ πλάττειν, διαμορφοῦν τὴν γλῶσσαν, ἡ δημιουργία νέων λέξεων καὶ τύπων.

γλωσσοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ὁ σχετικὸς εἰς τὴν γλωσσοπλαστίαν βλ.λ ἢ εἰς τὸν γλωσσοπλάστην βλ.λ.

γλωσσοπληγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μερικὴ ἢ ὁλικὴ παράλυσις τῆς γλώσσης.

γλωσσοποιητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον γλωσσοποιοῦ βλ.λ : Πολυδ.7,153.

γλωσσοποιία (ἡ) μτγν., ἀττ. **γλωττοποιία** ἡ κατασκευὴ γλωσσῶν ἤτοι γλωσσίδων αὐλοῦ: Πολυδ.2,108.

γλωσσοποιός (ὁ) μτγν., ἀττ **γλωττ-** ὁ ἀσχολούμενος εἰς κατασκευὴν γλωσσίδων αὐλοῦ· Ἡσ. « ὁ τὰς αὐλητικὰς γλωσσίδας ποιῶν » : Πολυδ.2,108.

γλωσσοποιῶ-έω κ. μσν., ἀττ. **γλωττοποιῶ** ἐν

αἰσχρᾷ σημ. θηλάζω ἢ λείχω διὰ τῆς γλώσσης· ἄ. γλωττοδεψέω : Ἀριστφ.Σφ.1283 **γλωττοποιεῖν εἰς τὰ πορνεῖ' εἰσιόνθ' ἑκάστοτε** **2)** μσν. τὸ μέσ. -οῦμαι ἐπὶ πυρός, σχηματίζω φλόγας ἐν εἴδει γλωσσῶν : Εὐστ.569 (Ε.Μί.) **γλωσσοποιούμενον πῦρ.**

γλωσσοπρόφερτος-ον νεώτ. ὁ διὰ τῆς γλώσσης προφερόμενος : **σύμφωνα γλωσσοπρόφερτα**

γλωσσόπτερις-ιδος (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος φυτῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γλωσσόπτωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κατὰ νάρκωσιν πτῶσις τῆς γλώσσης πρὸς τὸν λάρυγγα.

γλωσσοπύρσευτος-ον μσν. ὁ ἔχων πυρώδεις γλώσσας : Ἰω.Δαμ.1,680 D

γλωσσοπυρσόμορφος-ον μσν. ὁ ἔχων μορφὴν γλωσσῶν πυρίνων : Ἰω.Δαμ.1,679 D **ἡ γλωσσοπυρσόμορφος πνεύματος χάρις.**

γλωσσοπωγώνιον (τὸ) πάπ. τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς μετὰ τῆς γλώσσης σφαγίου.

γλωσσόρραμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν νεῦρον, ὅπερ συγκρατεῖ ταύτην.

γλῶσσος ἀρχ. λεξ. τὸ ἐξώτατον τῆς πρύμνης.

γλωσσός-ή-όν μτγν. πολύλογος, λάλος, φλύαρος, δημ. γλωσσάς : Ἀρκάδ 76,14 « τὸ γὰρ γλωσσὸς ὁ λάλος παρὰ τὸ γλῶσσα γέγονε παρωνύμως »

γλωσσοστρεφής-οῦς-ές νεώτ. ὁ στρέφων μετ' εὐκινησίας, εὐχερῶς τὴν γλῶσσαν· **2)** μτφ. ὁ ταχέως καὶ πολλὰ λέγων, ὁ λάλος, ὁ φλύαρος.

γλωσσοστροφῶ-έω, ἀττ. **γλωττοστροφῶ** στρέφω τὴν γλῶσσάν μου εὐκινήτως· ‖ μτφ. ἔχω τῆς γλώσσης ἤτοι περὶ τὸ ἐκφράζεσθαι εὐστροφίαν· ‖ ὁθ. **φλυαρῶ**· πρβλ δημ. γλωσσοκοπανῶ· Ἡσ « γλωσσοστροφεῖν, περιλαλεῖν, στωμύλλεσθαι ».

γλωσσοσύγκρισις-εως (ἡ) νεώτ ἡ σύγκρισις δ·αφ. μορφῶν **γλώσσης ἢ** γλωσσῶν πρὸς ἀλλήλας.

γλωσσοτέχνημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἔντεχνος τοῦ λόγου, τῆς ἐκφράσεως σύνθεσις

γλωσσοτέχνης (ὁ) μτγν. ὁ τεχνίτης περὶ τὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης : Δίων Χρ.7,124.

γλωσσοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔντεχνος καλλιέργεια τῆς γλώσσης· **πρβλ λογοτεχνία.**

γλωσσότμητος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἀποτετμημένος τὴν γλῶσσαν· ΠΔ Λευΐτ.22,22 **τυφλὸν ἢ συντετριμμένον ἢ γλωσσότμητον.**

γλωσσοτόμητος-ον μτγν. ὁ οὗ ἐτμήθη ἡ γλῶσσα, γλωσσότμητος· Ἰουστ.39 D **ταύτης ἀδελφὴ γλωσσοτόμητος τέτριγε.**

γλωσσοτομία (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ἡ ἀποκοπὴ τῆς γλώσσης· **2)** νεώτ ἰατρ. πᾶσα ἐπὶ τοῦ μυϊκοῦ ἱστοῦ τῆς γλώσσης χειρουργικὴ τομή.

γλωσσοτομικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλωσσοτομίαν βλ.λ. 2) ἢ ὁ πρὸς ταύτην χρήσιμος: **γλωσσοτομικὰ ἐργαλεῖα.**

γλωσσοτομικῶς ἐπίρρ νεώτ. ἰατρ. διὰ γλωσσοτομίας: **ἀφῃρέθησαν γλωσσοτομικῶς δύο ὄγκοι.**

γλωσσοτομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἀποτέμνω, ἀποκόπτω τὴν γλῶσσαν : ΠΔ Μακκ.2,7,4 **τῶν δὲ ἐκπυρωθέντων, παραχρῆμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προσήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν** ‖ ἐν ὁμ. σημ κ. παθ. : Μηναῖ.3,29 Ἑσπεριν. **γλωσσοτομούμενος καὶ βραζούσῃ πίσσῃ συγκατακαιόμενος**· **2)** εἰδ νεώτ. ἰατρ. διενεργῶ [illegible] χειρουργικὴν ἐπὶ τῆς γλώσσης, κάμνω γλωσσοτομίαν.

γλωσσοτρώγω δημ. κ. γλωσσοτρώω, ἀόρ. (ἐ)-**γλωσσόφαγα** ἐν μτφ. χρ οἱονεὶ τρώγω τινὰ διὰ τῆς γλώσσης, δυσφημῶ, κακολογῶ, καταλαλῶ, [illegible] : Παλαμ.Τρισεύγ.12 **σὲ ὅλα βρίσκουμε φεγάδια κι ὅλους τοὺς γλωσσοτρῶμε**· ‖ ἐν ὁμ. σημ κ. τὸ μέσ. καὶ τὸ παθ. **γλωσσοτρώγομαι**· οὕτ. **σέρνετ' ὁ κόσμος καὶ τὸ γλείφει τὸ χέρι της· ἀπὸ πίσω τὴ γλωσσοτρώγεται**· **2)** [illegible] βασκαίνω τινὰ ὁμιλῶν μετὰ φθόνου περὶ τῆς εὐτυχίας ἢ τῶν ἐπιτυχιῶν αὐτοῦ : **τὴ γλωσσοφάγανε ποὺ πῆρε πλούσιον ἄντρα καὶ τὸν ἔχασε, - μᾶς γλωσσοτρῶν οἱ δικοί μας καὶ δὲ βλέπομε προκοπή.**

γλωσσού (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γλωσσὰς βλ.λ., ἡ λίαν φλύαρος γυνή· **2)** ἡ λίαν αὐθάδης καὶ ὑβρεολόγος γυνή : Βλαχογ.Προπύλ.1,13 **πολύλογη καὶ πολλὲς φορὲς γλωσσού.**

γλωσσοϋπερῳαῖος-α-ον νεώτ. ἀνατ. γλωσσοϋπερωϊκός. βλ.λ.

γλωσσοϋπερωϊκός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ὑπερῷον : **γλωσσοϋπερωϊκὸς μῦς.**

γλωσσοϋπερῷϊος-ον νεώτ. ἀνατ. γλωσσοϋπερωϊκός βλ.λ.

γλωσσοφαγιά (ἡ) δημ. κ. **γλωσσοφάγια** ἡ δυσφήμησις, κακολογία, καταλαλιὰ εἰς βάρος τινός· πρβλ. γλωσσοτρώγω· **2)** ἡ μετὰ φθόνου ὁμιλία περὶ προσώπου ἢ περὶ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ, ἡ κατὰ πρόληψιν βασκανίας πρόξενος οὖσα.

γλωσσοφάγος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν.

γλωσσοφάγωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλωσσοτρώγω, ἡ γλωσσοφαγιὰ βλ.λ. : Παλαμ.Τρισεύγ.34 **ποῦ ν' ἀφήσουν τὸ ξενύχτι καὶ τὸ γλέντι, τὴν ἐργολαβία καὶ τὸ γλωσσοφάγωμα γιὰ τέτοιαν ἔννοια.**

γλωσσοφαρυγγικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν **γλῶσσαν καὶ** τὸν φάρυγγα : **γλωσσοφαρυγγικὸν νεῦρον.**

γλωσσοφίλημα-ατος (τὸ) νεώτ. φίλημα διὰ τῆς γλώσσης.

γλωσσόφιλον (τὸ) νεώτ. **βοτ**ν. γένος φυτῶν.

γλωσσοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων γλῶσσαν ἢ προβοσκίδα : **γλωσσοφόρα ἔντομα.**

γλωσσοφυτία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησίς τις τῆς γλώσσης, ἄ. μελανογλωσσία.

γλωσσόφωνον (τὸ) νεώτ. γραμμόφωνον οὗτινος οἱ δίσκοι περιέχουσι σειρὰν μαθημάτων πρὸς ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν (**linguafon**).

γλωσσοχαριτῶ-έω μτγν. στέργω ἢ ὑπόσχομαι προθύμως διὰ τῆς γλώσσης, ὁμιλῶ κατὰ τὴν ἀρέσκειαν ἢ πρὸς ἀρέσκειαν ἄλλου, πρὸς χάριν καὶ ἡδονὴν λέγω, κολακεύω, ἄ χαριτογλωσσῶ : ΠΔ Παροιμ.28,23 **ὁ ἐλέγχων ἄνθρωπου ὁδοὺς χάριτας ἕξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.**

γλωσσόχορτο (τὸ) δημ. ποικιλία τοῦ φυτοῦ αμίλακος βλ.λ τῆς τραχείας.

γλωσσοψιττακίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ εἶδος μικρῶν ψιττακῶν.

γλωσσώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. φλύαρος, ὑβριστής, γλωσσάς : ΠΔ Ψαλμ 139,12 **ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς** **2)** νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα γλώσσης **3)** εἰδ νεώτ ζῳολ. γλωσσώδη(τὰ) ὡς οὐσ ὑποδιαίρεσις ἀραχνοειδῶν.

γλωσσωδυνία (ἡ) νεώτ. κ δ.γρ γλωσσοδυνία ἡ ὀδύνη τῆς γλώσσης· ‖ ἰατρ πάθησις τῆς γλώσσης, **ἀδράνεια, συστολὴ** κτλ, συνδεομένη πάντοτε μετὰ ψυχικῆς διαταραχῆς τοῦ πάσχοντος

γλῶττα (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ **γλῶσσα** βλ.λ

γλωττάλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ ὀρυκτὸν τῆς ὁμάδος τῶν **ζεολίθων.**

γλώττημα-ατος (τὸ) μσν., ἀττ τ. τοῦ **γλώσσημα** βλ.λ. : Ἰω Δαμ. ἐν Mi.136, 545,573 **γλωττήματα πυρὸς** (γλωσσοειδεῖς φλόγες πυρός).

γλωττηματίζω μτγν. κ. μσν. γλωσσηματίζω βλ.λ.

γλωττήν ἀμφ. π. Πλάτ.Κωμ.239 πιθ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ **γλωττ⟨οδέψ⟩ην.**

γλωττιαῖος α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλῶσσαν, ὁ τῆς γλώσσης : Ἀθανάσ. 2,389 A **τὴν γλωττιαίαν κλεῖδα.**

γλωττίζω μτγν. πρὸς ἡδονήν, ἀσελγῶς φιλῶ διὰ τῆς γλώσσης πρβλ. καταγλωττίζω : Αὐτομέδ. ἐν ΑΠ5,128 **γλωττίζει, κνίζει, περιλαμβάνει.**

γλωττικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἤ ἀναφερόμενος ἤ ἰδιάζων εἰς τὴν γλῶσσαν, ὁ γλωσσικός : Ἀριστλ. ΖΜ 683 a, 21 **τὸ γλωττικὸν** (ὄργανον).

γλωττίς-ίδος (ἡ) ἀττ. κ. νεώτ. τ. τοῦ **γλωσσίς** βλ.λ.

γλώττισμα-ατος (τὸ) μσν. ὁ γλωττισμός βλ.λ. : Σωζόμ.Ἱστ.Ἐκκλ.ΙΙ9,6 **γλωττίσματα Ἑλληνικά.**

γλωττισμός (ὁ) μτγν. φίλημα ἀσελγές διὰ τῆς γλώσσης : Φιλόδ. ἐν ΑΠ 5,131 **ὦ κατατεχνοτάτου κινήματος, ὦ περιάλλων γλωττισμῶν.**

γλωττοδαίδαλος-ον μσν. ὁ περὶ τὴν γλῶσσαν, περὶ τὸ λέγειν ἐξαιρέτως ἐπιτήδειος, ἔντεχνος : Νικηφ.Γρηγ.Ἱστ.Βυζ.435 Ε **γλωττοδαίδαλόν τινα πρὸς τῆς φύσεως κτησάμενος εὐστομίαν.**

γλωττοδέσμη (ἡ) μσν. δεσμὸς τῆς γλώσσης, γλωσσοδέτης βλ.λ. 1) κ. 2) : Πρόδρ.141.

γλωττοδεύω μσν., μτφ. διὰ τῆς γλώσσης ἐπιτηδείως αἰτιολογῶ : Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.Ι,11 **γνώμην γλωττοδεύουσαν τὰ λεπτότατα τῶν προφάσεων.**

γλωτταδεψέω ἐν αἰσχρᾷ σημ. θηλάζω ἤ λείχω διὰ τῆς γλώσσης, ἀ. γλωττοποιῶ : Κωμ.Ἀδέσπ.32 D.

γλωττοειδής-οῦς-ές ἀττ. τ. τοῦ γλωσσοειδής βλ.λ.

γλωττοκομεῖον (τὸ) ἀττ.τ.τοῦ γλωσσοκομεῖον βλ.λ.

γλωττόκροτος-ον μσν. ὁ διὰ τῆς γλώσσης κροτῶν, ὁ ἠχηρός, ἐπὶ λέξεων : Ψελλ.Ἆσμα 163 **γλωττοκρότων τε τεχνίτα λεξειδίων.**

γλωττόμορφος-ον μσν. ὁ ἔχων μορφήν, σχῆμα γλώσσης· || εἰδ. ἐπὶ πυρός, ὁ ἀναδίδων γλωσσοειδεῖς φλόγας : Κ Πορφ.Ἔκθ.36 Β **γλωττομόρφοις πυρσοφαΐαις.**

γλωττοποιῶ-έω γλωσσοποιῶ βλ.λ.Ι.

γλωττοστροφῶ-έω γλωσσοστροφῶ βλ.λ. : Ἀριστφ.Νεφ.792 **ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι μὴ μαθὼν γλωττοστροφεῖν.**

γλωττοτοξόται (οἱ) μσν., ἐν μτφ. χρ. οἱ διὰ τῆς γλώσσης τοξεύοντες, βάλλοντες, περὶ τῶν ἰαμβογράφων : Τζέτζ.ἐν Μεϊνέκ.2,1250.

γλωττοφόρος-ον μτγν. ὁ εὐχερῶς τὴν γλῶσσαν, τὸν λόγον χειριζόμενος, ὁ εὐφραδής : Γρηγ.Νύσσ. 2,1011 D **πάντα ἡμῖν ὡς ἐν βιβλίῳ τινὶ γλωττοφόρῳ διὰ χρωμάτων τεχνουργησάμενος.**

γλῶχες πληθ. τοῦ ἀχρ. γλώξ, αἱ κορυφαὶ τῶν σταχύων, τὰ ἄγανα : Ἡσίοδ.Α 398 **τῆμος δὴ κέγχροισι πέρι γλῶχες τελέθουσι.**

γλωχίδιον (τὸ) νεώτ. βιολ. τὸ ἐμβρυακὸν στάδιον διαφόρων μαλακοστράκων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν κογχῶν· **2)** βοτσν. γένος φυτῶν.

γλωχιδιόπλευρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γλωχῖν-ῖνος (ἡ) κ. γλωχίς βλ.λ.· Σχόλ.Σοφ.Τρ.181 « γλωχὶν γὰρ ἡ ἀκίς, ὁ λέγει Ὅμηρος ὄγκον ».

γλωχινῶ-όω μσν. καθιστῶ τι ὀξύ, μυτερό, σουβλερό, τοῦ κάνω μύτη : Εὐατ.464 **οἱ ὄγκοι . . γλωχινούμενοι ἐν τῷ χαλκεύεσθαι.**

γλωχινωτός-ή-όν μτγν., μσν. ὁ ἔχων γλωχῖνα, ἤτοι αἰχμήν, ἀκωκήν, ὁ ὀξύς, μυτερός, σουβλερός : Παῦλ.Αἰγ.6,88 **βέλη γλωχινωτά.**

γλωχίς-ῖνος (ἡ) κ. νεώτ. κ. **γλωχίν** ἐπὶ παντὸς προέχοντος καὶ αἰχμηροῦ, αἰχμή, ἀκωκή, οἷον τριαίνης, κεραίας κτλ. : Νόν.Δ 36,111 **γλωχῖνα τριαίνης·** || εἰδ. ἡ ἀκωκὴ τοῦ βέλους : Σοφ.Τρ.681 **πονῶν (πλευρὰν πικρᾷ γλωχῖνι·** **2)** ἄγκιστρον ἐπὶ τοῦ προσθίου μέρους τῶν τοιχωμάτων τοῦ δίφρου χρήσιμον διὰ νὰ περᾶται δι᾽ αὐτοῦ τὸ ζυγόδεσμον, ἤτοι ὁ ἱμὰς ὁ δενόμενος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ρυμοῦ : Ἰλ.Ω 274 **αὐτὰρ ἔπειτα ἑξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ᾽ ἔκαμψαν** (ἐνν. τὸν ζυγόδεσμον) (κατὰ δ. ἑρμ. τὸ ἄκρον τοῦ ζυγοδέσμου βλ.λ. Ι· || νεώτ. στρατ. τὸ ἄκρον τῶν ἱμάντων σαγῆς· **3)** μτγν. πυθαγόρειος ὀνομ. γεωμετρικῆς γωνίας : Ἥρων Ὅρ.15· **4)** μτγν. ἡ ἐσχατιά, τὸ πέρας, ἡ ἄκρα τοῦ κόσμου : Διον.Περ.184 **πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται ἀγχοῦ στηλάων Μαυρουσίδος ἔθνεα γαίης·** **5)** μτγν στιγμ... κρόκου, ζαφοράς : Γεωπ.ΙΙ,26Ι· **6)** νεώτ. ἀνατ. συνήθ. κατὰ πληθ. ἰνώδη τριγωνικὰ πέταλα, ἐξ ὧν συνιστῶνται αἱ κολποκοιλιακαὶ βαλβίδες τῆς καρδίας· **7)** νεώτ. βοτον. κατὰ πληθ. δύο λεπτοειδῆ μόρια τοῦ ποριανθίου τῶν ἀνθέων τῶν ἀγρωστοειδῶν· πρβλ. γλῶχες.

γμελινικὸν ἅλας (τὸ) νεώτ. χημ. **τὸ ἐρυθρὸν σιδηροκυανιοκάλιον.**

γμελινίτης (ὁ) νεωτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς ὁμάδος τῶν ζεολίθων.

γναθία (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἡ ὑπέρα τοῦ κέρατος, δι᾽ ἧς ἐπαίρεται ἡ γνάθος, ἡ κούτσα τῆς μπούμας.

γναθιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἤ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γνάθον ἤ εἰς τὰς γνάθους : **γναθιαία ἀρτηρία, - γναθιαῖον τρῆμα, - γναθιαῖος πόρος.**

γναθικός-ή-όν νεώτ. ὁ γναθιαῖος βλ.λ.

γνάθιον (τὸ) νεώτ. ἀνθρωπολ. τὸ ἔσχατον πρὸς τὰ κάτω προέχον σημεῖον τοῦ ὀστοῦ τῆς κάτω γνάθου βλ.λ.

γνάθιος-ία-ιον νεώτ. ὁ γναθιαῖος βλ.λ.

γναθμός (ὁ) ποι. ἡ γνάθος, ἡ σιαγών : Ἰλ.Ρ 617 **τὸν βάλ᾽ ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος·** || κ.μτφ.: Εὐρ. Μήδ.1201 **γναθμοῖς ἀδήλοις φαρμάκων·** || φρ. **ἀλλοτρίοις γναθμοῖσι γελᾶν,** ἐπὶ ἀκουσίου, βεβιασμένου γέλωτος, γελάει μὲ ξένα σαγόνια.

γναθοβδελλίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. σκωλήκων.

γναθοδυναμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον ἐν χρ. πρὸς μέτρησιν τῆς μυϊκῆς δυνάμεως τῶν γνάθων.

γναθοθύλακος (ὁ) νεώτ. ζωολ. θύλακος ἐν τῷ στόματι τῶν κερκοπιθήκων.

γναθοθύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. γναθοθύλακος βλ.λ.

γναθόκερως-ω (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γνάθος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ποι. κ. **γναθμός** βλ.λ. ἡ σιαγὼν τῶν ἀνθρώπων ὡς καὶ πλείστων ζῴων, οἷον ἵππων, προβάτων, βοῶν κλπ., ἡ μασέλα : Ὁμ. Ἐπιγραμμ.14,13 γνάθος ἱππείη, Εὐρ.Ἀλκ.492 **οὐκ εὐμαρὲς χαλινὸν ἐμβαλεῖν γνάθοις·** || εἰδ. ἀντὶ τοῦ γένυς βλ.λ., ἡ κάτω σιαγών, τὰ τσαούλια : Ἡρ.9,83 **ἐφάνη δὲ καὶ γνάθος, καὶ τὸ ἄνω τῆς γνάθου, ἔχουσα ὀδόντας μουνοφυέας·** || εἰδ. νεώτ. ἀνατ. ἑκάτερον τῶν ὀστῶν τῶν σιαγόνων, ἐφ᾽ ὧν προσφύονται οἱ ὀδόντες· || ἐν φρ. κ. μτφ. **γνάθου δοῦλος** ἄνθρωπος ἀδηφάγος : Εὐρ. ἀπ.284,5 **γνάθου τε δοῦλος νηδύος θ᾽ ἡσσημένος·** **2)** ἡ παρειά, τὸ μάγουλο : Δημ.442 **τὰς γνάθους φυσῶν·** **3)** μτφ. ἐπὶ τοῦ πυρός : Αἰσχ. Χο.325 **οὐ δαμάζει πυρὸς μαλερὰ γνάθος·** **4)** ὁμ. μτφ. ἐπὶ στενοῦ πορθμοῦ, στενόν, λαιμός· πρβλ. γένυς : Αἰσχ.Πρ.726 **τραχεῖα πόντου Σαλμυδησσία γνάθος ἐχθρόξενος ναύταισι** (κατὰ δ. ἑρμ. ὀδοντωτὸς βράχος)· **5)** ὁμ. μτφ. ἡ ἄκρα, ἡ αἰχμὴ σκληρῶν ὀργάνων, οἷον σφηνός : Αἰσχ. Πρ.64 **ἀδαμαντίνου νῦν σφηνὸς αὐθάδη γνάθον στέρνων διαμπάξ·** **6)** νεώτ. ναυτ. τὸ ἐν σχήματι σιαγόνος **κάτω μέρος τῆς κέρκου,** κούτσα τῆς ράντας· || ὁμ. τὸ ἐν σχήματι σιαγόνος **κάτω μέρος τοῦ κέρατος τοῦ ἐπιδρόμου,** κούτσα τοῦ πικ(ι)οῦ· **7)** Ἡσ. « γνάθους, θηλείας, ἢ γυναῖκας »· **8)** κατὰ πληθ. μτφ. ἀνωμαλίαι ἐδάφους· Ἡσ. « γνάθοι, βόθροι, κοιλώματα, σπήλαια, θαλάμαι, καὶ τὰ ἐν τῷ βαδίζειν προσκόμματα ».

γναθοϋοειδής-οῦς-ές νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἤ ἀναφερόμενος εἰς τὴν κάτω γνάθον καὶ τὸ ὑοειδὲς ὀστοῦν : **γναθοϋοειδὴς μῦς - αὔλαξ.**

γναθόφυλλον (τὸ) νεώτ. γένος μαλακοστράκων.

γναθῶ-όω μτγν. τύπτω τὰς γνάθους, τὰς παρειάς, ῥαπίζω : Φρύν.Κωμ.28.

γνάθων-ωνος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ἐξωγκωμένας τὰς γνάθους, τὰς παρειάς, ὁ ἔχων **πλήρες τὸ στόμα,** δθ. συνεκδ. ὁ ἀπλήστως τρώγων, ὁ φάγος κ. ὡς κύρ. ... : Πλούτ.Ἠθ.707 Ε **Γνάθων γέγονε δεινότατος . τἀλλότρια δειπνεῖν.**

γναθώνειος (-α)-ον μτγν. ὁ εἰς γνάθωνα ἀνήκων ἢ ὁ πρὸς γνάθωνα ὅμοιος : Πλούτ.Ἠθ.707 Ε **ἀνελεύθερον εὖ μάλα καὶ γναθώνειον.**

γναθωσία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γναμμένος-η-ο δημ. ὁ ἐντριβής, ὁ ἠσκημένος εἰς ἐργασίαν τινά, ἰδίως τεχνικήν· **2)** ὁ διὰ τῆς φιλοπονίας του τὴν ἄσκησιν πολλῶν ἐργασιῶν ἐκμανθάνων, ὁ εἰς ὅλα προκόπτων.

γναμπτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. γνάθος, σιαγών : Ἀνδρόμ.π.Γαλ.14,36 **ἰοβόλων γναμπτήρων.**

γναμπτός-ή-όν κεκαμμένος, καμπύλος, κυρτός: Ἰλ.Λ 416 θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτῇσι γένυσσιν,Ὀδ.Δ 369 **γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· 2)** ἐπὶ μελῶν ζώντων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ τῶν νεκρῶν, εὔκαμπτος, εὐλύγιστος : Ἰλ.Λ 669 **οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν· 3)** μτφ. ὁ περὶ τὸ σκέπτεσθαι εὔστροφος ἢ ὁ τὴν γνώμην εὐμετάβολος : Ἰλ.Ω 41 **οὔτε νόημα γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι.**

γνάμπτω ποι. τ. τοῦ **κάμπτω** βλ.λ. (ἐν τοῖς κώδ. δ. γρ. **κνάμπτω**), μέλλ. **-ψω,** ἀόρ. **ἔγναμψα,** ἐπ. ἀόρ. **γνάμψα** καθιστῶ τι κυρτόν, καμπύλον, καμπυλώνω, λυγίζω : Ἰλ.Ψ 731 **ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν· 2)** μτφ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν σκέψιν, τὴν γνώμην, τὴν διάθεσιν, κάμπτω, λυγίζω, δθ. ἀναγκάζω τινὰ νὰ μεταβάλῃ ἀπόφασιν, τὸν κάμνω νὰ καμφθῇ, νὰ λυγίσῃ, νὰ ἐνδώσῃ : Αἰσχ.Πρ.995 **γνάψει γάρ οὐδὲν τῶνδε μ' ὥστε καὶ φράσαι,** Ὀππ.Ἀλ. 5,574 **νόον γνάμπτουσι σιδήρεον· 3)** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τόπον, παρακάμπτω, παρέρχομαι : Ἀπολλ. Ρ 2,349 **Ῥήβαν ὠκυρόην ποταμόν.. γνάμψαντας.**

γνάμπτωμα-ατος (τό) Ἐπιγρ.κ. **γάπτωμα** ἢ κάμψις, τὸ λύγισμα.

γναμψαί Ἡσ. « αἱ γνάθοι ».

γνάμψις-εως (ἡ) ΕΜ ἡ κάμψις, τὸ λύγισμα : ΕΜ 235,55 « γνάθος, ἡ παρειά· παρὰ τὴν γνάμψιν ἢ κλάσιν, ἡ κομπτομένη σιαγών ».

γναπτός-ή-όν γναμπτός βλ.λ.· Ἡσ. « γνα(π)ταὶ ἀκταί », « γνοπτὰς ἕλικας· τὰ καμφθέντα φελλία ».

γνάπτρα (τά) πάπ. ἡ ἀμοιβὴ τοῦ γναφέως, τοῦ λευκαντοῦ ἐρίων ἢ ὑφασμάτων, τὰ πλυστικά.

γνάπτω, γνάμπτω βλ.λ.· Ἡσ. « γνάπτει, κάμπτει. Γναφῆναι, κλασθῆναι, καμφθῆναι »· **2)** Ἡσ. «ἔγναψεν, ἔπεισεν, ἔκαμψεν »· **3)** Ἡσ. « γνάψεν, ἔξεσεν, ἤμυξεν » **4)** πάπ. γναφεύω, κατεργάζομαι, λευκαίνω, πλύνω ὑφάσματα κτλ.

γνάπτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ γναφεὺς βλ.λ.:Μαν.4,422.

γναφάδιον Ἡσ. τὸ φυτὸν γναφάλλιον βλ.λ.

γναφαλάγρα (ἡ) νεώτ. ἐργαλεῖον τῶν σκυτορράφων, δι' οὗ συλλαμβάνονται τὰ γνάφαλα.

γναφάλ(λ)ιον (τό) μτγν. κ. νεώτ φυτὸν καλυπτόμενον ὑπὸ μεταξώδους χνοῦ, χρησίμου πρὸς γέμισιν προσκεφαλαίων καὶ στρωμνῶν : Διοσκ.3,117, Πλίν.Φ1 27,88 **2)** εἰδ.νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **προσωπανθῶν.**

γναφαλλίς-ίδος(ἡ)τὸγναφάλλιονβλ.λ.:ΨΔιοσκ.3,117.

γναφαλλόγος (ὁ) πάπ. ὁ γναφαλλολόγος.

γναφαλλολόγος (ὁ) πάπ. ὁ συλλέγων ἢ ὁ ἐπεξεργαζόμενος γνάφαλλα βλ.λ.

γνάφαλ(λ)ον (τό) πάπ., νεώτ., δημ. **κ. νάφαλο κ.** νούφαλο κυρίως ἔριον κναφέως, ἀπότριμμα ἢ ἀπόρριμμα ἐρίου || νεώτ. κ. δημ συνήθ. κατὰ πληθ. αἴγειοι τρίχες ἢ ἀκατάλληλα πρὸς κλῶσιν ἀποκόμματα ἢ **ἀπορρίμματα** ἐρίων, ἐν χρ. πρὸς πλήρωσιν προσκεφαλαίων, στρωμνῶν, σαγμάτων, σελλῶν κτλ.· πρβλ. κνάφολλον, κνέφαλλον· **2)** νεώτ. βοταν. γένος φρυγανώδους φυτῶν.

γναφαλοκόπανο(ν) (τό) νεώτ. **κ.** δημ ἐργαλεῖον τῶν σκυτορράφων.

γνάφαλος (ὁ) εἶδος ἀγνώστου πτηνοῦ Ἀριστλ Ζ1 616 b, 16.

γναφαλῶ-όω νεώτ. πληρῶ τι διὰ γναφάλων βλ.λ.

γναφαλώδης-αυς-ες μτγν. κ. νεώτ. κ. **κναφαλώδης** ὁ ὅμοιος πρὸς γνάφαλον κατὰ τὴν ὑφήν, ὁ μαλακός, ἁπαλός : Διοσκ.3,32.

γναφάλωμα-ατος (τό) νεώτ. ἡ πλήρωσις διὰ γναφάλων βλ.λ.· **2)** τὸ δι' οὗ πληροῦσι κατὰ τὴν γναφάλωσιν οἷον στρωμνάς, σάγματα κτλ.

γναφάλωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πλήρωσις διὰ γναφάλων, τὸ γναφάλωμα.

γναφαλωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἐργαλεῖον τῶν σκυτορράφων ἐν εἴδει ἀγκίστρου, ἐν χρ. κατὰ τὴν γναφάλωσιν σαγμάτων κτλ.

γναφαριό (τό) δημ. κ. **-ρειό** ὁ τόπος ἔνθα γίνεται πλύσις ἐρίων· **2)** ὁ τόπος ἔνθα γίνεται πλύσις, κατεργασία δερμάτων· || **ἡ λ.** πολλαχοῦ **κ.** ὡς τοπωνυμικόν.

γναφεῖον (τό) κ. νεώτ. κ. **κναφ-** **τὸ ἐργαστήριον** γναφέως βλ.λ.) : Λυσ.3,15 **εἰς γναφεῖον κατέφυγεν.**

γναφεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ. κ. **κναφεύς** ὁ κατεργαζόμενος, λευκαίνων ἔρια ἢ ἐρεᾶ ὑφάσματα : Ἱππ.Ἐπιδ.1,21 **Σκύμνου τοῦ γναφέως,** Λυσ.3,16 **Μόλωνα τὸν γναφέα,** Ἡρώνδ.4,78 **ἐν γναφέως οἴκῳ· 2)** μτγν. ἰχθύς τις· Ἀθήν.7,294 C **« γναφεύς. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸ ἐκ τῆς ἑψήσεως τοῦ γναφέως ὑγρόν φησι πάντα σπίλον καθαίρειν, μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ ».**

γναφευτήριον (τό) νεώτ. κόπανος γναφέως.

γναφευτικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. **κναφευτικός** βλ.λ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γναφέα βλ.λ.· || τὸ θηλ. **γναφευτική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ γναφέως : Πλάτ.Σοφ.227 Α **ὧν γναφευτικὴ καὶ ξύμπασα κοσμητικὴ τὴν ἐπιμέλειαν παρεχομένη.**

γναφεύω κ. νεώτ., δ.τ. τοῦ κναφεύω βλ.λ. ἐπαγγέλλομαι τὸν γναφέα : Ἀριστφ.Πλ.166.

γναφιάς (ὁ) δημ. ὁ γναφεύς, ξεπλυτὴς μαλλιῶν.

γναφικός-ή-όν μτγν. κ. **κναφικός** βλ.λ. ὁ γναφευτικός βλ.λ. : Διοσκ.4,16 C· || πάπ. τὸ θηλ. **γναφική** ὡς οὐσ. τὸ ἔργον, ἡ τέχνη τοῦ γναφέως.

γνάφισσα (ἡ) πάπ. κ. **κνάφισσα** γυνὴ ἀσκοῦσα τὸ γναφευτικὸν ἔργον, ἐπάγγελμα.

γνάφος (ὁ) μτγν. κ. **κνάφος** βλ.λ. τὸ ἀκανθῶδες ποῶδες φυτὸν δίψακος βλ.λ. ὁ γναφευτικός, χρήσιμον πρὸς γνάφιν τῶν ἐριούχων ἱματίων : Σχόλ. Ἀριστφ.Πλ.166· **2)** κτεὶς χρήσιμος πρὸς κατεργασίαν ἐρίων κτλ., χτένι τῶν μαλλιῶν· **3)** βασανιστήριον ὄργανον ἔχον κτενὸς σχῆμα : Πλούτ.Ἠθ.858 Ε.

γναφόση (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν.

γναφτός-ή-ό δημ. ἐπὶ δέρματος, προβιᾶς, ὁ κατειργασμένος, ποὺ ἔχει δουλευτῆ τὸ μαλλί του.

γνάφω μτγν. κ. δημ. κνάπτω βλ.λ. : Διοσκ.4,159.

γνάφιμο (τό) δημ. ἡ ἐργασία ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας τοῦ κναφέως, ἡ λεύκανσις ἐρίων ἢ ἡ ἐπακολουθοῦσα γνάψις, ὕφανσις.

γνάψις-εως (ἡ) μτγν. ἡ τοῦ ἐρίου ὕφανσις ἢ λίνου ἢ βάμβακος, τὸ ὕφασμα : Πλάτ.Πολιτ.282 Ε **τῇ δὲ τοῦ στήμονος ἐμπλέξει πρὸς τὴν τῆς γνάψεως ὁλκὴν ἐμμέτρως τὴν μαλακότητα ἴσχει.**

γνεθολό(γ)ημα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια τοῦ γνεθολογῶ βλ.λ.

γνεθολογῶ-άω δημ. ἀσχολοῦμαι εἰς νῆσιν, καταγίνομαι μὲ γνέσιμο.

γνέθω δημ. κ. **νέθω,** ἀόρ. **ἔγνεσα,** μτχ. παθ. παρακ. **γνεσμένος** κ.**γνεμένος** μεταβάλλω ἔριον, βάμβακα ἢ ἄλλην ὕλην εἰς νῆμα, νήθω, κλώθω : **γνέθω μπαμπάκι - μετάξι,** παροιμ. **ὅποια τὸ γαμπρὸ τὸν ξέρει, γνέθει κι ὅλα χέρι χέρι** (ὁ διὰ τὴν ἀμοιβὴν ἢ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου αὐτοῦ βέβαιος μετὰ πλείονος προθυμίας ἐργάζεται).

γνέμα (τό) δημ. κ. **νέμα** τὸ νῆμα βλ.λ. : Βλαχογ.Προπύλ.1,229 **κι ἐνῷ τὸ γνέμα ἔφευγε ἀπ' τὰ χέρια της καλοστριμμένο,** παροιμ. σάπια **γνέματα παλιὲς κλωστὲς** (ἐπὶ ἐφθαρμένων καὶ ἀχρήστων πραγμάτων)· **2)** τὸ νεῦμα, δ. γνέψιμο : δ.δίστ. **ὁ ποταμὸς σέρνει κλαδιὰ κι ἡ θάλασσα**

καράβια, | κι ἡ κόρη μὲ τὸ γνέμα της πλανᾷ τὰ παλληκάρια, Ἰ Ζερβ.Ἡρωδιὰς 9 κι ὁ βασιλιάς τῆς κόρης κάνει γνέμα, ἄ. γνέψιμο.

γνέσιμο (τὸ) δημ. τὸ νήθειν, ἡ μεταβολὴ ἐρίων βάμβακος ἢ ἄλλης ὕλης εἰς νῆμα, ἡ νῆσις, ἡ κλῶσις.

γνεστός-ή-ό δημ. ὁ διὰ νήσεως προελθὼν ἢ κατειργασμένος, ὁ νηστός, κλωστός, γνεσμένος, ἄ. γνεφτὸς βλ.λ.1) : **γνεστὸ νῆμα.**

γνετοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν.

γνέτον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γνετώδη-ῶν νεώτ. βοταν. τὰ γνετοειδῆ βλ.λ.

γνεύσιος (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα κρυσταλλοπογοῦς σχιστολίθου περιέχον ἄστριον κ.χσλαζίαν.

γνευτά ἐπίρρ. δημ. κ. **γνεφτά** βλ.λ.

γνεύω δημ. νεύω ἤτοι κάμνω σημεῖον συνεννοήσεως διὰ τῆς κεφαλῆς, τῶν ὀφθαλμῶν ἢ τῆς χειρός, ἄ. γνέφω βλ.λ. : Παλαμ.Τρισεύγ.77 **οἱ λεῦκες ποὺ περναύσαμε, μοῦ φαίνονταν πὼς μοῦ γνεύανε μὲ χέρια μέσα ἀπ' τὰ κλαδιά τους φυτρωμένα.**

γνέφαλον (τό) μτγν. κ. νεώτ., δ. γρ. τοῦ κνέφαλλον, ἄ. γνάφαλλον βλ.λ.

γνέφι (τὸ) δημ. τὸ νέφος, σύγνεφο βλ.λ., εὔχρ. ἰδίως κατὰ πληθ. : Κρυστ.Καπετάν.68 **καβαλλικεύει τ' ἄλογο καὶ χάνεται στὰ γνέφια.**

γνεφοκοπῶ δημ. νεύω συνεχῶς, κάμνω σημεῖα διὰ τῆς κεφαλῆς, τῆς χειρὸς ἢ ἄλλως, κάνω ὁλοένα γνεψίματα, γνέματα βλ.λ.2).

γνεφολόγημα (τὸ) δημ. ἡ διὰ νευμάτων ὁμιλία, συνεννόησις· **2)** ἀντὶ γνεβολόγημα βλ.λ.

γνεφολογῶ-άω δημ. συνεννοοῦμαι ἢ ἐπιχειρῶ νὰ συνεννοηθῶ, νὰ ὁμιλήσω διὰ νευμάτων, κάνω διανέματα, γνεψίματα· || γνεθολογῶ βλ.λ.

γνέφας (τὸ) δημ. τὸ νέφος, ἄ. σύννεφο : Βαλαωρ.Κίτσος 27 **ἐσὺ ψηλὰ στὰ γνέφη | ἔχεις φτερὰ τὴν ἀστραπή·** || κ. μτφ. : αὐτ.Ἀστραπόγιανν.208 **καὶ περνοῦν στὸ μέτωπό του | μαῦρα γνέφη ἐδῶ κι ἐκεῖ·** πρβλ. γνέφι, πληθ. γνέφια.

γνεφτά ἐπίρρ. δημ. κ. **γνευτά** διὰ νεύματος, μὲ γνεψίματα, ἄ. γνεφτάτα.

γνεφτάτα ἐπίρρ. δημ. κ. **γνευτάτα** διὰ νεύματος ἢ νευμάτων, μὲ γνεψίματα, μὲ γνέματα βλ.λ.2) : **τὸν ἔκαμα γνεφτάτα νὰ καταλάβῃ.**

γνεφτός-ή-ό δημ. ὁ προελθὼν ἢ κατειργασμένος διὰ νήσεως, ὁ νηστός, κλωστός, γνεσμένος, ἄ. γνεστός· **2)** ὁ γενόμενος διὰ νεύματος.

γνέφω δημ.κ. γνεύω βλ.λ. νεύω, κάμνω νεῦμα, σημεῖον : Κρυστ.Καλόγ.Κλεια.5,61 **γονάτισε στὴν ἄκρη | τοῦ βράχου κι ἔγνεφε ψηλά.**

γνεψιά (ἡ) δημ. ἡ νεῦσις, τὸ γνέψιμο.

γνέψιμο (τὸ) δημ. τὸ νεύειν, ἡ νεῦσις, τὸ νεῦμα, ἄ. γνέμα βλ.λ.2) : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 5,33 **κι ὁ πόθος του γοργὰ θ' ἀνάφτῃ σὲ κάθε γνέψιμο δικά μας.**

γνήσια ἐπίρρ. δημ. γνησίως βλ.λ.3).

γνησιάζω μτγν. γνησίως, ἤτοι οὐχὶ ἐπιπλάστως, ὅθ. οἰκείως φέρομαι · Ἀθανάσ.2,175.

γνησιέστερος-α-ον μσν. ἀνώμ συγκρ τοῦ γνήσιος βλ.λ. : Νικήτ.Εὐγεν.4,220.

γνησιεστέρως ἐπίρρ. μσν., ἀνώμ. συγκρ. τοῦ γνησίως βλ.λ. μετὰ μείζονος γνησιότητος : Θεόδ Λάσκ. ἐν Κώδ.Παρ.3048,36.

γνησιεύω μσν εἶμαι γνήσιος, ἔχω γνησιότητα, ὅθ. γνησίως, εἰλικρινῶς, μετ' εὐθύτητος φέρομαι : Θεόδ.Στ.233 C **τοὺς μὲν δυσμενεῖς καταποντίζοντα, τοὺς δὲ γνησιεύοντας διασῴζαντα.**

γνησιοδίδακτος-ον μτγν. ὁ γνησίως ἢ ὁ τὰ γνήσια, τὰ ἀληθῆ δεδιδαγμένος : Ἰω Χρυσ.8,487.

γνησιοπόθητος-ον μσν. ὁ γνησίως, ἀληθῶς, τῷ ὄντι ποθητός : ΚΠορφ.Ἔκθ.285.

γνησιοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ καθιστᾶν τι γνήσιον· || τὸ γίγνεσθαί τι γνήσιον.

γνησιοποίητος-ον νεώτ. ὁ ἐκ γνησίας ὕλης πεποιημένος.

γνησιοποιῶ-έω νεώτ. ποιῶ, καθιστῶ τι γνήσιον

γνήσιος-ία-ιον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μσν. ἀνώμ. συγκρ. γνησιέστερος βλ.λ. κυρίως ἐπὶ τῶν τέκνων, ὁ κατὰ νόμον γεννηθείς, ὁ διὰ νομίμου συζυγίας τεχθείς, ὁ νόμιμος, ἀντίθ. νόθος : Ἰλ.Λ 102 **υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον,** Κάλβ.Ὠδ.4,3 **ὢ γνήσια τῆς Ἑλλάδος τέκνα·** || ἐπὶ συζύγων, νόμιμος, ἔννομος : Ξεν.ΚΠ 4,3,1 **γυναικῶν τῶν βελτίστων τῶν μὲν γνησίων τῶν δὲ καὶ παλλακίδων,** Πάπ. **γνησία γαμετή·** || ἐπὶ ἀδελφῶν, ὁ ὁμοπάτριος ἅμα καὶ ὁμομήτριος : Ἀριστφ.Ὄρν.1659 **φάσκων ἀδελφὸς αὐτὸς εἶναι γνήσιος,** Πάπ. **ὁ μετηλλαχὼς αὐτῆς γνήσιος ἀδελφός·** || μσν. γεν. ὁ πλησιέστερος συγγενής : Ἀνν.Κομν.401 B **τοὺς γνησιωτάτους τῶν καθ' αἷμα·** πρβλ.Ἡσ. « ἴδιος, οἰκεῖος »· **2)** μτφ. ἐπὶ τοῦ φρονήματος, ὁ ἁρμόζων εἰς εὐγενῆ, ἔχοντα εὐγενῆ καταγωγήν : Σοφ Ἀπ.307 **γνήσιον φρόνημα,** Εὐρ.Ἱππ 309 **νόθον φρονοῦντα γνήσι', οἶσθά νιν καλῶς·** **3)** κ. νεώτ. κ δημ. ἐπὶ προσ., ὁ πραγματικός, ἀληθινός, ὁ καθ' αὑτόν, ὁ φυσικός, καθαρός, ἄδολος : Φωκυλ.2 A **γνήσιός εἰμι φίλος, καὶ τὸν φίλον ὡς φίλον οἶδα,** Δημ 118 **ἀλλ' οὐν ὑπὸ γνησίων γ' ὄντων τῆς Ἑλλάδος ἠδικοῦντο** (ὑπὸ ἰθαγενῶν Ἑλλήνων), Ἀριστλ. Πολιτ.1278 a, 30 **δι' ἔνδειαν γνησίων πολιτῶν,** Πάπ. **τὸν γνήσιον αὐτοῦ φίλον,** αὐτ. **τῷ γνησίῳ μου δεσπότῃ·** || ὁμ. ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεων : Ἱππ.Προγν.24 **γνήσιος τριταῖος πυρετός** (ὁ ἀκριβῶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπανερχόμενος), Εὔβουλ. 65 **γνήσιον ὄξος,** Γαλ.11,122 **ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦδε τοῦ βιβλίου τῷ κατὰ πάντας ὡμολογημένῳ γνησίῳ** (αὐθεντικῷ), Πολυβ.3,86 **γνήσιον ἀργύριον,** Πάπ. **ἡ περίβλεπτος ὑμῶν γνησία φιλία,** αὐτ. **ἡ σὴ γνησία ἀδελφότης, - γνήσιον γάλα - βούτυρον, - γνήσιος χρυσός, - γνήσιο(ν) ἔγγραφο(ν),** ἀντίθ. πλαστόν· || νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **γνήσιον ὡς οὐσ.** ἡ γνησιότης βλ.λ. : φρ. νομ. **πιστοποιεῖται ἢ βεβαιοῦται τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς·** || ὁ ἴδιός τινος, ὁ ἀνήκων ἢ προσιδιάζων τινί : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.1,79 **εἶδον ἔξω τοῦ γνησίου ῥεέθρου τὸν Τίβεριν.. ἐκτετραμμένον εἰς τὰ πεδία·** **4)** πάπ. ἐπὶ τελῶν καὶ φόρων, ὁ κατὰ τὴν προκήρυξιν, ὁ κατὰ τὰ προδιαγεγραμμένα, ὁ κανονικός : Πάπ. **τὰ γνήσια δημόσια,** αὐτ. **τὰ γνήσια τελέσματα,** αὐτ. **περὶ γνησίων σιτικῶν τε καὶ ἀργυρικῶν,** αὐτ. **τὸ γνήσιον πρόστιμον.**

γνησιότη (ἡ) δημ. ἡ γνησιότης βλ.λ.

γνησιότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **-ότη ἢ -ότητα** ἡ νόμιμος γέννησις : Ἀριστλ.Ῥητ.1360 b, 35 **εὐγένεια ἡ ἀπ' ἀνδρῶν ἢ ἀπὸ γυναικῶν καὶ γνησιότης ἀπ' ἀμφοῖν·** || εἰδ. νεώτ. νομ. **γνησιότης τέκνου** ἡ γέννησις ἐκ γονέων νομίμως συνεζευγμένων καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ νομίμου γάμου· **2)** μτγν. εὐγένεια καταγωγῆς : Βασ.4,445 A, Ἐπιγρ. **τὸ πρᾶον σὺν πάσῃ γνησιώτητι** (sic) **πρὸς ἅπαντας κεκτημένος·** **3)** πάπ. τὸ εἶναι ἢ γίνεσθαί τι συμφώνως πρὸς τὰ προδιαγεγραμμένα, ἡ κανονικότης, ἡ ἀκρίβεια τῆς ἐκτελέσεως : Πάπ. **μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ γνησιότητος·** **4)** νεώτ. γεν. ἡ ἰδιότης τοῦ γνησίου, τοῦ ὄντος ἀκριβῶς οἷον φαίνεται ἢ ὀνομάζεται, ἡ ἁγνότης, καθαρότης, πιστότης : **ἡ γνησιότης τοῦ νομίσματος - τοῦ βουτύρου - τῶν ὑλικῶν - τῆς ὑπογραφῆς - τοῦ φρονήματος.**

γνησίως ἐπίρρ. κ. νεώτ., μσν., ἀνώμ. συγκρ. **γνησιεστέρως** βλ.λ. νομίμως, οὐχὶ μοιχικῶς ἢ νόθως : Εὐρ.Ἄλκ.678 **πατρὸς γεγῶτα γνησίως ἐλεύθερον,** Φιλόδ.Εὐσεβ.93 **τοῖς γνησίως συμβιώσασιν·** **2)** κατὰ τὸν τρόπον εὐγενοῦς, εὐγενῶς, ἀξιοπρεπῶς : Ἀντιφάν.281 **γνησίως φέρειν·** **3)** κ. νεώτ. πράγματι, πραγματικῶς, τῷ ὄντι, ἀληθῶς, ἀνυποκρίτως : Λυσ.2,76 **ἀποθανόντων δὲ μόνοι γνησίως τῆς δυστυχίας μετέχουσιν,** Λιάδ.Σ 14,95 **συμμαχη-**

σαι γνησίως· **4)** μσν. οἰκείως, μετ' οἰκειότητος : 'Ανν.Κομν.257 Α **γνησιώτερον προσωμίλει.**

γνητοειδῆ-ῶν (τὰ) νεώτ. βοταν. γνετοειδῆ βλ.λ.

γνῆτον (τό) νεώτ. βοταν. τὸ ἄ. γνέτον βλ.λ.

γνήτοφις-εως (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος φυτῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γνιδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γνίς 'Ησ. « γέρανος, Τυρρηνοί ».

γνίφων-ονος (ὁ) μτγν. κ. μσν. φιλάργυρος, ἐν χρ. κ. ὡς κύρ.· 'Ασπάσ.Η Νικ.52 « κίμβικες καὶ κυμινοπρίσται καὶ γνίφωνες καὶ σκνιποὶ οἱ μικρὰ προϊέμενοι καὶ διδόντες » : Λουκ.ΒΠρ 23 **τὸ δὲ γνίφωνα εἶναι καὶ τοκογλύφον.. τί φῶμεν,** Θεόδ.Μετ.547 **δεσπότῃ γνίφωνι.**

γνοίᾳ 'Επιγρ. 'Ηλ. ἀντὶ γνοίη εὐκτ. ἀορ. β' τοῦ γιγνώσκω βλ.λ.

γνοιάζει δημ. κ. **νοιάζει,** ἀόρ. **ἔγνοιασε** ἢ **-ξε** ἀπρόσ. πάντοτε μετ' αἰτ. προσωπ ἢ ἄ ἀντων. οἷον **μὲ γνοιάζει, σὲ γνοιάζει, τόν γνοιάζει** κλπ. ἐνδιαφέρομαι, δέν ἀδιαφορῶ, ὅ μέ μέλει, μὲ διαφέρει, μὲ κόβει, μὲ σκοτίζει κλπ, πρβλ. γνοιάζομαι : **τί σὲ γνοιάζει;** (διατί ἢ πρὸς τί ἐνδιαφέρεσαι;), **- μὲ γνοιάζει καὶ μὲ παραγνοιάζει** (ἔχω μέγα ἐνδιαφέρον), φρ. **δὲ μὲ γνοιάζει γιά ἀέρα ποὺ δὲν μπαίνει στά πανιά μου** (ἐπὶ μὴ ἐνδιαφερομένων διά πράγματα, ἅτινα δὲν ἀφορῶσιν εἰς αὐτούς), παροιμ. **δὲ σὲ γνοιάζει, Μαριωρή, ξένη πίττα κι ἂν καῇ** (ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων διὰ τὰς τῶν ἄλλων ζημίας).

γνοιάζομαι δημ. κ. -ουμαι, ἀόρ **(ἐ)γνοιάστηκα,** προστ. ἀορ. **γνοιάσου-ξου,** μτχ. παθ. παρακ. **γνοιασμένος** βλ.λ. ἐνεργ. μ. κατὰ γ' ἑν. προσ ὡς ἀπρόσ. γνοιάζει βλ.λ. ἐνδιαφέρομαι, δὲν ἀδιαφορῶ, φροντίζω, λαμβάνω μέτρα : 'Ερωτόκρ.Ε 1400 **καὶ δὲ μπορῶ νά γνοιάζωμαι σ' κεῖνα ποὺ θέλ' ἡ χώρα,** Βολαωρ.'Αθ.Διάκ 2,26 **γνοιαστῆτ' ἐσεῖς τοὺς ζωντανοὺς, ἐγὼ θὰ πολεμήσω | γιὰ τὰ παλιά μας κόκκαλα, - δὲ γνοιάζεται γιὰ τὸ σπίτι του - γιά τά παιδιά του·** **2)** ἔχω κατά νοῦν, μελετῶ, σκέπτομαι, σκοπεύω, βουλεύομαι. **βούλομαι** : 'Ερωτόκρ.Ε 1295 **ὅλοι τῆς χώρας γνοιάζουνται καὶ πεθυμοῦ νὰ δοῦσι τὸν κύρη τοῦ Ρωτόκριτου·** **3)** λαμβάνω αἴσθησιν ἢ ἀντίληψίν τινος, ἀντιλαμβάνομαι, παρατηρῶ : Κρυστ.Νεραϊδόπ.74 **τὸ γνοιάστηκαν οἱ ἄλλες καὶ γίνοντ' ἄφαντες μὲ μιᾶς·** **4)** ἔχω τὴν θεραπείαν, τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν μέριμναν τινός, περιποιοῦμαι : **τὴν πῆραν νὰ γνοιάζεται τὰ παιδιά, - γνοιάζεται τὰ ὀρφανὰ - τὸ γέρο πατέρα του·** **5)** ἐν ἀκολουθίᾳ τοῦ πώς (=ὅτι) ἔχω ὑπόνοιαν, ὑποψιάζομαι : **ἄρχισε νὰ γνοιάζεται πὼς τὸν κλέβει ὁ παραγιός του.**

γνοιανός-ή-ό μσν. ὁ πλήρης φροντίδων **καὶ** μεριμνῶν, ἐπὶ **πραγμ. ἀπαιτούντων πολλὰς** μερίμνας ἢ ἐμβαλλόντων εἰς ἀνησυχίας, ποὺ βάζει σὲ ἔγνοιες : 'Ερωτόκρ.**Β** 1016 **γιατὶ τὸ πρᾶμα τὸ γνοιανὸ ὅλους τοὺς παρατρέπει.**

γνοιάση (ἡ) δημ. ἡ μέριμνα, ἡ περί τινος φροντίς, ἐπιμέλεια : **ἔχε γνοιάση τὸ σπίτι ὅσο θὰ λείπω·** || ἡ ψυχικὴ ἀνησυχία, ἀδημονία τοῦ μεριμνῶντος, πρβλ. ἔγνοια : Ζερβ Τραγ. ΚΚ 66,4 **κι ἡ ζωή μου ξεκινάει μὲ βιάση** καὶ μὲ γνοιάση.

γνοιασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ **γνοιάζομαι** βλ.λ. ὁ **ἐνδιαφερόμενος,** ὁ ἔχων ἐνδιαφέρον διά τι ἢ ἐντείνων τὴν προσοχήν του πρός τι : 'Ερωτόκρ.Α 900 **καὶ μπλιό γιὰ τὸν τραγουδιστὴ δὲν ἤμουνε γνοιασμένη·** **2)** ὁ κατεχόμενος ὑπὸ πολλῆς μερίμνης περί τινος, ἰδίως ὁ ἐν μερίμνῃ ἀδημονῶν ἢ θλιβόμενος ἐπί τιν. : 'Ερωτόκρ.Γ 1017 **ἀφέντ' εἶντα 'ν' αὐτό, καὶ κάθεσαι γνοιασμένος;**

γνοιαστικός-ή(-ιά)-ό δημ. ὁ ἀπὸ χαρακτῆρος τῶν ἰδίων ἐπιμελούμενος, ὁ μὴ ἀμελής, ποὺ ἔχει γνοιάση, ἄ. γνοιασμένος : **εἶναι γνοιαστικὴ ἡ γυναίκα σου·** **2)** γεν. ὁ ἔχων διαφέρον, φροντίδα ἢ καὶ ψυχικὴν ἀνησυχίαν, ἀδημονίαν διά τι: Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 39,9 **καὶ γνοιαστικὸς θωρῶ σε ἀγαπημένη.**

γνόλη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν.

γνοσκοπίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκολοειδὴς σύνθεσις τοῦ ὁποίου **ἐν** χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

γνοτέρα (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν βαλλωτή, τὸ ἄγριον μελλισόχορτον : Ψ Διοσκ.3,103.

γνοῦ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν.

γνοῦμα (ἡ) 'Επιγρ. ἡ γνώμη.

γνοῦναι πάπ. γνῶναι.

γνόφαλλον (τὸ) αἰολ. γνάφαλλον βλ.λ. : 'Αλκ 34,6 **ἀμφὶ κόρσᾳ μαλθακόν ἀμφιβαλὼν γνόφαλλον.**

γνόφεον 'Ησ. « μέλαν ».

γνοφερά (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ψυχῶν.

γνοφερός-ά-όν μτγν. κ. δημ. σκοτεινός, ἀμαυρός, γνοφώδης βλ.λ.· πρβλ. δνοφερός.

γνοφερῶς ἐπίρρ. μσν. μετὰ γνόφου, σκοτεινῶς : Μηναῖ.2,20 Συναξ. **καὶ ἡ σελήνη τὸ φῶς εἰς ζοφῶδες ἱμάτιον γνοφερῶς μετέβαλε.**

γνοφίας (ὁ) μτγν. εἶδος ἀνέμου, ἀνεμοστρόβιλος : 'Ιω.Λυδ.Μην.4,119 **ὁ δὲ ἀπὸ γῆς καὶ συστροφῆς ἀέρος, γνοφίας·** πρβλ. γνόφος.

γνοφαμηνία (ἡ) μσν. **ἔλλειψις σελήνης·** πρβλ. σκοτομηνία : Μοσχόπ.Σχεδ.124.

γνόφος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ζοφώδης καιρικὴ κατάστασις, ὁμιχλώδης ἢ θυελλώδης καιρός, σκότος, σκοτεινούρα, ἀντάρα βλ.λ.· πρβλ. δνόφος· 'Ησ. « συννεφία, δῖνος, ἄνεμος, ὀχλύς, σκοτομηνία », ΕΜ 236,29 « ὁ ζοφώδης ἀήρ » : 'Αριστλ.Κόσμ.391 b,12 **πτώσεις κεραυνῶν, μυρίων τε γνόφων συμπληγάδες,** ΠΔ 'Εξ.10,22 **καὶ ἐγένετο σκότος, γνόφος, θύελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν,** Μηναῖ. 1,11 'Ωδ.8 **γνόφον νοητὸν φωτὸς τοῦ θειοτάτου σὺ ὑπεισδύνας,** Παπαν.'Αγ.'Ορ.156 **στὸ σκοτάδι τοῦτο, στὸ γνόφο τῆς ἀγνωσίας δὲ θὰ μπῇ ποτὲ τὸ λογικό·** **2)** νεώτ. ζωολ. γένος ψυχῶν.

γνοφρία (ἡ) νεώτ. ζωολ.· γένος ψυχῶν.

γνοφῶ-έω ἀρχ. λεξ. γνοφῶ-όω βλ.λ.

γνοφῶ-όω μτγν. κ. μσν. καλύπτω διὰ γνόφου βλ.λ., **ἐπιφέρω γνόφον, καθιστῶ τι γνοφῶδες,** σκοτεινιάζω, ἀνταριάζω βλ.λ. : ΠΔ Θρῆν.2,1 **πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιών.**

γνοφώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης γνόφου βλ.λ., ὁ ζοφώδης, σκοτώδης, χειμωνώδης, θυελλώδης, ὁμιχλώδης : Εὐρ.Τρῳ.79 **καὶ χάλαζαν ἄσπετον πέμψει γνοφώδη τ' αἰθέρος φυσήματα,** Πλούτ.'Ηθ.949 Α **ἀέρα γνοφώδη καὶ ζοφερόν.**

γνόω μετά μέσ μέλλ. **γνώσομαι** ὡς τὸ γιγνώσκω βλ.λ. λαμβάνω γνῶσιν, **ἀντιλαμβάνομαι, ξέρω.**

γνοῶ-έω Θησ.'Ερ.Στεφ. **ἐν** λ. **νοέω.**

γνύα ἀρχ. **λεξ. γνύξ βλ.λ.**

γνύθος (τό) **μτγν. κοίλωμα·** Σχόλ. « **βάθος, καὶ πᾶν** κοίλωμα γνύθος καλεῖται » : Λυκόφρ.485 **χαλκωρυχήσει καὶ τὸν ἐκ βόθρου σπάσει βῶλον, δικέλλῃ πᾶν μεταλλεύων γνύθος.**

γνυθός (ὁ) γνύθος βλ.λ.· 'Ησ. « γνάθοι, βόθροι, κοιλώματα, σπήλαια, θαλάμαι. καὶ **ἐν τῷ** βαδίζειν προσκόμματα. ἔνιοι γνυθούς ».

γνύξ ἐπίρρ. μὲ κεκλιμένον **τὸ** γόνυ, γονατιστί, στά γόνατα, γονατιστά : 'Ιλ.Ε 309 **αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως ἔστη γνὺξ ἐριπών,** 'Αρατ.921 **γνὺξ ἥμενος.**

γνυπεσόν 'Ησ. « ἀργόν, οἱ δὲ ἔκλυτον ».

γνύπετος-ον ὁ πίπτων εἰς τὰ γόνατα, ὁ γονυπετῶν· ΕΜ 236,39 « γνύπετον, ἀργὸν ἢ ἔκλυτον. γνύπετοι, στυγνοὶ καὶ οἷον νενυγμένοι ».

γνυπετός-όν 'Ησ. «γνυπετοί· ἐκτεταμένοι, δειλοί».

γνύποντι 'Ησ. « ἀσθενοῦντι » (ἀναγν. -οῦντι).

γνυποῦμαι-όομαι 'Ησ. « ἐγνυπωμένον, ταλαίπωρον, κατηφές ».

γνυπτεῖν 'Ησ. « μαλακίζεσθαι, ἀσθενεῖν ».

γνύπω 'Ησ. « ἀσθενῶ ».

γνυπῶ-έω Ἡσ. « γνυπήσει· γονυπετήσει ».

γνυπῶνες (οἱ) Ἡσ. « στυγνοί, κατηφεῖς, ἄτολμοι, παρειμένοι καὶ μαλακοὶ ἀπὸ τοῦ εἰς γόνυ πεπτωκέναι ».

γνυφαί Ἡσ. « νάπαι ».

γνύω Ἡσ. « γνύων· νωθραίνων »

γνῶ Ἰων. τ. τοῦ ἔγνω.

γνώθουρις (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν βαλλωτή, ἄγριον μελισσόχορτον : Διοσκ.3,117.

γνώθω μσν. κ. δημ., ἀόρ. ἔγνωσα ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ, νιώθω : Σαχλ. ἐν Κορ.Ἄτ.2,93 καὶ καίεται κακότυχος καὶ κεῖνος δὲν τὸ γνώθει, Ἐρωτόκρ.Α 263 μὰ εἶντα μοῦ ξάζει νὰ γρικῶ καὶ τὰ πρεπὰ νὰ γνώθω· 2) ἐξυπνῶ : Πολίτ.Λαογρ.1,303.

γνῶμα-ατος (τὸ) γνώμων, ἀπόδειξις, τεκμήριον : Ἡρ.7,52 τῶν ἔχομεν γνῶμα μέγιστον, Σοφ.Τρ.593 ἀλλ' εἰδέναι χρὴ δρῶσαν, ὡς οὐδ' εἰ δοκεῖς ἔχειν, ἔχοις ἂν γνῶμα, μὴ πειρωμένη· ‖ συνεκδ. ὀδοὺς δεικνύων τὴν ἡλικίαν τῶν ζῴων· ἀ. γνώμων· Ἡσ. « γνῶμα· τὸν βαλλόμεναν ὀδόντα, δι' οὗ τὰς ἡλικίας ἐγνώριζον τῶν τετραπόδων » : Ἀριστλ.ΖΙ 577 b, 3 ἐὰν τέκῃ πρὶν τὸ γνῶμα λείπειν· 2) γνώμη, σκέψις, κρίσις : Αἰσχ.Ἀγ.1352 κἀγὼ τοιούτου γνώματος κοινωνὸς ὢν ψηφίζομαί τι δρᾶν· 3) γεωμετρικὸν ὄργανον, ὁ γνώμων : Σουΐδ.

γνώμα (ἡ) Ἐπιγρ. δωρ. τ. τοῦ γνώμη βλ.λ. δόγμα, ψήφισμα, ἀπόφασις· 2) μτγν. τόπος ἐκτὸς τῆς σκηνῆς τοῦ αὐτοκράτορος, ἔνθα ἐδέχετο τοὺς πρέσβεις· ‖ τὸ μέσον τοῦ στρατοπέδου· Σουΐδ.

γνωμανάδοχος (ὁ) πάπ. ἐγγυητὴς διὰ τὴν ἀσφάλειαν ὑπηρεσίας τινός.

γνωμάτευμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. κρίσις, ἀπόφανσις, ἀπόφθεγμα, γνωμικόν : Εὐστ.Πονημ.98,16 σοφόν τι χρῆμ' ἄνθρωπος· παλαιᾶς τουτὶ μούσης γνωμάτευμα· ‖ νεώτ. κ. ἡ γνωμάτευσις.

γνωμάτευση (ἡ) δημ. κ. -φη ἡ γνωμάτευσις βλ.λ.

γνωμάτευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ εἰδήμονος ἔκφρασις ἐγκύρου γνώμης, ἀπόφανσις· πρβλ. γνωμοδότησις : ἡ γνωμάτευσις τοῦ ἰατροῦ - τοῦ νομικοῦ συμβούλου.

γνωματευτής (ὁ) σχόλ. ὁ διὰ γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων ἐκφραζόμενος : Σχόλ.Ἰλ.Κ 31.

γνωματευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναγόμενος εἰς γνωμάτευσιν βλ.λ.

γνωματευτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ ἢ ἐν εἴδει γνωματεύσεως βλ.λ.

γνωματεύω κ.μσν. κ. νεώτ. σχηματίζω ἢ ἐκφράζω γνώμην περί τινος, διαγιγνώσκω, πιστοποιῶ, διακρίνω : Πλάτ.Πολ.516 Ε τὰς δὲ σκιὰς ἐκείνας πάλιν εἰ δέοι αὐτὸν γνωματεύοντα διαμιλλᾶσθαι τοῖς ἀεὶ δεσμώταις ἐκείνοις (δ.γρ.π.Τιμ. Λεξ.γνωμονεύοντα βλ.λ.)· ‖ νεώτ. κ. ἀπολ. εἰδ. ἐκφέρω ἔγκυρον γνώμην περί τινος ὡς εἰδήμων· πρβλ. γνωμοδοτῶ Εὐστ.Πονημ.303,59 δεινοὶ γνωματεύειν ἤθη τῶν οἷς περιτύχωσι, - τὸ νομικὸν συμβούλιον ἐγνωμάτευσεν ὅτι . ., - δὲν ἐγνωμάτευσεν εἰσέτι ἡ συσταθεῖσα ἐπιτροπή· 2) μετρῶ τι διά τινος μέτρου, λογαριάζω : Θεμίστ.Λόγ.2,36 Β πήχει καὶ μέτρῳ γνωματεύοντες τὴν ἀρετήν· 3) ἐκφράζομαι διὰ γνωμικῶν, γνωμολογῶ : Εὐστ.388,4 ἔνθα καὶ γνωματεύει ὁ βασιλεὺς οὕτως.

γνωματίζω δημ. ἀμτβ. ἐκφέρω γνώμην.

γνωμεισηγητής (ὁ) πάπ. ὁ εἰσηγούμενος, ὁ προτείνων, ὑποβάλλων πρὸς ἔγκρισιν γνώμην τινά.

γνώμεναι ἐπ. τ. τοῦ γνῶναι.

γνώμη (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ.δημ., δωρ. γνώμα τὸ μέσον, δι' οὗ γιγνώσκεταί τι, τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμά τινος : Θέογν.60 οὔτε κακῶν γνώμας εἰδότες οὔτ' ἀγαθῶν· ‖ ἐπὶ τῶν ὀδόντων τῶν ἵππων, οἱ τῆς ἡλικίας διακριτικοὶ ὀδόντες, ὁ. γνώμονες : Ἀριστλ.ΖΙ 576 b, 15 ὅταν πάντες ὦσι βεβληκότες, οὐ ῥᾴδιον γνῶναι τὴν ἡλικίαν· διὸ καὶ λέγουσι γνώμην ἔχει, ὅταν ἄβολος ᾖ· 2) τὸ ὄργανον δι' οὗ τις γινώσκει, ὁ ἐγκέφαλος, τὸ μυαλό, ὁ νοῦς, ἡ νόησις, ἡ ἀντίληψις καὶ ἡ κρίσις : Πίνδ.Ν 10,89 ὡς ἄρ' αὐδάσαντος οὐ γνώμᾳ διπλόαν θέτο βουλάν, Σοφ.Ἀντ.176 ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, Ἱππ.Διαίτ.63 ἧσσον γὰρ ἂν οὕτω τὸ ἀπὸ τοῦ οἴνου μένος ἅπτοιτο κεφαλῆς καὶ γνώμης· ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κατ' αἰτ. ἀναφορᾶς : Ἡρ.3,4 καὶ γνώμην ἱκανὸς (γερὸς στὸ μυαλό), Σοφ.ΟΤ 687 ἀγαθὸς ὢν γνώμην ἀνήρ· ‖ φρ. γνώμην ἴσχω, γνώμην ἔχω εἶμαι νουνεχής, ἔχω μυαλό : Σοφ.Ἠλ.214 οὐ γνώμαν ἴσχεις ἐξ οἵων τὰ παρόντ' οἰκείας εἰς ἄτας ἐμπίπτεις . . ;, Ἀριστφ.Ἀχ.396 εἰ γνώμην ἔχεις· ‖ γνώμην προσίσχω ἢ προσέχω συγκεντρῶ τὴν προσοχήν μου εἴς τι : Εὔπ.37 δεῦρο τὴν γνώμην προσίσχετε, Θουκ.1,95 προσεῖχον τὴν γνώμην· ‖ γνώμην δηλῶ ἐκδηλῶ τὴν ἱκανότητα τῆς σκέψεώς μου : Θουκ.3,37 ὡς ἐν ἄλλοις μείζοσιν οὐκ ἂν δηλώσαντες τὴν γνώμην· ‖ γνώμῃ κολάζω - δικάζω - κρίνω - διοικῶ κττ. ἐνεργῶ μετὰ περισκέψεως, κατόπιν μελέτης, ἐρεύνης : Ξεν.Ἀν.2,6,9 γνώμῃ δ' ἐκόλαζεν, Δημ.492 γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ κρινεῖν, Ἀριστλ.Πολιτ.1287 a, 26 δικαιοτάτῃ γνώμῃ κρίνειν καὶ διοικεῖν τοὺς ἄρχοντας· ‖ γνώμην καθαρεύω ἔχω σκέψεις, λογισμοὺς ἁγνούς, καθαρούς : Ἀριστφ.Βάτρ.355 ἢ γνώμῃ μὴ καθαρεύει· 3) τὸ βουλητικὸν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ βούλησις, θέλησις, διάθεσις, κλίσις : Πίνδ.Ο 3,41 εὐσεβεῖ γνώμᾳ φυλάσσοντες μακάρων τελετάς· ‖ φρ. ἐν γνώμῃ γίγνομαί τινι ἔχω τὴν εὔνοιάν τινος : Ἡρ.6,37 ἦν δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροίσῳ . . ἐν γνώμῃ γεγονώς· ‖ ἔχω γνώμην τινά, ἔχω γνώμην τινὰ περί τινος, ἔχω γνώμην πρός τινα διατίθεμαί πως πρός τινα, κλίνω πρός τινα : Ἀνδοκ.1,104 τίνα αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἕξειν περὶ σφῶν αὐτῶν, Θουκ.3,25 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἧσσον εἶχον τὴν γνώμην ὥστε ξυμβαίνειν· ‖ ἐμπίμπλημι ἢ ἐκπίμπλημι τὴν γνώμην τινὸς ἱκανοποιῶ τὴν ἐπιθυμίαν τινὸς : Ξεν.Ἀν.1,7,8 ἃ δὲ ἐμπιμπλὰς ἁπάντων τὴν γνώμην ἀπέπεμπε, αὐτ.Ἑλλ.6,1,15 ἐκπλῆσαι τὰς γνώμας αὐτῶν· ‖ κατὰ γνώμην κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν, διάθεσίν τινος : Εὐρ.Ἀνδρ.737 ὅταν τἀκεῖ θῶ κατὰ γνώμην ἐμήν, Δημ.14 ἄν τι μὴ κατὰ γνώμην ἐκβῇ· ‖ ποιῶ τὴν γνώμην τινὸς ἐνεργῶ, ζῶ κατὰ τὴν θέλησίν τινος· πρβλ. τοῦ κάνω τὴ γνώμη : ΚΔ Ἀπ.17,17 ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ· ‖ ὁμ. δημ. τοῦ κάνω τὴ γνώμη ἐνεργῶ κατὰ τὴν θέλησιν, ἐπιθυμίαν τινὸς πεισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἢ χαριζόμενος αὐτῷ : κάνε του τὴ γνώμη τοῦ πατέρα σου καὶ παντρέψου, - πάει μὲ τὶς γνῶμές τους καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἀγαποῦν· ‖ μετ' ἐπιθετ. προσδιορισμοῦ, οἷον πάσῃ τῇ γνώμῃ μεθ' ὅλου τοῦ ζήλου, μὲ ὅλη τὴν καρδιά : Θουκ.6,45 παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ γνώμῃ καὶ οὐκέτι ἠπίστουν· ‖ ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης ἐξ οἰκείας θελήσεως, ἀποφάσεως, ἀπὸ κεφαλιοῦ του : Θουκ.4,68 ξυνέπεσε τὸν κήρυκα ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης κηρύξαι· ‖ μιᾷ γνώμῃ, - διὰ μιᾶς γνώμης, - ἐκ μιᾶς γνώμης ὁμοφώνως, μὲ μιὰ καρδιά : Ἰσοκρ.4,138 ὅταν τὰ μὲν τῶν βαρβάρων καταστῇ καὶ διὰ μιᾶς γένηται γνώμης, Δημ.147 ὁμοθυμαδὸν ἐκ μιᾶς γνώμης· ‖ ἡ δύναμις τῆς βουλήσεως, τῆς ψυχῆς : Ἐπιγρ. εἴπερ ἴσην γνώμῃ ῥώμην, Δημόσθενες, εἶχες, οὔποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών· ‖ ἐν τῷ πληθ. φίλιαι γνῶμαι φιλικὰ συναισθήματα, εὐμενεῖς διαθέσεις : Ἡρ.9,4 ταῦτα δὲ τὸ δεύτερον ἀπέστειλε προέχων μὲν τῶν Ἀθηναίων οὐ φιλίας γνώμας· 4) ἡ κρίσις, ἀντίληψις, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς νοητι-

κῆς ἐργασίας. ἡ ἰδέα, ἄποψις περί τινος : Παρμ. 8,61 γνώμη βροτῶν, Θουκ.1,113 καὶ ὅσοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν (ὅσοι ἐφρόνουν τὰ αὐτά)˙ ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. κρίσις ἐπί τινος, ἀντίληψις ἢ δοξασία περί τινος προσώπου, πράγματος, καταστάσεως, γεγονότος, ἄποψις περί τινος : ἡ γνώμη μου εἶναι ἀντίθετος ἐπὶ τοῦ ζητήματος, - ἡ γνώμη σου περὶ αὐτοῦ εἶναι ἄδικος, - μετέβαλε γνώμην, - κάθε λίγο ἀλλάζει γνῶμες, - εἶναι κρυφός, ποτὲ δὲ λέει τὶς γνῶμές του, - τί γνώμη ἔχεις γιὰ τὴ γυναῖκά του;, - μὴν ἐπιμένῃς στὶς γνῶμές σου˙ ‖ ἔμπροθ. κατὰ γνώμην κατὰ τὴν κρίσιν ἢ κατὰ τὴν ἀντίληψίν τινος : Ἡρ.2,26 αἴτιος δὲ ὁ αὐτὸς οὗτος κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν˙ ‖ ὁμ. νεώτ. ἀλλ' ἐνάρθρως καὶ μετὰ γεν. προσ. κατὰ τὴν γνώμην μου (σου, του κλπ.), πλὴν ἐὰν προτάσσηται κτητ. ἀντων. α' προσ., ὅτε ἐν χρ. κ. ἄνευ ἄρθρου κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, - κατὰ τὴν σὴν γνώμην, - κατ' ἐμὴν γνώμην˙ ‖ δημ. πάντοτε ἐνάρθρως˙ ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. ἐλλειπτ. κατά γε τὴν ἐμὴν (ἐνν. γνώμην) κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου, ὡς ἐγὼ φρονῶ, καθὼς μοῦ φαίνεται : Ἀριστφ.Ἐκκλ.153 οὐκ ἐάσω, κατά γε τὴν ἐμήν, μίαν ἐν τοῖς καπηλείοισι λάκκοις ἐμποιεῖν ὕδατος˙ ‖ παρὰ τὴν γνώμην παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀντίληψιν : Θουκ.1,70˙ ‖ καθ' ἁπλῆν δοτ. συναπτῶς μετὰ κτητ. γενικῆς κατὰ πρότασιν, κατὰ συμβουλήν, κατ' εἰσήγησιν, συνηθ.ἐπὶ ῥητόρων δημοσίᾳ προτεινόντων τι : Θουκ. 1,90 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλέους γνώμῃ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους.. εὐθὺς ἀπήλλαξαν˙ ‖ γνώμην ἀποφαίνω ἢ ἀποφαίνομαι ἢ ἐμφαίνω ἢ ἀποδεικνύομαι ἐκφράζω τὴν ἐμὴν ἐπί τινος κρίσιν, ἀνακοινῶ, φανερώνω ὅ,τι ἀναφορικῶς πρός τι σκέπτομαι : Ἡρ.1,40 γνώμην ἀποφαίνων περὶ τοῦ ἐνυπνίου, αὐτ.1,207 ἀπεδείκνυτο ἐναντίην τῇ προκειμένῃ γνώμῃ˙ ‖ γνώμην ποιοῦμαι ἢ τίθεμαι λέγω, ἀνακοινῶ τὰς ἀπόψεις μου, τὰς διαθέσεις : Ἀριστφ.Ἐκκλ.658 κἀγὼ ταύτην γνώμην ἐθέμην, Θουκ.3,36 περὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν γνώμας ἐποιοῦντο.. ἀποκτεῖναι˙ ‖ γνώμην κατατίθεμαι προσδιορίζω κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου : Παρμ.8,53˙ **5)** πρότασις, σχέδιον : Ἡρ.3,80 ταύτην τὴν γνώμην ἐσέφερε (αὐτὸ ἐπρότεινε), Θουκ.8,68 ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν γνώμην ταύτην εἰπὼν Πείσανδρος˙ ‖ γνώμην νικῶ ἢ γνώμῃ κρατῶ νικῶ γενομένης ἀποδεκτῆς τῆς προτάσεώς μου ὑπὸ τοῦ δήμου˙ πρβλ. νίκην νικῶ : Ἀριστφ.Σφ.594 κἂν τῷ δήμῳ γνώμην οὐδεὶς πώποτ' ἐνίκησεν, Πλούτ.Κορ.17 ᾔσθοντο τῇ γνώμῃ κρατοῦντα τὸν Μάρκιον˙ **6)** ἡ ἀπόφανσις : Ἐπιγρ. ἡ τοῦ δικαστοῦ γνώμη˙ ‖ Ἡσ. «γνῶμαι˙ τὰ ψηφίσματα»˙ **7)** νεώτ. κ. δημ. ἡ γνωμάτευσις, εἰδικοῦ τινος περί τινος : νὰ πᾷς στὸ γιατρὸ νὰ σοῦ δώσῃ γνώμη, - γι αὐτὸ ἢ πάνω σ' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ ἔχω γνώμη (δὲν εἶμαι εἰδικός, ἁρμόδιος)˙ **8)** τὸ σύνολον τῶν ἀντιλήψεών τινος περὶ τῶν τοῦ κοινωνικοῦ, πολιτικοῦ, οἰκονομικοῦ κττ. βίου, ἡ περὶ βίου θεωρία, τὸ φρόνημα, αἱ πεποιθήσεις τινός : Αἰσχ.Ἀγ.923 γνώμην μὲν ἴσθι μὴ διαφθεροῦντ' ἐμέ, αὐτ.Εὐμ.674 κελεύσω τούσδ' ἀπὸ γνώμης φέρειν ψῆφον δικαίαν (κατὰ πεποίθησιν, κατὰ συνείδησιν)˙ ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ὁ χαρακτήρ, τὸ ἦθός τινος : αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι κακῆς γνώμης - εἶναι καλῆς γνώμης, δημ. παροιμ. ὁ λύκος κι ἂν ἐγέρασε κι ἄλλαξε τὸ μαλλί του, | μηδὲ τὴ γνώμη τ' ἄλλαξε μηδὲ τὴν κεφαλή του˙ ‖ νεώτ. κ. δημ. ἡ κοινὴ γνώμη ἡ κοινὴ συνείδησις, τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ : κατ' ἀπαίτησιν τῆς κοινῆς γνώμης˙ **9)** μτγν. κ. δημ. ἡ μετὰ προμελέτην συγκατάθεσίς τινος εἴς τι : ΚΔ Φιλ.14 χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, Πάπ. ἄνευ τῆς τοῦ δεῖνα γνώμης, - χωρὶς τὴ γνώμη σου δὲν παντρεύομαι (ἄνευ τῆς ἐγκρίσεώς σου)˙ **10)** ἡ ἀπόφασις : ΠΔ Ἔσδρ. 2,5,8 Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι, - Ἐπιγρ. γνώμη στρατηγῶν, Κλειαόφου καὶ συμπρυτάνεων γνώμη, Πάπ. γνώμη τοῦ κοινοῦ τῶν ἀρχόντων, αὐτ. ἀναποτρέπτῳ γνώμῃ˙ **11)** πρόθεσις, σκοπός : Θουκ. 3,92 ἀποικίαν καθίσταντο ἀπὸ τοιᾶσδε γνώμης (μὲ σκοπόν), αὐτ.8,90 ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη (ὁ προορισμός)˙ **12)** ἐν τῷ πληθ. γνῶμαι αἱ φαντασίαι, αἱ παραισθήσεις : Σοφ.Αἶ.52 ἐγώ σφ' ἀπείργω, δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι γνώμας, (δ.γρ. λήμας) βαλοῦσα, τῆς ἀνηκέστου χαρᾶς˙ **13)** κρίσις γενική, ἧς τὴν ἀλήθειαν ἐπεβεβαίωσεν ἡ πεῖρα, τὸ γνωμικόν˙ Ἀριστλ.Ρητ.1394 a,22 «ἔστι δ' ἡ γνώμη ἀπόφανσις.. περὶ τῶν καθόλου.. καὶ.. περὶ ὅσων αἱ πράξεις εἰσὶ καὶ αἱρετὰ ἢ φευκτά ἐστι πρὸς τὸ πράττειν» : Σοφ.Αἶ.1091 γνώμας ὑποστήσας σοφάς, Ξεν.Ἀπομν.4,2,9 τὰς δὲ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας ἀρετῇ πλουτίζειν τοὺς κεκτημένους, Ἀριστλ.Ρητ.1395 a,11 χρῆσθαι δὲ δεῖ καὶ ταῖς τεθρυλημέναις καὶ κοιναῖς γνώμαις, ἐὰν ὦσι χρήσιμοι˙ **14)** νεώτ. λαογρ. ἡ σύζυγος τοῦ ναννοφυοῦς δαίμονος γνώμου βλ.λ.

γνωμηδόν ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. γνώμην πρὸς γνώμην : Διον.Ἀλ.Ῥητ.8,43 γνωμηδὸν πυνθάνεσθαι (ζητεῖν τὰς ἀπόψεις, ἀντιλήψεις ἑνὸς ἑκάστου).

γνωμηστός (ὁ) Ἡσ. ὁ ἐν τῇ περιοχῇ τῆς γνώμης, γνώσεως, ἐμπειρίας, ὁ περὶ οὗ γνῶσίς ἐστιν.

γνωμιάζω δημ. ἀμτβ. ὀργίζομαι, θυμώνω, πεισμώνω, κακιώνω : γιὰ δὲς πῶς γνωμιάζει˙ **2)** κτῶμαι ἰδίαν γνώμην, ἔχω ἰδίας κρίσεις καὶ βουλήματα : μεγάλωσε ὁ γιός μας καὶ γνώμιασε.

γνωμιάρης-α-ικο δημ. ὁ μετὰ πείσματος ἐπιμένων εἰς τὰς γνώμας ἢ ἀξιώσεις αὐτοῦ˙ ‖ ὅθ. ὁ ὀργίλος, εὐέξαπτος, ὀξύθυμος˙ πρβλ. γνωμιάζω.

γνωμίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ γνώμη βλ.λ. ἐν σκωπτ. χρ. μικρά, ἀσήμαντος, οὐχὶ ἀξία λόγου γνώμη, πρότασις, ἄποψις : Ἀριστφ.Ἱππ.100 πάντα ταυτὶ καταπάσω βουλευματίων καὶ γνωμιδίων καὶ νοιδίων, Ἀλκίφρ.3,22 ἀργαλέος ἄνθρωπος καὶ δριμύς, γνωμίδια καὶ προβουλευμάτια.. εἰσηγούμενος.

γνωμιδιώκτης (ὁ) ὁ θηρευτὴς ξένων γνωμῶν, ὁ ὁμιλῶν δι' ἀποφθεγμάτων : Κρατῖν.307 θεατὴς ὑπολεπτολόγος γνωμιδιώκτης (διόρθ. γνωμοδιώκτης).

γνωμίζω δημ. μορφῶ, σχηματίζω γνώμην, κρίνω : Κορ.Ἄτ.4,84 ἐν λ.˙ **2)** ἀντὶ γνωμιάζω βλ.λ.

γνωμικά ἐπίρρ.δημ. διὰ γνωμικοῦ ἢ -ῶν βλ.λ.3) : Βλαχογ.Παληκάρια Παλιὰ 175 ὁ λύκος.. θέλει καὶ τὸ τομάρι του | εἶπε ὁ γέρος γνωμικά.

γνωμικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γνώμας, ἀποφθέγματα : Φιλόλ.11 γνωμικὰ ἁ φύσις ἁ τοῦ ἀριθμοῦ˙ **2)** ὁ ποιούμενος χρῆσιν γνωμῶν, ἀποφθεγμάτων, διδακτικός : Ἑρμογ.Εὑρ.4,3 γνωμικὴ περίοδος, Σχόλ.Ὁμ. Ὀδ.Ο 74 τοῦτο τὸ σχῆμα καλεῖται γνωμικόν, αὐτ. Δ 691 γνωμικὸς στίχος, - γνωμικὴ ποίησις, - γνωμικοὶ ποιηταί **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. γνωμικό(ν) ὡς οὐσ. γνώμη ἐκφραζομένη ἀξιωματικῶς, δογματικῶς, ἀπόφθεγμα : Δίων Χρ.52,17, Τζέτζ.Χιλ. 1150 ὅθεν οὕτως ὁ Πίνδαρος τὸ γνωμικὸν εἰρήκει˙ **4)** δημ. μετὰ τοῦ γίνομαι ἢ κάνω ἡ ἐπιθυμία, τὸ θέλημα, ἡ γνώμη βλ.λ.3) : Μ Μοιρ. ἐ! μαυρισμένε μου καφέ, | τὰ γνωμικά τους ἔκαμες.

γνωμικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον γνωμικόν, ἀξιωματικόν, δογματικόν, ἀποφθεγματικῶς : Ἀθήν.5,191 Ε γνωμικῶς γοῦν φησι παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἡ Ἀθηνᾶ˙ **2)** μσν. οἰκείᾳ γνώμῃ, ἐξ ἰδίας θελήσεως : . Ἀναστ.Σιν.Ὀδ.356,11 ἑκουσίως καὶ γνωμικῶς τὰ πάθη κατεδέξατο.

γνωμοδιώκτης (ὁ) διορθ. γνωμιδιώκτης : Κρατῖν.307.

γνωμοδοσία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ εἰδήμονος ἀπόφανσις, ἁ. συνηθέστ. γνωμοδότησις βλ.λ. : Χριστόπ.33.

γνωμοδότημα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γνωμοδοτῶ, γνώμη δεδομένη ὑπὸ εἰδικῶν, ἀπόφανσις ἀρχῆς : Μοσχόπ.Σχεδ.124.
γνωμοδότης (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ., δημ. θηλ. **γνωμοδότρα** ὁ ἐκφέρων γνώμην ἐπί τινος ζητήματος ὡς εἰδικός, ὁ εἰδήμονα συμβουλήν, ὁδηγίαν, ἀπόφανσιν ποιούμενος : Ἰω.Χρυσ.6,733.
γνωμοδότηση (ἡ) δημ. ἡ γνωμοδότησις βλ.λ.
γνωμοδότησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ γνωμοδοτεῖν, ἡ ὑπὸ εἰδικοῦ διδομένη γνώμη ἐπὶ ζητήματος τῆς ἁρμοδιότητος αὐτοῦ, ἡ γνωμάτευσις : **γνωμοδότησις τοῦ νομικοῦ συμβούλου - τοῦ ἰατροῦ.**
γνωμοδοτικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γνωμοδότησιν ἢ ὁ ἁρμόδιος πρὸς γνωμοδότησιν βλ.λ. : **γνωμοδοτικὴ ἐπιτροπή**˙ ‖ ὁ ἔχων ἁρμοδιότητα μόνον εἰς τὸ γνωμοδοτεῖν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀποφασίζειν : **τὸ ἐπαγγελματικὸν κοινοβούλιον εἶναι μόνον γνωμοδοτικόν.**
γνωμοδοτῶ-έω μτγν., μσν., νεώτ. κ.δημ. ἐκφέρω γνώμην ἐπὶ ζητήματος τῆς ἁρμοδιότητός μου, ἀποφαίνομαι, γνωματεύω˙ Σουΐδ. « γνώμην δίδωμι » : Βηλαρ.Συμβ.Γιατρ.14 **καθένας στὴν ἀράδα του, λοιπόν, γνωμοδοτεῖ, - τὸ νομικὸν συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὅτι**˙ ‖ ἀνακοινῶ τὴν ἐμὴν γνώμην, πρόθεσιν, διάθεσιν : Κύριλλ.48,2 **μὴ ὀκνήσετε γνωμοδοτῆσαι τῷ θεῷ.**
γνωμολογία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ὁμιλεῖν ἢ γράφειν διὰ γνωμικῶν, τὸ ἀποφθεγματικὸν ὕφος : Πλάτ. Φαῖδρ.267 C **διπλασιολογίαν καὶ γνωμολογίαν καὶ εἰκονολογίαν**˙ ‖ ἡ θεωρία περὶ τῶν γνωμικῶν˙ Ἀριστλ.Ρητ.1394 a,19 « **περὶ δὲ γνωμολογίας, ῥηθέντος τί ἐστιν γνώμη, μάλιστ' ἂν γένοιτο φανερὸν περὶ ποίων τε καὶ πότε καὶ τίσιν ἁρμόττει χρῆσθαι τῷ γνωμολογεῖν ἐν τοῖς λόγοις** »˙ **2**) συλλογὴ γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.2 **καὶ πολλὰ μεθηρμηνευμένα κατὰ λέξιν ἐν τοῖς ἀποφθέγμασιν αὐτοῦ καὶ γνωμολογίαις τέτακται**, Φώτ.Βιβλ.495,12 **φέρονται δὲ αὐτοῦ ἀποφθέγματα πλεῖστα καὶ γνωμολογίαι**˙ ‖ γεν. ἀπόφθεγμα, γνωμικόν : Πλούτ.Ἠθ.813 A **δέχεται δὲ ὁ πολιτικὸς λόγος.. γνωμολογίας καὶ ἱστορίας καὶ μύθους.**
γνωμολογικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς γνωμολογίαν βλ.λ., ὁ ἀποφθεγματικός : Ἀριστ.Ρητ.εἰς Ἀλέξ.1439 a,5 **τὰς τελευτὰς γνωμολογικὰς ποιεῖσθαι**, Δημήτρ.9 **ἔστι γὰρ καὶ ἀποφθεγματικὸν ἡ βραχύτης καὶ γνωμολογικόν.**
γνωμολογικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον γνωμολογικόν, ἀποφθεγματικόν˙ Σουΐδ. « **γνωμοτυπικῶς, γνωμολογικῶς** » : ΘέωνΠρογυμν.5.
γνωμολόγος (-α)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκφραζόμενος διὰ γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων ἢ ὁ συναθροίζων γνώμας, ἀποφθέγματα : Θησ.Στεφ.ἐν λ.˙ **2**) νεώτ. κ.δημ. σκωπτ. ὁ ἔχων τὴν ἕξιν νὰ συμβουλεύῃ, νὰ παρέχῃ ἀπρόσκλητος παραινέσεις, ὁδηγίας, γνώμας εἰς τοὺς ἄλλους.
γνωμολογῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. ἐκφράζομαι διὰ γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων : Ἀριστλ.Ρητ.1394 a, 21 **τίσιν ἁρμόττει χρῆσθαι τῷ γνωμολογεῖν ἐν τοῖς λόγοις**, Διογ.Λ 8,78 **οὗτος ὑπομνήματα κατέλιπεν, ἐν οἷς γνωμολογεῖ, φυσιολογεῖ, ἰατρολογεῖ**˙ **2**) νεώτ. συλλέγω γνωμικά, ἀποφθέγματα.
γνώμονας (ὁ) δημ. ὁ γνώμων βλ.λ.:Κορ.Ἄτ.4,84 ἐν λ.
γνωμονεύω διακρίνω τὴν σκιὰν ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ ὡρολογίου διὰ τοῦ γνώμονος˙ ‖ γεν. ποιοῦμαι γνωμονικὰς διακρίσεις : Πλάτ.Πολ.516 E **τὰς δὲ σκιὰς ἐκείνας.. εἰ δέοι αὐτὸν γνωμονεύοντα διαμιλλᾶσθαι.. ἐκείνοις** (δ. γρ. γνωματεύοντα).
γνωμονικός-ή-όν **ὁ ἁρμόδιος**, ὁ κατάλληλος, ὁ ἱκανός, ὅπως ἔχῃ γνώμην, ὅπως κρίνῃ καὶ ἀποφαίνηται : Ξεν.Ἀπομν.4,2,10 **ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι ; γνωμονικοῦ γὰρ ἀνδρὸς καὶ τοῦτο δεῖ**˙ ‖ συνεκδ. ὁ εἰδήμων, ὁ ἔμπειρός τινος : Πλάτ.Πολ.467 C **πρῶτον μὲν αὐτῶν οἱ πατέρες ὅσα ἄνθρωποι οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται ἀλλὰ γνωμονικοὶ τῶν στρατειῶν**˙ **2**) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γνώμονας, τὰ ἡλιακὰ ὡρολόγια : Ἱππαρχ.1,9,8 **γνωμονικὰ θεωρήματα**˙ ‖ τὸ ἀρσ. **γνωμονικός** ὡς οὐσ. ὁ ἔμπειρος, εἰδικὸς περὶ τὰ ἡλιακὰ ὡρολόγια : ΑΠ 14,139 **γνωμονικῶν,Διόδωρε,μέγα κλέος**˙ ‖ τὸ θηλ. **γνωμονική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν ἡλιακὰ ὡρολόγια : Βιτρ.1,3˙ **3**) μαθηυ. ὁ σχηματίζων γνώμονα βλ.λ. 8) κ. 9), ὁ κατὰ κανόνα γνώμονος συντεταγμένος : Ἰάμβλ.Ἀριθμ.79 p.
γνωμονικῶς ἐπίρρ. μτγν. διὰ τοῦ γνώμονος, τοῦ ἡλιακοῦ ὡρολογίου : Στράβ.2,1,35 **ὁ μὲν οὖν δι' Ἀθηνῶν παράλληλος γνωμονικῶς ληφθείς.**
γνωμόνιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ γνώμων ὁ δείκτης τοῦ **ἡλιακοῦ** ὡρολογίου : Ἥρων Διόπτρ.5.
γνῶμος (ὁ) νεώτ. λαογρ., θηλ. **γνώμα** (ἡ σύζυγος τοῦ γνώμου) κατὰ τὰς μυθολογίας βορείων λαῶν τῆς *Εὐρώπης* ναννοφυὴς ὑποχθόνιος δαίμων φυλάττων κ. προστατεύων τὰ μεταλλεῖα, **τοὺς πολυτίμους** λίθους κ. γεν. **τοὺς** θησαυροὺς **τῆς γῆς.**
γνωμοσκοπῶ-έω μσν. προσπαθῶ νὰ διαγνώσω, νὰ ἐξερευνήσω τὰς γνώμας ἄλλου.
γνωμοσύνη (ἡ) ἡ ἱκανότης τοῦ γινώσκειν, ἡ ὀρθὴ ἀντίληψις, κατανόησις, κρίσις, ὅθ. σύνεσις, φρόνησις : Σόλ.16 **γνωμοσύνης δ' ἀφανὲς χαλεπώτατόν ἐστι νοῆσαι μέτρον, ὃ δὴ πάντων πείρατα μοῦνον ἔχει.**
γνωμοτυπία Ἡσ. « **γνωμολογία ἀκριβής** ».
γνωμοτυπικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γνωμοτυπίαν, ὁ ἐκφραζόμενος διὰ γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων, ὁ ἀποφθεγματικός : Ἀριστφ. Ἱππ.1379 **συνερκτικὸς γάρ ἐστι καὶ περαντικός, καὶ γνωμοτυπικὸς καὶ σαφὴς καὶ κρουστικός.**
γνωμοτυπικῶς ἐπίρρ. Σουΐδ. « **γνωμολογικῶς** ».
γνωμοτύπος-ον ὁ ὁμιλῶν διὰ γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων ἢ ὁ συντάσσων, συνθέτων, διατυπῶν γνωμικά : Ἀριστφ.Βάτρ.877 **λεπτολόγους ξυνετὰς φρένας αἳ καθορᾶτε ἀνδρῶν γνωμοτύπων.**
γνωμοτυπῶ-έω ποιῶ, συνθέτω γνωμικά, ἀποφθέγματα : Ἀριστφ.Θεσμ.55 **τὰ δὲ τορνεύει, τὰ δὲ κολλομελεῖ, καὶ** γνωμοτυπεῖ, **κάντονομάζει.**
γνωμοφθόρος-ον μτγν., μσν. διαφθορεὺς τῆς ἀγαθῆς γνώμης βλ.λ. : Γεώργ.Ἀλεξ.Βί.Ἰω.Χρυσ.2,32.
γνωμοφλυακῶ-έω μτγν. φλυαρῶ διὰ γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων : Κερκ.9,5 (ἀμφ.).
γνώμων-ονος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **γνώμονας** ὁ γνώστης, **εἰδήμων**, ἐρευνητής, ἔμπειρος **εἴς** τι : Αἰσχ.Ἀγ.1130 **οὐ κομπάσαιμ' ἂν θεσφάτων γνώμων ἄκρος εἶναι**, Θουκ.1,138 **τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων**˙ **2**) ἐν ἐπιθ. χρ. ὁ διακριτικός, ἐρευνητικός : Ὑμν.Ἰσ.141 **γνώμων νόος**˙ **3**) ἐπιστάτης, ἐπόπτης τῶν ἐν Ἀθήναις ἱερῶν ἐλαιῶν˙ AB 228,23 « **γνώμονας ἄρχοντάς τινας εἶναι τοὺς ἐπισκεπτομένους καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τὰ χωρία πάντα, μὴ πώς τις ἐξέκοψε τὰς μορίας** » : Λυσ.7,25 **γνώμονας δὲ πέμποντας καθ ἕκαστον ἐνιαυτόν**˙ **4**) ὁ δείκτης τῶν ἡλιακῶν ὡρολογίων κ. συνεκδ. αὐτὸ τὸ ἡλιακὸν ὡρολόγιον : Ἡρ.2,109 **πόλον μὲν γὰρ καὶ γνώμονα καὶ τὰ δυώδεκα μέρεα τῆς ἡμέρης παρὰ Βαβυλωνίων ἔμαθον οἱ Ἕλληνες**, Βέτ.Βάλ.21,4 **γνώμων ὡροσκόπος**˙ **5**) ὑδραυλικὸν ὡρολόγιον, κλεψύδρα : Ἀθήν.2,42 B **διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον** (**τὸ ὕδωρ**) **οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν τῷ χειμῶνι** (ἐκ τοῦ Θεοφρ.)˙ **6**) εἰδ. πληθ. ὀδόντες δεικνύοντες τὴν ἡλικίαν **τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου**˙ Πολυδ. 1,182 « **ὁ ἀποπίπτων ὀδοὺς τῆς ἡλικίας ὢν γνωριστικός** » : Ξεν.Ἱππ.3,1 **ὁ γὰρ μηκέτι ἔχων γνώμονας οὔτ' ἐλπίσιν εὐφραίνει οὔτε ὁμοίως εὐαπάλλακτος γίγνεται**˙ **7**) κ. νεώτ. ὄργανον πρὸς χάραξιν ὀρθῶν γωνιῶν καὶ καθέτων γραμμῶν, δημ

γωνιά : Πολύαιν.4,3,21 **γνώμονι σχῆμα παραπλήσιον ἦν,** Θεολ.᾿Αριθμ.59 **ὁ δημιουργὸς τῇ δεκάδι ὥσπερ γνώμονι καὶ εὐθυντηρίῳ ἐχρήσατο·** **8)** νεώτ. ὀνομασία διαφ. ὀργάνων μετρούντων γωνίας, διαστάσεις κ. γεν. τὴν κατὰ μοίρας ἀπόκλισιν : **γνώμων ᾿χωρομετρικός - ἐπικεφαλωτός - ἀπιθυντικός ὀνυχιωτός - ἀντανακλαστικός - ἡμισταυροῦχος - ὁλκωτός·** **9)** ἐν τῇ ἀρχ. γεωμ. τὸ σχῆμα ὅπερ σχηματίζεται, ἐὰν ἔκ τινος σημείου τῆς διαγωνίου ὀρθογωνίου ἀχθῶσι παράλληλοι πρὸς τὰς πλευράς· Εὐκλ.2᾿Ορισμ.2 « **παντὸς παραλληλογράμμου χωρίου τῶν περὶ τὴν διάμετρον αὐτοῦ** παραλληλογράμμων ἓν ὁποιονοῦν σὺν τοῖς δυσὶ παραπληρώμασι γνώμων καλείσθω »· **10)** παρὰ πυθαγορείοις οἱ πέντε πρῶτοι περιττοὶ ἀριθμοί· || ὁθ.γεν. οἱ περιττοὶ ἀριθμοί : ᾿Αριστλ.Φυσ.203 a,14 **περιτιθεμένων γὰρ τῶν γνωμόνων περὶ τὸ ἓν καὶ χωρὶς ὁτὲ μὲν ἄλλο δεῖ γίγνεσθαι τὸ εἶδος, ὁτὲ δὲ ἕν·** **11)** νεώτ. συσκευὴ ἐν σχήματι ὡρολογίου πρὸς μέτρησιν **τῆς καταναλισκομένης πο σότητος** ἠλεκτρικοῦ **ρεύματος** ἢ **φωταερίου κτλ.,** μετρητής, γαζόμετρον, **ρολόϊ** τοῦ γκαζιοῦ ἢ τοῦ ἠλεκτρικοῦ· **12)** **νεώτ.** μουσ. τὸ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πενταγράμμου τιθέμενον σημεῖον πρὸς δήλωσιν ὡρισμένου φθόγγου **13)** ἡ αἰχμὴ τοῦ τερέτρου, ἡ μύτη τοῦ **ἀριδιοῦ** : ᾿Απολλδ.Δσμ.Πολιορκ.18 **γνώμων τρυπάνου·** **14)** γεν. ὁ χρησιμεύων ὡς δείκτης : Πλούτ.᾿Ηθ.968 F **ἀλώπεκα ποιοῦνται γνώμονα τῆς τοῦ πάγου στερρότητος·** **15)** κ νεώτ κ δημ. **μτφ.** μέτρον, κανών : Λουκ. ᾿Ερμότ.76 **ὁποῖον χρὴ τὸν κανόνα εἶναι καὶ γνώμονα τοῦ κατ᾿ ἀρετὴν βίου,** Δραγ.᾿Οσ.Ζωντ.79 **νὰ ἔχῃ σκοπό, πρόγραμμα, γνώμονα γιὰ νὰ κρίνῃ τί τοῦ συμφέρει καὶ τί ὄχι·** **16)** διατάξεις κανονισμοῦ · ᾿Επιγρ.,Πάπ.**ὁ τῆς ὠνῆς γνώμων·** **17)** μτγν. διατίμησις **τελωνειακόν** τιμολόγιον, **ταρίφα·** Αβ 233,2ε « γνώμων, σύνταξίς τις γραμμάτων καθ᾿ ἣν τὰ τέλη **πράττεσθαι χρὴ** τοὺς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσκομίζοντος, ὧν **ἂν ἐκφέρωντα** » : ᾿Επιγρ.Πάπ. **γνώμων τῇ πύλῃ περὶ τοῦ γόμου.**

γνῶναι ἀπαρφ. ἀόρ β´ τοῦ γιγνώσκω βλ.λ.

γνῶμεν ὑποτ. ἀόρ β´ τοῦ γιγνώσκω βλ.λ.

γνώρα (ἡ), δημ γεν ἡ γνῶσις κ. εἰδ. ἡ γνῶσις περί τινος : **γνώρα τοῦ κακοῦ - τῆς εὐτυχίας - τῆς ἀγάπης - τῆς ὀρφάνιας,** Σολωμ.᾿Ελεύθ.Πολιορκ.Γ 2,27 **πανερημιὰ τῆς γνώρας μου θέλω μ᾿ ἐμὲ νὰ κλάψῃς·** **2)** γνωριμότης, τὸ ἔχειν τινὰ ἢ εἶναί τινι γνώριμον· || ὁθ. συνεκδ. κ. ὁ γνώριμος, ὁ λίαν γνωστός, ὁ φίλος : **στὸ χωριό σου ἔχω πολλὲς γνῶρες,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,24 **κι ἐφάνη μου ποὺ ἀντίκρυσα κάποια παλιά μου γνώρα·** || φρ. **κάνω γνώρα** συνάπτω γνωριμίαν, δίνω γνώρα ἀνανεῶ παλαιὰν γνωριμίαν· **3)** τὸ ὅ γιγνώσκει τις, τὸ ἀντικείμενον τῆς γνώσεως, ἡ γνωριμιά βλ.λ. : Βάρν.Φῶς59,11 **σὰν τριαντάφυλλο νέο, τῆς αὐγῆς πρώτη γνώρα.**

γνωρίζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **-ιῶ,** μτγν., μσν. κ. **-ίσω,** ἀόρ. **ἐγνώρισα,** παρακ. **ἐγνώρικα,** παθ. ἀόρ. δημ. **(ἐ)γνωρίστηκα,** παθ. μτχ. ἐνεστ. δημ. **γνωριζάμενος** κ. **-ούμενος,** παρακ **γνωρισμένος** ποιοῦμαί τι γνωστόν, φέρω τι εἰς γνῶσίν τινος ὅθ. κ. ἐξηγοῦμαι : Αἰσχ.Πρ.487 **κληδόνας τε δυσκρίτους ἐγνώρισ᾿ αὐτοῖς ἐνοδίους τε συμβόλους,** ΠΔ Βασ.Ι,10,8 **ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιήσεις,** Βασ.3,451 D **γνώρισον ἡμῖν τὴν αἰτίαν δι᾿ ἣν . .** · || μσν κ. τὸ μέσ ὡς ἐνεργ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Θεοφύλ.Σ 112 B **ἐξέπεμψεν ἄγγελον ταῦτα δὴ γνωρισόμενον·** || παθ γίνομαι ἢ διατελῶ γνωστός : Πλάτ.Πολ.428 A **εἰ δὲ τὰ τρία πρότερον ἐγνωρίσαμεν, αὐτῷ ἂν τούτῳ ἐγνώριστο τὸ ζητούμενον·** || ὅθ. ἡ μτχ **γνωριζόμενος** = γνωστός : Πολύβ.2,37,4 **ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. μετ᾿ αἰτ. προσ. ποιοῦμαί τινα γνώριμόν τινι, συνιστῶ τινα εἴς τινα : Πλούτ.Φάβ.21 **γνωρίζει τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ·** **3)** κ νεώτ. κ. δημ. ἐμαυτῷ ποιοῦμαί τι γνωστόν, μανθάνω : Σοφ.ΟΤ 538 **ἢ τοὔργον ὡς οὐ γνωριοῖμί σου τόδε δόλῳ προσέρπον ἢ οὐκ ἀλεξοίμην μαθών ;,** Πλάτ.Φαῖδρ.262 B **ὁ μὴ ἐγνωρικὼς ὃ ἔστιν ἕκαστον τῶν ὄντων,** ᾿Αριστλ. Φυσ.184 a,12 **τότε γὰρ οἰόμεθα γινώσκειν ἕκαστον, ὅταν τὰ αἴτια γνωρίσωμεν τὰ πρῶτα, - ὅταν γνωρίσω τὰ καθέκαστα·** || ἐν ὀμ. σημ. κ. παθ. : Θουκ.5,103 **ἅμα τε γιγνώσκεται** (ἡ ἐλπίς) **σφαλέντων καὶ ἐν ὅτῳ ἔτι φυλάξεταί τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν οὐκ ἐλλείπει·** || ὅθ. κ. νεώτ. κ. δημ. γεν. ἐπίσταμαι, οἶδα, γιγνώσκω, ξέρω : ΚΔ Φιλ.1,22 **καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω** (ἀγνοῶ), ᾿Ηρωδιαν.2,14,4 **ἦσαν δέ τινες τῶν πρεσβυτέρων καὶ γνωριζόντων αὐτοῦ τὸν τρόπον, - οἱ γνωρίζοντες ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν,** παροιμ. **γνωρίζει ἡ πάπια κολύμπι, μὰ μοναχὰ στὸ βοῦρκο** (ἐπὶ τῶν ἀνικάνων δι᾿ ἔργα γενναῖα)· || δημ. ἐν συντάξει μετὰ τῆς **ἀπὸ** μετ᾿ αἰτ. ἔχω ποιάν τινα γνῶσιν ἢ πεῖραν τοῦ κατ᾿ αἰτ. ἐκφερομένου πράγματος, κάτι ξέρω : **γνωρίζει ἀπ᾿ αὐτὲς τὶς δουλειές·** || εἰδ. ὁ ἐνεστ.κ.σπαν ὁ παρατ. εἶμαί πως εἰδήμων ἢ ἔμπειρος περί τινα τέχνην ἢ ἄσκησιν : **γνωρίζω ἀπὸ μηχανὲς - ἀπὸ κηπουρικὴ - ἀπὸ ἐμπόριο,** φρ. **γνωρίζει λίγο ἀπ᾿ ὅλα** (εἰς οὐδέν τι εἶναι πράγματι εἰδήμων)· **4)** διαγιγνώσκω : Γαλ. πρὸς Γλαύκ.1 **ἀμφημερινὸν δὲ πυρετὸν τοῖσδ᾿ ἂν μάλιστα γνωρίσαις·** **5)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπαναφέρω τι εἰς γνῶσίν μου διακρίνω τι γνωστόν μοι, ἀναγνωρίζω βλ λ.1) : Εὐρ.᾿Ηλ.630 **οὐ πού τις ὅστις γνωριεῖ μ᾿ ἰδών, γέρον ;,** ᾿Ηρωδιαν.1,17,4 **γνωρίσασα δὲ τὴν** Κομμόδου **χεῖρα** (ἀναγνωρίσασα τὴν γραφήν, τὸ γράφιμο τοῦ Κ.), Σολωμ.᾿Εθν.῞Υμν.1 **σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομερή,** φρ. **δὲ γνωρίζει ὁ σκύλος τὸν ἀφέντη του** (ἀναρχία ἐπικρατεῖ), παροιμ. **γνωρίζ᾿ ἡ γάτα τὸ ποντίκι κι ἂν εἶν᾿ ἀλευρωμένο·** || ὁμ. παθ. κ. νεώτ. κ.δημ ἀναγνωρίζομαι : ᾿Ηρωδιαν.5,4,7 **τὸ γένειον ἀποκειράμενος, ὡς μὴ γνωρίζοιτο, - γνωρίζεται ἀπὸ μιὰ ὥρα μακριά, - δὲν γνωρίζεται ἀπὸ τὴν ἀδυναμία** (ἐγένετο ἀγνώριστος), παροιμ. **πρᾶμα ποὺ γνωρίζεται χωρὶς κρίση παίρνεται·** **6)** ἐπὶ προσ. κ. νεώτ. κ. δημ. προσκτῶμαι γνωριμίαν μετά τινος, ἔχω σχέσεις κοινωνικὰς ἢ φιλικὰς μετά τινος, ἔχω ἢ κάνω ἢ δίνω γνώρα : Πλάτ.Λάχ.181 C **συνίσθι τε καὶ γνώριζε καὶ ἡμᾶς** (θεώρει καὶ ἡμᾶς ὡς φίλους), Δημ.924 **αὐτὸς μὲν οὐδ᾿ ὁπωστιοῦν ἐγνώριζον τοὺς ἀνθρώπους τούτους, - πῶς τοῦ μιλᾷς, ἀφοῦ δὲν τὸν γνωρίζεις·** || ὁμ. κ. παθ. : Δημ 925 **ὁπόθεν δήποτε ἐγνωρισμένοι τούτῳ,** ΠΔ Ρούθ 3,3 **μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρί,** Λουκ.Τίμ.5 **οὐκέτι οὐδὲ γνωρίζομαι πρὸς αὐτῶν·** || δημ. ὁμ. κ ἀλληλοπαθῶς : **γνωριζόμαστε ἀπὸ μικρὰ παιδιά·** || ὅθ. ἡ δημ. μτχ. **γνωριζάμενος** ἢ **-ούμενος** ὁ γνώριμος, ὁ γνωστός, ἰδίως ἐν χρ. κατὰ πληθ. πρὸς ἔκφρ. τῆς ἀμοιβαίας γνωριμίας : **καθίσανε σ᾿ ἕνα τραπέζι ὅλοι οἱ γνωριζούμενοι·** || ὅθ. μτγν κ. δημ. γνωριμίαν ἐκ σαρκικῆς μίξεως ποιοῦμαι : **δὲν ἐγνώρισε ποτὲ γυναίκα·** **7)** ἐξοικειοῦμαι, φιλιοῦμαι, διαλλάττομαι : ᾿Αριστείδ. 1,195,17 **ἐξ ὧν ὁμόνοια μὲν καὶ πίστις ἀλλήλων ἤνθει κατὰ τὴν πόλιν· εἰ δέ που καὶ διασταῖεν, οὐ χαλεπῶς ἀλλήλους ἐγνώριζον** (συνεφιλιοῦντο)· **8)** νεώτ κ δημ. ὁμολογῶ χάριτας, ἀναγνωρίζω βλ. λ.6) : **γνωρίζω τὴν πρός με εὐεργεσίαν,- εἶμαι ἀπὸ κείνους ποὺ γνωρίζουν τὸ καλὸ ποὺ τοὺς κάνεις**

γνωριμία (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **-μιά** ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γνωρίζω, ἡ γνώρα βλ.λ., ἡ γνωριμότης, κοινωνικὴ σχέσις, οἰκειότης : Βιζυην.Τρυγόνι 19 **οὔτε κάμνει γνωριμία καὶ φιλίαν ἄλλη,** Ζερβ.

Τραγ.ΚΚ 37,4 θυμητικὰ τῆς γνωριμιᾶς σοῦ ἔχουν πολλὰ χαρίσει, - ἔχομεν ἀπλὴν γνωριμίαν· ‖ φρ. δίνω γνωριμιὰ ποιοῦμαι ἐμαυτὸν γνώριμον, συνάπτω σχέσεις μετά τινος, ἀ. δίνω γνώρα : τὸν βλέπω συχνά, μὰ δὲν τοῦ ἔδωσα ποτὲ γνωριμιά· ‖ τὸ πρόσωπον, ὃ γνωρίζει τις : ἔχει μεγάλας γνωριμίας (σχετίζεται μὲ σημαίνοντα πρόσωπα)· 2) ἡ ἐξ ἀναμνήσεως διάγνωσίς τινος πρότερον γνωστοῦ, ἡ ἀναγνώρισις : Ἐρωτόκρ.Α 1335 ἔτοιας λογῆς ἐγίνηκε καὶ γνωριμιὰ δὲν ἔχει (ἔγινεν ἀγνώριστος)· ‖ δθ. κ. τὸ γνώρισμα· πρβλ. γνώρα ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : αὐτ.Δ 1250 γιατ' οὐδὲ γνωριμιὰ καμιὰ οὐδὲ σουσσούμι ἔχει.

γνώριμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐγνωρισμένος, ὁ γνωστὸς βλ.λ. : Πλάτ.Πολ.558 C γνώριμα λέγεις, Ἀλέξ.Ἀφρ.Ψυχ.2 τὴν μὲν ὕπαρξιν ἔχει γνωριμωτάτην, ἀγνωστοτάτην δὲ τὴν οὐσίαν, Κρυστ.Γεφ.Μανόλ.79 ἄκουε ὁ πρωτομάστορας τραγούδι γνώριμό του, - γνώριμος τόπος, - γνώριμη φυσιογνωμία· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δυνάμενος νὰ γνωσθῇ, δθ. ὁ καταληπτός, σαφής, δῆλος, ὁ οὐχὶ ἀήθης τινί : Δημ.34 ἔσται δὲ βραχὺς καὶ γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος, Πολυδ.18,6,2 παράκλησις γνώριμος τοῖς ἀκούουσιν, - γνώριμα ἤθη - λόγια· 3) γεν ὁ συνήθης, συνηθισμένος, κοινός : Ἀριστλ.Ποιητ.1451 b, 20 ἐν ταῖς τραγῳδίαις.. ἐν ᾗ δύο τῶν γνωρίμων ἐστὶν ὀνομάτων, τὰ δὲ ἄλλα πεποιημένα· 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. συνήθ. ὡς οὐσ., ὁ μεθ' οὗ γνωρίζεταί τις, ἔχει φιλικὰς σχέσεις, γνωριμίαν, ὁ οἰκεῖος, ὁ γνωστὸς ἐν μετριωτέρᾳ ἐνν. τοῦ φίλος : Ὀδ.Π 9 ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, Πλάτ.Πολ.343 Ε τοῖς τε οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις, Δημ.320 ξένος ἢ φίλος ἢ γνώριμος ἦν Φίλιππος;, - εἶναι γνώριμός μας, - ἔχει πολλοὺς γνωρίμους· 5) δθ. εἰδ. κ. μαθητής· Σουΐδ.« γνώριμοι, φοιτηταί » : Διαν.Ἀλ.Συνθ.19 ἡ Ἰσοκράτους καὶ τῶν ἐκείνου γνωρίμων αἵρεσις, Ἐπιγρ. ὁ γνώριμος μ' ἔστησε τὸν διδάσκαλον· 6) ἀγχιστεύς, συγγενής : ΠΔΡούθ 3,2 καὶ νῦν οὐχὶ Βοὸζ γνώριμος ἡμῶν οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ;· 7) ὁ γνωστὸς τοῖς πᾶσι, διάσημος, ἐπίσημος : Δημ.106 ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι καὶ γνώριμοι (γεγόνασι)· ‖ δθ. οἱ γνώριμοι οἱ πρόκριτοι, οἱ ἐπιφανεῖς, οἱ ἐκ τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως, οἱ εὐπατρίδαι, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν δῆμον : Ξεν.Ἑλλ.2,2,6 οὗτοι δὲ σφαγὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες κατεῖχον τὴν πόλιν, Ἀριστλ.Πολιτ.1291 b, 18 τοῦ τε δήμου καὶ τῶν λεγομένων γνωρίμων, Πλούτ.Νικ.2 ὑπὸ τῶν πλουσίων καὶ γνωρίμων· 8) ἐπὶ πραγμ., ὁ ἄξιος γνώσεως, ὁ ἀξιόλογος, ἀξιοσημείωτος : Λουκ.Ἑρμότ.21 ἴσως γάρ τι γνώριμον ἐρεῖς· 9) νεώτ. ζῳολ. ὁ γνώριμος ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων.

γνωριμότης-ητος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. γνωριμία, οἰκειότης, φιλία : Εὐστ.Πονημ.337,3 οἰκειούμενος ἑαυτῷ μεγάλου ἀνθρώπου γνωριμότητος.

γνωρίμως ἐπίρρ. σοφῶς,.. εὐκρινῶς : Εὐρ.Ἠλ.946 γνωρίμως δ' αἰνίξομαι, Ἀντιφάν.5,2,6 γνωρίμως μοι πάνυ φράσεις· 2) οἰκείως, φιλικῶς : Δημ.1247 καὶ ἡλικιώτης γνωρίμως μέν μοι εἶχε.

γνώρισις-εως (ἡ) τὸ καθιστᾶν τινα γνώριμον ἄλλῳ τινί, ἡ σύστασις βλ.λ. : Πλάτ.Πολιτ.257 Α ἦ πολλὴν χάριν ὀφείλω σοι τῆς Θεαιτήτου γνωρίσεως· ‖ ἡ ἐκ γνωριμίας προελθοῦσα φιλία : αὐτ.Νόμ.771 D οἰκειότητός τε πέρι καὶ γνωρίσεως ἀλλήλων· 2) ἡ ἀπόκτησις γνώσεως κατόπιν ἐρεύνης : Πλάτ.Νόμ.763 Β πᾶσαν τὴν χώραν διεξερευνώμενοι.. φυλακῆς τε καὶ γνωρίσεως ἕνεκα.

γνώρισμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ δι' οὗ τίς ἢ τί γνωρίζεται, διακρίνεται, ἴδιον διακριτικὸν ἢ ἐνδεικτικὸν σημεῖον, φανερωτικὸ σημάδι, σημαδιακό : Ξεν.ΚΠ 2,1,27 ἂν ἔχῃ γνωρίσματα ὥστ' εὔδηλον εἶναι ἐξ ὁποίας ἕκαστον χώρας αὐτῶν ἐστιν, Πλούτ.Ἠθ.855 Β οἷον ἴχνη καὶ γνωρίσματα διηγήσεως, Παπαντ.Ἅγιον Ὄρος 119 εἶναι καὶ ἡ σιωπὴ γνώρισμα τοῦ ἁγιορείτη· ‖ Ἡσ. « γνωρίσματα, τὰ συνεκτιθέμενα τοῖς παισὶν ἔξω τῶν περιδεραίων » : Μεν.Ἐπιτρ.86 τὰ δέραια καὶ γνωρίσματα, Πλούτ.Θησ.4 οἱ μὲν εὐθὺς ὀνομασθῆναι Θησέα λέγουσι διὰ τὴν τῶν γνωρισμάτων θέσιν, Λόγγ.1,3 κομίζει πάντα πρὸς τὴν γυναῖκα.. καὶ τὰ γνωρίσματα καὶ τὸ παιδίον· 2) πάπ. ἐπὶ ποινικῶν δικῶν γνωρίσματα τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τοῦ ἐγκλήματος, εἰδ. ἐπὶ κλοπῆς, τὰ κλοπιμαῖα, τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος· ‖ νεώτ.εἰδ.ναυτ. σημεῖα ὁρώμενα ἀπὸ θαλάσσης καὶ διευκολύνοντα ἐν ἡμέρᾳ τὸν πλοῦν τῶν πλοίων, σημάδια.

γνωρισμένος-η-ο δημ. ὁ γνωστός, ὁ ἀνεγνωρισμένος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.206 κι οἱ γνωρισμένοι κι οἱ ἄγνωροι, δόξες μου, καὶ ὅμοια, καὶ ὅλοι, - ὁ γιατρὸς ἔχει πελατεία γιατὶ εἶναι πολὺ γνωρισμένος στὴ συνοικία.

γνωρισμός (ὁ) κ. νεώτ. τὸ γνωρίζειν, ἡ γνωριμία : Ἀριστλ.Α Ὑστ.2,3 ἔτι, εἰ ὁ ὁρισμὸς οὐσίας τινὸς γνωρισμός· 2) πάπ. ὁ ἐξ ἀποδείξεως καθορισμὸς τῆς ταυτότητος· 3) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀναγνώρισις· Πολυδ.4,32, Σουΐδ.« σύνθημα· σύσσημον, λόγος ἐν πολέμῳ ἐπὶ γνωρισμῷ τῶν οἰκείων διδόμενος » : Τζέτζ.Λυκόφρ.494 διὰ γνωρισμὸν τοῦ πατρός,- συχνοὶ τῶν προσφύγων γνωρισμοί.

γνωριστής (ὁ) κ. δημ. ὁ ἔχων, ὁ λαμβάνων γνῶσίν τινος : Ἀντιφ.140,37 νῦν μὲν οὖν γνωρισταὶ γίνεσθε τῆς δίκης· 2) δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα ἢ τὴν εἰδικότητα τοῦ γνωρίζειν, τοῦ διακρίνειν, τοῦ διαχωρίζειν ὁμοειδῆ κατὰ ποιότητας, τοῦ καθορίζειν ποιότητα : γνωριστὴς στὰ ἀφιόνια - στὰ καπνά· 3) δημ. ὁ προκαλέσας, ὁ ἐπαγαγὼν τὴν γνωριμίαν βλ.λ.· 4) μτγν. ὁ μάντις, ὁ προφήτης : ΠΔΒασ.4,23,24 καί γε τοὺς θελητάς, καὶ τοὺς γνωριστάς, καὶ τὰ Θεραφίν, καὶ τὰ εἴδωλα.

γνωριστικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ γνωρίζειν, εἰς τὸ νοεῖν : Ἀριστλ.Ψυχ.404 b, 28 κινητικὸν ἐδόκει ἡ ψυχὴ εἶναι καὶ γνωριστικόν, Μάξ.Τύρ.1,5 γνωριστικὸς τοῦ μέλλοντος· 2) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ καθιστῶν τι γνωστόν, ὁ δηλωτικός : Πολυδ.1,82 τὸν ἀποπίπτοντα ὀδόντα τῆς ἡλικίας ὄντα γνωριστικόν, - ἡ λώβα στὴν ἀρχὴ γνωριστικά της δὲν ἔχει.

γνωριστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ἐπιτήδειαν, πρόσφορον πρὸς πρόσκτησιν γνώσεων : Πορφ.Ἐμβρ.16,3 γνωριστικῶς ζῆν.

γνωριστός-ή-ό(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ γνωριζόμενος εὐκόλως, ὁ εὐκολογνώριστος : Ἐρωτόκρ.Ε 649 ἐτοῦτο εἶναι γνωριστό.

γνῶρος (τὸ) δημ., πληθ. τὰ γνώρια τὸ γνωρίζειν, ἡ γνωριμία, ἡ ἀντίληψις : Μπαστιᾶ Ἀλιευτ.16 τῆς φαντασίας γεννήματα, παρὰ τοῦ ματιοῦ γνώρια.

γνωσεολογία (ἡ) νεώτ. γνωσιολογία βλ.λ.

γνωσεολογικός-ή-ό(ν) νεώτ. γνωσιολογικὸς βλ.λ.

γνώση (ἡ) δημ. τὸ γιγνώσκειν, ἡ γνῶσις βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 32,2 ἅρπαξες πλούτια, ἀπ' ὅσα κρατεῖ (ἡ γνώση κρυμμένα· 2) ἡ ἰδιότης τοῦ γνωστικοῦ βλ.λ.7), τοῦ νουνεχοῦς, ἡ πεῖρα, φρόνησις : ἄνθρωπος μὲ γνώση συνετός, γνωστικὸς βλ.λ., παροιμ. στερνή μου γνώση νὰ σ' εἶχα πρῶτα, φρ. βάζω γνώση συνετίζομαι, φρονιμεύω· ὁμ. μὲ νοῦ καὶ μὲ γνώση μετ' ἀγαθῆς κρίσεως ἅμα καὶ μετὰ συνέσεως, ὁμ. κοντὰ στὸ νοῦ κι ἡ γνώση (σὺν τῇ ὀρθῇ ἀντιλήψει ἀνάγκη καὶ προσοχῆς, προφυλάξεως)· ὁμ. κ. ἁπλῶς κοντὰ στὴ γνώση (ὡς ἡ σύνεσις ὑπαγορεύει).

γνωσιγραφία (ἡ) μτγν. δικαστικὴ ἀπόφασις, ὃ ἑρμ. ἡ προαπεικόνισις, ἡ προπεριγραφὴ τοῦ ἀπο-

τελέσματος δικαστικῆς τινος ἀποφάσεως, ὡς ρητορικὸν τέχνασμα : Ἀφίν.Ρητ.709 **ἔτι ἀναμνήσωμεν ἐπὶ τῆς καλουμένης γνωσιγραφίας.**

γνωσιδίκα (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις.

γνωσιθήρας (ὁ) νεώτ. ὁ θηρεύων τὴν γνῶσιν, ὁ ἐπιδιώκων νὰ προσκτήσηται θεωρητικὰς γνώσεις.

γνωσιθηρία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γνωσιθήρα βλ.λ.

γνωσιμαχία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀγωνίζεσθαι πεισμόνως διὰ τοῦ λόγου : Φίλ.1,693· **2)** νεώτ. κ. δημ. τὸ μάχεσθαι κατὰ τῆς γνώσεως, κατὰ τῆς ἐπιστήμης.

γνωσιμάχος (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κατὰ τῆς γνώσεως, κατὰ τῆς ἐπιστήμης μαχόμενος· ‖ εἰδ. γνωσιμάχοι (οἱ) αἱρετικοὶ ἀποκρούοντες τὴν καθ' ἕκαστα γνῶσιν καὶ συζήτησιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν.

γνωσιμαχῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. καταπολεμῶ τὴν προτέραν μου γνώμην, παύω ὑποστηρίζων τὴν γνώμην μου πεισθεὶς περὶ τοῦ ἡμαρτημένου αὐτῆς, διαβλέπω, ἀναγνωρίζω τὴν πλάνην μου, μετανοῶ; μεταγιγνώσκω, ὅθ. ὑποχωρῶ· ΑΒ 33,15 « γνωσιμαχῆσαι τὸ μεταγιγνώσκειν καὶ συνιέναι τοῦ ἁμαρτήματος, οἷον τῇ προτέρᾳ γνώμῃ, ἣν ἔσχε, μάχεσθαι » : Ἡρ.3,25 **μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχει καὶ ἀπῆγε ὀπίσω τὸν στρατόν,** Ἰσοκρ.5,7 **γνωσιμαχήσαντας βουλεύσεσθαί τι κοινὸν ἀγαθὸν περὶ ὑμῶν αὐτῶν,** Διον.Ἀλ.Ῥώμ.3,57 **Σαβῖνοι μὲν οὖν ἐγνωσιμάχησαν ἀπὸ τῆς τότε συμφορᾶς βιασθέντες·** ‖ μετ' ἀπαρεμφ. ὑποχωρῶν ἀναγνωρίζω τι : Ἡρ.8,29 **ὦ Φωκέες, ἤδη τι μᾶλλον γνωσιμαχέετε μὴ εἶναι ὅμοιοι ἡμῖν·** **2)** πάπ. καταπολεμῶ τὴν γνώμην τινός· **3)** μτγν. ἀγωνίζομαι μετὰ πείσματος διὰ τοῦ λόγου : Φίλ. 1,526 **ἐκ πρώτης δὲ ἡλικίας ἄχρι γήρως ἐσχάτου γνωσιμαχοῦντές τε καὶ συμμαχοῦντες οὐκ ἐρυθριῶσι·** ‖ διατελῶ ἐν ἀντιθέσει γνώμης· γεν. : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.9,1 **γνωσιμαχήσαντες πρὸς ἀλλήλους ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος·** διαφωνῶ : Ἱππ. Ἐπιστ.27· **4)** νεώτ. κ. δημ μάχομαι κατὰ τῶν ἐκ τῆς ἐπιστήμης γνώσεων

γνωσιολογία (ἡ) νεώτ. φιλοσ ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὰ προβλήματα τῆς γνώσεως.

γνωσιολογικός-ή-όν νεώτ φιλοσ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γνωσιολογίαν, ὁ τῆς γλωσιολογίας **γνωσιολογικὰ συστήματα.**

γνωσιολόγος (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν θεωρίαν ἢ τὰς θεωρίας τῆς γνώσεως : **γνωσιολόγοι αἰσθησιοκρατικοί.**

γνῶσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ γιγνώσκειν, ἡ κατανόησις : Πλάτ.Πολ.478 C **μὴ ὄντι μὴν ἄγνοιαν ἐξ ἀνάγκης ἀπέδομεν, ὄντι δὲ γνῶσιν,** ΠΔ Βασ. 1,2,3 **μὴ ἐξελθέτω μεγαλορρημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, ὅτι ὁ Θεὸς γνώσεων κύριος, - ἔχω γνῶσιν τοῦ πράγματος - τῶν γενομένων·** **2)** ἡ ἀναζήτησις τῆς γνώσεως, ἡ ἔρευνα, ἡ ἀνάκρισις καὶ δὴ ἡ δικαστική : Δημ.725 **τοιοῦτος νόμος ὃς δικαστηρίου γνώσεως αὐτὸς κυριώτερος ἔσται·** **3)** κ. πάπ. ἡ μετ' ἔρευναν ἀπόφανσις· Πολυδ.2,129 « ἀπόφασις ἐπὶ διαιτητοῦ, ἣν καὶ γνῶσιν καλεῖ Δημοσθένης » : Πάπ. **γνῶσις ἡ παρὰ τῶν χρηματιστῶν,** ὁμ. **γνῶσιν εἰστιθέναι** (ἐκδίδειν ἀπόφασιν)· **4)** δύναμις ἀντιλήψεως. κατανοήσεως ἀνωτέρων ἀληθειῶν, ἀνωτέρα γνῶσις : ΚΔ Ἐφεσ.3,19 **γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ,** Μηναῖ.1,15 Ὠδ.2 **διὸ με πτωχεύσαντα θείας γνώσεως καταπλούτισον χάριτι·** **5)** πάπ., μσν. κ. νεώτ. σύνεσις, φρόνησις, προσοχή : Πάπ. **χαρισάμενος ἡμῖν νοῦν, λόγον, γνῶσιν·** ‖ νεώτ. προσοχή : φρ. **ἔχουσι τὴν γνῶσιν οἱ φύλακες·** **6)** νεώτ. πληθ. τὸ σύνολον τῆς διὰ παρατηρήσεως καὶ μελέτης κτηθείσης μαθήσεως ἐν κλάδῳ τινὶ τοῦ ἐπιστητοῦ : **ἐπιστημονικαὶ - πρακτικαὶ γνώσεις·** ‖ πάπ. κ. νεώτ. πληροφόρησις, πληροφορία : Πάπ. **ἀνενεγκεῖν εἰς τὴν σὴν γνῶσιν, - ἔλαβον γνῶσιν, - φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν,-** φρ. **πρὸς γνῶσιν καὶ συμμόρφωσιν·** **7)** τὰ μέσα, τὸ ὄργανον τῆς γνώσεως : Ἀριστ.Μεταφ.981 b, 11 **κυριώταταί γ' εἰσὶν αὗται** (αἱ αἰσθήσεις) **τῶν καθ' ἕκαστα γνώσεις·** **8)** γνωριμία, σχέσις, οἰκειότης πρός τινα : Αἰσχίν.1,50 **ἐμοὶ ἐγένετο ἐν τῇ συνηθείᾳ Τίμαρχος.. καὶ κατὰ τὴν γνῶσίν μου τὴν πρὸς αὐτόν·** ‖ πάπ. εὔνοια : Πάπ. **ἡ πρὸς σὲ τοῦ θεοῦ γνῶσις·** **9)** ἀναγνώρισις : Θουκ.7,44 **τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι·** **10)** ἡ κεκτημένη φήμη, ὑπόληψις : Ἡρωδιαν.7,5,5, Λουκ.Ἡρ.3 **ὅπερ ὕστερον κατανοήσαντες, ἐπίτομόν τινα ταύτην ὁδὸν ἐς γνῶσιν, λόγους ἔλεγον ἀεί·** **11)** μτγν. εἰδ. ἕνωσις σαρκική, συνουσία : Κλημ.Ἀλ.Στρ.3,559 **ἤδη δὲ ἐθέλουσι τὴν ἀνδρὸς κατὰ γάμον πρὸς γυναῖκα ὁμιλίαν γνῶσιν εἰρημένην ἁμαρτίαν εἶναι·** **12)** Ἡσ. τὸ γνῶμα βλ.λ.1)· **13)** πάπ. κατάλογος, λίστα.

γνωσκοπίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς προϊὸν τῆς ναρκοτίνης.

γνῶσμα-ατος (τό) μτγν. τὸ δυνάμενον νὰ γνωρισθῇ ἀντικείμενον : Δαμάσκ.Ἀρχ.81.

γνωστεία (ἡ) πάπ. τὸ καθιστᾶν τι γνωστόν, πιστοποίησις τῆς ταυτότητος· **2)** δήλωσις : Πάπ. **διέγραφε ὁ δεῖνα γνωστείας ἀραυρῶν.. δραχμάς..**

γνωστεύω πάπ. κ. δημ. πιστοποιῶ, βεβαιῶ τὴν ταυτότητά τινος· **2)** δημ. ἀμτβ. γίγνομαι σώφρων, φρόνιμος, γνωστικός, σωφρονίζομαι. βάζω γνώση : Ψυχάρ.Ταξίδι 162 **περιμένετε νὰ μεγαλώση τὸ παιδί, νὰ γεράση λιγάκι ἡ πατρίδα, νὰ γνωστέψη.**

γνώστεψη (ἡ) δημ. ἡ ποιά τις ἐκ διδασκαλίας ἢ ἀσκήσεως μάθησις, ἐμπειρία ἔν τινι τέχνῃ. ἀντίθ. ἀτζαμοσύνη, συγγ. μαστοριά : **χτίστης εἶναι, μὰ ἔχει γνώστεψη καὶ στὰ τσιμέντα.**

γνωστήρ-ῆρος (ὁ) ὁ ἐκ γνώσεως, ἐκ γνωριμίας βεβαιῶν περὶ τῆς ταυτότητος ἢ καὶ τῆς ἰδιότητος ἄλλου, ὁ πιστοποιῶν περὶ ἄλλου : Ξεν ΚΠ 6,2,39 **εἰ δέ τις χρημάτων προσδεῖσθαι νομίζει, γνωστῆρας ἐμοὶ προσαγαγὼν.. λαμβανέτω,** Πάπ. **γνωστῆράς σοι παραστησόμεθα,** ὁμ. **γνωστῆρες τῆς ἐλευθερώσεως·** **2)** πάπ. ἐπιτηρητής, ἐπόπτης.

γνώστης (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ γιγνώσκων, εἰδήμων, ἔμπειρός τινος : ΚΔ Πράξ.26,3 **μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων, - γνώστης τῶν νεωτέρων γεωργικῶν μεθόδων, - γνώστης στὰ καπνά·** πρβλ. γνωριστής 2)· **2)** συνεκδ. ὁ γιγνώσκων τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι, μάντις, προφήτης : ΠΔ Βασ. 1,28,3 **καὶ Σαοὺλ περιεῖλε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς, - γνώστης τοῦ μέλλοντος·** **3)** ὁ παρέχων βεβαίωσιν, ἀσφάλειαν, βεβαιωτής : Πλούτ.Φλαμ.4 **γνώστην δὲ τῆς πίστεως παρείχοντο καὶ βεβαιωτὴν Χάροπα·** **4)** πάπ. ἐμπειρογνώμων, ἐκτιμητής· πρβλ. γνωστήρ.

γνωστικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον συνετόν, μὲ γνώση, φρόνιμα : **τὸ παιδὶ σοῦ μίλησε γνωστικά.**

γνωστικάδα (ἡ) δημ. σύνεσις, φρονιμάδα.

γνωστικεύω δημ.ἀμτβ. γίνομαι γνωστικός, φρόνιμος, σωφρονίζομαι, φρονιμεύω, γνωστεύω βλ.λ.

γνωστικισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. περιληπτικὴ ὀνομ. τῶν ἀπὸ τοῦ τελευταίου π.Χ. καὶ κατὰ τοὺς πρώτους μ.Χ. αἰῶνας ποικίλων συστημάτων θεολογικῆς φιλοσοφίας προκυψάντων ἐκ τοῦ νεοπλατωνισμοῦ βλ.λ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς δοξασίας τοῦ Μαζδεϊσμοῦ κ. ἄ. ἀνατολικῶν θρησκειῶν καὶ πρὸς μυστικάς τινας πίστεις ἀστρολογίας, θαυματουργίας κττ., παρεχόντων δὲ αὐθαιρέτους μεταφυσικὰς ἐξηγήσεις τοῦ κόσμου, τῆς φύσεως καὶ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ θεοῦ· ‖ εἰδ. ἐκκλ. τὸ σύνολον τῶν μέχρι τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος ἐκ θεωρίας προκυψασῶν χριστιανικῶν αἱρέσεων, τῶν βασιζομένων ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἢ παρεμφερῶν ταύταις δοξασιῶν.

γνωστικός-ή-ά(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνοφερόμενος εἰς τὴν γνῶσιν, ὁ τῆς γνώσεως : Πλούτ.'Ηθ. 1032 D, - **γνωστικὰ ῥήματα** (τὰ σημαίνοντα γνῶσιν, τὰ γνώσεως σημαντικά)· **2**) ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα τοῦ γινώσκειν : Διογ.Λ 1,114 **λέγουσί τινες ὅτι Κρῆτες αὐτῷ (τῷ 'Επιμενίδῃ) θύουσιν ὡς θεῷ· φασὶ γὰρ καὶ γνωστικώτατον γεγονέναι**· ‖ τὸ θηλ. **ἡ γνωστική** ὡς οὐσ. (ἐνν. **ἐπιστήμη**) ἡ θεωρητικὴ ἐπιστήμη : Πλάτ.Πολιτ.258 E **ἐπιστήμας διαιρεῖ, τὴν μὲν πρακτικήν, τὴν δὲ μόνον γνωστικήν**, Πλούτ.'Ηθ.1142 E **ἡ ἁρμονική . . τόνων καὶ μεταβολῶν ἐστι γνωστική**· **3**) τὸ οὐδ. **γνωστικὸν** ὡς οὐσ. ἡ ἱκανότης, ἡ δύναμις τοῦ γινώσκειν : Πλούτ.Πολιτ.261 B **τούτοις δέ γε αὐτοῖς τὸ τοῦ γνωστικοῦ μέρος ἐπιτακτικὸν ὄν, εἴ περ βουλόμεθα τέμνειν, τεμοῦμεν**· ‖ ὁμ. νεώτ. ὁ νοῦς, τὸ λογικόν· ‖ νεώτ. φιλοσ. τὸ μέρος τῆς ψυχολογίας τὸ πραγματευόμενον περὶ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν παραστάσεων, τῶν κρίσεων καὶ τῶν συλλογισμῶν, ἀ. παραστατικόν· **4**) **γνωστικός** (ὁ) ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ διακρίνειν : 'Οκελλ.2,7· **5**) μτγν. ἐκκλ. **γνωστικός** (ὁ) ὀπαδὸς θρησκευτικῆς αἱρέσεως ἀπορρεούσης ἐκ τοῦ γνωστικισμοῦ βλ.λ.· **6**) μτγν. ὁ πολυμαθής, ὁ σοφός : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.1,1 « ὁ δὲ τῆς παντοδαπῆς σοφίας ἔμπειρος, οὗτος κυρίως ἂν εἴη γνωστικός »· **7**) δημ. ὁ συνετός, φρόνιμος, σώφρων : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ Σιληνοὶ 7,5 **γνωστικοὺς νὰ μεθύσουν θὰ βάνουμε**, - **γνωστικὲς κουβέντες**, - **γνωστικὸς ἄνθρωπος**· παροιμ. **ἐλᾶτε σεῖς οἱ γνωστικοὶ νὰ φᾶτε τοῦ τρελλοῦ τὸ βιό.**

γνωστικῶς ἐπίρρ. μτγν. (μετὰ γνωστικῆς ἱκανότητος, ἀπὸ γνωστικῆς ἀπόψεως, θεωρητικῶς, ἐπιστημονικῶς : Διον.'Αρεοπ.169 **τὸν ἑκάστης ἐντολῆς λόγον γνωστικῶς ἀναβιβάσας**, Πολυδ.4,8 **γνωστικῶς εἰδέναι**· ‖ κατ' ἐπίγνωσιν : Κλήμ.'Αλ. 1,470,33 **ὁ μίαν ἔχων ἀρετὴν γνωστικῶς, πάσας ἔχει.**

γνωστοποίηση (ἡ) δημ. ἡ γνωστοποίησις βλ.λ.

γνωστοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ποιεῖν τι γνωστὸν εἴς τινα, εἰδοποίησις, κοινοποίησις, ἀνακοίνωσις : **γνωστοποίησις μαρτύρων** (ἡ εἰς τὸν κατηγορούμενον ἢ εἰς τὸν ἀντίδικον ἔγγραφος κοινοποίησις τῶν ὀνομάτων τῶν κλητευθέντων μαρτύρων).

γνωστοποιῶ-έω νεώτ. κ. δημ. ποιῶ τι γνωστόν, κοινοποιῶ, ἀναγγέλλω τι : φρ. ἐν δημ. ἐγγράφοις πρὸς τὸ κοινὸν **γνωστοποιοῦμεν ὅτι.**

γνωστός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐγνωσμένος, δῆλος, φανερός : Αἰσχ.Χο.702 **ἐγὼ μὲν οὖν ξένοισιν . . ἂν ἤθελον γνωστὸς γενέσθαι καὶ ξενωθῆναι**, Πλάτ.Θεαίτ.205 B **ἡ ταὐτὸν οὖσαν αὐτοῖς ὁμοίως ἐκείνοις γνωστὴν εἶναι**, Ξεν.'Ελ.2,3,44 **εἰ δὲ μὴ ἄλλως γνωστόν, ὅτι ἀληθῆ λέγω, ὧδε ἐπισκέψασθε**, Διγεν.'Ακρ.'Ανδρ.886 **γνωστὴ πᾶσιν ἐγένετο ἐξέλευσις ἡ τούτου**, - **γνωστὸν τοῖς πᾶσιν εἶναι**· **2**) ὁ δυνάμενος νὰ γνωσθῇ : 'Αριστλ. Μεταφ 1016 b, 20 **ἀρχὴ οὖν τοῦ γνωστοῦ περὶ ἕκαστον τὸ ἕν**· **3**) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀρσ. **γνωστός** ὡς οὐσ. γνώριμος, οἰκεῖος, φίλος : ΠΔ Ψαλμ 87,9 **ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ**, - **εἴμεθα γνωστοὶ ἀπὸ τριετίας**, - **ἔχω πολλοὺς γνωστοὺς στὴν 'Αθήνα**· **4**) μτγν. πληθ. **οἱ** ἐπίσημοι, ἐπιφανεῖς : Σύμμ.ΠΔΠαροιμ.31,23· **5**) μτγν. τὸ οὐδ. πληθ. **γνωστὰ** ὡς οὐσ. τὰ συμπτώματα, τὰ σημεῖα : Φιλόδ.'Οργ.σ.24 W **γνωστὰ σαρκὸς** (τὰ σωματικὰ συμπτώματα, ἐπὶ τῆς ὀργῆς)· **6**) πάπ. τὸ οὐδ. **γνωστὸν** ὡς οὐσ. ἡ κοινὴ γνῶσις.

γνωστῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον γνωστόν, εὐκρινῶς, σαφῶς : ΠΔΠαροιμ.27,23 **γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου.**

γνωτέρα (ἡ) μτγν., δ.γρ. **γνοτέρα** ἡ βαλλωτή, ἄγριον μελισσόχορτον : ΨΔιοσκ.3,103· πρβλ. γνώθουρις.

γνωτίδιον (τὸ) μτγν., δ.γρ. **ἀγνωτίδιον** βλ.λ. εἶδος ἰχθύος, μικρὸς ὀνίσκος, μπακαλιαράκι.

γνωτοκτόνος-ον μτγν. ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ ἢ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ὁ ἀδελφοκτόνος : Εὐδοκ. Πολ.'Αγ.Κυπριαν.1,39.

γνωτός-ή-όν κ. μσν. ὁ ἐγνωρισμένος, φανερός, δῆλος· πρβλ. γνωστός : 'Ιλ.Η 401 **γνωτὸν δέ, καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν**, Σοφ.ΟΤ 58 **ὦ παῖδες οἰκτροί, γνωτὰ κοὐκ ἄγνωτά μοι προσήλθεθ' ἱμείροντες**· **2**) ἐπὶ προσ., διάσημος, ὀνομαστός : Σοφ.ἀπ.282 **ἐκ κάρτα βαιῶν γνωτὸς ἂν γένοιτ' ἀνήρ**· **3**) κ. μτγν. ἐπικ. ὡς οὐσ. συγγενὴς ἐξ αἵματος : 'Ιλ.Γ 174 **θάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα**, 'Απολλ.Ρ 2,1662 **γνωτοὶ πατρώϊοι ἄμμιν ἐόντες**· ‖ ἀδελφός· 'Ησ. « γνωτοί, ἀδελφοί, γνωστοί » : 'Ιλ.Ν 697 **ἄνδρα κατακτάς, γνωτὸν μητρυιῆς ἐριώπιδος**· **4**) **γνωστὴ** 'Ησ. « ἐρωμένη ».

γνωτοφόνος-ον μτγν. ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ, ἀ. γνωτοκτόνος : Νόνν.26,82 **Βάκχῳ γνωτοφόνῳ.**

γνωτοφόντις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ τὸν ἀδελφὸν φονεύσασα, ἡ ἀδελφοκτόνος : Λυκόφρ.1318 **τὴν γνωτοφόντιν καὶ τέκνων ἀλάστορα.**

γνώω ἀντὶ γνῶ, ὑποτ. α' ἑν. ἀορ. β' τοῦ γιγνώσκω βλ.λ. : 'Ιλ.Ξ 118 **αἴ κέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.**

γόαος μτγν. γόης, θαυματοποιός : 'Αρκάδ.'Επιτ. Προσῳδ.38,11 « τὸ δὲ γόαος ἐκ τοῦ γόης γέγονεν ».

γοατάς (ὁ) δωρ. ὁ γοῶν, θρηνῶν, ὀδυρόμενος, ἢ ὡς ἐπίθ. ὁ θρηνώδης, γοερός : Αἰσχ.Χο.822 **ὀξύκρεκτον γοατὰν νόμον μεθήσομεν πόλει** (διόρθ. ἀντὶ γοήτων ἢ γοητῶν βλ.λ., ἑτέρα διόρθ. γοατῶν).

γόβα (ἡ) δημ. εἶδος ἀνοικτοῦ εἰς τὸ ἄνω μέρος γυναικείου ὑποδήματος καλύπτοντος μόνον τὸ μετατάρσιον καὶ μὴ κομβουμένου ἢ δενομένου· ‖ ἐν ὀμ. σημ. κ. τὸ ὑποκορ. γοβάκι· ‖ κ. ἡ ἐμβάς, ἡ παντόφλα.

γοβάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ γόβα βλ.λ.

γοβιός (ὁ) νεώτ. ζῳολ. ὁ γωβιός βλ.λ.

γοβρίαι 'Ησ. « φανοί, λαμπτῆρες ».

γόγγα (ἡ) μσν. ῥίζα βρώσιμος φυομένη ἐν τοῖς ἕλεσι τῆς Βαβυλωνίας : Βηρωσσ.π.Γεωργ.Σύγκ.28 C **τὰς ἐν τοῖς ἕλεσι** (τῆς Βαβυλωνίας) **φυομένας ῥίζας ἐσθίεσθαι· ὀνομάζεσθαι αὐτὰς γόγγας.**

γογγίζω κ. γογγύζω βλ.λ.

γογγισμός (ὁ) κ. γογγυσμός βλ.λ.

γόγγολη (ἡ) δημ. κ. γόγγολι, **γόγγολο** (τὸ) τὸ φυτὸν ἀγρόστεμμα βλ.λ. **τὸ κοινόν**, ἡ ἀγριοκ... κιά.

γόγγολι (τὸ) δημ. ἡ γόγγολη βλ.λ.

γόγγολα (τὸ) δημ. ἡ γόγγολη βλ.λ.

γογγολογῶ-άω δημ. ὁμιλῶ γογγύζων, ἐκβάλλω βόγγους, γογγύσματα : **ἀπὸ τοὺς πόνους δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ καὶ γογγολογοῦσε.**

γόγγος (ὁ) δημ. ναυτ. **εἶδος μεγάλου κυμβάλου** πρὸς παραγωγὴν **ἰσχυρῶν ἠχητικῶν σημάτων κινδύνου** ἐν καιρῷ ὁμίχλης.

γογγρίον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ γόγγρος βλ.λ.1), δημ. μουγγρί : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.1,113.

γογγροειδής-οῦς-ές ὅμοιος τῷ γόγγρῳ βλ.λ. : 'Αριστλ.ΖΙ 505 b,9 **θαλάττιοι ὄφεις, παραπλήσιοι τὴν μορφὴν τοῖς χερσαίοις, τἄλλα πλὴν τὴν κεφαλὴν ἔχουσι γογγροειδεστέραν.**

γογγροκτόνος-ον ὁ φονεύων τοὺς γόγγρους βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.966 A **οὐδέ γε θεῶν τις ἠξίωσεν ὦ ἑταῖρε, γογγροκτόνος . . λέγεσθαι.**

γόγγρος (ὁ) κ. νεώτ. εἶδος ἐγχέλεως· 'Ησ. « γόγγρος, ἰχθύς » : 'Αντιφ.26,12· ‖ **νεώτ.** γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **ἐγχέλεων**, μουγγρί· **2**) φυματώδης ἀσθένεια τῆς ἐλαίας· 'Ησ. « γόγγρος καὶ ἡ γογγρώδης τῆς ἐλαίας ἔκφυσις τὸ κάτω τοῦ στελέχους » : Θεόφρ.ΦΙ 1,8,6.

γογγρόσιρα (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. -ος γένος φυτῶν

γογγρόσιρος (ὁ) νεώτ. κ. **γογγρόσιρα** βλ.λ.

γογγρύζω ἀρχ. λεξ. γρυλλίζω, γογγύζω· 'Ησ « γογγρῦσαι, ὡς χοῖρος φωνῆσαι ».

γογγρώδης-ους-ες ὁ ἔχων οἰδήματα, ῥόζους, ῥο-

ζιάρης Ἡσ. ἐν λ. γόγγρος « ἡ γογγρώδης τῆς ἐλαίας ἔκφυσις »· πρβλ. γόγγρος 2).

γογγρώνη (ἡ) ἔκφυσις ἢ ἀπόστημα τοῦ λαιμοῦ· Ἡσ. « γογγρώνη, ἀπόστημα ἐν φάρυγγι » : Ἱππ. Ἐπιδ.6,3,6, Γαλ.17 (2),38· πρβλ. γόγγρος 2).

γογγύζω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. ἐκδηλῶ τὴν ἀγανάκτησιν ἢ δυσφορίαν μου διὰ γογγυσμῶν, τονθορύζω, μουρμουρίζω : ΠΔ Ἀρ.11,1 **καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι Κυρίου,** ΚΔ Ματθ. 20,11 **λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, - ὁ λαὸς γογγύζει διὰ τοὺς πολλοὺς φόρους·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τραυματιῶν κ. γεν. ἀσθενῶν, στενάζω, βογγῶ : ἐγόγγυζε ὅλη τὴ νύχτα **ἀπὸ τοὺς πόνους·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ περιστερῶν, τρύζω, βλ.λ. συνων. δημ. γογγῶ : Πολυδ.5,89.

γογγυλάτης (ὁ) μτγν. ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ ἐκσφενδονῶν κεραυνούς : Λυκόφρ.435 **ὃν γογγυλάτης εἷλε .. μυλεὺς ἀγηλάτῳ μάστιγι συνθραύσας κάρα.**

γογγυλεῖν Ἡσ. « συστρέφειν » (πιθ. συστρέφειν).

γογγυλέλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἔλαιον ἐξαγόμενον ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ φυτοῦ γογγυλίδος βλ.λ.

γογγυλεύματα Ἡσ. « στρογγυλεύματα » (διόρθ. -ώματα).

γογγύλη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ γογγυλίς βλ.λ. : Στράβ. 5,4,10 **ἰδὼν δ' αὐτοὺς πλησίον τοῦ τείχους σπείροντας γογγύλην ἐθαύμαζε·** πρβλ. Φρύν.ἐν ΑΒ 33,10 « γογγυλίς **οὕτως οἱ ἀττικοὶ λέγουσιν, ἀλλ' οὐ** γογγύλην· γογγύλην δὲ τὸ στρογγύλον ξύλον ».

γογγυλιδίελλον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν.

γογγυλίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ γογγυλίς βλ.λ.· ‖ κ. καθ' ὁμοιότητα καταπότιον, χάπι : Ἱππ.π. Ἐρωτιαν. Γαλ.19,91· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν.

γογγυλίζω κ. μσν. γογγύλλω βλ.λ.· Ζωναρ.449 « γογγυλίζειν, μεταστρέφειν » : Ἀριστφ.Θεσμ.56 (διόρθ. γογγύλλει)· **2)** μσν. παιῶ γόγγυλον βλ.λ., γρόνθον, γροθιάζω βλ.λ. : Εὐστ.Πονημ.300,30 **καὶ τὴν χεῖρα** γογγυλίζοντες, **ἐρρύθμιζον πὺξ πλήττειν.**

γογγύλι(ν) (τὸ) μσν.,δημ.κ. β- γογγυλίς βλ.λ. : Γεωπ. 12,1,8 **γογγύλιν κεφαλωτόν, γογγύλιν πρώϊμαν.**

γογγύλιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., ὑποκορ τοῦ γογγυλίς βλ.λ.· πρβλ. κ. γογγύλι(ν).

γογγύλιον Σουΐδ. « στρογγύλον »· πρβλ. γογγύλος.

γογγυλίς-ίδος (ἡ) εἶδος λαχάνου ἔχοντος στρογγυλοειδῆ ρίζαν, τὸ φυτὸν κράμβη ράπυς, δημ. γογγύλι, λαχανόγουλο ρέβα : Ἀριστφ.ἀπ.569,6 Θεόφρ.Φ.Ι 7,4,3 **γογγυλὶς διαφέρει τῷ ἄρσενι καὶ τῇ θηλείᾳ,** Ἀθήν.9,369 Ε **ἡ δὲ ταριχευομένη γογγυλὶς λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἑφθῆς·** πρβλ Ἡσ. « ἁλμάδες· αἱ ἐκ σινάπιος γογγυλίδες ».

γογγύλλω καθιστῶ τι στρογγύλον, στρογγυλεύω· ‖ ὅθ. μτφ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ἔχω γλαφυρὸν ὕφος : Ἀριστφ.Θεσμ.56 **καὶ γνωμοτυπεῖ** (ὁ ποιητὴς Ἀγάθων) **κἀντονομάζει καὶ κηροχυτεῖ καὶ γογγύλει καὶ χοανεύει** (διόρθ. ἀντὶ γογγυλίζει).

γόγγυλο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν γογγυλίς βλ.λ.

γογγυλοειδής-**οῦς**-**ές** σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τῆς γογγυλίδος βλ.λ., ὁ στρογγυλοειδής, σφαιρικός : Σχόλ.Νικ.Θηρ.855 **καὶ γογγύλους δὲ τοὺς ὀλύνθους φησὶν ἀντὶ τοῦ στρογγύλους·** γογγυλοειδεῖς γάρ εἰσιν.

γογγυλοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν σχήματι γογγυλίδος, στρογγυλοειδῶς : Διοσκ.5,18.

γογγυλοκράμβη (ἡ) νεώτ. εἶδος τοῦ φυτοῦ κράμβης τῆς λαχανώδους ἢ ράπυος· πρβλ. γογγυλίς.

γογγυλόρυγχος-ον πάπ. ὁ ἔχων ρύγχος στρογγύλον, φαυσκομύτης.

γόγγυλος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. παλάμη ἔχουσα συνεσφιγμένους τοὺς δακτύλους, γρόνθος, γροθιά : Σχόλ.Λυκόφρ.435 **τοὺς γογγύλους καὶ χεῖρας,** Ἀρκάδ. Ἐπιτ.Προσῳδ.56,25 « παροξύνεται δὲ τὸ κόνδυλος, . γόγγυλος »· πρβλ. γογγυλίζω 2)· **2)** ὄλυνθος ἤτοι σῦκον φυόμενον καὶ αὖξον κατὰ τὸν χειμῶνα : Νικ.Θηρ.855· **3)** νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **σαυριδῶν.**

γογγύλος-**η**-**ον** κ. μσν. κ. νεώτ. στρογγύλος, σφαιρικός, κυκλοτερής : Αἰσχ.ἀπ.199,7 **γογγύλων πέτρων,** Ἀριστφ.Εἰρ.28 **ἣν μὴ παραθῶ τρίψας δι' ἡμέρας ὅλης ὥσπερ γυναικὶ γογγύλην μεμαγμένην** (ἐνν. μᾶζαν)· **2)** Ἡσ. « γογγύλον· σκληρόν ».

γογγυλόσκηνος-ον Ἡσ. « στρογγύλον ἔχων τὸν οἶκον, ἢ τὸ σῶμα », ΕΜ 236,44.

γογγυλοσπάραγον (τὸ) μσν. φυτὸν συγγενὲς τῆς γογγυλίδος ἅμα καὶ τοῦ ἀσπαράγου, προερχόμενον ἐξ εἰδικῆς καλλιεργείας : Γεωπ.12,1,8.

γογγυλόσπερμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γογγυλώδης-ους-ες σχόλ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τῆς γογγυλίδος, ὁ στρογγυλοειδής, σφαιροειδής : Σχόλ. Ἀριστφ.Εἰρ.788· πρβλ. γογγυλοειδής.

γογγυλώματα Ἡσ. « στρογγυλεύματα » (διόρθ. ἀντὶ -εύματα).

γογγυλωπός-**ή**-**όν** ὁ στρογγύλην ἔχον τὴν ὦπα, τὴν μορφὴν στρογγύλην· ‖ Ἡσ. « γογγυλωπά, στρογγυλωπά, στρογγύλα, **εὔτονα, γοργά** ».

γογγυλωτόν (τὸ) γλωσσ. **τὸ ἔχον τὸ** σχῆμα γογγυλῶδες βλ.λ.

γόγγυσις-**εως** (ἡ) μτγν. τὸ γογγύζειν, ἡ ἔκφρασις, ἐκδήλωσις δυσανασχετήσεως, ὁ γογγυσμὸς βλ.λ. : ΠΔ Ἀρ.14,27 **τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἣν ἐγόγγυσαν, περὶ ὑμῶν, ἀκήκοα.**

γόγγυσμα (τὸ) νεώτ. κ. δημ. γογγυσμὸς βλ.λ. : Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρ.104 **χωρὶς γόγγυσμα κι ἀντάρα,** Ζαλοκ.Βορ. ποὺ τ' ἀρνάκ.παγώνει 17 **τὰ γογγύσματα ἐκεῖνα καὶ οἱ θρῆνοι.**

γογγυσμός (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐξ ἀγανακτήσεως ἐκδηλουμένη ὑποκώφως μεμψιμοιρία, τὸ παράπονον, μουρμούρισμα, ἡ γρίνια : Μ Ἀντων. 9,37, ΠΔ Ἔξ.16,7 **καὶ πρωῒ ὄψεσθε τὴν δόξαν Κυρίου ἐν τῷ εἰσακοῦσαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ Θεῷ,** Εὐστ.Πονημ.225,79 **τὸν γογγυσμὸν καὶ τὸν ψίθυρον, - οἱ γογγυσμοὶ τοῦ λαοῦ·** **2)** νεώτ. κ. δημ. στεναγμὸς πάσχοντος, βογγητό : Σολωμ. Ἐθν.Ὕμν.111 **τὸ χλιμίντρισμα, καὶ οἱ κρότοι, | καὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ γογγυσμοί.**

γόγγυσος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκδηλῶν τὴν δυσφορίαν αὐτοῦ διὰ γογγυσμῶν, ὁ γογγυστὴς βλ.λ. : Θεοδοτ. Παροιμ.16,28, Ἀρκάδ. Ἐπιτ.Προσῳδ.78,1.

γογγυσός (ὁ) μτγν. γογγυσμὸς βλ.λ., μεμψιμοιρία : Διδαχὴ Ἀποστ.3 (πιθ.).

γογγυστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκδηλῶν τὴν δυσφορίαν αὐτοῦ διὰ γογγυσμῶν, ὅθ. ὁ μεμψίμοιρος, ὁ γκρινιάρης, ὁ μουρμούρης : ΚΔ Ἰούδ.16 **οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμψίμοιροι.**

γογγυστικός-**ή**-**όν** μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γογγυσμὸν βλ.λ. : Θεοφύλ. Ἐκκλ..58,24 **ρῆμα γογγυστικὸν καὶ βλάσφημον, - γογγυστικὸς ἦχος·** **2)** ὁ ἐπιρρεπὴς εἰς γογγυσμούς, εἰς μεμψιμοιρίας : Γρηγ.Ναζ.π.Θησ.Στεφ. **ἐν λ. φθονερᾶς καὶ γογγυστικῆς φύσεως.**

γογγυστικῶς ἐπίρρ.ἀρχ. λεξ. μετὰ γογγυσμῶν ἢ ἐν εἴδει γογγυσμοῦ βλ.λ., μουρμουριστά : ΕΜ 771,11 **ἀσήμως φθέγγεται καὶ γογγυστικῶς.**

γογγύστρα (ἡ) δημ., θηλ. τοῦ γογγυστὴς ἡ ἐπιρρεπὴς εἰς γογγυσμούς, εἰς μεμψιμοιρίας.

γογγύστρια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. τοῦ γογγυστὴς βλ.λ. ἐπὶ τῆς περιστερᾶς, ἡ τρύζουσα, ἐκβάλλουσα τραχὺν καὶ ἄναρθρον γογγυσμόν : Καισάρ.Διάλ.3, 140,654 **ἡ περιστερὰ γογγύστρια.**

γογγυτό (τὸ) δημ. κ. -**ητό** ὁ στεναγμὸς τοῦ πάσχοντος, ὁ βόγγος, τὸ βογγητὸ βλ.λ. : Ζαλ. Ἀναχώρ.7 **μὲ πόθο καὶ μὲ γογγυτὸ φιλῶ τὸ περιγιάλι, - τὸ γογγυτὸ τοῦ πληγωμένου·** **2)** μτφ. ὁ ρόχθος τῶν κυμάτων ἢ ἡ ὑπόκωφος βοὴ τοῦ ἀνέμου : Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρ.145 **τοῦ πελάου τὸ γογγυτό.**

γογγῶ δημ. ἀμτβ. κ. βογγῶ βλ.λ. ἐκβάλλω γογ-

γυσμόν, στεναγμόν λόγῳ σωματικῆς ἢ ψυχικῆς ὀδύνης, ἀναστενάζω : δ.τραγ. **τί ἔχεις κόρη ποῦ γογγᾷς καὶ βαριαναστενάζεις, - ὅλη τὴ νύχτα γογγοῦσε ἀπό τούς πόνους·** 2) εἰδ. ἐπὶ περιστερῶν, γογγύζω βλ.λ.2) : **γογγᾷ σὰν πιτσούνι.**

γόγγων Ἡσ. « μωρός ».

γογναθία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γογχωτός-ή-όν μτγν. γλωχινωτός βλ.λ. : Παῦλ. Αἰγ.6,88 **γογχωτὰ βέλη** (ἐσφ. γρ. ἀντὶ γλωχινωτά).

γόδα Ἡσ. « ἔντερα· Μακεδόνες ».

γοδᾶν Ἡσ. « κλαίειν· Κύπριοι » (γοᾶν, γοϝᾶν).

γόδατος Ἡσ. « θήρα ».

γοδέρισμα (τό) δημ. κ. γοδίρισμα ἀπόλαυσις.

γοδέρω μσν. κ.δημ. (Ἰταλ.) κ. γοδίρω ἀπολαύω : Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.Κοντοσύλλαβος 1315 **ὅσα ἐδῶ καλὰ γοδέρεις, | κι ἐκεῖ πρέπει νὰ ὑποφέρῃς.**

γοδετία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γοδίρισμα (τό) δημ. (Ἰταλ.) γοδέρισμα βλ.λ.

γοδίρω δημ. (Ἰταλ.) γοδέρω βλ.λ.

γοδόν Ἡσ. « γόητα ».

γοδοῦα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γοδουῖνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γοδοῦλος (ὁ) Ἡσ. « γοιδοῦλος, λαλιός· οἱ δὲ γοδοῦλός ».

γοεδνός-ή-όν γόου ἄξιος, οἰκτρός, ἀξιοθρήνητος : Αἰσχ.Πέρσ.1057 **ἄπριγδ' ἄπριγδα μάλα γοεδνά,** αὐτ.Ἱκ.194 **αἰδοῖα καὶ γοεδνὰ καὶ ζαχρεῖ' ἔπη ἀμείβεσθ' ὡς ἐπήλυδας πρέπει·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ θρηνῶν, κλαίων : Αἰσχ.Πέρσ.1047 **διαίνομαι γοεδνὸς ὤν.**

γοεμόν (τό) νεώτ.βοταν. οἰκογ. θαλασσίων φυτῶν.

γοερά ἐπίρρ. δημ. γοερῶς βλ.λ. : **ἔκλαιε γοερά·** συγκρ.-**ώτερα** : Παλαμ.Περ.κ.Χαιρ.140,10 **κι ἀπ' τοὺς ἑβραίους τοῦ ψαλμωδοῦ γοερώτερα θὰ κλαῖμε.**

γοερός-ά(-ή)-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρός ἦχον οἷον φωνήν, θρῆνον κτт. κ. γεν. πρός πάθη, ὁ πλήρης γόων, στεναγμῶν, ὁ θλιβερός, οἰκτρός, θρηνώδης : Αἰσχ.Ἀγ.1176 **πάθη γοερὰ θανατηφόρα,** Εὐρ.Φοίν.1567 **δάκρυα γοερά,** Ἠρινν.6,8 **γοερὸν φθέγμα,** Εὐστ.Ἰλ.1147,9 **ἐννοιῶν γοερῶν,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.22 **γοερὰ καὶ σπαρακτικὴ κραυγὴ ἠκούσθη,** Βλαχογ.Προπύλ.1,54 **γοερὸ ἀντηχοῦσε τῆς γριᾶς Ἀρετῆς τὸ κάλεσμα·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ θρηνῶν μετὰ γόου, ὁ ὀδυρόμενος : Εὐρ. Ἑκ.84 **ἥξει τι μέλος γοερὸν γοεραῖς·** || ἐν ὁμ.σημ. κ. ἐπὶ τῆς ἀηδόνος : Καλλ.Παλλ.94 **γοερῶν οἶτον ἀηδονίδων·** 3) ὁμ. παθ. ὁ ἄξιος γόων, θρήνων, ὁ ἀξιόθρηνος : ΑΠ παράρτ.269 **οὐδ' εἴκοσι τέρμ' ἐνιαυτῶν ἐκτελέσας γοερὸς οὐκ ἐσορῶ τὸ φάος.**

γοερότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γοεροῦ.

γοερῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. μετὰ γόων, λίαν θρηνωδῶς : Διον.Θρ.629,21, Εὐστ.Ἰλ.1147,9, Διγεν. Ἀκρ.4643 **γοερῶς θρηνήσαντες.**

γόζομαι δημ. θρηνῶ μετὰ γόου, κλαίω γοερῶς· 2) πικρῶς παραπονοῦμαι : **ἐγοζότ(ο)υ ποὺ ἦτο ἄρρωστος πῶς δὲν τὸν κοιτάζει ὁ ἀδερφός του.**

γοή (ἡ) δημ. γόος, θρῆνος, ὀδυρμός : Σολωμ. Ἐλεύθ.Πολ.Β 55 **ἡ γοὴ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου παρομοιάζεται μὲ τὸν ἄνεμο.**

γοήμεναι ἐπικ. ἀπαρφ. ἐνεστ. τοῦ γοάω-ῶ βλ.λ.

γοήμων-ονος-ον ὁ πλήρης γόων, στεναγμῶν, ὁ γοερός : ΑΠλ.4,401 **γοήμονα φωνήν,** Νόνν.2,196 **γοήμονα ῥῆξιν ἰωήν·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ θρηνῶν μετὰ γόου : Νόνν.Δ 20,162 **παρὰ χεῦμα γοήμονος Ἠριδανοῖο·** || ὁμ. ἐπὶ κυνῶν : Νόνν.Δ 5,454.

γοηπλανής-οῦς-ές ἀπατεών (ἀμφ.)

γοηρός-ά-όν ποι. τ. τοῦ γοερός βλ.λ : Λυκόφρ. ἀπ 1057 **ἔσται ποτὲ πρεσβεῦσιν Αἰτωλῶν φάος ἐκεῖ γοηρὸν καὶ πανέχθιστον φανέν.**

γόης-ητος (ὁ, μτγν. κ. ἡ : ΑΙλ.ΖΙ 15,11) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ γοῶν, θρηνῶν, ὀδυρόμενος : Αἰσχ.Χο. 822 **ὀξύκρεκτον γοήτων νόμον** (ἀμφ. γρ., διόρθ. γοατῶν ἢ γοατόν βλ.λ., δ. γρ. γοητῶν)· 2) ὁ μετὰ γόων ἤτοι δι' εὐχῶν ἢ ἐπικλήσεων ἢ ἐπῳδῶν γοερῶς ἐκφερομένων ἐπικαλούμενος τὴν βοήθειαν ὑπερφυσικῶν δυνάμεων· 3) δθ. γεν. ὁ μαγείας ποιῶν· Ἡσ. « γόης, μάγος », Εὐστ.Ἰλ.1147,7 « γόητα, τὸν μετὰ γόου ἐπᾴδοντα »· πρβλ. δημ. γητευτής : Ἡρ. 2,33 **ἐς τοὺς οὗτοι ἀπίκοντο ἀνθρώπους, γόητας εἶναι ἅπαντας,** Εὐρ.Βάκχ.834 **εἰσελήλυθε ξένος γόης ἐπῳδὸς Λυδίας ἀπὸ χθονός·** 4) κατ' ἐπέκτ. ἐν κακῇ σημ. πλάνος, ἀπατεών, ἀγύρτης, τσαρλατάνος· ΕΜ 238,22 « γόης, ψεύστης, ἀπατεών, παραλογιστής » : Πλάτ.Συμπ.203 D **δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής,** Δημ.318 **δεινὸν καὶ γόητα καὶ σοφιστὴν καὶ τὰ τοιαῦτ' ὀνομάζων,** ΚΔ Τιμ.2,3,13 **πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ γόητες·** 5) Ἡσ. « γόης, κόλαξ, περίεργος », Μοῖρ.113 « γόης ἀττικῶς, κόλαξ ἑλληνικῶς »· 6) νεώτ. κ. δημ. ἐν καλῇ σημ. ὁ γοητεύων, σαγηνεύων διὰ τοῦ λόγου ἢ τῶν φυσικῶν ἢ ἐπικτήτων χαρισμάτων αὐτοῦ : **γόης τῶν γυναικῶν-τοῦ κινηματογράφου·** πρβλ.θηλ. γόησσα.

γοησίοδος (ὁ) Ἡσ. « ᾠδός (ἀναγν. γοησιῳδός), « ἀπατεών ».

γόησσα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. θηλ. τοῦ γόης βλ.λ.5) ἡ θέλγουσα καὶ σαγηνεύουσα γυνὴ διὰ τῆς φυσικῆς ἢ ἐπικτήτου χάριτος αὐτῆς : **γόησσα τῆς ὀθόνης.**

γοητεία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ γοητεύειν, ἡ μαγεία, μαγγανεία, πρβλ. δημ. γητειά· Θωμ.Μ 884 « τὸ ἐπικλήσεσί τε καὶ ἐπῳδαῖς χρῆσθαι » : Πλάτ.Συμπ.203 Α **τὰς ἐπῳδὰς καὶ τὴν μαντείαν πᾶσαν καὶ γοητείαν,** Σχόλ.Εὐρ.Ἄλκ.1128 **καθαρμοῖς τισι καὶ γοητείαις τὰ εἴδωλα ἐπάγουσί τε καὶ ἐξάγουσι·** 2) μτφ. εὐάρεστος πλάνη, ἀπάτη, ψευδαίσθησις, ξεγέλασμα τοῦ μυαλοῦ : Πλάτ.Πολ. 584 Α **οὐδὲν ὑγιὲς τούτων τῶν φαντασμάτων πρὸς ἡδονῆς ἀλήθειαν, ἀλλὰ γοητεία τις,** Πολύβ. 4,20,5 **οὐ γὰρ ἡγητέον μουσικὴν.. ἐπ' ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ παρεισῆχθαι τοῖς ἀνθρώποις·** 3) μτφ. μαγική, σαγηνευτική, θελκτικὴ ἐπίδρασις : Πλούτ.Ἠθ. 961 D **ἡδονῆς δὲ τῷ μὲν δι' ὤτων ὄνομα κήλησίς ἐστι, τῷ δὲ δι' ὀμμάτων γοητεία,** Πλωτῖν.4,4,44 **ἡ τῆς φύσεως γοητεία, - ὡς διδάσκαλος ἐξήσκει μεγάλην γοητείαν ἐπὶ τῶν μαθητῶν του.**

γοήτευμα-ατος (τό) κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γοητεύειν, ἀπατηλὸν φίλτρον, θέλγητρον : Πλάτ. Φίλ.44 C **οὐδὲν ὑγιές, ὥστε καὶ αὐτὸ τοῦτο αὐτῆς τὸ ἐπαγωγὸν γοήτευμα οὐχ ἡδονὴν εἶναι,** Θεμίστ.356 D **τὰ τοιαῦτα τῆς φύσεως γοητεύματα.**

γοήτευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γοητεύω βλ.λ., ἡ γοητεία : Πλωτῖν.4,4,43.

γοητευτής (ὁ) μσν., νεώτ., δημ., θηλ. γοητεύτρια ὁ προκαλῶν γοητείαν, ὁ γοητεύων, ὁ γόης βλ.λ. 6)· πρβλ. δημ. γητευτής, γητεύτρα.

γοητευτικά ἐπίρρ. δημ. γοητευτικῶς βλ.λ.

γοητευτικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γοητείαν ἢ τὸν γόητα ἢ ὁ ἐπιφέρων γοητείαν, μαγείαν, μαγγανείαν, ὁ γοητικός βλ.λ. : Σχόλ.Ἀριστείδ.307 **εἰσὶ γὰρ γοητευτικαὶ ἐπῳδαί,** Σχόλ.Ἀριστφ.Πλοῦτ.589 **τὰ γοητευτικὰ περίαπτα·** 2) μτφ. ἀπατηλός, δελεαστικός, σαγηνευτικός, θελκτικός : Πορφ.Βί.Πυθ.40 **ἡδονὴν δὲ οὐ προσίετο καὶ δημώδη καὶ γοητευτικήν, - γοητευτικὴ καλλονή - βραδιά.**

γοητευτικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. μετὰ γοητείας βλ.λ.2) κ. 3) : Πολύβ.4,51, Εὐστ.1392,43.

γοητεύτρια (ἡ) μσν. κ. νεώτ., δημ. γοητεύτρα, θηλ. τοῦ γοητευτής βλ.λ. ἡ γοητεύουσα, μαγεύουσα· πρβλ. δημ. γητεύτρα : Εὐστ.881,62.

γοητεύω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ (γε)**γοητευμένος** ἀσκῶ ἐπί τινος, ἰδίως ζῴου, μαγικὴν ἐπίδρασιν, ἐπηρεάζω διὰ γοητείας, διὰ μαγείας, μαγεύω· πρβλ. δημ. γητεύω, Ἡσ. « γοητεύει· ἀπατᾷ, μαγεύει, πείθει, φαρμακεύει, ἐξᾴδει » : Πλούτ. Ἠθ.417 Α **γοητεύειν τὴν σελήνην καὶ καθαιρεῖν**

Πλωτῖν.4,4,40 [περὶ ὄψεως]· ὁμ. κ. παθ. : Πλούτ.Ἠθ 961 E ὁ δ' ὦτος.. ἁλίσκεται γοητευόμενος· || ἐξαπατῶ διὰ μαγγανειῶν : ΔίωνΧρ.Ι,282 ἐξαπατῶσαν καὶ γοητεύουσαν δεινοῖς φαρμάκοις· 2) γεν. κατ' ἐπέκτ. ἐπηρεάζω τινὰ οἱονεὶ διὰ μαγείας, δελεάζω : Πλάτ.Γοργ.484 A κατεπᾴδοντές τε καὶ γοητεύοντες καταδουλούμεθα· ὁμ. κ. παθ. : Πλάτ.Φαίδ.81 B ἐρῶσα καὶ γεγοητευμένη ὑπ' αὐτοῦ ὑπό τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν· || ὁμ. παθ. ἐξαπατῶμαι : Δημ.373 γοητευθέντα καὶ φενακισθέντα τῇ περὶ τἆλλα φιλανθρωπίᾳ· 3) μτφ. καταθέλγω οἱονεὶ διὰ μαγείας, σαγηνεύω, μαγεύω· πρβλ. δημ. σκλοβώνω : Πλούτ.Ἠθ.764 D χάριτι καὶ λαμπρότητι τῆς ὄψεως γοητεύων καὶ ἀναπείθων, Παλαμ.Περ.Χαιρ.163,3 στὴν φάλτρα ποὺ γοητεύει, - μᾶς ἐγοήτευσε μὲ τοὺς τρόπους του - μὲ τὴν ὀμορφιά της - μὲ τὸ τραγούδι του· || ὁμ. κ. παθ : Μηναῖ.12,14 Συναξ. διὰ τῆς μελῳδίας γοητευθεὶς ὁ ἀντιλέγων, Παπαντ.Ἀγ.Ὄρ.121 γοητευμένος ἀπὸ τὴν φαινομενικὴν ἡσυχία· 4) ἀπολ. εἶμαι γόης, μάγος, ἔχω ὡς ἀσχολίαν μου, ὡς ἐπάγγελμα τὴν γοητείαν : Διογ.Λ Β,59.

γοητής (ὁ), δωρ. γοατάς βλ.λ. ὁ γοῶν, ὀδυρόμενος : Αἰσχ.Χο.822 ὀξύκρεκτον γοητῶν νόμον (γρ. κωδ., δ.ἀνάγν. γοήτων, διόρθ.γοατῶν ἢ γοατᾶν βλ.λ.).

γοητίας (ὁ) μτγν. ὁ μετὰ γόων, ὁ βοερῶς θρηνῶν, γόης βλ.λ.ΙΙ : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.183.

γοητικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γόητος ἢ τὴν γοητείαν βλ.λ. ἢ ὁ ἐπιφέρων γοητείαν, μαγγανείαν, ὁ γοητευτικός βλ.λ. ΙΙ· Ἡσ. « γοητικόν, ἀπατηλόν, μαγικόν, τὸ δι' ἐπαοιδῶν ἐσκευασμένον » : Ἀριστλ. ἀπ.36 τὴν δὲ γοητικὴν μαντείαν οὐδ' ἔγνωσαν.

γοητικῶς ἐπίρρ.μτγν.διὰ γοητείας βλ.λ.:Πολυδ.4,51.

γοῆτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ γόης βλ.λ. ἡ γοητεύουσα· πρβλ. γόησσα : ΑΠ 12,192 ἡ δὲ γοῆτις μορφὴ θηλυτέρης ἔργον ἔχει Παφίης.

γοητός (ὁ) πάπ. ὁ ἐπιτήδειος, ἱκανὸς πρὸς γοητείαν, ὁ ἔμπειρος εἰς ταχυδακτυλουργικὰ τεχνάσματα : Πάπ. ἱερεὺς γοητός.

γοητόστομος-ον μτγν. ὁ ἔχων στόμα γοητεῦον ἢ ὁ διὰ τοῦ στόματος ἤτοι τῆς ὁμιλίας γοητεύων : Ψ'Ἰω.Χρυσ.8,7,259 τί μοι καρπὸν παγιδευτικὸν προσήγαγες, γύναι γοητόστομε.

γοητρίς-ίδος (ἡ) μτγν., θηλ. τοῦ γόης ἡ γοητεύουσα, ἡ μάγισσα : Γρηγ.Νύσσ.2,108 B· πρβλ. γοῆτις.

γόητρο(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. μέσον δι' οὗ γοητεύομεν, μέσον πρὸς γοητείαν, θέλγητρον· || κ. συνεκδ. αἴγλη, κῦρος, ἐπιβολή : Δραγ.Ὅσ.Ζωντ.93 μ' ἕναν πατριάρχη, ποὺ ἔχασε τὸ γόητρό του.

γοῖ, γοῖ ἐπιφών. μιμητικὸν τῆς ὀξείας φωνῆς τῶν χοίρων : ΑΠ 11,327· πρβλ. κοΐ, κοΐ.

γοί Ἡσ. «αὐτῷ» (Fοί).

γοίδ μτγν. τὸ φυτὸν κορίαννον ἢ κόριον : Διοσκ.455

γοῖδα Ἡσ. «οἶδα» (Fοῖδα).

γοίδημι Ἡσ. «ἐπίσταμαι».

γοιδοῦλος Ἡσ. « λαλιός, οἱ δὲ γοδοῦλος ».

γοιδύες Ἡσ. « ῥυτῆρες ».

γοιθίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς κλάσεως τῶν ὑδροξιδίων.

γοίνακες Ἡσ. « βλαστοί ».

γοινά(ρ)υτις Ἡσ. « οἰνοχόη » (Fοῖνος, ἀρύτω).

γοινέες Ἡσ. « κόρακες »

γοῖνος Ἡσ. « οἶνος ».

γοῖσος « μέλαν, πλατύ »· πρβλ. ΕΜ 238,45 « γοῖτον, ῥύπον· οἱ δὲ γοῖσον »· πρβλ. κ. γοισοῦται.

γοισοῦται ΕΜ 237,51 « πλατύνεται, ἐλούνεται, χαλκεύεται, κάμπτεται, κοιλαίνεται, μελαίνεται ».

γοῖτα Ἡσ. « οἶς » (ἀναγν. ὗς. πρβλ. γοῖ-γοῖ).

γοιταί Ἡσ. « κριθαί, γράστις ».

γοῖτος Ἡσ. « ῥύπος, πάθος », ΕΜ 51,17 « γοῖτος γὰρ ὁ ῥύπος »· πρβλ. γοῖσος.

γοιτόσυρος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ Σκύθαις· Ἡσ. « οἰτόσυρος » βλ.λ.

γόλαμος Ἡσ. « διωγμός ».

γόλανα Ἡσ. « ἀγκύλη, ἀντιλαβεύς ».

γολβαχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γολδφουσσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γολέττα (ἡ) δημ. ἡμιολία βλ.λ. : Καρκβ.Λ Πλῶρ. 19 γολέττες ξαρμάτωτες.

γολεττόβρικο (τό) δημ. εἶδος διστήλου ἱστιοφόρου πλοίου, μυοπάρων βλ.λ., ἄ. βρικογολέττα, σκούνα.

γόλησις Ἡσ. « κακοδαιμονία ».

γολιάθ (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γολιαθινίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

γολιάθιος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σῶμα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Γολιάθ, ὁ γιγάντειος, ὀγκώδης.

γολιός (ὁ) δημ. κ. γαλιός ὁ ἰχθὺς γαλέος βλ.λ.

γόλλακα Ἡσ. « λάκκον ».

γόλλειος δεσμίς νεώτ. ἀνατ. ἡ ἔσω λεπτοτέρα δεσμὶς τῶν ἰνῶν τῆς λευκῆς οὐσίας τοῦ νωτιαίου μυελοῦ· ἄ. ἰσχνὴ δεσμίς.

γολμέλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γόλμις Ἡσ. « φὰρ τὸ ὄρνεον » (ὁ φάρος).

γολμοί Ἡσ. « στολμοί ».

γολοινά Ἡσ. « χλωρά, ἢ γολονά ».

γολομείη Ἡσ. « βοτάνη ».

γολομένη Ἡσ. « βοτάνη ».

γολονά Ἡσ. « γολοινά· χλωρὰ ἢ γολονά ».

γολούνδη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν.

γολύριον Ἡσ. « κέλυφος, οἰκεῖον Ταραντίνοις ».

γομαράγκαθο (τό) δημ. κ. γου- τὸ φυτὸν κάρδος βλ.λ. ὁ πυκνοκέφαλος· ἄ. γαϊδουράγκαθο.

γομάρι (τό) μσν. κ. δημ. κ. γουμάρι φορτίον, φόρτωμα, γόμος· πρβλ. γομάριον : Ἐρωτόκρ.Α 235 γομάρι, ποὺ δὲν δύνεσαι, μὴ θέλῃς νὰ σηκώσῃς (παροιμ.), δ.τραγ. μακάρ' ἀνέβαινα βουνί, νὰ 'κράτουν καὶ γομάρι, δ.τραγ. τί βάραινες, καρδούλα μου, σὰν τὸ βαρὺ καράβι | ποὺ τὸ κυλάει ἡ θάλασσα καὶ ρίχνει τὸ γομάρι, - σήμερα κόφαμε πέντε γομάρια ξύλα· 2) συνεκδ. ὄνος, γάϊδαρος : Καρκβ.Ζητιάν.24 ἀληθινὰ ζωντόβολα, τρισχειρότερα κι ἀπὸ τὰ γελάδια κι ἀπὸ τὰ γομάρια τους· 3) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, βλάξ, κτῆνος : δὲν ξέρει ποῦ πάν τὰ τέσσερα, εἶναι γομάρι.

γομαριά (ἡ) δημ. τὸ φορτίον τοῦ γομαριοῦ, τοῦ ὄνου, γαϊδουροφόρτι· || κατ' ἐπέκτ. κ. τοῦ ἵππου, τὸ ἀλογοφόρτι, κ. τοῦ ἡμιόνου, τὸ μουλαροφόρτι.

γομαριάζω δημ. κ. γουμαριάζω κάμνω γομάρια βλ.λ.) : ΜΜ καὶ ξύλα ἐγομάριαζε.

γομάριον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ γόμος, φορτίον ζῴου, γομάρι, γομαριά.

γόμβος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γομβύλι (τό) δημ. ὁ ἰχθὺς κέφαλος ὁ κοινὸς βλ.λ.

γομέζη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γομενόλη (ἡ) νεώτ χημ. αἰθέριον ἔλαιον ἐξαγόμενον ἐκ τῆς μελαλεύκης τῆς χλωρανθοῦς.

γομίλα (ἡ) νεώτ. ἀρχαῖος τύμβος ἐκ λίθων ἐν Δαλματίᾳ, καλύπτων ἄθροισμα τάφων.

γόμ(μ)α (ἡ) δημ. κ. γκόμα κόμμι βλ.λ., ἄ. δεντρόκολλα, κουρκουμέλα· 2) ὑδαρὲς διάλυμα κόμμεως ἐν χρ. πρὸς συγκόλλησιν φύλλων χάρτου κλπ.· 3) εἶδος κολλώδους σακχαρωτοῦ· 4) τεμάχιον ἐλαστικοῦ κόμμεως ἐν χρ. πρὸς σβέσιν τῶν διὰ μολύβδου ἢ καὶ μελάνης γεγραμμένων, ἄ. γομαλάστιχα· 5) ἡ ἀσθένεια τῶν ἑσπεριδοειδῶν δένδρων κομμίωσις βλ.λ.

γομ(μ)αλάκ(κ)α (ἡ) δημ. εἶδος κόμμεως ἐν διαλύσει μετ' οἰνοπνεύματος, ἐν χρ. πρὸς στίλβωσιν ἐπίπλων, λάκκειον κόμμι.

γομ(μ)αλάστιχα (ἡ) δημ. γόμα βλ.λ.4).

γόμμαρος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γομμαστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. εἶδος μηχανήματος εἰσάγον τὴν γόμμαν ἐντὸς τοῦ πιλήματος.

γομ(μ)οδυναμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἐκρηκτικὴ ὕλη ἰσχυροτέρα τῆς δυναμίτιδος.
γόμνη Ἡσ. « ὀρίγανον ».
γομοδόκη (ἡ) νεώτ. ναυτ. δοχεῖον μετάλλινον τιθέμενον ἄλλοτε ἐντὸς τῶν ναρκῶν, τῶν τορπιλλῶν καὶ τῶν βομβῶν καὶ φέρον τὴν γόμωσιν.
γομοθυρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ναυτ. θυρὶς δι' ἧς γίνεται τὸ γέμισμα τοῦ ναυκλάστρου.
γομοκύλινδρος (ὁ) νεώτ. ναυτ. ἡ γομοδόκη βλ.λ.
γόμον (τό) μτγν. Ἐπιφάν.182 Α « τὸ δὲ γόμον δέκατον ἦν τοῦ μεγάλου μέτρου, τουτέστιν τῆς ἀρτάβης, ὁ γίνεται ἑπτὰ ξέστων καὶ πέμπτον ».
γόμορ (τό) μτγν. κ. -ὀρ μέτρον σίτου ἢ κριθῆς· Ἐπιφάν.2,178 Α « δύο δέ εἰσι γόμορ, μέγα καὶ μικρόν, ὧν τὸ μέγα ἰσόμετρόν ἐστι τῷ λεθέκ (ΕΓουδ.128 θεκέλ), δεκαπέντε καὶ αὐτὸ ὂν μοδίων (ἐν ΕΓουδ. ιε' μεδίμνων), τὸ δὲ μικρὸν δώδεκα ».
γόμορρα Ἡσ. « μέτρον, στάσις ».
γόμος (ὁ) κ. μσν. κ. δημ. χωρητικότης, φορτίον πλοίου : Ἡρ.1,194 **τὰ δὲ μέγιστα . πεντακισχιλίων ταλάντων γόμον ἔχει,** Δημ.883 **οὗτοσὶ δὲ πρὸς τοὺς ἐκείνῳ τὸν γόμον οἰκεῖον ἔχειν αὐτὸν τῆς νεώς·** **2)** κ. πάπ. φορτίον κτήνους, γομάρι, γομαριά : Βάβρ.7,11, ΠΔ Ἐξ.23,5 **ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτό·** **3)** Ἐπιγρ. κ.πάπ. συντεχνία πρὸς μεταφορὰν λίθων· **4)** μσν. κ. δημ. ὑλικόν (ἔριον, βάμβαξ, πτίλα κττ.) πρὸς γόμωσιν τῶν στρωμνῶν, κλινῶν καὶ προσκεφαλαίων : Ἀχμ.Ὀνειρ.244 **εἰ δὲ ἀπὸ ἐρίου, καὶ ὁ γόμος αὐτῶν ἔριον, εὑρήσει πλοῦτον ἀκόπως ἀπὸ ἄρχοντος·** || δημ. ἡ γενομένη γόμωσις στρωμνῆς ἢ προσκεφαλαίου κττ. : **τέλειωσε ὁ γόμος τῶν μαξιλαριῶν·** || δημ. ἐν τῇ μαγειρικῇ, τὸ πρὸς γόμωσιν πτηνῶν, κολοκυνθίων κττ. ὑλικὸν ἐκ διαφόρων καρυκευμάτων, ἃ. γέμιση· || γόμωσις ὅπλου ἢ πυροβόλου· **5)** Ἡσ. « ζωμός »· **6)** πάπ. κ. μσν. μέτρον τι βάρους.
γομοφόρος-ον γλωσσ. ὁ φέρων γόμους, φορτία, φορτώματα, γομάρια.
γομπιασμένος-η-ο δημ. κεκυρτωμένος, σκυφτός, καμπουριασμένος : Λασκαρ.Ληξ.2,194 **ἕνας ἀπάνου στὸ ἄλογο χουμάει, | ὅταν ἦταν' ὁ ἐφημέριος γομπιασμένος·** **2)** ὁ πλήρης πύου, πυώδης, ποὺ ἔχει γόμπιο.
γόμπος (ὁ) κύφωμα, ὕβος, καμπούρα, ἃ. ζόμπος· || συνεκδ. ὁ κυφός, ὁ καμπούρης : παροιμ. φρ. **πιάσε (ἢ ἔγγιξε) γόμπο νὰ 'χῃς γούρι.**
γομφαλγία (ἡ) μτγν. πόνος τῶν ὀδόντων, ὀδονταλγία, πανόδοντος : Διοσκ.4,164.
γόμφαλον (τό) μσν. κ. νεώτ. (ἰταλ.) πολεμικὴ μσν. σημαία τῶν δημοκρατιῶν τῆς Ἰταλίας.
γομφαλονιέρος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. (ἰταλ.) στρατιωτικὸν ἀξίωμα ἐν ταῖς δημοκρατίαις τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸν μεσαίωνα· **2)** ὁ ἐν τῷ παπικῷ κράτει φέρων τὸ λάβαρον κατὰ τὰς ἐκστρατείας τὰς ἐπιχειρουμένας ἐν ὀνόματι τῆς ἐκκλησίας.
γομφάριον (τό) σχόλ. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ γόμφος εἶδος ἰχθύος, κεστρεύς, γοφάρι, γουφάρι : Σχόλ.Λυκόφρ.664 **τοὺς κεστρέας ἤτοι τὰ γομφάρια,** Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.1,112· πρβλ. τεμνόδους.
γομφηλή (ἡ) μτγν. σιαγών : Πολυδ.2,73
γομφιάζω μτγν. αἰσθάνομαι πόνον κατὰ τὴν ἔκφυσιν τῶν γομφίων ὀδόντων, μυλοδόντων, τραπεζιτῶν : ΠΔ Σοφ.Σειρ.30,10 **μὴ συγγελάσῃς αὐτῷ, ἵνα μὴ συνοδυνηθῇς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου·** || κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, αἱμωδιῶ : ΠΔ Ἰεζ.18,2 **οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν.**
γομφίας (ὁ) νεώτ. γομφίος βλ.λ.
γομφίασις-εως (ἡ) μτγν. ὁ κατὰ τὴν ἔκφυσιν τῶν γομφίων ὀδόντων πόνος, ὀδονταλγία : Διοσκ. 2,63 **παρηγορεῖν τὰς γομφιάσεις.**
γομφιασμός (ὁ) μτγν. ὀδονταλγία, πονόδοντος, αἱμωδιασμός, μούδιασμα· Ἡσ. « συνθλασμὸν ἢ συντριμμὸν ἢ αἱμωδιασμὸν ὀδόντων » ; ΠΔ Ἀμ.4,6 **καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν ὀδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν·** πρβλ. γομφίασις.
γομφίδιον (τό) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.
γομφιναρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.
γομφιόδουπος (ὁ) ὁ ἠχῶν διὰ τῶν ὀδόντων : ΑΠ 6,233 **γομφιόδουπα χαλινά.**
γομφίον (τό) κ. νεώτ. Ἡσ. « γομφία, ἤγουν γομφωτήρια, ξύλα εἰς γόμφους »· || νεώτ.γόμφος βλ.λ 7).
γομφίος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα γόμφου ὀδούς, μυλίτης, μυλόδους, τραπεζίτης : Ἡρ.9,83 **ἔχουσα ὀδόντας μουνοφυέας, ἐξ ἑνὸς ὀστέου πάντας, τούς τε προσθίους καὶ τοὺς γομφίους,** Ἀριστφ.Εἰρ.34 **ὥσπερ παλαιστής, παραβαλὼν τοὺς γομφίους,** Μοῖρ.111 **γομφίους ἀττικῶς, μύλους ἑλληνικῶς·** **2)** ὀδούς, γλῶσσα κλειδίου : Ἀριστφ.Θεσμ.423 **αἱ γὰρ ἄνδρες ἤδη κλειδία αὐτοὶ φοροῦσι κρυπτὰ . . τρεῖς ἔχοντα γομφίους.**
γομφίσκος (ὁ) νεώτ. μικρὸς γόμφος, μικρὸν καρφίον ξύλινον, ξυλόπροκα.
γομφίτης (ὁ) μτγν. ὀδοὺς γομφίος, μύλος, τραπεζίτης : Ἡρωδιαν.Ἐπιμερ 16· **2)** θυμίαμα, εἶδος στύρακος βλ.λ. : Ἀέτ.1,131.
γομφιχίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γομφόδετος-ον ὁ ἥλοις δεδεμένος, συνηρμοσμένος : Αἰσχ Ἱκ.846 **γομφοδέτῳ τε δόρει διώλου.**
γομφόκαρπος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γομφόκερως (ὁ) νεώτ ζῳολ γένος ἐντόμων.
γομφόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πέτρωμα ἰζηματογενές, ἃ. ἡλοπαγές.
γομφολόβιον (τό) νεώτ βοταν. γένος φυτῶν.
γομφόλοβος (ὁ) νεώτ βοταν γένος φυτῶν.
γομφόμορφος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γομφόνημον (τό) νεώτ. βοταν γένος φυτῶν.
γομφοπαγής-οῦς-ές ὁ ἥλοις συμπεπηγμένος, συνηρμοσμένος, ἐστερεωμένος, μτφ. ἐπὶ πολυσυνθέτων λέξεων : Ἀριστφ.Βάτρ.824 **βρυχώμενος ἥσει ῥήματα γομφοπαγῆ.**
γόμφος (ὁ) κ μσν κ νεώτ. ἧλος ἐκ ξύλου ἢ μετάλλου, χρησιμεύων πρὸς σύνδεσιν ξυλίνων, λιθίνων ἢ μεταλλίνων μερῶν ἑνὸς ὅλου, σφήν, ξυλοκάρφι· Ἡσ. « γόμφοισι, σφηναρίοις γόμφοις ταῖς τῶν ξύλων ἁρμογαῖς », ΕΜ 238,2 « γόμφος, κυρίως τὸ ξύλινον καρφίον » : Ὀδ.Ε 248 **γόμφοισιν δ' ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρασσεν,** Πολύβ 13,7,9 **τοὺς δὲ πήχεις εἶχε καὶ τὰς χεῖρας πλήρεις σιδηρῶν γόμφων ὑπὸ τοῖς ἱματίοις·** || ἐπὶ πλοίων, πάσσαλος συνδέων τὰ σανιδώματα τῶν πλοίων, τζαβέτα : Ἡρ.2,96 **περὶ γόμφους πυκνοὺς καὶ μακροὺς περιείρουσι τὰ διπήχεα ξύλα·** **2)** σύνδεσμος ἀρθρώσεως : Ἀριστλ.ΖΜ 654 b,21 **ἀμφοτέρων κοίλων, ἐν μέσῳ δὲ περιειληφότων, οἷον γόμφον, ἀστράγαλον·** || νεώτ κ. οὕτη ἡ ὄρθρωσις, ἡ κλείδωσις **3)** μτφ ἐπὶ τοῦ ἔρωτος ὡς συνδέοντος τὰς ψυχάς : Ἐμπ.87 **γόμφοι καταστοργοι·** **4)** μτφ. φρ. **τῶνδ' ἐφήλωται γόμφος τοῦτο** ἔχουν ὁρισθῆ ἀμετακλήτως : Αἰσχ.Ἱκ.945 **5)** μτγν. ὄργανον πρὸς κουτηρίασιν : Ἱππιατρ.97· **6)** μτγν. γραφικὸς στῦλος, γραφίς : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.232,26 **ἐπέγραφε μάρτυρι γόμφῳ γράμμα·** **7)** Ἡσ. κ. μσν. γομφίος, μυλόδους, τραπεζίτης· Ἡσ. « γόμφους, ὀδόντας . ἢ μύλους », Ζωναρ.447 **γόμφοι . . αἱ μύλαι·** **8)** γλωσσ. εἶδος ἰχθύος, γομφάριον, γοφάρι· **9)** νεώτ. ζῳολ. εἶδος ἐντόμων.
γόμφοσος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων.
γομφόστεμμον (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γομφότομος-ον μτγν. ὁ διὰ γόμφων διατρηθείς : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.232,1 **δούρασι γομφοτόμοισιν.**
γόμφραινα (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **γομφρένη** κ. **γρόμφαινα** γένος φυτῶν, δημ. ἀμάραντο, σεμπερβίβο.

γομφῶ-όω συνδέω, συναρμόζω διὰ γόμφων κυρ ἐπὶ πλοίων : Νόνν.Δ 40,447 ἰκρία γομφώσαντες· παθ. : ΑΠ 11,248 ἅπασαν ἐπὶ ζυγὰ γομφωθεῖσαν Αἰσχ.Ἱκ.440 καὶ γεγόμφωται σκάφος στρέβλαισι ναυτικαῖσιν· **2)** μτφ. μεταβάλλω εἰς ἔμβρυον πήγνυμι : Πλούτ.Ἠθ.95 Α ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐγόμφωσεν καὶ ἔπηξε.

γομφώδης-ους-ες Ἡσ. ὁ ἔχων σχῆμα γόμφου βλ.λ.1)· Ἡσ. «ἀλάλητα· ξύλα ποταμῷ κλυστά, γομφώδη»· **2)** ὁ ἔχων γόμφους βλ.λ 2).

γόμφωμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ διὰ γόμφων συνδεδεμένον, συναρμογή, σκελετὸς καὶ δὴ πλοίου : Πλούτ.Μάρκελλ.15 καὶ τὸ γόμφωμα διέσεισαν καὶ διέσπασαν τοῦ ζεύγματος, Καρκβ.Ζητιάν.198 μὲ τὴ μέση στέρεη σὰν τὸ γόμφωμα τῆς κλάπας ποὺ σιδερένια κρατεῖ ἐπάνω καὶ κάτω τὰ ἐξαρτήματα· **2)** γόμφος βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.321 D· **3)** κ.μτφ.: Βέτ.Βάλ.334,11 κλειδῶν ἀχαλκεύτων γομφωμάτων.

γόμφωσις-εως (ἡ) μτγν., σχόλ κ. νεώτ ἡ διὰ γόμφων σύνδεσις, συναρμογή : Σχόλ.Θεόκρ 7,105 τὰς τῶν σανίδων γομφώσεις· **2)** ἰατρ ἐναρμογὴ τῶν ὀδόντων εἰς τὴν σιαγόνα, εἶδος συναρθρώσεως : Γαλ.2,738· **3)** νεώτ. ναυτ μεταλλικὸν κατασκεύασμα φέρον κατὰ τὸ ἓν ἄκρον αὐτοῦ κυλινδρικὴν ὀπήν, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον αἰχμήν, δι' ἧς ἐμπήγνυται εἰς τὸ ποδόστημα τοῦ πλοίου, δημ θηλυκὸ βελόνι.

γομφωτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν κ. νεώτ ναυπηγός : ΑΠ 9,31 ἐς τί πίτυν πελάγει πιστεύετε γομφωτῆρες ; **2)** μτγν. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς διάτρησιν ὀστοῦ : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.44,23,15· || νεώτ. γομφωτήριον βλ.λ., ἀρίδα.

γομφωτήριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ γόμφωσις, τέρετρον, τρυπάνι· Σχόλ.Ὀδ.Ε 246 «πάντα τὰ διατρῆσαι δυνάμενα, γομφωτήρια καὶ τρύπανα» : Ἥρων Αὐτομ.271 ἐκκοπὰς στενὰς ὡσεὶ γομφωτηρίων· **2)** ξύλινοι ἧλοι, (γ)καβέτες· Ἡσ. «γομφωτήρια· ἧλοι».

γομφωτής (ὁ) νεώτ. ὁ συνδέων διὰ γόμφων βλ.λ.

γομφωτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διὰ γόμφων σύνδεσιν, τὴν γόμφωσιν : Πλάτ. Πολιτ.280 D γομφωτικῆς.. μόρια τέχνης.

γομφωτός-ή-όν μτγν. ὁ διὰ γόμφων βλ.λ. συνδεδεμένος, περαστός : Στράβ.16,1,11 πλοῖα.. γομφωτά.

γομῶ-όω μτγν., μσν. κ. νεώτ. πληρῶ, φορτῶ, φορτώνω· Ἡσ. «γομώσας ἤγουν πληρώσας» : Βάβρ.111,9 γομώσων τὸν ὄνον, Ἰω.Μαλ.404,12 ὅσα εὗρε πλοῖα ἐκράτησε καὶ ἐγόμωσεν αὐτά· || νεώτ. εἰδ. γεμίζω ὅπλον· **2)** πάπ φορτώνων μεταφέρω : Πάπ ἀπόστειλον τὰ καμήλια, ὅπως γομώσῃ τὰ ξύλα· πρβλ. κ. γομώνω.

γομώνω δημ. κ. γιομώνω πληρῶ τι διὰ γόμου, γεμίζω, παραγεμίζω : γόμωσε τὴν κόφα ὡς ἀπάνω, - μὴ γομώσῃς τὸ κάρρο, γιατὶ θὰ πάῃ ἀνήφορο· || εἰδ.μαγειρ. παραγεμίζω διὰ γόμου βλ.λ.4).

γόμωσις-εως (ἡ) πάπ. κ. νεώτ. φόρτωσις, πλήρωσις : Πάπ. κατέρχεσθαι εἰς γόμωσιν ξύλων· || νεώτ. εἰδ. ἡ πλήρωσις ὅπλου ἢ ὑπονόμου διὰ τῆς ἀναγκαιούσης ποσότητος πυρίτιδος ἢ ἑτέρας ἐκρηκτικῆς ὕλης πρὸς ἐκσφενδόνισιν τοῦ βλήματος ἢ ἀνατίναξιν τῆς ὑπονόμου **2)** νεώτ. συνεκδ ἡ πρὸς μίαν γόμωσιν ποσότης πυρίτιδος.

γομωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον πρὸς γόμωσιν ὅπλων ἢ ὑπονόμων.

γόνα-ατου (τὸ) δημ. κ. γόνατο-ου, πληθ γόνατα τὸ γόνυ βλ.λ. : χτύπησε τὸ γόνα, - ἔπεσε στὰ γόνατα (ὀρθὸς πρότερον ὢν ἐγονυπέτησε), Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.78,4 στὰ γόνατα σηκώθηκε καὶ τὸ σπαθί του ζώνει (πρότερον κατακείμενος ἢ ἀνακεκλιμένος)· || κ. μτφ. : Παλαμ.Τρισεύγ.26 μοῦ φιλεῖ τὰ γόνατα, γιὰ νὰ σὲ συμπαθήσω (μὲ ἐκλιπαρεῖ, πρβλ.ἀρχ. γουνοῦμαι), παροιμ. ποὺ φιλιὰ στὸ γόνα στρέγει πάντεχε τὸ γκάστρωμά της (ἡ ἄσεμνους θωπεί̈ας στέργουσα κόρη ἀφεύκτως θὰ διαφθαρῇ), - γόνατα ποὺ δὲ δουλιάζουνε καρδιὰ δὲ θεραπεύουνε (κόποις τ' ἀγαθὰ κτῶνται), φρ. μοῦ κόπηκαν (ἢ μοῦ λύθηκαν) τὰ γόνατα (ἠσθάνθην ἢ αἰσθάνομαι ἐξάντλησιν, λιποψυχίαν ἐκ κοπώσεως ἢ συγκινήσεως ἢ φόβου, δειλίας κττ.), - εἶναι γραμμένα στὸ γόνατο (ὅλως προχείρως, ἀμελῶς, ἀταλαιπώρως), δμ φρ ὁ χορὸς πῆγε γόνα (κατέστη λίαν ζωηρὸς καὶ ἐξηκολούθησεν οὕτως ἐπὶ πολύ), ὁθ κ. τὸ τραγοῦδι - τὸ γλέντι - τὸ παιγνίδι πῆγε γόνα· **2)** κατ' ἐπέκτ τὰ κάτω ἄκρα τοῦ σώματος, τὰ σκέλια, τὰ πόδια : τρέμουν τὰ γόνατα τοῦ γέρου, Σολωμ.Ἔθν Ὕμν. 141,3 καὶ τὸ γόνα σας δὲν τρέμει στοὺς κινδύνους ἐμπροστά· **3)** μτφ. ἕνα γόνα ὡς μονὰς μετρήσεως ὕψους ἰσοδύναμος περίπου μὲ πῆχυν ἐν ταῖς φρ. ἔπεσε χιόνι (ἢ τὸ χιόνι ἔφτασε - πῆγε) ἕνα γόνα κ. τὸ νερὸ ἀνέβηκε ὡς ἕνα γόνα· **4)** εἰδ μτφ. γόνα ἡ εἰς ἀμβλεῖαν γωνίαν κάμψις φυτευομένου κλάδου : ἄνοιξε λάκκους ἀράδα καὶ φύτεφε τὶς βέργες μὲ γόνα· **5)** εἰδ ἐπὶ ἀνδρικῆς περισκελίδος φρ κάνει ἢ ἔκαμε γόνατα (διογκοῦται ἢ διωγκώθη εἰς τὸ κατὰ τὸ γόνυ μέρος).

γόνα (τὰ) ποι πληθ τοῦ γόνυ βλ.λ. : Ἀλκ. ἀπ.29,7 ἐπεὶ καὶ κεφάλαν καὶ γόνα Σείριος ἄγει.

γονακρίνη (ἡ) νεώτ χημ. ἡ ἀκριδίνη βλ.λ.

γοναλγία (ἡ) ἡ γονυαλγία βλ.λ.

γόναρ Ἡσ. «μήτρα· Λάκωνες» πρβλ. γονάς.

γοναργίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ ἐμβόλιον ἐκ γονοκόκκων πρὸς θεραπείαν τῆς βλενορραίας.

γονάς (ἡ) Ἡσ. «γονάδες, μῆτραι» || νεώτ. βιολ. τὸ ὄργανον ἀναπαραγωγῆς ζῴων τινῶν.

γονατάγρα (ἡ) ἡ ἐντοπιζομένη εἰς τὸ γόνυ οὐρικὴ ἀρθρῖτις βλ.λ.

γοναταριά (ἡ) δημ τὸ δερμάτινον κάλυμμα τῶν γονάτων τῶν ἵππων· πρβλ. λαιμαριά.

γονατιά (ἡ) δημ. εἰδ. ἐπὶ περισκελίδος, ἡ διόγκωσις εἰς τὸ περὶ τὸ γόνυ μέρος αὐτῆς· βλ. γόνα 5)· **2)** ἐπὶ φυτῶν, ἡ καταβολάς.

γονατίζω κ. νεώτ. κ δημ., ἀόρ. ἐγονάτισα, δημ. μτχ παθ. παρακ γονατισμένος κτυπῶ, πλήττω ἢ ὠθῶ διὰ τοῦ γόνατος, σπρώχνω μὲ τὸ γόνα· Φρύν. 31,2) «γονατίζειν, τῷ γόνατι πλήττειν» : Κρατῖν.399· **2)** μτβ. βάλλω τινὰ νὰ κλίνῃ τὰ γόνατα, κάμνω τινὰ νὰ γονατίσῃ : Ἀκύλ.ΠΔΓεν.24,11,- ὁ καμηλιέρης γονάτισε ὅλες τὶς καμῆλές του, - τὸν ἐγονάτισε ὁ δάσκαλος· || νεώτ κ. δημ. μτφ. ταπεινῶ τινα, κάμνω νὰ καμφθῇ, νὰ ὑποστῇ ζημίαν καὶ δὴ οἰκονομικήν : Καρκβ.ΛΠλώρ. 8 σχίζει πανιά, ρίχνει κατάρτια, γονατίζει πλεούμενα· **3)** ἀμτβ. γονυπετῶ, πίπτω εἰς τὰ γόνατα, κλίνω τὰ γόνατα : Ὠριγ.2,136 a, Βαλαωρ.Σαμουὴλ 10 γονατισμένοι, ακυθρωποί, μπρὸς στὴν ὡραία πύλη, παροιμ. ἂν δὲν γονάτιζε ἡ γκαμήλα, δὲν τὴν ἐφόρτωναν (τὰς ἀδικίας πάσχουσιν οἱ εὐχερῶς ὑποκύπτοντες)· **4)** μτφρ. νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. κάμπτομαι ὑπὸ τὸ βάρος, καταβάλλομαι, χάνω τὰς σωματικὰς ἢ οἰκονομικὰς δυνάμεις μου : γονάτισε ἀπὸ τὰ γεράματα - ἀπὸ τὰ βάσανα - ἀπὸ τὰ ἔξοδα· **5)** εἰδ. ἐπὶ φυτῶν, παραφυτεύω πρὸς πολλαπλασιασμὸν ἐξ αὐτοῦ καταβολάδας, καταβολι(ά)ζω.

γονάτιον (τὸ) κ. μσν κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ γόνυ βλ.λ τὸ μικρὸν γόνυ : Ἡλιόδ. π. Ὀρειβ.48,66,3, Πάπ. **2)** τὸ ἰσχίον, ὁ γαφός : Λουκ.Ὄν.10 εἰ ἐπίστασαι παλαίειν καὶ ποιεῖν τὰ ἀπὸ γονατίου· || σχόλ ὁ βουβών : Σχόλ.Νικ.Θηρ.541 κατὰ τὸν βουβῶνα ἤγουν τὸ γονάτιον· **3)** μτφ. ὁ γύης βλ.λ Ε Γουδ.130,34 «γύης τὸ κατώτατον ἄκρον τοῦ ἀρότρου, τὸ πρὸς τὸ ξύλον τὸ λεγόμενον γονάτιον» Πρόκλ.εἰς Ἡσίοδ.Ἔργ.κ.Ἡμ.425 «γύην τὸ λεγόμενον γονάτιον τοῦ ἀρότρου»· **4)** μτφ. μσν· ὁ ἁρμός, ἡ ἕνωσις, ὁ κόμβος τοῦ καλάμου, ἄ. γο-

νατίς, γόνυ : Τζέτζ.'Ιστ.7,741 **τοὺς 'Ινδῶν καλάμους τῷ Κτησίᾳ ὡς διοργυίους γράφοντι τὸ πλάτος τίς πιστεύσοι ; καὶ τοῖς τὸ ἓν γονάτιον δύο ποιεῖν ὁλκάδας;** **5)** νεώτ. εἶδ. ξύλινον γωνιῶδες ἐργαλεῖον χρησιμεῦον πρὸς ὀρθογώνισιν μικρῶν τεμαχίων ξύλου καὶ τὴν διὰ πρίονος κοπὴν διαγωνίων· **6)** νεώτ. ζωολ. γένος ὀρόχνῶν.

γονατίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. βοταν. τὸ γόνυ τῶν καλάμων καὶ τῶν ὁμοίων φυτῶν : 'Επιφ.1,599 **ῥίζαι, καὶ βάσεις, καὶ καλάμη, καὶ αἱ** γονατίδες.

γονατισιά (ἡ) δημ. τὸ γονάτισμα βλ.λ.

γονάτισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ κλίνειν τὰ γόνατα, πίπτειν εἰς τὰ γόνατα, ἡ γονυκλισία· **2)** μτφ. παρακμή, κατάπτωσις : **ἀπὸ τὶς ζημιές ἔπαθε μεγάλο** γονάτισμα· **3)** ἐπὶ φυτῶν, τὸ καταβόλιοσμα.

γονατιστά ἐπίρρ. δημ. μὲ κεκλιμένα τὰ γόνατα, γονυκλινῶς : Βιζυην.'Αγ.Σοφία 21 **τὸν προσκυνοῦν** γονατιστά, - **στέκεται γονατιστὰ μιὰ ὥρα.**

γονατιστήρι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μικρὸν κάθισμα ἄνευ ἐρεισινώτου, σκαμνίον ἢ καὶ προσκεφάλαιον, **ἐφ' οὗ τις γονατίζει ἐν ἐκκλησίᾳ,** ἐν χρ. ὂν ἰδίως παρὰ τοῖς Δυτικοῖς.

γονατιστής (ὁ) δημ. ὁ ἐξ ἀπροσεξίας πίπτων συχνάκις καὶ κτυπῶν τὰ γόνατα, ὁ σκουντουφλιάρης.

γονατιστός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων κεκλιμένα τὰ γόνατα, ὁ πεσμένος στὰ γόνατα, ὁ γονυκλινής, γονυπετής : Σολωμ.Λάμπρος'Εσπέρα Λαμπρῆς 82 **καὶ πέφτει ὀμπρός τους γονατιστὸς χάμου,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.198,17 **γονατιστὸς γιὰ σένα ἀνάφτει τοῦ ὕμνου του τὴ λαμπάδα·** || εἰδ. τὸ θηλ. **ἡ Γονατιστὴ** ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν εἰς τὰς ἐκκλησίας γίνεται γονυκλισία βλ.λ.

γόνατο(ν) (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **γόνα** βλ.λ.· **2)** δημ. εἰδ. ὁ ἁρμός, ὁ κόμβος καλάμου ἢ χόρτου.

γονατόδεσμος (ὁ) γλωσσ. ἐπίδεσμος τοῦ γόνατος· || ἐπιγονάτιον βλ.λ.

γονατόδους (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν.

γονατοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα γόνατος : **καμπὴ γονατοειδής.**

γονατοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν σχήματι γόνατος.

γονατοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. χρονία ἐξοίδησις, ἐξόγκωσις τοῦ γόνατος.

γόνατος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

γονατοῦμαι-όομαι ἐπὶ χόρτου ἢ καλάμου, κτῶμαι ἢ ἔχω ἁρμόν, κόμβον, γόνατο : Θεόφρ.Φ1 8,2,4, Διοσκ.3,51.

γονατῶ-άω δημ. γονατίζω βλ.λ.

γονατώδης-ους-ες ἐπὶ χάρτου ἢ καλάμου, ὁ πλήρης ἁρμῶν, ἀρθρώσεων, κόμβων : Θεόφρ.ΙΦ 1,5,3 **ὁ μὲν κάλαμος γονατώδης.**

γονάχιον (τὸ) πάπ. ὁ τάπης προσευχῆς τῶν Μωαμεθανῶν.

γονάω 'Ησ. « γεννάω ».

γόνδην σχόλ. παστὸν ἢ καπνιστὸν κρέας χοίρου παρὰ Παφλαγόσιν, κατ' αἰτ., πιθ. ὀν. **γόνδης** : Σχόλ.Λουκ.Γαλλ.22 ἔνιοι **δὲ σαπέρδην εἰρήκασι τὸ ἐκ συὸς τάριχος, ὃ νῦν γόνδην Παφλαγόνες φασί.**

γόνδολα (ἡ) (ἰταλ.) νεώτ. κ. δημ. λέμβος ἀβαθὴς μετὰ σκεπαστοῦ καὶ περικλείστου θαλαμίσκου περὶ τὸ μέσον, ἐν χρ. εἰς τὰς διώρυχας τῆς Βενετίας ὡς πορθμεῖον· **2)** **ἅμαξα** περιπάτου ὁμοιάζουσα πρὸς γόνδολαν, συνήθης ἄλλοτε ἐν Εὐρώπῃ.

γονδολιέρης (ὁ) δημ. γονδολιέρος βλ.λ.

γονδολιέρος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐρέτης, ὁ κωπηλάτης ἢ ὁ ὁδηγὸς γόνδολας βλ.λ.

γονδολιεύς-έως νεώτ. ὁ γονδολιέρος βλ.λ.

γονέα (ἡ) 'Επιγρ. ἡ γενέα βλ.λ. : 'Επιγρ. Κρήτης.

γονεία (ἡ) μτγν. ἡ γέννησις, ἡ γένεσις βλ.λ.· Σουΐδ. « γονεία, ἡ γέννησις » : 'Ηρωδιαν.'Επιμερ.16.

γονέλλη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

γονέοι (οἱ) μσν κ. νεώτ., δημ. κ. **γονιοί** οἱ γονεῖς : 'Ερωτ.Α 855 **λυπᾶται τοὺς γονέους του.**

γονέοις αἰολ. δοτ. πληθ. τοῦ γονεὺς βλ.λ.

γονεοκτονία γλωσσ. ἡ γονοκτονία βλ.λ.

γονέῦς βοιωτ. 'Επιγρ. δοτ. πληθ. τοῦ γονεὺς βλ.λ.

γονεύς-έως (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δοτ. πληθ. αἰολ. γονέοις, βοιωτ. **γονέῦς,** δημ. **γονέας** κ. **γονιός** κ. **γονής** ὁ γεννήτωρ, ὁ φύσας, ὁ πατὴρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ πληθ. οἱ γονεῖς, οἱ γεννήτορες, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ : 'Ησίοδ.'Εργ.235 **τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι** (δ. γρ. **τοκεῦσι**) Πλάτ.Συμπ.178 B **γονεῖς γὰρ ἔρωτος οὔτ' εἰσὶν οὔτε λέγονται ὑπ' οὐδενός,** Μηναῖ.1,1 Συναξ. **καὶ πάλιν ἀπελθὼν μετὰ τῶν γονέων διῆγεν ἀνθρωπίνως,** - **τίμα τοὺς γονεῖς σου·** **2)** γενικῶς ὁ πρόγονος, ὁ προπάτωρ, ὁ γενάρχης : 'Ηρ.1,91 **Κροῖσος δὲ πέμπτου γονέος ἁμαρτάδα ἐξέπλησε,** 'Ισαῖ.8,32 **κελεύειν γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας, γονεῖς δ' εἰσὶ μήτηρ καὶ πατὴρ καὶ πάππος καὶ τήθη καὶ τούτων μήτηρ καὶ πατήρ,** παροιμ. **ἁμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα·** **3)** δημ.φρ. **πεῖνα καὶ τῶν γονέων μεγάλη πεῖνα.**

γονεύω κ. νεώτ. κ. δημ. γίνομαι γονεύς, γεννῶ τέκνα· **2)** ἐπὶ ζῴων, παράγω γονήν, γόνον, ἀπογόνους : Πλούτ.'Ηθ.980 D **αἱ δὲ πορφύραι συναγελαζόμεναι τὸ μὲν κηρίον, ὥσπερ αἱ μέλιτται, κοινῇ ποιοῦσιν, ἐν ᾧ λέγονται γονεύειν,** - **ὅταν γονέφουν οἱ μέλισσες·** || δημ. ἐπὶ πτηνῶν, ἐπῳάζω, κλωσσῶ : **ἄφησε τὴν κότα νὰ γονέψῃ·** **3)** ἐπὶ φυτῶν, καρποφορῶ : Θεόφρ.Φ1 14,1 **καὶ τὰ δένδρα παραιρεθέντων τῶν πρώτων καρπῶν, γονεύει πάλιν ἑτέρους·** || δημ. κ. ἀπολ. ἐκφύω βλαστόν : **ἦταν ἕνα κλαρὶ ἀμυγδαλιᾶς κι ἐγόνεφε·** **4)** παθ. γονεύομαι παράγομαι, γεννῶμαι : Πλούτ.'Ηθ.981 D **διὸ καὶ πλεῖστα καὶ μάλιστα γονεύεται περὶ τὸν Εὔξεινον πόντον.**

γονεωνυμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὀναμαζόμενος ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ γονέως· || ὁ πληθ. γονεωνυ**μικά** (τὰ) **νεώτ. γραμμ.** τάξις παρωνύμων οὐσιαστικῶν, δηλούντων τὸ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῶν γονέων του νεογνὸν ἢ μικρὸν ζῷον, οἷον λεοντιδεύς, ἀετιδεύς, ἀετόπουλο, κοτόπουλο κ. ἄ.

γονή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ παραγόμενον, ὁ γόνος, τὸ τέκνον ἢ τὰ τέκνα· 'Ησ. « γονάς· τέκνα » : 'Ιλ.Ω 539 **οἱ οὔ τι παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,** Εὐρ Μήδ.1136 **ἐπεὶ τέκνων σῶν ἦλθε δίπτυχος γονή·** κ ἐν τῷ πληθ. : Σοφ.ΟΚ 1192 **εἰσὶ χἀτέροις γοναὶ κακαὶ καὶ θυμὸς ὀξύς·** || ἐπὶ τῶν ζῴων : Σοφ.ἀπ.941,10 **ἐν τετρασκελεῖ γονῇ,** Αἰσχ.ἀπ.194 **ταύρων γοναί·** || ἐπὶ τῶν καρπῶν : Πλούτ.'Αξ.371 C **ἄφθονοι μὲν ὧραι παγκάρπου γονῆς βρύουσι,** - **διαόλου γονὴ εἶναι τὰ παιδιά του·** **2)** γένος, φυλή, οἰκογένεια, γενιά : Αἰσχ.'Αγ.1565 **τίς ἂν γονὰν ἀραῖον ἐκβάλοι δόμων,** Σοφ.ΟΤ 1469 **ἴθ' ὦναξ, ἴθ' ὦ γονῇ γενναῖε·** κ ἐν τῷ πληθ. : Σοφ.Αἴ 1094 **ὃς μηδὲν ὢν γοναῖσιν εἶθ' ἁμαρτάνει·** || συγγένεια : Εὐρ.'Ιων 328 **οὐδ' ᾖξας εἰς ἔρευναν ἐξευρεῖν γονάς;·** **3)** ἡ γενεά : Πίνδ.Π 4,141 **τρίταισιν δ' ἐν γοναῖς ἄμμες αὖ κείνων φυτευθέντες,** Αἰσχ.Πέρσ.818 **νεκρῶν δὲ θῖνες καὶ τριτοσπόρῳ γονῇ·** **4)** τὸ παράγον, τὸ παρέχον ζωήν, ἡ γονικὴ σπορά, ὁ σπόρος, τὸ σπέρμα : 'Ηρ.3,101 **ἡ γονὴ δὲ αὐτῶν, τὴν ἀπίενται ἐς τὰς γυναῖκας·** κ. ἐν τῷ πληθ. : Πίνδ.Ν 7,85 **ὑπὸ ματραδόκοις γοναῖς φυτεῦσαι,** Σοφ.'Αντ.950 **καὶ Ζηνὸς ταμιεύεσκε γονὰς χρυσορύτους·** **5)** εἰδ. ἐπὶ ἀνθρ., τὰ γεννητικὰ μόρια : 'Ιππ.'Αρθρ.45· || ἰδίως ἡ μήτρα : Εὐρ.Φοίν.1597 **ὃν καὶ πρὶν ἐς φῶς μητρὸς ἐκ γονῆς μολεῖν·** **6)** ὡς ἐνεργ. ἡ γένεσις, ἡ γέννησις· 'Ησ. « γονήν· γένεσιν » : Αἰσχίν 3,111 **μηδὲ βοσκήματα κατὰ φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι,** Μηναῖ.12,35 'Ορθρ. **ἄσπορον γονὴν τίς ἑώρακεν;·** **7)** ἐπὶ μητρός, ὁ τοκετός, ἡ γέννα : Εὐρ.Φοίν 355 **δεινὸν γυναιξὶν αἱ δι' ὠδίνων γοναί·** κ. ἐπὶ ζῴων :

Πάπ. οἱ **ἐπακολουθοῦντες ἀπὸ γονῆς ἄρνες**· **8)** ἐπὶ τέκνου, τὸ γεννηθῆναι : Σοφ.ΟΚ 1294 **γονῇ πεφυκὼς ἠξίουν γεραίτερος**· κ. ἐπὶ ζώων : Ἀριστλ Κόσ.399 a,28 **γοναὶ ζώων**· **9)** θεραπεία τῆς στειρώσεως : Παῦλ.Αἰγ.3,74· **10)** ὀνομασία τῆς μονάδος π. Πυθαγορείοις : Θεολ.Ἀρθμ 6.

γόνημα-ατος (τὸ) πάπ. τὸ γέννημα βλ.λ. : Πάπ. **γόνημα δεκάτης ἰνδικτιῶνος.**

γονῆς Ἡσ. « νάρκισσος ».

γονῆς-ῆ (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ γονεύς, ὁ γονιός : Ἐρωτ.Α 940 **καὶ σὰ γονῆς μανίζει.**

γόνθος (ὁ) μτγν. ὁ κόγχος, ἡ κόγχη· Ἀρκάδ 49,5 « τὰ εἰς θος δισύλλαβα μονογενῆ ἔχοντα τὴν πρὸ τέλους συλλαβὴν εἰς σύμφωνον καταλήγουσαν βαρύνεται· πτόρθος, γόνθος, ὁ κόγχος, γρόνθος ».

γονιά (ἡ) δημ. ἡ γονὴ βλ.λ.

γονιαῖος (ὁ) γλωσσ. ὁ γομφίος.

γονίας χειμών (ὁ) σφοδρὸς ἄνεμος ἐν εὐδίᾳ ἐγειρόμενος : Αἰσχ.Χο.1067 **τρίτος αὖ χειμὼν πνεύσας γονίας ἐτελέσθη** (σχόλ. « ὅταν ἐξ εὐδίας κινηθῇ χαλεπὸν πνεῦμα »)· **2)** Ἡσ. « εὐχερής », οὔριος ἄνεμος.

γονιασμένος-η-ο δημ ἐπὶ κηροῦ, ὁ πλήρης γόνου μελισσῶν, ὁ ἀκάθαρτος : **γονιασμένο κερί.**

γονίδι (τὸ) δημ. νεαρὸν σμῆνος μελισσῶν, σμάρι.

γονιδιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὰ γονίδια βλ.λ. ἢ ὁ ἀφορῶν εἰς ταῦτα.

γονίδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. **ἄφυλλον ἀναπαραγωγικὸν μόριον** τοῦ μύκητος· **2)** μονοκύτταρον αφαιρικὸν φῦκος εἰς τὰς **ὑφὰς μύκητος** **3)** γενικῶς ἐνδοσπόριον βλ.λ.

γονιδιοφόρος-ον νεώτ. βοταν. ὁ φέρων γονίδια βλ.λ.3) : **γονιδιοφόρον σύστημα.**

γονιεάτορας (ὁ) δημ. ὁ **ἄμεσος κληρονόμος** τῆς γονικῆς κληρονομίας.

γονικεύω μσν. κατέχω ἀκίνητόν τι κτῆμα παλαιόθεν ἀνῆκον τοῖς προγόνοις μου· || κ. παθ : Γεώργ.Παχ.2,33 **τῆς εἰς χάριν γονικευθείσης.. γῆς.**

γονικόθεν ἐπίρρ. πάπ. κ. μσν. ἐκ κληρονομίας τῶν γονέων : Μιχ.Παλαιολ.Χρυσόβ.ἐν Mi 161,1043

γονικός-ή-ό(ν) (γονή) κ. μσν. κ. νεώτ , δημ. θηλ. κ. **-ιά** ὁ τῆς γονῆς, τοῦ σπέρματος, ὁ σπερματικός : Ἀριστλ.Πρ.4,26 **ὁ τῆς γονικῆς ἐκκρίσεως**· **2)** ὁ προγονικός : Τίμ.Λεξ.209 **πατρονομούμενοι οἱ τοῖς** γονικοῖς **νόμοις χρώμενοι**· **3)** πάπ. ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς γονεῖς, ὁ ἐκ τῶν γονέων **κληρονομηθείς**, ὁ πατρῷος, ὁ πατρικός : Πάπ **γονικὴ ἔπαυλις**, αὐτ. **γονικὴ οἰκία**, αὐτ. **ἔχομεν ἐκ γονικῆς** διαδοχῆς, Διγεν.Ἀκρ.4088 **πλησίον δὲ πηγαίνοντας τοῦ γονικοῦ του οἴκου,** δ. τραγ. **ἔχω κατάρα γονικιά, | ἀγάπη μου γλυκιά, - τὸ γονικό μου σπίτι - ἀμπέλι** - χωράφι, παροιμ. **τὰ γονικὰ ἂν δὲν χάνωνται, μ᾿ ἀλήθεια δὲν πληθαίνουν** (οἱ κληρονόμοι μεγάλης περιουσίας **καὶ ἂν** δὲν σπαταλήσωσιν αὐτήν, ἀλλ᾿ οὐδ᾿ εἶναι συνήθως **ἱκανοὶ** νὰ τὴν ἐπαυξήσωσι)· **4)** δημ. τὸ οὐδ. πληθ. **γονικά** ὡς οὐσ. οἱ γεννήτορες, οἱ γονεῖς, ἡ οἰκογένεια : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.52,19 **ἔπαρε καὶ τ᾿ ἄρματά μου, δῶσέ τα** στὰ **γονικά μου,** παροιμ. **μὴ κλωτσᾷς τὰ γονικά σου,** θὰ **τὸ βρῇς ἀπ᾿ τὰ παιδιά σου**· **5)** τὸ οὐδ. **γονικὸ** ὡς οὐσ. ἡ πατρικὴ οἰκία : δ.τραγ. **ἄμε, μάνα, στὸ σπίτι μας κι ἄμε στὸ γονικό μας**· πρβλ. πατρογονικό.

γονικότης-ητος (ἡ) μσν. τὸ εἶναί τι γονικὸν βλ.λ., ἡ ἐκ γονέων κληρονομία : Σάθ.1,242 Χρυσόβ. **ἵνα.. κατέχῃ.. ἀναφαιρέτως.. κατὰ λόγον γονικότητος.**

γονιμόβλαστον (τὸ) νεώτ. βοταν. νηματοειδὴς ἀπόφυσις, ἀναφαινομένη ἐκ τοῦ γονιμοποιουμένου ᾠοῦ τῶν ἐρυθροφυκῶν.

γονιμόλοβον (τὸ) νεώτ. βοταν. τμῆμα τοῦ κυστοκορπίου ἐρυθροφυκῶν τινων.

γονιμοποίηση (ἡ) δημ. γονιμοποίησις βλ.λ.

γονιμοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ γονιμοποιεῖν βλ.λ., τὸ καθιστάναι τι γόνιμον· || νεώτ. βιολ. ἡ εἰσβολὴ τοῦ σπερματοζωαρίου εἰς τὸ ζωικὸν ᾠάριον **τεχνητὴ γονιμοποίησις** (ἡ διὰ τεχνητῶν **μέσων γονιμοποίησις** ἰχθύων **καὶ** φυτῶν)· || κ. μτφ. : **ἡ γονιμοποίησις τῆς φιλοσοφίας διὰ τῶν νέων ἐπιστημονικῶν κατακτήσεων.**

γονιμοποιός-όν νεώτ. ὁ καθιστῶν, ὁ ποιῶν τι γόνιμον βλ.λ , ὁ πρόξενος γονιμότητος, ὁ γεννητικός : Δ ον Ἀρεοπ.Οὐρ.Ἱερ 15, - **γονιμοποιὸς γῦρις.**

γονιμοποιῶ-έω νεώτ. καθιστῶ, ποιῶ τι γόνιμον βλ λ , κάμνω τι ἱκανὸν **νὰ** καρποφορήσῃ : **ἡ γῦρις γονιμοποιεῖ τὰ φυτά**· || κ. μτφ. : **αἱ ἰδέαι τῆς** Ἀναγεννήσεως **ἐγονιμοποίησαν τὰς καλὰς τέχνας.**

γόνιμος (κ. -η) -ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἱκανὸς **νὰ** παράγῃ, ὁ παραγωγικός, ὁ εὔφορος, ὁ καρποφόρος, ὁ καρπερός : Ἀριστλ.ΖΙ 736 a, 35 **κύημα** γόνιμον, **αὐτ**.730 a, 6 **ᾠὰ** γόνιμα, ἀντίθ. **ὑπηνέμια,** Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,5 **γόνιμα μέρεα** (γεννητικὰ ὄργανα), - **γόνιμος** ἀγρός, - γόνιμον σπέρμα· || ἐπὶ γυναικῶν : Ἀριστλ.Προβλ.876 b, 12 **τῶν ἀτέκνων καὶ γονίμων γυναικῶν**· ||κ. ἐπὶ ἀνδρῶν: Ἀριστλ ΖΙ 546 a, 2· || μετὰ γεν. πράγμ. : Ἀριστλ. Κόσ.394 a, 27 **νέφος.. γόνιμον ὕδατος,** Αἰλ.ΖΙ 7,5 **ἡ γῆ ἡ Λίβυσσα πολλῶν καὶ ποικίλων θηρίων** γόνιμός **ἐστι**· **2)** μτφ.νεώτ. ὁ ἀποφέρων κέρδη : Παπαδ Χρ στ.Διηγ 41 **τὸ ἐπάγγελμα τοῦ συζύγου της εἶχε.. μόνον δύο μῆνας γονίμους**· **3)** μτφ. μσν , νεώτ. κ. δημ. ὁ παράγων ἐν ἀφθονίᾳ πνευματικὰ προϊόντα : Σάθ.3,496 Δημήτρ. Προκοπ. **ἀνὴρ σοφός, μεγαλοφυής, τὸν νοῦν γονιμώτατος, - γονιμώτατος συγγραφεύς, - γόνιμη συνεργασία** (ἡ ἐξαιρέτως παραγωγική)· **4)** μτφ. κ νεώτ γεν. ὁ δοτικὸς ἢ ὁ μεταδοτικὸς ἢ ὁ ἀποδοτικὸς ὠφελείας : Λογγῖν.44,3 **ἄγευστοι καλλίστου καὶ γονιμωτάτου λόγων νάματος**· **5)** πάπ. ὁ γονιμοποιῶν : Πάπ. **Νεῖλος γονιμώτατος**· **6)** ὁ τοῦ γονέως, ὁ γονικός : Εὐρ.Ἠλ.1209 **γόνιμα μέλεα** (τὰ μέλη τοῦ γονέως)· **7)** μτφ. ὁ ἔχων ἀξίαν, ὁ βάσιμος, ὁ οὐσιώδης : Πλάτ.Θεαίτ.150 C **φεῦδος ἀποτίκτει τοῦ νέου ἡ διάνοια ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές**· **8)** μτφ ἐπὶ προσ., ὁ γνήσιος, ὁ ἄξιος τοῦ ὀνόματος : Ἀριστφ.Βάτρ.96 **γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὕροις ἔτι**· **9)** εἰδ. ἐπὶ τέκνων, ὁ ἐκ νομίμου γάμου γεννηθείς, ὁ γνήσιος, ἀντίθ. νόθος Ἡσ. « γόνιμος, γνήσιος υἱὸς γεγονώς, ὁ οὐκ εἰσποιητός » : Μαν.6,54 **ἴσοι γονίμοισι τέκεσσι**· **10)** ὁ βιώσιμος : Ἱππ.Ἐπικ.4 γόνιμον παιδίον Ἀριστλ.ΖΙ 583 b, 31 **γόνιμον ἔμβρυον**· **11)** πυθαγόρ ὅρος, ἐπὶ τῶν περιττῶν ἡμερῶν, ὁ εὐνοῶν τὴν γέννησιν : Πλούτ.Ἠθ.288 C **γόνιμος** γάρ ἐστι **καὶ κρατεῖ τοῦ ἀρτίου συντιθέμενος**· || ὁμ. ἐπὶ τῶν **περιττῶν** ἡμερῶν ἐν ἀσθενείᾳ, ὁ κρίσιμος (ἐπειδὴ κατ᾿ αὐτὰς αἱ ἀσθένειαι ἔρχονται εἰς κρίσιν) : Ἱππ Ἐπιδ 2,6,8· || ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ μηνῶν κ. ἐτῶν : Ἱππ.Ἐπιδ.6,10 **γόνιμος μὴν - ἔτος.**

γονιμότης-ητος (ἡ) μτγν.κ.νεώτ.,δημ. **-η κ. -ότητα** ἡ ἱκανότης τοῦ γεννᾶν, ἡ παραγωγικότης : Εὐστ. Ἰλ.132 **ἅλας ταῖς οὐλαῖς ἀνεμίγνυον οὐ μόνον διὰ γονιμότητα καὶ τὸ ἐν τροφαῖς νόστιμον**· **2)** ἐπὶ ἐμβρύου, ἡ ὡριμότης τῆς γεννήσεως, ἡ ζωτικότης : Θεολ.Ἀριθμ 47 **τῆς δὲ γονιμότητος αἰτίαν μάλιστα τὴν ἑβδομάδα ὑπάρχειν**· **3)** νεώτ. **ἐν φρ γονιμότης λαοῦ,** ἔθνους, χώρας κτλ. ἡ ἀναλογία, τὸ ποσοστὸν τῶν ἐτησίων γεννήσεων ζώντων νεογνῶν πρὸς χιλίους κατοίκους.

γονιμώδης-ους-ες ὁ εὔφορος : Ὀρφ.Ὕμν.54,19 **Αἰγύπτου κατέχεις ἱερῆς γονιμώδεα λουτρά.**

γονίμως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γόνιμον.

γονιός (ὁ) δημ. ὁ γονεύς βλ.λ. : Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρ. 129 **τὸν γονιό μου.. κάμε τόνε νικητή,** Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.14,9 **ἐκεῖ 'ναι κόκκαλα γονιοῦ ποὺ τὸ παιδὶ**

τὰ καίει· ‖ πληθ. **οἱ** γονιοί : δ.τραγ. ἀρνήσου τοὺς γονιούς σου κι **ἔλα** ἀντάμα μου.

γόννα (τὰ) αἰολ. πληθ. τοῦ γόνυ βλ.λ.· πρβλ. γόνα (τὰ) : Θεόκρ.30,18 **τῷ μὲν γὰρ βίος ἕρπει ἶσα γόννοις ἐλάφῳ θόας.**

γονογεῶνες (οἱ) μτγν. τὸ φυτὸν μονδραγόρας.

γονοδάκτυλος (ὁ) νεώτ. γένος μαλακοστράκων.

γονοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος μὲ γόνον, μὲ σπέρμα : Ἱππ.966 F **γονοειδὲς ἐναιώρημα.**

γονόεις-εσσα-εν μτγν. ὁ γόνιμος βλ.λ. : Νίκ.Ἀλεξ.101 **αὐχέν' ἀποτμήξας.. γονόεντα** Μεδούσης.

γονοζωΐδια (τὰ) νεώτ. βιολ. γονιμοποιὰ ἄτομα, ἀπαντῶντα εἰς τὰς ἀποικίας ἀτελῶν τινων ζώων.

γονοθήκη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. τὸ περίβλημα τὸ περικλεῖον τὰ γονιμοποιὰ στοιχεῖα ζώων τινῶν τῆς κατωτάτης ζωολογικῆς ὑποδιαιρέσεως.

γονοθύραιος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πολυπόδων.

γονοκαρίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια πτηνῶν.

γονόκαρως (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γονοκέφαλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γονοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐξοίδησις τῶν σπερματικῶν ἀγωγῶν ἐκ συσσωρεύσεως τοῦ σπέρματος.

γονοκίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σκεύασμα ἀντιβλεννορροϊκὸν καὶ ἀντισηπτικὸν τῶν οὔρων.

γονοκοκκαιμία (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς τὸ αἷμα ἀνθρώπου εἴσδυσις καὶ ἐντόπισις τοῦ γονοκόκκου.

γονοκοκκίασις (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μόλυνσις διὰ τοῦ γονοκόκκου βλ.λ., ἐντοπιζομένη εἰς διάφορα μέρη τοῦ ὀργανισμοῦ.

γονοκοκκικός-ή-όν νεώτ. ὁ προερχόμενος ἐκ γονοκόκκου βλ.λ. : **γονοκοκκικὴ ὀφθαλμία.**

γονόκοκκος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. τὸ μικρόβιον τῆς βλενορροίας βλ.λ.

γονοκονδύλιον (τὸ) νεώτ. βιολ. σωμάτιον πολυκύτταρον, σχηματιζόμενον ἐκ τοῦ καταμερισμοῦ τοῦ ἐπιδερμικοῦ κυττάρου κρυφιγόνων τινῶν φυτῶν.

γονοκρατιέμαι δημ. ἕλκω τὸ γένος, κατάγομαι, ἔχω προγόνους μου : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.150,5 **πές μου, νὰ ζήσῃς, λυγερή, ποῦθε γονοκρατιέσαι ;**

γονοκρατῶ δημ. περιβάλλω, περιπτύσσω τὰ γόνατα, κρατῶ ἀπὸ τὰ γόνατα : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ. Ἱππόλ.326 **καὶ γονοκρατώντας δὲ σ' ἀφήνω πιά.**

γονοκτονία (ἡ) γλωσσ. ὁ φόνος τῶν γονέων· **2)** νεώτ. ὁ φόνος τοῦ γόνου, τῶν ἐκγόνων.

γονοκτονῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἀποκτείνω τοὺς γόνους, τὰ τέκνα, παιδοκτονῶ : ΨΠλούτ.Ποτ.221,1.

γονόλακος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γονόλοβος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γόνον Ἡσ. « μίτον » (ἀνάγν. τόνον).

γονόομαι προσπίπτω εἰς τὰ γόνατα, ἐκλιπαρῶ.

γονοπλακίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. μαλακοστράκων.

γονόπλαξ (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων.

γονοποιΐα (ἡ) μτγν. τὸ γεννᾶν, ποιεῖν γόνους, ἡ τεκνοποιΐα : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,68.

γονοποιός-όν μτγν. ὁ γονιμοποιὸς βλ.λ. : Ἰουστ. ΜΠροτρ.8 D **γονοποιὸν ὕδωρ.**

γονοποιῶ-έω μτγν. κ. σχόλ. ἐπὶ ἄρρενος, γονιμοποιῶ : Γεωπ.19,4 **ποτὲ μὲν ὡς ἄρρην γονοποιεῖ, ποτὲ δὲ ὡς θῆλυς τίκτει·** **2)** ἐπὶ θήλεος, ποιῶ γόνους, τέκνα, παιδιά, τεκνοποιῶ, παιδοποιῶ, τίκτω : Σχόλ.Λυκόφρ.899 **γυναῖκα δυναμένην γονοποιεῖν.**

γονοπότης (ὁ) μτγν. ὁ πίνων τὸ σπέρμα, ὁ σπερματοπότης : Μαν.4,311 **παμπαθέας στομάτεσσιν ὀπυιομένους γονοπότας** (δ.γρ. γονοπώτας).

γονόπους (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γονόπτερος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γονοπτέρυξ (ὁ) νεώτ. ζῳολ. ὁ γονόπτερος βλ.λ.

γονοπώτης (ὁ) μτγν. ὁ γονοπότης βλ.λ.

γονόρροια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ σπερματόρροια : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.6,6,15,Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,5· **2)** μτγν. ἐπὶ γυναικῶν, βλεννορραγία βλ.λ. : Ἀρετ.Χρον. Παθ.2,11· **3)** νεώτ. βλεννόρροια.

γονορροϊκός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ γονορροίας βλ.λ.

γονόρροιος μτγν. ὁ γονορροϊκός βλ.λ. : Ἰώσ.ΠΙ 5,227 **γονορροίοις καὶ λεπροῖς ἡ πόλις ὅλη.. ἀποκέκλειστο.**

γονορρυής-οῦς-ές μτγν. ὁ γονορροϊκὸς βλ.λ.· Ἡσ. « γονορρυής, οὗ ἡ γονὴ φέρεται ἀκουσίως » : ΠΔ Λευῖτ.15,4 **πᾶσα κοίτη ἐφ' ἧς ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτός ἐστι.**

γονορρυῶ-έω μτγν. πάσχω ἐκ γονορροίας, ἀπὸ σπερματόρροιαν : ΠΔ Λευῖτ.22,4 **καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυεῖ.**

γόνος (ὁ κ. ἡ), ἰων. γοῦνος, κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. τὸ προϊὸν τῆς γονιμοποιήσεως, τὸ γεννώμενον ἢ γεννηθὲν τέκνον, τὸ παιδί, ὁ ἀπόγονος· Ἡσ. « γόνοις, τέκνοις » : Ἰλ.Ε 635 **ψευδόμενοι δέ σέ φασι Διὸς γόνον αἰγιόχοιο εἶναι,** Σοφ.Φιλ.333 **πρῶτον τόδ', ἦ τέθνηχ' ὁ Πηλέως γόνος; - εἶναι γόνος μεγάλης οἰκογενείας·** ‖ ἐπὶ ζώων : Ὀδ.Μ 130 **γόνος δ' οὐ γίγνεται αὐτῶν, οὐδέ ποτε φθινύθουσι,** Σοφ.ἀπ.793 **γόνων ὀρταλίχων·** **2)** κ.νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἰχθύων, τὰ ᾠὰ τῶν θηλέων, τὸ χαβιάρι, καὶ τὸ ἔκκριμα τῶν ἀρρένων, ἡ γαλατσίδα : Ἡγήμ. π.Ἀθην.3,108 C **γόνον ἐκ ταγήνου ἐσθίοντας ποιεῖ·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. τὰ νεογνὰ τῶν ἰχθύων, τὰ μικρὰ φαράκια : Ἀθήν.7,285 A **Ἐπίχαρμος.. τὰς ἀφύας καταριθμεῖται, διαστέλλων τὸν λεγόμενον γόνον, - ἡ τράτα ἔβγαλε σήμερα μόνο γόνο·** **3)** κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν μελισσῶν, ἡ νέα γενεὰ τῶν μελισσῶν : Ἀριστλ.ΖΙ 554 a,18 **οὐχ ἅμα δὲ ἐν πᾶσι τοῖς κυττάροις ἔνεστιν ὁ γόνος·** ‖ νεώτ. πᾶσαι αἱ φάσεις τῶν μεταμορφώσεων τῆς μελίσσης ἀπὸ τοῦ ᾠοῦ μέχρι τῆς νύμφης· **4)** πᾶν προϊόν, ἐπὶ φυτῶν : Ἀνακρεόντ.54,7 **γόνος ἀμπέλου·** ‖ ἐπὶ τῶν ἀργυρείων τοῦ Λαυρείου : Αἰσχ.Εὐμ.946 **γόνος πλουτόχθων ἑρμαίαν δαιμόνων δόσιν τίοι·** **5)** τὸ φῦλον : Ἡρ.6,135 **καὶ τὰ ἐς ἄρσενα γόνον ἄρρητα ἱρὰ ἐκφήνασαν Μιλτιάδῃ·** **6)** τὸ γένος, ἡ οἰκογένεια, ἡ γενιά : Ὀδ.Α 216 **οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω·** **7)** γέννησις, παραγωγή, παιδοποιΐα : Αἰσχ.Ἱκέτ.172 **παῖδ' ἀτιμάσας, τὸν αὐτός ποτ' ἔκτισεν γόνῳ·** **8)** ἐπὶ φυτῶν, καρποφορία : Θεόφρ. Φ Αἰτ.3,15,3· **9)** σπέρμα, σπόρος, γονή βλ.λ.2) : ΠΔ Λευῖτ.15,3 **ῥέων γόνον ἐκ σώματος αὐτοῦ·** ‖ νεώτ. κ. ἡ γῦρις τῶν ἀνθέων **10)** τὰ γεννητικὰ μόρια **11)** γόνος Ἑρμοῦ τὸ βούφθαλμον βλ.λ.. ΨΔιοσκ.3,139

γονός (ὁ) δημ. τὸ γένος, ἡ γενιά, τὸ σόι : παροιμ. **καλὸς γονὸς καλοτυχιά, κακὸς γονὸς κατάρα.**

γονοσάνη (ἡ) νεώτ φαρμακ. εἰδικόν τι φάρμακον κατὰ τῆς βλενορροίας

γονόσπερμον (τὸ) νεώτ βοταν. γένος φυτῶν.

γονοτοκῶ-έω γλωσσ. τίκτω γόνους, νεοττοποιῶ.

γονοτύλη (ἡ) τύλος, κάλος τοῦ γόνατος· Ἡσ « γονοτύλη, τὸ τετυλωμένον τῷ γόνατι τύλας γὰρ λέγουσιν ὃ ἡμεῖς τυλώματα ».

γονότυπος (ὁ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν κληρονομικῶν καταβολῶν βλ.λ. τοῦ ὀργανισμοῦ

γονουατρένη (ἡ) νεώτ φαρμακ. κ. **γονοϊατρίνη** ἀντιγονοκοκκικὸν ἐμβόλιον.

γονοφθαλμίδιον (τὸ) νεώτ βοταν ὀφθαλμὸς φυτῶν τινων ὅστις ἀποσπώμενος τοῦ φέροντος αὐτὸν φυτοῦ ριζοβολεῖ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ μορφοῦται εἰς αὐτοτελὲς φυτόν.

γονοφλαβίνη (ἡ) νεώτ φαρμακ. εἰδικόν τι φάρμακον κατὰ τῆς βλενορροίας.

γονοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων γόνον βλ.λ.9)· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **γονοφόρα** ὡς οὐσ. ζῳολ. γένος ζώων.

γονοχωρισμός (ὁ) νεώτ. βιολ ὁ ἐκ τῆς σαφοῦς διακρίσεως τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων γεννητικῶν ὀργάνων διαχωρισμὸς εἰς τὰ ἀντίστοιχα γένη τῶν ζώων· ἀντίθ. ἑρμαφροδιτισμός.

γόνοφις (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γοντζές (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ κάλυξ, τὸ μπουμπούκι, ἰδίως ὁ τῶν ῥόδων : δ. δίστ. **ν' ἀνοίγαν τὰ τριαντάφυλλα, ν' ἀνοίγαν οἱ γοντζέδες· 2)** ὀφθαλμὸς κλάδου φυτοῦ, τὸ μάτι βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.

γόνυ-ατος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. γόνατο κ. γόνα βλ.λ., ἐπικ. κ. ἰων. γεν. **γούνατος**, ἐπ. **γουνός**, δοτ. **γουνί**, πληθ. **γόνατα**, ἰων. **γούνατα**, γεν. **γουνάτων**, δοτ. **γούνασι**, ἐπ. πληθ. **γοῦνα**, **γούνων**, **γούνεσσι** κ. **γονάτεσσι**, αἰολ. πληθ. ὀν. **γόννα** κ. γόνα βλ.λ., κ. γεν. γόνων, αἰτ. γόν(ν)α) ἡ μεταξὺ τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης ἄρθρωσις καὶ ἰδίως τὸ πρόσθιον ἐξέχον μέρος αὐτῆς : Ἰλ.Λ 547 **ἐντροπαλιζόμενος ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων,- ἔπεσε καὶ ἐκτύπησεν εἰς τὸ γόνυ, - σύρεται μὲ τὰ γόνατα·** ‖ ὁμ. κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων : Ἡρ.3,103 **κάμηλος ἐν τοῖσι ὀπισθίοισι σκέλεσι ἔχει τέσσερας μηροὺς καὶ γούνατα τέσσερα·** ‖ νεώτ. ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἡ ἄρθρωσις τοῦ καρποῦ τῶν προσθίων ποδῶν· **2)** συνήθ. ἐν χρ. ἐπὶ τοῦ ἐναγκαλισμοῦ τῶν γονάτων πρὸς δήλωσιν ὑποταγῆς ἢ χάριν θερμῆς ἱκεσίας : Ἰλ.Α 512 **Θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων,** Ἡρ.9,76 **καὶ λαβομένη τῶν γουνάτων ἔλεγε τάδε,** Εὐρ.Ὀρ.1414 **περὶ δὲ γόνυ χέρας ἱκεσίους ἔβαλον·** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν φρ. **γούνων λίσσεσθαι** : Ἰλ.Ι 451· ‖ νεώτ.φρ.μτφ. **κλίνω τὸ γόνυ πρό τινος** (ἀναγνωρίζω τὴν ὑπεροχήν του)· **3)** κ. νεώτ. ἐπὶ κάμψεως τοῦ γόνατος πρὸς ἀνάπαυσιν : Ἰλ.Η 118 **φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν·** ἢ πρὸς δήλωσιν ὑποταγῆς : ΠΔ Ἡσ.45,23 **ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ· 4) ἐπὶ γούνασιν τίθημι,** καθίζω ἐπὶ τῶν γονάτων προσφιλές τι πρόσωπον : Ἰλ.Χ 500 **ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρός·** ‖ ὁμ. πρὸς δήλωσιν καταθέσεως πράγματός τινος ὡς ἀναθήματος εἰς θεοῦ ἄγαλμα : Ἰλ Ζ 92 **πέπλον.. θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠυκόμοιο· 5)** κατὰ πληθ. ὡς ἔκφρ. δηλοῦσα τὴν ἕδραν τῆς ἰσχύος : Ἰλ.Ρ 569 **ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνεσσιν ἔθηκεν·** ‖ ὁθ. μτφ. φρ. **ἐν γούνασι θεῶν κεῖσθαι** (κεῖσθαι εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὴν θέλησιν τῶν θεῶν) : Ἰλ.Ρ 514· ‖ ὁμ. **λύειν γόνατά τινος** καθιστᾶν τινα ἀνίκανον, φονεύειν : Ἰλ.Ε 176 **ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν·** κ. παθ. : αὐτ.Φ 114 **τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·** πρβλ. δημ. ἐν παθ. σημ. **τοῦ λύθηκαν τὰ γόνατα· 6)** μτφ. **ἐς γόνυ βάλλειν ἢ κλίνειν ἢ ῥίπτειν** ταπεινόνειν, νικᾶν, κατακτᾶν : Ἡρ.6,27 **ἡ ναυμαχίη ὑπολαβοῦσα ἐς γόνυ τὴν πόλιν ἔβαλε,** Αἰσχ.Πέρσ. 931 **Ἀσία δὲ χθών.. ἐπὶ γόνυ κέκλιται· 7)** παροιμ. **ἀπωτέρω ἢ γόνυ κνάμα** (ἐπὶ τῶν ἀγαπώντων ἑαυτοὺς ἢ τοὺς οἰκείους αὐτῶν μᾶλλον τῶν ἀπωτέρω ἱσταμένων) : Θεόκρ.16,18· ὁμ σημ. κ. ἐν Ἀριστλ.ΗΝικ. 1168 b,8 **γόνυ κνήμης ἔγγιον· 8)** ἡ ἄρθρωσις, ὁ κόμβος, ὁ ἁρμὸς φυτῶν τινων καὶ χόρτων, ἰδίως τοῦ καλάμου : Ἡρ.3,98 **καλάμου δὲ ἐν γόνυ πλοῖον ἕκαστον ποιέεται,** Ξεν Ἀν.4,5,26 **καὶ κάλαμοι ἐνέκειντο . γόνατα οὐκ ἔχοντες· 9)** ἐκκλ **ὁ ἐπὶ (ἢ ὑπὸ) τῶν γονάτων** ἀξίωμα διακόνου ἐντεταλμένου νὰ ζωννύῃ τὸν ἀρχιερέα κατὰ τὴν λειτουργίαν.

γονυαῖον (τό) νεώτ. πυροβολ. ἡ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους κατακόρυφος ἀπόστασις τοῦ κάτω μέρους τοῦ σωλῆνος πυροβόλου ὡριζοντιωμένου.

γονυαλγής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἀλγῶν τὸ γόνυ ἢ τὰ γόνατα, ὁ πονῶν εἰς τὰ γόνατα : Ἱππ.1180 D **ὀροβοφαγέοντες γονυαλγέες.**

γονυαλγία (ἡ) νεώτ. ἄλγος τῶν γονάτων.

γονυαλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς τὴν γονυαλγίαν, εἰς τὸν πόνον τῶν γονάτων.

γόνυγρος (ὁ) Ἡσ. « τὰ ἄκαρπα καὶ ξηρὰ πεδία ἢ ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν γεράντων μηκέτι σθένειν δυναμένων τοῖς γόνασιν ».

γονυκαμπής-οῦς-ές νεώτ. ἱππολ. ἐπὶ ἵππου, οὗ τὸ γόνυ προβάλλει οὕτως, ὥστε ὁ ποὺς σχηματίζει τοξοειδῆ πρὸς τὰ πρόσω κύρτωσιν.

γονυκαμψεπίκυρτος-ον μτγν. ,ἐπὶ τῆς ποδάγρας, ὁ τὸ γόνυ διὰ κάμψεως ποιῶν κυρτόν : Λουκ. Τραγῳδ.203 **γονυκαμψεπίκυρτε Ποδάγρα.**

γονυκαμψία (ἡ) νεώτ. εἰδικῶς τὸ ἐλάττωμα τοῦ γονυκαμποῦς βλ.λ. ἵππου.

γονυκαυσάγρυπνα (ἡ) μτγν. ἐπὶ τῆς ποδάγρας, ἡ ἀφήνουσα ἄγρυπνόν τινα ἐκ τῆς καύσεως τοῦ γόνατος : Λουκ.Τραγῳδ.201 **δοιδυκοφόδα, γονυκαυσάγρυπνα.. Ποδάγρα.**

γονυκλαυσάγρυπνα (ἡ) δ.γρ τοῦ γονυκαυσάγρυπνα βλ.λ.

γονυκλινής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὰ γόνατα κεκλιμένα, κεκαμμένα, γονυπετής, γονατιστός : Εὐσέβ.Βί.Κωνστ.4,67 **τὸν ἐπὶ τῆς λάρνακος βασιλέα.. γονυκλινεῖς ἠσπάζοντο.**

γονυκλινῶ-έω μσν. κ. νεώτ. κλίνω τὸ γόνυ, γονατίζω (ἐν ἀμτβ. σημ.) : Εὐστ.669,32 **ἔστιν ὅτε καὶ ἱκετευτικῶς· ὃ καὶ γονυπετεῖν λέγεται, καὶ γόνυ κλίνειν, καὶ συνθέτως γονυκλινεῖν.**

γονυκλινῶς ἐπίρρ. νεώτ. μὲ κεκλιμένα τὰ γόνατα, γονατιστά : τὸν **ἱκέτευσε γονυκλινῶς.**

γονυκλισία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ κλίσις τῶν γονάτων, τὸ γονάτισμα καὶ ἡ ἐπὶ τῶν γονάτων στάσις : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.293 **ὡς τῶν Φοινίκων διὰ γονυκλισίας σεβόντων τοὺς βασιλεῖς·** ‖ ἐκκλ. εἰδ. ἡ ἐνώπιον τῶν ἁγίων εἰκόνων πρὸς ἐκδήλωσιν εὐλαβείας ἢ πρὸς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, δημ. μετάνοια· **2)** ὁμ. ἐκκλ. ἱκεσία, παράκλησις, γενομένη γονυκλινῶς ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν

γονυκλιτής-οῦς-ές νεώτ. ὁ γονυκλινὴς βλ.λ.

γονυκλιτῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. γονυκλινῶ βλ.λ. : Σιμπλίκ. εἰς Ἐπικτ.107 D, Βέλθ.Χρυσ.750 **ὁ ῥήγας τοῦτον κατιδὼν πολλὰ γονυκλιτοῦντα.**

γονυκλιτῶς ἐπίρρ. νεώτ. γονυκλινῶς βλ.λ.

γονύκοιλος ἵππος (ὁ) νεώτ. ἱππολ. ὁ ἔχων κοῖλον τὸ γόνυ βλ.λ.

γονύκροτος-ον κ. νεώτ. ἰατρ. ὁ ἔχων κεκλιμένα πρὸς τὰ ἔσω τὰ γόνατα κα συγκρούων αὐτὰ ἐν τῷ περιπατεῖν, βλαισός· ‖ ὁθ. συνεκδ. κ. ὁ δειλός· Ἡσ. « γονύκροτοι ἤτοι βλαισοί, οἱ τὰ γούνατα συγκρούοντες ἢ δειλοί· ὑπὸ γὰρ δέους ἔσθ' ὅτε συγκρούουσι τὰ γόνατα » : Ἀριστλ.ΖΙ 538 b, 10 **καὶ ὑγροσαρκότερον δὲ τὸ θῆλυ τῶν ἀρρένων καὶ γονυκροτώτερον· 2)** εἰδ. ἐπίθ. ἐπὶ ἐκτεθηλυμμένων ἀνδρῶν : Ἀνακρ.144.

γονύκρουσος (ὁ) μσν. ὁ τὰ γόνατα **κρούων,** γονύκροτος βλ.λ. : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

γονυλεπτίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. **οἰκογέν.** ἐντόμων.

γονύλεπτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀραχνῶν.

γόνυον (τό) γλωσσ. τὸ γονάτιον βλ.λ.

γονυπεσῶ-έω μτγν. γονυπετῶ βλ.λ. : Ἡλιόδ.9,453.

γονυπετής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ πίπτων εἰς τὰ γόνατα, ὁ γονατιστός : Εὐρ.Φοίν.293 **γονυπετεῖς ἕδρας** προσπίτνω σ' **ἄναξ,** Τιμόθ.Πέρσ.198 **βασιλεὺς.. γονυπετὴς αἴκιζε σῶμα,** Συνέσ.Ἐπ.57 γονυπετὴς ἱκέτης γενόμενος, Θαλασρ.Στιχουργ.Γλευκάτ.33 **ἐπρόσφερε γονυπετὴς δεήσεις καὶ θυσίαν.**

γονυπέτησις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ κάμψις, ἡ κλίσις τῶν γονάτων, τὸ γονάτισμα : Εὐστ.Πονημ.105, 62 **τὰς φευδεῖς γονυπετήσεις.**

γονυπετῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. πίπτω εἰς τὰ γόνατα, γονατίζω : Πολύβ.15,29,9 **ἐλιπάρει γονυπετοῦσα καὶ μαγγανεύουσα πρὸς τὰς θεάς,** Πάπ. **παρακαλοῦμεν γονυπετοῦντες τὸ ὕψος ὑμῶν· 2)** μτφ. προσέρχομαι ἱκετικῶς, ἱκετεύω, ταπεινῶς παρακαλῶ· Ἡσ. « γονυπετεῖ· παρακαλεῖ, δέεται, ἱκετεύει » : ΚΔΜατθ.17,14 **προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος** γονυπετῶν **αὐτὸν καὶ λέγων.**

γονυπετῶς ἐπίρρ. σχόλ. κ. νεώτ. **μὲ κεκλιμένον** τὸ γόνυ : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.300, - **γονυπετῶς σὲ ἱκε-**

τεύω· || νεώτ. στρατ. παράγγελμα **γονυπετῶς!** θέσις πρὸς πυροβόλησιν μὲ κεκλιμένον τὸ γόνυ.
γονύπους-οδος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.
γονυστεφής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ἵππου, ὁ κατὰ τὸ πρόσθιον τμῆμα τοῦ γόνατος φέρων σημεῖά τινα γυμνὰ τριχῶν ἐξ οὐλῆς.
γονώδης-ους-ες ὁ γονοειδὴς βλ.λ.: Ἱππ.190 G **ἐν τοῖσι χολώδεσι κοιλίη ταραχώδης διαδιδοῦσα σμικρὰ γονώδεα, μυξώδεα.**
γονώνη Ἡσ. « ὀρίγανος ».
γονωσία (ἡ) δ.γρ. τοῦ γωνωσία βλ.λ.
γοοδενία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γοοδενιίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν.
γοοπλανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὑποκριτικῶς πρὸς παραπλάνησιν γοῶν, θρηνῶν : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.27,6 γοοπλανέες Φαρισαῖοι.
γόος (ὁ) κ. νεώτ. κλαυθμός, ὀδυρμός, θρῆνος, ὀλολυγμός, στεναγμὸς ἐξωτερικεύων θλῖψιν, βογγητό, μοιρολόγι· Ἡσ. « γόος· θρῆνος » : ΟδΔ 758 **ὣς φάτο, τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ' ὄσσε γόοιο,** ΠΔΜακκ.3,Ι,18 **γόων τε καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπίμπλων,** Πολαμ.Περ.Χαιρ.49,14 **κορμιά, ἀγκαλιάσματα, γόοι, δαιμόνια·** || ἐπὶ μεγαλοφωνοτέρων ἐκφωνήσεων θλίψεως : Ὀδ.Δ 103 **αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο,** Πίνδ.Π 12,37 **ἐρικλάγκταν γόον·** || εἰδ. ἐπὶ τῆς ἀηδόνος : Σοφ. Αἰ.629 **οὐδ' οἰκτρᾶς γόον ὄρνιθος ἀηδοῦς ἥσει·** || μετὰ γεν. δηλούσης τὸ πρόσωπ. δι' ὃ ὁ γόος : Κόϊντ.3,644.
γοοφόρος-ον γλωσσ. ὁ φέρων γόον, θρῆνον.
γόπα (ἡ) δημ. κ. γώπα ὁ ἰχθὺς βῶψ ὁ κοινὸς βλ.λ.· **2)** μτφ. σκωπτικῶς τὸ ἀπορριπτόμενον ὑπόλειμμα τοῦ σιγάρου,τὸ ἀποτσίγαρο: **μαζεύει γόπες.**
γοράπιες Ἡσ. « ῥάφανοι ».
γοργά ἐπίρρ. μσν.κ.δημ. ταχέως, γρήγορα : Διγεν. Ἀκρ.2013 **ὅσοι δὲν τὸν ἐγνώριζον, γοργὰ ἐκαβαλλικεύαν,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.75,27 **στρώνει γοργὰ τὸ μαῦρό του,γοργὰ καβαλλικεύει,**Βαλαωρ.Στιχούργ. Α 9,3 **γύρω του στρέφει γοργὰ τὸ βλέμμα.**
γοργάδα (ἡ) δημ. ἡ γοργότης : Σολ.Σον.Κόμ. Μερκ. 2 **θὰ τρέχ' ἡ βρύση μὲ μυριόχαρη γοργάδα.**
γοργακούω δημ. ἀκούω γοργά, ἀκροῶμαι μὲ πόθον : Καζ.Ν μτφρ.ΘΚωμ. Παράδ.26,96 **τὸν πόθο μου τὸν βλέπεις . . νὰ σὲ γοργακούσω.**
γοργανασταίνω δημ. μτβ. ἐπαναφέρω ταχέως εἰς τὴν ζωήν, μτφ. : Παλαμ.Περ Χαιρ.16Β **τοῦ Βιργιλίου τὰ κρίνα τὰ γοργανασταίνεις.**
Γοργάς-άδος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ Γοργώ : Φωτ.Λεξ. Πλόκιον Γοργάδος, τὸν δοθέντα πλόκαμον τῆς Γοργόνης· **2)** **ἡ παλίμφρων Γοργάς,** ἡ Ἥρα : Λυκ. 1349 **τὸν ἡ παλιμφρων Γοργὰς ἐν κλήροις θεῶν καθιερώσει·** **3)** ἐν τῷ πληθ. ὡς προσηγορ. γοργάδες (αἱ) αἱ νύμφαι τῆς θαλάσσης : Σοφ.ἀπ.163.
γόργεια (τὰ) κ. γοργεῖα Ἡσ. « μορμολυκεῖα φασι τὰ τῶν ὑποκριτῶν πρόσωπα, ἃ Δωριεῖς γόργεια καλοῦσι », ΕΜ 238,46 « γοργεῖα, τὰ τραγικὰ προσωπεῖα· ἔνιοι μορμολύκεια ».
γόργειος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Γοργόνα ἢ ὁ ἐκ ταύτης προερχόμενος : Ἰλ.Ε 741 **ἐν δέ τε γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου·** **2)** τὸ οὐδ. γόργειον ὡς οὐσ. ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούσης : Κικ. π.Ἀττ.4,16· || τραγικὸν προσωπεῖον, βλ. γόργεια.
γοργεύω μτγν. φέρομαι ταχέως, σπεύδω· **2)** πάπ. ἀσχολοῦμαι μετὰ σπουδῆς : Πάπ. **γόργευσον τῷ υἱῷ μου,** αὐτ. **γόργευσον μετὰ τοῦ χωρίου.**
γοργία (ἡ) γλωσσ. εὐκινησία, εὐστροφία, εὐκαμψία.
γοργιάζω μτγν. κ. νεώτ. πράττω, ὁμιλῶ καὶ γράφω ὡς ὁ σοφιστὴς Γοργίας, μιμοῦμαι τὸν σοφιστὴν Γοργίαν : Φιλόστρ.493 **καὶ Ἀγάθων δὲ πολλαχοῦ τῶν ἰαμβείων γοργιάζει.**
γοργίειος-α-ον ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Γοργίαν : Ξεν. Συμπ.2,26 **ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν γοργιείοις ῥήμασιν εἴπω,** Διον.Ἁλ.Δημ.5 **σχήμασι τοῖς γοργιείοις·** **2)** Ἐπιγρ. ἀγγεῖον καλούμενον γοργίειον ἀπό τινος Γοργίου.
γοργίς-ίδος (ἡ) Ἡσ. « γοργίδες· ὠκεανίδες ».
γοργοβαίνω νεώτ. βαίνω ταχέως, γοργά.
γοργοβασιλεύω δημ. δύω ταχέως, βασιλεύω γοργά, γρήγορα, ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 6,4 **κι ἂν ἀνατείλῃς, ἥλιε μου, νὰ γοργοβασιλέψῃς.**
γοργόβλεπος-η-ο δημ. ὁ βλέπων ταχέως, γοργά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,12 **καὶ ἡ θλίψη μας γοργόβλεπη μέσ' στ' ἄπειρο ματιά.**
γοργοβλάσταρος-η-ο ὁ βλαστάνων ταχέως, ποὺ γρήγορα βλασταρώνει : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Ζ 139 **τὰ φύλλα, ἄλλα ὁ ἄνεμος χαμοσκορπίζει, κι ἄλλα ἡ γοργοβλάσταρη δεντρο κοπιὰ φυτρώνει.**
γοργογα(γ)έρνω δημ. ἐπιστρέφω ταχέως : δ. δίστ. **ἄμε καὶ γοργογάειρε, μὴν κάνῃς ἕνα μῆνα.**
γοργόγιαννη (ἡ) δημ. κ. **γοργογιάννι** (τό) κοινὴ ὀνομασία τῶν φυτῶν ἑλελιφάσκου τοῦ ἐρυθρανθοῦς, τοῦ ἱεροβοτανοειδοῦς, ἱεροβοτάνης τῆς φαρμακευτικῆς, κυνογλώσσου τοῦ γραπτοῦ κ.ἄ.
γοργογιάννι (τό) δημ. ἡ γοργόγιαννη βλ.λ.
γοργογόνατος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γοργὰ τὰ γόνατα, ὁ τρέχων ταχέως, γοργοπόδαρος : δ.τραγ **μαῦρέ μου γοργογόνατε κι ἀνεμοκυκλοπόδη.**
γοργογυρίζω μσν. κ. δημ. ἀναγκάζω τινὰ νὰ ἐπιστρέφῃ ταχέως, ἀμέσως, τὸν γυρίζω πίσω γοργά, γρήγορα : Βέλθ.Χρυσ.198 **εἰ δ' ἴσως ὀπισωπατεῖς, οὐ θέλεις ν' ἀκλουθήσῃς, ἐπαίρνομέν σε πεταστόν, γοργογυρίζομέν σε·** **2)** ἀμτβ. ἐπιστρέφω ὁ ἴδιος ὀπίσω ταχέως, γυρίζω γοργά : **κοίταξε νὰ γοργογυρίσῃς ἀπὸ τὸ ταξίδι σου·** **3)** στρέφω μετὰ ταχύτητος τροχὸν ἢ ἄλλο τι περιστρεφόμενον μηχάνημα, ἢ τὰ φύλλα βιβλίου κττ.
γοργογύριστος-η-ο δημ. ὁ ταχέως στρεφόμενος, δθ. ταχύς, εὐκίνητος, γρήγορος, ἀθέλτος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.129,3 **ἔχεις . . χέρια γοργογύριστα νὰ στεφανογυρίσῃς ;,** Καρκβ.ΛΠλώρ.98 **ὁ ἥλιος κόκκινος καὶ γοργογύριστος σκάλωνε στὰ μεσούρανα·** **2)** ὁ ταχέως, γοργὰ ἐπιστρέφας.
γοργοδάχτυλα (τὰ) δημ. τὰ ταχέα, τὰ γρήγορα, τὰ εὐκίνητα δάκτυλα : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.129,2 **ἔχεις καὶ γοργοδάχτυλα ν' ἀλλάξῃς δαχτυλίδια ;**
γοργοδιαβαίνω δημ. διέρχομαι, διαβαίνω ταχέως, γοργά, γοργοπερνῶ : Ζερβ Τραγ.ΚΚ 76,27 **ἄμορφη γῆ, ποὺ ἀπάνω σου γοργοδιαβαίνουμε.**
γοργοδρόμος (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ταχέως, γοργῶς τρέχων : Κουμαν.Ἀθησ. **ἐν λ. γοργοδρόμος νοῦς,** Ζερβ.μτφρ. Ἰλ.Θ 124 **κι ἔπεσε ἀπ' τ' ἀμάξι αὐτὸς καὶ τ' ἄλογα τὰ γοργοδρόμα ξαφνιαστήκαν.**
γοργοδρομῶ δημ. τρέχω ταχέως, γοργῶς, γρήγορα : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.Ἱππόλ.1132 **στῆς Λίμνης τὸ ἱπποδρόμιο, γιὰ νὰ γοργοδρομήσῃς.**
γοργοθανατιά (ἡ) δημ. ὁ θάνατος, ὁ ἐπερχόμενος ταχέως ἢ προώρως.
γοργοθάνατος-η-ο δημ. ὁ ἀποθανὼν προώρως : δ. μοιρ. **κόρη μου γοργοθάνατη, χαροσαγιτεμένη.**
γοργοκαβαλ(λ)άρης (ὁ) δημ. ὁ ταχύς, ὁ δεξιὸς ἱππεύς : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Δ463 **κι οἱ γοργοκαβαλλάρηδες Καδμεῖοι | γι' αὐτὸ θυμώνοντας.**
γοργόκαιρος-η-ο δημ. οὗ ὁ καιρὸς παρέρχεται ταχέως, ὁ ἐπὶ μικρὸν μόνον ὑπάρχων, λιγόκαιρος.
γοργοκάμηλος (ἡ) νεώτ. κάμηλος ἡ δρομάς.
γοργοκάραβο (τὸ) δημ. ταχὺ πλοῖον, καράβι γοργό, γρήγορο : Καρκβ.ΛΠλώρ.219 **εἶδε τ' ἀστέρια κινούμενα ἀπάνω του, σὰν γοργοκάραβα.**
γοργοκίνημα (τὸ) μσν. κ. δημ. ἡ ταχεῖα, ἡ γοργὴ κίνησις : Διγεν.Ἀκρ.139 **ἀπὸ γοργοκινήματα ὁπού 'χεν εἰς τὰ παιγνίδια.**
γοργοκινησιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ εὐκινήτου, τοῦ γοργοκινήτου, ἡ εὐκινησία.
γοργοκίνητα ἐπίρρ. δημ. **διὰ ταχείας, γοργῆς κινήσεως, μὲ γρηγοράδα.**

γοργοκίνητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ εὐκίνητος· || ἐπὶ πραγμ. ὁ ταχέως κινούμενος, ὁ ταχυκίνητος : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.ΙΤ 1427 **κι ἄλλοι τραβᾶνε γοργοκίνητα κουπιά.**

γοργολαχταρίζω δημ. ποθῶ ἀνυπομόνως, ζωηρῶς, διακαῶς : Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.Καθαρτήρ.19,80 **ἄν.. γοργολαχταρίζετε τὸ δρόμο.**

γοργόλοπος Ἡσ. « ὁ ἐπιθετικός » (δ.γρ. **γοργόλοφος**).

γοργολόφα (ἡ) τὸ θηλ. τοῦ γοργολόφας βλ.λ. ὡς ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς : Ἀριστφ.Ἱππ.1181 **ἡ Γοργολόφα σ' ἐκέλευε τουτουὶ φαγεῖν.**

γοργολόφας (ὁ) ὁ τὴν Γοργὼ ἔχων εἰς τὸ κράνος : Ἀριστφ.Ἀχ.567 **βοήθησον, ὦ γοργολόφα.**

γοργόλοφος (ὁ) Ἡσ. δ.γρ. γοργόλοπος βλ.λ.

γοργόν ἐπίρρ. μτγν., μσν., δημ. **γοργό** κ. **γοργά** βλ.λ. ἀγριωπῶς, βλοσυρῶς : Αἰλ.Πἱ 2,44 **γοργὸν μὲν αὐτῷ βλέπουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ** (ἔχει ἄγριον βλέμμα)· **2)** μσν. ταχέως, γρήγορα : Διγεν.Ἀκρ. 179 **τίς δὲ ἀπὸ τὲς βάες της γαργὸν ἀπηλογήθη,** Πρόδρ.2,565 **κράζει γοργὸν ταὺς ἰατρούς.**

γοργόνα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. θαλάσσιος δαίμων, ἔχων σῶμα γυναικὸς μὲν μέχρι τῆς ὀσφύος, κάτωθεν δὲ αὐτῆς σῶμα ἰχθύος μετὰ μιᾶς ἢ δύο οὐρῶν· πρβλ. Γοργώ : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 57,6 **κι ἀπ' τὸ πέλαγο οἱ γοργόνες.. παραβγαίνουν μὲ τοὺς ἥσκιους· 2)** ἄγαλμα παριστῶν γοργόνα : Παλαμ. Τρισεύγ.ΙΙ **τὴν κοίταξες ποτέ σου καλά καλά τὴ γοργόνα τῆς βρύσης;· 3)** μτφ. εἰς δήλωσιν μεγαλοσώμου ἢ δυσειδοῦς ἢ κακοτρόπου γυναικός· **4)** ναυτ. τὰ ἀκροστόλια τῶν πλοίων.

γοργόνατος-η-ο δημ. ὁ γοργογόνατος βλ.λ.

γοργόνεια (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος κοραλλίων.

γοργονεία (ἡ) μτγν. (ἐνν. **λίθος**) τὸ κοράλλιον : Πλίν.ΦΙ 37,164.

γοργόνειον (τὸ) μτγν. ἡ εἰκὼν τῆς κεφαλῆς τῆς Γοργόνος ὡς τι ἀποτρόπαιον : Πλούτ.Θεμ.10 **φησὶν ἀπολέσθαι τὸ Γοργόνειον ἀπὸ τῆς θεοῦ τοῦ ἀγάλματος· 2)** ὁμὰς ἀστέρων ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Περσέως : Πτολ.Μαθ.7,5· || ὁ ἀστερισμὸς τῆς Μεδούσης : Ἵππαρχ.2,3,27· **3)** Σουΐδ. « γοργονεῖον, προσωπεῖον »· **4)** φάντασμα · Ρουφ. π. Ὀρειβ.20,27· **5)** ἐπίθετον τῆς σελήνης παρ' Ὀρφικοῖς : Ὀρφ.ἀπ.33· **6)** τὸ φυτὸν λιθόσπερμον : Ψ Διοσκ.3 141.

γοργόνειος-αν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Γοργόνα : Αἰσχ.Πρ.793 **ἔστ' ἂν ἐξίκῃ πρὸς Γοργόνεια πεδία· 2)** τὸ οὐδ. γοργόνειον ὡς οὐσ. βλ.λ.

γοργονέλλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀνθοζῴων.

γοργόνη (ἡ) μτγν. ἡ Γοργώ : Ἡρωδιαν.Ἐπιμερ.17.

γοργονία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀνθοζῴων.

γοργονιὰς βοτάνη (ἡ) μτγν. φυτόν τι : Δαμάσκ. Φωτ.340,10 **Γοργονιάδα βοτάνην, ἧς εἶναι τὴν ῥίζαν ἄντικρυς ὁμοίαν παρθένῳ τὴν κεφαλὴν ἐχούσῃ κατηρεφῆ δρακοντείοις πλοκάμοις.**

γοργονίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. ἀνθοζῴων.

γοργονοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅμοιος τῇ Γοργόνι : Ἀνών.π.Βανδ.1,7 Ε **γοργονοειδεῖς κεφαλαί.**

γοργονοκέφαλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων, ἁ. ἀστρόφυτον βλ.λ.

γοργονώδης-ους-ες σχόλ. ὁ γοργονοειδής βλ.λ : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.146 **τῶν βοστρύχων παρεχόντων τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ γοργονῶδες.**

γοργόνωτος (ὁ, ἡ) ὁ τὴν Γοργὼ ἔχων εἰς τὰ νῶτα' εἰς τὴν ῥάχιν : Ἀριστφ.Ἀχ.1124 **φέρε δεῦρο γοργόνωτον ἀσπίδος κύκλον.**

γοργοπαίξιμο (τὸ) δημ. ἡ γοργή, ζωηρὰ παιδιά : Καρκδ.ΛΠλώρ.55 **ποὺ ἔβλεπα ἐκεῖνο τὸ γοργοπαίξιμο, ποὺ ἄκουα ἐκεῖνα τ' ἀσημένια γέλια.**

γοργοπέρασμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ταχεῖα διάβασις.

γοργοπέραστος-η-ο δημ. ὁ ταχέως παρερχόμενος, ἐκεῖνος ποὺ γρήγορα περνᾷ.

γοργοπερνῶ δημ. κ. γοργοπερνάω παρέρχομαι ταχέως, περνῶ γοργά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 36,16 **ἤσκιοι ἐπά σ' ἀφρούς γοργοπερνᾶν καὶ σβένουν.**

γοργοπλέκω δημ. πλέκω ταχέως, γοργά, γρήγορα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 21,18 **τεχνήτρα τ' ἀραχνόφαντο μαγνάδι** (ἡ **Νύχτα γοργοπλέκει στὴ σιγή.**

γοργόπλους-ου-ουν μσν. ὁ ταχέως, ὁ γοργὰ πλέων, ταχύπλους· Ζωναρ.1712 « **ταχυπλόων**, γοργοπλόων, **ταχυπλόων νηῶν** » : Κ Μανασσ.Χρον.82.

γοργοπόδαρος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ταχεῖς πόδας, ὁ ὠκύπους, ὁ γρήγορος : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ. Ἱππόλ.1130 **μὲ γοργοπόδαρα σκυλιά.**

γοργοπόδης (ὁ) δημ. ὁ ὠκύπους, ὁ γοργοπόδαρος βλ.λ. : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Β 967 **μ' αὐτὸν λοιπὸν μοιάζοντας εἶπε ἡ γοργοπόδα Ἶρις,** Σάρρ.μτφρ. Εὐρ.ΙΤ 34 **γιατὶ εἶναι γοργοπόδης σὰ νά 'χε φτερά.**

γοργοποδίζω δημ. βαδίζω γοργῶς, ἐσπευσμένως.

γοργοπορῶ δημ. γοργοποδίζω βλ.λ., ἐν σπουδῇ πορεύομαι, ἀντίθ. ἀργοπορῶ.

γοργόπους-οδος-ουν ὁ ταχὺς τοὺς πόδας, ὠκύπους, ταχύπους, ποδώκης, γοργοπόδαρος.

γοργόπτερος-ον νεώτ., δημ. **γοργόφτερος** ὁ ἔχων ταχείας τὰς πτέρυγας, ὁ πετῶν ταχέως· || μτφ. ἐπὶ φήμης, ὁ ταχέως διαδιδόμενος.

γοργορέματος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ταχὺ ρεῦμα, ποὺ κυλᾷ γρήγορα : Ζερβ.Τραγ.Μύλου 4 **μέσ' στ' αὐλάκι τὸ νερὸ.. γοργορέματο κυλάει.**

γοργόρηχος (ἡ) μτγν. βοτάνη ἀκανθώδης, τὸ ἁ. ἠρύγγιον· Ἁρποκρ. π. Σαλμ.Ὁμών.Ὑλ.Ἰατρ.σ.78 Β « **ἠρύγγιον βοτάνη ἐστὶν ὡς καλαμώδης φυομένη,** ἀκανθώδης, **ἢ καὶ** γοργόρηχος λέγεται ».

γοργόρρυθμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων γοργὸν ρυθμόν : γοργόρρυθμος **στίχος** (μετρ. ὁ ἐκ τροχαϊκῶν ποδῶν ἢ ἐξ ἀναπαίστων ἀποτελούμενος).

γοργός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. **ἄγριος,** σκυθρωπός, **βλοσυρός, φοβερός, δεινός·** Ζωναρ. 447 « **οἱ** Ἀττικοὶ δὲ γοργὸν οὐ τὸν πρακτικὸν καὶ κεκινημένον λέγουσιν, ἀλλὰ τὸν φοβερόν », ΕΜ « γοργόν, δεινόν » : Αἰσχ.Ἑπτ.537 **γοργὸν δ' ὄμμ' ἔχων, προσίσταται, Παρθενοπαῖος,** Εὐρ.Φοίν.146 **ὄμμασι γοργὸς εἰσιδεῖν νεανίας,** Ξεν.Συμπ.1,10 **ἀλλ' οἱ μὲν ἐξ ἄλλων πρὸς τὸ γοργότεροί τε ὁρᾶσθαι καὶ φοβερώτερον φθέγγεσθαι· 2)** μτγν. ἐπὶ προσ., ζωηρός, ὁρμητικός, ρωμαλέος : Λουκ. Θε.Δ 7,3 **γοργόν τινα τὸν παῖδα φής·** || Ἐπιγρ. ἐπὶ ἀθλητῶν, ὁ σθεναρὰν ἐμφάνισιν ἔχων· || κ. ἐπὶ ἵππων : Ξεν.Ἱππ.10,17 **καὶ οἱ θεώμενοι τὸν ἵππον τοιοῦτον ἀποκαλοῦσιν ἐλευθέριόν τε καὶ ἐθελουργὸν καὶ ἅμα ἡδύν τε καὶ γοργὸν ἰδεῖν·** || πάπ. γεν.ἐπὶ ζῴων· **3)** ὁμ.ἐπὶ ὕφους, νευρώδης, βίαιος : Ἑρμογ.Ἰδ.1,11· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. ταχύς, γρήγορος, σβέλτος : Προκ. 3,100,7 **γοργὸς ἐπινοεῖν ὅ,τι ἂν βούλοιτο,** γνωμ. **τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει,** Ἐρωτόκρ.Α 240 **κι ὅσ' καὶ νὰ τὸ κρατῇς κουρφό, γοργὸ τὸ φανερώνει,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.120,2 **τὸ γλήγορο ἄλογο** καὶ τὸ γοργὸ ζευγάρι, Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.ΙΑ 292 **μὲ δώδεκα γοργότατα καράβια· 5)** μουσ. βοηθητικὸν σημάδιον ἐν τῇ βυζαντινῇ παρασημαντικῇ ἔχον σχῆμα κεφαλαίου γάμμα (Γ), δηλοῦν ἐλάττωσιν κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου τοῦ μουσικοῦ φθόγγου.

γοργοσβησμένος-η-ο δημ. κ. γοργόσβηστος ὁ ταχέως σβεννύμενος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.16,7 **σὰν τοῦ σπιρτιοῦ γοργοσβησμένου τὸ ἄναμμα.**

γοργόσβηστος (ὁ) δημ. κ. γοργοσβησμένος βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 70,30 **κι εἶναί τος ὁ γοργόσβηστος ἀφρὸς** (**ἐκεῖνο ποὺ ζωὴ** μεῖς τὸ θωροῦμε.

γοργοσκανδάλιστον (τὸ) μσν. Νικήτ.Χων.Κουμν. Ἀθησ. « τὸ πρόχειρον τῆς παρασπονδήσεως ».

γοργοστρέφω νεώτ. κ. δημ. στρέφω ταχέως.

γοργοσύνθετον (τὸ) νεώτ. μουσ. σημάδιον τῆς παλαιοτέρας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

γοργοτάξιδος-η-ο δημ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ταχύπλους : Βλαχογ.Προπ.1,148 **ἀπό' κεῖνα τὰ γοργοτάξιδα, ποὺ σκίζουν φτερωτά.. τὴ θάλασσα.**

γοργότης-ητος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γοργοῦ, ταχύτης, ὁρμή, σπουδή, γρηγοράδα, σβελτοσύνη : Σύμμ.ΠΔ Ἐκκλ.2,21,Εὐστ.Ἰλ. 1300,58 **πολλαχοῦ γὰρ τῇ τοιαύτῃ λέξει σεμνῶς χρῆται διὰ γοργότητα·** **2)** ἐπὶ ὕφους, ὁρμητικότης, δύναμις : Ἑρμογ.Ἰδ.2,1 **γοργότητά τινα ἔχει ὁ λόγος καὶ τομὴν ἐμφαίνει,** Σχόλ.Ὀδ.Α 110 **οἱ μέν, οἱ δέ, σχῆμα γοργότης·** **3)** ἡ βλοσυρότης, ἡ ἀγριότης ἐν τῷ βλέμματι : ΕΜ 238,35 **διὰ γὰρ τῆς γοργότητος καὶ ὀξύτητος τῶν ὀφθαλμῶν ἀπελίθουν τοὺς ὁρῶντας.**

γοργοτίναγμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γοργοτινάζω βλ.λ. : **ἀπὸ τὸ γοργοτίναγμα ἔσπασαν πολλὰ κλαριὰ τῆς μουριᾶς.**

γοργοτινάζω δημ. σείω, τινάσσω γοργῶς ἤτοι σφοδρῶς καὶ μετὰ ταχύτητος : **γοργοτίναζε ὁ ἄνεμος τὸ πανὶ τῆς βάρκας, - τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ τὸν γοργοτίναξε·** πρβλ. γοργοτραντάζω· ἐν ὁμ. σημ. κ. παθ. : **γοργοτινάζονταν τ' ἁπλωμένα ροῦχα 'δῶθε 'κεῖθε·** **2)** μτφ. ἐπὶ λόγου, ἐκστομίζω, ἐκφωνῶ βιαίως καὶ ταχέως· ὁμ. κ. παθ. : Παλαμ.Τρισεύγ.42 **καὶ μέσα στὴ βοὴ σὰ νὰ γοργοτινάζονταν ἀπὸ στόματα τ' ὄνομά της.**

γοργοτομία (ἡ) μτγν. ἡ ἀποκοπὴ τῆς κεφαλῆς τῆς Γοργόνος : Στράβ.8,6,21 **τὸν Πήγασον.. πτηνὸν ἵππον ἐκ τοῦ τραχήλου τῆς Μεδούσης ἀναπαλέντα κατὰ τὴν γοργοτομίαν.**

γοργοτράνταγμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γοργοτραντάζω βλ.λ. : **τὸ γοργοτράνταγμα τῆς μπόρας ξεσανίδωσε τὴ βαρκούλα, - μ' ἕνα γοργοτράνταγμα τὸν ἔρριξε χάμω.**

γοργοτραντάζω δημ. κλονῶ, σείω, κραδαίνω σφοδρῶς καὶ ταχέως : **ὁ ἀγέρας γοργοτράνταξε τὰ δέντρα·** ὁμ. κ. παθ. : **ἀπὸ τὸ σεισμὸ γοργοτραντάχθηκαν ὅλα τοῦ χωριοῦ τὰ σπίτια.**

γοργοτράνταχτα ἐπίρρ. δημ. διὰ σφοδρᾶς, ταχείας, ἀποτόμου σείσεως, μὲ γοργοτράνταγμα.

γοργοτρανταχτά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον σφοδρᾶς, ταχείας καὶ ἀποτόμου σείσεως.

γοργοτράνταχτος-η-ο δημ. ὁ ὑποστὰς σφοδρόν, ταχὺν καὶ ἀπότομον ἐκ σείσεως κλονισμόν, ὁ γοργοτρανταγμένος, πρβλ. γοργοτραντάζω.

γοργοτρέξιμο (τὸ) δημ. ὁ γοργός, ὁ ταχὺς δρόμος, ἡ μετὰ σπουδῆς τροχάδην πορεία, τὸ γλήγορο τρέξιμο : **ἡ φουσκωμένη ποταμιὰ στὸ γοργοτρέξιμό της συνέπαιρνε κλαριὰ καὶ ζῶα πνιγμένα·** ‖ ἐν χρ.μτφ. ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἐν προσωποποιήσει : Καρκβ.Ζητιάν.36 **ἐμπρὸς στὶς σακατεμένες κορμοστασιὲς ποὺ παράλλαξεν ὄχι τοῦ χρόνου τὸ γοργοτρέξιμο.. ἀλλὰ τὸ πεῖσμα.**

γοργοῦμαι-όομαι παθ. ἐπὶ ἵππου, καθίσταμαι θυμοειδής, ζωηρός : Ξεν.Ἱππ.10,4 **μάλιστα δὲ ὅταν παρὰ θηλείας ἔλθοι, τότε αἴρει τὸν αὐχένα, καὶ κυρτοῖ μάλιστα τὴν κεφαλὴν γοργούμενος.**

γοργόφθαλμος(-η)-ο(ν) Σουΐδ. κ. δημ. ὁ ἀγριωπός, ὁ γοργωπός· Σουΐδ. ἐν λ. γοργῶπις· **2)** δημ. **ὁ ἔχων** γοργόν, ζωηρὸν βλέμμα : Ζερβ. μτφρ.Ἰλ. Α 158 **πρὶν νὰ δώσωμ' ἐμεῖς εἰς τὸν πατέρα | τὴν γοργόφθαλμή του ἀγαπημένη κόρη.**

γοργοφόνος-ον ὁ φονεὺς τῆς Γοργόνας : Εὐρ. παρὰ Πλούτ.Ἠθ.247 D **ὁ πετόμενος ἀνὰ Διὸς αἰθέρα γοργοφόνος·** ‖ τὸ θηλ. **γοργοφόνα** ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : **Εὐρ.** Ἴων **1478 ἴστω γοργοφόνα.**

γοργοφτεράτος-η-ο δημ. κ. γοργοφτέρωτος βλ.λ. ταχὺς ἐν κινήσει : Καζ.Ν μτφρ.ΘΚωμ.3,28,27 **κύκλος πύρινος.. θὰ νίκαε τὸν οὐρανὸ τὸν πιὰ γοργοφτεράτο.**

γοργόφτερος-η-ο δημ. ὁ γοργῶς, ταχέως ἱπτάμενος : **γοργόφτερο κοπάδι, γλάρων·** ‖ μτφ. ἐπὶ πλοίου ἱστιοφόρου, ὁ ταχύπλους : Καρκβ.Λ Πλώρ.243 **τὸ καΐκι πέταξε γοργόφτερο ἐμπρός.**

γοργοφτέρωτος-η-ο ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ταχέως ἵπτασθαι, ὁ ταχείας, γοργὰς ἔχων πτέρυγας : δ.δίστ. **πουλάκι γοργοφτέρωτο, μαῦρό μου χελιδόνι, | ἄμε καὶ πὲς στὴν ἀγαπῶ, πὼς ὁ καλός της λιώνει.**

γοργοχάλαστος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ ταχέως ἢ εὐχερῶς φθειρόμενος, καταλυόμενος, καταστρεφόμενος : **γοργοχάλαστο αὐλάκι - ροῦχο·** ‖ κ.μτφ. : **γοργοχάλαστη συντροφιὰ - συμπεθεριά.**

γοργοχαλῶ-άω δημ. ἐπὶ πραγμ. κ. ἰδίως κτιρίων, καταστρέφω, φθείρω, χαλῶ, καταλύω ταχέως: **γοργοχάλασαν τὴ μάντρα·** ‖ εὔχρ. τὸ παθ. **γοργοχαλιέμαι** ὑφίσταμαι γοργῶς, ἐν βραχεῖ χρόνῳ φθοράν, ἀφανισμόν : **ὅσοι τοῖχοι ἦταν ἐπικίντυνοι νὰ πέσουν, γοργοχαλάστηκαν·** ‖ εὐχερῶς καταλύομαι, ἀποσυντίθεμαι : **ρείπιο εἶναι τὸ σπίτι καὶ γοργοχαλιέται.**

γοργόχυτος-η-ο δημ. ὁ ῥέων ταχέως, ὁ χυνόμενος γοργά, ποὺ χύνεται γρήγορα : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 191,10 **σπέρμα ποιοῦ θεοῦ γοργόχυτο, καρπερό.**

γόργυρα (ἡ), Ἰων. **γοργύρη,** δωρ. **γέργυρα** ὑπόγειος ὀχετός, ὑπόνομος· **2)** δεσμωτήριον, εἱρκτή, ὑπόγειος φυλακή· Ἡσ. « γέργυρα, αὐλή, δεσμωτήριον » : Ἡρ.3,145 **καὶ δὴ τότε ἐπακούσας τε τὰ πρησσόμενα καὶ διακύψας διὰ τῆς γοργύρης·** **3)** Ἡσ. « ἀρδάλια, τοὺς πυθμένας τῶν κεραμίδων, οὓς ἔνιοι γεργύρας καλοῦσιν ».

γοργύρα (ἡ) νεώτ.στρατ. σιδηροπαγὲς ἢ θολωτὸν ὑπόγειον, ὀχυρὸν ἐν φρουρίῳ ἢ ὀχυρῷ πρὸς τοποθέτησιν πυροβόλων ἢ ἀποθήκευσιν πυρομαχικῶν ἢ στρατωνισμὸν ἀνδρῶν.

γόργυρον (τὸ) ΕΜ ὑπόγειος φυλακή· ΕΜ 238 « γόργυρον, δεσμωτήριον »· πρβλ. γόργυρα 2).

Γοργώ-οῦς (ἡ) κ. Γοργών-όνος βλ.λ. θυγάτηρ τῆς Γαίας, τέρας, ἔχον βλοσυροὺς ὀφθαλμούς, ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς φονευθέν, τῆς λ. ἐν χρ.κ. ἐπιθετ. : Ἰλ. Θ 349 **Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων,** Εὐρ.Ὀρ.1521 **τὸ Γοργοῦς δ' οὐ κάτοιδ' ἐγὼ κάρα.**

γοργώδης-ους-ες σχόλ. ὡς ὁ τῆς Γοργοῦς βλ.λ., γοργονοειδής, γοργονώδης.

Γοργών-όνος (ἡ) κ. Γοργώ-οῦς βλ.λ. : Εὐρ.Ῥῆσ.306 **Γοργὼν δ' ὡς ἀπ' αἰγίδος θεᾶς,** αὐτ.Φοίν.456 **οὐ γὰρ τὸ λαιμότμητον εἰσορᾷς κάρα Γοργόνος;·** ‖ κ. ἐν τῷ πληθ. **Γοργόνες** αἱ θυγατέρες τῆς Κητοῦς καὶ τοῦ Φόρκυος, ἐν **αἷς** ἡ κυρίως Γοργώ, ἡ **Μέδουσα, ἧς ἡ** ὀφιοπλόκαμος **κεφαλή, ἀποκοπεῖσα** ὑπὸ τοῦ Περσέως καὶ ἁρμοσθεῖσα εἰς τὴν αἰγίδα τῆς Ἀθηνᾶς ἀπελίθου τοὺς προσβλέποντας : Αἰσχ. Πρ.799 **δρακοντόμαλλοι Γοργόνες βροτοστυγεῖς,** Εὐρ.Βάκχ.990 **λεαίνας δέ τινος ὅδ' ἢ Γοργόνων Λιβυσσᾶν γένος·** πρβλ. γοργόνα.

γοργώνιον (τὸ) μτγν., δ.γρ. **γοργόνειον** τὸ φυτὸν λιθόσπερμον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,141.

γοργῶπις-ιδος θηλ. τοῦ γοργώψ **βλ.λ.** ἡ ἔχουσα φοβερόν, ἄγριον, βλοσυρὸν ὄμμα, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς· Ἡσ. « γοργῶπιν, φοβερόφθαλμον » : Σοφ.Αἴ. 450 **ἡ Διὸς γοργῶπις ἀδάματος θεά.**

γοργωπός-όν ὁ ἔχων φοβερόν, ἄγριον βλέμμα : Αἰσχ.Πρ.356 **ἐξ ὀμμάτων δ' ἤστραπτε γοργωπὸν σέλας,** Εὐρ.Ἡρ.868 **καὶ διαστρόφους ἑλίσσει σῖγα** γοργωποὺς **κόρας,** ΑΠ 7,428 **γοργωπὸς ἀλέκτωρ.**

γοργῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν κ. νεώτ. ὀξέως, δραστηρίως, ἰσχυρῶς : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.4,592 **Κρῆσσα κύων ἐλάφοιο κατ' ἴχνιον ἔδραμε γοργῶς·** ‖ μσν. ἐπὶ λόγου, συντόμως : Εὐστ.1082,5 **πάνυ δὲ συνεστραμμένως, ὅ ἐστι γοργῶς·** ‖ νεώτ. γεν. ταχέως, γοργά, γλήγορα.

γοργώψ-ῶπος (ὁ,ἡ) ὁ γοργωπὸς βλ.λ. : Εὐρ Ἠλ. 1257 **γοργῶφ' ὑπερτείνουσά σου κάρᾳ κύκλον.**

γοργώφατο Ἡσ. « πικρὸν ἔβλεφε ».

γορδελίζειν Ἡσ. «ἀδολεσχεῖν».

γορδιίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια σκωλήκων.

γόρδιος-α-ον κ. νεώτ. ὁ τῆς ἐν Φρυγίᾳ πόλεως Γορδίου, ὁ κάτοικος αὐτῆς ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς καταγόμενος· || νεώτ. φρ. **γόρδιος δεσμὸς** ὁ δεσμὸς τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης, ὃν ἔκοψε διὰ τοῦ ξίφους ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐν Γαρδίῳ· || κ. μτφ. πᾶν ζήτημα δύσλυτον, κανονικῶς ἄλυτον.

γόρδιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων.

γορδωνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γορίλλας (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ζωολ. γένος πιθήκων· || μτφ. ἀγριάνθρωπος, εἰδεχθὴς τὴν ὄψιν.

γοριτσά (ἡ) δημ. κ. γορτσά κ. γκορτσά τὸ φυτὸν ἀπιδέα ἡ ἀμυγδαλοειδής, ἄ. ἀγριαπιδιά.

γοροβολιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν κελτὶς βλ.λ. ἡ νοτία.

γορός (ὁ) Ἡσ. «κυρτός».

γορπιαῖος (ὁ) μτγν. ὄνομα μακεδονικοῦ μηνὸς ἀπὸ 15 Αὐγούστου—15 Σεπτεμβρίου : Πλούτ.Θησ.20.

γορτσά (ἡ) δημ. κ. γοριτσά βλ.λ.

γόρτυξ Ἡσ. «ὄρτυξ».

γόρτυνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γορυνίας (ὁ) βοιωτ. ἡ ἀγρία μυρσίνη : ΨΔιοσκ.2,110.

γόρυνος Ἡσ. «μῦς, βάτραχος»· || Ζωναρ. «ὁ μικρὸς βάτραχος»· πρβλ. γύρινος.

γορύτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γορφίον (τὸ) μσν. στέλεχος, κορμὸς δένδρου ἀποκοπεὶς ἀπὸ τῶν ριζῶν, ἐν χρ. εἰς πληθ. : Γεωπ. 9,5,12 ξύλα ὡς ἔτυχε κοπέντα ἀπὸ τῶν κατωτάτω ῥιζῶν, τὰ λεγόμενα παρὰ Σύροις γορφία.

γόρφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

γοσλαρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. θειϊκὸν ἅλας τοῦ ψευδαργύρου.

γόσμα (τὸ) δημ. συνήθ. ἐν πληθ. γόσματα οἱ θρῆνοι, τὰ κλάματα : Βλ.Συνμ. ἐν λ. κλάμα.

γοσσύπιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ἐπιστημονικὴ ὀνομασία τοῦ βάμβακος βλ.λ.

γοσταί (αἱ) μσν. αἱ κριθαί : Θεόγνωστ.Χειρ.50.

γοτάν Ἡσ. «ὗν. Μακεδόνες».

γοτθικός-ή-ό(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Γότθους ἢ εἰς τὰ τῶν Γότθων : Θεμίστ.σ.140 C· || νεώτ. κ. δημ. γοτθικὴ γλῶσσα ἡ ἁπλῶς γοτθικὴ ἡ ἀρχαιοτέρα γερμανικὴ γλῶσσα ἡ ὑπὸ τῶν Γότθων λαλουμένη· || γοτθικὴ γραφὴ ἡ διὰ γραμμάτων γωνιωδῶν, εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οὐλφίλα, γραφή, ἡ παρὰ τοῖς Γερμανοῖς κρατοῦσα πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς λατινικῆς· || γοτθικὴ τέχνη ἀρχιτεκτονικὴ ἐν τοῖς ναοῖς τῆς Δύσεως, ἐμφανιζομένη ἀπὸ τοῦ 11ου αἰῶνος καὶ ἔχουσα χαρακτηριστικὸν τεθλασμένα, ἤτοι πρὸς ὀξεῖαν γωνίαν περιγραπτά, ἀφιδωτὰ τόξα· **2)** μσν. τὸ οὐδ. γοτθικὸν ὡς οὐσ. ὕμνος τις ψαλλόμενος ἐν τοῖς βυζαντινοῖς ἀνακτόροις.

γοτθικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γοτθικοῦ.

γοτθιστί ἐπίρρ. κατὰ τὸν γοτθικὸν τρόπον γραφῆς ἢ τέχνης.

γοτλάνδιος περίοδος (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἡ ἄ. ἀνωτέρα σιλούριος βλ.λ.

γου- προφορὰ τοῦ γράμματος Ϝ ἐν ἀρχῇ λέξεών τινων ἐν ταῖς διαλέκτοις· ΒΑ 1168,777,27 «προστίθεται δὲ καὶ τὸ Γ (=Ϝ) παρ' Αἰολεῦσι καὶ Ἴωσι καὶ Δωριεῦσι καὶ Λάκωσι καὶ Βοιωτοῖς, οἷον ἄναξ γουάναξ, Ἑλένα Γουελένα, ἅπαξ δὲ παρ' Ἀλκαίῳ τὸ ῥήξεις γουρήξεις εἴρηται».

γουαδαλκαζαρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ μετακινναβαρίτου.

γουαζούμα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γουαϊακένιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὑδρογονάνθραξ ἐξ ἀποστάξεως τῆς ῥητίνης τῆς γουαϊάκης βλ.λ.

γουαϊάκη (ἡ) νεώτ. χημ. ῥητίνη ἐκ τοῦ δένδρου γουαϊάκου βλ.λ. τοῦ φαρμακευτικοῦ.

γουαϊακόλη (ἡ) νεώτ. ὑγρόν τι φάρμακον ἐκ τῆς γουαϊάκης βλ.λ., ἐν χρ. κατὰ τῆς φυματιώσεως.

γουαϊάκον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γουαϊόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ὑπερπενικὴ ἀλκοόλη.

γουάναξ (ὁ) διαλεκτ. ὁ ἄναξ, πρβλ. γου-.

γουανάση (ἡ) νεώτ. χημ. φύραμα πρωτεολυτικόν.

γουανία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων· **2)** νεώτ. βοταν. γένος ραμνοειδῶν φυτῶν.

γουανιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ μονοξεϊκὴ βάσις· ἄ. καρβαμιδικὴ ἀμιδίνη.

γουανιδινοξέα (τὰ) νεώτ. χημ. ὀξέα παράγωγα τῆς γουανιδίνης βλ.λ.

γουανίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, παράγωγος τῆς πουρίνης.

γουάνο (τὸ) νεώτ. κ. γουανό(ν) λίπασμα ἐκ περιττωμάτων θαλασσίων πτηνῶν.

γουανοζίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης λαμβανόμενος ἐκ τοῦ γουανυλικοῦ ὀξέος· ἄ. βερνίνη.

γουανόν (τὸ) νεώτ. κ. γουάνο βλ.λ.

γουανοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων, ὁ ἔχων γουάνο βλ.λ.: γουανοφόρος νῆσος.

γουανυλικόν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ βάσις τῆς τάξεως τῶν νουκλεϊνικῶν ὀξέων.

γουαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γουαρινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἔχον ἣν ὁ τιτανίτης βλ.λ. σύστασιν.

γουάς (ἡ) νεώτ. κ. δημ. (γαλλ.) κ. γκουάς ἡ ὑδατοκομμιογραφία, τρόπος τοῦ ζωγραφίζειν δι' ὑδροχρωμάτων διαλελυμένων μετὰ κόμμεως.

γουατσάρο (τὸ) νεώτ. νυκτόβιόν τι πτηνὸν τῆς Ν. Ἀμερικῆς· ἄ. στεάτορνις βλ.λ.

γούβα (ἡ) δημ. μικρὰ κοιλότης, λακκούβα γῆς ἢ βράχου : Δραγ.Ὅσοι Ζωντ.124 μὴν τύχῃ καὶ τὸ παλιάμαξο γίνῃ κομμάτια σὲ καμιὰ γούβα· || εἰσέχον λάξευμα λίθου, ξύλου κττ., συγγ. γούρνα : Πορφύρα Σκιὲς 116,11 στὴ γούβα τοῦ μαρμάρου της πῆγε νὰ πιῇ μιὰ στάλα· **2)** ὁ ὑφαντικὸς ἱστός, ὁ ἀργαλειός· ἄ. λάκκος.

γούβαθος-η-ο δημ. ὁ πολὺ βαθύς, κοῖλος : γούβαθο σκουτέλι - πιάτο· πρβλ. γαβάθα, γούπατος.

γουβάλια (τὰ) δημ. οἱ βούβαλοι, τὰ βουβάλια : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.199,2 τὰ χιόνια ἀλεύρια νὰ γενοῦν καὶ τὰ πουλιὰ γουβάλια.

γουβερνάριον (τὸ) πάπ. οἴαξ, πηδάλιον, τιμόνι.

γούβι (τὸ) δημ. τὸ νυκτόβιον καὶ ἐνδημικὸν ἐν Ἑλλάδι πτηνὸν βύας βλ.λ. ὁ μέγας.

γουβί (τὸ) δημ. μικρά, ρηχὴ γούβα βλ.λ.

γουβιάζω δημ. κ. γουβώνω καιλαίνω, ἐκβαθύνω, βαθουλώνω· **2)** εὔχρηστ. ἀμτβ. γίνομαι κοῖλος, βαθουλός, κάνω ἢ ἔχω γοῦβες βλ.λ. : ἐγούβιασε ὁ δρόμος - ἡ αὐλή· || κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τῶν παρειῶν ἀνθρ. : ἐγούβιασαν τὰ μάγουλά της.

γουβικός (ὁ) μτγν. ἐσφ. γρ. ἀντὶ κυβικὸς βλ.λ. : Ἥρων Στερεομ.1,48.

γουβίτσα (ἡ) δημ. ὑποκ. τοῦ γούβα βλ.λ. λακκάκι· || κ. ἐπὶ τῶν παρειῶν ἀνθρ. : σὰ γελᾷ, κάνει γουβίτσες· **2)** παιδιά, καθ' ἣν ἐντὸς ἀνοιγομένης ὀπῆς τῆς γῆς ρίπτονται βῶλοι ἐξ ἀποστάσεως, κερδίζει δ' ὁ πλείονας ρίψας ἐν αὐτῇ.

γουβός-ή-ό δημ. ὁ ἄφωνος, ὁ βουβός.

γουβόσκυλος-α-ο(ν) δημ. ὁ ἀφώνως, στὰ βουβά, δάκνων κύων· **2)** μτφ. ἐπὶ ἀνθρ. ὁ ἐν κρυπτῷ τὸ κακὸν κατ' ἄλλου ἐργαζόμενος, πονηρός.

γουβώνω δημ. κ. γουβιάζω βλ.λ.

γουβωτός-ή-ό δημ. ὁ βαθυνθείς, ὁ γουβιασμένος, ὁ βαθουλωμένος, ποὺ ἔχει γοῦβες βλ.λ.

γουγκία (ἡ) πάπ. εἶδος βάρους, πιθ. ἡ οὐγκία

γουδειά (ἡ) δημ. κ. γουδιὰ κ. κουδιὰ ὁ καρπὸς τοῦ μήκωνος, τῆς παπαρούνας, διδόμενος ἐν ἐκχυλίσματι ὡς ὑπνωτικὸν εἰς μικροὺς παῖδας.

γουδενιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογ. φυτῶν

γουδερίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. σιδηρομαγγανιοῦχον πεπτονοσκεύασμα.

γουδέτες (οἱ, θηλ.) δημ. αἱ ἐκ μετάξης ἢ βάμ-

δακος μέλανες καὶ εἰς μικροὺς θυσάνους καταλήγουσαι καλτσοδέται τῶν φουστανελλοφόρων.

γουδί (τό) δημ. τό ἰγδίον βλ.λ. : **τό γουδὶ τοῦ καφὲ - τῆς σκορδαλιᾶς - τοῦ πιπεριοῦ - τοῦ φαρμακείου, - γουδὶ ξύλινο - μπρούντζινο**· ‖ φρ. **τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι καὶ τόν κόπανα στό χέρι** (ἐπὶ ἐπιμένοντος εἰς παράλογα)· **2)** γουδί ἀντὶ γουδὶ βλ.λ., ἐν χρ. κ. ὡς τοπωνυμία.

γουδοχέρι (τὸ) δημ. κ. γουδόχερο ὁ κόπανος τοῦ ἰγδίου βλ.λ., ὁ ὕπερος, ὁ δοίδυξ : παροιμ. **γείτονα, δῶσ' μου τὸ γουδὶ κι ἐγώ 'χω γουδοχέρι** (ἐπὶ ἀπεκδεχομένων πολλὰ παρ' ἄλλων καὶ προσφερόντων ὀλίγα· ἢ **εὐπρομήθευτα** εἰς συνεργασίαν· ἐν παραλλαγῇ ἡ **αὐτὴ** παροιμ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. Ι.

γουδυέρα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γουεγαρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτόν τι κρυσταλλικόν.

γουερέτσας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πιθήκων.

γουετταρδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ροδανθῶν.

γούζλα (ἡ) δημ. ἡ γούσλα βλ.λ.

γουζλάρος (ὁ) δημ. ὁ γουσλάρος βλ.λ.

γουζλί (τό) δημ. τὸ γουσλί βλ.λ.

γούζω δημ. ἐπὶ περιστερῶν, γογγύζω, τιτυβίζω· ἄ. γρούζω : Καζ.Νμτφρ.ΘΚωμ.Ι,2,126 **σάν περιστέρια.. καμαρωτά δὲ γούζουν**· **2)** τὸ μέσ. γούζομαι μτφ. οἰμώζω, σκούζω : αὐτ.Γ 6,76 **ἀκόμα ἡ δόλια γούζεται Κλεοπάτρα.**

γουθούρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ὑπερικὸν βλ.λ.

γουϊάβα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γουϊζοτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γουϊλιελμία (ἡ) νεώτ. γένος μυρτοειδῶν φυτῶν.

γούλα (ἡ) (1) μσν. κ. δημ. ὁ ἐδώδιμος καυλὸς τῆς κράμβης κ. ἄ. λαχάνων· ‖ εἶδος στρογγύλης ραφανίδος : Πρόδρ.Ι,24) **καὶ κἂν φωμὶ ὁ κηπουρὸς νά χόρταινα καὶ γούλας.**

γούλα (ἡ) (2) μσν. κ. δημ. (λατ.) κ. γούλη ὁ πρόλοβος τῶν πτηνῶν, ἄ. γκούσα· **2)** τὸ ἔσω μέρος τοῦ κοιλώματος τοῦ στόματος : Καζ.Ν μτφρ. ΘΚωμ.Ι,7,125 **τὸν ὕμνο αὐτὸ στὴ γούλα κλουκλουτοῦνε**· **3)** ὁ οἰσοφάγος κ. γεν. ὁ πεπτικὸς σωλήν : **ἔχω κάφιμο στὴ γούλα**· **4)** μτφ. ἡ λαιμαργία, ἡ λιχουδιά· ‖ μτφ. φρ. **τὰ πέρασε ὅλα ἀπὸ τὴ γούλα του** (δαπανηρῶς λαιμαργῶν ἠσώτευσε τὴν περιουσίαν του), ὁμ. **ὅλα τὰ κάνει γιὰ τὴ γούλα** (ἐκ λαιμαργίας εἶναι ἐπιρρεπὴς εἰς οἱανδήποτε **εὐτέλειαν**), παροιμ. **ἡ γούλα σπίτια καταλεῖ καὶ κάστρα ξολοθρεύει**· **5)** δημ. ἡ σκελὶς τοῦ σκορόδου, τὸ λουβί : **ἔφαγα μιὰ γούλα σκόρδο**· ‖ συνεκδ. αἱ σκελίδες τῶν κιτρωδῶν, φέτα· **6)** τὸ ἐδώδιμον μέρος, ἡ φίχα, τοῦ ἀμυγδάλου, τοῦ καρύου κττ.

γουλάρης (ὁ) δημ. ὁ λαίμαργος, ὁ λιχούδης.

γούλας (ὁ) νεώτ. κ δημ. ἢ γκούλας ἢ γκουλάς οὐγγρικὸν φαγητὸν **ἐκ** τεμαχίων βοείου κρέατος μετὰ κρομμύων καὶ ἀρωματικῶν.

γουλάς (ὁ) μσν. κ. δημ. (τουρκ.) κ. **κουλάς** κ. **κουλὲς** κ. **κούλα** (ἡ) μικρὸν φρούριον, πύργος, ὀχύρωμα.

γουλδία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος τροχιλιδῶν πτηνῶν.

γουλέττα (ἡ) δημ. κ. **γολέττα** βλ.λ. : Πορφ.Σκιὲς 100,1 **στ' ἀκρογιάλι γουλέττες ἀραγμένες.**

γούλη (ἡ) δημ. ἡ γούλα βλ.λ. (2)

γούλι (τὸ) δημ., πληθ. γοῦλα κ. γούλια τὸ οὖλον βλ.λ. : Κορκβ.Ζητ.33 **τὰ χείλη του ἔτρεμαν κι ἐφαίνονταν τὰ γούλια του ἀναιμικά, κάτασπρα.**

γουλί (τὸ) δημ. ἡ γούλα βλ.λ. (1) : **γουλὶ ἀπὸ κουνουπίδι,** παροιμ. **τοῦ φάνη τὸ γουλὶ μυαλὸ καὶ τὸ ζουμί του μέλι** (ἐπὶ πεινῶντος καθ' ὑπερβολήν)· ‖ τὸ φυτὸν κράμβη τὸ νᾶπυ· **2)** μικρὸς σφαιροειδὴς λεῖος λίθος, συγγ. βότσαλο : Βαλαωρ.Φωτ. Ι,26 **μὲ τὸ σφυρί του ἕνα γουλὶ τὸ σπᾷ σὲ δυὸ κομμάτια**· **3)** μτφ. πᾶν τὸ στρογγύλον καὶ ἀπεφιλωμένον : φρ. **τὸ κεφάλι του εἶναι γουλί** (ἐπὶ φαλακροῦ), ὁμ. **τοῦ 'καναν τὸ κεφάλι του γουλί.**

γουλιά (ἡ) μσν. κ. δημ. **τὸ περιεχόμενον** εἰς **τὸ** κοίλωμα τοῦ στόματος ὡς σύνολον, ἡ **ρουφηξιά** : 'Ερωτόκρ.Δ 595 **κι ὄντε μοῦ λέγαν τὴ γουλιὰ πῶς νὰ τὴν καταπίνω, - μιὰ γουλιὰ νερό - κρασί**· **2)** μτφ. ἐπὶ ὑγροῦ, ἐλάχιστόν τι, μικρὰ ποσότης : **δῶσ' του δυὸ γουλιὲς γάλα**· **3)** τὸ φυτὸν ὑάκινθος ὁ ἀνατολικὸς βλ.λ.· ‖ **ἄγρια γουλιὰ** τὸ φυτὸν **βουνιὰς** βλ.λ. ἡ **εὐζωματοειδής.**

γουλιάζω δημ. γουλίζω βλ.λ.

γουλιανός (ὁ) δημ. ὁ ἰχθὺς **γλανὶς** βλ.λ. **ὁ σίλουρος.**

γουλιάρης (ὁ) κ. **γουλάρης** ὁ λαίμαργος, ὁ πολυφαγάς· ‖ ὁ λίχνος, ὁ λιχούδης.

γουλίζω δημ. κ. γουλιάζω τρίβω, **κτυπῶ τὸν** πολύποδα ἐπὶ πλακός, διὸ **νὰ καταστῇ τρυφερὸς** καὶ κατάλληλος πρὸς βρῶσιν· **2)** **πίνω** μίαν γουλιὰ βλ.λ., οἷον ὕδατος, γάλακτος : **τὸ γάλα καίει καὶ δὲ γουλιάζεται,** βλ. γλωσσιάζω.

γουλόζαι (αἱ) νεώτ. χημ. σάκχαρα **συνθετικῶς** παρασκευασθέντα.

γουλόζος-α-ο δημ. (ἰταλ.) **ὁ** λαίμαργος, **ὁ** λιχούδης, ὁ γουλιάρης βλ.λ.

γουλονικὰ ὀξέα (τὰ) νεώτ. χημ. πολυυδροξυλιωμένα μονοκαρβονικὰ ὀξέα.

γοῦλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος σαρκοφάγων ἐν ταῖς ἀρκτικαῖς χώραις θηλαστικῶν, **περιζήτητον** διὰ τὸ τρίχωμά του.

γουμαράγκαθο (τὸ) δημ. **τὸ** γομαράγκαθο βλ.λ. : παροιμ. σ' ἐπῆρα **γιὰ τριαντάφυλλο κι ἐβγῆκες** γουμαράγκαθο.

γούμενα (ἡ) δημ. τὸ χονδρότερον ναυτικὸν σχοινίον, ὁ κάλως, ἡ κάμιλος : Καρκβ.Λ Πλώρ.35 **ἔστριφε τὰ ἔμπολα μιᾶς γούμενας.**

γουμενεύω δημ. ἐκτελῶ χρέη ἡγουμένου ἢ ἡγουμένης μοναστηρίου, εἶμαι ἡγούμενος, ἡγουμενεύω· **2)** μτβ. διορίζω τινὰ ἡγούμενον μοναστηρίου : Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.2,18,126 **τὸν μπάσταρδο γουμένεφε** (ἔκαμε ἡγούμενον).

γουμενιά (ἡ) νεώτ. ναυτ. **κάλως, γούμενα,** μήκους 100 ὀργυιῶν· **2)** μετρικὴ μονὰς διὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἀποστάσεων τῶν πλοίων ἐν τῇ τακτικῇ ἰσοδύναμος πρὸς 100 ὀργυιάς· πρβλ. στάδιον ἐν εἰδ. σημ.

γουμενιό (τό) δημ. κ. **-ειό** τὸ ἀξίωμα τοῦ ἡγουμένου· ‖ τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ ἡγουμένου.

γουμένισσα (ἡ) δημ. ἡ προϊσταμένη μοναστηρίου καλογραιῶν : δ.τραγ. **καὶ στὴν κυρὰ γουμένισσα μοῦ κόφανε τὸ χέρι.**

γούμενος (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ἡγούμενος βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.15,2 **κρυφὰ τὸ λέει ὁ γούμενος ἀπὸ τὴν ἅγια Λαύρα.**

γουμνασιαρχόντων 'Επιγρ. βοιωτ. ἀντὶ γυμνασιαρχόντων.

γουμπρί (τό) δημ. ὁ ποτάμιος ἰχθὺς ἴσοξ, ἀνθίας.

γοῦν ἢ γ' οὖν (=γε οὖν) κ. μσν., ἰων. κ. δωρ. γῶν μόριον περιοριστικὸν ἐνέχον συμπερασματικὴν σημασίαν, ἀλλὰ συχνάκις ἰσοδύναμον πρὸς τὸ ἁπλοῦν **γε = τοὐλάχιστον, λοιπόν, ἐπὶ τέλους** : 'Ιλ.Ε 258 **εἰ γ' οὖν ἕτερός γε φύγῃσιν,** Αἰσχ.'Αγ.1425 **γνώσει διδαχθεὶς ὀψὲ γοῦν τὸ σωφρονεῖν,** Διγέν.'Ακρ.3347 **ἄπελθε γοῦν πρὸς Μαξιμώ, ὑμῶν τὴν συγγενίδα**· ‖ ἐν πάσῃ περιπτώσει : Δημ.462 **παρὰ δ' ὑμῖν ἀδεῶς ἃ ἂν λάβῃ τις ἔχειν ὑπῆρχε τὸν γοῦν ἄλλον χρόνον**· **2)** συχν. ὡς εἰσαγωγικὸν παραδείγματος ἢ γεγονότος, ἄγοντος εἰς συμπέρασμα : Θουκ.Ι,2 **τὴν γοῦν 'Αττικὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον .. ἀστασίαστον οὖσαν ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ αἰεί,** Ξεν.Κυρ.Ι,5,8 **ἀσκοῦντες γοῦν κἀκεῖνοι διετέλεσαν ἅπερ ἔργα ἀρετῆς νομίζεται**· **3)** ἐν χρ. κ. μετὰ προσωπ. ἢ κτητ. ἀντωνυμίας : Σοφ.ΟΤ 626 **τὸ γοῦν ἐμόν,** αὐτ.'Αντ.45 **τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν**· **4)** ὡς εἰσαγ. ἀποδόσεως : Πλάτ. Αλκ.Ι,112 Β **ἀλλὰ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἔγωγε οἶδ' ὅτι ..**

—

ἀκήκοας γοῦν ἄλλων τε πολλῶν καὶ Ὁμήρου· 5) ἐν χρ. πρὸς ἔμφασιν, τῇ ἀληθείᾳ, βεβαίως, πῶς ὄχι : Εὐρ.Φοίν.618 **χαρτά γοῦν πάσχω, τέκνον·** 6) πολλάκις χωρίζεται διὰ παρεμπιπτούσης λέξεως εἰς τὰ δύο συνθετικά : Θουκ.1,76 **ἄλλους γ' ἂν οὖν οἰόμεθα τά ἡμέτερα λαβόντας δεῖξαι·** 7) σπανίως ἐν παρατάξει τῶν δύο συνθετικῶν (**γε οὖν**) : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,56 **διὰ τοῦτό γε οὖν φασὶ τὴν ἡμέραν .. ἐπώνυμον εἶναι.**

γοῦνα ποι. πληθ. τοῦ γόνυ βλ.λ.

γούνα (ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. **γούννα** δέρμα ζῴου κατειργασμένον μετὰ τῶν τριχῶν, ἄ. γουναρικό : **γούνα ἀπὸ ἀλεπού - ἀπὸ κουνάβι·** 2) συνεκδ. χειμερινὸς ἐπενδύτης ἐκ γούνας ἢ ἔχων ὑπένδυσιν ἐκ γούνας, μηλωτή, σισύρα : δ.τραγ. **κι ἂν εἶναι βαρυχειμωνιά, βάλε τὴ γούνα κι ἔλα,** φρ. **εἶναι τῆς γούνας του μανίκι** (ὑποχείριος), ὁμ. **ἔχω ράμματα γιὰ τὴ γούνα σου** (ἔχω σκοπὸν ἢ ἔχω τὰ μέσα νὰ σὲ τιμωρήσω), παροιμ. **ἄμε μ' ἕνα ποὺ νά 'χῃ γούνα νὰ σοῦ δώσῃ νὰ φορέσῃς ἀμπά** (ὁ προσοικειούμενος πλούσιον εἶναι ἐλπὶς νὰ προσπορισθῇ κέρδος τι).

γουνάδικο (τὸ) δημ. κ. γουναράδικο βλ.λ.

γουνάζομαι κ. μσν., μέλλ. **-σομαι** ἅπτομαι τῶν γονάτων τινὸς ἱκετεύων αὐτόν, δθ. δέομαι, ἱκετεύω, παρακαλῶ τινα : Ἰλ.Χ 345 **μή με γούνων γουνάζεο,** Ὀδ.Ν 324 **νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι,** Εὐστ.Πονημ.43,62 **τά γόνατα κάμπτεις γουναζόμενος·** || μετ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ο 665 **τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι .. ἑστάμεναι κρατερῶς.**

γουναράδικο (τὸ) δημ. ἐργαστήριον κατασκευῆς ἢ κατάστημα πωλήσεως γουνῶν ἢ γουναρικῶν βλ.λς.

γουναρᾶς (ὁ) δημ. κ. γούναρης, πληθ. γουναράδες κ. γουναραῖοι ἢ -έοι ὁ εἰδικὸς τεχνίτης ἢ βιομήχανος ὁ κατεργαζόμενος μηλωτάς, γοῦνες || κ. ὁ ἔμπορος, ὁ πωλητὴς γουναρικῶν βλ.λ.

γουναρική (ἡ) δημ. ἡ τέχνη τοῦ γουναρᾶ βλ.λ., ἡ τέχνη τῆς κατεργασίας τῆς μηλωτῆς, τῆς γούνας.

γουναρικό (τὸ) δημ. ἡ γούνα βλ.λ· || πληθ. γουναρικά (τὰ) ἐξαρτήματα τῆς γυναικείας ἀμφιέσεως ἐκ μηλωτῆς κατεσκευασμένα : Καρκβ.Λ Πλώρ.216 **στοῖβες ἀπάτητες τὰ γουναρικά, οἱ τσόχες, οἱ σελτέδες·** || τὸ σύνολον τῶν ἐκ μηλωτῆς ἀμφιέσεων ἢ ἐξαρτημάτων ἀμφιέσεων οἰκογενείας τινός· πρβλ. πιατικά, διαμαντικὰ κττ.

γούνασι ἰων. δοτ. πληθ. τοῦ γόνυ βλ.λ. : Ὀδ.Π 443 **πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας.**

γούνασμα (τὸ) μτγν. τὸ ἱκετεύειν γονυπετῶς, ἔνθερμος δέησις : Λυκόφρ.1243 **λιταῖς γουνασμάτων.**

γουνασμός (ὁ) μσν. τὸ γούνασμα βλ.λ. : Εὐστ.Ἰλ. 627,9 **δύναται δέ, φασί, τὸ ἐπὶ γούνασι νοηθῆναι καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπὶ γουνασμῷ καὶ ἱκετείᾳ.**

γούνατα (τὸ) ἐπ. κ. ἰων. πληθ. τοῦ γόνυ βλ.λ.

γουνάτος-η-ο δημ. ὁ ἐκ γούνας κατεσκευασμένος : **γουνάτο πανωφόρι·** 2) ὁ φορῶν γούναν : **ἕνας γουνάτος κατέβηκε ἀπ' τ' αὐτοκίνητο·** 3) συνεκδ. ὁ πλούσιος : Βλ.Συνμ. ἐν λ. ἄρχοντας.

γουνέλλα (ἡ) δημ. κ. **γουνέλλι** (τὸ) ὑποκ. τοῦ γούνα· εἶδος κοντοῦ γυναικείου ἐπανωφορίου ὑπερραμμένου διὰ γούνας, τὸ κοντογούνι· 2) γυναικεῖον ἐκ βαρυτίμου μεταξωτοῦ ἐπανωφόριον κατερχόμενον μέχρι τῶν μηρῶν.

γούνη πάπ. κ. δημ. ἀδήλου σημ.· πρβλ. γουνός· 2) δημ. **γούνη** στενὴ γωνιώδης ἐσοχή, γωνιά.

γουνιαῖος Ἡσ.· «γουνιαῖος τόπος» ἄνευ ἐξηγήσεως, πιθ. γωνιαῖος.

γουνίον (τὸ) μσν. χλαίνη ἐκ χονδροῦ πιλήματος ἔχουσα πλατείας χειρίδος, εἶδος κάπας βλ.λ. ἐν χρήσει ἐν τῷ βυζαντινῷ στρατῷ.

γουννερία (ἡ) νεώτ. γένος ποωδῶν κοσμητ.φυτῶν.

γουνοννία Ἡσ. «σάμφυχος».

γουνοπαγής-οῦς-ές ὁ χωλαίνων ἢ ὁ ποιῶν χωλαίνειν (δ. ἀνάγν. γουνοπαχὴς βλ.λ.) : Ἡσίοδ.Α 268 (Ἀχλὺς) **γουνοπαγής, μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν.**

γουνοπαχής-οῦς-ές ὁ ἔχων παχέα γόνατα.

γοῦνος (ὁ) ἰων. ὁ γόνος βλ.λ., ὁ σπόρος.

γουνός (ὁ) μέρος τοῦ ἐδάφους ὑψωμένον, ὑψηλὸς τόπος, ὕψωμα, βουνό· ΕΜ 233,5 «λέγεται δὲ γουνὸς ὁ ὑψηλὸς τόπος ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τῷ σώματι γονάτων, ἃ ἐξέχει» : Ὀδ.Α 193 **ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο,** Ἡρ.1,99 **ὡς εἰ τῆς Ἀττικῆς ἄλλο ἔθνος καὶ μὴ Ἀθηναῖοι νεμοίατο τὸν γουνὸν τὸν Σουνιακόν·** πρβλ. βουνός.

γουνοῦμαι-όομαι παρατ. **γουνούμην** ἁπτόμενος τῶν γονάτων ἱκετεύω, ἄ. γουνάζομαι βλ.λ. : Ἰλ. Φ74 **γουνοῦμαι σ', Ἀχιλεῦ, σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον,** Ἀρχίλ.72 **κλῦθ', ἄναξ Ἥφαιστε, καί μοι σύμμαχος γουνουμένῳ ἵλεως γενεῦ·** 2) ἐκφράζω ὑπόσχεσιν ν' ἀφιερώσω τι εἰς τοὺς θεούς, τάζω, κάνω τάξιμο, τάμα : Ὀδ.Κ 521 **πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα.**

γούντη (ἡ) Ἐπιγρ. (λυδικὴ λ.) τάφος.

γούνωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ἐπένδυσις ἢ ὑπένδυσις ἐνδύματος διὰ σισύρας, μὲ γούνα.

γουνώνω νεώτ. κ. δημ. ἐπενδύω ἢ ὑπενδύω ἔνδυμα διὰ σισύρας, μὲ γούνα βλ.λ.· || διακοσμῶ ἔνδυμά τι διὰ σισύρας, γαρνίρω μὲ γούνα.

γούπα (ἡ) δημ. κ. γόπα ὁ ἰχθὺς βῶφ ἢ βῶξ βλ.λ. ὁ κοινός.

γούπατο (τὸ) δημ. χαμήλωμα τοῦ ἐδάφους, ἐδαφικὴ περιοχὴ κειμένη χαμηλότερον ἐν σχέσει πρὸς τὰ πέριξ, γούβα βλ.λ. || : Κρυστάλ.Σκάρος 5 **σὲ γούπατον, σὲ λαγκαδιὰ καὶ σ' ὄχτους ἁπλωμένα,** Καρκβ.Ζητιάν.5 **ριχμένο ἐκεῖ .. στὸ γούπατο τοῦ πολύκαρπου κάμπου.**

γούρα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

γούραμι (τὸ) νεώτ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων.

γουργάρα (ἡ) δημ. ὁ γαργαρεών, ὁ φάρυγξ, ἄ. γούργουλας, γούλα : παροιμ. **ἄς χαρῇ ἡ γουργάρα κι ἄς κοπῇ ἡ ποδάρα** (ἐπὶ ἀδηφάγων ἐσθιόντων ἐπιβλαβῆ εἰς αὐτοὺς ἐδέσματα).

γουργιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν κέρινθος ὁ μείζων.

γουργιάζω δημ. κ. **οὐργιάζω** κ. **οὐρλιάζω** ἰδίως ἐπὶ κυνὸς καὶ γλαυκός, ὠρύομαι : Βιζυην.Μητ. τῶν Ἑπτὰ 190 **γουργιάζουν καὶ μουγκρίζουνε.**

γουργιατά ἐπίρρ. δημ. δι' ὠρυγῶν, μὲ οὐρλιάσματα, μὲ χουγιοτά.

γουργιούν (τὸ) νεώτ. εἶδος εὐτελοῦς βαλσάμου ἐν χρ. ἰδίως πρὸς νοθείαν τοῦ κοπαΐου.

γούργουθα (τὰ) δημ. φυσικαὶ κοιλότητες ἐπὶ βράχων, ἐν αἷς συνάγεται βρόχινον ὕδωρ.

γουργούλα (ἡ) δημ. οὐράδιον ἤτοι κώπη ἑλικοειδῶς ἑκατέρωθεν ἐλαυνομένη ἀπὸ τῆς πρύμνης λέμβου πρὸς προώθησιν αὐτῆς.

γούργουλας (ὁ) δημ. κ. γούργουρας ὁ γαργαλεών, ὁ φάρυγξ, ὁ λαιμός, ἡ γούλα· πρβλ. μσν. γούργουρος· 2) ὁ λαιμὸς στενολαίμου ὑδρίας ἢ ἄλλου ἀγγείου· πρβλ. βαυκάλιον : **εἶναι γεμάτο ὡς τὸ γούργουλα·** πρβλ. γουργουρίζω· 3) ὁ ναργιλὲς βλ.λ. τῶν χασισοποτῶν.

γουργουλητό (τὸ) δημ. τὸ γουργούρισμα βλ.λ.

γουργουλίζω δημ. προωθῶ λέμβον δι' οὐραδίου (γουργούλας), οὐραδίζω βλ.λ.· 2) γουργουρίζω βλ.λ.

γουργούρα (ἡ) δημ. τὸ γουργούρισμα βλ.λ.

γούργουρας (ὁ) δημ. ὁ γούργουλας βλ.λ.

γουργουρητό (τὸ) δημ. τὸ γουργούρισμα βλ.λ.).

γουργούρι (τὸ) δημ. ὁ γαργαρεών, ὁ φάρυγξ, ὁ λαιμός· ἄ. γούργουλας.

γουργουριάζω δημ. ἐπὶ κυνῶν, ὠρύομαι, οὐρλιάζω· 2) ἐπὶ προσ., θρηνῶ δι' ὠρυγῶν, γοῶ.

γουργουρίζω δημ.κ. γουργουλίζω βλ.λ. βορβο-

ρύζω, κορκορύζω, ἔχων εἰς τὸ στόμα ὕδωρ κλίνω τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ διὰ τοῦ ἐκβαλλομένου ἀέρος παράγω βορβορυγμόν, γουργούρισμα, ἀνακογχυλιάζω, κάνω γαργάρα· **2)** ἐν ὁμ. σημ. ἐπὶ στενολαίμων ἀγγείων, παράγω διακεκομμένον ὑπόκωφον ἦχον, γουργουρητό, κατὰ τὴν εἰσροὴν ἢ ἐκροὴν τοῦ ὕδατος ἢ ἄ. ὑγροῦ· πρβλ. βαυκάλιον· **3)** παράγω ἰδιάζοντα ἦχον ἐκ μετακινήσεως ἀερίων ἐντὸς τῶν ἐντέρων, βορβορύζω : **γουργουρίζουν τ᾽ ἄντερά μου.**

γουργούριση (ἡ) δημ. τὸ γουργούρισμα βλ.λ.

γουργούρισμα-ατος (τὸ) ὁ ἐν τῇ κοιλίᾳ παραγόμενος ἰδιάζων ἦχος ἐκ μετακινήσεως ὑγρῶν καὶ ἀερίων, ὁ βορβορυγμὸς βλ.λ.· **2)** κροτάλισμα ὑγροῦ ἐντὸς τοῦ στόματος· **3)** διακεκομμένος ὑπόκωφος ἦχος παραγόμενος κατὰ τὴν εἰσροὴν ἢ ἐκροὴν ὕδατος ἐκ στενολαίμου ἢ στρογγυλοειδοῦς ἀγγείου· πρβλ. γουργουρίζω.

γουργουρισμός (ὁ) δημ. τὸ γουργούρισμα βλ.λ.

γούργουρος (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ γαργαρεών, φάρυγξ, λαιμός : Πρόδρ.2,612 **ἐπόνεσα τὸν γούργουρον ἐκ τῆς πολυφωνίας·** πρβλ. γούργουλας.

γουρδέλι (τὸ) δημ. πᾶν ἐν πλοίῳ σχοινίον χρήσιμον πρὸς συγκράτησιν ἑτέρου σχοινίου, ἢ ἀναβάσταξιν σκηνῆς ὁριζοντίως, ἀνέκτης βλ.λ.

γουρζέριον (τὸ) μσν. τὸ περιτραχήλιον, ἡ τραχηλιὰ βλ.λ. : ΓεωργιλλᾶςΘρῆν.Ρόδ.ἐν Κορ.᾽Ατ.2,356 **χρυσὰ νὰ ἔχουν γουρζέρια μέχρι καὶ τὰ βυζία των.**

γούρι (τὸ) δημ. (λατ. **augurium**) καλὸς οἰωνός, ἀγαθὴ τύχη, τύχης εὐμένεια, καλοτυχιά : **τό᾽χει γιὰ γοῦρι, φρ. φέρνει γούρι** (ἐπὶ προσ., ἐπὶ πραγμ. κ. ἐπὶ ἐνεργειῶν), **- καλὸ γούρι.**

γουρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. πτηνῶν.

γουρλεία (ἡ) **νεώτ.** βοταν. γένος χεδροπῶν φυτῶν.

γουρλής-οὺ κ. -ίδισσα -ίδικο κ. γουριλής ἐπὶ προσ., ὁ φέρων ἢ ὁ ἔχων ἀγαθὴν τύχην, γούρι βλ.λ., ὁ εὐοίωνος, ὁ τυχηρός, ἀντίθ. γουρσούζης βλ.λ.

γούρλιασμα (τὸ) δημ. ὠρυγμός, οὔρλιασμα βλ.λ. : Βηλαρ.Βατραχομ.395 **κι ἀπέρασα ὅσο πό ᾽φεξε ὀχ τὰ γουρλιάσματά τους | μὲ πονοκέφαλο βαρύ.**

γουρλίδικα ἐπίρρ. δημ. ἀγαθῇ τῇ τύχῃ, μετὰ καλοῦ οἰωνοῦ, μὲ γούρι βλ.λ.

γουρλίδικος-ικη-ικο δημ. **κ.** γουρλίτικος ἐπὶ πραγμ. ἢ γεγονότων, ὁ ἐπιφέρων εὔνοιαν τῆς τύχης, εὐοίωνος βλ.λ. : **τὸ χύσιμο τοῦ κρασιοῦ εἶναι γουρλίδικο·** πρβλ. γούρι, γουρλής.

γουρλίζω δημ. ἐπὶ χοίρου, γρυλίζω, γρύζω· || κ. ἐπὶ ἀνθρ. ἐκβάλλω οἱονεὶ χοίρου βοήν.

γαυρλίτικος-η-ο δημ. ὁ γουρλίδικος βλ.λ.

γουρλολογῶ-άω δημ. ὁμιλῶ μὲ ἄγριον, σκαιὸν ὕφος, προσπαθῶ νὰ προκαλέσω τρόμον διὰ τῶν λόγων μου, κάνω πὼς μιλῶ ἄγρια, φωναχτά, μὲ θυμό : θέλει **νὰ μᾶς τρομάξῃ καὶ γουρλολογάει ἔτσι ;**

γουρλομάτης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων ἐκ φύσεως τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέχοντας τῶν κογχῶν, ποὺ ἔχει μάτια γουρλωμένα, ὁ ἐξόφθαλμος βλ.λ.

γούρλωμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γουρλώνω βλ.λ. : **μὲ τὸ γούρλωμα τῶν ματιῶν ἤθελε νὰ μᾶς φοβίσῃ τάχα.**

γουρλώνω δημ., ἀόρ. **ἐγούρλωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **γουρλωμένος** εἰδ. ἐπὶ τῶν ὀφθολμῶν, διανοίγω, ἀνατείνω τοὺς **ὀφθαλμοὺς** πρὸς ἔντασιν τῆς προσοχῆς ἢ ἐκ θαυμασμοῦ, **φόβου, ὀργῆς** κττ., **ὥστε** οἱ βολβοὶ νὰ **φαίνωνται** τεταμένοι πρὸς τὰ ἔξω, τεντώνω τὰ μάτια : Σοῦτσ.Π Σάτυρ.3,37 **τὰ θολωμένα μάτια του ἀπ᾽ τὸν θυμὸν γουρλώνουν,** Βάρν. ᾽Απολ.Σωκρ.3,25 **σταματᾶνε ξαφνικά, γουρλώνουνε τὸ μάτια καὶ κοιτάζουνε τ᾽ ἄστρα μέρα μεσημέρι·** || **μάτια γουρλωμένα** οἱ ἐκ φύσεως προπολεῖς ὀφθαλμοί· ἄ. γουρλωτὰ μάτια.

γουρλωτός-ή-ό δημ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, οἱ προπαλεῖς, οἱ **ἐξέχοντες : μάτια γουρλωτά.**

γουρμάζω δημ. ὡριμάζω, μεστώνω.

γουρμαθιά δημ. κ. **ἁρμαθιὰ** βλ.λ.

γούρμασμα (τὸ) δημ. ἡ ὡρίμανσις, τὸ ὡρίμασμα, τὸ μέστωμα.

γοῦρμος-η-ο δημ. ὥριμος, μεστωμένος : παροιμ. **τὸ κουτσὸ γουρούνι τρώει τὸ γοῦρμο ἀπίδι** (**συνήθως οἱ ἄσχημοι ἢ ἐλαττωματίαι νυμφεύονται** ὡραίας γυναῖκας).

γούρνα (ἡ) δημ. φυσικὸν **κοίλωμα** ἰδίως **ἐπὶ** βράχου, ἐν ᾧ συναθροίζεται ὕδωρ· πρβλ. γρώνη : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 65,11 **πάνω σὲ γούρνας ξέχειλης τὴν ἄκρια·** || γεν. πᾶς λάκκος φυσικὸς ἢ τεχνητός : **ἡ γούρνα τῶν προβάτων - τῶν χοίρων** (τὸ ποτιστήρι, **ἐπίμηκες** ξύλινον δοχεῖον)· **2)** λιθίνη λάρναξ ἢ λεκάνη : **ἡ γούρνα τοῦ λουτροῦ - τῆς βρύσης - τοῦ πλυσταριοῦ·** πρβλ. γρώνη· || εἰδ. ἡ μονόλιθος τῶν ἐλαιοτριβείων σκάφη, ἐν ᾗ χύνεται τὸ ἐκπιεζόμενον ἔλαιον.

γουρνάντερα (τὰ) δημ.ἔντερα χοίρου, γουρουνιοῦ.

γουρνάρης (ὁ) δημ. ὁ χοιροβοσκός.

γουρνάς (ὁ) δημ. κ. **-ουνάς** ὁ γουρνάρης βλ.λ.

γουρνοπέτσι (τὸ) κ. **γουρουνοπέτσι** δημ. τὸ δέρμα τοῦ χοίρου : Καρκδ.Ζητιάν.7 **τὰ πόδια . . ποδεμένα μ᾽ ἕνα κομμάτι** γουρνοπέτσι· **2)** μτφ. ὁ ἀναιδής, ὁ εἰς προσβολὰς ἀναίσθητος : **γουρνοπέτσι, ποὺ δὲν τόνε νοιάζει τὸ σκυλόδρισμα.**

γουρνοπόδαρος-η-ο δημ. μτφ. ὁ δυσαίωνος, ἀπαίσιος, γρουσούζης βλ.λ. : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.34 **σιμὰ εἰς ὅλα τ᾽ ἄλλα, ὁ κόσμος τὴν εἶχε** δ.ἀ **« γρουσούζα »,** διὰ **« γουρνοπόδαρην ».**

γουρνόπουλο (τὸ) δημ. κ. **γουρουνόπουλο** βλ.λ.

γουρνοτόμαρο (τὸ) δημ.κ. **γουρουνοτόμαρο** βλ.λ.

γουρνότριχα (ἡ) δημ. κ. **γουρουνότριχα** βλ.λ.

γουρνοτσάρουχο (τὸ) δημ. κ. γουρουνοτσάρουχο βλ.λ.

γουρνοχαρά (ἡ) δημ. ἑορτὴ ἀγροτικὴ καθ᾽ ἣν σφάζουν τοὺς χοίρους, χοιροσφάγια, ὅθ. κ. αἱ ἀπόκρεω, διότι κατ᾽ αὐτὰς σφάζονται χοῖροι.

γουρνωτός-ή-ό δημ. ὁ κοῖλος, κοιλωτός, βαθουλωτός, ποὺ εἶναι σὰ γούρνα βλ.λ., πρβλ. κ. γρῶνος.

γοῦρος (ὁ) εἶδος πλακοῦντος : Σόλ.33,3 **τρώγουσιν οἱ μὲν ἴτρια . . οἱ δὲ συμμεμιγμένους γούρους φακοῖσι.**

γουροῦνα (ἡ) δημ. **κ. γρούνα** ἡ θήλεια τοῦ χοίρου, ἡ γρομφάς, γρωνάς· ἄ. σκρόφα· **2) μτφ.** ὑβριστικῶς ἐπὶ ἀτασθάλου ἢ λαιμάργου γυναικός· **3)** παιδιά, καθ᾽ ἣν **καταβάλλεται προσπάθεια** εἰσαγωγῆς τεμαχίου ξύλου ἢ ἄ. σφαιρικοῦ ἀντικειμένου, γουρούνας καλουμένου, ἐντὸς λάκκου κειμένου εἰς τὸ **κέντρον κύκλου· 4)** ἀγκοίνη ἦτοι περίαμμα συγκρατοῦν τὴν κεραίαν πλοίου πρὸς τὸν ἱστόν· ἄ. τρότσα.

γουρουνάνθρωπος (ὁ) **δημ.** ἄνθρωπος ὁμοιάζων πρὸς χοῖρον ἰδίως κατὰ τὴν παχυσαρκίαν, τὴν λαιμαργίαν ἢ τὴν ρυπαρότητα· || κ. μτφ. ὁ ἀγροῖκος, ὁ ἄξεστος, χυδαῖος, ἀναιδής, χοντρός.

γουρουνάς (ὁ) δημ. **κ.** γουρν- ὁ χοιροβοσκός.

γουρουνήσιος-α-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς χοῖρον ἢ ὁ ἐκ τούτου προερχόμενος, ὁ ὕειος, χοίρειος, χοιρινός : **γουρουνήσιο κρέας - τομάρι, - γουρουνήσια τρίχα,** παροιμ. φρ. **οὔτε** ἡ γουρουνήσια τρίχα γίνεται μετάξι, **οὔτε τοῦ χωριάτη τὸ παιδὶ μιλεῖ μὲ τάξη·** || φρ. **γουρουνήσιο ἀσκὶ** (μτφ. ὁ ἄχρηστος ἄνθρωπος), παροιμ. **ἀπὸ γουρουνήσιο** (ἢ χοίρειο) **ἀσκὶ κρασὶ δὲν ἔπια κι ἂν ἔπια δὲν ἐμέθυσα** (ἡ παρὰ ποταποῦ παροχὴ ἀποκρουστικὴ ἢ ἀλυσιτελής)· **2)** μτφ. ὁ ἁρμόζων εἰς χοίρους, ὁ ἄξεστος, χυδαῖος, ἀναιδής, ρυπαρός, βρωμερός : **γουρουνήσιο φέρσιμο, - γουρουνήσια μούρη.**

γουρούνι (τὸ) δημ. κ. γρούνι ὁ ὗς, ὁ χοῖρος : **ἀρσενικὸ - θηλυκὸ γουρούνι,** παροιμ. φρ. γου

ρούνι στὸ σακκὶ (ἀγοράζω) λαμβάνω ἀνεξετάστως ὅ,τι μοῦ δίδουν, παροιμ. **ὅλα τὰ γουρούνια ἔχουν μιὰ μύτη** (πάντες οἱ ποταποὶ ἔχουσι τὰ αὐτὰ ἐλαττώματα), ὁμ. **σαπουνίζοντας γουρούνι χάνεις κόπο καὶ σαπούνι·** **2)** μτφ. ὁ ἄξεστος, ἀνάγωγος, ἀναίσθητος, ἀναιδής, χυδαῖος, ἀκόλαστος, ρυπαρὸς ἄνθρωπος : φρ. **τρώει σὰ γουρούνι** (ἀπλήστως, ἀναιδῶς), ὁμ. **κοιμᾶται σὰ γουρούνι** (ὑπερμέτρως)· ‖ ἐν χρ. κ. ὡς ὕβρις : Σολωμ.'Ιατροσυμ.89 **τί γελᾷς ἐσύ, γουρούνι;**

γουρουνιά (ἡ) δημ. τρόπος ἁρμόζων εἰς χοῖρον, ἰδίως λαιμαργία ἢ χυδαιότης ἢ ἀναίδεια.

γουρουνίζω δημ. οἱονεὶ γρύζω, ἄ. γουρλίζω βλ.λ.· **2)** ἔχω χοίρου ἀγροικίαν.

γουρουνόασβος (ὁ) δημ. τὸ ζῷον τρόχος ὁ χοιροειδής· πρβλ. σκυλόασβος.

γουρουνοβοσκός (ὁ) δημ. ὁ βόσκων χοίρους, χοιροβοσκός, ἄ. γουρνάρης βλ.λ.

γουρουνοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς χοῖρον κατὰ τὴν μορφήν· ‖ ὁ χυδαῖος : γουρουνοειδὴς **συμπεριφορά·** ‖ ἐπὶ προσ., ὁ χυδαῖος τοὺς τρόπους, γουρουνομαθημένος.

γουρουνομαθημένος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἕξεις ἁρμοζούσας εἰς χοῖρον, ὁ κακῆς ἀνατροφῆς, ὁ ἄξεστος, ἀτάσθαλος, χυδαῖος, ρυπαρός.

γουρουνόμαλλο (τὸ) δημ. οἱ τρίχες τοῦ χοίρου, πρβλ. γουρουνότριχα.

γουρουνομάντρι (τὸ) δημ. ὁ στάβλος, ὅπου διαιτῶνται οἱ χοῖροι, τὸ χοιροτροφεῖον.

γουρουνόμουτρο (τὸ) δημ. τὸ ρύγχος τοῦ χοίρου· **2)** μτφ. ὑβριστικῶς ὁ γουρουνοειδὴς βλ.λ.

γουρουνομύτης-α δημ. κ. γουρνομύτης ὁ ἔχων τὴν ρῖνα σιμήν, ὥστε νὰ προβάλλωνται οἱ ρώθωνες δίκην ρύγχους χοίρου· ‖ ὁ δυσειδής, ἄσχημος· ‖ ὑβριστικὴ κατ' ἐθνότητος προσωνυμία.

γουρουνοπέτσι (τὸ) δημ. κ. γουρνοπέτσι βλ.λ.

γουρουνοπούλα (ἡ) δημ. κ. γουρνοπούλα μικρὰ ὗς, μικρὰ γρωνάς, μικρὴ γουρούνα.

γουρουνόπουλο (τὸ) δημ. κ. γουρνόπουλο τὸ χοιρίδιον, ὁ δέλφαξ.

γουρουνοτόμαρο (τὸ) δημ. κ. γουρνοτόμαρο τὸ δέρμα χοίρου, ἄ. γουρνοπέτσι βλ.λ. **2)** μτφ. ὁ ἀναίσθητος, χυδαῖος, βρωμερὸς ἄνθρωπος.

γουρουνότριχα (ἡ) δημ. κ. γουρνότριχα ἡ θρὶξ τοῦ ὑός, ἡ τρίχα τοῦ χοίρου, πρβλ. ὕστριξ : **βούρτσα ἀπὸ γουρουνότριχα·** ‖ εἰδ. αἱ ἀπὸ τῆς ράχεως τοῦ χοίρου ἀποκοπτόμεναι τρίχες ἐν χρ. ἀντὶ βελονῶν εἰς τὴν ραφὴν τῶν ὑποδημάτων.

γουρουνότριχος-η-ο δημ. ὁ ἔχων τρίχα χοίρου.

γουρουνοτσάρουχο (τὸ) δημ. κ. γουρνοτσάρουχο βλ.λ. σανδάλιον (τσαρούχι) ἐκ δέρματος χοίρου· **2)** συνεκδ. ἐπὶ προσ., ὁ φορῶν τοιαύτην ὑπόδεσιν, ὅθ. μτφ. ὁ ἄξεστος, ὁ ἀγροῖκος.

γουρουνοχόρτι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν κυκλάμινον βλ.λ. τὸ ἑλληνικόν.

γουρουνόψαρο (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς κεντρῖνος βλ.λ. ὁ ἀλωπέκιος.

γουρσούζης-α-ικο δημ. κ. γρουσούζης ἐπὶ προσ. ὁ φέρων κακὴν τύχην (γουρσουζιά), ὁ φορεὺς κακοῦ ἢ δυστυχίας, ὁ δυσοίωνος, ἀπαίσιος· ἀντίθ. γουρλῆς· ‖ ὁ διὰ τῶν κλαυθμηρισμῶν αὐτοῦ ἐπιφέρων κακὴν τύχην, ὅθ. γεν. ὁ κλαυθμώδης, κλαψιάρης : **ὅλο κλαίει τὸ γρουσούζικο·** **2)** ὁ ἄθλιος, ἀπρόκοπος, κακομοίρης, ἀχαίρευτος βλ.λ.· **3)** ὁ δύστροπος, ὁ κακός.

γουρσουζιά (ἡ) δημ. κ. γρουσουζιά κακὸς οἰωνός, κακὴ τύχη, γκίνια : **πρόσεξε μὴ χύσῃς τὸ λάδι γιατὶ εἶναι γουρσουζιά·** **2)** ἀθλιότης, κακομοιριά· **3)** δυστροπία, κακία.

γουρσούζικος-η-ο δημ. κ. γρουσ- ὁ ἐπιφέρων κακὴν τύχην, δυσοίωνος, κακότυχος, ἀντίθ. γουρλήδικος : **γουρσούζικο σπίτι, - γουρσούζικος χρόνος.**

γούσα (ἡ) δημ.κ. γκούσα ὁ πρόλοβος τῶν πτηνῶν.

γούσλα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἔγχορδον ὄργανον τῶν Σέρβων χωρικῶν.

γουσλάρος (ὁ) νεῶτ. κ. δημ. πλανόδιος ὀργανοπαίκτης ἐν Σερβίᾳ, ἀπαγγέλλων ἢ ᾄδων μὲ ὑπόκρουσιν γούσλας βλ.λ. **ποιήματα λαϊκὰ αὐτοσχεδίου κατασκευῆς.**

γουσλί (τὸ) νεώτ.κ.δημ. λαϊκὸν σλαβικὸν ὄργανον.

γουσταδόρος (ὁ) δημ. (Ἰταλ.) ὁ δοκιμαστὴς ποτῶν, οἷον οἴνων, κονιὰκ κτπ., ὁ ἐλέγχων διὰ τῆς γεύσεως καὶ καθορίζων τὴν ποιότητα τούτων.

γουστάρισμα (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γουστάρω βλ.λ.

γουστάρω δημ. (Ἰταλ.) σπαν. κ. γουσταίρνω, ἀόρ. (ἐ)γούσταρα κ. (ἐ)γουστάρισα ὀρέγομαι ἐδέσματός τινος ἢ ποτοῦ, ἐπιθυμῶ νὰ γευθῶ, νοστιμεύομαι : **γουστάρισα λίγο καρπούζι - μιὰ μπίρα·** **2)** μτφ. θεωρῶ, εὑρίσκω τινὰ ἤ τι ἀρεστόν μοι, εὐχάριστον, μοῦ εἶναι τῆς ἀρεσκείας μου : **δὲν τὸν γουστάρω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο·** ‖ ἰδίως τριτοπροσώπως μετὰ γεν. προσ. ἀντων., οἷον μοῦ **γουστάρει** ἀρέσκει μοι, μοῦ ἀρέσει, εἶναι τῆς ὀρέξεώς μου, τῆς προτιμήσεώς μου, τοῦ γούστου μου, εὑρίσκω ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν ἢ προτίμησιν εἴς τι : Βάρν.'Απολ.Σωκρ.2,2) **κι ὅποιος ἀπὸ σᾶς τοῦ γουστάρει θὰ μπορῇ νὰ γράφῃ ποιήματα, - ποτὲ δὲ μοῦ γούσταρε τὸ τέτοιο γλέντι,** φρ. **ἔτσι μοῦ γουστάρει** (οὕτω θέλω, αὐτὴ εἶναι ἡ ἰδιοτροπία μου, τὸ γοῦστό μου, ἡ θέλησίς μου)· **3)** ἀμτβ. ἀπολαύω, διασκεδάζω, τέρπομαι : **πᾶμε νὰ γουστάρωμε στὴν παραλία·** **4)** εἰδ. δοκιμάζω διὰ τῆς γεύσεως τὴν ποιότητα οἰνοπνευματώδους ποτοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ οἴνου.

γουστέρα (ἡ) δημ. εἶδος σαύρας, ἄ. γουστερίτσα, σαμιαμίδι : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 69,14 **καὶ γλιστρᾷ στὰ σκατάδια σὰ γουστέρα.**

γουστερίτσα (ἡ) δημ. σαύρα, ἰδίως μικρὰ σαύρα : Καρκβ.Λ Πλῶρ.40 **περίμενα τὴν καλόγνωμη γουστερίτσα .. γιὰ νὰ σβήσῃ τὴ φωτιά.**

γοῦστο (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) ἐπὶ ἐδεσμάτων ἢ ποτῶν, εὐάρεστος, νόστιμος γεῦσις, νοστιμάδα : **τὰ βλίτα δὲν ἔχουν κανένα γοῦστο·** **2)** μτφ. ἡ καλαισθησία, ἡ φιλοκαλία, ἡ χάρις : Ψυχ.Ταξ.228 **τὰ σπίτια τῶν 'Αθηνῶν εἶναι ὡραῖα. Μὲ πολὺ γοῦστο τὰ κάμνουν, - φόρεμα - ἔπιπλο καμωμένο μὲ γοῦστο, - ντύνεται μὲ πολὺ γοῦστο, - ἔχει γοῦστο αὐτὸς ὁ τεχνίτης·** **3)** ἀρέσκεια, προτίμησις ἰδίως ἐν φρ. οἷον **δὲν εἶναι τοῦ γούστου μου, ἢ δὲν τὸ κάνω γοῦστο** (δὲν εἶναι τῆς ἀρεσκείας μου, δὲν μοῦ ἀρέσει, δὲν μοῦ γουστάρει)· ‖ φρ. **κάνω γοῦστο** αἰσθάνομαι ἀπόλαυσιν ἐξ εὐαρέστου τινὸς ἢ χαρίεντος, τερπνοῦ, εὐτραπέλου, τέρπομαι, εὐχαριστοῦμαι : **ἔλα νὰ κάνῃς γοῦστο·** ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ. μετ' ἄρθρου ἐν χρ. ἀντων. **τὸ κάνω γοῦστο αὐτὸ τὸ παιδί·** **4)** ἡ πρόκλησις εὐαρέστου ἢ εὐτραπέλου ἐντυπώσεως, ἡ τέρψις : **ἔχει πολὺ γοῦστο αὐτὸ τὸ μωρό·** ‖ φρ. **τὸ ἔκανα ἔτσι γιὰ γοῦστο ἢ γιὰ ἕνα γοῦστο** (χάριν ἁπλῆς τέρψεως, διὰ νὰ διασκεδάσω)· ‖ φρ. **ἔχει γοῦστο νὰ..** εἰρων. θὰ ἦτο νόστιμον, ὡραῖον, διασκεδαστικὸν νὰ ἐπέλθῃ τι ἀπευκταῖον ἢ παράδοξον : **ἔχει γοῦστο νὰ βρέχῃ αὔριο στὴν ἐκδρομὴ - νὰ μὴν ἔρθῃ - νὰ μᾶς ζητάῃ καὶ ρέστα·** **5)** συνήθ. κατὰ πληθ. θυμικὴ κατάστασις καὶ δὴ εὐάρεστος διάθεσις, ὄρεξις, εὐθυμία : **μᾶς χάλασε ὅλο μας τὸ γοῦστο αὐτὸς ὁ καυγάς·** **6)** ὁμ. πᾶν τὸ ἀρέσκον κατ' ἰδίαν εἴς τινα, ἰδία προτίμησις, κλίσις, ἰδιοτροπία, καπρίτσιο : Βάρν.'Απολ. Σωκρ.Ι,2 **πήγαινα κόντρα μὲ τὶς συνήθειες τῶν ἄλλων ἀρχόντων καὶ μὲ τὰ γοῦστα τοῦ λαοῦ, - θὰ τὸ χαλάσῃ τὸ παιδί της, γιατὶ τοῦ κάνει ὅλα τὰ γοῦστά του, - ὁ καθένας μὲ τὰ γοῦστά του.**

γουστόζικα ἐπίρρ. δημ. μετὰ φιλοκαλίας, καλαισθησίας, ἢ μετὰ χάριτος, μὲ γοῦστο βλ.λ. : **εἶναι πολὺ γουστόζικα φτιαγμένο - βαλμένο.**

γουστόζικοξ-η-ο δημ. συνήθ. ἐπὶ πραγμ. ἢ ἐνεργειῶν, ὁ χαρίεις, εὐάρεστος, τερπνός, διασκεδαστικός, εὐτράπελος, νόστιμος, ποὺ ἔχει γοῦστο βλ.λ.· πρβλ. κ. γουστόζος : **γουατόζικο πραματάκι - ἀστεῖο, - γουστόζικα κουνήματα.**

γουστόζος-α-ο κ. -ικο δημ. ἐπὶ προσ. χαρίεις, εὐάρεστος, τερπνός, διασκεδαστικός, ἀστεῖος, νόστιμος : **γουστόζος ἄνθρωπος, - γουστόζα κοπέλλα, - γουστόζικο μωρό·** πρβλ. γουστόζικος.

γουταπέρκα (ἡ) νεώτ. χημ ἡ γουτταπέρκα βλ.λ.

γοῦτος (ὁ) ἀρχ. λεξ. κ. δημ. ΕΜ 238,55 « γοῦτος ληκύθου εἶδος, παρὰ τὸ γοῖτον, ὅ ἐστι ῥύπος », ΕΓουδ.128,52· **2)** δημ. τὸ ἄρρεν τῆς περιστερᾶς.

γοῦττα (ἡ) **νεώτ.**βοταν. γένος σαποτωδῶν φυτῶν.

γουτταπέρκα (ἡ) νεώτ. χημ. κομμιώδης οὐσία λαμβανομένη ἀπὸ τοῦ δένδρου γούττα.

γουττάτον (τὸ) μτγν. εἶδος πλακοῦντος : Χρύσ. Τυαν.π.᾿Αθην.14,647 C.

γούφα (ἡ) δημ. κ. **γκούφα** κοίλωμα γῆς, λάκκος, γούρνα· **2)** ὑπόγειος φυλακή, εἱρκτή· **3)** ὁ ὑφαντικὸς ἱστός, ὁ ἀργαλειός. ἄ. λάκκος, πρβλ. γοῦβα.

γούφαινα (ἡ) δημ τὸ μεγάλο γουφάρι βλ.λ.

γουφάρι (τὸ) δημ κ. **γοφάρι** ὁ ἰχθὺς γομφάριον, τεμνόδους ὁ ἅλτης Μπαστιᾶ ᾿Αλιευτ.33 **οἱ πονηριὲς τοῦ γουφαριοῦ δὲ μοιάζουνε μὲ τοῦ κέφαλου.**

γοφάρι (τὸ) δημ. τὸ γουφάρ βλλ

γοφί (τὸ) δημ.πληθ. γοφιά κ.**γκοφιά** ὁ γόφος βλ.λ.1): **μὲ πονᾶνε τὰ γοφιά μου,** Ζερβ.Λυρ.Σάτ.4,120 **καὶ τὶς λαγάνες ἤσκιωναν τρανόσαρκα γκοφιά.**

γόφος (ὁ) δημ. γοφός κ. γοφί, πληθ. οἱ γοφοί κ. ἀγκουφοί κ. τὰ γοφιά ὁ γόμφος, ἡ ὀσφύς, τὸ ἰσχίον· **2)** ναυτ. τὰ ἰσχία τοῦ πλοίου **3)** ὁ ἰχθὺς θύννος ὁ κοινός.

γοφός (ὁ) δημ. κ. **γόφος βλ.λ.**

γοῶ-άω κ. **νεώτ.**, γ΄ ἐν **γοάει,** γ΄ πληθ. **γοάουσι,** γοόωσι κ. δωρ. **γοάοντι, εὐκτ. γοάοιμεν - γοάοιεν,** ἐπ. ἀπαρφ. **γοήμεναι,** μτχ **γοόων-όωσα,** ἐπ. παρατ. **γόων** κ. ἰων. **γοάασκεν,** ἐπ. μέλλ γοήσομαι κ. μτγν.**γοήσω, ἀόρ.α΄ ἐγόησα** ἐκβάλλω γόους, θρήνους, στενάζω, θρηνῶ, ὀδύρομαι : ᾿Ιλ.Ζ 373 πύργῳ **ἐφεστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε,** ᾿Οδ.Κ 567 **ἑζόμενοι δὲ κατ᾿ αὖθι γόων τίλλοντό τε χαίτας,** ΑΠ 7,611 **μνηστῆρες δ᾿ ἐγόησαν ἶσον γόον·** ‖ μετ᾿ **αἰτ. προσ.** ἢ ἐμπροθ. **θρηνῶ, κλαίω,** ὀδύρομαι διά τινα : **᾿Ιλ.Ω 664 ἐννῆμαρ μέν κ᾿αὐτόν ἐνὶ** μεγάροις **γοάοιεν·** ‖ **μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ** σημ. : Αἰσχ.Πέρσ.1072 **γοᾶσθε ἁβροβάται,** Ξεν.ΚΠ 4,6,9 **νῦν δὲ αὐτή τε με θυγάτηρ πολλά γοωμένη ἱκέτευσε** ‖ ὁμ. κ. παθ. : ΑΠ 7,371 **κεῖμαι δ᾿ ἐν ξείνῃ μακρὰ** γοηθείς.

γοώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ θρηνώδης, πένθιμος, λυπηρός : Πλάτ.Νόμ.800 D *ῥήμασί* τε καὶ ῥυθμοῖς **καὶ γοωδεστάταις ἁρμονίαις,** ᾿Αριστλ.ΖΙ 615 b,5 ᾄδουσι **φωνῇ γοώδει.**

γρᾶ (1) ῾Ησ. « φάγε. Κύπριοι » πρβλ. γράω.

γρά (ἡ) (2) μαν. κ. δημ. ἡ γραῖα, ἡ γριά : ᾿Ερωτόκρ. Β 121 **σὰ γρὰ καὶ φρόνιμη ὅλα τὰ πίσω θώρει.**

γράα (ἡ) μτγν. εἶδος ὄφεως : Περίπλ.᾿Ερυθρ.Θαλ.38.

γράβα (ἡ) δημ. κ. **γραβιά** σχισμὴ γῆς ἢ βράχου, μικρά, στενὴ χαράδρα.

γραβάδι (τὸ)δημ.κ. γριβ- ὁ ἰχθὺς κυπρῖνος ὁ κοινός.

γράβακτον (τό) πάπ. κ **κράβακτον** ἡ κλίνη, τὸ κρεββάτι : Πάπ. **γράβακτα κοῦφα δύο.**

γραβάν ῾Ησ. « σκάφιον, βόθρον ».

γράβατος (ὁ) **μτγν.** ὁ **κράβατος** βλ.λ.

γράβδην ἐπίρρ. (γράφω) διὰ ξέσεως. διὰ χαράξεως, τσουγγρανιστά : Εὐστ.852,8,ΕΜ 781,27.

γράβδις-ιος γραβδίς βλ.λ.· Σχόλ.Διον.Θρ.197 Η.

γραβδίς-ίδος (ἡ) ἡ λαμπάς, τὸ γράβιον βλ.λ.· ΕΜ 239,28 « γραβδίς· λαμπάς ».

γραβιέρα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. εἶδος ἐλβετικοῦ τυροῦ.

γράβιον (τό) εἶδος λαμπάδος, φανός· ῾Ησ. « φανοί, λαμπτῆρες », ᾿Αθήν.15,699 Ε « ᾿Αμερίας δὲ γράβιον τὸν φανόν. Σέλευκος δὲ οὕτως ἐξηγεῖται ταύτην τὴν λέξιν, γράβιόν ἐστι τὸ πρίνινον ἢ δρύϊνον ξύλον, ὅπερ ἐθλασμένον καὶ κατεσχισμένον ἐξάπτεσθαι καὶ φαίνειν τοῖς ὁδοιποροῦσιν» : Στράττ.50.

γράβλα (τὰ) δημ. αἱ ὀπῶραι ἀθράμηλα, τὰ κοκκύμηλα, τὰ κορόμηλα.

γράβος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν **γαῦρος ὁ βετουλοειδής,** ὁ καρπῖνος ἢ ζυγία (ἡ) βλλ· ‖ τὸ δένδρον γαῦρος ὁ ἀνατολικός : Κρυστάλ.Μαγεμένο Μαντήλι 30 **ρωτάει ὁ γράβος τὴ φτελιά.**

γραγνοπόδι (τὸ) δημ. κ. γραντοπόδι τὸ φυτὸν οἰάνθη βλ.λ. ἡ ἔνυδρος.

γραδάρω δημ. (Ιταλ). ἀόρ. **ἐγραδάριασα** βαθμολογῶ διὰ τοῦ βαθμομέτρου, καθορίζω· ‖ θερμομετρῶ : **ὁ γιατρὸς ἐγραδάρισε τὸν ἄρρωστο·** **2)** ἐξακριβῶ τὴν πυκνότητα ὑγροῦ τινος διὰ τοῦ ἀραιομέτρου (γράδου) βλ.λ. : **γραδάρω τὸ οἰνόπνευμα - τὸ κρασί - τὸ γάλα.**

γρᾴδιο (τὸ) βαρβ. τ. ἀντὶ **γρᾴδιον** βλ.λ. : ᾿Αριστφ. Θεσμ.1199 **σὺ δὲ τοῦτο τήρει τὴ γέροντο, γρᾴδιο.**

γρᾴδιον (τό) συνηρ. τ. τοῦ γραΐδιον βλ.λ. : ᾿Αριστφ. Πλ.674 **ὀλίγον ἄπωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ γρᾳδίου,** Ξεν.᾿Αν.6,3,22 **γρᾴδια δὲ καὶ γερόντια.**

γράδο (τό) δημ. (Ιταλ.) τὸ ὄργανον, δι᾿ οὗ καθορίζεται ἡ πυκνότης ἑνὸς ὑγροῦ, τὸ βαθμόμετρον τῶν ὑγρῶν, ἰδίως τὸ γλευκόμετρον· **2)** συνήθ. κατὰ πληθ. ὁ βαθμὸς τῆς πυκνότητος ἑνὸς ὑγροῦ : **ὁ μοῦστος εἶναι δώδεκα γραδῶ.**

γράδος (ὁ) ᾿Επιγρ. κ. δημ. (λατ.) τὸ βῆμα, τὸ βάδισμα· **2)** δημ. (Ιταλ.) τὸ γράδο βλ.λ.

γραδώνω δημ. κατασκευάζω δι᾿ ειδικοῦ ἐργαλείου κατὰ τὰ ἄκρα ξυλίνου δοχείου (βαρέλι, βεδούρα) αὔλακα πρὸς στήριξιν ἐν αὐτῷ τῶν μικρῶν σανίδων,αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν πυθμένα αὐτοῦ ἢ τὸ πῶμα (φούντια, πουμοσιά)· **2)** ἀντὶ γραδάρω βλ.λ.

γράδωση (ἡ) δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γραδώνω βλ.λ.

γράζα ῾Ησ. « γηράμων· γράζα ».

γράθμα (τό) δωρ. τ. τοῦ γράμμα **βλ.λ.** : ᾿Επιγρ.

γραῖα (ἡ) κ. νεώτ. ἄ. γραῦς-ός, ἰων. κ. ἐπ. γραίη, δωρ. γραία, δημ. γριά βλ.λ. ἡ προβεβηκυῖα τὴν ἡλικίαν γυνή, γυναίκα ποὺ εἶναι στὰ γεράματα, ἡ περασμένη στὰ χρόνια : ᾿Οδ.Α 438 **καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν,** Πλάτ.Λύσ. 205 D **ἅπερ αἱ γραῖαι ᾄδουσι, - εἰς τὸ μνημόσυνον προσῆλθον καὶ πολλαὶ γραῖαι·** ‖ εὔχρ. κ. ὡς ἐπίθετον, ὅπως κ. τὸ ἀρσ. γέρων : Αἰσχ.Εὐμ.150 **νέος δὲ γραίας δαίμονας καθιππάσω** (περὶ τῶν Εὐμενίδων), - **εἰς τὰς γραίας γυναῖκας ἁρμόζει ἡ ἁπλότης·** **2)** ὁμ. ἐπιθ. ἐπὶ ἄ. θηλ. ἐμβίων, ἡ γηραλέα, ἡ παλαιά, ἡ πολυχρονίτικη : Αἰσχ.᾿Αγ.295 **γραίας ἐρείκης θωμὸν ἅψαντες πυρί,** Εὐρ.᾿Ιων 1213 **εὐθὺς δ᾿ ἐρευνᾷ γραῖαν ὠλένην λαβών,** ΑΠ 6,231 **καὶ σταφυλὴ γραίη χὼ μελίπνους λίβανος·** **3)** ὁ κατὰ τὴν βράσιν τοῦ γάλακτος σχηματιζόμενος ἀφρώδης ἐπίπαγος, ἡ τσίπα, ἡ κρούστα· ‖ ὁμ. κ. ὁ τοῦ βραζομένου ἀλεύρου κ.ἄ. : ᾿Αριστλ. Πρ.893 a, 32 **καθάπερ τῶν ἑφθῶν ἀλεύρων αἱ γραῖαι καλαύμεναι,** ἄ. κ. γραῦς βλ.λ.2)· **4)** ἡ σχηματιζομένη ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν πτυχὴ τοῦ δέρματος : Ρουφ.᾿Ονομ.99, Πολυδ.2,170· **5)** εἶδος θαλασσίου καρκίνου, ἄ. γραῦς βλ.λ.3) : ᾿Επίχ.61 **γραῖαι τ᾿ ἐριθακώδεις·** **6)** ῾Ησ. « γραῖαν· κάρδοπον »· **7)** ἐν τῷ πληθ. Γραῖαι ὡς κύρ. ὄν. αἱ θυγατέρες τοῦ **Φόρκυος καὶ** τῆς Κητοῦς : ῾Ησίοδ.Θ 270 **Φόρκυϊ δ᾿ αὖ Κητὼ Γραίας τέκε καλλιπαρῄους ἐκ γενετῆς πολιάς.**

γραιβία ἢ **γραιτία** ῾Ησ. « πανηγυρίς. Ταραντῖνοι ».

γραιγολεβάντες (ὁ) δημ. κ. **-ης** ὁ μεταξὺ βο-

ρειανατολικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ πνέων ἄνεμος, ὁ ὑποβορειανατολικός, μεσαπηλιώτης.

γραῖγος (ὁ) δημ. ὁ βορειανατολικὸς ἄνεμος.

γραιγοτραμουντάνα (ἡ) δημ. ὁ μεταξὺ βορρᾶ καὶ βορειανατολικοῦ πνέων ἄνεμος, ὁ μεσοβορρᾶς.

γραιγουλίζει δημ. ἐπὶ τῆς ναυτικῆς πυξίδος, ἔχει παρεκτροπὴν πρὸς τὰ **δεξιά, πρὸς ἀνατολάς**, ἀντίθ. μοϊστραλίζει.

γραΐδιο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ.δημ., ὑποκορ. τοῦ **γραῖς**, παραστατικῶς ἤτοι ἡ μικρὰ τὸ δέμας γραῖα βλ.λ. ἢ σκωπτικῶς ἡ ἀσήμαντος, μηδαμινὴ γραῖα ἢ ἡ προκεχωρημένης ἡλικίας γραῖα, ἡ γριούλα, γριίτσα· Εὐστ.᾿Οδ.1410,4 « γραῖς ὅθεν τὸ γραΐδιον ὑποκοριστικῶς καὶ συνῃρημένως γρᾴδιον» : ᾿Αριστφ.Πλ.536 **καὶ παιδαρίων ὑποπεινώντων καὶ γραϊδίων κολοσυρτόν**· ‖ νεώτ. κ. δημ. μ. σκωπτικῶς ἢ ὑβριστικῶς ἡ πονηρά, ἡ εὐτελὴς γραῖα, ἡ παλιόγρια.

γραΐζω ἀφαιρῶ τὸν ἀφρώδη ἐπίπαγον τοῦ γάλακτος ἢ ἄ. ὑγροῦ, ἐξαφρίζω, βγάνω τὸν ἀφρὸ ἢ τὴν τσίπα, τὴν κρούστα· AB 88,7 « γραΐζειν, ὅταν τὸ συναγόμενον ἐν ταῖς χύτραις καὶ ἐπαφρίζον ἐκχέωσιν » : ᾿Αριστφ.ἀπ.446· πρβλ. γραῖα 3).

γραίη (ἡ) Ἰων.κ.ποι. τοῦ γραῖα : ᾿Οδ.Α 438,ΑΠ 6,231.

γραίκι (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ **γρέκι** βλ.λ.

γραικίζω ὁμιλῶ τὴν ῾Ελληνικήν, ἑλληνίζω : ῾Ηρωδιαν.᾿Επιμ.12· **2)** νεώτ. **-ομαι** ἐξελληνίζομαι : Κουμαν.ΝΛ ἐν λ. : **ἐγραικίσθησαν λέξεις.**

γραικικός-ή-ό(ν) δημ ὁ ἑλληνικός βλ.λ. : Ψυχ. Ταξ.46 **νὰ διῶ .. κανένα γραικικὸ φύλλο.**

γραικίς-ίδος (ἡ) τὸ θηλ. τοῦ Γραικός, ἡ ῾Ελληνίς· Στεφ.Βυζ. « Γραικός· γραικὶς τὸ θηλυκόν ».

γραικιστής (ὁ) νεώτ. ὁ γράφων ἢ ὁμιλῶν τὴν ἁπλῆν ῾Ελληνικήν, τὰ γραικικά, ἀντιθ. ἀρχαϊστής.

γραικιστί ἐπίρρ. ἑλληνιστί, κατὰ τὸν ἑλληνικὸν τρόπον· EM 239,19.

γραικίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ Γραικός, ὁ ἑλληνικός· Στέφ.Βυζ. « Γραικὸς λέγεται καὶ γραικίτης » : Λυκόφρ.605 **γραικίταις πέπλοις.**

γραικο- ὡς πρῶτον συνθετικὸν λ. συντεθειμένων μετὰ τοῦ Γραικὸς ἤτοι ῞Ελλην, οἷον **Γραικοβάρβαρος - Γραικοβυζαντῖνοι - Γραικογάλλοι - γραικογερμανικός - Γραικορρωμαῖοι** κττ.

γραικολογιά (ἡ) δημ. τὸ σύνολον τῶν ῾Ελλήνων, οἱ ῞Ελληνες, ὁ ῾Ελληνισμός : Ψυχ.Ταξ.99 **ὅλη ἡ γραικολογιὰ ποὺ σήμερα σηκώνει ψηλὰ τὴ μύτη.**

γραϊκός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς γραῖαν ἢ ὁ εἰς γραίας ἁρμόζων : Κλήμ.᾿Αλ.Παιδ.3,4 **γραϊκοὶ φιθυρισμοί,** Τζέτζ. ῾Ιστ.5,763 **γραϊκὰ μυθύδρια**

γραίνω ῾Ησ. κ. δημ. τρώγω ροκανίζω· ῾Ησ. « γραίνειν, ἐσθίειν, γράειν »· **2)** δημ. διαλύω, ἀνοίγω διὰ τῶν δακτύλων τὰ πυκνὰ συνεστραμμένα ἔρια, ἵνα γίνῃ εὐκολώτερον τὸ ξάσμα· **3)** δημ. ἀντὶ ὑγραίνω, διαβρέχω, νοτίζω : ᾿Ερωτόκρ.Δ 178 **ἀπόμεινες εἰς τὸ νερό, καὶ τὸ κορμί σ᾿ ἐγράθη.**

γραιοκομεῖον (τὸ) νεώτ. ἵδρυμα πρὸς περίθαλψιν ἀπόρων γραιῶν βλ.λ.

γραιολέας ῾Ησ. « πονηρὰς ἢ ὀλεθρίας γραίας ».

γραῖος-αία-ον ἀχρ. (Ἰων. γρήϊος), ἐξ οὗ τὸ θηλ. γραῖα, ὁ γεραιὸς βλ.λ.· **2)** ὁ πολίτης τῆς πόλεως Γραίας : Στεφ.Βυζ. ἐν λ.

γραῖος (ὁ) δημ. κ. **γρέος** ὁ γραῖγος, βορειανατολικὸς ἄνεμος, πρβλ. γραιγολεβάντες : Παπαδιαμ. Χριστ.Δ 60 **ὁ γραῖος, ὁ βορειοανατολικός, ἀδιάκοπος ἐφύσα, καὶ ἦτο ψῦχος καὶ χειμών.**

γραιούδιον (τὸ) σταφυλὴ ρικνή, ἀπεξηραμμένη· Σουΐδ. « γραιούδια, οἱ παρ᾿ ἡμῖν ἑφθοὶ ὄμφακες ».

γραιοῦμαι-όομαι γηράσκω, παλαιοῦμαι, εἶμαι γέρικος ἢ παλιός : ΑΠ 9,261 **νῦν οὕτω γραιοῦμαι,** ᾿Ωριγ.εἰς Ψαλμ.551,43 **γεγραιωμένους ἔχουσαι τοὺς λογισμούς,** Σχόλ.Θεόκρ.5,121 **τὰς γεγραιωμένας καὶ παλαιὰς σκίλλας.**

γραῖς-ΐδος (ἡ) μτγν. ἡ γραῦς, γραῖα βλ.λ. : Χαρίτων 6,1 **προμνηστρίας γραΐδος.**

γραισόβαι (αἱ) συγκ. τ. τοῦ γραοσόβαι βλ.λ.

γραιτία (ἡ) βλ. γραιβία.

γραιωπίας (ὁ) ῾Ησ. « ὁ γραίᾳ ἐμφερής ».

γρακιλλαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ροδυμενοειδῶν φυτῶν.

γράκουλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. ὁ φαλακροκόραξ βλ.λ.

γραλλαρία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γράμα (τὸ) ᾿Επιγρ. γράμμα βλ.λ.

γραμαιττιτά ῾Ησ. « γραμματευτά » (δ.γρ. -ητά).

γραμινίτης (ὁ) νεώτ. (γαλλ.) ἄ. πιγκουΐτης βλ.λ.

γράμμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. ᾿Επιγρ. **γράθμα** κ. **γράσσμα,** μτγν. αἰολ. πληθ. **γρόππατα** (γράφω) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γράφω, ὅ τι εἶναι γεγραμμένον, κεχαραγμένον· ‖ ἐν τῷ πληθ. αἱ γραμμαὶ ζωγραφήματος, εἰκόνος : Εὐρ. ῎Ιων 1146 **ἐνῆν δ᾿ ὑφανταὶ γράμμασιν τοιαίδ᾿ ὑφαί,** Θεόκρ.15,81 **ποῖοι ζῳογράφοι τἀκριβέα γράμματ᾿ ἔγραφαν;**· **2)** κ. μσν. τὸ ἰχνογράφημα, ἡ διὰ γραμμῶν ἢ κ. χρωμάτων παράστασις σχήματος ἢ μορφῆς, εἰκών, ζωγραφία : Πλάτ.Πολ.472 D **ἀγαθὸν ζωγράφον εἶναι, ὃς ἄν.. πάντα εἰς τὸ γράμμα ἱκανῶς ἀποδούς**· ὁμ. κ. κατὰ πληθ. : ῾Ηρώνδ. 4,73 **᾿Απέλλεω γράμματα,** ΑΠ 6,352 **ἐξ ἀταλᾶν χειρῶν τάδε γράμματα,** Προκόπ.῎Εκφρ.157 B· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἓν καθ᾿ ἕκαστον σῆμα τοῦ ἀλφαβήτου, δηλωτικὸν ἰδίου φθόγγου ἀποδιδομένου ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης λαλιᾶς εἴτε αὐτοτελῶς εἴτε συναπτῶς μετ᾿ ἄλλου γράμματος ἤτοι φθόγγου, τουτέστιν ἓν ἕκαστον στοιχεῖον τοῦ ἀλφαβήτου : ῾Ηρ.1,139 **τὰ οὐνόματά σφι.. τελευτῶσι πάντα ἐς τὠυτὸ γράμμα, - γράφον τὸ γράμμα Δ**· ὁμ. κ. κατὰ πληθ. : ῾Ηρ.4,87 **στήλας ἔστησε.. ἐνταμὼν γράμματα ἐς μὲν τὴν ᾿Ασσύρια, ἐς δὲ τὴν ῾Ελληνικά,** Αἰσχ.Πρ.460 **γραμμάτων τε συνθέσεις,** ᾿Ερωτόκρ.Β 362 **καὶ μὲ τὸ αἷμα γράμματα κι ὄχι μὲ τὸ μελάνι,** Σολωμ.Διάλ.251 **ὅσο γιὰ τὰ γράμματα κάθε ἀλφαβηταριοῦ ἔχουν τὴν ἴδια εὐγένεια, - τὰ γράμματα τῆς ῾Ελλην. γλώσσης εἶναι εἴκοσι τέσσαρα, - γράμματα κεφαλαῖα - μικρά - καλλιγραφικά - γοτθικά**· ‖ δημ. κορώνα ἢ γράμματα ὡς φρ. τυχηροῦ παιγνίου δι᾿ ἀναρριπτομένου μεταλλικοῦ νομίσματος, δηλοῦσα τὰς δύο ὄψεις τούτου, ὅθ. κ. μτφ. ἐπὶ ριψοκινδύνων : **ἔπαιξε τὸ κεφάλι του - τὴν περιουσία του κορώνα ἢ γράμματα**· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. κατὰ πληθ. τὸ σύνολον τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου ὡς γραπτῶς διὰ τῆς συνθέσεως αὐτῶν σημαινόντων λέξεις καὶ συνδυασμὸν λέξεων, ἤτοι νοήματα, ἢ ἄ. λεγ. γραφή : ῾Ηρ.5,58 **ἐσήγαγον διδασκάλια ἐς τοὺς ῞Ελληνας καὶ δὴ καὶ γράμματα οὐκ ἐόντα πρὶν ῞Ελλησι,-ἀναφέρεται ὅτι ὁ Κάδμος εἰσήγαγε τὰ γράμματα εἰς τὴν ῾Ελλάδα**· ‖ νεώτ. κ. δημ. φρ. **κατὰ γράμμα** οἱονεὶ ἄνευ μεταβολῆς ἢ παραλείψεως οὐδ᾿ ἑνὸς γράμματος, ἤτοι κατὰ λέξιν, κυριολεκτικῶς (ἐπὶ μεταφράσεως ἢ ἑρμηνείας οἷον κειμένου ἢ νόμου), πιστῶς, αὐτολεξεὶ (ἐπὶ μεταδόσεως ἀγγελίας, διαταγῆς κττ.), ἐπακριβῶς (ἐπὶ ἐκτελέσεως ἐντολῆς) : **τὰ ποιήματα δὲν μεταφράζονται κατὰ γράμμα, - ἀνεκοίνωσα τὰς ἀξιώσεις σου κατὰ γράμμα,- μὴν τὰ παίρνῃς ὅσα σοῦ εἶπε κατὰ γράμμα, - θὰ συμμορφωθῶ μὲ τὰς ὁδηγίας σου κατὰ γράμμα**· **5)** ἡ ἀνάγνωσις : Πλάτ.Πρωτ.325 E **καὶ ἐπειδὰν αὖ γράμματα μάθωσι,** Δημ.315 **ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ᾿ ἐφοίτων,** ᾿Αριστλ.Πολιτ.1337 b,24 **γράμματα καὶ γυμναστικήν,** ᾿Επιγρ. **γράμματα μὴ εἰδέναι, - διάβασέ του το, γιατὶ δὲν ξέρει γράμματα**· ‖ πάπ. κ. ἡ γραφή : Πάπ. **τέχνη ἡμῶν γράμματα** (τὸ γράφειν, ἐπὶ γραφέως)· **6)** ὁ διὰ τῶν γραμμάτων παριστανόμενος φθόγγος, ὁ ἔναρθρος ἠ-

χος, τὸ φωνητικὸν στοιχεῖον : Πλάτ.Φίλ.18 C **τρίτον δὲ εἶδος γραμμάτων διεστήσατο τὰ νῦν λεγόμενα ἄφωνα** ἡμῖν, Ἀριστλ.Πρ.895 a, 12 **τὰ γράμματα πάθη ἐστὶ τῆς φωνῆς** ‖ **παρὰ γράμμα** τῇ ἀλλαγῇ ἑνὸς φθόγγου : Ἀριστλ.ΗΜ 1185 b,39 **παρὰ γράμμα λέγοντα.. σκοπεῖν** (ἐτυμολογικῶς), αὐτ.Ρητ.1412 a,28 **τὰ παρὰ γράμμα σκώμματα** (τὰ λογοπαίγνια)· **7)** ἐπιγραφή : Ἡρ.1,187 **ἐνεκόλαψε δὲ ἐς τὸν τάφον γράμματα λέγοντα τάδε,** Πλάτ.Φαῖδρ.229 E **οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἐμαυτόν,** Πολύβ.4,33,2 **ἀνέθεσαν στήλην.. γράφαντες τὸ γράμμα τοῦτο,** ἐπίγραμμ. (παροιμ.) **ἐς πέλαγος.. γράμματα γράφαι·** **8)** ἐν τῷ πληθ. μουσικὸς φθόγγος ἢ ἦχος, **νότα τῆς μουσικῆς** : ΑΠ 11,78 **γράμματα τῶν λυρικῶν Λύδια καὶ Φρύγια·** **9)** μαθηματικὸν διάγραμμα : ἐπίγραμμ.π.Διοδ.1,8,12 **10)** στοιχεῖον γεγραμμένον ἐπὶ τῶν κλήρων, οὓς ἔσυρον οἱ δικασταί· Ἡσ. «γράμματα, τὰ ἐν ταῖς δικαστικαῖς ψήφοις» : Ἀριστφ.Πλ.277 **ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σου δικάζειν,** Ἀριστλ.Ἀθ.63,5· ‖ δθ. ἕκαστον τῶν μερῶν, εἰς ἃ κατετάσσοντο οἱ δικασταί: Ἀριστφ.Ἐκκλ.683 **ἕως ἂν εἰδὼς ὁ λαχὼν ἀπίῃ χαίρων ἐν ὁποίῳ γράμματι δειπνεῖ·** ‖ στρατιωτικὸς κατάλογος : Ἐπιγρ. **ἃ κατὰ γράμμα φυλακά·** **11)** τόνος, προσῳδία, προφορά· ΕΜ 240,42, Ζωναρ.454 «γράμμα ὁ τόνος»· **12)** μικρὸν βάρος, 1/24 τῆς οὐγγίας, 20 κόκκοι: Ἀνδρομ.π.Γαλ.13,114, Γεωπ. 1,13,2 **κρόκου βάλλουσι γράμματα γ´** **13)** ἐν τῷ πληθ. σειρὰ γεγραμμένων χαρακτήρων, περικοπή : Ἡρ.1,124 **εὑρὼν δὲ ἐν αὐτῷ τὸ βιβλίον ἐνεὸν λαβὼν ἐπελέγετο· τὰ δὲ γράμματα ἔλεγε τάδε·** **14)** δθ. ἐπιστολή, ἔγγραφος παραγγελία, γραπτὴ ἀνακοίνωσις : Ἡρ.5,14 **ἐνθαῦτα γράφει γράμματα Μεγαβάζῳ,** Σοφ.ἀπ.144 **γραμμάτων πτυχαί,** Καισάρ.Δαπ.ἐνΣάθ.3,22 **ἔστειλε καὶ γράμματα, εἰδήσεις εἰς τοὺς ἐντοπίους·** ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. εἰς ἑν. : **γράμμα ἁπλοῦν - συστημένον - ἀνοικτόν - ἀνώνυμον, - γράφω γράμμα,** δ. τραγ. **ἔστειλε γράμμα καὶ γραφή·** ‖ νεώτ. ἐν τῷ πληθ. **διαπιστευτήρια γράμματα** ἐπιστολὴ ἐπίσημος, δι᾽ ἧς πιστοῦται ὁ διορισμὸς τοῦ φέροντος ταύτην διπλωματικοῦ ἀντιπροσώπου· **ἀνακλητήρια γράμματα** ἡ δι᾽ ἧς ἀνακαλεῖται οὗτος· ‖ δημ. φρ. **μαζεύει γράμματα (ἢ ὑπογραφές) γιὰ τὸν ἄλλον κόσμο** (εὑρίσκεται εἰς τὰ ἔσχατα τῆς ζωῆς του)· **15)** ἔγγραφα παντὸς εἴδους, ἀποδεικτικά : Ἀριστφ.Νεφ.772 **τὰ γράμματ᾽ ἐκτήξαιμι τῆς ἐμῆς δίκης,** Δημ.950· ‖ τίτλος κυριότητος : Δίων Κ 65,14· **16)** κατάλογος : Ξεν.ΚΠ 74,12 **καὶ διδοὺς τῷ Κύρῳ τὰ γράμματα εἶπε·** ‖ εἰδ. κατάλογος, ἐν ᾧ ἀναγράφονται τὰ δανεισθέντα ποσὰ ἢ αἱ πρόσοδοι τῶν φορολογουμένων : Δημ.1201 **ἀπολογίαν ποιήσεται ὅτι ἐν τοῖς γράμμασι τοῖς τραπεζιτικοῖς.. ἦν ἐγγεγραμμένος·** **17)** ἄρθρον συνθήκης : Θουκ. 5,29 **τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν Πελοπόννησον διεθορύβει·** ‖ Ἐπιγρ. κ. μσν. συμβόλαιον, συμφωνητικόν : Ἐρωτόκρ.Δ 1628 **νὰ κάνῃ ὅ τι εἶναι στὸ χαρτὶ καὶ λὲν τὰ γράμματά μας·** ‖ ἔγγραφος ὁμολογία χρέους, ὁμόλογον : ΚΔ Λουκ.16,7 **δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα·** ‖ σημείωσις ἰδιόχειρος : Ἰώσ.ΑΙ 18,6,3· **18)** ἐν τῷ πληθ. χειρόγραφον, οἷον βιβλίον, σύγγραμμα, πραγματεία· ΕΓουδ.129 «**γράμμα δὲ τὸ σύγγραμμα ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμέν, πολλὰ οἶδε** γράμματα» : Πλάτ.Παρμ.127 C **ἐπιθυμοῦντας ἀκοῦσαι τῶν τοῦ Ζήνωνος γραμμάτων,** Ξεν.Ἀπ.4,2,1 **καταμαθὼν γὰρ Εὐθύδημον τὸν καλὸν γράμματα πολλὰ συνειλεγμένον ποιητῶν τε καὶ σοφιστῶν·** **19)** ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως, ὁ δεκάλογος : ΚΔ Ρωμ 2,27 **σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου·** **20)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. **ἱερὰ γράμματα** ἡ ἁγία γραφή : Φίλ.2,574, ΚΔ Τιμ.2,3,15 **καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας,** Χρυσόβ. λόγοι ἐν Σάθ.1,205 **παιδευόμενος.. ἔν τε τῇ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μυήσει·** ‖ Ἐπιγρ. αὐτοκρατορικὰ διατάγματα· ‖ ὁμ. Ἐπιγρ. ἱερογλυφικὴ γραφή, ἱερογλυφικὰ γράμματα· **21)** νόμοι, κανόνες δικαίου : Πλάτ.Πολιτ.292 A **καὶ μετὰ γραμμάτων καὶ ἄνευ νόμων ξυμβαίνουσαν γίγνεσθαι,** Ἀριστλ.Πολιτ.1286 a,15 **φανερὸν τοίνυν ὡς οὐκ ἔστιν ἡ κατὰ γράμματα καὶ νόμους ἀρίστη πολιτεία·** ‖ **οἱ κατὰ γράμμα νόμοι** οἱ γραπτοί, ἀντίθ. **οἱ κατὰ τὰ ἔθη** : Ἀριστλ. Πολιτ.1287 b,5· ‖ νεώτ. φρ. **τὸ γράμμα τοῦ νόμου** ἡ περιωρισμένη κατὰ τὴν κυρίαν ἔννοιαν ἑρμηνεία αὐτοῦ, ἀντίθ. **τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου·** ‖ μσν. γλωσσ. **γράμμα πεζὸν** «ἡ βασιλικὴ κέλευσις», βασιλικὴ διαταγή· ‖ ὁμ. νεώτ. **νεκρὸν γράμμα** ἐπὶ θεσμοῦ, νόμου, κανόνος περιελθόντος εἰς ἀχρηστίαν· **22)** ἡ διὰ τῶν γραμμάτων παίδευσις, μόρφωσις : Πλάτ.Ἀπολ.20 D **οἴει αὐτοὺς ἀπείρους γραμμάτων εἶναι, ὥστε οὐκ εἰδέναι,** Πρόδρ.1,86 **ἀνάθεμα τὰ γράμματα, Χριστέ, καὶ ποῦ τὰ θέλει, - δὲν ἔμαθα γράμματα,** Κάλανδα **Βασίλη μ᾽, ξέρεις γράμματα, πές μας τὴν ἀλφαβήτα,** Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.6,7 **τὰ πρῶτά του τὰ γράμματα τὰ ᾽μαθε στὸν Ψαλίδα, - τὸν πῆρα ἀπὸ τὰ γράμματα, γιατὶ δὲν εἶχε προκοπή,** παροιμ. **γράμματα κλάηματα** (ἡ πρόσκτησις τῆς παιδείας εἶναι ἐπίπονος)· ‖ μσν. κ. εἰς ἑν. : Ἐρωτόκρ.Α 68 **πόθο μεγάλον ἤβανε στὸ γράμμα νύχτα μέρα·** ‖ νεώτ. φρ. **ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων** (ὁ ἐξαιρέτου παιδεύσεως κ. ἰδίως ὁ εἰς τὸ συγγράφειν ἀσχολούμενος)· **τὰ καλὰ** (ἢ ὡραῖα) **γράμματα** ἡ ποίησις, ἡ λογοτεχνία· **ἑλληνικὰ γράμματα** ἡ ὅλη πνευματικὴ παραγωγὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων· **23)** πάπ. **γράμμα** εἰδ. συνοικία πόλεως.

γραμμαγγίς (ἡ) νεώτ. γένος ὀρχεοειδῶν φυτῶν.

γραμμαδενία (ἡ) νεώτ.γέν. πριμουλοειδῶν φυτῶν.

γραμμαδιδασκαλίδης (ὁ) μτγν. σκωπτ. ὁ γραμματοδιδάσκαλος: Ἀθήν.13,588B **ὁ Τίμων φησὶ γραμμαδιδασκαλίδην** (δ. γρ. **γραμμο-**) **ἀναγωγότατον.**

γραμμάζω μσν. ποικίλλω διὰ γραμμῶν, χρωματίζω, ζωγραφίζω : Θησ.Στεφ.**ἐν λ.**

γραμμαθέπτα Ἡσ. «δραπέτα» (ἀνάγν. γράμμαθ᾽ ἑπτά).

γραμμαιτητά Ἡσ. «γραμματευτά» (δ.γρ. -ιτά).

γράμμανθον (τὸ) νεώτ. γένος ποωδῶν φυτῶν.

γραμμάριο(ν) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. βάρος τριῶν ὀβολῶν : Ἀέτ.7,17· **2)** νεώτ. κ. δημ. ἁ. γράμμον τὸ χιλιοστὸν τοῦ χιλιογράμμου.

γραμματαῖος (ὁ) μτγν. ὁ γραμματεὺς βλλ.· ΕΓουδ.129,9 «γραμματεὺς καὶ οὐ γραμματαῖος».

γραμματαλλαγή (ἡ) δημ. ἡ ἀλληλογραφία : Καρκβ.Ζητιάν. 10 **βρίσκεται κάθε ἡμέρα σὲ γραμματαλλαγὴ μὲ τὸν πρωθυπουργό.**

γραμματεία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα τοῦ γραμματέως : Πλούτ.Σύγκρ.Σερτ.Εὐμ.1 **Εὐμένης δὲ διὰ τὴν γραμματείαν καταφρονούμενος ἐφ᾽ ἡγεμονίαν προῆλθεν·** ‖ νεώτ. κυρ. τὸ ἀξίωμα τοῦ γεν. γραμματέως· **2)** Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ἡ περίοδος, τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ᾽ ὃ εἶναί τις γραμματεύς : **ἐπὶ τῆς γραμματείας τοῦ τάδε·** **3)** νεώτ. τὸ γραφεῖον τοῦ γραμματέως καὶ δὴ τοῦ γενικοῦ γραμματέως· **4)** κ. νεώτ. ἡ παιδεία, ἡ μάθησις : ΠΔ Σοφ.Σειρ.44,4 **ἡγούμενοι λαοῦ ἐν διαβουλίοις καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ·** ‖ νεώτ. τὸ σύνολον τῶν γραπτῶν μνημείων ἔθνους τινὸς τῶν ἀντιπροσωπευόντων ἀνωτέρας ἐκδηλώσεις τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ βίου, λογοτεχνία : **Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς γραμματείας·** **5)** νεώτ. ἐν παλαιοτ. ἐποχῇ (ἐπὶ Κυβερνήτου κ. Ὄθωνος) τὸ ὑπουργεῖον βλλ. : **ἡ γραμματεία τῶν ἐσωτερικῶν - τῶν ἐξωτερικῶν.**

γραμματειακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν γραμματείαν βλ.λ.4) : γραμματειακαὶ ἔρευναι.

γραμματείδιον (τό) ὑποκορ. τοῦ γραμματεῖον βλ.λ., ἡ μικρὰ πινακίς : Δημ.1268 δοκοῦσιν ἐν γραμματειδίῳ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἀλλήλοις οἱ κεκοινωνηκότες, Μεν.327 γραμματείδιον δίθυρον· 2) κατάλογος φαγητῶν, λίστα : Ἀθήν.2,49 D ὅτι ἔθος ἦν ἐν τοῖς δείπνοις τῷ ἑστιάτορι κατακλιθέντι προδίδοσθαι γραμματείδιόν τι περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων· 3) ὑπόμνημα, σημείωσις : Ἰουλ.Ἀθην.277 B· 4) πιθ. ἀντὶ τοῦ γραμματίδιον βλ.λ.1) · Πλούτ.Βροῦτ.5.

γραμματειδιοποιός (ὁ) μτγν. ὁ κατασκευάζων πινακίδας· || τίτλος θεατρικοῦ ἔργου Ἀπολλοδώρου τοῦ Καρυστίου καὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ Γελῴου : Ἀθήν.7,280 D Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Καρύστιος ἐν Γραμματειδιοποιῷ.

γραμματεῖον (τό) κ. νεώτ. τὸ ἐφ' οὗ γράφει τις, ἡ πινακίς : Πλάτ.Πρωτ.326 D οὕτω τὸ γραμματεῖον διδόασι καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῶν γραμμῶν· || κ. Ἐπιγρ. πινακίδιον, ἐφ' οὗ γράφανται ὀνόματα κ.ἄ. : Δημ.1132 ἔτι τοίνυν κἂν ἀπὸ τοῦ γραμματείου γνοίη τις, ἐν ᾧ ἡ μαρτυρία γέγραπται, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκεν· 2) κ. πάπ. ἔγγραφον, συμβόλαιον, συνθήκη : Λυσ.32,7 τὰ ναυτικὰ χρήματα δεῖν ἐκ τούτων τῶν γραμματείων κομίσασθαι· 3) ἐμπορικὸν βιβλίον, κατάστιχον, βιβλίον λογαριασμῶν, ἁ. γραμμάτιον : Ἀριστφ.Νεφ.19 ἅπτε, παῖ, λύχνον, κἄκφερε τὸ γραμματεῖον· 4) ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ὁ κατάλογος, ἐν ᾧ ἦσαν ἐγγεγραμμένοι πάντες οἱ Ἀθηναῖοι, τὸ μητρῷον : Ἰσαῖ.7,27 ἐγγράφωσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, Δημ. 1306 ὅτ' ἀπώλετο αὐτοῖς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον δημαρχοῦντος Ἀντιφίλου· 5) διαθήκη : Ἰσαῖ.6,29 κειμένου δὲ τοῦ γραμματείου σχεδὸν δύ' ἔτη καὶ τοῦ Χαιρέου τετελευτηκότος· 6) ὑπόμνημα, σημείωσις : Δημ.600 ἄνδρα παρεσχηκότα γραμματεῖον, ἐν ᾧ τὰ τούτῳ βεβιωμένα ἔνεστιν· 7) αἴτησις : Λουκ.Περεγρ.16· 8) πάπ. πιθ. φύλλον πορείας· 9) τόπος, κτίριον, ὅπου ἐδιδάσκοντο τὰ γράμματα, σχολεῖον : Ἀνών. π.Σουΐδ.,Πολυδ.9,41 πόλεως δὲ μέρη .. στρατηγεῖα καὶ ἀρχεῖα, γραμματεῖα καὶ διδασκαλεῖα· 10) τὸ ἀξίωμα τοῦ γραμματέως : Πολύβ.4,87,8 ἐν οἷς τῶν τότε στρατευομένων αὐτὸς μὲν Ἀπελλῆς ἐν τοῖς ἐπιτρόποις ἀπελέλειπτο .. Μεγαλέας δ' ἐπὶ τοῦ γραμματείου ..' 11) μτγν. εἰδ. δημόσιον ἑστιατόριον ἐν Συρίᾳ : Ποσειδών.18.

γραμματεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ., δημ. γραμματέας κ. γραμματικός τίτλος ἀνωτέρων ὑπαλλήλων ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ, ὧν ἔργον ἦτο ἡ ἐν συνεδρίαις ἀνάγνωσις νόμων, ψηφισμάτων καὶ ἄλλων ἐγγράφων· Ἡσ. « γραμματεύς, ὁ ἀναγνώστης », ΒΑ 226,30 « γραμματεύς, ὁ ἀναγιγνώσκων τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ τὰ προστεταγμένα » : Θουκ.7,10 ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς πόλεως παρελθὼν ἀνέγνω τοῖς Ἀθηναίοις, Πάπ. γραμματεὺς ἀνδραπόδων, ὁμ. Πάπ. γραμματεὺς τῶν μαχίμων, Ἐπιγρ. γραμματεὺς τοῦ δήμου· || νεώτ. θέσις ὑπαλλήλου διεξάγοντος τὴν γραφικὴν ὑπηρεσίαν· || ὁμ. νεώτ. τίτλος ὑπαλλήλου τῶν πολιτικῶν ὑπουργείων καὶ ἄλλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν : γενικὸς γραμματεύς,- γραμματεὺς πρώτης τάξεως - δευτέρας, - γραμματεὺς τῆς βουλῆς - τοῦ Πανεπιστημίου· 2) κατώτερος τοῦ γραμματέως τῆς πόλεως καὶ τοῦ τῆς πρυτανείας ὑπάλληλος, τελῶν χρέη γραμματέως ἐν συνεδρίαις, ὁ γραφιάς : Δημ.269 περίτριμμα ἀγορᾶς, ὄλεθρος γραμματεύς· || τὸ θηλ. ἡ γραμματεὺς ὡς ἀστεϊσμός : Ἀριστφ.Θεσμ.432 τὰ δ' ἄλλα μετὰ τῆς γραμματέως συγγράψουσι· 3) ὁ ὑπομνηματιστής : Πλάτ.Φιλ.39 Α ψευδῆ δ' ὅταν ὁ τοιοῦτος παρ' ἡμῖν γραμματεὺς γράψῃ· 4) ὁ μαθητής, ὁ σπουδαστής : Αἰσχ.ἀπ.358 γραμματεὺς σαφής· 5) ἐπὶ αἰγυπτίων ταριχευτῶν εἰδ. ὁ χαράσσων τὰ πτώματα : Διόδ.Σ 1,91 καὶ πρῶτος μὲν ὁ γραμματεὺς λεγόμενος, τεθέντος χαμαὶ τοῦ σώματος, ἐπὶ τὴν λαγόνα περιγράφει τὴν εὐώνυμον ὅσον δεῖ τεμεῖν· 6) ἑβραῖος ἑρμηνευτὴς κ. διδάσκαλος τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ἁ. νομικός, νομοδιδάσκαλος, ἱερογραμματεύς : ΚΔ Ματθ. 7,29 ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς· 7) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν γυπογερανιδῶν.

γραμματευτά Ἡσ. « γραμαιτιτά ».

γραμματεύω κ. νεώτ. εἶμαι γραμματεὺς βλ.λ., ἔχω τὸ ἀξίωμα τοῦ γραμματέως : Θουκ.4,118 Ἀκαμαντὶς ἐπρυτάνευε, Φαίνιππος ἐγραμμάτευε· || Ἐπιγρ. κ. μ. δοτ. || ὁμ. κ. μ. γεν. : Ἐπιγρ. γραμματεύω τοῦ συνεδρίου· 2) νεώτ. κ. ἐκτελῶ χρέη γραμματέως : κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐγραμμάτευεν ὁ ἀντιπρόεδρος.

γραμματῆ Ἐπιγρ. ἀντὶ γραμματέα βλ.λ.

γραμματῆι Ἐπιγρ. ἀντὶ γραμματεῖ.

γραμματηφόρος (ὁ) κ. μσν. ὁ φέρων γράμματα, ὁ γραμματοκομιστής : Πλούτ.Γάλβ.8 ἐπιταχύνουσι τὰς προπομπὰς τῶν γραμματηφόρων.

γραμματίας (ὁ) πολύτιμος λίθος, ὡς ὁ σμάραγδος : Πλίν.37,118.

γραμματίας (τούς) Ἡσ. « περιεσπασμένους, περιεστιγμένους ».

γραμματίδδω Ἐπιγρ. γραμματίζω βλ.λ.2), εἶμαι γραμματεύς, γραμματεύω : Ἐπιγρ. γραμματίδδοντος Καφησιδόρω.

γραμματίδιον (τό) ὑποκορ. τοῦ γραμματεῖον βλ.λ., μικρὰ ἐπιστολή : Θεόφρ.Χαρ.6,8 ἔχων ἐχῖνον ἐν τῷ προκολπίῳ καὶ ὁρμαθοὺς γραμματιδίων ἐν ταῖς χερσίν· 2) γραμματείδιον βλ.λ.1).

γραμματιδιοποιός-όν κ. γραμματειδιοποιός βλ.λ.

γραμματιζούμενος-η-ο δημ. ὁ γινώσκων γράμματα, ὁ ἐγγράμματος, ὁ γραμματισμένος, ὁ μορφωμένος : Δραγ.Ὅσοι Ζωντ.151 ἔτσι καὶ οἱ γραμματιζούμενοι εἶδαν πὼς ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνισμὸς εἶχε πέραση στὴν Εὐρώπη· || σκωπτ. ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἐγγράμματον, σοφόν, ἀλλὰ μὴ πράγματι ὤν.

γραμματίζω μτγν. κ. δημ. διδάσκω γράμματα, συλλαβισμόν : Ἡρώνδ.3,24 || παθ. μόνον ἐν μτχ. γεγραμματισμένος, δημ. γραμματισμένος βλ.λ. πεπαιδευμένος, μεμορφωμένος· Ἡσ. « ἐλλόγιμος, γεγραμματισμένος » : Πάπ. ἱκανὸς καὶ πιστὸς καὶ γεγραμματισμένος· 2) Ἐπιγρ. εἶμαι γραμματεύς, γραμματεύω : Ἐπιγρ. γραμματίζω συνέδροις.

γραμματικά (τά) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. τὰ τῆς γραμματικῆς, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν γραμματικὴν βλ.λ. : γνωρίζει καλὰ γραμματικά· || μελέται ἀναφερόμεναι εἰς τὴν γραμματικήν· 2) κ. μσν. τὰ καλὰ γράμματα βλ.λ., ἡ ἐγκύκλιος μόρφωσις : Στράβ.3,157 ἀνὴρ ἐν τῇ Τουρδητανίᾳ παιδεύσας τὰ γραμματικά, Πρόδρ.1,81 ἔμαθα τὰ γραμματικά, πλὴν μετὰ κόπου πόσου !

γραμματικά ἐπίρρ. δημ. γραμματικῶς.

γραμματικεύομαι μτγν. κ. μσν. ρ. ἀποθ. εἶμαι γραμματικός, διδάσκαλος, διδάσκω τὰ γράμματα, ἁ. γραμματίζω : ΑΠ 9,169 μῆνις Ἀχιλλῆος καὶ ἐμοὶ πρόφασις γεγένηται οὐλομένης πενίης γραμματικευσαμένῳ, Εὐστ.Ὀδ.1809,9 πόνους τοῖς γραμματικευομένοις ἐξευρήκασι.

γραμματική (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. (μετὰ ἢ ἄνευ τῆς λ. τέχνη ἢ ἐπιστήμη) ἡ τέχνη τῶν γραμμάτων, ἡ περὶ τὴν γλῶσσαν ἀσχολουμένη ἐπιστήμη : Πλάτ. Κρατ.431 Ε τό τε ἄλφα καὶ τὰ βῆτα καὶ ἕκαστον τῶν στοιχείων, τοῖς ὀνόμασιν ἀποδιδῶμεν τῇ γραμματικῇ τέχνῃ· || νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἐξακριβώνουσα καὶ συστηματοποιοῦσα τὰ γλωσ-

σικά, ἤτοι τούς φθόγγους, τὸ ἔτυμον, τὸ τυπικὸν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν λέξεων γλώσσης τινὸς ἐν ὡρισμένῃ χρονικῇ περιόδῳ· **2)** ἡ μάθησις, ἡ πολυμάθεια, ἡ παιδεία : Ἐρατοσθ.Σχόλ.Διον.Τ 160 Η, Φίλων 1,502· **3)** ὁ ἀλφάβητος, οἱ γραπτοὶ χαρακτῆρες : Στράβ.3,1,6 **καὶ οἱ ἄλλοι δ' Ἴβηρες χρῶνται γραμματικῇ, οὐ μιᾷ δ' ἰδέᾳ**, Πλούτ.Ἀριστ.1 **τὰ γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην γραμματικῆς· 4)** τὸ θηλ. τοῦ γραμματικός βλ.λ.5), ἡ ἀσχολουμένη εἰς κριτικὴν τῶν κειμένων : Ἀθήν.1,14 D **Ἀγαλλὶς ἡ Κερκυραία γραμματικὴ Ναυσικάᾳ ἀνατίθησιν· 5)** Ἐπιγρ. **ἡ ἱερὰ γραμματικὴ** ἡ ἱερογλυφικὴ γραφή· **6)** ὁμ.Ἐπιγρ. τὸ θηλ.τοῦ γραμματικὸς βλ.λ.5), ἡ γραμματοδιδασκάλισσα.

γραμματικοδιδάσκαλος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ διδάσκαλος τῆς γραμματικῆς.

γραμματικομάστιξ-ιγος (ὁ) μτγν. ἡ μάστιξ τῶν γραμματικῶν ἢ τῆς γραμματικῆς βλ.λ.1), ὁ διώκτης τῶν γραμματικῶν βλ. λ. : Αὐσών.Εἰδύλλ.14.

γραμματικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., συγκρ. γραμματικώτερος ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ γράμματα ἢ τὴν γραμματικήν : **γραμματικαὶ γνώσεις, - γραμματικὰ λάθη· 2)** κ.μσν.ὁ γινώσκων γράμματα,ὁ ὀρθῶς ἀναγινώσκων κ.γράφων,ὁ γραμματισμένος· Ἡσ. «γραμματικός, ὁ πεπαιδευμένος» : Πλάτ.Θεαίτ.207 Β **οἰομένους δὲ γραμματικοὺς εἶναι καὶ ἔχειν τε καὶ λέγειν γραμματικῶς**, Πρόδρ.1,82 **ἀφοῦ δὲ τάχα γέγονα γραμματικὸς τεχνίτης· 3) γραμματικοῦ ἔκπωμα** ποτήριον φέρον τὸν ἀλφάβητον ἢ ἐπιγραφήν· Ἀθήν.11,466 D «γραμματικὸν ἔκπωμα, τὸ γράμματα ἔχον ἐγκεχαραγμένα» : Λουκ.Λεξ.7· **4) γραμματικαὶ ἀνάγκαι** ἐσφ.ἀνάγν. ἀντὶ γραμμικαί : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,46· **5)** ὡς οὐσ. ὁ διδάσκαλος τῶν πρώτων στοιχείων, ὁ γραμματοδιδάσκαλος : Πλούτ.Ἠθ.59 F **ἡ γραμματικὸς ἐπιπλήττων παιδὶ περὶ δέλτου τοῦ γραφείου·** ‖ τὸ θηλ. γραμματική βλ.λ.· **6)** ὁ ἀσχολούμενος εἰς γραμματικὰ κείμενα, ὁ κριτικός, ὁ ἑρμηνευτής : Πολύβ.32,2,5, Δίων Χρυσ.53,1 **Ἀρίσταρχος καὶ Κράτης καὶ ἕτεροι πλείους τῶν ὕστερον γραμματικῶν καλουμένων**, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.1,16,79 **Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Κυμαῖος πρῶτος τοῦ κριτικοῦ εἰσηγήσατο ταὔνομα καὶ γραμματικὸς προσηγορεύθη, - οἱ γραμματικοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας·** ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. γραμματική βλ.λ.5)· **7)** ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν κριτικὴν τῶν κειμένων : Διον.Ἀλ.Θουκ.51 γραμματικὴ ἐξήγησις, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.1,364 **ἔνιοι δὲ τὸν Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖόν φασι, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο γραμματικὰ ἐπιγράψας, ὠνομάσθη δὲ γραμματικός· 8)** δημ. ὁ γραμματεύς βλ.λ. : Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ'Ἑκατὸ Φωνές 52,1 **γραμματικὲ μὲ τὸ χαρτὶ καὶ μὲ τὸ καλαμάρι· 9)** πάπ. τὸ οὐδ. γραμματικὸν ὡς οὐσ. μισθὸς πληρωνόμενος **εἰς τοὺς γραμματικοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ·** ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **γραμματικὰ** βλ.λ.

γραμματικοσυνθέτης (ὁ) νεώτ. **ὁ συνθέτης**, ὁ συντάκτης γραμματικῆς.

γραμματικότης-ητος (ἡ) μσν. ἡ παιδεία, ἡ μόρφωσις· ὁθ. κ. ὡς προσηγορία τοῦ ἔχοντος ἐξαίρετον μόρφωσιν· πρβλ. λογιότης : Καισάρ Δαπ.ἐν Σάθ. 3,195 **τὴν παμφιλτάτην αὐτῆς λογιότητα καὶ Κωνσταντινικὴν γραμματικότητα προσαγορεύω.**

γραμματικῶς ἐπίρρ. ὡς ἁρμόζει εἰς γραμματικὸν βλ.λ.1) : Πλάτ.Θεαίτ.207 Β **γραμματικοὺς εἶναι καὶ ἔχειν τε καὶ λέγειν γραμματικῶς· 2)** νεώτ. ἐν σχέσει πρὸς τὴν γραμματικὴν βλ.λ. : **γραμματικῶς λελανθασμένον.**

γραμμάτιο(ν) (τό) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ τοῦ γράμμα βλ.λ. ἡ μικρὰ ἐπιστολή, τὸ γραμματάκι : Λουκ.Μισθ.Συν.36 **ἡ ἅβρα προσελθοῦσα ὤρεξε παρὰ τοῦ μοιχοῦ γραμμάτιον· 2)** συμβόλαιον, σύμβασις, συμφωνία· ἄ. γραμματεῖον βλ.λ. : Πάπ. **ἐντολιμαῖον - ὑποθηκιμαῖον - ἀγοραῖον γραμμάτιον· 3)** νεώτ. ἐμπορικὸν ὡρισμένου τύπου ἔγγραφον, δι' οὗ ἀναλαμβάνει τις τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ πρός τινα χρηματικόν τι ποσὸν ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ καὶ τόπῳ, συγγ. συναλλαγματική· διαφέρει τὸ γραμμάτιον τῆς συναλλαγματικῆς ὅτι τὸ γραμμ. φανερώνει ὀφειλήν, ἡ δὲ σ]κή μεταφορὰν χρήματος, διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὸ γραμμάτιον τὰ πρόσωπα εἶναι δύο, ἀποδέκτης καὶ κομιστής ἤτοι ὀφειλέτης καὶ δανειστής, εἰς δὲ τὴν συναλλαγματικὴν τρία : ἀποδέκτης, ἐκδότης καὶ κομιστής· ἀμφότερα μεταβιβάζονται δι' ὀπισθογραφήσεως καὶ προστατεύονται δι' εἰδικῶν διατάξεων τοῦ Ἐμπορ. Νόμου : Παπαδ.Χριστουγ.Διηγ.8 **ἔλαβε τὸ παρὰ τοῦ υἱοῦ της ἀποσταλὲν γραμμάτιον, - ἔντοκον - ἐμπορικὸν γραμμάτιον, - γραμμάτιον πληρωτέον - εἰσπρακτέον - τραπεζικόν.**

γραμματισμένος-η-ο δημ. ὁ ἐγγράμματος, ὁ πεπαιδευμένος, ὁ ἀνεπτυγμένος, ὁ μεμορφωμένος· ἄ. γραμματιζούμενος : Ἐρωτόκρ.Γ 166 **μὰ γρίκησα τῶ φρόνιμω καὶ τῶ γραμματισμένω, - οἱ πολὺ γραμματισμένοι ἄνθρωποι.**

γραμματιστής (ὁ) κ. νεώτ. **ὁ γραμματεὺς βλ.λ.** : Ἡρ.2,28 **ὁ γραμματιστὴς τῶν ἱρῶν χρημάτων τῆς Ἀθηναίης· 2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διδάσκαλος τῆς στοιχειώδους παιδεύσεως, τῶν πρώτων γραμμάτων, ὁ γραμματοδιδάσκαλος· ΒΑ 783,21 «τοὺς γραμματιστὰς ἡγουντοὺς διδασκάλους», Ζωναρ.450 «γραμματιστής, ὁ τὰ πρῶτα γράμματα διδάσκων» : Ξεν.Συμπ.4,27 **ὅτε παρὰ τῷ γραμματιστῇ ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀμφότεροι ἐμαστεύετέ τι**, ΔίωνΚ 75,5,1 **Νουμεριανὸς δέ τις γραμματιστὴς τῶν τὰ παιδία γράμματα διδασκόντων.**

γραμματιστικός-ή-όν μτγν. **ὁ ἀναφερόμενος** εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν πρώτων γραμμάτων ἤτοι **τῆς στοιχειώδους παιδείας** : Θεμίστ.107 **ῥητορικὰ καὶ γραμματιστικά·** ‖ τὸ θηλ. **γραμματιστική (ἡ)** ἡ στοιχειώδης διδασκαλία : Θεμίστ.Λόγ.23,297 D **εἴτε γραμματιστικὴν εἴτε ζωγραφίαν.**

γραμματίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ποικιλία τοῦ** ὀρυκτοῦ ἀκτινολίθου **βλ.λ.**, ἄ. τρεμολίτης.

γραμματίτζια (τὰ) μσν. ακωπτικῶς **τὰ γράμματα**, ἡ παιδεία, **ἡ** μόρφωσις : Πρόδρ.2,554 **ποῦ μὲ φελοῦν ὅτι ἔμαθα καμπόσα γραμματίτζια.**

γραμματοδιακομιστής μσν. **ὁ κομίζων τὰ γράμματα**, ὁ γραμματοκομιστής: Μιχ.Ψελλ.ἐν Σάθ.5,350.

γραμματοδιανομεύς-έως (ὁ) νεώτ. **ὁ τὰ γράμματα** διανέμων, ὁ διανομεύς, ὁ γραμματοκομιστής.

γραμματοδιδασκαλεῖον (τὸ) κ. νεώτ. τὸ γραμματεῖον **βλ.λ.**, σχολεῖον τῶν **πρώτων στοιχειωδῶν** γραμμάτων : Πλούτ.Ἠθ.278 Β **πρῶτος ἀνέῳξε** γραμματοδιδασκαλεῖον.

γραμματοδιδασκαλία (ἡ) νεώτ. **ἡ διδασκαλία** τῶν πρώτων, στοιχειωδῶν γραμμάτων.

γραμματοδιδασκαλίδης (ὁ) μτγν. ὁ γραμματοδιδάσκαλος βλ.λ. . Ἀθήν.13,588 Β **(ὁ.γρ. γραμματοδιδασκαλίδης)**, Διογ Λ 10,2.

γραμματοδιδασκαλικός-ή-όν νεώτ. **ὁ ἀναφερόμενος** εἰς τὸν γραμματοδιδάσκαλον **βλ.λ., ὁ** τοῦ γραμματοδιδασκάλου : **γραμματοδιδασκαλικαὶ μεταβολαί.**

γραμματοδιδάσκαλος (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διδάσκων τὰ στοιχειώδη γράμματα, **ὁ διδάσκαλος** τῶν πρώτων γραμμάτων : Πλούτ.Ἀλκ.7 **τὴν παιδικὴν ἡλικίαν παραλλάσσων ἐπέστη γραμματοδιδασκάλῳ καὶ βιβλίον ᾔτησεν Ὁμηρικόν·** ‖ κατώτερος βαθμὸς δημοδιδασκάλου ἀποφοίτου ὑποδιδασκαλείου· ‖ μτφ. ἡμιμαθής, ἀμαθής·

γραμματοδίφης (ὁ) νεώτ. **ὁ ἀναδιφῶν, ὁ** ἐρευνῶν **τὰ γράμματα, ἤτοι τὰ συγγράμματα, ὁ** περὶ φιλολογικὰς ἐρεύνας **ἀσχολούμενος.**

γραμματόδιφος (ὁ) νεώτ. **ὁ διφῶν μαθήσεως.**

γραμματοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος γράμματι, ὁ ἔχων μορφὴν στοιχείου τοῦ ἀλφαβήτου : Σχόλ.Ἰλ.Φ 169 **γραμματοειδεῖς διαφύσεις** (δ. γρ. **γραμμοειδεῖς**).
γραμματοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. **ἐν εἴδει** γράμματος.
γραμματόεις-εσσα-εν Ἐπιγρ. ὁ ἐγγεγραμμένος ὁ ἐνεπίγροφος : Ἐπιγρ. **γραμματόεσσα στήλη.**
γραμματοεισαγωγεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ εἰσάγων τινὰ εἰς τὴν μάθησιν τῶν γραμμάτων, διδάσκαλος (δ.ἑρμ. διοικητής, κυβερνήτης) : ΠΔΔευτ.1,15 **καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν.. καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν.**
γραμματοεισαγωγική (ἡ) μτγν. ἡ τέχνη, τὸ ἔργον τοῦ γραμματοεισαγωγέως βλ.λ.: Ἀνέκδ.Βοασσ.3,132.
γραμματοθήκη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ θήκη, ἔνθα ἀποτίθενται αἱ ἐπιστολαί· **2)** θήκη ἢ ἐργόχειρον, ἐν ᾧ τοποθετοῦνται μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αἱ ἐπιστολαὶ πρὸς φύλαξιν· **3)** διῃρημένη σανὶς εἰς χωρίσματα, ἐν οἷς οἱ τυπογραφικοὶ χαρακτῆρες, στοιχειοθετεῖον, κάσσα.
γραμματοθυλάκιον (τὸ) τὸ θυλάκιον, ἡ θήκη, ἔνθα τίθενται αἱ ἐπιστολαί· πρβλ. γραμματοθήκη.
γραμματοκιβώτιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ.δημ. κιβώτιον ἀνηρτημένον ἐν τῷ ταχυδρομείῳ ἢ εἰς πολυσύχναστον ἄ. θέσιν τῆς πόλεως, ἵνα ρίπτωνται ἐν αὐτῷ αἱ πρὸς ἀποστολὴν προωρισμέναι ἐπιστολαί.
γραμματοκομιστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κομίζων καὶ παραδίδων εἰς τοὺς ἀποδέκτας τὰς πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνομένας ἐπιστολάς· ‖ εἰδ. ὁ ταχυδρομικὸς διανομεύς, ὁ ποστιέρης.
γραμματοκόμιστρα (τὰ) νεώτ. ἡ ἀμοιβὴ τοῦ γραμματοκομιστοῦ· ‖ εἰδ. τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.
γραμματόκος-ον μτγν. ἡ τεκοῦσα τὰ γράμματα, ἡ μήτηρ τῶν γραμμάτων, ὡς μτφ. ἐπίθ. τῆς μελάνης : ΑΠ 6,63 **γραμματόκῳ πλήθοντα μελάσματι κυκλομόλυβδον** (δ.γρ **γραμμοτόκῳ**).
γραμματόκυφος-ον μτγν. ὁ γραμματοκύφων βλ.λ. : Μεθόδ.416 Β.
γραμματοκύφων-ύφωνος (ὁ) ὁ κύπτων (τὴν κεφαλὴν) συνεχῶς πρὸ ἐγγράφων ἢ βιβλίων, ποὺ σκύβει, καμπουριάζει μπροστὰ σὲ ἔγγραφα : Δημ 297 **ὦ κατάρατε γραμματοκύφων,** Φίλ.2,536.
γραμματολικριφίς (ὁ) διαστροφεὺς τῶν γραμμάτων, ὁ διαστρόφως ἑρμηνεύων τὰ κείμενα : ΑΠ 11,140 **τοῖς ἀπ' Ἀριστάρχου γραμματολικριφίσιν.**
γραμματολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν γραπτῶν μνημείων ἔθνους τινός, ἡ γραμματεία βλ.λ.· ‖ εἰδ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀντικείμενον αὐτῆς ἔχουσα τὴν ἔρευναν, τὴν μελέτην, τὴν κριτικὴν καὶ συγκριτικὴν ταξινόμησιν καὶ τὸν ἐν τοῖς καθέκαστα χαρακτηρισμὸν τῶν προϊόντων τοῦ ἐντέχνου ποιητικοῦ τε καὶ πεζοῦ λόγου ἔθνους τινός : **Ἑλληνική Λατινική - Γαλλική - Ἰνδική - Ρωσσική - Σκανδιναβική - μεσαιωνική γραμματολογία.**
γραμματολογικά ἐπίρρ. δημ. ἀπὸ ἀπόψεως γραμματολογίας, γραμματολογικῶς βλ.λ.
γραμματολογικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γραμματολογίαν βλ.λ.
γραμματολογικῶς ἐπίρρ. ἀπὸ ἀπόψεως γραμματολογίας βλ.λ., κατὰ τρόπον γραμματολογικόν : Ροΐδ.Κριτ.Μελέτ.78 ἡ **τοιαύτη ἔκφρασις.. αἰσθηματικῶν κοινῶν τόπων συγκαταλέγεται γραμματολογικῶς ἐν τῇ λυρικῇ ποιήσει.**
γραμματολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας, τῶν γραμμάτων ἀσχολούμενος.
γραμματολογῶ-έω νεώτ. ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας, τῶν γραμμάτων, εἰς τὴν γραμματολογίαν βλ.λ.
γραμματομάθεια (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ τὴν φιλολογίαν μάθησις, παιδεία.
γραμματόμορφος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν γράμματός τινος ἢ γραμμάτων.
γραμματοπήρα (ἡ) νεώτ. ἡ πήρα, ὁ δερμάτινος σάκκος τοῦ ταχυδρομικοῦ ἢ τηλεγραφικοῦ διανομέως, ἐν ᾧ τίθενται τὰ πρὸς διανομὴν γράμματα ἢ τηλεγραφήματα.
γραμματοπίναξ-ίνακος (ὁ) μτγν. ὁ ζωγράφος πινάκων ἢ γεωγραφικῶν χαρτῶν, ὁ πινακογράφος: Σχόλ.Διον.Περ.4 **καταμαθόντες γοῦν οἱ γραμματοπίνακες.. τὴν Εὐρώπην εὔρυναν.**
γραμματόπλεγμα (τὸ) νεώτ. τὸ σύμπλεγμα τῶν γραμμάτων, ἄ. γραμματοσύμπλεγμα βλ.λ.
γραμματοποίκιλτος-ον νεώτ. ὁ διὰ γραμμάτων πεποικιλμένος.
γραμματοπαιῶ-έω νεώτ. γλῶσσαν λαλουμένην καθιστῶ καὶ γραπτὴν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἀλφαβήτου : ἡ **ἀλβανικὴ γλῶσσα ἐγραμματοποιήθη τὸν 17ον αἰῶνα.**
γραμματοσημαίνω νεώτ. ἐπικολλῶ ἐπὶ ἀντικειμένου ἀποστελλομένου διὰ τοῦ ταχυδρομείου τὸ ἀναγκαῖον γραμματόσημον βλ.λ.
γραμματοσήμανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπικόλλησις τοῦ ἀπαιτουμένου γραμματοσήμου βλ.λ. ἐπὶ ταχυδρομικῶν ἀντικειμένων.
γραμματοσημεμπορία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐμπορία γραμματοσήμων βλ.λ. ἰδίως ἐσφραγισμένων, κυκλοφορησάντων εἰς διαφόρους χώρας καὶ κατὰ διαφόρους χρονικὰς περιόδους.
γραμματοσημέμπορος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔμπορος γραμματοσήμων βλ.λ., ἰδίως ὧν ἐγένετο χρῆσις καὶ σφράγισις, ἀγοραζομένων ὑπὸ συλλεκτῶν· πρβλ. γραμματοσημεμπορία.
γραμματοσημολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ μελέτη ἡ ἀφορῶσα εἰς τὰ γραμματόσημα βλ.λ. καὶ εἰς τὰ τούτοις σχετικά, οἷον εἰς ταχυδρομικὰς σφραγῖδας, ἐπισημάσματα, κακέκτυπα κτλ.
γραμματοσημολογικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γραμματοσημολογίαν βλ.λ.
γραμματοσημολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀφορώντων εἰς τὸ γραμματόσημον βλ.λ. καὶ τὰ συναφῆ πρὸς αὐτὸ γεγονότα καὶ ζητήματα.
γραμματοσημομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μετὰ μανίας ἀσχολούμενος εἰς συλλογὴν γραμματοσήμων.
γραμματοσημομανία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ μανία τῆς συλλογῆς γραμματοσήμων.
γραμματόσημο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μικρὸν κινητὸν ἔνσημον ὀρθογωνίου σχήματος, ἐνίοτε καὶ τριγωνικοῦ ἢ πολυγωνικοῦ, διαφόρων τιμῶν, ὅπερ ἐπικολλώμενον ἐπὶ τῶν ταχυδρομικῶς ἀποστελλομένων ἀντικειμένων δεικνύει ὅτι ἐπληρώθη τὸ διὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν τέλος : Παπαδ.Χριστουγ. Διηγ.6 **ἐξήγαγε μέγαν φάκελον μὲ πολλὰς καὶ ποικίλας σφραγῖδας καὶ γραμματόσημα, - ἑλληνικὸν - γαλλικὸν- αἰγυπτιακὸν γραμματόσημον.**
γραμματοσημοπωλεῖο(ν) (τὸ) νεώτ.κ.δημ. κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται γραμματόσημα βλ.λ., ἰδίως τὰ διὰ συλλέκτας γραμματοσήμων.
γραμματοσημοπώλης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ πωλῶν γραμματόσημα.
γραμματοσημοσυλλέκτης (ὁ) νεώτ. κ.δημ. θηλ. **-τρια** ὁ ἀσχολούμενος εἰς συλλογὴν γραμματοσήμων, ἄ. φιλοτελής, φιλοτελικός.
γραμματοσημοσυλλεκτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς συλλέκτας ἢ τὴν συλλογὴν γραμματοσήμων βλ.λ., ἄ. φιλοτελικὸς βλ.λ.
γραμματοσημοσυλλογικός-ή-ό(ν) νεώτ.κ.δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν συλλογὴν γραμματοσήμων βλ.λ.
γραμματοσημοφιλία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τὴν συλλογὴν γραμματοσήμων ἐνασχόλησις, ἄ. φιλοτέλεια βλ.λ.
γραμματοσημόφιλος (ὁ) ὁ καταγινόμενος εἰς τὴν συλλογὴν γραμματοσήμων βλ.λ., ἄ. φιλοτελής.
γραμματοστοιχίαι (αἱ) νεώτ. σειραὶ στοιχειοθετημένων τυπογραφικῶν στοιχείων.

γραμματοσυλλέκτης (ὁ) νεώτ., θηλ. **-τρια** ὁ συλλέγων τὰς ἐπιστολὰς **ἐκ τῶν ταχυδρομικῶν** κιβωτίων· **2)** ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν συλλογὴν γραμματοσήμων, ὅ. γραμματοσημοσυλλέκτης.

γραμματοσύμπλεγμα-ατος (τό) νεώτ. σύμπλεγμα καλλιτεχνικῶν γραμμάτων, κεφαλαίων συνήθως, ἀρκτικῶν τοῦ ἐπωνύμου ἢ ὀνόματός τινος, ἑταιρείας, πολιτείας, ἱδρύματος κττ.

γραμματοσχολεῖον (τό) νεώτ. σχολεῖον, ἔνθα διδάσκονται τὰ πρῶτα γράμματα· || κατώτερον δημοτικὸν σχολεῖον.

γραμματοφόρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ φέρων, μεταφέρων ἐπιστολάς, ὁ κομιστὴς γραμμάτων, ὁ γραμματοκομιστής : Πολύβ.2,61,4 **ἐξαπέστειλε.. πρὸς τοὺς Μεγαλοπολίτας εἰς τὴν Μεσσήνην** γραμματοφόρους, Πλούτ.Πελ.10 **μεθύοντι τῷ Ἀρχίᾳ προσαχθεὶς ὁ γραμματοφόρος καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἐπιδούς· 2)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἑρπετῶν.

γραμματοφορῶ-έω μτγν. φέρω, κομίζω ἢ παραδίδω ἐπιστολάς : Στράβ.5,4,13 **ἀντὶ δὲ στρατείας ἡμεροδρομεῖν καὶ γραμματοφορεῖν ἀπεδείχθησαν ἐν τῷ τότε δημοσίῳ.**

γραμματοφυλακεῖον (τό) μτγν. κ. νεώτ. τὸ γραμματοφυλάκιον βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.520 B **γραμματοφυλακεῖον τὴν ἑαυτῶν μνήμην περιφέρουσιν.**

γραμματοφυλάκιον (τό) μτγν. κ. νεώτ. θέσις, μέρος πρὸς φύλαξιν δημοσίων ἐγγράφων, ἀρχεῖον : Ἰώσ.ΠΙ 7,34 **ἀρχεῖά τε καὶ γραμματοφυλάκιον·** || κ. ἐν τῷ πληθ. : Πάπ. **τὰ τῆς πόλεως γραμματοφυλάκια· 2)** κιβώτιον,ἐν ᾧ ἐφυλάσσοντο τὰ δημόσια ἔγγραφα· ΕΜ 412,31 « παρὰ δὲ Δελφοῖς καὶ ζύγαστρον καλεῖται τὸ γραμματοφυλάκιον »· || **νεώτ. θήκη πρὸς ἐναπόθεσιν, φύλαξιν ἐπιστολῶν,** γραμματοθήκη.

γραμματοφύλαξ-ακος (ὁ) Ἐπιγρ. ἄρχων τεταγμένος ὑπὸ τῆς πόλεως τὴν φύλαξιν τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων, ὁ ἀρχειοφύλαξ.

γραμματόφυλλον (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γραμμενίτσα (ἡ) δημ. κ. **γρεμμενίτσα ἢ γρεμμενιά** ποικιλία σκληροῦ σίτου.

γραμμένος-η-ο δημ. παθ. μτχ. τοῦ γράφω βλ. ὁ γεγραμμένος : φρ. **ποῦ τὸ βρῆκες γραμμένο ;** (εἶναι παράλογα ὅσα λέγεις ἢ ζητεῖς)· **2)** ὁ ἐγγεγραμμένος εἰς τὴν χρυσῆν βίβλον, δηλ. τὰ ἐπίσημα βιβλία τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, ὁ εὐγενής· **3)** ὁ στρατιωτικός, ὁ στρατιώτης, δθ.γεν.**οἱ γραμμένοι·** οἱ στρατιῶτες : **ἦλθαν γραμμένοι καὶ δὲν ἀφῆκαν κόττα στὸ χωριὸ** (στρατιωτικ. ἀπόσπασμα)· **4)** ὡς ἐπίθ. ζωγραφιστός, καλλίγραμμος, ὡραῖος : Κρυστ.Νεραϊδόπ.30 **μὲ τὸ γραμμένο του κορμί, μὲ τὴ γλυκιὰ φωνή του· 5)** ὁ φέρων ἐπὶ τοῦ σώματός του οὐλὰς ἢ ἄλλα σημεῖα ἐλαφρᾶς πηρώσεως, σημειωμένος· **6)** τὸ οὐδ. **γραμμένο** κ. πληθ. ἐν φρ. **μετὰ τοῦ τύχη ἢ μοῖρα τὰ γραμμένα** ὡς οὐσ. τὸ πεπρωμένον, τὸ μοιραῖον, ἡ τύχη, ἡ μοῖρα, τὸ γραφτό : **τῆς μοίρας τὰ γραμμένα, - ἔτσι τοῦ ἦταν γραμμένο.**

γραμμεσία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γραμμή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (γράφω) ἡ διὰ κονδυλίου γραφομενη συνεχὴς σειρά, ἡ κοντυλιά, οἷον ἐν τοῖς μαθηματικοῖς σχήμασι : Πλάτ. Μέν.82 C **ἔστιν οὖν τετράγωνον χωρίον ἴσας ἔχον τὰς γραμμὰς ταύτας πάσας, τέτταρας οὔσας,**· **γραμμὴ εὐθεῖα - καμπύλη - τεθλασμένη - μακρὰ - λεπτὴ - παχεῖα - κανονική·** || νεώτ. μαθημ. ὁρισμ. τὸ σύνολον τῶν θέσεων, ἃς καταλαμβάνει σημεῖον κινούμενον· **2)** νεώτ. **γραμμαὶ θηλιδιώδεις** τὸ πολύπλοκον σχέδιον τῶν δερματικῶν ἀκρολοφιῶν τῶν δακτύλων, οὗ τὸ ἀποτύπωμα, ὡς ὅλως προσωπικόν, χρησιμεύει ὡς ἀπόδειξις ταυτότητος· || νεώτ. κ. δημ. **γραμμὴ σιδηροδρομικὴ - τροχιοδρομικὴ** διπλῆ στερρῶς **ἐπὶ** ὁδοῦ ἐστρωμένη σειρὰ παραλλήλων σιδηρῶν ῥάβδων, ἐφ' ὧν κυλίονται οἱ τροχοὶ τῶν ὀχημάτων· || ὁμ. **γραμμὴ τηλεγραφικὴ - τηλεφωνικὴ** σύρμα μεταβιβάσεως ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος ἑνοῦν δύο τηλεγραφικοὺς ἢ τηλεφωνικοὺς σταθμούς· **3)** γραμμαί (αἱ) ἡ ἀστρονομία : ΑΠ 9,344 **ἦν ὁπότε γραμμαῖσιν ἐμὴν φρένα μοῦνον ἔτερπον· 4)** περίγραμμα, ὅριον πραγματικὸν ἢ ἰδεατὸν παντὸς πράγματος : Πολύβ.2,14,8 **ἔστι δὲ τὸ μὲν ὅλον εἶδος καὶ τῆς ταῦτα τὰ πεδία περιγραφούσης γραμμῆς τριγωνοειδές,** Ἥρων Αὐτομ.27,2 **ἡ ἐκτὸς γραμμή, - μεθόριος γραμμή, - γραμμὴ τοῦ ὁρίζοντος· 5)** ἄκρον, χεῖλος : Ἱππ.Ἄρθρ.80· || ἡ αἰχμή, ἡ κόψις τῆς μαχαίρας : Γαλ.2,673· **6)** νεώτ. κ. δημ. ἐν τῷ πληθ. τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν μερῶν ὅλου τινός : **αἱ γραμμαὶ τοῦ σώματος - τοῦ προσώπου, - αἱ γραμμαὶ τοῦ τοπίου τῆς ἀκτῆς·** || φρ. νεωτ. **ἐν γενικαῖς γραμμαῖς** κεφαλαιωδῶς, περιληπτικῶς· **7)** νεώτ. κ. δημ. συνεχὴς παράταξις ὁμοίων πραγμάτων, στοῖχος, στίχος, σειρά, ἀράδα : **γραμμαὶ βιβλίου - χειρογράφου, - γραμμὴ στρατιωτῶν - ἁμαξῶν· 8)** νεώτ. κ. δημ. ἡ φρ. **πρώτης γραμμῆς ἢ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν** =μεταξὺ τῶν ἀρίστων : **ζωγράφος πρώτης γραμμῆς** (ἄριστος),- **ξενοδοχεῖον - κρασὶ πρώτης γραμμῆς·** || νεώτ. **ἀναγινώσκω μεταξὺ τῶν γραμμῶν** (κατανοῶ τὰ ὑπονοούμενα τοῦ γράφοντος)· || φρ. δημ. **παίρνω γραμμὴ** ἐπισκέπτομαι ἀλληλοδιαδόχως, κατὰ σειράν, ὅ. παίρνω σβάρνα : **πῆρε γραμμὴ τὰ μαγαζιά, - πρὶν δώσῃ ἐξετάσεις, πῆρε γραμμὴ ὅλους τοὺς καθηγητές·** ἢ ἐπιτυγχάνω τηλεφωνικὴν ἢ τηλεγραφικὴν ἐπικοινωνίαν : **τὸ βράδι μπόρεσα νὰ πάρω γραμμὴ στὸ τηλέφωνο· 9)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ κατεύθυνσις, σχέδιον δράσεως : Δραγ.Ὀσ.Ζωντ.135 **γιὰ τὴν πολιτικὴ γραμμή, ποὺ πρέπει νὰ δώσουν στὸ ἔθνος· 10)** γραμμὴ ἀτμοπλοϊκὴ δρομολόγιον ἀτμοπλοίου· συνήθ.χρ. κατὰ πληθ. **αἱ ἀκτοπλοϊκαὶ γραμμαί· 11)** γραμμὴ ὡς ἐπίρρ. ναυτικὸν παράγγελμα πρὸς τὸν οἰακιστὴν νὰ κατευθύνῃ τὸ πλοῖον κατ' εὐθεῖαν ἐμπρός· || δημ. γεν. κατ' εὐθεῖαν ἢ κατὰ σειράν : **πάει γραμμὴ στὸ σπίτι - στὴν ταβέρνα,** Βάρναλ.Προλ.Σκλάβ.Πολιορ.6 **ἔτσι πέρασες γραμμὴ τῆς γειτονιᾶς τὰ καπελειά· 12)** εἰδ. βαλβίς, γραμμὴ δηλοῦσα τὸ σημεῖον τῆς ἐκκινήσεως τῶν δρομέων ἢ τοῦ τέρματος ἐν τῷ σταδίῳ· ΒΑ 426,19 « ἀπὸ γραμμῆς, οἷον ἀπ' ἀρχῆς· εἴρηται δὲ τῆς ἀπὸ δρομέων γραμμῆς, ἣν ἄφεσιν καὶ βαλβῖδα καλοῦσιν » : Ἀριστφ.Ἀχ.483 **πρόβαινε νῦν, ὦ θυμέ· γραμμὴ δ' αὑτηί· 13)** μτφ. ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς : Εὐρ.Ἠλ.956 **γραμμῆς ἵκηται καὶ τέλος κάμψῃ βίου,** Διόδ.Σ 17,118 **ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ βίου γραμμῆς- ἐγκαρτερήσασα· 14) μεσαία γραμμὴ** ἐπὶ σανίδος παιγνιδίου πεσσῶν, ἥτις **καὶ** ἱερὰ ἐκαλεῖτο : Πολυδ.9,98· || δθ. παροιμ. **καὶ τὸν ἀπὸ γραμμῆς κινεῖν λίθον** (κινῶ τὸν ἐπὶ τῆς κυρίας γραμμῆς εὑρισκόμενον πεσσόν, δθ. ποιοῦμαι ὑστάτην ἀπόπειραν) : Θεόκρ.6,18· || συνεκδ. **γραμμαὶ** τὸ παίγνιον τῶν πεσσῶν, ὁ διαγραμμισμὸς βλ.λ. : Πολυδ.9,99· || φρ. **διὰ γραμμῆς** παίζειν (παιδιά, **καθ' ἣν δύο ἀντίθετοι ὁμάδες προσπαθοῦν νὰ σύρωσιν ἀλλήλας ἐντεῦθεν τῆς μεταξὺ** γραμμῆς, ὅ. διελκυστίνδα) : Πλάτ.Θεαίτ.181 A **δίκην δώσομεν ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλαίστραις διὰ γραμμῆς παίζοντες· 15)** εἰδ. **ἡ μακρὰ γραμμὴ** ἡ γραμμή, ἣν ἔσυρον οἱ δικασταὶ ἐπὶ τοῦ πινακιδίου **ὡς σημεῖον** καταδίκης· Ἡσ. « γραμμὴ μακρά. **Εἰώθει ὁ δικαστὴς καταδικάζων ἐν τῷ γραμματιδίῳ** μακρὰν γραμμὴν ἕλκειν, **ὁ δὲ ἀπολύων** μικράν »· **16)** ὁ οὐρανίσκος ἵππου, ὅ. ζέα : Ἱππιατρ.1· **17)** μαν. ἡ ζωγραφία : Κ.Πορφ.Ἔκθ. 336 A **ἐπεὶ ὁ χρυσοτρίκλινος ἀνεγραμίσθη** (sic)

τῆς προρρηθείσης γραμμῆς· **18)** νεώτ. μετρολ. ἐν τῷ δεκαδικῷ μετρικῷ συστήματι τὸ ἓν χιλιοστὸν τοῦ μέτρου, ἐν δὲ τῷ ἀγγλικῷ τὸ δωδέκατον τοῦ δακτύλου.

γραμμιαῖος-α-ον μτγν. ὁ γραμμικὸς βλλ. : Δαμάσκ.᾿Αρχ.262, - **γραμμιαῖον σχῆμα.**

γραμμιδάκι (τὸ) δημ. μικρά, ἐλαφρά γραμμή.

γραμμίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ γραμμή βλλ.

γραμμίζω μσν. κ. νεώτ. παίζω μὲ τὰς γραμμὰς ἐπὶ τοῦ ἀβακίου : Εὐστ.633,63· πρβλ. διαγραμμίζω· **2)** χαράσσω γραμμὰς ἐπί τινος ἐπιφανείας· || δθ. διὰ γραμμῶν χαράσσω σχήματα εἰκαστικὰ ἢ κοσμητικά : Κ Πορφ.᾿Εκθ.331 C **ἰστέον ὅτι ἐγραμμίσθησαν ἀπὸ δαφνῶν κατὰ τὸ εἰωθός.**

γραμμικός-ή-όν μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γραμμὴν ἢ ὁ συνιστάμενος ἐκ γραμμῶν, ὁ διὰ γραμμῶν παριστώμενος, ὁ καμωμένος μὲ γραμμές, δθ. ὁ γεωμετρικός : Πλούτ.Μάρκελλ.14 **καὶ λογικῆς καὶ γραμμικῆς ἀποδείξεως οὐκ εὐποροῦντα προβλήματα δι᾿ αἰσθητῶν καὶ ὀργανικῶν παραδειγμάτων ὑπερείδοντες,** Εὐστ.᾿Ιλ.632,52 **ἐσήμαινον ἃ ἤθελον, εἰδωλά τινα καὶ πολυειδῆ γραμμικὰ ξέσματα ἐγγράφοντες,** - γραμμικὸς προσδιορισμὸς σχήματος, - γραμμικὸ(ν) **σύστημα γραφῆς**· || νεώτ. κ. δημ. μαθημ. γραμμικὴ ἔκτασις (ἡ ἔχουσα μίαν μόνον διάστασιν, ἤτοι ἡ γραμμή), - γραμμικαὶ **ἐξισώσεις** (αἱ εἰς γραμμὰς ἤτοι μίαν διάστασιν ἀφορῶσαι)· **2)** μτφ. μσν. ὁ οἱονεὶ κατὰ μίαν γραμμὴν ἤτοι ἄνευ ἀποκλίσεως χωρῶν, ὁ κατ᾿ εὐθεῖαν : Εὐστ.Πονημ.71,41 **τὰς ὡς οἷον εἰπεῖν γραμμικὰς τῆς ψυχῆς ἀποτάσεις εἰς κύκλον στρέψαντες**· **3)** ὁ ἀσχολούμενος ἢ ἔμπειρος περὶ τὰς γραμμάς : Πλούτ.᾿Ηθ 606 C **ἀλλ᾿ οὐδὲ γεωμετρῶν φυγὴ παρρησίαν, οὐδὲ γραμμικῶν ἀφαιρεῖται** (πιθ.ἐσφ γρ. ἀντὶ γραμματικῶν).

γραμμικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. διὰ γραμμῶν, διὰ γραμμικῶν σχημάτων ἤτοι γεωμετρικῶς : Σέξτ.᾿Εμπ.Μαθ.3,92 **ὁποῖον γὰρ ἂν ᾖ τοῦτο, γραμμικῶς ὀφείλει ἀποδείκνυσθαι**· **2)** κατ᾿ εὐθεῖαν γραμμήν : Εὐστ.Πανημ 198,68 **ἐκείνη τε γὰρ (ἡ ναῦς) ὡς οἷον γραμμικῶς τέμνει τὸ πέλαγος.**

γραμμισμός (ὁ) μτγν. παιδιὰ τῶν γραμμῶν, ὁμοιάζουσα πρὸς τὸ παιγνίδιον πλινθίον βλλ. : Πολυδ.9,99 (διόρθ. διαγραμμισμός).

γραμμιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. εἶδός τι χειρουργικοῦ ἐργαλείου.

γραμμιστήρι (τὸ) δημ.κ.γραμμίστρα (ἡ) ἡ γραμμίστρια βλλ.II.

γραμμιστής (ὁ) μσν. κ. νεώτ. **ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ** φροντίζων περὶ τῶν γραμμῶν : Θεοφάν.Φωκ.5 **οἱ δὲ εἶπον ὅτι κατὰ τὴν συνήθειαν οἱ γραμμισταὶ** τοῦτο πεποίηκαν· **2)** μσν. ὁ χαράσσων γραμμάς, ὁ ζωγράφος· **3)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων.

γραμμιστός (ὁ) μσν. ὁ διὰ γραμμῶν σχηματικῶν ἀπεικονισμένος, ὁ γραπτός, ζωγραφιστός : Εὐστ.᾿Ιλ.852,11 **σὺν ἐκείνοις δὲ καὶ ὁ κατάγραπτος, ἤγουν ὡς ἡ κοινὴ ὁμιλία λαλεῖ γραμμιστός.**

γραμμίστρ(ι)α (ἡ) νεώτ. κ. δημ. νῆμα βεβαμμένον ἐντὸς ἐγχρώμου ὑγροῦ ἢ πεπασμένον δι᾿ ἐγχρώμου κόνεως, χρήσιμον πρὸς χάραξιν δι᾿ ἐντάσεως κατὰ μῆκος ἐπιφανείας τινὸς ἐγχρώμου εὐθείας γραμμῆς, δημ. ἁ. ράμμα· **2)** τοπογρ. ἡ λοξότμητος κόψις τοῦ διοπτροφόρου κανόνος.

γραμμίτης (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γραμμοάτομον (τὸ) νεώτ. χημ. μᾶζα χημικοῦ στοιχείου ἐκπεφρασμένη εἰς γραμμάρια ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, δι᾿ οὗ ἐκφράζεται καὶ τὸ ἀτομικὸν βάρος αὐτοῦ.

γραμμογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ διὰ γραμμῶν κεχαραγμένον· **2)** τὸ διὰ γραμμῶν ἀπεικονισμένον, ἐσχεδιασμένον, ἰχνογραφημένον.

γραμμογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ γραμμογραφῶ βλλ., ἡ χάραξις γραμμῶν ἐπὶ φύλλων χάρτου δι᾿ εἰδικῶν μηχανῶν, οἷον τετραδίων, καταστίχων κττ.· **2)** ἡ διὰ γραμμῶν σχηματικὴ ἀπεικόνισις.

γραμμογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ γραμμογράφησις βλλ., ἡ βιομηχανία τοῦ γραμμογραφεῖν χάρτην, οἷον πρὸς κατασκευὴν καταστίχων, τετραδίων, κεχαρακωμένου χάρτου γραφῆς κττ.

γραμμογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γραμμογράφησιν βλλ I! ἢ ὁ πρὸς ταύτην χρήσιμος : γραμμογραφικὴ μηχανή.

γραμμογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ χαράσσων, ὁ γράφων γραμμάς· || **εἰδ.** ὁ ἐργαζόμενος μηχανὰς γραμμογραφήσεως· **2)** ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς γραμμογράφησιν βλλ.I)· || **εἰδ.** μικρὸν ἐργαλεῖον, δι᾿ οὗ σχεδιασταὶ σύρουσι γραμμὰς διαφόρου πάχους ἐπὶ χάρτου διὰ μελάνης· **ἁ.** γραμμοσύρτης.

γραμμογραφῶ-έω νεώτ. χαράσσω γραμμὰς διὰ μηχανῶν γραμμογραφήσεως, γραμμογράφου ἢ κονδυλίου, χαρακώνω, ριγώνω χαρτιά.

γραμμοδεσία (ἡ) νεώτ. ἀστρον. ἡ διὰ πραγματικῶν ἢ νοητῶν γραμμῶν σύνδεσις διαφόρων σημείων καὶ ἰδίᾳ ἡ νοητὴ ἕνωσις διὰ γραμμῶν τῶν ἀστέρων τοῦ αὐτοῦ ἀστερισμοῦ πρὸς εὐκολωτέραν κατανόησιν τοῦ ἰδεατοῦ σχήματος αὐτοῦ.

γραμμόδεσμον (τὸ) νεώτ. ἡ συντετμημένη γραφὴ δύο ἢ πλειόνων συγχρόνως γραμμάτων.

γραμμοδετῶ-έω νεώτ. συνδέω διὰ πραγματικῶν ἢ νοητῶν γραμμῶν διάφορα σημεῖα.

γραμμοδιδασκαλίδης (ὁ) μτγν. περιφρονητικῶς ὁ γραμματοδιδάσκαλος βλλ. : Τίμων 51 **γραμμοδιδασκαλίδην ἀναγωγότατον ζωόντων.**

γραμμοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐν εἴδει γραμμῆς ἐσχηματισμένος, ὁ ἐμφανιζόμενος εἰς σχῆμα γραμμῆς : ᾿Αριστ.Κόϊντ.105 **σῶμά τι φυσικὸν ἔκ τινων ἐπιφανειῶν ὑμενοειδῶν τε καὶ νευροειδῶν καὶ γραμμοειδῶν.. συγκεκροτημένον,** Παῦλ. ᾿Αλεξ.᾿Αποτελ.28,12 **ὅταν γραμμοειδὲς φῶς ἀναλαβοῦσα** (ἡ σελήνη) **φαίνεται,** Σχόλ.᾿Ιλ.Φ 169 **κτεδόνας λέγεσθαι τῶν ξύλων τὰς γραμμοειδεῖς** διαφύσεις (δ. γρ. γραμματοειδεῖς).

γραμμοειδῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐν εἴδει γραμμῆς, κατὰ τρόπον γραμμοειδῆ βλλ. : ᾿Αριστλ.Κόσμ. 395 a, 27 **τῶν δὲ κεραυνῶν οἱ μὲν αἰθαλώδεις ψολόεντες λέγονται, οἱ δὲ ταχέως διάττοντες ἀργῆτες, ἑλικίαι δὲ οἱ γραμμοειδῶς φερόμενοι.**

γραμμοϊσοδύναμον (τὸ) νεώτ. φυσ. μᾶζα οὐσίας ἐκπεφρασμένη εἰς γραμμάρια δι᾿ οὗ ἀριθμοῦ ἐκφράζεται καὶ τὸ χημικὸν ἰσοδύναμον αὐτῆς.

γραμμόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. γένος κεφαλοπόδων μαλακοζῴων ἀπαντῶν μ. **ἐν** ἀπολιθώσει.

γραμμομόριον (τὸ) νεώτ. φυσ. μᾶζα οὐσίας ἐκπεφρασμένη εἰς γραμμάρια τοῦ ἀριθμοῦ, δι᾿ οὗ ἐκφράζεται καὶ τὸ μοριακὸν βάρος αὐτῆς.

γράμμον (τὸ) νεώτ. τὸ γραμμάριον βλλ., συνήθ. ἐν συνθέσει, οἷον δεκάγραμμον, ἑκατόγραμμον, χιλιόγραμμον, ἑκατοστόγραμμον κττ.

γραμμοπέταλα (τὰ) νεώτ. κατὰ περίληπτ. προσδιορισμόν, τὰ φυτά, ἅτινα ἔχουσι τὰ πέταλα διατεταγμένα κατ᾿ εὐθεῖαν γραμμήν.

γραμμοποίκιλος-ον ὁ ἔχων ποικίλας γραμμάς, ὁ πεποικιλμένος διὰ γραμμῶν, ὁ ραβδωτός, γραμμωτός : ᾿Αθήν.7,319C **τῶν δὲ γραμμοποικίλων πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρημένων πέρκη.**

γραμμοποίκιλτος-ον νεώτ.ὁ γραμμοποίκιλος βλλ.

γραμμόπτερος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γραμμός (ὁ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ γράφειν, τὸ γράψιμο : ᾿Ηρωδιαν.Τεχν.1,168.

γραμμοσκιά (ἡ) νεώτ. κ. δημ. σκιὰ εἰκονιζομένη διὰ λεπτῶν γραμμῶν παραλλήλων ἢ διαφόρου διευθύνσεως εἰς τὰ γραμμικὰ διὰ μολυβδίδος ἢ

γραφίδος σχέδια καὶ δὴ εἰς τὰ ἐγχάρακτα οἷον ξυλογραφίας ἢ χαλκογραφίας· ‖ εἰδ. κατὰ πληθ. γραμμαὶ συρόμεναι ἐπὶ τοπογραφικοῦ χάρτου πρὸς τελειοτέραν παράστασιν τῆς ἐδαφικῆς κλίσεως.

γραμμοσύρτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ γραμμογράφος.

γραμμοσχεδίασμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. σχεδίασμα δι᾽ ἁπλῶν γραμμῶν, γραμμωτὸ σκῖτσο.

γραμμοτόκος-ον μτγν. ὁ παράγων γραμμάς, ὡς ἐπίθ. τῆς μελάνης : Δαμοχ.ἐνΑΠ 6,63 **γραμμοτόκῳ πλήθοντα μελάσματι κυκλομόλυβδον** (δ.γρ. **γραμματόκῳ**).

γραμμόφωνο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. φωνογράφος βλ.λ. μὲ ἐπιπέδους πλάκας.

γραμμώδης-ώδους-ες κ. νεώτ. ὁ φέρων γραμμάς, ὁ γραμμωτός : Θεόφρ.Φ 17,3,2 **τὰ δὲ στενὰ καὶ γραμμώδη, καθάπερ κυμίνου**· **2**) γραμμοειδὴς βλ.λ. : Θεόφρ.Φ 4,12,2 **πρὸς μιᾷ γὰρ ἀρχῇ γραμμώδεις ἔχει τοὺς περισταχυώδεις μίσχους**.

γραμμώνω δημ. σύρω, χαράσσω γραμμάς.

γράμμωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ χαράσσειν γραμμάς· ‖ ἡ διάστιξις διὰ γραμμῶν ἢ ραβδώσεων.

γραμμωτός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων γραμμὰς παραλλήλους· ‖ ὁ ἐκ γραμμῶν ἀπαρτιζόμενος, ραβδωτός, ριγωτός : **γραμμωτὸν σχέδιον - ταιγκογράφημα, - γραμμωτὸς κίων**· ‖ ἐπὶ ζώων, ὁ φέρων γραμμοειδεῖς στίξεις : **τίγρις ἡ γραμμωτή**· ‖ εἰδ. ἀνατ. **γραμμωτοὶ μύες** οἱ ἐξ ἐγκαρσίων γραμμοειδῶν ἰνῶν συνιστάμενοι μύες.

γράμπα (ἡ) δημ. ἡ κράμπα βλ.λ.

γράμπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν.

γράνα (ἡ) δημ. (σλαβ.) τάφρος, αὔλαξ στενὴ καὶ σχετικῶς βαθεῖα, συνήθ. τεχνητή, χωρίζουσα ἀγρὸν ἢ ἄμπελον ἀπὸ ἄλλου· συγγ. χαντάκι.

γρανάζι (τὸ) δημ. (ἰταλ.) κ. γρε- κ. γκρα- ὀδοντωτὸς τροχός, προεξοχαὶ καὶ ἐγκοπαὶ ὀδοντωτοῦ τροχοῦ : **ἔσπασαν τὰ γρανάζια τοῦ τιμονιοῦ**.

γραναζωτός-ή-ό δημ. ὁ ὀδοντωτός, ἐπὶ τροχῶν.

γρανάτα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. βόμβα ἐκρηκτική, χειροβομβίς.

γραναταvίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη ἐκ τῆς ψευδοπελλετιερίνης.

γρανάτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὁμὰς ἰσομόρφων ὀρυκτῶν, ἐξ ὀρθοπυριτικῶν ἀλάτων, ἄ. ἀνθράκιον.

γρανατικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. εἶδός τι ὀργανικοῦ ὀξέος.

γρανατίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα μεταμορφωσιγενές, συνιστάμενον ἐκ κοκκίων γρανάτου.

γρανδέωνα Ἡσ. « γέροντα ».

γρανίτα (ἡ) δημ. εἶδος οὐχὶ συμπαγοῦς παγωτοῦ βλ.λ. ροφούμενον διὰ λεπτοῦ καλαμίσκου.

γρανιτένιος-α-ο δημ. ὁ συνιστάμενος ἐκ γρανίτου ἢ ὁ ἔχων τὴν σκληρότητα αὐτοῦ· **2**) μτφ. ὁ ἄτεγκτος, ἄκαμπτος, σταθερός, ἀδιάφθορος.

γρανίτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. πετρογρ. σκληρότατον πυριγενὲς πέτρωμα· **2**) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἄτεγκτος, ἄκαμπτος, σταθερός, ἀδιάφθορος.

γρανιτιά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον δρῦς ἡ κηρρίς.

γρανιτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ γρανίτου ἐσχηματισμένος ἢ συνιστάμενος : **γρανιτικὴ ἄμμος, - γρανιτικὸν πέτρωμα, - -ικὸς πορφυρίτης**.

γρανιτίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. εἶδος γρανίτου.

γρανιτοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γρανίτην : **γρανιτοειδὴς ἱστὸς πετρωμάτων**.

γρανιτόστρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τεμαχίων πλακῶν γρανίτου στρῶσις ὁδῶν, πλατειῶν κττ.

γρανιτόστρωτος-ον νεώτ. ὁ διὰ γρανίτου ἐστρωμένος, ὁ ἔχων ἐπίστρωμα γρανίτου.

γρανίτσα (ἡ) δημ. τὸ δένδρον δρῦς ἡ μαλλωτή.

γρανιτώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἐκ γρανίτου συνιστάμενος ἢ ὁ περιέχων γρανίτην· ‖ ὁ γρανιτοειδής, ὁ πρὸς γρανίτην ὁμοιάζων· **2**) μτφ. ὁ σταθερός, ὁ ἀκατάλυτος : **γρανιτώδης θέλησις**.

γρανιτωδῶς ἐπίρρ. **κατὰ τὴν στερεότητα ἢ** σκληρότητα γρανίτου βλ.λ., **στερεῶς**, σταθερῶς.

γρανόσολον (τὸ) μον. **τὸ φυτὸν λιθόσπερμον** : Μυρεψ.π.᾽Αντιδ.27.

γρανουγενόλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. κεκαθαρμένον ὀρυκτὸν ἔλαιον ἐξ ὑδρογονανθράκων.

γρανουλίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. παραλλαγὴ κρυσταλλοσχιστώδους πετρώματος.

γράντζα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν θρίδαξ βλ.λ. ὁ ἥμερος.

γραντί (τὸ) δημ. λῶμα ἤτοι σχοινίον ραπτόμενον εἰς τὸ περιθώριον τοῦ ἱστίου πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ· ‖ ἐν τῷ πληθ. **γραντιά τὰ σχοινία** τοῦ ἁλιευτικοῦ δικτύου, τὰ ἔχοντα εἰς τὸ ἄνω μέρος αὐτῶν φελλούς, εἰς δὲ τὸ κάτω βάρη μολύβδου.

γραντία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀσβεστοσπόγγων· **2**) βοταν. γένος πολυετῶν ποωδῶν φυτῶν.

γραντολόγημα δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γραντολογῶ, ἡ λωμάτισις βλ.λ.

γραντολογῶ-άω δημ. λωματίζω ἤτοι ράπτω σχοινίον εἰς τὸ περιθώριον τοῦ ἱστίου πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ, βάζω γραντὶ βλ.λ.

γραολόγημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ γραολογία βλ.λ.

γραολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. λόγος, ὁμιλία ἰδιάζουσα εἰς γραῖαν, ὅθ. φλυαρία, μικρολογία, μωρολογία : Σέξτ.᾽Εμπ.Μαθ.1,141 **ἀδόλεσχον γάρ ἐστι καὶ γραμματικῆς γραολογίας**.

γραομητρίδια (τὰ) νεώτ. γυναῖκες φλύαροι, κακόγλωσσοι, κουτσομπόλες : Κορ.῎Ατ.2,96 ἐν λ. γύναιον.

γραόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μορφήν, ὄψιν γραίας, ὁ ὁμοιάζων πρὸς γραῖαν.

γραοπρεπής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς γραίας ἁρμόζων : ᾽Ιουλ.86 B **γραοπρεπῆ τερετίσματα**, Κύριλλ. ᾽Αλεξ.Δίαλ.9,749 **ὦ φρενὸς γραοπρεποῦς**.

γραοσόβης (ὁ) ὁ ἐραστὴς γραίας ἢ γραιῶν, ὅθ. καὶ ὁ οὕτως ἐκ παροχῶν αὐτῶν ἀποζῶν : ᾽Αριστφ. Εἰρ.812 **γραοσόβαι, μιαροί, τραγομάσχαλοι**.

γραοσυλλέκτρια (ἡ) ἡ γραολογίας, φλυαρίας συλλέγουσα, σκωπτ. ἐπίθ. Τιμαίου· Σουΐδ.ἐν λ. Τίμαιος « διὰ τὸ τὰ τυχόντα ἀναγράφειν ».

γραότης-ητος (ἡ) γλωσσ. ἡ ἰδιότης τῆς γραίας.

γραοτρεφής-οῦς-ές μον. ὁ ὑπὸ γραίας ἀνατραφείς, ὅθ. ὁ διάθρυπτος, ὁ χαϊδεμένος· Εὐστ. 971,41· πρβλ. μαμμόθρεπτος.

γραουβάκης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. ἰζηματογενὲς πέτρωμα.

γραόφιλος (ὁ) σχόλ. **ὁ ἀγαπῶν τὰς γραίας** : Σχόλ.᾽Αριστφ.Εἰρ.812 **ὡς γραοφίλους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει**· πρβλ. γραοσόβης.

γραπατσώνω δημ. ἁρπάζω **διὰ τῶν ὀνύχων**, γρατσουνίζω.

γραπίνης Ἡσ. « οἶνός τις τραχύς », ΕΜ 239,32.

γράπις-ιδος (ἡ) τὸ ἀπερριμμένον δέρμα τῶν ἐντόμων καὶ τῶν ὄφεων, τὸ πουκάμισο τοῦ φιδιοῦ· Ἡσ. « γράπιν γῆρα τέττιγος ἢ ὄφεως καὶ τῶν ἐκδυομένων »· **2**) ἐπίθ. ὁ πλήρης ρυτίδων· ΕΜ 239,31 « ὁ ἐρρυτιδωμένος ἀπὸ τοῦ καταγεγράφθαι ταῖς ρυτίσι » : Σοφ.᾽Ιχν.177· **3**) Ἡσ. « εἶδος ὀρνέου ».

γραπτά ἐπίρρ. δημ. κ. **γραφτά** ἐγγράφως.

γραπτέος-α-ον κ. νεώτ. ὃν ὀφείλει τις νὰ γράφῃ ἢ περιγράφῃ : Πλάτ.᾽Επιστ.341 D, Λουκ.Εἰκ.17 **ἡ τῆς σοφίας καὶ συνέσεως εἰκὼν γραπτέα**.

γράπτερος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γραπτεύς-έως (ὁ) σχόλ. ὁ γραφεὺς βλ.λ. : Σχόλ. ᾽Αριστφ.Θεσμ.1103 **τί λέγει περὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ** Γόργου τοῦ γραπτέως.

γραπτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ γράφων ἢ ὁ πρὸς γραφὴν κατάλληλος : Μαν.1,132 **τεύχουσιν.. γραπτῆρας πινυτοὺς ἢ καὶ πολυκερδέας ἄνδρας**, Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 6,66 **μόλιβον γραπτῆρα**.

γραπτήριον (τὸ) νεώτ. τόπος, δωμάτιον, ἐν ᾧ γράφουσι, διαμέρισμα διὰ τοὺς γραφεῖς : Κορ.῎Ατ.4,87.

γράπτης (ὁ) μσν. ὁ ἔχων γραμμὰς ἐκ τῶν ρυτίδων, ὁ ἐρρυτιδωμένος· Εὐστ.'Ιλ.633,67 «ὁ ρυσσός καὶ ὡσανεὶ καταγεγραμμένος, ἤγουν γραμμάς τινας ἔχων ἐκ τῶν ρυτίδων»· πρβλ. γραπτύς.

γραπτόδερος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γραπτόλιθοι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. ὁμοταξία ζῴων καιλεντερωτῶν, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γραπτόλιθος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γραπτός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. γραφτός ὁ γεγραμμένος, ἐζωγραφημένος, ζωγραφιστός: 'Εμπ.128,5 γραπτὰ ζῷα, Εὐρ.ἀπ.764 **γραπτοὺς τ' ἐν ἀετοῖσι πρόσβλεφον τύπους**, Πλούτ.'Ηθ.379 C **γραπτά.. ἀγάλματα.. θεῶν**, Στράβ.14,1,41 **ἡ γραπτὴ εἰκών, - αἱ γραπταὶ στῆλαι τῶν Παγασῶν**· ‖ δθ. ἡ γραπτή ὡς ούσ. κατὰ παράλειψιν τοῦ εἰκών, ἡ ζωγραφία, ὁ ζωγραφικός πίναξ: 'Επιγρ.· ‖ ὁμ. **τὰ γραπτὰ** αἱ ἐζωγραφημέναι εἰκόνες κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ γλυπτά: Διον.'Αλ.Συνθ.25· **2)** ὁ φέρων σημεῖα ὡς γράμματα: Θεόκρ.10,28 **ἁ γραπτὰ ὑάκινθος**· **3)** ὁ φέρων σήματα, γράμματα: 'Αχαι.π.'Αθην.10,451 D **τὸν σπαρτιάτην γραπτὸν ἐν διπλῷ ξύλῳ κύρβιν** (περὶ τῆς σκυτάλης)· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ γραμμάτων, ὁ ἔγγραφος, ἀντίθ. ἄγραφος: Γοργ.Παλαμήδ.30 **γραπτοὺς νόμους**, Πλάτ.Νόμ.773 E **μὴ γραπτῷ νόμῳ βιαζόμενον**, ΚΔ Ρωμ.2,15 **τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν**, Πάπ. γραπτὸς ὅρκος, - **γραπτὸς λόγος**, - **γραπταὶ ἐξετάσεις**· ‖ δθ. **γραπτά** (τὰ) τὰ ἐγγράφως διατετυπωμένα: ΠΔ Μακκ. 2,11,15 **ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν 'Ιουδαίων**· ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. αἱ γραπταὶ ἀπαντήσεις ἐξεταζομένων μαθητῶν ἢ διαγωνιζομένων κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ προφορικά: **ἀπέτυχε στὰ γραπτά**· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ὁ χάρτης, ἐφ' οὗ ἐγράφη ἡ πρὸς δοκιμασίαν ἄσκησις τῶν μαθητῶν: **μουντζουρώθηκε τὸ γραπτό μου**· **5)** εἰδ. μτγν. τὰ νομικὰ κείμενα, οἱ νόμοι: Μαν.3,214 **γραπτῶν ἰδμοσύνης ἐρίτιμοι ἀγακλῆές τ' ἐγένοντο**· **6)** ὃν δύναταί τις ἢ ἐπιτρέπεται νὰ γράφῃ: Τζέτζ. Λυκόφρ.1253 **πάντα τολμηρά, βατὰ καὶ γραπτὰ τῷ Λυκόφρονι**· **7)** δημ. τὸ .οὐδ. **γραφτό** βλ. γραφτός 3)· πρβλ. γραμμένος 5).

γράπτρον (τὸ) πάπ. ἐργαλεῖον πρὸς γραφήν, γραφικὸν ὄργανον· **2)** κατὰ πληθ. **γράπτρα** ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν γραφὴν ἢ ἀντιγραφήν: Πάπ.

γραπτύς-ύος (ἡ) ἀμυχή, πλήγωμα, τζουγγράνισμα· 'Ησ. «ἡ ἐξ ἀκανθῶν ἢ ἀκανθωδῶν τινων τῶν μελῶν γραφὴ τουτέστιν ἀμυχή, ξεσμός»: 'Οδ.Ω 229 **κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων**· **2)** κατὰ πληθ. **γραπτύες** τὰ γράμματα, οἱ νόμοι: 'Απολλ.Ρ 4,279 **οἱ δή τοι γραπτῦς πατέρων ἕθεν εἰρύονται κύρβιας** (δ. γρ. γράπτυς κ. γραπτάς).

γραπτῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ γραφῆς, ἐγγράφως.

γράπωμα (τὸ) δημ. ἡ βιαία σύλληψις, τὸ ξαφνικὸ πιάσιμο, ἅρπαγμα.

γραπώνω δημ. (ἰταλ.) ἁρπάζω διὰ τῶν ὀνύχων, πιάνω μὲ τὰ νύχια, τσακώνω: Καζαντζ.Ν μτφρ. Θ Κωμ.1,23,18 **τὸ σκυλὶ ποὺ τὸ λαγὸ γραπώνει**· **2)** εἰδ. ἐπὶ προσ., συλλαμβάνω: **τοὺς ἀλῆτες τοὺς γραπώνει ἡ ἀστυνομία, - γραπώσαμε τὸν κλέφτη**· ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ. παθ.: **κάποτε θὰ γραπωθῆ**.

γραπωσιά (ἡ) δημ. τὸ γράπωμα βλ.λ.

γρασερός (ὁ) δημ. ὁ ὑγρός, ὁ νοτισμένος.

γρασέττη (ἡ) νεώτ. γένος τι **κνιδοειδῶν φυτῶν**.

γράσθι προστ. τοῦ γράω βλ.λ.: 'Επιγρ.

γρασιδάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τὸ οὐχὶ ἀνεπτυγμένον ἢ τὸ ἀραιῶς που φυόμενον γρασίδι βλ.λ.

γρασίδι (τὸ) δημ. τὸ χόρτον, ἡ γράστις βλ.λ.:Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 5,11 **μέσ' στὰ γρασίδια καὶ στ' ἀστάχια | θ' ἀκούσῃ τὰ δικά μας γέλια, - ἀμόλα τὰ πρόβατα νὰ βοσκήσουνε γρασίδι**.

γρασιδότοπος (ὁ) δημ. τὸ μέρος, ὁ τόπος ὁ κατάλληλος πρὸς βλάστησιν ἀφθόνου γράστεως, τόπος ποὺ βγάνει γρασίδι.

γρασιδωτός-ή-ό δημ. ὁ ἐν εἴδει γράστεως, ὅμοιος μὲ γρασίδι, χορταριαστός.

γρασιλαρία (ἡ) νεώτ. γένος **λεπιδοπτέρων** ἐντόμων.

γρασιλαριίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. λεπιδοπτέρων ἐντόμων.

γρασιλία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γράσος (ὁ) κ. νεώτ. ἡ δυσοσμία τοῦ τράγου, ἡ τραγίλα· Σουΐδ. «γράσος, ἡ δυσοσμία τῶν τράγων»· δθ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἡ τοῦ ἱδρῶτος ἐν ταῖς μασχάλαις ἀναδιδομένη δυσοσμία, ἡ ἱδρωτίλα· Φρύν.33,30 «γράσος διαφέρει κινάβρας· γράσος μὲν γάρ ἐστιν ἡ τῶν ἀνθρώπων δυσωδία, κινάβρα δὲ ἡ τῶν αἰγῶν καὶ τράγων»: 'Αριστλ.879 a, 23· ‖ νεώτ. κ. μτφ.: Καλλιγ.ΠΘάν.Βλέκ.217 **μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομένῃ τὸν γράσον τῆς μονοτόνου ἀδρανείας**· **2)** ὁ οἴσυπος· ΕΜ «ὁ ἐν τοῖς ἐρίοις τῶν προβάτων συναγόμενος ῥύπος»: Συνέσ. 257 C **τῶν κωδίων ὁ γράσος**· **3)** γεν. ὁ ῥύπος, ἡ ἀκαθαρσία, ἡ βρῶμα: Μ 'Αντων.9,36 **τὸ σαπρὸν τῆς ἑκάστῳ ὑποκειμένης ὕλης, κόνις, ὀστάρια, γράσος**· **4)** μτφ. ΕΜ «ὁ μωρὸς καὶ ἀνούστατος»· πρβλ. γράσων.

γράσσις-εως πάπ. ἡ γράστις βλ.λ.

γράσσμα (τὸ) δωρ. τὸ γράμμα βλ.λ.: 'Επιγρ.

γράσσο (τὸ) δημ. (ἰταλ.) κ. **γκράσσο** τὸ πρὸς λίπανσιν μηχανῶν λῖπος.

γράσσος (ὁ) μτγν. (λατ.) ἀλαλαγμός, κραυγὴ στρατιωτῶν ἐν μάχῃ: Πλούτ.'Ηθ.180 C **μὴ φοβοῦ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων· αὐτοὶ γὰρ ἡμῶν τὸν γράσσον οὐχ ὑπομενοῦσιν** (διόρθ. γράσον βλ.λ.).

γρασσουλίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογ. παχυφύλλων ποωδῶν φυτῶν.

γραστεοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν τῆς γράστεως βλ.λ., ὁ ὅμοιος μὲ γρασίδι.

γραστεολογία (ἡ) νεώτ. πραγματεία, μελέτη περὶ τῶν ἀγρωστωδῶν.

γράστη (ἡ) μσν. ἡ γράστις,τὸ γρασίδι βλ.λ.:Δουκάγγ.

γραστίζω μτγν. κ. νεώτ. τρέφω τοὺς ἵππους διὰ γράστεως, μὲ γρασίδι: Γεωπ.16,1,11 **γραστισθῆναι τὸν πῶλον**, 'Ιππιατρ.98,234 **πῶς δεῖ γραστίζειν**.

γράστις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **κράστις** (γράω) ὁ πρὸ τῆς ὡριμάνσεως τοῦ στάχυος χλωρὸς χόρτος πολλῶν ἀγρωστωδῶν, τὸ χλωρὸ χορτάρι, τὸ γρασίδι· 'Ησ. «ἁ χλωρὸς χόρτος», ΕΓουδ. 129,22 «γράστις ἡ χλωρὰ κριθή»: Πάπ. **ἐὰν τὰ κτήνη ἐξέρχηται ἐπὶ γράστιν**, αὐτ. **γράστεως ἀγορασθείσης τοῖς ἵπποις**, 'Ιππιατρ.68,98 **γράστις πυρίνη, κριθίνη**· ‖ Εὐστ.633,47 «ἡ τοῖς ἀλόγοις φίλη γράστις, ἣν καὶ κράστιν γράφουσιν οἱ παλαιοί, φάμενοι τὸν ἡμίξηρον χόρτον οὕτω καλεῖσθαι».

γράστισις-εως νεώτ. ὁ γραστισμὸς βλ.λ.

γραστισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διατροφὴ κτήνους διὰ γράστεως,τὸ τάϊσμα μὲ γρασίδι: 'Ιππιατρ.10

γράσων-ωνος (ὁ, ἡ) μτγν. (γράσος) ὁ δυσωδίαν ἀποπνέων ὡς ὁ τράγος, ποὺ μυρίζει τραγίλα: Μ 'Αντων.11,15, 'Αθήν. 13,585 E **Φρύνη συνδειπνοῦσά ποτε γράσωνι ἄρασα φορίνην 'λαβέ, εἶπε, καὶ κατάτραγε'**· **2)** ῥύπος, γράσος βλ.λ.3): Μ'Αντων.8,37 **γράσων πᾶν τοῦτο καὶ λύθρον ἐν θυλάκῳ** (πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ γράσος).

γρασωνία (ἡ) μτγν. ὁ γράσος βλ.λ.:'Αρχιγ.π.'Αετ.8,7.

γρατελουπία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυκῶν.

γρατελουπίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. ἐρυθροφυκῶν.

γρατιόλη (ἡ) νεώτ. γένος **γρομφαδιοειδῶν** φυτῶν.

γρατιολόνη (ἡ) νεώτ. οὐσία ἀπαντῶσα εἰς τὸ φυτὸν γρατιόλη, ἧς γίνεται χρ. φαρμακευτική.

γράτις-εως (ἡ) ἡ γράστις βλ.λ.· Μοῖρ.211 «κράτις διὰ τοῦ κ ἀττικῶς, γράτις διὰ τοῦ γ ἑλληνικῶς».

γρατσούνα (ἡ) δημ. πλατὺ σιδηροῦν ἄγκιστρον, χρησιμεῦον πρὸς ἀνάρτησιν ἀντικειμένων ἢ σύλληψιν αὐτῶν, ἁρπάγη, συγγ. γάντζος, γαντζωτήρι.

γρατσουνιά (ἡ) δημ, τὸ γρατσούνισμα βλ.λ.

γρατσουνίζω δημ. κ. **γρατσουνῶ** ἀμύσσω, ἐκδέρω, ξεσχίζω ἐλαφρῶς τὴν ἐπιδερμίδα διὰ τῶν ὀνύχων : **μὲ γρατσούνισε ἡ γάτα**· ‖ γεν. ἀποξέω δι᾽αἰχμηροῦ τινος πράγμ. : **γρατσουνίστηκε τὸ τραπέζι - τὸ κρεββάτι - τὸ παπούτσι**· ‖ ἐν όμ. σημ. κ. παθ. **γρατσουνίστηκα στὴν τριανταφυλλιά, - στὸν καβγὰ πάνω γρατσουνίστηκαν.**

γρατσούνισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γρατσουνίζω βλ.λ., ἀμυχή, ἐκδορὰ τῆς ἐπιδερμίδος διὰ τῶν ὀνύχων ἢ αἰχμῆς, γδάρσιμο.

γρατσουνοβολῶ δημ. κ. γρατσουνολογῶ ἐπάγω, προκαλῶ **ἀμυχάς**, ἔχω τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀμύσσειν βλ.λ., ἐν χρ. ἰδίως ἐπὶ ἀκανθωδῶν φυτῶν : **οἱ τριανταφυλλιές - οἱ ροδιὲς γρατσουνοβολοῦν**· **2)** κατ᾽ ἐπανάληψιν, πολλάκις, συνήθως ἀμύσσω : **τὸ γατάκι σας γρατσουνοβολάει.**

γρατσουνῶ-άω δημ. γρατσουνίζω βλ.λ.

γραττίζω δημ. ἔχω ὀχληρὰς μερίμνας, ἔχω ἔγνοιες· ‖ ἔχω ἀνησυχίαν ἐξ ὀχλήσεως : **τὸν γραττίζει ἡ μήνυση ποὺ τοῦ ᾽καναν.**

γραυγίζω δημ. φωνάζω ὡς τὸ πτηνὸν γέρανος, γερανίζω : Κορ.Ἄττ 4,87.

γραῦϊς-ιδος (ἡ) δωρ. τ. τοῦ γραῦς βλ.λ.· ΕΜ 240,5 « ἔστι γραῦϊς γραύϊδος παρὰ Καλλιμάχῳ ».

γραύκαλας Ἡσ. « ὄρνις τεφρός ».

γραῦς-γραός (ἡ) κ μσν. κ. νεώτ., ἰων. **γρηῦς, γρηός,** ποι. **γρηΰς,** κλητ. **γρηῦ,** βαρβ. κλητ. **γρᾶο** (Ἀριστφ.), πληθ. **γρᾶες,** αἰτ. **γραῦς** ἡ προβεβηκυῖα τὴν ἡλικίαν γυνή, **ἡ** γραῖα, γριά· ψΦιλήμ.279 « γραῦν Ἀττικοὶ οὐ γραῖαν» : Ὀδ.Τ 346 **εἰ μή τις γρηῦς ἔστι παλαιὴ ἰδυῖα,** Ἀριστφ.Θεσμ.1222 **ὦ μιαρὸ γρᾶο,** Πλάτ.Θεαίτ.176 Β **γραῶν ὕθλος** (παροιμ. γραιῶν μῦθος)· ‖ **κ.ἐπιθ.** : Ὀδ.Α 191 **γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ,** Εὐρ.Τρῳ.490 **δούλη γυνὴ γραῦς Ἑλλάδ᾽ εἰσαφίξομαι**· ‖ κωμ. κ. ἐπὶ ἀνδρός, ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν μορφὴν ἢ τοὺς τρόπους πρὸς γραῖαν· πρβλ. γραΐδιον : Ἀριστφ.Θεσμ.1214 **διέβαλέ μ᾽ ὠ γραῦς**· **2)** ὁ κατὰ τὴν βράσιν τοῦ γάλακτος ἢ ἄ. πυκνοῦ ὑγροῦ σχηματιζόμενος ἀφρὸς ἢ ἐπίπαγος, τὸ καϊμάκι, ἡ τσίπα, ἡ κρούστα : Ἀριστλ.ΖΓ 743 b,7 **καθάπερ ἐπὶ τοῖς ἑψήμασιν ἡ καλουμένη γραῦς,** Ἀθήν.13,585 C **προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι· ὁ δὲ οὐ θέλω, εἶπεν· ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς αὐτῷ**· **3)** εἶδος θαλασσίου καρκίνου : Ἀριστλ.ΖΙ 601 a,18· **4)** εἶδος ἀκρίδος : Ζηνόβ.2,94.

γράφα (ἡ) δημ. φιάλη, πλατύστομος, καράφα.

γραφαὶ γαμικαί (αἱ) πάπ. γαμήλιοι συμφωνίαι.

γραφάνα (ἡ) δημ. ὁ σκελετὸς κεφαλῆς ὄνου· **2)** μτφ. πᾶν τὸ ἀπολέσαν τὴν ἰκμάδα του τὸ κατεσκληκός : Καζ.Ν μτφρ. Θ Κωμ.1,14,99 **βουνό ᾽χει . . · μὰ τώρα ἁπλώνεται ἔρημο, γραφάνα.**

γράφεα (τὰ) Ἐπιγρ. τὰ γράμματα.

γραφέας (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ γραφεὺς βλ.λ.· ‖ μσν. κ. ὁ συγγραφεύς· πρβλ. γραφεὺς 5) : Ἰακώβ.Τριβόλη ποίημα, τέλος : **καὶ ἂν ἐρωτήσῃ καὶ κανεὶς ποιὸς εἶναι ὁ γραφέας, | Τριβόλης ὁ Ἰάκωβος, υἱὸς τῆς καλογραίας.**

γραφειακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ γραφεῖον βλ.λ. : **γραφειακὴ ὑπηρεσία - τάξις, - γραφειακὰ ἔξοδα.**

γραφειακῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἀπὸ γραφειακῆς ἀπόψεως, κατὰ τρόπον γραφειακὸν βλ.λ.

γραφείδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ γραφεῖον βλ.λ.· ΕΜ 240,16 : Ἰσοκρ.π.Θέων.Προγυμν.5.

γραφειοειδής-οῦς-ές μτγν., δ. γρ. **γραφοειδὴς** ὁ ὅμοιος γραφείῳ βλ.λ.1), στύλῳ, στυλοειδής : Γαλ. 2,252 **γραφειοειδὴς ἀπόφυσις** (ἡ στυλοειδὴς βλ.λ. ἀπόφυσις τῆς ὠλένης).

γραφειοκράτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ.-ις κ. δημ. -ισσα ὁ ὀπαδὸς τῆς γραφειοκρατίας βλ.λ.

γραφειοκρατία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ συγκέντρωσις τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας εἰς γραφεῖα καὶ ἡ ὑπ᾽ αὐτῶν διεξαγωγὴ τῶν δημοσίων ὑποθέσεων διὰ ποικίλων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀσκόπων τυπικῶν ἐγγράφων καὶ γραφειακῶν ἐνεργειῶν· **2)** ἡ προσήλωσις εἰς τοὺς τύπους κατὰ τὴν διεκπεραίωσιν ὑποθέσεων, ἡ καὶ ἐπιφέρουσα παρέλκυσιν αὐτῶν.

γραφειοκρατικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς τὴν γραφειοκρατίαν βλ.λ.: **γραφειοκρατ- τρόπος - ἀντίληψις.**

γραφειοκρατικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον συνήθη ἢ ἰδιάζοντα εἰς τὴν γραφειοκρατίαν βλ.λ.

γραφειοκράτις-ιδος (ἡ) νεώτ., δημ. **γραφειοκράτισσα,** τὸ θηλ. τοῦ γραφειοκράτης βλ.λ.

γραφειοκρατισμός (ὁ) νεώτ. τὸ σύστημα, ἡ κατάστασις τῆς γραφειοκρατίας βλ.λ.

γραφειοκρατῶ-έω νεώτ. **καθυποβάλλω τι εἰς** τὸ γραφειοκρατικὸν **σύστημα.**

γραφεῖο(ν) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., πάπ. γράφιον ὄργανον γραφῆς, κάλαμος, γραφίς, πένα : Ἱππ.Ἐπικ.8, Ἀριστλ.Φυσ.248 b,8 **πότερον ὀξύτερον τὸ γραφεῖον ἢ ὁ οἶνος ἢ ἡ νήτη ;,** Ἀθήν. 13,582 C **πινακίδα καὶ γραφεῖον ἐξηρτημένον**· **2)** ψήκτρα ζωγραφικῆς, χρωστήρ, πινέλο : Πλούτ. Ἠθ.859 Ε **οὐ μὴν ἀλλὰ Λακεδαιμονίους μὲν ἄλλως γέ πως ὑποπεσόντας αὐτοῦ τῷ γραφείῳ προσέχρωσεν**· **3)** ἐπίγρ. γλυφίς, σμίλη, σκαρπέλο· **4)** πάπ. κατάλογος, βιβλίον πρακτικῶν (δ. γρ. γράφιον)· **5)** πάπ. φόρος ἐπὶ τῆς γραφικῆς ὕλης· **6)** πάπ. ἐν τῷ πληθ. **γραφεῖα** ἡ ἀμοιβὴ ἡ διδομένη εἰς τοὺς γραφεῖς διὰ γραφὴν ἢ ἀντιγραφήν· **7)** τὰ ἁγιόγραφα : Ἐπιφάν.2,162 Α **εἶτα ἄλλη πεντάτευχος, τὰ καλούμενα Γραφεῖα, παρά τισι δὲ Ἁγιόγραφα λεγόμενα**· **8)** νεώτ. κ. δημ. τράπεζα ἐν χρ. πρὸς γραφὴν μετὰ τῶν ἐπ᾽ αὐτῆς χρησίμων πρὸς τοῦτο : **γραφεῖον δρύϊνον - πρόχειρον**· **9)** ὁμ. τὸ οἴκημα ἢ τὸ δωμάτιον, εἰς ὃ εἶναι τοποθετημένη ἡ πρὸς γραφὴν τράπεζα : **τὸ γραφεῖον τοῦ ὑπουργοῦ - τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς**· ‖ κατ᾽ ἐπέκτ. ὁ τόπος ἐργασίας ἐπαγγελματίου, οὗ τὸ ἔργον διεξάγεται κυρίως διὰ τῆς γραφίδος : **δικηγορικὸν- παραγγελιοδοχικὸν γραφεῖον,- γραφεῖον συμβολαιογράφου - δημόσιον**· ‖ συνήθ. ἐν τῷ πληθ. ἐπὶ ὑπηρεσιῶν ἐχουσῶν πλείονα γραφεῖα : **γραφεῖα σιδηροδρόμου - ἑταιρείας - ἐφημερίδος.**

γραφέμεν Ἐπιγρ. βοιωτ. γράφειν βλ.λ. : Ἐπιγρ. **γραφέμεν αὐτὸν εἰς τρία τάλαντα.**

γραφεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ., Ἐπιγρ. **γραφῆς,** δωρ. **γραφέας** κ. **γραφιάς** ὁ ζωγράφος, δημ. **γραφέας** : Ἐμπ.82 **ἀνδρες γραφέες ἀναθήματα ποικίλλουσι,** Πλάτ.Φαίδ.110 Β **καὶ τὰ ἐνθάδε εἶναι χρώματα ὥσπερ δείγματα, οἷς δὴ οἱ γραφεῖς καταχρῶνται**· **2)** γραμματεὺς βλ.λ. : Ξεν.Ἑλλ.4,1,39 **τῷ ἵππῳ Ἰδαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα φάλαρα ἔχοντος περὶ**· ‖ ἰδιωτικὸς γραμματεύς : Ἐπικ. ἀπ.172 **γραφεὺς τοῦ Δημοκρίτου**· **3)** δημόσιος γραφεύς, ἀναφορογράφας : Ξεν.Ἀγησ.1,26 **οἵ τε χαλκοτύποι καὶ οἱ τέκτονες καὶ οἱ σιδηρεῖς καὶ σκυτεῖς καὶ γραφεῖς πάντες πολεμικὰ ὅπλα κατεσκεύαζον**· **4)** ὁ ἀντιγραφεύς : Στράβ.13,1,54 **καὶ βιβλιοπῶλαί τινες γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες**· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τινι ὑπηρεσίᾳ ἔργον ἔχων τὴν γραφὴν ἢ ἀντιγραφήν : **γραφεὺς δικηγόρου - συμβολαιογράφου**· ‖ ὁμ. ὁ κατώτερος ὑπαλληλικὸς βαθμὸς ἐν δημοσίᾳ τινὶ ἢ ἄ. ὠργανωμένῃ προσομοίως ὑπηρεσίᾳ· **5)** μτγν. συγγραφεύς : Διόδ.21,17.

γραφέω μτγν. ἀχρ. ἐν., ἀντὶ **γράφω** οὗ **παρακ. γεγράφηκα** : Συνέσ.

γραφή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ γραμμῶν παράστασις, ὅθ. ἰχνογράφησις, σχεδιαγράφησις : Ἡρ.4,36 **ἐν ὀλίγοισι γὰρ ἐγὼ δηλώσω.. οἵη τίς ἐστι ἐς γραφὴν ἑκάστη·** || συχν. ἐπὶ ζωγραφημάτων : Ἡρ.2,182 **καὶ εἰκόνα ἑωυτοῦ γραφῇ εἰκασμένην·** **2)** φρ. **κατὰ γραφὴν** ἐκ πλαγίου, κατὰ κρόταφον, προφὶλ (δ.ἑρμ. ἐν γενικαῖς γραμμαῖς) : Πλάτ.Συμπ.193 A **καὶ περίιμεν ἔχοντες ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς στήλαις κατὰ γραφὴν ἐκτετυπωμένοι·** **3)** ἡ τέχνη τοῦ ἰχνογραφεῖν ἢ ζωγραφεῖν : Πλάτ.Τίμ.19 B **εἴτε ὑπὸ γραφῆς εἰργασμένα εἴτε καὶ ζῶντα ἀληθινῶς·** **4)** τὸ ἰχνογράφημα ἢ ζωγράφημα, ἡ εἰκών : Ἡρ.2,73 **ἐγὼ μέν μιν οὐκ εἶδον εἰ μὴ ὅσον γραφῇ·** || ὁμ. ἐπὶ ποικίλματος, κεντήματος : Αἰσχ.Χο.232 **σπάθης τε πληγὰς ἔσιδε, θήρειον γραφήν·** **5)** τὸ φιμυθίωμα τῶν παρειῶν, τὸ φκιασίδωμα : Φιλόστρ.Ἐπ.22· **6)** κ. νεώτ.κ. δημ. τὸ γράφειν ἢ ἡ τέχνη τοῦ γράφειν : Πλάτ. Φαῖδρ.274 B **τὸ δ' εὐπρεπείας δὴ γραφῆς πέρι καὶ ἀπρεπείας·** **7)** εἰδ. ἐν τῷ πληθ. **αἱ γραφαὶ τῶν δικῶν** ἡ καταγραφή : Ἀριστλ.Πολιτ.1321 b,36 **παρὰ δὲ τοῖς αὐτοῖς τούτοις καὶ τὰς γραφὰς τῶν δικῶν γίνεσθαι δεῖ καὶ τὰς εἰσαγωγάς**. **8)** ὁμ. πληθ. **γραφαὶ** αἱ συνθῆκαι : Ἀριστλ.Πολιτ.1280 a,40 **εἰσὶ γοῦν.. καὶ σύμβολα περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖν καὶ γραφαὶ περὶ συμμαχίας·** **9)** κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ γεγραμμένον, οἱ γραπτοὶ χαρακτῆρες, τὰ γράμματα : Σοφ.Τρ.683 **χαλκῆς ὅπως δύσνιπτον ἐκ δέλτου γραφήν**, Ἀγάθ.π.Ἀθην.10,454 D **γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μεσόμφαλος κύκλος**, - **γραφὴ εὐανάγνωστος - δυσανάγνωστος - ἀνεξίτηλος·** **10)** ὅθ.κ. μσν κ. δημ. ἡ ἐπιστολή, τὸ γράμμα : Θουκ.1,129 **τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου**, Ἐρωτόκρ.Δ 782 **εἰς τὴν Ἀθήνα τὴ γραφὴ τοῦ φίλου του νὰ δώσῃ**, Πολίτ Ἐκλ Τραγ.84,21 **νὰ γράφω μιὰ πικρὴ γραφὴ στὸν καπετάνιο Κώστα·** || ὁμ κ. ἐν τῷ πληθ. : Εὐρ.ΙΤ 735 **ὅρκον δότω μοι τάσδε πορθμεύσειν γραφάς**, Ἐρωτόκρ.Α 2000 **πῶς οἱ γραφὲς κι ἡ ζουγραφιὰ σὲ πόθο τὴν ἐβάλα·** **11)** τὸ ἔγγραφον, ἰδίως τὸ ἀποδεικτικὸν ἢ βεβαιωτικόν, ὅθ. **ψευδεῖς γραφαὶ** ψευδῆ, νόθα ἔγγραφα : Δημ 243 **τῶν νόμων οὐκ ἐώντων πρῶτον μὲν ψευδεῖς γραφὰς εἰς τὰ δημόσια γράμματα καταβάλλεσθαι**, Εὐρ.Ἱππ.1311 **ψευδεῖς γραφὰς ἔγραψε καὶ διώλεσε·** **12)** βιβλίον, σύγγραμμα : Ἐπίκ.Φυσ.1431,16 **ἐν τῇ πρώτῃ γραφῇ·** || κ. ἐπὶ δημοσιευθέντων συγγραμμάτων : Φιλόδ.Ὀργ.σ.73 W **γραφὴ τῶν φιλοσόφων·** **13)** ὁ γραπτὸς νόμος : Πλάτ.Νόμ.934 C **τὸν δέ, καθάπερ ζωγράφον, ὑπογράφειν ἔργα ἑπόμενα τῇ γραφῇ·** || πάπ. συμβόλαιον, σύμβασις, συμφωνία· || Ἐπιγρ. ἐν τῷ πληθ. ἀντίγραφα δικαστικῶν ἀποφάσεων· **14)** πάπ. κατάλογος, πίναξ, ὀνομαστικὴ κατάστασις : Πάπ. **γραφὴ ἱερῶν**, ὁμ. πάπ **γραφὴ τοῦ κατ' ἄνδρα**, ὁμ. πάπ. **τὰς κατ' ἄνδρα γραφάς·** || κατάλογος δαπανηθέντων, τιμολόγιον : Διόδ.Σ 1,91 **οὗτοι δὲ γραφὴν ἑκάστου τῶν εἰς τὰς ταφὰς δαπανωμένων τοῖς οἰκείοις τῶν τελευτησάντων προσενέγκαντες·** **15)** ἐπιγραφή : Θουκ.1,134 **καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὁ γραφῇ στῆλαι δηλοῦσι·** **16)** ἀνάγνωσις χειρογράφου : Στράβ.1,2,25 **καὶ πρῶτον ὅτι καὶ αὐτὸς μικρολογεῖται μᾶλλον περὶ τῆς γραφῆς**, - **ὀρθὴ γραφή·** **17)** μτγν. κ. νεώτ. εἰδ. τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸν κανόνα ἱερῶν βιβλίων, ἡ Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη, ἡ Ἁγία Γραφή : Ἀριστέ.155,ΚΔ Πράξ.8,32 **ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη·** κ. ἐν τῷ πληθ. : Φιλ.1,18,ΚΔ Ματθ.21,42 **οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες**, αὐτ.Ἰω.5,39 **ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς·** **18)** φρ. **γραφὴ φαρμάκων** ἰατρικὴ συνταγή : Γαλ.12,293, αὐτ.13,638, αὐτ.15,918· **19)** Ἐπιγρ. ἀρχεῖον, ἀρχειοφυλακεῖον· **20)** ὡς δικανικὸς ὅρος, ἡ ἔγγραφος κατηγορία ἢ ἡ καταγγελία ἐν δημοσίᾳ δίκῃ : Ξεν.Ἀπομν.1,1,1 **ἡ μὲν γὰρ γραφὴ κατ' αὐτοῦ τοιάδε τις ἦν**, Δημ.243 **βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς ἀπολογήσασθαι καὶ διεξελθεῖν τὰ πεπραγμέν' ἐμαυτῷ·** || ποινικὴ δίωξις πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας : Δημ.524 **γραφὴν ὕβρεως καὶ δίκην κατηγορίας ἰδίαν φεύξεται**, Λυσ.1,44 **οὔτε γὰρ συκοφαντῶν γραφάς με ἐγράψατο, οὔτε..**, - **γραφὴ παρανόμων - λιποταξίου** κλπ.· || **γραφὴν εἰσέρχεσθαι, εἰσιέναι** ἐμφανίζομαι εἰς τὸ δικαστήριον εἴτε ὡς κατήγορος εἴτε ὡς κατηγορούμενος : Δημ.261 **καί μοι λέγε πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα καθ' ὃ εἰσῆλθον τὴν γραφήν, εἶτα τοὺς καταλόγους·** **21)** γεν. συνήθης διαδικασία ἀντίθ. πρὸς τὰς εἰδικῆς φύσεως, οἷαι ἡ εἰσαγγελία βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ., ἡ ἀπαγωγή, αἱ εὔθυναι κ.ἄ. : Λυσ.16,12 **οὐδεὶς ἂν ἀποδεῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην.**

γράφημα-ατος (τὸ) ΑΒ τὸ γράμμα βλ.λ. : ΑΒ 787 **τὸ διάσχισμα μόνου τοῦ φαινομένου γραφήματος τοῦ διαγνωρίζοντος ἑκατέραν αὔλαν.**

γραφής (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ γραφεύς βλ.λ.

γραφία (ἡ) γλωσσ. ἡ γραφὴ βλ.λ.

γραφιάριον (τὸ) πάπ. πιθ. ἡ πινακίς : Πάπ. **μεμνῆσθαι τοῦ γραφιαρίου, περὶ οὗ σὲ ἠρώτησα.**

γραφιάς (ὁ) δημ. ὁ γραφεὺς βλ.λ. ἢ ὁ ἀντιγραφεύς : Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.144 **οἱ γραφιάδες μονογραφιῶν μοῦ ξαναῆρθαν στὸ νοῦ·** || συνήθ. περιφρ. πᾶς κατώτερος ὑπάλληλος δημοσίας ὑπηρεσίας διὰ τὴν σύνταξιν ἢ ἀντιγραφὴν τυπικῶν ἐγγράφων· || ὁμ.σκωπτ. περὶ κακοῦ πολυγράφου συγγραφέως.

γραφίδιον (τὸ) μτγν. ξιφίδιον, ἐγχειρίδιον : Θέων σ.100· **2)** νεώτ. μικρὰ γραφίς.

γραφιδοθήκη (ἡ) νεώτ. θήκη πρὸς φύλαξιν τῶν γραφίδων βλ.λ.1).

γραφιδοπόλεμος (ὁ) νεώτ. ἀγὼν διεξαγόμενος διὰ τοῦ γραπτοῦ λόγου, κυρίως διὰ τῶν ἐφημερίδων, ὁ διὰ δημοσιευμάτων πόλεμος.

γραφιίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογ. λειχήνων.

γραφικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον γραφικὸν βλ.λ.

γραφικά (τὰ) δημ. ἡ ἀμοιβὴ τοῦ κατ' ἐντολὴν γράψαντος τυπικόν τι ἔγγραφον καὶ ἰδίως ἡ τοῦ ἀντιγράψαντος συντεταγμένα ἤδη ἔγγραφα.

γραφικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. **-ώτερος**, ὑπερθ. **-ώτατος** ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ζωγραφεῖν ἢ σχεδιάζειν, εἰς τὸ εἰκονογραφεῖν : Πλάτ.Θεαίτ.144 E **σκεπτέον εἰ γραφικὸς ὢν λέγει ἢ οὔ**, Αἰλ.ΠΙ 14,37· || κριτὴς ζωγραφικῆς : Αἰλ.ΠΙ 2,3 **ὅ γε ἵππος ἔοικέ σου γραφικώτερος εἶναι κατὰ πολύ·** || τὸ θηλ. **ἡ γραφική** (ἐνν. **τέχνη**) ἡ τέχνη τῆς ζωγραφικῆς : Πλάτ.Γοργ.450 C **ἀλλὰ τὸ τῆς τέχνης περαίνοιτο ἂν καὶ διὰ σιγῆς, οἷον γραφικὴ καὶ ἀνδριαντοποιία καὶ ἄλλαι πολλαί·** || νεώτ. **γραφικαὶ τέχναι** αἱ μέθοδοι εἰκονογραφήσεως, σχεδιάσεως ἢ καὶ ἁπλῆς γραφῆς, εἰδικῶς δὲ αἱ μεταχειριζόμεναι μηχανικὰ μέσα ἀναπαραγωγῆς εἰς πολλαπλᾶ ἀντίτυπα· **2)** ἐπὶ πραγμ., ὡς τις ἐζωγραφημένος, ζωγραφιστός : Πλούτ.Ἀντων.26 **παῖδες δὲ τοῖς γραφικοῖς Ἔρωσιν εἰκασμένοι παρ' ἑκάτερον ἑστῶτες ἐρρίπιζον·** **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. θελκτικός, ἐπαγωγός : Διόδ.Σ 2,53 **καὶ διπλῇ τῇ καταθέσει τῶν κλάδων ἀμφίχαιτα γινόμενα, γραφικὴν ἀποτελεῖ τὴν πρόσοψιν**, Στράβ.17,806 **οὐδὲν ἔχει χαρίεν οὐδὲ γραφικόν, ἀλλὰ ματαιοπονίαν ἐμφαίνει μᾶλλον**, - **γραφικὸν τοπίον**, Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.16 **οἱ θάμνοι ἔχουν τὸ τραγικὸ μαζὶ καὶ τὸ γραφικό** **4)** κ. νεώτ. ἐπὶ ὕφους, περιγραφικός, ζωηρός : Διον.Ἁλ.Ἀμμ.1,4 **χαριέστατος ἁπάντων τῶν λόγων καὶ γραφικώτατος**, Ροΐδ.Κριτ.Μελ.96 **ἡ θυμοσοφία των ἢ συνοφι·**

ζομένη.. εἰς.. γραφικωτάτας παροιμίας, - γραφικὴ ἔκφρασις - διήγησις· 5) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γραφήν, τὸ γράφιμον : Πάπ. γραφικὴ ἐπιστήμη, Σάθ.Χρυσόβουλ. λόγ.I,205 οὕτω τοιγαροῦν τῆς γραφικῆς ὑποσχέσεως εἰς πέρας ἐλθούσης, - γραφικὴ ὑπηρεσία - ὕλη, - γραφικὰ ἔξοδα· || ἡ τέχνη τοῦ γράφειν: Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.20 ἧσσον νομίζω τῇ ἰητρικῇ τέχνῃ προσήκειν ἢ τῇ γραφικῇ· || γραφικὴ λέξις ἔκφρασις συνηθιζομένη εἰς τὰ συγγράμματα : Ἀριστλ. Ρητ.1413 b,8 ἔστι δὲ λέξις γραφικὴ μὲν ἡ ἀκριβεστάτη, ἀγωνιστικὴ δὲ ἡ ὑποκριτικωτάτη· || γραφικὴ δύναμις ἡ εἰς τὸ γράφειν ἱκανότης : Ἀλκιδ. Σοφ.88 R Ἴσως ἂν οὖν εἴποι τις ὡς ἄλογόν ἐστι κατηγορεῖν μὲν τῆς γραφικῆς δυνάμεως· || γραφικὸν ῥέεθραν. ἡ μελάνη : ΑΠ 6,63 καὶ γραφικοῖο δοχεῖα κελαινοτάτοιο ῥεέθρου· || γραφικὸς κάλαμος ὁ πρὸς γραφὴν ἁρμόδιος κάλαμος, ἡ γραφίς, ἡ πέννα : Γεωπ.10,75,8· || γραφικὸν ἁμάρτημα σφάλμα τοῦ γραφέως : Πολύβ.34,3,11· || νεώτ γραφικὸς χαρακτὴρ τὰ ἴδια γνωρίσματα τῆς γραφῆς ἑνὸς ἑκάστου· || νεώτ.ἰατρ. γραφικὸς σπασμὸς εἰδικὴ σύσπασις τῶν μυῶν τῆς ἄκρας χειρός, ἐξ ἧς ἐπέρχεται ἀνικανότης εἰς τὸ γράφειν· || τὸ οὐδ. πληθ. γραφικὰ ὡς οὐσ. βλ.λ.· 6) νεώτ. ἀνατομ. ἡ κάτω ἢ ὀπισθία γωνία τοῦ ρομβοειδοῦς βόθρου ἢ τῆς τετάρτης κοιλίας τοῦ ρομβεγκεφάλου· 7) ὁ ἠσκημένος, ὁ δεξιὸς εἰς τὸ γράφειν : Ἀρρ.Ἐπικτ.2,18,2· 8) Ἐπιγρ. ὁ στενογράφος· 9) ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ περιγράφειν: Λουκ.Ἀλεξ.3 πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράφω τῷ λόγῳ πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας ὡς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικὸς τις ὤν· 10) ὑπόθεσις ἢ ἀντικείμενον περιγραφῆς : Πλούτ.Ἀλέξ.17 ἡ δὲ τῆς Παμφυλίας παραδρομὴ πολλοῖς γέγονε τῶν ἱστορικῶν ὑπόθεσις γραφικὴ πρὸς ἔκπληξιν καὶ ὄγκον· 11) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν: γραφικὸν ῥητόν· || μσν. τὸ οὐδ. γραφικὸν ὡς οὐσ. χωρίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς : Βί.Ἁγ.Συγκλητικῆς π. Δουκαγγ. τὸ γραφικὸν λέγουσα, ὡς ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ὁ ἀδελφιδός μου ἐμοί· 12) νεώτ. εἰδ. γραφικὸς σχιστόλιθος πετρογρ. ὁ ἀργιλικὸς σχιστόλιθος βλ.λ.

γραφικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γραφικοῦ βλ.λ. 3), ἡ ἐν εἰκόνι ἢ ἐν διηγήσει παράστασις ζωῆς, κινήσεως : Παπαντ.Ἀγ.Ὄρ. 95 μολαταῦτα, τὰ συμπλέγματα ἐδῶ παίρνουν μιὰν ἰδιαίτερη γραφικότητα, - ἡ γραφικότης τοῦ τοπίου - τῆς πανηγύρεως - τῆς στολῆς τῶν χωρικῶν.

γραφικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. διὰ ζωγραφικῶν μέσων : Πλούτ.Ἀντών.26 κατέκειτο μὲν ὑπὸ σκιάδι χρυσοπάστῳ κεκοσμημένη γραφικῶς ὥσπερ Ἀφροδίτη, Λουκ.Εἰκ.15 ἧττον γὰρ δὴ τοῦτο καὶ γραφικῶς συντελεσθέν· 2) διὰ περικοπῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς: Κύριλλ.Σκυθοπ.Βί.Σάβ.3,302 A οὔτε εἰς δεξιὰ οὔτε εἰς ἀριστερά, γραφικῶς εἰπεῖν ἐκκλῖναι· 3) νεώτ.κατὰ τρόπον γραφικὸν βλ.λ. 3).

γραφιοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων σχῆμα γραφίου, στύλου, στυλοειδής : Γαλ.Χρ.Μορ.7,19 γραφιοειδὴς ἔκφυσις (ἔκφυσις τοῦ κροταφιαίου ὀστοῦ).

γραφιοθήκη (ἡ) γλωσσ. θήκη διὰ τὴν φύλαξιν γραφείων βλ.λ.II, γραφίδων, γραφιδοθήκη.

γράφιον πάπ. κ. γραφίον γραφεῖον βλ.λ.

γραφίουρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος τρωκτικῶν.

γραφίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὄργανον γραφῆς, χαράξεως σημείων ἢ συμβόλων, γραφεῖον βλ.λ. II: ΑΠ 6,63 καὶ κανόνα γραφίδων ἰθυτάτων φύλακα· || εἰδ. γραφικὸς στῦλος βλ.λ.· ἐν εἰδ. σημ., ἐργαλεῖον πρὸς γραφὴν ἐπὶ κηρίνων πλακῶν : Πλάτ. Πρωτ.326 D ὥσπερ οἱ γραμματισταὶ.. ὑπογράψαντες γραμμὰς τῇ γραφίδι· || νεώτ. μεταλλινον μικρὸν ἐπίμηκες, καμπύλον ἔλασμα ἀπολῆγον εἰς διχοτομημένην αἰχμήν, ὅπερ ἐμπηγνύμενον εἰς τὸ ἄκρον κονδυλοφόρου βλ.λ. καὶ ἐμβαπτιζόμενον εἰς μελάνην ἢ ἄλλο ὑγρὸν χρησιμεύει πρὸς γραφὴν ἢ ἰχνογράφησιν, δημ. πέννα, πεννίτσα· || ὁμ. νεώτ. συνεκδ. καὶ κονδυλοφόρος μετὰ τῆς γραφίδος· 2) φήκτρα ζωγραφικῆς, χρωστήρ, πινέλο : ΑΠλ.4,178 τὰν ἀναδυομέναν ἀπὸ ματέρος ἄρτι θαλάσσας Κύπριν, Ἀπελλείου μόχθον ὅρα γραφίδος· 3) ἐργαλεῖον γλυπτικῆς, γλυφίς, σμίλη : ΠΔ'Ἐξ.32,4 καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι, Ὕμν.Ἰσ.II σύμβολα.. γραφίδεσσι κατέξυσα, ΑΠ 4,3 b,72 ὅσσαπερ ἢ γραφίδεσσι χαράξαμεν, ἢ τινι χώρῳ· 4) βελόνη τοῦ κεντήματος: ΑΠλ.4,324 ἡ γραφὶς ἀργυρέη μέν, ἀτ' ἐκ πυρὸς ἦλθον, ἐτύχθην· σαῖσι δὲ καὶ χρυσέη γίνομαι ἐν παλάμαις· 5) ποίκιλμα, κέντημα: ΑΠ 5,275 σοὶ τόδε τὸ κρήδεμνον ἐμὴ μνήστειρα, κομίζω, χρυσεοπηνήτῳ λαμπόμενον γραφίδι· 6) ἐν τῷ πληθ. ζωγραφίαι, εἰκόνες : Νόνν.Δ 25,433· 7) νεώτ. βοταν. γένος λειχήνων.

γραφίσκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἐξαγωγὴν βελῶν: Κέλσ.7,5,3· 2) νεώτ. ὁ μικρὸς γραφεύς, ὁ κατώτερος γραφεύς.

γραφιστική (ἡ) νεώτ. ἡ κατ' ἐπιστήμην, ἤτοι ἐπὶ τῇ βάσει ἀποδεδειγμένων σταθερῶν κανόνων τέχνη ἡ ἀσχολουμένη εἰς τὴν δι' ἐξετάσεως τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος ἐξακρίβωσιν τῆς γνησιότητος ἐγγράφων ἢ τοῦ γράφαντος.

γραφίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸς ἄνθραξ χρήσιμος εἰς τὴν κατασκευὴν μολυβδοκονδύλων.

γραφιτίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. στιφρὰ παραλλαγὴ τοῦ γραφίτου βλ.λ.

γραφιτοειδής-οῦς (ὁ) νεώτ. γραφίτης στιφρὸς λίαν λεπτοκοκκώδης.

γραφιτόχρους-ου-ουν νεώτ. ὁ ἔχων χρῶμα γραφίτου βλ.λ., ὁ φαιός, ὁ σταχτύς.

γραφίτωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ προσθήκη γραφίτου ἐν τῇ κατεργασίᾳ τῆς πυρίτιδος διὰ τὴν εὐχερεστέραν λείανσιν τῶν κόκκων.

γραφοαναγνωστικὴ μέθοδος (ἡ) νεώτ. μέθοδος διδασκαλίας γραφῆς ὁμοῦ κ. ἀναγνώσεως.

γραφογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γραφιστικῆς βλ.λ. ἐμπειροτέχνης ὁ ἀποφαινόμενος περὶ τῆς ὡς πρὸς τὴν γραφὴν γνησιότητος ἐγγράφων, ἢ περὶ τοῦ γράφαντος.

γραφογνώστης (ὁ) νεώτ. ὁ γινώσκων γραφιστικὴν βλ.λ.· || ὁ γινώσκων γραφολογίαν βλ.λ.

γραφογνωστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γραφογνωστικὴν βλ.λ.· 2) τὸ θηλ. γραφογνωστικὴ ὡς οὐσ. ἡ γραφιστικὴ βλ.λ. || ἡ γραφολογία βλ.λ.

γραφογνωστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ γραφογνωστικὸν βλ.λ. τρόπον, διὰ γραφολογίας βλ.λ.

γραφοδερμία (ἡ) νεώτ. ὁ δερμογραφισμὸς βλ.λ.

γραφοειδής-οῦς-ές μτγν. γραφειοειδὴς βλ.λ.

γραφοκάλαμος (ὁ) νεώτ. σκληρὸς κάλαμος, ἐξ οὗ κατὰ τὸν μεσαίωνα κατεσκευάζοντο βέλη καὶ γραφίδες, ἄ. πετροκάλαμος· πρβλ. καλέμι.

γραφολεκτικὴ (ἡ) νεώτ. μέθοδος τοῦ διδάσκειν τὰ πρῶτα γράμματα διὰ τῆς γραφῆς καὶ τοῦ λόγου· πρβλ. γραφοαναγνωστικὴ μέθοδος.

γραφόλιθος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γραφολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐπιστημονικῶς συναρμοσθεῖσα καὶ προϊόντως διαμορφουμένη γνῶσις, ἡ διὰ τῆς μελέτης τῶν ἰδιορρυθμιῶν τῆς γραφῆς ἐν ἀναφορᾷ καὶ συσχετίσει πρὸς τὰς πνευματικάς, ψυχικάς, ἐπαγγελματικὰς κ. ἄ. καταστάσεις διατυποῦσα σταθερούς τινας κανόνας, δι' ὧν ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀτόμου διαγινώσκονται πολλαὶ τῶν ἰδιοτήτων καὶ ἐκδηλώσεων αὐτοῦ, οἷον πνευματικαὶ ἱκανότητες ἢ ἀτέλειαι, ψυχικὰ προσόντα ἢ ἐλαττώματα κοι-

νωνικαί περιστάσεις, είδική άσχολία κττ.· 2) έν συνήθ. χρ. άντί γρσφιστική βλ.λ.

γραφολογικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ό άνήκων ή άναφερόμενος είς τήν γραφολογίαν βλ.λ., ό συμφώνως πρός τούς κανόνας ή τά συμπεράσματα τής γραφολογίας: γραφολογικοί χαρακτηρισμοί,- γραφολογική παρατήρησις, - γραφ- δεδομένα.

γραφολογικῶς έπίρρ. νεώτ. κατά τρόπον γραφολογικόν βλ.λ., άπό γραφολογικής έπόψεως.

γραφολόγος (ό) νεώτ. ό άσχολούμενος ή ό είδήμων είς τήν γραφολογίαν βλ.λ.

γραφολογῶ-έω νεώτ. άσχολοῦμαι περί τήν γραφολογίαν βλ.λ., κάνω τόν γραφολόγο(ν)· || διαγινώσκω, καθορίζω ή προσπαθῶ νά καθορίσω διά τής έπί έγγράφου γραφογνωστικής έρεύνης μου.

γραφομανής-οῦς-ές νεώτ. ό έχων τήν μανίαν τοῦ γράφειν ή τοῦ είκονίζειν παραστάσεις: πολλοί ψυχοπαθεῖς είναι γραφομανεῖς· 2) ό έχων τό πάθος τοῦ έκθέτειν γροπτῶς πολλά καί άσήμαντα, ό άνοήτως πολυγράφος συγγραφεύς: έν τῇ βυζαντινῇ γραμματογραφίᾳ πλεῖστοι οί γραφομανεῖς.

γραφομανία (ή) νεώτ. ή μανία τοῦ γράφειν ή συγγράφειν, ή ίδιότης τοῦ γραφομανοῦξ βλ.λ.

γραφομαντεία (ή) νεώτ. ή διάγνωσις τοῦ χαρακτῆρος καί τής τύχης άνθρώπου τινός έκ τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος· πρβλ. γραφολογία.

γραφομετρία (ή) νεώτ. μέθοδος λεπτομεροῦς μετρήσεως τῶν διαστάσεων τής γραφής πρός πιστοποίησιν δύο ή πλειόνων δεδομένων γραφικῶν χαρακτήρων· 2) ή διά γραφομέτρου βλ.λ. καταμέτρησις έπιφανειῶν.

γραφομετρικός-ή-όν νεώτ. ό άνήκων ή άναφερόμενος είς τήν γραφομετρίαν ή τό γραφόμετρον βλ.λ.2) : γραφομετρική μέτρησις.

γραφόμετρον (τό) νεώτ. όργανον έν χρ. είς τήν τοπογραφίαν πρός άκριβή μέτρησιν γωνιῶν όριζοντίως έπί τοῦ έδάφους λαμβανομένων, χρησίμων πρός χαρτογραφικήν διαμόρφωσιν τῶν περιγραμμάτων τής τοπογραφουμένης έκτάσεως.

γραφομηχανή (ή) νεώτ. μηχανή, δι' ής γράφομεν πιέζοντες πλήκτρα συνδεόμενα πρός μεταλλικούς τύπους τῶν γραμμάτων τοῦ άλφαβήτου κτλ., άποτυπουμένους οὕτως έπί τοῦ χάρτου.

γραφονομία (ή) νεώτ. ή γραφολογία βλ.λ.1).

γραφοπτερίδαι (οί) νεώτ οίκογ. σαρκοφάγων κολεοπτέρων έντόμων.

γραφόπτερος (ό) νεώτ. ζωολ. γένος έντόμων.

γραφόριο (τό) μσν., δημ τό γραφεῖον, ή είδική τράπεζα, έφ' ής γράφομεν : Έρωτόκρ.Α 1463 γραφόριο είχε όλάργυρο (δ.γρ σκριτόριο).

γράφος-εος (τό) Έπιγρ. ό γραπτός νόμος : Έπιγρ. αί δέ τις πάρ τό γράφος δικάδοι.

γραφοσκόπιον (τό) νεώτ. φακός άμφίκυρτος έν χρ.πρός έξέτασιν τῶν λεπτομερειῶν τῶν φωτοτύπων.

γραφοστατική (ή) νεώτ. έπιστήμη, σκοπόν έχουσα τήν λύσιν διαφόρων προβλημάτων τής στατικής διά μεθόδων γεωμετρικῶν ή γραφικῶν.

γραφοσωμίδαι (οί) νεώτ. οίκογένεια ήμιπτέρων νυκτερίων έντόμων.

γραφόσωμον (τό) νεώτ. ζωολ. γένος έντόμων.

γραφοτεχνία (ή) νεώτ. ή γραφολογία βλ.λ.

γραφοτυπία (ή) νεώτ. ή άποτύπωσις λιθογραφίας, χαλκογραφίας κλπ. έπί ύφάσματος, χάρτου, δέρματος, περγαμηνής κττ.

γραφόφωνον (τό) όργανον όμ. φωνογράφῳ βλ.λ.

γραφτήριον (τό) νεώτ. άντί γραπτήριον γραφεῖον : Κορ.Άτ.1 έν λ.

γραφτίκια (τά) δημ. αί δαπάναι, τά έξοδα γραφής ή άντιγραφής έγγράφου, τά γραφικά βλ.λ.

γραφτός-ή-ό δημ. ό γραπτός βλ.λ., ό γεγραμμένος, ό γραμμένος : Κρυστ.Σκι.Άδ.2,496 ποῦ ξέρουμε τί θά 'χῃ | ή μαύρη μοῖρά μας γραφτά,- τοῦ τά έδωκε όλα γραφτά· 2) ό ζωγραφιστός, ό ώραῖος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.127,1 γραφτή, κεφάλι ξέσκεπο καί σκιάδι του τά μαλλιά της· 3) τό ούδ. γραφτό ώς ούσ. τό πεπρωμένον, τό μοιραῖον, ή είμαρμένη, ή μοῖρα : τοῦ ήταν γραφτό νά πάῃ άπό άδικο θάνατο.

γράφω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., άόρ. έγραφα, ποι. γράφα, παρακ. γέγραφα, μτγν. γεγράφηκα, μέσ. μέλλ. γράφομαι, παθ. γραφήσομαι, κ. συχν. γεγράφομαι, άόρ. έγράφην, Έπιγρ. έγράφθην,δημ. (έ)γράφτηκα, παρακ. γέγραμμαι, ποι. έγραπται, μτγγ.παρακ. γεγράφημαι, γ' πληθ. γεγράφαται, δωρ. γεγράδανται, ύπερσ. έγέγραπτο, γ' πληθ. έγεγράφατο, μτχ. γεγραμμένος, Έπιγρ. έγραμμένος κ. ήγρ- κ. δημ. γραμμένος ξέω, άμύσσω, γρατζουνίζω : Ίλ.Ρ 559 γράφεν δέ οί όστέον άχρις αίχμή Πουλυδάμαντος· || χαράσσω συμβολικά σημεῖα : Ίλ.Ζ 169 γράφας έν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά· 2) άθ. είκονίζω διά γραμμῶν, σχεδιάζω, ζωγραφῶ, ζωγραφίζω : Ήρ.2,41 κατάπερ Έλληνες τήν Ίοῦν γράφουσιν,Πλάτ.Γοργ.453 C Ζεῦξις.. ό τά ζῷα γράφων· κ. παθ. : Φιλόστρ. Άπολ.2,20 πίνακες γεγραμμένοι τά Άλεξάνδρου έργα, - έχει μάτια γραμμένα· || μτφ. κοσμῶ διά πολυχρώμων άνθέων : Φιλόστρ.Είκ.Προοίμ. όπόσα τούς λειμῶνας αί ὧραι γράφουσι· || όμ. σημ. κ. μέσ. :Ήρ.4,88 ζῷα γραφάμενος· 3) μαθημ. χαράσσω,διαγράφω σχῆμα :Άρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.1,23, Γαλ.1,18 όμοιόν τι ποιεῖ τέκτονι κελεύοντι τῷ μαθητῇ.. κύκλον γράφαι· 4) έπί σημείου ή γραμμής ή έπιφανείας, παράγω σχῆμα : Ήρων Αύτομ.250,4 έάν γάρ κῶνος κυλίηται κατά έπιπέδου, ή μέν βάσις αύτοῦ γράφει κύκλον· 5) στίζω, σημειώνω : Όππ.Κυν.1,326· όμ. παθ. : Πλάτ.Ναμ. 854 D έν τῷ προσώπῳ καί ταῖς χερσί γραφείς τήν συμφοράν, Όππ.Κυν.1,322· 6) κ. νεώτ. κ. δημ. έκφράζω τι δι' άλφαβητικῶν στοιχείων χαρασσομένων διά γραφίδος ή κονδυλίου : Ήρ.1,125 γράφας ές βιβλίον τά έβούλετο, Πλάτ.Νόμ.923 C ός άν διαθήκην γράφῃ τά αύτοῦ διατιθέμενος, - όμιλεῖ καί γράφει τά άγγλικά· || φρ. γράφω είς ὕδωρ πρός ούδέν λογίζομαι, δέν άποδίδω σημασίαν : Σοφ.άπ.811 όρκους.. γυναικός είς ὕδωρ γράφω· || όμ. σημ. κ. έν δημ. φρ. τόν γράφω στά παλιά μου τά παπούτσια· || μτφ. κ. δημ. ματαιοπονῶ, τοῦ κάκου πολεμάω έν φρ. Φιλωνίδ.7 είς τέφραν γράφω, Έπιγρ. είς πέλαγος γράμματα γράψαι, - στόν άμμο γράφει· || δημ. παροιμ. ό,τι γράφει δέν ξεγράφει (αί θελήσεις τής μοίρας είναι άμετάτρεπτοι), όμ. γράφε γράφε καί κάτσε κλάψε (έπί τῶν έπί πιστώσει είς άφερεγγύους πωλούντων), φρ. ποῦ τό βρῆκες γραμμένο ; (ή άξίωσίς σου είναι παράλογος)· όμ. άν τόν ξαναδῇς, γράφε τον (δέν θά έπανέλθῃ ή δέν θά έκπληρώσῃ τήν ύπόσχεσιν ή τήν ύποχρέωσιν αύτοῦ), όμ. είρων. νά μᾶς γράφῃς! (έπί άναχωρούντων άνθρώπων, οἵτινες είναι δυσάρεστοι ή άδιάφοροι είς ήμᾶς), όμ. έχε το γραφτό στό μυαλό σου (έχε σταθερῶς έν μνήμῃ)· || όμ.σημ.κ.παθ. : Πίνδ. Ο 10(11),3 πόθι φρενός έμᾶς γέγραπται (ποῦ τής έμής μνήμης είναι γεγραμμένον)· 7) δημ. μεταβιβάζω δι' έπισήμου έγγράφου, ίδίως διά διαθήκης: έγραφε τό σπίτι στή γυναίκα του, - θά γράφῃ τήν περιουσία του στό στόλο· 8) κ. δημ. έγγράφω, έπιγράφω : Δημ.121 ά κεῖνοι κατέθεντο είς στήλην χαλκῆν γράψαντες, - τό έχουν γράφει σέ μιά πινακίδα· 9) παθ. φέρω έπιγεγραμμένον τι : Σοφ.Τρ.157 τότ' έν δόμοις λείπει παλαιάν δέλτον γεγραμμένην ξυνθήματα (δ. γρ. έγγεγρ-), Έπιγρ. ὧδε γέγραμμαι (έχω έγγεγραμμένον τό όνομά μου)· 10) κ. νεώτ. κ. δημ. έγγράφω, καταγράφω είς καταλόγους, κατατάσσω : Ξεν.Κυρ.4,3,21

ἐμὲ μὲν οὖν, ἔφη, γράφε τῶν ἱππεύειν ὑπερεπιθυμούντων, - **γράφτηκε ἐθελοντής**· **11)** μτφ. λογίζομαι, θεωρῶ : Ἡρ.7,214 **Ἐπιάλτης γάρ ἐστι ὁ περιηγησάμενος τὸ ὄρος κατὰ τὴν ἀτραπόν, τοῦτον αἴτιον γράφω**· ‖ φρ. **γράφομαί τινος προστάτου** ἀναγνωρίζω τινὰ ὡς προστάτην : Σοφ. ΟΤ411 **ὥστ' οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι**· **12)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. γράφω ἐπιστολὴν πρός τινα, ἐπιστέλλω : Λουκ.Συρ.23 **τὴν Στρατονίκην.. γράψασαν εἰς τὸν ἄνδρα τοῦ Κομβάβου κατηγορέειν πεῖρην οἱ ἐπικαλέουσαν**, Ἰω. Μάνθ.Ἱστ.Μορ.2,22 **νὰ γράψωμεν ὀγλήγορα νὰ 'ρθουν καὶ οἱ Τατάροι**· **13)** γράφω διεξοδικῶς, ἐμπροθ., **περί τινος** : Ξεν.Κυν.13,3 **περὶ δὲ ὧν γράφουσιν ὅτι τὰ μὲν ῥήματα αὐτοῖς ἐζήτηται**· ὁμ. **ὑπέρ τινος** : Πολύβ.1,i,4 **αὐτὸ γὰρ τὸ παράδοξον τῶν πράξεων, ὑπὲρ ὧν προῃρήμεθα γράφειν ἱκανόν ἐστι προκαλέσασθαι**· ὁμ. **εἴς τινα** = ἐναντίον, κατά τινος : Λογγῖν.Ὕψ.4,3· ὁμ. **πρός τινα** : αὐτ.1,3 **γράφων δὲ πρὸς σέ, φίλτατε**· ‖ περιγράφω : Πολύβ.2,56,4 **ὅσα δὲ συνεπιβάλλει τοῖς ὑφ' ἡμῶν γραφομένοις καιροῖς**· **14)** εἰδ. ἐπὶ τοῦ πεζοῦ λόγου, συγγράφω (κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ ποιῶ = γράφω ἐμμέτρως, ἐν ποιητικῷ λόγῳ) : Ἰσοκρ.2,48 **ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς**· ‖ νεώτ κ. δημ. συγγράφω : **γράφει βιβλίον - δρᾶμα**· ‖ κ. ἀπολ. : **γράφει ἀπὸ μικρός**· **15)** εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ λέξεων γράφομαι διὰ ἢ μὲ = ἡ ὀρθογραφία μου εἶναι· **16)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ γραφικῶν εἰδῶν, εἶμαι κατάλληλος εἰς τὸ γράφειν : **αὐτὴ ἡ πέννα δὲ γράφει**· **17)** συντάσσω νόμον πρὸς ὑποβολὴν εἰς ψῆφισιν, δθ. προτείνω, προβάλλω (γνώμην, ψήφισμα κτλ.) : Ἀριστφ.Νεφ.1429 **καίτοι τί διαφέρουσιν ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλὴν ὅτι ψηφίσματ' οὐ γράφουσιν;**, Ξεν.Ἑλλ.1,7,34 **ταῦτ' εἰπὼν Εὐρυπτόλεμος ἔγραψε γνώμην κατὰ τὸ Καννωνοῦ ψήφισμα κρίνεσθαι τοὺς ἄνδρας**· κ. παθ. : Δημ.234 **ἀλλ' ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρουν ἂν εἰ μὴ τοῦτ' ἐγράφη** (τὸ ψήφισμα)· ‖ ἀπολ. προτείνω γραπτῶς νόμον : Δημ.288 **συνεπαινεσάντων δὲ πάντων.. οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δὲ**· **18)** δθ θεσπίζω, ψηφίζω : Ξεν.Ἀπομν.1,2,42 **πάντες γὰρ οὗτοι νόμοι εἰσίν, οὓς τὸ πλῆθος συνελθὸν καὶ δοκιμάσαν ἔγραψε**· κ. παθ. : Πλάτ.Πολιτ. 295 D **μήτε τὸν κάμνοντα ἕτερα τολμῶντα παρὰ τὰ γραφέντα δρᾶν**· **19)** ὁρίζω, διατάσσω : Πίνδ. Ν 6,7 **πότμος οἵαν τιν' ἔγραψε δραμεῖν ποτὶ στάθμαν**, Δημ.233 **ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔγραφα βουλεύων, ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς τόπους**· **20)** πάπ. γράφω τόπον τινὰ ἐκτελῶ χρέη γραφέως ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ : Πάπ. **ὁ γράφων τὸν Ὀξυρυγχίτην**, ὁμ. Πάπ. **τῷ ἰδίῳ λόγῳ γράφοντι τὸν νομόν**· **21)** μέσ. **γράφομαι** γράφω δι' ἐμαυτὸν ἢ πρὸς ἰδίαν μου χρῆσιν : Ἡρ.2,82 **γενομένου γὰρ τέρατος φυλάσσουσι γραφόμενοι τὠποβαῖνον**· ‖ **γράφομαι ἐν φρεσὶν** (ἢ **ἔσω φρενῶν**) λαμβάνω τι ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν, τὸ βάνω στὸ μυαλό μου : Αἰσχ.Χο.450 **τοιαῦτ' ἀκούων ἐν φρεσὶν γράφου**, Σοφ.Φιλ.1325 **καὶ ταῦτ' ἐπίστω καὶ γράφου φρενῶν ἔσω**· **22)** ἀττ. προκαλῶ τὴν γραφήν, κάμνω ὥστε νὰ γραφῇ τι : Δημ.1284 **καὶ συγγραφὴν ἐγράψαντο ὑπὲρ τούτων**· ‖ ποιοῦμαι αἴτησιν προσόδου, ἀκροάσεως, παρὰ τῇ βουλῇ : Δημ.715 **πρῶτον μὲν πρόσοδον γράψασθαι πρὸς τὴν βουλήν**· **23)** Ἐπιγρ. ἐγγράφομαι εἰς μητρῷα, πολιτογραφοῦμαι : Ἐπιγρ. **γράψασθαι καὶ φυλῆς καὶ δήμου καὶ φρατρίας**· ‖ ἀπολ. ἐπὶ τῶν ἀποίκων : Πλάτ.Νόμ.850 B **ἰέναι δὲ τὸν βουλόμενον εἰς τὴν μετοίκησιν.. καὶ ἐπιδημοῦντι μὴ πλέον ἐτῶν εἴκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν γράψηται**· ‖ μτθ. ἐγγράφω εἰς κατάλογον : Πλάτ.Κρατ.428 B **ἐὰν οὖν λέγῃς τι κάλλιον, ἕνα τῶν μαθητῶν περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων καὶ ἐμὲ γράφου**· **24)** ἀττ. δικ. ὡς δικανικὸς ὅρος **γράφεσθαί τινά τινος** = καταγγέλλειν, μηνύειν διὰ δημοσίαν ὑπόθεσιν, διὰ δημόσιον πλημμέλημα : Πλάτ.Νόμ.754 E **αἰσχροκερδείας οὖν αὐτὸν γραψάμενος ὁ βουληθεὶς ἐπεξίτω τῇ δίκῃ**· ‖ μ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : Ἀριστφ. Σφ.894 **ἐγράψατο κύων.. Λάβητ' Αἰξωνέα τὸν τυρὸν ἀδικεῖν ὅτι μόνος κατήσθιεν τὸν Σικελικόν**, αὐτ.Εἰρ.107 **γράψομαι.. αὐτὸν προδιδόναι τὴν Ἑλλάδα**· ‖ ὁμ. **γραφὴν γράφομαί** τινα : Ἀριστφ. Νεφ.1482 **καί μοι γενοῦ ξύμβουλος, εἴτ' αὐτοὺς γραφὴν διωκάθω γραψάμενος**· ‖ ὁμ. Ἐπιγρ. **γράψασθαι δίκας**· ‖ ἀπολ. οἱ γραψάμενοι οἱ μηνυταί, οἱ καταγγείλαντες, ἐναγαγόντες : Ἀριστφ. Σφ.881 **τοὺς φεύγοντάς τ' ἐλεεῖν μᾶλλον τῶν γραψαμένων κἀπιδακρύειν ἀντιβολούντων**, Ξεν.Ἀπομν.1,1,1 **οἱ γραψάμενοι Σωκράτη**· ‖ ὁμ. **γράφεσθαί τι** καταγγέλλω πρᾶξίν τινα ὡς ἐγκληματικήν : Δημ.501 **ἐγράψατο τὴν Χαβρίου δωρεὰν** (κατὰ τοῦ προτείναντος τὴν εἰς τὸν Χαβρίαν δωρεάν), αὐτ.267 **τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρανόμων γράφει**· ‖ ἐν ὁμ. χρ. κ. παθ. ἐγκαλοῦμαι, καταγγέλλομαι : Αἰσχίν.3,62 **τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρανόμων** (κατηγγέλθη ὡς παράνομον), Δημ.302 **ταῦτα τὰ ψηφίσματα τὰ τότε μὲν ἀποπεφευγότα, ὑπὸ τούτου δ' οὐδὲ γραφέντα**· ‖ τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **γεγραμμένον** ἡ ποινὴ τοῦ προστίμου ἡ ἐν τῇ καταγγελίᾳ ἀναγραφομένη : Δημ.727 **ἣν ἀνάγκη τοῖς ὀφλοῦσι τὸ γεγραμμένον τ' ἐκτίνειν**· **25)** κ. ἐν τῷ πληθ. **τὰ γεγραμμένα** τὰ κεφάλαια τῆς καταγγελίας : Δημ.244 **τὴν γὰρ αὐτὴν τούτῳ ποιησάμενος τῶν γεγραμμένων τάξιν περὶ πάντων ἐρῶ**· **26)** ὁ παρκ. γέγραμμαι συνήθ. ὡς μέσ. καταγγέλλω, μηνύω : Δημ.267 **ἃ μὲν ἐπέδωκα ταῦτ' ἐστίν, ὧν οὐδὲν σὺ γέγραψαι**· **27)** δημ. ἡ παθ. μτχ. **γραμμένο** ὡς οὐσ. βλ. ².

γραφαῖος (ὁ) μτγν. καρκῖνος θαλάσσιος : Ἀθήν 3,106 D **οἱ δὲ κάραβοι καὶ γραφαῖοι λέγονται.**

γραφάσθη Ἐπιγρ. βοιωτ. τ. τοῦ γράψασθαι.

γραφείω γλωσσ. ἐφετ τοῦ γράφω βλ. θέλω, ἐπιθυμῶ νὰ γράφω.

γραφίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. μαλακοστράκων τοῦ ἀθροίσμ. **τῶν δεκαπόδων** βραχυούρων.

γραφίμι (τὸ) δημ. σφάγιον ἀφιερούμενον, τάξιμον εἰς ναόν, ὅπως δοθῇ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ ναοῦ· **2)** μτφ. ἐν ἐπιθ. χρ. πᾶν ἰσχνὸν ἢ καχεκτικὸν κτῆνος, ἐνδεικτικῶς οὕτως ἀποκαλούμενον, ὡς ἐπικειμένης τῆς σφαγῆς αὐτοῦ.

γράφιμο (τὸ) δημ. τὸ γράφειν, ἡ γραφή· **2)** τὸ γραπτόν : Σολωμ.Πρωτοχρονιὰ 2 **στὰ γραφίματα γυρμένος**· **3)** ὁ γραφικὸς χαρακτήρ : **καλλιγραφικὸ - ἀνώμαλο γράφιμο.**

γράφιμος (ὁ) μτγν.ὁ ἄξιος ἀναγραφῆς: Ζωσ.Διολ.12.

γραφοειδῆ (τὰ) νεώτ. ζωολ. δεκάποδα **βραχύουρα** μαλακόστρακα.

γράφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν γραφιδῶν.

γράω μτγν. τρώγω, ροκανίζω, γριτσανίζω· δθ. Ἡσ. «γρά· φάγε. Κύπριοι», ΕΜ 239,33 «γράω ῥῆμα δηλοῦν τὸ ἐσθίω»· πρβλ. γρῶ : Κολλ.ἀπ.200.

γραώδης-αυς-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἁρμόζων εἰς γραῖαν, ὁ γραϊκὸς βλ.λ. : Χρυσ.Στωϊκ.2,255 **γραώδης ἀδολεσχία**, Στράβ.1,2,3 **καὶ τὴν ποιητικὴν γραώδη μυθολογίαν ἀποφαίνων**, Ἰάμβλ.Πυθ.23 **γελοῖα καὶ γραώδη**, ΚΔ Τιμ.1,4,7 **τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ** ‖ συγκρ. **γραωδέστερος-α-ον** : Γαλ.5,315.

γραωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γραώδη βλ.λ., ὡς ἰδιάζει εἰς γραῖον : Ὠριγ.2,499.

γρέθη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος στεγανοπόδων πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν κολυμβιδῶν.

γρεβία (ἡ) νεώτ. γένος τιλιοειδῶν φυτῶν.

γρεβιλλέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν πρωτεοειδῶν, ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει.

γρεγγεσίτης (ὁ) νεώτ. παραλλαγὴ χλωρίτου βλ.λ.

γρε(γ)ολεβάντες (ὁ) δημ. ὁ μεταξὺ βορρᾶ καὶ βορειανατολικοῦ πνέων ἄνεμος, ὁ μεσαπηλιώτης.

γρέγος (ὁ) δημ., δ.γρ. γραῖγος βλ.λ. ὁ μέσης βλ.λ.

γρεγοτραμουντάνα (ἡ) δημ. ὁ ἄνεμος μεσοβορράς βλ.λ. : Καρκβ.Λ Πλώρ.52 **εἶπε μιὰ στιγμὴ νὰ φυσήξῃ πονεντογάρμπι, ἀλλὰ πάλι τὸ γύρισε γρεγοτραμουντάνα.**

γρέζα (ἡ) δημ. ὑπόλειμμα ποτοῦ· συγγ. βιδάνια.

γρέκι (τὸ) δημ. κ. **γερέκι** κ. γραί- πρόχειρον ἐκ κλάδων καὶ θάμνων περίφραγμα τῶν ποιμένων, ἐν ᾧ σταβλίζονται αἰγοπρόβατα· **2)** μτφ. ὁ καταυλισμός ἀνθρώπων : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 5,22 κι ἀπάνω **στὰ βουνά, ἐκεῖ πέρα, ὤαμε τὰ γρέκια θ' ἀνεβοῦμε·** ‖ κατοικία, οἰκία : **ὥρα νὰ τραβᾶμε γιὰ τὸ γρέκι.**

γρεκιάζω δημ. ἐγκλείω τὸ ποίμνιον πρὸς διανυκτέρευσιν εἰς τὸ γρέκι βλ.λ.· **2)** ἀμτβ. διανυκτερεύω εἰς τὸ γρέκι· **3)** κατ' ἐπέκτ. διανυκτερεύω : **ποῦ θὰ γρεκιάσουμε ἀπόψε.**

γρέμπανο (τὸ) δημ. κ. **γρέμπανος** (ὁ) βράχος, σπιλάς : Σολωμ.Θάνατ.'Ορφαν.13 **μὲ τὸ κουδοῦνι στὸ λαιμὸ τὰ γρέμπανα ἐπερπάτει.**

γρεμπελίνα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν **δαῦκος** βλ.λ. **τὸ καρωτόν.**

γρεναδιέρος (ὁ) νεώτ. (γαλλ.) παλαιότερον ἐν Γαλλίᾳ στρατιῶται πεζοὶ ἐπιλέκτων συνταγμάτων.

γρενετίνη (ἡ) νεώτ. χημ. καθαρὰ ζελατίνα βλ.λ.

γρέντα (ἡ) δημ. κ. γρεντιά ἡ προσωρινῶς ἢ κινητῶς τοποθετημένη δοκός· ‖ γεν. ἡ δοκός.

γρέντζος-α-ο δημ. τραχύς, σκληρός, ὁ μὴ λεῖος, ὁ γρέτζος· **2)** ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ τραχὺς τοὺς τρόπους, ὁ ἄξεστος, ὁ ἄγροικος· **3)** τὸ ἀρσ. **γρέντζος ὡς οὐσ.** ὁ ἰχθὺς κέφαλος βλ.λ. ὁ χείλων.

γρεντής (ὁ) δημ. κ. **γρετής** κ. **ἐγρετής** ἔκτακτος, προσωρινός, ἄνευ εἰδικῆς ἀσχολίας εἰς ἐργασίαν τινὰ προσλαμβανόμενος : Καρκβ.ΛΠλώρ.141 λυπήσου **τον.. βάλε τον μέσα γρεντή.**

γρετίδικος-η-ο δημ. κ. **γρετίτικος** ἐπὶ πραγμ. πρόσθετος, ὁ ἀφαιρετός, ὁ δυνάμενος νὰ μετακινῆται, ὁ κινητός, ὁ μὴ σταθερῶς προσαρμοζόμενος : **γρετίδικο κουμπί, - γρετίδικο σπίτι·** **2)** ὁ προσωρινῶς προσλαμβανόμενος εἴς τινα ὑπηρεσίαν· **3)** ὁμ. ἐπὶ ὑποθέσεων ἢ καταστάσεων, ὁ ἐπισφαλής, ὁ προσωρινός, ὁ οὐχὶ εὐσταθής : **δουλειὲς γρετίδικες, - ἐμπόριο γρετίδικο.**

γρέτσος-α-ο δημ. κ. **γρέντζος** βλ.λ.

γρεῦς (ἡ) μτγν., δ.τ. ἰδιωματικὸς τοῦ γραῦς βλ.λ. ἡ γραῖα, ἡ γριά· Ἡρωδιαν.1,401.

γρήγορα ἐπίρρ. δημ.κ. **γλήγορα** μετὰ σπουδῆς, ἐσπευσμένως, ταχέως, γοργά, βιαστικά, ἀντίθ. **ἀργά : νὰ πᾷς καὶ νὰ 'ρθῃς γρήγορα, - πολὺ γρήγορα μιλᾷς·** ‖ φρ. **κάνω γρήγορα** σπεύδω· **2)** ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος : Κρυστάλ. Καλόγ.Κλεισ.7,5 **τὸ ὄνειρό σου τὸ χρυσὸ γρήγορα, Ὀμέρ, θὰ σβήσῃ·** ‖ παραχρῆμα, πάραυτα, ἀμέσως : **σιγύρισε - πήγαινε - τράβα γρήγορα.**

γρηγοράδα (ἡ) δημ. κ. **γληγοράδα** ἡ ἰδιότης τοῦ ταχέος, ταχύτης, σπουδή, σβελτοσύνη.

γρηγορεύω δημ.κ **γληγορεύω** ἐπιταχύνω : **γρηγορεύω τὴ δουλειά·** **2)** ἀμτβ. ἐπιταχύνω τὴν ἐνέργειάν μου, σπεύδω· ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ.: **γρηγορέψου νὰ τελειώσῃς πρὶν νυχτώσῃ.**

γρηγόρησις-εως μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐγρήγορσις βλ.λ., ἡ ἐπαγρύπνησις, ἡ προσοχή : ΠΔ Δαν 5,11 **καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου γρηγόρησις καὶ σύνεσις εὑρέθη ἐν αὐτῷ.**

γρηγορίει (ἡ) γλωσσ. ἡ γρηγόρησις βλ.λ.

γρηγοριανός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πρόσωπον ὀνομαζόμενον **Γρηγόριον : γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον** (τὸ ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΓ' μεταρρυθμισθέν), - **γρηγοριανὸν ἀντιφωνάριον** (τὸ ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου Β' συνταχθέν)· **2)** ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἀρμενικὴν ἐκκλησίαν, κατὰ διαστολὴν πρὸς τοὺς καθολικοὺς ἀρμενίους· **3) γρηγοριανὸς κῶδιξ** (ὁ) συλλογὴ Γρηγορίου τοῦ Νομομαθοῦς, περιλαμβάνουσα αὐτοκρατορικὰς διατάξεις τῶν ἐτῶν 196 - 295.

γρηγορικός-ή-όν γλωσσ. ἄγρυπνος, προσεκτικός.

γρηγοριολόγοι (οἱ) μσν. οἱ περὶ τοῦ Γρηγορίου τοῦ θεολόγου γράφοντες ἢ γράψαντες : Κοσμ. Ἱεροσ.π.Κουμαν.'Αθησ.ἐν λ.

γρηγοροθάνατος (ὁ) δημ. κ. **γληγ-** ὁ μέλλων ν' ἀποθάνῃ ταχέως, ὁ ἔχων ὀλίγην ζωήν, ταχυθάνατος : Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Α 653 **ὅμως γρηγοροθάνατος σὺ τώρα | καὶ μαζὶ πιὸ δύστυχος ἀπ' ὅλους εἶσαι.**

γρήγορος (-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **γλήγορος-η-ο** ὁ ἐγρηγορώς, ὁ ἄγρυπνος : Εὐστ.Πονημ. 158,47 γρήγορος **αὐτὴ προσφερομένη ἐγρηγορόσιν ὑμῖν·** ‖ συγκρ. **γρηγορώτερος-α-ον** : Εὐστ. Πονημ.1,23· **2)** νεώτ. κ. δημ. ταχύς, γοργός, εὐκίνητος, σβέλτος : **γρήγορος ἄνθρωπος, - γρήγορη γυναῖκα, - γρήγορο ἄλογο·** ‖ τὸ οὐδ. τοῦ συγκριτ. ἐνάρθρως **τὸ γρηγορώτερο** ὡς **ἐπίρρ.** τάχιστα, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως.

γρηγορότης-ητος (ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ ταχέος, τοῦ γοργοῦ : Θ Λάσκ.π.Κουμαν.'Αθησ.ἐν λ.

γρηγόρσιον (τὸ) μσν. ὅ τι ἀποδιώκει τὸν ὕπνον, τὸ διεγερτικόν : Εὐστ.'Οδ.1493,50.

γρήγορσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ γρηγόρησις βλ.λ. : Φίλ.1,13 ὕπνος γὰρ νοῦ, γρήγορσίς **ἐστιν αἰσθήσεως.**

γρηγορῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἶμαι ἄγρυπνος, ἀγρυπνῶ, ἐγρηγορῶ, δθ. φρουρῶ : ΠΔ Νε.7,3 **καὶ ἔτι αὐτῶν γρηγορούντων κλειέσθωσαν αἱ θύραι, καὶ σφηνούσθωσαν,** ΚΔ Ματθ.24,43 **εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, - φύλακες γρηγορεῖτε·** κ. παθ. **γρηγοροῦμαι-έομαι** : ΠΔ Θρῆν.1,14 **ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου·** **2)** μτφ.μτγν. εὑρίσκομαι ἐν τῇ ζωῇ, ἀντίθ. καθεύδω εἶμαι νεκρός : ΚΔΘεσσ. 5,10 **τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν.**

γρηγορωσύνη (ἡ) δημ. κ. **γληγορωσύνη** ταχύτης, σπουδή, γοργότης, γρηγοράδα : δ.τραγ. **ἡ ἀγάπη θέλει φρόνηση.. κι ἀπ' τοῦ γρηγορωσύνη.**

γρήϊος-ον ἰων. ἀντὶ γραῖος βλ.λ. ὁ παλαιός· ΕΜ 241,14 « γρήϊον, παλαιόν » : Καλλ.ἀπ.511.

γρηΐστικος-η-ο δημ. δ. γρ. τοῦ γριΐστικος βλ.λ.

γρήλαρη δημ. τὸ φυτὸν ὀρύζοψις βλ.λ. **ἡ κεγχροειδής.**

γρήνη ΕΜ 241,14 « ἄνθη σύμμικτα ».

γρηνοκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. θειοῦχον κάδμιον.

γρῆνος μτγν. κ. **γρῆνυς** ἔνδυμα δικτυοειδές, ὅπερ **ἐφόρουν** οἱ ἄγοντες τὴν ἑορτὴν τοῦ Βάκχου· Ἡσ. « ἀγρηνὰ δίκτυα καὶ ἔνδυμα **ἀγρηνὸν** δικτυοειδὲς ὃ περιτίθενται οἱ βακχεύοντες Διονύσῳ· Ἐρατοσθένης δὲ αὐτὸ καλεῖ γρῆνυν ἢ γρῆνον ».

γρηπίδα (ἡ) δημ. ἡ κρηπίς, ἡ ἐξέχουσα κορυφὴ τοῦ τοίχου, **ἐφ'** ἧς στηρίζεται τὸ προεκβάλλον τῆς στέγης μέρος· ‖ **γεν.** πᾶσα προεξοχὴ στέγης.

γρηῦς (ἡ) ἰων. κ. ἐπ. ἀντὶ γραῦς βλ.λ. : 'Ιλ.Γ 386 **γρηῒ δέ μιν ἐικυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν,** 'Οδ.Τ 346 **εἰ μή τις γρηῦς ἐστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα.**

γριά (ἡ) δημ. ἡ γραῖα βλ.λ., ἡ προκεχωρημένης ἡλικίας γυνή : **γριὰ γυναίκα - κατσίκα,** παροιμ. **γλυκάθηκε ἡ γριὰ στὰ σῦκα καὶ θὰ φάῃ καὶ τὰ συκόφυλλα** (ἐπὶ τοῦ παρασυρομένου ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ εἰς ὑπερβολάς), ὁμ. παροιμ. **σὰν τὴν ἔπαθ' ἡ γριά, μανταλώθηκε** (ἐπὶ τῶν λαμβανόντων προφυλάξεις ἐναντίον συντελεσθέντος ἤδη κακοῦ), **ὁμ.** παροιμ. **ἡ γριὰ τὸ μισοχείμωνο**

ξυλάγγουρο γυρεύει (ἐπὶ διατυπούντων παραλόγους καὶ ἀκαίρους ἀξιώσεις)· **2**) θωπευτικὴ ὀνομασία τῆς συζύγου ὑπὸ τοῦ συζύγου καὶ τῆς μητρὸς ὑπὸ τοῦ τέκνου.

γρίας (ὁ) νεώτ. γένος **μυρτοειδῶν φυτῶν.**

γριβάδι (τὸ) δημ. κ. γραβάδι ὁ ἰχθὺς κυπρῖνος: Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.29,83 **τοῦ γριβαδιοῦ τὰ λέπια.**

γριβάλογο (τὸ) δημ. ἵππος λευκὸς ἢ λευκόφαιος, ψαρύς : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.199,4 **τὰ κύματα γριβάλογα νὰ 'ρθοῦν οἱ συμπεθέροι.**

γρίβας (ὁ) μσν. κ. δημ. κ. **γρίβος** ἵππος φαιὸς ἢ λευκόφαιος : Διγεν.'Ακρ.3091 **σκάλαν βαλὼν ἐπέζευσα τὸν θαυμαστὸν τὸν γρίβαν,** δ. τραγ. **ἕνας** γρίβας παλιόγριβας **σαρανταπληγωμένος.**

γρίβος-α-ο δημ. ὁ φαιός, ὁ σταχτύς : **γρίβο** ἄλογο· **2**) τὸ ἀρσ. γρίβος ὡς οὐσ.ἀ. γρίβας βλ.λ

γριγρί (τὸ) δημ. **ἁλιευτικὸν πλοιάριον,** κινούμενον διὰ πετρελαιοκινητῆρος, ἔχον δὲ πυροφάνι(ον) βλ.λ. ἐξ ἀσετυλίνης ἔμπροσθεν τῆς πρώρας.

γριγριλίζω δημ. τρίζω, κάνω γρὶ γρί.

γριζέλια (τὰ) δημ. τὸ φυτὸν **λωτὸς ὁ ἐδώδιμος.**

γριζέττα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. (γαλλ.) νεαρὰ ἐργάτρια ἔχουσα ἤθη ἐλευθεριάζοντα.

γριζόλη (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδος βαφῆς ἐν χρ. πρὸς προφύλαξιν τοῦ σιδήρου ἀπὸ τῆς ὀξιδώσεως.

γρίζων-ονος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. τὸ ζῷον γαλικτὶς βλ.λ. ἢ ταινιοφόρος

γρίηλον (τὸ) μτγν. **εἶδος** σελίνου : Διοσκ.3,78 **« ἱπποσέλινον οἱ μὲν γρίηλον, οἱ δὲ ἀγριοσέλινον, οἱ** δὲ σμύρνιον καλοῦσιν ».

γριίστικος-η-ο δημ. ὁ γραώδης βλ.λ. : **γριίστικα παραμύθια - καμώματα.**

γριΐτσα (ἡ) δημ. μικρόσωμος γραῖα, γριούλα.

γρικῶ-άω μσν. κ δημ. δ γρ. τοῦ γροικῶ βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Β 62 **θωρῶ τὴ φρονιμάδα σου, γρικῶ τὴν πονηριά σου,** 'Ερωτόκρ.Α 59 **ἐγίνηκε τῆς ἡλικιᾶς, παντόθες ἐγρικήθη.**

γρίλα (ἡ) δημ. ἡ πτυχή, δίπλα, σούρα : **φουστάνι μὲ πλατειὲς γρίλες·** ‖ ἡ ῥίκνωσις, ἡ ζαρωματιά : **ἡ ταπετσαρία τοῦ τοίχου ἔκανε γρίλες.**

γριλιάζω δημ. ἀμτβ. κάμνω πτυχάς, κάνω δίπλες, σοῦφρες, ζάρες, ζαρωματιές, ζαρώνω : **τὸ πρόσωπό της ἀρχίζει νὰ γριλιάζῃ, - μὲ τὸ πρωϊνὸ** ἀγέρι γρίλιαζαν **τὰ νερὰ τῆς λίμνης, - στεγνώσαν τὰ** νερὰ **καὶ γρίλιασε τὸ χωράφι·** ‖ ἐν σπαν χρ. κ. τὸ μέσ. **γριλιάζομαι σὰ** γριλιαστῇ **ὁ τοῖχος, δὲ διορθώνεται μὲ τὸ ἄσπρισμα·** **2**) γριλιάζομαι ὡς παθ. τοῦ γριλίζω βλ.λ : **τοῖχος ἀπὸ** τὴν ὑγρασία **γριλιασμένος.**

γριλιαστά ἐπίρρ δημ. **κατὰ** πτυχάς, μετὰ πτυχῶν, μὲ δίπλες μὲ σοῦρες, μὲ σοῦφρες.

γριλιαστός-ή-ό δημ. πτυχωτάς· πρβλ. γριλίζω

γριλίζω δημ. μτβ. ἐπὶ προγμ. δεκτικῶν πτυχώσεως, **ποιῶ πτυχάς διευθετῶ κατὰ πτυχάς,** κάνω δίπλες, σοῦρες : **γρίλισε μόνο ἀπὸ τὰ** πλάγια **τὴ φούστα, - γιὰ νὰ φτιάξουν τὰ στρογγυλὰ χάρτινα φανάρια, γριλίζουν πρῶτα τὸ χαρτί·** ‖ παθ. **ἐκ** τοῦ γριλιάζω βλ.λ

γρίλλια (ἡ) δημ. (γαλλ.) ἕκαστον τῶν **εἰς τὰ** παραθυρόφυλλα ἡρμοσμένων ἐπικλινῶς **κατὰ** μικρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν σανιδίων, δι' ὧν οὕτω καὶ κεκλεισμένου τοῦ παραθύρου **ἐπιτρέπεται** εἴσοδος φωτὸς καὶ ἀέρος· συνηθ **κατὰ** πληθ. γρίλλιες : **ἔσπασε μιὰ γρίλλια ἀπὸ τὸ δεξὶ παραθυρόφυλλο, κοίταζε κρυφὰ ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὶς γρίλλιες·** ‖ γεν λεπτὸν κιγκλίδωμα, κάγκελο : **τὸ ταμεῖο χωρίζεται ἀπὸ τ' ἄλλα γραφεῖα μὲ γρίλλιες.**

γριλλιαστός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων γρίλλιες βλ.λ., ὁ κατεσκευασμένος μὲ γρίλλιες.

γρίλλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γριλλώνω βλ.λ.(1) κ. 2).

γριλλώνω δημ. τοποθετῶ, βάνω γρίλλιες βλ.λ., κατασκευάζω παράθυρο(ν) ἢ παράθυρα μὲ γρίλλιες· **2**) δ.γρ. τοῦ γρυλλώνω βλ.λ.

γρίνα (ἡ) δημ. κ. **γρίνια** ἡ γκρίνια βλ.λ.

γρινδελία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **προσωπανθῶν φυτῶν.**

γρίνια (ἡ) δημ. ἡ γκρίνια βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Β 330 **μὲ γρίνιες ἐχαιρέτισε, καὶ μίλησε καὶ λίγα,** Βιζυην.Πῶς ἀλλάζουν οἱ Καιροὶ 31 **σήμερα εἶναι συννεφιά | καὶ γρίνια καὶ μουρμούρα.**

γρινιάζω δημ. κ. **γκρινιάζω** βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Α 1954 **ἀνάβλεμμ' ἄγριο .. καὶ γρινιασμένο δείξῃ.**

γρινιάρης-α-ικο δημ. ὁ γκρινιάρης βλ.λ.

γρίνιασμα (τὸ) δημ. τὸ γκρίνιασμα βλ λ., θρηνῳδία, ὀχληρός, μονότονος ἦχος : Καρκδ.Ζητιάν.38 **παραπονιάρικο γρίνιασμα τῆς λύρας του.**

γρινιάτσα (τὰ) δημ. εἶδος μικρῶν κοχλιῶν : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.40 **τὰ καημένα τὰ καβουράκια, καὶ τὰ γρινιάτσα καὶ τὰ κοχύλια.**

γρινιῶ δημ. γκρινιάζω βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Β 357 **ἐγρίνια πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐγρίνια στὸν ἀέρα.**

γρῖνος (ὁ,ἡ) αἰολ. τ. τοῦ ῥινός βλ.λ. (Ϝρῖνος)· Εὐστ.1926,56· πρβλ. 'Ησ. « γρῖνος· δέρμα ».

γριντζενιά (ἡ) δημ. **τὸ** φυτὸν κελτὶς ἡ νοτία.

γρίντης (ὁ) ἀρχ. λεξ. ὁ γριπεὺς βλ.λ.· 'Ηρωδιαν. 2,429, Εὐστ.'Οδ 1926,56 « δηλοῖ ὁ τεχνικὸς ἔνθα λέγει καὶ ὅτι γρίσσων **ὁ** χοῖρος καὶ γρίντης ὁ γριπεύς »· **2**) Ζωναρ.451 « γρίντης, ὁ ὑβριστής »· **3**) ΕΜ 241,48 « γρίντης, ὁ οὐρανός ».

γριούλα (ἡ) **δημ. ὑποκορ.** τοῦ γριά **βλ.λ.** ἡ μικρόσωμος ἢ ἡ καλὴ καὶ ἥσυχος γραῖα, ἀ. γριΐτσα: Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.5,135 **ποὺ λὲν γριοῦλες στὰ μικρὰ παιδάκια παραμύθια.**

γριπάρης (ὁ) δημ. κ. **γρυπάρης** ὁ ἁλιεύων διὰ γρίπου ἤτοι διὰ συσκευῆς ἀναλόγου τῆς τράτας, ἢ ὁ κατασκευάζων γρίπους, ὁ γριπεὺς βλ.λ.

γριπαρόλι (τὸ) δημ. μικρὸς **καὶ** ἐλαφρὸς γρίπος.

γριπεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἁλιεύων διὰ γρίπου βλ.λ., δημ. γριπάρης· ‖ γεν. ὁ ἁλιεύς, ὁ φαράς: Σοπφ.106 **τῷ γριπεῖ .. ἐπέθηκε .. κύρτον καὶ κώπαν,** Θεόκρ.1,39 **γριπεὺς γέρων,** Μόσχ.ἀπ.1,9 **ἢ κακὸν ὁ γριπεὺς ζώει βίον,** Προκ.Πέρσ.1,4· **2**) ὁ κατασκευαστὴς γρίπων βλ.λ.· 'Ησ.

γριπεύω κ. νεώτ. γριπίζω βλ.λ.· Ζωναρ.456 « γριπεῦσαι, ἰχθῦς θηρεῦσαι ».

γριπηίς τέχνη (ἡ) μτγν. ἡ ἁλιευτικὴ τέχνη, ἡ φαρική : 'Αντίπ.ἐν ΑΠ 6,223,5 **γριπηίδι τέχνῃ εἷλκε τὸν ἐκ πελάγευς ἰχθυόεντα βόλον.**

γριπίζω διὰ γρίπου ἁλιεύω· 'Ησ. « γριπίζει, ἁλιεύει »· **2**) νεώτ. ἀγρεύω, συλλαμβάνω διὰ γρίπου **ἀντικείμενον πεσὸν εἰς** τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης· **3**) μτφ. κερδίζω, ἀπολαμβάνω· Ζωναρ.456 « γριπίζω· κερδαίνω » : Λιβάν 'Επιστ.1593 **εἰ τὸ κερδαίνειν τοῦτο γριπίζειν λέγεται·** πρβλ. γριπῶ.

γριπίον (τὸ) γλωσσ ὑποκορ. τοῦ γρῖπος βλ.λ.1).

γρίπισις (ἡ) νεώτ ἡ διὰ γρίπου **ἁλιεία** παντισθεισῶν ναρκῶν ἢ ἄ. ἀντικειμένων.

γρίπισμα-ατος (τὸ) ἡ διὰ γρίπου **ἁλιεία** ἢ τὸ διὰ τούτου ἁλιευόμενον· **2**) ὀθ μτφ γεν. τὸ κέρδος· ΕΜ 241,22· **3**) ὁ γρῖφος βλ.λ. 2) ΕΜ 241,35 « γρῖφος, ζήτημα. αἴνιγμα δύσκολον, ἔνθεν καὶ τὴν χλεύην γρίπισμά φασι ». Ζωναρ.455 « ποτικὸν ζήτημα ἢ ἐπιτραπέζιον ᾆσμα ».

γρῖπον (τὸ) ὁ γρῖπος βλ.λ ΕΜ 241,23 « γριπεὺς ὁ ἁλιεὺς παρὰ τὸ γρῖπον παρωνύμως ».

γρῖπος (ὁ) κ. νεώτ κ.δημ κατὰ δ γρ γρῦπος **βλ.λ.** ἁλιευτικὴ συσκευὴ ἐκ δικτύων παρεμφερὴς πρὸς τὴν τράταν βλ.λ., δημ ἀ συρτικὸ βλ.λ.· ΕΜ 241,28 «γρῖπος τὸ δίκτυον » · ΑΠ 6,23,5 γρίπους τε **πλωτῶν τε πάγην,** 'Αρτεμίδ.2,14 σαγήνη **καὶ γρῖπος καὶ** ἀμφίβληστρον **καὶ ὅσα ἄλλα ἐκ λίνων πλέκεται ἐπιτήδεια πρὸς ἁλιείαν, φαρεύουνε μὲ γρῖπο, - θὰ ρίξωμε τὸ γρῖπο·** ‖ δημ. **φρ. τὸν ἔ-**

πιασε ὁ γρῖπος ἢ **πιάστηκε στὸ γρῖπο** μτφ. ἐαγηνεύθη ἐρωτικῶς, πρβλ. πιάστηκε στὰ δίχτια, φρ. **τὸν πῆρε ὁ γρῖπος** (ὁπωλέσθη, κατεστράφη, πάει χαμένος)· **2)** συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν διὰ τοιούτης συσκευῆς ἀλιευομένων ἰχθύων : Διογ.Λ 1,32 **χρόνῳ δὲ Λεβεδίων τινῶν αὐτόθι γρῖπον ὠνησαμένων, καταληφθῆναι καὶ τὸν τρίποδα**· **3)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀλιευτικὸν πλοιάριον, δι' οὗ ἐκτελεῖται ἡ ῥῖψις τῆς ἀλιευτικῆς ταύτης συσκευῆς, πρβλ. τράτα· **4)** εἰδ. νεώτ. ναυτ. σχοινίον συρόμενον ἐντός τῆς θαλάσσης ἢ ἐπὶ τοῦ βυθοῦ ταύτης ὑπὸ δύο λέμβων ἢ πλοιαρίων πρὸς ἀνεύρεσιν πεσόντος ἀντικειμένου ἢ ἀλιείαν ποντισθεισῶν ναρκῶν.

γρίππη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἐπιδημικὴ λοιμώδης νόσος τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος.

γριππώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν τῆς γρίππης βλ.λ. : **γριππώδης πνευμονία.**

γριπῶ-έω γριπεύω, γριπίζω βλ.λ.· Ἡσ. « γεγριφὼς ὁ ταῖς χερσὶν ἀλιεύων »· **2)** μτφ. κερδίζω, ἀπολαμβάνω : Ἐπιγρ. **οὐδὲν ἐγρίπησαν.**

γριπώμενα Ἡσ. « τὰ συνελκόμενα καὶ σπασμωδῶς συμπαθοῦντα »· πρβλ. γρύπτω.

γρίπων-ωνος (ὁ) μτγν. ὁ διὰ γρίπου ἀλιεύων, ὅθ. γεν. ὁ ἀλιεύς, ὁ φαράς : Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 7,504 **τοῦ δὲ θανόντος γρίπωνος γριπεὺς τοῦτον ἔχωσε τάφον.**

γρίπωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ γρίπισις βλ.λ.

γρί(σ)σων-ωνος (ὁ) ἀρχ. λεξ. χοῖρος, γουρούνι· Ἡσ. « γρίσων, ὗς », Ζωναρ.452 « γρίσσων ὁ χοῖρος », Ἡσ., ΕΜ.

γριτζανίζω δημ. κ. **κριτσανίζω** τρώγω τι ξηρόν, τρίζον, ρουκανίζω : **ὁ μικρὸς γριτζανίζει τὸ παξιμάδι, - ὁ ποντικὸς ἐγριτσάνιζε ὅλη τὴ νύχτα τὸ πάτωμα**· **2)** ἀμβ. τρωγόμενος τρίζω : **τὸ ψωμὶ ἔχει πέτρα καὶ γριτσανίζει στὰ δόντια.**

γριτή (ἡ) ἀμφ. σημ., πιθ. πάγος, κρύσταλλος : Λιβάν.Ἐπιστ.1594 **καὶ ταῦτα ἀποζόντων γριτῆς καὶ χιόνος καὶ τῶν ἐκεῖθεν καλῶν,** Βασ.Ἐπιστ.1595 **τί δὲ χιόνος ἢ γριτῆς ἐμνημόνευσας**· πρβλ. γρύτη.

γρίτης Ζωναρ.451 « ὁ βυρσεύς »· πρβλ. γρῆτις.

γριτίδικος-η-ο δημ. γρετίδικος βλ.λ.

γρίτσα (ἡ) δημ. συγκ. τ. τοῦ γριΐτσα βλ.λ.

γριτσενιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν **κελτὶς** βλ.λ. ἢ **νοτία.**

γριφεύω μτγν. κ. μσν. λέγω, προτείνω γρίφους, ὁμιλῶ ἢ παίζω διὰ γρίφων, αἰνιγμάτων· Ἡσ. « γριφεύειν, αἰνίττεσθαι » : Ἀθήν.10,451 Β **Δίφιλας τρεῖς ποτε κόρας Σαμίας φησὶν Ἀδωνίοισι γριφεύειν παρὰ πότον,** Εὐστ.Ἰλ.884,10 **ὁ γοῦν τὰ σχεδικὰ γριφεύειν μάμμην ἂν παρακούσοι ἐνταῦθα**· ‖ ὁμ. κ. τὸ μέσ. : Εὐστ.Ὀδ.1769,5 **γριφεύεται γάρ πως ὁ αἰνισσόμενος.**

γριφοειδής-οῦς-ές Ἡσ. κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς γρῖφον, ὁ αἰνιγματώδης, γριφώδης βλ.λ.· Ἡσ. « γριφοειδές, δυσάρεστον » (διόρθ. δυσεύρετον).

γριφοειδῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γριφοειδῆ βλ.λ., αἰνιγματωδῶς : Ζαχ.Μυτιλ.Διάλ. 495,6 **ζητηθήσεται γελοίως καὶ γριφοειδῶς.**

γριφοθέται (οἱ) νεώτ. οἱ θέτοντες γρίφους βλ.λ.

γριφολογία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ τοὺς γρίφους βλ.λ.2) κ. γεν. τὰ **αἰνίγματα** ἀσχολία.

γριφολογῶ-έω μσν. γριφεύω βλ.λ., ὁμιλῶ διὰ γρίφων, μὲ **αἰνίγματα** : Νικήτ.Χων.Χρον.3,3.

γρῖφον (τό) ὁ γρῖφος βλ.λ.· Ἡσ. « γρίφη τὰ ἐν τοῖς πότοις βαλλόμενα ζητήματα », ΕΜ 241,37 « γρῖφον .. τὸ δύσλυτον αἴνιγμα ».

γριφοπλόκος-ον μσν. ὁ συμπλέκων γρίφους, αἰνίγματα, ὅθ. κ. ὁ σκοτεινῶς, ἀκαθορίστως ὁμιλῶν ἢ γράφων : Τζέτζ.Ἡσιόδ.588 **κἂν οἱ τῶν γραμματικῶν** γριφοπλόκοι **μᾶζα μᾶλλον καλῶσι τὸ ξηρὸν καὶ στερρὸν ἀρτίδιον.**

γριφοποιῶ-έω μσν. ποιῶ γρίφους βλ.λ., κάμνω **αἰνίγματα** : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

γρῖφος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀλιευτικὸν δίκτυον γρῖπος βλ.λ.1)· ΕΜ 241,28 « γρῖπος τὸ δίκτυον, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ γρῖφος » : Πλούτ.Ἠθ.471 D, Ὀππ. Ἀλ.3,80 **τῶν τὰ μὲν ἀμφίβληστρα, τὰ δὲ γρῖφοι καλέονται**· **2)** κ. νεώτ. πᾶν τὸ περίπλοκον οἷον λόγος ἀσαφής, δυσνόητος καὶ δύσλυτος, αἴνιγμα· Κλέαρχ.Σολ.π.Ἀθην. « γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικόν, προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθέν, τιμῆς ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον », Πολυδ.6,19 τὸ μὲν (αἴνιγμα) **παιδιὰν** ἔχει, ὁ δὲ γρῖφος καὶ σπουδήν » : Ἀριστφ.Σφ.20 **οὐδὲν ἄρα γρίφου διαφέρει Κλεώνυμος,** Ἀντιφάν. 74,5 γρῖφον **προβάλλεις τοῦτον εἰπεῖν,** Εὐστ.Ὀδ. 1634,12 γρίφους **ἐμελέτησαν πλέκειν.**

γριφότης-ητος (ἡ) τὸ γριφῶδες, ἡ σκοτεινότης, ἀφάνεια, ἀσάφεια, οἷα ἡ τῶν γρίφων· Ἡρωδιαν. Ἐπιμερ.16 « γριφότης, ἡ ἀσάφεια ».

γριφῶ-άω λακων τ. τοῦ γράφω· Ἡσ. « γριφᾶσθαι· γράφειν Λάκωνες, οἱ δὲ ξύειν καὶ ἀμύσσειν», αὐτ. « γριφώμενα· γραφόμενα ἢ ἐπανειλούμενα » : Ἱππ.Προρ.1,100 **ἀλγήματα γριφώμενα** (πρβλ. Γαλ. αὐτ. « γριφόμενα, ἐπανειλούμενα, παρὰ τὸν γρῖφον, τὸ ἀλιευτικὸν δίκτυον »).

γριφώδης-ους-ες μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος γρίφῳ, ὁ αἰνιγματώδης, σκοτεινός, δυσνόητος· ΕΜ 241,34 « γριφῶδες τὸ δύσκολον καὶ συμπεπλεγμένον λόγιον » : Λουκ.ΖΤραγ.28 **λοξὸς ὢν καὶ γριφώδης,** Ἀθήν.10,456 C **γριφώδη δ' ἐστὶ καὶ Σιμωνίδῃ ταῦτα πεποιημένα,** Νικηφ.Γρηγ.19,17 **ὡς ἐκ τοῦ σκότους τοῦ ξυμμιγοῦς καὶ γριφώδους τῶν ὁμωνύμων ἅμα καὶ πολυωνύμων λέξεων.**

γριφωδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον γριφώδη βλ.λ., αἰνιγματωδῶς, σκοτεινῶς, δυσνοήτως.

γρίφωσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἐπὶ τὸ γριφῶδες, τὸ δυσνόητον σύνθεσις τοῦ λόγου : Τζέτζ.Ἡσίοδ.422 **λοξώσεως καὶ γριφώσεως τῶν λόγων.**

γροβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὁ τιτανίτης βλ.λ.

γροδδενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὁ τιτανίτης βλ.λ.

γροθάρι (τό) δημ. μόσχευμα φυτοῦ ἤτοι χονδρὸς κορμὸς νεαροῦ κλάδου ἔχων ὀφθαλμούς, ὁ ὁποῖος φυτευόμενος ἀναπτύσσεται εἰς φυτόν : **φέτος ἐφύτεψα ἑκατὸ γροθάρια ἐλιὲς καὶ πενῆντα γροθάρια συκιές.**

γροθιά (ἡ) δημ. τὸ σχῆμα κλειστῆς χειρός, ὁ γρόνθος, ἡ πυγμή, ἡ μπουνιά· ‖ τὸ διὰ τοῦ γρόνθου καταφερόμενον κτύπημα : **τὸν ἔβγαλαν μὲ τὶς γροθιὲς καὶ τὶς κλωτσιὲς ἔξω, - τὸν ἄρχισαν στὶς γροθιές**· **2)** ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς : **εἶναι ἄνθρωπος τῆς γροθιᾶς ἢ ἔχει γροθιά**· **3)** νεώτ. ὅπλον τῶν κακοποιῶν, κυρίως ἐκ σιδήρου, δι' οὗ περιβάλλοντος τὴν πυγμὴν καταφέρονται ἰσχυρὰ πλήγματα.

γροθιάζω συγκλείων κ. συσφίγγων τὴν παλάμην ποιῶ γρόνθον, πυγμήν, γογγυλίζω βλ.λ.2)· ‖ ὅθ. ἡ μτχ. **γροθιασμένος** ἐπὶ τῆς χειρός, ὁ ἐσχηματισμένος εἰς γρόνθον : Λασκαρ.Πνίχτ.370 **τοῦ ξυλιάζουν τὰ χέρια γροθιασμένα, ὡσὰν τοῦ ἀφωρεσμένου μέσ' στὰ στήθια.**

γροθίζω δημ. πλήττω, κτυπῶ διὰ τῶν γρόνθων, γρονθίζω βλ.λ.1)· ‖ ὁμ. τὸ παθ. ἀλληλοπαθῶς : Λασκαρ.Ληξ.4,297 **γροθίζονται, κλωτσιῶνται.**

γροθοκοπάνημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γροθοκοπανῶ· πρβλ. γροθοκοπανιά.

γροθοκοπανιά (ἡ) δημ. τὸ διὰ τοῦ γρόνθου καταφερόμενον κτύπημα, ἡ μπουνιά.

γροθοκοπάνισμα (τό) γροθοκοπάνημα βλ.λ.

γροθοκοπανῶ δημ. πλήττω τινὰ συνεχῶς διὰ γρόνθων, τοῦ δίνω γροθιές, γρονθίζω.

γροθοκόπημα (ὁ) δημ. τὸ γρονθοκόπημα βλ.λ.

γροθοκοπῶ-άω δημ. γρονθοκοπῶ βλ.λ.

γροθοπατινάδα (ἡ) δημ. εἰρών. τὸ συνεχὲς κτύπημα διὰ τῶν γρόνθων, τὸ γροθοκόπημα.

γρόθος (ό) δημ. ό γρόνθος βλ.λ. : Βιζυην.Μητ. τῶν Ἑπτὰ 13) καὶ ὕφωσε τούς γρόθους της πρὸς τ' οὐρανοῦ τ' ἀστέρια.

γροίκηση (ἡ) δημ. κ. ἀγροίκηση, ἄ. γροικιά ἡ ἀκρόασις, τὸ ἄκουσμα· || ἡ συνεννόησις.

γροικῶ μσν. κ. δημ. κ. ἀγροικῶ, δ.γρ. γρικῶ βλ.λ. ἀκροῶμαι, ἀκούω : Ἐρωφ.4,25 μ' ἀπού τὸ στόμα· μου θέλεις τό πρικαμένο νὰ τὸ γροικήσης, Κρυστ.Μαγεμ.Βρύση 4 καὶ γροίκαες νύχτα μέρα ἐκεῖ τραγούδι καὶ φλογέρα· || παθ. γροικιέμαι ἀκούομαι, γίνομαι ἀκουστός : Τυπάλδ. Θάνατος τῆς Χάμκως 57 Σταθῆτε· ἕνα γόγγυσμα θανάτου γροικιέται, δημ αἴνιγμα ἐν Πολίτ.Λαογρ. 2,333 ἀνειγοκλειοῦν οἱ κάμαρες καὶ κρότος δὲ γροικιέται (τὰ βλέφαρα)· **2)** κατ' ἐπέκτ. αἰσθάνομαι, ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι, νιώθω : Φορτουνᾶτ.5,146 ἄμετρην ἀναγάλλιαση, χαρὰ παλλά μεγάλη | γροικᾷ ἡ καρδιά μου μέσα της, Σολωμ. Πάρφυρας 5,3 καὶ κεῖ γροικᾷ τῆς θάλασσας καὶ τ' οὐρανοῦ τὰ κάλλη· || παθ. γίνομαι ἀντιληπτός, αἰσθητός : Κρυστ.Νησιωτοπ.18 καὶ δὲν γροικιέται πουθενά τ' ἀγαπημένου ἡ βάρκα· **3)** κατ' ἐπέκτ. παθ. ἐν μέσ.σημ. συνεννοοῦμαι, συμφωνῶ μετά τινος : (ἀ)γροικηθήκαμε νὰ ταξιδέψουμε μαζί· **4)** γροικιέμαι εἰσακούομαι, ἀγροικιέμαι βλ.λ. 3).

γρομία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πρωτοζώων τῆς οἰκογεν. τῶν γρομιιδῶν.

γρομιίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. ριζοπόδων πρωτοζῴων.

γρομφαδιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογ. δικοτυληδόνων φυτῶν.

γρομφάζω Γλωσσ. γρυλίζω.

γρόμφαινα (ἡ) γλωσσ. κ νεώτ ἡ γηραιὰ θήλεια ὗς, ἄ. γρομφὰς βλ.λ. : Γλωσσ. **2)** νεώτ. βοταν. τό φυτὸν γόμφαινα βλ.λ

γρομφάς-άδος Ἡσ. ἡ γηραιὰ θήλεια ὗς ἡ γουρούνα, ἡ σκρόφα· Ἡσ. « γρομφάς, ὗς παλαιά, σκρόφα, ὁμοίως καὶ ἡ γρομφίς ».

γρόμφης Ζωναρ 447 « ὁ χοῖρος : πρβλ. γρόμφις, γρομφάς.

γρόμφις-ιος (ἡ) κ γρομφίς ἡ γρομφάς βλ.λ. : Ζωναρ.454 « γρόμφις ἡ γρομφὶς ἡ παλαιὰ σκρόφα » : Ἱππῶν.69 πασπαληφάγον γρόμφιν.

γρονθάριον (τὸ) μτγν.ὑποκορ. τοῦ γρόνθος βλ.λ.2) μικρὸ ἀντηρὶς βλ.λ. : Ἀπολλδ.Δαμ.Πολιορκ.178,4

γρονθίζω νεώτ. πλήττω, κτυπῶ τινα διὰ γρόνθων, γογγυλίζω, κονδυλίζω· **2)** συσφίγγων τὴν παλάμην ποιῶ γρόνθον, γροθιάζω βλ.λ.

γρονθοκόπημα (τό) νεώτ., δημ. γροθοκόπημα ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γρονθοκοπῶ βλ.λ.

γρο(ν)θοκοπῶ-άω γλωσσ., νεώτ. κ. δημ. ἐπανειλημμένως διὰ τῶν γρόνθων πλήττω τινά : Γλωσσ., Καρκβ.Διηγήμ.Παληκ.115 νὰ κυλίωνται μὲ τούς ἐχθρούς κατὰ γῆς καὶ νὰ γρανθοκοποῦνται καὶ νὰ μαλλιοτραβιοῦνται· **2)** νεώτ. μτφ. παθ. ἀλληλοπαθ. ἐπὶ λόγων ἢ ἐνεργειῶν, εὑρίσκομαι εἰς ἀντίφασιν, ἀναιρῶ : οἱ λόγοι του γρονθοκοποῦνται πρὸς τὰς πράξεις του.

γρονθονπύεται Ἡσ. « θυμοῦται, βρενθύεται ».

γρό(ν)θος μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ ὁ διὰ κάμψεως τῶν δακτύλων τῆς χειρός καὶ συσφίγξεως πρὸς τὴν παλάμην σχηματιζόμενος κόνδυλος, ἡ μπουνιά : Εὐστ.Πονημ.300,36 καὶ τοίνυν δακτύλους εἰς γρόνθον ἔπτυσσον, Παπαδ.Χριστ.Διηγ. 7) καὶ μὲ τὸν ἕνα γρόνθον ἐφοβέριζε τὸν μπάρμπ' Ἀλέξη, - ἔσφιγγε τοὺς γρόνθους του· **2)** ἡ διὰ τῆς πυγμῆς τύψις, τὸ διὰ τοῦ γρόνθου καταφερόμενον κτύπημα, κόνδυλος, γροθιά, μπουνιά : Σχόλ.Ἰλ.Β 200 γρόνθῳ παίσας, Πάπ. κατέκτεινον γρόνθοις καὶ λακτίσμασι, Βαλαωρ.Φωτ. 2,304 ποὺ μ' ἕνα γρόνθο ἐσκότωσε τριέτικο βουβάλι, - τὸν ἄρχισε ξαφνικὰ στούς γρόθους· **3)** μτγν. εἰδ γρόνθος παλαιστιαῖος μέτρον μήκους, ἡ σπιθαμή, ἄ. παλαιστὴ βλ.λ. : Ἥρων Γεωμ. 4,11, Ἀκύλ.εἰς ΠΔ Κριτ.3,16· **4)** χελώνιον, ἀντηρὶς τῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν, ἔρεισμα, ἐξέχουσα γωνία χρησιμεύουσα ὡς βάθρον καὶ ὡς στήριγμα τοῦ ἐπὶ τῆς μηχανῆς ἀνερχομένου : Ἀπολλδ Δαμ.Πολιορκ.46 ἐχέτω δὲ ὁ ῥώσταξ καὶ γρόνθους ξυλίνους ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἕως ἄνωθεν παραλλὰξ προσηλωμένους, ὥστε δι' αὐτῶν ἀνέρχεσθαι πρὸς τὸ ξυλοκαστέλλιον· **5)** γρόνθων βλ.λ.· Ἀρκάδ.49,5 « γρόνθος τὸ ἐπὶ τῆς αὐλήσεως ».

γρόνθων-ωνος (ὁ) μτγν. τὰ στοιχειώδη μαθήματα τῆς αὐλήσεως· Πολυδ.4,83 « τὰ πρῶτα τῶν αὐλητῶν μαθήματα », Ἡσ. « ἀναφύσησις, ἣν πρῶτον μανθάνουσιν αὐληταὶ καὶ κιθαρισταί ».

γρονοφιίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογ. κολεοπτέρων ρυγχοφόρων ἐντόμων.

γρόνωψ-οπος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν γρονοφιιδῶν.

γρόππατα αἰολ. γράμματα : Ἐπιγρ.

γρόπτος (ὁ) αἰολ. ὁ γραπτός : Ἐπιγρ.

γρορουδίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πυριγενὲς φλεβῶδες πέτρωμα.

γροσάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ γρόσι(ον) τὸ ἐν Αἰγύπτῳ κ. ἐν Τουρκίᾳ ἄλλοτε κερμάτιον, οὗ ἡ ἀξία ἡμίσεια τῆς τοῦ γροσίου βλ.λ., ἄ. γρόσι ταουρούκικο **2)** εἰρων. κατὰ πληθ. τὰ χρήματα, ἰδίως τὰ οὐχὶ πολλά, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὑπολογίσιμα, τὰ παραδάκια βλ.λ. : Α Σοῦτσ.4,55 γροσάκια σὺ καθὼς αὐτὸς μπορεῖς νὰ μᾶς μοιράσῃς;

γρόσι(ον) (τό) μσν., νεώτ. κ. δημ. (τουρκ.), πληθ. γρόσια κ. γρόσα νόμισμα τουρκικόν, ἀποτελοῦν τὸ ἓν ἑκατοστὸν τῆς λίρας καὶ ἰσοδυναμοῦν πρὸς τεσσαράκοντα παράδες βλ.λ. : Καισάρ.Δαπόντ.ἐν Σάθ. 3,145 καὶ τὰν ἀρχιμανδρίτην χίλια γρόσια ἐφιλοδώρησε, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.288,23 ἂν εὕρῃς γρόσια δῶ' μας τα, φλουριὰ μὴν τὰ λυπᾶσαι· || συνεκδ. πληθ. τὰ γρόσ(ι)α τὰ χρήματα, τὸ ἀργύριον, ἡ περιουσία, πρβλ. ἄσπρα : παροιμ. κάθ' εὐχὴ ποὺ τοῦ ζητᾷς γρόσια θέλει κι ὁ παπάς (οὐδὲν ἄνευ χρημάτων παρέχεται), ὁμ. γρόσια ἂν ἔχῃς στὸ πουγγί, φάρια τρῶς καὶ στὸ βουνί (διὰ τοῦ χρήματος κατορθοῦνται καὶ τὰ πλέον ἀπίθανα)· ὁμ. ἔχεις γρόσα ; ἔχεις καὶ μυαλὸ καὶ γλῶσσα (ὁ πλούσιος ἀπολαύει τιμῆς καὶ εἰσακούεται), ὁμ. πού 'χει τὰ πολλὰ τὰ γρόσα θέλει πάντα κι ἄλλα τόσα (ἐπὶ τῆς ἀπληστίας τῶν πλουσίων), ὁμ. τὰ γρόσα τὸ Χριστὸν ἐπαραδῶσαι (ἡ δίψα τοῦ χρήματος ὠθεῖ εἰς τὰς μεγαλυτέρας κακουργίας).

γροσουλαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος θαμνωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ρηξιπετροειδῶν, δημ. φραγγοστάφυλο.

γρόσσα (ἡ) νεώτ. κ. δημ γκρόσσα βλ.λ.

γροσσουλάρης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ἀνθρακίου.

γρόσυνον Ἡσ. « τάραξον »

γροσφομάχος (ὁ) μτγν. ὁ διὰ γρόσφου βλ.λ. ὡς κυρίου αὐτοῦ ὅπλου μαχόμενος : Πολύβ.1,33,9 προθέμενοι τοὺς γροσφομάχους πολλὰς ἐπ' ἀλλήλαις κατόπιν σημαίας ἵστασαν.

γρόσφος (ὁ) μτγν. πολεμικὸν ὅπλον, εἶδος ἀκοντίου, ἐν χρ. ὑπὸ τῶν ἐλαφρῶς ὡπλισμένων, τῶν ψιλῶν : Πολύβ.6,22,4 καὶ τοῖς μὲν νεωτάτοις παρήγγειλαν μάχαιραν φορεῖν καὶ γρόσφους, Στράβ. 4,4,3 ἔστι δὲ καὶ γρόσφῳ ἐοικὸς ξύλον, ἐκ χειρὸς οὐκ ἐξ ἀγκύλης ἀφιέμενον, Πλούτ.Σύλλ.18 .. αἵ τε βελασφενδόναι καὶ οἱ γρόσφοι· **2)** ὁ σαυρωτὴρ τοῦ δόρατος· Σχόλ.Ἰλ.Ν 443 « οὐρίαχον τὸν σαυρωτῆρα τοῦ δόρατος, τουτέστι τὸ ὄπισθεν μέρος, ὃν καὶ γρόσφον καὶ στρόφιγγά φασιν ».

γροσφοφόρος (ὁ) μτγν. ὁπλίτης φέρων γρόσφον βλ.λ., ὁ γροσφομάχος : Πολύβ.6,21,9 τοὺς δὲ λοιποὺς καὶ νεωτάτους γροσφοφόρους.

γρουββία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δενδρυλλίων τῆς οἰκογενείας τῶν **γρουββιοειδῶν.**

γρουββιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια μικροφύλλων δικοτυληδόνων δενδρυλλίων.

γρούδα (ἡ) δημ. τὸ ἐπίχριστον περιβληματικὸν μέρος τοῦ σκληροῦ τυροῦ, τυρόφλουδα· || τεμάχιον σκληροῦ τυροῦ : Βηλαρ.Κόρακ.κ.᾽Αλουποὺ 4 **στὴ μύτη του βαστώντας μιὰ γρούδα ἀπὸ τυρί.**

γροῦζο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν σησαμοειδὲς τὸ κίτρινον, ἄ. ὦχρα, ρεζεντά.

γρούζω δημ. γρύζω, κάμνω γκροῦ-γκροῦ, γρυλίζω, ἐπὶ ζῴων, οἷον χοίρων, κυνῶν, λύκων, πτηνῶν : Λασκαρ.Ληξ.2,ll **μὰ ἀφοῦ ἔγρουξε λιγάκι κι ἀλιχτούρησε** (ὁ κύων), Βαλαωρ.Φροσ.2,482 **τὰ νυχτοπούλια γρούζουνε, χτυποῦνε τὰ φτερά τους,** Κρυστ.Σκ.᾽Αδ.3,23 **σὰ μέγα ἀγριογούρουνο στοὺς λόγγους του νὰ γρούζῃ·** || κατ᾽ ἐπέκτ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, παταγῶ : Βαλαωρ.Δάφνη κ. ᾽Αηδόνι 84 **ὦστόσο πάντα ἡ θάλασσα γρούζει, βογγᾷ, μουγκρίζει·** || ὁμ.κ. ἐπὶ προσ., ἐκβάλλω ἄσημον φωνήν, μουρμουρίζω, χαμηλοφώνως γογγύζω : παροιμ. ***σὰν κανένας δλο -ζῃ, πάντεχέ τον γιὰ γρουσούζη.***

γροῦμος ῾Ησ. « στρόβιλος ».

γροῦμπος (ὁ) δημ. ἐξοίδημα βλ.λ.

γρουνερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν τῆς** ὁμάδος τῶν ἀμφιβόλων.

γρουνός (ὁ) μτγν. ὁ γρυνὸς βλ.λ. : Καλλ.ἀπ.ἀνών.84.

γρουξιά (ἡ) δημ. κ. **γρούξιμο** ἡ φωνὴ τοῦ χοίρου ἢ ἄ. ζῴου, ὁ γρυλισμὸς βλ.λ.· **2)** κατ᾽ ἐπέκτ. ἐπὶ προσ., γόγγυσμα, μουρμούρισμα· πρβλ.**γρούζω.**

γρούξιμο (τὸ) δημ. γραυξιὰ βλ.λ.

γροῦπος (ὁ) δημ. μικρὸς σωρός, ὁμὰς ὁμοίων πραγμάτων· **2)** χρηματόδεμα· **3)** σύμπλεγμα, ὁμὰς ἀνθρώπων, ὁμοῦ ἱσταμένων ἢ βαινόντων.

γρουσουζάνθρωπος (ὁ) δημ. ἄνθρωπος γρουσούζης βλ.λ.

γρουσούζης-α-ικο δημ. γουρσούζης βλ.λ.

γρουσουζιά (ἡ) δημ. κ. γουρσουζιὰ βλ.λ.

γρουσούζικος-ια-ο δημ. γουρσούζικος βλ.λ.

γρούσσεται ῾Ησ. « μηρύεται, ἐκτείνεται »

γρουτσανίζω δημ. ροκανίζω βλ.λ.

γρούτη (ἡ) μσν. κ. -τα· Ζωναρ.60 « ἀθάρα, ἄλευρον ἑφημένον, λέγει δὲ τὴν γρούτην ὡς οἶμαι ».

γροφά (ἡ) δωρ. τ. τοῦ γραφή : ᾽Επιγρ.

γροφεύς (ὁ) δωρ. τ. τοῦ γραφεὺς βλ.λ. : ᾽Επιγρ. γροφεὺς **βωλᾶς·** **2)** ῾Ησ. « ζωγράφος ».

γροφεύω δωρ. τ τοῦ γραφεύω γραμματεύω.

γροφίς (ἡ) δωρ. τ. τοῦ γραφὶς βλ.λ. : ᾽Επιγρ.

γρόφω δωρ. τ. τοῦ γράφω βλ.λ. : ᾽Επιγρ. **Παῖ Διός, ᾽Εκφάντῳ δέξαι τόδ᾽ ἀμεμφὲς ἄγαλμα. σοὶ γὰρ ἐπευχόμενος τοῦτ᾽ ἐτέλεσσε γρόφων.**

γρῦ (ἄκλιτ.) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ γρυλισμός, ὁ ἦχος τῆς φωνῆς τῶν χοίρων· Σχόλ.᾽Αριστφ.Πλ.17 « τὸν γρυλισμόν », Τζέτζ.῾Ιστ.4,887 « καὶ ἡ φωνὴ τοῦ χοίρου »· **2)** κατ᾽ ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἀνάρθρου κ. ἀσήμου φωνῆς τῶν ἀνθρώπων, ἐν χρ. ἀρνητικῶς, οἷον **οὐδὲ γρῦ, μηδὲ γρῦ, οὔτε γρῦ** οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη φωνὴ οὔτε εἷς φθόγγος, ἐπὶ πλήρους, παντελοῦς ἀδυναμίας πρὸς ἀπάντησιν· πρβλ. τσιμουδιά : ᾽Αριστφ.Πλ.17 **ἀποκρινομένῳ οὐδὲ γρῦ,** Δημ.353 **οὐδὲ γρῦ ἀπαγγέλλειν,** Μέν.521 μηδὲ γρῦ **λέγε, - δὲν ἔβγαλε γρῦ·** || ὁμ. ἐν. χρ κ εἰς δήλωσιν ἀπολύτου ἀγνοίας : ᾽Αρισταίν.1,17 **οὐδὲ γρῦ τῆς ἐμῆς συμβουλῆς ἐπαΐειν δοκεῖ, - δὲν καταλαβαίνει γρῦ ἀπὸ μουσική·** **3)** ὁμ. ἀρνητικῶς γεν. ἐπὶ παντὸς πράγμ., οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη ποσότης, οὔτε τόσο δά· Τζέτζ.῾Ιστ.4,891 « τὸ σμικρότατον ἅπαν »: ᾽Αντιφάν.190,13 **ὅφου δὲ δεῦρο μηδὲν εἰσπλεῖν μηδὲ γρῦ,** ᾽Ιουλ.᾽Αθ.273 Β **ἐμοί τε οὔτε γρῦ μετέδωκεν αὐτῆς** || ὁμ. κ. ἐπιρρ. οὐδὲ κατ᾽ ἐλάχιστον : Μέν.364 **διαφέρει Χαιρεφῶντος οὐδὲ γρῦ·** **4)** Σουΐδ. « τὸν ἀπὸ τῶν ὀνύχων ῥύπον ».

γρυθός ῾Ησ. « ὁ γρύφ ».

γρυγμός (ὁ) μτγν. ἡ φωνὴ τοῦ χοίρου, ὁ γρυλισμὸς βλ.λ. : Ζαχ.Πάπ.Διάλ.3,4 **χοίρων γρυγμούς.**

γρύζω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **γρύξω** κ. **γρύξομαι,** ἀόρ. ἔγρυξα κυρ. ἐπὶ χοίρων ἢ ἄ. ζῴων, γρυλίζω, ἐκβάλλω γρυλισμόν, γρυγμόν, κάνω γκροῦ γκροῦ, γρούζω βλ.λ.· ᾽Αμμών.229 « ἐπὶ χοίρων γρυλλίζειν καὶ γρύζειν », ῾Ησ. « γρυλίζοντα, γρύζοντα », αὐτ. « γρύξαι, ὑλακτῆσαι » : ΠΔ ᾽Εξ.11,7 **οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ,** ᾽Αλκίφρ.3,73 (περὶ χοίρου)· **2)** κατ᾽ ἐπέκτ. κ. ἐπὶ προσ., ἐκβάλλω ἄναρθρον καὶ ἄσημον φθόγγον, γογγύζω, μουρμουρίζω, γρινιάζω : Πλάτ.Εὐθ.301 Α **ἡγούμην δίκαια πεπονθέναι, ὅτι ἔγρυξα,** ΠΔ ᾽Ιησ.10,21 **οὐκ ἔγρυξεν οὐδεὶς . . τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ,** Νικήτ.Χων.Χρον.7,4 **ὑπ᾽ ὀδόντα γρύζων,** Παπσδ.Χριστ.Δ (ἐκδ.Φέξη) 52 **ἐμόρφασεν, ἔγρυξε καὶ εἶπεν·** || ἐν ἀρνητ. ἢ ἐρωτημ. ἐκφορᾷ (**οὐδὲν**) λέγω, (**δὲν**) βγάζω γρῦ βλ.λ. : ᾽Αριστφ.Πλ.454 **γρύζειν δὲ καὶ τολμᾶτον, ὦ καθάρματε, ἐπ᾽αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ᾽ εἰλημμένω ;,** ᾽Ισαῖ.8,27 **οὐκ ἐτόλμα γρύξαι τὸ παράπαν.**

γρυήλιον ῾Ησ. « **ρωσμὴν δρυός** ».

γρυκά ἐπίρρ. δημ. **κυπτῶς,** καμπουριαστά.

γρυκός-ιά-ό δημ. ὁ κεκυφώς, ὁ σκυφτός, οἷον ἐκ συνηθείας, **ἐξ ἀδυναμίας, ἕνεκα γήρατος, ὁ καμπουριασμένος, ὁ καμπούρης βλ.λ.**

γρυκτός-ή-όν ρημ. ἐπίθ. τοῦ γρύζω, ὁ περὶ οὗ δύναταί τις **νὰ γρύξῃ ἤτοι νὰ ἀρθρώσῃ, εἴπῃ** ἔστω καί τι ἐλάχιστον : ᾽Αριστφ.Λυσ.656 **ἆρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν ;** (τάχα μπορεῖ καὶ γρῦ νὰ πῆτε ;).

γρυλάζειν γλωσσ. « γογγύζειν »· **πρβλ. γρύζω.**

γρυλίζω μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **γρυλλίζω,** δωρ. μέλλ. γρυλιξοῦμαι ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν χοίρων, ἐκβάλλω γρυλισμόν, κάμνω γκροῦ γκροῦ, γρύζω, γρουνίζω βλ.λ.· ΑΒ 33,1 « γρυλίζειν καὶ γρυλισμὸς ἐπὶ τῆς τῶν χοίρων φωνῆς δι᾽ ἑνὸς λ καὶ οὐ διὰ δυοῖν »: ᾽Αριστφ.Πλ.307 **ὑμεῖς δὲ γρυλίζοντες ὑπὸ φιληδίας ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι,** αὐτ.᾽Αχ.746 **ὅπως δὲ γρυλιξεῖτε καὶ κοΐξετε,** Δίων Χρ.7,74 **γρυλιζούσης τῆς συός·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. κατ᾽ ἐπέκτ. κ. ἐπὶ προσ., γογγύζω, μουρμουρίζω βλ.λ.2) : Προκ. Μυστ.17 **καθῆστο γρυλλίζων·** **3)** μτγν. ἀσέμνως ὀρχοῦμαι· Φρύν.Σοφ.Παρ.58 Β « οἱ δὲ νῦν τάττουσιν (τὸ γρυλίζω) ἐπὶ τῶν φορτικῶς καὶ ἀσχημόνως ὀρχουμένων ».

γρυλισμός (ὁ) μτγν.κ.νεώτ.κ.**γρυλλισμός** ἡ φωνὴ τοῦ χοίρου, ὁ γρυγμός, τὸ γρούξιμο· ΑΒ 33,1 « γρυλίζειν καὶ γρυλισμὸς ἐπὶ τῆς τῶν χοίρων φωνῆς δι᾽ἑνὸς λ καὶ οὐ διὰ δυοῖν », Σχόλ.᾽Αριστφ.Πλ.17 « τὸν γρυλισμόν· τουτέστι τὴν φωνὴν τοῦ χοίρου » : ᾽Αριστλ. Ζ1 535 b, 47 **φάφαυς δέ τινας ἀφιᾶσι καὶ τριγμούς, οὓς λέγουσι φωνεῖν, οἷον λύρα καὶ χρόμις· οὗτοι γὰρ ἀφιᾶσι ὥσπερ γρυλισμόν,** Πολυδ.5,87 (-λλ-), Παπαντ.᾽Αγ.῞Ορ.54 **ἔβλεπε μουσοῦδες καὶ νύχια κι ἄκουε γρυλλισμοὺς καὶ μυκηθμούς·** **2)** νεώτ. κατ᾽ ἐπέκτ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ ὑπόκωφος ἀπειλητικὸς γογγυσμός· **3)** μτγν. ἡ ὄρχησις παρ᾽ Αἰγυπτίοις : Φρύν.Σοφ.Παρ.58 Β « ἡ μὲν οὖν ὄρχησις ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων γρυλλισμὸς καλεῖται καὶ γρύλλος ὁ ὀρχούμενος »· πρβλ. γρυλίζω.

γρυλίων ῾Ησ. « χοῖρος ».

γρυλλασπάλαξ-ακος (ὁ) **νεώτ.** ζῳολ. **γένος** ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **γρυλλιδῶν.**

γρύλλη (ἡ) ῾Ησ. « ὑῶν φωνή ».

γρυλλίδαι (οἱ) **νεώτ.** οἰκογ. ὀρθοπτέρων ἐντόμων.

γρυλλίδιον (τὸ) μσν. χοιρίδιον : Τζέτζ.Χιλ.12,418 **μὴ ἔχων δαιμόνιαν ὠνοῦμαι γρυλλίδιον.**

γρυλλίζω μτγν. κ. νεώτ. γρυλίζω βλ.λ.

γρυλλισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., γρυλισμὸς βλ.λ.

γρυλλογραφῶ-έω μτγν. ἐπὶ ζωγράφων, ζωγραφίζω γρύλλους βλ.λ.3) : Φιλόδ.Ρητ.2,297 S.

γρυλλοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὁμοιάζων πρὸς

γρύλλον ἤτοι χοῖρον· || δθ. ὁ ἀποτελῶν γελοιογραφίαν, τὸ γελοιογράφημα: Ἰω.Νηστευτὴς εἰς Ἰω. Χρυσ.7,654 **τὰ μὲν τῶν προσώπων εὐμήκη καὶ εὐμεγέθη καὶ περικαλλῆ, τὰ δὲ γρυλλοειδῆ καὶ καταγέλαστα.**

γρύλλος (ὁ) μτγν., νεώτ κ. δημ. ὁ χοῖρος, τὸ γουρούνι· Ζωναρ.452 «γρύλλος, ὁ χοῖρος»· **2)** εἶδος ὀρχήσεως· ΑΒ 33,1 «γρύλλος δὲ διὰ τῶν δυοῖν λλ ὀρχήματας εἶδός ἐστιν»· || κ. ὁ χορευτὴς γρύλλου· Φρύν.Σοφ.Παρ.58 B «ἡ μὲν οὖν ὄρχησις ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων γρυλλισμὸς καλεῖται, καὶ γρύλλος ὁ ὀρχούμενος»· **3)** μτγν. ἐν τῇ ζωγραφικῇ, τὸ γελοιογράφημα, ἡ καρικατούρα: Πλίν.Φι 35,114· **4)** ὁ ἰχθὺς γόγγρος: Ἀθήν.7,288 C **Νίκανδρος.. φησὶν αὐτοὺς (τοὺς γόγγρους) καὶ γρύλλους,** Δίφιλ.Σιφν. π. Ἀθην.8,356 A **ὁ γρύλλος ὅμοιος μέν ἐστιν ἐγχέλει**· **5)** νεώτ. ζωολ. γένος ὀρθοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν γρυλλιδῶν τριζόνι, κριτσόνι· **5)** νεώτ. κ. δημ. κ. **γρύλος** εἶδος μοχλοῦ ἐν χρ. πρὸς ὕψωσιν βαρέων ἀντικειμένων· || εἶδος σιδηροῦ συστρεφομένου ἐκ δύο τμημάτων ἀποτελουμένου καὶ καθέτως τοποθετημένου μοχλοῦ (σύρτου) ἐν χρ. πρὸς ἄνω καὶ κάτω κλείσιμον τῶν παραθύρων.

γρυλλοτάλπη (ἡ) νεώτ. ζωολ. ὁ γρυλλασπάλαξ.

γρύλλωμα (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γρυλλώνω βλ.λ., ἅ. γούρλωμα

γρυλλώνω μσν. κ. δημ. κ. **γουρλώνω** κ. **γρου(λ)λώνω** (δ.γρ **γριλλώνω**) πάντοτε ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ μάτι ἢ μάτια, ἀνοίγω ὅσον ἔνεστι τοὺς ὀφθαλμούς, προσβλέπω μετ' ἐντάσεως, ἀτενίζω βλοσυρῶς, ἀγωνιωδῶς, οἷον ἕνεκα ὀργῆς, θυμοῦ, ἀνησύχου προσδοκίας κττ.: Ἐρωτόκρ.Β 1161 **ἤπεσε κάτω τὸ θεριό, τὰ μάτια του γρυλλώνει,** Βαλαωρ. Φροσ.2,424 **ἐγρύλλωσε τὰ μάτια του, βογγᾷ, φυσομανάει** **2)** ἁρμόζω εἰς παράθυρον ἢ παράθυρα γρύλ(λ)ους βλ.λ. 5)

γρῦλος (ὁ) μτγν. ὁ χοῖρος, ἅ. γρύλλος

γρυμαία (ἡ) ἡ γρυμέα βλ.λ. (γρ. κωδ.).

γρυμέα (ἡ) κ. νεώτ. (κώδ. κ. γρυμαία) σάκκος κιβώτιον πρὸς ἀπόθεσιν παλαιῶν πραγμάτων κ. εἰδ. ἐνδυμάτων· Πολυδ.10,160 «γρυμέα δὲ ἀγγεῖόν τι εἰς ἀπόθεσιν ὃ ἔνιοι πήραν νομίζουσι», ΑΒ 33,33 «γρυμεία ἣν οἱ πολλοὶ γρύτην καλοῦσι. Δίφιλος ἄνευ τοῦ ι γρυμέαν»· || νεώτ. εἰδ. στρατ. σακκίδιον ἐξ ὑφάσματος, περιέχον ἀτομικῆς χρήσεως εἴδη τοῦ ὁπλίτου· || ὁμ. νεώτ. εἰδ. ναυτ. σακκίδιον τοῦ τορπιλλητοῦ, περιέχον μικρὰ ἐργαλεῖα || ὁμ. νεώτ. εἰδ. σάκκος διὰ ποικίλας στρατ χρήσεις· || ὁμ. νεώτ. σάκκος, ἐν ᾧ τίθεται ἡ τροφὴ τῶν ἵππων, ἡμιόνων, ὄνων, ἐξαρτώμενος ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτῶν κατὰ τὴν ταγήν, ταγάρι· **2)** μτγν. γρύτη, ἤτοι σύνολον πλῆθος εὐτελῶν, μικρῶν πραγμάτων: Θεμίστ.Λογ.21,257 Α **καταλιπεῖν μὲν τὰ λασήια καὶ τὰς ἰκτιδέας καὶ τὴν γρυμαίαν, λαβεῖν δὲ ἀσπίδα ἀληθινήν,** Δαμάσκ.Ἰσιδ.293 **γρυμέα ἔκειτο παντοδαπῶν βιβλίων**· || ἐπὶ ἰχθύων, τὰ μικρά, εὐτελῆ ἰχθύδια: Σωτ.Κωμ.1,3 **γαλεὸς εἴληπται μέγας· ὤπτησα τὰ μέσα, τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν ἕψω** || σκωπτ. κ. ἐπὶ προσ.: Φιλοδ.Ὀργ.65 W **ῥήτορας καὶ ποιητὰς καὶ πᾶσαν τὴν τοιαύτην γρυμέαν.**

γρυμεία (ἡ) δ.τ. τοῦ γρυμέα βλ.λ.

γρυμεοπώλης (ὁ) μτγν. ὁ πωλῶν γρυμέαν ἤτοι παλαιά, εὐτελῆ πράγματα, ὁ γρυτοπώλης· πρβλ παλιατζής: Λουκ.Λεξιφ.3 **ἀποθρέξομαι οὖν καὶ αὖ πρὸς τὸν παῖδα, ὃν εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι ἢ παρὰ τῷ γρυμεοπώλῃ με περιμένειν.**

γρυμπάνειν Ἡσ.«γρυποῦσθαι καὶ συγκάμπτεσθαι».

γρύνη (ἡ) Θεόγνωστ.Καν.108 «λιβανωτός».

γρυνιάζω, γρυνιάρης, γρύνιασμα δ.γρ. τ. **γρινιάζω, γρινιάρης, γρίνιασμα** βλ.λς.

γρυνόν (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν σίκυς ὁ ἄγριος: Ψ Διοσκ.4,150.

γρυνόξυλο (τό) δημ. τὸ φυτὸν ράμνος βλ.λ. ὁ ἀλάτερνος, ἅ. κιτρινόξυλο, φιλίκι.

γρῦνος Ἡσ. «γρύψ».

γρυνός (ὁ) μτγν κ. μσν. ξηρὸς κορμὸς δένδρου, δᾴς, πυρσός· Σουΐδ. «γρυνοί· κορμοὶ δρύϊνοι, τὰ τῶν γεράνδρύων ξύλα», Ἡρωδιαν.Μον.Λέξ.33,15 «Γρυνός, σημαίνει δέ, ὡς καὶ Ἀπολλώνιός φησι, τὰς τῶν ξύλων ξηρὰς καὶ παχείας ῥίζας»: Ὀμ.ἀπ.18 (π. Τζέτζ.) **γρυνὸν γὰρ πυρόεντα τεκεῖν δοκέεσκεν,** Λυκόφρ.294 **λιγνύος ῥιπαῖσι καὶ γρυνῶν βολαῖς.**

γρύξ Ἡσ. «ὁ ῥύπος τοῦ ὄνυχος».

γρυπάετος (ὁ), δ.γρ. **γρυπαίετος** εἶδος γρυπὸς βλ.λ.2) ἤτοι πτηνοῦ μεταξὺ ἀετοῦ κ. γρυπός· || τὸ μυθολογικὸν πτηνὸν γρύψ, εἶδος πτερωτοῦ δράκοντος: Ἀριστφ.Βάτρ.929 **γρυπαέτους χαλκηλάτους.**

γρυπαί Ἡσ. «αἱ νεοσσιαὶ τῶν γυπῶν».

γρυπαίνειν Διον. π. Ἀρποκρ. «γρυποῦσθαι».

γρυπάλιον ἢ **γρυπάνιον** Ἡσ. «γερόντιον».

γρυπαλώπηξ-εκας (ἡ) κυρτή, γρυπὴ ἀλώπηξ, σκωπτ. ὡς ἐπώνυμον ἀνθρώπου πάσχοντος κύρτωσιν τῆς ράχεως: Ἱππ.Ἐπιδ.6,8,29 **Σάτυρος ἐν Θάσῳ παρωνύμιον ἐκαλεῖτο** γρυπαλώπηξ.

γρυπανίζω ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ρυτιδοῦμαι, ρικνοῦμαι, στολιδοῦμαι· Ζωναρ.456 «γρυπανίζειν· σείεσθαι τὴν γῆν παλλομένην καὶ ὥσπερ ῥυσσοῦσθαι»: Ἀντιφ.Σοφ.31· πρβλ. γρύπτω.

γρυπάνιος-ον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὁ ρικνός, ὁ ἐρρυτιδωμένος: Ἀντιφ.Σοφ.30· πρβλ. γρύπτω.

γρυπάρης (ὁ) δημ. ὁ γριπάρης βλ.λ.

γρυπάρι (τὸ) δημ. εἶδος πόας: Βαλαωρ.Ἀστραπόγ.260 **στὸ λείψανο ἔστρωσε χλωρὸ γρυπάρι.**

γρυπαρία (ἡ) μσν. εἶδος πλοίου, πιθ. ἁλιευτικοῦ: Ἰω.Εὐγεν.Ἐγκώμ.Τραπεζοῦντ.370,50 **μετὰ κατέργου καὶ ἑνὸς (sic) γρυπαρίας**

γρυπνὸν Ἡσ. «στυγνόν, κατηφές».

γρυποκέφαλος-ον νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἔχων γρυπήν, κυρτὴν κεφαλήν.

γρυποκόγχη (ἡ) νεώτ γένος ὀστρεϊδῶν μαλακοστράκων.

γρυπολέων-οντος (ὁ) μσν φανταστικὸν ζῷον ἔχον σύστασιν γρυπὸς καὶ λέοντος· || συνεκδ. ὕφασμα, ἔχον ἐνυφασμένας μορφὰς γρυπαλεόντων: Κ Πορφ.Ἔκθ.335 D **τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τὸ χορσαγχόριον μετὰ τοῦ γρυπολέοντος.**

γρυπόναγρος (ὁ) μσν. φανταστικὸν ζῷον συνεστὼς ἐκ γρυπὸς καὶ ὀνάγρου· || συνεκδ. ὕφασμα ἔχον ἐνυφασμένας μορφὰς γρυπονάγρων: Κ Πορφ.Ἔκθ.340 C **εἰς δὲ τὸν τοῦ Λευκοῦ δῆμον ἐκρεμάσθησαν τὰ ὀξέα βῆλα, οἱ γρυπόναγροι.**

γρυπόρρυγχος-ον μσν. ὁ ἔχων γρυπὸν ρύγχος, γαμφὴν ρῖνα: Ἰω.Μαλ.258,10.

γρῦπος (ὁ) νεώτ. ζωολ κ. δημ. γένος **τροχιλιδῶν πτηνῶν**· **2)** δημ. δ. γρ. τοῦ γρῖπος βλ.λ.

γρυπός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῆς ρινός, τοῦ ρύγχους κττ., ὁ κυρτός, καμπύλος: Ἀριστλ.Ρητ. 1360 a,29 **σφόδρα γρυπὰ γινόμενα ἢ σιμά.. ὥστε μηδὲ μυκτῆρα δοκεῖν εἶναι,** Γαλ.1,78 **ῥὶς ὀξεῖα ἢ γρυπή**· || συνεκδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων κυρτήν, ἀέτειον τὴν ρῖνα, ἀντίθ. σιμός· || τὸ οὐδ. **τὸ γρυπόν** ὡς οὐσ. ἡ γρυπότης, ἡ κυρτότης: Ἀριστλ.Πολιτ. 1309 b, 24 **ῥὶς προβεβηκυῖα τὴν εὐθύτητα.. πρὸς τὸ γρυπὸν ἢ τὸ σιμόν**· || δημ. ἐν χρ. μ. τὸ θηλ. ἐπὶ τῆς ρινός· **2)** γεν. ὁ κεκυρτωμένος, ὁ καμπύλος, στρογγύλος, φουσκωτός: Ξεν.ΚΠ 8,4,21 **τῶν μὲν γὰρ μεστῶν γρυπὴ ἡ γαστὴρ γίγνεται, τῶν δὲ ἀδείπνων σιμή,** Εὔβουλ.105 **στέφανον πολυποίκιλτον ἀνθέων, γρυπότατον, χαριέστατον,** Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.1,8,36 **ὄνυχες γρυποὶ δακτύλων** (γαμφοί)· **3)** μτφ. ΕΜ 242 «γρυπὸν τὸν στυγνὸν καὶ κατηφῆ»· **4)** Ἡσ. «γρυπόν· γρύψ».

γρυπότης-ητος κ. νεώτ. ἡ κυρτότης, ἡ καμπυλότης, τὸ γαμψὸν ἰδίᾳ ἐπὶ ῥινός, ἀντίθ. σιμότης : Ξεν.ΚΠ 8,4,21 **πρὸς οὖν τὴν σιμότητα σάφ᾽ ἴσθι ὅτι ἡ γρυπότης ἄριστ᾽ ἂν προσαρμόσειε**, Πλούτ.᾽Αντών.4 **γρυπότης μυκτῆρος**, αὐτ.᾽Ηθ.994 F **γρυπότης χείλους**· ‖ εἰδ. σχηματισμὸς ἐξογκώματος γηΐνου : ᾽Αρποκρ. ἐν λ. γρυπάνιον **μήποτε δ᾽ ἐμφαίνουσιν οἱ συγγραφεῖς ὡς γινομένης κατὰ τοὺς σεισμοὺς γρυπότητός τινος περὶ τὴν γῆν.**

γρύπτω ἀόρ. β᾽ **ἔγρυπον**, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, κυρτοῦμαι, ῥυτιδοῦμαι, ῥικνοῦμαι, στολιδοῦμαι : Μελάνθ.᾽Ιστ.1 **Σεισμὸς γέγονε καὶ ἔγρυπεν ἡ γῆ**, ᾽Επιγρ. **γᾶν ἐγρυμμέναν**· πρβλ. γρυπανίζω.

γρυπῶ-όω κ. νεώτ. καθιστῶ τι κυρτόν, ἀγκύλον, συνήθ. τὸ παθ. **γρυποῦμαι ἀγκυλοῦμαι, κυρτοῦμαι**, ἰδίᾳ ἐπὶ ὀνύχων κ. τῆς ῥινὸς ἢ τοῦ ῥάμφους : ῾Ιππ.Προγν.17 **οἱ ὄνυχες τῶν χειρῶν γρυποῦνται**, ᾽Επιφάν.2,296 D **γηράσαντος γρυποῦται ὁ προμυκτὴρ (περὶ ἀετοῦ)**· 2) μτγν.· ᾽Αρκάδ.149,24 « γρυπῶ τὸ γονυπετῶ »· πρβλ. γρυπώνω κ. γραπώνω.

γρυπωνυχία (ἡ) νεώτ. φυσιολ. ἀνώμαλος διαμόρφωσις τῶν ὀνύχων, **συνήθως τοῦ ποδός, ἐξ ὑπερμέτρου αὐξήσεως καὶ γρυπώσεως αὐτῶν.**

γρυπώνω νεώτ. κ. δημ. δι᾽ ἀγκιστρωτοῦ ὀργάνου **συλλαμβάνω τι εἰς ἀπόστασιν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ** ἰδίως πρὸς τὰ κάτω κείμενον : **βασανίστηκα ὡς νὰ γρυπώσω τὸν κουβά, ποὺ ᾽χε πέσει στὸ πηγάδι**· ‖ εἰδ. διὰ τῆς χειρὸς μετ᾽ ἀνοι**κτῶν καὶ καμπτῶν ἀγκιστροειδῶς τῶν δακτύλων συλλαμβάνω τινὰ ἢ τι, ὅ. γραπώνω βλ.λ., πρβλ. ἁρ**πάχνω : **ἀγωνιζόταν νὰ γρυπώσῃ τὰ σταφύλια τῆς κληματαριᾶς**· ‖ ὀθ. δημ. κ. γεν. δράττομαι βιαίως, ὁρμητικῶς, ἀποτόμως· συνηθέστ. ἐν χρ. τὸ γροπώνω.

γρύπωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. **ἐπὶ τῶν ὀνύχων**, κύρτωσις, κάμψις : Καίλ.Αὐρ.᾽Οξ.2,32.

γρυσμός (ὁ) μτγν. γρυλλισμός : ᾽Αγαθοκλ.π.᾽Αθην. 9,376 Α **τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ περιοιχνεῦσα.**

γρύσσων-ωνος μσν. ὁ χοῖρος : Εὐστ.᾽Οδ.784.

γρύσω μέλλ. ἀχρ. ἐνεστ. τήξω, θὰ ἀναλύσω, θὰ λιώσω : ᾽Αριστλ.Πρ.876 b,18 **οὔτε γάρ, ἂν μὴ πῖον ᾖ, ὁμοίως γρύσει ἡ θερμότης**· πρβλ. γρύζω.

γρύτα δωρ. τ. τοῦ γρύτη βλ.λ.

γρυτάριον (τὸ) ὑποκορ. τ. τοῦ γρύτη· Ζηνόβ.5,54 « τὸν ἐν τοῖς ὄνυξι ῥύπον λέγουσι γρῦ, καὶ γρυτάρια τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν λεπτὰ σκευάρια ».

γρυτεύεται ῾Ησ. « παρασκευάζεται ».

γρυτεύω γλωσσ. ἐξετάζω, ἐρευνῶ.

γρύτη (ἡ) μτγν. κ. μσν., δωρ. **γρύτα ἢ γρῦτα** μικρὸν κιβώτιον, θήκη· ΑΒ 34,2 « **Σαπφὼ δὲ γρύτην** καλεῖ τὴν μύρων καὶ γυναικείων τινῶν θήκην »· ‖ πάπ. **σκευῶν γρύτη** πιθ. κιβωτίδιον ἐργαλείων ἐργάτου· 2) ἀσήμαντον, εὐτελὲς πρᾶγμα, μικρὸν σκεῦος· ῾Ησ. « **γρυμαία**, τὰ λεπτὰ σκευάρια ἃ καὶ γρύτην **λέγομεν** », Τζέτζ.Χιλ.4,888 « καὶ γρύτη **δὲ σκευάρια μικρὰ** τῶν **ὀστρακίνων** » : Φρύν.209· 3) ὁ μικρός, ὁ εὐτελὴς ἰχθύς : Γεωπ. 20,12,2 τὴν **λεπτὴν γρύτην θαλασσίαν.**

γρυτινόν (τό) πάπ. περιληπτ. παλαιὰ σκεύη.

γρυτοδόκη (ἡ) κυτίον, δοχεῖον : Μύριν.ΑΠ 6,254 **καὶ τὴν γρυτοδόκην κοιτίδα παμβακίδων.**

γρυτοθήκη (ἡ) νεώτ. θήκη, κιβώτιον **πρὸς ἀπόθεσιν μικρῶν, εὐτελῶν ἀντικειμένων.**

γρυτοπωλεῖον (τό) γλωσσ. τόπος, κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται εὐτελῆ. παλαιὰ ἀντικείμενα.

γρυτοπώλης (ὁ) σχόλ. ὁ πωλῶν μικρά, εὐτελῆ ἀντικείμενα, μικροπράγματα· πρβλ. γρυμεοπώλης κ. δημ. παλιατζῆς : Σχόλ. εἰς ᾽Αριστφ.Πλ.17.

γρυφαία (ἡ) νεώτ. γένος ὀστρεϊδῶν μαλακίων.

γρυφιδία (ἡ) νεώτ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων.

γρύφονας (ὁ) δημ. κ. γρύφος τὸ πτηνὸν γρὺψ βλ.λ. : Κορ.᾽Ατακτ.4 ἐν λ.

γρύψ-πός κ. νεώτ. (ῡ ἐν ταῖς πλαγ.πτώσ.) μυθολογ. ζῷον ἔχον κεφαλὴν καὶ πτέρυγας ἀετοῦ, σῶμα δὲ λέοντος, μνημονευόμενον ὡς φύλαξ χρυσοῦ, οὗ τὴν ἁρπαγὴν ἐπεζήτει ἔθνος τι μονοφθάλμων, οἱ ᾽Αριμασποί : ῾Ηρ.4,13 **τοὺς χρυσοφύλακας γρῦπας**, Αἰσχ.Πρ. **ὀξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκραγεῖς κύνας | γρῦπας**, ᾽Αρρ.᾽Αλαν.5,4,7 **τοὺς γρῦπας τοὺς φύλακας**· 2) πτηνόν τι ὁμοιάζον πρὸς τὸν ἀετόν : ΠΔ Λευϊτ.11,13 **καὶ τὸν ἀετὸν καὶ τὸν γρῦπα καὶ τὸν ἁλιαίετον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ**, αὐτ.Δευτ. 14,13· 3) ῾Ησ. μέρος τῆς σκευῆς πλοίου ἢ ἄγκυρα.

γρύω προσφωνῶ : Ζωναρ.456.

γρῶ Εὐστ.᾽Ιλ.633,44 « γρῶ τὸ ἐσθίω καὶ φθείρω ».

γρωθύλοι ῾Ησ. « γωλιοί. σπήλαια ».

γρωθώνη ῾Ησ. « σαπρὰ γραῦς, οἱ **δὲ** τὴν παλαιὰν ὄνησιν ».

γρῶνα ῾Ησ. « ὗς θήλεια. Λάκωνες ».

γρωνάδες ῾Ησ. « θήλειαι σύες ».

γρώνη (ἡ)(1) ῾Ησ. « σαπρὰ γραῦς ».

γρώνη (ἡ)(2) μτγν. κοίλη πέτρα· Εὐστ.᾽Οδ.1532,9 « ἡ κοίλη καὶ τετρημένη πέτρα ἡ δεχομένη τὰ σχοινία », ῾Ησ. « ἡ ὀπὴ τῆς πέτρας δι᾽ ἧς τὰ σχοινία πρὸς τὴν τῶν νεῶν στάσιν ἠσφαλίζοντο » : Νικ.Θηρ.794 **αὐτίκα γ᾽ ἀγρευθέντες ἐνὶ γρώνησιν ἔδυσαν μυοδόκοις**· 2) ῾Ησ. « παλαιὸν ἀγγεῖον σκύτινον »· 3) Εὐστ.᾽Οδ.1307,22 « τὸ κενὸν τοῦ δίφρου, οὗ λόγχαι κεῖνται ».

γρῶνος-η-ον μτγν. κοῖλος, τετρημένος, βαθουλωτός : Λυκόφρ.631 **ὅσοι παρ᾽ ᾽Ιοῦς γρῶνον οἰκοῦνται πέδον**, αὐτ.1280 **γρώνῳ βερέθρῳ**, Νικ.᾽Αλ.77.

γρώνους ῾Ησ. « τοὺς ἀκούοντας καὶ μὴ λαλοῦντας ».

γυαδία (ἡ) νεώτ. γένος ἀγρωστοειδῶν θάμνων.

γύαια (τὰ) τὰ πρυμνήσια σχοινία, τὰ χρησιμεύοντα πρὸς πρόσδεσιν τῆς πρύμνης πλοίου εἰς τὴν ξηράν· ῾Ησ. « ἀπόγυια σχοινία, πρυμνήσια » : Λεωνίδ. ΑΠ 10,1 **ἀγκύρας ἀνέλοιο καὶ ἐκλύσαιο γύαια.**

γυάλα (ἡ) δημ. εὐμέγεθες πλατύστομον δοχεῖον ἐκ λευκοῦ ὑάλου : **κοκκινόψαρα στὴ γυάλα, - μιὰ** γυάλα μὲ **βδέλλες**, Καρκδ.Λ Πλώρ.239 **ὀλόγυρα τὸ νερὸ διάφανο, σὰ γυάλα τὸ σκέπαζε.**

γυαλάδα (ἡ) δημ. στιλπνότης, λάμψις.

γυαλάδικο (τὸ) δημ. ὑαλουργεῖον, ὑαλοπωλεῖον, ἐργαστήριον κατασκευῆς ἢ κατάστημα πωλήσεως ὑαλίνων δοχείων, γυαλικῶν : παροιμ. **μουρλό, μεθυσμένο, καυγατζῆ ἔξω ἀπ᾽ τὸ γυαλάδικο** (φρόντιζε ν᾽ ἀπομακρύνῃς τοὺς ἐπικινδύνους).

γυάλας (ὁ) ΕΜ « εἶδος ποτηρίου παρὰ Μακεδόσι », ᾽Αθήν.11,467 C « Φιλήτας ἐν ᾽Ατάκτοις Μεγαρέας οὕτω φησὶ καλεῖν τὰ ποτήρια γυάλας ».

γυαλάς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευάζων ἢ πωλῶν ὑάλους ἢ ὑάλινα σκεύη, ὑαλουργὸς ἢ ὑαλοπώλης.

γυαλένιος-ια-ιο δημ. κ. **γυάλινος** βλ.λ.

γυάλη (ἡ) ἐσφ. τ. ἀντὶ **γυάλας** (ὁ) βλ.λ.

γυαλί (τὸ) μσν. κ. δημ. κ. γιαλί ὕαλος βλ.λ. : **κανάτι ἀπὸ γυαλί**· ‖ ὁμ. κ. πληθ. θραύσματα ὑάλου : **ἔτρεχε ξυπόλυτος καὶ τοῦ μπήκανε γυαλιὰ στὰ πόδια**· ‖ φρ. **τά ᾽καμε γυαλιὰ καρφιὰ** κατεθρυμμάτισεν, ἢ κατεσπατάλησεν, ἢ ἐπέφερε πλήρη καταστροφήν· 2) εἰδ. ὑαλοπίναξ, τζάμι : Πορφύρ.Σκ.63,3 **στῶν παραθύρων τὰ γυαλιὰ | σὰ μέσα σ᾽ ἀνθογυάλι, - γυαλὶ ρωλογιοῦ**· ‖ ὑαλοσωλήν : **γυαλὶ τῆς λάμπας**· 3) μτφ. ἐν χρ. κ. πρὸς δήλωσιν λείας καὶ στιλβούσης ἐπιφανείας : **ἡ θάλασσα εἶναι γυαλί, - τὸ πάτωμα τό ᾽καμε γυαλί**· 4) συνεκδ. ποτήριον : Πολίτ.᾽Εκλ. Τραγ.40,21 **καὶ στὸ δικό μου τὸ γυαλὶ ρίξε σπυρὶ φαρμάκι**, ὁμ. **βάλε φαρμάκι στὸ γυαλὶ φαρμάκωσε τὸ γέρο**, Παλαμ.᾽Ασάλ.Ζ ᾽Εκατὸ φωνὲς 14 **τὰ δάκρυα μου σ᾽ ἕνα γυαλὶ τὰ φύλαξε κακόπραγη μιὰ λάμια**· 5) ὁμ. κάτοπτρον, καθρέπτης : Διγεν.᾽Ακρ.257 **εἰς τὸ θρονὶν ἐκάθητο καὶ τὸ γυα-**

λι ἐθώρει, δ. τραγ. **τὸ χτένι νὰ χτενίζωμαι καὶ τὸ γυαλὶ νὰ βλέπω·** **6)** ὁμ. ναυτ. τὸ μονόφθαλμον τηλεσκόπιον, ἄ. βισταλόγγα· || ὁμ. ναυτ. κύλινδρος λευκοσιδηροῦς μετὰ πυθμένος ἐκ κρυστάλλου, δι' οὗ βυθιζομένου εἰς τὴν θάλασσαν διακρίνει τὸν βυθὸν εὐκρινῶς ὁ ἁλιεύς, βυθοσκόπιον· || ὁμ. ναυτ. πληθ. τὸ διόφθαλμον τηλεσκόπιον || ὁμ. ναυτ. οἱ παχεῖς κρύσταλλοι τῶν παραφωτίδων καὶ τῶν ἀναφωτίδων τῶν πλοίων· **7)** γεν. ἐν πληθ. αἱ διόπτραι, ἄ. ματογυάλια : Παποδ.Χριστ.Διηγ.7 **ὁ ἱερεὺς ἔβαλε τὰ γυαλιά του καὶ ἐδοκίμασε νὰ ἀναγνώση, - τί νούμερο γυαλιὰ φορεῖς;·** || φρ. μτφ. **τοῦ ἔβαλε τὰ γυαλιὰ** τὸν ὑπερέβαλε, ἐδείχθη ὑπέρτερος ἐκείνου.

γυαλίζω (1) σχόλ. θέτω ἐν χερσί· πρβλ. γυΐζω κ. γύαλον : Σχόλ.Εὐστ.'Ιλ.250,36 Α.

γυαλίζω (2) δημ. κ. **γιαλίζω** στίλβω, λάμπω, εἶμαι στιλπνὸς ὡς ὕαλος : **γυάλιζε ἡ λίμνη στὸ φεγγάρι·** || φρ. **γυαλίζουν τὰ μάτια μου** ἔχω τὸ βλέμμα ἀπλανές, ἀγωνιῶδες, χαμένο, ἰδίως ἐπὶ ἑτοιμοθανάτων ἢ οἰνοφλύγων : θαλαωρ Φροσ.2,253 **τὸ πρόσωπό του εἶναι φωτιά, τὰ μάτια του γυαλίζουν,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 20,1 **μὰ τὸ μάτι σου γυαλίζει | καὶ τρικλίζεις ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη·** **2)** ἐκ λίπους ἔχω στιλπνὸν τὸ δέρμα : **γυαλίζουν τὰ μάγουλά του·** || ὁμ. ἐπὶ ζῴου, φρ **γυάλισε τὸ τομάρι του** τὸ ζῷον ἐπάχυνε· **3)** ἐπὶ καρπῶν, ὡριμάζω : **δὲ γυάλισαν ἀκόμα τὰ σῦκα·** **4)** μτφ. φαίνομαι ὡραῖος, διατηρῶ τὸ κάλλος μου, νεάζω : **μ' ὅλα τὰ χρόνια της γυαλίζει ἀκόμα·** **5)** μτβ. στιλβῶ, καθιστῶ τι λάμπον, στιλπνόν : **γυαλίζω τὰ παπούτσια μου, - γυάλισε τὰ χαλκώματα·** || κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ. : **ἂν σκουριάσουν τὰ ἀρζαντά, δὲ γυαλίζονται·** **6)** μτφ. δελεάζω τινὰ διὰ χρημάτων, οἱονεὶ προκαλῶν ταῦτον διὰ τῆς ἐπιδείξεως στιλβόντων νομισμάτων : **ἂν δὲν τοῦ γυαλίσῃς κάτι, δὲν θὰ σοῦ τελειώσῃ τὴ δουλειά·** **7)** μέσ. **γυαλίζομαι** κατοπτρίζομαι, κοιτάζομαι στὸν καθρέφτη.

γυαλικό (τό) δημ. ὑάλινον σκεῦος : **ἡ ὑπηρέτρια δὲν μᾶς ἄφησε γυαλικό·** || συνήθ. εἰς πληθ τὰ ἐξ ὑάλου ἀντικείμενα, τὰ ὑάλινα σκεύη : **ἐργάζεται στὸ τμῆμα τῶν γυαλικῶν, - τὰ γυαλικὰ τῆς προίκας της εἶναι κρυστάλλινα.**

γυάλινος-η-ο δημ. κ. **γυαλένιος** ὁ ὑάλινος, ὁ ἐξ ὑάλου κατεσκευασμένος : **γυάλινος γλόμπος,** δ. τραγ. **νὰ φτειάσουν γυάλινο κλουβὶ καὶ γυάλινη κασέλα·** **2)** ὁ ἔχων τὴν λειότητα, τὴν στιλπνότητα τῆς ὑάλου : **τὰ μάτια του ξαφνικὰ ἔγιναν γυάλινα,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.150,15 **ἐκεῖ πέρα κι ἀντίπερα, στὰ γυάλινα πηγάδια** (ἔχοντα ἀκύμαντον οἱονεὶ ὑαλίνην ἐπιφάνειαν).

γυαλινός δημ κ. **γιουλιανός** ὁ μὴν 'Ιούλιος : Γρυπ. Σκ Τερρ. **Στὸν ἴσκιο τῆς καρυδιᾶς | τοῦ Γυαλινοῦ μεσημεριῖς | ποὺ τ' ἀνεφόκαμα πνιχτὸ φουντώνει.**

γυάλισμα (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ γυαλίζω βλ.λ., στίλβωσις : **τὸ γυάλισμα τῶν παπουτσιῶν·** **2)** ἡ στιλβηδών, ἡ γυαλάδα : **τὸ γυάλισμα τῶν ματιῶν.**

γυαλιστερός-ή-ό δημ. ὁ στίλβων, ὁ λάμπων, ὁ στιλπνός : **γυαλιστερὸ πάτωμα - ἔπιπλο.**

γυαλιστήρι (τό) δημ τὸ ὄργανον δι' οὗ γίνεται στίλβωσις, οἷον **φήκτρα, δέρμα.**

γυαλιστής (ὁ) δημ. ὁ στιλβωτής **2)** ὁ μὴν 'Ιούλιος, ἄ. γυαλινός **κ. γιουλιανός**

γυαλιστός-ή-ό δημ. στιλπνὸς λεῖος, λάμπων, ποὺ γυαλίζει· πρβλ. γυαλιστερός : Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Α 544 **στῆς γυαλιστῆς θαλάσσης τ' ἀκρογιάλι.**

γυαλοθώραξ-ακος (ὁ) μτγν. θώραξ **ἐκ δύο γυάλων** βλ.λ., προσθίου **καὶ** ὀπισθίου : Παυσ.10,26,2.

γυαλοκάνατο (τό) δημ. ὑδρία, σταμνί, κανάτι ἐξ ὑάλου : δ.μοιρ. **κρατεῖ καὶ γυαλοκάνατο καὶ πίνει τὸ νερό του.**

γυαλοκόπημα (τό) δημ. λάμψις, ἀκτινοβολία.

γυαλοκοπῶ δημ. λάμπω, ἀκτινοβολῶ, στίλβω, λαμπυρίζω : Χρηστομ.ΚερένιαΚούκλα 72 **μικρολίθαρα ποὺ γυαλοκοποῦσαν, - ἡ θάλασσα γυαλοκοπάει στὸν ἥλιο.**

γυαλόκουπα (ἡ) δημ. ποτήριον ἐξ ὑάλου.

γύαλον (τό) τὸ κοῖλον, ἡ κοιλότης, παρ' 'Ομ. τὸ κοῖλον μέρος, ἡ καμάρα, τοῦ θώρακος, τὸ ἡμιθωράκιον : 'Ιλ.Ο 530 **πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ, | τὸν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα** (προσηρμοσμένον εἰς τὰ δύο κοῖλα μέρη ἐξ ὧν ἀποτελεῖται)· ἐν 'Ιλ. καθ' ἑν. συνήθ. ἐπὶ τοῦ προσθίου ἡμιθωρακίου : 'Ιλ.Ε 99 **βάλ' ἐπαΐσσοντα . . θώρακος γύαλον·** **2)** τὸ κοῖλον, κοίλωμα ἀγγείου, δοχείου : Εὐρ.ΙΑ 1052 **χρυσέοισιν . . ἐν κρατήρων γυάλοις·** || συνεκδ. αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀγγεῖον : αὐτ.'Ανδρ.1093 **χρυσοῦ γέμοντα γύαλα, θησαυροὺς βροτῶν·** **3)** ἡ κοιλότης τῆς χειρός, ἡ χούφτα· ΕΜ « κυρίως. τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς λέγεται γύαλον »· **4)** γεν. πᾶσα κοιλότης, πᾶν κοίλωμα φυσικόν, ἐδαφικόν, οἷον βράχου, σπηλαίου κττ. : Σοφ.Φιλ.1081 **ὦ κοίλας πέτρας γύαλον,** Εὐρ.'Ελ.189 **πέτρινα γύαλα·** || κατὰ πληθ. **γύαλα** (τὰ) κοιλάδες, πεδιάδες, φαράγγια : 'Ησίοδ.Θ 499 **γυάλοις ὕπο Παρνησοῖο,** Αἰσχ.'Ικ.550 **Λύδια τ' ἂγ γύαλα·** **5)** τὰ τείχη πόλεως : 'Αριστφ.Θεσμ.110 **χώρας γύαλα Σιμουντίδι γᾷ·** **6)** ΕΜ 243,10 «τὰ ἄκρα καὶ τὰ τέρματα»· **7)** κ. κατὰ μτφ. ὁ οὐράνιος θόλος, τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ : 'Οππ.'Αλ.1,281 **αἰετὸς αἰθερίοισιν ἐπιθύων γυάλοισιν·** **8)** 'Ησ. « γύαλα· θησαυροί, ταμιεῖα » : Πίνδ.Π 8,91 **Πυθῶνος ἐν γυάλοις** (πιθ.).

γόαλος (ὁ) ΕΜ 243,12 « κύβος, τετράγωνος λίθος ».

γυαλός-όν μτγν. κοῖλος (δ. ἑρμ. χειροπληθής)· Σχόλ.'Ομ.Ε 99 « **τὸ γύαλον, ὅταν ἐπίθετον ᾖ, ὀξύνεται 'εὖτ' ἂν ὁ παῖς ἀπὸ μὲν γυαλὸν λίθον ἀγκάσσασθαι'** » : Καλλ. ἀνών.ἀπ.331 **γυαλὸν λίθον.**

γυαλουρίζω δημ.κ. **γαλιουρίζω** διαστέλλω τοὺς ὀφθαλμούς, γουρλώνω **τὰ** μάτια μου· **2)** στίλβω.

γυαλόχαρτο (τό) δημ. χάρτης **φέρων ἐπὶ τῆς** ἑτέρας τῶν ἐπιφανειῶν προσκεκολλημένα **λεπτότατα** θρύμματα ὑάλου ἐν χρ. πρὸς λείανσιν **ξυλίνων** κυρίως ἐπιφανειῶν.

γυαλόχορτο (τό) δημ. **τὸ** φυτὸν **βελλαρδία** ἡ τρισσόχειλος.

γυάλωμα (τό) δημ. **ἡ** ἰδιότης τοῦ γυαλώνω **βλ.λ.,** τὸ ἔχειν λάμψιν **οἱονεὶ ὑελώδη,** τὸ εἶναί τι στιλπνόν : Βάρν.'Απολ.Σωκρ.1,16 **κι ἄρχισαν οἱ πόνοι κι οἱ σπασμοί, τὸ γυάλωμα τῶν ματιῶν.**

γωαλώνω δημ. προσκτῶμαι στίλβην, στίλβω· || **ἀποδίδω λάμψιν ὑελώδη** : **γυαλώσανε τὰ μάτια του·** **2)** σπαν μτβ. ἀντὶ γυαλίζω βλ.λ. 5).

γυαλωσύνη (ἡ) δημ στίλβη, στιλβηδών, γυαλάδα.

γυάμπολη (ἡ) δημ. κ. **γιάμπολη** ἐκχύλισμα ἐκ τῶν ῥιζῶν **τοῦ φυτοῦ** γλυκύρριζα βλ.λ.

γυάρδα (ἡ) δημ. μέτρον μήκους, ὑάρδα **βλ.λ.**

γυθᾷ 'Ησ. **« κολυμβᾷ ».**

γυβερνήτης (ὁ) πάπ. κυβερνήτης.

γυγαί 'Ησ. « πάπποι, παλαιοί ».

γυγαίη νύξ 'Ησ. « ἡ σκοτεινή ».

γύγης (ὁ) μτγν. εἶδός τι ἐνύδρου πτηνοῦ : Διον. Φυσ.Πτην.2,16

γύγλυμος (ὁ) 'Επιγρ. ὁ γίγγλυμος βλ.λ., στρόφιγξ : 'Επιγρ. **εἵλετο δακτυλίους τοῖς γυγλύμ[οις ἐς τὸ] μέγα θύρωμα** (διόρθ. **γιγλύμοις**).

γυέλιον 'Ησ. « κόλπον ».

γύη (ἡ) 'Ησ. « μέτρον πλέθρου »· **2)** πάπ. ἐσπαρμένος ἀγρός : Πάπ. **ἣν** (γῆν) **γεγονέναι γύην,** ὁμ. Πάπ. **γύας σπεῖραι·** **3)** ἐν τῷ πληθ. γύαι 'Ησ. « αἱ ὁδοί » : Εὐρ.'Ελ.89 **τί δῆτα Νείλου τάσδ' ἐπιστρέφει γύας;** (κώδ. **τούς, τούσδε**), αὐτ. Βάκχ.13 **λιπὼν δὲ Λυδῶν τῶν πολυχρύσων γύας Φρυγῶν τε.**

γύης-ου (ὁ) κ. 'Ησ. τὸ κεκυρτωμένον ξύλον τοῦ

ἀρότρου, ἐφ' ᾧ προσαρμοζόμενον ἐστηρίζετο τὸ ὕνιον· ΕΜ 242,71 «γύης.. καὶ μέρος ἀρότρου»: 'Ησίοδ.'Εργ.427 **φέρειν δὲ γύην.. πρίνινον·** || παροιμ.π. Σουΐδ. **γύης οὐκ ἔνεστ' αὐτῷ** («ἐπὶ τῶν ἔν τινι ἀχρήστων»)· **2)** μέτρον γῆς, σπαν. καθ' ἑν.· ΕΜ 242,21 «**γύης καὶ μέτρον τι τῆς γῆς**»· πρβλ. γύη (ἡ): Σοφ.'Απ.601 **κύναρος ἅπαντα πληθύει γύην·** **3)** συνεκδ. ἐν τῷ πληθ. γαῖαι, πεδία, ἀγροί, χωράφια: Αἰσχ.Πρ.369 **τῆς καλλικάρπου Σικελίας λευροὺς γύας,** αὐτ.708 **στεῖχ' ἀνηρότους γύας,** Σοφ.ΟΚ 58 **οἱ δὲ πλησίοι γύαι·** || πάπ. ἐν ὁμ. σημ. κ. καθ' ἑν.: Πάπ. **γύης ἄνυδρος·** **4)** μτφ. ἐπὶ τῆς συζύγου: Σοφ.'Αντ.569 **ἀρώσιμοι γὰρ χἀτέρων εἰσὶν γύαι·** **5)** πάπ. ἀντιπλημμυρικὸν πρόχωμα: Πάπ. **ἐν τῷ γύει δ', γύον ια',** ὁμ. Πάπ. **διῶρυξ, μεθ' ἣν γύης·** **6)** ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, 'Ησ. «ἡ τῶν ἀστραγάλων σύνθεσις».

γυήτης 'Ησ. «χωλός».

γυθίσσων 'Ησ. «διορύσσων» (πιθ. γνυθ-).

γυιαλθής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐνδυναμῶν, ὁ τρέφων τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος: Νικ.Θηρ.529 **θρινακίην μὲν ῥίζαν ἕλεν γυιαλθέα θάψου σμώξας.**

γυιαλκής-οῦς-ές ἄλκιμος, ἰσχυρὸς τὰ μέλη, δυνατός: Βακχ.8,38 **γυιαλκῆ σώματα,** Νόνν.Δ 10,384 **παλαισμοσύνης τελέσας γυιαλκέα νίκην.**

γυιαρκής-οῦς-ές ὁ ἐνδυναμῶν, ὁ ἐνισχύων τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος: Πίνδ.Π 3,6 **τέκτονα νωδυνιᾶν ἅμερον γυιαρκέων 'Ασκλαπιόν.**

γυΐζω χειρίζω, θέτω ἐν χερσίν· ΕΜ 309,31, Εὐστ.'Ιλ. 250,36 «ἐγγυαλίξει, τουτέστιν εἰς χεῖρας δώσει· γῦα γὰρ πολλαχοῦ αἱ χεῖρες· ὅθεν γυΐζω τὸ χειρίζω καὶ πλεονασμῷ τῆς αλ συλλαβῆς γυαλίζω».

γυΐζωτεία (ἡ) νεώτ. γένος ἡλιανθιδῶν δενδρυλλίων.

γυιοβαρής-οῦς-ές κ. μσν. ὁ βαρύνων, ὁ καταπονῶν τὰ γυῖα, ἤτοι τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἰδίως χεῖρας καὶ πόδας: Αἰσχ.'Αγ.63 **πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ,** ΑΠ 10,12 **γυιοβαρῆ κάματον,** Τζέτζ.μεθ' 'Ομ.718 **γυιοβαρὴς Διόνυσος ἐπέδρεμε** (ὁ οἶνος ὁ παραλύων τὰ μέλη).

γυιοβόλος-ον μτγν. ὁ τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος βάλλων: Νόνν.4859 **γυιοβόλος σπινθήρ.**

γυιοβόρος-ον ὁ τὰ γυῖα, τὰ μέλη κατατρώγων, φθείρων, καταστρέφων: 'Ησίοδ.'Εργ.66 **γυιοβόρους μελεδῶνας** (δ.γρ. γυιοκόρος ἀμφ.σημ.), Νόνν. Δ3,271 **γυιοβόρῳ δὲ μύωπι χαρασσομένη δέμας 'Ιώ.**

γυιοδάμας-ου (ὁ) ὁ δαμάζων τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος ἄλλου, ὅθ. ὁ ἀθλητής: Πίνδ.Ι 4(5),59 **αἰνέω καὶ Πυθέαν ἐν γυιοδάμαις** (μεταξὺ τῶν ἀθλητῶν) (δ.ἀνάγν.τοῦ **γυιοδαμᾶν**)· πρβλ. γυιόδαμος.

γυιόδαμος-η-ον ὁ καταδαμάζων τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος ἄλλου: Πίνδ.Ι4(5),59 **ἐν γυιοδάμαις.. χερσίν·** πρβλ. γυιοδάμας.

γυιοδόνητος-ον ὁ δονούμενος, ὁ τρέμων τὰ γυῖα, ἤτοι τὰ μέλη, ἰδίως τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας: Φρύν.Τραγ.2 **σῶμα δ' ἀθαμβὲς γυιοδόνητον τείρει.**

γυιόκας (ὁ) δημ. κ. **γιόκας** βλ.· || εἰδ. προσφώνησις τοῦ νεαροῦ νεκροῦ κατὰ τὴν κηδείαν ὑπὸ τῶν γονέων, θείων κ. ἄ. συγγενῶν: ΜΜ **γυιόκα μου καὶ λεβέντη μου, γυιόκα, γυιόκα, γυιόκα!** (παιδί μου καὶ λεβέντη μου, παιδί μου, παιδί μου !).

γυιόκολλος-ον μτγν. ὁ κολλῶν, συναρμόζων τὰ μέλη τοῦ σώματος: Λυκόφρ.1202 **ἐν γυιοκόλλοις σπαργάνοις εἰλημένον.**

γυιοκόρος ἐσφ. γρ. τοῦ γυιοβόρος βλ.

γυῖον (τό) π.'Ομ. πάντοτε κατὰ πληθ. τὰ μέλη, χεῖρες, πόδες: 'Ιλ.Η 6 **καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται·** || κ. μτγν. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰ στέρνα καὶ τὴν κεφαλήν: Πλούτ.'Αριστ.14 **οὐ μόνον στέρνα καὶ κεφαλήν, ἀλλὰ καὶ τὰ γυῖα χρυσῷ καὶ χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καταπεφραγμένος·** **2)** γυῖα ποδῶν οἱ πόδες: 'Ιλ.Ν 512 **οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν·** **3)** αἱ χεῖρες· 'Ησ. ἐν λ. ἐγγυαλίξαι «καλοῦνται δὲ γυῖα αἱ χεῖρες»: Θεόκρ.22,81 **περὶ γυῖα μακροὺς κίλιξαν ἱμάντας·** || ὁμ. καθ' ἑν.: αὐτ.22,121· **4)** ἐπὶ γυναικός, ἡ μήτρα: 'Υμν. 'Ερμ.20 **ὃς καὶ ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυίων·** **5)** καθ' ἑν. τὸ ὅλον σῶμα: Πίνδ. Ν 7,108 **πρὶν ἀελίῳ γυῖον ἐμπεσεῖν,** 'Ιππ.'Επιδ.6,4,26 **ὀφθαλμοὶ ὡς ἂν ἰσχύωσιν, οὕτω καὶ γυῖον.**

γυιοπαγής-οῦς-ές ὁ συσφίγγων, ὁ καθιστῶν σκληρὰ τὰ γυῖα, μέλη τοῦ σώματος: ΑΠ 6,219 **Ζανὸς ἐλαστρηθεὶς γυιοπαγεῖ νιφάδι·** **2)** 'Επιγρ. ὁ τὰ μέλη ἀποναρκῶν: 'Επιγρ. **γυιοπαγεῖς κάματοι.**

γυιοπέδη (ἡ) ἡ πέδη ἡ τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος δεσμεύουσα: Πίνδ.Π 2,41 **ἐν δ' ἀφύκτοισιν γυιοπέδαις πεσών,** Αἰσχ.Πρ.175 **καίπερ κρατεραῖς ἐν γυιοπέδαις αἰκιζομένου,** 'Οππ.'Αλ.2,85 **τοίην γυιοπέδην τεχνάζεται ἰχθύσι νάρκη.**

γυιός-ή-όν μτγν. χωλός, ἀνάπηρος: Καλλ.'Αρτ. 177, ΑΠ 6,203 **ἡ γρηὺς ἡ χερνῆτις, ἡ γυιὴ πόδας.**

γυιός (ὁ) δημ.κ. **γιός** βλ. ὁ υἱός: Παπαδ.Χριστ. Διηγ.3 **ὁ τρίτος ὁ γυιός της, ὁ σουρτούκης, τὸ χαμένο κορμί, ἐξενιτεύθη·** ὑποκ. γιούλης κ. γιόκας.

γυιοτακής-οῦς-ές μτγν. ὁ τήκων, φθείρων, μαραίνων τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος: Μακεδόν. ἐν ΑΠ 6,30 **κακοῦ δ' ἐπὶ γήραος ἡμῖν ἄλλυτος ἡβάσκει γυιοτακὴς πενίη·** **2)** ὁ ἔχων τηκόμενα, φθίνοντα τὰ μέλη: Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 6,71 **γυιοτακὴς δὲ λιπὼν τάδε σύμβολα κώμων μέμφεται.**

γυιοτόρος-ον μτγν. ὁ τὰ μέλη διατρυπῶν: Χριστόδ.'Εκφρ.226 **γυιοτόρους μύρμηκας.**

γυιοτρομῶ-έω μσν. ἔχω τρόμον εἰς τὰ γυῖα, τὰ μέλη, τρέμω σύγκορμα: Τζέτζ.'Ομ.312.

γυιούλης (ὁ) δημ. κ. **γιούλης** βλ.

γυιοῦχος-ον μτγν. ὁ συνέχων τὰ γυῖα, τὰ μέλη τοῦ σώματος: Λυκόφρ.1076 **γυιούχοις πέδαις.**

γυιοφθόρος-ον μτγν. ὁ φθείρων τὰ γυῖα, τὰ μέλη (δ.γρ.θυμοφθόρος): Νικ.Θηρ.140.

γυιόχαλκος-ον μτγν. ὁ χαλκᾶ ἔχων τὰ μέλη: Δωσιάδ.'Επιγρ.ἐν ΑΠ 15,26 **τὸν γυιόχαλκον οὖρον.**

γυιῶ-όω καθιστῶ τινα χωλόν, κουτσαίνω: 'Ιλ.Θ 402 **γυιώσω.. ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·** γυιωθεὶς χωλωθείς · 'Ησίοδ.Θ 858 **ἐπεὶ δή μιν δάμασε πληγῇσιν ἱμάσσας, ἤριπε γυιωθείς·** || πληγώνω, τραυματίζω: Νικ.Θηρ.731 **δεινὸς δὲ φέρει καὶ ἐπὶ χροῒ νύγμα, ὅντινα γυιώσῃ·** **2)** γεν. φθείρω, ἐπιφέρω ἐξάντλησιν τῶν δυνάμεων, βλάπτω, ἐξασθενῶ: 'Ιππ.Διαίτ.59 **ἔτι δὲ καὶ ἄλλως γυιοῖ καὶ τὰ ἀκρωτήρια ψύχει** (τὸ ὀξύμελι), 'Αρετ.'Οξ.Νούσ. 108 **ἱκανὴ δὲ καὶ ἡ αἱμορραγίη γυιῶσαι τὸν ἄνθρωπον·** || **γυιῶ βίης** στερῶ τινὰ τὴν ἰσχύν, καθιστῶ ἀνίσχυρον: 'Ορφ.ἀπ.135.

γυλάριον (τὸ) σχόλ. ὁ ἰχθὺς μυξῖνος · Σχόλ. 'Οπ.'Αλ.1,111.

γύλειον (τὸ) Φιλήμ.Λεξ.297 «ἀγγεῖόν τι περσικόν».

γύλη (ἡ) δημ. (ὕλη) εἰδ. τὸ ἵζημα οἴνου, ἐν ᾧ τίθεται εἶδός τι τυροῦ, τὸ λεγόμενον μανούρα πρὸς διατήρησιν τῆς γεύσεως αὐτοῦ.

γυλιαύχην-ενος ὁ μακρὸν καὶ λεπτὸν αὐχένα ἔχων: 'Αριστφ.Εἰρ.788 **γυλιαύχενας ὀρχηστὰς ναννοφυεῖς.**

γύλιον Ζωναρ. «γύλιον· ἀγγεῖον πλεκτὸν ἀπὸ φοινίκων»· πρβλ. γυλλίον κ. γύλειον.

γύλιος (ὁ) κ. **γυλιός** κ. **γύλλιον** κ. νεώτ. κ. δημ. εἶδος στρατιωτικοῦ ἐπιμήκους σάκκου διὰ τὴν φύλαξιν ἢ μεταφορὰν τροφίμων· ΑΒ 228 «γυλιός· εἶδος πήρας στρατιωτικῆς, ἐν ᾧ ἦν σκόροδα καὶ κρόμμυα, ἐπίμηκες καὶ στενόστομον· ὀξυτόνως δὲ ἀναγνωστέον ὥς φασιν, καὶ οὐχὶ παροξυτόνως»: 'Αριστφ.Εἰρ.527 **μῶν οὖν ὅμοιον καὶ γυλίου στρατιωτικοῦ,** Κριτί.34 D **κώθων Λακωνικός, ἔκπωμα ἐπιτηδειότατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλίῳ·** || νεώτ. εἰδ. στρατ. κ. δημ. **γυλιός** τετράγωνος δερμάτινος ἢ ἐκ χονδροῦ ἀδιαβρό-

χου ὑφάσματος στρατιωτικὸς σάκκος, ἐξηρτημένος ἐκ τῶν ὤμων, καὶ ἐν ᾧ φέρονται τὰ ἀτομικῆς χρήσεως εἴδη τοῦ πεζοῦ στρατιώτου.
γυλιός (ὁ) κ. νεώτ κ. δημ. ὁ γύλιος βλ.λ· **2)** μτγν. ἀκανθόχοιρος : Σώφρ.73.
γυλιοτράχηλος Σουΐδ. «γυλιούχην» βλ.λ.
γυλίσκος Ἡσ. εἶδος ἰχθύος· Ἡσ. «γυλ(λ)ίσκοι ἰχθύες ποιοί»· πρβλ. γυλάριον.
γυλλάς Ἡσ. «εἶδος ποτηρίου παρά Μακεδόνων»· πρβλ. γυάλας.
γύλλινα Ἡσ. «ἐρείσματα, γεῖσοι»
γύλλιον (τό) Ἡσ. ὁ γύλιος βλ.λ.
γυλλίον Δουκάγγ. «ἀγγεῖον πλεκτόν, κανίσκιον».
γυλλός (ὁ) Ἐπιγρ. τετράγωνος πλάξ ἢ κύβος ἐκ μαρμάρου ἢ κοινοῦ λίθου πρὸς ἐπίστρωσιν δαπέδων ἢ ἐπένδυσιν τοίχων· Ἡσ. «κύβος ἢ τετράγωνος λίθος» : Ἐπιγρ. **2)** Ἡσ. «γυλλοί· στολμοί».
γυλλοστρῶ-όω νεώτ στρώνω, ἐπενδύω διὰ πλακῶν γυλλῶν βλ.λ.
γυλλόστρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπένδυσις διὰ γυλλῶν βλ.λ., ἡ πλακόστρωσις.
γυλλοτίνη (ἡ) νεώτ. ἡ γκιλλιοτίνα βλ.λ.
γύλος (ὁ) δημ. ὁ ἰχθὺς ἴουλος, ἄ. γαϊτανούρι.
γυμβελλίτης (ὁ) νεώτ. λευκὴ ὀρυκτὴ οὐσία τῆς ὁμάδος τῶν πυριτικῶν ὀρυκτῶν τοῦ καολινίτου.
γυμνά ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐνδύματος, ἄνευ περιβολῆς· **2)** μτφ. φανερῶς, ξεκάθαρα.
γυμνάδδομαι δωρ. τ. τοῦ γυμνάζομαι βλ.λ. : Ἀριστφ.Λυσ.82.
γυμναδενία (ἡ νεώτ. γένος ὀρχεοειδῶν φυτῶν
γυμναδρόταρσον (τό) νεώτ ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν καραβιδῶν.
γυμνάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παρακ. **γεγύμνακα,** μέσ. γυμνάζομαι, δωρ. γυμνάδδομαι, παθ. ἀόρ. **-άσθην,** παρακ. **γεγύμνασμαι,** δημ. μτχ. γυμνασμένος ἐπὶ προσ., διδάσκω τινὰ σωματικὰ γυμνάσματα : Πλάτ.Νόμ.720 E **γυμναστὴς γυμνάζων·** **2)** τὰ μέσ. **-αμαι** ἀσκῶ ἐμαυτὸν εἰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις, κάνω γυμναστική : Ἡρ.7,208 **τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζαμένους τῶν ἀνδρῶν,** Θουκ.1,6 **ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι καὶ.: λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείφαντο,** Πλάτ.Πολ.452 B **γυμνὰς τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς παλαίστραις γυμναζομένας μετὰ τῶν ἀνδρῶν·** **3)** γεν. ἀσκῶ, ἐξασκῶ τινα σωματικῶς (ἐν χρ. κ. ἐπὶ ζῴων) ἢ παιδεύω πνευματικῶς : Ξεν.Ἀν.1,2,7 **ἐθήρευεν ἀπὸ ἵππου, ὁπότε γυμνάσαι βούλοιτο ἑαυτόν τε καὶ τοὺς ἵππους,** Ἰάμβλ.Πυθ.166 **τὴν μνήμην γυμνάζειν·** || ὁμ. κ. τὸ μέσ. ἐξασκῶ ἐμαυτόν, προπαιδεύομαι : Πλάτ.Παρμ.135 C **πρὶν γυμνασθῆναι.. ὁρίζεσθαι ἐπιχειρεῖς. καλόν τε τί καὶ δίκαιον,** Παπαντ.Ἄγ.Ὄρ.106 **ὁ μαθητὴς θὰ γυμναστῇ μόνος του κάμποσο καιρὰ** (περὶ μαθητευομένου ζωγράφου)· **4)** συνήθ. μετ᾽ ἀπαρφ. ἢ μετὰ δοτ. ἢ ἐμπροθ. διορ. ἐξασκῶ, ἐθίζω τινὰ εἴς τι, καθιστῶ τινα δεξιόν, ἐπιτήδειον πρὸς σωματικήν τινα ἢ πνευματικὴν ἱκανότητα : Ἰσοκρ.10,5 **περὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν τούτων γυμνάζειν,** Διόδ.Σ 3,25 **τοὺς.. παῖδας γυμνάζουσιν ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν·** || ἐν ὁμ. σημ. τὸ μέσ. ἐξασκοῦμαι περί τι, γίνομαι ἐπιτήδειος, ἱκανὸς πρός τι : Ξεν.Ἑλλ.6,5,23 **ἐγυμνάζοντο πάντες περὶ τὰ ὅπλα,** Πλάτ.Νόμ.626 B **γεγυμνάσθαι πρὸς τὸ διειδέναι τὰ Κρητῶν νόμιμα,** Πλούτ.Ἠθ.93 A **οἰόμενον ἐν λόγοις ἱκανῶς γεγυμνάσθαι·** || ἐν ὁμ. σημ. κ. μετ᾽ αἰτ. : Πλάτ Γοργ. 514 E **πολλὰ δὲ κατορθῶσαι καὶ γυμνάσασθαι ἱκανῶς τὴν τέχνην,** Ἀριστλ.Πολιτ.1319 ε, 22 **5)** εἰδ. ἀσκοῦμαι εἰς πολεμικὰ γυμνάσια . Ξεν Ἑλλ.1,1,16 **ναῦς γυμναζομένας πόρρω ἀπὸ τοῦ λιμένος, - (γε)γυμνασμένοι στρατιῶται·** || ὁμ. εἰδ. διδάσκω ρητορικήν : Φιλόδ.Ρητ.2,50 S· || δθ. **γεγυμνασμένος** ἐπὶ ρήτορος, ὁ δεδιδαγμένος τὴν ρητορικήν, κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὸν ἐκ φύσεως ρήτορα : Ἀριστλ.Ρητ.1410 b, 8 **τοῦ εὐφυοῦς ἢ τοῦ γεγυμνασμένου·** **6)** ἡ μτχ. γεγυμνασμένος μετὰ γεν. ὁ ἠσκημένος, ὁ εἰθισμένος εἴς τι, ὁ μαθημένος ἀπό..., ὁ ἔμπειρός τινος : Φιλόστρ.696,6 **γεγυμνασμένος πολλῶν πολέμων,** αὐτ.688,35 **γεγυμνασμένος τῆς θαλάσσης,** ΚΔΠέτρ.2,2,14 **καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες·** **7)** μτφ. συνεκδ. καταπονῶ, ταλαιπωρῶ, κατατρίβω, φθείρω, ἀφανίζω : Αἰσχ.Πρ.586 **ἅδην με πολύπλανοι πλάναι γεγυμνάκασιν,** Εὐρ.ἀπ.683 **μῶν κρυμὸς αὐτῆς πλευρὰ γυμνάζει χολῆς;** (περὶ πλευρίτιδος)· || ἐν ὁμ. σημ. κ. τὸ μέσ. : Αἰσχ.Πρ.591 **τοὺς ὑπερμήκεις δρόμους Ἥρᾳ στυγητὸς πρὸς βίαν γυμνάζεται** (ταλαιπωρεῖται, καταπονεῖται διὰ τῆς βίας. εἰς ἀπέραντα γυμνάσματα δρόμων)· **8)** γυμνῶ : Πάπ.· || Ἡσ. «ἐγύμνασμαι, ἐγυμνήτευσα»: **9)** μτφ. καθιστῶ τι φανερόν· ΕΜ 243,5 «γυμνάσαι λέγεται καὶ εἰς φῶς ἀγαγεῖν, ἐξ οὗ καὶ γεγυμνασμένον τὸ φανερὸν καὶ δεδαμασμένον».
γυμνάνθηρον (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἑλλοβοκάρπων.**
γυμνάπιστος (ὁ) νεώτ. γένος τῶν **σκορπενιδῶν** ἰχθύων.
γύμναρχος (ὁ) νεώτ. γένος **μαρμυριδῶν** ἰχθύων.
γυμνάς-άδος (ὁ, ἡ) ὁ γυμνὸς ἢ ἡ γυμνή : Εὐρ. Τρῳ.448 **γυμνάδ᾽ ἐκβεβλημένην·** **2)** γεγυμνασμένος, ἠσκημένος : Εὐρ.Ἱππ.1134 **τὸν ἀμφὶ Λίμνας τρόχον κατέχων ποδὶ γυμνάδος ἵππου,** Λουκ. Θε.Δ 20,14 **γυμνὰς τὰ πολλὰ καὶ παλαιστική** (ἡ Λήδα)· || δθ. τὸ ἀρσ. ὁ ἀθλητής· Ἐπιγρ. **γυμνάς, ὃς ἀμφ᾽ ἀρετὴν ἔπλετο καὶ σοφίην·** **3)** τὸ θηλ. **γυμνὰς** ὡς οὐσ. ἡ γυμναστικὴ ἄσκησις, τὸ γυμνάσιον, ἡ γυμνασία : ΑΠ Παράρτ 103 **ἄρτι γὰρ εὐμόχθου ἐπὶ γυμνάδος ἁγνὸν ἐφήβου σχῆμα,** Ἐπιγρ. **γυμνάδος ἐν τεμένει.**
γυμνασία (ἡ) κ μσν. κ. νεώτ. τὸ γυμνάζεσθαι, ἡ γύμνασις, ἄσκησις τοῦ σώματος : Ἀριστλ.Πολιτ. 1297 ε, 17 **ὅσα.. σοφίζονται πρὸς τὸν δῆμον.. περὶ δικαστήρια, περὶ ὅπλισιν, περὶ γυμνασίαν,** ΚΔΤίμ.1,4,8 **σωματικὴ γυμνασία·** || εἰδ. στρατιωτικὴ ἄσκησις : Πολύβ 4,7,6 **περὶ τὴν ἐν ὅπλοις γυμνασίαν·** || τὸ γύμνασμα : Πλάτ.Νόμ.830 D **μείζους τε καὶ ἐλάττους γυμνασίας μὴ ἔλαττον ἢ κατὰ μῆνα ἕκαστον ποιεῖσθαι·** **2)** κ. ἡ πνευματικὴ ἄσκησις : Πλάτ.Παρμ.135 D **τίς οὖν ὁ τρόπος.. τῆς γυμνασίας;·** || εἰδ. τὸ διαλεκτικὸν ἀγώνισμα, ἡ ἐν τοῖς λόγοις ἅμιλλα : Πλάτ Θεαίτ.169 C **οὕτω τις ἔρως δεινὸς ἐνδέδυκε τῆς περὶ ταῦτα γυμνασίας·** **3)** γεν. ἐξάσκησις, προπαιδεία· Ἀριστλ. Τοπ.8,5 **τοὺς γυμνασίας καὶ πείρας ἕνεκα τοὺς λόγους ποιουμένους,** Πολύβ.1,1,2 **φάσκοντες.. εἶναι παιδείαν καὶ γυμνασίαν πρὸς τὰς πολιτικὰς πράξεις τὴν ἐκ τῆς ἱστορίας μάθησιν·** **4)** ρητ. ἡ κατάταξις, διευθέτησις. διασκευὴ τοῦ λόγου : ΘέωνΠρογ.4 γυμνασία **τοῦ διηγήματος.**
γυμνασιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ γυμνάσιον ἤτοι τὸ **σχολεῖον τῆς** μέσης ἐκπαιδεύσεως : **γυμνασιακαὶ σπουδαί.**
γυμνασιαρχεία (ἡ) νεώτ **τὸ ἀξίωμα,** ἡ ὑπηρεσία τοῦ γυμνασιάρχου βλ.λ 2).
γυμνασιαρχεῖον (τὸ) νεώτ. **τὸ** γραφεῖον τοῦ γυμνασιάρχου βλ.λ.2).
γυμνασιαρχεύω νεώτ. ἐκτελῶ χρέη γυμνασιάρχου, ἀντικαθιστῶ τὸν γυμνασιάρχην βλ.λ.2).
γυμνασιάρχης (ὁ) κ. νεώτ. **ὁ** γυμνασίαρχος βλ.λ.1) : Νόμ.π Αἰσχίν.1,39 **οἱ γυμνασιάρχαι τοῖς Ἑρμαίοις μὴ ἐάτωσαν συγκαθιέναι μηδένα τῶν ἐν ἡλικίᾳ·** **2)** νεώτ ὁ **διευθυντὴς γυμνασίου** ἤτοι σχολείου τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως· **3)** Ἡσ. «ἄρχων τοῦ ξυστοῦ ἢ βόλου ὄνομα».
γυμνασιαρχία (ἡ) **ἡ λειτουργία, τὸ ἀξίωμα** τοῦ

γυμνασιάρχου βλ.1) : Ξεν.'Αθ.1,13 **ἐν ταῖς χορηγίαις αὖ καὶ ταῖς γυμνασιαρχίαις**, 'Αριστλ.Πολιτ. 1323 a, 1 **παιδονομία, γυμνασιαρχία.**

γυμνασιαρχικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γυμνασίαρχον ἢ γυμνασιάρχην βλ.1) : 'Επιγρ. **εἰς τὸν γυμνασιαρχικὸν νόμον**, Πλούτ.'Αντ.33 **γυμνασιαρχικῶν ῥάβδων.**

γυμνασιαρχίς-ίδος (ἡ) 'Επιγρ. θηλ. τοῦ γυμνασιάρχης ἢ γυμνασίαρχος βλ.1) : 'Επιγρ. Κυρήνης **γυμνασιαρχὶς αἰώνιος.**

γυμνασίαρχος (ὁ) κ. νεώτ. ἄρχων αἱρετὸς ἐν 'Αθήναις ἐκ τῶν πλουσίων πολιτῶν ἑκάστης φυλῆς κ. ἐπιμελούμενος τῶν γυμναστικῶν ἀσκήσεων διὰ τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας κ. ἰδίως τὰς λαμπαδηδρομίας : 'Ανδοκ.1,132, Δημ.940, 'Υπόθ.εἰς Δημ.510 **προὐβάλλετο ἀφ' ἑκάστης φυλῆς εἷς γυμνασίαρχος λαμβάνων χρήματα εἰς τὸ γυμνάζειν τοὺς μέλλοντας ἐπιτελέσαι τὴν ἑορτήν**· ‖ ἐπιστάτης, προϊστάμενος τοῦ γυμνασίου : Πλάτ.'Ερυξ.399 A **προσελθὼν δὲ ὁ γυμνασίαρχος ἀπαλλάττεσθαι αὐτὸν ἐκ τοῦ γυμνασίου ἐκέλευεν**, 'Επιγρ. **γυμνασίαρχος εἰς τὸ ἐν Δήλῳ γυμνάσιον**· ‖ μτφ. ὁμ. κ. ἐπὶ γυναικῶν : 'Επιγρ. **τῆς καὶ αὐτῆς στεφανηφόρου καὶ γυμνασιάρχου**· **2)** νεώτ. ὁ ἐπιβλέπων τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν ἀγωνιστικῶν διατάξεων.

γυμνασιαρχῶ-έω κ. νεώτ. εἶμαι γυμνασιάρχης ἢ γυμνασίαρχος βλ., ἐκτελῶ τὴν λειτουργίαν τῆς γυμνασιαρχίας : Λυσ.21,3 **ἐγυμνασιάρχουν εἰς Προμήθεια**, 'Ισαῖ.7,36 **γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμπάδι** (ἐν λαμπαδηδρομίᾳ)· ‖ **ἐν** ὁμ. σημ. τὸ μέσ. : Ξεν. Προσ.4,52 **ἐν ταῖς λαμπάσι γυμνασιαρχούμενοι**· **2)** μτβ. ἐπιμελοῦμαι γυμνασίου τινὸς ἢ καταβάλλω τὰς πρὸς τοῦτο δαπάνας ὡς γυμνασίαρχος βλ.: 'Επιγρ. **γυμνασιαρχεῖν πάντα τὰ γυμνάσια**· ‖ παθ. ἀπολαύω τῶν ἐκ τῆς γυμνασιαρχίας μου διακρίσεων, ἔχω γυμνασίαρχον : Ξεν.'Αθ.1,13 **γυμνασιαρχοῦσιν οἱ πλούσιοι.. ὁ δὲ δῆμος γυμνασιαρχεῖται**· **3)** νεώτ. εἶμαι διευθυντὴς γυμνασίου ἤτοι σχολείου τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

γυμνασίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τῆς λ. γυμνάσιον βλ. : 'Αρρ.'Επικτ.2,16,29 **διὰ γυμνασίδιον καὶ στωΐδια.. πενθεῖς.**

γυμνάσιο(ν) (τὸ) κ.μσν., νεώτ. κ.δημ. ἐν τῷ πληθ. αἱ σωματικαὶ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις ἢ ἀγωνίσματα, ἀ. γυμνάσματα : Πίνδ.ἀπ.129,4 **γυμνασίοις.. τέρπονται**, 'Ηρ.9,33 **προσεῖχε τοῖσι γυμνασίοισι ὡς ἀναιρησόμενος γυμνικοὺς ἀγῶνας**, Πλάτ.Πολ.539 D **γυμναζομένῳ τοῖς περὶ τὸ σῶμα γυμνασίοις**, Λουκ.'Ανάχ.8 **γυμνάσια.. πυγμῆς καὶ δίσκου**· ‖ νεώτ. κ. δημ. εἰδ. αἱ στρατιωτικαὶ ἀσκήσεις ἐν εὐρείᾳ κλίμακι : **θερινὰ - φθινοπωρινὰ - μεγάλα γυμνάσια τοῦ στρατοῦ - τοῦ στόλου**· **2)** ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο αἱ γυμναστικαὶ ἢ ἀθλητικαὶ ἀσκήσεις, τὸ γυμναστήριον : Εὐρ.Φοίν.367 **ἰδὼν μέλαθρα.. γυμνάσια θ' οἷσιν ἐνετράφην**, 'Αντιφ. 3,2,3 **μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν ἐν τῷ γυμνασίῳ**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἱπποδρόμου : Εὐρ.'Ιππ.229 **γυμνασίων τῶν ἱπποκρότων**· ‖ *πάπ.* **οἱ ἀπὸ γυμνασίου** οἱ ἐκπαιδευθέντες εἰς τὰ γυμνάσια ὡς **ἔφηβοι** ἤτοι οἱ ἐλληνίζοντες κάτοικοι τῶν ἀλεξανδρινῶν κ. **ρωμαϊκῶν μητροπόλεων** οἱ λαβόντες ἑλληνικὴν μόρφωσιν· **3)** μτγν. κ. μσν. καταχρηστ. βαλανεῖον, δημόσιος λουτρών· Σουΐδ. «γυμνάσια· ἀλειπτήρια ἢ βαλανεῖα ἢ λουτρά» : Πασχ.Χρον. 303 A **ἀνεκαινίσθη τὸ γυμνάσιον Καρωσιαναὶ** (θέρμαι). Βί.'Αγ.Μελετ.2 **ἐν τῷ δημοσίῳ λουτρῷ τῷ ἐπιλεγομένῳ γυμνασίῳ**· πρβλ. Δουκάγγ.ἐν λ.· **4)** κατ' ἐπέκτ. γεν. σχολεῖον ἢ σχολή : 'Επικουρ.11,11 **ἐν γυμνασίοις 'Ακαδημίας**, 'Επιγρ. **ἐν ὁμηρείῳ γυμνασίῳ**· ‖ εἰδ. φιλοσοφικὴ σχολὴ ἢ θεωρία : Πλάτ.Γοργ.493 D **ἄλλην σοι εἰκόνα λέγω ἐκ τοῦ αὐτοῦ γυμνασίου τῇ νῦν**, Δαμάσκ.'Αρχ.399 **ὁ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ γυμνασίου**· **5)** νεώτ. κ. δημ. σχολεῖον τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως· **6)** μσν. ἀσκητικὸν γυμνάσιον ἵδρυμα ἀσκητείας : Μηναῖ.12,5 Λιτὴ **ἀσκητικὸν γυμνάσιον συγκροτήσας ἐπὶ γῆς**· **7)** μτφ. μτγν. κ. νεώτ. τόπος ἢ περίστασις πρὸς μάθησιν, πρὸς πνευματικὴν ἢ ψυχικὴν μόρφωσιν : Σεκουνδ. Γνῶμ.15 **γῆ γυμνάσιον ζωῆς**· πρβλ. σχολεῖο(ν)· **8)** περιληπτ. οἱ νέοι οἱ πορευόμενοι εἰς τὸ σχολεῖον : 'Επιγρ.· **9)** μτφ. γύμνασμα, δοκίμιον, πραγματεία : Γαλ.19,17 **γυμνάσιον γράφειν**· **10)** ὁμ. γυμνασία, πνευματικὴ ἄσκησις ἢ προπαιδεία : 'Ισοκρ.2,51 **περὶ τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητοῦσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες**, Λουκ.Νιγρ.19 **μεῖζόν τι γυμνάσιον ἀρετῆς ἢ τῆς ψυχῆς δοκιμασίαν.**

γυμνασιόπαις-δος (ὁ) νεώτ. μαθητὴς γυμνασίου.

γύμνασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. σωματικὴ ἢ πνευματικὴ ἄσκησις, γυμνασία : Πολυβ.3,153.

γυμνασιώδης-ους-ες μτγν. ὁ ἁρμόζων εἰς γυμνάσιον : Κικ.'Αττ.1,6,2.

γύμνασμα-ατος (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. πᾶν ὅ,τι γίνεται πρὸς γύμνασιν τοῦ σώματος, σωματικὴ ἄσκησις ἢ ἀγώνισμα : Λουκ.'Ανάχ.8 **τῶν γυμνασμάτων δὲ ταύτων τὸ μὲν .. πάλη καλεῖται**, 'Αθήν. 10,413 C **οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων καὶ ἐσθίειν πολλὰ διδάσκονται**· **2)** ἡ πνευματικὴ ἄσκησις, ὁ τρόπος ἢ μέθοδος ἀσκήσεως πνευματικῆς, τὸ δοκίμιον : Διον.'Αλ.'Ρητ.2,1 **γυμνάσματα καὶ ἀσκήματα τῆς ῥητορικῆς**, Πλούτ.'Ηθ.2, 1119 D **γύμνασμα τοῦτο προβάλλοντος ἑτέροις διαλεκτικόν**, - **ῥητορικὸν γύμνασμα**, - **μουσικὰ γυμνάσματα**· ‖ εἰδ. πληθ. ῥητορικὰ ἐγχειρίδια.

γυμναστερίας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐχινοδέρμων.

γυμναστήριο(ν) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τόπος ἐν ᾧ τελοῦνται αἱ ἀσκήσεις τῶν γυμναζομένων, γυμνάσιον βλ.2) : Γαλ.6,186, - **πανελλήνιον γυμναστήριον**· ‖ κ. ἐν μτφ. χρ. τόπος ἢ περίστασις πρόσφορος πρὸς ἄσκησιν ἔν τινι πράγματι, πρὸς ἐμπειρικὴν μάθησιν : 'Ἀρισταίν.2,3 **εἴ γε δικῶν γυμναστήριον τὴν ἡμῶν ποιεῖται παστάδα.**

γυμναστήριος-α-ον μσν. ἐπὶ ἵππων, ὁ γεγυμνασμένος, τιθασευμένος, ἡμερωμένος : Εὐστ.Πονημ. 211 ἵππος **δὲ τὸν αὐτοκράτορα ἔφερεν οὐ γυμναστήριος**· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. βλ.λ.

γυμναστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ γυμνάζων, ὁ ἀσκῶν τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ἀθλητάς : Πλάτ. Νόμ.720 E **ἰατρός τε ἰώμενος ἀμείνων καὶ γυμναστὴς γυμνάζων**, Γαλ.6,30 **ἡ τέχνη τῶν γυμναστῶν**· ‖ νεώτ. ὁ καθηγητὴς τῆς γυμναστικῆς **ἐν** τοῖς γυμναστηρίοις ἢ ἐν τοῖς σχολείοις.

γυμναστικός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ φίλος τῶν γυμνασίων ἢ ὁ εἰς ταῦτα ἐπιδιδόμενος, ὁ ἀθλητικός : 'Ιππ.'Αφορ.1,3, Πλούτ.'Ηθ.651 D **ἥκιστα γοῦν οἱ νέοι καὶ γυμναστικοὶ πιμελώδεις**, αὐτ. 140 C **οἱ φιλόμουσοι τῶν βασιλέων πολλοὺς μουσικοὺς ποιοῦσιν.. οἱ φιλαθληταὶ γυμναστικούς**· ‖ ὁ ἔμπειρος τῶν γυμνασίων, ὁ ἐπιστήμων, εἰδήμων τῆς σωματικῆς γυμνάσεως, ὁ γυμναστής : Πλάτ.Πρωτ.313 D **ἐὰν μή τις τύχῃ γυμναστικὸς ἢ ἰατρὸς ὤν**, 'Αριστλ.Πολιτ.1288 b,18 **τοῦ παιδοτρίβου καὶ τοῦ γυμναστικοῦ**· **2)** γεν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν σωματικὴν γύμνασιν, τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις : Πλάτ.Νόμ.743 D **χωρὶς γυμναστικῆς καὶ τῆς ἄλλης παιδείας**, Πλούτ.'Ηθ. 569 E **ὁ ἰατρικὸς καὶ γυμναστικὸς νόμος**. Εὐστ.'Ιλ. 833,22 **ὁ γυμναστικὸς πόνος**, - **γυμναστικὸς σύλλογος**· **3)** ἡ γυμναστικὴ (τέχνη) ὡς οὐσ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ κατ' ἐπιστήμην τέχνη τοῦ γυμνάζειν ἢ γυμνάζεσθαι, τὸ σύνολον τῶν ἀσκήσεων αἵτινες ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν σύμμετρον ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος καὶ ἐξασφάλισιν ὑγείας καὶ εὐεξίας : Πλάτ. Συμπ.187 A **γυμναστικὴ καὶ γεωργία**, Φιλόστρ.

Γυμν.14 **γυμναστικὴ σύγκειται μὲν ἐξ ἰατρικῆς τε καὶ παιδοτριβικῆς**˙ || νεώτ. κ. δημ. τὸ μάθημα τῆς σωματικῆς γυμνάσεως˙ **4)** **γυμναστικὸν λῆμμα** θέμα κατάλληλον πρὸς διαλογικὴν συζήτησιν, διαλεκτικήν : Στωϊκ.2,76 (ἀντίθ. ρητορικόν).

γυμναστικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὰ παραγγέλματα τῆς γυμναστικῆς : Ἀριστφ.Σφ.1212 **τὰ γόνατ᾽ ἔκτεινε καὶ γυμναστικῶς ὑγρὸν χύτλασον σεαυτὸν ἐν τοῖς στρώμασιν**˙ **2)** μτγν. διὰ πνευματικῆς γυμνάσεως ἢ χάριν ταύτης : Σιμπλίκ.Φυσ.139,3.

γύμναστρα (τὰ) νεώτ. ὁ μισθὸς τοῦ γυμναστοῦ.

γυμνάστρια (ἡ) νεώτ. δημ. θηλ. τοῦ γυμναστής.

γύμνευμα-ατος(τὸ) νεώτ.γέν.**ἀσκληπιαδιδῶν φυτῶν.**

γυμνηλός-ή-όν ἀρχ. λεξ. ὁ γυμνός, πτωχός˙ Ἡσ. «γυμνηλοί˙ οἱ ἀκτήμονες καὶ πένητες», ΕΜ 243,14.

γυμνής-ῆτος ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ γυμνοῦ, τοῦ ἄνευ ἐνδυμάτων : Διόδ.Σ 3,8 **ἐσθῆτι δὲ τινὲς μὲν αὐτῶν ἁπλῶς οὐ χρῶνται, γυμνῆτα βίον δι᾽ αἰῶνος ἔχοντες**˙ **2)** ὡς οὐσ. ὁ ἐλαφρῶς ὡπλισμένος στρατιώτης˙ Ἡσ. «γυμνῆτες˙ οἱ μὴ ἔχοντες ὅπλα» : Ἡρ.9,63 **πρὸς γὰρ ὁπλίτας ἐόντες γυμνῆτες ἀγῶνα ἐποιεῦντο,** Ξεν.Ἀν.4,1,28 **ἐκ τούτου ἐρωτῶσιν εἴ τις καὶ τῶν γυμνήτων ταξιάρχων ἐθέλοι συμπορεύεσθαι**˙ **3)** κατὰ πληθ. **γυμνῆτες** δοῦλοι ἐν Ἄργει, ἃ. γυμνήσιοι : Πολυδ.3,83˙ **4)** ὁμ.πληθ. οἱ γυμνοσοφισταὶ βλ.λ.: Στράβ.1.51,.70.

γυμνήσιος-α-ον ὁ τῶν γυμνήτων βλ.λ. : Στράβ.3, 5,1 **Γυμνήσιαι νῆσοι** (αἱ δύο Βαλεαρίδες τῆς Ἱσπανίας, ὧν οἱ κάτοικοι ἦσαν γυμνῆτες βλ.λ. 2), σφενδονῆται˙ **2)** ὡς ἐθνικόν, ὁ κάτοικος τῶν Γυμνησίων νήσων : Ἀππ.Λιβ.40 **τοξόται τε αὐτοῖς ἀναμεμίχατο πάντῃ καὶ σφενδονῆται, Μαυρούσιοι καὶ Γυμνήσιοι**˙ **3)** ἐν τῷ πληθ. οἱ ἐν Ἄργει δοῦλοι, ἃ. γυμνῆτες βλ.λ.˙ Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Χίος **οὗτοι δὲ πρῶτοι ἐχρήσαντο θεράπουσιν, ὡς Λακεδαιμόνιοι τοῖς εἵλωσι καὶ Ἀργεῖοι τοῖς Γυμνησίοις.**

γυμνητεία (ἡ) κ. νεώτ. κ. -τία ἡ γυμνότης, ἡ κατάστασις τοῦ γυμνητεύοντος, γδύμνια, ξεζορκιά, ϐθ. κ. ἡ πενία : Εὐστ.Πονημ.190,43 **οὔκουν φιλοτιμήσεται.. τὴν γυμνητείαν καὶ αὐτὸς ἐμφανέστατα ἐπιδεῖξασθαι**˙ || τὸ περιφέρεσθαί τινα γυμνόν: Πτολ.Τετρ.170˙ **2)** περιληπτ. οἱ ἐλαφρῶς ὡπλισμένοι, οἱ γυμνῆτες : Θουκ.7,37 **οἵ τε ὁπλῖται.. καὶ ἡ γυμνητεία τῶν Συρακοσίων.. προσῄει τῷ τείχει.**

γυμνήτευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ γυμνότης, ἡ κατάστασις τοῦ γυμνητεύοντος, ἡ γδύμνια.

γυμνητεύω κ. νεώτ. εἶμαι γυμνὸς ἢ ἡμίγυμνος, φορῶ ῥάκη : ΚΔΚορινθ.1,4,11 **πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητεύομεν**˙ || εἶμαι ἐλαφρῶς ἐνδεδυμένος: Δίων.Χρ.Ὀμ.25,1,520 **ἔτι νῦν μαστιγοῦνται Λακεδαιμόνιοι καὶ θυραυλοῦσι καὶ γυμνητεύουσι**˙ **2)** νεώτ. στεροῦμαι τῶν πρὸς τὸ ζῆν, πένομαι **3)** εἶμαι ἐλαφρῶς ὡπλισμένος : Πλούτ. Αἰμ.16 **τοῖς γυμνητεύουσι καὶ φιλοῖς.**

γυμνήτης-ου (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ γυμνός, ὁ μὴ φορῶν ἐπαρκῆ ἐνδύματα˙ Εὐστ.Πονημ.189,81 «**οἱ γυμνῆται οἱ τῷ ἱματισμῷ καὶ περιεργασίαν πᾶσαν συναπεκδυσάμενοι**» : Λουκ.Βακχ.3 **γυμνήτας ὀρχηστάς**˙ **2)** ὁ ἐνδεὴς ἀπολαύσεων: ΑΠλ.7,65 **Διογένευς τόδε σῆμα, σοφοῦ κυνός, ὃς ποτε θυμῷ ἄρσενι γυμνήτην ἐξεπόνει βίοτον**˙ **3)** ὁ ἐλαφρῶς ὡπλισμένος στρατιώτης˙ Σουΐδ. «γυμνῆται, ἡ εὐθεῖα ὁ γυμνήτης. ἦν δὲ τάξις πεζῶν»˙ **4)** νεώτ. γένος **καραβιιδῶν** ἐντόμων **κολεοπτέρων.**

γυμνητία (ἡ) κ. γυμνητεία βλ.λ.

γυμνητικός-ή-όν ὁ ἀνήκων, ἰδιάζων **εἰς** γυμνῆτα βλ.λ. : Ξεν.ΚΠ 1,2,4 **οἱ δὲ ἔφηβοι καὶ κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα σὺν τοῖς γυμνητικοῖς ὅπλοις**˙ **2)** τὸ οὐδ. **τὸ γυμνητικὸν** ὡς οὐσ. τὸ στρατιωτικὸν σῶμα τῶν ἐλαφρῶς ὡπλισμένων, ἡ γυμνητεία βλ.λ. 2): Στράβ.7,3,17 **τὸ βάρβαρον φῦλον ἀσθενὲς πᾶν ἐστι καὶ τὸ γυμνητικόν.**

γυμνῆτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ γυμνήτης, ἡ τῶν γυμνήτων, τῶν γυμνοσοφιστῶν : Πλούτ.Ἠθ.322 Β **κἀκεῖ** (παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς) **τινες εἶναι λέγονται στερρᾶς** καὶ **γυμνήτιδος σοφίας ἐθάδες.**

γύμνητρον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος **ἐντόμων** κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιιδῶν.**

γύμνητρος (ὁ) νεώτ.ζῳολ. γένος **ταινιιδῶν** ἰχθύων.

γύμνια (ἡ) δημ. κ. **γδύμνια** βλ.λ. ἡ κατάστασις τοῦ γυμνητεύοντος, τοῦ γυμνοῦ ἢ ἡμιγύμνου : Βαλαωρ.Ἀνδρ.Γρηγ.Ε´ 19 **θυμᾶται .. τὴ γύμνια τοῦ νεκροῦ σου**˙ **2)** ἡ στέρησις τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ζωήν, ἡ πενία, ἡ φτώχεια : Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκ. 67 **μ᾽ ἔφαγε ἡ γύμνια κι ἡ ἐρμιά**˙ **3)** ἐπὶ τόπων, τὸ ἄδενδρον : **πολλὰ βουνά μας ἔχουνε γύμνια**˙ **4)** λεηλασία, ἐρήμωσις : Κρυστ. Καλόγ.Κλεισ.6,50 **φωτιὰ προστάζει καὶ σφαγὴ καὶ γύμνια καὶ τρομάρα !**

γυμνικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς γυμναστικὰς ἀσκήσεις, ἃς ἐτέλουν ἀθληταὶ γυμνοί : Ἡρ.9,33 **προσεῖχε τοῖσι γυμνασίοισι ὡς ἀναιρησόμενος γυμνικοὺς ἀγῶνας.**

γυμνιππευτής-οῦ (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀσκούμενος ἐπὶ γυμνοῦ ἵππου, ἄνευ ἐφιππίου, ἀποβάτης βλ.λ.

γυμνιππευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ σχέσιν ἔχων πρὸς τὸν γυμνιππευτὴν βλ.λ. : **γυμνιππευτικὸς καταζώστης**˙ **2)** οὐσ. **ἡ γυμνιππευτικὴ** ἡ ἀποβατικὴ ἄσκησις, τὸ σύνολον τῶν ἀσκήσεων ἐπὶ ἵππων ἄνευ ἐφιππίου ἢ ἀναβολέων.

γυμνιππεύω νεώτ. ἱππεύω **ἐπὶ γυμνοῦ ἵππου,** ποιῶ γυμνιππευτικὴν ἄσκησιν.

γυμνισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ γυμνοκρατία βλ.λ.˙ **2)** φυσιολατρικὴ δοξασία, ἧς **οἱ ὀπαδοί, ἄρρενες** ὁμοῦ καὶ θήλεις, ἀσκοῦνται ἢ ἀναπαύονται εἰς **τὸ** ὕπαιθρον γυμνοί˙ **3)** δοξασία πρὸς κατάργησιν ἢ περιορισμὸν τῆς πολυτελείας **ἐνδυμάτων καὶ κοσμημάτων** διὰ τῆς γυνότητος.

γυμνιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **γυμνίστρια** ὀπαδὸς τοῦ γυμνισμοῦ βλ.λ.

γυμνίστρια (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ γυμνιστής.

γυμνιτεύω ἐσφ. γρ. ἀντὶ γυμνητεύω βλ.λ.

γυμνίτης κ. νεώτ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ γυμνήτης βλ.λ.˙ **2)** νεώτ. ὀρυκτολ. ὑδρομιγὲς **πυριτικὸν μαγνήσιον** τῆς ὁμάδος τοῦ τάλκου˙ **3)** παλαιοζ.γένος **μαλακίων** τῆς οἰκογ. τῶν **πτυχιτιδῶν ἀμμωνοειδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γυμνο- κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. α´ **συνθετικὸν ὀνομάτων** σημαῖνον στέρησιν φυσικοῦ ἢ τεχνητοῦ καλύμματος, οἷον **γυμνόλαιμος, γυμνόνωτος, γυμνο**πόδης, γυμνοσάλιαγκας.

γυμνοασκίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **ἀσκομυκήτων.**

γυμνοβάλανος (ἡ) νεώτ. γένος **δαφνιδῶν** φυτῶν.

γυμνοβασία (ἡ) νεώτ. τὸ γυμνῶς **βαδίζειν**˙ **2)** τὸ βαδίζειν **μὲ** γυμνοὺς **τοὺς πόδας.**

γυμνοβέλιδος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. **γένος μαρσυποφόρων** ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **φαλαγγεριδῶν.**

γυμνόβλαστα (τὰ) νεώτ. βοταν. **φυτά, ὧν τὸ** ἔμβρυον τῶν σπερμάτων στερεῖται μεμβρανώδους ἀσκοῦ˙ **2)** ὁμ. κατηγορία δικοτυληδόνων φυτῶν ἐχόντων γυμνὸν τὸ ἔμβρυον τῶν σπερμάτων.

γυμνόβλαστος (ὁ) νεώτ.γέν.**ὑδροειδῶν** μεδουσῶν.

γυμνοβράγχια (τὰ) νεώτ. ζῳολ. κατηγορία μαλακίων γαστεροπόδων **ὀπισθοβραγχίων.**

γυμνογάστερα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ζῷα, ὧν ἡ κοιλία εἶναι γυμνὴ τριχῶν, πτερῶν **ἢ** σμηρίγγων.

γυμνογάστερον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιιδῶν.**

γυμνογενῆ (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ἐπὶ ζῴων, τὰ γεννώμενα ἄνευ τριχῶν, πτίλων, σμηρίγγων, λεπίων ἢ πηκτωματώδους κόγχης˙ **2)** βοταν. **φυτά, ὧν τὰ** γεννητικὰ ὄργανα, ἰδίως **τὰ** τῶν θηλέων, **δὲν** περιβάλλονται ὑπὸ τῆς φοθήκης.

γυμνόγλωσσα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ζῷα, ὧν ἡ

γλῶσσα στερεῖται φυματιώδους μεμβράνης· **2)** ὑποδιαίρεσις γαστεροπόδων μαλακίων, περιλαμβάνουσα τὰ ὁμόστροφα καὶ τὰ ἑτερόστροφα.
γυμνόγναθα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ἔντομα ἔχοντα τὰς γνάθους ἀκαλύπτους ὑπὸ μεμβράνης.
γυμνόγναθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς **οἰκογενείας** τῶν **καραβιδῶν.**
γυμνόγογγρος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυκῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρυθροφυκῶν.**
γυμνόγραμμα (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πτεριδοειδῶν.**
γυμνοδάκτυλα (τὰ) νεώτ. ζῷα, ὧν οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν δὲν περιβάλλονται ὑπὸ μεμβράνης.
μονοδάκτυλος (ὁ) νεώτ γένος σαυριδῶν ἑρπετῶν.
γυμνοδερκοῦμαι-έομαι μτγν. φαίνομαι, ἐμφανίζομαι γυμνός : Λουκ.Κυν.Ι **τί ποτε, ὦ οὗτος, πώγωνα μὲν ἔχεις καὶ κόμην, χιτῶνα δὲ οὐκ ἔχεις καὶ γυμνοδερκῇ ;** (διορθ. «γυμνὸς ἔρχῃ»)
γυμνόδερμα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ζῷα, ὧν τὸ δέρμα δὲν καλύπτεται ὑπὸ τριχῶν ἢ πτερῶν ἢ σμηρίγγων· **2)** βοταν. κατηγορία μυκήτων, ὧν ὁ θαλλὸς δὲν καλύπτεται ὑπὸ τριχῶν.
γυμνοδερμίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. κατηγορία σκωλήκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ζωνοσκωλήκων· 2)** ὀμ. κατηγορία ἐγχυματικῶν **πολυβραγχίων** ζωαρίων **3)** βοταν. κατηγορία **δισκομυκήτων.**
γυμνόδερμος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ ὁ οὗ τὸ δέρμα δὲν καλύπτεται ὑπὸ τριχῶν ἢ πτερῶν.
γυμνοδινιαδίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια ἀλγῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν μονακυτταριδῶν.
γυμνοδίνιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γυμνοδινιαδιδῶν.**
γυμνόδοντα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ζῷα, ὧν οἱ ὀδόντες δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῶν χειλέων.
γυμνοδοντίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἰχθύων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **πλεκτογνάθων.**
γυμναθεραπεία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς θεραπευτικοὺς σκοποὺς ἔκθεσις τοῦ σώματος γυμνοῦ εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου.
γυμνόθριξ-ότριχος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος νομευτικῶν φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀγρωστοειδῶν.**
γυμνόκαρπα (τὰ) νεώτ. βοταν φυτὰ ἔχοντα καρποὺς ἄνευ περιβλήματος· **2)** ὀμ. βοταν. ὀνομασία μυκήτων φερόντων ἀκάλυπτα σπόρια.
γυμνόκαρπον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καρυοφυλλιδῶν.**
γυμνόκαρπος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων τὸν καρπὸν γυμνόν, ἄνευ κελύφους, χωρὶς φλοῦδα.
γυμνόκαυλος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὸν καυλὸν γυμνόν.
γυμνόκερα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ἔντομα φέροντα κεραίας ἄνευ περιβλήματος.
γυμνοκέρατα (τὰ) νεώτ ζῳολ τὰ ζῷα, ὧν τὰ κέρατα δὲν περιβάλλοντα ὑπὸ μεμβρανώδους ἢ χονδρίνου περικαλύμματος.
γυμνόκερως (ὁ) νεώτ.ζῳολ γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογ τῶν **κεραμβυκιδῶν· 2)** γένος ὀρθοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν **λουγιστιδῶν.**
γυμνοκέφαλα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. τὰ ζῷα, ὧν χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ γυμνότης τῆς κεφαλῆς.
γυμνοκέφαλος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ δημ ὁ ἔχων τὴν κεφαλὴν γυμνήν, ἀκάλυπτον, ἄνευ τριχῶν ἢ πτίλων· **2)** τὸ ἀρσ. **γυμνοκέφαλος** ὡς οὐσ. ζῳολ γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **κορακιδῶν.**
γυμνόκλαδος (ὁ) νεώτ γένος **ἐλλοβοκάρπων** φυτῶν.
γυμνοκόραξ (ὁ) νεώτ. γένος **κορακιδῶν** πτηνῶν.
γυμνοκορωνίδη (ἡ) νεώτ. γένος προσωπανθῶν φυτῶν
γυμνοκοχλίας (ὁ) γλωσσ. «γυμνὸς - κοχλίας», κοχλί**ας ἄνευ ὀστράκ**ου, λεῖμαξ, γυμνοσάλιαγκος.
γυμνοκράτης (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τῆς γυμνοκρατίας βλ.λ.
γυμνοκρατία (ἡ) νεώτ. ἡ τάσις πρὸς ἐπικράτησιν τοῦ γυμνοῦ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, καὶ γενικῶς προσπάθεια ἐπανόδου τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον· πρβλ. γυμνισμός.
γυμνοκριθή (ἡ) μσν. κ. νεώτ. κριθὴ ἄνευ φλοιοῦ, κριθάρι ξέφλουδο : Μυρεψός Ἀντιδ.449 · **2)** νεώτ. βοταν. ποικιλία κριθῆς τῆς διστοίχου.
γυμνοκρίθι (τὸ) δημ. ἡ γυμνοκριθή βλ.λ. 2).
γυμνοκώλης-α κ. **-ω** δημ. ὁ ἔχων τὰ ὀπίσθια γυμνά· || ὁ ρακένδυτος· **2)** μτφ. ὁ μὴ ἔχων περιουσίαν τινά, ὁ ὅλως ἀκτήμων, πένης· || ἐπὶ γυν., ἡ μὴ ἔχουσα προῖκα· πρβλ. ξεβράκωτος.
γυμνόκωλος-ω δημ ὁ γυμνοκώλης βλ.λ.1).
γυμνόλαιμα (τὸ) νεώτ. ζῳολ τὰ ζῷα τὰ ἔχοντα τὸν λαιμὸν γυμνόν, ἄνευ πτερῶν.
γυμνολαιμίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογ. **βρυοζῴων,** ἧς χαρακτηριστικὸν **ὁ** σχηματισμὸς ἀποικιῶν ἀσβεστολιθικῆς συστάσεως.
γυμνόλαιμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων γυμνόν, ἀκάλυπτον τὸν λαιμόν, ντεκολτέ· || ἐπὶ ζῴων καὶ πτηνῶν, ὁ μὴ φέρων ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τρίχας ἢ πτίλα· **2)** ζῳολ. τὸ ἀρσ. **γυμνόλαιμος** ὡς οὐσ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογ. τῶν **κορακιδῶν.**
γυμνόλομος (ὁ) νεώτ ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδῶν.**
γυμνόλοπος-ον σχόλ. ἐπὶ ἐλλόβων καρπῶν, ὁ εὐκόλως ἀποβάλλων τὸ λέπιον, τὸ κέλυφος ἢ ὁ στερούμενος κελύφους : Σχόλ.Νικ.'Αλ.271.
γυμνομύκητες (οἱ) νεώτ βοταν. εἶδος μυκήτων, ὧν τὰ σπόρια δὲν καλύπτονται ὑπὸ μεμβρανώδους περιβλήματος.
γυμνονωτίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια ἰχθύων τῆς τάξεως τῶν **φυσοστόμων.**
γυμνόνωτος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὰ νῶτα γυμνὰ ἢ ἀκάλυπτα **2)** ζῳολ. ὁ **γυμνόνωτος** ὡς οὐσ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **γυμνονωτιδῶν.**
γυμνοπαγής-οῦς-ές ὁ ἕνεκα τῆς γυμνότητος αὐτοῦ οἱονεὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους πεπηγώς : Τιμ.Περσ.110 **ἐπ' ἀκταῖς ἐνάλοις ἥμενοι γυμνοπαγεῖς.**
γυμνοπαιδία (ἡ) ἐν τῷ πληθ. συνήθ. αἱ γυμνοπαιδίαι ἑορτὴ κατ' ἔτος ἐν Σπάρτῃ πρὸς τιμὴν τῶν ἐν Θυρέᾳ πεσόντων Σπαρτιατῶν, καθ' ἣν γυμνοὶ παῖδες χορεύοντες ἐξετέλουν γυμναστικὰς ἀσκήσεις : Ἡρ.6,67, Θουκ.5,82 **τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδίας τῶν Λακεδαιμονίων·** || μτγν. κ. ἐν τῷ ἑν. : Πλούτ.'Ηθ.208 D· **2) ἡ τῶν Λυκαίων γυμνοπαιδία** χοροὶ γυμνῶν τελούμενοι πρὸς τιμὴν τοῦ Λυκαίου Διός : ΔίωνΚ 44,11.
γυμνοπαιδική (ἡ) μτγν. ὄρχησις ὑπὸ γυμνῶν παιδίων τελουμένη· ὅ. ἀναπάλη : 'Αθήν.14,630 D **ὁμοίως δὲ καὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως τρεῖς (ὀρχήσεις) πυρρίχη, γυμνοπαιδική, ὑπορχηματική.**
γυμνοπερίβολος-ον μτγν. ὁ ἄνευ περιβολῆς, ἐπίθ. τῶν γυμνοσοφιστῶν : ΨΚαλλισθ.3,5.
γυμνόπλευρος (ὁ) νεώτ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδῶν.**
γυμνοπόδαρος-η-ο δημ: ὁ ἔχων γυμνοὺς τοὺς πόδας, γυμνόπους, ἀνυπόδητος, ξυπόλυτος.
γυμνοποδεία (ἡ) ἐσφ. γρ. τοῦ **γυμνοποδία** βλ.λ.
γυμνοπόδης-ου Σουΐδ. κ. δημ. Σουΐδ. «γυμνοπόδης, γυμνόπους, ὁ ἀνυπόδυτος», ὁ ξυπόλυτος.
γυμνοποδία (ἡ) νεώτ.,δημ. **γυμνοποδιὰ** τὸ γυμνοποδεῖν, τὸ εἶναί τινα γυμνόπουν, ξυπολυσιά, ξυπολιό.
γυμνοπόδιον (τὸ) μτγν. εἶδος σανδαλίου ἢ ἐμβάδος : Πολυδ.7,94.
γυμνοποδῶ-έω μτγν. γυμνόπους βαδίζω : Σωκρ Ἐπιστ.13 **Ἀντισθένας δὲ γυμνοποδῶν τί γὰρ ἄλλο πράττει ἢ σοὶ ἀργίαν ἢ ἀμισθίαν εἰσάγει, πείθων τὼς νέως καὶ ἅπαντας Ἀθηναίως γυμνοποδεῖν.**
γυμνοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν τι γυμνόν, ὁ γυμνώνων τι : ΨΧρυσ.'Ομιλ.83,7,497 **γυμνοποιὸς γὰρ καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ὑπάρχει ἡ μοιχεία.**

γυμνόπους-οδος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ γυμνοὺς τοὺς πόδας ἔχων, ὁ ἀνυπόδυτος, ὁ ξυπόλυτος : Στράβ.7,2,3 παρηκολούθουν προμάντεις ἱέρειαι πολιότριχες .. γυμνόποδες, Ἰώσ.Π1 2,15,1 γυμνόπους τε πρὸ τοῦ βήματος ἱκέτευσεν, Ζαλοκ.Ἀναγνώρ.5 καθ' ἑκάστην γυμνόπους ἐκείνη· 2) ζωολ. γένος μυιιδῶν διπτέρων ἐντόμων.

γυμνόπτερνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν μυιιδῶν.

γυμνόπτερος (ὁ) νεώτ. γυμνὸς πτερῶν, ἄπτερος.

γυμνοπώγων (ὁ) νεώτ. γένος ἀγρωστοειδῶν φυτῶν.

γυμνόρριζος (ὁ) νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, ὁ ἔχων ἔξω τῆς γῆς τὰς ῥίζας αὐτοῦ, ὁ μὴ ἐν γῇ ῥιζούμενος.

γυμνόρρινα (τὰ) νεώτ. ζωολ. εἶδος νυκτερίδων.

γυμνόρρινος (ὁ) νεώτ. γένος κορακιδῶν πτηνῶν.

γυμνορρύπαρος (ὁ) μτγν. ὁ γυμνός, ὁ μὴ ἐπαρκῶς ἐνδεδυμένος ἅμα καὶ ῥυπαρός : Διογ.Λ 7,17 ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν (τὸν Ζήνωνα) καὶ γυμνορρύπαροί τινες, ὥς φησι καὶ ὁ Τίμων.

γυμνός-ή-ό(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. γδυμνός ἐπὶ προσ. ὁ οὐδεμίαν περὶ τὸ σῶμα ἀμφίεσιν ἔχων, ὁ ἄνευ ἐνδύματος, ἄνευ περιβολῆς : Ὀδ.Ζ 136 ὣς Ὀδυσσεὺς κούρῃσιν ἐυπλοκάμοισιν ἔμελλεν μίξεσθαι γυμνός περ ἐών, Ἡρ.1,10 (παρὰ Λυδοῖσι) καὶ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν ἐς αἰσχύνην μεγάλην φέρει, - ἡ Φρύνη ἐπέδειξεν ἑαυτὴν γυμνήν, - τὰ παιδάκια τρέχανε γ(δ)υμνά· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ οὐχὶ προσηκόντως, ἀρτίως ἐνδεδυμένος, ὁ μὴ φορῶν τὴν πλήρη αὐτοῦ ἀμφίεσιν, οἷον ὁ μόνον τὸ ἔσω ἱμάτιον περιβεβλημένος ἢ ὁ κρύφιον μέρος τοῦ σώματος ἀκάλυπτον ἔχων : Ἡσίοδ.Ἔργ.391 γυμνὸν σπείρειν, γ- δὲ βοωτεῖν, γ- δ' ἀμάειν, Ξεν.Ἀν.9,4,12 ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν ἐτόλμησε γυμνὸς ἀναστὰς σχίζειν ξύλα, Δημ 583 φοβηθέντα τὸν ὑμέτερον θόρυβον, θοἰμάτιον προέσθαι καὶ μικροῦ γυμνὸν ἐν τῷ χιτωνίσκῳ γενέσθαι, Πολυβ.15,33,12 τὴν γυναῖκα .. γυμνὴν εἰς τὴν πλατεῖαν ἐξέλκουσαι διέφθειραν, ΚΔ Ἰω.27,7 Πέτρος .. τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, - πολλοὶ μετὰ τὰς πρώτας σεισμικὰς δονήσεις ἐξῆλθον εἰς τὰς ὁδοὺς γυμνοί, Σολωμ.Λάμπρ.25 γυμνὸς πετιέται ὀχ τὸ ζεστὸ κρεβάτι· || κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀτελῆ, ἀνεπαρκῆ ἀμφίεσιν ἔχων, ὁ λίαν ἐφθαρμένα ἐνδύματα φορῶν, ὁ ρακένδυτος, ὁ κουρελής : Πάπ. ἔγραφά σοι ὅτι γυμνός εἰμι, - ἄφησε τὰ παιδιά του γυμνά· ὅθ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. συγκρ. : Προκ.Γαζ.Ἐπιστ.129 Ἴρου γυμνότερος· 3) συνεκδ. ὁ πένης, ὁ ἄπορος· ὁμ. κ. ὁ κατὰ περίστασιν ἐστερημένος τῶν ἀναγκαίων : Πάπ. γυμνοὺς αὐτοὺς ἐξεπέμψατε (ἄνευ ἐφοδίων)· || πάπ. μτφ. ὁ ἀβοήθητος, ὁ μὴ τυγχάνων περιθάλψεως, ὁ ἐγκαταλελειμμένος : Πάπ. ἡ ταλαίπωρός μου γυμνὴ ψυχή· 4) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἀσέμνως ἐνδεδυμένη, ἡ ἀπρεπῶς μέρος τι τοῦ σώματος ἀκάλυπτον ἐπιδεικνύουσα : οἱ γυναῖκες βγαίνουνε τώρα στοὺς δρόμους γυμνές· 5) νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ἐν πληθ. ὡς οὐσ. τὰ συνήθως μὴ κεκαλυμμένα μέρη τοῦ σώματος, ἦται τὸ πρόσωπον καὶ αἱ χεῖρες : ἡ δερματικὴ αὕτη πάθησις προσβάλλει κατὰ κανόνα τὰ γυμνά· || εἰδ. δημ. τὰ γυμνὰ ὀπίσθια : τοῦ 'δωκε κάμποσες βιτσιές στὰ γυμνά· 6) εἰδ. νεώτ. κ. δημ. τὸ γυμνὸν ἐν ταῖς εἰκαστικαῖς τέχναις, ζωγραφία ἢ γλυπτὸν γυμνοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἢ μέρους αὐτοῦ : ἡ σπουδὴ τοῦ γυμνοῦ· 7) ὁ ἄνευ ὅπλων, ὁ ἄοπλος : Ἰλ.Π 815 οὐδ' ὑπέμεινε Πάτροκλον, γυμνόν περ ἐόντα, Εὐρ.Ἡρακλ. 723 εἰ δὲ τευχέων φοβεῖ βάρος, νῦν μὲν πορεύου γυμνός, Ζηνόβ.2,98 (παροιμ.) γυμνῷ φυλακὴν ἐπιτάττεις («.. ἐπὶ τῶν ἀδυνάτως ἐχόντων τὰ προστεταγμένα πληροῦν»)· || τὸ οὐδ. πληθ. τὰ γυμνὰ ὡς οὐσ. τὰ μὴ προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ ὁπλισμοῦ, τὰ ἀκάλυπτα, τὰ ἐκτεθειμένα μέρη τοῦ σώματος : Θουκ.3,23 ἐσηκόντιζον ἐς τὰ γυμνά, εἰδ. ἡ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ σώματος, τῆς ἀριστερᾶς καλυπτομένης ὑπὸ τῆς ἀσπίδος : Θουκ.5,10 τὰ γυμνὰ πρὸς τοὺς πολεμίους δούς· 6) ὁ ἄνηβος· Ἡσ. «γυμνή· ἄνηβος» : Ἀπολλ.Ρ 2,707 κοῦρος ἐὼν ἔτι γυμνός· 7) ἐπὶ ἵππων κ. ὄνων, ὁ ἄνευ χαλινοῦ καὶ τῆς ἄλλης σκευῆς, ὁ ἄνευ ἐφιππίου ἢ σάγματος : Ἀρρ.Κυν.24,3 ἐπὶ γυμνῶν ἵππων ἐλαύνουσι, Εὐσ.Ἐκκλ.Ἱστ.6,40 ὄνῳ γυμνῷ ἐπιβιβάσαντες· 8) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμάτων, ὁ ἐξηγμένος ἐκ τοῦ περιβλήματος, τῆς θήκης αὐτοῦ : Ὀδ.Λ 607 γυμνὸν τόξον (τὸ ἐκβληθὲν ἐκ τοῦ γωρυτοῦ, ἐκ τῆς θήκης), Θεόφρ.24,146 γυμνὴ μάχαιρα, Βαλαωρ.Διάκος 4,91 γυμνὸ βαστώντας τὸ σπαθί· || ὁμ. ὁ ἄνευ τοῦ συνήθους ἢ τοῦ προσήκοντος ἐπικαλύμματος ἢ περικαλύμματος : γυμνό(ν) στρῶμα - προσκέφαλο· || ὁμ. συνεκδ. ἐπὶ τοίχου, δωματίου, οἰκίας, καταστήματος κττ., ὁ ἄνευ διακοσμήσεως ἢ ἐπιπλώσεως, ἢ ὁ μετὰ πενιχρᾶς τοιαύτης : γυμνὴ πρόσοψις κτιρίου, - τῶν χειρουργείων οἱ τοῖχοι εἶναι γυμνοί· 9) μτφ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ὁ ἄνευ ῥητορικῆς ἐγκαλλωπίσεως, ὁ λιτός, ὁ ἀπερίφραστος : Φιλ.1,1,1 τῶν ἄλλων νομοθετῶν οἱ μὲν ἀκαλλώπιστα καὶ γυμνὰ τὰ νομισθέντα παρ' αὐτοῖς εἶναι δίκαια διετάξαντο· || κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐκφράσεως, ἀνακοινώσεως, μαρτυρίας κττ., ὁ κατηγορικός, ὁ σαφής, ὁ ἀπερίστροφος, ὁ ἄνευ ὑπεκφυγῶν : εἶπε γυμνή(ν) τὴν ἀλήθεια(ν)· || μτγν. κ. ἐπὶ γεγονότων ἢ καταστάσεων, ὁ ὡς πράγματι ἔχει, ὁ ἄνευ συσχετίσεως πρὸς ἄλλο : Διόδ.Σ 1,76 γυμνῶν τῶν πραγμάτων θεωρουμένων· 10) μτγν. ἐπὶ σπόρων, ὁ ἁπλοῦς, ὁ μόνος : ΚΔ Κορινθ.1,15,17 καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, Κλήμ.Α' Κορινθ.234 σπέρματα πέπτωκεν εἰς τὴν γῆν ξηρὰ καὶ γυμνά· 11) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐδάφους, ψιλὸς δένδρων, ἄδενδρος, μαδαρός, ἀνοιχτός : Πίνδ.Ο 3,25 δένδρων γυμνὸς κᾶπος, - γυμνὴ παραλία, - γυμνὸς κάμπος· 12) ἐπὶ ἀγωνισμάτων, ἀγὼν εἰς ὃν μετεῖχον γυμνοὶ ἀθληταί : Πίνδ.Ι 1,23 λάμπει δὲ σαφὴς ἀρετὰ ἔν τε γυμνοῖσι σταδίοις σφίσιν· 13) μετὰ γεν. ἀντικειμεν. ὁ ἐστερημένος, ὁ ἐλλιπής, ὁ ἐνδεὴς τινος : Αἰσχ.ἀπ.401 γυμνὸς ὀστράκων, Πίνδ.Ν 1,80 κολεοῦ γυμνὸν φάσγανον, Ἡρ.2,141 γυμνοὺς ὅπλων, Σοφ Αἴ.464 γυμνὸς τῶν ἀριστείων ἄτερ, Πλάτ.Κρατ 403 Β ψυχὴ γυμνὴ σώματος, Πολυβ.1,174 γυμνὴ τείχους (πόλις), Πάπ. τοὺς δεῖνα γυμνοὺς τῶν περικειμένων αὐτοῖς ὄντας· 14) ὁμ. κ. νεώτ. μετὰ γεν. μτφ. ὁ ἐστερημένος ἀγαθῆς ἢ ὁ ἀπηλλαγμένος κακῆς ἰδιότητος : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.7,735 Α γυμνὸς τῆς ἁμαρτίας γενόμενος (λαβὼν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν), - γυμνὸς ἐπιστημονικῶν ἐφοδίων.

γυμνοσάλιαγκας δημ. κ. γυμνοσάλιαγκος κοχλίας ἄνευ ὀστράκου, ὁ λεῖμαξ βλ.λ.

γυμνοσάνδαλος-ον πάπ. ὁ ἄνευ σανδαλίων ὁ ἀνυπόδητος, ὁ γυμνόπους.

γυμνόσαρκος-ον νεώτ. ὁ ἄνευ σαρκῶν· 2) μτφ. ἐπὶ δένδρων, ὁ ἄφυλλος : Βλαχογ.Προπύλ.1,97 ἀποκάτου στὰ γυμνόσαρκα, τ' ἄφυλλα κλαδιά του.

γυμνοσκελής-οῦς-ές νεώτ. ὁ γυμνὰ τὰ σκέλη ἔχων, ὁ ἄνευ περισκελίδος, ξεβράκωτος.

γυμνόσκελος (ὁ) νεώτ. ὁ γυμνοσκελὴς βλ.λ.

γυμνοσκελῶ-έω μσν.κ.νεώτ. εἶμαι γυμνὸς τὰ σκέλη : Θεόδ.Ὑρτακ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ. γυμνοσκελέω.

γυμνοσοφισμός (ὁ) νεώτ. ἡ γυμνοσοφιστεία βλ.λ.

γυμνοσοφιστεία (ἡ) Σουΐδ. αἱ δοξασίαι τῶν γυμνοσοφιστῶν βλ.λ. : Σουΐδ.ἐν λ. Ἀδὰμ Βραχμάνων γυμνοσοφιστεῖαι καὶ ἄκαιροι φαντασίαι.

γυμνοσοφιστεύω μσν. εἶμαι γυμνοσοφιστὴς βλ.λ., φρονῶ τὸ τῶν γυμνοσοφιστῶν, φέρομαι, διάγω ὡς γυμνοασοφιστής : Εὐστ.Πονημ.330,13.

γυμνοσοφιστής (ὁ) κ. νεώτ., συνήθ. ἐν τῷ πληθ. γυμνοσοφισταί, σοφοὶ τῶν Ἰνδιῶν ἐν δάσεσι διάγοντες γυμνοὶ ἀσκητικὸν βίον : Πλούτ.Λυκ.4,19 **ὁ Λυκοῦργος καὶ περὶ τὴν Ἰνδικὴν πλανηθεὶς τοῖς Γυμνοσοφισταῖς ὡμίλησεν,** Εὐστ.Πονημ.330,13 **τὰ τῶν ἱστορουμένων γυμνοσοφιστῶν, οἵπερ . . οὐκ εἶχον ὄκνον κατὰ λίθων ὑπεστρωμένων κεῖσθαι ἀνακλινόμενοι·** **2** λαὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ συγχεόμενος μετὰ τῶν Γυμνητῶν : Πτολ.7,1,54.

γυμνοσοφιστία (ἡ) ἐσφ γρ. γυμνοσοφιστεία βλ.λ.

γυμνοσοφιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἰδιάζων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γυμνοσοφιστὰς βλ.λ.

γυμνόσπαθος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων τὴν σπάθην γυμνήν

γυμνόσπερμα (τά) νεώτ. βοταν. πρώτη ὑποδιαίρεσις τῶν φυτῶν τῶν καταλεγομένων εἰς τὸ ἄθροισμα τῶν **φανερογάμων.**

γυμνοσπέρματος (ὁ) ὁ γυμνόσπερμος βλ.λ.

γυμνόσπερμας (ὁ) μτγν ὁ ἔχων τὸ σπέρμα γυμνόν, ἄνευ ἐμφανοῦς περικαρπίου : Θεόφρ.Φί 1,11,2.

γυμνοσποράγγειον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **οὐρεδινιδῶν.**

γυμνοστάχυς (ὁ) **ὁ ἀντιπυρετικός** νεώτ. φαρμακ. Ἰνδικὸν φυτόν, οὗ αἱ ῥίζαι παρέχουσιν ἀφέψημα κατὰ τοῦ πυρετοῦ καὶ χολικῶν τινων παθήσεων.

γυμνόστερνος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ γυμνὸν ἔχων τὸ στέρνον, ξεστήθωτος : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.68 **τέσσαρες ἡλιοκαεῖς καὶ γυμνόστερνοι λεμβοῦχοι.**

γυμνόστηθος-η κ. -ω-ο δημ. ὁ ἔχων γυμνὸν στῆθος, ἀσκέπαστα τὰ στήθια, **γυμνόστερνος,** ξεστήθωτος : Καρκβ.Λ Πλώρ.23 **πέρασαν ἐμπρός μου παρθένες. . ἀνθοστολισμένες καὶ γυμνοστῆθες.**

γυμναστήμια (τὰ) νεώτ. βοταν. στήμονες προερχόμενοι ἐκ τῆς συμφύσεως τοῦ στήμονος μετὰ τοῦ στύλου βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.

γυμνόσωμα (τά) νεώτ. ζωολ. ζῷα, ὧν τὸ σῶμα εἶναι γυμνὸν τριχῶν, πτερῶν ἢ λεπίδων **2)** οἰκογένεια μαλακίων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **πτεροπόδων.**

γυμνοσωμίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ οἰκογένεια ἐντόμων διπτέρων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **βραχελύτρων.**

γυμνόσωμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων γυμνόν, ἀκάλυπτον τὸ σῶμα· **2)** ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **γυμνοσωμιδῶν.**

γυμνοταινίαι (αἱ) νεώτ. ζωολ. ὑποδιαίρεσις ταινιῶν βλ.λ., αἵτινες στεροῦνται κροσσῶν.

γυμνότη(ς)-ητος (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ κατάστασις τοῦ γυμνοῦ, τὸ νὰ εἶναί τις γυμνός, ἡ γυμνητεία, ἡ γύμνια : ΚΔ Ρωμ.8,35 **τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ ; θλῖψις . . ἢ** γυμνότης ;, Εὐστ.Πονημ.330,31 **τῆς τοῦ Ἀδὰμ γυμνότητος·** **2)** **μτφ.** ἡ κατάστασις τοῦ ἠθικῶς ἐνδεοῦς : Φίλ.1,77 **γυμνότης ψυχική·** **3)** κ. νεώτ. ἔλλειψις, ἀνεπάρκεια : Διον.Ἁλ.Ρητ.10,6 **γυμνότης τῶν προτάσεων,- γυμνότης ὕφους- ἐπιχειρημάτων.**

γυμνότοκα (τὸ) νεώτ. ζωολ ζῷα, ὧν τὰ νεογνὰ γεννῶνται ἄνευ πτίλων ἢ σμηρίγγων.

γύμνουρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων γυμνὴν τὴν οὐράν **2)** ζωολ. τὸ ἀρσ. **γύμνουρος** ὡς οὐσ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἱστριχιδῶν·** **3)** ὁμ πληθ γύμνουροι πίθηκοι ἔχοντες τὸ κάτω ἄκρον τῆς οὐρᾶς ἄτριχον.

γυμνοφανής-οῦς-ές μτγν ὁ ἐμφανιζόμενος γυμνός : Ἰω.Λυδ.Μαγ.3,65 **πορνῶν γυμνοφανῶν**

γυμνόφθαλμα (τά) νεώτ. ζωολ. ζῷα ὧν οἱ ὀφθαλμοὶ στεροῦνται βλεφάρων

γυμνόφθαλμος (ὁ) νεώτ. γέν. **σαυριδῶν** ἑρπετῶν.

γυμνοφίδια (τὰ) νεώτ. ζωολ γένος ἑρπετῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ὀφιδίων**

γυμνοφίονα (τὰ) νεώτ. ζωολ ἀμφίβια σκωληκοειδῆ ζῶντα ὑπογείως ἐντὸς ὑγροῦ ἐδάφους.

γυμνοφόρος (ὁ) νεώτ γένος **μυιϊδῶν** ἐντόμων.

γυμνόφυλλος (-η)-ο(ν) νεώτ κ. δημ ὁ γυμνὸς φύλλων, ὁ **ἄφυλλος.**

γυμνοχαρακινίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἰχθύων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **φυσοστόμων.**

γυμνοχαρακῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **γυμνοχαρακινιδῶν.**

γυμνοχειλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων κολεοπτέρων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **σαρκοφάγων.**

γυμνόχρους-ου (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἔχων τὴν χρῶτα ἤτοι τὸ σῶμα γυμνόν : Νόνν.Δ7,124.

γυμνῶ-όω κ. νεώτ., δημ. **γυμνώνω,** μέσ. κ. παθ. **γυμνοῦμαι,** παθ. ἀόρ. δημ. **(ἐ)γυμνώθηκα,** κ. μτχ. παθ. παρακ. **γυμνωμένος** ἀφαιρῶ τὸ περίβλημα, τὸ κάλυμμα, τὸ ἔνδυμά τινος : Ἡρ.4,61 **γυμνοῦσι τὰ ὀστέα τῶν κρεῶν,** Σοφ.Ἀντ.410 **σῶμα γυμνώσαντες εὖ,** Ἡρωδιαν.1,8 γυμνώσας τὸ **ξιφίδιον** (ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς θήκης), Κρυστ.Σκ.Ἀδ. 2,157 **τότε ὀρθὸς πετάζομαι, τὴ σπάθη μου γυμνώνω, - τῆς ἐγύμνωσαν τὰ στήθη της·** || παρ' Ὁμ. μόν. μέσ. κ. παθ. : Ὀδ.Ζ 222 **αἰδέομαι γὰρ γυμνοῦσθαι,** Ἡρ.3,64 **γυμνωθὲν τὸ ξίφος** παίει **τὸν μηρόν,** Θουκ.1,6 **ἐγυμνώθησαν πρῶτοι, - γυμνώθηκε ξαφνικὰ κι ἔτρεχε στοὺς δρόμους·** || **μετὰ γεν.** : Ὀδ.Χ 1 **αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων·** **2)** **ἐπὶ τόπων περιοδικῶς καλυπτομένων ὑπὸ ὑδάτων,** ἀποκαλύπτομαι : Πλούτ.Ἠθ.336 Δ **ὁ μὲν Νεῖλος ὑπονοστεῖ, γυμνοῦται δὲ ἡ χώρα,** Ἀθήν. 14,639 E **τὴν πρότερον λιμνάζουσαν χώραν ἅπασαν γεγυμνῶσθαι·** **3)** **κ.** νεώτ. κ. δημ. ἀφαιρῶ τι ἀπό τινος, ἰδίως χρήματα ἢ ἄλλα πολύτιμα **πράγματα** : Ἡρωδιαν.7,3 **γυμνοῦντα καὶ τὰς οὐσίας ἀφαιρούμενον τῶν οἰκείων,** Λιβάν Λόγ.62,8 **ἐγύμνωσε τοῦ πλούτου τοὺς θεούς, - τὸν ἐγύμνωσαν οἱ ληστές,** ΑΣοῦτσ.Σάτυρ.4,189 **τὰ ἐπαρχεῖα φανερὰ οἱ ὑπουργοὶ γυμνώνουν·** κ. παθ. : Ἰλ.Μ 399 **αὐτὰρ ὕπερθεν τεῖχος ἐγυμνώθη** (ἐνν. ὑπερασπιστῶν, ἔμεινεν ἀνυπεράσπιστον), Πλάτ. Πολ.601 B **γυμνωθέντα γε τῶν τῆς μουσικῆς χρωμάτων τὰ τῶν ποιητῶν,** Σωκρ.Ἐκκλ.Ἱστ.2,23 **γυμνωθέντα σε τῆς πατρῴας ἑστίας·** || νεώτ. ναυτ. ἀποσκευάζω, ξαρματώνω : **γυμνῶ κεραίαν-ἱστίον-ἐπιστήλιον·** **4)** ὁμ. σημ. κ. μτφ. : Σχόλ.Ἰλ.Λ 388 **ὁ δὲ καὶ γυμνοῖ τὴν δειλίαν ἑταίρων** (ἀφαιρεῖ τὴν δειλίαν, προσδίδει θάρρος), Εὐσ.Βί.Κωνστ.1 **ἐγυμνοῦτο δῆτα τῶν ἀξιωμάτων,** Μεθόδ Συμπ.Δ Παρθέν.83 C **γυμνούμενος προφάσεων·** **5)** μτγν. ἀφαιρῶ, ἐξάγω, ἀποβάλλω τι περιβάλλον : ΠΔ Ἰουδ.9,1 **ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδιδύσκετο σάκκον.**

γυμνώλενος-ον νεώτ. ὁ ἔχων γυμνὰς τὰς ὠλένας· πρβλ. ξεμπράτσωτος.

γύμνωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ γύμνωσις βλ.λ.

γυμνώνω δημ. γυμνῶ βλ.λ.

γυμνῶς ἐπίρρ. σχόλ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γυμνόν : Σχόλ.Αἰσχ.Πέρσ.740· **2)** φανερῶς, σαφῶς.

γυμνωσιά (ἡ) δημ. ἡ γύμνωσις βλ.λ., ἡ γυμνότης, ἡ γδύμνια, τὸ γύμνωμα, ἡ ζορκιά.

γύμνωσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **-η** ἡ ἐνέργεια τοῦ γυμνοῦν, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ περιβλήματος, τὸ γδύσιμο : Πλούτ Κάτ Πρεσβ.20 **δυσωπούμενοι τὴν γύμνωσιν, - ἡ γύμνωσις ἐξηκολούθει παρὰ τὰς ἀποδοκιμασίας πολλῶν θεατῶν·** **2)** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γυμνοῦσθαι, ἡ γυμνότης · ΠΔ Γένεσ.9,22 **καὶ εἶδε Χάμ. . τὴν γύμνωσιν** τοῦ πα**τρὸς αὐτοῦ,** Μηναῖ.1,5 Ὠδ 3 **γύμνωσιν αἰσχίστην περιστέλλων** Ἀδὰμ τοῦ προπάτορος· || κ μτφ ἡ στέρησις, ἡ ἔλλειψις : Μαυρίκ.Στρατηγ 6 **τὴν γύμνωσιν τῆς αἰτίας** **3)** εἰδ ἡ ἀνυπεράσπιστος πλευρὰ τοῦ στρατεύματος : Θουκ 5,71 **προθυμούμενος ἐξαλλάσσειν αἰεὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν·** **4)** νεώτ κατ' ἐπέκτ. ἡ ἐξ ἁρπαγῆς, λεηλασίας ἀποστέρησις : **ἡ γύμνωσις τῶν χωρίων ὑπὸ τῶν ἀτάκτων στιφῶν.**

γυμνωτής (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ., θηλ. **-τρια** ὁ γυμνώνων· **2)** ὁ ἀπογυμνώνων, ὁ διαρπάζων.

γυμνωτίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. φυσοστόμων ἰχθύων.
γύμνωτος (ὁ) νεώτ. γένος γυμνωτιδῶν ἰχθύων.
γυμνώττω μσν. εἶμαι γυμνός, διατελῶ ἐν γυμνό-τητι : Μηναῖ.3,9 Ἑσπερ.Θεοτοκ. **καὶ τῆς ἀφθαρ-σίας με χλαῖναν ἔνδυσον γυμνώττοντα.**
γυμπάνω ΑΒ 228,20 « γυμπάνειν, τὸ σιωπᾶν καὶ φρίττειν καὶ τρομαίνειν καὶ οἴεσθαι τὴν γῆν παλ-λομένην καὶ ὥσπερ **ἅλλεσθαι** ὑπὸ σεισμοῦ ».
γυνά Ἐπιγρ. ἡ γυνὴ βλ.λ. : Ἐπιγρ.Κυπρ.
γυναίαξ Γραμμ.Ἀνών. « ὁ ἐστερημένος γυναι-κός », ὁ ἀγύναιξ βλ.λ.
γυναίκα (ἡ) δημ., γεν. κ. -αικός ἡ γυνὴ βλ.λ., ὁ θῆλυς ἄνθρωπος : **ἄντρες καὶ γυναῖκες, - χώ-ρια οἱ ἄντρες, χώρια οἱ γυναῖκες** 2) γυνὴ ὥ-ριμος πρὸς γάμον : **εἶσαι γυναίκα, δὲν εἶσαι πιὰ κοριτσάκι,** παροιμ. **γυναίκα θυμωμένη, θάλασσα ἀγριεμένη,** ὁμ. παροιμ. **ἡ γυναίκα μὲ τὸ κλάμα κι ὁ κλέφτης μὲ τοὺς ὅρκους,** φρ. **σωστὴ γυ-ναίκα (ἡ - μὲ τὰ αὐλά της)** ἡ ἔχουσα τὰς ἀρετὰς τοῦ φύλου της || **κακιὰ γυναίκα** ἡ δύστροπος· εἰδ. ἡ πόρνη : **τὸ κορίτσι της ἔγινε κακιὰ γυναί-κα, - στὸ διπλανὸ σπίτι κάθονται κακὲς γυναῖκες** 3) ἡ σύζυγος : **ἔχει γυναίκα τὴν κόρη τοῦ δασκά-λου,-ἔδωσα τῆς γυναικός μου νὰ φωνίσῃ,** παροιμ. **ὁ ἄντρας λέει λεμόνια κι ἡ γυναίκα λέει πεπό-νια** 4) εἰδ. γυνὴ ὑπηρετοῦσα ἄλλα πρόσωπα : **νὰ φωνάξῃς γυναίκα νὰ μᾶς πλύνῃ** 5) ἐπὶ ἀνδρῶν, ἐπιθετικῶς, ὁ δειλός || ὁ θηλυπρεπής.
γυναικάδελφος (ὁ), θηλ. **γυναικαδέλφη** μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀδελφὸς τῆς συζύγου ὡς πρὸς τὸν σύζυγον, ὁ κουνιάδος : Πάπ.(4ου αἰ.), Σχόλ.Σοφ.ΟΤ 70, Σχόλ.Εὐρ.Ἑκ.807, Διγεν.Ἀκρ.1050 **οὐκ οἶδά πως οἱ γυναικάδελφοί μου | πῶς τὴν βουλὴν ἐμάθασιν,** Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.6 **τὰς μεταξὺ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ γυναικαδέλφου του σκηνάς.**
γυναικάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ γυναίκα γυνὴ μικρόσωμος,,γυναικίτσα κ. γυναικαράκι βλ.λ., ἀντίθ. γυναικάρα κ. γυναίκαρος : **πῆρε ἕνα γυναικάκι** || ἐν χρ. κ. θωπευτικῶς 2) πονηρὸν γύναιον.
γυναικάκιας (ὁ) δημ. ὁ ἀρεσκόμενος νὰ συν-αναστρέφηται μετὰ γυναικῶν 2) ὁ θηλυδρίας.
γυναικάνηρ-ανδρος (ὁ) ὁ γυναικώδης, ὁ θηλυ-πρεπής, ὁ γυναικίας βλ.λ. : Ἐπίχ.218 **γυναικάνδρεσσι ποθεινοί,** Εὐστ.Ἰλ.1132,32 « γυναικίαν τινὰ .. ἢ γυναι-κάνδρα καθὰ συντίθησιν ἕτερος ποιητής ».
γυναικάνθη (ἡ) μτγν. εἶδος ἀμπέλου παραγού-σης μελαίνας σταφυλάς : Πλίν.Φ1 23,1,27 (λατ.).
γυναικάρα (ἡ) δημ. γυνὴ μεγαλόσωμος 2) γυ-νὴ μεγάλης δραστηριότητος· πρβλ. ἀνδρογυναίκα.
γυναικαράκι (τὸ) δημ. τὸ γυναικάκι βλ.λ.
γυναικαρέσκεια (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τὰς γυναῖ-κας ἀβρότης.
γυναικάρεσκος-ον νεώτ. ὁ πρὸς τὰς γυναῖ-κας ἀβρός, εὐάρεστος.
γυναικάριον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ γυνή, ἡ μικρόσωμος γυνή, ἡ μικροκαμωμένη, τὸ γυναικάκι, ἡ γυναικοῦλα : Διοκλ.Κωμ.11, Ἐπικτ. Ἐγχ.7 **γυναικά-ριον καὶ παιδίον** 2) σκωπτ. ἡ ψυχικῶς εὐτελής, τὸ γύναιον, ἡ παλιογυναίκα : ΚΔΤιμ.2,3,6 **ἐκ τού-των γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις.**
γυναίκαρος (ὁ) δημ. γυναικάρα βλ.λ.
γυναικάς (ὁ) δημ. ὁ πρὸς τὰς γυναῖκας ἔκδο-τος, ὁ λίαν ἐπιδιώκων τὴν πρὸς γυναῖκας ἐρωτικὴν συνάφειαν : Ζερβ. μτφρ.Ἰλ.Γ 45 **ἄθλιε Πάρι, ποὺ ὡραῖος μὲν εἶσαι, | ἀλλὰ γυναικὰς κι ἀπατεώνας.**
γυναίκεια ἐπίρρ. δημ. κ. **-κια** κατὰ τὸν τρόπον τῶν γυναικῶν, γυναικείως, σὰν γυναίκα : δ. τραγ. **γυναίκεια πάει στὴν ἐκκλησιά, γυναίκεια προσκυ-νάει** 2) διὰ γυναικείας ἀμφιέσεως, γυναικεῖα.
γυναικεῖα ἐπίρρ. βλ. γυναικεῖος 7).
γυναικ(ε)ιάριος (ὁ) μτγν. ὁ διευθυντὴς γυναι-κείου βλ.λ.3), ὑφαντουργείου, **ἐν ᾧ ἐργάζονται** γυναῖκες : Ἰουστιν.Κῶδ.2,8,13.
γυναικειολογία (ἡ) νεώτ. ἡ γυναικολογία βλ.λ.
γυναικειολογικός-ή-όν νεώτ. γυναικολογικός.
γυναίκειος-α-ο δημ., δ. γρ. **γυναίκιος** ὁ ἀνή-κων, ὁ ἀνοφερόμενος εἰς γυναῖκα, ὁ γυναικήσιος, ὁ γυναικεῖος βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Δ 1257 **ἐτοῦτος ἦτον ἀνιψιὸς ἀπὸ γυναίκειον αἷμα,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.92,13 **γυναίκειος εἶν' ὁ πόλεμος, νυφαδιακὸς ὁ κούρ-σος,** Βάρν.Ἀπολ.Σωκρ.42 **ὅπως μ' ἔκαιγεν ὁ πό-θος τοῦ γυναίκειου κορμιοῦ** 2) ὁ προσιδιά-ζων εἰς τὰς γυναῖκας, ὁ γυναικώδης, ὅθ. ὁ μὴ σο-βαρός : **γυναίκειες κουβέντες** || τὸ οὐδ. πληθ. **γυναίκεια** ὡς οὐσ. ἡ ἔμμηνος περίοδος τῶν γυναι-κῶν, τὰ ἔμμηνα || εἰδ.φρ. **γυναίκεια μυαλὰ νοῦς ἄκριτος,** ἐπιπόλαιος 3) τὸ οὐδ.πληθ. ἄνευ ἄρθρ. ἐν. χρ. ἐπιθ. ἢ ἐπιρρ. γυναικεῖα ἀμφίεσις ἢ δι' ἀμ-φιέσεως γυναικείας : **ντύσανε γυναίκεια τὸν Ἀχιλ-λέα,** παροιμ. **ποὺ γυναίκας ἔχει γνώμη ἂς φορῇ κιόλας γυναίκεια.**
γυναικεῖος-ον κ. -α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. γυναικήιος-η-ον, δημ. γυναίκ(ε)ιος ὁ ἀνήκων, ὁ ἀναφερόμενος, ὁ συνήθης εἰς τὰς γυναῖκας, ὁ γυ-ναικὸς ἢ γυναικῶν, ὁ ὑπὸ ἢ ἐκ γυναικὸς ἢ γυναι-κῶν : Ὀδ.Λ 437 **γυναικείας διὰ βουλὰς** (βουλεύ-ματα, σχέδια, βουλὲς γυναικῶν), Ἡσίοδ.Ἔργ.753 **μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι ἀ-νέρα** (λουτρῷ οἷον ἐν χρ. ὑπὸ τῶν γυναικῶν), Ἡρ. 4,114 **ἡμεῖς μὲν τοξεύομεν καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἱππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικήια οὐκ ἐμάθομεν** (ἰδιάζοντα εἰς τὰς γυναῖκας, ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐκ-τελούμενα), Πλάτ.Πολ.373 C **δημιουργοί .. τῶν περὶ τὸν γυναικεῖον κόσμον, - γυναικεῖα ἐνδύματα, - γυναικεῖαι προσπάθειαι, - γυναικεῖαι σχολαὶ - φυλακαὶ** (διὰ γυναῖκας προωρισμέναι) || μτγν. φρ. **γυναικεῖον σκεῦος** ἡ γυνή : ΚΔΠέτρ.1,3,7 **ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμήν** 2) κ. νεώτ. ὁ εἰς γυναῖκα ἢ τὰς γυναῖκας προσιδιάζων, ὁ γυναικώδης, γυναικήσιος, πολλά-κις καθ' ὑπονοουμένην ἀντίθ. πρὸς τὸ ἀνδρικός, ἀνδρεῖος : Ἀρχίλ.9,10 **τάχιστα τλῆτε γυναικεῖον πένθος ἀπωσάμενοι,** Πλάτ.Πολ.469 D **γυναικείας τε καὶ σμικρᾶς διανοίας τὸ πολέμιον νομίζειν τὸ σῶμα τοῦ τεθνεῶτος,** Πολύβ.2,4,8 **χρωμένη δὲ λογισμοῖς γυναικείοις,** Τζέτζ.Χιλ.3,419 **μιμήσει γυ-ναικείᾳ, - γυναικεῖοι τρόποι** || ὁ ὑπὸ ψυχικοῦ πάθους παρασυρόμενος εἴς τι κακὸν ἢ εὐτελές, ὁ ἐμπαθής : Εὐρ.Ἴων 843 **ἐκ τῶνδε δεῖ σε γυναι-κεῖόν τι δρᾶν** || ὁ πονηρός, ὁ πανοῦργος : Ἰώσ. Α) 2,4,5 **προλαβεῖν δὲ τὴν ἐπιβουλὴν σοφὸν ἅμα καὶ γυναικεῖον ἡγήσατο** 3) τὸ θηλ. **γυναικεία,** ἰων. **γυναικηίη** ὡς οὐσ. ὁ γυναικών, τὸ διὰ τὰς γυναῖκας καθωρισμένον μέρος τῆς οἰκίας : Ἡρ.5,20 **γυναῖκας μὲν ἐξελθούσας ἀπέπεμπε εἰς τὴν γυ-ναικηίην** ὁμ.μτγν. κ. τὸ οὐδ. ἐν πληθ. : ΠΔ Τωβ. 2,11 **καὶ ἡ γυνή μου Ἄννα ἠριθεύετο ἐν τοῖς γυναικείοις** || **ἡ γυναικεία** ὡς οὐσ. τόπος πράσεως τροφίμων κ. ἄ., εἰς ὃν μετέβαινον πρὸς ὠνὴν αἱ γυναῖκες : Θεόφρ.Χαρ.22,10 **μισθοῦσαι εἰς τὰς ἐξόδους ἐκ τῆς γυναικείας παιδίον τὸ συνακολουθῆσον** ὁμ. εἰδ. μαν. κ. νεώτ. τὸ γυναικεῖον ὁ διὰ τὰς γυναῖκας ἐν τοῖς χριστιαν. ναοῖς ὡρισμένος ἴδιος χῶρος, ὁ γυναικωνίτης, τὸ γυναικίτι : **ὑπὲρ τὸν ἐσωνάρθηκα εἶναι τὸ γυναικεῖον** || μσν.ὁμ.ἐν.εἰδ. σημ. **γυναι-κεῖον** ὡς οὐσ. ὑφαντουργεῖον **ἐν ᾧ ἐργάζονται** γυναῖκες : Ἰουστιν.Κῶδ.11,8,2 4) εἰδ. τὸ οὐδ. πληθ. τὰ γεννητικὰ μόρια τῆς γυναικός : Ἱππ.Ἐπιδ.1, 26 Β **δευτεραίην μετὰ τὸν τόκον ἔλαβε πυρετὸς ὀξύς, καρδίης πόνος καὶ γυναικείων,** Ἀθήν.3,99 Β **ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα, ἧς ἀπεσχισμένα ἦν τὰ γυναικεῖα** (δ.γρ. ἐπεσχημένα, ὅθ. ἡ ἑρμ. ὡς ἑπομ. σημ.) || ὁμ. τὰ καταμήνια, ἡ ἔμμηνος ῥύσις

τῶν γυναικῶν· Ἡσ. «γυναικεῖα· τὰ ἔμμηνα» : Ἀριστλ.ΖΜ 648 a, 31 **τὰς γυναῖκας.. ὡς διὰ τὴν θερμότητα καὶ πολυαιμούσας γινομένων τῶν γυναικείων,** ΠΔΓεν.18,11 **ἐξέλιπε δὲ τῇ Σάρρᾳ γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα·** ‖ ὁμ. τὰ λόχια : Γαλ.17(2),187· ‖ ὁμ. γεν. **ἀνωμαλίαι** περὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ σώματος ἰδιάζουσαι εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν γυναικῶν, ὅθ. κ. τίτλος ἰδίων συγγραφῶν τοῦ Ἱπποκράτους καὶ τοῦ Σωρανοῦ : Θεόφρ.Φ(4,8,6 **χρῶνται δὲ οἱ ἰατροὶ πρός τε τὰ γυναικεῖα αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ κατάγματα·** ‖ ὁμ. καὶ τὰ φάρμακα τὰ εἰδικῶς ἐν χρ. κατὰ τῶν νόσων καὶ τῶν ἐνοχλήσεων τῶν γυναικῶν : Ἱππ.Γυν.1,64· ‖ ὁμ. ἐν φρ. **γυναικεῖος κόλπος** τὸ αἰδοῖον τῆς γυναικός : Σωρ.1,16· **γυναικεῖος ῥοῦς** ἡ λευκόρροια βλ.λ. : αὐτ.2,43· ὁμ. νεώτ. **γυναικεῖα πάθη** τὰ ἀφροδίσια νοσήματα καὶ ἰδίως ἡ σύφιλις· **5)** μτγν. εἰδ. τὸ οὐδ. καθ' ἕν. ὡς οὐσ. τὸ στίμμι βλ.λ., ἡ ἀντιμονιοῦχος μέλαινα χρωστικὴ οὐσία, δι' ἧς αἱ γυναῖκες ἔβαφον τὰ βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς, τὸ μέλαν ψιμύθιον, ὁ ασουρμές : Διοσκ.5,84· **6)** ἐν φρ. κατὰ τὰς διαφ. σημ. **γυναικεῖος ἰατρὸς** γυναικολόγος βλ.λ. : Σωρ. 2,3· **γυναικεῖος θόλος** λουτρὸν δι' ἐφιδρώσεως, βαλανεῖον, χαμάμι, εἰδικῶς πρὸς χρῆσιν τῶν γυναικῶν : Πάπ.· ‖ **γυναικεῖος πόλεμος** πόλεμος πρὸς γυναῖκας : ΑΠ 7,352· ‖ **γυναικεία πεῖρα** ἡ μετὰ γυναικός τινος συνουσία τοῦ ἀνδρός : Εὐστ.Ὀδ. 1936,51 **οἱ μεθ' Ὅμηρον καὶ ἐπὶ γυναικείας πείρας τὴν λέξιν (βιάζεσθαι) ἐτίθεντο·** ‖ νεώτ. εἰδ. **γυναικεῖοι ῥόλοι** πρόσωπα γυναικῶν ἐν θεατρικῷ ἔργῳ, ἃ ὑποδύονται γυναῖκες ἢ καὶ ἄνδρες· **7)** πάπ. κ. νεώτ. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. ἄνευ ἄρθρ. ἀναφορικῶς πρὸς ἄνδρα ἐν ἐπιρρ. χρ. **γυναικεῖα** = διὰ γυναικείας ἀμφιέσεως, μὲ γυναίκεια φορέματα : **τὰς ἡρωΐδας τοῦ δράματος ὑπεδύθησαν νέοι ἐνδεδυμένοι γυναικεῖα·** πρβλ. δημ. γυναίκεια.

γυναικείως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς τὰς γυναῖκας : Πλάτ.Νόμ.731 D **γυναικείως πικραινόμενον διατελεῖν,** Δίων Κ 38,18 **θρηνῶν καὶ γυναικείως διακείμενος.**

γυναικεραστής (ὁ) ὁ τὰς γυναῖκας ἀγαπῶν, ὁ γυναικάς : Πολυδ.3,68,70.

γυναικεραστῶ-έω ἀγαπῶ τὰς γυναῖκας, εἶμαι γυναικάς : Πολυδ.3,68,70.

γυναικέριον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γυναικήϊος-η-ον ἰων. τ. τοῦ γυναικεῖος βλ.λ.

γυναικῆος Ἐπιγρ. ὁ γυναικεῖος βλ.λ.

γυναικηρός-ά-όν ΑΒ ὁ ἰδιάζων εἰς γυναῖκα, γυναικεῖος : ΑΒ 31,14 **γυναικηρὸς τρόπος.**

γυναικήσια ἐπίρρ. δημ., δ.γρ. γυναικίσια κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς γυναῖκα.

γυναικήσιος-α-ο δημ. ὁ ἀνήκων, ἰδιάζων εἰς γυναῖκα, ὁ τῆς γυναικός : Ψυχάρ.Τοξ 138 **ἔχεις ὅλη τὴ χάρη τὴ γυναικήσια·** ‖ ὁ διὰ γυναῖκας προωρισμένος ἢ κατάλληλος : **γυναικήσια παπούτσια - στολίδια·** ‖ ὁ ἁρμόζων εἰς γυναῖκα, γυναικώδης, γυναικίστικος, ἀντίθ. ἀνδρικός, ἀντρίκιός : **γυναικήσια φωνὴ - γυναικήσια φερσίματα - κλάματα,** σκωπτ. **γυναικήσιες κουβέντες** (βαττολογήματα, ἀργολογία, μικρολογία).

γυναίκια ἐπίρρ. δημ. δ.γρ. τοῦ γυναίκειο βλ.λ.

γυναικιάρης (ὁ) δημ. ὁ γυναικάς βλ.λ.

γυναικίας-ου (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ γύννις ὁ θηλυπρεπής, ἐκτεθηλυμμένος, ποὺ γυναικοφέρνει : Λούκ.Ἀλ.31,31 **εἴ τις ὑποκριτὴς τραγῳδίας μαλθακὸς αὐτὸς ὢν καὶ γυναικίας Ἀχιλλέα .. ὑποκρίνοιτο·** ‖ νεώτ. εὐφημιστικῶς, ὁ παθητικὸς κίναιδος, ὁ κιναιδιζόμενος βλ.λ. : **εἰς πολλὰς τῶν εὐρωπαϊκῶν μεγαλοπόλεων εὑρίσκονται πλεῖστοι κατ' ἐπάγγελμα γυναικίαι·** **2)** μτγν. κ. μσν. ὁ ἄτολμος, ὁ δειλός : Εὐστ.Ἰλ.1261,20· **3)** Σουΐδ. ἐν λ. Κλεόκριτος «ὁ θηλυμανὴς ἀνήρ».

γυναικίζω κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. φέρομαι ὡς γυνή, ἔχω γυναικὸς ἦθος, μιμοῦμαί τι τὸ γυναικεῖον, γυναικοφέρνω : Ἱππ.Ἀερ.293,31 **γυναικίζουσί τε καὶ ἐργάζονται μετὰ γυναικῶν,** Ἀριστφ.Θεσμ. 268 **ἢν λαλῇς δ', ὅπως τῷ φθέγματι γυναικιεῖς εὖ καὶ πιθανῶς·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Πολύβ. 32,15,7 **ὁ Προυσίας εἴθιστο ποιεῖν γονυπετῶν καὶ γυναικιζόμενος,** Ἰώσ.Π(4,9,10 **γυναικιζόμενοι τὰς ὄψεις,** Τζέτζ.Χιλ.1,126 **γυναικιζόμενος χλαμύδι τῶν εὐσήμων·** **2)** μτβ. πράττω τι κατὰ τὸν γυναικεῖον τρόπον : Διοκλ. ἐν ΑΒ 31 **γυναικίζω τὸν τράχηλον** (στρέφω ἢ κλίνω τὸν λαιμὸν ὡς αἱ γυναῖκες)· **3)** εἶναί τινα παθητικῶς κίναιδον, γυναικεῖα πάσχειν, κιναιδίζεσθαι βλ.λ. : Δίων Κ 50,27 **γυναικίζει καὶ ἐκκεκιναίδισται·** ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Λουκ.Ὄνειρ.19 **ὦ γενναιότατε ἀλεκτρυόνων .., ἐγυναικίζου ἐς τὸ ἑταιρικόν;·** ‖ ὀρέγομαι συνουσίας· Ἡσ. «ἀφροδισιάζεσθαι, γυναικίζεσθαι», Διογενιαν.4,10 «γραῦς ἀναθυᾷ ἀντὶ τοῦ καπρᾷ, ἐπὶ τῶν παρ' ἡλικίαν γυναικιζομένων»· **4)** μέσ. ἐπὶ γυναικῶν, ἔχω τὰς μηνιαίας καθάρσεις· Ἡσ. «γυναικιζομένην, καθαιρομένην καταμηνίοις»· **5)** ἡ παθ. μτχ. **γυναικιζόμενος** ἄτολμος, δειλός· Εὐστ. Ἰλ.1261,60 «οἱ μεθ' Ὅμηρον γυναικίας καὶ γυναικιζομένους τοὺς ἐν πολέμῳ ἀτόλμους φησίν».

γυναικικός-ή-όν κ. μαν. γυναικώδης, θηλυπρεπής : Εὐστ.Πονημ.54,25 **προσώποις γυναικικοῖς,** αὐτ.Ἰλ.643,56 **γυναικικοῦ ἤθους·** ‖ ὁ γυναικὶ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων· εὔχρ. κ. ἐν τῷ συγκρ. : Ἀριστλ.Ζ(7,1,6 **καὶ τῶν ἀρρένων δὲ ἐπιδηλότεροι γίνονται καὶ γυναικικώτεροι οἱ μαστοί.**

γυναικικῶς ἐπίρρ. Σουΐδ. «κορικῶς· γυναικικῶς», κατὰ τρόπον γυναικικόν, ταῖς γυναιξὶν ἴδιον.

γυναίκιον (τὸ) μτγν. ὑποκ. τοῦ γυνή, γύναιον, γυναικούλα : Λόγγ.3,6,15 (δ. γρ. **γύναιον**).

γυναίκιος-ια-ιο δημ. κ. **γυναίκειος** βλ.λ.

γυναικίσια ἐπίρρ. δημ., δ.γρ. τοῦ γυναικήσια βλ.λ.

γυναίκισις-εως (ἡ) ὁ γυναικώδης τρόπος, τὸ γυναίκειο φέρσιμο : Ἀριστφ.Θεσμ.863 **πρὶν τῆς ἑτέρας δοῦναι γυναικίσεως δίκην,** Λιβάν.Λόγ.64,74 **μεστοὶ γυναικίσεως οἱ παρόντες κατέβησαν.**

γυναικίσκιον (τὸ) Ἡσ. «τὸ παιδίσκιον».

γυναικισμός (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. γυναικεία ἀδυναμία : Πλούτ.Καῖσ 63 **οὐδένα γὰρ γυναικισμὸν ἐν δεισιδαιμονίᾳ πρότερον κατεγνώκει τῆς Καλπουρνίας,** Νικήτ.Χων.,Σάθ.1,109 **ἔπσινος γὰρ τοῖς μὲν βλοξὶ καὶ θηλυδρίαις, ἐκνευρισμὸς καὶ γυναικισμός·** **2)** νεώτ. τὸ γυναικίζειν, γυναικώδης συμπεριφορά, γυναίκειο φέρσιμο, κάμωμα : **πολλοὶ τῶν νέων φιμυθιοῦνται, βοστρυχοῦσι τὴν κόμην καὶ ἄλλους ἐπιτηδεύονται γυναικισμούς.**

γυναικιστί ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον, ἦθος γυναικεῖον, γυναικόπρεπα, γυναικήσια : Ἀθήν.12,528 F **εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος ἐψιμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικιστί.**

γυναικίστικα ἐπίρρ. δημ. γυναικιστὶ βλ.λ. : **φέρνεται - μιλεῖ - στολίζεται γυναικίστικα.**

γυναικίστικος-η-ο δημ. ὁ γυναικεῖος, ὁ γυναικήσιος βλ.λ., ὁ προσιδιάζων εἰς τὰς γυναῖκας, ἀντίθ. ἀντρίκιος : **γυναικίστικα καμώματα·** **2)** οὐδ. πληθ. **γυναικίστικα** ὡς οὐσ. ἡ γυναικεία ἀμφίεσις : δ.τραγ. **νὰ βάλῃς γυναικίστικα.**

γυναικίτης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ διὰ τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις προωρισμένος χωριστὸς χῶρος, ὁ γυναικωνίτης : Ἀνών.π. Ναοῦ Σοφ. ἐν Βανδ.1,77 C **ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ πλευρᾷ τοῦ δεξιοῦ γυναικίτου ἐποίησε θάλασσαν.**

γυναικίτσα (ἡ) δημ. ἡ γυναικούλα βλ.λ.

γυναικοαρρενομανία (ἡ) μσν. μανία πρὸς συνουσίαν μετὰ γυναικῶν καὶ μετ' ἀρρένων : Ἰω. Νηστ.Ἐξομολ.93 Β **περὶ γυναικοαρρενομανίας, περὶ κτηνοβατίας, περὶ .. μαλακίας.**

γυναικόβουλος-ον ὁ γυναικὸς φρονήματα ἔχων, ἀντίθ. ἀνδρόβουλος : Αἰσχ.Χο.626 ὁ **καιρὸς δὲ δυσφιλὲς γαμήλευμ' ἀπεύχεται δόμοις γυναικοβούλους τε μήτιδας φρενῶν.**

γυναικογένεια (ἡ) πάπ. ἡ ἐκ γυναικὸς συγγένεια : Πάπ. **πρὸς γυναικογένειαν.**

γυναικογήρῦτος-ον ὁ ὑπὸ γυναικὸς διαφημισθείς : Αἰσχ.'Αγ.487 **ἀλλὰ ταχύμορον γυναικογήρυτον ὄλλυται κλέος** (δ.γρ. γυναικοκήρυκτος).

γυναικογραφία (ἡ) νεώτ. πραγματεία περὶ γυναικός.

γυναικοδίδακτος-ον ὁ δεδιδαγμένος ὑπὸ γυναικῶν : 'Ολυμπ.'Αλκ.136 C.

γυναικοδουλεία (ἡ) νεώτ. **ἡ** δουλεία τῶν γυναικῶν, ἡ κατάστασις **τῆς** γυναικὸς ὡς δούλης.

γυναικοδουλειά (ἡ) δημ. ἀσχολία, ἐργασία προσιδιάζουσα εἰς τὰς γυναῖκας, ἡ ὑπὸ γυναικῶν συνήθως γινομένη, ποὺ εἶναι γιὰ τὶς γυναῖκες ἢ ποὺ γίνεται ἀπὸ τὶς γυναῖκες, οἷον ἡ τοῦ οἴκου ἐπιμέλεια, ἡ οἰκιακὴ ῥαφιδευτικὴ κττ.' **2)** κατὰ πληθ. **γυναικοδουλειές** τρόποι, λόγοι, ἐνέργειοι μικροπρεπεῖς, εἰς γυναῖκας συνήθως προσιδιάζουσαι, ὅθεν εἰς ἄνδρας ἀνάρμοστοι, οἷον κεναὶ λογομαχίαι, διαβολαί, δι' ἀνάξια λόγου διενέξεις κττ.' **3)** **ἐρωτικὴ μετὰ** γυναικὸς ἢ ἐκ γυναικὸς ἢ ἕνεκα γυναικὸς περιπέτεια, ἄ. ἐρωτοδουλειά.

γυναικόδουλος (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ κ. δημ. ὁ οἱονεὶ δοῦλος τῶν γυναικῶν, ὁ ὑπὸ ἐρωτικοῦ πρὸς τὰς γυναῖκας πόθου εἰς ταύτας πειθήνιος : 'Ιω. Χρυσ.2,399 **τοὺς γοῦν σφόδρα κατωφερεῖς καὶ γυναικοδούλους, τούτους μάλιστα ὡς ἀνδράποδα περιφέρουσιν αἱ γυναῖκες,** - **κυβερνήτης γυναικόδουλος μοιραίως ἄγει εἰς ὄλεθρον τὸ ἔθνος αὐτοῦ'** ‖ ὁ ὑπὸ τοῦ πρὸς τὰς γυναῖκας ἐρωτικοῦ πάθους κυριευόμενος καὶ εἰς τοῦτο δουλεύων, ὁ ἄγαν **φιλογύνης,** ὁ μανιακὸς γυναικάς : 'Ισίδ.Πηλ.2,53 **κατωφερὴς καὶ γυναικόδουλος'** **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς γυναῖκα σύζυγον ἢ ἐρωμένην αὐτοῦ ὑποτελής, ὁ πειθήνιος εἰς τὰς θελήσεις αὐτῆς, ὑπογυναικωμένος βλ.λ.

γυναικοειδής-οῦς-ές σχόλ. κ. νεώτ. ὁ γυναικώδης, θηλυπρεπής : Σχόλ.'Αριστφ.Νεφ.289.

γυναικοήθης-ους-ες νεώτ. ὁ ἔχων τὸ ἦθος γυναικός, ὁ θηλυπρεπής.

γυναικοθεία (ἡ) μσν. ἡ θεία τῆς γυναικὸς ἤτοι τῆς συζύγου : Μιχ.'Ατταλ.,Σάθ.1,8 **πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς μοναστήριον.. κύραν Εὐφροσύνην τὴν γυναικοθείαν μου.**

γυναικόθειος (ὁ) μσν., θηλ. **-εία** ὁ θεῖος τῆς συζύγου : Μιχ.'Ακομ.2,257

γυναικοθέμι-ιοῦ δημ. πλῆθος γυναικῶν συνηγμένων που ἐν συνωθισμῷ : **γυναικοθέμι στὴν ἐκκλησιά - στὸ πανηγύρι'** πρβλ. γυναικομάνι.

γυναικοθέσι-ιοῦ δημ. ὁ τόπος, ἐν ᾧ πολλαὶ ὁμοῦ γυναῖκες διατρίβουσι συνηγμέναι' ‖ ὅθ κ. τὸ πλῆθος γυναικῶν, τὸ γυναικοθέμι βλ.λ.

γυναικοθήρας (ὁ) νεώτ. ὁ θηρῶν πρὸς ἡδονὴν τὰς γυναῖκας, ὁ γυναικάς βλ.λ.

γυναικοθηρία (ἡ) νεώτ. **τὸ ἐπιζητεῖν τὴν μετὰ** γυναικῶν ἐρωτικὴν **ὁμιλίαν.**

γυναικοθοίνας (ὁ) ὁ ὑπὸ γυναικῶν ἑορταζόμενος, ὁ εἰς ὃν αἱ γυναῖκες μόναι τελοῦσι θυσίας, ἐπινικίους κ. ἄλλας : Παυσ.8,48,3 **γυναικοθοίναν δὲ ὀνομάζουσιν αὐτὸν** (τὸν "Αρη).

γυναικόθυμος-ον ὁ ἔχων ψυχήν, καρδίαν γυναικός : Πτολ.Τετρ.162 **τρυφητάς, ἡδυβίους, θηλυψύχους, ὀρχηστικούς, γυναικοθύμους.**

γυναικοθύμως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον γυναικόθυμον, γυναικεῖον, μὲ γυναικήσια μυαλά, μὲ γυναίκεια καρδιά : Πολύβ.2,8,12 **ἡ δὲ γυναικοθύμως καὶ ἀλογίστως δεξαμένη τὴν παρρησίαν,.. ἐξωργίσθη,** Κ Μανασσ.Χρον.17 **εἶδε τὸν Γύγην ἡ γυνή, γυναικοθύμως εἶχε'** ‖ ἐπὶ ἀνδρός, δειλῶς : Πολύβ.32,25,9 **ἀγεννῶς δὲ καὶ γυναικοθύμως χειρίσας.. μετήγαγε τὸ στράτευμα πρὸς 'Ελαίαν**

γυναικοϊέραξ-ᾶκος (ὁ) Σουΐδ. ὁ θηρῶν γυναῖκας, γυναικάς' ‖ ὁ ὡς ἱέραξ τὸ θήραμα τὰς γυναῖκας ἀγρεύων, ὁ κατακτητὴς γυναικῶν' Σουΐδ. ἐν λ. « δεινοὶ γὰρ οἱ γυναικοϊέρακες εὐπρεπεῖς αἰτίας ἐφευρίσκειν εἰς ἄγραν τῶν θηλειῶν ».

γυναικοκάρδης (ὁ) δημ. ὁ ἔχων καρδίαν γυναικός' ὅθ. δειλός, φοβιτσιάρης.

γυναικακαρδικὸν ὀξύ νεώτ. ὀργ. χημ. ὄνομα τῶν ἐκ τῆς σαπωνοποιήσεως τοῦ **ἐλαίου τοῦ** Σωλμούγκρα λαμβανομένων ὀξέων.

γυναικοκάρδιον (τὸ) νεώτ. γένος **μυρτοειδῶν** φυτῶν.

γυναικοκάρδιος-ον μσν. **ὁ** καρδίαν γυναικὸς ἔχων : Κ Μανασσ.Χρον.35.

γυναικοκαυγάς (ὁ) δημ. ἔρις, φιλονικία, διαπληκτισμοὶ μεταξὺ γυναικῶν

γυναικοκήρυκτος-ον, δ.γρ. γυναικογήρυτος βλ.λ

γυναικόκλωψ-ωπος (ὁ), δ.γρ. γυναικίκλωψ ὁ τὰς γυναῖκας κλέπτων, ὅθ. ὁ μοιχός : Λυκόφρ.771 **μύκλοις γυναικόκλωψιν** (Σχόλ. εἰς Λυκόφρ. « τοῖς μνηστῆρσι τοῖς κατωφερέσιν εἰς γυναῖκας »).

γυναικόκοσμοι (οἱ) μτγν. οἱ γυναικονόμοι βλ.λ.' Πολυδ.112 « ἀρχοὶ ἐπὶ κόσμου **γυναικῶν,** οἱ τὰς ἀκοσμούσας ζημιοῦντες ».

γυναικόκοσμος (ὁ) δημ. πλῆθος γυναικῶν, γυναικομάνι' **2)** αἱ γυναῖκες ὡς σύνολον.

γυναικοκουβέντα (ἡ) συνήθ. κατὰ πληθ. **γυναικοκουβέντες** συνομιλίαι γυναικῶν' ‖ ὅθ. συνεκδ. ὁμιλίαι μικρολόγοι, ζητήματα ἀνάξια λόγου προκαλούμενα ὑπὸ γυναικῶν' πρβλ. γυναικοδουλειές.

γυναικοκρᾶσία (ἡ) μτγν. ἡ κρᾶσις, ἡ ἰδιοσυγκρασία τῶν γυναικῶν : Πλούτ.Κλεομ. 33 **τῆς δὲ βασιλείας εὐθὺς εἰς πολλὴν ἀσέλγειαν καὶ παροινίαν καὶ γυναικοκρασίαν ἐμπεσούσης ἠμελεῖτο.**

γυναικοκράτεια (ἡ) δ.γρ. ἀντὶ γυναικοκρατία βλ.λ.

γυναικοκράτητος-ον σχόλ. ὁ ὑπὸ τῶν γυναικῶν κυβερνώμενος : Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.742.

γυναικοκρατία (ἡ) κ.νεώτ., δ.γ. **γυναικοκράτεια,** ἡ κυριαρχία, ἡ ἐπικράτησις τῶν γυναικῶν, ὑπὸ γυναικῶν ἀσκουμένη διοίκησις : 'Αριστλ.Πολιτ.1313b,33 **γυναικοκρατία τε περὶ τὰς οἰκίας'** **2)** νεώτ. περίοδος τῆς ἀνθρωπότητος, καθ' ἣν **ἐπεκράτει ἐν τῇ** κοινωνίᾳ ἡ γυνή, ἄ. μητριαρχία βλ.λ.

γυναικοκρατικός-ή-όν νεώτ. **ὁ κυριαρχούμενος,** ὁ ἐξουσιαζόμενος ὑπὸ γυναικῶν.

γυναικοκρατοῦμαι-έομαι κ. νεώτ. κρατοῦμαι, κυριαρχοῦμαι ὑπὸ τῶν γυναικῶν : 'Αριστλ. Πολιτ. 1269 b,24 **κἂν τυγχάνωσι γυναικοκρατούμενοι,** Διόδ.Σ 2,45 **ἔθνους γυναικοκρατουμένου.**

γυναικοκτάνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ φονεύων ἢ φονεύσας γυναῖκας : Φίλ.2,581 **παραστησόμενοι τῷ ἱερῷ γυναῖκας οἱ γυναικοκτόνοι.**

γυναικολάσι (τὸ) δημ. πλῆθος γυναικῶν, γυναικομάνι' πρβλ. γυναικοθέμι, γυναικοθέσι βλ.λ.

γυναικολατρεία (ἡ) νεώτ. **ἡ μέχρι λατρείας** ἀγάπη, ἀφοσίωσις πρὸς τὰς γυναῖκας.

γυναικολάτρης (ὁ) νεώτ. **ὁ μέχρι λατρείας ἀγαπῶν** τὰς γυναῖκας.

γυναικολόγημα (τὸ) δημ. **τὸ περὶ** γυναικῶν ὁμιλεῖν, συζητεῖν, **διαλέγεσθαι, κουβέντα** γιὰ γυναῖκες' **2)** ὁμιλία εἰς γυναῖκας ἁρμόζουσα, γυναικοκουβέντα : **αὐτὰ ποὺ μᾶς λὲς δὲν εἶναι λόγια ἀντρίκια, εἶναι γυναικολογήματα.**

γυναικολό(γ)ι (τὸ) δημ. πλῆθος γυναικῶν, γυναικολάσι, γυναικομάνι βλ.λ.

γυναικολογία (ἡ) νεώτ. **κλάδος τῆς ἰατρικῆς** πραγματευόμενος **περὶ τῶν** νόσων τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῆς γυναικός.

γυναικολογικός-ή-όν νεώτ. **ὁ** ἀνήκων **ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὴν γυναικολογίαν **βλ.λ.**

γυναικολογικῶς ἐπίρρ.νεώτ. ἐν ἀναφορᾷ πρός τήν γυναικολογίαν βλ.λ.ἤ κατὰ τὰ πορίσματα ταύτης.
γυναικολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικός εἰς τὰ νοσήματα τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῆς γυναικὸς ἰατρός.
γυναικολογῶ-άω νεώτ. κ. δημ. ὁμιλῶ, διαλέγομαι περὶ γυναικῶν, ἰδίᾳ περὶ ἐρωτικῶν ὑποθέσεων, κουβεντιάζω γιὰ γυναῖκες ἤ γιὰ ἐρωτοδουλειές **2)** ὁμιλῶ κατὰ τρόπον γυναικοπρεπῆ.
γυναικολύπως ἐπίρρ. μσν. κατὰ γυναικεῖον τρόπον λύπης: Κ Μανασσ.Ἐρωτ.6,39.
γυναικομάζωμα (τό) δημ. σύναξις γυναικῶν.
γυναικομανής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐμμανῶς γυναικῶν ἐρώμενος: Χρύσ.Στωϊκ.3,167 **τινὲς δὲ δοξομανεῖς καλεῖσθαι τοὺς φιλοδόξους, καθάπερ τοὺς φιλογύνας γυναικομανεῖς,** Λουκ.Ἀλέξ.11 **μάχλος καὶ γυναικομανής τὴν φύσιν· 2)** ἐνεργ. ὁ ἐμβάλλων τὴν διὰ τὰς γυναῖκας μανίαν: Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 12,86 **ἁ Κύπρις θήλεια -μανῆ φλόγα βάλλει.**
γυναικομάνι (τό) δημ. πλῆθος ἤ συρροή, σύναξις πολλῶν γυναικῶν.
γυναικομανία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ μανία διὰ τὰς γυναῖκας, ὁ μανιακὸς ἔρως πρὸς τάς γυναῖκας: Χρύσ.Στωϊκ.3,167 **καλεῖσθαι γοῦν τὴν μὲν γυναικομανίαν, τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν.**
γυναικομανῶ-έω κατέχομαι ὑπὸ μανιακοῦ πρὸς τὰς γυναῖκας ἔρωτος: Ἀριστφ.Θεσμ.576 **φίλαι γυναῖκες.. ὅτι μὲν φίλος εἴμ' ὑμῖν ἐπίδηλος ταῖς γνάθοις. γυναικομανῶ γὰρ προξενῶ θ' ὑμῶν ἀεί,** Ἰώσ.ΠΙ 1,22,1 **ἀνθρώπῳ γυναικομανοῦντι.**
γυναικόμασθος-ον μτγν. ἤ -αστος ὁ ἔχων μαστούς γυναικός: Παῦλ.Αἰγ.6,46 **περὶ γυναικομάστων·** || Γαλ.2,273 F «γυναικόμασθόν ἐστι παρὰ φύσιν αὔξησις τῆς ὑποκειμένης τοῖς μαστοῖς πιμελῆς».
γυναικομαστία (ἡ) νεώτ. ἐπὶ ἀνδρῶν, ἡ ὀγκωσις τῶν μαστῶν, συνοδευομένη συνήθως ὑπὸ ἀτροφίας τῶν γεννητικῶν ἀδένων.
γυναικομαστοβορῶ-έω μτγν. τρώγω, κατατρώγω μαστὸν γυναικός: Καισάρ.Διάλ 2,110,614.
γυναικομαχία (ἡ) νεώτ. ἡ μάχη μεταξὺ γυναικῶν, ὁ γυναικοκαβγάς βλ.λ.
γυναικομίμος-ον ὁ μιμούμενος τὴν γυναῖκα ἤ ὁ εἰς ταύτην προσαιδιάζων, γυναικώδης, γυναικίστικος: Αἰσχ.Πρ.1005 **γυναικομίμοις ὑπτιάσμασιν χερῶν,** Εὐρ.Βάκχ.980 **γυναικομίμῳ στολᾷ,** αὐτ.ἀπ.185 **γυναικομίμῳ διαπρέπεις μορφώματι.**
γυναικομίμως ἐπίρρ. μσν. κατὰ μίμησιν τοῦ τρόπου τῶν γυναικῶν: Κ Μανασσ.Χρον.14.
γυναικομοιράδια (τά) δημ. αἱ ἐκ γυναικός κληρονομίαι κτηματικῆς περιουσίας.
γυναικομοίρι (τό) δημ. ἡ εἰς γυναῖκα ἀνήκουσα κληρονομική, ἰδίως κτηματική μοῖρα.
γυναικόμορφος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ἤ ἐμφάνισιν γυναικός, γυναικείαν: Εὐρ. Βάκχ.855 **χρῄζω δέ μιν γέλωτα Θηβαίοις ὀφλεῖν γυναικόμορφον ἀγόμενον δι' ἄστεως,** Νικήτ.Χων. Μαν.Κομν.5,1,98 B **εἰκόνες γυναικόμορφοι.**
γυναικονοήμων-ονος (ὁ) ὁ ἔχων τὴν νόησιν, τὴν νοστραπίαν γυναικός: Πτολ.Τετράβ.163,1 **ὑπομώρους, ἐμπαθεῖς, καλλωπιστάς, γυναικονοήμονας.**
γυναικονομία (ἡ) τὸ ἀξίωμα τοῦ γυναικονόμου βλ.λ.: Ἀριστλ.Πολιτ.1322 b, 39 **τούτων τ' ἔνιαι φανερῶς εἰσιν οὐ δημοτικαὶ τῶν ἀρχῶν, οἷον γυναικονομία καὶ παιδονομία·** || γεν. ἡ περὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν γυναικῶν πρόνοια.
γυναικονόμος (ὁ) ἄρχων ἐν Ἀθήναις ἐντεταλμένος **εἰδικῶς** τὴν ἐποπτείαν τῶν ἠθῶν καὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν γυναικῶν: Ἀριστλ.Πολιτ.1299 a, 22 ὁ **γυναικονόμος ἤ παιδονόμος,** Πλούτ.Σολ.21,Ἐπιγρ.
γυναικονομῶ-έω μτγν. ἀσκῶ, ἔχω τὸ ἀξίωμα γυναικονόμου βλ.λ.: Ἀρτεμ.2,30 **ἀστυνομεῖν ἤ παιδονομεῖν ἤ γυναικονομεῖν,** Ἐπιγρ.
γυναικοπαθῶ-έω εἶμαι ἐκτεθηλυμμένος: Ἀθήν. 12,523 C **Μασσαλιῶται δ' ἐθηλύνθησαν.. διὰ τὴν τροφὴν γυναικοπαθοῦντες.**
γυναικόπαιδα (τά) μσν., νεώτ. κ. δημ. περιληπτ. γυναῖκες καὶ παῖδες ὁμοῦ: Λασκαρ.Ληξ.1,181 **στὸ γυναιτίκι τόσα γυναικόπαιδα·** || δθ. τὸ ὅλον τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, οἷον χωρίου, πόλεως, χώρας: Θεοφάν.435 D **ἐκβαλὼν τὰ πλεῖστα γυναικόπαιδα,** Κρυστ.Κολόγ.Κλεισ.4,35 **μπροστὰ κινοῦν τὰ γυναικόπαιδά τους καὶ πίσω πίσω ἡ λεβεντιά.**
γυναικοπάτωρ-ορος (ὁ) μσν. ὁ πατὴρ τῆς γυναικός, τῆς συζύγου, ὁ πενθερός: Κ Μανασσ.Χρον.113.
γυναικοπειθής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ πειθόμενος ταῖς γυναιξί, ὁ ὑπὸ γυναικός παρασυρόμενος: Ἀνων.8ί.Ἰω.Χρυσ.353 **ὁ δὲ γυναικοπειθὴς ἐκεῖνος καὶ τὸν νοῦν ἐλαφρότατος.**
γυναικοπίπης-ου (ὁ) μσν. ὁ ἔχων τὸ πάθος νὰ προσβλέπῃ τὰς γυναῖκας ἐρωτικῶς: Εὐστ.851,54.
γυναικοπλάνος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ πλανῶν, παρασύρων ἐρωτικῶς τὰς γυναῖκας.
γυναικοπληθής-οῦς-ές ὁ πλήρης γυναικῶν ἤ **ὁ** ἐκ πλήθους γυναικῶν ἀπαρτιζόμενος: Αἰσχ.Πέρσ. 122 **γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων,** Εὐρ.Ἄλκ 952.
γυναικοπλήμμυρα (ἡ) νεώτ. συρροὴ γυναικῶν.
γυναικόποινος-ον ἐπὶ ἐνεργείας, ὁ γινόμενος πρὸς ἐκδίκησιν ἕνεκα γυναικός: Αἰσχ.Ἀγ.225 **γυναικοποίνων πολέμων ἀρωγὰν καὶ προτέλεια ναῶν** (περὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου).
γυναικόπονος (ὁ) δημ. εὐχρ. εἰς πληθ. **οἱ γυναικόπονοι,** οἱ πόνοι τοῦ τοκετοῦ, ὠδῖνες: **τὴν ἔπιασαν γυναικόπονοι καὶ πάνε γιά τὴ μαμμή.**
γυναικοπρεπής-οῦς-ες μτγν. **κ. νεώτ.** ὁ εἰς γυναῖκα πρέπων, ἁρμόζων, ὁ γυναικώδης, γυναικεῖος, γυναικίστικος: Πλούτ.Ἠθ.102 E **τὸ δ' ἐκλελυμένον καὶ γυναικοπρεπές,** Πρόκλ.Πτολ.203,29 **τὸ εὐμορφότερον, καὶ χαριέστερον, καὶ γυναικοπρεπέστερον, - γυναικοπρεπὴς συμπεριφορά.**
γυναικοπρεπώδης-ους-ες μτγν. ὁ γυναικοπρεπής βλ.λ.: Πτολ.Τετραβ.144.
γυναικοπρεπῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον εἰς γυναῖκας πρέποντα: Θησ.Στεφ.ἐν λ.
γυναικοπροσωπίας (ὁ) μσν. ἐπὶ ἀνδρῶν πρὸς φόγον,ὁ γυναικοπρόσωπος βλ.λ.: Κ Μανασσ.Χρον.13.
γυναικοπρόσωπος (-η)-ο(ν) Πάπ., σχόλ., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων γυναικεῖα χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου ἤ ἔκφρασιν ὄψεως γυναικείαν: Σχόλ. Ἰλ.1,131 **γυναικοπρόσωπος παιδίσκη, - γυναικοπρόσωπο(ν) παιδάριο(ν).**
γυναικορράπτης (ὁ) νεώτ. ὁ ράπτης γυναικείων ἐνδυμάτων· πρβλ. δημ. **φραγκοράφτης.**
γυναικοσέβεια (ἡ) νεώτ. τὸ σέβεσθαι τὰς γυναῖκας, εὐπροσηγορία, ἁβρότης, εὐπρέπεια, εὐσχήμων συμπεριφορὰ πρὸς τὰς γυναῖκας.
γυναικοσεβής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων γυναικοσέβειαν βλ.λ.
γυναικόσογο (τό) δημ. οἰκογένεια, ἐν ᾗ κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν γενεῶν τὰ θήλεα εἶναι πολὺ πλείονα τῶν ἀρρένων, σόϊ γυναικῶν: **ἡ νύφη μας εἶναι ἀπὸ γυναικόσογο καὶ κάνει ὅλο κορίτσια· 2)** τὸ γυναικοσόϊ βλ.λ.
γυναικοσόϊ (τό) δημ. τὸ σύνολον τῶν ἐκ τῆς γυναικός ἤτοι τῆς συζύγου συγγενῶν, τὸ σόϊ τῆς γυναίκος (ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν σύζυγον): **τὸ γυναικοσόϊ του εἶναι φτωχό· 2)** τὸ γυναικόσογο βλ.λ.
γυναικοστόλι-ιοῦ (τό) δημ. τὰ πρὸς στολήν, κόσμησιν τῆς γυναικείας ἀμφιέσεως χρήσιμα: **ὅποιο καινούργιο γυναικοστόλι, αὐτὸς τὸ πρωτόφερνε καὶ τὸ** μοσχοπουλοῦσε· **2)** τὰ φορητὰ γυναικεῖα κοσμήματα, ἰδίως τὰ χρυσᾶ ἤ ἀργυρᾶ.
γυναικοστολίζομαι δημ. ἐπὶ ἀνδρός, μετ' ἐπιτηδεύσεως, αἷαν αἱ γυναῖκες συνήθως καταβάλλουσιν, εὐτρεπίζομαι: **κατσαρώνει τὰ μαλλιά του πουδράρεται καὶ γυναικοστολίζεται.**

γυναικοσύνη (ἡ) δημ. ἐπὶ ἀνδρός, χαρακτήρ, τρόπος γυναικεῖος· **2)** ἡ γυναικότης βλ.λ.
γυναικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ φύσις, αἱ ἰδιότητες τῆς γυναικός.
γυναικοτραφής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ ὑπὸ γυναικῶν ἢ μετὰ γυναικῶν τραφείς, ἀνατραφείς.
γυναικοτροφεῖον (τὸ) τὸ ἵδρυμα, ἐν ᾧ τρέφονται, προστατεύονται γυναῖκες.
γυναικότροφος (ὁ) ὁ ὑπὸ γυναικῶν τραφείς, ἀνατραφείς : Σουΐδ.ΕΜ « τηθαλλουδούς γυναικοτρόφους, ὑπὸ τηθῇ τεθραμμένους ».
γυναικούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ γυναίκα, γυνὴ μικρόσωμος **2)** μετὰ τοῦ μου ἢ σου θωπευτ. ἔκφρ. συμπαθής, προσφιλὴς σύζυγος : **νὰ χαρῇς τὴ γυναικούλα σου· 3)** ἡ ἀγαθὴ ἢ ἀφελὴς κ. ἁπλοϊκὴ γυνή : **οἱ γυναικοῦλες τοῦ λαοῦ.**
γυναικούλης (ὁ) δημ. ὁ θηλυπρεπής, ὁ συμπεριφερόμενος ὡς γυνή· **2)** ὁ μετὰ γυναικῶν συναναστρεφόμενος· πρβλ. γυναικάκιας.
γυναικούλιας (ὁ) δημ. ὁ γυναικούλης βλ.λ.
γυναικοῦμαι-όομαι γίνομαι γυνή, λαμβάνω χαρακτηριστικὰ γυναικός : Ἱππ.Ἐπιδ.6,8,32 **ἐδόκει δὲ πᾶσι τοῖσιν ἰητροῖσι.. μία ἐλπὶς εἶναι ὡς γυναικωθῆναι, εἰ τὰ κατὰ φύσιν ἔλθοι** (περὶ γυναικὸς ἐκφύσης γένεια), Φίλ.ΙΙ,28 **παρθένου.. οὐδέποτε** γυναικουμένης· πρβλ. ἐνεργ. γυναικῶ· **2)** Ἡσ. « γεγυναικωμένα· πέμματά τινα, ὧν γυνὴ ἥψατο ».
γυναικοϋφή (ἡ) πάπ. ὑπὸ γυναικῶν ὕφανσις : Πάπ. **τῆς κατὰ τὴν ἐρέαν πᾶσαν γυναικουφη** (sic).
γυναικοφέρνω δημ. ἐπὶ ἀνδρός, ἔχω ἦθος, τρόπους μᾶλλον γυναικείους, συμπεριφέρομαι ὡς γυνή : Παλαμ.Τρισεύγ.23 **ἐδῶ καὶ οἱ ἄντρες γυναικοφέρνουν· 2)** ἐπὶ παιδίσκης, ἔχω ἐμφάνισιν, τρόπους, σκέψεις εἰς γυναῖκα προσιδιαζούσας.
γυναικοφέρσιμο (τὸ) δημ.,πληθ. -ίματα οἱ γυναικώδεις τρόποι· πρβλ. γυναικοφέρνω.
γυναικοφίλης (ὁ) κ. δημ., δωρ. γυναικοφίλας ὁ φιλῶν, ἀγαπῶν τὰς γυναῖκας : Πολύζηλ.10, Θεόκρ.8,60 **οὐ μόνος ἠράσθην· καὶ τὺ γυναικοφίλας,** Ἐρατοσθ. ἐν ΑΠ 6,78 **Δάφνι γυναικοφίλα.**
γυναικοφίλητος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀγαπώμενος· **2)** δημ. ὁ ὃν ἀσπάζονται ἢ ἠσπάσθησαν πολλαὶ γυναῖκες ἐρωτικῶς.
γυναικοφιλία (ἡ) νεώτ.κ.δημ. ἐπὶ ἀνδρῶν, ἡ μετὰ γυναικῶν ἐπιζητουμένη συνεχὴς συναναστροφή· ‖ εἰδ.ἰατρ. ἀνώμαλος ψυχολογικὴ κατάστασις ἀτόμων ἀρεσκομένων εἰς τὴν μετὰ τῶν γυναικῶν συναναστροφήν· **2)** δημ. ἡ μεταξὺ γυναικῶν φιλία· **3)** φιλία προσιδιάζουσα εἰς γυναῖκας, ἔχουσα τὰς κακὰς ἰδιότητας τοῦ γυναικείου χαρακτῆρος, οἷον ἀστάθειαν, ἐπιπολαιότητα κλπ.
γυναικόφιλος-ον νεώτ. ὁ φίλος τῶν γυναικῶν, ὁ ἐπιδιώκων τὴν μετὰ γυναικῶν συναναστροφήν, ὁ γυναικάκιας βλ.λ.· **2)** ὁ ὀπαδὸς τῆς θεωρίας περὶ χειραφετήσεως τῶν γυναικῶν, ὁ φεμινιστής.
γυναικοφοβία (ἡ) νεώτ. τὸ φοβεῖσθαι τὰς γυναῖκας κ. εἰδ. ἡ ἀποστροφὴ πάσης μετὰ γυναικῶν σχέσεως καὶ κυρίως γενετησιακῆς.
γυναικοφόνος-ον ὁ φονεύων γυναῖκας : Ὀρφ. Λ 488 **γυναικοφόνος ἰχώρ.**
γυναικοφόρος νεώτ. γέν. διστομιδῶν σκωλήκων.
γυναικοφρενόληπτος-ον μσν. ὁ καταληφθείς, κυριευθεὶς ὑπὸ ἔρωτος πρὸς γυναῖκας : Μάζαρις ἐν Ἀνεκδ.Στεφ.3,148.
γυναικόφρων-ονος-ον ὁ ἔχων φρόνημα, νοῦν, στοχασμοὺς γυναικός : Εὐρ.ἀπ.364,34 **γυναικόφρων γὰρ θυμὸς ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ.**
γυναικοφυής-οῦς-ές ὁ ἔχων γυναικείαν φύσιν : Ἐμπ.61,4 **ἀνδροφυῆ βούκρανα, μεμιγμένα τῇ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν, τῇ δὲ γυναικοφυῆ.**
γυναικοφύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐν γυναικείαις φυλακαῖς δεσμοφύλαξ
γυναικόφωνος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων γυναικείαν φωνήν : Ἀριστφ.Θεσμ.192 **σὺ δ' εὐπρόσωπος, λευκός, ἐξυρημένος, γυναικόφωνος, ἁπαλός.**
γυναικοχάβρα (ἡ) δημ. θορυβώδης συνάθροισις γυναικῶν : Παλαμ.Τρισεύγ.23.
γυναικόψυχος-ον μτγν. ὁ ἔχων ψυχὴν γυναικός, ὁ δειλός : Πρόκλ.Παράφρ.Πτολ.228.
γυναικῶ-όω καθιστῶ τινα γυναικώδη : Φίλ.2,21· πρβλ. παθ. γυναικοῦμαι.
γυναικώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς γυναῖκα ὅμοιος, ὁ γυναικεῖος, γυναικίστικος : Πολύβ. 2,56,9 **τὸ μὲν οὖν ἀγεννὲς καὶ γυναικῶδες τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ παρείσθω,** Διόδ.Σ 2,24 **τὴν τε τρυφὴν αὐτοῦ καὶ τὸν γυναικώδη τῶν ἐπιτηδευμάτων ζῆλον,** Ἰω.Μαλ.40,8 **γυναικώδεις ἔχων φρένας,** Ζωναρ.457 **γυναικώδεις εὐνοῦχοι, - γυναικώδεις τρόποι·** ‖ τὸ οὐδ. γυναικῶδες ἐν ἐπιρρ. χρ. βλ.λ. : Λουκ.Νιγρ.11 **φθέγγονται.. γυναικῶδες.**
γυναικωδῶς ἐπίρρ. σχόλ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γυναικώδη : Σχόλ.Ἀριστφ.Θεσμ.575.
γυναικών-ῶνος (ὁ) ἡ γυναικωνῖτις βλ.λ. : Ξεν.ΚΠ 5,5,2 **γυναῖκα εἰσαγαγεῖν εἰς τὸν γυναικῶνα.**
γυναικωνίτης (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ γυναικωνῖτις ἤτοι τὸ διαμέρισμα τοῦ ἀρχαίου οἴκου καὶ νῦν μουσουλμανικῶν τινων λαῶν τὸ προωρισμένον διὰ τὰς γυναῖκας, χαρεμλίκι· Πολυδ.1,79 « ὁ **δὲ γυναικωνίτης** θάλαμος ἱστῶν », Ἡσ. « οἶκος γυναικῶν »· **2)** εἰδ. ἐκκλ. ὁ διὰ τὰς γυναῖκας ἐν τοῖς χριστιανικοῖς ναοῖς χωριστὸς τόπος : Ἀνών. Ἁγ.Σοφ. ἐν Βανδ.Ι,68 Α **τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ γυναικωνίτου· 3)** νεώτ. συνεκδ. αἱ γυναῖκες τῆς γυναικωνίτιδος : **ἐστασίασεν ὁ γυναικωνίτης.**
γυναικωνῖτις-ιδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ διὰ τὰς γυναῖκας προωρισμένον διαμέρισμα τοῦ οἴκου, ἀντιθ. **ἀνδρωνῖτις** : Λυσ.1,9 **οἰκίδιόν ἐστί μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω, κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν· 2)** συνεκδ. αἱ ἐν τῷ διαμερίσματι τούτῳ διαμένουσαι γυναῖκες, ὅθεν κατ' ἐπέκτ. περιληπτ. αἱ γυναῖκες : Πλούτ.Ἠθ.868 Α **μετὰ τῆς γυναικωνίτιδος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐστράτευσαν,** Εὐστ.Πονημ.54,24 **εἴ τις παρ' αὐτῇ σεμνὴ γυναικωνῖτις· 3)** εἰδ. ἐν Ἱερουσαλήμ, ἡ αὐλὴ τῶν γυναικῶν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος : Ἰώσ.ΠΙ 5,5,2· **4)** ἐπιθ. ἡ γυναικεία : Διόδ.Σ 17,50 **ἡ γυναικωνῖτις αὐλή,** Φίλ.Ι,312 **γυναικωνῖτις ἑστία.**
γυναικωνυμικά (τὰ) νεώτ. ὀνόματα ἀνδρῶν προελθόντα ἐξ ὀνομάτων γυναικῶν.
γυναικωτά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον γυναικωτόν, γυναικωδῶς.
γυναικωτός-ή-ό δημ. ὁ ὅμοιος γυναικὶ τοὺς τρόπους, γυναικώδης, θηλυπρεπής· **2)** ὁ πειθήνιος, ὁ ὑποτασσόμενος εἰς γυναῖκας ἢ γυναῖκα.
γυναιμανέων ὡς μτχ. ἐκ ρ. γυναιμανέω, γυναιμανής βλ.λ. : Νόνν.Δ2,125 **ἐννοσίχθων γυναιμανέων.**
γυναιμανής-οῦς-ές ὁ γυναικομανής, ὁ μανιακὸς γιὰ τὶς γυναῖκες : Ἰλ.Γ 39 **Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε γυναιμανὲς ἠπεροπευτά,** Ὕμν.Διον.8 **ἴλαθι, εἰραφιῶτα, γυναιμανές· 2)** Ἡσ. ὁ ἐμβάλλων ταῖς γυναιξὶ μανίαν· Ἡσ. « γυναιμανές· γυναικομανές ».
γυναιμανία (ἡ) μτγν. ἡ γυναικομανία βλ.λ. : Εὐσ. Εὐαγγ.Πρ.301.
γύναιον (τὸ) κ. νεώτ. ἡ γυναικούλα, ὡς ἔκφρασις στοργῆς πρὸς τὴν σύζυγον : Ἀριστφ.Σφ.610 **καὶ τὸ γύναιόν μ' ὑποθωπεῦσαν φυστὴν μᾶζαν προσενέγκῃ· 2)** συνήθ. ἀδύνατος, ἀσθενικὴ γυνή : Δημ.787 **γυναίου πρᾶγμ' ἐποίει,** Ἀριστλ.Η Νικ. 1171 b,10· **3)** ἁπλῶς γυνή : Ἰώσ.ΑΙ 1,12,4 **ἀνδρωθέντι δὲ τῷ παιδὶ γύναιον ἄγεται τὸ γένος αἰγύπτιον· 4)** νεώτ. εὐτελής, κακοῦ χαρακτῆρος γυνή, παλιογυναίκα· ‖ πόρνη.
γύναιος-α-ον γυναικεῖος : Ὀδ.Λ 521 **πολλοί.**

Κήτειοι **κτείνοντο γυναίων εἵνεκα δώρων** (εἰς γυναῖκα δοθέντων), Μόσχ.2,45 **φυὴν δ' οὐκ εἶχε γυναίην**· **2)** τὸ οὐδ. γύναιον ὡς οὐσ. βλ.λ.
γυναιτίκι (τὸ) δημ. κ. **γεναικίτι** ὁ γυναικωνίτης τῶν χριστιανικῶν ναῶν : Λασκαρ.Ληξ.Ι,181 **στό γυναιτίκι τόσα γυναικόπαιδα.**
γυναιχόμαιμος (ὁ) μσν. ὁ γυναικάδελφος : Νικήτ.Χων.Χρον.336,3.
γύνανδρα (τὰ) νεώτ. βοταν. ὑποδιαίρεσις τῶν μονοκοτυληδόνων φυτῶν, ἔχουσα ἄνθη ζυγόμορφα.
γυνανδρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁμοιότης ἀνδρικοῦ σώματος πρὸς γυναικεῖον σῶμα· **2)** βοταν. ἡ διάταξις τοῦ ἄνθους, καθ' ἣν οἱ **στήμονες συναποτελοῦσι μετὰ τῆς** φοθήκης **ἓν** σῶμα.
γυνανδρομορφία (ἡ) νεώτ. ἡ γυνανδρία βλ.λ.
γυνανδρόμορφος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. κ. γυνανδρόμορφον (τὸ) γένος **καραβιδῶν ἐντόμων.**
γυνανδρόπους (ἡ) **νεώτ.** γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδῶν.**
γύνανδρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀμφιβόλου γένους, ἑρμαφρόδιτος, ὁ σερνικοθήλυκος· ‖ ὁ γυναικώδης τὸν νοῦν, τὸ ἦθος, τοὺς τρόπους· Αἰλ.π.Σουΐδ. ἐν λ. χλοῦναι **χλούνης τε καὶ γύνανδρος** ἀνήρ· **2)** ἐπὶ τῶν γυναικῶν, ἡ ζηλοῦσα τὰ τῶν ἀνδρῶν, ἀρρενωπή, ἀνδρογυναίκα : Φιλ.Ι,183· **3)** νεώτ. τὸ οὐδ. πληθ. **τὰ γύνανδρα** ὡς οὐσ. βλ.λ.
γυνάνδροφις (ἡ) νεώτ. γένος **καπαριδῶν** φυτῶν.
γυνατρησία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ γενετῆς ἀτρησία τῶν τοῦ γυναικείου σώματος κοιλοτήτων, οἷον κόλπου, τραχήλου μήτρας κλπ.
γυνεργένη (ἡ) νεώτ. **εἰδικὸν φάρμακον ἐν** χρ. πρὸς ἐπίσχεσιν αἱμορραγίας τῆς μήτρας.
γυνέριον (τὸ) νεώτ. γένος **ἀγρωστοειδῶν** φυτῶν.
γυνή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **γυνά**, βοιωτ. **βανά**, γεν. **γυναικός**, δοτ. **γυναικί**, αἰτ. **γυναῖκα**, παρὰ κωμ **κ. γυνήν, κλ.** γύναι (κ. **γυνή** παρὰ 'Αλκ.Κωμ. 32), δυϊκ. **γυναῖκε, γυναικοῖν**, ἀν. πληθ. **γυναῖκες** (ὡς ἐξ ἀν. γύναιξ), παρὰ κωμ. κ. **γυναί**, γεν. **γυναικῶν** (κ. **γυναικείων** Φωκυλ.3), δοτ. **γυναιξί**, αἰολ.δοτ. **γυναίκεσσι**, αἰτ. **γυναῖκας**, παρὰ κωμ. κ. γυνάς τὸ θῆλυ ἀνθρώπ. γένος πάσης ἡλικίας καὶ καταστάσεως, **ἀντίθ.** ὁ ἀνήρ : 'Ιλ.Ο 683 **πολλέες τέ ἑ θηήσαντο ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες**, 'Οδ.Η 347 **πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε**, 'Ηρ.3,3 **τῶν Περσίδων γυναικῶν εἰσελθοῦσά τις**, Εὐρ.Τρῳ.490 δούλη γυνὴ γραῦς, ΚΔ Ματθ.15,22 **ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία**, Πάπ. γυνὴ χήρα· ‖ κατὰ κλητ. εἰς ἔκφρασιν σεβασμοῦ ἢ στοργῆς, κυρία, δέσποινα, κυρά : Εὐρ.Μήδ.290 **κρεῖσσον δέ μοι νῦν πρός σ' ἀπεχθέσθαι, γύναι**, Θεόκρ.15,12 **ὅρη, γύναι, ὡς ποθορῇ τυ**· ‖ ἐμπρ. πρὸς **γυναικὸς** ἰδιάζον εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν γυναικῶν, ἴδιον τῶν γυναικῶν : Αἰσχ. 'Αγ.592 **ἦ κάρτα πρὸς γυναικὸς αἴρεσθαι κέαρ** ‖ παροιμ. φρ. : Αἰσχ.'Ικ.749 **γυνὴ μονωθεῖσ' οὐδέν**, Σοφ.άπ.811 **ὅρκους γυναικὸς εἰς ὕδωρ γράφω**, Σοφ.Αἴ.293 **γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει**· ‖ γυνὴ θνητὴ ἐν ἀντιθέσει πρὸς θεάν : 'Ιλ.Π 176 **ὃν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ καλὴ Πολυδώρη.. γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα**· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔχουσα ἤδη ἀνεπτυγμένην σωματικὴν διάπλασιν, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ παιδίσκη, παῖς : Εὐρ.Βάκχ.36 **καὶ πᾶν τὸ θῆλυ σπέρμα Καδμείων ὅσαι γυναῖκες ἦσαν**, Λόγγ. ἐν Βιλουασ.3,24 **καὶ ἐγένετο ἂν γυνὴ Χλόη ῥᾳδίως**· ‖ 'Ησ. « γυνή· ἡλικία τις παρὰ Πυθαγόρᾳ »· **3)** σύζυγος, σύνευνος, ἡ νόμιμος γυνή, γυναῖκα μὲ στεφάνι, ἀντίθ. παρθένος κ. ἑταίρα : 'Ιλ.Ζ 160 **τῷ δὲ γυνὴ Προίτου ἐπεμήνατο, δῖ' Ἄντεια**, Ξεν.'Αν.3, 2,35 **Μήδων δὲ καὶ Περσῶν καλαῖς καὶ μεγάλαις γυναιξὶ καὶ παρθένοις ὁμιλεῖν**, 'Ισαῖ.3,13 **ὡς μὲν ἑταίρα ἦν τῷ βουλομένῳ καὶ οὐ γυνὴ τοῦ ἡμετέρου θείου.. μεμαρτύρηται**, ΚΔ Λουκ.8,3 **'Ιωάννα γυνὴ Χουζᾶ**, Πάπ. γυνὴ γνησία, ὁμ. γυνὴ γαμετή, Θ'Αβρ.99 γυνή μου, **δὲν νειρεύγομαι, τὸ** στόμα μουρμουρίζει, 'Ερωτόκρ.Α 1427 τοῦ **Πεζοστράτη ἡ** γυνή, σὰν **εἶδε τὴν κεράν της, - ἐξέδραμε** σὺν γυναικὶ **καὶ τέκνοις**· **4)** σπαν. ἡ οὐχὶ νόμιμος σύζυγος, ἡ ἑταίρα : 'Ιλ.Ω 497 **ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν, τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες**, Πάπ. **τεκνοποιεῖσθαι ἐξ ἄλλης γυναικός**, ὁμ. **γυναῖκα ἄλλην ἐπεισάγεσθαι**· **5)** ἐπὶ ζῴων, κατὰ κωμ. ἔκφρ. τὸ θῆλυ : Ξέναρχ.14 (παρ' 'Αθην.13,559 Α) **εἶτ' εἰσὶν οἱ τέττιγες οὐκ εὐδαίμονες, ὧν ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι**; Εὐστ.'Οδ.1422,30 τὸ **γυναῖκας ῥηθῆναι κωμικώτερον τοὺς θήλεας τέττιγας.**
γύνιας ἐσφ. γ. ἀντὶ γύννιδας : Herw. ἐν λ.
γυννερία (ἡ) νεώτ. γένος γυννεριοειδῶν φυτῶν.
γυννεριοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. ἀ. γυννεριώδη οἰκογένεια **δικοτυληδόνων** φυτῶν.
γύννις-ιδος (ὁ) ΕΜ 243,8 (δ. γρ. **γύνις**) « ὁ γυναικώδης καὶ μαλακός », ὁ θηλυπρεπής, θηλυδρίας : 'Αριστφ.Θεσμ.136 **ποδαπὸς ὁ γύννις; τίς πάτρα; τίς ἡ στολή;**, Θεόκρ.22,69 **ἐγγὺς ὁρᾷς· οὐ γύννις ἐὼν κεκλήσεθ' ὁ πύκτης**, Λιβάν.Λόγ. 64,49· **2)** τὸ φυτὸν ἵππουρις : ΨΔιοσκ.4,46,47.
γύννος (ὁ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ **γίννος** βλ.λ.
γυνοκαρδία (ἡ) νεώτ. τὸ γυναικοκάρδιον βλ.λ.
γυνοκαρδικὸν ὀξὺ (τὸ) **νεώτ.** φαρμακ. τὸ γυναικοκαρδικὸν βλ.λ. ὀξύ.
γυνοκάρδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ἡ γυνοκαρδία, τὸ γυναικοκάρδιον βλ. λ.
γυνομανῶ-έω μσν. εἶμαι γυναιμανὴς βλ.λ. : Ζωναρ.460.
γυνορμόνη (ἡ) νεώτ. σκευασία ὁρμόνης διδομένη εἰς πασχούσας ἐξ ἀνωμαλιῶν τῆς φοθήκης.
γυνοστέγιον (τὸ) νεώτ. βοταν. τὸ περίβλημα τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῶν φυτῶν.
γυνοστήμιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ὁ στήμων **μετὰ** τοῦ στύλου **τοῦ** ἄνθους τῶν ὀρχεοειδῶν.
γυνοστήμων-ονος (ὁ) νεώτ. βοταν. τὸ γυνοστήμιον βλ.λ.
γύον (τὸ) σχόλ. ὁ γύης βλ.λ. : Σχόλ.'Οδ.18,374.
γυοργάθι (τὸ) δημ. τὸ γυργαθὸν βλ.λ. : **κατέβασε τὸ φωμὶ ἀπὸ τὸ γυοργάθι νὰ φᾶμε.**
γύος (ὁ) πάπ. προφυλακτικὸν πρόχωμα, ἀναχωμάτωσις **κατὰ πλημμύρας**, γύης βλ.λ. : Πάπ. **ἄγρος κεῖται ἐν τῷ λεγομένῳ Λααρχικῷ γύῳ**, ὁμ. **μετρήσας αὐτοῦ τὸν γύον.**
γυοῦ - γυοῦ (τὸ) νεώτ. μικρὰ λέμβος πολεμ.πλοίου.
γυούρτι (τὸ) δημ., δ.γρ. **γιούρτι ἀκαλλιέργητον** ἄκρον ἀγροῦ καὶ ἰδίως ἀμπέλου.
γυπάετος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. γένος **ἁρπακτικῶν** πτηνῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἱερακοειδῶν ἢ ἱερακιδῶν ἀ.** ὀρειπελαργός ἢ ὑπαετός, δημ. ὀξυά, κλάρα.
γυπαιετῶν Σουΐδ. (ἄνευ ἑρμ., πιθ. γυπαετῶν).
γυπαίνειν ΕΜ 244,18 « τὸ συσπᾶσθαι, καὶ φρίττειν καὶ τρομαίνειν καὶ σείεσθαι τὴν γῆν παλλομένην καὶ ὥσπερ ἅλλεσθαι ὑπὸ σεισμοῦ ».
γυπαλέκτωρ-ορος (ὁ) πάπ. μυθικὸν πτηνὸν **ἐκ** γυπὸς καὶ ἀλέκτορος συνεστώς.
γυπάριον (τὸ) ὑποκ. τῆς λ. γύπη φωλεά, ὀπή, ρωγμή : 'Αριστφ.'Ιππ.793 **τοῦτον ὁρῶν οἰκοῦντ' ἐν ταῖς πιθάκναισι καὶ γυπαρίοις καὶ πυργιδίοις.**
γύπειος-ον μτγν. ὁ ὁμοιάζων πρὸς γῦπα, γυπώδης : Βασ.2,780.
γύπη 'Ησ. ἡ φωλεὰ τῶν γυπῶν· 'Ησ. « **γύπας· τὰς** τῶν γυπῶν **νεοσσιάς** »· **2)** ὀπή, κοίλωμα γῆς, σπήλαιον, δημ. γούπα· πρβλ. γούπατο· 'Ησ. « καλύβας καὶ θαλάμους καὶ τὰς **κατὰ** γῆν οἰκήσεις, σπήλαια ».
γυπιαῖος-α-ον μσν. ὁ γύπειος βλ.λ. : Τζέτζ.Χιλ. 12 **περὶ θηλυγόνων καὶ γυπιαίων καὶ ὑπηνεμίων.**
γυπιάς-άδος (ἡ) ἡ ὑπὸ γυπῶν συχναζομένη : Αἰσχ. 'Ικ.796 **λισσὰς αἰγίλιψ.. κρεμὰς γυπιὰς πέτρα.**
γυπίδαι (οἱ) νεώτ.ζῳολ.οἰκογ. **ἁρπακτικῶν** πτηνῶν.

γύπινος-η-ον μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς γῦπα, ὁ τοῦ γυπός: Λουκ.Ἴκαρ.11 **κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τὴν γυπίνην.**

γυπογέρανος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἁρπακτικῶν πτηνῶν.

γυπογίγας-αντος (ὁ) μτγν. κατὰ πληθ. ὁ διὰ βίας ἅρπαξ, ὁ βίαιος σφετεριστής, ὁ ἄνθρωπος τῆς ρεμούλας: Μαρῖν.Πρόκλ.15 **ἐν περιστάσει τινῶν γυπογιγάντων ἐξετασθείς.**

γυποειδής-οῦς-ές μτγν. ὅμοιος πρὸς γῦπα: Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,117 A **σημαίνει δὲ τὸ γυποειδὲς αὐτῆς τὴν γεννητικὴν πνεύματος Σελήνην.**

γυποΐέραξ-ακος (ὁ) νεώτ.γένος **ἱερακιδῶν** πτηνῶν.

γυπόν Ἡσ. «μακρόν».

γυποφωλεά (ἡ) νεώτ. φωλεὰ γυπῶν.

γυπτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἄστρον. ἀστεροειδής τις.

γυπώδης-ους-ες ὁ γυποειδής, ὁ πρὸς γῦπα ὅμοιος· || εἰδ. ὁ ἔχων ρῖνα οἱονεὶ γυπός: Ἀριστλ. Φυσιογν.808 a,7 **φίλυπνοι οἱ τὰ ἄνω μείζω ἔχοντες καὶ γυπώδεις καὶ θερμοί.**

γύπωνες (οἱ) χορευταὶ ἐν Σπάρτῃ· Πολυδ.4,104 «οἱ δὲ γύπωνες ξυλίνων κάλων ἐπιβαίνοντες ὠρχοῦντο διαφανῆ ταραντινίδια ἀμπεχόμενοι».

γύρα ἐπίρρ. δημ πέριξ, κύκλῳ: Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.29,7 **κι ἀφήκανε τὸ Μέτσοβο μὲ τὰ χωριά του γύρα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 34,2 **ἀνάμεσα στὴ σύναξη τοῦ κόσμου ποὺ εἶναι γύρα·** || κ. **ἐν** διπλῇ ἐκφορᾷ πανταχόθεν πέριξ, κυκλικῶς: **ἡ πολιτεία ἔχει βουνὰ γύρα γύρα·** || ὁμ. **γύρα τρίγυρα ἢ τριγύρα** κατὰ πάσας πέριξ τὰς διευθύνσεις: παροιμ. **γύρα τριγύρα ὁ ποντικὸς σὰ φέρνῃ τὸ κελάρι, | εἴτ' ἀπὸ κάτην θὰ πιαστῇ εἴτε κι ἀπὸ τσακάρι** (ὁ πολλάκις εἰς κίνδυνον ἀνοήτως ἐκτιθέμενος κάποτε ἀνεπονορθώτως θὰ πάθῃ)· **2)** ἐν χρ. κ. **ἐπὶ** χρόνου ἢ ποσοῦ ἐν φρ. **ἐκειδὰ** γύρα ὡς ἔγγιστα, περίπου, πλέον ἢ ἔλαττον, πάνω κάτω: **στὰ χίλια ἐννιακόσια ἐκειδὰ γύρα, - τὸ νησί μας ἔχει ὀγδόντα χιλιάδες ψυχὲς ἐκειδὰ γύρα·** **3)** φρ. **φέρνω γύρα** περιέρχομαι, περιτρέχω, περιερευνῶ: Βαλαωρ.Φωτειν.3,245 **νὰ φέρουν γύρα τὰ χωριά, - ἔφερα γύρα τὴν ἀγορὰ γιὰ φάρια·** **4)** ὁμ. φρ. **τὰ φέρνω γύρα** ἐξοικονομῶ ὁπωσδήποτε, μετά τινος δυσχερείας τὰς ἀνάγκας συντηρήσεως οἷον **ἐμοῦ, τῆς** οἰκογενείας μου, τῆς ἐπιχειρήσεώς μου κττ., τὰ καταφέρνω βλ.λ., τὰ βολεύω: **μὲ τὸ μισθό μου μόλις τὰ φέρνω γύρα·** συγγ. φρ. **τὰ φέρνω βόλτα·** **5)** ὁμ. φρ. **τὰ φέρνει γύρα** ἀποφεύγει νὰ ἐκφρασθῇ, προσπαθεῖ δι' ὑπεκφυγῶν νὰ μὴ βεβαιώσῃ τι ἢ νὰ μὴ ἐκτελέσῃ δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν κττ., ἐν χρ. καὶ κατὰ β προσ.: **μὴν τὰ φέρνῃς γύρα, πὲς ξάστερα ἂν θὰ τὴν πάρῃς ἢ ὄχι·** πρβλ. γυροφέρνω.

γύρα (ἡ) μσν. κ. δημ. (γῦρος (ὁ) κ. γυρὸς βλ.λς) ἡ κατὰ γῦρον, **κύκλον ἤτοι περιφερῶς** ἀπὸ μέρους εἰς μέρος **μετάβασις· εἰδ.** μσν. ἡ πρὸς εἴσπραξιν τῶν γεωργικῶν φόρων **περιοδεία ἢ** ἡ πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ ἐπιθεώρησιν κτήσεων, ἐν ἀποστάσει ἀπ' ἀλλήλων κειμένων: ΚΠορφ. **πρὸς υἱὸν** Ρωμανὸν **ὅταν ἀρχίσῃ ὁ Νοέμβριος μήν, πάντες οἱ ἡγεμόνες. ἀπέρχονται ἐκ τοῦ Κιέβου εἰς τὰ πολίδια, ὃ λέγεται γύρα·** || ὁμ.δημ. περιοδεία πρὸς ἔρανον: **μὲ τὴν πρώτη γύρα μαζέψαμε χίλιες δραχμές·** || ὁμ. περιφορά: **ἡ γύρα τοῦ ἐπιταφίου - τοῦ δίσκου τῆς ἐκκλησίας·** **2)** δημ. σύντομος βραδέως γινομένη πορεία, οἷον πρὸς ἀναψυχήν, παρατήρησιν, ἐπιθεώρησιν, περίπατος, περιοδεία, βόλτα: **πάμε νὰ κάνουμε μιὰ γύρα στὴν πλατεῖα - στὰ ἐμπορικά·** || φρ. **βγαίνω στὴ γύρα** ἐξέρχομαι πρὸς αἴτησιν, πρὸς ἐπίτευξιν: **βγῆκε στὴ γύρα γιὰ ψήφους - γιὰ δανεικά·** || εἰδ. ἀπολ. ἐπὶ πορνευομένης ἐπὶ μισθῷ: **βγαίνει στὴ γύρα ἢ εἶναι τῆς γύρας ἐν** δημοσίοις τόποις ἐπιδιώκει τὴν προσέλκυσιν πόρνων· || φρ. **ἐμπόριο τῆς γύρας** ἡ διὰ περιοδείας ἀνὰ τὰς ὁδοὺς πόλεως ἢ ἀπὸ χωρίου **εἰς ἄλλο** πρᾶσις ὑπὸ μεταπράτου κομίζοντος ἐπ' αὐτοῦ ἢ ἐπὶ ὑποζυγίου ἢ ἁμαξίου τὸ πρὸς πώλησιν ἐμπόρευμα· πρβλ. ἐμπόριο τοῦ ποδαριοῦ· ὁμ. **ἔμπορας τῆς γύρας** ὁ οὕτω μεταπράτης, **ὁ. γυρολόγος** βλ.λ.· **3)** μσν. δημ. ἡ περιδρομή, ἡ ἀπὸ τῶν ἄκρων τόπου, ἰδίως δρομσία, μετ' ἐπιστροφήσεως πορεία: Ἐρωτόκρ.Δ 2019 **στὸν κάμπο τέσσαρες φορὲς τοῦ κάμασι τὴ γύρα·** || ὅθ. κ. ἡ περιφερικῶς ἢ κατὰ καμπύλην χωροῦσα ὁδός, διάβασις: **ἀντὶ νὰ πάω τὰ μονοπάτια, προτίμησα νὰ πάω ἀπὸ τὴ γύρα τοῦ βουνοῦ·** πρβλ. γῦρος, ἀπογύρι, ἀπογυριά, ἀπόγυρος.

γύρα (τὰ) δημ. κ. **τὰ γύρου, τὰ γύρω,** δ.γρ. **τὰ γῦρο** ἐν ἐπιρρ. χρ. κυκλικῶς, περιφερικῶς.

γυραίτης (ὁ) νεώτ. γένος **γυρινιδῶν ἐντόμων.**

γυραλέος-α-ον μτγν. ἢ **γυραλέος** γυρός, κυρτός, στρογγύλος: Ὀππ.Κυν.1,57 **γυραλέοις δονάκεσσι καὶ ἀγκίστροισι δαφοίνοις.**

γυράτωρ νεώτ. ζῳολ. γένος πλατελμίνθων.

γυράφιος (ὁ) μτγν. ἐπών. τοῦ Διός: Λυκόφρ.274

γυργαθίον (τὸ) μτγν., νεώτ. **γυργάθιον** (τὸ) ὑποκορ. τοῦ γυργαθός ἐν τῇ ἀλχημείᾳ, σάκκος ἐν χρήσει πρὸς ἀνάρτησιν ἐν δοχείοις ρευστῶν: Πάπ.· **2)** νεώτ. στρατ. **γυργάθιον νομῆς** σακκίδιον δικτυωτὸν πρὸς ἐναπόθεσιν σανοῦ ἢ χόρτου κτηνῶν, ἀναρτώμενον ἀπὸ τοῦ ἐφιππίου ἢ τοῦ σάγματος.

γυργαθόν (τὸ) δ.γ. γύργαθον Ἡσ. «σκεῦος πλεκτὸν (δικτυωτὸν), ἐν ᾧ βάλλουσι τὸν ἄρτον **οἱ** ἀρτοποιοί», δημ. γυοργάθι.

γυργαθός (ὁ) κ. μσν. κ. **γύργαθος,** δημ. **γεργάθι** βλ.λ. κάλαθος ἐκ λύγου: Ἀριστφ.ἀπ.217 **εἰ μὴ δικῶν τε γυργαθὸς ψηφισμάτων τε θωμός,** Τίμ.38 **ὁ δ' ἔρρει γυργαθὸς ὥς** τις, Ἀρισταίν.2,20 **γυργαθὸν φυσᾶν** (παροιμ. ἐπὶ ματαίας προσπαθείας, ματαίων κόπων)· **2)** συνεκδ. ὁ ἱστὸς τῆς ἀράχνης: Ἀριστλ.ΖΙ 555 b,10 **τὰ δὲ φαλάγγια τίκτει εἰς γύργαθον πλεξάμενα παχύν, ἐφ' ᾧ ἐπῳάζουσι·** **3)** κλωβός, ἐν ᾧ ἐνεκλείοντο μανιακοὶ φρενοπαθεῖς: Παῦλ.Αἰγ.3,14.

γυργαθώδης-ες Ἡσ. ὅμοιος γυργαθῷ· Ἡσ.ἐν λ σαργάναι· **δεσμοὶ καὶ πλέγματα γυργαθώδη.**

γυρεία (ἡ) μτγν. ἡ γύρωσις βλ.λ.

γύρεμα (τὸ) δημ., πληθ. γυρέματα ἡ ἀναζήτησις ἡ ἔρευνα πρὸς εὕρεσιν ἢ ἀνεύρεσιν: **τὸ γύρεμα τοῦ κατσικιοῦ μὲ χασομέρησε,** παροιμ. **ἄλλο τὸ γύρεμα κι ἄλλο τὸ εὕρημα** (τὸ ἐπιζητεῖν ἢ ἐπιδιώκειν δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἐπιτυχίαν), **- ἀφήνεις ἀμολητὰ τὰ ζὰ κι ἔχουμε καθεμέρα γυρέματα·** **2)** ἡ αἴτησις ὅθ. κ. ἡ ἐπαιτεία: παροιμ. **μιὰ ντροπὴ τὸ γύρεμά σου κι ἄλλες δυὸ τ' ἀπόδιωγμά σου** (ὁ αἰτῶν παρ' ἄλλου ἔχει τὸν κίνδυνον πλὴν τῆς **ἐκ** τοῦ αἰτεῖσθαι αἰσχύνης **νὰ** ὑποστῇ **καὶ** βαρυτέραν ἐκ τῆς σκαιᾶς ἀρνήσεως).

γυρεογόνος-ον νεώτ. βοταν. **ἐπὶ** φυτικῶν ὀργάνων, ὁ παράγων γῦριν: **γυρεογόνος ἀσκός.**

γυρεοθήκη (ἡ) νεώτ. ἡ θήκη τῆς γύρεως.

γυρεοθυλακίδες (αἱ) νεώτ. θυλακίδες γύρεως.

γυρεόκοκκος (ὁ) νεώτ. βοταν. τὸ μικροσπόριον τῶν σπερματοφύτων φυτῶν.

γυρεόμαγμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. τὸ σύνολον τῶν γυρεοκόκκων, τῶν κατὰ **τὴν ἄνθησιν** συγκεκολλημένων ἐν **μιᾷ μάζῃ.**

γυρεόσακκος (ὁ) **νεώτ. τὸ μέρος** τοῦ στήμονος τῶν ἀνθέων, τὸ περικλεῖον τοὺς γυρεοκόκκους.

γυρεύγω μσν. κ. δημ., **ὁ. γυρεύω** βλ.λ. ζητῶ, ἀναζητῶ: Ἐρωτόκρ.Α 168 **καὶ πράματ' ἀνημπόρετα κι ἀμοίαστα νὰ γυρεύγῃς,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ 28,5 **τσοὶ Χριστιανοὺς γυρεύγουνε νὰ ἰδοῦσι.**

γυρευτά ἐπίρρ. κατόπιν ἀναζητήσεως, αἰτήσεως, ἀναζητῶντας, γυρεύοντας.

γυρευτής (ὁ) δημ., θηλ. **-εύτρα** βλ. ὁ ἐξαιτούμενος, ἰδίως ὁ συνήθως αἰτῶν, ὁ ζητῶν συχνά.

γυρευτικός-ή-ό δημ. ὁ αἰτῶν, ὁ ἔχων τὴν ἕξιν νὰ αἰτῇ δῶρα ἢ χρήματα, ὅ. γυρευτής.

γυρευτός-ή-ό δημ. ὁ μετὰ ζήτησιν καὶ οὐχὶ αὐτοπροαιρέτως παραχωρηθείς: παροιμ. **γάλα γυρευτό, πικρὸ σὰ γιατρικό**· 2) ὁ ἄξιος νὰ αἰτηθῇ, ποὺ ἀξίζει γύρεμα βλ.λ.· 3) ὁ περιζήτητος οἷον διὰ σπανιότητα: **γυρευτὰ φέτος τὰ βερίκοκκα.**

γυρεύτρα (ἡ) δημ., θηλ. τοῦ γυρευτής ἡ κατ' ἀδυναμίαν, κατὰ συνήθειαν αἰτοῦσα· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ ζητιάνα: Παλαμ.Τρισεύγ.64 **κάθε ζητιάνα, κάθε γυρεύτρα καὶ κάθε παμπόνηρη.**

γυρεύω μτγν., μσν. κ. δημ., δημ. ἀόρ. **(ἐ)γύρεψα,** μτχ. παθ. παρακ. **γυρεμένος** περιέρχομαι κύκλῳ δρομαίως, τρέχων: Στράβ.6,1,8 **συναγαγὼν δὲ τὰς ὡραίας παρθένους περιστερὰς κολοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις ἠφίει, κἀκείνας ἐκέλευσε γυρεύειν** (ἐσφ.γρ. **θηρεύειν**) **γυμνάς**· ‖ μετὰ συστ. αἰτ.: Βάβρ.29,4 **ἵππος.. καμπῆρας οἴους ἀλφιτῶσι γυρεύω**· 2) μσν. στρατ. ἐνεργῶ κυκλωτικὴν κίνησιν, περικυκλῶ: Μαυρίκ.Στρατηγ.12,17,325 **τῶν ἐχθρῶν γυρευόντων ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν**· **κ. παθ.** περικυκλοῦμαι, ὑφίσταμαι κυκλωτικὴν κίνησιν τοῦ ἐχθροῦ: Μαυρίκ.Στρατηγ.12,17,331 **τοῦ ἑνὸς μέρους γυρευομένου ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν**· 3) δημ. περιέρχομαι ἀναζητῶν, ἀναζητῶ, ἀνερευνῶ, ζητῶ νὰ εὕρω: Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.18,100 **καὶ ἀπὸ τὴν κάψιν τοῦ Ἡλίου λίγο νερὸ γυρεύουν,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.9,3 **νὰ γυρεύῃς εἰς τὰ ξένα | ἄλλα χέρια δυνατά,** παροιμ. **στραβὸς βελόνα γύρευε μέσα στὸν ἀχυριώνα** (ἐπὶ ματαίας ερεύνης διά τι ἀσήμαντον καὶ δυσχερῶς ἀνευρισκόμενον), φρ. **στὸν οὐρανὸ τὸν γύρευε καὶ στὴ γῆ τὸν βρῆκε** (ἐπὶ ἀπροσδοκήτου ἐπιτυχίας), ὁμ. **ἄμε γύρευε ἢ κάθου γύρευε ἢ τρέχα γύρευε** (ἐπὶ ματαίας ἢ κ. ἐπὶ ἀναξίας λόγου ἀναζητήσεως)· 4) αἰτῶ, ζητῶ, ἀπαιτῶ: Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.6,22 **στέλνει τ' ὀγληγορώτερον καὶ τὰ κλειδιὰ γυρεύει,** Βαλαωρ.Στιχούργ.1,8,49 **τέτοιαν ὥραν τί γυρεύει | ἀπὸ τ' ἄψυχα κορμιά;**· ‖ ἐπαιτῶ: **γυρίζει στὰ χωριὰ καὶ γυρεύει**· 5) ἐπιδίδομαι εἰς ἀναζητήσεις, εἰς ἐρεύνας: παροιμ. φρ. **βγῆκα ποὺ βγῆκα θὰ γυρέψω** (χλευαστ., ἐπὶ τῶν ἐπιμενόντων νὰ ἐργασθῶσι πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου ἤδη συντετελεσμένου)· 6) ἐπιδιώκω, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω τι: **ἐδῶ ποὺ 'ρθες τί γυρεύεις νὰ κάμῃς, - γύρεψε νὰ μὲ βάλῃ στὸ χέρι,** φρ. **γυρεύει τὸ μπελά του** (θὰ ὑποστῇ ἐνοχλήσεις, διὰ τοὺς ἀνοήτους λόγους ἢ πράξεις αὐτοῦ), παροιμ. **τί γυρεύει ἡ ἀλεποὺ στὸ παζάρι** (ἐπὶ μὴ προσηκούσης προσελεύσεως, ἐπεμβάσεως κττ. ἢ ἄ. ἐπὶ ἐπικινδύνου διὰ τὸν ἐπεμβαίνοντα), ὁμ. ὅπου **καλὰ καθούμενα καλύτερα γυρεύει, ὁ διάολος στὴ ράχη του κακὰ** (δ. ἐκφ. **σουκιά**) **τοῦ μαγειρεύει, ἐν** ὁμ. σημ. **τὰ μικρὰ δὲν γάλα γύρευες.**

γύρεψη (ἡ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ γυρεύειν, ἡ ἀναζήτησις, ἡ ζήτησις.

γυρεψιά (ἡ) ἡ ἀναζήτησις, γύρεμα βλ. λ. 1)· 2) ἡ αἴτησις, τὸ γύρεμο βλ.λ.2), ἰδίως τὸ ἐφ' ἅπαξ.

γυρεψούλης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων τὴν ἕξιν νὰ γυρεύῃ, νὰ αἰτῆται δῶρα· ‖ ὁ ἐπαιτικῶς βιῶν.

γυρεώδη κύτταρα (τὰ) νεώτ.βοταν. ὅ. γυρεογόνα κ-,κύτταρα τῶν ἀνθήρων παράγοντα τὴν γῦριν βλ.λ.

γύρη (ἡ) δημ. ἡ γύρα βλ.λ.: Βλ.Συνμ.ἐν λ. γῦρος.

γυρηδόν ἐπίρρ. μτγν. κατὰ γύρους, κυκλικῶς: Μακαρ.Μαγν.π.Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ.

γυρητόμος-ον μτγν. ὁ τέμνων, διαγράφων, σχηματίζων κύκλον: Φίλιππ. ἐν ΑΠ 9,274 **καὶ τὸν ἀρουραῖον γυρητόμον αὔλακα τέμνει μηροτυπεῖ κέντρῳ πειθομένη δάμαλις.**

γυρία Ἡσ. «πάλη καὶ στολίς».

γυρίζω μσν. κ. δημ., παθ. ἀόρ. δημ. **(ἐ)γυρίστηκα,** μτχ.παθ.παρακ. **γυρισμένος** στρέφω, κινῶ τι κυκλικῶς, περιστρέφω: ΕΜ **καχλίας δὲ παρὰ τὸ κόχλω, τὸ γυρίζω,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.43,7 **γυρίζουν καὶ στὴ σούγλα τους τὰ παχουλὰ κριάρια, - γύρισε δύο φορὲς τὸ κλειδί**· ‖ κ. μετὰ συστοίχ. αἰτ. **γυρίζω γῦρο** ἐκτελῶ γῦρον, περιφορὰν ἐν κυκλικῷ χορῷ: Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρ.103,3 **κάθε γῦρο ποὺ ἐγυρίζαν ἀπὸ πάνω ἔλειπε μιά**· ‖ ἐπὶ τῆς τύχης, **γυρίζω τὸν τροχὸ** μεταβάλλω τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν: Σαχλ.3,9 **δύνετ' ἡ τύχη τὸν τροχὸν πάλιν νὰ τὸν γυρίσῃ**· ὁμ. ἐπὶ τοῦ τροχοῦ τῆς τύχης, **ὁ τροχὸς γυρίζει** ἡ κοινωνικὴ κατάστασις τῶν ἀνθρώπων δὲν παραμένει παγία, ἀλλὰ μεταβάλλεται: Βελισάρ.3,232 **οὐκ οἶδας, Βελισάριε, ὅτι ὁ τροχὸς γυρίζει,** παροιμ. **θὰ γυρίσῃ ὁ τροχός, θὰ γλεντήσῃ κι ὁ φτωχός**· ‖ κ. δημ. ἀμτβ. στρέφομαι, περιστρέφομαι: Σχόλ.Φιλοστρ. Ἡρωϊκ.407 **ἕλιξ. λέγεται δὲ τὸ κατὰ κύκλον γυρίζον ἐπὶ πολὺ σχῆμα, - τὸ ἄλογο γυρίζει ἀπὸ τὸ πρωὶ στὸ μαγγανοπήγαδο**· ‖ φρ. **γυρίζει σὰν σβούρα - σὰν τοῦ Τούρκου τ' ἄλογο** (ἐπὶ ἀεικινήτων ἢ πολυασχόλων ἀνθρώπων)· **γυρίζει σὰν ἀνεμοδούρα** (ἐπὶ εὐμεταβόλων καὶ ἀσταθοῦς χαρακτῆρος ἀνθρώπων)· **γυρίζει τὸ κεφάλι μου** ἔχω ἴλιγγον, ἔχω ζαλάδες· 2) κυκλῶ, περικυκλῶ, παθ.: Κεδρην.547 Α **ἐξεφοίβασε λαοῦ τε κάκωσιν σημαίνειν καὶ πτῶσιν τὰ ὀνόματα** (Λαλακοίων καὶ Γύρης) **καὶ ὡς ἀνάγκη γυρισθῆναι ἡμᾶς ὑπὸ Ῥωμαίων**· 3) στρέφω τι πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν: Ἐρωτόκρ.Γ 1403 **ποὺ σ' ὅποιον τόπο κι ἂν στραφῶ, τὰ μάτια ὅπου γυρίσουν,** Σολωμ.Μοναχ.41 **φωνὴ καὶ μάτια ἐγύρισε κατὰ τὸν οὐρανό**· ‖ φρ.**γυρίζω τὸ φύλλο** (ἐνν. **βιβλίου**) στρέφω τοῦτο, ὥστε νὰ δεικνύῃ τὴν ἀντίθετον ὄψιν· κ. μτφ. μεταβάλλω διαθέσεις, φρονήματα, μεταπείθομαι· ‖ **γυρίζω τὴν πλάτη σὲ κάποιον** τοῦ στρέφω τὰ νῶτα εἰς ἔνδειξιν περιφρονήσεως· **γυρίζω τὰ μοῦτρα** ἀποστρέφω τὸ πρόσωπον οἷον ἐκ περιφρονήσεως, ἀηδίας, ἐχθρότητος· ‖ συνήθ. στρέφομαι, ὅπως ὁμιλήσω πρός τινα: Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.122,9 **κι ὁ βασιλιὰς σὰν τ' ἄκουσε γυρίζει καὶ τοῦ λέει**· 4) φρ. **τὸ γυρίζω στὸ γέλιο - στὰ σοβαρὰ** δίδω ἀστείαν ἢ σοβαρὰν τροπὴν εἰς συζήτησιν· ὁμ. **τὰ γυρίζει** προσπαθεῖ νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν ἔννοιαν τῶν ὅσων εἶπεν ἢ νὰ παραβῇ τὰ ὅσα ὑπεσχέθη· **τὰ γύρισε** (συνήθως ἐπὶ κακοπίστων) ἤλλαξε, μετέβαλε φρονήματα ἢ ἄ. ἐν ᾗ σημ. ἐν τῇ φρ. **τὰ γυρίζει**· ‖ ναυτ. **τὰ γυρίζω** (ἐνν. **τὰ πανιά**) ἀλλάσσω πρόποδας· ‖ ὁμ. ναυτ. **γυρίζω** (ἢ **κοπανίζω**) **τζαβέττα,** ἄ. **γυρίζω καρφὶ** σχηματίζω κεφαλὴν εἰς ἐμπεπηγμένον ἀκέφαλον ἧλον, **γυρῶ, συγκοινῶ**· 5) στρέφω τι ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ἀναστρέφω: **γυρίζω τὸ χωράφι** (ἀναστρέφω τὸ χῶμα αὐτοῦ), **γύρισε γρήγορα τὰ φάρια καὶ καήκανε**· ‖ στρέφω τὸ ἐσωτερικόν τινος πρὸς τὰ ἔξω: **ἔδωσα καὶ μοῦ γύρισαν τὰ ροῦχά μου**· κ.παθ.: **φορεσιὰ γυρισμένη**· 6) ἐκτρέπω, παρατρέπω, παροχετεύω: **γυρίζω τὸ νερὸ - τὸ αὐλάκι τοῦ νεροῦ**· 7) μτφ. μεταπείθω τινά, προσεταιρίζομαι διὰ τῆς πειθοῦς, πείθω τινὰ νὰ προσχωρήσῃ εἴς τινα μερίδα: **τί δὲν ἔκανα νὰ τὸν γυρίσω, μὰ δὲν τὰ κατάφερα**· ‖ **γυρίζω ἑνὸς τὰ μυαλὰ** μεταστρέφω τὴν γνώμην, τὰς διαθέσεις αὐτοῦ· 8) περιέρχομαι, περιοδεύω, περιηγοῦμαι: δ. τραγ. **ὅλο τὸν κόσμο γύρισα, ὅλη τὴν οἰκουμένη,** Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.18,161 **εἰς μίαν ὥραν ἐγύρισαν τ' Ἀνάπλι ἄνω κάτω**· ‖ μεταβαίνω τῇδε κἀκεῖσε: **γυρίζει νὰ βρῇ δουλειά**· ‖ περιφέρω, περιάγων τινὰ τὸν ὁδηγῶ: **ὁ ὁδηγός μας ἐγύρισε σὲ ὅλη τὴν πόλη, - γυρίζουν τὸν Ἐπιτάφιο** (**τελοῦσι τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιτα-**

φίου)· **9)** παρέρχομαι διὰ στροφῆς, κάμπτω, παρακάμπτω : **μόλις γύρισα τὴ γωνιά, νά σου καὶ τὸν βλέπω μπροστά μου**· **10)** ἐπιστρέφω : **στὶς ἐννιά γυρίζω ἀπὸ τὸ γραφεῖό μου, - ὅ τι γύρισε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, - σὰ γυρίζουν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ σχολεῖο**· **11)** ὁμ. ἐπανέρχομαι, ἐπανακάμπτω : Ἰω.Μάνθ.Ἰστ.Μορ.3,20 **οἱ ραγιάδες ἐκραξανόπίσω μὴνγυρίση**,Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρ.106,1 **γιατί, ἀλίμονον ! γυρίζοντας | τ᾽ς ἦβρε ὁ Μπάϊρον σκυθρωπούς ;**, Βαλαωρ.Νεκρ.Ὠδὴ 5 **σάν ἡ ἄνοιξη γυρίζῃ καὶ τ᾽ ἀηδόνι σά γυρίσῃ, τὴ φωλιά του ποῦ θὰ στήσῃ ;**, φρ. **ἐγύρισε ὁ ἐπιτάφιος** (ἐπανεφέρθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τὴν περιφορὸν), παροιμ. φρ. **ὅταν σὺ πήγαινες, ἐγὼ γύριζα** (εἶμαι ἐμπειρότερός σου) || **κατάρα νά πᾶς καὶ νά μὴ γυρίσῃς**· **12)** ἀποδίδω τι ληφθὲν παρά τινος, ἐπιστρέφω τὸ δάνειον : **μοῦ γύρισε τὸ βιβλιομέλαποπα τὰ φύλλα, - αὔριο θὰ σοῦ γυρίσω τὰ λεφτά σου**· || φρ. **γυρίζω τὸν ἀρραβῶνα** ἐπιστρέφω τὸν ἀρραβῶνα διαλύων τὸν δι᾽ αὐτοῦ συμβολιζόμενον δεσμόν **13)** ἐπὶ οἴκου, διοικῶ, κυβερνῶ : **ὁ μεγάλος ὁ γιός του γυρίζει τὸ σπίτι**· **14)** κινηματογραφῶ, λαμβάνω μέρος εἰς τὴν κινηματογράφησιν ἔργου τινός : **θὰ γυρίσουν μιὰ καινούργια ἑλληνική ταινία**· **15)** γυρίζω συναλλαγματική(ν) μεταβιβάζω συναλλαγματικὴν δι᾽ ὀπισθογραφήσεως, ὀπισθογραφῶ συναλλαγματικήν· **16)** εἰδ. ἐπὶ παιγνιοχάρτων, ἀναστρέφων φανερῶ : **γύρισε τὰ χαρτιά σου νά ἰδοῦμε ποιός κερδίζει** || Ἰω. Μάνθ.Ἰστ.Μορ.Προοίμ.40 **καὶ ὅ τι ἀλαργάραμεν ἀπὸ τὴν Μαρτζιλιάνα, ἀπάνω μας ἐγύρισε καὶ ἤρχετο ἡ ταρτάνα, - τὸ παπόρι γύρισε πάλι πρὸς τὰ στενά**· || ναυτ. ἐπὶ ἀνέμου, μεταπίπτω : **ὁ ἀγέρας γύρισε στὸ νοτιά**· || ναυτ. φρ. **γυρίζω ὄρτσα λὰ μπάντα - ἀνάπλωρα** ἀναστρέφω ἀνάπρωρα, ἀποστρέφω : **γυρίζω πόντζα λὰ μπάντα, - γυρίζω ποδιστά, - γυρίζω βέντο ἀ πόππα** κατὰ πρύμναν ἀναστρέφω, ὑποστρέφω· **17)** εἰδ. **ὁ ἥλιος γύρισε** ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν· **18)** ὁμ. περιοδεύω : Ἐρωτόκρ.Α 725 **κι ἐτοῦτοι, ποὺ γυρίζουσι καὶ νυχτοπαρωροῦσι**, Βάρν.Ἀπολ.Σωκρ.41 **κι ἐγὼ γύριζα στοὺς δρόμους**· || παροιμ. **ὅποιος γυρίζει μυρίζει κι ὅποιος κάθεται βρωμάει** (ὁ δραστήριος εὐρωστεῖ, ὁ νωθρὸς γίνεται ἄχρηστος)· **19)** ὁμ. ὅθ. πλανῶμαι, περιπλανῶμαι : Ἐρωτόκρ.Δ 767 **στὴν ξενιτειά, ποὺ γύριζεν, ἐτοιας λογῆς ἐγίνη, - γύριζε στὸ δάσος χωρὶς νά βρῇ διέξοδο** || μτφ. **γυρίζει ὁ νοῦς μου** εἶμαι περὶ ἄλλα ἀφηρημένος· **20)** ὁμ. ἀνατρέπομαι, ἀναποδογυρίζω : **γύρισε τὸ λεωφορεῖο καὶ τραυματίσθηκαν ὅλοι πού᾽σανε μέσα**· **21)** ὁμ.κάμπτομαι κατὰ τὸ αἰχμηρὸν τμῆμα, στραβώνω : **γύρισε ἡ μύτη τῆς καρφίτσας**· **22)** ὁμ.μτφ. ὑποχωρῶ ἢ μεταβάλλω γνώμην, διαθέσεις πρός τινα : **εἶναι ἀπὸ κείνους ποὺ δὲ γυρίζουν εὔκολα**· || φρ.**δὲ γυρίζει τὸ κεφάλι του ἢ δὲν τοῦ γυρίζεις τὸ κεφάλι** εἶναι ἰσχυρογνώμων· **23)** μεταβάλλω κατάστασιν : **τὰ πράγματα γύρισαν στὸ χειρότερο, - ὁ ἄρρωστος γύρισε στὸ καλύτερο**· || εἰδ. φρ. **ἐγύρισαν τὰ πράματα** ἤλλαξεν ἡ κυβέρνησις, τὸ καθεστώς· **24)** μέσ. μσν στρέφομαι,συστρέφομαι, ἔχω συστροφήν : Ἀνών.π. Θησ.Στεφ.ἐν λ. **ἐγυρίζετο ἕως τρίτου** (ὁ κίων).

γυρίνη (ἡ) μτγν. εἶδος πλακοῦντος : Λουκ.Τραγῳδ.158 **τρίβουσιν ἀρνόγλωσσα.., οἱ δὲ φύλλα Περσικῶν.. τῆλιν μετ᾽ οἴνου, γυρίνην, κολλάμφακον, κυπαρισσαίνην κηκῖδα**.

γυρινίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. σαρκοφάγων ἐντόμων.

γύρινον Ἡσ. « τὸ ἐκ τοῦ βατράχου παιδίον ».

γυρῖνος (ὁ) κ. νεώτ. **ἡ γύρινος** τὸ ἄπουν κ. κυκλοτερὲς τὸ σχῆμα νεογνὸν τοῦ βατράχου· Εὐστ. Ὀδ.1864,6 « **οἱ δὲ παλαιοί φασιν ὅτι.. ἐκ τοῦ γυρός ὀξυτόνου καὶ γυρῖνοι βάτραχοι γυροὶ τὸ σχῆμο παρ᾽ Ἀττικοῖς μήπω πόδας ἔχοντες** » : Πλάτ Θεαιτ.161 D **ἐτύγχανεν ὢν εἰς φρόνησιν οὐδὲν βελτίων βατράχου γυρίνου**, Ἀρατ.947 **αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων**, Λιβάν.Προγυμν.26 **ἐν τοῖς δικαστηρίοις χείρους τῶν γυρίνων οἱ ῥήτορες**· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν γυρινιδῶν.

γυρινόφιλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κερκοφόρων ἀμφιβίων τῆς οἰκογεν. τῶν σαλαμανδριδῶν

γυρινόχειλος (ὁ) νεώτ. γένος κυπρινιδῶν ἰχθύων.

γυρινώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς γυρῖνον : Ἀριστλ.Ζ1 568 a, 1 **ὅταν δ᾽ ἀναλωθῇ τὸ ᾠόν, γίνονται γυρινώδεις**.

γυριοθήκη (ἡ) νεώτ. ἡ θήκη τῆς γύρεως

γύριος-α-ον Σουΐδ. κυκλοτερής, στρογγύλος· Ἀνὼν ἡ Σουΐδ. **ἐπεὶ δὲ λίμνης ἐγγὺς ἦλθον γυρίης**.

γῦρις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ λεπτότατον, ἡ ἄχνη τοῦ ἀλεύρου, ἡ παιπάλη, πάσπαλη : Διοσκ. 2,85 **ἡ ἐξ αὐτῶν τῶν πυρῶν γῦρις**, Ἀθήν.3,115 D **οἱ δ᾽ ἐκ τῆς γύρεως ἄρτοι γενόμενοι, ὀλιγοτροφώτεροι καὶ εὐανάδοτοι**· **2)** νεώτ. βοταν. ἡ γονιμοποιὸς κόνις τῶν ἀνθέων.

γυρισιά (ἡ) δημ. κυκλικὴ στροφή, ἡ κάμψις, ἐπὶ πραγμ. : **κάνε ἄλλη μιὰ γυρισιὰ στὸ σκοινὶ καὶ δέσε το**· || τὸ γύρισμα, ἡ καμπή : **ὁ δρόμος γιὰ τὸ βουνὸ ἔχει πολλὲς γυρισιές**.

γύρισμα-ατος (τὸ) μσν. κ. δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γυρίζω βλ.λ., ἡ κυκλικὴ στροφή, ἡ περιστροφή : **τὸ γύρισμα τοῦ τροχοῦ - τῆς ρόδας - τοῦ χερόμυλου, - μὲ τὸ δεύτερο γύρισμα ἔσπασε τὸ κλειδί**· πρβλ. γυρισιά· **2)** στροφὴ ἡ κίνησις πρὸς τὰ ὀπίσω ἢ πρὸς ἀ. κατεύθυνσιν, οἷον ἐπὶ χοροῦ, κλίσις, κάμψις ἢ ἀ. κίνησις τοῦ σώματος : Διγεν.Ἀκρ. 4212 **τὰς χειρῶν διαστροφάς, γυρίσματά τε ξένα**· **3)** ἐπὶ ὁδοῦ κτλ. ἡ καμπή, τὸ στρίφιμο τοῦ δρόμου, ἡ γυρισιά : Χατζόπ.Βρ. Θρ.67 **καὶ στάθηκαν στὸ γύρισμα τοῦ δρόμου**· **4)** ἐπὶ χρόνου, ἡ κανονικὴ περίοδος τοῦ χρόνου : παροιμ. **ἔχει ὁ καιρὸς γυρίσματα κι᾽ ὁ χρόνος ἑβδομάδες** (ἐπὶ τῆς ἀλλαγῆς τῶν πραγμάτων σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου)· || εἰδ. ἡ κλίσις τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν δύσιν : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.246,17 **κι ἐκεῖ στὰ γύρισμα τοῦ ἡλιοῦ ποὺ τρέμ᾽ νὰ βασιλέψῃ** || ὅθ. φρ. **τοῦ κύκλου (ἢ τοῦ καιροῦ ἢ τῆς τύχης) τὰ γυρίσματα** αἱ μεταστροφαί, μεταπτώσεις, αἱ μεταβολαὶ τῆς τύχης : Ἐρωτόκρ.Α 1 **τοῦ κύκλου τὰ γυρίσματα π᾽ ἀνεβοκατεβαίνουν**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 28 **στῶν καιρῶν τὰ γυρίσματα**· **5)** ἡ περιρραφὴ τοῦ ἄκρου ὑφάσματος διὰ ταινίας ἢ ἀναδεδιπλωμένου, καθὼς κ. ἡ πρὸς τοῦτο ἐν χρ. ταινία, ἡ παρυφή, ἡ οὔγια, τὸ στρίφωμα, ρέλιασμα· ἀ. γῦρος : **αὐτὸ τὸ γύρισμα δὲν εἶναι στέρεο καὶ θὰ ξεφτήσῃ γλήγορα ἡ στάφα** **6)** ἡ ἀναστροφή, ἡ ἐκ τῶν κάτω στροφὴ τοῦ ἐδάφους πρὸς τὰ ἄνω : **τὸ γύρισμα τοῦ χωραφιοῦ - τοῦ ἀμπελιοῦ**· **7)** ἡ στροφὴ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τινὸς πρὸς τὸ ἔξω, ὥστε αὕτη ν᾽ ἀποτελέσῃ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν : **τὸ γύρισμα τοῦ παντελονιοῦ**· **8)** ἐπὶ τῶν ἀνέμων, ἡ μετάπτωσις, μεταβολή, μεταστροφή : **τὸ γύρισμα τοῦ ἀνέμου**· **9)** ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἐπιστροφή : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.89, 38 **στὰ ἔμπα του χίλιους ἔκοφε, στὰ ξέβγα δύο χιλιάδες, καὶ στὸ καλὸ τὸ γύρισμα κανένα δὲν ἀφήνει**, Βαλαωρ.Πρωτομαρτιά 45 **πὲς μου γιατί μὲ τρόμο | τὸ γύρισμά σου καρτερῶ, γλυκό μου χελιδόνι ;**· **10)** τὸ κρησφύγετο, τὸ καταφύγιον τοῦ κλέφτη κατὰ τὴν ἐκ τῶν πολέμων ἐπιστροφήν του : δ.τραγ. **νὰ τὸ ᾽χω ὁ μαῦρος γύρισμα στὸ πάει καὶ στὸ ἔρθει**· **11)** ἐπιστροφή, ἀπόδοσις ὀφειλομένου τινός : **τὸ γύρισμα τῶν δανεικῶν**· || **τὸ γύρισμα τοῦ ἀρραβῶνα** ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ ἀρραβῶνος εἰς ἔνδειξιν διαλύσεως τῆς μνηστείας·

12) ἡ δι᾽ ὀπισθογραφήσεως μεταβίβασις συναλλαγματικῆς : τὸ γύρισμα τῆς συναλλαγματικῆς 13) ἡ κινηματογράφησις ἔργου τινός : τὸ γύρισμα τῆς ταινίας κόστισε πολλά· 14) ἐν τῷ πληθ. γυρίσματα (τὰ) μελῳδικαὶ παρεμβολαὶ εἰς ᾄσματα ἐντὸς τῆς μελῳδίας αὐτῶν παρεμβαλλόμεναι ἢ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ὡς ἐπῳδὸς ἐπιφερόμεναι· ἄ. τσακίσματα· πρβλ. γυρίζω· 15) καθ᾽ ἐν. ἀντὶ γυρισμὸς βλ.λ. : τὸ γύρισμά του ἀπὸ τὰ ξένα δὲν πρόφτασε νὰ τὸ χαρῇ, γιατὶ πέθανε ἡ μάνα του.

γυρισμὸς (ὁ) δημ. ὁ νόστος, ἡ ἐπιστροφή, ἡ ἐπάνοδος, ἀντίθ. πηγαιμός : Παλαμ.Τρισεύγ.49 δὲν εἶναι κανεὶς εὐτυχισμένος, γιατὶ ταξιδεύει· ἡ εὐτυχία εἶναι στὸ γυρισμό.

γυριστάρι (τὸ) δημ. τὸ ἄνω μέρος τῆς ποιμενικῆς ράβδου, τὸ ἡμικυκλικῶς καμπτόμενον καὶ σχηματίζον λαβήν· 2) ἡ λαβή, δι᾽ ἧς συστρέφεται χειροκίνητος φορητὸς μύλος.

γυριστήριον κόσκινον (τὸ) γλωσσ. λεπτὸν κόσκινον πρὸς σῆσιν, διάττησιν, κοσκίνισμα γύρεως ἤτοι λεπτοῦ ἀλεύρου, ἄχνης, ἡ σῆττα, φιλοκρησάρα.

γυριστὴς (ὁ) δημ. μτβ. σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πράγμ., ὁ ἐνεργῶν, ἐκτελῶν γύρισμα ἢ -ίσματα, γυρισιὰ ἢ -ιές, ποὺ γυρίζει κάτι : τοῦ μύλου γυριστής· 2) ἐπὶ προσ., ὁ περιοδεύων, ὁ περιπλανώμενος, ὅθ. κ. ἀποφεύγων νὰ ἔχῃ μόνιμον διαμονήν, ὁ φερέοικος : παροιμ. ποὺ γυριστὴς στὰ νιάτα του στὰ γέρα ἐρημοσπίτης· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ὡς καθ᾽ ἡμέραν κύκλιον περὶ τὴν γῆν φαινομενικὴν στροφὴν ποιοῦντος : δ.τραγ. ἥλιε μου γυριστή μου, ταχιὰ σὲ χαίρομαι.

γυριστὸς-ή-ό(ν) σχόλ. κ. δημ. ὁ καμπυλωτὴν κάμψιν ἔχων, ὁ περιεστραμμένος ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ὁ κυρτός : Σχόλ.Ἡρωϊκ.Φιλοστρ.579 ὑπόγρυπος ὁ ἔχων μετρίως τὴν ῥῖνα γυριστήν, - γυριστὸ χαντζάρι, - γυριστὴ λαβή ‖ δημ. κ. ὁ κεκαμμένος : γυριστὰ καρφιὰ (τὰ πρὸς τὸ ἀντίθετον τῆς ἀκωκῆς ἄκρον κεκαμμένα κατ᾽ ὀρθὴν γωνίαν)· 2) δημ. ὁ ἔχων σχῆμα κυκλοειδὲς ἢ ὁ γινόμενος, ἐκτελούμενος κατὰ σχῆμα κυκλοειδές, ὁ περιστροφικός : σκάλα γυριστή, - χορὸς γυριστός· ‖ εἰδ. γυριστὸ κλειδὶ ἀγκύλιον ἁλύσεως μετ᾽ ἄξονος ἐπιτρέπον τὴν ἄνευ συστροφῶν ἐλευθέραν περιστροφὴν αὐτῆς· 3) δημ. κ. ὁ ἀναδιπλούμενος : γιακὰς - κολλάρος γυριστός· 4) οὐσ. ἡ γυριστὴ ἡ ἀνέμη : βάλ᾽ τὸ γνέμα στὴ γυριστή· 5) οὐσ. τὸ γυριστὸ λιθοδομία θολοειδής, κυκλικὴ κατ᾽ ἐκφορικὸν τρόπον ᾠκοδομημένη, καταφύγιον τῶν ποιμένων· 6) οὐσ. τὰ γυριστὰ εἶδος γλυκίσματος, συνήθ. παρ᾽ ἀγρόταις.

γυρίτης (ὁ) μτγν. ἐπὶ ἄρτου, ὁ κατασκευασθεὶς ἐκ γύρεως ἤτοι λεπτοτάτου ἀλεύρου, ἀπὸ ἄχνη : Γεωπ.20,4) ἄρτον γυρίτην· ‖ Ἡσ. « γυρίτας· τοὺς αὐτοπύρους ἄρτους ».

γυρμένα ἐπίρρ. δημ. ἐπικλινῶς πρὸς τὰ κάτω.

γυρμένος-η-ο δημ. κ. γερμένος πσθ. παρακ. τοῦ γέρνω βλ.λ., δ.γρ. γειρμένος ὁ κεκλιμένος, ὁ ἔχων κάμψιν, γύρισμα πρὸς τὰ κάτω, ὁ γυρτός : τῆς ἰτιᾶς τὰ κλαριὰ τὰ γυρμένα, - γυρμένος ἀπὸ τὴ φτώχεια κι ἀπὸ τὰ γηρατειά, - μὲ γυρμένο τὸ κεφάλι, Σολωμ.Θάν.Βοσκοῦ 19 φωνάζω, σκούζω δυνατὰ στὸν τάφο του γυρμένη (κεκυφυῖα, σκυφτή)· 2) ὁ ἐπικλινής, ὁ πρὸς τὰ κάτω ἢ πρὸς τὰ πλάγια κλίνων, ἀντίθ. ὀρθός, στητός, ἴσιος : ὁ τοῖχος τῆς μάντρας εἶναι γυρμένος, - κάνε τὴ σκεπὴ πιὸ γυρμένη (συνηθέστ. γυρτή), Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρον 15 φλάμπουρα, ὅπλα τιμημένα, ἂς γυρθοῦν κατὰ τὴ γῆ· 3) ὁ κατακεκλικώς, ὁ πλαγιασμένος : ἔμεινα καμιὰ ὥρα γυρμένος· πρβλ. γέρνω, γυρτός, γερτός.

γυρνοβολῶ-άω δημ. περιστρέφω τι συνεχῶς καὶ ἰδίως σφοδρῶς, γυρνάω κάτι ὁλοένα γλήγορα, δυνατά : γυρνοβολάει ὁ μικρὸς τὴ μηχανὴ καὶ θὰ τὴ χαλάσῃ· 2) ἀμτβ. βαίνω τῇδε κἀκεῖσε ἐν περιωρισμένῳ συνήθως χώρῳ : γυρνοβολάει ὧρες στὴν αὐλὴ - στὴ γειτονιά· πρβλ. γυροφέρνω.

γυρνῶ-άω δημ. περιστρέφω, γυρίζω βλ.λ. : παροιμ. τ᾽ αὐλάκι φέρνει τὸ νερό, τὸ νερὸ γυρνάει τὸ μύλο κι ὁ μύλος κάνει τ᾽ ἄλεσμα (τῇ συμπράξει πολλῶν συντελοῦνται τὰ ὠφέλιμα ἔργα), - γύρνα γύρνα τὸ μαγγάνι, τὸ πηγάδι θὰ στερέψῃ (ἡ κατάχρησις ἐπάγεται φθορὰν ἢ ὄλεθρον)· 2) μτφ. μεταστρέφω, μεταβάλλω, ἀλλάζω κάτι : γύρνα τὴν κούπα ἀνάποδα, - γύρνα τὸ μοιρολόγημα σὲ γιορτινὸ τραγούδι· 3) ἀμτβ. στρέφω ὀπίσω, ἐπιστρέφω, ὅθ. κ. ἐπανέρχομαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.223,9 κι ἐγὼ πάγω στὸν τόπο μου, γυρνῶ στοὺς ἐδικούς μου, - γυρνώντας ἀπὸ τὸν πόλεμο, σταμάτησε στὴν πολιτεία· 4) εἰδ. στρέφω τὴν κεφαλήν : γυρνῶ καὶ βλέπω πίσω μου τὸν ποὺ ζητοῦσα μπράς μου, - γύρνα νὰ ἰδῇς τὸ ἡλιοβασίλεμα· πρβλ. γυρίζω.

γυροβόλημα (τὸ) δημ. ἡ γυροβολιὰ βλ.λ.3).

γυροβόλι (τὸ) δημ. ἡ περιφορά, ὁ γῦρος, ἡ γύρα· ‖ περιφέρεια κύκλου : χάραζε ἕνα γυροβόλι κάτω στὸ πάτωμα· 2) περιφερικὸν φράγμα τῶν ἰχθυοτροφείων ἐκ καλάμων, δι᾽ οὗ φράσσεται ἡ ἔξοδος τῶν ἰχθύων· 3) ἡ διὰ κυκλωτικῆς κινήσεως ἀπόκλεισις ἢ σύλληψίς τινος : τοὺς ἔκαμαν γυροβόλι καὶ τοὺς ἔπιασαν.

γυροβολιὰ (ἡ) δημ. ἡ κυκλοειδής, ἡ διὰ περιστροφῶν πορεία : πᾶμε γυροβολιὰ τὸ βουνὶ κι ἂς φτάσωμε ἀργότερα· ‖ δρόμος κυκλοειδῶς τελούμενος, οἷον ἐν σηκῷ, πλατείᾳ κττ. : στὶς τρεῖς πρῶτες γυροβολιὲς ἐρχόμουν πρῶτος· 2) εἰδ. ἡ ἐν ὀρχήσει ταχεῖα περὶ ἑαυτὸ περιστροφὴ τοῦ σώματος, στηριζομένου ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ ἑνὸς ποδός : φρ. ἡ γυροβολιὰ μὲ λεβεντιὰ κι ὁ συρτὸς καμαρωτός· ‖ συνεκδ. ὁ συντελούμενος ὑπὸ τῶν ὀρχουμένων κύκλος, τοῦ χοροῦ ὁ γῦρος εἷς ἕκαστος : ἔκανε ὁ γέρος δυὸ γυροβολιὲς κι ἀπόστασε· ‖ εἰδ. ἐπὶ πάλης, ὁ ὑπὸ τοῦ παλαιστοῦ αἰφνίδιος περιστροφικὸς τιναγμὸς τοῦ ἀντιπάλου, ὁ ἐπάγων τὴν ἀπώλειαν ἰσορροπίας καὶ τὴν οὕτω κατάρριψιν τούτου : μὲ μιὰ γυροβολιὰ τὸν ξάπλωσε χάμω· 3) φράγμα ἐκ καλάμων, ἰδίως τὸ ἐν ἰχθυοτροφείῳ, τὸ γυροβόλι βλ.λ.3) : χωρίζουν τὰ μποστάνια τους μόνο μὲ γυροβολιές· 4) μτφ. ἐν τῇ φρ. τὸν ἢ τὰ φέρνω (ἔφερνα, ἔφερα) γυροβολιὰ ὁ οὐχὶ εὐθύς, ὁ πλάγιος, ὁ καθ᾽ ὑπεκφυγὴν τρόπος ἢ λόγος : τὸν ἔφερε γυροβολιὰ καὶ τὸν κατάφερε.

γυροβολιάζω δημ. ἐπὶ πάλης, περιστρέφων τινὰ τὸν τινάσσω ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

γυροβολίδι (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ γυροβολῶ βλ.λ.· 2) μικρὸν γυροβόλι βλ.λ. 1) κ. 2).

γυροβολῶ-άω δημ. περιφέρομαι, περιέρχομαι, κάνω, φέρνω γυροβολιὰ βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.95,2) τὸν πύργο· πύργο πάει καὶ γυροβολάει· 2) μτβ. περιβάλλω τόπον διὰ φράγματος.

γυρογυριὰ (ἡ) δημ. γῦρος, σχῆμα κυκλοειδὲς κλειστόν· 2) ἄνευ ἄρθρ. ἐπιρρ. πέριξ, τριγύρω : γυρογυριὰ στὸ χτῆμα φύτεψε κυπαρίσσια.

γυροδακτυλίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια τρηματοφόρων ἐντόμων.

γυροδάκτυλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν γυροδακτυλιδῶν.

γυροδρόμος-ον ἐπίγρ. ὁ κύκλῳ περιφερόμενος ἢ περιερχόμενος : ΑΠ 9,20 γυροδρόμον ἠνίδε πέτρον δινεύω.

γῦροειδὴς-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς κύκλον, ὁ κυκλικός, στρογγύλος, ἐν χρ. εἰς τὸ ἐπίρρ. βλ.λ.

γῦροειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον γυροειδῆ, κυκλικῶς : Διοσκ.2,173.

γύροθε(ν) μσν., νεώτ. κ.δημ., δ.γρ. γύρωθεν βλ.λ. κυκλικῶς, ὁλόγυρα : Κ Πορφ.'Εκθ.122 D **ἁπλοῦντες αὐτό γύροθεν αὐτῆς.**

γυρόθεν ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κύκλῳ, κυκλικῶς, γύροθεν βλ.λ., ὁλόγυρα, γύρω τριγύρω : Λιβόν.Διηγ. 30 14 **γυρόθεν γὰρ ἡ λευκότης θαυμασίως πρός τό φοίνιγμα διετόρνευσε,** 'Ανών. 'Αγ.Σοφ. π. Βανδ. 77 C **ἐποίησε δὲ εἰς τὴν φιάλην γυρόθεν στοάς.**

γυροκαρπίδαι (οἱ) νεώτ. βοτον. οἰκογέν. δένδρων ἢ δενδρυλλίων δικοτυληδόνων.

γυρόκαρπος (ὁ) νεώτ.βοταν. γένος ἀναρριχητικῶν δενδρυλλίων τῆς οἰκογεν. τῶν **γυροκαρπιδῶν.**

γυρόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος κεφαλοπόδων ἀμμωνιτοειδῶν.

γυρόκοσμος 'Επιγρ. ὁ ἐκτελῶν τόν γῦρον τοῦ κόσμου· || ὡς οὐσ. ὁ γῦρος τοῦ κόσμου : 'Επιγρ. **θανὼν ἔτος τρέχοντος ἡλίου | τότε τοῦ γυροκόσμου χιλιοστόν.**

γυρόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν ἔνυδρον πυριτικὸν ἀσβέστιον, κρυσταλλοακτινωτόν.

γυρολόγος (ὁ) δημ. ὁ πλανόδιος μικρέμπορος, κυρίως ὁ πωλῶν ὑφάσματα, φιλικὰ κττ. περιερχόμενος τὰ χωρία ἢ τὰς συνοικίας τῶν πόλεων, ἄ. πραγματευτής· πρβλ. γύρα (ἡ) ἐν **εἰδ.** σημ.

γυρολογῶ-άω δημ. περιφέρομαι, κάνω γύρες : γυρολογάει **ἔξω ἀπὸ τό σπίτι τοῦ κοριτσιοῦ·** **2)** πλανῶμαι, γυρίζω ἐδῶ κι ἐκεῖ· || ἰδίως εἶμαι πλανόδιος πωλητής, γυρολόγος βλ.λ.

γυρομαντεία (ἡ) **νεώτ.** ἡ μαντεία ἡ γινομένη διὰ γραμμάτων κατανενεμημένων ἐντός τῶν τμημάτων, ἅτινα σχηματίζονται ὑπὸ τεσσάρων ἀλλήλους τεμνόντων γύρων, κύκλων.

γυρόμαντις-εως (ὁ) **μτγν. κ. νεώτ.** ὁ μαντευόμενος διὰ γύρεως ἤτοι διὰ λεπτοτάτου ἀλεύρου, ἄχνης, ἄ. ἀλευρόμαντις : 'Αρτεμίδ.2,69 **ὅσα γάρ ἂν λέγωσι Πυθαγορικοί, φυσιογνωμονικοί, ἀστραγαλομάντεις, τυρομάντεις, γυρομάντεις. φευδῆ πάντα καὶ ἀνυπόστατα νομίζειν χρὴ** (ἀμφ.)· **2)** νεώτ. ὁ ἀσκῶν γυρομαντείαν βλ.λ.

γυρόμιτρα (ἡ) νεώτ. γένος **πιζιδιδῶν** μυκήτων.

γυρονομῶ-έω γλωσσ. κοσκινίζω γῦριν ἤτοι λεπτόν ἄλευρον· πρβλ. γυριστήριον.

γυροπατῶ-άω δημ. πατῶ, βαίνω πέριξ τόπου τινός : παροιμ. **γυροπάτειε στὰ σπαρμένα, σὰν ἀρχίζουν νὰ φυτρώναυν** (εὐλαβοῦ τοὺς προκόπτοντας)

γυροπετῶ-άω δημ. περιίπταμαι, ποιοῦμαι ἐν πτήσει ἐπαναστροφάς, πηγαινοέρχομαι πετῶντας.

γυροπόδι (τὸ) δημ. τὸ κράσπεδον ἐσθῆτος, ὁ γῦρος τοῦ φουστανιοῦ, **φραμπαλάς**· **συγγ.** γυροποδιά.

γυροποδιά (ἡ) δημ. **τὸ κράσπεδον περιζώματος,** ὁ πρός τοὺς **πόδας** γῦρος **τῆς ποδιᾶς** βλ.λ.

γυροπορέλλα (ἡ) **νεώτ. βοταν. γένος** χλωροφυκῶν, **ἀπαντῶν** μ. **ἐν** ἀπολιθώσει.

γυρόπους-οδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. **γένος ἐντόμων τῆς** οἰκογενείας τῶν **μαλλοφαγιδῶν.**

γῦρος (ὁ) μτγν., μσν. κ. δημ. κύκλος, περιφέρεια, περίμετρος : Πολύβ.29,11,5 **περιέγραφε τῷ κλήματι τόν 'Αντίοχον, ἐν τούτῳ τε τῷ γύρῳ τὴν ἀπόφασιν ἐκέλευσε δοῦναι περὶ τῶν γεγραμμένων,** ΠΔ 'Ιὼβ 22,14 **γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύεται,** αὐτ. 'Ησ.40,22 ὁ **κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, - ὁ γῦρος τῆς λίμνης·** **2)** πᾶν ἔχον σχῆμα κυκλικόν, ἢ περιβάλλον περιφέρειαν· **γῦρος βαρελιοῦ** ἡ μεταλλίνη ἢ ξυλίνη στεφάνη ἐν χρ. πρὸς συγκράτησιν τῶν βαρελοσανίδων, τὸ τσέρκι· || **ὁ γῦρος τοῦ καπέλλου** τό περὶ τὴν βάσιν τοῦ πίλου ἐκτεινόμενον σκιάδιον· || **ἐπὶ φορεμάτων, γῦρος** κέντημα ἢ ἐπίρραμμα ἐφ' ὅλης τῆς περιμέτρου τοῦ φορέματος : δ.τραγ.ἐν Λαογρ.2,676,) ὁ **γῦρος τῆς ποδούλας της κάτεργα ξαγοράζει·** || **γῦρος τοῦ κόσκινου** ὁ κάθρος **τοῦ** κοσκίνου, ἡ στεφάνη || **ὁ γῦρος τῆς αὐλῆς** ὁ αὐλόγυρος, ὁ περίβολος αὐλῆς ἔστω καὶ μὴ κυκλικῆς· || νεώτ. ἐν πληθ. **οἱ γῦροι τοῦ ἐγκεφάλου** αἱ ἕλικες τοῦ ἐγκεφάλου· **3)** εἰδ. λάκκος κυκλικός πρὸς ἐμφύτευσιν δένδρων· Εὐστ.'Οδ.1864,7 « οἱ δὲ παλαιοί φασιν ὅτι γῦροι λέγονται καὶ οὗ τὰ φυτά ἐμβάλλουσι » : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,4(· || ὁμ. λάκκος κυκλικὸς ἀνοιγόμενος περὶ τὴν ρίζαν φυτοῦ τινος διὰ πότισιν, λίπανσιν κτт. : 'Αλκίφρ.3,13 **γύρους περισκάφας,** Αἰλ.ΖΙ 9,32 **ὁπὸν ὅσοις ἔργον τρυγᾶν, οὗτοι περισκάπτουσι μὲν γύρους·** γλωσσ **γύρος ἀμπέλου·** || ὅθ. κ. **γῦρος ἢ γυρός** βόθρος 'Ησ. « γυροί βόθροι »· **4)** κυκλική κίνησις, περιφορά : **ὁ λεπτοδείκτης κάνει ἕνα γῦρο σὲ μιά ὥρα μέσα·** **5)** περιοδεία, περίπατος, γύρα (ἡ), βάλτα : Παπαδ. Χριστ.Διηγ.57 **τά γλυκοχαράματα ἀφοῦ ἔφεραν γῦρον μὲ τά βιολιά,.. ἐγύρισαν ὀπίσω·** **6)** ὁ κύκλος τοῦ χαροῦ : Σολωμ Λόρδ Μπάϊρ.103,3· **7)** δημ. συντροφία, παρέα, συνηθ ἐν φρ. **στὸ γῦρο ἢ τοῦ γύρου** προηγουμένου ἀπολύτ. ἀριθμητ. δηλοῦντος τόν ἀριθμὸν τῶν συντρόφων : **τά μοιράσαμε τρεῖς στὸ γῦρο·** **8)** ἡ ὅλη ὄψις τοῦ προσώπου : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.100,79 **κι ὁ γῦρος τοῦ προσώπου του γιά κόρη εἶναι θλιμμένος.**

γυρός-ά-όν ὁ καμπύλος, ὁ κυρτός : 'Οδ.Τ 246 **γυρὸς ἐν ὤμοισιν** (Σχόλ.Εὐστ.αὐτ. ὑπόκυρτος, **οὐκ εὐμήκης**), 'Ερυκ.ἐν ΑΠ 6,255 **ὁ δὲ ῥοπάλῳ γυρὸν ἀπεκράνιξε βοὸς κέρας.** 'Ιουλ.αὐτ.28 **γυρῶν τ' ἀγκιστρῶν καμπυλόεσσαν ἴτυν·** || ποι. **γυρά κόνις** ὁ τύμβος : 'Απολλωνίδ.ΑΠ 7,180· || συγκρ. **γυρότερος** ἐπὶ τῶν λεόντων : Αἰλ.ΖΙ 4,34 **ὅστις μὲν οὖν αὐτῶν γυρότερος καὶ συνεστραμμένος καὶ τὴν χαίτην λασιώτερος·** **2)** 'Ησ. τὸ ἀρσ. **γυρός** ὡς οὐσ. ὁ βόθρος ἄ. γῦρος βλ.λ.3).

γυρόσε ἐπίρρ. σχόλ κυκλικῶς, κυκλοτερῶς, ὁλόγυρα : Σχόλ.'Ιλ.Ρ 58 **διὸ καὶ γυρόσε ἐπισκάπτουσιν αὐτάς** (δ.γρ. γυροὺς ἐπισκάπτουσιν αὐταῖς).

γυροσκέπαστος-η-ο δημ. ὁ κεκολυμμένος κύκλῳ, ὁ ὁλόγυρο σκεπασμένος : **σπίτι γυροσκέπαστο·** **2)** ὁ ἔχων κύκλῳ σκέπην, ὅθ. ἐπὶ καλύμματος τῆς κεφαλῆς, ὁ ἔχων πλατὺν γῦρον : Ζερβ. μτφρ.'Ιλ.Ε 819 **καὶ στὸ κεφάλι τὴν τετραφάλαρή της περικεφαλαία ἐφόρει τὴ γυροσκέπαστη.**

γυροσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τό γυροσκόπιον : **γυροσκοπική πυξίς** (**πυξίς λειτουργοῦσα** διά γυροσκοπίου βλ.λ.).

γυροσκόπιον (τὸ) νεώτ. συσκευή ἐκ **στρόμβου ταχέως περιστρεφομένου,** ἐν χρ **πρὸς ἀπόδειξιν** τῆς περὶ τὸν ἑαυτῆς ἄξονα ἡμερησίας **περιστροφῆς τῆς γῆς** || ὁμοία **ἀλλὰ βαρεῖα συσκευὴ ἐν** χρ. **ἐπὶ τῶν πλοίων** πρὸς παρεμπόδισιν **τῆς κυλίσεως αὐτῶν** ἐν θαλασσοταραχῇ.

γυρόστεος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **γανοειδῶν**, ἀπαντῶν μ.ἐν ἀπολιθώσει.

γυροστημονίδαι (οἱ) νεώτ βοταν οἰκογ. **φυτῶν** τοῦ **ἀθροίσματος** τῶν **δικοτυληδόνων.**

γυροστήμων (ὁ) νεώτ βοταν γένος **φυτῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν γυροστημονιδῶν

γυροσφόνδυλος (ὁ) νεώτ ὁ σφόνδυλος τοῦ περισκοπίου ἤτοι τό περιστρεφόμενον τμῆμα τούτου.

γυρόσωμον (τὸ) νεώτ ζωολ γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **μελασωμιδῶν.**

γυροτείχιστος-η-ο δημ ὁ διὰ τείχους γύρωθεν περιβαλλόμενος : **πολιτεία γυροτείχιστη.**

γυροτρόγυρα ἐπίρρ. δημ. πέριξ, γύρωθεν, ὁλόγυρα, γυροτριγύρω.

γυροτρόπιον (τὸ) νεώτ. συσκευή, δι' ἧς ἐπιτυγχάνεται ἀναστροφή τῆς διευθύνσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος· ἄ. ροηστρόφος.

γυροτρίγυρα ἐπίρρ. δημ. κύκλῳ, πέριξ, ὁλόγυρα, γυροτριγύρω.

γυροτριγυρίζω δημ., έπιτ. τοῦ γυρίζω, τριγυρίζω βλ.λ., φέρομαι κύκλῳ, περιφέρομαι ἐν χρ. κ. παθ.· **2)** μτφ. φιλικῶς πλησιάζω, ἐπιμόνως ἀναστρέφομαί τινα πρός ἐπίτευξιν ἐπιδιώξεώς μοῦ τινος : **τὸν γυροτριγυρίζουνε γιά γαμπρό**· ἐν χρ. κ. παθ.· **3)** ὁμ. ρέπω, τείνω ἐμπαθῶς πρός τι.

γυροτριγύρω ἐπίρρ. δημ. κ. **-γῦρο,** ἄ. γύρου-τριγύρου βλ.λ.

γύρου ἐπίρρ. δημ. πέριξ, γύρω κ. γύρα βλ.λς : Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρ.113,1 **δὲν ἀκοῦς γύρου πατήματα,**Κρυστ.'Ηλιοβασίλ.13 **κι οἱ κάμποι γύρου οἱ ἁπλωτοὶ πράσινο πέλαο μοιάζουν.**

γύρου-τριγύρου ἐπίρρ. δημ., ἐπιτατ. τοῦ **γύρου** ἤ **γύρα,** ἄ. γυροτριγύρω, γυροτρίγυρα. **κύκλῳ,** πέριξ, ὁλόγυρα : 'Ερωτόκρ.Β 300 γύρου-τριγύρου **στέκουσι κι ἔχουν τονε στὴ μέση.**

γυροφαίνη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **σταφυλινιδῶν.**

γυροφέρνω δημ. κύκλῳ περιέρχομαι, **περιφέρομαι,** τριγυρίζω, φέρνω βόλτες : **ἡ ἀλεπού γυρόφερνε τό κοτέτσι, - ὅλο γυροφέρνει τή γειτονιά μας, - δούλευε, μὴ τά γυροφέρνῃς** **2)** ὁμ μτφ. προσπαθῶ νὰ διαγνώσω τὰς σκέψεις τινὸς ἤ νὰ τὸν **πείσω** ὑπέρ τινος ἐπιθυμίας μου : **γυροφέρνει γιά νά μπῇ συνέταιρος στὴν ἐπιχείρηση** ‖ ὁθ περιποιοῦμαί τινα πρός ἐπίτευξιν σκοποῦ μού τινος οὐχὶ ἀμέσως δεδηλωμένου : **τὸν γυροφέρνουν γιά νά τοὺς κάνῃ κληρονόμους του**· **3)** ἀπαντῶ δι' ὑπεκφυγῶν : **πές τὴν ἀλήθεια, μὴ τά γυροφέρνῃς.**

γυροφούστανο (τὸ) δημ. ὁ παρὰ τούς πόδας γῦρος γυναικείας ἐσθῆτος, ὁ ποδόγυρος : Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.163,6 **ἀκριοφύσησε γλυκός βοριάς ἀέρας, κι ἀντισήκωσε τὸ γυροφουστανό της.**

γυροειδής-ους-ες Γλωσσ. ὁ τῆς γύρεως βλ.λ., ὁ ποιπαλώδης.

γυρτά ἐπίρρ. δημ ἐπικλινῶς, **κεκλιμένως,** πλαγιαστά : **τὸ τραπέζι εἶναι γυρτά βαλμένο.**

γυρτεύς 'Ησ. « ἀνακρωτόφονος ».

γυρτόν 'Ησ. « σκύφον ».

γυρτός-ή-ό(ν) μσν. κ. δημ. κ. **γερτός** βλ.λ., δ.γρ. γειρτός ὁ καμπύλος, ὁ κυρτός, ὁ γυριστός· **2)** ὁ ἐπικλινής, ὁ **κεκλιμένός,** πλαγιασμένος, γυρμένος βλ.λ. : **γυρτὸς τοῖχος** ‖ ὁ κλίνων τὸ σῶμα πρός τινα : **τοῦ ἔλεγε γυρτός στ' αὐτί**· **3)** ὁ ἐστραμμένος πρός τι : Σολωμ.'Ανθούλ.3,3 **εἶχες τὰ μάτια σου γυρτά στά πράσινα χαρτάρια**· ‖ εἰδ. ἐπὶ θυρῶν κ. παραθύρων, ὁ οὐχὶ ἐντελῶς κεκλεισμένος, ὁ ἡμίκλειστος.

γύρω ἐπίρρ. δημ. κ. **γῦρο** τοπ. πέριξ, κύκλῳ, περιφερικῶς· πρβλ. κ. **γύρα** ἐπίρρ. : Βαλαωρ.Στιχουργ.1,9,3 **γύρω του στρέφει γοργά τὸ βλέμμα, - γύρω στὸ λαχανόκηπο, - κάθισαν γύρω στὸ τραπέζι**· ‖ φρ. φέρνω γύρω περιέρχομαι : **ἔφερα γύρω τὴν ἀγορά γιά ἕνα λεμόνι**· ‖ κ. ἀπόλ. περιφέρομαι : **ἔφερνε γύρω στὴν πλατεῖα ὅλο τὸ ἀπόγευμα**· **2)** μτφ. **τά φέρνω γύρω** (ἤ **γύρα**) ἐξοικονομῶ τὰ πρός τὸ ζῆν, ἄ. τὰ φέρνω βόλτα· **3)** μτφ. χάριν ἐπικουρίας, πρός ὑποστήριξιν, πρός περίθαλψιν : **στὴν ἀνάγκη του δὲν εἶχε γύρω του κανένα**· **4)** χρον. ἐπὶ ὡρισμένης μονάδος χρόνου, περί, ἀμφί, κατά : **γύρω στά μεσάνυχτα συνῆρθε.**

γυρῶ-όω μτγν., μσν. κ. νεώτ. κάμπτω τι, ποιῶ τι γυρὸν βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.2,333 **αὐχένα γυρώσασα,** Εὐστ.Πονημ.112,40 **γυρώσας ἑαυτὸν ὡσεὶ καὶ τόξον ῥαιβόν**· ‖ κ. παθ. εἶμαι κεκαμμένος· ὁθ. κ. ἐπὶ τῶν ἡλικιωμένων, καταβάλλομαι, κυρτοῦμαι, ἐξασθενῶ, γέρνω· ΕΜ 244,55 « γεγυρωμένους, ἡτονηκότας, σώμασι κεκαμμένους » : Κωμ.'Αδέσπ. 969· ‖ τὸ μέσ. καμπυλοῦμαι, κάμπτομαι : Μαν. 2,118 **γυροῦται δ' ὑφοῦ** (**ὁλκὸς γαλαξίεω**)· **2)** περιβάλλω τι κύκλῳ : ΠΔΣοφ.Σειρ.43.12 **ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης**· ‖ περιτίθημι κύκλῳ : 'Οππ.'Αλ.4,159 **ἐπ' αὐχένι πάννυχα δεσμὰ ἀργεννοῖς ἑκατέρωθε βραχίοσι γυρώσασα**· ‖ ὁθ. περιβάλλω διὰ τείχους, περιτειχίζω· 'Ησ. « **ἐγύρωσε**· **περιετείχισε** πάντοθεν »· **2)** συνδέω, δένω μαζί : 'Οππ.'Αλ.4,419 συμφερτοὺς δονάκων **φακέλους ἅμα γυρώσαντες δίναις ἐγκατέθηκαν**· **4)** πάπ. ἐπὶ τοῦ τριχώματος τῶν ἵππων, ἐλίσσω : Πάπ. **γυροῦν τρίχα ἵππου**· ‖ ὁμ. ἀμτβ. ἐλίσσομαι, συσπειροῦμαι, κουλουριάζομαι, ἐπὶ τοῦ ἰχνεύμονος : 'Οππ.Κυν.3,440· **5)** φυτεύω ἐν γύρῳ ἤτοι ἐν **καταλλήλῳ λάκκῳ** : "Αρατ.9 **γυρῶσαι φυτά**· **6)** σκάπτω κύκλῳ τὸν χῶρον τὸν περὶ τὴν ρίζαν δένδρου, ἀνοίγω γῦρον, κυκλικόν λάκκον, ξελακκώνω· Γεωπ.4,3,1 « γυροῦν τουτέστι περισκάπτειν »· **7)** ὁθ. κ. ἀρῶ, ὀργώνω : Κλήμ.'Αλ. Στρωμ.2,208,1· **8)** ὁμ. κ. τὸ μέσ. σκάπτω : Νικ. 'Αλεξ.514 **ἠὲ σὺ γυρώσαιο καθαλμέα βώλακα γαίης** (Σχόλ. « ἀντὶ τοῦ **σκάφειας, ὀρύξειας** »)· **9)** νεώτ. **γυρῶ ἧλον** πλατύνων διὰ τῆς σφύρας τὸ μὴ αἰχμηρὸν ἄκρον ἥλου ἀκεφάλου σχηματίζω κεφαλήν· ἄ.γυρίζω **καρφί,** τζαβέττα, πριτσινιάζω βλ.λ.

γύρω-γύρω ἐπίρρ. δημ., κ. **γύρα - γύρα** ἐπιτατ. τοῦ ἁπλοῦ γύρω ἤ γύρα βλ.λ., **κύκλῳ, ὁλόγυρα:** Σολωμ.'Εθν.'Υμν.19,3 **τὸ σύγνεφο τὸ ἀχνὸ | γύρω-γύρω της πυκνώνει | ποὺ σκορπάει τὸ θυμιατό.**

γύρωθε(ν) ἐπίρρ. μσν., **νεώτ.** κ. δημ. πέριξ, γύρω, ὁλόγυρα : Δούκ.37 Β **διΐστησι γύρωθεν τοῦ τῶν Σκυθῶν φουσάτου,**Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Δ 248 **καὶ γύρωθέ του κύκλο ἦσαν μαζεμένοι ὅλοι οἱ ἀρχηγοί.**

γύρωμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. **νεώτ.** τὸ **εἰς κύκλον** ἐσκευασμένον, ὁ κύκλος : Θεόφρ.Φ1 5,5· **2) νεώτ.** τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γυρώσεως βλ.λ.2).

γύρωσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. **νεώτ.** τὸ γυροῦν, ἡ κατασκευὴ γύρου, κύκλου, λάκκου κυκλικοῦ περὶ τὴν ρίζαν δένδρου : Γεωπ.2,46,4, Πάπ.· **2) νεώτ.** ἡ πρᾶξις ἤ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γυρῶ, ἡ διὰ γυρωτικῶν ἥλων σύνδεσις σιδηρῶν πλακῶν ἤ ἐλασμάτων, δημ. πριτσινάρισμα, τζαβεττάρισμα.

γυρωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἐργαλεῖον ἤ μηχάνημα πρὸς γύρωσιν βλ.λ. 2), γυρωτικὸν σφυρίον.

γυρωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ χρήσιμος ἤ κατάλληλος πρὸς γύρωσιν βλ.λ.· **2)** γυρωτικὸν σφυρίον, - **γυρωτικοὶ ἧλοι** (ἧλοι πρὸς σύνδεσιν σιδηρῶν ἐλασμάτων, δημ. πριτσίνια, τζαβέττες).

γυρώτρια (ἡ) νεώτ. ὁ γυρωτὴρ βλ.λ.

γύρω-τρίγυρα δημ. γύρα - τρίγυρα βλ.λ.

γυρωτριγυρίζω δημ. γυρατριγυρίζω βλ.λ.

γυρωτριγύρω δημ. περικύκλῳ, ὁλόγυρα βλ.λ.

γῦς (ὁ) πάπ. ὁ γύος βλ.λ. : Πάπ. **χωφορεῖν εἰς τὸν γῦν** (ἐπιχωματίζειν τὸ πρόχωμα).

γύφτα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γύφτος, γύφτισσα.

γυφτάκι (τὸ) δημ. ὑποκ. τοῦ γύφτος, ὁ μικρὸς γύφτος βλ.λ. : δ.τραγ. **ἡ μιά παίρνει τὸ βασιλιά κι ἡ ἄλλη τὸ γυφτάκι**· **2)** κατ' ἐπέκτ. παῖς μικρὸς μελάγχρους, ἤ ἄ. ρυπαρὸς κ. ἀτημέλητος.

γυφτάκος (ὁ) δημ. τὸ γυφτάκι βλ.λ.

γυφταριό (τὸ) δημ. κ. **-ειό** τὸ ἐργαστήριον τοῦ γύφτου, τὸ σιδηρουργεῖον : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 7 **κ' ἐκεῖθε πόρος πάει στοῦ Χάροντα τὰ γυφταριά**· **2)** κατ' ἐπέκτ. τόπος ἀκατάστατος ἤ ρυπαρός.

γυφτιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης ἤ ὁ χαρακτὴρ τοῦ γύφτου ἤτοι ἡ ρυπαρότης, ἡ ἔλλειψις καθαριότητος : **ἡ γυφτιά του δὲ λέγεται, κοντά του κανεὶς δὲ μπορεῖ νά σταθῇ**· **2)** ἡ φιλαργυρία, μικροπρέπεια, τσιγγουνιά : **ἀπὸ τὴ γυφτιά του οὔτε ὑπηρέτρια παίρνει**· ‖ πρᾶξις φιλαργύρου, εὐτέλεια : **πλήρωνε καὶ μὴν κάνῃς γυφτιές.**

γυφτίζω δημ. κ. γυφτιάζω ὁμοιάζω πρὸς γύφτον, φέρομαι ὡς οἱ γύφτοι βλ.λ. **2)** εἶμαι, γίνομαι φιλάργυρος, ρυπαρὸς ἤ εὐτελής.

γύφτικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν γύφτων, ὡς ἁρμόζει εἰς τοὺς γύφτους βλ.λ.

γύφτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ προσιδιάζων εἰς γύφτον βλ.λ. : Βαλαωρ.Κυρὰ Φροσ.3,46 **λαλοῦν φλογέρες γύφτικες, ἀκούονται τραγούδια**, - **γύφτικος γάμος** (ἐν χρ. κ. μτφ. ἐπὶ γάμου ἢ κ. ἄ. ἑορτῆς εὐτελῶς, ἀκαταστάτως γινομένης), φρ. **καμαρώνει σὰ γύφτικο σκεπάρνι** (ἐπὶ τοῦ γελοίως σεμνυνομένου)· **2)** μτφ. ὁ ἀκάθαρτος, εὐτελὴς ἢ φιλάργυρος, γλίσχρος : **ἀγοράζει πάντοτε μὲ γύφτικα** παζάρια, - **κάνει γύφτικες πληρωμές**· **3)** **τὸ γύφτικο** ὡς οὐσ. τὸ ἐργαστήριον τοῦ γύφτου, τὸ σιδηρουργεῖον ἢ χαλκουργεῖον· || ὁμ. ἐν τῷ πληθ. τὰ γύφτικα ἡ συνοικία τῶν γύφτων : φρ. **κάτι τρέχει στὰ γύφτικα** (περιφρονητικῶς ἐπὶ γεγονότος ἀναξίου προσοχῆς)· ὁμ. **αὐτὰ τὰ λένε στὰ γύφτικα** (ἐπὶ ἀπιθάνων ἢ ψευδολογημάτων)· ἢ περιοχή, εἰς ἣν κεῖνται τὰ σιδηρουργεῖα ἢ χαλκουργεῖα : **αὐτὰ τὰ καρφιὰ ποὺ θὲς θὰ τὰ βρῆς μονάχα στὰ γύφτικα.**

γυφτίλα (ἡ) δημ. ἡ ἐκ τῆς ρυπαρότητος τοῦ γύφτου δυσοσμία· **2)** γεν. ἡ γυφτιὰ βλ.λ.

γύφτισσα (ἡ) δημ. γυνὴ ἢ θυγάτηρ γύφτου βλ.λ.· ἀσκοῦσα συνήθ. τὴν χειρομαντείαν : **ἤρθαν γύφτισσες καὶ λὲν τὶς μοῖρες**, παροιμ. **ἀπ' τὴ γύφτισσα προζύμι** (ἐπὶ τῶν αἰτουμένων τι παρὰ τῶν μὴ ἐχόντων ἢ μὴ δυναμένων νὰ προσφέρωσιν αὐτό)· **2)** μτφ. φιλάργυρος γυνή : **αὐτὴ ἡ γύφτισσα τοῦ ἀγγέλου της νερὸ δὲ δίνει**· **3)** ἡ ἀτημέλητος, ἡ ρυπαρά, ἀκάθαρτος γυνή.

γυφτοκάλυβο (τὸ) δημ. ἡ καλύβη τοῦ γύφτου βλ.λ. κατὰ πληθ. συνοικισμὸς γύφτων.

γυφτολασά (ἡ) δημ. ἡ γυφτουριὰ βλ.λ., πληθὺς γύφτων ἐπὶ τὸ αὐτό· ἄ. **γυφτολάσι.**

γυφτοπούλα (ἡ) δημ. ἡ κόρη τοῦ γύφτου, νεαρὰ γύφτισσα βλ.λ. : δ.τραγ. **γιά φεύγα, γύφτισσα, ἀπ' ἐδῶ, καθάρια γυφτοπούλα.**

γυφτόπουλο (τὸ) δημ. παιδίον γύφτου βλ.λ. : δ.δίστ. **καλῶς τα τὰ γυφτόπουλα ποὺ κλέβουν τὰ κοτόπουλα· | καλῶς τὴ γυφτοπούλα, ὁποὺ τὰ κάνει οὖλα**· **2)** μτφ. παιδίον μελαψόν· || ὁμ. παιδίον ρυπαρὸν καὶ ἀτημέλητον.

γύφτος (ὁ) μσν. κ. δημ., θηλ. **γύφτισσα** σπαν. κ. **γύφτα** μελαψὸς τὴν χροιὰν νομὰς καὶ σκηνίτης περιφερόμενος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ κατασκευάζων ἢ ἐπισκευάζων σιδηρᾶ ἢ χαλκᾶ ἐργαλεῖα ἢ ἄ. ἀντικείμενα, ὅ. ἀτσίγγανος βλ.λ. : Ἰω. Μάνθ.Κοντοσύλλ.1377 **τὸ γύφτο πραγματευτή**, - **γέμισ' ὁ τόπος γύφτους**, φρ. **κρυώνει σὰ γύφτος**, παροιμ. **τὸ γύφτο κάναν βασιλιὰ κι αὐτὸς ζητοῦσε ἀμόνι** (ἐπὶ τῶν ἀνεπιδέκτων ἐξευγενισμοῦ), - **γύφτος παπὰς δὲ γίνεται κι ἂν γίνῃ δὲ βλογάει** (ἐπὶ εὐτελῶν καὶ ἀνικάνων, οἵτινες, καίτοι ἀνυψωθέντες εἰς ἀνώτερα ἀξιώματα, στεροῦνται τοῦ ἀπαιτουμένου κύρους), - **βρῆκε ὁ γύφτος τὴ γενιά του κι ἀναγάλλιασ' ἡ καρδιά του** (ἐπὶ χαμερπῶν εἰς τὴν μετὰ χαμερπῶν ἀναστροφὴν ἀρεσκομένων)· **2)** κατ' ἐπέκτ. σιδηρουργὸς ἢ χαλκουργός : Βαλαωρ.Κατσαντ.55 **δυὸ γύφτοι τὸν ἐστρώσανε δεμένονε στ' ἀμόνι**, Παπαδ.στίχοι **μὲ τὸ βαριὸ μὲ τὸ βαριὸ ξυπνάει ὁ γύφτος τὸ χωριό**· **3)** συνεκδ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν μελαψὸς τὴν χροιὰν ἢ ἀτημέλητος καὶ ρυπαρός· **4)** ὁμ. μτφ. ὁ εὐτελής, φιλάργυρος, γλίσχρος, τσιγγούνης.

γυφτουριά (ἡ) δημ. ἡ ὁλότης τῶν γύφτων ἢ τῶν σιδηρουργῶν καὶ χαλκουργῶν, πρβλ. κλεφτουριά : Βλαχογ.Παληκ.Παλ.36 **εἶχε παραγγείλει ἐδῶ καὶ λίγες μέρες στὴ γυφτουριὰ τῆς χώρας νὰ φτειάσουν ἑκατὸν πενήντα ζευγάρια σίδερα.**

γυφτοχαρατζῆς (ὁ) δημ., πληθ. -τζῆδες περιφρονητικῶς ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι ὁ ἀκόλουθος τῶν ἐφίππων φορολόγων (σπαχήδων) τῶν περιοδευόντων ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον πρὸς εἴσπραξιν τοῦ κεφαλικοῦ φόρου (τοῦ χαρατσιοῦ).

γυφτοχώρι (τὸ) δημ. συνοικισμὸς ἢ κατασκήνωσις γύφτων βλ.λ. : παροιμ. **στὸ γυφτοχώρι πάσπαλη δὲν γίνεται** (ἐπὶ τῶν εἰθισμένων νὰ ἐπαιτῶσι τὸν ἄρτον)· **2)** κατ' ἐπέκτ. μικρὸν χωρίον, οὗτινος οἱ κάτοικοι εἶναι πάμπτωχοι ἢ ἀκάθαρτοι.

γύψ-ῡπός (ὁ) κ. μαν. κ. νεώτ., δυϊκ. **γῦπε**, πληθ. **γῦπες**, ἐπ. δοτ. (αἰολ.) **γύπεσσι** ἁρπακτικὸν ὄρνεον ὁμοιάζον τῷ ἀετῷ : Ἰλ.Χ 42 **τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδοιεν κείμενον**, Εὐρ.Τρῳ.599 **σώματα νεκρῶν γυψὶ φέρειν**, Ἀριστλ.ΖΙ 563 ε, 5, Ρωμ.Μελ. Ἀκολ.Μ Τρίτης **ὅπου ἂν γένηται τὸ πτῶμα ἀετοὶ συναχθήσονται ἀφέντες ἔξω τοὺς γῦπας**, Βιζυην. Πύργος Κόρης 211 **κατῴκησ' ὁ σκώληξ τὸν χοῦν σταθερά, ὁ γὺψ τοὺς αἰθέρας, ἡμεῖς τὰ νερά**· || παροιμ. φρ. **γυπὸς σκιά**· Σουΐδ. « ἐπὶ τῶν μηδενὸς λόγου ἀξίων », Ἡσ. « ἐπὶ τῶν μηδὲν ἄξιον ὑπὸ φθόνου πραττόντων »· || ὁ αἰγυπιὸς βλ.λ.· Α8 354,28 « αἰγυπιὸν οἱ παλαιοί, οὐ γῦπα ».

γυψάδικο (τὸ) δημ. κατάστημα, ἔνθα πωλεῖται γύψος ἢ κατασκευάζονται γύψινα κομψοτεχνήματα.

γυψᾶς (ὁ) δημ., θηλ. **-οὺ** ὁ πωλητὴς γύψου ἢ ἀντικειμένων ἐκ γύψου κατεσκευασμένων· || ὁ κατασκευάζων γύψινα ἀντικείμενα.

γυψέλι (τὸ) δημ. ἡ κυψέλη.

γυψεμπλάστης (ὁ) μσν. ἢ **-τής** ὁ γυψωτής : Ζωναρ.

γυψεμπλαστικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γυψεμπλάστην, τὸν γυψωτὴν βλ.λ. : Ἰω.Φιλόπ.Ἀν.Ὕστ.382,16.

γυψίζω πάπ. ἐπιχρίω διὰ γύψου βλ.λ., γυψώνω.

γυψική (ἡ) πάπ. φόρος, ὃν κατέβαλον οἱ γυψωταί.

γύψινος-η-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ γύψου κατεσκευασμένος : ΕΜ 530,15 **ἀγαλμάτιον γύψινον**, - **μουσεῖον γυψίνων ἐκμαγείων**· **2)** τὸ οὐδ. **γύψινον** ὡς οὐσ. δωμάτιον διὰ γύψου ἐστρωμένον : Πάπ.· **3)** ὁμ. δημ. συνήθ. κατὰ πληθ. **γύψινα** ἀντικείμενα, ἐκ γύψου πεποιημένα, οἷον μικρὰ ἀγαλμάτια, διακοσμήματα κττ.

γυψίον (τὸ) πάπ. ὁ γύψος.

γυψισμός (ὁ) πάπ. ἡ διὰ γύψου ἐπίχρισις.

γυψοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γύψον, ὁ γυψώδης βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.6,21.

γυψοκάμινος (ἡ) νεώτ. εἰδικὴ κάμινος πρὸς παρασκευὴν γύψου.

γυψόκολλα (ἡ) νεώτ. μᾶζα ἐκ γύψου καὶ κολλητικῆς ὕλης, χρήσιμος πρὸς συνένωσιν ὑάλου μετὰ μετάλλων.

γυψοκονία (ἡ) νεώτ. κόνις γύψου, γυψόσκονη· **2)** ἀντὶ γυψοκονίαμα βλ.λ.

γυψοκονίαμα-ατος (τὸ) νεώτ. δομικὸν κονίαμα, περιέχον πολλὴν ποσότητα γύψου.

γυψόκονις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ κόνις τοῦ γύψου.

γυψοκόπανο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς τριβὴν τοῦ γύψου ἐν χρ. κόπανος.

γυψόκτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ γύψου ἐκτισμένος.

γυψόλιθος (ὁ) νεώτ. λίθος γυψώδης.

γυψομάρμαρον (τὸ) νεώτ. τεχνητὸν μάρμαρον ἐκ γυψοκονίας κ. ἄ. συστατικῶν· **2)** μεῖγμα γυψοκονίας καὶ ὀστεοκόλλης, στόκος βλ.λ.

γυψόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς καθορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς γυψώσεως τοῦ οἴνου.

γυψοπλασία (ἡ) γλωσσ. τὸ διὰ γύψου πλάττειν.

γυψοπλάστης (ὁ) νεώτ., θηλ. **-στρια** ὁ ἀσκῶν τὴν τέχνην τοῦ πλάττειν γύψινα ἀντικείμενα.

γυψοπλαστική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς παρασκευῆς γυψίνων ἐκμαγείων.

γυψόπλαστος-ον νεώτ. ὁ ἐκ γύψου πεπλασμένος.

γυψοποιεῖον (τὸ) νεώτ. ὁ τόπος τῆς κατασκευῆς τοῦ γύψου, τὸ ἐργαστήριον τοῦ γυψοποιοῦ, ἄ. γυψουργεῖον.

γυψοποιΐα (ἡ) νεώτ. ἡ κατασκευὴ τοῦ γύψου || ἡ βιομηχανία τῆς παραγωγῆς τοῦ γύψου.

γυψοποιός (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς εἰς τὴν κατασκευὴν γύψου, ὁ γυψουργός· ‖ ὁ βιομήχανος παραγωγῆς γύψου.

γυψοπώλης-ῶλις-ιδος νεώτ. ὁ πωλῶν γύψον ἢ γύψινα ἀντικείμενα.

γύψος (ἡ) κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. (ὁ), δημ. κ. **ὗφος** γῆ κιμωλία : Ἡρ.7,69 **τοῦ δὲ σώματος τὸ μὲν ἐξηλείφοντο γύψῳ** ἰόντες ἐς μάχην, **τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ μίλτῳ**, Πλάτ.Φαίδ.110 C **ἐκεῖ δὲ** πᾶσαν **τὴν γῆν ἐκ** τοιούτων **εἶναι· τὴν μὲν γὰρ** ἁλουργῆ **εἶναι καὶ θαυμαστὴν τὸ κάλλος, τὴν δὲ χρυσοειδῆ, τὴν δὲ ὅση λευκὴ γύψου ἢ** χιόνος **λευκοτέραν· 2)** κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **ὗφος** ὀρυκτόν, **ἔνυδρον θειϊκὸν** ἀσβέστιον χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν βιομηχανίαν : Θεόφρ.Λίθ.64, Διοσκ.5,9 ὁ τὴν **γύψον ἔχων οἶνος**, Θεοφάν.Νόνν.1,314 γύψον **κεκαυμένον· 3)** κονίαμα ἐκ γύψου : Διόδ.Σ 2,10 **πλίνθον ὀπτὴν διπλῆν ἐν γύψῳ δεδεμένην**, Ἀρρ. Ἀν.2,21,4 **λίθοις μεγάλοις ἐν γύψῳ κειμένοις.**

γυψοσανίς-ίδος (ἡ) νεώτ. τεχνητὴ σανὶς ἐκ γύψου, ἀναμεμειγμένου μετὰ ρινημάτων ξύλου, ξυλοβάμβακος, ἀχύρων κτπ., ἐν χρήσει εἰς ἐλαφρὰς δομικὰς ἐργασίας.

γυψουργεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργαστήριον ἢ ἐργοστάσιον **τοῦ** γυψουργοῦ, ἃ. γυψοποιεῖον βλ.λ.

γυψουργία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ γυψουργοῦ· **2)** ἡ βιομηχανία παραγωγῆς γύψου, ἃ. γυψοποιΐα.

γυψουργός (ὁ) νεώτ. ὁ κατασκευάζων τὸν γύψον, ἃ. γυψοποιός· ‖ ὁ ἐργάτης γυψουργείου.

γυψοφίλη (ἡ) νεώτ. κ. **γυψόφιλος** (ὁ) γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καρυοφυλλιδῶν.**

γυψό-ώ κ. **νεώτ.**, δημ. **γυψώνω** ἀλείφω καὶ λευκαίνω τινὰ ἢ τι διὰ γύψου βλ.λ.: Ἡρ.3,24 **ἐπεὰν τὸν νεκρὸν ἰσχνήσωσι.. γυψώσαντες ἅπαντα αὐτὸν γραφῇ κοσμέουσι**, αὐτ.8,27 **γυψώσας ἄνδρας ἑξακοσίους τῶν Φωκέων τοὺς** ἀρίστους.. **νυκτὸς ἐπεθήκατο· 2)** κ.νεώτ.κ.δημ. ἐπιχρίω διὰ γύψου : Γεωπ.4,15,17 **χρίσας ἐπιμελῶς τὸ στόμα τοῦ κεραμίου καὶ γυψώσας· 3)** νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπιδέω κάταγμα ἢ ἐξάρθρημα δι' ἐπιδέσμου ἐκ γύψου ἵνα μένῃ ἀκίνητον : τοῦ **γυψώσανε τὸ σπασμένο χέρι· 4)** ὁμ. ἐπὶ οἴνου, ρίπτω γύψον ἐντὸς τοῦ γλεύκους κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζυμώσεως αὐτοῦ πρὸς καθαρισμὸν καὶ πρὸς διατήρησιν τοῦ **οἴνου 5)** ὁμ. ρίπτω ποσότητα γύψου **εἰς** τὸ ἔδαφος πρὸς καλυτέραν ἀνάπτυξιν διαφόρων φυτῶν.

γυψώδης-ους-ες μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ περιέχων γύψον ἢ ὁ ὁμοιάζων πρὸς γύψον : Σωρ.1,91 **γυψῶδες** γάλα, Εὐστ.Ὀδ.1304,27 **φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι ὁ σκίρρος καὶ γύψον ἢ γῆν γυψώδη δηλοῖ.**

γύψωμα (τὸ) δημ. κ. **ὕφωμα**, δ. γρ. **γίφωμα** τὸ ἐκ τοῦ ἡγιασμένου ἄρτου τῆς θείας εὐχαριστίας διδόμενον εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους κλασμάτιον **ἐν** τέλει τῆς λειτουργίας· **2)** ἡ γύψωσις βλ.λ.

γυψώνω δημ. γυψῶ βλ.λ.

γυψωρυχεῖον (τὸ) νεώτ. ὀρυχεῖον φυσικῆς **γύψου.**

γύψωσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ διὰ γύψου **ἐπίχρισις** ἢ ἐπάλειψις : Γεωπ.6.18· **2)** **νεώτ.** εἰδ. ἡ προσθήκη **γύψου** εἰς τὸ γλεῦκος πρὸς διαύγειαν **κ.** καλὴν διατήρησιν τοῦ οἴνου· **3)** ὁμ. ἡ προσθήκη γύψου **εἰς** τὸ ἔδαφος ἀγροῦ πρὸς καλυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν **ἐν** αὐτῷ φυτῶν· **4)** ἡ ἐπίδεσις **μέλους** τοῦ σώματος ἔχοντος **κάταγμα ἢ ἐξάρθρημα** διὰ γυψίνου ἐπιδέσμου, ἵνα μένῃ ἀκίνητον.

γυψωτής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ **ἐπιχρίων** διὰ γύψου κ. γεν. **ὁ ἐργαζόμενος τὸν** γύψον : EM 811,36.

γυψωτός-ή-ό(ν) Ἡσ. νεώτ. κ. δημ. ὁ γεγυψωμένος, ὁ γύψῳ κεχρισμένος, ὅθ. κ. ὁ **λευκός**· Ἡσ. **« τιτανωτὴ χρόα,γυψωτὴ ἢ** λευκόχροος »· **2)** νεώτ. **κ.** δημ. εἰδ. **ὁ περιέχων** γύψον ἢ ὁ ἐκ γύψου.

γύω EM 309,31 **« ἐκ τοῦ γῶ παράγωγον γύω, ἀφ' οὗ καὶ γύωρος ».**

γυώλ νεώτ. ναυτ. εἶδος λέμβου λεπτῆς καὶ στενῆς· **2)** δίπατον μικρὸν γιώτ.

γύωρος EM 309,31 « ἐκ τοῦ γῶ παράγωγον γύω, ἀφ' οὗ καὶ γύωρος ».

γῶ ἐσχηματισμένον ὑπὸ τῶν γραμμ., ἐξ οὗ ἐτυμολογοῦσι τὰς λ. γῆ, γαστήρ, γυνή, γωρυτός, γεγωνός· ΕΓουδ.39,20 « ὁ δὲ Φιλόξενος ἐν τῷ περὶ ἀναδιπλασιασμοῦ φησιν ὅτι γῶ ἐστι ρῆμα δηλοῦν τὸ δέχομαι καὶ λαμβάνω », EM 244,6 « γῶ, σημαίνει τέσσαρα. τὸ χωρῶ, ἐξ οὗ καὶ γῆ ἡ χωριτικὴ (sic) πάντων. τὸ λαμβάνω καὶ δέχομαι, ἐξ οὗ καὶ γωρυτός, ἡ τῶν βελῶν θήκη, χωρυτός τις οὖσα, παρὰ τὸ χωρεῖν τὰ ρυτά, τουτέστι τὰ τόξα, ἢ τὰ βέλη, εἰς ἣν τὰ ρυτὰ χωρεῖται. τὸ γεννῶ, ἐξ οὗ καὶ γυνή. τὸ φωνῶ, ὅθεν καὶ γεγωνός »

γῷ Ἡσ. « ἑαυτῷ, ἰδίῳ, σφῷ ».

γωβιέσοξ (ὁ) νεώτ. γένος **γωβιεσοξιδῶν** ἰχθύων.

γωβιεσοξίδαι (οἱ) νεώτ.ζ**ωολ.** οἰκογένεια ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων.

γωβιίδαι (οἱ) νεώτ. ζ**ωολ.** οἰκογένεια ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων.

γωβιοειδής-οῦς (ὁ) νεώτ. γένος **γωβιιδῶν** ἰχθύων.

γωβιός (ὁ) νεώτ. ζωολ., δημ. κ. **κωβιός** (ὡς παρ' ἀρχ.) γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. **τῶν γωβιιδῶν.**

γωγγάμη Ἡσ. « γαγγάμη » βλ.λ.

γωγώνη Ἡσ. « φάρυγξ ».

γωδινία (ἡ) νεώτ. γένος **ἀγρωστοειδῶν** φυτῶν.

γωλεά (ἡ) γωλεὸς βλ.λ. : Νικ.Θηρ.125 **ἢ ὅτε σὺν τέκνοισι θερειομένοισιν ἀβοσκὴς Φωλειοῦ λοχάδην ὑπὸ γωλεὰ διψὰς ἰαύῃ** (Σχόλ. « τὰς καταδύσεις τὰς ἐν τοῖς κοίλοις τόποις γινομένας »).

γωλειά (ἡ) μτγν. ὁ γωλεὸς βλ.λ.· Ζωναρ.462 « γωλειά, ὁ φωλεός » : Λυκόφρ.376 **γωλειὰ καὶ φόρκυνος** οἰκητήριον.

γωλειός (ὁ) ὁ γωλεὸς βλ.λ.· Ζωναρ.461 « γωλειάς, φωλεός, σπήλαιον » : Νίκ.Θηρ.351 **ρῶσεο· γωληοῖσι δ' ἰδὼν ὁλκήρεα θῆρα.**

γωλεός (ὁ) ὁ φωλεός, ἡ κρύπτη, ὅθ. κ. τὸ σπήλαιον : Ἀριστλ.ΖΙ 603 a, ὁ **εἶτα ταύτην κατασπεγάσαντες** χόρτῳ **καὶ** λίθοις **οἷον** γωλεὸν ποιοῦσιν, **ἔκδυσιν ἔχοντα ἐκ** τοῦ **ποταμοῦ** (δ.γρ.φωλεόν).

γωλθερία (ἡ) νεώτ. γένος **ἐρεικοειδῶν** φυτῶν.

γωλθερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία **ἀπαντῶσα εἰς** τὸ φυτὸν γωλθερία.

γωλιά (ἡ) Ἡρωδιαν. Ἐπιμ.17 **« γωλιά, ὁ φωλεός ».**

γωλιός (ὁ) γωλεὸς βλ.λ.· Ἡσ. « γωλιοὶ σπήλαια, αἱ πρὸς θάλασσαν καταδύσεις ».

γώλτιος ἐποχὴ (ἡ) νεώτ. γεωλ. **ἡ νεωτέρα ἐποχὴ** τῆς παλαιοκρητιδικῆς ὑποπεριόδου.

γῶν (1) ἰων.κ.δωρ. τ. τοῦ συμπερ. μορίου γοῦν βλ.λ.

γῶν (2) Πάπ. γεν. πληθ. τοῦ γῆ **βλ.λ.** : Πάπ. **γῶν τε καὶ οἰκιῶν.**

γωνία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **γωνίη**, δημ. κ. **γωνιά** γεωμετρικὸν σχῆμα ὁριζόμενον ὑπὸ δύο γραμμῶν τεμνομένων ἀμοιβαίως, ἀποτελουμένης οὕτω κοινῆς κορυφῆς, ἢ ὑπὸ ἐπιπέδων περατουμένων εἰς κοινὴν ἀκμήν : Πλάτ.Μέν.84 **E γραμμὴ ἐκ γωνίας εἰς γωνίαν τείνουσα** (ἡ διάμετρος), Ξεν.Λακ.12,1 **τὰς γωνίας τοῦ τετραγώνου**, Εὐκλ. Ὁρισμ.1,8,11 **γωνία ἐπίπεδος.. στερεά**, αὐτ.1,1,5 **αἱ πρὸς τῇ βάσει γωνίαι**, Πτολ.Μαθ.1,17,23 **ὀρθὰς γωνίας, - γωνία ὀξεῖα - ἀμβλεῖα· 2)** ἡ γωνιώδης ἐσοχὴ ἢ ἐξοχὴ ἐπιφανείας **ἢ** στερεοῦ, οἷον οἰκοδομήματος κτπ., κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς πλευράς, ἀγκωνή : Ἡρ.1,51 2,148 **τῆς δὲ γωνίης τελευτῶντος** τοῦ **λαβυρίνθου ἔχεται πυραμίς**, Ἀθήν.5,198 F **καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς τετρακύκλου κατεπεπήγεσαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες**, φρ. πρὸς ἔνδειξιν παραλογισμοῦ : **ράβδος ἐν γωνίᾳ, ἄρα βρέχει·** ‖ εἰδ. ἡ ἀκμὴ τῶν τεμνομένων ἀμοιβαίως τοίχων ἢ θεμελίων οἰκοδομήματος, ἀγκωνάρι, γωνιοθέμελο : ΠΔΨαλμ.117,22 **λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-**

σαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· 3) ἀπόκεντρον σημεῖον χώρου τινός, ἀπόμερο, παράμερο, ἀπόκεντρη μεριά, ἄκρη : Ἀριστφ.Σφ.910 ἀποδρὰς γὰρ ἐς τὴν γωνίαν τυρὸν πολὺν κατεσικέλιζε, Πλάτ.Γοργ.485 D βιῶναι μετὰ μειρακίων ἐν γωνίᾳ .. ψιθυρίζοντα, ΚΔΠράξ.26,26 οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεποιημένον τοῦτο, Εὐστ.Πονημ.214 τὴν τύρβην μὲν λιπόντες.. τῆς γωνίας δὲ διὰ τὸν θεὸν γενόμενοι· φρ. · κάθομαι στὴ γωνιά μου (παύομαι ἐνδιαφερόμενος περί τινος ζητήματος) : κάτσε στὴ γωνιά σου καὶ μὴν ἀνακατεύεσαι· φρ. ἔμεινε στὴ γωνιά (ἐπὶ κόρης μὴ τυχούσης γάμου· πρβλ. ἔμεινε στὸ ράφι)· 4) τὸ ἀπώτατον σημεῖον, ἐσχατιά, ἄκρη : ΚΔἈπ.20,8 τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς· 5) μικρὸν ἢ ἀσήμαντον μέρος χώρου τινός : Πλούτ.Ἠθ.482 C ὑπὲρ οἰκοπέδου καὶ γωνίας πρὸς ἀδελφοὺς διαμονομαχοῦσιν, Εὐσ.Ἱστ.Ἐκκλ.10,4 ἔθνος τὸ μηδ' ἀκουσθὲν ἐξ αἰῶνος οὐκ ἐν γωνίᾳ ποι τῆς γῆς λεληθότως, εἶχε καὶ καλλιεργοῦσε μιὰ γωνιὰ τόπο· 6) μτγν., νεώτ. κ. δημ. γωνιώδης καμπὴ ἢ στροφὴ ὁδοῦ, διασταύρωσις ὁδῶν, τρίοδος, τρίστρατο : ΚΔΜατθ.6,5 φιλοῦσιν ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις, - νὰ μὲ περιμένῃς στὴ γωνία τοῦ δρόμου· 7) ἡ γωνιώδης ἀκμή· 8) γωνιώδης ἄρθρωσις, ἁρμός : Ἀριστλ.ΖΜ 690 a, 13 θᾶττον γὰρ ἀνοίγεται καὶ κλείεται τὰ μίαν ἔχοντα γωνίαν ἢ πλείους· 9) κ. νεώτ. δημ. -ιά ἐργαλεῖον πρὸς ἔλεγχον τῆς κανονικότητος τῶν ὀρθογωνίων κατασκευῶν, ὅ. γνώμων βλ.λ. : Πλάτ. Φίλ.51 C κανόσι καὶ γωνίαις, Μάρκελλ.19 σκιόθηρα καὶ σφαίρας καὶ γωνίας, - κανόνισε τὸν τοῖχο μὲ τὴ γωνιά· 10) νεώτ. κ. δημ. μετάλλινον ἔλασμα γωνιωδῶς κεκαμμένον ἢ τεμάχιον γωνιώδους ξύλου ἐν χρ. πρὸς σύνδεσιν ἢ στερέωσιν συνηρμολογημένων τμημάτων συνόλου τινός : γωνιὲς τραπεζιοῦ· 11) δημ. ἀκρωθελία, τὸ πρὸς τὰ ἄκρα πλέον ὠπτημένον ἢ σκληρότερον μέρος, οἷον ἄρτου, γλυκίσματος, τυροῦ κττ. : δὲν τρώω τὴ γωνιά, γιατὶ δὲν ἔχω δόντια· 12) δημ. ἡ ἑστία, τὸ παραγώνι, τὸ τζάκι : Βαλαωρ.Φωτειν. 2,123 ὁ λυχνοστάτης στὴ γωνιά, Κρυστ.Γέννος 150 κούτσουρα τετραπανωτὰ θὰ καίγουν στὴ γωνιά μας· 13) μτφ. καταφύγιον, ἄσυλον, κοινωφελὲς ἵδρυμα πρὸς παροχὴν προστασίας, ἀναπαύσεως ἢ ψυχαγωγίας : ἡ γωνιὰ τοῦ ἐργαζομένου κοριτσιοῦ, - ἡ γωνιὰ τῆς μάννας· 14) μτγν. μτφ. ἀσφαλὲς ἔρεισμα κ. ἐπὶ προσ. ὁ ἀρχηγός : ΠΔ Βασ.1,14,38 προσαγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ Ἰσραήλ· 15) κατὰ πληθ. εἶδος παιγνίου, δημ ὅ. γωνίτσες : Λιβάν.Λόγ.43,9 οἷόν τι τοῖς παίζουσι παισὶ γίγνεται περὶ τὰς γωνίας· 16) νεώτ. γένος μυιїδῶν ἐντόμων.

γωνιά (ἡ) δημ. ἡ γωνία βλ.λ.

γωνιάδερος (ὁ) νεώτ. γένος τενεβριιδῶν ἐντόμων.

γωνιάδη (ἡ) νεώτ. ζωολ γένος ζωνοσκωλήκων.

γωνιάζω μτγν. κ. νεώτ. (δημ. προφ. τρισυλλάβως) τοποθετῶ τι εἰς γωνίαν : Πορφ.Κατ.132,31· || δημ ἀποκρύπτω εἰς βαθὺ μέρος, οἱονεὶ εἰς γωνίαν. : Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννος 176 καὶ στὸν κόρφο σὲ μιὰν ἄκρη | τὴν ἐγώνιασε βαθιά· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. δίδω μορφὴν γωνίας, προσδίδω εἴς τι σχῆμα γωνιῶδες καὶ δὴ ὀρθογώνιον : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.17, - ὁ νομομηχανικὸς γώνιασε τὰ οἰκόπεδα· 3) δημ. ναυτ. εἰδ. πελεκῶ ξύλον, ὥστε δύο ἕδραι του νὰ σχηματίσωσι δίεδρον γωνίαν, δημ. δίνω τὴ στέλλα· 4) δημ. δοκιμάζω μὲ τὸν γνώμονα : γώνιασε τὸ ἀγκωνάρι - τὰ καδρόνι κλπ.

γωνιαῖος-α-ο(ν) κ. Ἡσ., νεώτ. κ. δημ., Ἐπιγρ. (Δελφ.) γωνιήϊος ὁ ἐν γωνίᾳ, ὁ ἐπὶ τῆς γωνίας κείμενος, ὁ γωνιακός : ΠΔἸὼβ 38,6 ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς, Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,22 ἕτερον δὲ τῆς ἀρετῆς μαρτύριον ἡ γωνιαία στυλίς, - γωνιαία οἰκία (ἡ ἐν γωνίᾳ οἰκοδομικοῦ τετραγώνου κειμένη), - γωνιαῖο μαγαζί· || γωνιαία ἀρτηρία (κλάδος τῆς καρωτίδος)· 2) γωνιώδης, ὁ ἔχων γωνίας· 3) δθ. μτφ. ὁ τραχύς : Πλάτ.Κωμ.67 γωνιαῖον ῥῆμα (δυσπρόφερτον).

γωνιακά ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ γωνίας, ἐν γωνίᾳ· 2) ἐν σχήματι γωνίας, γωνιακῶς.

γωνιακός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ γωνιαῖος, ὁ ἐν γωνίᾳ, ὁ ἐπὶ γωνίας κείμενος : Πρόκλ.Εὐκλ. 129 F γωνιακαὶ συμβολαί, Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.1059 γωνιακὸν ὀδόντα, - γωνιακὸ σπίτι - οἰκόπεδο· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων γωνίας, γωνιάρικος.

γωνιακῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν σχήματι γωνίας : Πρόκλ.Τίμ.2,217 D γωνιακῶς καὶ ἐπιπέδως.

γωνίαμα-ατος (τὸ) μσν. αἱ γωνιώδεις ὀπαί, τὰ κελλία τῶν κηρηθρῶν τῶν μελισσῶν : Εὐστ.Πονημ. 309,89 τῶν δὲ τοῦ μέλιτος σχημάτων οὐκ εὐχερὲς ἀποσπάσαι τινά, μὴ περιθλίψαντα τὰ λοιπὰ γωνιάματα.

γωνιάμετρον (τὸ) νεώτ. ὅ. γωνιόμετρον ὁ γνώμων βλ.λ., ἡ γωνιά.

γωνιάρικος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γωνίας, γωνιακός.

γωνιαρός-ή-όν Ἡσ. ὁ τῆς γωνίας, ὁ γωνιαῖος· Ἡσ. « κεφαλῆται· γωνιαροὶ λίθοι, γωνιαῖοι ».

γώνιασμα (τὸ) δημ. τὸ γωνίασμα βλ.λ.· 2) ἡ διὰ γωνιομέτρου κατασκευὴ γωνίας ὑπὸ ξυλουργοῦ, κτίστου κττ.· 3) ὁ διὰ γωνιομέτρου ἔλεγχος κατασκευασθείσης γωνίας.

γωνίασμα-ατος (τὸ) νεώτ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ γωνιάζω βλ.λ., ἤτοι τὸ τοποθετεῖν τι εἰς γωνίαν ἢ τὸ δίδειν μορφήν, σχῆμα γωνίας.

γωνιασμός (ὁ) κ. νεώτ. σχηματισμὸς γωνίας κυρίως ὀρθῆς, γώνιασμα βλ.λ.2) : Λυσ.ἀπ.61 (π. Ἁρποκρ.) τοῦ τείχους, ὦ βουλή, ἔστι γωνιασμὸς ἐν ἀριστερᾷ καὶ εὐρυχωρία πάνυ πολλή· || νεώτ. τὸ γώνιασμα βλ.λ.3)· 2) Ἡσ. « γεωμετρικὸν θεώρημα »· 3) μτφ. ἐπὶ λόγου, ἡ δι' ἐξεζητημένης ἐπεξεργασίας ἔκφρασις : Ἀριστφ.Βάτρ. 956 ἐπῶν τε γωνιασμούς.

γωνιαστερίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. ἐχινοδέρμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἀστεροειδῶν.

γωνιαστήρ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐχινοδέρμων.

γωνιαστός-ή-ό δημ. ὁ ὑποστὰς γωνίασμα, γωνιασμένος· || ὁ κατὰ γωνίαν ὢν ἢ τεθειμένος.

γωνιατίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος γωνιατιτιδῶν μαλακίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γωνιατιτίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια κεφαλοπόδων μαλακίων, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γωνιδάτος-η-ον μσν. ὁ ἔχων γωνίας· εἰδ. ὁ ἔχων τέσσαρας γωνίας, τετράγωνος : Πρόδρ.2,107 κομμάτια, βλέπω, ἀπέγδαρες τρανὰ καὶ γωνιδάτα (ἑρμ. Κορ. τετράγωνα).

γωνίδι (τὸ) δημ. μικρὸν τεμάχιον ἀκραῖον, μικρὴ ἀγκωνή, ἰδίως ἐπὶ ἄρτου : ἕνα γωνίδι ψωμί.

γωνίδιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκ. τοῦ γωνία, μικρὰ γωνία : Λουκ.Νεκυομ.17 ἐδείχθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθοῦ ἀκούμενος τὰ σαπρὰ τῶν ὑποδημάτων (ὅ. ἑρμην. ἐν ἀποκρύφῳ τόπῳ)· 2) ἡ ἐλαχίστη τοπικὴ ἔκτασις, ἡ γωνίτσα : Μ Ἀντων.3,10 μικρὸν μὲν οὖν ὃ ζῇ ἕκαστος, μικρὸν δὲ τὸ τῆς γῆς γωνίδιον ὅπου ζῇ· 3) νεώτ.ζωολ. γένος ἀλγῶν βλ.λ.2) τῆς οἰκογ. τῶν οὐλβιδῶν.

γωνιήϊος Ἐπιγρ. γωνιαῖος : Ἐπιγρ. (Δελφ.) τριγλύφων γωνιηιᾶν δυῶν.

γωνιοβόμβυξ-υκος (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ταῖς γωνίαις βαμβῶν· σκωπτικῶς περὶ τῶν γραμματικῶν : Ἡρόδικ.π.Ἀθήν.5,222 A φεύγετ' Ἀριστάρχειοι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης Ἑλλάδα,.. γωνιοβόμβυκες

γωνιογνωμονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν γωνιογνώμονα βλ.λ.
γωνιογνωμόνιον (τὸ) νεώτ. ὁ γωνιογνώμων βλ.λ.
γωνιογνώμων-ονος (ὁ) ὄργανον μετρήσεως γωνιῶν, γωνιάμετρον, γωνιά.
γωνιογράφος (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὄργανον, δι' οὗ μετροῦνται καὶ χαράσσονται τὰ εὔρη τῶν γωνιῶν πλεύσεως κλπ. ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ χάρτου.
γωνιοδάκτυλος (ὁ) νεώτ. γέν. σαυριδῶν ἑρπετῶν.
γωνιοδέρη (ἡ) νεώτ. γένος τενεβριιδῶν ἐντόμων.
γωνιόδεσμος (ὁ) νεώτ. ξυλίνη ἢ σιδηρᾶ γωνία προσαρμοζομένη δι' ἥλων πρὸς σύνδεσιν δύο τεμαχίων ὅλου τινὸς κατ' ὀρθὴν γωνίαν.
γωνιοδορίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος μαλακίων.
γωνιοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα γωνίας : Ἀριστλ.Γεν.Φθορ.319 b, 14, Θεόφρ.Φl I,10,I φύλλα τῆς λεύκης τὰ παλαιότερα γωνιοειδῆ.
γωνιοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. εἰς μορφὴν γωνίας, κατὰ τρόπον γωνιοειδῆ βλ.λ.
γωνιοκαρίς (ἡ) νεώτ. γένος κιδαριιδῶν ἐχίνων.
γωνιοκέφαλος (ὁ) νεώτ. γένος καραβιιδῶν κολεοπτέρων.
γωνιοκίδαρις(ἡ)νεώτ.γέν.κιδαριιδῶν ἐχινοδέρμων.
γωνιοκόρυφος-ον νεώτ. ὁ ἀπολήγων εἰς γωνιώδη κορυφήν.
γωνιοκότη (ἡ) νεώτ. γέν. μαλλοφαγιδῶν ἐντόμων.
γωνιόκτενος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν χρυσομελιδῶν.
γωνιολάβος (ὁ) νεώτ. ναυτικὸν γωνιομετρικὸν ὄργανον, δι' οὗ συντελεῖται ἡ σύγχρονος λῆψις μέχρι τριῶν διοπτεύσεων πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ στίγματος βλ.λ.
γωνιόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀγκώδης παραλληλόγραμμος λίθος ἐν χρ. εἰς δομὴν γωνιῶν κτιρίου.
γωνιόλιμον (τὸ) νεώτ.γέν.μολυβδαινοειδῶν φυτῶν.
γωνιόλοβος (ὁ) νεώτ.γέν.ἀσκληπιαδοειδῶν φυτῶν.
γωνιομέτρης (ὁ) νεώτ. ὄργανον μετρήσεως γωνιῶν, γωνιόμετρον· **2)** ὁ ἀναγωγεὺς βλ.λ.6).
γωνιομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς μετρήσεως τῶν γωνιῶν· || εἰδ. τὸ κεφάλαιον τῆς γεωμετρίας, τὸ πραγματευόμενον τὴν μέτρησιν τῶν γωνιῶν.
γωνιομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γωνιομετρίαν βλ.λ., ὁ τῆς γωνιομετρίας: γωνιομετρικαὶ ἐργασίαι, - γωνιομετρικὰ ὄργανα, - γωνιομετρικὸς κανών (τὸ γωνιοσκόπιον).
γωνιομετρικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὴν γωνιομετρίαν, κατὰ τρόπον γωνιομετρικόν.
γωνιόμετρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὄργανον πρὸς μέτρησιν γωνιῶν, γνώμων.
γωνιομύκης (ὁ), νεώτ. βοταν. εἶδος μυκήτων.
γώνιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν βολβακιδῶν· **2)** ἀνθρωπολ. ἀνθρωπομετρικὸν σημεῖον ὀπίσω καὶ κάτω προεξέχον τῆς ὀστεΐνης κάτω γνάθου.
γωνιοποιοῦμαι-έομαι μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ἐκτάσεως, δομῆς κ. ἰδίως ἐπὶ ξυλίνου, μεταλλίνου ἢ ἐξ ἄλλης ὕλης πράγμ., λαμβάνω τὴν μορφὴν γωνίας, παθ.: Ἐρωτιαν. ἐν φρ. ἐγγώνιος πῆχυς, Γαλ.Γλωσσ. Ἱππ.158 ἐγγώνιος πῆχυς λέγεται, ὅταν καμφθεὶς γωνιοποιηθῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα· || κτῶμαι γωνίας τῇ ἐνεργείᾳ ἄλλου ἐπὶ ἑνὸς ἢ πλειόνων μερῶν τῆς ἐπιφανείας μου : γωνιοποιούμενοι οἱ πολύτιμοι λίθοι προσκτῶνται λαμπρότητα.
γωνιόπους-οδος-ουν μτγν. ὁ ραιβόπους : Διογ.Λ 9,116 Ζεῦξις ὁ γωνιόπους.
γωνιοπτερίδαι (οἱ) νεώτ.οἰκγ.ρυγχοφόρων ἐντόμων.
γωνιόπτερος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων.
γωνιοπτέρυξ-υγος (ὁ) νεώτ.γέν. ψυχῶν ἡμεροβίων.
γώνιος-ον μτγν. ὁ ἐν γωνίᾳ κείμενος, γωνιακός : Θεολ.Ἀριθμ.3 γώνια εἴδη· **2)** πάπ. ὁ ἔχων γωνίας, γωνιώδης : Πάπ. σφυρίδια γώνια.
γωνιοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ διὰ γωνιοσκοπίου βλ.λ. γινόμενος· || γωνιοσκοπικὸς κύκλος κύκλος ἐν χρ. διὰ τὴν μέτρησιν γωνιῶν.
γωνιοσκόπιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. διοπτὴρ τοποθετημένος εἰς τὸ κέντρον ἐργαλείου τινός, ὅπως δεικνύῃ τὸν βαθμὸν τῆς περιστροφῆς του.
γωνιόσπερμα (τὸ) νεώτ. βοταν. φυτά, ὧν τὸ σπέρμα εἶναι γωνιῶδες.
γωνιοστάχυον (τὸ)νεώτ.γένος βερβενιιδῶν φυτῶν.
γωνιόστομα (τά) νεώτ. ζῳολ. ζῷα, ὧν τὸ στόμα εἶναι γωνιῶδες.
γωνιόστυλος (ὁ) νεώτ. γένος θυμελιιδῶν φυτῶν.
γωνιόσωμα (τὰ) νεώτ. γέν. φαλαγγιιδῶν ἀραχνῶν.
γωνιοτροπίς-ίδος (ἡ) νεώτ.ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν καραβιιδῶν.
γωνιόφυλλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων φύλλα γωνιώδη, ὀξέα : Θεόφρ.Φl I,10,5· **2)** νεώτ. τὸ οὐδ. γωνιόφυλλον ὡς οὐσ. γένος τετρακοραλλίων κοιλεντεροζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν καλκεολιδῶν.
γωνιοχίτων (ὁ) νεώτ. γένος μηλεϊδῶν φυτῶν.
γωνίτσα (ἡ) δημ. μικρὰ γωνία· **2)** κατ' ἐπέκτ. ἡ οἰκία, τὸ σπιτικό : Παλαμ.Τρισεύγ.49 θὰ γυρίσῃς μιὰ φορὰ σὲ μιὰ γωνίτσα, ποὺ σὲ περιμέν' ἡ καλή σου· **3)** ἐλαχίστη τοπικὴ ἔκτασις.
γωνιῶ-όω μτγν., μσν. κ. νεώτ., μτχ. παθ. παρακ. γεγωνιωμένος δίδω εἴς τι τὸ σχῆμα γωνίας : Εὐστ.Ἰλ.1350,21 τὸ τοῦ ἱμάντος ἄκρον.. γωνιῶσαι· || παθ. γίνομαι γωνιώδης : Διοσκ.3,43 κάρφη γεγωνιωμένα, Εὐστ.Πανημ.292,33.
γωνιώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων γωνίας, γωνιακός : Θουκ.8,104 τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ Κυνὸς σῆμα ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν ἔχοντος· || ὁ ὅμοιος γωνίᾳ, ὁ σχηματίζων γωνίαν: Ἱππ. Ἀρθρ.47 γωνιώδης διαστροφή (σχηματίζουσα ὀξεῖαν γωνίαν), Εὐστ.Ἰλ.1082,26 ἀγκῶν δὲ τείχους γωνίαν δηλοῖ, ἤγουν ἐξοχὴν γωνιώδη.
γωνιωδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον γωνιώδη, κατὰ γωνίαν· || ἐν τῇ γωνίᾳ, γωνιακά.
γωνίωμα-ατος μσν. κ. νεώτ. καμπὴ σχηματίζουσα γωνίαν, ράχις γωνιώδης : Εὐστ.Ἰλ.1082,28 πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι, τουτέστιν ἐξέχοντι κατά τι γωνίωμα, ὁποῖον ὁ ἀγκὼν καμφθεὶς ἀποτελεῖ· **2)** νεώτ. γένος ἀποκυανοειδῶν φυτῶν.
γωνίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γωνιῶ βλ.λ., ἡ εἰς σχῆμα γωνίας σύστασις, μόρφωσις· || ὀθ. γωνιώδης, ὀξεῖα προεξοχή : Σχόλ.Ἰλ.Θ 297 μακρὰς καὶ ὀξείας γωνιώσεις ἔχοντας, ὅ ἐστιν ἀκίδας· **2)** καμπὴ τῆς ἀρτηρίας γωνιώδης, ἐν ᾗ γίνεται αἰσθητὸς ὁ σφυγμός : Γαλ.9,324
γωνιωτός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ σχηματίζων ἢ ὁ ἔχων γωνίαν : Παῦλ.Αἰγ.6,88, - γωνιωτὸς ἄξων.
γωνοειδής-οῦς-ές ὁ γωνιοειδής : Θεοφρ.Αἰσθ.65.
γῶνορ Ἡσ. «γωνία· Λάκωνες».
γωνορίσματα Ἡσ. «γνωρίσματα, τοποθεσίαι».
γῶνος Ἡσ. «γουνός, ἕδος, καὶ παιδιά τις παλαιστρική, οἱ δὲ κώπη».
γώνυμος Ἡσ. «φερώνυμος».
γωνωσία (ἡ) πάπ. κ. γονωσία μέτρησις γωνίας ἢ διὰ γωνιῶν (πιθ.) : Πάπ. γειτνίαις καὶ γωνωσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις χρήσεσιν.
γῶος Ἡσ. «μνημεῖον».
γώπα (ἡ) δημ., δ.γρ. γόπα, ὁ ἰχθὺς βῶξ βλ.λ.
γῶπας Ἡσ. «κολοιούς· Μακεδόνες».
γωριάζω δημ. κ. γουριάζω ὠρύομαι.
γωριάω Ἡσ. «χλευάζω, σαρκασμοὺς ποιῶ· Λάκωνες».
γωροῦται Ἡσ. «σαρκοῖ· Λάκωνες».
γωρυτός (ὁ κ. ἡ) κ. μτγν. ἡ φαρέτρα (ἑσφ. ἐρμ θήκη τόξου) : Ὀδ.Φ 54 ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον αὐτῷ γωρυτῷ, Ἀνών.π.Σουΐδ.ἐν λ. γωρυτοὶ πλήρεις ὀϊστῶν.
γώφ Ἡσ. «κολοιός· Μακεδόνες».

Δ

Δ, δ, δέλτα τὸ τέταρτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, ἄκλιτον, προελθὸν ἐκ τοῦ σημιτικοῦ δάλεθ (Δ, ὅπερ σημαίνει τριγωνικὴ θύρα)· ἀντίστοιχον πρὸς τὸ τῆς Ἰνδικῆς κ. Λατινικῆς D, d, προφερόμενον πιθ. ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς τοῦτο, ἤτοι κλειστοδοντικῶς, ἀκαριαίως (ὡς περίπου ντ), διασωθείσης τῆς προφορᾶς ταύτης ἐν τῇ δημ., ὅταν προηγῆται ν, οἷον ἄντρες (ἄνδρες), δέντρο (δένδρον), ἔντεκα (ἕνδεκα)· ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἡ προφορά του χωροῦσα εἰς διαρκῆ πνευματισμὸν ἐν πολλαῖς ἑλληνικαῖς διαλέκτοις ἰδίως ἐν τῇ ἠλειακῇ, ὡς ἀποδεικνύει ἡ διὰ τοῦ ζ ἀντικατάστασις αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ κρητικῇ κ. θεσσαλικῇ, ὡς ἀποδεικνύει ὁ διπλασιασμὸς αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι μόνον διαρκεῖς πνευματώδεις φθόγγοι δυνατὸν νὰ ἐκφωνῶνται διπλῶς, ἀπέβη τέλος ἀπὸ τῶν πρώτων μ.Χ. αἰώνων σταθερῶς πνευματώδης· ‖ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐπεκράτησεν ὅλως ἡ ἀνωτέρω πνευματώδης προφορὰ τοῦ δ, ὥστε σχεδὸν γενικῶς πᾶς φθόγγος d μετεγράφη εἰς πνευματώδη δ, οἷον Δάντης, Δαβίντσι, Δαγοβέρτος, δαδαϊσμός, δαλματική, Δαλματία, δελής, Δεληγιώργης, Δεληγιάννης· σπανίως ἡ ἀρχικὴ ἀκαριαία προφορὰ διετηρήθη ἔν τισι λέξεσιν ἐκ ξένων γλωσσῶν, οἷον ντεκοβίλ, ντεκόρ, Ντεκάρτ· ‖ ἀλλ' ἐν τῇ δημ. διετηρήθη αὕτη εἰς ξένας λέξεις συνηθέστερον, οἷον νταής, ντάμα, ντάντέλλα, νταούλι, νταραβέρι, ντεπόζιτο, ντουλάπι, ντόρος, ντοῦρος, ντρίτος· ‖ ὁμ. ἐν ἰδιώμασι τῆς δημ. κρατεῖ ἡ ἀρχικὴ κλειστοδοντικὴ ἀκαριαία προφορὰ τοῦ δ καὶ εἰς ἀρχῆθεν ἑλληνικὰς λέξεις εἰδ. ἐν Καππαδοκίᾳ κ. Νοτίῳ Ἰταλίᾳ ἐξ ἐπιδράσεως τῆς τουρκικῆς ἢ τῆς ἰταλικῆς προφορᾶς, οἷον ντεσπότης, ντουλεύω, ἀντὶ τῶν δεσπότης, δουλεύω· ‖ ὁμ. ἐν τῇ δημ. συνηθέστατα διατηρεῖται ἡ ἀρχική, κλειστοδοντικὴ ἀκαριαία προφορὰ εἰς λέξεις συνθέτους ἐκ τῆς ἐν καὶ ἐκ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ δ, ἐν αἷς τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν (τὸ ε κ. σπαν. τὸ α) ἀποσιωπᾶται, σπανιώτ. δὲ καὶ εἴς τινας ἀρχῆθεν ἀπὸ α ἀρχομένας, οἷον ἀντάμα, ἀντάρα, ντύνω (ἐνδύω), ντένω (ἐνδέω)· ‖ οὐχ ἧττον πλεῖσται τῶν ἐκ τῆς λατινικῆς κ. τῆς ἰταλικῆς ἰδίως ἀρχομένων ἀπὸ d ἢ περιεχουσῶν τὸ d λέξεων μετεγράφησαν ἐν τῇ μσν. κ. ἐπακολούθως ἐν τῇ νεωτ. διὰ τοῦ διαρκοῦς πνευματώδους δ, διατηρηθείσης τῆς προφορᾶς κ. ἐν δημ., οἷον μεδούλι (medulle), δηνάριον (denarius), δεκότο (decoto)· σχεδὸν δὲ γενικῶς ἡ κατάληξις ado (άδος) συνεπάγουσα ὁμ. προφορὰν καὶ τῆς καταλήξεως ito (ιδος), οἷον σκαρτάδος (scartado), μπαντίδος (bandito)· ‖ εἰδ. διὰ τοῦ διαρκοῦς πνευματώδους δ μεταγράφονται ἐν τῇ νεωτ. κ. ἀγγλικαὶ λέξεις ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ th, οἷον the (δί)· **2)** ἐν τῇ ἀρχ. κ. μσν. κ. νεωτ. κ. δημ. ἀναπτύσσεται ὁ φθόγγος δ μεταξὺ ν κ. ρ, οἷον ἀν-δ-ρός, ἄν-δ-ρα (ἀνέρος—ἀν·ρός, ἀνέρα—ἄν·ρα)· **3)** ἀπεβλήθη τὸ δ εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, ὡς κ. πᾶν σύμφωνον πλὴν τοῦ ν, ρ, σ, εἰς προϊστορικοὺς χρόνους, οἷον τὸ ἀντὶ *τόδ, τί ἀντὶ *τίδ (πρβλ. οὐτιδανός), ἄλλο ἀντὶ ἄλλοδ (πρβλ. aliud, ἀλλοδ-απός)· ‖ ὁμ. ἐν τῇ ἀρχ. ἀπεβλήθη πιθ. κ. ἐν ἀρχῇ λέξεως, οἷον ἰωκή, ἴωξις (ἐν τοῖς συνθ. παλ-ίωξις, προ-ίωξις)· πρβλ. διωγμός, δίωξις· ‖ ὁμ. ἐν πολλαῖς δημ. διαλέκτοις, ἰδίως ἐν τῇ κυπριακῇ κ. δωδεκανησιακῇ, ἀποσιωπᾶται ἐν μέσῳ δύο φωνηέντων, οἷον ἀ-ερφός, γά·αρος, σί-ερο, μη-ὲ ἀντὶ ἀδερφός, γάδαρος, σίδερο, μηδέ· ‖ ὁμ. κ. ἐν ἀρχῇ λέξεως συνεκφερομένης μετ' ἄλλης λέξεως τελευτώσης εἰς φωνῆεν, οἷον τὸ ἰκό μου ἀντὶ τὸ δικό μου· ‖ ὁμ. ἐν τῇ δημ. ἐλαφρύνεται ἐνίοτε εἰς ἡμίφωνον j πρὸ τοῦ ι, οἷον γιὰ (διά), γιατὶ (διατί)· πρβλ. Γιάννης (Ἰ(ω)άννης)· **4)** τὸ δ ἔχον διπλῆν τὴν ἀρχὴν ἤτοι ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἰαπετικοῦ d κ. ἐκ τοῦ ὑπερωικοῦ g[u] πρὸ λεπτῶν φωνηέντων ε, η, ι ὑφίσταται ποικίλας τροπὰς ἤτοι εἰς τὰς αἰολικὰς διαλέκτους τρέπεται εἰς β κ. πρὸ τῶν λεπτοτέρων φωνηέντων, οἷον βέλφιν, Βελφοί, βέφυρα, ἀντὶ δελφίς, Δελφοί, δέφυρα· ‖ ὁμ. τρέπεται εἰς γ πιθ. εἴς τινας αἰολ. κ. δωρ. διαλέκτους κ. εἴς τινας δημ., οἷον δνόφος ἀντὶ γνόφος (πιθ.), γόντι ἀντὶ δόντι· ‖ ὁμ. τρέπεται ἐν τῇ ἠλειακῇ διαλέκτῳ εἰς ζ, οἷον ζᾶμον, ζέ, οὐζέ, Ϝειζώς, ἀντὶ δᾶμον, δέ, οὐδέ, Ϝειδώς : Πλάτ. Κρατ. 418 C νῦν δὲ ἀντὶ μὲν τοῦ ἰῶτα ἢ εἶ ἢ ἦτα μεταστρέφουσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ δέλτα, ζῆτα, ὡς δὴ μεγαλοπρεπέστερα· ‖ ὁμ. ἐν τῇ ἀρχ κ. ἔν τισι δημ. διαλέκτοις, ὅπου τὸ δ προηγεῖται ἀμέσως τοῦ κ κατόπιν ἐξασθενώσεως τοῦ μεταξὺ τούτων φωνήεντος, τρέπεται εἰς θ, οἷον φῦθος, βάθ-ρον, βαθ-μός, ἀντὶ φεῦδος, βάδ-ος· ‖ ὁμ. ἐν τῇ ἀρχ. τὸ δ τρέπεται πιθ. εἰς κ· πρβλ. κνέφας, δνόφος· ‖ ὁμ. εἰς λ, λάσιος, δασύς· πρβλ. κ. δαήρ, δάκρυ, δάκρυμα πρὸς τὰ λατ. levir, lacryma· ‖ πιθ. ἐν τῇ ἀρχ. εἰς τ, οἷον κτύπος, γδοῦπος· **5)** ὁμ. τὸ δ ἐν συνδυασμῷ πρὸς διαφόρους φθόγγους ὑπέστη ἀλλοιώσεις· οὕτω συγχωνευθὲν μετὰ τοῦ σ ἀπετέλεσε ζ, οἷον Ἀθήναζε, θύραζε, ἐκ τοῦ Ἀθήνας-δε, θύρας-δε· ‖ ὁμ. ζ μετὰ τῶν ἡμιφώνων j, ι, οἷον ἐλπίζω, Ζεύς, πεζός, ἀργυρόπεζα ἐκ τοῦ *ἐλπίδιω, *Διεύς, *πεδιός, *ἀργυρόπεδια· ‖ πρβλ. κ. δημ. (τ)ζάνερα διάνερο· ‖ ἐκ τῆς συγχωνεύσεως σδ ἐν τῇ κρητικῇ, λακωνικῇ, μεγαρικῇ κ. βοιωτικῇ διαλέκτῳ προῆλθε κατ' ἀφομοίωσιν δδ, οἷον δουλίδδω, *δουλίσδω· ‖ ὁμ. μετ' ἄλλων συμφώνων, π, σ, τ κλπ., ἀφωμοιώθη πρὸς αὐτά, οἷον ἐν τῇ λεσβιακῇ ὅττι, ὅππως, ποκκὶ ἐκ τοῦ *ὅδτι, *ὅδπως, ποδκί, ὁμ. ποσσί, ἐλπίσσι κ. καθ' ἁπλοποίησιν ποσί, ἐλπίσι ἐκ τῶν *ποδ-σί, *ἐλπίδσι· **6)** παρ' ἀρχ. κ. δημ. διαλέκτοις προκύπτει ὁ φθόγγος δ διὰ τροπῆς ἄλλων, ὡς τοῦ β ἐν τῇ δημ., οἷον δαφτίζω, ἄγιο Δῆμα, ἀντὶ βαφτίζω, ἄγιο Βῆμα· ‖ ὁμ. ἐν τῇ δημ. τοῦ β παρὰ τῷ ρ, οἷον σκεδρός, δρανιά, ἀντὶ σκεβρός, βρανιά· ‖ ὁμ. δημ. ἐν ἰδιώμασιν ἐκ τροπῆς τοῦ γ, οἷον ραδίζω, δινάτιν, ἀντὶ ραγίζω, γινάτι· ‖ ὁμ. ἐν τῇ Κρητικῇ, Μεγαρικῇ, Βοιωτικῇ ἐκ τροπῆς τοῦ ζ ἐν ἀρχῇ λέξεως, οἷον δαμιῶ, Δεύς, ἀντὶ ζαμιῶ (= ζημιῶ), Ζεύς· ‖ πρβλ. κ. ἐν τῇ δημ. ζαρκάδι, δορκάδι(ον) (κατ' ἀνομοίωσιν)· ‖ ὁμ. ἐν ταῖς αὐταῖς διαλέκτοις προκύπτουσι δδ ἐκ τῆς τροπῆς τοῦ ζ, οἷον δικάδδω, ρέδδω, ἀντὶ δικάζω, ρέζω· ‖ ὁμ. ἐν τῇ δημ. ἐκ τροπῆς τοῦ θ ἑπομένου ι, οἷον δειάφι, δειαφίζω, ἀντὶ θειάφι, θειαφίζω· ‖ ὁμ. ἐκ τοῦ ἐλαφροήχου τ παρὰ τῷ ἠχηρῷ ρ προκύπτει δ, οἷον ἀδράχτι, ἀντὶ ἀτράκτιο(ν)· **7)** ὡς ἀριθμητικὸν ὀξυτονούμενον ἄνωθεν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν 4 καὶ τὸ τακτικὸν τέταρτος καὶ τὸ ἐπίρρ. τετράκις· ὀξυτονούμενον κάτωθεν πρὸς τὸν ἀριθμὸν 4000 κ. τὸ τακτικὸν αὐτοῦ τετρακισχιλιοστὸς κ. ἐπίρρ. τετρακισχιλιάκις· ‖ ὁμ. τὸ κεφαλαῖον Δ ἐν Ἐπιγρ.

πολλάκις ἀντὶ τοῦ **δέκα** κ. τοῦ δεύτερος· **8)** νεώτ. μουσ. διὰ τοῦ ἀντιστοίχου πρὸς τὸ Δ D παρίσταται ὁ τέταρτος φθόγγος τῆς μουσικῆς κλίμακος· **9)** νεώτ. ὡς βραχυγρ. **ἐν** τῇ Γεωγρ. τῆς λέξεως **Δύσις.**

δα προτακτικὸν ἀχώριστον μόριον πρὸς ἐπίτασιν τῆς σημασίας τῆς μεθ' ἧς συντίθεται λέξεως ὡς τὸ ζὰ βλ.λ., οἷον **δάσκιος, δαφοινὸς** κττ.

δά μόρ. δημ. **ἐκ** τοῦ ἀρχαίου δή, ἤδη βλ.λς, ἐπιτατ. καταφάσεως ἢ ἀρνήσεως : **ναί δά, ὄχι δά, τώρα δά·** || ὁμ. μετὰ προστακτικὴν συνήθ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **τώρα : πές μας δά, - ξεμπέρδευε δὰ τώρα·** **2)** ὁμ. μετὰ προστακτικῆς παρακελευστικῶς : **δουλεύετε δά καὶ λίγο·** **3)** πρὸς μετριασμὸν βαρέος χαρακτηρισμοῦ ἢ πρὸς ἔκφρ. συγκαταβάσεως ἢ ἄ. εἰρωνείας : **εἶναι δά κι αὐτὸς κατεργαράκος - φταίχτης, - καλὰ δά, τὸ ξέρουμε πὼς εἶσαι παλληκάρι·** || φρ. ὄχι δά θαυμαστ. ἢ ἐρωτηματ. **ἐκφερομένη,** συνήθ. ὡς ἀπάντησις πρὸς ἔκφρ. εἰρωνείας : **μὲ τὸ ἄρθρο του τά χρειάστηκε ἡ κυβέρνηση.- Ὄχι δά !, - εἶναι ξακουστὸς καὶ στὴν Εὐρώπη.- Ὄχι δά !·** || ὁμ.φρ. **νά δὰ ἡ ὥρα !** πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ μὴ προσήκοντος, τοῦ ἀ..ικείου,. τοῦ ἀπρεποῦς τῶν συνεκφεραμένων) : **νὰ δὰ ἡ ὥρα νά μᾶς κάνῃ τὴν τίμια - νά σοῦ γυρεύῃ καὶ δανεικά - νά μᾶς ζητᾷ καὶ ρέστα·** **3)** βεβαιωτικὸν ἢ καθοριστικὸν τόπου ἢ χρόνου, συνεκφερόμενον μετ' ἀντων. (αὐτός, τοῦτος, ἐκεῖνος) ἢ μετ' ἐπιρρ. τοπικοῦ ἢ τροπικοῦ ἢ τοῦ τώρα, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἀκριβῶς, ἴσα ἴσα, **ἐν** τοπικῇ δὲ σημ., ἢ ἐν δεικτικῇ, ἐναλλασσόμενον πρὸς τὸ ἐδῶ : **αὐτὸ δά λέω κι ἐγὼ** (=ἀκριβῶς αὐτό), **- τοῦτος δά** (ἄ. ἐδῶ) **φτάνει νά τοὺς κάνῃ καλά, - γι' αὐτὸ δὰ** (ἢ ἐδῶ) **τὸ χωράφι κρισολογᾶμε, - τώρα δὰ ποὺ μιλούσαμε, - μοῦ μίλησε ἔτσι δά** (οὕτως), **- κάθισε ἐδῶ δὰ** (δεικτικῶς)· **4)** χρονικὸν ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ **γιά = τώρα ἢ κατὰ τὴν** παροῦσαν στιγμήν, περίστασιν : **γιὰ δά ὅπου νά 'ναι θά φανῇ τό βαπόρι,** Ἐρωτόκρ.Δ 461 **ἢ γράφε** πὼς δὲν ἐμπορεῖ γιά **δά ν' ἀποφασίσῃ·** **5)** ἐπιτατικῶς ὑποκοριστικὸν ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ τόσος (-η-ο)=ἐλάχιστος, μικρότατος : **μιὰ γυναικούλα τόση δά.**

δᾶ δωρ. ἀντὶ γᾶ, γῆ καθ' ἑρμ.Σχόλ.Αἰσχ.Ἀγ.1072 κ. ΕΜ 60,8 : Αἰσχ.Εὐμ.874 **οἰοῖ δᾶ, φεῦ,** Εὐρ.Φοίν. 1296 **φεῦ δᾶ,** Ἀριστφ.Λυσ.198 **φεῦ δᾶ, τὸν ὅρκον ἄφατον ὡς ἐπαινίω,** Θεόκρ.4,17 **οὐ δᾶν** (ὄχι μὰ τὴν γῆν)· πιθ. ἡ λ. ἐν χρ. ὡς ἐπιφώνημα φρίκης.

δαάναι Ἡσ. « δύεσθαι ὅσον εἰς τὴν χρείαν τοῦ στήμονος μεριζόμενον καθάπτεσθαι ».

δαβαλλία (ἡ) νεώτ. γένος πολυποδιδῶν πτερίδων.

δαβγονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν τι λευκόν, λάμψεως ὑελοειδοῦς.

δαβελός (ὁ) Ἡσ. « δαλός. Λάκωνες ».

δαβῆ Ἡσ. « καυθῇ. Λάκωνες ».

δαβιάνος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος τι πιθήκων.

δαβιδσονία (ἡ) νεώτ. γένος **σαξιφραγιδῶν** φυτῶν.

δαβιεσέλλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος τι μαλακίων.

δαβιεσία (ἡ) νεώτ. γένος **ἐλλαβοκάρπων** φυτῶν.

δαβίλλη (ἡ) νεώτ. γένος **δειλινοειδῶν** φυτῶν.

δαβοεκία (ἡ) νεώτ. γένος ἐρικοειδῶν φυτῶν.

δαβοΐα (ἡ) νεώτ. γένος ἐχιδῶν ἑρπετῶν.

δαβσονέλλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος τι μαλακίων.

δαβσονία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **κωνικινιδῶν** μαλακίων· **2)** βοταν. γένος λειχήνων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν κρυπτογάμων τῆς οἰκογεν. τῶν **πολυτριχιδῶν.**

δαβσονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν χρώματος λευκοῦ **καὶ** λάμψεως μεταξοειδοῦς.

δαβύη (ἡ) νεώτ. γένος μελαστοματιδῶν φυτῶν.

δαβύνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος νεφελίνου βλ.λ.

δαγάλλος μαν. **ἐπὶ** ἵππων, πυρρόθριξ : Διγεν. Ἀκρ.672 **τὸν βάδιον καβαλλίκευε καὶ τὸν δαγάλλον σῦρε.**

δαγγειοπαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ παθὼν δάγγειον βλ.λ. πυρετόν· || ὁ παθὼν ἐκ δαγγείου.

δαγγειόπληκτος-ον νεώτ. ὁ προσβληθεὶς ὑπὸ δαγγείου βλ.λ. πυρετοῦ.

δάγγειος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. νόσος **ἐπιδημική,** ἣν χαρακτηρίζει πυρετός, ἐξάνθημα καὶ μεγάλη ἐξασθένησις τῶν δυνάμεων μετ' ἐπιπλοκῶν.

δαγγίλη (ἡ) νεώτ. γένος **κυπρινιδῶν** ἰχθύων.

δαγερ(ρ)οτυπία νεώτ. ἡ πρώτη, ἄχρηστος ἤδη μέθοδος φωτογραφήσεως.

δαγερ(ρ)ότυπον (τό) νεώτ. φωτογραφία ληφθεῖσα διὰ δαγεροτυπίας βλ.λ.

δαγερ(ρ)οτύπος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐνασκῶν τὴν δαγεροτυπίαν βλ.λ.

δαγερ(ρ)οτυπῶ-όω νεώτ. φωτογραφῶ διὰ δαγερ(ρ)οτυπίας βλ.λ.

δάγκαμα (τὸ) δημ. κ. **δάγκωμα,** ἄ. **δαγκανιά, δαγκωμασιά, -αμασιά, δαγκαματιά, -ωματιά** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαγκάνω, τὸ δῆγμα, ἡ δαγκωνιά · **ἀκόμα μοῦ πονᾷ τὸ δάγκαμα τοῦ σκύλου·** || ὁμ. **ἐπὶ** ἐντόμων, τὸ νύγμα, τὸ κέντημα : **δάγκαμα κουνουπιοῦ - μέλισσας·** **2)** καταχρηστικῶς κ. ἡ πρᾶξις τοῦ δαγκάνω, ἡ δῆξις, ἡ δακωματιά : **τὸ δάγκαμα τοῦ σκύλλου - τοῦ λύκου - τοῦ ποντικιοῦ - τῆς ὀχιᾶς·** **3)** μτφ. (μ.δάγκωμα) ἡ διὰ συστολῆς πράγματος ἢ συνεγγισμοῦ δύο ἢ πλειόνων πραγμάτων σύσφιγξις μέλους τοῦ σώματος ἢ ἄ. πράγματος ἐν τῷ συσταλέντι ἢ μεταξὺ τῶν προσεγγισάντων, τὸ μάγκωμα, συγγ. γάντζωμα : **ἀπὸ τὸ δάγκωμα τῆς μηχανῆς - τῆς πόρτας τοῦ πλήγιασε τὸ χέρι, - τὸ δάγκωμα τοῦ ποντικοῦ ἀπὸ τὴ φάκα·** **4)** εἰδ. ἐπὶ ξύλων, μετάλλων κ. λίθων, ἡ δι' ἐνθέσεως ἐξοχῶν ἑνὸς πράγμ. εἰς εἰσοχὰς ἄλλου συναρμογή : **στὸ ξερολίθι οἱ πέτρες θέλουνε δάγκωμα ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη, - δὲν ἔγινε καλὸ τὸ δάγκωμα τῶν ξύλων τῆς κορνίζας.**

δαγκαματιά (ἡ) δημ. κ. **δαγκωματιά** κ. **-αμασιά** ἡ ἐνέργεια τοῦ δαγκάνω, ἡ δῆξις : **τὸν ἄρχισε στὶς δαγκαματιές, - μὲ μιὰ δαγκωματιά τὸν ἐσακάτεψε·** **2)** καταχρηστικῶς κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαγκάνω, τὸ δάγκαμα : **μοῦ πονοῦν οἱ δαγκαματιὲς τοῦ σκυλιοῦ, - τὸ τυρὶ ἔχει δαγκαματιὲς ποντικοῦ·** **3)** ὅση ποσότης στερεοῦ πως ἐδωδίμου δύναται ν' **ἀποκοπῇ** δι' ἑνὸς δήγματος, μὲ μιὰ δαγκανιά· συγγ. μπουκιά· πρβλ. βλῶμος.

δαγκανάρι (τό) δημ., συνήθ. εἰς πληθ. **δαγκανάρια** αἱ χηλαὶ τοῦ καρκίνου, τοῦ κάβουρα, δι' ὧν οὗτος δάκνει· **2)** **κατ'** ἐπέκτ. ὁ σιδηροῦς καρκίνος, ἡ τανάλια, ἡ μασιά : Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκος 4,65 **μὲ δαγκανάρια, μὲ σχοινὶ τὰ χέρια ξεκλειδώνει.**

δαγκανιά (ἡ) τὸ δάγκαμα βλ.λ.

δαγκανιάρης-α-ικο δημ. ὁ **ἀρεσκόμενος νὰ** δάκνῃ, ὁ ἔχων τάσιν πρὸς τὸ δάκνειν : **δαγκανιάρης ὁ σκύλλος,** Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.Ἱππόλ.646 **μόν' ἄφωνα θηρία δαγκανιάρικα.**

δαγκανιάρικος-η-ο δημ. ὁ ἔχων τὰς ἰδιότητας ἢ τὴν ἔκφρασιν τοῦ δαγκανιάρη βλ.λ.

δαγκανίτσα (ἡ) δημ.ὑποκορ. τοῦ δαγκανιά βλ.λ.

δαγκάνω μτγν., μσν., **νεώτ.,** δημ. κ. **δαγκάω** βλ.λ. κ. **δαγκώνω, παθ.** ἀόρ. **(ἐ)δαγκάστηκα** κ. **ἐδαγκώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **δαγκασμένος** κ. **δαγκαμένος** κ. **δυγκωμένος** τέμνω ἢ σφίγγω τι διὰ τῶν ὀδόντων, δάκνω· Ἡρωδιαν.1,451 « δήκω, τὸ δαγκάνω » : Ἀρκάδ.161,23 **τὰ διὰ τοῦ ανω ὑπερδισύλλαβα βαρύνεται, ὁπότε παρῆκται** ἀπὸ **ῥήματος . . δήκω δαγκάνω,** Ἐρωτόκρ.Ε 919 **ὀλίγα κι οὐδὲ λίβοτσι τὰν εἶχε δαγκαμένο,** Βαλαωρ. Στιχούργ.8,12 **ἕνα στόμα ἀπελπισμένο τὸν δαγκάνει,** παροιμ. **σκυλὶ π' ἀλυχτάει δὲ δαγκάνει** (οἱ ἀπειλητικῶς φωνασκοῦντες εἶναι ἀκίνδυνοι), φρ. **σὰν κρυφόσκυλο δαγκάνει** (εἶναι ὕπουλος καὶ μοχθηρός), ὁμ. **δάγκασε τὴ γλῶσσά** σου (**παῦσε**

λέγων δυσοίωνα)· ὁμ. **δαγκάνει τὰ σίδερα** (λυσσᾷ ἀπὸ τὸν θυμόν του ἢ τὸ πεῖσμά του)· ὁμ. **δαγκάνω τὰ χείλια μου** (καταπλήττομαι, θορυβοῦμαι, κατέχομαι ὑπὸ ταραχῆς δι' ὅ τι βλέπω ἢ ἀκούω, ἢ ἀποφεύγω νὰ ἐκφρασθῶ ἐπικριτικῶς· **2)** ἀπολ. δημ. ἔχω τὴν συνήθειαν, τὴν ἰδιότητα, τὴν δύναμιν τοῦ δάκνειν : **τὸ νοῦ σου, γιατὶ τὸ σκυλὶ δαγκάνει**· || μτφ. εἶμαι ἐκδικητικός : **αὐτὸς σὰν τὸν πειράξῃς δαγκάνει**· **3)** ἐπὶ ἐντόμων, κεντῶ, κεντρίζω : **τὸν ἐδάγκασε ἕνας σκορπιὸς - μιὰ σφήκα**· **4)** δημ. ἐπὶ πραγμ., ἀντὶ τοῦ δαγκώνω βλ.λ., μαγγώνω : **ἡ πόρτα τοῦ δάγκασε τὸ δάχτυλο**· **5)** δημ. μτφ. πληγώνω διὰ δηκτικῶν λόγων· **6)** δημ. παθ. **δαγκάνομαι** δάκνω ἐμαυτόν, τὸ σῶμά μου· **7)** μτφ. -ω κ. -ομαι ὡς ἐκφρ. εἰς δήλωσιν ἀπαγορεύσεως ἢ σιωπῆς : **ὅταν ἐκεῖνος μίλαγε μὲ τὸν πατέρα της, αὐτὴ ἀπὸ μακριὰ τοῦ δάγκανε τὰ χείλια**· πρβλ. ἀνωτ. **δαγκάνω τὰ χείλια μου, - τ' ἄκουσα γιὰ τὸ κορίτσι καὶ δαγκώθηκα.**

δαγκασ(ι)ά (ἡ) δημ.κ. -ωσ(ι)ά ἡ δαγκαματιὰ βλ.λ.

δαγκάω δημ. δαγκάνω βλ.λ., δαγκώνω : Βαλαωρ.Στιχούργ.9,44 **δαγκᾷ τὴ μαύρη γλῶσσά του, τὰ δόντια του τὰ τρίζει,** Λασκαρ.Ληξ.2,337 **ἕνας δαγκάει ἔτσι, ἄλλος ἀλλοιῶς**· παθ. δαγκιῶμαι κ. **δαγκιέμαι : δέρνεται καὶ δαγκιέται ἀπ' τὸ κακό του,** Λασκαρ.Ληξ.2,336 **νὰ δαγκιώμαστε ὁμοῦ φτωχοὶ καὶ ἀρχόντοι.**

δάγκειος νεώτ. κ. δημ. ὁ δάγγειος βλ.λ.

δάγκολον (τὸ) Ἡσ. «δάγκολον· δρέπανον»· πρβλ. ζάγκλη.

δάγκος (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν ἀετομάχος βλ.λ.

δάγκωμα (τὸ) δημ. κ. **δάγκαμα** βλ.λ. : Καρκβ.Λ Πλώρ.47 **δίνει γροθιὰ στὴ γροθιά, κλωτσιὰ στὴν κλωτσιά, δάγκωμα στὸ δάγκωμα.**

δαγκωματιά (ἡ) δημ. ἡ δαγκαματιὰ βλ.λ.

δαγκωνιά (ἡ) δημ. ἡ δαγκαματιὰ βλ.λ.

δαγκώνω δημ. κ. **δαγκάνω** βλ.λ.

δαγκωσ(ι)ά (ἡ) δημ.κ. -κασ(ι)ά ἡ δαγκαματιὰ βλ.λ.

δαγκωτά ἐπίρρ. δημ. διὰ δήγματος ἢ δηγμάτων; μὲ δαγκώματα, μὲ δαγκωματιές· **2)** ἐπὶ ἁρμογῆς ξύλων ἢ μετάλλων ἢ λίθων δι' ἀμοιβαίων ἁρμῶν, δι' ἐμπλοκῆς ἐξοχῶν τοῦ ἑνὸς τμήματος πρὸς ἐσοχὰς τοῦ ἑτέρου.

δαγκωτός-ή-όν δημ. ὁ γενόμενος διὰ δήγματος· **2)** ὁ φέρων δῆγμα ἢ δήγματα, ὁ δαγκωμένος· || φρ. **τοῦ τὸ 'ριξα δαγκωτὸ τὸ σφαιρίδιο** (μετ' ἐπιδεικτικῆς ἐμπαθείας τὸν κατεψήφισα)· **3)** ἐπὶ συναρμοζομένων πραγμ., ὁ δι' ἐσοχῆς τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸ ἕτερον ἡρμοσμένος.

δάγμα-τος (τὸ) δωρ. ἀντὶ ὄδαγμα, δῆγμα, δάγκωμα : Νικ.Θηρ.119 **δάγματι πλειοτέρη.**

δάγμνος Ἡσ. «οἰκτρός, πένης, ἐλεεινός».

δαγμός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ δηγμός, δῆγμα : Ρουφ.ἀπ. 64,20,Εὐστ.176,56 **ἔπαθε Παῦλος ἐξ ἐχίδνης δαγμόν.**

δαγνόν Ἡσ. «πυκνόν, δασύ» (ἀναγν. ἀδινόν).

δαγόμενον Ἡσ. «ἐρρωμένον».

δαγύς-ῦδος κηρίνη πλαγγών χρησιμεύουσα εἰς μαγικὰς τελετάς, κορακόσμιον βλ.λ., κούκλα : Θεόκρ.2,110 **ἀλλ' ἐπάγην δαγῦδι καλὸν χρόα πάντοθεν ἴσα** (Ἡσ.δατύς βλ.λ.·δ.ἑρμ.ἀπιθ.κρύσταλλον).

δάδα (ἡ) δημ. ἡ δᾴς, ἡ λαμπάδα : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 62,22 **κοκκινωπὲς οἱ φλόγες ἀπὸ τὶς δάδες ποὺ κρατοῦν οἱ Ὑμέναιοι,** Πορφύρ.Σκ.Χάρος 1,36 **θέλω τὴ δάδα σου νὰ σβήσω.**

δαδαίνω Ἡσ. «δανδαίνω».

δαδαϊσμός (ὁ) νεώτ. κ. **νταντα̈ϊσμός** αἰσθητικὴ σχολὴ κηρύσσουσα τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν νηπιώδη κατάστασιν καὶ ἐκδηλουμένη δι' αὐθαιρέτου, ἐστρεβλωμένου ἐξπρεσσιονισμοῦ βλ.λ.

δαδάκι (τὸ) δημ.ὑποκορ. τῆς λέξεως δαδί· **2)** τὸ φυτὸν λιθόσπερμον τὸ ζάνειον.

δᾳδηφόρος-ον ὁ φέρων δᾷδας, ὁ δᾳδοφόρος, ὁ λαμπαδηφόρος, ἐπίθ. τῆς Κόρης (Περσεφόνης): ΑΠΠαράρτ.1,266 C, Ἐπιγρ.Ἐλευσῖνος.

δαδί (τὸ) δημ. τὸ δᾳδίον βλ.λ. : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ. Ἄλκ.915 **μὲ δαδιὰ τῶν πευκῶν τοῦ Πηλίου.**

δαδιάζω δημ. ἀμτβ., μτχ. παθ. παρακ. **δαδιασμένος** ἐπὶ ρητινωδῶν δένδρων, ἐμποτίζομαι ὑπὸ ρητίνης, ὥστε νὰ γίνω δαδί· || μεταβάλλομαι εἰς δᾳδίον, δᾳδοῦμαι : **ἐδάδιασε τὸ πεῦκο.**

δάδιασμα (τὸ) δημ. ἡ εἰς δαδίον διὰ κατατεμαχισμοῦ μεταβολὴ ξύλων τῆς πεύκης, ἡ δᾴδωσις.

δᾴδινος-η-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ ξύλου πεύκης πεποιημένος ἢ παραχθείς : Γαλην.13,971 B **ἀντὶ ὀποῦ βαλσάμου δᾴδινον.**

δάδιξ-ιχος κ. -ικος (ἡ) Πολυδ.4,168 «**μέτρον ἑξαχοίνικον**» ἀντὶ ἄδδιξ π. Εὐστ. καὶ ΕΜ.

δᾳδίον (τὸ) κ. νεώτ.,δημ. **δαδί** ὑποκορ. τοῦ δαΐς-δᾴς, μικρὰ δᾴς,μικρὰ λαμπάς: Λουκ.Νεκυομ.7 **καὶ περιήγνισε δᾳδίοις καὶ σκίλλῃ καὶ ἄλλοις πλείοσιν,** Ἰάμβλ.Προτρ.21,17· **2)** τεμάχιον ξύλου πεύκης, ἰδίως τὸ ρητινῶδες : Διοσκ.1,69 **τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν** (τῆς πεύκης καὶ τῆς πίτυος) **δᾳδίον σχισθὲν εἰς λεπτὰ καὶ ἑψηθὲν σὺν ὄξει ὀδονταλγίας πραΰνει**· || γεν. ἐπὶ μικρῶν καυσοξύλων : Ἀριστφ. Ἱππ.921 **ὑφελκτέον τῶν δᾳδίων**· || νεώτ. τεμαχίδια πεύκης χρησιμοποιούμενα ὡς ἔναυσμα· **3)** ρητινῶδές τι ἰατρικὸν ἐπίθεμα : Ἱππ.652,2 **τὸ ξὺν τῷ δᾳδίῳ φάρμακον**· || ἰατρ. διαστολεύς : Ἱππ.597,17 **ἢν μὲν σφόδρα μεμυκὸς ᾖ** (τὸ στόμα τῆς ὑστέρης) **ἀναστομῶσαι τοῖσι δᾳδίοισι.**

δᾳδίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἑορτή τις μετὰ λαμπαδηφορίας : Λουκ.Ἀλέξ.39 **τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ Ποδαλειρίου ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος· Δᾳδὶς δὲ ἐκαλεῖτο καὶ δᾷδες δὲ ἐκαίοντο.**

δᾳδίτης-ου (ὁ) μσν. ὁ τοῦ δᾳδίου, ὁ δᾴδινος βλ.λ., ὁ ἐκ δαδίου, ὁ ἐκ ρητινώδους ξύλου πεύκης : ΚΜανασσ.Σύν.Ἱστ.8,7 **ὕλην .. δᾳδίτην, φρυγανίτην** (διορθ. δᾳδῖτιν, φρυγανῖτιν).

δᾳδιώδης-ους-ες (ὁ) δᾳδώδης βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 9,2 **τοῦτο γὰρ μάλιστα δᾳδιῶδες** (δ.γρ. δᾳδῶδες).

δᾳδοκόπος (ὁ) νεώτ. ὅστις δᾳδοκοπεῖ βλ.λ. 2).

δᾳδοκοπῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ. ἀποκόπτω δᾷδας ἐκ τῆς πεύκης (δ.ἑρμ. ἐξάγω τὴν ρητίνην ἐκ τῆς πεύκης) : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,16,2 **δᾳδοκοπουμένη σῴζεται ἡ πεύκη**· **2)** νεώτ. κ. δημ. κόπτω ρητινώδη ξύλα εἰς τεμάχια ὡς δᾳδία.

δᾳδόερινος (ὁ) νεώτ. γένος **ἐγκρινιδῶν ἐχινοζῴων.**

δᾳδοῦμαι-όομαι γίνομαι ρητινώδης : Θεόφρ. ΦΑἰτ.5,15 **ὅταν αἱ ῥίζαι δᾳδωθῶσιν.**

δᾳδουργός-όν (ὁ) ὁ κόπτων πεύκας πρὸς συλλογὴν τῆς ρητίνης : Θεόφρ.ΦΙ 3,9,3 (δ.ἑρμ. **ὁ σχίζων** πεύκας πρὸς κατασκευὴν δᾴδων).

δᾳδουργῶ-έω δᾳδοκοπῶ βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 5,16,2 **τὴν πεύκην οὐκ ἀεὶ δᾳδουργοῦσιν** (δὲν ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς τὴν ρητίνην)· || κ. παθ. : ΦΙ 4,16,1 **οὐδὲν πάσχει .. ἡ πεύκη δᾳδουργουμένη.**

δᾳδουχία (ἡ) μτγν. τὸ φέρειν δᾷδας, πυρσούς, ἡ λαμπαδηφορία : ΠΔΜακκ.2,4,22 **μετὰ δᾳδουχίας καὶ βοῶν εἰσπεπόρευται,** Πλούτ.Ἠθ.621 C **ἀπομιμούμενοι δᾳδουχίας καὶ ἱεροφαντίας.**

δᾳδούχιον (τὸ) Ἐπιγρ.ἡ ὑπηρεσία τοῦ δᾳδούχου.

δᾳδοῦχος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ φέρων δᾷδα βλ.λ.· Ἡσ. «δᾳδοῦχος· λαμπαδηφόρος» : Ἀπη. Ἐμφ.Πολ. 2,17· || εἰδ. ὑπούργημα κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων τῆς Δήμητρος : Ἐπιγρ. **δᾳδοῦχος Κόρης,** Ξεν. Ἑλλ.6,33 **Καλλίας ὁ δᾳδοῦχος**· **2)** μτφ. κ. νεώτ. **δᾳδοῦχος (τῆς) σοφίας** ὁ διὰ τῆς σοφίας του φωτίζων, καθοδηγῶν : Πλούτ.Ἠθ.10 E **ὥσπερ θεῶν ἱεροφάνται καὶ δᾳδοῦχοι τῆς σοφίας ὄντες**· **3)** ἐπὶ τοῦ ἡλίου,ἐπιθετικῶς,ὁ φωτοδότης, : Κλεάνθ. Στωϊκ.1,123· **4)** Ἐπιγρ. λυχναστάτης βλ.λ.

δᾳδουχῶ-έω φέρω, κρατῶ δᾷδα, πυρσόν, ἰδίως

ἐν πομπαῖς: Εὐρ.Τρῳ.343 **Ἥφαιστε, δᾳδουχεῖς μὲν ἐν γάμοις βροτῶν,** Λουκ.Κατάπλ.22 **ἰδοὺ γοῦν προσέρχεται δᾳδουχοῦσα˙** **2)** Ἐπιγρ. ἔχω τὸ ὑπούργημα τοῦ δᾳδούχου˙ **3)** παθ. **-οῦμαι** Ἡσ. « δᾳδουχοῦνται˙ φαίνονται », φωτίζομαι, φωταγωγοῦμαι : Ἀθήν.148 C **δᾳδουχουμένης πάσης τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως˙** **4)** μ. αἰτιατ. κυρίως ἐπὶ τῶν μυστηρίων, ἑορτάζω μετὰ δᾳδουχίας : Θεμίστ.Λόγ.5,71 Α **Ἀθηναῖοι νικῶντες ἐν τοῖς ναυσὶν ἐδᾳδούχησαν τὰ μυστήρια˙** κ. μέσ. : Ἐπιγράμμ.Ἑλλην.413 **γόον οὐχ ὑμέναιον ἐδᾳδουχήσατο˙** **5)** μτφ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. διὰ τῶν πνευματικῶν μου χαρισμάτων, τῶν διδασκαλιῶν μου φωτίζω, ποδηγετῶ, καθοδηγῶ : Εὐστ.326,12 **ὦ πληθυσμὸς ὑψηλῶν νοημάτων ἀστέρων δίκην εἰς λαμπρότητα δᾳδουχῶν,** Μηναῖ.3,31 Ὀρθρ.Ὠδὴ 4 **ἡ τοῦ πνεύματος ἔλλαμψις, Πάτερ.. φωτοφόρον στῦλον ἔδειξε, δᾳδουχοῦντα κόσμον.**

δᾳδοφορία (ἡ) νεώτ. ἡ δᾳδουχία βλ.λ.

δᾳδοφόριον (τὸ) νεώτ. τὸ φέρον τὴν δᾷδα ὄργανον, τὸ δι᾽ οὗ κρατεῖται ἐν χειρὶ ἡ δᾴς.

δᾳδοφόρος (ὁ) κ. μτγν. κ. νεώτ. ὁ φέρων δᾷδα ἢ πυρσόν, ὁ δᾳδοῦχος βλ.λ. : Βακχ.ἀπ.40 **Ἑκάτα δᾳδοφόρε Νυκτὸς μελανοκόλπου θύγατερ,** Πλούτ.Ἠθ.1123 Β **αἵδε με δᾳδοφόροι.. ὄμμα πυροῦσι.**

δᾳδοφορῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. φέρω δᾷδα, κρατῶ λαμπάδα : Λουκ.Περεγρ.36 **ἐδᾳδοφόρει δὲ καὶ ὁ Πρωτεύς˙** **2)** ἐπὶ δένδρων, ἰδίως τῆς πεύκης, ἐκρέω ρητίνην : Θεόφρ.ΦΙ 9,2,8 **οὐχ ἅμα δὲ καρποφοροῦσιν αἱ πεῦκαι καὶ δᾳδοφοροῦσι.**

δαδύλιον (τὸ) χημ. τὸ προϊὸν τῆς ἐπιδράσεως ξηροῦ ὑδροχλωρίου ἐπὶ τερεβινθελαίου.

δαδύσσομαι Ἡσ. « δαδύσσεσθαι˙ ἕλκεσθαι, σπαράσσεσθαι », Ζωναρ. « δαδύσσω˙ τὸ ταράσσω » : Σώφρ.117 **ἐν ὄσσῳ δέει δαδύσσεσθαι.**

δᾳδώδης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ περιέχων ρητίνην, ρητινώδης : Θεόφρ.ΦΙ,9,2,5 **πεύκην ἰδαίαν.. δᾳδωδεστέραν,** Πλούτ.Ἠθ. 648 D **τὰ δᾳδώδη τῶν φυτῶν μάλιστα πεύκας καὶ στροβίλους ἐκφέρουσι.**

δᾴδωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, τὸ γίνεσθαι τοῦτο λίαν ρητινῶδες : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,11,3 **δᾴδωσις ἐν τῇ πεύκῃ.**

δᾳδῶχορ (ὁ) λακων. τ. τοῦ δᾳδοῦχος βλ.λ.4)˙ Ἡσ. « λυχνία. Λάκωνες ».

δαεγώ Ἡσ. « οἶδα, ἐπίσταμαι ».

δαείην εὐκτ. ἀορ. β᾽ τοῦ ρημ. **δάω** βλ.λ.

δάεινον (τὸ) Ἡσ. « **καύσιμον** » (κατὰ διόρθ. ἀντὶ κλαύσιμον).

δάειρα (ἡ) κ. **δαῖρα** Ἡσ. « δαήμων, ἔμπειρος », ἐπίθ. τῆς Περσεφόνης ἐν Ἀθήναις : Φερεκ.45 J, Λυκόφρ.710 **θήσει Δαείρᾳ καὶ ξυνευνέτῃ δάνος.**

δαείς-εῖσα-έν μτχ. ἀορ. β᾽ τοῦ ρ. δάω βλ.λ.

δαείω ὑποτ. ἀορ. β᾽ τοῦ ρ. **δάω** βλ.λ.

δαελός (ὁ) Ἡσ. « δῆλος »˙ **2)** συρακόσιος τ. τοῦ δαλὸς βλ.λ. : Σώφρ.116.

δάεν ἐπ. γ᾽ πληθ. πρόσ. ἀορ. β᾽ τοῦ **δάω** βλ.λ.

δαερός-όν ,θερμὸς πιθ. ἐν Ἐμπ.9ᐤ || Ἡσ. « δαερόν˙ μέλσον, καιόμενον »˙ πρβλ. δαηρόν.

δαηθμόν Ἡσ. « ἐμπρησμόν ».

δαήμεναι (1) ἐπ. ἀπαρφ. παθ. ἀορ. **β᾽ τοῦ δάω.**

δαήμεναι (2) Ἡσ. «ἔμπειροι γυναῖκες»,πιθ. αἱ μαῖαι.

δαημοσύνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. γνῶσις, εἰδημοσύνη, ἐμπειρία : Ἀπολλ.Ρ 2,175 **τῷ καὶ Τίφυος οἶδε δαημοσύνῃσι νέοντο.**

δαήμων-ονος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ., παρσθ. **-ονέστερος, -ονέστατος** εἰδήμων, γνώστης, ἔμπειρος : Ἰλ.Ο 411 **τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος,** Πλάτ. Κρατ.398 Β **φρόνιμοι καὶ δαήμονες ἦσαν** (οἱ δαίμονες), Ξεν.ΚΠ 1,2,12 **ἐν ᾗ δ᾽ ἂν φυλῇ πλεῖστοι ὦσι δαημονέστατοι καὶ ἀνδρικώτατοι˙** || ὁμ. σημ. κ. ἐμπροθ. : Ἰλ.Ψ 671 **ἐν πάντεσσ᾽ ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι˙** || κ. μσν. ὁμ. σημ. μετὰ γεν. πράγμ. : Ὀδ.Θ 159 **οὐ γάρ σ᾽ οὐδέ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ ἐίσκω ἄθλων,** Εὐνάπ.106 **τῶν τοῦ σώματος μορίων ἄκρως δαημονέστερος,** Δημ.Προκοπ.Σάθ.3,481 **δαημονέστατος τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς γλώττης˙** || κ. μετ᾽ ἀπαρφ. : Ἀρρ.Ἀν.7,28,2 **καὶ τάξαι στρατιὰν καὶ ὁπλίσαι τε καὶ κοσμῆσαι δαημονέστατος.**

δαῆναι ἀπαρφ. παθ. ἀορ. β᾽ τοῦ **δάω** βλ.λ.

δαήρ-έρος (ὁ) ποι., αἰτ. **δαέρα,** κλητ. **δᾶερ,** γεν πληθ. **δαέρων** ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου, ὁ κουνιάδος˙ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ θηλ. **γάλως** βλ.λ.: Ἰλ.Γ 180 δαὴρ **αὖτ᾽ ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος,** αὐτ.Ω 769 **ἀλλ᾽ εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι δαέρων ἢ γαλόων ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων** (ἔνθα τὸ **δαέρων** δισυλλ.), Μέν.135.

δαηρόν ΕΜ 244,42 « θερμόν, λαμπρόν, κουματηρόν »˙ πρβλ. δαερός.

δάης Ἡσ. « μάχης μεγάλης ».

δαήσεαι β᾽ ἑν. πρόσ. μέσ. μέλλ. τοῦ **δάω** βλ.λ.

δᾶησις-εως (ἡ) ΕΜ 250,53 « γνῶσις, μάθησις, ἐμπειρία ».

δάηται ἐπ. ὑποτ. τοῦ **δάομαι** καταστρέφομαι, κατ᾽ ἄ. ὑποτ. ἀορ. τοῦ **δαίω** βλ.λ. : Ἰλ.Υ 316 **ὁπότ᾽ ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται δαιομένη.**

δάθεα Ἡσ. « ἄρπη φρεατία, Ταραντῖνοι » (διορθ. « αἴπη φρεάτεια »˙ φρεάτεια δὲ Ἡσ. « τὰ βαθέα ὀρύγματα »˙ ὅθ. **δάθεα = βάθεα**).

δαί ἄ. τ. τοῦ **δή** (ὡς ναὶ - νή), ἐπιφ. πρὸς ἔκφρ. θαυμασμοῦ ἢ περιεργείας, ἐν χρ. μ. ἐρωτηματικῶς : Ὀδ.Α 225 **τίς δαὶ ὅμιλος ὅδ᾽ ἔπλετο ;,** Ὀδ.Ω 299 ποῦ **δαὶ** νηῦς **ἕστηκε θοή ;,** Ἀριστφ.Βάτρ.1453 **τί δαὶ λέγεις σύ ;,** αὐτ. Ἱππ.351 **τί δαὶ σύ.. πεποίηκας,** Εὐρ.Μήδ.1012 - **τί δαὶ . . δακρυρροεῖς ;**

δαΐ ἐπ. δοτ. τοῦ **δάϊς** βλ.λ.

δαϊγμός (ὁ) ΕΜ 613,45 « διαίρεσις, διανομή ».

δαιδαλεία (ἡ) νεώτ. γένος βασιδιομυκήτων.

δαιδάλειος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἰδιάζων εἰς τὸν Δαίδαλον, ὁ τοῦ Δαιδάλου, ὁ ὑπὸ τοῦ Δαιδάλου : Εὐρ.ἀπ.973 **τὰ Δαιδάλεια πάντα κινεῖσθαι δοκεῖ βλέπειν ἀγάλμαθ᾽,** Λουκ.Ἴκαρ.2 **τὸ Δαιδάλειον γὰρ ἐκεῖνο σόφισμα τῶν πτερῶν καὶ αὐτὸς ἐμηχανησάμην˙** || νεώτ. τὸ οὐδ. **δαιδάλειον** ὡς οὐσ. συσκευὴ ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δαιδάλου, δι᾽ ἧς ἐτελοῦντο ὀπτικαὶ ἀπάται, ὅμοιαι πρὸς τὰς τῶν νῦν στροβοσκοπίων.

δαιδαλέοδμος-ον ὁ ἔχων, ὁ ἀναδίδων τεχνητὴν εὐωδίαν : Ἐμπ.128,5 **δαιδαλέοδμα μύρα.**

δαιδάλεος-α-ον δημ. ποι. μ. τὸ οὐδ., ἐσφ. γρ. **-έος** ὁ τεχνικῶς ἐξειργασμένος,πεποικιλμένος (παρ᾽ Ὁμ. ἀείποτε ἐπὶ μετάλλων ἢ ξύλου) : Ἰλ.Δ 135 **διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο,** Ὀδ.Α 131 **αὐτὴν δ᾽ ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας, καλὸν δαιδάλεον** (ἔνθα τὸ δαιδάλεον εἰς τὸ θρόνον, οὐχὶ εἰς τὸ λῖτα), Σιμων.37,1 **λάρνακι ἐν δαιδαλέᾳ˙** || κ. ἐπὶ κεντημάτων : Ἡσίοδ.Θ 575 **κατὰ κρῆθεν δὲ καλύπτρην δαιδαλέην,** Εὐρ. Ἑκ.470 **ἐν δαιδαλέαισι ποικίλλουσ᾽ ἀνθοκρόκοισι πήναις˙** || ἐπὶ φυσικῶν ἀντικειμένων, ποικίλος, κατάστικτος˙ || εἰδ. ἐπὶ ἰχθύος : Ἄλεξ.17 **καὶ γὰρ ἕψητοί τινες παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλεοί πως˙** || κ. ἐπὶ ἐλάφου : Νόνν.Δ 5,391 **ἔδρακε μορφὴν δαιδαλέης ἐλάφοιο˙** || κ. δημ. ἐν τῇ σημ. τοῦ περιτέχνου πράγματος, τοῦ ἐκ χειρῶν ἐπιδεξίου τεχνίτου : Σολωμ. Τὸ κοπάδι 2 **στέκουν τὰ πρόβατα ! ὁπού τὸ μάτι γιὰ δαιδάλεα τὰ παίρνει ἀπὸ μακρία˙** **2)** ἐπὶ τεχνίτου, ὁ ἐπινοητικός, **ὁ εὐφυής** : ΑΠ 9,755 **ἐμάνυε δ᾽ ἔργον ἄνακτος ἔμμεναι Ἡφαίστου δαιδαλέοια τέχνας˙** || ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ τεχνίτου, ἐπιδέξιος : Πλάτ.Ἐπιγρ.22 **τὸν Βρομίου Σάτυρον τεχνήσατο δαιδαλέη χείρ.**

δαιδαλέοσμος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἐκ ποικίλων ἀρωμάτων συναπαρτιζομένην ἐξαισίαν εὐωδίαν,

ἄ. δαιδαλέοδμος : Πορφ.'Ιστ.ἀπ.2,21 γραπτοῖς τε ζῴοισι μύροισί τε δαιδαλεόσμοις.

δαιδαλεύομαι μτγν. ἀποθ. ἀντὶ δαιδάλλω βλ.λ. : Φιλ.Ι,666 τὶς τὰ ἐπηνθισμένα ἢ βαφαῖς ἢ πλοκαῖς διὰ τῶν ῥάπτειν καὶ ὑφαίνειν ποικίλα ἐπισταμένων . . δαιδαλεύεται.

δαιδαλεύτρια (ἡ) μτγν. ἡ ἔμπειρος τεχνῖτις, ἡ μαστόρισσα : Λυκόφρ.578 Μυληφάτου χιλοῖο δαιδαλευτρίας (Σχόλ. « κατασκευαστρίας »).

δαιδαλία (ἡ) νεώτ. γένος λυκοπερσιδῶν μυκήτων.

δαιδάλλω τὸ ἐνεργ. μόνον κατ᾽ἐνεστ. κ. παρατ. κατασκευάζω τι μετὰ τέχνης, κοσμῶ, ποικίλλω : 'Ιλ.Σ 479 ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε πάντοσε δαιδάλλων, 'Οδ.Ψ 200 ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ᾽ ἐτέλεσα, δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ᾽ ἐλέφαντι· ‖ κ. ἐπὶ ζωγράφου ἢ γλύπτου : ΑΠΠαράρτ.55 τὰν παιδὸς καλλίσταν εἰκὼ τάνδε θεοῖο . . δαιδάλλων· ‖ παθ. εἶμαι ἐστιγμένος, πεποικιλμένος : 'Οππ.Κυν.Ι,324· **2)** μτφ. κοσμῶ, στολίζω (ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας) : Πίνδ.Ο 5,21 πόλιν εὐανορίαισι τάνδε κλυταῖς δαιδάλλειν· κ. παθ. : Πίνδ.Ο Ι,29 δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις . . μῦθοι.

δαίδαλμα-ατος (τό) κ. μσν. ἔργον τέχνης, ἔργον περίτεχνον, τεχνούργημα : Θεόκρ.Ι,32 ἔντοσθεν δὲ γυνά, τὶ θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται, Λουκ.'Ερωτ.13 παρίας δὲ λίθου δαίδαλμα κάλλιστον.

δαιδαλόγλωσσος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἔντεχνον τὸν λόγον· ‖ ὅθ. ὁ πανοῦργος, ὁ δόλιος : Συνέσ.324 Α.

δαιδαλοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ φέρων ποικίλματα, περίτεχνος· ‖ ἐπὶ οἰκοδομῶν, λαβυρινθώδης.

δαιδαλόεις-εσσα-εν δαιδάλεος βλ.λ.· Σουΐδ. « δαιδαλόεις, ὁ ποικίλος » : Νοσσὶς ΑΠ 9,332 ἐλθοῖσαι ποτὶ ναὸν ἰδοίμεθα τᾶς 'Αφροδίτας τὸ βρέτας ὡς χρυσῷ δαιδαλόεν τελέθει, Κόϊντ.Ι,141 τεύχεα δαιδαλόεντα.

δαιδαλοεργός (ὁ) μτγν. ὁ κατασκευάζων ἔργα ἐξόχως περίτεχνα : Παῦλ.Σιλ.'Αμβ.94.

δαίδαλον (τὸ) οὐδ. τοῦ δαίδαλος βλ.λ. ὡς οὐσ.

δαίδαλος-ον ὁ λίαν τεχνηέντως εἰργασμένος· πρβλ. κ. δαιδάλεος : Πίνδ.Ν 4,95 τᾷ δαιδάλῳ δὲ μαχαίρᾳ (κῶδ. Δαιδάλου), Αἰσχ.Εὐμ.635 κόπτει πεδήσασ᾽ ἄνδρα δαιδάλῳ πέπλῳ· **2)** ἐπὶ φυσ. ἀντικειμ. ποικίλος, πεποικιλμένος : 'Οππ.Κυν.Ι,58· **3)** ὡς κύρ. ὄνομ. Δαίδαλος μέγας, θαυμαστὸς τεχνίτης, θρυλικὸν ὄνομα τοῦ πρώτου γλύπτου, ἀναφερομένου καὶ ὡς δεινοῦ οἰκοδόμου καὶ μηχανικοῦ : 'Ιλ.Σ 592 οἷόν ποτ᾽ ἐνὶ Κνωσῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ 'Αριάδνῃ, Πλάτ. Μεν.97 D· **4)** τὸ οὐδ. δαίδαλον ὡς οὐσ. ποίκιλμα ἐνδύματος : 'Οδ.Τ 227· ‖ κόσμημα : 'Ιλ.Σ 400 χάλκευον δαίδαλα πολλά, πόρπας τε γναμπτάς θ᾽ ἕλικας· **5)** τὸ οὐδ. πληθ. δαίδαλα ὡς οὐσ. ἔντεχνα ἔργα, καλλιτεχνήματα : 'Ιλ.Ε 60 χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα τεύχειν, Πίνδ.Π 5,36 τεκτόνων δαίδαλ᾽ ἄγων· ‖ εἰδ. γλυπτικὰ ἔργα, ξόανα βλ.λ. : Παυσ.9,3,2 οἱ πάλαι τὰ ξόανα ἐκάλουν δαίδαλα· **6)** ἑορτὴ τῶν Πλαταιέων : Παυσ.9,3,3 Δαίδαλα οὖν ἄγουσιν οἱ Πλαταιεῖς ἑορτήν· **7)** νεώτ. τὸ ἀρσ. δαίδαλος κ. κατὰ πληθ. ὡς οὐσ. περίπλοκος διάδρομος : οἱ δαίδαλοι τοῦ ἀνακτόρου· **8)** ὁμ. μτφ. περιπεπλεγμένη, δυσπαρακολούθητος σειρά : δαίδαλος ἐπιχειρηματολογίας - παρασκηνιακῆς ἐνεργείας.

δαιδαλούργημα-ατος (τό) μτγν. τὸ δαίδαλμα βλ.λ. : Βέτ.Βάλ.275,4 δαιδαλούργημα χάλκειον.

δαιδαλουργία (ἡ) μτγν. τεχνικὴ ἐργασία ἐνέχουσα ἐπινόησιν καὶ δεξιότητα: Σῶμα 'Ερμητικὸν 3,3,Ι.

δαιδαλουργός-όν μτγν. ὁ τεχνικῶς ἐξειργασμένος : Ζηνόβ.3,7 ἀνδριάντες δαιδαλουργοί.

δαιδαλόχειρ-ειρος (ὁ,ἡ,) μτγν. ὁ ἔχων ἔμπειρον, ἐπιδέξιον χεῖρα : ΑΠ 6,204 Θῆρις ὁ δαιδαλόχειρ.

δαιδαλῶ-όω ποι. ἀντὶ δαιδάλλω βλ.λ., ἀπαρφ. μέλλ. -ωσέμεν : Πίνδ.Ο Ι,170 τῶν γε νῦν κλυταῖσι δαιδαλωσέμεν ὕμνων πτυχαῖς.

δαιδαλώδης-ους-ες νεώτ. δαιδαλοειδής, λαβυρινθώδης, κυρίως ἐπὶ οἰκοδομημάτων· **2)** μτφ. περιπεπλεγμένος, περίπλοκος, δυσαευκρίνιστος, σκοτεινός : ὑπόθεσις - συμφωνία δαιδαλώδης.

δαιδήσσουσι 'Ησ. « βασανίζουσι ».

δαϊδοφόρος-ον ὁ δᾳδοφόρος βλ.λ., ὁ φέρων δᾷδα, πυρσὸν ἢ λαμπάδα ἐκ δᾳδίου : Βακχ.ἀπ.40.

δαιδύσσεσθαι 'Ησ. « ἕλκεσθαι ».

δαίειν ἀντὶ δαινύναι βλ.λ.

δαιέλιξι 'Ησ. « τοῖς πεπυρακτωμένοις ξύλοις κατὰ τὸ ἀρχαῖον μετὰ προσβολῆς πυρσῶν παρὰ 'Αργείοις».

δαιημός 'Ησ. « διαίρεσις » (ἀνάγν. δαιθμός).

δαιῆσαι 'Ησ. « διδάξαι »

δαΐζεν 'Επιγρ. ἀπαρφ. τοῦ δαΐζω βλ.λ.

δαΐζω ποι., μέλλ. δαΐξω, ἀόρ. ἐδάϊξα, μέσ. μέλλ. δαΐσονται, παθ. μτχ. δαϊζόμενος, μτχ. ἀορ. δαϊχθείς, μτχ. παρακ. δεδαϊγμένος δαίω, τέμνω εἰς δύο, διαχωρίζω, διχάζω : 'Ιλ.Β 416 'Εκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι χαλκῷ, 'Οδ.Ξ 434 πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων, Αἰσχ.Χο.396 κάρανα δαΐξας· ‖ ἁπλῶς χωρίζω : 'Ορφ.Λιθ.712 δαΐζειν ἐννέα μοίρας· **2)** τὸ παθ. μτφ. βασανίζομαι ὑπὸ ἀντιθέτων αἰσθημάτων : 'Ιλ.Ι 8 ὡς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν 'Αχαιῶν· ‖ ὁμ. εὑρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἀμφιταλαντεύομαι : 'Ιλ.Ξ 20 ὡς ὁ γέρων ὥρμαινε δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν διχθάδι᾽· **3)** τεμαχίζω, κατακόπτω, ὅθ. σφάζω, φονεύω : 'Ιλ.Λ 497 δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας, Αἰσχ.'Αγ. 207 (κλρ) βαρεῖα δ᾽, εἰ τέκνον δαΐξω· ‖ συνήθ. παθ. : 'Ιλ.Χ 72 δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ· ‖ ὁμ. μτφ. δεδαϊγμένον ἦτορ καρδία τεταλαιπωρημένη : 'Οδ.Ν 320 φρεσὶν ᾗσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ· **4)** συνεκδ. ἐπὶ πόλεων, καταστρέφω, ἐρημῶ : Αἰσχ.'Ικ.680 μηδέ τις . . λοιγὸς ἐπελθέτω τάνδε πόλιν δαΐζων· **5)** κατ᾽ ἐπέκτ. ἀποσπῶ, τίλλω : 'Ιλ.Σ 27 φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων· **6)** 'Επιγρ. δαίνυμαι βλ.λ. : 'Επιγρ. τὰς κοινὰς θυσίας, ἃς δαΐζοι ἁ πόλις.

δαΐθ᾽ δοτ. κατ᾽ ἔκθλιψιν πρὸ δασέος φωνήεντος ἀντὶ δαιτὶ τοῦ δαίς βλ.λ.

δαιθμός (ὁ) κατὰ διόρθ. ἀντὶ δαιημὸς βλ.λ. **2)** 'Επιγρ. μέθοδος, τρόπος, κανὼν διανομῆς· **3)** 'Επιγρ. κλῆρος ἀγροῦ.

δαϊκτάμενος ἐπ. ὁ ἐν μάχῃ φονευθείς· 'Ησ. « δαϊκταμένων· ἐν πολέμῳ ἀναιρεθέντων » : 'Ιλ.Φ 146 ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν.

δαϊκτήρ-ῆρος (ὁ), αἰολ. δαΐκτηρ ὁ φονεύς, ὁ φονεύων, ἐπὶ τοῦ ῎Αρεως : 'Αλκ.28· **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ σπαραξικάρδιος : Αἰσχ.'Επτ.916 προπέμπει, δαϊκτὴρ γόος αὐτόστονος.

δαϊκτής (ὁ) κ. δαϊκτήρ βλ.λ.2) : 'Ανακρεόντ.40, 10 φθόνον οὐκ᾽ οἶδα δαϊκτήν (πιθ.).

δαϊκτός-ή-όν ῥημ. ἐπίθ. τοῦ δαΐζω ὁ ὑποκείμενος εἰς θανάτωσιν, ποὺ μπορεῖ νὰ τὸν σκοτώσουν : 'Ορφ.'Αργ.976 τέρας οὔτι δαϊκτόν.

δαΐκτωρ-ορος (ὁ) δαϊκτὴρ βλ.λ.2) : Αἰσχ.'Ικ.798 πρὶν δαΐκτορος βίᾳ καρδίας γάμου κυρῆσαι.

δαῖμα 'Ησ. « σπιθαμήν, καὶ τὸ ἔγκωλον τοῦ αχοινίου, στήμονα δὲ (ἤτοι δίασμα) Ταραντῖνοι ».

δαιμοδία 'Ησ. « ἡ τῶν ἀρίστων ἐπιβολή ».

δαιμοί 'Ησ. « οἱ καταδικασθέντες τὰς οὐσίας εἰς βασιλέως ».

δαιμοναριά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος βλ.λ.

δαίμονας (ὁ) δημ., γεν. τοῦ δαίμονα κ. -όνου, πληθ. οἱ δαίμονες κ. -όνοι πᾶν πονηρόν, κακοποιὸν ἰσχὺν ἔχον, ἀόρατον ὄν, ὅπερ, ὡς μυθεύεται, ἔξω μὲν τῆς γηΐνης ζωῆς ἔχει αἰωνίαν ὑπόστασιν, ἀλλὰ κατ᾽ αὐτῆς, ἰδίως δὲ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐπι-

δούλως καὶ φθοροποιῶς ἐνεργεῖ, ἀ. κ. συνηθ. δαιμόνιο, δαιμονικό, διά(β)ολος κ. εἰδ. τελώνιο, τὸ ἐκκλ. ἀναφερόμενον ὡς « πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον » : παροιμ. **δαιμόνοι βλάβουν τὰ σπαρτά,** δαιμόνοι **καὶ** τό **βέρο,** δαιμόνοι τό θημώνιασμα, δαιμόναι **καὶ** τ' **ἀλώνισμα** (οἱ ἐκ τοῦ ἀπροβλέπτου κακοῦ κίνδυνοι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἔργου τινὸς ὑφίστανται), - τοῦ **δαίμονα ἡ οὐρὰ** καὶ τὸ **δεσπότη γαργαλᾷ** (τῆς κακίας τὸ θέλγητρον καὶ τοὺς σεμνοτέρους παρασύρει), - **ὁ δαίμονας στὰ βουνὰ καὶ στὸν κάμπο τὰ ἐργατά του** (τοῦ κακοῦ ἡ δρᾶσις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ μακρόθεν ἐπέρχεται)˙ βλασφημία **νὰ μπῇ ὁ δαίμονας μέσα σου καὶ νὰ 'ναι καὶ θηλυκός** (διὰ νὰ γεννήσῃ καὶ ἄλλους)˙ ‖ ἐν χρ. κ. ἁπλῶς ὡς ὀργίλον ἐπιφώνημα : **τί δαίμονα !, - ποὺ νὰ πάρῃ ὁ δαίμονας !, - ἄλλος δαίμονας ἐτοῦτος** (περὶ δυσχερείας ἢ προσκόμματος· ἐπιφωνητικῶς)˙ ‖ φρ. **δαιμόνου (ἢ διαβόλου) συνέργεια** ἐξ ἐπεμβάσεως δαίμονα· ὁμ. **δαιμόνου ὀδύνη** θλῖψις ἢ ταλαιπωρία οἱονεὶ ἀπὸ δαίμονα προερχομένη, σατανική, λίαν ὀδυνηρά : Ἐρωτόκρ.Α 1008 **γροίκ' ἀνοστιά, γροίκ' ἀρρωστιά, γροίκα δαιμόνου ὀδύνη˙** **2)** εἰδ. **ὁ δαίμονας** τὸ προσωποποιημένον πνεῦμα τοῦ κακοῦ καὶ τῆς φθορᾶς, ἰδίως τῆς ψυχικῆς, ὁ σατανάς, ὁ διάβολος, ὁ Βεελζεβοὺλ τῆς Π κ.ΚΔ : παροιμ. **ὁ δαίμονας δίνει ἄσπρα καὶ χαρὲς κι ἀγοράζει τὶς ψυχές** (ὑπὸ τοῦ διαβόλου δι' ὑλικῶν ἀγαθῶν παρασύρονται εἰς ψυχικὸν ὄλεθρον οἱ ἄνθρωποι)˙ ὁμ. **τὰ ἔργατα τοῦ δαίμονα οὔτ' ὁ θεὸς καλὰ τὰ κάνει˙** **3)** ἐν λογίᾳ χρ. κ. γεν. ὁ δαίμων βλ.λ. : Ψυχάρ.Ταξίδι 144 **ποιὸς δαίμονας καλὸς ἢ κακὸς κυβερνᾷ τοὺς πλανῆτες˙** **4)** μτφ. ἐπ' ἀνθρ. εὐφυῶν, ἀλλὰ κακοβούλων καὶ κακοποιῶν : **εἶναι ἐπικίντυνος, σωστὸς δαίμονας, - δὲν ἔμπασε νύφη στὸ σπίτι του, ἔμπασε δαίμονα˙** προβλ. διά(β)ολος.

δαιμονάω βλ. δαιμονῶ.

δαιμονητιῷ Ἡσ. « δαιμονητιᾷ· δαιμονίζεται· Κρῆτες ».

δαιμόνια ἐπίρρ. θεία, ὑπερφυσικῇ δυνάμει, ὅθ. λίαν ἰσχυρῶς : Ἀριστφ.Εἰρ.785 **δαιμόνια βουλόμενος** | **εἰς ἀγρὸν ἀνερπύσαι˙** προβλ. δαιμονίως.

δαιμονιά (ἡ) δημ. τὸ πείραγμα, ἡ διαβολιὰ βλ.λ.

δαιμονιάζομαι πάπ. κ. μαν. δαιμονίζομαι βλ.λ.

δαιμονιακά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον δαίμονα, δαιμονιακὸν βλ.λ.2) κ. 3).

δαιμονιακός-ή-ό(ν) μτγν., πάπ., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπὸ τοῦ δαίμονος προκαλούμενος, ὁ δαιμονικὸς βλ.λ. : Πλούτ.Περ.13 **δαιμονιακῷ τῷ φθόνῳ τῶν πολλῶν ἀποθύοντας** (διόρθ. **δαίμονι κακῷ τῷ φθόνῳ**), Πάπ.˙ **2)** νεώτ. ὁ σχετικὸς πρὸς τοὺς δαίμονας, ὁ ἀναφερόμενος πρὸς τοὺς δαίμονας : **πρόληψις δαιμονιακή˙** **3)** ὁμ. μτφ. ὁ δαιμόνιος, ὁ εὐφυής, ὁ ἐπινοητικός, ἰδίως ἐπὶ κακοῦ˙ ὁμ. κ. ἐπὶ ἐνεργειῶν : **δαιμονιακὸς στὶς ραδιουργίες, - δαιμονιακὴ ἐνέργεια˙** **4)** δημ. μτφ. ὁ κακός, ὁ ἐμπαθής, ὁ ὀργίλος, ὁ ἐξ ὀργῆς μανιώδης˙ ὁμ. κ. ἐπὶ καταστάσεων˙ προβλ. μανιακὸς κ. δαιμονισμένος˙ **5)** τὸ οὐδ. **δαιμονιακό** ὡς οὐσ. ὁ δαίμονας βλ.λ.2) : **μπῆκαν μέσα του δαιμονιακά.**

δαιμονιάρης-ιάρα-ικο μανιακός, δαιμονισμένος, ὁ δαιμονιακὸς βλ.λ.4) : δ.τραγ. **ὁ ἔρωτάς σου μ' ἔκαμε λωλὸ καὶ δαιμονιάρη.**

δαιμονιάρχης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ ἀρχηγὸς τῶν δαιμόνων : Λακτάντιος 2,14,6.

δαιμονίζομαι μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. τελῶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν δαίμονος βλ.λ.1) ἢ τοῦ δαίμονα βλ.λ.2) : Φιλήμ.191 **ἄλλος κατ' ἄλλην δαιμονίζεται τύχην˙** **2)** μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κατέχομαι ὑπὸ κακοῦ δαίμονος, πονηροῦ πνεύματος : ΚΔΜᾶρκ.5,15 **καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα,** Πλούτ.Ἠθ.706 D **οἱ μάγοι τοὺς δαιμονιζομένους κελεύουσι τὰ Ἐφέσια γράμματα πρὸς αὐτοὺς καταλέγειν καὶ ὀνομάζειν˙** ‖ ὅθ. δημ. πάσχω ἐξ ἐπιληψίας, σεληνιάζομαι βλ. λ. : **δαιμονίζεται δυὸ φορὲς τὸ μῆνα˙** **3)** παθ. θεοποιοῦμαι : Ἀντιαττικιστὴς ἐν Α8 90,31 « δαιμονίζεσθαι· Σοφοκλῆς Δανάῃ, δεδαιμονισμένον ἀντὶ τοῦ τεθεωμένον »˙ **4)** δημ. συνεκδ. ὀργίζομαι, ταράσσομαι, γίνομαι ἔξαλλος, ἐρεθίζομαι μέχρι παραφροσύνης : **ἅμα τοῦ ζητήσουν δανεικά, δαιμονίζεται,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 101,6 **ὡς τὸ εἶδε ἡ κόρη ἐσβήστηκε, ὡς τὸ εἶδε δαιμονίστη˙** ‖ ὅθ. παραφρονῶ, τρελλαίνομαι, χάνω τὸ νοῦ μου : δ.τραγ. **κόρη, ἐδαιμονίστηκες ; κόρη, ἔχασες τὸ νοῦ σου ;, - τί φωνάζει ἔτσι αὐτὸς ὁ δαιμονισμένος ;˙** **5)** ἐμμανῶς ἐπιδιώκω, καταβάλλω προσπαθείας νὰ ἐπιτύχω τι : **δαιμονίστηκε νὰ διοριστῇ˙** **6)** δημ. μτχ. παρακ. **δαιμονισμένος** εὐφυέστατος, λίαν ἱκανὸς ἄνθρωπος, δαιμόνιος, διαβολεμένος, τετραπέρατος : **δαιμονισμένος ἄνθρωπος, - δαιμονισμένο μυαλό.**

δαιμονιζόμενος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. μτχ. ἐν. τοῦ δαιμονίζομαι βλ.λ. ὁ κατεχόμενος ὑπὸ δαίμονος˙ ‖ νεώτ. ὁ μανιακός παράφρων.

δαιμονίζω δημ. κάμνω τινὰ νὰ δαιμονισθῇ, νὰ γίνῃ ἔξαλλος, πειράζω, ἐρεθίζω· συγγ. διαβολίζω : **μ' ἐδαιμόνισε ὁ πόνος,** Βλαχογ.Προπ.1,73 **βγῆκε στὴν πόρτα ἐκεῖνος ὁ πειρασμός, κι ἄρχισε πάλι μ' ἕνα χαμόγελο, ποὺ δαιμόνιζε˙** ‖ μέσ. κ. παθ. δαιμονίζομαι βλ.λ.3,4) κ.5).

δαιμονικός-ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ δαίμονος προερχόμενος ἢ ὑπὸ δαίμονος κατεχόμενος, σατανικός, διαβολικός : Πλούτ.Ἠθ.362 F **τὸν ὄνον οὐ καθαρὸν ἀλλὰ δαιμονικὸν ἡγοῦνται ζῷον εἶναι˙** **2)** μτγν. ἐπὶ καταστάσεων, ἐνεργειῶν κττ., ἐκ δαίμονος προερχόμενος : Πλούτ.Ἠθ. 996 C **τὸ ἐν ἡμῖν ἄλογον καὶ ἄτακτον καὶ βίαιον οὐ θεῖον ἀλλὰ δαιμονικόν˙** ‖ ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς δαίμονας : Πλούτ.Ἠθ.363 A **φαίνονται δὲ καὶ οἱ Πυθαγορικοὶ τὸν Τυφῶνα δαιμονικὴν ἡγούμενοι δύναμιν˙** ‖ ὁ ὑπὸ τοῦ δαίμονος προκαλούμενος, διαβολικός : Πρόδρ.2,314 **οὐκ ἔνε τοῦτο, δέσποτα, δαιμονικόν, εἰκάζω, - δαιμονικὴ ἐπήρεια,** Βλαχογ.Προπ.1,251 **μὴν ἤτανε γέλασμα δαιμονικό, μὴν ἦταν τῶν ματιῶν τους πλάνη˙** **3)** δημ. ὁ ἔξαλλος, ὁ δαιμόνιος βλ.λ.3) : Βλαχογ. Προπ.1,146 **ἐμπρὸς στὴν ὁρμή του τὴ δαιμονικὴ τρέμει ὁλόσωμο τὸ σκαφίδι˙** **4)** δημ. τὸ οὐδ. **δαιμονικό** ὡς οὐσ. τὸ πονηρὸν πνεῦμα, τὸ στοιχειό, τὸ ξωτικὸ βλ.λ.˙ συνήθ. εἰς τὸν πληθ. **τὰ δαιμονικὰ** τὰ ξωτικά, οἷαν νεράϊδες, καλικάντζαροι κττ.

δαιμονιόληπτος (ὁ) ἐκκλ. κ. νεώτ. κ. **δαιμονόληπτος** βλ.λ. ὁ κατεχόμενος ὑπὸ κακοῦ δαίμονος : Ἰουστ.Ἀπολ.28.

δαιμονιόμορφος-ον μτγν ὁ ἔχων μορφὴν κακοῦ δαίμονος : Ἰω.Δαμ.631.

δαιμόνιο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. θεία δύναμις, θεότης, τὸ θεῖον : Πλάτ.Πολ.382 E **πάντῃ ἄρα ἀψευδὲς τὸ δαιμόνιόν τε καὶ τὸ θεῖον,** Ἰσοκρ. 1,13 **τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεὶ μέν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως,** Ἀριστλ.Ρητ.1398 a,15 **τὸ δαιμόνιον ἄρ' ἢ θεὸς ἢ θεοῦ ἔργον˙** ‖ εἰδ. ἡ τύχη, ἡ μοῖρα : Δημ.124 **πολλάκις γὰρ ἔμοιγ' ἐπελήλυθε καὶ τοῦτο φοβεῖσθαι, μή τι δαιμόνιον τὰ πράγματ' ἐλαύνῃ˙** ‖ **τὰ τοῦ δαιμονίου** αἱ εὔνοιαι τῆς τύχης˙ **2)** κατώτερον θεῖον ὄν : Πλάτ.Συμπ.202 E **καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ˙** ‖ εἰδ. τὸ ὄνομα ὅπερ ἔδιδεν ὁ Σωκράτης **εἰς τὸ ἐν αὐτῷ οἰκοῦν πνεῦμα** : Πλάτ.Ἀπολ.

40 A ἡ γάρ εἰωθυῖά μοι μαντική ἡ τοῦ δαιμονίου ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παντὶ πάνυ πυκνὴ ἦν, αὐτ.Θεαίτ. 151 A ἐνίαις μὲν τὸ γιγνόμενόν μοι δαιμόνιον ἀποκωλύει ξυνεῖναι, ἐνίοις δὲ ἐᾷ· 3) αἱ περὶ θεότητος ἢ θεοτήτων πίστεις, δοξασίαι : Ξεν. Ἀπομν. 1,1,2 ἀδικεῖ Σωκράτης οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσφέρων· || ὅθ. νεώτ. φρ. εἰσάγω καινὰ δαιμόνια διδάσκω ἰδέας νεωτεριστικάς, ἀνατρεπτικὰς τῶν καθεστώτων· 4) νεώτ. κ. δημ. ἡ μεγάλη ἱκανότης εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν ἔργου τινός, ἡ ἰδιοφυΐα : φιλολογικὸ(ν) - κριτικό(ν) - πολιτικὸ(ν) - στρατιωτικό(ν) δαιμόνιο(ν)· || ἐν παρεμφερεῖ σημ. φρ.δημ. ἔχει τὸ δαιμόνιο μέσα του· 5) μτγν., μσν. κ. δημ. δαιμόνιο(ν) δαίμων κακοποιός, πονηρὸν πνεῦμα, δαίμονας· πρβλ. κ. τελώνιο(ν) : Χρύσ. Στωϊκ.2,338 δαιμόνια φαῦλα, ΠΔΔευτ.32,17 ἔθυσαν δαιμονίοις, καὶ οὐ Θεῷ, ΠΔΤωβ.3,8 καὶ Ἀσμοδαῖος τὸ πονηρὸν δαιμόνιον ἀπέκτεινεν αὐτούς, ΚΔΜατθ.7,22 Κύριε.. τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν· || εἰδ. μσν. κ. δημ. τὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ σατανᾶ, τοῦ διαβόλου πονηρὰ πνεύματα, τὰ πρὸς φθοράν ψυχικὴν ἢ σωματικὴν δρῶντα : Ἰω.Μάνθ.Στιχολ.1,62 δαιμόνιο τὸν ἐκόλλησε καὶ ἔκραξε βοήθεια· 6) δημ. τὸ καθ' ὑπερβολὴν ζωηρὸν παιδίον, τὸ θορυβῶδες καὶ ἐνοχλητικόν, ἄ. ζιζάνιο, πειραχτήριο· 7) δημ. δαιμονικὴ ἐπήρεια ἐμβάλλουσα πόθον ἀκράτητον: δ.τραγ. ἡ κόρη τὰ μεσάνυχτα δαιμόνιο τήνε πιάνει· || κατὰ πληθ. ὀργή, ὀργίλη δυσφορία : ὅταν τοῦ λὲς νὰ κεράση, τὸν πιάνουν τὰ δαιμόνια, - μὴν τοῦ μιλᾷς· ἔχει τὰ δαιμόνιά του.

δαιμονιόπληκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ δαίμονος πεπληγμένος, δαιμονισμένος, ὑπὸ δαίμονος κατεχόμενος, δαιμονιόληπτος : Πτολ.Τετράβ.169.

δαιμονιοπληξία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ δαιμονιοπλήκτου βλ.λ. : Πτολ.Τετράβ.170.

δαιμόνιος-α-ον κ. νεώτ. κ. δημ. κ. -ος -ον ὁ ἀνήκων εἰς δαίμονα βλ.λ., ὁ ἐκ δαίμονος προερχόμενος· 2) πᾶν τὸ ἐκ τῆς θεότητος προερχόμενον, θεόπεμπτος, θεῖος : Ἡρ.7,18 ἐπεὶ δὲ δαιμονίη τις γίνεται ὁρμὴ καὶ Ἕλληνας, ὡς οἶκε, φθορή τις καταλαμβάνει θεήλατος, Σοφ.Ἀντ.376 ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ τόδε, Ἀριστλ.Μαντ. 463 b,14 ἡ φύσις δαιμονία ἀλλ' οὐ θεία· || ὅθεν κ. πᾶν τὸ οἱονεὶ δαίμοσι, θεοῖς ἁρμόζον, τὸ ὑπερφυσικόν : Πίνδ.Π 4,37 δέξατο βώλακα δαιμονίαν, Πλάτ.Πολ.509 C Ἄπολλον, ἔφη, δαιμονίας ὑπερβολῆς, Λυσ.6,32 ἀλλ' ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης· || φρ. δαιμονία τύχη κακοτυχία : Πλάτ.Ἱππ.Μ 304 B ἐμὲ δὲ δαιμονία τις τύχη, ὡς ἔοικε, κατέχει· || τὸ οὐδ. πληθ. δαιμόνια ὡς ἐπιρρ. βλ.λ.· ὁμ. δοτ. θηλ. δαιμονίᾳ κατὰ τρόπον δαιμόνιον, θεῖον : Πίνδ.Ο 9,110 τόνδ' ἀνέρα δαιμονίᾳ γεγάμεν εὔχειρα· 3) ὅθ. συνεκδ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ θαυμάσιος, ὁ ἔξοχος· παρ' Ὁμ. μ. κατὰ κλητ. δαιμόνιε -ίη ἐν χρ. ἐπὶ θεῶν, ἐπὶ ἡγεμόνων κ. ἄ. προσ. ἐπιφανῶν, ὡς ἐκφρ. φιλοφροσύνης, οἷον τὸ νεώτ. ἄρχοντα (μου) κ. τὸ δημ. ἀφέντη (μου), ἐνίοτε κ. εἰρωνικῶς : Ἰλ.Β 190 δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι (ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος), αὐτ.Β 200 δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε· || εἰδ. πρὸς ξένους : Ὀδ. ψ 166 δαιμονίη, περὶ σοί γε.. κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες· || ἐν χρ. κ. μεταξὺ συζύγων θωπευτικῶς (= καλέ μου, καλή μου) : Ἰλ.Ζ 407 δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος (ἡ Ἀνδρομάχη πρὸς τὸν Ἕκτορα)· || ὁμ. βραδύτερον κ. μετὰ γεν. τοῦ ὅλου, ἰδίως ἐν εἰρων. σημ. : Ἡρ.4,126 δαιμόνιε ἀνδρῶν, τί φεύγεις αἰεί;, Ἀριστφ.Ἐκκλ.564 ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, τὴν γυναῖκ' ἔα λέγειν· 4) κ. νεώτ. κ. δημ ἐπὶ προσώπων, ὁ ἔχων ἱκανότητά τινα εἰς μέγιστον βαθμὸν ἀνεπτυγμένην, ἔξοχος, ὑπέροχος : Πλάτ.Συμπ.203 A καὶ ὁ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς δαιμόνιος ἀνήρ, Λουκ.Φιλοψευδ.32 ἀνὴρ δαιμόνιος τὴν σοφίαν καὶ ἅπασιν αἰδέσιμος, - δαιμόνιος πολιτικός-καλλιτέχνης· || ὁμ.σημ. κ. συγκρ. -ώτερος: Δίων Κ 53,8· || νεώτ. κ. ἐπὶ πραγμ. : δαιμ- ἔργον - κατόρθωμα· 5) πάπ. διαβολικός· πρβλ. δαιμόνιον: Πάπ. ὑπόταξόν μου πᾶν πνεῦμα δαιμόνιον.

δαιμονιότης (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δαιμονίου βλ.λ.3), ἡ ἐξαίρετος ἱκανότης.

δαιμονιοῦχος αἰτία μτγν. κατηγορία ὅτι κατέχεταί τις ὑπὸ κακοῦ δαίμονος : Πρόκλ.Παρμεν.513.

δαιμονίς-ίδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ δαίμων βλ.λ., θήλεια δαίμων, δαιμόνισσα : Πρόκλ.Τίμ.1,47 D.

δαιμόνισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαιμονίζειν, ἡ ἐξόργισις, τὸ πείραγμα.

δαιμονισμένος (ὁ) δημ. μτχ. παρακ. τοῦ δαιμονίζομαι βλ.λ. ὁ ὑπὸ δαιμονίου κατεχόμενος, ὁ δαιμονόληπτος· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ πλήρης μανίας, ὁ παράφορος, ὁ ὁρμητικός : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκος 4,234 ἁρπάζουν τὴν τριχιά του, δαιμονισμένοι τρέχουνε· 3) μ. ἐπὶ προσ., δαιμόνιος βλ.λ.3).

δαιμονισμός (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ κατέχεσθαι ὑπὸ ἀκαθάρτου δαιμονίου : Βέτ.Βάλ.2,18, Ὠριγ.Κελσ.8,417 οὐκ ὀλίγους ἀπὸ νόσων, καὶ δαιμονισμῶν, καὶ ἄλλων περιστάσεων ἰάσατο.

δαιμόνισσα (ἡ) πάπ. κ. δημ., θηλ. τοῦ δαίμων.

δαιμονιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ πιστεύων εἰς τοὺς δαίμονας, δαιμονολάτρης· 2) δημ. ὁ ἔχων τὴν ἕξιν, ὁ ἐπιδιώκων νὰ δαιμονίζῃ ἤτοι διὰ πειραγμάτων νὰ ἐρεθίζῃ τοὺς ἄλλους.

δαιμονιῶ-άω μσν. κ. νεώτ. δαιμονῶ βλ.λ., κατέχομαι ὑπὸ δαίμονος, δαιμονίζομαι βλ.λ.· || ἡ μτχ. δαιμονιῶν ὡς οὐσ. ὁ δαιμονόπληκτος βλ.λ. : Μηναῖ. 4,5 Συναξ. δαιμονιῶντας γὰρ διαφόρους ἰάσατο.

δαιμονιώδης-ους-ες μτγν., μσν.κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος μὲ δαίμονα βλ.λ.· Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.295 « Ἔμπουσα· φάντασμα δαιμονιῶδες »· 2) μτγν. κ. μσν. ὁ ἐκ δαίμονος, διαβόλου, προερχόμενος, ὁ δαιμονικός, ὁ διαβολικός : ΚΔ Ἰακ.3,15 οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης· 3) νεώτ. μτφ. ἐπὶ ἐνεργειῶν, ὁ βίαιος, ὁ παράφορος : δαιμονιώδης ὁρμή· || εἰδ. ἐπὶ ἤχων, ἰσχυρότατος, ἐκκωφαντικός : δαιμονιώδης κρότος - θόρυβος.

δαιμονιωδῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δαιμονιώδη, ὁμοίως πρὸς δαίμονα : Παλλάδ. Λαυσ.1140 B, Θεόδ.Στ.464· 2) νεώτ. ἐπὶ ἐνεργειῶν, παραφόρως, δαιμονιωδῶς· || εἰδ. ἐπὶ ἤχων, κατὰ τρόπον ἐκκωφαντικόν : ἐθορύβει δαιμονιωδῶς.

δαιμονιῶν-ῶντος (ὁ) κ. νεώτ. μτχ. τοῦ δαιμονιῶ βλ.λ., ὁ ὑπὸ δαιμονίου κακοῦ κατεχόμενος· || ὅθ. καὶ ὁ μανιακὸς παράφρων.

δαιμονίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. διὰ δαιμονίας βλ.λ., θείας δυνάμεως, ἀντίθ. ἀνθρωπίνως : Αἰσχίν.3,133 ἀλλὰ τήν γε θεοβλάβειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως, ἀλλὰ δαιμονίως κτησάμενοι· || ὑπερθ. δαιμονιώτατα ἐμφανέστατα, κατὰ θείαν ἐπέμβασιν : Ξεν.Ἑλλ.7,4,3 καὶ Λυκομήδης ταῦτα πράττων, ἀπιὼν Ἀθήνηθεν δαιμονιώτατα ἀποθνῄσκει· 2) θαυμαστῶς, καθ' ὑπερβολήν : Ἀριστφ.Νεφ.76 μίαν εὗρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ, Αἰσχ.1,41 περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακώς, Ἀλεξ.167,5 οἶνος δαιμονίως γέρων· πρβλ. δαιμόνια· 3) νεώτ. κατὰ τρόπον δαιμόνιον βλ.λ.3), εὐφυέστατα.

δαιμονο- μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. α' συνθετικὸν πολλῶν λέξεων δηλοῦν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον προέρχεται ἐκ δαίμονος : δαιμονόληπτος, δαιμονοληψία, δαιμονοβλάβεια· 2) ὅτι τὸ β' συνθ. ἔχει ἀντικείμενον τοὺς δαίμο-

νας : **δαιμονογράφος, δαιμονογραφία, δαιμονοκρατία, δαιμονολατρεία, δαιμονολάτρης, δαιμονολόγος, δαιμονομαχία, δαιμονομαχῶ**· **3)** ὅτι τὸ β' συνθ. γίνεται ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν ἢ κατ' ἐπίκλησιν τοῦ δαίμονος ἢ τῶν δαιμόνων (ἐν τῇ κακῇ σημ.) : **δαιμονομαντεία, δαιμονομάντις**· **4)** ὅτι τὸ β' συνθ. προέρχεται ἐκ δαίμονος, ἔχει τὰς ἰδιότητας τοῦ δαίμονος : **δαιμονόπαιδο,** πρβλ. διαβολόπαιδο, **δαιμονόσπερμα,** πρβλ. διαβολόσπερμα· ἢ συνδέεται μετὰ τοῦ δαίμονος : **δαιμονοφιλής**· **5)** δημ. γεν. ὅτι τὸ β' συνθ., οὐσιαστικὸν ὄν, εἶναι κακῆς ποιότητος, ἐν χρ. πρὸς δυσφήμησιν εἰς βλασφημίαν ἢ κατάραν· πρβλ. διαβολο- : **δαιμονοκάραβο, δαιμονοχώραφο, δαιμονόκοτα.**

δαιμονοβλάβεια (ἡ) μτγν. δυστύχημα, πάθησις ἐκ θεοῦ προελθοῦσα : Πολύβ.28,9,4 **ὥστε διαπορεῖν πότερα δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀλογιστίαν ἢ δαιμονοβλάβειαν.**

δαιμονογραφία (ἡ) νεώτ. συγγραφὴ περὶ δαιμόνων.

δαιμονογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δαιμονογραφίαν, εἰς τοὺς δαίμονας.

δαιμονογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ γράφων περὶ δαιμόνων ἢ τῶν εἰς δαίμονας ἀναφερομένων.

δαιμονοκρατία (ἡ) νεώτ. ἡ δαιμονικὴ ἐξουσία, ἡ ἐπικράτησις ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ δαίμονος, τοῦ σατανᾶ ἢ τῶν δαιμόνων ἐν γένει.

δαιμονολατρεία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. λατρεία τῶν δαιμόνων, τῶν πονηρῶν πνευμάτων· **2)** δθ. κατ' ἐκκλ. ἐκδοχήν, ἡ εἰδωλολατρεία βλ.λ.

δαιμονολάτρης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ λατρεύων τὸν δαίμονα ἢ τοὺς δαίμονας· **2)** ὁ εἰδωλολάτρης.

δαιμονολατρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δαιμονολατρείαν : θρησκεῖαι - **δοξασίαι - προλήψεις δαιμονολατρικαί.**

δαιμονόληπτος (ὁ,ἡ) μσν. κ. νεώτ. κ. **δαιμονιόληπτος** ὁ ὑπὸ τοῦ κακοῦ δαίμονος, τοῦ Σατανᾶ κατειλημμένος, ὁ δαιμονιῶν βλ.λ., ὁ δαιμονισμένος : Νικήτ.Χων.,Σάθ.1,75 **κἂν κατὰ τὸν ἑωσφόρον ὁ δαιμονόληπτος θήσας τὸν θρόνον ἐκόμπασεν.**

δαιμονοληψία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ δαιμονᾶν, τὸ εἶναί τινα δαιμονόληπτον βλ.λ. : Γερμ.Κωνστπόλ π.Κουμαν.'Αθησ. ἐν λ.

δαιμονόλιθος (ὁ) μσν. λίθος ἔχων δαιμονικὰς ἰδιότητας ἢ ἐκ δαιμόνων προερχόμενος· ‖ ὁ μέλαν χρῶμα ἔχων· πρβλ. δαιμονόχρους λίθος : Μ Φιλῆς π. Κουμαν.'Αθησ. ἐν λ.

δαιμονολογία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ δαιμόνων ὁμιλία· ‖ ἡ περὶ δαιμόνων φιλολογικὴ ἢ ἐπιστημονικὴ πραγματεία· ‖ κλάδος τῆς θρησκειολογίας, εἰδικῶς διερευνῶν καὶ ἐξετάζων τὰς περὶ δαιμόνων πίστεις ἐν ταῖς διαφόροις θρησκείαις.

δαιμονολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δαιμονολογίαν βλ.λ.

δαιμονολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ δαιμόνων πραγματευόμενος ἢ ὁ συγγραφεὺς πραγματείας δαιμονολογικῆς : **οἱ δαιμονολόγοι τοῦ μεσαίωνος.**

δαιμονολογῶ-έω νεώτ. ὁμιλῶ περὶ δαιμόνων· ‖ καταγίνομαι εἰς τὴν δαιμονολογίαν βλ.λ.

δαιμονομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ νομίζων ὅτι κατέχεται ὑπὸ κακοῦ δαίμονος, δαιμονοπαθής· **2)** ὁ ἐμμανῶς προσηλωμένος εἰς τὴν λατρείαν τῶν δαιμόνων· **3)** ὁ μετ' ἐπιμόνου ζήλου ἀσχολούμενος εἰς ἐρεύνας περὶ τῶν δαιμόνων.

δαιμονομανία (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις ἢ ἡ ἰδιότης τοῦ δαιμονομανοῦς βλ.λ.

δαιμονομαντεία (ἡ) νεώτ. μαντεία γινομένη ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν ἢ τῇ βοηθείᾳ ἢ τῇ ἐπικλήσει τοῦ κακοῦ δαίμονος ἢ τῶν δαιμόνων.

δαιμονομαντικός-ή-όν νεώτ. ὁ διὰ δαιμονομαντείας, ὁ τῆς δαιμονομαντείας βλ.λ.

δαιμονομάντις-εως (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσκῶν, ὁ ἐπαγγελλόμενος δαιμονομαντείαν βλ.λ.

δαιμονομαχία (ἡ) μσν. πόλεμος, μάχη πρὸς τοὺς δαίμονας, καταπολέμησις τῶν δαιμόνων· Γερμ.Κωνστπόλ.π.Κουμαν.'Αθησ. ἐν λ.

δαιμονομαχῶ-έω μσν. μάχομαι πρὸς τοὺς δαίμονας : Εὐστ.'Ιλ.1097,6 **τὸ δὲ πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι ταὐτὸν μέν ἐστι τῷ . . δαιμονομαχεῖν.**

δαιμονοπάθεια (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐκ δαίμονος βλάβη· ‖ νεώτ. ἰατρ. φρενοπάθεια, καθ' ἣν ὁ πάσχων νομίζει ὅτι κατέχεται ὑπὸ κακοῦ δαίμονος· πρβλ. δαιμονομανία.

δαιμονοπαθής-οῦς-ές νεώτ. ἰατρ. ὁ πάσχων ἐκ δαιμονοπαθείας βλ.λ.

δαιμονόπαιδο (τὸ) δημ. παῖς δαίμονος· **2)** ἄτακτος καὶ ἐνοχλητικὸς παῖς· πρβλ. διαβολόπαιδο.

δαιμονοπαρμένος-η-ο δημ. ὁ ἐν ἐξάλλῳ καταστάσει διατελῶν, οἱονεὶ ὑπὸ δαίμονος κατεχόμενος, δαιμονισμένος : Βάρν.'Απολ.Σωκρ.63 **ὅταν ἄξαφνα καμιὰ δαιμονοπαρμένη γριὰ ξεφωνίσῃ**· **2)** μτφ. ὁ ὑπνοβάτης.

δαιμονόπιστος-η-ο δημ. ὁ πιστεύων εἰς τοὺς δαίμονας· ‖ δθ. ὡς χαρακτηρισμὸς κ. ὁ μὴ χριστιανός.

δαιμονοπλήξ-ῆγος (ὁ) ὁ πληγεὶς ὑπὸ δαίμονος ἤτοι θεοῦ : Σοφ.ἀπ.221,13.

δαιμονοπληξία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ δαιμονιοπλήκτου βλ.λ.: 'Ολυμπ.'Αλχ.97 Β.

δαιμονόπλοκος (ὁ) μσν. ὁ ὑπὸ τοῦ δαίμονος πεπλεγμένος : Θ Στουδ.π.Κουμαν.'Αθησ. ἐν λ.

δαιμονόπνευστος-ον μσν. ὁ ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ δαίμονος : Γερμ.Κωνστπόλ.π.Κουμαν.'Αθησ.ἐν λ.

δαιμονοποιός (-ά)-όν μσν. ὁ προκαλῶν, προξενῶν, ἐπάγων δαιμονικὴν κατάστασιν : Θ Στουδ. π.Κουμαν'Αθησ.ἐν λ. **δαιμονοποιὰ φθέγματα.**

δαιμονόπουλο (τὸ) δημ. υἱὸς δαίμονος· ‖ μικρὸς δαίμων, μικρὸς διάβολος, ἁ. διαβολόπουλο· **2)** μτφ. λίαν ζωηρὸς καὶ ἄτακτος παῖς.

δαιμονοπρόσωπος-ον μσν. ὁ ἔχων πρόσωπον οἷον τὸ τῶν δαιμόνων ἤτοι μελάγχρουν καὶ δυσειδές : Γερμ.Κωνστπολ.439 **τῶν δαιμονοπροσώπων τούτων Βογομίλων.**

δαιμονόρρωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φοινικοειδῶν φυτῶν.

δαιμονοσκορπίσματα δημ. ἁ. διαβολοσκορπίσματα βλ.λ.

δαιμονόσπερμα (τὸ) δημ.ἁ. **διαβολόσπερμα** βλ.λ.

δαιμονοτάκτης (ὁ) πάπ. ὁ τοὺς δαίμονας τάσσων, διατάσσων, ὁ ἄρχων τῶν δαιμόνων (κατὰ διόρθ. τοῦ **δαιμονατάκτης**· πιθ. **δαιμονεπάκτης**).

δαιμονοφιλής-οῦς-ές μσν. ὁ ἀγαπώμενος ὑπὸ τῶν δαιμόνων βλ.λ.1) ἤτοι τῶν θεῶν : Εὐστ.'Ιλ.1097,22 **ἄνδρα δαιμονοφιλῆ.**

δαιμονοφόρητος-ον μτγν., μσν. ὁ φερόμενος, ἐλαυνόμενος ὑπὸ δαίμονος βλ.λ.1) ἤτοι θεοῦ, ὁ θεοφόρητος : Εὐστ.Πονημ.41,26 **ὅπλων πρόβλημα κατὰ τῶν δαιμονοφορήτων.**

δαιμονόχρους-οος-ουν μσν. ὁ ἔχων χρῶμα δαίμονος, μελανόν : Μ Φιλῆς 2,58 **δαιμονόχρους λίθος.**

δαιμονῶ-άω κ. δαιμονιῶ βλ.λ. διατελῶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν δαίμονος, πάσχω θεόθεν : Αἰσχ.Χο.566 **ἐπειδὴ δαιμονᾷ δόμος κακοῖς,** αὐτ.'Επτ.1001 **ἰὼ δαιμονῶντες ἐν ἄτᾳ**· **2)** κ. νεώτ. κατέχομαι ὑπὸ δαίμονος, εἶμαι παράφρων· 'Ησ. « δαιμονᾷ· ὑπὸ δαίμονος κατέχεται » : Εὐρ.Φοίν.888 **ὡς δαιμονῶντας κἀνατρέφοντας πόλιν,** Πλούτ.Μάρκελλ.23 **δαιμονῶντι καὶ παραφρονοῦντι**· **3)** μτγν. κ. μσν. κατέχομαι ὑπὸ πονηροῦ πνεύματος, ὑπὸ τοῦ διαβόλου, εἶμαι δαιμονόληπτος, δαιμονισμένος : Εὐσ.'Εκκλ. 'Ιστ.5,13 **Παρθένου δαιμονώσης,** Μηναῖ.2,1 Συναξ.2 **ἰάσατο δὲ . . διὰ προσευχῆς δαιμονῶντά τινα.**

δαιμονώδης-ους-ες μτγν. κ. μσν. δαιμονικός, διαβολικός : 'Ιω.Χρυσ.1,605 **ὢ διαβολικοῦ ῥήματος, ὢ ψυχῆς δαιμονώδους,** Πρόδρ.'Επιγράμμ.46.

δαίμων (ὁ,ἡ) κ. μον. κ. νεώτ., δημ. δαίμονας (ἐν εἰδ. σημ.), κλητ. -ων κ. -ον ὁ θεοῦ ὑπόστασιν καὶ ἰδιότητας ἔχων, προσωνυμία ἄρρενος ἢ θήλεος θεοῦ θεωρουμένου αὐτοτελῶς, ἤτοι ὡς χωριστοῦ προσώπου, ἐν χρ. μόνον κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὸν προμνημονευθέντα ἢ ὑπονοούμενον θεὸν ἤτοι οὐδέποτε ἀμέσως προτασσόμενον τοῦ εἰς ὃ ἀποδίδεται κυρίου ὀνόματος : Ἰλ.Γ 420 **ἦρχε δὲ δαίμων** (ἡ Ἀφροδίτη), Ὀδ.Σ 172 **νῦν δ' ἐνθάδε κάμβαλε δαίμων** (ὁ Ποσειδῶν)' ‖ κατὰ πληθ. κ. ἀπολ. περὶ τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου περιληπτικῶς : Ἰλ.Α 222 **ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκειν δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους**' **2)** δαίμων ἀπροσώπως ἡ θεία δύναμις, ἡ θεότης, τὸ θεῖον, τῆς σημ. ταύτης συνήθ. παρ' Ὁμ. : Ἰλ. Ρ 98 **ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλῃ πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι** (κατὰ τῆς θείας δυνάμεως)' φρ. **σὺν δαίμονι** = τῇ βοηθείᾳ τοῦ θείου, θεοῦ εὐδοκοῦντος, σὺν θεῷ : Ἰλ.Λ 792 **τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίναις παρειπών ;**' **3)** τὸ τυχαῖον, ἡ σύμπτωσις : Λυσ.13,63 **ἡ δὲ τύχη καὶ ὁ δαίμων περιεποίησε**' συνήθ. ἐν φρ. **κατὰ δαίμονα** κατὰ τύχην, κατὰ σύμπτωσιν : Ἡρ.1,111' **ἡ γυνὴ ἐπίτεξ ἐοῦσα.. κατὰ δαίμονα τίκτει οἰχομένου τοῦ βουκόλου**' **4)** ἡ προστατεύουσά τινα θεία δύναμις, τὸ προστατεῦον ἕκαστον ἄνθρωπον πνευματικὸν ὄν, τὸ ρυθμίζον, διέπον τὰ τῆς τύχης αὐτοῦ : Πλάτ.Φαίδ.107 D **λέγεται δὲ οὕτως, ὡς ἄρα τελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἑκάστου δαίμων, ὅσπερ ζῶντα εἰλήχει**, Λυσ.2,78 **ὅ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰληχὼς ἀπαραίτητος**, Μέν.16,2 D **ἅπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαρίσταται εὐθὺς γενομένῳ μυσταγωγὸς τοῦ βίου**' ‖ ὅθεν ἡ τύχη τινός, ἡ μοῖρά του : Αἰσχ.Ἑπτ. 812 **οὕτως ὁ δαίμων κοινὸς ἦν ἀμφοῖν ἅμα**' ‖ τὸ ἐκ τῆς τύχης, τῆς μοίρας του ἐπελθὸν κακὸν εἴς τινα, τὸ κατάντημα : Σοφ.ΟΚ 76 **ἐπείπερ εἶ γενναῖος, ὡς ἰδόντι, πλὴν τοῦ δαίμονος**' ‖ ὅθ. ἐν τῇ φρ. **δαίμονα διδόναι** ἐπιφέρω τὸν θάνατον, ἀφανίζω, θανατῶ, φονεύω : Ἰλ.Θ 166 **πάρος τοι δαίμονα δώσω** (πρὶν σοὶ δώσω τὸν θάνατον, πρὶν σὲ φονεύσω)' **5)** κατώτερα θεῖα ὄντα, μέσης τινὸς ἀξίας, μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἀθανασίαν κεκτημένα : Πλάτ.Πολ.392 A **θεῶν δαιμόνων, ἡρώων, τῶν ἐν Ἅδου**, Θέογν.1348 **ἁρπάξας** (τὸν Γανυμήδην) **δ' ἐς Ὄλυμπον ἀνήγαγε, καί μιν ἔθηκεν δαίμονα**' ‖ συνήθ. κατὰ πληθ. ἄνθρωποι μετὰ θάνατον σχόντες θειότητα, ψυχαὶ θεῖαι προστάτιδες τῶν ἀπογόνων : Ἡσίοδ.Ἔργ.122 ‖ γεν. ἐπὶ νεκρῶν ὑποτιθεμένων ὅτι ἐγένοντο δαίμονες ἤτοι προσεκτήσαντο θειότητα, κατέστησαν μάκαρες βλ.λ. : Αἰσχ. Περσ.620 **ὕμνους ἐπευφημεῖτε, τόν τε δαίμονα Δαρεῖον ἀγκαλεῖσθε**' ‖ μτγν. κ. ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν νεκρῶν : Λουκ.Πενθ.24 **ἔασον ἀναπαύσασθαι τοὺς τοῦ μακαρίτου δαίμονας**' ‖ κ. ἐπὶ φάσματος, σκιᾶς νεκροῦ : Παυσ.6,6,8 **τοῦ καταλευσθέντος δὲ ἀνθρώπου τὸν δαίμονα οὐδένα ἀνιέναι καιρὸν ἀποκτείνοντά τε ὁμοίως τοὺς ἐν τῇ Τεμέσῃ**' **6)** **ἀγαθὸς δαίμων** πνεῦμα ἀγαθοποιόν, ᾧ ἐγίνετο σπονδὴ μετὰ τὸ δεῖπνον : Ἀριστφ.Σφ. 525 **μηδέποτε πίοιμ' ἀκράτου μισθὸν ἀγαθοῦ δαίμονος**, Ἀθήν.15,675 B **καὶ διὰ τοῦθ' οἱ Ἕλληνες τῷ μὲν παρὰ δεῖπνον ἀκράτῳ προσδιδομένῳ τὸν ἀγαθὸν ἐπιφωνοῦσι δαίμονα**' ‖ ἀστρολ. **ἀγαθὸς δαίμων, κακὸς δαίμων** ὀνομασίαι οὐρανίων κλήρων βλ.λ. ἐν ἀστρολ. σημ. : Παῦλ.Ἀλεξανδρ.Ν 4' **7)** μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. τὸ πονηρὸν πνεῦμα, τὸ δαιμόνιον βλ.λ. : ΚΔ Ματθ.8,31 **οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες' εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων**, Ἀρετ.Χρον.Παθ.1,4 **δαίμονος ἔσοδος ἐς τὸν ἄνθρωπον**' **8)** ὁ ἔμπειρος' Ἡσ. « δαίμων' δαήμων », Τζέτζ. « δαίμων' δαήμων τις καὶ ἔμπειρος » : Ἀρχίλ.4,4 **δαίμων μάχης**' **9)** νεώτ. ἄστρον. ὄνομα τοῦ ἀστέρος β τοῦ Περσέως.

δαίνυ προστ. κ. παρατ. τοῦ **δαίνυμι** βλ.λ.

δαίνῡμι ποι. προστ. δαίνῡ, μτχ. **δαινύντα**, παρατ. **δαίνυ, δαίνυεν**, μέλλ. **δαίσω**, ἀόρ. **ἔδαισα**, μέσ. **δαίνυμαι**, ὑποτ. **δαινύῃ**, εὐκτ. γ' ἑν.προσ. **δαινῦτο**, εὐκτ. γ' πληθ. **δαινύατο**, μτχ. **δαινύμενος**, β' ἑν. προστ. **δαίνυ(ο)**, μέλλ. **δαίσομαι**, ἀόρ. **ἐδαισάμην** παρέχω γεῦμα ἢ συμπόσιον (διὰ γάμον ἢ θάνατον) : Ἰλ.Ι 70 **δαίνυ δαῖτα γέρουσιν**' ‖ δαίνυμι γάμον - τάφον προσφέρω συμπόσιον γαμήλιον - ἐπιτάφιον : Ὀδ.Δ 3 **τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν**, αὐτ.Γ 309 **ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισιν**, Πίνδ.Ν 1,72 **δεξάμενον θαλερὰν Ἥβαν ἄκοιτιν καὶ γάμον δαίσαντα**, Εὐρ.ΙΑ 123 **παιδὸς δαίσομεν ὑμεναίους**' **2)** μετ' αἰτ. προσ. ἑστιῶ, φιλεύω τινά : Ἡρ.1,162 **Ἅρπαγος.. τὸν ὁ Μήδων βασιλεὺς Ἀστυάγης ἀνόμῳ τραπέζῃ ἔδαισε**, Αἰσχ.Εὐμ.305 **καὶ ζῶν με δαίσεις** (καὶ ἐν ζωῇ σὺ ὢν θὰ μὲ θρέψῃς)' **3)** μέσ. ἀμτβ. συμποσιάζω, εὐωχοῦμαι, ξεφαντώνω : Ὀδ. Α 369 **νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα**, Ἡρ.1,211 **κλιθέντες ἐδαίνυντο**' ‖ κ. ἁπλῶς συντρώγω, ἑστιῶμαι μετ' ἄλλου ἢ ἄλλων εἰς κοινὴν τράπεζαν : Θεόκρ.13,38 **οἱ μίαν ἄμφω ἑταῖροι ἀεὶ δαίνυντο τράπεζαν**' **4)** μέσ. μτβ. καταναλίσκω πρὸς τροφήν μου, τρώγω τι : Ἰλ.Ι 535 **ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας**, Ἡρ.3,18 **τὰς δὲ ἡμέρας δαίνυσθαι** (ἐνν. **τὰ κρέα**) **προσιόντα τὸν βουλόμενον**' **5)** μτφ. ἐπὶ τοῦ Ἅδου, ἀφανίζω ἀπὸ τῆς ζωῆς' πρβλ.δημ. τὸν ἔφαγε ὁ χάρος - ἡ ἀρρώστιά : Σοφ.Ἠλ.542 **ἢ τῷ πανώλει πατρὶ ... Ἅδης τιν' ἵμερον τέκνων, ἢ τῶν ἐκείνης ἔσχε δαίσασθαι πλέον ;**' ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ τοῦ πυρός, κατακαίω : Πίνδ.Ν 9,24 **ἑπτὰ γὰρ δαίσαντο πυραὶ νεογυίους φῶτας**' ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ δηλητηρίου, κατατρώγω' πρβλ. δημ. τὸ χτικιό - τὸ πιοτὸ τοῦ 'φαγε τὰ σωθικά : Σοφ. Τραχ.1088 **δαίνυται γὰρ αὖ πάλιν**.

δαινύω μτγν. κ. δαίνυμι βλ.λ. : Καλλ.Δήμ.84 **δαινυεν εἰλαπίνας τις**.

δαϊξάνδρος (ὁ) ἐπίγρ. ὁ ἐξολοθρεύων ἄνδρας : Ἐπίγρ. **δαϊξάνδρων ἀπὸ χειρῶν**.

δαίομαι μέσ. κ. παθ. τοῦ **δαίω** βλ.λ.

δάϊος συνηρ. **δᾷος -α -ον** δωρ. τ. τοῦ **δήϊος**, **δάϊος -ον** καταστρεπτικός, ὀλέθριος, ὅθ. κ. φοβερός, ἐχθρικός : Αἰσχ.Ἑπτ.222 **ἁπτόμενον πυρὶ δαΐῳ**, Ἀριστφ.Βάτρ.897 **ἔπιτε δαΐαν ὁδόν**, Λυκόφρ.861 **δαΐου μάχης**' ‖ τὸ ἀρσ. **δάϊος** ὡς οὐσ. φοβερὸς πολεμιστής : Ἀριστφ.Βάτρ. 1022 **ὃ θεασάμενος πᾶς ἄν τις ἀνὴρ ἠράσθη δάϊος εἶναι**' ‖ κατὰ πληθ. **δάϊοι** οἱ ἐχθροί : Πίνδ.Ν 8,28 **ἦ μὰν ἀνόμοιά γε δᾴοισιν ἐν θερμῷ χροῒ ἕλκεα ῥῆξαν πελεμιζόμενοι**, Αἰσχ.Ἀγ.559 **εὐναὶ γὰρ ἦσαν δαΐων πρὸς τείχεσιν**' **2)** δυστυχής, ἄθλιος : Αἰσχ.Πέρσ.280 **ἰὼζ' ἄποτμον δαΐοις δυσαιανῆ βοὰν Πέρσαις ὡς πάντα παγκάκως θεοὶ θέσαν**, Σοφ.Αἰ.784 **ὦ δαΐα Τέκμησσα, δύσμορος γύναι**' **3)** Ἡσ. « δᾶϊον' ἰσχυρόν, ἀγαθόν »' **4)** εἰδήμων, ἔμπειρος : ΑΠλ.4,119 **Λύσιππε, πλάστα Σικυώνιε, θαρσαλέη χείρ, δάϊε τεχνῖτα**.

δαϊόφρων -ονος (ὁ) ὁ δυστυχίας σκεπτόμενος, ἄθλιος (δ.ἑρμ. ὁ ἔχων ἐχθρικὰς βουλάς, διαθέσεις) : Αἰσχ.Ἑπτ.919 **ἀχάεσσ' ἰὰ ταὺς προπέμπει, δαϊκτὴρ γόος αὐτόστονος, αὐτοπήμων**.

δαϊόω δωρ. τ. τοῦ **δηιόω** βλ.λ.

δαῖρα (ἡ) κ. **δάειρα** βλ.λ.

δαίρω κ. **δέρω** βλ.λ. : Ἀριστ.Νεφ.442 **ἀσκὸν δαίρειν** (δ.γρ. **δείρειν**).

δάϊς (ἡ) δοτ. **δαΐ**, αἰτ. **δάϊν** σπαν. π. πεζοῖς. π. Ὁμ. μ. κατὰ δοτ. μάχη, πόλεμος : Ἰλ.Ν 286 **ἐν δαΐ**

λυγρῇ, Αἰσχ.Ἑπτ.925 **ξένων τε πάντων στίχας πολυφθόρους ἐν δαΐ,** ΑΠλ.4,233 **ἐς δάϊν** Ἀσσυρίων.

δαΐς-ΐδος (ἡ) ἀττ.συνηρ. δᾴς -ᾳδός δαυλὸς ἐκ δαδίου : Ὀδ.Η 101 **ἕστασαν αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,** Ἀριστφ.Νεφ.1494 **σὺν ἔργον, ὦ δᾴς, ἱέναι πολλὴν φλόγα·** **2)** μτφ.εἰδ. ἐν φρ. ἐπὶ τὴν δᾷδα προελθεῖν πλησιάζω πρὸς τὰς ἐπικηδείους δᾷδας, λαμπάδας, δηλ. πρὸς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς μου : Πλούτ.Ἠθ.789 Α **ὁ δὲ τὸν ἐμβεβιωκότα πολιτικαῖς πράξεσι καὶ διηγωνισμένον οὐκ ἐῶν ἐπὶ τὴν δᾷδα καὶ τὴν κορωνίδα τοῦ βίου προελθεῖν·** **3)** περιληπτικὸν ὄνομα τῶν δαδίων βλ.λ.ἤτοι τῶν λίαν ρητινωδῶν ξύλων ἐκ πεύκης, ἅτινα ἐχρησίμευον ὡς πυρσοί, λαμπάδες : Ὀδ.Σ 310 **περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν.. καὶ δαΐδας μετέμισγον,** Θουκ.7,53 **ὁλκάδα.. κληματίδων καὶ δᾳδὸς γεμίσαντες.. ἀφεῖσαν πῦρ ἐμβαλόντες·** **4)** ἡ ρητίνη τῆς πεύκης τῆς χαλεπίου, ἐν χρ. ὡς φάρμακον κτ. τῆς φθίσεως κ.ἀ.ἀσθενειῶν : Ἱππ.Γυν. 2,133· **5)** νόσος τῶν πευκῶν : Θεόφρ.Φ1 3,9,5.

δαΐς-αιτός (ἡ) ποι. μερίδιον φαγητοῦ, ὅθ. συνεκδ. γεῦμα, εὐωχία : Ἰλ.Α 424 **χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα,** Αἰσχ.Ἀγ.1242 **τὴν μὲν Θυέστου δαῖτα παιδείων κρεῶν ξυνῆκα·** σπαν. π. πεζοῖς : Ἡρ.1,133 **ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιεῦσι προτίθεσθαι,** Πλάτ.Φαῖδ.247 Α **ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτα καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν·** ‖ ἐπὶ ἁρπακτ. θηρίων, ἡ βορά : Ἰλ.Ω 43 **λέων δ᾿ ὣς ἄγρια οἶδεν.. ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·** **2)** τροφή : Ὀδ.Σ 279 **αὐτοὶ τοίγ᾿ ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα, κούρης δαῖτα φίλοισι,** Εὐρ.Κύκλ.245 **ἔδοντος δαῖτ᾿ ἄτερ κρεανόμων·** **3)** ὀν. προσωποποίησις τῆς δαιτός : Σοφ.ἀπ.605 **ἦλθεν δὲ Δαίς.. πρεσβίστη θεῶν.**

δαισάνη ΕΜ 251,47 « δαισάνη· πτισάνη ».

δαισθείς μτχ. τοῦ δαίω βλ.λ.

δαίσιμος ἢ **δαίσιος** Ἡσ. « ἐδώδιμον»,ΕΜ 252,29.

δαίσιος (ὁ) μτγν. μὴν τῶν Σικυωνίων, ἀντίστοιχος τῷ Ἀνθεστηριῶνι τῶν Ἀθηναίων : Πλούτ.Ἄρατ.53 **Δαισίου μηνός, ὃν Ἀθηναῖοι καλοῦσιν Ἀνθεστηριῶνα·** **2)** μὴν τῶν Μακεδόνων ἀντίστοιχος τῷ Θαργηλιῶνι : Πλούτ.Ἀλέξ.16· **3)** κ.δαίσιμος βλ.λ.

δαῖσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. διαίρεσις, διανομὴ περιουσίας : Νόμ.Γόρτ.4,25.

δαϊσφαλτος-ον μτγν. Σχόλ. εἰς Λυκόφρ. « δαϊσφάλτου· τῆς ἐν πολέμῳ σφαλλομένης, ἤγουν τῆς ἑτερορρεποῦς μάχης » (δ.ἑρμ. ἐν ᾗ τις ἡττᾶται, σφάλλεται) : Λυκόφ 170 **τὰ δευτερεῖα τῆς δαϊσφάλτου πάλης λαβόντα.**

δαιταλεύς-έως (ὁ) ὁ συνδαιτυμών : Αἰσχ.Πρ.1024 **ἄκλητος ἕρπων δαιταλεὺς πανήμερος** (ἐπὶ τοῦ κατατρώγοντος τὸ τοῦ Προμηθέως ἧπαρ ἀετοῦ).

δαιταλευτής (ὁ) μσν. δαιταλεύς βλ.λ., συνδαιτυμών : Νικήτ.Χων.Ἀνδ.Κομν.1,200 Α **μὴ ἄλλον εὐτυχήσειν δαιταλευτὴν ἢ μόνον βασιλέα Ἀνδρόνικον·** **2)** μάγειρος : Γεώργ.Παχ.Μιχ.Παλ.2,31,104Α **ἔγεμε γὰρ καπνοῦ καὶ λιγνύος Ἰταλικῆς, ἣν οἱ τοῦ Βαλδουΐνου δαιταλευταὶ τοῖς τῶν ἀνακτόρων τοίχοις προσέπαττον.**

δαιταλεύω μσν. μαγειρεύω, κ.μέσ. **-ομαι** : Νικήτ. Χων.Ἀνδρ.Κομν.1,180 Α **ἐκ τῆς τῶν ὄντων βίβλου ἀπειλειμμένος (sic) καὶ εἰς θοίνην Ἀνδρονίκου δαιταλευθείς.**

δαιταλουργία (ἡ) μτγν. ἡ μαγειρικὴ τέχνη : Λυκόφρ.199 **σάρκας λεβητίζουσα δαιταλουργίᾳ.**

δαιταλουργῶ-έω μτγν. κ. μσν. μαγειρεύω, παρασκευάζω τὸ φαγητόν : Λυκόφρ.199, Εὐστ.Πονημ. 208,41 **ἅμα ἔφαγε καὶ ἔπιε τὸ κερασθέν, ὡς οἶδεν ἡ Σολομώντειος δαιταλουργεῖν σοφία.**

δαιταλῶμαι-όομαι εὐφραίνομαι τρώγων, εὐωχοῦμαι : Λυκόφρ.654 **ὠμόσιτα δαιταλωμένους** (Σχόλ. « ὠμοὺς ἐσθιομένους »).

δαίτη (ἡ) ποι. ἀντὶ δαίς βλ.λ. εὐωχία, γεῦμα, φαγητόν : Ἰλ.Κ 217 **αἰεὶ δ᾿ ἐν δαίτῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται,** Ὀδ.Γ 44 **τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες,** Ἀπολλ.Ρ 2,761 **δαίτην ἀμφίεπον·** ‖ ἐπὶ θηρίων, ἡ βορά : Ὀππ.Ἁλ.2,251 **μαιόμεναι** (ἄρκτοι) **δαίτην ἀνεμώλιον.**

δαίτηθεν ποι. ἐπίρρ. ἀπὸ τὸ γεῦμα, ἀπὸ τὸ φαγητόν : Ὀδ.Κ 216 **ὡς δ᾿ ὅτ᾿ ἂν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα σαίνωσι,** Θεόκρ.17,28 **τῷ καὶ ἐπεὶ δαίτηθεν ἴοι κεκορημένος ἤδη.**

δαιτήριον (τό) ΕΜ τόπος διανομῆς· ΕΜ 251,52· ‖ Ζωναρ.470 D « δαιτήριον· μεριστήριον ».

δαίτης-ου (ὁ) ὁ ἱερεὺς ὁ μερίζων τὰ σφάγια : Ἡσ. « δαίτας· μεριστάς ».

δαΐτις (ἡ) κ. δέτις βλ.λ.· **2)** Ἐπιγρ. ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης ἐν Ἐφέσῳ.

δαιτρεία (ἡ) μτγν. Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.19 « δαιτρεία· ἡ μαγειρεία ».

δαίτρευμα-ατος (τό) μσν. τὸ μαγείρευμα· ‖ τὸ γεῦμα, τὸ δεῖπνον : Εὐστ.Πονημ.312,10 **ἐκείνου τοῦ ἔναγχός που περιτεθέντος δαιτρεύματος.**

δαίτρευσις-εως (ἡ) μσν. ἡ δι᾿ ὀπτήσεως παρασκευὴ φαγητοῦ, τὸ μαγείρευμα : Νικήτ.Χων.Μαν. Κομν.4,95 λ **τῆς περιέργου τῶν κρεῶν δαιτρεύσεως.**

δαιτρευτῶς ἐπίρρ. ἀρχ. λεξ. διὰ μερισμοῦ ἢ διανομῆς· Ζωναρ.474 « δαιτρευτῶς· μεριστῶς ».

δαιτρεύω διανέμω, κάμνω μοίρασμα : Ἰλ.Λ 705 **τὰ δ᾿ ἄλλ᾿ ἐς δῆμον ἔδωκεν δαιτρεύειν,** αὐτ.688 **αἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες δαίτρευον·** ‖ ἐκτελῶ χρέη δαιτροῦ βλ.λ., κόπτω εἰς μερίδας τὸ κρέας : Ὀδ.Ξ 433 **ἂν δὲ συβώτης ἵστατο δαιτρεύσων,** αὐτ.Ο 323 **δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·** **2)** μσν. μτφ. μεταδίδωμί τινί τι, κοινωνὸν ποιοῦμαί τινά τινος : Εὐστ. Πονημ.177,67 **ἐκεῖνα μὲν γὰρ εὐφροσύνην αὐτῷ δαιτρεύειν εἶχόν τινα·** **3)** μτγν. σφάττω, σφάζω, κ. παθ. σφάττομαι : Ἀθήν.10,412 F (ταῦρον) **περιενέγκας τὸ στάδιον μετὰ ταῦτα δαιτρεύσας μόνος αὐτὸν κατέφαγεν·** ‖ ἐπὶ ἀγρίων ζώων, κατασπαράσσω : Ὀππ.Κυν.2,247 **αὐτίκα δ᾿ αὖ ἐλαφος.. δαιτρεύει στομάτεσσιν ἐτώσια δηιόεντα.**

δαιτρόν (τό) μερίδιον : Ἰλ.Δ 262 **εἴ περ γάρ τ᾿ ἄλλοι γε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ δαιτρὸν πίνωσιν.**

δαιτροπόνος (ὁ) Ἡσ. « σιτοπόνος, σιτοποιός ».

δαιτρός (ὁ) ὁ κόπτων εἰς μερίδια καὶ διανέμων τὰ κρέατα· Εὐστ.σχόλ.εἰς Ὅμ. « ὁ τὰ κρέα μερίζων τοῖς δαινυμένοις » : Ὀδ.Α 141 **δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας παντοίων,** Λυκόφρ.35 **δαιτρὸς ἠπάτων,** Νίκ.Ἀλεξ.258 **ὡσεί τε κρεάων θολερὸν πλύμα χεύατο δαιτρός·** ‖ ἱερεὺς ἐκτελῶν χρέη δαιτροῦ κατὰ τὰς ἑορτὰς βουφόνια καὶ διπόλια : Πορφ.Περὶ ἐγκρατ.2,30.

δαιτροσύνη (ἡ) ἡ τέχνη, ἡ ἀσχολία τοῦ δαιτροῦ βλ.λ. : Ὀδ.Π 253 **καὶ δοιὼ θεράποντε, δαήμονε δαιτροσυνάων.**

δαιτυμονεύς-ῆος (ὁ) μτγν. ἐπ. τ. τοῦ **δαιτυμών** βλ. λ. συνδαιτυμών, ξενιζόμενος, προσκεκλημένος εἰς γεῦμα : Νόνν.Δ 2,666 **καὶ χθονίου δείπνοιο θεοὺς ἔχε δαιτυμονῆας.**

δαιτυμών-όνος (ὁ) ὁ ἑστιώμενος, ὁ παρακαθήμενος εἰς γεῦμα, παρ᾿Ὅμ. πάντοτε κατὰ πληθ., ὁ ὁμοτράπεζος· Ἀμμών.Λεξ.60 « δαιτυμόνες δὲ οἱ ἑστιώμενοι » : Ὀδ.Η 102 **φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσιν,** Ἡρ.1,73 **καὶ γὰρ Κυαξάρης καὶ οἱ παρεόντες δαιτυμόνες τῶν κρεῶν τούτων ἐπάσαντο·** ‖ καθ᾿ ἑν. ὁ προσκεκλημένος εἰς γεῦμα, ὁ καλεσμένος : Πλάτ.Πολ.345 C **ἀλλ᾿ ὥσπερ δαιτυμόνα τινὰ καὶ μέλλοντα ἑστιάσεσθαι·** **2)** ὁ εἰς γεῦμα φέρων μεθ᾿ ἑαυτοῦ ἀνάλογα τρόφιμα : Ὀδ.Δ 621 **δαιτυμόνες δ᾿ ἐς δώματ᾿ ἴσαν θείου βασιλῆος, οἱ δ᾿ ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ᾿ εὐήνορα οἶνον** (δ. ἑρμ. ὁ τὴν δαῖτα παρασκευάζων, ὁ ἑστιάτωρ)· **3)** συνεκδ.

τρώγων : Εὐρ.Κύκλ.610 **τοῦ ξένων δαιτυμόνος** (περὶ τοῦ Κύκλωπος)· **4)** μτγν. μτφ. ἐπὶ πνευματικῆς τροφῆς, ὁ γευόμενος, ὁ ἀπολαύων : Μηναῖ.Ι,4 Ὠδ.8 **οἱ δαιτυμόνες τῆς Θεοῦ τροφῆς.**

δαιτύς-ύος (ἡ) ἐπ. τ. τοῦ δαίς βλ.λ., γεῦμα, φαγητόν : Ἰλ.Χ 496 **τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξεν.**

δαίτων (ὁ) ΑΒ δαιτυμών· Χοιροβοσκ. ἐν ΑΒ 1395 Β « δαίτων· ὁ ἀριστητής ».

δαιτῶν γεν. πληθ. τοῦ δαίς βλ.λ.

δαΐφρων-ονος-ον ἐπ. ὁ εἰς τὰ τοῦ πολέμου δαημοσύνην, δεξιότητα καὶ πεῖραν ἔχων, ἐμπειροπόλεμος, ὡς ἐπίθ. πολεμιστῶν : Ἰλ.Β 23 **εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,** Κόϊντ.Ι,47 **δαΐφρονι Πενθεσιλείῃ·** || ἐπὶ ἰδιοτήτων ἢ καταστάσεων, ὁ πολεμικόν, γενναῖον, ὑπερήφανον φρόνημα ἔχων ἢ ἐπάγων : Κόϊντ.Ι,218 **ἀλκῆς μνησώμεθα δαΐφρονος·** **2)** ὁ δαήμονα φρένα ἔχων, ὁ συνετός, ὁ σοφός, ὁ φρόνιμος : Ἰλ.Ω 482 **ὡς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην Τρῶες ἔπον·** || δθ. κ. ὁ ἱκανός, ὁ πεπειραμένος εἴς τι, ὁ περὶ τέχνην ἔμπειρος, ὁ μάστορης : Ἰλ.Ω 325 **ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην, τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων.**

δαίω (1) ἀχρ. ἐνεργ. τοῦ **δαίομαι,** ἄ. **δαΐζω** βλ.λ., διαιρῶ, χωρίζω : Ὀδ.Α 23 **Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται,** Ἡρ.2,84 **ἡ δὲ ἰητρικὴ κατὰ τάδε σφι δέδασται·** **2)** μτφ. σχίζω, ξεσχίζω, πληγώνω : Ὀδ.Α 48 **ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ·** **3)** μέσ. μοιράζω, διανέμω, διαμοιράζω : Ὀδ.Ο 140 **πὰρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας,** Πίνδ.Π 3,82 **πήματα .. δαίονται βροτοῖς ἀθάνατοι,** Ξεν.ΚΠ **κἂν τι μεῖον ἡμῖν δάσωνται, κέρδος ἡγεῖσθαι·** πρβλ. **δατέομαι·** **4)** κατ' ἐπέκτ. μοιράζομαι μετ' ἄλλων ἔδεσμα, μετέχω ἐδωδῆς, δθ. γεν. εὐωχοῦμαι, τρώγω, δαίνυμι βλ.λ. : Μάτρ.Δεῖπν.72 π. Ἀθήν.4,136 **ἀμβροσίῃ ἣν δαίονται μάκαρες θεοί** (ὁ ἀόρ. **ἔδαισα,** καίτοι ἐσχηματισμένος ἐκ τοῦ **δαίω,** ὑπάγεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ **δαίνυμι** βλ.λ.)· || ἐπὶ ζώων, κατατρώγω : Ἰλ.Ψ 21 **Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσαι δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.**

δαίω (2) ποι. ρ. ὑποτ. **δαίωσι,** παρατ. **δαῖε,** πληθ. δαῖον, παρακ. δ' **δέδηα,** ὑπερσ. **δεδήειν,** ἐπ. μτχ. **δεδαυῖα,** παθ. ἐν. **δαίεται,** μτχ. **δαιόμενος,** παρατ. **δαίετο,** παθ. ἀόρ. β' ὑποτ. **δάηται,** ἀόρ. β' ὑποτ. **δαβῇ, ἐκδαβῇ** (Ἡσ.), μτχ. παθ. ἀορ. **δαισθείς** (ἂν μὴ ἐκ τοῦ **δαίνυμι**), παθ. παρακ. δέδαυμαι ἀνάπτω πυρὰν φλογώδη : Ἰλ.Σ 206 **ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν,** Αἰσχ.Χο.864 **ἢ πῦρ καὶ φῶς ἐπ' ἐλευθερίᾳ δαίων·** **2)** μτφ. ἐπὶ συναισθημάτων, προκαλῶ, γεννῶ, διεγείρω : Ἀπολλ.Ρ 4,1147 **δαῖε δ' ἐν ὀφθαλμοῖς γλυκερὸν πόθον·** **3)** παθ. ἀναδίδω φλόγα, φλέγομαι : Ἰλ.Φ 343 **πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καῖε δὲ νεκρούς,** Σοφ.Τρ.765 **ὅπως δὲ σεμνῶν ὀργίων ἐδαίετο φλὸξ αἱματηρά·** **4)** ὁμ. παθ. μτφ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, λάμπω ὡς φλόξ, ἀναδίδω, ἐκπέμπω φλόγας, πῦρ : Ἰλ.Μ 446 **πυρὶ δ' ὄσσε δεδήειν,** Ὀδ.Ζ 132 **ἐν δέ οἱ ὄσσε δαίεται·** **5)** μτφ. ἁπλοῦμαι, διαδίδομαι μὲ ταχύτητα πυρός : Ἰλ.Β 93 **μετὰ δέ σφισιν ὄσσα δεδήειν,** Ὀδ.Υ 353 **οἰμωγὴ δὲ δέδηε·** **6)** δθ. εὐρεῖαν ἔχω δρᾶσιν, εἶμαι ἐν ἀκμῇ : Ἰλ.Ρ 253 **τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν·** **7)** καίω, κατακαίω· ΕΜ 250,18 « δαίω τὸ καίω παρὰ Σιμωνίδῃ » : Εὐρ.Ἡρακλ.914 **δεινᾷ φλογὶ σῶμα δαισθείς,** Ψήφισμ.Βυζ.παρὰ Δημ.255 **καὶ τὰν χώραν δαίοντος καὶ δενδροκοπέοντος·** || κ. μτφ. : Καλλιμ.Ἐπιγράμμ.52 **οὐκ ἐν ἔρωτι δεδαυμένον** (πιθ.)· **8)** εἰδ. μεταχειρίζομαι καυτήριον: Ἱππ.Αἱμ.2.

δαΐῶ βλ. **δαΐόω.**

δαΐως ἐπίρρ. φοβερῶς· || δραστηρίως, ἐνεργῶς : Πλούτ.Ἠθ.1097 C **ὑπὲρ αὐτοῦ ταυτὶ τοῖς φίλοις γράφοντος δαΐως τε καὶ μεγαλοπρεπῶς.**

δάκαρ μτγν. ἡ δακάρ εἶδος κασσίας βλ.λ. : Διοσκ.Ι,13 (δ.γρ. **δάρκα**).

δάκε ἀντὶ **ἔδακε,** γ' ἐν. ἀόρ. β' τοῦ **δάκνω** βλ.λ.

δακέθυμος (ὁ) ὁ δάκνων, πληγώνων τὴν καρδίαν : Σοφ.Φιλ.705 **ἀνίκ' ἐξανείη δακέθυμος ἄτα·** **2)** γεν. ὀχληρός : Σιμων.58,5 **ἱδρὼς δακέθυμος.**

δακεθύμως μον. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον δακέθυμον βλ.λ. : ΚΜανασσ.π.Κουμαν.Ἀθησ.ἐν **λ.**

δακεῖν ἀπαρφ. ἀόρ. β' τοῦ **δάκνω** βλ.λ.

δακεκάρδιος (ὁ) ΕΜ ὁ δάκνων, πληγώνων τὴν καρδίαν· πρβλ. δακέθυμος· ΕΜ 668,52.

δακελονίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. ἐλοβίων πτηνῶν.

δάκελος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐλοβίων πτηνῶν.

δακετόν ἢ δάκετον (τὸ) τὸ δάκος βλ.λ.1)· Εὐστ. Ἰλ.428,28 « καὶ δάκος δὲ καὶ δάκετον τὸ θηρίον, οὗ τὸ πλῆρες δάκετον θηρίον » : Ἀριστφ.Ὄρν. 1069 **ἑρπετά τε καὶ δάκετα πάνθ' ὅσαπερ,** Θεόφρ. ΦΙ 9,19,3 **πρὸς τὰ δάκετα** χρήσιμος, Διόδ.Σ 1,87 **πρός τε τὰς ἀσπίδας .. καὶ τἆλλα δάκετα·** **2)** νεώτ. ζωολ. γένος **ὑμενοπτέρων** ἐντόμων.

δάκια (τὰ) Ἡσ. « τὰ ἄγρια ὀρνιθάρια »· **2)** ΕΜ 245,33 « τὰ μικρὰ θηρία ».

δάκιος ὑποβαθμίς (ἡ) γεωλογ. μία τῶν τεσσάρων γεωλογικῶν βαθμίδων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ ἐν νοτίῳ Ρωσίᾳ Πόντιος βαθμίς, ἄ. κιμμέριος.

δακίτης (ὁ) νεώτ. εἶδος δακίου βλ.λ. πετρώματος.

δακκύλιος (ὁ) βοιωτ. ὁ δάκτυλος βλ.λ.

δακνάζω δάκνω βλ.λ. : ΑΠ 7,504· **2)** τὸ μέσ. δακνάζομαι μτφ. θλίβομαι, πικραίνομαι : Αἰσχ. Πέρσ.571 **στένε καὶ δακνάζου.**

δακνάς-άδος (ἡ) κ. **δακνίς** βλ.λ.

δακνᾶς-ᾶ (ὁ) μτγν. ὁ καθ' ἕξιν δάκνων, ὁ δαγκανιάρης : Φρύν. ἐν ΑΒ 36,17 **δακνᾶς ἵππος, δακνᾶς ὄνος, περισπᾶται.**

δακνηρός-ά-όν σχόλ. ὁ καθ' ἕξιν δάκνων, δαγκανάρης· Σχόλ.Εὐρ.232 « δηκτήρια· δακνηρά »· **2)** μτφ. πειρακτικός, δηκτικός : Φιλόδ.Ὀργ.31 **ἔπη δακνηρά·** || τὸ οὐδ. τὸ **δακνηρόν** ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ δακνηροῦ : Στοβ.Ι,964 **τῷ τῆς λύπης δακνηρῷ.**

δακνίς-ίδος (ἡ) Ἡσ. κ. νεώτ. Ἡσ. « **εἶδος πτηνοῦ** »· **2)** νεώτ. γένος πτηνῶν **νεκταριιδῶν.**

δακνιστήρ-ῆρος ὁ δάκνων, ὁ δηκτικός : Αἰσχ. Ἱκ.466 δακνιστῆρα (διόρθ. ἀντὶ **μακιστῆρα** βλ.λ.).

δακνίτης (ὁ) νεώτ. γένος **διστομιδῶν σκωλήκων.**

δακνομανία (ἡ) νεώτ. ἡ μανία πρὸς τὸ δάκνειν, παρατηρουμένη εἴς τινας **ἐκφύλους καὶ εἰς** τοὺς προσβληθέντας ἐκ λύσσης.

δακνομοιομανία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μανιακὴ ἐκφύλων τινῶν τάσις εἰς τὸ δάκνειν ἑαυτούς.

δακνότης-ητος (ἡ) μον. ἡ ἰδιότης τοῦ δηκτικοῦ, ὀξύτης, δριμύτης : Ἰω.Δαμ.6,298 Β **μετὰ ποίων ἑτέρων εἰδῶν σμιγῆναι δεῖ τὰ ὀξέα φάρμακα .. πρὸς τὸ ἐλαττοῦσθαι τὴν δακνότητα.**

δάκνουσα (ἡ) νεώτ. γένος ὑμενοπτέρων **ἐντόμων.**

δακνουσίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ὑμενοπτέρων **ἐντομοφάγων ἐντόμων.**

δάκνω κ. μον. κ. νεώτ., μέλλ. **δήξομαι,** ἀόρ. **ἔδηξα,** ἀόρ. β' **ἔδακον,** ἐπ. **δάκε** κ. **δέδακε,** παρακ. δέδηχα, ἐπ. ἀπαρφ. **δακέειν,** παθ. δάκνομαι, μέλλ. δηχθήσομαι, ἀόρ. **ἐδήχθην** κ. **ἐδάκην,** παρακ. δέδηγμαι, δωρ. μτχ. **δεδαγμένος** πληγώνω διὰ τῶν ὀδόντων, δαγκάνω, δαγκώνω : Ἰλ.Σ 585 **οἱ δ' ἤ τοι** (κύνες) **δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων,** Δημ.799 **οὐδένα πώποτ' ἴσως ὑμῶν ἔχις ἔδακεν,** Πρόδρ.2,601 **σκύλον ποτὲ φοφιάρικον νὰ γέρθῃ νὰ σὲ δάκῃ, - ἐδήχθη ὑπὸ κυνὸς λυσσῶντος·** || μτγν. κ. μετὰ τῆς κατὰ κ. γεν : Λογγ. 1,21 **ἔδακον κατὰ τοῦ δέρματος·** ἐπίσης μετὰ

τῆς πρός κ. αἰτ. : Σχόλ.'Αριστφ.Λυσ.298 **δάκνει πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὥσπερ κύων·** **2)** ἐπὶ ἐντόμων, κεντῶ : 'Ιλ.Ρ 572 **ἥ τε** (μυῖα) **καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο ἰσχανάᾳ δακέειν·** **3)** ἁπλῶς σφίγγω ἢ κρατῶ τι διὰ τῶν ὀδόντων : Αἰσχ.Πρ.1009 **δάκνων δὲ στόμιον ὡς νεοζυγὴς πῶλος βιάζει καὶ πρὸς ἡνίας μάχει·** ‖ **δάκνω χεῖλος ἀδοῦσι** ἔκφρ. δηλοῦσα λῆψιν σοβαρᾶς ἀποφάσεως : Τυρτ.10,32· ‖ φρ. **δάκνω στόμα** παύω νὰ ὁμιλῶ, σιωπῶ, δημ. δαγκάνω τὴ γλῶσσά μου : Αἰσχ.ἀπ.293 **πρὸ τῶν τοιούτων χρὴ λόγων δάκνειν στόμα,** Σοφ.Τρ.976 **ἀλλ' ἴσχε δακὼν στόμα σόν·** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἁπλῶς **δάκνω** : Μέν.Σαμ.141 **δακὼν δ' ἀνάσχου, καρτέρησον εὐγενῶς·** ‖ φρ. **δάκνω ἐμαυτόν** προσπαθῶ νὰ μὴ γελάσω (ἀνάλ. πρός τὸ δημ. δαγκώνω τὰ χείλη μου ἢ δαγκώνομαι) : 'Αριστφ.Βάτρ.43 **καίτοι δάκνω γ' ἐμαυτόν· ἀλλ' ὅμως γελῶ·** ‖ φρ. **δάκνω τὸν δάκτυλον** ἔκφρ. δηλοῦσα ἀπορίαν ἢ προσπάθειαν ἀναμνήσεως· πρβλ. δημ. δαγκάνω τὰ δάχτυλά μου, - τὰ νύχια μου : Λουκ.Θε.Δ 22 **τί δακὼν τὸν δάκτυλον ζητεῖς καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπορεῖς;·** ‖ φρ. **δάκνω χόλον** συγκρατῶ τὴν πικρίαν μου, τὴν ὀργήν μου : 'Απολ.Ρ 3,1170 **Ἴδας ἧστ' ἀπάνευθε δακὼν χόλον·** **4)** μτφ. ἐπὶ καπνοῦ ἢ κόνεως, ἐρεθίζω : 'Αριστφ.'Αχ.18 **ἐξ ὅτου 'γὼ ῥύπτομαι οὕτως ἐδήχθην ὑπὸ κονίας τὰς ὀφρῦς ὡς νῦν·** ‖ κ. ἐπὶ ἀνέμου : 'Ιππ.'Αφ.3,17 **δάκνειν ὄμματα·** ‖ κ. γεν. ἐπὶ πραγμάτων ἐρεθιστικῶν : 'Ιππ.567,37 **προστιθέναι ἃ μὴ δήξεται καθαρτήρια·** **5)** ὁμ. μτφ. κ. μσν. ἐπὶ τοῦ νοῦ, τοῦ πνεύματος, τῆς καρδίας, λυπῶ, στενοχωρῶ : 'Ιλ.Ε 493 **ὣς φάτο Σαρπηδών, δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος,** 'Ησιόδ.Θ 567 **δάκεν δέ ἑ νειόθι θυμόν,** 'Ηρ.7,16 **ἐμὲ δὲ ἀκούσαντα πρὸς σεῦ κακῶς οὐ τοσοῦτο ἔδακε λύπη,** Αἰσχ.Πέρσ.846 **μάλιστα δ' ἥδε συμφορὰ δάκνει,** Διγεν.'Ακρ.33 **μόνην δὲ τούτων ἔδακνε ψυχήν τε καὶ καρδίαν·** ‖ κ. νεώτ. δυσαρεστῶ, πειράζω, προσβάλλω διὰ δηκτικῶν λόγων, κ.παθ. πειράζομαι, δυσαρεστοῦμαι : Σοφ.Φιλ.378 **ὁ δ' ἐνθάδ' ἥκων,.. δηχθεὶς πρὸς ἁξήκουσεν ὧδ' ἠμείψατο,** Ξεν.ΚΠ 1,4,13 **ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος ἐδήχθη,** Πλούτ. Κορ.17 **ἀπολυόμενός τε τὰς διαβολὰς ἐπιεικῶς καὶ τῷ νουθετοῦντι καὶ δάκνοντι μετρίως χρώμενος·** **6)** δθ. βλάπτω διὰ λόγου ἢ δι' ἔργου, ἐνοχλῶ : Αἰσχ.'Επτ.399 **λόφοι δὲ κώδων τ' οὐ δάκνουσ' ἄνευ δορός,** Σοφ.ἀπ.902 **σαίνουσα δάκνεις,** 'Αριστφ.Νεφ.12 **ἀλλ' οὐ δύναμαι δείλαιος εὕδειν δακνόμενος ὑπὸ τῆς δαπάνης,** Πλούτ. Βρούτ.32 **νεκρὸς οὐ δάκνει·** ‖ ἐπὶ ἔρωτος, κατατρύχω, τυραννῶ, συνήθ. παθ. κατατρύχομαι, τυραννοῦμαι : Εὐρ.'Ιππ.1303 **δηχθεῖσα κέντροις παιδὸς ἠράσθη σέθεν,** Πλάτ.Πολ.5,474 D **ὅτι πάντες οἱ ἐν ὥρᾳ τὸν φιλόπαιδα καὶ ἐρωτικὸν ἀμῇ γέ πῃ δάκνουσί τε καὶ κινοῦσι·** **7)** ἐπὶ τοῦ οἴνου, προκαλῶ δυσθυμίαν, συνοφρυῶ : 'Αθήν.2,36 F **οἶνον δὲ τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν· ὃ μὲν δάκνει γάρ, ὃ δ' ἱλαρούς ἡμᾶς ποιεῖ·** **8)** εἰδ. ἐπὶ νόσου, καταλαμβάνω, κυριεύω : 'Αθήν.12,552 D **ὁ λιμὸς ὑμῖν τὸν καλὸν τοῦτον δακὼν Φιλιππίδου λεπτότερον ἀποδείξει νεκρόν.**

δακνώδης-ους-ες μτγν. δάκνων, δηκτικός, ἐρεθιστικός : 'Ιππ.'Αφ.5,20, Γρηγ.Νύσσ.1,69 C **τὸν δριμὺν ἐκεῖνον καὶ δακνώδη χυμόν.**

δάκος-εος (τὸ) ζῷον, οὗ τὸ δῆγμα ἐπικίνδυνον, ζῷον βλαπτικόν, πρβλ. δακετόν : Αἰσχ.Πρ.583 **ποντίοις δάκεσι δὸς βοράν·** ‖ **δάκος θηρῶν ἢ θήρειον δάκος** = ἄγριον, σαρκοβόρον θηρίον : Εὐρ. 'Ιππ.646· **ἄφθογγα δ' αὐταῖς συγκατοικίζειν δάκη θηρῶν·** **2)** κῆτος : 'Οππ.'Αλ.5,333· **3)** 'Ησ. « δάκος· ἑρπετόν », Σουΐδ.« δάκος· ἰοβόλον ἑρπετόν »· **4)** δῆγμα, δάγκαμα· ΕΜ 245,38 « δάκος.. σημαίνει καὶ δῆγμα, ὡς παρὰ Νικάνδρῳ » : Πίνδ.Π 2,53 **ἐμὲ δὲ χρεὼν φεύγειν δάκος ἀδινὸν κακαγοριᾶν.**

δάκος τῆς ἐλαίας (ὁ) νεώτ. γένος διπτέρων μυιῶδῶν ἐντόμων καταστρέφον τὸν ἐλαιόκαρπον, δημ. **μύγα τῆς ἐλιᾶς.**

δακόσαυρος (ὁ) νεώτ. γένος μετριορρυγχιδῶν ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δακόσσαι 'Ησ. « πορθῆσαι ».

δακράκι (τὸ) δημ. κ. **δρακάκι** τὸ φυτὸν ἠρανθὲς τὸ εὔοσμον, ἄ. **πασχαλούδα·** **2)** κατὰ πληθ. **δακράκια** τὸ φυτὸν βατράχιον τὸ ἀερόφιλον.

δάκριο (τὸ) δημ., δ.γρ. **δάκρυο** (ἐκ τοῦ πληθ. δάκρυα) τὸ δάκρυ βλ.λ. : 'Εφταλ.μτφρ.'Οδ.Δ 144 **χάμου ἕνα δάκριο.. ἔχυσε γρικώντας τ' ὄνομά του.**

δάκρυ (τὸ) ποι. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., κ. **δάκρυον** βλ.λ., πληθ. **τὰ δάκρη,** δοτ. **δάκρυσι,** δημ. μόνον ἡ ὀνομαστ. ἑν., τῶν λοιπῶν πτώσ. λαμβανομένων ἐκ τοῦ **δάκρυον** τὸ ὑπὸ τῶν δακρυϊκῶν βλ.λ. ἀδένων ὑφάλμυρον, διαυγὲς ὑγρὸν ἐκκρινόμενον ἰδίως ἕνεκα σφοδρᾶς λύπης, πόνου, χαρᾶς κ. γεν. ἰσχυρᾶς συγκινήσεως : 'Οδ.Δ 114 **δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας,** Αἰσχ.Πρ.638 **ὅπου μέλλοι τις οἴσεσθαι δάκρυ,** Θουκ.7,75 **ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθὲν.. μὴ ῥᾳδίως ἀφορμᾶσθαι,** ΚΔ Λουκ.7,37 **καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν,** Πάπ. **τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δεδομένον δάκρυ,** ΜΜ **τὰ μάτια μου ἐστείρεψαν καὶ δάκρυα πιὰ δὲ βγάζουν,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 20,4 **βαθιὰ γνώση μὲ ζαλίζει | κι ἡ σοφία μοῦ φέρνει δάκρυ·** ‖ δημ. φρ. **δὲ βγάζω δάκρυ** = δὲν δακρύζω, δὲν συγκινοῦμαι· **2)** ἐπίγρ. αἰτία δακρύων : 'Επίγρ. **ἁ μάτηρ σε [τέκε], Στόλε, δάκρυ·** **3)** κ. δημ. πᾶν ὅ,τι στάζει ἐν εἴδει δακρύων : Εὐρ.Μήδ.1200 **σάρκες δ' ἀπ' ὀστέων ὥστε πεύκινον δάκρυ γναθμοῖς ἀδήλοις φαρμάκων ἀπέρρεον, - τὸ δάκρυ τοῦ πεύκου·** ‖ μτφ. δημ. σταγών, στσλαγματιά : **ἡ βρύση ρίχνει τὸ νερὸ δάκρυ·** ‖ δθ. δημ. ἐλαχίστη ποσότης ὑγροῦ, πρβλ. στάλα· **4)** δημ. μτφ. χαρακτηριστικὸν διαυγῶν πραγμάτων, διαυγής, καθαρός : **κρασὶ - λάδι δάκρυ·** πρβλ. **δάκρυον.**

δακρυαγωγός (ὁ) νεώτ. ὁ ἄγων, ὁ φέρων δάκρυ: **δακρυαγωγός πόρος, - δακρυαγωγὰ ὄργανα·** **2)** ὁ προκαλῶν τὴν ροὴν δακρύων, δακρυ όνος βλ.λ. : **δακρυαγωγὸν φάρμακον.**

δακρυαδενῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. κ. **δακρυοαδενῖτις** βλ.λ.

δακρυαιμορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ αἱμορραγία τῶν δακρυϊκῶν ἀδένων.

δακρυακός-ή-όν νεώτ. δακρυϊκός βλ.λ.

δακρυβρεγμένος-η-ο δημ. δακρύβρεκτος βλ.λ.: Σημηρ.Θανασ.39,17 **στερνὸ φιλί, δακρυβρεγμένο.**

δακρύβρεκτος-ον νεώτ., δημ. **-εχτος-η-ο** ὁ βεβρεγμένος ὑπὸ δακρύων : Δροσ.Βοτ.'Αγάπ.136 **ἡ σελήνη ἐφώτιζε τὰς δακρυβρέκτους παρειάς της.**

δακρύγελως-ωτος (ὁ) νεώτ. γέλως μετὰ δακρύων· ἄ. κλαυσίγελως.

δακρυγόνος-ον νεώτ. ὁ προκαλῶν δάκρυα· ἄ. δακρυογόνος· ‖ τὸ οὐδ. **δακρυγόνον** ὡς οὐσ. (ἐνν. ἀέριον) **ἀέριον προκαλοῦν** δάκρυα ἢ καὶ τύφλωσιν, ἐν χρ. ὡς πολεμικὸν βλῆμα ὁμ. κ. κτ. πληθ.· **2)** νεώτ. ὁ ἐκκρίνων δάκρυα : **δακρυγόνος ἀδήν.**

δακρύδιον (τὸ) μτγν. ὁ ὀπὸς τῆς σκαμμωνίας βλ.λ.,ἐν χρ.ὡς **φάρμακον** καθαρτικόν : 'Αλέξ.Τραλλ. Πυρ.5 **κάθαρσις ἐκ τοῦ δακρυδίου·** **2)** νεώτ. ζωολ. γένος **μυτιλιδῶν** μαλακίων· **3)** νεώτ. βοταν. γένος **κωνοφόρων** φυτῶν.

δακρυδόχος-ον νεώτ. ὁ ἐν ᾧ συλλέγονται τὰ δάκρυα : **δακρυδόχος κύστις** (ἢ **ἀσκός**)· ἄ. **δακρυϊκός** βλ.λ.· ‖ τὸ ἀρσ. **δακρυδόχος** ὡς οὐσ.

ἀρχαῖον μυροφόρον ληκύθιον, ἐσφαλμένως ἀποκληθὲν οὕτως ἐκ τῆς ὑποθέσεως ὅτι ἐχρησίμευεν εἰς δοχὴν δακρύων τῶν θρηνούντων τὸν νεκρόν.

δακρύζω δημ. δακρύω βλ.λ., χύνω δάκρυα : Σολωμ.Λόρδ Μπάϊρ.87 **καὶ τοῦ δάκρυζε τὸ μάτι καὶ ἐπεθύμα νὰ σὲ ἰδῇ·** **2)** χύνω κατὰ σταγόνας ἐν εἴδει δακρύου, ἐπὶ φυτῶν ἢ ἐπὶ κρήνης : **τὸ πεῦκο δακρύζει ρετσίνι·** ‖ συνήθ. ἀπολ. : **ἡ βρύση μόλις καὶ δακρύζει·** ‖ ἐπὶ πορωδῶν πηλίνων δοχείων, ἐκβάλλω διὰ τῶν πόρων ὑγρασίαν πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειάν μου, συγγ. νοτίζω: **κανάτι ποὺ δακρύζει κάνει κρύο τὸ νερό.**

δακρυηρός-ά-όν μσν. δακρυόεις βλ.λ.:Γερμανὸς π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. **ὄμβρων ἐγκύμων δακρυηρῶν.**

δακρυθήριον (τὸ) νεώτ. γένος ζώων ἀνοπλοθηριδῶν ὁπληφόρων, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δακρυϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ τῶν δακρύων : **δακρυϊκὰ σημεῖα, - δακρυϊκὸν νεῦρον·** **2)** ὁ παράγων δάκρυα, ἁ. δακρυγόνος, δακρυοφόρος.

δακρυλό(γ)ημα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ἐξαγόμενον τοῦ δακρυλογῶ βλ.λ. : **τὰ μαστιχόδεντρα φέτος ἔδωκαν λίγο δακρυλόημα·** ‖ κ. ἡ ἐνέργεια τοῦ δακρυλογῶ, τὸ δακρυλό(γ)ι βλ.λ.

δακρυλογῶ-άω δημ. κ. **δακρολογῶ** ἐπὶ πραγμ., ἐκρύω ἀπ' ἐμοῦ ὑγρὸν στάγδην, οἱονεὶ δάκρυα : **χάραξαν τὸ πεῦκο καὶ δακρυλογᾷ, - κάπου δακρυλογάει τὸ βαρέλι·** ‖ ὁμ. συνεχῶς ἔχω στάγδην ἐκροήν, ἔκρυσιν : **ἡ στάμνα δακρυλογᾷ.**

δάκρυμα-ατος (τὸ) κ. δημ. τὸ δι' ὅ τι κλαίει τις, τὸ αἴτιον ἢ τὸ ἀντικείμενον τῶν δακρύων : Χρησμ. π.Ἡρ.7,169 ***Μίνως ἔπεμψε μηνίων δακρύματα·*** **2)** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δακρύειν, τὸ δάκρυ : Αἰσχ. Πέρσ.134 **λέκτρα δ' ἀνδρῶν πόθῳ πίμπλαται δακρύμασιν,** Εὐρ.Ἀνδρ.92 **ἐγκείμεσθ' ἀεὶ θρήνοισι καὶ γόοισι καὶ δακρύμασι·** ‖ δημ. μ. ἐπὶ πραγμ. τὸ δακρυλό(γ)ημα, τὸ δακρυλό(γ)ι βλ.λς : **τοῦ πεύκου τὰ δακρύματα·** **3)** δημ. ἡ δακρύρροια βλ.λ.2).

δακρυντός-ή-όν μτγν. δακρυτός βλ.λ. : Ἰώσ.Αἰ 4,8,48 **δακρυντὴν τὴν ἀπαλλαγήν.**

δακρυ(ο)- κ. νεώτ. κ. δημ. α' συνθετικὸν λ. δηλοῦν ὅτι τὸ διὰ τοῦ β' συνθ. σημαινόμενον γίνεται, ὑπάρχει ἢ ἐνεργεῖ ἢ ἐμφανίζεται μετὰ δακρύων ἢ κινεῖ εἰς δάκρυα, οἷον δακρυογόνος, δακρυόβρεκτος, δακρυόλαλος, δακρυχαρής, δακρυχέουσα, δακρυοφανέρωτος, δακρυστάλαχτος, δακρυόλογα, δακρυπότιστος· ‖ ὁμ. δημ. ἐπὶ πραγμ. α' συνθετικὸν λ. δηλοῦν τὴν στάγδην ἐκροήν, ἔκρυσιν : δακρυλό(γ)ημα, δακρυλογῶ βλ.λς.

δάκρυο (τὸ) δημ. δ.γρ. -ιο τὸ δάκρυ βλ.λ.

δακρυ(ο)αδενῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν δακρυγόνων ἀδένων ἐκ παθογόνων μικροβίων.

δακρυοαιμορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δακρυαιμορραγία βλ.λ.

δακρυοβόλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

δακρυόβρεχτος-η-ο δημ. ὁ δακρύβρεκτος βλ.λ.: Παλαμ.Περ.Χαιρ.25,23 **δακρυόβρεχτος μοῦ δείχνεσαι, βογγᾷς, μὲ συνεπαίρνεις.**

δακρυογόνος-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ προκαλῶν τὴν ροὴν δακρύων, ἁ. δακρυγόνος βλ.λ.1) : Αἰσχ.Ἱκ.681 **ἄχορον ἀκίθαριν δακρυογόνον Ἄρη·** ‖ νεώτ. **δακρυογόνα** ἀέρια ἢ ἁπλῶς ὡς οὐσ. **δακρυογόνα** τὰ δακρυγόνα βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.

δακρυοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς δάκρυον, ὁ ἔχων σχῆμα δακρύου· ‖ βοταν. τὸ οὐδ. πληθ. **δακρυοειδῆ** κατηγορία σπερμάτων ἐπιμήκων, ὁμοίων πρὸς δάκρυον, οἷα τὰ τῆς ἀχλαδέας.

δακρυόεις-εντος-εσσα-εν ποι. κ. νεώτ., τὸ οὐδ. κ. **δακρυόειν,** ἐπὶ προσ. ὁ πλήρης δακρύων, ὁ ἔνδακρυς, ὁ κλαίων : Ἰλ.Φ 506 **δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη·** ‖ ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ δακρύων : Ὀδ.Δ 801 **παύσειε κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος·** ‖ τὸ οὐδ. **δακρυόεν** ὡς ἐπίρρ. μετὰ δακρύων : Ἰλ.Ζ 484 **ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ δακρυόεν γελάσασα·** **2)** ἐπὶ πραγμάτων, ὁ προκαλῶν δάκρυα, ὁ αἴτιος δακρύων : Ἰλ.Ε 737 **ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα,** Ἡσίοδ.Θ 227 **ἄλγεα δακρυόεντα,** Ἐπιγρ. **δακρυόεν πόλει πένθος.**

δακρυοκρούσταλλο (τὸ) δημ. ποι. πεπηγότα δάκρυα, οἱονεὶ κρύσταλλος ἐκ δακρύων ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν σχηματισθείς : Καζ.Ν μτφ Θ Κωμ.1,33,128 **γιὰ νὰ μοῦ σπάσῃς ἀπ' τὴ θωριὰ τὰ δακρυοκρούσταλλά μου.**

δακρυόκυστις-εως (ἡ) νεώτ. ἀνατ. ἡ δακρυδόχος κύστις βλ.λ.

δακρυοκυστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μικροβιογόνος χρονία φλεγμονὴ τῆς δακρυδόχου κύστεως.

δακρυολιθίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος τῶν ὀφθαλμῶν, καθ' ἣν σχηματίζεται δακρυόλιθος βλ.λ.

δακρυόλιθος (ὁ) νεώτ. τιτανοῦχα συγκρίματα σχηματιζόμενα ἐν τῷ ἐκφορικῷ πόρῳ τοῦ δακρυογόνου ἀδένος· ἁ. ἀδενόλιθος.

δακρυολίνη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀργανική τις οὐσία εὑρισκομένη ἐν τοῖς δακρύοις.

δακρυόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μορφήν, σχῆμα δακρύου, ὁ δακρυοειδής, ἁ. δακρυόσχημος.

δακρυομύκης-ητος (ὁ) νεώτ. γένος μυκήτων.

δακρυομυκητοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια βασιδιομυκήτων.

δάκρυο(ν)-ου (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., πληθ. **δάκρυα,** γεν. **-ύων,** δοτ. **-ύοις,** ἐπ. γεν. πληθ. **δακρυόφι(ν)** τὸ δάκρυ βλ.λ. : Ὀδ.Δ 153 **πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν,** Σοφ.Ἀντ.803 **ἴσχειν δ' οὐκέτι πηγὰς δύναμαι δακρύων,** Πλάτ.Ἀπ.34 C **ἱκέτευσε τοὺς δικαστὰς μετὰ πολλῶν δακρύων, - κροκοδείλεια** (ὑποκριτικά), δημ. φρ. **μαῦρα δάκρυα** (ἐκ σφοδρᾶς θλίψεως), ὁμ. **ἔχει τὰ δάκρυα στὴν τσέπη του** (ἐπὶ τῶν εὐκόλως κλαιόντων), ὁμ. **τὰ δάκρυα εἶναι φωτιά** (μεταδίδονται εὐκόλως), παροιμ. **βγάνει κι ὁ σκύλος δάκρυο** (ἐπὶ ὑποκριτικῶς συμπονούντων)· **2)** πᾶν ὅ τι στάζει ὥσπερ δάκρυον, οἷον κόμμι, ὀπός, ρητίνη τῶν δένδρων : Ἡρ.2,96 **ἀκάνθης . . τὸ δὲ δάκρυον κόμμι ἐστί,** Ἀριστλ.Μετ.388 b,19 **τὸ ἤλεκτρον καὶ ὅσα λέγεται ὡς δάκρυα,** Νίκ.Ἀλεξ. 484 **δάκρυον κάμωνος** (σκαμμωνία), Στράβ.16,4,18 **νῆσοι πλήρεις ἐλαιῶν . . ὧν τὸ δάκρυον καὶ ἰατρικῆς δυνάμεώς ἐστιν,** Διόδ.Σ 5,41 **ὁ δὲ λιβανωτός . . ὀπίζεται ὡς ἂν δάκρυον·** **3)** μτφ. σταγών, σταλαγματιά : φρ.νεώτ. **δάκρυα τῆς αὐγῆς** (ἡ πρωϊνὴ δρόσος)· **4)** νεώτ. ἀρχιτ. κατὰ πληθ. **δάκρυα** οἱ κάτωθι τοῦ δωρικοῦ τριγλύφου ἓξ μικροὶ κόλουροι κῶνοι, ἁ. σταγόνες· **5)** νεώτ. ὁμ. κατὰ πληθ. **δάκρυα** ὑποτυπώδεις παραγναθίδες φθάνουσαι μέχρι τοῦ λοβίου τοῦ ὠτός, ἁ. εἰρων. **ἱπποτικὰ δάκρυα·** **6)** **δάκρυα τῆς Παναγίας** τὸ ποῶδες φυτὸν ἑλίχρυσον τὸ σικελικόν· **7)** ἀντικείμενον, ἀφορμὴ δακρύων, δάκρυμα βλ.λ.1) : ΑΠ 7,527 **Θεύδοτε, κηδεμόνων μέγα δάκρυον.**

δακρυονομὴ (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἕλκωσις τῶν δακρυϊκῶν πόρων.

δακρυοπετής-οῦς-ές ὁ ποιῶν ὥστε νὰ πίπτωσι δάκρυα, ὁ διεγείρων εἰς δάκρυα : Αἰσχ.Ἱκ.113 **πάθεα . . βαρέα δακρυοπετῆ.**

δακρυοποιός-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ προξενῶν δάκρυα : Διοσκ.1,1· ‖ νεώτ.ἰατρ.δακρυγόνος βλ.λ.

δακρυοπότιστος-η-ο δημ. ἐν χρ. μτφ. ὁ διὰ δακρύων ἐμπεποτισμένος : **δακρυοπότιστος καημός,** Καρκβ.Ζητ.97 **νὰ τὸν τινάξουν καταστρεφτικὸν καὶ δακρυοπότιστον σὲ μισητὸ συγγενῆ·** ‖ ὁ διὰ δακρύων ποτιζόμενος ἤτοι ἐν θλίψει ὤν, ὁ θλίψεις προκαλῶν : **δακρυοπότιστη ἀγάπη.**

δακρυόπτωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δακρύρροια βλ. λ.

δακρυοπύησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαπύησις τοῦ δακρυϊκοῦ ἀσκοῦ.

δακρυόρροια (ἡ) νεώτ. κ. **δακρύρροια** βλ. λ.· **2)** εἰδ. ἐπὶ ἀμπέλων, ἐκροὴ κατὰ σταγόνας ὀποῦ ἐκ τῶν τομῶν κλαδευθείσης ἀμπέλου.

δακρυόσταγμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ δακρυόρροια, δακρύρροια βλ.λς.

δακρυοσταλάζω δημ. ἐπὶ πραγμ. ἐκχύνω στάγδην ἔκρυσιν, οἱονεὶ δάκρυ· πρβλ. δακρυλογῶ.

δακρυοστασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. στείρευσις ἢ ἐλάττωσις τῆς ἐκκρίσεως τῶν δακρύων.

δακρυόσχημος-ον νεώτ. δακρυόμορφος βλ.λ.

δακρυότιμος-ον μτγν. ὁ διὰ δακρύων τιμώμενος, πολύκλαυστος : Ὀρφ.Ὕμν.56,6 **πολυήρατε, δακρυότιμε** (**ἐπὶ τοῦ** Ἀδώνιδος).

δακρυοῦλι (τὸ) δημ. ἀσήμαντον δάκρυον, εἰς ὃ οὐδεμία ἀποδίδεται ἀξία : Καζ.Ν μτφ. Θ Κωμ. 2,5,107 **γιὰ ἕνα δακρυοῦλι ποὺ ἔχυσε τὸ χάνω.**

δακρυοφανέρωτος-η-ο δημ. ὁ φανερούμενος, ἐκδηλούμενας διὰ δακρύων, ἐπὶ ψυχικῶν καταστάσεων, οἷον θλίψεως, χαρᾶς κττ : **δακρυοφανέρωτη συγκίνηση - θλίψη.**

δακρυόφι(ν) ἐπ. γεν. τοῦ **δάκρυ** βλ.λ. Ἰλ.Ρ 696 **τὼ δέ οἱ ὄσσε δακρυόφι πλῆσθεν.**

δακρύοψ-οπος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. κ. **δακρύωψ** βλ.λ.

δακρυπλώω ἐπ. πλέω, κολυμβῶ ἐντὸς δακρύων, πλημμυρίζω ἀπὸ δάκρυα· εἰδ. ἐπὶ οἰνοφλύγων : Ὀδ.Τ 122 **φῇ δὲ δακρυπλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.**

δακρύπονος-ον μσν. ὁ πλήρης δακρύων καὶ πόνων : Λεοντ.Μαγ.π.Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ. : **δακρυπόνους νύκτας ὑφέλκω.**

δακρυρρόη (ἡ) νεώτ. ἀρχιτεκτ. ἡ κάτω ἐπιφάνεια τοῦ γείσου, οὕτως ηὐλακωμένη, ὥστε ν' ἀποστάζωσι τὰ ὄμβρια ὕδατα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ τοίχου ἀπόστασιν.

δακρυρροή (ἡ) μτγν. ἐκροὴ δακρύων : Ἐπιφάν. 2,197 Α **καθαρίσθητι ταῖς δακρυρροαῖς σου.**

δακρυρρόημα-ατος (τὸ) μσν. ἐκροὴ δακρύων, τὸ κλάμα : Σάθ.(Νικήτ.Χων.)1,83 **χαρὰ παράλογος τὴν ὁδὸν ὀχετηγετεῖ τοῖς δακρυρροήμασιν.**

δακρύρροια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **δακρυόρροια** τὸ χέειν δάκρυα, τὸ κλάφιμο : Ψ Καλλισθ.3,3,Σχόλ. Εὐρ.Ὀρ.788· **2)** νεώτ. ἰατρ. ἄφθονος ἐκροὴ δακρύων ἕνεκεν ὀφθαλμικῆς παθήσεως, δακρυόρροια, δημ. δάκρυμα· πρβλ. ἐπιφορὰ ἐν εἰδ. σημ.

δακρύρροος-οον ποι. ὁ χέων, χύνων δάκρυα : Εὐρ.Ἱκ.773 Ἅιδου **δὲ μολπὰς ἐκχέω δακρυρρόους.**

δακρυρροῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. χέω δάκρυα, πνίγομαι εἰς τὰ δάκρυα, ἀναλυέμαι σὲ δάκρυα, κλαίω : Σοφ.Τρ.326 **ὠδίνουσα συμφορᾶς βάρος δακρυρροεῖ δύστηνος,** Εὐρ.Ἡρ.1181 **ἐφ' οἷς δακρυρροεῖς ;,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.6,9 **δακρυρροῶν καὶ τρέμων·** || ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, στάζω δάκρυα, δακρύζω : Ἱππ.Ἐπιδ.4,25, Εὐρ.Ἀλκ.826 **ἀλλ' ᾐσθόμην μὲν ὄμμ' ἰδὼν** δακρυρροοῦν, Βσλαωρ.Στιχούργ.4,52 **οἱ δύο σου ὀφθαλμοὶ πικρῶς δακρυρροῶσι·** || μτγν. μσν. μετ' αἰτ. κλαίω, θρηνῶ τινα : Φίλ.Βί.Μωσ.3 **σύμπαν τὸ ἔθνος αὐτὸν ὅλον μῆνα δακρυρροοῦν·** **2)** ἐπὶ φυτῶν, χύνω ὑγρόν, οἷον ρητίνην ἢ κόμμι : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,13,2 **τότε ἥκιστα τεμνόμενα δακρυρροεῖν,** Γεωπ.5,38 **περὶ δακρυρροουσῶν ἀμπέλων.**

δακρυρρῶς ἐπίρρ. μσν. μετὰ δακρύων : Θεόδ Στ. π. Κουμν.Ἀθησ. ἐν λ. **δακρυρρῶς καταφιλήσας.**

δακρυσίστακτος-ον ὁ στάζων δάκρυα, τὸ οὐδ. πληθ. **δακρυσίστακτα** ὡς ἐπίρρ. μετὰ πολλῶν δακρύων : Αἰσχ.Πρ.399 **δακρυσίστακτα δ' ἀπ' ὄσσων ῥαδινὸν λειβομένα ῥέος παρειὰν νοτίοις ἔτεγξα παγαῖς.**

δάκρυσμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια **καὶ τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ δακρύζω, ἡ ἐκροή, ἔκκρισις δακρύων, τὸ δάκρυμα βλ.λ., τὸ κλάμα, τὰ δάκρυα : Ἐφταλ.Τραγούδι τοῦ Ἀργαλειοῦ 4 **μαντήλι ἀπὸ τὸ δάκρυσμα δὲν τοῦ 'μεινε στὰ ξένα.**

δακρυσταγής-οῦς-ές ὁ προκαλῶν τὴν ἐκροὴν δακρύων, ὁ ὑπὸ δακρύων συνοδευόμενος : Τιμόθ. Τραγ.Πέρσ.110 **αὐτᾶι τε καὶ δακρυσταγεῖ [γ]όω[ι],** Μεθόδ.Συμπόσ.Παρθέν.139 **πόνοι δακρυσταγεῖς.**

δακρυστάλακτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὥσπερ δάκρυ στάζων : Κ Μανασσ. π. Κουμαν. Ἀθησ. ἐν λ. **δακρυστάλακτοι ῥαντισμοί.**

δακρυτερός·ή-ό δημ. ὁ πρὸς δακρυσμὸν τείνων ἢ ἐκ δακρυσμοῦ προερχόμενος· συγγ. κλαψερός, : **δακρυτερὸ γέλιο·** **2)** ὁ προκαλῶν δάκρυα : **δακρυτερὸ τὸ μοιρολόι τῆς μάνας του.**

δακρυτός-όν κ. -ή-όν ἀξιοδάκρυτος, πολύδακρυς : Αἰσχ.Χο.236 **δακρυτὸς ἐλπὶς σπέρματος σωτήριος,** ΑΠ 7,495 **δακρυτὸς μόρος·** || ἀνώμαλον ὑπερθ. **δακρυώτατος π.** Ἡσ.

δακρυφόρος-α-ο νεώτ. κ. δημ. ὁ φέρων, προκαλῶν δάκρυα : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Ε 813 **τὰ ὅπλα της ντυνόταν | γιὰ τὸ δακρυφόρο πόλεμο.**

δακρυχαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ εὑρίσκων εὐχαρίστησιν ἐν δάκρυσι : Ἐπιγρ. **δακρυχαρὴς Λάθας . . κευθμών,** ΑΠ 5,165 **καὶ σκολιῶν ὄρθρων κνίσματα δακρυχαρῆ** (**δ.γ. δακιχαρῆ**).

δακρυχεύμων-ονος-ον μσν. (χεύω) ὁ χέων δάκρυα ἐν μτφ. χρ. : Πρόδρ. εἰς σημειώσ. χειρογρ. ·8, σ. 2, 184 **πέτρην τὰν δακρυχεύμονα.**

δακρυχέω κ. νεώτ. ἀμτβ. ἐν χρ. μ. ἡ μτχ. **δακρυχέων-ουσα-ον** (π. Ὁμ. κλπ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ δάκρυ χέων) : Ὀδ.Β 24 **τοῦ ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,** Κάλβ.4,14 **καὶ δακρυχέουσα θέλει | τὴν ἱερὰν φιλήσειν | κόνιν·** || μτγν. μτβ. κλαίω, θρηνῶ τινά . Νόνν.Δ 5,532, αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω.210,18 **ὡς ἔτι δακρυχέεσκε λάλον νέκυν.**

δακρύω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δακρύζω** βλ.λ., μέλλ. **δακρύσω** κ. μτγν. **-ύσομαι,** ἀόρ. **ἐδάκρῡσα,** ἐπ. **δάκρῡσα,** παρακ. **δεδάκρῡκα,** μέσ. **δακρύεσθαι,** ἀόρ. **δακρύσατο,** παθ. **δακρύομαι,** παρακ. **δεδάκρῡμαι** ἀμτβ. χύνω δάκρυα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν, κλαίω : Ὀδ.Λ 55 **τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ,** Ἡρ.1,112 **δακρύσασα καὶ λαβομένη τῶν γουνάτων τοῦ ἀνδρός·** || μετὰ συστοίχου αἰτ. **δακρύω γόους** θρηνῶ μετὰ δακρύων : Σοφ.Αἴ.58 **μηδ' ἐπισκήνους γόους δάκρυε,** Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.111,18 **δακρύοντι πολλὰ περὶ τὴν ἐξέλευσιν·** || μετὰ γεν. τῆς αἰτίας : Εὐρ.Ἡρ. 528 **πατέρα τε δακρύοντα συμφορᾶς** (δ.γρ. **συμφοράς**)· || κ. ἐμπροθ. μετὰ τῆς **ἐπί** κ. δοτ. : Ἰσοκρ.4,168 **ἐπὶ μὲν ταῖς συμφοραῖς . . δακρύειν ἀξιοῦσιν·** ἢ κ. μεθ' ἁπλῆς δοτ. : Ξεν.Ἑλλ.7,2, 9 **καὶ ἅμα χαρᾷ δακρυούσας·** || παθ.παρακ. **δεδάκρυμαι** εἶμαι ἔνδακρυς, δακρυσμένος, κλαμένος : Ἰλ.Π 7 **τίπτε δεδάκρυσαι,** Πλάτ.Ἀξ.364 Β **δεδακρυμένος δὲ . . ἔφη·** || ἐπὶ ὀφθαλμῶν, πληροῦμαι δακρύων, χύνω δάκρυα ; Ὀδ.Υ 204 **δεδάκρυνται δέ μοι ὄσσε μνησαμένῳ Ὀδυσῆος,** Ἀριστλ.ΖΙ 9,23,3 **ὀπισθέρου ἂν ἔμπροσθεν αἱ ὀφθαλμοὶ δακρύωσι·** **2)** μτβ. μετ' αἰτ. κλαίω, θρηνῶ τινα : Αἰσχ.Ἀγ.1490 **ἰὼ ἰὼ βασιλεῦ βασιλεῦ, πῶς σε δακρύσω,** Σοφ.ΟΤ 1486 **καὶ σφὼ δακρύω,** Ἀριστφ.Ἀχ.1027 **ἀπόλωλα τὠφθαλμὼ δακρύων τὼ βόε,** Δημ.321 **δακρύειν ὑποκρινόμενον τὴν ἐκείνων τύχην,** Γρηγόριος ἐν ΑΠ 8,64 **δακρύετε θνητοὺς θνητῶν γένος·** || παθ. **δακρύομαι** τυγχάνω δακρύων : Εὐρ.Ἑλ.1226 **ὀρθῶς μὲν ἥδε συμφορὰ δακρύεται·** **3)** ἀμτβ. ἐπὶ δένδρων, ἐκχύνω ρητίνην ἢ κόμμι : Θεόφρ.ἀπ.121, Λουκ.Ὀρχησ.55 **αἴγειροι . . ἤλεκτρον δακρύουσαι·** πρβλ. δημ. δακρυλογῶ.

δακρυῶδες-ους (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ἀμυριδοειδῶν φυτῶν κομμιοφόρων.

δακρυώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἐκκρίνων εἶδός τι ὑδατῶδους χυμοῦ : Ἱππ.Ἀγμ.25 **ἕλκος δακρυῶδες καὶ ἀνεκπύητον·** || ἐπὶ ὀφθαλμῶν, ὁ χύνων δάκρυα : Ἱππιατρ.1 **ὀφθαλμοὺς ᾠδηκότας καὶ δακρυώδεις·** || νεώτ. τὸ οὐδ. **δακρυῶδες** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** ὁ ὅμοιος πρὸς δάκρυα:Θεόφρ. ΦΙ 6,6,8 **ποιεῖ δέ τινα καὶ δακρυώδη συρροήν·** **3)** ὁ ἀξιοδάκρυτος, ἀξιοθρήνητος : Λουκ.ΒΠρ.14 **τὰ ἀνθρώπινα πράγματα ὀϊζυρὰ καὶ δακρυώδεα,** Βασ.2,124 E **ὀδυνηροὶ καὶ δακρυώδεις.**

δακρύωμα-ατος (τό) νεώτ. δάκρυσμα, δακρυόρροια βλ.λς.

δακρύωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. κ. **δακρύοψ** κύστις ἢ ὄγκος σχηματιζόμενος ἐντὸς τῶν δακρυϊκῶν ἀδένων.

δακτυλαΐνα (ἡ) νεώτ. φυτὸν βραζιλιανόν, οὗ αἱ ρίζαι παρέχουσι διουρητικὸν φάρμακον.

δακτυλανθῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. φυτὰ φέροντα ἄνθη, ἔχοντα σχῆμα δακτύλου

δακτύλανθος (ὁ) νεώτ βοταν. γένος βαλανοφοριδῶν φυτῶν.

δακτυλαπτῶ-έω μσν. ἅπτομαι τῶν δακτύλων, ἐγγίζω τὰ δάκτυλα ἢ ἐγγίζω διὰ τῶν δακτύλων : Θεόδ.Στ.π.Κουμαν.Ἀθησ.ἐν λ.

δακτυλεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης τῆς δακτυλίτιδος.

δακτυλεπίτριτοι (οἱ) νεώτ. μετρ. ἐπισύνθετον μέτρον, οὗ τὸ πρῶτον κῶλον εἶναι δάκτυλος βλ.λ. καὶ τὸ δεύτερον ἐπίτριτος βλ.λ.

δακτυλεύς-έως (ὁ) μτγν. θαλάσσιος ἰχθύς, εἶδος κεστρέως : Ἀθήν.7,307 B **εἴδη κεστρέων εἶναι κέφαλον καὶ σφηνέα καὶ δακτυλέα.**

δακτυλήθρα (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. δαχτυλήθρα θήκη, περίβλημα προφυλακτικὸν τοῦ δακτύλου κατὰ τοῦ ψύχους : Ξεν.ΚΠ 8,8,17 **περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρῖδας δασείας καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν·** || ὁμ. περίβλημα τοῦ δακτύλου κατὰ τὰ δεῖπνα πρὸς ἀποφυγὴν ρύπου ἢ καὶ ἐγκαυμάτων: Κλέαρχ.π.Ἀθην.1,6 D **δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸ ὄψον·** **2)** εἶδος βασανιστικοῦ ὀργάνου συσφίγγοντος τὸν ἀντίχειρα : ΠΔΜακκ.4,8,12 **τήγανά τε καὶ δακτυλήθρας, καὶ χεῖρας σιδηρᾶς καὶ σφῆνας,** Συνέσ.Ἐπιστ.58 **δακτυλήθραν καὶ ποδοστράβην καὶ πιεστήριον·** **3)** γλωσσ. σφενδόνη δακτυλίου· **4)** νεώτ. μικρὰ κολουροκωνοειδὴς στεφάνη, ἐκ μετάλλου ἢ ὀστοῦ, ἀνοικτὴ ἢ κλειστὴ ἄνωθεν, ἐφαρμοζομένη εἰς τὴν ἀκραίαν φάλαγγα τοῦ προωθοῦντος τὴν βελόνην δακτύλου (τοῦ μέσου ἢ τοῦ λιχανοῦ) κατὰ τὸ ράφιμον· || δερμάτινον ἢ ἐξ ἄλλης ὕλης προφυλακτικὸν κάλυμμα τοῦ δακτύλου οἷον τοῦ σύροντος σκανδάλην ὅπλου, ἢ τοῦ πλέκοντος δίκτυον· **6)** νεώτ. μετάλλινος κάλυξ προσηρμοσμένος εἰς τὸ κάτω ἄκρον βακτηρίας ἢ ἀλεξιβροχίου· **7)** εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος δακτυληθριδῶν ἀμφιβίων.

δακτυληθρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἀμφιβίων τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἀνούρων.

δακτύληθρον (τό) μτγν. μικρὸς κύκλος, δακτύλιος : Θεμίστ.Λόγ.21,253 A.

δακτύλι (τό) δημ. κ. **δαχτύλι** τὸ δάκτυλο βλ.λ. : δ.τραγ. **κάλλιά 'χω τὰ δαχτύλια σου παρὰ τὰ δαχτυλίδια·** **2)** ἐν πληθ. **δακτύλια** λεπιδοφόρα τινὰ μαλάκια, ἄ. σουλῆνες βλ.λ.

δακτυλία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος βδελλῶν, παρασίτων ἐπὶ τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου τοῦ ἀνθρώπου.

δακτυλιά (ἡ) δημ. κ. **δαχτυλιά** τὸ ἴχνος ἢ τὸ ἀποτύπωμα ρερυπωμένου δακτύλου : **γέμισε δαχτυλιὲς τὸ βιβλίο·** || εἰδ. τὸ δακτυλικὸν ἀποτύπωμο, τὸ δακτυλόγραμμα βλ.λ.· **2)** συνεκδ. ποσότης πυκνῶς ρευστῆς οὐσίας ὅσην δύναται νὰ συγκρατήσῃ ὁ λιχανός : **μιὰ δαχτυλιὰ μέλι.**

δακτυλιαῖος-α-ον κ. νεώτ. **ὁ ἔχων μῆκος ἢ** πλάτος ἢ πάχος ἑνὸς δακτύλου : Ἱππ.Ἀγμ.30 **δακτυλιαῖαι ῥάβδοι,** Ἀριστλ.ΖΙ 549 b,10 (κάραβοι) **λαμβάνονται πολλάκις ἐλάττους ἢ δακτυλιαῖαι,** Δαμόκρ.π.Γαλ.13,1000 **τομοὶ δακτυλιαῖοι τῷ τε μήκει καὶ πάχει·** **2)** ὁ ἔχων δακτύλους : Διόδ.Σ 1,77 καλάμοις ὀξέσι δακτυλιαῖα μέρη **τοῦ σώματος κατατμηθέντας** (αἱ χεῖρες **καὶ οἱ πόδες**).

δακτυλιδάκι (τὸ) δημ. κ. **δαχτυλιδάκι,** ὑποκορ. τοῦ δαχτυλίδι, μικρὸς δακτύλιος· **2)** παιδιά, καθ' ἣν περιφέρεται κρύφα δακτύλιος ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα ὑπὸ παρακαθημένων, θεωρεῖται δὲ ἡττηθεὶς ὁ εἰς οὗ τὰς χεῖρας **ἀνακαλυφθῇ ὑπὸ τοῦ** ὀρθίου ἐποπτεύοντος.

δακτυλιδᾶς (ὁ) δημ. κ. **δαχτ-** **ὁ κατασκευαστὴς** δακτυλίων· **2)** ὁ παράμεσος δάκτυλος.

δακτυλιδένιος-ια-ιο δημ. κ. **δαχτ-** **ὁ εἰς δακτύλιον** ἰδιάζων, ὁ ἐν σχήματι δακτυλίου· || ὁ πρὸς ἐγκόσμησιν δακτυλίου πρόσφορος : **δαχτυλιδένιες ἀντίκες·** **2)** μτφ. ἐπὶ τῆς ὀσφύος **κ.** σπαν. ἐπὶ τῶν χειλέων, ὁ ἔχων οἱονεὶ ἄφεκτον **καμπυλότητα** καὶ μικρὰν διάμετρον, δακτύλιον ἐνθυμίζουσαν : δ. τραγ. **ἔχεις ἀγγελικὸ κορμί, δαχτυλιδένια μέση, - δαχτυλιδένιο στόμα.**

δακτυλίδι(ν) (τό) μσν., δημ. κ. **δαχτ-** ὁ δακτύλιος βλ.λ. : Διγεν.Ἀκρ.893 **δός μοι λόγον, γλυκύτατε, καὶ δός μοι δακτυλίδιν,** παροιμ. **τὰ δακτυλίδι' ἂν πέσανε, τὰ δάχτυλα πομένουν** (ἐπὶ εὐγενῶν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀπολεσάντων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν εὐγένειαν), Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 32,26 **κι οὔτ' εἶναι κάποια φεύτικο τοῦ πόθου δαχτυλίδι** (ἡ ἀγάπη μου)· || εἰδ. δακτύλιος ἀρραβῶνος· βέρα : **φρ. τῆς ἔβαλε δαχτυλίδι·** κ. ἐν νεκφορᾷ μετὰ τοῦ ἀρραβῶνα : δ.τραγ. **δαχτυλιδι κι ἀρραβῶνα καὶ στὴν κεφαλὴ κορώνα·** **2)** ὡς ἐπαινετικὸς ἐπιθετισμὸς ἐπὶ τῆς ὀσφύος κ. ἐνίοτε τοῦ στόματος· πρβλ. δαχτυλιδένιος 2) : **ἔχει στόμα - μέση δαχτυλίδι.**

δακτυλιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ δραστικὸν πικρὸν ἀλατοειδὲς τῆς δακτυλίτιδος βλ.λ.

δακτυλίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ δάκτυλος **ὁ μικρὸς** δάκτυλος : Ἀριστφ.Λυσ.417 **ὦ σκυτοτόμε, τῆς μου γυναικὸς τοὺς πόδας, τὸ δακτυλίδιον πιέζει τὸ ζυγόν, ἅθ' ἁπαλὸν ὄν·** **2)** ὑποκορ. τοῦ δακτύλιος· ΑΒ « δακτυλίδιον, οὔ δεῖν φασιν ὑποκορίζεσθαι, οὐδ' ἂν μικρὸν ᾖ » : Ἐπιγρ.Πάπ.· **3)** δακτύλιος ἄνευ γλυφῆς· Ἡσ. δακτύλιος «ἀττικῶς διέστελλον, καὶ τὸν μὲν ἁπλοῦν δακτυλίδιον ἐκάλουν, τὸ δὲ γλυφὴν ἔχον σφαγίδιον ».

δακτυλιδόπετρα (ἡ) δημ. κ. **δαχτ-** ὁ δακτυλιόλιθος βλ.λ.

δακτυλιδοτοξίνη (ἡ) νεώτ. ἡ διγιτοξίνη βλ.λ.

δακτυλίδρυον (τὸ) πάπ. δακτυλίδιον βλ.λ.2) : Πάπ. **δακτυλίδρυα ἀργυρᾶ** (πιθ. **δακτυλύδρια**).

δακτυλίδωμα (τό) δημ. κ. **δαχτ-** ἡ δακτυλίδωσις βλ.λ. : **ἡ λαβὴ τῆς ὀμπρέλλας καυνιέται καὶ θέλει δακτυλίδωμα·** **2)** ἡ τοποθέτησις μικροῦ μεταλλίνου κυλίνδρου εἰς τὸ κάτω ἄκρον βακτηρίας : **χωρὶς δαχτυλίδωμα θὰ φαγωθῇ ἡ μύτη τοῦ μπαστουνιοῦ·** **3)** ἡ ὑπὸ χρυσουργοῦ ἔνθεσις δακτυλιολίθου εἰς δακτύλιον : **νὰ μοῦ κάνῃς δαχτυλίδωμα τοῦ ρουμπινιοῦ νυχάτο.**

δακτυλίδωση (ἡ) δημ. ἡ δακτυλίωσις βλ.λ.

δακτυλίδωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ προσαρμογὴ μικρᾶς μεταλλικῆς στεφάνης, οἱονεὶ δακτυλίου, εἰς ἐπίμηκες κυλινδρικοῦ σχήματος πρᾶγμα, οἷον πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀντοχῆς ἢ πρὸς συγκάλυψιν φθορᾶς ἢ πρὸς διακόσμησιν : **δακτυλίδωσις ἱστοῦ πλοίου - ράβδου - ἀλεξιβρόχου·** **2)** ἀντὶ δακτυλίωσις βλ.λ.

δακτυλιδωτός-ή-όν δημ. ὁ ἐν σχήματι δακτυλίου, δαχτυλιδιοῦ· || **ὁ ἔχων ὀπὰς ἐν σχήματι** δακτυλίου.

δακτυλίζω Ἡσ. « **ἐδακτύλιζον, ἐδακτυλοδεί-**

κτουν» (ἐν κακῇ ἐννοίᾳ)' **2)** παθ. ἐπὶ μέτρου, γίνομαι δάκτυλος βλ.λ.4) : Εὐστ.874,8 **τὸ συβόσια ἐκτείνει διὰ μέτρον τὴν παραλήγουσαν, ἵνα δακτυλισθῇ ὁ τρίβραχυς πούς.**

δακτυλίκαπνος (ὁ) νεώτ. γένος καπνωδῶν φυτῶν.

δακτυλικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δάκτυλον βλ.λ. ἢ τοὺς δακτύλους : Πολυδ.4,66 **δακτυλικὸν ὄργανον φιλῶν ψαλτιστῶν,** Ἀθήν.4,176 F **περὶ τοὺς αὐλοὺς.. τοὺς κιθαριστηρίους δὲ καὶ τοὺς δακτυλικούς** (παιζομένους διὰ τῶν δακτύλων)' || **δακτυλικὴ ψῆφος** ἡ ἐν χρ. πρὸς ἀρίθμησιν ψῆφος (δ. ἑρμ. ὁ δακτυλιόλιθος) : Παλλάδ.ἐν ΑΠ 11,290 **δακτυλικὴν ψῆφόν τις ἔχων περὶ δάκτυλα χειρῶν'** || νεώτ. **δακτυλικὸν** ἀποτύπωμα τὸ δακτυλόγραμμα βλ.λ.' || νεώτ. ἀνατομ. **δακτυλικὰ ἀγγεῖα** αἱ τέσσαρες ἀρτηρίαι ἑκάστου δακτύλου τῆς χειρὸς ἢ τοῦ ποδός' **2)** ὁ διὰ τὸν δακτύλιον, τὸν πρωκτὸν προοριζόμενος : Ὀρειβ.ἀπ.83 **δακτυλικὸς ἔμπλαστρος' 3)** ἐπὶ μέτρου, ὁ ἐκ δακτύλων συγκείμενος : Λογγῖν.39,4 **τῶν δακτυλικῶν ῥυθμῶν'** || εἰδ. κ. νεώτ. **δακτυλικὸν ἑξάμετρον** ῥυθμικὸν κῶλον συγκείμενον ἐξ ἓξ ποδῶν δακτύλων (—΄ υυ), μέτρον ἀκατάληκτον ἄ. ἡρωϊκὸν ἑξάμετρον' **4)** ὁ ἔχων πάχος, πλάτος ἑνὸς δακτύλου, δακτυλιαῖος : Θέ Σμυρναῖ.125 H **δακτυλικὸν διάστημα.**

δακτυλικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸ δακτυλικὸν μέτρον : Εὐστ.11,25 **δακτυλικῶς ποδίζεσθαι.**

δακτυλιογλυφής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐν εἴδει δακτυλίου γεγλυμμένος, ἐσχηματισμένος' || εἰδ. βοταν. **δακτυλιογλυφῆ ἀγγεῖα** τὰ ἀποτελοῦντα ἐπαλλήλους κρίκους κυττάρων.

δακτυλιογλυφία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ γλύφειν δακτυλιολίθους βλ.λ.' ἄ. λιθογλυφία : Πλάτ. Ἀλκ.Ι,128 C **ἐπιμελούμεθα.. γυμναστικῇ μὲν χειρῶν, δακτυλιογλυφίᾳ δὲ τῶν τῆς χειρός ;**

δακτυλιογλυφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δακτυλιογλυφίαν ἢ τὸν δακτυλιογλύφον βλ.λ.

δακτυλιογλύφος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τεχνίτης γλύφων δακτυλιολίθους ἢ γεν. πολυτίμους λίθους' ἄ. λιθογλύφος ἢ λιθογλύπτης : Γαλ.12,205,Διογ.Λ 1,57 **δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τὴν πραθέντος δακτυλίου,** Τζέτζ.Ἱστ.7,212.

δακτυλιογραφία (ἡ) νεώτ. περιγραφὴ καὶ συναφὴς χαρακτηρισμὸς δακτυλίων, δακτυλιολίθων καὶ σφραγίδων.

δακτυλιογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δακτυλιογραφίαν ἢ τὸν δακτυλιογράφον.

δακτυλιογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν μελέτην, τὴν περιγραφὴν καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν δακτυλίων καὶ τῶν κοσμούντων αὐτοὺς γλυπτῶν λίθων ἢ σφραγίδων.

δακτυλιοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα δακτυλίου, κρικοειδής, κυκλικός' || ἀνατομ. **δακτυλιοειδὴς χόνδρος,** ὁ κατώτερος τῶν ἀποτελούντων τὸν σκελετὸν τοῦ λάρυγγος' || ἀστρον. **δακτυλιοειδὴς ἔκλειψις ἡλίου** ἡλιακὴ ἔκλειψις, καθ' ἣν ὁ μέλας δίσκος τῆς Σελήνης, μὴ καλύπτων ἐντελῶς τὸν δίσκον τοῦ Ἡλίου, **ἀφήνει στενὸν φωτεινὸν** δακτύλιον περὶ αὐτόν.

δακτυλιοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. δίκην δακτυλίου.

δακτυλιοθήκη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. συλλογὴ πολυτίμων λίθων : Πλίν.Φ) 37,11' **2)** θήκη πρὸς φύλαξιν δακτυλίων ἢ καὶ δακτυλιολίθων : Μαρτιάλ.11,59.

δακτυλιόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. γένος μαλακίων στεφανοκεροτιδῶν ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δακτυλιόλιθος (ὁ) νεώτ. πᾶς πολύτιμος ἢ ἡμιπολύτιμος λίθος, προσαρμοζόμενος **κοσμητικῶς εἰς δακτύλιον,** δημ. δαχτυλιδόπετρα **ἢ ἁπλῶς πέτρα'** || εἰδ. ὁ φέρων γλυπτὰς παραστάσεις.

δακτυλιολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης ἀσχολούμενος περὶ τὴν μελέτην τῶν δακτυλίων, δακτυλιολίθων καὶ σφραγιδολίθων' πρβλ. δακτυλιαγραφία.

δακτυλιολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δακτυλιολογίαν.

δακτυλιολόγος (ὁ) νεώτ. ἀρχαιολόγος ἀσχολούμενος περὶ τὴν δακτυλιολογίαν βλ.λ.

δακτυλιομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ μαντεύεσθαι διὰ δακτυλίου μαγικοῦ, αἰωρουμένου ἄνωθεν πίνακος φέροντος ἀναγεγραμμένα τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου.

δακτύλιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. δακτύλιος, δακτυλίδι : Πάπ. **δακτύλια χρυσᾶ δύο' 2)** πᾶν τὸ ἔχον κυκλικὸν σχῆμα' || εἰδ. ὁ δακτύλιος τοῦ πρωκτοῦ : Ἀέτ.2,185' **3)** δ.γρ. ἀντὶ δακρύδιον ἐν ΨΔιοσκ.4,170' **4)** νεώτ. μουσ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς ἐκγύμνασιν τῶν δακτύλων κατὰ τὴν ἐκμάθησιν τοῦ κλειδοκυμβάλου.

δακτυλιοποιός (ὁ) νεώτ. ὁ κατασκευάζων δακτυλίους, χρυσοχόος εἰδικὸς εἰς τὴν κατασκευὴν δακτυλίων, δαχτυλιδάς.

δακτύλιος (ὁ) κ. νεώτ., βοιωτ. **δακκύλιος** κρικοειδὲς κόσμημα, ἐκ μετάλλου ἢ ἄλλης ὕλης, μετὰ ἢ ἄνευ πολυτίμου λίθου ἢ σφραγῖδος, φερόμενον εἰς τὴν κάτω φάλαγγα ἑνὸς τῶν δακτύλων τῆς χειρός : Σαπφ.35, Ἡρ.2,38 **καὶ ἔπειτα γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας ἐπιβάλλει τὸν δακτύλιον,** Ἀριστφ.Πλ.884 **φορῶ γὰρ πριάμενος τὸν δακτύλιον τονδὶ παρ' Εὐδάμου δραχμῆς,** Πλάτ.Πολ.359 E **περὶ δὲ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον,** πυθαγόρ.παράγγελμα ἐν Πλουτ.Ἠθ.12 E **'μὴ φορεῖν στενὸν δακτύλιον',** ΚΔΛουκ.15,22 **καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, - δακτύλιος χρυσοῦς - ἀργυροῦς - σιδηροῦς'** || **δακτύλιος ἀρραβὼν** ὁ ἐκ χρυσοῦ ἐν σχήματι ἰσοπαχοῦς κρίκου δακτύλιος, ὃν φέρουσιν εἰς τὸν παράμεσον συνήθ. δάκτυλον οἱ μεμνηστευμένοι καὶ ἐπακολούθως οἱ σύζυγοι, ὁ ἀρραβώνας, ἡ βέρα' **2) δακτύλιος φαρμακίτης** Ἡσ. **«ὃν οἱ φαρμακοπῶλαι εἰώθασι πιπράσκειν ἀντὶ** φαρμάκου»' **3)** μτγν. εἰδ. φρ. **ὁ ἐπὶ τοῦ δακτυλίου** ὁ σφραγιδοφύλαξ, ἰδίως ὁ τῆς βασιλικῆς σφραγῖδος φύλαξ : ΠΔΤωβ.1,22 **Ἀχιάχαρος δὲ ἦν ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ἐπὶ τοῦ δακτυλίου' 4)** κατ' ἐπέκτ. πᾶν τὸ ἔχον σχῆμα δακτυλίου, οἷον στεφάνη, περιφέρεια τροχοῦ : Πολυδ.1,145' **5)** κ. νεώτ. ἀνατ. πόρος διασταλτὸς κάτωθεν τοῦ κόκκυγος, ἀποτελῶν τὸ τελικὸν ἄκρον τοῦ ἀπευθυσμένου, πρωκτός, σφιγκτήρ, κωλοτρουπίδα : Πλούτ.Ἠθ.518 D, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,93 **πάπυρον σφαιρώσαντες ἐμβάλλουσιν εἰς δακτύλιον' 6)** ἐν πληθ. κινητοὶ δακτύλιοι εἰς χαλινόν, χαλκάδες : Ξεν.Ἱππ.10,9 **τούτου ἕνεκα καὶ οἱ κατὰ μέσον ἐκ τῶν ἀξόνων δακτύλιοι κρεμάννυνται' 7)** Ἡσ. «οἱ τετρημένοι λίθοι, ἐξ ὧν τὰ ἀπόγεια σχοινία ἐξάπτεται»' **8)** Ἡσ. «τῆς θύρας τὸ ἐπίσπαστρον»' || αὐτ. «τοῦ πηδαλίου τὸ ἄκρον δακτύλιος»' **9)** νεώτ.σπειροειδὴς βόστρυχος τῆς κόμης, μπούκλα' **10)** νεώτ. ἀστρον. σύνολον μικρῶν πλανητῶν ἢ ἀστεροειδῶν, ὧν τὸ σμῆνος ἀποτελεῖ οἱονεὶ εὐρὺν δακτύλιον περὶ **τὸν** Ἥλιον' **11)** νεώτ. χημ. ἡ κεκλεισμένη ἅλυσις **ἐξ ἀτόμων ἄνθρακος** ἢ ἄνθρακος καὶ ἑτέρων πολυσθενῶν στοιχείων, οἷον ἀζώτου κττ.' **12)** νεώτ. βοταν. στέφανος σχηματιζόμενος ἐκ τῶν κυττάρων τοῦ σποριαγγείου διαφόρων φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν κρυπτογάμων' **13)** νεώτ. ζῳολ. κυκλικὰ τμήματα, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ σῶμα διαφόρων ζῴων, οἷον μαλακοστράκων, σκωλήκων κ.ἄ.' **14)** νεώτ. ὀρνιθολ. ὁ διὰ τὴν δακτυλίωσιν βλ.λ. **ἐν χρ.** κρίκος' **15)** νεώτ. στρατ. διάφορα εἴδη ἔχοντα σχῆμα κρίκου ὡς καὶ διάφορα ἐξαρτήματα, οἷον **δακτύλιος ἐμφραγματικὸς** ἐν

χρ. είς τὰ ὀπισθογεμῆ βροδυβόλα πυροβόλα διὰ τὴν στενὴν ἔμφραξιν τοῦ κλείστρου· **δακτύλιος τοῦ βλήματος** ἐν χρ. διὰ τὴν αφήνωσιν· **δακτύλιος καταυλισμοῦ**· **16)** ναυτ. ὁ κρίκος τῆς ἀγκύρας, ἐν ᾧ ἀγκυροδετεῖται ἡ ἅλυσις αὐτῆς, ἀνέλλο· ‖ ἁλιευτ. βαρὺς σιδηροῦς κρίκος χρησιμεύων πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ πολυαγκίστρου, ὅταν δὲν δύναται ν' ἀνασυρθῆ τοῦτο ἐπὶ τοῦ βυθοῦ· **17)** ἀνατ. φρ. **δακτύλιοι καρδίας** τέσσαρες ἰνώδεις δακτύλιοι, παριστῶντες τὸν ἰνώδη σκελετὸν τοῦ καρδιακοῦ τοιχώματος.

δακτυλιουργός (ὁ) ὁ κατασκευάζων δακτυλίους : Φερεκρ.207.

δακτυλίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος σταφυλῆς, τὸ ἀετονύχι βλ.λ. : Πλίν.Φl 14,40· **2)** δάκτυλος : Στεφ.είς Ἱππ.Ἀφ.2,294 D· **3)** νεώτ. βοταν. γένος **ἀγρωστοειδῶν** φυτῶν, τὸ χόρτο κουλούρι.

δακτυλίσκος (ὁ) Ἐπιγρ. μικρὸς δακτύλιος.

δακτυλισμός (ὁ) νεώτ. εἰδ. ἡ διὰ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τῶν δύο πρώτων δακτύλων μετακίνησις τῆς ἀκμῆς τοῦ ξίφους, ἄνευ μετακινήσεως τῆς πυγμῆς· **2)** νεώτ. μουσ. **δακτυλισμός** κ. **δακτυλοθεσία** ἡ ἐπὶ τοῦ μουσικοῦ ὀργάνου διάταξις ἡ τοποθέτησις τῶν δακτύλων· ‖ ὁμ. ἡ κίνησις τῶν δακτύλων ἐπί τινος μουσικοῦ ὀργάνου κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν μουσικοῦ τεμαχίου

δακτυλιστής (ὁ) πάπ. χωρομετρητής, ὁ διὰ καταμετρήσεως ἐλέγχων τὴν ἔκτασιν κτημάτων: Πάπ. **ἐπέχον τῷ δακτυλιστῇ Ζωΐλῳ καὶ ἵνα μὴ δυσωπήσῃς αὐτόν.**

δακτυλιτιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ περιέχων δακτυλίτιδα βλ.λ. : **δακτυλιτιδικὰ φάρμακα.**

δακτυλιτιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης ἐκ δακτυλίτιδος ἐν χρ.ὡς καρδιοτονωτικὸν φάρμακον.

δακτυλίτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ δακτυλῖτις βλ.λ.

δακτυλῖτις-ιδος (ἡ) μτγν.κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἀριστολόχεια μακρά, δημ. ἀμπελοκλαδόριζα : Διοσκ. 3,4· ‖ νεώτ. βοταν. γένος **γραμματοειδῶν** φυτῶν, περιλαμβάνον πλεῖστα εἴδη, ὧν γνωστότερον καὶ τὸ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης φυόμενον **δακτυλῖτις** ἡ πορφυρᾶ, δημ. δαχτυλάκι τῆς Παναγίας.

δακτυλίωσις-εως (ἡ) νεώτ. εἰδ. ἡ προσαρμογὴ δακτυλίου ἐξ ἐλαφροῦ μετάλλου εἰς τὸν πόδα ἀποδημητικοῦ πτηνοῦ, γινομένη συνήθως πρὸς μελέτην τῶν τῆς μεταναστεύσεως τῶν πτηνῶν· **ἀ.** δακτυλίδωσις, δημ. -η.

δακτυλιώτης ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ τέταρτος δάκτυλος τῆς χειρὸς ὡς φέρων συνήθως τὸν δακτύλιον, ὁ παράμεσος, ὁ δαχτυλιδάς.

δακτυλιωτός-ή-όν νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐκ δακτυλίων ἢ κατεσκευασμένος εἰς σχῆμα δακτυλίου· **2)** τὸ ἀρσ. πληθ. **δακτυλιωτοὶ** ὡς οὐσ. ζωολ. ἑρπετὰ τοῦ ἀθροίσμ. τῶν σαύρων, ὧν τὸ σῶμα διαιρεῖται εἰς δακτυλίους· **3)** **δακτυλιωτὰ ἀγγεῖα** βοταν. ἀ. δακτυλιογλυφὴ βλ.λ. ἀγγεῖα.

δάκτυλο (τό) δημ. κ. **δάχτ-**, γεν. τοῦ **δάκτυλου** κ. -ιοῦ ὁ δάκτυλος βλ.λ. : **μοῦ πονεῖ τὸ δάκτυλο, - πρήστηκε τὸ μεγάλο μου δάχτυλο, - βάνε μου ἕνα δάχτυλο κρασί** (= ὅσον τὸ πάχος δακτύλου ἤτοι ὀλίγον)· φρ. **τὸν δείχνουν μὲ τὸ δάκτυλο** (ὑπὸ πάντων ἢ ὑπὸ πολλῶν διαστέλλεται ἀπὸ τῶν ἄλλων, ξεχωρίζεται, ἐπ' ἀγαθῷ ἢ ἐπὶ κακῷ ἤτοι πρὸς ἔπαινον ἢ πρὸς ψόγον), πρβλ. δακτυλοδεικτῶ, - **κρύβομαι** (-σαι -ται) **πίσω ἀπὸ τὸ δάχτυλό μου** (-σου,-του) (προσπαθῶ ν' ἀποκρύψω ὅσα περὶ ἐμοῦ πάντες ἢ πολλοὶ γνωρίζουσιν, ὅσα δηλ. πρόδηλα καὶ καταφανῆ),-**τὸν μπορῶ μὲ τὸ μικρό μου δάχτυλο** (εὐχερέστατα, ἀκοπώτατα καταβάλλω αὐτόν)· παροιμ. **ὅλα τὰ δάχτυλα δὲν εἶναι ἴσια** (ὅλοι οἱ ἄνθρ. δὲν εἶναι ἴσης ἀξίας ἢ ἱκανότητος ἢ τιμιότητος κτλ.), - **ὅποιο δάχτυλο κι ἂν κόψης πονεῖ** (περὶ τέκνων, ὡς ἐξ ἴσου ἀγαπωμένων).

δακτυλοβάμων-ονος-ον νεώτ. ὁ ἐπὶ τῶν δακτύλων βαδίζων· **2)** τὸ οὐδ. πληθ. **δακτυλοβάμονα** ὡς οὐσ. ζωολ. κατηγορία θηλαστικῶν ζῴων, ἅτινα βαδίζουσι στηριζόμενα ἐπὶ τῶν **δακτύλων**, οἷον ὁ αἴλουρος, ὁ κύων κτλ.

δακτυλοβδέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος βδελλῶν.

δακτυλόγραμμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἀποτύπωμα τῶν γραμμῶν τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων, λαμβανόμενον δι' ἐπιθέσεως τοῦ δακτύλου ἐπὶ φύλλου χάρτου ἠλειμμένου διὰ λεπτῆς τινος ὕλης, **ἀ.** δακτυλικὸν ἀποτύπωμα, δημ. δαχτυλιά.

δακτυλογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ γραφομηχανῆς βλ.λ. γραφὴ ἢ ἀντιγραφὴ ἐπιστολῆς, ἐγγράφου κτλ.

δακτυλογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ γράφειν διὰ γραφομηχανῆς.

δακτυλογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δακτυλογραφίαν βλ.λ.

δακτυλογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ γνωρίζων **νὰ γράφῃ** διὰ γραφομηχανῆς· ‖ ὑπάλληλος γραφείου εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν διὰ γραφομηχανῆς καθαρογράφησιν ἐγγράφων.

δακτυλογραφῶ-έω νεώτ. γράφω διὰ γραφομηχανῆς· ‖ ἐν χρ. κ. παθ. ἰδίως ἡ μτχ. παθ. παρακ. : **δακτυλογραφημένα ἔγγραφα.**

δακτυλόγυρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **πολυστομιδῶν** σκωλήκων.

δακτυλοδεικτεὶ ἐπίρρ. μτγν. διὰ δακτυλοδειξίας, κατὰ κοινὴν φήμην : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.257.

δακτυλοδείκτης (ὁ) μτγν. ὁ δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου : Πολυδ.2,155.

δακτυλόδεικτος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ διὰ τοῦ δακτύλου δεικνυόμενος, δακτυλοδεικτούμενος, **ὅθ.** περίφημος, διάσημος : Αἰσχ.Ἀγ.1332 **δακτυλοδείκτων δ' οὔτις ἀπειπὼν εἴργει μελάθρων.**

δακτυλοδεικτῶ-έω κ. νεώτ. δεικνύω διὰ τοῦ δακτύλου (ἤτοι τοῦ λιχανοῦ) : Δημ.790 **ἀλλ' ὅτι δακτυλοδεικτεῖτ' ἐπὶ τῷ πονηρότατον τῶν ὄντων ἁπάντων** δεικνύναι,· μετ' αἰτ. : ΔίωνΚ 61,17, Σχόλ.Ἰλ. Χ 38 **οἱονεὶ δακτυλοδεικτεῖ αὐτῷ τὸν Ἀχιλλέα**· ‖ νεώτ. φέρω ὡς παράδειγμα, ὡς ἔχοντα ἰδιότητά **τινα ἐξαιρέτως** ἀνεπτυγμένην ἐπ' ἀγαθῷ **ἢ ἐπὶ** κακῷ· ‖ παθ. **δακτυλοδεικτοῦμαι** διὰ τοῦ δακτύλου δεικνύομαι, εὐφημοῦμαι : Διον.Ἀλ.Ρητ.7,4 Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.3,11 σ.296 **καθάπερ ἐπὶ σκηνῇ ἐμπομπεύοντα καὶ δακτυλοδεικτούμενον**· ‖ νεώτ. **φέρομαι** ὡς παράδειγμα, ἐπισύρω τὴν γενικὴν **προσοχήν**, ἐπ' ἀγαθῷ ἢ ἐπὶ κακῷ, **συνήθ. κατὰ μτχ. παθ.** παρακ. **δακτυλοδεικτούμενος.**

δακτυλοδείκτως ἐπίρρ. μον. κατὰ τρόπον πασίγνωστον, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν : Χριστοφορ. Μηνολόγ.ἐν Παρισ.Κώδ.1578, σ.348.

δακτυλοδειξία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τοῦ δακτύλου δεῖξις : Κύριλλ.Ὑπομν.εἰς Ἰω.2,5, σ. 195 **ταῖς .. δακτυλοδειξίαις.**

δακτυλόδικτος-ον ὁ ἀπὸ τῶν δακτύλων ἐκπορευόμενος, ἐπὶ τοῦ ἤχου τῆς στρεφομένης βέμβικος : Αἰσχ.ἀπ.57, Στράβ.10,3,16 ὁ **μὲν ἐν χερσὶν βόμβυκας ἔχων, τόρνου κάματον, δακτυλόδικτον** πίμπλησι μέλος (δ.γρ. δακτυλόδεικτον).

δακτυλοδόχμη (ἡ) μτγν. μέτρον πλάτους τεσσάρων δακτύλων, παλαιστὴ βλ.λ. : Πολυδ.2,157.

δακτυλοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς δάκτυλον, ὁ ἔχων σχῆμα δακτύλου : Ἀθήν. 11,468 F **οἱ δὲ τὸ ἔχον κύκλῳ δακτυλοειδεῖς τύπους τινάς**, Παπαδ.Χρ. στ.Τεμπ.65 **ὁ ξηρὸς βορρᾶς ἐσκλήρυνε καὶ ἐστίλβωνε τὴν χιόνα εἰς δακτυλοειδεῖς κρυστάλλους.**

δακτυλοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. ὁμοίως πρὸς δάκτυλον : Γρηγόρ.Νύσσ.ἐν Παρισ.Κώδ.1199.

δακτυλοζώδη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δακτυλοθεσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ θέσις τῆς χειρὸς πρὸς βοήθειαν, ὅθ. ἡ παροχὴ βοηθείας : Θεοδ.Τριμιθ.περὶ 'Ιω Χρυσ.ἐν **Mai** Πατρολ.Νέ.6,270 **δακτυλοθεσία θεοῦ·** πρβλ. θεῖος δάκτυλος· **2)** νεώτ. μουσ. ὁ ἑκάστοτε κατάλληλος τρόπος χρήσεως τῶν δακτύλων τῶν δύο χειρῶν ἐπὶ τῶν ὀπῶν ἢ τῶν χορδῶν ἢ τῶν πλήκτρων τῶν διαφόρων μουσικῶν ὀργάνων· **3)** ὁμ. μουσ. ὁ ἄνωθεν μουσικοῦ φθόγγου σημειούμενος ἀριθμός, ὁ δεικνύων τὸν δάκτυλον οὗ ὁ ἐκτελεστὴς θὰ ποιήσηται χρῆσιν.

δακτυλοθέτης (ὁ) νεώτ. τεμάχιον σκύτους, εἰς ὃ ἐμβάλλεται ὁ λιχανός, ἵνα κρατῆται ἰσχυρότερον ἡ σπάθη.

δακτυλοθήκη (ἡ) νεώτ. ζωολ. τὸ ἐπικαλύπτον ἕκαστον δάκτυλον τῶν θηλαστικῶν ζῴων τμῆμα τοῦ δέρματος.

δακτυλοκάλυξ-υκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑξακτινελλιδῶν σπόγγων.

δακτυλοκαμψόδυνος-ον ὁ φέρων ὀδύνην διὰ κάμψεως τῶν δακτύλων : ΑΠλ.Ι,18 **τοῖς δὲ δανεισταῖς κάλλιπε τὴν ψῆφον δακτυλοκαμψόδυνον.**

δακτυλόκερως-ω (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος φρονιμιιδῶν μαλακοστράκων.

δακτυλοκοιλογλύφος (ὁ) 'Επιγρ. δακτυλιογλύφος βλ.λ.

δακτυλοκοτύλη (ἡ) νεώτ. ζωολ γένος τι θαλασσίων παροσίτων σκωλήκων.

δακτυλοκρατῶ-έω κρατῶ τι διὰ τῶν δακτύλων : ἐν Παρια.Κῶδ.2239.

δακτυλοκτένιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ποωδῶν ἀγρωστοειδῶν φυτῶν.

δακτυλολογία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς διὰ τῶν δακτύλων συνεννοήσεως, χρησιμεύουσα πρὸς ἐπαίδευσιν τῶν κωφαλάλων καὶ καθ' ἣν τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου ἀνταποκρίνονται πρὸς.ὡρισμένας θέσεις τῶν δακτύλων τῆς μιᾶς ἢ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν.

δακτυλολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δακτυλολογίαν βλ.λ. : **δακτυλολογικὴ μέθοδος.**

δακτυλομετρῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. μετρῶ διὰ τῶν δακτύλων : 'Ανών. εἰς 'Αριστλ. ἐν Παρισ.Κῶδ. 1832· ‖ νεώτ. συνήθ. παθ. ἐπὶ μικροῦ πλήθους ἀνθρώπων οἱονεὶ μετρουμένων ἐπὶ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν

δακτυλόμυς-υος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐχιμυϊδῶν θηλαστικῶν.

δακτυλονομία (ἡ) νεώτ ἡ τέχνη τοῦ διὰ τῶν δακτύλων μετρεῖν.

δακτυλοπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ κ. **δακτυλοπλαστική** ἐγχείρησις πλαστικὴ σκοποῦσα τὴν ἀντικατάστασιν δακτύλου καὶ ἰδίως τοῦ ἀντίχειρος, ἐπιτυγχανομένη διὰ μεταμοσχεύσεως δακτύλου λαμβανομένου ἐκ τοῦ ποδὸς τῆς αὐτῆς πλευρᾶς.

δακτυλοπλαστική (ἡ) νεώτ ἰατρ δακτυλοπλασία βλ.λ.

δακτυλόπλοκος-ον μσν. ὁ διὰ τῶν δακτύλων πλεκόμενος : Μον.Φιλῆς 2,92,102, ἐν Mil.

δακτυλοπόα (ἡ) νεώτ. βοτον. γένος ἀγρωστοειδῶν φυτῶν.

δακτυλοποιητικός-ή-όν μσν. ὁ δακτύλους ποιῶν : 'Ιω.Φιλοπ.ΖΓ 193,11.

δακτυλοπόρα (ἡ) νεώτ. γένος ἀπολελιθωμένων σιφωνοειδῶν θαλλοφύλλων φυτῶν, ἀποτελούντων ὁλόκληρα στρώματα πετρωμάτων.

δακτυλόπους-ποδος (ὁ) μτγν. ἡ πρώτη φάλαγξ τοῦ δακτύλου τῶν ποδῶν:Κατάλ.Κωδ.'Αστρολ. 7,238,25 **δακτυλόπους ἢ ῥιζοδάκτυλος.**

δακτυλόπτερος (ὁ) νεώτ. γένος ἀκανθοπτερυγίων τριγλιδῶν ἰχθύων, τὸ χελιδονόψαρο.

δάκτυλος (ὁ) κ. μον. κ. νεώτ., δημ. **δάκτυλο** (τὸ) **βλ.λ. κ. δάχτ-** πληθ. ποι. κ. μσν., σπαν. δὲ κ. ἀττ. **δάκτυλα** (τὰ) ἕκαστον τῶν πέντε ἀρθρωτῆς ὀστεώσεως ἄκρων τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τοῦ ανθρώπου· ὁμ. κ. ἕκαστον τῶν οὑτωσὶ ἄκρων τῶν ποδῶν ζῴων· ‖ ἡ χρ. τῆς λ. συχνοτέρα, καὶ δὴ καὶ κατ' ἀπόλ. ἐκφοράν, ἐπὶ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν διὸ τὴν πολλὴν τούτων χρησιμότητα πρὸς ἀφήν, λῆψιν, ἐργοποιΐαν, χειροτεχνίαν, δεῖξιν, ἔντεχνον κροῦσιν κ. ἀρίθμησιν : 'Ηρ.6,63 **ἐπὶ δακτύλων συμβαλλόμενος τοὺς μῆνας** (διὰ τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς ἀρίθμησιν τῶν μηνῶν ποιούμενος), 'Αριστοφ.Νεφ.653 **τίς ἄλλος ἀντὶ τουτουὶ τοῦ δακτύλου,** Ξεν.ΚΠ 1,3,7 **δακτύλοις τρισὶν ὀχοῦντες τὴν φιάλην, - ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου·** ‖ πολλάκις ἐπὶ χειρῶν ἢ ποδῶν μετ' εἰδικοῦ χαρακτηρισμοῦ ἑκάστου τῶν δακτύλων· 'Ανώνυμ. Γραμμ.ἐν Βαροκ.κῶδ.9 « **δάκτυλα· οἱ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν.. ἀντίχειρ ὁ τῶν ἄλλων κεχωρισμένος· ὁ μετ' ἐκεῖνον λιχανός· εἶτα σφάκελος· ὁ μετ' αὐτὸν ἐπιβάτης· καὶ ὁ πάντων ἔσχατος καὶ μικρότατος μύωψ** » : Πλάτ.Πολ.523 C **φαμέν, τρεῖς ἂν εἶεν δάκτυλοι, ὅ τε σμικρότατος καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ μέσος·** ‖ κ. κατ' ἀπόλ. ἐκφοράν, ὁ προσδιορισμὸς ἐπὶ τῶν δακτύλων τῆς χειρός, ἐξυπονοουμένου τοῦ δάκτυλος : 'Ιππ.'Αρθρ.37 **οἱ λιχανοί,** 'Αριστλ.ΖΜ 687 b,17 **ὁ ἔσχατος** (δ. μύωψ ἢ ὠτίτης)· ‖ ἐν χρ. ὡς εἴρ. ἐν πληθ. κ. **δάκτυλα** (τὸ) ὅθ. κ. ὁ κρατήσας ἐν τῇ δημ. τ. **δάχτυλο** (τὸ) β.λ.λ. : Θεόκρ.19,3 **ἄκρα δὲ χειρῶν δάκτυλα πάντ' ὑπένυξεν,** Εὐστ.Πονημ.53,83 **τοῖς καὶ αὐτὰ τὰ δάκτυλα πρὸς ἐμμελῆ κίνησιν ἀρρύθμοις·** παρ' ἀττ. ἀπαντᾷ μ. ἐπὶ ζῴων : 'Αριστλ.Φυσιογν.810 a,22 **οἷς τῶν ποδῶν τὰ δάκτυλα συμπεφραγμένα ἐστί·** ‖ ἐπὶ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν πάντοτε μετὰ προσδιορισμοῦ, πλὴν ἂν ἐκ τῶν ἀμέσως προειρημένων κατάδηλον ὅτι πρόκειται περὶ τῶν τοῦ ποδός : Ξεν. 'Αν.4,5,12 **οἵ τε ὑπὸ τοῦ ψύχους τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀποσεσηπότες,** Πλούτ.Πύρρ.3 **λέγεται δὲ τοῦ ποδὸς ἐκείνου τὸν μείζονα δάκτυλον ἔχειν δύναμιν θείαν,** 'Αριστφ.'Ιππ.874 **ἄνδρ' ἄριστον εὐνούστατόν τε τῇ πόλει καὶ τοῖσι δακτύλοις** (π. τοῦ βυρσοδέψου Κλέωνος, προαναφερομένων ἐμβάδων)· ‖ ἐπὶ τῶν χειροπόδων ζῴων. ἤτοι τῶν πιθήκων : 'Αριστλ.ΖΙ 502 b,3 **χεῖρας καὶ δακτύλους καὶ ὄνυχας ὁμοίους τῷ ἀνθρώπῳ· πλὴν.. ἐπὶ τὸ θηριωδέστερον·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ζῴων, ἤτοι τῶν θηλαστικῶν, ὡς κ. τῶν πτηνῶν κ. τῶν ἑρπετῶν : αὐτ. 498 a,34 **οὗτος δὲ τὰ περὶ τοὺς δακτύλους ἀδιαρθρότερα ἔχει** (ὁ ἐλέφας), αὐτ.695 a,22 **πλείους οὐκ ἔχουσι δακτύλους διὰ τὴν στενότητα τοῦ σκέλους** (περὶ πτηνῶν)· **2)** κ. νεώτ. ἡ λ. πολλάκις ἐν φρ. κ. παροιμ. μτφ., οἷον : Λουκ.Δημών.4 **οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν ἄκρῳ δακτύλῳ ἁψάμενος** (ἡ φρ. εὔχρ. κ. ἐν τῇ νεωτ. = ἀκροθιγῶς βλ.λ.), Κλήμ.'Αλ.Παιδ.291,14 **οὐδὲ τὸν δάκτυλον ὡς ἔτυχε σαλεύειν τῷ σόφῳ** (sic) **ὁ λόγος ἐπιτρέπει,** Προκ. Γαζ.'Επιστ.3) **ἄκρῳ δακτύλῳ γεύεσθαι,** ΠΔ 'Εξ.8,19 **δάκτυλος Θεοῦ ἐστι τοῦτο** (θεόθεν ἐπέμβασις, θεία θέλησις), ΚΔ Λουκ.11,20 **ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια** (θείᾳ δυνάμει)· ἡ φρ. ἐν ταῖς αὐτ. σημ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς κ. κατ' ἐπέκτ. χρ. κ. σημ. : **ξένος - ἀγγλικὸς - ρωσικὸς δάκτυλος** (= κρυφία ἐνέργεια ἢ ὑποκίνησις), νεώτ. **θέτω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων** (ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως βεβαιοῦμαι, τῆς φρ. εἰλημμένης ἐκ τοῦ ἐν ΚΔ 'Ιωάν.20,25 ἐπεισοδίου), **- κινῶ ἀπειλητικῶς τὸν δάκτυλον, - μετροῦνται εἰς τὰ δάκτυλα** (εἶναι λίαν εὐάριθμοι)· **3)** κ. νεώτ. ἐλαχίστη μονὰς μήκους, ἀποτελοῦσα ὑποδιαίρεσιν τοῦ ποδὸς καὶ) δυναμοῦσα πρὸς δέκα ὀκτὼ περίπου χιλιοστὰ τοῦ γαλλ. μέτρου· 'Ηρων Μέτρ.308 « **πάντων τῶν μέτρων ἐλαχιστότερόν ἐστι δάκτυλος, ὅστις καὶ μονὰς καλεῖται· διαιρεῖται δὲ ἔσθ'**

ὅτε μὲν γὰρ καὶ εἰς ἥμισυ καὶ τρίτον καὶ λοιπὰ μόρια » : Ἡρ.1,60 **ἦν γυνή,.. μέγαθος ἀπὸ τεσσέρων πήχεων ἀπολείπουσα τρεῖς δακτύλους·** **4)** ἀστρον. τὸ δωδέκατον μέρος τῆς φαινομένης διαμέτρου τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης : Κλεομήδ.2,3· **5)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ στίχων, μετρικὸς πούς παρ' ἀρχ. ἀποτελούμενος ἐκ μιᾶς μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν συλλαβῶν (— υυ) : Ἀριστφ.Νεφ.651 **ἐπαΐονθ' ὁποῖός ἐστι τῶν ῥυθμῶν κατ' ἐνόπλιον, χὠποῖος αὖ κατὰ δάκτυλον·** **6)** δάκτυλοι (οἱ) εἶδος χοροῦ : Ἀθήν.14,629 D **τὰ δὲ στασιμώτερα καὶ ποικιλώτερα καὶ τὴν ὄρχησιν ἁπλουστέραν ἔχοντα καλεῖται δάκτυλοι·** **7)** ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου φοίνικος, ὁ χουρμάς· Ἀρτεμίδ.5,89 « αἱ τοῦ φοίνικος βάλανοι αἱ σπουδαῖαι δάκτυλοι καλοῦνται »· ‖ νεώτ. βοταν. τὸ δένδρον φοίνιξ ὁ δακτυλιοφόρος, χουρμαδιά· **8)** εἶδος σταφυλῆς : Πλίν.Φ1 14,15· **9)** ἄγρωστις βλ.λ. : Πλίν.Φ1 24,182· **10) Δάκτυλοι Ἰδαῖοι,** ὡς κυρ. ὄν. μυθικὰ πρόσωπα ἐν Κρήτῃ, ἱερεῖς ἢ δαίμονες, πάρεδροι τῆς Κυβέλης : Ἡσίοδ.ἀπ.176, Στράβ.8,3,30 **τῶν μὲν ἕνα τῶν Ἰδαίων Δακτύλων·** **11)** δάκτυλοι ἰδαῖοι ἢ γλυκυσίδη βλ.λ. : Διοσκ.3,140· ‖ ὁμ. ἀπολίθωμά τι εὑρεθὲν ἐν Κρήτῃ : Πλίν.Φ1 37,170· **12)** εἰδ. νεώτ. ζωολ. εἴδη μαλακοστράκων, ὧν ἡ κόγχη ἐπιμήκης προσομοιάζουσα πρὸς δάκτυλον, οἷον ὁ σωλήν.

δακτυλοσκοπία (ἡ) νεώτ. μέθοδος διαπιστώσεως τῆς ταυτότητος ἀτόμου τινὸς ἐκ τῶν δακτυλικῶν αὐτοῦ ἀποτυπωμάτων, πρβλ. δακτυλοτυπία.

δακτυλοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δακτυλοσκοπίαν βλ.λ.

δακτυλοσπόνδειος (ὁ) μσν. ἐπισύνθετος στίχος ἐκ δακτύλων καὶ σπονδείων : Τζέτζ.2,92, 102 ἐν Mil.

δακτυλόστυλον (τὸ) νεώτ.γέν.ὀρχεοειδῶν φυτῶν.

δακτυλοσφαίριον (τό) νεώτ. γένος **ῥιζοποδιδῶν** πρωτοζῴων.

δακτυλοτανίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης τῆς δακτυλίτιδος, ἔχων διουρητικὰς ἰδιότητας.

δακτυλότριπτος-ον μτγν. ὁ διὰ τῶν δακτύλων τετριμμένος, τριβείς : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 6,247,3 **καὶ δακτυλότριπτον ἄτρακτον *σφονδυλοδινήτῳ* νήματι νηχόμενον.**

δακτυλοτροχαῖος (ὁ) νεώτ. μετρικ. στίχος ἀποτελούμενος ἐκ μιᾶς δακτυλικῆς τετραποδίας καὶ μιᾶς τροχαϊκῆς τριποδίας.

δακτυλοτυπία (ἡ) νεώτ. δακτυλοσκοπία βλ.λ.

δακτυλοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων, ἔχων δακτύλους : **δακτυλοφόρα ἄκρα.**

δακτυλοφύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. μετάλλινον ἔλασμα τῆς λαβῆς σπάθης ἢ ξίφους, δι' οὗ προστατεύονται ἀπὸ τοῦ ἀντιπάλου κτυπήματος οἱ χειριζόμενοι τὴν σπάθην ἢ τὸ ξίφος δάκτυλοι.

δακτυλόφιλος (ὁ) νεώτ. γένος **μαρσυποφόρων** θηλαστικῶν.

δακτυλωτός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δακτύλους ἢ προεξοχὰς ἐν εἴδει δακτύλων : Ἴων Τραγ.1, Δίδυμ.π.Ἀθην.11,468 E **δακτυλωτὸν δ' οἷον κύκλῳ τὴν φιάλην καιλότητα ἔχουσαν ἔνδοθεν οἷον δακτύλων·** **2)** νεώτ. τὸ ἀρσ. **δακτυλωτός** ὡς οὐσ. ζωολ. γένος **ὁλοθουριδῶν** ἐχινοδέρμων.

δακτυρίτριον (τὸ) πάπ. δακτύλιος, δαχτυλίδι.

δακώνω δημ. κ. **δαγκώνω** βλ.λ.

δακωνιά (ἡ) δημ. κ. **δαγκωνιά** δῆγμα, δαγκωματιά· **2)** βλωμός, μπουκιά.

δάλα Ἡσ. « ἄμπελος ».

δαλάγχαν Ἡσ. « θάλασσαν » (πιθ. μακεδονικόν).

δάλαν Ἡσ. « λύμην ».

δαλαρνίτης (ὁ) νεώτ.ὀρυκτ. ὁ ἀρσενοπυρίτης βλ.λ.

δαλβεργία (ἡ) νεώτ. γένος χεδροπῶν φυτῶν.

δαλεμβερτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **εὐφορβιοειδῶν** φυτῶν.

δάλεμον Ἡσ. « **κηδεμόνα** ».

δαλέομαι δωρ. ἀντὶ δηλέομαι - δηλοῦμαι βλ.λ.

δαλερός-ά-όν καυστικός, φλογερός, θερμός : Ἐμπ.90,2 (ἀμφ. γρ.).

δαλεχαμπία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **εὐφορβιοειδῶν** θάμνων, ὧν τινες ἀναρριχητικοί.

δαλήσασθαι δωρ. ἀντὶ δηλήσασθαι· Ἡσ. « δαλήσασθαι· λυμήνασθαι, ἀδικῆσαι ».

δαλία (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **δαλεία** γένος ἀστεροειδῶν φυτῶν, ἡ ντάλια.

δαλιβαρδία (ἡ) νεώτ. γένος **ῥοδοειδῶν φυτῶν.**

δάλιδας Ἡσ. « τὰς μεμνηστευμένας » (ἀνάγν. τάλιδας).

δαλίλα (ἡ) νεώτ. γένος **ἀνισοκόγχων ἐλασματοβραγχίων,** ἁπάντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δάλιον (τό) ὑποκορ. τοῦ δαλός βλ.λ. : Ἀριστφ. Εἰρ.959 **φέρε δή, τὸ δάλιον τόδ' ἐμβάψω λαβών.**

δάλιος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ δήλιος βλ.λ.

δαλιοχεῖν Ἡσ. « παιδὶ συνεῖναι. Ἀμβρακιῶται »· ‖ Ἡσ. « μοιχεύειν ».

δαλιοχός Ἡσ. « μοιχός ».

δαλίς Ἡσ. « μωρός ».

δαλκαβούκης (ὁ) δημ. κ. **-μπούκης ἢ -ας ὁ ἐκ** προμελέτης ἐπισκεπτόμενός τινα γευματίζοντα, ἵνα μετάσχῃ τοῦ γεύματος, παράσιτος, δειπνοθήρας.

δάλκιον Ἡσ. « πινάκιον ».

δάλλει Ἡσ. « κακουργεῖ ».

δαλλιγγερία (ἡ) νεώτ. γένος **τι πρωτοζῴων.**

δαλλώ ἢ δαλώ Ἡσ. « ἡ ἀπόπληκτος, οἱ δὲ τὴν ἔξωρον παρθένον ἢ γυναῖκα καὶ πρεσβυτέραν, ὅταν συμπαίζῃ ταῖς παρθένοις ὑπερῆλιξ ».

δαλμάναι Ἡσ. « εἰκάσαι ».

δαλμανία (ἡ) νεώτ. γένος **κωνωπιδῶν** ἐντόμων· **2)** νεώτ. κ. **δαλμανίτης** γένος **φακοπιδῶν τριλοβιτῶν** ἀρθροζῴων, ἁπάντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δαλματική (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., ἐν πάπ. κ. **δελματική** κ. **δερματική** εἶδος ἐκ Δαλματίας εἰς Ῥώμην εἰσαχθέντος χιτῶνος λευκοῦ μετὰ **πορφυρῶν** ῥαβδώσεων, **ἔχοντος** χειρῖδας **εὐρέως** διανοιγομένας· **ἔνδυμα** πολύτιμον κατὰ τοὺς **αὐτοκρατορικοὺς χρόνους,** ὑπὸ ἀριστοκρατῶν φερόμενον, εἶτα δὲ εὐτελεστέρας ὑφῆς εἰς κοινοτέραν χρῆσιν γενόμενον καὶ βραδύτερον ἐξαιρέτως πολυτελὲς ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων ἐν ἐπισήμῳ περιβολῇ καὶ ὑπὸ ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων ἐν τελετουργίαις, ἀφεθὲν δὲ τέλος ὡς στολὴ τῶν διακόνων : Ἐπιφάν.Αἱρ.1,15,32 D **ἐπειδὴ στολάς, εἴτουν ἀμπεχόνας, οἱ τοιοῦτοι ἀνεβάλλοντο καὶ Δαλματικάς, εἴτουν κολοβίωνας·** ‖ νεώτ. τὸ ἀπὸ τοῦ ἐνάτου αἰῶνος **ἔσω ἄμφιον** τῶν ἐπισκόπων τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας.

δαλματικομαφόρτης (ὁ) πάπ. δαλματικὸς **ἐπενδύτης** μετὰ κολύπτρας.

δαλματικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Δαλματίαν ἢ τοὺς Δαλματούς· ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ **Δαλματική** (χώρα) ἡ χώρα τῶν Δαλματῶν, ἡ Δαλματία : Στράβ.7,5,5 **Ἀδρίου δὲ ὄρος ἐστὶ μέσην τέμνον τὴν Δαλματικήν·** ‖ τὸ θηλ. δαλματική ὡς οὐσ. βλ.λ.

δαλογενής-οῦς-ές δωρ. τ. τοῦ **δηλογενής** βλ.λ.

δαλός (ὁ) (1) τεμάχιον ξύλου φλεγομένου, δαυλός : Ἰλ.Ο 421 **δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός,** Αἰσχ.Χο.608 **καταίθουσα παιδὸς δαφοινὸν δαλὸν ἥλικα,** Εὐρ. Κύκλ.471 **κἀγὼ λαβοίμην τοῦ τυφλοῦντος ὄμματα δαλοῦ** · **2)** φρυκτώριον, πυρσός : ΑΠ 9,675 **πᾶσιν ἀλωομένοις τηλαυγέα δαλὸν ἀνάπτω·** **3)** συνεκδ. ὁ κεραυνός : Ἰλ.Ν 320 **ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν·** **4)** εἶδος μετεώρου : Ἀριστλ.Μετ.341 b, 28· **5)** μτφ. ἐπὶ γέροντος, ὁ ἐξηντλημένος ἢ ὁ μόνος ἀπομείνας· πρβλ. δημ. κούτσουρο : ΑΠ 12,41· **6)** Ἡσ. « δαλός· μελάνουρος ἰχθύς ».

δαλοῦν Ἡσ. « σύντομον ».

δαλπάδη (ἡ) νεώτ. γένος πεντατομιδῶν ἡμιπτέρων.
δάλσυρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πεντατομιδῶν ἡμιπτέρων ἐντόμων.
δάλτος 'Επιγρ. δέλτος βλ.λ. : 'Επιγρ.Κύπρ. **ἰδὲ τά(ν) δάλτον τά(ν)δε.**
δαλτωνικός-ή-όν νεώτ. ὁ πάσχων δαλτωνισμόν.
δαλτωνισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἀνωμαλία τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὁράσεως, καθ' ἣν ὁ ὀφθαλμὸς ἀδυνατεῖ νὰ διακρίνῃ ὀρθῶς τὰ χρώματα καὶ ἰδίως τὸ ἐρυθρόν· ἄ. ἀχρωματοψία.
δάμα (ἡ) νεώτ. γένος μηρυκαστικῶν ζῴων.
δαμᾷ ποι. κ. **δαμάᾳ** γ' ἑν. πρόσ. μέλλ. τοῦ δαμάζω ἢ δάμνημι βλ.λ.
δαμάζω κ. μον., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. ἐπ. **δαμάσσω,** ὁμ. **δαμῷ, δαμάᾳ,** γ' πληθ. **δαμόωσι,** ἀόρ. α' ἐπ. **ἐδάμασσα, δάμασσα,** παρακ. **δεδάμακα,** μέσ. μέλλ. ἐπ. **δαμάσσομαι,** ἀόρ. **ἐδαμάσσατο, δαμάσαντο, δαμασσάμενος,** ἀόρ. α' εὐκτ. **δαμάσαιτο,** ἀόρ. β' εὐκτ. **δάμοιτο,** παθ. μέλλ. **δεδμήσομαι** κ. ἀνώμαλ. **δαμοῦμαι,** ἀόρ. ἐπ. **δαμάσθην,** β' **ἐδμήθην,** προστ. **δμηθήτω,** μτχ. **δμηθείς,** δωρ. **δμαθείς,** κ. γ' **ἐδάμην,** ἐπ. **δάμην,** γ' πληθ. πρόσ. **δάμεν,** ἐπ. ὑποτ. **δαμείω,** β' κ. γ' ἑν. **δαμήῃς, -ήῃ,** β' πληθ. **δαμήετε,** εὐκτ. **δαμείην,** ἀπαρφ. **δαμῆναι,** ἐπ. ἀπαρφ. **δαμήμεναι,** μτχ. **δαμείς,** παρακ. **δέδμημαι, δεδμημένος** κ. μτγν. **δεδαμασμένος,** δημ. **δαμασμένος,** ὑπερσυντλ. **δέδμητο,** γ' πληθ. **δεδμήατο,** ποι. ρ. ἐν χρ. π. Ξεν. κατά μτχ. ἐν. **δαμάζοντες** κ. ἀόρ. παθ. **δαμασθεῖεν,** ὡς κ. παρ' 'Ισοκ. ἀπαρφ. παθ. ἀόρ. **δαμασθῆναι,** κ. παρά Πλουτ. κτ. παθ. ἐν. **δαμαζομένους** ἐπικρατῶ, ὑπερισχύω, καταβάλλω, νικῶ, ὑποτάσσω, κατακτῶ· ‖ ἐν ἀναφ. πρὸς ζῷα, τιθασεύω, ὑποβάλλω εἰς ζυγόν, ἐξημερώνω : τὸ μέσ. π. 'Ομ. **ἐν ταύτῃ** τῇ σημ. : 'Ιλ. Ψ 655 **ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι ἑξετέ' ἀδμήτην, ἥ τ' ἀλγίστη δαμάσασθαι·** ‖ βραδύτ. κ. τὸ ἐνεργ. ἐν ὁμ. σημ. : Ξεν.'Απομν. 4,3,10 **πάντες δὲ τιθασεύοντες καὶ δαμάζοντες τὰ χρήσιμα τῶν ζῴων·** κ. παθ. : Ξεν.'Απομν.4,1,3 **ἐπιδεικνύων τῶν τε ἵππων τοὺς εὐφυεστάτους, θυμοειδεῖς τε καὶ σφοδροὺς ὄντας, εἰ μὲν ἐκ τῶν νέων δαμασθεῖεν,** Πλουτ.'Αγησ.1 **ὥσπερ ἵππους εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δαμαζομένους·** **2)** ἐπὶ μετάλλων, κατεργάζομαι : Εὐρ.'Αλκ.980 **καὶ τὸν ἐν Χαλύβοις δαμάζεις σὺ βίᾳ σίδαρον·** κ. παθ. : 'Ησίοδ. Θ 865 **ἠὲ σίδηρος,. οὔρεος ἐν βήσσῃσι δαμαζόμενος** πυρὶ κηλέῳ **3)** πόη. ἐπὶ γῆς, καθορίζω, καθιστῶ καλλιεργήσιμον, ξελογγώνω· **4)** ἐπὶ παρθένων, δίδω εἰς γάμον, ὑπανδρεύω : 'Ιλ.Σ 432 **ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν·** ‖ μέσ. **δαμάζομαι** βιάζω γυναῖκα, ἀποπλανῶ,διαφθείρω : Νόμ.Γόρτ.2,11 ‖ παθ. ἐπὶ γυναικῶν, ὑπανδρεύομαι : 'Ιλ.Γ 301 **ἄλοχοι δ' ἄλλοισι δαμεῖεν,** 'Οδ.Γ 269 **ἀλλ' ὅτε δή μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι·** **5)** ὑποτάσσω, νικῶ, κατακτῶ, ὅθ. κ. νεώτ. καταβάλλω : 'Ιλ.Α 61 **εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς 'Αχαιούς,** 'Οδ.Ι 59 **καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες 'Αχαιούς,** 'Ησίοδ.Θ 490 **βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας·** ‖ παθ. καταβάλλομαι, ὑποτάσσομαι, εἶμαι ὑπόδουλος εἴς τινα : 'Ιλ.Ε 878 **σοί τ' ἐπιπείθονται καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος,** 'Οδ.Γ 304 **δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ·** ‖ ἐπὶ τῶν θεῶν, ὑποβιβάζω, ταπεινώνω : 'Ιλ.Ι 118 **δάμασσε δὲ λαὸν 'Αχαιῶν·** **6)** κ. νεώτ. ἐπὶ ἰσχυρῶν, βιαίων συναισθημάτων, συγκρατῶ, καταστέλλω : Στοβ.'Ανθολ.82 **δαμάζω ἐπιθυμίαν, - ἔμαθα νὰ δαμάζω τὴν ὀργήν μου·** **7)** ρίπτω κάτω, φονεύω, εἰδ. ἐν τῇ μάχῃ : 'Ιλ.Π 438 **ἤ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω,** 'Οδ.Φ 213· κ. παθ.: 'Ιλ.Ε 646 **ἀλλ' ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα πύλας 'Αΐδαο περήσειν,** Εὐρ.'Αλκ.127 **δμαθέντας γὰρ ἀνίστη** (τοὺς νεκρούς)· **8)** καταβάλλω, ταλαιπωρῶ, ἐξαντλῶ, ψυχικῶς κάμπτω : 'Ιλ.Ξ 316 **οὐ γάρ πώ ποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν,** Διγεν.'Ακρ. 923 **ὁ χωρισμὸς τῶν ἀγαπώντων.. δαμάζει τὰς καρδίας·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : 'Οδ.Ι 454 **δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ·** ‖ παθ. καταβάλλομαι, ἡττῶμαι, ὑποκύπτω : 'Ιλ.Κ 2 **μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·** **9)** ἐπὶ ἀγῶνος, νικῶ,κερδίζω, ἐπιτυγχάνω : Πίνδ.Π 8,80 **ἀγῶν' ἐπιχώριον.. δάμασσας ἔργῳ·** **10)** μτφ. ἐπὶ ζητημάτων, ὑποθέσεων, προβλημάτων κτλ. ἐπιλυτέων, γίνομαι οἱονεὶ κύριος διὰ τῆς ἀποδείξεως, κατακτῶ, ὅθ. ἀποδεικνύω : Παρμ.7,1 **οὐ μήποτε τοῦτο δαμῇ, εἶναι μὴ ἐόντα** (οὐδέποτε θ' ἀποδειχθῇ..)· **11)** δημ. ἀμτβ. ὡριμάζω, σιτεύω, τρυφεραίνω : **ἐδάμασαν οἱ ἐλιές, - τὸ κρέας δὲν ἐδάμασε ἀκόμα.**
δαμαῖος (ὁ) κ. νεώτ. ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος, ἱπποδαμαστής : Πίνδ.Ο 13,69 **καὶ Δαμαίῳ νιν θύων ταῦρον ἀργάεντα πατρὶ δεῖξον·** **2)** νεώτ. ζωολ. γένος ὀρειβατιδῶν ἀκάρεων.
δάμαις αἰολ. 'Ησ. « **δάμαις·** δαμάζων ».
δαμάκι(ν) (τό) μον. κ. δημ. μικρὰ ποσότης, μικρὸν τεμάχιον, ὀλίγον, **ἐλάχιστον** : Πρόδρ.2,224 **καὶ μόλις νὰ μᾶς φέρουσιν θυννόκομαν δαμάκιν·** **2)** ὡς ἐπίρρ. ὀλίγον, μικρόν, λιγάκι : Θυσία 'Αβραὰμ 915 **Κύρη, μὴ σφίγγῃς τὸ σκοινί, ἄσ' τ' ἀχαμνὸ δαμάκι·** **3)** δημ. τεμάχιον ἰσοπεδωθείσης γῆς, ἐπὶ κλιτύος λόφου ἢ ὄρους εὑρισκομένης : **τὸ κτῆμά μας εἶναι ὅλο δαμάκια.**
δαμάλα (ἡ) δημ. μεγάλη δάμαλις, ἀγελάς : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.ΙΤ 163 **φέρνω.. γάλα ἀπ' ὀρεινὲς δαμάλες·** ‖ μτφ. μεγαλόσωμος, χονδροκαμωμένη ἢ ἄ. ἀνόητος γυνή.
δαμαλάκι (τό) δημ. ὑποκορ. τὸ νεογνὸν τῆς ἀγελάδος· ‖ **κ. ἄνευ** ὑποκορ. σημ. δαμάλι βλ.λ.
δαμαλείδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δάμαλις βλ.λ.· Φιλήμων Λεξ.96.
δαμάλειος-ον νεώτ., τὸ θηλ. κ. **-λεία** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δάμαλιν ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος, δαμαλήσιος : **δαμάλειον γάλα·** ‖ εἰδ. ἰατρ. **δαμάλειος ὕλη** ἡ ἐν ταῖς φλυκταίναις τῶν ἐκ δαμαλίδος πασχουσῶν ἀγελάδων, ἐξ **ἧς** παρασκευάζεται ἡ δαμαλὶς βλ.λ.2).
δαμάλη (ἡ) δάμαλις βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.739 **ἄλλαι δὲ δαμάλας διεφόρουν σπαράγμασιν,** Θεόκρ.4,12 **ταὶ δαμάλαι δ' αὐτὸν μυκώμεναι αἶδε ποθεῦντι·**
δαμαλήβοτος-ον μτγν. **ἐπὶ** ἀγροῦ ἢ φυτοῦ, ὁ ὑπὸ δαμάλεων βοσκόμενος : Λεωνίδ.ἐν ΑΠλ.4,230.
δαμάλης (ὁ) ὁ δαμάζων, ὁ καταβάλλων, ὁ καθυποτάσσων, δημ. τζαμάλας : 'Ανακρ.2,1 **δαμάλης Ἔρως·** **2)** νεαρὸς βοῦς, μόσχος, δαμάλι· 'Αμμών.Παράγγελ.39 « **δαμάλης** καὶ δάμαλις διαφέρει· δαμάλης μὲν γὰρ ὁ ἄρρην μόσχος, δάμαλις δὲ ἡ θήλεια » : 'Αριστλ.ΖΙ 632 a,15 **οἱ δὲ δαμάλαι ἐκτέμνονται τὸν τρόπον τοῦτον** (δ.γρ. **δαμάλεις**), ΑΠ 6,96 **τὸν κεραὸν δαμάλην.**
δαμαλήσιος-ια-ιο δημ. δαμάλειος βλ.λ. : **δαμαλήσιο γάλα - τομάρι.**
δαμαληφάγος-ον μτγν. ὁ τρώγων δαμάλειον κρέας : 'Ερύκ.ἐνΑΠ 9,237 **'Αλκεῖδα δαμαληφάγε.**
δαμάλι (τό) δημ. νεαρὸς ταῦρος : Βαλαωρ. Φωτειν.2,304 **μ' ἕνα γρόνθο ἐσκότωσε τριέτικο δαμάλι·** **2)** κατ' ἐπέκτ. τὸ κρέας νεαροῦ ταύρου· **3)** μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ χονδροκαμωμένος, ὁ ἀνόητος, ὁ βλάξ, συνώνυμ. χονδράνθρωπος, ὁ χονδροκέφαλος : **αὐτὸς εἶναι σωστὸ δαμάλι.**
δαμαλίδα (ἡ) δημ. δάμαλις βλ.λ.
δαμαλιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος **εἰς** τὸν θεραπευτικὸν ὅρον δαμαλίδα βλ.λ. ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : **δαμαλιδικὴ ροδάνθη** (ἐξάνθημα ἐπὶ δαμαλισθέντος ἀτόμου).
δαμαλιδογόνος-ον νεώτ. ὁ γεννῶν, ὁ παρά-

γων ἢ ὁ συντελῶν εἰς τὴν παραγωγὴν δαμαλείου ὕλης, δαμαλίδος βλ.λ.3) : **δαμαλιδογόνος οὐσία.**

δαμαλιδοκομεῖον (τό) νεώτ. ἵδρυμα, ἐν ᾧ παρασκευάζεται ἡ πρὸς ἐμβολιασμὸν κατὰ τῆς εὐλογίας δαμάλειος ὕλη, ἡ δαμαλίς.

δαμαλιδοφόρος-ον νεώτ. **ὁ** ἔχων φλυκταίνας δαμαλίδος, ἐξ ὧν λαμβάνεται **ἡ** δαμάλειος ὕλη.

δαμαλίζω κ. νεώτ. δαμάζω, καταβάλλω, ὑποτάσσω, καταστρέφω : Πίνδ.Π 5,121 **μὴ φθινοπωρὶς ἀνέμων χειμερία κατὰ πνοὰ δαμαλίζοι χρόνον**· || ὁμ. σημ. κ. μέσ. **δαμαλίζομαι**, Εὐρ. Ἱππ.231 **πώλους Ἐνέτας δαμαλιζομένα**· **2)** νεώτ. ἐνεργῶ δαμαλισμόν, ἐμβολιάζω διὰ δαμαλίδος **βλ.λ.**, μπολιάζω, βατσινώνω, βατσινάρω.

δαμάλιον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ **δάμαλις βλ.λ.**

δάμαλις-εως (ἡ κ. σπαν. ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. **νεαρὰ** θήλεια βοῦς, μικρὰ ἀγελάς : Αἰσχ.Ἱκ.350 **λυκοδίωκτον ὡς δάμαλιν ἂμ πέτραις ἠλιβάτοις,** Αἰνεί.Τακτ.27,1 Διον.Ἀλ.1,35· || εἰδ. ἐπὶ τῆς Ἰοῦς: Βακχ.18,24· **2)** Ἐπιγρ. **δάμαλις αὖς νεαρὰ αὖς**· **3)** μτφ. παρθένος, κόρη : Ἀγαθ.ἐνΑΠ 5,291 **ποθέω καὶ γλυκερὴν δάμαλιν**· || **ἐκκλ.** ἐπὶ τῆς Θεοτόκου : Μηναῖ.1,21 Σταυροθεοτοκίον **ἡ δάμαλις ἡ ἄσπιλος, τὸν μόσχον βλέπουσα ἐπὶ ξύλου.**

δαμαλίς-ίδος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. δάμαλις βλ.λ., δαμαλίδα, κ.ἐπὶ γυναικός : σκωπτικ.ᾆσμα π.Θεοφάν.**εὕρηκε τὴν -λίδα ἁπαλὴν καὶ τρυφεράν**· **2)** νεώτ. νόσος τῶν βοῶν, ἀνάλογος πρὸς τὴν εὐλογίαν· **3)** ὁμ.νεώτ. ὁ ἐκ δαμαλείου βλ.λ.ὕλης παρασκευαζόμενος ὀρὸς πρὸς ἐμβολιασμὸν κατὰ τῆς **εὐλογίας**, μπόλι, βατσίνα· **4)** γένος διπτέρων ἐντόμων.

δαμαλίσκος (ὁ) νεώτ. γένος τι ἀντιλοπῶν.

δαμαλισμός (ὁ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαμαλίζω βλ.λ.2), ἐμβολιασμὸς διὰ δαμαλίδος, βατσινάρισμα, βαταίνωμα.

δαμαλιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ἐκτελῶν τὸν δαμαλισμόν.

δαμάλλοντες Ἡσ. « δαρδάπτοντες »

δᾰμᾰλοπόδια (τὰ) μτγν. πόδες μόσχων : **Ἀλέξ.** Τραλλ.7,8.

δάμᾰλος (ὁ) μτγν. ἴσως ὁ μόσχος· **Ἀρκάδ.**54,24 « τὰ διὰ τοῦ αλος, ἔχοντα τὴν τρίτην συνεσταλμένην, θηλυκῶν ἐστερημένα, εἰ μὴ περιεκτικῇ σημασίᾳ ἐκφέρηται, προπαροξύνεται, ἐγκέφαλος πίαλος φίγαλος δάμαλος » : Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείψ.1,159.

δαμαλουρικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. ὀξύ τι μῖγμα ἀποχωριζόμενον ἐκ τῶν οὔρων τῶν ἀγελάδων.

δαμάν-ᾶνος (ὁ) νεώτ. γένος **ὑρακιδῶν** θηλαστικῶν.

δᾰμαντήρ-ῆρος (ὁ) ὁ τιθασεύων, **ἡμερώνων**, δαμάζων : Ἀλκμ.9 (δ.γρ.δμητήρ).

δάμᾰρ-αρτος (ἡ) σύζυγος, γαμετή : Ἰλ.Γ 122 **Ἀντηνορίδαο δάμαρτι,** Ὀδ.Δ 126 **Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ,** Πίνδ.Ν 4,57 **δάμαρτος** Ἱππολύτας **Ἀκάστου δολίαις τέχναισι χρησάμενος,** Αἰσχ. Πρ.834 **ἡ Διὸς κλεινὴ δάμαρ μέλλουσ' ἔσεσθαι.**

δαμάρη (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **δαμμάρα** βλ.λ.

δᾰμαρίππεως-ω εἶδος σύκου : Εὐπ.407.

δαμαρίτης (ὁ) νεώτ. κ. **δαμμ-** γένος **κωνοφόρων** φυτῶν ἀπαντῶν **μ. ἐν** ἀπολιθώσει.

δαμαρούσιος Ἡσ. « ὀχετὸς δημόσιος ».

δάμαρχος (ὁ) Ἐπιγρ. δωρ. ἀντὶ δήμαρχος βλ.λ.· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος **μυγαλιδῶν** ἀραχνῶν.

δαμαρχῶ-έω Ἐπιγρ. δωρ. ἀντὶ δημαρχῶ **βλ.λ.**

δᾰμᾰσάνδρα (ἡ) πάπ. **ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ τοὺς** ἄνδρας δαμάζουσα.

δᾰμᾰσήνωρ-ορος (ὁ) πάπ. **ὁ φονεύων τοὺς ἄν**δρας : Παγκράτης ἐν Πάπ. **δαμασήνωρ λέων.**

δᾰμᾰσικόνδυλος-ον **ὁ** καταβάλλων, νικῶν διὰ τῶν κονδύλων ἢ γρόνθων : Εὐπ.408.

δᾰμᾰσίμβροτος-ον ὁ δαμάζων, **καταβάλλων,** φονεύων τοὺς βροτούς, τοὺς ἀνθρώπους : Σιμων.218 δαμασίμβροτος **Σπάρτη,** Πίνδ.Ο 9,79 **μήποτε σφετέρας ἄτερθε ταξιοῦσθαι δαμασιμβρότου αἰχμᾶς.**

δᾰμάσιππος-ον ὁ δαμάζων τοὺς ἵππους : **Βακχ** 3,23 **δαμάσιππον Λυδίας ἀρχαγέταν,** Λαμπροκλ 1,4 (**π.**σχολ.Ἀριστφ.Νεφ.964) **Παλλάδα . . παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον.**

δάμᾰσις-εως (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δαμάζω, τιθάσευσις, ἐξημέρωσις, δάμασμα : Σχόλ Πίνδ.Ο 13,98 **τῆς τῶν ἵππων δαμάσεως**· || **κα**ταστολή, συγκράτησις, περιορισμός : **ἡ δάμασις τῶν ὁρμῶν - τῆς φύσεως**

δᾰμᾰσίφρων-ονος-ον ποι. ὁ **τὰς φρένας, τὴν** ψυχὴν δαμάζων, καθυποτάσσων : Πίνδ.Ο 13,78 **Ζηνὸς . . παῖς ἔπορεν** δαμασίφρονα **χρυσόν.**

δᾰμᾰσίφως-ωτος (ὁ,ἡ) ποι. ὁ δαμάζων, **καταβάλλων** τοὺς φῶτας **ἤτοι τοὺς** ἄνδρας· **Εὐστ.Ἰλ.Ω** 5(6),1336,7 « Ἰστέον **δὲ ὅτι** Ὅμηρος **μὲν πανδαμάτορα** τὸν **ὕπνον ἔφη,** Σιμωνίδης **δὲ σμικροπρεπῶς** φασὶ δαμασίφωτα » : Σιμων.232.

δᾰμᾰσίχθων (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος, **ὁ τὴν γῆν** δαμάζων, καταβάλλων : Βακχ.15,19.

δαμασκέττο (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) μετάξινον **ὕφασμα** πεποικιλμένον διὰ χρυσῶν **νημάτων, κατασκευα**ζόμενον ἐν Βενετίᾳ τὸν 18ον αἰ.

δαμασκηναπιδόμηλα (τὰ) μσν. **δαμάσκηνα** καὶ ἄπια καὶ μῆλα ὁμοῦ : Πρόδρ.1,210 **δαμασκηναπιδόμηλα, δαμάσκηνα κροκάτα.**

δαμασκηνάτος-η-ο δημ. ὁ ὁμοιάζων **πρὸς** δαμάσκηνον : **ἐλιὲς δαμασκηνάτες**· **2)** ἐπὶ **ἐδέσ**σματος, ὁ μετὰ δαμασκήνων παρεσκευασμένος **3)** τὸ οὐδ. **δαμασκηνάτο** ὡς οὐσ. ἀπεξηραμμένος πολτὸς δαμασκήνων, πρβλ. κυδωνάτο.

δαμασκηνέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ὀπωροφόρων φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀμυγδαλοειδῶν,** ὧν εἴδη : **δαμασκηνέα ἡ ἥμερος** δημ. **δαμασκηνιά,** βαρδασιά· **δαμασκηνέα ἡ ἀκανθώδης** ἀγριοκορομηλιά, μαμουσιά· **δαμασκηνέα ἡ ἐμβολιαζομένη** δημ. ἀγριαδαμασκηνιά, ἀγριοπουρνελιά, **ἄ.** κοκκυμηλέα ἢ προύμνη.

δαμασκηνή (ἡ) δένδρον ὀπωροφόρον, δαμασκηνέα βλ.λ., ἄ. κοκκυμηλέα : Γεωπ.10,39.

δαμασκηνί (τὸ) δημ.ἐπὶ χρώματος,ἄ.δαμασκί **βλ.λ.**

δαμασκηνιά (ἡ) δημ. τὸ ὀπωροφόρον **δένδρον** δαμασκηνέα ἡ ἥμερος.

δαμάσκηνο(ν) (τὸ) μσν., νεώτ. **κ.** δημ. **ὁ καρπὸς** τῆς δαμασκηνέας, διάφορος κατὰ **τὸ μέγεθος** ἀναλόγως τῶν εἰδῶν τῶν δένδρων **ἐξ ὧν προ**έρχεται, ἄ. προῦμνον ἢ κοκκύμηλον τὸ δαμάσκηνον : Πρόδρ.Α 210 **δαμάσκηνα κροκάτα.**

δαμασκηνόν (τὸ) μτγν. τὸ δαμάσκηνον **βλ.λ.** : Γαλ.6,353, Ἀθήν.2,49 D ἐν τῇ **τῶν Δαμασκηνῶν ἐστι χώρᾳ τὸ κοκκύμηλον καλούμενον καὶ κάλλιστα γεωργεῖται, ἰδίως καλεῖται** τὸ ἀκράδρυον **δαμασκηνόν,** Σχόλ.Θεοκρ.7,144 **βράβυλα τὰ κοινῶς κοκκύμηλα ἤγουν δαμασκηνά.**

δαμασκηνός-ή-ό(ν) μτγν., **νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων** ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν **ὡς καὶ ὁ** κάτοικος ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : **Στράβ.** 16.2,16 **ἀρξάμενος** ἀπὸ τῆς τῶν **Δαμασκηνῶν πόλεως καὶ χώρας,** - Ἰωάννης **ὁ Δαμασκηνός (ὁ ἐκ** Δαμασκοῦ)· **2)** ὁ ἐν Δαμασκῷ ἢ **κατὰ τὸν δαμασκηνὸν** τρόπον κατεσκευασμένος : **δαμασκηνὸν ξίφος,** δημ. δαμασκί σπαθί· || **δαμασκηνὸν ὕφασμα** ἐν τῶν ἀρίστων τῆς ὑφαντικῆς προϊόντων, ὑφαινόμενον εἰς τὸν ἀργαλειὸν διὰ χρυσῶν **καὶ** ἀργυρῶν νημάτων **ἐν** συνδυασμῷ μετ' **ἄ.** πολυχρώμων μεταξίνων, δημ. δαμάσκο· || **δαμασκηνὸς χάλυψ** χάλυψ ἀρχαιόθεν πεφημισμένος διὰ τὴν σκληρότητα καὶ ἀντοχήν, ἐν χρ. πρὸς κατασκευὴν **ἀγχεμάχων ὅπλων**· **3)** τὸ θηλ. **δαμασκηνή** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **4)** τὸ οὐδ. **δαμασκηνόν** ὡς οὐσ.**βλ.λ.**

δαμασκηνουργεῖον (τὸ) νεώτ. **ἐργοστάσιον, ἐν** ᾧ ἐκτελοῦνται δαμασκηνώσεις βλ.λ.

δαμασκηνουργία (ἡ) νεώτ.κ. **δαμασκήνωσις** βλ.λ.

δαμασκηνουργός (ὁ) νεώτ. τεχνίτης ἐκτελῶν δαμασκηνώσεις βλ.λ.
δαμασκηνῶ-όω νεώτ. διακοσμῶ ἀντικείμενόν τι ἐκ σιδήρου ἢ χάλυβος, ἐγκολάπτων ἐπ' αὐτοῦ σύρματα χρυσοῦ ἢ ἀργύρου.
δαμασκήνωμα-ατος (τὸ) νεώτ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαμασκηνῶ βλ.λ.
δαμασκήνωσις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **δαμάσκωσις** ἡ τέχνη τοῦ δαμασκηνοῦν βλ.λ., ἐγκολάπτειν σύρματα ἢ ἐλάσματα χρυσοῦ ἐπὶ ἀντικειμένου σιδηροῦ ἢ χαλυβδίνου, οἷον σπάθης, σκεύους κττ.
δαμασκί (τὸ) δημ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **σπαθί** τὸ ἐκ δαμασκηνοῦ χάλυβος κατεσκευασμένον καὶ διὰ δαμασκηνώσεως διακοσμηθέν : Βαλαωρ.Κίτσος κ.Γεράκι 10 **ἔδειχνε τὸ κεφάλι του τὸ δαμασκὶ σπαθί του·** 2) ἐπὶ χρώματος, τὸ παρεμφερὲς πρὸς τὸ τοῦ ὡρίμου δαμασκηνοῦ καρποῦ χρῶμα· ἄ. δαμασκηνί.
δαμάσκο (τὸ) δημ. πολυτελὲς ὕφασμα συνήθ. πορφυρόχρουν ἢ πράσινον, ἐνίοτε κ. φαιόν, ἔχον χρυσόχρωμον, ἀργυρόχρωμον ἢ ἄ. ποίκιλσιν, τὸ δαμασκηνὸν βλ.λ.
δαμασκόθεν ἐπίρρ. μαν. ἐκ Δαμασκοῦ : Βαλσ. ἐν Συντ. καν. Ράλλη-Ποτλῆ 4,513.
δαμασκουργεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον κατασκευῆς δαμασκωτῶν ὑφασμάτων.
δαμασκουργῶ-έω νεώτ. ποικίλλω ὕφασμα κατ' ἀπομίμησιν τῶν δαμασκηνῶν ὑφασμάτων, κατασκευάζω δαμασκωτὰ βλ.λ. ὑφάσματα.
δαμασκοὔφανσις-εως (ἡ) νεώτ. συνυφαινομένη διάνθισις ἐπὶ δαμασκωτῶν ὑφασμάτων.
δαμασκοὐφάντης (ὁ) νεώτ., θηλ. **-φάντις-ιδος** τεχνίτης ἐκτελῶν τὴν δαμασκοὔφανσιν βλ.λ.
δαμάσκωσις-εως (ἡ) νεώτ. δαμασκήνωσις βλ.λ.
δαμασκωτός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κατ' ἀπομίμησιν τῶν δαμασκηνῶν ὑφασμάτων διακεκοσμημένος : **δαμασκωτὰ τραπεζομάνδηλα.**
δάμασμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. κ. **δαμασμός** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαμάζω, δάμασις, τιθάσευσις, καθυπόταξις· Τζέτζ.'Ιστ.12,834 «τείρω τόρος τὸ δάμασμα ὡς ἐκ τοῦ φέρω φόρος».
δαμασμός (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. δάμασμα βλ.λ. : Νεῖλ.'Επ.1,169,67 **πολλῶν ἰσχυρῶν χρεία χαλινῶν πρὸς δαμασμὸν τοῦ νοήματος.**
δαμαστήριον (τὸ) μσν. τὸ ὄργανον ἢ τὸ μέσον, δι' οὗ δαμάζει τις, ὅθ. κ. τὸ δι' οὗ βασανίζει : Πέτρ. Ἀλεξανδρεὺς π. Θεοδωρήτου 'Εκκλ.'Ιστ. 4,22,181 **βασάνων καὶ μαστίγων καὶ δαμαστηρίων πεῖραν λήψεσθε·** 2) γεν. τὸ μέσον δι' οὗ τις καθυποτάσσει, καταστέλλει, περιορίζει : 'Ιω. Κλίμ.268,10 **ἀγρυπνία . . πνευμάτων δαμαστήριον.**
δαμαστήριος-ία-ιον μσν. κ. νεώτ. ὁ χρησιμεύων, συντελῶν εἰς τὸν δαμασμόν, δαμαστικός· || τὸ οὐδ. **δαμαστήριον** ὡς οὐσ. βλ.λ.
δαμαστής (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δαμάστρια** ἰδίᾳ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ζῷα, ὁ δαμάζων, τιθασεύων, ἐξημερώνων, πιθαν. ἐπὶ τοῦ Ἔρωτος ἐν 'Επίχ.301, **-οἱ δαμασταὶ τῶν θηρίων**, Ζερβ. μτφρ.'Ιλ.Β 31 **κοιμᾶσαι, γιὲ τοῦ Ἀτρέως, τοῦ γενναίου δαμαστῆ ἀλόγων·** || κ. μτφ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πάθη, ὁρμὰς κττ., ὁ περιορίζων, ὁ κατανικῶν : **Βαμαστὴς τῶν ἐλαττωμάτων αὐτοῦ.**
δαμαστικός-ή-όν σχόλ. κ. νεώτ. ἐπιτήδειος εἰς τὸ **δαμάζειν**, δαμαστήριος : Σχόλ.'Οδ.Δ 244 **πληγῆσιν ἀεικελίῃσι** δαμαστικαῖς, **δειναῖς, ἀπρεπέσιν.**
δαμάστρια (ἡ) κ. νεώτ., θηλ. τοῦ δαμαστὴς ΕΜ 281,9 « δμήτειρα, δαμάστρια, ὅ ἐστιν ἄρχουσα ».
δαμασώνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ὑδροχαρὲς **φυτὸν ἄλισμα** βλ.λ. : Διοσκ.3,152· || νεώτ. βοταν. **γένος ἀλισματοειδῶν φυτῶν·** 2) τὸ θαμνῶδες φυτὸν ἄλιμος ἢ ἄλιμον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.1,91· 3) διουρητικόν τι φάρμακον : Παλλάδ. ἐν 'Ιππ.2,18 D.

δαμάτειρα (ἡ) μτγν., θηλ. τοῦ δαμαντήρ· Σουΐδ. « δαμάτειρα, δαμάστρια » : ΑΠ 11,403 **μισόπτωχε θεά, μούνη πλούτου δαμάτειρα**, ΑΒ 1199 **γίνεό μοι τέκταινα βίου δαμάτειρά τε λιμοῖο.**
Δαμάτηρ δωρ. τ. τοῦ Δημήτηρ βλ.λ.· 'Επιγρ. γεν. Δαμάτρας, 'Επιγρ. Θεσσαλ. δοτ. **Δαμμάτερι·** || ἡ κλητ. **Δάματερ** ὡς ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως.
δᾱμᾱτρίζειν (-ζην) 'Ησ. « τὸ συνάγειν τὸν Δημητριακὸν καρπόν. Κύπριοι ».
δαμάτριον 'Ησ. « ἄνθος ὅμοιον ναρκίσσῳ ».
δαμάτωρ-ορος (ὁ) νεώτ. τ. τοῦ δαμαστής, ὁ τιθασεύων, ὁ κατανικῶν, ἰδίως ἐν συνθέσει, πανδαμάτωρ.
δαμάω τ. τιθέμενος ὡς α' προσ. τῶν **δαμᾷ, δαμάᾳ, δαμόωσι**, ἃ π.'Ομ. εἶναι τ. τοῦ μέλλ. τοῦ **δαμάζω** ἢ **δάμνημι**, ἀλλὰ τὰ **δαμόωσι, δαμόωνται** εἶναι τ. ἐνεστ. π. μτγν. ἐπ., καταδαμάζω, καθυποτάσσω, καταβάλλω : Κόϊντ.5,247.
δαμβόζη (ἡ) νεώτ. χημ. ἐξαοξυεξαϋδροβενζόλιον εὑρισκόμενον εἰς τοὺς μῦς, εἰς τὰ οὖρα τοῦ ἀνθρώπου, εἴς τινα φυτὰ κ.ἄ.
δαμβονίτης (ὁ) νεώτ. χημ. αἰθὴρ εὑρισκόμενος ἐν τῷ κόμμει καουτσούκ.
δαμβουρίτης (ὁ) νεώτ. χημ. βοριοπυριτικὸν ἅλας τοῦ ἀσβεστίου, ἄ. δαμβούριον ἢ δαμβύριον.
δαμβόριον (τὸ) νεώτ. χημ. δαμβουρίτης βλ.λ.
δαμείην ἐπ. εὐκτ. τοῦ δαμάζω βλ.λ.
δαμείω ἐπ. ὑποτ. τοῦ δαμάζω βλ.λ.
δᾱμέτας (ὁ) 'Επιγρ. δημότης βλ.λ.
δαμετζάνα (ἡ) δημ. (ἀραβ.) κ. **δαμιτζάνα** βλ.λ.
δαμεύω 'Επιγρ. καθιστῶ τι δημόσιον· 2) 'Ησ « δαμεῦσαι, αἰσχῦναι, κοινοποιῆσαι ».
δαμῇ ἐπίρρ. οὐδαμῶς, μηδαμῶς : Ποιητ.Φιλοσ. ἀπ.62 **οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο δαμῇ εἶναι μὴ ἐόντα·** πρβλ. οὐδαμῇ, κ. μηδαμῇ.
δαμήμεναι κ. **δαμῆναι** ἀπαρφ. τοῦ δαμάζω βλ.λ.
δάμην ἐπ. παθ. ἀόρ. β' τοῦ δαμάζω βλ.λ., γ' πρόσ. πληθ. **δάμεν.**
δαμία (ἡ) κρητ. ἀντὶ ζημία βλ.λ.
δαμιανή (ἡ) νεώτ. εἰδικόν τι φάρμακον ἐν χρ. κατὰ διαφόρων νευρικῶν παθήσεων.
δᾱμιεργός (ὁ) 'Επιγρ. δωρ. κ. **δαμιοεργός** κ **δαμιοργός** ἀντὶ δημιουργὸς βλ.λ.
δαμιζάνα (ἡ) δημ. ἄ. **δαμετζάνα** βλ.λ.
δαμίν ἐπίρρ. μσν. ὀλίγον, μικρόν, λιγάκι, κομματάκι : Πρόδρ.1,183 **δὸς καὶ μέναν τριφτούτζικον δαμὶν νὰ ρουκανίσω.**
δαμινά ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ φωνῆς, χαμηλοφώνως, δι' ἀσθενοῦς, μόλις ἀκουομένης φωνῆς.
δαμινός-ή-ό δημ. μικρός, ὀλίγος· || ἐπὶ φωνῆς, λεπτή, ἀμυδρῶς ἀκουομένη : 'Ερωτόκρ.2,708 **κι ἂν ἥσυρε καὶ δαμινὴ φωνή, δὲν ἐγρικήθη.**
δαμιοεργός (ὁ) 'Επιγρ. δωρ. ἀντὶ δημιουργὸς βλ.λ.
δᾱμιοργεοίταν 'Επιγρ. δυϊκ. τοῦ δαμιοργὸς βλ.λ.
δᾱμιόργιον (τὸ) 'Επιγρ οἶκος, ἀρχεῖον τῶν δαμιοργῶν.
δαμιοργός (ὁ) δωρ. δημιουργὸς βλ.λ.
δάμιος (ὁ) δωρ. δήμιος βλ.λ.
δαμιτζάνα (ἡ) δημ. κ. **δαμετζάνα** εὐμέγεθες ὑάλινον στενόλαιμον, εὐρύκοιλον δοχεῖον, περιβεβλημένον διὰ καλαθοπλέγματος, ἐν χρήσει ὡς δοχεῖον ὑγρῶν, ἄ. νταμεζάνα, νταμιζάνα, νταμου(τ)ζάνα· συνών. γιαννούλα· πρβλ. βυτίνη ἢ πυτίνη.
δαμίτσα (ἡ) δημ. μικρὸν ποσόν : **ἄνθρωπος** μιὰ δαμίτσα (λίαν μικρόσωμος).
δαμιῶ-όω βοιωτ. κ. κρητ. τ. τοῦ ζημιῶ βλ.λ.
δαμιώνθω ἐπιγρ. βοιωτ. ἀντὶ ζημιούντων.
δᾱμιῶντες πληθ. μτχ. τοῦ δαμιῶ βλ.λ.
δαμλάς (ὁ) μσν. (τουρκ.) δημ. νταμπλάς, ἡ ἀποπληξία : Σάθ. (Καισάρ.Δαπόντε) 3,98 **καὶ τὸν ἐκατέβη δαμλάς, καὶ ἦλθεν εἰς θάνατον.**
δαμμάρα (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **δαμάρη** γένος κωνοφόρων ἐλατιδῶν φυτῶν· 2) ἡ ἐκ τῶν δέν-

δρων τούτων ἐκκρινομένη ρητίνη ἐν χρ. εἰς τὴν κατασκευὴν βερνικίων.
δαμμαρίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοφ. δαμαρίτης βλ.λ.
δαμνᾷ, ποι. ἀντὶ δάμνασαι, β' ἑν. πρόσ. τοῦ μέσ. ἐνεστ. τοῦ δάμνημι βλ.λ. : Ἰλ.Ξ 199 **ᾧ τε σὺ πάντας** δαμνᾷ **ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους.**
δαμναμένη μτγν. τὸ φυτὸν κατανάγκη βλ.λ. : Διοσκ.4,131· **2)** τὸ θεωρούμενον ὡς ἔχον μαγικὰς ἰδιότητας φυτὸν κῆμος βλ.λ. : αὐτ.4,133.
δαμνάριος πάπ. ἐπάγγελμά τι ἐν Αἰγύπτῳ, πιθ. στρατιωτικόν: **ὁ δεῖνα στρατιώτης καὶ δαμνάριος.**
δαμνᾶτος-η-ον μαν. (λατ. damnatus=κατακριτέος) γάμος μεταξὺ ἐπιτρόπου καὶ ἐπιτροπευομένης.
δαμνάω ποι. παρ' Ὁμ. μόνον ἐν γ' ἑν. ἐνεστ. δαμνᾷ κ. παρατ. **(ἐ)δάμνα,** Ἰων. **δάμνασκε,** β' ἑν. ἐνεστ. **δαμνᾷς,** προστ. **δάμνα** δαμάζω, καταβάλλω, ἀφανίζω : Ἰλ.Φ 52 **κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα,** Ὀδ.Λ 221 **ἀλλά τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο δαμνᾷ,** Σαπφ.1,3, Θέογν.1388 **δαμνᾷς δ' ἀνθρώπων πυκινὰς φρένας,** Ὑμν.Ἀφρ.251 πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα. Ἀπολλ.Ρ 1,464 **ἠέ σε δαμνᾷ τάρβος ἐπιπλόμενον** (οἱ τ. οὗτοι δυνατὸν ν' ἀνήκωσιν ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸ δάμναμι, αἰολ. ἀντὶ δάμνημι βλ.λ.· π. Ἡσ. ἐνεστ. δάμνει, κ. μέλλ. δαμνήσει).
δάμνημι δαμάζω, καταβάλλω, ὑποτάσσω· πρβλ. δαμνάω : Ἰλ.Ε 893 **τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσιν,** Ἀλκ.92 **πενία.. δάμνησι λαόν,** Θέογν.173 **ἄνδρ' ἀγαθὸν πενίη δάμνησι·** ‖ μέσ. ἐν ὁμ. σημ.: Ὀδ.Ξ 488 **ἀλλά με χεῖμα δάμναται,** Ἡσίοδ.Θ 122 **Ἔρος.. δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν·** ‖ παθ. Ἡσ. « δαμνάμενοι, δαμαζόμενοι, βιαζόμενοι » : Ἰλ.Λ 309 **ὣς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἕκτορι δάμνατο λαῶν,** Αἰσχ.Ἱκ.904 **ἰὼ πόλεως ἄγοι πρόμοι, δάμναμαι·** ‖ προστ. ἐν Μαιίστ.51 **μηκέτι δάμναο θυμόν·** ‖ Ἐπιγρ. μτχ. παρακ. **δεδαμναμένα** βεβιασμένα, ὑποτεταγμένα: Νόμ.Γόρτ.2,13.
δαμνῆτις-ιδος (ἡ) Ἡσ. « δαμάζουσα, τιμωρός ».
δάμνια Ἡσ. « θύματα, σφάγια ».
δάμνια (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν δάφνη βλ.λ., ἄ. βαΐά.
δάμνιππος-ον κ. νεώτ. ὁ δαμάζων ἵππους : Ὀρφ.Ἀργ.740 **Ἀμαζονίδων δαμνίππων·** **2)** νεώτ. νεανίας ἱππεύων τοὺς κατὰ πρῶτον εἰς ἱππασίαν ἀγομένους πώλους, ἱπποδαμαστής.
δαμνογόνη (ἡ) μτγν. κ. **δαμνοδάμεια** κ. **δαμνώ** ἐπίθ. τῆς σελήνης, ἡ ὑποτάσσουσα : Ὑμν.Μαγ.5,43.
δαμνοδάμεια (ἡ) δαμνογόνη βλ.λ.
δαμνομονεύς πάπ. **μυστικὴ ὀνομασία τοῦ ἡλίου.**
δαμνόν Ἡσ. « δεινόν ».
δάμνος Ἡσ. « ἵππος. Τυρρηνοί ».
δαμνώ (ἡ) μτγν. δαμνογόνη βλ.λ.
δᾱμογέρων-οντος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ δημογέρων βλ.λ.
δᾱμόθεν ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ δημόθεν βλ.λ.
δαμοθοινία (ἡ) δωρ. τ. τοῦ δημοθοινία βλ.λ., κρεοδαισία, κρεανομία.
δᾱμοθοινῶ-έω δωρ. τ. τοῦ δημοθοινῶ βλ.λ., κρεανομῶ : Ἐπιγρ. **[ἐ]δαμοθοίν[ησε].**
δαμόϊος Ἐπιγρ. δαμόσιος βλ.λ.
δᾶμος δωρ. κ. αἰολ. τ. τοῦ δῆμος βλ.λ.· ‖ Ἐπιγρ. δάμου υἱὸς - **θυγάτηρ** τιμητικὸς τίτλος παρὰ Κῴοις.
δαμοσία (ἡ) (ἐνν.- **σκηνή**), θηλ. τοῦ **δαμόσιος,** σκηνὴ τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης· **οἱ περὶ τὴν δαμοσίαν** οἱ συσκηνοῦντες καὶ συνδειπνοῦντες ἐν καιρῷ ἐκστρατείας μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης ἐξ πολέμαρχοι : Ξεν.Ἑλλ.4,5,8.
δαμοσιεύω δωρ. τ. τοῦ δημοσιεύω βλ.λ. : Ἐπιγρ. δαμοσιεύων **ἰατρός.**
δαμοσιομάστας (ὁ) Ἐπιγρ. κ. **δαμοσιομάστης** ἐπίσημος τίτλος, πιθ. μαστρὸς βλ.λ.
δαμόσιον (τὸ) Ἐπιγρ. δημοσία σφραγίς.
δαμοσιοργία (ἡ) Ἐπιγρ. δημιουργία βλ.λ. : Ἐπιγρ **ᾧι δαμοσιοργίας μέτεστι.**
δαμόσιος-ία-ιον δωρ. τ. τοῦ δημόσιος βλ.λ.· ‖ τὸ θηλ. δαμοσία ὡς οὐσ. βλ.λ.· ‖ τὸ οὐδ. **δαμόσιον** ὡς οὐσ. βλ.λ.
δᾱμοσιοφύλᾰκες (οἱ) Ἐπιγρ. φύλακες τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ἐν Δύμῃ τῆς Ἀχαΐας.
δαμοσιωτόν Ἡσ. « δεδοκιμασμένον. **Λάκωνες** » (διορθ. δαμώσικτον).
δαμοσόνιος Ἡσ. εἶδός τι φυτοῦ.
δαμοῦαι Ἡσ. « οἱ ἐπὶ Μελαντίας πεμπόμενοι. Λάκωνες ».
δαμοῦμαι-όομαι δωρ. τ. τοῦ δημοῦμαι βλ.λ. : Πίνδ.Ι 7(8),9 **γλυκύ τι δαμωσόμεθα καὶ μετὰ πόνων·** πρβλ. δαμώματα.
δαμουρίτης (ὁ) νεώτ. **τὸ ὀρυκτὸν στιφρὸς μοσχοβίτης** βλ.λ.
δαμοῦχοι (οἱ) **δωρ.** τ. τοῦ δημοῦχοι βλ.λ. : **Σοφ.** ΟΚ 1087 **πόροις γᾶς τᾶσδε δαμούχοις·** **2)** Ἡσ. « **οἱ τὸν** δῆμον ἔχοντες. ἦσαν **δὲ καὶ κατά τινας** πόλεις ἀρχαὶ ἀποδεδειγμέναι δημούχων ».
δαμοφανής Ἡσ. « τὸ ἱμάτιον. Λάκωνες ».
δαμόφιλον (τὸ) νεώτ. **γένος τροχιλιδῶν** πτηνῶν.
δαμόωσι, δαμόωνται μτγν. ἐπ. τ. τοῦ δᾰμάω βλ.λ.
δαμπόν Ἡσ. « (τ)ὸ πυρίεφθον. Κρῆτες ».
δαμώματα (τὰ) **τὰ** δημοσίᾳ ᾀδόμενα· Ἡσ. « **κοινώματα,** δημοσιώματα » : Στησίχ.ἀπ.37, Ἀριστφ. Εἰρ.897 **τοιάδε χρὴ Χαρίτων δαμώματα καλλικόμων τὸν σοφὸν ποιητὴν ὑμνεῖν.**
δαμώμενος Ἡσ. « ἀγαλλόμενος, **οἱ δὲ** παίζων ».
δάμων δαήμων, ἀντὶ δαίμων βλ.λ. : Ἀρχίλ.3,4.
δαμώσεις Ἡσ. «δημόται, ἢ οἱ **ἐντελεῖς.Λάκωνες**».
δαμώσικτον βλ. δαμοσιωτόν.
δᾶν αἰτ. τοῦ δᾶ βλ.λ. : Θεόκρ.4,17 (δ.γρ. γᾶν).
δάν δωρ. τ. τοῦ δὴν βλ.λ.· Ἡσ. « δάν· μακρῶς ἢ πολὺν χρόνον. Ἠλεῖοι ».
δάνα (ἡ) δημ. κ. **ντάνα** βλ.λ.
δανάη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν δάφνη : Διοσκ.4,145· ‖ νεώτ. γένος **λειριοειδῶν φυτῶν.**
δαναία (ἡ) νεώτ. γένος **μαραθιιδῶν** φυτῶν.
δάναις Ἡσ. « δαιδοῦλαι. Ταραντῖνοι ».
δαναΐδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. κ. **δαναΐδες** (αἱ) οἰκογ. λεπιδοπτέρων **ροπαλοκέρων** ἐντόμων.
δαναϊδία (ἡ) νεώτ. γένος ἀσπαραγιδῶν φυτῶν.
δαναΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης εὑρισκόμενος ἐν τῇ ῥίζῃ τοῦ φυτοῦ δαναΐς βλ.λ.2).
δαναιός-ά-όν δωρ. τ. τοῦ δηναιός βλ.λ.
δαναίοφις-εως (ἡ) νεώτ. γένος πτερίδων, **ἀπαντῶν** μ. ἐν ἀπολιθώσει.
δαναΐς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. **γένος λεπιδοπτέρων** δαναΐδων ἐντόμων· **2)** εἶδ. βοταν. **γένος** ἀναρριχητικῶν **κιγχονοειδῶν** φυτῶν, οὗ εἴδη **τινὰ** χρήσιμα ἐν τῇ **φαρμακευτικῇ** διὰ τὸ ἐκ τοῦ **φλοιοῦ** τονωτικὸν ἐκχύλισμα.
δαναΐτης (ὁ) νεώτ. **ὁ κοβαλτιοῦχος** ἀρσενοπυρίτης.
δανακαία (ἡ) **νεώτ. γένος** κολεοπτέρων **ἐντόμων.**
δᾰνάκη (ἡ) μτγν. (περσ. **danak**) περσικὸν **νόμισμα,** ἀξίας ὀλίγον **μείζονος** τῆς τοῦ ἀττικοῦ **ὀβολοῦ** : Πολυδ.9,82· ‖ **ὁ** ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ **νεκροῦ** τιθέμενος ὀβολὸς πρὸς πληρωμὴν **τῶν πορθμείων** τοῦ Χάρωνος· ΕΜ 247,41 : Καλλ.ἀπ.110.
δανάκιον (τὸ) Σουΐδ. ὑποκορ. τοῦ δανάκη **βλ.λ.**
δαναλία (ἡ) νεώτ. γένος μαλακοστράκων.
δανάλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτόν, πυριτικὸν **ἅλας** σιδήρου, βηρυλλίου **καὶ ψευδαργύρου μετὰ θείου.**
δάνας Ἡσ. « μερίδας. Καρύστιοι ».
δανδαίνειν Ἡσ. « ἀτενίζειν, φροντίζειν, μεριμνᾶν ».
δανδαλίς-ίδος (ἡ) Πολυδ.6,77 « μᾶζαι μεμαγμέναι πεφρυγμένων κριθῶν », Ἡσ. « δανδαλίδες· κάχρυες, κριθαί, ἢ σῖτος πεφρυγμένος »· πρβλ. δενδαλίς.
δάνδαλος (ὁ) Ἡσ. « ἐριθακός ».
δανδαρίκαι Ἡσ. « οἱ βολευταί ».
δανδής (ὁ) **νεώτ.** (ἀγγλ.) ἐπὶ ἀνδρῶν, **ὁ ἐξεζητημένως καλλωπιστής·** ‖ ὁ τρόπους κομψοὺς ἐπιτηδευόμενος.

δανδί (ὁ) νεώτ. [Ἰνδ.] ἀκλ., συνήθ. κατὰ πληθ. Ἰνδοὶ ἀσκηταὶ ζῶντες ἐπαιτικῶς ἔξω τῶν πόλεων.

δανδισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δονδῆ βλ.λ.

δανειακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἀποβλέπων εἰς δάνειον : Ἰουστιν. Νεαρ.134,8 **δανειακοὶ ὅροι**· **2)** ὁ διὰ δανείων διεξαγόμενος : **δανειακὴ πολιτική.**

δανειακῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ δανείων, μὲ δάνεια.

δανείζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **δανείσω** κ. μτγν. **δανειῶ,** παθ. ἀόρ. δημ. **(ἐ)δανείστηκα** κ. μτχ. παθ. παρακ. **δανεισμένος** δίδω τινὶ χρήματα ἀποδοτέα ὑπ' αὐτοῦ, δίδω χρήματα ἐπὶ τόκῳ : Ἀριστφ.Θεσμ.842 **δανείζειν χρήμαθ', ᾗ χρῆν, ἣν δανείσειέν τινι καὶ τόκον πράττοιτο,** Πλάτ.Νόμ.742 C **μηδὲ δανείζειν ἐπὶ τόκῳ,** Δημ.1250 **ἐπὶ ὀκτὼ ὀβολοῖς τὴν μνᾶν δανείσαντι τοῦ μηνὸς ἑκάστου**· ‖ δίδω τινὶ χρήματα ἀποδοτέα ὑπ' αὐτοῦ, ἀσφαλιζόμενος διὰ τὴν ἀπόδοσιν οἷον δι' ἐνεχύρου, ὑποθήκης : Ἀριστλ.Ἀθ.9,1 **πρῶτον μὲν καὶ μέγιστον τὸ μὴ δανείζειν ἐπὶ τοῖς σώμασιν**· ‖ κ. μετὰ αυστοίχ. ἀντικ. : ΠΔ Δευτ.15,8 **δάνειον δανειεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται**· **2)** μέσ. **δανείζομαι** λαμβάνω χρήματα ὡς δάνειον, ἰδίως ἐπὶ τόκῳ : Ἀριστφ.Νεφ.1306 **ἀποστερῆσαι βούλεται τὰ χρήμαθ' ἁδανείσατο,** Λυσ.17,2 **ἐδανείσατο παρὰ τοῦ ἐμοῦ πάππου τάλαντα δύο,** Δημ.13 **ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥᾳδίως ἐπὶ μεγάλοις τόκοις,** Διόδ.Σ 1,79 **προστάττουσι δὲ τοὺς μὲν ἀσύγγραφα δανεισαμένους,** παροιμ. **δανείσου, καλοπλέρωσε νὰ σὲ ξαναδανείσουν**· ‖ τὸ ἐνεργ. κ. τὸ μέσ. ἐν ἀντιθέσει : Δημ.926 **ἀποδώσουσιν οἱ δανεισάμενοι τοῖς δανείσασι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφήν**· ‖ παθ. **δανείζομαι** ἐπὶ χρημάτων, παρέχομαι ἐπὶ τόκῳ ὡς δάνειον : Ἀριστφ.Νεφ.756 **ὁτιὴ κατὰ μῆνα τἀργύριον δανείζεται,** Ξεν.Ἑλλ.2,4,28 **συνέπραξεν ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δανεισθῆναι**· **3)** τὸ μέσ. μτφ. λαμβάνων τι ξένον ὡς ἴδιον, κατέχω ἢ χειρίζομαι : Πλάτ.Πολ.612 C **ἀποδώσετέ μοι ἃ ἐδανείσασθε ἐν τῷ λόγῳ,** αὐτ.Τίμ.42 E **ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἀπὸ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι μόρια, - ἡ σελήνη δανείζεται τὸ φῶς της ἀπὸ τὸν ἥλιον**· **4)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. γεν. παρέχω χρήματα ἢ ἄλλο τι ἐπὶ ἐπιστροφῇ : Πάπ. **ὁ ἐλεῶν πτωχὸν Θεῷ δανείζει, - τοῦ ἐδάνεισα δύο βιβλία,** παροιμ. **στὸν πόλεμο ἅρματα δὲ δανείζουν,** ὁμ. **ὁ σκύλος δὲ δανείζει κόκκαλα** (δὲν πρέπει νὰ δανείζῃ τις ὅ,τι χρειάζεται ὁ ἴδιος)· ‖ μέσ. λαμβάνω πρᾶγμά τι πρὸς χρῆσιν ἐπὶ ἐπιστροφῇ : ΚΔ Ματθ.5,42 **τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς,** Ἰω.Μάνθ.Στιχολ.9,27 **νὰ δανειστῇ φορέματα καὶ ξένα δακτυλίδια**· **5)** δημ. ποι. **δανείζω τὸ φιλὶ** ἐπὶ γυναικός, πωλῶ τὴν τιμήν μου, ἐκδίδομαι : δ.τραγ. **μά δὲ δανείζει μάλαμα μηδὲ μαργαριτάρι,** | **μόνο δανείζει τὸ φιλί.**

δανεικά ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ ἐπιστροφῇ, κατ' ἀνταπόδοσιν : παροιμ. **δανεικὰ ξύνονται οἱ γαϊδάροι** (ἐπὶ ἀσημάντων ἀνθρώπων ἀλληλοεπαινουμένων), ὁμ. **ποὺ δειπνᾷ δανεικά, ταχιὰ θὰ πεινάσῃ** (ἡ ὑπὸ ξένων περίθαλψις δὲν εἶναι ἐπαρκής).

δανεικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ., τὸ θηλ. κ. **δανεικιά** ὁ πρὸς χρῆσιν δοθεὶς ἐπὶ ἐπιστροφῇ, ὁ ξένος· πρβλ. δάνειος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.231,2 **θὰ πάρω δάκρια δανεικὰ καὶ μοιρολόγια ξένα, - δανεικὰ βιβλία - φορέματα - ἔπιπλα**· παροιμ **δανεικὰ ροῦχα, ζεστασιὰ δὲν πιάνουν,** ὁμ. **ποὺ ἄλογο δανεικὸ καβαλικεύει μεσοδρομὶς κιόλας πεζεύει** (ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ βασίζεται εἰς δάνειο), ὁμ. **δυὸ φορὲς μεθᾷ τὸ δανεικὸ κρασί** (μίαν ὅταν τὸ πίνωμεν καὶ ἑτέραν ὅταν τὸ πληρώνωμεν), ὁμ. **δανεικό, κυρά, τ' ἀλεύρι, δανεικὸ καὶ τὸ προζύμι** (ὁ βλάπτων τινὰ πρέπει ν' αναμένῃ ἀνταπόδοσιν)· ‖ τὸ οὐδ. ἐν πληθ. **δανεικὰ** (ἐν. **χρήματα**) χρηματικὸν δάνειον, χρέος : **ἐπέρασε τὸ μῆνά του μὲ δανεικά,** φρ. **δανεικὰ κι ἀγύριστα** (ἐν χρ. ἐπὶ ἀναξιοχρέων).

δανεικολογιοῦμαι δημ. κ. **δανεικολογιέμαι** δανείζομαι συχνάκις, ἀνακουφίζω τὰς ἀνάγκας μου διὰ δανείων.

δανειοκόπος (ὁ) πάπ. τοκογλύφος (πιθαν.).

δανειομεσίτης (ὁ) νεώτ. μεσίτης ἀναλαμβάνων τὴν διαπραγμάτευσιν δανείων μεταξὺ ἰδιωτῶν.

δάνειο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ποσὸν χρημάτων παρεχόμενον ἢ λαμβανόμενον ἐπὶ ἐπιστροφῇ ἐντόκως : Δημ.911 **προσῄειν αὐτῷ ἀπαιτῶν τὸ δάνειον,** Ἀριστλ.Ἠ Νικ.1164 b,32, ΠΔ Δευτ.15,8 **καὶ δάνειον** (δ.γρ. **δάνιον**) **δανειεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται,** Διόδ.Σ 1,79 **ὀμόσαντος ἀπολύεσθαι τοῦ δανείου,** Δίων.Χρ.40,3 **ἀναίσχυντον δάνειον καὶ πικρόν, - θὰ συνάψω δάνειον, - τὸν ἔφαγαν τὰ δάνεια, - ἐσωτερικὸν - ἐξωτερικὸν δάνειον** (τὸ ὑπὸ κράτους τινὸς ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς ἑαυτοῦ χώρας συναπτόμενον), **- λαχειοφόρον δάνειον** (τὸ παρέχον δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς λαχεῖον), **- ἀναγκαστικὸν δάνειον** (ἐσωτερικὸν δάνειον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ κράτους), **- δάνεια βραχυπρόθεσμα** (τὰ διαρκείας τὸ πολὺ ἑνὸς ἔτους), **- μακροπρόθεσμα δάνεια** (τὰ διαρκείας μεγαλυτέρας τοῦ ἔτους)· ‖ νεώτ. νομ. ὁρισμὸς δάνειον = ἑτεροβαρὴς σύμβασις, δι' ἧς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης ἀντικαταστατῶν πραγμάτων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδόσεως πραγμάτων τῆς αὐτῆς ποιότητος καὶ ποσότητος.

δάνειος-ον πάπ. κ. νεώτ. ὁ παρεχόμενος ἐπὶ ἐπιστροφῇ, δανεικός : Πάπ. **σπέρματα δάνεια, - δάνειον χρῆμα**· **2)** μτφ. ξένος, ἀλλότριος, ὃν ἐμφανίζει τις ὡς ἰδικόν του : **δάνειον πνεῦμα, - δάνειος σοφία**· ‖ **δάνειον φῶς** τὸ τῶν πλανητῶν· ‖ εἰδ. γλωσσολ. **δάνεια γλωσσικὰ στοιχεῖα** τὰ προσληφθέντα ἐκ ξένης γλώσσης καὶ ἀφομοιωθέντα διὰ τοῦ χρόνου.

δανείσιμος-η-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ δοθῇ ἢ νὰ ληφθῇ ὡς δάνειον.

δάνεισμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. ἡ σύναψις, συνομολόγησις δανείου, ὅθ. τὸ δάνειον : Θουκ.1,121 **δάνεισμα γὰρ ποιησάμενοι,** Δημ.925 **καὶ τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων τῷ δανείσματι**· **2)** μτφ. παροχή : Γαλ.19,159 **οἷον δάνεισμα καὶ μόρια τοῦ μεγάλου κόσμου.**

δανεισμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ δανείζειν χρήματα, ἡ δικαιοπραξία τοῦ δανείου : Πλάτ Νόμ. 842 D **δανεισμῶν καὶ ἐπιτόκων τόκων καὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων,** Ἀριστλ.Ἠ Νικ.1131 a,3· **2)** τὸ δανείζεσθαι : Πλάτ.Πολ.573 E **μετὰ τοῦτο δὴ δανεισμοὶ καὶ τῆς οὐσίας παραιρέσεις**· **3)** μτφ. ἀνταπόδοσις : Εὐρ.Ἠλ.858 **αἷμα δ' αἵματος πικρὸς δανεισμὸς ἦλθε τῷ θανόντι νῦν.**

δανειστήριον (τὸ) νεώτ. ἵδρυμα ἢ γραφεῖον, ἔνθα χορηγοῦνται δάνεια.

δανειστής (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δανείστρια** ὁ παρέχων χρήματα ὡς δάνειον, ὁ παρέχων δάνειον, ἰδίως ὁ ἐπὶ τόκῳ δανείζων ἢ δανείσας : Δημ.885 **οἱ δὲ δανεισταὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐξηπατημένοι,** ΠΔ Βασ.4,4,1 **καὶ ὁ δανειστής (μου) ἦλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου αὐτῷ εἰς δούλους,** Πλούτ.Σόλ.13 **καὶ τὴν πόλιν φεύγειν διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν δανειστῶν,** Μηναῖ.12,3 Συνοξ. **τῇ εἱρκτῇ ἐνεκλείσθη παρὰ τῶν δανειστῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον,** Πρόδρ.Α 390 **τῶν δανειστῶν μου, βασιλεῦ, λῦσον τὰς ἐπιθέσεις,** παροιμ. **ὁ δανειστὴς ἀπέθανε κι ὁ γυιός του πάει στὴν Πόλη** (ἐπὶ ἀρνήσεως εἰς αἴτησιν δανείου)· **2)** Ἐπιγρ. ὁ λαμβάνων δάνειον, ὁ δανειζόμενος.

δανειστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ παρέχων δάνεια, ὁ ἀνήκων ἢ πρόθυμος εἰς τὸ δανείζειν : Πλούτ. Ἀγ.13 **οἱ μὲν πλούσιοι καὶ δανειστικοὶ περιπα-**

θοῦντες ἀπῆλθον· ἢ ὁ δανειστής, ὁ τοκιστής: Λουκ.Συμπ.5 τὴν θυγατέρα ἐξεδίδου αὐτὸς τὴν Κλεανθίδα τῷ Εὐκρίτου τοῦ δανειστικοῦ τῷ φιλοσοφοῦντι· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ παρέχων ἐπὶ ἐπιστροφῇ ἀντικείμενα πρὸς χρῆσιν ἐπὶ μισθώματι: δανειστικὴ βιβλιοθήκη· **2)** πάπ., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δανειστὴν ἢ τὸ δάνειον: Πάπ. δανειστικὴ ἀσφάλεια, - δανειστικὸν συμβόλαιον, - δανειστικαὶ προτάσεις.

δανείστρια (ἡ) μσν. κ. νεώτ., θηλ. τοῦ δανειστής βλ.λ. ἡ δανείζουσα, ἡ δανειστική: Νικηφ.Γρηγ. 18,7 ἔχοντες ὁμοῦ καὶ τὴν τῆς ἁρμονίας δανείστριαν φύσιν συνέκδημον φορολόγον.

δανές Ἡσ. «ἀληθὲς ἢ δῶρον ἢ μερίδα ἢ ἰσχύν, γέρας ἢ δάνειον».

δανήλοφα Ἡσ. «μακροτράχηλα, ἐκτεταμένους ἔχοντα τοὺς λόφους, ἢ ὑψηλοτράχηλα, μετεώρους ἔχοντο τοὺς λόφους».

δανθονία (ἡ) νεώτ. γένος ἀγρωστοειδῶν φυτῶν.

δανιέλλη (ἡ) νεώτ. γένος χεδροπῶν φυτῶν.

δανίζω μτγν. τ. τοῦ δανείζω βλ.λ., μέλλ. ἐνεργ. δανιῶ, μέσ. μέλλ. δανιοῦμαι, μτχ. ἀόρ. δανίσας· Ἡσ. «δανίζει, μεταδίδει τοῖς ἐνδεέσι, κιχρᾷ»: ΠΔ Παροιμ.19,17 δανίζει Θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχὸν (δ. γρ. δανείζει), αὐτ.Σοφ.Σειρ.20,15 σήμερον δανιεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσει, ΑΠ 11,309 φεισάμενος, δανίσας, τοκίσας τόκον, ὑδροποτήσας.

δανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Δανοὺς ἢ τὴν Δανίαν, ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος: δανικὴ βιομηχανία - γλῶσσα.

δάνιος βαθμὶς στρωμάτων (ἡ) νεώτ. ἡ τελευταία, τῶν ἐννέα βαθμίδων τῆς νεοκρητιδικῆς ἢ ἀνωτέρας κρητιδικῆς ὑποπεριόδου τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰ.

δανιστί ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν Δανῶν· **2)** εἰς τὴν δανικὴν γλῶσσαν.

δανναιμορίτης (ὁ) νεώτ. μαγγανιοῦχος κουμμιγκτονίτης βλ.λ.

δάνος-εος (τὸ) μτγν. δῶρον: Λυκόφρ.296 λαβὼν δὲ ταύρου.. δάνος (σχόλ. τοῦ Ἕκτορος τοῦ ἀνῃρημένου δῶρον), Εὐφ.42· **2)** δάνειον, δανεικό· Ἀμμών.93 «μετρεῖσθαι.. ἔλεγον οἱ παλαιοὶ ἐν μέτρῳ λαμβάνειν πυρόν, ἤ τι τοιοῦτον ἐν δάνει, ἵνα ἀποδῷ»: Καλλ.48,Πάπ.· ‖ μτφ.: Λυρ. Ἀλεξ.Ἀδέσπ.37,27 ὁ χρόνος ἐστὶ δάνος, Ἐπιγρ. πνεῦμα λαβὼν δάνος οὐρανόθεν.. αὔτ' ἀπέδωκα.

δάνος (ὁ) μτγν.· Πλούτ.Ἠθ.22 C «'δάνον' γὰρ Μακεδόνες τὸν θάνατον καλοῦσι».

δανός-ή-όν κεκαυμένος, καύσιμος, ξηρός: Ὀδ. Ο 322 πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι· τὸ ὑπερθ. δανότατα ἐν Ἀριστφ.Εἰρ.1134 ἐκκέας τῶν ξύλων ἅττ' ἂν ᾖ δανότατα τοῦ θέρους ἐκπεπρεμνισμένα.

δανότης-ῆτος (ἡ) πιθαν. ἐσφ.γρ. ἀντὶ δαϊότητος= δηϊότητος βλ.λ.: Σοφ.ἀπ.369.

δάντα Ἡσ. «ζυγά».

δάντειος-ον νεώτ. κ. δαντικός ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ποιητὴν Δάντην, ὁ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Δάντου πεποιημένος: δάντειος στίχος - 'φιλολογία.

δαντέλλα (ἡ) νεώτ., δημ. νταντέλλα ἢ ταντέλλα (γαλλ.) διαφεγγὲς πλέγμα ἐκ λεπτῶν κλωστῶν πεπλεγμένων κατὰ διάφορα κοσμητικὰ σχέδια, ἐπαναλαμβανόμενα, συνήθως ἐπιμήκες ἐν εἴδει ταινίας καὶ ἀπολῆγον κατὰ τὴν μίαν τῶν πλευρῶν εἰς κυματοειδὲς σχῆμα, ἐν χρ. ἰδίως ὡς παρυφὴ ἢ στόλισμα ἐνδυμάτων, παραπετασμάτων κτπ., τρίχαπτον: δαντέλλα τοῦ χεριοῦ - τῆς μηχανῆς.

δαντελλάδικο (τὸ) δημ. τὸ ἐργοστάσιον, ἐν ᾧ πλέκονται δαντέλλαι βλ.λ., καὶ τὸ κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται.

δαντελλάς (ὁ) δημ., θηλ. δαντελλού ὁ πλέκων ἢ πωλῶν δαντέλλας βλ.λ.

δαντελλωτά ἐπίρρ. δημ. δίκην δαντέλλας βλ.λ., κατὰ σχῆμα δαντελλωτόν: Κορκθ.Ζητιάν.130 τὸ νερὸ.. νοτίζει τὸν γειτονικὸ ἄμμο δαντελλωτά.

δαντελλωτός-ή-ό δημ. ὁ ὅμοιος πρὸς δαντέλλαν βλ.λ. ἢ ὁ κοσμούμενος διὰ δαντέλλας: δαντελλωτὸ φόρεμα· **2)** μτφ. ὁ ἔχων περίγραμμα ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς ὀδοντωτῆς πλευρᾶς τῆς δαντέλλας, πολυσχιδής, κυματοειδὴς κατὰ τὴν παρυφήν: δαντελλωτὰ ἀκρογιάλια - κάγκελα.

δαντέσκος (ὁ) νεώτ. (ἰταλ.) ἐνδεκασύλλαβος στίχος, φέρων τοὺς κυρίους ρυθμικοὺς τόνους ἐπὶ τῆς τετάρτης καὶ ἑβδόμης συλλαβῆς (ἀντὶ τῆς ἕκτης).

δαντικός-ή-όν νεώτ. κ. δάντειος βλ.λ.: δαντικὴ ποίησις.

δαντιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην καὶ τὸν σχολιασμὸν τοῦ ποιήματος Θεία Κωμῳδία τοῦ Δάντη.

δανυμένη (ἡ) νεώτ. ζωολ. κ. δανύμενον (τὸ) γένος ζωνοσκωλήκων τῆς οἰκογεν. τῶν εὐνικιδῶν.

δανῶν Ἡσ. «κακοποιῶν, κτείνων· Μακεδόνες».

δάξ ἐπίρρ. μτγν. ὀδάξ, μὲ τὰ δόντια· ΕΜ 620,41 «κλάξ καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο ὀκλάξ, ὡς ὀδάξ»: Ὀππ.Ἁλ.4,60 αὐτὰρ ὃ δὰξ μὲν ἔρεισεν.

δάξα Ἡσ. «θάλασσα· Ἠπειρῶται».

δαξασμός (ὁ) κ. δημ. ὀδαγμός, ὀδαξησμός, τσούξιμο, φαγούρα: Τίμ.Λοκρ.103 Α ῥευματιζόμενά τινα μέρεα δαξασμὼς ποιεῦντι.

δάξεται γ' ἑν. πρόσ. τοῦ μέλλ. τοῦ δάκνω βλ.λ.: Ἱππ.Γυν.1,18 (δ.γρ. δήξεται).

δάομαι ἐπ. μόνον ἐν ὑποτ. δάηται, θεωρούμενον καὶ ὡς ὑποτ. ἀορ. τοῦ δαίω, καταστρέφομαι, φθείρομαι: Ἰλ.Υ 316 μηδ' ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται δαιομένη.

δαόν Ἡσ. «πολυχρόνιον».

δαονέλλα (ἡ) νεώτ. γένος μαλακοζώων ἀδικουλιδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δᾶος-εος (τὸ) κ. μσν. κ. δᾶος (ὁ) ἐν Ἐπιγρ. δᾴς, δαυλός, πυρσός: Ἰλ.Ω 647 αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι, Κόϊντ.9,454 δάος ὄφρα πέληται πίσσα πυρὶ δμηθεῖσα· **2)** Ἡσ. «δάος· ὑπὸ Φρυγῶν λύκος»· **3)** μσν. τὸ ἄρσ. δάος ἵππος: Λύβιστρ.Ροδ.π.Κουμν.Ἀθησ. ἐν λ.

δαουντόνιος βαθμίς (ἡ) νεώτ. ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν τεσσάρων βαθμίδων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ ἀνωτέρα σιλούριος ὑποπερίοδος τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰ.· ‖ δαουντόνιος ἡλικία ἡ προϊστορικὴ περίοδος, καθ' ἣν ἐσχηματίσθη ἡ δαουντόνιος βαθμίς.

δαουρίτης (ὁ) νεώτ. ἐρυθρὰ παραλλαγὴ τοῦ τουρμαλίνου βλ.λ.

δάοχος Ἡσ. «μοιχός»· πρβλ. δαλιοχός.

δάπακες (κώδ. δάρπακες) Ἡσ. «θυμάλωπες»· πρβλ. δαύακες.

δαπάνη (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἔξοδον, ἀνάλωσις, ἰδίᾳ χρημάτων: Ἡσιοδ.Ἔργ.723 πλείστη δὲ χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη, Θουκ.1,129 μηδὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δαπάνη κεκώλυσα, - πολεμικαὶ - οἰκιακαὶ δαπάναι· ‖ κ. μτφ.: Πίνδ.Ι 4,58 οὐδ' ὁπόσαι δαπάναι ἐλπίδων ἔκνισ' ὄπιν· ‖ φρ. κ. νεώτ. ἰδίᾳ δαπάνῃ (δι' ἰδίων ἐξόδων), - δημοσίᾳ δαπάνῃ (δι' ἐξόδων τοῦ κράτους)· νομ. ἀναγκαῖαι δαπάναι (αἱ πρὸς συντήρησιν κτήματος γενόμεναι), - ἐπωφελεῖς δαπάναι (αἱ τὴν ἀξίαν ἢ τὴν ἀποδοτικότητα τοῦ κτήματος αὐξάνουσαι)· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. χρήματα ἀναλωθέντα πρός τι, ποὺ ξοδιάστηκαν γιὰ κάτι: Πίνδ.Ι 3(4),47 Πανελλάνεσσι δ' ἐριζόμενοι δαπάνᾳ χαῖρον ἵππων· ‖ όμ. χρήματα προοριζόμενα, διατιθέμενα διὰ δαπάνην: Ἡρ.1,41 παρέχων πᾶσαν δαπάνην, Ξεν.Οἰκ.7,36 ὅπως μὴ ἡ εἰς τὸν ἐνιαυτὸν κειμένη δαπάνη εἰς τὸν μῆνα δαπανᾶται, - ἀναδέχομαι τὴν δαπάνην, - ἐκεῖνος κάνει τὴ δαπάνη· ‖ πάπ. χρήματα ἀφωρισμένα δι'

ἀμοιβήν, ἀμοιβή Πάπ. **δὸς τῷ ταυρελάτῃ τὴν συνήθη δαπάνην·** **3)** κ. νεώτ. διάθεσις ὑπερβολικῆς προσπαθείας, ὅθ. ὑπέρμετρος ἀνάλωσις, διασπάθησις, ἀσωτεία : Αἰσχίν.3,218 **ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης, - δαπάνη πνεύματος - δυνάμεων - χρόνου·** **4)** τὰ πρὸς τροφὴν ἀνθρώπων ἢ ζῴων χρειώδη : Μαυρίκ. Στρατηγ.7,11,141 **δαπάνη στρατιωτῶν καὶ τῶν ἀλόγων,** Χρον.Πασχ.732,7 **ηὕραμεν δαπάνας πολλὰς καὶ ἀνθρώπων καὶ ἀλόγων.**

δαπάνημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ γενομένη δαπάνη βλ.λ., συνήθ. ἐν πληθ. : Ξεν.ΚΠ 8,1,9 **προσόδων ἀποδεκτῆρες καὶ δαπανημάτων δοτῆρες,** Διόδ.Σ 1,91 **ὀλίγον τι δαπάνημα γίνεσθαι λέγουσιν,** Ἀθήν.5,203 A **καὶ ἐγένετο τὸ δαπάνημα τοῦ νομίσματος τάλαντα δισχίλια διακόσια τριάκοντα ἐννέα,** Πάπ. **τοῖς ἰδίοις ἑαυτοῦ δαπανήμασιν·** **2)** τροφή, ἐπιτήδεια : Πολύβ.9,42,4 **τῇ τῶν δαπανημάτων ἐνδείᾳ ἀναγκάζειν τὸν Φίλιππον.**

δαπανηρά ἐπίρρ. δημ. διὰ ἢ μετὰ μεγάλων δαπανῶν, μὲ πολλὰ ἔξοδα.

δαπανηρία (ἡ) ἡ ἰδιότης τοῦ δαπανηροῦ, ἡ ἀσωτεία : Ἀριστλ.ΗΕὐδ.1221 a, 11.

δαπανηρός-ά-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ προσ. ὁ ποιῶν πολλὰς δαπάνας, πολυέξοδος, δαψιλής, ὑπερβαλλόντως ἐλευθέριος, πλουσιοπάροχος, σπάταλος, ἄσωτος, δημ. ξοδιαστής, πολυέξοδος, χαροκόπος : Πλάτ.Πολ.564 B **τὸ τῶν ἀργῶν τε καὶ δαπανηρῶν ἀνδρῶν γένος,** Ξεν.Ἀπ.2,6,2 **ὅστις δαπανηρὸς ὢν μὴ αὐτάρκης ἐστίν,** Δημ.1002 **εἰ γὰρ οὕτω δαπανηρὸς ἦν ὥστε γάμῳ γεγαμηκὼς τὴν ἐμὴν μητέρα ἑτέραν εἶχε γυναῖκα,** Ἀριστλ.ΗΝικ. 1123 a. 4, Μηναῖ.12,3 Συναξ. **ὅς, ἀκολάστου καὶ δαπανηρᾶς τυχὼν προαιρέσεως, οὐ μόνον τῆς γυναικὸς τὴν περιουσίαν κατηνάλωσε·** **2)** κ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀπαιτῶν, ὁ ἐπάγων μεγάλην δαπάνην, πολλὰ ἔξοδα : Δημ.58 **πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι,** Ἀριστλ.Πολιτ.1309 a, 18 **δαπανηρὰς μέν, μὴ χρησίμους δὲ λειτουργίας, - δαπανηραὶ σπουδαί, - δαπανηρὸς βίος·** τὸ συγκρ. ἐν Ἰουλ.Λόγ.1,21 D **δαπανηρότερα λειτουργήματα·** **3)** μτφ. ὁ καταβιβρώσκων, ὁ καταναλίσκων, ὁ ἐξολοθρεύων : Φίλ.2,91 **δαπανηρὸν πῦρ.**

δαπανηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. διὰ ἢ μετὰ μεγάλων δαπανῶν, πολυτελῶς, ἀσώτως : Ξεν.Ἑλλ.6,5,4 **ὥστε μετὰ τῆς Λακεδαίμονος γνώμης καὶ μὴ δαπανηρῶς τειχισθῆναι τὸ τεῖχος.**

δαπάνησις-εως (ἡ) μτγν. τὸ δαπανᾶν, ἡ ἀνάλωσις, ἡ κατανάλωσις, τὸ ξόδιασμα : Ἀριστέ.146.

δαπανητής (ὁ) μτγν. ὁ πολλὰ δαπανῶν, ὁ ξοδιαστής, ὅθ. ὁ σπάταλος, ὁ ἄσωτος· ΕΜ 40,44.

δαπανητικός-ή-όν μτγν. ὁ ἔχων δύναμιν ἢ ἰδιότητα ἢ κλίσιν πρὸς τὸ δαπανᾶν, ὁ καταναλίσκων, φθείρων, καταστρέφων : Φιλάγριος π. Ἀετ.12,67, Γρηγ.Νύσσ.1,5 A **τὸ πῦρ, εἴπερ τῷ ὄντι δαπανητικὸν τοῦ ὕδατος ἦν,** αὐτ.1,227 B **τὴν.. δαπανητικὴν τῶν καθομιλούντων παθῶν ἐγκράτειαν.**

δαπανητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον δαπανηρόν, μετὰ μεγάλων δαπανῶν, ἀσώτως : Σέξτ. Ἐμπ.Πυρρ.1,230 **δαπανητικῶς βιοῦν.**

δαπανισμένος-η-ον μσν. μτχ. παθ. παρακ. ὡς ἐκ ρ. δαπανίζω, ὁ ἐξηντλημένος, ταλαιπωρημένος, καταβεβλημένος : Διγεν.Ἀκρ 1800 **τοῦτον ἡ μήτηρ βλέπουσα δαπανισμένον οὕτως.**

δαπανοθήκη (ἡ) γλωσσ. ἀποθήκη τροφίμων.

δάπανος-ον δαπανηρός, πολυδάπανος, πολυέξοδος, σπάταλος : Θουκ.5,103 **ἐλπὶς.. δάπανος γὰρ φύσει** (σχόλ. **δάπανος γὰρ ἡ ἐλπίς,** τουτέστι δαπανηρά), Λογγῖν.44,11 **ὅλως δὲ δάπανον ἔφην εἶναι τῶν νῦν γεννωμένων φύσεων τὴν ῥαθυμίαν** (δ.γρ. δαπανόν)· ‖ μετὰ γεν. καταναλωτικός, ὁ τὴν ἰδιότητα τοῦ δαπανᾶν, τοῦ ἀναλίσκειν ἔχων Πλούτ.Ἠθ.624 D **ἡ τῆς πικρότητος δύναμις ξηραντικὴ καὶ δάπανος ὑγρῶν οὖσα.**

δαπάνυλλα (ἡ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δαπάνη βλ.λ., μικροέξοδο : Κερκίδας 4,18.

δαπανῶ-άω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. συνήθ. ἀσυναιρ., ἀόρ. **ἐδαπάνησα,** ὅθ. παρατ. δημ. **(ἐ)δαπανοῦσα,** μέσ. κ. παθ. **δαπανάομαι-ῶμαι,** δημ. **δαπανιέμαι,** μέσ. ἀόρ. **ἐδαπανησάμην,** Ἐπιγρ. παθ. μτχ. ἐνεστ. **δαπανούμενα** (ὡς ἐκ ρ. -έω), παθ. ἀόρ. **ἐδαπανήθην,** δημ. **(ἐ)δαπανήθηκα,** παρακ. **δεδαπάνημαι,** ὑπερσυν. **δεδαπάνητο,** δημ. μτχ. παθ. παρακ. **δαπανημένος** ποιοῦμαι δαπάνην, ἀνάλωσιν πραγμάτων καὶ ἰδίως χρημάτων, ἀναλίσκω, καταναλίσκω, ξοδιάζω, ξοδεύω : Θουκ.7,29 **διὰ τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων οὐ βουλάμενοι δαπανᾶν,** Δίφιλ.32,7 **ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανᾶν, - δαπανῶ πρὸς συντήρησιν, - δὲ δαπανάω τίποτε γιὰ περιττά·** ‖ πάπ. κ. νεώτ. κ. μετὰ συστ. αἰτ. : Πάπ. **ἐὰν δαπανήσῃς μεγάλην δαπάνην·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. πολλάκις μετ' ἐμπροθ. διορισμοῦ (ἐς, εἰς, ἐκ - δημ. ἀπὸ - πρός, διά - δημ. γιὰ ἢ μέ) : Θουκ.8,45 **δαπανῶντες ἐς τοιαῦτα,** Ξεν.Ἀπομν.1,3,11 **πολλὰ δὲ δαπανᾶν εἰς βλαβερὰς ἡδονάς,** Ἰσαῖ.7,38 **ἀλλ' ἐκ τῶν αὐτοῦ δαπανῶν,** Δημ.564 **καὶ τἀναλώματα πάντα ἐκ τῶν ἰδίων ἐδαπανῶμεν** (ἐπληρώνομεν ὅλα τὰ ἔξοδα), Πάπ. **ὅπως ἔχωσιν εἴς τε τὰς θυσίας καὶ τὸ ἄλειμμα δαπανᾶν, - ἐδαπάνησε πολλὰ διὰ τὴν κατασκευήν - πρὸς τέρψιν του - γιὰ ἐπίδειξη - γιὰ νὰ πιτύχῃ - μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ πιτύχῃ·** ‖ ὀμ. παθ. : Ἡρ.2,125 **κόσα οἰκὸς ἄλλα δεδαπανῆσθαί ἐστι ἔς τε σίδηρον τῷ ἐργάζοντο·** ‖ τὸ μέσ. **δαπανῶμαι** ἀναλίσκω ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ : Ἡρ.2,37 **οὔτε τι γὰρ τῶν οἰκηίων τρίβουσι οὔτε δαπανῶνται·** ‖ μετὰ συστοίχου αἰτ. : Λυσ.21,3 **καὶ τοσαύτας δαπάνας δαπανώμενος,** παροιμ. φρ. **δαπανώμενος ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἔσει ἐφ' ἃ δεῖ·** **2)** ἀναλίσκω πλείονα τοῦ δέοντος, ἢ ἀλογίστως καὶ ἀσκόπως, ξοδιάζω παραπανιστά, ἀλογάριαστα, ἄσκοπα, ὅθ. διασπαθῶ, ἀσωτεύω, ἐξαντλῶ, φθείρω : Ἀριστλ.ΖΓ 757 a, 25 **ἡ φύσις δαπανᾷ τὸν θορόν,** Ὀνήσανδρ.1,5 **δ- χρόνον εἴς τι,** Πάπ. **ὅσας ἂν δαπανήσῃς ἡμέρας, - δαπανᾷ τὸν καιρόν του εἰς ἀσκόπους συζητήσεις·** ‖ κ.παθ. : Ἀριστλ.ΖΓ 745 a, 13· ἐπὶ χρόνου ἐν Ἀνθ.Λιθ.130· **3)** διαφθείρω, καταστρέφω, καταβιβρώσκω : Φίλ.2,208 **φλὸξ δαπανᾷ πάντα,** Ἀνθ.Ἐμφ.Πολ.1,94 **ἄνεμος [πόλιν] ἐδαπάνησεν,** Διγεν.Ἀκρ.530 **ταύτης τὰ κάλλη φλέγουν με, τὰ δάκρυα δαπανοῦν με,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.280,19 **τὸν λογισμόν μου δαπανᾷ καὶ ὅλα μου τὰ μέλη·** ‖ παθ. ἐπὶ προσ., καταστρέφομαι, διαφθείρομαι, βασανίζομαι, ταλαιπωροῦμαι : Φίλ.2,43 **ὡς ὑπὸ θηρίων δαπανηθέντος,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,81 **ἐν ταρτάροις καὶ βαράθροις δαπανωμένους,** Πλούτ.Γάλβ.17 **ὑπὸ φθινάδος νόσου δαπανώμενον·** **4)** ὑποβάλλω τινὰ εἰς δαπάνην, τὸν βάνω σὲ ἔξοδα, ὅθ. ἐξαντλῶ διὰ τῶν ἐξόδων : Θουκ.4,3 **ἣν βούληται καταλαμβάνων τὴν πόλιν δαπανᾶν** (νὰ τὴν βάλῃ σὲ ἔξοδα)· πρβλ. Φίλ.2,642.

δαπανῶ-όω Ἐπιγρ. δαπανῶ, ἐξοδεύω, ἀναλίσκω.

δαπέδιος (ὁ) νεώτ. γένος ἰχθύων **στυλοδοντιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δαπεδόγλωσσος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων ὀστεογλωσσιδῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δάπεδο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμαλὸν ἔδαφος, γήπεδον· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἰδίως τὸ τεχνητῶς ἐξομαλυνθὲν ἢ στρωθὲν ἔδαφος κλειστῶν χώρων : Ἰλ.Δ 2 **οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ,** Ὀδ.Δ 627 **ἐν τυκτῷ δαπέδῳ,** Ξεν.ΚΠ 8,8,6 **τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπε-**

δον, 'Αθήν.12,537 F **ἔρρανε δὲ ὁ 'Αλέξανδρος καὶ μύρῳ σπουδαίῳ καὶ οἴνῳ εὐώδει τὸ δάπεδον**, - δάπεδον οἰκίας - αὐλῆς· **2)** ἔδαφος : 'Ηρ.4,200 **περιφέρων αὐτὴν ἐντὸς τοῦ τείχεος προσῖσχε πρὸς τὸ δάπεδον τῆς πόλιος**, Εὐρ.'Αλκ.591 **ἀρότοις δὲ γυᾶν καὶ πεδίων δαπέδοις**, 'Αριστφ.Πλ. 515 **γῆς ἀρότροις ῥήξας δάπεδον**, ΑΠ 12,131 **καὶ Συρίης ἱπποκρότου δάπεδον**· ‖ ἀπολ. ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς : 'Οδ.Λ 577 **καὶ Τιτυὸν εἶδον .. κείμενον ἐν δαπέδῳ**, 'Επιγρ. **τὸ δὲ δάπεδον αἵματος κατάπλεον ἦν**· **3)** πεδιάς : Πίνδ.Ν 7,34 **ἐν Πυθίοισι δὲ δαπέδοις κεῖται Πριάμου πόλιν Νεοπόλεμος ἐπεὶ πράθεν**, Εὐρ.'Ιππ.230 **εἴθε γενοίμαν ἐν σοῖς δαπέδοις, πώλους 'Ενέτας δαμαλιζομένα**, ΑΠ 7,245 **Βοιωτῶν δάπεδον**· **4)** κατὰ πληθ. κατάστρωμα πλοίου : 'Υμν.'Απόλ.416.

δαπεδῶ-όω νεώτ. κατσσκευάζω δάπεδον, ἰσοπεδώνω, ἐξομαλύνω καὶ στρώνω τὸ ἔδαφος.

δαπέδωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξομάλυνσις καὶ στρῶσις ἐδάφους, ἐπιπέδωσις.

δάπης 'Ησ. « δάπις ».

δᾰπίδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δάπις βλ.λ. : 'Ιππαρχ.Κωμ.1,3 (π.'Αθην.11,477 F) **δαπίδιον ἓν ἀγαπητὸν ποικίλον**.

δᾰπῐδῠφάντης (ὁ) πάπ. κατασκευάζων **δάπιδας**, ὁ ὑφαίνων τάπητας.

δαπιδύφος πάπ. ὁ ὑφάντης ταπήτων, ἅ.ταπιδύφος.

δάπις-ιδος (ἡ) ὁ τάπης, τὸ χαλί : 'Ερμιππ.63,23 **Καρχηδὼν δάπιδας καὶ ποικίλα προσκεφάλαια**, Εὐπ.π.'Αθην.4,138 F **ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν**, 'Αριστφ.Σφ.676 **δάπιδας, τυρόν, μέλι** (σχόλ. « τὰς φιλὰς καὶ μὴ μαλλωτάς, δάπιδας λέγουσι »), Πλούτ.'Αγησ.12 **ὑποβεβλημένων αὐτῷ κωδίων τε μαλακῶν καὶ ποικίλων δαπίδων**.

δάπτης (ὁ) μτγν. ἐπὶ σκνιπῶν, ὁ τρώγων, ὁ ἀπομυζῶν : Λυκόφρ.1403 **δάπταις αἱμοπώταισιν**.

δαπτῖνος (ὁ) νεώτ. γένος σαυροδοντίων ἰχθύων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει, ἅ σαυρόδους βλ.λ.

δάπτος (ὁ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δάπτρια νοῦσος (ἡ) μτγν. κατατρώγουσα, καταναλίσκουσα : Γρηγ.Ναζ.2,121 B **ἄλλοις δ' αὖ μελέων κατεδάσσατο δάπτρια νοῦσος**.

δάπτω, μέλλ. **δάψω**, ἀόρ. **ἔδαψα**, ποι. **δάψα** σχίζω, κατακόπτω, καταβροχθίζω ὡς θηρίον· Σαυϊδ. « δάπτω, τὸ μετὰ σπαραγμοῦ ἐσθίω » : 'Ιλ.Π 159 **οἵ τ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δῃώσαντες δάπτουσιν**, Πίνδ.Ν 8,23 **Τελαμῶνος δάψεν υἱὸν φασγάνῳ ἀμφικυλίσαις**, 'Εμπ.136 **ἀλλήλους δάπτοντες**· **2)** μτφ. ἐπὶ φλογός, καταβιβρώσκω, κατακαίω : 'Ιλ.Ψ 183 **Έκτορα δ' οὔτι δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν**, Αἰσχ.Πρ.368 **ποταμοὶ πυρὸς δάπτοντες ἀγρίαις γνάθοις .. λευροὺς γύας**, 'Απολλ.Ρ 4,666 **φλὸξ δ' ἀθρόα φάρμακ' ἔδαπτεν**, ΑΠ 8,213 **ποταμῷ δέμας ἠὲ κύνεσσιν ῥίψατε ἠὲ πυρὶ δάψατε παντοφάγῳ**· **3)** ἐπὶ δόρατος, σχίζω, ξεσχίζω : 'Ιλ.Ν 831 **ἐμὸν δόρυ μακρόν, ὅ τοι χρόα λειριόεντα δάψει**· **4)** σχίζω διὰ τῶν ὀνύχων : Αἰσχ.'Ικ.70 **δάπτω τὰν ἁπαλὰν Νειλοθερῆ παρειάν**· ‖ διαβιβρώσκω : 'Αρετ.'Οξ. Παθ.1,9 **ὑγρὸν δάπτον**· ‖ εἰδ. ἐπὶ σητῶν καὶ σκωλήκων, κατατρώγω : Πίνδ.άπ.222 **[χρυσὸν] οὐ σὴς οὐδὲ κὶς δάπτει**· **5)** μτφ. φθείρω, κατατρύχω, ταλαιπωρῶ, βασανίζω : 'Αλκ.Παράρτ.23,7 **δάπτει πόλιν** (ἐπὶ τυράννου), Σοφ.ΟΤ 682 **δάπτει δὲ καὶ τὰ μὴ 'νδικον**, Λυκόφρ.259 **ἐκεῖνο σ', ὦ τάλαινα καρδία, κακὸν δάψει**, Τραγ.'Αδέσπ. 213 (α),10 **οἰκτρὰ συμφορὰ δάπτει φρένας**· ‖ παθ. **δάπτομαι**· 'Ησ. « διασπαράσσομαι, κατεσθίομαι, τρύχομαι » : Αἰσχ.Πρ.437 **συννοίᾳ δὲ -ομαι κέαρ**.

δαπτῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον δάπτοντα, καταβρωτικόν : 'Αρετ.Χρον.Νούσ.1,9 **ἄλλοτε μὲν δριμὺ δαπτῶς**.

δαράται (αἱ) 'Επιγρ. **πλακοῦντες προσφερόμενοι** κατὰ τὰς τελετὰς τοῦ γάμου καὶ τῆς καταγραφῆς τῶν παίδων ὑπὸ τῆς φρατρίας· πρβλ. **δάρατος**.

δάρατος (ὁ) μτγν. εἶδος θεσσαλικοῦ ἄρτου : Σέλευκ.π.'Αθην.3,114 B **ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι. Σέλευκος μὲν δρόμιν ὑπὸ Μακεδόνων οὕτως καλούμενον, δάρατον δ' ὑπὸ Θετταλῶν**· ‖ **τὸ οὐδ. δάρατον ἄζυμος ἄρτος** : Νικ.π.'Αθην. 3,110 D **τὸν ἄζυμον ἄρτον καλεῖ δάρατον**.

δαρβίνειος-α-ον νεώτ.κ. δαρβινικός-ή-όν **ὁ** τοῦ Δαρβίνου, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν περὶ ἐξελίξεως τῶν ἐμβίων θεωρίαν τοῦ φυσιολόγου Δαρβίνου· πρβλ. δαρβινισμός· **2)** εἰδ. ἀνατ. **δαρβίνειον** φῦμα ἀνεπαίσθητος ἐξοχὴ τῆς ἄνω ὀπισθίας μοίρας τῆς ἕλικος τοῦ πτερυγίου τοῦ ἀνθρωπίνου ὠτός.

δαρβινέλλα (ἡ) νεώτ. γένος **ἀπλυσινιδῶν σπόγγων**.

δαρβινία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **καραβίδων**· **2)** βοταν. γένος **μυρτοειδῶν** φυτῶν.

δαρβινικός-ή-όν νεώτ. κ. **δαρβίνειος** βλ.λ.

δαρβινισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ φυσιολόγου Δαρβίνου συμπληρωθεῖσα βιολογικὴ θεωρία, καθ' ἣν πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς προϋπάρξαντες καὶ νῦν ὑπάρχοντες ὀργανισμοὶ παρήχθησαν ἐκ μιᾶς μόνης ἀρχεγόνου μορφῆς, ἢ ἐκ μικροῦ τινος ἀριθμοῦ ἀρχεγόνων ἁπλουστάτων μορφῶν, δι' ἀναπτύξεως βαθμιαίως ἐξελιχθέντες, ἐξ ἐπιδράσεως ἰδίως τοῦ περιβάλλοντος, εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῶν κατάστασιν, ἅ. δαρβίνειος θεωρία.

δαρβινιστής (ὁ) ὁ ὀπαδὸς τοῦ δαρβινισμοῦ.

δαρβινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν **συγκείμενον ἐκ** χαλκοῦ καὶ ἀρσενικοῦ.

δαρβισμός (ὁ) νεώτ. ἢ **δαρβυϊσμός** ἡ αἵρεσις τῶν δαρβιστῶν βλ.λ.

δαρβισταί (οἱ) νεώτ. ἢ **δαρβυϊσταί** οἱ ὀπαδοὶ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν τοῦ 'Αγγλου θεολόγου Δάρβυ, οἵτινες ἀπορρίπτοντες τὸ κῦρος τῆς 'Εκκλησίας περιορίζονται εἰς **ἐλευθέραν κατὰ** τὸ δοκοῦν ἑρμηνείαν τῆς ἁγίας Γραφῆς.

δάρδα 'Ησ. « μέλισσα ».

δαρδαίνει 'Ησ. « μολύνει ».

δαρδανάριος (ὁ) νεώτ. (λατ.) **ὁ αἰσχροκερδῶν** ἐπὶ τοῦ σίτου καὶ ἐν γένει **τῶν τροφίμων ἐν τῇ** ἀρχαίᾳ Ῥώμῃ.

δαρδάνιος-α-ον κ. δαρδάνειος ὁ τοῦ Δαρδάνου, τρωϊκός : 'Ιλ.Ε 789 **οὐδέ ποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων οἴχνεσκον**, Εὐρ.Τρῳ.840 **ὃς τὰ Δαρδάνεια μέλαθρά ποτ' ἦλθες οὐρανίδαισι μέλων**· **2)** τὸ ἀρσ. **δαρδάνιος** ὡς οὐσ. **ὁ κάτοικος** τῆς Δαρδανίας, Τρώς : 'Ιλ.Β 819 **Δαρδανίων αὖτ' ἦρχεν ἐῢς πάϊς 'Αγχίσαο Αἰνείας**· ‖ τὸ θηλ. δαρδανία ὡς οὐσ. (ἐνν. γῆ) ἡ Τροία : 'Ιλ.Υ 216.

δαρδανίς-ίδος (ἡ) **θηλ.** τοῦ **δάρδανος βλ.λ.**, γυνὴ ἐκ Δαρδανίας, ἐκ Τροίας : 'Ιλ.Σ 122 **Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων**· **2)** τὸ **κώνειον** βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,78.

δάρδανος, θηλ. δαρδανίς-ίδος **βλ.λ., ὁ κάτοικος** τῆς Δαρδανίας, δαρδάνιος, **συνήθ. κατὰ πληθ.** : 'Ιλ.Γ 456 **Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι**· ‖ **κ.** ἐν ἐπιθ. χρ. : 'Ιλ.Β 701 **τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνήρ**.

δαρδάπτω, ἀόρ. ὑποτ. **δαρδάψῃ**, ἀπαρφ. **δαρδάψαι**, παρακ. **δεδάρδαφα** καταβιβρώσκω, καταβροχθίζω, ἐπὶ ἀγρίων θηρίων· 'Ησ. « **δεδάρδαφε**, καταβέβρωκε » : 'Ιλ.Λ 479 **ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν ἐν νέμεϊ σκιερῷ**, Λουκ. Νεκυομ.14 **ὁ Κέρβερος ἐδάρδαπτεν**, 'Oππ.'Αλ.4,628 **κίσσοκε δή μιν .. θὴρ δαρδάψῃ**· **2)** μτφ. κατασπαταλῶ, ἀφανίζω : 'Οδ.Ξ 92 **ἀλλὰ ἕκηλοι κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον**· **3)** ὁμ. κατατρίβω, κατατρύχω, βασανίζω : 'Αριστφ.Βάτρ.66 **τοιουτοσὶ τοίνυν με δαρδάπτει πόθος Εὐριπίδου**.

δαρεικός (ὁ) κ. μσν. **ὁ ἐκ τοῦ Δαρείου τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν προερχόμενος**· **2)** **εἰδ. δα-**

ρεικός (ἐνν. στατήρ), ἐν Ἐπιγρ. κ. **δαρικός** κ. **δαριχός** χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν βασιλικὸν νόμισμα τῶν Περσῶν, ἔχον τὸ αὐτὸ βάρος πρὸς τὸν ἀττικὸν στατῆρα, ἰσοδυναμοῦν πρὸς εἴκοσιν ἀττικὰς δραχμάς· μετὰ τοῦ **στατήρ** : Ἡρ.7,28 **χρυσίου δὲ τετρακοσίας μυριάδας στατήρων δαρεικῶν**, Θουκ. θ,28 **ὧν καθ᾿ ἕκαστον στατῆρα δαρεικὸν παρ᾿ αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν**· ‖ ἄνευ τοῦ **στατήρ** : Ἀριστφ.Ἐκκλ.602 **ἀργύριον δὲ καὶ δαρεικούς**, Ξεν.Ἀν.Ι,1,9 **δίδωσιν αὐτῷ μυρίους δαρεικούς**, Δημ.741 **ὃς ἦγε τριακοσίους δαρεικούς**· ‖ μσν. **δαρεικὸν νόμισμα** τὸ ἔχον τὴν ἀξίαν τοῦ δαρεικοῦ στατῆρος : Τζέτζ.Ἱστ.Ι,928 **χρυσοῦ δ᾿ ἐνσήμου δαρεικοῦ νομίσματος**· **3)** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δαρεικὸν στατῆρα : Διόδ.Σ 17,66 **τάλαντα χρυσοῦ χαρακτῆρα δαρεικὸν ἔχοντα.**

δαρειογενής-οῦς-ές ὁ ἐκ τοῦ Δαρείου γεννηθείς : Αἰσχ.Πέρσ.6 **Ξέρξης βασιλεὺς Δαρειογενής.**

δάρειρ· Ἡσ. « τὸ ἀπὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου ἐπὶ τὸν μικρὸν διάστημα », σπιθαμή· πρβλ. δάριν.

δαρήσιμος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄξιος δαρμοῦ, ποὺ πρέπει νὰ δαρῇ, νὰ ξυλισθῇ : Θεόδ.Στ.ἐν Mi 1160.

δαρθάνω, ἀόρ. β᾿ **ἔδραθον** κοιμῶμαι, ἀποκοιμιέμαι : Ὀδ.Υ 143 **ἔδραθ᾿ ἐνὶ προδόμῳ**, Ἱεροκλ. Πλ. εἰς Χρυσ. Ἀσμ.19,461 M.

δαρί (τὸ) δημ. κ. **νταρί** τὸ φυτὸν σόργον ἢ δούρρα, ἁ. καλαμπόκι, ἀραποσίταρο.

δαρικός (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ δαρεικὸς βλ.λ.

δάριν Ἡσ. « σπιθαμήν. Ἀρκάδες ».

δαριχός (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ δαρεικὸς βλ.λ.

δάρκα μτγν. εἶδος κασσίας βλ.λ. : Διοσκ.Ι,13 (δ.γρ. δάκαρ).

δάρκανος μτγν. τὸ ἐρυθρόδανον βλ.λ.: Ψ Διοσκ.3.143.

δάρκες Ἡσ. « δέσμαι ».

δαρκνά Ἐπιγρ. κρητ. ἀντὶ δαρχνά, δραχμή, ἁ. δαρκμά, κ. δαρχμά.

δαρλιγκτονία (ἡ) νεώτ γένος **σαρρακηνοειδῶν φυτῶν.**

δάρμα-ατος (τὸ) Ἐπιγρ. Δελφ. δέρμα

δάρμα (τὸ) δημ. **δαρμὸς** βλ.λ.

δαρμός (ὁ) μτγν., μσν. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ δέρω, μαστίγωσις, ξυλοκόπημα, ξύλισμα, δάρσιμο, ξύλο : Μηναῖ.4,23 Ὠδὴ 9 **τῶν βουνεύρων τοὺς δαρμούς,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.92,4 **κάτι ποὺ μοῦ φέρνει | τὸ δαρμὸ σκληρότερο,** παροιμ. **δαρμὸς ἁγιασμός** (εἶναι θεάρεστον νὰ δέρωνται οἱ ἀτακτοῦντες)· **2)** μσν. **κοπετός**, ὀδυρμός : Θυσ.Ἀβρ. 332 **μὴν κλαίγῃς, μὴ θρηνᾶσαι, | μὲ κλάηματα καὶ μὲ δαρμούς, καημένη, δὲ φελᾶσαι,** Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.14,12 **ἀκοῦς τὸ θρῆνο τὸν πολύν,.. καὶ τὸ δαρμὸ ποὺ γίνεται, τὰ μαῦρα μοιρολόγια ;**

δαρόβιος-ον δωρ. τ. τοῦ δηρόβιος βλ.λ.

δαρός-ά-όν δωρ. τ. τοῦ δηρὸς βλ.λ.· Ἡσ. « δαρόν, μακρὸν χρόνον καὶ ἐπὶ πολύ » **2)** αὐτ « ἑορτή, καὶ ἄρτος ἄζυμος » πρβλ. δαράται κ. δάρατος.

δάροσος Ἡσ. « βουτύπιον ».

δάρπη Ἡσ. « σαργάνη, κόφινος ».

δάρσιμο (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ δέρω, μαστίγωσις, ξύλισμα, **δαρμός**· **2)** εἰδ. ἐπὶ ὑγρῶν, βιαία καὶ συνεχὴς ἀνατάραξις : **δάρσιμο τοῦ γάλατου** (πρὸς βουτυροποίησιν), - **δάρσιμο αὐγοῦ.**

δάρσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ διὰ σχισμοῦ διαχώρισις μερῶν ἡνωμένων διὰ κυτταροειδοῦς ἱστοῦ, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ δέρματος ἡ ἐκδορά, τὸ γδάραιμο : Ἡρόφιλ.π. Γαλ.2,349.

δάρτης (ὁ) γλωσσ. κ. δημ. **ὁ δέρων, μαστιγῶν**· **2)** ὄργανον, δι᾿ οὗ πλήττουσι / τὸν καρπὸν τοῦ ἀραβοσίτου πρὸς ἀποτριβὴν / τῶν σπόρων ἀπὸ τοῦ ξυλώδους κώνου· **3)** ἡ σκυτάλη, δι᾿ ἧς ἀναταράσσεται τὸ γάλα πρὸς ἀποβουτύρωσιν, ἁ. **γαλαχτήρα.** **4)** βίαιος καρδιακὸς παλμός.

δάρτινον Ἡσ. « πέπλον λινοῦν ».

δαρτός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκδαρείς, γδαρμένος : Χοιρίλ.4,5 **ἵππων δαρτὰ πρόσωπα** (ἄνευ δέρματος, γδαρμένα)· **2)** κ. νεώτ. **δαρτὸς χιτὼν** εἷς τῶν χιτώνων τῶν περικλειόντων τοὺς ὄρχεις : Παῦλ.Αἰγ.6,61· ‖ νεώτ. χιτὼν ἀποτελῶν συστατικὸν τοῦ δέρματος τῆς πόσθης· **3)** τὸ οὐδ. πληθ. **δαρτὰ** ὡς οὐσ. εἶδος σκληροδέρμων ἄνευ λεπίδων ἰχθύων, ἐκδερομένων πρὸ τῆς ὀπτήσεως· Μνησίθ.π.Ἀθην.8,357 C « τὰ δὲ καλούμενα **δαρτὰ τὸ μὲν ὅλον ἐστὶν ὅσα** ἔχει τὴν ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος, οὐ λεπίσιν, ἀλλ᾿ οἷον ἔχουσιν αἱ βατίδες καὶ ῥῖναι »· ‖ γεν. ἐπὶ ζῴων : Γαλ.2,644 **ἕν τι τῶν δαρτῶν ὀνομαζομένων**· **4)** ὁ μαστιγωθείς, ξυλοκοπημένος, δαρμένος : Παλαμ.Περ. Χαιρ.127,6 **ἀπ᾿ τὴν κακοτοπιὰ δαρτὸ λυτρώνοντας τὸ ποδάρι, - τὸν ἔστειλε δαρτὸ στὸ σκολειό**· **5)** μτφ. ὁ ῥάγδην πίπτων : Καρκβ.Λ Πλώρ.154 **πιάνει μιὰ δαρτὴ βροχή**· **νεροποντή** σωστή), - **δαρτὸ χαλάζι**· **6)** εἰδ. ἐπὶ γάλακτος καὶ ᾠῶν, ὁ ὑποστὰς κατεργασίαν δι᾿ ἀναταράξεως : **δαρτὸ γάλα, - δαρτὰ αὐγά.**

δάρυλλος Ἡσ. « ἡ δρῦς ὑπὸ Μακεδόνων ».

δαρχμά Ἐπιγρ. κ. **δαρχνά** δαρκνὰ βλ.λ.

δάς Ἡσ. « ἐπὶ τοῦ πολλοῦ καὶ μεγάλου ».

δᾴς-δᾳδός (ἡ) ἀττ. κ. νεώτ., δημ. μ. κατὰ πληθ., συνηρ. τ. τοῦ **δαΐς-ίδος** βλ.λ. : Ἀριστφ.Νεφ.1494 **σὸν ἔργον, ὦ δᾴς, ἱέναι πολλὴν φλόγα**· **2)** νεώτ. γεν. πᾶν μέσον **φωτισμοῦ** ἢ μεταδόσεως τοῦ πυρός· 6θ. κ. ποι. μτφ. **φέρει τὴν δᾷδα τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ**· ‖ εἰδ. **φωτιστικὸν πυροτέχνημα**· **3)** νεώτ. μτφ. ἡ διαφώτισις τοῦ πνεύματος, ἡ διάλυσις τοῦ σκότους τῆς ἀμαθείας : **ἡ δᾴς τῆς ἀληθείας - τῆς ἐπιστήμης.**

δασανθῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. **φυτὰ ἔχοντα ἄνθη** κεκαλυμμένα ὑπὸ τριχῶν.

δασαρχεῖο(ν) (τὸ) **νεώτ. κ.** δημ. τὸ γραφεῖον τοῦ δασάρχου βλ.λ.· ‖ ἡ **εἰς** δασάρχην ὑπαγομένη δασικὴ διοικητικὴ περιφέρεια : **δασαρχεῖα αὐτοτελῆ - μεικτά.**

δασάρχης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. δημόσιος ὑπάλληλος εἰδικὸς περὶ τὴν δασοκομίαν, προϊστάμενος τῆς διοικήσεως δασικῆς τινος περιφερείας.

δάσασθαι ἀπαρφ. ἀορ. **τοῦ δατέομαι : Ἰλ.Σ** 511 **ἄνδιχα πάντα δάσασθαι.**

δασάσκετο ἰων. ἀόρ. τοῦ δατέομαι βλ.λ. : Ἰλ. Ι 333 **ὁ δ᾿ ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσιν δεξάμενος διὰ παῦρα δασάσκετο.**

δασεῖα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. γλωσσολ. κ. **δασὺ πνεῦμα** ἡ πρὸ τῆς ἀρθρώσεως φθόγγου τινὸς ψοφώδης ἐκπομπὴ πνεύματος ἀέρος ἐκ τῶν πνευμόνων, ἐξερχομένου διὰ χαλαρῶν τῶν φωνητικῶν συνδέσμων καὶ δι᾿ ἀνοικτοῦ στόματος· **2)** γραμμ. κ. δημ. τὸ σημεῖον στίξεως (ʽ), δι᾿ οὗ παρίσταται τὸ ὡς ἄνω πνεῦμα, τιθέμενον ὑπεράνω τοῦ **ἐν** ἀρχῇ λέξεως δασυνομένου φωνήεντος· **3)** νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων **καραβιιδῶν ἐντόμων**· **4)** νεώτ. βοταν. γένος ροδομελιδῶν ἀλγῶν.

δασερός-ή-ό δημ. δασώδης, πλήρης δασῶν, δασόφυτος, δασωτός : δ.τραγ. **μέσ᾿ σὲ περβόλια δασερὰ ἀηδόνια κελαδοῦσι**· **2)** δασύς, πυκνός, πυκνόμαλλος : Πολυλ.μτφρ.Ὀδ.Ι 433 **τυλίχτηκα στὴ δασερὴ κοιλιά του.**

δασέως ἐπίρρ. κ. νεώτ., Ἡσ. « δασέως, πυκνῶς » : Ἀριστλ.Φυσιογν.812 b, 15 **οἱ δὲ περὶ τὰ στήθη καὶ τὴν κοιλίαν ἄγαν δασέως ἔχοντες** (ὄντες δασύμαλλοι)· ‖ γραμμ. μετὰ δασέος πνεύματος : Διον.Ἀλ.Συνθ.84 **τὸ μὲν κ ψιλῶς λέγεται, τὸ δὲ χ δασέως.**

δάσητα (τὰ) δημ. σπάν. πληθ. τοῦ δάσος βλ.λ., συνηθέστ. **δάσα** : Ψυχάρ.Ταξίδ.63 **ἄξαφνα πετιέται μέσα ἀπὸ τὰ δάσητα ἕνας δράκος.**

δασία (ἡ) νεώτ. γένος σαυριδῶν ἑρπετῶν.

δασιασμένος-η-ο δημ. δασόφυτος, δασερός, δασωτός, λογγιασμένος βλ.λ.

δασικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ δάση, ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν προερχόμενος : **δασικὴ περιφέρεια, - δασικὰ προϊόντα, - δασικὴ ἀστυνομία - βιομηχανία - ζωολογία**· **2)** κ. δημ. τὸ ἀρσ. *δασικάς* ὡς οὐσ. ὑπάλληλος τῆς δημοσίας δασικῆς ὑπηρεσίας.

δασίλα (ἡ) δημ. ἡ ἐκ δάσους ἐν ἔαρι καὶ θέρει εὐάρεστος ὀσμή, ἡ μυρωδιὰ τοῦ δάσους || κ. ἡ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας ὑγρὰ ἐκ τῆς σήψεως τῶν πεσόντων φύλλων ἀπόπνοια· πρβλ. χωματίλα, θαλασσίλα κττ.

δάσιος-α-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ δασύς, ὁ λάσιος, ὁ πολὺ μαλλιαρός· πρβλ. δάσος (ὁ) κ. δασός.

δασκάζει Ἡσ. « ὑποφεύγει ».

δασκάλα (ἡ) δημ. κ. **δασκάλισσα** ἡ διδασκάλισσα βλ.λ. : δ.τραγ. τρία παιδιὰ βολιώτικα μᾶς **κλέφαν τὴ δασκάλα**· **2)** ἡ σύζυγος τοῦ διδασκάλου, ἄ. δασκάλαινα· **3)** ἀρίστη τεχνῖτις, μαστόρισσα· || κ. μτφ. ἡ λίαν ἔμπειρος : **εἶναι δασκάλα στὸν ἔρωτα.**

δασκάλαινα (ἡ) δημ. κ. **δασκάλα** βλ.λ.2).

δασκαλάκι (τὸ) δημ. θωπευτ. ἢ σκωπτ. ὁ μικρὸς τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ δέμας διδάσκαλος, δασκαλούδι.

δασκαλειό (τὸ) δημ. διδασκαλεῖον, σχολεῖον· || ἐν χρ. κ. ὡς τοπωνυμικόν.

δασκάλεμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δασκαλεύω βλ.λ., διδασκαλία, δίδαγμα· **2)** συμβουλή, καθοδήγησις πρὸς ψευδῆ συνήθως μαρτυρίαν : **τοῦ ᾿γινε δασκάλεμα καὶ τὰ εἶπε ἀλλοιώτικα.**

δασκαλεύω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ἐδασκάλεψα,** μτχ. παθ. παρακ. **δασκαλεμένος** διδάσκω, συμβουλεύω, ὁδηγῶ, καθοδηγῶ, κατηχῶ τινα νὰ εἴπῃ ἢ νὰ πράξῃ τι : Ἐρωτόκρ.Γ 159 **Νένα μου, λέγ᾿ ἡ Ἀρετή, φρόνιμα δασκαλεύεις**· || συνήθ. χρ. ἐπὶ κακῷ : **τὸν δασκάλεψε στὴν ἀτιμία, - δασκαλεμένος στὴν κλεψιά**· πρβλ. μάστορης.

δασκαλικά ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. δεξιῶς, ἐπιτηδείως, τεχνικῶς, μὲ γνώση, μὲ τέχνη, μαστορικά : Ἐρωτόκρ.Α 2233 **μὲ μαστοριὰ περνοῦσαν, | δασκαλικὰ πορεύουνταν.**

δασκαλική (ἡ) δημ. κ. **δασκαλίκι** (τὸ) ἢ **δασκαλωσύνη** (ἡ) τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα.

δασκαλίκι (τὸ) δημ. ἡ δασκαλική βλ.λ., ἰδίως ἐν χρ. ἐπιψόγως : **τί νὰ σοῦ δώσῃ τὸ δασκαλίκι ;**

δασκαλικός-ή-ό δημ. κ. **δασκάλικος-η-ο** ὁ διδασκαλικός βλ.λ. : **δασκαλικὴ σοφία**· || τὸ θηλ. **δασκαλική** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** καθυστερημένος, σχολαστικός : Δραγ.Ὀσ.Ζωντ.154 **ὅσοι πέρασε ἀπὸ πάνω τους ἡ δασκάλικη ἰδεολογία**· || τὸ οὐδ. πληθ. **δασκάλικα** ὡς οὐσ. πράξεις διδασκαλικαί, σχολαστικαί, κ. εἰδ. ἡ ὑπὸ τῶν διδασκάλων διδασκομένη γλῶσσα, ἡ καθαρεύουσα, ὁ δασκαλισμός βλ.λ. : Ψυχάρ.Ταξίδ.246 **μέσα σὲ χίλιους ἀθρώπους βρίσκεις μισὸ ἄθρωπο ποὺ συχάθηκε τὰ δασκάλικα.**

δασκαλισμός (ὁ) δημ. λόγος, γνώμη, ἦθος, τρόπος ἁρμόζων εἰς σχολαστικὸν διδάσκαλον, σχολαστικισμός· || ἐξεζητημένος καὶ δὴ καὶ πλημμελὴς ἀρχαϊσμὸς ἐν τῇ χρ. τῆς γλώσσης.

δασκάλισσα (ἡ) δημ. κ. **δασκάλα** βλ.λ.

δασκαλίστικος-η-ο δημ. ὁ διδασκαλικός βλ.λ.· || ὁ μετὰ σχολαστικισμοῦ γινόμενος, ποὺ γίνεται μὲ δασκαλισμὸ βλ.λ., σχολαστικός.

δασκαλίτσα (ἡ) δημ. θωπευτ. ἡ μικρὰ τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ δέμας διδασκάλισσα.

δασκαλοπαίδι (τὸ) δημ. τὸ τέκνον τοῦ διδασκάλου· **2)** κατ᾿ ἐπέκτ. μαθητής.

δασκαλόπουλο (τὸ) δημ. τὸ τέκνον τοῦ διδασκάλου, δασκαλοπαίδι βλ.λ. : παροιμ. **δασκαλόπουλα δαιμονόπουλα** (διὰ τὰ θορυβοῦντα, τὰ ἄτακτα παιδιά)· **2)** σκωπτ. ὁ νεαρός, ἰδίως μικρόσωμος διδάσκαλος.

δάσκαλος (ὁ) μσν. κ. δημ., θηλ. **δασκάλα** κ. **δασκάλισσα** βλ.λ. ὁ διδάσκαλος βλ.λ. : Ἰω.Μάνθ. Ἰστ.Μορ.Προσφών.7 **σὲ ὅποιον δάσκαλον καλόν, ὅποιος ἤθελε καθίσει,** παροιμ. **μ᾿ ὅποιο δάσκαλο καθίσῃς τέτοια γράμματα θὰ μάθῃς,** ὀμ. **δάσκαλε ποὺ δίδασκες καὶ νόμο δὲν ἐκράτεις** (ἐπὶ τῶν ἀθετούντων τὰ ὑπ᾿ αὐτῶν διδασκόμενα), φρ. **δάσκαλος ἀπὸ τὰ δώδεκα σκαμνιά** (λίαν πεπαιδευμένος, εὐρυμαθέστατος), ὀμ. **πάει στὸ δάσκαλο** (φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον), ὀμ **ἀπ᾿ τ᾿ ἀφτὶ καὶ στὸ δάσκαλο** (ἄνευ χρονοτριβῆς)· ὀμ. **βρῆκε τὸ δάσκαλό του** ἄ. **τὸ μάστορή του** (τὸν ἱκανώτερον, τὸν ἀξιώτερον, τὸν πονηρότερον αὐτοῦ), - **δάσκαλος τοῦ χοροῦ** χοροδιδάσκαλος· || κατ᾿ ἐπέκτ. πεπαιδευμένος, σοφός, ὑπερέχων εἴς τινα τέχνην ἢ ἐπιστήμην, ἔμπειρος, τεχνίτης : Ἐρωτόκρ. Γ 313 **δασκάλοι ἀθρῶποι φρόνιμοι κομπώνουνται καὶ σφάνου**· || εἰδ. ὁ διευθυντὴς ὀρχήστρας, ἄ. μαέστρος· **2)** εἰρωνικῶς, σχολαστικός, δοκησίσοφος, στενοκέφαλος : Θεοδ. Ὀρφανίδ.Τίρι - λίρι 168 **δασκάλους δὲ ἀποκαλῶ συλλήβδην καὶ ἀθρόα | τὰ δίποδα, κακεντρεχῆ,** γνωστὰ χερσαῖα ζῷα.

δασκαλούδι (τὸ) δημ. ὁ μικρὸς τὴν ἡλικίαν διδάσκαλος, ἄ. δασκαλάκι.

δασκαλοφέρνω δημ. χλευαστ. ὁμοιάζω πρὸς διδάσκαλον κατὰ τὴν σχολαστικότητα, εἶμαι σχολαστικός, στενοκέφαλος, καθυστερημένος.

δασκαλωσύνη (ἡ) δημ. τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου, ἄ. δασκαλική· **2)** σχολαστικότης.

δασκιλλίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. κολεοπτέρων ἐντόμων.

δάσκιλλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων· **2)** ὁμ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων **δασκιλλιδῶν** ἐντόμων.

δάσκιος-ον πυκνόσκιος, πολύσκιος, δασώδης, σκιερός· Ἡσ. « δάσκιον, μεγάλως σκιάζον, διὰ τὸ σύνδενδρον καὶ δασύ » : Ἰλ Ο 273 **τὸν μέν τ᾿ ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη εἰρύσατ᾿,** Αἰσχ. Πέρσ.316 **πυρσὴν ζαπληθῆ δάσκιον γενειάδα ἔτεγγ᾿,** Εὐρ.Βάκχ.218 **ἐν δὲ δασκίοις ὄρεσι θοάζειν**· || ἐπὶ τριχῶν, ὁ μακρὸς καὶ πυκνός : ΑΠ 15,24 **δάσκια βέβριθα λάχνα γένεια.**

δασκὸν Ἡσ. « δασύ ».

δάσμα-ατος (τὸ) Ἡσ. « δάσματα· διαμερίσματα », μερίδιον, μοιράδι.

δάσμευσις-εως (ἡ) διανομή : Ξεν.Ἀν.7,1,37 **ταῦτα δὲ καταθέμενος ὡς ἐπὶ δάσμευσιν ἐθύετο.**

δασμία (ἡ) νεώτ. γένος **τουρβινολιδῶν** ἑξακοραλλίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δασμόβιος-ον νεώτ. ὁ μόνον λόγῳ τῶν ἐπιβεβλημένων δασμῶν βιώσιμος, ἐπὶ βιομηχανίας, ἐμπορίου ἢ ἄλλων οἰκονομικῶν ἐπιχειρήσεων : **αἱ δασμόβιοι βιομηχανίαι σπανίως εἶναι βιώσιμοι.**

δασμολόγησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δασμολογῶ, προσδιορισμὸς δασμοῦ βλ.λ., ἐπὶ ἐμπορευμάτων, ἄ. δασμολογία.

δασμολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ δασμολογεῖν, συλλογὴ δασμοῦ, φορολογία : Πλούτ.Ἀντ.23 **ἐδέοντο συντονωτέρου χρηματισμοῦ καὶ δασμολογίας**· **2)** νεώτ. ἡ δασμολόγησις βλ.λ.

δασμολογικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. κ. **δασμολογιακός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δασμολογίαν ἢ τὸ δασμολόγιον : **δασμολογικὴ διάταξις - νομοθεσία.**

δασμολογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὴν δασμολογίαν ἢ τὸ δασμολόγιον || ἀπὸ δασμολογικῆς ἀπόψεως.

δασμολόγιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἐπίσημος πίναξ ἢ κατάλογος, ἐν ᾧ ἀναγράφονται κατὰ κατηγορίας ἢ ἀλφαβητικῶς τὰ διάφορα ἐμπορεύματα καὶ ἔναντι ἑκάστου ὁ δι' οὗ ἐπιβαρύνονται εἰσαγωγικὸς ἢ ἐξαγωγικὸς δασμός· **2)** σύστημα δασμολογήσεως : **προστατευτικὸν δασμολόγιον** (τὸ προστατεῦον τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν διὰ τῆς ἐπιβολῆς μεγάλων δασμῶν ἐπὶ τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων).

δασμολόγος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ συλλέγων, εἰσπράττων τὸν δασμόν, ὁ ἀσχολούμενος περὶ τοὺς δασμούς, ἁ. φορολόγος : Στράβ.10,4,8 **ὡς τυραννικός τε γένοιτο καὶ βίαιος καὶ δασμολόγος**· **2)** νεώτ. ὁ περὶ τοὺς δασμούς, τὸ δασμολόγιον ἔμπειρος.

δασμολογῶ-έω κ. νεῶτ. κ. δημ. συλλέγω, εἰσπράττω ὡς φόρον : Δημ.1355 **ἀργύριον ὃ παρὰ τῶν ἄλλων ἐραστῶν ἐδασμολόγησεν**· ‖ μετ' αἰτ. προσ., ὑποβάλλω τινὰ εἰς φόρον, φορολογῶ τινα : Ἰσοκρ.4,132 **τοὺς νησιώτας δασμολογεῖν**, Ὑπερείδ. Εὐξ.36 **δασμολογεῖν τοὺς ἐκλογεῖς**· **2)** νεώτ. κ. δημ. ἐπιβάλλω δασμόν· ‖ προσδιορίζω τὸν καταβλητέον δασμόν· ‖ παθ. **δασμολογοῦμαι-έομαι** καταβάλλω δασμόν : Ἰσοκρ.4,123 **οἷς οὐκ ἐξαρκεῖ δασμολογεῖσθαι**· **3)** νεώτ.κ. δημ. τὸ παθ. -οῦμαι ἐπὶ ἐμπορευμ., περιλαμβάνομαι εἰς τὸ δασμολόγιον.

δασμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. διαίρεσις καὶ διανομή, μοίρασμα λείας : Ἰλ.Α 166 **ἀτὰρ ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται, σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον**, Ἡσίοδ.Θ 425 **ἀλλ' ἔχει ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός**, Ὑμν.Δήμ.86 **ὡς τὰ πρῶτα διάτριχα δασμὸς ἐτύχθη**· **2)** φόρος ἐπιβαλλόμενος εἰς ἕκαστον πολίτην ἀναλόγως τῆς περιουσίας του : Σοφ.ΟΚ 635 **ἔπειτα δ' ἱκέτης δαιμόνων ἀφιγμένος γῇ τῇδε κἀμοὶ δασμὸν οὐ σμικρὸν τίνει**, Εὐρ.Ῥῆσ.435 **τάξας ἔτειον δασμὸν εἰς δόμους φέρειν**, Ξεν.Ἀν.5,5,10 **διὸ καὶ δασμὸν ἡμῖν φέρουσιν οὗτοι τεταγμένον**· ‖ νεώτ. φόρος εἰσπραττόμενος ἐν τοῖς τελωνείοις ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἢ ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων· **3)** μτφ. ὑποχρέωσις ἀνταποδόσεως : Φωκυλ.210 **γαστρὸς ὀφειλόμενον δασμὸν παρέχου θεράπουσι**, Ἰσοκρ. 10,27 **ᾧ κατὰ μαντείαν δασμὸν τῆς πόλεως δὶς ἑπτὰ παῖδας ἀποστελλούσης**.

δασμοφόρησις-εως (ἡ) μσν. τὸ δασμοφορεῖν, τὸ πληρώνειν δασμόν, τὸ ὑπόκεισθαι εἰς δασμόν, ἡ δασμοφορία : Νικήτ.Χων.π. Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ.

δασμοφορία (ἡ) μτγν. ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐπιβεβλημένου δασμοῦ, φόρου : Ἀγαθ.5,2.

δασμοφόρος-ον ὁ ὑπόχρεως εἰς πληρωμὴν δασμοῦ, φόρου : Ἡρ.3,97 **ἡ Περσὶς δὲ χώρη μούνη μοι οὐκ εἴρηται δασμοφόρος**, Ξεν.ΚΠ 7, 5,79 **οὕστινας ἐργάτας τε ἡμετέρους καὶ δασμοφόρους βουλόμεθα καταστήσασθαι**.

δασμοφορῶ-έω φέρω δασμόν, πληρώνω φόρον, εἶμαι **δασμοφόρος** βλ.λ. : Αἰσχ.Πέρσ.586 **τοὶ δ' ἀνὰ γᾶν Ἀσίαν .. οὐκέτι δασμοφοροῦσιν δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις**· ‖ παθ. **δασμοφορεῖταί** τινι πληρώνεται φόρος εἴς τινα : Ξεν.ΚΠ 8,6,4 **ὅπως δασμοφορῆταί τε αὐτοῖς δεῦρο**.

δασο- νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν τῶν ἀπὸ τοῦ δάσους συνθέτων λέξεων, ὧν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἐκφράζει ἐνέργειαν, ἰδιότητα ἢ κατάστασιν σχετιζομένην πρὸς τὸ δάσος, οἷον δασοδίαιτος, δασοκήπιον, δασόφιλος, δασοτραφής, δασοσκέπαστος.

δάσο (τὸ) δημ. τὸ δάσος βλ.λ. : Καζ.Ν μτφρ. Θ Κωμ.1,1,5 **τὸ ἄγριο, δασό, θεριακωμένο δάσο**.

δασόβιος-ον νεώτ. ἐπὶ ζώων καὶ φυτῶν, ὁ εἰς τὰ δάση ζῶν, ἀπαντῶν, ὁ δασοδίαιτος.

δασοδίαιτος-ον νεώτ. ὁ εἰς τὰ δάση διαιτώμενος, ζῶν, δασόβιος, πρβλ. ἀγροδίαιτος.

δασόκλειστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπων, ὁ περιστοιχιζόμενος ὑπὸ δασῶν.

δασοκομία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς δασοπονίας βλ.λ., πραγματευόμενος τὰ τῆς φυτεύσεως, συστάσεως καὶ περιποιήσεως τῶν δασῶν.

δασοκόμος (ὁ,ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὁ περὶ τὴν δασοκομίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος· ‖ ὑπάλληλος εἰδικῶς ἐκπαιδευθεὶς διὰ τὴν φύλαξιν καὶ ἐπιτήρησιν τῶν δασῶν.

δασοκτήμων-ονος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ κάτοχος, ἰδιοκτήτης δάσους ἢ δασῶν· πρβλ. γαιοκτήμων.

δασολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὴν σύστασιν, διατήρησιν, καλλιέργειαν καὶ ἐκμετάλλευσιν δασῶν.

δασολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν **δασολογίαν** : **δασολογικαὶ σχολαί**.

δασολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν δασολογίαν ἀσχολούμενος, ἐπιστήμων εἰδικὸς εἰς τὴν συντήρησιν, προαγωγὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν ὡς καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν δασοκόμων.

δάσομαι μέλλ. τοῦ δατέομαι βλ λ.

δασονομεῖον (τὸ) νεώτ. κατωτάτη δασικὴ ἀρχὴ ἐξαρτωμένη ἀπὸ τοῦ δασαρχείου καὶ ἧς προΐσταται ὁ δασονόμος βλ.λ.· ‖ **τὸ οἴκημα, ἐν ᾧ** τὰ γραφεῖα τοῦ δασονόμου.

δασονομία (ἡ) νεώτ. διοίκησις ἢ ἀστυνομία τῶν δασῶν.

δασονομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δασονομίαν ἢ τὸν δασονόμον βλ.λ. : **δασονομικὸς σταθμός**· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **δασονομικὰ** ὡς οὐσ. τὸ σύνολον τῶν εἰς τὰ δάση ἀναφερομένων γνώσεων καὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν· ‖ τὸ ἀρσ. **δασονομικὸς** ὡς οὐσ. ὑπάλληλος δασονομείου.

δασονομικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὴν δασονομίαν βλ.λ.· ‖ ἀπὸ δασονομικῆς ἀπόψεως.

δασονόμος (ὁ) νεώτ. δασικὸς ὑπάλληλος, ἀσκῶν διοικητικὰ καὶ ἀστυνομικὰ καθήκοντα εἴς τινα περιφέρειαν δασαρχείου.

δασοπονία (ἡ) νεώτ. ἡ πρακτικὴ ἄσκησις τῆς δασολογίας βλ.λ.

δασοπόνος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐπιστημονικῶς ἢ πρακτικῶς ἔχων ὡς ἐπαγγελματικὴν αὐτοῦ ἀσχολίαν τὴν σύστασιν, αὔξησιν, συντήρησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν δασῶν· ‖ γεν. ἀντὶ δασολόγος βλ.λ.

δάσος-ους (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δάσο**, γεν. δημ. **-ου** κ. πληθ. **δάσα**, παλαιότ. τ. κ. **δάσητα** ἐκτενὲς τμῆμα γῆς πυκνῶς κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀγρίων δένδρων καὶ θάμνων, ὑλώδης τόπος, δρυμὸς ἡ λόχμη, λόγγος ἢ ρουμάνι· Θωμ.Μ 199 «δασύ Ἀττικοί, τὸ δὲ δάσος κοινοί» : Μεν. Ἐπιτρ.25 **ἐν τῷ δάσει** (ἁ. **δασεῖ**) **τῷ πλησίον τῶν χωρίων**, Στράβ.9,3,13 **τοὔνομα δὲ τῷ τόπῳ γεγονέναι ἀπὸ τοῦ δάσους**, Εὐστ.Πονημ.174,11 **τόπος .. δάσους ἐφιλωμένος παντός**, Σολωμ. Ἐθν.Ὕμν.53 **μέσ' στὸ δάσος τὸ πυκνό**, **- δάσος δρυῶν - πεύκων**, **- βοσκοὶ ἔβαναν φωτιὰ στὸ δάσος**, **- κάηκε τὸ μισὸ δάσο**· φρ. **παρθένο(ν) δάσος** (τὸ μηδέποτε διαπορευθὲν ἢ ἁ. τὸ μηδέποτε ὑλοτομηθέν), παροιμ. **τὸ δάσος ἀπ' τὰ ἴδια του τὰ ξύλα καίγεται** (ἐξ ἰδίας ἡμῶν ὑπαιτιότητος ἐμπίπτομεν εἰς δυστυχίαν)· ‖ **εὔχρ.** κ. ἐν πληθ., οὐχὶ σπαν. κ. ἀντὶ ἑν. : Στράβ. 17,22 **ἔχει δὲ ἡ νῆσος συχνὰ καὶ ὄρη καὶ δάση μεγάλα**, **- τὰ δάση τῆς Εὐρώπης**, **- ἡ Ἀραβία στερεῖται δασῶν**, **- ἡ κλεφτουριὰ κρυβότανε στὰ δάση**, Ἐρωτόκρ.1,768 **μὰ μπῆκες σ' ἔτοια δάσητα** (δεδασωμένους, λοχμώδεις τόπους), Ψυχάρ.Ταξίδ.63 **ἄξαφνα πετιέται μέσ' ἀπὸ τὰ δάσητα ἕνας δράκος**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 13,26 **οἱ εὐωδιὲς ἀχνίζουνε στὰ δάσα**· ‖ νεῶτ. κ. δημ. συνεκδ. κ. ἐκτενὲς τμῆμα γῆς πυκνῶς κεκαλυμ

μένον ὑπὸ ὀπωροφόρων ἢ ἄ. ἡμέρων δένδρων : **δάσος πορτοκαλεῶν - ἐλαιῶν, - δάσος ἀπὸ λεμονιές**· **2)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. πυκνὸν ἄθροισμα ὑψιτενῶν ἀντικειμένων : **δάσος ἱστῶν - λογχῶν**· **3)** ὁμ. μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῶν τριχῶν τοῦ ἀνθρ. σώματος ἡ δασύτης, τὸ λάσιον· Ἡσ. « δάσος, δασύτης » : Ἀλκίφρ.3,28 **βδελυττομένη τὸ δάσος τοῦ σώματος, - δάσος στὰ στήθια του**· **4)** πάπ. μτφ. ἡ τραχύτης.

δάσος (ὁ) δημ. ὁ μέγας κριός.

δασός-ά-ό δημ. κ. **δασύς**-οῦ ἐπὶ δασῶν, ὁ πυκνόφυτος, ὁ λοχμώδης· ἐπὶ δένδρων, ὁ πυκνόφυλλος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.42,3 **κοιμοῦνται στὰ δασὰ κλαριὰ καὶ στοὺς παχεῖς τοὺς ἥσκιους**, παροιμ. **δασέ μου πλάτανε, ἥσκιο ποὺ τὸν ἔχεις, πεῖνα ποὺ δὲ χορταίνεις** (ἐπὶ τῶν πρὸς ὀκνηρίαν, ἀλλ' οὐχὶ πρὸς ὠφέλειαν συντελεστικῶν)· **2)** ἐπὶ τοῦ ἀνθρ. σώματος, ὁ δασύτριχος, ὁ λάσιος : **δασὰ στήθια - φρύδια.**

δασοσκέπαστος (-η)-α(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπων, ὁ ὑπὸ δάσους ἢ δασῶν κεκαλυμμένος, δασοσκεπής : Πόλεμ.Τρωάδ.π.Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ. δασοσκέπαστος τόπος.

δασοσκεπής-οῦς-ές νεώτ. δασοσκέπαστος βλ.λ.

δασόσκεπος-η-ο δημ. ὁ δασοσκέπαστος βλ.λ.

δασοστατική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῶν λεγομένων δασικῶν μαθηματικῶν, ἀσχολούμενος περὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ὡριμότητος τοῦ δάσους καὶ ἐρευνῶν τὰς ἐν τῇ δασοπονίᾳ χρειώδεις οἰκονομικὰς δυνάμεις, ὡς καὶ τὰς ἀποδόσεις αὐτῶν.

δασοτέχνης (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων δασολόγος ἀσχολούμενος περὶ τὴν ρύθμισιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν δασῶν.

δασοτόπι (τὸ) δημ. κ. **δασότοπος** (ὁ) τόπος κεκαλυμμένος ὑπὸ δάσους ἢ δασῶν.

δασότοπος (ὁ) δημ. δασοτόπι βλ.λ.

δασοτριχωμένος-η-ο δημ. ὁ πλήρης δασειῶν τριχῶν, ὁ ἔχων δασὺ τρίχωμα, ἰδίως κατὰ τὸ σῶμα, δασύθριξ, δασύτριχος : Καρκβ.Λ Πλώρ.206 **ἕνα δασοτριχωμένο κ. βαρὺ χέρι στὴν κουπαστή.**

δασόφιλος-ον νεώτ. ὁ ἀγαπῶν τὰ δάση.

δάσοφρυς-υος-υ μτγν. ὁ ἔχων δασείας, πυκνὰς ὀφρῦς : Ἀδαμάντ.Φυσιογν.2,26.

δασοφύλακας (ὁ) δημ. δασοφύλαξ βλ.λ.

δασοφυλακεῖον (τὸ) τὸ φυλακεῖον τοῦ δασοφύλακος.

δασοφυλακή (ἡ) νεώτ. κρατικὸν σῶμα εἰς ὃ ἔχει ἀνατεθῆ ἡ φύλαξις τῶν δασῶν· || τὸ σύνολον τῶν δασοφυλάκων.

δασοφύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀμέσως ἀνώτερος βαθμὸς τοῦ δασοκόμου βλ.λ.

δασοφυτεία (ἡ) νεώτ. φυτεία ἀγρίων δένδρων οἷον πευκῶν, δρυῶν πρὸς σχηματισμὸν δάσους.

δασόφυτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπων, ὁ ἐφ' οὗ ἁπλοῦνται δάση, ὁ ὑπὸ δασῶν καλυπτόμενος : **δασόφυτοι ἐκτάσεις, - δασόφυτη πλαγιά.**

δασοφυτρωμένος-η-ο δημ. ὁ πυκνῶς φυόμενος, πυκνοφυτρωμένος : Καρκβ.Λ Πλώρ.56 **κοκκίνιζαν δασοφυτρωμένες παπαροῦνες τὰ φέσια.**

δασοχωροφύλακας (ὁ) δημ. δασοχωροφύλαξ βλ.λ.

δασοχωροφύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. χωροφύλαξ ἀπεσπασμένος εἰς τὴν δασικὴν ὑπηρεσίαν.

δασπέτᾰλον Ἡσ. « πολύφυλλον ».

δάσπλη Ἡσ. δασπλῆτις βλ.λ.

δασπλής-ῆτος (ὁ, ἡ) ποι. δασπλῆτις βλ.λ. : Σιμων. 38 **δασπλῆτα Χάρυβδιν**, Εὐφ.94 **δασπλῆτες Εὐμενίδες**, Νίκ.Θηρ.609 **δασπλῆτε δράκοντε**, Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.84,25 δασπλῆτος ἀνάγκης.

δασπλῆτα δασπλῆτις βλ.λ. : Καλλ.ἀπ.534.

δασπλήτης πάπ. δασπλῆτις βλ.λ.

δασπλῆτις-ιδος (ἡ) ποι. ἡ τὸν οἶκον βλάπτουσα, φθοροποιός : Ὀδ.Ο 234 **τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐρινύς**, Θεόκρ.2,14 **χαῖρ', Ἑκάτα δασπλῆτι**, Λυκόφρ.1452 **εἰς νάπας δασπλήτιδας.**

δάσσα Ἡσ. « λάχανα ».

δάσσαντο ἀόρ. τοῦ δατέομαι βλ.λ. : Ἰλ.Α 368 **καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν.**

δά(σ)σασθαι ἀόρ. ἀπαρφ. τοῦ δατέομαι βλ.λ.: Ἰλ.Σ 511 **ἄνδιχα πάντα δάσασθαι.**

δάσσω τ. τοῦ δατέομαι βλ.λ. : Καλλ.ἀπ.ἀνώνυμ. 145.

δαστός κ. **δαστῶ** (ἐτυμολ. **ἐκ τοῦ δατέομαι**) πλασθέντα ὑπὸ ΕΜ 249,37.

δασυ- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων, δηλουσῶν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον πρᾶγμα εἶναι δασύ, πυκνόν, τραχὺ ἢ ὑπάρχει ἐν ἀφθονίᾳ, οἷον δασύθριξ, δασύδενδρας, δασύσκιος, δασύπυκνος, δασύφυλλος, δασυφωνῶ.

δασυακτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ὀρφνοφυκιδῶν τροπικῶν φυτῶν.

δασυάνθηρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ῥιζοειδῶν ἀνθοφόρων δένδρων.

δασυβράγχιον (τὸ) νεώτ. κ. **δασύβραγχος** (ὁ) γένος **καπιτελλιδῶν** σκωλήκων πολυχαιτῶν.

δασυγάστερον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων τριχωτῶν ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν **ἀπιιδῶν.**

δασυγένειος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δασύ, πυκνόν, γένειον : Τζέτζ.Λυκόφρ.307 **μελάγχρους καὶ** δασυγένειος (δ.γρ. βαθυγένειος), ἄ. δασυπώγων.

δασύγλωττα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζῷα, ὧν ἡ γλῶσσα καλύπτεται ὑπὸ φυματίων ἐν εἴδει τριχῶν.

δασύγναθα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζῷα, ὧν αἱ γνάθοι καλύπτονται ὑπὸ πυκνῶν φυματίων ἐν εἴδει τριχῶν.

δασύγναθος (ὁ) νεώτ. γένος **καραβιιδῶν** ἐντόμων.

δασυγρᾰφῶ-έω μτγν. γράφων χρῶμαι τοῦ δασέος πνεύματος : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.25.

δασυδύτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **δασυδυτιδῶν** σκωλήκων.

δασυδυτίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. σκωλήκων **βλεφαροσώμων.**

δασύθριξ-τρῐχος (ὁ, ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **δασύτριχος-ον**, δημ. **-ος -η -ο** ὁ ἔχων **πυκνὰς** καὶ τραχείας τρίχας, δασὺ τρίχωμα, μαλλιαρός, ἄ. δασύμαλλος : Σιμίας ἐν ΑΠ 6,113 **πρόσθε μὲν ἀγραύλοιο δασύτριχος ἰξάλου αἰγὸς δοιόν**, Νόνν.Δ 48,673 **δασύτριχος αἰγὸς ὀπωπήν**· || ἐπὶ προσ. : ΑΠ 11,345 Πολέμ.Φυσιογν.5 **τὸ δὲ πᾶν σῶμα δασύτριχες**, τριχὶ στερεᾷ καὶ **καταπύκνῳ.**

δασυκάμπη (ἡ) νεώτ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων.

δασύκαρπα (τὰ) νεώτ. βοταν. φυτά, ὧν ὁ καρπὸς καλύπτεται ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν.

δασυκάρυον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος **βουρσεριιδῶν** φυτῶν.

δασύκερκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δασεῖαν, πυκνότριχον οὐράν : Θεόκρ.5,112 **μισέω τὰς δασυκέρκος** ἀλώπεκας.

δασύκερως-ω (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων **πυραλιδῶν**· **2)** ὁμ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων **λαθριιδῶν.**

δασυκέφαλα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζῷα, ὧν ὁλόκληρος ἡ **κεφαλὴ** καλύπτεται ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν.

δασυκέφαλος (ὁ) νεώτ. γένος **σπιζιδῶν** πτηνῶν.

δασύκεφ (ὁ) νεώτ.γένος **μικροσαυριδῶν** ἀμφιβίων.

δασυκλαδίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **φλοριδῶν ἀλγῶν.**

δασύκλαδον (τὸ) νεώτ. γέν. **δασυκλαδιδῶν ἀλγῶν.**

δασύκλωνον τὸ) μτγν. πτέρις βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,184.

δασυκνήμις-ῖδος (ὁ) μτγν. δασύκνημος βλ.λ. : Νόνν.Δ 14,81 **καὶ φόβος ὡμάρτησε** δασυκνήμιδι.

δασύκνημος-ον μτγν. κ. νεώτ., δωρ. **δασύκναμος** ὁ ἔχων κνήμας **κεκαλυμμένας** ὑπὸ πυκνῶν **τριχῶν** : Νόνν.Δ 13,45 **Σειληνῶν τε φάλαγγα δασυκνήμοιο** γενέθλης, Ἀγαθ.ἐνΑΠ 6,32 **δασυκνάμῳ. Πανί.**

δασυκνήμων-ονος-ον κ. νεώτ., δωρ. **δασυκνάμων δασύκνημος βλ.λ. : ΑΠλ.4,233.**

δασυκρόταφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πολυχρώμων, ᾠδικῶν αἰγιθαλιδῶν πτηνῶν.

δασυκώλεαν (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μελιοειδῶν βοτρυοκάρπων δένδρων.

δασυλείριον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος λειριοειδῶν φυτῶν ποωδῶν ἢ θάμνων.

δασύλλιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δάσος μικρὸν δάσος, δασάκι.

δασύλλιος-ον μτγν. ἐπίθ. τοῦ Διονύσου, ΕΜ « παρὰ τὸ δασύνειν τὰς ἀμπέλους » : Παυσ.1,43,5 ἕτερον **δὲ** Διόνυσον **Δασύλλιον** ἐπονομάζοντες.

δᾰσυλλίς-ίδος (ἡ) ΕΜ 248,55 « ἄρκτος ».

δασύλοφος (ὁ) νεώτ. γένος κοκκυγιδῶν πτηνῶν.

δασύλωμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος σκιαδανθῶν φυτῶν.

δάσυμα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ τράχωμα βλ.λ. : Σεβῆρ.ἰστρ.π.'Αετ.7,45.

δασύμαλλος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δασὺν μαλλόν, πυκνόμαλλος, μαλλιαρός : 'Οδ.Ι 425 **ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐΰτρεφέες, δασύμαλλοι,** Εὐρ. Κύκλ.360 **δασυμάλλῳ ἐν αἰγίδι κλινομένῳ·** **2)** νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων· **3)** νεώτ. βοταν. γένος μυοπορινιδῶν φυτῶν.

δασυμέτωπος-ον μτγν. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἔχων μέτωπον κεκαλυμμένον ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν : Γεωπ.18,1,3 **τοὺς κριοὺς εἶναι χρὴ δασυμετώπους.**

δασύνευρον (τὸ) νεώτ. γένος μυιϊδῶν ἐντόμων.

δασύνημα-ατος (τὸ) νεώτ. γένος φιλυροειδῶν τροπικῶν φυτῶν.

δάσυνος (ὁ) νεώτ. γένος μυιϊδῶν ἐντόμων.

δᾰσυντής (ὁ) μτγν. κ. μον. ὁ φιλῶν τὴν χρῆσιν τοῦ δασέος πνεύματος, ἐπίθ. τῶν 'Αττικῶν : Μοῖρ. 179,245, Τζέτζ.'Ησίοδ.'Εργ.156 **δασυνταὶ γὰρ οἱ 'Αττικοί, τοὺς λίσπους λίσφους λέγοντες.**

δᾰσυντικός (ὁ) νεώτ. κ. **δασυντής** βλ.λ.

δᾰσύνω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **δασυνῶ,** παθ. παρακ. **δεδάσυμμαι** ἢ **δεδάσυσμαι,** ἀπαρφ. **-ύνθαι** καθιστῶ τι δασύ, πυκνόν, τριχωτόν, μαλλιαρόν : Διοσκ.1,125 **δασύνω τὰς ἀλωπεκίας** (ἐπαναφέρω τὰς τρίχας εἰς αὐτάς), Γεωπ.12,22,12· παθ. **δασύνομαι** γίνομαι ἢ εἶμαι τριχωτός, μαλλιαρός : 'Ιππ.'Επιδ.6,8,32,'Αριστφ.'Εκκλ.66 **ἵνα δασυνθείην ὅλη καὶ μηδὲν εἴην ἔτι γυναικὶ προσφερής,** 'Αριστλ.Ζ1 518 b,27 **οἱ δ' ἴξίαν ἔχοντες ἧττον φαλακροῦνται, κἂν ὄντες φαλακροὶ λάβωσιν, ἔνιοι δασύνονται,** Παῦλ.Σιλ.ἐνΑΠ 6,81 **κόρυν' ἱππείαις θριξὶ δασυνομένην ἄνθετο,** Φώτ.Βιβλ.κῶδ.3(6),325 **ὑπὸ τριχῶν δεδασυσμένοις διὰ παντὸς σώματος·** ‖ παθ. κ. μτφ. γίνομαι, εἶμαι θαμνώδης, καλύπτομαι μὲ πυκνὰ **φύλλα** : Θεόφρ.ΦΙ 2,6,12· **2)** καθιστῶ τι πυκνὸν **καὶ** συννεφῶδες, πυκνώνω, σκεπάζω : Θεόφρ.'Ἀν.51 **ὁ 'Αργέστης ταχὺ δασύνει τὸν οὐρανόν,** αὐτ.Συμ.36· ‖ ὁμ. παθ. ἐπὶ οὔρων, γίνομαι θολός : 'Ιππ.Προρρ.1,95· **3)** γραμμ. κ. νεώτ. κ. δημ. προφέρω ἢ γράφω μετὰ δασέος πνεύματος φωνῆέν τι ἢ δίφθογγον : Διαν.'Αλ.Συνθ.14, Σέλευκ.π 'Αθην.9,398 **παραλόγως δὲ οἱ 'Αττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι·** πάθ. ἐν Πλούτ.'Ηθ. 378 C **τὸ γὰρ φῖ καὶ τὸ χῖ τὸ μὲν ἐστι πῖ, τὸ δὲ κάππα δασυνόμενον·** **4)** παθ. εἰδ. ἐπὶ ἀναπνοῆς, γίνομαι ταχεῖα, βιαία : 'Αγαθῖν.π.'Ορειβ.10,7,22· **5)** ὁμ. παθ. ἐπὶ φωνῆς, γίνομαι βραχνή : Διοσκ.3,80.

δασύνωτα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζῷα, ὧν τὰ νῶτα καλύπτονται ὑπὸ τριχῶν ἢ τριχοειδῶν φυματίων.

δασύομμα-ατος (τὸ) νεώτ. γένος μυιϊδῶν ἐντόμων.

δασυόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. γένος κορυδαλιδῶν πτηνῶν.

δάσυος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

δασυουρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. θηλαστικῶν μαρσυποφόρων.

δασύουρος (ὁ) νεώτ. γένος θηλαστικῶν μαρσυποφόρων, παραπλήσιον τοῦ σκιούρου.

δασύπαλπος (ὁ) νεώτ. γένος διπτέρων ἐντόμων.

δασυπέλτης (ὁ) νεώτ. γένος ραχιοδοντιδῶν ἐντομοφάγων ἑρπετῶν.

δασύποδα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζῷα ἔχοντα τοὺς πόδας κεκαλυμμένους ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν ἢ τριχοειδῶν φυματίων.

δασυπόδειος-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δασύποδα, τὸν λαγωόν, ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : 'Αριστλ.Ζ1 574 b,13 **διαφέρει δὲ παχύτητι τὸ κύνειον** (ἐνν. γάλα) **πρὸς τὸ τῶν ἄλλων ζῴων μετὰ τὸ ὕειον καὶ δασυπόδειον.**

δασυποδίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια **νωδῶν** θηλαστικῶν ζῴων.

δασυπόδιον (τὸ) μτγν. ἴον βλ.λ. **τὸ πορφυροῦν** : ΨΔιοσκ.4,121.

δασύποδος (ὁ) νεώτ. γένος ὑμενοπτέρων ἐντόμων.

δασύπους-οδος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἔχων δασεῖς πόδας· ‖ ὁ λαγωός, λαγός : Κρατῖν.400, 'Αντιφάν.π. 'Αθηναίῳ 9,402 E **δέλφαξ,** δασύπους, **ἔριφοι,** 'Αριστλ.Ζ1 511 a,31, ΠΔ Λευΐτ.11,5 καὶ τὸν δασύποδα **ὅτι οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ,** παροιμ. ἐν Σουΐδ. **χελώνη παραδραμεῖται** δασύποδα· ‖ π.Πλίν. πιθ. κ. ὁ κόνικλος : Πλίν.ΦΙ 8,219,10,173· ‖ εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **δασυποδιδῶν.**

δασύπρωκτος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸν πρωκτὸν δσσύν, τριχωτόν, μαλλιαρόκωλος : Πλάτ.Κωμ.3 (π. 'Αθην.10,456) **βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν δασυπρώκτων·** **2)** νεώτ. ζωολ. **τὸ** ἀρσ. **δασύπρωκτος** ὡς οὐσ. γένος ὑμενοπτέρων ἐντόμων· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. **δασύπρωκτον** γέν.τρωκτικῶν θηλαστικῶν.

δασύπτερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. πτηνὰ **φέροντα** δασὺ **πτέρωμα.**

δασύπτερος-ον νεώτ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἔχων δασὺ πτέρωμα· ‖ **ζωολ. τὸ οὐδ. δασύπτερον** ὡς οὐσ. γένος διπτέρων **μυιϊδῶν** ἐντόμων.

δασύπτιλα (τὰ) νεώτ. ζωολ. τὰ πτηνὰ τὰ **φέροντα** δασὺ πτίλωμα, ἤτοι πυκνὰ πτερά.

δασύπτιλος-ον νεώτ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἔχων δασὺ πτίλωμα· **2)** ζωολ. τὸ ἀρσ. **δασύπτιλος** ὡς οὐσ. γένος ἀναρριχητικῶν **ψιττακιδῶν** πτηνῶν.

δᾰσύπῡγος-ον μτγν. δασύπρωκτος βλ.λ. : Σχόλ. Θεοκρ.5,112 **τοὺς ἄνδρας τοὺς..** δασυπύγους.

δασυπώγων-ωνος (ὁ, ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων πυκνότριχα γενειάδα, δασυγένειος : 'Αριστφ.Θεσμ. 33 **μῶν ὁ** δασυπώγων ;, Τζέτζ.Μεθ' 'Ομ.383 **εἴδεϊ δ' αὖ χαρίεις,** δασυπώγων, **ταναέθειρος·** **2)** ζωολ. τὸ ἀρσ. **δασυπώγων** ὡς οὐσ. γένος διπτέρων ἐντόμων· **3)** ὁμ. βοταν. τὸ ἀρσ. **δασυπώγων** ὡς οὐσ. γένος **σχοινοειδῶν** φυτῶν.

δασυπωγωνίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια διπτέρων **βραχυκέρων** ἐντόμων.

δασύρραμφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος στεγανοπόδων πτηνῶν.

δασύς-έος-εῖα-ύ κ. μον. κ. νεώτ., δημ. κ. **δασός** βλ.λ., Ἰων. θηλ. **δασέα,** δημ. **δασιά,** οὐδ. πληθ. δημ. **δασιά,** παραθετ. **-ύτερος, -ύτατος** ὁ ἔχων πυκνὸν τρίχωμα, δασύθριξ, λάσιος, δασύμαλλος, τριχωτός, μαλλιαρός : 'Οδ.Ξ 51 **ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα.. μέγα καὶ δασύ,** 'Ηρ.3,108 **τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί, τὸ δὲ φιλόν,** Ξεν.'Ἀν.5,4,12 **ἔχοντες γέρρα πάντες λευκῶν** βοῶν **δασέα** (ἀσπίδες ἐκ δέρματος βοῶν φέροντος καὶ τὴν τρίχα), 'Επιγρ. **ὀσφὺν δασέαν,** Πάπ. **πρόβατον δασὺ 'Αράβιον·** ἐπὶ προσ. : 'Αριστφ.'Εκκλ.61 **πρῶτον μὲν γ' ἔχω τὰς μασχάλας λόχμης** δασυτέρας, 'Αρρ. 'Ινδ.24 **τά τε ἄλλα σώματα** δασεῖς **καὶ τὰς κεφαλάς·** ὑπερθετ. : 'Αριστλ.Φυσιογν.812 b,17· ‖ **δασὺν γενέσθαι** ἐπὶ φαλακρῶν, ἀνακτῶμαι τὴν κόμην : 'Ιππ.'Αφορ.6,34· **2)** κ. δημ. ἐπὶ φυτῶν, πυκνός, πυκνόφυλλος : 'Οδ.Ξ 49 **ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,** 'Ηρ.3,32 **κότερον περιτετιλμένη ἢ δα-**

σέα ἡ θρῖδαξ ἐαῦσα εἴη καλλίων, Ἀρρ.Ἰνδ.22,7 ἐπί τε τοῦ αἰγιαλοῦ δένδρεα ἦν πολλὰ καὶ δασέα, Κρυστάλλ.Κέντ.Μαντηλιοῦ 24 μὲ δάφνες, μὲ μυρτιὲς καὶ μὲ δασιὰ πλατάνια· || ἐπὶ τόπων, σύνδενδρος, θαμνώδης : Ἡρ.4,191 ἡ τῶν ἀροτήρων (ἐνν. χώρη) ὀρεινή τε κάρτα καὶ δασέα καὶ θηριώδης, Ἱππ.Ἀέρ.1 καὶ τὴν γῆν, πότερον ψιλή τε καὶ ἄνυδρος ἢ δασεῖα καὶ ἔφυδρος, Θουκ.4,29 εἰδ' αὖ ἐς δασὺ χωρίον βιάζοιτο ὁμόσε ἰέναι, Στράβ.10,4,4 ἔστι δ' ὀρεινὴ καὶ δασεῖα ἡ νῆσος· || μετὰ δοτ. τρόπου : Ἡρ.4,21 γῆν νεμόμενοι πᾶσαν δασέαν ὕλῃ παντοίῃ, Ξεν.Ἀν.4,8,2 ἦν δὲ οὗτος δασὺς δένδρεσι παχέσι μὲν οὔ, πυκνοῖς δέ· σπαν. μετὰ γεν. : Ξεν.Ἀν.2,4,14 ἐσκήνησαν ἐγγὺς παραδείσου μεγάλου καὶ καλοῦ καὶ δασέος παντοίων δένδρων· || τὸ οὐδ. δασὺ τόπος θαμνώδης, δασώδης : Ἀριστφ.Νεφ.325 διὰ τῶν κοίλων καὶ τῶν δασέων, Ξεν.Ἀν.,4,7,7 ἐπειδὰν ἀρξώμεθα εἰς τὸ δασὺ προσιέναι· **3)** γεν. τραχύς, πυκνός : Διόδ.Σ 3,45 ἀλλὰ μαλακαῖς καὶ δασείαις νεφέλαις πολλάκις κατεχομένη, Ἀγαθαρχ.π.Φωτ.κῶδ. 250,458,9 μαλακὴν δὲ καὶ δασεῖαν νεφέλην ὑποδεικνύων· **4)** ἐπὶ οὔρων, νεφελώδης, σκοτεινός, θολός : Ἱππ.Ἐπιδ.7,112· **5)** ἐπὶ ἀναπνοῆς, τραχύς, βραχνός : Γαλ.18 (1),574· **6)** γραμμ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δασὺ πνεῦμα, ὁ δασέως προφερόμενος : Ἀριστλ.Ἀκουστ.804 b,8,Φιλ.1,29 ἡ δασεῖα (ἐνν. προσῳδία)· δασέα σύμφωνα τὰ σύμφωνα θ, φ καὶ χ : Διον.Ἀλ.Συνθ.14· || ὁμ. γραμμ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ θηλ. δασεῖα, ὡς οὐσ. βλ.λ.· **7)** Ἡσ. « δασύς, παράγωγος ».

δασύσκιος-ον νεώτ. ἐπὶ δένδρων, ὁ ἔχων, ὁ παρέχων δασεῖαν ἤτοι πυκνὴν σκιάν.

δασυσμός (ὁ) μτγν. τὸ δασύνειν, τὸ ποιεῖν τι δασύ· || ἰθ. ἡ τραχύτης, ἡ βραχνάδα : Διοσκ. 1,64 δασυσμοὶ φωνῆς.

δασυστάχυα (τὰ) νεώτ. βοταν. τὰ φυτὰ τὰ ἔχοντα ἄνθη κατὰ στάχυς διατεταγμένα καὶ φέροντα πυκνὰς τρίχας.

δασύστερνος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων στέρνον, στῆθος δασὺ ἤτοι τριχωτόν : Ἡσίοδ.Ἔργ.514 ἀλλά νυ καὶ τῶν ψυχρὸς ἐὼν διάησι δασυστέρνων περ ἐόντων, Σοφ.Τρ.557 ὁ παῖς ἔτ' οὖσα τοῦ δασυστέρνου παρὰ Νέσσου, Νόνν.Δ 28,90· || νεώτ. ζῳολ. δασύστερνα (τὰ) τὰ ζῷα, ὧν τὸ στέρνον καλύπτεται ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν· **2)** νεώτ.ζῳολ.τὸ ἀρσ. δασύστερνος ὡς οὐσ. γέν. ἐντόμων κολεοπτέρων.

δασύστηθος-ον μτγν.κ.νεώτ. δασύστερνος βλ.λ.: Πρόκλ.Παράφρ.Πτολ.202.

δασυστήμονα (τὰ) νεώτ. βοταν. τὰ φυτά, ὧν οἱ στήμονες καλύπτονται ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν.

δασυστήμων-ονος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων καραβιιδῶν ἐντόμων.

δασύστομα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. τὰ ζῷα, ὧν τὸ στόμα περιβάλλεται ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν.

δασύστομον (τὸ) νεώτ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων φυλλοφάγων.

δασύστομος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τραχεῖαν φωνήν, χονδρὴν προφοράν, δασύφωνος : Γαλ.16,509 εἶναι γάρ τινάς φασιν οὕτως (ἐνν. δασείας) ὀνομαζομένας φωνάς, ἀφ' ὧν τοὺς φθεγγομένους ἀνθρώπους αὐτὰς δασυστόμους ὀνομάζεσθαι· **2)** εἰδ. ζῳολ. τὸ οὐδ. δασύστομον ὡς οὐσ. βλ.λ.

δασύστυλα (τὰ) νεώτ. βοταν. τὰ φυτά, ὧν οἱ στῦλοι τῶν ἀνθήρων καλύπτονται ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν.

δασύτης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δασέος βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 499 a, 11, Κορνοῦτ.ΘΦ 27 δασύτης γῆς· πληθ. : Διόδ.Σ 3,35 μόνον δὲ ταῖς δασύτησι διαλλάττουσι· **2)** εἰδ. ἡ διὰ δασέος πνεύματος προφορὰ φθόγγου : Ἀριστλ.Ποιητ.1456 b, 32 ταῦτα δὲ διαφέρει σχήμασίν τε τοῦ στόματος καὶ τόποις καὶ δασύτητι καὶ ψιλότητι καὶ μήκει καὶ βραχύτητι, Πολύβ.10,47,10 ἔτι δὲ δασύτητας καὶ ψιλότητας δύναιτο συσσώζειν· **3)** νεώτ. πυροβ. δασύτης πυρίτιδος τὸ εἰδικὸν βάρος τῆς πυρίτιδος· **4)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων.

δασυτίδαι (αἱ) νεώτ.οἰκογ. μαλακοδέρμων ἐντόμων.

δασυτίσκος (ὁ) νεώτ.γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

δασύτονος-ον μσν. ὁ ἔχων δασὺ πνεῦμα : Εὐστ. Ἰλ.135,10.

δασυτριχής-οῦς-ές μτγν. δασύθριξ βλ.λ. : Πολ. Φυσιογν.1,5.

δασύτριχος-ον μτγν. κ. νεώτ. δασύθριξ βλ.λ. : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.124,11 ἐποχούμενος τῷ δασυτρίχῳ καὶ μακροούρῳ (ἵππῳ), Ζερβ. μτφρ.Ἰλ.Ι 568 γιὰ τὸ δασύτριχο τ' ἀγριόχοιρου τὸ δερμάτι· **2)** νεώτ. ζῳολ. γέν. κολεοπτέρων μαλακοδερμιδῶν ἐντόμων.

δασύτρωγλος-ον μτγν. δασύπρωκτος βλ.λ.: Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 12,41 δασυτρώγλων δὲ πίεσμα λασταύρων μελέτω ποιμέσιν ἀγροβάταις.

δασύφθαλμον (τὸ) νεώτ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων.

δασύφλοιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τραχύν, τριχωτὸν φλοιόν : Νίκ.Ἀλεξ.269 καστανοῦ καρύοιο δασυφλοίοιο κάλυμμα (δ. ἀνάγν. λαχυ-)· **2)** νεώτ. βοταν. τὸ ἀρσ. δασύφλοιος ὡς οὐσ. γένος ὑπνιδῶν μυκήτων.

δασυφύλλιον (τὸ) νεώτ. γένος λιθοφυλλιαδῶν ἀνθοζῴων.

δασύφυλλος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δασὺ τὸ φύλλωμα, πυκνόφυλλος : Πρόδρ.Ἐπιγράμμ.23.

δασύφωνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων φωνὴν δασεῖαν, τραχεῖαν, ἀδράν, χοντρόφωνος : Ἰω.Χρυσ. ψαλμ.41,1,σ.61) ἐπὶ τῆς μελῳδίας ταύτης, κἂν γεγηρακὼς τις ᾖ, κἂν νέος, κἂν δασύφωνος..., οὐδὲν ἔγκλημα γίνεται.

δασυχαίτης (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δασεῖαν, πυκνὴν χαίτην ἢ κόμην : Ἀγαθ.ἐν ΑΠ 6,32 δασυχαίταν.. τράγον, Τζέτζ.Μεθ'Ὁμ.666 Κάλχας.. δασυχαίτης.

δασύχειρ-ειρος (ὁ) νεώτ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων.

δασυχώνη (ἡ) νεώτ. γένος ζωνοσκωλήκων.

δασῶ-όω νεώτ., δημ. δασώνω μτβ. φυτεύω τόπον τινὰ διὰ δένδρων, ὥστε νὰ καλυφθῇ οὗτος ὑπὸ δάσους ἢ ὑπὸ δασῶν, ἐνεργῶ δάσωσιν βλ.λ. : ἡ κοινότης ἐδάσωσε τὰς ἑλώδεις ἐκτάσεις, - δασώσανε τὸ Λυκαβηττό· || κ. παθ. ἐπὶ τόπου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πρόσ., γίνομαι ὑπὸ ἄλλου δασώδης : τὸ βουνό(ν) ἐδασώθη(κε) ἀπὸ τοὺς προσκόπους· || δημ. μτχ. παθ. παρακ. δασωμένος βλ.λ. κ. δασώνω.

δασώδης-ους-ες μτγν. κ.νεώτ. γεν. ἐπὶ τόπου, ὁ πολλὰ δάση ἔχων, ὁ ὑπὸ δάσους ἢ δασῶν ἐξ ὁλοκλήρου ἢ κατὰ μέγα μέρος αὐτοῦ καλυπτόμενος, ὁ δασόφυτος : Εὐτέκν.παράφρ. Νικ.Θηρ.145,342 καὶ ὅσοι δέ εἰσιν ἀλλαχόσε τραχεῖς καὶ δασώδεις τόποι, - χώρα - νῆσος - κλιτὺς δασώδης.

δάσωμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ δασύτης, ἡ πυκνότης : Λύβ.κ.Ροδ.1750, Βέλθανδ.κ.Χρυσ.690 ὡς χόρτον εἰς παράδεισον, ὡς σέλινα εἰς κῆπον, (οὕτως εἶχε τὸ δάσωμα τῶν ὀμαλλιῶν ἡ κόρη.

δασωμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δασώνω βλ.λ., ἐπὶ τόπων, πλήρης δασῶν, σύνδενδρος, δασόφυτος, δασώδης : Κρυστάλ.Καλόγ.Κλεισούρ.1,Ζ βλέπω ἀπὸ δῶθε τοῦ Ζυγοῦ τὰ δασωμένα ράχια, - δασωμένο βουνό· πρβλ. δασώνω.

δασώνω δημ., ἀόρ. ἀμτβ. (ἐ)δάσεψα, μτχ. παθ. παρακ. δασωμένος δασῶ βλ.λ.· **2)** ἀμτβ. ἐπὶ τόπων, γίνομαι κατὰ περίστασιν οἱονεὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ δασώδης βλ. λ. : δὲν κλαδέψαμε δυὸ χρονιὲς τὸ περιβόλι καὶ δάσωσε· || ὁμ. ἐπὶ δένδρου ἢ θάμνου : δάσωσε ἡ τριανταφυλλιά. || ἐν χρ. κ. ὁ παθ. τ. δασώνομαι ἐν μέσ.

σημ. γίνομαι δασώδης : **σὲ τόπους ποτιστικοὺς τὰ δέντρα γλήγορα δασώνονται**· || ἐν ὁμ. μέσ. σημ. κ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **δασωμένος** : δ.τραγ. **σὰν ποὺ 'ναι ὁ πρῖνος φουντωτὸς κι ὁ πεῦκος δασωμένος**· || ὁμ. κ. ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ τρίχωμα, ὁ πυκνὸς τὰς τρίχας, ὁ δασύθριξ : **δασωμένα στήθια** (τὰ λάσια), Βλαχογ. Προπύλ.1,129 **πυκνὴ δασωμένη κάμη**· 3) ποι. εἰδ. ἐπὶ προσ., γίνομαι πολύτεκνος, οἱονεὶ ἐκφύω πολλοὺς γόνους : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.202,2 **ἐβάλαμε τὸ βάτο, τὸ ριζιμιὸ δεντρό, | σὰ βάτος νὰ δασώσῃ ἡ νύφη κι ὁ γαμπρός.**

δάσωση (ἡ) δημ. δάσωσις βλ.λ.

δάσωσις-εως (ἡ) νεώτ. φύτευσις γυμνῶν ἐκτάσεων, ἰδίως ὀρεινῶν, πρὸς ἀνάπτυξιν δάσους.

δασωτός-ή-ό δημ δασώδης, δασωμένος, δασερός.

δάταμος (ὁ) νεώτ. γένος ἐπειριδῶν ἀραχνῶν.

δατέν 'Ησ. « ζητεῖν ».

δατέομαι ποι., σπάν.π.τραγ., οὐδέποτε ἐν δοκίμ. ἀττ. λόγῳ, ἐξαιρ.Λυσ.ἀπ.7 8, ὑποτ. **δατεώμεθα**, ἀνώμ. ἀπαρ. **δατέασθαι** (δ.γρ. **δατέεσθαι**), παρατ. **δατεῦντο, δατέοντο**, μέλλ. **δάσομαι** (κατα-), ἀόρ. **ἐδασάμην, δασσάμην**, ἰων. **δασάσκετο**, ἀόρ. ἀπαρφ. **δασθῆναι** διανέμομαί τι μετά τινος, μοιράζομαι, χωρίζω : 'Ιλ.Ι 138 **ὅτε κεν δατεώμεθα ληίδ' Ἀχαιοί**, 'Οδ.Ζ 10 **καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας**, Πίνδ.Ο 7,55 **οὔπω ὅτε χθόνα δατέοντο Ζεύς τε καὶ ἀθάνατοι**· || συχνάκις ἐπὶ δαιτυμόνων : 'Οδ.Α 112 **τοὶ δὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο**, Εὐρ.Τρφ.450 **θηρσὶ δώσουσιν δάσασθαι τὴν Ἀπόλλωνος λάτριν**, Νίκ.'Αλεξ.345 **ὁππότε θῆρα νομαζόμενοι δατέονται** (σχόλ. « δατέονται καὶ μερίζονται, ἤτοι μᾶλλον κατατρώγουσι »)· 2) μτφ. ἐπὶ συναισθημ., κατέχω ἐν ἴσῃ μοίρᾳ, συμμερίζομαι : 'Ιλ.Σ 264 **ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται**· 3) ἐπὶ τόπων, διασχίζω, παρέρχομαι, ἀφήνω πίσω : 'Ιλ.Ψ 121 **ταὶ δὲ** (ἐνν. **ἡμίονοι**) **χθόνα ποσσὶ δατεῦντο ἐλδόμεναι πεδίοιο**, Λυκόφρ.629 **ἄνδηρ' ἀπέζοις ἴχνεσιν δατούμεναι**· 4) διχοτομῶ, κόπτω εἰς δύο μέρη : 'Ιλ.Υ 394 **τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτροις δατέοντο πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ**· 5) ἐπὶ ἐνεργ. σημ. διαιρῶ, χωρίζω : 'Ηρ.7,121 **τρεῖς μοίρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν** [**στρατόν**]· 6) δθ. διανέμω, μοιράζω, δίδω ὡς μερίδιον : Δημόκρ.279 **δατέεσθαι τοῖς παισὶ τὰ χρήματα**, 'Ηρ.1,216 **τῶν θεῶν τῷ ταχίστῳ πάντων τῶν θνητῶν τὸ τάχιστον δατέονται**, Ξεν.ΚΠ 4,243 **κἂν τι μεῖον ἡμῖν δάσωνται**· || παρακ. ἐν παθ. σημ. διαιροῦμαι, διανέμομαι, διομοιράζομαι : 'Ιλ.Α 125 **τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται**, 'Ηρ.2,84 **ἡ δὲ ἰητρικὴ κατὰ τάδε σφι δέδασται**· πρβλ. ἐνδοτέομαι.

δατήριος-α-ον ὁ διαιρῶν, διανέμων, διαμοιράζων : Αἰσχ.'Επτ.711 **πατρῴων χρημάτων δατήριοι.**

δάτησις-εως (ἡ) διαίρεσις, διονομή, μερισμός· Πολυδ. « ἡ δάτησις ὑπομόχθηρον· βέλτιον δὲ ὁ δασμός ».

δατητής (ὁ) διανεμητής, μοιραστής· Σουΐδ. « δατεῖσθαι τὸ μερίζεσθαι· οἱ δὲ δατηταὶ οἱονεὶ μερισταί » : Αἰσχ.'Επτ.945 **πικρὸς δὲ χρημάτων ἴσος δατητὰς Ἄρης.**

Δάτις-ιδος (ὁ) ἀρχ.πέρσης στρατηγὸς ὁμιλῶν παρεφθαρμένην ἑλληνικήν, ἐξ οὗ ὁ δατισμὸς βλ.λ.· || **Δάτιδος μέλος** εἰρων. ὁ δατισμός : 'Αριστφ.Εἰρ.289 **νῦν τοῦτ' ἐκεῖν' ἥκει τὸ Δάτιδος μέλος.**

δατίσκη (ἡ) νεώτ. γένος **δατισκιδῶν** φυτῶν.

δατισκίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **δικοτυληδόνων** φυτῶν.

δατισκοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν., ἄ. δατισκίδαι βλ.λ.

δατισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ νὰ ὁμιλῇ τις τὴν **ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὡς ὁ πέρσης στρατηγὸς Δᾶτις**, εἶδος βαρβαρισμοῦ, καθ' ὃν γίνεται σφαλερὰ χρῆσις κατὰ παθητικὸν τύπον ρημάτων ἐχόντων μόνον ἐνεργητικὸν τύπον, οἷον χαίρομαι, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ χαίρω κ. ἄ. : 'Ηρωδιαν.Φιλέτ.443· βλ. κ. Σουΐδ. ἐν λ. Δᾶτις.

δατόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν τῆς τάξεως τῶν ζεολίθων, πυριτικὸν ἅλας τοῦ ἀσβεστίου καὶ βαρίου.

δατούρα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **στρυχνοειδῶν** φυτῶν, ὧν **εἶδος** δατούρα ἡ κοινή, δηλητηριώδης αὐτοφυὴς καὶ ἐν 'Ελλάδι, δημ. **πορδόχορτο**, τάτλας καὶ τάτουλα, ἄ. **στραμώνιον.**

δατουρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. δηλητηριώδης οὐσία περιεχομένη εἰς τὸ φυτὸν στραμώνιον.

δατύς 'Ησ. « κουράλλιον », αὐτ. « **νύμφη** λευκόκηρος »· πρβλ. δαγύς.

δάτύσσω 'Ησ. « **λαφύσσω, ἐσθίω** »· ἀμφ.γρ.ἐν 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,13.

δαύακες 'Ησ. « θυμάλωπες ».

δαυάς 'Ησ. « μέλαινα, καὶ πονηρά ».

δαῦνος 'Ησ. « δασύς ».

Δαυὶδ λύρα (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ **Δαυὶδ ψαλτήριον** (τὸ) τρίγωνον χωρίον τοῦ ἐγκεφάλου, ἀφοριζόμενον ὑπὸ τῶν ὀπισθίων σκελῶν τῆς ψαλίδος.

δαυϊδικός-ή-όν κ. δαυειδ- νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν προφητάνακτα Δαυΐδ : δαυϊδικοὶ **ψαλμοί**· 2) ὑψιπετής, μεγαλόπνευστος : δαυϊδικὴ **ἔμπνευσις.**

δαυϊδικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κ. **δαυειδ-** κατὰ τὸν τρόπον ἢ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ **προφητάνακτος** Δαυΐδ, μεγαλοπνεύστως.

δαυϊτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ προφήτου Δαυΐδ, δαυϊδικῶς βλ.λ. : Μηναῖ.1,9 Στιχηρ.Προσόμ. τοῦ 'Αγίου **δαυϊτικῶς ὡς ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας Χριστός.. ἀνήγαγέ σε, μάρτυς.**

δαύκειον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν δαῦκος βλ.λ. τὸ καρωτόν, δαυκί, καρῶτο : Νίκ.Θηρ.858 **δαύκειον ῥίζας τε βρυωνίδος.**

δαυκί(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ **φυτὸν** δαῦκος βλ.λ. τὸ καρωτόν : Γεωπ.12,1,2.

δαυκιά (ἡ) δημ. κ. **ἄγρια δαυκιά** τὸ δαυκὶ βλ.λ.

δαυκίτης οἶνος (ὁ) μτγν. οἶνος ἀρωματισθεὶς διὰ δαύκου βλ.λ.1) : Διοσκ.5,60.

δαυκοκαφές (ὁ) νεώτ. τὸ πρὸς μεῖξιν μετὰ **καφὲ χρησιμεῦον προϊὸν τῆς ξηράνσεως καὶ φρύξεως** τῆς ρίζης τοῦ **φυτοῦ** δαύκου.

δαῦκον (τὸ) τὸ φυτὸν δαῦκος βλ.λ. τὸ καρωτόν : Θεόφρ.ΦΙ 9,15,5.

δαῦκος (ὁ) κ. νεώτ. **εἶδος φυτοῦ φυόμενον** ἐν Κρήτῃ, οὗ αἱ ῥίζαι καὶ ὁ σπόρος ἐχρησίμευον ὡς φάρμακα : 'Ιππ.Διαίτ.23 **μαλθάσσειν χρὴ τὴν κοιλίην ἢ μέλανι ἐλλεβόρῳ ἢ πεπλίῳ, μέλανι μὲν δαῦκος ἢ σέσελι ἢ κύμινον.. μίσγοντα**, Διοσκ. 3,72, 'Αρετ.'Οξ.Παθ.1,107 **δαύκου τοῦ καρποῦ ἐγχέῃ**, Γαλ.6,654· 2) τὸ φυτὸν δαῦκος τὸ καρωτόν, ἄ. σταφυλῖνος : Γαλ.11,862· || νεώτ. βοταν. γένος **σκιαδανθῶν** φυτῶν, ὧν **κυριώτερον** εἶδος **δαῦκος τὸ καρωτὸν κηπευτὸν φυτόν**, δημ. δαυκί, **καρῶτο, χαβοῦτσι, σταφυλώνι.**

δαῦκος 'Ησ. « ὁ θρασύς ».

δαυκοφήστης (ὁ) μσν. ὁ ἑψητὴς καὶ πωλητὴς δαύκων (δαυκίων) βλ.λ. : Πρόδρ.1,218 **καὶ δαυκοφήστης, ρεπανάς, σευκλογουλὰς ἂν ἤμουν.**

δαῦλα (τὰ) μτγν. παρ' ἀρχαίοις Φωκεῦσι τὰ ἐν συνεχείᾳ δένδρα : Παυσ.10,4,7· πρβλ. δαῦλος.

δαυλάκι (τὸ) δημ. μικρὸς δαυλὸς βλ.λ. : Βλαχογ.Προπύλ.1,241 **λησμονοῦσε.. νὰ ξαιθαλίσῃ τ' ἀποκαμένα λιγοστὰ δαυλάκια της.**

δαυλί (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δαυλὸς βλ.λ. : Βαλαωρ.Κανάρ.1 **τὴ νύχτα ποὺ παράδερνες μ' ἕνα δαυλὶ στὸ χέρι**, Κρυστ.Καλόγ.4,70 **κρατεῖ στὸ χέρι του δαυλί**, παροιμ. **ξύλα, κούτσουρα, δαυλιὰ καμένα** (ἐπὶ τῶν ἀσυναρτήτως ὁμιλούντων).

δαυλιά (ἡ) δημ. κτύπημα διὰ δαυλοῦ, μὲ καύτσουρο : Ἐφταλ.μτφρ. Ὀδ.Τ 69 **ἢ τάχα θὲς μὲ τὶς δαυλιὲς νὰ πεταχτῇς στὸ δρόμο;** || ἑκάστη ἀνακίνησις τῶν δαυλῶν πρὸς ἀναζωήρευσιν τῆς πυρᾶς· || ἕκαστον διὰ βεβρεγμένου πανίου καθάρισμα τοῦ κλιβάνου, φούρνου, ἀπὸ τῶν ἀνθρακίων.

δαυλιάζω δημ. ἀνακινῶ τοὺς δαυλοὺς ἐν τῇ ἑστίᾳ, ὥστε νὰ ζωηρεύσῃ ἡ πυρά, συνδαυλίζω· || καίω : **φωτιὰ νὰ σὲ δαυλιάσῃ** (νὰ σὲ καύσῃ).

δαυλίδα (ἡ) δημ. σῖτος σεσηπώς, παθὼν ἐκ σκωρίας ἢ ἄνθρακος, ἁ. δαυλίτης.

δαυλίζω δημ. θέτω δαυλοὺς εἰς πυράν· **2)** συνδαυλίζω βλ.λ.

δαύλισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαυλίζω βλ.λ.2), συνδαύλισμα· **2)** ἡ σκωρία βλ.λ. τῶν σιτηρῶν.

δαυλίτης (ὁ) δημ. ἡ νόσος τῶν φυτῶν καὶ δὴ τῶν σιτηρῶν ἄνθραξ· **2)** σῖτος σεσηπώς, παθὼν ἐξ ἄνθρακος ἢ σκωρίας, ἁ. δαυλίδα.

δαῦλον Ἡσ. « ἡμίφλεκτον ξύλον ».

δαυλόξυλο (τὸ) δημ. ἐπίμηκες ξύλον καιόμενον ἢ ἡμίκαυστον, δαυλός, δαυλί : Καρκβ.Ζητ.169 **τ' ἀναμμένα δαυλόξυλα κατακόκκινα, σπιθόβολα, διέγραφαν ἀπὸ παντοῦ φωτεινὰ μισότοξα.**

δαῦλος-ον κ. **δαυλός-όν** δασύς, πυκνός : Αἰσχ. ἀπ.27 **δαῦλος ὑπήνη,** Παυσ.10,4,7 **καλεῖσθαι δὲ τὰ δασέα ὑπὸ τῶν πάλαι δαῦλα,** Νόνν.Δ 6,160 **σείων δαῦλα γένεια·** || τὸ οὐδ. πληθ. **δαῦλα** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** μτφ. ἐπὶ σχεδιαζομένης ἐνεργείας, σκοτεινός, κρύφιος : Αἰσχ.Ἱκ.93 **δαυλοὶ γὰρ πραπίδων δάσκιοί τε τείνουσιν πόροι κατιδεῖν.**

δαυλός-όν (1) κ. δαῦλος βλ.λ.

δαυλός (ὁ) (2) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπίμηκες τεμάχιον ξύλου καιόμενον ἢ ἡμίκαυστον, ἔμφλογον ἢ ἐσβεσμένον, δαυλὶ βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.188,14 **ἡ μάνα σου στὸν ὕπνο της.. εἶδε νὰ γεννηθῇ δαυλὸς νὰ κάψῃ τὴν καρδιά της·** **2)** ξύλον προωρισμένον πρὸς καῦσιν ἐν πυρᾷ ἢ ἑστίᾳ : Θυσ.Ἀβρ.740 **καὶ βάστα τούτους τοὺς δαυλοὺς . . νὰ πᾶμε πάνω στὸ βουνί·** **3)** μτφ. τὸ πρὸς δεινὴν ἔριδα ἐνεργὸν αἴτιον : **τὸ κερδηθὲν λαχεῖον ἐγένετο δαυλὸς διχονοίας·** πρβλ. ὑποδαυλίζω, συνδαυλίζω· **4)** ἡ νόσος τῶν φυτῶν ἄνθραξ, ἁ. δαυλίτης.

δαυμάσαι Ἡσ. « ἐκκαῦσαι » (ἀνάγν. δαῦσαι).

δαυνίς μτγν. ἀμφ. σημ. ἐν Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείψ.1,96.

δαύξ ἀμφ. σημ. : Ἀνέκδ.Ὀξων.3,243.

δαῦτα Ἡσ. « λάχανα ».

δαῦτε πάπ. αἰολ. τ. τοῦ ἐπ. δηῦτε βλ.λ.

δαῦτος-η-ο δημ. ἀντων. αὐτός, ἐν χρ. μ. ἐμπροθέτως (**γιὰ δαῦτον-η-ο, ἀπὸ δαῦτον-η-ο** κττ.) : Σολωμ.Λὸρδ Μπάϊρ.9,3 **μὲ τὰ μάτια ἀκολουθῶντας | τὸ νεογέννητο τὸ φῶς | καὶ σὲ δαῦτο ἀναφτερώντας,** Λασκαρ.Πνίχτ.37 **παρακαλεῖ γιὰ δαῦτον ὁ Ἄγγελός του.**

δαυχμός μτγν. δαῦκος βλ.λ. τὸ καρωτόν : Νίκ. Θηρ.94, αὐτ.Ἀλ.199· **2)** Ἡσ. « δαυχμόν· εὔκαυστον ξύλον δάφνης ».

δαύχνα Ἐπιγρ. θεσσαλ. τ. τοῦ δάφνη βλ.λ. (μόν. ἐν συνθέσει).

δαυχναφόριος (ὁ) Ἐπιγρ. πιθ. ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Κύπρῳ.

δαυχνοφόρος-ον αἰολ. τ. τοῦ δαφνηφόρος βλ.λ., εἰκάζ. ἐν Ἀλκμ.ἀπ.19 **ἐμέ, Λατοΐδα τὸν δαυχνοφόρον.**

δαύω, ἀόρ. **ἔδαυσεν** ἰαύω, κοιμῶμαι· Ἡσ. « δαύειν, κοιμᾶσθαι », ΕΜ 250,10 « δαύω τὸ κοιμῶμαι », Ζωναρ.473 « δαύω κυρίως τὸ δεσμῶ . . εἴρηται ἐπὶ τοῦ καθεύδειν » : Σαπφ.ἀπ.80 **δαύοις ἀπάλας ἑτάρας ἐν στήθεσσιν.**

δάφαινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. κ. **δαφαινόδους -οντος** (ὁ) γένος σαρκοφάγων θηλαστικῶν ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δαφαινόδους-οντος (ὁ) νεώτ. δάφαινος βλ.λ.

δαφναία (ἡ) μτγν. πολύτιμός τις λίθος : Πλίν.Φl 37,157.

δαφναῖος-α-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ τῆς δάφνης, ὁ ἐκ δάφνης συγκείμενος, δαφνικός, δάφνινος : Νόνν.Δ 19,73 **δαφναῖα πέταλα,** Χριστόδωρ. ἐν ΑΠ 2,260 **ἔστενε δ' Ἀμφιάρηος ἔχων περιλαμπέα χαίτην στέμματι δαφναίῳ·** **2)** δαφνηφόρος, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,477 **Ἄμπελε, τί πράξωμεν, ὅταν Δαφναῖος Ἀπόλλων πτόρθον ἐμὸν κλίνῃ;,** Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.43,24· || ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος : Παυσ.3,24,8 **ἐν χωρίῳ Ὕφοις ἐν ὅροις ἤδη Σπαρτιατῶν ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Δαφναίας.**

δαφνέλαιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἔλαιον λαμβανόμενον δι' ἐκθλίψεως ἐκ τῶν καρπῶν τῆς δάφνης, δαφνόλαδο : Διόσκ.1,40 (δ.γρ.), Σχόλ.Νικ.Ἀλ.198· || εἰδ. νεώτ. χημ. λιπαρὰ ὕλη λαμβανομένη, ἐν μέρει δι' ἐκθλίψεως καὶ ἐν μέρει διὰ βρασμοῦ, ἐκ τῶν προσφάτων καρπῶν δάφνης βλ.λ. τῆς εὐγενοῦς.

δαφνετίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **δαφνητίνη** προϊὸν διασπάσεως τῆς δαφνίνης.

δαφνεών γλωσσ. δαφνών.

δάφνη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ φυτὸν δάφνη ἡ εὐγενὴς βλ. κατ., δημ. κ. βαγιά, ἱερὸν δένδρον τοῦ Ἀπόλλωνος : Ὀδ.Ι 183 **σπέος εἴδομεν.. δάφνῃσι κατηρεφές,** Ἡσίοδ.Θ 30 **δάφνης ἐριθηλέος ὄζον δρέψασαι,** Θεόκρ.11,45 **ἐντὶ δάφναι τηνεί, ἐντὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι,** Θεόφρ.Φl 5,9,7 **τὸ τῆς δάφνης (ἐνν. τρύπανον) ἄριστον,** Καλλ.Δῆλ.94 **ἐρέω τι τορώτερον ἢ ἀπὸ δάφνης,** Βαλαωρ.Σαμουὴλ Δέησ.120 **καὶ μὲ τὲς πρῶτες ἀστραπὲς . . χλωρὸ χορτάρι φύτρωσε, δάφνες, ἐλιές,** δ.τραγ. **δάφνη μου, τ' ὄμορφο δεντρὶ ποὺ 'ναι στὴ γειτονιά μου·** **2) πυθικὴ δάφνη** ἡ τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος : Ἀριστφ.Πλ.213 **εἰπέ μου ὁ Φοῖβος αὐτὸς Πυθικὴν σείσας δάφνην·** **3)** ὀθ. κ. μτφ. ἡ προφητικὴ κ. ποιητικὴ δύναμις· **4)** νεώτ. βοταν. γένος **δαφνιδῶν** φυτῶν, οὗ κυριώτερον **εἶδος** δάφνη ἡ εὐγενὴς ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἧς ὁ καρπὸς δρύπη ᾠοειδὴς εὔοσμος· **5)** Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ἐν χρ. ὡς σύμβολον νίκης, στεφανοῦσα τοὺς νικητάς : Ἐπιγρ. **στεφανῶσαι δάφνης στεφάνῳ·** || ἐκκλ. σύμβολον τῆς ἀμαράντου δόξης κ. δὴ τῆς τῶν μαρτύρων τῆς πίστεως ὡς ὁ φοίνιξ, ἀνθ' οὗ ἢ μεθ' οὗ καὶ διανέμεται κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων· || νεώτ. κ. δημ. μτφ. **τὸ** σύμβολον νίκης, θριάμβου : Κάλβ.Ὠδ.4,4 **σᾶς ἅρπαξεν ἡ τύχη τὴν νικητήριον δάφνην,- ἀναπαύεται ἐπὶ τῶν δαφνῶν του,- ἔδρεψε** (πολλὰς) **δάφνας·** **6)** μτγν. **δάφνη ἀλεξανδρεία** τὸ φυτὸν ὀξυμυρσίνη βλ.λ. τὸ ὑπόγλωσσον : Θεόφρ.1,10,8· **7)** κ. ἡ χαμαιδάφνη : ΨΔιοσκ 4,147· **8)** ὁμ. τὸ φυτὸν ῥιζοφόρος ἡ Μάγγλη : Θεόφρ.Φl 4,7,2· **9)** εἶδος κοραλλίου : Θεόφρ.4,7,2.

δαφνήεις-εσσα-εν μτγν. πλήρης δαφνῶν, πλούσιος εἰς δάφνας : Νόνν.Δ 13,76 **Ἄσκρην, πατρίδα δαφνήεσσαν ἀσιγήτοιο νομῆος.**

δαφνηρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ κεκαλυμμένος ὑπὸ δάφνης : Πορφύρ.κ.Χρησμ.Στ6.π.Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.6,3(6)239 Α **κλῦτε δαφνηρεφέων μυχάων ἄπο θέσκελον ὀμφήν.**

δαφνηρός-ά-όν μσν. **πλήρης δαφνῶν** : Μ.Ίχ. Ἀκομ.π.Κουμαν.Ἀθησ.ἐν λ.

δαφνῆς-ῆντος (ὁ) μτγν. **δαφνήεις** βλ.λ. : Χοιροβ. ἐν ΑΒ 1188, Ἀρκάδ.25,18.

δαφνητίνη (ἡ) νεώτ. χημ. **δαφνετίνη** βλ.λ.

δαφνηφαγία (ἡ) μσν. τὸ μασᾶν δάφνην : Τζέτζ. Προλ.Ἡσίοδ.Ἔργ.σ.14 **ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ μυθοπλαστούμενα περὶ τῆς Ἡσιόδου δαφνηφαγίας.**

δαφνηφάγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τρώγων δάφνην, ὁ μασῶν φύλλα δάφνης· || ὀθ. μτφ. ὁ ἔνθεος, ὁ ἐνθουσιῶν· || ὁ μάντις : Λυκόφρ.6.

δαφνηφορεῖον (τὸ) ναὸς τοῦ δαφνηφόρου Ἀ-

πόλλωνος : Θεόφρ.π.'Αθην.10,424 F **διασώζεται Φλυῆσιν ἐν τῷ δαφνηφορείῳ γραφὴ περὶ τούτων.**

δαφνηφορία (ἡ) μτγν. ἀρχαιοτάτη βοιωτικὴ ἑορτή, τελουμένη ἀνὰ πᾶσαν ἐννεαετίαν πρὸς τιμὴν τοῦ 'Απόλλωνος : Πρόκλ.π.Φωτ.Βιβλ.321 Β.

δαφνηφορικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Δαφνηφόρον 'Απόλλωνα : **δαφνηφορικὰ μέλη** (ἢ **ᾄσματα**) ἢ ἁπλῶς δαφνηφορικὰ ᾄσματα ᾀδόμενα ἐν χορῷ πρὸς τιμὴν τοῦ 'Απόλλωνος ὑπὸ χορευτῶν ἐχόντων ἐν χερσὶ κλάδους δάφνης : Πολυδ.4,53 **μέλη.. δαφνηφορικά,** Πρόκλ.π.Φωτ.Βιβλ.321 Β **τὰ δὲ λεγόμενα παρθένια χοροῖς παρθένων ἐνεγράφετο, οἷς καὶ τὰ δαφνηφορικὰ ὡς εἰς γένος πίπτει,** Εὐστ.Πονημ.58,16 **τῷ δὲ ῥηθέντι υἱῷ Διοφάντῳ καὶ δαφνηφορικὸν ᾆσμα γράψαι λέγεται ὁ πατὴρ** (Πίνδαρος).

δαφνηφόριος 'Επιγρ. ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος, δαφνηφόρος.

δαφνηφόρος (-α)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., αἰολ. **δαφναφόρος** ὁ φέρων δάφνην : Αἰσχ.'Ικ.706 **ἀεὶ τίοιεν ἐγχωρίους πατρῴαις δαφνηφόροις βουθύτοισι τιμαῖς,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.8,6,8 **ἄγγελοι καὶ κήρυκες δαφνηφόροι διεπέμποντο,** αὐτ.1,12,2 **δαφνηφόροις ἄλσεσι** (δάση ἐκ δάφνης)· **2**) 'Επιγρ. τὸ ἀρσ. **δαφνηφόρος** ὡς οὐσ. ὁ φέρων δάφνην· || ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος ἐν Θήβαις : Παυσ.9,10,4 **οἶδα ἐν Θήβαις, τῷ 'Απόλλωνι τῷ 'Ισμηνίῳ.. ἐπίκλησις δὲ ἐστίν οἱ δαφναφόρος** όμ. ἐν 'Ερετρίᾳ : 'Επιγρ.· πρβλ. δαφναῖος· **3**) νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ δάφνης ὡς νικητὴς ἐστεμμένος, ὅ. δαφνοστεφής· || δθ. μτφ.γεν. ὁ νικητής· || όμ. ὁ διὰ νικῶν δάφνας, δόξαν προσκομίζων, παρέχων : **δαφνηφόρος πόλεμος.**

δαφνηφορῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. φέρω ἐν χερσὶ δάφνην ἢ στεφάνους ἐκ δάφνης : Πλούτ.Αἰμ.34 **ἐδαφνηφόρει δὲ καὶ σύμπας ὁ στρατός,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.2,2,10 **δαφνηφοροῦντες πᾶς ὁ δῆμος καὶ τὸ στρατιωτικόν·** || ἐν Ρώμῃ, ἐπὶ ῥάβδων κεκοσμημένων **διὰ δαφνῶν** : 'Ηρωδιαν.'Ιστ.7,6,2 **οἵ τε ῥάβδοι ἐδαφνηφόρουν.**

δάφνι (τὸ) δημ., συνήθ. πληθ. **δάφνια** ἡ δάφνη : δ. τραγ. **εἶχε μηλιὲς καὶ κυδωνιὲς καὶ δάφνια καὶ μερσίνια.**

δαφνί (τὸ) δημ. ποικιλία τοῦ φυτοῦ ἄμπελος ἡ οἰνοφόρος.

δαφνία (ἡ) νεώτ. γένος **δαφνιιδῶν** μαλακοστράκων.

δαφνιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν δάφνη βλ.λ. : Κρυστ. Σκ.'Αδ.2,80 **εἶδα.. τὸν πατριάρχη.. στεφανωμένον μὲ δαφνιᾶς ἕνα μεγάλο κλῶνο.**

δαφνιακός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δάφνην : ΑΠ 6,80 **Δαφνιακῶν βίβλων 'Αγαθηῒη ἐννεάς εἰμι** (ποιήματος τοῦ 'Αγαθίου)· || τὸ οὐδ. πληθ. **δαφνιακά** ὡς οὐσ. αἱ δαφνιακαὶ βίβλοι τοῦ 'Αγαθίου· Σουΐδ. ἐν λ. 'Αγαθίας.

δαφνίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογεν. **δικοτυληδόνων** φυτῶν, περιλαμβάνουσα δενδρύλλια ἢ δένδρα, ὧν τινα κοσμητικὰ καὶ ἕτερα φαρμακευτικά.

δαφνιίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια **φυλλοπόδων** μαλακοστράκων.

δαφνικός-ή-όν νεώτ. δαφνισκὸς βλ.λ.· **2**) νεώτ. χημ. **δαφνικὸν ὀξύ** ὀξὺ ἀπαντῶν ὡς κύριον συστατικὸν τοῦ δαφνελαίου, ἐν χρ. ὡς πρώτη ὕλη διὰ τὴν παρασκευὴν τεχνητῶν ἀρωμάτων.

δαφνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ γλυκερίδιον **τοῦ** δαφνικοῦ ὀξέος, κύριον συστατικὸν πολλῶν **φυτικῶν** λιπῶν καὶ ἐλαίων· || όμ. γλυκοζίτης ἀπαντῶν εἰς τὸν φλοιὸν δάφνης τῆς ἀλπείου.

δάφνῖνος-ίνη-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ δάφνης : 'Ιππ.Νούσ.2, 465, 46 **δάφνινον ἔλαιον,** Θεόφρ. 'Οσμ.28· || ὁ ἐκ ξύλου δάφνης : Καλλ.'Απόλλ.1, Τζέτζ.'Εξήγ.'Ιλ.45,20 **δαφνίνῃ ῥάβδῳ·** || ὁ ἐκ φύλλων δάφνης : αὐτ.'Εξήγ.'Ιλ.77,2 **δαφνίνοις στέμμασιν, - δάφνινος στέφανος·** **2**) πάπ. τὸ οὐδ. **δάφνινον** (ἐνν. **χρῶμα**) ὡς οὐσ. χρῶμα ὅμοιον πρὸς τὸ τῶν φύλλων τῆς δάφνης.

δάφνιος-α-ον κ. νεώτ. ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ δάφνῖνος βλ.λ. : 'Ιππ.Νούσ.2,13· || ἐπίθ. τῆς 'Αρτέμιδος : Στράβ.8,3,12· **2**) εἰδ. νεώτ. ζῳολ. τὸ θηλ. **δαφνία** ὡς οὐσ. βλ.λ.

δαφνίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. **ὁ** καρπὸς τῆς δάφνης, ὁ δαφνόκοκκος, ἡ δαφνοελιά· Πολυδ.1,234 « ὁ καρπὸς τῆς δάφνης, **δαφνίδες** » : 'Ιππ.Νούσ.2,13, Διοσκ. 1,50 **τὸ δὲ δάφνιον ἔλαιον σκευάζεται διὰ δαφνίδων·** **2**) πάπ. τὸ φυτὸν δάφνη : Πάπ. **τῆς δαφνίδος τὰ μοσχεύματα.**

δαφνίτας 'Ησ. « 'Απόλλων παρὰ Συρακοσίοις ».

δαφνίτης (ὁ) κ. **δαφνίτας** βλ.λ.· **2**) ὁ διὰ δάφνης ἀρωματισμένος : Γεωπ.8,8 **δαφνίτης οἶνος.**

δαφνῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ἄχυ βλ.λ. : Διοσκ. 1,13, Γαλ.14,72· **2**) τὸ φυτὸν χαμαιδάφνη : ΨΔιοσκ. 4,147· **3**) τὸ φυτὸν δαφνοειδές : ΨΔιοσκ.4,146.

δαφνογηθής-οῦς-ές ὁ γηθόμενος, τερπόμενος, ἐπὶ τῇ δάφνῃ, ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος : ΑΠ 9,525,5.

δαφνόδενδρον (τὸ) νεώτ. τὸ δένδρον τῆς δάφνης.

δαφνοειδές-οῦς (τὸ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν δάφνη ἢ χαμαιδάφνη : 'Ιππ.Γυν.Φυσ.33, Διοσκ.4,146· || νεώτ. βοταν. γένος **θυμελαιοειδῶν** φυτῶν, ὧν εἴδη δαφνοειδὲς **τὸ κνίδιον,** δημ. χολόχορτο, κ. **δαφνοειδὲς ἡ χαμελαία,** δημ. χαμολιὰ ἢ λυκονουρά· **2**) τὸ φυτὸν κληματίς : Διοσκ.4,7.

δαφνοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. **ὁ** ὅμοιος πρὸς δάφνην : Θεόφρ.Φ1 9,15,5 **δαφνοειδῆ δαῦκον** (ἀμφ. ἀνάγν.)· || ἐπί τινων **κοραλλίων** : Θεόφρ.Φ1 4,7,1 **πράσον φύεται καὶ τὰ ἀπολιθούμενα ταῦτα, οἷον θῦμα καὶ τὰ δαφνοειδῆ·** **2**) τὸ οὐδ. **δαφνοειδές** ὡς οὐσ. βλ.λ.· || **νεώτ.** βοταν. τὸ οὐδ. πληθ. δαφνοειδῆ ὡς οὐσ. οἱ δαφνίδαι βλ.λ.

δαφνο(ε)λιά (ἡ) δημ. **ὁ** καρπὸς τοῦ φυτοῦ δάφνη βλ.λ. ἡ **εὐγενής,** δαφνόκοκκος, δαφνίς.

δαφνοκερασίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης τῆς δαφνοκεράσου.

δαφνοκέρασος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀειθαλῶν κοσμητικῶν **φυτῶν** τῆς οἰκογ. τῶν **ῥοδοειδῶν,** δημ. ῥοδοδαφνιά, ῥοδοδάφνη **κ.** ἀροδάφνη.

δαφνόκλαρο (τὸ) δημ. κ. **δαφνόκλαδο** κλάδος δάφνης : Βαλαωρ.'Αφ.Γεωργίῳ Α΄ 42 **τότε μ' ἕνα δαφνόκλαρο κι ἐγὼ θὰ νὰ στολίσω τὸ μαῦρο μου τὸ μέτωπο.**

δαφνόκοκκον (τὸ) μτγν., **μσν. κ. νεώτ. κ. δαφνόκοκκος** (ὁ) ὁ καρπὸς τῆς δάφνης, δαφνίς, δημ. δαφνοκούκκι, δαφνοκούκκουτσο : 'Αλέξ.Τραλλ.8,2, 'Ιππιατρ.223 **δαφνοκόκκων τὸ ἀρκοῦν.**

δαφνόκοκκος (ὁ) μτγν., **μσν.** κ. **νεώτ.** τὸ δαφνόκοκκον βλ.λ. :'Αλέξ.Τραλλ.1,15,27,Θεοφάν.Νόνν.2,116.

δαφνοκόμης-ου (ὁ) μτγν. κ. **δαφνόκομος** βλ.λ. : 'Οππ.Κυν.1,365 **Φοῖβον δαφνοκόμην καὶ κισσοφόρον Διόνυσον.**

δαφνόκομος (ὁ) μτγν. **κ. δαφνοκόμης ὁ** διὰ δάφνης ἐστεμμένος, ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος : ΑΠ 9, 509,1) **δαφνοκόμοις Φοίβοιο παρὰ τριπόδεσσι.**

δαφνοκούκκι (τὸ) δημ. δαφνόκοκκον βλ.λ.

δαφνοκούκκουτσο (τό) δημ. δαφνόκοκκον βλ.λ.

δαφνόλαδο (τὸ) δημ. δαφνέλαιον βλ.λ.

δαφνόμαζες (οἱ) δημ. αἱ παρὰ τοὺς ποταμοὺς πυκναὶ συστάδες πικροδαφνῶν.

δαφνομαντεία (ἡ) νεώτ. μαντεία τελουμένη διὰ καύσεως φύλλων δάφνης· πρβλ. δάφνη.

δαφνόμορφος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δένδρων τῆς οἰκογεν. τῶν **μονιμοειδῶν,** οὗ εἶδος τὸ παρέχον σκληρὸν καὶ ἀρωματικὸν ξύλον **δαφνόμορφος ἡ ἀρωματική.**

δαφνοπώλης (ὁ) ὁ πωλῶν δάφνην, κωμ. ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος : 'Αριστφ.ἀπ.764

δάφνος Σαμοθρᾳκική (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν δάφνη Ἀλεξανδρεία : ΨΔιοσκ.4,145.
δαφνόσκιος-ον κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ δάφνης ἢ δαφνῶν σκιαζόμενος : Διογ.Τραγ.1 (π.Ἀθην.14,636 Α) **δαφνόσκιον κατ' ἄλσος Ἄρτεμιν σέβειν.**
δαφνοστεατίνη (ἡ) νεώτ. χημ. δαφνίνη βλ.λ.
δαφνόστεγος-η-ο δημ. ὁ ὑπὸ δαφνῶν ἐστεγασμένος, δαφνοσκέπαστος : Ἐφταλ.μτφρ.Ὀδ.I 183 **δίπλα στὸ γιαλὸ σπηλιὰ . . δαφνόστεγη.**
δαφνοστεφάνι (τὸ) δημ. κ. **δαφνοστέφανο** βλ.λ. : Παλαμ.Περ.Χαιρ.151,7 **καὶ τὴν ἀγάπη μὲ τῆς δόξας τὸ δαφνοστεφάνι | τὴν εἶδα.**
δαφνοστέφανο (τὸ) δημ. κ. **δαφνοστεφάνι** στέφανος ἐκ δάφνης : Βαλαωρ.Κανάρ.13 **καὶ χίλια δαφνοστέφανα ὁ κόσμος θὰ νὰ βάλῃ.**
δαφνοστεφανωμένος-η-ο δημ. δαφνοστεφάνωτος βλ.λ.
δαφνοστεφάνωτος-η-ο δημ. δαφνοστεφὴς βλ.λ. : Καλοσγ.μτφρ.Σολωμ.Σαπφὼ 17 **δαφνοστεφάνωτο κεφάλι.**
δαφνοστεφής-οῦς-ές νεώτ. ὁ διὰ δαφνῶν ἐστεμμένος· **2)** μτφ. ὁ βραβευθεὶς ἐν ἀγῶνι, νικητής, ἔνδοξος : **δαφνοστεφὴς στρατηγός.**
δαφνοστόλιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ δαφνῶν κεκοσμημένος, στολισμένος : **ἡ ἐκκλησιὰ ἦταν δαφνοστόλιστη.**
δαφνότοπος (ὁ) δημ. τόπος κατάφυτος ἐκ δαφνῶν, δαφνών.
δαφνούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δάφνη, θωπευτ. : Βαλαωρ.Δάφνη κ. Ἀηδόνι 9 **καὶ σύ, δαφνούλα ἑλληνική, | φυλλόχλωρη δαφνούλα.**
δαφνοφάγος-ον μσν. δαφνηφάγος βλ.λ. Νικηφ.Χοῦμν.ἐν Α Ἑλλ.Βόασσ.3,385 (Ἡσίοδον) **τὸ τῶν Μουσῶν δαφνοφάγον θρέμμα.**
δαφνοφόρος (-α)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ δαφνηφόρος βλ.λ. : Σολωμ.Ἡμέρα Λαμπρῆς 11 **μέσα στὲς ἐκκλησίες τὲς δαφνοφόρες | μὲ τὸ φῶς τῆς χαρᾶς συμμαζωχτῆτε.**
δαφνόφυλλο(ν) νεώτ. κ. δημ. τὸ φύλλον τοῦ φυτοῦ δάφνη.
δαφνώδη (τὰ) νεώτ. δαφνοειδῆ, δαφνίδαι βλ.λ.
δαφνώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλήρης δαφνῶν : Εὐρ.Ἴων 76 **ἀλλ' εἰς δαφνώδη γύαλα βήσομαι τάδε·** **2)** ὁ ὅμοιος πρὸς δάφνην, δαφνοειδής : Θεόφρ.ΦΙ 9,10,1 **φύλλον δαφνῶδες·** **3)** τὸ οὐδ. πληθ. δαφνώδη ὡς οὐσ. βλ.λ.
δαφνών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τόπος κατάφυτος ἀπὸ δάφνας, ἄλσος ἐκ δαφνῶν : Στράβ. 16,4,14 **πᾶσα δ' ἡ παραλία φοίνικάς τε καὶ ἐλαιῶνας καὶ δαφνῶνας.**
δαφνωτός-ή-ό(ν) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ ὅμοιος τὴν γεῦσιν ἢ τὸ σχῆμα πρὸς δάφνην : πιθ.ἐν Γεωπ. 12,39,6 **δαφνωτοὺς κινάρας** (δ.γρ. **δαφνάτους**)· **2)** δημ. ὁ πεφυτευμένος διὰ δαφνῶν· **3)** μσν. κ. δημ. ἐπὶ γλυπτῶν, ὁ κοσμήματα προσομοιάζοντα μὲ κλάδον ἢ μὲ φύλλα δάφνης ἔχων.
δᾰφοινεός-όν, τὸ θηλ. κ. **δαφοινεή,** δαφοινὸς βλ.λ. : Ἰλ.Σ 538 **εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν,** Ἡσίοδ.Α 158.
δαφοινήεις-εσσα-εν μτγν. τ. τοῦ δαφοινὸς βλ.λ. : Νόνν.Δ 1,425 **δαφοινήεντι προσώπῳ, αὐτ.43,333 δαφοινήεντι κισσῷ.**
δᾰφοινός-όν, τὸ θηλ. κ. **δαφοινή** κ. **δάφοινος,** ἐπὶ ἀγρίων ζῴων, ὁ πυρρός, ἐρυθρός, πορφυροῦς, κόκκινος : Ἰλ.Κ 23 **ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινὸν ἑέσσατο δέρμα λέοντος αἴθωνος μεγάλοιο,** Ὕμν. Ἀπόλλ.304 **ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινόν,** Πίνδ.Ν 3, 81 **αἰετὸς ὠκὺς . . ἔλαβεν αἶψα . . δαφοινὸν ἄγραν,** Αἰσχ.Πρ.1022 **δαφοινὸς ἀετός,** Εὐρ.Ἄλκ. 581 **ἔβα . . λεόντων ἁ δαφοινὸς ἴλα,** Λυκόφρ. 181 **σφῆκας δαφοινοὺς** (πυρρούς), Ὀππ.Κυν.3,393 **λύκοισιν δαφοινοῖς·** || **δαφοινὸς ἐπὶ νῶτα ὁ μέλας κατὰ τὰ νῶτα·** Εὐστ.Ἰλ.α.228 « **δαφοινὸς δὲ** νῶτα ὁ μέλας παρὰ τὸ δὰ ἐπιτατικὸν καὶ τὸν φόνον, ὃ δηλοῖ τὸ αἷμα· **μέλαν** δὲ τὸ αἷμα » : Ἰλ.Β 308 **δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός·** **2)** μτφ. ὁ δυσμενής : Ἡσίοδ.Α 250 **Κῆρες κυάνεαι δεινωποὶ βλοσυροί τε, δαφοινοί τ' ἄπλητοί τε δῆριν ἔχον περὶ πιπτόντων,** Αἰσχ.Χο.607 **καταίθουσα παιδὸς δαφοινὸν δαλόν.**
δαχαβία (ἡ) νεώτ. (ἀραβ.) κ. **νταχαμπία** μεγάλη θαλαμηγὸς ἄκατος τοῦ Νείλου.
δάχανος (ὁ) μτγν. ὁ νότος : Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.50.
δαχθείς αἰολ. τ. τοῦ δηχθείς, μτχ. παθ. ἀορ. τοῦ δάκνω βλ.λ. : Πίνδ.όπ.123,8.
δάχτυλα (τὰ) δημ οἱ καρποὶ τοῦ δένδρου φοῖνιξ ὁ δακτυλοειδής.
δαχτυλάκι (τὸ) δημ. κ. **δακτυλάκι** βλ.λ. μικρός, λεπτοφυής, μικροκαμωμένος δάκτυλος.
δάχτυλας (ὁ) δημ. ὁ μέγας δάκτυλος τῆς χειρὸς (ἀντίχειρ) ἢ τοῦ ποδός.
δαχτυλάτος-η-ο δημ. κ. **δακτυλάτος** **ὁ** ἔχων δακτύλους· **2)** ὁ ὅμοιος πρὸς δάκτυλον, ὁ δακτυλωτός, δακτυλοειδής· **3)** τὸ οὐδ. **δαχτυλάτο** ὡς οὐσ. ποικιλία ἀμπέλου τῆς οἰνοφόρου.
δαχτύλι (τὸ) δημ. κ. **δακτύλι** ὁ δάκτυλος, εἰδ. λεπτοφυὴς δάκτυλος : παραμύθ. **βάνει τὸ 'να της δαχτύλι, βάνει τ' ἄλλο της δαχτύλι,** Βλαχογ. Προπ.141 **μὲ τὰ χλωμὰ δαχτύλια της μαύρη στολὴ τοῦ πλέκει·** **2)** οὐδ. πληθ. **δαχτύλια** τὰ λεπιδοφόρα μαλάκια, οἱ σωλῆνες βλ.λ.
δαχτυλιά (ἡ) δημ. ἀ. δακτυλιὰ βλ.λ.
δαχτυλιδένιος-ια-ιο δημ. ὁ δακτυλιδένιος βλ.λ. : Κρυστ.Χιονούρα 9 **δαχτυλιδένια μέση μου κι ἀφροπλασμένα στήθη.**
δαχτυλίδι (τὸ) δημ. κ. **δακτυλίδι** ὁ δακτύλιος βλ.λ.
δαχτυλιδώνω δημ. ἐπὶ πραγμ. ἐφαρμόζω δακτύλιον, συνδέω τι διὰ δακτυλίου, περνῶ δαχτυλίδι· **2)** τὸ μέσ. **δαχτυλιδώνομαι** λαμβάνω σχῆμα δακτυλίου, κουλουριάζομαι.
δαχτυλ- δημ. ὡς πρῶτον συνθετικόν, βλ.δακτυλ-
δάχτυλο (τὸ) δημ. κ. **δάκτυλο** ὁ δάκτυλος βλ.λ. : δ.τραγ. **πιὸ λάμπασι τὰ δάχτυλα παρὰ τὰ δαχτυλίδια,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.89 **καὶ τὸ δάχτυλο κινώντας,** παροιμ. **τὸ ἕνα δάχτυλο ἂν πονᾷ, πονᾷ κι ὅλο τὸ χέρι** (τῆς παθήσεως ἑνὸς αὐτῆς μέλους ὅλη ἡ οἰκογένεια μετέχει).
δαχτυλοδείχνω δημ. δακτυλοδεικτῶ βλ.λ. : Καζ.Ν μτφρ.ΘΚωμ.1,5,68 **πιὸ ἀπὸ χίλιες | ψυχὲς δαχτυλοδείχνει κι ὀνομάζει.**
δαχτυλοδειχτούμενος δημ. τ. τοῦ δακτυλοδεικτούμενος βλ.λ.
δαχτυλοχαράζω δημ. διὰ τοῦ δακτύλου σημειῶ, δεικνύω : Καζ.Ν μτφρ.ΘΚωμ.2,7,52 **τὴ γῆς δαχτυλοχάραξε ὁ Σορδέλλος.**
δάφα (ἡ) νεώτ.γέν. **δαφιδῶν** κολεοπτέρων ἐντόμων.
δαφίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. κολεοπτέρων ἐντόμων.
δαφίλεια κ. νεώτ. ἀφθονία, πλῆθος πραγμάτων : Ἀριστλ.ΖΙ 572 a, 3 **φασὶ δὲ καὶ τὴν τῆς τροφῆς δαφίλειαν πραοτέρους αὐτοὺς παρέχειν,** Διόδ.Σ 5,13 **πολλὴν ἔχοντες τοῦ μετάλλου δαφίλειαν,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.1,6 **τήν τε τῶν ἐπιτηδείων δαφίλειαν καταριθμοῦντες·** || κ. μτφ. : Μητρόδ.31 **δαφίλεια τύφου·** **2)** μεγαλοδωρία, ἐλευθεριότης : Πλούτ.Κίμ.3 **ἡ περὶ τὰς ὑποδοχὰς καὶ τὰς φιλανθρωπίας ταύτας ὑγρότης καὶ δαφίλεια.**
δαφιλεύομαι μτγν. κ. μσν. μετὰ δοτ. ἔχω ἀφθονίαν, πληθώραν, πλησμονήν : Φίλ.Βυζ.Θαυμ.3,2 **ἀγέλαις ἐλεφάντων ἡ Λιβύη δαφιλεύεται·** νεώτ. **εὔ**χρηστον ἐμπροθ. **ἐπιδαφιλεύω** βλ.λ.· **2)** εἶμαι περίφροντις, ἀδημονῶ : ΠΔ Βασ.1,10,2 **ἐδαφιλεύσατο δι' ὑμᾶς, λέγων· τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου ;** **3)** παθ. δαπανῶμαι ἀσώτως, σπαταλῶμαι : Ἀνδρόν.Ρ 577, Εὐστρ.Η Νικ.91,20 **ἐπειδή μοι χρόνος**

αὐτοῖς ἱκανὸς δεδαφίλευται πρὸς τὸ πεῖραν εἰληφέναι τῶν καθ' ἕκαστα πράξεων· 4) ἀφθόνως παρέχω, χορηγῶ : Φίλ.άπ.104 Η,Εὐστ.Πονημ.81,1 **δαφιλευσαμένου ἄσβεστα λύχνα οὐράνια.**

δαφιλεύω νεώτ. δαφιλεύομαι βλ.λ.4).

δαφιλέως ἐπίρρ. κ. δαφιλῶς βλ.λ. : Θεόκρ.7,145 **μᾶλα δαφιλέως ἀμῖν ἐκυλίνδετο.**

δαφιλής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ἄφθονος, πολύς, πλούσιος, πλουσιοπάροχος : Ἡρ.2,121 **δαφιλέϊ δὲ τῷ ποτῷ χρησαμένους τοὺς φυλάκους ὑπερμεθυσθῆναι,** Ἱππ.Διαίτ.65 **δεῖ καὶ ὕδατος δαφιλέος καὶ τοῦ λουτροῦ συχνοῦ·** ‖ πλήρης, μεστός, ὁλάκερος, γεμάτος : Ἐπιγρ. **ἑδένου τάλαντον δαφιλὲς** (ὁλόκληρον)· ‖ παραθετ. **-έστερος, -έστατος** : Ἀριστλ.ΖΙ 585 a,27 **τῷ ἁλὶ δαφιλεστέρῳ χρῆσθαι** (εἰς μεγαλυτέραν ποσότητα), Σάθ.(Καισάρ.Δαπ.) 3,197 **παρέχω σοι τὴν εὐλογίαν δαφιλεστάτην·** ‖ τὸ οὐδ. **δαφιλές** ἐν ἐπιρρ. χρ. : Καλλ.Δῆλ.125 **ἀλλά μοι Ἥρη δαφιλὲς ἠπείλησεν·** συγκρ.ἐν Ἰωσ. ΠΙ 4,11,4 **δαφιλέστερον·** 2) ἐπὶ τόπου, μέγας, ἐκτεταμένος : Λυκόφρ.957 **εἰς γῆν ἕσπερον.. ὅπου συνοικεῖ δαφιλὴς ἐρημία·** 3) ἐπὶ προσ., ἀφειδής, ἐλευθέριος, ἄσωτος : Ἐπιχ.π.Στοβ.3,34 **φιλέξοδόν τε καὶ λάλον καὶ δαφιλῆ** (γυναῖκα), Πλούτ. Περ.16 **οὐχ ἡδὺς ἦν ἐνηλίκοις παισὶν οὐδὲ γυναιξὶ δαφιλὴς χορηγός·** ‖ τὸ οὐδ. πληθ. τοῦ ὑπερθ. **δαφιλέστατα** ἐν ἐπιρρ. χρ. : Ξεν.ΚΠ 1,6,17 **οἷς ἂν λάβοι δαφιλέστατα χρώμενα.**

δαφιλός-ή-όν κ.νεώτ. δαφιλής βλ.λ.1) κ.2)· Ε Γουδ. 134,58 «δαφιλός,.. ὁ ἀρκετὸς καὶ ἱκανός» : Ἐμπ.39,1 **δαφιλὸς αἰθήρ,** Κάλβ.Ὠδ.7,8 **καὶ σύ, Δάματρα, ἐχάριζες** | **τὸν δαφιλὸν χρυσόν.**

δαφιλόφυτα (τὰ) νεώτ. βοταν. **τὰ φυτὰ τὰ φέροντα** πλῆθος στημόνων.

δαφιλῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἀφθόνως, πλουσιοπαρόχως : Ἀντιφάν.286 **δαφιλῶς τοὺς φαγόντας βρέχειν,** Διόδ.Σ 5,14 **δαφιλῶς πάντα ταῦτα παρεχομένης τῆς χώρας,** Μηναῖ.1,18 τοῦ Κυρίλλου **λόγοις ψυχοτρόφοις σου,.. δαφιλῶς ἐκτρέφων τῆς χάριτος·** τὸ συγκριτ. **δαφιλεστέρως** : Ἰώσ.ΠΙ 4,8,3· 2) δαπανηρῶς, μεγαλοπρεπῶς, ἀσώτως, πολυτελῶς : Ξεν.Ἀπομν.2,7,6 **τήν τε οἰκίαν πᾶσαν διατρέφει καὶ ζῇ δαφιλῶς.**

δάω ἀχρ. ἐνεστ., ἀόρ. **ἐδάην,** ὑποτ. **δαῶμεν,** ἐπ. **δαείω,** εὐκτ. **δαείην,** ἀπαρφ. **δαῆναι,** ἐπ. **δαήμεναι,** μτχ. **δαείς,** ὁμ. ἀόρ. **δέδαε,** μτγν. **ἔδαον,** μέλλ. **δαήσομαι,** παρακ. **δεδάηκα,** μτχ. **δεδαώς,** ὁμ. **δεδάημαι,** ἀμτβ. μετὰ γεν. προσ. μανθάνω, κ. ἐν παρακ. γνωρίζω : Ὀδ.Τ 325 **πῶς γάρ ἐμεῦ σύ, ξεῖνε, δαήσεαι** (θὰ μάθῃς πορ' ἐμοῦ)· ‖ ὁμ. μετὰ γεν. πράγμ. : Ἰλ.Φ 487 **εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι,** Διον.Περ.1004 **Ἄρεος εὖ δεδαῶτες,** Ἐπ.άπ.ἐν Πάπ. **σοφίης δεδαημένο·** ‖ κ. μετ' αἰτ. πράγμ. : Θεόκρ. 28,19 **ὃς πόλλ' ἐδάη σόφα ἀνθρώποισι νόσοις φάρμακα λύγραις ἀπαλάλκεμεν·** 2) αἰσθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ : Πίνδ.άπ.166 **δάεν ῥιπὰν μελιαδέος οἴνου,** Αἰσχ.Ἀγ.123 **Ἀτρεΐδας μαχίμους ἐδάη λαγοδαίτας πομπᾶς ἀρχούς·** ‖ ἀπολ. γνωρίζω, ξέρω : Πίνδ.Ο 7,53 **ἦν δὲ κλέος βαθὺ δαέντι δὲ καὶ σοφία μείζων ἀδόλως τελέθει·** 3) παρ' Ὁμ. ἀπαρφ. δεδάασθαι ἐρευνᾶν, ἀναζητεῖν, ἐξετάζειν : Ὀδ.Π 316 **ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα·** ὁ ἐνεστ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ λαμβάνεται ἐκ τοῦ **διδάσκομαι·** 4) ὡς ἐνεργ. διδάσκω, παρ' Ὁμ.μ. κατ' ἀναδίπλ. ἐνεργ. ἀόρ. β' **δέδαε** μετὰ διπλῆς αἰτ. : Ὀδ.Ζ 233 **ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη τέχνην παντοίην,** Θεόκρ.24,129 **Κάστωρ Ἱππαλίδας δέδαεν·** ‖ ὁμ. **δάε, ἔδαε** : Ἀπολ.Ρ 1,724· ὁ ἐνεστ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ λαμβάνεται ἐκ τοῦ διδάσκω βλ.λ.

δαῶμεν ὑποτ. ἀόρ. τοῦ ἀχρ. δάω βλ.λ., ἀντὶ δαείομεν : Ἰλ.Β 299 **μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν.**

δε ἀχώριστον ἐγκλιτικὸν μόριον, ὅπερ ἐπισυνάπτεται τῇ αἰτιατικῇ ὀνομάτων τόπων εἰς δήλωσιν κινήσεως εἰς τὸν τόπον τοῦτον, οἷον **οἰκόνδε** (ἀττ. **οἴκαδε**), **Οὔλυμπόνδε, Αἴγυπτόνδε, ἅλαδε** (πρὸς τὴν (στὴ) θάλασσα(ν)), **θύραζε** (**ἐκ τοῦ θύρας δε**)· ‖ παρ' ἐπ. ἐπὶ τοῦ Ἅδου ἐπισυνάπτεται κ. γενικῇ : **Ἄϊδόσδε·** ἐνίοτε ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας, οἷον Ἰλ.Π 445 **ὅνδε δόμονδε** (στὸ σπίτι του)· ‖ ὁμ. σπανίως προηγουμένης τῆς προθέσεως **εἰς** κατὰ πλεονασμόν, οἷον **ἐς ἅλαδε** (Ὀδ.Κ 351)· ‖ π. Ἀττ. ἐπισυνάπτεται συνήθ. εἰς ὀνόματα πόλεων πρὸς δήλωσιν ὁμοίως τῆς εἰς αὐτὰς κινήσεως, οἷον Ἐλευσῖνάδε, Ἀθήναζε, Θήβαζε· 2) ἐπισυνάπτεται κ. εἰς ὀνόματα προσώπων καὶ εἰς δήλωσιν τῆς πρὸς αὐτὰ μεταβάσεως, κατευθύνσεως, προσεγγίσεως : Ἰλ.Ω 338 **πρὶν Πηλεΐωνάδ' ἱκέσθαι·** ‖ ὁμ. εἰς ἀντων. : Ὀδ.Θ 39 **θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα ἡμετερόνδ' ἐλθόντες·** 3) ἐπισυνάπτεται εἰς οὐσ. εἰς δήλωσιν ἁπλῶς σκοποῦ : Ἰλ.Ε 252 **μήτι φόβονδ' ἀγόρευε·** 4) ἐπισυνάπτεται εἰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας πρὸς ἐπίτασιν οἷον **ὅδε, τοιόσδε, τοσόσδε** κττ.

δέ (I) μσν., νεώτ. κ. δημ. μόριον, συνήθ. σύνδεσμος, οὐδέποτε τιθέμενον πρῶτον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προτάσεως, συνήθως δὲ δεύτερον, ἤτοι μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ πτωτικοῦ ἢ τῆς προθέσεως καὶ τῆς μετ' αὐτῆς συναπτομένης πτώσεως, πολλάκις δὲ καὶ τρίτον, ἀκολουθοῦν τῷ μεθ' οὗ συνάπτεται οὐσιαστ., οἷον ἐν Αἰσχ.Ἑπτ.411 **μὴ κακῶς δ' εἶναι φιλεῖ,** ἢ κ. τέταρτον, πέμπτον ἢ ἕκτον κατὰ μετρικὴν ἀνάγκην, οἷον π.Σοφ.ΟΤ 485 **ὅ τι λέξω δ' ἀπορῶ,** ἢ καθ' ὅσον αἱ προτασσόμεναι λέξεις στενῶς συνδεόμεναι εἰς τὴν αὐτὴν ἀφορῶσιν ἔννοιαν, οἷον π.Σοφ.Αἶ.169 **μέγαν αἰγυπιόν δ' ὑποδείσαντες·** ἀγνώστου ἐτύμου κ. ἀρχ. σημασίας, κεῖται ἐν τῷ λόγῳ τὸ συνδετικὸν τοῦτο μόριον, κυρίως ὅπως δηλώσῃ ἀντίθεσιν ἢ ἐναντίωσιν τῆς **μεθ' ἧς** ἐκφέρεται λέξεως ἢ προτάσεως ἀπὸ ἄλλης προηγηθείσης, ἀνταποκρίνεται **δὲ ἐν** τῇ χρ. ταύτῃ παρ' Ἀττ. ἰδίως καὶ ἐν τῇ νεωτ. πρὸς τὸ προηγηθὲν **μέν,** καὶ σημαίνει ὅ τι περίπου καὶ τὸ ἀλλά : Θουκ.1,12 **τὴν νῦν μὲν Βοιωτίαν, πρότερον δὲ Καδμηΐδα γῆν καλουμένην, - οἱ μὲν ζῶσιν εἰς μέγαρα, οἱ δὲ εἰς καλύβας, - ὁ μὲν γελᾷ, ὁ δὲ κλαίει·** ‖ εἰσάγεται καὶ χωρὶς νὰ προηγηθῇ μέν, οἷον ὅτε τοῦτο δύναται νὰ νοηθῇ ἐν τῇ προηγουμένῃ προτάσει : Ἰλ.Α 108 **αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα.. μαντεύεσθαι, ἐσθλὸν δ' οὔτε τί πω εἶπας** (**πάντα τὰ κακὰ** νὰ προμαντεύῃς ἀρέσκεσαι, ἀλλ' οὐδὲν καλὸν ἕως τώρα (προ)εῖπες), Εὐρ.Ὀρ. 100 **ὀρθῶς ἔλεξας, οὐ φίλως δέ μοι λέγεις,** Θουκ. 4,86 **οὐκ ἐπὶ κακῷ, ἐλευθερώσει δέ·** 2) ὁμ. κεῖται, ὅπως δηλώσῃ ἁπλῶς συνάφειαν, σύνδεσιν τῆς μεθ' ἧς **ἐκφέρεται λέξεως ἢ προτάσεως** πρὸς ἄλλην προηγηθεῖσαν, ἐν ᾗ περίπου χρ. ὁ καί, οἷον ὅτε ἡ αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται λέξις, κατὰ διαφόρους **ὅμως** σχέσεις : Ἰλ.Ω 483 **ὣς Ἀχιλεὺς θάμβησεν.., θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι,** Ἕρμιππ. 82,8 **ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθου·** ‖ ὁμ. κεῖται ἐπὶ περιστατικῶν κατὰ ταχεῖαν ἁπλῶς διαδοχὴν γινομένων : Ἰλ.Α 43 **ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων,** αὐτ.Α 49 **μετὰ δ' ἰὸν ἧκεν· δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο·** ‖ ἐνίοτε ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ **τε,** ἐν ᾗ ἀκριβῶς σχέσει τὸ **καί** : Πλάτ.Πολ.367 C **ἃ τῶν τε ἀποβαινόντων ἕνεκα ἄξια κεκτῆσθαι, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὰ αὑτῶν·** ‖ ὁμ. κεῖται μετὰ λέξεων τεθειμένων ἐπεξηγηματικῶς : Θουκ.4,66 **ξυνέβησαν.. τὰ μακρὰ τείχη ἑλεῖν** (**ἦν δὲ σταδίων μάλιστα ὀκτώ**)· ‖ ἐν ὁμ. χρ. μετὰ λέξεων, αἳ κεῖνται ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ, ἀλλ' ὑποδηλοῦσι σύναμα καί τινα ἐναντίωσιν πρὸς αὐτό : Ἡρ.7,8

Ἀρισταγόρῃ **τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ**, Αἰσχ.Πέρσ.152 **μήτηρ βασιλέως, βασίλεια δ' ἐμή**· ‖ όμ. εἰσάγει ἐρώτησιν, στενὴν πρὸς τὰ προηγούμενα ἔχουσαν συνάφειαν, ἀλλ' ἐν ᾗ ὑπόκειται καί τις πρὸς αὐτὰ ἐναντίωσις : Ξεν.Ἀπομν.2,9,2 **καὶ ὁ Σωκράτης, εἰπέ μοι, ἔφη, κύνας δὲ τρέφεις;** ‖ νεώτ. όμ. μετὰ λέξεων, αἵτινες δηλοῦσι διάφορα μὲν πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ συναπτόμενα εἰς γενικήν τινα ἔννοιαν, ἧς ἀποτελοῦσι τὰ καθ' ἕκαστα μέρη : **ἐκ τῶν κατοίκων τῆς κώμης οἱ μὲν εἶναι γεωργοί, οἱ δὲ ποιμένες, οἱ δὲ ναυτικοί**· 3) όμ. κεῖται εἰς δήλωσιν συναφείας προτάσεως πρὸς ἄλλην προηγηθεῖσαν κατὰ τρόπον αἰτίας καὶ ἀποτελέσματος, ἐν ᾗ περίπου χρ. ὁ γάρ : Ὀδ.Α 433 **εὐνῇ δ' οὔ ποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός**· 4) όμ. κεῖται καὶ μετὰ δεικτικῶν ἀντων. ἢ ἐπιρρ., ἵνα ἐμφαντικώτερον δηλωθῇ ἡ πρὸς προηγηθὲν ἀναφορικὸν συνάρτησις, ἐν τῇ σημ. τοῦ βεβαίως, πράγματι, ἀκριβῶς : Ἰλ.Ζ 146 **οἵη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν**, Θουκ.2,46 **ἆθλα οἷς κεῖται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσιν**· 5) όμ. κεῖται ἐν τῇ ἀποδόσει ὑποθετικοῦ λόγου, σημαῖνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τότε, σὰν εἶναι ἔτσι : Ἰλ.Α 137 **εἰ δὲ καὶ μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι**, Ξεν.ΚΠ 5,5,21 **εἰ μηδὲ τοῦτο βούλει ἀποκρίνασθαι, σὺ δὲ τοὐντεῦθεν λέγε**· ‖ όμ. κεῖται ἐν προτάσει, ἥτις εἶναι οἱονεὶ ἀπόδοσις εἰς προηγηθεῖσαν χρονικὴν ἢ ἀναφορικὴν πρότασιν εἰσαγομένην διὰ τοῦ ἐπεί, ἕως κττ. : Ἰλ.Ω 255, Ἡρ.9,70 **ἕως μὲν γὰρ ἀπῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δ' ἠμύνοντο** (οἱ Πέρσαι)· 6) κ. νεώτ. κεῖται ἐν ἀρχῇ ἀφηγήσεως νέου τινὸς ὅλου ἐν σημ. παραπλησίᾳ τοῦ νεωτ. λοιπόν : Ὀδ.8) **ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς**· ‖ όμ. κ. νεώτ. κεῖται εἰς ἀνάληψιν τοῦ διά τινος παρενθέσεως διακοπέντος λόγου : Ἡρ.Ι,28 **χρόνου δὲ ἐπιγινομένου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάντων**· ‖ κ. κατ' ἀνακόλουθον σχῆμα : Πλάτ.Φαίδ.80D **ἡ δὲ ψυχὴ ἄρα, - οἷ ἂν θεὸς θέλῃ .. τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἰτέον, αὕτη δὲ δή ..**· ‖ όμ. καὶ πρὸς εἰσαγωγὴν ἀποδείξεως, οἷον **τεκμήριον δέ, σημεῖον δέ**· 7) νεώτ. κεῖται μετὰ συνδέσμων χρονικῶν, αἰτιολογικῶν, ὑποθετικῶν κττ. εἰς ἐπίτασιν τῆς σημασίας αὐτῶν, οἷον **ἐπειδὴ δέ, ὅτε δέ, ἐὰν δέ, ὁσάκις δέ** κττ.

δέ (2) δημ. τὸ ἀρνητ. μόριον **δέν** βλ.λ., πρὸ συμφώνου πλὴν τῶν κ, π, τ, ξ, ψ : δ.τραγ. **δὲ θέλω νὰ δουλεύῃς, νὰ βασανίζεσαι**· ‖ μετὰ τοῦ μορίου ἀμ ἐν ἀρνητικῇ σημ. ὡς ἀπάντησις : **νὰ κάμῃς αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω. - ἀμ δέ.**

δέ (2) δημ. ἀόρ. προστ. τοῦ βλέπω ἢ τοῦ θωρῶ βλ.λ., ἀντὶ ἰδὲ βλ.λ., πληθ. **δέτε** : Ἐρωτόκρ.Α 1566 **κι ἀπόκει στράφου δέ με.**

δεά Ἡσ. « θεά. Τυρρηνοί ».

δέασθεν Ἡσ. « ἐδόκουν »· πρβλ. δέατο.

δέαται Ἡσ. « φθείρεται· δοκεῖ », αὐτ. « δεάμην· ἐδοκίμαζον, ἐδόξαζον »· πρβλ. δέατο.

δέᾰτο παρατ. τοῦ ἀχρ. ἐνεστ. δέαμαι, ἐδόκει, ἐφαίνετο, ἐφάνη : Ὀδ.Ζ 242 **πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι**, Ἐπιγρ. **ὁπόθ' ἂν δεάσητοι ἀμφοτέροις**· πρβλ. δέαται, δέασθεν.

δέατοι Ἐπιγρ. ὑποτ. τοῦ δέαται βλ.λ., δοκῇ : Ἐπιγρ. **ὅσαι ἂν δέατοι σφεῖς ζαμίαι.**

δέατος γεν. τοῦ δέος βλ.λ. : Σοφ.ἀπ.328.

δέβα (οἱ) νεώτ. (σανσκρ.) **πάντα τὰ θεῖα ὄντα** ἐν τῇ μυθολογίᾳ τῶν Ἰνδῶν· πρβλ. δῖος.

δεβαλκίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν ἀρδεννίτης.

δεβαρυομύκης-κητος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος σακχαρομυκήτων.

δεβές (ὁ) δημ. κ. **ντεβές** βλ.λ.

δεβεϋλίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν γυμνίτης.

δεβιλλίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **δεβιλλίτης** μῖγμα τῶν ὀρυκτῶν λαγγίτου καὶ γύψου.

δεβίτωρ-ωρος (ὁ) μον. νομ. (λατ.) ὀφειλέτης.

δεβλέτι (τὸ) μον. ἑτερ. τ. τοῦ δοβλέτι βλ.λ. : Σάθ.(Καισάρ.Δαπόντ.) 3,44 **τὴν** (ἐνν. **βοῦλλαν**) **ἐδέχθηκα, διὰ νὰ δουλεύσω τὸ δεβλέτι.**

δεβόνιος περίοδος (ἡ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἡ τρίτη ἐκ τῶν πέντε περιόδων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ὁ παλαιοζωικὸς αἰὼν τῆς ὅλης προϊστορίας τῆς γῆς· ‖ **δεβόνιος διάπλασις στρωμάτων** ἡ κατὰ τὴν δεβόνιον περίοδον σχηματισθεῖσα.

δέγγι (τὸ) δημ. μανὰς βάρους, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς τὸ ἓν τέταρτον τοῦ ξαγιοῦ βλ.λ.

δέγμενος-η-ον μτχ. ἐνεστ. τοῦ δέχομαι βλ.λ. : Ἰλ.Σ 524 **τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύω σκοποὶ εἵατο λαῶν δέγμενοι.**

δέγμον Ἡσ. « ὁδόν ».

δεγμών Ἡσ. « χρόνος ».

δεγράς (ὁ) δημ., πληθ. **δεγράδες** λιπαντικὸν τῶν δερμάτων, ὧν παρεμποδίζει τὴν ἀποξήρανσιν.

δεδάασθαι μέσ. ἀόρ. ἀπαρφ. τοῦ ἀχρήστου δάω βλ.λ.3), ἀντὶ δεδαέσθαι.

δέδαε ἐνεργ. ἀόρ. β' τοῦ ἀχρ. δάω βλ.λ.4).

δεδάηκα παρακ. τοῦ ἀχρ. δάω βλ.λ.

δεδαημένος μτχ. παρακ. τοῦ ἀχρ. δάω βλ.λ.

δεδαίαται γ' πληθ. παθ. παρακ. τοῦ δαίω βλ.λ.2).

δεδαϊγμένος μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δαΐζω βλ.λ.

δεδάλας Ἡσ. « δέσμας ».

δέδαλοι Ἡσ. « προμαχῶνες ».

δέδασται παθ. παρακ. γ' ἑν. τοῦ δατέομαι βλ.λ.

δεδαυμένος Ἡσ. « **δεδαυμένον**· περιπεφλεγμένον »· μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δαίω βλ.λ.2).

δεδαώς-ῶτος μτχ. παρακ. τοῦ ἀχρ. δάω βλ.λ. ἐν ὁριστ. δεδάηκα.

δεδέαται γ' πληθ. τοῦ δέω βλ.λ.· Ἡσ. « δεδέαται· δέδενται ».

δεδεγμένος μτχ. παρακ. τοῦ δέχομαι βλ.λ.

δέδεια Ἡσ. « φοβοῦ ».

δεδειαί Ἡσ. « δειλίαι ».

δεδειδίκιος πάπ. (λατ. **deditícius**) ὁ παραδίδων ἢ παραδοὺς ἑαυτόν· πρβλ. δεδιτίκιος.

δεδείκελος Ἡσ. « ἀεὶ φοβούμενος ».

δεδείπναμεν συγκεκ. ἀττ. τ. ἀντὶ **δεδειπνήκαμεν** α' πληθ. τοῦ παρακ. τοῦ δειπνέω βλ.λ.

δεδειπνάναι ἀττ. ἀπαρφ. παρακ. τοῦ δειπνέω βλ.λ.

δεδεῖσαι Ἡσ. « φοβῆσαι ».

δεδεῖσθαι Ἡσ. « εὐλαβεῖσθαι, φοβεῖσθαι ».

δέδεμαι παθ. παρακ. τοῦ δέω βλ.λ.

δεδέξομαι ἐπ. μέλλ. τοῦ δέχομαι βλ.λ.

δεδές (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (τουρκ.) ὁ πρεσβύτερος τῶν δερβισῶν τεκκὲ βλ.λ.

δεδέχαται γ' πληθ. παρακ. τοῦ δέχομαι βλ.λ.

δέδη πάπ. συγκεκ. τ. τοῦ **δεδήλωται**, γ' ἑν. παθ παρακ. τοῦ δηλῶ βλ.λ.

δεδήει γ' ἑν. παρακ. τοῦ δαίω βλ.λ., ὑπερσ. **δεδήει.**

δεδηλωμένος-η-ον κ. νεώτ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δηλῶ βλ.λ., εἰδ. ὁ οὗ εἶναι ἐμφανής, γνωστή, ἡ γνώμη, ἡ διάθεσις : **δεδηλωμένος βασιλόφρων - σοσιαλιστής**· ‖ **ἐπιστολὴ δεδηλωμένης ἀξίας** συστημένη ἐπιστολή, ἧς τὸ χρηματικὸν περιεχόμενον δηλοῦται εἰς τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον τοῦ τόπου ἀποστολῆς· ‖ εἰδ. τὸ θηλ. **δεδηλωμένη** ὡς οὐσ. σχετικὴ πλειοψηφία ἑνὸς κόμματος ἔναντι ἑκάστου τῶν ἄλλων κομμάτων, ἀποδεικνυομένη ἐν ψηφοφορίᾳ τῆς Βουλῆς.

δεδημευμένως μτγν. ἐπίρρ. κατὰ δημώδη, κοινὸν τρόπον : Πρόκλ.Παρμ.880 S.

δεδηνῶσθαι Ἡσ. « ἐνεχυράσασθαι, ἐνδήσασθαι ἐνεχύροις ».

δέδηχα παρακ. τοῦ δάκνω βλ.λ.

δέδια κ. ποι. **δείδια** παρακ. τοῦ δείδω βλ.λ.

δεδίασιν γ' πληθ. παρακ. δέδια τοῦ δείδω.

δεδιδαγμένως μον. ἐπίρρ. διὰ γενομένης διδαχῆς : Τζέτζ. Ἰλ.Τ 28.

δεδίδαχα παρακ. τοῦ διδάσκω βλ.λ.
δεδιήγηται μτγν. μσν. ἀντὶ διήγηται τοῦ διηγοῦμαι-έομαι βλ.λ. : Προκόπ.
δέδιθι προστ. τοῦ **δέδια** παρακ. τοῦ δείδω βλ.λ.
δεδικασμένον (τὸ) νεώτ. νομ. οὐδ. παθ. μτχ. τοῦ δικάζω ὡς οὐσ. τὸ νὰ εἶναι ὑπόθεσίς τις τελεσιδίκως δεδικασμένη, **τὸ νὰ** μὴ δύναται νὰ γίνῃ νέα δίκη ἐπ' αὐτῆς, ἤτοι ἡ ἐπὶ ὑποθέσεώς τινος ἀνέκκλητος ἀπόφασις
δεδιότως μτγν. ἐπίρρ. ἐμφόβως, περιδεῶς, μετὰ φόβου, φοβισμένα : ΔίωνΚ 42,17 **τοῖς μὲν δεδιότως** . ., **τοῖς δὲ θαρσούντως ἐχρῶντο.**
δεδίσκηται Ἡσ. « ἔρριπται » (πιθ. -σκευται).
δεδίσκομαι δ. τ. τοῦ δειδίσκομαι βλ.λ.· **2)** δ. τ. τοῦ δειδίσσομαι βλ.λ. : Ἑρμ.ἀπ.171 **δεδίσκεται.**
δεδίσσομαι δ. τ. τοῦ δειδίσσομαι βλ.λ.· Ἡσ. « δεδίασ(η)ται· φοβῆ(ται) » : Ἱππ.2,646.
δεδιτίκιοι (οἱ) νεώτ. (λατ. dediticii) ξένοι λαοὶ παραδιδόμενοι ἄνευ ὅρων **εἰς** τοὺς Ῥωμαίους κατόπιν ἐνόπλου ἀντιστάσεως, **ἢ καὶ ἵνα τύχωσι τῆς προστασίας αὐτῶν, ἂν ὑπὸ ἐχθρῶν ἠπειλοῦντο, οἱ** ἑαυτοὺς εἰς πίστιν (ἢ ἐπιτροπὴν) διδόντες τῷ ρωμαϊκῷ λαῷ, ἔκδοτοι· πρβλ. δεδειδίκιος· **2)** κατηγορία ἀπελευθέρων τῶν Ρωμαίων, εἰς ἣν ἀνῆκον δοῦλοι ὑποστάντες ἀτιμωτικὴν ποινὴν καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ γίνωσιν ἐλεύθεροι.
δεδιττέον δέον νὰ φοβῆταί τις : Θεμιστοκλ. Ἐπ.8 **„δεδιττέον ὑπὲρ τινος.**
δεδίττομαι ἀττ. τ. τοῦ **δειδίσσομαι** βλ.λ.
δέδιχθι Ἡσ. « **εὐλαβοῦ, φοβοῦ** » (ἀντὶ δέδιθι βλ.λ.)· πρβλ. ἔιχθι.
δεδιχμένος Ἡσ. « βεβλημένος. Ταραντῖνοι » (δ.γρ. δεδιγμένος τοῦ ρ. δικῶ-έω **βλ.λ.**).
δεδιῴκημαι ἀντὶ **διῴκημαι, παθ. παρακ. τοῦ** διοικῶ-έω βλ.λ.
δεδμάων Ἡσ. « κριὸς ἡγεμών ».
δεδμήατο ἰων. γ' πληθ. ὑπερσ. τοῦ δαμάζω βλ.λ.
δέδμημαι παθ. παρακ. τοῦ δαμάζω κ. δέμω βλ.λς.
δεδμήμην ὑπερσ. τοῦ δέμω κ. δαμάζω βλ.λς.
δεδοικήσω μέλλ. τετελ. τοῦ δείδω, ἀντὶ δείσομαι· Μακρόθ.ἐνΓραμμ.Λατ.610 « ὧν τὸ δεδοικήσω λέγει ἴδιον τῶν Συρακοσίων ».
δεδοικότως μτγν. ἐπίρρ. δεδιότως βλ.λ. : Φιλόστρ.Ἀπολλ.4,20 **ὁρῶντος δὲ ἐς αὐτὸ τοῦ Ἀπολλωνίου δεδοικότως τε καὶ ὀργίλως.**
δεδοίκω δωρ. τ. τοῦ δείδω, δέδια βλ.λ., μέλλ. **δεδοικήσω** : Θεόκρ.15,58 **ἵππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω ἐκ παιδός· 2)** ὑποτ. τοῦ δέδοικα, παρακ. τοῦ **δείδω** βλ.λ.
δεδοκημένος ἀνώμ. παρακ. μτχ. τοῦ δέχομαι (ἰων. δέκομαι) ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ ἀναμένων, περιμένων, ὁ ὢν ἐν ἐπιφυλακῇ, εἰς προσοχήν : Ἰλ.Ο 730 **ἔνθ' ἄρ' ὅ γ' ἑστήκει δεδοκημένος,** Ἡσίοδ. Α 214 **αὐτὰρ ἐπ' ἀκταῖς ἧστο ἀνὴρ ἁλιεὺς δεδοκημένος,** Ἀπολλ.Ρ 4,1660 **δεδοκημένος ἥντινα ῥέξει μῆτιν·** ‖ μετ' αἰτ. ὁ παρατηρῶν, ὁ προσεκτικός : ΝΙκ.Θηρ.122· ‖ **ὁ φυλάττων, ἀγρυπνῶν** : Νόνν.Δ 30,38, Ἄρατ.559.
δεδοκιμασμένος-η-ον νεώτ. παθ. μτχ. τοῦ δοκιμάζω, ἄνθρωπος οὗτινος **εἶχε δοκιμασθῆ ὁ** χαρακτήρ, ἡ πεῖρα ἢ ἱκανότης κτπ. : **ἄνθρωπος δεδοκιμασμένης εὐσυνειδησίας·** ‖ κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ οὐ ἡ ἰδιότης ἢ ἡ **σύστασις εἶναι ἐκ γενομένης** πείρας, δοκιμασίας, **ὡρισμένη, βεβαία** : **δεδοκιμασμένος χάλυψ.**
δεδόκχθαι Ἐπιγρ. ἀπαρφ. **παθ. παρακ. τοῦ** δοκῶ βλ.λ., ἀντὶ δεδόχθαι.
δεδομένο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. οὐδ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δίδωμι, **ἐν** χρ. ὡς οὐσ. γεγονὸς ἢ ἀρχὴ ἀνεπίδεκτος **ἀμφισβητήσεως, ἐφ'** ἧς δὲν χωρεῖ συζήτησις : **τὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης· 2)** γεν. γεγονός τι, ἀφ' οὗ **ἀφορμᾶταί** τις **εἴς** τινα σκέψιν ἢ ἀπόφασιν : **ἐξ ὅλων τούτων τῶν δεδομένων προκύπτει ὅτι εἶναι ἔνοχος, - ἔχομε** τὸ δεδομένο πὼς μιὰ **φορὰ ἔκλεψε.**
δεδόνητο γ'. ἐν. πρόσ. ὑπερσ. τοῦ δονῶ βλ.λ. : Θεόκρ.13,65.
δεδοξασμένως ἐπίρρ. μσν. ἐνδόξως, μετὰ δόξης : Ἰάκ.Μοναχ. **ἐν** Κώδ.Παρισ.1208,216.
δέδορκα παρακ. ἐν σημ. ἐνεστ. τοῦ δέρκομαι βλ.λ.· **2)** Ἡσ. « δέδορκα· πόπανον παρὰ Συρακοσίοις τετρυπημένον, δι' οὗ ἔστι διαβλέψαι » (πιθ. ἀναγν. διαδορκά).
δέδοται Ἐπιγρ. παθ. παρακ. τοῦ δίδωμι βλ.λ. **ἐν** σημ. ἐνεργ. ἀντὶ δέδωκεν : Ἐπιγρ. **πόλις . . ἀτέλειην καὶ πρυτανεῖον δέδοται παρὲξ ναῦ[σσ]ου.**
δεδουλευμένος-η-ον νεώτ. νομ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δουλεύω, ἐν χρ. ἐν ταῖς φρ. **δεδουλευμένος** μισθός ὁ δι' ἐκτελεσθεῖσαν ὑπηρεσίαν ἀπαιτητὸς μισθὸς εἰς τὸ τέλος τῆς τακτῆς προθεσμίας, ἢ μισθὸς ἀναλογῶν εἰς ὡρισμένον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας ἐπὶ τῇ βάσει ἐνιαίου μηνιαίου μισθολογίου· **δεδουλευμένος τόκος** ὁ σχηματισθεὶς ἐκ κεφαλαίου μετὰ τὴν πάροδον ὡρισμένου χρόνου τοκισμοῦ.
δεδραγμένος-η-ον μτχ. παθ. παρακ. **τοῦ δράσσομαι** βλ.λ.
δεδράμηκα παρακ. τοῦ τρέχω βλ.λ.
δεδρίομεν Ἡσ. « **ῥέξομεν** ».
δεδροικῶς Ἡσ. « δοικῶς » (ἀναγν. δεδϝοικώς).
δέδρομα παρακ. β' τοῦ τρέχω βλ.λ.
δεδυκεῖν δωρ. ἀπαρφ. παρακ. τοῦ δύω βλ.λ. : Θεόκρ.1,102 **ἤδη γὰρ φράσδῃ πάνθ' ἅλιον ἄμμι δεδυκεῖν;**
δεδύνημαι παρακ. τοῦ δύναμαι βλ.λ.
δέδωκα παρακ. τοῦ δίδωμι βλ.λ.
δεδωκέν Ἐπιγρ. ἀπαρφ. παρακ. τοῦ δίδωμι βλ.λ. ἀντὶ δεδωκέναι.
δεδωκούσας Ἐπιγρ. θηλ. μτχ. παρακ. τοῦ δίδωμι βλ.λ. ἀντὶ δεδωκυίας.
δέδωχα Ἐπιγρ. γ' ἐν. πρσσ. παρακ. τοῦ δίδωμι βλ.λ.
δεείλη (ἡ) ἰων. τ. τοῦ δείλη βλ.λ. : **Φρύν.Τραγ.π.** Σχολ.Ἰλ.Φ 111 ἐν Πάπ.
δεεινός-ή-όν ἰων. τ. τοῦ δεινὸς βλ.λ.· ΑΒ 1368 Β « ἀπὸ τοῦ δέος δεεινὸς καὶ . . δεινός ».
δέελος-η-ον ἀσυναίρ. τ. τοῦ δῆλος βλ.λ. : Ἰλ.Κ 466 **δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκεν· 2)** Ἡσ. « δέελος· δεσμός, ἅμμα ».
δέῃ ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ δεῖ ἢ τοῦ δέομαι βλ.λς.
δεήλαδες Ἡσ. « φύλακες ».
δέημα-ατος (τὸ) κ. μσν. παράκλησις : Ἀριστοφ. Ἀχ.1059 **ὡς γελοῖον, ὦ θεοί, τὸ δέημα τῆς νύμφης, ὃ δεῖταί μου σφόδρα,** Σχόλ.Αἰσχ.Εὐμ.92 **τὸ τῶν ἱκετῶν σέβισμα καὶ δέημα· 2)** Ἡσ. « δέημα, ἐρώτημα, ἀπὸ τοῦ δεῖσθαι ».
δέημος Ἡσ. « νόμος ἢ δεσμός ».
δέης (ὁ) νεώτ. (τουρκ.) κ. **ντέης** τίτλος ἀρχηγοῦ τῶν γενιτσάρων καὶ ἰδίως τῶν ἐν Τύνιδι καὶ Ἀλγερίᾳ· **2)** τίτλος πολιτικοῦ διοικητοῦ τῆς Τύνιδος καὶ Ἀλγερίας **ἐπὶ** τουρκικῆς κυριαρχίας.
-δεής-οῦς-ές κ. νεώτ. β' συνθ. λ. συντεθειμένων ἐκ τοῦ ρ. δέομαι, ἤτοι ἔχω ἀνάγκην, κ. ἐκ τοῦ στερητ. ἀ ἢ ἐκ προθέσεων, οἷον ἀδεής, ἀνενδεής, ἀποδεής, ἐκδεής, ἐνδεής, ἐπιδεής, καταδεής, ὑποδεής (μ. ἐν τῷ παραθ. ὑποδεέστερος)· **2)** β' συνθ. λ. συντεθειμένων ἐκ τοῦ δέος, ἤτοι φόβος, κ. ἐκ τοῦ στερητ. ἀ ἢ ἐκ προθέσεων, οἷον ἀδεής, ἀμφιδεής, περιδεής, ὑπερδεής, ὑποδεής.
δεήσαν-αντος (τὸ) μτχ. ἀορ. α' τοῦ **δεῖ βλ.λ.** : Πλούτ.Φάβ.9.
δεησεογράφος (ὁ) μσν. ὁ γράφων, συντάσσων δεήσεις ἤτοι αἰτήσεις ἢ ἀναφοράς : ΚΠορφ. Ἔκθ.758,774 (διόρθ. Κάντου δεησογράφος).

δέηση (ἡ) δημ. ἡ δέησις βλ.λ. 2).

δεησίδιον (τό) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ δέησις βλ.λ. 2 κ. 3), ἤτοι μικρὰ παράκλησις ἢ αἴτησις.

δέησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -ση ἐρώτησις : Πλάτ.Παρμ.126 Α **λέγοις ἄν.. τὴν δέησιν**· **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. παράκλησις : Πλάτ.Συμπ. 183 Α **ἱκετείας τε καὶ ἀντιβολήσεις ἐν ταῖς δεήσεσι ποιούμενοι**, Ἰσοκρ.8,138 **πολλὰς ἱκετείας καὶ δεήσεις ποιούμενοι**, Δημ.845,25 **δέομαι δ' ὑμῶν.. δικαίαν δέησιν**· || προσευχή : ΚΔΛουκ.5,33 **νηστεύουσι πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται**, Σολωμ.άπ 3,11 **δέησιν ἔκαμε ἡ βοσκοπούλα**· || εἰδ. ἐκκλ εὐχή, καθ'ἣν προτάσσεται τὸ κέλευσμα **τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν**· **3)** μτγν. κ. μσν. γραπτὴ αἴτησις ἢ ἀναφορά : Φιλ.2,586, Πάπ.· || **ὁ ἐπὶ τῶν δεήσεων** ἀξιωματικὸς τοῦ παλατίου τοῦ Βυζαντίου, εἰς ὃν παρεπέμποντο αἱ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα αἰτήσεις ἢ ἀναφοραί : Δουκάγγ.ἐν λ.· πρβλ. δεησεογράφος· **4)** ἔνδεια, ἔλλειψις, ἀνάγκη· Ἀριστλ.Ρητ.1385 a, 21 « δεήσεις δὲ εἰσὶν αἱ ὀρέξεις, καὶ τούτων μάλιστα αἱ μετὰ λύπης τοῦ μὴ γιγνομένου », Ἡσ. «χρεία» : Πλάτ.Ἐρυξ.405 Ε **ἐν ἐπιθυμίαις τε καὶ δεήσεσίν ἐσμεν**, Ἀριστλ.Πολιτ.1257 a, 23 **ὧν κατὰ τὰς δεήσεις ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τὰς μεταδόσεις** (κατὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν), Διόδ.Σ 12,54 **τὴν τῶν συγγενῶν χρείαν καὶ δέησιν**

δεησεογράφος (ὁ) μσν. ὁ δεησεογράφος βλ.λ. : Κόντ.ἐν Δελτ.Ἑβδομάδος ἀρ.27.

δεήσον μτχ. μέλλ. τοῦ δεῖ βλ.λ : Ξεν.ΚΠ 3,2,8.

δεητέον μτγν. ρηματ. ἐπίθ τοῦ δέομαι ἤτοι παρακαλῶ : Ἀριστείδ.Κ 3,9 **δεητέον. σῴζειν ἐᾶσαι τὸν λόγον.**

δεητήριον (τό) μσν. μικρὸν βιβλίον περιέχον ἱκεσίας, δεήσεις : Ζωναρ. εἰς Ἀλέξιον 24Ι **ἕκαστος τῶν δεομένων ἐπανετείνετο δεητήριον διδακτικὸν, ὅπου δέοιτο**· **2)** ἐκκλ. κατὰ πληθ. δέησις πρὸς τὸν Θεόν : Γερμ.Κ/πόλ.253 D **καὶ πάντες ὁμοῦ.. τὰ δεητήρια συνέφαλλον.**

δεητικά ἐπίρρ. δημ. δεητικῶς βλ.λ.

δεητικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων διάθεσιν πρὸς δέησιν ἢ ζήτησίν τινος : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1125 a, 10 **δεητικὸν περὶ ἀναγκαίων ἢ μικρῶν**· **2)** ὁ ἱκετήριος, παρακλητικός : Διόδ.Σ 17,44 **πᾶσαν δεητικὴν φωνὴν προϊέμενοι**, Φιλ.2,590 **δεητικαὶ ἐπιστολαί**, Πλούτ.Κοριολ.18 **δεητικόν τινα λόγον προσδεχομένους**, ΨΚωδιν.167,15 **δεητικὰ πιττάκια.**

δεητικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ διὰ δεήσεως, μετὰ δεήσεως, παρακλητικῶς : Εὐστ.Ὀδ.1807,11 **ὁ πρός τινα .. δεητικῶς τρεπόμενος.**

δεθάκι (τό) δημ. εἶδος παιδιᾶς, ἡ τυφλόμυγα βλ.λ.

δεθείς-εῖσα-έν μτχ. παθ. ἀορ. α' τοῦ δέω βλ.λ.

δεθῆναι ἀπαρφ. παθ. ἀορ. α' τοῦ δέω (δένω) βλ.λ.

δεῖ κ. μσν. κ. νεώτ., ὑποτ. δέῃ, συνηρ. δῇ, εὐκτ. δέοι, ἀπαρφ δεῖν, μτχ. δέον, παρατ. ἔδει, Ἰων. ἔδεε, μέλλ. δεήσει, μτχ. δεῆσον, ἀόρ. α' ἐδέησε, μτχ. δεῆσαν, ἀπρόσ. ἐκ τοῦ δέω, μετ' αἰτ. προσ. κ. ἀπαρφ. εἶναι ἀνάγκη, πρέπει ἢ ὀφείλει τις νὰ πράξῃ τι, ἅπαξ μ. π.Ὁμ. : Ἰλ.Ι 337 **τί δὲ δεῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν Ἀργείους ;**, Πινδ.Ο 6,28 **δεῖ σάμερον μ' ἐλθεῖν**, Σοφ.Φιλ.77 **δεῖ σοφισθῆναι, κλοπεὺς ὅπως γενήσει**· || δθ. σπαν. κ. κατὰ παράλειψιν τοῦ ἀπαρφ., ἁπλῶς μετὰ τοῦ **ὅπως** κ. ὁριστ μέλλ. κ. αἰτ. προσ. : Σοφ.ΑΙ.556 **δεῖ σ' ὅπως.. δείξεις** (= δεῖ σε δεῖξαι), Κρατῖν.108 **δεῖ σ' ὅπως .. μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους**· || συνηθ. κ. κατὰ παράλειψιν τῆς αἰτ. προσ. ἁπλῶς μετ' ἀπαρφ. : Ἡρ.1,8 **ἐκ τῶν μανθάνειν δεῖ** (ἐνν. ἡμᾶς), Αἰσχ.Εὐμ.826 **καὶ τί δεῖ λέγειν ;**· || σπαν. κατὰ πρόταξιν ὀν. κ. μετ' ἀπαρφ., ἐν ρητορικῇ ἐκφρ. : Δημ. 414,15 **ἡγούμην.. δεῖν αὐτῶν καὶ μεγαλοψυχοτέρους φαίνεσθαι**· || ὁμ. μετὰ δοτ. προσ. κ. ἀπαρφ.: Εὐρ.Ἱππ.941 **θεοῖσι προσβαλεῖν χθονὶ ἄλλην δεήσει γαῖαν**, Ξεν.Ἀν.3,4,35 **δεῖ ἐπισάξαι τὸν ἵππον Πέρσῃ ἀνδρί**· **2)** μετ'αἰτ. πράγμ. κ. ἀπαρφ.: Θουκ. 5,26 **προφερόμενον ὑπὸ πολλῶν ὅτι τρὶς ἐννέα ἔτη δέοι γενέσθαι αὐτὸν** (τὸν πόλεμον), Πλάτ. Μέν.79 Α **δόντος παραδείγματα καθ' ἃ δέοι ἀποκρίνεσθαι**· **3)** ἀπολ. ἐννοουμένου τοῦ ἀπαρφ. : Σοφ.ΟΚ 1442 **μὴ πεῖθ' ἃ μὴ δεῖ** (ἐνν. πείθειν), Θουκ.1,44 **ἤν τι δέῃ** (ἐνν. γενέσθαι), Φιλέταιρ.3 **κἂν δέῃ** (ἐνν. τροχάζειν) **τροχάζω**· **4)** συνήθ μετὰ γεν. πράγμ., ὑπάρχει ἀνάγκη, ἔνδεια, χρεία τινός, ἐλλείπει, χρειάζεται, ἀπαιτεῖταί τι : Εὐρ.Ἱκ.594 **ἑνὸς μόνου δεῖ**, Πλάτ.Κρίτ.45 Α **καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου ,**, Δημ.15,2 **δεῖ δὲ χρημάτων**· || ὁμ. μετ' ἀπαρφ. : Αἰσχ.Πρ.870 **μακροῦ λόγου δεῖ ταῦτ' ἐπεξελθεῖν**· || ὁμ. μετὰ γεν. πράγμ. κ. δοτ. προσ. : Ἡρ.5,38 **ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης τινὸς οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι**, Αἰσχ.Ἀγ.848 **ὅτῳ δὲ καὶ δεῖ φαρμάκων**, Εὐρ.Μήδ.565 **σοὶ τε γὰρ παίδων τί δεῖ**· || ὁμ. κ. μετ' αἰτ. προσ. : Αἰσχ.Πρ.86 **αὐτὸν γάρ σε δεῖ προμηθέως**, Εὐρ. Ρῆσ.837 **μακροῦ γε δεῖ σε καὶ σοφοῦ λόγου**· **5)** κ. νεώτ. ὁμ. μετὰ γεν. πράγμ. ἐν φρ., οἷον πολλοῦ δεῖ, **πολλοῦ γε καὶ δεῖ** ἀπέχει πολύ, μακράν, χρειάζεται πολὺ νὰ.. : Ἡρ.4,43 **ἐπείτε τοῦ πλεῦνος αἰεὶ ἔδεε, ἀποστρέψας ὀπίσω ἀπέπλεε** (ἐπειδὴ ἐχρειάζετο νὰ ταξιδεύῃ εἰς μακροτέραν ἀπόστασιν..), Πλάτ.Ἀπ.35 D **πολλοῦ δεῖ οὕτως ἔχειν** (ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ἔτσι)· || ὁμ. **ὀλίγου ἢ μικροῦ δεῖ ἢ ἐδέησε** μετ' ἀπαρφ. ἢ νεώτ. μετ' ἀναλόγου συντάξ., ὀλίγον λείπει ἢ ὀλίγον ἔλειψε νὰ.., παρ' ὀλίγον νὰ.. : Θουκ.2,77 **τοὺς Πλαταιᾶς.. ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι** (τὸ πῦρ), - **ὀλίγον ἐδέησε νὰ συγκρουσθῶσιν**· || δθ. συνήθ. κ. ἀπολ. **ὀλίγου ἢ μικροῦ δεῖν** παρ' ὀλίγον, λίγο ἔλειψε νὰ.. : Πλάτ.Ἀπ.22 Α **ἔδοξάν μοι ὀλίγου δεῖν τοῦ πλείστου ἐνδεεῖς εἶναι**, - **ὀλίγου δεῖν συνεπλέκοντο**· || ὁμ. ἡ φρ. **πολλοῦ γε δεῖ ἢ πολλοῦ γε καὶ δεῖ**, ἐν χρ. εἰς τὸ τέλος τῆς προτάσεως ὡς ἐμφαντικὴ ἄρνησις, βεβαίως οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον : Ἀριστφ.Ἀχ.543 **καθῆσθ' ἂν ἐν δόμοισιν ;** ἢ **πολλοῦ γε δεῖ**, Δημ.326,2 **οὐδὲ γ' ἡττήθην.., πολλοῦ γε καὶ δεῖ**· **6)** σπαν. μετ' αἰτ. πράγμ. κ. δοτ. προσ. ὑπάρχει εἴς τινα ἀνάγκη τινός : Ἀντιφ. 6,12 **εἰ τι δέοι τῷ χορῷ**, Δημ.135,11 **τοῦτο δεῖ** (ἐνν. ἡμῖν)· **7)** νεώτ. ἡ φρ. **ἐδέησε νὰ** κατέστη δυνατὸν νά, ἐχρειάστηκε νά.. : **ἐπὶ τέλους ἐδέησε νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ**, - **ἐδέησε νὰ ἀπειλήσῃ παραίτησιν, διὰ νὰ εἰσακουσθῇ**· **8)** ἡ μτχ. **δέον** μετ' ἀπαρφ. ἢ νεώτ. μετ' ἀναλόγου συντάξ., εἶναι ἀναγκαῖον ἢ πρέπον, πρέπει νὰ.. : Ἀριστφ.Νεφ.988 **ὅταν ὀρχεῖσθαι.. δέον αὐτούς**, Ξεν.ΚΠ 3,2,8 **ὡς αὐτίκα δεῆσον διώκειν**, Πλούτ.Φάβ.9 **τὸ βουλευτικὸν ἀναπληρῶσαι δεῆσαν**, Τζέτζ.Ἱστ.6,758 **λέγει πῶς ἐφευρίσκειν δέον προοίμια**, - **δέον νὰ ὑπακούωσιν οἱ νεώτεροι εἰς τοὺς πρεσβυτέρους**· || ὁμ. κ. ἀπολ. κατὰ παράλειψιν τοῦ ἀπαρφ. : Ἡρ. 3,65 **ἀδελφοκτόνος τε οὐδὲν δέον γέγονα**, Δημ. 543,16 **πρὸς ἣν οὐκ ἀπήντα δέον**· || σπαν. κ. μετὰ τοῦ ἐστί : Πολύβ.1,30,8 **ὃ δέον ἦν πράττειν** (ἔδει), αὐτ.2,37,5 **δέον ἂν εἴη** (δέοι ἂν)· **9)** μέσ. **δεῖται** μετὰ γεν. εἶναι ἔλλειψις, στέρησίς τινος, ὁμ. κ. εἶναι ἀνάγκη τινός : Πλάτ.Μέν.79 C **δεῖται οὖν σοι.. τῆς αὐτῆς ἐρωτήσεως**, Αἰν.Τακτ.13,1 **ὅσων δέοιτο**, Πλούτ.Πελ.26 **ἑτέρου δεῖσθαι στρατηγοῦ νομίζων**· || μετ' ἀπαρφ. ὑπάρχει ἀνάγκη ἢ πρέπει νὰ.. : Σοφ.ΟΚ 570 **ὥστε βραχέ' ἐμοὶ δεῖσθαι φράσαι**, Ἡρώνδ.6,41 **τὴν μὲν γλῶσσαν ἐκτεμεῖν δεῖται.**

δεῖ συνηρ. τ. τοῦ δέει, γ' ἐν. πρόσ. τοῦ δέω βλ.λ.

δεῖ, κ. **δεὶ** βοιωτ. τ. τοῦ δὴ βλ.λ. : Ἐπιγρ.

Δεῖα (τά) Ἐπιγρ. **Δῖα**, ἤτοι ἀγῶνες πρὸς τιμὴν **τοῦ** Διός.

δεία Ἡσ. « ἔνδεια ».

δειάφη (ἡ) δημ. κ. **δειάφι** (τὸ), ἅ. θειάφι. τὸ ἀμέταλλον χημικὸν στοιχεῖον θεῖον : Σολωμ.Δέηση Μαρίας 33 **καὶ τὸ πρόσωπο γέρνει ὡσὰν τὴ δειάφη.**
δεῖγμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. μικρὸν μέρος πωλουμένου πράγματος δεικνυόμενον πρὸς δοκιμὴν τοῦ ὅλου· Σουΐδ. « δεῖγμα, κυρίως τὸ δεικνύμενον ἀφ' ἑκάστου τῶν πωλουμένων » : Ἰσοκρ. 15,54 **ὥσπερ δὲ τῶν καρπῶν, ἐξενεγκεῖν ἑκάστου δεῖγμα** πειράσομαι, Πάπ. **μέτρησον ἐκ τοῦ καλλίστου δείγματος,** - δεῖγμα σίτου, - **δεῖγμα ὑφάσματος,** - δεῖγμα **ἄνευ ἀξίας·** 2) γεν. πρότυπον, παράδειγμα, ἀπόδειξις, ἔνδειξις, τεκμήριον : Εὐρ. Ἰκ.354 **λαβὼν δ' Ἄδραστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων,** Ἀριστφ.Ἀχ.988 **τοῦ βίου δ' ἐξέβαλε δεῖγμα τάδε τὰ πτερὰ πρὸ τῶν θυρῶν,** Δημ.573 **μὴ τοίνυν αὐτοὶ καθ' ὑμῶν αὐτῶν δεῖγμα τοιοῦτον ἐξενέγκητε·** || σχέδιον, σχεδιάγραμμα : Πάπ. **κόμιζε τῆς Ἰβιῶνος τὸ δεῖγμα·** 3) συνεκδ. τόπος, ἐν ᾧ ἐξετίθεντο πρὸς ἐπίδειξιν καὶ πώλησιν ἐμπορεύματα· ΑΒ 237,20 « δεῖγμα ἐστὶ τόπος τις ἐν τῷ Πειραιεῖ, ἔνθα ἐδείκνυτο σῖτος καὶ ἄλλα ὄσπρια διὰ δείγματος. Ἀπὸ τούτου μέντοι καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχει » : Ξεν.Ἑλλ.5,1,21 **ἦσαν δέ τινες οἳ καὶ ἐκπηδήσαντες εἰς τὸ Δεῖγμα ἐμπόρους τέ τινας καὶ ναυκλήρους συναρπάσαντες εἰς τὰς ναῦς εἰσήνεγκαν,** Δημ.932 **οὗτοι δὲ περιεπάτουν ἐν τῷ δείγματι τῷ ὑμετέρῳ,** Διόδ.Σ 19,45 **πᾶς ὁ περὶ τὸ Δεῖγμα καὶ τὸ Διονύσιον τόπος ἐπεπλήρωτο·** 4) **δεῖγμα τῶν δικῶν** ὁ τόπος τοῦ δικαστηρίου (δ.ἑρμ. ἀποδεικτικὴ διαδικασία) : Ἀριστφ.Ἱππ.979 **ἐν τῷ δείγματι τῶν δικῶν ἤκουσ' ἀντιλεγόντων.**
δειγματίζω κ. νεώτ. ἐκθέτω τι ὡς δεῖγμα, ἐπιδεικνύω, προβάλλω ὡς παράδειγμα : ΚΔ.Κολ.2,15 **ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ,** Ψ Ἰω.Χρυσ.7,308,17 **τοῦτο δ' εἰπών, ἑαυτὸν ἐδειγμάτισεν ὁ Δαυίδ·** 2) νεώτ. λαμβάνω δεῖγμα ἐξ ἐμπορεύματος πρὸς ἐξέτασιν ἢ ἐπίδειξιν εἰς ἀγοραστήν : **ἐδειγμάτισε τὰ ὄσπρια·** κ.παθ. : **τὰ βούτυρα ἐδειγματίσθησαν ἐν τῷ τελωνείῳ·** || πάπ. γεν. δοκιμάζω· 3) ἀμτβ. παρέχω ἐμαυτὸν ὡς δεῖγμα, ἐπιδεικνύομαι, φαίνομαι, ἐμφανίζομαι : Ἱππ.Ἐπιστ.19, Ἀριστφ.Βυζ.Ἐπιστ.41,19.
δειγμάτιον (τὸ) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ δεῖγμα βλ.λ.
δειγματισμός (ὁ) κ. νεώτ. δημοσία ἔκθεσις πρὸς ἐξέτασιν ἢ ἔλεγχον : Ἐπιγρ. ἀφῆκεν.. **καὶ τῶν συντετελεσμένων τὰ πρὸς τὸν δειγματισμὸν διάφορα ἕως τῶν αὐτῶν χρόνων·** || νεώτ. λῆψις δείγματος ἐξ ἐμπορεύματος πρὸς ἐξέτασιν ἢ ἐπίδειξιν, ἅ. δειγματοληψία : ὁ **δειγματισμὸς τοῦ σίτου εἰς τὸ τελωνεῖον·** || συνεκδ. αὐτὸ τὸ δεῖγμα : Πάπ. **κινδυνεύω καὶ ταῦτα ἀπολέσαι μετὰ καὶ δειγματισμοῦ·** 2) μτφ. ἔκθεσις, διασυρμός, ρεζίλεμα Βέτ.Βάλ.43,26, Ἡφαιστ.Ἀστρ 2,32,34.
δειγματοάρτης (ὁ) πάπ. ἐπιθεωρητής, ἐπόπτης τοῦ δειγματισμοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ.
δειγματοκατᾰγωγία (ἡ) πάπ. μεταφορά, μετακομιδὴ δειγμάτων, ἰδίως σίτου.
δειγματοκατᾰγωγός (ὁ) πάπ. ὑπάλληλος ἔργον ἔχων τὴν παράδοσιν δειγμάτων σίτου.
δειγματολήπτης (ὁ) νεώτ. ὁ λαμβάνων δείγματα διαφόρων ἐμπορευμάτων πρὸς ἔλεγχον τῆς ποιότητος καὶ προσδιορισμὸν τῆς τιμῆς αὐτῶν, οἷον πρὸς ἀγορὰν ἢ πρὸς δασμολόγησιν· 2) εἰδ. ναυτ. μικρὸν μηχάνημα τῶν μηχανικῶν βολίδων χρησιμεῦον πρὸς δειγματοληψίαν τοῦ βυθοῦ.
δειγματοληψία (ἡ) νεώτ. ἡ λῆψις δειγμάτων πρὸς δοκιμὴν ἢ ὁρισμὸν τῆς ποιότητος ἢ τιμῆς αὐτῶν : **δειγματοληψία ἐμπορευμάτων ἐν τῷ τελωνείῳ·** 2) ναυτ. ἡ διὰ τοῦ δειγματολήπτου βλ.λ.2) λῆψις δείγματος θαλασσίου βυθοῦ.
δειγματολόγιον (τὸ) νεώτ. συλλογὴ δειγμάτων ἐμπορευμάτων πρὸς ἐπίδειξιν εἰς ἀγοραστάς.
δειγματοφόρος (ὁ) νεώτ. ὑπάλληλος, πράκτωρ ἐμπόρου ἢ παραγγελιοδόχου, περιφέρων δείγματα ἐμπορευμάτων πρὸς ἐπίδειξιν εἰς ἀγοραστάς· συγγ. ἐμπορικὸς ταξιδιώτης· πρβλ. δειγματολόγιον.
δειδαμία (ἡ) νεώτ. γένος **πασιφλοριδῶν** φυτῶν.
δείδεκτο γ' ἑν.ὑπερσ.τοῦ δειδίσκομαι βλ.λ. : Ἰλ.Ι 224.
δειδέχαται γ' πληθ. παρακ. τοῦ δειδίσκομαι βλ.λ. : Ὀδ.Η 72.
δειδέχατο γ' πληθ. ὑπερσ. τοῦ δειδίσκομαι βλ.λ.
δειδήμων-ονος-ον ποι. ὁ πλήρης φόβου, ὁ δειλός : Ἰλ.Γ 56 **ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες,** Νόνν. Δ 14,321 **δειδήμονι ταρσῷ.**
δείδια ἐπ. παρακ. τοῦ δείδω βλ.λ.
δειδίσκομαι ποι. κ. **δηδίσκομαι**, παρατ. **δειδίσκετο**, παρακ. γ' πληθ. **δειδέχαται**, ὑπερσ. γ' ἑν. δείδεκτο, γ' πληθ. **δειδέχατο** δεξιοῦμαι, χαιρετίζω, ὑποδέχομαι : Ἰλ.Ι 224 **πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα,** Ὀδ.Υ 197 **δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρί,** αὐτ.Ο 150 **δεδισκόμενος δὲ προσηύδα** (ἅ. χειρόγρ. **δειδ-**)· 2) δείκνυμι, ἐπιδεικνύω : Ἀπολλ.Ρ 1,558 **Ἀχιλῆα φίλῳ δειδίσκετο πατρί.**
δειδίσσομαι κ.δεδίσσ(-ττ-)ομαι, ἀττ. **δειδίττομαι**, παρατ. γ' προσ. **ἐδεδίσκετο**, μέλλ. **δειδίξομαι**, ἀόρ. α' ἀπαρφ. **δειδίξασθαι κ. δεδίξασθαι**, μτχ. **δεδιξάμενος**, μτγν. **δειδισάμενος** (Ἀππ.), ἐνεργ. τοῦ δείδω, τρομάζω, φοβίζω, φοβερίζω : Ἰλ.Δ 184 θάρσει, **μηδέ τι πω δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν,** Ἡσίοδ.Α 111 **οὐδ' Ἰφικλείδην δειδίξεται,** Πλάτ. Φαῖδρ.245 Β **μηδέ τις ἡμᾶς λόγος θορυβείτω δεδιττόμενος,** Δημ.1451 **λέγω δὲ ταῦτα οὐχ' ἵνα τὴν ἄλλως ὑμᾶς δεδίττωμαι,** Θεόκρ.25,74 **φευγέμεν ἂψ ὀπίσω δειδίσσετο,** Κλήμ.Ἀλεξ.Προτρ. 8,18 **καὶ τῷ πυρὶ δεδίττεται τοὺς ἀνθρώπους·** 2) ἀμτβ. φοβοῦμαι : Ἱππ.Γυν.1,25 **ἢν ἡ γυνὴ .. δειδίσσηται** (δ.γρ. **διδίσσηται**), Ἀπολλ.Ρ 2,1219 **μὴ δ' οὕτως, ἠθεῖε, λίην δειδίσσεο θυμῷ,** Πλούτ. Δίων 57 **κρατούμενον πάλαι καὶ δεδιττόμενον ἀπέσφαξαν·** || μετ' αἰτ. φοβοῦμαί τι, μὲ φοβίζει τι : Ὀρφ.Ἀργ.57 **θέσφατα γὰρ Πελίας δειδίσσετο,** Λουκ.Ψευδοσ.5 **δεδίττομαι τὸν ἄνδρα.**
δείδοικα ἐπ. τ. τοῦ δέδοικα, παρακ. ἐν σημ. ἐνεστ. τοῦ δείδω βλ.λ. : Ἰλ.Α 555.
δείδω ὁ ἐνεστ. ἐν χρ. π. ἐπ. μ. ἑν. α' προσ. ἀντὶ παρακ. ἐν σημ. ἐνεστ. **δέδοικα** ἢ **δέδια**, παρατ. μτγν. **ἐδείδιον-ες-ε** (πρβλ. ὑπερσ.), μέλλ. **δείσομαι**, μτγν. **δείσω**, ἀόρ. **ἔδεισα**, π. Ὁμ. **ἔδδεισα**, ἀόρ. β' **δίον·** || παρακ. ἐν σημ. ἐνεστ. **δέδοικα-ας-ε**, πληθ. **δεδοίκαμεν-ατε**, ἐπ. **δείδοικα**, ὑποτ. **δεδοίκωσι**, ἀπαρφ. **δεδοικέναι**, μτχ. **δεδοικώς**, ὑπερσ. ἐν σημ. παρατ. β' ἑν. **ἐδεδοίκεις**, γ' πληθ. **ἐδεδοίκεσαν·** || ὁμ. παρακ. **ἐν** κοινῇ χρ. π. πεζοῖς **δέδια**, γ' ἑν. **δέδιε**, πληθ. **δέδιμεν, δέδιτε, δεδίασι**, ἐπ. **δείδια**, γ' **ἑν. δείδιε**, πληθ. **δείδῐμεν, δείδῐτε**, προστ. **δέδῐθι**, ἐπ. **δείδῐθι**, μτγν. **δείδῐθι κ. δέδῐθι**, ὑποτ. **δεδίῃ, δεδίωσι**, ἀπαρφ. **δεδιέναι**, ἐπ. **δειδίμεν**, μτχ. **δεδιώς**, ἐπ. αἰτ. **δειδιότα**, πληθ. **δειδιότες**, θηλ. μτχ. **δεδιυῖα**, ὑπερσ. **ἐδεδίειν-εις-ει**, ἐπ. γ' ἑν. **δείδιε**, γ' πληθ. **ἐδεδίεσαν κ. ἐδέδισαν**, ἐπ. α' πληθ. **ἐδείδιμεν**, γ' πληθ. **ἐδείδισαν κ. δείδισαν** (πρβλ. παρατ.)· π. πεζοῖς προτιμῶνται **ἐν** γένει **οἱ** συντετμημένοι τύποι· μετὰ προθέα. φροντίζω διά τι, ἀνησυχῶ, ἀδημονῶ, φοβοῦμαι γιὰ κάτι : Ἰλ.Ε 566 **περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν,** Αἰσχ.Πρ.184 **δέδια δ' ἀμφὶ σαῖς τύχαις,** Εὐρ.Ἰκ.446 **δεδοικὼς τῆς τυραννίδος πέρι,** Θουκ.1,74 **ἐπειδὴ ἐδείσατε ὑπὲρ ὑμῶν·** 2) μετ' ἐξηρτημένης προτάσεως εἰσαγομένης διὰ τοῦ **μὴ .. ἐπομένης** ὑποτ. ἢ σπαν. ὁριστ. φοβοῦμαι μήπως συμβῇ ἢ συνέβη τι κακὸν ἢ δυσάρεστον : Ἰλ.Α 555 **αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ ἀργυρόπεζα Θέτις,** Σοφ.Φιλ.493 **ὃν δὴ παλαιὸν ἐξ ὅτου δέδοικ' ἐγὼ μή μοι βε-**

βήκῃ, Ἀριστφ.Ἱππ.112 **δέδοιχ᾽ ὅπως μὴ τεύξομαι κακοδαίμονος**, Θουκ.3,57 **δέδιμεν μὴ οὐ βέβαιοι ἦτε**, Ξεν.Ἀπομν.2,3,10 **δέδοικα .. μὴ οὐκ ἔχω ἐγὼ τοσαύτην σοφίαν**· **3)** μετ᾽ ὁπαρφ. φοβοῦμαι νὰ πράξω τι ἢ ἔχω φόβους μήπως ἐπέλθῃ τι κακὸν ἢ δυσάρεστον : Ἰλ.Η 93 **δεῖσαν δ᾽ ὑποδέχθαι**, Εὐρ.Ἴων 1564 **θανεῖν σε δείσας**, Θουκ. 1,136 **δεδιέναι δὲ φασκόντων .. ἔχειν αὐτόν**, Λυσ.13,27 **οὐκ ἐδεδίεσαν βασανισθῆναι**· **4)** μετ᾽ αἰτ. φοβοῦμαί τινα ἤ τι : Ὀδ.Ξ 389 **ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας**, Σοφ.ΟΤ 448 **σὺ τὸ σὸν δείσας πρόσωπον**, Πλάτ.Πολ.562 Ε **καὶ · μήτε αἰσχύνεσθαι μήτε δεδιέναι τοὺς γονέας**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,32 **πόλεμον δ᾽ οὐ δείδιμεν**, Πάπ. **θεὸν δείσαμεν**· **5)** τὸ οὐδ. μτχ. παρακ. ὡς οὐσ. τὸ δεδιός τὸ δέος, ὁ φόβος : Θουκ.1,36 **γνώτω τὸ μὲν δεδιὸς αὐτοῦ ἰσχὺν ἔχον τοὺς ἐναντίους μᾶλλον φοβῆσον**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,36 **Λατίνων ἀναθαρσύνωμεν τὸ δεδιός**· **6)** ἐκ φόβου φεύγω, κινοῦμαι ἔκ τινος μέρους : Ἰλ.Χ 251 **οὔ σ᾽ ἔτι .. φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον οὐδὲ ποτ᾽ ἔτλην μεῖναι**.

δειέλη (ἡ) Ἐπιγρ. δείλη βλ.λ.· ΕΜ « ἀπὸ δὲ τῆς μεσημβρίας ἀμυδροτέρα γίνεται ἡ τοῦ ἡλίου θερμότης, λέγεται δείλη καὶ δειέλη καὶ δειείλη ».

δειελίη (ἡ) μτγν., ἐσφ. γρ. ἀντὶ **δείελον** ἡ μετὰ τὴν μεσημβρίαν τροφή, τὸ δειλινό(ν) : Καλλ.ἀπ.190.

δειελινός-ή-όν μτγν. ὁ κατὰ τὴν δείλην, πρὸς ἑσπέραν, κατὰ τὸ ἀπόγευμα γιγνόμενος, βραδινός, δείελος βλ.λ. : Θεόκρ.13,33 **ἐκβάντες δ᾽ ἐπὶ θῖνα, κατὰ ζυγὰ δαῖτα πένοντο δειελινοί**, Καλλ.Ἀέτ. 3,1,12 **δειελινὴν τὴν δ᾽ εἷλε κακὸς χλόος**.

δειελιῶ-άω έπ. μτχ. ἀορ. **δειελιήσας** τρώγω τὸ ἀπογευματινόν φαγητόν, τὸ δειλινό μου, δειλινίζω· Ἡσ. « δειελιῆσαι, πληρωθῆναι τοῦ δειλινοῦ » : Ὀδ.Ρ 599 **σὺ δὲ ἔρχεο δειελιήσας**.

δείελος-ον κ. μσν. κ. **δειελός** ὁ ἀνήκων ἢ γινόμενος περὶ τὴν δείλην, ἀπογιοματινός, **δειλινός** : Ὀδ.Ρ 606 **ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ**, Θεόκρ.25,86 **Ἠέλιος μὲν ἔπειτα ποτὶ ζόφον ἔτραπεν ἵππους, δείελον ἦμαρ ἄγων**, Ὀρφ.Ἀργ.1124 **δείελον αὖ κρύπτουσι φάος ταναηκέες Ἄλπεις**, Ἀπολλ.Ρ 3,417· **2)** ὡς οὐσ. ὁ πρὸς ἑσπέραν χρόνος, τὸ δειλινόν : Ἰλ.Φ 232 **εἰς ὅ κεν ἔλθῃ δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ᾽ ἐρίβωλον ἄρουραν**, ΑΠ 9,650· **3)** μτγν. ἡ μετὰ μεσημβρίαν τροφή, τὸ ἀπογευματινό, τὸ δειλινό : Καλλ.ἀπ.190 (διόρθ. ἀντὶ δειελίη).

δεῖεμα Ἡσ. « βρῶμα ».

δείηται ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ δέομαι βλ.λ. δέηται.

δείκανον (τό) ΕΜ 260,43 « δείκανα τὰ ποικίλα ὑφάσματα καὶ μορφὰς ἔχοντα· καὶ γὰρ τὰ πρόσωπα δείκανα καὶ δείκελα »· πρβλ. δείκελον.

δεικανῶ-άω Ἰων. κ. ἐπ. ἐνεστ. γ᾽ πληθ. **δεικανόωσι**, παρατ. **δεικανάασκεν** δείκνυμι, δείχνω : Θεόκρ.24,57 **ὁ δ᾽ ἐς πατέρ᾽ Ἀμφιτρύωνα ἑρπετὰ δεικανάασκεν**, Ἀρατ.209 **δεικανόωσι διασταδὸν ἶσα πέλεθρα**· **2)** μέσ. παρατ. γ᾽ πληθ. **δεικανόωντο** δεξιοῦμαι, ὑποδέχομαι, χαιρετίζω : Ἰλ.Ο 86 **οἱ δὲ ἰδόντες πάντες ἀνήιξαν καὶ δεικανόωντο δέπασσιν**, Ὀδ.Σ 111· πρβλ. δεκανᾶται.

δεικελίκτης (ὁ) ἐσφ. γρ. δεικηλιστής βλ.λ.

δείκελον (τὸ) κ. **δείκηλον** βλ.λ. ὁμοίωμα, εἰκών : Δημόκρ.123· **2)** μτγν. ἀνάγλυφον : Νόνν.Δ 48, 697, Ἀγαθ.ΑΠ 9,153 **Ῥείης πυργοφόρου δείκελον**.

δεικές Ἡσ. « λαμπρόν, ὅμοιον »· ΕΜ 260,47.

δεικηλίκτας (ὁ) δωρ. τ. τοῦ δεικηλιστής βλ.λ. : Πλούτ.Ἀγησ.21 **Καλλιππίδας ὁ δεικηλίκτας ; οὕτω δὲ Λακεδαιμόνιοι τοὺς μίμους καλοῦσι**.

δεικηλιστής (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. δικηλιστής ὁ ὑποκρινόμενος ταπεινοὺς καὶ κωμικοὺς χαρακτῆρας, ἠθοποιός, μιμολόγος· ΕΜ 260,42 « δεικηλισταί, μιμηταὶ παρὰ Λάκωσι » : Εὐστ.Ἰλ.836,42· πρβλ. δεικελίκτης, δεικηλίκτας, δικηλιστής.

δείκηλον (τό) παράστασις, ἔκθεσις : Ἡρ.2,171 **ἐν δὲ τῇ λίμνῃ ταύτῃ τὰ δείκηλα τῶν παθέων αὐτοῦ νυκτὸς ποιεῦσι, τὰ καλέουσι μυστήρια Αἰγύπτιοι**· **2)** μτγν. ὁμοίωμα, εἴκασμα· Σουΐδ. « δείκηλα, μιμήματα, εἰκάσματα » : Ἀπολλ.Ρ 1,746. ‖ φάσμα, φάντασμα : Ἀπολλ.Ρ 4,167 Σ· **3)** ὁμ. μτγν. γλυπτὴ μορφή, ἀνάγλυφον : Ἰώσ.Π1 2,10,4.

δείκνυ γ᾽ ἑν. ἐνεστ. ἢ παρατ. ὁριστ. : Ἡσίοδ. Ἔργ.524 **οὐ γάρ οἱ ἠέλιος δείκνυ νόμον**· ‖ β᾽ ἑν. ἐνεστ. προστ. : Πλάτ.Πολ.523 Α **εἰ ἔστιν οἷον μαντεύομαι, δείκνυ, ἔφη**.

δείκνυμι κ. δεικνύω κ. νεώτ., Ἰων. δέκνυμι, κρητ. δίκνυμι, γ᾽ ἑν. **δείκνυ**, προστ. **δείκνυε, δεικνύτω**, παρατ. γ᾽ πληθ. **ἐδείκνυσαν** κ. **ἐδείκνυον**, μέλλ. **δείξω**, Ἰων. **δέξω**, ἀόρ. α᾽ **ἔδειξα**, ἐπ. **δεῖξα**, Ἰων. **ἔδεξα**, παρακ. **δέδειχα**, μέσ. κ. παθ. **δείκνυμαι**, παθ. μέλλ. **δειχθήσομαι, δεδείξομαι**, παθ. **ἐδείχθην**, Ἰων. **ἐδέχθην**, παθ. παρακ. **δέδειγμαι**, Ἰων. **δέδεκται** (διὰ τοὺς παρ᾽ ἐπ. τ. **δείδεκτο, δειδέχαται, δειδέχατο** βλ. **δειδίσκομαι**) φέρω εἰς φῶς, φαίνω, φανερώνω : Ἰλ.Ν 244 **ἐτίναξεν ἀπ᾽ αἰγλήεντος Ὀλύμπου, δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν**, Σοφ.ΟΤ 278 **οὔτ᾽ ἔκτανον ἐγὼ οὔτε τὸν κτανόντ᾽ ἔχω δεῖξαι**, Εὐρ.Τρῳ.802 **ἵν᾽ ἐλαίας πρῶτον ἔδειξε κλάδον γλαυκᾶς Ἀθάνα**· ‖ κ. νεώτ. ἐμφανίζω, παρουσιάζω : Λιβάν.1,81 **λύπην .. ὑφ᾽ ἧς δὴ καὶ πολιὰς ἐξαίφνης ἔδειξα** (ἔφερα εἰς φῶς), - **ἀνασύρας τὴν χειρίδα ἔδειξε τὴν οὐλήν**· ‖ ἐπὶ καλλιτεχνῶν, παριστάνω, ἀπεικονίζω, παρουσιάζω, δημιουργῶ : Λουκ.Ἐνύπν.8 **ἀπὸ γὰρ τοιούτων ὁρμώμενος καὶ Φειδίας ἐκεῖνος ἔδειξε τὸν Δία**· **2)** ἐπιφέρω, ἐπάγω, παράγω : Αἰσχ.Ἑπτ.982 **δυσθέατα πήματα ἐδείξατο**· πρβλ. δημ. φρ. **θὰ κάμῃ καὶ θὰ δείξῃ** (ἐν χρ. ἐπὶ γενομένης ὑπό τινος ἀλλ᾽ οὐχὶ σπουδαίας ἀπειλῆς)· **3)** καθιστῶ : Μέν. ἀπ.83 (π.Στοβ.3,234) **τυφλοὺς τοὺς ἐμβλέποντας εἰς ἑαυτὸν δεικνύς**· **4)** τὸ μέσ. **δείκνυμαι** θέτω, παρουσιάζω ἐνώπιόν τινος, ἐπιδεικνύω : Ἰλ.Ψ 701 **κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα, δεικνύμενος Δαναοῖσι, παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς**· ‖ νεώτ. ὁμ. κ. τὸ ἐνεργ. : **ἔδειξε τὰ διὰ τοὺς ἀριστεῖς δῶρα, ἵνα παρακινήσῃ εἰς ἅμιλλαν**· **5)** διὰ τοῦ δακτύλου ἢ διὰ σημείων ἢ ἄλλως καθιστῶ τι ἐμφανές, ἐπιδεικνύω : Ἰλ.Γ 452 **ἀλλ᾽ οὔ τις δύνατο .. δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότ᾽ ἀρηιφίλῳ Μενελάῳ**, Σοφ.Φιλ.609 **δόλιος Ὀδυσσεὺς εἷλε· δέσμιόν τ᾽ ἄγων ἔδειξ᾽ Ἀχαιοῖς ἐς μέσον**, Θουκ.1,133 **τότε δὴ οἱ ἔφοροι δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν**, ΚΔ᾽Ἰω.20, 20 **καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας**· **6)** νεώτ., δημ. ἐνεστ. δείχνω, ἐπὶ ὀργάνων φερόντων δείκτην ἢ βεβαθμολογημένην κλίμακα, σημειῶ χρόνον, βαθμόν, ἔντασιν, κατεύθυνσιν, κατάστασιν : **τὸ θερμόμετρον ἐδείκνυε θερμοκρασίαν 30 βαθμῶν, - τὸ βαρόμετρον δεικνύει βροχήν, - τὸ ὡρολόγιον ἐδείκνυε τὴν δωδεκάτην**· **7)** κ. νεώτ. μετὰ τῆς **εἰς**, τείνω τὸν δάκτυλον πρός τινα ἤ τι : Ἡρ.4,150 **ἅμα τε ἔλεγε ταῦτα καὶ ἐδείκνυε ἐς τὸν Βάττον**, - **ὡμίλει ἔνθους καὶ ἐδείκνυεν εἰς τὸν οὐρανόν**· ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Ὕμν.Ἑρμ. 367 **δείξατο δ᾽ εἰς Κρονίωνα**· **8)** κ. νεώτ., δημ. δείχνω, δεικνύω, καθιστῶ φανερὸν χάριν ἐπιδείξεως : Θουκ.6,11 **ἔπειτα δὲ καὶ εἰ δείξαντες τὴν δύναμιν δι᾽ ὀλίγου ἀπέλθοιμεν**, - **ἐδείκνυε τὰ πλούτη του**· **9)** κ. νεώτ. ἐνεστ. δημ. δείχνω, ἐκδηλῶ, ἀναπτύσσω, ἐμφανίζω, κυρίως ἐπὶ ἀφηρ. ἰδιοτήτων : Πίνδ.Π 6,46 **πάτρῳ τ᾽ ἐπερχόμενος ἀγλαΐαν ἔδειξεν ἅπασαν**, Θουκ.1,37 **τόσῳ δὲ φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν διδοῦσι καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια δεικνύναι**, Πάπ. **ἔδειξε**

ἀρχὴν διχασμοῦ, αὐτ. **εὐνοίας ἕνεκεν ἣν ἔδειξας εἰς ἐμέ, - δεικνύω θάρρος·** 10) κ. νεώτ., δημ. ἐνεστ. δείχνω, ἐξηγοῦμαι, κάμνω τι γνωστὸν διὰ τοῦ λόγου, ἐπεξηγῶ, διδάσκω : Ὀδ.Μ 25 **αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ ἕκαστα σημανέω,** Ἡσ.Ἔργ.502 **δείκνυε δὲ δμώεσσι θέρευς ἔτι μέσσου ἐόντος·** Εὐρ.Ἀνδρ.707 **δείξω δ' ἐγώ σοι μὴ τὸν Ἰδαῖον Πάριν ἥσσω νομίζειν** Πηλέως ἐχθρόν, Πλάτ.Φιλ.20C **προϊὸν δ' ἔτι σαφέστερον δείξει,** Ξεν.Ἀν.4,5,33 **τοῖς δὲ παισὶν ἐδείκνυσαν ὥσπερ ἐνεοῖς ὅ τι δέοι ποιεῖν, - θὰ σοῦ δείξω νὰ φέρεσαι·** 11) κ. νεώτ. ἀποδεικνύω, συνήθ. μετὰ μτχ. εἰδ. λόγου : Αἰσχ. Ἑπτ.176 **δείξαθ' ὡς φιλοπόλεις,** Θουκ.4,73 **ἐπειδή γε ἐν φανερῷ ἔδειξαν ἑτοῖμοι ὄντες ἀμύνεσθαι,** Ἀριστλ.Α Ὑστ.90 b, 34 **πᾶσα ἀπόδειξις τι κατά τινος δείκνυσι,** Εὐκλ.1,4 **ὅπερ ἔδει δεῖξαι** (ἡ φρ. ἐν χρ. κ. ἐν νεωτ. κ. δημ.)· || ὁμ. κ. ἀπολ. **δέδεικται** ἔχει ἀποδειχθῆ, εἶναι φανερόν, ἀποδειγμένον : Πλάτ.Φαίδ.66 D **ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται ὅτι..**· || ὁμ. **δεδείξεται** : Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.23,26· || φρ. **αὐτὸ δείξει ἡ πεῖρα** θὰ τὸ καταστήσῃ φανερόν, θὰ καταδείξῃ ὅτι εἶναι ἀληθές : Κρατῖν.177· **δείξει δὴ τάχα** ὁ καιρὸς θὰ τὸ δείξῃ : Ἀριστφ.Βάτρ.1261· 12) νεώτ., δημ. ἐνεστ. δείχνω, δίδωμι, ἐμφανίζω ἐνδείξεις, ἔχω ἐκδήλωσιν προάγουσαν εἰς βέβαιον ἢ πιθανὸν πόρισμα : **οἱ λόγοι του ἐδείκνυον φόβον καὶ δυσπιστίαν, - οἱ τρόποι του δεικνύουν καλὴν ἀνατροφήν·** 13) ἐπὶ κατηγόρων, καταγγέλλω, ὅ. ἐνδείκνυμι βλ.λ. : Ἀριστφ.Ἱππ.278 **τουτονὶ τὸν ἄνδρ' ἐγὼ δείκνυμι, καί φημ' ἐξάγειν** (διόρθ. **ἐνδείκνυμι**)· 14) παρουσιάζω, προσφέρω : Αἰσχ.Ἀγ.651 **ξυνώμοσαν γάρ, .. πῦρ καὶ θάλασσα, καὶ τὰ πίστ' ἐδειξάτην φθείροντε τὸν δύστηνον Ἀργείων στρατόν.**

δεικνύουσα (ἡ) θηλ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ δεικνύω βλ.λ.· 2) νεώτ. ναυτ. (ἐνν. γραμμή) ὡς οὐσ. μέλαινα γραμμὴ τῆς πυξιδοθήκης, δεικνύουσα τὴν πλεῦσιν.

δεικνύω κ. νεώτ. κ. **δείκνυμι** βλ.λ. : Ἡρ.4,150 **ἐδείκνυε ἐς τὸν Βάττον,** Μέν.83 **τυφλοὺς τοὺς ἐμβλέποντας δεικνύει, - δεικνύω θάρρος.**

δείκτειρα (ἡ) πάπ. κ. **δίχθιρα** ἡ σελήνη.

δεικτηριάς-άδος (ἡ) μτγν. γυνὴ ὑποκρινομένη **ἐν τῷ θεάτρῳ,** μιμάς· || ὅθ. κ. ἡ πόρνη : Πολύβ. 14,11,4 **Μύρτιον δὲ μία τῶν.. κοινῶν δεικτηριάδων.**

δεικτήριον (τὸ) ΕΜ 261,9 « τόπος τῆς Σάμου, ὅτι **ἐν αὐτῷ** ἡ Ἀθηνᾶ διέγραφε τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος δεικνύουσα τῷ Περσεῖ, ὅτε αὐτὸν ἀπέστειλεν ἐπὶ τὴν γοργοτομίαν· παρὰ τὴν δεῖξιν οὖν δεικτήριον »· 2) μτγν. εἶδος ἄμβωνος βλ.λ.· Βασιλ. Σελευκ. περὶ ἁγ.Θέκλ.2,27 « λέγεται δὲ οὕτως (δειστήριον) ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐπιδείκνυνται οἱ λέγοντες, τουτό ἐστιν ὁ ἄμβων »· 3) πάπ. (πιθαν.) γραφεῖον ἐξετάσεως τῶν δειγμάτων.

δείκτης (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δείχτης** ὁ δεικνύων τι : Ὀρφ.Ὕμν.7,16 **δείκτα δικαιοσύνης,** Ζώσ.Ἀλχ.191 Β **ὁ λόγος δείκτης ἐστὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεύτερος μετὰ τὸν ἀντίχειρα δάκτυλος, ὁ λιχανός· 3) νεώτ. κ. δημ. βελόνη μεταλλίνη διατρέχουσα τὰς ὑποδιαιρέσεις τῆς πλακὸς ὀργάνου τινός : **οἱ δεῖκται τοῦ ὡρολογίου, - δείκτης βαρομέτρου - μανομέτρου - γνώμονος·** || **ὁδικὸς δείκτης** πινακὶς ἐνεπίγραφος μετὰ βέλους εἰς διασταύρωσιν ὁδῶν, δεικνύουσα τὴν κατεύθυνσιν· 4) μαθημ. **δείκτης** ἀριθμὸς γραφόμενος ἐπὶ τοῦ ριζικοῦ καὶ δεικνύων τὸν βαθμὸν τῆς ζητουμένης ρίζης· || ὁμ. χημ. ἀριθμὸς γραφόμενος δεξιὰ κ. κάτωθι τοῦ συμβόλου στοιχείου τινὸς καὶ δεικνύων τὰ εἰς ἕκαστον μόριον περιεχόμενα ἄτομα· || ὁμ.χημ. χημικὴ οὐσία προστιθεμένη εἰς τὸ πρὸς ἐξέτασιν ὑγρὸν καὶ δεικνύουσα δι' ἀλλαγῆς τοῦ χρωματισμοῦ τὸ πέρας ἀντιδράσεώς τινος· || ὁμ. ὀρυκτολ. ἀριθμὸς ἐν χρ. πρὸς παράστασιν τῶν κρυστάλλων : **ὁ νόμος τῶν ἁπλῶν συμμέτρων δεικτῶν·** || ὁμ. στρατ. **δείκτης** ὁ διὰ τὴν χάραξιν δρομολογίου χρησιμεύων στρατιώτης· || εἰδ. ναυτ. **δείκτης στροφῆς** τεμάχιον μεταλλικὸν ἐν σχήματι βέλους ἐν τῷ οἰακοστροφίῳ δεικνύων τὸν ἀριθμὸν τῶν μοιρῶν τῆς γωνίας, καθ' ἣν ἐτέθη τὸ πηδάλιον· 5) ὁμ. ναυτ. ἡ δεικνύουσα βλ.λ. γραμμή· || ὁμ. ἀνθρωπολ. ἀριθμὸς ἐξαγόμενος ἐκ τῆς συγκρίσεως δύο ὁμοειδῶν μετρήσεων τοῦ σώματος, χρήσιμος πρὸς σύγκρισιν σωματικῶν διαστάσεων δύο ἢ περισσοτέρων ἀτόμων : **δείκτης κρανιακὸς ἢ κεφαλικός - θωρακικός·** 6) ὁμ. ἐν τῇ λεξικογραφίᾳ, βραχυγραφία ἢ συμβολικὴ παράστασις λ. ἢ φρ. πρὸς οἰκονομίαν χώρου· 7) ζωολ. **δείκτης** ὡς οὐσ. εἶδος ἀγγλικοῦ θηρευτικοῦ κυνός, ἔχον δίγωνον ρύγχος, κρεμαστὰ χείλη καὶ ὦτα μεγάλα· || τὸ θηλ. **δείκτρια** ὡς οὐσ. βλ.λ.

δεικτικός-ή-όν κ. νεώτ. ἐπὶ συλλογισμῶν, ὁ ἁρμόδιος ἢ κατάλληλος πρὸς δεῖξιν, ἀπόδειξιν, ἀποδεικτικός : Ἀριστλ.ΑΠρ.45 a,24 **τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔχουσι καὶ οἱ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντες συλλογισμοὶ τοῖς δεικτικοῖς·** || **δεικτικὸν ἐνθύμημα** τὸ ἐκ τῶν προειρημένων συναγόμενον· ἀντίθ. ἐλεγκτικόν· Ἀριστλ.Ρητ.1396 b,24 « τὰ μὲν γὰρ δεικτικά ἐστιν ὅτι ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν.. ἔστι δὲ τὸ μὲν δεικτικὸν ἐνθύμημα τὸ ἐξ ὁμολογουμένων συνάγειν »· || νεώτ. ὁ παρέχων ἐνδείξεις, δηλωτικός, συνηθέστ. ἐνδεικτικός : **ὁ τρόπος του ὑπῆρξε δεικτικὸς ἐχθρότητος·** 2) κατηγορηματικός : Στωϊκ.ἀπ.2,85 **δεικτικὴ πρότασις·** 3) κ. νεώτ. γραμμ. ὁ πρὸς δεῖξιν χρησιμεύων : Χρύσ.Στωϊκ.2,65 **τὸ « τοῦτο » δεικτικόν,** Ἀπολλ. Δύσκ. Ἀντων.80,27 **αἱ τοιαῦται γενικαὶ ἀντωνυμιῶν δεικτικαὶ οὖσαι·** || γραμμ. **δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι** αἱ δεικνύουσαι ὡρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἴτε ἀμέσως ὡς παρόν, εἴτε ἐμμέσως ὡς γνωστόν, ἤτοι αἱ ὅδε, ἥδε, τόδε, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ἐκεῖνος-η-ο, τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο, τοιόσδε, τοιάδε, τοιόδε, τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο, τοσόσδε, τοσήδε, τοσόνδε, τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτο καὶ τῆς δημοτικῆς τοῦτος κ. ἐτοῦτος-η-ο, αὐτός-ή-ό, τέτοιος,α,ο, ἢ ἔτοιος-α-ο, ἐκεῖνος,-η,-ο, ἐδαῦτος,-η,-ο, ἐκειός, ἐκειά, ἐκειὸ βλ.λς.

δεικτικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον δεικτικὸν βλ.λ. : Ἀριστλ.ΑΠρ.45 a,24 **καὶ δεικτικῶς μὲν τελειουμένων, ὅτι διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ἐπεραίνοντο πάντες.**

δεικτός-ή-όν ὁ δυνάμενος ν' ἀποδειχθῇ : Ἀριστλ. Α Ὑστ.76 b, 27· 2) αἰσθητός, ἀντιληπτός, εὐδιάκριτος, φανερός : Ἰω.Φιλόπ.Κατ.88,21.

δείκτρια (ἡ) νεώτ. μαθημ. θηλ. τοῦ δείκτης βλ.λ., καμπύλη χαρακτηρίζουσα ἰδιότητα ἄλλης καμπύλης ἢ ἐπιφανείας : **δείκτρια καμπυλότητος ἢ σφαιρικὴ δείκτρια, - δείκτρια στρέψεως.**

δείλα (ἡ) δωρ. δείλη βλ.λ. : Θεόκρ.10,5 **ποῖός τις δείλαν τυ καὶ ἐκ μέσω ἄματος ἐσσῇ.**

δειλά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον δειλόν, φοβισμένα : Καρκθ.Λ Πλώρ.22 **δειλὰ πλησιάζα τις συντροφιᾶς τῶν ναυτικῶν·** || κ. ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ : **δειλὰ δειλὰ μοῦ εἶπε.**

δειλαινομένως ἐπίρρ. γλωσσ. μετὰ φόβου, φοβισμένα, δειλά.

δειλαίνω κ. μσν. **εἶμαι** δειλός, ἄνανδρος, δειλιῶ : Ἀριστλ.ΗΝικ.1107 a, 18, Πλωτῖν.1,4,15· || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Λουκ.Ὠκ.153 **δειλαίνομαι δὲ πολλὰ μεταστῆσαι πόδα·** || μσν. ὡς μτβ. φοβοῦμαί τινα ἢ τι : Τζέτζ.Χιλ.5,29 **πάντων δειλαινομένων τε τῶν Τρώων Διαμήδην·** 2) παθ. Ἡσ. « δειλανθείς, κλεφθείς, ἀπατηθείς ».

δείλαιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. δόλιος βλ.λ., κ. ἐν ἐπιγρ. κ. **δείλαιος-ον** δὲν ἀπαντᾷ παρ' Ὁμ., συχνὸν παρὰ τραγ., ἐκτετ. τ. τοῦ δειλὸς ἐπὶ προσώπων, **δυστυχής, ἄθλιος, ταλαίπωρος** : Αἰσχ.Πρ.

580 **οἰστρηλάτῳ δὲ δείματι δειλαίαν παρ'κοπον ὧδε τείρεις**, Αἰσχ(v.Ι,172 **ἐκκοπεὶς ὁ δείλαιος ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς**, 'Αριστφ.Νεφ.Ι2 **ἀλλ' οὐ δύναμαι δείλαιος εὕδειν**, Μηναϊ.Ι,Ι0 **οἶκος ἐξ ἀμελείας ὁ δείλαιος ἀνοπέπτωκα**· ‖ ἐπὶ ἰδιοτήτων καὶ πραγμάτων· Ἡσ. « δείλαιον, μάταιον, ἀχρεῖον, δειλόν, ἄναλκες » : Αἰσχ.Χο.5Ι7 **θανόντι δ' οὐ φρονοῦντι δειλαία χάρις ἐπέμπετο**, Εὐρ.'Εκ.Ι57 **δειλαία δειλαίου γήρως**· ‖ ὑπερθ. -**ότατος** : Λυσ.24,23.

δειλαιότης-πτος (ἡ) σχόλ. ἡ δυστυχία, ἀθλιότης : Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.ΙΙ48 « βάλλ' εἰς μακαρίαν, οἱ μὲν κατ' εὐφημισμὸν ἐδέξαντο λέγεσθαι, ἀντὶ τοῦ, βάλλ' εἰς δειλαιότητα ».

δειλακρίνας (ὁ) ΕΜ 26Ι,38 ὁ δειλακρίων βλ.λ.

δειλακρινός-ή-όν ΕΓουδ.Ι36,Ι4 ὁ δειλακρίων βλ.λ.

δειλακρίων-ονος (ὁ) ἄθλιος, ἐλεεινός· ἐπὶ προσφωνήσεως, μετὰ συμπαθητικῆς ἐκφράσεως, καημένος : 'Αριστφ.Εἰρ.Ι93 **ὦ δειλακρίων, πῶς ἦλθες ;**

δείλακρος-α-ον ἄθλιος, ταλαίπωρος, ἐλεεινός, δημ. δόλιος : 'Αριστφ.Πλ.973 **ἐγὼ δὲ κατακέκνισμαι δειλάκρα**, 'Αθήν.Ι5,697 C **μὴ κακόν μέγα ποιήσῃ σὲ κάμὲ τὰν δειλάκραν.**

δειλάνδρησις-εως (ἡ) μσν. δειλανδρία βλ.λ. : 'Ιω.Στουράκιος, Κουμαν.'Αθησ. ἐν λ.

δειλανδρία (ἡ) μσν. δειλία, ἀνανδρία : Θεοφάν. 259 C **πείθουσι αὐτὸν ἐκ δειλανδρίας φεύγειν.**

δειλανδρισμός (ὁ) μσν. δειλανδρία βλ.λ. : Λασκ. Θεόδ.Κουμαν.'Αθησ. ἐν λ.

δείλανδρος-ον μτγν. κ. μσν δειλός, ἄνανδρος : 'Ιω.Κλίμ.Ι72,7 **τῆς φυγῆς τῆς δειλάνδρου.**

δειλανδρῶ-έω μτγν. εἶμαι δειλός, ἄνανδρος : ΠΔ Μακκ.2,8,Ι3 **δειλανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες**, Γρηγ.Νύσσ.2,49Β.

δεῖλαρ-ατος (τό) μτγν. δέλεαρ : Καλλ.ἀπ.458 **ἐν δ' ἐτίθει παγίδεσσιν ὀλέθρια δείλατα δοιαῖς.**

δειλάσαι Ἡσ. « δειλιάσαι ».

δείλετο γ' πρόσ. παρατ. τοῦ δείλομαι βλ.λ.Ι)· ἀνάγν.'Αριστάρχου ἀντὶ **δύσετο** ἐν 'Οδ.Η 289.

δειλεφιλίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. ἐντόμων σφιγγῶν.

δειλέφιλος (ὁ) νεώτ. γένος τι δειλεφιλιδῶν.

δείλη (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. **δείλι** (τό) τὸ μετὰ μεσημβρίαν τμῆμα τῆς ἡμέρας, τὸ ἀπόγευμα· Πλάτ. 'Ορισμ.4ΙΙ Β « δείλη ἡμέρας τελευτή » : 'Ιλ.Φ ΙΙΙ **ἔσσεται ἢ ἠὼς ἢ δείλη ἢ μέσον ἦμαρ**· ‖ παρ' 'Ιωσι κ. 'Αττ. ἡ δείλη διῃρεῖτο εἰς **δείλην πρωΐαν** ἀπὸ Ι-3 μ.μ., κ. εἰς **δείλην ὀψίαν**, ἀπὸ 3-6 μ.μ. : 'Ηρ.8,6 **ἐπεί τε δὴ ἐς τὰς 'Αφετὰς περὶ δείλην πρωΐην γινομένην ἀπίκατο οἱ βάρβαροι**, 'Ηρ. 7,Ι67 **ἐν τῇ Σικελίῃ ἐμάχοντο ἐξ ἠοῦς ἀρξάμενοι μέχρι δείλης ὀψίης**· ‖ νεώτ. κ. δημ. **δείλη** μ. ἡ ὀψία, ἤτοι ἡ πρὸς τὴν δύσιν μετὰ μεσημβρίαν ὥρα· **2)** ἡ ἑσπέρα : 'Ηρ.9,Ι0Ι **τὸ μὲν γὰρ ἐν Πλαταιῇσι πρωὶ ἔτι τῆς ἡμέρας ἐγίνετο, τὸ δὲ ἐν Μυκάλῃ περὶ δείλην**, 'Αριστλ.Πρ.26,33 **διατί ὁ ζέφυρος πρὸς τὴν δείλην πνεῖ, πρωὶ δὲ οὔ**· **3)** μτγν. **δείλη ἑῴα** ἡ πρωΐα : Συνέσ.4,Ι59 C **λύσαντες ἐκ Βενδιδείου πρὸ δείλης ἑῴας, μόλις ὑπὲρ μεσοῦσαν ἡμέραν τὸν Φάριον μύρμηκα παρηλλάξαμεν**· ‖ κ. γεν. οἱαδήποτε ὥρα τῆς ἡμέρας, καθοριζομένη ἐκ τῶν συναφῶν : 'Αχιλλ. Τάτ.3,2 **περὶ μεσημβρίαν δείλην.**

δειλή (ἡ) μτγν δείλη βλ. : Φιλ.Ι3 **δειλὴ ἑσπέρα.**

δειλῆθι Ἡσ. « φοβοῦ ».

δειλήμων-ονος (ὁ) δειλός· Ἡσ « δειδήμων ».

δείλι (τό) δημ. κ. **δείλη** (ἡ) βλ.λ. ἡ μετὰ μεσημβρίαν, ἡ πρὸς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὥρα τῆς ἡμέρας, ἀ. δειλινό(ν) : Μαβίλ.Λήθη Ι2 **μ' ἂν δὲ μπορῇς παρὰ νὰ κλαῖς τὸ δείλι**· ‖ ἡ δείλη βλ λ. ὀψία : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ ΙΙ,2 **μαζὶ εἴμαστε βαρδιάνοι** (**ἀπὸ τὸ δείλι φές**:

δειλία (ἡ) δημ. ἡ πρὸς στιγμήν, ἡ κατὰ περίστασιν δειλία βλ.λ., φόβος : Βαλαωρ.Πνευματικὸς 20 **καὶ δείλια δὲ μὲ πλάκωσε, καὶ θάνατο δὲν τρέμω.**

δειλία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ δειλοῦ, ἀτολμία, ἀνανδρία : 'Ηρ.Ι,37 **οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδὼν οὔτε ἀθυμίην**, 'Αριστφ.Πλ.207 **εἶτ' ὠνόμασέν μου τὴν πρόνοιαν δειλίαν**, Λασκαρ.Ληξ.4,20 **καὶ μ' ὅλην τὴ δειλία μέσ' στὴν καρδιά, λέει μὲ φόβο καὶ τρόμο τ' οὐρανοῦ**· ‖ **δειλίην ὀφλεῖν** κατηγορεῖσθαι ἐπὶ δειλίᾳ : 'Ηρ. 8,26· **2)** μτγν. ἀθλιότης, δυστυχία : Προκ.Γοτθ.4,32.

δειλιάζω δημ. ἀμτβ., μτχ. παθ. παρακ. **δειλιασμένος** κατέχομαι ὑπὸ φόβου, δειλιῶ : Διγεν.'Ακρ. ('Ανδρου) 376 **καὶ τότ' αὐτὸς ἀπήρξατο νὰ τρέμῃ δειλιάζων**, Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Λ 764 **κι ἐμάζεφ' ὅλο τὸν λαὸ στὴν Πύλον, ὄχι δειλιασμένον, ἀλλὰ μὲ ὁρμὴ πολεμική**· **2)** ἀποκάμνω, κουράζομαι : Βαλαωρ.Σήμαντρο 49 **τὰ χέρια μου ἀναδεύονται ἀκόμη δειλιασμένα**· ‖ ὡς μτβ. καταπονῶ, ἐξαντλῶ τὰς σωματικὰς ἢ ψυχικὰς δυνάμεις : **τίποτα δὲ μὲ δειλιάζει παρὰ ἡ ἀρρώστια**· **3)** χρονοτριβῶ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως, ἀμφιρρέπω· πρβλ. δουλιάζω.

δειλιαίνω μτγν., μσν. κ. δημ. ἐμπνέω φόβον, δειλίαν εἴς τινα, φοβίζω : ΠΔ Δευτ.20,8 **πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ**· παθ. : 'Ιω.Κλίμ.272,30 **ἐπεὶ καὶ λῃσταὶ καὶ τυμβωρύχοι οὐ δειλιαίνονται ὡς ἔτυχεν.**

δειλιάρης-α-ικο δημ. δειλός, φοβιτσιάρης.

δειλίασις-εως (ἡ) μτγν. ἡ παροδικὴ ἔκλειψις τοῦ θάρρους, τὸ δείλιασμα, φόβος, τρομάρα : Πλούτ.Φάβ.Ι7 **ἀλλὰ μᾶλλον δαίμονος ἢ θεοῦ .. ἡ πρὸς τοῦτο μέλλησις αὐτοῦ καὶ δειλίασις.**

δείλιασμα-ατος (τό) μσν. κ. δημ. ἡ τοῦ θάρρους ἔκλειψις, ἀπώλεια, δειλίασις βλ.λ., φόβος : 'Ερωτόκρ.Γ 55Ι **ἀντρειεύγετ', ὅσον τὸ μπορεῖ, τὸ δείλιασμα σκολάζει**, Βλαχογ.Προπύλ.Ι,232 **εἴτε ἀπὸ κάποιο δείλιασμα ποὺ μ' ἔκανε ἀνόρεχτον κι ἀργό.**

δειλίασμα γλωσσ. τὸ δειλινὸν φαγητόν, δειλινό.

δειλίζω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ὀφθαλμῶν, θολοῦμαι, βουρκώνω : **ἐδείλιασαν τὰ μάτια του.**

δειλινιάζω δημ. ἀμτβ. κ. **δειλινίζω** τρώγω τὸ δειλινὸν φαγητόν· **2)** ἀπρόσ. γίνεται δείλη, δειλινό : **ὅταν δειλινιάσῃ, θὰ φύγω.**

δειλινίζω δημ. ἀμτβ. δειλινιάζω βλ.λ.Ι) : Θεοτ Κατάδικος ΙΙ **ἐκάθισαν γιὰ νὰ δειλινίσουν.**

δειλινισμός (ὁ) γλωσσ. τὸ δειλινὸν φαγητόν, δειλινό

δειλινό (τό) δημ. τὸ μετὰ μεσημβρίαν ἐγγὺς τῇ δύσει μέρος τῆς ἡμέρας, ἡ δείλη ὀψία : **τὸ δειλινὸ θὰ περάσω ἀπὸ τὸ σπίτι σου**· **2)** τὸ κατὰ τὴν δείλην ἐσθιόμενον φαγητόν : **τὸ δειλινὸ μας ἦταν ἐλιὲς καὶ ψωμί**· **3)** ὀνομασία τοῦ φυτοῦ θαυμασία βλ.λ. ἡ ἰαλάπιος.

δειλινός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ γινόμενος περὶ τὴν δείλην, ἀπογευματινός : Στράβ.Ι7,3,8 **ταῖς τε ὀρθριναῖς ὥραις καὶ ταῖς δειλιναῖς παχεῖς καὶ ἀχλυώδεις εἶναι τοὺς ἀέρας**, Πλούτ.'Ηθ.70 Β **ὁ δ' ἡμέτερος καθηγητὴς 'Αμμώνιος ἐν δειλινῇ διατριβῇ τῶν γνωρίμων τινὰς αἰσθόμενος ἠριστηκότας οὐχ ἁπλοῦν ἄριστον ἐκέλευσεν**· **2)** ὁ πρὸς δυσμὰς κείμενος, ὁ δυτικός : Στράβ.9,2,4Ι **τάχα τι ἰδίωμα προσφερομένη ἐκ τοῦ δειλινοῦ κλίματος οἰκεῖον τοῖς κατοικοῦσι**· **3)** τὸ οὐδ. τὸ δειλινὸν ὡς ἐπίρρ. κατὰ τὴν δείλην, κατὰ τὸ ἀπόγευμα : ΠΔ 'Εξ.29,39 **τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν**, Λουκ.ΖΤραγ.Ι5 **ἐς τὸ ἄστυ ὡς περιπατήσαιμι τὸ δειλινὸν ἐν Κεραμεικῷ**· **4)** κ. δημ. ὁμ. τὸ οὐδ. **δειλινὸν** ὡς οὐσ. (ἐνν. **δεῖπνον**) τὸ κατὰ τὴν δείλην ἐσθιόμενον φαγητόν, ἑαφ. ἀνάγν. ἐν 'Αθήν.Ι0,4Ι8 Β· πρβλ. δειλινὸ 2).

δείλισμα-ατος (τό) γλωσσ. τὸ δειλινὸν φαγητόν.

δειλιῶ-άω μτγν., μσν., νεώτ., δημ. κ. δειλιάζω καταλαμβάνομαι ὑπὸ δειλίας, φόβου, πάσχω ἔκλειψιν θάρρους : Διόδ.Σ 20,78 τότε δειλιάσας ἀκονιτὶ παρεχώρησε τοῖς πολεμίοις τῆς τυραννίδος, Μηναῖ.1,5 Ψαλμὸς 16 Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω ;, Ἐρωτόκρ. Β 1009 δὲν ἔχου φόβ' οὐδὲ δειλιοῦν, Σολωμ.Ἐθν. Ὕμν.41 εἶν' ἄπειροι οἱ φευγάτοι | ὅπου φεύγοντας δειλιοῦν· 2) μσν. κ. μτβ. φοβοῦμαί τινα ἤ τι : Ἐρωτόκρ.Β 906 δὲν σὲ δειλιῶ οὐδ' ἐσένα· 3) δημ. δειλίζω βλ.λ. : δὲν δειλιοῦν εὔκολα τὰ μάτια μου· πρβλ. ἀποδειλιῶ, δειλιάζω.

δειλογνωμῶ-έω μσν. δειλιάζω : Λύβ.Ροδ.823.

δειλοθήριον (τό) νεώτ. γένος διχοβουνιδῶν θηλαστικῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δειλόκαρδα ἐπίρρ. δημ. δειλοκαρδίως βλ.λ.

δειλοκαρδία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δειλοκαρδίου βλ.λ.

δειλοκάρδιος-ον μσν. ὁ δειλὸς τὴν καρδίαν, ὁ δειλόψυχος, ἄτολμος : ΚΜανασσ.Χρον.41,123.

δειλοκαρδίως ἐπίρρ. μσν. δειλῶς, ἀτόλμως : Δούκας Βυζ.Ἱστ.6 Α δειλοκαρδίως κἀκεῖνοι πρὸς τοὺς τούρκους ἀντεῖχον.

δειλόκαρδος-η-ο δημ. ὁ δειλοκάρδιος βλ.λ. ποὺ ἔχει δειλὴ καρδιά : Βλαχογ.Προπύλ.1,164 ὕστερ' ἀπὸ τὸν πολύμοχτον ἀγῶνα, ἀγῶνα δειλόκαρδου πουλιοῦ καὶ σταυραϊτοῦ.

δειλοκαταφρονητής (ὁ) ἢ -φρόνητος-ον μτγν. ὁ δειλὸς καὶ αὐθάδης συγχρόνως, ὁ θρασύδειλος : Πτολ.Τετράβ.66,7.

δειλοκαταφρόνητος-ον μσν. δειλοκαταφρονητὴς βλ.λ.

δειλοκομπῶ-έω δειλοκοπῶ βλ.λ.· Σουΐδ. « δειλοκομπήσας· ὁ τοῖς ἑαυτοῦ κόμποις δειλάνας ».

δειλοκοπῶ-έω ἐκφοβίζω· Ἡσ. « δειλοκοπήσας ἐξαπατήσας, ἐκφοβήσας » : Ἕρμιππ.88.

δείλομαι (1) ἐπὶ τοῦ ἡλίου, κλίνω πρὸς τὴν δύσιν ἐν χρ. μ. κατὰ τὸν παρατ. δείλετο βλ.λ.

δείλομαι (2) δωρ. τ. τοῦ βούλομαι βλ.λ. : Ἐπιγρ.

δειλόνους-ουν μσν. ὁ ἔχων δειλὸν νοῦν, ὁ δειλόψυχος, δειλόκαρδος βλ.λ. : ΚΜανασσ.Χρον.101.

δειλοπατῶ-άω δημ. βαδίζω, πατῶ ἐλαφρῶς, σιγά, δειλά : Κορκβ.Ζητ.146 οἱ γυναῖκες δειλοπατώντας ἐπλησίασαν.

δειλοποιός-όν σχόλ. ὁ ποιῶν τινα δειλόν, ἔμφοβον : Σχόλ.Σοφ.Τρ.1028.

δεῖλος (ὁ) νεώτ. γένος τι κολεοπτέρων ἐντόμων.

δειλός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσώπων, ὁ συνήθως ὑπὸ δειλίας, δέους κατεχόμενος, ἄνανδρος, φοβιτσιάρης : Ἰλ Α 293 ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην, εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι (πρβλ. 2), Πλάτ.Φαῖδρ.239 Α ἥττων δὲ ἀμαθὴς σοφοῦ, δειλὸς ἀνδρείου, Πλούτ. Ἠθ.530 F δειλὸς καὶ πρὸς τὰ αἰσχρὰ ἄτολμος, Ἐρωτόκρ.Β 2068 ἦτο δειλὸ κι ἀκάτεχο, στ' ἄρματα δὲν ἐφέλα, δημ. παροιμ. κάλλιο δειλὸς παρὰ μακαρίτης· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ζῴων : Ἡρ. 3,108 ὅσα μὲν γὰρ ψυχήν τε δειλὰ καὶ ἐδώδιμα, ταῦτα μὲν πάντα πολύγονα πεποίηκε, πρβλ. Ἀριστφ.Πλ.439 ὦ δειλότατον σὺ θηρίον· ‖ μετὰ γεν. ὁ φοβούμενος ἀπό τινος : ΑΠ 9,410 δειλὸς μυάγρης· 2) ὁ οὐδενὸς ἄξιος, ὁ φαῦλος, οὐτιδανός, τιποτένιος : Ὀδ.Θ 351 δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι· ‖ ὅθ. ἐπὶ καταγωγῆς, ὁ ταπεινοῦ γένους, ὁ παρακατιανός, ὁ πρόστυχος, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ ἐσθλός, ἀγαθός, ἀμείνων κττ. : Ἡσίοδ. ἀπ.164 δειλῶν τε καὶ ἐσθλῶν τέκμαρ ἐναργές, Βσκχ.1,50 πλοῦτος καὶ δειλοῖσιν ἀνθρώποις ὁμιλεῖ· 3) ἐπὶ φυτῶν, εὐκόλως ἀπολλύμενος, ἀπαλός : Κριν.ἐν ΑΠ 6,232 καὶ δειλαὶ δάκνεσθαι ἀμυγδάλαι ἥ τε μελισσῶν ἀμβροσίη, Πλούτ.Ἠθ.939 C φυτὰ.. ἐν Λιβύῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δύσριγα κομιδῇ καὶ δειλὰ πρὸς χειμῶνάς ἐστι· 4) ἐν ἐκφρ. συμπαθείας, ὁ δυστυχής, δείλαιος, ταλαίπωρος : Ἰλ.Λ 441 ἆ δείλ', ἦ μάλα δή σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος„ Ἡσίοδ.Ἔργ.686 χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι· 5) ὁμ. κ. ἐπὶ πράγμ., ἄθλιος, ἐλεεινός : Ἡσίοδ.Ἔργ.113 οὐδέ τι δειλὸν γῆρας ἐπῆν, αὐτ.369 δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμένι φειδώ, Θέογν.307 ἔργα τε δείλ' ἔμαθον, Σοφ.Ἀντ.326 τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται, Εὐρ.Ἀνδρ.757 οὐ μὴ γυναικῶν δειλὸν εἰσοίσεις λόγον· 6) τὸ οὐδ. τὸ δειλὸν ὡς οὐσ. ἡ δειλία βλ.λ. : Εὐρ.Ὀρ.783 φεύγω τὸ δειλὸν τῇδε· 7) τὸ οὐδ. πληθ. δειλὰ ἐν ἐπιρρ. χρ. δειλῶς, πρβλ. δημ. δειλά : Πάπ. ὀχλεῖ μοι δειλὰ ὁ Τρωΐλος.

δειλοσκόρπισις (ἡ) μσν. ἀμφιβολία, δισταγμός: Ἐρωφ.Ἀφιέρ.43 κι ἔτσι σὲ δειλοσκόρπισιν ἐστέκουμουν μεγάλη.

δειλότης-ητος (ἡ) Ἡσ. « δειλίην, δειλότητα ».

δειλοῦμαι-όομαι φοβοῦμαι, δειλιῶ, δειλιάζω : Σοφ.Ἰχν.150 οὐκ εἰς φυγὴν κλίνοντος, οὐ δειλουμένου, ΠΔΜακκ.1,16,6 καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπεράσαι τὸν χειμάρρουν.

δειλόφθονος-ον μτγν. δειλὸς καὶ φθονερὸς συγχρόνως : Πολ.Φυσ.210 εἰ δὲ ὀφθαλμοὶ ὠχροί εἰσιν, ὠμὸν καὶ ἀπάνθρωπον τὸ φρόνημα σημαίνουσι, καὶ δειλόφθονον.

δειλόφοβος-ον νεώτ. ὁ ἐκ φόβου δειλιῶν.

δειλόφρων-ονος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δειλὸν φρόνημα, ὁ ἄτολμος, δειλός.

δειλόφωνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων φωνὴν δειλήν, ὑποτρέμουσαν.

δειλόψυχος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δειλὸς τὴν ψυχήν, ὁ μικρόψυχος, λιγόψυχος, δειλόκαρδος : ΠΔΜακκ.4,8,16 εἰ δειλόψυχοί τινες ἦσαν, καὶ ἄνανδροι ἐν αὐτοῖς, ποίοις ἂν ἐχρήσαντο λόγοις;, Σάρρ. μτφρ. Εὐρ.Ἀλκ.643 ἢ μήπως εἶσαι ἀπ' ὅλους πιὸ δειλόψυχος.

δειλοψυχῶ-έω εἶμαι δειλόψυχος : Ἡρ.7,229 (εἰκασία ἀντὶ τοῦ λιποψυχέοντα).

δειλῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δειλόν, μετὰ δειλίας : Θεόκρ.Ἀδ.15 ὁ θὴρ δ' ἔβαινε δειλῶς, Πλούτ.Ἠθ.26 Β δεῖ δὲ μὴ δειλῶς μηδ' ὥσπερ ὑπὸ δεισιδαιμονίας ἐν ἱερῷ φρίττειν.

δεῖμα-ατος (τὸ) φόβος, τρόμος : Ἰλ.Ε 682 βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ δεῖμα φέρων Δαναοῖσι, Ἡρ.6,74 Κλεομένεα.. δεῖμα ἔλαβε Σπαρτιητέων, Αἰσχ.Ἱκ.514 ἀεὶ γυναικῶν ἐστι δεῖμ' ἐξαίσιον, Σοφ.ΟΤ 153 ἐκτέταμαι φοβερὰν φρένα, δείματι πάλλων, Θουκ.7,80 φόβοι καὶ δείματα ἐγγίγνεσθαι· 2) πᾶν τὸ ἐπιφέρον δέος, φόβον, τὸ φόβητρον : Σοφ.Φιλ.927 ὦ πῦρ σὺ καὶ πᾶν δεῖμα καὶ πανουργίας δεινῆς τέχνημ' ἔχθιστον, Εὐρ.Ἡρ.700 θῆκεν βίοτον βροτοῖς πέρσας δείματα θηρῶν, Ὀρφ.Λιθ.540 δεῖμα πέλωρον ἄασχετον, Ὀππ.Ἀλ.5,24 ἀναιδέα δείματα πόντου· 3) νεώτ. ζωολ. ὡς οὐσ. ὁ δείματος βλ.λ.

δειμαίνω ἐν χρ. κατ' ἐνεστ. κ. παρατ., ἐπ. παρατ. δειμαίνεσκε (Κόϊντ.) ἔχω φόβον, φοβοῦμαι, ἀδημονῶ : Ὕμν.Ἀπόλλ.404 καθείατο δειμαίνοντες, Ἡρ.3,51 καίπερ δειμαίνοντες, ὅμως ἐδέκοντο· ‖ ὁμ. κ. μετ' ἐμπροθ. προσδ. : Ἡρ.3,35 περὶ ἑωυτῷ δειμαίνοντα, Σοφ.ΟΚ 492 δειμαίνοιμ' ἄν, ὦ ξέν', ἀμφὶ σοί· ‖ μετ' ἐξηρτημένης προτάσεως εἰσαγομένης διὰ τοῦ μὴ φοβοῦμαι μήπως..: Θέογν.541 δειμαίνω μὴ τήνδε πόλιν.. ὕβρις ὄλεσεν, Ἡρ. 1,165 δειμαίνοντες, μὴ αἱ μὲν ἐμπόριον γένωνται, Θεόκρ.5,16 μὴ κατακυλισθῇ δειμαίνοντες· ‖ μετ' ἀπαρφ. φοβοῦμαι νὰ πράξω τι ἢ ἔχω φόβους μήπως ἐπέλθῃ κακόν τι, δυσάρεστον : Εὐρ.Ῥῆσ.933 οὐκ ἐδείμαινον θανεῖν (σε), Μόσχ.3,56 ἐφεῖσαι τὸ στόμα δειμαίνοι (ἄν)· ‖ μετ' αἰτ. φοβοῦμαί τινα ἤ τι : Ἡρ.1,159 δειμαίνοντες τὴν Περσέων δύναμιν

Αἰσχ.῾Ικ.74 **δειμαίνουσα φίλους**˙ ‖ κ. μετὰ συστοίχου αἰτ. : Εὐρ.᾿Ανδρ.868 **δεῖμ᾿ ὃ δειμαίνεις ἄγαν,** Προκ.Μυστ.1 **δειμαίνουσα δέος**˙ **2)** παθ. ἐκφοβίζομαι ὑπό τινος : Κόϊντ.2,499 (αἱ Νηρηΐδες) **ἄσπετα δειμαίνοντο.**

δειμαλέος-α-ον ὁ κατειλημμένος ὑπὸ δέους, ὁ περίφοβος : ᾿Αριστλ.Φυσιογν.810 a, 23, Μόσχ.2,20 **ὀψὲ δειμαλέην ἀνενείκατο παρθένος αὐδήν,** ᾿Οππ. Κυν.1,165 **δειμαλέος πτώξ**˙ **2)** ὁ ἐμποιῶν φόβον, ὁ φοβερός˙ Σουΐδ. « δειλίας καὶ φόβου ἐμποιητικός » : Βατραχομ.287 **κεραυνὸν δειμαλέον,** Θέογν. 1128 **δειμαλέους τε μυχούς.**

δειμαλέτα ῾Ησ. « **τὰ** λεπτὰ τῶν βοσκημάτων, οἱ δὲ Λάκωνες νεκρά ».

δειμαλέως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ φόβου, ταραχῆς : Χρησμ.Σιβ.1,176 **ὤρνυτα δειμαλέως.**

δείμασθαι ἀπαρφ. μέσ. ἀόρ. τοῦ δέμω βλ.λ.

δειματηρός-ά-όν μτγν. ὁ κατειλημμένος ὑπὸ δέους, δειλός, φοβιτσάρης : ᾿Απολλ.Δύσκ.Σύντ.189,25.

δειματίας (ὁ) μτγν. ἢ **δειμάτιος** ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ ἐμπνέων φόβον : Διον.᾿Αλ.Ρωμ.6,90 **Διός δειματίου.**

δειματίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκ. **ἐλασιπόδων** ἐχινοδέρμων.

δειμάτιος (ὁ) μτγν. ὁ δειματίας βλ.λ.

δείματο γ´ ἑν. μέσ. ἀορ. τοῦ δέμω βλ.λ. : ᾿Οδ.Ζ 9.

δειματόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ δειλός, περίφοβος : ᾿Απολλωνίδ.ἐν ΑΠ 9,244 **δειματόεις ἐλάφων κεραὸς λόχος.**

δειματοποιός-όν σχόλ. ὁ ἐμποιῶν φόβον, τρόμον : Σχόλ.Εὐρ.῾Εκ.69 **δείμασι καὶ δειματοποιοῖς.**

δείματος (ὁ) νεώτ. κ. **δεῖμα** (τὸ) γένος ἐχινοδέρμων.

δειματοστἄγής-οῦς-ές ὁ ἐνστάζων δεῖμα, τρόμον : Αἰσχ.Χο.842 **καὶ τόδ᾿ ἀμφέρειν δόμοις γένοιτ᾿ ἂν ἄχθος δειματοστάγ᾿ ἐσφόνῳ τῷ πρόσθεν ἑλκαίνοντι** (ἀναγν. αἱματοσταγές).

δειματῶ-όω κ. μσν. ἐμπνέω φόβον, τρόμον, ἐκφοβῶ˙ ῾Ησ. « δειματούτω, φοβείτω, ταραττέτω » : ῾Ηρ.6,3 **ἐδειμάτου τοὺς ῎Ιωνας,** ᾿Αριστφ.Βάτρ.144 **μή μ᾿ ἔκπληττε μηδὲ δειμάτου,** Μηναῖ.12,30 Συναξ. **τὸν Αἰγύπτιον πάλαι δειματώσας**˙ ‖ παθ. φοβοῦμαι, τρομάζω, σκιάζομαι˙ ῾Ησ. « δειματουμένη, φοβουμένη, εὐλαβουμένη » : Αἰσχ.Χο.845 **πρὸς γυναικῶν** δειματούμενοι **λόγοι πεδάρσιοι θρώσκουσι,** Σοφ.᾿Ιχν.142 **φόβον βλέποντες, πάντα δειματούμενοι,** Πλάτ.᾿Αξ.370 Α **δειματούμενος στερήσεσθαι τῆς ψυχῆς,** Μηναῖ.1,16 ᾿Ωδ.6 **καὶ ὀλολύζει φάλαγξ ἡ δαιμόνιος δειματουμένη.**

δειματώδης-ους-ες μτγν. ὁ πλήρης φόβου˙ ῾Ησ. « φοβερός » : ᾿Αρετ.Χρον.Παθ.1,5.

δειμάτωσις-εως (ἡ) σχόλ. ἡ ἐκφόβησις : Σχόλ Λυκόφρ.1182 **ἐκ δειματώσεων, φοβερισμῶν.**

δείμομεν α´ πληθ. ἀόρ. ὑποτ. τοῦ δέμω βλ.λ. ἀντὶ δείμωμεν : ᾿Ιλ.Η 337 **ποτὶ δ᾿ αὐτὸν δείμομεν ὦκα πύργους ὑψηλούς.**

δεῖμος (ὁ) ἐπ. προσωποποίησις τοῦ τρόμου, τῆς μάχης˙ πρβλ. δειμός : ᾿Ιλ.Δ 440 **Δεῖμός τ᾿ ἠδὲ Φόβος καὶ ῎Ερις ἄμοτον μεμαυῖα**˙ **2)** υἱός τοῦ ῎Αρεως : ῾Ησίοδ.Θ 934 **αὐτὰρ ῎Αρηϊ ῥινοτόρῳ Κυθέρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτε δεινούς.**

δειμός (ὁ) μτγν φόβος, τρόμος : ᾿Ιώσ.ἀπ.2,34 **δειμόν τινα ἀναπλάσσειν.**

δειμώδης-ους (ὁ) ᾿Ερωτιαν.130 « δειμώδεος, φοβεροῦ » (ἀμφ.) πρβλ. δειματώδης.

δεῖν ἀπαρφ. ἐνεστ. τοῦ δέω βλ.λ.˙ **2) ὁ δεῖν,** ἑτ. τ. τῆς ἀορ. ἀντων. δεῖνα βλ.λ. : ᾿Ιω.᾿Αλεξ. Τονικ.25,9 « ἢ ὁ δεῖν περισπᾶται, κλίνεται δὲ τοῦ δεῖνος τῷ δεῖνι τὸν δεῖνα ».

δεῖνα (ὁ,ἡ,τὸ) κ. νεώτ., δημ. ἀρσ. κ. **δεῖνας,** γεν. **δεῖνος,** δοτ. **δεῖνι,** αἰτ. **δεῖνα,** κ. γεν. τοῦ **δείνατος,** δοτ. τῷ **δείνατι** (᾿Απολλ.Δύσκ.᾿Αντων.25,9), πληθ. ὀν. **δεῖνες,** γεν. **δείνων,** αἰτ. **δεῖνας,** ἀλλὰ **καὶ ἄκλιτον,** ἀόρ. ἀντων. τιθεμένη ἐπὶ προσ. κ. πραγμ., ἃ δὲν θέλει τις ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ, ἕνος κἄποιος : ᾿Αριστφ.Βάτρ.918 **τί δὲ ταῦτ᾿ ἔδρασ᾿ ὁ δεῖνα ;,** Δημ.167 **ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα εἰσήγγειλεν, - ὁ δεῖνα ἔμπορος,** ΣΚαρύδη **Φῶς καὶ ὁ δεῖνας καὶ ὁ τάδες | εἶναι ὅλοι μασκαράδες**˙ **2)** ἄλλος τις : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1262 a. 3 **ἐμὸς ἢ τοῦ δεῖνος**˙ **3)** τὸ οὐδ. **τὸ δεῖνα** ὡς οὐσ. πρᾶγμά τι γνωστὸν διὰ τὴν εὐτέλειάν του : ᾿Αντιφ.129,6 **τὸ δεῖνα δ᾿ ἐσθίεις ;** (τρῶς τέτοιο φάρι ;)˙ **4)** ὁμ. κατ᾿ εὐφημισμόν, τὸ πέος˙ πρβλ. δημ. τὸ λεγάμενο : ᾿Αριστφ.᾿Αχ.1149 **τῷ δὲ καθεύδειν μετὰ παιδίσκης ὡραιοτάτης, ἀνατριβομένῳ γε τὸ δεῖνα**˙ **5)** ὁμ. π. κωμ. ἐπιφωνημ. πρὸς ἔκφρασιν ἰδέας ἐλθούσης αἴφνης τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀλήθεια, γιὸ στάσου : ᾿Αριστφ.Σφ. 523 **τί δ᾿ ἦν, τὸ δεῖνα, τῇ διαίτῃ μὴ ᾿μμένῃς ;**

δεινάζω μτγν. δυσανασχετῶ, ἀγανακτῶ˙ ῾Ησ. « ἐδείναζον, δεινῶς ἔφερον » : ΠΔ Μακκ.2,4,35 **πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον καὶ ἐδυσφόρουν ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ**˙ **2)** Ζωναρ.489 « δεινάζειν, λοιδορεῖν ».

δειναρίτης (ὁ) νεώτ. γένος **κερατιτιδῶν** ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δειναροταυρικός-ή-όν **νεώτ.** ὁ ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῶν Δειναρικῶν ῎Αλπεων μέχρι τοῦ Ταύρου : **δειναροταυρική πτυχή.**

δειναυξῆσαι γλωσσ. μεγαλοποιῶ, ἐξογκώνω.

δεϊνβολλία (ἡ) **νεώτ.** γένος **σαπινδιιδῶν φυτῶν.**

δεινεύειν ἐσφ. γρ. ἀντὶ δινεύειν˙ ῾Ησ. « κυκλεύειν »˙ **2)** ῾Ησ. « βουλεύεσθαι κακά ».

δείνη (ἡ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ δίνη˙ ῾Ησ. « δεῖναι˙ **αἱ** τῶν ὑδάτων συστροφαί ».

δεινιάς-άδος (ἡ) εἶδος ἀνδρικοῦ ὑποδήματος : Κλεάνθ.π.᾿Αθην.11,471 Β, Πολυδ.7,89 **ἀπὸ δὲ τῶν χρησαμένων ᾿Ιφικρατίδες, Δεινιάδες, ᾿Αλκιβιάδια.**

δείνιχθυς-υος (ὁ) **νεώτ. παλαιοζ.** γένος γιγαντιαίων **ἰχθύων ἀπαντῶν** μ. **ἐν** ἀπολιθώσει.

δεινοβίης (ὁ) ὁ δεινὴν **βίαν,** ἰσχύν, ἔχων, ὁ **δεινῶς, ἰσχυρός** : ᾿Ορφ.᾿Αργ.65 **δεινοβίην ἥρωα.**

δεινοεπής-οῦς-ές σχόλ. ὁ δεινοὺς λόγους λέγων : Σχόλ.᾿Ιλ.Θ 209 **ἢ παρὰ τὸ ἀπτὸν τὸ ἰσχυρὸν** (ἀπτοεπές), **ὥστε εἶναι δεινοεπές**˙ πρβλ. ἀπτοεπής.

δεινοθέτης (ὁ) μτγν., δωρ. **δεινοθέτας,** πανοῦργος, κακοποιός : Μόσχ.ἀπ.3,7 **Κῶρος δεινοθέτας.**

δεινοθηριίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. θηλαστικῶν ζῴων **προβοσκιδωτῶν** ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεινοθήριον (τὸ) νεώτ. γένος θηλαστικῶν ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει˙ τούτου σπουδαιότερον εἶδος **δεινοθήριον τὸ γιγαντιαῖον,** θεωρούμενον ὡς τὸ ἰσχυρότατον τῶν ζῴων.

δεινοκάθεκτος-ον ὁ δυσκόλως κρατούμενος, δυσκάθεκτος, δυσκολοκράτητος : ᾿Ορφ.῞Υμν.10,6.

δεινόκερας-ατος (τὸ) **νεώτ.** ζῳολ. γένος θηλαστικῶν ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεινοκερατίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. θηλαστικῶν ζῴων **ἀμβλυπόδων,** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεινοκεφάλια (τὰ) νεώτ. ὑποτάξις **ἑρπετῶν,** ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεινοκύων-όκυνος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν σαρκοφάγων ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεινολεχής-οῦς-ές μτγν. ποι. ὁ δεινὸν ἔχων λέχος, ὁ ὑπὸ δεινὰς περιστάσεις εἰς γάμον ἐλθών, π. γυναικῶν : ᾿Ορφ.᾿Αργ.904 **δεινολεχὴς Μήδεια.**

δεινόλινος-ον ΕΜ 264,28 « ὁ δεινῇ εἱμαρμένῃ ἐφθαρμένος »˙ πρβλ. αἰνόλινος.

δεινολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ λέγειν τὰ ἑαυτοῦ δεινά, μεμψιμοιρία, παραπόνεμα : Πολύβ.33,5,3 **ἅμα δὲ τὰς ἐκ τῶν τραυμάτων οὐλὰς ὑπὸ τὴν ὄψιν δεικνὺς καὶ τὴν λοιπὴν δεινολογίαν ἀκόλουθον τούτοις διατιθέμενος.**

δεινολόγος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ δεινὰ περὶ ἑαυτοῦ λέγων, μεμψίμοιρος, παραπονιάρης : Χοιροβοσκ.᾿Ορθογρ.παρὰ Ζωναρ.475˙ πρβλ. αἰνολόγος.

δεινολογοῦμαι-έομαι κ. νεώτ., μέλλ. **δεινολογήσομαι** παραπονοῦμαι δεινῶς, μεμφιμοιρῶ: Ἡρ. 1,44 **μᾶλλόν τι ἐδεινολογέετο, ὅτι μιν, ἀπέκτεινε τὸν αὐτὸς φόνου ἐκάθηρε,** Πλούτ.Σερτ.6,15 **ἀγανακτούντων δὲ.. καὶ δεινολογουμένων.**

δεινολογῶ-έω νεώτ. περιγράφω τι διὰ δεινῶν, φοβερῶν ἐκφράσεων· 2) τὸ μέσ. **δεινολογοῦμαι** βλ.λ.

δεινόμορφος-ον μσν. ὁ ἔχων δεινήν, φοβερὰν μορφήν: Θεοδόσ.Ἀκροασ.5,8 **δεινόμορφον κῆτος.**

δεινοπάθεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. μεμφιμοιρία, παράπονον ἐπὶ δεινῷ πάθει: Πολυβ.6,201· 2) Σουΐδ. « τραγῳδία, δεινοπάθεια »· 3) νεώτ. τὸ πάσχειν δεινῶς, δεινὸν πάθος, **κακοπάθεια.**

δεινοπάθημα-ατος (τό) νεώτ. δεινὸν πάθημα, δυστύχημα, συμφορά: **δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιγράφω τὰ δεινοπαθήματά μου.**

δεινοπαθής-οῦς-ές μτγν. ὁ δεινὰ πάσχων ἢ παθών: Ἀπολλ.Σοφ.Λεξ.Ὁμ.56 **αἰνοπαθῆ, δεινοπαθῆ.**

δεινοπάθησις-εως (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. μεμφιμοιρία, παραπόνεμα: Σχόλ.Λουκ.Μακρόβ.23 **ποτνιῶμαι τὸ δυσφορῶ καὶ τὸ μετὰ δεινοπαθήσεως ἱκετεύω**· 2) νεώτ. δεινὴ ταλαιπωρία, κακοπάθεια.

δεινοπαθῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. γογγύζω, παραπονοῦμαι διὰ τὰ δεινά, τὰ δυστυχήματα, τὰ βάσανά μου: Δημ.1023 **οὗτος νῦν σχετλιάζων καὶ δεινοπαθῶν καὶ τὴν προῖκά με τῆς μητρὸς ἀποστερήσει,** Λουκ.Συρ.24 **κάρτα δὲ δεινοπαθέων κίστιν τε καὶ φιλίην ἀνεκαλέετο**· ‖ κ. μετ' ἐμπροθ. διορ. (**ἐπί τινι**): Διόδ.Σ.19,75 **ἐφ' οἷς Ἀντίγονος δεινοπαθήσας,** Πλούτ.Ἠθ.781 Α **Ἀνάξαρχος μὲν οὖν ἐπὶ τῷ Κλείτου φόνῳ δεινοπαθοῦντα παραμυθούμενος Ἀλέξανδρον**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. πάσχω δεινά, δυστυχῶ, κακοπαθῶ.

δεινοπενθής-οῦς-ές σχόλ. ὁ δεινῶς πενθῶν: Σχόλ.Ἰλ.Ω 721 **δεινοπενθεῖς γὰρ βάρβαροι.**

δεινοποίησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐπὶ τὸ δεινότερον παράστασις, μεγαλοποίησις τῶν πραγμάτων, ἄ. δείνωσις: Ἐπιφάν.1,621 C **ὁ δὲ.. ἐπενόει ἑαυτῷ πρόφασίν τινα, δι' ἧς τὸ ἴδιον πλασματικῆς δεινοποιήσεως ταύτης συστήσειε.**

δεινοποιῶ-έω μτγν. κ. σχόλ. παριστῶ τι ἐπὶ τὸ δεινότερον: Διον.Ἁλ.Θουκ.23,866 **οὐδ' ἐν τῷ παθαίνειν καὶ δεινοποιεῖν τὰ πράγματα τὴν ἀλκὴν ἔχει,** Νικόλ.Ρ Προγ.42 F, Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 2,321 **δεινοποιεῖ δὲ καὶ τῇ ἀκοῇ ἐκπλήττει τοὺς ἥρωας**· ‖ ἐκφράζομαι τρομακτικῶς: Παρφ.Χριστ.30.

δεινόπους-ποδος-ουν ποι. ὁ ἔχων δεινούς, οἷον διὰ τὴν ταχύτητα, πόδας: Σοφ.ΟΤ 418 **καί σ' ἀμφιπλὴξ μητρός τε καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς ἐλᾷ ποτ' ἐκ γῆς τῆσδε δεινόπους Ἀρά** (ἡ καταδιώκουσα δεινῶς τὸν καθ' οὗ στρέφεται· Σχόλ. « ἡ διὰ τῶν ποδῶν δέος ἐμποιοῦσα »).

δεινοπραγία (ἡ) νεώτ. δεινοπραξία βλ.λ.· ‖ ταλαιπωρία: **ἡ κατὰ τὸν πόλεμον δεινοπραγία.**

δεινοπραξία (ἡ) μσν. τὸ ἐν δεινοῖς ζῆν: Μιχ. Ἀτταλ.318,2 π. Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ.

δεινοπροσωπῶ-έω μτγν. προσδίδω εἰς τὸ πρόσωπόν μου δεινήν, ἀγριωπὴν ὄψιν, ὅθ. ἐξαγριοῦμαι: Ὑπόθ.Εὐρ.Φοίν. **δεινοπροσωπήσαντος δὲ ὑπὸ τῆς τυραννίδος τοῦ Ἐτεοκλέους.**

δεινορνιθίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια **ὀρνιθοκέρκων** πτηνῶν, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δείνορνις-ιθος (ἡ) νεώτ. γένος τι **δεινορνιθιδῶν** πτηνῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεῖνος γεν. ἑν. τῆς ἀορ. ἀντων. δεῖνα βλ.λ.

δεῖνος (ὁ) κ. μσν., δ.γρ. δῖνος εἶδος ποτηρίου· Ἡσ. « δεῖνος, εἶδος ἐκπώματος »· Στράττ. παρ' Ἀθην.467 Ε **οἶσθ' ᾧ προσέοικεν, ὦ Κρέων, τὸ βρέγμα σου; ἐγᾦδα, δείνῳ περὶ κάτω τετραμμένῳ,** Διον.Σιν. παρ' Ἀθην.11,467 D **δεῖνος μέγας χωρῶν μετρητήν**· 2) παρὰ Κυρην. ποδονιπτήρ· Φιλητ. παρ' Ἀθην.11,467 F « Κυρηναῖοι δὲ τὸν ποδονιπτῆρα δεῖνον ὀνομάζουσιν »· 3) ἅλως, ἀλώνι· Ἀθην.467 F « **Τελέσιλλα δὲ ἡ Ἀργεία καὶ τὴν ἅλω καλεῖ δεῖνον** », Εὐστ.Ἰλ.1207,14· 4) χορός· Ἡσ. « δεῖνος.. ὄρχησις »· Ἀθην.467 F « ἔστι καὶ γένος ὀρχήσεως, ὡς Ἀπολλοφάνης ἐν Δαλίδι παρίστησιν οὑτωσὶ 'δεῖνος καὶ καλαθίσκος' »· 5) δίνη, στρόβιλος, δῖνος βλ.λ.· Ἡσ. « δίνησις, κίνησις »· 6) Ἐπιγρ. ἐργαλεῖον πρὸς κατασκευὴν ἢ ἐπίπασιν καταποτίων.

δεινός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐμποιῶν δέος, φοβερός, τρομερός, φρικτός: Ἰλ.Α 49 **δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο,** Ὀδ.Χ 405 **δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι,** Σοφ.ΟΚ 141 **δεινὸς μὲν ὁρᾶν, δεινὸς δὲ κλύειν,** Ἀνδοκ.1,30 **δεινὴ παρὰ τοῖς εἰδόσιν ἡ βάσανος,** Διγεν.Ἀκρ.936 **κάμπους τοὺς πολλοὺς καὶ τὰς δεινὰς κλεισούρας,** - **δεινὸς ἀγών**· ‖ τὸ οὐδ. ἑν. κ. πληθ. δεινόν, δεινὰ ὡς ἐπίρρ. φρικτῶς, φοβερά: Ἰλ.Γ 337 **δεινὸν δὲ φόβος καθύπερθεν ἔνευεν**· 2) ἐν ἠπιωτέρᾳ σημ. ὁ ἐκ σεβασμοῦ οἱονεὶ δέος προκαλῶν, ὁ σεπτός: Ἰλ.Σ 394 **ἦ ῥά νύ μοι δεινή τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον**· 3) ἐν φρ. **δεινός εἰμι μή..** (**ὑπάρχει φόβος μήπως ἐγώ..**): Ἡρ.1,155 **οὐδὲν δεινοὶ ἔσονται μὴ ἀποστέωσιν**· ‖ τὸ οὐδ. δεινὸν ὡς οὐσ. κίνδυνος, φόβος, δυστύχημα, συμφορά: Ἡρ.7,157 **τοῦτο δὲ ἤδη δεινὸν γίνεται, μὴ πέσῃ πᾶσα ἡ Ἑλλάς,** Αἰσχ.Χο.634 **ᾔκασεν δέ τις τὸ δεινὸν ἂν Λημνίοισι πήμασιν**· ‖ νεώτ. κ. δημ. κατὰ πληθ. δυστυχήματα, δεινοπαθήματα, ταλαιπωρίαι, βάσανα: **ὑπέστη πολλὰ δεινά,** Βάρν.ΛΜ 37 **πλήθαινέ μου τὰ δεινὰ καὶ τοὺς πόνους**· ‖ **δεινόν ἐστι** μετ' ἀπαρφ. εἶναι ἐπικίνδυνον νά..: Λυσ.12,87 **καὶ τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ δεινὸν ἦν καὶ τῶν τεθνεώτων ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν**· ‖ **δεινὸν ποιεῖσθαι** θεωρῶ τρομερόν, ἀγανακτῶ, ἀπολ.: Θουκ.1,102 **δεινὸν ποιησάμενοι καὶ οὐκ ἀξιώσαντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦτο παθεῖν**· ‖ **δεινὰ ποιεῖν** παραπονοῦμαι, μεμφιμοιρῶ: Ἡρ.3,14 **τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιεύντων**· ‖ **δεινὸν ἢ δεινὰ πάσχειν** ὑφίσταμαι ἀδικίας, κακομεταχείρισιν: Ἀριστφ.Βάτρ.252 **δεινὰ τἄρα πεισόμεσθα**· 4) κ. νεώτ. ἰσχυρός, κρατερός, σφοδρός, ὅθ. κ. θαυμαστός, ἔκτακτος, ἔξοχος: Ἰλ.Η 245 **καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,** Ἡρ.9,3 **ἀλλά οἱ δεινός τις ἐνέστακτο ἵμερος τὰς Ἀθήνας δεύτερα ἑλεῖν,** Σοφ. Τρ.298 **ἐμοὶ γὰρ οἶκτος δεινὸς εἰσέβη,** - **δεινὸς πολεμιστής - ἀντίπαλος**· ‖ τὸ οὐδ. **δεινὸν** ὡς οὐσ. (ἐνν. **πρᾶγμα**) πρᾶγμα παράδοξον: Αἰσχ. Ἐκ.592 **οὔκουν δεινόν, εἰ γῆ μὲν κακὴ τυχοῦσα καιροῦ θεόθεν εὖ στάχυν φέρει,** Πλάτ.Θεαίτ. 184 D **δεινὸν γάρ που, ὦ παῖ, εἰ πολλαί.. αἰσθήσεις ἐγκάθηνται**· 5) κ. νεώτ. ἱκανός, ἐπιτήδειος, ἔμπειρος, παρ' ἀρχ. πολλάκις ἐν ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ σοφός: Ἡρ.5,23 **δεινῷ τε καὶ σοφῷ δοὺς ἐγκτήσασθαι πόλιν,** Πλάτ.Φαῖδρ.245 C **ἡ δὲ δὴ ἀπόδειξις ἔσται δεινοῖς μὲν ἄπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή,** - **δεινὸς ῥήτωρ - κολυμβητής**· ‖ ὁμ. παρ' ἀρχ. ἐν ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ ἰδιώτης· δημ. τρανὸς βλ.λ.: Δημ.50 **ἄν τε δεινοὶ λάχωσιν ἄν τε ἰδιῶται οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελούμενοι**· ‖ ὁμ. μετ' ἀπαρφ. ὁ ἐπιτήδειος, ἱκανός εἴς τι: Αἰσχ.Πρ.59 **δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρους,** Ἀριστφ. Νεφ.243 **νόσος μ' ἐπέτριψεν ἱππική, δεινὴ φαγεῖν,** Δημ.23 **αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι τὰ τοιαῦτα ὀνείδη**· ‖ ὁμ. μετ' αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς: Ἀριστφ.Ἐκκλ.364 **τίς τῶν καταπρώκτων δεινός ἐστι τὴν τέχνην**· ‖ ὁμ. κ. μετ' ἐμπροθ. διορισμοῦ (**εἰς, ἐν, περί, ἀμφί, κατά**): Ἀριστφ.Βάτρ. 968 **σοφὸς γ' ἀνὴρ καὶ δεινὸς ἐς τὰ πάντα,** Πλάτ.Εὐθ.304 Δ **τούτων τις τῶν περὶ τοὺς λόγους τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια δεινῶν,** αὐτ.Ἴων

531 A πότερον περὶ Ὁμήρου μόνον δεινὸς εἶ ἢ καὶ περὶ Ἡσιόδου, Τιμοκλ. παρ' Ἀθην.8,341 F ὅ τ' ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπερείδης ἔχει, Αἰλ.ΠΙ 3,1 τῶν ἀνδρῶν τῶν κατὰ χειρουργίαν δεινῶν· || κ. ἐν κακῇ σημασίᾳ, πονηρός, κατεργάρης : Πλάτ.Εὐθ.3 C οὐ σφόδρα μέλει, ἄν τινα δεινὸν οἴωνται εἶναι.

δεινοσαύρια (τὰ) νεώτ. κ. δεινοσαυρίδαι τάξις γιγαντιαίων ἑρπετῶν, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεινόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος γιγαντιαίων ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολ.θώσει.

δεινοσμός (ὁ) μτγν. κ. δείνοσμος τὸ φυτὸν κόνυζα βλ.λ. ἡ πλατύφυλλος : Ψ Διοσκ.3,121.

δεινοτάτως μτγν. ἐπίρρ. λίαν δεινῶς βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.2,291.

δεινότης-ητος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δεινοῦ, τρομερὰ ἐπικίνδυνος κατάστασις, μεγάλη δυσχέρεια : Θουκ.4,10 εἴ τις ὑπομένοι καὶ μὴ φόβῳ ῥοθίου καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλου ὑποχωροίη, Διόδ.Σ 3,59 γενναῖοι . . καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ περιστάσεις τὰς ἐχούσας δεινότητας· **2)** ἐπὶ νόμων, αὐστηρότης : Θουκ.3,46 καὶ τὴν φυλακὴν μὴ ἀπὸ τῶν νόμων τῆς δεινότητος ἀξιοῦν ποιεῖσθαι· **3)** ἱκανότης, ἐπιτηδειότης, εὐφυΐα, πανουργία : Πλάτ.Θεαίτ.176 C αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι καὶ σοφίαι ἐν μὲν πολιτικαῖς δυναστείαις γιγνόμεναι φορτικαί, Δημ.275 καὶ ὅση δεινότης ἦν ἐν τῷ Φιλίππῳ θεάσασθε· || εἰδ. κ. νεώτ. ἐπὶ ῥήτορος ἢ συγγραφέως, εὐγλωττία, εὐφράδεια : Θουκ.3,37 μὴ δεινότητι καὶ ξυνέσεως ἀγῶνι ἐπαιρομένους παρὰ δόξαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει παραινεῖν, Δημ.307 τί γὰρ ἡ σὴ δεινότης εἰς ὄνησιν ἥκει τῇ πατρίδι, Μηναῖ.5,19 Ὠδ.7 ῥητόρων δεινότητας, φωτὶ τῷ θείῳ καταυγαζόμενος· || ὁμ. ἐπὶ λόγων : Ἰσοκρ.1,4 τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις.

δείνοφις-εως (ὁ) νεώτ. ζῳολ. κ. δεινόφις γένος τι ἀφρικανικῶν ὄφεων ἰοβόλων.

δεινοφόρος-ον μσν. ὁ φέρων δεινά, δυστυχίας : Ἰω.Γεωμ.Χαιρ.4,14 δεινοφόροισι τύχαις.

δεινόφρων-ονος-ον κ. μσν. ὁ ὑψηλόφρων· Ἡσ. « δεινόφρων, ὑψίφρων » : Θεοδ.Ἀκροάσ.2,83.

δεινοψία (ἡ), ἰων. -ίη τὸ δυσκόλως βλέπειν : Ἱππ. Τέχν.7,36 ἰητρικὴ δὲ . . τῶν ξυμπάντων ἐν τῇ νηδύι νοσεόντων ἀποστερουμένη τῇ δεινοψίῃ τὰ πάντα.

δεινῶ-όω παριστῶ τι ἐπὶ τὸ δεινότερον, μεγαλοποιῶ· πρβλ. δεινοποιῶ : Θουκ.8,74 ἐλθὼν ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὸ μεῖζον πάντα δεινώσας, Πλούτ.Περ.28 μᾶλλον ἔοικεν ἐνταῦθα δεινῶσαι τὰς τῆς πατρίδος συμφοράς· || Ἡσ. « δεινοῦσι, φοβεροῦσι »· **2)** παθ. Σουίδ. « δεινουμένην· πατουμένην » : Καλλ.ἀπ.51 A δεινουμένην ὑπὸ βουσὶν ἐμὴν ἐφύλασσον ἅλωα.

δείνωμα-ατος (τὸ) μτγν. ἐξωγκωμένη, ὑπερβάλλουσα ἀντίληψις : Φιλόδ.Ρητ.1,286,7 δῆλον ὅτι γὰρ τὰ προσόντα ἀγαθὰ λέγων, ἅπερ ὁ κατηγορῶν ὡς οὐχ ὑπάρχοντα κατηγορεῖ, καὶ τὸ δείνωμα τῶν κριτῶν ἔλαττον οὕτω ποιῶν, ἀπεργάζοιτ' ἂν χρήσιμον.

δεινωπός-όν δεινώψ βλ.λ. : Ἡσίοδ.Α 250 δεινωποὶ βλοσυροί τε, δαφοινοί τ' ἄπλητοί τε.

δεινῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δεινόν, φοβερόν, μετὰ μεγάλης στενοχωρίας : Ἡρ.2,121 γ ἀνακρεμαμένου δὲ τοῦ νέκυος τὴν μητέρα δεινῶς φέρειν· || φρ. δεινῶς ἔχει μοι ἢ δεινῶς ἔχω στενοχωροῦμαι, ὑποφέρω λίαν, διατελῶ εἰς λίαν δυσχερῆ θέσιν : Εὐρ.ΙΑ 1257 δεινῶς δ' ἔχει μοι ταῦτα τολμῆσαι, γύναι, Ξεν.Ἀν.6,4,23 ἐπεὶ δὲ ἑώρα τοὺς ἀνθρώπους ὡς εἶχον δεινῶς τῇ ἐνδείᾳ . **2)** θαυμασίως, καθ' ὑπερβολήν, λίαν, σφόδρα : Ἡρ.2,76 ταῦτα δὲ τὰ εἶπον πάντα μέλαινά ἐστι δεινῶς, Μηναῖ.4,16 Θεοσκίον νοσοῦσαν πανύμνητε δεινῶς· συγκρ. δεινοτέρως : Σχόλ.Ἰλ.Η 97· || φρ. δεινῶς διατίθεμαι καταλαμβάνομαι ὑπὸ θαυμασμοῦ ἢ ἄλλου ζωηροῦ συναισθήματος : Πλούτ.Λυκ.11 αὐτός τε δεινῶς διετέθη περὶ τὸν ἄνδρα.

δείνωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐπὶ τὸ δεινότερον παράστασίς τινος, μεγαλοποίησις : Πλάτ.Φαῖδρ. 272 A βραχυλογίας τε αὖ καὶ ἐλεεινολογίας καὶ δεινώσεως ἑκάστων τε ὅσ' ἂν εἴδη μάθῃ λόγων, Λογγῖν.12,5 καιρὸς δὲ τοῦ Δημοσθενικοῦ μὲν ὕψους καὶ ὑπερτεταμένου ἐν ταῖς δεινώσεσι· **2)** ἀγανάκτησις, ὀργή : Ἀριστλ.Ρητ.1417 a, 13 ὅσα μὴ πραττόμενα ἢ οἶκτον ἢ δείνωσιν φέρει· **3)** ἡ σύσπασις τῶν ὀφρύων : Ἱππ.Διαίτ.42 ὀφρύες δεινώσιος μετέχουσαι· **4)** νεώτ. ἡ μεγάλη χειροτέρευσις, ἀ. συνηθέστ. ἐπιδείνωσις : ἡ δείνωσις τῆς ἐμπορικῆς κρίσεως - τῆς ἀσθενείας.

δεινωτικός-ή-όν μτγν. ῥητ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δείνωσιν βλ.λ.1) : Κορνοῦτ.Ρητ.394 H.

δεινωτός-ή-όν Ἡσ. « δεινωτήν, πεποικιλμένην ἐν κύκλῳ, τετορνευμένην ».

δεινώψ-ῶπος (ὁ) ἐπὶ τῶν Ἐρινύων, ὁ ἔχων ἀγρίους ὀφθαλμούς : Σοφ.ΟΚ 84 ὦ πότνιαι δεινῶπες.

δείξιμο (τὸ) δημ. δεῖξις βλ.λ. : καλὸ μου δείξιμο εἴθε ἡ ὑπ' ἐμοῦ γινομένη δεῖξις νὰ εἶναι ἀβλαβὴς [φρ. λεγομένη ὑπὸ δεικνύοντος εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα τὸ σημεῖον, ὅπου εἰς ἄλλον τινὰ ἐνεφανίσθη νόσημά τι]· **2)** πρὸς μάθησιν ὁδηγία.

δεῖξις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τρόπος δείξεως, ἀποδείξεως : Ἀριστλ.Ρητ.1408 a,26 καὶ ἠθικὴ δὲ αὕτη ἡ ἐκ τῶν σημείων δεῖξις· **2)** δεῖγμα, σημεῖον : Ἡρωδιαν.1,15,5 εὐτοξίας μᾶλλον ἢ ἀνδρείας παρέχοιτο δεῖξιν· **3)** ἐπίδειξις, παράστασις, ἔκθεσις : Ἀθήν.3,98 C δεῖξιν δέ ποτε λόγων δημοσίᾳ ποιούμενος· || ἐπίδειξις χρηματική : Διογ.Λ 4,38 εἰς τὰς ἀργυρικὰς δείξεις ἀπήντα πρῶτος· **4)** πάπ. δημοσία ἀνακοίνωσις· **5)** γραμμ. ἀποδεικτικὴ ἰσχύς : Χρύσ.Στωϊκ.2,65· **6)** μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δεικνύειν, τὸ δείξιμο : Εὐστ.Ἰλ.1072,56 ἡ ἀντωνυμικὴ δεῖξις, - ἡ δεῖξις τῶν προσώπων διὰ τοῦ δακτύλου εἶναι ἀνάγωγον· || νεώτ. γεν. ἡ ἐνέργεια τοῦ δεικνύειν, ὁθ. κ. τοῦ καθορίζειν κ. τοῦ ὁδηγεῖν : ἡ ἀκριβὴς δεῖξις τῶν ὁρίων.

δειξίων Ἐπιγρ. δείξων, μτχ.μέλλ. τοῦ δείκνυμι βλ.λ.

δεῖξον β' ἑν. προστ. ἀορ. τοῦ δείκνυμι βλ. λ. : Δημ.1045 σὺ τοίνυν δεῖξον χαλκοῦν ἕνα μόνον· || αὐδ. μτχ. μέλλ. τοῦ δείκνυμι βλ.λ.

δεῖξος (ὁ) δημ. κ. δείξιος, θηλ. δείξ(ι)α, μ. ἐν τῇ φρ. ὁ ποῖσος (καὶ) ὁ δεῖξος ὁ ἐξώλης καὶ προώλης, ὁ παλιάνθρωπος, ὁ τιποτένιος.

δειομένη Ἡσ. « δεισομένη ».

δειόμενον Ἐπιγρ. [Ὠρωπ.] δεόμενον, οὐδ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ δέομαι βλ.λ.

δεῖος-ους (τὸ) ἐπ. δέος βλ.λ. : Ἰλ.Ο 4 χλωροὶ ὑπαὶ δείους.

δειπνάριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δεῖπνον βλ.λ. : Δίφιλ.παρ' Ἀθην.4,156 F τὸ δειπνάριον ἀνθηρὸν ἦν, γλαφυρὸν σφόδρα, Κλήμ.Ἀλ.1,165,17 δειπνάριά τινα, κνίσσης καὶ ζωμῶν ἀποπνέοντα.

δείπνειας αἰολ. β' ἑν. ἀορ. εὐκτ. δειπνήσειας τοῦ δειπνῶ βλ.λ.

δειπνεύς-έως (ὁ) μτγν. θεότης τιμωμένη ὑπὸ τῶν μαγείρων ἐν Ἀχαΐᾳ : Ἀθήν.2,39 D τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεύς, ἀπὸ τῶν δείπνων σχὼν τὴν προσηγορίαν.

δειπνεύω Ἐπιγρ. δειπνίζω βλ.λ. (πιθαν.).

δειπνήεντα Ἡσ. « δειπνοφόρα, οὐ δυνάμενα φέρειν ἡμᾶς ».

δειπνησείω γλωσσ. ἐπιθυμῶ νὰ δειπνήσω.

δείπνηστος (ὁ), δ.γρ. δειπνηστός ὁ καιρὸς τοῦ δείπνου : Ὀδ.Ρ 170 ἀλλ' ὅτε δὴ δείπνηστος ἔην καὶ ἐπήλυθε μῆλα πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, Νικ.Θηρ. 761 ἀκρόνυχος δείπνηστος (δ.γρ. δειπνητός)· πρβλ.

δειπνηστὺς (κατά τινας γραμματ. **δειπνηστός** = ὁ καιρὸς τοῦ δείπνου, **δείπνηστος** = δεῖπνον : Εὐστ. 1814,36).

δειπνηστύς-ύος (ἡ) 'Ησ. « δειπνηστύν, τὴν τοῦ δείπνου ὥραν ».

δειπνητήριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **δειπνιστήριον** ἡ αἴθουσα τοῦ δείπνου, ἑστιατόριον, τραπεζαρία· 'Ησ. « λέσχη, δειπνιστήρια », ΕΜ 561,12 « λέσχαι παρὰ Βοιωτοῖς, τὰ κοινὰ δειπνητήρια » : Πλούτ. Λούκ.41 **ἑκάστῳ γάρ, ὡς ἔοικε, δειπνητηρίῳ τεταγμένον ἦν τίμημα δείπνου.**

δειπνητής (ὁ) μτγν. κ. δημ. ὁ συμμετέχων εἰς δεῖπνον, συνδαιτυμών, σύνδειπνος, ὁμοτράπεζος : Πολύβ.3,57,7 **ἴσως ἀγνοοῦσι παραπλήσιόν τι πάσχοντες τοῖς λίχνοις τῶν δειπνητῶν·** **2)** δημ. ὁ δεῖπνον ἄλλοις παραθέτων : **ἀπόψε θὰ εἶμαι δειπνητής σας·** πρβλ. δειπνῶ 4).

δειπνητικός-ή-όν μτγν. ὁ τὰ δεῖπνα, τὰ συμπόσια ἀγαπῶν, φιλόδειπνος : 'Ανάξιππ.παρ' 'Αθην.9, 404 D **ὁ γὰρ τοιοῦτός ἐστιν οὐ δειπνητικός, πρὸς τῷ φιλεῖν δὲ τὴν διάνοιάν ἐστ' ἔχων·** **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ δεῖπνον, εἰς τὴν μαγειρικήν, μαγειρικός : 'Αθήν.4,128 A **ἑκατέρων οὖν σῴζονται δειπνητικαί τινες ἐπιστολαί.**

δειπνητικῶς ἐπίρρ. τεχνηέντως, περιποιητικῶς : 'Αριστφ.'Αχ.1016 **ἤκουσας ὡς μαγειρικῶς κομψῶς τε καὶ δειπνητικῶς αὐτῷ διακονεῖται.**

δείπνητος (ὁ) μσν. δείπνηστος βλ.λ. : Εὐστ.1814,39.

δειπνητός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων ἤδη δειπνήσει : **μὴν ἔρθῆτε δειπνητοί· θὰ φᾶμε μαζί.**

δειπνίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ δεῖπνον βλ.λ., δειπνάριον : Θηα.Στεφ.ἐν λ.

δειπνίζω κ. δημ., μέλλ. ἀττ. **δειπνιῶ** παρέχω δεῖπνον, φιλεύω, κάνω σὲ ἄλλον τραπέζι : 'Οδ.Δ 535 **τόνδ'.. ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνεν δειπνίσσας,** 'Ηρ.7,118 **καὶ δειπνίζοντες Ξέρξεα ἐς πᾶν κακοῦ ἀπίκατο,-νά 'ρθῇς νὰ σὲ δειπνίσω ἀπόψε·** ‖ καὶ μετὰ συστοίχ. αἰτ. : Μάτρων παρ' 'Αθην.4,134 E **ἃ Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν 'Αθήναις δείπνισεν ἡμᾶς·** ‖ δημ. κ. ἀμτβ. δειπνῶ· **2)** παθ. μτχ. παρακ. **δεδειπνισμένος** ὁ διὰ δείπνου δεκασθείς : Πλούτ. 'Ηθ.92 E **οὐδέ γε βοὰς δεδειπνισμένων θεάτρων.**

δειπνίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ δεῖπνον βλ.λ. : 'Αριστφ. ἀπ.483 (παρ' 'Ησ.) **οὐ γὰρ ἄκανθαι ι τούτῳ τῷ δειπνίῳ·** πρβλ. δειπνάριον.

δειπνιστήριον (τὸ) 'Επιγρ. κ. **δειπνητήριον** βλ.λ.

δειπνιστός (ὁ) δείπνηστος βλ.λ.· ΕΜ 262,45 « δειπνιστός, ἔστι **δειπνῶ** δειπνητός, ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνηστὸς ἔην, περισσὸν τὸ σ· διὰ τοῦ ἰῶτα γράφεται· ἀπὸ τοῦ δειπνίζω, δειπνιστός. 'Ωρος ».

δειπνῖτις-ίτιδος (ἡ) μτγν. ἡ χρησιμεύουσα εἰς τὸ δεῖπνον : Δίων Κ 69,18 **στολῇ τῇ δειπνίτιδι.**

δειπνογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ συγγραφεὺς τῶν παρ' ἀρχαίοις δείπνων· πρβλ. δειπνολόγος.

δειπνοθήρας (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ θηρῶν τὴν δωρεὰν συμμετοχὴν εἰς δεῖπνα, παράσιτος : Φίλ.1,665.

δειπνοθηρία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δειπνοθήρα, παρασιτισμός.

δειπνοκλητόριον (τὸ) μτγν. προσκλητήριον εἰς δεῖπνον : Εὐστ.766,58 **τὰ ἔξω οἴκου γινόμενα δειπνοκλητόρια·** **2)** ἑστιατόριον· Λεξ.Κυρίλλ. « ἑστιατόριον· δειπνοκλητόριον ».

δειπνοκλήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ προσκαλῶν εἰς δεῖπνον : ΚΔ Ματθ.20,27 (δ.γρ.)· ‖ εἰδ. ὁ καλῶν ἐπὶ τὴν βασιλικὴν τράπεζαν· 'Αρτεμίδ. παρ' 'Αθην.4,171 B « εἰλέατροι δὲ καλοῦνται.. οἱ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν καλοῦντες τράπεζαν.. 'Αρτεμίδωρος δ' αὐτοὺς δειπνοκλήτορας ὀνομάζει ».

δειπνοκρίτης (ὁ) 'Επιγρ. ὁ ἐπίσημος κριτὴς τῶν δείπνων, ὡς θρησκευτικὸν ἀξίωμα.

δειπνολογία (ἡ) μτγν. ὁ περὶ δείπνων λόγος· 'Ησ. « οἱ περὶ δείπνου λόγοι » ‖ ποίημα γαστρονομικὸν ὑπὸ 'Αρχεστράτου : 'Αθήν.1,4 B **ὡς δὲ Κλέαρχος Δειπνολογίᾳ** (ἐπιγράφει).

δειπνολόγος (ὁ) μτγν. ὁ περὶ δείπνων λέγων, ὁ ποιητὴς τῶν δείπνων, δειπνογράφος· 'Αθήν.1,29 A **'Αρχεστράτου τοῦ δειπνολόγου.**

δειπνολόχος-η-ον ὁ λοχῶν τὰ δεῖπνα, ὁ ἐπιζητῶν προσκλήσεις εἰς δεῖπνα, δειπνοθήρας βλ.λ. Εὐστ.'Οδ.1508 « δειπνολόχη γυνὴ λέγεται ἡ ἁπλῶς ἐνεδρεύουσα τοῖς βρώμασι » : 'Ησίοδ.'Εργ.704 **τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο, δειπνολόχης·** **2)** ΕΜ 262,48 « δειπνολόχος, κλεπτοφόρος ».

δειπνομανής-οῦς-ές ὁ μανιακῶς ἐπιθυμῶν τὰ δεῖπνα, τὰ συμπόσια : Τίμων παρ' 'Αθην.4,162 F **δειπνομανές, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων.**

δεῖπνο(ν) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., π. 'Ομ. ἐνίοτε τὸ κατὰ τὴν μεσημβρίαν λαμβανόμενον φαγητόν : 'Ιλ.Λ 86 **ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὡπλίσσατο δεῖπνον οὔρεος ἐν βήσσῃσιν·** ‖ ἐνίοτε τὸ κατὰ τὴν πρωΐαν λαμβανόμενον φαγητόν, τὸ ἄριστον : 'Ιλ Β 381 **νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν "Αρηα,** 'Οδ.Ο 94 **κέλευσεν δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν·** ‖ ὁμ. κ. τὸ κατὰ τὴν ἑσπέραν λαμβανόμενον φαγητόν, τὸ δόρπον : 'Οδ.Ρ 176 **οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι·** **2)** π. 'Αττ. καὶ τοῖς μετ' αὐτούς, τὸ ἑσπερινὸν φαγητόν : 'Αριστφ.'Εκκλ.652 **σοὶ δὲ μελήσει, ὅταν ᾖ δεκάπουν τὸ στοιχεῖον, λιπαρῷ χωρεῖν ἐπὶ δεῖπνον,** 'Ερωτόκρ.Β 811 **κι ἀνέγνοιος ἐκοιμούντονε, τὸ δεῖπνο νὰ χωνέψῃ,** Βαλαωρ.Φωτ.2,257 **ἡ Λάμια.. ζητᾷ κι ἐκείνη δεῖπνα·** ‖ συνήθ. κατὰ πληθ. : Σοφ.'Ηλ.203 **ὦ νύξ, ὦ δείπνων ἀρρήτων ἔκπαγλ' ἄχθη,** Εὐρ.'Ορ.1008· ‖ νεώτ. τὸ περὶ τὸ μεσονύκτιον φαγητόν, διεθν. λ. σουπέ· **3)** ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, ὁ χρόνος. καθ' ὃν δειπνεῖ τις· ΕΜ 262,35 « δεῖπνον, ὁ καιρὸς τῆς τροφῆς καὶ ἡ ἐν τοιῷδε καιρῷ διδομένη τροφή »· ‖ **ἀπὸ δείπνου** ἀμέσως μετὰ τὸ δεῖπνον, μετὰ τὸ φαγητόν : 'Ιλ.Θ 54 **ἀπὸ δ' αὐτοῦ (δείπνου) θωρήσσοντο,** 'Ηρ.1,133 **ὅτι σφι ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν ἄξιον λόγου·** **4)** γεν. τροφή : 'Ιλ.Γ 383 **εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,** Αἰσχ.'Ικ.801 **ὄρνισι δεῖπνον οὐκ ἀναίνομαι πέλειν,** Αἰλ.Π11,12 **τὰ λοιπὰ τῶν σπερμάτων, ὅσα μυρμήκων δεῖπνόν ἐστι.**

δειπνοπίθηκος (ὁ) Φρύν.ΑΒ 34,29 « ὁ δείπνου ἕνεκα πιθηκίζων καὶ ὑποθωπεύων κόλακος τρόπον».

δειπνοποιΐα (ἡ) μτγν. ἑτοιμασία δείπνου : Διόδ. Σ 17,37 **ἐτρέπετο πρὸς ἄνεσιν καὶ δειπνοποιΐαν.**

δειπνοποιός-όν ὁ παρασκευάζων δεῖπνα, συμπόσια : 'Αριστλ.ΗΜ 1206 a, 27 **οἱ γὰρ δειπνοποιοὶ καὶ στεφανοποιοὶ.. ἡδονῆς εἰσιν ποιητικοί.**

δειπνοποιῶ-έω παρασκευάζω, ἑτοιμάζω δεῖπνον : 'Αλκίφρ.2,1 **λοιπὸν ἡμᾶς δεῖ τὰ μὲν ποιεῖν, τὰ δὲ μαλακίζεσθαι, τὰ δὲ δειπνοποιεῖν·** ‖ μτβ. παρασκευάζω διὰ τὸ δεῖπνον : Πολύαιν.6,72 **δειπνοποιήσας τὰ σπλάγχνα παρέθηκε τοῖς συνωμόταις·** **2)** μέσ. δειπνῶ, κάνω τὸ δεῖπνό μου : Θουκ.4,103 **καὶ δειπνοποιησάμενος ἐχώρει τὴν νύκτα,** Ξεν.'Ιππαρχ.7,12 **ἀριστῶσι καὶ δειπνοποιουμένοις ἐπιχειρεῖν.**

δεῖπνος (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ δεῖπνο(ν) βλ.λ. : Διόδ.Σ 4,3, Πασχ.Χρον.423,17 **τὸν μυστικὸν δεῖπνον** (ὁ ὑπὸ τοῦ 'Ιησοῦ παρατεθεὶς εἰς τοὺς μαθητὰς πρὸ τῆς συλλήψεως καὶ εἰς οὗ τὴν ἀνάμνησιν τελεῖται ἡ θεία εὐχαριστία), Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.564, - **δεῖπνος οὐράνιος** (συμβολικὴ παράστασις τῆς οὐρανίου βασιλείας ἐν τῇ παλαιᾷ χριστιανικῇ τέχνῃ), Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 66,22 **κι ἀμίλητα εἶναι γύρα τὰ χωριά | σὰν τῆς θανῆς ὁ δεῖπνος.**

δειπνοσοφιστής (ὁ) μτγν. ὁ εἰδήμων τῶν μυστικῶν τοῦ μαγειρείου : 'Αθήν.1,2 A **μετειληφὼς τῆς καλῆς ἐκείνης συνουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέν-**

των δειπνοσοφιστῶν· || πληθ. τίτλος συγγράμματος Ἀθηναίου τοῦ Ναυκρατίτου.

δειπνοσύνη (ἡ) κωμ. τὸ δεῖπνον: Μάτρων π.Ἀθην.4,134 F ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων.

δειπνοφιλοτησία (ἡ) μτγν. ἐξαίρετος περιποίησις διὰ δείπνου γενομένη : Ἰώσ.ΑΙ 22,5.

δειπνοφορία (ἡ) μτγν. π. Ἀθηναίοις πομπὴ μετὰ προσφορᾶς δείπνου εἰς τὰς θυγατέρας τοῦ Κέκροπος· ΑΒ 239,7 « δειπνοφορία γάρ ἐστι τὸ φέρειν δεῖπνα ταῖς Κέκροπος θυγατράσιν Ἕρσῃ καὶ Πανδρόσῳ καὶ Ἀγραύλῳ » : Ἰσαῖ.ἀπ.151.

δειπνοφοριακός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δειπνοφορίαν βλ.λ. : Ἐπιγρ.Ἐφέσ. δειπνοφοριακὴ πομπή.

δειπνοφόρος-ον ἐπὶ πτηνῶν, ὁ φέρων δεῖπνον, τροφήν : Ἀριστλ.ΖΙ 616 b, 34 τῶν δ' ἐρωδιῶν ὁ μὲν πέλλος . . δειπνοφόρος καὶ ἔπαγρος, αὐτ.ΖΙ 619 b, 24 ἡ δὲ καλουμένη φήνη ἐστὶν εὔτεκνος καὶ εὐβίοτος καὶ δειπνοφόρος καὶ ἤπιος· **2)** εἰδ. δειπνοφόροι, « αἱ κομίζουσαι τροφὰς εἰς τὰ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς κατακεκλιμένα τέκνα αὐτῶν » : Ἁρποκρ.· || ὁμ. παρθένοι ἐνδεδυμέναι ὡς νέοι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ὀσχοφορίων : Πλούτ.Θησ.23· **3)** ἐπὶ σκεύους, ὁ περιέχων τροφήν : Πολυδ.6,13 κίστη ὀψοφόρος ἢ κίστη δειπνοφόρος.

δειπνῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -άω, μέλλ. κ. δειπνήσομαι, ἀπαρφ. δεδειπνάναι, ὑπερσυντ. ἐδεδειπνήκεσαν, ἐπ.ἀπαρφ. δεδειπνήκειν, π.Ὁμ. λαμβάνω φαγητὸν ἰδίως τὸ κατὰ μεσημβρίαν, γευματίζω : Ἰλ.Τ 304 αὐτὸν δ' ἀμφὶ γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο λισσόμενο, δειπνῆσαι· || σπαν. λαμβάνω τὸ πρόγευμα, προγευματίζω : Ὀδ.Ο 396 ὅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω· **2)** π. Ἀττ. κ. νεώτ. κ. δημ. λαμβάνω τὸ ἑσπερινὸν φαγητόν : Θουκ.3,112 ὁ δὲ Δημοσθένης δειπνήσας ἐχώρει, Ξεν.ΚΠ 4,5,1 ὥρα δή, . . δειπνεῖν πᾶσιν ἡμῖν, Ἐρωτόκρ.Β 809 ἐδείπνησε κι ἐκούμπισε ὕπνο λίγο νὰ πάρῃ, Βαλαωρ. Φωτεινὸς 2,341 στρῶσέ μας νὰ δειπνήσουμε καὶ πλάγιασε, παιδί μου· || δειπνῶ τὸ ἄριστον λαμβάνω τὸ ἄριστον, τὸ πρόγευμα κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου : Ξεν.ΚΠ 1,2,11 τὸ οὖν ἄριστον τοῦτο δειπνήσαντες τὴν ὑστεραίαν αὖ θηρῶσι μέχρι δείπνου· || ὁμ. μετ' ἐμπροθ. διορ. (παρά τινι) Ἀντιφ.1,18 ὁ δ' ἐκπλεῖν τε μέλλων καὶ παρ' ἀνδρὶ ἑταίρῳ αὐτοῦ δειπνῶν· || μετ' αἰτ. τρώγω τι ὡς δεῖπνον : Ἡσίοδ.Ἔργ.442 ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον· || φρ. δειπνεῖν τἀλλότρια ἐπὶ παρασίτων, ζῶ εἰς βάρος τῶν ἄλλων : Θεόπομπ.Κωμ.π.Ἀθην.4,165 Β τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα· **3)** δημ. σπονίως ἐπὶ ζώων, τρώγω : δὲν ἔχει τσὴ νὰ δειπνήσουνε τὰ ζά· **4)** Ἐπίγρ. κ. δημ. καλῶ τινα εἰς δεῖπνον, προσφέρω εἴς τινα δεῖπνον, ὁ.δειπνεύω, δειπνίζω : Ἐπιγρ. δειπνήσαντα τὴν πόλιν (ἀμφ.).

δείρα (ἡ) Ἡσ. « δείμοιρα (ἀνάγν. διμοιρία), τράχηλος, διαίρεσις ».

δειραγχής-οῦς-ές διόρθ.Brunk τοῦ δειραχθὴς βλ.λ.

δειραδελφία (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ δειραδέλφου βλ.λ.

δειράδελφος-ον νεώτ. κ. δεράδελφος τέρας διπλοῦν μονοκέφαλον, ἔχον δύο κορμοὺς κεχωρισμένους κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ.

δειράδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δειρὴ βλ.λ.· Πολυδ.2,235 « ἀπὸ δὲ τοῦ δέρματος ὀνόματα δορά, δέρις, δειρή, δειράδια »

δειράζειν Ἡσ. « κλέπτειν ».

δειραῖος-α-ον μτγν. ὁ ἔχων πολλὰς δειράς, ἀπόκρημνος, ὀρεινός : Λυκόφρ.994.

δειράρ Ἡσ. « κορυφή » (λακων. τ. τοῦ δειράς).

δείρας μτχ. ἀορ. τοῦ δέρω βλ.λ. : Ὀδ.Λ 46 μῆλα, . . δείραντας κατακῆαι.

δειράς-άδος (ἡ) κ. νεώτ., κρητ. δηράς ράχις, κορυφογραμμή, κορφοβούνι· Ἡσ. « ἐξοχή, κορυφή, αὐχὴν τραχηλοειδὴς τοῦ ὄρους » : Ὕμν.Ἀπόλλ.281, Πινδ.Ο 8,69 Κορίνθου δειράδ' ἐποφόμενος, Σοφ.Αἴ.695 Κυλλανίας χιονοκτύπου πετραίας ἀπὸ δειράδος φάνηθ', αὐτ.Ἀντ.832, Εὐρ.Φοίν.206 ἵν' ὑπὸ δειράσι νιφοβόλοις Παρνασοῦ κατενάσθην, - αἱ δειράδες τοῦ Ὀλύμπου· **2)** μτγν. μτφ. ἐπὶ ζῴων, λαιμός, τράχηλος : Ὀππ.Κυν.1,180 νεάτην δὲ γένυν ποτὶ δειράδα νεύοι.

δειραχθής-οῦς-ές ὁ βαρύνων, σφίγγων τὸν λαιμόν· Σουΐδ. « ὁ τὴν δειρὴν ἀλγύνων » : Ἀρχ ΑΠ 6,179 Πίγρης μὲν δειραχθὲς εὔβροχον ἅμμα πετηνῶν (διόρθ. δειραγχὲς βλ.λ.).

δειρεγκεφαλία (ἡ) νεώτ. τερατογενὴς διάπλασις, καθ' ἣν ὁ ἐγκέφαλος εἶναι ἠνεωγμένος ἐπὶ τὰ ἄνω, ὁ δὲ λαιμὸς ὑπέστη ἐπίσχεσιν ἀναπτύξεως.

δειρεγκέφαλος νεώτ. κ. δερεγκέφαλος τέρας ἐμφανίζον δειρεγκεφαλίαν βλ.λ.

δειρεῖοι Ἡσ. « λοίδοροι, ὑπὸ Λακώνων ».

δειρή (ἡ) κ. μσν., ἀττ. δέρη, αἰολ. δέρα λαιμός, τράχηλος : Ἰλ.Γ 371 ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἱμὰς ἁπαλὴν ὑπὸ δειρήν, Ἡρ.1,51 πρὸς δὲ καὶ τῆς ἑωυτοῦ γυναικὸς τὰ ἀπὸ τῆς δειρῆς ἀνέθηκε, Ἀπόλλ.Ρ 4,127 περιμήκεα τείνετο δειρὴν . . ὄφις· **2)** περιδέραιον· Πολυδ.2,235· **3)** δειρὸς πιθαν. ἐν Ἑρμησιαν.7,54· **4)** ἐν πληθ. κοίτη χειμάρρου, κοιλάς : Πινδ.Ο 3,48 δέξατ' ἐλθόντ' Ἀρκαδίας ἀπὸ δειρᾶν καὶ πολυγνάμπτων μυχῶν.

δειρήτης (ὁ) μτγν. κ. δειρητής στρουθὸς ὑπὸ Ἠλείων· Νίκ.Κολοφ.π.Ἀθην.9,392 Δ « Ἠλεῖοι δὲ καλοῦσι τοὺς στρουθοὺς δειρήτας ».

δειριῶ-άω Ἡσ. « δειριᾶν, λοιδορεῖσθαι ὑπὸ Ἠλείων ».

δειρόδυμος (ὁ) νεώτ. κ. δερόδυμος τέρας ἔχον ἓν σῶμα μετὰ δύο κεφαλῶν.

δειροκύπελλον (τὸ) μτγν. ποτήριον ἔχον μακρὸν λαιμόν : Λουκ.Λεξιφ.7 ποτήρια . . βομβυλιὸς καὶ δειροκύπελλον (σχόλ. « δειροκύπελλα, τὰ μακρὰ μέν, εἰς χώνης δὲ τύπον ἐξειργασμένα »).

δειρόπαις-αιδος (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ ἐκ τοῦ τραχήλου τίκτων (ὡς ἐνομίζετο διὰ τὴν Γοργὼ καὶ τὴν γαλῆν) : Λυκόφρ.843 τῆς δειρόπαιδος μαρμαρώπιδος γαλῆς (σχόλ. « τῆς ἐκ τοῦ τραχήλου τεκούσης Γοργόνος, καθάπερ αἱ γαλαῖ »).

δειροπέδη (ἡ) μτγν. κ. μσν. πέδη, βρόχος περὶ τὸν τράχηλον· Μοσχόπ.80 « ὁ τοῦ τραχήλου δεσμός » : Γρηγ.Ναζ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ. δειροπέδη στήθεσσι περίτροχος.

δεῖρος-εος-ους (τό) μτγν., κατὰ πληθ., δειρή : Εὐφ.38, ΕΜ 223,16 Γαιζῆται περὶ δείρεα χρυσοφοροῦντες· **2)** Ἡσ. « δειράς ».

δειροτομία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀποκοπὴ τοῦ τραχήλου, καρατόμησις, κοφοκεφάλιασμα.

δειροτομῶ-έω κ. μσν., μέλλ. -ήσω ἀποκόπτω τὸν τράχηλόν τινος, ἀποκεφαλίζω, καρατομῶ, κοφοκεφαλιάζω : Ἰλ.Φ 89 σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις, Ὀδ.Χ 349 τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι· || μσν. παθ. : Μηναῖ.5,13 Συναξ. ἐπὶ τούτοις δειροτομεῖται τὴν κεφαλήν.

δείρω ἑτερ. τ. τοῦ δέρω βλ.λ.· Ἡσ. « δείρειν, ἐκδείρειν » : Ἡρ.2,39 σῶμα μὲν δὴ . . δείρουσι.

δειρώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἔχων δειράδας βλ.λ.

δείς-δενός-δέν τὶς : Ἀλκ.π.ΕΜ 639,31 « καί κ' οὐδὲν ἐκ δενὸς γένοιτο »· **2)** τὸ οὐδ. δὲν ὡς οὐσ. τὸ ὑπαρκτόν, τὸ σῶμα : Δημόκρ.π.Πλαύτ.Ἠθ.1109 Α « ὁ Κολώτης ἐσφάλη περὶ λέξιν τοῦ ἀνδρός, ἐν ᾗ διορίζεται μὴ μᾶλλον τὸ δὲν ἢ τὸ μηδὲν εἶναι, δὲν μὲν ὀνομάζων τὸ σῶμα, μηδὲν δὲ τὸ κενόν ».

δεῖσα (ἡ) Σουΐδ. « ὑγρασία καὶ κόπρος » : Πάπ. ἀποδότω τὴν οἰκίαν καθαρὰν ἀπὸ κοπρίων καὶ δείσης· **2)** ΕΜ 651,48 « ἡ τῶν βοτάνων συλλογή ».

δεῖσαι ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ δείδω βλ.λ.

δεισαλέος-α-ον μτγν. ῥυπαρός, ἀκάθαρτος, βορβορώδης : Κλήμ.'Αλ.Παιδ.297 **δίκην ὑῶν ἡδοναῖς σωματικαῖς καὶ δεισαλέαις τροφαῖς.**

δεισαλία (ἡ) μτγν. ὑγρασία, ἀκαθαρσία, ὅ. δεῖσα : Θεοδοτ.ΠΔ 'Ησ.28,13.

δεῖσαν ἐπ. γ' πληθ. ἀορ. ὁριστ. ἀντὶ **ἔδεισαν** τοῦ δείδω βλ.λ. : 'Ιλ.Η 93 **δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.**

δεῖσε ἐπ. γ' ἑν. ἀορ. ὁριστ. ἀντὶ **ἔδεισε** τοῦ δείδω βλ.λ. : 'Ιλ.Ε 623 **δεῖσε δ' ὅ γ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων.**

δεισήνωρ-ορος (ὁ,ἡ) ποι. ὁ εὐλαβῆ φόβον πρὸς τὸν ἄνδρα ἔχων : Αἰσχ.'Αγ.152 **θυσίαν ἑτέραν ἄνομόν τιν', ἄδαιτον νεικέων τέκτονα σύμφυτον, οὐ δεισήνορα·** πρβλ. δεισιδαίμων 1).

δεῖσθαι ἀπαρφ. ἐνεστ. τοῦ δέομαι βλ.λ.

δεισία (ἡ) 'Επιγρ. διανομή, μοίρασμα : 'Επιγρ. ('Αθην.) **δεισίας κρεῶν.**

δεισιάδα 'Ησ. « **τὴν μοῖραν, οἱ δὲ διμοιρίαν** ».

δεισιδαίμονας (ὁ) δημ. ὁ δεισιδαίμων βλ.λ.2).

δεισιδαιμόνημα-ατος (τό) ἐκκλ. ἡ ἐκ δεισιδαιμονίας βλ.λ. πρᾶξις, ἐκδήλωσις : Γρηγ.'Ακίνδ.379 **ἑλληνικῶν τοι δεισιδαιμονημάτων.**

δεισιδαιμονία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς τοὺς δαίμονας, ἤτοι τοὺς θεούς, τὰ θεῖα ὄντα, φόβος, εὐλάβεια, ἡ θεοσέβεια : Διόδ.Σ 1,70 **ἅμα μὲν εἰς δεισιδαιμονίαν καὶ θεοφιλῆ βίον τὸν βασιλέα προτρεπόμενος,** αὐτ.11,89· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ κακῆς σημασίας, ὁ φόβος πρὸς τὰ πονηρὰ δαιμόνια· ΕΜ 263,13 «δεισιδαιμονία λέγεται ἡ πρὸς τοὺς πονηροὺς δαίμονας ἐπιμέλεια» : Θεόφρ.Χαρ.16 **ἀμέλει ἡ δεισιδαιμονία δόξειεν ⟨ἂν⟩ εἶναι δειλία πρὸς τὸ δαιμόνιον,** Διόδ.1,83 **ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς ἐντέτηκεν ἡ πρὸς τὰ ζῷα ταῦτα δεισιδαιμονία·** **3)** νεώτ. κ. δημ. ἀνόητος φόβος πρὸς ἀνεξήγητα εἰς ἀμαθεῖς φυσικὰ φαινόμενα ἢ καὶ εἰς συμπτώσεις θεωρουμένας ὡς ἐκδηλώσεις ὑπερφυσικῶν ἐπιβλαβῶν δυνάμεων· πρβλ. πρόληψις : Καρκβ.Ζητ.157 **ἡ ψυχή τους ἀναθρεμμένη μέσα στὴ δεισιδαιμονία.**

δεισιδαιμονῶ-έω κ. μσν. ἀμτβ. κατέχομαι, καταλαμβάνομαι ὑπὸ φόβου πρὸς τοὺς πονηροὺς δαίμονας, εἶμαι ἢ γίνομαι δεισιδαίμων : Πολύβ.9,19,1 **κἄπειτα τῆς σελήνης ἐκλιπούσης, δεισιδαιμονήσας, ὡς τι δεινὸν προσημαινούσης·** **2)** σπαν. ἐπὶ καλῆς σημ. εἶμαι εὐσεβής : Ζάλευκ.π.Στοβ.4,2,19.

δεισιδαιμόνως μτγν. ἐπίρρ. μετὰ δεισιδαιμονίας, μετ' ἀλογίστου φόβου : Φίλ.1,195,9 **οὐδὲ δεισιδαιμόνως** (ἐπιτηδεύειν προσῆκεν) **εὐσέβειαν.**

δεισιδαίμων-ονος-ον κ. νεώτ., δημ. **δεισιδαίμονας** ὁ φοβούμενος τοὺς θεούς, θεοσεβής, εὐσεβής, θεοφοβούμενος : Ξεν.ΚΠ 3,3,58 **ἐν τῷ τοιούτῳ γὰρ δὴ οἱ δεισιδαίμονες ἧττον τοὺς ἀνθρώπους φοβοῦνται,** 'Αριστλ.Πολιτ.1315 a,1 **ἐὰν δεισιδαίμονες νομίζωσιν εἶναι τὸν ἄρχοντα καὶ φροντίζειν τῶν θεῶν·** ‖ ὁμ. συγκρ. : ΚΔ Πράξ.17,22 **κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ·** **2)** κ. νεώτ., δημ. -ας ἐπὶ κακῆς σημ. ὁ κατεχόμενος ὑπὸ δεισιδαιμονίας, προληπτικός : Θεόφρ. Χαρ.16 **ὁ δὲ δεισιδαίμων τοιοῦτός τις, οἷος ἐπὶ χοῶν ἀπονιψάμενος τὰς χεῖρας·** ‖ **δεισιδαίμων διάθεσις** δεισιδαιμονία : Διόδ.Σ 4,51 **τόν τε Πελίαν εἰς δεισιδαίμονα διάθεσιν ἐμβαλεῖν·** ‖ παρατ. -έστερος, -έστατος : Διογ.Λ 2,132, Λουκ.Εἰκ.27.

δεισίθεος-ου μτγν. ὁ δεισιδαίμων : Πολυδ.1,21.

δεισιλός 'Ησ. « δειλός ».

δεϊσμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. (λατ.) κ. **διϊσμός** κοσμοθεωρία δεχομένη τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ δημιουργοῦ **μὲν τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μὴ μεριμνῶντος ἐφεξῆς περὶ αὐτοῦ·** ἀντιδιαστ. πρὸς τὸν ὅρον θεϊσμός βλ.λ.

δεισόζος-ον 'Επιγρ. ὁ ὄζων ῥύπου, ἀκαθαρσίας : ΑΠ 6,305 **θήκατο δεισόζου Δωριέος κεφαλά.**

δεῖται-έεται γ' ἐν. ἐνεστ. ὁριστ. τοῦ δέομαι βλ.λ.

δεϊτέρεια κύτταρα (τά) νεώτ. ἀνατ. ἐπιθηλιακὰ κύτταρα, ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ κορτιανοῦ ὀργάνου τοῦ ἔσω ὠτός.

δειφαλέω 'Επιγρ. ("Ανδρου) πιθ. φηλαφῶ.

δείχνω δημ. κ. **δείχτω** δεικνύω, δείκνυμι βλ.λ., ἀποκαλύπτω, φανερώνω, ἐμφανίζω, παρουσιάζω : 'Ερωτόκρ.Β 28 **καὶ ιιολογᾶς καὶ δείχνεις τὰ χωσμένα,** Κρυστ.Σκ."Αδ.2,42 **τὸ μυστικό τους ἔδειξαν κρυφά·** **2)** παρουσιάζω, ἐμφανίζω ὡς : **ἡ φωτογραφία σὲ δείχνει παχύτερο·** **3)** φρ. **δείχνω τὴν ράχη** (ἢ **τὴν πλάτη**) στρέφω τὰ νῶτα· ὁμ. **δεῖξέ μας τὴν πλάτη σου** (ἄπελθε)· ὁμ. **δείχνω τὰ δόντια** (ἀπειλῶ)· **4)** ἐπιδεικνύω, ἐκδηλώνω : Παλαμ.Τρισεύγ.27 **τὴν ἀγάπη ποὺ σοῦ δείχνει ἐκεῖνος·** ‖ φρ. **τὸ δείχνω** ἐπιδεικνύω ὑπέροχόν τινα ἱκανότητα καὶ ἰδίως εὐψυχίαν : **τό 'δειξε στὸν πόλεμο·** **5)** τείνων τὸν λιχανὸν πρός τινα ἢ πρός τι καθιστῶ ἐμφανές, δείκνυμι βλ.λ. : **μὴ δείχνῃς μὲ τὸ δάχτυλο, - δεῖξε στὸ χάρτη ποῦ πέφτει ἡ 'Αθήνα,** παροιμ. **ἔλα, παπποῦ, νὰ σοῦ δείξω τ' ἀμπελοχώραφά σου** (ἐπὶ ἀπείρων νουθετούντων ἐμπείρους)· **6)** διδάσκω, ἐξηγοῦμαι : 'Ερωτόκρ.Β 1034 **καὶ λέεις κι ἀρμηνεύγεις με, νὰ βλέπωμαι μοῦ δείχνεις, - μοῦ 'δειξε νὰ γράφω·** φρ. ἀπειλῆς : **θὰ σοῦ δείξω πόσα ἀπίδια παίρνει ὁ σάκκος·** κ. ἁπλῶς **θὰ σοῦ δείξω (ἐγώ)·** **7)** ἀποδεικνύω : **τὸ βιβλίον του δείχνει ὅτι ἔχει μόρφωση·** ‖ ἐλέγχω, μαρτυρῶ : **τὰ λόγια του τὸν δείχνουν τσαρλατάνο·** ‖ ὁμ. κ. τὸ μέσ. δείχνομαι : Παλαμ. Τρισεύγ.15 **δείχνεται φῶς φανερὰ ὁ φόβος του·** **8)** ἀμτβ. ἐμφανίζω σημεῖα, παρέχω τὴν ἐντύπωσιν, φαίνομαι : 'Ερωτόκρ.Β 2399 **δυὸ τρεῖς καὶ τέσσερες φορὲς δείχνει νὰ πέσῃ κάτω,** παροιμ. **ἡ καλὴ μέρα δείχνει ἀπὸ τὸ πρωΐ** (ὁ ἀγαθὸς φαίνεται παιδιόθεν)· ‖ κ. τριτοπροσώπως **δείχνει** (ἐνν. **ὁ καιρὸς**) **φαίνεται** : **δείχνει πὼς θὰ 'χουμε βροχή·** **9)** ὁμ. ἀμτβ. προσποιοῦμαι, ὑποκρίνομαι : 'Ερωτόκρ.Δ 261 **ἔδειξε τὴν πασίχαρη, στὴν κάμεράν της μπαίνει·** πρβλ. δείκνυμι.

δειχτάρης (ὁ) δημ. ὁ δεικνύων, ὁδηγὸς πρὸς ὑπόδειξιν προσ. ἢ τόπων : **ὁ εἰσπράκτορας πῆρε δειχτάρη ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριό.**

δείχτω δημ. κ. **δείχνω** βλ.λ.

δέκα (οἱ,αἱ,τὰ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἄκλ. ἀριθμ. ἀπόλ. ἄθροισμα τόσων μονάδων ὅσοι εἶναι οἱ δάκτυλοι ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τοῦ ἀνθρώπου : 'Ιλ.Β 372 **τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν 'Αχαιῶν,** - **δέκα ἐντολαί** (αἱ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου), - **δέκα πληγαί** (αἱ ἐπὶ Μωϋσέως ἐκπεμφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κατὰ τοῦ Φαραώ)· **2)** οἱ **δέκα** ὡς οὐσ. (ἐνν. **ἄνδρες**) ἄρχοντες 'Αθηναῖοι ἐπὶ Πεισιστράτου : 'Ισοκρ.18,26 **καὶ κατὰ τύχην 'Ρίνων εἷς τῶν δέκα γενόμενος προσῆλθεν·** ‖ ὁμ. οἱ δέκα 'Αττικοὶ ῥήτορες : Φιλόστρ.Βί.Σοφιστ.2,1,14· ‖ ὁμ. **δέκα ἄνδρες** οἱ δέκανδροι βλ.λ. : 'Απп.'Αννιβ.56· ‖ ὁμ. νεώτ. οἱ δέκα ἄρχοντες τῆς ἑνετικῆς δημοκρατίας : **τὸ συμβούλιον τῶν δέκα·** **3)** **τὰ δέκα ἀφ' ἥβης** οἱ ὑπηρετήσαντες δεκαετῆ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς ἥβης, δηλ. ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους : Ξεν.'Ελλ.3,4,23 **ἐκ δὲ τῶν ὁπλιτῶν ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἥβης θεῖν ὁμόσε αὐτοῖς·** **4)** δημ. **δέκα δέκα** = ἀνὰ δέκα : **νὰ μοῦ μετρήσῃς τὶς δραχμές - τὰ ἀντίτυπα δέκα δέκα·** **5)** εἰδ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. παιγνιόχαρτον φέρον δέκα σημεῖα, μιᾶς τῶν τεσσάρων φυλῶν : **τὸ δέκα σπαθί - μπαστούνι - κούπα - καρρό.**

δεκαβάθμιος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δέκα βαθμούς.

δεκάβαθμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δέκα βαθμίδας, σκαλοπάτια : Φίλ.Βυζ.6,2 **δεκάβαθμος κρηπίς·** **2)** νεώτ. κ. ὁ δεκαβάθμιος βλ.λ.

δεκαβάμων-ονος-ον ὁ ἔχων δέκα βαθμίδας

ἡ διαστήματα : Ἴων Χί.Λυρ.3,1 **ἐνδεκάχορδε λύρα, δεκαβάμονα τάξιν ἔχουσα.**

δεκαθελώνη (ἡ) νεώτ. γένος ἀσκληπιαδιδῶν φυτῶν ποωδῶν ἢ θαμνωδῶν.

δεκάβοιος-ον ὁ ἔχων ἀξίαν δέκα βοῶν· τὸ δεκάβοιον νόμισμα ὁρισθέν, ὡς ἀναφέρεται, ὑπὸ τοῦ Θησέως : Πλούτ.Θησ.25 **ἀπ' ἐκείνου δὲ φασι τὸ ἑκατόμβοιον καὶ τὸ δεκάβοιον ὀνομασθῆναι,** Πολυδ.2,61 ἀποτίνειν δεκάβοιον.

δεκαβράχια (τὰ) ζωολ. ὀνομ. μαλακίων ἢ μαλακοστράκων ἐχόντων δέκα πλοκάμους ἢ βραχίονας.

δεκαβραχιονίδαι (οἱ) ζωολ. ὀνομ. κεφαλοπόδων ἐχόντων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δέκα πλοκάμους.

δεκάγλωσσος-ον μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δέκα γλώσσας :.Γεώργ.Πισ.86 **δεκάγλωσσον στόμα, δι' οὗ φράσαιμι τὸ ξενόσπορον τέρας·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ γεγραμμένος εἰς δέκα γλώσσας : **δεκάγλωσσος ὁδηγία - ἀγγελία - ἐπιγραφή.**

δεκαγονία (ἡ) μτγν. δεκάτη γενεά: Λουκ.Ἑρμότ. 77 **μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ μηδ' ἂν εἰς δεκαγονίαν ἀναγάγῃς μηδένα αὐτῶν σοφόν.**

δεκαγράμματος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐκ δέκα γραμμάτων, ἐσφ.γρ. ἀντὶ ἐνδεκαγράμματος ἐν Ἀθήν.10,455 B.

δεκάγραμμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. συγκείμενος ἐκ δέκα γραμμῶν· **2)** τὸ οὐδ. **δεκάγραμμον** ὡς οὐσ. μέτρον βάρους ἰσοδυναμοῦν πρὸς δέκα γραμμάρια, ἤτοι τὸ ἑκατοστὸν τοῦ χιλιογράμμου.

δεκαγυνία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἄνθος ἔχον φοθήκην ἐκ δέκα καρποφύλλων καὶ στῦλον δεκάλοβον.

δεκαγώνιον (τὸ) μτγν. μαθημ. τὸ δεκάγωνον βλ.λ.

δεκάγωνος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δέκα γωνίας· ‖ τὸ οὐδ. **δεκάγωνον** ὡς οὐσ. μαθημ. γεωμετρικὸν σχῆμα ἔχον δέκα γωνίας, ά. δεκαγώνιον : Πτολ.Μαθ.1,9 **δεκαγώνου ἐστὶ πλευρά.**

δεκαδακτυλιαῖος-ον μτγν. ὁ δεκαδάκτυλος βλ.λ. : Ἡλιοδ.π.'Ορειβ.49,7,4 **σκυτάλας τῇ μὲν ὕλῃ χαλκᾶς.., δεκαδακτυλιαίους δὲ τῷ μεγέθει.**

δεκαδάκτυλος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων πλάτος ἢ μῆκος δέκα δακτύλων : Ἱππ.Νούσ.3,14 **βάλανον ὡς δεκαδάκτυλον·** **2)** ὁ ἔχων δέκα δακτύλους : Δίων Κ 47,40 **παιδάριον δεκαδακτύλους χεῖρας ἔχον ἐγεννήθη·** **3)** νεώτ.ζωολ. **δεκαδάκτυλα** (τὰ) ὡς οὐσ. ζῷα ἔχοντα πόδας δεκαδακτύλους.

δεκαδάρχης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ἀρχηγὸς δέκα ἀνδρῶν, ά. δεκάδαρχος βλ.λ. : Ἰώσ.ΠΙ 2,20,7 **ὑπέτασσε δεκαδάρχαις,** Ἀρρ.'Αν.7,23,3 **δεκαδάρχην μὲν τῆς δεκάδος ἡγεῖσθαι Μακεδόνα·** **2)** **δεκαδάρχαι θεοὶ** ἢ ἁπλῶς **δεκαδάρχαι** ὑποτιθεμένη τις τάξις θείων ὄντων : Δαμάσκ.'Αρχ.351.

δεκαδαρχία (ἡ) ἡ ἀρχὴ ἢ διοίκησις δέκα ἀρχόντων : Ἰσοκρ.4,110 **οἱ τῶν δεκαδαρχιῶν κοινωνήσαντες** (δ.γρ.), Δημ.71 **προσδοκᾶν τὴν καθεστῶσαν νῦν δεκαδαρχίαν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς·** ‖ ὁμ. π. Ρωμαίοις, ἡ δεκανδρία βλ.λ. : Διον.'Αλ. 10,57 **πόλις ὑπὸ τῆς δεκαδαρχίας ἐπιτροπευθῆναι·** **2)** μτγν. ἴλη ἱππικοῦ : Ἀρρ.Τακτ.42,1.

δεκαδαρχικός-ή-όν ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δεκαδαρχίαν βλ.λ.

δεκάδαρχος (ὁ) κ. **δεκαδάρχης** ὁ ἀρχηγὸς δέκα ἀνδρῶν, δέκαρχος : Ξεν.ΚΠ 8,1,14 **ὡς γὰρ τὰ πολλὰ δεκάδαρχοι μὲν δεκαδέων ἐπιμέλονται, λοχαγοὶ δὲ δεκαδάρχων·** ‖ ὁ παρὰ Ρωμαίοις decurio : Πολύβ.6,25,2 **οἱ δύο δεκαδάρχων ἔχουσι τάξιν, καλοῦνται δὲ πάντες δεκουρίωνες·** **2)** π. Ρωμαίοις εἷς τῶν δέκα ἀρχόντων : Διον.'Αλ. Ρωμ.10,60 **οἷς τὰ πραττόμενα ὑπὸ τῶν δεκαδάρχων ἀνιαρὰ ἦν·** **3)** Ἡσ. « τελώνης ».

δεκαδαρχῶ-έω καθ' Ἡσ. εἶμαι δεκάδαρχος.

δεκάδελτος-ον μτγν. ὁ περιεχόμενος, γεγραμμένος εἰς δέκα δέλτους, πίνακας, εἰδ. περὶ νόμων : Διον.'Αλ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ **δεκάδελτος νόμος.**

δεκαδεύς-έως (ὁ) ὁ ἀνήκων εἰς μίαν δεκαδαρχίαν : Ξεν.ΚΠ 2,2,30 **πεποίηκε δὲ καὶ τοὺς δεκαδέας πάντας τοιαύτους·** **2)** Ἐπιγρ. (Τροιζῆνος) πρόεδρος δεκαμελοῦς συμβουλίου.

δεκαδικός-ή-όν μαθημ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς δεκάδα ἀνήκων ἢ ἰδιάζων, ὁ τῆς δεκάδος, ὁ συγκείμενος ἀπὸ δεκάδας : σχόλ. Ἑρμίᾳ εἰς Πλάτ.Φαῖδρ.137 A, Σάθ. (Ἀναστ. Γόρδιος) 3,459 **καὶ τὸν δεκαδικὸν ὑπερηκόντιζον ἀριθμόν· δεκαδικό(ν) σύστημα** (σύστημα ἀριθμήσεως, καθ' ὃ οἱ ἀριθμοὶ κατατάσσονται εἰς τάξεις μονάδων, ὧν ἑκάστη περιέχει δέκα μονάδας **τῆς ἀμέσως κατωτέρας τάξεως**)· **δεκαδικὸν μετρικὸν σύστημα** (σύστημα μέτρων καὶ σταθμῶν, καθ' ὃ πᾶσαι αἱ μονάδες ἔχουσι δεκαδικὴν σχέσιν **πρὸς τὰς** μονάδας ἀνωτέρας ἢ κατωτέρας **τάξεως**)· **δεκαδικὸς ἀριθμὸς** (ὁ ἀκέραιος ὁ ηὐξημένος κατὰ δεκαδικὸν κλάσμα· ἐπίσης κ. **ὁ ὢν τμῆμα, κλάσμα τῆς μονάδος δεκαδικόν**).

δεκαδικότης-ητος (ἡ) νεώτ. **ἡ ἰδιότης τοῦ δεκαδικοῦ** βλ.λ.

δεκαδικῶς μτγν. κ. νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον δεκαδικὸν βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ.89.

δεκάδιπλος-η-ο δημ. ὁ εἰς δέκα πτυχὰς δεδιπλωμένος· **2)** δεκαπλάσιος, δεκαπλοῦς.

δεκαδιστής (ὁ), θηλ. ἡ **δεκαδίστρια** ὁ πανηγυρίζων τὴν δεκάτην ἑκάστου μηνὸς (κατ' εἰκασ.) : Θεόφρ.Χαρ.27,11 **καὶ ἐν δεκαδισταῖς συνάγειν τοὺς μετ' αὐτοῦ συναύξοντας.**

δεκαδοῦχος (ὁ) μτγν. ὁ εἷς ἐκ τῶν δέκα ἀρχόντων ἢ ἀρχηγῶν, δεκάδαρχος βλ.λ. : ΕΜ 254,18.

δεκάδραχμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀξίαν δέκα δραχμῶν : Ἀριστλ.Οἰκ.1352 b,15, - **ἡ ἐγγραφὴ εἶναι δεκάδραχμος,-δεκάδραχμο** **εἰσιτήριον·** **2)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. νόμισμα μετάλλινον ἢ χάρτινον ἀξίας δέκα δραχμῶν· ά. δεκάρικο : **βγῆκανε νέα δεκάδραχμα·** **3)** πάπ. εἰδ. τὸ αρσ. **δεκάδραχμος** ὡς οὐσ. φορολογούμενος πληρώνων ὡς φόρον δέκα δραχμάς.

δεκάδρομος (ὁ) Ἡσ. Κρὴς ἔφηβος **μετασχὼν** δέκα ἀγωνισμάτων· Ἡσ. « **δεκάδρομοι, οἱ δέκα ἐν** τοῖς ἀνδράσιν ἐσχηκότες, ὑπὸ Κρητῶν ».

δεκαδύο μτγν.κ.μσν. ἀκλ.ἀριθμ.ἀπόλ. κ. **δεκαδύω** δώδεκα : Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.44 **ἔδοξεν .. παραβαλέσθαι δραχμῶν ἕκαστον ἀργυρίου δεκαδύο ἥμισυ μυριάδας,** Ἀθήν.5,200 F **κώλων δεκαδύο,** ΚΔ Πράξ.19,7 **ἦσαν δὲ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο,** Τζέτζ.Χιλ.12,534 **κἂν ὕστερον γεγόνασιν.. δεκαδύο.**

δεκαδύω Ἐπιγρ. κ. δεκαδύο βλ.λ.

δεκάδωρος-ον ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος δέκα παλαμῶν : Ἡσίοδ.Ἔργ.426 **τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἁμάξῃ.**

δεκάεδρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δέκα **ἕδρας·** ‖ γεωμ. τὸ οὐδ. **δεκάεδρον** ὡς οὐσ. σῶμα στερεὸν ἔχον δέκα ἕδρας βλ.λ.

δεκαείς-ενός-μία-έν μτγν. ἑνδέκατος : Πλούτ. Νόμ.3,20 **πρὸ δεκαμιᾶς καλανδῶν Μαΐων.**

δεκαέννατος-ον μτγν. δέκατος ἔνατος : Ἰω. Λυδ.Διοσ.18.

δεκαεννέα μτγν., νεώτ., δημ. κ. **δεκα(ε)ννιά** ἀκλ. ἀριθμ. ἀπόλ. ποσὸν μιᾶς δεκάδος καὶ ἐννέα μονάδων : Διόδ.Σ 12,71 **τοῦτον δ' ἀγελῶν Δαρεῖος, ἐβασίλευσεν ἔτη δεκαεννέα,** Πλούτ.'Ηθ.932 B.

δεκαεννεαετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαεννέα ἐτῶν· ‖ ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαεννέα ἐτῶν : **δεκαεννεαετὴς πόλεμος.**

δεκαεννεαετία (ἡ) νεώτ. περίοδος δεκαεννέα ἐτῶν.

δεκαεννεακισχίλιοι-αι-α νεώτ. ἀριθμ. ἀπόλ. οἱ συμποσούμενοι εἰς δεκαεννέα χιλιάδας.

δεκαεννεάμηνος-ον νεώτ. ὁ ἡλικίας **δεκαεννέα μηνῶν·** ‖ ὁ διαρκείας δεκαεννέα μηνῶν.

δεκαεννεαπλάσιος-ία-ιο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δέκα καὶ ἐννεάκις μεγαλύτερος ἢ πλειότερος ἄλλου τινός

δεκαέξ μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δεκαέξι** κ. **δεκάξι** ἄκλ. ἀριθμ. ἀπόλ. ὁ συγκείμενος ἐκ μιᾶς δεκάδος καὶ ἓξ μονάδων : ΠΔ Γέν.46,18 **ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Ἰακὼβ δεκαὲξ ψυχάς,** Στράβ.2,5,42 **ἡ μεγίστη ἡμέρα ἐστὶν ὡρῶν ἰσημερινῶν δεκαέξ.**

δεκαεξαέτης νεώτ., θηλ. δεκαεξαέτις-ιδος ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαὲξ ἐτῶν, δεκαεξαετής βλ.λ.).

δεκαεξαετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαὲξ ἐτῶν· ἀ. δεκαεξαέτης : νεᾶνις **δεκαεξαετὴς ἢ -έτις**· **2)** ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαὲξ ἐτῶν : **δεκαεξαετὴς πόλεμος - περίοδος - βασιλεία.**

δεκαεξαετία (ἡ) νεώτ. περίοδος δεκαὲξ ἐτῶν.

δεκαεξαέτις-ιδος νεώτ. θηλ. τοῦ δεκαεξαέτης βλ.λ

δεκαεξάκις νεώτ. ἐπίρρ. δεκαὲξ φοράς

δεκαεξακισχίλιοι-αι-α νεώτ. ἀριθμ. ἀπόλ οἱ συμποσούμενοι εἰς δεκαὲξ χιλιάδας.

δεκαεξάκωπος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δεκαὲξ κώπας, ἐπὶ λέμβου.

δεκαεξάμηνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαὲξ μηνῶν· ‖ ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαὲξ μηνῶν.

δεκαεξανόλη (ἡ) νεώτ χημ. ἡ κητυλικὴ βλ.λ ἀλκοόλη.

δεκαεξαπλάσια δημ ἐπίρρ δεκαεξαπλασίως

δεκαεξαπλάσιος-ία-ιο(ν) νεώτ. κ δημ. ὁ δεκαεξάκις μεγαλύτερος ἢ πλειότερος

δεκαεξαπλασίως νεώτ. ἐπιρρ κατὰ μέγεθος ἢ ποσὸν δεκαεξάκις μεῖζον

δεκαεξασέλιδος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δεκαὲξ σελίδας : **διατριβὴ δεκαεξασέλιδος**· ‖ τὸ οὐδ. **δεκαεξασέλιδον** ὡς οὐσ. ἓν τυπογραφικὸν φύλλον διπλούμενον εἰς δεκαὲξ σελίδας : **βιβλίο(ν) εἰς (σὲ) σχῆμα δεκαεξασέλιδο(ν).**

δεκαεξασύλλαβος (-η)-ο(ν) νεώτ κ. δημ. ὁ ἔχων δεκαὲξ συλλαβάς : **δεκαεξασύλλαβος ἐπιγραφὴ λέξις**· ‖ μτφ. τὸ ἀρσ. **δεκαεξασύλλαβος** ὡς οὐσ. στίχος ἐκ δεκαὲξ συλλαβῶν.

δεκαεξάχορδος-ον μσν. ἐπὶ μουσικοῦ ὀργάνου ὁ ἔχων δεκαὲξ χορδάς : Τζέτζ.Διαφ.Ποι.82.

δεκαεξάωρος (-η)-ο(ν) νεώτ. ὁ διαρκῶν δεκαὲξ ὥρας· ‖ τὸ οὐδ. **δεκαεξάωρο(ν)** ὡς οὐσ χρονικὸν διάστημα δεκαὲξ ὡρῶν.

δεκαέξι δημ. ἢ **δεκάξι** δεκαέξ βλ.λ.

δεκαεξυλικὴ ἀλκοόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ἐνέχουσα δεκαὲξ ἄτομα ἄνθρακος ἀλκοόλη.

δεκαεπτά μτγν., νεώτ., δημ. κ. **δεκα(ε)φτὰ** ἄκλ. ἀριθμ. ὁ ἀριθμὸς ὁ συγκείμενος ἐκ μιᾶς δεκάδος καὶ ἑπτὰ μονάδων : Διόδ.Σ 12,36 **ὁ Βοσπόρου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη δεκαεπτὰ** (δ.γρ.), Ἰώσ.ΠΙ 5,11,4 **ταῖς δεκαεπτὰ ἡμέραις.**

δεκαεπταέτης (ὁ) νεώτ., θηλ. **δεκαεπταέτις-ιδος** ὁ ἔχων ἡλικίαν **δεκαεπτὰ ἐτῶν,** δεκαεπταετὴς βλ.λ.).

δεκαεπταετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαεπτὰ ἐτῶν : **δεκαεπταετὴς κόρη**· **2)** ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαεπτὰ ἐτῶν : **δεκαεπταετὴς πόλεμος.**

δεκαεπταετία (ἡ) νεώτ. περίοδος δεκαεπτὰ ἐτῶν.

δεκαεπτάκις νεώτ. ἐπίρρ. δεκαεπτὰ φοράς.

δεκαεπτακισχίλιοι-αι-α νεώτ. ἀριθμ. ἀπόλ. οἱ συμποσούμενοι εἰς δεκαεπτὰ χιλιάδας.

δεκαεπτάμηνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαεπτὰ μηνῶν· ‖ ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαεπτὰ μηνῶν.

δεκαεπταπλάσιος-ια (κ. -ια) -ια(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκαεπτάκις μεγαλύτερος ἢ περισσότερος.

δεκαεπταπλασίως νεώτ. κ. δημ. ἐπίρρ. δεκαεπτὰ φορὰς πλειότερον ἢ μεγαλύτερον ἄλλου τινός, δεκαεπταπλάσια.

δεκαεπτασύλλαβος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δεκαεπτὰ συλλαβάς· ‖ μετρ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. στίχος ἐκ δεκαεπτὰ συλλαβῶν.

δεκαεπτυλαμίνη (ἡ) νεώτ. πρωτοταγὴς ἀμίνη.

δεκαετηρία (ἡ) Ἐπιγρ. περίοδος δέκα ἐτῶν, δεκαετία, ἀ. δεκαετηρίς βλ.λ.)· ‖ τίτλος ἔργου τοῦ Ὀρφέως ἐν Σουΐδ.

δεκαετηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **δεκαετηρίδα** περίοδος δέκα ἐτῶν : Βέτ.Βάλ.252,9, **- αἱ δύο τελευταῖαι δεκαετηρίδες**· **2) δεκαετηρὶς πανήγυρις** κ. νεώτ. ἁπλῶς **δεκαετηρὶς** ἑορτὴ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ ἀξιολόγου τινὸς πράξεως ἢ ἔργου : Δίων Κ 57,24 **ἡ μέντοι πανήγυρις ἡ δεκαετηρὶς ἐποιήθη.**

δεκαέτηρος-ον ὁ ἔχων διάρκειαν δέκα ἐτῶν ὁ ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν : Πλάτ.Νόμ.772 Β **χρόνος μὲν οὖν μέτριας ἅμα καὶ ἱκανὸς γίγνοιτ' ἂν τῆς** ἐμπειρίας **δεκαέτηρος θυσιῶν τε καὶ χορειῶν.**

δεκαετής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **δεκαέτης-ες** (περὶ τοῦ τονισμοῦ οὐδὲν σαφὲς παρὰ γραμματικοῖς), ὁ ἔχων ἡλικίαν δέκα ἐτῶν : Ἡρ.1,114 **καὶ ὅτε δὴ ἦν δεκαέτης ὁ παῖς,** Ἱππ.Ἐπιδ.1,10 **καὶ τούτων παιδία.. ὀκταετέα καὶ δεκαετέα**· **2)** ὁ ἔχων διάρκειαν **δέκα** ἐτῶν : Θουκ.5,25 (κῶδιξ), Ἰουλ.Λόγ.2,74 Β, **-δεκαετὴς πόλεμος**· πρβλ. δεκέτης.

δεκαετία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. χρονικὴ **περίοδος δέκα ἐτῶν** : Πλούτ.Νομ.10 **τὴν μὲν πρώτην δεκαετίαν ἃ χρὴ δρᾶν μανθάνουσι,** Τζέτζ. ἐν Ἡσίοδ.Ἔργ.σ.439.

δεκαετῶς μσν. ἐπίρρ. ἐπί, διὰ δέκα ἔτη : Τζέτζ. Χιλ.5,359 **οὕτω λοιπὸν δεκαετῶς ὁ Σόλων ἐκδημῆσαι ἠθέλησεν.**

δεκαεφτά δημ. δεκαεπτὰ βλ.λ.

δεκάζυγον (τὸ) νεώτ. ἅρμα παρὰ Ρωμαίοις συρόμενον ὑπὸ δέκα ἵππων ἐζευγμένων κατὰ μέτωπον, ἐν χρ. εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θριαμβευτικὰς παρελάσεις **τῶν νικητῶν** (λατ. **decemjugis**).

δεκάζω κ. νεώτ. διαφθείρω διὰ δώρων, χρημάτων, ἰδίως δικαστήν, ὥστε νὰ δικάσῃ παρὰ τὸ δίκαιον, ἢ μάρτυρα, ὥστε νὰ μαρτυρήσῃ παρὰ τὴν ἀλήθειαν : Ἰσοκρ.8,50 **ὥστε θανάτου τῆς ζημίας ἐπικειμένης, ἤν τις ἁλῷ δεκάζων,** κ. παθ. : Αἰσχίν.1,87 **τὸν δέ, ὡς ἐδεκάζετο**· **2)** μτφ. παθ. ὑπόκειμαι εἰς δελεασμούς, παρασύρομαι, οἷον ἐξ ἀδυναμίας ἢ πάθους, ὑπό τινος : Φίλ.1,523 **δεδεκασμέναι ἀκοαί**· **3)** Ἡσ. « **δεκάζων,** ὁ εἰς δέκατον ἀριθμὸν ἥκων ».

δεκαημερία (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **δεκαμερία** χρονικὸν διάστημα δέκα ἡμερῶν· ‖ συνεκδ. ἀμοιβὴ ἐργασίας δέκα ἡμερῶν· ‖ εἰδ. ὁ δέκα ἡμερῶν μισθὸς στρατιώτου.

δεκαήμερος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων διάρκειαν δέκα ἡμερῶν· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δέκα ἡμερῶν : **τὸ πρῶτον δεκαήμερο(ν) τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.**

δεκάκανθος-ον νεώτ. βοταν. ἐπὶ φυτοῦ, ὁ φέρων δέκα ἀκάνθας· **2)** νεώτ. ζωολ. **δεκάκανθα** (τὰ) ὡς οὐσ. τάξις ἰχθύων φέρουσα ἐπὶ τοῦ ραχιαίου πτερυγίου δέκα ἀκάνθας.

δεκάκερος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δέκα κέρατα ἢ κεραίας· **2)** νεώτ. ζωολ. **δεκάκερα** περιληπτ. ὀνομ. **ἐντόμων** ἐχόντων δέκα κεραίας.

δεκακέφαλοι (οἱ) μσν. οἱ ἔχοντες δέκα κεφαλάς (μυθ. φυλή) : Τζέτζ.Χιλ.7,723.

δεκάκις κ. νεώτ. ἐπίρρ. δέκα φοράς : Ἰλ.379 **οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,** Ξεν.ΚΠ 5,5,9 **ἐγὼ μὲν γὰρ δοκῶ δεκάκις ἂν κατὰ γῆς καταδῦναι ἥδιον**· **2)** δεκαπλασίως : Μάρκ.Ἀργ.ἐν ΑΠ 5,117 **καὶ εἰ δεκάκις μύρον εὕδεις**· **3)** λίαν, πολλάκις : Μέν.Σαμ.131.

δεκακισμυριάκις νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ ἑκατὸν χιλιάδας φορὰς ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον.

δεκακισμυριαπλάσιος-ία (-ια)-ιο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκακισμυριάκις μεγαλύτερος ἢ πλείων.

δεκακισμύριοι-αι-α νεώτ. οἱ ἀριθμούμενοι εἰς δέκα μυριάδας, εἰς ἑκατὸν χιλιάδας.

δεκακισμυριοστός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐν τῇ ἀριθμητικῇ σειρᾷ φέρων τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν χιλιάδας.
δεκακισχιλιάκις νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ δέκα χιλιάδας φορὰς ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον.
δεκακισχιλιαπλάσιος-ία (κ.-ια)-ιο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκακισχιλιάκις μεγαλύτερος ἢ πλείων.
δεκακισχίλιοι-αι-α μσν. κ. νεώτ. οἱ ἀριθμούμενοι εἰς δέκα χιλιάδας : Τζέτζ.᾿Ιλ.63,2.
δεκακισχιλιοστός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐν τῇ ἀριθμητικῇ σειρᾷ φέρων τὸν ἀριθμὸν δέκα χιλιάδας.
δεκάκλινος-ον ὁ χωρῶν δέκα κλίνας δαιτυμόνων : Ξεν.Οἰκ.8,13 **ἐν δεκακλίνῳ στέγῃ συμμέτρῳ** **2)** ὁ ἔχων μῆκος δέκα κλινῶν : ᾿Αριστλ. Θαυμ.834 b, 8 **ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις ἐν Παλικοῖς τῆς Σικελίας, ὡς δεκάκλινος.**
δεκακότυλος-ον μτγν. ὁ χωρῶν δέκα κοτύλας βλ.λ. · Στράβ.3,2,7 **ἐν δὲ Καρτηίᾳ κήρυκας δεκακοτύλους καὶ πορφύρας φασίν.**
δεκακυμία (ἡ) μτγν. δέκα ἀλλεπάλληλα κύματα, ὅθ. φοβερὰ τρικυμία : Λουκ.Μισθ.Συν.2 **οἱ δὲ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις χειμῶνας καὶ τὰς τρικυμίας καὶ νὴ Δία . . δεκακυμίας.**
δεκάκωλος-ον ὁ συγκείμενος ἐκ δέκα κώλων, μελῶν : Θησ.Στεφ.ἐν λ
δεκάκωπος-ον νεώτ ὁ ἔχων δέκα κώπας, κουπιά, ἐπὶ λέμβου.
δεκαλεπίς-ίδος (ἡ) νεώτ γένος θαμνωδῶν ἀσκληπιαδιδῶν φυτῶν.
δεκάλεπτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ δημ ὁ ἔχων ἀξίαν δέκα λεπτῶν τῆς δραχμῆς : **δεκάλεπτον γραμματόσημον· 2)** τὸ **δεκάλεπτον** ὡς οὐσ. νόμισμα μετάλλινον ἔχον ἀξίαν δέκα λεπτῶν ἤτοι δέκα ἑκατοστῶν τῆς δραχμῆς, ἡ δεκάρα· **3)** ὁ ἔχων διάρκειας δέκα πρώτων λεπτῶν τῆς ὥρας : δεκάλεπτος **ἀπόστασις - σιγή - ἀνάπαυσις.**
δεκαλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδος ὑγρᾶς ναφθαλίνης ἐν χρ. ὡς διαλυτικὸν ἢ ὡς καύσιμος ὕλη εἰς τὰς δι᾿ ἐκρήξεως μηχανάς.
δεκάλιτρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων βάρος ἢ ἀξίαν δέκα λιτρῶν · ᾿Επίχ.10 **δεκάλιτρος στατήρ,** ᾿Αριστλ. ἀπ.510· ‖ τὸ **δεκάλιτρον** ὡς οὐσ. νόμισμα ἀξίας δέκα λιτρῶν ἤτο. ὀβολῶν : Σώφρ.37 **ὁ μισθὸς δεκάλιτρον·** ‖ ὁμ. νεώτ. σταθμικὸν μέτρον, ἔχον βάρος δέκα λιτρῶν.
δεκάλοβος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δέκα λοβούς· **2)** εἰδ. βοταν. **δεκάλοβα** (τὰ) ὡς οὐσ. κατηγορία φυτῶν ἐχόντων ᾠοθήκην διῃρημένην εἰς δέκα λοβούς.
δεκάλογος (ὁ κ. σπαν. ἡ) μτγν. κ. νεώτ. αἱ δέκα ἐντολαὶ τοῦ ἑβραϊκοῦ νόμου : Κλήμ.᾿Αλ.Στρωμ. 6,16,133 **ὑπόδειγμα δ᾿ ἡμῖν . . ἐκκείσθω . . ἡ δεκάλογος,** ᾿Ιουλ.Γαλ.152 Β· **2)** νεώτ. γεν. κατ᾿ ἐπέκτ. κανὼν ἔχων δέκα διατάξεις, ὁδηγίας κττ. : **ὁ δεκάλογος τῆς ὑγείας.**
δεκάμαζος (ἡ) ᾿Επιγρ. ἐπίθ. τῆς ᾿Εφεσίας ᾿Αρτέμιδος, ἡ ἔχουσα δέκα μαστούς : ᾿Ελλ.᾿Επιγράμμ. 406,10 **δεκαμάζου τετρακόρης τε θεᾶς.**
δεκαμελής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ προσ. ὁ ἐκ δέκα μελῶν συγκείμενος : **δεκαμελὴς ἐπιτροπή, - δεκαμελὲς συμβούλιον - δικαστήριον.**
δεκαμερής-οῦς-ές νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐκ δέκα μερῶν, ἢ ὁ διῃρημένος εἰς δέκα μέρη· **2)** ζῳολ. δεκαμερῆ (τὰ) ὡς οὐσ. ἄθροισμα ἐντόμων ἐχόντων κεραίας διῃρημένας εἰς δέκα μέρη, ἀρθρώσεις.
δεκαμερία (ἡ) δημ. ἡ δεκαημερία βλ.λ.
δεκάμετρος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἐκ δέκα μέτρων συγκείμενος : Σχόλ.᾿Αριστφ.᾿Ιππ.496 **περίοδον.. δεκάμετρον πεντάκωλον· 2)** νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος δέκα γαλλικῶν μέτρων : **δεκάμετρος ταινία** (μετρικὸν ὄργανον τοῦ γεωμέτρου, ἄ. ἄλυσις χωρομετρική)· ‖ τὸ **δεκάμετρον** ὡς οὐσ. μονὰς μήκους περιέχουσα δέκα μέτρα.

δεκαμηναῖος-α-ον μσν. ὁ δεκαμηνιαῖος βλ.λ. κ. εἰδ. ἐπὶ βρεφῶν, ὁ γεννηθεὶς μετὰ δεκάμηνον κύησιν : Τζέτζ.Χιλ.2,192 **δεκαμηναῖον ἔτεκεν.**
δεκαμηνιαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἔχων διάρκειαν δέκα μηνῶν : Πλούτ.Νομ.12 **ἀλλὰ τοῦ μακροτάτου πένθους χρόνον εἶναι δεκαμηνιαῖον· 2)** εἰδ ἐπὶ βρεφῶν, ὁ μετὰ δεκάμηνον κύησιν γεννηθείς : ᾿Αλεξ.᾿Αφρ.Πρ.1,40 **ἐν μήτρᾳ δεκαμηνιαῖον βρέφος βραδὺ παραμένει·** πρβλ. δεκάμηνος 3)·
δεκαμηνίτικος-η-ον δημ. ὁ δεκάμηνος βλ.λ.· **2)** εἰδ. ἐπὶ βρεφῶν, ὁ γεννηθεὶς μετὰ δεκάμηνον κύησιν· πρβλ. ἑπταμηνίτικο(ς).
δεκάμηνος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐμβίων, ὁ ἄγων ἡλικίαν δέκα μηνῶν : Ξεν Κυν.7,6 **ἄγειν δὲ τὰς σκύλακας ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον τὰς μὲν θηλείας ὀκταμήνους, τοὺς δὲ ἄρρενας δεκαμήνους,** Θεόκρ.24,1 **῾Ηρακλέα δεκάμηνον ἐόντα· 2)** ὁ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ γινόμενος : ῾Ηρ.9,3 **ἡ δὲ βασιλέος αἵρεσις . . δεκάμηνος ἐγένετο· 3)** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τοκετόν, ὁ γινόμενος μετὰ δεκάμηνον κύησιν : ᾿Αριστλ.Ζ΄ 777 b, 14 **τόκος δεκάμηνος·** ‖ κ. ἐπὶ βρεφῶν, ἐν χρ. κ τὸ οὐδ. **δεκάμηνον** ὡς οὐσ. ὁ γεννηθεὶς μετὰ δεκάμηνον κύησιν· πρβλ. δεκαμηνιαῖον 2), δεκαμηνίτικο : ῾Ιππ.῾Εβδ.7 **τὰ δεκάμηνα,** Πλούτ.᾿Αρέσκ.Φιλ.5,18 **τὰ δεκάμηνα καὶ τὰ ἑπτάμηνα· 4)** ὁ ἔχων διάρκειαν δέκα μηνῶν : Πλούτ.᾿Αρέσκ.Φιλ.5,18 **τὴν ἡμέραν, ὁπόση νῦν ἐστιν ἡ δεκάμηνος** (ἐνν. περίοδος), - **δεκάμηνος προθεσμία·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. δεκάμηνον (τὸ) ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δέκα μηνῶν.
δεκαμναῖος-α-ον ἢ -μναιαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἔχων βάρος ἢ ἀξίαν δέκα μνῶν : Πολύβ.13,2,5 **τῆς ἡμέρας ἑκάστης ὀψώνιον ἐξέθηκεν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ μὲν δεκαμναῖον . . τοῖς δὲ μναιαῖον,** Φίλ.Μηχ.Βελ. 51,49 **πετροβόλος δεκαμναῖος** (ἐξακοντίζων βλήματα βάρους δέκα μνῶν).
δεκάμνους-οος-ουν κ. μσν. δεκαμναῖος βλ.λ.
δεκαμοιρία (ἡ) μτγν. ἀπόστασις δέκα μοιρῶν τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου : ᾿Ιώσ.Αἰ 3,7,7, Πτολ.Μαθ.1, 62,17 **τὰς ἑκάστῃ δεκαμοιρίᾳ τοῦ λοξοῦ κύκλου συγχρονούσας περιφερείας τοῦ ᾿Ισημερινοῦ.**
δεκαμοιριαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἔχων ἀπόστασιν δέκα μοιρῶν : ῾Ηφαιστ.᾿Αστρ.1,1.
δεκάμοιρον (τὸ) μτγν. εἶδος ἀλοιφῆς : ᾿Ορειβ. π.᾿Αετ.12,62 (πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ δεκάμυρον βλ.λ.).
δεκάμυξος-ον ᾿Επιγρ. ἐπὶ λύχνων, ὁ ἔχων δέκα θρυαλλίδας : ᾿Επιγρ. **δεκάμυξος λύχνος.**
δεκάμυρον (τὸ) μτγν. μύραν, ἄρωμα περιλαμβάνον δέκα εὐώδεις οὐσίας : ᾿Αλέξ.Τραλλ.7,8.
δεκάμφορος-ον ὁ περιέχων, ὁ χωρῶν δέκα ἀμφορεῖς : Εὐρ.Κύκλ.388 **κρατῆρα δ᾿ ἐξέπλησεν ὡς δεκάμφορον,** Σωσίθ.2,8 **δεκάμφορον πίθον.**
δεκᾶν ᾿Επιγρ. πιθ. δέχεσθαι.
δεκαναΐα (ἡ) μτγν. στόλος συγκείμενος ἐκ δέκα πλοίων : Πολύβ.23,7,4 **δεκαναΐαν μακρῶν πλοίων ἐπαγγελλόμενοι δώσειν τοῖς ᾿Αχαιοῖς,** Διόδ Σ 14, 103 **καταλαβὼν τὴν Ρηγίνων δεκαναΐαν.**
δεκανάλη (ἡ) νεώτ. χημ. κεκορεσμένη ἀλδεΰδη, ἀπαντῶσα εἰς πολλὰ αἰθέρια **ἔλαια, ἄ.** καπρινικὴ ἀλδεΰδη.
δεκανᾶται ῾Ησ. « ἀσπάζεται ».
δέκανδρα (τὰ) νεώτ. κατηγορία φυτῶν ἐχόντων ἑρμαφρόδιτα μὲ δέκα ἐλευθέρους στήμονας ἄνθη.
δεκανδρία (ἡ) νεώτ. ἀρχὴ ἀποτελουμένη ἐκ δέκα ἀνδρῶν, ἰδίᾳ ἡ ἐν Ρώμῃ, ἄ. δεκαρχία· **2)** βοταν. ἡ περίπτωσις, καθ᾿ ἣν ἑρμαφρόδιτά τινα ἄνθη φέρουσι δέκα ἐλευθέρους στήμονας.
δεκανδρικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς δεκάνδρους **βλ.λ.** : ᾿Ιω.Λυδ.Ρωμ. 1,36 **δεκανδρικὴν ἀρχήν.**
δέκανδρος (ὁ) ᾿Επιγρ. εἷς τῶν δέκα ἀνδρῶν, τῆς ἐν Ρώμῃ δεκαρχίας βλ.λ., ἄ. δεκάρχης.

δεκανεία (ἡ) νεώτ. στρατ. τμῆμα στρατοῦ ἐκ πέντε ἀνδρῶν, διοικούμενον ὑπὸ δεκανέως· 2) τὸ ἀξίωμα τοῦ δεκανέως.

δεκάνευρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δέκα νεῦρα ἢ νευράς: Ὠριγ.1,576,34 «δεκαχόρδῳ, ἀντὶ τοῦ δεκανεύρῳ· χορδὴ γὰρ ἡ νευρά»· 2) νεώτ. ζωολ. **δεκάνευρα** (τὰ) ὡς οὐσ. ἄθροισμα ἐντόμων φερόντων πτέρυγας ἐχούσας δέκα νευρώσεις· 3) νεώτ. βοταν. **δεκάνευρα** (τὰ) ὡς οὐσ. κατηγορία φυτῶν ἐχόντων φύλλα μὲ δέκα νευρώσεις· ‖ ὁμ. **δεκάνευρον** (τὸ) γένος προσωπανθῶν φυτῶν.

δεκανεὺς-έως (ὁ) νεώτ., δημ. δεκανέας ὁ κατώτερος βαθμοῦχος τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχίας· πρβλ. δεκανεία.

δεκάνημον (τὸ) νεώτ. γένος τι θαμνωδῶν ἀσκληπιαδωδῶν φυτῶν.

δεκάνθηρα (τὰ) νεώτ. βοταν. κατηγορία φυτῶν φερόντων ἄνθη μετὰ δέκα ἀνθήρων.

δεκανία (ἡ) κ. μσν. ἡ δεκὰς ἤτοι στρατιωτικὴ τάξις ἐκ δέκα ἀνδρῶν: Ἀρρ.Τακτ.10,20 τὸν δὲ λόχον καὶ στίχον ἤδη τινὲς ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ δεκανίαν, τυχὸν οἷς ἐκ δέκα ὁ λόχος ἦν, Τζέτζ. Χιλ.12,521 ὁ λόχος δὲ οὗτος λέγεται στίχος καὶ δεκανία· 2) συνεκδ. τὸ οἴκημα, ἔνθα διαμένει ἡ δεκανία: Ἐπιγρ.· 3) μέτρον ἢ διαίρεσις γῆς: Ἐπιγρ. ἀμπέλων δεκανία· ‖ ὁμ. μέτρον χωρητικότητος: Πάπ. δεκανία πυροῦ.

δεκανίκι(ον) (τὸ) μσν., νεώτ. κ. δημ. βακτηρία φέρουσα ἐν τῇ λαβῇ ὁριζόντιον ἔρεισμα, ἐφ' ἧς στηρίζονται ὑπομασχαλίως οἱ χωλοὶ ἢ βαρέως χωλαίνοντες κατὰ τὸ βάδισμα: ἀρὰ μὲ τὰ δεκανίκια νὰ σὲ ἰδῶ!· ‖ ἡ βακτηρία τοῦ ἐπαίτου: ὅλα του τὰ σύνεργα εἶναι ντορβὰς καὶ δεκανίκι· ‖ εἰδ. ἡ βακτηρία τοῦ ἀρχιερέως, ἡ πατερίτσα: Σοῦτσ.Α1,140 βλέπεις αὐτὸν πῶς ἀκουμβᾷ εἰς μαῦρον δεκανίκι..; εἶναι χονδρὸς Ἀρχιερεύς· 2) μσν. εἰδ. ἡ ῥάβδος τοῦ δεκανοῦ βλ.λ.

δεκανικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. π. τοῖς ἀστρολόγοις, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δεκανὸν ἢ τοὺς δεκανοὺς βλ.λ. 1) : Παῦλ.Ἀλ.2· 2) τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. στρατιωτικὸς βαθμοῦχος ἐν Αἰγύπτῳ, δέκαρχος, δεκανὸς βλ.λ. 3) : Πάπ.· 3) τὸ **δεκανικὸν** ὡς οὐσ. φόρος πρὸς συντήρησιν τῶν δεκανῶν ἐν Αἰγύπτῳ: Πάπ. δεκανικοῦ ὁμοίως τῶν αὐτῶν πλοίων, αὐτ. δεκανικὸν ἰχθυομεταβόλων· 4) π. Βυζαντινοῖς **δεκανικὸν** (τὸ) ὡς οὐσ. ἐκκλησιαστικὸν δεσμωτήριον: Ἰουστιν.Νεαρ.79,2(1) καθειργέσθωσαν ἐν τοῖς καλουμένοις δεκανικοῖς· 5) νεώτ. χημ. **δεκανικὸν ὀξὺ** εἶδος κεκορεσμένου λιπαροῦ ὀξέος, ἄ. δεκυλικὸν ἢ καπρινικὸν ὀξύ.

δεκάνιον (τὸ) νεώτ. χημ. περιληπτ. ὀνομ. τῶν κεκορεσμένων λιπαρῶν ὑδρογονανθράκων.

δεκαννιά δημ. ἄκλ. δεκαεννέα: δημ. τραγ. καὶ σὰ διαβῇ τὰ δεκαννιὰ καὶ γίνῃ παλληκάρι.

δεκαννόδιον (τὸ) τὸ ἀπὸ Τριποντίου μέχρι Τερρακίνης μέρος τῆς Ἀππίας ὁδοῦ, μήκους δεκαεννέα χιλιάδων βημάτων.

δεκανομῶ-έω μσν. ἔχω δέκα νομίσματα: Θεόδ. Στ.1557· πρβλ. τρινομῶ καὶ δεκανούμμιον 2).

δεκανός (ὁ) μτγν. κ. μσν. παρὰ τοῖς ἀστρολόγοις, ἑκάστη τῶν τριάκοντα καὶ ἓξ διαιρέσεων τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου, ὑποδιαιρουμένη εἰς δέκα μοίρας· Λεόντ.Μαθ. εἰς Ἄρατ.569,26 «διῃρημένου δὲ τοῦ ζῳδιακοῦ εἰς ιβ' ζῴδια ἔτι διαιρεῖται ἕκαστον τῶν ζῳδίων εἰς μοίρας λ', εἰς δεκανοὺς γ', δεκανὸς δέ ἐστι δύναμίς τις δέκα μοίρας περιέχουσα ἐν τῷ ζῳδίῳ»· ‖ ὁμ. κατὰ πληθ. **δεκανοὶ** θεότητες ὡροσκόποι, θεωροὶ τῶν γενεθλίων: Γαλ.(1),797 δεκανῶν καὶ δαιμόνων ἱερὰς βοτάνας· 2) π. Ρωμαίοις ὑπαξιωματικὸς διοικητὴς ὁμοσκηνίας δέκα στρατιωτῶν: Ἐπιγρ.· 3) ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ: Ἐπιγρ., Πάπ.· 4) π. Βυζαντινοῖς, δορυφόρος, ῥαβδοῦχος, κατώτερος ἀξιωματοῦχος τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς· 5) ὁμ. κατώτερον ἐκκλησιαστικὸν διακόνημα· 6) νεώτ. ἢ **δέκανος** ὁ ἐν τάξει πρεσβείων πρῶτος, προεστὼς ὤν συγκεκροτημένου ἐπιστημονικοῦ ὁμίλου: ὁ δέκανος τῶν δικηγόρων Ἀλεξανδρείας· πρβλ. κοσμήτωρ.

δεκανούμμιον, δεκάνουμμον π. Δωριεῦσι τῆς Σικελίας καὶ Ἰταλίας, ἀργυροῦς στατήρ· 2) π. Ῥωμ. κ. Βυζαντ. χαλκοῦν τι νόμισμα: Ζωναρ.322 ἀσσάριον, πεντανούμμιον ἢ δεκανούμμιον.

δεκάνουμμον (τὸ) δωρ. κ. δεκανούμμιον βλ.λ.

δεκάξι δημ. κ. δεκαέξι δεκαὲξ βλ.λ.

δεκαοκταετής-οῦς-ές νεώτ. κ. δεκαοκταέτης-ους, θηλ. -έτις-ιδος ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν· 2) γεν. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαοκτὼ ἐτῶν.

δεκαοκταετία (ἡ) νεώτ. περίοδος δεκαοκτὼ ἐτῶν.

δεκαοκτάκις ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ δεκαοκτὼ φορὰς ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον.

δεκαοκτακισχίλιοι-αι-α νεώτ. οἱ συμποσούμενοι εἰς δεκαοκτὼ χιλιάδας.

δεκαοκτάκωπος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δεκαοκτὼ κώπας, ἐπὶ λέμβου.

δεκαοκταμελής-οῦ-ές νεώτ. ἐπὶ ὁμάδος προσ., ὁ συγκείμενος ἐκ δεκαοκτὼ μελῶν.

δεκαοκταμηνία (ἡ) νεώτ. χρονικὸν διάστημα δεκαοκτὼ μηνῶν, δεκαοκτάμηνον.

δεκαοκτάμηνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαοκτὼ μηνῶν: βρέφος δεκαοκτάμηνον· 2) γεν. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαοκτὼ μηνῶν· 3) τὸ **δεκαοκτάμηνον** ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δεκαοκτὼ μηνῶν.

δεκαοκτανόλη (ἡ) νεώτ. χημ. πρωτοταγής τις ἀλκοόλη, ἄ. δεκαοκτυλικὴ βλ.λ. ἀλκοόλη.

δεκαοκταπλάσια ἐπίρρ. δημ. δεκαοκταπλασίως βλ.λ.

δεκαοκταπλάσιος-ία-ιον νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκαοκτάκις μείζων ἢ πλείων ἄλλου συγκριτικῶς λαμβανομένου.

δεκαοκταπλασίως ἐπίρρ. νεώτ. δεκαοκτὼ φορὰς μεγαλύτερον ἢ πλειότερον ἄλλου τινός.

δεκαοκτυλικὴ ἀλκοόλη (ἡ) νεώτ. χημ. πρωτοταγὴς ἀλκοόλη, ἀπαντῶσα εἰς τὸ κήτειον σπέρμα καὶ εἰς ἐκκρίματα ἀδένων τῶν πτηνῶν.

δεκαοκτώ μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἄκλ. ἀριθμ ἀπόλ., δημ. κ. δεκαοχτὼ κ. δεκοχτὼ ποσότης συγκειμένη ἐκ μιᾶς δεκάδος καὶ ὀκτὼ μονάδων: Εὐκλ. Ἁρμ.3,3 φθόγγοι δεκαοκτώ, Τζέτζ.Χιλ.3,68 δεκαοκτώ τε πόλεων ὑπάρχειν βασιλέα.

δεκαολυμπιονίκης (ὁ) πάπ. ὁ δεκάκις νικήσας εἰς τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

δεκαόργυιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων μῆκος δέκα ὀργυιῶν: Ἥρων Μηχ.Μέτρ.310 σχοινίον δεκαόργυιον, Δουκάγγ. παράρτ.180 ἐν λ.

δεκάπαλαι ἐπίρρ. ἐπιτ. τ. τοῦ πάλαι π. κωμ. πρὸ πολλοῦ, πρὸ μακροῦ χρόνου· Σουΐδ. «δεκάπαλαι, τὸ πρὸ πολλοῦ πάνυ λέγουσιν Ἀττικοί»: Ἀριστφ.Ἱππ.1154 δεκάπαλαί γε καὶ δωδεκάπαλαι καὶ χιλιόπαλαι καὶ πρόπαλαι πάλαι πάλαι.

δεκάπεδον (τὸ) Ἐπιγρ. ἀπόστασις ἢ ἔκτασις δέκα ποδῶν: Ἐπιγρ. Δελφῶν.

δεκαπενθημερία (ἡ) νεώτ., δημ. κ. δεκαπενταμερία χρονικὸν διάστημα δεκαπέντε ἡμερῶν· 2) ὡς οὐσ. ἀμοιβή, μισθὸς ἐργασίας δεκαπέντε ἡμερῶν.

δεκαπενθήμερος-ον νεώτ. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαπέντε ἡμερῶν· 2) ἐπὶ ἐφημερίδων, περιοδικῶν κτλ., ὁ ἐκδιδόμενος ἀνὰ δεκαπέντε ἡμέρας· 3) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ δεκαπενθημερία βλ.λ.2).

δεκαπεντάγωνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δεκαπέντε γωνίας· ‖ μαθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. πολύγωνον ἔχον δεκαπέντε γωνίας.

δεκαπενταετής-οῦς-ές μτγν., νεώτ. κ. δεκαπενταέτης-έτους, θηλ. **-έτις-έτιδος** ἐπί προσ. ὁ ἡλικίας δεκαπέντε ἐτῶν: Ἰω.Χρυσ.4,779, **- παιδίον** δεκαπενταετές· **2)** ὁ διαρκείας δεκαπέντε ἐτῶν.
δεκαπενταετία (ἡ) νεώτ. περίοδος δεκαπέντε ἐτῶν.
δεκαπεντάκις ἐπίρρ. νεώτ. δεκαπέντε φοράς.
δεκαπεντακισχίλιοι-αι-α νεώτ. οἱ συμποσούμενοι εἰς δεκαπέντε χιλιάδας.
δεκαπενταμελής-οῦς-ές νεώτ. ἐπί ὁμάδος προσ., ὁ συγκείμενος ἐκ δεκαπέντε μελῶν.
δεκαπενταμερία (ἡ) δημ. ἡ δεκαπενθημερία βλ.λ.
δεκαπεντάμερο (τό) ἡ δεκαπενθημερία βλ.λ.· **2)** εἰδ. τὸ χρονικόν διάστημα ἀπὸ πρώτης ἕως δεκάτης πέμπτης τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ἄ. δεκαπενταύγουστο(ς) βλ.λ.
δεκαπενταπλάσια ἐπίρρ. δημ. δεκαπενταπλασίως βλ.λ.
δεκαπενταπλάσιος-ία-ιο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκαπεντάκις μείζων **ἢ** πλείων **ἑτέρου** συγκριτικῶς λαμβανομένου.
δεκαπενταπλασίως ἐπίρρ. νεώτ κατὰ δεκαπενταπλάσιον βλ.λ.
δεκαπεντάπλεθρος-ον νεώτ ὁ ἔχων ἔκτασιν δεκαπέντε πλέθρων.
δεκαπενταριά δημ. πάντοτε μετὰ τῆς ἀορ. ἀντων. καμιά ὡς ἔγγιστα δεκαπεντὰς βλ.λ., ἐπί ποσοῦ πραγμ. ἢ ἐπί χρόνου : **ἤτανε καμιὰ δεκαπενταριὰ στρατιῶτες, - σὲ καμιὰ δεκαπενταριὰ μέρες.**
δεκαπεντάς-άδος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ποσόν συγκείμενον ἐκ δεκαπέντε μονάδων : Ἑρμονιακ.Ἰλ.462,- **παρῆλθε δεκαπεντὰς ἡμερῶν.**
δεκαπεντασύλλαβος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ συγκείμενος ἐκ δεκαπέντε συλλαβῶν· ‖ **δεκαπεντασύλλαβος στίχος ἢ** κ. ἁπλῶς **δεκαπεντασύλλαβος ὁ** κατ' ἐξοχὴν στίχος πολλῶν μεσαιωνικῶν ἐπῶν καί τῶν δημωδῶν ᾀσμάτων.
δεκαπενταύγουστος (ὁ) δημ κ. **δεκαπενταύγουστο** (τό) τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Αὐγούστου· **2)** ἡ πρὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου δεκατετραήμερος νηστεία· **3)** συνεκδ. ἡ ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.
δεκαπεντάφυλλος-ον νεώτ. ἐπί φυτῶν, ὁ ἔχων δεκαπέντε φύλλα ἢ πέταλα.
δεκαπεντάχορδον (τό) νεώτ. ἐκκλησιαστικὸν μουσικόν ὄργανον ἔχον δεκαπέντε χορδάς
δεκαπεντάωρος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκαπέντε ὡρῶν.
δεκαπέντε μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀκλ. ἀριθμ. ἀπόλ. ποσόν συγκείμενον ἐκ μιᾶς δεκάδος καί πέντε μονάδων : Διόδ.Σ 2,9 **τὸ δὲ πλάτος, ποδῶν δεκαπέντε,** Νικόμ.Ἁρμον.2,36 **δεκαπέντε χορδάς.**
δεκαπεντίζω δημ. ἀμτβ. συμπληρῶ περίοδον δεκαπέντε ἡμερῶν : **αὔριο δεκαπεντίζει ἡ λεχώνα.**
δεκαπέταλος-ον νεώτ. ἐπί ἀνθέων, ὁ ἔχων δέκα πέταλα· **2)** δθ. βοταν. **δεκαπέταλα** (τά) ὡς οὐσ. κατηγορία φυτῶν φερόντων δεκαπέταλα ἄνθη.
δεκαπηχυαῖος-α-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ δεκάπηχυς βλ.λ. : Γεωπ.9,9,10 **δεκαπηχυαῖον μέγεθος,** αὐτ. 15,2,22 **οἶκος δεκαπηχυαῖος.**
δεκάπηχυς-εος-υ κ. νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος δέκα πήχεων : Ἡρ.9,81 **δεκάπηχυν χάλκεον Δία ἀνέθηκαν,** Πολύβ.18,16,2 **τὸν κολοττὸν αὐτοῦ τὸν δεκάπηχυν ἔστησαν,** Λουκ.Τίμ.4 **δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ.**
δεκαπλάσια ἐπίρρ. δημ. δεκαπλασίως βλ.λ.
δεκαπλασιάζω μτγν., νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι δεκάκις πλειότερον ἢ μεγαλύτερον· πολλαπλασιάζω τι ἐπί δέκα : ΠΔ Βαρ.4,28 **δεκαπλασιάσατε ἐπιστραφέντες ζητῆσαι αὐτόν,** Φίλ.1,462· ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. γεν. καθιστῶ τι πολὺ μεγαλύτερον, μεγάλως αὐξάνω αὐτό : **ἐδεκαπλασίασε τὰ κτήματά του.**
δεκαπλασίασις-εως (ἡ) νεώτ. δεκαπλασιασμός.
δεκαπλασιασμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τὸ πολλαπλασιάζειν ἐπί δέκα· ‖ γεν. τὸ μεγάλως αὐξάνειν, πολλαπλασιάζειν **π.**
δεκαπλάσιος-ία-ιον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκάκις πολλαπλάσιος ἢ μείζων ἄλλου τινός : Ἱππ.Ἀρχ. Ἰητρ.16 **δεκαπλάσιον ἔσται τὸ καῦμα,** Πλάτ.Πολ. 615 Β **δεκαπλάσιον τὸ ἔκτισμα τοῦ ἀδικήματος ἐκτίνοιεν,** Πολύβ.22,5,15 **δεκαπλασίαν** (τὴν βασιλείαν) **δύναται ποιεῖν τῆς νῦν ὑπαρχούσης.**
δεκαπλασίων-ονος-ον μτγν. ὁ δεκαπλάσιος βλ.λ. : Θεοδοτ.εἰς ΠΔ Δαν.1,20, Σχόλ.Ἰλ.Β 488 **οὐδ' εἰ δεκαπλασίων ἐμαυτοῦ γένωμαι.**
δεκαπλασίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. δέκα φορὰς πλειότερον ἢ μεγαλύτερόν τινος : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.6 **δεκαπλασίως ἂν μᾶλλον καὶ ἐπιφανέστερον κακωθεῖεν,** Τζέτζ.Ἡσίοδ.580 **δεκαπλασίως ὀργᾶν τοῦ ἀνδρὸς τὴν γυναῖκα.**
δεκάπλασμα-ατος μσν. τὸ ἐκ δεκαπλασιασμοῦ προελθόν, τὸ γενόμενον δεκαπλάσιον : Τζέτζ.Χίλ. 9,292 **καὶ τὸ δεκάπλασμα ἴσον ἁπλῷ ἐδόκει.**
δεκάπλεθρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἔκτασιν δέκα πλέθρων : Θουκ.6,102 **τὸ μὲν δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν αἱροῦσι.**
δεκάπλευρος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δέκα πλευράς : Πρόκλ.Εὐκλ.422 F.
δεκάπληγος (ἡ, ἅπαξ κ. ὁ) μτγν. κ. μσν. αἱ δέκα πληγαὶ τῆς Αἰγύπτου : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.2,23 **ἄκουε, ἱερὰ ἐκκλησία, ἡ τὴν δεκάπληγον ἐκπεφευγυῖα,** Πάπ.· ‖ τὸ ἀρσ. πιθ. ὁ δέκα πληγὰς ἐπάγων : Χρησμ.Σιβ.11,31· ‖ κ. ἐπιθ. : Ἰω.Χρυσ.π.Θηα.Στεφ. ἐν λ. **δεκαπλήγῳ μάστιγι τοὺς Αἰγυπτίους ἐτάσας.**
δεκάπλοκος-ον μτγν. μσν. ὁ δεκάκις πεπλεγμένος : Παῦλ.Αἰγ.6,65 **λίνου διπλοῦν δεκάπλοκον.**
δεκαπλοῦς-όη-οῦν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δεκαπλάσιος βλ.λ. : Δημ.726 **καθ' οὓς τὰ μὲν δεκαπλᾶ, τὰ δὲ διπλᾶ γίγνεται τῶν ὀφλημάτων,** Ἀριστλ.Ἀθ. 54,2, Ἐπιγρ. **ἀποτεισάτω δεκαπλόαν,** Θεοδόσ.Διάκ. Ἀκρ.4,38 **πλῆθος δεκαπλῆς ἐμβαλεῖν χιλιάδος.**
δεκαποδιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ μήκους δέκα ποδῶν.
δεκάπολις-εως (ἡ) μτγν. χώρα περιλαμβάνουσα δέκα πόλεις· ‖ ὡς κύρ. ὄν. ὁμοσπονδία δέκα πόλεων ἐν Παλαιστίνῃ : ΚΔ Ματθ.4,25 **ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως,** Ἰώσ.Πl 3,9,7.
δεκάπους-οδος-ουν κ. νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος δέκα ποδῶν : Ἀριστφ.Ἐκκλ.652 **σοὶ δὲ μελήσει, ὅταν ᾖ δεκάπουν τὸ στοιχεῖον,** Πολυδ.1,72 **δεκάπους σκιά·** **2)** νεώτ. ἐπί ἐμβίων, ὁ ἔχων δέκα πόδας· ‖ εἰδ. ζῳολ. **δεκάποδα** (τά) ὡς οὐσ. ὑπόταξις διβραγχίων **κεφαλοπόδων μαλακίων·** ‖ ὁμ. **ὑπόταξις ποδοφθάλμων μαλακοστράκων.**
δεκαπρωτεία (ἡ) Ἐπιγρ. κ. πάπ. ἡ ἀρχή, **τὸ ἀξίωμα** τῶν δεκαπρώτων βλ.λ.
δεκαπρωτεύω Ἐπιγρ. εἶμαι εἷς ἐκ τῶν δεκαπρώτων βλ.λ.
δεκάπρωτοι (οἱ) μτγν. π. Ῥωμ. κ. Βυζαντ. πολιτικὸν σῶμα ἐκ δέκα ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, οἷς ἦτο ἀνατεθειμένη ἡ εἴσπραξις τῶν φόρων : Ἐπιγρ. **Μειλησίων ἔδοξεν ἄρχουσι, βουλῇ, δήμῳ, γνώμη στρατηγῶν καὶ δεκαπρώτων·** **2)** οἱ π. Ῥωμ. δέκα ἄρχοντες, οἱ δέκανδροι βλ.λ. : Ἰω.Λυδ.Ῥωμ.1,34.
δεκαπρωτῶ-έω μτγν. δεκαπρωτεύω βλ.λ. : Ἀστράμψ.π.Δουκαγγ. **οὐ δεκαπρωτεῖς ἄρτι.**
δεκαπτερύγιοι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. κατηγορία ἰχθύων ἐχόντων δέκα πτερύγια.
δεκάπτυχος-ον μτγν. ὁ ἔχων δέκα **πτυχάς·** **2)** ὁ περιλαμβανόμενος εἰς δέκα πίνακας : **Ὀρφ** ἀπ.247,21· πρβλ. δίπτυχον, τρίπτυχον.
δεκάρα (ἡ) δημ. ἐκ χαλκοῦ ἢ ἄ. μετάλλου νόμισμα ἀξίας δέκα λεπτῶν, ἄ. παλαιότ. κ. διώβολον : **δεκάρα τοῦ Ὄθωνος - τοῦ Γεωργίου·** ‖ κατ' ἐπέκτ. μικρὸν χρηματικὸν ποσόν : **δῶ**…

μου καμιὰ **δεκάρα** γιὰ χαρτζιλίκι· ‖ φρ. **δεκάρα δὲ δίνει** (ἀδιαφορεῖ τελείως)· **2)** μτφ. ἐν φρ. ἐπὶ παντὸς εὐτελοῦς καὶ ἀσημάντου : **ἄνθρωπος τῆς δεκάρας** (εὐτελής), - **δὲν ἀξίζει δεκάρα.**

δεκαράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δεκάρα βλ.λ.

δεκάργυρος νοῦμμος (ὁ) μτγν. π.βυζαντ. ἢ **δεκάργυρον** (τὸ) ἀργυροῦν νόμισμα ἀξίας (πιθ.) δέκα χαλκῶν δηναρίων : Θεοδοσιαν.κῶδ. τοῦ ἔτους 395 μ.Χ.

δεκαρθρία (ἡ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δεκάρι (τὸ) δημ. ποσὸν συγκείμενον ἐκ δέκα ὁμοίων πραγμάτων, δεκάς : **ἕνα δεκάρι** χαρτοφάκελα· **2)** νόμισμα δεκάδραχμον, ἄ. δεκάρικο· **3)** παιγνιόχαρτον ἔχον δέκα ἔγχρωμα σήματα : δεκάρι **καρρό - κούπα - σπαθί** - μπαστούνι.

δεκαριά δημ. δέκα ὡς ἔγγιστα, πάντοτε ἐν συνεκφ. μετὰ τῆς **ἀντων. καμιά** : **ἦτανε καμιὰ δεκαριά**, - **ἐβάρεσε** καμιὰ δεκαριὰ ὀρτύκια.

δεκάρικος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἀξίαν δέκα λεπτῶν, μιᾶς δεκάρας : **δεκάρικος καφές**· **2)** τὸ **δεκάρικο** ὡς οὐσ. νόμισμα χάρτινον ἢ μετάλλινον ἔχον **ἀξίαν δέκα** δραχμῶν, δεκάδραχμον, δεκάρι : **τὰ ὀρτύκια πουληθήκανε ἕνα** δεκάρικο τὸ ἕνα· **3)** μτφ. ἐπὶ ἀγορεύσεων, εἰρων. ὁ εὐτελὴς ἢ ἄσκοπος καὶ ἀνόητος : **δεκάρικος λόγος.**

δεκαρολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὁ εὐτελὴς χρηματισμός, ἡ ἰδιότης τοῦ δεκαρολόγου βλ.λ. : **ὅλα αὐτὰ** γίνονται πρὸς **δεκαρολογίαν.**

δεκαρολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ κατὰ τρόπον ποταπόν, διὰ χαμερπῶν μέσων ἢ εὐτελῶν εἰδῶν **ἐπιδιώκων νὰ χρηματίζηται**, συγκομίζων παρὰ τῶν **πολλῶν εὐτελῆ κέρδη** (δεκάρες)· ‖ ὁ **ἐν** ταῖς δοσοληψίαις αὐτοῦ καὶ τὰ ἐλάχιστα χρηματικὰ ποσὰ (τὶς δεκάρες) φειδωλευόμενος ἢ ἐπιζητῶν νὰ κερδήσῃ : **παπάδες** δεκαρολόγοι, - αὐτὸς δὲν **εἶναι ἔμπορος· εἶναι** δεκαρολόγος· πρβλ. τσιγγούνης, φιλικατζῆς ἐν εἰδ. σημ.

δεκαρολογῶ-έω νεώτ., δημ. **-άω** εὐτελῶς, μικροπρεπῶς, κακοήθως χρηματίζομαι, εἶμαι δεκαρολόγος βλ.λ. : **μὲ τὶς αἰσχρὲς φυλλάδες - μὲ τὶς ἀνήθικες περιγραφὲς - εἰκόνες** δεκαρολογοῦν.

δεκάρουρος-ον πάπ. ἐπὶ γῆς, ὁ ἔχων ἔκτασιν δέκα ἀρουρῶν ἤτοι χιλίων τετραγ. αἰγυπτ. πήχεων.

δεκάρταβος-ον πάπ. ἐπὶ γῆς, ὁ ἔχων ἔκτασιν δέκα ἀρταβῶν βλ.λ.2).

δεκάρχης (ὁ) κ. νεώτ. ἀρχηγὸς δέκα **ἀνδρῶν**, δεκαδάρχης : Ἡρ.7,81 **ἑκατοντάρχας δὲ καὶ δεκάρχας οἱ μυριάρχαι**· **2)** π. Ρωμ. εἷς τῶν δεκάνδρων βλ.λ. : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,14· **3)** νεώτ. βαθμοῦχος ἐν τῷ σώματι τῆς τελωνοφυλακῆς.

δεκαρχία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀρχὴ ἀποτελουμένη ἐκ δέκα ἀνδρῶν : Ἰσοκρ.12,68 ἡλίκοις **ἐπὶ τῶν δεκαρχιῶν καὶ τῆς δυναστείας τῶν Λακεδαιμονίων**, Ξεν.Ἑλλ.3,4,2· ‖ ὁμ. π. Ρωμ. δεκανδρία βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 10,57 **ἐδόκει τε ἄριστα τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ἡ Ῥωμαίων πόλις ὑπὸ τῆς δεκαρχίας ἐπιτροπευθῆναι**· **2)** μσν. ὁμὰς δέκα στρατιωτῶν : Μαυρίκ.Στρατηγ.1,6,36 **δεῖ συναγαγεῖν τὸ τάγμα κατὰ δεκαρχίαν.**

δεκαρχικός-ή-όν γλωσσ. δεκαδαρχικὸς βλ.λ.

δέκαρχος (ὁ) μτγν. ὁ π. Ρωμ. στρατιωτικὸς βαθμοῦχος δεκάρχης βλ.λ.‖ : Ἀρρ.Ἀλαν.22.

δεκάς-άδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δεκάδα** ὁμὰς δέκα ἀνδρῶν· Ἡσ. « δεκάδες, οἱ ἐκ τῆς τάξεως τῶν δέκα στρατιωτῶν συνεστῶτες » : Ἰλ.Β 126 **ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί**, Ἡρ.3,25 **ἐκ δεκάδος γὰρ ἕνα σφέων αὐτῶν ἀποκληρώσαντες κατέφαγον**, Αἰσχ.Πέρσ.340 **δεκὰς δ' ἦν τῶνδε** (πλοίων)· **χωρ ἔκριτος**· **2)** γεν. ἑταιρεία, συντροφία : Εὐρ. ἀπ.219 **ἧς καὶ σὺ φαίνει δεκάδος οὐ σοφὸς γεγώς**· ‖ **ἡ** Ἀττικὴ **δεκὰς** οἱ δέκα Ἀττικοὶ ῥήτορες : Λουκ.Σκύθ.10· ‖ **Λύκου δεκὰς** ἡ συντροφία τοῦ Λύκου, ὀνομασία δοθεῖσα εἰς τοὺς δεκαζομένους δικαστὰς **ἐν** Ἀθήναις· ΕΜ 254,29 « Λύκος ἐστὶν ἥρως πρὸς τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις τοῦ θηρίου μορφὴν ἔχων, πρὸς ὃν οἱ δωροδοκοῦντες κατὰ δέκα γιγνόμενοι συνεστρέφοντο, ὅθεν εἴρηται Λύκου δεκάς » : Ἐρατοσθ.π.Ἁρποκρ. ἐν λ. δεκὰς Λύκου· **3)** μαθημ. περιληπτ. ὁ ἐκ δέκα μονάδων συγκείμενος ἀριθμός : Ἀριστλ.Μεταφ. 1084 a,12 **ἀλλὰ μὴν εἰ μέχρι τῆς δεκάδος ὁ ἀριθμός**, αὐτ.986 a, 8 **ἐπειδὴ τέλειον** ἡ **δεκὰς εἶναι δοκεῖ καὶ πᾶσαν περιειληφέναι τὴν τῶν ἀριθμῶν φύσιν**· **4)** νεώτ. δημ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἐκ δέκα χωριστῶν τοῦ αὐτοῦ εἴδους πραγμ. ἀποτελούμενος· **5)** τὸ δέκατον μέρος, ἡ δεκάτη βλ.λ.(ι)· Ἡσ. **ἐν** λ. δεκατευταί : Τζέτζ.Ἡσίοδ. Α 57 **τοὺς ἄγοντας εἰς τὴν Πυθὼ δεκάδας.**

δεκασέλιδας-ον νεώτ. ὁ ἔχων δέκα σελίδας.

δεκάσημος-ον μτγν. κ. νεώτ. στίχος ἢ ῥυθμὸς συγκείμενος ἐκ δέκα πρώτων βραχέων χρόνων : Ἀριστείδ.Κ 35 **τὸ δὲ ἐπίτριτον ἄρχεται μὲν ἑπτασήμου, γίνεται δὲ ἕως τεσσάρων καὶ δεκασήμου.**

δεκάσκαλμος-ναῦς (ἡ) Σουΐδ. ἡ ἔχουσα δέκα σκαλμούς, ἤτοι συνεκδ. κώπας.

δεκασμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. δωροδοκία : Διον. Ἀλ.7,64 **δημαγωγία τις ἐφαίνετο εἶναι καὶ δεκασμὸς τυραννικός**, Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.44 **τὸν δὲ χρησάμενον δεκασμῷ στέρεσθαι τοῦ ἀργυρίου**· κ. πληθ. : Πλούτ.Κικ.29 **ὄχλων δεκασμούς.**

δεκάσπερμος-ον νεώτ. βοταν. ὁ ἔχων δέκα σπέρματα.

δεκάσπορος χρόνος (ὁ) ποι. πάροδος **δέκα ἐτῶν** : Εὐρ.Τρῳ.20 **ὡς δεκασπόρῳ χρόνῳ ἀλόχους τε καὶ τέκν' εἰσίδωσιν ἄσμενοι.**

δεκασταδιαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος, **ἐπὶ ἐκτάσεως** ἢ ὕψους, δέκα σταδίων βλ.λ. : Θέων Σ 125 Η.

δεκαστάδιον (τὸ) Ἐπιγρ. (Ἐπιδαύρου) **διαδρομὴ** δέκα σταδίων.

δεκαστάσιος-ον μτγν. δεκαπλάσιος **βλ.λ.** : Πολυβ.9,176 **τὸ χρυσίον τοῦ ἀργυρίου -στάσιον.**

δεκαστάτηρος-ον μτγν. ὁ λαμβάνων μισθὸν δέκα στατῆρας **βλ.λ.** : Ἀρρ.Ἀν.7,23,3 **ἐπὶ τούτῳ διμοιρίτην Μακεδόνα καὶ δεκαστάτηρον**· **2)** Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. **δεκαστάτηρον** ὡς οὐσ. ποσὸν δέκα στατήρων· ὁμ. βάρος δέκα στατήρων.

δεκάστεγος-ον μτγν. ἐπὶ κτιρίου, ὁ **ἔχων δέκα** ἐπαλλήλους στέγας, δθ. ὀρόφους : Στράβ.15,3,7 **Ὀνησίκριτος δὲ τὸν πύργον δεκάστεγον εἴρηκε.**

δεκάστερον (τὸ) νεώτ. (γαλλ. décastère) γαλλικὸν μέτρον ὄγκου στερεῶν, ἰδίως ξύλων, ἴσον πρὸς δέκα στέρα, ἤτοι δέκα κυβικὰ μέτρα.

δεκαστής (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ δεκάζων, διαφθείρων τινά, οἷον δικαστήν, ὑπάλληλον διὰ δώρων.

δεκαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ οὗ ἡ ἐνέργεια ἢ ἡ χρῆσις ἐπάγεται δεκασμὸν βλ.λ. : **δεκαστικὰ δῶρα**· **2)** ὁ ἐπιδεκτικὸς δεκασμοῦ.

δεκάστιχος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐκ δέκα στίχων : Σχόλ.Ἰλ.Δ 101 ὡς **καὶ Ἄγνων ἐν** τῇ δεκαστίχῳ (βίβλῳ) **λέγει.**

δεκάστρια (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ δεκαστὴς βλ.λ. ἡ δεκάζουσα, δθ. ἡ διαφθείρουσα, ἡ παραπλανῶσα : Νικήτ.Χων.59,15 **ἡ δεκάστρια φύσις.**

δεκάστυλος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δέκα στύλους, κίονας, κολῶνες : Βιτρ.3,2,8.

δεκασύλλαβος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ συγκείμενος ἐκ δέκα συλλαβῶν : **δεκασύλλαβος λέξις**· ‖ τὸ ἀρσ. **δεκασύλλαβος** (ἐνν. **στίχος**) ὡς οὐσ. στίχος ἐκ δέκα συλλαβῶν : Ἡφαιστ.43 ἀλκαϊκὸν **δεκασύλλαβον.**

δεκάσχημος-ον μτγν. ἐπὶ στίχων, ὁ ἔχων δέκα σχήματα : ΨΠλούτ.Μετρ.471 Β.

δεκασχιδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ εἰς δέκα μέρ[η] ἐσχισμένος, διῃρημένος.

δεκασχιστία (ἡ) νεώτ. γένος μαλαχιδῶν φυτῶν.
δεκάσχοινος-ον ὁ ἔχων μῆκος δέκα σχοίνων βλ.λ. : Θησ.Στεφ.ἐν λ.
δεκάτα αἰολ. τ. τοῦ δεκάτη βλ.λ.
δεκαταῖος-α-ον ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἡμέραν γιγνόμενος ἢ γενόμενος : Πλάτ.Πολ.614 Β **ἀναιρεθέντων δεκαταίων τῶν νεκρῶν ἤδη διεφθαρμένων**· **2)** ὁ ἔχων ἡλικίαν δέκα ἡμερῶν : Λουκ. Ἀλκ.5 **βρέφη δεκαταῖα.**
δεκαταλαντία (ἡ) μτγν. περίληπτ. ποσὸν δέκα ταλάντων βλ.λ. : Πολυβ.9,52.
δεκατάλαντος-ον κ. μον. ὁ ἔχων βάρος ἢ ἀξίαν δέκα ταλάντων : Ἀριστφ.ἀπ.276 **δεκατάλαντος λίθος**, Τζέτζ.Χιλ.2,984 **δεκαταλάντους δωρεὰς πέμψαντες Ἱπποκράτει**· ‖ δεκατάλαντος δίκη ἡ συνεπάγουσα ζημίαν δέκα ταλάντων : Αἰσχ.2,99 **δεκαταλάντους δίκας ἑκάστῳ τῶν ἐπιτρόπων λαγχάνων.**
δεκατάρχης (ὁ) Ἐπιγρ. δεκάταρχος βλ.λ.
δεκαταρχία (ἡ) πάπ. ἡ ὑπηρεσία, τὸ ἀξίωμα τοῦ δεκατάρχου βλ.λ· ‖ δθ. συνεκδ. κ. ἡ ὁμὰς δέκα πρὸς ἀπὸ κοινοῦ ἐργασίαν ἀνδρῶν, οἷον γεωργῶν, ὑλοτόμων κττ
δεκάταρχος (ὁ) πάπ. ὁ προϊστάμενος δεκαταρχίας, ὁμάδος γεωργῶν ἢ ἄλλων ἐργατῶν : **οἱ δεκάταρχοι τῶν λατόμων.**
δεκαταφόρος (ὁ) Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ εἰς ὃν φέρεται, ἀφιεροῦται ἡ δεκάτη βλ.λ.
δεκατεία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. δεκάτευσις βλ.λ. : Πλούτ.Ἀντ.39 **ὀργισθεὶς ὁ Ἀντώνιος ἐχρήσατο τῇ λεγομένῃ δεκατείᾳ πρὸς τοὺς ἀποδειλιάσαντας**· πρβλ. δεκατία, δεκατιά.
δεκάτεμα δημ. τὸ δεκάτευμα βλ.λ. **2)** ἡ δεκάτευσις βλ.λ.· **3)** μεγάλη φθορά.
δεκατέσσαρες-α μτγν., μον. κ. νεώτ. κ. **δεκατέτταρες**, δημ. **δεκατέσσεροι-ες-α** ἄκλ.ἀριθμ. ἀπόλ. ποσότης συγκειμένη ἐκ μιᾶς δεκάδος καὶ τεσσάρων μονάδων : Πολύβ.1,36,11 **ναῦς ἔλαβον αὐτάνδρους ἑκατὸν δεκατέτταρας**· ‖ δημ. μτφ. ἐν φρ. **τὸν ἐπέρασε γενεὲς δεκατέσσερες** (τὸν καθύβρισεν· ἡ φρ. ἐκ τῆς ΚΔΜατθ.1,17).
δεκατέτορες Ἐπιγρ. (Δελφ.) ἀντὶ δεκατέσσαρες βλ.λ.
δεκατετραέτης (ὁ) νεώτ., θηλ. **δεκατετραέτις -ιδος** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκατεσσάρων ἐτῶν, ὁ δεκατετραετὴς βλ.λ.1).
δεκατετραετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκατεσσάρων ἐτῶν : **παῖς δεκατετραετής**· **2)** ὁ ἔχων διάρκειαν δεκατεσσάρων ἐτῶν.
δεκατετραετία (ἡ) νεώτ περίοδος δεκατεσσάρων ἐτῶν.
δεκατετραήμερος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ.δημ. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκατεσσάρων ἡμερῶν : **δεκατετραήμερος προθεσμία**· **2)** κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ χρονικὸν διάστημα δεκατεσσάρων ἡμερῶν.
δεκατετράκις νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ δεκατέσσαρας φοράς.
δεκατετρακισχίλιοι-αι-α νεώτ οἱ συμποσούμενοι εἰς δεκατέσσαρας χιλιάδας.
δεκατετράκωπος-ον νεώτ. ἐπὶ λέμβου, ὁ ἔχων δεκατέσσαρας κώπας.
δεκατετραμελής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ὁμάδος προσ., ὁ συγκείμενος ἐκ δεκατεσσάρων μελῶν.
δεκατετράμηνος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκατεσσάρων μηνῶν : **δεκατετράμηνον βρέφος**· **2)** ὁ ἔχων διάρκειαν δεκατεσσάρων μηνῶν : **δεκατετράμηνος θητεία**· **3)** κ. δημ. τὸ οὐδ. **δεκατετράμηνον** ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δεκατεσσάρων μηνῶν.
δεκατετραπλάσια ἐπίρρ δημ δεκατετραπλασίως βλ.λ.
δεκατετραπλάσιος-ία (δημ -άσια)-ιο(ν) νεώτικ. δημ, ὁ δεκατέσσαρας φορὰς μεγαλύτερος ἢ πλειότερος ἄλλου συγκριτικῶς λαμβανομένου.
δεκατετραπλασίως νεώτ. κατὰ δεκατέσσαρας φορὰς μεγαλύτερον ἢ πλειότερον ἄλλου τινός.
δεκατετραπλοῦς-ῆ-οῦν νεώτ. δεκατετραπλάσιος βλ.λ.· **2)** ὁ συγκείμενος ἐκ δεκατεσσάρων ὁμοίων ἢ ἴσων μερῶν.
δεκατετράστιχος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ σύγκείμενος ἐκ δεκατεσσάρων **στίχων**· ‖ τὸ οὐδ. **δεκατετράστιχον** ὡς οὐσ. τὸ *σοννέτο* βλ.λ.
δεκατετρασύλλαβος-ον νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐκ δεκατεσσάρων συλλαβῶν : **δεκατετρασύλλαβος ἐπιγραφή**· ‖ τὸ ἀρσ. δεκατετρασύλλαβος ὡς οὐσ. στίχος ἐκ δεκατεσσάρων συλλαβῶν.
δεκατετράωρος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκατεσσάρων ὡρῶν· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δεκατεσσάρων ὡρῶν.
δεκάτευμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δεκάτισμα κ. δημ. **δεκάτεμα** βλ.λ. τὸ ληφθὲν ἢ δοθὲν ὡς δέκατον, ἡ ἀφαίρεσις, μείωσις ποσοῦ τινος κατὰ τὸ ἓν δέκατον οἷον ἐκ καταβολῆς, εἰσφορᾶς, εἰσπράξεως : ΑΠ 13,25 **τὰ δῶρα Τιμόδημος εἵσατο τῶν κερδέων δεκατεύματα.**
δεκατεύσιμος-ον νεώτ. ὁ ἐξ οὗ λαμβάνεται ἢ ὡρίσθη ἢ δύναται νὰ λαμβάνηται δεκάτη βλ.λ.
δεκάτευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δεκατεύειν βλ.λ., εἰδ. τὸ λαμβάνειν ἕνα ἄνδρα ἐκ τῶν δέκα (π. Ρωμ. εἶδος στρατιωτικῆς ποινῆς) : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,24 **περὶ τοῦ τρόπου τῆς δεκατεύσεως**· πρβλ. δεκατεία· **2)** νεώτ. τὸ ὁρίζειν τὸν φόρον τῆς δ άτης βλ.λ.
δεκατευτήριον (τὸ) γραφεῖον πρὸς συλλογὴν τῆς δεκάτης, δεκατηλόγιον, τελωνεῖον : Ξεν.Ἑλλ.1,1,22 **καὶ δεκατευτήριον κατεσκεύασαν**, Πολυβ.8,132 **καὶ δεκατευτήρια δέ ποτε κατέστησαν.**
δεκατευτής (ὁ) ἀρχ. λεξ. κ. μον., νεώτ. κ. δημ. ὁ τὴν δεκάτην εἰσπράττων, ὁ δεκατιστής· Ἡσ. «δεκατευταί, τελῶναι οἱ τὴν δεκάδα ἢ δεκάτην ἐκλέγοντες» : Σάθ. (Σέργ.Μακρ.) 3,289 **καὶ κατεβόων τοπάρχαι, φρουράρχαι, δεκατευταί, κριταί**· ‖ νεώτ. κ. δημ: ὁ οἰκονομικὸς ὑπάλληλος. ὁ ὁρίζων τὸν φόρον τῆς δεκάτης γεωργικῶν προϊόντων.
δεκατεύω ἐπὶ προσ. λαμβάνω τὸ δέκατον, τὴν δεκάτην ὡς φόρον ἢ τέλος παρά τινος, ὑποχρεῶ τινα εἰς πληρωμὴν τῆς δεκάτης : Δημ.617 **οὐ γὰρ αὐτοὺς δεκατεύοντες**, Λυκοῦργ.81 **ἁπάσας (τὰς πόλεις) δεκατεύσω**· ‖ ὁμ. παθ. ὑποχρεοῦμαι εἰς πληρωμὴν τῆς δεκάτης : Ξεν.Ἑλλ.6,3,20 **ὡς νῦν Θηβαίους τὸ λεγόμενον δὴ δεκατευθῆναι ἐλπὶς εἴη**· ‖ ἐπὶ πραγμ., λαμβάνω ἔκ τινος τὸ δέκατον αὐτοῦ, τὴν δεκάτην : Πλούτ.Κάμιλλ.8 **τὰ τῶν πολεμίων δεκατεύσειν εὐξάμενος τότε νῦν δεκατεύει τὰ τῶν πολιτῶν**· ‖ ὑποχρεῶ τινα ν' ἀφιερώσῃ τὸ δέκατον εἰς θεόν τινα· Ἁρποκρ. «δεκατεῦσαι, φησὶν (Δίδυμος), ἐλέγετο κυρίως τὸ καθιεροῦν, ἐπειδήπερ ἔθος ἦν ἑλληνικὸν τὰς δεκάτας τῶν περιγινομένων τοῖς θεοῖς καθιεροῦν». Ἡρ.7,132 **τούτους δεκατεῦσαι τῷ ἐν Δελφοῖσι θεῷ**· ‖ ἐπὶ πραγμ., προσφέρω τὸ δέκατον τῶν προϊόντων, ἰδίως τῶν γεωργικῶν εἰς θεόν τινα Ξεν Ἀν.5,3,9 **δεκατεύων τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὡραῖα θυσίαν ἐποίει τῇ θεῷ.** Πολύβ.9,39,5 **οἵ γε Θηβαίους.. ἐψηφίσαντο δεκατεύσειν τοῖς θεοῖς**· ‖ ὁμ παθ. : Ἡρ.1,89 **ὥς σφεα ἀναγκαίως ἔχει δεκατευθῆναι τῷ Διί**· **2)** ἐνεργ. εἶμαι δεκατευτὴς βλ.λ.· ΑΒ 234,33 «δεκατεύοντες, τελωνοῦντες, δεκάτην εἰσπραττόμενοι»: Ἀριστφ.ἀπ.455 **ἐλλιμενίζεις ἢ δεκατεύεις**· **3)** λαμβάνω ἐκ τῶν δέκα ἐνόχων ἕνα κα. τὸν φονεύω : ΔίωνΚ 48,42· **4)** διαιρῶ κατὰ δεκάδας : Ἀππ. Ἐμφ.Πολ.1,49 **5)** ἐπὶ παρθένων ἀρκτεύω βλ.λ· Ἁρποκρ. «Ἴσως δὲ τὸ ἀρκτεῦσαι δεκατεῦσαι εἴρηκεν ὁ ῥήτωρ, ἐπειδὴ αἱ δεκέτιδες ἤρκτευον.».

Ησ. «ἔλεγον δὲ καὶ τὸ ἀρκτεύειν, δεκατεύειν, ἐπεὶ ἔπραττον αὐτὸ αἱ παρθένοι περὶ τὸν δεκαετῆ χρόνον οὖσαι»· 6) μτφ. ἀστρολ. ἐπὶ ἀστέρων, εἶμαι ὑπεράνω τινός, καθυπερτερῶ βλ.λ.: Μαν.6,279 Μήνην δὲ τ' Ἄρης δεκατεύῃ· πρβλ. δεκατίζω.

δεκάτη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. τοῦ δέκατος βλ.λ. ἐν χρ. ὡς οὐσ. κατὰ παράλ. τῆς λ. μερὶς ἢ μοῖρα, τὸ δέκατον μέρος τῶν εἰσοδημάτων τὸ καθιερούμενον εἰς τοὺς θεοὺς ἢ ἐκτινόμενον ὡς φόρος: Ἡρ. 4,152 τὴν δεκάτην τῶν ἐπικερδίων ἐξελόντες, Δημ. 679 τέλη καὶ δεκάτας ἠξίου λαμβάνειν, Διόδ.Σ 4,21 κατέθυσε τῷ θεῷ πᾶσαν τὴν δεκάτην, ΠΔΔευτ. 14,22 δεκάτην ἀποδεκατώσεις παντὸς γεννήματος· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. εἰδ. φόρος ἐπὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων: ἡ δεκάτη τοῦ ἐλαίου, - ἡ φορολογία τῆς δεκάτης· 2) εἰδ. τελωνειακὸς φόρος, δασμός: Δημ.475 ὥστε τὴν δεκάτην ἀποδόσθαι· 3) κ. νεώτ. κατὰ παράλ. τῆς λ. ἡμέρα, ἡ δεκάτη κατὰ σειρὰν ἡμέρα: Ἰλ.Α 54 ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο, τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσατο λαόν, - τὴν δεκάτην τοῦ μηνός· 4) ἑορτὴ τελουμένη τὴν δεκάτην ἡμέραν μετὰ τὴν γέννησιν παιδός τινος, καθ' ἣν ἐδίδετο καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ: Ἀριστφ.Ὄρν.922 οὐκ ἄρτι θύω τὴν δεκάτην ταύτης ἐγώ, Δημ.1000 ἀλλὰ καὶ τὴν δεκάτην ἐμοὶ ποιῶν τοὔνομα τοῦτο ἔθετο, αὐτ.1017· 5) Ησ. «δεκάτη προτέρα· ἡ πρὸ εἰκάδος, ὡς ὑστέρα· ἡ μετ' εἰκάδα»· 6) Ησ. «δεκάτα· τάξις, ἄθροισμα, καὶ ἡ τῶν εἴκοσιν ἁρμάτων τάξις».

δεκατηλογία (ἡ) μτγν. ἡ εἴσπραξις τοῦ φόρου τῆς δεκάτης βλ.λ.: Πολυδ.1,169.

δεκατηλόγιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τελωνεῖον, δεκατευτήριον βλ.λ.: Πολυδ.8,28· 2) νεώτ. βιβλίον καταγραφῆς τοῦ φόρου τῆς δεκάτης.

δεκατηλόγος (ὁ, ἡ) ὁ συλλέγων, εἰσπράττων τὴν δεκάτην, ὁ δεκατευτής, δεκατιστὴς βλ.λ.· Σουΐδ. «εἴρηται δὲ καὶ θηλυκῶς τὴν δεκατηλόγον»: Δημ. 679 τοὺς δεκατηλόγους ἀξιῶν τοὺς αὐτοῦ τῶν τελῶν κυρίους εἶναι.

δεκατημοιρία (ἡ) μτγν. τὸ δέκατον μέρος, τὸ ἓν δέκατον πραγμ.: Ἰουστιν.Ἔδικτ.7,5.

δεκατημόριο(ν) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ δέκατον πράγμ. τινος: Πλάτ.Νόμ.924 Α τὸ τῆς ἐπικτήτου δεκατημόριον ἐξελόμενος, Τζέτζ.Χιλ.252 λεγόντων τὸ μέλι δεκατημόριον ἀμβροσίας.

δεκάτησις-εως (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ δι' ἐπιχύσεως καὶ ἀποχύσεως μετὰ τὴν ἠρέμησιν ἔκπλυσις ἰζήματος.

δεκατηφόρος (ὁ) μτγν. ὁ φέρων τὸ δέκατον μέρος: Καλλ.Δῆλ.278 ἀλλά τοι ἀμφιετεῖς δεκατηφόροι αἰὲν ἀπαρχαὶ πέμπονται· 2) ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅ εἰς ὃν προσφέρεται ἡ δεκάτη βλ.λ.1), δωρ. δεκαταφόρος (Ἐπιγρ.): Παυσ.1,42,5 ὁ μὲν δὴ Πύθιος καλούμενος καὶ ὁ Δεκατηφόρος.

δεκατία (ἡ) μτγν., μσν. ἡ δεκάτη βλ.λ.

δεκατιά (ἡ) μσν. κ. δημ. ὁ φόρος τῆς δεκάτης: Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.30,109 στὰ ντάτζια καὶ στὲς δεκατιὲς πολλ' εἴχαν συντροφίαν· 2) δημ. ἀποδεκατισμός: Κρυστ.Σκ.Ἀδ.2,56 καὶ στὴ στεριὰ ἀφήσανε μιὰ δεκατιὰ μεγάλη· 3) δημ. διπλοῦν φασκέλωμα (διὰ τῶν δέκα δακτύλων), μούντζα, μὲ τὰ δέκα: Ἀμαντ.Χιακ. Γλωσσ. ἐν λ.

δεκατιάζω δημ. κ. -ίζω φασκελώνω διὰ τῶν δύο χειρῶν, μουντζώνω μὲ τὰ δέκα: Σακελλ.Κυπρ. ἐν λ.

δεκατιαῖος-α-ον νεώτ. ἐπὶ πυρετοῦ, ὁ ἀνὰ πᾶσαν δεκάτην ἡμέραν ἐμφανιζόμενος.

δεκατίζω δημ. λαμβάνω τὸ δέκατον: ἦρθε ὁ δεκατιστὴς νὰ δεκατίσῃ τὸ λάδι· 2) μτφ. ἐπιφέρω μεγάλην φθοράν, φθείρω, καταστρέφω, ἀποδεκατίζω: Βαλαωρ.Ἀνδριὰς Γρηγ.Ε' 77 κι ὁ χάρος δεκατίζει· ‖ ὁμ. παθ.: αἱ πρῶται φάλαγγες ἐδεκατίσθησαν κατὰ τὴν μάχην· 3) κ. δεκατιάζω βλ.λ.: Ἀμαντ.Χιακ.Γλωσσ. ἐν λ.

δεκατικός-ή-όν μτγν. ὁ περιέχων δεκάκις ἀριθμόν τινα: Ἰώσ.Γεν.4,44 Α μέχρι τετράδος δεκατικῆς χιλιάδος συλλεξάμενος.

δεκάτισις-εως (ἡ) νεώτ. κ. δεκάτευσις βλ.λ.

δεκάτισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. δεκάτευμα ἡ λῆψις τοῦ ἑνὸς δεκάτου πράγματός τινος· 2) μτφ. μεγάλη φθορά, ὄλεθρος: τὸ δεκάτισμα τοῦ ἐχθροῦ - τῆς περιουσίας.

δεκατισμός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ σχηματισμὸς στρατιωτικῆς δεκανίας βλ.λ.1): Θεμίστ. Λόγ.5,65 οὐδὲ ἐνδιδόντος τοῦ καιροῦ θεραπείας καὶ προσαγγελίας καὶ δεκατισμούς· 2) μσν κ. νεώτ. δεκάτη βλ. λ.: Κυπρ.Νομ.π.Δουκαγγ.Παράρτ.54 ἀρχιερεῖς εἰς δεκατισμὸν καὶ ἕτερα δίκαια ἐκκλησιαστικά· 3) νεώτ. μτφ. φθορά, δεκάτισμα βλ.λ.2)· πρβλ. ἀποδεκατισμός.

δεκατιστής (ὁ) Ἐπιγρ., νεώτ. κ. δημ., πληθ. ἐπὶ ἱερέων, ὁ δεχόμενος δεκάτην ὡς θυσίαν, ὡς προσφορὰν τοῖς θεοῖς: Ἐπιγρ. (Βιθυν.) οἱ περὶ Λεωνίδην Ἑρμησιλάου ἱερέα μύσται καὶ δεκατισταί· 2) πάπ. πιθ. δεκαδιστὴς βλ.λ.1)· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ συλλέγων τὸν φόρον τῆς δεκάτης, δεκατευτής: παροιμ. ὅταν θὰ 'ρθῇ ὁ δεκατιστής, ἂς δεκατίσ' ὅ,τι εὕρῃ (εἰς δήλωσιν ἀπορίας).

δεκατοκύριος (ὁ) πάπ. πιθ. δεκάταρχος βλ.λ.

δεκατόλιτρον (τὸ) νεώτ. τὸ δέκατον τῆς λίτρας, ὁ. ὑποδεκάλιτρον.

δεκατόμετρον (τὸ) νεώτ. τὸ δέκατον τοῦ μέτρου, ὑποδεκάμετρον, παλάμη.

δεκάτομος-ον νεώτ. ἐπὶ βιβλίων, ὁ συγκείμενος ἐκ δέκα τόμων: δεκάτομον λεξικόν.

δέκατον ἕκτον (σχῆμα) (τὸ) νεώτ. ἐπὶ βιβλίων, ὧν ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον εἶναι δεδιπλωμένον εἰς δεκαέξ, περιλαμβάνον οὕτω 32 σελίδας· ‖ εἰς δέκατον ἕκτον ἐπὶ βιβλίων ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ σχῆμα, τὰ ἔχοντα ἐπιμήκως ὕψος δέκα μέχρις εἰκοσιπέντε ἑκατοστομέτρων.

δεκατόπλεθρον (τὸ) νεώτ. τὸ δέκατον τοῦ πλέθρου, δέκα τετραγωνικὰ μέτρα.

δέκατος-η-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀρκαδ. δέκοτος ὁ ἐν τῇ κατ' ἀρίθμησιν σειρᾷ ἔχων τὸν ἀριθμὸν δέκα: Ἰλ.Ζ 175 ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς, Πασχ.Χρον.17 Β ὥσπερ ὁ δέκατος ἀριθμὸς περιλαμβάνει τὸν ἐννέα, - Κάρολος ὁ δέκατος, - τὴν δεκάτην ἡμέραν ἐφθάσαμεν· ‖ π.Ὁμ. κ. εἰς ἔκφρασιν στρογγύλου ἀριθμοῦ: Ἰλ.Θ 404 οὐδέ κεν εἰς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον· 2) τὸ θηλ. δεκάτη ὡς οὐσ. βλ.λ.· 3) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. δέκατο(ν) ὡς οὐσ. τὸ δέκατον μέρος: ΠΔ Λευιτ.23,13 καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, Ἀππ.Ἰλλυρ.26 τὴν δὲ σπεῖραν διακληρώσας ἐζημίωσε θανάτῳ τὸ δέκατον, - τὸ δέκατο(ν) τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἑβραῖοι· 4) ὁμ. τὸ δέκατον ἐν ἐπιρρ. χρ. διὰ δεκάτην φοράν· 5) νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. πληθ. δέκατα ὡς οὐσ. ἐπὶ θερμομετρικῆς κλίμακος, αἱ γραμμαὶ τοῦ θερμομέτρου· ‖ συνεκδ. πυρετὸς ἀναβιβάζων τὸν ὑδράργυρον τοῦ θερμομέτρου κατά τινα δέκατα ὑπὲρ τὴν κανονικὴν τοῦ σώματος θερμοκρασίαν.

δεκατόσπορος-ον ἐπίγρ. ὁ δέκατος ἀπόγονος: Ἐπίγρ.π.Στράβ.10,3,2 τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δεκατόσπορος Αἵμονος υἱός.

δεκατρεῖς-ιῶν-ία κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀριθμητικὸν ἀπόλ. ποσότης ἐκ μιᾶς δεκάδος καὶ τριῶν μονάδων: Δημ.1162 εὐθὺς ἀπέλαβε τὸ ἀργύριον χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολώ, Στράβ.6,1,10 πρὸς δεκατρεῖς μυριάδας, - ὁ χρόνος ἔχει δώδεκα μῆνες, δεκατρία φεγγάρια.

δεκατριέτης-ους νεώτ., θηλ. δεκατριέτις-ιδος ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκατριῶν ἐτῶν, ὁ. δεκατριετὴς βλ.λ.1).

δεκατριετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκατριῶν ἐτῶν : **δεκατριετὲς παιδίον· 2)** ὁ ἔχων διάρκειαν δεκατριῶν ἐτῶν : **δεκατριετὴς πόλεμος.**
δεκατριετία (ἡ) νεώτ. περίοδος δεκατριῶν ἐτῶν.
δεκατριμελής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ὁμάδων προσ., ὁ συγκείμενος ἐκ δεκατριῶν μελῶν.
δεκατρίμηνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκατριῶν μηνῶν· ‖ τὸ οὐδ. τὸ **δεκατρίμηνον** ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δεκατριῶν μηνῶν.
δεκατριπλάσια ἐπίρρ. δημ. δεκατριπλασίωςβλ.λ
δεκατριπλάσιος-ία (κ. -ια) -ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκατρεῖς φορὰς μεγαλύτερος ἢ πλειότερος.
δεκατριπλασίως ἐπίρρ. νεώτ κατὰ δεκατρεῖς φορὰς πλειότερον
δεκατρισύλλαβος-ον ὁ συγκείμενος ἐκ δεκατριῶν συλλαβῶν· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. στίχος ἐκ δεκατριῶν συλλαβῶν· πρβλ. **ἑνδεκασύλλαβος.**
δεκατρισχίλιοι-αι-α νεώτ. οἱ συμποσούμενοι εἰς δεκατρεῖς χιλιάδας.
δεκατρίωρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων διάρκειαν δεκατριῶν ὡρῶν.
δεκατῶ-όω μτγν. κ. δημ., παρακ. **δεδεκάτωκα,** παθ. ἀόρ. **ἐδεκατώθην** κ. παρακ. **δεδεκάτωμαι** λαμβάνω τὸ δέκατον, τὴν δεκάτην, δεκατεύω : ΚΔ Ἑβρ.7,6 **ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ·** ‖ παθ. πληρώνω τὴν δεκάτην : ΚΔ Ἑβρ.7,9 **ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται· 2)** δημ. σκιμαλίζω, σφακελώνω, ἀ. φασκελώνω διὰ τῶν δέκα δακτύλων,δεκατιάζωβλ.λ.
δεκάτωμα-ατος (τὸ) νεώτ. δεκάτισμα βλ.λ.
δεκατώνης (ὁ) ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ φόρου τῆς δεκάτης βλ.λ. : Ἀναξίλ.π.Πολυδ.9,29.
δεκατώνιον (τὸ) τὸ γραφεῖον τῶν δεκατωνῶν, δεκατευτήριον βλ.λ. : Ἀντιφ.π.Πολυδ.9,29 **δεκατηλόγια, δεκατευτήρια .. ἀλλὰ μὴν καὶ δεκατώνια.**
δεκάτωσις-εως (ἡ) νεώτ. δεκάτισις,δεκάτισμαβλ.λ.
δεκαφτά δημ. κ. **δεκαεφτά** δεκαεπτὰ βλ.λ. : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.9,5 **ποῦ πνίξανε τὶς δεκαφτὰ μὲ τὴν κυρὰ Φροσύνη.**
δεκάφυιος-ον μτγν. δεκαπλάσιος βλ.λ.· ΕΜ 254,14 « **δεκάφυια,** τὰ δεκαπλάσια » : Καλλ.ἀπ.162.
δεκάφυλλος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ ὁ συγκείμενος ἐκ δέκα φύλλων βλ.λ.
δεκάφυλος-ον ὁ διαιρούμενος εἰς δέκα φυλὰς ἢ ὁ ἐκ δέκα φυλῶν : Ἡρ.5,66 **μετὰ δὲ τετραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους δεκαφύλους ἐποίησε.**
δέκαχα ἐπίρρ. Ἐπιγρ. εἰς δέκα μέρη.
δεκαχαίτη (ἡ) νεώτ. γένος **προσωπανθῶν** φυτῶν.
δεκάχαλκον (τὸ) μτγν. νόμισμα ἰσοδύναμον πρὸς δέκα χαλκοῦς, τὸ ρωμαϊκὸν δηνάριον : Πλούτ.Κάμ.13 **καὶ τὸ δεκάχαλκον οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ δηνάριον.**
δεκάχειλα Ἡσ. « πρὸς ἀποδοχὴν ἐπιτήδειον ».
δεκάχειλοι Ἡσ.«δεκα〈κι〉σχίλιοι»πρβλ.δεκάχιλοι.
δεκαχῆ ἐπίρρ. μτγν. εἰς δέκα τμήματα : Δίων Κ 55,24 **δεκαχῆ τεταγμένοι.**
δεκάχιλοι-αι-α δεκακισχίλιοι βλ.λ. : Ἰλ.Ε 860 ὅσον τ' ἐννεάχιλοι **ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι ἀνέρες ἐν πολέμῳ,** Λουκ.Φιλόπ.6 **καταπληκτικὸν βοᾷ ἐν τῷ πολέμῳ ὅσον ἐννεάχιλοι ἄνδρες ἢ δεκάχιλοι.**
δεκάχοια Ἡσ. « δεκαπλαῖ ».
δεκάχορδος-ον ὁ ἔχων δέκα χορδάς · Ἴων Χι.Λυρ.3 **ἐν δεκαχόρδῳ καὶ δεκαβάμονα τάξιν ἐχοῦσα** (λύρα), ΠΔ Ψαλμ.32,2 **ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ.**
δεκάχρονος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. δεκαετής : Θεοδοσ.Ἀκροάσ.1,22 **πορθήσεως τῆς δεκαχρόνου 2)** δημ. τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. ἡ δεκαετηρίς : **τὰ δεκάχρονα τοῦ γάμου του.**
δεκάωρος (-η)-ο(ν) νεώτ .κ. δημ. ὁ ἔχων διάρκειαν δέκα ὡρῶν· ‖ τὸ οὐδ. **δεκάωρον ὡς** οὐσ. χρονικὸν διάστημα **δέκα** ὡρῶν.
δεκελεικός-ή-όν ὁ ἐκ Δεκελείας· ΕΜ 254,43· ‖ **Δεκελεικὸς πόλεμος** ἡ μετὰ τὴν ὀχύρωσιν τῆς Δεκελείας τελευταία περίοδος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου : Ἰσοκρ.8,37.
δεκέμβολος-ον κ. σχόλ. ὁ ἔχων δέκα ἔμβολα : Αἰσχ.ἀπ.133 **δεκέμβολος ναῦς·** ‖ σχόλ. τὸ οὐδ. **δεκέμβολον** ὡς οὐσ. τὸ πλοῖον : Σχόλ. Ἀριστφ.Ὄρν.1256
δεκεμβριανός-ή-όν νεώτ. ὁ κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον γιγνόμενος ἢ γενόμενος : **δεκεμβριανὸν ψῦχος, - δεκεμβριανὸς νόμος** (ὁ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1893 περὶ χρεωκοπίας τῆς Ἑλλάδος).
δεκέμβριος-α-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. Δεκέ(μ)βρης ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν μῆνα Δεκέμβριον : Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,89 πρὸ εἰδῶν **δεκεμβρίων,** Ἰώσ.Αἰ 14,8,5 **εἰδοῖς δεκεμβρίαις,** Πλούτ. Ἠθ.287 Α **καλανδῶν δεκεμβρίων·** ‖ τὸ ἀρσ. Δεκέμβριος κ. δημ. Δεκέ(μ)βρης ὡς οὐσ. ὁ δωδέκατος μὴν τοῦ ἔτους : Διον.Ἀλ.Ρωμ.8,55, Πλούτ. Ἠθ.268 Α, παροιμ. **πὲς Δεκέβρη καὶ Γενάρη τοῦ διοβόλου τὸ ζευγάρι** (ἡ κατὰ τοὺς μῆνας αὐτοὺς σπορὰ δὲν εὐδοκιμεῖ).
δεκεμβρισταί (οἱ) νεώτ. ὡς ἱστορ. ὅρος, οἱ κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1825 ἐπαναστατήσαντες Ρῶσοι κατὰ τοῦ Νικολάου Α'· **2)** οἱ κατὰ τὸ ἐν Γαλλίᾳ πραξικόπημα τῆς 2 Δεκεμβρίου τοῦ 1851 ὑποστηρίξαντες Ναπολέοντα τὸν Γ'.
δεκέμπεδα (ἡ) νεώτ. (λατ. decempeda) μέτρον ἐπιφανείας τῶν Ρωμαίων, ἰσοδύναμον πρὸς τὸν τετραγωνικὸν σχοῖνον βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.
δεκεμπεδάτωρ-ωρος νεώτ. ὁ χρησιμοποιῶν ὡς μέτρον τὴν δεκέμπεδαν βλ.λ., δθ. ὁ ἐντεταλμένος τὴν μέτρησιν ἐκτάσεων γῆς παρὰ Ρωμαίοις.
δεκέμπριμοι (οἱ) νεώτ. (λατ. decemprimi) οἱ δεκάπρωτοι βλ.λ.
δεκενυλένια (τὰ) νεώτ. χημ. **κ. δεκίνια** ἀκόρεστοι ὑδρογονάνθρακες τῆς σειρᾶς τοῦ ἀκετυλενίου.
δεκετηρικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δεκετηρίδα βλ.λ.2) αὐτοκράτορος : Θεμίστ.Λόγ.11.
δεκετηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. περίοδος δέκα ἐτῶν, δεκαετηρίς : Δίων Κ 53,16· **2)** πάπ. ἑορτὴ (λατ. decennalia) τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων **ἐπὶ τῇ** διανύσει δεκαετίας ἐν τῇ βασιλείᾳ.
δεκέτηρος-ον ΑΠ ὁ ἔχων διάρκειαν **δέκα ἐτῶν:** ΑΠ 9,474 **δεκέτηρος μάχη.**
δεκέτης (ὁ), θηλ. **δεκέτις-ιδος ὁ ἔχων** διάρκειαν δέκα ἐτῶν : Σοφ.Φιλ.715 **ὃς μηδ' οἰνοχύτου πώματος ἥσθη δεκέτει χρόνῳ,** Πλάτ.Νόμ.682 D, Παυσ.4,13,7 **τὴν ἀρχὴν ἔτι ἐχόντων τὴν δεκέτιν·** ‖ ὁ ἐπὶ δεκαετίαν πράττων ἢ πάσχων τι : Εὐρ. Ἀνδρ.306 **δεκέτεις ἀλάλῃντο· 2)** ὁ ἔχων ἡλικίαν δέκα ἐτῶν : Ἀριστφ.Λυσ.642 **εἶτ' ἀλετρὶς ἡ δεκέτις οὖσα τἀρχηγέτι**
δέκεσθαι κρητ. τ. ἀντὶ δέχεσθαι, ἀπαρφ. ἐνεστ. τοῦ δέχομαι βλ.λ.
δέκευ ἰων. ἀντὶ δέχου β' ἐν ἐνεστ. προστ. **τοῦ** δέχομαι βλ.λ.
δεκήρης-ους-ες μτγν ἐπὶ πλοίων, ναῦς ἔχουσα δέκα σειρὰς κωπῶν : Πολύβ.16,7,1 Πλούτ.Ἀντ.64 **τὰς δὲ ἀρίστας καὶ μεγίστας ἀπὸ τριήρους μέχρι δεκήρους ἐπλήρου δισμυρίους.**
δεκίης (τὸ) μτγν. ἄκλ. π. Ρωμ. ποσὸν συγκείμενον ἐκ διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν : Πλούτ.Ἀντ.4 **τοῦτο ῥωμαῖοι δεκίης καλοῦσι .. ἐγὼ πλεῖον φημὶν ἔφη τὸ δεκίης εἶναι.**
δεκίνια (τὰ) νεώτ. χημ. δεκενυλένια βλ.λ.
δεκλοαζίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν κρυσταλλούμενον εἰς μικροὺς κρυστάλλους ἢ εἰς ἰνώδεις ἀκτινωτὰς συσσωματώσεις.
δεκοκτώ Ἐπιγρ. κ. δημ. δεκαοκτὼ βλ.λ.

δέκομαι Ιων. ἀντὶ δέχομαι βλ.λ.
δεκόργυιος-ον δ.γρ. δεκώρυγος βλ.λ.
δεκορίωνες (οἱ) Ἐπιγρ. δεκουρίωνες βλ.λ.
δεκότο (τὸ) δημ. κ. **ντεκότο** (λατ.) τὸ ἀφέψημα.
δέκατος-η-ον Ἐπιγρ. αἰολ., θηλ. κ. **δεκότα** δέκατος βλ.λ.
δεκουμάνα πύλη (ἡ) νεώτ. π. Ρωμ. ἡ πύλη τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοπέδου ἡ κειμένη ἐπὶ τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς καὶ ἔναντι τῆς στρατηγικῆς πύλης.
δεκουρία (ἡ) νεώτ. (λατ.) π. Ρωμ. ὑποδιαίρεσις τῆς κουρίας, ἐκ δέκα ἀνδρῶν ἢ δέκα ὁμάδων.
δεκουρίων-ωνος (ὁ) νεώτ. (λατ.) π. Ρωμ. ὁ ἀρχηγὸς τῆς δεκουρίας βλ.λ.
δεκοχτούρα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν περιστερὰ ἡ αἰγυπτιακή : Βιζυην.Δεκοχτούρα 5 **δεκοχτούρα τὸ λαλοῦνε | ἴσα ἴσα δι' αὐτό.**
δεκοχτώ δημ. δεκαοκτὼ βλ.λ. : Βιζυην.Δεκοχτούρα 36 **τὸ ἕνα τὸ'φαγες κι ἐμεῖναν δεκοχτώ.**
δεκράνι (τὸ) δημ. κ. **δικράνι** δίκρανον βλ.λ. : Ζερβ.Τρογ.ΚΚ 49,6 **γιὰ τοὺς ἀγροὺς δεκράνια.**
δεκρέτον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. (λατ.) κ. **δέκρετον, δέκρητον** ἐν τῷ ρωμ. δικαίῳ ἀπόφασις ἢ διάταγμα ἑνὸς ἢ πολλῶν ἀρχόντων· || π. Βυζαντ. ἀπόφασις τοῦ αὐτοκράτορος δικάζοντος αὐτοπροσώπως· **2)** π. Σενέκα, δόγμα φιλοσοφίας.
δεκριάνι (τὸ) δημ. τὸ δίκρανον βλ.λ.
δεκτή (ἡ) Ἡσ. « χλαῖνα, χλανίς ».
δεκτήρ-ῆρος Ἐπιγρ. τίτλος δημοσίου εἰσπράκτορος, ταμίου· Ἡσ. « **δεκτῆρες**, ἀποδοχεῖς », Σουΐδ. « ὑποδοχεῖς ».
δέκτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δέκτρια** ὁ δεχόμενος, ὁ ἐπαίτης : Ὀδ.Δ 248 **ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤισκεν, δέκτῃ,** Ἀρχίλ. π.Ἀθην.13,594 D **εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη·** **2)** νεώτ. κ. δημ: τηλεγραφικὸν ἢ τηλεφωνικὸν μηχάνημα, πρὸς λῆψιν τηλεγραφημάτων ἢ τηλεφωνημάτων : **ὁ πομπὸς καὶ ὁ δέκτης·** || ὁμ. τὸ σύνολον τῶν ὀργάνων, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἡ λῆψις τῶν ραδιοτηλεγραφημάτων καὶ ραδιοτηλεφωνημάτων ἢ εἰκόνων διὰ τοῦ ἀσυρμάτου· **3)** νεώτ. ναυτ. ἠλεκτρικὸν ὄργανον λαμβάνον τὰ χρήσιμα διὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς βολῆς στοιχεῖα.
δεκτίκος (ὁ) νεώτ. γένος ἀκριδιδῶν ἐντόμων.
δεκτικός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δυνάμενος, ὁ κατάλληλος νὰ δεχθῇ, χωρητικός : Ἀριστλ.Πολιτ.1290 b,27 **ἐνιά τε τῶν αἰσθητηρίων καὶ τὸ τῆς τροφῆς ἐργαστικὸν καὶ δεκτικόν, οἷον στόμα καὶ κοιλία,** Ἀθήν.11,490 B **καὶ γὰρ τοῦτο τῆς ἑτέρας τροφῆς δεκτικὸν ἀγγεῖον, - τὸ πλοῖον δὲν εἶναι δεκτικὸν μεγαλυτέρου φόρτου·** || ἀπολ. ὁ ἱκανὸς νὰ δεχθῇ : Ἀριστλ. Φυσ.249 a,2 **ἔτι δεκτικὸν οὐ τὸ τυχὸν ἐστιν·** **2)** ἐπιδεκτικός τινος· ἀντίθ. ἀνεπίδεκτος : Πλάτ. Ὁρισμ.415 A **ὃ μόνον τῶν ὄντων ἐπιστήμης .. δεκτικόν ἐστιν, - δεκτικὸς ἐξελίξεως.**
δεκτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δεκτικοῦ βλ.λ., ἐπιδεκτικότης : **ἡ δεκτικότης τοῦ ὀργανισμοῦ - τοῦ ἐδάφους·** **2)** φιλοσ. κτ. Κάντ. ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς νὰ δέχηται παραστάσεις.
δεκτικῶς νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον δεκτικὸν βλ.λ.
δέκτο ποι. γ' ἑν. ἀόρ. ὁριστ. ἀντὶ ἐδέξατο τοῦ δέχομαι βλ.λ. : Ἰλ.Ο 18 **Θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ δέκτο δέπας.**
δεκτός-ή-όν μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ρ. ἐπίθ. τοῦ δέχομαι, παραδεκτός, εὐάρεστος : ΠΔ Ἡσ.61,2 **καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν,** ΚΔ Λουκ.4,24 **οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ,** Θεοφύλ.3,676 C **Ἀλκμαίωνα τὸν διὰ τὴν μητροκτονίαν οὐδενὶ μέρει γῆς δεκτόν,** Κάλβ. Ὠδ.12,1 **πόσον δεκτὴ καὶ νόστιμη | φέγγεις, ὦ ἡμέρα, - ἡ πρότασίς του ἔγινε δεκτή·** || νομ. **τὸ θηλ. δεκτή** ἐν χρ. ἐπὶ συναλλαγματικῆς τιθεμένη ἐν τέλει, ὑπὲρ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀποδέκτου.
δέκτωρ-ορος (ὁ) ποι. ὁ ἀναδεχόμενός τι : Αἰσχ. Εὐμ.204 **κἄπειθ' ὑπέστης αἵματος δέκτωρ νέου.**
δεκυλένια (τὰ) νεώτ. χημ. ἢ **δεκένια** ἀκόρεστοι ὑδρογονάνθρακες τῆς σειρᾶς τοῦ αἰθυλενίου.
δεκυλενικὰ παράγωγα νεώτ. χημ. τὰ ἐκ τῶν δεκυλενίων βλ.λ. λαμβανόμενα προϊόντα.
δεκυλικὴ ἀλδεΰδη νεώτ. χημ. ἡ καπρινικὴ ἀλδεΰδη ἢ δεκανάλη βλ.λ.
δεκυλικὸν ὀξὺ νεώτ. χημ. **τὸ καπρινικὸν ὀξὺ** ἢ δεκανικὸν ὀξὺ βλ.λ.
δεκυρεύω Ἐπιγρ. (λατ.) εἶμαι δεκουρίων βλ.λ.
δεκωβίλ (ἡ) νεώτ. κ. **ντεκωβίλ** στενὴ σιδηροδρομικὴ γραμμή, ἐφ' ἧς κινοῦνται μικραὶ φορτηγάμαξαι, ὀνομασθεῖσα ἐκ τοῦ ἐπινοήσαντος.
δεκώβολον (τό) Ἐπιγρ. νόμισμα δέκα ὀβολῶν.
δέκων Ἐπιγρ., Ἡσ. « ὁ δεκαζόμενος »· **2)** Ἐπιγρ. γεν. πληθ. ἀντὶ δέκα : Ἐπιγρ. (Χίου) **δραχμῶν χειλίων τριηκοσίων δέκων δυῶν.**
δεκώρυγος-ον κ. δεκόργυιος ὁ ἔχων μῆκος δέκα ὀργυιῶν βλ.λ. : Ξεν.Κυν.2,5 τὰ δὲ δίκτυα **δεκώρυγα, εἰκοσώρυγα,** τριακοντώρυγα.
δελαστρεύς-έως (ὁ) μτγν. ἀντὶ δελεαστρεύς, ὁ ἀγρεύων διὰ δελέατος ἁλιεύς : Νίκ.Θηρ.793 **τοὺς ἁλὸς ἐξερύουσι δελαστρέες ἰχθυβολῆες.**
δέλαστρον (τὸ) δ.γρ. τοῦ δελέαστρον βλ.λ.
δελβωζίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἔνυδρον φωσφορικὸν ἅλας τοῦ σιδήρου.
δελεάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. βάλλω τι ὡς δέλεαρ, δολώνω : Ἡρ.2,70 **ἐπεὰν νῶτον ὑὸς δελεάσῃ περὶ ἄγκιστρον,** Λουκ.Ἀλ.47 **δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰσχάδι,** Γεωπ.20,45 **λαβὼν ἧπαρ αἴγειον δελέαζέ σου τὰ ἄγκιστρα·** || ὁμ. πσθ. : Ἰσοκρ. 8,34 **ὅμοια πάσχοντας τοῖς δελεαζομένοις τῶν ζῴων·** **2)** μτφ. συλλαμβάνω τινὰ διὰ δόλου, ὅθ. γεν. πλανῶ, σαγηνεύω, ἀπατῶ : Πολύβ.6,9,6 **δελεάζοντες καὶ λυμαινόμενοι τὰ πλήθη κατὰ πάντα τρόπον,** Ἡρωδιαν.2,15 **τιμῇ προσποιήτῳ δελεάσας τὸν ἄνθρωπον·** || ὁμ. παθ. : Ξεν.Ἀπομν.2,1,4 **τούτων γὰρ δήπου τὰ μὲν γαστρὶ δελεαζόμενα,** Δημ.18,45, Πλούτ.Ἠθ.669 A **δελεασθεὶς διὰ τούτων ἐπ' ἐκεῖνα πρόσεισι,** Μηναῖ.1,18 Θεοτοκίον **δελεασθεὶς ὁ πρῶτος ἐν βροτοῖς.**
δελέαμα-ατος (τὸ) μτγν. ἀντὶ δελέασμα, τὸ δόλωμα· Ἀνών.π.Σουΐδ. ἐν λ. **ἔγκειται « τῶν δαρεικῶν κατ' ὀλίγον τοὺς ἐγκειμένους μεθεὶς τελεώτατα τῷ δελεάματι ἐξέφυγε τὸ δυσμενές »** : Βασ. 3,646 E **ὡς δελέατι τῆς εὐνουχίας·** πρβλ. δέλεαρ.
δέλεαρ-ατος (τὸ) κ. νεώτ., δοτ. κ. **δέλητι,** ἐπ. **δεῖλαρ** δόλος, δόλωμα : Ξεν.Ἀπομν.2,1,4 **τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ φαγεῖν ἀγόμενα πρὸς τὸ δέλεαρ ἁλίσκεται,** Πολύβ.15,21,6 **ἐὰν αὐτά που δυσχρηστήσῃ περὶ τὰ δελέατα καὶ τὰς ἄρκυς,** Λουκ.Νεκρ.Δ 8 **ὥσπερ τις λάβραξ καὶ τὸ ἄγκιστρον τῷ δελέατι συγκατασπάσας·** **2)** μτφ. τὸ μέσον, δι' οὗ σαγηνεύεταί τις, οἷον ὑποσχέσεις, ἐλπίδες, ἐπίδειξις θελγήτρων : Εὐρ.Ἀνδρ.264 **τοιόνδ' ἔχω σου δέλεαρ,** Πλάτ.Τίμ.69 D **ἡδονήν, μέγιστον κακοῦ δέλεαρ, - τὸ δέλεαρ τοῦ εὐκόλου κέρδους.**
δελεάρπαξ-αγος (ὁ) ἐπὶ ἰχθύων, ὁ ἁρπάζων τὸ δέλεαρ ἐκ τοῦ ἀγκίστρου : ΑΠ 7,504,3 **καὶ λάβρου πέρκης δελεάρπαγος.**
δελέασμα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δελεάζω βλ.λ. : Ἀριστφ.Ἱππ. 789 **καὶ σὺ γὰρ αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τούτων δελεάσμασιν εἷλες,** Πλούτ.Ἠθ.823 C **νόθα καὶ κίβδηλα τὰ τῶν ἄλλων θωπεύματα καὶ δελεάσματα,** Μηναῖ.1,18 Ἑσπερ. **ἐχθροῦ δελεάσματα.**
δελεασμάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ δελέασμα βλ.λ. : Φιλόξ.π.Ἀθην.4,147 A **παντοδαποῖσι τέχνας εὑρήμασι πρὸς βιοτάν, ψυχὰς δελεασματίοισιν.**
δελεασμός (ὁ) κ. νεώτ. τὸ συλλαμβάνειν διὰ

δόλου : Ἀριστλ.Ζ1 535 a,7· **2)** μτγν. κ. νεώτ. παγίδευσις, ἀπάτη : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.41,1, Ἐπιφάν. 1,798 B **τοῦ δελεασμοῦ κατὰ τῶν ἀκεραίων.**

δελεαστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τοῦ ἀθροισμ. τῶν βραχελύτρων.

δελεαστικά δημ. ἐπίρρ. δελεαστικῶς βλ.λ.

δελεαστικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἀπατηλῶς δελεάζειν, ἑλκύειν, παρασύρειν τινάς, πλανερός, ξεπλανευτικός : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.487 **τοιαύτας τινὰς φαντασίας δελεαστικὰς προτείνουσι ταῖς εὐεπιφόροις ψυχαῖς**, - **δελεαστικαὶ** προτάσεις - ὑποσχέσεις.

δελεαστικότης-ότητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δελεαστικοῦ βλ.λ.

δελεαστικῶς μτγν. κ. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον δελεαστικὸν βλ.λ., ἀπατηλόν : Κλήμ.Ἀλ.492 **ἡ ἡδονὴ .. καὶ νύκτωρ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐνυπνίοις μετὰ γοητείας δελεαστικῶς ἐπιβουλεύουσα.**

δελεαστός-ή-όν μτγν. ὁ δεκτικὸς δελεασμοῦ, πλάνης· (δ. ἑρμ.=δελεαστικός βλ.λ.): Ἰώσ.Ἀπ.2,39 **οὐ δελεαστὸς αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἴσχυσεν ὁ νόμος.**

δελεάστρα (ἡ) παγὶς μετὰ δελέατος : Κρατῖν. π.Πολυδ.10,156 **τὴν δὲ Ἀνδρομέδαν Κρατῖνος ἐν τοῖς Σεριφίοις δελεάστραν καλεῖ.**

δελεαστρεύς-έως (ὁ) μτγν. δελεαστρεὺς βλ.λ.

δελέαστρον (τὸ) ἡ δελεάστρα βλ.λ. : Πολυδ.10,156.

δελεδώνη (ἡ) Ἡσ. « ὁ μυλαῖος ἰχθύς ».

δέλειαρ-ατος (τὸ) μτγν. ἐπ. τὸ δέλεαρ βλ.λ. : Ἀθην.7,305 A **καὶ δὲ σύ γε μνήσαιο δελείατος.**

δελεσσερία (ἡ) νεώτ. γένος τι θαλασσίων φυτῶν.

δελεσσεριοειδῆ (τά) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυκῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ροδοφυκῶν.**

δελεσσίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς ὁμάδος τῶν χλωριτῶν.

δέλετρον (τὸ) μτγν. κ., νεώτ. τὸ δέλεαρ, τὸ δόλωμα βλ.λ. : Νουμήν.π.Ἀθην.7,287 C **βαιῇ καρῖδι καὶ εἴ ποτε βεμβράδι, κείνῃ ζωὴ ἐπ' ἀγρώστοιο, τάδε σκέψαιο δέλετρα**, Ὀππ.Ἁλ.2,431 **εἰ γάρ πατ' ἐπιφαύσειε δελέτρου** **2)** φανός, κλεφτοφάναρο. Ἀθήν.15,699 E **Τιμαχίδας δὲ ὁ Ῥόδιος δέλετρον τὸν φανὸν καλεῖσθαι· οἷόν φησιν οἱ νυκτερευόμενοι τῶν νέων ἔχουσιν·** || νεώτ.στρατ. φορητὸς φανὸς ἔχων μίαν μόνον ἐπιφάνειαν φωτεινήν, τὰς δὲ λοιπὰς κεκαλυμμένας· **3)** Φιλήμων 162 « τέλετρον, τρύπανον, ὁ δέλετρον καὶ τέλετρον Ἀσιανή τις γλῶσσά φησι παραφθείρουσα ».

δελήμπασης (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ ἀρχηγὸς τῶν δελήδων βλ.λ.2).

δελής (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **ντελής** παράφρων, τρελλός, παράτολμος, ἐν χρ. ἰδίως ὡς πρῶτον συνθετικὸν κυρίων ὀνομάτων οἷον Δεληπέτρος, Δεληγιάννης || ἐνίοτε κ. ὑβριστ. ἐπιθ. οἷον ντελή-φουσέκης· **2)** εἰδ. πληθ. **δελῆδες** ριψοκίνδυνοι ἄτακτο ἱππεῖς τοῦ ἄλλοτε τουρκικοῦ ἱππικοῦ.

δελήτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ **δέλεαρ** βλ.λ. EM 254,53 (προσθήκη) « **Σοφοκλῆς ἔχε τὸ δελήτιον, ἢ** Σώφρων. οἱ δὲ τὸ ἄγγος, **ἐν ᾧ τὸ δέλεαρ ἔγκειται** ».

δελία Ἡσ. « δάφνη ».

δελίμη (ἡ) νεώτ. γένος **ἀναρριχητικῶν δενδρυλλίων.**

δελιμίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν.**δικοτυληδόνων φυτῶν**

δελίνι (τὸ) δημ. κ. **ντελίνι** (γαλλ.) **κατάφρακτον** πολεμικὸ ἱστιοφόρον **τῆς γραμμῆς**, δίκροτον ἢ τρίκροτον, ἄ. βα(τ)σέλ(λ)ο **2** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ὑψηλός, μεγαλόσωμος **ἄνθρωπος.**

δέλιχρα Ἡσ. « τὰ ἡμίχοιρα »

δέλιχων-ονος (ὁ) νεώτ. γένος **χελιδονιδῶν** πτηνῶν.

δελκανός (ὁ) εἶδος ἰχθύος : Ἀθην.3,118 B **Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων τὸν δελκανὸν φησιν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ τοῦ Δάλκωνος ποταμοῦ.**

δελλαπαντιέρηδες (οἱ) δημ. (ἰταλ.) πλοίαρχοι ἔχοντες ρωσικὴν ἢ τὴν τῆς Ἰονείου πολιτείας ὑπηκοότητα, προσλαμβανόμενοι πρὸ **τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως ὡς κυβερνῆται πλοίων ἀνηκόντων εἰς Ἕλληνας ὑποδούλους, ὅπως οὕτω τὰ πλοῖα ταξιδεύωσιν ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ὑποκοότητος αὐτῶν.**

δέλλει Ἡσ. « καλεῖ » (ἀναγν. βάλλει).

δελλίθιον (τὸ) Ἡσ. ἡ φωλεὰ τῆς δέλλιθος **βλ.λ.**

δέλλις-ιθος (ἡ) ἀρχ. λεξ. εἶδος σφηκός : Ἀρκάδ. 30,13 « δέλλις τὸ σφηκίον διὰ τοῦ θ ».

δέλλις Ἐπιγρ., αἰτ. **δέλλιν** ὁ δέλφαξ βλ.λ.

δέλλοι Ἡσ. « βάλλοι »· (πρβλ. ἀρκαδ. Ἐπιγρ. ἐσδέλλοντες=ἐκβάλλοντες).

δέλλος (ὁ) νεώτ. γεωλ. πηγὴ θερμοῦ ὕδατος ἀναβλύζοντος κατὰ περιόδους καὶ ἐκτινασσομένου ὑπὸ μορφὴν στήλης εἰς ἱκανὸν ὕψος, **ἄ. θερμοπίδαξ** ἢ θέρμη διαλείπουσα, γκέϊζερ.

δελματική (ἡ) γλωσσ. κ. πάπ. ἡ δαλματικὴ **βλ.λ.:** Πάπ. **δελματικὴ λινῆ.**

δελματίκιον (τὸ) πάπ. τὸ δαλματίκιον βλ.λ.

δελματικομαφόρτης (ὁ) πάπ. κεφαλόδεσμος δαλματικοῦ εἴδους.

δελματικόν (τὸ) πάπ. περιώμιον δαλματικοῦ εἴδους : Πάπ. **δαλματικὸν μαλλω[τόν].**

δελμάτιον πάπ. τὸ δελματικὸν βλ.λ.

δελορρινίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος τι ἀραχνῶν.

δέλος-εος (τὸ) μτγν. τὸ δέλεαρ βλ.λ., γεν. πληθ. **δελέων** (Πάπ.) Εὐστ.Ἰλ.235,7 « τὸ δ' αὐτὸ μῆχος καὶ μῆχαρ κατὰ τὸ δέλος δέλεαρ ».

δέλτα (τὸ) (ἄκλιτ.) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ τέταρτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου βλ.Δ,δ· γεν. **δέλτατος** (Δημόκρ.20) : Πάπ. **κάμηλος κεχαραγμένος ἐπὶ δεξιῷ μηρῷ δέλτα ἰῶτα·** **2)** πᾶν τὸ ἔχον σχῆμα Δ, ἤτοι ἰσοπλεύρου ἢ ἰσοσκελοῦς τριγώνου κ. εἰδ. ἡ σχηματιζομένη τριγωνικὴ ἔκτασις γῆς παρὰ τὰς ἐκβολὰς μεγάλων ποταμῶν, οἷον τοῦ Νείλου, τοῦ Ἰνδοῦ κ.ἄ. : Ἡρ.2,13 **οἱ ἔνερθε τῆς λίμνης τῆς Μοίριος οἰκέοντες τά τε ἄλλα χωρία καὶ τὸ καλεόμενον Δέλτα**, Στράβ.15,1,33 **καλεῖ δὲ τὴν νῆσον Δέλτα καί φησιν ἴσην εἶναι τοῦ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα·** **2)** τὸ ἐφήβαιον τῆς γυναικός : Ἀριστφ.Λυσ.151 **γυμναὶ παρίοιμεν, δέλτα παρατετιλμέναι·** **3)** ὁ ἀστερισμὸς τοῦ τριγώνου, ἄ. δελτωτόν : Πτολ.Τετράβ.27· **4)** ἐκκλ. **δέλτα μυστικόν** τρίγωνον περιβαλλόμενον ὑπὸ ἀκτίνων, ἐν ᾧ ζωγραφίζεται ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ ἢ ἑβραϊκὰ γράμματα ἀποτελοῦντα τὸ ὄνομα τοῦ Ἰεχωβά· **5)** νεώτ. φυσ. κρᾶμα χαλκοῦ, σιδήρου, μολύβδου κ.ἄ. μετάλλων ἐν χρ. διὰ τὴν κατασκευὴν ἑλίκων πλοίων κ.ἄ. μηχανημάτων· **6)** νεώτ. ναυτ. ὁ πλωτὴρ τοῦ κοινοῦ δρομομέτρου, ἄ. δελτωτόν.

δελτακισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. εἶδος τραυλισμοῦ, καθ' ὃν ὁ πάσχων δὲν δύναται νὰ προφέρῃ σαφῶς τὸν φθόγγον **δ.**

δελταπορφυρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις εἰς κόνιν ἐρυθρόφαιον **ἐν** χρ. εἰς τὴν βαφικήν..

δελτάριο(ν) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ δέλτος βλ.λ. ἡ μικρὰ δέλτος : Πολύβ.29,11,2 **πρόχειρον ἔχων τὸ δελτάριον, ἐν ᾧ τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα κατεγέγραπτο**, Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.24 **δελτάριόν τι μικρὸν ἔξωθεν εἰσκομισθῆναι τῷ** Καίσαρι· || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ταχυδρομικὸν **δελτάριον** μικρὰ ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ ἐπὶ λεπτοῦ χαρτονίου· || **εἰκονογραφημένο(ν) δελτάριο(ν)** ταχυδρ. δελτάριον ἔχον τὴν μίαν ὄψιν εἰκονογραφημένην· **2)** εἶδος χειρουργικοῦ ἐργαλείου.

δελταφίς-εως (ἡ) νεώτ. γέν. κολεοπτέρων ἐντόμων.

δελτίδια (τά) νεώτ. ζῳολ. κ. δελτοειδῆ νυκτόβιοι ψυχαί, ὧν αἱ πτέρυγες ἐν ἠρεμίᾳ ἀποτελοῦσι μετὰ τῆς θωρακικῆς ἀσπίδος σχῆμα ὡς Δ.

δελτιογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ καταγραφὴ τῶν βιβλίων εἰς δελτία.

δελτιογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δελτιογράφον ἢ τὴν δελτιογράφησιν βλ.λ.

δελτιογράφος (ὁ, ἡ) νεώτ. κ. δημ. **ὁ γράφων** δελτία· ‖ εἰδ. ὑπάλληλος τῆς Βουλῆς συντάσσων τὸ εἰς τὸν τύπον διανεμόμενον περιληπτικὸν δελτίον τῶν πρακτικῶν αὐτῆς.

δελτίο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ., ὑποκορ. τοῦ δέλτος βλ.λ. μικρὰ δέλτος. Ἡρ.7,239 **ἐν τῷ ξύλῳ τοῦ δελτίου ἔγραφε τὴν βασιλέος γνώμην**, Πάπ.· **2)** νεώτ. ἔντυπον φύλλον χάρτου παρέχον ὁδηγίας ἢ πληροφορίας τινὰς πρὸς ὡρισμένον σκοπόν: **δελτίον ἀπογραφῆς**· ‖ **δελτίον ταυτότητος** ἐπίσημον ἔντυπον, πιστοποιοῦν τὴν ταυτότητα ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ φέροντος· ‖ συνοπτικὴ ἔκθεσις ἀρχῆς τινος ἢ ἄ. ἐπισήμου ἢ ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως προωρισμένη δι' ἀνακοίνωσιν: **ἀστυνομικόν - μετεωρολογικόν δελτίον, - δελτίον τύπου**· **3)** τίτλος ἄρθρων ἐφημερίδος εἰδ. περιεχομένου: **ἐξωτερικόν - οἰκονομικὸν δελτίον**· ‖ τίτλος περιοδικοῦ ἐκδιδομένου ὑπὸ σωματείου ἢ πραγματευομένου εἰδικόν τι θέμα: **Δελτίον Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου - Στατιστικῆς**· ‖ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, τὸ σημείωμα, ἐξ οὗ ὁ κλητὴρ ἐκφωνεῖ τὰς ἐκδικαζομένας ἔν τινι συνεδριάσει ὑποθέσεις· **4)** ἑκάστη τῶν ἐπὶ μικροῦ τετραπλεύρου χαρτονίου ἢ κοινοῦ χάρτου σημειώσεων ἐπὶ ὡρισμένου θέματος, ἅς οἱ ἐπιστήμονες καὶ οἱ φιλόλογοι χρησιμοποιοῦσι κατὰ τὴν συγγραφὴν πραγματείας, καταλόγου, βιβλιογραφίας κττ., δημ. φίσσα· **5)** **δελτίον τροφίμων** ἔντυπον, δυνάμει τοῦ ὁποίου παραχωροῦνται τὰ τρόφιμα, ὅταν δὲν πωλῶνται ταῦτα ἐλευθέρως ἐν τῷ ἐμπορίῳ, οἷον ἐν καιρῷ ἀνεπαρκείας, πολέμου κττ.

δελτιῶ-όω νεώτ., δημ. **δελτιώνω** καταγράφω ἐπὶ δελτίων βλ.λ.4) σημειώσεις, ἀντλῶν ἐκ διαφόρων ἐπιστημονικῶν πηγῶν, κατατάσσων καθ' ὕλην ἢ ἀλφαβητικῶς δι' ὡρισμένον σκοπόν.

δελτιώνω δημ. δελτιῶ βλ.λ.

δελτίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δελτιῶ βλ.λ.

δελτογράφημα-ατος (τὸ) Ἐπιγρ. ἐπίσημον διάταγμα ἐπὶ δέλτου γεγραμμένον: Ἐπιγρ. **δελτογράφημα τοῦ ἀνθυπάτου.**

δελτογράφος (ὁ) ὁ γράφων τι ἐπὶ δέλτου βλ.λ.1): Αἰσχ.Εὐμ.275 **δελτογράφῳ δὲ πάντ' ἐπωπᾷ φρενί.**

δελτοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος δέλτα· Ἡσ. «**καρχήσιον· ἐργαλεῖον τεκτονικὸν δελτοειδές**»· **2)** εἰδ. κ. νεώτ. ἀνατ. **δελτοειδὴς μῦς** ἰσχυρὸς τριγωνικὸς τὸ σχῆμα μῦς περιβάλλων τὴν κατ' ὦμον ἄρθρωσιν: Γαλ.2,354· ‖ ὁμ. **δελτοειδὴς σύνδεσμος** σύνδεσμος τῆς **κνημαστραγαλικῆς** διαρθρώσεως, ἀποτελούμενος ἐκ τριῶν δεσμίδων σχήματος Δ, ἄ. ἔσω πλάγιος σύνδεσμος· ‖ ὁμ. **δελτοειδὲς ἔπαρμα ἢ φῦμα τραχὺ καὶ πεπλατυσμένον ἔπαρμα** τῆς ἔξω ἐπιφανείας τοῦ βραχιονίου ὀστοῦ· **3)** νεώτ. ὀρυκτολ. **δελτοειδὲς δωδεκάεδρον** κρυσταλλικὸν σχῆμα τῆς τάξεως τῆς ἀνθημιεδρίας ἢ τετραεδρικῆς ἡμιεδρίας τοῦ κυβικοῦ συστήματος· **4)** νεώτ. ζωολ. **δελτοειδῆ** (τὰ) ὡς οὐσ. οἰκογέν. ἐντόμων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **λεπιδοπτέρων**· **5)** νεώτ. βοταν. ὁμ. **δελτοειδῆ κατηγορία φυτῶν** ἐχόντων φύλλα τριγωνικά.

δελτοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν σχήματι δέλτα (Δ): Ῥοῦφ.Ὀνομ.67 **δελτοειδῶς ἐπίκειται ταῖς σπάθαις.**

δελτόκλιτον (τὸ) νεώτ. γένος τι ἀραχνῶν.

δελτοκύαθος (ὁ) νεώτ. γένος τι ἀνθοζώων.

δελτομονάς-άδος (ἡ) νεώτ. γένος πρωτοζώων.

δελτοποιός (ὁ) γλωσσ. ὁ ποιῶν δέλτους βλ.λ.1), πίνακας γραφῆς· **2)** ὁ γραμματοφόρος βλ.λ.

δέλτος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., κυπρ. δάλτος μικρὸς πίναξ συνήθ. τριγωνικοῦ σχήματος, ἐφ' οὗ ἔγραφον· Εὐστ.Ἰλ.421,30 «τὸ τῆς δέλτου ὄνομα.. κατέβη ἀπὸ τῶν δελτωτῶν βιβλίων ἤγουν ἐκ τῶν κατὰ δέλτα πτυσσομένων γραφῶν»: Βατραχομ.3 **ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς**, Ἡρ.8,135 **ἐξαρπάσαντα παρ' αὐτῶν τὴν ἐφέροντο δέλτον**, Σοφ.Τρ.683 **ἀλλ' ἐσῳζόμην χαλκῆς ὅπως δύσνιπτον ἐκ δέλτου γραφήν**, Ἀριστφ.Θεσμ.778 **πινάκων ξεστῶν δέλτοι**, Πλούτ.Ἠθ.434 D **ἔχοντα κατεσφραγισμένην δέλτον**, Πάπ. **ἐν ξυλίνοις δέλτοις ἐγχαράσσειν τοῦτο**· ‖ μτφ.: Σοφ.ἀπ.597 **θὲς ἐν φρενὸς δέλτοισι τοὺς ἐμοὺς λόγους**, Λουκ.Μισθ.Συν.12 **ἐκ τῶν Διὸς δέλτων ὁ μάρτυς**· **2)** γραπτὸν μνημεῖον: Ἐπιγρ. **Ὁμήρου δέλτοι** (τὰ ποιήματα τοῦ Ὁμ.), Διον.Ἁλ.Ῥωμ.2,27 **αἱ δώδεκα δέλτοι** (ὁ δωδεκάδελτος), - **αἱ δέλτοι τῆς Ἱστορίας**· **3)** εἰδ. ἐπιστολή, γράμμα: Πλάτ.Ἐπιστ.312 D **ἵν' ἄν τι ἡ δέλτος ἢ πόντου ἢ γῆς ἐν πτυχαῖς πάθῃ, ὁ ἀναγνοὺς μὴ γνῷ**· ‖ διαθήκη: Λουκ.Τίμ.22 **ἐπειδὰν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ λίνον ἐντμηθῇ καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ καὶ ἀνακηρυχθῇ μου ὁ καινὸς δεσπότης**· **4)** εἰδ. τὸ σχολικὸν ἀβάκιον, ἡ πλάκα: Φιλόστρ.557 **γηράσκων ἤδη δέλτον ἐξαψάμενος ἐς διδασκάλου φοιτᾷ, ὥσπερ οἱ παῖδες**, Τζέτζ.Ἱστ.4,271 **λύκος ἐλθὼν ἀφήρπασε τὴν δέλτον ἐκείνου**· **5)** ζωγραφικὸς πίναξ: ΑΠλ.4,125 **εἰκόνα χεῦμα ἔκλυσε κἀκ δέλτων τὸν τύπον ἠφάνισεν**· **6)** **μυστικαὶ ἢ ἱεραὶ δέλτοι** τὰ δίπτυχα βλ.λ.2), κώδικες καταγραφῆς ἐν χρ. π. ταῖς ἐκκλησίαις· ‖ **ἱεραὶ δέλτοι** οἱ πίνακες, ἐφ' ὧν ἐγράφοντο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀρχιερέων τὰ χρονικὰ τοῦ προηγουμένου ἔτους· **7)** διαφ. προφ. τοῦ ἀχρ. βέλτος· Φώτ.κώδ.190,151,17 «τοὺς γὰρ Κρῆτας τὸ ἀγαθὸν δέλτον καλεῖν» (πρβλ. βέλτερος, βελτίων).

δελτοῦμαι-όομαι μέσ. σημειώνω, γράφω τι ἐπὶ δέλτου πρὸς ἰδίαν μου χρῆσιν: Αἰσχ.Ἱκ.179 **αἰνῶ φυλάξαι τἄμ' ἔπη δελτουμένας.**

δελτόχειλα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἔντομά τινα ἔχοντα χείλη τριγωνικὰ ὁμοιάζοντα πρὸς δέλτα (Δ).

δελτόχειλον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **καραβιδῶν.**

δελτωτός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος δέλτα (Δ), ὁ δελτοειδής: Κ Πορφ.Θεμ.1,14,16 B **ἡ δὲ Ῥόδος ἡ νῆσος.. δελτωτὴ τὸ σχῆμα, τὴν δὲ γραμμὴν τρίγωνος**, Εὐστ.Ἰλ.633,20· **2)** τὸ οὐδ. **δελτωτόν** ὡς οὐσ. τὸ ἰσοσκελὲς τρίγωνον: Ἀγαθ.2,8 **ἦν δὲ αὐτοῖς ἡ ἰδέα τῆς παρατάξεως οἱονεὶ ἔμβολον· δελτωτῷ γὰρ ἐῴκει**· ‖ εἰδ. κ. νεώτ. ἀστρον. ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Τριγώνου: Ἄρατ.235 **ἐγγύθι σῆμα Δελτωτὸν πλευρῇσιν ἰσαιομένῃσιν ἐοικὸς ἀμφοτέρῃς**· **3)** εἰδ. νεώτ. ναυτ. ὁμ. τὸ οὐδ. **δελτωτόν** ὁ πλωτὴρ τοῦ κοινοῦ δρομομέτρου, τὸ ξύλο τῆς παρκέττας.

δελφάκειος-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δέλφακα ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος, ὁ χοιρινός: Φερεκρ.π.Ἀθην.6,269 A **πλευρὰ δελφάκει' ἐπεξανθισμένα χναυρότατα παρέκειτο**, Ἄλεξ.π.Ἀθην.9,383 C **πνικτόν τι ὄψον δελφάκειον**, Διεύχ.π.Ὀρειβ.4,61 **ζωμὸς δελφάκειος.**

δελφακίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. ἡμιπτέρων ἐντόμων.

δελφακίζω μσν. ἔχω ὁμοιότητα, μοιάζω πρὸς δέλφακα: Μαν.Φιλῆς 8,28.

δελφακίνη (ἡ) ὁ δέλφαξ βλ.λ.: Ἐπίχ.π.Ἀθην.7,277 F **δελφακίνας ὀπτὰ κρέα.**

δελφάκιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ δέλφαξ, γαλαθηνὸν χοιρίδιον, γουρουνάκι, γουρνόπουλο: Ἀριστφ.Λυσ.1061 **καὶ δελφάκιον ἦν τί μοι**, Πλούτ.Ἠθ.82 F **δελφάκιόν τι δεῖξαι**, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.7,842 **κατέφαγεν ὗς τὰ δελφάκια**· **2)** Ἡσ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

δελφακίς-ίδος (ἡ) πάπ. τὸ θῆλυ γαλαθηνὸν χοιρίδιον, γουρ(ου)νοπούλα.

δελφακοῦμαι-όομαι παθ. αὐξάνομαι εἰς χοῖρον, ἀπὸ δέλφακος γίνομαι μέγας χοῖρος· Ἡσ. «δελφακοῦσθαι· τελειοῦσθαι τὰς ὗς»: Ἀριστφ.Ἀχ.786 **νέα γάρ ἐστιν (ἡ χοῖρος)· ἀλλὰ δελφακουμένα ἑξεῖ μεγάλαν τε.. κἠρυθρὰν (κέρκον).**

δέλφαξ-ακος (ό,ή) τὸ δελφάκιον βλ.λ.Ι)· Α8 88,31 « δέλφακα, τὴν θήλειάν φασι δεῖν λέγειν, ἀδιαφόρως τῶν παλαιῶν τιθέντων » : Ἱππῶν.π.Ἀθην.9,375 Α ὡς Ἐφεσίη δέλφαξ (διόρθ.ὡς ἐφεστίη), Ἡρ.2,70 ἔχων δέλφακα ζωὴν ταύτην τύπτει, Ἀριστλ.Ζ1 573 b,13 τὰς δέλφακας χρηστὰς γεννῶσι· πρβλ. Ἀριστφ. Βυζ.π.Ἀθην.9,375 Α « τῶν δὲ συῶν τὰ μὲν ἤδη συμπεπηγότα δέλφακες, τὰ δ᾽ ἁπαλὰ καὶ ἔνικμα χοῖροι» 2) νεώτ. γένος ἡμιπτέρων ἐντόμων.

δελφίδιος δωρ. δελφίνιος βλ.λ. : Ἐπιγρ. Δελφίδιος Ἀπέλλων.

δελφικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Δελφούς, ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν προερχόμενος : Εὐρ.Ὀρ. θανεῖν γὰρ αὐτῷ μοῖρα Δελφικῷ ξίφει, Πλάτ.Νόμ.686 Α τῷ Δελφικῷ Ἀπόλλωνι, Τζέτζ.Ἱστ.2,426 χρησμὸν Δελφικὸν (ὑπὸ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν διδόμενον), Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 31,9 ξανοίγω.. τὸν Ἴωνα, τὸν δελφικὸ τὸν ἱερέα, - δελφικοὶ ὕμνοι, - δελφικὴ ἀμφικτιονία (ἡ ἐν Δελφοῖς συνερχομένη)· 2) τὸ θηλ. δελφικὴ ὡς οὐσ. τρίπους τράπεζα ἐν χρ. π. Ρωμαίοις πρὸς τοποθέτησιν ἐπ᾽ αὐτῆς ἀγγείων ποτοῦ.

δελφίν-ῖνος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τ. τοῦ δελφίς γένος θηλαστικῶν δελφινιδῶν ἰχθύων, θαλάσσιον μαστοφόρον κῆτος : Μαν.5,157 ἠΰτε δελφίν, Τζέτζ.Ἱστ.4,107 ὥσπερ δελφὶν καὶ φώκη, Θωμ.Μ 203 « δελφίς, οὐ δελφίν »· 2) συνεκδ. πᾶν διακοσμητικὸν κατασκεύασμα ἔχαν σχῆμα δελφῖνος ἢ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· 3) ὁ δελφῖνος βλ.λ.

δελφινάπτερος ὁ λευκός (ὁ) νεώτ. ζωολ. εἶδος δελφίνων, ἀ. βελούγα.

δελφινάριον (τὸ) μτγν μικρὸς δελφίν : Ἥρων Αὐτομ.27,2.

δέλφινας (ὁ) δημ. ὁ δελφὶν βλ.λ. : Καρκβ.Λ Πλώρ. 4 μ᾽ ἔβλεπαν νὰ τσαλαβουτῶ σὰν δέλφινας.

δελφινέλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἔλαιον ἐκ τοῦ λίπους τοῦ μέλανος δελφῖνος.

δελφίνη (ἡ) νεώτ. ἡ σύζυγος τοῦ δελφίνου βλ.λ.

δελφίνι (τὸ) δημ. κ. ντελφίνι κ. δέλφινας ὁ δελφὶν βλ.λ. : Καρκβ.Λ Πλώρ.19 ἔλα νὰ γίνης ζήλεια τῆς φάλαινας, σύντροφος στὸ δελφίνι, Παλαμ. Ἀσάλ.Ζωὴ 34,1 κι ἐγὼ ἤμουν τὸ γοργὸ χρυσόφτερο δελφίνι· 2) μτφ. ὁ ταχὺς εἰς τὸ πλέειν ἢ τὸ νήχεσθαι : Βαλαωρ. Σήμαντρον 169 ἐκολυμβοῦσε, ἐδιάβαινε, σὰν νὰ ᾽τανε δελφίνι.

δελφινιάς-άδος (ἡ) μτγν τὸ φυτὸν δελφίνιον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,73.

δελφινίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια θηλαστικῶν ἰχθύων τοῦ ἀθροίσματος τῶν κητωδῶν.

δελφινιέρα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἀκόντιον βαλλόμενον διὰ μικροῦ πυροβόλου ἢ ριπτόμενον διὰ στιβαρᾶς χειρὸς κατὰ κητῶν καὶ ἰδίως φαλαινῶν.

δελφινίζω μτγν. βυθίζομαι, κολυμβῶ ὡς δελφὶν βλ.λ., βουτῶ σὰν δελφίνι : Λουκ.Λεξιφ.5 κάρα δελφινίσαντες περιένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως.

δελφινικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δελφῖνα ἢ δελφῖνον βλ.λς.

δελφινίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ οὐσία ἀπαντῶσα εἰς τὸ φυτὸν δελφίνιον βλ.λ.2) ἡ ἀγριοσταφίς.

δελφίνιον (τὸ) κ. νεώτ. ναὸς τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος, ἰδίως ὁ ἐν Ἀθήναις : ψήφισμα π.Ἀνδοκ.1,78 τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ δικαστήριον, Πλούτ.Θησ.18 ᾗ καὶ νῦν ἔτι τὰς κόρας πέμπουσιν ἱλασομένας εἰς Δελφίνιον· ὁμ. ἐν Χαλκίδι : αὐτ.Φλαμ.16 ὁ δῆμος Τίτῳ καὶ Ἀπόλλωνι τὸ Δελφίνιον· 2) κ. νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν δηλητηριωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν βατραχοειδῶν : ΨΔιοσκ.3,73, Γεωπ.20,2,2.

δελφίνιος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ριανὸς ἐν ΑΠ 6,278 Φοῖβε, σὺ δ᾽ ἵλαος, Δελφίνιε, κοῦρον ἀέξοις, Πλούτ.Ἠθ.984 Α Ἀρτέμιδός γε Δικτύννης Δελφινίου τ᾽ Ἀπόλλωνος· 2) (ἐνν. μὴν) ὄνομα μηνὸς ἐν Ἀθήναις, Δελφοῖς Θήρᾳ, Αἰγίνῃ κ.ἀλλαχοῦ : Σχόλ.Πίνδ.Ν 5,81· 3) Δελφίνια (τὰ) ἑορταὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος : Σχόλ.Πίνδ.Ο 13,155· 4) Ἡσ. τὸ φυτὸν δελφίνιον βλ.λ.2).

δελφινίς-ίδος (ἡ) μτγν. τράπεζα, πιθ. ἡ ἐπὶ τῆς μονοσκελοῦς ἢ τρισκελοῦς ἢ τετρασκελοῦς βάσεως αὐτῆς ἔχουσα ἐγγεγλυμμένους δελφῖνας· πρβλ. δέλφιξ : Λουκ.Λεξιφ.7 ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινίδος τραπέζης (σχόλ. « οὕτω λέγεται παρὰ τὸ δελφίνων τύπῳ τοὺς πόδας ἔχειν »).

δελφινίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ δελφὶς βλ.λ. : Ἀριστφ.Ζ1 631 a,17 δελφινίσκον μικρόν, Ἥρων Αὐτομ. 271,18 ὅτε μὲν καταδύσεται ὁ δελφινίσκος.

δελφινίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν ἐπίδοτον βλ.λ.

δελφινοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μορφήν, σχῆμα δελφῖνος : ΨΔιοσκ.3,73 φυλλάρια δελφινοειδῆ· 2) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. ἐν πληθ. δελφινοειδεῖς ὡς οὐσ. ἰχθύες ὁμοιάζοντες κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν διαμόρφωσιν πρὸς δελφῖνας.

δελφινοϊδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς ἀπαντῶν μετὰ τῆς δελφινίνης εἰς τὸ φυτὸν δελφίνιον ἢ ἀγριοσταφίς.

δελφινοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξάζινοχρωστικὴ οὐσία ἐν χρ. εἰς τὴν βαφικήν.

δελφινόρρυγχος (ὁ) νεώτ. γένος δελφινιδῶν ποταμίων θηλαστικῶν ἰχθύων.

δελφῖνος (ὁ) νεώτ. κ. δελφὶν τίτλος ἡγεμόνος φερόμενος κατ᾽ ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ ἡγεμονεύοντος ἐπὶ τοῦ Δελφινάτου τῆς Γαλλίας καὶ ἀργότερον ὑπὸ τοῦ διαδόχου τοῦ γαλλικοῦ θρόνου.

δελφινόσημος-ον μτγν. ὁ ἔχων δελφῖνα ὡς σῆμα : Λυκόφρ.658 ἄγγελον λιπὼν φίλων δελφινόσημον (σχόλ. « ἤγουν τὸν Ὀδυσσέα τὸν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος δελφῖνος σημεῖον ἔχοντα »).

δελφινοῦλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος τι σκληροστράκων ἀκανθωτῶν μαλακίων.

δελφινοφόρος-ον ὁ ἔχων, φέρων, δελφῖνας : Αἰσχ. ἀπ.150· 2) κεραία, ἀφ᾽ ἧς ἠρτᾶτο δελφὶς βλ.λ.2) : Θουκ.7,41 ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι .. αἱ ἀπὸ τῶν ὁλκάδων δελφινοφόροι ἠρμέναι ἐκώλυον.

δέλφιξ-ῖκος (ὁ) μτγν. ὁ τρίπους· ΕΜ 255.10 « δέλφικα· τὸν τρίποδα » : Πλούτ.Τ Γράκχ.2 δέλφικας ἀργυροῦς ἐπρίατο.

δέλφιος-ον μτγν. κ. νεώτ. δελφικὸς βλ.λ. : Καλλ. Ἀέτ.3,1,20 (ἀμφ.), Κάλβ.Ὠδ.II,25 δέλφιον πέτραν.

δελφίς-ῖνος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τ. δελφὶν βλ.λ., δημ. δελφίνι κ. ντελφίνι : Ἰλ.Φ 22 ὡς δ᾽ ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι φεύγοντες πιμπλᾶσι μυχούς, Πίνδ.Π 2,51, Ἡρ.1,24 τὸν δὲ δελφῖνα λέγουσι ὑπολαβόντα ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον, Πλούτ.Δημ.3 ὥς φησιν ὁ Ἴων, δελφῖνος ἐν χέρσῳ βία· 2) κόσμημα ἐν σχήμ. δελφῖνος : Ἐπιγρ.· 3) Ἡσ. δελφῖνες πολεμιστήριον μηχάνημα ἐν ναυμαχίαις : Ἀριστφ.Ἱππ.762 τοὺς δελφῖνας μετεωρίζου καὶ τὴν ἄκατον παραβάλλου (σχόλ. « σιδηροῦν κατασκεύασμα ἢ μολίβδινον εἰς δελφῖνα ἐσχηματισμένον· τοῦτο δὲ ἐκ τῆς κεραίας τοῦ ἱστοῦ αἱ ναυμαχοῦσαι ἠφίεσαν εἰς τὰς τῶν πολεμίων καὶ κατεδύοντο »· 4) κερκέτης βλ.λ. : Ὀππ.Ἀλ.3,290 εἰ δὲ θάνοι, τάχα οἵ τις ὑπὸ στόμα θῆκε μόλιβδον, δελφῖν᾽ ὃν καλέουσιν· 5) ἡ πέδη μηχανῆς : ὈρειΒ.48,4,44· 6) ἀστερισμός τις : Δημόκρ.14.

δελφίς-ίδος (ἡ) ἡ κάτοικος τῶν Δελφῶν : Σοφ. ΟΤ 464· 2) Ἐπιγρ. ἡ χώρα τῶν Δελφῶν· 3) Ἐπιγρ. δελφίδες (ἐνν. δραχμαὶ) νόμισμά τι.

δελφισίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς ἀπαντῶν μετὰ τῆς δελφινίνης ἐν τοῖς σπέρμασι δελφινίου τῆς ἀγριοσταφίδος.

δέλφος-ους (τὸ) Ἐπιγρ. χοῖρος, χοιρίδιον (ἀμφ.).

δελφός ὡς ἐπίθ. δελφικός : Εὐρ.Ἀνδρ.1151 φασγάνῳ τυπεὶς Δελφοῦ πρὸς ἀνδρός, Καλλ. Ἀπόλλ.98 Δελφὸς.. λαός, Νόνν.Δ 4,290· 2) ἐν

πληθ. **Δελφοί** ὡς οὐσ. πόλις τῆς Φωκίδος, ἔνθο τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος : Σοφ.ΟΤ 734 **ὁδὸς ἐς ταὐτὸ Δελφῶν κἀπὸ Δαυλίας ἄγει·** ‖ οἱ κάτοικοι τῶν Δελφῶν : Ὕμν.Ὁμ.27,14 **Δελφῶν ἐς πίονα δῆμον** : Θουκ.1,112 **κρατήσαντες τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ παρέδοσαν Δελφοῖς·** **3)** ΕΜ « πονηρός ».

δελφύα (ἡ) δωρ. ἡ δελφὺς βλ.λ. : Γρηγ.Κορ.344 S « τὴν μήτραν δελφύαν (λέγουσιν οἱ Δωριεῖς) ».

δελφύς ύος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ μήτρα· Πολυδ.2,222 «Ἱπποκράτης **δὲ οὐ δελφὺν** μόνον ἀλλὰ καὶ γονὴν τὴν μήτραν καλεῖ » : Ἱππ.Ἀφ.222,Ἀριστλ.ΖΙ 510 b,13 **καλεῖται δὲ τούτων τὰ μὲν ὑστέρα καὶ δελφὺς** (ὅθεν καὶ ἀδελφοὺς προσαγορεύουσι), Λυκόφρ. 936 **μητρὸς ἐντὸς δελφύος,** Ἀθήν.9,375 Α.

δέμα-ατος (τὸ) μτγν., μαν., νεώτ. κ. δημ. τὸ δι' οὗ δένομεν, δεσμός, ταινία, σχοινίον, λωρίς : Πολύβ.6,33,11 **ἵνα μήτ' ἐμπλεκόμενοι τοῖς δέμασι βλάπτωνται πρὸς τὴν χρείαν μήτε λυόμενοι·** ‖ εἶδ. σχοινίον ρυμουλκίας : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.73,24· **2)** σύνδεσμος, συνοχεύς : Ἐπιγρ. **ἐμβαλεῖ δὲ καὶ εἰς τούτους γόμφους δέματα·** ‖ νεώτ. **ἐπίδεσμος, ἀνοσπαστήρ, κηλεπίδεσμος, νεφρεπίδεσμος** κττ.· **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δένω, ἤτοι σύνολον πραγμάτων ὁμοῦ δεδεμένων, δεμάτι, πάκο, πακέτο, μάτσο, μπάλλα, μπόγος (ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν δενομένων πραγμάτων καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν δένονται), ὁ. δέσμη : **δέμα χόρτου - χάρτου - βάμβακος, - κάνε τὰ ροῦχα ἕνα δέμα, - ἴδιο σανὸ δεμάτιασα κι ὅποιο δέμα θέλεις πάρε** (ἐπὶ εὐτελῶν πραγμάτων ἄσκοπος ἡ ἐκλογή)· ‖ **ταχυδρομικὸν δέμα** τὸ διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἀποστελλόμενον ἐπὶ καταβολῇ τέλους· ‖ συνεκδ. φράγμα ποταμοῦ, ἅ. δέση βλ.λ.· **4)** λαογρ. μαγικὸς κατάδεσμος συντελῶν εἰς τὴν παρακώλυσιν τῆς συνουσίας τῶν νεονύμφων, ἅ. ἀμπόδεμο κ. δέσιμο : παροιμ. **τοῦ ἀπόχηρου τὸ δέμα τρεῖς μέρες δὲ βαστάει** (ὁ ἔμπειρος ὑπερνικᾷ τὰς δυσχερείας ἢ τὰ παρεμβαλλόμενα εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ προσκόμματα).

δέμας (τὸ) κ.νεώτ., παρ' Ὁμ. αἰτ. ἑν., συνήθ. ἀπολ. παρὰ Πινδ. κ. δοτ. **δέμαϊ,** ἡ σωματικὴ κατασκευή, τὸ σῶμα, τὸ ἀνάστημα, τὸ κορμί, κυρ. τὸ ζῶν σῶμα τοῦ ἀνθρώπου : Ἰλ.Ε 801 **μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής,** Ὀδ.Θ 14 **δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·** ‖ ἐνίοτε κ. ἐπὶ πτώματος : Βατραχομ.106 **νεκρὸν δέμας·** ‖ σπαν. κ. ἐπὶ ζῴων : Ὀδ.Κ 240 **συῶν μὲν ἔχον.. δέμας·** ‖ νεώτ. μ. ἐν τῇ ἀρχ.φρ. **μικρὸς τὸ δέμας ἀλλὰ μαχητὴς** (ἐπὶ βραχέος τὸ ἀνάστημα ἀλλ' ἔχοντος ἐξαιρετικήν τινα ἱκανότητα· ἐν χρ. κ. μτφ.)· **2)** π.Λυρ. κ.Τραγ. περιφραστικῶς : Πινδ.Παιάν.5.42 **Ἀστερίας δέμας** (ἡ νῆσος Δῆλος), Αἰσχ.Εὐμ.84 **καὶ γὰρ κτανεῖν σ' ἔπεισα μητρῷον δέμας,** Εὐρ.Ἡρ.1037 **ἐρείσμαθ' Ἡράκλειον ἀμφὶ δέμας·** ‖ μτφ. : Σοφ.ἀπ.255,4 **οἰνάνθης δέμας** (τὸ κλῆμα), Εὐρ.Ἱππ.138 **Δάματρος ἀκτᾶς δέμας ἁγνὸν ἴσχειν** (ὁ ἄρτος)· π. μτγν. ἐπ. : Ὀρφ.Λιθ.238 **ἄλλο δ' ἔχει λασίης ὕλης δέμας εἰσοράασθαι,** Ὀππ.Κυν.4,167 **ἐκάλυψε μέλαν δέμας αἰγιαλοῖο·** **3)** π.Κωμ. ἡ πόσθη βλ.λ.: Πλάτ.Κωμ.173,10· **4)** ὡς ἐπίρρ. δίκην, ὁμοίως πρός.., ὡσάν.. : Ἰλ.Λ 596 **ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.**

δεματάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δέμα βλ.λ. κ. τοῦ δεμάτι, μικρὸν δέμα ἢ δεμάτι.

δεματαριά (ἡ) δημ. τὸ δεμάτι : **μιὰ δεματαριὰ κλαριά, - δύο δεματαριὲς ξύλα.**

δεματάς (ὁ) δημ. κ. **δεματιαστής** κ. **δεματιάρης** ὁ ποιῶν, ἢ δένων δέματα, αὐτὸς ποὺ δεματιάζει.

δεμάτι (τὸ) δημ. δέμα, δέσμη διαφόρων πραγμάτων καὶ ἰδίως κλάδων ἢ σταχύων· πρβλ. μάτσο, χερόβολο : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκος 6,74 **ἀνάφτουν τὰ δεμάτια | πού 'σαν τριγύρω σωριαστά,** Βλαχογ. Προπύλ.1,231 **φορτωμένη μ' ἕνα βαρύ, πολυάκριβο δεμάτι,** - παροιμ. **καὶ σὺ κακὸ χερόβολο καὶ γὼ κακὸ δεμάτι** (εἰς τὴν δυστροπίαν σου ἀντιτάσσω ὁμοίαν ἐγὼ δυστροπίαν).

δεματιά (ἡ) δημ. τὸ πολυετὲς φυτὸν θρύον τὸ κυλινδρικόν· ἅ. δεματόχορτο.

δεματιάζω δημ. κ. **δεματίζω** δένω ἢ συσκευάζω εἰς δέματα ἢ δεμάτια· πρβλ. ἀμαλλεύω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.168,16 **νὰ δεματιάσῃς καὶ τ' ἄβγά μ' ἕνα κλωνὶ μετάξι,** παροιμ. **ἀποκλάδιαζε, ἂν θὲς νὰ δεματιάζῃς** (αἶρε τὰς αἰτίας τῶν ἐρίδων, ἐὰν θέλῃς νὰ συνδιαλλάξῃς ἐρίζοντας), - **ἄρμεγε καὶ κούρευε, κατούρα καὶ δεμάτιαζε** (ἐπὶ ἀρπάγων πλουτούντων ἐκ ξένων κόπων), - **κακὰ δεμάτιασες, κακὸ** (ἢ λίγο) **φορτιὸ θὰ κάνῃς** (πλημμελῶς ἀρξαμένη ἐργασία, πλημμελῶς συντελεῖται).

δεματιάρης (ὁ) δημ., θηλ. **δεματιάρισσα** ὁ δεματάς βλ.λ.

δεμάτιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δεματιάζω, ἡ συσκευασία πραγμάτων εἰς δέματα ἢ τὸ δέσιμο σὲ δεμάτια : **τὸ δεμάτιασμα τῶν σταχιῶν - τῶν καπνῶν.**

δεματιαστής (ὁ) δημ.,θηλ.-**άστρα** ὁ δεματὰς βλ.λ.

δεματίζω δημ. δεματιάζω βλ.λ.

δεματικό(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ δι' οὗ δένονται τὰ δέματα οἷον στέλεχος βρίζης ἢ σπάρτου, λύγου κττ., δεσμός : Ἀπαγ.Γεωπ.202, Δουκάγγ. ἐκ γλωσσ. **σχοίνιον .. δεματικόν·** **2)** πᾶν κηπευτικὸν ἐδώδιμον χόρτον εἰς δέμα πωλούμενον, δέσμη, μάτσο : **δεματικὰ μαϊντανοῦ, σέλινου·** **3)** πᾶν τὸ χρησιμεῦον πρὸς δέσιν δέματος οἷον τεμάχιον θώμιγγος (σπάγγου), ταινίας, λωρίδος κττ.

δεμάτιον (τὸ) μτγν. κ.νεώτ., δημ. -**άτι** ὑποκορ. τοῦ δέμα, μικρὸν δέμα : Ἱππιατρ.22, Σχόλ.Θεοκρ. 4,18· **2)** νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. σαπροφύτων μυκήτων· **3)** νεώτ. ἀνατ. ὁμὰς μυϊκῶν ἢ νευρικῶν ἰνῶν παραλλήλως καὶ πυκνῶς συντεταγμένων.

δεμάτισμα (τὸ) δημ. δεμάτιασμα βλ.λ.

δεματιστής (ὁ) νεώτ. ὁ δένων, συσκευάζων, τὰ σιτηρὰ εἰς δέματα, ἀμαλλοδέτης, δεματάς.

δεματολό(γ)ος (ὁ) δημ., θηλ. **δεματολόγα** ὁ δένων τοὺς στάχυς εἰς δέματα, δεματιστὴς βλ. λ.

δεματολογῶ-άω δημ. ἀσχολοῦμαι εἰς δεμάτιασμα βλ. λ. τῶν σταχύων κατὰ τὸν θερισμὸν ἀγροῦ : **οἱ ἄνδρες θερίζουν κι οἱ γυναῖκες δεματολογοῦν ὅλη μέρα·** φρ. **δεματολογάει ἀφάνες** (ἐπὶ τῶν ἀσχολουμένων εἰς μάταια ἢ εὐτελῆ).

δεματοποιός (ὁ) νεώτ. ὁ δεματὰς βλ.λ.

δεματοποιῶ-έω νεώτ. συσκευάζω εἰς δέματα.

δεματοφόρος (ὁ) νεώτ. γένος τι μυκήτων.

δεματόχορτο (τὸ) δημ. δεματιὰ βλ.λ.

δέματρος (ὁ) (ἐνν. μήν) Ἐπιγρ. μὴν ἐν Ἀλῳ.

δεμάτωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς δέματα ἢ εἰς δεμάτια συσκευασία, τὸ δεμάτιασμα.

δεμβλεῖς Ἡσ. « βδέλλαι ».

δέμει Ἡσ. « ὁδός ».

δεμελέας (τὰς) Ἐπιγρ., αἰτ. πληθ. ἀντὶ βδέλλας.

δεμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ παρακ. τοῦ δένω βλ.λ.

δεμιδοβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν πυριτικὸν ἅλας χρώματος πρασινοκυάνου.

δεμιρτζής (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **ντεμιρτζής** ὁ τὸν σίδηρον κατεργαζόμενος, σιδηρουργός, γύφτος.

δέμνιον (τὸ) συνήθ. ἐν πληθ. **δέμνια** στρῶμα, στρωμνή : Ἰλ.Ω 644 **κέλευσεν δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι·** **2)** γεν. ἐλαφρά, φορητὴ κλίνη, κρεβατάκι, γιατάκι : Ὀδ.Ζ 20 **ἡ δ' ἀνέμου πνοιὴ ἐπέσσυτο δέμνια κούρης,** Σοφ.Τρ.901 **καὶ παῖδ' ἐν αὐλαῖς εἶδε κοῖλα δέμνια στορνύνθ'·** ‖ ἐν χρ. κ. ἐν τῷ ἑν. : Πινδ.Ν 1,3 **δέμνιον Ἀρτέμιδος,** Εὐρ. Ὀρ.229 **φίλον τοι τῷ νοσοῦντι δέμνιον.**

δεμνιοτήρης-ους-ες ὁ τηρῶν, φυλάττων τὰ ἑαυτοῦ δέμνια, ἤτοι τὴν στρωμνήν, τὴν κλίνην αὐτοῦ :

Αἰσχ.᾿Αγ.53 **δεμνιοτήρη πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες** (ἀποβαλόντες τὴν περὶ τοὺς νεοσσοὺς φροντίδα, ἧς ἕνεκα ἐτήρουν τὰ δέμνια (φωλεὰς) αὐτῶν).

δεμαδηκίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. **ἀκάρεων** ἀραχνῶν.

δεμόδηξ-ηκος (ὁ) νεώτ. γένος ἀραχνῶν.

δεμοσιά (ἡ) δημ. σπαν. τ. τοῦ δημοσιὰ βλ.λ.

δέμω κ. μσν., σπαν. κατ᾿ ἐνεστ. κ. παρατ., ἐπ. παρατ. **δέμον**, ἐν. μτχ. **δέμων**, ἀόρ. **ἔδειμα**, ἐπ. **δεῖμα**, ὑποτ. **δείμομεν** ἀντὶ **δείμωμεν**, μέσ. ἀόρ. **ἐδείματο**, παθ. παρακ. **δέδμημαι**, δωρ. γ' πληθ. **δέδμανθ᾿**, ὑπερσ. γ' προσ. **ἐδέδμητο** κτίζω, οἰκοδομῶ : ᾿Ιλ.Η 436 **ποτὶ δ᾿ αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν πύργους θ᾿ ὑψηλούς**, Εὐρ.Ρῆσ.232 **ὦ Τροΐας τείχη παλαιὰ δείμας**· παθ. ἐν πάπ. : **οἰκία δεδμημένη δοκοῖς** καὶ θύραις· ‖ μέσ. κτίζω δι᾿ ἐμαυτόν : ᾿Οδ.Ζ 9 **ἐδείματο οἴκους**, Πλάτ.᾿Αξ.370 Β **δείμασθαι δὲ ἄστη**, Φώτ.κῶδ.182,127,30 **οἰκίσκον τινὰ ἑαυτοῖς δειμάμενοι**, Μηναῖ.1,8 Συναξ. **οἶκον δὲ εὐκτήριον δειμάμενος**· **2)** γεν. κατασκευάζω, παρασκευάζω, ποιῶ : ῞Υμν.᾿Ερμ.87 **δέμων αἰθουσαν ἀλωήν**, ῾Ησ.2,124 **τὴν ἔδειμαν (ὁδὸν) ἔργον ἐὸν οὐ πολλῷ τέῳ ἔλασσον τῆς πυραμίδος**· κ. παθ. : αὐτ.7,200 **ἁμαξιτὸς γὰρ μία μούνη δέδμηται**, Θεόκρ.10,120· ‖ ᾿Επιγρ.μτφ. ἐπὶ προσ. : ᾿Επιγρ. **δέδμηνται πάσῃ κόσμος ᾿Ιαονίῃ**.

δεμών ῾Ησ. «χρόνος».

δέν-ός (τὸ) οὐδ. τοῦ δεῖς βλ.λ. : Δημόκρ.156 **μὴ μᾶλλον τὸ δὲν ἢ τὸ μηδὲν εἶναι** (δὲν = τὸ σῶμα, μηδὲν = τὸ κενόν).

δέ(ν) νεώτ. κ. δημ. (ἰδιωμ. προφ. κ. **ἐν**) ἀρνητ. μόριον (κατ᾿ ἀποκ. ἐκ τοῦ οὐδὲν) τιθέμενον μ. πρὸ ρ. κ. ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἀρχ. οὐκ· ὁ τ. **δὲν** τίθεται πρὸ φωνήεντος καὶ τῶν συμφώνων κ, π, τ, ξ, φ, ὁ δὲ τ. **δὲ** πρὸ τῶν λοιπῶν συμφώνων : ᾿Ερωτόκρ.Α3 **π᾿ ἀναπαημὸ δὲν ἔχουν, - δὲ χωράει**.

δενδαλίς-ίδος (ὁ) εἶδος κριθίνου πλακοῦντος· ΑΒ 241,12 «δενδαλίδες, ἱεραὶ κριθαί» : Νικοφῶν π.᾿Αθην.14,645 C **πτισάνην πλακοῦντας δενδαλίδας ταγηνίας**, ᾿Ερατοσθ. π. σχολ.᾿Απολλ.Ρ 1,972.

δένδαρος (ὁ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δενδίλλω ἐπ. ρ. στρέφω τοὺς ὀφθαλμούς, γυρίζω δῶ καὶ κεῖ τὰ μάτια, ρίχνω γρήγορες ματιές : ᾿Ιλ.Ι 180 **δενδίλλων ἐς ἕκαστον**, ᾿Απολλ.Ρ 3, 281 **ὀξέα δενδίλλων**· πρβλ. Σοφ.ἀπ.1039.

δενδραῖος-α-ον μτγν. ὁ παραγόμενος, προερχόμενος ἐκ δένδρου : Νόνν.Δ 26,198 **δενδραίη ἐέρση**.

δενδράκι (τὸ) δημ. κ. **δεντράκι** βλ.λ.

δενδραραίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ τεχνητὴ ἀραίωσις τῶν συστάδων δένδρων.

δενδράς-άδος (ἡ) μτγν. ἐπὶ φυτείας ἢ ἐκτάσεως γῆς, ἡ ἐκ πολλῶν δένδρων συγκειμένη, ἡ ἔχουσα πολλὰ δένδρα, σύνδενδρος : Νόνν.Δ 13, 399 **δενδράδι λόχμῃ**, αὐτ.3,252 **δενδράδες ὗλαι**.

δένδρασπις-ιδος (ἡ) νεώτ. γένος ὄφεων, ἄ. δείνοφις βλ.λ.

δενδραστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. γένος τι ἐχινοδέρμων.

δένδρειον (τὸ) ἐπ. μτγν. ἀντὶ δένδρεον βλ.λ., δένδρον : ῎Αρατ.Φαιν.1007 **δενδρείοιο περὶ φλόον**, Νίκ.Θηρ.832 **ἢ ἐν πρέμνοισι παγείη δενδρείου**.

δένδρειος-α-ον μτγν. δενδρικὸς βλ.λ. : Στράβ.15,1, 60 **ἐσθῆτος φλοιῶν δενδρείων**· πρβλ.Νόνν.Δ 12,57.

δενδρεόθρεπτος-ον ὁ τρέφων δένδρα : ᾿Εμπ. π. Διογ.Λ 8,59 (405) **θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου ῥεύματα δενδρεόθρεπτα**.

δένδρεον (τὸ) ἐπ., ἰων. κ. δωρ. κ. **δένδρον** βλ.λ., αἰολ. **δένδριον**, ἐπ. μτγν. **δένδρειον**, ᾿Επιγρ. **δένδρος** (τὸ) (μτγν. κ. ὁ **δένδρος**), γεν. **δένδρεος** κ. **δένδρους**, δοτ. **δενδρέῳ** (δισυλλ. ἐν ᾿Ιλ.Γ 152), **δένδρει**, ἰων. **δένδρεϊ**, ὀν. πληθ. **δένδρεα** κ. **δένδρη**, γεν. πληθ. **δενδρέων** (δισυλλ. ἐν ᾿Οδ.Τ 520), δοτ πληθ. **δένδρεσι**, π. μτγν. ἀττ. **δενδράσι**, τὸ δένδρον βλ.λ. ᾿Ιλ.Γ 152 **οἵ τε καθ᾿ ὕλην δενδρέῳ ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσιν**, ᾿Οδ.Ε 241 **ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει**, ῾Ηρ.4,22 **λοχᾷ ἐπὶ δένδρεον ἀναβάς**, Εὐρ.Βάκχ.563 **σύναγεν δένδρεα**, Θουκ.2,75 **περιεσταύρωσαν αὐτοὺς τοῖς δένδρεσιν ἃ ἔκοψαν**, Πλάτ.Νόμ.625 Β.

δένδρεσιν δοτ. πληθ. τοῦ δένδρεον βλ.λ.

δενδρεών-ῶνος (ὁ) δενδρὼν βλ λ. : Σιμων.19.

δενδρήεις-εντος-εσσα-εν πλήρης δένδρων, πολύδενδρος: ᾿Οδ.Α 51 **νῆσος δενδρήεσσα**, ῞Υμν ᾿Απόλλ. 76 **ἄλσεα δενδρήεντα**, Θεόκρ.25,30 **ἀλωαὶ δενδρήεσσαι**, ᾿Απολλ.Ρ 3,1244 **δενδρήεντα Γεραιστόν**· **2)** ὁ φέρων δενδροειδεῖς, κλαδώδεις γραμμάς : ᾿Ορφ.Λιθ.236 **δενδροειδὴς ἀχάτης**· **3)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δένδρον, δενδρικός : ᾿Οππ.᾿Αλ.4,270 **πόθῳ φρένα δενδρήεντι ἕλκεσθαι**.

δενδρί (τὸ) δημ. κ. **δεντρί** βλ.λ.

δενδριακός-ή-όν μτγν. δενδρικὸς βλ.λ. : Ζωνᾶς ἐν ΑΠ 6,22 **δενδριακὴν θυσίην**.

δενδρίζω μτγν., δημ. κ. **δεντρίζω** εἶμαι ὅμοιος πρὸς δένδρον, ὁμοιάζω πρὸς δένδρον : Διοσκ. 5,122 **δενδρίζον κουράλιον**· **2)** δημ. ἀμτβ. ἐπὶ τόπου, προσκτῶμαι δένδρα, δασοῦμαι : **δέντρισε ἡ ράχη**· ἀντίθ. ξεδεντρίζω (φιλοῦμαι).

δενδρικός-ή-όν κ. νεώτ., δημ. **δεντρικός-ή-ό** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ δένδρα, ἢ ὁ ἐκ δένδρου. προερχόμενος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,18,1 **τῶν σπερμάτων τῶν τε δενδρικῶν καὶ τῶν σιτηρῶν**· **2)** πάπ. πλήρης δένδρων, σύνδενδρος : Πάπ. **δενδρικὴ ἄρουρα, - δενδρικὰ ἐδάφη**· **3)** δημ. τὸ οὐδ. πληθ. **δεντρικὰ** ὡς οὐσ. τὰ δένδρα : ᾿Ερωτόκρ.Α 1883 **κι ἐρέγετο νὰ συντηρᾷ τὰ δεντρικὰ ποὺ ἀνθοῦσαν**.

δενδρίνη (ἡ) νεώτ. γένος τι μυκήτων.

δένδρινος-η-ον γλωσσ., δημ. **δέντρινος-ινη-ο** ὁ τοῦ δένδρου· ‖ δημ. εἰδ. ὁ ἐκ τοῦ δένδρου δρυός· ἄ. δεντρήσιος : **δέντρινες τάβλες**.

δένδριον (τὸ) αἰολ. τ. τοῦ δένδρεον βλ.λ. : Θεόκρ. 29,12 **ποίησον καλίαν μίαν ἐνν ἔνι δενδρίῳ**.

δενδρίον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ δένδρον βλ.λ. : ᾿Αγαθοκλ.π.᾿Αθην.14,649 F **ἐς τὸν τάφον ἀνεβλάστησε.. δενδρίον**, ΚΜονασσ.Χρον.47 **δενδρίον, ὃ κόνναρον ἐπονομάζουσι**.

δενδρίτης (ὁ), θηλ. **δενδρῖτις-ιδας** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δένδρον : Θεόφρ.᾿Αν.13 **ἔφερε καρπὸν καὶ τὸν σιτηρὰν καὶ τὸν δενδρίτην**, Πλίν.37,11 **δενδρίτης λίθος** (πολύτιμός τις λίθος)· **2) δενδρῖτις γῆ** ἢ ἁπλῶς **δενδρῖτις** ἡ πρὸς δενδροφυτείαν κατάλληλος, ἀντίθ. φιλή : Διον.᾿Αλ.Ρωμ.1,37 **δενδρῖτις γῆ**, Φίλ.2,371,44 **δενδρίτιδα γῆν**· ‖ **δενδρῖτις ἄμπελος** τὸ ἄγριον κλῆμα τὸ περιπλεκόμενον εἰς τὰ δένδρα, ἡ ἀναδενδράς : Στράβ.5,3,5 **εὐοινοτάτην ἄμπελον τρέφει τὴν δενδρῖτιν**· ‖ νύμφαι **δενδρίτιδες** νύμφαι τῶν δασῶν, ἄ. ἁμαδρυάδες : ΑΠ 9,665· ‖ **Δενδρῖτις** ἐπίθ. τῆς ῾Ελένης ἐν Ρόδῳ : Παυσ.3,19,10 **ἐπὶ τούτῳ ῾Ροδίοις ῾Ελένης ἱερόν ἐστι Δενδρίτιδος**· **3) Δενδρίτης** ἐπίθ. τοῦ Διονύσου : Πλούτ.᾿Ηθ.675 F **Διονύσῳ δὲ Δενδρίτῃ**· **4)** ῾Ησ. «δενδρίτης· κροκόδειλος» (ἐσφ.ἀναγν.)· **5)** τὸ ἀρσ. ἐν πληθ. **Δενδρῖται** μυθικὸς λαός : Λουκ.᾿Αλ.᾿Ιστ.1,22 **γένος ἐστὶ παρ᾿ αὐτοῖς ἀνθρώπων οἱ καλούμενοι Δενδρῖται**· **6)** μσν. ὡς οὐσ. ἀσκητὴς διαβιῶν ἐπὶ ὑψηλῶν δένδρων· πρβλ. στυλῖται· **7)** νεώτ. ἀνατ. **δενδρῖται** ἀποφυάδες πρωτοπλασματικαὶ τοῦ νευρῶνος· **8)** νεώτ. πετρογρ. δενδροειδῆ σχήματα ὀξιδίου τοῦ μαγγανίου· **9)** δημ. ὡς οὐσ. εἶδος δηλητηριώδους μύκητος· **10)** δημ. ὁμ. ὡς οὐσ. τὸ ἰσχυρὸν πρωϊνὸν ψῦχος τὸ βλάπτον τὰ δένδρα.

δενδρῖτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ δενδρίτης βλ.λ.

δενδρο- νεώτ., δημ. κ. **δεντρο-** πρωτον συνθετικὸν λέξεων σημαινουσῶν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέ-

ρου συνθετ. δηλούμενον ἀνήκει ἢ προέρχεται ἀπὸ δένδρον ἢ ἔχει δένδρον ὡς ἀντικείμενον ἢ ἔχει σχῆμα δένδρου, οἷον δενδρόκολλα, δενδροβάτης, δενδροκόμος, δενδρομύκης, δενδρολάχανα.

δενδροαπαλωμονίδα (ἡ) δημ. κ. **δεντροαπαλωμονίδα** τὸ φυτὸν ὀνωνίς βλ λ ἢ ἀκανθώδης.

δενδροβαίνη (ἡ) νεώτ. γένος **ἐλμινθιδῶν** σκωλήκων, παρασίτων τοῦ **φλοιοῦ** δένδρων.

δενδροβάτης (ὁ) μτγν. **κ.** νεώτ., θηλ. **-βάτις-ιδος** ὁ βαίνων δθ. ὁ διαβιῶν **ἐπὶ τῶν** δένδρων : Ἰω. Χρυσ.Λόγ.55,7,404 **ὁ θεῖος ἔρως.. δενδροβάτην παρεσκεύασεν**˙ ‖ νεώτ. **εἶδ.** ἐν χρ. ἐπὶ πιθήκων˙ **2)** νεώτ. ζωολ. γένος **δενδροβατιδῶν** βατραχίων.

δενδροβατίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. βατραχίων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **ἀνούρων.**

δενδροβατῶ-έω μτγν. βαίνω, βιῶ ἐπὶ δένδρων : ΑΠ 11,348 **ἦν δὲ πρὸς ὕψος δενδροβατῆς**, Ἰω.Χρυσ.Λόγ.7,531,40 **τρυγῶν ἡ δενδροβατοῦσα.**

δενδροβίας (ὁ) νεώτ.γένος **κολεοπτέρων ἐντόμων.**

δενδρόβιος-ον νεώτ. **ὁ ἐπὶ** τῶν δένδρων ζῶν˙ **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. γένος **ὀρχεοειδῶν** φυτῶν.

δενδρογαλῆ (ἡ) νεώτ. ζωολ., δημ. **δεντρογαλιά** βλ.λ. κ. δεντρόφιδο γένος **ἐχιδῶν** ὄφεων.

δενδρογάληνος (ὁ) μτγν. κ. μσν. εἶδος οἴνου ἐν Βιθυνίᾳ, κατασκευαζόμενον ἐκ τῆς ἀμπέλου ἥτις ἐκαλεῖτο μερσίτης : Γεωπ.5,2,10.

δενδρόγαλος (ὁ) νεώτ. γένος θηλαστικῶν εντομοφάγων τῆς οἰκογ. τῶν **σκιούρων.**

δενδρογαστήρ-έρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος τι μαλακοστράκων, γαστρικὸν παράσιτον διαφ. ἰχθύων.

δενδρόγυρον (τὸ) νεώτ. γένος τι ἀνθοζώων.

δενδρόδους-δοντος (ὁ) **νεώτ.** γένος ἰχθύων **κροσσοπτερυγίων** ἁπαντῶν **μ. ἐν ἀπολιθώσει.**

δενδροέθειρα (ἡ) ἡ πλήρης δένδρων : Τιμόθ. Πέρσ.116 **δενδροέθειραι πτυχαί.**

δενδροειδής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ὅμοιος πρὸς δένδρον, δενδρώδης : Διοσκ.4, 164,9, Παῦλ.Αἰγ.ἐν λ. **ἅλιμον, βοτάνη δενδροειδής**˙ **2)** νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. **δενδροειδής** ὡς οὐσ. γένος τι ἐντόμων κολεοπτέρων˙ ‖ πληθ. οὐδ. δενδροειδῆ ὡς οὐσ. ζωολ. ὁμάς τις ζῴων εὑρεθέντων μ. ἐν ἀπολιθώσει˙ ‖ βοταν. ὁμ. πληθ. οὐδ. δενδροειδῆ φυτὰ ἔχοντα μορφὴν δένδρου.

δενδροειδῶς νεώτ. ἐπίρρ. ἐν εἴδει **δένδρου.**

δενδρόεις-εντος-εσσα-εν νεώτ. ὁ πλήρης δένδρων : Κάλβ.Ὠδ.14,15 **εἰς τὰς κορυφὰς | τοῦ Κερκετέως δενδρόεντος | ἐχόρευον αἱ τέχναι.**

δενδροκάλαμος (ὁ) νεώτ. γένος **βαμβουσοειδῶν** λίαν ὑψηλῶν καλάμων.

δενδροκαλλιέργεια (ἡ) νεώτ. ἡ καλλιέργεια δένδρων, ἡ δενδροκομία.

δενδροκαλλιεργητής (ὁ) νεώτ. ὁ καλλιεργῶν δένδρα, δενδροκόμος.

δενδρόκαρπος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. καρπὸς δένδρου : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.119,36 **πολύτροπός ἐστιν.. ἡ τῶν δενδροκάρπων φύσις.**

δενδρόκηπος (ὁ) νεώτ., δημ. κ. **δεντρόκηπος** ὀπωροφόρων κυρίως δένδρων, περιβόλι.

δενδρόκιγκλα (ἡ) νεώτ. γένος **δενδροκολαπτιδῶν** μικρῶν πτηνῶν.

δενδρόκιττα (ἡ) νεώτ. γένος **κορακιδῶν** πτηνῶν.

δενδροκοιλίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. σκωλήκων εὐμεγέθων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **πλανήτων.**

δενδρόκοιλον (τὸ) γένος τι σκωλήκων.

δενδροκολάπτης (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. τὸ πτηνὸν δρυοκολάπτης˙ ‖ νεώτ. ζωολ. γένος δασοβίων δενδροκολαπτιδῶν πτηνῶν.

δενδροκολαπτίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια **ἀναρριχητικῶν** ποικιλοπτίλων πτηνῶν.

δενδρόκολλα (ἡ) νεώτ. παχύρρευστος κολλώδης οὐσία ἐκκρινομένη ἐκ τῶν **δένδρων, ἅ.**κόλλα φυτική.

δενδροκόλωψ-οπος (ὁ) μτγν. **εἶδος** πτηνοῦ : Ἐπιφάν.Φυσιολ.2,222 **A πορεύεται δὲ ὁ δενδροκόλωψ διὰ τῶν τοῦ δρυμοῦ ὑλῶν.**

δενδροκομεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἔκτασις γῆς, ἔνθα φυτεύονται καὶ θεραπεύονται ἐπιστημονικῶς δένδρα προωρισμένα πρὸς μεταφύτευσιν.

δενδροκόμης (ὁ) μτγν. ὁ κατάφυτος ἐκ δένδρων : Ρουφῖν.ἐν ΑΠ 5,18 **βοσκήσει δελφῖνας ὁ** δενδροκόμης **Ἐρύμανθος.**

δενδροκομητής (ὁ) **νεώτ.** γένος **ἐγχυματικῶν** πρωτοζῴων.

δενδροκομία (ἡ) νεώτ. **κ.** δημ. κλάδος τῆς **βοτανικῆς** ἀσχολούμενος περὶ **τὴν** καλλιέργειαν **τῶν** δένδρων **ἐν** ὑπαίθρῳ **καὶ** ἐν θερμοκηπίοις.

δενδροκομικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. **ὁ ἀνήκων** ἢ ἀναφερόμενος **εἰς** τὴν δενδροκομίαν **βλ.λ. ἢ** τὸν δενδροκόμον : Αἰλ.Ζ 13,18 **κλάδη δι' ἀλλήλων συνυφασμένα σοφίᾳ τινὶ δενδροκομικῇ.**

δενδροκομικῶς **νεώτ. ἐπίρρ.** κατὰ τὴν **δενδροκομίαν βλ.λ.,** ἀπὸ δενδροκομικῆς ἀπόψεως.

δενδρόκομος-ον ὁ κατάφυτος ἐκ δένδρων, δασώδης, ἅ. δενδροκόμης βλ.λ. : Εὐρ.Ἑλ.1107 **ἐναυλείοις ὑπὸ δενδροκόμοις**, Ἀριστφ.Νεφ.280 **ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ἔπι δενδροκόμους.**

δενδροκόμος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιμελούμενος τῶν δένδρων : Νόνν.Δ 47,182˙ ‖ νεώτ. **ὁ** ἐπιστημονικῶς **καλλιεργῶν** δένδρα.

δενδροκομῶ-έω νεώτ. εἶμαι δενδροκόμος, ἀσχολοῦμαι περὶ **τὴν ἐπιστημονικὴν** καλλιέργειαν, θεραπείαν καὶ κάρπωσιν τῶν δένδρων.

δενδροκοπία (ἡ) **νεώτ.** τὸ κόπτειν δένδρα, οἷον πρὸς ἀραίωσιν δάσους˙ πρβλ. ὑλοτομίο.

δενδροκόπιον (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ κόπτειν δένδρα κ. γεν. ἡ ὑλοτομία˙ ‖ ὀνομασία ἑορτῆς, καθ' ἣν ἐγίνετο ὑλοτομία.

δενδροκόπος (ὁ) **γλωσσ.** κ. νεώτ., δημ. κ. **δεντροκόπος** ὁ κόπτων δένδρα, ὑλοτόμος, ξυλοκόπος˙ **2)** ζωολ. γένος **δρυοκολαπτιδῶν** πτηνῶν.

δενδροκόπτης (ὁ) νεώτ. ὁ δενδρ.. όπος βλ λ.2).

δενδροκοπῶ-έω **κ. νεώτ.,** δημ. μ. συνηρ., κόπτω δένδρα, ἰδίως ὀπωροφόρα καὶ ἀμπέλους : Ξεν. Ἀπομν.2,1,13 **τόν τε σῖτον τέμνοντες καὶ δενδροκοποῦντες**˙ ‖ **δενδροκοπέω** χώραν ἐρημώνω χώραν τινά, κατακόπτων τὰ δένδρα αὐτῆς : Δημ.255-256 **καὶ τὰν χώραν.. δενδροκοπέοντος** τὸ παθ. ἐν Κορνοῦτ.Φύσ.Θ 30,214 **δενδροκοποῦνται γὰρ αἱ** χῶραι **ἐν τοῖς** πολέμοις.

δενδρόκορις-εως (ἡ) νεώτ. γεν. κοριιδῶν ἐντόμων.

δενδροκτόνος (ὁ) νεώτ. γέν.κολεοπτέρων **ἐντόμων.**

δενδρόκυκνος (ὁ) νεώτ. γένος στεγανοπόδων πτηνῶν τῆς οἰκογ. **τῶν νησσιδῶν.**

δενδρόλαγος (ὁ) νεώτ. γένος **μαραυποφόρων** θηλαστικῶν.

δενδρολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ λατρεία τῶν δένδρων ὡς ἱερῶν˙ πρβλ. πυρολατρεία˙ ‖ ἡ **ζωηρὰ** ἀγάπη πρὸς **τὰ** δένδρα.

δενδρολάχανα (τὰ) λάχανα μεγάλως αὐξανόμενα μέχρις ὕψους δένδρων : Θεόφρ.Φl 1,3,4.

δενδρολειχῆνες (οἱ) νεώτ. λειχῆνες ἔχουσαι δενδροειδῆ διάταξιν.

δενδρολίβανο(ν) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ., νεώτ. **κ. δενδρολίβανος** (ὁ) ἀρωματικὸς θάμνος, τὸ βοταν. δενδρολίβανον τὸ φαρμακευτικόν : Γαλ.12,67, Ἀέτ. 1,130, Γεωπ.11,15, Ἀχμ.Ὀνειροκρ.180,20 **τὰ τῆς μυρσίνης φύλλα καὶ δενδρολιβάνου καὶ δάφνης**˙ ‖ νεώτ. βοταν. **δενδρολίβανον** τὸ **φαρμακευτικὸν** μονογενὲς εἶδος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν χειλανθῶν, ἅ. λιβανωτίς : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.77 **εὐωδίαζον ἐκεῖ βασιλικὰ.. καὶ δενδρολίβανα.**

δενδρόλιθος (ὁ) νεώτ. γεωλ. κορμὸς ἢ κλάδος δένδρου διαπεποτιαμένος ὑπὸ πυριτικοῦ ὀξέος καὶ ἀπολιθωθείς.

δενδρολό(γ)ι (τὸ) δημ. πυκνὴ συστὰς δένδρων.

δενδρολογία (ἡ) νεώτ. ἡ πραγματεία περὶ δένδρων.
δενδρολογῶ δημ. φυτεύω δένδρα : **χωράφι δενδρολογημένο** (σύνδενδρος ἀγρός).
δενδρομαλάχη (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν λαβατερία βλ.λ. ἡ δενδρώδης, δημ. δεντρομολόχα : Γεωπ.15,5,6.
δενδρομαλλιά (ἡ) δημ. κ. **δεντρομαλιά** ὁ λειχὴν οὔσνεία ἡ ἀνθηρά· ‖ ὁ λειχὴν οὔσνεία ἡ λασία· ‖ ὁ λειχὴν οὔσνεία ἡ πωγωνοφόρος, ἄ. νεραϊδόνημα κ. νεραϊδόχορτο.
δενδρομαντεία (ἡ) εἶδος μαντείας ἐν χρ. παρ' ἀρχ. Ἀσιάταις, καθ' ἣν συνῆγον οἰωνοὺς ἐκ τῆς κλίσεως καὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων ἢ ἐκ τῆς διατάξεως τῶν κλάδων ἢ ἐκ τῆς κατευθύνσεως τῶν ἐξωτερικῶν γραμμῶν τοῦ ξύλου.
δενδρομέταξο (τό) δημ. κ. **δενδρομετάξι** (τό) τὸ φυτὸν γομφόκαρπος βλ.λ. ὁ θαμνώδης.
δενδρομετρική (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ δενδρομέτρου καταμέτρησις τῶν διαστάσεων δένδρων· **2)** κλάδος τῆς δασολογίας, ἄ. δασικὴ στερεομετρία.
δενδρόμετρον (τὸ) νεώτ δασικὸν ὄργανον πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς δομικῆς ξυλείας, ἣν ἕκαστον δένδρον δύναται ν' ἀποδώσῃ.
δενδρομήκων-ωνος (ὁ) νεώτ. γένος μηκωνοειδῶν κοσμητικῶν δενδρυλλίων.
δενδρομολόχα (ἡ) δημ. κ. **δεντρομολόχα** περιληπτ. τὰ φυτὰ ἀλθαία βλ.λ. ἡ ῥοδανθής, ἀλθαία ἡ φαρμακευτική, λαβατερία βλ.λ. ἡ δενδρώδης, λαβατερία ἡ κρητική· **2) δενδρομολόχα ἀγρία** τὸ φυτὸν φλόμος βλ.λ. ἡ θάψος.
δενδρομοναδίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένειά τις πρωτοζῴων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν μαστιγοφόρων.
δενδρομονάς-άδος (ἡ) νεώτ. γένος πρωτοζῴων.
δενδρομύκητες (οἱ) νεώτ. μύκητές τινες ἔχοντες δενδροειδεῖς διακλαδώσεις.
δενδρόμυς-υος (ὁ) νεώτ. γένος τρωκτικῶν δενδροβίων θηλαστικῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν μυϊδῶν.
δένδρο(ν) (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. κ. ἰων. **δένδρεον**, ἀρχ. κ. δένδρος (τό), μτγν. κ. **δένδρος** (ὁ), αἰολ. **δένδριον**, μτγν. ἐπ. **δένδρειον**, δημ. **δέντρο** κ. **δεντρό** κ. **δεντρί**, σπαν. κ. **δέντρος** βλ.λ., πληθ. τὰ **δένδρα** κ. **δένδρη**, δημ. **δέντρα** κ. **δεντρά** κ. **δέντρη** πᾶν φυτὸν ξυλῶδη ἔχον κορμὸν ἀπὸ τῆς ῥίζης μονοστέλεχον, διακλαδιζόμενον εἴς τι ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ὕψος : Ἡρ.1,193 **ὅσον τ' δένδρον μέγαθος γίνεται**, Ἀριστφ. Ὄρν.617 **τοῖς δ' αὖ σεμνοῖς τῶν ὀρνίθων δένδρον ἐλάας ὁ νεὼς ἔσται** (ἐλαιόδενδρον), Θουκ.4,69 **κόπτοντες τὰ δένδρα καὶ ὕλην ἀπεσταύρουν εἴ πῃ δέοιτό τι** (ὀπωροφόρα δένδρα, κατ' ἀντιθ. πρὸς τὸ ὕλη), ΚΔ Ματθ.13,32 **κόκκῳ σινάπεως.. ὃ μικρότερον μέν ἐστι πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ.. γίνεται δένδρον**, Πάπ. **ὄνοι ὑπὸ δένδρα**, Διγεν. Ἀκρ.2842 **τὰ δένδρη ἐπενδύοντο ὁμοῦ μετὰ κλημάτων**, παροιμ. **ὅποιος ἀποχτήσῃ χίλια δέντρα πάει στὸν παράδεισο, - καλύτερο τὸ κορμὶ τοῦ δέντρου παρὰ τὰ φύλλα του** (ἡ ζωὴ τοῦ πατρὸς προτιμητέα τῆς τῶν τέκνων)· **2)** νεώτ. **δένδρον τῶν Χριστουγέννων** δενδρύλλιον συνήθ. ἐλάτης, φέρον ἀνηρτημένα ἀπὸ τῶν κλώνων αὐτοῦ ποικίλα δῶρα καὶ ἀθύρματα πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς μετέχοντας τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν Χριστουγέννων· ‖ **δένδρον τῆς ἐλευθερίας** δρῦς ἢ λεύκη φυτευομένη ὡς σύμβολον τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τῆς γαλλ. Ἐπαναστάσεως καὶ ἐφεξῆς· **3)** μτφ. νεώτ. **δένδρον γενεαλογικὸν** ἡ ὑπὸ μορφὴν δένδρου σχηματικὴ παράστασις τῆς γενεαλογικῆς σειρᾶς οἰκογενείας τινός· **4)** νεώτ. ἀνατ. **δένδρον τῆς ζωῆς** δενδροειδὴς διάταξις τῶν προσεκβολῶν τῆς μυελικῆς οὐσίας τῆς παρεγκεφαλίδος ἐν μέσῳ τῶν λοβίων αὐτῆς· **δένδρον βρογχικὸν** τὸ δενδροειδῶς διακλαδιζόμενον σύστημα τῶν ἀναπνευστικῶν ὁδῶν, ἔχον ὡς στέλεχος τὴν τραχεῖαν καὶ ὡς κλάδους τοὺς μεγάλους καὶ μικροὺς βρόγχους· **5)** νεώτ. φιλοσ. **δένδρον τοῦ Πορφυρίου** διάγραμμα γραφικῆς ἀπεικονίσεως τῆς ὑπαγωγῆς τῶν ἐννοιῶν.
δενδρονηρηΐς-ΐδος (ἡ) νεώτ. γένος τι σκωλήκων.
δενδρονωτίδαι (οἱ) οἰκογένεια μαλακίων.
δενδρόνωτος (ὁ) νεώτ. γένος δενδρονωτιδῶν μαλακίων.
δενδροπήμων-ονος-ον ὁ βλάπτων τὰ δένδρα : Αἰσχ.Εὐμ.938 **δενδροπήμων δὲ μὴ πνέοι βλάβα**.
δενδροποίκιλτος-ον νεώτ. ἐπὶ τόπων, ὁ διὰ δένδρων πεποικιλμένος, δενδροστόλιστος βλ.λ.
δενδροπούπα (ἡ) νεώτ. γένος πνευμονοφόρων γαστεροπόδων μαλακίων.
δενδρόρτυξ-υγος (ἡ) νεώτ. γένος φασιανιδῶν πτηνῶν.
δένδρος (τό) γεν. **δένδρεος** κ. **δένδρους**, δοτ. **δένδρει**, ἰων. **δένδρεϊ**, ὀν. πληθ. **δένδρη**, δοτ. πληθ. **δένδρεσι**, κ. μτγν. **δενδράσι** : Ἡρ.6,79 **πρὶν γε δὴ αὐτῶν τις ἀναβὰς ἐπὶ δένδρος κατεῖδε τὸ ποιεύμενον**, αὐτ.2,138 **δένδρεσι κατάσκιος**, Θουκ.2,75 **περιεσταύρωσαν αὐτοὺς τοῖς δένδρεσιν ἃ ἔκοψαν**.
δένδρος (ὁ) μτγν., δημ. **δέντρος** βλ.λ. τὸ δένδρον βλ.λ. : Ἀθήν. Ἰατρ.π. Ὀρειβ.7,4.
δενδροσειρά (ἡ) νεώτ., δημ. **δεντροσειρά** σειρὰ δένδρων, δενδροστοιχία.
δενδροσκέπαστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπων, ὁ κεκαλυμμένος διὰ δένδρων.
δενδροσκεπής-οῦς-ές νεώτ. κ. δενδροσκέπαστος βλ.λ.
δένδροσμον (τὸ) νεώτ. κ -**ος** (ὁ) γένος ἐλαπιδῶν φυτῶν.
δένδροσμος (ὁ) νεώτ. βοταν. κ **δένδροσμον** (τὸ) βλ.λ.
δενδρόσπογγος (ὁ) νεώτ. γένος τι σπόγγων.
δενδροστοιχία (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **δεντροστοῖχος** δένδρων, ἤτοι διπλῆ σειρὰ δένδρων ἐν εὐθείᾳ ἢ καμπύλῃ γραμμῇ, οἷον κατὰ μῆκος ὁδοῦ, ἐντὸς κήπου, πέριξ πλατείας.
δενδροστολίζω δημ. κ. **δεντρο-** κοσμῶ ἔκτασίν τινα γῆς φυτεύων ἐν αὐτῇ δένδρα, στολίζω **μὲ** δένδρα ἕναν τόπο.
δενδροστόλιστος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. **δεντρο-** ἐπὶ τόπων, ὁ στολισμένος μὲ δένδρα.
δενδρόστομον (τὸ) νεώτ. γένος τι σκωλήκων.
δενδρόσωμον (τὸ) νεώτ. γένος τι ζῳοφίων.
δενδρότης-ητος (ἡ) Σουΐδ. « **δένδρων αὔξησις** ».
δενδροτόμημα-ατος (τό) νεώτ. **τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ δενδροτομῶ, ὑλοτόμημα.
δενδροτόμησις-εως (ἡ) νεώτ. **ἡ πρᾶξις τοῦ** δενδροτομῶ, ἡ ὑλοτομία.
δενδροτομία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ τομή, ἡ κοπή, τὸ κόψιμο τῶν δένδρων, ἡ ὑλοτομία : Νικηφ. Γρηγορ.12,15 **τὸ τῆς δενδροτομίας**· **2)** μτφ. ἐρήμωσις τόπου τινὸς διὰ τῆς κοπῆς τῶν δένδρων αὐτοῦ : Φίλ.2,401,548 **παραγγέλλει δὲ ἀνέχειν δενδροτομιῶν**, Συνέσ.63 C.
δενδροτόμος-ον σχόλ. κ. νεώτ. **ὁ τέμνων δένδρα**, δενδροκόπος, ξυλοκόπος : Σχόλ Σοφ Ἠλ.98.
δενδροτομῶ-έω κ. νεώτ. κόπτω δένδρα : Στράβ. 14,6,5 **δενδροτομούντων πρὸς καῦσιν**· **2)** ἐρημώνω χώραν τινὰ κατακόπτων τὰ δένδρα αὐτῆς καὶ ἰδίως τὰ καρποφόρα : Θουκ.1,108 **ἐς τὴν Μεγαρίδα ἐλθόντες** καὶ δενδροτομήσαντες **πάλιν ἀπῆλθον**, Διοδ.Σ 3,36 **τὰς τε χώρας τῶν ἀντιπολεμούντων αὐτ' ἐμπυρίζουσιν, οὔτε δενδροτομοῦσιν**· **3)** μτφ. ἐν κωμ. φρ. δέρω, ξυλοκοπῶ : Ἀριστφ.Εἰρ.747 **μῶν ὑστριχὶς εἰσέβαλέν σοι εἰς τὰς πλευρὰς πολλῇ στρατιᾷ κἀδενδροτόμησε τὸ νῶτον;**
δενδροτρόφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ γῆς, **ὁ τρέφων δένδρα**, ὁ προσφυὴς πρὸς ἀνάπτυξιν δένδρων : Μάξ.Τύρ.31,7 **δενδροτρόφα ὄρη**.

δενδροτρυπάνη (ἡ) νεώτ. δασικόν ὄργανον, δι' οὗ επιτυγχάνεται ἡ ἀπὸ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων ἀπόσπασις μικροῦ κυλινδρικοῦ ἐγκαρσίου τεμαχίου πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἡλικίας τοῦ δένδρου.

δενδροφάγος (ὁ) νεώτ.γέν.**κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δενδροφθείρι (τὸ) δημ. κ. **δεντροφτέρι** τὸ κοσμητικὸν φυτὸν πολυπόδιον τὸ κοινόν, ἄ. πολυπόδι.

δενδροφθορά (ἡ) νεῶτ. φθορά, καταστροφὴ δένδρων ὑπὸ ἀνθρώπων ἢ ζῴων.

δενδροφθόρος-ον νεώτ. ὁ φθείρων, βλάπτων, καταστρέφων τὰ δένδρα : **δενδροφθόρος μύκης.**

δενδροφίδα (ἡ) δημ. κ. **δεντρο-** κ. **δεντρόφιδο** (τὸ) ὁ ὄφις δενδρογαλῆ βλλ.

δενδροφίδαι (οἱ) νεώτ.ζωολ. οἰκ.**ὀφιδίων** ἑρπετῶν.

δενδρόφιδο (τό) δημ.κ.**δεντρο-** ἡ δενδροφίδα βλ.λ.

δενδροφιλία (ἡ) **νεώτ. ἡ πρὸς τὰ δένδρα** καὶ ἰδίως τὰ δάση ἀγάπη.

δενδρόφιλος-ον νεώτ. ὁ ἀγαπῶν τὰ δένδρα ἢ τὰ δάση, ὀρθότ. **φιλόδενδρος** 2) ζωολ τὸ ἀρσ. **δενδρόφιλος** ὡς οὐσ. **γένος ὀρτυγιδῶν** πτηνῶν 3) ὁμ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δένδροφις-εως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ὄφεων μὴ δηλητηριωδῶν τῆς οἰκογ. τῶν **δενδροφιδῶν.**

δενδροφορία (ἡ) μτγν., μαν. κ. νεώτ. τὸ **φέρειν** δένδρα, ἤτοι μεγάλους **κλάδους** δένδρων ἐν θρησκευτικῇ τελετῇ : Στράβ.10,3,10 **δενδροφορίαι τε καὶ χορεῖαι καὶ τελεταὶ κοιναὶ τῶν θεῶν εἰσι τούτων** 2) ἐπὶ γῆς, τὸ φύειν **δένδρα** : Γεωπ.2,9,3 πρὸς **δενδροφορίαν ἐπιτηδεία** (γῆ).

δενδροφόρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τόπων, ὁ φέρων, παράγων, δένδρα : Θεόδωρ.π.'Αθην.14,621 Β **διὰ δενδροφόρου φάραγγος ἐξέωσε βροντὴν** ἠλέματον, Πλούτ.Σύλλ.12 **τήν τε 'Ακαδήμειαν ἔκειρε δενδροφορωτάτην προαστείων οὖσαν,** Πάπ. **δενδροφόρος ἄρουρα** ‖ ἐν χρ. κ. ὡς οὐσ. κατὰ παράλ. τῶν λ. τόπος ἢ γῆ, ὁ δενδρώδης τόπος, ὁ δενδρών : Φἰλ.2,21,24 **ἐκαίετο δὲ καὶ ὁ τῆς** ὀρεινῆς **δενδροφόρος,** αὐτ.3,583,14 **τῶν καρπῶν . . οὐ μόνον τῶν σπειρομένων, ἀλλὰ καὶ ὧν ἡ δενδροφόρος παρέχει** 2) κατὰ πληθ. **δενδροφόροι** (οἱ) ὡς οὐσ **οἱ ἐν** ἑορταστικῇ πομπῇ φέροντες **κλάδον** δένδρου ‖ ὁμ. **οἱ** ἐπιφορτισμένοι τὰ **τῆς κοπῆς καὶ μεταφορᾶς** δένδρων διὰ **τὴν πρὸς** τιμὴν **τῆς** θεᾶς Κυβέλης **τελετήν** : 'Επιγρ. μήτηρ **δενδροφόρων,** 'Ιω.Λυδ.Μην.85 (206) **δένδρον πίτυς** παρὰ **τῶν δενδροφόρων ἐφέρετο ἐν τῷ Παλατίῳ** προβλ. θυρσοφόρος.

δενδροφορῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. φέρω, **κροτῶ** ἐν χερσὶ κλάδους δένδρων προβλ. δενδροφόρος 2) : 'Αρτεμίδ.Δαλδ 2,37 **χορεύειν τῷ θεῷ ἢ θυρσοφορεῖν ἢ δενδροφορεῖν.**

δενδροφράκτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ δενδροφυτείας καὶ θαμνοφυτείας διὰ τῶν ῥιζῶν σχηματιζόμενος **φράκτης** τοῦ χώματος ἤτοι ἡ οὕτως ἐπιτυγχανομένη **συγκράτησις** τοῦ χώματος, ἰδίως ἐκτάσεων ἐπικλινῶν.

δενδροφρυνισκίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **βατραχίων.**

δενδροφρυνίσκος (ὁ) νεώτ. γένος **ἀκέρκων** βατράχων

δενδροφυής-ούς-ές ὁ εἰς δένδρον ἀναπτυχθείς : Λυρ 'Αδέσπ 84,7

δενδροφυλλία (ἡ) **νεώτ.** γένος ἀνθοζώων.

δενδροφυτεία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. φυτεία δένδρων, τόπος πεφυτευμένος διὰ δένδρων, ἰδίως μικρᾶς ἡλικίας. δενδρών' προβλ. καπνοφυτεία.

δενδροφύτευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δενδροφυτεύω βλ.λ.

δενδροφυτεύω νεώτ., δημ. **δεντρο-** μτβ. φυτεύω δένδρα . **ἡ κοινότης θὰ δενδροφυτεύσῃ τὴν πλατεῖαν** ‖ κ παθ ἐπὶ τόπου ἐν ὁμ. σημ. 2) μτχ. παθ. παρακ **δενδροφυτε(υ)μένος** ἐπὶ τόπου, ὁ ἐφ' οὗ εἶναι δενδροφυτεία.

δενδρόφυτος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ἐπὶ** γῆς, ὁ **πεφυτευμένος** διὰ δένδρων, ὁ κατάφυτος : Πλούτ. Κάμ.16 **πᾶσα δ' ἐστὶ** (ἡ χώρα) **δενδρόφυτος αὕτη καὶ θρέμμασιν εὔβοτος** 2) **πέτρα δενδρόφυτος** εἶδος ἀχάτου λίθου **φέροντος** κλαδωτὰς γραμμάς, ἄ. δενδράχατος ἢ δενδραχάτης : 'Ορφ.Λιθ.232.

δενδροφυῶ-έω μτγν. ἐπὶ γῆς, φύω, παράγω δένδρα : Πορφ.'Αποχ.2,5 **ὅθεν μετὰ τῆς ἐξ ἀρχῆς πόας δενδροφυούσης ἤδη τῆς γῆς.**

δενδρόχειλον (τὸ) νεώτ. **βοταν.** γένος ὀρχεοειδῶν φυτῶν.

δενδροχειρωτίδαι (οἱ) **νεώτ. οἰκογένεια ἐχινοδέρμων** ὁλοθουρίων.

δενδροχελιδών-όνος (ἡ) **νεώτ. γένος κυψελιδῶν** πτηνῶν.

δενδροχηρωτίδαι (οἱ) **νεώτ. ζωολ. ἄ.** δενδροχειρωτίδαι βλ.λ.

δενδρυάζω κρύπτομαι **μεταξὺ τῶν** δένδρων ἐν τῷ δάσει,προφυλάσσομαι ὄπισθεν δένδρων, δεντρώνω βλ.λ.· 'Ησ. « δενδρυάζειν· ταπεινῶς ὑπὸ τὰς δρῦς παραφεύγειν » : Εὐστ.'Οδ.1726,19 **ὁ τότε κατὰ τοὺς δενδρυάζοντας βίος καὶ βαλανηφαγοῦντας** 2) Σουΐδ., ΕΜ 256,4 « **καὶ τὸ καθ' ὕδατος δύεσθαι καὶ κρύπτειν** ἑαυτόν »· **προβλ.** δενδρύω.

δενδρύλλιον (τό) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δένδρον, μικρὸν δένδρον,δεντράκι, δεντρούλι : Παπαδ.Χριστ. Διηγ.10 **ὡς νὰ ἔκοπτέ τις τὰ φύλλα τοῦ -δρυλλίου.**

δενδρύφιον ὑποκορ. τοῦ δένδρον, δενδρύλλιον βλ.λ. : Διοσκ.1,48 **δενδρύφιον φυόμενον ἐν πέτραις,** Μ 'Αντων.4,20, 'Ησ. ἐν λ. λύγος **δενδρύφιον θαμνῶδες** ‖ ἐπὶ θαλασσίων **φυτῶν** : Θεόφρ.ΦΙ 4,7,2 **μήκη δὲ τῶν δενδρυφίων ὅσον εἰς τρεῖς πήχεις** 2) ἄθυρμα δενδροειδές : 'Ηρων Μηχ.Πνευματ.1,41(194) **βάσεως οὔσης ἐφέστηκε δενδρύφιον.**

δενδρύω 'Επιγρ. δενδρυάζω 1), μένω πλησίον δένδρου ἢ ἐν τόπῳ συνδένδρῳ : 'Επιγρ.'**Επιδαύ**ρου **ἀποκολυμβῆσαι εἰς τὰν θάλασσαν, ἔπειτα δενδρύων εἰς τόπον ξηρόν** 2) δενδρυάζω βλ.λ.2).

δενδρῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δεντρώνω μεταβάλλω,** μεταμορφῶ εἰς δένδρον : Νόνν.Δ 43,234 **δενδροῦν γυῖα** ‖ ὁμ. κ. τὸ μέσ. : Νόνν.Δ 12,190 **εἰς φυτὸν ὑψιπέτηλον . . κισσὸς . . ἑὴν δενδρώσατο μορφήν** ‖ νεώτ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ.παθ. : **ἡ κόρη ἐδενδρώθη ὑπὸ τοῦ μάγου** 2) κ. νεώτ. μέσ. **αὐξάνομαι** εἰς δένδρον, γίνομαι δένδρον : Θεόφρ.ΦΙ 1,9,4 **ἔστι γάρ τι μικρόν, ὃ οὐ δενδραῦται,** Μηναῖ.2,3 Συναξ. **βλαστήσασα καὶ δενδρωθεῖσα** 3) **νεώτ.** φυτεύω τόπον τινὰ διὰ δένδρων 4) **νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ** γῆς, φύω δένδρα ἢ εἶμαι **κατάφυτος** ὑπὸ δένδρων : **ἐδέντρωσε ἡ πλαγιά.**

δενδρώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλήρης δένδρων· **προβλ.** δασώδης : 'Ιππ.'Αέρ.13 **φύσιες . . ὄρεσιν ἐοικυῖα, δενδρώδεσί τε καὶ ἐφύδροισιν, - δενδρώδης ἔκτασις** 2) ὁ ὅμοιος πρὸς δένδρον : 'Αριστλ.Μακροβ.467b,1,Διοσκ.4,164· 3) ὁ τῶν δένδρων,τοῦ δάσους,ὡς ἐπίθ. τῶν Νυμφῶν· προβλ.δενδρῖτις . Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 7,196 **δενδρώδεσι Νύμφαις.**

δενδρώεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ δενδρήεις βλ.λ. : Νόνν. Δ 18,127 **εἶδος ἐγὼ δενδρώεντας ὁμέστιον ἔνδυθι κήπου.**

δένδρωμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. **νεώτ. συστὰς** δένδρων, δενδρών, δεντρωσιά : 'Ακύλ.εἰςΠΔΒασ.1,22,6.

δενδρών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τόπος κατάφυτος **ἐκ** δένδρων, **δάσος** : 'Ακύλ.εἰς ΠΔ Γέν.21,33.

δένδρωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ εἰς δένδρον αὔξησις. τὸ δέντρωμα : Θεόφρ.ΦΑΙτ.2,15,5 **ἡ δὲ Φωκὶς καλουμένη βελτίων πρὸς δένδρωσιν, οὐ πρὸς ἐπικαρπίαν** 2) νεώτ. ἡ **φύτευσις** δένδρων.

δενδρῶτις-ιδος (ἡ) ἐπὶ γῆς, ἡ **κεκαλυμμένη, κατάφυτος** ὑπὸ δένδρων : **Εὐρ.'Ηρ.790 ὦ Πυθίου**

δενδρῶτι πέτρα· **2)** ἡ ἀφορῶσα εἰς τὰ δένδρα : Αἰσχ.π.'Αθην.13,600 Β **δενδρῶτις ὥρα δ' ἐκ νοτίζοντος γάνους τέλειός ἐστι.**

δενδρωτός-ή-όν νεώτ., δημ. κ. δεντρ· ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς,ὁ κατάφυτος ὑπὸ δένδρων,ὁ δεντρωμένος

δενέμωρ Ἡσ. « κροκόδειλος » (πιθ.).

δένθις-ιος (ὁ) (ἐνν. **οἶνος**), εἶδος οἴνου ἄνθοσμίου καὶ ἀπύρου· Ἡσ. « δένθις· οἶνος, Λάκωνες » : Ἀλκμ.π.'Αθην.Ι,31 D' **οἶνον δ' οἰνουντιάδην ἢ δένθιν ἢ καρύστιον.**

δεννάζω, μέλλ. δεννάσω ὑβρίζω κακολογῶ, βλασφημῶ τινα : Θέογν.1211 **μή μ' ἀφελῶς παίζουσα φίλους δέννaζε τοκῆας,** Εὐρ.Ῥῆσ.925 **ὅς ἡμῶν πόλλ' ἐδέννασεν τέχνην,** Λυκόφρ.404 **τὴν . . θεὸν δεννάσει κακορροθῶν·** || μετὰ συστοίχ. αἰτ. ἐκβάλλω, ἐκστομίζω ὕβρεις : Σοφ.Αἴ.243 **κακὰ δεννάζων ῥήματα** (ξεστομίζοντας φοβερὲς βρισιές, Σχόλ. « βλασφημῶν »).

δενναστός-ή-όν Ἡσ. « δενναστόν, καταγέλαστον, λοιδορούμενον μετὰ καταγέλωτος ».

δέννος (ὁ) ὕβρις, ὄνειδος, μομφή, λοιδορία : Ἡρ.9,107 **παρὰ δὲ τοῖσι Πέρσῃσι γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι δέννος μέγιστός ἐστι,** Λυκόφρ.777 **δέννοις κολασθείς,** Ἡρώνδ.7,10 **ὁτεύνεκέν μευ τὴν γυναῖκα τωθάζει κακοῖσι δέννοις.**

δεννός Ἡσ. « δεννόν· κακολόγον ».

δέννω πάπ. κ. μσν. δέω, δένω βλ.λς : Πάπ.,Βίος Ἀγ.Παχωμίου 13 **φέρουσι φύλλον δένδρου καὶ σχοινία παχέα καὶ δέννουσιν αὐτό.**

δένος συγκεκ. τ. γεν. ἐν. οὐδ. τοῦ οὐδείς· ΕΜ 639,21 « αὐτοῦ δὲ τοῦ οὐδεὶς τὸ οὐδέτερον δὲν χωρὶς τῆς οὐ παραθέσεως ἔχομεν παρ' Ἀλκαίῳ ἐν τῷ ἐνάτῳ· **καί κ' οὖδεν ἐκ δένος γένοιτο** » (οὐδὲν ἐξ οὐδενός).

δενταλία (ἡ) νεώτ ζῳολ. γένος λαγινιδῶν πρωτοζῴων

δενταλίνα (ἡ) νεώτ. ζῳολ δενταλία βλ.λ

δεντάλιον (τὸ) νεώτ γένος σκαφοπόδων μαλακοζῴων

δενταρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας **τῶν προσωπανθῶν.**

δεντή Ἡσ. « δέλεαρ ».

δέντηξ-ηκος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων· || **δέντηξ ἡ κοινὴ** ἡ συναγρίδα

δεντράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δέντρο τὸ μικρὸν τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ ὕψος δένδρον : Παλαμ. Τρισεύγ.40 **πότισε τὸ δεντράκι καὶ φρόντισέ το, ν' ἀνθίσῃ καὶ νὰ καρπίσῃ· 2)** εἰδ. τὸ φυτὸν τεύκριον ἡ χαμαίδρυς.

δεντρί (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δέντρο βλ.λ., συνήθ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.187,13 **ἀπ' τὸ δεντρὶ ποῦ 'δρρεψες νὰ φᾷς ἀπ' τὸν καρπό του,** δ. τραγ. **δέξου με, δεντρί, δέξου με, κυπαρίσσι,** παροιμ. **ὄντας γεράσῃ τὸ δεντρί, ξεράδια δὲν τοῦ λείπουν** (ὁ γέρων πάντοτε ἔχει σωματικὰς ὀχλήσεις), Βαλαωρ.Φωτειν.3,138 **καὶ τὸ φυτὸ γίνῃ δεντρὶ καὶ τὸ δεντρὶ κατάρτι.**

δεντρικός-ή-ό δημ. ὁ δενδρικὸς βλ.λ.

δεντρο- δημ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν βλ. **δενδρο-.**

δέντρο (τὸ) δημ. κ.**δεντρί** κ.**δεντρό** κ. **δέντρος** (ὁ) βλ.λς, πληθ. τὰ **δέντρα** κ. σπαν. **δέντρη** κ. **δεντρά** τὸ δένδρον βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 124 **ἀπὸ τὰ δέντρη τὰ ὄμορφα ὁποὺ 'σαν ἀνθισμένα,** Ψυχάρ.Ταξ.104 **σειοῦνταν τὸ κορμί του σὰν τὸ δέντρο· 2)** εἰδ. κ. **δέντρος** (ὁ) τὸ δένδρον δρῦς ἡ αἰγίλωψ· **3)** ὀμ. τὸ δένδρον **ἐλαία** ἡ εὐρωπαϊκή· ἁ. λιόδεντρο· **4)** ὀμ. **δέντρο τοῦ θανάτου** τὸ φυτὸν τάξος ἡ ῥαγοφόρος· **5)** ὀμ. **δέντρο τοῦ Ἰούδα** τὸ φυτὸν κερκὶς ἡ κερωνιοειδής.

δεντρό (τὸ) δημ., πληθ. **δεντρά** τὸ δένδρον, ἰδίως τὸ ἄγριαν, δέντρο βλ.λς : Ἐρωτόκρ.Α 125 **κι ὁποὺ 'χε δεῖ ὄμορφο δεντρὸ μὲ τ' ἄνθη στολιαμένο,** αὐτ.Β 1998 **ἐρθῆ καὶ ρίξῃ τὰ δεντρά, χάμαι στὴ γῆς τὰ βάλῃ,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.202,1 **ἐβάλαμε τὸ βάτο, τὸ ῥιζιμιὸ δεντρό.**

δεντρογαλιά (ἡ) δημ. ἡ δενδρογαλῆ βλ.λ. : Βαλαωρ.'Αθαν.Διάκ.3,189 **τὰ καριοφίλια δείχνουνε μέσ' στὰ κλαριὰ τὸ στόμα,** | **σὰν ἄγρυπνες δεντρογαλιές,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.81 **ὀχιές, δεντρογαλιές, μιὰν ἀρμαθιὰ δένουν φιλιές.**

δεντρόκηπος (ὁ) δημ. κῆπος ἐκ δένδρων : Βλαχογ.Προπύλ.Ι,54 **ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ὁ δεντρόκηπος ἀπάτητος, σκοταδερός.**

δεντρόκολλα (ἡ) δημ. ἡ δενδρόκολλα βλ.λ.

δεντρολίβανο (τὸ) δημ. τὸ δενδρολίβανον βλ.λ.

δεντρομαλιές (οἱ) δημ. βλ. δενδρομαλιά.

δεντρομέταξο τὸ) δημ. δενδρομέταξο βλ.λ.

δεντρομολόχα (ἡ) δημ. τὸ πολυετὲς κοσμητικὸν φυτὸν **ἀλθαία** βλ.λ. ἡ ῥοδανθής.

δεντροξεθεμελιωτής (ὁ) δημ. ὁ ἐκριζωτὴς δένδρων· || ὁ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ ἐκριζοῖ δένδρα : Βαλαωρ.Φωτειν.3,361 **κι ὁ Λάμπρος ὁ ἀλύγιστος, ὁ εἰκοσιχρονίτης,** | **ὁ δεντροξεθεμελιωτής, ὁ βραχοκαταλύτης.**

δέντρος (ὁ) δημ. τὸ δέντραν, δέντρο βλ.λς· **2)** εἰδ. τὸ δένδρον δρῦς ἡ αἰγίλωψ.

δεντροσειρά (ἡ) δημ. δενδροσειρὰ βλ.λ.

δεντρότοπος (ὁ) δημ. τόπος σύνδενδρος, δενδρόφυτος, δασώδης : Βάρν.ΛΜ 24 **βουτούσανε τὰ λιβάδια καὶ τοὺς δεντρότοπους.**

δεντρότσιχλα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν ἰξοβόρος βλ.λ., ἁ. γερακότσιχλα, βουνότσιχλα.

δεντρου(λ)λάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δέντρο, μικρὸν δένδρον : Θυσ.'Αβρ.630 **κοιμήσου νὰ ξεκουραστῇς σ' τοῦτο τὸ δεντρουλάκι,** παροιμ. **ἀπ' αὐτὸ τὸ δεντρουλάκι εἶν' αὐτὸ τὸ κλωναράκι** (τὰ τέκνα κληρονομοῦσι τὰς ἰδιότητας τῶν γεννητόρων).

δεντρούλ(λ)ι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τῆς λ. δέντρο μικρὸν τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ ἀνάστημα δένδρον, δενδρύλλιον, δεντράκι· **2)** εἰδ. τὸ δένδρον δρῦς ἡ ἀμισχανθής

δεντροφτέρι (τὸ) δημ. δενδροφθείρι βλ.λ.

δεντρόφυλλο (τὸ) δημ. φύλλον δένδρου : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.230,12 **ἐγεῖραν τὰ δεντρόφυλλα.**

δεντρόψειρα (ἡ) δημ. φθεὶρ ἀπαντῶν ἐπὶ δένδρων ἢ ἁ. φυτῶν κ. εἰδ. τὸ ἡμίπτερον ἔντομον ἀφὶς βλ.λ.

δέντρωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δενδρώνω ἤτοι τὸ φυτεύειν δένδρα, τὸ φύτεμα δέντρων· **2)** ἡ αὔξησις εἰς μέγεθος δένδρου.

δεντρώνω δημ., μέσ. κ. παθ. δεντρώνομαι, μτχ. παθ. παρακ. δεντρωμένος ἐπὶ γῆς, κτῶμαι δένδρα, δενδρώδη βλάστησιν, καλύπτομαι ὑπὸ δένδρων : **ἀρχίζει νὰ δεντρώνῃ τὸ βουνό·** || συνηθέστ. μέσ. : **δεντρώθηκε ἡ πλαγιά·** τῆς φρ. ἐνεχούσης πολλάκις κ. παθ. σημ. : **γνοιάζεται ἡ κοινότης νὰ δεντρωθοῦν οἱ πλατεῖες·** συνηθ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **δεντρωμένος**=δενδρόφυτος, πολύδενδρος, δασώδης : Βλαχογ.Προπύλ.Ι,54 **δεντρωμένο περιβόλι· 2)** τὸ ἐνεργ. μτβ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς γῆν, φυτεύω δένδρα, κάμνω ἔκτασίν τινα δενδρόφυτον, δασώδη : **θὰ δεντρώσω τὸ χωράφι, - οἱ πρόσκοποι δέντρωσαν τὸ βουνό· 3)** τὸ ἐνεργ. κ. τὸ μέσ. ἀμτβ. ἐπὶ φυτῶν, ἀναπτύσσομαι, αὐξάνομαι εἰς δένδρον, γίνομαι δέντρο : **ἐδέντρωσαν οἱ μυγδαλιές - τὰ λιοφύτια·** || ὀμ. γίνομαι ὑψηλότερος τοῦ συνήθους : **δέντρωσαν οἱ μολόχες· 4)** τὸ ἐνεργ. μυθολ. μεταβάλλω τι ἔμβιον εἰς δένδρον· ὀμ. κ. παθ. μεταβάλλομαι εἰς δένδρον : **ἀπὸ τὴ μάγισσα δεντρώθηκε τὸ βασιλόπουλο· 5)** τὸ ἐνεργ. κρύπτομαι ὄπισθεν δένδρου, ἐν μέσῳ δένδρων, ἐν τόπῳ δενδρώδει : **σὰν ἐδεντρώσαμε ὅλοι μας, ἀρχίσαμε τὸ ντουφεκίδι.**

δεντρωσιά (ἡ) δημ. συστὰς δένδρων.

δενχαμία (ἡ) νεώτ. γένος **κηλαστριϊδῶν φυτῶν**

δένω μσν., νεώτ. κ. δημ. (δέω), άόρ. **ἔδεσα,** παθ. άόρ. **ἐδέθην** κ. δημ. (ἐ)**δέθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **δεδεμένος** κ. δημ. **δεμένος** περιβάλλω τι διὰ σχοινίου ἢ ἄλλου δεσμοῦ πρός συγκράτησιν· πρβλ. δένω : Νικήτ.Χων.π.Δουκαγγ. **ἔδενε τὰ μόρια τοῦ Κασταμονίτου, - τὸν ἔδεσαν χειροπόδαρα, - ἔδεσαν τοὺς αἰχμαλώτους, - δέσε τὰ μαλλιά σου·** ‖ ὁμ. σημ. τὸ παθ. : Σολωμ.Θάνατ.'Ορφ.16 **καὶ μὲ κορδέλλες κόκκινες δεμένα εἶχε τὰ χέρια,** φρ **μοῦ ἔχουν δέσει τὰ χέρια ἢ ἔχω δεμένα τὰ χέρια** (ἀδυνατῶ νὰ ἐνεργήσω), - ὁμ. **κάθομαι μὲ δεμένα τὰ χέρια** (ἀπρακτῶ), - ὁμ. **αὐτὸς λεῖ καὶ δένει** (εἶναι πανίσχυρος)· ‖ δημ. ναυτ. φρ. **δένω τὴν ἄκρη μὲ σπάγο** φιμῶ σχοινίον· **2)** συνάπτω ἐπὶ τὸ αὐτὸ διάφορα πράγματα διὰ σχοινίου ἢ ἄ. δεσμοῦ συσκευάζων εἰς δέμα, ἄ. δεματιάζω : **δένω τὰ στάχια - τὰ κλαριά - τὰ ροῦχα,** παροιμ. **θέλεις θέριζε καὶ δένε, θέλεις δένε καὶ κουβάλα** (ἐπὶ ἐξ ἴσου ἐπιπόνων ἐργασιῶν)· **3)** συνάπτων τὰς ἄκρας εὐκάμπτου ἢ εὐκάμπτων πραγμάτων σχηματίζω κόμβον, δεσμόν : **δέσε τὰ κορδόνια σου·** ‖ φρ. **τό 'δεσε σὲ φιλὸ μαντήλι** (ἐπίστευσε ψευδῆ ὑπόσχεσιν), - **δέσε κόμπο** (ἐνν. **στὸ μαντήλι σου**) ἢ **δέσ' το στὸ μυαλό σου** (λάβε το ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν, μὴ τὸ ξεχνᾶς), - **δέσε τὰ λουριά σου** (συνετίσθητι, συγκρατήσου, περιορίσου)· ‖ δημ. ναυτ. φρ. **δένω μαζὶ** συνδέω τὰς ἄκρας σχοινίων, ἄ. ματίζω· **δένω γύρω** περιδένω, περιάπτω· **4)** προσδένω τι ἀπὸ ἀκινήτου καὶ σταθεροῦ σημείου, ἰδίως ζῷον ἢ πλοῖον : **ἔδεσε τὴν κατσίκα** (**στὸ δέντρο**), παροιμ. **ὁ κλέφτης δὲν ἔχει ποῦ νὰ δέσῃ τ' ἄλογό του** (ὁ ἀνάξιος ἐμπιστοσύνης οὐδένα ἐμπιστεύεται), - **βόσκει ὁ γάϊδαρος ἐκεῖ ποὺ τόνε δένουνε** (ἕκαστος ὀφείλει νὰ ρυθμίζῃ τὸν ἑαυτοῦ βίον κατὰ τὰς περιστάσεις), - **γάϊδαρος δεμένος ἀγάς ἀσφαλισμένος** (ἐπὶ τῶν μεριμνώντων νὰ ἀσφαλίζωσι πλήρως τὰ συμφέροντά των), - **δέσ' τὸ γάϊδαρο ὅπου σοῦ 'πεν καὶ φοφήσῃ μὴν φοφήσῃ** (ἐκτέλεσον τὴν δοθεῖσαν διαταγήν, ἵνα ἀπαλλαγῇς πάσης εὐθύνης), φρ. **ἔδεσε τὸ γάϊδαρό του** (ἢ **τὴ γαϊδούρα του**) (ἐξησφαλίσθη οἰκονομικῶς), - **τὸν καιρὸ ποὺ δέναν τοὺς σκύλους μὲ τὰ λουκάνικα** (παλαιότερον, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀφελεῖς)· ‖ δημ. ναυτ. φρ. **δένω μπαρμπαρέσα** (ἢ **οὐρά**) **σὲ μακαρά** οὐροδετῶ τρόχιλον· **δένω στὴν ἀντέννα** ἀναδένω ἱστίον εἰς κεραίαν· **δένω στὴν πρύμη** ἀναδένω ἐκ τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου μου **ἄλλο** πλοῖον, πρὸς ρυμούλκησιν· **δένω σκαλιέρες** δένω βαθμίδας εἰς τοὺς ἐπιτόνους, βαθμιδῶ **δένω** (ἢ **πιάνω**) **μοῦδες** σειροδετῶ· **δένω μουστάκι** ἀμφιδετῶ· **δένω λεντία** πλαγιοδετῶ· **δένω τὴν ἀμοράζα** ἀκροδετῶ· **5)** περιβάλλω δι' ἐπιδέσμου, ἐπιδένω : **τοῦ ἔδεσαν τὸ τραῦμα, - χτύπησε τὸ χέρι του καὶ τὸ 'χει δεμένο·** **6)** προσαρμόζω ἀδιασπάστως τὰ μέρη πρὸς κατάρτισιν τοῦ συνόλου, συνδέω : **δένω βιβλίον** (βιβλιοδετῶ), - **δένω μηχανὴν** (συναρμολογῶ τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη πρὸς λειτουργίαν), - **δένω τὸ βαρέλι** (συνδέω τὰς σανίδας αὐτοῦ (ντούγιες) διὰ στεφανῶν), **δένω τὴν οἰκοδομὴ** (διὰ σιδηρῶν συνδετήρων ἐνισχύω τοὺς τοίχους τῆς οἰκοδομῆς)· **7)** ἐπὶ κοσμημάτων, πολυτίμων λίθων, δακτυλίων, ἐνδέω, συγκρικῶ, προσαρμόζω, στερεώνω : **ἔδεσε τὸ διαμάντι στὸ δαχτυλίδι του, - ἔδωκα νὰ μοῦ δέσουν τὸ σμαράγδι στὴν καρφίτσα·** **8)** συνδέω διὰ σχοινίου δύο σημεῖα ἀπέχοντα ἀλλήλων καὶ ὑψηλότερον τοῦ ἐδάφους εὑρισκόμενα καὶ ἐπὶ τοῦ οὕτω τεταμένου σχοινίου ἁπλώνω ἐνδύματα κττ. : **δέσε τὸ σκοινὶ ν' ἁπλώσωμε τὰ ροῦχα·** **9)** ναυτ. ὁρμίζω, ρεμιτζάρω : **ἐδέσαμε τὴ βάρκα κοντὰ στὸ φάρο·** ‖ κ. ἀμτβ. : **δὲν ἔδεσες σὲ καλὸ μέρος·** ‖ κατ' ἐπέκτ. παροπλίζω : **ρήμαξε τὸ καράβι μου δυὸ χρόνια τώρα δεμένο·** ‖ ἡ προστακτ. τοῦ ἀορ. **δέσον** πρόσταγμα πρὸς δέσιν ἀγομένου ἢ ἀνάδεσιν ἱστίου· **10)** ἐπὶ ὑγροῦ διαλύματος σακχάρεως ἐν καρυκεύμασι, καθιστῶ τὴν ρευστὴν σάκχαριν πυκνοτέραν διὰ βρασμοῦ κττ. : **ἔδεσα τὸ σιρόπι, - δένω τὸν πελτέ·** ὁμ. κ. ἐπὶ μαγειρικοῦ σκευάσματος : **νὰ δέσῃ καλὰ ἡ κρέμα - τὸ ἀβγολέμονο·** ‖ κ. ἀμτβ. πυκνοῦμαι, πήζω : **ἔδεσε τὸ γλυκὸ - τὸ ἀβγολέμονο - τὸ σιρόπι·** **11)** μτφ. ὑποχρεώνω, δεσμεύω τινὰ διὰ νομικοῦ μέσου ἢ δι' ἁπλῆς ὑποσχέσεως : **μὲ κατάφεραν νὰ βάλω ὑπογραφὴ καὶ μ' ἔδεσαν, - ἔδωκα τὸ λόγο μου καὶ εἶμαι δεμένος·** **12)** διὰ μαγικῶν πράξεων ἀποτρέπω τὴν ἐρωτικὴν μεῖξιν νεονύμφων ἢ καθιστῶ ἄνδρα τινὰ ἀνίκανον πρὸς συνουσίαν· πρβλ. ἀμποδένω : **τὸν ἔδεσε ἡ παλιά φιλενάδα του·** **13)** ἀμτβ. ἐπὶ φυτῶν, σχηματίζω καρπόν, κ. ἐπὶ ἀνθέων, σχηματίζομαι εἰς καρπὸν μετὰ τὴν ἐξάνθησιν : **ἔδεσαν οἱ ἐλιές, - δὲν ἔδεσαν ἀκόμα τὰ στάχια.**

δένωψ-οπος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δεξαμενή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τεχνητὴ ἀποθήκη πρὸς συγκέντρωσιν ὕδατος ἀπὸ πηγῆς ἢ ἀπὸ τῶν ὑετῶν : Ἡρ.6,119 **ὑποτύφας δὲ τούτῳ ἀντλέει καὶ ἔπειτεν ἐγχέει ἐς δεξαμενήν,** Πλάτ.Κριτ.117 A **δεξαμενάς.. ὑπαιθρίους,** Στράβ.5,3,8 **ἅπασαν δὲ οἰκίαν σχεδὸν δεξαμενὰς καὶ σίφωνας καὶ κρουνοὺς ἔχειν ἀφθόνους,** Εὐστ.Πονημ.331,90 **ὅλας ἀεὶ δεξαμενὰς θερμῶν ὑδάτων ἀπήντλουν·** ‖ ἐπὶ τῶν φλεβῶν : Δημόκρ.135· **2)** ὡς ὅρος π. Πλάτ, ἡ πάντα τόπον ἐνδεχομένη ὕλη : Πλάτ. Τίμ.53 A **οὕτω τὰ τέτταρα γένη σειόμενα ὑπὸ τῆς δεξαμενῆς** (δ. γρ. **δεξαμένης**), **κινουμένης αὐτῆς οἷον ὀργάνου σεισμὸν παρέχοντος·** **3)** ἐν γένει δοχεῖον : Φίλ.1,647· **4)** μτφ. τόπος ἐξαγνισμοῦ : Προκόπ.3,1,3,24 **ἡ θεία δεξαμενή, ἥνπερ μάλιστα πάντων νενομίκασι Χριστιανοὶ σέβειν** (ἐπὶ τῆς 'Αγίας Σοφίας)· **5)** νεώτ. τεχνικὸν ἔργον ναυπηγείου, ναυστάθμου ἢ λιμένος, ἔνθα εἰσέρχονται τὰ πλοῖα ἐν ξηρῷ πρὸς ἐπισκευήν, καθαρισμὸν ἢ χρωματισμόν, δημ. χαβούζα : **μόνιμος - πλωτὴ δεξαμενή, - κολυμβητικὴ δεξαμενὴ** (ἡ πρὸς λοῦσιν κατασκευαζομένη εἰς τόπους μακρὰν τῆς θαλάσσης κειμένους, διεθν. ὅρος πισσίνα)· **6)** νεώτ. ἀνατ. **δεξαμεναὶ ὑπαραχνοειδοῦς μήνιγγος** (αἱ μείζονες κοιλότητες αἱ σχηματιζόμεναι ὑπὸ τῆς ἀραχνοειδοῦς μήνιγγος τοῦ ἐγκεφάλου), **- δεξαμενὴ χυλοφόρος** (ληκυθοειδὲς ἀνεύρυσμα τοῦ μείζονος ἢ ἀριστεροῦ θωρακικοῦ πόρου).

δεξαμενόν (τὸ) νεώτ. γένος τι μαλακοστράκων.

δεξάριον πάπ. κόσμημα ἀγνώστου εἴδους : Πάπ **ὁμολογῶ ἐσχηκέναι . . δεξαρίων ζυγὴν** [μίαν].

δεξιά ἐπίρρ. μσν., νεώτ., δημ. κ. **δεξά** πρὸς τὸ μέρος τῆς δεξιᾶς χειρός, πρὸς τὰ δεξιά, ἐκ δεξιῶν, ἀντίθ. ἀριστερά : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.67,14 **βαρεῖ δεξιά, βαρεῖ ζερβιά, βαρεῖ μπροστὰ καὶ πίσω,** Βαλαωρ.'Αστραπόγ.88 **ζερβιὰ τοῦ βάνει τὸ σπαθί, δεξιὰ τὸ καριοφίλι·** **2)** κατὰ τρόπον εὐνοϊκόν, κατ' εὐχήν, βολικά : **ὅλα τοῦ ἔρχονται δεξιά,** εὐχὴ **ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὰ φέρνῃ πάντα δεξιά·** **3)** πρὸς κατεύθυνσιν πολιτικῶς ἢ πολιτειακῶς συντηρητικήν, ἀντίθ. ἀριστερά· πρβλ. ἀριστερίζω : **ὁ κόσμος στράφηκε τελευταῖα δεξιά.**

δεξιά (ἡ) κ. νεώτ. κ δημ. ὡς οὐσ. βλ. δεξιός· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυιϊδῶν.**

δεξιάδης (ὁ) 'Επιγρ., δωρ. **δεξιάδας** δεξιός βλ.λ.

δεξιάζω μτγν. μεταχειρίζομαι διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός : ΠΔ Παραλ.1,12,2 **δεξιάζοντες καὶ ἀριστερεύοντες** (δ.γρ. ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν)· **2)** τὸ μέσ. **δεξιάζομαι,** πάπ. ὑποθετ. ἐν. τοῦ μέσ.

ἀορ. **ἐδεξιάσατο** = ἐδέχθη, παρεδέχθη, ἐπεδοκίμασεν, ἐν φρ. **γάμον ἐδεξιάσατο**· πρβλ. δεξιάομαι.

δεξιάθε δημ. ἐπίρρ. ἐκ δεξιῶν, ἀπό τὰ δεξιά, δεξιόθεν : **ἔλα δεξιάθε.**

δεξιάομαι πάπ. ὑποθετ. ἐν. τοῦ μέσ. ἀορ. **ἐδεξιάσατο** = ἐδέχθη, ἐπεδοκίμασσεν, ἐν φρ. **γάμον ἐδεξιάσατο**· πρβλ. δεξιάζω 2).

δεξίδωρος-ον Σουΐδ. δωροδόκος βλ.λ., **ὁ διὰ** δώρων διαφθειρόμενος, ὁ δεκαζόμενος.

δεξιήνεμος-ον νεώτ. ἐπὶ πλοίου ἢ πλοῦ, ὁ ἔχων τὸν ἄνεμον ἐκ δεξιῶν, δημ. **τόκα μπουρίνα μὲ μοῦρες δεξιά**· ἀντίθ. **ἀριστερήνεμος.**

δεξίλογος-ον νεώτ. ὁ δεχόμενος τὴν λογοδοσίαν ἄλλου ἢ ὁ δικαιούμενος νὰ ζητήσῃ λογοδοσίαν· ἀντίθ. δωσίλογος.

δεξίμηλος-ον ὁ δεχόμενος ὡς θυσίαν πρόβατα, ὅθ. πλούσιος εἰς θυσίας : Εὐρ.'Ανδρ.129 **λεῖπε δεξίμηλον δόμον τᾶς ποντίας θεοῦ,** αὐτ.Φοίν.632 **θεῶν τε δεξίμηλ' ἀγάλματα.**

δεξίμι (τὸ) δημ. δῶρον, ὃ λαμβάνει τις ἀποστελλόμενον ὑπ' ἄλλου· **2)** συνήθ. ἐν πληθ. **δεξίμια** δεξίματα, τὸ δέξιμο βλ.λ.

δεξιμιό (τό) δημ. **ἀ. δέξιμο** βλ.λ.

δέξιμο (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δέχεσθαι, ὑποδοχή, καλωσόρισμα : Σάρρ. μτφρ.Εὐρ.'Αλκ.943 **ποιὸς θά μ' ἀντιχαιρετᾷ, | γλυκό γιὰ νά 'βρω δέξιμο,** 'Εφταλ.μτφρ.'Οδ.Ξ 53 **οἱ.. θεοὶ ἄς σοῦ δίνουν, ξένε, γιὰ τὸ καλό σου δέξιμο, τὰ ποὺ ζητᾷ ἡ καρδιά σου**· συνήθ. ἐν τῷ πληθ. **δεξίματα, ἀ.** δεξίμια : **καλὰ δεξίματα** (καλῶς νὰ δεχθῆτε ἀπόντα οἰκεῖον ἢ φίλον).

δέξιμος-η-ον πάπ. ὃν δύναταί τις νὰ δεχθῇ, ἱκανοποιητικὸς τὴν ποιότητα : Πάπ. **πυρὸς δέξιμος.**

δεξιοβόλος δ.γρ. ἀντὶ δεξιολάβος βλ.λ.

δεξιόγυιος-ον ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ἐπιδέξια τὰ μέλη τοῦ σώματος, εὐκίνητος : Πίνδ.Ο 9,111 **τόνδ' ἀνέρα δαιμονίᾳ γεγάμεν εὔχειρα, δεξιόγυιον, ὁρῶντ' ἀλκάν** (σχόλ. ἐπιδέξιον κατὰ πᾶν μέλος).

δεξιόθε(ν) ἐπίρρ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐκ δεξιῶν, ἀπὸ τὰ δεξιά : "Αννα Κομν.'Αλεξ.2,67 B, Ζερβ.μτφρ. 'Ιλ.Β 438 **μὲ τὸ ν' ἀστράφτη .. αὐτὸς δεξιόθε.**

δεξιοκάθεδρος-ον ἐκκλ. ὁ ἐκ δεξιῶν καθήμενος.

δεξιοκαρδία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φυσιολογικὴ ἀνωμαλία, καθ' ἣν ἡ κορυφὴ τῆς καρδίας εὑρίσκεται ἐν τῷ δεξιῷ ἡμιθωρακίῳ.

δεξιοκοιτῶ-έω κοιμῶμαι πρὸς τὴν δεξιὰν πλευράν : 'Ανών.π.Διαίτ.ἐν Idel.Phys.etc.2,194.

δεξιοκοπῶ-έω μσν. ἀποκόπτω τὴν δεξιὰν χεῖρά τινος : 'Ιω.Μαλ.488,1 **ἄλλους ἐδεξιοκόπησε.**

δεξιόκωπος (ὁ) νεώτ. ἐρέτης λέμβου χειριζόμενος κώπην τῆς **δεξιᾶς** πλευρᾶς αὐτῆς.

δεξιολαβὴς ἵππος (ὁ) μσν. ἵππος εἰλημμένος (πιασμένος) διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός : Ψ Κωδιν.204,17.

δεξιολάβος (ὁ) μτγν. κ. μσν. τοξότης, λογχοφόρος, δορυφόρος, ἐν πληθ. **δεξιολάβοι** φρουροί, φύλακες : ΚΔ Πράξ.23,23 **ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους.. καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ** δεξιολάβους (δ.γρ. δεξιοβόλους) **διακοσίους,** Θεοφύλ.Σιμ.'Ιστ.4,1 **προστάττει δὲ δεξιολάβοις δυνάμεσιν ἰχνηλατεῖν.**

δεξιόπηρος-ον μτγν. τυφλὸς κατὰ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν : 'Ιεροκλ.'Αστ.63.

δεξιόπλοκος-ον νεώτ. ναυτ. ἐπὶ σχοινίων, νημάτων κττ., ὁ πρὸς τὰ δεξιὰ συνεστραμμένος, οὗ τὰ ἔμβολα **εἶναι** συνεστραμμένα **ἐκ** δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά· ἀντίθ. ἀριστερόπλοκος.

δεξιόποδες (οἱ) νεώτ. κατηγορία ἀκροβατῶν, οἵτινες ὕπτιοι ἢ ἀνεστραμμένοι καὶ στηριζόμενοι διὰ τῆς κεφαλῆς ἢ τῶν χειρῶν, ὑποβαστάζουσι διὰ τῶν ποδῶν διάφορα ἔπιπλα, ἐφ' ὧν ἄλλοι ἀκροβάται ἐκτελοῦσιν ἀκροβατικὰς ἀσκήσεις.

δέξιος-ια-ιο δημ. ὁ δεξιός, ἐπιδέξιος, ἐπιτήδειος, ἱκανός : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.'Αλκ.1115 **μόνον στὸ δέξιο χέρι σου ἐμπιστεύομαι.**

δεξιός-ά-ό(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δεξύς-ιά-ί** κ. **δεξός-ά-ό** ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἀνθρώπου καὶ ζῴων, ὁ ἐπὶ τοῦ διὰ νοητῆς κατακορύφου γραμμῆς χωριζομένου ἡμιμορίου τοῦ σώματος κείμενος ἀντιθέτως τοῦ ἀριστεροῦ : 'Ιλ.Δ 481 **βάλε στῆθος παρὰ μαζὸν δεξιόν,** Σοφ.Φιλ.1254 **χεῖρα δεξιὰν ὁρᾷς κώπης ἐπιψαύουσαν,** 'Ιω. Μάνθ.'Ιστ.Μορ.18,56 **καὶ μιὰ σπαθιὰ τοῦ εἶχασιν εἰς τὸ δεξί του χέρι,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.46, 18 **καὶ στὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ν' ἀφῆστε παρεθύρι**· ‖ ἡ δεξιά κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. χείρ, ὡς οὐσ., ἰων. **δεξιή,** δημ. κ. **δεξά** ἡ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ σώματος χείρ, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν ἀριστεράν : 'Ιλ.Κ 542 **δεξιῇ ἠσπάζοντο ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν,** Μαντεία π.Δημ.1072, 24 **δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντες,** ΚΔΜατθ. 6,3 **μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου,** Πάπ. **χειροτονηθεὶς διὰ τῆς εὐτυχοῦς σου δεξιᾶς,** 'Ερωτόκρ.Δ 1844 **μὲ τὴ δεξὰ γιὰ νὰ βαρῶ τὸ π' ἀκριβὸ γυρεύω**· ‖ ὁμ. ἡ δεξιά μετὰ τῶν προθ. ἐν, **εἰς, ἐπί,** ἐκ, πρὸς δήλωσιν τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ κειμένου μέρους : 'Ηρ.7,217 **ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὔρεα τὰ Οἰταίων,** 'Αριστφ.'Ιππ.639 **ἐκ δεξιᾶς ἀπέπαρδε καταπύγων ἀνήρ,** Πλάτ. Πολ.614 **πορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν,** Πλούτ.'Ηθ. 192 F **ἐπὶ δεξιᾷ τοῦ βήματος**· ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ. κατ' ἀπρόθ. γεν. **δεξιᾶς** : 'Επιγρ.· ‖ ἡ **δεξιὰ χείρ** ἐν χρ. ἐπὶ χαιρετισμοῦ ἢ ὑποδοχῆς : 'Αριστφ.Νεφ. 81 **καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν**· ‖ ἰδίως ὡς σημεῖον βεβαιώσεως, ὡς ἐπικύρωσις συνθήκης, ὡς σύμβολον ὑποσχέσεως, ὅθ. διαβεβαίωσις, ὑπόσχεσις : 'Ιλ.Β 341 **σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιαί, ᾗς ἐπέπιθμεν,** Εὐρ.Μήδ.21 **ἀνακαλεῖ δὲ δεξιᾶς πίστιν μεγίστην,** Ξεν.'Αν.7,3,1 **δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες ἀπῆλθον,** ΚΔΓαλ.2,9 **δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας**· ‖ μτγν., μσν , νεώτ. μτφ. ἐν φρ. **ἡ δεξιὰ χείρ** μετὰ γεν. προσ., ὡς ἡ δημ. φρ. **εἶμαι τὸ δεξί του χέρι** εἶμαι ἀντιλήπτωρ, βοηθός, σύμβουλός τινος· 'Αρτεμίδ.'Ονειρ.44 **« ἡ δεξιὰ χεὶρ σημαίνει υἱόν, πατέρα, φίλον καὶ ἄλλον, ὃν ἐν τῇ** συνηθείᾳ καταχρώμενοι **λέγομεν· ἡ δεξιὰ χείρ ἐστι τοῦ ἰδόντος »** : Θυσ. 'Αβρ.770 **σ' ὅλες τὶς πίκρες σ' εὕρηκα πάντα δεξιά μου χέρα**· ‖ τὸ οὐδ. ἐν τῷ πληθ. μετὰ ἢ ἄνευ τῶν προθέσεων **ἀπό, ἐκ ἢ ἐπί,** μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἄρθρου, εἰς δήλωσιν τοῦ πρὸς τὴν δεξιὰν χεῖρα μέρους, θέσεως ἢ διευθύνσεως : 'Ιλ.Η 238 **οἶδ' ἐπὶ δεξιά, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν ἀζαλέην,** 'Ηρ.1,51 **ὁ μὲν χρυσέος ἐκέετο ἐπὶ δεξιὰ ἐσιόντι ἐς τὸν νηόν,** Σοφ.ἀπ.598 **χειρὸς εἰς τὰ δεξιά,** Πλάτ.Τίμ.43 B **εἰς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κάτω τε καὶ ἄνω,** 'Επιγρ. **ἐν τῷ ἐπὶ δεξιὰ τοῦ ὀπισθοδόμου,** 'Αριστλ.Οὐρ.284 b,28 **ἀπὸ τῶν δεξιῶν,** "Ηρων Μηχ.Αὐτομ.26 **ἐκ δεξιῶν τοῦ πίνακος,** ΚΔΜατθ.20,21 **εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν .. εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου,** Πάπ. **οὐλὴ γαστροκνημίῳ ἐκ δεξιῶν,** Μηναῖ.8,4 Συναξ. **πρὸς τὰ δεξιὰ μέρη στραφεὶς τῆς θύρας,** στρατ. παράγγελμα **κλίνατε ἐπὶ δεξιά!**· ‖ κ. καθ' ἑν. δεξιὸν ἐν ἐπιρρ. χρ. : 'Ιλ.Ν 308 **ἢ ἐπὶ δεξιόφιν παντὸς στρατοῦ** (πρὸς τὰ δεξιά), 'Επιγρ. **τἀπὶ δεξιῶι** (δεξιά)· ‖ ἐπὶ ὁμοειδῶν πραγμ., ὁ κείμενος πρὸς τὸ **μέρος** τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ ἔχοντος τὸ ἴδιον πρὸς αὐτὰ μέτωπον : Ξεν. 'Αγησ.2,9 ἡ **δεξιὰ πτέρυξ οἰκοδομῆς, - ὁ δεξιὸς φάλτης, - ἡ δεξιὰ ὄχθη ῥύακος** (ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ ὡς πρὸς τὸν ἀκολουθοῦντα τὸν ῥοῦν τοῦ ὕδατος)· ‖ ὁμ. ἐπὶ ὁμοειδῶν πραγμ., ὁ κείμενος πρὸς τὰ δεξιὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀντιμετώπως ἱστάμενον : ὁ δεύτερος **δεξιά, - εἰς** τὸ δεξιὸν τῆς

εἰκόνος· ‖ ἡ δεξιὰ πτέρυξ τῆς Βουλῆς ἢ Γερουσίας, ἢ ἁπλῶς ἡ δεξιά, ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ κειμένη πτέρυξ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς καθημένους βουλευτάς, ἔνθα συνήθ. οἱ βουλευταὶ τῆς κυβερνώσης παρατάξεως, ὅθ. συνεκδ. ἡ συμπολίτευσις· ‖ κατ' ἐπέκτ. ἡ δεξιὰ τὰ πολιτικὰ κόμματα τὰ πρεσβεύοντα συντηρητικὰς ἀρχάς, οἷα τὰ τῶν μοναχικῶν καὶ βασιλοφρόνων εἰς δημοκρατικὰ πολιτεύματα· ‖ ὁμ. ἄκρα δεξιά ἡ πολιτικὴ παράταξις, εἰς ἣν ἀνήκουν οἱ ἄκρως συντηρητικοὶ βουλευταί· ‖ ὅθ. δεξιός ὁ τῆς δεξιᾶς, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δεξιάν : **δεξιαὶ ἰδέαι** (συντηρητικαί)· ‖ κ. ὡς ούσ. **δεξιός** ὁ ἀνήκων εἰς κόμμα τῆς δεξιᾶς· **2)** μτφ. ὁ εὐοίωνος, αἴσιος, εὐτυχής, ὁ προμηνύων εὐτυχίαν, ἰδίως ἐπὶ τῆς πτήσεως πτηνῶν καὶ ἁ. οἰωνῶν : Ἰλ.Κ 274 **τοῖσι δὲ δεξιὸν ἧκεν ἐρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο Παλλὰς Ἀθηναίη**, Πίνδ.Ν 3,8 ἀοιδὰν .. δεξιωτάταν ὀπαδόν, Αἰσχ.Πρ.489, Ξεν. ΚΠ 2,1,1 **αἰετὸς δεξιὸς φανεὶς προηγεῖτο**· ‖ ἐπὶ ἀνέμου, ὁ εὐνοϊκός, οὔριος : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.35,19 **δεξιῷ φερόμενος πνεύματι**· **3)** ὁμ. μτφ. ὁ ἐπιδέξιος, ἄξιος, ἐπιτήδειος, ἀγχίνους, ἕτοιμος, ὀξύς : Πίνδ.Ι 4(5),61 **χερσὶ δεξιόν**, Ἡρ.1,60 **τοῦ βαρβάρου ἔθνεος τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν καὶ δεξιώτερον καὶ εὐηθείης ἠλιθίου ἀπηλλαγμένον**, Ἀριστφ.Νεφ.834 **μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον ἄνδρας δεξιοὺς καὶ νοῦν ἔχοντας**, Θουκ.3,82 **ῥᾷον δ' οἱ πολλοὶ κακοῦργοι ὄντες δεξιοὶ κέκληνται ἢ ἀμαθεῖς ἀγαθοί**, Στράττ.Κωμ.1 **Εὐριπίδου δρᾶμα δεξιώτατον**, Ἀντιφ.1,19 **δεξιὸν ποιεῖν** (εὐφυὲς πρᾶγμα), Πλάτ.Ἱππ.225 C **ὧν οἱ δεξιοὶ περὶ τὰς δίκας καλλιεποῦνται**, Προκόπ.Ἱστ.22 **δεξιὸς γὰρ ἦν κλέψαι**· **4)** ἐπὶ τόπων, ὁ ἐπιτήδειος, ὁ πρόσφορος, κατάλληλος, βολικός : Διόδ.Σ 15,53 **ἐν τόποις δεξιοῖς**, Δίων Χρ.2,2 **ὡς δεξιώτατος ἁπάντων τῶν ποταμῶν καὶ κάλλιστος**, Τζέτζ.Χιλ.11, 396 **ἐκ τόπων δεξιῶν καὶ τόπων δυσεισβόλων**· **5)** ὁ φιλόφρων εὐγενής : Λουκ.Νεκυομ.13 **λέγων .. πρὸς ἀργύριον γενέσθαι δεξιόν**.

δεξιόσειρος (ὁ) κυρ. ἐπὶ τοῦ ἵππου, ὁ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ τεθρίππου ἅρματος δεδεμένος παράσειρος, ἵππος μὴ ὢν ἐζευγμένος, ὡς οἱ δύο μέσοι, ὑπὸ τὸν ζυγόν, ἀλλ' ἔξω αὐτοῦ εἰς σχοινίον. Ἡσ. ἐν λ. σειραφόρος ἀπὸ τῶν δεξιοσείρων ἵππων· **2)** μτφ. ἐπὶ τοῦ Ἄρεως, θυμοειδής, ὀργιστικός : Σοφ.Ἀντ.140 **ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας Ἄρης δεξιόσειρος**.

δεξιοστάτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἱστάμενος πρὸς τὰ δεξιά, ὁ προϊστάμενος τοῦ δεξιοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς θεατάς, ἡμιχορίου τοῦ δραματικοῦ χοροῦ : Πολυδ.2,161 **τάχα δὲ καὶ ὁ ἀριστεροστάτης ἐν χορῷ προσήκοι ἂν τῇ ἀριστερᾷ, ὡς ὁ δεξιοστάτης τῇ δεξιᾷ**· **2)** εἰδ. νεώτ. πυροβολητὴς ἔχων θέσιν δεξιὰ τοῦ πυροβόλου.

δεξιόστοιχος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δεξιὸν στοῖχον· ‖ εἰδ. ὡς ούσ. ἐν τῷ ἀρχ. θεάτρῳ, χορευτὴς ἀνήκων εἰς τὸν δεξιὸν στοῖχον τοῦ χοροῦ, ἁ. δεξιοστάτης βλ.λ.1).

δεξιόστροφος-ον νεώτ. ὁ πρὸς τὰ δεξιὰ στρέφων ἢ στρεφόμενος· ἀντιθ. ἀριστερόστροφος : **δεξιόστροφος γραφίς, - δεξιόστροφος ἕλιξ**· ‖ εἰδ. χημ. **δεξιόστροφος** ἑνωσίς τις ἐπιφέρουσα ἀπόκλισιν πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ δι' αὐτῆς διερχομένου πεπολωμένου φωτός· ‖ εἰδ. ζῳολ. **δεξιόστροφα** (τά) κατηγορία μαλακίων καὶ μαλακοστράκων, ὧν ἡ κόγχη φέρει περιελίξεις πρὸς τὰ δεξιὰ βαινούσας.

δεξιοστροφῶ-έω μσν. στρέφω καὶ ῥίπτω πρὸς τὰ δεξιά : Νικήτ.Χων.Χρον.1,9,11.

δεξιοτέχνης (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δεξιοτέχνις-ιδος** ὁ δεξιῶς ἀσκῶν τὴν ἑαυτοῦ τέχνην· **2)** εἰδ. ὁ παίζων μουσικὸν ὄργανον ἢ ᾄδων μετ' ἐξαιρετικῆς τεχνικῆς δυνάμεως καὶ ἐκφράσεως· διεθν. ὅρος βιρτουόζος.

δεξιοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δεξιοτέχνου βλ.λ.

δεξιότης-ότητος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δεξιοῦ ἤτοι ἡ ἐπιδεξιότης, ἱκανότης, ἀξιότης, ἐπιτηδειότης εἴς τι, ἰδίως τοῦ νοῦ, εὐφυΐα, ὀξύνοια : Ἡρ.8,124 **ἀριστήια .. ἔδοσαν .. σοφίης δὲ καὶ δεξιότητος Θεμιστοκλέϊ**, Ἀριστφ.Ἱππ.719 **ὑπό γε δεξιότητος τῆς ἐμῆς δύναμαι ποιεῖν τὸν δῆμον εὐρὺν καὶ στενόν**, Θουκ.3,37 **ἀμαθία τε μετὰ σωφροσύνης ὠφελιμώτερον ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας**, Θεοφύλ.Βουλγ.5,3,635 E **ὡς ἀναγκαίως τῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν δεξιότητος χρῄζοντι**, - **δεξιότης χειρουργική**· **2)** ἡ δεξίωσις βλ.λ. : Παυσ.7,7,5 **προπίνειν δὲ παρὰ τὰ συμπόσια ἐπὶ δεξιότητι καὶ φιλίᾳ κύλικας οὐκ οἴνου**, Θεοφύλ.Σιμ.Ἱστ.Μαυρ.4,10,104 A **δεξιότητι δὲ καὶ φιλοφροσύνῃ τοῦτον ἐξένιζε**· **3)** προσήνεια, εὐγένεια τρόπων, πραότης, καλωσύνη : Φίλ.2,30· **4)** εὐτυχία, εὐδαιμονία : Ἰω. Λυδ.Ρωμ.1,3 **δεξιότης καιροῦ**.

δεξιότοιχος-ον Ἡσ. κ. νεώτ. ὁ κωπηλατῶν εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ πλοίου· ΑΒ 91,2 «**δεξιότοιχοι, οἱ ἐν τῷ δεξιῷ ἐρέσσοντες**»· ‖ νεώτ. ὁ ἐκτελῶν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς πολεμικοῦ πλοίου· **2)** ὁ δεξιοστάτης βλ.λ.1) : Ἡσ.

δεξιοῦμαι-όομαι κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δεξιώνομαι**, παρατ. **ἐδεξιούμην**, ἐπ. γ' πληθ. **δεξιόωντο**, μέλλ. δεξιώσομαι, ἀόρ. **ἐδεξιωσάμην**, παθ. ἀόρ. **ἐδεξιώθην**, ἀποθετ. χαιρετίζω τινὰ προσαπτόμενος διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· ‖ ὅθ. γεν. ὑποδέχομαι φιλοφρόνως, μετ' αἰτ. προσ. : Ἀριστφ.Πλ.753 **αὐτὸν ἠσπάζοντο καὶ ἐδεξιοῦνθ' ἅπαντες**, Ξεν.ΚΠ 7,5,53, Λόγγ.4,5 **τοῦτόν τε οὖν τὸν Εὔδρομον ἐδεξιοῦντο πᾶσαν δεξίωσιν**· κ. παθ. τυγχάνω δεξιώσεως, ὑποδοχῆς : Πλάτ.Πολ. 468 B **δοκεῖ σοι χρῆναι στεφανωθῆναι ; .. τί δαί ; δεξιωθῆναι ;**· ‖ μετὰ δοτ. τρόπου : Ὕμν.Ὁμ.6,16 **δεξιόωντο χερσί**, Σοφ.Ἠλ.976 **τίς .. ἡμᾶς .. ἐπαίνοις οὐχὶ δεξιώσεται ;**, Τζέτζ.Χιλ. 6,455 **καὶ ἄλλοις δώροις οἷοις Ἀρχέλαον .. δεξιοῦται**· ‖ κ. μετ' αἰτ. πράγμ. : Εὐρ.Ρησ.419 **οὐκ ἐν δεμνίοις πυκνὴν ἄμυστιν ὡς σὺ δεξιούμενοι** (χαιρετίζοντές τινα δι' ἀλλεπαλλήλων ποτηρίων οἴνου)· **2)** ἐπὶ ὑποψηφίων, κολακεύω τὸν λαόν, ψηφαθηρῶ : Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.49 **πείσας δὲ τὴν βουλὴν ψηφίσασθαι τοὺς μετιόντας τὴν ἀρχὴν αὐτοὺς δεξιοῦσθαι τὸν δῆμον**· **3)** ὁμ. μετὰ δοτ. προσ., ὑψώνων τὴν δεξιὰν εὔχομαι, ἐγείρω τὴν δεξιάν μου πρὸς χαιρετισμὸν ἢ ἐκδήλωσιν σεβασμοῦ : Αἰσχ.Ἀγ.852 **δόμους ἐφεστίους ἐλθὼν θεοῖσι πρῶτα δεξιώσομαι**· **4)** ἀποχαιρετῶ : Ξεν.ΚΠ 3,2,14 **πολλὰ δεξιωσάμενοι τὸν Κῦρον ᾤχοντο οἴκαδε**· **5)** Ἐπιγρ. παθ. ἐπὶ ζῴων ἐχόντων δεδεμένους τοὺς ἐμπροσθίους δεξιοὺς πόδας : Ἐπιγρ. **ζῷα δεξιούμενα**· **6)** Ἡσ. «**δεξιώσασθαι· ἐγγίσασθαι γυναικί**».

δεξιοφανής-οῦς-ές μτγν. ἐπὶ εἰκόνων κατόπτρου, ὁ μὴ ἀνεστραμμένος : Πλούτ.Ἠθ.930 B **δύο δὲ δεξιοφανεῖς** (εἰκόνας)· **2)** ὁ μὴ παράγων εἰκόνα ἀνεστραμμένην : Φιλόδ εἰς Μετ.26,17.

δεξιόφιν ἐπ. ἐν ἀχρησίᾳ π. πεζοῖς τοπικὴ γεν. τοῦ δεξιός βλ.λ. σπον. παρ' Ὁμ. ἀπαντῶσα κ. ἐν ἐπιρρ. χρ. ἐν τῇ φρ. **ἐπὶ δεξιόφιν** πρὸς τὰ δεξιά : Ἰλ.Ν 308 **ἐπὶ δεξιόφιν παντὸς στρατοῦ**.

δεξιοφύλαξ-ακος (ὁ) καθ' Ἡσ. ὁ φύλαξ τοῦ δεξιοῦ κέρατος· Ἡσ. ἐν λ. οὐραγός.

δεξιόχειρ-ειρος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ χειριζόμενος κατ' ἐξοχὴν τὴν δεξιὰν χεῖρα, ὅταν ἐργάζηται, τρώγῃ, παίζῃ κτλ., ἁ. δεξιός, κατ' ἀντιθ. πρὸς τὸν ἀριστερόχειρα, ἁ. ἐπαρίστερον, καὶ πρὸς τὸν ἀμφιδέξιον

δεξιοχειρία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δεξιόχειρος βλ.λ.
δεξιόχειρος-ον ὁ δεξιὸς εἰς τὰς χεῖρας, εὐκίνητος, ταχύς : Σοφ.'Αντ.140 **Ἄρης δεξιόχειρος** (δ.γρ. δεξιόσειρος).
δεξιόωντο γ' πληθ. πρόσ. ἐπ. παρατ. τοῦ δεξιοῦμαι βλ.λ.
δεξίπυρος-ον ὁ δεχόμενος τὸ πῦρ : Εὐρ.'Ικ.64 **ἔμολον δεξιπύρους θεῶν θυμέλας.**
δέξις-εως (ἡ) τὸ δέχεσθαι, τὸ δέξιμο, ἡ ὑποδοχή : Εὐρ.ΙΑ 1182 **ἐφ' ᾗ σ' ἐγὼ καὶ παῖδες αἱ λελειμμέναι δεξόμεθα δέξιν ἣν σε δέξασθαι χρεών.**
Δεξίς-ίδας (ἡ) καθ' Ἡσ. τὸ μέρος τοῦ ἥπατος τὸ κατὰ τὴν μαντείαν ἐξεταζόμενον.
δεξίστρατος-ον ὁ δεχόμενος στρατόν : Βακχ. 14,43 δεξίστρατος **ἀγορά.**
δεξιτερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **δεξτρίνη** (ἡ) οὐσία ἔχουσα τὴν αὐτὴν καὶ τὸ ἄμυλον χημ. σύνθεσιν.
δεξιτερός-ά-όν ποι. τ. τοῦ δεξιός βλ.λ., ἐπ. δοτ. δεξιτερῆφι ('Ιλ.Ω 284), μ. ἐπὶ μελῶν τοῦ σώματος : 'Ιλ.Ε 393 **δεξιτερὸν κατὰ μαζόν**, 'Οδ.Υ 197 **δεξιτερῇ . . χειρί**, Πίνδ.Π 4,96 **δεξιτερῷ . . ποδί** || τὸ θηλ. **δεξιτερά** (ένν. **χείρ**) ὡς οὐσ. ἡ δεξιά, τὸ δεξὶ χέρι : 'Ιλ.Α 501 **δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα λισσομένη προσέειπε.**
δεξιῶ-όω ἐν χρ. μ. ὡς ἀποθετ. δεξιοῦμαι βλ.λ.
δεξίωμα-ατος (τό) τὸ προθύμως γενόμενον δεκτόν, τὸ εὐπρόσδεκτον, τὸ ἐπιθυμητόν : Εὐρ.άπ. 324,1 **ὦ χρυσέ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς**, Εὐστ.Πον.300,90 **τὰ δ' ἐπὶ τούτοις τῷ ἀνδρὶ ἐκ τῶν βαρβάρων δεξιώματα θανατηρά**· **2**) τὸ δεξιοῦσθαι, τὸ ἐκτείνειν τὴν δεξιάν, χαιρετισμός, φιλικὴ ὑποδοχή, βεβαίωσις ἢ δεῖγμα φιλίας : Σοφ. ΟΚ 619 **ἐν αἷς τὰ νῦν ξύμφωνα δεξιώματα δόρει διασκεδῶσιν ἐκ σμικροῦ λόγου**, Δίων Κ 58,5 **οἱ μὲν γὰρ οἰκείᾳ ἀξιώσει προὔχοντες οὔτε τὰ δεξιώματα παρά τινων πάνυ ἀπαιτοῦσι.**
δεξιῶμαι-άομαι πάπ. συνηρ. τ.τοῦ δεξιάομαι βλ.λ.
δεξιώνομαι δημ. δεξιοῦμαι βλ.λ.
δεξιώνυμος-ον κυρ. ὁ ἔχων δεξιόν, αἴσιον, εὐοίωνον ὄνομα, κ. γεν. ὁ δεξιός : Αἰσχ.'Ικ.607 **χερσὶ δεξιωνύμοις.**
δεξιῶς κ. νεώτ. ἐπίρρ. τοῦ δεξιός, παραθετ. **δεξιώτερον**, κ. δημ. **δεξιώτερα, δεξιώτατα** εὐτυχῶς αἰσίως : 'Ηρωδιαν.'Ιστ.3,9,12 τούτων **δὲ αὐτῷ δεξιῶς καὶ ὑπὲρ πᾶσαν εὐχὴν προσχωρησάντων**· **2**) ἐπιδεξίως, ἐπιτηδείως, εὐφυῶς : 'Αντιφάν.229,2, Φιλόδ.Παρρ.18,41 Ο **δεξιῶς φέρειν**, Πολυδ.2,159 **ὁ ταῖς δυσὶ χερσὶν ἐνεργῶν δεξιῶς**, - **ἐχειρίσθη δεξιῶς τὴν ὑπόθεσιν**· || δεξιῶς ἔχειν πρός τι ἔχω ἐπιτηδειότητα εἴς τι : Πλούτ.'Ηθ.660 Α· || τὸ ὑπερθ. ἐν Ἀριστφ.Νεφ.148 **δεξιώτατα κηρὸν διατήξας**, αὐτ.'Εκκλ.159 **καίτοι τά γ' ἄλλ' εἰποῦσα δεξιώτατα**· **3**) φιλοφρόνως, εὐνοϊκῶς, φιλανθρώπως : Γαλ.14,211.
δεξίωσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. -**η** τὸ δεξιοῦσθαι, ἡ πρᾶξις τοῦ δεξιοῦσθαι, τὸ ἐκτείνειν τὴν δεξιὰν πρὸς χαιρετισμόν, ὑποδοχή : Φιλ.1,478, Πλούτ.Πομπ.79 **πρὸς τὴν ἀπόβασιν τῶν βασιλικῶν οἷον ἐπὶ τιμῇ καὶ δεξιώσει συνερχομένους**, Λόγγ.4,5 **Εὔδρομον ἐδεξιοῦντο πᾶσαν δεξίωσιν**, Σάθ. ('Αναστ.Γόρδ.) 3,458 **πολλῆς δὲ τῆς παρὰ τῶν ἐγχωρίων ἐκείνων ἀνδρῶν δεξιώσεως τυχών**· || νεώτ., δημ. -η ὑποδοχὴ προσκεκλημένων εἰς ἑορταστικὴν συνάθροισιν, συναναστροφήν, ἐπίσημον παρουσίασιν κττ. : **ἡ δεξίωσις τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας**, - **ἡ δεξίωσις τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου**· **2**) νεώτ. τεχν. εἰδ. παράστασις εἰς τὰς ἐπιτυμβίους στήλας καὶ τὰ ἀρχαῖα ἀγγεῖα, καθ' ἣν ἓν τῶν ἀναγλύφων ἢ εἰκονιζομένων προσώπων τῆς συνθέσεως προτείνει ὡς πρὸς χαιρετισμὸν τὴν **δεξιὰν χεῖρα εἰς ἄλλο πρόσωπον**· **3**) ἡ φηφοθηρία πρὸς ἀπόκτησιν **ἀρχῆς** τινος : Πλούτ. Πομπ.67 **περὶ τῆς Καίσαρος ἀρχιερωσύνης ἔριδες ἦσαν.. καὶ δεξιώσεις**· **4**) κατ' ἐπέκτ. συμφιλίωσις : Δαμάσ.'Αρχ.83 **δεξίωσις τῶν διαστάντων.**
δεξιωσύνη (ἡ) δημ. κ. **δεξιοσύνη** ἐπιδεξιότης, ἱκανότης, ἐπιτηδειότης, καπατσοσύνη : Καρκθ. Ζητ.20 **ἔδειξε δεξιοσύνη στὴν φαρική.**
δεξιωτής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ξενίζων, ἐκεῖνος ποὺ φιλεύει : Παλλάδ.Λαυσ.134,8 **τούτῳ δὲ τῷ δεξιωτῇ τῶν μοναχῶν καὶ εὐτραπέζῳ τῶν ἐγκρατῶν**· **2**) ὁ ἐν ἑορταστικῇ συναθροίσει ἢ ἐπισήμῳ ὑποδοχῇ ἐντεταλμένος τὴν δεξίωσιν βλ. λ.(ι) τῶν κατὰ πρόσκλησιν προσερχομένων.
δεξιωτικός-ή-όν μσν. ὁ εἰς δεξίωσιν ἁρμόδιος : Εὐστ.'Ιλ.782,56 **φιλοφροσύνης δεξιωτικῆς.**
δέξο ἐπ. ἀόρ. β' προστ. τοῦ δέχομαι βλ.λ.
δεξός-ά-ό δημ. κ. **δεξύς**-ιά-ύ δεξιός βλ.λ., ὁ κείμενος πρὸς τὸ μέρος τῆς δεξιᾶς χειρός : 'Ερωτόκρ.Β 1807 **ἤδωκεν ὁ Πιστόφορος εἰς τὴν δεξὰ μασέλλα** | **τοῦ Κυπριώτη κονταρά**· || τὸ θηλ. **δεξιά** ὡς οὐσ. ἡ δεξιὰ χείρ.
δεξτρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν μετατροπῆς τοῦ ἀμύλου, ἐν χρ. κυρίως ὡς συγκολλητικὴ ὕλη.
δεξτρόζη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ γλυκόζη βλ.λ.
δεξύς-ιά-ύ δημ. κ. δεξός-ά-ό βλ.λ.
δεοδάρα (ἡ) νεώτ. βοταν. κοσμητικὸν εἶδος τοῦ δένδρου κέδρος βλ.λ.
δέομαι κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέσ. τοῦ **δέω**, συνηρ. δῆσθε, μτχ. **δεόμενος**, μέλλ. **δεήσομαι**, δωρ. δεοῦμαι, μτγν. δεηθήσομαι, ἀόρ. **ἐδεήθην**, παρακ. δεδέημαι, πάντοτε προσωπικόν, π.'Ομ.ἐν χρ. ὁ τ. δεύομαι, ἀπολ. μ. ἐν μτχ., ἔχω ἀνάγκην, χρειάζομαι, ζητῶ : 'Ηρ.8,59 **οἷα κάρτα δεόμενος**· || οἱ δεόμενοι οἱ ἐνδεεῖς, οἱ πτωχοί· ἀντίθ. οἱ κεκτημένοι τὰς οὐσίας : 'Ισοκρ.6,67 **τοῖς δεομένοις ἐπαρκέσειαν**· || μετὰ γεν. ἔχω ἀνάγκην τινός, χρειάζομαί τι, στεροῦμαί τινος : 'Ηρ. 1,36, Σοφ.ΟΤ 1148, Θουκ.8,43 **οὐδὲ τῆς τροφῆς ἐπὶ τούτοις δεῖσθαι οὐδέν** (οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχειν τροφῆς), Πάπ. **δεόμενος πολλῶν ἀναλωμάτων**· || μετ' ἀπαρφ. : Πλάτ.Πολ.392 D **ἔτι δέομαι σαφέστερον μαθεῖν**, Πάπ. **οἱ δὲ ἐδεήθησαν ἴσα ποιήσασθαι**· || **τὰ δεόμενα** τὰ ἀναγκαῖα, τὰ ἔχοντα ἀνάγκην, ἐλλειφίν τινα : 'Επιγρ. **ἐπισκευάσαι τὰ δεόμενα** (τὰ ἔχοντα ἀνάγκην ἐπισκευῆς μέρη)· || ὁμ. κ. καθ' ἑν. **τὸ δεόμενον** ε Πολύβ.15,15,7 **ἀεὶ τῶν ἔγγιστα τῷ δεινῷ σημαιῶν συνεπιστρεφαυσῶν πρὸς τὸ δεόμενον** (τὸ ἀπειλούμενον σημεῖον)· || ἀπροσ. **δεῖται** βλ. **δεῖ**· **2**) μετὰ γεν. ἐπιθυμῶ : 'Ηρ.9,35 **ἐδέοντο γὰρ δεινῶς τοῦ Τισαμενοῦ**, Πάπ. **μηδὲ δεῖσθαι τοῦ ἀπηγορευμένου**· κ. μετ' ἀπαρφ. : 'Ηρ.2,173 **ἐπεὰν μὲν δέωνται χρᾶσθαι**· **3**) μετὰ διπλῆς αἰτ. προσ. κ. πράγμ. ζητῶ παρακλητικῶς τι παρά τινος : 'Ηρ.3,157 **τῶν ἐδέετο σφέων**, Σοφ.ΟΚ 1170 **μή μου δεηθῇς**, - **πράγματος ποίου**; || μετὰ γεν. προσ. κ. αἰτ. οὐδ. ἀντων. : Πλάτ.'Απ.17 C **τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παρίεμαι**· || μετὰ συστοιχ. αἰτ. δέημα ἢ συχνότερον δέησιν, παρακαλῶ, ἱκετεύω : 'Αριστφ.'Αχ.1059 **τὸ δέημα τῆς νύμφης, ὃ δεῖταί μου σφόδρα**, Αἰσχίν.2,43 **ἐμοῦ δὲ δέησιν ἰσχυρὰν ἐδεήθη μὴ παραλιπεῖν**· || μετ' αἰτ. πράγμ. μ. : Θουκ.1,32 **ξύμφορα δέονται**, Πλάτ.Πρωτ.335 **Ε εἴ μου δυνατὰ δέοιο**, Ξεν.'Αν.2,3,29· || κ. νεώτ. κ. δημ. μετὰ γεν. προσ. μ. : Δημ.550 **δεηθεὶς ὑμῶν ἁπάντων πρὸς Διὸς καὶ θεῶν** (ζητήσας παρ' ὑμῶν χάριν), Πάπ. **ἀξιῶ καὶ δέομαί σου**, Πάπ. **οἱ ἡμῶν δεηθέντες**· || μετὰ γεν. προσ. κ. ἀπαρφ.: 'Ηρ.1,59 **ἐδέετό τε τοῦ δήμου φυλακῆς τινος πρὸς αὐτοῦ κυρῆσαι**, Πλάτ.Πρωτ.336 Α **τούτου δέον συγκαθεῖναι**, Πάπ. **δέομαί σου ἀκοῦσαί μου**· || καὶ μετὰ τελ. προτάσ. **διὰ τοῦ ὅπως** :

Πλούτ.'Αντ.84 ἐδεήθη Καίσαρος ὅπως αὐτὴν ἐάσῃ χόας ἐπενεγκεῖν 'Αντωνίῳ, Πάπ. δεόμενος αὐτοῦ, ὅπως..' || μετ' αἰτ. προσ.: Θουκ.5,36 ἐδέοντο Βοιωτοὺς ὅπως παραδώσουσι Λακεδαιμονίοις' 4) κ. νεώτ. κ. δημ. κάμνω δέησιν, ἱκετευτικῶς παρακαλῶ, προσεύχομαι: ΠΔΨαλμ.29,9 καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι, ΚΔΠράξ.8,24 δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως.., - συνήθ. φρ. προοιμιακὴ εὐχῆς ἐκκλ. τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, Παλαμ.Περ.Χαιρ.55,14 τὰ ρόδα σου ἦταν.. καλόγριες δεόμενες γυρτές' || παρενθετ. παρακαλῶ, ἱκετεύω: ΠΔ Γεν.44,18 ἐγγίσας δὲ αὐτῷ 'Ιούδας εἶπε. δέομαι κύριε.

δεόμενος 'Ησ. «νόμος, δεσμός».

δέον-οντος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ. αὐδ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ ἀπροσ. δεῖ βλ.λ. ὡς οὐσ. τὸ ἀναγκαῖον, τὸ καθῆκον, τὸ ὀρθόν, τὸ πρέπον, τὸ προσῆκον: Σοφ. Φιλ.891 μὴ βαρυνθῶσιν κακῇ ὀσμῇ πρὸ τοῦ δέοντος [πρὶν παραστῇ ἀνάγκη], Πλάτ.Θεαίτ. 150 E ἀπῆλθον πρωϊαίτερον τοῦ δέοντος, Ξεν. 'Απομν.4,3,8 μή τι ἡμᾶς μᾶλλον τοῦ δέοντος θερμαίνων βλάφῃ, - πέρα τοῦ δέοντος' || κ. ἐν πληθ.: Θουκ.1,22 ἕκαστοι περὶ τῶν ἀεὶ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστ' εἰπεῖν, 'Ισοκρ.3,25 οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες' || φρ. ἐν δέοντι (ἐνν. καιρῷ) εἰς κατάλληλον καιρόν: 'Ηρ.2,159 καὶ ταὐτῃσί τε ἐχρᾶτο ἐν τῷ δέοντι, 'Αριστφ.Εἰρ.272 ἀπόλωλ' ἐκεῖνος κἀν δέοντι τῇ πόλει' || ὁμ. εἰς δέον ἀζημίως: 'Ηρ.1,119 ἡ ἁμαρτὰς οἱ ἐς δέον ἐγεγόνεε, Σοφ.ΟΤ 1416 εἰς δέον πάρεστι' || ὁμ. εἰς, τὸ δέον δι' ἀναγκαίους σκοποὺς ἢ ἐν περιπτώσει ἀνάγκης: 'Ηρ.2,173 ὥστε ἐς τὸ δέον οὐκ ἂν ἔχοιεν αὐτοῖσι χρᾶσθαι' ὅθ. εἰδ. διὰ δαπάνας προσηκούσας ἀλλὰ μὴ ἀνακοινωσίμους: 'Αριστφ.Νεφ.859 (σκωπτ.) ὥσπερ Περικλέης εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα' 2) εἰδ. νεώτ. τὰ δέοντα αἱ προσρήσεις, τὰ χαιρετίσματα: τὰ δέοντα εἰς τοὺς γονεῖς σου.

δεοντολογία (ἡ) νεώτ. ἡ διδασκαλία περὶ τῶν δεόντων γενέσθαι' 2) θεωρία διδάσκουσα περὶ τοῦ δέοντος, τοῦ ἠθικῶς προσήκοντος, ἄ. καθηκοντολογία' 3) εἰδ. σύστημα γνώσεων, οἷον ἱστορικῶν, ἰατρικῶν, νομικῶν, κοινωνικῶν, περὶ τοῦ τρόπου τοῦ φέρεσθαι ἐν τῇ ἀσκήσει ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος, ἰδίως τοῦ ἰατρικοῦ.

δεοντολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δεοντολογίαν βλ.λ., ἀντίθ. ὀντολογικός: δεοντολογικαὶ ἐπιστῆμαι.

δεοντολογικῶς νεώτ. ἐπίρρ. συμφώνως πρὸς τὰ διδάγματα τῆς δεοντολογίας ἢ ἀπὸ δεοντολογικῆς ἀπόψεως.

δεοντολογισμός (ὁ) νεώτ. ἡ τάσις τοῦ ἐρευνᾶν τὰ πράγματα ἀπὸ δεοντολογικῆς ἀπόψεως.

δεοντολογῶ-έω νεώτ. ὁμιλῶ περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι, ἀδιαφορῶν διὰ τὴν οὐσίαν, τὴν πραγματικότητα τῶν ὄντων ἤτοι διὰ τὴν ἀντικειμενικὴν ὑπόστασιν.

δεόντως (δέον) κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπίρρ. ὅπως εἶναι ἀναγκαῖον, ὅπως πρέπει, πρεπόντως, προσηκόντως, ἁρμοδίως, καταλλήλως: Πλάτ.Νόμ.837 C δεόντως τῆς ψυχῆς ἐπιτεθυμηκὼς ὕβριν ἥγηται, Πολύβ.1,12,7 τὸ κεφάλαιον αὐτῶν τῆς νῦν ὑπεροχῆς δεόντως συνόψεσθαι, Μαυρίκ.Στρατηγ.2,7,62 οὐδὲ γὰρ δυνατόν ἐστι δεόντως τρακτεύειν τινὰ τόξον, - αἴτησις δεόντως ὑπογεγραμμένη.

δέος-ους (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., ποι. γεν. κ. δέατος, κ. δείους (δϜέεος), πληθ. δέη κ. σπαν. δέα κ. δέατα φόβος, ἰδίως ψυχικὴ ἀνησυχία ἐξ ὑποψίας ἐπικειμένου κακοῦ' 'Αμμών.39 «δέος καὶ φόβος διαφέρει' δέος μὲν γάρ ἐστι πολυχρόνιος κακοῦ ὑπόνοια, φόβος δὲ ἡ παραυτίκα πτόησις»: 'Ιλ.Κ 376 χλωρὸς ὑπαὶ δείους' || συνήθ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ φόβος: 'Ηρ 4,115 ἡμέας ἔχει φόβος τε καὶ δέος, Λυσ.20,8 τὸ δέος καὶ ὁ φόβος τῶν πεπονθότων ἀπέτρεπε πάντας, Δημ.555 οὐδὲ τὸν ἐξείργοντα δέει καὶ φόβῳ' 2) μετὰ γεν. φόβος ἀπό τινος προσώπου ἢ πράγματος προερχόμενος: 'Αριστφ.'Αχ.581 ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ τῶν ὅπλων ἰλιγγιῶ, Θουκ.1,26 δέει τῶν Κερκυραίων μὴ κωλύωνται ὑπ' αὐτῶν' || συνήθ. κατὰ δοτ.: Δημ.53 οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει τοὺς τοιούτους ἀποστόλους (δεδίασι, φοβοῦνται μέχρι θανάτου), 'Αλέξ.Ρήτ.110,6 τρέμειν τῷ δέει τί πείσεται, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.3,4,4 πάσης τῆς νυκτὸς ἐν φροντίσιν ἑκάτεροι καὶ δέει διαγρηγορήσαντες' || μετ' ἀπαρφ.: 'Ιλ.Μ 246 σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι' || ἑπομένου μή, μεθ' ὑποτ.: 'Αριστφ.'Εκκλ.650 ὥστ' οὐχὶ δέος μή σε φιλήσῃ, Θουκ.3,33 μέγα δέος ἐγένετο μὴ παραπλέοντες οἱ Πελοποννήσιοι.. πορθῶσιν.. τὰς πόλεις' || ὁμ.κ.κατὰ δ. ἄ. σύντξ. κ. συνεκφ.: Σοφ.ΟΚ 223 δέος ἴσχετε μηδὲν ὅσ' αὐδῶ, Πλάτ.Συμπ.198 A ἀδεὲς πάλαι δέος δεδιέναι (τὸ φοβεῖσθαι ὅπου δὲν ὑπάρχει φόβος)' 3) σέβας, σεβασμός: Αἰσχ.Πέρσ.703 ἐπεὶ δέος παλαιὸν σοὶ φρενῶν ἀνθίσταται' 4) αἰτία, λόγος διὰ φόβον: 'Ιλ.Α 515 ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος (δὲν ἔχεις αἰτίαν φόβου)' || μέσον πρὸς ἔμπνευσιν φόβου, φόβητρον: Θουκ. 3,45 ἢ τοίνυν δεινότερόν τι τούτου δέος εὑρετέον ἐστίν' || σπαν. κατὰ πληθ.: 'Εκατ.Μ 364 τὰ δέατα, Λυσ.6,20 ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ δέη πολλὰ καὶ κινδύνους ὁ θεὸς ἐπιπέμπει τοῖς ἀδικοῦσιν, Αἰλ.Ζ 8,10 δέα ποικίλα.

δεός (ὁ), θηλ. δεά δωρ. τ. τοῦ θεός · Γρηγ.Καρ. 692' πρβλ. 'Ησ. «δέος' φόβος ἢ θεός».

δεπάζω ΕΜ 443,56 ὡς ἐτυμολ. τοῦ δέπαστρον, πίνω.

δέπας-αος (τό), δοτ. δέπᾳ, ὀν. πληθ. δέπα κ. δέπατα ('Επιγρ.), ἐπ. δοτ. δεπάεσσι κ. δέπασσι, παρ' 'Ομ. εἶδος ποτηρίου συνήθ. χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦ κεχρυσωμένου κατὰ τὰ χείλη, χρήσιμον πρὸς πόσιν ὕδατος ἢ διὰ τὰς θυσίας: 'Ιλ.Α 584 ἀναΐξας δέπας ἀμφικύπελλον μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει, αὐτ.Λ 632 δέπας περικαλλὲς.. χρυσέοις ἥλοισι πεπαρμένον, Στησίχ.7 δέπας σκύπφειον, Αἰσχ.ἀπ. 69 δέπας 'Ηφαιστοτυκές, ΑΠλ.4,333 δέπας ἐκ κεράμοιο' 2) τὸ χρυσοῦν ποτήριον, ἐν ᾧ, οἱονεὶ ὡς ἐν λέμβῳ, ὁ 'Ηλιος διέπλεε τὸν ὠκεανὸν κατὰ τὴν νύκτα πλέων ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς: Στησίχ.8,1 'Αέλιος.. δέπας ἐσκατέβαινε χρύσεον, Σχόλ.'Απολλ.Ρ 4,1396 λαβὼν δέπας χρυσοῦν παρὰ 'Ηλίου ἀφικνεῖται ἐν αὐτῷ εἰς Πέργην.

δεπαστραῖος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δέπαστρον βλ.λ.ΙΙ: Λυκόφρ.489 δεπαστραίων ποτῶν.

δέπαστρον (τό) κ. νεώτ. ποτήριον, δέπας βλ.λ.: Θέογν.π.'Αθην.8,360 C οἴνου τε δέπαστρον, τυρῶν τε κάνυστρον, 'Αντίμ.π.'Αθην.11,468 A νώμησαν δὲ δέπαστρα θοῶς βασιλεῦσιν 'Αχαιῶν ἐν σχερῷ ἑστηῶσι' 2) νεώτ.γένος κοιλεντέρων ἀκαληφῶν.

δεπόζιτο (τό) μσν., δημ. ντεπόζιτο βλ.λ.: 'Ιω.Μάνθ. 'Ιστ.Μορ.13,7 εἰς τὰ δεπόζιτα ἔρριχνε τὲς μπόμπες.

δεποτάτος (ὁ) μσν. (λατ.) ὁ κατώτατος τῶν ἐκκλησιαστικῶν βαθμούχων π. Βυζαντινοῖς, ἔχων ὡς ἔργον νὰ καλῇ τοὺς ἄρχαντας πρὸ τοῦ ἀρχιερέως, νὰ ἡγῆται αὐτοῦ κατὰ τὰς λιτανείας καὶ τὰς ἄλλας πορείας αὐτοῦ κττ.

δέπυρα (ἡ) κρητ. τ. τοῦ γέφυρα: 'Επιγρ.

δέρα (ἡ) αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ δειρή, δέρη βλ.λς: Σαπφ.ἐνΛυρ.Συμπληρ.23,16, Εὐρ.Φοίν.166 περὶ δ' ὠλένας δέρᾳ φιλτάτᾳ βάλοιμι' 2) 'Ησ. «δέρα' ὑπερβολὴ ὄρους, οἱ δὲ τὰ σιμὰ τῶν ὀρῶν», ὁ αὐτ. «δέραι' αἱ συνάγκειαι. Λάκωνες» (διόρθ. ἀντὶ συνασκίαι)' ὅθ. κ. τοπωνύμιον Κοίλα δέρα 'Επιγρ.

δεράγχη (ἡ) μτγν. θηρευτικὸς βρόχος, θηλιά:

'Αντίπ.ἐν ΑΠ 6,109,3 **κλωβοὺς τ' ἀμφιρρῶγας ἀνασπαστούς τε δεράγχας.**

δεραγχής-οῦς-ές μτγν. ὁ περισφίγγων τὴν δέρην, τὸν λαιμόν, ὁ πνιγηρός· ἁ. δειραγχής : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 6,107 **καὶ λίνων παλυστρόφων γεραιὰ τρύχη καὶ πάγας δεραγχέας** (Σουΐδ. « τὰς τὴν δέρην ἀγχούσας »).

δεράδελφος (ὁ) νεώτ. συνήθ. κατὰ πληθ. **δεράδελφοι** διπλοῦν τέρας μονοκέφαλον ἔχον τοὺς κορμοὺς κεχωρισμένους κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ, ἁ. κεφαλοθωρακοπαγής.

δέραιον (τὸ) τὸ περιδέραιον· Σουΐδ. « περιτραχήλιος κόσμος » : Εὐρ.'Ιων 1431 **δέραια παιδὶ νεογόνῳ φέρειν**, 'Αλκίφρ.3,63 **δεραιά τινα καὶ γνωρίσματα**· ‖ εἰδ. περιλαίμιον κυνός : Ξεν.Κυν.6,1 **κυνῶν δὲ κόσμος δέραια, ἱμάντες**, 'Αρρ.Κυν.5,8 **εἰ ἀντιτείνοις ἀπὸ τῶν δεραίων τὰς κύνας.**

δεραιοπέδη (ἡ) μτγν. θηρευτικὴ λαιμοπέδη, ἁ. δειροπέδη : 'Αντίπ.Σιδ.ἐν ΑΠ 6,14 **τῶν δὲ πτηνῶν ἄρρηκτον Πίγρης τάνδε δεραιοπέδαν.**

δεραιός (ὁ) 'Ησ. τὸ δέραιον βλ.λ.· 'Ησ. « δέραια, περιτραχήλια, παίγνια. Τὸ αὐτὸ καὶ δεραιοί ».

δεραιοῦχος-ον μτγν. ὁ συνέχων, σφίγγων τὸν λαιμόν : ΑΠ 7,473.

δέρας-ατος (τὸ) τὸ δέρος βλ.λ.· 'Ησ. « δέρμα προβάτου » : Εὐρ.Μήδ.480 **ὃς πάγχρυσον ἀμπέχων δέρας σπείραις ἔσωζε πολυπλόκοις ἄυπνος ὤν**, - **τὸ χρυσόμαλλον δέρας** (τὸ ὑπὸ τῶν 'Αργοναυτῶν ἀναρπαγὲν ἐκ Κολχίδος).

δεράς-άδος (ἡ) **δειράς** βλ.λ. : Σοφ.Φιλ.491 εἰς **Οἴτην στόλος Τραχινίαν τε δεράδα.. ἔσται** (διόρθ.).

δερβέναγας (ὁ) δημ. κ. **ντερβέναγας** (τουρκ.) ἀρχηγὸς σώματος ἐνόπλων φρουρούντος τὰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ ἰδίως τὰς διόδους τῶν ὀρέων, ἐπὶ τουρκοκρατίας : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.69,10 **προσκύνα, Διάκο, τὸν πασά,.. δερβέναγας νὰ γίνῃς**· **2**) μτφ. ἄνθρωπος αὐθαίρετος καὶ τυραννικός.

δερβενάκι (τό) δημ. κ. **ντερβενάκι**, ὑποκορ. τοῦ δερβένι **βλ.λ.** μικρὰ **κλεισώρεια ἐν** χρ. κ. κατὰ πληθ. ὡς τοπωνύμιον.

δερβένι (τό) δημ. κ. **ντερβένι** (τουρκ.) στενωπὸς ὄρους, στενοπορία, κλεισώρεια : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.224,16 **ἐκεῖ εἶναι λύκοι στὰ βουνὰ καὶ κλέφτες στὰ δερβένια**· ‖ κατ'ἐπέκτ. στρατιωτικὸς σταθμὸς ἐν στενωπῷ ὄρους ἐπὶ τουρκοκρατίας· ‖ ἐν χρ. κ. κατὰ πληθ. ὡς τοπωνύμιον.

δερβενοχώρι (τό) δημ. κ. **ντερβενοχώρι**, συνήθ. κατὰ πληθ. **-χώρια** τὰ **περὶ τὰς** κλεισωρείας (δερβένια) κείμενα χωρία.

δέρβη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **λεπιδοπτέρων** ἐντόμων.

δερβίσης (ὁ) νεώτ., δημ. (περσ.) κ. **ντερβίσης** Μωαμεθανὸς μοναχὸς ζῶν ἐν πενίᾳ συνήθ. μετ' ἄλλων εἰς μοναστήρια (τεκέδες) : Βαλαωρ.Κυρ.Φροσ. 2,144 **λαλοῦν τοῦ βάλτου τὰ πουλιά, ἀκούετ' ὁ δερβίσης**, Κρυστ.Σκ.'Αδ.2,86 **Τοῦρκος δερβίσης ἄπιστος στὸ μιναρὲ φωνάζει**· **2**) μτφ. θαρραλέος : **τὰ λέει σὰ δερβίσης.**

δερβίσικα ἐπίρρ. δημ. κ. **ντερβίσικα** κατὰ τὸν τρόπον τῶν δερβισῶν ἤτοι μετὰ φανατισμοῦ· **2**) ἐν ἀποχῇ ἀπὸ τῆς κοινωνίας, μοναστικῶς· **3**) θαρραλέως,μετὰ παρρησίας,ἰταμῶς : **τά'πε δερβίσικα.**

δερβίσικος-η-ο δημ. κ. **ντερβίσικος** ὁ ἀναφερόμενος εἰς δερβίσην βλ.λ.· **2**) θαρραλέος : λόγος **δερβίσικος.**

δερβιστήρ-ῆρος (ὁ) ΕΜ 257,52 **τὸ** δέρος βλ.λ.

δέργμα-ατος (τό) τὸ βλέμμα, ἡ ματιά : Αἰσχ.Πέρσ. 82 **κυανοῦν δ' ὄμμασι λεύσσων φονίου δέργμα δράκοντος**, Εὐρ.Μήδ.187 **τοκάδος δέργμα λεαίνης ἀποταυροῦται δμωσίν**· ‖ 'Ησ. « ὀφθαλμός »· **2**) πρᾶγμα ὁρώμενον, θέα, δραμα : 'Ορφ. Λιθ.334 **σεῖο δὲ τοι κλονέει κραδίην μέγα δέργμα δράκοντος.**

δεργμός (ὁ) 'Ησ. τὸ δέργμα βλ.λ.

δέρεθρον 'Ησ. « λίμνη ἀποχώρησιν ἔχουσα »· πρβλ. βέρεθρον, βάραθρον.

δερέμπεης (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **ντερέμπεης** κ. ἐν πληθ. **δερεμπέηδες** τοῦρκος τοπάρχης ἢ βέης, διωρισμένος ὑπὸ τῆς 'Υψηλῆς Πύλης εἴς τινα ἐπαρχίαν καὶ καταστὰς σὺν τῷ χρόνῳ ἡμιανεξάρτητος· **2**) μτφ. ἄνθρωπος αὐθαίρετος καὶ δεσποτικός.

δέρϜα ἀρκαδ. τ. τοῦ δέρη, δειρή βλ.λς : 'Επιγρ.

δερεόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ρυγχοφόρων.

δερεπτέρυξ-υγος (ὁ) νεώτ. γένος μεγάλων ἡμιπτέρων κορεΐδῶν ἐντόμων.

δερεφυσία (ἡ) νεώτ. γένος τι **ἡμιπτέρων ἐντόμων.**

δέρη (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ δειρή βλ.λ.· 'Αμμών.29 « αὐχὴν μὲν λέγεται τὸ ὄπισθεν τοῦ τραχήλου, δέρη δὲ τὸ ἔμπροσθεν », 'Ησ. «αὐχήν» : Αἰσχ.'Αγ.329 **οὐκέτ' ἐξ ἐλευθέρου δέρης ἀποιμώζουσι φιλτάτων** μόρον, αὐτ.875 **πολλὰς ἄνωθεν ἀρτάνας ἐμῆς δέρης ἔλυσαν ἄλλοι**· πρβλ. τόν αἰολ.κ.δωρ.τ. **δέρα.**

δερίαι 'Ησ. « λοιδορίαι ».

δερικορός-ύος (ἡ) νεώτ. γένος ὀρθοπτέρων **ἀκριδιωδῶν** πηδητικῶν ἐντόμων.

δερινία (ἡ) νεώτ. γένος **ἡμιπτέρων** ἐντόμων.

δερίνιον 'Ησ. « φλοιάν ».

δέρις-ιος (ἡ) μτγν. ἡ δέρη, δειρή βλ.λ.· 'Ησ.«τράχηλος» : 'Αλκίφρ.1,28· **2**) ἡ δέρρις βλ.λ. : Πολυδ. 2,235 **ἀπὸ δὲ τοῦ δέρματος ὀνόματα δορά, δέρις** (κῶδ. δέρρις).

δεριστήρ-ῆρος (ὁ) 'Ησ. « περιδέραιον ἵππου » (κῶδ. δερριστήρ).

δεριστής (ὁ) 'Ησ. «κυνάγχης περιαυχένιος» (κῶδ. δερριστής).

δερκευνής-οῦς-ές μτγν. ὁ κοιμώμενος **μὲ ἀνοικτοὺς** ὀφθαλμούς : Νίκ.'Αλεξ.67 **πολλάκι δὴ σκίνακος δερκευνέος ἢ ἀπὸ νεβροῦ Πυετίην τμήξαιο.**

δερκιάομαι-όωμαι ποι. τ. τοῦ δέρκομαι **βλ.λ.** : 'Ησίοδ.Θ 911 **καλὸν δέ θ' ὑπ' ὀφρύσι δερκιόωνται.**

δέρκομ (ἄκλ.) νεώτ. (ἰατρ. κ. **ντέρκομ** νόσος τις δυστροφικὴ ἐξ ἀλλοιώσεων ἢ ἀνεπαρκείας τῶν ἐνδοκρινῶν ἀδένων.

δέρκομαι (ὁ ἐνεργ. τ. δέρκω μ. π. 'Ησ. « **δέρκειν**· βλέπειν, ὁρᾶν »), παρατ. **ἐδερκόμην**, ἐπ. **δερκέσκετο**, μέλλ. **δέρξομαι**, παρακ. ἐν σημ. ἐνεστ. **δέδορκα**, ἀόρ. **ἔδρακον**, παθ. ἀόρ. **ἐδέρχθην**, κ. **δέρχθη**, προστ. **δέρχθητε**, μτχ. **δερχθεὶς** κ. **δρακείς**, μτγν. μέσ. ἀόρ. **δέρξατο** κ.**ἐδρακόμην** ρίπτω βλέμματα, ἀτενίζω, κοιτάζω, βλέπω : '**Ιλ.Ρ 675** ὄν ῥά τέ φασιν ὀξύτατον **δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν**, Πίνδ.Ν 7,66 **ἔν τε δαμόταις ὄμματι δέρκομαι λαμπρόν**· ‖ ἡ μτχ. παρακ. **δεδορκὼς** ὁ βλέπων τὸ φῶς, ὁ ἔχων τὴν ὅρασιν, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν τυφλόν : Σοφ.ΟΤ 454 **τυφλὸς γὰρ ἐκ δεδορκότος καὶ πτωχὸς ἀντὶ πλουσίου**· ‖ ὅθ. ἐν φρ. βλέπω τὸ φῶς, εἶμαι ἐν τῇ ζωῇ, εἶμαι ζῶν, ζωντανός, συνήθ. κατὰ μτχ. : '**Ιλ.Α 88 ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο**, Πίνδ. Π 2,20 **διὰ τεὰν δύναμιν δρακεῖσ' ἀσφαλὲς** (ἀφ' οὗ ζῇ ἐν ἀσφαλείᾳ), Αἰσχ.Εὐμ.322 **ἀλαοῖσι καὶ δεδορκόσιν** (διόρθ. ἀμαυροῖσι), Σοφ.'Ηλ.66 Χρησμὸς π. Πλουτ.Σόλ.9 **δέρκονται ἐς ἠέλιον**· ‖ συνήθ. μετ' οὐδ. ἐπιθ. οἷον δεινόν, **δεινά, σμερδαλέον, ὀξύταταν, ἄγρια, φόνια** κττ. ρίπτω βλέμμα φοβερόν, ἀπειλητικόν, ἄγριον, φονικὸν κττ. : 'Ιλ.Γ 342 **ἐς μέσσον Τρώων καὶ 'Αχαιῶν ἐστιχόωντο δεινὸν δερκόμενοι**, 'Ησίοδ.Α 236 **ἄγρια δερκομένω**, Αἰσχ.Εὐμ.34 **δεινὰ δ' ὀφθαλμοῖς δρακεῖν πάλιν μ' ἔπεμψεν ἐκ δόμων**, 'Αριστφ.Βάτρ.1337 **φόνια φόνια δερκόμενον**· ‖ ὁμ. μετὰ συστοίχ. αἰτ. : 'Οδ.Τ 446 **πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς** (ἐξακοντίζων πῦρ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν)· **2**) μετ' αἰτ.

ἀντικειμ. βλέπω εἴς τινα ἤ τι, παρατηρῶ τινα ἤ τι: Ἰλ.Ν 86 **καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίγνετο δερκομένοισιν Τρῶας,** Πίνδ.Ν 7,3 **μέλαιναν δρακέντες εὐφρόναν,** Αἰσχ.Ἀγ.602, Ὀππ.Κυν.4,164 **δερκόμενος χαροποῖσιν ἐπ' ὄμμασιν αἰθόμενον πῦρ,** Πάπ. **τὸν οὐδέποτ' ἔδρακεν ἀνήρ·** ‖ ὁμ. κ. ἐμπροθέτ.: Ἡσίοδ.Α 169 **ἠδὲ λεόντων ἐς σφέας δερκομένων,** Εὐρ.Ἡρ.951 **ἄλλος εἰς ἄλλον δρακών·** **3)** γεν.αἰσθάνομαι, διακρίνω: Αἰσχ.Ἑπτ.103 **κτύπον δέδορκα,** Εὐρ.Ἀνδρ.545· **4)** ἀποβλέπω μετ' εὐνοίας, ἐπὶ τῆς τύχης: Πίνδ.Π 3,85 **λαγέταν γάρ τοι τύραννον δέρκεται·** **5)** ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, συνήθ. κατὰ τὴν μτχ. **δεδορκώς** ἐν ἐπιθ. χρ. ὁ ὀξυδερκής, ζωηρός: Αἰσχ.Ἱκ.409 **ἐς βυθὸν μολεῖν δεδορκὸς ὄμμα,** Σοφ.Αἴ.85 **ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα καὶ δεδορκότα·** ‖ δθ. τὸ οὐδ. **δεδορκός** ἐν ἐπιρρ. χρ. δεδορκότως, ὀξυδερκῶς: Χρύσ. Στωϊκ.3,198 **δεδορκὸς βλέπουσα·** **6)** ἀμτβ. μτφ. ἐπὶ τοῦ φωτός, λάμπω, ἀστράπτω, φεγγοβολῶ, λαμποκοπῶ: Πίνδ.Ν 3,84 **Ἐπιδαυρόθεν τ' ἄπο Μεγάρων δέδορκεν φάος,** αὐτ.9,41 **δέδορκεν .. φέγγος·** ‖ δθ. ἡ μτχ. **δεδορκώς** ἐν ἐπιθ. χρ. ὁ φεγγοβόλον, ζωηρὰν ἔκφρασιν ἔχων: Ἀριστλ. Φυσιογν.808,4 **ὑπνωδέστερον δὲ τὸ πρόσωπον φαίνεται μήτε δεδορκὸς μήτε σύννουν·** ‖ τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **τὸ δεδορκός** ὡς οὐσ. ἡ ζωηρότης: Πλούτ.Ἠθ.15 Β.

δερκύλλειν Ἡσ. « αἱματοποτεῖν, ἄλλοι δερμύλλειν ».

δέρκυλος (ὁ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** σαρκοφάγων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδῶν.**

δέρμα-ατος (τό) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐκδεδαρμένον καὶ ἀκατέργαστον περίβλημα τοῦ σώματος τῶν ζῴων, δορά, τομάρι: Ἰλ.Ι548 **ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,** Πίνδ. Π 4,161 **δέρμα τε κριοῦ βαθύμαλλον ἄγειν,** Ἡρ. 4,64 **ὃς γὰρ ἂν πλεῖστα δέρματα χειρόμακτρα ἔχῃ,** Πάπ. **δέρμα αἴγειον,** Διγεν.Ἀκρ.1600 **πολλῶν θηρίων δέρματα εἶχεν ἀπάνω, κάτω·** ‖ ὁμ. κ. ἡ κατειργασμένη δορὰ ζῴου, ἁ. σκῦτος, βύρσα, πετσί· **2)** τὸ φυσικὸν περίβλημα τοῦ σώματος ἀνθρ. κ. τὸ πετσί: Ἡρ.4,64 **δέρμα δὲ ἀνθρώπου καὶ παχὺ καὶ λαμπρὸν ἦν ἄρα,** Ἀριστφ.Εἰρ.746 **τί τὸ δέρμ' ἔπαθες;,** Πλάτ.Φαίδ.98 D, Δίων Κ 29 **τῶν γυναικῶν τὰς κόμας σὺν τῷ δέρματι ἐκ τῶν κεφαλῶν ἀπέσπασαν·** **3)** ἐπὶ τοῦ ὀστράκου τῆς χελώνης: Ἀριστφ.Σφ.1292 **ἰὼ χελῶναι μακάριαι τοῦ δέρματος·** **4)** συνεκδ. ἀσκὸς δερμάτινος: Ὀδ.Β 291 **οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα, μυελὸν ἀνδρῶν, δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν·** ‖ ὁμ. Ἡσ. « δέρμα, πήρα καὶ δέσμη »· ‖ δερμάτινος σωλήν, μαρκούτσι: Πάπ. **δέρμα οἰνοφόρον·** **5)** κατ' ἐπέκτ. τὸ κέλυφος τῶν καρπῶν, ἡ φλούδα: Θεόφρ.Φἱ 4,14,10 **ὁ τῆς ἐλαίας σκώληξ ἐὰν μὲν ὑπὸ τὸ δέρμα γένηται,** Γεωπ.9,19,6 **ὡς μόνον τὴν σάρκα καὶ τὸ δέρμα τῆς ἐλαίας θλίβεσθαι,** αὐτ.19,9,5 **τοῦ τῶν ῥαγῶν δέρματος·** **6)** εἰδ. νεώτ. ὀρυκτολ. **δέρμα ὀρέων** ὀρυκτόν, παραλλαγὴ τοῦ ἀμιάντου **καὶ τοῦ** ἰνώδους **σερπεντίνου.**

δερμαλειχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἀραχνοειδῶν ἀκάρεων βλ.λ.

δερμάλειχος (ὁ) νεώτ. γένος ἀκάρεων βλ.λ.

δερμαλλαγή (ἡ) νεώτ. ἡ ἀλλαγὴ τοῦ δέρματος.

δερμάνυσσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος γαμασιδῶν ἀκάρεων βλ.λ. παράσιτον συνηθ. τῶν ὀρνίθων.

δερματάδες (αἱ) δημ. ποικιλία τις τῆς οἰνοφόρου ἀμπέλου.

δερματαλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νευραλγία τοῦ δέρματος χαρακτηριστικὴ ὡρισμένων δερματικῶν παθήσεων, οἷον τοῦ ἕρπητος κ. τοῦ ζωστῆρος.

δερματαναιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀναιμία τοῦ δέρματος.

δερματαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μέθοδος διαγνώσεως τῆς φυματιώσεως διὰ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ δέρματος.

δερματέα (ἡ) νεώτ. γένος πεζιζιδῶν μυκήτων.

δερματεμπορία (ἡ) νεώτ. κ. **δερματεμπόριον** (τὸ) ἡ ἐμπορία, τὸ ἐμπόριον δερμάτων.

δερματεμπόριον (τὸ) νεώτ.κ.**δερματεμπορία** βλ.λ.

δερματέμπορος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔμπορος δερμάτων.

δερματέμυς-υος (ὁ) νεώτ. γένος τι ἑρπετῶν.

δερματένιος-α-ο δημ. δερμάτινος βλ.λ.

δερματηρά (ἡ) πάπ. φόρος ἐπὶ τῶν **δερμάτων** ἐν Αἰγύπτῳ: Πάπ.

δερμάτι (τὸ) δημ. τὸ δέρμα ζῴου· ‖ ἡ δορά, τὸ τομάρι: Ἐρωτόκρ.Β 349 **εἶχεν κι ἀπάνω στ' ἄρματα βαλμένο 'να δερμάτι,** Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Ι 568 **γιὰ τὸ κεφάλι καὶ γιὰ τὸ δασύτριχο τ' ἀγριόχοιρου τὸ δερμάτι·** **2)** συνεκδ. ἀσκὸς ἐκ δέρματος ζῴου, ἀσκί, τουλούμι.

δερματιάζω δημ. ἰδίως ἐπὶ τυροῦ, θέτω τι ἐντὸς ἀσκοῦ ἐκ δέρματος ζῴου.

δερματίκι(ο)ν (τὸ) πάπ. κ. **δελματίκιον** κ. **δερματικὸν** τὸ δαλματικόν, ἡ δαλματικὴ βλ.λς.

δερματίκιον (τὸ) πάπ. περιλαίμιον ἐκ δέρματος.

δερματικομαφόρτιον πάπ. **-φόρτιν** περικάλυμμα κωνοειδὲς ἐκ δέρματος ζῴου: Πάπ. **δερματικομαφόρτιν λιβάνινον** (καλύπτρα τῆς κεφαλῆς, ἣν ἔφερον οἱ παρὰ τὸν Λίβανον κατοικοῦντες).

δερματικός-ή-όν κ. **νεώτ.** ὁ ἔχων φύσιν ἢ ὑφὴν δέρματος, ὁ πρὸς δέρμα ὁμοιάζων, ὁ μεμβρανώδης: Ἀριστλ.Ζἱ 495 a,8 **ἔστι δ' ἡ μῆνιγξ ὑμὴν δερματικὸς ὁ περιέχων τὸν ἐγκέφαλον·** **2)** ὁ ἐκ δέρματος, ὁ δερμάτινος κ. μτφ. ὁ σαρκικός: Γρηγ. Νύσσ 1,637 C **ἀποδύεται τὸν δερματικὸν ἐκεῖνον χιτῶνα·** **3)** **δερματικὸν** (ἐνν. ἀργύριον) χρήματα εἰσπραττόμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν δορῶν τῶν θυσιαζομένων ζῴων: Λυκούργ.ἀπ.1 **δερματικὸν ἀργύριον·** **4)** **δερματική** (ἡ) ὡς οὐσ. ἡ δαλματικὴ βλ.λ.: Πάπ. 3ος αἰ. μ. Χ.· **5)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ δέρμα τοῦ ἀνθρώπου: **δερματικὰ νοσήματα** (αἱ ποικίλης μορφῆς παθολογικαὶ ἀλλοιώσεις τοῦ δέρματος), -**δερματικαὶ βλάβαι,** - **δερματικὰ φάρμακα** (τὰ δρῶντα ἐπὶ τῆς λειτουργίας τοῦ δέρματος **κ.** ἰδίως τῆς ἐκκρίσεως τοῦ ἱδρῶτος).

δερματίνη (ἡ) νεώτ. τεχνητὴ οὐσία ἐν χρ. πρὸς κατασκευὴν διαφόρων εὐρείας χρήσεως ἀντικειμένων εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ δέρματος ἢ τοῦ ἐλαστικοῦ κόμμεως, ἐξ ὧν συνήθως κατασκευάζονται.

δερματίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτόν, προϊὸν ἐνδιαμέσου βαθμίδος χημικῆς ἀποσαθρώσεως ὑπερβασικῶν πετρωμάτων.

δερμάτινος-η-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δερματένιος** ὁ ἐκ δέρματος πεποιημένος, πέτσινος, πετσένιος: Ὀδ.Δ 782 **ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισιν,** Ἡρ.7,79 **ἀσπίδας δὲ δερματίνας σμικράς,** Στράβ.16,4,19 **πλέοντες ἐπ' αὐτὰ διὰ τῶν στενῶν δερματίνοις πλοίοις,** ΚΔ Μᾶρκ.1,6 **ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ,** Ἐπιγρ. **ὑποδήματα δερμάτινα,** Φίλ.1,100 **ὄγκος δερμάτινος,** Πορφ.Ἀποχ.2,46 **χιτὼν δερμάτινος,** Ἐπιγρ. **τεύχη δερμάτινα,** Πάπ. **ἱμάτιον δερμάτινον,** Μηναῖ.8,29 Συναξ **δερματίνῃ ζώνῃ περισφιγγόμενος.**

δερμάτιον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. δερμάτι βλ.λ. ὑποκορ. τοῦ δέρμα, μικρὸν καὶ λεπτὸν δέρμα: Πλάτ.Ἐρυξ.400 Α **ἐν δερματίῳ σμικρῷ ἀποδέδεται,** Ἀριστλ.Φυσιογν.807 b,18 **τὸ δερμάτιον λεπτόν,** Διγεν.Ἀκρ.1613 **λέοντας νὰ σκοτώσῃς | καὶ ἐκείνων τὰ δερμάτια ἂν φέρῃς ἐδῶ πάντα·** ‖ τεμάχιον δέρματος: Πολυδ.1,147 **τὰ δ' ἐπανεστηκότα δερμάτια περὶ τὸν ἄξονα κατὰ τὰ παραξάνια παρατρόχια·** ‖ Ἀμμών.141 « φασκώλιον δέ ἐστι δερ-

μάτιον»· || Μαῖρις 301 «πομφόλυγες τὰ δερμάτια, ἃ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αἱ γυναῖκες ἔχουσιν».

δερματίς-ίδος (ἡ) μαν. ὑποκορ. τοῦ δέρμα βλ.λ. Φώτ. Ἐπιστ. 241,364 **τῆς ἐπαλειφούσης αὐτὸ σαρκὸς καὶ τῆς δερματίδος.**

δερματῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **δερμῖτις** φλεγμονὴ τοῦ δέρματος ἐκ διαφόρων αἰτίων φυσικῶν, μηχανικῶν, χημικῶν, μικροβιακῶν κ.ἄ. προελεύσεως ἐνδογενοῦς ἢ ἐξωγενοῦς : **δερματίτιδες ἀκτινικαὶ** (αἱ προκαλούμεναι ἐξ ἐπιδράσεως παρατεταμένης ἢ ὑπερβαλλούσης ἐντάσεως ἀκτίνων).

δερματο- πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων σημαινουσῶν, ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ἀνήκει ἢ ἀναφέρεται εἰς τὸ δέρμα ἢ προέρχεται ἐκ δέρματος.

δερματόβια (τὰ) νεώτ. κατηγορία ἐντόμων, ὧν αἱ κάμπαι ζῶσιν ἐπὶ τοῦ δέρματος διαφόρ. ζώων.

δερματόβιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐπιμήκων τὸ σῶμα διπτέρων **μυιΐδων** ἐντόμων.

δερματοβλαστίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἀλγῶν τοῦ ἄθροισμ. τῶν **ἑτεροσπέρμων.**

δερματηβράγχια (τὰ) νεώτ. ζωολ. κατηγορία γαστεροπόδων μαλακίων.

δερματοβραγχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **γαστεροπόδων** μαλακίων.

δερματόβραγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος δερματοβραγχιδῶν μαλακίων.

δερματόγαστρον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος τι γαστερομυκήτων παρασιτικῶν ἐπὶ σαπρῶν ξύλων.

δερματογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐν τῷ δέρματι ἢ ἐκ τοῦ δέρματος γεννώμενος ἢ ἀναπτυσσόμενος· || εἰδ. ἀνατ. **δερματογενῆ ὀστᾶ** ὀστᾶ ὧν ἡ διάπλασις καὶ ἡ ὀστέωσις τελεῖται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ συνδετικοῦ ἱστοῦ **καὶ οὐχὶ ἐκ** χόνδρου, ἄ. ὑμενογενῆ· || βιολ. **δερματογενὴς ἱστὸς** νεογενὴς φυτικὸς ἱστὸς ἀναφαινόμενος ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς ρίζης ἢ τοῦ **καυλοῦ καὶ διδων** τὴν γένεσιν **εἰς** τὴν ἐπιδερμίδα τῶν φυτικῶν τούτων τμημάτων.

δερματογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων τὸ δέρμα : δερματογόνος **ἱστός**· || εἰδ. βιολ. **δερματογόνον** (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ ἐξωτερικὸν ἐπίστρωμα τῶν κυττάρων τοῦ ἀρχεφύτρου, ἐξ ὧν παράγεται ὁ δερμικὸς ἱστὸς τῶν φυτῶν.

δερματογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ τοῦ δέρματος.

δερματογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς** τὴν δερματογραφίαν βλ.λ.

δερματογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν δερματογραφίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος.

δερματοδήκτης (ὁ) νεώτ. ὁ δερματοκόπτης βλ.λ.

δερματόδοντα (τὰ) νεώτ. ζωολ. κατηγορία ζώων, ὧν οἱ ὀδόντες ἐκφύονται ἀμέσως ἐκ τοῦ δέρματος, ἤτοι στεροῦνται οὔλων.

δερματόδους-οντος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος τι **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δερματοδυνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **δερματωδυνία** νευραλγία τοῦ δέρματος.

δερματοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς δέρμα, ὁ ἔχων τὴν ὄψιν ἢ τὴν σύστασιν τοῦ δέρματος· || εἰδ. ἰατρ. **δερματοειδὴς ὄγκος ἢ κύστις** ὄγκος συγγενής, αἰτίαν ἔχων διομαρτίαν τινὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ **βλαστικοῦ δέρματος** κατὰ τὴν ἐμβρυϊκὴν ζωήν.

δερματοεπιθηλίωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. συγγενὴς κυστικὸς ὄγκος τοῦ ἐπιπεφυκότος, ἔχων τὸν ἐπιθηλιακὸν **αὐτοῦ** ἱστὸν **ἀποτελούμενον ἐκ** δερματικῶν κυττάρων.

δερματόζωα (τὰ) νεώτ. ἰατρ. ζωϊκὰ παράσιτα δυνάμενα νὰ προκαλέσωσι δερματικὰς νόσους, οἷον ὁ **φθείρ**, ἡ κόρις, ὁ κώνωψ κτλ.

δερματοκάλυξ-υκος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος **χοιραδιοειδῶν** φυτῶν.

δερματόκολλα (ἡ) νεώτ. χημ. κόλλα λαμβανομένη διὰ μακροῦ βρασμοῦ τεμαχίων δέρματος βυρσῶν, τενόντων, ἐντέρων καὶ παλαιῶν δερμάτων μεθ' ὕδατος.

δερματοκονίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσημα τοῦ δέρματος ὑπαγόμενον εἰς τὰς νοσοκονιάσεις.

δερματοκόπτης (ὁ) νεώτ. κ. **δερματοδήκτης**, γένος σαρκοκοπτιδῶν ἀκάρεων βλ.λ.

δερματόλη (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ γαλλικὸν βασικὸν βισμούθιον, κόνις κιτρίνη, ἀδιάλυτος εἰς τὸ **ὕδωρ**, σύνηθες ἀντισηπτικὸν φάρμακον χρ. **ἐξωτερικῶς.**

δερματολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἀσχολούμενος περὶ τὰς παθήσεις τοῦ **δέρματος.**

δερματολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δερματολογίαν βλ. λ.

δερματολογικῶς νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ **τὰ πορίσματα** τῆς δερματολογίας βλ.λ. **ἢ ἀπὸ δερματολογικῆς** ἀπόψεως.

δερματολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἐπιστήμων **ἰατρὸς** εἰδικὸς περὶ τὴν δερματολογίαν βλ.λ.

δερματολυσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. συγγενὴς **ἢ μεταγενὴς** παθολογικὴ κατὰ τόπους χαλάρωσις, **πτύχωσις** καὶ πρὸς τὰ κάτω κλίσις τοῦ **δέρματος.**

δερματόλυσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀγκώδης ὑπερπλασία τοῦ δέρματος, ἄ. παχυδερμοκήλη.

δερματομαλάκτης (ὁ) σχόλ. ὁ βυρσοδέψης Σχόλ. Πλάτ. Γοργ. 517 Ε «σκυτοδεψὸν δὲ τὸν δερματομαλάκτην ἢ βυρσοδέψην».

δερματομάλις-ιος κ. **-εως** (ἡ) νεώτ. ἐντοπισμὸς τῆς χρονίας μάλιος τοῦ ἵππου ἐπὶ τοῦ δέρματος.

δερματομυκητίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **δερματομύκωσις** πάθησις τοῦ δέρματος **ὀφειλομένη** εἰς τοὺς φυτικοὺς μύκητας, τὰ δερματόφυτα βλ.λ.

δερματομύκωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **δερματομυκητίασις** βλ.λ.

δερματομύωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. συνήθ. κατὰ πληθ., μικρὸς ὄγκος τοῦ **δέρματος ἀναπτυσσόμενος** ἐκ λείων μυϊκῶν **ἰνῶν.**

δερματονεύρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τάξις δερματικῶν παθήσεων, ὀφειλομένων εἰς διαταραχὰς τοῦ νευρικοῦ συστήματος, **ἄ.** νευροδερματώσεις ἢ νευροδερματοπάθεια.

δερματοπάθεια (ἡ) νεώτ. πάθησις τοῦ δέρματος· || ἰατρ. πᾶν εἰδικὸν **νόσημα δερματικόν.**

δερματοπαθολογία (ἡ) νεώτ. ὁ κλάδος τῆς ἰατρικῆς ὁ ἀσχολούμενος εἰδικῶς **περὶ** τὴν παθολογίαν τοῦ **δέρματος.**

δερματοπαράσιτον (τὸ) **νεώτ. παράσιτον** τοῦ δέρματος.

δερματόπτερος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων πτερὰ ἐκ δέρματος, ἐπὶ νυκτερίδων : Ἀριστοφ. Βυζ. Ἐπιτομ. 10,7· **2)** νεώτ. ζωολ. **δερματόπτερα** (τὰ) οἰκογέν. ὀρθοπτέρων ἐντόμων.

δερματοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα, **ἐν ᾧ** πωλοῦνται δέρματα.

δερματοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλητὴς δερμάτων. δημ. τομαράς, τομαροπώλης.

δερματορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ρῆξις τοῦ δέρματος.

δερματόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἄφθονος ρύσις ἱδρῶτος.

δερματοσκλήρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σκλήρυνσις τοῦ δέρματος, ἄ. σκληροδερμία.

δερματοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ὀπτικὸν ὄργανον χρησιμεῦον εἰς τὴν ὑπὸ μεγέθυνσιν λεπτομερῆ ἐξέτασιν τοῦ **δέρματος.**

δερματοστιξία (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ὀξέος ὀργάνου στίξις εἰκόνων, σχεδίων κτλ. ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου· **ἄ.** στιγματισμός, διεθν. ὅρος τατουάζ.

δερματοσώματα (τὰ) νεώτ. βιολ. ἐλάχιστα τὸν ὄγκον ὑποθετικὰ σωμάτια, ὧν ἡ συνένωσις ἀποτελεῖ **τὴν μεμβράναν τῶν κυττάρων.**

δερματοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα τομὴ ἐπὶ τοῦ δέρματος κατὰ τὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις.

δερματουργία (ἡ) νεώτ. ἡ κατεργασία τῶν δερμάτων· ἅ. βυρσοδεψική.

δερματουργικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δερματουργίαν ἢ τὸν δερματουργὸν βλ.λ., ὁ βυρσοδεψικός : Πλάτ.Πολιτ. 280 C τὴν τῶν ὁλοσχίστων ακεπασμάτων θεραπείαν δερματουργικήν.

δερματουργός (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ κατεργαζάμενος δέρματα, ὁ βυρσοδέψης.

δερματοφάγος (ὁ) νεώτ. γένος σαρκοκοπτιδῶν ἀκάρεων βλ.λ.

δερματοφαγῶ-έω μτγν. τρώγω δέρματα : Στράβ.16,4,17 ὥστε μὴ κρεοφαγεῖν μόνον ἀλλὰ καὶ ὀστοφαγεῖν καὶ δερματοφαγεῖν.

δερματοφαγώδης-ους (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκάρεων τῆς οἰκογενείας τῶν δερματοκοπτιδῶν.

δερματοφόρος-ον μτγν. ὁ φορῶν δέρμα, ὁ ἐνδεδυμένος δοράν : Στράβ.16,4,17 γυμνῆται δὲ καὶ δερματοφόροι καὶ σκυταληφόροι διατελοῦσιν.

δερματοφορῶ-έω σχόλ. φέρω, φορῶ δέρμα, δοράν ὡς ἔνδυμα : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 1,324.

δερματόφυτα (τὰ) νεώτ. κ. δερμόφυτα φυτικὰ παράσιτα ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἀσκομύκητας καὶ τοὺς ὑφομύτητας καὶ προκαλοῦντα παθήσεις τοῦ δέρματος καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ, οἷον τριχῶν, ὀνύχων κττ.

δερματόχελυς-εως κ. -υος (ἡ) νεώτ. ζωολ. ἡ δερματοχελώνη βλ.λ.

δερματοχελώνη (ἡ) νεώτ. ἅ. δερματόχελυς γένος θαλασσίων χελωνῶν.

δερματοχελωνίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἑρπετῶν χελωνίων.

δερματοχίτων-ωνος (ὁ) σχόλ. ὁ φέρων, φορῶν χιτῶνα δερμάτινον· Σχόλ.Λυκόφρ.634 « οἱ δερματοχίτωνες, οἱ δερματίνους χιτῶνας ἔχοντες, οἱ τὸ δέρμα ἐνδυόμενοι ».

δερματοψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἱστοπαθολογικὴ ἐξέτασις τοῦ δέρματος ἢ τῶν δερμστικῶν νοσημάτων, ἅ. βιοψία.

δερματοῦμαι-όομαι Ἡσ. μεταβάλλομαι εἰς δέρμα· Ἡσ. ἐν λ. ἰσχαλωμέναι.

δερματώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς δέρμα, ὁ ἔχων ὑφὴν ἢ σύστασιν δέρματος : Ἀριστλ.ΖΙ 505 a,7 καλύμματι .. δερματώδει, Θεόφρ. ΦΙ 4,3,4 τὸ δ᾿ ἐκτὸς οὐ σαρκῶδες, ἀλλὰ δερματωδέστερον, Γαλ.2,615 δερματώδεις ἐπιφύσεις.

δερμάτωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δερματοπάθεια βλ.λ.

δέρμη Ἡσ. « ὁδός ».

δερμηστής (ὁ) κ. Ἡσ. δερμιστής εἶδος σκώληκος τρώγοντος τὸ δέρμα : Σοφ.ἀπ.449,Λυσ.ἀπ. 104 S, Ἀριστεῖδ.Μ 29· 2) ὀνομ. εἴδους ὄφεως· Ἁρποκρ. ἐν λ. « Ἀρίσταρχος δὲ Σοφόκλειον ἐξηγούμενος τὸν ὄφιν ἀπέδωκε »· 3) νεώτ. ζωολ. γένος τι κολεοπτέρων ἐντόμων.

δερμηστίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια κολεοπτέρων κοιλοκέρων ἐντόμων.

δέρμητες Ἡσ. « οἱ ἐξ ἐφήβων (κώδ. ἐφ᾿ ἡμῶν) περισσοί ».

δερμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ δέρμα, ὁ δερματικός : δερμικὸς ἱστός.

δερμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δερματῖτις βλ.λ.

δερμιφόρμη (ἡ) νεώτ. τεχνητὴ οὐσία ἀποτελουμένη κυρίως ἐκ παγκρεατικῶν ἐνζύμων καὶ βακτηρίων ὡς καὶ χλωριούχου ἀμμωνίου ἐν χρ. εἰς τὴν βιομηχανικὴν κατεργασίαν δερμάτων.

δερμο- νεώτ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἐν ᾗ χρ. κ. σημ. τὸ δερματο- βλ.λ.

δερμογένεια (ἡ) νεώτ. φυσιολ. ἡ διάπλασις τοῦ δέρματος, δερματογένεσις.

δερμογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ δερματογραφία βλ.λ.

δερμογραφισμός (ὁ) νεώτ. νοσηρὰ εὐπάθεια τοῦ δέρματος, καθ᾿ ἣν παράγεται τοπικὸν ἐρύθημα δι᾿ ἐλαφρᾶς πιέσεως αὐτοῦ, ἅ. αὐτογραφισμός.

δερμογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ δερματογράφος βλ.λ.

δερμοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ δερματοειδής βλ.λ.

δερμοεπιδερματῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. δερμοεπιδερμῖτις ἐπιπόλαιος καὶ ἐπίμονος μόλυνσις μεταξὺ δέρματος καὶ ἐπιδερμίδος, μικροβιακῆς φύσεως.

δερμοεπιδερμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δερμοεπιδερματῖτις βλ.λ.

δερμολειχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. δερμαλειχίδαι βλ.λ.

δερμόλειχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. ὁ δερμόλειχος βλ.λ.

δερμόλη (ἡ) νεώτ. χρυσοφανικὸν βισμούθιον ἐκ μίγματος ἴσων μερῶν χρυσαροβίνης καὶ ὑδροξιδίου τοῦ βισμουθίου, ἐν χρ. ἐξωτερικῇ κατὰ δερμικῶν παθήσεων.

δερμολογία (ἡ) νεώτ. ἡ δερματολογία βλ.λ.

δερμολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ δερματολόγος βλ.λ.

δερμόλυσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δερματολυσία.

δερμόνι (τό) δημ. τὸ δρεμόνι βλ.λ.

δερμονίζω δημ. δρεμονίζω βλ.λ.

δερμονύκτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. ὁ δερμάνυσσος βλ.λ.

δερμοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δερματοπάθεια βλ.λ.

δερμόπτερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. κατηγορία ζώων, ἅτινα ἔχουσι τὰς πτέρυγας ἢ τὰ πτερύγια μεμβρανώδη· ‖ εἰδ. κατηγορία θηλαστικῶν, ὧν τὰ πρόσθια ἄκρα ἑνοῦνται μετὰ τοῦ σώματος διὰ μεμβρανῶν ἐπεχουσῶν θέσιν πτερυγίων.

δερμόπτερος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων δερματώδη, ὑμενώδη πτερὰ ὡς ἡ νυκτερίς : Ἀριστλ.ΖΙ 409 a,7 τὰ δὲ δερμόπτερα, οἷον ἀλώπηξ καὶ νυκτερίς, Αἰλ.Ζ 11,37, Βασ.1,72 τὰ δὲ δερμόπτερα, ὡς τὰς νυκτερίδας, - δερμόπτεροι ἰχθύες (οἱ ἔχοντες τὸ ραχιαῖον πτερύγιον μεμβρανῶδες).

δερμοσκεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὑπὸ δέρματος καλυπτόμενος.

δερμοτρόπος-ον νεώτ. εἰδ. ἐπὶ μικροβίων, ὁ ἐπὶ τοῦ δέρματος βιῶν, δρῶν.

δερμότυλον (τὸ) πάπ. κ. δερμότοιλον δερμάτινον προσκεφάλαιον.

δερμόφυτα (τὰ) νεώτ. βοταν. τὰ δερματόφυτα βλ.λ.

δερμύλλω ἀρχ. λεξ. σύρω πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ δέρμα τοῦ πέους καὶ ἐκβάλλω τὴν βάλανον : Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ.734· 2) Σουΐδ. « δερμύλλοντα, αἱμοποτοῦντα ἢ ἐκδέροντα »· πρβλ: δερκύλλειν.

δερμώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ δέρμα : δερμῶδες νόσημα.

δερμωδυνία (ἡ) νεώτ. δερματοδυνία βλ.λ.

δερνβαχίτης (ὁ) νεώτ. ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ βεδαντίτου βλ.λ.

δερνοκοπιέμαι δημ. κ. δερνοκτυπιέμαι κόπτομαι, θρηνῶ, ὀδύρομαι, χτυπῶ τὰ στήθια μου : Καρκθ. Ζητ.146 τ᾿ ἔπαθες, μωρέ, καὶ δερνοκοπιέσαι;

δέρνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. ἔδειρα, παθ. ἀόρ. (ἐ)δάρθηκα, μτχ. παθ. παρακ. δαρμένος τύπτω, κτυπῶ, κολαφίζω, μαστιγῶ, ραβδίζω, ξυλίζω, βαράω : δέρνει τὴ γυναῖκά του, παροιμ. τοῦ ἔφταιξε ὁ γάϊδαρος καὶ δέρνει τὸ σαμάρι (ἐπὶ τῶν ἐκ φόβου ἐπιπληττόντων ἄλλον ἀντὶ τοῦ ἐνόχου), - ἀγάς δέρνει μένα καὶ γὼ δέρνω σένα (ἐπὶ ἀλληλουχίας πιέσεων ἢ διώξεων), - δέρνε με, ἄντρα μ᾿, δέρνε με κι ἐγὼ τὰ ξέρω κάνω τα (ἐπὶ ἰσχυρογνωμόνων), - κλωτσᾷ ὁ κουτσός, δέρνει ὁ κουλός, κι οἱ δυό τους ἴσα βγαίνουν (ἐπὶ ἀνικάνων ἀλληλοϋβριζομένων), δ.τραγ. δεῖρέ με, Τούρκα, δεῖρέ με, δεῖρέ με καὶ μάλωσέ με, γνωμ. δεῖρε τὸν κακὸ νὰ γίνῃ χειρότερος· ‖ κ.παθ. : παροιμ. δερνάμενο σκυλλὶ κακὸ κυνήγι κάνει (οὐδὲν τὸ καλὸν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς βίας), φρ. τὸν δέρνουν οἱ πέντε ἄνεμοι (πανταχόθεν ταλαιπωρεῖται)· 2) πλήττω, προσβάλλω,

κλυδωνίζω, ταλαιπωρῶ : Ἰω.Μάνθ.Ἰστ.Μορ.14,2 **τὸ Παλαμήδι ἔδερναν μετὰ μεγάλην βίαν**, Βαλαωρ.Στιχουργ.4(Κατάδ.)154 **θέλει τὸν δέρνει ἄνεμος**, Μαρτζώκ.Ἅπαντα 54 **ἡ τρικυμία τὸ δέρνει**, δ.τραγ. **μὲ δέρνει ἡ νύχτα κι ἡ αὐγή, | μὲ δέρνει καὶ μιὰ λυγερή**, ὁμ. **τὸ μονοδέντρι στὸ βουνὸ ὅλοι οἱ καιροὶ τὸ δέρνουν**, ὁμ. **μεριὰ μᾶς δέρνει ὁ θάνατος, μεριὰ κι ὁ γενιτσάρος**, φρ. **τὸν δέρνουν ὅλοι οἱ ἄνεμοι** (εἶναι ἀνεμόδαρτος), ὁμ. **μᾶς δέρνει ἡ μιὰ πλευρὰ κι ἡ ἄλλη** (δὲν ἔχομεν ποῦ νὰ στηριχθῶμεν), ὁμ. **τὸν δέρνει ἡ φτώχεια κι ἡ κακομοιριὰ** (τὸν βασανίζει, ταλαιπωρεῖ), ὁμ. **τὸν δέρνει ἡ βλακεία** (εἶναι ὅλως βλάξ)· **3)** μτφ. παρακινῶ: παροιμ. **ἀλλ τὸν δέρνουν δεκοχτὼ καὶ δὲν τὸν δέρνει ὁ νοῦς του**· **4) δέρνει ὁ νοῦς μου** ἀνησυχῶ ἐνδομύχως, ταράσσομαι, κλυδωνίζομαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.169,10 **ὄντας σὲ συλλογίζεται καὶ σὲ καλοθυμᾶται, | σὰ θάλασσα βουρλίζεται, σὰν κῦμα δέρνει ὁ νοῦς της**· **5)** ἐπὶ γάλακτος, ᾠῶν ἢ ἄλλων ὑλικῶν μαγειρικῆς, ἀναταράσσω, πλήττω συνεχῶς διά τινος ὀργάνου πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ βουτύρου, πρὸς κατασκευὴν καρυκεύματος κττ. : **δέρνω τὸ γάλα, - δέρνω τὸ αὐγολέμονο - τὸ λάδι - τὸ βούτυρο**· ‖ ἐπὶ ἀσβέστου ἢ πηλοῦ, ἀναταράσσω μεθ' ὕδατος καὶ ἄλλων ὑλικῶν, ἵνα καταστήσω ταῦτα κατάλληλα πρὸς χρῆσιν, δουλεύω, ἀργάζω : παροιμ. **καὶ τὸν πηλὸ τὸν δέρνουνε νὰ γίνῃ κεραμίδι** (ὅτι προσήκουσα ἡ αὐστηρότης πρὸς μόρφωσιν ἢ συνετισμόν)· **6)** τὸ μέσ. **δέρνομαι** τύπτω ἐμαυτὸν ἐκ λύπης καὶ ἀπελπισίας, κόπτομαι, χτυπιέμαι : Θυσ.Ἀβρ.72 **τάχα μὴν τὸ γροικήσῃ | καὶ πάρῃ πέτρα καὶ δαρθῇ**· ‖ συνήθ. ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ **κλαίω** ὀδύρομαι, θρηνῶ : Ἐρωτόκρ.Γ 1686 **κι ἐκλαίγασι κι ἐδέρνουνταν, τὸ εἶντα νὰ τοῦ μέλλῃ**, Ψυχάρ.Ταξίδ.145 **δὲν κάθεται στὸ βουνὸ νὰ δέρνεται καὶ νὰ κλαίῃ.**

δέρξις-εως κ. -ιος (ἡ) ἡ αἴσθησις τῆς ὁράσεως, ὅρασις : Ἡσ.« δέρξιος, ὄψεως » : Χρησμ.π.Πλουτ.Ἠθ.432 B **κωφοῦ τ' ἀκοήν, τυφλοῖό τε δέρξιν.**

δεροεργής-οῦς-ές μτγν. βυρσοδεψικός: Μαν.4,320.

δέρον ἐπ. παρατ. τοῦ δέρω βλ.λ.

δέρος-εος-ους (τὸ) ποι. κ. ἰων. κ. **δέρας**, ἀντὶ δέρμα, μ. κατ' ὀνομαστ. κ. αἰτ. : Εὐρ.Μήδ.5 **οἳ τὸ πάγχρυσον δέρος Πελίᾳ μετῆλθον**, Ἀπολλ.Ρ 1,245, Τζέτζ.Χιλ.4,934 **λέοντος δέρος ἐνδυθείς**· **2)** τὸ χρυσοῦν δέρος τὸ βῆμα π.Πλούτ.Ἠθ.798 EF.

δερόστομον (τὸ) νεώτ. γένος ὑδατοβίων **στροβιλιδῶν** σκωλήκων.

δεροτρήματα (τὰ) νεώτ. ὑποδιαίρεσις τῶν **κερκοφόρων βατραχίων.**

δέρρη (ἡ) αἰολ. τ. τοῦ **δειρή** δέρη βλ.λ., λ.πλαθεῖσα ὑπὸ τοῦ ΕΜ 262,57.

δερρίδη (ἡ) **νεώτ.** χημ. κόνις δηλητηριώδης ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ **φυτοῦ** δεγονελία.

δερριδόγομφος-ον ὁ ἔχων δέρρεις βλ.λ. 3), παραπετάσματα στερεωμένα ἐπ' αὐτοῦ : Κωμ.Ἀδέσπ.858 **πύλαι δερριδόγομφοι.**

δέρριον Ἡσ. « τρίχινον σακίον ».

δέρρις-εως (ἡ) μτγν. κ. -ρσις δέρμα, δορά· Ἡσ. «δέρρις· δέρμα, βύρσα», ΑΒ 240,22 «δέρρις· τὰ δέρματα καὶ ἀμάλακτα, καταχρηστικῶς δὲ πάντα » : ΠΔ Ζαχ.13,4 **καὶ ἐνδύσονται δέρριν τριχίνην**, ΑΠ 12,33· **2)** δερμάτινον κάλυμμα, χιτώνιον : Εὔπολ. 328 (ἐν ΕΜ 257,13) **γυνὴ μέλαιναν δέρριν ἠμφιεσμένη**, ἐπὶ τοῦ ἱματίου· ‖ ἐπὶ παραπετάσματος : Πλάτ.Κωμ.240· ‖ κ. μτφ. : ΠΔ Ψαλμ.103,2 **ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν**· **3)** ἐν τῷ πληθ. **δέρρεις** δερμάτινα παραπετάσματα κρεμάμενα πρὸ τῶν ὀχυρωμάτων ἢ ἐπὶ τῶν πλευρῶν πολεμικῶν πλοίων πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῶν ῥιπτομένων ἐχθρικῶν βελῶν : Διόδ.Σ 20,9 **διὸ καὶ ταῖς πρῴραις δέρρεις κατεπέτασαν**· ‖ γεν. παραπετάσματα· Ἡσ. « δέρρις· τὸ παχὺ ὕφασμα, ᾧ εἰς παραπετάσματα ἐχρῶντο· ἴσως δὲ καὶ δερματίνας ἐχρήσαντο περὶ τῶν αὐλῶν » : ΠΔ Ἐξ.26,7 **καὶ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς.**

δερρίσκος (ὁ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ δέρρις βλ.λ.

δέρσις-εως (ἡ) ἡ δέρρις βλ.λ. : Θουκ.2,75 **καὶ προκαλύμματα εἶχε δέρσεις καὶ διφθέρας, ὥστε .. ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι.**

δέρτισκον πάπ. εἶδός τι ἐνδύματος πιθ. μαλλίνου : Πάπ. **δέρτισκα δύο, ἓν μὲν τετραύφαντον, τὸ δὲ ἄλλο διύφαντον.**

δερτόν (τό) Ἐπιγρ. πρόβατον ἐκδεδαρμένον, σφάγιον : Ἐπιγρ. **Γῆι χθονίηισι δερτὰ μέλανα ἐτήσια**· πρβλ. δαρτός.

δέρτρον (τὸ) ὁ ἐπίπλους, ἡ μεμβράνα, ἡ περιβάλλουσα τὸ ἧπαρ καὶ τὰ ἐντόσθια : Ὀδ.Λ 579 **ἧπαρ ἔκειρον, δέρτρον ἔσω δύνοντες** (ἐπὶ τοῦ ῥάμφους τοῦ γυπός), Ἱππ.Ἐπιδ.5,26 **ὀπὴ ἐφάνη ἐς τὸ δέρτρον**· **2)** ὀξὺ σύντριμμα, θρύμμα : Λυκόφρ. 880 **θρυλλιγμάτων δέρτροισι προσεσπρότας**· **3)** ἐν πληθ. καθ' Ἡσ. τύμπανα.

δερφακίδι (τό) δημ. μικρὸς δέλφαξ, γουρουνόπουλο.

δερφίνι (τό) δημ. κ. **δελφίνι** βλ.λ.

δέρω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δέρνω** βλ.λ., ἰων. **δείρω**. ἐπ. παρατ. **δέρον**, μέλλ. **δερῶ**, ἀόρ. **ἔδειρα**, παθ. μέλλ. **δαρήσομαι**, ἀόρ. **ἐδάρην**, μτχ. **δαρθείς**, παρακ. **δέδαρμαι**, ἀφαιρῶ τὸ δέρμα, ἐκδέρω, γδέρνω, ἐπὶ ζῴων : Ἰλ.Ψ 167 **ἕλικας βοῦς πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον**, Σόλ.33,7 **ἀσκὸς δεδάρθαι** (νὰ ἐκδαρῶ καὶ τὸ δέρμα μου νὰ γίνῃ ἀσκός), παροιμ. ἐν Φερεκρ.179 **κύνα δέρειν δεδαρμένην** (ἐπὶ ματαιοπονίας), Ἀριστφ. Ἱππ.370 **δερῶ σε θύλακον κλοπῆς**, Φιλόστρ.Β Ἀπολλ.5,42,225 **τὰ δειρόμενα τῶν ἱερείων**, παροιμ. π.Εὐστ.1792,45 **πρὶν ἐσφάχθαι δέρεις** (πρβλ. πρῶτα πιάσε τὸ λαγὸ κι ὕστερα τόνε γδέρνεις)· **2)** βιαίως ἀποχωρίζω : Ἡρόφιλ.π.Γαλ.2,349· **3)** κ.νεώτ. τύπτω, μαστιγῶ, κτυπῶ, ῥαβδίζω, ξυλίζω, δέρνω βλ.λ.· ΑΒ 89,4 « δέρειν τὸ τύπτειν, οὐχὶ τὸ ἐκδέρειν » : Ἀριστφ.Σφ.485 **ἦ δέδοκταί σοι .. δέρειν δι' ἡμέρας**, Μέν.Μον.422 **ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται** (παροιμ. τὰ παθήματα γίνονται μαθήματα), Πάπ. **οὐ μόνον κατακριθήσει, ἀλλὰ καὶ δαρήσει**, ΚΔ Μᾶρκ.13,9 **παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δαρήσεσθε**· φρ. π.Εὐστ.1215,50 **ἀέρα δέρειν** (ἐπὶ ματαιοπονούντων, ὡς δημ. κοπανάει ἀέρα)· **4)** μτφ. ὑβρίζω, ὀνειδίζω, προσβάλλω : ΚΔ Κορινθ.2,11,20 **εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.**

δές δημ. ἀντὶ **ἰδές**, **ἰδέ**, προστακτ.ἀορ. β' τοῦ βλέπω.

δεσαλγίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἕνωσις χλωροφορμίου καὶ λευκώματος ἐν χρ. ὡς παυσίπονον.

δεσαμφία (ἡ) νεώτ. γένος **ἀγρωστοειδῶν φυτῶν.**

δεσαουρῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. σώματα παραγόμενα δι' ἐπιδράσεως διθειάνθρακος **καὶ** ἀλκαλίων ἐπὶ ἀρωματικῶν κετονῶν.

δεσαύχενες Ἡσ. « οἱ ἀσκοί ».

δέση (ἡ) δημ. κ. **δεσιά** (ἡ) δέσις βλ.λ., τὸ δέσιμον βλ.λ., ἡ δεσιματιά, ἡ συναρμογή : **ἡ δέση τοῦ καραβιοῦ - τοῦ σπιτιοῦ**· ‖ ἡ προσαρμογή, ἐπὶ πολυτίμων κοσμημάτων : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 32,27.

δεσιά (ἡ) δημ. ἡ δέσις βλ.λ.

δεσίδι (τό) δημ. τὸ δι' οὗ συνδέομεν, περισφίγγομεν, δεσμεύομεν· **2)** τὸ δέσιμο βλ.λ.2) τῶν χειρῶν συλληφθέντος: **ἔπιασαν τὸ φυγόδικο** (οἱ στρατιῶται), **καὶ τοῦ πάτησαν ἕνα γερὸ δεσίδι** (ἢ ἁπλῶς **ἕνα δεσίδι**)· **3)** προσαρμογὴ πολυτίμου λίθου ἐπὶ δακτυλίου, ἡ δέση· **4)** μτφ. ἡ στερέωσις, ἡ ἰσχυροποίησις, τὸ δυνάμωμα.

δεσιματιά (ἡ) δημ. ὁ τρόπος, καθ' ὃν δένομέν τι : **ἡ δεσιματιὰ τοῦ φιόγκου σου δὲν εἶναι πε-**

τυχημένη· 2) ἡ συναρμογή, ἡ στερέωσις : ἡ δεσιματιὰ τοῦ σπιτιοῦ - τῆς στέγης.

δέσιμο(ν)-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ δένω, ὁ διὰ τῶν ἄκρων εὐλυγίστων ἀντικειμένων σχηματισμὸς κόμβου, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ὁ ἀποχωρισμὸς αὐτῶν : τί δέσιμο εἶν' αὐτὸ ποὺ 'χει ὁ φιόγκος σου ;, - στερεὸ - χαλαρὸ δέσιμο· 2) ἡ διὰ σχοινίου ἢ ἄλλου δεσμοῦ σύνδεσις ἀντικειμένων : τὸ δέσιμο τῶν δεματιῶν· || ἡ σύνδεσις τῶν χειρῶν συλληφθέντος, ὅπως καταστῇ ἀδύνατον νὰ φύγῃ ἢ καὶ νὰ βλάψῃ, δέσμευσις : τοῦ εἶχαν κάμει τέτοιο δέσιμο οἱ χωροφύλακες, ποὺ τοῦ χώρισαν τὰ χέρια· || φρ. εἶνε γιὰ δέσιμο ἔχει τεταραγμένας τὰς φρένας, δὲν εἶναι στὰ καλά του· 3) ἡ διὰ σχοινίου ἢ ἄλλως πρόσδεσις ἐκ στερεοῦ τινος, ἰδίως ζῴου ἢ πλοίου : Ἐφταλ.μτφρ.Ὀδ.Ν 101 τὰ καλόφτιαστα αὐχάζουνε καράβια | δίχως δεσίματα· 4) ἡ συρραφὴ φύλλων βιβλίου καὶ κάλυψις αὐτοῦ διὰ χαρτονίου κτπ., στάχωσις· 5) ἡ προσαρμογή, ἐπικόλλησις, στερέωσις πολυτίμου λίθου ἐπὶ δακτυλίου ἢ ἄλλου κοσμήματος, δέσις· || ἐπικόλλησις μετάλλου πρὸς ἰσχυροποίησιν, ἐνίσχυσιν, δυνάμωμα : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Δ 127 καὶ κάνοντας τὸ τόξο λεῖο, | χρυσὸ ἕνα δέσιμο ἀπὸ πάνωθ' ἔβαλέ του· 6) ἡ συναρμολόγησις τῶν μερῶν μηχανῆς· 7) ἡ διὰ στεφανῶν σύνδεσις, σύσφιγξις τῶν σανίδων βυτίου : τὸ δέσιμο τοῦ βαρελιοῦ· 8) ὁ ἐκ τοῦ ἄνθους σχηματισμὸς τοῦ καρποῦ : τ' ἀμύγδαλα - τ' ἀχλάδια - οἱ ἐλιές - τὰ σπαρτὰ εἶναι ἀπάνω στὸ δέσιμό τους· 9) ἡ διὰ βρασμοῦ κτπ. πύκνωσις ρευστοῦ μίγματος, σιροπίου κτπ. : τὸ δέσιμο τοῦ γλυκοῦ· 10) ἡ δι' ἀναφράγματος ἀναστολὴ ρεύματος· || συνεκδ. φράγμα, χώρισμα ἐν ποταμῷ ἢ αὔλακι διὰ τὸ πότισμα : στὸ δέσιμο τοῦ ποταμοῦ - τ' αὐλακιοῦ· 11) συναρμογὴ τῶν δοκῶν τῆς στέγης· 12) μαγικὸς κατάδεσμος, δι' οὗ ἐπιχειροῦσι νὰ στερήσωσι τοὺς νεονύμφους τῆς πρὸς συνουσίαν ἱκανότητος· 13) τὸ δι' οὗ δένομεν, δεσμεύομεν, συνδέομεν, περισφίγγομεν, δεσμός : ἀγόρασα ἕνα ζευγάρι δεσίματα τῶν παπουτσιῶν· || δημ. ναυτ. δέσιμο τῆς σκότας (ποδόδεσμος), δέσιμο τῆς μπαρμπαρέσας (οὐρόδεσμος), δέσιμο τοῦ μπαστουνιοῦ (ζεῦγμα), δεσίματα τοῦ πανιοῦ (ἀναδέται).

δέσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δέση** κ. **δεσιά** (ἡ) τὸ δέειν, ἡ ἐνέργεια τοῦ δένειν, ἡ σύνδεσις, τὸ δέσιμο : Πλάτ.Κρατ.418 E τὸ δὲ τοῖν δυοῖν ἕνεκα τῆς δέσεως, Προδρ.Β 3 καὶ λῦσόν μου τὰς πολυπλόκους δέσεις· 2) ἡ προσαρμογή, συγκόλλησις πολυτίμου λίθου ἐπὶ δακτυλίου ἢ ἄλλου κοσμήματος : ΠΔΣοφ.Σειρ.45,11 λίθοις πολυτελέσιν γλύμματος σφραγῖδος, ἐν δέσει χρυσίου, ἔργῳ λιθουργοῦ· 3) ἡ συσκευασία εἰς δέματα, τὸ δέσιμο σὲ δεμάτια : Ἡρωδιαν.Ἱστ.8,4,5 δένδρων γὰρ στοίχοις ἴσοις ἀμπέλων τε πρὸς ἀλλήλας δέσει πανταχόθεν ἠρτημένων, Πάπ. τὴν δέσιν τοῦ χόρτου ποιεῖσθαι· 4) ποδῶν δέσις ὑπόδημα : Ἰεζεκιὴλ Ἐξαγ.97· 5) πλοκὴ δραματικῆς ὑποθέσεως, ἀντίθ. λύσις : Ἀριστλ.Ποιητ.1455 b, 26 ἔστι δὲ πάσης τραγῳδίας τὸ μὲν δέσις τὸ δὲ λύσις· 6) πάπ. ζώνη, βαλάντιον : Πάπ. δέσιν ἔχων χρυσίου ἐπισήμου μναιεῖα γ'· 7) σχόλ. ἁρμός, συναρμογή, ἄρθρωσις, ἐπὶ φυτοῦ : Σχόλ.Ὀρειβ.2,743 D· 8) νεώτ. τὸ φράγμα ποταμοῦ· || τὸ μέρος ἔνθα τὸ ὕδωρ ποταμοῦ παροχετεύεται εἰς αὔλακα πρὸς κίνησιν μύλου, ἄρδευσιν κτπ.· 9) νεώτ. ἐπιστημ. ἡ χημικῶς ἢ φυσικῶς γινομένη συγκράτησις ἐνεργοῦ δυνάμεως οἷον τῆς ἐκ διαστολῆς ὑγρῶν, ἀερίων.

δεσιχθόλη (ἡ) νεώτ. ἀναπλήρωμα τῆς ἰχθυόλης.

δέσκαλος (ἡ) πάπ. ἡ διδασκάλισσα, ἡ δασκάλα : Πάπ. ἀσπάζεται ἡμᾶς.. Ἀθηναῒς ἡ δέσκαλος.

δεσκεμέτειος ὑμήν (ὁ) νεώτ. ἀνατ. κ. **δεσκεμέτειον** ἡ ὀπίσθιον ἐλαστικὸν πέταλον ἢ τετάρτη ἐκ τῶν πέντε στιβάδων τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος τοῦ ὀφθαλμοῦ.

δέσμα-ατος (τὸ) ποι. τ. τοῦ δεσμός, συνήθ. ἐν πληθ. δέσματα δεσμοί, δεσμά : Ὀδ.Α 204 οὐδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσιν· 2) ταινία πρὸς δέσιν τῆς κεφαλῆς, διάδημα : Ἰλ.Χ 468 τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς βάλε δέσματα σιγαλόεντα.

δεσμά (τὰ) κ. μσν., νεώτ. κ.δημ., πληθ. τοῦ δεσμός.

δεσμάν-ᾶνος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν ἐντομοφάγων τῆς οἰκογ. τῶν μυγαλιδῶν.

δεσμάνθη (ἡ) νεώτ. γένος χεδροπῶν φυτῶν.

δεσμανθίδιον (τὸ) νεώτ. γένος τι ποωδῶν φυτῶν.

δεσμαρέλλη (ἡ) νεώτ. γένος ριζοποδιδῶν πρωτοζῴων, βιούντων εἰς στάσιμα ὕδατα.

δεσμαρεστία (ἡ) νεώτ. γένος μελανοσπερμιδῶν θαλασσοβίων ἀλγῶν.

δεσμαρετία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος τι ἀλγῶν.

δέσμαρτος (ὁ) νεώτ. γένος θαλασσοβίων ζυγαρτιδῶν πρωτοζῴων.

δεσμάτιον (τὸ) σχόλ., ὑποκορ. τοῦ δέσμα βλ.λ. : Σχόλ.Θεοκρ.4,18 κώμυς, ἡ δέσμη ἤτοι τὸ δεσμάτιον.

δεσματόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος τριχοστομιδῶν μυκήτων.

δέσμευσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ δεσμεύω, ἡ διὰ δεσμοῦ συγκράτησις, τὸ δέσιμο· Φώτ. «σείρωσις, δέσμευσις»· 2) κατ' ἐπέκτ. φυλάκισις : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.211,29 εὑρήσει ἐξουσίαν ἀπὸ βασιλέως διὰ δεσμεύσεως μεγίστου Σαρακηνοῦ· 3) νεώτ. μτφ. ἠθικὸς ἢ νομικὸς περιορισμός, δεσμός, ὑποχρέωσις.

δεσμευτήριον (τὸ) πάπ. δεσμωτήριον βλ.λ. : Πάπ. εἰς δεσμευτήριον βληθήσεται.

δεσμευτής (ὁ) ὁ δεσμεύων : Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.3,373.

δεσμευτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ κατάλληλος εἰς τὸ δεσμεύειν, ὁ δέσμευσιν ἐπάγων, δεσμεύων : Πλάτ.Νόμ.847 D ἐάν τινος.. δέῃ γίγνεσθαι ἢ φυτοῦ ἢ μεταλλευτικοῦ κτήματος ἢ δεσμευτικοῦ, - δεσμευτικοὶ ὅροι συμβολαίου.

δεσμευτικῶς νεώτ. ἐπίρρ. διὰ δεσμεύσεως.

δεσμεύω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀόρ. ἐδέσμευσα, παθ. ἀόρ. ἐδεσμεύθην, μτχ. παθ. παρακ. δεδεσμευμένος συνέχω, συγκρατῶ, κρατῶ διὰ δεσμοῦ, δένω, βάλλω εἰς δεσμά : Ὕμν.Διον.17 τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύεθ' ἑλόντες ;, Εὐρ.Βακχ.616 ὅτι με δεσμεύειν δοκῶν οὔτ' ἔθιγεν οὔθ' ἥψατο ἡμῶν, Μηναῖ.4,29 Συναξ. τούτους.. τῇ εἱρκτῇ δεσμεύσας ἀπέρριφεν· || νεώτ. φυλακίζω· 2) ὑποτάσσω, περιορίζω, συμμαζεύω : Πλάτ.Νόμ.808 E διὸ δὴ πολλοῖς αὐτὸ οἷον χαλινοῖς τισι δεῖ δεσμεύειν· || μσν. κρατῶ ἀκίνητον· παθ. : Διγεν.Ἀκρ.4413 οἱ πόδες ἐδεσμεύθησαν οἱ τὰς ὁδοὺς κρατοῦντες· || νεώτ. πεδῶ, πεδικλώνω : δεσμεύω ἵππον· 3) δένω ὁμοῦ, οἷον στάχυς ἐν δέματι, κάμνω δεμάτια, δεματιάζω : Ἡσίοδ.Ἔργ.481 ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, Πολύβ.3,93,4 παρήγγειλε λαμπάδας δεσμεύειν ἐκ τῆς ξηρᾶς καὶ παντοδαπῆς ὕλης, Πάπ. δεσμεύω χόρτον· 4) δένω ἔκ τινος στερεοῦ : Ἀπολλόδ.2,1,3 οὗτος ἐκ τῆς ἐλαίας ἐδέσμευεν αὐτήν· 5) μτφ. δελεάζω, παγιδεύω : ΠΔ Βασ. 1,24,12 καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν· 6) νεώτ. μτφ. κωλύω περιορίζω τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειάν τινος, οἷον δι' ὅρκου, ἐγγράφου, ὑποσχέσεως κτπ. : τὸν ἐδέσμευσα δι' ὅρκου.

δέσμη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ποσότης πραγμάτων συνήθως ὁμοειδῶν συγκρατουμένων διὰ δεσμοῦ ἢ περιτυλίγματος, ὥστε ἐφαπτόμενα ἀλλήλων ν' ἀποτελῶσιν ἓν σύνολον, δέμα, δεμάτι, δεματιά : Δημ.934 δέρματ' αἴγεια, δύο δέσμας ἢ τρεῖς, Ἄλεξ.π.Ἀθην.14,652 C θύμου δέσμαι τινές, Θεόφρ.Φ1 9,17,1 δέσμας ὅλας, ΚΔ Ματθ.13,30 συλ-

λέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας, - δέσμη ἐγγράφων· **2)** πάπ. ἐν Αἰγύπτῳ, μέτρον χωρητικότητος : Πάπ. **δέσμη φοινίκων· 3)** ἰατρ. δράξ, δράγμα : Ἀνδρομ.π.Γαλ.13,1033· **4)** νεώτ. φυσ. δέσμη φωτεινῶν ἀκτίνων ἢ φωτεινὴ δέσμη σύνολον πολλῶν ἀκτίνων προερχομένων ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς· **5)** νεώτ. βοταν. ὁμάδες παρεγχυματικῶν ἢ ἀγγειωδῶν νηματίων περιβαλλόντων τὰ διάφορα τμήματα τοῦ φυτοῦ· **6)** νεώτ. ναυτ. ξύλα συνδεδεμένα ὡς πρόχειρος σχεδία πρὸς μεταφορὰν διὰ ρυμουλκίας || σύνολον ξύλων ἐπὶ πλοίων, χρησίμων πρὸς ἀντικατάστασιν κεραιῶν κττ., αἵτινες ἤθελον τυχὸν ὑποστῆ βλάβην· **7)** νεώτ. πυροβ. σύνολον τῶν ἐπιπέδων βολῆς βαλλόντων πυροβόλων ὅπλων· **8)** νεώτ. μεταλλοτ. τεμάχια μαλακοῦ σιδήρου ἢ χάλυβος, ἅτινα συνδεόμενα διὰ συρμάτων, συσσωματοῦνται κατόπιν λευκοπυρώσεως,σφυρηλασίας καὶ ἐλάσεως.

δεσμή Ἡσ. « ὁδός »· πρβλ. δέρμη.

δέσμημα-ατος (τὸ) μσν. δεσμίς, δέμα, δεμάτι : Τζέτζ. εἰς Ἡσίοδ.Ἔργ.479 **ὥστε ἑκατέρωθεν εἶναι τοῦ δεσμήματος τῶν σταχύων τὰς κορυφάς.**

δεσμήτιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ δέσμη βλ.λ.2).

δεσμίας (ὁ) καθ' Ἡσ. ὁ ἄξιος δεσμῶν.

δεσμίδα (ἡ) δημ. δεσμίς βλ.λ.

δεσμιδιίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. συζυγῶν βλ.λ.,ἀλγῶν.

δεσμίδιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δεσμίς, δράγμα : Διοσκ.Εὐπαρ.2,65,Ἀέτ.3,79· **2)** μικρὸς ἐπίδεσμος : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.44,23,74· **3)** νεώτ. βοταν. γένος **δεσμιιδῶν** ἀλγῶν βλ.λ.

δεσμιδοειδῆ (τὰ) νεώτ.βοταν.κ.δεσμιδιίδαι(οἱ)βλ.λ.

δεσμιδοφόρος (ὁ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ρυγχοφόρων ἐντόμων.

δεσμιδωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα δεσμίδος· || ὁ κατὰ δεσμίδας διηυθετημένος, διατεταγμένος, συνεσκευασμένος.

δεσμίζω μσν. σχηματίζω δέσμας ἢ δεσμίδας, δεματιάζω : **Trinchera** Συλλ.Ἑλλ.Μεμβρ.392 (1232).

δεσμικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατὰ δέσμας διατεταγμένος : **δεσμικαὶ ἀκτῖνες.**

δεσμίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν** τῆς ὁμάδος τῶν ζεολίθων.

δέσμιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δεσμὸς βλ.λ. κατὰ πληθ. τὰ δεσμά : ΑΠ 9,479 **σεῖο νόον πέτρωσεν ἀμείλιχα δέσμια πέτρης· 2)** ὑποκορ. τοῦ δέσμη, τὸ δεσμίδιον βλ.λ. : Ἀλέξ.Τραλλ.9,158.

δέσμιος (-ία)-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ἐνεργ. ὁ δεσμεύων, ὁ δεσμευτικός : Εὐρ.Βάκχ.615 **οὐδέ σου συνῆψε χεῖρε δεσμίοισιν ἐν βρόχοις· 2)** μτφ. ὁ διὰ μαγικοῦ καταδέσμου, διὰ μαγικῶν ἐπῳδῶν δεσμεύων τινὰ ἤ τι : Αἰσχ.Εὐμ.332 **ὕμνος ἐξ Ἐρινύων δέσμιος φρενῶν,** αὐτ.306 **ὕμνον.. δέσμιον σέθεν· 3)** παθ. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δεδεσμευμένος, ὁ διὰ δεσμῶν δεδεμένος, ὁ φέρων δεσμά, ὁ δεσμώτης : Σοφ.Φιλ.608 **ὃν.. Ὀδυσσεὺς εἷλε· δέσμιόν τ' ἄγων ἔδειξ' Ἀχαιοῖς,** Παλαιφ.2,7 **λελυμένον ἐλθεῖν, εἰ δὲ μή, δέσμιον,** Μηναῖ.3,24 Συναξ. **ἄγεται δέσμιος·** || συνεκδ. μ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐν δεσμοῖς, ἐν φυλακῇ, ἐν περιορισμῷ κρατούμενος, ὁ φυλακισμένος : Εὐρ.Βάκχ.792 **δέσμιος φυγὼν** (ἐκ τῶν δεσμῶν), ΚΔ Πράξ.16,27 **ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους** (ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου), Σοῦτσ.Α Περιπλανώμ.1,23 **δέσμιος εἰς νῆσον ξένην,** | **δέσμιος εἰς τὴν Ἁγίαν ἐτελεύτησεν Ἑλένην·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ζῴων : Σοφ.ἀπ.π.Ἀθην.9,375 D **φυλάξαι χοῖρον ὥστε δεσμίαν· 4)** μτφ. ὁ στερούμενος τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐνεργεῖν, ὁ ὑποχείριος, αἰχμάλωτός τινος : Ἐκκλ. **δέσμιοι τοῦ σκότους,** - **δέσμιοι τῆς σαρκός,** Διγεν.Ἀκρ.810 **ἃ ἤθελες ἐγένοντο, καὶ ὁ πόθος σου ἐπληροῦτο,** | **δέσμιον μὲ ἐκράτησας·** || ὁμ. κ. ἐν καλῇ σημ. ὁ ὑποτακτικός, ἀφωσιωμένος εἴς τινα : ΚΔ Φιλήμ.1 **Παῦλος δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ·** πρβλ. δοῦλος· **5)** ΑΒ 34,23 « δεσμιώτατος σημαίνει τὸν ἄξιον δεσμοῦ διὰ τὴν κακουργίαν».

δεσμίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ., δημ. δεσμίδα ὑποκορ τοῦ δέσμη βλ.λ., συνήθ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. : Ἱππ Γυν.1,78 **μίνθης δεσμίδα μικρήν,** Θεόφρ.Φ1 9,16,2 **τιθέασι δὲ καὶ τὰς δεσμίδας ἐν νάρθηκι,** - **δεσμίδες χάρτου,** - **μιὰ δεσμίδα μολύβια· 2)** νεώτ. εἰδ. ἀνατ. **δεσμὶς νευρικὴ** συστοιχία νευρικῶν ἰνῶν πυκνῶς καὶ παραλλήλως συντεταγμένων, δια βιβαζουσῶν τὴν κίνησιν ἢ τὴν αἴσθησιν.

δεσμιφορίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. κολεοπτέρων μακροκέρων ἐντόμων.

δεσμιφόρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **δεσμιφοριδῶν.**

δεσμόβροχος (ὁ) μτγν. ὁ δεσμεύων βρόχος Μαν.5,133 **δεσμοβρόχους, εἱρκτάς.**

δεσμόγναθα (τὰ) νεώτ. κατηγορία πτηνῶν, ἐχόντων ἡνωμένας τὰς σιαγόνας μετὰ τῆς ὑπερῴας

δεσμόγναθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κερκοφόρων ἀμφιβίων τῆς ὁμάδος τῶν **σαλαμανδρινῶν.**

δεσμογόνον (τὸ) νεώτ. βιολ. τὸ ὑπὸ τὸ δερματογόνον βλ.λ. ἐν τῷ ἀρχεφύτρῳ στρῶμα κυττάρων, ἐξ οὗ **ἀναπτύσσονται αἱ ἀγγειώδεις** δεσμίδες τῶν φυτῶν.

δεσμοδινίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. νυκτερίδων τῆς τάξεως τῶν **ρινολόφων.**

δεσμόδιον (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. δεσμίδιον βλ.λ. **2)** νεώτ. βοταν. γένος **ἐλλοβοκάρπων** φυτῶν.

δεσμόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος φυλλοστομιδῶν θηλαστικῶν.

δεσμοθώρακα (τὰ) νεώτ. ὑδρόβια πρωτόζῳα τῆς τάξεως τῶν **ἡλιοζῴων.**

δεσμοκερατίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. ἀμμωνιτῶν ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεσμολογία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τὸ τμῆμα τῆς χειρουργικῆς, τὸ πραγματευόμενον περὶ ἐπιδέσμων.

δεσμολύτης (ὁ) μσν., θηλ. -λύτις ὁ λύων τὰ δεσμά : Χριστ.Πάσχ.2568 **δεσμολύτις χάρις.**

δεσμόλυτος-ον μτγν. ὁ λελυμένος, ὁ ἐλευθερωθείς, ἀπαλλαγεὶς τῶν δεσμῶν : Γρηγ.Ναζ.Χριστ. Πατ.296 D **οὗ δ' ἂν λύσητε δεσμὸν ἀμπλακημάτων καὶ δεσμόλυτος εὑρεθήσεται τότε.**

δεσμομυάρια (τὰ) νεώτ. ζῷά τινα τοῦ ἀθροίσματος τῶν χιτωνοφόρων.

δέσμονκος (ὁ) νεώτ. γένος **φοινικοειδῶν** φυτῶν

δεσμόνωτος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων χρυσομελιδῶν ἐντόμων.

δεσμός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., πληθ. **οἱ δεσμοὶ** κ **τὰ δεσμά** (δέω) τὸ μέσον δι' οὗ δένεται, συγκρατεῖται ἢ στερεοῦταί τι, οἷον σχοινίον, ταινία, λωρίον, **ἔλασμα** κττ. : Ἰλ.Κ 443 **ἠὲ με δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέϊ δεσμῷ·** || εἰδ. τὸ σχοινίον δι' οὗ προσδένεται τὸ πλοῖον, τὸ καλῴδιον, τὸ παλαμάρι : Ὀδ.Ν 100 **ἔντοσθεν δὲ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσιν νῆες,** Θεόγν.459 **ἀπορρήξασα δὲ δεσμά.. ἄλλον ἔχει λιμένα·** || τὸ σχοινίον δι' οὗ συγκρατεῖται ὁ ἵππος, ἡ φορβειά, τὸ καπίστρι : Ἰλ Ζ 507 **ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ, δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ·** || ὁμ. τὸ φίμωτρον ζῴου κ. εἰδ. ὁ κημὸς τοῦ ἵππου : Ξεν. Ἱππ.5,5 **ἐκνεύων γε μὴν οὕτω δεδεμένος χαλᾷ μᾶλλον ἢ διασπᾷ τὰ δεσμά** (ὁ ἵππος)· || ὁ ἱμὰς τοῦ ζυγοῦ ἢ ἄλλο σχοινίον χρήσιμον διὰ τὴν ζεῦξιν τῶν ὑποζυγίων : Ξεν.Ἀν.3,5,10 δεήσομαι **δὲ καὶ τῶν δεσμῶν οἷς χρῆσθε περὶ τὰ ὑποζύγια·** || ὁ ἱμὰς τῆς θύρας ἤτοι τὸ σχοινίον ὅπερ προσηρμοσμένον ἐπὶ τοῦ ἔσωθεν σύρτου ἔμενεν ἀνηρτημένον πρὸς τὰ ἔξω τῆς θύρας, ἑλκόμενον δὲ ἔσυρε τὸν σύρτην, εἰσαγομένου οὕτως αὐτοῦ εἰς τὴν ὀπὴν τῆς παραστάδος βλ.λ. : Ὀδ.Φ 241 **θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι·** || ἡ πρὸς σφράγισιν ἐπιστολῆς ταινία :

Λιβάν.Λόγ.63,17 μέχρι τῆς ὑπὸ τῷ δεσμῷ διαθήκης· ¡ ὁ ἐκ τῆς δέσεως σχοινίου ἢ ἱμάντος σχηματιζόμενος κόμβος : Ὀδ.Θ 447 αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλεν, Πλούτ.Ἀλέξ.18 τῷ λύσαντι τὸν δεσμὸν εἵμαρται βασιλεῖ γενέσθαι (περὶ τοῦ Γορδίου δεσμοῦ)· 3) ὁ γυρωτικὸς ἧλος, δι' οὗ συνδέονται τεμάχια μετάλλου, τὸ πριτσίνι· Ἡσ. «δεσμοί, ἧλοι»: Ἰλ.Σ 379 τὰ ῥ' ἤρτυε κόπτε δὲ δεσμούς (περὶ τοῦ Ἡφαίστου), Ἐπιγρ. δεσμὰ χαλκίων· ‖ ὀθ. κ. ὁ ἁρμός : Ἐπιγρ. δεσμοὶ λίθων· 4) ἡ ἀναδέσμη, ὁ κεφαλόδεσμος, τὸ δέσιμο τοῦ κεφαλιοῦ : Ποσειδ.π.Ἀθην.13,596 C ὅ τε δεσμὸς χαίτης, ἥ τε μύρων ἔκπνους ἀμπεχόνη· ‖ ὁ τρόπος τῆς δέσεως διὰ ταινίας ἢ ἐπιδέσμου τῆς κεφαλῆς τῶν μεθυόντων : Ἀθήν.15, 674 B διὰ τοὺς περὶ τὸν οἶνον πόνους τῶν κεφαλαλγιῶν δεσμοὺς εὕρισκον τοὺς τυχόντας· 5) γεν. δέσις, δέσιμο : Πλάτ.Κρατ.202 B δεσμὸς τῶν ποδῶν αὐτῷ ἐγένετο (ἐδέθησαν οἱ πόδες αὐτοῦ), Πάπ. εἰς τὰ τοῦ δεσμοῦ δραχμαὶ ιϐ' (δι' ὑλικὰ πρὸς δέσιν)· 6) μτφ. σύνδεσμος ἑνότητος, σχέσις ἀμοιβαιότητος : Πλάτ.Σοφ.253 A τὰ δέ γε φωνήεντα . . οἷον δεσμὸς διὰ πάντων κεχώρηκεν, αὐτ.Νόμ.793 B δεσμοὶ γὰρ οὗτοι (οἱ νόμοι) πάσης εἰσὶ πολιτείας, ΚΔΦιλήμ.13 ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου, Θεοφύλ.Βουλγ.3,472 C ὅσον κατὰ φιλίας δεσμόν, τοῖς γονεῦσι ταύτης συνείποντο, - συγγενικός - ἐρωτικὸς δεσμός, - συνδεόμεθα δι' ἀρρήκτων δεσμῶν· 7) συνήθ. κατὰ τὸν πληθ. δεσμά αἱ ἁλύσεις δ' ὧν δεσμεύονται οἱ κατάδικοι, ἐγκάθειρκτοι, αἰχμάλωτοι κτλ. : Ἡρ.6,91, Αἰσχ. Πρ.513 ὧδε δεσμὰ φυγγάνω, Πλάτ.Νόμ.764 B κολάζειν πληγαῖς καὶ δεσμοῖς, Ξεν.ΚΠ 3,1,24 δουλείαν καὶ δεσμὸν φοβούμενος, Διόδ.Σ 14,103 τοὺς αἰχμαλώτους εἰς δεσμὰ καταθέμενος, Ἰω.Μάνθ. Ἱστ.Μορ.31,148 ἀπὸ δεσμὰ καὶ φυλακὲς βγάζει κι ἐλευθερώνει· ‖ συνεκδ. τὸ δεσμωτήριον, ἡ ἡ φυλάκισις, ἡ εἱρκτή : Ἐπιγρ.π.Ἡρ.5,77 δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρέῳ ἔσβεσαν ὕβριν, Σοφ.Ἀντ.958, Εὐρ.Βάκχ.518, Πλάτ.Νόμ.864 E, Δημ.747 δεσμὸν καταγιγνώσκειν, - κατεδικάσθη εἰς ἰσόβια δεσμά· ‖ ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν, ὁ δεσμοφύλαξ : Λουκ. Τόξ.29· 8) μτφ. πᾶν τὸ δεσμεῦον, καταπιέζον, τὸ εἰς ὃ εἶναί τις ὑποχείριος : Ὀππ.Ἁλ.4,306 δεσμὰ πόθων, Διογ.Λ 8,31 δεσμὰ αὐτῆς (τῆς ψυχῆς) γίγνεσθαι τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα, Βασ.1,84 A τὰ δεσμὰ τῆς φύσεως ἐπισφίγγει, Μηναῖ.3,24 Ὠδ.3 ἀρᾶς γὰρ διαλέλυται ὁ δεσμὸς τοῦ προπάτορος· 9) σύνδεσμος, συνδετικὸς ἱστὸς τῶν μορίων τοῦ σώματος τῶν ζῴων : Ἀριστλ.ΖΙ 495 b,13 συνήρτηται καὶ ἡ καρδία τῇ ἀρτηρίᾳ πιμελώδεσι καὶ . . ἰνώδεσι δεσμοῖς· 10) δεσμὰς ἄρθρου κατὰ Γαλ. ἡ ἀγκύλωσις : Ἱππ.Ἀγμ.37 φλεγμονὴ δὲ οὐ μεγάλη προσγίγνεται οὐδὲ δεσμὸς τοῦ ἄρθρου· 11) δεσμὸς γλώσσης ὁ γλωσσοδέτης βλ.λ. : ΚΔΜᾶρκ.7,37 ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ καὶ ἐλάλει ὀρθῶς· 12) μαγικὸς κατάδεσμος, δημ. δέσιμο, ἀμπόδεμα : Ἰάμβλ. Μυστ.3,27· 13) ἡ δέσμη, τὸ δεμάτι : Πολυδ. 2,139 ἀγκαλίδες, οἱ τῶν ξύλων δεσμοί, Πάπ. ἀσπαράγου δεσμός, Εὐστ.Ἰλ.862,27 δεσμοὶ δᾴδων· 14) δεσμὸς ἀργυρίου ἡ ζώνη, τὸ βαλάντιον, τὸ κομπόδεμα : ΠΔΓέν.42,27 καὶ εἶδε τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ· προβλ. δέσις 6).

δεσμοσκωληκίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια νηματοειδῶν σκωλήκων.

δεσμοσκώληξ-ηκος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος δεσμοσκωληκιδῶν σκωλήκων.

δεσμοστάχυς-υος (ὁ) νεώτ. γένος σαπινδοειδῶν φυτῶν.

δεσμότριχον (τὸ) δεσμός, δέμα τῶν τριχῶν κεφαλοδέσμιον· Ἡσ. ἐν λ. κεκρύφαλος, Δουκάγγ ἐν λ. σαβακάθιον.

δεσμοτροπία (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ἰδιότης ὀργανικῶν ἑνώσεων νὰ σχηματίζωσι παράγωγα ἐκ δύο τύπων ἰσομερῶν, διαφερόντων κτ. τρόπον συνδυασμοῦ τῶν ἀτόμων ἐν τῇ ἀποτελέσει τοῦ μορίου.

δεσμουλέα (ἡ) νεώτ. γένος τριτωνιδῶν μαλακίων.

δεσμοφόρος-ον μσν. ὁ δεσμὰ φέρων : Ἰγνάτ. Διάκ.Βί.Νικηφόρ.209,4.

δεσμοφυλακεία (ἡ) πάπ. κ. -κία φόρος τεθειμένος διὰ τὴν συντήρησιν τῶν δημοσίων φυλακῶν· 2) ἡ ὑπηρεσία τοῦ δεσμοφύλακος.

δεσμοφυλάκειον (τὸ) πάπ. τὸ δεσμωτήριον.

δεσμοφυλακεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ οἴκημα, εἰς ὃ διαμένει ὁ δεσμοφύλαξ.

δεσμοφυλακία (ἡ) πάπ. κ. δεσμοφυλακεία βλ.λ.

δεσμοφύλαξ-ακος μτγν. κ. νεώτ., δημ. -ακας ὁ φύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου, ὁ φυλάσσων τοὺς ἐν δεσμοῖς : Λουκ.Τόξ.30 ὁ δεσμοφύλαξ πάλαι κεκλεικὼς τὴν θύραν ἐκάθευδε, ΚΔ Πράξ.16,23 ἔβαλον εἰς φυλακὴν παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς, Ἰω.Χρυσ.6,414,2 οἱ δεσμοφύλακες τοὺς τὸ δεσμωτήριον οἰκοῦντας ἅπαντας ἐξαγαγόντες τοῦ οἰκήματος.

δεσμόφυλλον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος λιθοκοραλλίων ἀνθοζῴων.

δεσμόχαινος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν κυπεριιδῶν φυτῶν.

δεσμόχειρ-ειρος (ὁ) μσν. ὁ δεδεμένος τὰς χεῖρας : Σάθ. (Νικήτ.Χων.) 1,125 καὶ δεσμόχειρα προσιόντα σοι τὸν πρὸ βραχέος χεῖρας ἀνταίροντα.

δεσμῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. δεσμεύω, δέω, δένω· Μοῖρ. «δέω Ἀττικῶς, δεσμῶ Ἑλληνικῶς» : ΚΔ Λουκ.8,29 ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασσόμενος, Θωμ.Μ 821 συνδεῖ κάλλιον ἢ δεσμεῖ· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Διογ.Οἰν.39, Λουκ.Ζ Τραγ.20 καὶ τιτρωσκόμεθα καὶ δεσμούμεθα, Μηναῖ.12,6 Συναξ. τὰς χεῖρας δεδεσμημένους· 2) τὸ παθ. ἰατρ. ἐπὶ τῶν ἀρθρώσεων, ἔχω ἀγκύλωσιν : Γαλ.15,410· 3) νεώτ. φρ. τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ δοθὲν τοῖς Ἀποστόλοις δικαίωμα ἀφέσεως ἢ μὴ ἁμαρτιῶν· ‖ ὁμ. κατ' ἐπέκτ. τὸ ἀνεπιφυλάκτως εἰσακούεσθαι παρ' ἄλλου ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν ἐξουσίας αὐτοῦ, περιουσίας κττ. : αὐτὸς εἶναι τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν τοῦ ὑπουργοῦ.

δέσμωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κατὰ πληθ. τὰ δεσμά : Αἰσχ.Πέρσ.745 ὅστις Ἑλλήσποντον ἱρὸν δοῦλον ὡς δεσμώμασιν ἤλπισε σχήσειν ῥέοντα, Σοφ. ἀπ.29· 2) νεώτ. βοταν. δέσμωμα τὸ φυτὸν δεσμόδιον βλ.λ.2).

δεσμωτήριον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. εἱρκτή, φυλακή, ἔνθα ἐφυλάσσοντο οἱ καταδικασθέντες εἰς τὴν ἐπιβολὴν δεσμῶν βλ.λ. : Θουκ.6,60 καὶ ἀξιόλογοι ἄνθρωποι ἤδη ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἦσαν, Πλάτ.Γοργ.486 A, Δημ.126 ἀπάγουσιν εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς συνταράττοντα τὴν πόλιν, Μηναῖ. 1,26 Συναξ.Ἀνανίου τὸν κλειδοῦχον τοῦ δεσμωτηρίου· ‖ ἐν πληθ. κολαστικὸς κλειστὸς τόπος, εἱρκτὴ ἐν ᾗ δοῦλοι ἢ ὀφειλέται ἐξετέλουν πρὸς τιμωρίαν βαρέα ἔργα : Πλούτ.Γ Τράκχ.8 δεσμωτηρίων δὲ βαρβαρικῶν ἐμπεπλῆσθαι· ‖ νεώτ. κ. ἡ πρόχειρος ἀστυνομικὴ ἢ στρατιωτικὴ φυλακή.

δεσμώτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δεσμῶτις**-ιδος αἰχμάλωτος, φυλακισμένος : Ἡρ.3,143 κατακτείνει τοὺς δεσμώτας πάντας, Θουκ.5,35 καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετεμέλοντο ἀποδεδωκότες, Μηναῖ.12,6 Ὠδ.9 καὶ τοὺς δεσμώτας, Πάτερ, ἐκ θανάτου ἐρρύσω· 2) ὡς ἐπίθ. ὁ ἐν δεσμοῖς ὤν, ὁ δεσμευμένος : Αἰσχ.Προμ.119 ὁρᾶτε δεσμώτην με δύσποτμον· ‖ νεώτ. μτφ. ὁ τελῶν ὑπὸ τὴν γοητείαν τινός : δεσμῶται τοῦ ἔρωτος 3) ὁ δεσμοφύλαξ : Κρατῖν.189.

δεσμωτικός-ή-όν δεσμευτικός, ἐπιτήδειος εἰς τὸ δεσμεύειν, δέσμευσιν ἐπάγων.

δεσμῶτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. τοῦ δεσμώτης βλ.λ. ἡ αἰχμάλωτος : Ἡλιόδ.8,8 **ἡ Χαρίκλεια δεσμῶτις εἴχετο**· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς : Φίλ.281,41 **δεσμῶτις μᾶλλον.. ὑπόμεινον γενέσθαι.**

δεσοξαλικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. διϋδροξυλιωμένον τρικαρβονικὸν ὀξύ.

δεσοξυβενζοΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις κρυσταλλικὴ λαμβανομένη δι' ἀναγωγῆς τῆς βενζοΐνης σχηματίζουσα διαφ. ἀλκυλοπαράγωγα.

δεσοξυχολικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν ὀξὺ εὑρεθὲν ἐν τῇ χολῇ.

δεσπέντσα (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) κλειστὸς τόπος οἰκίας, ἐν ᾧ φυλάσσονται τρόφιμα, ὀψοφυλάκιον, κελλάρι· ‖ εἰδ. ναυτ. ὅρος ἀντιστοιχῶν πρὸς τοὺς ἐπισήμους διανομεῖον, σκευοθήκη βλ.λς.

δεσπεράδος-η-ο μσν. (Ἰταλ.) ὁ ἀπηλπισμένος : Ἰω.Μάνθ.Ἰστ.Μορ.Προοίμ.21 **καὶ δεσπεράδος ἤρχετο κόντρα εἰς τὸν ἀέρα.**

δεσπεράρω μσν. (Ἰταλ.) ἀπελπίζομαι : Ἰω. Μάνθ.Ἰστ.Μορ.Προοίμ.19 **κόντρα εἶχε τὸν καιρόν, ὁ σκύλος δεσπεράρει.**

δεσπόζουσα (ἡ) νεώτ. μουσ. ὁ πέμπτος φθόγγος τῆς μουσικῆς κλίμακος· **2)** ὁμ. ἡ συγχορδία ἡ σχηματιζομένη **ἐπὶ τῆς πέμπτης** βαθμίδος τῆς μουσικῆς κλίμακος.

δεσπόζω κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ πλεῖστον κατ' ἐνεστ. κ. παρατ., μέλλ. ἐπ. **-όσσω,** ἐξουσιάζω, εἶμαι ἀπόλυτος κύριος ἢ δεσπότης, ἀσκῶ κυριαρχίαν : Αἰσχ.Προμ.208 **ὥοντ' ἀμοχθὶ πρὸς βίαν τε δεσπόσειν,** Πλάτ.Φαίδ.80 A **ἄρχειν καὶ δεσπόζειν,** Σάθ.(Νικήτ.Χων.) 1,125 **ἐπήσθοντα τοῦ δεσπόζοντος,** Θεοφύλ.Βουλγ.3,472 **ἀνάθημα τῷ δεσπόζοντι**· ‖ κ. παθ. τελῶ ὑπὸ δεσπότην, ὑποτάσσομαι : Πλάτ. Νόμ.712 E **δεσποζόμεναι πόλεις;** Φίλ.1,337 **δεσπόζεσθαι πρός τινος**· ‖ ὡς νομικὸς ὅρος, εἶμαι νόμιμος κύριος : Πάπ. **δεσπόζειν ἀνεμποδίστως**· ‖ ἀστρολ. ἐπὶ τῶν πλανητῶν, ἐπικρατῶ κατὰ τὴν γέννησίν τινος : Βέττ.Βάλ.72,5· ‖ νεώτ. εἶμαι σπουδαιότερος, ἐντονώτερος, ἐπικρατέστερός τινος, ἐπικρατῶ : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.71 **ἡ ἀμαυρότης ἐφαίνετο δεσπόζουσα τοῦ σκότους,** - **δεσπόζων φθόγγος** (ἢ τόνος) (ἐν τῇ μουσ. ὁ περὶ ὃν στρέφεται ἡ μελῳδία, συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενος, τὸ μοτίβο)· ‖ τὸ οὐδ. **δεσπόζουσα** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** μετὰ γεν. εἶμαι δεσπότης ἢ κύριός τινος : Ὕμν. Δήμ.365, Ἡρ.3,142 **ἤρεσκε δεσπόζων ἀνδρῶν ὁμοίων ἑωυτῷ,** Αἰσχ.Προμ.930 **καὶ προσδοκᾶν χρὴ δεσπόσειν Ζηνός τινα,** Πλάτ.Πολ.576 A **ἀεὶ δέ του δεσπόζοντες ἢ δουλεύοντες ἄλλῳ**· ‖ ποιῶ ἐμαυτὸν κύριόν τινος : Εὐρ.Ἀνδρομ.928 **λέκτροις ὧν ἐδέσποζον**· **3)** κ. νεώτ. μτφ. ἐξουσιάζω τι ἴδιον ἐμοῦ ἢ ὑπ' ἐμοῦ γινόμενον : Αἰσχ.Ἀγ.543 **διδαχθεὶς τοῦδε δεσπόσω λόγου,** - **ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ δεσπόζῃ τῶν παθῶν του**· **4)** μετ' αἰτ. ἀσκῶ ἐξουσίαν ἐπί τινος : Εὐρ.Ἡρ.28 **τὴν ἑπτάπυργον τήνδε δεσπόζων πόλιν**· **5)** νεώτ. ἐπὶ τόπου, κεῖμαι ὑψηλότερον ἄλλου τινός, ὑπέρκειμαι : **τὸ φρούριον δεσπόζει τῆς πόλεως.**

δέσποινα (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. τοῦ δεσπότης βλ.λ. ἡ κυρία τοῦ οἴκου, οἰκοδέσποινα, οἰκοκυρά, ἀφέντρα, ἐπὶ τῆς Πηνελόπης : Ὀδ.Ξ 127 **ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει**· ‖ ἐπὶ τῆς συζύγου : Ὀδ.Γ 403 **τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν**· ‖ πάπ. ἡ κυρία δούλων· ‖ νεώτ. κυρία, ἀφέντρα : **ἐρίτιμος δέσποινα**· **2)** ἡγεμονίς, βασίλισσα : Πίνδ. Π 4,19 **δέσποινα Κόλχων,** αὐτ.Κωμ.Ἀδέσπ.340 **δέσποιν' ἁπασῶν, πότνι' Ἀθηναίων πόλι**· ‖ πάπ. μσν. παρὰ Βυζαντ. ἡ αὐτοκράτειρα κ. ἡ μήτηρ τοῦ αὐτοκράτορος : Εὐστ.Πονημ.275,40 **διεκπεσόντες γὰρ καὶ ἡ δέσποινα καὶ ὁ πρωτοσεβαστὸς τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων στέργεσθαι ἀπέβλεψαν εἰς τοὺς Λατίνους**· ‖ μσν. γεν. σύζυγος βασιλέως ἢ ἄρχοντος : Διγεν.Ἀκρ.39 **κι ἡ δέσποινα συνέλαβεν εἰς τὴν αὐτῆς γαστέρα**· **3)** ὡς ἐπίθετον θεαινῶν : Αἰσχ.Ἀπ.388 **δέσποινα Ἑκάτη,** Σοφ.Ἠλ. **δέσποινα Ἄρτεμις,** Ξέναρχ.4,21 **δέσποινα Κύπρις**· ‖ ἰδ. ἐν Ἀθ. ὡς ὄνομα τῆς Περσεφόνης : Πλάτ.Νόμ.796 B **ἡ παρ' ἡμῖν Κόρη καὶ δέσποινα**· ‖ ὄνομα χθονίας θεότητος λατρευομένης ἐν Λυκοσούρᾳ τῆς Ἀρκαδίας : Παυσ.8,37,1 **τὸ ἱερὸν τῆς Δεσποίνης**· ‖ ὡσ. τίτλος τῆς Θεοτόκου : **εὐχὲς τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν,** Πασχ.Χρον.729,19 **ἡ δέσποινα ἡμῶν ἡ Θεοτόκος,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.5,16 **ἡ Δέσποινα ταράχτηκε κι ἐδάκρυσαν οἱ εἰκόνες**· ‖ ὅθ. νεώτ. κ. δημ. κ. καθ' ὑποκορ. ὄνομα κύριον γυναικῶν : **Δέσποινα, Δεσποινιώ, Δέσπω, Δεσπούλα**· **4)** ἁπλ. γυνή· Ἡσ. « δεσποίνας· γυναῖκας, Θεσσαλοί » : Πλούτ. Λυκ.14 **τὰς γυναῖκας .. κυρίας ἀπολείπειν ἠναγκάζοντο .. καὶ δεσποίνας προσηγόρευον.**

δεσποινικός-ή-όν πάπ. κ. μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν οἶκον τοῦ αὐτοκράτορος : Εὐστ.Πονημ.252,88.

δεσποινικῶς ἐπίρρ. μσν. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ αὐτοκρατορικὰ πράγματα : Γεωργ.Παχ.1,343,10· πρβλ. δεσποινικός.

δεσποινίς-ίδος νεώτ., δημ. κ. **-ίδα** ὑποκορ. τοῦ δέσποινα ἡ νεᾶνις, κ. γενικῶς ἡ οἱασδήποτε ἡλικίας ἄγαμος γυνή, ντεμουαζέλλα : **ἔργον ἀκατάλληλον διὰ δεσποινίδας.**

δεσποινίτσα (ἡ) δημ. ἡ μικρᾶς ἡλικίας δέσποινα, ντεμουαζελλίτσα.

δεσποινοβότανο (τὸ) δημ. **τὸ ποῶδες φυτὸν** ἑλίχρυσον βλ.λ. τὸ ἀνατολικόν.

δεσποινούλα (ἡ) δημ. θωπευτ. ὑποκορισμὸς τοῦ δέσποινα βλ.λ.

δεσποινοχόρτι (τὸ) δημ. **τὸ φυτὸν τεύκριον** βλ.λ. τὸ πόλιον.

δεσποΐτις πάπ. δεσπότις βλ.λ.

δεσπόνησι Ἐπιγρ. δοτ. πληθ. τοῦ **δέσποινα.**

δεσποσιοναῦται (οἱ) εἵλωτες ἀπελευθερούμενοι ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ὑπηρετῶσιν ἐν τῷ ναυτικῷ : Μύρων 2.

δεσπόσιος-ον ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος εἰς τὸν δεσπότην, ὁ δεσπόσυνος βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ.845 **δεσποσίῳ ξὺν ὕβρει**· **2)** Εὐστ.846,13 « δεσπόσιοι· δοῦλοι τραφέντες ἐν οἰκίαις δεσποτῶν ».

δέσποσμα-ατος (τὸ) μτγν. δεσποτικὴ ἀρχή, ἐξουσία, κυριαρχία : Μαν.4,38 **οἰκείων δεσπόσμασι Μοιρῶν.**

δεσποστός-ή-όν ἐπὶ προσ., ὁ δεσποτείας βλ.λ. δεκτικός· ‖ ὁ ἁρμόζων εἰς δεσποτικὴν διοίκησιν : Ἀριστλ.Πολιτ.1287 b, 38 (κατ' εἰκασ.).

δεσποσύνη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀπολυταρχικὴ διακυβέρνησις, ἡ δεσποτεία, ὁ δεσποτισμός : Ἡρ. 7,102 **ἡ Ἑλλὰς τήν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην**· **2)** ἐν πληθ. νεώτ. κ. δημ. ἡ θυγάτηρ τοῦ δεσπότου, τοῦ ἄρχοντος· ‖ γυνὴ ἄγαμος, δεσποινίς· πρβλ. δεσπόσυνος.

δεσπόσυνος-ον κ. -η-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν δεσπότην, τὸν ἄρχοντα, ὁ τοῦ δεσπότου : Ὕμν.Δήμ.144 **δεσπόσυνον λέχος,** Αἰσχ.Χο.942 **δεσποσύνων δόμων,** Ἀριστφ.Θεσμ.42 **ἔνδον μελάθρων τῶν δεσποσύνων**· ‖ **δεσπόσυνα χρήματα** ἡ περιουσία τοῦ αὐθέντου, τοῦ κυρίου : Ξεν.Οἰκ. 9,16 κ. ἄνευ τοῦ **χρήματα** : Αὐτ.14,2 **ἀπέχεσθαι τῶν δεσποσύνων καὶ μὴ κλέπτειν**· ‖ **δεσπόσυναι ἀνάγκαι** αὐθαίρετος, ἀπολυταρχικὴ διακυβέρνησις : Αἰσχ.Πέρσ.587 **οὐκέτι δασμοφοροῦσιν δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις**· **2)** τὸ ἀρσ. **δεσπόσυνος** ὡς οὐσ. ὁ δεσπότης, ὁ κύριος : Τυρτ.6,2· **3)** οἰκογενὴς δοῦλος : Εὐστ.846,13· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ θηλ. **δεσποσύνη** ὡς οὐσ. βλ.λ.

δέσποτας (ὁ) [δημ.] τιμητικὴ προσωνυμία τῶν κληρικῶν· || εἰδ. ὁ ἱερεύς : **ἔρχετ' ὁ δέσποτας γιὰ τὸν ἁγιασμό.**

δεσπότας αἰολ. τ. τοῦ δεσπότης βλ.λ. : Ἐπιγρ. [Σεπτίμιος Σεβῆρος] **γᾶς καὶ θαλάσσας δεσπότας.**

δεσποτᾶτον κ. -ᾶτον (τὸ) μσν. χώρα ἢ ἐπαρχία κυβερνωμένη ὑπὸ δεσπότου βλ.λ.6] : **δεσποτᾶτον τῆς Δύσεως - τοῦ Μορέως.**

δεσποτᾶτος κ. -ᾶτος (ὁ) μσν. ἐντόπιος ἄρχων ἐν Χίῳ ἐπὶ τουρκοκρατίας.

δεσποτεία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐξουσία τοῦ κυρίου ἐπὶ τῶν δούλων ἢ ἡ σχέσις τοῦ δεσπότου πρὸς τοὺς δούλους : Ἀριστλ.Πολιτ.1253 b,18 **ἐπιστήμη τέ τις εἶναι ἡ δεσποτεία, καὶ αὐτὴ οἰκονομία καὶ δεσποτεία καὶ πολιτικὴ καὶ βασιλική·** || ὁμ. ἡ ἐξουσία τοῦ συζύγου ἐπὶ τῆς γυναικός : Φιλ.1,40· || νεώτ. κ. μτφ. ἡ ἐπιβολὴ τυφλῆς ὑπακοῆς : **τελεῖ ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῆς συζύγου του·** **2)** ἀπόλυτος ἐξουσία, καταδυνάστευσις, δεσποτισμός, ἰδ. ὁ ἀσκούμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν : Πλάτ.Νόμ.698 A **τὰ μὲν δὴ περὶ γε Περσῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς διοικεῖται διὰ τὴν σφόδρα δουλείαν τε καὶ δεσποτείαν,** Ἰσοκρ.5,154· **3)** πάπ. ἰδιοκτησία : Πάπ. **κυριεία καὶ δεσποτεία.**

δεσποτειος-α-ον μτγν. ὁ δεσπόσυνος βλ.λ. : Λυκόφρ.1183 **ταῖς δεσποτείαις ὠλέναις ὠγκωμένον.**

δεσπότειρα (ἡ) τὸ θηλ. τοῦ δεσπότης βλ.λ., δέσποινα, κυρία : Σοφ.άπ.1040.

δεσποτεύω μτγν. κ. νεώτ. δεσπόζω βλ.λ., ἐξουσιάζω : ΠΔ Μακ.3,5,28 **τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτεύοντος Θεοῦ,** Δίων K 60,28 **τῶν δεσποτευσάντων αὐτῶν·** **2)** πάπ. γεν. εἶμαι κύριος, ἰδιοκτήτης ἀκινήτου τινός : Πάπ. **δεσποτεύειν αὐτοῦ ἀκωλύτως.**

δεσπότης (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., κλητ. δέσποτα, δημ. κ. δεσπότη, ἰων. αἰτ. δεσπότεα, θηλ. **δεσπότις, δεσπότειρα, δέσποινα** βλ.λλ. κύριος, ἰδίως κύριος τοῦ οἴκου, οἰκοδεσπότης, οἰκογενειάρχης : Αἰσχ.Εὐμ.60 **τἀντεῦθεν ἤδη τῶνδε δεσπότῃ δόμων·** || κυρ. ἐν σχέσει πρὸς δούλους : Πλάτ. Παρμ.133 D **εἴ τις ἡμῶν δεσπότης ἢ δοῦλός ἐστιν,** αὐτ.Νόμ.756 E **δοῦλοι γὰρ ἂν καὶ δεσπόται οὐκ ἄν ποτε γένοιντο φίλοι,** Ἀριστλ.Πολιτ.1253 b,6· || ὁμ. κ. κατὰ κλητ. συνήθ. μετὰ τοῦ ἄναξ : Ἀριστοφ.Εἰρ.90 **ὦ δέσποτ' ἄναξ,** Μέν.312,5· **2)** ἐπὶ τῶν Ἀσιανῶν ἡγεμόνων, ἀπόλυτος κύριος, οὗ οἱ ὑπήκοοι δοῦλοι αὐτοῦ : Ἡρ.3,89 **Δαρεῖος μὲν ἦν κάπηλος, Καμβύσης δὲ δεσπότης,** Θουκ. 6,77 **οἱ δεσπότην ἢ Μῆδον ἢ ἕνα γέ τινα αἰεὶ μεταβάλλοντες δουλοῦνται·** || ὁμ. ἐπὶ τῶν Ρωμαίων, αὐτοκράτωρ : Φιλ.2,568, Δίων K 55,12· **3)** ἐπὶ τῶν θεῶν, κύριος, ἄρχων : Σοφ.άπ.535, Εὐρ. Ἱππ.88 **θεοὺς γὰρ δεσπότας καλεῖν χρεών,** Ξεν. Ἀν.3,2,13 **οὐδένα γὰρ ἄνθρωπον δεσπότην ἀλλὰ τοὺς θεοὺς προσκυνεῖτε·** || ἐκκλ. ὁ Θεός : **ὁ πάντων δεσπότης·** **4)** ὡσ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀρχιερεύς, ὁ ἐπίσκοπος ἐκκλ. λειτουργ. : **εὐλόγησον δέσποτα, - ὁ δεσπότης ἐγκαινίασε τὴν ἐκκλησίαν,** παροιμ. **καλὰ εἶν' τὰ φαρδομάνικα, μὰ τὰ φοροῦν οἱ δεσποτάδες** [ἐπὶ τῶν ἐπιθυμούντων τι μὴ ἁρμόζον εἰς τὴν ἑαυτῶν κοινωνικὴν θέσιν]· || δημ.κατὰ κλητ.δέσποτα οἱοσδήποτε κληρικός, ἱερεύς : **τὴν εὐχή σου, δέσποτα·** πρβλ. δέσποτας· **5)** ὁ κυριαρχῶν πλανήτης : Βέτ.Βάλ.5,16· **6)** γεν. αὐθέντης, ἄρχων, κύριος, ἰδιοκτήτης τινός : Πίνδ.Ο 6,30 **ἀνδρὶ κώμου δέσποτα πάρεστι Συρακοσίῳ,** Αἰσχ.Ἑπτ.27 **οὗτος τοιῶνδε δεσπότης μαντευμάτων,** Σοφ.Φιλ.262· || **ἑπτὰ δεσπόται** ἐπὶ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας : Εὐρ.Ἱκ.636· **7)** βυζαντ. ἡγεμὼν ἀνεξαρτήτου κράτους ὑποτελοῦς τοῦ Βυζαντίου, ἢ ἐπαρχίας παραχωρηθείσης ὡς ἡγεμονίας εἰς μέλος τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας.

δεσποτίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δεσπότης βλ.λ. ὁ μικρὸς δεσπότης βλ.λ.]) : Ἀρισταίν.1,24.

δεσποτικά ἐπίρρ. δημ. δεσποτικῶς βλ.λ., μετὰ δεσποτισμοῦ : **φέρεται δεσποτικά·** **2)** κατὰ τρόπον προσήκοντα εἰς ἢ διὰ δεσπότην [=ἀρχιερέα] : **τρώ(γ)ει δεσποτικά.**

δεσποτικά (τὰ) δημ. αἱ εἰσπραττόμεναι παρὰ τῶν ἱερέων εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου τῆς περιφερείας των : Λασκαρ.Ληξ.2,58 **πάρι δεσποτικὰ γιὰ τσὶ γιορτάδες.**

δεσποτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ τοῦ δεσπότου, ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἁρμόζων εἰς δεσπότην, ἤτοι κύριον : Ἀριστλ.ΗΝ 1134 b,8 **δεσποτικὸν δίκαιον** [τὸ δίκαιον τοῦ κυρίου], αὐτ.Πολιτ.1285 a,22· || τὸ θηλ. **δεσποτική** κ. τὸ οὐδ. **δεσποτικὸν** ὡς οὐσ. ἡ δεσποτεία βλ.λ. : Πλάτ.Πολιτ.1259 a,37, αὐτ.Νόμ.697 C· **2)** πάπ. ὁ τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ αὐτοκρατορικός : Πάπ. **δεσποτικὰ νομισμάτια,** αὐτ. **δεσποτικαὶ κτήσεις,** αὐτ. **δεσποτικὸς νοτάριος·** **3)** ὁ ἁρμόδιος πρὸς δεσποτείαν : Πλάτ.Πολ.344 C **καὶ ἐλευθεριώτερον καὶ δεσποτικώτερον ἀδικία δικαιοσύνης ἱκανῶς γιγνομένη·** || ὁ ἐπιρρεπὴς **εἰς τὸ δεσπόζειν,** εἰς τὸ τυραννικῶς φέρεσθαι : Ἀριστλ.Πολιτ. 1306 b,3 **διὰ τὸ ἄγαν δεσποτικὰς εἶναι τὰς ὀλιγαρχίας·** || κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ἀπολυταρχικός, τυραννικός : Φιλόδ.Ὀργ.59 W, - **δεσποτικὸς χαρακτήρ·** **4)** μ. γεν. ὁ ἐξασκῶν δεσποτικὴν ἐξουσίαν ἐπί τινος : Ξεν.Οἰκ.13,5 **οὗτος καὶ δεσποτικοὺς ἀνθρώπων δύναται διδάσκειν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1279 b,16 **τυραννὶς μοναρχία δεσποτικὴ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας·** **5)** μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τοῦ ἀρχιερέως, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ἀρχιερέα, ἢ ὁ προερχόμενος ἐξ αὐτοῦ : Πασχ.Χρον.706,17 **ἐμπίπραται τὸ δεσποτικὸν μνῆμα,** Λασκαρ.Ληξ.4,128 **ἕνα δεσποτικόνε ἀφορεσμό,** Κανελ.Χιακ.Ἀνάλ.149 **δεσποτικὸς ἀφορισμὸς δὲν μᾶς ἀποχωρίζει·** **6)** νεώτ. κ. δημ. ὁ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ : **δεσποτικὴ ἑορτή** [ἡ πρὸς τιμὴν καὶ ἀνάμνησιν τοῦ βίου τοῦ Ἰ. Χριστοῦ]· **7)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **δεσποτικό(ν)** ὡς οὐσ. ὁ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὴν ἐκκλησίαν θρόνος, ἔνθα ἵσταται ὁ χοροστατῶν ἀρχιερεύς· || ἡ κατοικία τοῦ ἐπισκόπου· || τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. εἰσφορὰ εἰσπραττομένη διὰ τὰς ἀνάγκας ἐπισκοπῆς· **8)** νεώτ. **δεσποτικὴ ἐπιστήμη** ἡ παρ' Ἀριστοτέλει ἐπιστήμη τῆς διοικήσεως βασιζομένη ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν δούλων.

δεσποτικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετὰ δεσποτείας, τυραννικῶς : Ἰσοκρ.4,104 **συμμαχικῶς ἀλλ' οὐ δεσποτικῶς βουλευόμενοι περὶ αὐτῶν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1295 a,16 **δεσποτικῶς ἄρχειν·** || ὁμ. κ. συγκρ. **δεσποτικωτέρως** : Ἀριστλ.Ἀθ.24,2 **λαβόντες τὴν ἀρχὴν τοῖς συμμάχοις δεσποτικωτέρως ἐχρῶντο.**

δεσποτῖνα (ἡ) δημ. κ. -ίνα σκωπτ. ἡ σύζυγος τοῦ δεσπότου : δ.τραγ. **νὰ μὲ λένε δεσποτῖνα** (**ἄ. βοΐδοντῖνα**) **κι ἂς φοφάω ἀπὸ τὴν πεῖνα.**

δεσπότις-ιδος (ἡ), αἰτ. δεσπότιν, κλητ. δεσπότι, ἡ δέσποινα βλ.λ. : Σοφ.Τρ.407 **Οἰνέως κόρην δαμαρτὰ θ' Ἡρακλέους . . δεσπότιν τε τὴν ἐμήν,** Εὐρ.Μήδ.17, Πλάτ.Τίμ.34 C **ὡς δεσπότιν καὶ ἄρξουσαν ἀρξαμένου ξυνεστήσατο,** ΑΠ 6,160 **εἰροκόμων Κούρᾳ θήκατο δεσπότιδι,** Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ. 7,13 **εἰς ὀχλοκρασίαν τὴν τῶν θεάτρων δεσπότιν.**

δεσποτίσκος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ δεσπότης βλ.λ. ὁ μικρὸς δεσπότης : Εὐρ.Κύκλ. 267 **ὦ δεσποτίσκε, μὴ τὰ σ' ἐξοδᾶν ἐγὼ ξένοισι χρήματ'·** || νεώτ. ἐν ὑποτιμητικῇ σημ.

δεσποτισμός (ὁ) νεώτ. ἡ δεσποτεία, ἡ κυριαρχία τῆς θελήσεως μιᾶς τάξεως ἢ ἑνὸς ἀτόμου· || ὁ αὐθαίρετος, αὐταρχικὸς τρόπος, ἡ ἀπολυταρχικὴ συμπεριφορά.

δεσποτός-ή-όν ἐσφ.γρ. ἀντὶ δεσποστός βλ.λ.

δεσποτοφέρνω δημ. ἐπὶ κατωτέρων κληρικῶν,

ἐπιτηδεύομαι **παράστασιν,** τρόπους δεσπότου ἤτοι ἐπισκόπου.

δεσπότρια (ἡ) ἡ δέσποινα βλ.λ. : Σχόλ.Εὐρ.'Εκ.397 οὐ γάρ **ἔχω σὲ κυρίαν καὶ δεσπότριαν.**

δεσποτῶ-έω δεσπόζω, δεσποτεύω βλ.λς, μετὰ γέν. : Πλάτ.Τίμ.44 D **κεφαλὴν .., ὃ θειότατόν τ' ἐστι καὶ τῶν ἐν ἡμῖν πάντων δεσποτοῦν'** ‖ κ. παθ. δεσποτικῶς κυβερνῶμαι : Αἰσχ.Χο.104 **καὶ τὸν πρὸς ἄλλης δεσποτούμενον χειρός,** Εὐρ.'Ηρ.884 **σῇ δεσποτούμενον χερί'** ‖ δεσποτούμενος βίος ὁ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν δεσπότου, ἐξουσιαστοῦ, ἀντίθ. ἀνάρχετος : Αἰσχ.Εὐμ.527.

δεστουρί (τὸ) μσν. **εἶδος** μεταξωτοῦ ὑφάσματος ἀργυροϋφάντου **ἢ** καὶ χρυσοϋφάντου, κατασκευαζόμενον ἐν Μικρᾷ 'Ασίᾳ.

δέστρα (ἡ) **νεώτ. ναυτ. κ.** δημ. στήλη σιδηρᾶ ἐμπεπηγμένη εἰς τὴν προκυμαίαν ἢ τὸ κρηπίδωμα τοῦ λιμένος πρὸς πρυμνοδέτησιν τῶν προσορμιζομένων πλοίων.

δέστρον (τὸ) σιδηροῦς δακτύλιος τοῦ τροχοῦ, ἔνθα εἰσέρχεται ὁ ἄξων, ἄ. γάρνον' Πολυδ.1,145 « τὸ ἐντός τῆς πλήμνης σιδήριον, ὃ τρίβει τὸν ἄξονα ».

δεστρῶ-όω νεώτ. θέτω εἰς τὴν ὀπὴν τῆς πλήμνης τοῦ τροχοῦ δέστρον βλ.λ., ἄ. γαρνῶ.

δετά ἐπίρρ. δημ. διά δέσεως, ἐν συνδέσει, κατὰ τρόπον δετάν βλ.λ.

δετάριον (τὸ) νεώτ.γέν. ποωδῶν **χεδροπῶν φυτῶν**

δετερμινισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ὅρος διεθνής, ἄ. ντετερμινισμὸς βλ.λ.

δετζία (ἡ) νεώτ. γένος τι θαμνωδῶν κοσμητικῶν φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ρηξισεστροειδῶν.**

δετή (ἡ) θηλ. τοῦ δετός βλ.λ. ἐν χρ. ὡς οὐσ.δέσμη ξύλων,δαυλὸς ἐκ ξύλων συνδεδεμένων,δᾴς, λαμπάς, πυρσός : 'Ιλ.Λ 554 **καιόμεναί τε δεταί** (Σχόλ.Εὐστ. « δεσμοὶ δᾴδων, τουτέστι λαμπάδων »), 'Αριστφ. Σφ.1361 **τάσδε τὰς δετὰς λαβοῦσα** (Σχόλ. « δετήν' 'συνδεδεμένην **ἐκ** παπύρων »).

δετήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ δένουσι, δέτης : 'Αρκάδ.20,10.

δετηρία (ἡ) νεώτ. ναυτ. λεπτὸν σχοινίον ἐκ δύο ἢ τριῶν μερμίθων συνεστραμμένων, ἐν χρ. πρὸς κατασκευὴν **δετῶν,** ἐπιδέσμων, διαδέσμων, σχοινίων δρομομέτρων κ.ἄ.

δέτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ δι' οὗ δένουσιν, ὁ δένων : Γρηγ.Ναζ.3,450 A· **2)** νεώτ. εἰδ. ναυτ. λεπτὸν σχοινίον πρὸς ἀνάδεσιν, ἐπίδεσιν ἢ ἄ. ἐργασίας, ἀναδέτης, διαδέτης, ἐπιδέτης, δημ. σάγουλα· **3)** ἐπὶ βιβλίων, ἡ ταινία, ἡ συγκρατοῦσα τὰ τυπογρ. φύλλα τῶν δεδεμένων βιβλίων.

δετικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος εἰς τὴν δέσιν ἢ τὸν δέτην· **2)** κ. δημ. δετικά (τά) ὡς οὐσ. τό δι' ἀμοιβὴν βιβλιοδετικῆς ἐργασίας πληρωνόμενον ποσὸν χρημάτων.

δέτις-ιδος (ἡ) ὁ πυρσός : 'Ιππ.π.'Ερωτιαν.132 (ἀμφ.), Γαλ.19,92· **2)** κεφαλὴ σκορόδου : Γαλ.19,92· **3)** 'Ησ. « παλάθη ».

δέτο (τό) νεώτ. γένος τι μαλακοστράκων.

δετόρος (ὁ) νεώτ., δημ. κ. δοτόρος κ. ντετόρος ὁ δόκτωρ, ἰδίως ὁ ἰατρός : Σολωμ. 'Ιατροσυμβ.4 πώς πεθαίνει τ' ἀνιψίδι τοῦ δοτόρου τοῦ Ροΐδη, Βυζαντίου Βαβυλωνία **ντετόρο μου, νὰ ζήσῃς, ξήγατό μας τὸ πάθος του νὰ μᾶς καλοκαρδίσῃς.**

δετός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. (δέω, δένω) ὁ δεκτικός δέσεως, συνδέσεως, πλοκῆς : 'Οππ.Κυν. 4,289 **δεταὶ παλάμαι·** **2)** ὁ δεδεμένος, ὁ δέσμιος : Γρηγ.Ναζ.403A, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 37 πίσω ἀπ' **τὸ ἅρμα τοῦ 'Έρωτα σκλάβοι δετοὶ ἀκλουθᾶνε·** **3)** τὸ θηλ. δετή ὡς οὐσ. βλ.λ.· **4)** δημ. **δετός** (ὁ) ὡς οὐσ. εἶδος χοροῦ, καθ' ὃν χορεύουσι πολλοὶ ὁμοῦ συμπλέκοντες τὰς χεῖρας, ἄ. σμιχτός· **5)** δημ. ἐπὶ τοῦ σώματος ἢ τῶν σαρκωδῶν μελῶν αὐτοῦ, **ὁ πυκνῆς** συστάσεως, **ὁ μὴ πλαδαρός,** ὁ μεστός, σφιχτός, σφιχτοδεμένος : **δετὸ κορμί** ‖ κ. γεν. ὁ πυκνός, πηκτός, σφιχτός, ἀντίθ. ἀραιός, ἀνάριος : **δετὸς μπελτές, - δετὸ σιρόπι.**

δέτρον (τὸ) δέρτρον βλ.λ. 'Ησ. « δέρμα τοῦ ἥπατος », Ε Γουδ.389,27 « παρὰ τὸ δείρω δέτρον ».

δετρός 'Ησ. « μάγειρος ».

δεύασθαι 'Ησ. « γεύασασθαι ».

δεϋδρακετικὸν ὀξὺ νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ ἀκετοξικοῦ ὀξέος.

δεϋδροϊνδικόν (τό) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, λαμβανομένη ἐκ τοῦ Ινδικοῦ δι' ὀξιδώσεως.

δεύην αἰολ. τ. τοῦ δεῖν (δέϝην)· πρβλ. δεύω, δεύομαι.

δευήσεσθαι ἀπαρφ. μέσ. μέλλ. τοῦ δεύομαι βλ.λ.

δεύκει 'Ησ. « φροντίζει ».

δευκές 'Ησ. « λαμπρόν, ὅμοιον ».

δευκής-έος-ές μτγν. γλυκύς : Νίκ.'Αλ.328 **πότῳ** δευκεῖ (ἀμφ.)· πρβλ. δευκές, δεῦκος.

δεῦκος-ους (τό) σχόλ. τό γλεῦκος· Σχόλ.'Απολλδ. Ρ 1037 « ἀδευκῆ λέγει τὴν πικρὰν ἀπό τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ δεῦκος τὸ γλυκύ », Σχόλ.Νικ.Θηρ. 625 « **δεῦκος** γὰρ τὸ γλυκὺ παρ' Αἰτωλοῖς ».

δεύκω ΖΜ 260,54 « βλέπω »· πρβλ. δεύκει.

δευλόν 'Ησ. « πονηρόν, ἀχρεῖον ».

δεῦμα-ατος (τὸ) ἡ ὕγρανσις, τὸ βρέξιμο, μούσκεμα : Πίνδ.Ο 1,50 **δεύματα κρεῶν** (τό βρασμένον κρέας ἀμφ., δ. ἀνάγν. δεύτατα).

δεῦμαι Ἰων. τ. τοῦ δέομαι βλ.λ.

δεύομαι ποι. τ. τοῦ δέομαι.

δεῦρε 'Επιγρ. δεῦρο βλ.λ.

δευρεί πάπ. δευρί, δεῦρο βλ.λ.

δευρί ἀττ. ἐπιτατ. τ. τοῦ δεῦρα βλ.λ. ἐδῶ δά, - τώρα νά : 'Αριστφ.Νεφ.323 **βλέπε νῦν δευρὶ πρὸς τὴν Πάρνηθα,** 'Ανδοκ.2,10.

δεῦρο ἐπίρρ. κ. **δεύρω,** αἰολ. **δεῦρυ,** ἀττ. ἐπιτ. **δευρί,** ἐνίοτε **δεῦρε,** μτγν. **δευρεί** πληθ. **δεῦτε** μετὰ ρημάτων κινήσεως σημαντικῶν, ἐδῶ, πρός τὰ ἐδῶ : 'Ιλ.Α 153 **ἤλυθον αἰχμητάων δεῦρο μαχησόμενος,** 'Οδ.Ρ 444 **ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω·** ‖ βραχυλογικῶς μετὰ ρημάτων στάσεως σημαντικῶν : 'Ιλ. Γ 405 **τοῦνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης** (ἔχεις ἔλθει καὶ εἶσαι ἐδῶ), Σοφ.ΟΚ 1253 **πάρεστι δεῦρο Πολυνείκης ὅδε·** ‖ μετ' ἄρθρου : 'Αριστφ.Θεσμ.666 **καὶ τὰ τῇδε καὶ τὰ δεῦρο πάντ' ἀνασκόπει καλῶς·** **2)** **τὰ** δεῦρο τὰ αἰσθητά ὄντα : 'Αριστλ.Μεταφ.991 b,30 **διὰ τί μεταξὺ τῶν δεῦρό τ' ἔσται καὶ αὐτῶν;,** αὐτ.Οὐρ. 269 b,15· ‖ **τὰ δεῦρο κακὰ** τὰ παρόντα : Μάξ. Τύρ.14,7· **3)** **ἐν συζητήσεσιν ἢ ἐπιχειρήμασι καὶ** ἀποδείξεσι, μέχρι τοῦ σημείου τούτου : Πλάτ. Συμπ. 217 Ε **μέχρι μὲν οὖν δὴ δεῦρο τοῦ λόγου καλῶς μὲν ἂν ἔχοι,** αὐτ. Νόμ.814 D, Γαλ.15,453 **ἄχρι δεῦρο·** **4)** ἐπὶ χρόνου κυρ. π. τραγικοῖς κ. ἀττικοῖς πεζογράφοις, μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ νῦν, ἕως τώρα : Αἰσχ.Εὐμ.596 **καὶ δεῦρό γ' ἀεὶ τὴν τύχην οὐ μέμφομαι,** Εὐρ.Μήδ.670, Πλάτ.Τίμ. 21 D, Θουκ.3,64 **ἔχοντές τε νόμους, οὕσπερ μέχρι τοῦ δεῦρο,** ΚΔ Ρωμ.1,13 **ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο,** Πάπ. **μέχρι τοῦ δεῦρο** (ἐνν. χρόνου)· **5)** μόριον παρακελευσματικόν, ἐδῶ ! ἀπ' ἐδῶ ! ἐμπρός ! μετὰ β' ἑνικοῦ προσώπου προστακτικῆς : 'Ιλ.Λ 314 **ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο,** 'Οδ.Χ 395 δεῦρο **δὴ ὄρσο, γρηῦ παλαιγενές,** Πλάτ. 'Απ.24 C **καί μοι δεῦρο, ὦ Μέλητε, εἰπέ·** ‖ μετὰ β' πληθ. (συνήθ. ἐν χρ. τὸ **δεῦτε** βλ.λ.) : Αἰσχ.Εὐμ. 1041 **δεῦρ' ἴτε, σεμναί,** Εὐρ.'Ηρ.724 **δεῦρ' ἕπεσθε, πρόσπολοι·** ‖ μεθ' ὑποτ. : 'Οδ.Θ 292 **δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν,** Εὐρ.Βάκχ.341 **δεῦρό σου στέφω κάρα κισσῷ,** ΚΔ 'Απ.21,9 **δεῦρο δείξω σοι τὴν νύμφην·** ‖ ἄνευ ρήματος : Σαπφ. 84 **δεῦρο δ' ηὖτε Μοῖσαι,** 'Αριστφ Εἰρ.881 **δεῦρο σύ,** Πλάτ.Θεαίτ.144 D **Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σω-**

κράτη (ἐνν. **καθίζου**), ΚΔ Ἰω.11,43 **Λάζαρε, δεῦρο ἔξω,** ΚΔ Πράξ.7,3 **ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἂν σοι δείξω·** **6)** μτγν. ἄπελθε πρός : ΠΔ Βασ.4,3,13 **δεῦρο πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου καὶ πρὸς τοὺς προφήτας τῆς μητρός σου.**

δευρόλας Ἡσ. « ὁ ἐξ ἐφήβων Ἀθηναίων ».

δεῦρου πάπ. δεῦρο.

δεῦρυ αἰολ. τ. τοῦ δεῦρο βλ.λ.· ΑΒ 1361 « ἐνίοτε δὲ καὶ δεῦρυ διὰ τοῦ υ ».

δεύρω ἰων. τ. τοῦ δεῦρο βλ. λ.· Σχόλ.Ἰλ.Γ 240.

δεύσιμος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ δεκτικὸς δεύσεως, ὁ κατάλληλος πρὸς ἄρδευσιν, ὁ ἀρδευτικός, ὁ κατάρρυτος, ὁ ποτιστικός : Σχόλ.Ἰλ.Μ 21 **δεύσιμος τόπος·** **2)** νεώτ. κατ' ἐπέκτ. ὁ δεκτικὸς βαφῆς δι' ἀνεξιτήλου χρώματος.

δεύσιος (ὁ) ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ βρέχων, πρβλ. ὑέτιος : Ἰω.Λυδ.Μην.4,48.

δεῦσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἄρδευσις, ὕγρανσις, τὸ βρέξιμο· **2)** ἡ δι' ἀνεξιτήλων χρωμάτων βαφή.

δευσοποιία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ δευσοποιεῖν, ἡ βαφικὴ τέχνη, τὸ βάφιμο : Πολυδ.1,49 **ταριχεύσαντες ἐπὶ δευσοποιίαν.**

δευσοποιός-όν (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ βαφῆς ἢ χρωμάτων, ὁ ἀνεξίτηλος ἢ ὁ ἀνεξίτηλον χρῶμα δίδων, ὁ βαθέος χρωματισμοῦ ἢ βαθέως χρωματίζων· Σουΐδ. « ἔχων ἔμμονον καὶ δυσαπόπλυτον τὸ ἄνθος τῆς βαφῆς » : Πλάτ.Πολ.429 Ε **δευσοποιὸν γίνεται τὸ βαφέν,** Αἰλ.ΖΙ 16,1 **χρόα δευσοποιὸς καὶ δυσέκνιπτος,** Λουκ.Εἰκ.16 **δευσοποιὰ φάρμακα·** **2)** μτφ. ἔμμονος, ἔντονος, ἀνεξάλειπτος, ἰσχυρός : Πλάτ.Πολ.430 Α **ἵνα δευσοποιὸς αὐτῶν ἡ δόξα γίγνοιτο,** Δείν.2,4 **δευσοποιὸν . . πονηρίαν,** Πλούτ.Ἀλέξ.74 **φασὶν δεινὸν ἐνδῦναι καὶ δευσοποιὸν ἐγγενέσθαι τῇ ψυχῇ τοῦ Κασσάνδρου τὸ δέος,** Εὐστ.Πονημ.326,80 **δευσοποιὰ τῆς ψυχῆς τὰ τῆς σοφίας ἐντήξας χρώματα·** **3)** Ἡσ., Σουΐδ., ὡς οὐσ. ὁ βαφεύς.

δευσοποιῶ-έω μτγν. βάπτω, ἀλείφω : Ἀλκίφρ.3,11 **παιδέρωτι δευσοποιοῦσι τὰς παρειάς·** **2)** μτφ. καθιστῶ τι ἀνεξάλειπτον : Δαμάσκ.Ἀρχ.427.

δευσοποιῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐπὶ βαφῆς, ἀνεξιτήλως κ. μτφ. ἀνεξολείπτως : Σιμπλίκ.Κατ.253,28.

δευσορούσιος-ον πάπ. ὁ ἐρυθρῶς κεχρωματισμένος : Πάπ. **μαφόριον δευσορούσιον.**

δευτάτιος-ία-ον μτγν. ποι. τ. τοῦ δεύτατος βλ.λ. : Μάξιμ.350 **δευτατίῃ ἠοῖ,** Παῦλ.Σιλ.Ἔκφρ.419 **δευτατίου στεφάνοιο.**

δεύτατος-ον ποι. ὑπερθ. τοῦ δεύτερος, ὁ ἔσχατος, τελευταῖος· Ἡσ. « ἔσχατος, ὕστοτος· μεθ' ὃν οὐκ ἔστιν ἕτερος » : Ἰλ.Τ 51 **δεύτατος ἦλθεν . . Ἀγαμέμνων,** Ὀδ.Ψ 342, Μόσχ.4,65.

δεῦτε ἐπίρρ. ὡς πληθ. τοῦ δεῦρο κ. μσν. ἐδῶ, πρὸς τὰ ἐδῶ, ἐμπρός) μετὰ πληθ. προστ. : Ἰλ.Η 350 **δεῦτ' ἄγετ' Ἀργείην Ἑλένην,** Εὐρ.Μήδ.894 **δεῦτε, λείπετε στέγας, ἐξέλθετε,** ΚΔ Ματθ.28,6 **δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος·** ‖ ἅπαξ μετὰ ἐν. προστ. : Ὀδ.Θ 11 **δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, εἰς ἀγορὴν ἰέναι,** Ἀκολουθ.Λειτ.Σταυροπρ. **δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν τῷ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν·** ‖ μεθ' ὑποτ. : ΠΔ Γεν.11,3,4 **δεῦτε πλινθώσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρὶ . . δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον,** ΚΔ Ματθ. 21,38 **δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,** Μηναῖ.2,25 Ἑσπ. Ἰδιόμ. **δεῦτε . . σήμερον τιμήσωμεν·** ‖ ἄνευ ρ. εὐκόλως νοουμένου : Ἰλ.Ν 481 **δεῦτε, φίλοι, καί μ' οἴῳ ἀμύνετε·** **2)** ἔλθετε, προσέλθετε : ΚΔ Ματθ.4,19 **δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων,** αὐτ.22,4, Ἀρρ.Ἐπίκτ.3,22,6 **δεῦτε καὶ ἀκούσατε,** Πασχ.Ἀναστάσιμ. **δεῦτε λάβετε φῶς·** ‖ ἀπέλθετε : ΚΔ Μᾶρκ.6,31 **δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον.**

δεύτερα ἐπίρρ. δημ. δευτέρως, διὰ δευτέραν φορὰν ἢ κατὰ δεύτερον λόγον.

δευτεραγωνιστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑποδυόμενος, ὑποκρινόμενος δεύτερα πρόσωπα, δευτέρους ρόλους ἐν τῷ θεάτρῳ· Ἡσ. « δεύτερος ἀγωνιζόμενος » : **ἔπαιξε πρόσωπον δευτεραγωνιστοῦ εἰς τὸ δρᾶμα·** **2)** μτφ. ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὁ δευτερεύων ρήτωρ, ὁ ὑποβοηθῶν, κ. γεν. ὁ δευτερευούσης σημασίας ἔν τινι ὑποθέσει, ὁ βοηθός : Δημ.19,10 **καὶ ἔχων Ἴσχανδρον, τὸν Νεοπτολέμου δευτεραγωνιστήν,** Λουκ.Περεγρ.36 **καὶ μάλιστα ὁ γεννάδας ὁ ἐκ Πατρῶν δᾷδα ἔχων, οὐ φαῦλος δευτεραγωνιστής.**

δευτεραγωνιστῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι δευτεραγωνιστής, δεύτερος ὑποκριτής, δευτερεύοντο ρόλον ἐν τῷ θεάτρῳ ὑποδύομαι : Πολυδ.4,124 **τριῶν δὲ τῶν κατὰ τὴν σκηνὴν θυρῶν . . ἡ δὲ δεξιὰ τοῦ δευτεραγωνιστοῦντος καταγώγιον.**

δευτεραῖος-α-ον ὁ κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν πράττων τι ἢ γινόμενος, ὁ τῆς δευτέρας ἡμέρας : Ἡρ.6,106 **δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ,** Ξεν.ΚΠ 5,2,2 **δευτεραῖοι δὲ ἀμφὶ δείλην γίγνονται πρὸς τῷ Γωβρύα χωρίῳ·** ‖ τῇ δευτεραίῃ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ : Ἡρ.4,113 **τῇ δὲ δευτεραίῃ ἦλθε ἐς τὸ χωρίον.**

δευτερανωπία (ἡ) νεώτ. φυσιολ. περίπτωσις τοῦ δαλτωνισμοῦ βλ.λ., ἐκδηλουμένη εἰς τυφλότητα τοῦ πρασίνου χρώματος.

δευτεράριος (ὁ) μσν. **ὁ κατέχων τὴν** δευτέρον μετὰ τὸν ἡγούμενον θέσιν ἐν τῷ μοναστηρίῳ : Πρᾶξις Α' ὑπὸ τὸν Μηνᾶν Συνελεύσεως 562 **δευτεράριος τοῦ Ἁγίου Φιλίππου.**

δευτεραρχῶ-έω Ἐπιγρ.εἶμαι δεύτερος ἄρχων(πιθ.)

δευτερεῖα (τὰ) κ. μσν. κ. νεώτ. (κατὰ παράλ. τοῦ ἆθλα), σπαν. π. μτγν. καθ' ἐν. **δευτερεῖον** (τὸ) τὸ δεύτερον ἆθλον, ἡ δευτέρα θέσις ἐν ἀγῶνι, συναγωνισμῷ, ἁμίλλῃ : Πλάτ.Μενέξ.241**τὰ μὲν οὖν ἀριστεῖα τῷ λόγῳ ἐκείνοις ἀναθετέον, τὰ δὲ δευτερεῖα τοῖς περὶ Σαλαμῖνα,** Ἡρ.8,123 **Θεμιστοκλέης δὲ δευτερείοισι ὑπερεβάλλετο πολλούς·** ‖ κ. καθ' ἐν. : Διογ.Λ 2,133· **2)** γεν. ὁ δεύτερος βαθμός, ἡ δευτέρα θέσις, σειρά : Ἡρ. 1,32 **Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι,** Πλάτ. Φίλ.22 C, Φώτ. Κῶδ.176 (σελ.121,7) **τοὺς ἀρχαιοτέρους οὐδὲ τῶν δευτερείων ἠξίου** ‖ δευτερεύουσα πρᾶξις, ἐνέργεια : Ἀριστλ.Πρ 921 b,36· **3)** Ἡσ. « δευτερεῖα· οἶνος εὐτελής »

δευτερεῖος-α-ον μτγν. ὁ δευτέρας ποιότητος Διοσκ.1,49,Γεωπ.2,32,3 **δευτερεῖοι ἄρτοι·** ‖ τὸ οὐδ πληθ. **δευτερεῖα** ὡς οὐσ. βλ.λ.

δευτερεξάδελφος μσν. ὁ ἔγγονός **τινος ἐν ἀ**νσφορᾷ πρὸς ἔγγονον ἀδελφοῦ **του** : Ἀκροπ.Γ 54

δευτερέσχατος-ον μτγν. ὁ προτελευταῖος, ὁ πρὸ τοῦ ἐσχάτου δεύτερος: Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.46,11,23

δευτερεύω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι δεύτερος, κατέχω **τὴν** δευτέραν θέσιν, σειράν, βαθμόν, ἔχω **τὰ** δευτερεῖα, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ πρωτεύω, ὅθ εἶμαι ὑποδεέστερός τινος, κατωτέραν κατέχω θέσιν, ὑστερῶ ἔναντι ἄλλου : Πολύβ.18,55,5 **οὐδενὸς ἐδόκει τῶν περὶ τὴν αὐλὴν δευτερεύειν,** Πλούτ. Εὐμ.13 **δευτερεύειν αὐτῷ ἀπαξιοῦντες,** Διοσκ.3,39 **δευτερεύει δὲ τούτου τὸ Αἰγύπτιον·** ‖ ὅθ. νεώτ ἔχω οὐχὶ ἰδιάζουσαν θέσιν, σημασίαν, εὑρίσκομαι ἐν κατωτέρᾳ γενικῶς μοίρᾳ, εἶμαι ἐπουσιώδης, ἀσήμαντος, δὲν χρῄζω ἀμέσου προσοχῆς, ἐπιμελείας : **τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα ὅλως δευτερεύουσαν θέσιν ἔχουσιν εἰς τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος, - τὸ ἐκπαιδευτικὸν μας πρόβλημα ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι δευτερεῦον διὰ τὴν κυβέρνησιν·** **2)** νεώτ. γραμμ. **δευτερεύου-**

σα πρότασις ἡ προσδιορίζουσα τὴν κυρίαν πρότασιν κ. διὰ μορίων, συνδέσμων, ἐπιρρ. καὶ ἀναφορικῶν ἀντωνυμ. συνδεομένη πρὸς αὐτήν· **3)** μσν. κ. νεώτ. Κανον.δίκ. **δευτερεύων** τιμητικὸν ἀξίωμα πρεσβυτέρων καὶ διακόνων· ‖ **δευτερεύων τῶν πρεσβυτέρων - τῶν διακόνων** ὁ ἀντικαθιστῶν τὸν πρωτοπρεσβύτερον - τὸν διάκονον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον· **4)** νεώτ. λογιστ. **δευτερεύων διατάκτης,** βλ. διατάκτης· **5)** νεώτ. μετεωρ. **δευτερεύοντες ἄνεμοι** οἱ μεταξὺ ἑκάστου ζεύγους κυρίων ἀνέμων περιλαμβανόμενοι, ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν, δημ. μισοὶ καιροί· **6)** νεώτ. φυσ. **δευτερεύων ἄξων κατόπτρου** πᾶσα εὐθεῖα διερχομένη διὰ τοῦ κέντρου καμπυλότητος τοῦ κατόπτρου, οὐχὶ δὲ διὰ τῆς κορυφῆς· ‖ **δευτερεύων ἄξων φακοῦ** πᾶσα εὐθεῖα διερχομένη διὰ τοῦ ὀπτικοῦ κέντρου φακοῦ καὶ μὴ συμπίπτουσα τῷ κυρίῳ ἄξονι· ‖ ἠλεκτρ. **δευτερεῦον κύκλωμα** τὸ κύκλωμα, οὗτινος τὰ ρεύματα παράγονται τῇ ἐπιδράσει τῶν ρευμάτων ἄλλου, τοῦ πρωτεύοντος κυκλώματος· **7)** νεώτ. εἰδ. **δευτερεύουσα θάλασσα** λεκάνη θαλάσσης γειτνιάζουσα πρὸς ὠκεανὸν καὶ μετ' αὐτοῦ συγκοινωνοῦσα δι' ὑφαλσυχένος ἢ εὐρυτάτου διέκπλου.

δευτέρι (τό) δημ. κ. **δευτεριό** ἡ δευτέρα σκαφὴ ἀμπέλου, ἀ. δισκάφισμα, δευτέρωμα· ‖ ἡ δευτέρα ἄροσις, τὸ δεύτερον ὄργωμα ἀγροῦ, ἀ. διβόλισμα, δευτέρωμα· **2)** τὸ δεφτέρι βλ.λ.

δευτερία μτγν. ἡ δευτέρα φορά : Ἰωσ.Γενέσ.π. Θησ.Στεφ.ἐν λ. **τῆς κατὰ δευτερίαν αὐτῷ βασιλείας τὰ πρόσφορα δίδωσιν.**

δευτεριά (ἡ) δημ. ἡ δευτέρα φορά, ἢ ἡ δευτέρα θέσις, ἰδίως εἰς ἀγῶνας, πρβλ. πρωτιά· **2)** εἰδ. ἡ δευτέρα ἐλαιοτρίβησις, θλῖψις τῶν ἐλαιῶν· **3)** ὁ δευτερίας οἶνος βλ.λ.

δευτεριάζω ὑποκρίνομαι δεύτερον πρόσωπον, παίζω δεύτερον ρόλον : Ἀριστφ.Ἐκκλ.634 **ὅταν ἤδη 'γὼ διαπραξάμενος παραδῶ σοι δευτεριάζειν·** **2)** Σουΐδ. « τὸ ὕστερον διαπράττεσθαι ».

δευτερίας οἶνος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἐκ δευτέρας συνθλίψεως τῶν στεμφύλων τῇ προσθήκῃ ὕδατος παραγόμενος, ἀ. στεμφυλίτης οἶνος, λάκυρος, δημ. μαγγανίτης, λάγκερο, λάγκιο : Πολυδ.Ι,248 Διοσκ.5,6, Ἡσ. « οἶνος εὐτελής ».

δευτεριάτικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὴν Δευτέραν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, ἐν ἐκφράσεσι δυσφορίας διὰ γεγονὸς ἐπιφέρον ἐνόχλησιν, στενοχωρίαν : **ἦρθε δευτεριάτικα νὰ μοῦ ζητήσῃ δανεικά.**

δευτεριάτικος-η (κ. -ια) -ο δημ. ὁ τῆς Δευτέρας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ὁ ἐν ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ συμβαίνων : **δευτεριάτικες γρουσουζιές.**

δευτερίζω δημ. ποιῶ τι διὰ δευτέραν φοράν, δευτερώνω· ‖ εἰδ. διὰ δευτέραν φορὰν ἀροτριῶ, σκάπτω· πρβλ. δευτέρι.

δευτερίναρ Ἡσ. « ὁ μετὰ τὸ ὕδωρ ἐπιχυθῆναι εἰς τὰ στέμφυλα οἶνος », ὁ δευτερίας οἶνος βλ.λ.

δευτέριος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ δευτέρας ποιότητος : Νικοφ.20 **δευτέριος οἶνος** (δ. ἀνάγν. δευτερίας)· ‖ τὸ **δευτέριον** τὸ μετὰ τὸν τοκετὸν ἐξερχόμενον δερματῶδες περίβλημα τοῦ ἐμβρύου, τὸ χόριον· Παῦλ.Αἰγ.6,75 « πολλάκις μετὰ τὴν τοῦ ἐμβρύου κομιδὴν ἐγκατέχεται κατὰ τὴν ὑστέραν τὸ χόριον, ὃ δὴ καὶ δευτέριον καλεῖται »

δευτεροβάθμιος (-α)-ον νεώτ. ὁ δευτέρου βαθμοῦ, δευτέρας σειρᾶς ἢ τάξεως : **δευτεροβάθμιοι καθηγηταὶ - διδάσκαλοι·** **2)** εἰδ. νομ. ἐπὶ δικαστηρίων, ἐπιτροπῶν, συμβουλίων κττ., ὁ εἰς ὃν κατ' ἔφεσιν βλ.λ. παραπέμπεται καὶ ὑφ' οὗ ἐκ δευτέρου κρίνεται ὑπόθεσίς τις, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἀπόφασις πρωτοβαθμίου δικαστηρίου ἢ ἐπιτροπῆς.

δευτεροβόλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ διὰ δευτέραν φορὰν βάλλων, ἀλλάσσων τοὺς ὀδόντας: Πολυδ.182, Ἱεροκλ.Ἀστ.4 **Σχολαστικοῦ ἵππον πιπράσκοντος ἠρώτησέ τις εἰ πρωτοβόλος ἐστί· τοῦ δὲ φήσαντος δευτεροβόλον εἶναι..,** Πάπ. **δευτεροβόλος κάμηλος.**

δευτερογαμία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. δεύτερος γάμος, δευτέρα μετὰ χηρείαν ἢ διαζύγιον σύζευξις : Ἰω.Χρυσ.5,110, Θεοφύλ.Βουλγ. εἰς ΚΔΚορ.Ι,7,39 **περὶ δευτερογαμίας ἐνταῦθα διδάσκει.**

δευτερόγαμος (ὁ,ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. -γάμος ὁ δεύτερον γάμον συνάπτων ἢ συνάψας, ὁ ξαναπαντρεμένος : Ἐπιφάν.Καθ.Ἀποστ.Πίστ.465,-**οἱ δευτερόγαμοι ὑφίστανται κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον περιουσιακάς τινας στερήσεις.**

δευτερογαμῶ-έω μτγν. κ. μσν. συνάπτω δεύτερον γάμον : Ἰουστινιαν.Νεαρ.4 **δευτερογαμοῦσαι γυναῖκες,** Φώτ.Νομοκ.13,2,Γεωργιλ.Θαν.Ρ 410.

δευτερογένεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δευτερογενοῦς κ. εἰδ. ἐπὶ συμπτωμάτων νόσου, τὸ ἀναφαίνεσθαι διὰ δευτέραν φοράν : **δευτερογένεια τῶν συφιλιδικῶν φαινομένων.**

δευτερογενής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὕστερον, βραδύτερον, ὁ κατόπιν ἄλλου, δεύτερος γεννηθεὶς ἢ γεννώμενος : Ἀντίγ.Καρ.Παράδοξ.109 **τὰς δευτερογενεῖς τρίχας, - δευτερογενὴς υἱός·** ‖ ὁ ὡς ἐπακόλουθον, ὁ κατ' ἀκολουθίαν ἄλλου τινὸς γενόμενος : **δευτερογενῆ νοσήματα·** **2)** νεώτ. ἰατρ. **δευτερογενῆ φαινόμενα ἢ συμπτώματα** τὰ παρελθούσης τῆς ὀξείας μορφῆς νόσου τινὸς ἀναφαινόμενα συμπτώματα· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῆς συφίλιδος, τὰ μετὰ τὴν γενίκευσιν τῆς λοιμώξεως ἀναπτυσσόμενα κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ πρωτογενὲς σκληρὸν ἕλκος· **3)** νεώτ. γεωλ. **δευτερογενὴς αἰών** ὁ ἀκολουθήσας τὸν πρωτογενῆ βλ.λ. αἰῶνα καὶ ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν μεσοζωϊκόν· ‖ **δευτερογενῆ στρώματα** τὰ κατὰ τὸν δευτερογενῆ, μεσοζωϊκὸν αἰῶνα σχηματισθέντα.

δευτερόγεννη (ἡ) δημ. συνήθ. ἐπὶ θήλεος ζῴου, σπαν. δὲ κ. ἐπὶ γυναικός, ἡ διὰ δευτέραν φορὰν γεννήσασα : **δευτερόγεννη κατσίκα - ἀγελάδα.**

δευτερογενῶς ἐπίρρ. νεώτ. **ἐν δευτέρᾳ,** μεταγενεστέρᾳ γενέσει ἢ κατὰ τρόπον δευτερογενῆ βλ.λ.

δευτερογιαγέρνω δημ. ἐκ δευτέρου ἔρχομαι : Ἐρωτόκρ.Β 1618 **καθένας των ἐβιάζοντο νὰ δευτερογιαγείρῃ.**

δευτερογιούνης (ὁ) δημ. **ὁ μὴν Ἰούλιος κατ'** ἀντιδιαστ. πρὸς τὸν Ἰούνιον.

δευτερόγονος-ον μτγν. **ὁ δευτερότοκος, δευτερογενής,** ὄψιμος : Σύμμ.εἰς ΠΔΓέν.30,42.

δευτεροδεκάτη μτγν. τὸ δεύτερον δέκατον, τὸ δέκατον τῆς δεκάτης κ. εἰδ. τὸ εἰς τοὺς ἱερεῖς διδόμενον ὑπὸ τῶν Λευϊτῶν δέκατον **ἐκ τῆς διδομένης** αὐτοῖς δεκάτης βλ.λ. : Ἱερών.εἰς ΠΔ Ἰεζ.45.

δευτεροδία (ἡ) μτγν. ἡ ἐπανάληψις, δευτέρωσις ἀριθμοῦ : Θεολ.Ἀριθμ.34 **μονάδος μιᾶς κατὰ δευτεροδίαν εἰς τὸ ἑξῆς βαθμὸν μετιούσης.**

δευτεροδιαλαλῶ δημ. διὰ δευτέραν φορὰν δημοσίᾳ λέγω, διακηρύττω.

δευτεροδοῦμαι-έομαι μτγν. **ἐπὶ ἀριθμῶν,** παράγομαι ἐξ ἐπαναλήψεως : Θεολ.Ἀριθμ.22, Νικόμ. Γερ.Ἀριθμ.1,19 **δευτεροδούμεναι μονάδες.**

δευτεροελάτης (ὁ) μσν. ὁ δεύτερος κωπηλάτης, ἀξίωμα παρὰ Βυζαντινοῖς, πρβλ. πρωτελάτης : Κ Πορφ.ἐν Βανδ.1,141 F.

δευτεροετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ διανύων τὸ δεύτερον ἔτος : **δευτεροετὴς φοιτητής.**

δευτερόζυγος-ον γραμμ. **ὁ** τῆς δευτέρ. συζυγίας.

δευτερόκαμπτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **χρυσομελιδῶν.**

δευτεροκανονικά (τά) (ἐνν. βιβλία) τὰ ἐκκλ. βιβλία τὰ περιλαμβανόμενα εἰς τὴν ἑβραϊκὴν βίβλον τοῦ δευτέρου κανόνος, ἀ. ἀναγινωσκόμενα.

δευτερόκλαδος-η-ο δημ. ὁ τοῦ δευτέρου κλάδου, ὁ ἐκ δευτέρας βλαστήσεως, κ. μτφ. ὁ

δευτερότοκος : Βλαχογ.Παληκ.46 **κι ὁ Λιὰς ὁ γυιός τους, δευτερόκλαδος αὐτός κι ὅμοια ἄξιος μὲ τὸν ἄλλον.**

δευτερόκλιτος-ον γραμμ. κ. νεώτ. ὁ τῆς δευτέρας γραμματικῆς κλίσεως, ὁ κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν κλινόμενος : **δευτερόκλιτα ὀνόματα** (τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν δευτέραν κλίσιν οὐσιαστικὰ κ. ἐπίθετα, ἤτοι ἀρσενικὰ κ. θηλυκὰ λήγοντα εἰς -ος κ. -ως κατὰ τὴν ἀττ. κλίσιν, οἷον μῦθος, σηκός, ἕτοιμος, λεὼς κλπ., οὐδέτερα δὲ εἰς -ο(ν) κ. -ων κατὰ τὴν ἀττ. κλίσιν, οἷον ἔθιμον, ἔργον, κατώγεων κλπ., ἐξαιρουμένων οὐσιαστικῶν τινων εἰς -ιμο τῆς δημ. κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν κλινομένων, οἷον γράψιμο(ν) -ατος· ὁμ. δευτερόκλιτα τὰ συνῃρημένα, εἰς ἃ ἡ κατάληξις -ος -ον συνῃρέθη μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, οἷον πλοῦς -όος, ἄπνους -οος, εὔχρους -οος, ὀστοῦν -έον κλπ.

δευτεροκοιτῶ-έω μτγν. μετ' ἄλλου κοιμῶμαι, ἔχω σύνευνον : Ἀθήν.13,584 B **« τί οὖν οἴει, εἰ μὴ ἐδευτεροκοίτουν ; — τῷ λιμῷ ἄν, ἔφη, ἀπέθανες »** (περὶ παρασίτου ὑπὸ γραίας τρεφομένου).

δευτερολεμβίτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὁ εἰς τὸ πλήρωμα τῆς δευτέρας λέμβου ἀνήκων λεμβίτης βλ.λ.

δευτερόλεπτον (τό) μτγν., μον. κ. νεώτ., δημ. κ. -φτο τὸ δεύτερον λεπτὸν ἤτοι μονὰς χρόνου (1″) ἀποτελοῦσα τὸ ἑξηκοστὸν τοῦ πρώτου λεπτοῦ (1′) βλ.λ. τῆς ὥρας : Τζέτζ.Ἡσιόδ.613 **λέγω δὲ καιρούς, μῆνας, ἑβδομάδας, ἡμερόνυκτα, ὥρας, λεπτά, δευτερόλεπτα·** **2**) μονὰς μετρήσεως τόξου ἢ γωνίας, ἀποτελοῦσα τὸ ἑξηκοστὸν τοῦ πρώτου λεπτοῦ ἢ τῆς μοίρας (1°) βλ.λ. : Ρητόρ.ἐν Κατ.Ἀστρολ.Κωδ.7,194,22.

δευτερολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ δευτερολογεῖν, ἡ δευτέρα ἀγόρευσις, ὁ λόγος τοῦ δευτέρου ῥήτορος, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἰδίως ἐν δικαστηρίῳ : ὑπόθ.Δημ.454,24 **ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος δευτερολογία· ὁ Ἀφεφίων γὰρ ὡς πρεσβύτερος ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν·** **2**) ἡ ἀνακεφαλαίωσις, ἡ ἐν τῷ ἐπιλόγῳ βραχεῖα ἐπανάληψις τῶν ὑπὸ τοῦ ῥήτορος λεχθέντων : Ἀφθόν.Προγυμν.7 **δευτερολογίᾳ ἔοικεν καὶ ἐπιλόγῳ· διὸ προοίμιον οὐκ ἔχει·** **3**) νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ῥήτορος ἐν τῇ αὐτῇ ὑποθέσει δευτέρα ἀγόρευσις, ἐν ᾗ δι' αὐξήσεως τοῦ πρώτου λόγου, προσθήκης ἢ ἀφαιρέσεως ἐπιχειρεῖται ἀντίκρουσις τῶν ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου ῥήτορος ἐν πρωτολογίᾳ λεχθέντων.

δευτερολόγος-ον μτγν. ὁ δεύτερος ὁμιλῶν, δεύτερος ἀγορητής, εἰδ. δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, ὁ δευτεραγωνιστής : Τέλ.5 μὴ οὖν βούλου **δευτερολόγος ὢν τὸ πρωτολόγου πρόσωπον.**

δευτερολογῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. διὰ δευτέραν φορὰν ὁμιλῶ : ΠΔ Μακκ.2,13,22 **ἐδευτερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαιθσούρᾳ,** Ἐπιφάν.Πανάρ.976B **ἀνάγκην ἔσχομεν τῷ καμάτῳ προσθεῖναι, καὶ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς δευτερολογεῖν·** ‖ εἰδ. νεώτ. ἀνταπαντῶ, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἀντικρούων τὰ λεχθέντα ἢ κ. τὰ κατὰ πρόβλεψίν μου λεχθησόμενα ὑπὸ ἀντιπάλου ῥήτορος· **2**) ὁμιλῶ ὡς δεύτερος ῥήτωρ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

δευτερομιγής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἐκ δευτέρας μίξεως προελθών : **δευτερομιγὴς ἵππος** (ὁ ἐκ μίξεως εὐγενοῦς ἵππου μετὰ μιγάδος).

δευτερονόμιον (τό) μτγν. κ. νεώτ. δεύτερος νόμος, ἀνακεφαλαίωσις, ἐπανάληψις τοῦ θείου νόμου, τῆς διδασκαλίας τοῦ Μωϋσέως κ. εἰδ. ἐν τῇ ΠΔ ὡς ἐπιγραφὴ τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Πεντατεύχου : ΠΔ Δευτ.17,18 **καὶ ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ γράψει αὐτῷ τὸ δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον,** αὐτ.Ἰησ.8,32 **καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον.**

δευτεροπάθεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἐκ δευτέρου τὸ αὐτὸ παθεῖν, ὑφίστασθαι : Γαλ.8,31· ‖ νεώτ. κ. ἡ κατὰ δεύτερον στάδιον μορφὴ νόσου τινός· πρβλ. δευτεροπαθής.

δευτεροπαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐκ δευτέρου τὸ αὐτὸ παθών, ὑποστάς, αἰσθανθείς· **2**) νεώτ. ἰατρ. **δευτεροπαθὴς νόσος** ἡ ἐκδηλουμένη ὡς ἐπακόλουθον προτέρας νόσου ἢ ὡς δεύτερον στάδιον ταύτης, συνήθ. δὲ ὡς ἐπιπλοκὴ ταύτης.

δευτεροπαθῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἐκ δευτέρου τὸ αὐτὸ πάσχω, ὑφίσταμαι, αἰσθάνομαι : Γαλ.8,31.

δευτεροπαθῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν δευτέρῳ πάθει, ὡς ἐπακολούθημα προτέρου πάθους.

δευτεροπαντρεύομαι δημ. ἔρχομαι εἰς δεύτερον γάμον, ξαναπαντρεύομαι.

δευτεροπατέρας (ὁ) δημ. ὁ σύζυγος δευτεροϋπάνδρου μητρὸς ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τέκνα αὐτῆς, ὁ πατρυιός.

δευτεροπατημένος-η-ο δημ. ὁ διὰ δευτέραν φορὰν πατηθείς· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν ὑποστάντων δευτέραν θλῖψιν στεμφύλων.

δευτερόπλασμα-ατος (τό) νεώτ. βιολ. τὸ σύνολον τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν, ἃς ἐγκλείει τὸ ᾠὸν πολλῶν ζῴων.

δευτερόποτμος-ον ὁ διὰ δευτέραν φορὰν γεννηθείς, ἢ ὁ νομισθεὶς νεκρὸς κ. οἱονεὶ ἐπανελθὼν ἐν τῇ ζωῇ, ὁ ὑστερόποτμος βλ.λ.· Ἡσ. « ἢ ὁ δεύτερον διὰ γυναικείου κόλπου διαδύς, ὡς ἔθος ἦν παρὰ Ἀθηναίοις ἐκ δευτέρου γεννᾶσθαι ».

δευτεροπρόσωπος-ον γραμμ. κ. νεώτ. ὁ τοῦ δευτέρου γραμματικοῦ προσώπου : **δευτεροπρόσωποι ἀντωνυμίαι.**

δευτεροπροσωπῶ-έω γραμμ. εἶμαι δευτεροπρόσωπος βλ.λ.

δευτεροπροσώπως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ δεύτερον πρόσωπον.

δευτερόπρωτος-η-ον μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ Σάββατον, τὸ πρῶτον μετὰ τὸ Ἰουδαϊκὸν Πάσχα Σάββατον : ΚΔ Λουκ.6,1 **ἐγένετο δὲ ἐν Σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων** (γλωσσ. « ὅταν διπλῆ ἡ ἀργία ἐστί », « ἡ καὶ τοῦ Σαββάτου τοῦ κυρίου καὶ ἑτέρας ἑορτῆς διαδεχομένης ») ‖ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν Κυριακήν, ἡ μετὰ τὸ Πάσχα πρώτη Κυριακή, ἡ Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ : Εὐστάθ.Βί.Ἁγ.Εὐτυχίου 95 **μέχρις ἑβδόμης ὥρας τῆς δευτεροπρώτης Κυριακῆς εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ παρέθετο.**

δεύτερος-α(-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κατὰ τὴν τάξιν, τὴν σειρὰν μετὰ τὸν πρῶτον ἐρχόμενος, ἐξυπονοουμένης χρονικῆς τινος διαδοχῆς : Ἰλ.Χ 207 **μή τις κῦδος ἄροιτο βαλών, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι** (περὶ ἀγωνιστῶν), αὐτ.Υ 273 **δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,** αὐτ.Ψ 46 **οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε ἵξετ' ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω** (οὐδεμία θλῖψις ὁμοία πρὸς τὴν παροῦσαν)· ‖ π. τοῖς Ἀττ. καὶ τραγ. καὶ μετ' ἄρθρου : Σοφ.ΟΚ 1315 **ὁ δεύτερος δ' Αἰτωλὸς Οἰνέως τόκος Τυδεύς,** Εὐρ. Ἱππ.436 **αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι·** ‖ κ. ὡς συγκρ. μετὰ γεν. : Ἰλ.Ψ 248 **οἵ κεν ἐμεῖο δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήισι λίπησθε·** ‖ Πάπ. **δευτέρα ταφή** (τὸ δεύτερον, τὸ ἐξωτερικὸν φέρετρον), ὁμ. ὁ δεύτερος **δάκτυλος** ὁ δείκτης· ‖ παροιμ. **δεύτερος πλοῦς** ὁ κατὰ δεύτερον **λόγον ἄριστος** τρόπος ἐνεργείας πρὸς **ἐπιτυχίαν** σκοποῦ τινος· Πλάτ.Φαίδ.99 D,Μέν.241 **« ὁ δεύτερος πλοῦς ἐστι δήπου λεγόμενος,** ἂν ἀποτύχῃ **τις** οὐρίου, κώπαισι πλεῖν »· ‖ δημ. φρ. **δεύτερο χέρι** ἐπὶ ἐλαιοχρωματιστῶν, κονιατῶν, τὸ δεύτερον στρῶμα : **ἀκόμη δὲν πέρασαν δεύτερο χέρι στὴν ἐξώπορτα·** ‖ μτφ. ἐν αἰσχρᾷ σημ., ἐπὶ συνουσίας· ‖ ὁμ.μτφ. ἐπὶ συγγραφέων μὴ **ἐχόντων γνῶσιν ἄμεσον τῶν** σχετικῶν πρὸς τὸ **θέμα αὐτῶν πηγῶν**

καὶ βοηθημάτων τῶν ἀναφερομένων ὑπ' αὐτῶν : πολλοὶ τὴ βιβλιογραφία πού ἀναφέρουν στὰ ἔργα τους τὴν ἔχουν ἀπὸ δεύτερο χέρι· **2)** ὁ ἐν τῇ χρονικῇ ἀκολουθίᾳ ἐρχόμενος μετὰ τὸν πρῶτον : Πίνδ.Ο 1,44 **δευτέρῳ χρόνῳ ἦλθε καὶ Γανυμήδης Ζηνί,** Ἡρ.1,82 **ἡμέρῃ δὲ δευτέρῃ** παρῆσαν (τῇ ἑπομένῃ ἡμέρᾳ), Ἐπιγρ. ἐν τῇ δευτέρᾳ **ἐκκλησίᾳ,** ΚΔΠέτρ.2,3,1 ταύτην ἤδη.. **δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν,** Πάπ. οἱ **ἐκ δευτέρου γάμου** (τέκνα ἐκ δευτέρου γάμου ἀνδρὸς ἢ γυναικός), αὐτ. **πρὸς δευτέρους γάμους ἐλθεῖν,** αὐτ. **ἡ δευτέρα γυνή·** ‖ **δευτέρα Σαββάτου** ἡ ἑπομένη τοῦ Σαββάτου ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος : ΠΔΨαλμ.47· ‖ ὀθ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ **Δευτέρα** ἡ μετὰ τὴν Κυριακὴν ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος· ‖ οὐδ. δεύτερον ἐν ἐπιρρ. χρ. συνήθ. μετὰ τῶν μορίων αὖ, αὖτε, αὖτις συνεκφερόμενον = μετὰ ταῦτα, πάλιν, διὰ δευτέραν φοράν, ἀντίθ. πρῶτον : Ἰλ.Γ 332 **δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν,** Ὀδ.Ι 354, ΚΔ Ἰω.3,4 **μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι;** αὐτ.Κορ.Ι,12,28 **πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας,** Πάπ. ακάψαι τὴν γῆν τῆς ἀμπέλου **δεύτερον τοῦ ἐνιαυτοῦ·** ‖ ὁμ. κ. μετ' ἄρθρ. **τὸ δεύτερον** : Σαπφ.ἐν Λυρ.Συμπλ.4,ΙΙ, Ἡρ.1,79 **ἐλαύνειν ὡς δύναιτο τάχιστα ἐπὶ τὰς Σάρδις, πρὶν ἢ τὸ δεύτερον ἁλισθῆναι τῶν Λυδῶν τὴν δύναμιν,** Αἰσχ.Ἀγ.1082 **ἀπώλεσας γὰρ οὐ μόλις τὸ δεύτερον,** ΚΔΚορ.2,13,2 **προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον·** ‖ ὁμ. κ. κατὰ πληθ. **τὰ δεύτερα** : Ἡρ.3,53 **δεύτερα ἀπέστειλε ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀδελφεήν,** αὐτ.9,3 **δεινός τις ἐνέστακτο ἵμερος τὰς Ἀθήνας δεύτερα ἑλεῖν,** Θουκ. 6,78 **εἰκὸς ἦν.. τὰ δεύτερα κινδυνεύσοντας, προοράσθαι αὐτά** (τοὺς προσεχεῖς κινδύνους)· ‖ ὁμ. μετὰ προθ., οἷον **ἐκ δευτέρου** : ΚΔΜάρκ. 14,72 **ἐκ δευτέρου ὁ ἀλέκτωρ ἐφώνησε,** αὐτ. Πράξ.10,15 Βάβρ.114,5 **ἐκ δευτέρης· 3)** ὁ νεώτερος : Πάπ. **Στοτοῆτις δεύτερος Στοτοήτιος τοῦ Στοτοήτιος,** αὐτ. **Δίδυμος ὁ δεύτερος· 4)** ὁ κατ' ἀξίαν, σπουδαιότητα μετὰ τὸν πρῶτον ἐρχόμενος, ἄνευ ἐννοίας χρόνου : Ἡρ.1,31 **ἐπειρώτα, τίνα δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ἴδοι,** Σοφ.ἀπ.354,5 **πρὸς τὰ χρήματα θνητοῖσι τἄλλα δεύτερα,** Θουκ. 2,97 **ἰσχύϊ δὲ μάχης καὶ στρατοῦ πλήθει πολὺ δευτέρα μετὰ τὴν Σκυθῶν·** ‖ ὁμ. κ. μετὰ γεν. συγκρίσεως : Ἡρ.1,23 **Ἀρίονα.. ἐόντα κιθαρῳδὸν τῶν τότε ἐόντων οὐδενὸς δεύτερον,** Δημ.348· ‖ λογικῶς ἢ μεταφυσικῶς, ὁ ὑποδεεστέρας σημασίας : Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.5 **πᾶν πλῆθος δεύτερόν ἐστι τοῦ ἑνός·** ‖ ἐν συνεκφορᾷ μετὰ ρημ. οἷον **δεύτερον ἄγω,** ἡγοῦμαι, ποιοῦμαι, τίθεμαι, ποι. θεωρῶ, νομίζω τινὰ ἤ τι δευτερευούσης σημασίας ἢ ἀξίας : Σοφ.ΟΚ 351 **δεύτερ' ἡγεῖται τὰ τῆς οἴκοι διαίτης,** Πλούτ.Ἠθ.162 Β **ἅπαντα δεύτερα τοῦ ζητεῖν φόνον ἐποιοῦντο,** Λουκ.Συμπ.9 **εἰ γάρ με, φησίν, δεύτερον ἄξεις τουτουὶ τοῦ ἀνδρός,** Λιβάν.Λόγ.4,778 **ἐν δευτέρῳ ποιούμενοι τέκνα πατρίδος,** Πάπ. ἱερὸν δεύτερον (δευτέρας τάξεως)· ‖ δημ. κ. συγκρ. **δευτερώτερας** ἐπὶ ποιότητος : **τὰ τρόφιμα πού πουλᾶνε στὶς λαϊκὲς ἀγορὲς εἶναι δευτερώτερα· 5)** ὁ ὢν μεθ' ἑτέρου· ΒΑ 89 « **δεύτερον** ἀντὶ τοῦ μεθ' ἑτέρου » : Ἡρ.4,113 **τὴν Ἀμαζόνα εὗρε δευτέρην αὐτὴν ὑπαμένουσαν** (αὐτὴν μετά τινος ἄλλης), ΕΜ 119,11 **οὐ μόνος, ἀλλὰ δεύτερος εἶ· 6)** ἄλλος τις, ὁμοιός τινι : Εὐρ.Τρῳ.618 **ἄλλος τις Αἴας, ὡς ἔοικε, δεύτερος παιδὸς πέφηνε σῆς,** Εὐφρ.1,12 **ἑπτὰ δεύτεροι σοφοὶ** (ἑπτὰ ἕτεροι σοφοὶ τῶν ἑπτὰ πρώτων σοφῶν), ΔίωνΧρ.33,7 **ἔν τι ἢ δεύτερον,** Ἰουλ.Λόγ.6,190 D **εἰς ἢ δεύτερος,** - **τοῦ στάθηκε δεύτερος πατέρας του· 7)** μσν. ὁ ἐναντίος, καταστρεπτικός : Μαυρίκ.Στρατηγ.7,8 **χρὴ μέλλοντας συμβάλλειν καὶ τὰ εἰς δευτέραν τύχην ὁρῶντα προσκοπεῖν· 8)** τὸ οὐδ. **τὰ δεύτερα** ὡς οὐσ. τὰ δευτερεῖα, τὸ δεύτερον βραβεῖον ἐν ἀγῶνι, κ. γεν. ἡ δευτέρα τάξις ἢ θέσις : Ἰλ.Ψ 538 **ἀλλ' ἄγε δὴ οἱ δῶμεν ἀέθλιον, ὡς ἐπιεικές, δεύτερ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα φερέσθω Τυδέος υἱός,** Ἡρ.8,104 **φερόμενον δὲ οὐ τὰ δεύτερα τῶν εὐνούχων παρὰ βασιλεῖ· 9)** τὸ ὕστερον, ἀκόλουθον τῆς γέννας : Διοσκ.Ι,48,50.

δευτερόσαυρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἑρπετῶν θηρομόρφων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δευτεροσκοπία (ἡ) νεώτ. νοσηρὸν φαινόμενον παρουσιαζόμενον εἰς νευροπαθῆ ἢ φρενοπαθῆ ἄτομα, καθ' ὃ ὁ πάσχων βλέπει **ἐν παραισθήσει** ἐνώπιόν του τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εἰκόνα.

δευτεροσπόνδυλος (ὁ) νεώτ. ἀνατ. ὁ ἐπὶ πλέον τῶν κανονικῶν ἐνίοτε ἀπαντῶν **ἐν τῇ** σπονδυλικῇ στήλῃ σπόνδυλος.

δευτεροστάτης (ὁ) μτγν. ὁ **ἐν** τῇ δευτέρᾳ σειρᾷ τοῦ χοροῦ ἱστάμενος : Θεμίστ.Λόγ.13,175 Β **ὥσπερ ἐν χορῷ πρὸς τὸ ἐνδόσιμον τοῦ κορυφαίου καὶ ὁ πρωτοστάτης καὶ ὁ δευτεροστάτης καὶ ὅτῳ μέτεστιν ἐφεξῆς τῆς τοῦ χοροῦ ἡγεμονίας· 2)** κατὰ πληθ. δευτεροστάται στρατιῶται ἐν τῇ δευτέρᾳ σειρᾷ τεταγμένοι : Ἀρρ.Ἀλαν.17.

δευτεροστολιστής (ὁ) πάπ. ὁ δευτέρας κλάσεως στολιστὴς βλ.λ.

δευτεροστρατηλατιανοί (οἱ) μτγν. οἱ εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀκολουθοῦντες τὸν βασιλέα ἀξιωματικοί: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.2,7 (λατ. comitatenses).

δευτερόσχετος-ον ὁ τοῦ δευτέρου ἐχόμενος, ὁ μετὰ τὸν δεύτερον : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

δευτεροταγής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς δευτέραν θέσιν τεταγμένος : Νικομ.Ἀριθμ.1,13.

δευτεροτετραδοπαρασκευή (ἡ) μσν. ἐκκλ. περίληπτ. αἱ ἡμέραι Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευή : Ἰω.Μοναχ.Κονονάριον 114 **τὰς δὲ δευτεροτετραδοπαρασκευὰς μηδὲ ὀσμᾶσθαι οἴνου.**

δευτερότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ εἶναί τινα ἤ τι δεύτερον, ἡ ἰδιότης τοῦ δευτέρου βλ.λ. : Ἀναστ. Σιν.Ὁδ.285 **καὶ υἱὸς μὲν κυρίως ἐστὶ δευτερότης ὑποστάσεως ἐν ταυτότητι φύσεως.**

δευτερότοκος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δεύτερος γεννηθείς, ὁ μετὰ τὸν πρωτότοκον : Ἰω. Χρυσ.5,6 **τοὺς γὰρ πρωτοτόκους τῶν δευτεροτόκων σεμνοτέρους εἶναι ἐχρῆν.**

δευτεροτόκος (ἡ) -ον κ. νεώτ. ἐπὶ θήλεος, ἡ δευτέραν φορὰν γεννήσασα, δευτερόγεννη : Ἀριστλ.ΖΙ 546 a, 12 **τίκτει δ' ἐλάχιστα μὲν ὗς, ὅταν πρωτοτόκος ᾖ· δευτεροτόκος δὲ οὖσα ἀκμάζει.**

δευτεροτρέχω μσν. ἐπαναλαμβάνω τὸν δρόμον μου, ξανατρέχω, ἐπὶ ἵππων : Ἐρωτόκρ.Β 2325 **δευτεροτρέχουν τ' ἄλογα παρὰ ποτὲ μανίζου.**

δευτερότριτος-ον μσν. γραμμ., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀντων. ὁ τοῦ τρίτου προσώπου ἐν σχέσει πρὸς τὸ δεύτερον· Πλαν.ἐν Ἀν.Βάχμ.2,71,24 « **τὸ μὲν** οὗτος πρωτότριτος ἀντωνυμία εἶναι δοκεῖ, τὸ **δὲ** αὐτὸς δευτερότριτος, τὸ δὲ ἐκεῖνος τριτότριτος. Οὗτος μὲν γάρ ἐστιν ὁ παρ' **ἐμοὶ ὤν, αὐτὸς δὲ ὁ** παρὰ σοί, ἐκεῖνος δὲ ὁ παρ' ἐκείνῳ »· **2)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ δευτέρας καὶ τρίτης ποιότητος : δευτερότριτα **ἄλευρα.**

δευτερουργής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὸ δεύτερον εἰργασμένος, ὁ καλοδουλεμένος : Πολυβ.7,77 **δευτερουργῆ χλαῖναν** (ἐπίγναφον)· πβλ.δευτερουργὸς 3).

δευτερουργός-όν ὁ δευτέραν θέσιν ἐν ἔργῳ ἔχων, ἀντιδιαστ. πρωτουργὸς βλ.λ. : Πλάτ. Νόμ.897 Α **ὅσαι τούτων ξυγγενεῖς ἢ πρωτουργοὶ κινήσεις τὰς δευτερουργοὺς αὖ παραλαμβάνουσαι κινήσεις σωμάτων,** Ἰαμβλ.Μυστ.3,1· **2)** ὁ κα-

τώτερος, ὁ δευτερεύων : Πολυδ.7,ὁ **δευτερουργὸς τέχνη** (ἡ βάναυσος, χειρωνακτική)· **3**) ὁ **δευτερουργὸς** ὡς οὐσ. ὁ ἐκ δευτέρου κατεργαζόμενός τι· || εἰδ. ἐπὶ γναφέων, ὁ ποιῶν τὰ ἐπίγναφα βλ.λ. ἱμάτια· πρβλ. δευτερουργής:Πολυδ.7,77.

δευτεροῦχος-ον μτγν. ὁ τὴν δευτέραν θέσιν, τὰ δευτερεῖα κατέχων : Λυκόφρ.203 **ὅρκων τὸ δευτεροῦχον ἄρσαντες ζυγόν.**

δευτεροφανῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. εἰς δευτέραν ἐμφάνισιν : Διον.᾿Αρεοπ.62, Μηναῖ.4,29, ᾿Ωδ.7 **τοῦ πρώτου φωτὸς τὰς ἀκτῖνας ὁ σοφὸς** Παῦλος **δεξάμενος . . δευτεροφανῶς καταυγάζει.**

δευτερόφωνος-ον μτγν. ὁ διὰ δευτέραν φορὰν φωνῶν, ὁμιλῶν, ἠχῶν : Νόνν.Δ 2,119 **ἄλλη δευτερόφωνος** ὀριδρόμος **ἔσσομαι** ᾿Ηχώ.

δευτεροχτυπῶ δημ. ἐκ δευτέρου πλήττω, κτυπῶ ἰδίως δι᾿ ὅπλου : ᾿Ερωτόκρ.Β 1315 **κι ἀνίμενε μὲ πεθυμιά νά δευτεροχτυπήσουν.**

δευτερόχυτος-ον πάπ. ἐπὶ τοῦ οἴνου, ὁ δεύτερος χυθείς, ὁ ἐκ δευτέρας ἐκθλίψεως σταφυλῶν, ὁ δευτερίας βλ.λ.· πρβλ. πρωτόχυτος.

δευτερῶ-έω μτγν. εἶμαι δεύτερος ἐν σχέσει πρός τινα, δευτερεύω βλ.λ., ἔρχομαι δεύτερος : ΠΔ ῾Ιερ.52,24 **τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτεροῦντα,** Εὐδοκ.150 **Γορτύνη δευτερεῖ μετὰ Κνωσὸν κατὰ δύναμιν.**

δευτερῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **δευτερώνω** βλ.λ. πράττω τι ἐκ δευτέρου, ἐπαναλαμβάνω τὸ ἅπαξ γενόμενον : ΠΔΣοφ.Σειρ.7,14 **καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου,** ᾿Επιφάν.1,17 D **ὡς καὶ πολλάκις εἶπον· νῦν δὲ ἀνάγκην ἔσχον ταῦτα δευτερῶσαι·** **2**) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πάλην ἢ πλῆξιν διὰ δόρατος, καταφέρω κατά τινος δεύτερον πλῆγμα, κτύπημα : ΠΔΒασ.1,26,8 **πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ·** || ὅθ. μετ᾿ αἰτ. φονεύω τινὰ διὰ τοῦ δευτέρου πλήγματος : ΠΔΒασ.3,21,20 **ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν παρ᾿ αὐτοῦ καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ᾿ αὐτοῦ·** **3**) μτγν. ἐπὶ πορείας, ὁδοῦ κτт., μεταβάλλω, ἀλλάσσω δρόμον, πορείαν : ΠΔ῾Ιερ.2,36 **ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς ὁδούς σου·** **4**) κ. νεώτ. ἀμτβ. ἐπαναλαμβάνομαι : ΠΔΓέν.41,32 **τοῦ δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον τοῦ Φαραὼ δίς·** **5**) μτγν. ἐκκλ. διδάσκω τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδίδασκον οἱ σοφοὶ τῶν ῾Εβραίων πρὸς τοὺς ἁπλουστέρους· πρβλ. δευτέρωσις 3).

δευτέρωμα-ατος (τό) μσν. κ. δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δευτερῶ, δευτερώνω βλ.λς, ἡ ἐπανάληψις, δευτέρωσις : Εὐστ.᾿Ιλ.80,10 ἡ ἀνὰ πρόθεσις **δευτέρωμά τι δηλοῖ,** ᾿Ερωτόκρ.Β 1567 **εἰς τοῦτο τὸ δευτέρωμα** (τὴν ἐπανάληψιν τῆς συμπλοκῆς) **οἱ κοπανιὲς δὲ σφάνουν·** **2**) εἰδ. δημ. ὁ δεύτερος γάμος : παροιμ. **καλὰ εἶν᾿ τὰ δευτερώματα, ἂν λάχῃ καὶ πετύχουν** (γεν. κ. ἐπὶ πάσης σημαντικῆς ὑποθέσεως ἀορίστου ἐκβάσεως)· **3**) ὁμ. ἡ δευτέρα ἄροσις, ἐκσκαφὴ ἀγροῦ, ἁ. δευτέρι, δευτεριά, διβόλισμα.

δευτερώνω δημ. δευτερῶ ἤτοι πράττω τι διὰ δευτέραν φοράν, ἐπαναλαμβάνω τι, τὸ ξανοκάνω: ᾿Ερωτόκρ.Β 1991 **ἐξανατρέξαν τ᾿ἄλογα καὶ δευτερώνουν πάλι·** || ἐπὶ λόγου, λέγω τι διὰ δευτέραν φοράν, τὸ ξαναλέω : αὐτ.Γ 681 **λέει του μπλιό σου μὴν τὸ πῇς καὶ μὴν τὸ δευτερώσῃς·** || ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πλῆξιν διὰ δόρατος ἢ ξίφους, καταφέρω δεύτερον πλῆγμα, κτύπημα· πρβλ. δευτερῶ -όω 2) : αὐτ.Β 1433 **μ᾿ ἀσάλευτοι πομείνασι καὶ δευτερώνουν ἄλλη** (κονταριά), Βαλαωρ.Κλέφτ. θ,21 **τὸ σπαθὶ δὲ δευτερώνει | ὅπου πέσῃ μιὰ φορά·** || ὁμ. τὸ μέσ. **δευτερώνομαι** ἐπὶ κατενεχθέντος πλήγματος, ἐν χρ. κ. μτφ., καταφέρομαι ἐκ δευτέρου, ἐπαναλαμβάνομαι : Σολωμ.᾿Εθν.῞Υμν. 59,4 **εἶναι κτύπημα θανάτου χωρὶς νὰ δευτερωθῇ·** **2**) ἀμτβ. γίγνομαι διὰ δευτέραν φοράν, ἐπαναλαμβάνομαι, ξαναγίνομαι : **δευτέρωσε τὸ κακό·** **3**) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἀγρὸν ἢ ἄροσιν, ἀροτριῶ ἢ σκάπτω ἐκ δευτέρου, βωλοστροφῶ, διβολίζω, ἁ. δευτερίζω· **4**) ἐπὶ ἁμιλλωμένων διὰ πρωτεῖα, ἀφήνω τὸν ἀντίπαλον δεύτερον, τὸν ὑπερβάλλω, τὸν ξεπερνῶ : Παλαμ.Μάτ.Ψυχ.Νιόβη 26 **βασίλισσα ἡ Νιόβη ποὺ δὲν τὴ δευτερώνει | θεὰ στὴν περηφάνεια.**

δευτέρως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐκ δευτέρου, διὰ δευτέραν φοράν, ἐκ νέου : Πλάτ.Νόμ.955 E **μηδεὶς οὖν δευτέρως ἱερὰ καθιερούτω θεοῖς** (ἕτερα ἱερά)· **2**) ἐν χρον. σημ. μετὰ τὸ πρῶτον γενόμενον, ἐν ἀκολουθίᾳ τοῦ πρώτου : Τζέτζ. Χιλ.2,237 **Λέρνης ἐννεακέφαλον ὕδραν δευτέρως κτείνει·** **3**) κατὰ δεύτερον λόγον ἢ τάξιν : Πλάτ. Νόμ.696 E **τὸ δέ γε τῶν ἄλλων πλεῖστα ἡμᾶς ὠφελοῦν . . μάλιστ᾿ ἂν τιμώμενον ὀρθότατα τιμῷτο, καὶ τὸ δεύτερον δευτέρως.**

δευτέρωσις-εως γλωσσ., μτγν. ἐκκλ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δευτερῶ βλ.λ., ἡ ἐκ δευτέρου ἐπανάληψις : Γλωσσ., Γρηγ.Νύσσ. ἐν Μί.2,176 C· **2**) ἡ δευτέρα κλάσις, τάξις, σειρά : ΠΔ Βασ.4,23,4 **καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσι τῆς δευτερώσεως·** **3**) εἰδ. ἐκκλ. τὸ σύνολον τῶν ἰουδαϊκῶν παραδόσεων, νομίμων, ἐθίμων κττ.· ᾿Επιφάν.1,224 B « αἱ γὰρ παραδόσεις τῶν πρεσβυτέρων δευτερώσεις παρὰ τοῖς ᾿Ιουδαίοις λέγονται » : ᾿Ιουστινιαν. Νεαρ.146,1,2· πρβλ. δευτερῶ 5).

δευτερώτερος-η-ο δημ. συγκριτ. τοῦ δεύτερος, ὁ ὑπολειπόμενος ἄλλου ἢ ἄλλων κατὰ τὴν ἀξίαν, σημασίαν, ποιότητα κττ., ὁ κατώτερος, δευτερεύων ὅθ. κ. ὁ ἐπουσιώδης : **δευτερώτερο ζήτημα, -δευτερώτερα ροῦχα, - δευτερώτερη οἰκογένεια** (ἡ κατωτέρας κοινωνικῆς τάξεως).

δευτερωτής (ὁ) μτγν. ἐκκλ. κ. δημ. ὁ ἑρμηνευτὴς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἢ τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων τῶν ᾿Ιουδαίων : ᾿Επιφάν. πρὸς ᾿Ακάκιον 12 B **Γραμματεῖς οἵτινες νομικοὶ μὲν ἦσαν καὶ δευτερωταὶ παραδόσεων τῶν παρ᾿ αὐτοῖς πρεσβυτέρων·** πρβλ. δευτερῶ 5), δευτέρωσις 3)· **2**) δημ. ὁ ἐκ δευτέρου ἐπαναλαμβάνων τι, ποὺ δευτερώνει βλ.λ. : παροιμ. **τοῦ δευτερωτῆ τὸ ζευγάρι σβέλτα σβαρνίζει** (ἔργου γενομένου εὐχερὴς ἡ συμπλήρωσις).

δευτήρ-ῆρος (ὁ) χύτρα, λέβης· Πολυδ.10,105 « κοινὸν ἀρτοποιῷ καὶ μαγείρῳ σκεῦος ».

δεύω (1), παρατ. ἐπ. **δεῦον,** ἰων. **δεύεσκον,** μέλλ. δεύσω, ἀόρ. **ἔδευσα,** ἐπ. γ' πληθ. **δεύεσαν,** παθ. **δεύομαι,** ἐπ. παρατ. γ' ἐν. **δεύετο,** γ' πληθ. **δεύοντο,** μέλλ. (ἀνα-) **δεύσομαι,** ἀόρ. **ἐδεύθην,** παρακ. **δέδευμαι** βρέχω, ὑγραίνω, διαποτίζω, μουσκεύω : ᾿Ιλ.Ν 655 **ἐκ δ᾿ αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν,** ᾿Οδ.Ο 522, ῾Ιπ.Τόπ.᾿Ανθρ.12 **σπογγιὰν δεύων,** Εὐρ. Φοίν.674 **αἵματος δ᾿ ἔδευσε γαῖαν·** || παθ. βρέχομαι, ὑγραίνομαι, διαποτίζομαι : ᾿Ιλ.Ι 570 **δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,** Πλάτ.Νόμ.782 C **μέλιτι καρποὶ δεδευμένοι·** || ὁμ. κ. μτφ. : ᾿Εμπ.214 **ἀργέτι δεύεται αὐγῇ** (καταπλημμυρίζεται, λούεται ὑπὸ λευκοῦ φωτός)· || ἐν μέσῃ σημ. : ᾿Οδ.Ε 53 **πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ** (βρέχει τὰ πτερά του), Εὐρ.῎Αλκ.184 **πᾶν δὲ δέμνιον ὀφθαλμοτέγκτῳ δεύεται πλημμυρίδι·** **2**) προκαλῶ ῥοήν, κάμνω τι νὰ χυθῇ : Σοφ.Αἴ.376 **ἐρεμνὸν αἷμ᾿ ἔδευσα·** **3**) ἀναμιγνύω ξηρὰν οὐσίαν μεθ᾿ ὑγρᾶς, ζυμώνω· ῾Ησ. « μίσγω, φύρω, μαλάττω », Πολυδ. 7,24 « μάττω, δεύω, πέττω » : Ξεν.Οἰκ.10,11 **δεῦσαι καὶ μάξαι·** **4**) ἀλείφω : ῾Ηρωδιαν.῾Ιστ.8,4,11 **δᾷδας ἐπέβαλλον ὁμοίως πίσσῃ καὶ ῥητίνῃ δεδευμένας·** || ὁμ. κ. μέσ. : ΑΠ 7,10 **ἀμφὶ μελαίνῃ δευόμεναι σποδιῇ πλόκαμον.**

δεύω (2) αἰολ. κ. ἐπ. τ. τοῦ δέω, ἀποθ. **δεύομαι,**

μέλλ. **δευήσομαι** στεροῦμαι, ἔχω ἔλλειψιν, αἰσθάνομαι τὴν ἔλλειψίν τινος, μοῦ λείπεται : 'Οδ.Ι 483,540 **ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι** (Σχόλ. « ἐνδεὴς ἐγένετο τοῦ ἀφικέσθαι », ἔλειψε νὰ φθάση .., παρ' ὀλίγον νὰ φθάση)· **2)** ἀπροσ. **δεύει**, δεῖ βλ.λ. : 'Επιγρ.· **3)** ἀποθ. αἰσθάνομαι τὴν ἔλλειψιν, ἀπώλειάν τινος, εἶμαι ἐστερημένος τινός : 'Ιλ.Γ 294 **τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας θυμοῦ δευομένους** (ἐστερημένους τῆς ζωῆς), Εὐρ.Τρῳ.276 **ἐγὼ δὲ τῷ πρόσπολος ἁ τριβάμονος χερὶ δευομένα βάκτρου γεραιῷ κάρᾳ** (ἔχουσα ἀνάγκην βακτηρίας), 'Απολλ.Ρ 3,1138 **ἐδεύετο ἤματος ὥρη .. νέεσθαι** (ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας ἀπῄτει τὴν ἐπάνοδον), 'Επιγρ. **ἐν καιροῖς ἐπιμελῆίας δευομένοις**· **4)** εἶμαι ἐλλιπὴς ἔν τινι : 'Ιλ.Ν 310 **δεύεσθαι πολέμοιο καρηκομόωντας 'Αχαιούς**, αὐτ.Ρ 142 **μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύετο**· || ὁμ. κ. ἀπολ. : 'Ιλ.Χ 492 **δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάις ἐς πατρὸς ἑταίρους** (ἐν ἀνάγκη, ἐν ἀπορίᾳ εὑρισκόμενος), 'Απολλ.Ρ 3,974 **τετράκις εἰς ἑκατὸν δεύοιτό κεν** (θὰ ὑπελείπετο)· **5)** μετὰ γεν. προσ., εἶμαι κατώτερος, ὑποδεέστερός τινος : 'Ιλ.Ψ 484 **Αἶαν .., ἄλλα τε πάντα δεύεαι 'Αργείων**, 'Οδ.Δ 264 **οὔ τευ δευόμενον, οὔτ' ἂρ φρένας οὔτε τι εἶδος.**

δεφένδευσις-εως (ἡ) πάπ. (λατ.) κ. **δηφήντευσις** βλ.λ. ὑπεράσπισις, προστασία, διαφέντεμα.

δεφενδεύω μσν. (λατ.) ὑπερασπίζω, προστατεύω, διαφεντεύω : Εὐστρ.'Αργέντ.130 **ἐδεφενδεύσαμεν καὶ ἐλευθερώσαμεν αὐτήν.**

δεφένσωρ-ορος (ὁ) μσν. (λατ.) ὁ ὑπερασπιστής, ὑπέρμαχος, προστάτης, ποὺ διαφεντεύει, ἅ. δηφήνσωρ βλ.λ. : Εὐστρ.'Αργέντ.100 **οἱ δὲ ἔκδικοι καὶ δεφένσορες τοῦ ἐναντίου δόγματος.**

δεφιδασταὶ (οἱ) 'Επιγρ. σωματεῖον γναφέων.

δεφονταινία (ἡ) νεώτ. γένος κοσμητικῶν στρυχνοειδῶν δενδρυλλίων.

δεφραυσία (ἡ) νεώτ. γένος κυκλοστόμων βρυοζώων τῆς οἰκογ. τῶν **διαστοποριδῶν.**

δεφτερδάρης (ὁ) δημ. ὁ κρατῶν τὰ δεφτέρια, **τὰ κατάστιχα, ὁ καταστιχογράφος**, τίτλος, ὃν εἶχε παλαιότερον ἐν Τουρκίᾳ ὁ μέγας θησαυροφύλαξ.

δεφτέρι (τὸ) δημ. κ. **τεφτέρι** κ. **διφτέρι** ἡ διφθέρα, ἡ βίβλος, κ. μτφ. : Βαλαωρ.Διάκ.Ι,94 **θὰ ξεπλυθῇ ἡ μαυράδα, | ποὺ ἐλέρωνε τῆς μοίρας μας τὸ νεκρικὸ δεφτέρι**, Παλαμ.Περ.Χαιρ.211,Ι **νέα 'Ιστορία γράφεται. Στά ὀλάσπρα της δεφτέρια**· **2)** εἰδ. κατάστιχον, βιβλίον λογαριασμῶν, σημειωματάριον : παροιμ. **ὁ διάολος σὰν μουφλουζέψῃ τά παλιά δεφτέρια πιάνει** (ἐπὶ ἀνατρεχόντων εἰς παλαιοὺς λογαριασμοὺς δοσοληψίας, αναμιμνησκομένων τοῦ παρελθόντος).

δέφυρα (ἡ) κρητ. τ. τοῦ γέφυρα : 'Επιγρ.

δέφω μαλακύνω, χειρομαλάσσω, τρίβω διὰ τῆς χειρός· || ἐπὶ αἰσχρᾶς σημ., ἀποδέρω τὸ αἰδοῖον, κάνω μαλακία : Εὐβ.120.5 **ἀλλ' οὐδεμίαν ἄλλην ἑταίραν εἶδέ τις αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον ἐνιαυτοὺς δέκα**, 'Αρτεμίδ.Ι,78 **τὸν δεσπότην αὐτοῦ δέφειν**· || κ. ἐν μέσ. τύπῳ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : 'Αριστφ.'Ιππ.24 **ὅτι ἡ τὸ δέρμα τῶν δεφομένων ἀπέρχεται**, αὐτ.Εἰρ.290 **τὸ Δάτιδος μέλος ὃ δεφόμενός ποτ' ᾖδε τῆς μεσημβρίας**· || 'Ησ. « ξύομαι, δέφομαι »· πρβλ. δέφω· **2)** νεώτ. κατεργάζομαι τὰ δέρματα, ἀργάζω.

δεχάμματος-ον ὁ ἔχων δέκα ἅμματα ἤτοι βρόχους, θηλιές : Ξεν.Κυν.10,2 **δεχάμματος ἄρκυς.**

δεχάς-άδος (ἡ) δοχεῖον, λ. ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ Πυθαγόρου πλασθεῖσα πρὸς ἐτυμολογίαν τοῦ δεκάς : Φίλ.2,184, Θεολ.'Αριθμ.59.

δέχαται ἰων. γ' πληθ. ἐνεστ. τοῦ **δέχομαι** βλ.λ. : 'Ιλ.Μ 147.

δέχε 'Επιγρ. προστ. ἐν. τοῦ δέχομαι βλ.λ.

δεχενέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος τριλοβιτῶν ἀρθροπόδων ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δεχενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **δεχένιον** ὀρυκτὸν ἐρυθροκιτρίνου ἢ φαιοῦ χρώματος ἀπαντῶν εἰς φλοιοπαγῆ συσσωματώματα.

δεχεπτά μτγν. δεκαεπτά : 'Ιώσ.Πλ 5,11,4 **ταῖς δεχεπτὰ ἡμέραις.**

δεχήμερος-ον ὁ δέκα ἡμέρας διαρκῶν : Πλάτ.'Επιστ.349 D **θυσίαν τινὰ δεχήμερον**, Θουκ.5,26,4 **ἐκεχειρίαν δεχήμερον ἦγον**, Πολύβ 20,9,5 **δεχημέρους ἀνοχάς**· || **δεχήμερον** (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ δεκαήμερον : Πολυδ.Ι,63 **διελόντι δὲ εἰς τρία τὸν μῆνα, τὸ τρίτον ἂν .. καλοῖτο δεχήμερον.**

δέχθαι ποι. ἀπαρφ. ἐνεστ. ἢ παρακ. τοῦ δέχομαι βλ.λ. : Εὐρ.Ῥῆσ.525.

δέχθε ποι. β' πληθ. προστ. ἀορ. τοῦ δέχομαι βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ 4,1554.

δέχμενος-η-ον μτχ. ἐνεστ. τοῦ δέχομαι βλ.λ.· 'Ησ., πρβλ. δέγμενος.

δέχνυμαι ποι. τ. τοῦ δέχομαι βλ.λ. : 'Οοφ.'Αργ. 564, ΑΠ 9,553.

δεχοκτώ 'Επιγρ. δεκοοκτώ.

δέχομαι κ. μσν., **νεώτ.** κ. δημ., αἰολ. κ. κρητ. **δέκομαι**, ποι. **δέχνυμαι**, γ' πληθ. **δέχαται**, μτχ. **δέγμενος** ('Ησ. **δέχμενος**, πρβλ. ἀόρ. β' **ἐδέγμην**), δημ. **δεχούμενος**, ποι. ἀπαρφ. **δέχθαι** (ἢ πιθ. παρακ. ἀντὶ **δεδέχθαι**), παρατ. **ἐδεκόμην**, μέλλ. **δέξομαι**, 'Επιγρ. **δεξοῦμαι**, παθ. **δεχθήσομαι**, ἀόρ. α' **ἐδεξάμην**, ποι. **δεξάμην**, ἀόρ. β' **ἐδέγμην**, γ' ἐν **ἔδεκτο** κ. **δέκτο**, παθ. **ἐδέχθην**, δημ. **(ἐ)δέχτηκα**, προστ. **δέξο**, δημ. **δέξου**, πληθ. **δέχθε**, παρακ. **δέδεγμαι**, ἰων. γ' πληθ. **δεδέχαται**, προστ. **δέδεξο**, πληθ. **δέδεχθε**, μτχ. **δεδεγμένος**, ὑπερσ. **ἐδεδέγμην**, τετελ. μέλλ. **δεδέξομαι** ἐν ἀνοφ. πρὸς πρᾶγμα, λαμβάνω, παραλαμβάνω τι προσφερόμενον : 'Ιλ.Α 20 **παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην τά τ' ἄποινα δέχεσθαι**, 'Οδ.Τ 355, Θουκ.Ι,96 **καὶ 'Ελληνοταμίαι .. οἳ ἐδέχοντο τὸν φόρον**, Πλάτ.Πολ.416 Ε **δέχεσθαι μισθὸν τῆς φυλακῆς**· || **δέχομαί τί τινι** ἢ **τινος** λαμβάνω τι παρά τινος : 'Ιλ.Α 596 **μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον**· || ὁμ. σημ. κ. μετ' ἐμπροθ. διορ. (**παρά τινος**, **ἔκ τινος**) : 'Ιλ.Ω 429 **τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον**, Σοφ. ΟΤ 1107 **ὁ Βακχεῖος θεὸς .. σ' εὕρημα δέξατ' ἔκ του Νυμφᾶν ἑλικωπίδων**· **2)** δέχομαί τι πρό τινος ἢ **ἀντί τινος** προτιμῶ, ἐκλέγω : Πλάτ.Νόμ.729 D **πρὸ τοῦ 'Ολυμπίασι καὶ ἁπάντων ἀγώνων πολεμικῶν τε καὶ εἰρηνικῶν νικᾶν δέξαιτ' ἄν**· || ὁμ.σημ. μετ' ἀπαρφ. : Θουκ.Ι,143 **οὐδεὶς ἂν δέξαιτο φεύγειν**, Πλάτ.'Απ.41 Α **'Ορφεῖ ξυγγενέσθαι .. ἐπὶ πόσῳ ἄν τις δέξαιτ' ἂν ὑμῶν**, Λυσ.10,21 **ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ἂν πάσας τὰς ἀσπίδας ἐρριφέναι**· || ὁμ. σημ. κ. ἐν φρ. **μᾶλλον δέχομαι** μετ' ἀπαρφ. : Ξεν.'Ελλ.5,1,14 **δεξαίμην ἂν αὐτὸς μᾶλλον δύο ἡμέρας ἄσιτος ἢ ὑμᾶς μίαν γενέσθαι**· **3)** συλλέγω τι ἔν τινι, ὑποδέχομαι : Σοφ.ἀπ.534,3 **ὀπὸν .. κάδοις δέχομαι**· || παραλαμβάνω τι ἐν ἐμοί : **ἡ θάλασσα δέχεται τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν**· **4)** ἐπὶ ψυχικῆς ἀποδοχῆς, ἀδιαμαρτυρήτως ἀνέχομαί τι ἐπιβαλλόμενον : 'Ιλ.Σ 115 **κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι**, 'Οδ.Υ 271· || νεώτ. κ. δημ. γεν. ἀνέχομαι, ὑπομένω : **τὸ στομάχι του δὲν δέχεται τὰ ζεστά**, - **αὐτὸς δὲ δέχεται ἀστεῖα**· **5)** μετὰ χαρᾶς ἀποδέχομαί τι : 'Ιλ.Ψ 647 **τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι**, 'Ηρ.9,91 **δέκομαι τὸν οἰωνὸν .., ὦ ξεῖνε Σάμιε**, Σοφ.'Ηλ.668 **ἐδεξάμην τὸ ῥηθέν**, 'Αριστφ.Πλ.63 **δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ**· || ὁμ. σημ. κ. ἀπολ. : Αἰσχ.'Αγ.1653 **δεχομένοις λέγεις θανεῖν σε**· || νεώτ. ὁμ. σημ. κ. ἐν τέλει ἐπιστολῶν : **δέξασθε** (ἢ **δεχθῆτε**) **τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ὑπολήψεώς μου**· **6)** ἀναγνωρίζω τι ὡς καλῶς, ὀρθῶς ἔχον ὁπο-

δέχομαι, ἐπιδοκιμάζω : Ἡρ.9,5 δεξαμένους τὸν λόγον, τόν σφι Μουρυχίδης προφέρει, Θουκ.1,37 περὶ τοῦ δέξασθαι σφᾶς τὸν λόγον, Μηναῖ.1,1 Ἀπολυτ. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος σου, ὡς δεξαμένην τὸν λόγον σου, - ἐν τέλει ἐδέχθη τὰς ἀπόψεις - τὴν γνώμην μου, - δὲν τὸ δέχεται γιὰ ὅλο τὸν κόσμο· ‖ νεώτ. ἐμπορ. δέχομαι συναλλαγματικὴν ἀναγνωρίζω ὀφειλήν μου, ὑπογράφων συναλλαγματικὴν ἐκδοθεῖσαν ἐπ' ὀνόματί μου παρὰ τρίτου· **7)** ἐπὶ ἁμαρτήματος, συγχωρῶ : ΠΔ Γέν.50,17 **δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ Θεοῦ τοῦ πατρός σου·** **8)** ἁπλῶς ἀκούω μετὰ προσοχῆς : Εὐρ.Μήδ.175 πῶς ἂν .. μύθων τ' αὐδαθέντων δέξαιτ' ὀμφάν, Θουκ.2,89 εὔτακτοι παρὰ ταῖς ναυσὶ μένοντες τά τε παραγγελλόμενα ὀξέως δέχεσθε· **9)** ἐκλαμβάνω, θεωρῶ ὥς τι : Σοφ.Αἴ.68 θαρσῶν δὲ μίμνε μηδὲ συμφορὰν δέχου τὸν ἄνδρα· **10)** ἐννοῶ πως, ἀντιλαμβάνομαι κατά τινα τρόπον : Πλάτ.Ἐπιστ.315 C σὺ δ' ἀναγνοὺς αὐτά, ὅπῃ βούλει δέξασθαι, ταύτῃ δέχου· **11)** διὰ στίχων ἀπαντῶ εἰς στίχους : Ἀριστφ.Σφ.1222 ξένος τις ἑτέρας πρὸς κεφαλῆς Ἀκέστορος. τούτοις ξυνὼν τὰ σκόλι' ὅπως δέξει· **12)** ἀναλαμβάνω : Πολύβ.32,14,5 αὐ δυναμένου δὲ δέξασθαι τὴν δαπάνην· ‖ μετ' ἀπαρφ. ἐπιχειρῶ : Ἐπιγρ.· **13)** νεώτ. ὑφίσταμαι ἀπροσδοκήτως ἐχθρικήν τινα ἐνέργειαν : καθὼς ἀμέριμνος ἐβάδιζε, ἐδέχθη σφαῖραν εἰς τὴν κεφαλήν· **14)** νεώτ. στρατ. δέχομαι μάχην ἀνθίσταμαι εἰς γενομένην ἐπίθεσιν· **15)** ἐπὶ προσ. ὡς ἀντικειμένου, λαμβάνω, ἀναλαμβάνω, αἴρω : Ἰλ.Ζ 483 ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ, ΚΔ Λουκ.2,28 ἐδέξατο αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ· **16)** ξενίζω, ὑποδέχομαι : Ἰλ.Σ 331 οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα δέξεται ἐν μεγάροισι .. Πηλεύς, Ὀδ.Ρ 110, Ἡρ.1,60 ὦ Ἀθηναῖοι, δέκεσθε ἀγαθῷ νόῳ Πεισίστρατον, Εὐρ. Μηδ.713 δέξαι δὲ χώρᾳ καὶ δόμοις ἐφέστιον, ΚΔ Ματθ.10,40 ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.137,13 Τουρκόπουλο τὴ δέχεται στα ὁλόχρυσα ντυμένο· ‖ δημ. φρ. καλῶς τὸν (ἐ)δεχτήκατε (εὐχὴ δι' ἐπανακάμψαντα οἰκεῖον)· ὁμ. μὲ τὸ καλὸ νὰ τὸν δεχθῆτε (εὐχὴ δι' ἀναμενόμενον οἰκεῖον)· **17)** ἐπιτρέπω τὴν εἴσοδον εἰς .. : Θουκ. 4,103 δεξάμενοι αὐτὸν τῇ πόλει, αὐτ.6,44· **18)** ἀναγνωρίζω, παραδέχομαί τινα, οἷον ὡς συνεργάτην, σύμμαχον κττ. : Θουκ.1,43 μήτε ξυμμάχους δέχεσθε βίᾳ ἡμῶν· **19)** πάπ. λαμβάνω ὡς ἐγγύησιν, ἀσφάλειαν : Πάπ. προπωλητὴς καὶ βεβαιωτὴς ὁ δεῖνα ὁ ἀποδόμενος, ὃν ἐξέξατο ὁ δεῖνα ὁ πριάμενος· **20)** περιποιοῦμαι, συντηρῶ τινα : Ἀναξανδρ.41,2, Σοφ.ΟΚ 4 τίς τὸν πλανήτην Οἰδίπουν .. δέξεται· **21)** δέχομαι ὡς ἐχθρόν, ὅθ. ἀποκρούω προσβολήν τινος : Ἰλ.Ε 238 τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί· ‖ ἐπὶ κυνηγοῦ ἀναμένοντος τὸ θήραμα : Ἰλ.Δ 107· ‖ ὁμ. ἐπὶ θηρὸς ὑπομένοντος τοὺς κυνηγούς : Ἰλ.Μ 147· ‖ κ. ἐπὶ στρατευμάτων, ἀντιμετωπίζω τὸν ἀντίπαλον, ὅθ. κ. ἀνθίσταμαι : Ἡρ.3,54 δεξάμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπ' ὀλίγον χρόνον ἔφευγον ὀπίσω, Θουκ. 4,43 δεξαμένων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν χερσὶν ἦν πάλιν ἡ μάχη, Ξεν.Ἀν.4,3,31· **22)** δέχομαι μετ' αἰτ. κ. ἀπαρφ. μέλλ. περιμένω, ἀναμένω, προσδοκῶ τινα : Ὀδ.Ι 513 αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· ‖ ὁμ. σημ. κ. μετὰ τοῦ ὁπότε κ. εὐκτ. : Ἰλ.Ι 191 Πάτροκλος δέ οἱ ἐναντίος ἧστο σιωπῇ, δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων· ‖ ὁμ. κ. μεθ' ὑποτ. : Ἰλ.Κ 62 αὖθι μένω μετὰ τοῖσι δεδεγμένος, εἰς ὅ κεν ἔλθῃς (ἐν τοῖς ὁμηρ. ἔπεσιν ἐν ταύτῃ κ. ἐν τῇ προηγ. σημ. κεῖται ὁ μέλλ. δεδέξομαι, ὁ παρακ. δέδεγμαι, δεδεγμένος· ὁ τύπος δέγμενος ἀπαντᾷ ἐν τῇ σημ. ταύτῃ, πλὴν ἐν Ὑμν.Δημ.29, Ὑμν.Ἑρμ.477)· **23)** σπαν. μετὰ πράγμ. ὡς ὑποκειμένου, κατέχω, ἐνασχολῶ τινα : Πινδ.Π 4,70 τίς γὰρ ἀρχὰ δέξατο ναυτιλίας (ἐνν. αὐτούς); **24)** λαμβάνω, παραλαμβάνω, εἰσδέχομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 531 a,23 τείνει πρὸς τοὺς πόρους τοὺς ἔξω διὰ τοῦ ὀστράκου φέροντας, ᾗ ἀφίησι καὶ δέχεται τὴν τροφήν· **25)** περιλαμβάνω, χωρῶ : Πάπ. ὅσας ναῦς ἤμελλεν ὁ λιμὴν δέξασθαι· ‖ κ. γεωμ. περιλαμβάνω, περιέχω : Εὐκλ.Ὁρισμ.3,11· **26)** παραδέχομαι, ἀνέχομαι : Φιλόλ.11 ψεῦδος οὐδὲν δέχεται ἁ τῶ ἀριθμῶ φύσις, Ἀριστλ.Τοπ.146 a,3, βλ. κ. Διον.Ἁλ. Ἰσοκρ.2· **27)** κ. δημ. ἐπὶ τόπων, συντελῶ ὑπὲρ τῆς ὑγιείας τινός : Πλάτ.Νόμ.747 Ε τόποι .. τοὺς ἀεὶ κατοικιζομένους ἵλεῳ δεχόμενοι, - δὲν τὸν δέχτηκε τὸ βουνὸ - ἡ Ἀμερική· **28)** ἀμτβ. διαδέχομαί τινα, ἔρχομαι μετά τινα, ἀκολουθῶ τινι : Ἰλ.Τ 290 ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί, Ἡσίοδ.Θ 800 ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτερος ἄθλος, Ἐμπ.115,12· **29)** ἐπὶ τόπων, συνέχομαι, συνορεύω : Ἡρ.7,176 ἐκ δὲ τοῦ στεινοῦ τῆς Εὐβοίης ἤδη τὸ Ἀρτεμίσιον δέκεται Αἰγιαλός, ἐν δὲ Ἀρτέμιδος ἱρόν· **30)** νεώτ. κ. δημ. τελῶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν βουλομένων νὰ μ' ἐπισκεφθοῦν, δεξιοῦμαι : εἰς τὴν οἰκίαν των δέχονται ἑκάστην Παρασκευὴν ἀπόγευμα· ‖ ἡ λ. ἐν χρ. εἰδ. ἐπὶ ὑπουργῶν ἢ ἄ. ἀξιωματούχων : ὁ ὑπουργὸς δέχεται ἑκάστην Δευτέραν καὶ Παρασκευήν.

δεχούμενος-η-ο δημ. μτχ. τοῦ δέχομαι βλ.λ., ἐν ἐπιθ. σημ. ὁ γινόμενος δεκτὸς ἢ ἀνεκτός, ὁ εὐπρόσδεκτος : παροιμ. καὶ τὰ καλὰ δεχούμενα καὶ τὰ κακὰ δεχούμενα (δέον ν' ἀνεχώμεθα καὶ τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις, συνθήκας).

δέψα (ἡ) Σουΐδ. κ. νεώτ. τὸ κατειργασμένον διὰ δέψεως δέρμα· Σουΐδ. « βύρσα ».

δεψεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργαστήριον, ἐν ᾧ γίνεται ἡ κατεργασία τῶν δερμάτων, τὸ βυρσοδεψεῖον, ταμπάκικο· πρβλ. δέψιον.

δέψης (ὁ) νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὰ δέρματα, ὁ βυρσοδέψης.

δεψία (ἡ) νεώτ. γένος βυρσοδεψοειδῶν φυτῶν.

δεψίδια (τὰ) νεώτ. χημ. τὰ προϊόντα τῆς συμπυκνώσεως τῶν φαινολοξέων βλ.λ. ἔχοντα φυσικὰς καὶ χημικὰς ἰδιότητας ἀναλόγους πρὸς τὰς τῶν δεψικῶν ὑλῶν.

δεψικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ κατάλληλος εἰς τὴν δέψιν τῶν δερμάτων : δεψικαὶ ὗλαι ἢ οὐσίαι εὐρέως διαδεδομέναι ἐν τῷ φυτικῷ κόσμῳ ὗλαι, ἔχουσαι τὴν ἰδιότητα τοῦ μετατρέπειν τὴν βύρσαν εἰς δέρμα· ‖ δεψικὸν ὀξὺ ἢ ταννίνη βλ.λ., ἄ. δεψίνη· **2)** ἡ δεψικὴ ὡς οὐσ. (ἐνν. τέχνη) ἡ βυρσοδεψία βλ.λ.

δεψίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. δεψικὸν ὀξὺ ἢ ταννίνη βλ.λ.

δέψιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ἐργαστήριον βυρσοδεψικῆς, δεψεῖον, βυρσοδεψεῖον βλ.λ. : Ἀρμενόπ. 2,4,31· **2)** νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν δεψία βλ.λ.

δέψις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ δεψικῶν στυπτικῶν ὑλῶν κατεργασία τῶν δορῶν τῶν ζῴων, τὸ ἀργάσιμα.

δεψογόνος (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. στυπτικὴ κόνις διδομένη ἐσωτερικῶς ὡς φάρμακον κατὰ τῆς διαρροίας, ἄ. ταννιγένη.

δεψολεύκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἕνωσις δεψικοῦ ὀξέος μετὰ λευκώματος, κόνις διδομένη ἐσωτερικῶς ὡς φάρμακον κατὰ τῆς διαρροίας.

δεψοποιός (ὁ) Ζωναρ. 478 « βαφεύς, ἁπαλυντής ».

δέψω, ἀόρ. ἐδέψησα μαλάσσω, κατεργάζομαι : Ὀδ.Μ 48 κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, Ἡρ.4,64 δέψει τῇσι χερσί (τὸ δέρμα).

δεψῶ-έω δέψω βλ.λ. Ἡσ. « βυρσοδέψης· ὁ τὰς βύρσας δεψῶν ».

δέω (Ι) μσν. κ. δέννω κ. δένω, δημ. δένω βλ.λ., μτχ. συνηρ. τὸ δοῦν, τῷ δοῦντι, ἡ δοῦσα, προστ. γ' πληθ. δεόντων, μέλλ. δήσω, ἀόρ. ἔδησα, ἐπ. δῆσα, παρακ.

δέδεκα, μτχ. δεδηκότας, ύπερσ. ἐδεδήκει· || μέσ. ἐπ. παρατ. δέοντο, άόρ. ἐδησάμην, ἐπ. γ΄ πληθ. δησάσκετο· || παθ. μέλλ. δεθήσομαι, κ. δεδήσομαι, κ. δεδέσομαι (ἀμφ.), ἀόρ. ἐδέθην, παρακ. δέδεμαι, ύπερσ. ἐδεδέμην, ἐπ. δέδετο, Ιων.γ΄ πληθ. ἐδεδέατο δένω, δεσμεύω· δέω τινά τινι ἤ ἐν τινι δένω, δεσμεύω τινὰ διά τινος: Ἰλ.Κ443 ἠέ με δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέι δεσμῷ, αὐτ.Ε 386 δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ, Εὐρ.Κύκλ.234 δήσαντες δὲ σε κλῳῷ τριπήχει κατὰ τὸν ὀμφαλὸν μέσον, ΚΔ Ἰω.19,40 ἔλαβον τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων· κ. παθ.: Σόλ.π.Πλουτ.Σόλ.24 κύνα.. κλοιῷ τριπήχει δεδεμένον, ΚΔ Ἰω.11,44 δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας· || ὁμ. δέω τινὰ ἐν τινι ἤ τινι δένω, δεσμεύω τινὰ ἐν χώρῳ τινὶ ἤ ἐπί τινος: Ὀδ.Μ 50 δησάντων σ' ἐν νηΐ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε, Σοφ.Αἶ.240 τὸν δ' ὀρθὸν ἄνω κίονι δήσας, Ἀριστφ.Βάτρ.619 καὶ πῶς βασανίσω,.. ἐν κλίμακι δήσας· κ. παθ.: Δημ.733 δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκκῃ τὸν πόδα· || δέω ἔκ τινος δένω ἔκ τινος, εἴς τι πρᾶγμα :. Ἡρ.4,72 ἐκ πασσάλων δέουσιν· κ. παθ. : Ἰλ.Κ 475 ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἱμᾶσι δέδεντο· || δέω τινὰ πρός τινι : Αἰσχ.Πρ.15 δῆσαι βίᾳ φάραγγι πρὸς δυσχειμέρῳ· κ. παθ.: Σοφ.Αἶ.108 πρὶν ἂν δεθεὶς πρὸς κίον' ἑρκείου στέγης, Δουκ.4,47 δεδεμένους τε πρὸς ἀλλήλους καὶ παιομένους· 2) εἰς δεσμὰ τίθημι, δεσμεύω : Ὀδ.Θ 352 πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, Αἰσχ.Εὐμ.641 αὐτὸς δ' ἔδησε πατέρα πρεσβύτην Κρόνον, Θουκ. 1,30 τοὺς μὲν ἄλλους αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν, Κορινθίους δὲ δήσαντες εἶχον, Δημ.733 δησάντων αὐτὸν οἱ ἕνδεκα, Πάπ. ἔδησαν ἡμᾶς· 3) μτφ. δεσμεύω, ἐμποδίζω· παθ.: Θέογν.178 πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος οὔτε τι εἰπεῖν οὔθ' ἔρξαι δύναται, γλῶσσα δέ οἱ δέδεται (τοῦ δένεται ἡ γλῶσσα), Πίνδ.Π 3,96 κέρδει καὶ σοφία δέδεται, Εὐρ.Ἱππ.160 λύπᾳ δ' ὑπὲρ παθέων εὐναία δέδεται ψυχάν, ΚΔ Πράξ.20,22 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, αὐτ. Ρωμ.7 γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ, (Μαλάλ.460,12· 4) ὁμ. δεσμεύω τινὰ διὰ μαγικοῦ καταδέσμου : ΑΠ 11,138· 5) μετὰ γεν. πράγμ. ἐμποδίζω : Ὀδ.Δ 380 ἀλλὰ σύ περ μοι εἰπέ,.. ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου· 6) τιμωρίαν, ποινὴν καταγινώσκω, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ λύω : ΚΔ Ματθ.16,19 ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· 7) Ιατρ. τονώνω, ἐνδυναμώνω: Ἱππ.Κατ' Ἰητρ.17· 8) συμπλέκω : Διγεν.Ἀκρ. 2088 ἔδησε τὰς χεῖράς του ταχύ, καὶ ἐπροσκύνησέ τον· 9) μέσ. δένω ἐπ' ἐμοῦ, ὑποδέομαι : Ἰλ.Β 44 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, Ὀδ.Ω 228 περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο (εἶχε προσδέσει, δέσει).

δέω (2), μέλλ. δεήσω, ἀόρ. ἐδέησα, ἐπ. δῆσα, παρακ. δεδέηκα, μέσ. δέομαι, μέλλ. δωρ. δεοῦμαι, μτγν. δεηθήσομαι, ἀόρ. ἐδεήθην, παρακ. δεδέημαι ἔχω ἔλλειψιν, στεροῦμαι, ἔχω ἀνάγκην τινός· μετὰ γεν.: Ἰλ.Σ 100 ἐμεῖο δ' ἔδησεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι, Πλάτ.Πολιτ.277 D παραδείγματος, ὦ μακάριε, αὖ μοι καὶ τὸ παράδειγμα αὐτὸ δεδέηκεν, Ξεν.Ἀπομν.4,2,10 γνωμονικοῦ γὰρ ἀνδρὸς καὶ τοῦτο δεῖ· 2) συνήθ.π.Ἀττ.ἐν φρ. οἷον πολλοῦ κ. σπαν. παντὸς δέω ἔχω μεγάλην ἀνάγκην, ἔχω πολλὰς ἐλλείψεις, μοῦ λείπει πολύ, μακρὰν ἀπέχω, συνήθ. μετ' ἀπαρφ.: Πλάτ.Φαῖδρ.228 Α πολλοῦ γε δέω, αὐτ.Ἀπ.30 D πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι (πολὺ ἀπέχω ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπερασπίσω ἐμαυτόν)· ὁμ. κ. μέσ. : αὐτ.92 Α πολλοῦ γε δέουσι μαίνεσθαι· || ὁμ. μικροῦ, ὀλίγου, τοσούτου δέω κ. σπαν. μικρόν, τοσοῦτον, παρὰ μικρὸν δέω κττ. ἔχω μικρὰν ἀνάγκην, ἔχω ὀλίγας ἐλλείψεις, ὀλίγον, μικρὸν ἀπέχω : Πλάτ. Μέν.71 Α τοσοῦτον δέω.. εἰδέναι, Ξεν.Ἑλλ.4,6,11, Ἰσοκρ.17,42 παρὰ μικρὸν ἐδέησα ἀποθανεῖν· || ὁμ. κ. κατὰ μτχ. : Δημ.824 μικροῦ δέοντα τέτταρα τάλαντα, Ἐπιγρ. παλαστῆς δεόντων τεττάρων ποδῶν· || συνήθ. ἐν χρ. μετὰ μτχ. καὶ γεν. εἰς δήλωσιν ἀριθμῶν ληγόντων εἰς ὀκτὼ ἤ ἐννέα μονάδος : Ἡρ.1,14 βασιλεύσαντος δυῶν δέοντα τεσσαράκοντα ἔτεα (παρὰ δύο τεσσαράκοντα, τριάκοντα ὀκτώ), Θουκ.2,2 ἐπὶ Χρυσίδος ἐν Ἄργει τότε πεντήκοντα δυοῖν δέοντα ἔτη ἱερωμένης, Ξεν.Ἑλλην.1,1,5 Ἀλκιβιάδης ἐπεισπλεῖ δυοῖν δεούσαις εἴκοσιν ναυσίν, Διογ.Λ 5,27 πόλεων δυοῖν δεούσαιν ἑξήκοντα· 3) ἡ μτχ. δέων - δέουσα -ον ἐν ἐπιθ. χρ. ὁ ἁρμόδιος, ὁ κατάλληλος, ὁ καθήκων, ὁ ἀναγκαῖος : Ἀριστλ.ΑΠρ.48 b, 36 ὁ καιρὸς οὐκ ἔστι χρόνος δέων, Ἐπιγρ. τοῖς δέουσι χρόναις, - τῷ ἐγένοντο αἱ δέουσαι παρατηρήσεις· || εἰδ. τὸ οὐδ. τὸ δέον βλ.λ.· 4) ἀπροσ. δεῖ βλ.λ.· 5) ἀποθ. δέομαι βλ.λ.

δέω (3) αἰολ. τ. τοῦ δήω βλ.λ. εὑρίσκω : Ἀλκ.102 ἔγω μὲν οὐ δέω τάδε μαρτύρεντας.

δή κ. νεώτ. χρονικὸν μόριον, ἤδη πλέον, τώρα πιά· || δθ. κ. δεικτικὸν καὶ βεβαιωτικόν, ἀκριβέστερον καὶ σαφέστερον καθορίζον ἤ βεβαιοῦν τὰς μεθ' ὧν ἐκφέρεται λέξεις ἤ προτάσεις, ἀντίστοιχον δημ. δά, ἀποδιδόμενον εἰς τὴν νεωτ. δι' ἀναλόγων λέξεων ἤ καὶ διὰ περιφράσεων, συνήθ. ἀκολουθοῦν τὰς διοριζομένας ὑπ' αὐτοῦ λέξεις· παρ' ἐπικοῖς, σπαν. δὲ κ. παρὰ λυρικοῖς προηγούμενον τῶν διοριζομένων λ. ὡς μόριον χρονικόν: Ἰλ.Τ 342 τέκνον ἐμόν, δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος, αὐτ.Ν 122 δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν, αὐτ.Α 476, Ν 719, Πίνδ.Ο 3,25 δὴ τότ' ἐς γαῖαν πορεύειν θυμὸς ὥρμα Ἰστρίαν νιν, Αἰσχ.Ἑπτ.214· || μεθ' ἀπλῶν λέξεων, ἰδίως ἐπιθ. : Ὀδ.Μ 69 οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς (ὅλως μόνη), Ἡρ.1,25 μόνος δὴ πάντων ἀνθρώπων σιδήρου κόλλησιν ἐξεῦρε· || παρ' Ἀττ. μετὰ ἐπιθ. δηλούντων μέγεθος, ποσόν, οἷον μέγας δή, πολὺς δή, μικρὸς δή, συνήθ. δὲ καὶ μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν μέγιστος δή, κράτιστος δή (ἐντελῶς, ὁμολογουμένως μέγιστος, κράτιστος) : Θουκ.1,50 ναυμαχία γὰρ αὕτη.. μεγίστη δὴ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγένηται· || ὁμ. κ. μετ' ἀριθμητικῶν : Ἰλ.Θ 297 ὀκτὼ δὴ προέηκα τανυγλώχινας ὀιστούς (ἔχω ῥίψει ἀκριβῶς ὀκτὼ βέλη), αὐτ.Β 134 ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί (ἐννέα ἔτη ἀκριβῶς), Εὐρ.Ὀρ.39 ἕκτον δὴ τόδ' ἦμαρ· 2) μετ' ἐπιρρ. οἷον πολλάκις δή συχνάκις ἕως τώρα, πολλὲς φορὲς μέχρι τὰ σήμερα : Ἰλ.Τ 85 πολλάκι δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον· || ὀψὲ δή ἐντελῶς ἀργά, πολὺ ἀργά : Ἰλ.Η 94 ὀψὲ δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο καὶ μετέειπεν· || ἐννῆμαρ δή ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας συνεχῶς : Ἰλ.Ω 107 ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν· || τρὶς δή τρεῖς φορὰς ἀκριβῶς, οὐχὶ ὀλιγώτεραν : Πίνδ.Π 9,161 Αἰγίνᾳ τε γὰρ φαμὶ Νίσου τ' ἐν λόφῳ τρὶς δὴ πόλιν τάνδ' εὐκλεῖξαι· || πάλαι δή ἤδη πρὸ πολλοῦ : Σοφ.Φιλ.806 ἀλγῶ πάλαι δὴ τἀπὶ σοὶ στένων κακά· || νῦν δή τώρα πλέον : Ἀριστφ.Ὄρν.923 τοὔνομ' ὥσπερ παιδίῳ νῦν δὴ 'θέμην· || ὁμ. τώρα δά : Πλάτ.Θεαίτ. 145 Β οὐδένα πω ἐπῄνεσεν ὡς σὲ νῦν δή· || τώρα τὸ πρῶτον, τώρα ἐπὶ τέλους : Πλάτ.Πολ.353 Α νῦν δή, οἶμαι, ἄμεινον ἂν μάθοις ὃ ἄρτι ἠρώτων πυνθανόμενος· || τότε δή κατ' ἐκεῖνον ἀκριβῶς τὸν χρόνον : Θουκ.1,49 ἐπειδὴ δὲ ἡ τροπὴ ἐγίγνετο.. τότε δὴ ἔργου πᾶς εἴχετο ἤδη· || αὐτίκα δή κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμήν, ἀμέσως :

Πλάτ.Πολ.338 Β ὡς δὲ προθύμως τοῦτο δρῶ, .. εὖ εἴσει αὐτίκα δὴ μάλα· || ὕστερον δή ἀκόμη ἀργότερον : Θουκ.2,17 οὐ γὰρ ἐχώρησε ξυνελθόντας αὐτοὺς ἡ πόλις, ἀλλ᾽ ὕστερον δὴ τά τε μακρὰ τείχη ᾤκησαν· 3) μετὰ βεβαιωτικῶν μορίων, ἐπιτεῖνον τὴν βεβαιωτικὴν αὐτῶν ἔννοιαν οἷον ναὶ δή, ναί, τῷ ὄντι : Ἰλ.Α 286 ναὶ δὴ ταῦτα γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες· || ὁμ. ἦ δή : Ἰλ.Α 518 ἦ δὴ λοίγια ἔργ᾽, ὅτε μ᾽ ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις Ἥρῃ· || οὐ δή οὐχὶ βεβαίως, ὄχι βέβαια, ὄχι δὰ δὲν : Σοφ.Φιλ.246 οὐ γὰρ δὴ σύ γ᾽ ἦσθα ναυβάτης ἡμῖν· 4) μετὰ ρ. συνηθέστ. ἀναφερόμενον εἰς τὴν πρότασιν ὅλην : Ἰλ.Ο 488 δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βέλεμνα (ἀληθῶς εἶδον), Ξεν.ΚΠ 3,2,12 νῦν δὲ ὁρᾶτε δὴ ἐν οἵῳ ἐστέ· 5) κ. μετὰ οὐσ. σπανιώτ. : Ἡρ.1,1 ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο (ἀφοῦ ἔφθασαν οἱ Φοίνικες εἰς τὸ Ἄργος λοιπὸν αὐτό), Αἰσχ.Πρ.13 ἐντολὴ Διὸς ἔχει τέλος δὴ κοὐδὲν ἐμποδὼν ἔτι (ἔχει συντελεσθῆ πλήρως), Πλάτ.Πρωτ.311 Ε σοφιστὴν δή τοι ὀνομάζουσί γε, ὦ Σώκρατες, τὸν ἄνδρα εἶναι (σοφιστὴν ὡς γνωστόν)· || π. Ἀττ. ἐνίοτε ἐν χρ. εἰρωνικῶς : Ξεν.Ἑλλ.5,4,6 ἐκ δὲ τούτου εἰσήγαγε τὰς ἑταίρας δὴ (τὰς δῆθεν, τάχα ἑταίρας)· 6) μετ᾽ ἀντων. ἐν χρ. πρὸς ἐμφαντικωτέραν δήλωσιν τοῦ προσ. ἢ πράγμ., οἷον μετὰ προσωπ. ἀντων. : Ἡρ.3 ἐμὲ δὴ ὧδε διαθεῖναι (ἄνθρωπον ὡς ἐμέ), Σοφ.Αἶ.1226 σὲ δὴ τὰ δεινὰ ῥήματ᾽ ἀγγέλλουσί μοι τλῆναι· || ὁμ. μετὰ δεικτικῶν : Ἡρ.1,43 ὁ ξεῖνος, οὗτος δὴ ὁ καθαρθεὶς τὸν φόνον (οὗτος καὶ οὐδεὶς ἕτερος), Σοφ.Τρ. 1091 ὑμεῖς δὲ κεῖνοι δὴ καθέσταθ᾽, Πλάτ.Γοργ. 514 Ε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο ἐν τῷ πίθῳ τὴν κεραμείαν ἐπιχειρεῖν μανθάνειν (τὸ γνωστὸν λόγιον)· || ὁμ. κ. εἰρωνικῶς : Πλάτ.Θεαίτ.166 Α οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός· || ὁμ. μετὰ κτητικῶν : Πλάτ.Συμπ.221 Β ἔπειτα ἔμοιγε ἐδόκει, ὦ Ἀριστόφανες, τὸ σὸν δὴ τοῦτο· || ὁμ. μετ᾽ ἀναφορικῶν : Ἰλ.Φ 315 ὅς δὴ νῦν κρατέει (ὁ νῦν φανερῶς κυβερνῶν), Ἡρ.1,22 τὰ δὴ καὶ ἐγένετο (ἀκριβῶς συνέβησαν)· || ὁμ. κ. μετ᾽ ἀναφορικῶν ἐπιρρ. : Αἰσχ.Ἀγ.1633 ὡς δὴ σύ μοι τύραννος Ἀργείων ἔσει, Ἀριστφ.Ἀχ.1 ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν· || ὁμ. κ. μετ᾽ ἐρωτηματικῶν : Σοφ.Φιλ.1235 πρότερα δὴ κερτομῶν λέγεις τάδε, Πλάτ.Γοργ.457 Ε τοῦ δὴ ἕνεκα λέγω ταῦτα· || ὁμ. κ. μετ᾽ ἐρωτηματικῶν ἐπιρρ. : Πλάτ.Φαῖδρ. 227 Α ὦ φίλε Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν ; , αὐτ. 228 Ε ποῦ δὴ βούλει καθεζόμενοι ἀναγνῶμεν· || ὁμ. μετ᾽ ἀορίστων ἢ ἐπιμεριστικῶν, ἐπιτατικῶς : Ἰλ.Α 295 ἄλλοισιν δὴ ταῦτ᾽ ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἐμοί γε (εἰς τινας ἄλλους, σὲ τίποτ᾽ ἄλλους), Πλάτ. Θεαίτ.170 Β μηδενὶ δὴ εἶναι ταύτην τὴν ἀλήθειαν ἣν ἐκεῖνος ἔγραφεν (ἀπολύτως εἰς οὐδένα ἀνήκει), αὐτ.Φαίδ.108 C ἕως ἂν δή τινες χρόνοι γένωνται· || μετὰ τοῦ οὐδ. τί : Ἰλ.Ν 446 ἦ ἄρα δή τι ἐίσκομεν ἄξιον εἶναι (κατά τινα τρόπον), Ἡρ.3,108 οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστι· || ὅστις δή ὁστισδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι : Ἡρ.1,86 ἐν νόῳ ἔχειν εἴτε δὴ ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν ὅτεῳ δή· || ὅσος δή ὁσοσδήποτε : Ἡρ.1,160 παρεσκευάζοντο ἐπὶ μισθῷ ὅσῳ δή· 7) μετὰ συνδέσμων, οἷον ἵνα δή ἵνα κατ᾽ ἀλήθειαν : Ἰλ.Ψ 207 ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν· || ὁμ. κ. εἰρωνικῶς : Πλάτ.Πολ.420 Ε ἵνα δὴ ὅλη ἡ πόλις εὐδαιμονῇ (ἵνα δῆθεν)· || ὁμ. ὡς δή : Ἰλ.Ε 24 ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη· || ὁμ. κ. εἰρωνικῶς : Ἀριστφ.Σφ.1315 οὗτος δὲ διεμύλλαινεν, ὡς δὴ δεξιός· || ἐν φρ. γὰρ δή διότι φανερῶς : Αἰσχ.Χο.874 μάχης γὰρ δὴ κεκύρωται τέλος, Σοφ.ΟΚ 265 οὐ γὰρ δὴ τό γε σῶμα οὐδὲ τἄργα τἄμ᾽ (δείσαντες), Πλάτ.Θεαίτ.156 C βούλεται γὰρ δὴ λέγειν· || ὁμ. ὅπως δή : Θουκ. 5,85 ὅπως δὴ μὴ ξυνεχεῖ ῥήσει οἱ πολλοί.. ἀπατηθῶσι· || ὁθ. ἐν χρ. μετὰ μετοχῆς ἀναλυομένης εἰς σύνδεσμον καὶ ῥῆμα : Ἡρ.8,90 ἅτε δὴ ἐόντες ἀκοντισταί (ἐπειδὴ ὡς γνωστὸν εἶναι ἀκοντισταί), Εὐρ.ΙΤ 1338 ὡς φόνον νίζουσα δὴ (ὡς δῆ ἔνιζε)· 8) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ὅλην πρότασιν τιθέμενον, ὅπως συνεχίσῃ τις διήγησιν, ἀκολουθοῦν δὲ συνήθ. τῷ μέν, λοιπόν : Ἡρ.1,11 τότε μὲν δὴ οὕτω δηλώσασα ἡσυχίην εἶχε, αὐτ.1,116· || ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ μέν : Ἡρ.1,114 εἷς δὴ τούτων (λοιπὸν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν)· || ἐπὶ ἀνακεφαλαιώσεων ἢ συμπερασματικῶς : Αἰσχ.Πρ.500 τοιαῦτα μὲν δὴ ταῦτα, Θουκ.1,127, Ξεν.ΚΠ 3,2,28 τούτων δὴ ἕνεκα βούλομαι ὡς ἀφθονώτατα χρήματα ἔχειν· || ὁμ. ἐν συγκεφαλαιώσει ἢ ἀθροίσει ἀριθμῶν : Ξεν.ΚΠ 1,5,5 γίγνονται μὲν δὴ οὗτοι χίλιοι· || ἐν ἐπαναλήψει λόγου διακοπέντος ὑπὸ μεσολαβησάσης παραθέσεως ἢ ἐπεξηγήσεως : Ἰλ.Ζ 395-398 Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος, Ἠετίων, ὃς.. τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ᾽ Ἕκτορι, Ἡρ.1,43 ἔνθα δὴ ὁ ξεῖνος, οὗτος δὴ .., ὁ μὲν δὴ βληθείς· 9) ἐν συμπεράσματι, ἐν ἐκδηλώσει ἰδίως θαυμασμοῦ, ἐκπλήξεως, τοῦ ἀπροσδοκήτου : Αἰσχ.Πρ.298 καὶ σὺ δὴ πόνων ἐμῶν ἥκεις ἐπόπτης ;· 10) μετὰ προστ. κ. ὑποτ. : Ἰλ.Α 545 μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους εἰδήσειν (μόνον μὴ ἔχῃς ἐλπίδα), Σοφ.Φιλ.1469 χωρῶμεν δὴ πάντες ἀολλεῖς, Ξεν.ΚΠ 4,3,5 ἐννοεῖτε γὰρ δή, ἔφη· || ὅθ. κ. ἐν παρακελευσματικαῖς ἐκφράσεσι, οἷον ἄγε δή, φέρε δή, ἴθι δή, σκόπει δὴ βλ.λ.· 11) πρὸς δήλωσιν τοῦ σημαντικωτέρου : Θουκ.4,78 εὔπορον ἦν διιέναι ἄνευ ἀγωγοῦ καὶ μετά ὅπλων γε δὴ (καὶ μάλιστα μετὰ τῶν ὅπλων), Δημ.24 μή τι γε δὴ θεοῖς, αὐτ.17 εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἥξει· 12) μετὰ τοῦ καί καὶ μάλιστα, ἐξαῖρον ἐμφαντικῶς τὴν πρότασιν : Ἰλ.Α 161 καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς, Ἡρ.1,30 ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρὰ Ἄμασιν καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον, Σοφ.ΟΚ 31 καὶ δὴ μὲν οὖν παρόντα, Πλάτ.Θεαίτ.187 C καὶ δὴ καὶ νῦν τί φῄς ; (καὶ τώρα μάλιστα τί λέγεις ;), Λυσ. 13,4· || ἰδίως ἐν σειρᾷ ἢ ἀπαριθμήσει : Πλάτ. Μέν.87 Ε ὑγίεια, φαμέν, καὶ ἰσχὺς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δή· || ὁμ. ἐν ἀποκρίσεσι : Σοφ.Αἶ. 49 ἦ καὶ παρέστη κἀπὶ τέρμ᾽ ἀφίκετο, καὶ δὴ 'πὶ δισσαῖς ἦν στρατηγίσιν πύλαις (ὄχι μόνον ἔφθασε, ἀλλὰ καὶ εἶχε προχωρήσει τόσον, ὥστε..), Ἀριστφ.Ὄρν.175 βλέψον κάτω. - καὶ δὴ βλέπω· || κ. ἄνευ τοῦ καί : Πλάτ.Θεαίτ.157 D ἀποκρίνου ἃ ἂν φαίνηταί σοι περὶ ὧν ἂν ἐρωτῶ .. ἐρώτα δή· 13) ἐπὶ παραδοχῆς, ἀποδοχῆς ἢ ὑποθέσεως : Αἰσχ.Εὐμ.894 δέχου δὲ σύ .. καὶ δὴ δέδεγμαι, Εὐρ.Μήδ.386 καὶ δὴ τεθνᾶσι· τίς με δέξεται πόλις ;, αὐτ.Ἑλ.1059· 14) ἐν ἀποδόσει : μετὰ τὸ εἰ ἢ ἐάν : Ἰλ.Ε 898, Ἡρ.1,108 εἴ τοι, φίλον τοῦτο οὕτω γίνεσθαι, χρὴ δή, Πλάτ.Πολ.524 Ε· || μετὰ τὸ ὅτε ἢ ἡνίκα ἔτι ὅτε, ἀκόμη ὅταν : Σοφ.Ἠλ.954 νῦν δ᾽ ἡνίκ᾽ οὐκέτ᾽ ἔστιν, εἰς σὲ δὴ βλέπω· || μετὰ τὸ ἐπεί ἢ ἐπειδή : Ξεν.ΚΠ 1,6,14 ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο παντάπασιν ἄρρητον ἐφαίνετο, τέλος δή με ἐπήρου, Πλάτ.Κρατ.435 Ε· || μετὰ τὸ ὡς : Ξεν.ΚΠ 7,2,4 ὡς δ᾽ ἐγένετο τοῦτο δῆλον ὅτι εἴχετο τὰ ἄκρα, πάντες δὴ ἔφευγον οἱ Λυδοί· || μετὰ τὸ ἐν ᾧ : Ξεν.Ἀν.1,10,10 ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐβουλεύοντο, καὶ δὴ βασιλεὺς.. κατέστησεν ἀντίαν τὴν φάλαγγα.

δῆ Ἡσ. « γῆ, καὶ σιωπῇ ».

δῆα Ἡσ. « τάχα καὶ φθορὰ δένδρων » (ἀμφ.).

δηαί ΕΜ 264,12 « ἡ Δηὼ παρὰ τὰς δηάς· οὕτω γὰρ δηαὶ προσαγορεύονται ὑπὸ Κρητῶν αἱ κριθαί ».

δηάλωτος-ον συνηρ. τ. τοῦ δηϊάλωτος βλ.λ. ὁ αἰχμάλωτος : Αἰσχ.Ἑπτ.72 μή μοι πόλιν γε πρέμνοθεν πανώλεθρον ἐκθαμνίσητε δηάλωτον.

δηβοιλοί Ἡσ. « κιθαρῳδοί ».

δηγῆρες Ἡσ. « στρουθοί », Σουΐδ.

δηγιέμαι δημ. κ. δηγοῦμαι διηγοῦμαι βλ.λς.

δηγιοῦμαι δημ. κ. δηγοῦμαι διηγοῦμαι βλ.λς.

δῆγμα-ατος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ δάκνω, τό δάγκαμα : Ξεν.Ἀπομν.1,3,12 ἐνίησι γάρ τι τά φαλάγγια κατά τὸ δῆγμα, Ἀριστλ.ΖΙ 604 b, 21, Θεόφρ.ΦΙ 9,5,2 ὄφεις δῆγμα θανάσιμον ἔχοντας, Πλούτ.Λυκ.18 ὁ δὲ πλημμελῶς ἀποκρινάμενος ἐκολάζετο δῆγμα λαμβάνων ὑπὸ τοῦ εἴρενος εἰς τόν ἀντίχειρα, - δῆγμα σκορπίου· ‖ συνεκδ. πόνος, ὀδύνη : Τζέτζ.Χιλ.2,483 κνησμὸν ἐπάγον ἄμετρον καὶ δῆγμα· ‖ κ. μτφ. : Αἰσχ.Ἀγ.791 δῆγμα . . λύπης, Σοφ.ἀπ.841 ὅτῳ δ᾽ ἔρωτος δῆγμα παιδικῶν προσῇ· **2)** τὸ ὅσον δάκνει τις· Ἡσ. « σπάραγμα ὀδόντων », Τζέτζ.Ἡσιόδ.440 «βλωμὸς γάρ τὸ δῆγμα ».

δηγματίζω μτγν. καθιστῶ τι δηκτικόν, εἰδ. ἐπί τροφῶν, καθιστῶ ταύτας δριμείας, ἐπιφερούσας δηγμούς, πόνους κατὰ τὴν πέψιν : Συνέσ.Πυρετ. 270 διότι (τὰ ψυχραίνοντα) δηγματίζουσι τὴν ὕλην καὶ ἀπέχουσι τὴν πέψιν.

δηγμός (ὁ) τὸ δάκνειν, τὸ δῆγμα, δάγκαμα : Χρύσ. Στωϊκ.3,51 δηγμός μυίας· **2)** ἄλγος δριμύ, δυνατός πόνος : Ἱππ.Κῳακ.626 σὺν δηγμῷ μετά κεφαλαλγίης, Θεόφρ.ΦΙ 4,4,5 ἐν τῇ κοιλίᾳ δηγμὸν ποιεῖ καὶ δυσεντερίαν· **3)** δηκτικόν, ἤτοι καυστικόν μέσον, φάρμακον : Πλούτ.Περ.15 κατά καιρόν μὲν ἡδονάς εὐλαβεῖς, κατά καιρόν δὲ δηγμοὺς καὶ φάρμακα προσφέρων τῇ σωτηρίᾳ· **4)** μτφ. ψυχικόν πλῆγμα, πνευματική θλῖψις : Πλούτ. Ἠθ.126 F ὁ γάρ ἐκ τῶν τοιούτων ἀναλογισμῶν δηγμὸς αἱμάσσει τὴν μνήμην, αὐτ.Κάτ.Νεώτ.38 τῷ Κάτωνι τὸ πρᾶγμα δηγμόν ἤνεγκεν· ‖ εἰδ. ἐν τῷ λόγῳ, ὁ δηκτικός λόγος, ὁ ἐπιφέρων ψυχικόν δῆγμα βλ.λ., ὁ φαρμακερός, τό πείραγμα : Πλούτ. Ἠθ.69 A ὁ δὲ παρρησίαν καὶ δηγμὸν ἀνθρώπῳ δυστυχοῦντι προσάγων.

δηγοῖ Ἡσ. « πληροῖ ».

δηγοῦμαι μσν. κ. δημ. κ. δηγιοῦμαι-έμαι ἀόρ. -ήθηκα διηγοῦμαι, ἀφηγηματικῶς ἐκθέτω, ἐξιστορῶ : Ἐρωτόκρ.Δ 101 ἐξεζαλίστη ἡ Ἀρετή καί τ᾽ ὄνειρο δηγᾶται, Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.246,24 τρῶτε καὶ πίνετε, ἄρχοντες, κι ἐγὼ νά σᾶς δηγοῦμαι | καὶ γὼ νά σᾶσε δηγηθῶ γιά ἕναν ἀντρειωμένο, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 76,9 κι ὅποιος παραμυθᾶς τεχνίτης | δηγιέται γιά τὴν πλάση μύρια.

δηθά ἐπίρρ. χρον. ἐπί πολύ, ἐπὶ μακρὸν χρόνον, γιὰ πολὺν καιρό· πρβλ. δήν : Ἰλ.Κ 52 δηθά τε καὶ δολιχόν, Θεόκρ.1,38 οἱ δ᾽ ὑπ᾽ ἔρωτος δηθά κυλοιδιόωντες ἐτώσια μοχθίζοντι, Ἀπολλ.Ρ 2,651 οὐ μετά δηθά (μετ᾽ οὐ πολύ).

δηθαγόρος Ἡσ. « ἡ ἐπί πολὺ λέγουσα ».

δηθαίων-ωνος-ον Ἡσ. « μακρόβιος », Σουΐδ.

δηθάκι(ς) ἐπίρρ. χρον. δηθά, ἐπί πολύ, ἐπὶ μακρὸν χρόνον : Νίκ.Ἀλεξ.215, Μαν.3,22.

δῆθεν κ. νεώτ. κ. δημ., ποι. κ. **δῆθε** (Εὐρ.) ἐπιτατ. τ. τοῦ **δή** βλ.λ. πράγματι, ἀληθῶς, δηλοδή· Ἡσ. « δῆθεν, ὡς μάλιστα, ὡς δῆλον, ἐξεπίτηδες » : Ἡρ.6,138 τί δὴ ἀνδρωθέντες δῆθεν ποιήσουσι, Αἰσχ.Πρ.202 οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἕδρας Κρόνον, ὡς Ζεὺς ἀνάσσοι δῆθεν, Εὐρ.Ἠλ.268, Πλάτ.Πολιτ.297 C οὐδὲ γάρ ἄρτι δῆθεν κατέμαθον· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. εἰρωνικῶς ἤ ἐπί ψευδοῦς προφάσεως πρὸς δήλωσιν ὅτι τό λεγόμενον δὲν εἶναι ἀληθές, τάχα, τάχατες· Σουΐδ. « προσποίησιν ἀληθείας ἔχει, δύναμιν δέ ψεύδους » : Ἡρ.1,59 οἱ μιν ἐλαύνοντα ἐς ἀγρὸν ἠθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν, Σοφ. Τρ.382 δῆθεν οὐδὲν ἱστορῶν, Θουκ.1,92 παραινέσει δῆθεν τῷ κοινῷ ἐπρεσβεύσατο, Λουκ.Ἀλεξ.39 καθεύδων δῆθεν κατέκειτο, Ἡλιόδ.Αἰθ.1,14 δῆθεν μὲν τῶν ἐπὶ σοί, τὸ δ᾽ ἀληθὲς τῶν ἐφ᾽ ἑαυτῇ· ‖ ὁμ. συνήθ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ ὡς μετὰ παρένθεσιν ἀ. λέξεως : Ἡρ.1,73 φέροντες ὡς ἄγρην δῆθεν, αὐτ.3,136 ὡς κατασκόπους δῆθεν ἐόντας, Εὐρ. Ἡρ.949 κέντρον δῆθεν ὡς ἔχων χερί· **3)** ἐντεῦθεν, ἔκτοτε, ἀπὸ τότε : Ἀνακρ.1,16 καὶ δῆθεν ἄχρι καὶ νῦν ἔρωτος οὐ πέπαυμαι.

δηθύνω ποι., παρατ. δήθυνεν, ὑποτακτ. δηθύνησθα χρονοτριβῶ, βραδύνω, ἀργοπορῶ : Ἰλ.Α 27 ἤ νῦν δηθύνοντ᾽ ἤ ὕστερον αὖτις ἰόντα, Ὀδ.Μ 121, Μακεδόν.ἐν ΑΠ 5,222 οὕτω μοι περὶ νύκτα μόγις ποθέοντι φανεῖσαν ἔρχεο δηθύνων· ‖ ἐπί περιόδων ἀσθενείας, παρατείνομαι : Ἀρετ.Χρον.Παθ.1,2 ἥδε ἡ περίοδος οὐ κάρτα δηθύνει· ‖ οὔασι δηθύνω βαρυηκοῶ : Ὀρφ.Λιθ.467 ἤδη δέ τιν᾽ ἀνδρῶν οὔασι δηθύνοντα καθήρας ὤπασεν αἶψα καὶ δὴ καὶ λεπτῆς ἐριήκοον ἔμμεν ἀοιδῆς.

δηθυρεῖν Ἡσ. « σχολάζειν, διατρίβειν ».

δηϊάλωτος-ον, συνηρ. δηάλωτος βλ.λ. ὁ αἰχμάλωτος, ὁ ἐν πολέμῳ συλληφθεὶς ἤ κατακτηθείς : Εὐρ.Ἀνδρ.105 ὦ Τροία, δορὶ καὶ πυρὶ δηιάλωτον εἷλέ σ᾽ ὁ χιλιόναυς Ἑλλάδος ὠκὺς Ἄρης.

δηϊάνειρα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δηΐζω δηιῶ βλ.λ.· Ἡσ. « ἐδηίζετο· ἐπολεμεῖτο » : Τζέτζ.Μεθ᾽Ὅμ.186 Ἀμαζονίδων βασιλείας χερσὶν ὑπ᾽ Ἀργείων δηιζομένας μεγαθύμων.

δήϊος-η-ον ἐπ. τ. τοῦ δάϊος βλ.λ.

δηϊοτής-ῆτος (ἡ) ἐπ. ἡ μάχη, ὁ ἀγών, ἡ ἐν μάχῃ συμπλοκή : Ἰλ.Γ 20 Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους | ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι· ‖ ὅθ. ἡ σφαγή, ὁ θάνατος, ὁ ὄλεθρος, ἡ φθορά : Ὀδ.Μ 257 αὐτοῦ δ᾽ εἰνὶ θύρησι κατήσθιε κεκληγῶτας | χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι.

δηιοῦσα (ἡ) μτγν. τό κώνειον : ΨΔιοσκ.478.

δηϊόω ἐπ. τ. τοῦ δηῶ βλ.λ.

δηϊφοβος-ον, δωρ. δαΐφοβος ὁ προκαλῶν φόβον, τρόμον, ὁ φοβῶν τούς ἐχθρούς : Ἀλκ.28 (ἀμφ.)· παρ᾽ Ὁμήρῳ μ. ὡς κύριον ὄνομα.

δηΐω ἀχρ. τ. τοῦ δηῶ βλ.λ.· ‖ Ἡσ. « δηίων, διακόπτων ».

δηκόκτα (ἡ) μτγν. (λατ.) βεβρασμένον ὕδωρ καὶ εἶτα ἐψυγμένον διά χιόνος : Ἀθήν.3,121 B πιεῖν ᾔτησε δηκόκταν, αὐτ.122 E.

δήκοτε ἰων. τ. τοῦ δήποτε βλ.λ. : Ἡρ.1,157.

δηκτή (ἡ) νεώτ. ναυτ. δεσμός, δι᾽ οὗ γίνεται ἡ πρόσδεσις τοῦ ἄκρου καλῳδίου ἐπί τοῦ κόρακος συσπάστου ἤ σχοινίου, δημ. τσακιστή.

δηκτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἑκάστη τῶν σιαγόνων ἠλάγρας ἤ ἄλλης λαβίδος.

δηκτήριος-ον ὁ δηκτικός, ὁ προκαλῶν ὀδύνην, ἄλγος, πόνον : Εὐρ.Ἑκ.235 μὴ λυπρά μηδὲ καρδίας δηκτήρια ἐξιστορῆσαι.

δήκτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ δάκνων, ὁ δηκτικός, ποὺ δαγκάνει : Εὐρ.ἀπ.555, ΑΠλ.4,266,7 οὐδέ τόπον δήκτῃ σεῖο λιπὼν στόματι· ‖ ὁμ. κ. μτφ. : Πλούτ. Ἠθ.55 B λόγῳ δήκτῃ καὶ παρρησίᾳ κηδεμονικῇ καθαπτόμενος.

δηκτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ δάκνειν, ὁ ἔχων διάθεσιν, κλίσιν, ἱκανότητα εἰς τὸ δάκνειν, ὁ δαγκανιάρης : Ἀριστλ.ΖΙ 622 b, 28 τῶν δηκτικῶν φαλαγγίων, αὐτ.ΖΜ 662 a,31· **2)** ὁ δριμύς, ὀξύς, ἐρεθιστικός : Δίφιλ.Σ π.Ἀθην.3,121 A ὁ κολίας δὲ σκιλλωδέστερος, δηκτικώτερος καὶ κακοχυλότερος, Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.92 ἅλες δὲ ἤ νίτρον ἐπὶ τοῖσι σχάσεσι δηκτικὸν μὲν καὶ ἀλγεινόν, ὑγιεινὸν δέ, Λουκ.Νιγρ.37 δηκτικῷ τε καὶ γλυκεῖ φαρμάκῳ· **3)** κ. νεώτ. μτφ. ὁ προκαλῶν ὀδύνην, ὁ θλίβων ψυχικῶς, ποὺ πειράζει, ποὺ

ἐρεθίζει : Λουκ.Δημῶν.50 ἀστεῖον δὴ κἀκεῖνο αὐτοῦ καὶ δηκτικὸν ἅμα,Σχόλ.Λυκόφρ.332 δηκτικαῖς, ὑβριστικαῖς κατάραις, - δηκτικοὶ λόγοι· || τὸ οὐδ. δηκτικόν ὡς οὐσ. ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τοῦ προκαλοῦντος πόνον, ὀδύνην, θλῖψιν : Πλούτ. Ἠθ.81 C τὴν ἄσκησιν ἐπὶ τὴν ψυχὴν μεταφέρουσι καὶ τῷ δηκτικῷ καὶ πικρῷ χρῶνται πρὸς ἑαυτοὺς μάλιστα· **4)** νεώτ. ζωολ. δηκτικός (ὁ) ὡς οὐσ. γένος ἀκρίδων.

δηκτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δηκτικοῦ, τοῦ δάκνοντος· **2)** συνήθ. μτφ. ἡ ἰδιότης τοῦ προκαλοῦντος πόνον, ψυχικὴν ὀδύνην, ὀργήν, τοῦ ἐρεθίζοντος, τοῦ πειρακτικοῦ : ἡ δηκτικότης τῶν λόγων του - τοῦ ἄρθρου.

δηκτικῶς ἐπίρρ., σχόλ., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ δάκνοντος ἢ τοῦ ἑτοιμαζομένου πρὸς δῆξιν : Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.937 τοὺς ὀδόντας δηκτικῶς κατέχει ὁ κύων, Εὐστ.Ἰλ.218,20 «ὀδὰξ ὅ ἐστι δηκτικῶς»· **2)** μτφ. μετὰ δηκτικότητος, πειραχτικά : τοῦ ὡμίλησε δηκτικῶς.

δήκω ἀχρ. τ. ἐξ οὗ ὁ μέλλ. δήξω τοῦ δάκνω βλ.λ. : Ἱππῶν.49,6 ἣν αὐτὸν οὔφις τὠντικνήμιον δήκῃ (κατ᾽εἰκασίαν)· πρβλ.Ἀρκάδ.152,21, ΕΜ 260,56.

δηλαδή κ. δῆλα δή ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. δημ. σαφῶς, προδήλως, ἐμφανῶς : Σοφ.ΟΤ 1501 οὐκ ἔστιν οὐδείς, ὦ τέκν᾽, ἀλλὰ δηλαδὴ χέρσους φθαρῆναι κἀγάμους ὑμᾶς χρεών, Εὐρ.ΙΑ 1366· || ὁμ. συνήθ. ἐπὶ ἀποκρίσεων, βεβαίως, ἐννοεῖται : Ἀριστφ.Σφ.441 οὐ πόλλ᾽ ἔνεστι δεινὸ τῷ γήρᾳ κακά ; - δηλαδή· || ὅταν ἀκολουθῇ τὸ ὅτι, χωρίζεται εἰς δῆλα δή : Πλάτ.Πρωτ. 309 Α πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνει ; ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου· || ὁμ. κ. δῆλα δὴ καὶ ταῦτα : Πλάτ.Κρίτ.48 Β φαίη γ᾽ ἄν τις, οἷοί τέ εἰσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτιννύναι. δῆλα δὴ καὶ ταῦτα· || νεώτ. κ. δημ. μετ᾽ ἐννοίας συλλογιστικῆς, βεβαίως λοιπόν, εἶναι φανερὸν λοιπόν, μ᾽ ἄλλα λόγια, σὰ νὰ λέμε : καθ᾽ ἑκάστην ὑπόσχεσαι ἀλλ᾽ οὐδέποτε ἐκτελεῖς· δηλαδὴ μὲ εἰρωνεύεσαι ; φεύγεις· δηλαδὴ δὲν μὲ ὑπολογίζεις· || ὁμ. ὥστε λοιπόν : δηλαδὴ πρέπει νὰ φεύγω· || ὁμ. ἐρωτημ. = τί λοιπόν : τί δηλαδὴ νομίζεις ; · || ὁμ. ὡς ἐπεξηγηματικόν, ἤτοι, τουτέστιν : ἐταξίδευσα ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην· δηλαδὴ Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ἀγγλίαν, μέχρι Σουηδίας, - πὲς καὶ στοὺς φίλους σου νὰ ᾽ρθοῦν· δηλαδὴ στὸν Παῦλο καὶ στὸ Γιάννη, ὄχι σ᾽ ὅλους· **2)** εἰρωνικῶς, δῆθεν, τάχα : Ἡρ.4,135 οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀσθενέες μὲν εἵνεκεν κατελείποντο, προφάσιος δὲ τῆσδε δηλαδή, ὡς αὐτὸς μὲν ..

δηλαίνω Ἡσ. «βλάπτω»· **2)** αὐτ. «δηλαίνουσι· παίζουσι» (πιθ. παίουσι).

δηλαϊστός-ή-όν μτγν. δυστυχής, ἄθλιος, δείλαιος : ΠΔ Ἰεζ.5,15 καὶ ἔσει στενακτὴ καὶ δηλαϊστή, Σουΐδ. «δηλαϊστή· ἀθλία, ἐλεεινή».

δηλατωρεύω μτγν. καταγγέλλω, καταμηνύω τινά : Ἡγήσιππ.π.Εὐσ.Ἐκλ.Ἱστ.3,20.

δηλαυγῶς Ἡσ. «ἄγαν φανερῶς».

δηλεγατίων-ωνος (ἡ) πάπ. (λατ.) δηληγατίων βλ.λ.

δηλέομαι (1), δωρ. δαλέομαι, μέλλ. δηλήσομαι, παρακ. δεδήλημαι ἀποθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πρόσ. ἢ ζῷα, βλάπτω τινά : Ἰλ.Δ 67 ὡς κε Τρῶες .. Ἀχαιοὺς ἄρξωσι .. δηλήσασθαι, Ὑμν.Ἑρμ.541 ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω, Θέογν.793 μήτε τινὰ ξείνων δηλεύμενος, Ἡρ.6,36, Θεόκρ.9,36 τοὺσδ᾽ οὔτι ποτῷ δαλήσατο Κίρκα· **2)** ὁμ. πληγώνω, σφάζω, θανατώνω : Ὀδ.Λ 401 ἠέ σ᾽ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ᾽· **3)** ἐπὶ πραγμ., ἐπιφέρω βλάβας, ζημίας, καταστρέφω, φθείρω, ἀφανίζω τι, ὅθ. κ. λεηλατῶ : Ἰλ.Α 156 οὐδέ ποτ᾽ ἐν Φθίῃ .. καρπὸν ἐδηλήσαντ᾽, Ἡρ.2,12 ἅλμην ἐπανθέουσαν, ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλέεσθαι· || κατ᾽ εὐφημισμόν, ἁρπάζω, κλέπτω τι : Ὀδ.Θ 444 μή τίς τοι καθ᾽ ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότ᾽ ἂν αὖτε εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον· **4)** ἐπὶ συνθηκῶν, σπονδῶν κτλ., παραβιάζω, ἀθετῶ ταύτας : Ἰλ.Γ 107 μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται· **5)** ἀπολ. φέρω βλάβην, εἶμαι ἐπιβλαβής, βλαβερός : Ἰλ.Ξ 102 ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται· ὁμ. κ. μετὰ συστοίχου αἰτ. : Ὀδ.Κ 459 ἠδ᾽ ὅσα .. ἄνδρες ἐδηλήσαντο.

δηλέομαι (2) Ἡσ. «δηληθήσονται, θεωρηθήσονται».

δηλή Ἡσ. «βουλή».

δηληγατεύω πάπ. (λατ.) προσδιορίζω τὸν καταβλητέον φόρον.

δηληγατίων-ωνος (ἡ) πάπ. (λατ.) διακήρυξις τοῦ δημοσίου, καθορίζουσα τὸν ἐτήσιον καταβλητέον φόρον : Πάπ. διὰ τῆς β΄ δηληγατίωνος ἐκελεύσθησαν πεμφθῆναι ἀρτάβαι Χ.

δηλήεις-εντος-εσσα-εν ὁ ὀλέθριος, καταστρεπτικός, δηλήμων : Ὀρφ.Ἀργ.921 ἄλλα τε δηλήεντα κατὰ χθόνα πολλὰ πεφύκει.

δήλημα-ατος (τὸ) ἡ βλάβη, φθορά, τὸ αἴτιον καταστροφῆς : Ὀδ.Μ 286 ἐκ νυκτῶν δ᾽ ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν γίγνονται, Ὑμν.Ἀπόλλ.364 οὐδὲ σύ γε ζώουσα κακὸν δήλημα βροτοῖσιν ἔσσεαι, Αἰσχ.ἀπ.123, Σοφ.ΟΤ 1495 ὀνείδη, ἃ τοῖς ἐμοῖς γονεῦσιν ἔσται σφῷν θ᾽ ὁμοῦ δηλήματα.

δηλήμων-ονος-ον ὁ ἐπιφέρων φθοράν, καταστροφήν, ὁ βλαπτικός, ὀλέθριος : Ἰλ.Ω 33 σχέτλιοί ἐστε, θεοὶ δηλήμονες, Ὀδ.Σ 85 βροτῶν δηλήμονα πάντων, Ἡρ.2,74 ὄφιες .. οὐδαμῶς δηλήμονες.

δήλησις-εως (ἡ) ἡ βλάβη, φθορά, καταστροφή : Ἡρ.1,41 μή τινες καθ᾽ ὁδὸν κλῶπες κακοῦργοι ἐπὶ δηλήσει φανέωσι ὑμῖν, Θεόφρ.ΦΙ 7,13,4 πρὸ τῶν θυρῶν τῆς εἰσόδου φυτευθεῖσαν ἀλεξητήριον εἶναι τῆς ἐπιφερομένης δηλήσεως.

δηλητήρ-ῆρος (ὁ) κ. μσν. φθορεύς, καταστροφεύς : Ὁμ.Ἐπίγρ.14,8 Συγκαλέω δὴ ἔπειτα καμίνῳ δηλητῆρας, σύντριβ᾽ ὁμῶς Σμάραγόν τε .. ὅς τῇδε τέχνῃ κακὰ πολλὰ πορίζοι, Εὐστ.Πονημ.41,25 προβάλλον αὐτό, καθὰ καί τι ἀλεξίκακον κατὰ τῶν ἐν βίῳ δηλητήρων.

δηλητηριάζω νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)δηλητηρίασα παθ. ἀόρ. ἐδηλητηριάσθην, δημ. (ἐ)δηλητηριάσθηκα, ἢ -τηκα, μτχ. παθ. παρακ. δηλητηριασμένος δίδω εἴς τινα δηλητήριον, ποτίζω τινὰ διὰ δηλητηρίου πρὸς θανάτωσιν, εἰσάγω εἴς τινα ὀργανισμὸν δηλητήριον, φαρμοκώνω, σκοτώνω μὲ φαρμάκι : τὸν ἐδηλητηρίασαν γιὰ νὰ τὸν κληρονομήσουν· || γίνομαι αἴτιος δηλητηριάσεως, ἐπιφέρω δηλητηρίασιν, ἐκ δηλητηριάσεως θάνατον εἴς τινα· ὁμ. κ. ἐπὶ ἐδωδίμων, ἐπιφέρω δηλητηρίασιν : τὸν δηλητηρίασε κάτι ποὺ ἔφαγε· κ. παθ. : δηλητηριάστηκε ἀπὸ ἕνα γλυκό· **2)** ἐμποτίζω τι διὰ δηλητηρίου, ρίχνω σὲ κάτι δηλητήριο, φαρμάκι, ἰδίως εἰς ἐδώδιμα : δηλητηρίασε τὸ κρασί του, - δηλητηριασμένο νερό - κρέας· **3)** διὰ δηλητηριάσεως φθείρω, ἐπιφέρω βλάβην, ζημίαν, καταστροφήν : ὁ καπνὸς δηλητηριάζει τὸν ὀργανισμὸν τοῦ ἀνθρώπου· **4)** μτφ. λυπῶ, γίνομαι αἴτιος ψυχικῆς ὀδύνης, στενοχωρῶ τινα· πρβλ. φαρμακώνω : τὸν δηλητηρίασε μὲ τὶς κουβέντες του, - δηλητηριάσθηκε ἀπὸ τὰ λόγια του, - μὲ τὴ συμπεριφορά τους τοῦ δηλητηρίασαν τὴ χαρὰ του-τὴν ἀγάπη του κτλ. || ὁμ. μτφ. ἐμβάλλω εἴς τινα ἐπιβλαβεῖς, φθοροποιοὺς ἰδέας, ἐπιδρῶ κακῶς ἐπὶ τῆς ψυχικῆς διαμορφώσεως ἀτόμου τινός : δηλητηριάζουν τὶς παιδικὲς ψυχές· || ὁμ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. δηλητηριασμένος ὁ ὑπὸ κακῶν εἰσηγήσεων ἢ διδασκαλιῶν ἢ ἀναγνώσεων ἢ παθῶν κτλ. ψυχικῶς διαστραφείς, διαφθαρείς, ὅθ. κ. ἐν φρ. δηλητηριασμένη ψυχή.

δηλητηρίασις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρά-

ξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δηλητηριάζω βλ.λ., ἡ εἰς ζῶντα ὀργανισμὸν εἰσαγωγὴ δηλητηρίου ἢ ἡ διὰ δηλητηρίου θανάτωσις : **ηὐξήθησαν καταπληκτικῶς αἱ διὰ δηλητηριάσεως αὐτοκτονίαι, - ἡ ἀνάπτυξις τῆς τοξικολογίας ἐπέφερε σημαντικὴν μείωσιν τῶν ἐκ δηλητηριάσεως θανάτων, - ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς παρετηρήθησαν συμπτώματα δηλητηριάσεως, - δηλητηρίασις ἐξ ἀνθρακικοῦ ὀξέος - ἐκ τροφίμων·** ‖ ἡ ἐκ χρήσεως δηλητηριωδῶν, τοξικῶν οὐσιῶν ἐπερχομένη ἀνωμαλία, πάθησις τοῦ ὀργανισμοῦ : **δηλητηρίασις ἐξ οἰνοπνεύματος - ἐκ καπνοῦ·** ‖ ὁμ. ἡ ἐκ συχνῆς χρήσεως τοξικῶν οὐσιῶν προκληθεῖσα κατάστασις τοῦ ὀργανισμοῦ ἡ ἐμφανιζομένη ὡς ἔντονος ἀπαίτησις αὐτοῦ, ὅπως δέχηται τακτικὰς εἰσαγωγὰς τοιούτων οὐσιῶν· **2)** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πράγμ. ἰδίως ἐδώδιμα, ὁ ἐμποτισμὸς αὐτῶν διὰ δηλητηρίου οὐσίας : **δηλητηρίασις τῶν τροφίμων, - τὸν ἐδολοφόνησαν διὰ δηλητηριάσεως τοῦ φαγητοῦ του·** **3)** μτφ. ἡ δι' ἐπιβλαβῶν, φθοροποιῶν, οἱονεὶ δηλητηριωδῶν ἰδεῶν, κηρυγμάτων, νουθεσιῶν προκαλουμένη ψυχικὴ διαστροφή, διανοητικὴ ἀμβλυνσις, πτῶσις τῶν ἐν τῇ συνειδήσει ἀξιῶν : **αἱ ξέναι θρησκευτικαὶ προπαγάνδαι διενεργοῦν συστηματικῶς τὴν δηλητηρίασιν τῶν ἁπλοϊκῶν·** ‖ ὁμ. ἡ ἐκ λόγων ἢ πράξεων πρόκλησις ψυχικῆς ὀδύνης, λύπης εἴς τινα, τὸ φαρμάκωμα· ὁμ. κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἀφηρημένας ἰδιότητας : **δηλητηρίασις τῆς χαρᾶς του - τῶν ἐλπίδων του - τῆς φιλίας του.**

δηλητηριαστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δηλητηριάστρια** ὁ δηλητηριάζων, ὁ διὰ δηλητηρίου βλάπτων ἢ φονεύων : **κατηγορεῖται ὅτι εἶναι ὁ δηλητηριαστὴς τῆς ἐρωμένης του·** ‖ κ. μτφ. **δηλητηριαστὴς ψυχῶν·** πρβλ. δηλητηριάζω 4).

δηλητήριο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. οὐδ. τοῦ δηλητήριος βλ.λ. ἐν χρ. ὡς οὐσ. κατὰ παράλ. τῆς λ. **φάρμακον**, φάρμακον ἐπιφέρον δηλητηρίασιν, φαρμάκι : Ἱππ.Ἐπιστ.19, Πλούτ.Ἠθ.662 C **τίς ἔνδεια, ποῖον δηλητήριον οὕτω ῥᾳδίως καὶ ἀφελῶς νόσον ἔλυσεν ;**, Ἡρωδιαν.Ἱστ.1,17,10 **εἰώθασι βασιλεῖς ἑκάστοτε πρὸ πάσης τροφῆς λαμβάνειν κώλυμα δηλητηρίων·** **2)** νεώτ. γεν. πᾶν τὸ ἐπιφέρον φθορὰν εἰς τὸν ὀργανισμόν : **ὁ καπνὸς εἶναι δηλητήριο, - τὰ ποτὰ εἶναι δηλητήρια·** ‖ ὁμ. πᾶν τὸ ἔχον πικρὰν γεῦσιν : **αὐτὸς ὁ καφὲς εἶναι δηλητήριο·** **3)** κ. μτφ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἀφηρημένας ἰδιότητας, ἰδέας, θεωρίας, λόγους, συνεπαγομένους δυσάρεστα, ἐπιβλαβῆ ἀποτελέσματα : **τὸ δηλητήριον τῆς συκοφαντίας - τοῦ φθόνου - τῆς διχονοίας - τοῦ μίσους.**

δηλητήριος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ βλαπτικός, ἐπιβλαβής· Ἡσ. « δηλητήριον φάρμακον, βοτάνη θανάσιμος » : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,2 **οὐκ ἀδόκητον καὶ δηλητήριόν ποτε τήνδε τὴν αἰτίαν ἴσχειν**, Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,5,9 **ἔδωκε δὲ αὐτοῖς καὶ δηλητήρια φάρμακα**, Παῦλ.Αἰγ.1,13,22 **δηλητήριον αὖραν·** **2)** τὸ οὐδ. δηλητήριον ὡς οὐσ. βλ.λ.

δηλητηριώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ βλαπτικός, ὁ περιέχων δηλητηρίους οὐσίας, ὁ φαρμακερός : Ἀριστλ.Φυτ.1,7 **βελένιον τὸ δηλητηριῶδες**, ΕΜ 50,39 **ἀκόνιτον· βοτάνη δηλητηριώδης**, **- δηλητηριώδη ὀξέα - ὑγρά·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἰοβόλος : **δηλητηριώδης ὄφις·** **2)** νεώτ. κ. ἐν μτφ. σημ. **δηλητηριώδεις ἐκφράσεις.**

δηλητηριωδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δηλητηριώδη, μὲ δηλητηριώδη ἐπίδρασιν.

δηλιακός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νῆσον Δῆλον ἢ ὁ ἐκ ταύτης προερχόμενος : Θουκ.3,104 **τὸν γὰρ Δηλιακὸν χορὸν τῶν γυναικῶν ὑμνήσας**, Πλούτ.Ἠθ.786 F **Δηλιακὸν πλοῖον, - δηλιακὴ συμμαχία.**

δηλιάς-άδος (ἡ) θηλ. τοῦ δήλιος βλ.λ. : Ὕμν Ἀπόλλ.157 **κοῦραι Δηλιάδες·** ‖ δηλιὰς θεωρία πρεσβεία ἀποστελλομένη εἰς τὰς ἐν Δήλῳ ἑορτὰς τοῦ Ἀπόλλωνος : Φιλόχ.158· ‖ ἐν συνεκφ. μετ' οὐδετ. : Εὐρ.ΙΤ 1235 **δηλιάσιν καρποφόροις γυάλοις·** **2)** ὡς οὐσ. τὸ πλοῖον δι' οὗ ἔπλευσεν εἰς Κρήτην ὁ Θησεύς.

δηλιασταί (οἱ) ἀντιπρόσωποι τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὰς ἐν Δήλῳ ἑορτὰς τοῦ Ἀπόλλωνος : Λυκοῦργ.ἀπ.80, Ἀθήν.6,234 E.

δηλιεύς Ἐπιγρ. δήλιος βλ.λ.

δήλιος-ία-ον κ. νεώτ., δωρ. **δάλιος** ὁ τῆς νήσου Δήλου · Εὐρ.Τρῳ.89 **ἀκταὶ δὲ Μυκόνου Δήλιοί τε χοιράδες·** ‖ ὁ εἰς τὴν Δῆλον ἀναφερόμενος, ὁ δηλιακός : Ἀριστφ.Θεσμ.334 **εὔχεσθε τοῖς θεοῖσι τοῖς Ὀλυμπίοις καὶ ταῖς Ὀλυμπίαισι . . καὶ τοῖς Δηλίοις καὶ ταῖς Δηλίαισι** (εἰς τοὺς εἰς τὴν νῆσον Δῆλον λατρευομένους)· ‖ εἰδ. ὡς ἐπίκλησις τοῦ Ἀπόλλωνος : Σοφ.Αἴ.704, Θουκ.1,13· ‖ ὁ κάτοικος τῆς Δήλου : Ἡρ.4,33, - φρ. **δήλιος κολυμβητής** (ἔμπειρος)· **2)** θηλ. δηλιὰς βλ.λ.· **3)** τὸ οὐδ. **Δήλιον** ὡς οὐσ. ἱερὸν τοῦ ἐν Δήλῳ λατρευομένου Ἀπόλλωνος : Ἐπιγρ.· ‖ **τὰ Δήλια** ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δήλῳ : Θουκ.3,104, Ξεν.Ἀπομν.4,8,2 **διὰ τὸ Δήλια μὲν ἐκείνου τοῦ μηνὸς εἶναι . .·** **4)** **δήλιον πρόβλημα** τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀκμῆς κύβου, ἔχοντος διπλάσιον ὄγκον ἑτέρου δοθέντος.

δηλίφρων-ονος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

δηλογενής-οῦς-ές, δωρ. **δαλογενής** ὁ εἰς τὴν νῆσον Δῆλον γεννηθείς : Σιμων.26 B, Βακχ.3,58.

δήλομαι δωρ. βούλομαι· Ἡσ. « δήλεσθαι· θέλειν, βούλεσθαι », αὐτ. « δήλονται· θέλουσι » : Θεόκρ.5,27 **τίς δὲ παρεῦσας αἰγὸς πρατοτόκοιο κακὸν κύνα δήλετ' ἀμέλγειν ;**, Πλούτ.Ἠθ.219 D **ἐξελθὼν ἐπὶ πόλεμον ἔγραφε τοῖς ἐφόροις ἅσσ' ἂν δηλῶμαι πραξῶ ποττὸν πόλεμον ἢ τεθναξοῦμαι**, Ἡρακλεωτικοὶ Πίνακες 1,146 **ἐς τὰ ἐποίκια χρήσονται ξύλοις ἐς τὰν οἰκοδομάν, οἷς κα δηλῶνται.**

δηλόμηρ Ἐπιγρ. ὁ βουλόμενος (ἀμφ.).

δηλονότι κ. νεώτ. μονολεκτ. ἐκ τοῦ **δῆλον (ἐστι) ὅτι**, βλ. δῆλος, ἐν χρ. παρενθετικῶς, προδήλως, ἐμφανῶς, σαφῶς, φανερῶς, δηλαδὴ βλ.λ. : Πλάτ. Κριτ.53 A **οὕτω σοι διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἤρεσκεν ἡ πόλις τε καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δηλονότι·** **2)** κ. νεώτ. ἐπεξηγηματικόν, τουτέστιν, ἤγουν, ἤτοι, δηλαδὴ βλ.λ. 3) : Πλάτ.Συμπ.199 A **ὅπως ἂν φαίνηται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος δηλονότι τοῖς μὴ γιγνώσκουσιν.**

δηλοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ δηλοποιῶ βλ.λ., ἡ γνωστοποίησις, κοινοποίησις.

δηλοποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δηλοποίησιν, ὁ καθιστῶν τι γνωστόν : **δηλοποιητικὸν ἔγγραφον.**

δηλοποιός-όν ὁ ποιῶν τι δῆλον, φανερόν, γνωστόν : Ῥήτ.7,11,12 (γρ. κῶδ.Παρ.2987).

δηλοποιῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. καθιστῶ τι δῆλον, φανερόν, γνωστοποιῶ : Πλούτ.Περ.33 **ὡς τἀνάπαιστα ταῦτα δηλοποιήσαντος Ἑρμίππου** (διόρθ. δῆλα ποιήσαντος), Μηναῖ.1,17 Ἑσπέρ. **καὶ τὴν κακίαν καὶ ἔνεδραν αὐτῶν, τοῖς πᾶσι δηλοποιήσας θείοις διδάγμασι**, ΚΠορφ.Ἐκθ.128 B **αὐτοῦ τοῦ βασιλέως . . δηλοποιοῦντος αὐτοῖς, - ἐδηλοποίησε τὸν σκοπὸν τῶν ἐνεργειῶν του.**

δῆλος-η-ον κ. -ος -ον κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. **δέελος**, συγκριτ. **-ότερος-α-ον** (Ἰω.Λυδ.Μην.3,80), κυρίως ὁρατός, ἐμφανής, φανερὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς : Ἰλ.Κ 466 **δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκεν, συμμάρψας δόνακας μυρίκης τ' ἐριθηλέας ὄζους·** **2)** φανερὸς εἰς τὸν νοῦν, σαφής, κατάδηλος : Ὀδ.Υ 333 **νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον**, Πάπ. **ἐκείνου**

δήλου τυγχάνοντος, Πρόδρ.Β 603 καὶ δῆλα πάντα καθιστῶ τῷ κράτει σου τῷ μέγα, Σάθ.Δημ.Προκοπ.3,485 δῆλον γενήσεται ὁποῖος ἦν ὁ ἀνήρ˙ || δῆλός εἰμι μετά μτχ. = δῆλόν ἐστιν ὅτι : Σοφ.Φιλ.1011 .δῆλος δὲ καὶ νῦν ἐστιν ἀλγεινῶς φέρων (=φαίνεται ὅτι ὑποφέρει), Θουκ.1,71 τῇ δὲ γνώμῃ, ἣν ἀδικῶνται, δῆλοι ὦσι μὴ ἐπιτρέφοντες (εἶναι φανερὸν ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι), Μηνσῖ.4,23 Συναξ. ἀλλὰ δῆλος ἦν πάντων ὑπερορῶν˙ || ὁμ μετὰ τοῦ ὡς : Σοφ.Αἶ.326 δῆλός ἐστιν ὥς τι δρασείων κακόν, Λυσ.12,90 δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις, Ξεν.᾽Αν.1,5,9 τὸ δὲ σύμπαν δῆλος ἦν Κῦρος ὡς σπεύδων πᾶσαν τὴν ὁδόν˙ || μετὰ κατηγ. μτχ. καὶ ἀπαρφ. : Εὐρ.᾽Ορ.350 δῆλος ὁρᾶσθαι τῶν Τανταλιδῶν ἐξ αἵματος ὤν (=δῆλόν ἐστιν ὁρᾶσθαι ὅτι οὗτός ἐστιν ἐξ αἵματος τῶν Ταντ.)˙ || ὁμ. τὸ δῆλός εἰμι μετὰ τοῦ ὅτι καὶ ῥήματος ἀντὶ τῆς μτχ. : ᾽Αριστφ.Πλ.333 δῆλος δ᾽ ἐστὶν ὅτι.. ἀκήκοεν, Θουκ.1,93 καὶ δήλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστιν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο˙ || ἐνίοτε ἡ μτχ. ἢ ἡ ἐξηρτημένη πρότασις παραλείπεται ὑπονοουμένη : ᾽Αριστφ.᾽Ορν.1407 καταγελᾷς μου, δῆλος εἶ (ἐνν. καταγελῶν), Θουκ.5,10 οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ μένουσιν, δῆλοι δὲ (ἐν. οὐ μένοντες)˙ || δῆλον ποιῶ σαφῶς δεικνύω, σαφῶς καθιστῶ γνωστόν : Θουκ.6,34 καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐτοῖς ὅτι οὐ περὶ τῆς Σικελίας πρότερον ἔσται ὁ ἀγών˙ || ὁμ. μετὰ μτχ. κατηγορ. : Θουκ.3,64 δῆλόν τε ἐποιήσατε.. μηδίσαντες˙ || τὸ οὐδ. δῆλον (ὑπονοουμ. τοῦ ἐστίν) εἶναι προφανές, φανερόν, δηλαδὴ βλ.λ. : Σοφ.Αἶ.906 αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ, δῆλον, αὐτ. ἀπ.585 ἀλγεινά, Πρόκνη, δῆλον, Θεόκρ.10,13 ἐκ πίθω ἀντλεῖς δῆλον˙ || δῆλον δὲ εἰσαγωγικὸν ἀποδείξεως, ἑπομένου τοῦ γάρ: Θουκ.1,11 ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δέ˙ τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ..)˙ || ὁμ. δῆλον γάρ : Σοφ.ἀπ.63˙ || δῆλον ὅτι εἶναι φανερὸν ὅτι : Θουκ.3,38 καὶ δῆλον ὅτι.. παράγειν πειράσεται, Ξεν.᾽Αν.1,3,9 τὰ.. Κύρου δῆλον ὅτι οὕτως ἔχει˙ πρβλ. κ. δηλονότι˙ || τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. μετὰ τοῦ δή, δῆλα δή, εἶναι φανερά, δὲν ἐπιδέχονται ἀμφισβήτησιν : Πλάτ.Κριτ.48 Β οἷοί τέ εἰσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτιννύναι˙ δῆλα δὴ καὶ ταῦτα˙ κ. ὡς μία λέξις ἐπιρρηματικῶς δηλαδὴ βλ.λ.˙ **3)** τὸ ἀρσ. εἰς τὸν πληθ. οἱ δῆλοι τὰ Οὐρίμ, ἤτοι ψῆφοι ἢ ἀγαλμάτια ἢ γράμματα ἐκ πολυτίμων λίθων, δι᾽ ὧν οἱ ῾Εβραῖοι ἐμαντεύοντο, ἢ κατὰ Σουίδ. « ὁράσεις, ἐνύπνια »˙ Βαχμ.᾽Αν.1,192,10 « ἦσαν οἱ δῆλοι ἐκεῖνοι γράμματα τοῦ παρ᾽ ῾Εβραίοις ἀλφαβήτου ἐκ χαλκοῦ ἐκτετυπωμένα, ἑκάστου στοιχείου πλείονα ὑπάρχοντα » : ΠΔΒασ.1,28,6 καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δήλοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις.

δηλόστομον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βιγονιοειδῶν.

δηλοφανής-οῦς-ές μτγν. προφανής, ὅλως φανερός, πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. ἐν Πώλῳ π. Στοβ.3,9,51 δηλοφανέστερον δέ κα γένοιτο τὸ ταύτας κράτος ἐτάζουσιν ἁμῖν τὰς ἄλλας ἕξιας.

δηλῶ-όω κ. μσν., νεώτ., δημ. κ. δηλώνω, δημ. παρατ. ἐδηλοῦσα κ. ἐδήλωνα, ἀόρ. ἐδήλωσα κ. ἐδήλησα ἐν εἰδ. σημ. (βλ. κατωτ.), παθ. μέλλ. δηλωθήσομαι, μέσ. μέλλ. ὡς παθητ. δηλώσομαι, τετελ. μέλλ. δεδηλώσομαι, δημ. μτχ. παθ. παρακ. δηλωμένος δῆλον ποιῶ, φανερῶ, δεικνύω, παρουσιάζω: Σοφ.Φιλ.616 εὐθέως ὑπέσχετο τὸν ἄνδρα ᾽Αχαιοῖς τόνδε δηλώσειν ἄγων, αὐτ.Αἶ.462˙ || ὁμ. μετ᾽ ἀπαρεμφ. : Σοφ.ΟΤ 792 γένος δ᾽ ἄτλητον ἀνθρώποισι δηλώσοιμ᾽ ὁρᾶν˙ || παθ. εἶμαι ἢ γίνομαι φανερός : Σοφ.ΟΚ 581 ποίῳ γὰρ ἡ σὴ προσφορὰ δηλώσεται ;˙ **2)** καθιστῶ γνωστόν, ἀποκαλύπτω, φανερώνω, συνήθ. μετὰ δοτ. κ. αἰτ. τινί τι ἢ τινί τινα : Αἰσχ.Πέρσ.519 ὦ νυκτὸς ὄψις ἐμφανὴς ἐνυπνίων, ὡς κάρτα μοι σαφῶς ἐδήλωσας κακά, Σοφ.ΟΤ 77˙ || ὁμ. κ. μετ᾽ αἰτιατ. κ. κατηγ. μτχ. : Σοφ.ΟΚ 555 σκευή τε γάρ σε καὶ τὸ δύστηνον κάρα δηλοῦτον ἡμῖν ὄνθ᾽ ὃς εἶ˙ || κ. ὑπονοουμ. τῆς μτχ. : αὐτ.783 φράσω δὲ καὶ τοῖσδ᾽ ὥς σε δηλώσω κακόν (ἐνν. ὄντα), αὐτ.᾽Αντ.471 δηλοῖ τὸ γέννημ᾽ ὠμὸν (ὂν) ἐξ ὠμοῦ πατρὸς τῆς παιδός (= τὸ δείχνει πῶς εἶναι σκληρὴ ἀπὸ σκληρὸ πατέρα γεννημένη)˙ || ὁμ. κ. μετ᾽ ἐμπροθ. προσδιορισμῶν (πρός τινα, εἴς τινα) : Σοφ.Τρ.369 ἔδοξεν οὖν μοι πρὸς σὲ δηλῶσαι τὸ πᾶν, δέσποινα, Θουκ.1,90 τὸ μὲν βουλόμενον καὶ ὕποπτον τῆς γνώμης οὐ δηλοῦντες εἰς τοὺς ᾽Αθηναίους˙ || ὁμ. τοῦ πράγματος ἐκφερομένου δι᾽ ἐξηρτημένης προτάσεως : Σοφ.᾽Ηλ.334 δηλώσαιμ᾽ ἂν οἷ᾽ αὐτοῖς φρονῶ˙ **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. γνωστοποιῶ ἐπισήμως : Θουκ.1,72 δηλῶσαι δὲ περὶ τοῦ παντός, ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον εἴη, - ἡ ᾽Αγγλία ἐδήλωσεν ὅτι ἐπιθυμεῖ τὴν εἰρήνην, - ἐδήλωσε φιλία στὸ ριζοσπαστικὸ κόμμα˙ ΜΜ τό ᾽πε, τὸ δήλωσε πιστά | στὸ Λαύριο στὴν ἀγορά, | ᾽τ᾽ ἕνας θὲ νά ᾽ναι στὴ ζωή˙ || νεώτ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. δεδηλωμένος ὁ δημοσίᾳ καὶ ἐπισήμως ὁμολογήσας τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ ἰδίως φρονήματα : δεδηλωμένος δημοκρατικός - κομμουνιστής˙ || ὁμ. νεώτ. τὸ θηλ. τῆς μτχ. παρακ. δεδηλωμένη (ἐνν. (πλειοψηφία) ὡς οὐσ. ἡ ἐκ ψηφοφορίας ἐν τῇ βουλῇ ἀνεγνωρισμένη ἐπισήμως πλειοψηφία κόμματός τινος˙ **4)** γεν. εἰδοποιῶ, ἀναγγέλλω : Σοφ.᾽Ηλ.1106 δήλωσον εἰσελθοῦσ᾽ ὅτι Φωκῆς ματεύουσ᾽ ἄνδρες Αἴγισθόν τινες˙ || πάπ. δηλῶ τὴν ἀνανέωσιν κοινοποιῶ πρόσκλησιν αὐτεπαγγέλτως εἰς τὸν κατηγορούμενον˙ || πάπ. ὕπατος δηλωθησόμενος ὕπατος εἰς ὃν δὲν ἀνεκοινώθη εἰσέτι ἡ ἐκλογή του˙ **5)** διασαφῶ, ἐπεξηγῶ, σαφηνίζω, ἀναπτύσσω τὰς ἀπόψεις μου : Θουκ.2,62 δηλώσω δὲ καὶ τόδε, Λυσ.10,7 ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλωσεν, ᾽Ισοκρ.11,9 πειράσομαί σοι διὰ βραχέων δηλῶσαι περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν˙ **6)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἀναφέρω ἐπισήμως καὶ ὑπευθύνως εἰς τὰς ἀρχὰς (ἐπὶ τέκνων, περιουσιακῶν στοιχείων κττ.) : Πάπ. δηλῶ τὰ καταλειφθέντα ἄξια εἶναι ὡς ταλάντων Χ, αὐτ. δηλῶ αὐτὸν τετελευτηκέναι, - ἐδήλωσα εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν περιουσίαν μου, - πρέπει νὰ δηλώσω τὸ παιδί μου˙ || ὁμ. κ. τὸ παθ. : Πάπ. ἀνθ᾽ οὗ δηλωθέντος τετελευτηκέναι ηὑρέθη ὁ δεῖνα, - οἱ μὴ δηλωθέντες ὀφείλουσι νὰ προσέλθωσιν ἅπαντες πρὸς δήλωσιν˙ **7)** ὑποδεικνύω, ἀναφέρω : Θουκ.1,10 πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν τὰς μὲν Βοιωτῶν.. τὰς δὲ Φιλοκτήτου.. δηλῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλαχίστας˙ || πάπ. ἡ μτχ. δηλούμενος ὁ εἰρημένος, ὁ προειρημένος˙ **8)** σημαίνω, ἔχω αὐτὸ τὸ νόημα, συνήθ. κατὰ τρίτον πρόσωπον : Δημόκρ.7 δηλοῖ ὁ λόγος ὅτι, ῾Ηρ.2,117 καὶ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα.. δηλοῖ, ὅτι οὐκ ῾Ομήρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστιν, Πλάτ.Γοργ.483 D δηλοῖ δὲ ταῦτα.. ὅτι οὕτως ἔχει, ᾽Ερωτόκρ.Ε 843 γλήγορα σμίγομε κι οἱ δυὸ καὶ τοῦτο ἐδηλοῦσαν, - ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι, - οἱ λόγοι του ἐδήλουν ὅτι δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ ἐλπίζωμεν˙ **9)** ἀποδεικνύω : Σοφ.ΟΚ 146 οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι πρώτης.. δηλῶ δέ˙ οὐ γὰρ ἄν.., Θουκ.1,3 δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τὴν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα˙ || ὁμ. κ. μετὰ κατηγ. μτχ. : Σοφ.Αἶ.472 ὄφ᾽ ἧς γέροντι δηλώσω πατρὶ μή τοι φύσιν γ᾽ ἄσπλαγχνος ἐκ κείνου γεγώς, ᾽Αντιφ.2,4,8 ἀλλ᾽ ἔργῳ

δηλώσω οὐ παραγενόμενος· **10)** μετὰ κατηγ. μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑποκείμενον, δῆλός εἰμι, φαίνομαι, παρέχω τὴν ἐντύπωσιν, δίδω σημεῖα : Ἡρ.4,32 **Λιβύη μὲν γὰρ δηλοῖ ἑαυτὴν ἐοῦσα περίρρυτος,** Σοφ.Ἀντ.20 **τί δ᾽ ἔστι ; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ᾽ ἔπος·** **11)** ἀμτβ. εἶμαι φανερός, γίνομαι φανερός : Ἀνδ.4,12· ‖ τριτοπροσώπως **δηλοῖ** = δῆλόν ἐστι : Ἡρ.9,68 **δηλοῖ τέ μοι, ὅτι πάντα τὰ πρήγματα,** Πλάτ.Πολ.497 C **τότε δηλώσει, ὅτι τοῦτο μὲν τῷ ὄντι θεῖον ἦν,** Ξεν. Ἀπομν.1,2,32 **ἐδήλωσε δέ· ἐπεὶ γὰρ οἱ τριάκοντα,** Ἀριστλ.Πολ.1296 a, 20 **Σόλων τε γὰρ ἦν τούτων (δηλοῖ δ᾽ ἐκ τῆς ποιήσεως)·** **12)** δημ. ὁμ. τριτοπροσ. κατ᾽ ἀόρ. **ἐδήλησε(ν)** ἐπὶ ὀνείρου, ἐπηλήθευσε, βγῆκε ἀληθινό : **τὸ ὄνειρά μου τῆς Κυριακῆς ἐδήλησε τὴ Δευτέρα.**

δήλωμα-ατος (τὸ) τρόπος, μέσον πρὸς τὸ δηλῶσαι, καταστῆσαι γνωστόν, φανέρωμα, ἔνδειξις : Πλάτ.Νόμ.7,792 A **τοῖς δὴ παιδίοις τὸ δήλωμα ὧν ἐρᾷ καὶ μισεῖ κλαυμοναὶ καὶ βοαί·** κ. κατὰ πληθ. : Πλούτ.Ἠθ.62 D **ἔστι μὲν οὖν καὶ ταῦτα δηλώματα τοῖς νοῦν ἔχουσιν οὐκ ἀληθινῆς φιλίας.**

δηλώνω δημ. δηλῶ βλ.λ.

δήλως ἐπίρρ. καταφανῶς, φανερά· Ἡσ. « δήλως· ἀπερικαλύπτως » : Πολυδ.6,207 **τὸ γὰρ καταδήλως καὶ δήλως εὐτελῆ.**

δηλώσιμος-ον νεώτ. ὁ δηλωτέος, οὗ ἐπιβάλλεται ἡ δήλωσις, ποὺ πρέπει νὰ δηλωθῇ : **δηλώσιμος ἡλικία, - δηλώσιμοι γαῖαι·** ‖ οὗ δύναται νὰ γίνῃ δήλωσις, ποὺ μπορεῖ νὰ δηλωθῇ.

δήλωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **δήλωση** ἡ ἐνέργεια κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δηλῶ βλ.λ., ἡ πρᾶξις δι᾽ ἧς καθίσταταί τι φανερόν, γνωστοποίησις, ἐξήγησις, φανέρωσις, δηλοποίησις : Πλάτ.Πολιτ.287 A **καὶ τῆς τῶν ὄντων λόγῳ δηλώσεως εὑρετικωτέρους, - ἡ δήλωσίς του ὅτι ἐζήτησε διαζύγιον μᾶς ἐξέπληξε·** ‖ φρ. **δήλωσιν ποιοῦμαι** δηλῶ : Θουκ.4,40 **δήλωσιν ποιούμενος ὅτι·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐπίσημος ἀνακοίνωσις : **αἱ δηλώσεις τοῦ πρωθυπουργοῦ καθησύχασαν τὴν κοινὴν γνώμην·** ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ὑπὸ ἰδιωτῶν ὑποχρεωτικὴ ἀναφορά, γνωστοποίησις ἐνώπιον τῶν δημοσίων ἀρχῶν ὡρισμένων γεγονότων, πράξεων, οἷον γεννήσεως, ἐνηλικιώσεως, γάμου, θανάτου κ. ἄ.· ‖ ὁμ. **δήλωσις ἐμπορεύματος** ἡ ἐνώπιον τῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν ἀνακοίνωσις περὶ τῆς φύσεως, βάρους, ἀξίας, ποιότητος κττ. εἰσαγομένου ἢ ἐξαγομένου ἐμπορεύματος· ‖ νεώτ. ἀστ. δίκ. **δήλωσις βουλήσεως** ἡ ἐν δικαιοπραξίᾳ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις, ἔνδειξις, διατύπωσις βουλήσεως σκοπούσης τὴν παραγωγὴν νομικῆς σχέσεως· **2)** ἐκδήλωσις, ἔνδειξις : Θουκ.4,126 **ἥ τε διὰ κενῆς ἐπανάσεισις τῶν ὅπλων ἔχει τινὰ δήλωσιν ἀπειλῆς,** Πλούτ.Ἀλέξ.1 **οὔτε ταῖς πράξεσι πάντως ἔνεστι δήλωσις ἀρετῆς ἢ κακίας·** **3)** διαταγή, ἐντολή : Πλάτ.Νόμ.942 C **καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις μήτε τινὰ διώκειν μήθ᾽ ὑποχωρεῖν ἄλλῳ ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων δηλώσεως·** **4)** εἰδ. ἐν τῇ ΠΔ μετάφρασις τοῦ Ἑβραϊκοῦ οὐρίμ· πρβλ. δῆλος 3) : ΠΔ Λευϊτ.8,8 **καὶ ἐπέθηκεν .. ἐπὶ τὸ λογεῖον τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν.**

δηλωτικός-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δήλωσιν, ὁ χρησιμεύων πρὸς δήλωσιν, ὁ γνωστοποιῶν, ἐνδεικτικός, ποὺ φανερώνει : Ἱππ. Διαίτ.42 **ταῦτα δὲ ἐν ἀρχῇσι παραφαινόμενα παραφροσύνης δηλωτικά,** Ἀριστλ.Φυσιογν.808 b, 30 **ὥστε ἐστὶν ἅπαντα ὅμοια ἐν τοῖς ζῴοις, τοῦ αὐτοῦ τινος δηλωτικά,** ΕΜ 172,4 **αὐτίκα ἐστὶν ἐπίρρημα μεσότητος καὶ χρόνου δηλωτικόν, - ἡ συμπεριφορά του εἶναι δηλωτικὴ καλῆς ἀνατροφῆς·** ‖ πάπ. κ. ἀπολύτως, ὁ παρέχων λεπτομερεῖς πληροφορίας : Πάπ. **τὴν δηλωτικὴν ἔγγραφον ἀπόδειξιν·** **2)** ἐπὶ χοροῦ, ἐκφραστικός : Πλούτ.Ἠθ. 747 C **ἡ δὲ δεῖξις (τὸ τρίτον τῆς ὀρχήσεως μέρος) οὐ μιμητικόν ἐστιν, ἀλλὰ δηλωτικὸν ἀληθῶς τῶν ὑποκειμένων·** **3)** πάπ. ἐμφανής, φανερός· **4)** νεώτ. ναυτ. τὸ οὐδ. **δηλωτικόν** (ἐνν. **ἔγγραφον**) ὡς οὐσ. τὸ ἔγγραφον, ἐν ᾧ ἀναγράφεται τὸ ὄνομα, ἡ σημαία, ἡ χωρητικότης κ. τὸ φορτίον πλοίου, παραδιδόμενον ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου εἰς τὰς λιμενικὰς ἀρχὰς τοῦ εἰς ὃν προσωρμίσθη λιμένος.

δηλωτικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον δηλωτικόν, ἐμφανῶς, ἐνδεικτικῶς, λεπτομερῶς : Αἰν.Τακτ.14,2 **καὶ περὶ τούτων ἐν τῇ .. βίβλῳ δηλωτικῶς γέγραπται.**

δηλωτός-ή-όν ὁ ἱκανός, κατάλληλος, ὅπως δηλωθῇ, καταστῇ γνωστός, ὁ ἀνακοινώσεως δεκτικός : Ἀριστλ.Ξενοφ.979 a, 13 **εἰ δὲ καὶ ἔστι καὶ γνωστόν, ἀλλ᾽ οὐ δηλωτὸν ἄλλῳ.**

δῆμα-ατος (τὸ) (I) σχόλ. ὁ δεσμός, τὸ δέμα· Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 2,535 « δήμστι· γράφεται καὶ δείμστι. Τὸ μὲν διὰ τοῦ η τὸν δεσμὸν σημαίνει, τὸ δὲ διὰ διφθόγγου τὸν φόβον ».

δημαγέρτης (ὁ) σχόλ. ὁ δημεγέρτης : Σχόλ. Αἰσχ.Ἑπτ.578 **ταράκτορα· τὸν δημαγέρτην.**

δημαγώγησις-εως (ἡ) νεώτ. δημαγωγία βλ.λ.

δημαγωγία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ὁδηγία, καθοδήγησις, διοίκησις τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ : Ἀριστφ.Ἱππ.191 **ἡ δημαγωγία γὰρ οὐ πρὸς μουσικοῦ ἔτ᾽ ἐστὶν ἀνδρός,** Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.19 **ῥητορικὴν ἢ φιλοσοφίαν ἢ δημαγωγίαν·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν κακῇ σημ. ἡ διὰ λόγων, κολακειῶν, ἀπατηλῶν μέσων, πομπωδῶν ἐκφράσεων παραπλάνησις, προσοικείωσις τοῦ λαοῦ, κτῆσις τῆς εὐνοίας, τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ : Θουκ.8,65 **καὶ αὐτὸν (τὸν Ἀνδροκλέα) κατ᾽ ἀμφότερα, τῆς τε δημαγωγίας ἕνεκα καὶ οἰόμενοι .. μᾶλλόν τι διέφθειραν,** Ἀριστλ.Ἀθ.28,4 **διεδέχοντο συνεχῶς τὴν δημαγωγίαν οἱ μάλιστα βουλόμενοι .. χαρίζεσθαι τοῖς πολλοῖς, - ἡ ἐπίθεσίς του κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἀποτελεῖ καθαρὰν δημαγωγίαν·** ‖ δημ. φρ. **κάνει δημαγωγία** δημαγωγεῖ βλ.λ.2), δημοκοπεῖ· **3)** γεν. μέθοδος πρὸς κτῆσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ δήμου, τρόπος τοῦ πολιτεύεσθαι : Πολύβ.2,21,8 **Γαΐου Φλαμινίου ταύτην τὴν δημαγωγίαν εἰσηγησαμένου καὶ πολιτείαν.**

δημαγωγικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τοῦ δημαγωγοῦ, ὁ ἀναφερόμενος, ἰδιάζων εἰς τὸν δημαγωγόν, κατάλληλος, χρήσιμος εἰς δημαγωγίαν : Ἀριστφ.Ἱππ.217 **τὰ δ᾽ ἄλλα σοι πρόσεστι δημαγωγικά,** Εὐστ.Ἰλ.213,19 **τὸ δέ, μὴ ἔθελε οἷος ἐρίζειν βασιλεῦσι, δημαγωγικόν ἐστι, - δημαγωγικὴ πολιτική·** **2)** κ. ἐπὶ προσ., ὁ δημαγωγικὰς μεθόδους μεταχειριζόμενος, ὁ κατάλληλος, ἱκανὸς πρὸς δημαγωγίαν : Πολύβ.15,21,1 **ἀνὴρ καὶ λέγειν καὶ πράττειν ἱκανός, κατὰ δὲ τὴν αἵρεσιν δημαγωγικὸς καὶ πλεονέκτης·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ὀρχηστοῦ. ὁ ἀγαπητὸς εἰς τὸν δῆμον, λαοφιλής : Πολυδ.4,96.

δημαγωγικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δημαγωγοῦ, ἡ ἱκανότης τοῦ πείθειν καὶ προσεταιρίζεσθαι τὸν λαόν, τὸν δῆμον.

δημαγωγικῶς ἐπίρρ. σχόλ., μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημαγωγικὸν βλ.λ., ἁρμόζοντα εἰς δημαγωγούς : Σχόλ.Ὀδ.Β 410 **δημαγωγικῶς εὐκαίρως κολακεύει·** ‖ νεώτ. παραθετ. **-ώτερον, - -ώτατα : ὁ κυβερνητικὸς τύπος ἀρθρογραφεῖ δημαγωγικώτατα.**

δημαγωγός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὁδηγῶν τὸν λαόν, ὁ διευθύνων τὰ τοῦ λαοῦ, ἡγέτης, ἀρχηγός : Ἰσοκρ.8,126 **Περικλῆς ὁ πρὸ τῶν τοιούτων δημαγωγὸς καταστὰς παραλαβὼν τὴν πόλιν οὐκ ἐπὶ τὸν ἴδιον χρηματισμὸν ὥρμησεν,** Λυσ.27,10 καίτοι **οὐ ταῦτα δημαγωγῶν ἐστι·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ κακῆς σημ., ὁ δι᾽ ἀπατηλῶν μέσων, ψευδῶν ὑποσχέσεων, κολακειῶν, τεχνασμάτων παραπλανῶν,

προσεταιριζόμενος, ἄγων καὶ φέρων τὸν δῆμον, τὸν λαόν, δημοκόπος, ὀχλοκόπος : Ἀριστλ.Πολιτ. 1313 b, 40 « ἔστι γὰρ ὁ δημαγωγὸς τοῦ δήμου κόλαξ » : Πολύβ.3,80,3 **ὀχλοκόπον μὲν καὶ δημαγωγὸν εἶναι τέλειον, - δημαγωγοὶ πολιτικοί, - οἱ δημαγωγοὶ ὠργίασαν πάλιν κατὰ τὰς ἐκλογάς.**

δημαγωγῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ. εἶμαι δημαγωγός, ὁδηγῶ τὸν δῆμον, ἡγοῦμαι τοῦ λαοῦ : Ἰσοκρ. 2,16 **καλῶς δὲ δημαγωγήσεις ἤν.. σκοπῇς, ὅπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἕξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικήσονται,** αὐτ.10,37 **τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τυραννῶν, ταῖς δ' εὐεργεσίαις δημαγωγῶν·** || Ἡσ. « δημαγωγεῖ· στρατηγεῖ »· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. **ἐν κακῇ σημ.,** δι' ἀπατηλῶν μέσων, κολακειῶν, τεχνασμάτων κττ. ἐπιχειρῶ νὰ τύχω τῆς εὐνοίας τοῦ δήμου, νὰ προσεταιρισθῶ τὰ πλήθη, δημοκοπῶ : Ἀριστφ.Βάτρ.419 **νυνὶ δὲ δημαγωγεῖ ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖσι·** **3)** μετ' αἰτ. τοῦ προσ. ὡς ἀντικειμ. προσπαθῶ νὰ τύχω τῆς εὐνοίας τινός, ἑλκύω, σαγηνεύω τινὰ διὰ κολακειῶν ἢ ἐκμεταλλευόμενος τὰ πάθη του : Ξεν.Ἀν.7,6,4 **ἀλλ' ἢ δημαγωγεῖ ὁ ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας,** Ἀριστλ.Πολιτ. 1305 b, 26 **οἱ περὶ Χαρικλέα ἴσχυσαν τοὺς τριάκοντα δημαγωγοῦντες,** αὐτ.1305 b,30 **οἱ πολιτοφύλακες.. τὸν ὄχλον ἐδημαγώγουν·** κ. παθ. : Ἰώσ. ΑΙ 16,2,5· || ψυχαγωγῶ, κηλῶ : Ἱμέρ.Ἐκλ.31,6, αὐτ. Λόγ.20,3· **4)** ὁμ. καθιστῶ τινα δημοφιλῆ : Ἀππ. Ἐμφ.Πολ.5,53 **ἡ δόξα τῶν ἐν Φιλίπποις γεγονότων ἐδημαγώγει τὸν Ἀντώνιον·** **5)** - **κατά τινος** ἐπιχειρῶ νὰ ἐξεγείρω τὰ πλήθη κατά τινος : Διον. Ἀλ.Διόδ.17,3 **Δημοσθένους δημαγωγοῦντος κατὰ τῶν Μακεδόνων·** **6)** μετ' αἰτ. τοῦ πράγμ. συμβουλεύω, προτείνω τι εἰς τὸν λαόν, ἵνα ἀποκτήσω τὴν εὔνοιαν, τὴν ἀγάπην αὐτοῦ : Διον. Ἀλ.Δημ.17 **καὶ οὐ τὰ κράτιστα εἰσηγουμένους, ἀλλὰ τὰ πρὸς ἡδονὴν τῷ πλήθει δημαγωγοῦντας,** ΠΔ Ἔσδρ.1,5,70 **καὶ βουλὰς δημαγωγοῦντες καὶ συστάσεις ποιούμενοι.**

δημαιρεσία (ἡ) νεώτ. ἐκλογὴ δημοτικῶν ἀρχόντων, συνήθ. κατὰ πληθ. : **διεξήχθησαν χθὲς καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα δημαιρεσίαι.**

δημαιρεσιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δημαιρεσίαν βλ.λ.

δημαίτητος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ, τοῦ δήμου αἰτούμενος, λαοφιλής : Συνέσ.174 Β.

δημακίδιον (τό) κωμ. ὑποκορ. τοῦ δῆμος : Ἀριστ.Ἱππ.823 **μιαρώτατος, ὦ Δημακίδιον.**

δημάρατος-ον κ. μσν. ὁ κατ' εὐχὴν τοῦ λαοῦ γενόμενος, ὁ εἰς τὸν δῆμον ἐπιθυμητός, παρ' ἀρχ. μ. ὡς κύριον ὄνομα ἐν Ἰων. τύπῳ **δημάρητος** : Ἡρ.5,75, Εὐστ.1093,57.

δημαρχεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ κτίριον ἐν ᾧ ἑδρεύουσιν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὑπηρεσίαι.

δημαρχεύω νεώτ. κ. δημ. ἀναπληρῶ τὸν δήμαρχον, ἐκτελῶ καθήκοντα δημάρχου : **δημαρχεύει ὁ πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου·** || ἐν κακῇ χρ. ἀντὶ τοῦ δημαρχῶ βλ.λ.

δημαρχία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀξίωμα, τὸ ὑπούργημα τοῦ δημάρχου βλ.λ. : Δημ.1318 **εἰ δὲ δεῖ τὴν δημαρχίαν λέγειν, δι' ἣν ὠργίζοντό μοί τινες·** || ἡ ρωμαϊκὴ δημαρχία, **tribunatus** : Φάβ.9 **ἔχων τὴν ἀπὸ τῆς δημαρχίας ἄδειαν·** **2)** μτγν. γεν. ἀξίωμα : Φίλ.άπ.33 Η· **3)** Ἡσ. δημοκρατία· **4)** νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνάσκησις τοῦ δημαρχικοῦ ἀξιώματος· **5)** ὁμ.νεώτ. ὁ χρόνος τῆς δημαρχικῆς θητείας : **ἐπὶ τῆς δημαρχίας του συνετελέσθη ἡ ὕδρευσις·** **6)** δημ. καταχρ. κ. τὸ δημαρχεῖον.

δημαρχιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δημαρχίαν : **δημαρχιακαὶ ἐκλογαὶ** (αἱ πρὸς ἀνάδειξιν δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβουλίου), - **δημαρχιακὸς πάρεδρος** (βοηθὸς καὶ ἀναπληρωτὴς τοῦ δημάρχου) || **δημαρχιακὴ ἐπιτροπή** (ἐπιτροπὴ ἐκ μελῶν τοῦ συμβουλίου, συνεργαζομένη μετὰ τοῦ δημάρχου).

δημαρχικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος, ἀποβλέπων εἰς τὸν δήμαρχον βλ.λ. : Πλούτ.Κάτ.40 **τὰς δημαρχικὰς δέλτους.. ἀπέσπασε βίᾳ καὶ καθεῖλε τοῦ Κλωδίου μὴ παρόντος** (ἐπὶ τῶν δημάρχων τῆς Ρώμης), Δίων Κ 54,28 **τῇ δημαρχικῇ ἐξουσίᾳ** (=λατ. **tribunicia potestas**), - **δημαρχικὰ καθήκοντα,** - **δημαρχικὲς ἀνωμαλίες.**

δημαρχῖνα (ἡ) δημ. κ. -ίνα ἡ σύζυγος τοῦ δημάρχου : δ. τραγ. **νὰ τὴ λένε δημαρχίνα κι ἂς ψοφᾷ κι ἀπὸ τὴν πεῖνα·** **2)** γυνὴ ἔχουσα τὸ ἀξίωμα τοῦ δημάρχου : **στὴν Ἀμερικὴ βγαίνουν καὶ δημαρχῖνες.**

δήμαρχος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., νεώτ. κ. θηλ. -ος ἄρχων τοῦ δήμου, παρ' Ἀθηναίοις, δι' ἐνιαύσιον θητείαν κληρούμενος ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν δημοτῶν, ἔχων καθήκοντα ἀπέναντι τῆς πολιτείας καὶ τοῦ δήμου καὶ λογοδοτῶν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς θητείας του : Δημ.1208 **καὶ τοὺς βουλευτὰς καὶ τοὺς δημάρχους καταλόγους ποιεῖσθαι τῶν δημοτῶν,** Ἀριστλ.Ἀθ.21,5 **κατέστησε δὲ καὶ δημάρχους τὴν αὐτὴν ἔχοντας ἐπιμέλειαν τοῖς πρότερον ναυκράροις·** || Ἐπιγρ. κ. ἐν Κῷ, ἐν Χίῳ κ. ἐν Ἐρετρίᾳ· **2)** ἐν Νεαπόλει, εἷς ἐκ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως : Στράβ.5,4,7 **μηνύει δὲ τὰ τῶν δημάρχων ὀνόματα τὰ μὲν πρῶτα Ἑλληνικὰ ὄντα·** **3)** ἐν Ρώμῃ δήμαρχοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πληβείων (**tribuni plebis**), προστάται τῶν δικαιωμάτων τῆς πληθύος δύο κατ' ἀρχάς, εἰς πέντε βραδύτερον, ἐν τέλει δὲ εἰς δέκα αὐξηθέντες, μεγίστην πολιτικὴν δύναμιν ἀρυόμενοι ἐκ τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς ἐξουσίας αὐτῶν : Πολύβ.6,12,2 **πάντες ὑποτάττονται.. τούτοις** (τοῖς ὑπάτοις) **πλὴν τῶν δημάρχων,** Πλούτ.Κοριολ.7 **ἄνδρας αἱρεῖσθαι πέντε τε προστάτας τῶν δεομένων βοηθείας, τοὺς νῦν δημάρχους καλουμένους·** **4)** ἐν Βυζαντίῳ ὁ ἀρχηγὸς ἑκατέρου τῶν δήμων, ἑκατέρας μερίδος τῶν Βενέτων καὶ τῶν Πρασίνων : Θεοφύλ.Σ 209 **δήμαρχος ἐτύγχανεν ὢν τῆς πρασίνου πληθύος·** **5)** νεώτ. κ. δημ. αἱρετὸς ἄρχων τοῦ δήμου : φρ. **ἀπὸ δήμαρχος κλητήρας** (ἐπὶ ὑποστάντων μεγάλην, ἰδίως οἰκονομικὴν ἔκπτωσιν). ὁμ. **τὰ παράπονά σου στὸ δήμαρχο** (δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ παράπονά σου).

δημαρχῶ-έω κ. νεώτ., παρακ. **δεδημάρχηκα** εἶμαι δήμαρχος, ἔχω ἀξίωμα δημάρχου : Ἰσαῖ.12,11 **τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν καὶ τῷ τότε δημαρχοῦντι,** Δημ.1306 **ὅτ' ἀπώλετ' αὐτοῖς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον δημαρχοῦντος Ἀντιφίλου,** Ἀρρ. Ἐπικτ.3,14,2, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,2, - **δημαρχοῦντος τοῦ Α οὐδὲν ἔργον συνετελέσθη·** || νεώτ. καταχρ. κ. ἀντὶ τοῦ δημαρχεύω βλ.λ.

δήμας (ὁ) νεώτ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων.

δηματρεύεσθαι Ἡσ. « ἐπὶ πολὺ ὑπερτίθεσθαι ».

δημεγερσία πάπ., μσν. κ. νεώτ. ἡ παρακίνησις τοῦ δήμου πρὸς στάσιν, ἡ ἐξέγερσις τοῦ λαοῦ : Πάπ. **δημεγερσίαν πράττουσιν** (δ.ἀνάγν.δημηγερσία), Σάθ (Σέργ.Μακρ.) 13,320 **διὰ βιαίας καταφορᾶς καὶ δημεγερσίας.**

δημεγέρτης (ὁ) μτγν. ἐκκλ., μσν. κ. νεώτ. ὁ προκαλῶν στάσιν τοῦ δήμου, ὁ ἐξεγείρων τὸν λαόν : Γρηγ.Ναζ.43 (δ.ἀνάγν.δημεγερτής), Σάθ.(Σέργ. Μακρ.) 13,212 **κατῃτιᾶτο δὲ καὶ τοῦ παναγιωτάτου Κυρίλλου ὡς δημεγέρτου.**

δημεγερτικός-ή-όν νεώτ. ὁ τὸν δημεγέρτην ἀφορῶν, ὁ εἰς δημεγερσίαν ἀποβλέπων.

δημεγερτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημεγερτικόν, προκαλοῦντα δημεγερσίαν βλ.λ.

δημεῖαι Ἡσ. « αἱ τῶν δήμων συστάσεις ».

δημελέητος-ον ἀρχ. λεξ. **ὁ ἐλεούμενος ὑπὸ τοῦ δήμου, ὃν ὁ λαὸς οἰκτίρει·** Ἡσ., Σουΐδ.

δημεραστής (ὁ) ὁ ἐραστής ἤτοι φίλος τοῦ λαοῦ : Πλάτ.᾽Αλκ.Ι,132 Α φοβοῦμαι, μὴ δημεραστὴς ἡμῖν γενόμενος διαφθαρῇς, Δίων Κ 47,38.

δημεραστία (ἡ) μτγν. ἡ πρός τὸν δῆμον, τὸν λαὸν ἀγάπη : Πολυδ.2,65.

δημεραστικός-ή-όν μτγν. ὁ φιλικὸς πρὸς τὸν λαόν, τόν δῆμον : Πρόκλ.᾽Αλκ.146 C.

δημεραστῶ-έω μτγν. ἀγαπῶ τὸν λαόν, τὸν δῆμον : ᾽Ολυμπιόδ.εἰς Πλάτ.Γοργ.385 J.

δημεύσιμος-ον νεώτ. ὁ δεκτικός δημεύσεως, ὁ εἰς δήμευσιν ὑποκείμενος.

δήμευσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -φη ἡ ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατάσχεσις ἀταμικῆς περιουσίας, ἰδιοκτησίας : Πλάτ.Πρωτ.325 C καὶ πρὸς τῷ θανάτῳ χρημάτων τε δημεύσεις καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν ξυλλήβδην τῶν οἴκων ἀνατροπαί, ᾽Αριστλ.Πολιτ. 1298 a,6 καὶ περὶ θανάτου καὶ φυγῆς καὶ δημεύσεως, Δημ.528 ἀειφυγίᾳ καὶ δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ζημιοῦσι, Μηναῖ.12,18 μυρίας θλίψεις παρὰ τῶν ῾Ελλήνων ὑπέμεινε, δημεύσεις, δεσμά.

δημευτής (ὁ) νεώτ. ὁ δημεύων.

δημευτικός-ή-ό(ν) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς δήμευσιν ἀναφερόμενος ἢ ἀποβλέπων : Γεώργ. Κεδρ.1,538 δημευτικαὶ γνώσεις (ἀποφάσεις), - δημευτικὴ πολιτική· 2) ὁ ἐπιβάλλων καταθλιπτικὴν φορολογίαν εἰς τὰς περιουσίας : δημευτικὸς νόμος.

δημευτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημευτικὸν βλ.λ.2) ἐπάγοντα δήμευσιν : ὁ νόμος φορολογεῖ δημευτικῶς τὰς κληρονομίας.

δημεύω κ. νεώτ. κ. δημ. καταλαμβάνω τι ὡς κτῆμα τοῦ δημοσίου, κ. εἰδ. ἀγαθόν τι ἀνῆκον εἰς πολίτην καθιστῶ δημόσιον : Θουκ.5,60 τὰ μέντοι χρήματα ἐδήμευσαν αὐτοῦ, ᾽Αριστλ.Πολιτ.1320 a,5 οἱ δὲ νῦν δημαγωγοὶ χαριζόμενοι τοῖς δήμοις πολλὰ δημεύουσι διὰ τῶν δικαστηρίων, - τὸ κράτος θὰ δημεύσῃ τὰς περιουσίας τῶν ἐπαναστατῶν· ‖ κ. παθ. : ᾽Αριστλ.᾽Αθ.43,4 καὶ τὰς ἀπογραφὰς τῶν δημευομένων ἀναγιγνώσκειν, Αὐγέρ.μτφρ.᾽Εμπ.Βεν.54 κινητὰ κι ἀκίνητά σου κατὰ τῆς Βενετίας τοὺς νόμους δημεύονται ἀπὸ τὸ κράτος· 2) γεν. δίδω τι εἰς τὸν δῆμον, παρέχω εἰς τὸν λαόν : Εὐρ.Κύκλ.119 δεδήμευται κράτος (ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία κατέχεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ)· 3) παθ. -ομαι δημοσιεύομαι, γίνομαι γνωστὸς εἰς τὸν δῆμον : Πλάτ.Φιληβ.14 C σὺ μὲν.. εἴρηκας τὰ δεδημευμένα τῶν θαυμαστῶν περὶ τὸ ἓν καὶ πολλά· ‖ δεδημευμένα ὀνόματα κοινῆς λαϊκῆς χρήσεως λέξεις : ᾽Αμμών.Φιλ. εἰς ᾽Αριστλ. ῾Ερμ.66,3· 4) ῾Ησ. «δημεύειν.. καὶ τὸ ἐνδημεῖν ἔνιοι τὸ ἐνδημαγωγεῖν λέγουσι».

δημεχθηλός-όν ῾Ησ. «μισούμενος ὑπὸ τοῦ δήμου».

δημεχθής-οῦς-ές μτγν. μισητὸς εἰς τὸν λαόν : ΑΒ 34,16 «δημεχθὴς ἄνθρωπος· ὁ τῷ δήμῳ καὶ τῷ πλήθει ἀπεχθανόμενος» : Καλλ.ἀπ.472.

δημηγερσία (ἡ) πάπ. κ. μσν. δημεγερσία βλ.λ. : Πάπ. δημηγερσίαν πράττουσιν (δ. ἀνάγν. δημεγερσίαν), Γεωργιλλ.Θρῆνος 666.

δημηγέρτης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. δημεγέρτης : Γεωργιλλ.Βελισσάριος 441.

δημηγορία κ. νεώτ. κ. δημ. συμβουλευτικὴ ἀγόρευσις πρὸς τὸν λαόν, ὁμιλία, ἰδίως πολιτική, ἐνώπιον τοῦ πλήθους, κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὴν δικανικήν : Ξεν.᾽Απομν.4,2,3 δοκεῖ δέ μοι καλὸν προοίμιον τῶν δημηγοριῶν παρασκευάσασθαι, ᾽Αριστλ. ῾Ρητ.1354 b,28 καὶ ἧττόν ἐστι κακοῦργον ἡ δημηγορία δικολογίας, ὅτι κοινότερον, Αἰσχίν.2,243 αἱ δημηγορίαι τοῦ Δημοσθένους προεκάλεσαν ἔντονον ἀντιμακεδονικὸν ἀγῶνα εἰς τὰς ᾽Αθήνας· 2) ἀγόρευσις δημοκοπική, δι᾽ ἀπατηλῶν μέσων θέλγουσα τὰ πλήθη, δημαγωγικὴ ὁμιλία : Πλάτ. Θεαίτ.162 D νέος γὰρ εἶ.. ταῖς οὖν δημηγορίαις ὀξέως ὑπακούεις· ‖ δημ. μακρὰ καὶ ἄσχετος πρὸς τὸ θέμα ὁμιλία, ἰδίως πρὸς παραπλάνησιν : ἄσ᾽ τὶς δημηγορίες, καὶ πές μας τί τά᾽κανες τὰ λεφτά.

δημηγορικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ κατάλληλος, ἱκανὸς πρὸς δημηγορίαν, ῥητορικός, ἢ ὁπωσδήποτε ἀναφερόμενος εἰς δημηγορίαν ἢ δημηγοροῦντα : Ξεν.᾽Απομν.1,2,48 καὶ ἄλλοι οἳ ἐκείνῳ συνῆσαν, οὐχ ἵνα δημηγορικοὶ ἢ δικανικοὶ γένοιντο, Πλάτ. Πολιτ.365 D σοφίαν δημηγορικήν τε καὶ δικανικὴν διδόντες, ᾽Αριστλ.῾Ρητ.1414 b,9 δημηγορικὴ λέξις, - δημηγορικὰ τεχνάσματα· ‖ τὸ θηλ. δημηγορική (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ ἀγορεύειν δημοσίᾳ : Πλάτ.Σοφ.222 C τὴν δέ γε δικανικὴν καὶ δημηγορικὴν καὶ προσομιλητικὴν ἓν αὖ τὸ ξύνολον· ‖ τὰ δημηγορικὰ ἡ δημηγορία, τὸ ἐνώπιον τοῦ δήμου ῥητορεύειν : ᾽Αριστλ.῾Ρητ.1354 b,28 τὰ ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν ἐν τοῖς δημηγορικοῖς.

δημηγορικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημηγορικὸν βλ.λ. : Πολυδ.4,26.

δημηγόρος (ὁ) ὁ ἀγορεύων ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ὁ ἀναπτύσσων πολιτικὰ ζητήματα ἐνώπιον συνελεύσεως τοῦ δήμου, ῥήτωρ, ἀγορητής : Ξεν.᾽Απομν. 2,6,15 ἑώρων γάρ.. ῥήτορας τε φαύλους ἀγαθοῖς δημηγόροις φίλους ὄντας· ‖ ἰδίως ἐπὶ κακῆς σημ. : Πλάτ.Γοργ.482 C δοκεῖς νεανικεύεσθαι ἐν τοῖς λόγοις ὡς ἀληθῶς δημηγόρος ὤν, Δίφιλ. 101 ὅρκος ἑταίρας ταὐτὸ καὶ δημηγόρου· ‖ ὡς ἐπίθ. δημηγόρος-ον βλ.λ.

δημηγόρος-ον ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἰδιάζων, ἀνήκων εἰς δημόσιον ῥήτορα, ἀγορητήν : Εὐρ.῾Εκ.254 δημηγόρους τιμάς· ‖ ῥητορικός : Αἰσχ.῾Ικ.623 δημηγόρους δ᾽ ἤκουσεν εὐπειθεῖς στροφάς.

δημηγορῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁμιλῶ ἐνώπιον συνελεύσεως τοῦ δήμου, ἀγορεύω ἐνώπιον τοῦ λαοῦ : Δημ.245 πρὸ τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν, Πλάτ.Νόμ.817 C ἐπιτρέψειν ὑμῖν δημηγορεῖν πρὸς παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, Μηναῖ.8,12 Συναξ. τοῦ οὖν Διοκλητιανοῦ ἐν Νικομηδείᾳ δημηγορήσαντος κατὰ τῶν Χριστιανῶν, - ἐδημηγοροῦσε τρεῖς ὧρες· ‖ μετὰ συστοιχ. αἰτ. : Δημ.345 ἀναστὰς ἐδημηγόρει καὶ συνηγόρει ἐκείνῳ πολλῶν ἀξίους.. θανάτων λόγους· ‖ ἡ μτχ. παθ. παρακ. τὰ δεδημηγορημένα ὡς οὐσ. αἱ δημοσίᾳ ἀγορεύσεις, πολιτικαὶ ὁμιλίαι πρὸς τὸν λαόν: αὐτ.344· 2) ἐν οὐχὶ καλῇ σημ. ὁμιλῶ παραπλανητικῶς πρὸς τὸν λαόν, ἀγορεύω δημαγωγικῶς, δημοκοπῶ : Πλάτ.Θεαίτ.162 D ὦ γενναῖοι παῖδές τε καὶ γέροντες, δημηγορεῖτε συγκαθεζόμενοι, θεούς τε εἰς τὸ μέσον ἄγοντες, Δημ.29 ἐκ τοῦ πρὸς χάριν δημηγορεῖν ἐνίους εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα.

δημηλασία (ἡ) ποι. ἡ ἐξορία, ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπιβαλλομένη εἴς τινα ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς πόλεως : Αἰσχ.῾Ικ.7 δημηλασίαν ψήφῳ πόλεως.

δημήλατος φυγή ποι. ἡ δημηλασία : Αἰσχ.῾Ικ.614.

Δημήτηρ-ερος-τρος κ. Δημήτρα, αἰτ. -ήτραν, κ. νεώτ., δημ. Δήμητρα, βοιωτ. Δαμάτηρ, γεν. -άτρας, αἰολ. Δωμάτηρ, θεσσ. δοτ. Δαμμάτερι θεὰ τῆς γεωργίας· ‖ ὅθ. Δήμητρος καρπός ὁ σῖτος : Ξεν.῾Ελλ.6,3,6 καὶ τοῦ Δήμητρος δὲ καρποῦ εἰς πρώτην τὴν Πελοπόννησον σπέρμα δωρήσασθαι· ‖ μτγν. εἰδ. ὁ ἄρτος : ᾽Οππ.῾Αλ.3,463· 2) ῾Ησ. «δήμητρα· τὸν σῖτον».

δημήτρειος (ὁ) μτγν. ὁ τῆς Δήμητρος, ὅθ. ἐπιθετ. ὁ νεκρός : Πλούτ.᾽Ηθ.943 B τοὺς νεκροὺς ᾽Αθηναῖοι Δημητρείους ὠνόμαζον τὸ παλαιόν.

δημητριακός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς Δήμητρος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν θεὰν Δήμητρα· δημητριακοὶ καρποὶ οἱ πρὸς παρασκευὴν ἄρτου χρησιμεύοντες (ὧν τὴν καλλιέργειαν ἐδίδαξεν ἡ θεὰ Δημήτηρ), τὰ σιτηρά : Διόδ.Σ 2,36 χωρὶς δὲ τῶν δημητριακῶν καρπῶν φύεται κατὰ τὴν

Ἰνδικὴν πολλὴ **μὲν κέγχρος**· ὁμ. δημητριακὰ σπέρματα : Ὀρειβ.3,25· **2)** τὸ ἀρσ. **Δημητριακὸν** (ἐνν. **βιβλίον**) ὡς οὐσ. ἔργον τοῦ Δημητρίου Λάκωνος : Φιλοδ.Σημ.28.

Δημητριάς-άδος (ἡ) **(1)** θηλ. τοῦ Δημήτριος βλ.λ. ὄνομα φυλῆς ἐν Ἀθήναις πρὸς τιμὴν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ : Πλούτ.Δημήτρ.10· **2)** πόλις τις ἱδρυθεῖσα ὑπ' ἐκείνου : Πολύβ.3,6,4, ὅθ. κ. **Δημητριεῖς** οἱ τῆς πόλεως ταύτης κάτοικοι : Αὐτ.5,99· **3)** ὁμ. ἡ τελευταία ἡμέρα τῶν μηνῶν, ὀνομασθεῖσα πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων : Πλούτ.Δημήτρ.12 **τῶν ἡμερῶν τὴν ἕνην καὶ νέαν Δημητριάδα προσηγόρευσαν**· **4)** Ἡσ. « κριθὴ ἑξάστοιχος »· **5)** τὸ φυτὸν περιστερεὼν ὕπτιος : ΨΔιοσκ.4,60.

δημητριάς-άδος (ἡ) **(2)** νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δημητριασταὶ Ἐπιγρ. θίασος λατρευτῶν τῆς θεᾶς Δήμητρος ἐν Ἐφέσῳ.

δημητριάτικο (τὸ) δημ. κ. συνηθέστ. **ἀϊδημητριάτικο** τὸ χρυσάνθεμον.

δημήτριον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον ἀνῆκον εἰς **τὰ** μέταλλα, **ἄ.** δημητρίτης.

δημήτριος-ον κ. νεώτ. ὁ τῆς Δήμητρος, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν θεὰν Δήμητρα, ὅθ. κ. τὴν γεωργίαν : Αἰσχ.ἀπ.44,5 **βίον δημήτριον** (ἀγροτικόν)· ‖ **Δ. καρπὸς** ὁ σῖτος : Θεόφρ.ΦΑ 2,4,5· ὁμ. **Δημήτρια σπέρματα** : Γαλ.15,454· πρβλ. δημητριακός· **2)** Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς **ἐν** Βιθυνίᾳ· **3) τὸ** οὐδ. **Δημήτριον** ὡς οὐσ. ναὸς τῆς Δήμητρος : Στράβ.9,5,14· **4)** πληθ. **τὰ Δημήτρια** ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Δήμητρος : Πολυβ.1,37· **5)** ὁμ. ἑορτὴ πρὸς τιμὴν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ : Πλούτ.Δημήτρ.12· **6)** κ. νεώτ. **Δημήτριος** ὡς κύριον ὄνομα, δημ. **Δημήτρης**, Δημητρός, Μῆτρος, Μῆτσος, Μίμης.

δημητρίτης (ὁ) νεώτ. χημ. τὸ δημήτριον βλ.λ.

δημητριών-ῶνος (ὁ) μτγν. ὀνομ. τοῦ μηνὸς Μουνυχιῶνος : Πλούτ.Δημήτρ.12· ‖ Ἐπιγρ. ὁμ. ἐν Κασσανδρείᾳ.

δημίδιον (τὸ) κωμ. ὑποκορ. τοῦ δῆμος, μικρὸς δῆμος : Ἀριστφ.Ἱππ.726 **ὦ δημίδιον, ὦ φίλτατον**· πρβλ. δημακίδιον.

δημιεύω Ἐπιγρ. δημεύω.

δημίζω ἐπιδεικνύομαι ὡς φίλος τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ : Ἀριστφ.Σφ.699 **ὑπὸ τῶν ἀεὶ δημιζόντων οὐκ οἶδ' ὅπῃ ἐγκεκύκλησαι.**

δημιοεργείη (ἡ) μτγν. ποι. δημιουργία : Πρόκλ. Ὕμν.7,20 **δημιοεργείην νοερὴν ψυχαῖσι βαλοῦσα.**

δημιοεργὸς ποι. τ. τοῦ δημιουργὸς βλ.λ.

δημιοπληθὴς-οῦς-ές ποι. ὁ ἐν ἀφθονίᾳ εὑρισκόμενος εἰς χρῆσιν τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ : Αἰσχ. Ἀγ.129 **κτήνη . . τὰ δημιοπληθέα.**

δημιόπρατος-ον ὁ ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωληθείς, ἁπαντῶν μ. ἐν τῷ οὐδ. **τὰ δημιόπρατα** τὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατασχεθέντα κτήματα ἰδιωτῶν κ. πρὸς ὄφελος τῆς πολιτείας δημοσίᾳ πωλούμενα : Ἀριστφ.Σφ.659 **λιμένας, μισθοὺς καὶ δημιόπρατα**, Θεμίστ.Λόγ.7,86 C **τοῖς τῶν δημιοπράτων ὅπλοις ἐνσκευασάμενοι.**

δήμιος-ον κ. -α-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. **δάμιος** ὁ ἀνήκων, ὁ ἀφορῶν εἰς **τὸν** δῆμον, τὴν πολιτείαν, ὁ δημόσιος, ἀντίθ. ἴδιος : Ὀδ.Δ 3,14 **δήμιον ἢ ἴδιον**· **2)** ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκλεγείς : αὐτ. Θ 258 **αἰσυμνῆται δὲ κριταὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν δήμιοι**· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **δήμια** ὡς ἐπίρρ. δαπάναις τοῦ δήμου : Ἰλ.Ρ 250 **δήμια πίνουσιν**· **3)** τὸ οὐδ. **τὸ δήμιον** ὡς οὐσ. τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν, ὁ δῆμος : Αἰσχ.Ἱκ.370 **σύ τοι πόλις, σὺ δὲ τὸ δάμιον**· **4)** τὸ ἀρσ. **δήμιος** ὡς οὐσ. δημόσιος ἰατρός : Φοινικίδ.4,13· **5)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. **δήμιος** ὡς οὐσ. π. ἀρχ. κτ. παράλειψιν τοῦ δοῦλος ὁ δημόσιος ἐκτελεστὴς τῶν ποινῶν κ. εἰδ. τῆς θανατικῆς· Ἡσ. « ὁ τοὺς καταγνωσθέντας ἀναιρῶν ἢ ὁ ὑπηρέτης τῶν βασάνων » : Πλάτ. Πολιτ.439 Ε **αἰσθόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημίῳ κειμένους**, Λυσ.13,56 **θάνατον δικαίως καταψηφισάμενοι, τῷ δημίῳ παρέδοτε**, Λουκ.Συμπ. 32 **δώσεις δίκην παραδοθεὶς τῷ δημίῳ**· ‖ νεώτ. κ. δημ. μόν. ὁ φονεύων τοὺς εἰς θάνατον καταδικασθέντας : **τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δημίου ἀπέβαινε προσοδοφόρον**· ‖ νεώτ.κ.δημ. συνεκδ. ὁ φονεύς : Καρκβ.ΛΠλώρης 216 **τὸν εἶχε. . δεξὶ χέρι στὸ κοῦρσο, ἀρχηγὸ στὸ πλήρωμα, δήμιο στοὺς σκλάβους του**· **6)** μσν. κ. νεώτ. μτφ. ὁ προκαλῶν θλίψεις, βασάνους, ὁ βασανιστής : Διγεν.Ἀκρ.221 **νὰ κράξω δήμιον ἔρωτα καὶ νὰ σὲ παραδώσω**· ‖ ὁ καταστρέφων, καταλύων : **δήμιος τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ**· πρβλ. δολοφόνος, φονιάς.

δημιουργεῖον (τὸ) μτγν. ἐργαστήριον : Ἀππ. Καρχ.93 **δημιουργεῖα τὰ δημόσια τεμένη καὶ ἱερὰ πάντα καὶ εἴ τι ἄλλο εὐρύχωρον ἦν, ἐγένετο.**

δημιούργημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημιουργῶ βλ.λ., κατασκεύασμα, ἰδίως **ἐπὶ** ἔργου **τέχνης** : Διον.Ἀλ.Συνθ.1 **οὔτε χειρῶν δημιουργήματα πέμπω σοι τῶν ἐμῶν**, Ἀμμών.116 **μοχθηρᾶς τέχνης δημιούργημα**· ‖ νεώτ. ἐν ἐξάρσει, τὸ ἀποτέλεσμα ἐμπνευσμένης προσπαθείας καλλιτέχνου καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπιμεμελημένης ἐκτελέσεως· **2)** ἐν μτφ. σημ. τὸ οἱονεὶ πλασθέν, δημιουργηθέν, τὸ ἀποτέλεσμα δημιουργῶν δυνάμεων, ἐπιδράσεων, συντελεστῶν : Ζάλευκ.π. Στοβ.4,2,19 **οὐ τύχης οὐδ' ἀνθρώπων δημιουργήματα**, Φιλ.Μηχ.1,208 **θεοειδὲς δημιούργημα ᾧ λογιζόμεθα**, - δημιούργημα τῆς τύχης - τῆς φαντασίας - τῆς ἀνάγκης· ‖ φρ. **αὐτὸς εἶναι** δημιούργημα **τοῦ ἑαυτοῦ του** (ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ εὐδοκίμησίς του προῆλθεν ἐξ ἀτομικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων καὶ προσπαθειῶν).

δημιουργία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ τέχνη τοῦ δημιουργοῦ βλ.λ.1, πρακτικὴ τέχνη, βιοτεχνία : Πλάτ.Πολ.401 Α ἡ γραφικὴ καὶ **πᾶσα ἡ** τοιαύτη **δημιουργία**, αὐτ.495 D **ὑπὸ δὲ τῶν τεχνῶν καὶ δημιουργιῶν**, Πλούτ.Περ.13 **ἁμιλλωμένων ὑπερβάλλεσθαι τὴν δημιουργίαν τῇ καλλιτεχνίᾳ**· **2)** ἡ ἐξάσκησις τοιαύτης τέχνης : Πλάτ.Συμπ.197 Α **τὴν τῶν τεχνῶν δημιουργίαν**· ‖ τεμάχιον μηχανισμοῦ : Ἀριστλ.Κόσμ.400 a, 1· **3)** ἡ πρᾶξις τοῦ δημιουργεῖν βλ.λ. 2), τοῦ παράγειν, παραγωγή : Πλάτ. Πολ.280 C **τὴν ἐκ τῶν λίνων καὶ σπάρτων καὶ πάντων.. δημιουργίαν πᾶσαν ἀφείλομεν**, αὐτ. Τιμ.41 C **τρέπεσθε κατὰ φύσιν ὑμεῖς ἐπὶ τὴν τῶν ζῴων δημιουργίαν**, Ἰαμβλ.Προτρ.4,44 **δημιουργίας τε πάσης ἀρχηγὸς γίνεται ἐν τῷ κόσμῳ**· **4)** νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κτίσις τοῦ κόσμου· **ἄ.** πλάσις· **5)** ἡ δημιουργικὴ ἐνέργεια : Ἰουλ.Λόγ.5,179 Β **δημιουργία μεριστή**· **6)** φυσιολογικὴ λειτουργία, ἐπὶ γεννητικῶν μορίων : Ἀριστλ.ΖΙ 489 a,13 **καὶ τῶν μορίων τῶν πρὸς τὴν δημιουργίαν ταύτην διαφέρει τὸ εἶδος**· **7)** τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κοσμικῆς δημιουργίας, ὁ δημιουργηθεὶς κόσμος : αὐτ.4,144 Β **ἡ φανερὰ δημιουργία**, Δαμάσκ.Ἀρχ.283 **ὁ κόσμος ὅδε καὶ ἁπλῶς ἡ δημιουργία**· ‖ νεώτ. γεν. ἔξοχον ἔργον, δημιούργημα, κυρ. **ἐπὶ** μεγάλης ἀξίας πνευματικῆς παραγωγῆς : **τὸ ἔπος τοῦ Δάντη εἶναι μεγάλη ποιητικὴ δημιουργία**· **8)** Ἐπιγρ. τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀρχὴ τοῦ δημιουργοῦ βλ.λ.6)· ‖ γεν. δημόσιον λειτούργημα : Ἀριστλ.Πολ.1310 b,22 **τὸ γὰρ ἀρχαῖον οἱ δῆμοι καθίστασαν πολυχρονίους τὰς δημιουργίας καὶ τὰς θεωρίας.**

δημιουργικὰ ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον δημιουργικόν, πρωτότυπον : **ὅλοι οἱ πρωτοπόροι ἐργάζονται δημιουργικά.**

δημιουργικός-ή(-ιά)-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δημιουργόν, τὸν βιοτέχνην, ὁ τοῦ βιοτέχνου : Πλάτ.Φαῖδρ.248 Ε (βίος) **δημιουργικός,** αὐτ.Νόμ.846 D **δημιουργικὰ τεχνήματα,** Πολύβ.10,8 **πλῆθος δημιουργικὸν καὶ βάναυσον·** **2)** ὁ ἱκανὸς πρὸς δημιουργίαν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος : Νουμήν.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.11,18 **δημιουργικὸς θεός,** Μηνοῖ.8,15 Κανὼν 2 Ὠδ.3 **ἡ δημιουργικὴ καὶ συνεκτικὴ τῶν ἁπάντων Θεοῦ σοφία·** ‖ ὁ ἱκανὸς πρὸς παραγωγὴν νέων μορφῶν : Ἰάμβλ.Μυστ. 10,6 **δημιουργικαὶ δυνάμεις,** Ἰω.Φιλόπ.Μετ.12,25 **δημιουργικὸς νοῦς·** **3)** τὸ οὐδ. **τὸ δημιουργικὸν** ὡς οὐσ. ἡ τάξις τῶν ἐχόντων τὸ ἀξίωμα τοῦ δημιουργοῦ βλ.λ. : Ἀριστλ. Πολιτ.1291 a,34.

δημιουργικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἱκανότης τοῦ δημιουργοῦ βλ.λ. 2) κ. 5) τοῦ πρωτοτύπου τεχνίτου.

δημιουργικῶς κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν δημιουργῶν, τῶν βιοτεχνῶν, ὡς ἁρμόζει εἰς βιοτέχνας ἢ ὡς συνηθίζουν οἱ βιοτέχναι : Ἀριστφ.Εἰρ. 429 **φράζε δημιουργικῶς·** **2)** μτγν. κατὰ τὴν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παραγωγήν : Συριαν.Μεταφ.82,31· **3)** νεώτ. κατὰ τρόπον πρωτότυπον, δημιουργικά.

δημιούργιον (τό) Ἐπιγρ., δωρ. **δαμιόργιον ἢ δαμιούργιον** γραφεῖον τῶν ἐχόντων τὸ ἀξίωμα τοῦ δημιουργοῦ βλ.λ.6)· **2)** Ἐπιγρ. συνέλευσις τῶν ἐχόντων τὸ ἀξίωμα τοῦ δημιουργοῦ.

δημιουργός-όν κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. **δημιοεργός,** Ἰων. δημιοργός, δωρ. **δαμιουργός, δαμιωργός** κ. **δαμιεργός** ὁ μετερχόμενος ἔργον ὠφέλιμον διὰ τὸν δῆμον, τὸν λαόν, ὁ κοινωφελής, οἷον **ἐν** Ὀδ. ὁ μάντις, ἰατρός, τέκτων, ἀοιδός, κῆρυξ : Ὀδ.Τ 135 **οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν·** ‖ ὁ πρὸς τὰ ἔργα καλῶν τὸν λαόν : Ὑμν.Ἑρμ.98 **τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·** **2)** δθ. ὁ μετερχόμενος τέχνην τινά, ὁ ἔμπειρος τεχνίτης : Ἡρ.7,31 **ἄνδρες δημιοργοὶ μέλι ἐκ μυρίκης τε καὶ πυροῦ ποιεῦσι,** Σοφ.Αἴ.1035 **ἆρ' οὐκ Ἐρινὺς τοῦτ' ἐχάλκευσεν ξίφος κἀκεῖνον** (τὸν ζωστῆρα) **Ἅιδης δημιουργὸς ἄγριος;,** Πλάτ.Πολ.259 Ε **ὑπὸ Δαιδάλου ἤ τινος ἄλλου δημιουργοῦ ἢ γραφέως,** Ἀριστλ. Ἀθ.13,2 **ἄρχοντας ἑλέσθαι δέκα, πέντε μὲν εὐπατριδῶν, τρεῖς δὲ ἀγροίκων, δύο δὲ δημιουργῶν** (τῆς τάξεως τῶν τεχνιτῶν), Πολυδ.3,41 **ὁ.. δημιουργός·** ‖ εἰδ. ὁ πρακτικὸς ἰατρός : Ἱππ.Ἀρχ. Ἰητρ.1 **τοὺς ἀγαθοὺς χειροτέχνας καὶ δημιουργούς..,** Ἀριστλ.Πολιτ.1282 a,3 **ἰατρὸς δ' ὅτε δημιουργὸς καὶ ὁ ἀρχιτεκτονικός, καὶ τρίτος ὁ πεπαιδευμένος περὶ τὴν τέχνην·** **3)** μτφ. μετὰ γεν ὁ ποιῶν, δημιουργῶν, παράγων τι : Πλάτ.Γοργ.453 Α **πειθοῦς δημιουργός ἐστιν ἡ ῥητορική,** Ἀριστλ. Πολιτ.1273 b,32 **οἱ μὲν νόμων ἐγένοντο δημιουργοὶ μόνον, οἱ δὲ καὶ πολιτείας,** Αἰσχίν.3,215 **δεινὸς δημιουργὸς λόγων·** ‖ ὁμ. ὁ προκαλῶν ἢ προκαλέσας τι. ὁ αἴτιος ἀποτελέσματος ἢ καταστάσεώς τινος : Εὐρ.ἀπ.1045,7 **δημιουργὸς ὢν κακῶν μέγιστος·** **4)** εἰδ. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, ὁ πλάστης, ὁ ποιητὴς τοῦ κόσμου : Πλάτ.Πολ.530 Α **τῷ τοῦ οὐρανοῦ δημιουργῷ,** Ξεν.Ἀπομν.1,4,7 **ἔοικε ταῦτα σοφοῦ τινος δημιουργοῦ καὶ φιλοζῴου τεχνήματα,** Βασ.1,3 D **ὁ τοῦ παντὸς τούτου δημιουργός·** **5)** ἐπιθ. ὁ παραγωγικός, δημιουργικός : Ἑρμηνευτ.1,9 **ὁ νοῦς ἀπεκύησε ἕτερον νοῦν δημιουργόν,** Συριαν.Μεταφ.7,27 **δημιουργὸς λόγος, - δημιουργὸν πνεῦμα, - δημιουργὸς φαντασία·** ‖ ὀνομασία τῆς μονάδος : Θεολ. Ἀριθμ. 5,24· **6)** ἔν τισιν ἑλληνικαῖς πολιτείαις, τίτλος τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος· ΕΜ 265,47 **« δημιουργοὶ.. παρὰ Ἀργείοις καὶ Θεσσαλοῖς οἱ περὶ τὰ τέλη »,** Ἡσ. **« παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν οἱ ἄρχοντες, τὰ δημόσια πράττοντες » :** Θουκ.5,47 **ἐν δὲ Μαντινείᾳ οἱ δημιουργοὶ καὶ ἡ βουλὴ καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί,** Ἐπιστ. π.Δημ.280 **τοῖς δημιουργοῖς καὶ τοῖς συνέδροις,** Πολύβ.23,5,Ἐπιγρ.· **7)** τίτλος ἱερέως : Πάπ. **δημιουργὸς θεᾶς Ῥώμης·** **8)** Ἡσ. « δαμιουργοί, αἱ πόρναι ».

δημιουργῶ-έω, μέλλ. -ήσω κ. νεώτ. κ. δημ. εἶμαι δημιουργός, ἀσκῶ βιοτεχνικὸν ἐπάγγελμα : Πλάτ.Νόμ.846 Ε **πολλῶν οἰκετῶν ἐπιμελούμενος ἑαυτῷ δημιουργούντων·** πρβλ. αὐτ.Πολιτ.288 D **ἐξ ὧν καὶ ἐν οἷς δημιουργοῦσιν ὁπόσαι τῶν τεχνῶν νῦν εἴρηται·** ‖ μτφ. : Ἀριστλ.ΖΜ 645 a, 9 **ἡ δημιουργήσασα φύσις·** **2)** μετ' αἰτ. πράγμ. ποιῶ, κατασκευάζω, παράγω τι : Πλάτ.Πολιτ.288 Ε **δημιουργεῖν σύνθετα ἐκ μὴ συντιθεμένων εἴδη γενῶν,** Ἀριστλ.ΖΠ 711 a, 18 **ἡ φύσις οὐδὲν δημιουργεῖ μάτην,** Πλούτ.Ἠθ.802 Β **ὕλην ἄψυχον δημιουργοῦντες·** ‖ κ. παθ. εἶμαι κατεσκευασμένος : Πλάτ.Πολ.414 D **καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἡ ἄλλη σκευὴ δημιουργουμένη·** ‖ **τὰ δημιουργούμενα** = τὰ προϊόντα τῶν τεχνῶν : Ἀριστλ.Η Νικ.1094 b,14 **τὸ γὰρ ἀκριβὲς οὐχ ὁμοίως ἐν ἅπασι τοῖς λόγοις ἐπιζητητέον, ὥσπερ οὐδ' ἐν τοῖς δημιουργουμένοις·** ‖ νεώτ. κυρ. ἐπὶ καλλιτεχνῶν, ἐκτελῶ πρωτότυπα ἔργα : **ὁ καλλιτέχνης δὲν μιμεῖται, ἀλλὰ δημιουργεῖ, - ἐδημιούργησεν ἔργον καθαρᾶς φαντασίας·** **3)** μτφ. διαπλάττω, ἀσκῶ, μορφῶ : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.20 **εἰς ἀρετὴν.. πλάττοντι καὶ δημιουργοῦντι τὸν υἱόν·** ‖ νεώτ. παθ. διαπλάσσομαι, διαμορφώνομαι· **4)** ἐπὶ τοῦ θεοῦ, φέρω εἰς τὴν ὕπαρξιν, πλάττω ἐκ τοῦ μὴ ὄντος: Πλάτ.Σοφ.265 C **θεοῦ δημιουργοῦντος φήσομεν ὕστερον γίγνεσθαι,** Φίλων 1,4 **δημιουργεῖν τὸν ὁρατὸν κόσμον,** Δαμάσκ.Ἀρχ. 304· παθ. : Πρόκλ.Στοιχ.Θε.207· **5)** κατέχω τὴν ἀρχὴν τοῦ δημιουργοῦ **βλ.λ.6)·** Ἐπιγρ. **δαμιοργέοντος Μίκκωνος·** ‖ γεν. ἄρχω πολιτικὴν ἀρχήν, ἀντίθ. στρατηγέω : Ἀρτεμίδ.2,22· ‖ μετ' αἰτ. διοικῶ, διευθύνω : Ἐπιγρ. **δαμιουργεόντων τὰ ἱερά.**

δημιώδης-ους-ες μτγν. ὁ δημώδης βλ.λ. ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ κοινῶς ἐν χρ. : Φιλόδ.Μουσ.27.

δημιῶν Ἡσ. « τὸν δῆμον διοικῶν ».

δημιωστί ἐπίρρ. δημοσίᾳ : Εὐστ.Ὀδ.1899,57.

δημοβόητος-ον Ἡσ.«δημολάλητος, δημοβόητος».

δημοβορία (ἡ) μσν. τὸ δημοβορεῖν, ἡ ἰδιότης τοῦ δημοβόρου βλ.λ. : Ἰωσ.Γενέσ.76,3.

δημοβόρος-ον ὁ κατατρώγων, δαπανῶν τὰ τοῦ δήμου, τὰ δημόσια : Ἰλ.Α 231 **δημοβόρος βασιλεὺς ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις,** Φίλ.2,561 ὁ μισόπολις, **ὁ δημοβόρος** (περὶ τοῦ Καλιγούλα).

δημοβορῶ-έω μσν. εἶμαι δημοβόρος **βλ.λ.,** καταδαπανῶ τὰ τοῦ δήμου : Εὐστ.Ἰλ.1143,46.

δημοβούλευμα-ατος (τό) νεώτ. ἀπόφασις, βούλευμα, ἐτυμηγορία βλ.λ. τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ.

δημογεροντία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀξίωμα τοῦ δημογέροντος βλ.λ., ἡ ὁμὰς τῶν δημογερόντων· **2)** ὁ τόπος ἔνθα συνήρχοντο οἱ δημογέροντες.

δημογεροντικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς δημογέροντας βλ.λ.1) ἢ τὴν δημογεροντίαν βλ.λ.

δημογέρων-οντος κ. νεώτ., δημ. **δημογέροντας,** δωρ. **δαμογέρων** ὁ γεροντότερος ἐν τῷ δήμῳ, δθ. κ. ὁ ἐντιμότερος, ὁ ἀπολαύων τοῦ μεγαλυτέρου σεβασμοῦ μετὰ τὸν ἡγεμόνα, ὁ πρόκριτος : Ἰλ.Λ 372 **ἐπὶ τύμβῳ Ἴλου Δαρδανίδαο, παλαιοῦ δημογέροντος·** ‖ κατὰ πληθ. δημογέροντες οἱ εὐγενεῖς, οἱ ἄρχοντες : αὐτ.Γ 149 **εἵατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι, ἀλλ' ἀγορηταὶ ἐσθλοί,** Εὐρ.Ἀνδρ. 300 **ποῖον οὐκ ἐλίσσετο δαμογερόντων βρέφος φονεύειν·** ‖ ὁμ. κ. παρ' Ἰουδαίοις : Φίλ.2,94 **δημογέροντες τοῦ ἔθνους·** **2)** νεώτ. δημ. **ἐπὶ** Τουρκοκρατίας αἱρετὸς ἄρχων ἑλληνικῆς κοινότητος, ἔχων διοικητικὴν κ. ἀστυνομικὴν ἐξουσίαν.

δημογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ στατιστικὴ μελέτη

τῆς καταστάσεως καὶ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ χώρας τινός.
δημογραφικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δημογραφίαν βλ.λ. : δημογραφικαὶ μελέται.
δημογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν δημογραφίαν, ἀπὸ δημογραφικῆς ἀπόψεως, ἢ κατὰ τὰ πορίσματα τῆς δημογραφίας.
δημογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν δημογραφίαν ἀσχολούμενος· ‖ ὁ ἐν δημογραφικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐργαζόμενος.
δημοδιδασκαλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον ἢ τοὺς δημοδιδασκάλους βλ.λ.
δημοδιδασκάλισσα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ δημοδιδάσκαλος βλ. λ., ἡ διδασκάλισσα δημοτικοῦ σχολείου, ἡ δασκάλα.
δημοδιδάσκαλος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. κ. δημοδιδασκάλισσα ὁ διδάσκαλος τοῦ δήμου, ὁ ἱεροκήρυξ : Συνέσ. ἐν Μl.1553 Β· **2)** νεώτ. ὁ διδάσκων τὰ πρῶτα γράμματα, ὁ λειτουργὸς τῆς στοιχειώδους, δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁ διδάσκαλος (δάσκαλος) δημοτικοῦ σχολείου, ὁ δάσκαλος : μετεκπαιδευόμενοι δημοδιδάσκαλοι.
δημοδίωκτος-ον Ἡσ. « δημόσσοος . . ὁ δημοδίωκτος ».
δημοεγερσία μσν. ἡ δημεγερσία βλ.λ. : Σάθ. (Μιχ.'Ατταλ.) l,28 ἢ δι' ὑπεροψίαν ἢ καταφροσύνην ἢ δημοεγερσίαν.
δημοεγέρτης (ὁ) μσν. ὁ δημεγέρτης βλ.λ.· Σουΐδ. « ἀνάπται, δημοεγέρται ».
δημοειδής-οῦς-ές ὁ κοινός, ταπεινός : Ἱππ. Ἄρθρ.78 ἐπιθυμέει δημοειδέος κιδδηλίης.
δημοεξάπτης (ὁ) μσν. ὁ ἐξάπτων τὸν δῆμον, ὁ δημεγέρτης βλ.λ. : Τζέτζ.Χιλ.10,430.
δημοθεές Ἡσ. « θεωρόν ».
δημόθεν ἐπίρρ. ἀπὸ τοῦ δήμου, τῆς κοινότητος, ἀπὸ τοῦ δημοσίου : Ὀδ.Τ 197 δημόθεν ἄλφιτα δῶκα (δαπάναις τοῦ δήμου)· **2)** ἐκ μέσου τοῦ δήμου, ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ λαό : Ἀπολλ. Ρ l,7 τοῦδ' ἀνέρος, ὅντιν' ἴδοιτο δημόθεν οἰοπέδιλον· **3)** ἐπὶ καταγωγῆς, ἐκ δήμου : Ἐπιγρ. πατρὸς τοὔνομ' ἔχων, δημόθεν Εὐπυρίδης.
δημοθέσεση (sic) Ἡσ.«ἐθεώρει»· πρβλ. δημοθεές.
δημοθοινία (ἡ) κ. μσν. δημοσία εὐωχία, γεῦμα συμποσιακὸν παρατιθέμενον εἰς τὸν λαόν : Ἀριστλ. Κόσ.400 b,21, Λουκ.Φάλ.l,3 τὸν δῆμον ἐν θέαις . . καὶ πανηγύρεσι. καὶ δημοθοινίαις διῆγον· **2)** κατ' ἐπέκτ. ἑορτάσιμος ἡμέρα : Θεοδώρ. Ἐκκλ.Ἱστ.3 ἐτησίῳ γεραίρονται δημοθοινίᾳ.
δημοθοινῶ-έω Ἐπιγρ.προσφέρω δημοθοινίαν βλ.λ.
δημοθόρυβος-ον μτγν. ὁ θορυβῶν τὸν δῆμον, ὁ τρομάζων τὸν λαόν : Καισάρ.Διάλ.3,140 κραυγὰς οἱ κόρακες δημοθορύβας (sic) ἀφίασιν.
δημόθρους-οος-ουν ποι. κ. μσν. ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ θρυλούμενος, ὁ περιβόητος : Αἰσχ.Ἀγ.938 φήμη γε μέντοι δημόθρους μέγα σθένει, αὐτ.1409 δαμοθρόοις ἀραῖς· **2)** ὁ ποιῶν τὸν δῆμον θροεῖν, θορυβεῖν : αὐτ.883 δημόθρους ἀναρχία (καθ' ἣν ὁ λαὸς βοᾷ), Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ. 62,22 ἔστιν δε καὶ δημόθρους κανὼν λέγων . .
δημοθυνία (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ δημοθοινία βλ.λ.
δημοκαλλίας Ἡσ. « τοὺς περὶ τὰ δημόσια ἀναστρέφοντας ».
δημοκατάρατος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου κατηραμένος : Θεοφύλ.Σ 6,6,151 τὸ δρᾶμα δημοκατάρατον.
δημοκηδής-οῦς-ές μτγν. ὁ κηδόμενος τοῦ δήμου, ὁ ἀγαπῶν τὸν λαόν : Στράβ.14,2,5 δημοκηδεῖς δ' εἰσὶν οἱ Ῥόδιοι, καίπερ οὐ δημοκρατούμενοι, Πλοῦτ.Ποπλ.10 ὥστε καὶ Ποπλικόλαν ἀνηγόρευσεν αὐτόν· σημαίνει δὲ τοὔνομα δημοκηδῆ.
δημοκηδία (ἡ) μσν. τὸ κήδεσθαι τοῦ δήμου· ‖ ἡ πρὸς τὸν λαὸν ἀγάπη : Ἰωσ.Γενέσ.76,2.
δημοκλῆ Ἡσ. « περιβόητον » (ἀναγν. δημοοχῆ ἢ δημολαλῆ)· πρβλ. δημολάλητος.
δημοκλίναρχος (ὁ) Ἐπιγρ., πάπ. πρόεδρος, προϊστάμενος δημοσίας θρησκευτικῆς ἑταιρείας.
δημόκοινος-ον ὁ δημόσιος, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν δῆμον· Σουΐδ. « δημόκοινον· δημόσιον, τὸ τοῦ δημοσίου »· ‖ ὅθ. ὡς οὐσ. δημόκαινος (ἐνν. δοῦλος) ὁ δήμιος βλ.λ. 3)· ΕΜ 265,23 « δημόκοινος· δημόσιος βασανιστὴς ἢ ὁ δήμιος ἤγουν ὁ ἐκ τοῦ δήμου τὸ φονεύειν κληρωθείς » : Σοφ.ἀπ.780 οἷος γὰρ ἡμῶν δημόκοινος οἴχεται, Ἀντιφ.1,20 τῷ γὰρ δημοκοίνῳ τροχισθεῖσα παρεδόθη, Ἰσοκρ.17,15· ‖ Εὐστ.Ὀδ.1833,54 « ὡς ἀπὸ τοῦ παρὰ τοῖς ὕστερον κολαστικοῦ δημίου, ἐξ οὗ σκῶμμα πονηροῖς ἐπέκειτο τὸ δημόκοινος »· **2)** Ἡσ. « πόρνος »· **3)** ὡς ἐπίθ. ὁ κοινός, εὐτελής, ὁ κατωτέρας ποιότητος : Λυκόφρ.π.Ἀθην.10,420 C ὁ τ' ἀλιτήριος καὶ δημόκοινος ἐπεχόρευε δαφιλής.
δημοκόλαξ-ακος μτγν. κ. νεώτ. ὁ κολακεύων τὸν δῆμον, τὸν λαόν, ὁ δημαγωγός : Διον.Ἀλ.Ρωμ. 6,60 οὐδενὶ γὰρ ἄδηλον ὅτι πᾶς τύραννος ἐκ δημοκόλακος φύεται, Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.31 καὶ τὸν ἄπιστον Ὑπερίδην, τὸν ἄφιλον δημοκόλακα.
δημοκόπημα-ατος (τό) μτγν. κ. νεώτ. πᾶσα πρᾶξις γενομένη πρὸς ἐπίτευξιν δημοτικότητος, ἀγάπης παρὰ τῷ λαῷ, ἰδίως ἡ διὰ πλάνης τοῦ λαοῦ τοῦτο ἐπιδιώκουσα : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,29 ὁ δὲ τοῦ δημοκοπήματος ἐκπεσών.
δημοκοπία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ τεχνασμάτων, κολακειῶν ἢ ἄλλων δημαγωγικῶν μέσων προσπάθεια πρὸς κτῆσιν τῆς εὐνοίας τοῦ δήμου, ὅθ. γεν. ἡ διαγωγὴ τοῦ δημοκόπου βλ.λ. : Διον.Ἀλ. Ρωμ. 6,60 δημοκοπίαν καὶ τυραννικῶν ἔργων ἐπιθυμίαν, Πλοῦτ.Δίων 47 καὶ τοῦ πολιτεύματος ἐξελεῖν δημοκοπίαν, ἐπιμανὲς νόσημα, τυραννίδος οὐκ ἔλαττον, Στράβ.14,5,14 κατὰ τὰς ἐκλογὰς ὠργίασεν ἡ δημοκοπία· ‖ δημ. ἰδίως κατὰ πληθ. δημοκοπίες κ. οἱ δημαγωγικοὶ τρόποι ἢ λόγοι : εἶναι δημοκοπίες ὅσα μᾶς εἶπε.
δημοκοπικά ἐπίρρ. δημ. δημοκοπικῶς βλ.λ.
δημοκοπικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς δημοκόπον βλ.λ. ἢ ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανὸς πρὸς δημοκοπίαν, ὁ ἔμπειρος δημοκόπος : Πλάτ.Φαῖδρ.248 Ε σοφιστικὸς ἢ δημοκοπικὸς (βίος) (διόρθ. δημοτικός) : Μᾶρκ.Αὐρ.1,16 μήτε περὶ ἀνθρώπους δημοκοπικόν, - δημοκοπικὴ ἀγόρευσις, - δημοκοπικὰ κόλπα.
δημοκοπικῶς ἐπίρρ μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον δημοκόπου ἢ πρὸς δημοκοπίαν βλ.λς. : Βασ.2,366 C οὐ πρὸς ἔνδειξιν τῶν πολλῶν οὔτε δημοκοπικῶς τὴν ταπεινοφροσύνην ἐπιτηδεύειν,Εὐστ. Πον.114,3 καὶ που καὶ αὐτοὶ δημοκοπικῶς φασὶ πρὸς τὸν οὕτω ψευδωνυμούμενον· νεώτ. κ. δημ. ἐν χρ. κ. τὰ παραθ. : ὡμίλησε δημοκοπικώτατα.
δημοκόπος (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ παντοιοτρόπως κ. ἰδίως διὰ πλάνης ἐπιζητῶν τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ, ὁ κόλαξ τοῦ λαοῦ, ὁ δημαγωγός : Διον. Ἀλ.Ρωμ.5,65 τὸν εἰσηγησάμενον δημοκόπον καὶ πονηρὸν ἀποκαλεῖν, Φίλ.2,47,10 ὁ μὲν γὰρ δημοκόπος καὶ δημηγόρας ἀναβὰς ἐπὶ τὸ βῆμα δοῦλος . . γίνεται, Λασκαρ.Ἀγυρτεία 8 σὺ στὸ φόρο προβοδώνεις (τὸ γαλιότο δημοκόπο.
δημοκοπῶ-έω μτγν., νεώτ. κ. δημ. κολακεύω τὸν δῆμον, ἐπιζητῶ τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ, φέρομαι ὡς δημοκόπος, κάνω δημοκοπία : Πλοῦτ.Γ Γράκχ.9 τὸν μὲν γὰρ ἀποικίας δύο γράψαντα καὶ τοὺς χαριεστάτους τῶν πολιτῶν εἰσάγοντα δημοκοπεῖν ᾐτιῶντο, Ἀππ.Συρ.16 τὰ λείψανα τῶν τότε πεσόντων ἄταφα ἔτι ὄντα μεγαλοπρεπῶς ἔθαπτε, δημοκοπῶν ἐς Μακεδόνας.

δημόκραντος-ον ποι. ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπιδοκιμασθείς, ἐπικυρωθείς : Αἰσχ.᾿Αγ.457 **δημοκράντου δ᾿ ἀρᾶς τίνει χρέος.**

δημοκράτης (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. -άτις, δημ. -άτισσα παρ᾿ἀρχ. μ. ὡς κύριον ὄνομα, εἰδ.π. Βυζαντ. ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος, ἀρχηγὸς ἑκατέρου τῶν δήμων, ἤτοι ἑκατέρας τῶν φατριῶν, τῶν Βενέτων καὶ τῶν Πρασίνων, ἔχων ἀξίωμα ἀνώτερον τοῦ τῶν δημάρχων : Κ Πορφ.᾿Εκθ.12,13,19 «δημοκράτης τῶν Πρασίνων· ὁ ἀεὶ ἐξκούβιτος, ἢ πληρέστερον, δομέστικος τῶν ἐξκουβίτων, δημοκράτης δὲ τῶν Βενέτων ὁ ἀεὶ δομέστικος τῶν σχολῶν»· **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ὁ δοξάζων ὅτι ἡ δημοκρατία βλ.λ. εἶναι τὸ προκριτώτερον πολιτειακὸν σύστημα, ἀ. δημοκρατικός· ‖ ὁ ἔχων ἀρχὰς δημοκρατικάς, ὁ πιστεύων εἰς τὴν ἰσότητα ἐν τῇ κοινωνίᾳ· ‖ ὁ εὐπροσήγορος, προσηνής, καταδεκτικὸς πρὸς τοὺς εἰς κατωτέραν κοινωνικὴν θέσιν εὑρισκομένους.

δημοκρατία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. **δαμοκρατία** (᾿Επιγρ.) πολιτειακὸν σύστημα ἐρειδόμενον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς λαϊκῆς (τῆς τοῦ δήμου) κυριαρχίας κατ᾿ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μοναρχίαν (τυραννίαν ἢ βασιλείαν) καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν (ἢ ἀριστοκρατίαν), ῥυθμίζον δὲ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς βουλήσεως τῆς πλειοψηφίας τῶν πολιτῶν : ῾Ηρ.6,43 **τοὺς γὰρ τυράννους τῶν ᾿Ιώνων καταπαύσας πάντας ὁ Μαρδόνιος δημοκρατίας κατίστα εἰς τὰς πόλεις,** Θουκ.2,37 **καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ᾿ ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται, μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον..,** ᾿Αριστλ.Πολιτ.1279 b,18 **ὀλιγαρχία δ᾿ ὅταν ὦσι κύριοι τῆς πολιτείας οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες, δημοκρατία δὲ τοὐναντίον ὅταν οἱ μὴ κεκτημένοι πλῆθος οὐσίας ἀλλ᾿ ἄποροι,** Παυσ.9,1 **βασιλεῖαι γὰρ πολλαχοῦ τῆς ῾Ελλάδος καὶ οὐ δημοκρατίαι καθεστήκεσαν·** **2)** νεώτ. **δημοκρατία ἄμεσος** ἡ λειτουργοῦσα δι᾿ ἀπ᾿ εὐθείας ἐξασκήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ ἐν συνελεύσει· ‖ **δημοκρατία ἔμμεσος** ἀποτελοῦσα καὶ τὴν συνήθη μορφὴν τοῦ ἐπὶ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας βασιζομένου πολιτεύματος, καθ᾿ ἣν ἡ πολιτικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐμμέσως δι᾿ αἱρετῶν ἀντιπροσώπων, ἀ. ἀντιπροσωπευτική· ‖ **δημοκρατία μικτή** ἐν ᾗ ἀπαντῶνται καὶ θεσμοί, καθ᾿ οὓς ὁ λαὸς ἀσκεῖ ἀπ᾿ εὐθείας πολιτικὴν ἐξουσίαν· ‖ **δημοκρατία βασιλευομένη** καθ᾿ ἣν ὁ ἀνώτατος ἄρχων εἶναι κληρονομικός· ‖ **δημοκρατία ἀβασίλευτος** ἔχουσα τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα αἱρετὸν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως (δι᾿ ἀντιπροσώπων)· **3)** νεώτ. ἡ δημοκρατουμένη πολιτεία, χώρα δημοκρατικῶς κυβερνωμένη, κράτος δημοκρατικόν : Ψυχάρ.Ταξ.19 **βασίλεια καὶ δημοκρατίες ἔτρεμαν μπροστά σου·** **4)** ὁμάς, κοινωνία ἐμβίων ἐν συναφείᾳ ἐργασίας ὄντων πρὸς ἄλληλα καὶ ἰδίως ἡ τῶν ἐπὶ κοινῷ ἀποτελέσματι συνεργαζομένων : ἡ δημοκρατία τῶν γραμμάτων (τὸ σύνολον τῶν λογίων), - ἡ δημοκρατία τῶν μελισσῶν· **5)** ἐν τῇ τέχνῃ, ὡς προσωποποίησις τοῦ κατ᾿ ἐξοχὴν φιλελευθέρου πολιτεύματος : Παυσ.1,3,2 **ἐπὶ δὲ τῷ τοίχῳ τῷ πέραν Θησεύς ἐστι γεγραμμένος καὶ Δημοκρατία καὶ Δῆμος,** ᾿Επιγρ. **θυσία τῇ Δημοκρατίᾳ,** ᾿Επιγρ. **ἄγαλμα τῆς Δημοκρατίας·** **6)** μσν. π. Βυζαντινοῖς εἰδ. ἡ ὀχλοκρατία τῶν δήμων, τῶν φατριῶν τῶν Πρασίνων καὶ τῶν Βενέτων : Ι Μαλάλ.416,22 **ἡσύχασεν ἡ δημοκρατία τοῦ Βενέτου μέρους·** **7)** ὁμ. ἡ ἐπικράτησις τοῦ ἑνὸς δήμου : Ι Μαλάλ. 246,10 **ὁ δὲ αὐτὸς Κλαύδιος βασιλεὺς καὶ τῇ δημοκρατίᾳ τῶν Πρασίνων κατάστασιν ἔδωκεν.**

δημοκρατίζω μτγν., νεώτ. κ.δημ. ἔχω ἀρχάς, φρονήματα δημοκρατικὰ βλ.λ. : ᾿Αππ.Λιβ.70 **Καρχηδονίων δ᾿ οἱ δημοκρατίζοντες τοὺς τὰ Μασσανάσσου φρονοῦντας ἐξέβαλον.**

δημοκρατικά ἐπίρρ. δημ. δημοκρατικῶς βλ.λ.

δημοκρατικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ὁ κατάλληλος ἢ ὁ πρόσφορος ἢ ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν δημοκρατίαν βλ.λ. : Πλάτ.Πολ.338 E **τίθεται δέ γε τοὺς νόμους ἑκάστη ἀρχὴ πρὸς τὸ αὑτῇ ξυμφέρον, δημοκρατία μὲν δημοκρατικούς, τυραννὶς δὲ τυραννικούς,** ᾿Αριστλ.Πολιτ.1280 a,9 **καὶ τί τὸ δίκαιον τό τε ὀλιγαρχικὸν καὶ δημοκρατικόν,** Πολύβ.24,9,3 **ἐν δημοκρατικῷ.. πολιτεύματι,** - **δημοκρατικὰ ἰδεώδη,** - **δημοκρατικὰ σωματεῖα** (τὰ πρὸς προάσπισιν τῆς δημοκρατίας)· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ὀπαδὸς τῆς δημοκρατίας, ὁ πιστεύων εἰς τὴν δημοκρατίαν ὡς τὸ καλύτερον πολίτευμα : Λυσ.25,8 **οὐδείς ἐστιν ἀνθρώπων φύσει οὔτε ὀλιγαρχικός, οὔτε δημοκρατικός,** Πλάτ. Πολ.571 A **τὰ δημοκρατικὰ κόμματα·** **3)** ὁθ.νεώτ. ὁ ἔχων διαθέσεις, τάσεις, ἀρχὰς ἰσότητος, καταδεκτικός, εὐπροσήγορος πρὸς τοὺς ἐν κατωτέρᾳ αὐτοῦ κοινωνικῇ τάξει.

δημοκρατικότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα δημοκρατικὸν βλ.λ. 3).

δημοκρατικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημοκρατικὸν βλ.λ. : Διόδ.Σ 2,23 **τὰς πόλεις.. διοικεῖσθαι δημοκρατικῶς,** Στράβ.6,3,4 **πολιτευόμενοι δημοκρατικῶς,** - **σκέπτονται -ατικῶς.**

δημοκρατισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἔννοια, ἡ ἀρχὴ τῆς δημοκρατίας, ἢ ἡ τάσις πρὸς τὴν δημοκρατικὴν ἰδεολογίαν, πίστις εἰς τὰ δημοκρατικὰ ἰδεώδη : **ὁ δημοκρατισμὸς ἔχει βαθείας ῥίζας ἐν Γαλλίᾳ.**

δημοκρατοῦμαι-έομαι κ. νεώτ., μέλλ. **δημοκρατηθήσομαι** κ. μέσ. **δημοκρατήσομαι,** παρακ. **δεδημοκράτημαι·** ἔχω δημοκρατικὸν πολίτευμα, διοικοῦμαι δημοκρατικῶς : ῾Ηρ.6,43 **ὡς χρεὸν εἴη δημοκρατέεσθαι Πέρσας,** ᾿Αριστφ.᾿Αχ.642 **καὶ τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσιν δείξας, ὡς δημοκρατοῦνται,** Θουκ.5,29 **πόλιν τε μεγάλην νομίζοντες καὶ Λακεδαιμονίοις διάφορον δημοκρατουμένην τε ὥσπερ καὶ αὐτοί·** ‖ ἐν χρ. κ. ἀπροσ. **δημοκρατεῖται** κρατοῦσιν, ὑπερισχύουσιν αἱ δημοκρατικαὶ ἀρχαί : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1265 b,38 **δημοκρατεῖσθαι δὲ κατὰ τὴν τῶν ἐφόρων ἀρχήν, διὰ τὸ ἐκ τοῦ δήμου εἶναι τοὺς ἐφόρους.**

δημοκρατῶ-έω μσν. ἐπὶ τῶν δήμων, τῶν Πρασίνων καὶ τῶν Βενέτων, ἐπικρατῶ, κατισχύω τοῦ ἑτέρου δήμου : Ι Μαλάλ.244,16 **παρρησίαν λαβὸν παρ᾿ αὐτῷ τὸ πράσινον μέρος ἐδημοκράτησεν ἐπὶ ἔτη γ᾿·** **2)** ὁμ. στασιάζω, φέρομαι ὀχλοκρατικῶς : Ι Μαλάλ.393,5 **τὸ πράσινον μέρος δημοκρατοῦν ἐπήρχετο·** πρβλ. δημοκρατία 6), 7).

δημοκρίτειος-ον μτγν. ὁ τοῦ Δημοκρίτου, ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος εἰς τὸν φιλόσοφον Δημόκριτον : Σέξτ.᾿Εμπ.Πυρρ.1,213 **Δημοκρίτειος φιλοσοφία·** ‖ **Δημοκρίτειοι** (οἱ) οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Δημοκρίτου : Πλούτ.᾿Ηθ.1108 E **ἑαυτὸν ἀνηγόρευε Δημοκρίτειον ὁ ᾿Επίκουρος.**

δημοκώκυτος ῾Ησ. «ἀθρήνητος, ἀνελεήμων».

δημολάλητος-ον ῾Ησ. «δημοβόητος», ΕΜ 265,19 «περιβόητος».

δημόλευστος-ον ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ λιθοβοληθείς : Λυκόφρ.331 **πρέσβυν Δολόγκων δημόλευστον ὠλένῃ·** ‖ **δημόλευστος φόνος** ὁ διὰ δημοσίου λιθοβολισμοῦ γινόμενος : Σοφ.᾿Αντ.36 **φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.**

δημολογία (ἡ) νεώτ. ἡ στατιστικὴ μελέτη τῆς καταστάσεως καὶ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, ἀ. δημογραφία βλ.λ.· **2)** εἰδ. κοινωνιολ. ἡ μελέτη, ἔρευνα τῶν ὁμαδικῶν, τῶν τοῦ δήμου ἐν συνόλῳ ἐκδηλώσεων ἐν τῇ κοινωνικῇ δράσει.

δημολογικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἱκανός, ἐπιτήδειος

εἰς τὸ δημοσίᾳ ὁμιλεῖν, ὁ ἔμπειρος δημηγόρος: Πλάτ.Σοφ.268 Β **τίνα οὖν ἀποφαινώμεθα τὸν μακρολογώτερον εἶναι; πότερα πολιτικὸν ἢ δημολογικόν;** **2**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δημολογίαν βλ.λ.

δημολογιστής (ὁ) νεώτ. διοικητικὸς ὑπάλληλος ἐντεταλμένος τὸν ἔλεγχον τῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων.

δημολογοκλέων-ωνος (ὁ) κωμ. προσωνυμία σκωπτικὴ τοῦ Κλέωνος: Ἀριστφ.Σφ.342.

δημολόγος (ὁ) μτγν. ὁ δημοσίᾳ ὁμιλῶν, ὁ δημηγόρος: Συνέσ.55 Α.

δημολογῶ-έω μτγν. δημηγορῶ, ὁμιλῶ ἀρεστὰ τῷ δήμῳ, τῷ λαῷ: Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 7,440 **ᾔδει Ἀριστοκράτης καὶ μείλιχα δημολογῆσαι.**

δημοπίθηκος (ὁ) ὁ διὰ κολακειῶν ἀπατῶν τὸν δῆμον, ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀπατεών: Ἀριστφ.Βάτρ.1085 **δημοπιθήκων ἐξαπατώντων τὸν δῆμον ἀεί.**

δημοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ τῶν δήμων πρόσκτησις ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἢ ἡ ἀνάληψις καὶ ἐκμετάλλευσις ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὁλότητος τῶν δημοτῶν· πρβλ. δημοσιοποίησις, κρατικοποίησις.

δημοποίητος-ον μτγν. ἐπὶ ξένων ἢ ἀπελευθέρων, ὁ γενόμενος πολίτης, ὁ πολιτογραφηθείς: Πλούτ. Σόλ.24 **παρέχει δ' ἀπορίαν καὶ ὁ τῶν δημοποιήτων νόμος ὅτι γενέσθαι πολίτας οὐ δίδωσι,** Λουκ. Σκύθ.8 **ἐμυήθη μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρσις, δημοποίητος γενόμενος.**

δημόπρακτος-ον ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ, τοῦ δήμου πραχθείς, τελεσθείς: Αἰσχ.Ἱκ.942 **τοιάδε δημόπρακτος ἐκ πόλεως μία ψῆφος κέκρανται.**

δημοπρασία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ δημοσίᾳ γενομένη ἐκποίησις πραγμάτων παρεχομένων τελικῶς εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδοτοῦντα, ἄ. πλειστηριασμὸς βλ.λ.: **τοῦ βγάλανε τὰ πράματα στὴ δημοπρασία,** Βάρν.Ἀπολ.Σ 1,7 **μήτε τὰ χωράφια ποὺ δὲν ἔχω θέλανε νὰ μοῦ τὰ τσεπώσουνε φτηνὰ στὴ δημοπρασία·** ‖ **μειοδοτικὴ δημοπρασία** δημοσίᾳ διεξαγομένη πρᾶξις πρὸς ἀγορὰν πράγματος ἢ ἀνάθεσιν ἔργου εἰς τὸν ὁρίζοντα τὴν εὐθηνοτέραν τιμήν, ἄ. μειοδοτικὸς διαγωνισμός.

δημοπρατήριο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τόπος ἔνθα τελεῖται δημοπρασία βλ.λ.

δημοπράτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πωλῶν, ἐκποιῶν τὰ δημόσια πράγματα: Πολυδ.9,10· **2**) νεώτ. ὁ πωλῶν ἐν δημοπρασίᾳ.

δημοπρατῶ-έω νεώτ. ἐκτίθημι εἰς δημοπρασίαν, πωλῶ ἐν πλειστηριασμῷ.

δημοπρόβλητος-ον μον. ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου προβληθείς, ἐκλεγείς, λαοπρόβλητος: Νικήτ.Χων. Χρον.18,5.

δημόριος Ἐπιγρ. δημόσιος.

δημορριφής-οῦς-ές ποι. ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ ριφθείς, ἐκπεμφθείς, ὅθ. κ. λεχθείς: Αἰσχ. Ἀγ.1616 **δημορριφεῖς.. λευσίμους ἀράς.**

δῆμος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. **δᾶμος** ἐδαφικὴ περιοχή, γῆ, χώρα: Ἰλ.Ε 710 **Βοιωτοὶ μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες,** Ὀδ.Ν 266, Ἀπολλ.Ρ 3,472 **οἱ δ' ἐπεὶ οὖν δήμου τε καὶ ἄστεος ἐκτὸς ἔβησαν,** Μουσ.329 **πλῶε βαθυκρήπιδος ἐπὶ εὐρέα δῆμον Ἀβύδου·** ‖ ὁμ. κ. μτφ.: Ὀδ.Ω 12 **παρ' ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων ἤισαν** (ἡ χώρα, ὁ τόπος τῶν ὀνείρων)· **2**) συνεκδ. οἱ κάτοικοι, ὁ πληθυσμὸς χώρας τινός: Ἰλ.Γ 50 **πατρί τε σῷ μέγα πῆμα πόληΐ τε παντί τε δήμῳ,** Ὀδ.Η 11, Αἰσχ.Πέρσ.732 **Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος·** ‖ ἰδίως ὁ λαὸς τῆς ὑπαίθρου, ὅθ. ὁ κοινὸς λαός, τὸ πλῆθος, κατ' ἀντίθ. πρὸς τοὺς εὐγενεῖς: Ἰλ.Β 198 **ὃν δ' αὖ δήμου ἄνδρα βοόωντά τ' ἐφεύροι,** Ἡσίοδ.Ἔργ.261 **ὄφρ' ἀποτίσῃ δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων,** Σόλ.3 **δήμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον γέρας,** Ἡρ.5,66 **ἑσσούμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν δῆμον προσεταιρίζεται,** Θουκ.5,4, ΚΔ Πράξ.12,22 **ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς, ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει,** Λουκ.Κρόν.2 **ἰδιώτης εὐθύς εἰμι καὶ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς·** ‖ π. Ρωμαίοις, ἡ τάξις τῶν πληβείων: Διον.Ἁλ. Ρωμ.6,88· ‖ σπαν. ἐπὶ ἑνὸς προσ.: Ἰλ.Μ 213 **οὐδὲ ἔοικε δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν** (ἄνθρωπον ἐκ τοῦ κοινοῦ λαοῦ)· πρβλ. δήμιος (1)· ‖ ὁμ. **δῆμος γυνή** ἡ κοινὴ γυνή, ἡ πόρνη, ἡ δημόσια: Ἀρχίλ.184· ‖ ἐν τῷ στρατῷ, οἱ ἁπλοῖ στρατιῶται κατ' ἀντίθ. πρὸς τοὺς ἔχοντας ἀξίωμά τι: Ξεν.ΚΠ 6,1,14 **ὁ δῆμος τῶν στρατιωτῶν·** **3**) κατ' ἐπέκτ. πλῆθος, μέγας ἀριθμὸς ὁμοίων ὄντων: Ἀντιφάν.206,7 **δῆμος ἰχθύων,** Φιλόστρ. Ἀπολλ.3,4 **οὐ λέγεται πιθήκων οἰκεῖν δῆμος,** Ἀλκίφρ.3,30 **σὺν τῷ νιφετῷ δῆμον ὅλον ὀρνέων φερόμενον,** Πολυδ.4,44 **δῆμον μαθητῶν·** **4**) ἐν πολιτικῇ ἐννοίᾳ, ὁ ἔχων τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν λαός, τὸ σύνολον τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν: Ἡρ. 3,81 **τυράννου ὕβριν φεύγοντας ἄνδρας εἰς δήμου ἀκολάστου ὕβριν πεσέειν,** Αἰσχ.Ἑπτ.1006 **ἀπαγγέλλειν με χρὴ δήμου προβούλοις τῆσδε Καδμείας πόλεως,** Θουκ 6,35 **ὃς δήμου τε προστάτης ἦν,** Ἐπιγρ. **ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων·** ‖ ὡς προσωποποίησις: Ἀριστφ.Ἱππ 42, Παυσ.1,3,2 **Θησεύς ἐστι γεγραμμένος καὶ Δημοκρατία καὶ Δῆμος,** Ἐπιγρ. **ἱερεὺς τοῦ Δήμου καὶ τῶν Χαρίτων·** ‖ τὸ πολίτευμα τῆς λαϊκῆς διακυβερνήσεως, ἡ δημοκρατία βλ.λ.: Ἡρ.3,82 **τριῶν γὰρ προκειμένων.. δήμου τε ἀρίστου καὶ ὀλιγαρχίης καὶ μουνάρχου,** Θουκ.1,107 **ἐλπίσαντες δῆμόν τε καταπαύσειν οἱ τύραννοι,** Ξεν.Ἑλλ.7,3,3, Δημ.461 **αἱ παρὰ τῶν δήμων δωρεαί,** Ἀριστλ.Ἀθ.8,4, Ἐπιγρ. **πολίτευμα εἶναι ἐν Χίῳ δῆμον·** ‖ ἡ συνέλευσις, ἡ ἐκκλησία τῶν πολιτῶν: Πλάτ.Πολ.565 Β **λέγοντές τε ἐν τῷ δήμῳ,** Ἐπιγρ. (συνήθ. φρ.) **ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ,** ἀρχ. κ. νεωτ. παροιμ. **τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ** (τὰ οἰκογενειακὰ πράγματα δὲν ἁρμόζει νὰ κοινολογῶνται)· **5**) ὡς τοπικὴ διαίρεσις, τμῆμα, μέρος χώρας τινὸς συνυπονοουμένων καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατοίκων· Πολυδ.9,8 «**τὰ μέρη τὰ ἔξω τῆς πόλεως.. δῆμοι, κῶμαι, ἀγροί**»: Ἡρ 1,170 **τὰς δὲ ἄλλας πόλιας οἰκεομένας μηδὲν ἧσσον νομίζεσθαι κατά περ εἰ δῆμοι εἶεν,** Πλάτ.Νόμ.746 Β **φρατρίας καὶ δήμους καὶ κώμας·** πρβλ. Ἀριστλ.Ποιητ.1448 a,37 « **αὐτοὶ μὲν γὰρ** (οἱ Δωριεῖς) **κώμας τὰς περιοικίδας καλεῖν φασιν, Ἀθηναίους δὲ δήμους**»· ‖ εἰδ. ἐν Ἀττικῇ, ἑκάστη τῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν φυλῶν, ἧς προΐστατο ὁ δήμαρχος: Ἡρ.5,69 **δέκα δὲ καὶ τοὺς δήμους κατένειμε ἐς τὰς φυλάς,** Ἀριστλ.Ἀθ.21,4, Στράβ.9,1,16 **ἕνα τῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δήμων·** ‖ συνήθ. πρὸς δήλωσιν τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τινος: Ἡρ.9,73 **Σωσιφάνης ἐκ δήμου Δεκελεῆθεν,** Πλάτ.Εὐθύφρ.2 Β **τῶν δήμων Πιτθεύς,** Ἀντιφάν.211 **δήμου Ἁλαιεύς,** Ἐπιγρ. **ἐπιγράφει τοὺς βουλευτὰς πατρόθεν καὶ τοῦ δήμου·** ‖ κ. μτφ.: Φιλόστρ.Γυμν.44 **φυσιολογοῦσα τοὺς ἰχθῦς ἀπὸ τῶν τῆς θαλάσσης δήμων** (τῶν τόπων, ἐν οἷς ζῶσι)· **6**) εἰδ. νεώτ. διοικητικὴ περιφέρεια κεκτημένη **κοινοτικὴν** αὐτοδιοίκησιν, ἄνευ πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ ἕδραν ἔχουσα πόλιν ἢ κώμην τινά: **δῆμος Ἀθηναίων·** **7**) μτγν. κ. μον. φατρία ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ: Ἐπιγρ.· ‖ εἰδ. π. Βυζαντινοῖς, ἑκατέρα τῶν δύο μερίδων, τῶν φατριῶν τοῦ Ἱπποδρόμου τῶν Πρασίνων καὶ τῶν Βενέτων: Ἰ Μαλάλ.397,13 **περιεγένετο ὁ δῆμος τοῦ Πρασίνου μέρους,** Θεοφ.Σιμ.Ἱστ.8,4,202 Β **εἰώθει δὲ ὁ βασιλεὺς συνεορτάζειν τοῖς δήμοις·** **8**) συνεκδ. ὁ τόπος τοῦ Ἱπποδρόμου: Δουκάγγ.6,287· **9**) τὸ μαγικὸν φυτὸν κατανάγκη βλ.λ.: Ψ Διοσκ.4,131.

Δ

δημός (ὁ) τὸ λίπος, πάχος, ξύγγι· Ἡσ. « τὸ λίπος, ὁ ἐπίπλους τῶν ἱερείων » : Ἰλ.Ψ 750 βοῦν θῆκε μέγαν καὶ πίονα δημῷ, αὐτ.Ψ 243 δίπλακι δημῷ (διὰ διπλοῦ στρώματος λίπους), Ἀριστφ.Σφ.40 βόειον δημόν· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων : Ἰλ.Θ 380 κορέει κύνας ἠδ᾽ οἰωνοὺς δημῷ καὶ σάρκεσσι.

δημοσθένειος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς τὸν ῥήτορα Δημοσθένη : Λογγῖν.Ὕφ.34,2 μιμεῖσθαι τὰ δημοσθένεια κατορθώματα.

δημοσθενίζω μτγν. μιμοῦμαι τὸν ῥήτορα Δημοσθένη : Πλούτ.Κικ.24.

δημοσθενικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ δημοσθένειος βλ.λ. : Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.15, Λογγῖν.Ὕφ.12,5.

δημοσθενικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸ ὕφος, τὴν ῥητορικὴν δύναμιν τοῦ Δημοσθένους: Διον.Ἀλ.Ῥητ.10,19.

δημόσια (ἡ) δημ. ἡ κοινὴ γυνή, ἡ πόρνη.

δημοσίᾳ ἐπίρρ. κ. νεώτ., ἰων. δημοσίῃ δοτικὴ τροπ. τοῦ θηλ. τοῦ δημόσιος βλ.λ. διὰ δημοσίων ἐξόδων, δημοσίᾳ δαπάνῃ, συνηθ. ἀντίθ. ἰδίᾳ (δαπάνῃ) : Ἡρ.1,30 καί μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ ἔθαψαν, Θουκ.5,68 οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν εἰς τὸν πόλεμον δημοσίᾳ παρεῖχε· 2) δι᾽ ἀποφάσεως τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, κοινῇ συναινέσει : Δημ.530 οὐκ ἂν οἴεσθε δημοσίᾳ πάντας ὑμᾶς προξένους αὐτῶν ποιήσασθαι ;· 3) διὰ δημοσίαν ὑπηρεσίαν, χάριν τοῦ δημοσίου, ὡς ἄρχων : Θουκ.1,128 δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ αὐτὸς τριήρη λαβὼν.. (περὶ τοῦ Παυσανίου), Δημ.1102 ἀποδημοῦντος ἐμοῦ δημοσίᾳ· 4) ἀναφορικῶς πρὸς δίκην, ἐν δημοσίῳ δικαστηρίῳ : Ἀνδοκ.1,105 δημοσίᾳ κρίνειν· ‖ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς θανατικὴν ἐκτέλεσιν, διὰ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐκτελουμένης ὑπὸ δημοσίου ἐκτελεστοῦ, τοῦ δημίου : Ξεν.Ἀπομν.4,8,2 τὸν δὲ νόμον μηδένα ἐᾶν δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν ἕως ἂν ἡ θεωρία ἐκ Δήλου ἐπανέλθῃ, Δημ.1126 εἴθ᾽ ᾧ δημοσίᾳ προσῆκ᾽ ἐπὶ τοῖς εἰργασμένοις τεθνάναι· 5) ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ : Πλάτ.Ἀπολ.30 B ἐξ ἀρετῆς χρήματα καὶ τἆλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ· 6) κατὰ τὴν κοινὴν ἀντίληψιν, κοινῶς : Λουκ.Νιγρ.4 τῶν δημοσίᾳ νομιζομένων ἀγαθῶν· 7) κ. νεώτ. ἐνώπιον τοῦ δήμου, εἰς δημοσίαν ἐμφάνισιν, πρὸ τοῦ λαοῦ : Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,8,1 πέμψας τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀλβίνου δημοσίᾳ ἀνασταυρωθῆναι κελεύει, γλωσσ. δημοσίᾳ διδάσκω - ὡμίλησα.

δημοσιά (ἡ) δημ. κ. δεμοσιά, προφ. κ. δημοσά ὁ δημόσιος ἁμαξιτὸς δρόμος.

δημοσιακός-ή-όν σχόλ. κ. μσν. ὁ δημόσιος βλ.λ. : Σχόλ.Λυκόφρ.470 δημοσιακῶν ἐκκλησιῶν, Θεοφύλ.Βουλγ.3,679 C οὐδὲν τῶν δημοσιακῶν εὑρέθην κατέχων, Σάθ. (Μιχ.Ἀτταλ.) 1,266 καὶ ἀπὸ πάσης μὲν ἄλλης ἐπηρείας καὶ δημοσιακῆς διενοχλήσεως (ὑπὸ τοῦ δημοσίου).

δημοσίευμα-ατος (τό) νεώτ. τὸ ἐντύπως δημοσιευόμενον, οἷον μελέτη, ἔργον, ἄρθρον, ἔκθεσις ἐν ἐφημερίδι ἢ περιοδικῷ : τὰ τελευταῖά του δημοσιεύματα, - ἀνήθικα δημοσιεύματα.

δημοσίευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ γνωστοποίησις, τὸ ἐμφανές τι καθίστασθαι, ἡ ἐνώπιον τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ ἐμφάνισις, ἡ προσαγωγή· ‖ δθ. κ. ἡ διαπόμπευσις· ΕΜ 682,9 « λέγεται δὲ πομπὴ καὶ ἡ μετὰ σταυροῦ λιτὴ καὶ ἄφοδος καὶ δημοσίευσις » : Ἰω.Χρυσ.6,424 τῆς ἀφορήτου δημοσιεύσεως ἐκείνης ἀπαλλαγῆς (περὶ τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως· πρβλ. δημοσιεύω 6))· 2) νεώτ. ἡ εἰς τὸ δημόσιον ἀνακοίνωσις, γνωστοποίησις διὰ τοῦ τύπου : δημοσίευσις νόμου - ἀποφάσεως - ἐκθέσεως· ‖ καταχώρισις εἰς ἐφημερίδα, περιοδικὸν τεῦχος κ. γεν. ἔντυπον φύλλον οἷον πληροφοριῶν, ἀγγελιῶν, εἰδήσεων ἢ προϊόντων διανοητικῆς ἐργασίας (μελετῶν, ἄρθρων, δοκιμίων, λογοτεχνημάτων) : ἀπηγορεύθη ἡ δημοσίευσις τῶν πρακτικῶν τῆς δίκης, - συνεχίζεται ἡ δημοσίευσις τῶν ἀπομνημονευμάτων του· ‖ κ. ἡ εἰς βιβλίον ἔκδοσις.

δημοσιευτής (ὁ) μτγν. ὁ δημοσιεύων, ὁ καθιστῶν τι φανερόν, γνωστόν, ὁ ἀνακοινῶν : Ψ·Ἰω. Χρυσ.7,278,12 ὁ τῆς ἀρνήσεως δημοσιευτὴς καὶ τῆς προγνώσεως ἐμφανιστής.

δημοσιεύω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. δαμοσιεύω καθιστῶ τι δημόσιον, μεταβιβάζω εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου, δημεύω : Ξεν.Ἑλλ.1,7,10 θανάτῳ ζημιῶσαι καὶ τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι καὶ τὰ χρήματα δημοσιεῦσαι (διόρθ. δημεῦσαι), ΕΜ 340,38 καταδικασθέντων τινῶν δημοσιεύεσθαι τὰς οὐσίας· 2) καθιστῶ τι γνωστόν, ἀνακοινῶ, φέρω εἰς γνῶσιν τοῦ λαοῦ : Πλούτ.Ἠθ.34 C οὕτω καὶ λόγον κοινοῦν καὶ δημοσιεύειν τὴν χρείαν, Συνέσ.Ἐπιστ.137 ὁ τὸ πρᾶγμα ἥκιστα δημοσιεύων· ‖ τὰ δεδημοσιευμένα τὰ ἐν κοινῇ χρήσει, τὰ εἰς τὸν λαὸν διαδεδομένα ἀποφθέγματα : Ἀριστλ.Ῥητ. 1395 a,22 δεῖ δὲ τὰς γνώμας λέγειν καὶ παρὰ τὰ δεδημοσιευμένα (λέγω δὲ δεδημοσιευμένα οἷον τὸ « γνῶθι σαυτὸν » καὶ « μηδὲν ἄγαν »)· 3) νεώτ. κ. δημ. ἀνακοινῶ τι εἰς τὸ δημόσιον, εἰς τὸ κοινὸν διὰ τοῦ τύπου : αἱ ἐφημερίδες δημοσιεύουν τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, - τὸ διάταγμα ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως· ‖ καταχωρίζω ἐν ἐφημερίδι, περιοδικῷ φύλλῳ κ. γεν. ἐντύπῳ προϊὸν διανοητικῆς ἐργασίας, ἤτοι ἄρθρον, μελέτην, διατριβήν, δοκίμιον, λογοτέχνημα κτλ. : ἐδημοσίευσε σειρὰν διηγημάτων - ἐπιστημονικῶν διατριβῶν· ‖ κ. κατ᾽ ἐπέκτ. ἐκδίδω εἰς βιβλίον : θὰ δημοσιεύσῃ εἰς δύο τόμους μετάφρασιν τοῦ Εὐριπίδου· 4) μτφ. ἐπὶ πόρνης ἀναφορικῶς πρὸς τὸ σῶμα αὐτῆς, παρέχω, δίδω εἰς κοινὴν χρῆσιν, πορνεύομαι : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.1,84 δημοσιευούσῃ τὴν τοῦ σώματος ὥραν· 5) μσν. παθ. δημοσιεύομαι καθίσταμαι φανερός, δῆλος : Στέφ.Ἰατρ.εἰς Ἱππ.1,186 D δημοσιεύεται ἡ θερμότης· ‖ ὁμ. προσάγομαι ὡς ἀπόδειξις : Πάπ.· 6) ἐπιβάλλω τὴν ποινὴν τῆς διαπομπεύσεως, διαπομπεύω : Βασ.771 τὰς μοιχευθείσας γυναῖκας.. δημοσιεύειν οὐκ ἐκέλευσαν οἱ πατέρες ἡμῶν (Ζωναρ.88 « δημοσιεύειν γυναῖκα, ἱστᾶν αὐτὴν εἰς τοὺς τόπους τῶν ἐπιτιμίων »)· πρβλ. δημοσίευσις 1)· 7) ἀμτβ. πράττω τὰ τῆς πόλεως πράγματα, πολιτεύομαι, εἶμαι δημόσιος ἀνήρ, ἀντίθ. ἰδιωτεύω : Πλάτ.Γοργ.515 B ἔστι τι ἔργον σὸν ἔτι ἰδιωτεύοντος, πρὶν δημοσιεύειν ἐπιχειρεῖν ;, Πλούτ.Ἠθ.823 C δημοσιεύων ἀεὶ ταῖς φροντίσι (πολιτευόμενος, φροντίζων διὰ τὸ καλὸν τῆς πολιτείας)· ‖ εἰδ. ἐπὶ ἰατρῶν, εἶμαι δημόσιος ἰατρός, μισθοδοτοῦμαι ὑπὸ τῆς πολιτείας· Σουΐδ. « οἱ δημοσίᾳ χειροτονούμενοι ἰατροὶ προῖκα ἐθεράπευον » : Ἀριστφ.Ἀχ.1030 οὐ δημοσιεύων τυγχάνω, Πλάτ.Πολιτ.259 A εἰ τῷ τις τῶν δημοσιευόντων ἰατρῶν ἱκανὸς ξυμβουλεύειν ἰδιωτεύων αὐτός, Ἐπιγρ. οἱ ἰατροὶ οἱ δαμοσιεύοντες ἐν τᾷ πόλει· ‖ γεν. εἶμαι μισθωτὸς τῆς πολιτείας, δημόσιος ὑπάλληλος· Ἡσ. « δημοσιεύειν, τὸ δημοσίᾳ ὑπηρετεῖν ἐπὶ μισθῷ » : Πλούτ.Σύγκρ.Ἀριστ. κ.Κάτ.6 ὑπηρέτου καὶ δημοσιεύοντος ἐπὶ μισθῷ· 8) ἐπὶ πραγμ. εἶμαι ἐν χρ. δημοσίᾳ : Πλούτ.Φωκ.4 οὐδ᾽ ἐν βαλανείῳ δημοσιεύοντι λουσάμενον.

δημοσιογραφία (ἡ) νεώτ. τὸ δημοσιογραφεῖν, τὸ ἔργον, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δημοσιογράφου βλ.λ. :

ἡ δημοσιογραφία ἀπαιτεῖ ταχύτητα ἀντιλήψεως· || κατ' ἐπέκτ. τὸ σύνολον τῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, αἱ ἐφημερίδες, ὁ τύπος : **ἡ δημοσιογραφία παρ' ἡμῖν ἐξελίχθη - ἐξέπεσε.**

δημοσιογραφικά ἐπίρρ. δημ. δημοσιογραφικῶς βλ.λ.

δημοσιογραφικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς τὸν δημοσιογράφον ἢ τὴν δημοσιογραφίαν βλ.λ. : **δημοσιογραφικὸν ἐπάγγελμα, - δημοσιογραφικὸς χάρτης** (ὁ δι' ἐκτύπωσιν ἐφημερίδος), **- δημοσιογραφικοὶ κύκλοι** (ἡ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος δημοσιογράφων ἔν τινι πόλει ὁμάς), **- δημοσιογραφικὸν ὄργανον, - δημοσιογραφικὸν ὕφος** (τὸ εὔληπτον, ἐντυπωσιακόν, ἀλλ' ἠμελημένον, στερούμενον ἀξίας λογοτεχνικῆς).

δημοσιογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημοσιογραφικὸν βλ.λ., ἤτοι μετὰ προχειρότητος, ἄνευ βάθους καὶ ἄνευ λογοτεχνικῆς ἀξίας· **2)** ἀπὸ ἀπόψεως δημοσιογραφικῆς.

δημοσιογραφίσκος (ὁ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δημοσιογράφος, ἐν περιφρονητικῇ κ. εἰρωνικῇ σημ.

δημοσιογραφισμός (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς δημοσιογράφους ἰδιάζων πρόχειρος τρόπος τοῦ γράφειν.

δημοσιογράφος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὸ ἐπ' ἀμοιβῇ γράφειν εἰς ἐφημερίδας ἢ περιοδικὰ φύλλα, ὁ *συντάκτης*, ἡ συνήθης συνεργάτης ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ· || κατ' ἐπέκτ. ὁ ἰδιοκτήτης, ἡ διευθυντὴς ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ ἀσχολούμενος καὶ εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ.

δημοσιογραφῶ-έω νεώτ. κ. δημ. εἶμαι ἐξ ἐπαγγέλματος δημοσιογράφος βλ.λ., μετέχω τῆς συντάξεως ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ· **2)** κατ' ἐπέκτ. δημοσιεύω τι εἰς ἐφημερίδα ἢ περιοδικόν: **ἐὰν συνεχίσῃ τὰς συκοφαντίας του, θὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ δημοσιογραφήσω.**

δημοσιολογία (ἡ) νεώτ. τὸ ἔργον τοῦ δημοσιολόγου βλ.λ., ἤτοι τὸ περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων ἐπιστημονικῶς πραγματεύεσθαι.

δημοσιολόγος (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἔρευναν καὶ μελέτην δημοσίων πραγμάτων, ἰδίως τῶν ἀφορώντων εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον, καὶ ἐκθέτων γραπτῶς ἢ ἐν διδασκαλίᾳ τὰ πορίσματα τῆς ἐργασίας του ταύτης.

δημοσιολογῶ νεώτ. ἀσχολοῦμαι περὶ τὰ δημόσια πράγματα, ἐρευνῶ, ἐξετάζω ζητήματα δημοσίου, γεν. ἐνδιαφέροντος, εἶμαι δημοσιολόγος βλ.λ.

δημόσιο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. τοῦ δημόσιος βλ.λ. ὡς οὐσ. ἡ πολιτεία, τὸ κράτος, ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τῆς πολιτειακῆς ὀργανώσεως : 'Ηρ.1,14 **οὐ Κορινθίων τοῦ δημοσίου ἐστὶ ὁ θησαυρός,** Πλάτ.Νόμ.767 Β **ὁπόταν τὸ δημόσιον ὑπό τινος τῶν πολιτῶν ἡγῆταί τις ἀδικεῖσθαι, - ἡ περιουσία του κατεσχέθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου·** || **οἱ ἐκ δημοσίου** οἱ δημόσιοι ἄνδρες, οἱ ἄρχοντες : Ξεν.Λακ.3,3 **μὴ μόνον τοὺς ἐκ δημοσίου ἀλλὰ καὶ τοὺς κηδομένους ἑκάστων·** || εἰδ. τὸ δημόσιον ταμεῖον : Θουκ.6,31 **πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ διδόντων,** 'Ανδοκ.1,73 **ἀργύριον ὀφείλοντες τῷ δημοσίῳ,** Πλάτ.Πολ.465 D **ἥ τ' ἐκ τοῦ δημοσίου τροφὴ τελεωτέρα·** || νεώτ. ὁ λαός, ὁ δῆμος : **αἱ ἐνέργειαι τῆς κυβερνήσεως πρέπει νὰ γίνωσι γνωσταὶ εἰς τὸ δημόσιον·** **2)** ἵδρυμα, κτίριον ἀνῆκον εἰς τὴν πολιτείαν, εἰς τὸ κράτος : 'Ηρ.6,52 **λαβόντας δὲ τὸ παιδίον.. τρέφειν ἐν τῷ δημοσίῳ·** **3)** εἰδ. τὸ δεσμωτήριον : Θουκ. 5,18 **καὶ τοὺς ἄνδρας ὅσοι εἰσὶ Λακεδαιμονίων ἐν τῷ δημοσίῳ τῷ 'Αθηναίων.. ἀφεῖναι·** **4)** τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον· 'Ησ. « ὁ δὲ 'Αντίπατρος τὸ γυναικεῖον μόριον δημόσιον ἔφη »· **5)** ἐν πληθ. τὰ δημόσια αἱ κρατικαὶ πρόσοδοι, εἰσπράξεις τοῦ δήμου : 'Αριστοφ.Σφ.554 **ἐμβάλλει μοι τὴν χεῖρ' ἁπαλὴν τῶν δημοσίων κεκλοφυῖαν,** Πάπ. **6)** ὁμ. ἐν πληθ. τὰ δημόσια ἀρχεῖα : 'Επιγρ. **7)** ὁμ. δημ. οἱ οἶκοι ἀνοχῆς.

δημοσιονομία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὰ δημόσια οἰκονομικά, ἤτοι ἡ μελετῶσα μεθόδους καὶ συστήματα διαρρυθμίσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους.

δημοσιονομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δημοσιονομίαν ἢ τὸν δημοσιονόμον βλ.λς : **ἡ κυβέρνησις ἀκολουθεῖ κακὴν δημοσιονομικὴν πολιτικήν.**

δημοσιονομικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν δημοσιονομίαν, ἀπὸ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως, κατὰ τὰ πορίσματα τῆς δημοσιονομίας.

δημοσιονόμος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν δημοσιονομίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.

δημοσιοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ κράτους ἢ τῶν δήμων πρόσκτησις ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἢ ὑπ' αὐτῶν ἀνάληψις καὶ ἐκμετάλλευσις ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων, ἀ. κρατικοποίησις, ἐθνικοποίησις· πρβλ. δημοποίησις.

δημοσιοποιῶ νεώτ. καθιστῶ τι δημόσιον, κτῆμα τοῦ δημοσίου ἢ κρατικοποιῶ ἐπιχείρησιν.

δημοσιόπρακτος-ον μτγν. ὁ πράττων δημόσιόν τι ἔργον ἤτοι ὁ ἔχων ἀναλάβει δημόσιόν τι ἔργον : Κατάλ.'Αστρολ.Κωδ.1,150.

δημόσιος-ον κ. -ία-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. θηλ. **δημόσια,** δωρ. **δαμόσιος** ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος εἰς τὸν δῆμον, τὸν λαόν, ἡ τὴν πολιτείαν, τὸ κράτος, κρατικός, ἀντίθ. ἴδιος, ἰδιωτικός : 'Ηρ.5,29 **δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων οὕτω δὴ σφέας ἐπιμελήσεσθαι ὥσπερ τῶν σφετέρων** (ἐνν. ἀγρῶν), Θουκ.1,80 **πλούτῳ τε ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ,** 'Αριστλ.Πολιτ.1267 b, 34 **διῄρει δ' εἰς τρία μέρη τὴν χώραν, τὴν μὲν ἱεράν, τὴν δὲ δημοσίαν, τὴν δ' ἰδίαν,** 'Ηρωδιαν.7,9 **χρημάτων ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ἁρπαγῆς, - δημόσιος κατήγορος - ὑπάλληλος - εἰσπράκτωρ - δρόμος, - δημοσία ὑπηρεσία - τάξις - οἰκονομία - ὁδός, - δημόσιον ταμεῖον - ἔγγραφον, - δημόσια ἔργα·** || φρ. **δημόσιον ποιῶ** δημεύω : Λυσ.18,14 **τὸν βουλόμενον τὴν ἡμετέραν γῆν δημοσίαν ποιῆσαι·** ὁμ. **δημόσιον εἶναι - γίγνεσθαι** περιέρχομαι εἰς τὴν κυριότητα τοῦ κράτους, δημεύομαι, Θουκ.2,13 **τοὺς δὲ ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ οἰκίας.. ἀφίησιν αὐτὰ δημόσια εἶναι,** Πλάτ.Νόμ.742 Β **ἰδιούμενος δ' ἂν τις φαίνηται** (ἐνν. τὸ νόμισμα) **δημόσιόν τε γιγνέσθω·** || πάπ. **δημόσιος λόγος** ταμεῖον, θησαυροφυλάκιον τοῦ δήμου· **2)** ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος, ἀποβλέπων εἰς τὸν δῆμον, εἰς τὸν λαὸν ὡς σύνολον ἢ εἰς ὁμάδα πολιτῶν, δημοτῶν : Διον.'Αλ.Ρωμ.2,75 **ἱερὸν ἱδρύσατο πίστεως δημοσίας,** 'Ηρωδιαν.1,12,4 **γυμνάσιον κατασκευάσας λουτρὸν δημόσιον ἀνῆκεν αὐτοῖς** (πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τῶν δημοτῶν), 'Επιγρ. **τὰ ἱερὰ τὰ δημόσια,** Νικήτ.Χων.'Αλέξ.Κομν.262 C **δημοσίας συνεισφορᾶς** (ὑπὸ τῶν δημοτῶν), **- δημόσιος κίνδυνος** (ὁ ἐπαπειλῶν τὸν λαόν), **- δημόσιος ἔρανος·** || κ. νεώτ. εἰδ. ὁ ἐνώπιον ἢ χάριν τοῦ λαοῦ διεξαγόμενος : **δημόσιαι ἑορταί, - δημοσία συνεδρία·** **3)** ὁ ἐν κοινῇ χρήσει κοινός : 'Αριστλ.Τοπ.8,12,1 **δημοσιώτατος τρόπος, - δημόσια λουτρά, - δημόσιος κῆπος·** || εἰδ. φρ. δημόσιος κακίη ἡ ἐπιδημία : 'Ιππ.'Επιδ.1,9· **4)** τὸ ἀρσ. δημόσιος ὡς οὐσ. (ἐνν. **δοῦλος**) ὑπηρέτης, ὑπάλληλος τοῦ δήμου, τῆς πολιτείας, οἷος ὁ κῆρυξ : 'Ηρ.6,121 **τὰ χρήματα αὐτοῦ κηρυσσόμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὠνέεσθαι·** ὁμ. ἀστυνόμος : 'Αριστοφ. Λυσ.436· ὁμ. γραμματεύς : Δημ.381 **ἐν τοῖς κοινοῖς τοῖς ἡμετέροις γράμμασιν ἐφ' οἷς ὁ δημόσιος τέτακται·** || εἰδ. κ. μσν. ὁ ἐκτελεστὴς τῶν ποινῶν, ὁ δήμιος βλ.λ.3) : Διόδ.13,102 **ὑπὸ τῶν δημοσίων ἐπὶ**

τὸν θάνατον ἄγεσθαι, Θεοφύλ.Βουλγ.3,488 δημοσίων κολάσεις φρικταὶ καὶ θάνατοι· || πάπ. γεν. ἀξιωματοῦχος ἐν τῷ δήμῳ, τῇ πολιτείᾳ, δημόσιος ὑπάλληλος : Πάπ. τὸν ἀρχέφοδον καὶ τοὺς ἄλλους δημοσίους· 5) εἰδ. δημόσιος κακοῦργος θανατούμενος πρὸς ἐξιλασμὸν τῆς πολιτείας, δ. φαρμακὸς βλ.λ. : Ἀριστφ.Ἱππ.1136 εἰ τούσδ' ἐπίτηδες ὥσπερ δημοσίους τρέφεις ἐν τῇ πυκνί· 6) ὁμ. δημόσιος ὁ ἔκδοτος εἰς τὰς σαρκικὰς ἡδονάς, ὁ πόρνας : Προκ.Μυστ.9· || δημ. θηλ. δημόσια ἡ πόρνη : κόρη τέτοιου πατέρα κι εἶναι δημόσια· 7) τὸ θηλ. ἐν δωρ.τ. δαμοσία βλ.λ.· 8) ἡ δοτ. τοῦ θηλ. ἐν ἐπιρρ. χρ. δημοσίᾳ βλ.λ.· 9) τὸ οὐδ. δημόσιον ὡς οὐσ. βλ.λ.

δημοσιότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ γίγνεσθαί τι δημοσίᾳ γνωστόν, τὸ περιέρχεσθαι εἰς τὴν κοινὴν γνῶσιν, ἀντίληψιν : τὸ συμβὰν ἔτυχεν εὐρείας δημοσιότητος· || φρ. βλέπει - εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας ἐπὶ προϊόντων τοῦ γραπτοῦ λόγου, λογοτεχνικῶν ἔργων, δημοσιεύομαι, ἐκδίδομαι : αἱ σάτιραι αὗται δὲν ἔπρεπε νὰ ἴδουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

δημοσιουργία (ἡ) Ἐπιγρ., δωρ. δᾱμοσιοργία ἡ ἐκλογιμότης, τὸ ἐκλέξιμον διὰ δημόσιον ἀξίωμα.

δημοσιοφύλαξ-ακος (ὁ) Ἐπιγρ., δωρ. δαμοσιοφύλαξ φύλαξ τοῦ δημοσίου θησαυροφυλακίου.

δημοσιῶ-όω κ. μσν. καθιστῶ τι δημόσιον, δημεύω : Θουκ.3,68 τὴν δὲ γῆν δημοσιώσαντες ἀπεμίσθωσαν, Προκ.Μυστ.11· 2) μτγν. ἐν τῷ παθ. καθίσταμαι δημοσίας χρήσεως, χρησιμοποιοῦμαι πρὸς δημοσίαν ὠφέλειαν : Διον.Ἁλ.Ρωμ.8,74 ἐὰν δὲ δημοσιωθέντα ἴδωσι (ἐνν. τὰ κτήματα)· || δεδημοσιωμέναι γυναῖκες αἱ κοιναὶ γυναῖκες, πόρναι : Πλούτ.Ἠθ.519Ε· 3) φέρω εἰς κοινὴν γνῶσιν : Διον.Λ 8,55· συνήθ. ἐν παθ., περιέρχομαι εἰς κοινὴν γνῶσιν, γνωστοποιοῦμαι δημοσίᾳ : Πλάτ.Σοφ.233 D δεδημοσιωμένα που καταβέβληται γεγραμμένα τῷ βουλομένῳ μαθεῖν, Πλούτ.Ἠθ.507 F τὸ γὰρ ἀπόρρητον ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας πεφώραται δεδημοσιωμένον· 4) εἰδ. ἐν πάπ. ἐπισημοποιῶ ἐνώπιον δημοσίας ἀρχῆς ἰδιωτικὸν ἔγγραφον : Πάπ. δημοσιῶσαι παρὰ τῷ ἀρχιδικαστῇ χειρόγραφον· || ὁμ.πάπ. ἀνακοινῶ ἔγγραφόν τι δημοσίᾳ : Πάπ. χειρόγραφον δεδημοσιωμένον· 5) ΑΒ «δημοσιῶ· ἀντὶ τοῦ ἀπέκτεινεν αἰτιατικῇ· Δίωνος τριακοστῷ πρώτῳ βιβλίῳ».

δημοσίωμα (τό) γλῶσσ. δήμωμα βλ.λ.· Ἡσ.

δημοσιώνης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ μισθωτὴς τῶν δημοσίων προσόδων : Στράβ.12,3,40 εἰργάζοντο δὲ δημοσιῶναι μεταλλευταῖς χρώμενοι ταῖς ἀπὸ κακουργίας ἀγοραζομένοις ἀνδραπόδοις· || εἰδ. τελώνης : Διόδ.Σ 34,38 ὑπὸ τῶν δημοσιωνῶν διαρπαγέντες· 2) Σουΐδ. ἐν ἐπιθ. σημ. εὐτελής.

δημοσιωνία (ἡ) μτγν. ὑπηρεσία μισθώσεως τῶν φόρων : Μέμνων 38.2 δημοσιωνίας τῶν Ρωμαίων ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθιστώντων.

δημοσιώνιον (τό) μτγν. τὸ κατάστημα μισθώσεως τῶν δημοσίων προσόδων : Πλούτ.Ἠθ.820 C ὁ τὸ ταμεῖον φυλαξάμενος καὶ τὸ δημοσιώνιον.

δημοσίως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐνώπιον τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ, τοῦ κόσμου, φανερά, δημοσίᾳ : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.151,12 δημοσίως τις ἀπήχθη, Θεοφύλ.Βουλγ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ. θριαμβεύσας αὐτὸν δημοσίως· 2) Ἐπιγρ. δι' ὑπόθεσιν τοῦ δημοσίου : δημοσίως καταπλεῦσαι.

δημοσίωσις-εως (ἡ) πάπ. ἡ ἐνώπιον δημοσίου ἀντιπροσώπου ἐπισημοποίησις ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου : Πάπ. ἐντεῦθεν εὐδοκῶ τῇ . . δημοσιώσει.

δημόσσοος Ἡσ. «δημοδίωκτος».

δημοσσόος Ἡσ. «ὁ σώζων τὸν λαόν».

δημοστροφῶ-έω Ἡσ. «ἐν δήμῳ ἀναστρέφω».

δημοσυντήρητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου συντηρούμενος, ἐπὶ ἱδρυμάτων : δημοσυντήρητο(ν) νοσοκομεῖο(ν) - σχολεῖον.

δημοσώστης-ου Ἐπιγρ., θηλ. -σῶστις ὁ σωτὴρ τοῦ λαοῦ, τοῦ δήμου.

δημοσῶστις-ιδος Ἐπιγρ., θηλ. τοῦ δημοσώστης βλ.λ. : Ἐπιγρ. δημοσῶστις βουλή (πιθαν.).

δημοτελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δαπάναις τοῦ δήμου, ὁ δι' ἐξόδων τῆς πολιτείας τελούμενος : Ἡρ.6,57 ἢν θυσίη τις δημοτελὴς ποιέηται, Θουκ.2,15 Ἀθηναῖοι ἔτι καὶ νῦν ἑορτὴν δημοτελῆ ποιοῦσιν, Πλάτ.Νόμ.935 Β δημοτελέσι θυσίαις, Δημ.531 δημοτελῆ ἱερὰ τελεῖν (δ.γρ. δημοτελῆ ἱερεῖον τέλειον), - δημοτελὴς κηδεία· 2) Ἐπιγρ. ὁ περιβεβλημένος ἐπίσημον ἐξουσίαν, κυρίαρχος : Ἐπιγρ. δημοτελὴς ἐκκλησία· 3) Ἐπιγρ. ἐπίθετον τῆς θεᾶς Δήμητρος· 4) μσν. κ. νεώτ. ὁ συμμετοχῇ τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ, τελούμενος : Σάθ. (Σέργ.Μακρ.) 3,227 δημοτελοῦς γενομένης χαρᾶς, - δημοτελὴς ἑορτὴ - πανήγυρις.

δημοτελῶ-έω ἐκτελῶ δημοσίᾳ δαπάνῃ : Δημ.531 δημοτελεῖ ἱερεῖον τέλειον (διορθ. εἰς δημοτελῆ ἱερὰ τελεῖν).

δημοτελῶς ἐπίρρ. Σουΐδ. κ. νεώτ. συμμετοχῇ τοῦ λαοῦ· Σουΐδ. «παντὶ τῷ δήμῳ»· 2) νεώτ. δημοσίᾳ δαπάνῃ : ἐκηδεύθη δημοτελῶς.

δημότερος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ πλῆθος, οὐχὶ εὐγενής, κατωτέρας τάξεως : Ἀπολλ.Ρ 1,738 δημότεραι γυναῖκες· 2) δημόσιος, ἀνήκων εἰς τὸν δῆμον : ΑΠ 9,693 ἐδείματο οὔτε πόληος οὔτε τι δημοτέροις χρήμασιν, ἀλλ' ἰδίοις· 3) κοινός : ΑΠ 415,2 δημοτέρα Κύπρις.

δημοτερπής-οῦς-ές ὁ τέρπων, εὐχαριστῶν τὸν δῆμον, τὸν λαόν : Πλάτ.Μέν.321 Α ἔστι δὲ τῆς ποιήσεως δημοτερπέστατόν τε καὶ ψυχαγωγικώτατον ἡ τραγῳδία, Διον.Ἁλ.Ρητ.1,8 ἐπιδεικτικώτερον δὲ τὸ προειρημένον καὶ δημοτερπέστερον.

δημότευκτος-ον Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ἐπὶ κτιρίου, ὁ ἱδρυθεὶς δημοσίᾳ δαπάνῃ.

δημοτεύομαι κ. μσν. μετέχω, κατάγομαι ἐκ δήμου τινός, εἶμαι δημότης· Ἡσ. «μετέχω δήμου καὶ πολιτείας κατὰ νόμον», ΑΒ 186 «τὸ ἐγγράφεσθαι εἰς ἕνα τῶν δήμων» : Λυσ.23,2 ἠρόμην ὁπόθεν δημοτεύοιτο, Πλάτ.Νόμ.753 C εἰς πινάκιον γράψαντα τοὔνομα πατρόθεν καὶ φυλῆς καὶ δήμου, ὁπόθεν ἂν δημοτεύηται· 2) μσν. τὸ ἐνεργ. δημοτεύω π. Βυζαντ. ἐξουσιάζω τὰ πλήθη, ἀσκῶ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ δήμου· || ὅθ. ἐξεγείρω εἰς στάσιν τὸν λαόν : Θεοφύλ.Σιμ.8,7,206 τοὺς δημάρχους ὁ αὐτοκράτωρ προσκαλεσάμενος πρὸς τὰ βασίλεια ἐπυνθάνετο τῶν δημοτευόντων ἐπὶ λεπτοῦ τὸν ἀριθμόν.

δημοτεύω μσν. τὸ ἐνεργ. τοῦ δημοτεύομαι βλ.λ.

δημότης (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. δημότις βλ.λ., δωρ. δᾱμότας κ. δαμέτας μέλος τοῦ δήμου, ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν βασιλέα ἢ τύραννον καὶ τοὺς ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας καταγομένους : Τυρτ.2,7 ἄρχειν μὲν βουλῆς θεοτιμήτους βασιλῆας . . πρεσβυγενέας τε γέροντας, ἔπειτα δὲ δημότας ἄνδρας, Ἡρ.5,11 οἷά τε οὐ τύραννος δημότης τε ἐών, Σοφ.Αἴ.1071 καίτοι κακοῦ πρὸς ἀνδρὸς ὄντα δημότην μηδὲν δικαιοῦν τῶν ἐφεστώτων κλύειν, Ξεν.Ἀπομν.1,2,58 ὡς ὁ ποιητὴς ἐπαινοίη παίεσθαι τοὺς δημότας καὶ πένητας· || κ. ἐν ἐπιθ. σημ. : Ἀριστφ.Εἰρ.921 τὸν δημότην (ὅμιλον) καὶ τὸν γεωργικὸν λεών, Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,2 τὸν δημότην καὶ ταπεινὸν ὄχλον· 2) ἰδιώτης, ἄνθρωπος κοινός, ἁπλοϊκός, ἀμαθής : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.2 γνωστὰ λέγειν δημότῃσι (ὁμιλεῖν κατὰ τρόπον καταληπτὸν εἰς τοὺς πολλούς)· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. πολίτης δήμου τινός, ἐγγεγραμμένος εἴς τινα δῆμον : Σοφ.ΟΚ 78 τοῖς ἐνθάδ' αὐτοῦ μὴ κατ' ἄστυ δημό-

ταις λέξω τάδ' ἐλθών, - **εἶναι δημότης Πειραιῶς'** **4)** ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου ὢν ὡς πρὸς ἄλλον τινά, ὁ συνδημότης, ὁ συμπολίτης : 'Αριστφ.Νεφ. 210 **καὶ ποῦ Κικυννῆς εἰσὶν οὑμοὶ δημόται ;**, Πλάτ. 'Απ.33 Ε **ἐμὸς ἡλικιώτης καὶ δημότης'** **5)** μσν. n βυζαντ. μέλος μιᾶς τῶν φατριῶν τοῦ Ἱπποδρόμου · Μαλάλ. 397,13 **καὶ τῶν τοῦ Βενέτου μέρους δημοτῶν.**

δημοτικά ἐπίρρ. δημ. εἰς γλῶσσαν δημοτικήν βλ.λ. · **γράφε - μιλάει δημοτικά.**

δημοτική (ἡ) νεώτ. κ. δημ. (ἐνν. **γλῶσσα**) ἡ καθόλου ὑπὸ τοῦ λαοῦ λαλουμένη, κ. εἰδ. ἐν Ἑλλάδι ἡ πανελληνίως ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὁμιλουμένη γλῶσσα, ά. δημώδης, κοινή, ἁπλῆ, καθωμιλημένη, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν λογίων διαπλασθεῖσαν καθαρεύουσαν ἢ ἀρχαΐζουσαν, ὁμ. καὶ πρὸς τὰς κατὰ τόπους ἰδιωματικὰς διαλέκτους, οἷον Πόντου, Χίου, Κύπρου κλπ. : **ἡ δημοτικὴ ἐπεκράτησεν ὁριστικῶς ὡς γλῶσσα τῆς ποιήσεως, - ἡ εἰσαγωγὴ τῆς δημοτικῆς εἰς τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, - γράφει σωστὰ τὴ δημοτική, - ὑπέρμαχος τῆς δημοτικῆς'** **2)** νεώτ. εἰδ. δημοτική (ἐνν. γραφή) ἡ γραφὴ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, ἡ ἐξ ἁπλοποιήσεως τῆς ἱερατικῆς προελθοῦσα.

δημοτικίζω νεώτ. κ. δημ. χρησιμοποιῶ ἐν γραπτῷ ἢ καὶ προφορικῷ λόγῳ τύπους τῆς δημοτικῆς γλώσσης' || κλίνω, συμπαθῶ, τείνω πρὸς τὸν δημοτικισμὸν βλ.λ., ἀντίθ. ἀρχαΐζω.

δημοτικισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τὸ γλωσσικὸν κίνημα τῶν ὀπαδῶν τῆς δημοτικῆς βλ.λ.(), τὸ σκοποῦν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὁμιλουμένης γλώσσης εἴς τε τὸν προφορικὸν καὶ εἰς τὸν γραπτὸν λόγον : **ὁ δημοτικισμὸς ἐπεκράτησεν ὁριστικῶς εἰς τὴν λογοτεχνίαν,** Δραγ.'Οσ. Ζωντ.26 **ὁ δημοτικισμὸς δὲν εἶναι μόνον αἴσθημα καὶ σκέψη.., εἶναι καὶ ἠθικὴ δύναμη.**

δημοτικιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δημοτικίστρια** ὁ ὀπαδὸς τοῦ δημοτικισμοῦ βλ.λ. : Δραγ. 'Οσ.Ζωντ.22 **οἱ δημοτικιστὲς.. βρίσκονται κοντύτερα στὴ ζωὴ τοῦ ἔθνους.**

δημοτικό(ν) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δῆμος : Σωζομ.'Εκκλ.'Ιστ.4,7' **2)** νεώτ. κ. δημ. πιστοποιητικὸν δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς ἀρχῆς βεβαιοῦν ὅτι ὁ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενος εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ δημοτολόγιον τοῦ πιστοποιοῦντος δήμου ἢ κοινότητος' **3)** ὁμ. σχολεῖον στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἄλλοτε δημοσυντήρητον, τὸ δημοτικὸν σχολεῖον : **ἔχει τελειώσει τὸ δημοτικόν.**

δημοτικοποιῶ-έω νεώτ. καθιστῶ τι δημοτικόν, ὑπάγω εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δήμου.

δημοτικός-ή(-ιά)-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν λαόν, ὁ ἐν κοινῇ χρήσει ὤν, λαϊκός : 'Ηρ.2,36 **διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται** (οἱ Αἰγύπτιοι), **καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἱρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται,** Πλούτ. Μάρ.44 **οὐχὶ τὸν νέον** (οἶνον).. **ὠνεῖται καὶ δημοτικόν, ἀλλὰ τοῦ σπουδαίου καὶ πολυτελοῦς'** || νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ τοῦ λαοῦ προερχόμενος, ὁ δημώδης : **δημοτικὰ ᾄσματα'** || τὸ θηλ. **δημοτική** (ἐνν. γλῶσσα) ὡς οὐσ. βλ.λ.' **2)** κοινός, συνήθης : Λουκ.'Ιστ.Συγγρ.22 **εὐτελῆ ὀνόματα καὶ δημοτικὰ καὶ πτωχικά,** Πλούτ.'Ηθ.408 C **πράγματα μικρὰ καὶ δημοτικά'** **3)** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πολιτείαν, ὁ δημόσιος : 'Επιγρ. **δημοτικὴ λειτουργία'** || τὸ οὐδ. πληθ. **τὰ δημοτικὰ** ὡς οὐσ. δημόσιαι ὑποθέσεις : 'Αλκίφρ.1,4' **4)** ὁ ἐκ τοῦ πλήθους, ἐκ τοῦ ὄχλου ὤν : Δημ.581 **καί τις ὑμῶν τῶν πολλῶν καὶ δημοτικῶν'** || πτωχὸς ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, ἀντίθ. πλούσιος : Δημ.583 **ἂν μέν τῶν μετρίων τινὰ καὶ δημοτικῶν λάβηθ' ὁτιοῦν ἀδικοῦντα.., ἂν δὲ πλούσιος ὤν τις ὑβρίζῃ'** **5)** ὁ προσκείμενος εἰς τὸν δῆμον, ὁ εὐνοῶν, ἀγαπῶν τὸν λαόν, τὴν δημοκρατίαν, δημοκρατικός, ἀντίθ. ὀλιγαρχικός : 'Αριστφ.Νεφ.205 **τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικὸν καὶ χρήσιμον,** Δημ.268 **ἔπειτα τοιαῦτα ποιῶν λέγεις πόσα δεῖ προσεῖναι τῷ δημοτικῷ,** Ξεν.'Ελλ.2,3,39 **οὐδὲν πώποτε.. δημοτικὸν πράξαντος** (οὐδὲν ὠφέλιμον διὰ τὸν λαόν)' || ὅθ. φιλόλαος, ἐλευθέριος, φιλόφρων, εὐπροσήγορος, καταδεκτικός : Πλάτ.Εὐθ.303 D **καὶ τόδε αὖ ἕτερον δημοτικόν τι καὶ πρᾷον ἐν τοῖς λόγοις,** Ξεν.'Απομν.1,2,60' **6)** ἐπὶ κυβερνήσεων, λαϊκός, δημοκρατικός : 'Αριστλ.Πολιτ.1292 b, 13 **δημοτικὴ πολιτεία'** **7)** 'Επιγρ. **δημοτικὸν δικαστήριον** τὸ ἐκδικάζον πολιτικὰς ὑποθέσεις, πολιτικὸν δικαστήριον' **8)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς δῆμόν τινα ὡς διοικητικὴν διαίρεσιν, ἀντίθ. δημόσιος κ. ἰδιωτικός : Δημ.1074 **εἰς ἱερὸν 'Αθηναίων δημόσιον ἢ δημοτικόν, - δημοτικὸς ἄρχων - φόρος - φωτισμός, - δημοτικὴ ἐκπαίδευσις, - δημοτικὸν συμβούλιον - σχολεῖον'** || τὸ οὐδ. **δημοτικό(ν)** ὡς οὐσ. βλ.λ.' **9)** βυζαντ. **ὁ ἀνήκων** εἰς ἑκάτερον τῶν ἐν τῷ 'Ιπποδρόμῳ τοῦ Βυζαντίου δήμων, ἤτοι πολιτικῶν κομμάτων, τῶν Πρασίνων καὶ τῶν Βενέτων' **10)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀγαπώμενος, δημοφιλής' ἐν χρ. κ. παραθετ. **-ώτερος, - ώτατος.**

δημοτικότης-ητος (ἡ) νεώτ., δημ. δημοτικότη(τα) τὸ εἶναί τινα συμπαθῆ παρὰ τῷ λαῷ, τὸ περιβάλλεσθαι ὑπὸ τῆς εὐνοίας, τῆς ἀγάπης τοῦ λαοῦ.

δημοτικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημοτικὸν βλ.λ., κοινόν, ἁρμόζοντα εἰς τὸν δῆμον, τὸν λαόν : 'Αριστλ.Πολιτ.1310 a, 17 **δημοτικῶς πεπαιδευμένοι,** Λουκ.Σκύθ.5 **ὁφεὶ γέροντα οὕτω δημοτικῶς ἐσταλμένον'** || μετ' εὐνοίας, ἀγάπης πρὸς τὸν δῆμον, φιλανθρώπως : Δημ.719 **καλῶς καὶ δημοτικῶς λέγων'** **2)** ἐν πνεύματι ἰσότητος, ἐλευθερίας, δημοκρατικῶς : 'Αριστλ.Πολιτ.1308 a, 11 **χρῆσθαι ἀλλήλοις δημοτικῶς,** Λουκ.Νέρ.9 **αὐτοῦ δὲ ὑπεραίροντος τὸ φθέγμα καὶ δημοτικῶς ἐρίζοντος.**

δημότις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ., θηλ. τοῦ δημότης βλ.λ. γυνὴ τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν βασίλισσαν καὶ τὰς εὐγενεῖς : Πολύβ.22,20,2' **2)** ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου, ἡ συνδημότις, ἡ συμπολῖτις : 'Αριστφ.Λυσ.333 **ταῖσιν ἐμαῖς δημότισιν'** **3)** νεώτ. ἡ ἐγγεγραμμένη εἰς δῆμον ἢ κοινότητα.

δημοτολόγιον (τὸ) νεώτ. κατάλογος τῶν δημοτῶν δήμου ἢ κοινότητος, τὸ μητρῷον τῶν δημοτῶν.

δημοῦμαι-όομαι, δωρ. **δαμοῦμαι** ᾄδω λαϊκὸν ᾆσμα : Πίνδ.Ι 8(7),9 **γλυκύ τι δαμωσόμεθα'** || ἀγορεύω ὅπως θέλξω, σαγηνεύσω τὸν δῆμον, δημοκοπῶ : Πλάτ.Θεαίτ.161 Ε **καὶ ταῦτα πῶς μὴ φῶμεν δημούμενον λέγειν τὸν Πρωταγόραν ;'** **2)** παθ. μτγν. γίνομαι δημοσίᾳ γνωστός : Δίων Κ 53,19.

δημοῦχος-ον, δωρ. **δαμοῦχος** ὁ προστάτης ἢ ὁ κύριος, ὁ ἰδιοκτήτης γῆς : Σοφ.ΟΚ 1348 **ἀλλ' εἰ μέν, ἄνδρες, τῆσδε δημοῦχος χθονὸς.. Θησεύς'** **2)** θηλ.ὅθ. **δημοῦχοι** προστάτιδες θεάτητες, ἐγχώριοι θεοί : Σοφ.ΟΚ 458 **ταῖς σεμναῖς δημούχοις θεαῖς,** αὐτ. 1087' **3)** μτγν. προσωνυμία τῶν 'Ηρακλειδῶν ἐν Θεσπιαῖς : Διόδ.Σ 4,29 **ἑπτὰ δ' ἐν Θεσπιαῖς** (παῖδες), **οὓς ὀνομάζουσι Δημούχους.**

δημοφάγος-ον ὁ κατατρώγων τὰ δημόσια, δημοβόρος : Θέογν.1181 **δημοφάγον.. τύραννον.**

δημοφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐμφανὴς εἰς τὸν δῆμον' Φρύν.Σοφ.Παρ.64 **« δημοφανὲς πρᾶγμα τὸ πᾶσι φανερόν »'** || ὅθ. ὁ μετ' ἐπισημότητος τελούμενος, δημόσιος, δημοτελής : Φίλ.2,164 **ἄγεται τὰ διαβατήρια, δημοφανὴς ἑορτή'** **2)** περιφανής, ὀνομαστός, περίφημος : Φρύν.Σοφ.Παρ.64 Β.

δημόφαντον 'Ησ. « δημόσιον ».

δημοφελῶς 'Επίγρ. ἀντὶ δημωφελῶς βλ.λ.

δημοφθόρος-ον μτγν. ὁ φθείρων, καταστρέ-

φων τὸν δῆμον : Καλλίστρ.Σοφ.Περιγραφαὶ ἀνδριάντων 14 **τοῖς ἐξ Ἐρινύων δείμασι δημοφθόροις ἠγρίωτο** (ἐσφ.ἀνάγν. ἀντὶ **θυμοφθόροις**).

δημοφιλής-οῦς-ές σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἀγαπῶν τὸν λαόν, φιλόδημος, λαοφιλής : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.550· **2)** νεώτ. ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ φιλούμενος, ὁ ἀπολαύων τῆς εὐνοίας, τῆς ἀγάπης τοῦ δήμου, τοῦ λαοῦ, τοῦ κοινοῦ : **δημοφιλὴς βασιλεὺς - κυβερνήτης - πολιτευτής** - ἠθοποιός - **ἀθλητής.**

δημοφιλία (ἡ) **νεώτ.** ἡ ἰδιότης τοῦ δημοφιλοῦς, τὸ ἀγαπᾶσθαί τινα ὑπὸ τοῦ λαοῦ, τοῦ δήμου.

δημοφύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. ὁ δημοτικὸς φύλαξ.

δημοχαρής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ ἐφ' ᾧ χαίρει ὁ δῆμος, ἀγαπητός, ἀρεστὸς εἰς τὸν λαόν : Παῦλ.Ἀστρολ Ν 2, Νικηφ.Γρηγ.243 Ε **λόγους τε** δημοχαρεῖς παρρησίαν **λαλῆσαι.**

δημοχαριστής (ὁ) ὁ εἰς τὸν δῆμον χαριζόμενος, ὁ κολακεύων **τὸν λαόν** : Εὐρ.Ἑκ.132 **ὁ ποικιλόφρων | .. ἡδυλόγος δημοχαριστὴς | Λαερτιάδης.**

δημοχαριστικῶς ἐπίρρ.σχόλ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τὸν δημοχαριστὴν βλ.λ. : Σχόλ.Ἰλ. Β 350.

δημοχαριστῶ-έω μσν. χαρίζομαι εἰς τὸν δῆμον, κολακεύω τὸν λαόν : Γεώργ.Παχυμ.2,461,7.

δημοψήφισμα-ατος (τό) νεώτ. κ. δημ. ψήφισμα τοῦ λαοῦ, ἀποφαινομένου ἐπὶ **ἐρωτήματος** ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τιθεμένου καὶ ἀφορῶντος εἰς τὴν ἐπίλυσιν ζωτικοῦ τῆς χώρας ζητήματος, συνήθ. συνταγματικῆς **φύσεως.**

δημῶ-όω ἐν χρ. ἐν τῷ μέσ. κ παθ. δημοῦμαι βλ.λ.

δημώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ τοῦ δήμου, ὁ ἀνήκων, συνήθης εἰς τὸν λαόν, λαϊκός, δημοτικός, ἐκ τοῦ λαοῦ προερχόμενος : Πλάτ.Φαῖδ 61 Α **δημώδη μουσικήν,** αὐτ.Νόμ.710 Α, Φιλόδ.Ρητ.1,217 S, - **δημώδης ποίησις - γλῶσσα** (ἡ δημοτική)· || **τὸ δημῶδες** πλῆθος ἐναντιθ.πρὸς τοὺς στρατιωτικούς: Ἡρωδιαν. Ἱστ.1,4,8 **πᾶν τε τὸ παρὸν στρατιωτικὸν καὶ τὸ δημῶδες πλῆθος·** || ὅθ. κοινός, εὐτελής, ἀγοραῖος, ἀσήμαντος : Λογγῖν.π.Ὕψους 40,2 **κοινοῖς καὶ δημώδεσι τοῖς ὀνόμασι . . συγχρώμενοι,** Αἰλ.Π! 3,45· || κοινὴ γυνή, ἑταίρα : ΑΠ 7,345 **οὐκ ἦν ἐς ἄνδρας μάχλος οὐδὲ δημώδης.**

δημωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δημώδη βλ.λ., ἀναφερόμενον ἢ ἀρέσκοντα εἰς τὸν **λαόν** : Ἀπολλ.Κιτ.1, Ὠριγ.π Κέλσον 2,434· **2)** εἰς γλῶσσαν δημοτικήν : **-ωδῶς ἡ ἔκφρασις ἔχει οὕτω.**

δημώλης-ους-ες Ἐπιγρ. ὁ ἀπολέσας τὰ δικαιώματα συμμετοχῆς εἰς τὰ τοῦ δήμου.

δήμωμα-ατος (τό) ᾆσμα δημῶδες, ἀρέσκον, τέρπον τὸν λαόν : Ἀριστφ.Εἰρ.797 **τοιάδε χρὴ Χαρίτων δαμώματα . . | τὸν σοφὸν ποιητὴν | ὑμνεῖν,**

δημωφελής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὠφέλιμος, χρήσιμος εἰς τὸν **λαόν** : Πλάτ.Φαῖδρ.227 D **ἦ γὰρ ἂν ἀστεῖοι καὶ δημωφελεῖς εἶεν οἱ λόγοι,** Λουκ.Δὶς Κατ.11 **εἰ δὲ καὶ δημωφελές τι ἐνῆν τῇ βοῇ αὐτῶν·** || **κ.** ἐπὶ προσ., φιλάνθρωπος, φιλόλαος, δημοτικός : Φιλόδ.Ρητ.2,92 C, Πλούτ.Σύλλ.30 **δόξαν . . δημωφελοῦς ἡγεμόνος παρασχών·** || τὸ οὐδ. **δημωφελές** ὡς οὐσ. τὸ κοινὸν συμφέρον : Ἡρωδιαν.Ἱστ. 2,3,8 **ἐπὶ τοῦ μὲν δημωφελοῦς καὶ κοινῇ διαφέροντος ὀλίγη τοῖς καθ' ἕνα φροντίς.**

δημωφελῶν Ἡσ. « δῆμον ὠφελῶν ».

δημωφελῶς ἐπίρρ. Ἐπιγρ. κ. **νεώτ.** κατὰ τρόπον δημωφελῆ βλ.λ., κοινωφελῶς : Ἐπιγρ. **δημωφελῶς ζῆν, - ἐργάζεται δημωφελῶς.**

δήν ἐπίρρ., δωρ. **δάν** (ἢ **δοάν** προβλ.) ἐπὶ πολύ, ἐπὶ μακρὸν χρόνον : Ἰλ.Α 416 **ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν,** αὐτ.Ζ 131, Θέογν.1243 **δὴν δὴ καὶ φίλοι ὦμεν,** Αἰσχ.Πέρσ.584 **τοὶ δ' ἀνὰ γᾶν** Ἀσίαν **δήν** (δ.γρ.θήν), Ἀπολλ.Ρ 1,516· || πρὸ πολλοῦ χρόνου : Ὀδ.Σ 313 **δμωαὶ Ὀδυσσῆος** δὴν **οἰχομένοιο ἄνακτος, | ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' αἰδοίη βασίλεια.**

δηναιόν τὸ οὐδ. τοῦ δηναιός βλ.λ. ἐν ἐπιρρ. χρ.

δηναιός-ή-όν, δωρ. **δαναιός** ὁ ἐπὶ πολὺν χρόνον διαρκῶν, μακροχρόνιος, ὅθ. κ. ὁ μακρόβιος : Ἰλ.Ε 407 νήπιος, **οὐδὲ τὸ οἶδε** κατὰ **φρένα Τυδέος υἱός, ὅττι μάλ' οὐ δηναιός,** Θεόκρ.16,54 **δηναιὸν κλέος ἔσχεν,** Ἐπιγρ. **δηναιὴ ὁδοιπορίη.** || μτγν. τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. χρ. : Μαν.3,143· **2)** παλαιός, ἀρχαῖος : Αἰσχ.Πρ.912 **δηναιῶν θρόνων,** Καλλ.ἀπ.105· || ὅθ. γεγηρασμένος, παρηκμακώς : Αἰσχ.Πρ.794 **δηναιαὶ κόραι·** **3)** μτγν. ὁ μετὰ πολύν, μετὰ μακρὸν χρόνον : Ἀπολλ.Ρ 4,645 **δηναιοὶ εἰσαφίκοντο,** Ὀππ.Ἁλ.4,154 **ἰδοῦσαι παρθενικαὶ δηναιὸν ἀδελφεὸν . . νοστήσαντα.**

δηναιότης-ητος (ἡ) μτγν. μακροζωΐα : Δημόκρ.201.

δηναιών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀνομασία **μηνὸς** ἐν Ἐρυθραῖς.

δηνάριον (τό) μτγν., (λατ. denarius) **μον. κ. νεώτ.** ρωμαϊκὸν νόμισμα ἰσοδύναμον **πρὸς** 10 ἀσσάρια βλ.λ.· Πλούτ.Κόμ.12 « τὸ δεκάχαλκον οὕτως ἐκαλεῖτο δηνάριον »· **2)** ἐκκλ. μτφ. ἀπόλαυσις ἀγαθοῦ ὡς ἀντομοιβὴ ὁσιότητος : Μηναῖ.4,22 Ἑσπερ. **τῆς βασιλείας τῆς ἄνω λαβὼν μυστικῶς τὸ δηνάριον·** || νεώτ. **δηνάριον τοῦ Ἁγίου Πέτρου** φόρος κατὰ τὸν μεσαίωνα, νῦν δὲ προαιρετικὴ εἰσφορὰ **τῶν καθολικῶν** ὑπὲρ **τοῦ** παπικοῦ ταμείου· || ὁμ. **δηνάριον Καίσαρος** εἰδ. ὀνομ. πολλῶν ζωγραφικῶν ἔργων τῆς Ἀναγεννήσεως παριστώντων τὸ **ἐν** τῷ Εὐαγγελίῳ (Ματθ.22,21) ἐπεισόδιον, καθ' ὃ ὁ Ἰησοῦς εἰς **ἐρώτησιν** τῶν Φαρισαίων ἂν πρέπῃ νὰ καταβάλλωνται φόροι ἀπήντησε, λαβὼν εἰς χεῖρας δηνάριον, ἐφ' οὗ ἡ προτομὴ τοῦ Καίσαρος : « ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ »· **3)** μσν. νόμισμα ἐν Εὐρώπῃ ἴσον πρὸς $^1/_{12}$ **τοῦ** σολδίου ἢ $^1/_{240}$ τῆς λίβρας· **4)** νεώτ. ὀνομ. νομίσματος ἐν Νοτιοσλαυΐᾳ, ἐν Περσίᾳ καὶ ἐν Παλαιστίνῃ.

δηναρισμός (ὁ) μτγν. ὁ ὑπολογισμὸς ἀναφερομένου χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς χαλκᾶ νομίσματα, συνήθ. ἐν φρ. **κατὰ (τὸν)** δηναρισμόν, ἀντίθ. **κατὰ τὸν ἀργυρισμόν** : Ἐπιφάν.184 Α **φόλλης, δύο λεπτοὶ κατὰ τὸν δηναρισμόν·** **2)** μτγν. κ. μον. φόρος τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους καὶ εἶτα τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν κουριαλίων βλ.λ., τῆς περιερχομένης εἰς ξένα πρὸς τὴν κουρίαν πρόσωπα.

δήνεα (τά) ἐξ ἑν. **δῆνος** ἀπαντῶντος μ. π. Ἡσ. σχέδια, βουλαί, τεχνάσματα : Ἰλ.Δ 361 **ἤπια δήνεα οἶδε,** Ὀδ.Ψ 82, Ἀπολλ.Ρ 4,559 **δήνεα Κίρκης,** Ὀππ. Ἁλ.1,7 **δήνεα τέχνης.**

δήνεον (τό) Σουΐδ. ἑν. τοῦ δήνεα βλ.λ

δῆνος (τό) Ἡσ. ἑν. τοῦ δήνεα βλ.λ.

δηνύω Ἐπιγρ. δέω, δένω, ἐν χρ. τὸ σύνθ. καταδηνύω βλ.λ.

δήξ-ηκός μσν. κ. νεώτ. σκώληξ κατατρώγων τὰ ξύλα, σαράκι : Τζέτζ. εἰς Ἡσίοδ.Ἔργ.418· || νεώτ. ζωολ. γένος κανθάρων τῆς οἰκογεν. **τῶν ξυλοφάγων.**

δηξίθυμος-ον ὁ τὸν θυμόν, τὴν ψυχήν, δάκνων, φθείρων, δακέθυμος : Αἰσχ. Ἀγ.743 **δηξίθυμον ἔρωτος ἄνθος·** || κατ' ἐπέκτ. κωμ. : Σώπατ. παρ' Ἀθην.3,101 Β **τὴν δηξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων.**

δῆξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ δάκνειν, δῆγμα, δάγκωμα, δαγκανιά : Ἀριστλ.Ζ1 623 a,1· **2)** πόνος ὀξύς : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.19 **δήξιες σπλάγχνων·** **3)** μτφ. ἀγωνία, **στενοχωρία** : Ζήν.Στωϊκ.1,51 (εἰς πληθ.)· **4)** κ. νεώτ. δηκτικὸς ἀστεϊσμός : Πλούτ.Λυκ.14,20 **αἱ δὲ μετὰ παιδιᾶς καὶ σκωμμάτων δήξεις.**

δήοντα πάπ. ἀντὶ **δέοντα τοῦ δέω βλ.λ.**

δῆος Ἡσ. « βωβός. Κρῆτες ».

δηόω κ. συνηρ. δηῶ βλ.λ.

δήποθεν ἐπίρρ., ὀρθότ. **δή ποθεν** ἐξ οἱουδήποτε μέρους, ἀπὸ ὁπουδήποτε : Πλάτ.Ἐπιστ.331 Ε **οὔτε ἄλλων δήποθεν ὀθνείων οὔτε ἀδελφῶν.**

δήποκα δωρ. τ. τοῦ δήποτε βλ.λ.

δήποτε ἐπίρρ. ἀοριστολ., ὀρθότ. δή ποτε, ἰων. δήκοτε, δωρ. δήποκα ποτέ, μιὰ φορά : 'Οδ.Ζ 162 **Δήλῳ δή ποτε τοῖον 'Απόλλωνος παρὰ βωμῷ.. ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα,** Εὐρ.'Ικ.1131 **ἀντὶ σωμάτων εὐδοκίμων δήποτε ἐν Μυκήναις·** ‖ κάποτε, κομιὰ φορά : 'Ιλ.Α 40 **εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα·** **2)** ἐπὶ τέλους, ἐν τέλει : Αἰσχ.'Αγ.577 **Τροίαν ἑλόντες δή ποτ' 'Αργείων στόλος·** **3)** ἐν ἐρωτήσει, εἰς δήλωσιν στενοχωρίας δι' ἀνακολουθίαν τινὰ ἢ δι' ἀπόδοσιν σπουδαιότητος εἴς τι ἀσήμαντον, ἐπὶ τέλους, τέλος πάντων : Δημ.463 **πόσοι δή ποτ' εἰσὶν οἱ κατ' ἐνιαυτὸν τὰς ἐγκυκλίους λῃτουργίας λῃτουργοῦντες·** **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. συνήθ. μετ' ἀναφορ. ἀντων. ἢ ἐπιρρ. πρὸς δήλωσιν ἀδιαφορίας διὰ τὴν ποιότητα, ποσότητα, προέλευσιν κττ. : 'Ηρ.6.134 **ὅ τι δήκοτε πρήξοντα,** Πλάτ.Φαῖδρ. 273 C **ὅστις δη ποτ' ὢν τυγχάνει,** Δημ.925 **ὁπόθεν δήποτε ἐγνωρισμένοι τούτῳ, - ἃς ἔλθῃ οἱοσδήποτε, - ὅ τι δήποτε καὶ ἂν συμβῇ.**

δήπου ἐπίρρ. ἀοριστολ. κ. μσν., ὀρθότερ. δή που ἴσως, πιθανόν : 'Ιλ.Ω 736 **ᾧ δή που ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ** **2)** παρὰ τοῖς τραγ. κ. ἀττ. κ. μσν συνήθ. εὐλόγως, ἀναμφιβόλως, ἀσφαλῶς, βεβαίως : Αἰσχ.Πρ.1064 **οὐ γάρ δή που τοῦτό γε τλητὸν παρέσυρας ἔπος,** 'Αριστφ.Πλ.491 **τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους τούτων τἀναντία δή που,** Δημ.25 **Ἴστε γὰρ δή που τοῦθ',** Σάθ. (Μιχ. 'Ατταλ.) 1,58 **ἀλογίαν δή που τῆς λογικῆς καταφηφιζόμεθα·** **3)** ὁμ. σημ. κ. ἐν ἐρωτηματ. προτάσεσιν, εἰς ἃς ἀναμένεται καταφατικὴ ἀπάντησις : Σοφ.Τρ.418 **τὴν αἰχμάλωτον.. κάτοισθα δή που ;** (δ.γρ. **δῆτ'** ; (ἐνν. εἰκάζω ὅτι γνωρίζεις τὴν αἰχμάλωτον)· ‖ ὁμ. κ.ἀρνητ , ὅτε ἀναμένεται ἀρνητικὴ ἀπάντησις : 'Αριστφ.Βάτρ.526 **οὐ δή πού μ' ἀφελέσθαι διανοεῖ ἅδωκας αὐτός ; - οὐ τάχ'.**

δήπουθεν ἐπίρρ. ἀοριστολ. κ **-θε** πρὸ συμφώνου, **συχνὸν παρὰ** τοῖς κωμ. = δήπου βλ.λ.2) . 'Αριστφ.Σφ.296 **οἶμαι δέ σ' ἐρεῖν ἀστραγάλους δήπουθεν, ὦ παῖ.**

δηπουτᾶτοι (οἱ) μτγν. (λατ) οἱ κατ' ἐντολήν, κατ' ἐκλογὴν ὁρισθέντες καὶ ἀναλαβόντες ἀποστολήν τινα, οἱ ἐκλεγέντες, οἱ ἀφωρισμένοι πρὸς διεκπεραίωσιν ἐντολῆς τινος : 'Ιω.Αὐδ.Ρωμ.1,46.

δηράς-άδος (ἡ) δωρ. τ. τοῦ δειρὰς βλ.λ. 'Ησ. « δηράδες· βοῦνοι ».

δήρη 'Ησ « μάχη ».

δηρή 'Ησ. δειρὴ βλ.λ.

δηριάζομαι ἕτερος τ. τοῦ δηριῶμαι βλ.λ. : Πίνδ. Παιάν.6,119 **δηριαζόμενον κτάνεν** (πιθ.).

δηρινθήτην γ' δυϊκ. παθ. ἀόρ.α' τοῦ δηρίομαι βλ.λ.

δηρίομαι ἕτερος τ. τοῦ δηριῶμαι βλ.λ., μέλλ. δηρίσομαι, παρ' 'Ομ. μέσ. ἀόρ. α' **δηρίσαντο** κ. γ' δυϊκ. παθ. ἀόρ. α' **δηρινθήτην** (ὡς ἐκ ρ. δηρίνομαι) : 'Ιλ.Π 756 **τὼ περὶ Κεβριόναο λέονθ' ὣς δηρινθήτην,** 'Οδ.Θ 76 **ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν.**

δῆρις-ιος κ. -εως (ἡ) μάχη, ἀγών, ἔρις, διένεξις : 'Ιλ.Ρ 158 **ἀνδράσι δυσμενέεσσι.. δῆριν ἔθεντο,** Αἰσχ.'Ικ.412 **καὶ μήτε δῆρις ῥυσίων ἐφάψεται.**

δηρίττειν 'Ησ. « ἐρίζειν ».

δηρίφατος-ον ΑΠ ἀρείφατος βλ.λ.: ΑΠ 7,722 (πιθ.).

δηρίω ἐνεργ. τοῦ δηρίομαι βλ.λ., ἀπαντῶν μ. κοτ' ἀόρ. : Θεόγν.995 **δηρισάντοιν,** Θεόκρ.25,82 **οὐκ ἂν οἱ θηρῶν τις ἐδήρισεν περὶ τιμῆς.**

δηριῶ-άω κ. μσν. μεθομηρ. ἐνεργ. τοῦ δηριῶμαι βλ.λ. διαγωνίζομαι, ἁμιλλῶμαι περὶ βραβείου : Πίνδ.Ν 11,26 **κάλλιον ἂν δηριώντων ἐνόστησ' ἀντιπάλων,** 'Απολλ.Ρ 1,752 **ἐν δὲ δύο δίφραι πεπονήατο δηριόωντες,** Τζέτζ.Πρὸ'Ομ.116 **ἐπὶ λευκῇ.. λευκῷ δηριόωσα καὶ ἀργεννῆς χιόνεσσιν.**

δηριῶμαι-άομαι ἀγωνίζομαι, διαγωνίζομαι, ἐρίζω, φιλονικῶ : 'Ιλ.Ρ 734 **οὐδέ τις ἔτλη.. περὶ νεκροῦ δηριάασθαι·** ‖ κ. ἀπολ. : αὐτ.Φ 467 **οἱ δ' αὐτοὶ δηριάσθων·** ‖ μτγν. κ. μετὰ δοτ. : 'Απολλ. Ρ 4,1729 **τοῖα γυναῖκες ἀνδράσι δηριόωνται.**

δηρόβιος-ον, δωρ. δαρ- ὁ ἐπὶ μακρὸν ζῶν, μακρόβιος, αἰωνόβιος : Αἰσχ.'Επτ.506 **ἐχθρὸν εἴκασμα.. δαροβίοισι θεοῖσιν.**

δηρόν, δωρ. δαρόν ἐπίρρ. ἐπὶ πολύ, ἐπὶ μακρόν, μακρότατον χρόνον : 'Ιλ.Β 298 **ἀλλά καὶ ἔμπης αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν κενεόν τε νέεσθαι,** 'Οδ.Α 203, Αἰσχ.Πρ.648 **τί παρθενεύει δαρόν, ἐξόν σοι γάμου τυχεῖν μεγίστου ;·** ‖ κ. μετὰ τῆς προθ. **ἐπί** : 'Ιλ.Ι 415 **ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν ἔσσεται·** ‖ συνήθ. μετ' ἀρνήσ. : 'Ιλ.Κ 371 **οὐδὲ σέ φημι δηρὸν.. ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.**

δηρός-ά-όν, δωρ. δαρός μακρός, μακρᾶς διαρκείας : 'Ιλ.Ξ 206 **δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται εὐνῆς,** Σοφ.ΑΪ.414 **δαρόν τε δὴ κατείχετ' ἀμφὶ Τροίαν χρόνον·** ‖ τὸ οὐδ. δηρόν (ἐνν χρόνον) ὡς ἐπίρρ. βλ.λ.

δηρότη(ς) 'Ησ. « κακουργία » (ἀναγν. δηϊότης).

δῆς βοιωτ. τ. τοῦ δαΐς βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.1,401,15.

δῆσαι ἀπαρφ. ἀόρ. τοῦ δέω βλ.λ.(1).

δησάσκετο ἐπ. γ' ἑν. πρόσωπ. μέσ ἀορ. α' τοῦ δέω βλ.λ.(1).

δήσασκον ποι. τ. ἀορ. τοῦ δέω βλ.λ.(1).

δῆσε ἀόρ. τοῦ δέω βλ.λ.(1)· **2)** ἀντὶ ἐδέησε ἀόρ. τοῦ δέω βλ.λ.2).

δῆσθε πληθ. β' πρόσ. ὑποτ. τοῦ δέομαι βλ.λ.

δῆτα ἐπίρρ. ἐντονωτέρα μορφὴ τοῦ δή κυρίως ἐν χρ. ὑπὸ τῶν τραγικῶν καὶ τοῦ Πλάτωνος· οὐδέποτε τίθεται ἐν ἀρχῇ προτάσεως ἢ στίχου πλὴν ἐν Σοφ.ΑΪ.986· σημαίνει βεβαίως, τῷ ὄντι, ἀναμφιβόλως, ἀσφαλῶς, καὶ βέβαια· ἐν ἀποκρίσ. κυρίως πρὸς ἔντονον βεβαίωσιν ἐπαναλαμβανομένης ἐκ τῆς ἐρωτήσεως λ., περὶ ἧς ἀκριβῶς ἡ ἐρώτησις : Εὐρ.Μήδ.1373 **ἴσασιν ὅστις ἦρξε πημονῆς θεοί.-** (ἀπόκρ.) **ἴσασι δῆτα,** 'Αριστφ.Θεσμ. 607 **γινώσκεθ' ὑμεῖς ἥτις ἔσθ' ἡδὶ γυνή ;-** (ἀπόκρ.). **γιγνώσκομεν δῆτα,** Πλάτ.Πολ.333 Α **ξυμβόλαια δὲ λέγεις κοινωνήματα ἤ τι ἄλλο ;-** Κοινωνήματα **δῆτα·** ‖ ὁμ. πρὸς διόρθωσιν τοῦ προλαλήσαντος, ὁπότε σημαίνει κρεῖττον εἰπεῖν, μᾶλλον : Εὐρ. 'Ηλ.673 **οἴκτιρέ θ' ἡμᾶς'.. -** (ἀπόκρ.) **οἴκτιρε δῆτα σούς γε φύντας ἐκγόνους·** ‖ κ. ἐπὶ λ. ἐμφατικῶς ἐπαναλαμβανομένης : Σοφ.'Ηλ.1164 **ὥς μ' ἀπώλεσας· ἀπώλεσας δῆτ', ὦ κασίγνητον κάρα,** αὐτ.Φιλ.760· ‖ συχν. μετ' ἀρνητ. καὶ σημαίνει οὐχὶ βεβαίως, ὄχι ἔτσι βέβαια : 'Αριστφ.'Ιππ.870 **οὐ δῆτα μὰ τὸν 'Απόλλω,** αὐτ.'Ορν.1391· **2) ἐν** ἐρωτήσει πρὸς δήλωσιν συμπεράσματος, συνεπείας, ἀκολουθίας ἐν τῇ σημ. τοῦ λοιπόν· πρβλ. δή : Αἰσχ.Πρ.627 **τί δῆτα μέλλεις μὴ οὐ γεγωνίσκειν τὸ πᾶν ;,** 'Αριστφ.Νεφ.1087 **τί δῆτ' ἐρεῖς, ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ ;·** ‖ ἐνίοτε πρὸς δήλωσιν ἀγανακτήσεως : Σοφ.'Αντ.449 **καὶ δῆτ' ἐτόλμας ταῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους ;,** 'Αριστφ.'Ιππ.871 **ἔγνωκας οὖν δῆτ' αὐτὸν οἷός ἐστιν ;·** ‖ ἐν χρ. καὶ ὅπου ὑπονοεῖται ἐρώτησις, ἰδίως μετὰ τὸ ἀλλά : Σοφ.ΟΤ 1375 **ἀλλ' ἡ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος,** 'Αριστφ.'Ορν.375 **ἀλλ' ἀπ' ἐχθρῶν δῆτα πολλὰ μανθάνουσιν οἱ σοφοί·** **3)** ἐπὶ εὐχῆς ἢ ἐπιθυμίας : 'Αριστφ.Νεφ.6 **ἀπόλοιο δῆτ', ὦ πόλεμε·** **4)** τίθεται πρὸς συνέχισιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν : Πλάτ.Πρωτ.310 C **ἑσπέρας γε.. ' - ἑσπέρας δῆτα·** **5)** σπαν. τίθεται καὶ πρὸς ἔμφασιν λέξεων μόνον· πρβλ. δή : 'Αριστφ.'Εκκλ.1144 **ἅπασι δῆτα γενναίως ἐρεῖς.**

δῆτος κ. δητός 'Ησ. « ὕστερος » (Βοιωτ.).

δητός (ὁ) (ἡ) πάπ. δέσμη, δεσμίς, μάτσο : Πάπ. **δητὸς σχοινίων.**

δητός (2) δῆτος βλ.λ.
δηται Ἡσ. «αἱ ἐπτισμέναι κριθαί» πρβλ. δηαί.
δηῦτε συνηρ. ἀντὶ δὴ αὖτε σύνηθ. παρὰ λυρικοῖς βλ. αὖτε.
δηφήνσωρ (ὁ) πάπ.(λατ.) ὁ ὑπερασπιστής, ὁ ὑπέρμαχος, ὁ συνήγορος, διαφεντευτής ἄ. δεφένσωρ.
δηφήντευσις-εως (ἡ) πάπ. (λατ.) ὑπεράσπισις, συνηγορία, διοφέντεψη : Πάπ. **βεβαιώσεως καὶ καθαροποιήσεως καὶ δηφηντεύσεως τῆς παρούσης πράσεως** πρβλ. δεφένδευσις.
δήω (1) εὑρίσκω, συναντῶ, πάντοτε **εἰς ἐν.** (πλὴν παρ' Ἡσ. παρατ. **ἔδηεν**) μ. σημ. μέλλ.· Ἡσ. «δήετε, εὑρήσετε», αὐτ. «δήεις· εὑρήσεις» ἔδηεν, εὗρεν»: Ἰλ.Ν 260 **δούρατα.. δήεις ἑστεῶτ' ἐν κλισίῃ** **2)** Ἡσ. δήεις· «ὄψει, μαθήσει» : ΕΜ 265,7.
δήω (2) ΕΜ καίω· πρβλ. δαίω.
δηϊό-όω κ. νεώτ. συνηρ. τοῦ **δηόω** κ. τοῦτο τοῦ δηϊόω, παρατ. **ἐδῄουν**, Ἰων. **ἐδηΐουν** κ. **ἐδήευν**, ἐπ. **δῄουν** κ. **δηϊάασκον** (ὡς ἐκ ρ. **δηϊάω**), παρ' Ἀπολλ.Ρ κ. **ἐδήϊον** (ὡς ἀπὸ ρ. **δηΐω**), μέλλ. **δηώσω**, ἀόρ. **ἐδῄωσα**, παρακ. **δεδῄωκα**, μέσ. μέλλ. **δηώσεσθαι** (μ. παθ. σημ.), μέσ. ἀόρ. α' **δηώσασθαι**, παθ. ἀόρ. **ἐδηϊώθην**, παθ. παρακ. **δεδηωμένος** (παρ' Ὁμ. **δη-** ὅταν τῷ ι ἐπακολουθῇ μακρὸν φωνῆεν), κατακόπτω, κατασφάζω, φονεύω : Ἰλ.Ρ 566 **οὐδ' ἀπολήγει χαλκῷ δηιόων** κ. παθ. : Ὀδ.Ι 66 **Κικόνων ὕπο δῃωθέντες** ‖ κ. ἀπολ.: Ἰλ.Π 771 **Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες δῄουν** (ἐφόνευον)· **2)** ἐπὶ θηρίων, σχίζω, κατασπαράττω, ξεσχίζω : Ἰλ.Ρ 65 (**λέων**) **αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει δῃῶν** ‖ ἐπὶ λόγχης, κόπτω εἰς δύο : Ἰλ.Ξ 518 **διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσεν δῃώσας** **3)** μεθ' Ὅμηρ. κ. νεώτ. ἐρημῶ, διαρπάζω, λεηλατῶ : Ἡρ.5,89 **ἐδηΐουν τῆς Ἀττικῆς τὰ παραθαλάσσια**, Ἀριστφ.Λυσ.1146 **δῃοῦτε χώραν, ἧς ὕπ' εὖ πεπόνθατε;** **4)** μτγν. κωμ. ἐπὶ τριχῶν, κουρεύω : Λουκ.Νεκρ.Δ 10,11 **τὸν πώγωνα δεδῃωμένος**.
Δηώ-όος-οῦς (ἡ) ἡ θεὰ Δημήτηρ : Ἀριστφ.Πλ.515 **Δηοῦς καρπὸς** (τὰ σιτηρά).
δηῷος-α-ον Ἐπιγρ. ἀφιερωμένος **εἰς τὴν Δήμητρα**.
δῄωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. λεηλασία, διαρπαγή, διαγούμισμα : Φίλ.2,548, - **ἡ δῄωσις τῆς χώρας**, - **αἱ δηώσεις ἐπηκολούθησαν εἰς τὴν σφαγὴν τῶν κατοίκων**.
δι- πάπ. συγκοπὴ τοῦ **ὀν. Διονύσιος**.
δι- νεώτ. ὁ τέταρτος **φθόγγος τῆς κλίμακος** τῆς ἐκκλ. βυζαντινῆς **μουσικῆς**.
δι- κ. νεώτ. κ. δημ. **θέμα τοῦ δύο ὡς πρώτου** συνθετικοῦ, **ἀποτελοῦν μετὰ ὀνομάτων μὲν οὐσιαστικὰ** δηλοῦντα ὅτι **ἔχουσι διπλοῦν τὸ β' συνθετικόν**, οἷον δίθυρος, **δικέφαλος, δίκωπος, δίστεγος**, δισύλλαβος, δίπατο, δίπορτο, δίκορκος, **μετὰ** ρηματικῶν **δέ**, ἐπίθετα, **ὧν ἡ ἔννοια τοῦ β' συνθετικοῦ** ἀποδίδεται διπλῆ εἰς τὰ εἰς **ἃ ἀναφέρονται** οὐσιαστικά, οἷον **δίβαφος**, **διγενής**, **διφυής**.
δία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. **γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας** τῶν **χρυσομηλιδῶν**.
δῖα (ἡ) θηλ. τοῦ δῖος **βλ.λ.**
δῖα (τά) ἐνν. **ἱερά** Ἐπιγρ. **τὰ διάσια βλ.λ.**
διά, ποι. **διαί**, κ. νεώτ., δημ. **συνηθέστ. γιά**, πρόθ. (παρ' Ὁμ. **ἐνίοτε κ.ἐπίρρ.**, **ἂν καὶ** ἡ **τοιαύτη** χρῆσις εἰς ἅπαντα τὰ παραδείγματα δύναται νὰ θεωρηθῇ **καὶ ὡς τμῆσις**) ἔχουσα τὸ ι βραχὺ πάντοτε, καθόσον καὶ δι' οὓς στίχους παρ' Ὁμ. ἀπαντᾷ **ἐν** ἀρχῇ (Ἰλ.Γ 357, αὐτ.Λ 435) **εἶναι μᾶλλον** παραδεκτὸν ὅτι **ὁ πρῶτος** ποὺς **αὐτῶν εἶναι** τρίβραχυς, οὐχὶ **δὲ** ὅτι **συνέβη** μετρικὴ **ἔκτασις**· συνήθως εἶναι δισύλλαβος, μανοσύλλαβος δὲ κατ' ἀσυνήθη συνίζησιν παρ' Ἀριστφ. (Νεφ.916, Ὀρν.1752 κλπ.), **ἔτι δὲ** παρ' Αἰσχ. **ἐν** συνθέσει, τοῦ σχετικοῦ ὅμως χωρίου διορθουμένου, ἤτοι : Αἰσχ.Πέρσ.1006 διαπρέπον (διόρθ. ζαπρέπον)· παρ' Ὁμ. **καὶ** ἐπίρρ., ἤτοι ἄνευ συναφείας πρός τι πτωτικόν, δίχα, χωριστά, σὲ δύο : Ὀδ.Ε 363 **αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ, νήξομαι** **2)** ὁμ. π. Ὁμ. ὡς ἐπίρρ. διαμπερῶς, πέρα πέρα : Ἰλ.Ν 507 **ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἤφυσ'** ‖ ὁμ. κ. μον. κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς πρόθ. συνάπτεται μετὰ γεν. κ. αἰτ. **εἰς δήλωσιν** ποικίλων σχέσεων τόπου, οἷον ἐπὶ κινήσεως συνήθως κατά τινα εὐθεῖαν γραμμήν, διὰ μέσου τινὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον, διὰ μέσου, πέρα πέρα : Ἰλ.Γ 357 **διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε.. ἔγχος καὶ διὰ θώρηκος**, αὐτ.Η 247, Ξεν.Ἀν.1,8,26, - **ἡ σφαῖρα εἰσελθοῦσα διὰ τοῦ παραθύρου** ‖ κ. ἐπὶ προσ. ἀκριβῶς κατὰ τὴν αὐτὴν σημ. : Ἰλ.Ξ 288 **δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανεν** (διὰ μέσου τοῦ ἀέρος ἔφθανεν εἰς τὸν αἰθέρα), αὐτ.Μ 62, Σοφ.ΟΚ 1250 **δι' ὄμματος λείβων δάκρυ**, - διὰ τίνος ὑπαλλήλου **ἐξῆλθεν ὁ κατάδικος τῶν φυλακῶν** ‖ ὁμ. π.Ὁμ. κ. ἐν συνθέσει μετὰ τῆς πρὸ ἢ τῆς **ἐκ** εἰς ἐπίτασιν τῆς ἀνωτέρω σημ. : Ἰλ.Ξ 494 **δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διαπρὸ καὶ δι' ἰνίου ἦλθεν**, αὐτ.Ο 124, Ὀδ.Κ 388· ‖ γεν. εἰς ποικίλους τρόπους κ. μετὰ ρημ. οὐχὶ κινήσεως δηλωτικῶν, διὰ μέσου, πέρα ὡς πέρα : Αἰσχ.Πρ.273 **ἀκούσατ' ὡς μάθητε διὰ τέλους τὸ πᾶν** (ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος), Πλάτ. Πολ.432 Α **τέταται διὰ πασῶν** (ἐνν. χορδῶν), ὁμ. κ. νεώτ. **ἐν** χρ. ἢ φρ. οἱονεὶ κ. ὡς σύσ. : **ὁ θόρυβος ἔφθασεν εἰς τὴν διαπασῶν** (εἰς τὴν μεγίστην ἔντασιν)· ‖ κ. μτφ. ἐν ὁμ. σημ. : Ξεν.ΚΠ 1,2,15 **διὰ πάντων ἐλθεῖν** (καταλαβεῖν ἅπαντα τὰ ἀξιώματα)· **3)** ἐν συναφείᾳ πρὸς γεν. κ. αἰτ. ἢ κ. **ἄ.** ἀπηρχαιωμένας πτώσεις ἐπὶ κινήσεως ὁμ. δηλοῖ τὸ διὰ μέσου ἁπλῶς, οὐχὶ δὲ κατὰ γραμμὴν εὐθεῖαν **καὶ** ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον, κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἀνά : Ἰλ.Λ 398 **ὀδύνη διὰ χροὸς ἦλθε**, Ἡρ.2,22 **ταύτην τὴν χώρην, δι' ἧς τε ῥέει ὁ Νεῖλος**, Ξεν.Ἀν.1,8,16 **θορύβου διὰ τῶν τάξεων ἰόντος** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἐμψύχων ἐν ὁμ. σημ. : Ἰλ.Κ 185 **ὅς τε** (θήρ) **καθ' ὕλην ἔρχηται δι' ὄρεσφι**, αὐτ.Λ 754, Ὀδ.Κ 118 **τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος**, Αἰσχ.Εὐμ.75 **ἐλῶσι γάρ σε καὶ δι' ἠπείρου μακρᾶς**, - **ἀφίκετο διὰ ξηρᾶς**, - **παρήλασαν διὰ τῶν ὁδῶν** ‖ γεν. μὴ ὑποδηλουμένης κινήσεως, κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἐν μέσῳ, μεταξύ : Ἰλ.Κ 375 **ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίγνετ' ὀδόντων**, Ὀδ.Ι 298 **κεῖτο τανυσσάμενος διὸ μήλων** (ἀνάμεσα στὰ πρόβατα)· ‖ ὁμ. μετὰ γεν. κ. ἐν συναφείᾳ πρὸς ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ εἰς δήλωσιν σχέσεων ἐκτάσεως τοῦ μέρους πρὸς ὅλον τινὰ τόπον ἢ ὄγκον : Ἡρ.1,179 **διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες**, Θουκ.3,21 **διὰ δέκα ἐπάλξεων** (μεθ' ἑκάστην δεκάτην ἔπαλξιν)· ‖ ὡς φρ. διὰ τοσούτου (π. Θουκ.2,29 εἰς τόσον μικρὰν ἀπόστασιν), **διὰ πολλοῦ, διὰ πλείστου, δι' ἐλάσσονος** (π. Θουκ.3,94, αὐτ.2,97, αὐτ.3,51 εἰς μεγάλην, μεγίστην, μικροτέραν ἀπόστασιν)· **4)** π.πεζοῖς, ὁμ. εἰς δήλωσιν σχέσεως τόπου, ἐν συναφείᾳ πρὸς γεν. μόνον, κατὰ μῆκος : Ἡρ.4,39 **παρήκει διὰ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἡ ἀκτή**, Ξεν.Ἑλλ.7,4,22· **5)** κ. νεώτ. ἐν συναφείᾳ πρὸς γεν., π. ποιηταῖς δὲ κ. πρὸς αἰτ., εἰς δήλωσιν ποικίλων ἐννοιῶν χρόνου, οἷον διαρκείας συνεχοῦς χρονικῆς περιόδου, κατὰ τὴν διάρκειαν : Ἰλ.Β 57 **θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος ἀμβροσίην διὰ νύκτα**, Ἡρ.9,13 **διὰ παντὸς τοῦ χρόνου**, Ἀριστφ.Εἰρ.27 **τρίψας δι' ἡμέρας ὅλης**, Μόσχ.4,9 **διὰ γλυκὺν ὕπνον** (κατὰ τὴν διάρκειαν), - **δι' ὅλης τῆς νυκτός** ‖ ἐν ὁμ. σημ. εἰς φρ. κατὰ παράλειψιν τοῦ δηλοῦντος τὸν χρόνον οὐσ., οἷον **διὰ παντὸς** (συνεχῶς, αἰωνίως, πάντοτε), **διὰ μακροῦ** (ἐπὶ μακρὸν χρόνον) κττ. : Αἰσχ.Χο.862 **μέλλουσι.. πάνυ θήσειν Ἀγαμεμνονίων οἴκων ὄλεθρον διὰ παν-**

τός, Εὐρ.Ἑκ.320· || ὁμ. εἰς δήλωσιν συνεχοῦς χρονικῆς διαρκείας ἐν συναφείᾳ μόνον πρὸς οὐσ., παραλειπομένου τοῦ δηλοῦντος τὴν συνέχειαν ἐπιθέτου : Ἡρ.1,97 **δι' ἡμέρης** (καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν), Ξεν.Ἀν.4,6,22 **διὰ νυκτὸς** (καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀλλὰ παρὰ μτγν. κ. νεώτ. ἁπλῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός) Ἀριστφ.ἀπ.569,8 **δι' ἐνιαυτοῦ** (ὅλο τὸ χρόνο). αὐτ. Σφ.1058 **δι' ἔτους,** Πλάτ. Συμπ.183 E **διὰ βίου** (καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς), **- ἕνωσις διὰ βίου·** ἄλλως **ἐφ' ὅρου ζωῆς·** **6)** ὁμ. ἐπὶ χρόνου, εἰς δήλωσιν τοῦ μεταξὺ δύο χρονικῶν σημείων διαστήματος : Ἡρ.3,27, Πλάτ. Τίμ.22 D **διὰ μακρῶν χοόνων·** || ἐν ὁμ. χρ. κ. κατὰ παράλειψιν τοῦ δηλοῦντος τὴν χρονικὴν διάρκειαν ἐπιθ. : Σοφ. Φιλ.758 **διὰ χρόνου** (μετὰ πάροδον χρόνου), ΚΔ Μᾶρκ.2,1 **καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν** (ἔπειτα ἀπὸ μέρες)· **7)** μόνον μετὰ γεν. ἐν συναφείᾳ πρὸς τακτικὰ ἀριθμητικὰ εἰς δήλωσιν τοῦ τακτοῦ χρόνου, καθ' ὃν γίνεταί τι ἐκ νέου : Ἡρ.2,37 **διὰ τρίτης ἡμέρης** (ἀνὰ πᾶσαν τρίτην ἡμέραν, κάθε τρεῖς ἡμέρες), αὐτ. 3,97 **διὰ πεντετηρίδος** (κατὰ πᾶσαν πενταετηρίδα), Ἀριστφ.Πλ.583 **τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπτου ξυναγείρει** (ἀνὰ πεντσετίαν)· || ἀλλὰ π. Ἡρ.1,62 **ἐξ Ἐρετρίης δὲ ὁρμηθέντες δι' ἑνδεκάτου ἔτεος ἀπίκοντο ὀπίσω** (κατὰ τὴν διάρκειον τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους)· **8)** κ. νεώτ. ἐν συναφείᾳ πρὸς γεν. κ. παρ' ἀρχ. συνηθέστ. πρὸς αἰτ. εἰς δήλωσιν τοῦ προσώπου, ὑπαιτιότητι ἢ ἐνεργείᾳ τοῦ ὁποίου γίνεταί τι : Ὀδ.Θ 520 **νικῆσαι διὰ . . Ἀθήνην** (μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ἀθηνᾶς), Πίνδ.Ν 7,21 **πλέον ἔλπομαι λόγον Ὀδυσσέος ἢ πάθσν γενέσθαι δι' Ὅμηρον** (ἐξ αἰτίας τοῦ Ὁμήρου), Αἰσχ.Ἀγ.448 **πεσόντ' ἀλλοτρίας διαὶ γυναικὸς** (τῇ ἐνεργείᾳ ξένης γ-), Πλάτ.Γοργ.516 E, Ξεν.ΚΠ 7,2,24 **ἐκ θεῶν γεγονὼς διὰ βασιλέων πεφυκώς,** αὐτ.1,1,4 **δι' ἑαυτοῦ ποιεῖν τι** (ἀφ' ἑαυτοῦ, διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων), ΚΔ Ματθ.1,22 **τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, - ἀπέδειξε διὰ μαρτύρων τὴν ἀθῳότητά του·** || κ. νεώτ. ὁμ. ἐπὶ πραγμ. ἐν συναφείᾳ μόνον πρὸς αἰτ. πρὸς δήλωσιν ἀναγκαστικοῦ ἢ τελικοῦ αἰτίου, ἕνεκα, ἐξ αἰτίας : Ἰλ.Ο 41 **δι' ἐμὴν ἰότητα,** Ὀδ.Θ 82 **Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς,** Πλάτ.Πρωτ.360 B **δι' ἄγνοιαν καὶ ἀμαθίαν,** Ξεν.Ἀν.7,8,6 **δι' ἔνδειαν,** αὐτ.1,7,6 **διὰ χειμῶνα** (ἀπὸ κακοκαιρίαν), **- κατηγορεῖται διὰ κλοπὴν** (συνηθέστ. **ἐπὶ κλοπῇ**), **- ἐπῃνέθη διὰ τὴν φιλομάθειαν·** || ἐν ὁμ. χρ. ἐν συναφείᾳ πρὸς οὐδ. ἀντων. ἢ ἐπιθ. κατὰ παράλειψιν οὐσ. εἰς ἐκφράσεις συνηθεστάτος κ. π. νεωτ. οἷον **διὰ τοῦτο, διὰ ταῦτα** (ἐξ αἰτίας τούτου, τούτων), **δι' ὃ** (ἢ νεώτ. μονολεκτικῶς **διὸ** δι' ἣν αἰτίαν), **δι' ἅ, διὰ τί** (ἢ νεώτ. μονολεκτικῶς **διατί** διὰ ποίαν αἰτίαν) κττ., - φρ. **διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων** (ἐκ τῆς ΚΔ, ἕνεκα προνσίας διὰ πὸν ἐνδεχόμενον)· **9)** κ. νεώτ. ἐν συναφείᾳ μόνον πρὸς γεν. ἐπὶ ἀψύχων, εἰς δήλωσιν τοῦ ὀργάνου ἢ ἁπλῶς τοῦ μέσου, δι' οὗ γίνεταί τι : Σοφ.ΟΚ 470 **δι' ὁσίων χειρῶν θιγών,** Ξεν.Ἀπομν. 1,5,6 **αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί,** ΚΔ Κορ.2,10,11 **ἀφίκετο δι' ἀεροπλάνου, - τὸν ἔπληξε διὰ μαχαίρας·** || φρ. Πλάτ.Πολιτ.272 **διὰ λόγων συγγίγνεσθαι** (διολέγεσθαι), Ξεν.ΚΠ 1,4,25· πρβλ. νεώτ. **συμφωνία διὰ στόματος** (προφορική, ἡ οὐχὶ ἔγγραφος, στοματική), Λουκ.Κατ.9 **διὰ μνήμης ἔχειν** (ἐνθυμεῖσθαι) κττ.· **10)** κ. νεώτ. ὁμ. μετὰ γεν. εἰς δήλωσιν τρόπου, δηλ. ἡ διὰ μετὰ τοῦ πτωτικοῦ κεῖται ἀντὶ τοῦ ἀντιστοίχου τροπικοῦ ἐπιρρ. ἢ μτχ. **ἐν τῇ ἀρχ. κ. νεωτ.,** ἐν δὲ τῇ δημ. ὡς **μὲ** μετὰ αἰτ. : Σοφ.ΟΤ 807 **παίω δι' ὀργῆς** (ὀργίλως), Θουκ. 6,10 **διὰ ξυμφορῶν ἡ ξύμβασις ἐγένετο,** Πλάτ. Συμπ.176 E **διὰ μέθης ποιήσασθαι τὴν συνουσίαν** (μεθύων), Πλούτ.Σόλ.17 **δι' αἵματος, οὐ διὰ μέλανος τοὺς νόμους ὁ Δράκων ἔγραφεν, - ἡ θεραπεία τῆς κήλης δι' ἐγχειρήσεως** (μὲ ἐγχείρηση), **- κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν διὰ πραξικοπήματος·** || ἀπὸ τοῦ Ἡρ. κ. ἑφ. ἡ διὰ κεῖται συχνότατα εἰς ἐκφοράς, κατὰ ποικιλωτάτας χρήσ., ὑποκειμένης πάντοτε τῆς σημ. τοῦ τρόπου, κυρίως δὲ εἰς δήλωσιν τῶν ὅρων ἢ τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς γίνεται ἢ ὑπάρχει τι : Ἡρ.1,206 **δι' ἡσυχίης εἶναι** (ἡσυχάζειν), Σοφ.Αἴ.822 **διὰ τάχους** (ταχέως, γρήγορα), Εὐρ.Βάκχ.212 **διὰ σπουδῆς** (βιαστικά), Πλάτ. Τίμ.23 D **δι' ἀκριβείας,** Ἰσοκρ.14,3 **διὰ βραχέων τοὺς λόγους ποιεῖσθαι** (ὁμιλεῖν συντόμως), Πλάτ. Γοργ.449 B, κ. νεώτ. **διὰ μακρῶν** (μακρορρημόνως), Θουκ.6,59 **διὰ φόβου εἶναι** (φοβεῖσθαι), Ξεν Ἱέρ.9,2 **δι' ἀπεχθείας γίγνεσθαι** (ἀπεχθῶς), Ἰσοκρ.4,138 **διὰ μιᾶς γνώμης γίγνεσθαι** (ὁμογνωμόνως, ὁμοφώνως), **διὰ μιᾶς** (ἀμέσως, στὴ στιγμή)· || ὁμ. φρ. κατὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν μετὰ ρημ. κινήσεως σημαντικῶν : Ἡρ.6,9 **διὰ μάχης ἰέναι** (συνάπτειν μάχην), Σοφ.ΟΚ 905 **δι' ὀργῆς ἥκειν,** αὐτ.Ἀντ.742 **διὰ δίκης ἰέναι τινί** (ἀναλαμβάνειν δικαστικὸν ἀγῶνα πρός τινα), Εὐρ.Μήδ.868 **διὰ λόγων ἑαυτῷ ἀφικνεῖσθαι** (ὁμιλεῖν καθ' ἑαυτόν), αὐτ.Τρῳ.916 **διὰ λόγων ἰέναι,** Πλάτ.Πρωτ. 323 A, Ξεν.Ἀν.3,2,8 **διὰ φιλίας ἰέναι** (φιλικῶς)· || ὁμ. ἐκφοραὶ κ. μετὰ μεταβ. ρημ. : Εὐρ.Ἑκ.851 **δι' οἴκτου ἔχειν τινὰ** (οἰκτίρειν τινά), Θουκ. 1,35 **δι' αἰτίας ἔχειν τινὰ** (αἰτιᾶσθαί τινα), αὐτ. 2,37 **δι' ὀργῆς ἔχειν τινὰ** (ὀργίζεσθαί τινι), αὐτ. 7,8 **διὰ φυλακῆς ἔχειν τι** (φυλάττειν), Ξεν.ΚΠ 4,6,6 **διὰ πένθους τὸ γῆρας διάγειν·** **11)** π. μτγν. πεζοῖς ἐν συναφείᾳ πρὸς γεν. εἰς δήλωσιν τῆς ὕλης, ἐξ ἧς παρασκευάζεταί τι : Διόδ.Σ 17,115 **κατασκευάζειν εἴδωλα δι' ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ,** Ἀθήν.14,646 E **βρώματα διὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γιγνόμενα·** **12)** νεώτ. ἐν συναφείᾳ πρὸς αἰτ. εἰς δήλωσιν τῆς ἀναφορᾶς, τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἢ γεν. τῆς ἀσχολίας : **συνεζητήσαμεν διὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς ἐπιχειρήσεως, - οἱ ἀστυνομικοὶ ἐμόχθησαν διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ ἐγκληματίου·** **13)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. εἰς δήλωσιν σκοποῦ, προορισμοῦ : **χάρτης δι' ἐφημερίδας, - ἀπεστάλη εἰς Εὐρώπην δι' εὐρυτέρας σπουδάς·** || ὁθ. ἐν συναφείᾳ πρὸς ρήμ. κινήσεως σημαντικά, εἰς δήλωσιν κατευθύνσεως πρός τινα τόπον : **ἀνεχώρησε διὰ τὴν Μακεδονίαν·** || ὁμ. κ. εἰς δήλωσιν χρονικοῦ προαδιορισμοῦ : **ἡ δίκη ὡρίσθη διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν·** **14)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν συνθέσει (ἐν τῇ δημ. συνήθως συνιζάνονται τὰ δύο φωνήεντα τῆς προθ., ἐφ' ὅσον ἐν τῷ συνθέτῳ δὲν πάσχει ἔκθλιψιν), σημαίνουσα ὡς καὶ ἐν τῇ προτάσει ποικίλα, ἤτοι ἐντέλειαν, τὸ μέχρις ὁλοκληρώσεως ἢ τὸ συνεχῶς ἐν χρόνῳ γίγνεσθαί τι, οἷον **διαπράττω** (πράττω τι μέχρι τέλους, τὸ ἄγω εἰς πέρας), **διαφθείρω** (φθείρω τι ὁλοτελῶς), **διεργάζομαι** (ἐργάζομαί τι ἐξ ὁλοκλήρου), **διαγίγνομαι, διατελῶ** (ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους εἶμαι τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος), **διαπλέω** (πλέω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο), **διαβιῶ** (ζῶ καθ' ὅλον τὸν βίον οὕτως ἢ οὕτως), **διαλάμπω** (λάμπω ἐντόνως, ζωηρῶς)· || χωρισμόν, οἷον **διαιρῶ** (χωρίζω εἰς δύο ἢ πλείονα), **διαλύω·** || ὁθ. κ. διανομὴν οἷον **διανέμω** (χωρίζων δίδω εἰς τεμάχια), **διαμοιράζω·** || ἀμοιβαιότητα ἢ ἅμιλλαν ἢ ἐναντιότητα, οἷον **διαλέγομαι** (συνομιλῶ πρός τινα), **διαγωνίζομαι, διαφιλοτιμοῦμαι, διᾴδω** (ἁμιλλῶμαί τινι ἐν τῷ ᾄδειν), **διαδικάζεσθαι** (ἀντιδικεῖν πρός τινα), **διαπληκτίζομαι·** || ὁθ. κ. ὑπεροχήν, οἷον **διαφέρω, διαπρέπω·.** || μείωσιν, τὸ ἐν μέρει, οἷον **διάχρυσος** (ἐν μέρει, οὐχὶ ὅλως χρυσός), **διάλευκος·** **15)** διὰ νεώτ. τὸ σύμβολον τῆς διαιρέσεως / :)

διάβα (ἡ κ. τὸ) μον. κ. δημ., πληθ. σπαν. διάβατα τὸ διαβαίνειν, ἡ διάβασις, διέλευσις, τὸ πέρασμα : Πρόδρ.2,114 **ἐρώτησε στὸ διάβα σου κι εἶπὲ τοὺς Βενετίκους**, Παλαμ.Περ.Χαιρ.71 **τὸ διάβα μου ἀπὸ τὴ ζωή**· ‖ κ. ἐπὶ χρόνου : δ.τραγ. **μὲ τοῦ καιροῦ τὰ διάβατα**· 2) δίοδος, διέξοδος : παροιμ. **ἄσε διάβα ὅθε φυτεύεις κι ὅθε σπείρεις μονοπάτι**· ‖ εἴσοδος : **τὸ σπίτι του ἔχει διάβα ἀπὸ τὴν αὐλή μου**· ‖ ὁδός : παροιμ. **ἔκατσ' ἡ πομπὴ στὸ διάβα κι ἀναμπαίζει** (ἢ πομπεύει) **τοὺς διαβάτες**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.165,2 **ἕνα κομμάτι ἀσήμι ἐκόπη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κι ἔπεσε μέσ' στὴ διάβα.**

διαβαδίζω, μέλλ. -ιοῦμαι, μτγν. -ιῶ κ. -ίσω διέρχομαι, διαβαίνω πατῶν ἐπί τινος : Θουκ.6,101 **θύρας καὶ ξύλα πλατέα ἐπιθέντες καὶ ἐπ' αὐτῶν διαβαδίσαντες**· 2) βαδίζω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, οὐχὶ κατ' εὐθεῖαν : Ἀnn.Ἐμφ.Πολ.1,25.

διαβάζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. **διαβασμένος**, ἀναγινώσκω : Ἐρωτόκρ.Α 675 **κι ὥρες βιβλία τῶ φρόνιμω ἐδιάβαζε καὶ θώρει**, - **ἐδιάβασα τὰ νέα στὴν ἐφημερίδα**· ‖ κ. ἀπολ. : **δὲν ἔμαθε νὰ διαβάζῃ ἀκόμα**· ‖ ὁμ. παθ. : **αὐτὸ τὸ χειρόγραφο δὲ διαβάζεται** (δὲν δύναταί τις νὰ τὸ ἀναγνώσῃ)· 2) ἐπὶ μαθητῶν, μελετῶ : **δὲ διάβασες τὸ μάθημά σου**· ‖ κ. ἀπολ. : **δὲ διαβάζει αὐτὸ τὸ παιδί**· 3) προγυμνάζω μαθητήν· 4) κ. μτφ. συμβουλεύω τινὰ πῶς νὰ φερθῇ ἢ τί νὰ εἴπῃ εἰς ὡρισμένην περίστασιν, κατηχῶ, δασκαλεύω : **κάποιος τὸν ἐδιάβασε καὶ τὰ εἶπε ἔται καλά**· ‖ κ. ἐν τῇ παθ. μτχ. : **οἱ μάρτυρες ἦρθαν διαβασμένοι**· 5) ἐπὶ ἱερέων, ἀναγινώσκω ἐξορκισμοὺς ὑπέρ τινος, ξορκίζω : **ἐφώναξαν τὸν παπὰ νὰ τὸν διαβάσῃ**· ‖ φρ. **τρελλὸς παπάς σὲ διάβασε ἄ. βάφτισε** (εἶσαι τρελλός)· ὁμ. φρ. **ποὺ νὰ σὲ διαβάσῃ ὁ παπάς** (εἴθε νὰ τρελλαθῇς ἢ νὰ ἀποθάνῃς)· 6) μαντεύομαι ἐκ χαρακτηριστικῶν σημείων : **ἐδιάβασε τὴ μοῖρά μου στὶς γραμμὲς τῆς παλάμης μου**, - **διαβάζω στὰ μάτια του**· 7) μτφ. ἐπιτιμῶ, ἐπιπλήττω : **θὰ τὸν διαβάσω γιὰ τὸ φέρσιμό του**· ‖ ὁμ. σημ. ἐν φρ. **θὰ τοῦ διαβάσω τὸν ἐξάφαλμο**· 8) ἡ μτχ. **διαβασμένος-η-ο** ὡς ἐπίθ. βλ.λ.

διαβαθμιδῶ-όω νεώτ. διαβαθμίζω βλ.λ.

διαβαθμίζω νεώτ. διατάσσω, τάσσω κατὰ βαθμοὺς ἢ κατὰ βαθμίδας ἢ εἰς ὡρισμένην βαθμίδα, καθορίζω βαθμόν : **ὁ νέος νόμος διαβαθμίζει τοὺς ὑπαλλήλους κατ' ἀρχαιότητα.**

διαβάθμισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαβαθμίζειν, ἡ κατὰ βαθμοὺς ταξινόμησις, βαθμοθέτησις : **διαβάθμισις χρωμάτων - τῶν ὑπαλλήλων.**

διαβάθρα (ἡ) κ. νεώτ. κλῖμαξ : Στράβ.763 **κατελάβετο** (τὸ τεῖχος τοῦ ἱεροῦ).. **πληρώσας τὴν τάφρον καὶ ἐπιβαλὼν τὰς διαβάθρας**· ‖ εἰδ. κλῖμαξ πλοίου : Λουκ.Τόξ.20· ‖ νεώτ. σανὶς ἢ κλῖμαξ ἐπικοινωνίας πλοίου μὲ τὴν ξηράν· 2) μτγν. κινητὴ γέφυρα : Ἀπολλδ.Δαμ.Πολιορκ.170,1· ‖ πάπ. γεν. γέφυρα· 3) νεώτ. ναυτ. σχοινίον, ἀνηρτημένον παραλλήλως τῶν κεραιῶν ἱστιοφόρου, ἵνα ποτοῦντες ἐπ' αὐτοῦ οἱ ναῦται ἐκτελῶσι τοὺς χειρισμοὺς τῶν ἱστίων, δημ. πασσαδοῦρος.

διάβαθρον (τὸ) γυναικεῖον ὑπόδημα, ἐμβάς, παντοῦφλα : Ἀλεξ.98,8, Ἡρώνδ.7,61.

διαβαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (δημ. προφ. τρισυλλάβως), ἐπ. ἀπαρφ. **διαβαινέμεν**, μέλλ. διαβήσομαι, ἀόρ. **διέβην**, δημ. **(ἐ)διάβηκα**, αἰολ. μτχ. ἀορ. **διαβαίς** κ. **ζάβαις**, ἐπ. ἀπαρφ. ἀορ. **διαβήμεναι**, παρακ. **διαβέβηκα** ἵσταμαι ἔχων διεστηκότα τὰ σκέλη, βαίνω μὲ ἀνοικτὰ τὰ σκέλη : Ἰλ.Μ 458 **στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών,.. εὖ διαβάς**, Πλούτ. Ἠθ.779 F **κολοσσοὶ διαβεβηκότες**· 2) μετ' αἰτ. διασκελίζω, ὑπερβαίνω, διέρχομαι τόπον τινά, μεταβαίνω ἀπὸ ἕνα τόπον εἰς ἄλλον, περνῶ ἀντίπεραν : Ἰλ.Μ 50 **τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν**, Ἡσίοδ.Θ 292 **διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο**, - **διέβη κολυμβῶν τὸν ποταμόν**, - **δὲ διάβηκα τὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ του**· ‖ μτγν. κ. νεώτ. μτφ. φρ. **διέβη τὸν Ρουβίκωνα** (ἀποφασιστικῶς ἐπιχειρεῖν τι παράτολμον)· ‖ **διαβαίνειν μεγάλα** (ἐνν. βήματα) προχωρῶ μὲ μεγάλα βήματα : Λουκ.Ἀνάχ.32· 3) ὁμ. σημ. κ. ἀπολ. κατὰ παράλ. τοῦ θάλασσαν ἢ ποταμόν, Ὀδ.Δ 635, Ἡρ.1,186, Πλάτ.Φαῖδρ.229 C· ‖ μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. προχωρῶ, περνῶ : Πρόδρ. 2,113 **καὶ διάβα κι εἰς τὸ πέραμαν γοργὸν ὡς ἐξιφτέριν**, δημ. παροιμ. **ἂν ἔχῃς τύχη διάβαινε καὶ ριζικὸ περπάτει**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.97,3 **καὶ διάβαινε καμαρωτὸς ἀπ' τὴν πλατιὰ τὴ ρούγα**, Βαλαωρ. Βράχος κ. Κῦμα 1 **μέριασε, βράχε, νὰ διαβῶ**· ‖ κ. μτφ. : Ἡρ.8,62 **τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδην** (ἐστράφη πρὸς τὸν Ε.)· 4) ἱππεύω, καβαλλικεύω : Διοσκορ. ἐν ΑΠ 5,54 **ἡ γὰρ ὑπερφυέσσι μέσον διαβᾶσά με ποσσίν**· 5) ἐπὶ δικῶν, ἀπέχω τοῦ δικάσαι, ἀπορρίπτω : Ἐπιγρ. **τῶν δικῶν τὰς μὲν διέλυσε τὰς δὲ διέβαινεν** (δ. ἑρμ. κρίνω, ἐπὶ τῆς δίκης ἀποφαίνομαι)· 6) **διαβαίνειν εἴς τινα** διήκω, ἐξικνοῦμαι μέχρι τινός : Διογ.Οἰν.2· 7) ἀπολ. δημ. ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, διαρρέω, περνῶ : Ἐρωτόκρ.Ε 505 **καὶ χίλιοι χρόνοι ἂνε διαβοῦν**· 8) δημ. ἐπὶ συναισθήματος ἢ καταστάσεως ἢ γεγονότος ἢ περιστάσεως, ἰδίως δυσαρέστου, παρέρχομαι, παύομαι ὑφιστάμενος, περνῶ : παροιμ. **κι ἂν ἡ ἀγάπη διάβηκεν, ἡ θύμηση πομένει**, Ἐρωτόκρ.Α 2095 **ἡ κάηλα ἡ φοματινὴ ἐπέρασεν κι ἐδιάβη**· 9) δημ. ἐπὶ ποσοῦ ἢ ἡλικίας, ὑπερβαίνω : **ὁ γέρος μου ἔχει διαβῆ τὰ ἐξῆντα.**

διαβαίς αἰολ. τ. τοῦ διαβάς· βλ. διαβαίνω.

διαβάλλω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **διαβαλῶ**, παρακ. **διαβέβληκα** ρίπτω πέραν, ὁθ. διαβιβάζω εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος : Ἡρ.5,34 **οἱ δ' ἐπείτε διέβαλον ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας ἐς τὴν Νάξον**· 2) συχνότ. ἀμτβ., διαβαίνω, διέρχομαι, περνῶ : Ἡρ.9,114 **ἐκ τῆς Ἀβύδου διαβαλόντες ἐς τὴν Χερσόνησον**, Θουκ.2,83 **πρὸς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον διαβάλλοντες**· ‖ κ. μετ' αἰτ. τοῦ τόπου ὃν διέρχεταί τις : Εὐρ.Ῥῆσ.117· 3) διαπερῶ, περνῶ τι διὰ μέσου ἄλλου : Ἀρρ.Ἀν.2,3,7 **τύλος διαβεβλημένος διὰ τοῦ ῥυμοῦ διαμπάξ**, Δίων Χρ.30,20 **κρίκων δι' ἀλλήλων διαβεβλημένων**· 4) μτφ. ἐμβάλλω ἔριδα, προκαλῶ διάστασιν, σύγκρουσιν μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων : Πλάτ.Συμπ.222 C **τοῦ ἐμὲ καὶ Ἀγάθωνα διαβάλλειν**, Ἀριστλ.Πολιτ.1313 b, 16 **καὶ τὸ διαβάλλειν ἀλλήλοις καὶ συγκρούειν**· ‖ κ. παθ. περιέρχομαι, διατελῶ εἰς διάστασιν, εἰς σύγκρουσιν, εἰς ἐχθρότητα πρός τι ἢ τινα : Πλάτ. Φαίδ.67 E **διαβέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι**· 5) ὁμ. διαθέτω ἐναντίον τινός, καθιστῶ τινα ὕποπτον : Πλούτ.Ἠθ.727 D **διαβάλλειν τινὰς πρὸς τὰ πάθη**· ‖ κ. παθ. μετὰ δοτ. καθίσταμαι ὕποπτος, μισητός, Ἡρ.5,35 **Μεγαβάτῃ διαβεβλημένος**, Θουκ.8,81 **οἵ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο**· κ.μετ' ἐμπροθ. αἰτιατ. : Ἡρ.8,22, Θουκ.4,22 **μὴ εἰς τοὺς συμμάχους διαβληθῶσιν**· 6) κ. νεώτ. κ. δημ. δυσφημῶ, κατηγορῶ, διασύρω τὴν ὑπόληψίν τινος, συκοφαντῶ : Ἡρ.5,96 **διαβάλλων τε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τὸν Ἀρταφρένεα**, Θουκ.5,45 **διαβαλὼν αὐτοὺς ὡς οὐδὲν ἀληθὲς ἐν νῷ ἔχουσι**, - **τὸν διέβαλον ὅτι κατεχράσθη**· ‖ παρ' Ἀριστφ. λογοπαικτικῶς ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ἀντὶ τοῦ παραβάλλω (=παραθέτω) : Ἀριστφ.Εἰρ.643 **ἅττα διαβάλοι τις αὐτῇ, ταῦτ' ἂν ἥδιστ' ἤσθιεν** (ὅσας διαβολὰς ἤθελέ τις ρίψει δίκην βλωμῶν εἰς αὐτήν)· 7) γεν. διατείνομαι συκοφαντικῶς : Δημ.238 **οὐ δι' ἐμέ, ὡς οὗτος διέβαλλεν, ἐπράχθη**· 8) λόγοις διαστρέφω γεγονός τι, ἀλλοῖον τοῦτο παριστῶ κακοβούλως :

αὐτ.836 **ὡς διαβαλεῖν τὸ πρᾶγμα ἐξ αὐτῆς δυνησόμενος**· **9)** παρέχω πληροφορίας εἰς βάρος τινός (μὴ ὑπονοουμένης ψευδολογίας μου): Ἡρ.3,4 **πέμπουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ Μυτιληναῖοι τῶν τε διαβαλλόντων ἕνα,** Προκ.Μυστ. 22,19· **10)** μέμφομαι, ψέγω, ἐπιτιμῶ, ὀνειδίζω: Ἀντιφ.2,4,4 **τὴν μὲν ἀτυχίαν ᾗ με διαβάλλουσιν**· **11)** ἐξαπατῶ, παραπλανῶ: Ἡρ.3,1 **διαβεβλημένος ὑπὸ Ἀμάσιος οὐ μανθάνεις**· κ. μέσ.: αὐτ.9,116 **λέγων δὲ τοιάδε Ξέρξην διεβάλετο**· **12)** ἀποσπῶ τινα ἀπό τινος ἐνεργείας πρὸς ἄλλο τι: Πλούτ.Ἠθ.809 F· κ. παθ.: Ἀρρ.Ἐπικτ.2,26,3 **ψυχὴ διαβέβληται πρὸς μάχην**· **13)** μέσ. ἀναλαμβάνω ὑποχρέωσιν (ἀμφ.): Νόμ.Γόρτ.9,26· **14)** Ἐπιγρ., πάπ. ἀναβάλλω δι' ὑπεκφυγῶν: Ἐπιγρ. **διαβάλλειν τινὰ μίαν** (ἐνν. **ἡμέραν**) **ἐκ μιᾶς.**

διαβαντίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν συγγενὲς πρὸς τὸν δελεσσίτην τῆς ὁμάδος τῶν **χλωριτῶν.**

διαβαπτίζομαι μτγν. ἁμιλλῶμαι εἰς κολυμβητικὸν ἀγῶνα: Πολύαιν.4,2,6 **μέχρι τοσούτου διαβαπτιζόμενος πρὸς τὸν παγκρατιαστὴν καὶ κατὰ τοῦ προσώπου ῥαινόμενος**· **2)** μτφ. φιλονικῶ ἁμιλλώμενος εἰς ὕβρεις, διαλοιδωροῦμαι: Δημ.782 **οὗτοι μὲν γὰρ ἐπίστανται τούτῳ διαβαπτίζεσθαι.**

διάβαρος λίθος ἡφαιστειογενὴς λίθος, ἀμφ. ἐν Θεοφρ.Λιθ.20 **ἐκ τῆς διαβάρου λίθου τῆς φλογουμένης, ἡ καὶ κισσηροῦται** (ἀναγν. διαβόρου = πορώδους).

διαβασανίζω δοκιμάζω ἐπιμελῶς, ἐντελῶς: Πλάτ.Νόμ.736 C **τοὺς γὰρ κακοὺς .. διαβασανίσαντες διακωλύσωμεν ἀφικνεῖσθαι.**

διαβασείω ἐφετ. τοῦ διαβαίνω, ἐπιθυμῶ νὰ διαβῶ· πρβλ. διαβησείω: Δίων Κ 40,32.

διαβάσης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πέτρωμα ἐξ ἀσβεστονατριούχου ἀστρίου καὶ αὐγίτου.

διαβασικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ διαβάσου βλ.λ.

διαβασιλίζομαι βασιλείας ἀντιποιοῦμαι, ἔχω ἀξιώσεις διά τινα βασιλικὸν θρόνον: Κωμ.Ἀδέσπ.322.

διάβασις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **διάβαση** κ. **διάβα** (ἡ κ. τὸ) βλ.λ. τὸ διαβαίνειν, δίοδος, διέλευσις, διάπλους, διαπεραίωσις, πέρασμα: Ἡρ.1,186 **ξύλα τετράγωνα, ἐπ' ὧν τὴν διάβασιν ἐποιεῦντο**· **2)** συνεκδ. ὁ τόπος ὅθεν γίνεται ἡ διάβασις: Ἡρ.1,205, Θουκ.7,74 **ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον,** Ξεν.Ἀν.1,5,12· **3)** τὸ μέσον, δι' οὗ τελεῖται διάβασις, γέφυρα· Ἡσ. «γέφυρα, πέραμα»: Ξεν.Ἀν.2,3,10 **ἐποιοῦντο διαβάσεις ἐκ τῶν φοινίκων**· ‖ πορθμεῖον: ΠΔ Βασ.2,19,18 **διέβη ἡ διάβασις τοῦ ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως**· **4)** δίοδος, διάδρομος: Πλούτ.Κίμ.12 **διάβασιν τοῖς καταστρώμασιν ἔδωκεν**· **5)** ἡ μεταβολὴ τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους: Αἰλιαν.ΖΙ 9,46 **ῥυάδες ὄνομα θαλαττίου ζῴου σοφοῦ διαγνῶναι τὴν τῶν ὡρῶν διάβασιν**· **6)** παρὰ γραμμ. ἡ μεταβατικὴ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος: Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.202,7· **7)** ῥητορ. ἀνάπαυλα κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν ἐπιφερομένη ὑπὸ τῶν μακρῶν συλλαβῶν κττ.: Διον.Ἀλ.Σύνθ.20 **ῥυθμοὶ πλείστην ἔχοντες διάβασιν**· **8)** μτγν. ἀ. διαβατήρια βλ.λ., τὸ Πάσχα· Φιλ.1,174,35 «διάβασις γὰρ ἐπὶ θεὸν τοῦ γεννητοῦ καὶ φθαρτοῦ τὸ πάσχα εἴρηται».

διαβάσκω διαβαίνω ὑπερηφάνως, γαυριῶν: Ἀριστφ.Ὄρν.486 **ὥσπερ βασιλεὺς ὁ μέγας διαβάσκει.**

διάβασμα (τὸ) μσν. κ. δημ. ἡ ἀνάγνωσις, συνήθ. ἀπολ.: Ἐρωτόκρ.Α 679 **τὸ διάβασμα ἐσκόλασε, τὸ ξόμπλι δὲν τσ' ἀρέσει, - μ' ἐκούρασε τὸ διάβασμα**· ‖ εἰδ. ἡ ἀνάγνωσις ὑπὸ κληρικοῦ ἐκκλησιαστικῶν κειμένων καὶ ἰδίως εὐχῆς ἐπὶ ἀσθενοῦς ἢ νεκροῦ: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.214,18 **παπάδες, διάκοι σὲ καιτάν, τὸ διάβασμά τους χάνουν**· φρ. **εἶναι γιὰ** (ἢ **θέλει**) **διάβασμα** (ἀνοητοίνει ἢ παραλογίζεται)· ‖ ἡ χάριν μαθήσεως ἀνάγνωσις, ἡ μελέτη: **ἀπὸ αὔριο ἀρχίζει τὸ διάβασμα γιὰ τὶς ἐξετάσεις**· ‖ ὁ τρόπος τοῦ ἀναγινώσκειν, τοῦ ἀπαγγέλλειν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν: **τὸ διάβασμά του μᾶς ἀποκοίμισε**· **2)** ἐπίπληξις, μάλωμα: **ξοδεύει πολλὰ καὶ τοῦ χρειάζεται ἕνα διάβασμα.**

διαβασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαβάζω ὡς ἐπίθ. πεπαιδευμένος, εὐρυμαθής, σοφός, γραμματισμένος, σπουδασμένος· **2)** ὁ πρὸς ὃν ἐγένοντο συστάσεις καὶ ὑποδείξεις περὶ τῶν πρακτέων ἢ λεκτέων, ἀ. δασκαλεμένος· **3)** ὁ νεκρός, δι' ὃν ἐψάλη ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία.

διαβασταγμός (ὁ) γλωσσ. βραδύτης, ὄκνος.

διαβαστάζω μτγν. κ. μσν. μεταφέρω εἰς τὸ ἔναντι μέρος, διαβιβάζω, διαπεραιῶ, περνῶ κάπ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά: Ἀκύλ.εἰς ΠΔ Ἡσ.51· κ. παθ.: Βέττ. Βάλ.162,28· **2)** ἀναπάλλω τι ἐν τῇ χειρί, ἵνα ὑπολογίσω τὸ βάρος του, ζυγιάζω μὲ τὸ χέρι: Πλούτ. Δημ.25 **ἐκέλευσε διαβαστάσαντα τὴν ὁλκὴν τοῦ χρυσίου σκέψασθαι**· **3)** περιέχω, περιλαμβάνω: Βέττ.Βάλ.222,1· **4)** ἀνέχομαί τι, ὑπομένω μέχρι τέλους: Ἰω.Χρυσ.Ὁμ.4,32 D· **5)** ἐκκλ. παθ. διαβαστάζομαι ὑποβαστάζομαι ἑκατέρωθεν: Μηναῖ. 3,14 Συναξ. **καὶ διαβασταζόμενός τε καὶ στηριζόμενος, ὕψωσε τὰς χεῖρας εἰς οὐρανόν.**

διαβάστρα (ἡ) δημ. σανίς, δοκὸς προχείρως τοποθετουμένη πρὸς διαπεραίωσιν ἀπὸ ὄχθης εἰς ἄλλην, οἷον ρύακος, λάκκου, τάφρου κττ.· **2)** ἀντὶ διαβάτρα βλ.λ.: Βλ.Συνμ. ἐν λ. διαβάτης.

διαβατάρης (ὁ) δημ., θηλ. **-α** κ. **-ισσα** παροδίτης, ὁδοιπόρος, διαβάτης· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ.: Δραγ.Ὄσ.Ζωντ.175 **διαβατάρης μέσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὰ πράγματα.**

διαβαταρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. κολεοπτέρων ῥυγχοφόρων ἐντόμων.

διαβατάρικος-η-ο δημ. ὁ μὴ μονίμως ἐγκατεστημένος, ὁ διαβατικός, ὁ περαστικός: **διαβατάρικα πουλιά**· ‖ **διαβατάρικα πρόβατα** τὰ ἀπὸ τῶν ὀρέων εἰς τὰ χειμαδιὰ μεταφερόμενα· **2)** πρόσκαιρος, ἐφήμερος, διαβατικός: Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 38,19 **ἕνα ρολόϊ ἀργομετρᾶ παρέκει | τὴ διαβατάρικη ζωὴ τοῦ κόσμου**· ‖ ὁ ταχέως ἀντιπαρερχόμενος· ‖ εἰδ. ἐπὶ ἄστρων, διάττων: Βαλαωρ. Μνημόσ. Χρυσ. Βερέττα 13 **εἶδα .. νὰ σβηστοῦν δυὸ ἀπίθες | σὰν ἄστρα διαβατάρικα.**

διαβατήρια (τὰ) (ἐνν. **ἱερά**) θυσίαι τελούμεναι πρὸ τῆς διαβάσεως τῶν συνόρων: Θουκ.5,54 **ὡς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προυχώρει,** Ξεν.Ἑλλ.4,7,2· ὁμ. πρὸ τῆς διαβάσεως ποταμοῦ: Πλούτ.Λουκ.24 **ἔθυσε δὲ καὶ τῷ Εὐφράτῃ ταῦρον διαβατήρια**· **2)** μτγν. τὸ Ἰουδαϊκὸν Πάσχα· πρβλ. διάβασις 8): Φίλ.2,292.

διαβατήριο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. πιστοποιητικὸν ταυτότητος, δι' οὗ χορηγεῖται ἄδεια ἀποδημίας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, δημ. κ. πασσαπόρτι: **διαβατήριο(ν) οἰκογενειακὸ(ν) - διπλωματικό(ν)**· ‖ δημ. φρ. μτφ. **πῆρε διαβατήριο γιὰ τὸν ἄλλο κόσμο** (εἶναι ἑτοιμοθάνατος).

διαβατήριος-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάβασιν, **ὁ ἐπὶ** τῆς διαβάσεως τῶν ὁρίων χώρας ἢ ποταμοῦ ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός: Κτησ.ἀπ.29,17 **Ζεὺς διαβατήριος**· **2)** ὁ ἐπὶ τῇ διαβάσει τῶν ὁρίων χώρας ἢ ποταμοῦ τελούμενος· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **διαβατήρια** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **3)** νεώτ. κ. δημ. **διαβατήριο(ν)** ὡς οὐσ. βλ.λ.

διαβάτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., νεώτ. θηλ. **-άτις -ιδος,** δημ. **-τρα** παροδίτης, ὁδοιπόρος, διαβατάρης: Ἀριστφ.ἀπ.765, Ἐρωτόκρ.Δ 602 **καὶ δὲ γνωρίζει πὼς ἐπὰ διαβάτης εἶν' τοῦ δρόμου,** Βλαχογ. Προπ.1,141 **διαβάτης ἀργοπλάνος,** παροιμ. **ἕκατσ' ἡ πομπὴ στὸ διάβα κι ἀναμπαίζει** (ἢ **πομπεύει**) **τοὺς διαβάτες** (ἐπὶ ἐπικριτοῦ σωματικῶς ἢ ἠθικῶς ἐπιψόγου αὐτοῦ ὄντος)· **2)** Ἡσ. «διαβήτης».

διαβατικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἱκανὸς νὰ διαβῇ, νὰ διεισδύσῃ, νὰ ἐξιχνιάσῃ, ὁ ὀξύνους: Γρηγ.Ναζ.1,147 **οἵ γε διαβατικοὶ τὴν διάνοιαν**· ‖ ἐπὶ τοῦ νοῦ ἢ τῆς ψυχῆς, ὁ εἰς τὰ ὑψηλὰ τείνων: Ἰω.Διάκ.Ἀλληγ.Ἡσιόδ.Θ450 **τί γὰρ ἡδύτερον διαβατικωτάταις ψυχαῖς καὶ αἰθεροβάμοσι;**· **2)** γραμμ. ἐπὶ ρημ., μεταβατικὸς βλ.λ.: Ἀπολλ. Δύσκ.Σύντ.43,18· **3)** σχόλ. ὁ διαρρέων, οἷον διὰ τῶν δακτύλων: Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ.448· **4)** νεώτ. κ. δημ. ὁ διαβαίνων, ὁ μὴ μονίμως ἐγκατεστημένος, ὁ διαβατάρικος: **διαβατικὰ πτηνά**· **5)** μτφ. ὁ ταχέως παρερχόμενος, ὁ πρόσκαιρος, ὁ παροδικός, ὁ περαστικός: **διαβατικοὶ ὄμβροι**, Παλαμ. Μάτ.Ψυχ.93,2 **φτωχὰ νιάτα, | διαβατικά**· ‖ ἰδ. ἐπὶ δυσαρέστων πραγμάτων: **διαβατικὴ στενοχωρία - δυσθυμία - λύπη - ἀπενταρία.**

διαβατικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαβατικόν, παροδικόν.

διάβατον (τὸ) πάπ. δίοδος, πέραμα.

διαβατό(ν) (τὸ) μσν. νομ. ἡ δουλεία διαβάσεως: Σάθ. (Χρυσόβουλλ. λόγοι) 1,23) **ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ διαβατοῦ τῶν ζώων αὐτῶν**· **2)** δημ. διαβατό ἐπὶ λεωφόρου, τὸ πεζοδρόμιον βλ.λ.

διαβατός-ή-ό(ν), θηλ. κ. -ός, κ. νεώτ. κ. δημ., αἰολ. **ζάβατος** ὁ ὃν δύναταί τις νὰ διαβῇ, ὁ παρέχων εὔκολον διάβασιν: Ἡρ.1,75 **ὁ ποταμὸς ἀμφοτέρῃ διαβατὸς ἐγένετο, - δὲν ἔχει τὸ χειμώνα διαβατὸ μονοπάτι**· **2)** ὁ εἰς ὃν δύναταί τις νὰ φθάσῃ διαβαίνων, ὁ προσιτός: Ἡρ.4,195 **νῆσον.. διαβατὸν ἐκ τῆς ἠπείρου**· **3)** μσν. κ. δημ. τὸ οὐδ. **διαβατό(ν)** ὡς οὐσ. βλ.λ.|| κ. 2).

διαβάτρα (ἡ) δημ. τὸ θηλ. τοῦ διαβάτης βλ.λ., ἀ. διαβατάρισσα: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.180,8 **κι ἐγὼ διαβάτρα νὰ γενῶ καὶ νὰ τοὺς χαιρετήσω.**

διαβεβαιῶ-όω κ. νεώτ., δημ. **διαβεβαιώνω**, ἐπιρρωννύω, **ἐπιβεβαιῶ**, πιστοποιῶ: Διογ.Λ 8,70· ‖ νεώτ. ὑποστηρίζω ὡς βέβαιον καὶ ἀναμφισβήτητον: **μὲ διεβεβαίωσεν ὅτι θὰ διορισθῶ**· **2)** συνήθ. τὸ μέσ. **διαβεβαιοῦμαι** βεβαιῶ μετὰ δυνάμεως, ὑποστηρίζω ἐντόνως: Δημ.220 **διαβεβαιωσαίμην ἄν, ὡς τοῦθ᾿ ἡλικίας ἔχων, ἅμα καὶ τῷ δικαίῳ ἡμᾶς.. χρήσεσθαι**· ‖ ἔχω πεποίθησιν, εἶμαι πεπεισμένος: Πολύβ.12,12,6.

διαβεβαιώνω δημ. διαβεβαιῶ βλ.λ.

διαβεβαίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η πλήρης, ἐντελής, ἀπόλυτος βεβαίωσις, πιστοποίησις: Φιλόδ.Σημ.24,35, **- μοῦ ἀρκεῖ ἡ διαβεβαίωσίς σας, - δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῶν φιλικῶν μου αἰσθημάτων** (συνήθης κατακλεὶς ἐπιστολῶν)· **2)** νεώτ. εἰδ. ὁ ὅρκος τῶν κληρικῶν (ὡς διαβεβαιούντων ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ των καὶ μὴ ὀμνυόντων).

διαβεβαιωτικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ παρέχων ἢ ἐνέχων, ὁ ἐκφράζων διαβεβαίωσιν: Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.235,26 **διαβεβαιωτικοὶ σύνδεσμοι**, Πτολ.Τετράβ.7 **διαβεβαιωτικὴ θεωρία**· **2)** βέβαιος, ἀντιθ. στοχαστικός: Πρόκλ.Παράφρ.1,2,10.

διαβεβαιωτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαβεβαιωτικὸν βλ.λ.: Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.318,28.

διαβέτης-εος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. **διαβετής** τίτλος ἐνιαυσίου ἄρχοντος ἐν Σπάρτῃ (πιθ. δια-Ϝέτης).

διάβημα-ατος (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. διασκέλισμα, βῆμα: ΠΔ Ἰὼβ 31,4 **οὐχὶ αὐτός.. πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμήσεται;**· ‖ ἐκκλ.μτφ. ἐνέργεια: Μηναῖ.12 Ἀκολουθ.μεγ.ὡρῶν **καὶ κατεύθυνον τὰ διαβήματα ἡμῶν πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν σου**· **2)** μτφ. εἰς πληθ. διαδοχικαὶ στιγμαί: Δαμάσκ.Ἀρχ.423 **ἡ διακόσμησις τρισὶ διώρισται διαβήμασι**· **3)** νεώτ. ἐνέργεια σπουδαία καὶ ἀποφασιστική, κυρ. πρὸς ἐπισήμους ἀπευθυνομένη: **τὰ διαβήματα τῶν ὑπαλλήλων παρὰ τῷ ὑπουργῷ, - τὸ διάβημα διαμαρτυρίας τοῦ πρέσβεως**· ‖ φρ. **ἀπονενοημένον διάβημα** (ἄφρων ἐνέργεια ἄγουσα εἰς κίνδυνον ὀλέθρου κ. ἰδ. ἡ αὐτοκτονία).

διαβηματίζω μτγν. βηματίζω πρὸς τὰ ἔξω, ἐξέρχομαι: Ἀκύλ.εἰς ΠΔ Βασ.2,6,13.

διαβησείω μσν. τ. τοῦ διαβασείω βλ.λ.: Ἀγαθ.2,.4

διαβήτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., Ἡσ. κ. **διαβάτης** ὄργανον ἐκ δύο σκελῶν διηρθρωμένων κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον ἐν χρ. πρὸς χάραξιν κύκλων ἢ μέτρησιν διαστάσεων, δημ. κομπάσσο: Ἀριστφ. Νεφ.178 **κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λαβών**, Πλάτ.Φίλ.56 B (ἡ τεκτονικὴ) **κανόνι.. καὶ τόρνῳ χρῆται καὶ διαβήτῃ καὶ στάθμῃ**· ‖ δωρ. μτφ. φρ. **τὰ πάει ὅλα μὲ τὸ διαβήτη** (ἐνεργεῖ μετ᾿ ἄκρας περισκέψεως, μετ᾿ ἀκριβείας)· **2)** Ἐπιγρ. στάθμη τέκτονος ἢ κτίστου: Ἐπιγρ. **ξύσας ὀρθὸν πρὸς διαβήτην**· **3)** εἶδος σίφωνος, τρούμπας, πρὸς ἄντλησιν καὶ μετάγγισιν ὑγρῶν· Ἥρων Πνευματ.156 « **ἔστι δὲ καὶ ἄλλος καλούμενος μέσος** πνικτικὸς διαβήτης τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἔχων τῷ καμπύλῳ σίφωνι »· **4)** κ.νεώτ. ἰατρ. νόσος χαρακτηριζομένη ὑπὸ ὑπερβολικῆς ἐκκρίσεως οὔρων: Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,2, **- διαβήτης σακχαρώδης** (ὁ περιέχων ἐν τοῖς οὔροις **σάκχαρον**, δημ. ζαχαροδιαβήτης), **- ἄποιος** (ἄνευ σακχάρου ἐν τοῖς οὔροις) **- ἀζωτουρικός - φωσφατουρικός.**

διαβητίζομαι Ἐπιγρ. κανονίζω, καθιστῶ εὐθὺ διὰ τοῦ τεκτονικοῦ διαβήτου: Ἐπιγρ.Λεβαδ. **διαβητιζόμενος κατὰ κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ὑπεχούσης περιτενείας τῶν καταστρωτήρων.**

διαβητικός ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νόσον διαβήτην: **διαβητικὴ πολυουρία**· **2)** ὁ πάσχων ἐκ τῆς νόσου διαβήτου.

διαβήτινος-η-ον πάπ. πεποιημένος διὰ τοῦ τεκτονικοῦ διαβήτου.

διαβητόμετρον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ὄργανον, δι᾿ οὗ ἐξιχνιάζεται ἡ ποσότης σακχάρου ἐν τῷ οὔρῳ.

διαβιάζομαι ἐπιτατ. τοῦ βιάζομαι, ἐξαναγκάζω διὰ τῆς βίας: Εὐρ.ΙΤ 1365 καὶ **πρός σ᾿ ἕπεσθαι διεβιαζόμεσθά νιν**· **2)** ἐπὶ φυτῶν, ἐκβιάζω τὴν ἔξοδόν μου ἐκ τοῦ ἐδάφους: Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,17,7 διαβιάσασθαι **γὰρ τὴν γῆν τῶν ἰσχυόντων ἐστίν.**

διαβιβάζω κ. μσν. κ. νεώτ., μτβ. τοῦ διαβαίνω, μέλλ. **διαβιβάσω**, ἀττ. **διαβιβῶ** μεταφέρω τι εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, ἀπὸ τόπου εἰς ἕτερον: Ἡρ. 1,75 **κατὰ τὰς ἐούσας γεφύρας διεβίβασε τὸν στρατόν**, Θουκ.4,8 **ὁπλίτας διεβίβασαν ἐς αὐτὴν** (τὴν νῆσον)· ‖ κ. μετ᾿ αἰτ. τόπου: Πλάτ.Νόμ.900 C· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ.: Χρύσιππ.Στωϊκ.2,31· **2)** ἐκκλ. ὁμ. μτφ. καθιστῶ ἱκανόν: Μηναῖ.1,27 Ὄρθρ. **ὡς Μωϋσῆς διεβίβασας τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς πίστεως**· **3)** νεώτ. μεταβιβάζω, ἀποστέλλω περαιτέρω ὡς διάμεσος, γίνομαι φορεύς: **ἡ νομαρχία διεβίβασε τὴν αἴτησίν μου εἰς τὸ ὑπουργεῖον, - διαβιβάσατε τὴν παράκλησίν μου - τὰ σέβη μου**· **4)** μουσ. μεταφέρω τὴν μελῳδίαν: Πλούτ.Ἠθ.1134 F **διεβίβαζον τὸ μέλος πολλάκις ἐπὶ τὴν διάτονον παρυπάτην**· **5)** παθ. ἐπὶ ρημ., ἔχω μεταβατικὴν **ἐνέργειαν**: Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.277,10· **6)** σχόλ. διέρχομαι, διάγω τὸν καιρόν: Σχόλ. Ἀριστφ.Πλ.847.

διαβιβάσιμος-ον νεώτ. ὁ ὃν δύναταί τις ἢ πρέπει νὰ διαβιβάσῃ βλ.λ.2): **διαβιβάσιμος εἴδησις.**

διαβίβασις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ διά τινος μέσου, ὀργάνου ἢ προσώπου μεταβίβασις, ἀποστολή, μεταφορά: **διαβίβασις στρατοῦ - διαταγῶν - χρημάτων - πληροφοριῶν.**

διαβιβάσκω διαβιβάζω βλ.λ.: Ἱππ.Ἀγμ.4.

διαβιβασμός (ὁ) μτγν. γραμμ. ἡ ἰδιότης τοῦ διαβιβάζειν, ὁ μεταβιβασμός: Ἀπολλ. Δύσκ. Ἀντων.404 B **αἱ πλάγιοι σύνταξιν ποιοῦνται ἐν διαβιβασμῷ προσώπων πρὸς τὴν εὐθεῖαν.**

διαβιβαστήριος-ον νεώτ. ὁ εἰς τὴν διαβίβασιν χρησιμεύων, ὁ δι᾿ οὗ ἐνεργεῖται διαβίβασις

διαβιβαστής (ὁ) νεώτ. στρατ. στρατιώτης διαβιβάζων διαταγὰς εἰς μαχομένας μονάδας.
διαβιβαστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. γραμμ. ἐπὶ ρημ., μεταβατικός : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.294,11 **ἐγκειμένης διαβιβαστικῆς διαθέσεως ἐπὶ πρόσωπον ὑποκείμενον**· **2)** μσν. ὁ μεταβιβάζων εὐχερῶς, ὁ παρέχων εὔκολον διάβασιν : Ἰω.Φιλόπ.Κτίσ.Κόσμ.143,16 (ἀέρος) **διαφανεστάτου.. διαβιβαστικοῦ χρώματος**· **3)** νεώτ. ὁ δι' οὗ τελεῖται ἡ μεταβίβασις, διαβιβαστήριος βλ.λ.
διαβιβαστικῶς ἐπίρρ.νεώτ.διὰ διαβιβάσεως βλ.λ.
διαβιβρώσκω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀόρ. νεώτ. **διέβρωσα**, παθ. μέλλ. **διαβρωθήσομαι**, παθ. ἀόρ. μσν. κ. νεώτ. **διεβρώθην**, παθ. παρακ. **διαβέβρωμαι** κατατρώγω, καταναλίσκω, φθείρω : Ἱππ.Νούσ.2,24,Πλάτ.Τίμ.83 A **διὰ δὲ τὸ πάντη διαβεβρῶσθαι**· κ. παθ. : Μηνοΐ.1,5 Συναξ. **μώλωψιν, ὑφ' ὧν τὸ σῶμα ἅπαν διαβρωθεῖσα**· **2)** μτγν. μτφ. διαφθείρω : Μάξ.Τύρ.6,7 **ψυχὴ διαβεβρωμένη.**
διαβιῶ-όω κ. νεώτ., μέλλ. **διαβιώσομαι**, ἀόρ. β' **διεβίων**, ἀπαρφ. **διαβιῶναι** κ. Ἡσ. **διαβιῶσαι**, παρακ. **διαβεβίωκα** μτβ. διάγω, διέρχομαι ἐν ζωῇ: Πλάτ.Νόμ.730 C, Ἰσοκρ.9,70 **ὅτι καὶ τὸν ἐνθάδε χρόνον εὐτυχέστερον.. διαβεβίωκεν**· || κ. νεώτ. ἀπολ. διάγω τὸν βίον, περνῶ τὴ ζωή μου, ζῶ : Πλάτ. Γοργ.526 A **χαλεπὸν.. δικαίως διαβιῶναι**, - **διεβίωσεν ἐν χλιδῇ** - **ἐν πενίᾳ**· || ὁμ. κ. νεώτ. μετὰ μτχ. : Ξεν.Ἀπομν.4,8,4 **μελετῶν διαβεβιωκέναι**· **2)** ἐπιζῶ : Προκ.Καισ.Περσ. πολ.2,5· **3)** συντηρῶ τὴν ζωήν μου : Πλούτ.Ποπλ.3 **τὰς οὐσίας.., ἀφ' ὧν διαβιώσονται φεύγοντες.**
διαβίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η τὸ διάγειν τὸν βίον, τὸ διέρχεσθαι τὴν ζωήν, ἡ ζωή, ἡ ζήση : Ἐπιφάν.1,68 D **ἦν γοῦν ἐν τοῖς τοιούτοις τόποις ὁ προειρημένος ἀγύρτης τὴν διαβίωσιν ἔχων**, - **ἡ διαβίωσίς του ἐντοῦθα εἶναι ἀδύνατος**· **2)** κ. νεώτ. ὁ τρόπος τοῦ ζῆν : Γρηγ. Νύσσ.2,1031 A **ἐρημικὴ διαβίωσις**, - **πολυτελής.**
διαβιώσκω μσν. ἐπιζῶ : Ἀγαθ.Προοίμ.
διαβλαστάνω, μέλλ. διαβλαστήσω ἀναδίδω βλαστούς, βλαστάνω : Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,8,1 **σπείρονται πρὸς τὸ ἔαρ καὶ διαβλαστάνουσι θᾶττον.**
διαβλάστησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἀναδίδειν βλαστούς, βλάστησις : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,17,10.
διαβλέπω κ. νεώτ. θεῶμαι μὲ ἐντεταμένην προσοχήν : Πλάτ.Φαίδ.86 D **διαβλέψας οὖν ὁ Σωκράτης, ὥσπερ τὰ πολλὰ εἰώθει**· || ἐμπροθ. μετὰ τῆς εἰς κ.αἰτ. ρίπτω τὰ βλέμματα, προσβλέπω, κοιτάζω : Πλούτ.Ἀλέξ.14,25 **ἀνεκάθισεν.. καὶ διέβλεψεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον**· **2)** μτγν. βλέπω εὐκρινῶς, σαφῶς : Διον.Κωμ.2,13· || κ. μετ' ἀπαρφ. : ΚΔ Ματθ.7,5 **καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου**· **3)** δθ. νεώτ. συνάγω, συμπεραίνω ἐξ ἐνδείξεων : **διαβλέπω ἐν ταῖς ἐνεργείαις του δόλον.**
διάβλεψις-εως (ἡ) μσν. ἐπισκόπησις, ἐξέτασις : Φώτ.Ἐπιστ.249 **εἰς τὴν τῶν πρακτέων διεγειρομένου διάβλεψιν.**
διάβλημα-ατος (τό) μτγν. λωρίον διαπερώμενον διὰ τῆς πόρπης ὑποδήματος : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.2,13.
διαβλητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸ διαβάλλειν, συκοφαντεῖν κατάλληλος, ἁρμόδιος ἢ ἐπίφορος, ὁ συκοφαντικός, ἁ. διαβολικὸς βλ.λ.(ι) : Πολυδ.5,118, - **διαβλητικοὶ λόγοι**, - **διαβλητικὸς χαρακτήρ**· || τὸ θηλ. **διαβλητικὴ** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ συκοφαντεῖν : Φιλόδ.Κακ.σ.33,36 **τῇ διαβλητικῇ καὶ βασκαντικῇ**· **2)** νεώτ. ὁ δράστης ἢ ὁ φορεὺς διαβολῆς : **διαβλητικὴ ἐπιστολή.**
διαβλητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαβλητικὸν βλ.λ., συκοφαντικόν : Πολυδ.5,118.
διαβλήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ διαβολεύς : Μαν. 4,236 **φέκτας, ἀνθρώπων διαβλήτορας.**

διαβλύζω μτγν. ἀναβλύζω, ἀναβρύω διά τινος : Νόνν.22,21 **πέτρη γλεῦκος διαβλύζουσα.**
διαβοή (ἡ) δημ. -ἡ ἐπί τι φήμη, τὸ ξάκουσμα.
διαβόησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ κραυγάζειν ἰσχυρῶς, μεγαλοφώνως, ἡ ἰσχυρὰ κραυγή : Πλούτ. Ἠθ.455 B **συνεπιτείνειν ὥσπερ νόσημα ῥιπτασμῷ καὶ διαβοήσει τὸ πάθος**· **2)** νεώτ. ἡ δι' ἰσχυρᾶς φωνῆς γνωστοποίησις· || ἡ θορυβώδης διαφήμισις, κ. ἰδ. ἐπὶ κακῷ, ἡ δυσφήμησις.
διαβόητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ βοῆς ὢν γνωστός, ὁ θρυλούμενος, ὁ κοινολογούμενος, δθ. ὁ περιβόητος, ὁ περίφημος, ὁ διάσημος, ξακουστός, ξακουσμένος : Πλούτ.Λυκ.5 **τὸν διαβόητον χρησμόν**, Ἡρωδιον.4,4,8,Κάλλ.Ὠδὴ 15,16 **βράχοι ὑψηλοί, διαβόητοι**· || κ. νεώτ. κ. ἐπὶ προσ.· Ἡσ. « διαβόητος ἐπὶ καλῷ φήμην ἔχων ἢ κακῷ » : Λουκ.Ἀλέξ.4 **αὐτίκα μάλα τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέσθη**· || νεώτ. ἰδίως ἐπὶ κακῷ : **διαβόητος λωποδύτης.**
διαβοήτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαβόητον, κατὰ κοινὴν φήμην : **εἶναι διαβοήτως γνωστὴ ἡ δρᾶσίς του ὡς ἀπατεῶνος.**
διαβολάκι (τὸ) δημ. κ. **διαβολάκος** μικρὸς διάβολος· **2)** μτφ. ζωηρὸς παῖς, ζιζάνιο, μαγκόπαιδο.
διαβολάκος (ὁ) δημ. κ. **διαβολάκι** βλ.λ.
διαβολάνθρωπος (ὁ) δημ. ἄνθρωπος εὐφυής, ἰδ. ὁ ἐπινοῶν τρόπους ἀπαλλαγῆς ἀπὸ δυσχερῶν περιστάσεων· || σπαν. κ. ἐπὶ κακῷ, σατανικός.
διαβολεμένα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀνυπόφορον, λίαν ὀχληρῶς, δθ. λίαν ἐντόνως, ὑπερμέτρως : **φυσάει διαβολεμένα**, - **πεινάω διαβολεμένα**· **2)** λίαν ἐπιδεξίως, τεχνηέντως, πανούργως : **εἶχε ἐνεργήσει διαβολεμένα.**
διαβολεμένος-η-ο δημ. ὁ ἔχων διαβολικὰς ἰδιότητας, δθ. ὁ ἀνόσιος, ὁ ἀσεβής, ὁ ἐπικατάρατος· **2)** σπαν. ὁ ἐνέχων κακίαν διαβόλου, σατανικός, κακεντρεχής· **3)** ὁ λίαν ἔντονος, δθ. ὁ λίαν ὀχληρός, ὁ ἀνυπόφορος : **διαβολεμένο κρύο**· **4)** συνήθ. ἐπὶ προσ., ὁ λίαν εὐφυής, ὁ παμπόνηρος καὶ δὴ ὁ ἐφευρετικὸς μέσων ἀπαλλαγῆς ἀπὸ δυσχερείας τινός, ὁ τετραπέρατος, ἁ. διαβολάνθρωπος : **τὰ κατάφερε ὁ διαβολεμένος νὰ γλυτώσῃ τὴ δίωξη.**
διαβολεύς-έως (ὁ,ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ διάβολος βλ.λ.1), ὁ συκοφάντης.
διαβολεύω δημ. παρασύρω τινὰ εἰς πράξεις διαβολικάς, ἀσέμνους, ἀνηθίκους, καθιστῶ τινα ἀχρεῖον, φαῦλον : **μοῦ διαβόλεψε τὸ γυιό μου καὶ δὲ συμμαζεύεται πιὰ στὸ σπίτι**· || κ. ἀμτβ. ἐξαχρειοῦμαι, μπερμπατεύω· **2)** διδάσκω τινὰ τὰς πονηρίας τοῦ κόσμου, τὸν πονηρεύω βλ.λ.
διαβολή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ψευδὴς κατηγορία, συκοφαντία : Ἡρ.3,66 **ἠπιστέατο ἐπὶ διαβολῇ εἰπεῖν Καμβύσεα τὰ εἶπε περὶ τοῦ Σμέρδιος θανάτου**, Ἰσοκρ.8,125 **ὑπομένομεν τὴν μὲν πόλιν διαβολὰς ἔχουσαν, ὡς λυμαίνεται.. τοὺς Ἕλληνας (τελοῦσαν ὑπὸ τὴν ψευδῆ κατηγορίαν ὅτι . .)**· **2)** κατηγορία, οὐχὶ ἀναγκαίως ψευδὴς ἢ ἐκ μοχθηρίας : Εὐρ.Ἀνδρ.1005 **ἀλλ' ἔκ τ' ἐκείνου διαβολαῖς τε ταῖς ἐμαῖς κακῶς ὀλεῖται**, Ἰσοκρ.1,17 **εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κἂν ψευδεῖς ὦσιν**· || φρ. **διαλύειν ἢ** συνηθ. **ἀπολύεσθαι τὴν ἢ τὰς διαβολὰς** ἀνατρέπω τὴν ἢ τὰς κατηγορίας : Θουκ.1,131· **3)** ἡ ἐκ διαβολῶν προκατάληψις ἐναντίον τινός : Πλάτ.Ἀπ.19 B **ἐπιχειρητέον ὑμῶν ἐξελέσθαι τὴν διαβολήν, ἣν ὑμεῖς ἐν πολλῷ χρόνῳ ἔσχετε**, Πολύβ.12,15,9 **τὰ πρὸς διαβολὴν κυροῦντα**· **4)** ἐχθρότης, ἀποστροφή : Πλούτ.Ἠθ.110A **ἡ πρὸς θάνατον διαβολή**· || κ. μετὰ γεν. ἐχθρικὴ ἀντιμετώπισις : ΠΔ Ἀριθ. 22,32 **ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου**· **5)** ἐκ νόμου ἐπιβολή, ὑποχρέωσις (πιθ.) : Νόμ.Γορτ.9,35· **6)** σχόλ. εἰδ. ἐπὶ παρακαταθήκης, κακόπιστος ἄρνησις, δθ.

κατακράτησις, ὑπεξαίρεσις· Σχόλ. Ἀριστφ.Πλ.373 « ἀποστερῶ ἐστιν ὅταν παρακαταθήκην τινὸς λαβὼν εἰς διαβολὴν χωρήσω καὶ οὐκ ἐθέλω διδόναι αὐτῷ ἃ ἔλαβον ».

διαβολίа (ἡ), ἰων. -ίη ἡ διαβολὴ βλ.λ. 1), 2) κ. 3): Θέογν.324, Ἱππ.ἀπ.17 D **δεινόν ἐστιν ἡ διαβολίη.**

διαβολιά (ἡ) δημ. διαβολικὴ πονηρία, πανουργία, τσαχπινιά· ‖ ἐπὶ παίδων, ζωηρότης, ἐξυπνάδα· **2)** πονηρὰ πρᾶξις καὶ δὴ πείραγμα: **μᾶς ἀναστάτωσε ὅλους μὲ τὶς διαβολιές του.**

διαβολίζω δημ. ἐξερεθίζω, θυμώνω, παραζαλίζω, ἐνοχλῶ, πειράζω τινὰ ὑπερμέτρως, ἄ. δαιμονίζω· ‖ τὸ μέσ. -ομαι ἐξάπτομαι, ἐρεθίζομαι, ἐξοργίζομαι, φρενιάζω, δαιμονίζομαι.

διαβολικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον διαβολικὸν βλ.λ.2), σὰ διάβολος.

διαβολικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς διαβολάς, ὁ χρησιμεύων εἰς συκοφαντίας, ὁ συκοφαντικός: Φίλ.ἀπ.98 H **διαβολικὴ κακοτεχνία·** **2)** πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἁρμόζων εἰς τὸν διάβολον, τὸν σατανᾶν, σατανικός· ὅθ. δόλιος, κακεντρεχής: Πάπ. **διαβολικὴ καὶ σατανικὴ ἐνέργεια·** ‖ νεώτ. φρ. **διαβολικὴ σύμπτωσις** ἀνεπιθύμητος καὶ ἀνέλπιστος, οἱονεὶ συνεργίᾳ τοῦ διαβόλου ἐπισυμβᾶσα, συνήθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ζημίαν.

διαβολικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ διαβολικὴ ἰδιότης, ἡ σατανικότης, ἡ διαβόλῳ ἁρμόζουσα ὕπουλος τέχνη τοῦ βλάπτειν ἢ πειράζειν, ἡ μετὰ πανουργίας μοχθηρότης: **μὲ κατέπληξεν ἡ διαβολικότης τῆς προτάσεώς του.**

διαβολικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαβολικὸν βλ.λ.2): Ἰω.Χρυσ.Λόγ.28 **διαβολικῶς θρηνῶν,** - **τὸν ὑπενόμευσε διαβολικῶς.**

διαβόλισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαβολίζω βλ.λ., ἐξερέθισις, ἐνόχλησις, πείραγμα· **2)** ἡ πονηρὰ πρᾶξις, ἡ διαβολιά.

διαβολισμένος-η-ο δημ. κ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαβολίζω ὡς ἐπίθ., ἐξηρεθισμένος, ἐξωργισμένος, φρενιασμένος, ἠνωχλημένος, πειραγμένος.

διαβόλισσα (ἡ) δημ. ἡ σύζυγος τοῦ διαβόλου βλ.λ.· **2)** μτφ. γυνὴ παμπόνηρος, ἱκανωτάτη, ἐφευρετική, τετραπέρατη· ἄ. διαβολογυναίκα.

διαβολο- νεώτ. κ. δημ. θέμα τοῦ **διάβολος** ὡς α΄ συνθετικὸν α΄) οὐσιαστικῶν δηλούντων ὅτι τὸ δεύτερον συνθετικὸν χαρακτηρίζει εὐφυΐα, πανουργία, ἐπινοητικότης, ἢ συνηθέστ. ὀχληρά τις ἰδιότης, ἀταξία, ζωηρότης, δριμύτης, οἷον διαβολογιατρός, διαβολογυναίκα, διαβολόπαιδο, διαβολότοπος, διαβολόκαιρος, διαβολόκρυο· κ. β΄) ρημάτων τινῶν ἢ ρηματικῶν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ διάβολος, σατανᾶς, οἷον διαβολοστέλνω = στέλλω εἰς τὸν διάβολον (ὑβριστ.), διαβολομάζωμα, διαβολοσκόρπισμα, διαβολόσπερμα κττ.

διαβολό (τὸ) (ἄκλ.) νεώτ. κ. δημ. παιδικὸν παίγνιον ἐκ ξυλίνου διπλοῦ κώνου ἀναρριπτομένου κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸν ἀέρα διὰ θώμιγγας προσδεδεμένου εἰς τὰ ἄκρα δύο ραβδίων.

διαβολογυναίκα (ἡ) δημ. διαβόλισσα βλ.λ.2).

διαβολόκαιρος (ὁ) δημ. θυελλώδης καιρός.

διαβολοκόριτσο (τὸ) δημ. πονηρά, πανοῦργος, ζωηρὰ νεᾶνις, κορίτσι διαβολεμένο βλ.λ.

διαβολομάζωμα (τὸ) δημ. περιουσία κτηθεῖσα τῇ συνεργίᾳ τοῦ διαβόλου, ἤτοι δι' ἀνηθίκων ἢ ἐν γέν. ἐγκληματικῶν μέσων: παροιμ. **διαβολομαζώματα ἀνεμοσκορπίσματα** (ὁ ἀδίκως κτηθεὶς πλοῦτος ταχέως ἀπόλλυται).

διαβολόπαιδο (τὸ) δημ. ὁ υἱός, τὸ παιδὶ τοῦ διαβόλου βλ.λ.· **2)** μτφ. πονηρὸν καὶ ἄτακτον παιδίον, διαβολάκι βλ.λ.2)· πρβλ. δαιμονόπαιδο.

διαβολοπόνηρος-η-ο δημ. ὁ πονηρὸς ὡς ὁ διάβολος, ὁ παμπόνηρος: Βλαχογ.Προπ.1,63 **πάντα ἀνοίγει ὁ λύκος ὁ διαβολοπόνηρος ἀμπατή.**

διαβολοπούλι (τὸ) δημ. τὸ πτηνὸν ἀκριδοθήρας βλ.λ., ἄ. ἁγιοπούλι.

δια(β)ολόπουλο (τὸ) δημ. διαβολόπαιδο βλ.λ.1),2): Λασκαρ.Παπᾶ Γεράσιμ.14 **ὤ τὸ διαολόπουλο!**

διά(β)ολος-ον κ. νεώτ. κ. δημ., δημ. θηλ. **διαβόλισσα** ὁ εἰς διαβολὰς ἐπίφορος, ὁ διαβολικός, ὁ συκοφαντικός, ὁ κακολόγος, κ. ὑπερθ. -ώτατος: Ἀριστφ.Ἱππ.45 **ἐπρίατο δοῦλον.. πανουργότατον καὶ διαβολώτατόν τινα,** Ἀθήν. 11,508 E **Εὐφραῖος.. ἐβασίλευε, φαῦλος ὢν καὶ διάβολος,** Μέν.878 **διάβολος γραῦς·** **2)** τὸ οὐδ. **διάβολον** ὡς οὐσ. μῖσος, δυσμένεια, ἐχθρότης: Ἀνδοκ.22,38 **εἴ τῳ ὑμῶν διάβολόν τι ἐν τῇ γνώμῃ περὶ ἐμοῦ παρέστηκεν·** **3)** ὁμ. μετὰ τοῦ ἄρθρ. **τὸ διάβολον** τὸ διαβάλλειν, ἡ πρὸς διαβολὴν τάσις: Πλούτ.Ἠθ.61 D **ὁ δ'.. ἐκτείνων ὥσπερ πλεκτάνας τὸ πολυπράγμον καὶ διάβολον καὶ κακόηθες·** **4)** ὡς οὐσ. ὁ συκοφάντης: Πίνδ. ἀπ.297· ‖ ὁμ. ἐχθρός: ΠΔ Ἐσθ.7,4 **οὐ γὰρ ἄξιος ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως·** **5)** κ.νεώτ. κ.δημ. ὁ κατ' ἐξοχὴν διαβολεύς, ὁ διαβάλλων τὸν ἄνθρωπον παρὰ τῷ θεῷ, τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ, ὁ σατανᾶς βλ.λ.: ΚΔ Ματθ.4,1 **ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον.. πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου,** δημ. παροιμ. **ὁ διάβολος ἔχει πολλὰ ποδάρια** (αἱ προφυλάξεις ἐπιβάλλονται, ἵν' ἀποκλεισθῇ τὸ πάντοτε, οἷον ἐκ τοῦ πονηροῦ δαίμονος, ἐνδεχόμενον ἀτύχημα), ὁμ. **οὔτε τὸ διάβολο νὰ ἰδῇς οὔτε τὸ σταυρό σου νὰ κάμῃς** (καλὸν εἶναι ν' ἀποφεύγῃ τις τοὺς κακούς, ἔστω καὶ ἂν ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ τοὺς καταστήσῃ ἀβλαβεῖς), ὁμ. **ἀπ' τοῦ διαβόλου τὴν αὐλὴ μήτ' ἐρίφι μήτ' ἀρνί** (πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὰς συναλλαγὰς πρὸς τοὺς πονηρούς)· ‖ δημ. φρ. **βρῆκα τὸ διά(β)ολό μου** = περιεπλάκην εἰς ὀχληρὰν ὑπόθεσιν· ἄ. βρῆκα τὸ μπελά μου· ὁμ. **τὸν ἔχω στοῦ διαβόλου τὸ κατάστιχο** = οὐδεμίαν τρέφω πρὸς αὐτὸν ὑπόληψιν· ὁμ. **ὁ διάολος νὰ σκάσῃ θὰ** = ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν συμβῇ θά. ὁμ. **εἶναι γιὰ τὸ διάολο πεσκέσι** = εἶναι ἄνθρωπος ἀχρεῖος ἢ πρᾶγμα ἄχρηστον, γιὰ πέταμα· ὁμ. **τὸν σιχαίνομαι (ἢ τὸν φοβᾶμαι) σὰν ὁ διάολος τὸ θυμίαμα (ἢ τὸ λιβάνι)** = εἰς μέγαν βαθμόν· ὁμ. **ἀπὸ στραβοῦ διαβόλου** = κατὰ καλὴν καὶ ἀνέλπιστον τύχην· ὁμ. **ἔσπασε ὁ διάβολος τὸ πόδι του** = ἡ τύχη ἐφάνη ἀνελπίστως εὐνοϊκή· ὁμ. **πάει κατὰ διαβόλου** = βαίνει εἰς τὴν καταστροφήν· ὁμ. **τὸν ἔχει πάρει ὁ διάβολος** = εἶναι κατεστραμμένος, ἰδ. οἰκονομικῶς· ὁμ. **κάθεται στοῦ διαβόλου τὴ μάνα** = κατοικεῖ πολὺ μακράν, οἱονεὶ εἰς τὸ τέρμα τοῦ κόσμου· ‖ ὡς ἐπιφών. πρὸς δήλωσιν καταπλήξεως, θορυβήσεως, ἀπορίας: **διάβολε! πῶς τὸ 'παθες!,** - **ὢ διάβολε! καὶ τώρα τί θὰ γίνωμε;·** ἢ ἀγανακτήσεως: **ποῦ στὸ διάβολο τὴν ηὗρες αὐτὴ τὴ δουλειά,** - **τί διάολο ἔκανες τόση ὥρα;·** ‖ ἐν χρ. κ. εἰς ἀράς: **νὰ τὸν πάρῃ ὁ διάολος,** - **ἂς πάῃ στὸ διάολο ἢ στοῦ διαόλου τὴ μάνα,** - **(ποὺ) νὰ 'μπῃ ὁ διάολος μέσα του·** **6)** νεώτ. μτφ. ἄνθρωπος κακεντρεχής, μοχθηρός, χαιρέκακος ὡς ὁ διάβολος: **αὐτὸς ὁ διάολος νὰ σοῦ κάμῃ εὐκολία;·** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν ταῖς φρ. **διάβολος μεταμορφωμένος** - **μὲ τὰ κέρατα·** **7)** ὁμ. μτφ. εὐφυέστατος, ἐπινοητικώτατος, τετραπέρατος· ὅθ.. κ. εἴρων, σαρκαστικός, εὐφυολόγος, πειρακτικός, θελκτικός: **ποῦ νὰ τὸν γελάσῃς αὐτὸν τὸ διάβολο!,** - **ηὗρε τρόπο νὰ ξεμπλέξῃ, ὁ διάβολος·** ‖ ὁμ. σημ. ἐν ταῖς φρ. **εἶναι κάλτσα τοῦ διαβόλου** κ. **διάβολος ξιδάτος·** ὁμ. **ἔχει τὸ διάβολο μέσα του** = εἶναι ὀξυνούστατος· ‖ ἢ ἄ. εἶναι ἰδιότροπος, κακότροπος, γκρινιάρης· **8)** νεώτ. ζωολ. ὀνομασία διαφόρων ζῴων κ. ἰδίως ἐντόμων ἐχόντων ἢ χρῶμα μελανὸν ἢ μακρὰς κεραίας ἢ κ. ἀμφότερα. –

διαβολοσκόρπισμα (τό) δημ. τό ὑπὸ τοῦ διαβόλου, τοῦ σατανᾶ σκορπιζόμενον, ἐξανεμιζόμενον, ἐξαφανιζόμενον, ἐπὶ ἀνόμως κτηθέντων ἀγαθῶν, ἐν χρ. εἰς τὴν παροιμ.) κ. ἀντιθ. λεγ. βλ. διαβολομάζωμα) **ἀνεμομαζώματα διαβολοσκορπίσματα**· πρβλ. ἀνεμομάζωμα.

δια(β)ολόσπαρμα (τό) δημ. διαβολόσπερμα.

δια(β)ολόσπερμα (τὸ) δημ. κ. **δια(β)ολόσπαρμα** σπέρμα, γόνος τοῦ διαβόλου, ἐν μτφ. χρ. ὁ πράττων τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, ὁ ἀνόσιος : δ.τραγ. **τὸ κοπέλι τοῦ παππᾶ, | αὐτό τὸ δια(β)ολόσπερμα**· || ἐν χρ κ. ὡς ὕβρις κατὰ παίδων.

διαβολοτεχνίδια (τὰ) δημ. διαβολικά, δόλια, πονηρὰ τεχνάσματα.

διαβολόψειρα (ἡ) δημ. τὸ ἄκαρι σαρκοκόπτης βλ.λ.· || κατ' ἐπέκτ. πᾶν ἄκαρι βλ.λ.

διαβόλως ἐπίρρ. συκοφαντικῶς, ἐχθρικῶς : Θουκ.6,15 **αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη**· || **διαβόλως χρῆσθαί τινι** = διαβάλλειν **τινά** : Προκ.3,1,2,5.

διαβομβῶ-έω μτγν. κ. μσν. βομβῶ πέριξ, ἠχῶ, ἀντηχῶ : Διον.'Αρεοπ. **διαβομβοῦσαι λέξεις περὶ τὰ χείλη καὶ τὰς ἀκοάς**· 2) μσν. μτφ. μτβ. διαθρυλῶ, διαδίδω : "Ανν,Κομν.1,7 D **καὶ πανταχόθι τὴν τοῦ Οὐρσελίου τύφλωσιν διεβόμβει.**

διαβορβορύζω βορβορύζω βλ.λ. ἐπὶ πολύ, ἐν συνεχείᾳ : 'Ιππ.'Αφορ.4,73.

διαβόρειος-ον μτγν. ἐκτεινόμενος πρὸς βορρᾶν : Στράβ.2,1,33 **οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ αἱ διαβόρειοι λαμβάνονται μερίδες** (δ.γρ. **βόρειοι**).

διάβορος-ον (βιβρώσκω) ὁ διαβρωτικός, ὁ κατατρώγων : Σοφ.Τρ.1084 **διάβορος νόσος**· 2) ἐν παθ. σημ. ὁ διαβεβρωμένος, ὁ καταφαγωμένος : αὐτ.Τρ.676 **τοῦτ' ἠφάνισται διάβορον.**

διαβόρος-ον δ.γρ. ἀντὶ διάβορος βλ.λ.1).

διαβόσκω, τρέφω, σιτίζω : Φιλόστρ.'Απολλ.1,15 **ὄροβοι καὶ τὰ ἐς βρῶσιν ἀναγκαῖα διέβοσκεν αὐτούς**· 2) πάπ. βόσκω τῇδε κἀκεῖσε.

διαβοστρυχοῦμαι-όομαι διευθετῶ τὴν κόμην μου εἰς βοστρύχους, σγουραίνω τὰ μαλλιά μου : 'Αρχίλ.162 **διαβεβοστρυχωμένος.**

διαβουκόλησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ διαβουκολεῖν τινα, ἡ παραπλάνησις διὰ ψευδῶν ἐλπίδων.

διαβουκολῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. παραπλανῶ, ἐξαπατῶ διὰ ψευδῶν ἐλπίδων, ξεγελάω : Λουκ. Νεκρ.Δ 5,2 **πολλὰ κἀκεῖνος εὖ μάλα διαβουκολεῖ αὐτούς**· πρβλ. βουκολῶ· || τὸ μέσ. **διαβουκολοῦμαι** μετὰ δοτ. διέρχομαι εὐχαρίστους στιγμάς, τέρπομαι : Θεμίστ.Λόγ.21,255 D **ἐν τῷ κλινιδίῳ διαβουκολεῖται 'Αριστοτέλει**· || νεώτ. μεσ. τρέφω ἀπατηλήν τινα ἐλπίδα, αὐταπατῶμαι.

διαβουλευεὶρ 'Ησ. « ὁ ἐν τοῖς ἱστοῖς πρ' ?ολος. Λάκωνες ».

διαβουλεύω ἐπὶ συμβουλίου, περατῶ τὰς ἐργασίας μου : 'Αριστλ.'Αθ.32,1· 2) μέσ. κ νεώτ. **διαβουλεύομαι**, δωρ. **διαβωλεύομαι** συζητῶ, διασκέπτομαι, ἐξετάζω ἐν λεπτομερείᾳ : Θουκ.2,5 **οἱ δὲ Πλαταιῆς ἔτι διαβουλευομένων αὐτῶν** || νεώτ. μηχανῶμαι, σκευωρῶ : **διεβουλεύθησαν** τὴν ἀνατροπὴν τοῦ **καθεστῶτος**· 3) ὁμ. μέσ. μετ' **ἀπαρφ.** ἀποφασίζω : Λουκ.'Αλ.24 **κἂν ἡ Φιλοσοφία . . ἀφεῖναι διαβουλεύηται αὐτόν.**

διαβουλία (ἡ) μτγν. κ. -ιον (τό) βλ.λ. : ΠΔΨαλμ.5,11 **ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν.**

διαβούλιον (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ., μτγν. κ. **διαβουλία** (ἡ) ἡ σύσκεψις, ἡ συζήτησις : ΠΔ Σοφ.Σαλ.1,9 **ἐν γὰρ διαβουλίοις ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται,** Πολύβ.3,20,1 **διαβούλιον ἦγον**· || νεώτ. κ. δημ. ἐν χρ. μ. κτ. πληθ. μυστικαὶ συσκέψεις : **ὕποπτα - συχνὰ διαβούλια**· || ἡ ἐπὶ τῷ αὐτῷ συνάντησις πρὸς σύσκεψιν : Πολύβ.29,4,2 **τὸ διαβούλιον, ἐν ᾧ πλεῖον ἐφάνησαν ἰσχύοντες οἱ τὰ τοῦ Περσέως αἱρούμενοι**· || ἀποφάνσεις ἐν συσκέψει ἐκφερόμεναι : αὐτ.4,24,2 **τὰς κυρούσας τὰ διαβούλια γνώμας ἀνατιθέναι τοῖς προεστῶσι.**

διάβουλοι 'Ησ. « διπλοῖ, δίβουλοι ».

διαβουνὶν 'Ησ. ἐπιδόρπιον γλύκισμα.

διαβοῶ-άω κ. νεώτ., μτγν. ποι. ἀόρ. ὑποτ. διαβοάσω βοῶ, φωνάζω ἰσχυρῶς, διακηρύττω, διαλαλῶ, λέγω μεγαλοφώνως : Αἰσχ.Πέρσ.638 **παντάλαν' ἄχη διαβοάσω;**, Θουκ.8,53 **ἐχθρῶν διαβοώντων ὡς δεινὸν εἴη εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισι**· || κ. μετ' αἰτ. κ. ἀπαρφ. : Κορν. Φύσ.Θε.35 **ἐκεῖσε χωρεῖν τινας διεβόησαν**· 2) μέσ. ἐρίζω, φιλονικῶ μετὰ κραυγῶν, βοῶν, διαμαρτύρομαι : Δημ.806 **πρὸς ἅπαντας ἀεὶ προαιρεῖται . . διαβοᾶσθαι καὶ μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα**· 3) παθ. ἀποτελῶ ἀντικείμενον κοινῆς ὁμιλίας, εἶμαι ἢ γίνομαι πασίγνωστος : Πλάτ.'Επιστ. 312 B **ταῦτα δὴ διαβεβόηται**· || ὅθ. κ. ἐξυμνοῦμαι, ἐπαινοῦμαι : Πλούτ.Σόλ.11 **ἐθαυμάσθη δὲ καὶ διεβοήθη μᾶλλον ἐν τοῖς Ἕλλησιν**· || **κ. μετ'** ἐμπρ. διορισμοῦ (**ἐπί τινι**) : Λουκ.Νεκυομ.6 **σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων**· || ρ. παράγωγα : διαβόημα -όησις -ητής -ητός -ητέος.

διαβραβεύω μτγν. κ. μσν. βραβεύω, παρέχω ὡς βραβεῖον, ἀπονέμω : Αἰσωπ.35 **ταῦτα τύχη διεβράβευσεν** (δ.γρ. **ἐδωρήσατο**), Πλανούδ.'Οβιδ. Μεταμορφ.14,805 **τοῖς δήμοις ἑκατέροις ἐπ' ἴσης τὰ δίκαια διεβράβευε.**

διάβραγχος (ὁ) μτγν. πιθ. ἡ τραχεῖα ἀρτηρία : 'Ιππιατρ.20.

διάβρεγμα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ διὰ διαβροχῆς, δι' ἐμποτίσεως παρασκευασθέν : 'Ορειβ.4,7,11.

διάβρεξις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ διαβρέχειν, μούσκεμα, ἅ. διαβροχή· 'Ερωτιαν. ἐν λ. τέγξις.

διαβρεχής-οῦς-ές μτγν. διάβροχος βλ.λ., μουσκεμένος : Λουκ.Τραγῳδ.304 **ἡ διαβρεχὴς ἰχῶρι Κενταύρου πέπλος;**

διαβρέχω κ. νεώτ. βρέχω, ὑγραίνω ἐντελῶς, μουσκεύω : Αἰσχ.ἀπ.306 **διαβρέχεις τἀρτύματα**· κ. ἀπολ. : 'Αριστλ.Πρ.866 a, 10· || κ. παθ. : Αἰλ.Ζ(1,23 **ἄλφιτα ζωμῷ διαβραχέντα**· 2) μέσ. μτφ. ἐπὶ προσ., μεθύσκομαι : Ζήν.Στωϊκ.1,65 **πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους εἶναι,** Πορφ.Χριστιαν.30 **ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ διαβραχείς**· || ἡ μτχ. παθ. παρακ. ἐπὶ προσ. **διαβεβρεγμένος** ὁ ἐν μέθῃ διατελῶν, μεθυσμένος, σουρωμένος : 'Ηλιόδ.5,31.

διαβρίθει 'Ησ. « βαρύνει ».

διαβριθής 'Ησ. « ἰσχυρός ».

διαβριμῶμαι-άομαι μτγν. ἐπιτατ. τοῦ βριμῶμαι βλ.λ., ἰσχυρῶς βρέμω, κροτῶ : Θεμίστ.Λόγ.21,261 C **διαβριμώμενός τε καὶ τὴν αἰγίδα πυκνὰ ἐπισείων.**

διαβροχή (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διάβρεξις, ἡ ὕγρανσις, τὸ μούσκεμα : Διοσκ.2,107, "Αντυλλ.π.'Ορειβ.9,23,1 **διαβροχὴ *σωμάτων.***

διαβροχισμός (ὁ) μτγν. ἡ διὰ βρόχου σύλληψις: "Αντυλλ.π.'Ορειβ.45,24,5.

διάβροχος-ον κ. νεώτ. ὁ λίαν βεβρεγμένος, ὁ ὃν ἔχει διαπεράσει ὑγρόν τι, ἰδίως ὕδωρ, ὁ κάθυγρος, ὁ μουσκεμένος : Εὐρ.Βάκχ.1051 **ἦν δ' ἄγκος,** ἀμφίκρημνον, ὕδασι διάβροχον, 'Ιππ.'Αέρ.10 **ἀπό τε τῆς γῆς διαβρόχου ἐούσης,** Μηναῖ.2,16 Συναξ. **διάβροχα ὕδατι ὄσπρια,** αὐτ.3,29 Συναξ. **γάρῳ ἅπαν τὸ σῶμα διάβροχον ποιήσαντες**· || μτφ. ἐπὶ ὀφθαλμοῦ, ὁ πλήρης δακρύων, ὁ ἔνδακρυς, δακρυσμένος : Εὐρ.'Ηλ.503 **διάβροχον τόδ' ὄμμα ἔχεις**· || **κ. ἐπὶ προσ.,** ὁ ἔχων ὑγροὺς τοὺς ὀφθαλμούς : 'Ηλιόδ.1,26 **διάβροχος δάκρυσι**· 2) ὁ μέχρι σήψεως ἐμπεποτισμένος ὑπὸ ὕδατος : Θουκ. 7,12 **αἵ τε νῆες διάβροχοι, τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσαι**· 3) μτφ. ὁ ὅλως ὑπὸ πάθους τινὸς κατεχόμενος : Λουκ.Τοξ.15 **διάβροχον ἤδη τῷ ἔρωτι καὶ τακερὸν γεγενημένον**· || εἰδ. ἐπὶ μέθης · αὐτ.Δὶς Κατ.17 **τέλεον ἦν διάβροχος τῇ μέθῃ.**

διάβρωμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαβιβρώσκω, βλάβη ἐκ διαβρώσεως οἷον ἐκ σκωλήκων ἢ διαβρωτικῶν ὑγρῶν, καὶ τὸ ὑποστὰν τοιαύτην βλάβην ἀντικείμενον : Στράβ. 13,609 **ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων**, - **τὸ ἔνδυμα εἶχε διαβρώματα ἐκ νιτρικοῦ ὀξέος.**

διαβρωσιγενής-οῦς-ές νεώτ. γεωλ. ὁ ἐκ διαβρώσεως βλ.λ.4) γενόμενος, προελθών, σχηματισθείς : **διαβρωσιγενὲς κοίλωμα.**

διάβρωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαβιβρώσκειν, ἡ φθορά, τὸ φάγωμα : Πλούτ.᾿Ηθ. 967 F **διάβρωσις τῶν ξύλων ὑπὸ σητός**· 2) ἡ μάσησις : Διοσκ.5,74· 3) ἰατρ. ἐξέλκωσις τῶν τοιχωμάτων ἀγγείου τινὸς ἢ ἱστῶν τοῦ σώματος : ᾿Αρετ. 62 A **τῇσι ἀπὸ τῶν κάτω ἐντέρων διαβρώσεσι**· 4) γεωλ. ἡ ἐκσκαφὴ τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

διαβρωτικός-ή-ό(ν) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ διαβιβρώσκῃ, ὁ προκαλῶν διάβρωσιν βλ.λ. : ᾿Αλέξ.᾿Αφρ.Πρ.1,99, ΕΜ 219,28 **γάγγραινα πάθος διαβρωτικὸν σαρκῶν**, - **διαβρωτικὰ ὀξέα**· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ διαβρωτικὸν** ὡς οὐσ. ἡ διαβρωτικὴ δύναμις : ᾿Ιω.Χρυσ.᾿Εβρ.10,4,533 **τὸ διαβρωτικὸν αὐτοῦ** (τοῦ πυρός) **δῆλον**· ‖ νεώτ. ἰατρ. τὸ οὐδ. πληθ. **διαβρωτικὰ** ὡς οὐσ. οὐσίαι, αἵτινες ἐρχόμεναι εἰς ἐπαφὴν πρὸς ἱστοὺς τοῦ σώματος προκαλοῦσι διάβρωσιν αὐτῶν.

διαβρωτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαβρώσεως βλ.λ.

διαβυνέω βλ. διαβύω.

διαβύνω βλ. διαβύω.

διαβύσσει ῾Ησ. « διακαμύσσει ».

διαβύω ὠθῶ πρὸς ἔμφραξιν, διαπερῶ, εἰσάγω : ῾Ιππ.260,48 **εἶθ᾿ ὑποβάλλων τὸν δάκτυλον ὑπὸ τὸ γένειον διαβύσας ἐς τὸ στόμα ἕλκειν**· ‖ μέσ. (ἐκ τοῦ διαβυνέω) : ῾Ηρ.4,71 **διὰ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς ὀϊστοὺς διαβυνέονται** (διαπερῶσι)· ‖ παθ. (ἐκ τοῦ διαβύνω) : αὐτ.2,96 **πηδάλιον δὲ ἓν ποιεῦνται, καὶ τοῦτο διὰ τῆς τρόπιος διαβύνεται** (δ. γρ. **διαβυνέεται**).

διαγαληνίζω ἐπιφέρω τελείαν γαλήνην, καθιστῶ τι ἐντελῶς γαλήνιον, πρᾶον, ἥρεμον : ᾿Αριστ.῾Ιππ.646 **τῶν δ᾿ εὐθέως τὰ πρόσωπα διεγαλήνισεν.**

διαγανάκτησις-εως (ἡ) μτγν. μεγάλη, ὁλοσχερὴς ἀγανάκτησις : Φιλ.2,178,14 **ζέων καὶ πεπυρωμένος ὑπὸ τῆς νομίμου διαγανακτήσεως**· 2) διαμαρτυρία μετ᾿ ἀγανακτήσεως ἐκφερομένη : Πλούτ. Μάρ.16 **ὥστε φωνὰς καὶ διαγανακτήσεις τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὸν Μάριον ἐκφέρεσθαι.**

διαγανακτῶ-έω ἀγανακτῶ σφόδρα : Δημ.833 **πῶς οὐκ ἄξιον διαγανακτεῖν**, Πλούτ.᾿Ηθ.74 B **τοῦ ᾿Αχιλλέως διαγανακτοῦντος**· 2) ἰατρ. καταλαμβάνομαι, προσβάλλομαι ἰσχυρῶς : ᾿Αντυλλ. π.᾿Ορειβ.44,8,1· ‖ ἐρεθίζομαι : Σωρ.1,81,118.

διαγαπῶ-άω μτγν. ἀγαπῶ λίαν : Πάπ. **διάγαπᾷ τὸν αὐτῆς ἄνδρα.**

διαγαυριῶ-άω ΕΜ λίαν γαυριῶ, ἐπαίρομαι, σεμνύνομαι ἐπί τινι, πολὺ ὑπερηφανεύομαι, καμαρώνω.

διάγγαρον ῾Ησ. « δικέφαλον ».

διαγγελεύς-έως (ὁ) νεώτ., δημ. **-έας** ὁ διαγγέλλων, ὁ κομίζων διαγγελίαν βλ.λ., ὁ κομιστὴς πληροφορίας τινός, ἀγγελιαφόρος· ‖ στρατ. κ. δημ. ἀξιωματικὸς ἢ ὑπαξιωματικὸς μεταβιβάζων διαταγὰς ἢ ὁδηγίας τοῦ ἡγήτορος στρατ. μονάδος πρὸς ὑποδεεστέρους ἡγήτορας.

διαγγελία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀκριβὴς ἀγγελία, ἡ γνωστοποίησις, εἰδοποίησις, πληροφορία : ᾿Ιώσ.ΠΙ 3,8,5 **οροδοσίαν εἶναι ἡγούμενος** (ὁ ᾿Ιώσηπος) **τῶν τοῦ θεοῦ προσταγμάτων, εἰ προαποθάνοι τῆς διαγγελίας**· ‖ νεώτ. ἰδ. ἡ ἐπίσημος διὰ διαγγελέως βλ.λ. γνωστοποίησις.

διαγγέλλω κ. νεώτ., μέλλ. διαγγελῶ, ἀόρ. **διήγγειλα** γνωστοποιῶ, πληροφορῶ, διὰ διαγγελέως ἢ ὡς διαγγελεύς, μετὰ δοτ. : Θουκ.7,74 **οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς**· ‖ κ. μετὰ τῆς **εἰς** ἢ **πρός** : Ξεν.᾿Απομν.3,11,3 **ἐπειδὰν εἰς πλείους διαγγείλωμεν**, Δημ.163 **διαγγέλλοντος πρὸς ἅπαντας**· ‖ μετ᾿ ἀπαρφ. ἐντέλλομαι, παραγγέλλω νὰ γίνῃ τι : Εὐρ.ΙΑ 353 **Δαναΐδαι δ᾿ ἀφιέναι ναῦς διήγγελλον**· 2) γεν. διακηρύττω, διαθρυλῶ, διαδίδω : Πίνδ.Ν 5,3 **γλυκεῖ᾿ ἀοιδά,.. διαγγέλλοισ᾿, ὅτι ..**,· 3) μέσ. διαβιβάζω τὸ πρόσταγμα ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς ἄνδρα : Ξεν.᾿Αν.3,4,36 **ἐπεὶ δ᾿ ἐγίνωσκον αὐτοὺς οἱ ῞Ελληνες βουλομένους ἀπιέναι καὶ διαγγελλομένους**· 4) νεώτ. ἀναγγέλλω ἐπισήμως· πρβλ. διάγγελμα 2).

διάγγελμα-ατος (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἀγγελία, εἴδησις, παραγγελία : ΠΔ Βασ.3,4,27 **πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως**· ‖ νεώτ. τὸ διὰ διαγγελέως, ἀγγελιαφόρου διαβιβαζόμενον μήνυμα· 2) νεώτ. εἰδ. προκήρυξις τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος πρὸς τὴν βουλήν, τὴν συνέλευσιν ἢ πρὸς τὸν λαόν, δι᾿ ἧς ἐκθέτει τὰς γνώμας ἢ ἀποφάσεις αὐτοῦ ἐπὶ οὐσιώδους τινὸς ζητήματος· ‖ κατ᾿ ἐπέκτασιν καὶ πᾶσα ὁμοία προκήρυξις πρὸς τὸν λαόν, προερχομένη ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως ἢ τῶν πολιτικῶν μερίδων ἢ κ. ἄλλων ὀργανώσεων : **τὸ διάγγελμα τῆς κυβερνήσεως - τῶν δημοκρατικῶν - τῶν βασιλοφρόνων.**

διάγγελος (ὁ) κ. νεώτ. ἀγγελιαφόρος· ὅ. διαγγελεύς, εἰδ. ὁ διοπτήρ, ὁ κατάσκοπος : Θουκ.7,73 **ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν**· 2) μτγν. κ. νεώτ. στρατ. ὑπασπιστὴς στρατηγοῦ, οὗ διαβιβάζει τὰς διαταγάς : Πλούτ.᾿Ηθ.678 D· 3) νεώτ. κ. διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ πάπα (internuncius)· ‖ ὁμ. κ. διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τῆς ἄλλοτε αὐστριακῆς μοναρχίας.

διαγγελτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ διάγγελος βλ.λ. ᾿Αποστ.Διατ.2,17,228 **τῆς μελλούσης ὀργῆς ἐν τῇ κρίσει - διαγγελτῆρα**, Χρησμ.Σιβ.7,660 **οἱ δὲ διαγγελτῆρες ὕπαι ποσὶ κοιμήσονται** (διορθ. **οἱ δὲ δὴ ἀγγελτῆρες**).

διαγγελτικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ δι᾿ οὗ γίνεται ἀναγγελία, ὁ δι᾿ οὗ γνωστοποιεῖταί τι : ἐν Σάθ. (Νικήτ.Χων.) 1,99 **τὸ δὲ τῆς νηστείας διαγγελτικὸν κήρυγμα μέτεισιν ἰδού.**

διάγγι (τὸ) δημ. ὁ μεταγγισθεὶς εἰς δεύτερον ἀγγεῖον οἶνος· ‖ ἰδθ. ὁ περυσινός, ὁ παλαιὸς οἶνος.

διαγείρω ἀρχ. λεξ. ἀγείρω, συνάγω πανταχόθεν.

διαγελῶ-άω κ. νεώτ. περιπαίζω, χλευάζω, ἐμπαίζω : Εὐρ.Βάκχ.272 **οὗτος δ᾿ ὁ δαίμων ὁ νέος ὃν σὺ διαγελᾷς**, Ξεν.᾿Αν.2,6,26 **ἠγάλλετο .. τῷ φίλους διαγελᾶν**· ‖ κ. ἀπολ. : Λουκ.Ψευδολ.16 **ἔπαιζε καὶ διεγέλα**· 2) ἐπὶ καιροῦ, ἐποχῆς τοῦ ἔτους, θαλάσσης, εἶμαι ἢ ἀρχίζω νὰ εἶμαι αἴθριος, γαλήνιος, γελαστός : Θεόφρ.Φ) 8,2,4 **διαγελώσης δὲ τῆς ὥρας**, Πλούτ.Καῖσ.4 **θαλάττης τὰ διαγελῶντα**, ῎Ανν,Κομν.13,380 8 **διαγελῶντος ἔαρος**· 3) ΑΒ κ. νεώτ. μτφ. ὑποφώσκω, γλυκοχαράζω : ΑΒ 54, **- ἡ ἡμέρα ἤρχιζε νὰ διαγελᾷ, ὅτε ἀπεβιβάσθημεν**· 4) νεώτ. μειδιῶ, ἰδθ. ἔχω εὔχαρι πρόσωπον.

διάγελως-ωτος (ὁ) μτγν. ὁ περίγελως, ἡ χλεύη, ὁ ἐμπαιγμός : Φιλόδ.῾Ηρακλ.1251,17 (πιθ.).

διαγένεσις-εως (ἡ) νεώτ. γεωλ. τὸ σύνολον τῶν μεταβολῶν πετρώματός τινος ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἀποθέσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ ὁριστικοῦ σχηματισμοῦ.

διαγενής ῾Ησ. « εὐγενής » (πιθ. διογενής).

διαγέρνω δημ., ἀόρ. **ἐδιάγειρα** κ. **-υρα** ἐπανακάμπτω, ἐπιστρέφω, γυρίζω πίσω, ὅ. γιαγέρνω βλ.λ. : Κρυστ.Θάνατ.Μπότσαρη 38 **κι ὄντας διαγύρῃς ἀπὸ κεῖ, φέρε κλαρὶ ὀχ τὴ Λάκκα**· 2) κλίνω πρὸς τὰ κάτω, γέρνω : Βιζυην.Μητέρα τῶν ἑπτὰ 509 **ὀλίγο λίγο ἐδιάγυρε τ᾿ ἀσθενικὸ κορμί της.**

διάγευσις-εως (ἡ) μσν. ἡ γεῦσις, ἡ δοκιμή : Γεωπ.7,7.

διαγεύω μτγν. δίδω εἴς τινα νὰ γευθῇ, ν᾿ απο-

λαύση διά τινος τῶν αἰσθητηρίων : Εὐνάπ.'Ιστ.247 D **τῆς φωνῆς αὐτοὺς διέγευσε καὶ τοῦ μέλους**· ‖ μέσ. δοκιμάζω διὰ τῆς γεύσεως : Πλούτ.Μάρ. 44 διαγευομένου (τὸν οἶνον) **ἐπιμελέστερον**..
διαγεωτροπία (ἡ) νεώτ. βιολ. τό φαινόμενον καθ' ὃ ὀργανά τινα φυτοῦ ἐκφύονται καθέτως πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς βαρύτητος.
διαγεωτροπικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἐμφανίζων διαγεωτροπίαν βλ.λ. : **οἱ φαλλοὶ τῆς μαργαθείας εἶναι διαγεωτροπικοί.**
διάγησις πάπ. δωρ. τ. τοῦ διήγησις βλ.λ.
διαγιγγράζω μτγν. χορδίζω μουσικὸν ὄργανον· ‖ ἐν χρ. μτφ. ἐπὶ μαγείρου, παρασκευάζω μετὰ τέχνης, πρβλ. δημ. κουρδίζω : 'Αθήν.14,661 A **ἐρίφιον . . διεγίγγρασ' ὑποκρούσας γλυκεῖ.**
διαγίγνομαι Ἰων. κ. μτγν., ἀττ. διαγίνομαι, μέλλ. **διαγενήσομαι**, ἀόρ. **διεγενόμην** κ. **διεγενήθην** διέρχομαι, διάγω, περνῶ : Πλάτ.'Απ.32 Ε **τοσάδε ἔτη διαγενέσθαι**, Ξεν.'Ανάβ.1,10,19· **2)** ἀπολ. ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου· βίου, διάγω, διοβιῶ, ζῶ : 'Αριστφ.'Ορν.45 **ὅποι καθιδρυθέντε διαγενοίμεθ' ἄν**· ‖ συνήθ. μετὰ μτχ. : Ξεν.'Απομν.4,8,4 **οὐδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται ἢ διασκοπῶν**· **3)** ἐπιζῶ : 'Ιππ.'Επιδ.1,2 **τῶν κατακλιθέντων οὐκ οἶδα εἴ τις οὐδ' εἰ μέτριον χρόνον διεγένετο** (δ.γρ. **περιεγένετο**)· **4)** φθάνω εἰς ἡλικίαν τινά, ἰδίως προκεχωρημένην : Αἰσχίν.1,51 **τιμὰν τὸ γῆρας, εἰς ὃ πάντες ἀφιξόμεθα, ἐὰν ἄρα διαγενώμεθα**· **5)** ἀρύομαι τὰ μέσα τῆς ζωῆς : 'Αριστλ.Πολιτ. 1268 a,31 **διαγίγνεσθαι . . ἀπὸ τῆς τέχνης**· **6)** μτγν. μετ' ἐπιρρ. γίνομαι, συμβαίνω κατά τινα τρόπον : Πλούτ.'Ηθ.119 D **τῶν γενναίως καὶ καλῶς . . διαγενομένων**· **7)** ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, παρεμπίπτω : Δημ.833 **δέκ' ἐτῶν διαγενομένων**, Πλούτ. 'Ηθ.162 Β **πλέον ἢ χίλια ἔτη διαγέγονε.**
διαγιγνώσκω κ. νεώτ., Ἰων. κ. μτγν. ἀττ. κ. νεώτ. **διαγινώσκω**, μέλλ. **διαγνώσομαι**, ἀόρ. **διέγνων** κ. νεώτ. **διέγνωσα**, παρακ. **διέγνωκα**, παθ. ἀόρ. **διεγνώσθην**, παθ. παρακ. **διέγνωσμαι** γνωρίζω κατὰ συμπερασμόν, κρίνω, διακρίνω, ξεχωρίζω : 'Ιλ.Ψ 240 **ὀστέα . . λέγωμεν εὖ διαγιγνώσκοντες**, 'Ηρ.1,134, Πλάτ.Συμπ.186 C **ὁ διαγιγνώσκων ἐν τούτοις τὸν καλόν τε καὶ αἰσχρὸν ἔρωτα**, 'Αριστφ.'Ιππ.518· κ. παθ. : 'Αριστλ.Θαυμ.834 a,2 **τὸν χαλκὸν οὕτως εἶναι λαμπρὸν . . , ὡς μὴ διαγινώσκεσθαι τῇ χρόᾳ πρὸς τὸν χρυσόν**· ‖ νεώτ. συνάγω, συμπεραίνω ἔκ τινων ἐνδείξεων : **ἐκ τῶν ὑπεκφυγῶν διέγνωσα τὴν ἐνοχήν του**· **2)** διακρίνω ἐναργῶς, ἐπακριβῶς, διαβλέπω : Σοφ.'Ηλ.1186 **ἐν τῷ διέγνως τοῦτο τῶν εἰρημένων ;**· **3)** κ.νεώτ. ἰατρ. ἐκ τῆς ἐξετάσεως ἐν γένει τοῦ ἀσθενοῦς καθαρίζω τὴν ἐξ ἧς πάσχει νόσον, κάμνω διάγνωσιν βλ.λ. : 'Ερασίστρ.π. Γαλ.8,14, - **ὁ ἰατρὸς καλῶς διέγνωσε τὴν νόσον**· **4)** μετ' ἀπαρφ. ἀποφασίζω διὰ κλήρου ἢ ἄλλως : 'Ηρ.6,138, Λουκ.'Ερωτ.9 **τρεῖς γὰρ ἐνταῦθα ἢ τέτταρας διέγνωκα μένειν** (ἡμέρας)· ‖ κ. παθ. ἀπροσ. : Θουκ.1,118 **διέγνωστο αὐτοῖς λελύσθαι τὰς σπονδάς**· **5)** ἐπὶ δίκης, κρίνω, δικάζω : Αἰσχ.Εὐμ.709 **χρὴ καὶ ψῆφον αἴρειν καὶ διαγνῶναι δίκην**· ‖ ἐκφέρω κρίσιν, ἀπόφασιν, ἀποφασίζω : Θουκ.4,46 **περὶ δὲ σφῶν . . τὸν 'Αθηναίων δῆμον διαγνῶναι**· ‖ κ. παθ. : Θουκ.3,53 **μὴ . . ἐπὶ διεγνωσμένην κρίσιν καθιστώμεθα**· **6)** ἀναγινώσκω τι ἐξ ὁλοκλήρου, διαναγινώσκω βλ.λ. : Πολύβ.3,32,2· **7)** παθ. διακρίνομαι, διαφημίζομαι, ἐξυμνοῦμαι : Πίνδ.Παιᾶν.4,21.
διαγκυλίζομαι βλ. διαγκυλοῦμαι (2).
διάγκυλος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο ἀγκύλας, βρόχους : 'Ηρακλᾶς π. 'Ορειβ.48,16,1· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὄργανον ἔχον δύο ἀγκύλας : Σωρ.'Επιδέσμ.7.
διαγκυλοῦμαι-άομαι (1) βλ. διαγκυλοῦμαι (2).
διαγκυλοῦμαι-όομαι (2) κρατῶ ἀκόντιον διὰ τῆς ἀγκύλης βλ.λ.· 'Ησ. « **ἐνεῖραι τοὺς δακτύλους τῇ ἀγκύλῃ τοῦ ἀκοντίου** », μόνον κατὰ μτχ. παθ. παρακ. **διηγκυλωμένος** ἕτοιμος νὰ ρίψῃ τὸ ἀκόντιον : Ξεν.'Ανάβ.4,3,28 **διηγκυλωμένους τοὺς ἀκοντιστὰς καὶ ἐπιβεβλημένους τοὺς τοξότας** (δ.γρ. **διηγκυλισμένους**)· ‖ κ. μτφ. ἑτοιμάζομαι ἵνα ρίψω τι ὡς ἀκόντιον : Λουκ.Ζ 'Ελεγχ.15 **κεραυνὸν διηγκυλωμένος ἀνέχομαί σε** (δ.γρ. **διηγκυλημένος** ὡς ἐκ ρ. **διαγκυλάομαι-οῦμαι**).
διαγκωνίζομαι μτγν. κ. νεώτ. στηρίζομαι ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος, ἀκουμπάω στὸν ἀγκῶνα· Σουΐδ. « **διαγκωνισάμενος· ἐπὶ ἀγκῶνος καθίσας** » : Δαμάσκ.'Ισίδ.134· **2)** **διηγκωνισμένος σφυγμός** ἰατρ. ὅρος πλασθεὶς ὑπὸ 'Αρχιγ. ὁ ἔχων ἀνωμάλους σφύξεις (πιθ.) : Γαλ.8,651· **3)** νεώτ. ὠθῶ διὰ τῶν ἀγκώνων, ὅπως ἀνοίξω δίοδον διὰ μέσου πλήθους ἀνθρώπων· ‖ δθ. κ. συνωθοῦμαι : **διηγκωνίζοντο πρὸ τῆς εἰσόδου.**
διαγκώνισις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ διαγκωνίζεσθαι βλ.λ. 3), ὁ διαγκωνισμὸς βλ.λ. 2).
διαγκωνισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ διαγκωνίζεσθαι βλ.λ. 1), τὸ στηρίζεσθαι ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος : Πλούτ.'Ηθ.644 A· **2)** νεώτ. ἡ διὰ τῶν ἀγκώνων διάνοιξις διόδου ἐν μέσῳ συνωστιζομένου πλήθους.
διαγλαΐζομαι μσν. ἀγλαΐζομαι βλ.λ. λίαν, στολίζομαι λαμπρῶς δι' ἀγλαϊσμάτων, ἰδίως διὰ πολυτίμων λίθων : Ψελλ.π.Κουμαν.'Αθησ.**ἐν λ.**
διαγλαίνειν 'Ησ. «διαλυμαίνεσθαι».
διαγλαύσσω μτγν. λάμπω ζωηρῶς : 'Απολλ.Ρ 1,1281 **διαγλαύσσουσι δ' ἀταρποί.**
διαγλάφω ἐκσκάπτω, ἀνασκάπτων ἀνοίγω κοίλωμά τι : 'Οδ.Δ 438 **εὐνὰς ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ'** (δ. γρ. **διαγνάψασ'**).
διάγλυμμα-ατος (τό) σχόλ. κ. νεώτ. τὸ ἐκ γλυφῆς προελθόν, γλυφή, σκάλισμα· 'Ησ. «σμίλευμα».
διάγλυπτος-ον ΑΠ κ.νεώτ. ὁ φέρων διακοσμητικὰς γλυφάς, ἐγγεγλυμμένος, σκαλισμένος, ἄ. διάγλυφος : ΑΠ 6,227 **κάλαμον, εὖ μὲν ἐυσχίσταισι διάγλυπτον κεράεσσιν**· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. πᾶν τὸ διὰ πολλῶν γλυφῶν κεκοσμημένον.
διαγλυφή (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ **ἐνέργεια** τοῦ διαγλύφω, τὸ διαγλύφειν, τὸ σκάλισμα : 'Ορειβ.49,4,28· **2)** νεώτ. ἡ διὰ γλυφίδος σχηματισθεῖσα κοιλότης.
διάγλυφος-ον ΕΜ κ. νεώτ. ὁ φέρων διαγλυφάς, σκαλίσματα, ἤτοι διὰ γλυφίδος σχηματισθείσας διακοσμητικὰς κοιλότητας : ΕΜ 789,18.
διαγλύφω μτγν. κ. νεώτ., παθ. παρακ. **διαγέγλυμμαι**, γ' ἑν.πρόσ. **διέγλυπται** κοιλαίνω διὰ τῆς γλυφίδος, σμιλεύω, ἐγχαράττω, γλύφω, σκαλίζω ἐπιμελῶς, ἀντίθ. ἀναγλύφω : ΠΔ 'Εξ. 28,11 **διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους**, ΑΙλ.ΠΙ 12,30 **τοὺς διαγλύφοντας τοὺς δακτυλίους**· κ.παθ. : 'Ανδροσθ.π.'Αθην.3,93 Β, Διόδ.Σ 1,66 **ὀροφή, φάτναις τισὶ διαγεγλυμμένη**, Μηναῖ.8,15 Συναξ. **ὁ ἐν πέτρᾳ διαγλυφεὶς τάφος**· **2)** ἰατρ. διαπλάσσω, διευθετῶ : Γαλ.12,348.
διάγματα 'Ησ. « διασκευάσματα ».
διαγνάπτω ἀντὶ διαγλάφω βλ.λ. ὡς δ.γρ. ἐν 'Οδ. Δ 438 **εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγνάψασ'**.
διάγνοια (ἡ) περίσκεψις, ἀμφ. ἐν 'Ιωσ.ΑΙ 17,9,5.
διαγνοῶ-έω μτγν. εἶμαι ἀδαὴς τινος, ἀγνοῶ παντελῶς : Φιλόστρ.'Ηρωϊκ.135,13.
διαγνώμη (ἡ) ἀπόφανσις, ψήφισμα, ἀπόφασις : Θουκ.1,87 **ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη τῆς ἐκκλησίας . . ἐγένετο ἐν τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει**, αὐτ.3,42 **οὔτε τοὺς προθέντας τὴν διαγνώμην . . αἰτιῶμαι.**
διαγνωμονῶ-έω μσν. μελετῶ, συλλογίζομαι, διασκέπτομαι : Εὐστ.1237,21.
διαγνώμων-ονος-ον κ. μσν. ὁ διακρίνων, ὁ διαγιγνώσκων, δθ. ὁ ἀνταμείβων : 'Αντιφ.122,39 **ἀνοσίων ἔργων τιμωροί, ὁσίων δὲ διαγνώμονες**· **2)** μσν. ὡς δικαν. ὅρ. ὁ διαιτητής.

διαγνωρίζω μτγν. ποιοῦμαί τι γνωστόν, γνωστοποιῶ : ΚΔΛουκ.2,15 **τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος διεγνώρισεν ἡμῖν** (δ.γρ. **ἐγνώρισεν**)· **2)** ὁμιλῶ δημοσίᾳ : αὐτ.2,17 **διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς.**

διαγνωρισμός (ὁ) μτγν. ἡ διάγνωσις βλ.λ.: Γαλ.17(1),141.

διάγνωση (ἡ) δημ. ἡ διάγνωσις βλ.λ. 2).

διάγνωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -η ἡ διάκρισις, ἡ διευκρίνησις : Θουκ.1,50 **οὐ ῥᾳδίως τὴν διάγνωσιν ἐποιοῦντο ὁποῖοι ἐκράτουν ἢ ἐκρατοῦντο·** ‖ ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμός, ἐκτίμησις : Πλάτ. Νόμ.865 C **τῆς δὲ ἀξίας οἱ δικασταὶ διάγνωσιν ποιείσθωσαν·** **2)** κ. νεώτ., δημ. -η είδ. ἰατρ. ὁ καθορισμὸς τῆς νόσου ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ νοσοῦντος : Γαλ.5,121 **τὴν τῶν ἐνεστώτων γνῶσιν ἰδίᾳ προσηγορίᾳ καλεῖν εἰθίσμεθα διάγνωσιν·** **3)** τὸ μέσον τοῦ διαγιγνώσκειν, τοῦ διακρίνειν : Εὐρ.Ἱππ. 926 **χρῆν βροτοῖσι τῶν φίλων τεκμήριον σαφές τι κεῖσθαι καὶ διάγνωσιν φρενῶν,** Δημ.269· **4)** ἡ δύναμις τοῦ διαγιγνώσκειν, τοῦ διακρίνειν : Εὐρ. Ἱππ.696 **τὸ γὰρ δάκνον σου τὴν διάγνωσιν κρατεῖ·** **5)** ἡ μόρφωσις γνώμης : Δημ.227 **τὴν διάγνωσιν ποιήσεται περὶ ἁπάντων.**

διαγνώστης (ὁ) γλωσσ. συνήγορος, ὑπερασπιστὴς ἐν δίκῃ ἢ σύνδικος (λατ. cognitor).

διαγνωστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διαγιγνώσκειν, εἰς τὸ διακρίνειν, ποὺ μπορεῖ νὰ ξεχωρίζῃ : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.2,229 **ἀληθῶν καὶ ψευδῶν λόγων διαγνωστικός·** **2)** ὁ ἔμπειρος εἰς ἰατρικὰς διαγνώσεις : Γαλ.2,188 **εἰ διαγνωστικοὶ βουλόμεθα γενέσθαι νοσήματός τε καὶ μορίου πεπονθότος·** ‖ κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἰατρικὰς διαγνώσεις : Γαλ.1,271 **διαγνωστικὴ θεωρία·** ‖ κ. νεώτ. ὁ χρησιμεύων πρὸς διάγνωσιν : Γαλ.1,313 **διαγνωστικὰ σημεῖα·** ‖ νεώτ. τὸ θηλ. **διαγνωστική** ὡς οὐσ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς, ἐρευνῶν τὰ περὶ τὴν διάγνωσιν τῶν νόσων· ‖ ὁμ. νεώτ. τὸ οὐδ. **διαγνωστικὸν** ὡς οὐσ. ἡ ἱκανότης πρὸς διάγνωσιν : **ἐξαίρετον διαγνωστικόν·** **3)** πάπ. ὁ συντελῶν εἰς τὴν μόρφωσιν γνώμης : Πάπ. **διαγνωστικὰ ὑπομνήματα.**

διαγνωστός-ή-όν μτγν. ὃν δύναταί τις νὰ διαγνώσῃ, νὰ διακρίνῃ : Γαλ.8,940.

διαγογγύζω μτγν. κ. νεώτ. οἱονεὶ γογγύζω σφόδρα, ἐπιμόνως, πρὸς παράπονον, ψόγον κατά τινος, δυσανασχετῶν μεμψιμοιρῶ, μουρμουρίζω, γκρινιάζω : ΠΔ Ἔξ.16,7 **ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν, ὅτι διαγογγύζετε καθ᾽ ἡμῶν;,** αὐτ.Ἀρ.14,2 **καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ Μωϋσῆν·** ‖ κ. ἀπολ. : ΚΔ Λουκ.15,2 **καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες.**

διαγογγυσμός (ὁ) μαν. τὸ διαγογγύζειν βλ.λ. : Γ Κεδρην.2,199.

διαγογγυστής (ὁ) νεώτ. θηλ. **-ύστρια** ὁ διαγογγύζων, ὁ μουρμούρης, ὁ γκρινιάρης.

διαγόνατος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ ἔχων πολλὰ γόνατα, πολλοὺς κόμβους (πιθ. διγόνατος).

διαγονία (ἡ) Ἐπιγρ. ὁμάς, ὅμιλος οἰκείων.

διαγόρευσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ διακήρυξις, ἡ ἐπιταγή, ὁ ὁρισμός : Πορφ.π.Στοβ.2,8,42.

διαγορεύω κ. πάπ., μσν. κ. νεώτ. διακηρύττω, παραγγέλλω, θεσπίζω, ὁρίζω : Πορφύρ.π.Στοβ. Ἐκκλ.1,384 **οἵ τε γὰρ νόμοι . διαγορεύουσι, ὡς, ἐὰν λῃστεύσῃς, τόδε πείσῃ,** Πάπ. **τῶν θείων διατάξεων σαφῶς διαγορευουσῶν·** ‖ δίδω διαταγάς, διατάσσω : Πλούτ.Γ Γράκχ.16 **τῷ δὲ μειρακίῳ καὶ διηγόρευσεν ἐπὶ τούτοις κατιέναι πάλιν·** **2)** παθ. ὁρίζομαι, κανονίζομαι : Πλάτ.Νόμ.757 A **οὐδὲ ἐν ἴσαις τιμαῖς διαγορευόμενοι φαῦλοι καὶ σπουδαῖοι,** Πάπ. **τὰ διηγορευμένα·** **3)** ἀναφέρω, ἀφηγοῦμαι λεπτομερῶς : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.11,19· **4)** **διαγορεύειν τινὰ κακῶς** κακολογῶ : Λουκ. Ἀλ.26 **διαγορεύει κακῶς Πλάτωνα·** **5)** Ἰσαῖ.ἀπ. 18 « **τὰ** διάφορα καὶ οὐ τὰ αὐτὰ λέγειν »· **6)** μσν. πιστοποιῶ, ἐπιμαρτυρῶ : Σάθ. (Ἀτταλ.) 1,4 **τὸ ἐπιγεγονὸς ὑπόμνημα διαγορεύει σαφέστατα.**

διαγουμάω δημ. κ. διαγουμίζω βλ.λ.

διαγουμίζω μσν. κ. δημ. κ. **διαγουμάω,** δημ. κ. **γιαγουμίζω,** μτχ. παθ. παρακ. **διαγουμισμένας** ἐπὶ χώρας ἢ πόλεως, δῃῶ, λεηλατῶ, κουρσεύω : Παλαμ.Περ.Χαιρ.14,2 **διαγουμισμένα χώματα.**

διαγούμισμα (τὸ) δημ. ἡ δῄωσις, ἡ λεηλασία : Γρυπ.μτφρ.Αἰσχ.Ἑπτ.9,24 **κι ἀπ᾽ τῶν ἐχθρῶν διαγούμισμα διαφέντευέ με.**

διαγουμιστής (ὁ) δημ., πληθ. **-ιστάδες,** θηλ. **-ίστρα** ὁ δῃῶν, ὁ λαφυραγωγός, ἐκεῖνος ποὺ διαγουμίζει.

διαγραίνω νεώτ. ἀραιῶ διὰ τῶν δακτύλων **τὰ** πεπυκνωμένα ἔρια πρὸς διευκόλυνσιν **τῆς ξάνσεως.**

διάγραμμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. σχεδίασμα ἀντικειμένου τινὸς διὰ γραμμῶν : Πλάτ.Πολ. 529 E **εἴ τις τύχοι ὑπὸ Δαιδάλου .. ἐκπεπονημένοις διαγράμμασιν·** ‖ **νεώτ. κ. δημ.** ἡ δι᾽ εὐθειῶν γραμμῶν ἐν παραθέσει ἢ διὰ μιᾶς τεθλασμένης ἢ δι᾽ ἑλικτῆς ἀνωμάλου καμπύλης γραφικὴ παράστασις φαινομένου τινός, κινήσεως ἢ αὐξομειουμένης ἐνεργείας ἢ καταστάσεως, οἷον σεισμοῦ, πυρετοῦ, τιμῆς προϊόντων, αὐξήσεως ἢ ἐλαττώσεως πληθυσμοῦ κττ., ἡ δι᾽ εἰδικῶν ὀργάνων ἢ ἄ. διὰ συγκριτικῆς ἐρεύνης καθοριζομένη καὶ ἐν πίνακι οὕτως ἀναπαριστωμένη : **διάγραμμα πυρετοῦ - σεισμοῦ - πορείας - τῆς χρηματιστηριακῆς κινήσεως - τοῦ τιμαρίθμου τροφίμων·** ‖ νεώτ. βοταν. **διάγραμμα ἄνθους** ὁριζοντία προβολὴ ἄνθους τινός, ἐν ᾗ προσδιορίζεται ἡ φύσις, ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ διάταξις τῶν μορίων αὐτοῦ· **2)** είδ. γεωμετρικὸν σχῆμα : Ξεν.Ἀπομν.4,7,3 **τὸ δὲ μέχρι τῶν δυσσυνέτων διαγραμμάτων γεωμετρίαν μανθάνειν ἀπεδοκίμαζεν·** ‖ νεώτ. ἡ προβολὴ ὅλων τῶν σημείων ἀντικειμένου τινὸς ἐπὶ ἐπιπέδου· ‖ ὁμ. νεώτ. τοπογρ. ἡ ὑπὸ κλίμακα ὑποτύπωσις ἐδαφικοῦ τινος τμήματος· **3)** γεωμετρικὴ πρότασις : Ἀριστλ.Ἠ Νικ.1112 b, 21· **4)** μουσικὴ κλῖμαξ : Φανίας π.Ἀθην.8,352 C **πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονικῶν ἔλαβε καὶ διάγραμμα συνεστήσατο·** ‖ φρ. **ἀφ᾽ ἑνὸς διαγράμματος** ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου : Πλούτ.Ἠθ.55 D **ὁ δὲ κόλαξ ἀφ᾽ ἑνὸς διαγράμματος ἀεὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ πρὸς χάριν εἰωθὼς ὑποκρέκειν,** αὐτ.Δημ.13· ‖ νεώτ. τὸ πεντάγραμμον βλ.λ. τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς· **5)** ὡροσκόπιον βλ.λ. : Πλούτ.Μάρ.42 **λέγεται διάγραμμα Χαλδαϊκὸν ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ φονευθέντος εὑρεθῆναι·** **6)** κατάλογος ὀνομάτων, κατάστασις : Δημ.183 **ἐκ τοῦ διαγράμματος νεῖμαι κελεύω μέρη εἴκοσιν·** ‖ πάπ. **κατάλογος** φορολογητέας περιουσίας· **7)** ἀπογραφὴ βλ.λ. : Δημ. 1150 **ἀπῄτουν αὐτὸν τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν** **8)** γεωγραφικὸς χάρτης : Ἰουλ.Ἐπιστ.10· **9)** διάταξις, κανονισμός : Διόδ.Σ 18,57· ‖ διάταγμα, ἔδικτον βλ.λ. : Πλούτ.Μάρκελλ.24 « τὰ διαγράμματα τῶν ἀρχόντων Ἕλληνες μὲν διατάγματα, Ῥωμαῖοι δὲ ἔδικτα προσαγορεύουσιν » : Ἐπιγρ. **τὸ διάγραμμα τῶ Ἀντιγόνω·** **10)** νεώτ. κ. ἡ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἡ ἐν περιλήψει διατύπωσις θεωρίας, ἱστορίας, συστήματος, διδασκαλίας κττ. : **ἐξέθεσε τὸ διάγραμμα τῆς συντεθησομένης ἱστορίας·** **11)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτερυγίων τῆς οἰκογενείας τῶν **πριστιπωματιδῶν.**

διαγραμματογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ χρησιμεύων εἰς τὰ διαγράμματα **βλ.λ.** (κ.10) : **διαγραμματογραφικὸν ὄργανον.**

διαγραμματογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον δι᾽ **οὗ** συναπτομένου εἰς ἀτμομηχανὴν γίνεται ἐπὶ τυμπάνου διάγραμμα παριστῶν τὴν αὐξομείωσιν τοῦ ἀτμοῦ.

διαγραμμίζω κ. νεώτ. διαιρῶ, χωρίζω διὰ γραμμῶν, ὅθ. παίζω **τὸ** παίγνιον διαγραμμισμὸς βλ.λ.

πεττεύω· Μοῖρις 317 « πεττεύειν Ἀττικῶς, διαγραμματίζειν Ἑλληνικῶς » : Φιλήμ.209· **2)** νεώτ. διαιρῶ ἐπιφάνειάν τινα διὰ γραμμῶν, χαρακώνω, ριγώνω.

διαγράμμισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ γραμμῶν διαίρεσις ἐπιφανείας τινός. || εἰδ. ἡ διαγωνίως ἐπὶ ἐπιταγῆς προσθήκη δύο παραλλήλων γραμμῶν χάριν μείζονος ἀσφαλείας ἐν περιπτώσει ἀπωλείας αὐτῆς.

διαγραμμισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. παίγνιον παιζόμενον ἐπὶ διαγεγραμμισμένου ἄβακος διὰ μετακινήσεως ἐπ' αὐτοῦ πεσσῶν, παρεμφερὲς πρὸς τὸ νῦν τάβλι (μσν. τάβλα)· Ἡσ. « διαγραμμισμός, παιδιά τις ἑξήκοντα ψήφων λευκῶν καὶ μελαινῶν ἐν χώραις ἑλκομένων. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ γραμμὰς ἑκάλουν » (διορθ. καὶ γραμμιαμὸς ἐκολεῖτο)· **2)** νεώτ. ἡ διαγράμμισις βλ.λ.

διαγραμμόμετρον (τὸ) νεώτ. μηχαν ὄργανον δι' οὗ μετρεῖται ἡ δυναμοδεικτικὴ καμπύλη διαγράμματος βλ.λ.(ι)

διάγραπτος δίκη Ἡσ. ἡ καταργηθεῖσα· Ἡσ. « διάγραπτος δίκη, ἥτις καὶ ἐξεσμένη λέγεται ».

διαγράφα (ἡ) Ἐπιγρ., αἰολ. τ. τοῦ διαγραφὴ βλ. λ.3) διαταγή, διάταγμα, ἔδικτον : Ἐπιγρ. **κατὰ τὰν διαγράφαν τῶ βασιλέος Ἀλεξάνδρω**, ὁμ. **Ἀλέξανδρος διαγράφαν ἀποστέλλαις προσέταξε.**

διαγραφάριος (ὁ) Ἡσ. « ὁ ἀπαιτῶν δημόσια ».

διαγραφεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ ποιῶν διάγραμμα βλ.λ.6), εἰδ. ἐν Ἀθήναις ὁ συντάσσων κατάστασιν τῶν δοσιμάτων : Ἁρποκρ.ἐν λ. διάγραμμα· **2)** ὁ ποιῶν περιγραφάς : Μαρκελλῖν.Βί.Θουκ.51 **ἦθῶν μιμητὴς καὶ ἄριστος διαγραφεύς.**

διαγραφὴ (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ γραμμῶν ἀναπαράστασις ἀντικειμένου τινός, ἀπεικόνισις, σχεδίασμα· Ἡσ. « διαγραφὴ ἐπὶ ζωγραφικοῦ πίνακος εἴρηται » : Πλάτ.Πολ.501 A **τίνα λέγεις τρόπον τῆς διαγραφῆς;** || ἡ ὑποτύπωσις γραμμικοῦ σχεδίου, διαγράμματος, τὸ διάγραμμα βλ.λ.1) : Πλούτ.Φιλ.4 **τῶν τακτικῶν θεωρημάτων τὰς ἐπὶ τοῖς πινακίοις διαγραφὰς ἐῶν χαίρειν, ἐπὶ τῶν τόπων αὐτῶν ἐλάμβανεν ἔλεγχον**· || κ. ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῶν φύλλων φυτοῦ : Θεόφρ.Φ1 1,13,2 **ἔνια δὲ καὶ μονόφυλλα φύεται, διαγραφὴν ἔχοντα μόνον τῶν φύλλων**· || Ἐπιγρ. πληθ. σχεδιαγράμματα οἰκοδομῆς· **2)** πίναξ, κατάλογος : Δίφιλ.π.Ἀθην. 7,292 A **ἔστιν δ' ἁπάντων τῶν γενῶν μοι διαγραφή, εἰς ποῖα μισθοῦν ἢ φυλάττεσθαί με δεῖ**· || πάπ κατάστασις ἀγορασθέντων εἰδῶν· || ὁμ. πάπ. κατάλογος ἐμπορευμάτων· || ὁμ. πάπ. φορολογικὸς κατάλογος· || ὁμ. πάπ. κατάλογος κατανομῆς σπόρου· **3)** διάταξις, διάταγμα, ἐπίταγμα, ἔδικτον, πρβ. διαγράφα : Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,36 **ἐν δρυΐναις ἐχαράσσοντο σανίσιν οἱ τε νόμοι καὶ αἱ περ' τῶν ἱερῶν διαγραφαί**, αὐτ.5,73· **4)** κ. νεώτ. κ δημ. τὸ διαγράφειν, ἀπαλείφειν, ἀποχαράττειν, οἷον διὰ μελανώσεως, ἀποξέσεως κττ. : **ἐπιτρέπονται δύο διαγραφαὶ εἰς τὸ δελτίον τῶν ὑποψηφίων, - διαγραφὴ ἐκ τοῦ δημοτολογίου**· || δθ εἰδ. ἐπὶ χρέους, ἐξάλειψις, ἀπαλλαγή, οἷον ἕνεκα καταβολῆς, παραγραφῆς, χαρισμοῦ : Πολύβ 32,13,7, Πάπ. **τελῶν διαγραφή, - διαγραφὴ ὑποθήκης**· || **διαγραφὴ δίκης** Σουΐδ. « ὅταν ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐγκλήματος ὁ φεύγων »· **5)** συνεκδ. Ἐπιγρ κ. πάπ. πιστοποιητικὸν περὶ καταβολῆς ὀφειλομένου ποσοῦ ἐξοφλητικὸν ἔγγραφον ἐξόφλησις· **6)** Ἡσ. « διαγραφαί, αἱ συνθῆκαι » || πάπ. συμφωνία περὶ ἐνεργείας πληρωμῶν διὰ μεταβιβαστοῦ **εἰς τρίτον χρεωστικοῦ ἐγγράφου**· **7)** προσδιορισμὸς φορολογίας : Ἰουστιν.Νεαρ.131,5· || πάπ. κεφαλικὸς φόρος· **8)** πάπ. τίτλος μεταβιβάσεως κτήματος μισθουμένου κατὰ κληρονομικὸν δικαίωμα, οἷον ἐκ τοῦ δικαιώματος ἐμφυτεύσεως.

διάγραφον (τὸ) μτγν. ἀμφ. γέν. κ. σημ. : Πάπ **ὑπὲρ διαγράφου τοῦ τηγάνου.**

διαγράφω κ. νεώτ. κ. δημ. ἀναπαριστῶ διὰ γραμμῶν, σχεδιάζω, ἰχνογραφῶ, ἀπεικονίζω : Πλάτ. Πολ.500 E **εἰ μὴ αὐτὴν** (τὴν πόλιν) **διαγράψειαν οἱ τῷ θείῳ παραδείγματι χρώμενοι ζωγράφοι**, - **ὁ ἀετὸς - τὸ ἀεροπλάνον διέγραφε μέγαν κύκλον ὑπεράνω τῆς πόλεως**· || **διαγράφω γραμμὴν** σύρω γραμμὴν διά τινος ἢ τινων : Πλάτ.Κωμ.153,2· **2)** καθορίζω λεπτομερῶς, περιγράφω : Πλάτ. Νόμ.778 A **τὸ δὴ μετὰ τοῦτο οἰκήσεις χρὴ διαγράφειν τῷ λόγῳ**· κ. ἀπολ. : Πλούτ.Νικ.23 **ὡς Αὐτοκλείδης διέγραφεν ἐν τοῖς ἐξηγητικοῖς**· || νεώτ. ἐκθέτω ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, κατὰ τὰ κύρια σημεῖα : **μοῦ διέγραφεν ὡς ἐξῆς τὰ σχέδιά του**· **3)** διατυπῶ ἐν σχεδίῳ (νόμον κττ.) : Διον.Ἀλ. Ρωμ.6,88· κ. παθ. : Πολύβ.1,62,7 **συνθηκῶν διαγραφεισῶν**· **4)** καταγράφω : Ἀριστλ.Ρητ.1378 a,28 **ἐπὶ τῶν προειρημένων διεγράψαμεν τὰς προτάσεις**· **5)** καταγράφω ἐν καταλόγῳ, στρατολογῶ : Πολύβ.6,12,6· **6)** πάπ. ἐπὶ πραγμ., ὁρίζω δι' ἐγγράφου διαταγῆς : Πάπ. **τὸ πλῆθος τὸ διαγραφὲν ἀποτινέτω**· **7)** κ. νεώτ. κ. δημ. σύρω γραμμὴν ἐπί τινος λέξεως, ἐξαλείφω, σβήνω : Πλάτ.Πολ.387 B **ταῦτα .. παραιτησόμεθα Ὅμηρον .. μὴ χαλεπαίνειν ἂν διαγράφωμεν**· || **διαγράφω τινὰ** ἀπαλείφω τὸ ὄνομά τινος : Εὐρ.Ἠλ.1073 (γυναῖκα) **διάγραφ' ὡς οὖσαν κακήν, - τὸν διέγραψεν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων**· || **διαγράφω δίκην** ἐπὶ τῶν δικαστῶν, ἀπαλείφω δίκην ἐκ τοῦ καταλόγου : Ἀριστφ.Νεφ.774 **πεντετάλαντος διαγέγραπταί μοι δίκη** (παθ.), Λυσ.17,5 **διεγράψαντό μου τὰς δίκας**· || μέσ. διαγράφομαι δίκην, ἐπὶ τῶν διαδίκων, ἐγκαταλείπω, ἀποσύρω δίκην : Δημ.501· || νεώτ. δημ. **διαγράφω ὑποθήκην** (ἐξαλείφω)· **8)** ἀκυρῶ, καταργῶ : Πλούτ.Μάρ 4 **ἠπείλησε τὸν Κότταν .., εἰ μὴ διαγράψειε τὸ δόγμα**· || ἀποκλείω : Πορφ. Ἀποχ.3,1· **9)** καταρρίπτω, καταβιβάζω, ὑποβιβάζω, περιστέλλω · Πλούτ.Ἠθ.360 A **διαγράφειν θεοὺς εἰς ὀνόματα στρατηγῶν**· **10)** γράφω διαταγὴν διά τι : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,28 **διαγράφων** (τοῖς στρατιώταις) **τοὺς ὀψωνιασμούς**· **11)** Ἐπιγρ. πληρώνω, ἀποτίνω δι' ἐγγράφου πρὸς τρίτον ἐντολῆς μου, ὅπως ἀντ' ἐμοῦ καταβάλῃ· || κ. ἁπλῶς πληρώνω : Ἐπιγρ.Μιλήτ. **διαγράψειν στατῆρας ἑκατόν**· **12)** διανέμω ὁρίζων τὴν ἑκάστῳ διδομένην μοῖραν : Πλούτ.Πομπ.31.

διαγρηγορῶ-έω μτγν. συνέρχομαι ἐξ ὕπνου, ξυπνάω : ΚΔ Λουκ.9,32 **διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ**· **2)** διατελῶ ἄγρυπνος, ἀγρυπνῶ : Ἡρωδιαν.3,4,4 **πάσης τῆς νυκτὸς ἐν φροντίσιν ἑκάτεροι καὶ δέει διαγρηγορήσαντες.**

διαγριαίνω μτγν. ἀγριαίνω ἐξαγριώνω σφόδρα, ἐξερεθίζω : Πλούτ. Ἀντ.86 **τῆς Κλεοπάτρας ἐκκαλουμένης αὐτὴν** (τὴν ἀσπίδα) **καὶ διαγριαινούσης ὁρμήσασαν ἐμφῦναι τῷ βραχίονι**, αὐτ. Ἠθ.465 C **τὰ πάθη τὰ τῆς ψυχῆς διαγριαινόμενα.**

διαγρυπνητὴς (ὁ) σχόλ. ὁ παραμένων ἄγρυπνος καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Σχόλ. Ἀριστφ. Ἱππ.277.

διαγρυπνῶ-έω κ. νεώτ. παραμένω ἄγρυπνος, ἄϋπνος ἐπὶ μακρὸν ἢ κ. καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀγρυπνῶ : Ἀριστφ.Βάτρ.931 **ἤδη ποτ' ἐν μακρῷ χρόνῳ νυκτὸς διηγρύπνησα**, Λουκ.Νεκυομ.6 **καὶ μοί ποτε διαγρυπνοῦντι τούτων ἕνεκεν**, Μηναῖ 12,6 Βίος Νικολάου ἐπισκ.Μύρ. **ὁ μὲν δὴ οὕτω πρὸς τὴν ἐκείνου ἔλευσιν διηγρύπνει**· **2)** νεώτ. μτφ. ἔχω συγκεντρωμένην τὴν προσοχήν μου, τὸ ἐνδιαφέρον μου, ἐπαγρυπνῶ.

διάγυιος μτγν. πιθ. διμελής, ἐν τῇ φρ. **διάγυιος παιὼν** ὁ μετρικὸς πούς —υ—: Ἀριστείδ.Κ 1,16.

διαγυμνάζω μτγν. γυμνάζω, ἀσκῶ συντόνως : Πολύαιν.6,1,7 **τὸ σῶμα τρῖψαι καὶ διαγυμνάσαι**· || κ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς : Ἀθανάσ.1,768 C **τὴν ψυχὴν .. τὰ περὶ τοῦ θείου νόμου διαγυμνάζειν**· || μέσ

γυμνάζομαι συντόνως: Γαλ.Σμικρ.Σφαίρ.4· **2)** συνεχίζω τὴν ἐξάσκησιν : Γαλ.6,163.

διαγυμνασία (ἡ) μτγν. ἡ πολλή, ἡ σύντονος γύμνασις : Εὐσ.᾿Εκκλ.᾿Ιστ.10,4,6 **μετὰ τὴν αὐτάρκη διαγυμνασίαν, ἣν οἱ.. στρατιῶται.. ἐνεδείξαντο.**

διαγυμνῶ-όω μτγν. ἀπογυμνῶ, ξεγυμνώνω, δθ. μτφ. ἀποκαλύπτω : Εὐνάπ.᾿Ιστ.250 D **τὴν ἀλήθειαν. οὐ διεγύμνου καὶ ἀπεκάλυπτεν.**

διαγυρίζω δημ. ἐπανακάμπτω, γυρίζω πίσω, διαγέρνω : δ. μοιρ. **ὅσο νά πάῃ κι ὅσο νά ᾿ρθῇ κι ὅσο νά διαγυρίσῃ, ἐσκούριασαν οἱ κλειδωνιές.**

διαγυρνῶ δημ. περιηγοῦμαι, πλανῶμαι, γυρίζω ἐδῶ κι ἐκεῖ : Σάρρ.μετάφρ.Σοφ.᾿Αντ.784 **πού πάντα διαγυρνᾷς | σὲ θάλασσες καὶ σὲ στεριές.**

διάγχω μτγν. ἄγχω, πνίγω ἰσχυρῶς: Λουκ.᾿Ανάχ.31 **δεδιότες μὴ.. διάγχητε ὑπὸ τὸ κράνος ὑποβαλόντες τὸν πῆχυν.**

διάγω (1) κ.μσν. κ. νεώτ. ἄγω, μετσβιβάζω ἀντιπέραν, περνάω πέρα : ᾿Οδ.Υ 187 **πορθμῆες δ᾽ ἄρα τούς γε διήγαγον,** Ξεν.᾿Αν.2,4,28 **οἱ βάρβαροι διῆγον ἐπὶ σχεδίαις διφθερίναις ἄρτους·** ‖ κ. ἀμτβ. διέρχομαι, διαβαίνω, περνάω πέρα : Ξεν.᾿Αν.7,2,12 **τοῖς τε ναυκλήροις ἀπεῖπε μὴ διάγειν·** **2)** γεωμ. ἐπὶ γραμμῆς, σύρω, χαράσσω, προεκβάλλω : Εὐκλ. 1,21· **3)** κ. νεώτ. ἐπὶ χρόνου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν βίον, διέρχομαι, περνάω : Αἰσχ.Πέρσ.711 **βίοτον εὐαίωνα Πέρσαις ὡς θεὸς διήγαγες,** ᾿Αριστφ. **Νεφ.464 ζηλωτότατον βίον ἀνθρώπων διάξεις·** κ. μετὰ μτχ. : Πλάτ.Πολ.579 D **μαχόμενος ἀναγκάζοιτο διάγειν τὸν βίον·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ χρονικῆς περιόδου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ τοῦ βίου : Ξεν. ΚΠ 4,6,6, αὐτ.᾿Αν.6,5,1 **τὴν μὲν οὖν νύκτα οὕτω διήγαγον,** ᾿Αθήν.8,363 F **τὰς ἑορτὰς κοσμίως.. διῆγον·** **4)** κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ἀπολ. (ἤτοι κτ. παράλειψ. τῆς λ. **βίον**) μετ᾽ ἐπιρρ. ἢ μετ᾽ οὐσ. ἐκφερομένου μετὰ τῆς προθ. **ἐν** διέρχομαι τὸν βίον, διαβιῶ, ζῶ, περνῶ τὴ ζωή μου: Πλάτ.Θεαίτ. 147 B **ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι,** Δημ.311 **ἐν εὐδαιμονίᾳ διάξειν,** Διγεν.᾿Ακρ.2546 **διάγει ἐν ῥᾳστώνῃ - ἐν πενίᾳ·** πρβλ. διάζω· ‖ διέρχομαι τὸν καιρόν μου : Πλάτ.Εὐθ.3 E **ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαγαγεῖν·** ‖ ὁμ. κ.νεώτ. συνήθ. μετὰ μτχ. : ῾Ηρ.1,9 **τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας,** Ξεν.ΚΠ 1,2,6 **διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην·** ‖ κ.μετ᾽ ἐπιρρ. : Θουκ.7,71 **ἐν τοῖς χαλεπώτατα διῆγον,** Ξεν.᾿Απομν.4,4,15 **ἐν εἰρήνῃ τε ἄριστα διάγει·** ‖ **σιωπῇ διάγω** σιωπῶ ἐπὶ μακρόν : Ξεν.ΚΠ 1,4,14· **5)** φρ. **διάγω τρόπον τινὰ περί τινα** φέρομαι κατά τινα τρόπον πρός τινα : ᾿Αριστφ.Βάτρ.457 **εὐσεβῆ τε διήγομεν τρόπον περὶ τοὺς ξένους** κ. μέσ. ἐν φρ. **διαγωγὴ διάγομαι:** ἐπιδεικνύω τοιαύτην ἢ τοιαύτην διαγωγήν : Πλάτ.Πολ.344 E **βίου διαγωγήν, ᾗ ἂν διαγόμενος ἕκαστος ἡμῶν λυσιτελεστάτην ζωὴν ζῴη·** **6)** ἀναβάλλω : Θουκ.1,90 **οὐ προσῄει πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ διῆγε καὶ προυφασίζετο·** ‖ μετ᾽ αἰτ. ἐπὶ τοῦ λόγου παρατείνω : Φιλόστρ. ᾿Απολλ. 1,17 **διάγειν τοὺς λόγους·** **7)** μετ᾽ αἰτ. προσ. τέρπω, ψυχαγωγῶ : Λουκ.Φάλ.1,3 **τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς.. καὶ δημοθοινίαις διῆγον·** **8)** τηρῶ τινα ἔν τινι καταστάσει : Αἰσχ.Εὐμ.995 **πόλιν ὀρθοδίκαιον.. διάγοντες,** ᾿Ισοκρ.3,41 **τὰς πόλεις ἐν ὁμονοίᾳ πειρᾶσθαι διάγειν·** **9)** συντηρῶ, διατρέφω : Φιλόστρ.῾Ηρωϊκ.10,4 **τραγήμασι καὶ λαχάνοις τὸν στρατὸν διάγειν·** κ. παθ. : Φιλόστρ. ᾿Απολλ.5,42 **[λέων] μελιτούτταις διήγετο·** **10)** διοικῶ, οἰκονομῶ : Πλάτ.Πολιτ.273 C **κάλλιστα πάντα διάγει,** Πολύβ.5,34,3 **πανηγυρικώτερον διῆγε τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν·** **11)** ἀποχωρίζω, ἀπομακρύνω ἀπ᾽ ἀλλήλων, διαστέλλω : ΠΔ ᾿Ιεζ.16,25 **διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ,** ᾿Αρετ.4 A **ἢν δὲ καὶ βίῃ διαγαγὼν τοὺς ὀδόντας ἐνστάξῃ τις ὑγρόν·** **12)** ἀποτρέπω, ἀπομακρύνω : Φιλόστρ.Σοφιστ. 1,8,2 **τὰς βασιλείους φροντίδας διάγειν.**

διάγω (2) δημ. κ. **διάζω** βλ.λ.

διαγωγεύς-έως (ὁ) ὁ διακομίζων, ὁ μεταφέρων ὁ διαπεραιῶν : ΕΜ 268,24 **διάκονον καὶ διαγωγέα τῶν ψυχῶν** (ἐπὶ τοῦ ῾Ερμοῦ).

διαγωγή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ μετακόμισις, ἡ μεταφορά : Πολύαιν.5,2,6 **τριήρων διαγωγή·** **2)** ἡ διά τινος μέσου μεταφορά, ἡ διακόμισις, δθ. μτφ. ἡ διὰ τῆς διδασκαλίας καθοδήγησις ἐπί τινος ζητήματος : Πλάτ.᾿Επιστ.343 E **ἡ δὲ διὰ πάντων αὐτῶν διαγωγή.. μόγις ἐπιστήμην ἐνέτεκεν·** ‖ δθ. διαπαιδαγώγησις, μόρφωσις : Φιλόδ.Εὐσεβ.25 **ἐν τῇ ἐνεστώσῃ διαγωγῇ** (πιθ.)· **3) διαγωγὴ βίου** ὁ τρόπος τοῦ διάγειν τὸν βίον, ὁ τρόπος τοῦ ζῆν : Πλάτ.Πολ.344 E **βίου διαγωγήν·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. σημ. κ. ἀπολ. : αὐτ.Θεαίτ.177 A **τὴν αὐτοῖς ὁμοιότητα τῆς διαγωγῆς ἀεὶ ἕξουσι, - ἐπέδειξαν ἄμεμπτον - καλὴν - κακὴν διαγωγήν·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ τρόπος τοῦ φέρεσθαι, ἡ συμπεριφορά, τὸ φέρσιμο : **ἡ πρὸς τὴν σύζυγον διαγωγή του·** **4)** ψυχαγωγία, διασκέδασις : ᾿Αριστλ. Η Νικ.1127 b,34 **διαγωγὴ μετὰ παιδιᾶς,** αὐτ.1280 b, 37 **διαγωγαὶ τοῦ συζῆν** (αἱ τῆς συμβιώσεως, αἱ δημόσιαι διασκεδάσεις)· **5)** ἀναβολή, ἐπιβράδυνσις : Δίων Κ 57,3· **6)** διοίκησις, διαχείρισις : Δίων Κ 48,5 **τῶν πραγμάτων διαγωγή** (διεκπεραίωσις τῶν ὑποθέσεων)· **7)** ὅρμος τῶν πλοίων, ἐσφ. ἀνάγν. ἐν ῾Ηρωδιαν.4,2,8· **8)** ῾Ησ. «διαγωγάν· διαίρεσιν, διανομήν, διέλευσιν».

διαγωγικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαγωγὴν βλ.λ. 1), τὴν μεταφοράν, τὸν διάπλουν: Στράβ.4,3,2 **ἑαυτῷ προσήκειν τὰ διαγωγικὰ τέλη** (τὰ διαγώγια βλ.λ.)· **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαγωγὴν βλ.λ. 3), εἰς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, τοῦ φέρεσθαι.

διαγώγιον (τὸ) μτγν. τέλος ἐπιβαλλόμενον ἐπὶ τῶν διαπλεόντων πορθμόν τινα πλοίων, ἄ. διαγωγικὸν τέλος : Πολύβ.4,52,5 **μηδένα πράττειν τὸ διαγώγιον τῶν εἰς τὸν Πόντον πλεόντων.**

διαγώνια ἐπίρρ. δημ. διαγωνίως βλ.λ.

διαγωνία (ἡ) μτγν. ἀγών, πάλη, διαγωνισμός Μάξ.Τύρ.1,1 (πιθ. ἀντὶ **διαφωνία**).

διαγωνίζομαι κ. νεώτ. κ. δημ. ἀγωνίζομαι, μάχομαι κατά τινος : Ξεν.᾿Απομν.3,9,3 **οὔτ᾽ ἂν Θρᾷξὶ πέλταις καὶ ἀκοντίοις οὔτε Σκύθαις τόξοις ἐθέλοιεν ἂν διαγωνίζεσθαι·** ‖ κ. ἀπολ. : Θουκ.5,10 **οὐ βουλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθαι·** ‖ ἀγωνίζομαι δοκιμαστικῶς πρὸς ἐξάσκησιν : Ξεν.ΚΠ 1,2,12· **2)** κ. νεώτ. ἁμιλλῶμαι, διεκδικῶ ἔπαθλόν τι (πρωτεῖα, βραβεῖον κττ.) : Πλάτ.Γοργ.456 B **εἰ δέοι λόγῳ διαγωνίζεσθαι ἐν ἐκκλησίᾳ,** Διον.᾿Αλ. Ρωμ.3,17 **διαγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς·** ‖ εἰδ. ἀγωνίζομαι ἐν δίκῃ : Λουκ.᾿Αλ.᾿Ιστ.2,8 **Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τῆς ῾Ελένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ χρὴ αὐτὴν συνοικεῖν·** **3)** περαίνω τὸν ἀγῶνα, ἐπὶ τοῦ χοροῦ : Ξεν.῾Ελλ.6,4,16 **τὸν μέντοι χορὸν οὐκ ἐξήγαγον, ἀλλὰ διαγωνίσασθαι εἴων·** **4)** κατέρχομαι εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀποφασίζω ν᾽ ἀγωνισθῶ: Αἰσχίν.3,132 **οὐ περὶ τοῦ κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζεται;** **5)** σπαν. κ. ἐν παθ. χρ. γίνομαι, ἀποτελῶ ἀντικείμενον διαγωνισμοῦ : ᾿Ισοκρ.᾿Επιστ. 30,9 **πράξεις διαγωνισθεῖσαι.**

διαγώνιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀπὸ γωνίας εἰς ἀπέναντι γωνίαν ἀγόμενος, βαίνων, διήκων: Στράβ. 2,1,36 **διαγώνιός πως ἄγεται καὶ λοξὴ ἡ ἀπὸ Θαψάκου εἰς Αἴγυπτον** (γραμμή), **- διαγώνιος κατεύθυνσις·** **2)** νεώτ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. πᾶσα εὐθεῖα ἑνοῦσα δύο ἀπέναντι κορυφὰς πολυγώνου.

διαγώνισμα-ατος (τὸ) νεώτ. ὁ διαγωνισμός βλ.λ.2).

διαγωνισμός (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. μεγάλη προσπάθεια, ὑπερένταασις τῶν δυνάμεων, τανυ-

σμός: 'Αέτ.9,30· **2)** νεώτ κ. δημ. ἀγών, ἅμιλλα, ἰδ. πνευματική, μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ ἢ τῶν ἱκανωτέρων, τῶν πρωτευόντων: **διαγωνισμὸς πρὸς ἀποστολὴν ὑποτρόφων εἰς Εὐρώπην, - διαγωνισμὸς καλλονῆς - ποιητικός·** || εἰδ. ἐξέτασις γραπτὴ τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῆς διδαχθείσης ὕλης κατ' ἀραιὰ τακτὰ διαστήματα.

διαγωνιῶ-άω, παροκ. **διηγωνίακα** ἀγωνιῶ σφόδρα, διατελῶ ἐν μεγάλῃ ἀγωνίᾳ, ἀνησυχίᾳ: 'Αριστέ.124, ΠΔΜακκ.2,3,21 **τὴν τε τοῦ μεγάλως διαγωνιῶντος ἀρχιερέως προσδοκίαν,** Πολύβ.3,105,5 **διαγωνιάσας μὴ σφαλῶσι τοῖς ὅλοις·** || μετ' αἰτ. φοβοῦμαί τινα: Πολύβ.3,102,10 **διαγωνιάσας τοὺς 'Ρωμαίους μή.. κύριοι γένωνται τῆς ἀποσκευῆς.**

διαγωνίως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαγώνιον βλ.λ., μεταξὺ δύο ἀπέναντι γωνιῶν.

διαγωνόθετον (τὸ) νεώτ. σανίδωμα οὗ τὰ τεμάχια τῶν ξύλων εἶναι διατεταγμένα διαγωνίως, ὡς τὸ φύλλα τῆς πτέριδος.

διαγωνοθετῶ-έω μτγν. φέρω εἰς ἀσυμφωνίαν, εἰς σύγκρουσιν, εἰς ρῆξιν: Πολύβ.26,7,7 **ἐδόκουν γὰρ οἱ 'Ρωμαῖοι τὰ κατὰ τοὺς 'Ροδίους καὶ Λυκίους διαγωνοθετεῖν.**

διαδάκνω μτγν., μέλλ. διαδήξομαι δάκνω ἰσχυρῶς: Μάξ.Τύρ.6,2· **2)** μτφ. συκοφαντῶ: Πολύβ. 4,87,5 **καὶ τὸν ἐπὶ τῆς θεραπείας τεταγμένον 'Αλέξανδρον.. διέδακνε·** **3)** ὁμ. μτφ. σαρκάζω: 'Ιάμβλ.Προτρ.21 λα'· **4)** μέσ. μετὰ δοτ. διαγωνίζομαι πρός τινα διὰ δηγμάτων: Πλούτ.'Ηθ.1105 Α **προθύμως τῷ Κερβέρῳ διαδάκνεσθαι·** || κ. ἀλληλοπ.: Μ'Αντων.5,33 **κυνίδια διαδακνόμενα.**

διαδακρύω μτγν. δακρύω ἐν τῷ μεταξύ: Διον. 'Αλ.Ρωμ.10,17 **μικρὸν ἐπισχὼν καὶ διαδακρύσας.**

διαδάπτω ποι. ἐν τμ. σχίζω εἰς δύο, διασχίζω: 'Ιλ.Ε 858 **διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψεν.**

διαδατοῦμαι-έομαι, ἀόρ. **διεδασάμην,** ἀόρ. θαμιστ. **-δασάσκετο** ὡς ἀλληλοπαθές, διανέμω, διαμοιράζω: 'Ιλ.Ε 158 **χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο,** 'Ησίοδ.Θ 606 **ἀποφθιμένου δὲ διὰ κτῆσιν δατέονται,** 'Ηρ.8,121 **διεδάσαντο τὴν ληίην·** **2)** ὁμ. σημ. κ. ὡς ἐνεργ.: 'Ιλ.Ι 333 **διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν,** 'Ηρ.4,145 **τοὺς Μινύας γῆς τε μετέδοσαν καὶ ἐς φυλὰς διεδάσαντο·** **3)** παθ. διαιροῦμαι, διατέμνομαι εἰς μικρότερα μέρη: 'Απη.'Εμφ.Πολ.1,1 **γῆς διαδατουμένης.**

διαδείκνυμι, μέλλ. **διαδείξω,** ἰων. **διαδέξω** ἐπιτατ. ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ δείκνυμι, δεικνύω πλήρως, καταδεικνύω: 'Ηρ.2,162 **καὶ τῷ οὔ κως ἀεκούσιον ἐγίνετο τὸ ποιεύμενον, ὡς διεδείκνυε,** 'Επιγρ. **διαδείκνυσθαι τὸ λαμπρὸν καὶ εὔνουν πρὸς τὴν πατρίδα·** || κ. μετὰ εἰδ. προτ. διὰ τοῦ **ὅτι**: 'Ηρ. 9,58 **διέδεξάν τε.., ὅτι οὐδένες ἄρα ἐόντες ἐν οὐδαμοῖσι ἐοῦσι Ἕλλησι ἐναπεδεικνύατο·** κ. μετὰ μτχ.: αὐτ.8,118 **νῦν τις διαδεξάτω ὑμέων βασιλέος κηδόμενος·** || ὡς ἀμτβ. ἐν τοῖς ἰων. τ. **διέδεξε** κ. **ὡς διέδεξε** (ὡς) ἐγένετο φανερόν, (ὡς) κατεδείχθη: 'Ηρ.2,134 **ὡς διέδεξε τῇδε οὐκ ἥκιστα·** **2)** μέσ. πάπ. ἐπιδεικνύω, ἀναπτύσσω: Πάπ. **ἀξιῶ, καθ' ἣν διαδείκνυσαι περὶ πάντα ἐπιμέλειαν, κελεῦσαι·** **3)** παθ. γίνομαι φανερός, ἀποδεικνύομαι, δηλοῦμαι, κηρύσσομαι: 'Ηρ.3,72 **διαδεικνύσθω ἐνθαῦτα ἐὼν πολέμιος,** Λιβάν.Λόγ.11,105.

διαδεκτήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ μεταδίδων, ὁ διαβιβάζων: Αἰν.Τακτ.6,4 **διαδεκτῆρας εἶναι τῶν ἀειρομένων σημείων·** **2)** νεώτ. ναυτ. ἐλαφρὸν πλοῖον τοῦ ἄλλοτε ναυτικοῦ, ὑποσημαῖνον τὰ σήματα τοῦ ἀρχηγοῦ εἰς τὰ πλοῖα τοῦ στόλου.

διαδέκτωρ-ορος (ὁ) ὁ ἐκ διαδοχῆς, ἐκ κληρονομίας προερχόμενος: Εὐρ.'Ιων 478 **διαδέκτορα πλοῦτον·** **2)** μτγν. ὁ κληρονόμος: Μαν.4,223 **καμάτου τε κακοῦ διαδέκτορας ἀεί.**

διαδέλλειν 'Ησ. « διασπᾶν ».

διάδελφα (τά) νεώτ. βοταν. ἐπὶ ἀνθέων, τὰ διὰ κοινοῦ μίσχου συνηνωμένα: **τὸ πίσον ἔχει διάδελφα ἄνθη.**

διαδελφή (τά) νεώτ.βοταν. μία τῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν φυτικῶν ἀθροισμάτων, κατὰ Λινναῖον (ἀχρ.).

διαδελφία (ἡ) νεώτ. βοταν. τὸ φαινόμενον τῶν διαδέλφων βλ.λ. ἀνθέων· **2)** ἡ τάξις τῶν φερόντων διάδελφα ἄνθη φυτῶν.

διαδελφίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, ἀποτελοῦν ὑπερβασικὸν ἀρσενικικὸν ἅλας μετ' ἀργιλίου, ἄ. αἱματόλιθος.

διάδελφοι (οἱ) νεώτ. βοταν. ἐπὶ στημόνων, οἱ συνηνωμένοι κατὰ τὴν βάσιν καὶ ἀποτελοῦντες δύο διακεκριμένους θυσάνους.

διάδεμα (τό) δημ. κεφαλόδεσμος, ἀνάδημα: Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.'Ιππ.84 **θεὰ μου ἀγαπημένη, δέξου διάδεμα γιὰ τὴ χρυσή σου κόμη.**

διαδένιον (τὸ) νεώτ. γένος **ὀρχεοειδῶν φυτῶν.**

διαδένω νεώτ. διαδέω βλ.λ.

διαδέξιος-ον αἴσιος, εὐοιώνιστος, ποὺ φέρνει καλὸ γοῦρι: 'Ηρ.7,180 **διαδέξιον ποιεύμενοι τὸν εἷλον τῶν 'Ελλήνων πρῶτον καὶ κάλλιστον.**

διάδεξις-εως (ἡ), ἰων. **-ιος** ἡ διαδοχή, ἡ διαδοχικὴ διέλευσις: 'Ιππ.'Επιδ.6,2,14 **αἱ διαδέξιες τῶν ὑποχονδρίων·** **2)** ἡ κληρονομικὴ μεταβίβασις, μετάδοσις: 'Αρετ.Χρον.Νούσ.2,12 **ἐκ διαδέξιος πατέρων·** **3)** μετάβασις, μετάστασις ἀπό τινος νόσου εἰς ἄλλην: 'Αρετ.Χρον.Νούσ.1,1 **τὰ σμικρὰ μεζόνων ποιέεται διαδέξιας.**

διαδέρκομαι, ποι. ἀόρ. **διέδρακον** διακρίνω μέσῳ ἄλλου, διαβλέπω, ἀντιλαμβάνομαι: 'Ιλ.Ξ 344 **οὐδ' ἂν νῶι διαδράκοι 'Ηέλιός περ (ἐνν. μέσῳ τοῦ νέφους)·** || βλέπω ἐξ ἀπόπτου, καθορῶ, ἀγναντεύω: Κύπρια 11,3, Στασῖνος π. Τζέτζ.Χιλ.2,713 **ἀκρότατον δ' ἀναβὰς διεδέρκετο νῆσον ἅπασαν·** **2)** ἁπλῶς βλέπω, παρατηρῶ, κοιτάζω: Θεόκρ. 25,233 **πάντη δὲ διέδρακεν ὀφθαλμοῖσι.**

διαδέρω μαν. ἀφοιρῶ, ἀποσπῶ: Παῦλ.Αἰγ.6,50.

διάδεσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ περίδεσις, τὸ δέσιμο ὁλόγυρα: 'Αντυλλ.π.'Όρειβ.7,9,7.

διάδεσμα-ατος (τό) μτγν. τὸ φυτὸν λαβατερία βλ.λ. ἡ δενδρώδης, δεντρομολόχα.

διαδεσμεύω κ. διαδεσμῶ βλ.λ.: Σωραν.1,50.

διάδεσμος (ὁ) κ. νεώτ. ταινία πρὸς σύνδεσιν, σύναψιν: 'Ιππ.Φύσ.Παιδ.14· || εἰδ. ἐπίδεσμος: 'Αρετ.'Οξ.Νούσ.1,9· **2)** νεώτ. ναυτ. δεσμὸς περιδένων ἕτερον δεσμόν, δημ. κρούζα.

διαδεσμῶ-έω μτγν. διαδέω, δένω ὁλόγυρα: 'Ιω.Λυδ.Μην.1,20 **τὴν κεφαλὴν.. διαδεσμεῖν ταινίᾳ.**

διαδέτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. σχοινίον δι' οὗ προσδένονται τὰ ἄκρα σχοινίων πρὸς ἄλληλα.

διάδετον (τό) τὸ οὐδ. τοῦ διάδετος βλ.λ.3) ὡς οὐσ.

διάδετος-ον κ. νεώτ. ὁ ἰσχυρῶς δεδεμένος: Αἰσχ.'Επτ.122 **διάδετοι γενύων ἱππιᾶν μινύρονται φόνον χαλινοί (δ.γρ. διὰ δέ τοι),** Λιβάν.4,1089,11 **διάδετος ταινίαις καὶ τοῖς στεφάνοις τὰς κόμας·** **2)** ἐπὶ δακτυλίων, ὁ διὰ στεφάνης κεκοσμημένος: 'Ηλιόδ.5,13 **δακτύλιος ἠλέκτρῳ διάδετος τὸν κύκλον·** **3)** νεώτ. τὸ οὐδ. **διάδετον** ὡς οὐσ. σιδηρᾶ στεφάνη περιβάλλουσα τὴν στήλην τοῦ ἱστοῦ ὑπὸ τὰ ὠμίδια, δημ. τρίγκα τῆς κόφας· **2)** γεν. στεφανοειδὲς ἐξάρτημα ἐν χρ. εἰς τὴν περίσφιγξιν ξυλίνων συμβλημάτων.

διαδέχομαι κ. νεώτ. κ. δημ., δημ. ἀόρ. **(ἐ)διαδέχθηκα** λαμβάνω τι ὅπερ ἄλλος εἶχε: Πλάτ. Πολ.576 Β **διαδεξάμενος τὸν λόγον·** || κ. ἀπολ. λαμβάνω τὸν λόγον: 'Ηρ.8,142 **ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων 'Αλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι,** Πλάτ.Νόμ.900 C **ὑπὲρ τοῦ νέου.. ἀποκρινόμενοι διαδέχεσθε·** **2)** μτγν. λαμβάνω ἀρχήν τινα ἢ ὑπούργημα, ὑπὸ ἄλλου μέχρι τοῦδε ἀσκούμενον: Πολύβ.2,4,7 **τὴν δὲ βασιλείαν**

ἡ γυνὴ Τεῦτα διαδεξαμένη, αὐτ.9,28,8, Φιλόδ.'Ακαδημ.58 M **διαδέχεσθαι τὴν διατριβὴν** (τὴν ἀρχηγίαν φιλοσοφικῆς σχολῆς)˙ ‖ κατ' ἐπέκτ. κτῶμαι ἀγαθόν τι παρεχόμενον ὑπὸ τοῦ κτήτορος : Λουκ.Νεκρ.Δ 11,3 **μέμνημαι καὶ τοῦτον διαδεξάμενος τὸν πλοῦτον παρὰ 'Αντισθένους,** Πάπ. **οἴκημα ὃ διεδέξατο παρὰ πατρὸς κατὰ διαθήκην˙** **3)** μετὰ δοτ. προσ. λαμβάνω τὴν θέσιν, ἣν ἄλλος κατεῖχε πρότερον, γίνομαι διάδοχός του : Πλάτ. Νόμ.758 B **φρουροῦντάς τε φρουροῦσι διαδεχομένους ἀεί,** Ξεν.ΚΠ 8,6,18˙ ‖ κ. νεώτ. μετ' αἰτ. προσ. ἐν ὀμ. σημ. : 'Αριστλ.Πολιτ.1299 b, 4 **τίνες γὰρ οἱ τούτους ἔσονται διαδεξόμενοι πάλιν;˙** ‖ κ. ἀπολ. : Λυσ.13,62 **οἱ διαδεχόμενοι στρατηγοί˙** ‖ πάπ. ἀντιπροσωπεύω, ἀναπληρῶ : Πάπ. **τοὺς προφήτας στολισταὶ διαδέχονται˙** **4)** κληρονομῶ : Δίων Κ 56,32,3˙ **5)** ὁρίζω διάδοχον : Εὐνάπ. 'Ιστ.231 D˙ κ. παθ. : αὐτ.243 D˙ **6)** ἀπολ. ἀνακουφίζω ἀμοιβαίως : Ξεν.'Αν.1,5,2 **οὐκ ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ διαστάντες οἱ ἱππεῖς θηρῷεν διαδεχόμενοι.**

διαδέω κ. νεώτ. κ. **διαδένω** δένω ἰσχυρῶς˙ 'Ηρ. 2,29 **τὸ πλοῖον διαδήσαντας ἀμφοτέρωθεν˙** κ. παθ. : Πλάτ.Φαίδ.82 E **τὴν ψυχὴν .. ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι˙** **2)** δένω πέριξ, ὁλόγυρα : 'Αριστλ.'Ακουστ.802 a, 40 **διαδεῖν τὰ χαλκεῖα ταινίᾳ˙** κ. μέσ. : 'Αππ.Μιθριδ.86 **διαδέειν ἱμάτια ταῖς λαιαῖς** (περὶ τοὺς ἀριστερούς βραχίονας)˙ ‖ δένω δι' ἐπιδέσμου, ἐπιδένω : 'Ηρόδ. 'Ιατρ.π.'Ορειβ.10,18,2˙ ‖ πάπ. δένω τὰς χεῖρας : Πάπ. **ἐντέλλομαί σοι δοῦλον διαδήσας δέσμιον ἀγαγεῖν˙** **3)** μέσ. δένω τὴν κεφαλὴν διὰ ταινίας ἢ διαδήματος : Λουκ.Νεκρ.Δ 12,3 **διαδήματι τὴν κεφαλὴν διεδέδετο˙** κ. ἀπολ. : Πλίν.ΦΙ 34,55 **ὁ διαδούμενος** ὁ δένων τὴν ἑαυτοῦ κόμην διὰ ταινίας˙ ἐν χρ. κ.ὡς οὐσ.,ἐπὶ περιφήμου ἀγάλματος τοῦ Πολυκλείτου : Πλίν.ΦΙ 34,55.

διάδηλος-ον (θηλ. κ. -η ἐν 'Αριστλ.ΖΙ 613 b, 1) κ. νεώτ. ὁ διακρινόμενος μεταξὺ ἄλλων, κατάδηλος, ὁλοφάνερος : Θουκ.4,68 **αὐτοὶ δὲ διάδηλοι ἔμελλον ἔσεσθαι˙** κ. μετ' ἀπαρφ. : Ξεν.'Απομν. 4,4,2 **ὥστε διάδηλος εἶναι παρὰ τοὺς ἄλλους εὐτακτῶν˙** ‖ κ. μετὰ δοτ. : 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,4 **διάδηλος τῇσι μελεδώνῃσι.**

διαδηλοῦμαι-έομαι βλάπτω καθ' ὑπερβολήν, κατασπαράττω, ἐπὶ κυνῶν : 'Οδ.Ξ 37 **ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο ἐξ ἀπίνης,** Θεόκρ.24,85 **κνώδαλα φωλεύοντα βρέφος διαδηλήσασθαι.**

διαδηλῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. -ώνω καθιστῶ κατάδηλον, φανερώνω, διακηρύττω : Πλούτ.Καῖσ.6 **διεδήλου δὲ γράμμασι τὰ Κιμβρικὰ κατορθώματα,** - **ὁ λαὸς διεδήλωσε τὰ φρονήματά του.**

διαδηλώνω δημ. διαδηλῶ βλ.λ.

διαδήλωση (ἡ) δημ. διαδήλωσις βλ.λ.2).

διαδήλωσις-εως (ἡ) νεώτ. κ. δημ. -η τὸ καθιστὸν τι κατάδηλον, ἡ ζωηρὰ ἐκδήλωσις, ἔκφρασις, διακήρυξις αἰσθημάτων καὶ φρονημάτων : **ἡ διαδήλωσις τῆς λαϊκῆς ἐμπιστοσύνης˙** **2)** ἡ διὰ τῶν ὁδῶν παρέλασις πλήθους διαδηλοῦντος τὴν φιλίαν του πρὸς πολιτικόν τι κόμμα ἢ καὶ διαμαρτυρομένου ἢ πανηγυρίζοντος ἐπί τινι γεγονότι˙ ‖ δημ. κ. ἡ πανηγυρικὴ ὑποδοχή : **βγῆκε ὅλο τὸ χωριὸ καὶ τοῦ 'καμε διαδήλωση.**

διαδηλωτής-τρια (ὁ,ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκδηλῶν τὴν γνώμην του ἐντόνως˙ **2)** ὁ μετέχων διαδηλώσεως βλ.λ.2) : **οἱ διαδηλωταὶ ἀνήρχοντο εἰς πολλὰς χιλιάδας.**

διάδημα-ατος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ. ταινία δι' ἧς δένεται περὶ τὴν κεφαλὴν ἡ κόμη˙ εἰδ. ταινία στερεοῦσα τὴν τιάραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Πέρσου βασιλέως : Ξεν.ΚΠ 8,3,13 **εἶχε δὲ καὶ διάδημα περὶ τῇ τιάρᾳ˙** ὀμ. ἐπὶ τοῦ 'Αλεξάνδρου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ : 'Αρρ.'Αν.7,22,2, 'Επιγρ.˙ κ. γεν. ἐπὶ τῶν βασιλέων : Πλούτ.'Ηθ.753 D˙ **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. συνεκδ. τὸ στέμμα : ΠΔ Μακκ.1,13,32 **καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ περιέθετο διάδημα τῆς 'Ασίας,** Βέλθανδρος κ.Χρυσάντζα 19 **καὶ στέμμα καὶ διάδημα τῆς αὐτοκρατορίας) ἔφερε˙** ‖ νεώτ. ἀδαμαντοκόλλητος στέφανος ὡς κόσμος τῆς κεφαλῆς δεσποινῶν˙ ‖ νεώτ. μτφ. ἡ βασιλικὴ ἐξουσία : **πολλοὶ βασιλεῖς ἀπώλεσαν τὸ διάδημα μετὰ τὸν πόλεμον˙** **3)** μτγν. **'Οσίριδος διάδημα** τὸ φυτὸν ἅλιμος βλ.λ.2) : ΨΔιοσκ. 1,91˙ **4)** μτγν. μτφ. διάσημον, διακριτικόν, σύμβολον ὑπερόχου πράξεως : Μηναῖ.4,5 ᾠδὴ ζ' **νίκης διάδημα φερωνυμίᾳ σὺ ἀναδέδησαι** (ἐπὶ τοῦ ἁγίου Νικηφόρου)˙ **5)** νεώτ. ἀρχιτεκτ. τὸ περίζωμα βλ.λ., ἰδίᾳ θόλου ἢ ἀψῖδος, ἁ. ταινία˙ **6)** νεώτ. ζῳολ. γένος διαδηματιδῶν ἐχινοδέρμων.

διαδηματίδαι (οἱ) νεώτ. ὁμοιογένεια ἐχινοδέρμων τῆς τάξεως τῶν **ἐχινωδῶν.**

διαδηματίζομαι μτγν. φορῶ τὸ ἴδιον ἐμοῦ διάδημα βλ.λ. 2) : 'Ακύλ.ΠΔ Ψαλμ.21 (22), 13.

διαδηματοφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων διάδημα βλ.λ.1) : Πλούτ.'Αντ.54 **καυσίᾳ διαδηματοφόρῳ κεκοσμημένον.**

διαδηματοφορῶ-έω μσν. φέρω διάδημα.

διαδητόγναθος (ὁ) νεώτ.γέν.ἀμφιβίων˙ τεμνοσπονδύλων **στεγοκεφάλων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διαδιάφορος (ὁ) νεώτ. γένος τι **ἀνυχωτῶν** θηλαστικῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διαδιδασκαλία (ἡ) πάπ. **πλήρης διδασκαλία,** διδαχή, ἐκπαίδευσις.

διαδιδάσκω νεώτ. πλήρως, ἐντελῶς διδάσκω.

διαδιδράσκω, Ιων. διαδιδρήσκω, ἀόρ. β' μτχ. **διαδράντας,** παρακ. **διαδέδρακα** φεύγω κρύφα, διαφεύγω, δραπετεύω : 'Ηρ.8,75 **ἢν μὴ περιΐδητε διαδράντας αὐτούς,** Θουκ.7,85 **διέφυγον.., οἱ δὲ καὶ.. διαδιδράσκοντες ὕστερον˙** **2)** μετ' αἰτ. διαφεύγω τὴν καταδίωξίν τινος : 'Ηρ.3,135 **ὅκως τε μὴ διαδρήσεταί σφεας ὁ Δημοκήδης˙** ‖ γεν. διαφεύγω κακόν τι : 'Αρετ.'Οξ.Παθ.1,10 **διαδιδράσκουσι τὸ πάθος˙** **3)** μτγν. φεύγω πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν : ΠΔ Μακκ.2,8,13 **οἱ δειλανδροῦντες.. διεδίδρασκον καὶ ἐξετόπιζον ἑαυτούς.**

διαδίδω νεώτ. κ. δημ. διαδίδωμι βλ.λ.

διαδίδωμι κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν τῷ τ. **διαδίδω,** μέλλ. **διαδώσω** παρέχω, ἀπονέμω : Πίνδ.Παιάν.9, ἀπ.16,16 **ἐμοὶ τοῦτον διέδωκαν** (Μοῦσαι) **ἀθάνατον πόνον˙** **2)** διαβιβάζω ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἕτερον : Πλάτ.Πολ.328 A **λαμπάδια ἔχοντες διαδώσουσιν ἀλλήλοις˙** **3)** **διαδίδωμι** λόγον - λόγους - φήμην θέτω εἰς κυκλοφορίαν, διασπείρω φήμην : Πλούτ.Θεμ.19 **διέδοσαν λόγον ὡς** ('Αθηνᾶ) **δείξασα τὴν μορίαν τοῖς δικασταῖς ἐνίκησεν˙** κ.παθ. : Πλούτ.Σόλ.8 **καὶ λόγος εἰς τὴν πόλιν ἐκ τῆς κοιλίας διεδόθη˙** ‖ νεώτ. κ. δημ. διαδίδω κατ' ἀπόλ. ἐκφορὸν (ἤτοι ἄνευ τοῦ λόγου) ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : **διέδωσαν ὅτι τὸ πλοῖον ἐναυάγησε˙** κ. παθ. : **ὑπὸ χρηματιστῶν διεδόθησαν ἀνησυχαστικαὶ εἰδήσεις˙** ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. συνήθ. τριτοπρ. **διαδίδεται, διεδίδετο, διεδόθη, διαδόθηκε** ι **διαδίδεται ὅτι ἀνεκαλύφθη συνωμοσία˙** **4)** ἀμτβ. ἐξαπλοῦμαι, ἐπεκτείνομαι : 'Αριστλ.ΖΙ 1,16 **διαδίδωσιν εἰς τὰ κοῖλα μέλη τοῦ πλεύμονος τὸ πνεῦμα,** Πολυδ.4,206 **ἕλκωσις ἄχρι τῶν ὀστῶν διαδιδοῦσα˙** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ὀμ. σημ. κ. τὸ μέσ. **διαδίδομαι** ι 'Αριστλ.ΖΜ 3,5 **εἰς πᾶν τὸ σῶμα διαδίδοσθαι τὰς φλέβας,** Μνήσιθ.π. παρ' 'Αθην.15,655 A **οἱ ταῶ.. ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν,** - **ἡ γρίππη διαδόθηκε,** - **ὅσο πάει καὶ διαδίδεται˙** ‖ νεώτ. κ. ἐνεργ. : **οἱ μαῦροι στρατιῶται διέδωσαν τὴν πανώλη˙** **5)** περιφέρω, στρέφω, φέρνω γύρα : Εὐρ.Φοίν.1371 **κάθλεψαν ἀλλήλοισι διαδόντες κό-**

ρας (ἐνν. ὀφθαλμῶν), αὐτ.'Ορ.1267 **κόρας διάδοτε**· **6**) διανέμω, μοιράζω : Θουκ.4,38 **τοὺς ἄνδρας τοῖς τριηράρχοις διέδοσαν ἐς φυλακήν**, Δημ.1188 **δανείζεται χιλίας δραχμάς . . , ἵνα διαδιδοίη τοῖς . . τριηράρχοις**· **7**) ἐπὶ τῆς κοιλίας, ἐκβάλλω, ἀποβάλλω : 'Ιππ.Κωακ.17 **ἡ κοιλία διαδίδωσι σκληρά**· **8**) ἀμτβ. ἐνδίδω, ὑποχωρῶ : 'Ιππ.396,53 **οὐ γὰρ διαδιδοῖ ὠμὸν ἐόντὸ πάθος**· **9**) φρ. **διαδοῦναι δίκας** 'Ησ. « τὸ τοῖς ἀδικουμένοις ἀποδοθῆναι τὸ δίκαιον ὑπὸ τῶν ἀδικησάντων».

διαδικάζω ἐπὶ δικαστῶν, ἐκφέρω κρίσιν : Πλάτ. Πολ.614 C **οὓς** (δικαστάς), **ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν διαπορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν**· ‖ 'Επιγρ. μετά συστοίχ. αἰτ. ἐκδικάζω, φέρω εἰς πέρας : 'Επιγρ. **διεδίκασαν δίκας** **2**) ἐν 'Αθήναις ἐπὶ ναυτικῶν ὑποθέσεων, ἐνεργῶ ἔρευναν, ἐπιλαμβάνομαι ἀνακρίσεων : Ξεν.'Αθ.3,4 **δεῖ δὲ καὶ τάδε διαδικάζειν, εἴ τις τὴν ναῦν μὴ ἐπισκευάζει** **3**) μέσ. προσφεύγω εἰς τὰ δικαστήρια, ἔρχομαι εἰς ἀντιδικίαν πρός τινα : Δείν 105,5 **διαδικασόμενος τῇ βουλῇ περὶ ἀληθείας** **4**) ὁθ. κ. διαγωνίζομαι πρός τινα διαλεκτικῶς : Πλάτ.Συμπ.175 F **καὶ ταῦτα μὲν καὶ ὀλίγον ὕστερον διαδικασόμεθα ἐγώ τε καὶ σὺ περὶ τῆς σοφίας**· ‖ **διαδικάζεσθαι ἐν τοῖς φίλοις** λύω τὴν διαφορὰν διὰ φιλικῆς διαιτησίας : Δημ.864 **5**) ὁμ. μέσ. ὑποβάλλομαι εἰς δίκην : Πλάτ.Φαίδ.157D **δεῖ τοὺς ξυλλεγέντας διαδικασαμένους εἰς 'Αιδου πορεύεσθαι**· ‖ πάπ. **διαδικαζόμενοι** = οἱ διάδικοι ‖ μτγν. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ **διαδικασθῆναι** = διαδικάσασθαι : Διογ.Λ 1,74 **6**) δικάζω δι' ὅλου τοῦ ἔτους : Κριτίας ἀπ.71 D.

διαδικαιῶ-όω κρίνω δικαίαν, δικαιολογῶ πρᾶξίν τινα : Θουκ.4,106 **τῶν πρασσόντων τῷ Βρασίδᾳ ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ διαδικαιούντων αὐτά**· **2**) ὑπερασπίζω τι ὡς δίκαιον : Δίων Κ 39,60 **ὑπὲρ αὐτοῦ διεδικαίουν**· ‖ ἀμύνομαι τῶν δικαίων τινός : Δίων Κ 40,62 **τὰ τοῦ Καίσαρος διαδικαιῶν.**

διαδικασία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν τῷ ἀττ. δικαίῳ ἡ διεξαγωγὴ δίκης πρὸς ἀναγνώρισιν δικαιώματός τινος ἢ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ ὑποχρεώσεώς τινος δημοσίου δικαίου, προσαναφερομένου τοῦ εἴδους τῆς δίκης· ΑΒ 236· κ. εἰδ. **διαδικασία κλήρου** ἡ καθ' ἣν ἐκρίνετο τίς ὁ δικαιούμενος νὰ λάβῃ κληρονομίαν τινά : Δημ.1082 **ἔστι γὰρ ὁ μὲν ἀγὼν οὑτωσὶ κλήρου διαδικασίας**· ‖ **διαδικασία ἐπιτροπῆς** ἡ καθ' ἣν ἐκρίνετο τίς ὁ δικαιούμενος νὰ **εἶναι** ἐπίτροπος ἐπικλήρων καὶ ἀνηλίκων : 'Αριστλ. 'Αθ.56,6 **(ὁ ἄρχων . . εἰσάγει) εἰς ἐπιτροπῆς διαδικασίαν**· ‖ **διαδικασία ἐπικλήρου** ἡ καθ' ἣν ἐπιτροπεύων τις ᾐτεῖτο τὴν ἄδειαν γάμου μετ' ἐπικλήρου· ‖ ὁμ. **διαδικασία** πρὸς ἀπαλλαγήν, ἐξαίρεσιν ἀπὸ δημοσ. **λειτουργίας** ἐπιβαλλούσης δαπάνην : 'Αριστλ.'Αθ.61,1· ‖ ὁμ. **διαδικασία** πρὸς κτῆσιν **ἐπιτίμου** τινὸς δημοσίας θέσεως : Πλάτ.Νόμ.· ‖ ὁμ. **διαδικασία** πρὸς λῆψιν προοφειλομένων ἐκ περιουσίας ἤδη δημευθείσης : Λυσ.17,1· ‖ ὁμ. **διαδικασία** ἐπὶ καταγνώσεως ἢ εἰσπράξεως ὀφειλῆς τῷ δημοσίῳ εἰς χρῆμα ἢ εἶδος : Δημ.1147 **οὗτοι γὰρ** (οἱ τῶν νεωρίων ἐπιμεληταὶ) **εἰσῆγον τότε τὰς διαδικασίας . . περὶ τῶν σκευῶν**· ‖ ἡ χρ. τῆς λ. ἐν τῇ ὡς ἀνωτ. σημ. κ. π. μτγν. ἐπὶ περιουσιακῶν ἀμφισβητήσεων : Πάπ. **διαδικασίας περὶ κληρονομίας μοι ἐνστάσης**· **2**) ἐκδίκασις διαφορᾶς ἐπιδίκου : Ξεν.ΚΠ 8,1,18 **πολὺν χρόνον ἀνεβάλλετο τὴν διαδικασίαν**· **3**) μτφ. ἔρις, φιλονικία, ἀντιλογία : Αἰσχίν.3,146 **διαδικασίαν ἔφη γράφειν τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατήγιον** (μεταξὺ ῥητόρων καὶ στρατηγῶν)· ‖ γεν. **ἅμιλλα** : Πλάτ.Νόμ.952 D **ὄνειδος ἀποκείσθω τοῖς ἄρχουσιν εἰς τὴν τῶν ἀριστείων διαδικασίαν**· **4**) φρ. **διαδικασίαν προθεῖναι ταῖς γνώμαις** θέτω εἰς ψηφοφορίαν τὸ ζήτημα : Διον. 'Αλ.Ρωμ.11,21· **5**) νεώτ. κ. δημ. νομ. τὸ σύνολον τῶν δικονομικῶν διατυπώσεων κατὰ τὴν διεξαγωγὴν δίκης τινὸς ἀστικοῦ ἢ ποινικοῦ περιεχομένου· **6**) συνεκδ. ἡ κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου (ἤτοι τῆς δικονομίας) διατυπώσεις διεξαγωγὴ δίκης : **διαδικασία ἐπ' ἀκροατηρίου, - ἡ δημοσιότης τῆς διαδικασίας ἀσφαλίζει τὸν κατηγορούμενον ἀπὸ πάσης αὐθαιρεσίας τοῦ δικαστοῦ**· ‖ κατ' ἐπέκτ. κ. ἡ διεξαγωγὴ πάσης ἄλλης, ἐπισήμου ἰδίως, ἐνεργείας : **ἡ διαδικασία τῆς καθαιρέσεως διήρκεσεν ἐπὶ δίωρον**· **7**) νεώτ. κ. δημ. μτφ. πολύπλοκος καὶ λεπτολόγος προπαρασκευή : **τὸ ντύσιμό της ἀπαιτεῖ ὁλόκληρον διαδικασίαν**· ‖ ὁθ. κοπιώδης καὶ χρονίζουσα καταβολὴ προσπαθείας : **χρειάζεται μεγάλη διαδικασία, γιὰ νὰ ἰδῇς τὸν ὑπουργό.**

διαδίκασμα-ατος (τὸ) τὸ διὰ διαδικασίας βλ.λ.1) αἰτούμενον : Λυσ.17,10 **οὐ παρὰ τὸ δίκαιον ἀξιῶ μοι ψηφίσασθαι τὸ διαδίκασμα.**

διαδικασμός (ὁ) μτγν. ἡ διαδικασία βλ.λ.1), ἡ δίκη, ὁ δικαστικὸς ἀγών : 'Ακύλ.ΠΔ'Ιεζ.48,28.

διαδίκη (ἡ) μσν. δικαστικὸς ἀγών : Δικαστ.ἀπόφ. τοῦ 1175 π.Κουμαν.'Αθησ. **ἐποιήθη αὐτῷ τὸ παρὸν κρίσιμον . . εἰς ἀπόπαυσιν τῆς διαδίκης αὐτοῦ.**

διαδίκησις-εως (ἡ) πάπ. τὸ διαδικεῖν βλ.λ.1), τὸ διαγωνίζεσθαι ἐν δικαστηρίῳ, ἡ διαδικασία βλ.λ.5).

διάδικος (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διεξάγων δικαστικὸν ἀγῶνα εἴτε ὡς διώκων εἴτε ὡς φεύγων, ὡς ἐνάγων ἢ ὡς ἐναγόμενος· 'Ησ. « τὸ εἰς δίκην καλεῖν. 'Αττικοὶ » (διορθ. « ὁ εἰς δίκην καλῶν ») : 'Ιω.Χρυσ.6,806, 'Αχμ.'Ονειροκριτ.38,31 **καὶ ἐὰν ἔχῃ διάδικον, ἡττηθήσεται παρ' αὐτοῦ, - ἡ δικαστικὴ δαπάνη βαρύνει ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους**· **2**) δημ. μ. καθ' ἑν. διαιτητής : **διάδικό τους γιὰ τὴ μοιρασιὰ ἔβαλαν τὸ θεῖό τους**, Βλ.Συνμ.ἐν λ. κριτής· ‖ ὁμ. μ. καθ' ἑν. διώκτης, τιμωρός : δ.τραγ. **διάδικο νὰ 'χω τὸ Θεό, ἂν δὲν πονῶ γιὰ σένα**· **3**) δημ. μάρτυς : **διάδικος νὰ 'σαι ποὺ μ' ἔβρισε.**

διαδικῶ-έω μτγν. διεξάγω δικαστικὸν ἀγῶνα, διαδικάζομαι : Πλούτ.'Ηθ.196 C **οἱ διαδικοῦντες** (οἱ διάδικοι)· **2**) κρίνω δίκην, ἐκδικάζω ὑπόθεσίν τινα : Δίων Κ 40,55 **οἱ διαδικοῦντες** (οἱ δικασταί)· **3**) διαπράττω ἀδικίαν, βλάπτω, προκαλῶ, ἐπάγω εἰς ἄλλον ζημίαν : Δίων Κ 58,16.

διάδιπλος-ον μτγν. ὁ ἐκ δύο μερῶν συντεθειμένος : Διοσκ.3,105 **ἀσπιδίσκια διάδιπλα.**

διαδιστάζω μσν. λίαν διστάζω, ἐνδοιάζω, ὄκνον ἔχω : Πλαν.'Οβιδ.Μεταμ.13,7 **ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῷ 'Εκτορείῳ διεδίσταζεν ὑπεῖξαι πυρί.**

διαδιφρεύω διαγωνίζομαι ὡς ἐν διφρηλασίᾳ, ἵνα ἐπιτύχω τι : Εὐρ.'Ορ.990 **Πέλοψ ὁπότε πελάγεσι διεδίφρευσε Μυρτίλου φόνον.**

διαδιώκω μσν. καταδιώκω ἐπιμόνως, ἀνενδότως : 'Αρέθ.σ.942 M.

διαδοιδυκίζω Κωμ.'Αδέσπ.κ.'Ησ. **συντρίβω ὡς διὰ δοίδυκος, λεαίνω,τρίβω** ἐντελῶς : Κωμ.'Αδέσπ. 973· **2**) 'Ησ. « ὀρχεῖσθαι ἀσχημόνως ».

διαδοκέω μτγν., παθ. ὑπερσυντ. **διεδέδοκτο** εἶχεν ἀποφασισθῆ, δ.γρ.ἐν 'Ιώσ.Βί.1).

διαδοκιμάζω ὑποβάλλω εἰς ἐνδελεχῆ δοκιμασίαν, ὁθ. διακρίνω κατόπιν ἐπισταμένης δοκιμασίας : Ξεν.Οἰκ.19,16 **ἐπίστασαι διαδοκιμάζειν τὰ καλὰ καὶ τὰ κίβδηλα ἀργύρια.**

διαδοκίς-ίδος (ἡ) 'Ησ. κ. νεώτ. πλαγία δοκὸς τὰς ἄλλας δοκοὺς ἀναδεχομένη, συγγ. δημ. τραβέρσο· ‖ νεώτ. ναυτ. ξυλίνη δοκός, ζευγνύουσα δύο ἐπάλληλα ζυγὰ καὶ ὑποστηρίζουσα μετ' αὐτῶν τὸ κατάστρωμα, δημ. ναυτ. μπιμπεριά.

διάδομα-ατος (τὸ) 'Επιγρ. διανομή, μοίρασμα χρημάτων : 'Επιγρ. **κατὰ τρίκλεινον διαδόματα ἔδωκεν ἕνδεκα δηναρίων.**

διαδονῶ-έω μτγν. σείω ἰσχυρῶς, διασείω, διαταράττω : Διον.'Αρεοπ.π.Θησ.Στέφ. ἐν λ.

διαδοξάζω σχηματίζω τελικὴν γνώμην : Πλάτ. Φίλ.38 B **ἐκ μνήμης.. δόξα ἡμῖν καὶ τὸ διαδοξάζειν ἐγχειρεῖν γίγνεθ᾽ ἑκάστοτε·** || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Ἰάμβλ.Μυστ.8,5.

διαδορατίζομαι μτγν. κ. νεώτ. διαγωνίζομαι διὰ τοῦ δόρατος, κονταροχτυπιῶμαι, κ. γεν. ἀγωνίζομαι ἐν μάχῃ : Πολύβ.5,84,2 **ἐκ χειρὸς ταῖς σαρίσαις διαδορατιζόμενοι·** **2)** μτφ. ἐνοχλῶ : Λογγῖν.13,4 ἴσως **μὲν φιλονεικότερον καὶ οἱονεὶ διαδορατιζόμενος.**

διαδορατισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ διαδορατίζεσθαι βλ.λ., κονταροχτύπημα : Μ.Ἀντων.7,3.

διαδαρκά Ἡσ. «πόπανον παρὰ Συρακοσίοις **τετρυπημένον, δι᾽ οὗ ἔστι διαβλέψαι»** (πιθ. ἀντὶ δέδορκα).

διαδοσίας (ὁ) νεώτ. ὁ διαδίδων ψευδεῖς ἢ ἐξωγκωμένας, ἰδίως ἀνησυχαστικάς, εἰδήσεις.

διαδόσιμος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διαδοθῇ, νὰ μεταδοθῇ, νὰ διασπαρῇ : Συνέσ.202D· || ὁ γινόμενος γνωστὸς διὰ διαδόσεως : Εὐστ. Πονημ.328,50 **εἰ καὶ διαδόσιμα τοῖς ἄλλοις ποιήσεις καὶ δημοσιεύσεις τὰ καθ᾽ ἡμᾶς·** || νεώτ. κ. ὁ κατάλληλος νὰ διαδοθῇ : **εἰδήσεις ἀποθαρρυντικαὶ δὲν εἶναι διαδόσιμαι·** **2)** εἰδ. νεώτ. ἐπὶ νόσων, ὁ μεταδόσιμος, κολλητικός.

διάδοσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -η ἡ διανομή, ἰδίως δώρων, ἡ κατανομὴ χορηγίας, τὸ μοίρασμα : Δημ.1091 **καὶ μετὰ ταῦτα ἧκε Παναθηναίων ὄντων τῶν μεγάλων τῇ διαδόσει πρὸς τὸ θεωρικόν,** Πολύβ.2,23,1 **μετὰ τὴν τῆς χώρας διάδοσιν,** Πάπ. **ἡ διάδοσις τοῦ συνχωρηθέντος** (sic) **ἡμῖν σιτηρεσίου·** || εἰδ. ἐπὶ τῆς τροφῆς ἐν τῷ σώματι : Ἀριστλ.ΖΠ 705 a,32 **ἡ τῆς τροφῆς διάδοσις·** || πάπ. διανομὴ εἰς εἶδος ἢ δόσις χρηματική : Πάπ. **ταῦτα** (τὰ νομισμάτια) **ἑτοίμως ἔχω παρασχεῖν σοι ἐν δυσὶ διαδόσεσι·** **2)** ὁμ. πάπ. ἑκουσία εἰσφορά, ὀφιέρωσις : Πάπ. **εὐσεβεῖς διαδόσεις·** **3)** ἰατρ. ἐπὶ τῶν οὔρων, ἀποβολή : Ἱππ.Ἐπιδ.3,4· **4)** ἀνταλλαγή : Πλούτ.Σύλλ.35 **διαδόσεις μειδιαμάτων·** **5)** μετάδοσις κινήσεως : Ἐπίκτ.Ἐπιστ.2,48 U· **6)** ἐπικοινωνία, κοινωνία, σχέσις : Ἀρρ.Ἐπικτ.1,12,6 **εἰ μηδεμία διάδοσις εἰς ἀνθρώπους ἐστὶν ἐξ αὐτῶν** (τῶν θεῶν), Φιλόδ.Εὐσεβ.68· **7)** νεώτ. τὸ διαδίδειν ἢ διαδίδεσθαι, ἡ μετάδοσις, ἐξάπλωσις, ἐπέκτασις : **ἡ δ- τοῦ πυρός - τῆς ἐπιδημίας - τῶν νέων ἰδεῶν - τῆς νόσου·** **8)** συνεκδ., συνήθ. εἰς πληθ., ἀδέσποτος, ἀνεξακρίβωτος εἴδησις, φήμη : **αἱ δ- περὶ νέου κινήματος.**

διαδότης (ὁ) πάπ. κ. νεώτ. ὑπάλληλος ἐντεταλμένος τὴν διανομὴν εἰδῶν εἰς τοὺς στρατιώτας : Πάπ. **διαδότας οἴνου ἢ κρέως ἐπὶ τόπων·** **2)** νεώτ. ὅστις διαδίδει φήμας, διαδοσίας.

διαδοτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα νὰ διαδίδῃ· || εἰδ. ἐν ἀνοφ. πρὸς τὰς ἀκτῖνας : Διον. Ἀρεοπ.σ.47 **ἀμυδροτέραν ἔχει τὴν δ- ἐπιφάνειαν.**

διαδοῦμαι-έομαι τὸ μέσ. τοῦ διαδέω βλ.λ.

διαδοχή (ἡ) κ. νεώτ. ἡ παραλαβὴ πράγματος τελοῦντος μέχρι τοῦδε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἄλλου : Δημ.1206 **περί τε διαδοχῆς νεὼς ἐστιν ὁ λόγος·** || νεώτ. ἡ γενομένη ἢ μέλλουσα νὰ γίνῃ μεταβίβασις θέσεως, τίτλου, ἀξιώματος κττ. εἰς ἄλλον : ἡ **δ- τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου·** κ. ἀπολ. : πόλεμος **περὶ διαδοχῆς** (ἡγεμον. θρόνου)· **2)** ἡ ἑκάστοτε γινομένη ἀντικατάστασις : Αἰσχ.Ἀγ.313 **ἄλλος παρ᾽ ἄλλου διαδοχαῖς πληρούμενοι·** || κ. μετ᾽ ἐμπροθ. διορισμ. : **ἐκ διαδοχῆς** διαδοχικῶς, ἐκ περιτροπῆς : Δημ.45· || κ. νεώτ. ὁμ. σημ. κ. **κατὰ διαδοχήν** : Θουκ.7,28 **τὴν μὲν ἡμέραν κατὰ διαδοχὴν οἱ Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα καὶ ξύμπαντες,** Μηναῖ.1,22 Συναξ. **οἱ κατὰ διαδοχὴν βουλγαρικοὶ γενόμενοι ἄρχοντες·** || κατὰ διαδοχὴν χρόνου κατὰ χρονικὰ διαστήματα : Θουκ.7,27 **φρουραῖς ὑπὸ τῶν πόλεων κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιούσαις τῇ χώρᾳ·** **3)** ἀλλεπάλληλος ἐπίθεσις (πιθ.) : Εὐρ.ΙΤ 79 **διαδοχαῖς Ἐρινύων·** **4)** **διαδοχὴ τῶν τέκνων** ἡ γέννησις ἀπογόνων : Ἀριστλ.Πολιτ.1334 b,39 **πρὸς τὴν τῶν τέκνων διαδοχήν, δεῖ.. οὔτε λίαν ὑπολείπεσθαι ταῖς ἡλικίαις τὰ τέκνα τῶν πατέρων·** **5)** πάπ. κ. νεώτ. κληρονομικὴ σειρά, κληρονομικὸν δικαίωμα : Πάπ. **κατὰ δ- κληρονόμος·** || πάπ. κληρονομία· **6)** ἐν συγκεκρ. στρατ. ἐννοίᾳ, ὁμὰς ἀντικαταστατῶν : Ξεν.ΚΠ 1,4,17 **ἡ δ- τῇ πρόσθεν φυλακῇ·** **7)** πάπ. ἡ ἐναλλαγὴ σπορᾶς διαφόρων καρπῶν, ἀμειψισπορά : **ἡ γεωργία τῆς γῆς κατὰ τὴν τοῦ γένους δ-·** **8)** νεώτ. νομ. ἡ δι᾽ ἄλλου ἀντικατάστασις τοῦ μέχρι τοῦδε δικαιούχου ἢ τοῦ ὀφειλέτου : **δ- καθολική - εἰδική - ἀναγκαστική·** **9)** ὁμ. νεώτ. ἀλλεπάλληλος σειρά, συρροή : **δ- ἀτυχημάτων.**

διαδοχικά δημ. κατὰ διαδοχικὴν σειράν, κατὰ διαδοχήν, διαδοχικῶς.

διαδοχικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., εἰδ. ὡς οὐσ. ὁ ἀνήκων εἰς φιλοσοφικήν τινα σχολήν : Σουΐδ.· **2)** νεώτ. ὁ γινόμενος κατὰ διαδοχήν· || **διαδοχικὴ βασιλεία** καθ᾽ ἣν διάδοχος τοῦ θρόνου εἶναι ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ βασιλέως· || νομ. **διαδοχικαὶ παροχαὶ** αἱ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου γενόμεναι καθ᾽ ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα· **3)** νεώτ. ὁ τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου· || **διαδοχικὸν ζεῦγος** (ὁ διάδοχος κ. ἡ σύζυγός του).

διαδοχικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τῆς διαδοχικῆς ἀντικαταστάσεως, ἡ ἀλλεπαλληλία.

διαδοχικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαδοχικόν, ὥστε τὸ ἓν νὰ ἐπακολουθῇ εἰς τὸ ἄλλο.

διαδοχίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτόν, μεῖγμα φωσφορικοῦ ἅλατος τοῦ σιδήρου καὶ θειικοῦ ὀξέος.

διαδοχοκινησία (ἡ) νεώτ. φυσιολ. ἡ ταχεῖα ἐκτέλεσις διαδοχικῶν κινήσεων μέλους τινὸς καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἱκανότης τῶν φυσιολογικῶν ἀτόμων.

διάδοχος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διαδεχόμενος ἄλλον εἴς τι, μετὰ δοτ. προσ. κ. γεν. πράγμ. : Ἡρ. 5,26 **δ- γενόμενος Μεγαβάζῳ τῆς στρατηγίης,** Εὐρ.Ἀλκ.655· μετὰ γεν. προσ. ἢ πράγμ. μ. : Σοφ. Φιλ.867 **ὦ φέγγος ὕπνου διάδοχον,** Ἰσοκρ.19,43 **διάδοχος τῆς κληρονομίας·** μετὰ δοτ. πράγμ. ἢ προσ. : Εὐρ.Ἀνδρ.743 **ἔργοισι δ᾽ ἔργα διάδοχα,** Ξεν.Ἀν.7,2,5 **διάδοχος Κλεάνδρῳ·** **2)** κ. ἀπολ. μετ᾽ ἐπιρρ. σημ. : Ἡρ.7,22 **διάδοχοι δ᾽ ἐφοίτων** (κατὰ διαδοχήν, μὲ βάρδιες)· **3)** κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ὁ διαδεχόμενος τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα εἰς τὸν θρόνον, ὅταν ἐκλείψῃ ἢ ἀπομακρυνθῇ ὁ ἀνάσσων : **δ- τῆς Ἰταλίας·** || δημ. κ. εἰρων. ὁ πρωτότοκος υἱός : **μοῦ κουβαλήθηκε μὲ τὸ διάδοχό του·** || Διόδ.Σ 18,42, ὡς οὐσ. **οἱ Διάδοχοι** οἱ στρατηγοὶ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, οἳ μετὰ θάνατον διενεμήθησαν τὸ κράτος· **4)** μτγν. **ὁ κληρονόμος·** || πάπ. ὁ ἐκ διαθήκης κληρονόμος· **5)** μτγν. ἀρχηγὸς φιλοσοφικῆς σχολῆς : Φιλοδ.Στωϊκ.53 **δ- τῆς σχολῆς,** Ἐπιγρ. **διάδοχος Στωϊκός·** **6)** πάπ. ὁ κατώτερος βαθμὸς αὐλικῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· **7)** ὁμ. ἀντικαταστάτης, ἀναπληρωτής : Πάπ. **δέξασθαί με διάδοχον αὐτοῦ εἰς ἕνα ἐνιαυτόν·** **8)** μτγν. πολύτιμός τις λίθος : Πλίν.ΦΙ 37,157.

διαδραματίζω μτγν. κ. νεώτ. περαίνω τὴν διδασκαλίαν δράματος : Μάρκ.Αὐρ.3,8· **2)** νεώτ. **διαδραματίζω πρόσωπον ἢ ρόλον** μετέχω κατά τινα τρόπον (σπουδαῖον, ἀσήμαντον) εἴς τινα ὑπόθεσιν ἢ δρᾶσιν ἐν γένει, **οἱονεὶ ὡς πρόσ. δράματος·** **3)** ὁμ. νεώτ. τὸ μέσ. **διαδραματίζομαι** ἐπὶ δραματικῶν συμβάντων, γίνομαι, συμβαίνω : **διεδραματίσθησαν σκηναὶ ἀγριότητος.**

διαδραμών μτχ. ἀορ. τοῦ διατρέχω βλ.λ.

διαδρᾶναι, ἰων. διαδρῆναι ἀπαρφ. ἀορ. β' τοῦ διαδιδράσκω βλ.λ.

διαδρᾱσιπολίτης (ὁ), ἰων. **διαδρησιπολίτης** σκωπτ. πολίτης ὑπεκφεύγων τὰς πρὸς τὴν πολιτείαν ὑποχρεώσεις του : Ἀριστφ.Βάτρ.1014 **γενναίους καὶ τετραπήχεις, καὶ μὴ διαδρασιπολίτας.**

διάδρᾱσις-εως (ἡ) μτγν. διαφυγὴ ἔκ τινος : Ἰώσ. ΑΙ 18,5 (τῶν ἀναγκῶν) **διάδρασιν ποιησάμενος.**

διαδράσσομαι μτγν. κ. -άττομαι ἁρπάζω τινὰ ἰσχυρῶς, διαπληκτίζομαι, μτ. γεν. : Πολύβ.1,58,8 **ἕως ἂν.. ῥᾳδίως ἀλλήλων διαδράξωνται·** **2)** λαμβάνω ἐν τῇ παλάμῃ, χουφτώνω : Φίλ.2,328,30 **διαδράξασθαι τῶν τοῦ διαφερομένου γεννητικῶν.**

διαδρηπετεύω διαφεύγω, προταθεῖσα διόρθ τοῦ **διεπρήστευσε** ἐν Ἡρ.4,79· πρβλ. διαδρηστεύω.

διαδρηστεύω διαδιδράσκω, δραπετεύω, προταθεῖσα διόρθ. τοῦ **διεπρήστευσε** ἐν Ἡρ.4,79.

διαδρομεύς-έως (ὁ) νεώτ. ναυτ. ταχὺ πλοῖον πρὸς καταδρομὰς καὶ καταδιώξεις, ὅ. εὔδρομον.

διαδρομεύω νεώτ. ναυτ. ἐνεργῶ διὰ διαδρομέων βλ.λ. ἀνιχνεύσεις ἢ καταδρομάς.

διαδρομή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ μετάβασις ἀπὸ ἑνὸς μέρους εἰς ἄλλο : Αἰσχ.Ἑπτ.351 **ἁρπαγαὶ δὲ διαδρομᾶν ὁμαίμονες,** Πολύβ.15,30,2 **πλήρης ἦν ἡ πόλις θορύβου καὶ φώτων καὶ διαδρομῆς** **2)** ἐπὶ ἀστέρων, περιφορά : Ἀριστλ.Μετ.341 a, 33 **3)** ἐπὶ νόσων, ἐξάπλωσις : Πλούτ. Ἠθ.825 D **διαδρομὰς ὀξείας ἔχειν·** **4)** ἡ δίοδος, τὸ διάβα : Πλούτ.Ἠθ.476 A· **5)** συνεκδ. τόπος, χῶρος πρὸς διέλευσιν, ἐλευθέραν δίοδον : Ξεν.Κυν.10,8 **ὅπως ἂν ᾖ αὐτῷ ἱκανὴ διαδρομή·** **6)** ἐπὶ ἰχθυοτροφείων, διῶρυξ Πλούτ.Λούκ.39 **διαδρομὰς ἰχθυοτρόφους τοῖς οἰκητηρίοις περιελίσσοντος·** **7)** Ἐπιγρ. ἀγὼν δρόμου ἢ παρέλασις· **8)** ἄσκησις τοῦ ἱππικοῦ : Ἀνών. π. Σουίδ. **κᾆτα ἐνόπλιοί τινες διαδρομαὶ ἐγίνοντο·** **9)** ἰατρ. **διαδρομὴ πνευμάτων** βορβορυγμὸς βλ.λ. : Διοσκ.5,45· || αἴσθησις διατρέχουσα τὸ σῶμα : Σωρ.2,17 **διαδρομὴ νυγματώδης, φρικώδης·** **10)** νεώτ. τὸ διατρέχειν ὡρισμένον τοπικὸν ἢ χρονικὸν διάστημα καὶ τὸ διατρεχόμενον διάστημα : **ἡ δ- μας μέχρι Κορίνθου ἦτο εὐχάριστος, - ἡ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Μαραθῶνα δ- εἶναι μία ὥρα μὲ τὸ αὐτοκίνητον·** || μηχαν τὸ διάστημα ὅπερ διατρέχει τεμάχιον μηχανῆς παλινδρομικῶς κινούμενον· **11)** δημ. νεώτ. ναυτ ἡ ἐπί τινα χρόνον πλεῦσις εἰς τὴν ἐγγυτάτην ἄνευ ἀναστροφῆς, δημ. βόλτα, μπορντάδα, τάκος· || **κατ' ἐπέκτ.** κ. ὁ χρόνος, **καθ' ὃν τὸ πλοῖον** συνεχίζει τὴν αὐτὴν πορείαν.

διαδρόμησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαδρομεῖν βλ.λ.

διάδρομος-ον μτβ ὁ τρέχων πέριξ ἢ τῇδε κἀκεῖσε, ὁ περιπλανώμενος : Αἰσχ.Ἑπτ.191 **διαδρόμους φυγάς·** **2)** μτφ. ὁ πεπλανημένος, ὁ μὴ νόμιμος : Εὐρ.Ἠλ.1156 **παλίρρους δὲ τάνδ' ὑπάγεται δίκα διαδρόμου λέχους·** **3)** ὁ μὴ στερρῶς συνηρμοσμένος, ὁ χαλαρός, ὁ μπόσικος : Εὐρ.Βάκχ.592 **ἴδετε τὰ λάϊνα κίοσιν ἔμβολα διάδρομα τάδε·** **4)** μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **διάδρομος** ὡς οὐσ. διαδρομὴ βλ.λ. 5), τόπος δι' οὗ τις διέρχεται, δίοδος, πέρασμα, δθ. ἐπιμήκης χῶρος δι' οὗ συγκοινωνοῦσι τὰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου διαμερίσματα : Λουκ.Ἱππ.6 **ἑξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται διάδρομος Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος, - τὸν συνήντησα στὸ δ- τῆς βουλῆς·** **5)** νεώτ. ναυτ. σύσκευον ἐκ σχοινίων, δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐπικοινωνία πλοίου πρὸς ἕτερον ἢ πρὸς τὴν ξηράν.

διαδρομῶ-έω νεώτ. κ. δημ. ἐκτελῶ διαδρομὰς βλ.λ.9), ἰδίως ἐπὶ ἱστιοφόρου, κάνω βόλτες· **2)** δημ. διατρέχω : Φωτιάδ.Φ'Εμφ.Θερμ.79.

διαδυναστεύω κρατῶ, δεσπόζω, ἐσφ. γρ. ἀντὶ **δυναστεύω** ἐν Ἀριστλ.Κόσ.395 a, 2.

διαδύνω κ. νεώτ. κ. **διαδύω,** συνηθέστ. **διαδύομαι,** μέλλ. **διαδύσομαι,** ἀόρ. β' **διέδυν** διολισθαίνω δι' ὀπῆς, δι' ἀνοίγματος, εἰσέρχομαι ἕρπων, εἰσδύομαι κρύφα, τρυπώνω : Θουκ.4,110 **διαδύντες διὰ τοῦ πρὸς τὸ πέλαγος τείχους·** || κ. ἀπολ. : Ἡρ.2,66 **οἱ δὲ αἰέλουροι διαδύνοντες.. ἐσάλλονται ἐς τὸ πῦρ·** **2)** μτφ. ἐξέρχομαι ἐκ δυσχερειῶν : Ξεν.Ἀπομν.2,6,22 **διὰ τούτων πάντων ἡ φιλία διαδυομένη·** **3)** μετ' αἰτ. ὑπεκφεύγω, ἀποφεύγω : Λυσ.21,12 **τοῖς διαδυομένοις τὰς λειτουργίας·** || διαφεύγω· Ἡσ. « διαδύνειν, διαφυγεῖν » : Δημ.271 **τὸ δίκην δοῦναι διαδύς.**

διαδύομαι βλ. διαδύνω.

διάδυσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ δι' ὀπῆς διάβασις, ἡ δίοδος, τὸ πέρασμα : Τιμ.Λοκρ.100 E **τᾷ ἐς τὼς πόρως διαδύσει·** || νεώτ. ἡ εἴσδυσις, τὸ τρύπωμα· **2)** μτφ. εἰς πληθ. διαφυγή : Δημ.744 **πρὸς τὰς διαδύσεις τῶν ἀδικησάντων·** **3)** πληθ. δίοδος, ὑπόγειος διάδρομος, οἷον ἐν μεταλλείοις κλπ. : Διόδ.Σ 5,36 **πλαγίους καὶ σκολιὰς διαδύσεις.**

διαδυτικός-ή-όν ὁ δυνάμενος νὰ διεισδύῃ, διεισδυτικός : Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,14,1 **ὁ γὰρ αἴθριος** (ἀὴρ) **λεπτότερος ἅμα δὲ καὶ διαδυτικώτερος.**

διαδύω βλ. διαδύνω.

διᾴδω ἀττ. τ. τοῦ διαείδω βλ.λ. 2).

διάδωμα-ατος (τὸ) Ἐπιγρ. πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ διάζωμα ἢ διάδομα.

διαδωροῦμαι-έομαι δωροῦμαι εἰς πολλούς, διανέμω δῶρα : Ξεν.ΚΠ 3,3,6 **ταῦτα κτώμενος διεδωρεῖτο τοῖς ἀεὶ ἀξιωτάτοις** (δ.γρ. **ἐδωρεῖτο**)· **2)** γεν. διανέμω, κατανέμω : Ἰώσ.ΠΙ 6,9,2 **πλείστους δὲ** (νέους) **εἰς τὰς ἐπαρχίας διεδωρήσατο.**

διάει κ. διάη παρατ. γ' ἑν. τοῦ διάημι βλ.λ.

διαειδής-οῦς-ές διαφανής : Θεόκρ.16,62 **ὕδατι νίζειν θολερὰν διαειδέϊ πλίνθον.**

διαείδω (1) (διὰ κ. Fείδω), μέλλ. **διαείσομαι** καταδεικνύω, δεικνύω σαφῶς, φανερώνω : Ἰλ.Θ 535 **αὔριον ἣν ἀρετὴν διαείσεται·** || παθ. : Ἰλ.Ν 277 **ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν·** **2)** ὁμ. παθ. διαφαίνομαι : (ἐν τμ.) Ἀρετ.27 A **ἔνθα δὴ ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρὸς ἰητροῦ.**

διαείδω (2) (διὰ κ. ἀείδω), μέλλ. **διαείσομαι,** ἀττ. **διᾴδω,** μέλλ. **διᾴσομαι,** μέσ. ἀόρ. **διᾴσασθαι** διαγωνίζομαι εἰς τὸ ᾄδειν πρός τινα, μετὰ δοτ. προσ. : Θεόκρ.5,22 **ἀλλὰ γέ τοι διαείσομαι** (σχόλ. «ἀλλὰ σοι ᾄδων ἐρίσω, διοκριθῶ ἕως ἂν.. τὴν ἧτταν ὁμολογήσῃς »)· **2)** εἶμαι παράφωνος, κάμνω παραφωνίαν, ἀντίθ. συνᾴδω : Ἡράκλειτ.10.

διαείμενος μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διίημι βλ. λ.

διαFειπάμενος κ. **διαFειπέμεν** βλ. διεῖπον.

διαείρω διαιρῶ, χωρίζω : Χρησμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.4,9,2 **διαείρειν τριχῇ θυσίας.**

διαέριος-ον μτγν. κ. μσν. τ. τοῦ ὁμ. **διηέριος** ὁ διὰ μέσου τοῦ ἀέρος τελούμενος : Λουκ.Ὀρχ. 42 **τὴν διαέριον φυγήν·** **2)** μσν. ὁ ἐν τῷ ἀέρι, εἰς ὕψος εὑρισκόμενος : Εὐσ.Ἐκκλ.Ἱστ.8,9 **μετέωρά τε καὶ διαέρια** (γύναια).. **εἰς ὕψος ἀνελκόμενα·** **3)** μτγν. **διαέρια λέγειν** ὁμιλῶ περὶ μετεωρολογικοῦ ζητήματος : Λουκ.Ἰκαρ.1 **μὴ θαυμάσῃς.. εἰ μετέωρα καὶ διαέρια δοκῶ σοι λέγειν.**

διαζανιλίου χρώματα (τὰ) νεώτ. ἐν τῇ βιομ. χημ. διάφορα τεχνητὰ χρώματα.

διάζευγμα-ατος (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. δίκτυον θωρύχων : Πάπ. **ὑδροφύλαξ τοῦ διαζεύγματος·** **2)** νεώτ. πᾶν τὸ διαζευγνύον, τὸ διαχωρίζον.

διαζευγμός (ὁ) μτγν. χωρισμὸς τῶν ἀποτελούντων σύνολόν τι μερῶν, διάζευξις βλ.λ. : Πολύβ. 10,7,1 **τὸν διαζευγμὸν τῶν ἰδίων στρατοπέδων.**

διαζεύγνῡμι κ. νεώτ. **διαζευγνύω** ἀπομακρύνω ἀπ' ἀλλήλων δύο ἡνωμένα, συνδεδεμένα δι' ὑλικῶν ἢ ἠθικῶν δεσμῶν, χωρίζω, ἀποχωρίζω : Εὐρ.Ἠλ.1323 **διὰ γὰρ ζευνγὺς' ἡμᾶς πατρίων με-**

λάθρων μητρὸς φόνιοι κατάραι (ἐν τμ.)· ‖ πάπ. ἀνοίγω ὑδροφράκτην : **διαζεῦξαι τὰς ἀφέσεις πάσας**· **2)** κ. νεώτ. διασπῶ τι εἰς τὰ ἐξ ὧν σύγκειται μέρη : Πολύαιν.3,11,3 **διαζεύγνυμι σκάφη, - διέζευξαν τὴν γέφυραν**· **3)** διαλύω : Φίλ.2,311 **θάνατος διαζεύγνυσι γάμον**· ‖ **νεώτ.** χωρίζω τινὰ ἀπὸ τὴν ἢ τὸν σύζυγον διολύων τὸν δεσμὸν τοῦ γάμου· **4)** συνηθέστ. ὡς μέσ. **διαζεύγνυμαι** ἀποσπῶμαι, ἀποχωρίζομαι, μετὰ γεν. : Αἰσχίν. 2,179 **ἀδελφοὶ δέ, οἳ διαζυγέντες ἐμοῦ ζῆν οὐκ ἂν προέλοιντο**· ‖ κ. μετ' ἐμπροθ. διορισμοῦ : Ξεν.'Αν.4,2,10 **διαζεῦχθαι ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων**· **5)** ὁμ. κ. νεώτ. ἐπὶ συζύγων, λαμβάνω διαζύγιον βλ.λ., χωρίζω : Πλάτ.Νόμ.784 Β **μετὰ τῶν οἰκείων καὶ ἀρχουσῶν γυναικῶν διαζεύγνυσθαι**· ‖ νεώτ. κ. ἀπολ. : **εἶναι διεζευγμένος**· **6)** **διεζευγμένον** (ἐνν. **ἀξίωμα**) διαζευκτικὸς βλ.λ. λόγος : Χρύσ.Στωϊκ.2,5,71· ‖ κ. μετὰ τῆς λ. **ἀξίωμα** : Πλούτ.'Ηθ.969 Α **χαίρειν λέγουσα διεζευγμένοις ἀξιώμασι καὶ συμπεπλεγμένοις**· **7)** μουσ. **τὸ διεζευγμένον σύστημα** σύστημα μουσικῆς, καθ' ὃ δύο τετράχορδα συνεδυάζοντο οὕτως, ὥστε ὁ πρῶτος φθόγγος τοῦ μὲν ἦτο κατὰ ἕνα τόνον βαρύτερος τοῦ τελευταίου φθόγγου τοῦ ἑτέρου, ἀντίθ. **συνημμένον** : Κλεωνίδ. 'Αρμ.10· ‖ Πλούτ.'Ηθ.1029 Β **τετράχορδον διεζευγμένων** (κατὰ τὸ διεζευγμένον σύστημα).

διαζευγνύω νεώτ. τ. τοῦ διαζεύγνυμι βλ.λ.

διαζεύγω νεώτ. τ. τοῦ διαζεύγνυμι βλ.λ.

διαζευκτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς διάζευξιν ἁρμόδιος, ὁ ἐπιφέρων διάζευξιν· ὅθ. γραμμ. **διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι** οἱ συνδέοντες προτάσεις ἢ λέξεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν αἴρει τὴν ἢ τὰς δέ, οἷον **ἤ-ἤ, εἴ τε - εἴ τε, ἐάν τε - ἐάν τε, ἄν τε - ἄν τε, ἤν τε - ἤν τε**, δημ. κ. **κάνε - κάνε, θέλεις - θέλεις, θές - θές** : Χρύσ.Στωϊκ.2,68, - **θὰ πάρῃς ἢ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο, - κάνε σὺ θὰ 'ρθῇς κάνε ὁ ἀδερφός σου, - θέλεις μεῖνε θέλεις φύγε**· **2)** **διαζευκτικὸς λόγος**, νεώτ. κ. **διαζευκτικὴ πρότασις** ἡ ἐκφερομένη διὰ διαζευκτικῶν συνδέσμων : Χρύσ.Στωϊκ. 2,7 **πρὸς τοὺς 'Αμεινίου διαζευκτικοὺς** (ἐνν. **λόγους**)· **3)** νεώτ. λογ. **διαζευκτικὴ κρίσις** ἡ καθ' ἣν ἐκ δύο ὡρισμένων σχέσεων ἡ ἄρνησις τῆς μιᾶς ἐπάγεται τὴν παραδοχὴν τῆς ἑτέρας· **4)** νεώτ. νομ. **διαζευκτικὴ ἐνοχὴ** ἡ ἔχουσα ἀντικείμενον δύο ἢ πλείονα πράγματα ὀφειλόμενα διαζευκτικῶς.

διαζευκτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαζευκτικόν, ἤτοι εἰσάγοντα προτάσεις διὰ διαζευκτικῶν συνδέσμων : 'Απολλ.Δύσκ.Σύνδ.216,10· ‖ νεώτ. διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ μὲν μετὰ τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ ἢ τῶν δέ : **ὀφείλει διαζευκτικῶς ἢ ἓν ποδήλατον ἢ χιλίας δραχμάς.**

διάζευξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. χωρισμός, διάσπασις, ἀντίθ. σύζευξις : Πλάτ.Φαίδ.88 Β **δεδιέναι ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, μὴ ἐν τῇ νῦν τοῦ σώματος διαζεύξει παντάπασιν ἀπόληται**· **2)** ἀποχὴ ἀπὸ γυναικός : 'Αριστλ.Πολιτ.1272 a, 23 **τὴν διάζευξιν τῶν γυναικῶν, ἵνα μὴ πολυτεκνῶσι**· ‖ νεώτ. ὁ διὰ διαζυγίου χωρισμὸς ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς νομίμως εἰς γάμον συνεστώτων· **3)** μουσ. συνδυασμὸς δύο τετραχόρδων κατὰ τὸ διεζευγμένον σύστημα, βλ. διαζεύγνυμι 6) : Πλούτ.'Ηθ.491 Α· **4)** γραμμ. ἡ κατὰ παράταξιν σύνδεσις δύο προτάσεων ἢ ὅρων προτάσεως διὰ τῶν διαζευκτικῶν συνδέσμων βλ.λ. : 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ.125,12 **κατὰ διάζευξιν.**

διαζέω Σουΐδ. βράζω καλῶς.

διαζηλεύομαι συνέχομαι, κυριεύομαι ὑπὸ θαυμασμοῦ : 'Ιππ.Παραγγ.13.

διαζηλοτυποῦμαι-έομαι μτγν. ἀνταγωνίζομαι, ἁμιλλῶμαι πρός τινα ἐκ ζηλοτυπίας, μετὰ δοτ. προσ. : 'Αθήν.13,588 Ε· ‖ κ. μετ' ἐμπροθ. διορισμοῦ : Πολύβ.36,8,2 **δ- πρός τινα.**

διαζήμιον (τὸ) μον. κ. πάπ. ζημία, τιμωρία, ποινή : Θεόφιλ.Σιμοκ.'Ιστ.3,64 Α **προσαπειλούντων καὶ θάνατον τῆς παρακοῆς εἶναι τὸ δ-**, Πάπ. **ὑπὲρ δ- ἱματίου ἐπιριφέντος τῇ λαύρᾳ.**

διάζησις-εως (ἡ) μτγν. ὁ τρόπος τοῦ ζῆν, ἡ διαβίωσις βλ.λ. : Πορφ.π.Στοβ.2,8,40.

διαζήτησις-εως (ἡ) γλωσσ. ἔρευνα, ἀνάκρισις.

διαζητῶ-έω ἐρευνῶ ἐπιμελῶς, διερευνῶ : 'Αριστφ. 'Ιππ.1292 **διεζήτηχ' ὁπόθεν ποτὲ φαύλως ἐσθίει Κλεώνυμος**· **2)** ἐπινοῶ : 'Αριστφ.Θεσμ.439 **ποικίλους λόγους ἀνεῦρεν εὖ διεζητημένους.**

διαζίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, ἔχουσα χρωστικὰς ἰδιότητας· ‖ **διαζίνης χρώματα** τεχνητὰ ἀζωχρώματα τῆς σαφρανίνης.

διάζομαι κ. νεώτ. κ. δημ. διευθετῶ **τὸν στήμονα** εἰς τὸν ἱστόν, τὸν ὀργαλειό, ὅθ. ἀρχίζω **νὰ ὑφαίνω**, ἀ. ἅπτομαι : Νικηφ.5· ‖ δημ. ἑτοιμάζω **τὸν στήμονα**, εὐθετῶν τὸ νῆμα εἰς **παραλλήλους** κλωστάς : Βαλαωρ.Φωτειν.2,143 **μὲ τὸ τραγούδι κάθεται στὸν ἀργαλειὸ κι ὑφαίνει, | μὲ τὸ τραγούδι διάζεται**· **2)** δημ. μτφ. τεκταίνομαι, ἐπινοῶ ἐπιδεξίως : Ζερβ.ΚΚ 46,1 **κι ὅταν πονήριες διάζεται ὁ Νοῦς ν' ἀνοίξῃ διάβα.**

διαζουρίνη (ἡ) βιομ. χημ. δισαζοχρωστική, **παρέχουσα** θαλασσοκύανον χρῶμα.

διαζυγή (ἡ) μτγν. διαίρεσις, μερισμός, χωρισμός : 'Ερμητ.13,12.

διαζυγία (ἡ) ΑΠ ὁ χωρισμός : ΑΠ 5,8 **οὐκέτι βαστάζω.. τὴν μουνολεχῆ σεῖο διαζυγίην.**

διαζύγιο(ν) (τό) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. διάλυσις τοῦ γάμου ζώντων τῶν συζύγων : Εὐστ.893,51, Μάρκ.Διάκον.Βί.Πορφ.50,5 **ὥστε καὶ εἰς διαζύγια αὐτοὺς ἐλθεῖν**· ‖ δημ. ὁμ. σημ. ἐν φρ. παίρνω **διαζύγιο (ἀπό)** : ἐπῆραν δ- (ἐχώρισαν)· κ. μτφ. : **πῆρε διαζύγιο ἀπὸ τὴ λογική**· **2)** μτφ. **διαζύγιον δίδωμί τινι** ἀποβάλλω, ἀπορρίπτω : Θεόφιλ. Σιμοκ.'Ιστ.191 **τῇ ἀθυμίᾳ διαζύγιον δίδωσι**· **3)** εἰς πληθ. διαζύγια ἔριδες μεταξὺ συζύγων : 'Ιουστιν. Νεαρ.140,1· **4)** νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐπίσημον ἔγγραφον, δι' οὗ ὁ γάμος κηρύσσεται διαλελυμένος.

διάζω μσν. κ. δημ. ἐνεργ. τ. τοῦ διάζομαι βλ.λ.‖· **2)** πράττω, ἐνεργῶ : Θυσ.'Αβρ.560 **νὰ πάρῃς ξόμπλι ἀπ' ἐμὲ νὰ διάζῃς τὰ διάζω**, 'Ερωτόκρ.Δ 814 **λογιάζοντας μὲ γνώση εἰς τὰ 'διαξεν ἡ 'Αρετή.**

διαζῶ-άω, ἰων. διαζώω διαβιῶ, ζῶ, περνῶ τὴ ζωή μου : Εὐρ.ΙΑ 923 **ὀρθῶς διαζῆν τὸν βίον γνώμης μέτα**· ‖ κ. ἀπολ. : Ξεν.'Ελλ.7,1,8 **ὥστε.. δύναιντ' ἂν καλῶς διαζῆν**· **2)** μετὰ μτχ. ζῶ ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν διά τινος τρόπου : 'Ηρ.3,25 **ποιηφαγέοντες διέζωον**· ‖ κ. μετ' ἐμπρ. διορισμοῦ (**ἀπό, ἐκ**) : Σοφ.Φιλ.535 **ὡς με καὶ μάθῃς ἀφ' ὧν διέζων**· ‖ κ. μετὰ δοτ. : Πλάτ.Νόμ. 679 Α **ἡ δὴ** (νομή) **τὸ πλεῖστον διέζων.**

διαζωαιθάνιον (τὸ) νεώτ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἀνάλογος πρὸς τὸ διαζωμεθάνιον.

διαζωαιθοξάνιον (τὸ) νεώτ. ἐκρηκτική τις ἕνωσις.

διαζωαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. εἰδικὴ χρωστικὴ ἀντίδρασις, προκαλουμένη εἰς τὰ παθολογικὰ οὖρα, ὅταν μειχθῶσι μετὰ διαλύματος διαζωβενζολθειϊκοῦ ὀξέος.

διαζωβενζολιμίδιον (τό) νεώτ. ὀργ. ἕνωσις ἐξ ὑδραζωτικοῦ ὀξέος.

διαζωγράφησις-εως (ἡ) σχόλ. τὸ διαζωγραφεῖν βλ.λ. : Σχόλ.Διον.Θρ.σ.490 Η.

διαζωγραφῶ-έω ζωγραφῶ διὰ ποικίλων χρωμάτων : Πλάτ.Τίμ.55 C **ἐκεῖνο διαζωγραφῶν.**

διαζωενώσεις (αἱ) νεώτ. χημ. κ. **διαζωϊκαὶ ἑνώσεις** κ. **διαζωσώματα** διάφ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις.

διαζωηλεκτρικὸς διαιθυλεστήρ (ὁ) ὀργανικὴ ἕνωσις, ἔλαιον ἐκρηγνύμενον ἐν θερμάνσει.

διαζωϊκαὶ ἑνώσεις (αἱ) νεώτ. χημ ἀ. διαζωενώσεις βλ.λ.

διάζωμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. πᾶν τὸ περιτιθέμενον δίκην ζώνης· ‖ ὅθ. πλατεῖα ζώνη περὶ τὴν ὀσφὺν τῶν ἀθλητῶν καλύπτουσα τὸν κατὰ τὰ αἰδοῖα τόπον· ἄ. διάζωσμα : Θουκ.1,6 **διαζώματα ἔχοντες περὶ τὸ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο·** **2)** ὑμὴν χωρίζων τὴν καρδίαν καὶ τοὺς πνεύμονας ἀπὸ τοῦ ἥπατος, τοῦ σπληνὸς καὶ τῶν νεφρῶν· ἄ. **φρένες**, διάφραγμα : Ἀριστλ.ΖΜ 672 b,11 **τοῦτο δὲ τὸ διάζωμα καλοῦσί τινες φρένας· ὃ διορίζει τόν τε πλεύμονα καὶ τὴν καρδίαν·** ‖ ὁμ. σημ. **διάζωμα τοῦ θώρακος** : Ἀριστλ.ΖΙ 497 a,23· **3)** ἀρχιτεκ. γεῖσον ἢ ζωφόρος : Θεόφρ.Λίθ.7· ‖ νεώτ. ἡ ζωφόρος βλ.λ.· **4)** στενὴ δίοδος ἐν θεάτρῳ διὰ τὴν μετάβασιν τῶν θεατῶν εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν : Βιτρ.5,6,7· **5)** ἰσθμός : Πλούτ.Φωκ. 13· **6)** φλὲψ ἐν λίθῳ : Διοσκ.5,126· **7)** ἀτμοσφαιρικὸν στρῶμα : Ἑρμ.π.Στοβ.1,49,69· **8)** νεώτ. ζώνη ἔγχρωμος ἐπὶ τοῦ σκάφους τῶν παλαιοτέρων πλοίων, διήκουσα ἔξωθεν τῶν πυροβολείων.

διαζωμάτιον (τὸ) γλωσσ. μικρὸν διάζωμα βλ.λ.1).

διαζωμεθάνιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀέριον χρησιμεῦον ὡς μέσον μεθυλιώσεως.

διαζωμεύω μεταβάλλω εἰς ζωμὸν διὰ τῆς μακρᾶς ἑψήσεως : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.9 **διαζωμεῦσθαι δὲ χρὴ καλῶς** (τὰ κρέα) **καὶ τὸν ζωμὸν ῥοφανέτω** (κωδ. **ἐκδιαζωμεῦσθαι** κ. **ἐκζωμεῦσθαι**).

διαζώνη (ἡ) μτγν. πλατεῖα ζώνη : Ἀκύλ.ΠΔ Ἐξ.29,9.

διαζώννυμι κ. νεώτ. κ. **διαζωννύω,** μέλλ. **διαζώσω,** παθ. παρακ. **διέζω(σ)μαι** περιβάλλω διὰ ζώνης, περιζώνω, ζώνω ὁλόγυρα : Γαλ.14,715· **2)** μτφ. περιβάλλω οἱονεὶ διὰ ζώνης, περικυκλώνω : Διογ.Οἰν.39 **τὸν ὅλον ἄνθρωπον διέζωσεν** [ἡ ψυχή]· κ. παθ. : Ξεν.Ἀπομν.3,5,26 **μέση** [ἡ Ἀττική] **διέζωσται ὄρεσιν ἐρυμνοῖς·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ πυρός : Πλούτ.Βροῦτ.31 **ἡ φλὸξ ῥυεῖσα καὶ διαζώσασα πανταχόθεν τὴν πόλιν·** **3)** συσφίγγω διὰ ζώνης : Ἡλιόδ.10,32 **διαζώννυμι τὴν γαστέρα·** **4)** διαχωρίζω ὡς διὰ ζώνης : Πλούτ. Περικλ.19 **ἀπετείχισε τὸν αὐχένα διαζώσας ἐρύμασι·** ‖ παθ. διέρχομαι ὡς ζώνη : Ἀριστλ.Κόσ. 392 a,12· **5)** μέσ. **διαζώννυμαι** ὑποζώννυμι βλ.λ. τὸ πλοῖόν μου, θέτω αὐτῷ ὑποζώματα βλ.λ. : Ἀππ. Ἐμφ.Πολ.5,91· **6)** ὁμ. μέσ. συνήθ. ζώνομαι περὶ τὴν ὀσφύν : Λουκ.Ἀνάχ.6 **οὐ μάτην διεζώσμεθα τὸν ἀκινάκην** (δ.γρ. **παρεζώσμεθα**)· **7)** ἡ μτχ. παθ. παρακ. ἀπολ. ὁ φορῶν διάζωμα βλ.λ.1) ἀθλητοῦ : Θουκ.1,6 **διεζωσμένοι τοῦτο δρῶσιν** (δ. γρ. **διεζωμένοι**)· ‖ κ. μτφ : Ἰώσ.ΑΙ 14,9,3 **ἀρχὴν διεζωσμένος.**

διαζωννύω ἕτερος τ. τοῦ διαζώννυμι βλ.λ.

διάζωνον (τὸ) νεώτ. γένος **διστομιδῶν** ἀσκιδίων

διαζωομάς-άδος (ἡ) νεώτ. ὁμὰς διαζωενώσεων.

διαζωοξ(ε)ικὸς αἰθυλεστήρ (ὁ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, ἄ. διαζωοξ(ε)ικὸς ἐστήρ.

διάζωσις-εως (ἡ) μτγν. κ νεώτ. ἡ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ζῶσις, περίζωσις : Εὔδημ.π.Θέων.Σμυρν.σ 198 H **ἡ τοῦ ζῳδιακοῦ διάζωσις.**

διάζωσμα-ατος (ὁ) τὸ διάζωμα βλ.λ.1), ἡ ζώνη Ἱππ.Αἱμ 2· **2)** γεῖσον ἢ ζωφόρος : Καλλίξ.1.

διαζωστήρ-ῆρος (ὁ) ὁ δωδέκατος σπόνδυλος τῆς σπονδ. στήλης τοῦ ἀνθρώπου : Πολυδ.2,179.

διαζώστρα (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. πλατεῖα ζώνη δίκην ποδιᾶς, ἣν ἐφόρουν αἱ γυμναὶ χορεύουσαι ὀρχηστρίδες, διάζωμα βλ.λ.1) : Περσαῖος π. Ἀθην.13,607 C **αἱ Θετταλαὶ αὗται ὀρχηστρίδες.. ἐν ταῖς διαζώστραις γυμναὶ ὠρχοῦντο·** **2)** νεώτ κ. δημ. (τρισυλλάβως προφερ.) ἁπλῶς ζώνη.

διαζωσώματα (τὰ) νεώτ. διαζωενώσεις βλ.λ.

διαζωτικός-ή-όν μτγν. ὁ διατηρῶν τὴν ζωήν, ζωοποιός : Πρόκλ.Παρμ.σ.576 S **διαζωτικὸν ἰδίωμα.**

διαζωτυπία (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ χρησιμοποίησις διαζωενώσεων ὡς φωτοπαθῶν ῥυσιῶν ἐν τῇ φωτοτυπίᾳ.

διαζωτωμένος-η-ον νεώτ. χημ. ὁ ὑποστὰς διαζώτωσιν βλ.λ.

διαζώτωσις-εως (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ τῇ ἐπιδράσει νιτρώδους ὀξέος ἐπὶ πρωτοταγοῦς ἀρωματικῆς ἀμίνης παραγωγὴ τῆς ἀντιστοίχου διαζωενώσεως.

διαζωφωτοχρώματα (τὸ) νεώτ. χημ. τεχνητὰ χρώματα λίαν ἀνθεκτικὰ εἰς τὸ φῶς.

διαζωχρώματα (τὰ) νεώτ. ὀνομ. διαφ. τεχνητῶν χρωμάτων.

διαζώω ἰων. τ. τοῦ διαζῶ βλ.λ.

διαηλιοτροπία (ἡ) νεώτ. βιολ. τὸ εἰς ἕρποντας βλαστοὺς παρατηρούμενον φαινόμενον τῆς ὁριζοντίου ἡλιοτροπίας βλ.λ.

διάημι ἐπ. ρ., παρατ. **διάην,** φυσῶ διά τινος, διαφυσῶ, διαπνέω, μετ' αἰτ. : Ὀδ.Ε 478 **τοὺς [θάμνους].. οὔτ' ἀνέμων διάη μένος,** Ἡσίοδ.Ἔργ.516 **πώεα.. οὐ διάησιν ἲς ἀνέμου·** κ. μετὰ γεν. : αὐτ. Ἔργ.514· κ. μετὰ τῆς **διά** κ. γεν. : αὐτ.Ἔργ.519 **διὰ παρθενικῆς ἁπαλόχροος οὐ διάησιν [Βορέας].**

διαθαλάμευσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ, τῇ αὐτῇ κλίνῃ συγκοίμησις γυναικός, τὸ κρεββάτωμα : Εὐστ.Σχόλ.Ἰλ.) 668.

διαθαλασσεύω μτγν χωρίζω διὰ θαλάσσης : Ἀλκίφρ.2.3 (παθ.).

διαθαλάττιος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ θαλάσσης βρεχόμενος : Ἐπιφάν.1,116 B **εἰς διαθαλάττια καὶ θηριώδη βράχη παρεμπεσόντες.**

διαθάλπω μτγν. κ. νεώτ. θάλπω, θερμαίνω καθόλου, ἐντελῶς : Πλούτ.Ἠθ.799 R **οἶνος.. διαθάλπων.**

διαθαρρύνω μσν. ἐνθαρρύνω : Κ Πορφ.π.Θησ. Στεφ. ἐν λ. **διὰ γραμμάτων διεθάρρυνε.**

διαθαρρῶ-έω μτγν. λαμβάνω μέγα θάρρος, κάνω καρδιά : Αἰλ.ΖΙ 4,14 **γαλῆ.. διαθαρροῦσα ἐπὶ τὴν μάχην.. παραγίνεται.**

διαθειῶ-όω κονίζω διὰ θείου, οἷον πρὸς ἀπολύμανσιν : Ὀδ.Χ 494 **εὖ διεθείωσεν μέγαρον.**

διαθείωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ καύσεως θείου ἢ ὑγροῦ θειώδους ὀξέος ἀπολύμανσις κλειστῶν χώρων

διαθέλγω Σουΐδ. καταπραΰνω ἐντελῶς : Ἀνών π.Σουΐδ.ἐν λ. κατεπᾴδουσα.

διάθεμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. ἡ προσάλληλος τῶν ἀστέρων θέσις, ἐξεταζομένη ἰδίᾳ κατὰ τὴν γέννησίν τινος· Σέξτ.Ἐμπ.σ.346 « ὁ συσχηματισμὸς τῶν ἄλλων ἀστέρων, ὅπερ διάθεμα καλοῦσι » : Κατ.Ἀστρ.Κωδ.8(3),101, Σέξτ.Ἐμπ.σ.349 **δ- τῆς γενέσεως,** Ἄννα Κομν.6,164 A **τοῦ ὅλου δ- ἐπιτήρησις.**

διαθερίζω μτγν. κ. νεώτ. διέρχομαί που τὸ θέρος, παραθερίζω : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,46· **2)** Ἡσ. ἐν λ. διαμῆσαι θερίζω, κόπτω εἰς δύο, διατέμνω.

διαθερμαίνω κ. μσν. κ. νεώτ. θερμαίνω ἐντελῶς, ἐξ ὁλοκλήρου, διαθάλπω : Πλάτ.Τίμ.65 E **πάλιν αὐτὰ ἀντικάοντα τὸ διαθερμῆναν·** ‖ νεώτ λ. μτφ. ὑπεκκαίω : **ὁ ἔπαινος διαθερμαίνει τὸν ζῆλον·** **2)** παθ. ἔχω θερμότητα, ζεσταίνομαι : Θεόφρ. ΦΑἰτ.6,9,3· ‖ ὑπερθερμαίνομαι : Ἱππ.Ἄρθρ.50· **3)** ὁμ. παθ. ἐξάπτομαι, ξανάβω, οἷον ἐκ πότου : Δημ.402 **τὸ μὲν πρῶτον οὑτωσὶ πίνειν ἡσυχῇ..· ὡς δὲ προῄει τὸ πρᾶγμα καὶ διεθερμαίνοντο·** **4)** ὁμ. παθ. ἐκκλ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἐνθέου ζήλου : Μηναῖ.1,24 Συναξ.β' **διαθερμανθεὶς ὑπέστρεφε, καὶ ὡμολόγησεν ἑαυτὸν Χριστιανόν·** **5)** ὁμ. παθ. μσν. ἐπὶ συζητήσεων, διεξάγομαι μετὰ ζωηρότητος : Σάθ. (Σέργ.Μακρ.) 3,203 **ἐντεῦθεν οὖν καὶ συζητήσεις τῶν λογίων διεθερμαίνοντο**

διαθέρμανσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ διαθερμαίνειν βλ.λ.1), ἡ ἐντελής, ἡ καθ' ὅλην τὴν μᾶζαν σώματός τινος ἐκτεινομένη θέρμανσις, ἡ διαθερμασία **2)** μτφ. ἡ ὑπέκκαυσις, ἡ ζωπύρησις αἰσθήματός τινος : **ἡ δ- τοῦ ζήλου.**

διαθερμασία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰσχυρά, ἡ καθόλου θέρμανσις : Ἀριστλ.Πρ.2,36 **τῶν ἱδρώτων διαθερμασίᾳ γινομένων,** Πλούτ.Ἠθ.1109 F **τὰς ὑπὸ τοῦ**

οἴνου διαθερμασίας· **2)** νεώτ. ἡ ἰδιότης τῶν διαθέρμων σωμάτων, ἄ. διαθερμία.

διαθερμία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τῶν διαθέρμων βλ.λ.3) σωμάτων, διαθερμασία· **2)** ἰατρ. ἡ δι' ἠλεκτρισμοῦ παραγωγὴ θερμότητος ἐν τοῖς ἱστοῖς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἄ. ἠλεκτροθερμία.

διαθερμικός-ή-όν νεώτ. ὁ διὰ ἢ ἐκ διαθερμίας βλ.λ.· || ὁ κατὰ διαθερμίαν.

διάθερμος-ον κ. νεώτ. ὁ λίαν θερμός : Ἱππ.Ἀρχ. Ἰητρ.ἰδ· **2)** ὁ ἔχων θερμὴν ἰδιοσυγκρασίαν, ὁ εὐέξαπτος : Ἀριστλ.Ρητ.1389 a,20 **ὥσπερ γὰρ οἱ οἰνωμένοι, οὕτω διάθερμοί εἰσιν οἱ νέοι ὑπὸ τῆς φύσεως·** || νεώτ. ἐπὶ ψυχικῶν διαθέσεων, λίαν ἐνθουσιώδης : **δ- ζῆλος·** **3)** νεώτ. φυσ. **δ- σῶμα** τὸ δι' οὗ διέρχεται ἡ σκοτεινὴ θερμικὴ ἀκτινοβολία.

διαθέρομαι μτγν. θερμαίνομαι : Ἀγαθ.5,7.

διαθέσιμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δυνάμενος νὰ διατεθῇ, ὃ ὃν δύναταί τις νὰ μεταχειρισθῇ κατὰ βούλησιν : **δ- χρήματα - κεφάλαια - χρόνος - ἐμπόρευμα·** || νομ. **διαθέσιμος μοῖρα** ὡς ὅρος τοῦ γαλλ. δικαίου κ. τοῦ Ἰονίου Κώδικος, τὸ ἀπομένον μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς νομίμου μοίρας βλ.λ. ποσοστὸν τῆς περιουσίας, ὅπερ ὁ διαθέτης δικαιοῦται νὰ καταλίπῃ διὰ τῆς διαθήκης του ἢ διὰ δωρεᾶς μετὰ θάνατον εἰς ἄλλους ἢ τοὺς ἀναγκαίους κληρονόμους· **2)** ὁ ἐν διαθεσιμότητι βλ.λ. διατελῶν ἀξιωματικὸς ἢ δημόσιος ὑπάλληλος· **3)** ὁ ἕτοιμος νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπό τινα ἰδιότητά του, οἷον στρατιωτικήν, ἐπιστημονικήν, ἐπαγγελματικήν, ἅμα χρειασθῇ.

διαθεσιμότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα ἢ τι διαθέσιμον βλ.λ.· || εἰδ. στρατ. **τιμητικὴ διαθεσιμότης** κατάστασις τῶν ἐκ βαρέων πολεμικῶν τραυμάτων καταστάντων ἀνικάνων ἀξιωματικῶν.

διάθεσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -η ἁρμοδία πρὸς ἄλληλα τοποθέτησις πραγμάτων, κατάταξις, διάταξις, διευθέτησις, συγύρισμα· Ἀριστλ.Μεταφ. 1022 b,1 « διάθεσις λέγεται τοῦ ἔχοντος μέρη τάξις, ἢ κατὰ τόπον ἢ κατὰ δύναμιν ἢ κατ' εἶδος » : Ἀντιφ.Σοφ.24 A· || διαρρύθμισις : Πλάτ.Νόμ. 710 B **ἀμείνων πολιτείας διάθεσις οὔτ' ἔστιν οὔτ' ἂν ποτε γένοιτο·** **2)** ἡ διάταξις τῶν καθ' ἕκαστα, τῶν μερῶν ἐν ἔργῳ τέχνης, οἷον ἐν εἰκόνι ἢ γλυπτῷ συμπλέγματι : Πλάτ.Φαῖδρ.236 A **τῶν μὲν τοιούτων οὐ τὴν εὕρεσιν ἀλλὰ τὴν διάθεσιν ἐπαινετέον,** Πλούτ.Ἄρατ.32· **3)** συνεκδ. αὐτὴ ἡ εἰκών, ἡ σύνθεσις : Πλούτ.Δημήτρ.23 **ὁ Πρωτογένης γράφων τὴν περὶ τὸν Ἰάλυσον διάθεσιν·** || τὸ σχέδιον, ἡ διάταξις κτιρίου : Πλούτ. Περ.13 **τὸ Ὠδεῖον, τῇ μὲν ἐντὸς διαθέσει πολύεδρον καὶ πολύστυλον·** || θέσις, ὁμοιότης : Πολύβ.3,54,2 **ἀκροπόλεως φαίνεσθαι διάθεσιν ἔχειν τὰς Ἄλπεις τῆς ὅλης Ἰταλίας,** αὐτ.10,38,2 **οὐχ ὁμήρων ἐχούσας διάθεσιν ἀλλ' αἰχμαλώτων·** **4)** κατ' ἐπέκτ. περιγραφὴ διὰ τοῦ λόγου : Πλούτ. Ἠθ.17 B **αἱ περὶ τὰς νεκυίας τερατουργίαι καὶ διαθέσεις ὀνόμασι φοβεροῖς ἐνδημιουργαῦσαι φάσματα·** || πάπ. ἔκθεσις πεπραγμένων, ἀναφορά : Πάπ. **διάθεσις ἔγγραφος·** || ῥηταρικὴ δεινότης, τέχνη : Πολύβ.2,61,1· || ῥητορ. ἀπαγγελία, ἐκφώνησις : Πλούτ.Δημ.7 **διεξελθεῖν ἐν ἤθει πρέποντι καὶ διαθέσει τὴν αὐτὴν ῥῆσιν·** **5)** κ. νεώτ. ὁ ὑπό τινος προσδιορισμὸς τῶν εἰς οὓς μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ παραχωρεῖ, διατίθησι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ὅθ. κ. ἡ διαθήκη βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.922 B **αἵ τε τῶν τελευτᾶν μελλόντων ἐπιθυμίαι τῆς διαθέσεως·** **6)** ἔκθεσις πρὸς πώλησιν, πώλησις : Ἰσοκρ.11,14 **τῇ δὲ τῶν περιόντων διαθέσει καὶ τῇ τῶν ἐλλειπόντων κομιδῇ,** Πάπ. **ὁ ἐξειληφὼς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐλαίου·** **7)** τὸ διάθεμα βλ.λ. : Πρόκλ.Κρατ.10 P· **8)** νεώτ. κ. δημ. ἡ κατ' ἀρέσκειαν χρῆσις, ἰδ. ἐν φρ. **εἰς τὴν διάθεσίν τινος :** **θέτω εἰς τὴν διάθεσίν σας τὴν οἰκίαν μου·** || κ. ἐπὶ προσ. : **εἶμαι εἰς τὴν διάθεσίν σας δι' ὅ,τι μὲ χρειασθῆτε·** **9)** νεώτ. ἡ εὐχέρεια χρήσεως ἢ ἡ χρῆσις πραγμάτων πρός τινα ἐνέργειαν : **ἡ διάθεσις τόσων πυροβόλων ἐπέφερε τὴν νίκην·** || ἐπὶ χρημάτων, τοποθέτησις : **ἡ διάθεσις κεφαλαίων - προικώων·** **10)** κ. πάπ., νεώτ. κ. δημ. ἡ κατάστασις τοῦ σώματος, τῆς ψυχῆς, τῆς διανοίας : Γαλ.9,575 **νοσώδεις διαθέσεις,** αὐτ.6,14, Πάπ. **ἐπιδεῖν τὴν διάθεσιν** (τοῦ ἀσθενοῦς),- **δὲν εἶναι καλὴ ἡ διάθεσίς μου σήμερον·** || νεώτ. κ. δημ. ἡ καλὴ διάθεσις, ἡ ὄρεξις, τὸ κέφι : **σήμερα ἔχω διάθεση·** || ὁμ. νεώτ.κ.δημ. ἐπιθυμία, τάσις πρός τι : **δὲν ἔχω διάθεση γιὰ ξενύχτι - γιὰ γλέντι·** || δημ. **κακὴ διάθεση** δυσθυμία, δυσφορία, κακοκεφιά· **11)** πάπ. κ. νεώτ. (ἰδ. εἰς πληθ.) τὰ αἰσθήματα ἃ ἔχομεν πρός τινα ἢ πρός τι : Πάπ. **ἣν ἔχω πρὸς σὲ διάθεσιν,** ὁμ. **κατὰ φιλικὴν καὶ εἰρηνικὴν διάθεσιν, - δὲν γνωρίζω τὰς διαθέσεις του, - ἔχει ἀγαθὰς διαθέσεις·** || νεώτ. νομ. ἀξία ἀπὸ διαθέσεως ἡ ἀνωτέρα τῆς κοινῆς ἀξία, ἣν ἀποδίδει τις πρός τι πρᾶγμα ἕνεκεν τῶν προσωπικῶν διαθέσεων αὐτοῦ πρὸς αὐτό· **12)** Ἐπιγρ. γεν. κατάστασις : Ἐπιγρ. **τὴν βασιλείαν εἰς τὴν ἀρχαίαν διάθεσιν κατέστησεν·** **13)** πάπ. ἡ ἀποδοτικὴ ἱκανότης κτήματος : Πάπ. **ἐν ἐλάσσονι διαθέσει** (ἠλαττωμένῃ ἀποδόσει)· **14)** κ. νεώτ. γραμμ. ἡ ὑπὸ τοῦ ῥήματος ἐκφραζομένη ἔννοια, ἤτοι ἡ ἐνέργεια ἢ τὸ πάθος ἢ ἡ κατάστασις : Διον.Θρ.37,29 **διαθέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἐνέργεια, πάθος, μεσότης, - ῥήματα ἐνεργητικῆς - παθητικῆς - οὐδετέρας - μεταβατικῆς - ἀμεταβάτου διαθέσεως·** || κ. ἐπὶ τῶν ὀνομάτων : Διον.Θρ.637,29 **τοῦ ὀνόματος διαθέσεις εἰσὶ δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος·** **15)** πάπ. προσφώνησις.

διαθεσμοθέτησις-εως (ἡ) μτγν. (πληθ.) διατάξεις, θεσμοί : Ἑρμίας Πλάτ.Φαῖδρ.149 A.

διαθεσμοθετῶ-έω διατάσσω, ὁρίζω διὰ νόμου, θεσπίζω : Πλάτ.Τίμ.42 D **διαθεσμοθετήσας δὲ πάντα αὐτοῖς ταῦτα.**

διαθεσπίζω μτγν. ὁρίζω ἐπισήμως, ψηφίζω τι ὡς νόμον : Μηναῖ.12,6, Βί.Νικολ.ἐπισκ.Μύρων **συναθροίζεται . . τὸ ὀρθόδοξον ἅπαν, ἐφ' ᾧ τὸν εὐσεβῆ τῆς πίστεως ὅρον διαθεσπίσῃ.**

διαθετήρ-ῆρος (ὁ) κ. διαθέτης βλ.λ.1) : Πλάτ. Νόμ.765 A **τὸν δὴ χορῶν ἄρχοντα καὶ διαθετῆρα.**

διαθέτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν καταλλήλῳ διατάξει τοποθετῶν πράγματά τινα, ὁ διευθετῶν, ὁ διασκευάζων : Ἡρ.7,6 **διαθέτην χρησμῶν τῶν Μουσαίου·** **2)** νεώτ. ὁ διὰ διαθήκης βλ.λ. διατιθέμενος τὴν ἑαυτοῦ περιουσίαν : **ἡ βούλησις τοῦ διαθέτου δὲν διατυποῦται σαφῶς.**

διαθετικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐπιδρῶν ἐπί τινος : Ἀνών.Λογγ.2,14 **πάθος διαθετικὸν ψυχῆς·** **2)** νεώτ. εἰδ. ἐπὶ φωτογραφικῆς πλακός, ὃ ἐφ' οὗ εἶναι ἔκτυπος ἡ θετικὴ εἰκὼν τοῦ φωτογραφήματος : **διαθετικὸν φωταντίτυπον** (φωτογραφικὸν θετικὸν ἀντίτυπον ἐπὶ ὑαλίνης πλακός).

διαθέτω μον., νεώτ. κ. δημ. τ. τοῦ διατίθημι βλ.λ., διευθετῶ, τακτοποιῶ : **διέθεσε τὸ πυροβολικὸν ὄπισθεν τῆς κορυφογραμμῆς·** **2)** παραχωρῶ, παρέχω, διὰ διαθήκης : **διέθεσε τὴν περιουσίαν του εἰς εὐαγῆ ἱδρύματα - πρὸς οἰκοδόμησιν σχολείων - διὰ προίκισιν ἀπόρων νεανίδων·** **3)** ἔχω τι διαθέσιμον πρὸς ἄμεσον χρῆσιν, προορίζω (μόν. κατ' ἐνεστ. κ. παρατ.) : **ὁ δῆμος διαθέτει σεβαστὸν κονδύλιον διὰ τοὺς πτωχούς·** || ἔχω εἰς τὴν διάθεσίν μου, δύναμαι νὰ θέσω εἰς χρῆσιν : **διαθέτει μεγάλα μέσα·** **4)** μεταχειρίζομαι, ποιοῦμαι χρῆσιν : **διέθεσε πολλὰ μέσα, διὰ νὰ διορισθῇ·** **5)** ἐπὶ χρημά-

των, τοποθετῶ χάριν κέρδους : **ἔχει διαθέσει ὅλα του τὰ χρήματα εἰς ἐπιχειρήσεις·** **6)** προκαλῶ εἴς τινα ψυχικήν τινα διάθεσιν : **ὁ τρόπος του μὲ διέθεσε δυσμενῶς ἐναντίον του.**

διαθέω κ. νεώτ., μτχ. ἀορ. α΄ **διαθεύσας** (ἐν Βέττ.Βάλ.345,35) τρέχω τῇδε κἀκεῖσε, διατρέχω, περιτρέχω : Θουκ.8,92 **τῶν πρεσβυτέρων διακωλυόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας·** || **ἀστέρες διαθέοντες** οἱ διάττοντες : Ἀριστλ.Μετ.342 b, 21· **2)** κ. νεώτ. ἐπὶ φημῶν, διαδίδομαι, διασπείρομαι : Ξεν.Οἰκ.20,3 **λόγου οὕτω διαθέοντος ὅτι διέφθαρται ὁ οἶκος·** || νεώτ. κ. ὡς μτβ. : **φήμη καταπληκτικὴ διαθέει τὴν πόλιν·** || ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ φόβου : Ξεν.ΚΠ 6,2,13 **ὡς δὲ ᾔσθετο ὁ Κῦρος φόβον διαθέοντα ἐν τῇ στρατιᾷ·** **3)** τρέχω ἐν ἀγῶνι δρόμου, διαγωνίζομαι εἰς τὸν δρόμον, στὸ τρέξιμο : Πλάτ.Θεαίτ.148 C **διαθέων τοῦ ἀκμάζοντος καὶ ταχίστου ἡττήθῃς·** κ. μετὰ δοτ. προσ. : αὐτ.Πρωτ.335 E· κ. μετ' ἐμπροθ. διορ. (πρός τινα) : Πλούτ.Ἠθ.58 F· || **διαθέω τὴν λαμπάδα** τρέχω ἐν λαμπαδηδρομίᾳ : Πλούτ.Σόλ.1.

διαθεῶμαι-άομαι θεῶμαι προσεκτικῶς, ἐξετάζω καλῶς : Πλάτ.Πρωτ.316 B **σμίκρ' ἄττα διατρίψαντες καὶ ταῦτα διαθεασάμενοι,** Ξεν.Ἀν.3,1,19.

διαθηγή (ἡ) δ.ἀνάγν. τοῦ διαθιγή βλ.λ. ἐν Ἀριστλ. Μεταφ.985 b, 15 διάθεσις (πιθ.).

διαθήγω μσν. θήγω, ἀκονίζω ἐπιμελῶς : Ἄνν. Κομν.14,453 A **τὴν γλῶτταν διαθῆξαι.**

διαθήκη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐγγράφως διατυπουμένη δήλωσις τῆς τελευταίας βουλήσεώς τινος περὶ διαθέσεως τῆς ἑαυτοῦ περιουσίας μετὰ θάνατον, ἐν τῷ ρωμ. κ. νεωτ. δικ., ἐξυπονοουμένου τοῦ διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου διορισμοῦ κληρονόμου : Ἀριστφ.Σφ.589 **τῆς δ' ἐπικλήρου τὴν διαθήκην ἀδικεῖς ἀνακογχυλιάζων,** Ἰσοκρ.19,3 **πειρᾶται τὴν.. διαθήκην ἄκυρον.. καταστῆσαι,** Πάπ. **ἐὰν ἐπὶ ταύτῃ τῇ διαθήκῃ τελευτήσω·** || συνήθ. εἰς πληθ. : Δημ.1051 **αἱ δὲ διαθῆκαι,.. ἐξηλέγχθησαν ψευδεῖς οὖσαι,** Λουκιλλ. ἐν ΑΠ 11,171· || νεώτ. κ. δημ. νομ. ὅροι **ἔγκυρος - ἄκυρος διαθήκη, - ἐκ διαθήκης κληρονόμος** : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.76,7 **ν' ἀφήκω τὴ διαθήκη μου καὶ τὶς παραγγολές μου·** || νεώτ. κατ' ἐπέκτ. παραγγελίαι, ὑποθῆκαι πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους : **ἡ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου·** **2)** συμφωνία, συνθήκη, σύμβασις : Ἀριστφ.Ὄρν.440 **ἢν μὴ διάθωνταί γ' οἵδε διαθήκην ἐμοί,** ΠΔ Γέν.6,18 **καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ·** || **παλαιὰ διαθήκη** ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰσραὴλ συναφθεῖσα συμφωνία : ΚΔ Κορινθ.2,3,14 **ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης·** || ὅθ. ὡς οὐσ. κ. τὸ σύνολον τῶν πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἱερῶν βιβλίων τῶν Ἑβραίων, ἰδίως δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀνεγνωρισμένων· || ἐκκλ. **καινὴ διαθήκη** ἡ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συντελεσθεῖσα συμφωνία μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρωπότητος : ΚΔ Ματθ. **τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης·** || κ. τὸ σύνολον τῶν μετὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἱερῶν τοῦ χριστιανισμοῦ βιβλίων· **3)** **ἀπόρρητοι διαθῆκαι** πιθ. χρησμοί : Δείν.1,9 **τὰς ἀπορρήτους διαθήκας, ἐν αἷς τὰ τῆς πόλεως σωτήρια κεῖται·** **4)** ὀνομασία κολλυρίου τινός : Ἀέτ.7,118· **5)** ἡ κατάστασις τοῦ σώματος, ἡ διάθεσις βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Δημόκρ.9.

διαθηκιαῖος-α-ον μτγν. ὅ. διαθηκιμαῖος βλ.λ.

διαθηκικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς διαθήκην, ὁ ἐκ διαθήκης ὑφιστάμενος.

διαθηκιμαῖος-α-ον μτγν. δ.γρ. **διαθηκιαῖος** ὁ ἀναφερόμενος εἰς διαθήκην ἢ ὁ ἐκ διαθήκης προερχόμενος : Πάπ. **διαθηκιμαία βούλησις.**

διαθηκιμιαῖος-α-ον πάπ. ὁ διαθηκιμαῖος βλ.λ. : Πάπ. **διαθηκιμιαῖον γράμμα.**

διαθηκογράφος (ὁ) γλωσσ. ὁ γράφων, ὁ συντάσσων διαθήκας· πρβλ. **συμβολαιογράφος.**

διαθηκῷος-α-ον μσν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς διαθήκην, ὁ κατὰ διαθήκην, ὁ ἐκ διαθήκης : Εὐστ. **διαθηκῴα ὑποτύπωσις,** Ψελ. **διαθηκῷαι ἀκρίβειαι.**

διαθηλύνω ἐκθηλύνω καθ' ὑπερβολήν : Θεόφρ ΦΑἰτ.1,16,6 **διαθηλύνουσι γὰρ αἱ κατεργασίαι.**

διάθημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ διάθεμα βλ.λ. : Πτολ.π.Ἡφαιστ.Ἀστρολ.2,11· **2)** νεώτ. στρατ πυροβολ. ἡ γωνία ἣν σχηματίζει εὐθεῖα (πυροβόλον - στόχος) μετὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ χάρτου σχεδίου βολῆς **μεσημβρινοῦ.**

διαθηριῶ-όω μτγν. θηριῶ, ἐξαγριῶ τινα σφόδρα : Πλούτ.Ἠθ.330 B **ἐρεθίζεται γὰρ ὑπὸ τῶν χρωμάτων τὰ ζῷα τούτων καὶ διαθηριοῦται.**

διαθηρῶ-άω μτγν. θηρῶ, κυνηγῶ ἐπιμόνως, ἰχνηλατῶ : Φιλόστρ.Εἰκ.1,6· || κ. μτγν. : αὐτ.28 **ὥραν μειρακίου διαθηρᾶν.**

διαθήσεσθαι μτγν. **ἐσφ.** ἀνάγν. ἀντὶ **διαλύσεσθαι** ἐν Πλουτ.Δίων 6.

διαθησιόμενον Ἐπιγρ. ἀντὶ **διαθησόμεναν,** τοῦ διατίθημι βλ.λ. : Ἐπιγρ.Κνωσ. ἐν Δήλῳ.

διαθιγγάνομαι τελῶ ἐν ἀμοιβαίᾳ θίξει, ἐπαφῇ: Ἀριστλ.ΖΙ 10,1,7 **διαθιγγάνεσθαι δ' ἀεί.**

διαθιγή (ἡ) ἀμοιβαία θίξις, ἐπαφή : Ἀριστλ.Μεταφ.985 b, 15 **διαφέρειν γάρ φασι τὸ ὂν ῥυσμῷ καὶ διαθιγῇ καὶ τροπῇ μόνον** (δ.γρ. **διαθηγή** βλ.λ.).

διαθλασίμετρον (τὸ) νεώτ. **φυσ.** ὄργανον δι' οὗ ἐξευρίσκεται ὁ δείκτης διαθλάσεως βλ.λ.

διάθλασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πλήρης θραῦσις· **2)** φυσ. ἐκτροπὴ τῆς διευθύνσεως **φωτεινῆς** ἀκτῖνος κατὰ τὴν διάβασίν της ἀπό τινος μέσου εἰς ἕτερον διαφόρου ὀπτικῆς πυκνότητος· || **δείκτης διαθλάσεως** τὸ πηλίκον διαιρέσεως τοῦ ἡμιτόνου τῆς γωνίας προσπτώσεως διὰ τοῦ ἡμιτόνου τῆς γωνίας διαθλάσεως.

διαθλάστης (ὁ) νεώτ. φυσ. τὸ σῶμα δι' οὗ διαθλᾶται **φωτεινή** τις ἀκτίς· **2)** ὁμ. **φυσ.** εἶδος ἀστρονομικῆς διόπτρας.

διαθλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ **ἐπιφέρων** διάθλασιν· **2)** ὁ χρησιμεύων πρὸς διάθλασιν τῶν ἀκτίνων : διαθλαστικὸν πρῖσμα.

διαθλαστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τῶν διαφανῶν σωμάτων πρὸς διάθλασιν βλ.λ.2) τῶν ἀκτίνων, ὅ. **τὸ διαθλαστόν.**

διαθλαστός-ή-όν νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διαθλασθῇ· || τὸ οὐδ. ἐνορθ. ἡ διαθλαστικότης βλ.λ.

διαθλεύω μτγν. (ἆθλος) ἀγωνίζομαι συνεχῶς : **Βέττ.Βάλ.359,29 διαθλεύειν πολλοὺς ἀγῶνας.**

διαθλίβω νεώτ. ἐντελῶς ἢ ἰσχυρῶς θλίβω βλ.λ. || μτγν. συντρίβω ἐντελῶς, διαθλῶ, κατακομματιάζω : Κολλ.ἀπ.67.

διαθλῶ-άω (1) μτγν. κ. νεώτ. συντρίβω ἐντελῶς, κατασυντρίβω : Αἰλ.ΖΙ 4,21· || νεώτ.. διασχίζω, διαπερῶ : Βιζυην.Πύργος Κόρης 204 **διαθλᾷ τοὺς ἀφροὺς.. χορὸς ραδινῶν Ναϊάδων·** **2)** νεώτ. ἐπιφέρω διάθλασιν βλ.λ. 2) φωτεινῆς ἀκτῖνος : **πᾶν διαφανὲς σῶμα διαθλᾷ τὰς φωτεινὰς ἀκτῖνας·** **3)** ὁμ.νεώτ.ἰατρ. ἐρεθίζω **διὰ συνθλίψεως,** συνθλῶ.

διαθλῶ-έω (2) (ἆθλος) μτγν. **παλαίω,** ἀγωνίζομαι ἀπεγνωσμένως : Αἰλ.ΠΙ 5,6 **διαθλεῖν πρός τινα,** Κόνων 10 **διαθλεῖν ὑπὲρ τοῦ γάμου·** || κ. μετὰ συστοίχ. αἰτ. : Ἱεροκλ.σ.120 **διαθλεῖν γενναίως πάντας τοὺς ὑπὲρ ἀρετῆς ἀγῶνας·** **2)** διάγω ἐν ἀγῶσιν : Ἡλιόδ.7,5 **λῃστρικὸν διαθλήσεις βίον.**

διαθόλιον (τὸ) νεώτ. κενὸν περιλαμβανόμενον μεταξὺ δύο σφαιρικῶν θόλων.

διαθολῶ-όω μτγν. καθιστῶ τι θολόν, σκοτεινόν ἀμαυρῶ : Πλούτ.Δαιδ.4 **ἡ σκιὰ τῆς γῆς διαθολοῖ τὸ φέγγος·** κ. παθ. : αὐτ.Ἠθ.978 B **τῆς θαλάσσης διαθαλωθείσης.**

διάθονται Ἡσ. (ἄνευ ἐξηγήσεως).

διαθορυβῶ-έω καταθορυβῶ τινα, τὸν καταταράσσω, τοῦ ἐμβάλλω μεγάλην ἀνησυχίαν : Θουκ. 5,29 **τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν Πελοπόννησον διεθορύβει·** 2) ἀπολ. δημιουργῶ μέγαν θόρυβον : Πλούτ.Γάλβ.18.

διάθραυσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἐντελὴς θραῦσις, ἡ κατασύντριψις : ΚΠορφ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. **διαθραύσεις πυλῶν.**

διάθραυστος-ον εὐσύντριπτος : Θεόφρ.Λίθ.11, σ.689 **μαλακωτέρους καὶ διαθραύστους μᾶλλον.**

διαθραύω θραύω, συντρίβω εἰς μικρὰ τεμάχια, κατασυντρίβω. παθ. : Πλάτ.Τίμ.57 Α **τά τε αὖ σμικρότερα . . διαθραυόμενα κατασβεννύηται.**

διαθρεπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάθρεψιν βλ.λ., ὁ τῆς **διαθρέψεως** : **διαθρεπτικὴ λειτουργία - μέθοδος·** 2) ὁ εἰς τὴν διάθρεψιν συντελῶν : **διαθρεπτικὴ οὐσία.**

διάθρεψις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κανονικὴ θρέψις 'Ανών.Κοτ.εἰς Ψαλμ.1,573,16 **λιμὸν γὰρ τὴν θλῖψιν φησίν, διάθρεψιν δὲ τὴν ἄνεσιν·** 2) νεώτ. καὶ τὸ ἐκ τῆς θρέψεως ἀποτέλεσμα· 3) ὁμ. νεώτ. ἡ παροχὴ τῶν πρὸς διάθρεψιν ἀναγκαίων.

διαθρέω παρατηρῶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ἐξετάζω προσεκτικῶς : 'Αριστφ.'Ιππ.543 **τοὺς ἀνέμους διαθρῆσαι,** Λουκ.'Ερωτ.13 **δι' εὐμαρείας οὖν ἐστι . . τὴν ὄπισθεν εὐμορφίαν διαθρῆσαι·** 2) ἀναγινώσκω : 'Επικ.'Επιστ.1 σ.3 U **διαθρεῖν βύβλους·** ‖ κ. ἀπολ. : 'Αριστφ.Νεφ.700 **φρόντιζε δὴ καὶ διάθρει.** 3) 'Ησ. « διαθρήσαντα, διιδόντα ».

διάθρησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ διορατικότης : Εὐνάπ.Βί.Σοφιστ.σ.476 Β.

διαθριαμβεύω μτγν. θριαμβεύω περιφανῶς : 'Αππ.Λιβ.135.

διαθρίζω συντετμ. τ. τοῦ **διαθερίζω** βλ.λ.

διαθροΐζω μτγν. συναθροΐζω, συλλέγω, παθ : Γαλ.251 **βραχύ τι . . τῆς διαθροιζομένης οὐσίας.**

διαθροῶ-έω διαδίδω εὐρέως, διασπείρω : Θουκ. 6,46 **ἀφικόμενοι εἰς τὰς 'Αθήνας διεθρόησαν ὡς χρήματα πολλὰ ἴδοιεν.**

διαθρόλημα-ατος (τό) νεώτ. διάδοσις, φήμη, ἰδίως ἡ ἀδέσποτος.

διαθρύλησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ διαθρυλεῖν ἢ διαθρυλεῖσθαι, ἡ εὐρεῖα διάδοσις, ἰδίως ἀδεσπότου φήμης.

διαθρυλητής (ὁ) νεώτ. ὁ διαθρυλῶν τι, ὁ διασπείρων φήμας, ἰδίως ἀδεσπότους.

διαθρυλῶ-έω κ. νεώτ. διαδίδω εὐρέως, διατυμπανίζω, ἰδίως ἐν χρ. κατὰ παθ. παρακ. κ. ὑπερσυντ. : Ξεν.'Απομν.1,1,2 **διετεθρύλητο γὰρ ὡς φαίη Σωκράτης τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ σημαίνειν,** Μηναῖ.5,2 Συναξ. **ἀνῃρηκέναι τὸν 'Αθανάσιον ἐπὶ γοητείᾳ διεθρυλοῦντο·** 2) εἰς παθ., ἐκκωφοῦμαι ἐκ συνεχοῦς ὁμιλίας, ξεκουφαίνομαι : Ξεν 'Απομν.1,2,37 **καὶ γὰρ οἶμαι αὐτοὺς** (σκυτεῖς, τέκτονας, χαλκεῖς) **ἤδη κατατετρῖφθαι διαθρυλουμένους ὑπὸ σοῦ·** 3) μσν. ὁμ. εἰς παθ., ἀπολαύω εὐρείας φήμης, εἶμαι διάσημος : Σάθ.(Σέργ. Μακρ.)3,206 **παρὰ παντὸς τοῦ λαοῦ διεθρυλεῖτο καὶ διαφερόντως ἠγαπᾶτο.**

διαθρυμματίς-ίδος ἡ θρυμματίς βλ.λ. : 'Αντιφ.90.

διαθρύπτω κ. μσν. κ. νεώτ., παθ. ἀόρ. **διετρύφην,** μτγν. **διεθρύφθην** κ. **διεθρύφθην,** παθ. παρακ. ἀπαρφ.**διατετρύφθαι,** μτχ. **διατεθρυμμένος** θραύω καθ' ὁλοκληρίαν, συντρίβω, κάμνω τι θρύμματα, παρ' 'Ομ. μ. τὸ παθ. ἅπαξ : 'Ιλ.Γ 363 (τὸ ξίφος) **διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός,** Ξεν.'Αγησ.2,14 **ἀσπίδας διατεθρυμμένας,** Λουκ.Νεκρ.Δ 20,2 **τὸ κρανίον διαθρύπτειν·** 2) μτγν. κ. μσν. ἐπὶ τοῦ ἄρτου, διανέμω εἰς τεμάχια : Γρηγ.Ναζ.238 Ε **πεινῶντι τὸν ἄρτον διαθρύπτει,** Μηναῖ.12,16 Συναξ. Θεοφανοῦς **οὐ διέλιπε τοῖς πεινῶσι διαθρύπτειν τὸν ἄρτον·** ‖ μτγν. συνεκδ. : Προκ.Πέρσ.2,17 **φλὸξ διαθρύπτουσα τὴν τῶν λίθων ἰσχύν·** 3) μτφ ἐπὶ προσ., δι' ἀκολάστου βίου, τρυφῆς καὶ θωπειῶν καθιστῶ τινα χαῦνον, τρυφηλόν, ἐκθηλύνω, ἐκλύω:Πλάτ.Λύσ.210 Ε **χαυνοῦντα καὶ διαθρύπτοντα,** Ξεν.Λακ.2,1 **σώματα δὲ ἱματίων μεταβολαῖς διαθρύπτουσι·** ‖ κ. παθ. διαφθείρομαι ἐκ τῆς χλιδῆς, τῶν κολακειῶν κττ. : Αἰσχ.Πρ.891 **τῶν πλούτῳ διαθρυπτομένων,** Πλούτ.Δίων 8 **διατεθρυμμένῳ τὰ ὦτα κολακείαις·** 4) νεώτ. μτφ. καθηδύνω τινὰ δι' ἀπατηλῶν μέσων : **τὸν διαθρύπτει ἡ ἐλπὶς πλουσίου συνοικεσίου·** κ.παθ. : **διαθρύπτεται ὑπὸ τῆς ἐλπίδος καλῆς ἀποκαταστάσεως·** ‖ δθ. κολακεύω : **ἡ ἐπιτυχία τοῦ υἱοῦ του διέθρυψε τὰς φιλοδο-ξίας του·** 5) τὸ μέσ. **διαθρύπτομαι** ἀκκίζομαι, κάμνω νάζια, χαϊδεύομαι : Θεόκρ.6,15 **ἃ δὲ καὶ αὐτόθε τοι διαθρύπτεται·** ‖ ἐπὶ ἀοιδοῦ, λαμβάνω κατάλληλον στάσιν καὶ ὕφος, ὥστε νὰ προκαλέσω ἐντύπωσιν, παίρνω πόζες : Θεόκρ.15,99 **φθεγξεῖταί τι, σάφ' οἶδα, καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.**

διάθρυψις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαθρύπτεσθαι βλ.λ.3), ἀκκισμός, τσάκισμα : 'Ιω.Χρυσ. 6,44 **διαθρύψεις κινημάτων.**

διαθρῴσκω θρῴσκω, πηδῶ, ἀναπηδῶ διά τινος, ἐπὶ τοῦ φωτός, διαλάμπω, διαδίδομαι, χύνομαι διὰ μέσου τινός : 'Εμπ.84,5 **φῶς ἔξω διαθρῷσκον·** ‖ μτγν. ἐπὶ ᾠῶν, διολισθαίνω : 'Οππ.'Αλ.1,549 **οὐ γὰρ τῇσιν ἀποκριδὸν οἷα καὶ ἄλλοις ᾠὰ διαθρῴσκουσιν·** ‖ μετὰ γεν. : Νόνν.Δ 8,397.

διάθυρα (τὰ) μτγν. κ. νεώτ. κιγκλίδωμα πρὸ τοῦ προστόου ἤτοι τῆς εἰσόδου ἑλληνικῆς οἰκίας ; Βιτρ.6,7,5· 2) νεώτ. πληθ. τοῦ διάθυρον βλ.λ.

διάθυρον (τό) νεώτ. ὁ μεταξὺ θυρῶν ἢ παραθύρων χῶρος· 2) ὁ πληθ. **διάθυρα** βλ.λ.

διαθύω καταθύω, θυσιάζω : Θησ.Στεφ.ἐν.λ. **οὓς μῦθος εἶχε τῷ Μίθρᾳ διατεθῦσθαι.**

διαθωκῶ-έω 'Ησ. « διατεθώκηται· διακεχώρισται ».

διαί ποι. τ. τῆς προθ. **διά** βλ.λ. .: Αἰσχ.'Αγ.448 **ἀλλοτρίας διαὶ γυναικός.**

διαία (ἡ) νεώτ. γένος **διαιιδῶν** ἀραχνῶν.

διαιβολία (ἡ) ποι., Ιων. -ίη ἡ διαβολή : Πίνδ.Π 2,76 **διαιβολιᾶν ὑποφάτιες.**

διαιβολίη Ιων. τ. τοῦ **διαιβολία** βλ.λ., διαβολή : Θέογν. 324 **πειθόμενος χαλεπῇ . . διαιβολίῃ.**

διαΐγδην ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον ἀναπηδῶντος, εἰσορμῶντος ἢ ἐξορμῶντος διὰ μέσου τινός : 'Οππ.'Αλ.3,119.

διαίθομαι μτγν. διακαίομαι, διαθερμαίνομαι : 'Αρετ.Χρον.Παθ.1,11 **πλεύμων διαίθεται.**

διαιθοξυοξικὸν ὀξὺ (τό) νεῶτ. χημ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις.

διαιθριάζω αἰθριάζω (δ.ἐρμ. διανυκτερεύω ἐν ὑπαίθρῳ) : Ξεν.'Αν.4,4,10 **ἐδόκει διαιθριάζειν.**

δίαιθρος-ον μτγν. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἐντελῶς αἴθριος, διάφανος, ξάστερος· 'Ησ. « δίαιθρον· διαφανές, καθαρόν » : Πλούτ.Σύλλ.7 **ἐξ ἀνεφέλου καὶ διαίθρου τοῦ περιέχοντος ἤχησε φωνὴ σάλπιγγος·** 2) 'Ησ. « δίαιθρον· δίυγρον ».

διαιθυλακετάλη (ἡ) νεώτ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν ἀκεταλῶν βλ.λ.

διαιθυλαμίνη (ἡ) νεώτ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις ἐν χρ. ὡς καταλύτης.

διαιθυλανιλίνη (ἡ) νεώτ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις, ὁμόλογον τῆς ἀνιλίνης βλ.λ.

διαιθυλενοδιοξίδιον (τό) πολυμερής τις ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις, ἐξ ἀποστάξεως γλυκόλης μετὰ θειϊκοῦ ὀξέος.

διαιθυλίνη (ἡ) νεώτ. αἰθὴρ ἐκ γλυκερίνης.

διαιθύλιον (τό) νεώτ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις, ἁ. κανονικὸν βουτάνιον· 2) θειϊκὸν διαιθύλιον οὐδέτερος ἐστὴρ τοῦ θειϊκοῦ ὀξέος.

διαιθύσσω ποι. κινοῦμαι ὁρμητικῶς πρὸς δια-

φόρους διευθύνσεις : Πίνδ.Ο 7,95 **ἐν δὲ μιᾷ μοίρᾳ χρόνου ἄλλοτ' ἀλλοῖαι διαιθύσσοισιν αὖραι·** **2**) μτφ. μετ' αἰτ. ἀναρριπίζω, ἀνακινῶ, παράγω κύμανσιν, ταραχήν, σύγχυσιν : Βακχ.ἀπ.16,4 **Κύπριδος δ' ἐλπὶς διαιθύσσει φρένας·** ‖ σείω, διασείω, ἐκτινάσσω : Νόνν.Δ 11,498.

διαίθω μ. τό μέσ. διαίθομαι βλ.λ.

διαιίδαι (οἱ) νεώτ.ζωολ.οἰκογ. ἀκανθωτῶν ἀροχνῶν.

διαικρίνει Ἐπιγρ. ἀντὶ **διακρίνει.**

διαιμάσσω μσν. αἱμάσσω καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν : Σαθ.(Μιχ.Ψελλ.) 5,270 **διαιμαχθείη τὰ σκέλη.**

δίαιμος-ον ὁ αἵματι μεμιγμένος, ὁ περιέχων αἷμα : Πολύβ.8,14,5 **πτύσμα δίαιμον·** ‖ ὁ αἵματι ρυπανθείς, λερωμένος ἀπὸ αἷματο : Εὐρ.Ἑκ.656 **δίαιμον ὄνυχα τιθεμένα σπαραγμοῖς·** ‖ μτγν. εἰδ. φρ. **δίαιμον ἀναπτύειν** πτύειν αἷμα : Πλούτ.Ἄρατ.52· πρβλ. Ἀντυλλ.π.Ἀετ.9,40 **δίαιμα ἐκκρινόμενα.**

διαίνη σχόλ.Ὀδ.Γ 91 « ὡς καὶ ἡ Ἥρα Διαίνη παρὰ Δωδωναίοις » (πιθ. Διώνη).

διαίνω, μέλλ. **διανῶ,** ἀόρ. **ἐδίηνα** (σπαν. π. πεζ., Ἀριστλ.Μετ.387 a,28) ὑγραίνω, βρέχω : Ἰλ.Χ 495 **χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνεν,** Ἀξιόνικ. 8,3 **οἴνῳ διαίνων ἔντερ'·** κ. παθ. : Ἰλ.Ν 30 **οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο χάλκεος ἄξων·** **2**) τό μέσ. **διαίνομαι** δακρύω, κλαίω, θρηνῶ· Ἡσ. « διαίνεται· βρέχεται, δακρύει » : Αἰσχ.Πέρσ.258 **διαίνεσθε, Πέρσαι, τόδ' ἄχος κλύοντες·** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν φρ. **διαίνεσθαι ὄσσε** : Αἰσχ.Πέρσ.1064· ‖ ὁμ. τὸ ἐνεργ. μετ' αἰτ. : Αἰσχ.Πέρσ.1038 **δίαινε, δίαινε πῆμα** (θρήνει διὰ τὸ πάθημα).

διαινῶ-έω Ἐπιγρ. διὰ βοῆς ἢ διὰ χειροτονίας ἐγκρίνω, ἀποφασίζω : Ἐπιγρ.Δελφ. **καὶ τὸ ψαφισθὲν ἢ διαινεθὲν ἄκυρον ἔστω·** πρβλ. **αἶνος 3**).

διαιολῶ-άω Ἡσ. «διαιολᾶν· ἐξαπατᾶν, ποικίλλειν».

διαίρασις-εως (ἡ) πάπ. ἀντὶ **διέρασις** βλ.λ. : Πάπ. **ἡ διαίρασις τοῦ δημοσίου πυροῦ.**

διαίρεμα-ατος (τό) πάπ. κ. μσν. ἀντὶ **διέρεμα** βλ.λ. : Πάπ. **τὰ ναῦλα τῶν διαιρεμάτων.**

διαιρέσιμος-ον γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διαιρεθῇ, διαιρετός, ὁ προκείμενος πρὸς διαίρεσιν.

διαίρεσις-εως κ. ἰων. -ιος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **-η** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαιρεῖν, γεν. ὁ χωρισμὸς εἰς μέρη : Ἀριστλ.Μεταφ. 1016 b,4 **καθόλου γὰρ ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, - δὲν ἐπιδέχεται διαίρεσιν·** ‖ ἐπὶ χρημάτων, λείας, λαφύρων κττ., μερισμός, διανομή, μοίρασμα : Ἡρ 7,144 **Ἀθηναίους τῆς διαιρέσιος ταύτης παυσαμένους,** Ξεν.ΚΠ 4,5,55 **οἱ μὲν ἦσαν ἐπὶ τὴν διαίρεσιν·** ‖ ἐπὶ ψήφων, ὁ χωρισμὸς καὶ ἡ ἀρίθμησις τῶν ψήφων ἑκατέρου μέρους, διαλογή : Αἰσχ. Εὐμ.749 **τὸ μὴ ἀδικεῖν ἐν διαιρέσει·** **2**) πάπ. κ. νεώτ. συνεκδ. ὁ χωρισμὸς πράγματος εἰς μέρη, κατάτμησις, κατανομή : ἡ **διαίρεσις τοῦ κράτους εἰς νομούς·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ τρόπου κατανομῆς : **διοικητικὴ διαίρεσις, - διαίρεσις κατὰ παραγράφους·** ‖ πάπ. εἰδ. ἡ διαίρεσις, κατανομὴ περιουσίας, **κτήσεων, κληρονομίας κττ. καὶ ἡ περὶ τῆς κατανομῆς σύμβασις·** ‖ **πάπ. εἰδ. ἡ κατανομὴ** τοῦ ἐξ ἀναγκαστικῆς πακτώσεως ἀγροῦ μεταξὺ τῶν γεωργῶν· **3**) κ. νεώτ. εἰδ. λογ. ἡ ἀνάλυσις ἐννοίας γένους εἰς τὰ εἴδη αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένου γνωρίσματος· ἀντίθ. ***συναγωγαί*** : Πλάτ. Σοφ.267 D **διότι τῆς τῶν γενῶν κατ' εἴδη διαιρέσεως παλαιά τις, ὡς ἔοικεν, αἰτία,** Ἀριστλ.Α Πρ.46 a,31 **ἡ διὰ τῶν γενῶν διαίρεσις·** **4**) ὁμ. εἰδ. λογ. **ὁ παρὰ τὴν διαίρεσιν λόγος** τὸ ἐν τῇ διαιρέσει σόφισμα οἷον σωρείτης, φαλακρός : Ἀριστλ.Σοφ.Ἔλ.177 a,33· **5**) ἡ μεταξὺ ἀντικειμένων ἢ ἐννοιῶν διαφορά, διάκρισις, διαστολή : Πλάτ. Σοφ.267 B **καίτοι τίνα μείζω διαίρεσιν ἀγνωσίας τε καὶ γνώσεως θήσομεν ;,** αὐτ.Πρωτ.358 A, Ἀριστλ. Πολ.1294 a,34 **ληπτέον γὰρ τὴν τούτων διαίρεσιν** (**δημοκρατίας καὶ ὀλιγαρχίας**)· **6**) κ. νεώτ. κ. δημ. (**-η**) μαθ. ὡς **οὐσ.** μία τῶν τεσσάρων θεμελιωδῶν πράξεων τῆς ἀριθμητικῆς, δι' ἧς γίνεται ἡ κατάτμησις ποσοῦ εἰς ἴσα ἀλλήλοις μέρη μετὰ ἢ ἄνευ ὑπολοίπου· **7**) μτγν. μαθ. **διαίρεσις λόγου** ὁ μετασχηματισμὸς λόγου, ἀναλογίας τινὸς διὰ διαιρέσεως : Εὐκλ.Ὁρισμ.5,15· **8**) μτγν. κ. νεώτ. γραμμ. τὸ **ἀντίθετον τῆς συναιρέσεως** ἤτοι ἡ εἰς δύο **φθόγγους** ἀνάλυσις φθόγγου τινὸς ἢ διφθόγγου : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.87,2, Γρηγ.Κορ.678 « διαίρεσίς ἐστιν, ὅταν τὰ ὀφείλοντα συνειλημμένα εἶναι διαλύηται· τοῦτο δὲ καὶ ἐν φωνήεσι συμβαίνει καὶ ἐν συμφώνοις διπλοῖς », οἷον **βέλεα-η, βασιλέες-εῖς, κωμάσδω - κωμάζω·** ‖ νεώτ. εἰδ. **διαίρεσις** παρ' Ὁμήρῳ ἡ ἔκφρασις καθ' ἣν μετὰ τὴν συναίρεσιν ἐπαναλαμβάνεται ὡς βραχὺ τὸ αὐτὸ φωνῆεν, οἷον ὁρῶντα - ὁρόωντα, θῶκος - θοῶκος, **ἄ.** διέκτασις· ‖ μτγν. κ. νεώτ. ὁ χωρισμὸς μιᾶς λέξεως εἰς δύο : Ἀθήν.11,492 A **ἀλλ' οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγνωστέον, ἀλλὰ κατὰ σύνθεσιν, ὑποπυθμένες·** **9**) μτγν. μετρ. ὁ διαχωρισμὸς στίχου κατὰ τὸ τέρμα τοῦ ποδός· πρβλ. **τομή** : Ἀριστείδ. Κ 1,24· **10**) νεώτ. μτφ. διχόνοια, διαφωνία : **νέα διαίρεσις θὰ *ἐπιφέρῃ συμφοράς*·** **11**) πάπ. ὑποδιαίρεσις, τμῆμα χρόνου, χρονικὴ περίοδος, ἐποχή : Πάπ. **διαίρεσις Μεχὶρ ἕως Ἐπεῖφ, Μεσορῆ ἕως Τῦβι·** **12**) νεώτ. εἰδ. νομ. **διαιρέσεως εὐεργέτημα** τὸ δικαίωμα τοῦ ἐναγομένου **ἐγγυητοῦ** νὰ ζητήσῃ κατ' ἔνστασιν **τὴν** διαίρεσιν **τῆς** ἀγωγῆς μεταξὺ πάντων **τῶν** κατὰ τὸν χρόνον **τῆς** ἐγέρσεως **τῆς** ἀγωγῆς **φερεγγύων** συνεγγυητῶν· **13**) μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. τομὴ ἢ διατομὴ ἱστῶν τοῦ σώματος πρὸς θεραπευτικὸν σκοπόν, **ἀνατομή** : Γαλ.4,664· ‖ μτγν. εἰδ. ἡ φλεβοτομία : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.7,9,2· ‖ ὁμ. χειρουργικὴ πρᾶξις, ἐγχείρησις : Φιλόδ. Παρρ.560· ‖ μτγν. κατὰ πληθ. τὰ τραύματα : Διόδ.Ρητ.53 Η.

διαιρετέος-α-ον κ. νεώτ. π. ἀρχ. μ. τὸ οὐδ. **διαιρετέον** ρηματ. ἐπίθ. (τοῦ **ἐστὶ** ὑπονοουμένου)= δέον νὰ διαιρέσῃ τις, νὰ διακρίνῃ, νὰ κατανείμῃ : Πλάτ.Νόμ.874 E **τὰ δὴ τραύματα . διαιρετέον, τὰ μὲν ἀκούσια, τὰ δὲ θυμῷ, τὰ δὲ φόβῳ,** Ἀριστλ.Πολιτ.1289 b, 12· ‖ δέον νὰ κατατέμῃ τις, νὰ χωρίσῃ : Πλάτ.Σοφ.265 A **τὴν ποιητικὴν δίχα διαιρετέον,** αὐτ.Πολ.287 B· **2**) μτγν. εἰδ. ἐκεῖνος οὗ δέον ν' **ἀνοίξῃ τις φλέβα** : Ἀέτ.16,90· **3**) νεώτ. μαθ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **διαιρετέος** ἀριθμὸς ὅστις πρόκειται νὰ διαιρεθῇ δι' ἄλλου.

διαιρετήρ-ῆρος (ὁ) δατητής βλ.λ.· ΕΜ 249,46 «δατηταί .. διαιρετῆρες, μερισταί ».

διαιρέτης (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ διαιρῶν, διανέμων, χωρίζων, διαμερίζων : Δαμάσκ.Ἀρχ. 273, Θεοδωρ.2,163 **πεντάκις τοσοῦτοι διαιρέται·** **2**) νεώτ. μαθ. ὁ ἀριθμὸς δι' οὗ πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ διαίρεσις βλ.λ. **ἄλλου** : **ἀριθμοῦ ἀκεραίου διαιρέτης** ὁ διαιρῶν αὐτὸν ἀκριβῶς ἀκέραιος· **κοινὸς διαιρέτης δύο ἢ πλειόνων ἀκεραίων** πᾶς ἀκέραιος διαιρῶν πάντας αὐτοὺς ἀκριβῶς· **μέγιστος** κοινὸς **διαιρέτης** ὁ μέγιστος τούτων· **3**) νεώτ. ἠλεκτρ. **διαιρέτης τάσεως** συσκευή τις δι' ἧς δυνάμεθα νὰ λάβωμεν κατὰ βούλησιν μέρος τῆς τάσεως.

διαιρετικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διαιρεῖν κ. ὁ ἐπιφέρων διαίρεσιν : Ἀριστλ.Πρ.884 b, 35, Πλούτ.Ἠθ.1026 D **διαιρετικὴ δύναμις,** αὐτ. 952 B **καὶ ὅλως τὸ μὲν πῦρ διαστατικόν ἐστι καὶ διαιρετικόν·** ‖ νεώτ.**διαιρετικὴ μηχανὴ** μηχανὴ χρήσιμος πρὸς ἀκριβῆ διαίρεσιν κλιμάκων μετρητικῶν ὀργάνων καὶ μέτρησιν τῶν μηκῶν· ‖ νεώτ. γραμμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **διαιρετικὸν** μικρὰ ὁριζοντία κεραία, δι' ἧς χωρίζονται αἱ λέξεις εἰς συλλαβάς (—)· ‖ νεώτ. τὸ **οὐδ.** πληθ. ὡς οὐσ. **διαιρετικὰ** αἱ ἄνωθεν τῶν **γραμμά-**

των υ καὶ ι τιθέμεναι δύο στιγμαί, δι' ὧν διαλύονται αἱ δίφθογγοι, ἄ. διαλυτικά· **2)** μτγν. γραμμ. εἰδ. ὁ προφέρων ἀναλυτικῶς τὰς διφθόγγους : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.95,4 **διαιρετικώτατοι οἱ Ἴωνες· 3)** μτγν. ὁ πρόσφορος πρὸς χωρισμόν, τομήν, θραῦσιν : Γαλ.19,694 **διαιρετικῶν λίθων· 4)** ὁ λογικῶς διαιρετός : Πλάτ.Σοφ.226 C **διαιρετικά που τὰ λεχθέντα εἴρηται ξύμπαντα· 5)** μτγν. εἰδ. ρητ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν κατὰ κεφάλαια διαίρεσιν : Ἑρμογ.Εὑρ.3,4 **τέχνη διαιρετική· 6)** κ. νεώτ. λογ. ὁ διὰ διαιρέσεως βλ.λ.4) γινόμενος : Ἀριστλ.Α'Ὑστ.91 b, 39 **διαιρετικοὶ ὅροι·** || μτγν. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. κλάδος τῆς διαλεκτικῆς : Ἀμμών.Φιλ.Ἀριστλ.ΑΠρ.7,31· || νεώτ. **κρίσις διαιρετική** κρίσις ἐν ᾗ κατὰ μιᾶς ἐννοίας γένους συγκατηγοροῦνται ἅπαντα τὸ εἴδη τὰ ἀποτελοῦντα τὸ πλάτος αὐτῆς· || μτγν. κ. νεώτ. **διαιρετικὸς συλλογισμός** ὁ συλλογισμός, οὗ ἡ μείζων πρότασις περιέχει κρίσιν διαιρετικὴν βλ.λ. : Στωϊκ.άπ.2,87.

διαιρετικῶς μτγν. κ. νεώτ. διὸ ἢ κατὰ τρόπον διαιρέσεως βλ.λ.4) : Πλούτ.Ἠθ.802 F.

διαιρετός-όν κ. **-ή-όν**, κ. μσν. κ. νεώτ., ὁ διαιρέσιμος, ὁ δυνάμενος νὰ διαιρεθῇ, νὰ τμηθῇ, νὰ χωρισθῇ : Παρμ.8,22, Ἀριστλ.Φυσ.231 b,16 **πᾶν συνεχὲς διαιρετὸν εἰς ἀεὶ διαιρετά,** αὐτ.Ψυχ.411 b,27 **διαιρετὴ ψυχή,** Διόδ.Σ 2,16 **διεκελεύσατο κατασκευάζειν ποτάμια πλοῖα διαιρετά** (δυνάμενα νὰ διαλύωνται εἰς τεμάχια καὶ πάλιν νὰ συναρμολογῶνται)· || νεώτ. μαθ., ἐπὶ ἀριθμῶν, ὁ δυνάμενος νὰ διαιρεθῇ δι' ἄλλου ἀκριβῶς ἤτοι ἄνευ ὑπολοίπου || νεώτ **διαιρετόν** (τὸ) ὡς οὐσ. ἡ διαιρετότης, ἡ ἰδιότης πράγματός τινος νὰ διαιρῆται εἰς μέρη : **τὸ διαιρετὸν τῆς ὕλης· 2)** ὁ διῃρημένος, ὁ κατὰ διαίρεσιν, ὁ ἐν διαιρέσει, ὁ κεχωρισμένος εἰς μέρη, ἀντίθ. **σύνθετος** : Ξεν.ΚΠ 4,3,20 **ὥστε τί ἄλλο ἢ διαιρετὸς ἱπποκένταυρος καὶ πάλιν σύνθετος γίγνομαι,** Ἀριστλ.Πολ.1312 b,37 **καὶ γὰρ αὗται** (ἡ ἄκρατος ὀλιγαρχία καὶ ἡ ἔσχατος δημοκρατία) **τυγχάνουσιν οὖσαι διαιρεταὶ τυραννίδες· 3)** ἐπὶ πραγμ., ὁ εἰς δύο συνδετὰ μέρη χωριζόμενος : Ἀριστλ.Ἀθ.68,3 **εἰσὶ δὲ ἀμφορεῖς δύο διαιρετοὶ ὅπως μὴ προϋποβάλλωνται ψήφους· 4)** ὁ διανενεμημένος, διαμοιρασμένος : Σοφ.Τρ.163 **εἶπε δ' ἣν τέκνοις μοῖραν πατρῴας γῆς διαιρετὸν νέμοι· 5) λόγῳ διαιρετός** εὐδιάκριτος, ἐξηγήσιμος διὰ λόγου : Θουκ.1,84 **καὶ τὰς προσπιπτούσας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετάς.**

διαιρετότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δυναμένου νὰ διαιρεθῇ, τὸ διαιρετὸν βλ.λ.· εἰδ. μαθ. ἡ ἰδιότης ἀκεραίου ἀριθμοῦ νὰ διαιρῆται δι' ἄλλου ἀκριβῶς ἤτοι ἄνευ ὑπολοίπου.

διαιρετῶς μτγν. κ. μσν. αὕτως ὥστε νὰ δύναταί τι νὰ διαιρῆται : Δαμάσκ.Ἀρχ.174· **2)** μσν. κεχωρισμένως, χωριστά : Γρηγ.Θαυμ.5 Α,Πισίδ. Γ Ἑξ.173 **διαιρετῶς μὲν τὰς ὑποστάσεις σέβειν, ἡνωμένως δὲ προσκυνεῖν τὴν οὐσίαν.**

διαίρημα-ατος (τὸ) μτγν. μέρος χωρισθέν, ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαιρεῖν : Δαμάσκ. Ἀρχ.201· **2)** λογικὴ διαίρεσις : Σιμπλίκ.Κατ.425,1· **3)** γλωσσ. «διαιρήματα, φακῶν ἐρέγματα».

διαίρω (διὰ κ. αἴρω), μέλλ. **διαρῶ,** ἀόρ. **διῆρα** ἐγείρω, ἀνυψῶ κ. παθ. **ἐγείρομαι,** ἀνυψοῦμαι : Ξεν. Ἱππ.10,3 **ἄνω δὲ τὸν αὐχένα διαίρειν,** Φιλ.2,510 **διαίρομαι πρὸς ὕψος,** αὐτ.2,619 **δ.εἰς ὕψος·** || μτγν. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, στρέφω πρὸς τὰ ἄνω : Μηναῖ. 3,31 Συναξ. **καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν διάρας·** || μτφ. : Μηναῖ 12,6 Συναξ. **ὑπόπτερος ἡ περὶ αὐτοῦ φήμη διαρθεῖσα· 2)** τὸ μέσ. εἰδ. γίνομαι προεξέχων, ὀγκοῦμαι : Ἱππ.Ἀδ.16· || ὁμ. τὸ μέσ. ἐγείρω ἐμαυτόν, ἀνυψοῦμαι : Ἀριστλ.Κόσμ.391 a,3 **διαραμένη πρὸς τὴν τῶν ἄλλων θέαν·** || μτγν. μτφ. : Πλούτ.Ἠθ.116 E **διαίρομαι πρὸς ἀλαζονείαν·** || μτγν. μετ' αἰτ. ἀντικ. : Πλούτ.Λυσ.15 **τὴν βακτηρίαν διαράμενος·** || ὁμ. κ. μτφ. παρακινῶ, ἐξεγείρω : Λουκ.Τόξ.40 **καὶ οἱ μὲν Σαυρομάται διῃρμένοι τοὺς ἄκοντας ὥρμησαν ἐπ' αὐτόν·** || εἰδ. φρ. **τόσον διαίρομαι** (ἀμφ.) τόσον ἀναλαμβάνω ἐπάνω μου : Πλάτ. Ἀξ.340 Β **οὐ γὰρ δὴ θνητή γε φύσις οὖσα τόσον διήρατο· 3)** μτγν. μτφ. ἐξαίρω, μεγαλοποιῶ : Φίλ.2,575· **4)** μτγν. χωρίζων ἀπομακρύνω, μετοφέρω : Πλούτ.Ἀγησ.15 **τὸν πόλεμον διάρας ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς θαλάττης·** || ὅθ. μέσ. **διαράμενος** (ἐνν. **τοὺς πόδας**) μετὰ βαδίσματος μεγαλοπρεποῦς, μὲ πλατιὰ βήματα : Θεόφρ.Χαρ.3,5 **καὶ διαράμενον ἀπαλλάττεσθαι· 5)** εἰδ. φρ. **διαίρω τὸ στόμα** ἀνοίγω, κινῶ τὸ στόμα, ὅθ. ὁμιλῶ· Κύριλλ.Λεξ.232 «ἀχονής.. ὁ μὴ διᾶραι τὸ στόμα δυνάμενος» : Δημ.375 **οὐδὲ διῆρε τὸ στόμα,** αὐτ.405· || ὅθ. μτγν. εἰδ. ρητ. **διῃρμένος** ὁ μεγαλήγορος, μεγαλόστομος, ὁ ἔχων ὕφος μεγαλοπρεπές : Διον.Ἀλ.Κρίσ.5,3 **ὁ δὲ Λυκοῦργος ἐστὶ διαπαντὸς αὐξητικὸς καὶ διῃρμένος καὶ σεμνός·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ὕφους, τοῦ λεκτικοῦ κτδ. : Διον.Ἀλ.Ρητ.6,6 **ἡ ἀπαγγελία.. ἐν τοῖς ἐνδόξοις καὶ μέγεθος ἔχουσιν.. διῃρμένη καὶ μέγεθος ἔχουσα,** Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.45 **καὶ ποιητικῆς, πάρ' ὅσον μεγαλήγορος καὶ διῃρμένη καὶ ἐκείνη,** Ἑρμογ. Ἰδ.2,9 **διῃρμένη λέξις· 6)** ἀμτβ. (ἐνν. ἐμαυτόν) μεταφέρω ἐμαυτὸν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, διαβαίνω, διαπλέω : Ἀριστλ.άπ.344, Πολύβ.1,37,1 **καὶ διάραντες τὸν πόρον ἀσφαλῶς,** αὐτ.1,39,1.

διαιρῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **διαιρήσω,** νεώτ. κ. δημ. **διαιρέσω,** ἀόρ. **διεῖλον,** νεώτ. **διήρεσα,** δημ. **διαίρεσα,** μέσ. μέλλ. ὡς παθ. **διαιρήσομαι,** παθ. ἀόρ. **διῃρέθην,** δημ. **διαιρέθηκα,** μτγν. παθ. παρακ. **διῄρημαι,** μτχ. **διῃρημένος,** δημ. **διαιρεμένος** τέμνω, χωρίζω εἰς δύο ἢ πλείονα μέρη, διαχωρίζω εἰς μέρη : Ἰλ.Υ 280 **διὰ δ' ἀμφοτέρους ἕλε κύκλους | ἀσπίδος ἀμφιβρότης,** Ἡρ.1,119 **σφάξας αὐτὸν καὶ κατὰ μέλεα διελών,** αὐτ.1,123, Λουκ. Ζεῦξ.10 **τέμνοντες νὴ Δία καὶ διαιροῦντες τοῖς δρεπάνοις·** || ὁμ. τὸ παθ. : Ἀριστλ.ΙΖ 556 a, 18 **οἱ μὲν** (οἱ τέττιγες) **διῃρημένοι τὸ ὑπόφωμα ᾄδοντες·** || ὁμ. μτφ. : Φιλόδ.Σημ.1 **διαιρούμενοι τὴν καρδίαν·** || διανοίγω, διαχωρίζω : Ξεν.Κυν.9,14 **διελόντα τῆς γῆς βάθος πενταπάλαιστον·** || βιαίως ἀποσπῶ, ὅθ. διαρρηγνύω, καταστρέφω, κατεδαφίζω, χαλάω : Θουκ.4,48 **διελόντες τὴν *ὀροφὴν* ἔβαλλον τῷ κεράμῳ καὶ ἐτόξευον,** Ξεν.Ἀν.5,2,21· || εἰδ. φρ. **διαιρῶ τοῦ τείχους** κρημνίζω μέρος **τοῦ τείχους** : Θουκ.2,75· || τὸ οὐδ. τῆς μτχ. παθ. παρακ. ὡς οὐσ. **τὸ διῃρημένον** τὸ ρῆγμα : Θουκ.2,76 **ἐνίλλοντες ἐσέβαλλον ἐς τὸ διῃρημένον· 2)** κ. νεώτ. κ. δημ. διαχωρίζω, χωρίζω εἰς μοίρας, μέρη, μερίδας : Ἡρ.1,94 **δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων,** Δημ.1170 **διεῖλον ἐγὼ δύο μερίδας, - διήρεσε τὸ στράτευμα εἰς τρία τμήματα·** || ὁμ. τὸ παθ. : Θουκ.2,75 **διῃρημένοι κατ' ἀναπαύλας** (διῃρημένοι οὕτως, ὥστε ἐναλλὰξ ν' ἀναπαύωνται), Δημ.144,- **διῃρέθησαν εἰς πολλὰς ὁμάδας·** || ὁ μέσ. μέλλ. ὡς παθ. : Πλάτ.Πολιτ. 261 C **καὶ πᾶν οὕτως ἤδη διαιρήσεται δίχα·** || καθορίζω ὑποδιαιρέσεις, τάξεις, βαθμούς, ὑποδιαιρῶ, κατανέμω, διαβαθμίζω, διατάσσω : Πλάτ. Φαῖδρ.253 C **τριχῇ διειλόμην ψυχὴν ἑκάστην,** Ἀριστλ.ΙΖ 486 a, 5 **τὰ μὲν ἐστιν ἀσύνθετα ὅσα διαιρεῖται εἰς ὁμοιομερῆ, - οἱ ἀστέρες διαιροῦνται εἰς πλανήτας καὶ ἀπλανεῖς·** || τὸ μέσ. διαιρῶ δι' ἐμαυτόν : Θουκ.4,11 **οἱ δὲ κατ' ὀλίγας ναῦς διελόμενοι· 3)** κατανέμω, διανέμω, διαλύω : Πλούτ. Ἠθ.73 B **δριμὺ μὲν φάρμακον.. εἰς πολλὰ καὶ μικρὰ.. διελών· 4)** τὸ μέσ. διανέμομαί τι μετά τινος, μοιράζομαι, : Ἡσ.Θ 112 **ὡς τιμὰς διέλοντο,**

'Ηρ.9,85 **ὡς ἐν Πλαταιῇσι τὴν ληΐην διείλοντο,** Θουκ.5,75 **καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον,** αὐτ 7,19. Δημ.1113 **διείλοντο τἀδικήματα,** Πάπ. **ὁμολογοῦμεν διῃρῆσθαι πρὸς ἀλλήλους·** ‖ μτγν. ἐν εἰδ. φρ. **τοῖς δικάζουσι διαιρεῖσθαι τὰ ὦτα** τείνειν τὸ οὖς πρὸς ἀμφότερα τὰ μέρη : Λιβ.Λόγ. 52,4· **5)** ὁθ. πάπ. τὸ ἐνεργ. εἰδ. διονέμω, διαμοιράζω ἔργον τι· **6)** 'Επιγρ. διοθέτω εἰσόδημα· **7)** κ. νεώτ. κ. δημ. μαθ. χωρίζω ἀριθμόν εἰς ἴσα μέρη, ἐκτελῶ διαίρεσιν : Πλάτ.Νόμ. 895 E **λόγος δὲ ἀριθμὸς διαιρούμενος εἰς ἴσα δύο μέρη,** 'Αρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.Ι,6· **8)** λογ. ἐκτελῶ λογικὴν διαίρεσιν, διαιρῶ λογικῶς : Πλάτ.Φαῖδρ. 273 E **καὶ κατ' εἴδη τε διαιρεῖσθαι τὰ ὄντα·** ‖ εἰδ. διαιρῶ γένος εἰς τὰ εἴδη αὐτοῦ : 'Αριστλ. Α'Υστ.96 b, 15· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : 'Αριστλ.ΖΜ 642 b,5 **λαμβάνουσιν δ' ἔνιοι τὸ καθ' ἕκαστον, διαιρούμενοι τὸ γένος εἰς δύο διαφοράς·** **9)** διαχωρίζω τὰ συνθετικὰ στοιχεῖά τινος, διαλύω : Πλάτ.Φαίδ. 78 C **διαιρεθῆναι ταύτῃ ᾗπερ ξυνετέθη·** **10)** μτγν. ἀφαιρῶ τὴν συνέχειαν, διακόπτω, διατέμνω : Διόδ. Σ 1,3 **ὅσῳ χρησιμώτερόν ἐστι . . τὰ συνεχὲς τοῦ διῃρημένου·** **11)** νεώτ. μτφ. διασπῶ, διχάζω, ἐμβάλλω διάστασιν, διχογνωμίαν, διχόνοιαν·ὁμ. κ.παθ.: **διαβολαὶ διήρεσαν τὴν οἰκογένειαν, - ἀφ' ὅτου διῃρέθη ὁ λαός·** ‖ φρ. **διαίρει καὶ βασίλευε** ἐκφερομένη ὡς δόγμα πολιτικοκοινωνικὸν (ἄγων εἰς διχόνοιαν τοὺς ἄλλους, οἷον ὑποτελεῖς, ἀντιπάλους, ὁμόρους, ἀσφαλίζεις τὴν ἐπικράτησίν σου)· **12)** χωρίζω λέξεις, στίζω, θέτω στιγμὰς ἐν χωρίῳ : 'Ισοκ. 12,17, 'Αριστλ. Ρητ. 1401 a, 24· **13)** μτγν. γραμμ. ἀναλύω δίφθογγον ἢ σύνθετον τύπον : 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.38,7 **διῃρῆσθαι 'Ιακῶς·** **14)** θέτω τι χωρίς, ἀποχωρίζω τι, διακρίνω, ξεχωρίζω : Πίνδ.Ο 11,57 **τὰν πολέμοιο δόσιν ἀκρόθινα διελὼν ἔθυε,** Πλάτ.Φίλ.23 E **τῶν τεττάρων τὰ τρία διελόμενοι·** **15)** ὁθ. πάπ. τὸ μέσ. ἀφαιρῶ δι' ἐμαυτόν, ἀποκομίζω, ἁρπάζω· **16)** διακρίνω, διαστέλλω : Ξεν.Οἰκ.7,26, 'Αριστλ.Πολ. 1295 a, 8 **τυραννίδος δ' εἴδη δύο μὲν διείλομεν·** ‖ ὁμ. κ. ἐμπροθ. **περί τινος** : Πλάτ.Χαρμ.163 D **καὶ γὰρ Προδίκου μυρία τινα ἀκήκοα περὶ ὀνομάτων διαιροῦντος·** ‖ ἀπολ. : 'Αριστφ.Νεφ.742 **ὀρθῶς διαιρῶν καὶ σκοπῶν·** ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Πλάτ.Θεαίτ.182 C **ἀμφοτέρας ἃς διειλόμεθα κινήσεις,** αὐτ.Νόμ.950 C· **17)** κρίνω, δικάζω, ὁρίζω, ἀποφασίζω : 'Ηρ.4,23 **οὗτοι εἰσι οἱ τὰς διαφορὰς διαιρέοντες,** Αἰσχ.Εὐμ.472 **ἐμοὶ θέμις φόνου διαιρεῖν ὀξυμηνίτους δίκας,** Πλάτ.Νόμ. 946 B· **κλήρῳ διελόντας τὸν νικῶντα·** ‖ ἀπολ.: 'Αριστφ.Βάτρ.1100 **χαλεπὸν οὖν ἔργον διαιρεῖν·** **18)** ἀποφαίνομαι, λέγω ῥητῶς, σαφῶς περιγράφω, προσδιορίζω : 'Ηρ.7,16,3 **εἰ δὲ ἄρα μή ἐστι τοῦτο τοιοῦτο, οἷον ἐγὼ διαιρέω,** αὐτ.7,103· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : αὐτ.7,47· **19)** μτγν. τὸ μέσ. ἀναλύων ἑρμηνεύω, ἐξηγῶ : Διον.'Αλ.Ρωμ.9,6 **διαιρούμενοι τὸ γενόμενον τοῖς 'Ρωμαίοις σημεῖον,** Πλούτ.Κίμ. 18· **20)** πάπ. χωρίζω ἄλλως τὰ σύνορα, ἀλλάσσω τὰ σύνορα· **21)** ἀναμειγνύω, ἀνακατώνω : Πάπ. **τὸν στύρακα διελεῖν τοῖς ὄνυξιν·** **22)** πάπ. ξαίνω.

διαιρῶσα 'Ησ. « διαιροῦσα ».

διαισθάνομαι κ. μον., νεώτ. κ. δημ., **μέλλ. διαισθήσομαι,** ἀόρ. **διῃσθόμην,** νεώτ. παθ. ἀόρ. ὡς μέσ. **διῃσθάνθην** κ. δημ. **διαισθάνθηκα** ἀντιλαμβάνομαι καθορῶς, ἐννοῶ ἐντελῶς, κατανοῶ, διακρίνω σαφῶς : Πλάτ.Σοφ.253 D, 'Αριστλ.ΖΓ 780 b, 17 **τὰς διαφορὰς ὅτι μάλιστα τῶν ὁρωμένων διαισθάνεσθαι,** Πλούτ.'Ηθ.562 B,Φιλόστρ.688 **ὁπόσα τῶν 'Αχαιῶν ἐν Αὐλίδι διῄσθετο·** ‖ ἀπολ.: Πλάτ.Φαῖδρ.250 A **διὰ τὸ μὴ ἱκανῶς διαισθάνεσθαι·** **2)** νεώτ. κ. δημ. αἰσθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαί τι διὰ τοῦ ὑποσυνειδήτου, προβλέπω : **διαισθάνομαι ταραχάς, - διῃσθάνθη τὸν κίνδυνον** ‖ εἰδ. φιλοσ. ἐνορῶ ἤτοι κτῶμαι γνῶσίν τινα ἄνευ τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς διανοίας, ἀλλ' ἀμέσως **δι' ὑποσυνειδήτου ψυχικῆς ἀντιλήψεως,** διαισθήσεως, ἐνοράσεως βλ.λς.

διαισθησιαρχία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. ἡ θεωρία καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς γνῶσις τῶν ὄντων καὶ τῶν φαινομένων ἐπιτυγχάνεται κυρίως διὰ τῆς διαισθήσεως, τῆς ἐνοράσεως βλ.λς· ἀ. διαισθητισμός· ‖ εἰδ. ἐν τῇ ἠθικῇ ἡ θεωρία περὶ ἀμέσου διὰ διαισθήσεως βεβαιότητος τοῦ κύρους τοῦ ἠθικοῦ νόμου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν.

διαίσθησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἀντίληψις, τελεία κατανόησις, κατάληψις : Νουμήν π.Εὐσ. ΠΕ 14,9 **πολλὴν δῆτ' ἔχων ἤδη τὴν διαίσθησιν·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ἡ ἄμεσος ἐσωτερικὴ ἐξ ἐνστίκτου ἀντίληψις, ἡ διὰ τοῦ ὑποσυνειδήτου γνῶσις ἢ πρόγνωσις, πρόβλεψις, προαίσθημα : **ἐκ διαισθήσεως εὗρε τὸν κλέπτην, - ἔχω τὴν διαίσθησιν ὅτι κάτι κακὸν θὰ συμβῇ·** ‖ φιλοσ. ἡ ἱκανότης τοῦ πνεύματος πρὸς ἄμεσον, ἄνευ λογικῆς ἐπεμβάσεως γνῶσιν, ἡ ἐνόρασις βλ.λ. : **πολλοὶ φιλόσοφοι παραδέχονται τὴν διαίσθησιν ὡς κυρίαν πηγὴν τῆς γνώσεως.**

διαισθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαίσθησιν βλ.λ.2), ὁ ἐκ διαισθήσεως, ὁ διὰ διαισθήσεως γινόμενος : **διαισθητικὴ βεβαιότης - ἀλήθεια - γνῶσις·** ‖ **διαισθητικὸς συλλογισμός** ὁ συλλογισμός, ἐν ᾧ τὸ πνεῦμα φθάνει ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ συμπέρασμα, ἄνευ τῆς μείζονος καὶ ἐλάσσονος προτάσεως· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ πεπροικισμένος δι' ἐξαιρέτου διαισθήσεως βλ.λ.· **3)** ὁ ὀπαδὸς τοῦ διαισθητισμοῦ, τῆς διαισθησιαρχίας βλ.λ.

διαισθητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, ἡ ἱκανότης τοῦ διαισθητικοῦ βλ.λ.2).

διαισθητισμός (ὁ) νεώτ. διαισθησιαρχία βλ.λ.

διαίσιον (τὸ) μτγν. κ. μον. **κ. διέσιον** βλ.λ. διάλυσις γάμου ἢ ἀρραβώνων, ἀποπομπὴ γυναικός, διαζύγιον, χωρισιά : 'Ιουστιν.Νεαρ.22,6· πρβλ. γλωσσ. « διαίσιον καὶ διαζύγιον διαφέρει. Διαίσιον μὲν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς γίνεσθαι λέγεται, διαζύγιον δὲ καὶ μνηστῇ πέμπεσθαι δοκεῖ, ὅπερ καὶ εἰς πρόσωπον τῆς γαμετῆς οὐκ ἀήθως πίπτει ».

δίαισις-εως (ἡ) πάπ., κ. **-εσις** βλ.λ. τὸ διαίσιον **βλ.λ.**

διαΐσσω, ἀττ. **διᾴσσω,** κ. **διάττω,** νεώτ. μ. ἡ μτχ. διάττων ὡς οὐσ., ἀόρ. **διήϊξα,** ἀττ. **διῇξα** ὁρμῶ, ἐφορμῶ, πηδῶ, πετῶ διὰ μέσου τινὸς ἢ ἀπέναντι, τινάσσομαι ὁρμητικῶς : 'Ηρ.4,134 **λαγὸς ἐς τὸ μέσον διήϊξε,** Σοφ.ΟΤ 208· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀψύχων, οἷον πυρός, ἤχου : Βακχ.3,54 **πυρὸς λαμπρὸν διάϊσσεν μένος·** ‖ ὁμ. μετ' αἰτ. : Αἰσχ.Πρ.133 **ἀχὼ χάλυβος διῇξεν ἄντρων μυχόν·** ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ τῆς φήμης, διαδίδομαι, ἐξαπλοῦμαι : Εὐρ.ΙΑ426 **ταχεῖα γὰρ διῇξε φήμη·** ‖ ἐπὶ ἀλγηδόνος, φρίκης κττ., διαπερῶ, διέρχομαι ὁρμητικῶς : 'Ιππ.Γυν. 1,35 **φρῖκαι διὰ τοῦ σώματος διαΐσσωσιν,** Σοφ. Τρ.1083· ‖ νεώτ. ἰατρ. **διάττοντες πόνοι** ὀξεῖς καὶ αἰφνιδίως ἐμφανιζόμενοι· ‖ νεώτ. **διάττων** ἀστὴρ ἢ ἁπλῶς **διάττων** εἶδος φωτεινοῦ μετεώρου παρέχοντος ἐντύπωσιν ἀστέρος πίπτοντος ἢ διαγράφοντος τροχιὰν εἰς τὸν οὐρανόν, ἀστροβολίδι, ἀστροβολίδα : 'Αναξ.π.Διογ.Λ 2,9, 'Αριστλ. Οὐρ.395 a, 32, Πλούτ.Λυσ.12 **ὡς οἱ διάττοντες ἀστέρες οὐ ῥύσις εἰσὶν . αἰθερίου πυρός.**

διαϊστῶ-όω καταστρέφω ἐξ ὁλοκλήρου, ἀφανίζω, θανατῶ : Πίνδ.Παιᾶν.6,96, Σοφ.Τρ.881 **αὐτὴ διηΐστωσε** (σχόλ. αὐτὴ ἑαυτὴν ἠφάνισεν).

διαισχύνομαι μτγν., ἐπιτατ. τοῦ αἰσχύνομαι βλ.λ. καταιδοῦμαι, ἐντρέπομαι παρὰ πολύ : Λουκ.'Ηλ.3 **ἐσιώπησα διαισχυνθείς.**

δίαιτα (ἡ) κ. μσν., νεώτ. τὸ εἶδος ζωῆς, ὁ τρόπος τοῦ ζῆν : Ἡρ.1,157 **Λυδοὶ τὴν πᾶσαν δίαιταν τῆς ζόης μετέβαλον,** Αἰσχ.Πρ.490, Σοφ.ΟΚ 352 **δεύτερ᾽ ἡγεῖται τὰ τῆς οἴκοι διαίτης·** ‖ εἰδ. φρ. **δίαιταν ἔχω** διέρχομαι τὴν ζωήν, διαιτῶμαι : Θουκ.1,6 **καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ᾽ ὅπλων ἐποιήσαντο·** ‖ φρ. **δίαιταν ἔχω** διάγω τὸν βίον ἔν τινι τόπῳ : Ἡρ.1,136 **παρὰ τῇσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει·** ‖ ὁμ. τὴν **δίαιταν ποιοῦμαι** : Ἡρ.2,68 **ἅτε δὴ ὦν ὕδατι δίαιταν ποιεύμενον·** ‖ εἰδ. φρ. **δίαιταν ποιοῦμαί τινος** κάμνω τινὰ νὰ ζῇ, νὰ διαιτᾶται, διαιτάω βλ.λ. : Ἡρ 2,3 **τὴν δίαιταν οὕτω ἐποιήσατο τῶν παιδίων·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἰατρικῶς ἢ ὑγειονομικῶς προδιαγεγραμμένος τρόπος ζωῆς εἰς πάσχοντας ἢ ἀνορρωννύοντας, ἰδίως ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τῶν βλαπτικῶν ἐν γένει τῆς ὑγείας τροφῶν· Γαλ.9,260 « λέγω **δὲ** δίαιταν οὐ τὴν ἐν ἐσθιομένοις μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, οἷον ἀργίαις, γυμνασίοις, λουτροῖς, ἀφροδισίοις, ὕπνοις, ἀγρυπνίαις » : Ἱππ.Διαίτ.1,1, αὐτ.᾽Αγμ.36, Πλάτ.Πολ. 404 A· **3)** ἡ συντήρησις τῆς ζωῆς, τὰ πρὸς ζωήν, ἰδίως τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα : Σοφ.ΟΚ 751 **ἀεί σε κηδεύουσα καὶ τὸ σὸν κάρα πτωχῷ διαίτῃ,** Θουκ.7,82· ‖ μτγν. τὸ γεῦμα ἢ δεῖπνον, τὸ τραπέζι : Ἀθήν.12,519 B, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,113 **μεθύσας δ᾽ αὐτὸν .. ἔκτεινεν ἀπὸ τῆς διαίτης·** ‖ Ἡσ. « δίαιτα τοῦ οὐρανοῦ· τὸ φαγεῖν, τὸ πιεῖν »· **4)** ἐνδιαίτημα, διαμονή, οἴκησις, κατοικία : Ἀριστλ.Ἠθ. N 1096 a, 27, Ἐπιγρ. **κοινὴ θεῶν ἁπάντων δίαιτα·** ‖ μτγν. **δίαιται πολιτικαί** δημόσια οἰκοδομήματα : Ἰώσ.ΑΙ 15,9,6· ‖ δωμάτιον, οἴκημα : Ἀριστφ. Βάτρ.114 **κρήνας, ὁδούς, πόλεις, διαίτας,** Πλούτ. Ἠθ.515 F **τὰς τῶν θεραπόντων διαίτας·** ‖ μτγν. εἰδ. τὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐνδιαιτήματα τῶν ναυτῶν : Μοσχίων π.᾽Αθην.5,207 C **δίαιται τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι·** ‖ ἐπὶ ἰχθύων, φωλεά : Ἀριστλ.Κόσμ. 398 b, 32 **τὸ νηκτὸν ζῷον ἀλλόμενον, εἰς τὴν ἑαυτοῦ δίαιταν ἐκνήξεται·** **5)** μτγν. ἰατρ. θέαις, κατάστασις : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2.4 **δίαιτα ἕλκεος·** **6)** κυρ. ἐν Ἀθήναις, ἡ διὰ διαιτητῶν διάλυσις διαφορᾶς, ἡ διαιτησία : Σοφ.Ἠλ.1073, Ἀριστφ.Σφ.524 **τῇ διαίτῃ μὴ ᾽μμένης ;,** Λυσ.32,2 **ἔπεισα αὐτοὺς τοῖς φίλοις ἐπιτρέψαι δίαιταν·** ‖ εἰδ. φρ. **ὀφλεῖν τὴν δίαιταν** τὸ ἔχειν τινὰ κατ᾽ αὐτοῦ καταδικαστικὴν ἀπόφασιν διαιτητοῦ : Δημ.862 **οὐδὲν ἔχων ἀπολύσασθαι τῶν ἐγκεκλημένων ὦφλε τὴν δίαιταν·** πρβλ. Μοῖρ.133 « δίαιτα Ἀττικῶς, κρίσις πρὸ δίκης Ἑλληνικῶς »· **7)** τὸ ἔργον καὶ τὸ ἀξίωμα διαιτητοῦ : Ὑπερείδ.Εὐξ.31 **δίαιταν λαβεῖν·** **8)** μτγν. ἔρευνα, ἐξέτασις, συζήτησις : Στράβ.1,1,7 **ἀλλὰ ταῦτα μὲν μακροτέρας ἐστὶ διαίτης,** αὐτ.15,1,10 **ἐποιησάμεθα δ᾽ ἡμεῖς .. περὶ γεωγραφίας δίαιταν·** **9)** νεώτ. συνέλευσις ἀντιπροσώπων ἐν τοῖς μεσαιωνικοῖς ἰδίως κράτεσι τῆς Εὐρώπης κ. ἔν τισι τῶν νεωτέρων, ἐθνοσυνέλευσις, κοινοβούλιον, βουλή, τοπικὴ βουλή : **ἡ δίαιτα τῆς Λιθουανίας - τῆς Πολωνίας** (ἡ κάτω βουλὴ αὐτῆς).

διαιτάριος (ὁ) μσν. ἐπιμελητὴς οἰκίας, παλατίου, οἰκονόμος : Πανδέκτ.33,7,12,42· **2)** τίτλος κατωτέρου τινὸς ὑπαλλήλου, ἀξιωματούχου : Ἰω.Λυδ. Ρωμ.3,21· **3)** μσν. ἰατρὸς ἢ νοσοκόμος ἐπιμελούμενος τὴν δίαιταν ἀνθρώπων ἢ ζῴων· **4)** μσν. δικαστὴς μικρῶν ὑποθέσεων ἀπ᾽ εὐθείας δικάζων.

διαιτάρχης (ὁ) μσν. ὁ διαιτάριος βλ.λ.· **2)** ἐπιμελητής, οἰκονόμος πλοίου : Πανδέκτ.4,9,1,3.

διαίτημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ., συνήθ. κατὰ πληθ., εἶδος, τρόπος ζωῆς, κανόνες τοῦ ζῆν, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν τροφήν : Ἱππ.᾽Αρχ.᾽Ιητρ.3 **τὰ δὲ νῦν διαιτήματα εὑρημένα καὶ τετεχνημένα ἐν πολλῷ χρόνῳ γεγενῆσθαί μοι δοκεῖ·** ‖ γεν. ἕξεις, ἔθιμα : Θουκ.1,6 **καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων,** Ξεν.᾽Αθ.1,8· **2)** ὁμ. συνήθ. κατὰ πληθ. τροφή, ἔδεσμα, φαγητόν : Ἱππ.᾽Αρχ.᾽Ιητρ.13 **ἀφελόντα τὰ διαιτήματα, οἷς ἐχρῆτο, ἀντὶ μὲν τῶν πυρῶν ἄρτον διδόναι·** ‖ τὰ πρὸς διατροφήν, τρόφιμα, ἐφόδια, προμήθειαι : Ξεν.᾽Αν 1,6,5 **ὡς χαλεπώτερα πορίσασθαι τὰ ἐμὰ διαιτήματα τῶν σῶν·** **3)** μτγν. ἐνδιαίτημα, διαμονή, κατοικία : Ἡλιόδ.2,26 **ἡ πόλις διαίτημα κρειττόνων ἔδοξε,** Φίλ.1,160 **ὁ νοῦς ἐμὸν ἐστιν διαίτημα.**

διαιτηματώδης-ους-ες ἐπὶ ἀσθενείας, ὁ θεραπευόμενος διὰ διαίτης : Ἱππ.᾽Επιστ.19.

διαιτησία (ἡ) νεώτ. κ. δημ., π. ἀρχ. **δίαιτα** βλ.λ. ἡ ἐπίλυσις ἐκκρεμοῦς διαφορᾶς διὰ διαιτητῶν, ἤτοι δικαστῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν διαδίκων, ἁ. αἱρετοκρισία : **τὸ ζήτημα εἶναι ὑπὸ διαιτησίαν· ἀναγκαία διαιτησία** ἡ διὰ νόμου ἐπιβαλλομένη· **ὑποχρεωτικὴ διαιτησία** ἡ καθ᾽ ἣν οἱ συμβαλλόμενοι ἀνέλαβον ἐκ τῶν προτέρων τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιλύωσι πᾶσαν διαφορὰν διὰ διαιτητοῦ· ‖ συνεκδ. ἡ κατὰ τὴν ἐπίλυσιν διαφορᾶς διὰ **διαιτητῶν** ἀκολουθουμένη διαδικασία.

διαιτήσιμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς διαιτητὴν ἢ εἰς διαιτησίαν βλ.λ. : Ἰσαΐ.ἀπ.153· **2)** νεώτ. ὁ δυνάμενος ἢ ὀφείλων νὰ ἐπιλυθῇ διὰ διαιτησίας.

διαίτησις-εως (ἡ) κ. μτγν. ὁ τρόπος τοῦ ζῆν, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν τροφὴν καὶ τὴν πόσιν : Ἱππ.347,48 **τῇ πρὸς ὕδατος διαιτήσει χρηστέον,** Βασ.2,682 D.

διαιτητήριον (τὸ) κ. μσν. κατὰ πληθ. τὰ πρὸς οἴκησιν δωμάτια οἰκίας : Ξεν.Οἰκ.9,4 **διαιτητήρια δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἐπεδείκνυον κεκαλλωπισμένα·** ‖ μτγν. γεν. τόπος ἐν ᾧ κατοικεῖ τις, κατοικία, ἐνδιαίτημα : Προκ.Κτισμ.1,9· **2)** σχόλ.ἀρχ.λεξ. εἰδ. τόπος ἐν ᾧ οἱ διαιτηταὶ δικάζουσιν : ᾽Αρχ.Λεξ., Σχόλ.Δημ.κώδ.Βαυαρ.541,16 **καὶ διαιτητήριον ἐν ᾧ διαιτῶνται** (ἐνν. οἱ διαιτηταί).

διαιτητής (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., νεώτ. κ. δημ. θηλ. διαιτήτρια ὁ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐκλεγόμενος πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς αὐτῶν, ἁ. αἱρετοκριτής· πρβλ. Θωμ.Μ 214 « διαιτητὴς λέγε καὶ μὴ αἱρετὸς κριτής » : Ἡρ.5,95 **τούτῳ .. διαιτητῇ ἐπετράποντο,** Πλάτ.Νόμ.956 C, Μηναΐ.8,8,᾽Ορθρ.᾽Ωδ.1 **οἷα δικαιότατος διαιτητὴς τῇ τε ψυχῇ καὶ τῷ σώματι·** ‖ εἰδ. ἐν Ἀθήναις, **διαιτηταί** σῶμα πολιτῶν ὑπὸ τῆς πολιτείας διοριζομένων, ἐντεταλμένων νὰ ἐπιλύωσιν ἰδιωτικὰς διαφοράς, ἑκατέρου τῶν διαδίκων διατηροῦντος τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλῃ ἔφεσιν εἰς τὸ δικαστήριον : Ἀριστλ.᾽Αθ.53· ‖ νεώτ. εἰδ. ἀθλητ. ὁ ρυθμίζων ὁμαδικήν τινα ἀθλητικὴν παιδιὰν ἢ ἀγῶνας καὶ διαλύων τελεσιδίκως τὰς τυχὸν ἀναφυομένας διαφοράς· **2)** μσν. ἁ. **διαιτάριος** βλ.λ.4) : Κώδ.᾽Ιουστιν.4,20,15, Ἰουστιν. Νεαρ.82,3,5 **θετοὶ διαιτηταί.**

διαιτητική (ἡ) κ. νεώτ. οἱ περὶ ὑγιεινῆς διαίτης κανόνες, τὸ μέρος τῆς ἰατρικῆς τὸ πραγματευόμενον περὶ διαίτης : Ἱππ.Διαίτ.(Νόθ.) 54 **τῆς διαιτητικῆς ἐστι μέγιστον παρατηρεῖν καὶ φυλάσσειν.**

διαιτητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δίαιταν, τὸν τρόπον τῆς ζωῆς : Πολύβ.12,25 d, 3· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν δίαιταν : Γαλ.Θρασ.24 **διαιτητικὸς ἰατρός·** ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **διαιτητική** βλ. λ.· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς διαιτησίαν ἢ διαιτητήν, ἢ ὁ ἁρμόδιος εἰς διαιτητήν : **διαιτητικὴ ἀπόφασις - ρήτρα, - διαιτητικὸν δικαστήριον·** **3)** μτγν. **διαιτητικὸς λόγος** ὁ ἐπιδεχόμενος δίαιταν βλ.λ.8) ἤτοι ἔρευναν, κρίσιν : Στράβ.10,2,24 **ἀπολείπεταί τις λόγος ἡμῖν διαιτητικὸς περὶ αὐτῶν·** **4)** πάπ. τὸ οὐδ. **διαιτητικόν** ὡς οὐσ. ἡ κρίσις, ἡ ἀπόφασις διαιτητοῦ.

διαιτητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ διαιτησίας : **τὸ ζήτημα θὰ λυθῇ διαιτητικῶς.**

διαιτητόν γλωσσ. « ἡ ἀπόφασις ».

διαιτητός Ἡσ. « ὁ μὴ κατὰ κλῆρον δικαστής ».

διαιτολόγιον (τὸ) νεώτ. πρόγραμμα διαίτης· || βιβλίον ἐν ᾧ καταγράφονται δίαιται διὰ διαφόρους ἀσθενείας.

διαιτός Ἡσ. « κριτής ».

διαιτοχορηγία (ἡ) πάπ. ἡ χορήγησις, παροχὴ τῶν πρὸς δίαιταν, διατροφὴν ἀναγκαίων, σίτισις : Πάπ. **ἡ τῶν ἀρρώστων.. διαιτοχορηγία.**

δίαιτρον Ἡσ. « δίοπτρον διαφανές ».

διαιτῶ-άω κ. ἰών. **-έω** κ. μσν. κ. νεώτ., παρατ. **διῄτων** κ. (ΑΒ 91) **ἐδιαίτων** κ. (ἐν συνθέσει) **ἐδιῄτων,** μέλλ. **διαιτήσω,** ἀόρ. α΄ **διῄτησα** κ. (ἐν συνθέσει) **ἐδιῄτησα,** δωρ. **διαίτασα,** παρακ. **δεδιῄτηκα,** ὑπερσ. **ἐδεδιῃτήκειν,** μέσ. κ. παθ. **διαιτῶμαι-άομαι,** παρατ. **διῃτώμην,** μτγν. **ἐδιῃτώμην,** ἰων. **διαιτώμην,** μτχ. ἰων. **διαιτεύμενος,** μέσ. μέλλ **διαιτήσομαι,** παθ. ἀόρ. **διῃτήθην,** κ. ἰών. **διαιτήθην,** παρακ. **δεδιῄτημαι** κ. μτγν. **διῄτημαι** τρέφω τινά, κατὰ ὡρισμένον κανόνων τρόπον, ὑποβάλλω εἰς δίαιταν : Ἱππ.Ἀφορ.1,7, Ἐπιδ.3,9 **ἀλλ ἣν κατὰ ποτὸν διαιτᾶν ὡς ἤθελες,** Πλούτ.Κάτ Πρεσβ.23 **2)** κ. νεώτ μέσ. κ. παθ. ἀκολουθῶ δίαιτάν τινα διάγω, διαβιῶ κατά τινα τρόπον : Θουκ.1,6 **τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον,** αὐτ.2,39, Πλάτ.Πολ. 372 Α **σκεφώμεθα τίνα τρόπον διαιτήσονται οἱ οὕτω παρεσκευασμένοι,** Ἡρωδιαν.5,2,14, **- διαιτῶμαι λιτῶς - ἀνεπαρκῶς - πολυτελῶς·** || εἰδ. φρ. **διαιτῶμαί τι εἴς τινα** διατελῶ τηρῶν, ἀπονέμων, ἐφαρμόζων : Θουκ.7,77 **πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιῄτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους δίκαια·** **3)** κ νεωτ. μέσ. κ. παθ. μετ᾽ ἐμπροθ. προσδ. ἐν, παρά τινι, εἰς, κ. μετ᾽ ἐπιρρ. διαβιῶ, ζῶ ἔν τινι τόπῳ διέρχομαί που τὸν χρόνον μου : Ἡρ.1,120 **καί μιν ἐπ᾽ ἀγροῦ διαιτώμενον,** Σοφ.ΟΚ 769, Λυσ.1,9 **ἐγὼ μὲν ἄνω διῃτώμην** (ἔμενα εἰς τὸ ἄνω πάτωμα) **αἱ δὲ γυναῖκες κάτω,** Αἰν.Τακτ.11,3 **διαιτᾶσθαι ἐν Πύργῳ, - διαιτᾶται εἰς τὰς ὄχθας τῶν λιμνῶν - ἐντός τῶν δασῶν - ἐν τῇ θαλάσσῃ - ἐπὶ τῶν ὀρέων** κλπ. **4)** εἶμαι διαιτητὴς ἢ γεν. κριτής, κρίνω, δικάζω ὡς διαιτητής, ἀποφασίζω, ὁρίζω : Ἰσαῖ.2,29, Δημ.541 **οὗτος διαιτῶν ἡμῖν ὁ Στράτων·** || ὁμ. μετ᾽ ἀπαρφ. : αὐτ.2,31 **διῄτησαν ἡμᾶς ἀποστῆναι·** || μετὰ συστοιχ.αἰτ : Ἀριστλ. Ἀθ.53,5 **διανέμουσιν αὐτοῖς τὰς διαίτας καὶ ἐπικληροῦσιν ἃς ἕκαστος διαιτήσει·** **5)** ὁμ. μετ᾽ αἰτ. πράγμ καθορίζω καθιστῶ τι δῆλον, ἀποδεικνύω (δ. ἑρμ ἐκτελῶ, τελειώνω· πρβλ. Ἡσ. « διαιτεῖν· διατρέχειν, διανύειν », διορθ. διῄττειν) : Πίνδ. Π 9,68 **κεῖνο κεῖν᾽ ἆμαρ διαίτασεν·** **6)** μτγν. ὁμ. μετ᾽ αἰτ πράγμ ἐρευνῶ, ἐξετάζω, ἐξακριβῶ : Στράβ.2,2,1 **οὐκ ἄτοπον οὖν ἔνια καὶ τῶν ὑπὸ τούτου λεγομένων διαιτῆσαι,** αὐτ.2,3,8· || ὁθ. μετ᾽ αἰτ. προσ. κρίνω, ἀσκῶ, κάμνω κριτικήν τινος : Στράβ.1,2,1 **ἀλλὰ τοὺς μὲν πολλοὺς ἐᾶν, οἷς μηδὲ ἀκολουθεῖν ἄξιον, ἐκείνους δὲ διαιτᾶν, οὓς ἐν τοῖς πλείστοις κατωρθωκότας ἴσμεν,** αὐτ.2,1,39· **7)** ὁμ. μετ᾽ αἰτ. πράγμ. διευθύνω, κυβερνῶ : Πίνδ Ο 9,66 **πόλιν δ᾽ ὤπασεν λαόν τε διαιτᾶν·** || μτγν. κ. ἀπολ. : Φιλόδ.Θε. α΄ 22· **8)** μτγν. ὁμ. μετ᾽ αἰτ. πράγμ κανονίζω τι, ρυθμίζω, τακτοποιῶ : Λουκ Τόξ.23 **ἧκον εὐθὺς διαιτῶντες τὰ ἐκ τῶν διαθηκῶν·** || μετριάζω, περιστέλλω : Ἡλιόδ.3,10· **9)** μτγν. διαλλάσσω, συμφιλιώνω : Ἀππ.Ἐμφ. Πολ.5,93 **Ὀκταουία οὖν ἐχώρει πρὸς Καίσαρα, διαιτήσουσα αὐτοῖς·** || μσν. μτφ. **διαιτῶ τὴν μάχην** καταπαύω τὴν μάχην : Ἀνν.Κομν.II,310 D **τῆς νυκτὸς αὐτῆς διαιτησάσης τὴν μάχην.**

διαιτῶ-έω (1) ἰων τ. τοῦ διαιτῶ-άω : Ἱππ 605,17.

διαιτῶ-έω (2) μτγν. κάμπτω τινὰ διὰ παρακλήσεων, ἱκεσιῶν καὶ παθ. κάμπτομαι δι᾽ ἱκεσιῶν : ΠΔ Ἰουδ.8,16 **ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς ἀπειληθῆναι, οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαιτηθῆναι.**

διαίτωμα-ατος (τὸ) Ἐπιγρ. δίαιτα, διαιτησία λύσις διαφορᾶς διὰ διαιτητῶν : Ἐπιγρ.Δελφ. **κριθῆμεν ἐν διαιτώ[ματι τῶι Μάκω]νος Λαρισαίου.**

διαιωνίζω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **διαιωνιῶ,** νεώτ. κ. δημ. (θά) **-ίσω,** παθ.ἀόρ. δημ. **-ίσθηκα** διατηρῶ τι εἰς αἰῶνας, καθιστῶ τι αἰώνιον, διαρκές, ἀτελεύτητον : Φίλ.2,318 **τοῦ διαιωνίσαι τὸ γένος συνέρχονται γυναιξίν·** || νεώτ. εἰδ. καθιστῶ ζήτημά τι διαρκές, ἀναβάλλω ἐπὶ μακρὸν τὴν λύσιν αὐτοῦ, ἀφήνω ἄλυτον : **διαιωνίσθη ἡ δίκη·** **2)** μτγν. ἀμτβ. διαρκῶ αἰωνίως, ἀτελευτήτως, εἶμαι αἰώνιος· Σουΐδ. « διαιωνιεῖ, δι᾽ αἰῶνος παραμενεῖ » : Φίλ.2,190, Ἰω.Χρυσ.Ὁμ.5,293 **μακαρίαν ἐκείνην καὶ διαιωνίζουσαν ζωήν,** Μηναῖ. 1,4, Ὠδ.5 Θεοτ. **σκότους με ῥῦσαι διαιωνίζοντος.**

διαιώνιος-α-ον, μτγν. θηλ. **-ος** ἐπιτατ. τ. τοῦ αἰώνιος βλ.λ., ὁ διαρκῶν αἰωνίως, ἀτελευτήτως Πλάτ.Τίμ 39 Ε **πρὸς τὴν τῆς διαιωνίας μίμησιν φύσεως,** Ἰουλ.Λόγ.4,144 C **μετὰ τοῦ διαιωνίου.**

διαιώνισις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **διαιωνισμός** βλ.λ., δημ. **διαιώνιση** ἡ δι᾽ ὅλου τοῦ χρόνου, εἰς τοὺς αἰῶνας διατήρησις, τὸ ἀτελεύτητον : **ἡ ἀναπαραγωγὴ εἶναι τὸ μέσον διαιωνίσεως τῶν εἰδῶν** || εἰδ. κ. δημ. ἡ ἐπὶ μακρὸν ἢ ἐπ᾽ ἄπειρον ἀναβολὴ τῆς λύσεως ζητήματός τινος : **διαιώνισις δίκης.**

διαιωνισμός (ὁ) νεώτ. ἡ διαιώνισις βλ.λ.

διαιωνίως ἐπίρρ. μτγν. δι᾽ ὅλου τοῦ χρόνου, διαρκῶς, αἰωνίως : Πρόκλ.Θεολ.Πλάτ.5,37.

διαιωροῦμαι-έομαι κινοῦμαι ὡς ἐν αἰώρᾳ, κυμαίνομαι μετέωρος, κρέμαμαι εἰς τὸ κενόν : Πλάτ. Τίμ.78 Ε **τὸ πῦρ.. διαιωρούμενον.**

διακαής-οῦς-ές κ. νεώτ. διακαιόμενος, διάπυρος, καθ᾽ ὑπερβολὴν θερμός, καίων : Θεόφρ. Ἀν.21 **ἀέρα παχὺν καὶ διακαῆ,** Λουκ.Ἀνάχ.16 **πάντα καταφλέγοντος καὶ τὸν ἀέρα ξηρὸν καὶ διακαῆ τιθέντος,** Γολ.10,351· || ὁμ. μτφ. : Λουκ. Οἰκ.31 **ὑστάτη δὲ ἡ Μήδεια γέγραπται τῷ ζήλῳ διακαής·** || νεώτ. ὁμ. μτφ. ἐπὶ συναισθημάτων, θερμός, ἔντονος, σφοδρός, ἀκράτητος, ἀκατανίκητος : **διακαὴς ἐπιθυμία - πόθος - ἔρως.**

διακαθαίρω κ. μσν., μέλλ. **διακαθαρῶ,** Ἐπιγρ μτχ. ἀορ. **διακαθάρας,** μτγν. παθ. ἀόρ. **διεκαθάρθην,** μσν. ἀπαρφ. παθ. παρακ. **διακεκαθάρθαι** καθαρίζω τι ἐντελῶς : Ἀριστφ.Ἐκκλ.847 **τὰ τῶν γυναικῶν διακαθαίρει τρύβλια·** || μέσ. καθαρίζω τι τῶν ἐμῶν : Πλάτ.Νόμ.735 C **ἂν τις τὰ ὑπάρχοντα μὴ διακαθαίρηται·** || κ. μσν. ὁμ. μτφ. ἀποκαθαίρω, ἐξαγνίζω : Πλάτ.Πολ.399 Ε, Ἰάμβλ Μαθ.Ἐπίστ.16 (φιλοσοφία) **τέχνας διακαθαίρει,** Προκ.Γότθ.1,4· || ὁμ. ἐπὶ συγγράμματος, λόγου, κειμένου, διακριβῶ, ἐπεξεργάζομαι τελικῶς ἀποκαθαίρων· Πολυδ.6,33 : Φώτ.Βιβλ.491,5 **ἑκάτερον λόγον ἐν τύποις καταληφθῆναι ἀλλὰ μὴ πρὸς ἔκδοσιν διακεκαθάρθαι·** **2)** ἐπὶ δένδρων, κλαδεύω : Θεόφρ.Φ) 2,7,2, Φίλ.2,207

διακαθαίρωσις-εως (ἡ) μτγν. διακάθαρσις βλ.λ. : Χρυσ.7,11,32 **τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς καμίνων καὶ ἑτέρων ἀναθυμιάσεως διακαθαίρωσιν.**

διακαθαρίζω μτγν., μέλλ. **διακαθαριῶ** διακαθαίρω βλ.λ., ξεκαθαρίζω : ΚΔ Ματθ.3,12 **καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ.**

διακάθαρσις-εως (ἡ) ἡ ἐντελὴς κάθαρσις, καθάρισις : Πλάτ.Νόμ.735 D **πολλῶν οὐσῶν τῶν διακαθάρσεων αἱ μὲν ῥᾴους εἰσίν, αἱ δὲ χαλεπώτεραι** **2)** ἐπὶ δένδρων, ἡ κλάδευσις : Θεόφρ. Φ) 2,7,2, αὐτ.Φ Αἰτ.2,12,6.

διακαθέζομαι μτγν., μέσ. ἐπὶ στρατοῦ, λαμβάνω, κατέχω θέσιν τινά : Ἰώσ.Π) 1,15,6 **διεκαθέζοντο ἐπὶ τῶν ὀρῶν παραφυλάσσοντες·** **2)** κάθημαι κατὰ χώραν, λαμβάνω τὴν θέσιν μου : Πλούτ.Ἠθ. 412 F **ὡς οὖν ἀνεμίχθημεν διακαθεζόμενοι** (λαμβάνοντες ἕκαστος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θέσιν).

διακάθημαι μτγν. ἐπὶ στρατοῦ, διακαθέζομαι βλ.λ., κατέχω θέσιν τινά : Ἰώσ.ΑΙ 14,16,1 **διεκάθηντο πρὸς τῷ βορείῳ τείχει·** 2) ἐπὶ τῶν πτηνῶν, ἐπικάθημαι, καθίζω : Πλούτ.Κικ.47 **τῶν δὲ κοράκων οἱ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τῆς θυρίδος διεκάθηντο.**

διακαθιζάνω κάθημαι κατὰ μέρος, καθίζω χωριστά : ΠΔ Δευτ.23,13 **καὶ ἔσται ὅταν διακαθιζάνῃς ἔξω·** 2) μτφ. ἐπὶ τῆς διανοίας, ἀφίσταμαι : Φίλ.1,72 **διακαθιζάνει ὁ νοῦς.**

διακαθίζω καθίζω τινὰ ἰδιαιτέρως, χωριστὰ ἀπὸ ἄλλων : Ξεν.Οἰκ.6,6 **εἰ πολεμίων εἰς τὴν χώραν ἰόντων διακαθίσας τις τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς τεχνίτας·** 2) ἀμτβ. ἁ. διακαθιζάνω βλ.λ., κάθημαι κατὰ μέρος, χωριστά : ΠΔ Βασ.2,1,1 **καὶ διεκάθισαν ἐπὶ Ῥαββάθ.**

διακαινήσιμος (ἑβδομὰς) (ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἁ. **ἑβδομὰς διακαινησίμου** ἡ ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ ἑβδομάς.

διακαίνησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ ὁλοκλήρου ἀνακαίνισις, ξεκαινούργεμα.

διακαινίζομαι πάπ. ἐγχειρίζω, παραδίδω, παραχωρῶ ἢ ἐγκαταλείπω, καταλείπω ἕρμαιον : Πάπ. **τὰ ἱερὰ τοῖς βαρβάροις .. διακαινίσασθαι.**

διακαίνω γλωσσ. ἐξολοθρεύω.

διακαίω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. διακαύσω, ἀόρ. διέκαυσα, παθ. παρακ. διακέκαυμαι καίω ἐντελῶς, εἰς ὑπερβολὴν θερμαίνω : Ἡρ.2,26 **αἴτιος δὲ ὡυτὸς** (ὁ ἥλιος) **διακαίων τὴν διέξοδον αὐτῷ,** Ἀριστλ.Προβλ.906 b, 13 **γῆ διάθερμος καὶ διακεκαυμένη,** Μηναῖ.8,12, Συναξ. **ὡς εἶναι αὐτοὺς οὐκ εἰς διακεκαυμένον καὶ πυρφόρον, ἀλλ᾽ εἰς δροσοβόλον χωρίον·** ‖ μτγν. κ. νεώτ. **διακεκαυμένη ζώνη** ἡ περὶ τὸν ἰσημερινὸν ἐκτεινομένη ἑκατέρωθεν μέχρι τῶν δύο τροπικῶν, διάθερμος οὖσα : Στράβ.2,1,13· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, καίω, ἡλιοκαίω : Λουκ.Ἡρακλ.1 **ῥυσὸς τὸ δέρμα καὶ διακεκαυμένος εἰς τὸ μελάντατον·** 2) μτγν. μτφ. ἐπὶ ψυχικοῦ πάθους, οἷον ὀργῆς, φλογίζω : Ἰώσ. ΑΙ 11,6,9 **διακεκαυμένον ὑπὸ ὀργῆς πρόσωπον·** 3) μτγν. κ. νεώτ., μτφ. συνήθ. τὸ μέσ. διακαίομαι ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν οἷον ὀργῆς, ἐπιθυμίας, ἔρωτος, φιλοδοξίας κτλ., διαφλέγω, φλογίζω, ἐξάπτω, ἐρεθίζω, διεγείρω τινά : Πλούτ.Θησ.6 **τὸν δὲ πάλαι μὲν .. λεληθότως διέκαιεν ἡ δόξα τῆς Ἡρακλέους ἀρετῆς,** Λουκ.Μὴ Πιστ.Διαβ.14,- **διακαίεται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας·** ‖ μτγν.ὁμ. μετὰ συστοιχ.αἰτ. : Θεόπομπ.Ἱστ.300 **διακαίω φιλοτιμίαν·** 4) καυτηριάζω : Ἱππ.Ἄρθρ.11 **διακαίειν ἐς τὸ πέρην,** Γεωπ. 17,20,4 **διακαίειν καυτῆρι τὸ πρόσωπον**

διακαλαμάσαρκες Ἡσ. κατὰ διόρθ **διακαλαμόσαρκες** ἢ **διακαλαμόσαρκοι** βλ.λ.

διακαλαμόσαρκοι ἐπίθ. ἐρίφων· Ἡσ. « παρὰ Ῥοδίοις ἔριφοι οὕτως εἴρηνται ἐν νόμῳ τινί, οἱ τὴν καλάμην τῶν σπερμάτων ἐπιβεβοσκημένοι ».

διακαλινδῶ Ἐπιγρ., ἀόρ. διεκάλισα διακυλινδῶ, μεταφέρω τι τῇ βοηθείᾳ κυλίνδρου ἢ τροχοῦ : Ἐπιγρ. μισθωτοῖς τοῖς **διακαλίσασι τὰ ξύλα.**

διακαλινδῶ-έω δ.τ. τοῦ **διακαλίνδω** βλ.λ.

διακάλισις-εως, ἰων. -ιας (ἡ) Ἐπιγρ. μεταφορά, μετακόμισις τῇ βοηθείᾳ κυλίνδρων ἢ τροχῶν.

διακαλλύνω μτγν. καθωραΐζω, καταστολίζω, διακοσμῶ : Θεοδώρητ.4,748 **ἐξ ἧς ἀρυσάμενος τοὺς οἰκείους διεκάλλυνε λόγους.**

διακαλλωπίζω Ἡσ. καλλωπίζω, ὡραΐζω καθ᾽ ὑπερβολήν, κατακοσμῶ· Ἡσ. « πρόσωπον· ἢ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ πλοίου· ἡ στολὴ διακεκαλλωπισμένη τὰς ὄφεις, ἢ ἐπικαλύπτουσα ».

διακαλοκαγαθίζομαι μτγν. διαγωνίζομαι, ἁμιλλῶμαι πρός τινα εἰς τὴν ἀρετήν, τὴν καλοκαγαθίαν : Διογ.π.Στοβ.Ἀνθολ.3,4,11 **Διογένης ἔλεγε διαπαλαίοντας μὲν πολλοὺς ὁρᾶν καὶ διατρέχοντας, διακαλοκαγαθιζομένους δὲ οὔ.**

διακαλοῦμαι-έομαι καλῶ πανταχόθεν : Σοφ. Ἰχν.167 **κυνορτικὸν σύριγμα διακαλοῦμαι.**

διακάλπη (ἡ) νεώτ. γένος **πτεριδοειδῶν φυτῶν.**

διακάλυμμα-ατος (τὸ) μτγν. κάλυμμα διὰ μέσου τινὸς ἢ καθ᾽ ὁλοκληρίαν : Μεθόδ.Συμ.κ.Ἄνν. 396 D **σήμερον ὅπερ διακαλύμματος ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν .. κατοπτριζόμεθα.**

διακαλύπτω μτγν., μέσ. ἀόρ. **-υφάμην,** παθ. μέλλ. **-υφθήσομαι** ἀποκαλύπτω, φανερώνω, ξεσκεπάζω : Δημ.155 **εἰ δέ τι πταίσει, τότ᾽ ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται ταῦτα,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,54 **διεκάλυψεν αὐτῶν τὰ βουλεύματα,** Πλούτ.Ἀλέξ.17· 2) μτγν. τὸ μέσ. ἐπὶ ἐνδύματος, ἀφαιρῶ ἢ ἀνασηκώνω : Αἰλ.ΠΙ 5,19 **διακαλυψάμενος τὸ ἱμάτιον.**

διακάμπτω μτγν., ἀόρ. διέκαμψα κάμπτω, λυγίζω ἢ στρέφω τι πρὸς διαφόρους διευθύνσεις, κ. ἀμτβ. κάμπτω, λυγίζω, κλίνω, σκύβω : ΠΔΒασ.4,4,34 **καὶ ἔθηκε τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ.. καὶ διέκαμψεν ἐπ᾽ αὐτόν·** 2) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὁδόν, κάμνω καμπήν, στροφήν : Ἐπιφ.1,503 C **ὅθεν διακάμψας πάλιν τῆς ὁδοῦ ἐπιλάθοιτο.**

διακαμπυλῶ-όω κάμπτω, κυρτῶ, λυγίζω· Σουΐδ. « διερικνοῦντο, διεκαμπυλοῦντο ».

διάκαμψις-εως (ἡ) κάμψις, λύγισμα τοῦ σώματος, εἰδ. ἐν τῇ γυμναστικῇ : Ἀρχιγ. π.Ἀετ.12,1.

διακανάζω δ. τ. τοῦ **διακανάσσω** βλ.λ.

διακανάσσω μ. ὁ ἀόρ. διεκάναξα μετ᾽ αἰτ. ἐπὶ ποτοῦ, διέρχομαι, διαρρέω μετὰ κλωγμοῦ : Εὐρ. Κύκλ.157 **μῶν τὸν λάρυγγα διεκάναξέ σου καλῶς;**

διάκανθα (ἡ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** φυτοφάγων ἐντόμων.

διάκανθος (ὁ) νεώτ. διάκανθα βλ.λ.

διακανονίζω νεώτ. κανονίζω τι ἐντελῶς, διευθετῶ, τακτοποιῶ : **τὸ ζήτημα διεκανονίσθη.**

διακανόνισις-εως (ἡ) νεώτ. ἐντελὴς τακτοποίησις, διευθέτησις : **ἡ διακανόνισις τῆς ὑποθέσεως.**

διακανονισμός (ὁ) νεώτ. ἡ διακανόνισις βλ.λ.

διακαπηλεύω μτγν. κ. μσν., παθ. ἀόρ. **διεκαπηλεύθην** εἶμαι μεταπράτης, μεταπωλῶ, πωλῶ λιανικῶς ὡς οἱ κάπηλοι : Δίων Χρ.1,232 **οὐκ ὀλίγων δὲ καπήλων διακαπηλευόντων ὅ τι ἂν τύχῃ ἕκαστος·** ‖ μσν. μτφ. ἐξευτελίζω κ. παθ. ἐξευτελίζομαι, ἐκπίπτω : Κίνναμ.Ἱστ.5,127 C **ἡ Ῥώμης ἀρχὴ βαρβάρους .. διεκαπηλεύθη.**

διακαπνίζω μτγν. κ. μσν. κατακαπνίζω, καπνίζω τι ἐντελῶς κ. ἀμτβ. καπνίζω, ἀναπέμπω καπνούς : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.25,25 **εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἅπερ φορεῖ, διεκάπνισε·** ‖ μτφ. στενοχωρῶ, πνίγω κ. τὸ παθ. κ. μέσ. στενοχωροῦμαι, οἱονεὶ ὑπὸ καπνοῦ πνίγομαι : Ἰω.Χρυσ.7,559 **οἱ μὲν διὰ μέτρα τῆς γῆς διακαπνίζονται.**

διακαραδοκῶ-έω μτγν. διατελῶ ἐν ἀναμονῇ, περιμένω ἀνησύχως : Δίφιλ.35 **τὴν νύκτ᾽ ἐκείνην διεκαραδόκησεν,** Πλούτ.Ἀντ.56 **ἐκέλευε Κλεοπάτραν πλεῖν ἐπ᾽ Αἰγύπτου κἀκεῖ διακαραδοκεῖν τὸν πόλεμον.**

διακάρδιος-ον μτγν. ὁ διαπερῶν **τὴν καρδίαν** : Ἰώσ.ΙΑ 19,8,2 **διακάρδιον ἔσχεν ὀδύνην.**

διακαρποῦμαι-όομαι ἀρχ. λεξ. ἀποδρέπομαι, ἀπολαύω τῶν καρπῶν τινος.

διακαρπῶ-έω δ.γρ. τοῦ **δικαρπῶ-έω** : Θεόφρ.Φ Αἰτ.1,13,9.

διακαρτέρησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ μέχρι τέλους ἐγκαρτέρησις, ὑπομονή : Μαρῖν.Πρόκλ.26.

διακαρτερῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. καρτερῶ μέχρι τέλους, ἐγκαρτερῶ, ἐμμένω, ὑπομένω : Ἡρ.7, 107 **διεκαρτέρεε ἐς τὸ ἔσχατον,** αὐτ.3,52, Λυκοῦργ. 85 **διακαρτερεῖν εἰς τὴν πατρίδα** (ὑπομένειν καρτερικῶς χάριν τῆς πατρίδος), Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,27 **τῇ μὲν ἑτέρᾳ τῶν ἡμερῶν μέτρια σιτία προσφερομένους, τῇ δὲ ἑτέρᾳ διακαρτεροῦντας** (ὑπομένοντας τὴν νηστείαν, ἀσιτίαν), Διογ.Λ 9,43, Μηναῖ.7,21

Συναξ. **τεσσαράκοντα ἔτη διεκαρτέρησαν**· || μετὰ καρτερίας ἐμμένω : Ξεν.Ἑλλ.7,2,1 **ὅμως δὲ διεκαρτέρουν ἐν τῇ συμμαχίᾳ**· || ὁμ. μτ. μτχ. : Ξεν.Ἑλλ. 7,4,8 **ἐὰν διακαρτερῶμεν πολεμοῦντες**, Πλούτ. Σερτ.7· || μτχ.ἀπαρφ. ἐπιμένω :'Αριστλ.Ρητ.1377 a, 4 **διακαρτερῶ μὴ λέγειν τἀληθῆ**· || μετ' αἰτ. φέρω τι μεθ' ὑπομονῆς, καρτερικῶς : Πολύβ.37,3,4.

διακαταβάλλω μσν. ἀθετῶ, καταλύω, ἀνατρέχω πλήρως : Λεων.Σοφ.265 (ἔ.Μί.) **ὡς δῆθεν τὰ Ὠριγένους διακαταβαλεῖν** (δ.γρ. διακαταλοβεῖν).

διακαταδαρθάνω ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ ἐπικαταδαρθάνω βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.687 C.

διακαταλαμβάνω μσν. καταλαμβάνω ἐξ ὁλοκλήρου, ὅθ. πλήρως ἐννοῶ : Λέων Σοφ.265.

διακαταπονῶ-έω· μτγν. λίαν ταράττω, λυπῶ, στενοχωρῶ, ἀνιῶ : Χρυσ.6,914,32 **μὴ παραιτοῦ πάλιν διακαταπονούμενον.**

διακατάσχεσις-εως (ἡ) μτγν. νομ. ἡ διακατοχὴ βλ.λ., τὸ ἐξ ὁλοκλήρου κατέχειν : Ἰουστ.230 C.

διακαταχρῶμαι-άομαι μτγν. ποιοῦμαι ὑπέρμετρον χρῆσιν, κατάχρησιν : Δίων Κ 61,14 διεκατεχρήσατο ἑαυτὴν (ἐσφαλμ.ἀνάγν. ἀντὶ διεχρήσατο).

διακατελέγχομαι μτγν. μέσ. ἐντελῶς ἀναιρῶ, ἀνασκευάζω : ΚΔ Πράξ.18,28· **εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ.**

διακατέχω μτγν., πάπ. κ. νεώτ. κατέχω στερεῶς, κρατῶ ἀσφαλῶς : Ἀπολλ.Κιτ.1, Ροῦφ.'Ανατ.4· || εἰδ. κρατῶ, ἔχω τι ἐν τῷ στόματι : Ἡρακλ. Ταραντ.π.Γαλ.12,958, Ἀλέξ.Τράλλ.7,334 **ἀνάπλαττε καταπότια καὶ χρῶ ὑποβαλὼν τῇ γλώττῃ καὶ ποίει διακατέχειν**· **2)** ἀναστέλλω, ἐμποδίζω, ἀναχαιτίζω τι, συγκρατῶ τι : Πολύβ.2,51,2 **τοῦ δύνασθαι διακατέχειν τὰς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλέων ἐπιβολάς**· **3)** κ. πάπ. κ. νεώτ. ἔχω, λαμβάνω, διατηρῶ ὑπὸ τὴν κατοχήν μου, κ. νέμομαι : Στράβ. 9,428 **οὗτοι δὲ τὴν Οἴτην διακατεῖχον**, Σουΐδ.ἐν λ. **ἀνερίναστος**· || κ. νεώτ. ὁμ. ἐπὶ ἀρχῆς, ἐξουσίας : Πολύβ.2,70,3 **διακατέσχεν ἂν τὴν ἀρχήν**, Ψηφ.π.Ἰωσ.ΙΑ 14,10,4 **διακατέχειν ἱερωσύνην**· || **διακατέχειν ἐπαρχίαν** διοικεῖν. εἶναί τινα ἄρχοντα, διοικητὴν ἐπαρχίας (provinciam obtinere)· || εἰδ. ἐπὶ ἀρχηγοῦ σχολῆς, διευθύνω, εἶμαι ἀρχηγός : Φιλόδ.'Ακαδ.100 M (σχολὴν) **δύ' ἔτη διακατέχειν**· **4)** κατοικῶ, διαμένω κατέχων : Πολύβ.2,17,5 **τὰ δὲ πρὸς τὸν Ἀδρίαν ἤδη προσήκοντα γένος ἄλλο.. διακατέσχε**, Πάπ. **βούλομαι μισθώσασθαι εἰς ὅσον διακατέχω χρόνον μέρος** οἰκίας· || ὁμ. ἐπὶ ἀγροῦ, νέμομαι **ἐκ** μισθώσεως : Πάπ **ἔσχον ὑπὲρ φόρου τοῦ ἐμοῦ χωρίου, οὗ διακατέχεις**· **5)** καταλαμβάνω, κυριεύω καὶ κρατῶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου · ΠΔ Ἰουδ.4,7 διακατασχεῖν τὰς **ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς**, Διόδ.Σ 14,32 **τοῖς ξενικοῖς ὅπλοις διακατεῖχον τὴν πόλιν** || πάπ. κατακρατῶ, ὑπεξαιρῶ τ. : Πάπ. **φάσκοντες διακατέχειν με τὸ χρυσίον** **6)** κρατῶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατηρῶ : Διόδ.Σ 15,82 **ἔσπευδον . διακατέχειν τὸν πρὸς Ἠλείους πόλεμον.**

διακάτιοι-αι-α Ἐπιγρ. (Τεγέας) διακόσιοι.

διακατοχή (ἡ) Ἐπιγρ. πάπ., μσν. κ. νεώτ. κτῆσις κατοχὴ ἐντελής, κατοχὴ καὶ νομή, Ἐπιγρ., Λέων Διακ.38,17 **τὴν τῶν ὅλων ἀρχὴν καὶ διακατοχήν**· **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἰδ. νομ. ἡ κατοχὴ κ. νομὴ πράγματός τινος, οὗτινος ἡ κυριότης ἀνήκει ἄλλῳ· || εἰδ. ἐν τῷ Ἑλληνορρωμ. δικαίῳ, ἡ προσωρινὴ κατοχὴ καὶ ἡ νομὴ τῆς κληρονομίας, διδομένη ὑπὸ τοῦ πραίτωρος εἰς τὸν κατὰ τεκμήριον κληρονόμον κατόπιν αἰτήσεώς του (bonorum possessio)· || μσν. ἡ κληρονομία : Γλωσσ. εἰς Βασιλικ.

διακάτοχος (ὁ) γλωσσ., πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τι ὑπὸ τὴν διακατοχήν του βλ.λ., ὁ διακατέχων καὶ νεμόμενός τι : Πάπ. **παραπέμπειν ἐπὶ κληρονόμους καὶ διαδόχους καὶ διακατόχους.**

διακαυλίζω ἀποκτῶ καυλόν : Θεόφρ.ΦΙ 7,2,4 **πρὸ τοῦ διακαυλίσαι** (ἀλλὰ διορθ. διακαυλῆσαι).

διακαυλῶ-έω αὐξάνομαι μέχρι καυλοῦ, ἀποκτῶ καυλόν, κάμνω καυλόν, στέλεχος, πρέμνον, κορμόν : Θεόφρ.ΦΑΙτ.2,12,4 **ἅπαντα γὰρ ἀποδενδροῦται τῇ ὄψει διακαυλήσαντα.**

διάκαυμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑπερβολικὸς καύσων, πολλὴ κάψα : ΑΠ 6,291 **ἣν ὀλοοῦ διάκαυμα φύγω πυρὸς** (δ.γρ. διὰ καῦμα ἢ διὰ κῦμα) || μσν. τόπος διακεκαυμένος : Θεοφύλ.Σ 189 B **διάκαυμα λίαν ἀοίκητον** (διόρθ. διὰ κοῦμα).

διακαυνιάζω διὰ κλήρου ὁρίζω : Ἀριστφ.Εἰρ 1081 **ἢ διακαυνιάσαι πότεροι κλαυσούμεθα.**

διάκαυσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διακαίω βλ.λ., ἀποτέλεσμα καύσεως : Πλούτ.'Ηθ.892B **τῶν Πυθαγορείων οἱ μὲν ἔφασαν ἀστέρος εἶναι διάκαυσιν** (ὁ γαλαξίας)· **2)** εἰδ. ἰατρ. καυτηρίασις, χρῆσις καυτηρίου : Ἱππ Ἄρθρ.40 **ἡ πέρην διάκαυσις**· **3)** διάκαυμα βλ.λ. : Σχόλ.Ἰλ.Χ 31 **ἀέρος διάκαυσις**· **4)** νεώτ. εἶδος ἀσθενείας τοῦ ξύλου, ἐξ ἧς τοῦτο σήπεται.

διακαυστικός-ή-όν νεώτ. ὁ διακαίων, ὁ καθ' ὑπερβολὴν καυστικός, ὁ κατάλληλος, ἐπιτήδειος εἰς διάκαυσιν, καυτηρίασιν : **διακαυστικοὶ φακοὶ** φακοὶ δι' ὧν καυτηριάζονται ἕλκη διὰ τῆς συγκεντρώσεως ἐπ' αὐτῶν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

διακαῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. διαπύρως, μέχρι διακαύσεως : Ἀλκίφρ.1,27, Ἀνων.Β.Χρυσ.8, 358,20 **διακαῶς πυρεταίνων**· **2)** μτφ. κ. νεώτ. σφοδρῶς, ἀκρατήτως, ἀκατανικήτως : Ἰωσ.Γενέσ. 40 A **ζήλῳ τῆς πρὸς Χριστὸν ἀγαπήσεως διακαῶς ἐκεκίνητο**, - **διακαῶς ἐπιθυμῶ** - **ποθῶ.**

διακεάζω μ. **ἐν** τμήσει, παθ. ἀόρ. **διακεάσθην** κόπτω εἰς δύο, σχίζω : Ὀδ.Ο 322 **πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι**, Ἀπολλ.Ρ 4,1267 **διὰ δὴ πάλαι ἤδε κεάσθη νηῦς.**

διακεδάννυμι μτγν. (ἐν τμήσει) διασπείρω, διασκορπίζω : Ἀπολλ.Ρ 2,1126 **διὰ δούρατα πάντ' ἐκέδασσαν**· || ἀποβάλλω, χύνω ἐκτός : Νίκ.'Αλεξ.458.

διάκειμαι κ. μσν. κ. νεώτ., γ' ἑν. ὑποτ. διάκηται, ἀπαρφ. **διακεῖσθαι**, παρατ. διεκείμην, μέλλ. **διακείσομαι** κυρίως ὡς παθ. τοῦ διατίθημι βλ.λ., κεῖμαι κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τινός, ἔχω τοποθετηθῆ, διευθετηθῆ ἐπί τινος ἢ κ. ἁπλῶς κεῖμαι : Φιλόστρ.'Απολλ.Γυμν.5 **διέκειτο μὲν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ ἱερά**, Ἡρωδιαν.4,8,19 **ὄργανα πανταχοῦ διακείμενα ποικίλον ἦχον εἰργάζετο**, Πρίσκ.168,1 **φρουρίου κατὰ τὴν ἑτέραν ὄχθην διακειμένου**· || πάπ. ἐπὶ στρατεύματος, κατέχω ὡρισμένην θέσιν, εἶμαι ἐστρατοπεδευμένος· || πάπ. ἐπὶ κτήματος, κατ' ἀκριβῆ ὅρια **κεῖμαι** **2)** κ. νεώτ. μτφ. διατελῶ ἔν τινι πνευματικῇ ἢ ψυχικῇ ἢ σωματικῇ καταστάσει, διαθέσει : Ἡρ.2,83 **μαντικὴ δὲ αὐτοῖσι ὧδε διακέεται**· || συνήθ. μετ' ἐπιρρ. ὡς τὸ ἔχω : Εὐρ.Τρῳ.113, Θουκ.7,77 **ἀλλ' ὁρᾶτε δὴ ὡς διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου**, Πλάτ.Γοργ.504 E, Φαίδ.59A || ὁμ. κ. ὡς παθ. τοῦ **διατίθημι**· μετὰ ποιητ. αἰτ ὑπό τινος : Ξεν.'Ελλ.4,1,33 **τοιοῦτος δὲ γενόμενος νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω**, αὐτ.6,5,1· || μτγν. ὁμ. μετ' ἐπιθ. εὑρίσκομαι εἰς κατάστασίν τινα : Αἰν.Τακτ.7,25 **ὅταν δὲ ἡ χώρα ἔγκαρπος διάκειται**· || ὁμ. μετ' ἐπιρρ. τροπ ὡς τὸ ἔχω, εἶμαι διατεθειμένος, κλίνω ψυχικῶς, ἔχω διάθεσιν, ῥοπήν, τάσιν, ἰδιότητα (κ. διὰ ποικίλων ἀποδόσεων ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ ἐπιρρ. δηλοῦντος τὴν ἰδιότητα) : Πλάτ.Συμπ.216 D **Σωκράτης ἐρωτικῶς διάκειται τῶν καλῶν** (εἶναι ἐρωτευμένος), Ξεν.ΚΠ 4,1,14, Δημ.278· || ὁμ. εἶμαι διατεθειμένος ψυχικῶς ἢ διανοητικῶς : Ἰσοκρ.2,13 **οὕτω διάκεισο τὴν γνώμην**, Δημ.230 **οὕτω διάκεισθε ὥστε Φωκέας μὲν βούλεσθαι σωθῆναι**· || κ. μσν. κ. νεώτ. ὁμ. μετ' ἐπιρρ., εἰδ. ἔχω τοιαύτην ἢ τοιαύτην ψυ-

χικὴν διάθεσιν πρός τινα, εἶμαι καλῶς ἢ κακῶς ἢ ἄλλως διοτεθειμένος πρός τινα, μετὰ γεν., συνήθ. δὲ μετὰ δοτ. ἢ ἐμπροθ. διορισμ. : Ξεν.᾽Αν.2,5,27 **φιλικῶς οἰόμενος διακεῖσθαι τῷ Τισσαφέρνει,** Λυσ.16,2,᾽Ισοκρ.3,10,᾽Αθήν.12,552 A, - **διάκειμαι πρός τινα ἐχθρικῶς - φιλικῶς·** ‖ μτγν. **ἀπὸ τοῦ διακειμένου κατὰ τὴν** διάθεσίν του, **κατὰ τὴν φύσιν** του : Θωμ.Μ 92, Φιλόστρ.Σοφ.2,10,(**ἀπὸ τοῦ διακειμένου καὶ ἵλεω ἀκροασάμενος·** **3)** ὁμ. μετ᾽ ἐπιρρ. ἐν παθητ. σημ. θεωροῦμαι ὑπό τινος, διατίθεταί τις πρὸς ἐμὲ κατά τινα τρόπαν : Θουκ.1,75 **τοῖς ῞Ελλησι.. ἐπιφθόνως διακεῖσθαι,** αὐτ.8,68 **ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος** (θεωρούμενος ὕποπτος), ᾽Ισαῖ.69,78· ‖ **λύπῃ** διάκειμαι λυμαίνομαι : ῾Ηρ.2,162 **ἄνδρα τὸν δοκιμώτατον ἑωυτῶν οὕτω αἰσχρῶς λύμῃ διακείμενον·** ‖ τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **τὸ διακείμενον τὸ** πάσχον : ᾽Αριστλ.Σοφ.῎Ελ.166 b,14· **4) ἐπὶ πραγμ.,** εἶμαι ὡρισμένος, καθωρισμένος, διατεταγμένος : ῾Ησίοδ.Α 20 **ὡς γὰρ οἱ διέκειτο, θεοὶ δ᾽ ἐπιμάρτυροι ἦσαν·** ‖ τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. **τὰ διακείμενα** συμφωνίαι, συντεθέντες ἀμοιβαίως ὅροι : ῾Ηρ.9,26 **χρεὸν εἴη.. οἱ μουνομαχῆσαι ἐπὶ διακειμένοισι,** Διον.᾽Αλ.Ρωμ.9,29.

διακειμένως ἐπίρρ. μσν. ἐν φρ. διακειμένως **ἔχω** = διάκειμαι βλ. λ. : Μ᾽Ακομ.1,25,25 **διακειμένως ἔχων ἀρετῆς ὁπωσοῦν.**

διακείρω, μέλλ. **διακερῶ** κ. **διακέρσω,** ἀόρ. **διέκερσα,** παρακ. **διακέκαρκα,** μτχ. παθ. παρακ. **διακεκαρμένος** κόπτω, κατακόπτω, διακόπτω, διασχίζω, σχίζω : ᾽Απολλ.Ρ 1,430, Διον.᾽Αλ.Ρωμ.14,10· **2)** ἀποκόπτω, ἀφαιρῶ κ. παθ. **ἀφαιροῦμαι** : ᾽Αριστφ.Σφ.1313 **Σθενέλῳ τε τὰ σκευάρια διακεκαρμένῳ** (ἀφῃρημένῳ τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ)· **3)** μτφ. μηδενίζω, ματαιώνω, ἀκυρῶ, παραβαίνω : ᾽Ιλ.Θ 8 **μήτε τις .. πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος.**

διακεκαυμένος-η-ον νεώτ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διακαίω-ομαι βλ.λ.· ‖ τὸ θηλ. **ἡ διακεκαυμένη** ὡς οὐσ. ἡ διακεκαυμένη ζώνη.

διακεκομμένως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ διακοπῶν, οὐχὶ συνεχῶς : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.27 **τὸ Κακόρεμα ἀντηχεῖ διακεκομμένως.**

διακεκρατυσμένος-η-ον μτγν. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀχρήστου ρ. **διακρατύνω** ἐπιτατ. τοῦ κρατύνω βλ.λ. καθ᾽ ὑπερβολὴν κρατύνω : Σωραν.᾽Εφέσ. (ἔ. ᾽Ερμ.) 66 **διακεκρατυσμένον σπέρμα τῇ πήξει.**

διακεκριμένος-η-ον κ. νεώτ. ὡς ἐπιθ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. **διακρίνω** βλ.λ.

διακεκριμένως κ. μσν. κ. νεώτ. διαφόρως : ᾽Αριστλ.Ζ 600 a,18 **φωλοῦσι δ᾽ οὐθὲν διακεκριμένως καὶ τῶν γαμψωνύχων καὶ τῶν εὐθυωνύχων·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἰδιαιτέρως, **ἐξαιρέτως,** ἐξόχως : Παυσ.10,33,7 **γῆ .. διακεκριμένως ἀρίστη·** **3)** μτγν. κ. νεώτ. διακεχωρισμένως, ἰδιαιτέρως, χωριστὰ Σουίδ. : Πλούτ.Μάρκελλ.7 **ἐκ τούτου συνέμισγον οἱ ἱππεῖς οὐ διακεκριμένως τοῖς ἱππεῦσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς πεζοὺς ὁμοῦ,** Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.176, Γρηγ.Νύσσ.2,464 A **ἑκάστου τοῖς ἰδίοις γνωρίσμασι διακεκριμένως καταλαμβανομένου, - θὰ γράφω διακεκριμένως ἐπὶ τῶν δύο θεμάτων**

διακελαδῶ-έω μσν. διαθρυλῶ : Συμ.Μεταφρ. Β.Χρυσ.8,389,26 **πολλοὺς κατ᾽ αὐτοῦ καὶ καλοὺς διακελαδῆσαι λόγους.**

διακέλευμα-ατος (τό) κατὰ διόρθ. ἀντὶ **διακέλευσμα** βλ.λ. παρακίνησις, προσταγή, διαταγή : Πλάτ.Νόμ.805 C **τὸ δ᾽ ἡμέτερον διακέλευμα ἐν τούτοις οὐκ ἀποσβήσεται.**

διακελεύομαι κ. μσν. τὸ ἐνεργ. μ. π. Σουίδ. παρακινῶ, προτρέπω, διατάσσω, διευθύνω, συνήθ. μετ᾽ ἀπαρφ. κ. δοτ. προσ., ἐνίοτε κ. μετ᾽ αἰτ. πράγμ. ἢ κ. ἀπολ. ἢ κ. μετὰ προτάσεως διὰ τοῦ ὅπως κ. μέλλοντος ὁριστικῆς : ῾Ηρ.1,36, Σοφ.218 A **τὰ νῦν μοι διακελεύει,** Πλάτ.Θεαίτ.148 E **οὕτως ὡς σὺ διακελεύει,** αὐτ.Πολ.549 E, Λυσ.25,28 **τῷ ἡμετέρῳ πλήθει διεκελεύσαντο τοῖς ὅρκοις.. ἐμμένειν,** Μηνοῖ.12,6 Συναξ. **εἶτα θαρρεῖν αὐτοῖς διακελευσάμενος·** **2)** ἐν ἀλληλοπαθείᾳ ἐνθαρρύνω ἀμοιβαίως, **ἐμψυχώνομεν** ἀμοιβαίως **ἀλλήλους** : ῾Ηρ.1,1 **καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ᾽ αὐτάς,** αὐτ.3,77, Ξεν.᾽Αν.4,8,3 **ἀλλήλοις -κελεύοντο·** ‖ γεν. παρορμῶ, παραθαρρύνω : Πλάτ.Φαίδ.61 A **ὥσπερ οἱ τοῖς θέουσι διακελευόμενοι,** Ξεν.ΚΠ 1,4,13· **3)** συμβουλεύω, πληροφορῶ : ᾽Ισοκρ.9,78 **ὅτι πολλάκις σοι διακελεύομαι περὶ τῶν αὐτῶν.**—ρ. παράγ. **διακελευστέον, διακέλευ(σ)μα, διακελευσμός.**

διακέλευσμα-ατος (τό) κ. νεώτ. παρακίνησις, διαταγή, πρόσταγμα, διακέλευμα βλ.λ.

διακελευσμός (ὁ) παρακίνησις, προτροπή, παροθάρρυνσις : Θουκ.7,71 **πολλῇ κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι,** ᾽Ιώσ.ΑΙ 3,2,4 **προθυμίᾳ τε καὶ διακελευσμῷ τῷ πρὸς ἀλλήλους.**

διακελλόζη (ἡ) νεώτ. φάρμακόν τι ἐξαγόμενον **ἐξ** ἡμικελλουλόζης βλ.λ.

διακενῆς ἢ **διὰ κενῆς** (**ἐνν. πράξεως**) ἐπίρρ. ἄνευ σκοποῦ, ματαίως, ἀτελεσφόρως, ἀνωφελῶς, **ἀνωφέλευτα,** τοῦ κάκου : Εὐρ.Τρῳ.758 **διὰ κενῆς ἄρα ἐν σπαργάνοις σε μαστὸς ἐξέθρεψ᾽ ὅδε,** ᾽Αριστφ.Σφ.929, Θουκ.4,126 **ἥ τε διὰ κενῆς ἐπανάσεισις τῶν ὅπλων ἔχει τινὰ δήλωσιν ἀπειλῆς·** ‖ ἄνευ τινὸς αἰτιολογίας, ἄνευ λόγου· Σουίδ. « **ἄνευ προφάσεως** » : ΠΔ Ψαλμ.24,3 **αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς.**

διάκενος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς κενὸς **ἐσωτερικῶς,** ἢ κοῖλος, ἄδειος, κούφιος : Σωρ.1,93 **διάκενος σφαῖρα,** ᾽Ιώσ.ΙΑ 3,6,7 **λυχνία ἐκ χρυσοῦ κεχωνευμένη διάκενος,** Γρηγ.Νύσσ.1,769 **διάκενα ὄμματα** (κενοὶ ὀφθαλμοί, ἐπὶ τῶν σκελετῶν), φρ. **διάκενον δεδορκέναι** (ἐπὶ λιμωττόντων ἢ νοσούντων ἢ νεκρῶν) : Λουκ.Νεκυομ.15 **καὶ πάντων ὁμοίων φοβερόν τι διάκενον δεδορκότων** **2)** κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μεταξύ, **ἐν τῷ μέσῳ** τινὸς **κενός**· ῾Ησ. « **ὀσφύς,** ὁ **παρὰ πλευρὸν** διάκενος **τόπος** »· ‖ κ. νεώτ. **τὸ** οὐδ. ὡς οὐσ. **διάκενον ὁ** μεταξύ τινος κενὸς ἢ ἐλεύθερος χῶρος : ῎Αντυλλ. π.᾽Ορειβ.10,36,3 **τὸ διάκενον τοῦ ὀδόντος, - τὸ διάκενον αὐλῶν ἀτμολέβητος, - τὸ διάκενον διπλοῦ τοίχου** (τὸ χωρίζον τὰ δύο τοιχώματα κενόν), **- τὸ διάκενον θύρας ἢ παραθύρου·** ‖ τὸ οὐδ. ὁμ. ὡς οὐσ. εἰδ. τὸ μεταξὺ ἀκάλυπτον ὑπὸ στρατοῦ **ἢ ἀφύλακτον** διάστημα : Θουκ.4,135 **τοῦ γὰρ κώδωνος παρενεχθέντος οὕτως ἐς τὸ διάκενον** (σχόλ.αὐτ. « **διάκενον μὲν τὸ ἀφύλακτον** λέγει »)· ‖ μτγν. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. γεν. διάστημα : ᾽Αριστόξ.᾽Αρμον.26 M· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. κατὰ πληθ. **τὰ διάκενα κενοὶ** μεταξὺ τῶν σωμάτων **χῶροι, κοιλότητες,** ὀπαί, **πόροι** : Πλάτ.Τίμ.58 B **ἡ δὴ τῆς πιλήσεως ξύνοδος τὰ σμικρὰ εἰς τὸ τῶν μεγάλων διάκενα·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ διάκενον** τοῦ ἤχου ἡ παρατονία, ἡ κακοηχία : **Φώτ.**Βιβλ.74,36 **τῷ διακένῳ τοῦ ἤχου·** **3)** κ. μσν. **μτφ.** μάταιος, ἀνωφελής, ὅθ.. **ἐπὶ** προσ. κενόδοξος, **ματαιόφρων,** κούφιος: Πλάτ.Νόμ.820 E **ἵνα μὴ διάκενα ἡμῖν ᾖ τὰ τῶν νόμων,** Χρύσ.Στωϊκ.2,22 **διάκενος ἑλκυσμός,** Σάβ.(Σέργ.Μακραῖ.)3,288 **μισούμενος διὰ .. τὸν διάκενον αὐτοῦ τῦφον·** **4)** μτγν. ὁ ἔχων ἐνδιάμεσα κενὰ ἢ πόρους, πορώδης, ἀραιός : Γαλ.8,672 **ἕτερα δ᾽ αὖ σώματα διάκενα λέγουσιν, οὐ κενά, καθάπερ σπόγγον καὶ κίσσηριν,** ΠΔ ᾽Αρ.21,5 **ἡ δὲ** ψυχὴ ἡμῶν **προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ·** **5)** μτγν. **λεπτός,** ἰσχνός· κ. **μτφ.** ἄτονος, ἀδύνατος : Πλούτ. Λυκ.17 **αἱ γὰρ ἰσχναὶ καὶ διάκενοι μᾶλλον ἕξεις**

ὑπακούουσι πρὸς **τὴν διάρθρωσιν,** αὐτ.Ποπλ.15 **διάκενοι καὶ λαγαροὶ φανέντες,** Φιλόστρ Γυμν.37.

διακέντησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ δισμπερὴς κέντησις, διατρύπησις· εἰδ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, ἡ πρώτη ἐπὶ τῶν οὔλων ἐμφάνισις, τὸ σκάσιμο τῶν δοντιῶν : Ἱππ.'Οδοντ.11 **τὰ μετὰ βηχὸς ὀδοντοφυεῦντα χρονίζει, ἐν δὲ διακεντήσει ἰσχναίνεται.**

διακέντητος-ον νεώτ. ὁ διὰ κέντρου καὶ γεν. δι' αἰχμηροῦ ὀργάνου διατρυπηθείς, διάτρητος· **2)** ὁ φέρων καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν κεντήματα, στίγματα, ποικίλματα κττ., διάστικτος, πλουμιστός.

διάκεντρος (ἡ) νεώτ. μαθ. ἡ ἑνοῦσα τὰ κέντρα δύο κύκλων ἢ δύο σφαιρῶν εὐθεῖα· **2)** ἄστρον. ἀρχαιότ. ἡ μικρὰ διάμετρος τῆς τροχιᾶς πλανήτου.

διακεντῶ-έω κ. νεώτ., ἐν ΕΜ 506,53 μτχ. παθ. παρακ **διακεκεντημένος** κεντῶ τι διαμπερῶς, διαπερῶ τι διὰ κέντρου ἢ ἄλλου αἰχμηροῦ ὀργάνου, διατρυπῶ : Ἱππ.Διαίτ.(Νόθ.)61 **κατὰ τὸ ὀξὺ τῆς ἄνω τάσιος τοῦ βλεφάρου ἐς τὸ κάτω διακεντήσας,** Γεωπ.17,19,2 **τὴν σάρκα τὴν περὶ τοὺς ὄνυχας** (τοῦ βοὸς **διακεντητέον, ὥστε ἀφαιμάξαι·** **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. κοσμῶ τι, διὰ κεντημάτων καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.24, ΕΜ 506,53 **κεστὸς . . διακεκεντημένος.**

διακενῶ-όω ἐκκενῶ, κενώνω ἐντελῶς, ἀδειάζω κάτι κ παθ. κενοῦμαι παντελῶς, γίνομαι ἄδειος, ἀδειάζομαι : Ἱππ.Φύσ.Παιδ.30 **διακενουμένων τῶν φλεβῶν ὑπὸ τῆς καθάρσιος τῶν λοχίων.**

διακένωμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. διάστημα : Παλλάδ.'Ιατρ.'Ιππ.'Αγμ.12,282 C· **2)** μσν. τὸ μεταξὺ δύο τόπων κενόν : Θεοφ.Σιμοκ.'Ιστ.ἔ.Β.82,1 **τὰ τῆς γῆς διακενώματα** (τὰ σπήλαια).

διακένως ἐπίρρ. μτγν. πολὺ λεπτῶς, μὲ λίαν λεπτὴν τέχνην : 'Ιώσ.ΑΙ 3,7,2 **ζώνη διακένως ὑφασμένη, ὥστε λεβηρίδα δοκεῖν ὄφεως·** **2)** ματαίως ἄνευ σκοποῦ : 'Ιάμβλ.Μυστ.2,10 **διακένως ἕλκειν τὴν διάνοιαν,** Μακαρ.1,99.

διακένωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἐντελὴς κένωσις· 'Ησ. « λαφυσμός . . ἡ διαφόρησις ἢ διακένωσις ».

διακέομαι 'Επιγρ. Ἰων. διάκειμαι βλ.λ., διαμένω.

διακεράννυμι μτγν. ἀναμιγνύω καὶ παθ. εἶμαι ἀναμεμιγμένος : Φιλόστρ.Σοφ.2,12,2 **ἀλλ' εἰσί τινες ἡδονῶν λιβάδες διακεκραμένοι τοῦ λόγου.**

διακερατίζω μσν. ἐπὶ ταύρου, ὁρμῶν διαπερῶ,διατρυπῶ διὰ τῶν κεράτων : Μηναῖ.1,31 Συναξ. **εἷς δὲ ὕστερον πελάσας ταῦρος καὶ διακερατίσας διέσχισε ταύτην.**

διακερματίζομαι μετατρέπω νόμισμα εἰς ἄλλα μικρότερα ἴσης πρὸς ἐκεῖνο ἐν συνόλῳ ἀξίας, τὸ κάνω λιανά, τὸ χαλνῶ : 'Αριστφ.Σφ.789 **δραχμὴν . . διεκερματίζετ' ἐν τοῖς ἰχθύσιν·** **2)** μτγν. μτφ. κατατέμνω, τεμαχίζω : Γρηγ.Νύσσ.2,336 Β **τὴν ἐπίνοιαν ἡμῖν ὁ σοφὸς διακερματίσας·** **3)** μτγν. κόπτω νόμισμα : αὐτ.2,457 Β **κἂν εἰς πολλοὺς διακερματίζηται τύπους** (ὁ χρυσός).

διακερτομῶ-έω μτγν. διὰ χλευασμῶν ἐμπαίζω, μὲ πειρακτικοὺς λόγους περιπαίζω, περιγελῶ : Δίων Κ 43,20 **τὴν παρὰ τῷ τῆς Βιθυνίας βασιλεύσαντι διατριβὴν . . διεκερτόμησαν.**

διακετοναλκοόλη (ἡ) νεώτ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν κετολῶν.

διακετοναμίνη (ἡ) νεώτ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις περιέχουσα ἀκετόνην.

διακετούρησις-εως (ἡ) νεώτ ἡ ἐν τοῖς οὔροις ἀνεύρεσις ἀκετοξικοῦ ὀξέος.

διακετυλακετόνη (ἡ) νεώτ. χημ ὀργανική τις χημικὴ κρυσταλλικὴ ἕνωσις.

διακετυλένιον (τὸ) νεώτ. ὁ ἁπλούστερος τῶν ἀκορέστων ὑδρογονανθράκων ὡς ἀέριον.

διακετυλενοδικαρβονικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. ἀκόρεστον δικαρβονικὸν ὀξύ, ἁ. ἐξαδιινικὸν ὀξύ.

διακετύλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἡ ἁπλουστέρα διακετόνη ἀπαντῶσα ἐν αἰθερίοις ἐλαίοις.

διακεχλιδέναι 'Ησ. « θρύπτεσθαι ».

διακεχλιδῶς 'Ησ. « διαρρέων ὑπὸ τρυφῆς ».

διακεχυμένως ἐπίρρ.Σουΐδ.κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διακεχυμένον, διεσπαρμένως, σκορπιστά· **2)** μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς γέλωτα, μετὰ διαχύσεως, ἀσυγκράτητα· Σουΐδ. ἐν λ. ἀπασκαρίζειν.

διακεχωρισμένως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. σαφῶς· Σουΐδ. ἐν λ. διακεκριμένως : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.1,498.

διακηπεύω μσν. μεταφυτεύω φυτόν τι ἀπὸ κήπου εἰς κῆπον· κ. μτφ. μεταφέρω καὶ μεταδίδω τι εἰς ἄλλον τόπον : Νικ.Χων.Χρον.71C **τὰς τῶν . . ἀνθέων χάριτας ἐς τὸ ἄστυ μέσον διακηπεύοντας.**

διακηρύκευμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ διακήρυξις : Νικήτ.Χων.110,11, Εὐστ.Μαν.Κομν. ἐν Tafel Θεσσνίκ. σ.420 (Κουμαν.) **διακηρυκεύματα τροπαίων.**

διακηρυκεύομαι κ. μσν. διὰ κηρύκων συνθήκας αἰτοῦμαι ἢ διαπραγματεύομαι : Θουκ.4,38 **βούλονται διακηρυκεύσασθαι πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ Λακεδαιμονίους·** **2)** μσν. ὁμ. τὸ μέσ. διὰ κήρυκος κοινοποιῶ τι, διαλαλῶ, διαδίδω, διακηρύσσω βλ.λ. : 'Ιω.Κίνν.'Ιστ 2,25 Β **τὴν τοῦ σουλτὰν δῆθεν ἐπὶ τοῦ στρατεύματος διακηρυκεύεσθαι ἅλωσιν·** ‖ ὁμ. τὸ ἐνεργ. διακηρυκεύω ἐν τῇ αὐτ. σημ. : "Ανν.Κομν.317 D· ‖ ὁμ. κ. παθ.:"Ανν. Κομν.1,13 D **τό τε διακηρυκευόμενον ὡς ἄρα ὁ Βρυέννιος ἑάλω . . ἐθαρσοποίει τοὺς τέως δειλούς.**

διακηρυκεύω μσν. διακηρυκεύομαι βλ.λ. 2).

διακηρυκτικός-ή-όν γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς διακήρυξιν βλ.λ. 1), εἰς τὴν διὰ πλειστηριασμοῦ πώλησιν· **2)** νεώτ. ὁ τῆς διακηρύξεως, τῆς διὰ κήρυκος κοινοποιήσεως.

διακήρυξις-εως γλωσσ. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ διὰ πλειστηριασμοῦ, διὰ δημοπρασίας πώλησις· **2)** νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διακηρύττω, ἡ ἔγγραφος ἢ ἔντυπος πρὸς τὸ κοινὸν γνωστοποίησις, ἀγγελία : **διακήρυξις πλειστηριασμοῦ - μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ·** **3)** ὁμ. νεώτ. ἡ ἐπίσημος δήλωσις, προφορική, ἔγγραφος ἢ ἔντυπος, τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν καὶ ἐπιδιώξεων ἀτόμου, ὁμάδος, ὀργανώσεως, κόμματος : **διακήρυξις τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος·** **4)** νεώτ. διεθν. δίκ. διεθνὴς σύμβασις, πρᾶξις δύο ἢ περισσοτέρων συμβαλλομένων κρατῶν ἐπιβεβαιοῦσα τὴν μεταξὺ τούτων ἐπελθοῦσαν ἐπὶ ὡρισμένων γεγονότων ἢ ἀρχῶν συμφωνίαν : **διακήρυξις τοῦ συνεδρίου τῶν Παρισίων τοῦ 1856 - τῆς ἐν Λονδίνῳ ναυτ. συνδιασκέψεως·** ‖ ἔγγραφον, ἐν ᾧ ἐκτίθενται αἱ ἐπιφυλάξεις ἀντιπροσώπου κράτους τινὸς ἐπὶ ἄρθρου ἢ ἄρθρων ὑπογραφομένης συμβάσεως· ‖ ἔγγραφος ἀνακοίνωσις κυβερνήσεως κράτους τινὸς πρὸς τὰς ἄλλας κυβερνήσεις, καθορίζουσα τὴν τηρηθησομένην ὑπ' αὐτῆς στάσιν ἐπὶ ὡρισμένου ζητήματος.

διακηρύσσω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. -ύττω, διὰ κήρυκος ἢ οἱονεὶ διὰ κήρυκος ποιῶ τι γνωστόν, διαλαλῶ· ‖ μτγν. μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.488 **οἱ παλαιοὶ . . τοῖς λόγοις διακηρύττονται·** ‖ παθ.ἐπὶ γεγονότος, ἐνεργείας, ἰδιότητος, καταστάσεως εἶμαι διὰ κήρυκος ἢ οἱονεὶ διὰ κήρυκος κοινῶς γνωστός, χαρακτηρισμένος : Πλούτ."Αρατ.10 **δεινάτης τίς ἐστιν ἀνθρώπου καὶ σύνεσις ἐν τοῖς ὑπαίθροις καὶ διακεκηρυγμένοις εὐτάρακτος φύσει·** ‖ νεώτ. ἀγγέλλω ἐπισήμως, κατηγορηματικῶς : **διεκήρυξε τὰς ἀρχάς του·** ‖ ὁμ. νεώτ. διαδίδω εὐρέως, λέγω κατ' ἐπανάληψιν· **2)** πωλῶ τι ἐν δημοπρασίᾳ : Πλούτ.Κικ.33 **τὴν δ' ἄλλην οὐσίαν ἐπώλει καὶ διεκήρυττε καθ' ἡμέραν·** κ. παθ. : Φιλόστρ Σοφ.2,21,1 **ἐκπεσεῖν τῆς οἰκίας, διακηρυττομένης ἐπ' ἀγορᾶς πρὸς δραχμὰς μυρίας·** **3)** ἐξαίρω, δοξάζω, διαφημίζω, καθιστῶ διάσημον : 'Ιάμβλ.Πυθ.6,30 **ἡ παροιμία**

διακηρύττει τινά· **4)** τὸ μέσ. διακηρύσσομαι διαπραγματεύομαι διὰ κήρυκος, διακηρυκεύομαι βλ. λ.(I): Διόδ.Σ 18,7 **διεκηρύξατο πρὸς τοὺς ἡττημένους.**

διάκι (τὸ) δημ. ά. δοιάκι τὸ οἰάκιον, ὁ οἴαξ, ἡ λαβὴ τοῦ πηδαλίου.

διακιβδηλεύω Σουΐδ. κ. μσν., ἐπιτατ. τοῦ **κιβδηλεύω** διὰ κιβδήλων λόγων παγιδεύω, ἐξαπατῶ : 'Ιω.Κίνν.5,127 D **σὺ μὲν φεύδῃ τὸν ἀρχιερέα, ὁ δὲ τὸν βασιλέα διακιβδηλεύει·** **2)** τὸ μέσ. διακιβδηλεύομαι διαφθείρομαι : Σουΐδ. ἐν λ. 'Αδὰμ **ἤρξατο φύσις ἡ τῶν ἀνθρώπων διακιβδηλεύεσθαι.**

διακιγκλίζω ἐπιτατ. τοῦ κιγκλίζω κινῶ τὸ σῶμά μου ὡς κίγκλος, σεισοπυγίς, κινῶ τι τάχιστα : 'Ιππ. 'Αρθρ.79 **δεῖ δὲ ἀεὶ πάντα τὰ ἄρθρα.. διακιγκλίσαι,** 'Αριστφ.ἀπ.94 **ὀσφὺν δ' ἐξ ἄκρου διακίγκλισον ἦύτε κίγκλον ἀνδρὸς πρεσβύτου.**

διακιθαρισμός (ὁ) 'Επιγρ. διαγωνισμὸς ἐν τῷ κιθαρίζειν.

διακινδυνεύω κ. μαν. κ. νεώτ. εἰς κίνδυνον ὅλως ἐκτίθεμαι, ριψοκινδυνῶ : Θουκ.8,27 **οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν·** ‖ κ. μετ' ἐμπροθ. διορ. (**πρός τινα, ὑπὲρ ἢ πρό ἢ περί τινος, εἴς τινα τόπον**) : Θουκ.7,47, Λυσ.2,20, Δημ. 1477, Ξεν.ΚΠ 8,8,4· ‖ μετ' ἀπαρφ. ἐπιχειρῶ μετὰ κινδύνου τῆς ζωῆς μου νὰ πράξω τι : Θουκ.7,1 **ἐβουλεύοντο εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι·** **2)** νεώτ. μτβ. ἐκθέτω τι ἐμὸν εἰς κίνδυνον : **διεκινδύνευσε τὴν ζωήν του - τὴν θέσιν του·** ‖ κ. παθ. ὑφίσταμαι μέγαν κίνδυνον : **διακινδυνεύεται ἡ ὑπόληψίς του** **3)** παθ. ἐν τῇ φρ. **διακεκινδυνευμένα φάρμακα τὰ ὄντα** ἐπικίνδυνα διὰ τὸν λαμβάνοντα : 'Ισοκρ.11,22.

διακίνημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. ἰατρ. **ἐκτροπὴ** ὀστοῦ, ἐλαφρὸν ἐξάρθρημα, στραγγούλημα : 'Ιππ. 'Αγμ.37 **τὰ διακινήματα τῶν ὀστέων εὐηθέστερα . . τῶν κατ' ἀγκῶνα κινημάτων.**

διακίνησις-εως (ἡ) μτγν., 'Ησ. κ. νεώτ. **ἐλαφρὰ** κίνησις : Γαλ.18(I),742· ‖ νεώτ. ἰατρ. διασάλευσις, διάσεισις τοῦ ἐγκεφάλου· **2)** περίπατος, γῦρος πρὸς ἀναψυχήν· 'Ησ. « **περίπατοι.. τόποι διακινήσεως** »· **3)** νεώτ. βιολ. ἐν τῶν σταδίων τῆς κινήσεως τῶν χρωματοσωμάτων κατὰ τὴν πυρηνοτομίαν.

διακινητήριον (τὸ) τόπος ἐν ᾧ τις κινεῖται, περιπατεῖ : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διάκινον 'Ησ. « **δυσκίνητον,** Κρῆτες ».

διακινῶ-έω θέτω εἰς κίνησιν, κινῶ τι **ἐλαφρῶς** : 'Ιππ.'Αρθρ.9· **2)** εἰς ἀταξίαν ἐμβάλλω, ταράσσω : Θουκ.5,25 **οἱ δὲ Κορίνθιοι.. διεκίνουν τὰ πεπραγμένα** (προσεπάθουν νὰ διασπάσωσι τὰς γενομένας συμμαχίας)· ‖ ἐξεγείρω, ἀνακινῶ, φέρνω ἀνακατώματα : Πλούτ.Γ Γράκχ.10 **τὰ συμμαχικὰ διακινῶν καὶ παροξύνων κρύφα τοὺς 'Ιταλιώτας** πρὸς ἀπόστασιν, Φιλόστρ.'Απολλ.2,36· **3)** ἐτάζω, βολιδοσκοπῶ, ἐρευνῶ μετὰ προσοχῆς : 'Αριστφ. Νεφ.477 **διακίνει τὸν νοῦν αὐτοῦ καὶ τῆς γνώμης ἀποπειρῶ,** 'Αθήν.9,376 C· **4)** τὸ μέσ. διακινοῦμαι **εἰς** κίνησιν τίθεμαι : 'Ηρ.3,108 **ἐπεὰν ὁ σκύμνος ἐν τῇ μητρὶ ἐὼν ἄρχεται διακινεόμενος,** 'Ιππ.'Αρθρ.30· **5)** ὁμ. μέσ. βαδίζω ἀκκιζόμενος : Λουκ.Μισθ. Συν.16 **καὶ μειράκια ὡραῖα διακινούμενα** (δ.γρ. **διακονούμενα**)· ‖ ὁμ. σημ. κ. παθ. ἐν σημ. μέσου : 'Αριστφ.Σφ.688 **ὡδὶ διαβάς, διακινηθεὶς τῷ σώματι καὶ τρυφερανθείς.**

διακιρνάω διακεράννυμι, ἀναμιγνύω τι ἐπιμελῶς μετά τινος : 'Ιππ.361,1 **τῶν δὲ πικρῶν καὶ δριμέων τοῖσι γλυκέσι διακιρνῶντα.**

διακιτρίον (τὸ) μσν. γλύκισμα ἐκ φλοιοῦ κίτρου μετὰ μέλιτος καὶ ἀρτυμάτων : Συμ.Σήθ περὶ Τροφ. Δυνάμ. **τὸ δὲ σὺν μέλιτι καὶ ἀρτύματος (sic) σκευαζόμενον, διακιτρίον .., θερμαίνει τὴν γαστέρα.**

διακίχρημι δανείζω εἰς διαφόρους· παθ. : Δημ.817 ὁμοῦ **τι τάλαντον διακεχρημένον.**

διακλαδίζομαι νεώτ. κ. διακλαδοῦμαι ἐπὶ δένδρων, χωρίζομαι εἰς κλάδους, κλαδώνω : **οἱ θάμνοι διακλαδίζονται πυκνῶς·** **2)** μτφ. ἐπὶ ὁδῶν, σιδηροδρομ. γραμμῶν, ὀροσειρῶν, ποταμῶν, χωρίζομαι εἰς δύο ἢ πλείονας διευθύνσεις.

διακλαδωμός (ὁ) δημ. ἡ διακλάδωσις : Φωτιάδ. Φ 'Εμφ.Θερμ.213 **βρῆκε.. νεύρων διακλαδωμό.**

διακλάδωσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ὁ χωρισμός, ἡ ἀπόσχισις φυτῶν, εἰδικώτερον δένδρων εἰς κλάδους· **2)** συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν κλάδων ἢ κ. εἷς κλάδος δένδρου τινὸς ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιπούς· **3)** μτφ. πλαγία γραμμὴ γένους, οἰκογενείας· **4)** ἡ ἀπόληξις, ὁ χωρισμὸς ὁδοῦ, σιδηροδρόμου, τηλεγραφικῆς, τηλεφωνικῆς γραμμῆς, ὀροσειρᾶς εἰς δευτερεύοντα τμήματα· ‖ συνεκδ. τὸ ἀποσχιζόμενον τμῆμα· ‖ ἠλεκτρ. ὁ χωρισμὸς ἠλεκτρικῆς γραμμῆς ἔκ τινος σημείου αὐτῆς, καλουμένου κόμβου, εἰς δύο ἢ πλείονας γραμμάς· ‖ συνεκδ. ὁ διακλαδωτὴρ βλ.λ.

διακλαδωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἠλεκτρικὸς ἀγωγὸς συνδέων δύο σημεῖα ἑτέρου ἀγωγοῦ· **2)** εἰδ. ναυτ. σκεῦος ἐν χρ. εἰς συνδεσμολογίαν τῶν ἀγωγῶν ὑποβρυχίων ναρκῶν πρὸς πολύκλωνον καλώδιον.

διακλαδωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων διακλαδώσεις, ὁ διακλαδούμενος : **σωλὴν διακλαδωτικός.**

διακλάζω μτγν. ᾄδω μεγαλοφώνως : 'Ορφ. 'Αργ.1274 **ἤειδον δὲ λιγὺ κλάζων δία θέσκελον ὕμνον·** **2)** δυσφημῶ, χλευάζω : 'Ιω.Χρυσ.7,78 B.

διακλαροῦν 'Επιγρ. διακληροῦν βλ.λ.

διάκλασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων, ἡ διάθλασις : Πρόκλ.'Υποθ.7,14· **2)** κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διακλῶ, θρυμμάτισις, θραῦσις, συντριβή, θρυφάλιασμα : 'Ιω.Χρυσ. Ματθ.444 B **μελῶν διάκλασις·** ‖ νεώτ. εἰδ. παλαιὰ χειρουργικὴ μέθοδος ἀκρωτηριασμοῦ, καθ' ἣν ἐθραύετο τὸ ὀστοῦν τοῦ ἐγχειριζομένου μέλους· **3)** ἐπὶ τῆς φωνῆς, ἀσθένεια, ἀδυναμία **ἔλλειψις τῆς ἐν συνεχείᾳ ἀντοχῆς** : αὐτ.'Ιερωσ.6,2,268.

διακλάω διακλῶ βλ.λ.

διάκλεισις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀπόφραξις· ‖ ἡ ἀπαγόρευσις εἰσόδου εἴς τόπον τινά, ἀποκλεισμός : 'Ιώσ.ΑΙ 18,6,4 **διάκλεισιν γενέσθαι τῷ 'Αγρίππᾳ κελεύει εἰσόδων τῶν πρὸς αὐτόν.**

διακλείω μτγν. ἀποφράττω τι : Πολύβ.4,56,5 **ἐπί τινος χερρονήσου.. ἧς τὸν μὲν αὐχένα.. ἡ πόλις ἐπικειμένη διακλείει,** 'Αππιαν.Μιθριδ.12· **2)** διακλείω τινὰ ἀπό τινος ἢ τί τινι ἢ τινά τινος ἀποκλείω, ἐμποδίζω : Πολύβ.16,6,4 **διακλείσας τὸν "Ατταλον ἀπὸ τῶν οἰκείων νεῶν,** αὐτ.1,82,13, Διον.'Αλ.Ρωμ.11,14 **διέκλεισάν με τῆς εἰσόδου·** ‖ κ. μετ' ἀπαρφ. : 'Ιώσ.ΠΙ 1,365 **διεκλείσθη.. συμμετασχεῖν τῶν κινδύνων 'Αντωνίῳ.**

διακλέπτω κλέπτω κατὰ χρονικὰ διαστήματα, παθ. : Δημ.817 **ὅσα δ' αὐτῆς** (τῆς οὐσίας) **διακέκλεπται·** **2)** ἀθ. παθ. ἐπὶ στρατιωτῶν, διασκορπίζομαι : Θουκ.7,85, Πλούτ.Νικ.27 **πολλοὶ διεκλάπησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν·** ‖ μέσ. διακλέπτομαί τινος ἀποχωρῶ κρυφίως, ἵν' ἀποφύγω τι: ΠΔ Βασ.2,19,3 **καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς.. τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν·** **3)** διατηρῶ ἐν τῇ ζωῇ, σῴζω κρυφίως : 'Ηρ.1,38 **εἰκὼς δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε ζόης διακλέψαι,** Πλούτ.Σύλλ.22 **Μετέλλα μόλις διακλέψασα ἑαυτὴν καὶ τοὺς παῖδας·** **4)** ὑπεκφεύγω, ἀποτρέπω κακόν τι : Λυσ.26,3 **διακλέπτοντα τῇ ἀπολογίᾳ τὴν κατηγορίαν·** **5)** ἀποκρύπτω, συγκαλύπτω : Δημ.846 **διακλέπτοντα τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις τὴν ἀλήθειαν·** **6)** ἐπὶ χρόνου, διέρχομαι ἀπρακτῶν ἐν ἀδρανείᾳ : Διον.'Αλ.Συνθ. 10,54 **διακλέπτειν τὸν λοιπὸν χρόνον τῆς ὑπατείας.**

διακληρονομοῦμαι-έομαι μτγν. ὑφίσταμαι διανομήν, διάπλωσιν, ἐκτείνομαι, ἁπλοῦμαι : Λογγῖν. 12,4 **πολὺ ἔχον .. τὸ .. διακληρονομούμενον.**

διακληρῶ-όω, δωρ. **διακλᾱρόω** ὁρίζω διὰ κλήρου : Αἰσχ. Ἱκ.978 **τάσσεσθε.. οὕτως ὡς ἐφ᾽ ἑκάστῃ διεκλήρωσεν Δαναὸς θεραποντίδα φερνήν᾽** **2)** **διακληρῶ τινα** ὁρίζω τὴν τύχην αὐτοῦ διὰ κλήρου : Ξεν.ΚΠ 6,3,36 **διεκλήρωσεν αὐτούς, καὶ ἔλαχεν ὁ Ἀβραδάτας᾽** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ δεκατιζομένων στρατιωτῶν : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ. 2,47 **τοῦ ἐνάτου τέλους.. τὸ δέκατον διακληρώσω θανεῖν᾽** **3)** κ. νεώτ. διὰ κλήρου διανέμω, διαμοιράζω, συνήθ. παθ. : Πλάτ.Νόμ.760 C **τούτοις δὲ διακληρωθήτω τὰ μόρια τῆς χώρας κατὰ μῆνα ἕκαστα ἑκάστοις᾽** ‖ νεώτ διονέμω τι, κυρίως κτῆμα, εἰς κλήρους, μερίδας᾽ **4)** μέσ. συνήθ. ἀπολ. βάλλω κλήρους : Θουκ.8,30,Δημ.1380.

διακλήρωσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ρῖψις τῶν κλήρων, ὁ κλῆρος : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,14, Ἰάμβλ.Μυστ.2,3 **2)** πιθ. ἐσφ.ἀνάγν. ἀντὶ ἀποκλήρωσις, Πορφ.Ἀποχ.1,41 **τίς γὰρ ἡ διακλήρωσις τούτου᾽** **3)** ἡ τύχη : Γρηγ.Νύσσ.2,15 B᾽ **4)** νεώτ. ἡ εἰς κλήρους, διαίρεσις γεωργικῆς ἐκτάσεως.

διακλιμᾰκίζω μεταχειρίζομαι τὸ παλαιστικὸν τέχνασμα κλῖμαξ βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.124 **χαίροις. μεταπεττεύσας αὐτὸν διακλιμακίσας τι.**

διακλίνω μτγν. ἀπομακρύνομαι, ἀποχωρῶ ἀπό τινος . Πολύβ.11,9,8 **διακλίνειν ἐνίους ἠνάγκαζον τῆς ἀγορᾶς᾽** ‖ κ ἐμπροθ. **δ- ἀπό τινος** : Πολύβ 6,41,1. **διακλίναντες ἀπὸ τῶν πυλῶν εὐθέως ἕκαστοι προάγουσι᾽** **2)** μετ᾽ αἰτ. ἀποφεύγω : Πολύβ 35,4,6, Πλούτ.Ἀλεξ.54 διακλῖναι τὸ φίλημα τὸν **Ἀλέξανδρον** **3)** κάμπτω, λυγίζω : Φιλόστρ.Εἰκ 370,32 **ἀγκών . διακλίνων πῆχυν.**

διάκλισις-εως (ἡ) μτγν. ἀποφυγὴ μάχης ὑποχώρησις : Πλούτ.Πύρρ.2 **αἱ δὲ Ρωμαῖοι τὰς διακλίσεις.. τὰς πρότερον οὐκ ἔχοντες.**

διακλᾰνῶ-έω Ἡσ κ. μσν. συνταράσσω᾽ Ἡσ. « διακλονῶν διασείων, δονῶν » : Μηναῖ.8,8 Ἑσπερ. **τοὺς λαοὺς διεκλόνησεν.**

διακλύζω πλύνω τ καλῶς : Εὐρ.ΙΤ 107 **ἄντρ᾽ ἃ πόντος νοτίδ. διακλύζει**, Ἀθήν.9,381 B **τὰ ἐντόσθια .. διακλύσας ἐπιμελῶς οἴνῳ᾽** ‖ κ. παθ. ἐκπλύνομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 739 b,12 **καθάπερ τὰ ἀκόνιτα τῶν ἀγγείων, ὅταν θερμῷ διακλυσθῇ᾽** **2)** μέσ. ἐκπλύνω τὸ στόμα μου : Ἱππ.Ἐπιδ.7,2, Ἀριστλ.Πρ. 948 a,2 **διακλύζονται καὶ ἐπιρροφοῦσι᾽** **3)** ὁμ. μέσ. χρῶμαι διακλυσμῷ, καθαρίζομαι διὰ κλύσματος, διὰ κλυστῆρος : Ἱππ.Παθ.27.

διάκλυσμα-ατος (τὸ) μτγν.,μσν.κ.νεώτ τὸ ὑγρόν, δι᾽ οὗ τελεῖται ὁ διακλυσμὸς τοῦ στόματος : Γαλ. 11,839 ‖ **ὀδονταλγίας διάκλυσμα** τὸ κατὰ τῆς ὀδονταλγίας ὑγρόν · Διοσκ.1,43 **2)** μσν ἐν μοναστηρίοις, ὁ οἶνος.

διακλυσμός (ὁ) μτγν. ἡ ἐνέργεια τοῦ διακλύζειν, ἡ ἐσωτερικὴ ἔκπλυσις, τὸ κλύσμα : Διοσκ 2,156 **καὶ τοῦτο δὲ μείγνυται τοῖς πρὸς ἰσχιάδα διακλυσμοῖς᾽** **2)** διάκλυσμα βλ.λ.

διακλυστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. τὸ δι᾽ οὗ τελεῖται ὁ διακλυσμὸς ὄργανον, κλυστήρ, κλύσμα.

διακλυστήριον (τὸ) Σουΐδ. « κύλιξ ῥοπαλωτή, τὸ παρὰ πολλοῖς διακλυστήριον », σκεῦος, ἐν ᾧ ἐξέπλυνον τὰ ποτήρια ἢ ἔψυχον τὸν οἶνον᾽ ἄ. ψυκτήρ᾽ πρβλ. Θησ. Στεφ. ἐν λ

διακλῶ-άω θραύω εἰς δύο : Ἰλ.Ε 216 **εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην χερσὶ διακλάσσας᾽** **2)** παθ. διαθρύπτομαι, ἀκκίζομαι : Ἀριστφ. Θεσμ.163 **ἐμιτροφόρουν τε καὶ διέκλων**, Λουκ. Δημῶν.18, Ἐπιστ.Φιλιππ.62 **τοῖς διακεκλασμένοις μέλεσι᾽** ‖ **διακεκλασμένον ὄμμα** χαῦνον, λιγωμένο, (πιθ.) ἐν Ζήν.Στωϊκ.1,58.

διακλώθω μτγν. κ. μσν. ἐπιτατ. : Πλαν.Ὀβιδ.Μ 12,475 **νῆμα τοῖς δακτύλοις διακέκλωθε᾽** κ. παθ. : Γρηγ.Ναζ.1,368 B **βύσσον διακεκλωσμένην.**

διακναίω ξέω τι, τρίβω, ἀφανίζω : Εὐρ.Κύκλ.487 **τίς.. ὄψιν διακναίσει ;** (ποιός τὸ μάτι θὰ τοῦ βγάλῃ ;)᾽ ‖ κ. παθ. συντρίβομαι, σπαράττομαι, κομματιάζομαι : Ἱππ.Γυν.2,120, Αἰσχ.Ἀγ.65 **διακναιομένης τ᾽ ἐν προτελείοις κάμακος᾽** **2)** ἐξαντλῶ, καταστρέφω : Ἱππ.Νούσ.1,13 **ἡ ἀσιτίη διακναίει**, Ἀριστφ.Ἐκκλ.957 **ἄτοπος δ᾽ ἔγκειταί μοί τις πόθος, ὅς με διακναίσας ἔχει** (μ᾽ ἔχει φάει, ἑρμ. Γρ Βερν.), Εὐρ.Ἡρακλ.297᾽ ‖ κ. παθ. φθείρομαι : Αἰσχ.Πρ.94 **δέρχθηθ᾽ οἵαις αἰκίαισιν διακναιόμενος τὸν μυριετῆ χρόνον ἀθλεύσω**, Εὐρ.Ἀλκ.108, Ἀριστφ.Εἰρ.251᾽ ‖ **τὸ χρῶμα διακεκναισμένος** = ἀπολέσας τὸ χρῶμα αὐτοῦ : Ἀριστφ.Νεφ.120.

διακνήθω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ κνήθω βλ.λ. ; μέσ. Ἐπιφ. 2,192 A **τά.. δένδρα διακνηθόμενος τοῖς κέρασιν.**

διακνημοῦμαι-όομαι Ἡσ. διαφθείρω, μ. ἀόρ. **διεκνημώσατο᾽** Ἡσ. « διέφθειρε ».

διακνίζω ἀποκόπτω τι ἀπ᾽ ἄλλου : ΑΠ 4,1,32 (Μελεαγρ.) **βαιὰ διακνίζων ἄνθεα᾽** ‖ κόπτω τι εἰς τεμάχια : Διοσκ 1,44 **ἐλάτην θλάσας ἢ διακνίσας᾽** **2)** ἐπιφέρω ἀμυχάς, ἀμύσσω, χαράσσω : Ὀρειβ 9,40,20᾽ ‖ κ. παθ. διὰ χαράγματος χωρίζομαι εἰς δύο, ἀνοίγομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 570 a,18 **τούτου δὲ διακνισθέντος φαίνεται τὸ ἔμβρυον**, Θεόφρ.ΦΙ 3,10,5 **διακνιζόμενος δὲ ὁ ἁδρὸς καρπός᾽** **3)** μτφ. κατασπαράσσω, ἐξευτελίζω : Διον.Ἀλ.Δημ.35 **διακνίζει καὶ συκοφαντεῖ.**

διακοιλαίνω σχόλ. καθίστημί τι διάκοιλον : Σχόλ.Ὀδ.Δ 438 « διογλάψασα᾽ διακοιλάνασα ».

διάκοιλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὅλως κοῖλος, κενός: Διόδ.Σ 17,115 **ἐφειστήκεσαν Σειρῆνες διάκοιλοι.**

διακοινοποιῶ σχόλ. κοινοποιῶ τι διὰ μέσου τινός, ἀνακοινῶ πανταχοῦ : Σχόλ.Πίνδ.Π 4,25 **τὰ τῶν ἡρωΐδων ὀνόματα διακοινοποιοῦντες.**

διακοινῶ-όω νεώτ., δημ. -ώνω ποιοῦμαί τι κοινῶς γνωστόν, κοινόν : **τὸ συνέδριον διεκοίνωσε τὰς ἀποφάσεις του᾽** **2)** εἰδοποιῶ τινα ἐπισήμως, διὰ διακοινώσεως βλ.λ. ἐγγράφου ἢ προφορικῆς.

διακοινώνω δημ. διακοινῶ βλ.λ.

διακοινώσιμος-ον νεώτ. ὁ ἄξιος, ὁ δυνάμενος νὰ διακοινωθῇ, ν᾽ ἀνακοινωθῇ εἰς τὸ πολὺ κοινόν.

διακοίνωσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διακοινῶ, ἡ εἰς εὐρὺν κύκλον γνωστοποίησις, ἀνακοίνωσις᾽ **2)** ἡ διπλωματικὴ ἀνακοίνωσις ἐπὶ δευτερευούσης σημασίας ζητημάτων᾽ ‖ συνεκδ. **διακοίνωσις** ἢ ἀκριβέστερον ρηματικὴ **διακοίνωσις** τὸ ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων ἀνυπόγραφον καὶ φέρον **μόνον τὴν** σφραγῖδα τῆς ἀποστελλούσης ἀρχῆς σημείωμα, δημ. νότα : **ἡ διακοίνωσις τῶν μεγάλων δυνάμεων.**

διακοιρᾰνῶ-έω Ἡσ. « -έοντο᾽ βασιλικῶς ἐπερχόμενον, ἢ ὡς κοίρανον διαπορευόμενον ».

διακολακεύομαι κ. σχόλ. ἁμιλλῶμαι πρός τινα ἐν κολακείαις : Ἰσοκρ.12,159 **οὔτε .. αἰσχύνονται διακολακευόμεναι πρὸς τὸν ἐκείνου πλοῦτον᾽** **2)** ἐνεργ. λίαν κολακεύω (ὡς δ.γρ.) : Σχόλ. Εὐρ. Ὀρ.714 **διακολακεῦσαι τὸν τῶν Ἀργείων ὄχλον.**

διακολαπτηρίζω Ἐπιγρ. διὰ τοῦ κολαπτῆρος, γλυφάνου, πελεκῶ : Ἐπιγρ. **διακολαπτηρίζων τούτους** (τοὺς καταστρωτῆρας) **κύκλῳ πάντας.**

διακολάπτω μτγν. διὰ γλυφάνου πελεκῶ τι, ἄ. διακολαπτηρίζω βλ.λ. : Ἀγαθ.2,19.

διακόλλημα-τος (τὸ) ἡ ὕλη δι᾽ ἧς γίνεται συγκόλλησις πραγμάτων, ὅθ. κ. ἡ δι᾽ ἧς γίνεται ἔμφραξις, στούπωμα, παραγέμισμα : **Φώτ.Λεξ.539,17** « στοιβὴν ὡς ἡμεῖς τὸ ἀναπλήρωμα, καὶ διακόλλημα τὸ αὐτὸ τοῦτο. Εὔπολις » : Εὐπ.409.

διακόλλησις-εως (ἡ) πάπ. ἡ συγκόλλησις : **Πάπ διακόλλησις κάδων - σωλήνων.**

διακολλητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐν ᾧ γίνεται χρῆσις διακολλήσεων ἢ διακολλημάτων βλ.λ. : Πολυδ.7,209 **διακολλητικὰ ἔργα, γομφωτική, ὁπλοποιητική** (διόρθ. λεξ. Liddell-Scott διακωλυτικά).

2) νεώτ. ἐπὶ ὕλης ἢ τρόπου ἐνεργείας, ὁ πρόσφορος, ἐπιτήδειος εἰς τὸ συγκολλᾶν, συγκολλητικός.
διακολλῶ-άω συγκολλῶ, συνάπτω, διὰ κολλητικῆς ὕλης συναρμόζω : Λουκ.'Αναίδ.16 **διακολλᾷς καὶ περικάπτεις καὶ ἀλείφεις κράκῳ καὶ τῇ κέδρῳ** κ. παθ. συναρμόζομαι : αὐτ.'Ιππ.6 **διάδρομος Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος** **2)** μτφ. προσαρμόζω, συντάσσω τεχνηέντως : Γρηγ.Νύσσ. 2,753 C **διακολλῶντα τὴν συμβολὴν τῶν ῥημάτων.**
διακολοβῶ-όω μτγν. ποιῶ τι ὅλως κολοβὸν βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ.2,338 D **διακολοβῶσαι πρὸς τὸ γελοῖον τὰ μέτρα τῆς φύσεως.**
διακολουθῶ-έω μτγν. ἀναγκαίως ἀκολουθῶ, συνέπομαι : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,275.
διακολυμβῶ-άω 'Επιγρ., μτγν., μον κ. νεώτ. διανέω ἀπὸ ὄχθης εἰς ὄχθην, διαπερῶ κολυμβῶν. Πολύβ.5,46,8, ΠΔ Μακκ.1,9,48 **διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.30 **διεκολύμβησε δὶς καὶ χιαστὶ τὸν Νεῖλον.**
διακομιδή κ. νεώτ., δωρ. **-ῑδά** ἡ μετακόμισις, ἡ μεταβίβασις εἰς ἀντιπέραν τόπον : Θουκ.3,76 **μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδήν,** Πάπ. **διακομιδὴ ξύλων** || νεώτ. εἰδ. χρ. ἐπὶ μεταφορᾶς τραυματιῶν· ἡ ἀσθενῶν στρατιωτῶν ἐκ τοῦ μετώπου εἰς τὰ μετόπισθεν' **2)** 'Επιγρ. τὸ διακομίζεσθαι, ἡ διαπεραίωσις, ἡ διὰ μεταφορικοῦ τινος μέσου μετάβασις ἀπὸ τόπου εἰς ἄλλον : 'Επιγρ. **διακομιδὴ ἐκ Κρήτης εἰς 'Ρόδον.**
διακομίζω κ. νεώτ., μέλλ. ἀττ. **διακομιῶ** μεταφέρω, μεταβιβάζω, μετακομίζω διά τινος τόπου, κυρίως διὰ θαλάσσης : 'Ηρ.1,31, Θουκ.3,75 **διακομίζει** (αὐτοὺς) **ἐς τὴν πρὸ τοῦ 'Ηραίου νῆσον'** κ. παθ. : αὐτ.1,136 **διακομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν ἤπειρον τὴν καταντικρύ'** || νεώτ. ἐν εἰδ. χρ. μεταφέρω τραυματίας ἢ ἀσθενεῖς ἐκ τοῦ μετώπου εἰς τὰ μετόπισθεν' **2)** ἀναζωογονῶ : 'Ιππ. Νούσ.2,51 **σιτίοισι διακομίζειν αὐτόν** **3)** μέσ. μεταφέρω τι τῶν ἐμαυτοῦ : Θουκ.1,85 **διεκομίζοντο.. παῖδας καὶ γυναῖκας'** **4)** μέσ. διαπεραιοῦμαι, διαβαίνω : αὐτ.3,23 **ὁ δὲ διακομιζόμενος αἰεὶ ἔστατο ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς τάφρου.**
διακομισθῆμ(ει)ν 'Επιγρ. ἀντὶ διακομισθῆναι.
διακομιστής (ὁ) μτγν. ὁ διακομίζων, ὁ διαβιβάζων τι : Στέφ.Βυζ. ἐν λ. δειπνιάς **τῷ παιδὶ τῷ διακομιστῇ τῆς δάφνης** Συνέσ.'Επ.169 **ἔλαθεν ἡμᾶς ὁ διακομιστὴς τῶν γραμμάτων**
διάκομμα-ατος (τὸ) ἐντομὴ ἐπ' πληγῆς τομὴ κόψιμο : 'Ιππ.Προρρ 2,15 **τὰ ἐν τοῖς ἀγκῶσι διακόμματος** **2)** Πάπ. ῥῆγμα φράγματος
διακομπάζω ἁμιλλῶμαι πρός τινα ἐν κόμποις καυχησιολογίαις : 'Αριστφ.Σφ.1248 **πολλὰ δὴ διεκόμπασας σὺ κἀγώ** (γρ. κωδ. διεκόμισας)
διακομπῶ-έω κομπαστικῶς, μεγαλαυχῶν διαδίδω, ἰσχυρίζομαι, βεβαιώνω : Πινδ.ἀπ.157, 'Αθήν 5,212 B (Ποσειδ.) **ταῦτα οἱ 'Αθηναῖοι διεκόμπουν**
διακονεῖον (τὸ) μτγν. ὁ διὰ τοὺς διακόνους προωρισμένος ἱερὸς χῶρος τῆς ἐκκλησίας, τὸ διακονικόν· πρβλ διακόνιον 3) : Θησ.Στεφ.ἐν λ.
διακόνεμα δημ ἡ πρᾶξις τοῦ διακονεύω βλ.λ
διακονέστερος ἀνώμαλ. συγκριτ. τοῦ διάκονος βλ.λ.4).
διακονεύω δημ. ἐπαιτῶ πορίζομαι δι' ἐπαιτείας τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ζητιανεύω : Λασκαρ.Γλυκὸς Παπα-Κοσμᾶς 3 **διακονεύει παρρησία,** (γιὰ νὰ ὑψώση τὴ θρησκεία' **2)** μτβ. ζητῶ ἐπαιτικῶς, ταπεινῶς, μετὰ πολλῶν παρακλήσεων : Παλαμ 'Ασάλ.Ζωή, Δαχτυλίδι 9 **ἀπὸ σαράντα πρωτοστέφανες νυφάδες χρυσάφι διακονεύει'** || ὁμ. σημ. μτφ. : Βαλαωρ.'Αθαν.Διάκος 5,156 **δὲ διακονεύω σχώρια,** παροιμ. **ἀφορμὴ δὲν εἴχαμε καὶ τὴ διακονέψαμε** (ἐπὶ διχονοίας, ἐξ ἀσημάντου αἰτίας' ὁμ. κ. ἐπὶ δαπάνης ἀνοήτου).
διακόνημα-ατος (τὸ) κ. μον. κ. νεώτ. τὸ διακονεῖν, ἔργον, ὑπηρεσία ὑποδεεστέρας σημασίας : Πλάτ.Θεαίτ.175 E **ὅταν εἰς δουλικὰ ἐμπέσῃ διακονήματα'** || νεώτ. ὑπηρεσία κατωτέρου ἢ νεωτέρου πρὸς ἀνώτερον ἢ πρεσβύτερον' **2)** ἱερατικὸν λειτούργημα : 'Ιουλ.Λόγ.2,68 C' || μον. ὑπηρεσία ἐν μονῇ ἀνατιθεμένη εἰς μοναχόν' **3)** ἐν τῷ πληθ. σκεύη οἰκιακά : 'Αθήν.6,274 B **κεράμεα δὲ καὶ χαλκᾶ τὰ διακονήματα κομίζομεν.**
διακόνησις-εως (ἡ) τὸ διακονεῖν, ὑπηρετεῖν, ἡ ὑπηρεσία : Πλάτ.Νόμ.636 C **ἄνευ θεραπόντων αὐτοῖς ἑαυτῶν διακονήσεις.**
διακονητής (ὁ) μον., θηλ. **διακονήτρια** μοναχὸς θεράπων, ἰδίως ὁ ὑπηρετῶν γέροντα μοναχόν' ἀ. ὑποτακτικός : Μηναῖ.3,16 Συναξ. **τοῦ διακονητοῦ ἐπιταγέντος ἀντλῆσαι ὕδωρ.**
διακονητικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διακονίαν βλ.λ. : 'Αλέξ.'Αφρ.Ψυχ.59,14.
διακονήτρια (ἡ) θηλ. τοῦ διακονητής βλ.λ.
διακόνι (τὸ) δημ. ποι. μαθητευόμενος ἐργάτης, μαστορόπουλο : δ.τραγ. **σὰν ἡ πρωτομαστόρισσα τὸ πρῶτο της διακόνι.**
διακονία (ἡ) κ. μον. κ. νεώτ., δημ. **διακονιά** βλ.λ. τὸ ἔργον τοῦ διακόνου, τοῦ ὑπηρέτου, ὑπηρεσία' Θουκ.1,133 **ἐν ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις'** || δευτερεῦον δημόσιον λειτούργημα : Αἰσχίν.3,13' **2)** ἐκκλ. τὸ λειτούργημα τοῦ διακόνου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ' || ἡ ὑπηρεσία τῶν διακόνων ἢ διακονισσῶν τῶν πρωτοχριστιανικῶν χρόνων : ΚΔΠράξ.6,1 **παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ.. αἱ χῆραι αὐτῶν'** **3)** ἐκτέλεσις καθήκοντος, ὑπηρεσία : Δημ.296 **τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἑκάστοις τῶν πεπραγμένων καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι'** **4)** τὸ σῶμα, τὸ σύνολον τῶν ὑπηρετῶν : Πολύβ.15,25,4 **παρεισαγαγὼν ἐκ τῆς διακονίας.. τοὺς εἰκαιοτάτους'** **5)** σκεύη ἢ μέρη οἰκιακά, -κονήματα βλ.λ. : 'Αθήν. 5,208 A **κατεσκευασμέναι ἦσαν ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι καὶ.. πλείους ἕτεραι διακονίαι'** **6)** ἐκκλ. ἡ φιλανθρωπικὴ φροντίς, περίθαλψις, περιποίησις : **διακονία τοῦ πάσχοντος'** || μον. φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα, ἄσυλον περιθάλψεως' **7)** ἐν ταῖς μοναῖς ἡ τροφοδοσία, προμήθεια, διανομὴ τῶν τροφίμων : **ὁ ἐπὶ τῆς διακονίας'** **8)** ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑποτακτικοῦ βλ.λ. : Μηναῖ.12,7 Συναξ. **καὶ ἀπεστάλη εἰς διακονίαν ἐπὶ χρόνον τινά.**
διακονιά (ἡ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ διακονεύω, ἡ ἐπαιτεία, ἡ ζητιανιά : Βαλαωρ.Φωτεινὸς 31 **τὸν ἔστειλαν νὰ βγῇ γιὰ διακονιὰ τριγύρω'** || παροιμ. **ἡ διακονιὰ εἶναι μισὸ τιμάρι** (ἡ ἐπαιτεία, ἡ ζητιανιὰ φέρει εἰσοδήματα ὅσα σχεδὸν τιμάριον εἰς τιμαριοῦχον)' **2)** ἡ διδομένη ἐλεημοσύνη, τὸ διδόμενον εἰς τὸν ἐπαίτην : φρ. **ἀπὸ τσιγκούνη οὔτε διακονιά'** **3)** τὸ διακονεῖν, ἡ διακονία, ἡ ὑπηρεσία : Λεξ.'Αρχ.6,478' **4)** ἐν ταῖς μοναῖς, δοχεῖον ὡρισμένης χωρητικότητος τροφῆς ἢ οἴνου: Λεξ.'Αρχ.6,126' **5)** ὁμ. ὡρισμένη ποσότης τροφῆς ἢ οἴνου ἐφ' ἅπαξ ἀρκοῦσα : 'Αρχ.Λεξ.6,126.
διακονιάρης (ὁ) δημ. κ. **-αρος,** θηλ. **-άρισσα** κ. **-άρα,** πληθ. **-άρηδες** κ. **-αραῖοι** ὁ ἐπαίτης, ζητιάνος, ζήτουλας : Λασκαρ.Γλυκὸς Παπα-Κοσμᾶς 5 **πάει στὰ σπίτια, στὸ παζάρι, σὰν κάθ' ἄλλο διακονιάρη, - στὸ στάρι καὶ στὸ λάδι ἔρχονται οἱ διακονιάροι'** **2)** κατ' ἐπέκτ. ὁ πτωχός, ὁ πένης, ὁ κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς κατώτερος : Βαλαωρ.Φωτειν.170 **προσκύνα τὸν ἀφέντη σου, ξέσκλιαρη, διακονιάρη.**
διακονιάρικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς διακονιάρην, ἐπαιτικῶς, μετ' εὐτελείας.
διακονιάρικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων, ἁρμόζων εἰς διακονιάρην : **διακονιάρικα ροῦχα'** **2)** πτωχὸς παῖς κρυφὰ ἐπαιτῶν : **αὐτὸ εἶναι ἕνα παιδὶ διακονιάρικο,** κ.ὕβρ. **φύγε ἀπεδῶ, διακονιάρικο!**

διακονίζω ἀρχ. λεξ. διακονῶ βλ.λ.
διακονικόν (τό) μσν. κ. νεώτ. διαμέρισμα τῶν ἀρχαίων χριστιανικῶν ναῶν κείμενον δεξιὰ τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἔνθα ἐφυλάσσοντο τὰ ἱερὰ σκεύη, ὧν τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον οἱ διάκονοι, ἅ. σκευοφυλάκιον ἢ κειμηλιαρχεῖον : Φιλοστόργ.7,3 **τὸν ἀνδριάντα μεταστησάμενοι ἐν τῷ τῆς ἐκκλησίας** διακονικῷ· || κ. νεώτ. ἡ δεξιὰ κόγχη τοῦ ἱεροῦ βήματος ἢ ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ἱερὰν πρόθεσιν· **2)** νεώτ. ἡ θέσις τῶν διακόνων ἐν τῷ ἱερῷ βήματι· **3)** κατὰ πληθ. **τὰ διακονικὰ** αἱ δεήσεις τῆς μεγάλης συναπτῆς εὐχῆς, ἅ. **εἰρηνικά**, κ. γεν. πᾶσα εὐχὴ καὶ αἴτησις ὑπὸ τοῦ διακόνου **ἐκφωνουμένη**.
διακονικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιτήδειος εἰς διακονίαν, εἰς τὸ παρέχειν ὑπηρεσίαν, ἐξυπηρέτησιν, ἐξυπηρετικός : Ἀριστφ.Πλοῦτ. 1170 **καὶ πλυνέ γε αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας, ἵν' εὐθέως διακονικὸς εἶναι δοκῇς**· || συγκρ. **διακονικώτερος** : Πλάτ.Γοργ. 517 Β· **2)** ὁ ἀναφερόμενος, ὁ προσιδιάζων, ἁρμόζων εἰς τὸν διάκονον, τὸν ὑπηρέτην : Ἀριστλ. Πολιτ.1277 a,36 **διακονικὰς πράξεις** (βαναύσους, δουλικάς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς τῶν ἐλευθέρων), αὐτ.1333 a,7· **3)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν διάκονον τῆς ἐκκλησίας : **διακονικὰ ἄμφια**· **4)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **διακονικόν** βλ.λ.
διακονικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακονίας : Μέν.113· **2)** κατὰ τρόπον ἐξυπηρετικόν : Σωρ.1,80.
διακόνιν Ἡσ. « δυσκίνητον. Κρῆτες ».
διακονίομαι κυλίομαι εἰς τὴν κόνιν, ἐμβαίνω εἰς μέρος ἔχον κόνιν : Ἱππ.Ἐπιδ.27 **ὁπότε διακονίεσθαι ἤθελον**· **2)** δθ. παρασκευάζομαι πρὸς ἀγῶνα ἢ κ. πρὸς μάχην : Πλούτ.Ἠθ.970 F **εὐθὺς ἐξαναστῆναι καὶ διακονίεσθαι**.
διακόνιον (τό) Ἡσ., ἀρχ. λεξ. κ. μσν. Ἡσ. « μᾶζα ἢ ζωμός. Καὶ ἡ κρηπὶς τοῦ πλακοῦντος. Οἱ δὲ πέμματα ἐξαπτόμενα τῆς εἰρεσιώνης » : Ἀθήν.14,645 Α (Φερεκράτ.)· **2)** ἀρχ. λεξ. τὸ ὑπούργημα τοῦ διακόνου· **3)** μσν. αἴθουσα συγκεντρώσεως τῶν διακόνων παρὰ τὴν ἐκκλησίαν : Πάπα Γρηγ.Β΄.Ἐπιστ.2 πρὸς Λέοντα Ι. **εἰς τὰ διακόνια τῆς ἐκκλησίας ἐξορίζουσιν αὐτόν**.
διακονίς-ίδος (ἡ) Ἡσ. « διακόσμησις »· **2)** Ἡσ. « ἐπὶ ὑφῆς ἱματίου ἀνωμάλου, ὃ **φαμὲν κονίζειν** »· **3)** Ἡσ. « καὶ ἄνθρωπος ὁ μὴ πυκνός ».
διακόνισσα (ἡ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. γυνὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν μοναστηρίῳ διακονοῦσα, ἅ. διάκονος (ἡ)· **2)** μσν. ἀσκήτρια : Βαλσ.εἰς Καν.15 Χαλκηδόν. **καταχρηστικῶς τινὲς τῶν ἀσκητριῶν διακόνισσαι λέγονται**· **2)** νεώτ. σύζυγος τοῦ διακόνου· **3)** νεώτ. παρὰ διαμαρτυρομένοις, γυνὴ ἐργαζομένη εἰς θρησκευτικοφιλανθρωπικὸν σωματεῖον.
διακονίστικα ἐπίρρ.δημ.ἐπαιτικῶς,διακον(ι)άρικα.
διακονόθρεμμα (τό) δημ. ὁ διὰ τῆς ἐποιτείας κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν τραφείς.
διάκονος (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **διήκονος**, Ἐπιγρ. κ. **διάκων** ὁ ὑπηρέτης, ὁ θεράπων : Ἀθήν.6,267 C « καλοῦνται δ' οἱ δοῦλοι . . ἄζοι καὶ θεράποντες καὶ ἀκόλουθοι καὶ διάκονοι καὶ ὑπηρέται » : Ἡρ.4,72 **ἀργυρώνητοι δὲ οὐκ εἰσὶ σφι θεράποντες, τούτων ὧν τῶν διηκόνων**, Πάπ.· **2)** ἄγγελος, ἀγγελιαφόρος : Αἰσχ.Πρ.942 **ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τόνδε τὸν Διὸς τρόχιν, τὸν τοῦ τυράννου τοῦ νέου διάκονον**· **3)** κ. θηλ. ὁ ἐπιμελητὴς ναοῦ ἢ θρησκευτικοῦ σωματείου : Ἐπιγρ.· || ἐκκλ. βοηθὸς ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου, κατέχων τὸν τρίτον καὶ κατώτερον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης, δημ. διάκος : ΚΔ Τιμ.Ι,3,8 **διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους**· || θηλ. **ἡ διάκονος** ἢ διακόνισσα βλ.λ. : ΚΔ Ρωμ.16,1 **συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας**· **4)** ὡς ἐπίθ. ἐξυπηρετικός, χρήσιμος : Πλάτ.Πολιτ.290 C **ἐπιστήμης διακόνου μόριον**· || συγκρ. **διακονέστερος** : Ἐπίχ. 159 **Φρὺξ ἀνὴρ πληγεὶς ἀμείνων κ. διακονέστερος**.
διακοντίζομαι κ. μσν., ἀττ. μέλλ. -οῦμαι ἁμιλλῶμαι πρός τινα εἰς τὴν βολὴν τοῦ ἀκοντίου : Ξεν. ΚΠ 1,4,4 **κατῆρχεν ἤδη . . διακοντιζόμενος** : Θεόφρ.Χαρ.27,13 **διακοντίζεσθαι τῷ . . παιδαγωγῷ**· || ἁπλῶς ἀκοντίζω : Ἰώσ.ΠΙ 4,3,12 **λίθοις βάλλοντες ἀλλήλους καὶ διακοντιζόμενοι**.
διακοντίζω μσν. βάλλω τινὰ δι' ἀκοντίου, ἀκοντίζω : Εὐσ.Προπ.4,20 **διακοντίζει Κάρνον Ἱππότης**,Νικήτ.Χων.Χρον.72C **τοῦ διακοντίζοντος τὸν σύνεγγυς**· || τὸ μέσ. **διακοντίζομαι** βλ.λ.
διακοντισμός (ὁ) Ἐπιγρ. **ἅμιλλα εἰς τὴν ἀκόντισιν**, τὴν βολὴν ἀκοντίου.
διακόντωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ κόντωσις, ἡ διὰ κονταρίου ἁλιεία : Αἰλ.Ζ 12,43.
διακονῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **διηκονέω**, παρατ. **ἐδιακόνουν** κ. μτγν. **διηκόνουν, ἀόρ. διηκόνησα**, παρακ. **δεδιακόνηκα**, μέσ. παρατ. **διηκονούμην**, ἀόρ. διηκονησάμην, παθ. μέλλ. **διακονήσομαι**, παθ. ἀόρ. **ἐδιακονήθην**, παρακ. **δεδιακόνημαι** ὑπηρετῶ : Εὐρ.Ἴων 397 **μή τιν' αἰσχύνην λάβω διακονοῦσα κρυπτά**, Ἀριστφ.Ὄρν. 1323 **ὡς βλακικῶς διακονεῖς**· || μετὰ δοτ. προσ. : Δημ.362 **δεσπότῃ διακονοῦντες**, ΚΔ Ματθ.4,11 **καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ -όνουν αὐτῷ**·κ.παθ. : ΚΔ Ματθ.20,28 **οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι**· **2)** ἔχω τὸ ἀξίωμα, τὸν βαθμὸν τοῦ διακόνου βλ.λ., εἶμαι διάκονος : ΚΔ Τιμ.Ι,3,10 **καὶ οὗτοι δὲ** (οἱ διάκονοι) **δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν**· **3)** μετ' αἰτ. παρέχω, χορηγῶ προθύμως τι πρός ἐξυπηρέτησίν τινος : Ἡρ.4,154 **οἱ διηκονήσειν ὅ τι ἂν δεηθῇ**· || κ. παθ. προσφέρομαι, παρέχομαι : Δημ.1230 **τῶν δὲ καλῶς δεδιακονημένων**· **4)** δημ. ἐπαιτῶ, διακονεύω : παροιμ. **ἐσύ, κυρά, ποῦ διακονεῖς ἔχεις ἀλεύρι καὶ πουλεῖς** (ἐπὶ τῶν ἐχόντων περιουσίαν ἐπαιτῶν)· **5)** μέσ. ὑπηρετῶ ἐμαυτόν, τὰς ἀνάγκας μου : Σοφ.Φιλ.287 **κάδει τι βαιᾷ τῇδ' ὑπὸ στέγῃ μόνον διακονεῖσθαι**· || παρέχω τὰς ὑπηρεσίας μου, περιποιοῦμαι τινὰ ὡς διάκονος, ὡς θεράπων, ὡς ὑπηρέτης : Λουκ.Ὄν.53 **παῖδες ἡμῖν παρειστήκεισαν οἰνοχόοι καλοὶ τὸν οἶνον . . διακονούμενοι**.
διακοπή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. διατομή, διαχωρισμός, οἷον ἐν τῷ κρανίῳ : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.7, Γαλ.7,38· || νεώτ. ἐπιμήκης θλάσις κρανιακοῦ ἰδίως ὀστοῦ· **2)** τραῦμα βαθύ : Γαλ.18 (1),27, Πλούτ.Μάρ.19 **τραύματα καὶ διακοπὰς σωμάτων ὑπομένουσαι**· **3)** ἐπὶ μουσικῶν χορδῶν, ἡ θραῦσις, τὸ σπάσιμο : Θέων Σμ.71 Η· **4)** διάρρηξις αἱμοφόρου ἀγγείου : Γαλ.19,457· **5)** στενὴ δίοδος δι' ἰσθμοῦ ἢ ὄρους : Στράβ. 1,3,18 **ἐνταῦθα μὲν δὴ διακοπαὶ χειρότμητοι γεγόνασιν**· || δίοδος διὰ τείχους ἢ προχώματος: Ἐπιγρ.· || στενὴ διῶρυξ : ΠΔ Ἰὼβ 28,4 **διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας**, Ἰώσ.ΠΙ 7,4,2· **6)** διαζύγιον : Σύμμ.ΠΔ Δευτ.24,3 (1)· **7)** μτφ. ῥῆξις, φιλονικία : ΠΔ Κριτ.21,15 **καὶ ἐποίησε κύριος διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ**· || κ. ἐν τῷ πληθ. : Βέττ.Βάλ.3,2 **διακοπαὶ φίλων**· **8)** διάφευσις, ἀναίρεσις : Φιλόδ.Ρητ.1,11 S· **9)** διάλειψις : Ὀρειβ.6,20,19 (Ἡρόδ. ἰατρός)· **10)** γραμμ. τμῆσις : Χαρίσ.275 Κ· **11)** νεώτ. κ. δημ. ἡ παῦσις, ἡ προσωρινὴ ἢ ὁριστικὴ ἔκλειψις ἢ ἀναστολή τινος : **ἡ διακοπὴ τῶν μαθημάτων - ἐκδόσεως - ἐργασιῶν - τοῦ σφυγμοῦ - τοῦ ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος**· || εἰδ. νομ. **διακοπὴ δίκης** ἡ ἀποχὴ ἀπὸ πάσης διαδικαστικῆς πράξεως συντελούσης **εἰς τὴν πρόοδον τῆς δίκης**· || εἰδ. ἐν τῷ πληθ. **δια-**

κοπαί ὡρισμένος χρόνος ἀργίας διαφόρων ὀργανισμῶν, ἱδρυμάτων : **διακοπαὶ τῶν σχολείων - τῶν δικαστηρίων - τῆς βουλῆς·** **2)** νεώτ. ἐρώτησις, παρατήρησις, ἀντιλογία, δι' ἧς διακόπτεται ὁμιλῶν ρήτωρ : **ὁ ρήτωρ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δέχεται διακοπάς·** **3)** νεώτ. διεθν. δίκ. δ. **διπλωματικῶν σχέσεων** ἡ ἀναστολὴ τῆς μεταξὺ δύο κρατῶν διπλωματικῆς ἐπικοινωνίας δι' ἀποχωρήσεως τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων.

διάκοπος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δ. ἀνάγν. **διακοπός** (Herw.) κοπή, τεμαχισμὸς καυσοξύλων : Πάπ. (πληρωμὴ) **τῷ δεῖνα εἰς ἔργα διακόπου δραχμὰς Χ·** **2)** χάνδοξ φράγματος : Πάπ. **τοὺς διακόπους ἀποφραγῆναι πρὸς τὸ δύνασθαι ἀντέχειν τῇ ἐσομένῃ πλημμύρᾳ τοῦ Νείλου,** Οὐλπ.Πανδ.47,11,10· **3)** (ἐνν. **λόγος**) μαγικὴ ἐπῳδὸς πρὸς διάρρηξιν τῶν σχέσεων, ἰδίως συζυγικῶν : Πάπ. **4)** νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **περκιδῶν.**

διάκοπρος-ον μτγν ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ καλῶς κεκοπρισμένος : Θεόφρ.Φ.Αἰτ.4,12,3 **ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς καὶ διακόπροις καὶ λεπτογείοις.**

διακοπτὴρ (ὁ) νεώτ ὁ διακόπτης

διακόπτης (ὁ) νεώτ. κ δημ. ὁ ἐπάγω· διακοπὴν || εἰδ. ὡς οὐσ. μικρὸν μηχάνημα δι' οὗ διακόπτεται ἢ ἀποκαθίσταται τὸ ἠλεκτρικὸν κύκλωμα

διακοπτικός-ή-όν νεώτ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διακοπήν, ὁ ἐπιτήδειος **εἰς διακοπήν.**

διακοπτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. **κατὰ** τρόπον διακοπτικὸν βλ.λ., **διὰ** διακοπῆς **βλ.λ.1)**

διακόπτω κ. μσν. νεώτ κ. δημ. **κόπτω εἰς δύο μέρη, κόπτω τὴν συνάφειαν, τὴν συνέχειαν :** Ἀνακρ.80, Θουκ.2,4 **διακόψαντες τὸν μοχλὸν ἐξῆλθον οὐ πολλοί,** Στράβ.1,3,18 **Κορινθίων τὸν Ἰσθμὸν διακοψάντων·** **2)** διασπῶ τὰς τάξεις τοῦ ἐχθροῦ : Ξεν.Ἀν.1,8,10, Πλούτ.Πύρρ.7 **διέκοψαν τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων·** || ἀπολ **διέρχομαι διὰ τῶν τάξεων τοῦ ἐχθροῦ :** Ξεν.ΚΠ 3,3,66 **μαθόντες τῶν Περσῶν τινας διακεκοφότας·** || ἐπὶ βέλους ριπτομένου, ἐπιφέρω διάρρηξιν, διάσπασιν : Πλούτ.Νιγρ.37 **τὸ δὲ ἐνεχθὲν (βέλος) εὖ μάλα ἐντόνως καὶ διακόψαν** ἄχρι **τοῦ διελθεῖν·** **3)** διατρυπῶ· Σουΐδ. «διέκοπτον γὰρ τὸ ἀδόκιμον νόμισμα οἱ παλαιοί»· ||-ὅθ ἐπὶ νομισμάτων, **διακέκοπται** εἶναι κίβδηλον· Σουΐδ «οἷον ἀδόκιμόν ἐστι»· **4)** μτφρ. ἐπὶ φαρμάκων, εἶμαι ἀποτελεσματικός, φέρω ἀποτέλεσμα Ἐπιγρ.· **5)** **κ. νεώτ.** ἀναστέλλω, περαίνω, παροκαίρως ἢ προσκαίρως ἢ ὁριστικῶς σταματῶ : Πολύβ.18,42,3 **πολλὴν ἐποιεῖτο σπουδὴν εἰς τὸ διακόψαι τὰς συνθήκας** (δ.ἑρμ. παραβαίνω), Αἰλ.ΖΙ 3,37 **διακόπτειν τὸν ὕπνον, - διέκοψαν τὰς διαπραγματεύσεις - τὴν συνεδρίασιν - τὰ μαθήματα·** || κ. παθ. : Ἀριστλ.Ρητ.1409 b, 9 **μὴ διακόπτεσθαι ὥσπερ τὰ Σοφοκλέους ἰαμβεῖα·** || νεώτ. παρεμβαίνων εἰς τὸν λόγον ὁμιλοῦντος, ἀναγκάζω αὐτὸν προσκαίρως νὰ παύσῃ : **διέκοπτον συνεχῶς τὸν ρήτορα·** **6)** τραυματίζω, διατέμνω : Μέν.Γεωργ.48· κ. παθ. : Ἱππ.Ἀφ. 6,18 Πολύβ.2,30,7 **διακοπτόμενοι γὰρ ἔμενον ἐπ' ἴσον ταῖς ψυχαῖς·** **7)** ἐπὶ σφυγμοῦ, διαλείπω : Γαλ.8,459· **8)** παθ. χαλιναγωγοῦμαι : Πλούτ.Ἠθ. 712 C· **9)** ὁμ. σιωπῶ, μένω ἄλαλος, μοῦ **κλείεται** τὸ στόμα : Μέν.Σαμ.334 **διακέκομμαι τὸ στόμα·** **10)** ὁμ. ἀνασκευάζομαι : Φιλόδ.Σημ.11· **11)** νεώτ. μτχ. παθ. παρακ. **διακεκομμένος-η-ον** ἐπιθ. διαλείπων : **μὲ φωνὴν διακεκομμένην.**

διακόπωσις-εως (ἡ) μσν. πλήρης, ὁλοσχερὴς κόπωσις : Στουδ.Θεόδ.897.

διακόρευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **διακόρησις** φθορὰ τῆς παρθενίας, παρθενοφθορία, διαπαρθένευσις, ξεπαρθένεμα, τὸ χάλασμα κοριτσιοῦ : Σωρ.1,25· || νεώτ. ἰατρολ. ἡ δι' ἐξωτερικῆς βίας διάρρηξις τοῦ παρθενικοῦ ὑμένος.

διακορευτὴς (ὁ) νεώτ. ὁ διαπράξας διακόρευσιν, φθορὰν παρθενίας γυναικός.

διακορεύω κ. νεώτ. κ. διακορέω διὰ τῆς συνουσίας ἢ ἄλλως πως φθείρω τὸν παρθενικὸν ὑμένα τῆς κόρης, διαπαρθενεύω, ξεπαρθενεύω, χαλνῶ· Σουΐδ. «διακορεῦσαι· διαπαρθενεῦσαι» : Ἀριστφ.Θεσμ.480 **ἦν δέ μοι φίλος, ὅσπερ με διεκόρευσεν οὖσαν ἑπτέτιν·** κ. παθ. : Ἀρτεμίδ.2,65 **γυναῖκα διακεκορευμένην πρὸ γάμου.**

διακορὴς-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ διάκορος, ὁ καθ' ὑπερβολὴν κεκορεσμένος, ὑπερπλήρης τινός, ὁ χορτάτος, ὁ χορτασμένος· Πολυβ.5,151 «διακορὴς εἰμι καὶ διάκορός εἰμι, εἰς κόρον ἦλθον, κατόπλεώς εἰμι» : Πλάτ.Νόμ.629 Β **ὅδε μὲν γάρ,** οἴμαι, **διακορὴς αὐτῶν ἐστι** (τῶν ποιημάτων), Δίων Κ 61,13,3 **διακορὴς μέθης·** || κ. ἀπολ. : Πλούτ.Λυκ 15 **οὐ διακορεῖς οὐδ' ἐξιτήλους.**

διακόρησις-εως (ἡ) μτγν. κ. σχόλ. ἡ διακόρευσις βλ.λ. : Σωρ.1,33, Σχόλ.Ἰλ.Σ 493.

διακορίζω Ἡσ διακορῶ, διακορεύω βλ.λ.· ἐν χρ. τὸ παθ.· Ἡσ «διακεκόρισται· διαπαρθενεύεται» **2)** μέσ ἀτενῶς βλέπω, προσβλέπω τινὰ ἤ τι Ἡσ. «διακορίζεσθαι· βλέπειν, ἀτενίσαι».

διακορκορυγῶ-έω ἐπὶ κρότου, διατρέχω ὡς κορκορυγή, ὡς γουργούρισμα, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : Ἀριστφ.Νεφ.387 **κλόνος ἐξαίφνης αὐτὴν** (τὴν **γαστέρα**) **διεκορκορύγησεν.**

διάκορος-ον κ. νεώτ. ὁ διακορής, ὁ κεκορεσμένος, ὁ ὑπερπλήρης, ἀ. κατακορής : Ξεν.Λακ.1,5 **διάκοροι ἀλλήλων·** || ἀπολ. : Πλούτ.Ἠθ.996 Α **σώματος θολεροῦ καὶ διακόρου·** **2)** διάβροχος : Ἡρ.3,117 **ἐπεὰν δὲ διάκορος ἡ γῆ σφέων γένηται πίνουσα τὸ ὕδωρ·** **4)** ἐπαρκής, ἀρκετός : Γαλ.7,498 **διάκορον ἤδη τοῦτο.**

διακορῶ-έω μτγν. διακορεύω βλ.λ. : Λουκ.Τόξ 25 **μετ' ὀλίγον προῆλθε διακορήσας αὐτήν·** κ. παθ : Αἰλ.Ζ 11,16.

διακόρως ἐπίρρ. μτγν. ἀμέτρως, ἀ. κατακόρως: Δίων Κ 68,7 **τοῦ δ' οἴνου διακόρως ἔπινε.**

διάκος (ὁ) δημ. ὁ διάκονος βλ.λ. 3) : δ.τραγ. **κάθε καμπάνα καὶ παπάς, κάθε παπᾶς καὶ διάκος·** παροιμ. **πέντε τοῦ διάκου καὶ δέκα τοῦ δεσπότη** (ὁ ἔχων ἀνάγκην τινὸς δέον νὰ ὑποχρεώνῃ, νὰ ἀμείβῃ καὶ τοὺς βοηθοὺς ἢ ὑπηρέτας τούτου).

διακοσάρα (ἡ) δημ. ποσότης διακοσίων μονάδων· || εἰδ. **διακόσιαι δραχμαί·** **2)** φιάλη περιέχουσα διακόσια δράμια, μισοκαδιάρα.

διακοσάρης-α-άρι ὁ ἀποτελούμενος ἐκ διακοσίων μονάδων· **2)** τὸ θηλ. **διακοσάρα κ. τὸ** οὐδ. **διακοσάρι** ὡς οὐσ. **βλ.λς.**

διακοσάρι (τό) δημ. ποσὸν διακοσίων **ἀντικειμένων** ὁμοῦ, σύνηθες εἰς δέμα, μάτσο.

διακοσαριά (ἡ) δημ. πάντοτε ἐν συνεκφ. **μετὰ** τοῦ καμιὰ ἢ μιά, ποσὸν διακοσίων μονάδων, διακοσάρα : **καμιὰ διακοσαριὰ στρατιῶτες, - μιὰ διακοσαριὰ πορτοκάλια·** || ἐν τῇ **φρ. καμιὰ** διακοσαριὰ περίπου διακόσιοι -αι -α.

διακοσιάκις ἐπίρρ. μτγν., μσν., κ. νεώτ. **διακοσίας** φοράς : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.6,20,11.

διακοσιαπλάσιος-ία-ον νεώτ. ὁ διακοσιάκις μείζων ἢ πλείων τινός.

διακοσιαπλασίως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ ποσότητα διακοσιαπλασίαν βλ.λ.

διακοσιόπρωτοι Ἐπιγρ., δ. ἀν. διακοσιόπρωτοι (Herw.) ἡ πρώτη (ἀνωτάτη) τάξις φορολογουμένων, ἐν Ἀφροδισιάδι.

διακοσιετηρίς-ίδος (ἡ) **νεώτ.** περίοδος διακοσίων ἐτῶν· || ἡ συμπλήρωσις τοῦ διακοσιοστοῦ ἔτους ἀπὸ γεγονότος, ἡ διακοσιοστὴ ἐπέτειος· **2)** συνεκδ. ἑορτὴ ἐπὶ τῇ διακοσιοστῇ ἐπετείῳ.

διακοσιόδραχμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀξίαν διακοσίων δραχμῶν ἢ ὁ ἐκ διακοσίων δραχμῶν ἀποτελούμενος.

διακόσιοι-αι-α κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. τρισυλλ. **διακόσιοι-ιες-ια,** Ἰων. **διηκόσιοι** ἀριθμ. ἀπόλυτον οἱ δὶς ἑκατόν : Ἡρ.1,193 **ἐπὶ διηκόσια μὲν τὸ παράπαν ἀποδιδοῖ·** ‖ ἐν τῷ ἑν. μετ' οὐσιαστ. δηλωτικῶν πλήθους : Θουκ.1,62 **διακοσίαν ἵππον** (ἱππικὸν ἐκ διακοσίων ἱππέων ἀποτελούμενον)· πρβλ. χιλία ἵππος (Ξεν.ΚΠ 4,6,2)· **2)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **διακόσια** ὡς οὐσ. ἐν. ἀριθμοῦ ὁ ἀριθμὸς 200· ‖ τὸ ἔτος 200 : **τὸ διακόσια π. Χ.**

διακοσιοντάκις ἐπίρρ. Σουΐδ. διακοσιάκις, διακοσίας φοράς : Σουΐδ. ἐν λ. κεφαλισμός **οἱ διακοσιοντάκις εἴκοσι τετρακισχίλιοι.**

διακοσιοντάχους-ουν μτγν. διακοσιοπλάσιος βλ.λ. : Στράβ.15,3,11.

διακοσιοπλάσιος-ία-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. διακοσιάκις μείζων ἢ πλείων τινός.

διακοσιοπλασίως ἐπίρρ. νεώτ κατὰ ποσότητα διακοσιοπλασίον βλ.λ.

διακοσιόπρωτοι Ἐπιγρ. διακοσιάπρωτοι βλ.λ.

διακοσιοστός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀριθμ. τακτ. ὁ κατὰ σειράν, τάξιν ἢ θέσιν μετὰ ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἐννέα ὁμοειδῆ αὐτῷ ἐρχόμενος : Διον. Ἀλ.Ῥωμ.8,38 **τὸ ἑβδομηκοστὸν καὶ διακοσιοστὸν ἔτος·** **2)** πάπ. τὸ θηλ. **διακοσιοστή** ὡς οὐσ. φόρος 1/2 τοῖς ἑκατὸν ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ Πτολεμαίων.

διακοσκιν(εύ)ω μτγν. κοσκινίζω, κοσκινεύω ἐντελῶς : Γαλ.10,355 (παθ.).

διακόσμημα (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ πρὸς διακόσμησιν, στολισμὸν τιθέμενον.

διακόσμησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., μτγν., δωρ. τ. **διακόσμασις** (Ὄκελλ.), δημ.-η ἡ ἐνέργεια, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διακοσμῶ, ἡ τακτοποίησις, ἡ κατὰ τάξιν διαρρύθμισίς τινος : Πλάτ.Συμπ.209 Α **περὶ τὰς τῶν πόλεών τε καὶ οἰκήσεων διακοσμήσεις·** **2)** κ. νεώτ. ἡ ἐξωράϊσις, στόλισμα· ‖ νεώτ. τὸ σύνολον τῶν πρὸς διακόσμησιν, ἐξωράϊσιν, χρησίμων, ὁ διάκοσμός τινος : **διακόσμησις τῆς αἰθούσης,** Πολύβ.2,31,6) **πρὸς τὴν τοῦ θριάμβου διακόσμησιν,- ἡ διακόσμησις τῆς αἰθούσης - τοῦ ἐξώστου·** **3)** ἡ ἔρρυθμος καὶ ἁρμονικὴ διάταξις τοῦ σύμπαντος· ὅρος φιλοσ. τῶν Πυθαγορείων καὶ Νεοπλατωνικῶν : Ἀριστλ.986 a, 6 **πρὸς τὰ τοῦ οὐρανοῦ πάθη καὶ μέρη καὶ πρὸς τὴν ὅλην διακόσμησιν,** Διόδ. Σ 12,20, Πορφ.Νυμφ.6· **4)** φιλοσ. ὅρος τῶν Στωϊκῶν· ἡ μετὰ τὴν ἐκπύρωσιν βλ.λ. ἐν εἶδ. σημ. νέα τοῦ σύμπαντος τάξις : Ζήν.Κ 1,28· **5)** τάξις, κλάσις τῶν ὄντων : Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.144, Δαμάσκ.Ἀρχ.301.

διακοσμητής νεώτ. κ. δημ., θηλ. -τρια ὁ διακοσμῶν· **2)** εἰδ. ὁ ἔχων ἐπάγγελμα τὸ διακοσμεῖν τόπους ἢ πράγμ., οἷον τοίχους, ἔπιπλα, αἰθούσας κτλ.

διακοσμητικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ συμβάλλων εἰς τὴν διαρρύθμισιν, ὁ διαρρυθμιστικός : Ἰάμβλ.Μυστ.10,6 **τῇ διακοσμητικῇ τῶν ὅλων ἀναγωγῇ·** **2)** ὁ συμβάλλων εἰς τὸν καλλωπισμόν, ἐξωραϊσμόν, ὁ ἐξωραϊστικός : **ἀνάγλυφα διακοσμητικά, - παραστάσεις διακοσμητικαί·** ‖ **διακοσμητικὰ ἄνθη** - φυτά ἄνθη, φυτὰ καλλιεργούμενα πρὸς κόσμον ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ καρποφόρα· ‖ **διακοσμητικαὶ τέχναι** αἱ τέχναι, ὧν ἀντικείμενον ἡ διακόσμησις ποικίλων ἀντικειμένων· **3)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ σημασίας, σοβαρότητος, ὁ δευτερεύων : **εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν διεδραμάτισεν ἐντελῶς διακοσμητικὸν πρόσωπον·** **4)** νεώτ. τὸ θηλ. **ἡ διακοσμητική** ὡς οὐσ. ἡ διακόσμησις : **ἡμιτελὴς - πλημμελὴς διακοσμητική·** ‖ ὁ ρυθμὸς τῆς διακοσμήσεως : **διακοσμητικὴ τῆς Ἀναγεννήσεως·** **5)** ὁμ. **διακοσμητική** τὸ σύνολον τῶν διακοσμητικῶν τεχνῶν· ‖ εἰδ. ἡ τέχνη διακοσμήσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν οἰκημάτων διὰ τῆς τοιχοστρώσεως καὶ ἐπιπλώσεως τούτων καλαισθητικῶς.

διακοσμητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διακοσμητικὸν βλ.λ., χάριν διακοσμήσεως.

διακοσμήτωρ-ορος (ὁ) νεώτ. ὁ διακοσμητὴς βλ.λ.

διάκοσμος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. διάταξις, διαρρύθμισις, τακτοποίησις : Παρμ.8,60, Ἀριστλ.Κόσ. 399 b,16 **πᾶς ὁ τοῦ βίου διάκοσμος,** αὐτ.400 b,32 **διάκοσμος οὐρανοῦ καὶ γῆς·** ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν διακοσμητικῶν στοιχείων, ἡ διακόσμησις, στολίδια : **πολύτιμος διάκοσμος, - ὁ γλυπτικὸς διάκοσμος·** ‖ κ. μτφ. : Μηναῖ.1,17 Στιχ. Προσόμοια τοῦ Μεγάλ. Ἑσπερινοῦ **τῆς ἐρήμου πρῶτος διάκοσμος·** ‖ νεώτ. ὁ ρυθμὸς διακοσμητικῆς τινος συνθέσεως : **ὁ διάκοσμος τῶν αἰθουσῶν τοῦ κτιρίου εἶναι ἀκολαίσθητος·** **2)** ἡ τάξις, παράταξις μάχης : Θουκ.4,93 **αὕτη μὲν Βοιωτῶν παρασκευὴ καὶ διάκοσμος ἦν·** **3)** εἰδ. ὁ τῶν νεῶν κατάλογος τοῦ Β τῆς Ἰλιάδος.

διακοσμῶ-έω κ. νεώτ. διευθετῶ εἰς κατολλήλους θέσεις, θέτω εἰς τάξιν, τακτοποιῶ : Ἰλ.Β 476 **ὡς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα ὑσμίνηνδ' ἰέναι,** Θουκ.1,46· καὶ παθ. : Ἰλ.Β 126 **ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί,** αὐτ.Β 655· ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Ὀδ.Χ 457 **ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο·** **2)** ρυθμίζω, κανονίζω, διοργανῶ : Ἡρ.1,100 **ἐπεί τε δὲ ταῦτα διεκόσμησε,** Θουκ.2,100 καὶ **τἆλλα διεκόσμησε τά τε κατὰ τὸν πόλεμον καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ·** **3)** **διακοσμεῖσθαι** ὡς φιλοσ. ὅρος τῶν Στωϊκῶν= ἀποκαθίστασθαι τὴν τοῦ κόσμου τάξιν μετὰ τὴν ἐκπύρωσιν : Ζήν.Κ 1,28 **εἶτ' αὖθις πάλιν διακοσμεῖσθαι** [τὸν κόσμον]· **4)** κοσμῶ ποικίλως, διαποικίλλω· ‖ κ. νεώτ. κοσμῶ, καλλωπίζω, ἐξωραΐζω, στολίζω τι διὰ μονίμων ἢ προσκαίρων κοσμημάτων, οἷον βιβλίον, ἔνδυμα, οἰκίαν, ὁδόν, πόλιν.

διακο(υ)ράζομαι ΕΜ « τὸ ἀτενὲς βλέπειν », Σουΐδ. « διακοράζεσθαι, ἀτενὲς βλέπειν, διὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς κόρας λέγεσθαι ».

διακουστής (ὁ) πάπ. ὁ ἀκροώμενος, ὁ ἀκούων : Πάπ. **διακουστὴς θεῶν καὶ ἀνθρώπων.**

διακουστική (ἡ) νεώτ. φυσ. τὸ μέρος τῆς ἀκουστικῆς, ἔνθα ἐρευνῶνται τὰ φαινόμενα τῆς διαδόσεως τοῦ ἤχου διὰ μέσου ἐμποδίων.

διακουφίζω γίνομαι ἐλαφρότερος προσκαίρως, χαλαροῦμαι : Ἱππ.Ἐπιδ.1,7 **εἰ γάρ τοι διαλείποι καὶ διακουφίσειεν, πάλιν ὑπέστρεφε·** **2)** μτβτ. ἀνακουφίζω· Ῥουφ.π.Ὀρειβ.45,30,69.

διακούω κ. νεώτ., μέλλ. διακούσομαι ἀκούω ἐντελῶς, ἀκούω τι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους : Ξεν. Οἰκ.11,1 **τὰ τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἔργα τελέως διακούσας καὶ καταμαθών,** Μέν.Ἐπιτρ.471· ‖ ἀπολ. ἐπὶ δικαστηρίου, ἐκδικάζω ὑπόθεσιν : Ἐπιγρ.· **2)** ἀκούω, μανθάνω, πληροφοροῦμαί τι παρά τινος : Πλάτ.Πολιτ.264 Β, Ἀριστλ.Πολ.1273,a 10 **οὐ διακοῦσαι.. τὰ δόξαντα τοῖς ἄρχουσιν·** ‖ μετὰ γεν. πράγμ. : Πλάτ.Παρμ.126 C **τούτων.., δεόμεθα διακοῦσαι·** **3)** μετὰ γεν. προσ. ἐπὶ ἐριζόντων, ἀκούω προσεκτικῶς καὶ ἀμεροληπτως : Ἐπιγρ. καὶ Πάπ.· **4)** μετὰ γεν. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. εἶμαι ἀκροατὴς ἢ μαθητής τινος : Πλούτ. Κικ.4 **διήκουσεν Ἀντιόχου τοῦ ῥήτορος,** αὐτ.Περικλ.4 **διήκουσε Ζήνωνος,** Διογ.Λ 8,86· ‖ νεώτ. μόνον μετ' αἰτ. πράγμ., παρακολουθῶ διδασκαλίαν τινά : **διήκουσε μαθήματα πολιτικῶν ἐπιστημῶν.**

διακοπτά ἐπίρρ. δημ. διακεκομμένως.

διακοπτός-ή-ό δημ. ὁ διακεκομμένος, μετὰ διαλειμμάτων : Φωτιάδ.Φ'Ἐμφ.Θερμ.22.

διάκοψις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διακοπή, διατομή, διάσχισις : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,9,11 **αἱ διακόψεις τῆς συκῆς, ὅταν ἄρχηται βλαστάνειν.**

διακραδαίνω κινῶ βιαίως, διασείω· Σουΐδ.,Ἡσ. « διακραδαίνοιντο, κινοῖντο » : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.25.

διακράζω, παρακ. **διακέκραγα** συνεχῶς κράζω, κραυγάζω : Ἀριστφ.Ὄρν.306 **οἷα πιππίζουσι καὶ τρέχουσι διακεκραγότες·** || **διακράζω τινί** διαγωνίζομαι πρός τινα εἰς τὸ κραυγάζειν : Ἀριστφ Ἱππ.1403 **πόρναισι.. διακεκραγέναι.**

διακρανῶ-άω δωρ. τ. τοῦ ἀχρ. **διακρηνῶ** βλ.λ. ποιῶ τι νὰ ρεύσῃ ὡς ἔκ τινος κρήνης : Θεόκρ.7,154 **οἷον δὴ τόκα πῶμα διεκρανάσατε, Νύμφαι** (σχόλ ἀποκαλυφθῆναι ἐποιήσατε) (δ.γρ. **διεκρανώσατε**).

διακράτημα-ατος (τὸ) μτγν. φάρμακον ἐν τῷ στόματι κρατούμενον : Γαλ.12,268· **2**) τὸ ὑφίστασθαι, ἡ ὕπαρξις : Σεκοῦνδ.Γνωμ.(**αἰώνιον διακράτημα** (ὁ κόσμος)· **3**) εἰς πληθ. τὰ εἰς τὴν κατοχήν τινος ὑπάρχοντα : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διακράτησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἰσχυρῶς κρατεῖν, ἡ συγκράτησις : Σωρ.1,36 **διακράτησις σπέρματος,** Διοσκ.Θηρ.Προοίμ. **ἡ δὲ κατοχὴ καὶ διακράτησις διὰ κλύσεων·** **2**) ἡ ἐπί τινος ἐξουσία : Ἰάμβλ.Μυστ.1,9· **3**) κατοχή : Σχόλ. Θουκ.1,139, Σουΐδ.ἐν λ., Ἀνν.Κομν.13,412 D **ἄνευ τῆς τῶν Ρουπενίων διακρατήσεως**

διακρατητικός-ή-όν μτγν. ὁ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ ἰσχυρῶς τι : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,72.

διακρατυντικός-ή-όν μτγν. ὁ καθιστῶν τι εὐσταθές : Διοσκ.1,30 **διακρατυντικὸν τῶν ὀδόντων.**

διακρατῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. κρατῶ ἰσχυρῶς, ὅθ. ἔχω ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου : Φύλαρχ.24 **τὸν τὰ ὅλα συνέχοντα καὶ διακρατοῦντα θεόν,** Διον. Ἀλ.Ρωμ.1,79· **2**) **κρατῶ** ἐπὶ χρονικόν τι διάστημα, παθ. : Διοσκ.2,152 **ὀδονταλγίαν διακρατούμενον ἐν τῷ στόματι κουφίζει,** Γεωπ.12,10,3· **3**) ἔχω εἰς τὴν κατοχήν μου, παθ. : Ἐπιγρ. **4**) ἐπὶ λόγου, συνεχίζω ἄνευ διακοπῆς : Στοβ.1,1,9· || ἐπὶ ἐπιχειρημάτων, τηρῶ τελευταῖον : Δομάσκ.Ἀρχ.439 **5**) ἀνέχω, ὑποβαστάζω, παθ. : Ἀθήν.11,492 B **διακρατεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν Πελειάδων·** **6**) μτφ. διατηρῶ ἐν τῇ ζωῇ : Διογ.Λ 9,43 **θερμοὺς.. ταῖς ρισὶ προσφέρων διεκράτησεν αὐτόν·** **7**) ἐμποδίζω τινά ν' ἀπέλθῃ, ἀναγκάζω τινά νά μείνῃ που, παθ. : Ἀππιαν.Ἐμφ.Πολ.2,8 **διεκρατεῖτο ἐν Ῥώμῃ·** **8**) μσν φυλακίζω : Διγεν.Ἀκρ.1710 **διακρατεῖ τοὺς πάντας**

διακρεῖς Ἐπιγρ. ἀττ. **-ῆς** οἱ κάτοικοι τῆς Διακρίας, δ. διάκριο βλ.λ.2).

διακρέκω μτγν. κρούω τὰς χορδὰς λύρας : ΑΠλ.4,307 **μελίσδεται δὲ τὰν χέλυν διακρέκων.**

διακρημνίζω, μέλλ. διακρημνιῶ ἐπιτατ. τοῦ κρημνίζω, κατακρημνίζω : Ἰώσ.Π) 1,2,4 **διακρημνιεῖν. διηπείλει** (**δ.γρ. κατακρημνιεῖν**)

διακρηνῶ βλ. διακρανῶ.

διακριβάζω μσν. ἐξετάζω μετ' ἀκριβείας. Ἰωσ Γενέσ.10 A **παλάμῃ τὰ στήθη αὐτοῦ διηκρίβαζεν.**

διακρίβεια (ἡ) μτγν. **εἶδ.** ἡ ἀκριβής, ἡ ἐν πάσῃ τήρησις τοῦ ἱεροῦ νόμου : ΠΔ Βασ.3,11,33.

διακριβολογοῦμαι-έομαι ἀποθ ἐξετάζω, ἐρευνῶ μετὰ πολλῆς ἀκριβείας : Πλάτ.Σοφ.245 E, Δίων K 44,32 **μὴ καὶ πάντα διακριβολογώμεθα.**

διακριβῶ-όω κ. νεώτ. εἰκονίζω, περιγράφω, παριστῶ τι ἀκριβῶς : ΑΠλ.4,204 (Πραξιτέλης) **Πραξιτέλης ὃν ἔπασχε διηκρίβωσε Ἔρωτα·** **2**) ἐξετάζω ἢ συζητῶ τι λεπτομερῶς, μετ' ἀκριβείας : Ξεν.ΚΠ 2,1,27 **τὸ δὲ διακριβοῦν τὰς τάξεις σφόδρα ἐδόκει αὐτῷ ἀγαθὸν εἶναι,** Ἀριστλ.Η Νικ. 1178 a,23· κ.παθ. : Ἀριστλ.Ρητ.1366 a,21· || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Πλάτ.Θεαίτ.184 D **τοῦ δέ τοι ἕνεκα αὐτὰ σοι διακριβοῦμαι ;** **3**) **φέρω** εἰς ἀκρίβειαν ἢ τελειότητα, **καθιστῶ τι ἤ τινα τέλειον, παθ.** : Πλάτ.Νόμ. 965 A **μῶν ὁμοίους πάντας κεκτημένους καὶ μὴ διηκριβωμένους,** Ἀριστλ.Η Νικ.1112 b,6, Ἀριστοξ. Ἀρμ.16 M **διηκριβωμένη ἑρμηνεία** (τελεία)· **4**) νεώτ. ἐλέγχω τὴν ἀκρίβειάν τινος, ἐξακριβῶ.

διακρίβωσις-εως μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐξηκριβωμένη ἔρευνα : Πτολ.Γεωγρ.8,1 **ἐκ τε τῆς συνεχεστέρας** διακριβώσεως τῶν τὰς ἐκτετοπισμένας ἡμῖν χώρας **περιελθόντων·** || κ. νεώτ. ἡ μετ' ἀκριβείας ἐξέτασις, ἐξέλεγξις, ἐξακρίβωσις.

διακριβωτήρ-ῆρος νεώτ. κανὼν δι' οὗ ἐλέγχεται ἡ ἀκρίβεια ἀντιστοίχου μετρικοῦ ὀργάνου, πρότυπον, εἶδ. ἀκριβωτής βλ.λ.

διακρῖδά ἐπίρρ. μτγν. διακριδόν βλ.λ. : Ὀππ. Κυν.2,496 **σήματα.. διακριδὰ τεκμήρασθαι.**

διακρῖδόν κ. μσν. ἐξαιρέτως, ἐξόχως : Ἰλ.Ο 108 **διακριδὸν εἶναι ἄριστος,** Ἡρ.4,53 **ἰχθῦς τε ἀρίστους διακριδὸν καὶ πλείστους,** Λουκ.Ἐρωτ.3· **2**) ἐπὶ μετρήσεων, ἀκριβῶς : Νικ.Θηρ.955 **πλάστιγγι διακριδὸν ἄχθος ἐρύξας·** **3**) λεπτομερῶς : Ἀπολλ.Ρ 4,721· **4**) εὐκρινῶς, σαφῶς : Ἀππ.Ἐμφ. Πόλ.5,9 **οὐ διακριδόν,** Ἀναστ.Γορδίου Βί.Εὐγ. Αἰτωλοῦ ἐν Σάθ.3,477 **μὴ πάντα διακριδόν.. ἀλλὰ συγκεχυμένως καὶ ἀορίστως·** **5**) χωρίς, χωριστά : Νόνν.Δ 34,349 **ἔνθα καὶ ἔνθα διακριδόν.**

διάκρῖμα-ατος (τό) διακεκριμένη κατάστασις, ἀντίθ.σύγκριμα, συναίρεμα, ἕνωμα : Δαμάσκ.Ἀρχ.53,56.

διακρινής-οῦς-ές εὐκρινής : Βακχυλ.8,28 **ἄστρων διακρινεῖ φάει** (διόρθ. Blass ἀντὶ **διακρίνει**).

διακρινόμενοι (οἱ) νεώτ. ἐκκλ. ὡς οὐσ. οἱ χωριζόμενοι· || εἶδ. οἱ μὴ ἀναγνωρίσαντες τὸ κῦρος τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικῆς συνόδου.

διακρίνουσα ἐξισώσεως νεώτ. μαθηματ. ἀκεραία τῶν συντελεστῶν ἐξισώσεως συνάρτησις, ἧς ὁ μηδενισμὸς ἐκφράζει ὅτι ἡ ἀρχικὴ ἐξίσωσις ἔχει δύο ρίζας ἴσας.

διακρίνω κ. μσν. νεώτ. κ. δημ. μέλλ. **διακρινῶ,** ἐπ. κ Ἐπιγρ. (**Δελφ.**) **διακρινέω,** μέσ. δημ **διακρένομαι,** παθ. ἀόρ. δημ. **διακρίθηκα,** παρακ. **διακεκριμένος** χωρίζω τὸν ἢ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ δέ, ἢ τινὰ ἤ τι ἀπὸ τῶν ὁμοίων αὐτῷ, ξεχωρίζω : Ἰλ.Β 475 **ὥς τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες ρεῖα διακρίνωσιν,** Ὀδ.Δ 179, Πλάτ. Κρατ.388 **οὐ τὴν κρόκην καὶ τοὺς στήμονας διακρίνομεν ;** || ἐπὶ διαμαχομένων, χωρίζω, διαχωρίζω : Ἰλ.Η,292 **ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰς ὅ κε δαίμων ἄμμε διακρίνῃ·** || συνήθ. παθ. ἀποχωρίζομαι, διαλύομαι : Ἰλ.Γ 98 **φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη Ἀργείους καὶ Τρῶας,** Θουκ.1,105 **καὶ μάχης γενομένης.. διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων·** || παθ. Ἐπιγρ. διαζεύγνυμαι, λαμβάνω διαζύγιον, χωρίζω : Νόμ.Γόρτ.2,46· || ἀναφορ. πρὸς κόμην, χωρίζω εἰς τὸ μέσον, κάνω χωρίστρα : Πλούτ.Ρωμ.15 **τὴν κόμην τῆς γαμουμένης αἰχμῇ διακρίνεσθαι·** **2**) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐξ ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν κρίνω τι ὡς διάφορον ἄλλου, διαστέλλω : **διακρίνομεν τρία εἴδη πολιτευμάτων·** κ. παθ. ἐν μέσ. σημ. : Πλάτ.Φίλ.52 C **διακεκρίμεθα χωρὶς τάς τε καθαρὰς ἡδονὰς καὶ τὰς σχεδὸν ἀκαθάρτους·** || νεώτ. κ. δημ. ἀναγνωρίζω ἐκ χαρακτηριστικοῦ τινος : **τὸν διέκρινα ἀπὸ τὸ βάδισμά του - ἀπὸ τὴ φωνή του·** || διάκρισιν, διαστολὴν ποιοῦμαι : ΚΔ Πράξ.15,9 **καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν·** κ. παθ. : Θουκ.1,49 **τότε δὴ ἔργου πᾶς εἴχετο ἤδη καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι·** **3**) κρίνω τινὰ ὡς κατέχοντα ἰδιάζουσαν θέσιν, ποιοῦμαι διάκρισιν, ὅθ. ἐξαιρῶ : Ἡρ.3,39 **ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας διακρίνων οὐδένα·** || νεώτ. δημ. μέσ. **διακρίνομαι** ἔχω ὡς χαρακτηριστικὸν ἀρετήν τινα, ὑπερέχω : **διακρίνεται ἐπὶ σοφίᾳ - ἐπὶ τιμιότητι - διὰ τὸ θάρρος τῆς γνώμης του·** || ὅθ. κ. παθ. μτχ. **διακεκριμένος** ἔξοχος, ὑπέροχος, ἀνώτερος : **διακεκριμένος ἐπιστήμων - καλλιτέχνης - πολιτικός -, -μένοι ὑπηρεσίαι·** || ὁμ.νεώτ. ἐπὶ ἰδιοτήτων ἀναφερομένων εἰς πρόσ., ἀποτελῶ χαρακτηριστικὸν (τριτοπρόσ.) : **τὸν διακρίνει σεμνότης καὶ**

εὐφυΐα· 4) ἀποχωρίζω τόπον δι' ἱεροὺς σκοπούς : Πίνδ.Ο 10 (11).46 περὶ δὲ πόξαις Ἄλτιν μὲν ὅγ' ἐν καθαρῷ διέκρινε· 5) ἀποκρύπτω : Βακχ. Β,28 ἄστρων διακρίνει φάη .. εὐφεγγὴς σελάνα (διόρθ. διακρινεῖ φάει, βλ. διακρινής)· 6) φιλοσοφ. ὅρ. ἀναλύω εἰς τὰ στοιχεῖα, ἀντίθ. συγκρίνω, ἰδίως παθ. : Ἀναξ.12, Πλάτ.Φαίδ.71 Β διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, Ἀριστλ.Μεταφ.985 a,28· 7) ἀντιλαμβάνομαι διὰ τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοῦ ξεχωρίζω : Ὀδ.Θ 195 καί κ' ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ σῆμα ἀμφαφόων, Πλάτ.Κρατ.388 Β τὰ πράγματα διακρίνομεν ᾗ ἔχει, ΚΔ Ματθ.16,3 τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, - χωρὶς τὰ γυαλιά δὲ διακρίνω ἀπολύτως τίποτε· 8) ἔχω ἐπίγνωσίν τινος : ΚΔ Κορινθ.1,11,31 εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα, αὐτ. 1,11,29· 9) ἀποφαίνομαι, γνωματεύω περί τινος, δικάζω, κρίνω : Πίνδ.Ο 8,24 λόγον ἀνθρώπων ὀρθᾷ διακρίνειν φρενί, Ἡρ.1,100 ἐκεῖνος διακρίνων τὰς ἐκφεραμένας (δίκας) ἐκπέμπεσκε, ΚΔ Κορινθ.1,6,5 σοφός .. ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· κ. παθ. : Πάπ. δέομαι οὖν σου ἀποστεῖλαι αὐτοὺς διακριθησομένους· || δημ. δικαιώνω : ἂν σὲ διακρίνουν οἱ γέροντες (ἂν σὲ δικαιώσουν οἱ δημογέροντες ἐκτελοῦντες χρέη δικαστῶν)· 10) ἐπὶ νόσου, ἐπιδεινοῦμαι, λαμβάνω τροπήν : Ἱππ.Νούσ.2,71 ἡ νοῦσος μάλιστα διακρίνει ἐν οὐδενί· 11) συμβουλεύομαι : Ἀρρ.Ἐπικτ.4,1,148 διακρίνειν τοὺς ἰατρούς· 12) ἑρμηνεύω χρησμόν, ὄνειρον : Ἰοῦνκ. π. Στοβ. 598,43· || διερμηνεύω ἐξ ἄλλης γλώσσης : ΚΔ Κορινθ.1,14,29 προφῆται .. λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· 13) μέσ. φέρω εἰς πέρας, τίθημι τέρμα : Ἡσίοδ.Ἔργ.35 αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος ἰθείῃσι δίκαις· κ. παθ. : Ἡρ.7,206 οὐκ ὧν δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθήσεσθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον· || ἀπολ. λύω, ἐξομαλίζω διαφοράν : Θουκ.5,9 (συνθήκη Δωριέων) αἳ δέ τινι τᾶν πολίων ᾖ ἀμφίλλογα .. διακριθῆμεν· 14) ἀπολ. ἀγωνίζομαι, διαγωνίζομαι : Πολύβ.3,111,2 διακριθῆναι περὶ τῶν ὅλων· || ἐρίζω, φιλονικῶ : ΚΔ Πράξ.11,2 διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν (τὸν Πέτρον) οἱ ἐκ περιτομῆς· 15) μέσ. κ. παθ. ἀμφιρρέπω, ἀμφιβάλλω, διστάζω : ΚΔ Ματθ.21,21 ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, αὐτ.Ἰακ.1,6 ἐν πίστει μηδὲν διακρινόμενος.

διάκριοι (οἱ) μία τῶν ἐν ταῖς Ἀθήναις πολιτικῶν μερίδων μετὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σόλωνος : Ἀριστφ.Σφ.1223 ὡς οὐδεὶς διακρίων δέξεται· 2) Ἐπιγρ. οἱ κάτοικοι τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Διακρίας.

διάκρισις-εως (ἡ) κ. μαν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ ἐνέργεια τοῦ διακρίνω βλ.λ., ὁ χωρισμός, ἡ διάλυσις, ἀντίθ. σύγκρισις : Ἐμπ.58, Ἀναξαγ.10, Πλάτ. Σοφ.243 Β ἄλλοθί πῃ διακρίσεις καὶ συγκρίσεις ὑποτιθείς· || νεώτ. ἡ διαστολὴ ἀπὸ ἄλλου ὁμοίου ἐξ ἐνυπαρχούσης διαφορᾶς : ἡ διάκρισις τῶν ζῴων εἰς θηλαστικὰ καὶ ᾠοτόκα· || ὅθ. νεώτ. κ. δημ. ἐν φρ. μετὰ τοῦ κά(μ)νω (νεώτ. κ. τοῦ ποιοῦμαι) προτίμησις : δὲν κάμνω διάκρισιν μεταξὺ τῶν τέκνων μου· 2) κ. δημ. ἡ ἀντίληψις διαφορᾶς : ΚΔ Ἑβρ.5,14 τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα .. πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ, δ.τραγ. δὲν ἔχει ὁ Χάρος διάκριση ..· παίρνει παιδιὰ ἀπὸ τὸ βυζί, γερόντους δὲν ἀφήνει· 3) ἡ κατόπιν ἀποχωρισμοῦ ἀπομόνωσις : Ἰώσ.Π1 2,14,8· 4) τὸ χάρισμα τοῦ διακρίνειν, θεωρεῖν τὸν κόσμον τῶν πνευμάτων ἢ τὸ τοῦ προφητεύειν : ΚΔ Κορινθ.1,12,10 διὰ τοῦ Πνεύματος δίδοται .. ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, Μηναῖ.1,19 Συναξ. ἐπήνθει αὐτῷ καὶ τὸ τῆς διακρίσεως χάρισμα, καὶ τὰ μέλλοντα προύλεγε· || ὁμ. ἑρμηνεία ὀνείρων ἢ οἰωνῶν : Φιλ.2,55, Παυσ.1,34,5 δοκῶ δὲ Ἀμφιάραον ὀνειράτων διακρίσει μάλιστα προσκεῖσθαι· 5) διαφόρισις, διαφοροποίησις : Δαμάσκ. Ἀρχ.1· 6) ἐν συγκεκριμένῃ ἐννοίᾳ, διαλελυμένη μορφή : Ἀριστλ.Μετεωρ.340 b, 3 ἡ ἀτμὶς ὕδατος διάκρισίς ἐστιν· 7) κρίσις, ἀπόφασις : Ξεν.ΚΠ 8,2,27 τοὺς δεομένους διακρίσεως συντρέχειν τοῖς κριταῖς· || εἰδ. δικαστικὴ ἀπόφασις : Πάπ. 8) μτφ. : ΚΔ Ρωμ.14,1 τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις λογισμῶν· 9) ἰατρικὴ διάγνωσις : Σωρ.2,23· 10) καὶ πληθ. οἱ κρίσεις, αἱ ὀξεῖαι φάσεις νόσου : Ἱππ.Γον.3· 11) πάπ. ἐξέτασις, ἔλεγχος, θεώρησις λογαριασμοῦ : Πάπ. τὰς διακρίσεις διεξάγετε κατὰ τὰ διαγράμματα· 12) ἀγών, μάχη, διαμάχη : Πολύβ.18,28,3 γέγονε τούτων τῶν τάξεων καὶ τῶν ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους διάκρισις· || ἔρις : Ἐπικ. Ἐπιστ.1,29 U, Ἀρατ.109 διακρίσιος πολυμεμφέος· 13) εἰδ. ἐπὶ κυνῶν, τὸ μεταξὺ τῶν ὀφθαλμῶν διάστημα : Ξεν.Κυνηγ.4,1, Πολυδ.5,57 τὸ μέτωπον πλατύ, τὰς διακρίσεις ἀκριβεῖς ἔχον· 14) ἀπόσπασις ὄγκων ἀπὸ αἱμοφόρων ἀγγείων : Ἀντυλλ. παρ' Ὀρειβ.45,29· 15) κ. νεώτ. ἔκκρισις : Ἀρετ. Ὀξ.Παθ.1 διάκρισις οὔρων, Γαλ.6,382· 16) ἐπίδεσμός τις : Γαλ.18(1),777· 17) νεώτ. εἰδ. ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ, ἡ συνείδησις τοῦ ἀξιοποίνου ἐγκληματικῆς τινος πράξεως : ἐνήργησεν ἄνευ διακρίσεως· 18) νεώτ. κ. δημ. ἐπίγνωσις τοῦ πρέποντος, ὅθ. αἰδημοσύνη, διακριτικότης : παροιμ. ἂν εἶχε ὁ χοῖρος διάκριση, δὲν ἐπαραπάχαινε (ἐπὶ τῶν μὴ μετριαζόντων τὴν ἑαυτῶν ἄνεσιν χάριν τῆς εὐπρεπείας)· 19) νεώτ. καὶ δημ. φρ. εἰς τὴν διάκρισίν τινος (δημ. στὴ διάκριση) εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὴν αὐθαίρετον θέλησιν, τὴν ἰδιοτροπίαν τινός : τὸ πλοῖον ἀφέθη εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων, - εὑρέθημεν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν λῃστῶν.

διακρῖτής (ὁ) μτγν. ὁ διακρίνων, ὁ διαστέλλων τι : Ἐπιφ.2,82 Β τὸν νοῦν .. διακριτὴν ἀγαθῶν τε καὶ φαύλων ;· 2) πάπ. ὑπάλληλος ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν καθυστερημένων φόρων.

διακριτικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ, διαστέλλῃ· ἐπὶ πραγμ., ὁ δι' οὗ διακρίνεταί τι : Πλάτ.Ὁρισμ.411 C ὄψις ἕξις διακριτικὴ σωμάτων, - διακριτικὰ σήματα· || κ. ἀπολ.: Λουκ.Ἑρμοτ.69 διαγνωστικούς τε καὶ διακριτικοὺς ποιήσων ἡμᾶς· || νεώτ. τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. (ἐνν. τοῦ βαθμοῦ) = αἱ τὸν βαθμὸν δηλοῦσαι σειρίδες, ἀστέρες κτλ. αἱ ἐπερραμμέναι ἐπὶ στολῆς τῶν βαθμούχων· 2) ὁ διεισδυτικός, ὁ διεισδύων, εἰσχωρῶν, ἀντίθ. συγκριτικός : Πλάτ.Τίμ.67 Ε τὸ μὲν διακριτικὸν τῆς ὄψεως λευκόν, τὸ δ' ἐναντίον αὐτοῦ μέλαν, Ἀριστλ.Μεταφ.1057 b, 8· 3) χωριστικός· || οὐσ. ἡ διακριτική (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ διαχωρίζειν, ἀντίθ. συγκριτική βλ.λ. : Πλάτ.Πολιτ.282 Β· 4) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μετὰ διακριτικότητος, διακρίσεως φερόμενος, ποὺ ἔχει διάκριση· || τὸ οὐδ. τὸ διακριτικὸν ὡς οὐσ. ἡ διακριτικότης βλ.λ.· 5) νεώτ. νομ. διακριτικὴ ἐξουσία ἡ ἐξουσία ἣν ἔχει δικαστικὸς κυρίως ὑπάλληλος νὰ ἐνεργῇ κατ' ἰδίαν κρίσιν εἰς μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένας περιπτώσεις· 6) νεώτ. εἰδ. διακριτικὰ ὡς οὐσ. ἐπὶ τῆς ἑβραϊκῆς καὶ τῆς ἀραβικῆς γραφῆς, σημεῖα προτιθέμενα πρό τινων γραμμάτων δηλωτικὰ ἀλλοιώσεως τοῦ συνήθους ἤχου των, ἤτοι τῆς προφορᾶς.

διακριτικότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἱκανότης τοῦ διακρίνειν : Πρόκλ.Παρμ.793 S· 2) ἡ ἰδιότης τοῦ διακριτικοῦ βλ.λ.4), ἡ περίσκεψις, ἡ εὐπρέπεια : ἐνήργησε μετὰ μεγάλης διακριτικότητος.

διακριτικῶς ἐπίρρ. κεχωρισμένως : Δημόκρ.164.

διάκρῐτος-ον μτγν. ὁ κεχωρισμένος, ὅθ. ἐκλεκτός : Θεόκρ.22,163 ἐν πάντεσσι διάκριτοι ἡρώεσσι.

διακριτός-ή-ό δημ. αἰσθητός, ἀντιληπτός.
διακροβολίζομαι μτγν. ἀποθ. ἀκροβολίζομαι, ἀφιμαχῶ : Ἰωσ.ΑΙ 4,7,1 **οὐδὲν ἢ μικρὸν εἴ ποτε διηκροβολίζοντο τοῖς ὅπλοις.**
διακροβολισμός (ὁ) μτγν. ὁ ἀκροβολισμός, ἡ ἀφιμαχία : Στράβ.3,3,7
διάκροκος-ον μτγν. ὁ περιέχων κρόκον : Γαλ. 12,608 **διάκροκα κολλύρια.**
διακρότημα-ατος (τό) νεώτ. ἡ ἐν τῇ ταυτοχρόνῳ παραγωγῇ δύο ἤχων μικρὸν κατὰ τὸ ὕψος διαφερόντων ἐμφανιζομένη περιοδικὴ ἐνίσχυσις καὶ ἐξασθένησις τοῦ ἤχου.
διακροτῶ-έω κ. μσν. διαρρήγνυμι, διατρυπῶ, διασπῶ μετὰ κρότου : Πλούτ.Ἠθ.304 Β **ἔδοξε τῶν πεδῶν τοὺς κρίκους διακροτῆσαι·** ‖ ἐπὶ ἀφροδισιακῆς σχέσεως : Εὐρ.Κύκλ.180 **οὔκουν ἐπειδὴ τὴν νεᾶνιν εἵλετε, ἅπαντες αὐτὴν διεκροτήσατ' ἐν μέρει·** 2) μτφ. ἀναλύω τι εἰς τὰ συνθετικὰ αὐτοῦ μέρη, ἀντίθ. **συγκροτῶ** : Πλάτ. Κρατ.421 Ο **ταῦτα μέν μοι δοκεῖς, ἀνδρείως.. διακεκροτηκέναι·** 3) μσν. διακηρύττω : Κ Μανασσ.Χρον.64 Β **πόλεμον διεκρότησε κατὰ τῶν Οὐανδήλων.**
διακρουνίζω μσν. ἀναβρύω κρουνηδόν, ἀφθόνως : Κ Μανασσ.Χρον.102 Β **ὡς κρήνη˙. διακρουνίζουσα φλεβῶν ἐκ ναματίων.**
διάκρουσις-εως (ἡ) ἀναβολή, ἰδ. ἐπὶ δίκης : Δημ 1264 **προκαλοῦνται ἐπὶ διακρούσει καὶ τῷ μὴ σημανθῆναι τοὺς ἐχίνους,** Πλούτ.Κικ.7· ‖ ὁμ. ἐπ κινδύνου, ὑπεκφυγή : Πλούτ.Κοριολ.19 **ἐλπίδα μὲ αὐτοῖς παρέσχε διακρούσεως στρατεία·** 2) ἀπαλλαγὴ ἀπό τινος : Λιβάν.Λόγ.14,19.
διακρουστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἱκανὸς ν' ἀποκρούσῃ : Κλήμ.Ἀλ.821 **λογικὴ διέξοδος . διακρουστικὴ τῶν ἐπιφερομένων ἀποριῶν·** 2) ἐκφραστικὸς ἀπάτης, ἢ ὁ δημιουργῶν ἀπάτην, ἀπατηλός : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.281,22 **ἐπὶ τῶν διακρουστικῶν (ῥημάτων) παραλογίζομαί σε.**
διακρούω κτυπῶν διαπερῶ, διελαύνω, παθ. : Θεόφρ.Φ Αἴτ.2,15,4 **διακρουσθέντες σφῆνες·** ‖ διασπῶ : Παυσ.4,17,1 **Ἀριστομένης διακρούσας τὰ δεσμὰ ἀποδρὰς οἴχοιτο·** 2) ἐπὶ πηλίνων ἀγγείων, δοκιμάζω τὴν στερεότητα ἢ ἀκεραιότητα διὰ τῆς κρούσεως : Λουκ.Παράσ.4 **καθάπερ αἱ πονηραὶ χύτραι διακρουόμεναι μὴ σαθρὸν ἀποφθέγγηται·** ‖ ὁμ. μτφ. : Πλάτ.Θεαίτ. 179 D **σκεπτέον τὴν φερομένην ταύτην οὐσίαν διακρούοντα, εἴτε ὑγιὲς εἴτε σαθρὸν φθέγγεται** 3) ἐπὶ τῶν καρπῶν τῆς ἐλαίας, διὰ κρούσεως ῥίπτω ἐκ τοῦ δένδρου τοὺς καρπούς, τινάζω : Εὐσεβ. εἰς Ἠσ.451 Α· 4) ἐμποδίζω, περιπλέκω Πλούτ.Ἠθ.80 D **ἑαυτὸν διέκρουεν ἐν τοῖς πράγμασι·** 5) μέσ. ἀποβάλλω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀποκρούω ἀπαλλάττομαί τινος, ἀποφεύγω τινὰ διὰ προφάσεως ἢ ἐξαπατῶν : Ἡρ.7,168 **οὗτοι μὲν οὕτω διεκρούσαντο τοὺς Ἕλληνας·** ‖ ὁμ. ἀποκρούω τι προφασιζόμενος : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.3,3, Πλούτ.Νικ.6 **τὰς μὲν ἐργώδεις πάνυ καὶ μακρὰς ἐπειρᾶτο διακρούεσθαι στρατηγίας·** ‖ ἀπορρίπτω : Πλούτ.Κοϊσ.66 **ὡς δὲ καθίσας διεκρούετο τὰς δεήσεις·** ‖ ἀποκρούω ἐπιχείρημα : Σωρ.1,58 ‖ ὁμ. τὸ μέσ. μετ' αἰτ. προσ. ἀποφεύγω : Πλούτ.Ἠθ.70 D **ὁ χαρίεις τοὺς μὲν λοιδοροῦντας ἀνακόπτων καὶ διακρουόμενος·** ‖ εἰδ. ἐπὶ δίκης, ἀποφεύγω, ἀναβάλλω : Δημ.523 **τὸν παρόντα τρόπον τοῦ δοῦναι δίκην διακρουόμενον,** Πάπ. **διακρούεται τὰ χρήματα ἐκτῖσαι·** ‖ μετ' αἰτ. προσ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ ὀφειλέτου, ἀποφεύγω τὸν δανειστὴν ἀναβάλλων τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους : Δημ.911 **ὡς δ' ᾐσθόμην αὐτὸν διακρουόμενόν με·** ‖ ὑπερπηδῶ δύσκολον ζήτημα : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.41,8 **φιλῇ παρατηρήσει διακρούεσθαι·** ‖ ὁμ παθ. ἀποφεύγω, διαφεύγω, μετὰ γεν. : Δημ.741 **καὶ οὐκ ᾤετο δεῖν διακρουσθῆναι τῆς τιμωρίας δι' ἐγγυητῶν καταστάσεως·** 6) κατὰ μέρος τίθημι : Πάπ. **διεκρουσάμην τὸν χόρτον τὸν συνηγμένον·** 7) ἀμτβ. διαφεύγω : Νουμήν.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ 11,18.
διακρύπτω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ κρύπτω βλ.λ.
διακτενίζω μτγν. κτενίζω ἐπιμελῶς : Φιλόστρ. Ἀπολ.8,7 **τὰ ξανθὰ καὶ διεκτενισμένα μειράκια.**
διακτενισμός (ὁ) μτγν. τὸ ἐπιμελῶς κτενίζειν, τὸ καλὸ κτένισμα : Κλήμ.Ἀλ.96,4 **τοὺς διακτενισμοὺς αὐτῶν τοὺς θηλυδριώδεις μεθετέον.**
διακτινισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τῶν σωμάτων νὰ εἶναι χημικῶς διαπερατὰ ὑπὸ ἀκτίνων ἐνεργῶν.
διακτορία (ἡ) μτγν. τὸ ἔργον, ἡ ὑπηρεσία τοῦ διακτόρου, ἀγγελιαφόρου : ΑΠ 6,68 (Μουσαῖ.).
διάκτορος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ παρ' Ὁμ. ποικίλως ἑρμηνευόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ἁπαντῶν δὲ μετὰ τοῦ ἀργεϊφόντης (Ἰλ.Β 103, Ὀδ.Ε 43) ἢ μ. διάκτορος (Ὀδ.Μ 390,Ο 319) ὁ διάκονος, ὡς ἐν Αἰσχ.Πρ.941· 2) ὁ διάγων ἀγγελίας, ὁ ἄγγελος ὡς ἐν τοῖς μτγν. ποιητοῖς ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τοῦ Διός : ΑΠ 7,161 (Ἀντιπ.Σιδ.) **ὄρνι Διὸς Κρονίδαο διάκτορε·** 3) ἐπίθ. τῆς Ἴριδος : Νόνν.Δ 31,107· ‖ ὁμ. τῆς Ἀθηνᾶς : αὐτ.30,250 (πιθ. ἐπὶ τῆς γλαυκὸς τῆς Ἀθηνᾶς : Καλλ.ἀπ.164 **πολέμων δ·**).
δίακτος-ον Ἐπιγρ. ἐπὶ ἐλαίων καὶ μύρων ἐν τοῖς λουτροῖς, ὁ διοχετευόμενος.
διακτυποῦμαι-έομαι μσν. ἐπιτατ. τοῦ κτυποῦμαι βλ.λ. : Ἰσίδωρ.Θεσσαλ. ἐν Mi.139,133.
διάκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. κ. Ἡσ. ὁ διάκτορος βλ.λ : ΑΠ 10,101 (Βιάν.) **βούταν διάκτορα·** 3) Ἡσ « διάκτορσι· ἡγεμόσι, βασιλεῦσιν ».
διακυβέρνησις-εως (ἡ) μσν. κ νεώτ., δημ. -η ἡ ἐνέργεια τοῦ διακυβερνῶ βλ.λ. : Ἰω.Μοναχ.4,147 **μεγάλης καὶ θαυμαστῆς διακυβερνήσεως.**
διακυβερνητικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἱκανὸς νὰ κυβερνᾷ, νὰ διοικῇ : Ἐπιφάν.1019 Α **κατὰ τὴν αὐτῆς διακυβερνητικὴν σοφίαν,** Βλεμμ.71.
διακυβερνῶ-άω κ. μσν. κ. νεώτ. κυβερνῶ, διοικῶ, διευθύνω, κουμαντάρω : Πλάτ.Νόμ.709 Β **ὡς θεὸς μὲν πάντα καὶ μετὰ θεοῦ τύχη καὶ καιρὸς τἀνθρώπινα διακυβερνῶσι ξύμπαντα,** Πάπ. **ἐμαυτήν τε καὶ τὸ παιδίον σου διακυβερνῆσαι·** ‖ κ. ἐπὶ ἰατροῦ : Ἀριστλ.Πρόβλ.859 a,18· ‖ κ. παθ. · Σάθ. (Ἀτταλ.) 1,43 **πρὸς ἐπίδοσιν ἀεὶ .. διεξάγοιντο καὶ διακυβερνοῖντο τῇ .. θείᾳ χειρί.**
διακύβευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διακινδύνευσίς τινος
διακυβεύω κ. νεώτ. ἀμτβ. παίζω τοὺς κύβους : Πλούτ.Ῥωμ.5 **προὔθετο πρὸς τὸν θεὸν διακυβεύειν·** 2) κ. νεώτ. ἀπολ. διακινδυνεύω, ῥιψοκινδυνῶ, ἐμβάλλω εἰς κίνδυνον : Πλούτ.Ἠθ.128 Α **κρεῖττον ἔνδειαν ὑπομεῖναι διὰ κενῆς καὶ ἡσυχίαν ἢ διακυβεῦσαι πρὸς λουτρὸν ὠσαμένους, - διεκύβευσε τὴν περιουσίαν του - τὴν ζωήν του·** ‖ νεώτ. κ. παθ. : **διακυβεύονται τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα.**
διακυβιστῶ-άω Σουΐδ. πηδῶν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω ἀναστρέφομαι, κάνω τοῦμπες.
διακυδόμεναι Ἡσ. « διαχεόμεναι ».
διακυκῶ-άω κ. μσν. ἀναμειγνύω τι μετά τινος, ἀναταράττω, ἐν χρ. κ. μτφ. : Δημ.263 **τῶν μὲν οὖν λόγων, οὓς οὗτος ἄνω καὶ κάτω διακυκῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων,** Σάθ. (Ἀτταλ.) 1,60 **διακυκᾶν αὐτὸν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ.**
διακυλινδῶ-έω διακυλίω βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 13 b,26 **οἱ ἄρρενες τὰ ᾠὰ διακυλινδοῦσι.**
διακυλίω μτγν. κ. νεώτ. κυλίω κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, κυλῶ πρὸς τὰ ἐμπρός, κυλάω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : Ἀρισταίν.1,10,42 **λάθρα διεκύλισας μῆλον.**
διακυμαίνω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐγείρω κύματα: Λουκ.Νεκρ.Δ 15,4 **ἡμεῖς δὲ ἐμπεσόντες ἄλλο ἄλλος τοῦ πελάγους μέρος διεκυμαίνομεν·** 2) μτφ. ἐξεγείρω : Δίων Χ 2,240 **ὑμᾶς τε .. οὐχ ἑώρων διακυμαίνοντας·** ‖ κ. παθ. : Ἀνν.Κομν.6,182 Α **ἄλλα**

γάρ ἐπ' ἄλλοις διεκυμάνθησαν· 3) νεώτ. ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν καὶ χρηματιστηριακῶν τιμῶν, ὑφοῦμαι καὶ κατέρχομαι, ἀνεβοκατεβαίνω, ποθ. : **αἱ τιμαὶ τῶν ὀσπρίων διακυμαίνονται μεταξὺ τῶν ὀκτὼ καὶ δεκαπέντε δραχμῶν κατ' ὀκᾶν.**

διακύμανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ κατ' ἀσταθῆ μορφὴν οἵα ἡ τῶν κυμάτων, ἐξέλιξις καταστάσεώς τινος : **ἡ διακύμανσις τῆς πολιτικῆς·** ‖ ἡ κατὰ σχῆμα συνεχῶν καμπυλῶν διαμόρφωσις **αἱ διακυμάνσεις τοῦ ἐδάφους·** ‖ ἡ αὐξομείωσις : **ἡ διακύμανσις τοῦ πυρετοῦ - τῆς λίρας.**

διακυμαντικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐπιφέρων, ὁ προκαλῶν διακύμανσιν βλ.λ.

διακυμαντικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διακυμάνσεως βλ.λ.

διακυμβαλίζω μτγν. ἠχῶ ὡς κύμβαλον : Γρηγ. Νύσσ.2,240.

διακυνοφθαλμίζομαι ἀμοιβαίως προσβλέπω τινὰ μετὰ κυνικῆς ἀναιδείας, κατ' εὐθεῖαν καὶ ἀτενῶς : Κωμ.'Αδέσπ.975,Αἰλ.Διον.άπ.124.

διακύπτω κύπτων διέρχομαι, διέρπω διά τινος στενωποῦ : 'Ηρ.3,145 **ἐπακούσας τε τὰ πρησσόμενα καὶ διακύψας διὰ τῆς γοργύρης,** 'Αριστφ. 'Εκκλ.930 **σὺ δὲ τί διακύπτεις;·** 2) κύπτω τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἴδω ἐντός : 'Αριστφ.Εἰρ.78 **ἀλλ' ὅ,τι ποιεῖ τηδὶ διακύψας ὄψομαι,** ΠΔ Βασιλ.4,9,30 **'Ιεζάβελ.. διέκυψε διὰ τῆς θυρίδος.**

διακυρίττομαι μτγν. κερατίζω τινά, προσβάλλω τινὰ δίκην τράγου, ἀντιμάχομαι : Συνέσ.77 C **πρὸς πίτταν ἀναζέουσαν παραβάλλεται καὶ διακυρίττεται δεδαγμένῳ κριῷ·** 2) ἐξανίστημι κατά τινος : Συνέσ.'Επιστ.57,198 **ἀρθεὶς ἀφ' ἡμῶν αὐτῷ διακυρίττεται τῷ θεῷ.**

διακυρῶ-όω AB ἐξ ὁλοκλήρου ἐπικυρῶ, ἐπιβεβαιῶ τι : Φρύν.Παρ-Σοφ.62 B, AB,35,6 « διακυροῦν, οἷον καὶ διακρίνειν καὶ βεβαιοῦν ».

διακυτταρικός-ή-όν νεώτ. ὁ διὰ μέσου τῶν κυττάρων, ὁ ἐν τοῖς κενοῖς τῶν κυττάρων.

διακωδωνίζω κ. νεώτ. δοκιμάζω διὰ κωδωνίσματος, κ. ἁπλῶς δοκιμάζω : Δημ.393 **ἐκεῖνος ἡμᾶς διεκωδώνιζεν ἅπαντας·** ‖ κ.παθ.:Λυσ.άπ. 313 S, Πορφ.'Αποχ.4,17· 2) κ. νεώτ. διαδίδω τι, κυκλοφορῶ, ἐξαγγέλλω τοῖς πᾶσι, διατυμπανίζω : Στράβ.2,3,4 **πανταχοῦ δὲ διακωδωνίζοντα ταῦτα·** 3) ἀπολύω, κηρύσσω λῆξιν ἐργασιῶν διὰ κωδωνίσματος : Φιλόστρ.Σοφ.2,27,5.

διακωδώνισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διακωδωνίζω· 2) ἡ διάδοσις, ἡ δημοσίευσις.

διακωθωνίζω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ κωθωνίζω μεθύσκω τινὰ ἐντελῶς : Γρηγ.Νύσσ.2,280.

διακώλυμα-ατος (τό) ἐνδιάμεσον κώλυμα : Πλάτ. Νόμ.807 D **πάρεργον γὰρ οὐδὲν δεῖ τῶν ἄλλων ἔργων διακώλυμα γίγνεσθαι.**

διακώλυσις-εως (ἡ) ἡ παρεμπόδισις, ὁ ἐμποδισμός : Πλάτ.Πολ.469 E **ἐατέον ἄρα τὰς νεκροσυλίας καὶ τὰς τῶν ἀναιρέσεων διακωλύσεις ;,** 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1421 b, 22.

διακωλυτής-οῦ (ὁ) κ. μσν. ὁ διὰ παρεμβάσεως αὐτοῦ κωλύων, ὁ παρεμποδίζων : 'Ηρ.6,56, Πλάτ. Φαῖδρ.240 A **διακωλυτὰς καὶ ἐπιτιμητὰς.. τῆς ἡδίστης πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας,** Προκ.Κτισμ.57 A **'Ιουστινιανὸς διακωλυτὴς αὐτῷ γέγονε.**

διακωλυτικός-ή-όν ὁ εἰς τὸ διακωλύειν ἐπιτήδειος, ὁ εἰς τὸ παρεμποδίζειν ἱκανός : Πλάτ.Πολιτ. 280 D **ὅσαι τε περὶ τὰς κλοπὰς καὶ τὰς βίᾳ πράξεις διακωλυτικὰ ἔργα παρέχονται τέχναι φραγμάτων** (πιθανὴ ἀνάγν. ἐν Πολυδ.7,209).

διακωλύω κ. μσν. διὰ τῆς ἐνεργείας μου, τῆς ἐπεμβάσεώς μου κωλύω, παρακωλύω, ἀποτρέπω, μετὰ τοῦ μὴ κ. ἀπαρφ. ἢ ἁπλῶς ἀπαρφ. ἢ μετ' αἰτ. προσ. κ. αἰτ. ἢ γενικ. πράγμ. : 'Ηρ.8,144 **πολλά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν,** Σοφ.ΟΚ 1771 **ἐάν πως διακωλύσωμεν ἰόντα φόνον τοῖσιν ὁμαίμοις,** Εὐρ.'Εκ.148, Θουκ. 8,92 **τῶν τε πρεσβυτέρων διακωλυόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας,** Πλάτ.'Απολ.31 E, Διόδ.Σ 17,40 **διεκώλυσαν αὐτὸν τῆς εἰς τὴν πόλιν εἰσόδου,** Μηνοΐ.1,4, 'Εσπ.'Ωδ.8 **τοῦτον διεκώλυσε συστελλόμενος φόβῳ·** ‖ ὁμ. παθ. : Θουκ.1,101 **διεκωλύθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ γενομένου σεισμοῦ,** 'Αντιφ. 3,2,7,Δημ.245 **ἃ δὲ.. διεκωλύθη,ταῦτα ἀναμνήσω.**

διακωμῴδησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ γελοιοποίησίς τινος προσώπου, καταστάσεως, γεγονότος ἐν κωμῳδίᾳ ἢ κ. ἁπλῶς ἡ γελοιοποίησίς τινος : **διακωμῴδησις τῶν ὑπουργῶν - τῆς θρησκείας - τῆς ἑορτῆς.**

διακωμῳδῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. σκώπτω, σατυρίζω τινὰ ἐν κωμῳδίᾳ, ὅθ. κ. ἁπλῶς γελοιοποιῶ : Πλάτ.Γοργ.462 E **ὀκνῶ γὰρ Γοργίου ἕνεκα λέγειν, μὴ οἴηταί με διακωμῳδεῖν τὸ ἑαυτοῦ ἐπιτήδευμα,** 'Αριστλ.Ποιητ.1458 b, 6 **οἱ.. διακωμῳδοῦντες τὸν ποιητήν,** Θεοφύλ.Σ 53 D **ὃν λόγος διεκωμῴδει τῇ τοῦ Βουσᾶ γυναικὶ.. ὁμιλῆσαι.**

διάκων (ὁ) πάπ. κ. μσν. ὁ διάκονος : Εὐχολ.Goar 489 **ὁ διάκων λέγει τόν, Κύριε δεηθῶμεν.**

διακωνῶ-έω 'Ησ. χρίω διὰ πίσσης· 'Ησ. «διακωνῆσαι· διακαῦσαι (κτ. διόρθ. κωδ. διακλαῦσαι) ἀπὸ τοῦ κωνῆσαι ὅπερ ἐστὶ πίσσῃ χρῖσαι » (δ. γρ. κονῆσαι).

διακωπηλατῶ-έω Σουΐδ. γλῶσσ. τοῦ διερέττοντα· Σουΐδ. « διερέττοντα· διακωπηλατοῦντα».

διακωχή (ἡ) ἐσφ. ἀν. τοῦ διοκωχὴ βλ.λ.

διαλαβή (ἡ) μτγν. τὸ λαμβάνειν, τὸ δράττειν τινὰ ἐκ τοῦ μέσου : Διον.'Αλ.Ρωμ.20,11 **δόρασιν ἐκ διαλαβῆς ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν κρατουμένοις,** Βασ.2,45 E **ἐπειδὰν.. διαλαβὴν αὐτῇ πρὸς τὴν ἐναντίαν διάθεσιν ἐμποιήσῃ.**

διαλαγχάνω κ. μσν., μέλλ. **διαλήξομαι,** παρακ. **διείληχα** διαιρῶ, διαμοιράζω τι κλήρῳ : 'Ηρ. 4,68 **τὰ χρήματα αὐτοῦ διαλαγχάνουσι οἱ πρῶτοι τῶν μαντίων,** Αἰσχ.'Επτ.789, Εὐρ.Φοίν.68 **ἀρᾶται παισὶν.. θηκτῷ σιδήρῳ δῶμα διαλαχεῖν τόδε,** Ξεν.ΚΠ 7,3,1 **διαλαχόντας τὰς ἁμάξας κομίζειν ὅποιπερ ἂν αὐτοὶ πορεύωνται·** 2) μτφ. κόπτω εἰς τεμάχια, σπαράττω, κατασπαράσσω : Εὐρ.Βάκχ.1292 **οὗπερ πρὶν 'Ακταίωνα διέλαχον κύνες·** 3) λαμβάνω κλῆρον, μερίδιον ἐκ κληρονομίας : 'Επιγρ.Γόρτυνος 8,4,24· ‖ λαμβάνω κλήρῳ, μοῦ τυχαίνει : Διον.'Αλ.Ρωμ.3,48· 4) λαμβάνω μοῖράν τινος μετά τινος, διανέμομαι, μοιράζομαί τι μετά τινος· ‖ μσν. μεταδίδωμί τινί τινος : Προκ. Γοτθ.1,6,67 **διαλαγχάνειν τινὶ τῶν ἐν Χριστιανοῖς μυστηρίων·** 5) μσν. ἀμτβ. τυγχάνω τινὶ πέριξ, Σάθ.(Νικ.Χων.)1,118 **καὶ νῖκαί σε περιίστανται, καὶ .. διειλήχασι τρόπαια.**

διαλαιμοτομῶ-έω κόπτω τὸν λαιμὸν ἐμοῦ ἢ ἄλλου· κ. παθ. **διαλαιμοτομοῦμαι** ἀποτέμνομαι τὸν λαιμόν, κόπτεται ὁ λαιμός μου· 2) κωμ. καταβροχθίζω, καταπίνω λαιμάργως τόμους κρέατος κ. παθ. καταβροχθίζομαι : Μνησίμ.π.'Αθήν.9,403 A **τόμος ἀλλᾶντος, τόμος ἠνύστρου.. διαλαιμοτομεῖθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον.**

διαλακόνσαν 'Επιγρ. διολαχοῦσαν.

διαλακτίζω λακτίζων διασπῶ, διασχίζω, ἀπολακτίζω, ὅθ. μτφ. καταφρονῶ : Θεόκρ.24,25 **οὖλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν, φευγέμεν ὁρμαίνων,** Πλούτ.'Ηθ.648 B **οὐκ ἄξιον.. ἀνθηρὸν λόγον ὥσπερ στέφανον ἀντιλέγοντα διαλακτίζειν.**

διαλακῶ-έω διαρρήγνυμαι εἰς δύο, σκάζω : 'Αριστφ.Νεφ.410 **ἐξαίφνης διαλακήσασα πρὸς αὐτὼ τὠφθαλμώ μου προσετίλησεν,** 'Ιππιατρ.130,121.

διαλάλεια πάπ. ἡ διαλολία βλ.λ., γλῶσσσ. διάλεκτος : Πάπ. **ἅπαντα ἑρμηνευθέντα μοι διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς διαλαλείης** (διόρθ. διαλαλία).

διαλάλημα-ατος (τό) μσν., νεώτ. κ. δημ. (τρι-

συλλάβως) φήμη, διάδοσις : Δούκ.95 Α **καὶ τοῦτο πανταχοῦ κατεκωμῳδήθη τὸ διαλάλημα** **2)** δημ. τὸ ἀγγελλόμενον ὑπὸ διαλαλητοῦ, τὸ ὑπὸ κήρυκος ἐκφωνούμενον, ἡ μεγάλη τῇ φωνῇ κοινολόγησις, **δθ.** κατ' ἐπέκτ. κ. ἁπλῶς ἡ μετάδοσις εἰδήσεως, ἀνακοίνωσις : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.ΙΤ 239 **γιὰ ἄκου ἀπό μὲ καινούργια διαλαλήματα.**

διαλαλημένος-η-ο δημ. ὁ διαλάλητος, ὁ πεφημισμένος· || δθ. ὁ ἔνδοξος, ξακουσμένος.

διαλαλημός (ὁ) δημ. τὸ ὑπὸ τοῦ διαλαλητοῦ διαλαλούμενον, ἐκφωνούμενον, ἀνακοινούμενον, ἡ διακήρυξις, προκήρυξις, τὸ διαλάλημα βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 1377 **σ' ὅλες τσὶ χῶρες καὶ νησιὰ πέμπει νὰ διαλαλήσῃ, κι ἤλεγεν ὁ διαλαλημός,** δ. τραγ. **καὶ βγάλασι διαλαλημό σ'οὔλους τοὺς ἀνδρειωμένους· 2)** ἡ ἐνέργεια τοῦ διαλαλητοῦ βλ.λ., ἡ πρᾶξις τοῦ διαλαλῶ.

διαλάλησις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **-η** ἡ πρᾶξις τοῦ διαλαλεῖν, ὁ δημοσίᾳ ἐκφερόμενος λόγος : Σχόλ.Πινδ.Ο 7,17 **φῆμαι ἀγαθαί,** τουτέστι **διαλαλήσεις χρησταί, ἃς οἱ ὕμνοι ποιοῦσι,** Τρικλίν.Σοφ.Ἠλ.1110· **2)** νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ κήρυκος πρὸς κοινὴν γνῶσιν ἐκφώνησις· || συνεκδ. ἡ κοινοποίησις, διάδοσις μυστικοῦ.

διαλαλητά ἐπίρρ. δημ. ἐκφώνως, μὲ διαλαλημό βλ.λ. : **βάλαμε ἄνθρωπο διαλαλητὰ νὰ πῇ πῶς θὰ δώσουμε βρετίκια.**

διαλαλητής-ήτρια νεώτ., δημ. θηλ. **-ήτρα,** πληθ. **διαλαλητάδες** ὁ διαλαλῶν, ὁ κῆρυξ, ντελάλης : δ. τραγ. **διαλαλητάδες ἔβαλαν νὰ βγοῦν νὰ ντελαλήσουν,**Παλομ.Περ.Χοιρ.68,8 **ὁ βιβλικὸς διαλαλητὴς τὸν ἔπαινο τοῦ πλέκει· 2)** ὁ διαδίδων, ὁ κοινολογῶν μυστικά : Βολασωρ.Μνημόσ. Ἀνδρ.Γρηγ.Ε' 6) **τοῦ μυστικοῦ διαλαλητῆ πέφτει στὴ γῆ, στὸ κῦμα τὸ .. μήνυμα.**

διαλάλητος-ον μτγν. ἐπὶ γεγονότος, καταστάσεως, ἰδιότητος, περιβόητος, ἐξακουστός, περίφημος : Γρηγ.Νύσσ.2,1047 Β **καὶ τὸ τοῦ βίου καὶ λόγου προτέρημα κόσμῳ παντὶ διαλάλητον.**

διαλαλία (ἡ) πάπ. κ. μσν., δ. ἀνάγν. **διαλαλιά** ἡ διάλεκτος : Πάπ. **αἰγυπτιακὴ διαλαλιά** (περὶ τῆς κοπτικῆς διαλέκτου· δ.γρ. διαλάλεια βλ.λ.)· **2)** ὁμιλία, λόγος, διάλεξις : Πάπ. **ἐξ ἐμῆς διαλαλιᾶς· 3)** μσν. διάγγελμα, διακήρυξις, διάταγμα διὰ κήρυκος ἀνακοινούμενον, προφορικὴ διαταγή : Ἀνν. Κομν.Β,234 C **προσέταξε δὲ τηνικαῦτα διαλαλίαν εἰς ἅπαν τὸ στράτευμα γενέσθαι,** Ἰω.Λυδ.Ρωμ. 3,67 **πολλοὺς αὐτὸς οἶδα ἀπὸ διαλαλίας στρατευσαμένους· 4)** ὁμ. ἀπόφασις κατόπιν συσκέψεως, συζητήσεως (λατ. interlocutio), προδικαστικὴ ἀπόφασις συμβουλίου· || προφορικὴ ἀπόφασις· Ἡσ. « φῆφος, λόγος, κρίσις, ἀπόφασις διὰ λαλιᾶς» : Ἰουστιν.Νεαρ.126,1,Πάπ., Ἰω.Μαλάλ.389,11 **πρόοδον δεδωκότες παρὰ τῷ ἄρχοντι Σελευκείας ἀπὸ διαλαλίας ἀπεκεφαλίσθησαν· 5)** ὁμ. κ. δημ. κοινολόγησις, διάδοσις, φήμη : Δούκ.127 Α **διαλαλίας συχνῆς γινομένης καὶ φήμης.**

διαλαλίζω δημ. διαλαλῶ βλ.λ., ἰδίως δυσφημῶ τινα σφόδρα ἐπὶ ἀνηθίκῳ πράξει ἢ μυσαρῷ ἐγκλήματι : ΜΜ **ατὸ ξύλο τὸν ἀργάσασι | γιατὶ τοὺς ἐδιαλάλισε | γιὰ κλέφτες, γιὰ γυναικωτούς·** || κ. παθ. : ΜΜ **ἡ Ἑλενίτσα ἡ ἀκριβὴ | ἐδιαλαλίστηκε πολύ·** ||ὡς οὐσ.ἡ μτχ.παθ.παρακ.διαλαλισμένοςβλ.λ.

διαλαλισμένος-η-ο δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαλαλίζω βλ.λ. ὡς οὐσ. ὁ ἄτιμου ὑπολήψεως, ὁ κακὴν φήμην ἔχων, ὁ χουγιασμένος, ὁ πομπιωμένος· || δθ. κ. ὁ ἐξηχρειωμένος, ὁ ἠθικῶς ἐκπεσών, ὁ παροστρατημένος· εἰδ. ἐπὶ γυναικὸς **διαλαλισμένη** ἡ ἄτιμος, ἡ ἀνήθικος· || ἐν χρ. κ. ὡς βαρεῖα ὕβρις.

διάλαλο (τὸ) δημ. κακὴ φήμη, κατακραυγή, ρεζιλεμός, ρεζίλικι, χούγιο : ΜΜ **καταραμένη μ' ἀδερφή | τὸ διάλαλό σου εἶναι πολύ,** αὐτ. **ἐκεῖνος ἤτανε κακὸς καὶ εἶχε βγάλει διάλαλα·** φρ. ἀπειλῆς φύγε ἀπὸ 'δῶ νὰ μὴ μὲ κάμῃς καὶ **βγάλω διάλαλο** (νὰ μὴ σὲ φονεύσω καὶ ἀτιμασθῶ διὰ σὲ τὸν ποταπόν).

διαλαλῶ-έω μτγν. κ. μσν. κ. δημ. ὁμιλῶ μετά τινος, συζητῶ, συνομιλῶ : Πολύβ.9,32,1 **θεωρῶν τοὺς πολλοὺς ἐν αὐτοῖς διαλαλοῦντας ὑπὲρ τῶν προειρημένων,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,57 δ- **κατὰ συμμορίας,** ΚΔ Λουκ.6,11 **αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ,** Πλούτ.Ἠθ.141 D **καλὸν οὖν καὶ τὴν οἰκοδέσποιναν, ὅταν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχῃ τὸ ἔσοπτρον αὐτὴν ἑαυτῇ διαλαλεῖν· 2)** φλυαρῶ περί τινος, ὁμιλῶ περί τινος πρὸς διασκέδασιν, διὰ νὰ περάσῃ ἡ ὥρα : Εὐρ.Κύκλ.175 **ἄκου', Ὀδυσσεῦ, διαλαλήσωμέν τι σοι· 3)** ἀγορεύω περί τινος, ἐκφωνῶ λόγον : Πάπ. **περὶ γυμνασιαρχίας διελάλησεν τῇ βουλῇ·** || μσν. μετ' αἰτ. ἐκφωνῶ λόγον : ΚΠορφ.Ἐκθ.1,155,6 **διαλαλεῖ τὸν λαόν· 4)** δημ. κηρύττω δημοσίᾳ, διακηρύττω : Ἐρωτόκρ.Β 1197 **ἐκίνησεν ὁ βασιλιὸς κι εἶπε νὰ διαλαλήσουν·** || κοινολογῶ κ. παθ. κοινολογοῦμαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.176 **ὁ ναύτης τὸ διαλάλησε στὴ γῆ τὴν οἰκουμένη,** Ἐρωτόκρ.Β 5 **ἐκάτεχ' ὁ Ρωτόκριτος κεῖνο, ποὺ διαλαλήθη·** || λέγω δημοσίᾳ, λέγω ἀπεριφράστως : Παλαμ.Τρισεύγ.23 ὅ τι **ἔφταιξα θὰ τὸ διαλαλήσετ' ἐδῶ** ξέσκεπα· **5)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. διαφημίζω τι : **διαλαλεῖ τὰ πλούτια του·** || κ. παθ. διαφημίζομαι : ΚΔ Λουκ.1,65 **ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα· 6)** διαπομπεύω, πομπεύω· - ρ.παράγ. **διαλαλητός, διαλάλημα, διαλάλησις, διαλαλία, διαλαλητής.**

διαλαμβάνω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **διαλήψομαι** κ. μτγν. ἰδιωμ. **διαλήμψομαι,** ἀόρ. **διέλαβον,** παρακ. **διείληφα** κ. παθ. **διείλημμαι,** ἰων. **διαλέλημμαι** κ. **διαλέλαμμαι** (Ἡρ.) λαμβάνω, δέχομαι κατὰ σειρὰν τὴν μερίδα μου, παίρνω τὸ μερδικό μου : Ξεν.ΚΠ 7,3,1, αὐτ.Ἀν.5,3,4 **διαλαμβάνουσι τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων ἀργύριον·** || ἐπὶ τόπου, ἐν ἀναφ. πρὸς κίνησιν, λαμβάνω (διέρχομαι) διαδοχικῶς, κατὰ σειρὰν (ἀράδα) : Λυσ.12,8 **διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον· 2)** ἐπιλαμβάνομαί τινος (ἰδιαιτέρως, κρατῶ κατὰ μέρος : Ἡρ.4,94 **διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένου .. τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας·** || δθ. κ. συλλαμβάνω, πιάνω : αὐτ.1,114 **ἐκέλευε αὐτὸν τοὺς ἄλλους παῖδας διαλαβεῖν,** Πλάτ.Πολ.615 Ε (ἄνδρες) **παρεστῶτες.. τοὺς μὲν διαλαβόντες ἦγον·** ὁμ. κ. παθ. : Ἀριστοφ.Ἐκκλ.1090 **βινεῖν δέ με διαλελημμένον·** || εἰδ. ἐπὶ πάλης, λαμβάνω ἐκ τῆς ὀσφύος, πιάνω ἀπὸ τὴ μέση· Ἡσ. « διαλαβεῖν, παλαιστικόν τι » : αὐτ.Ἱππ.262, Πλούτ.Ἀντών.33· ὁμ. ἐν φρ. **μέσον διαλαμβάνειν τινα** : Ἀχ.Τάτ.3,13 **οἱ δὲ λῃσταὶ ἡμᾶς μέσους διαλαβόντες· 3)** πάπ. δένω, συνδέω, συσφίγγω : **διαλαμβάνειν σπάρτῳ· 4)** παθ. μτφ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς, περιορίζομαι : Πλάτ.Φαίδ.81 C **διειλημμένην γε, οἶμαι,** (τὴν ψυχὴν) ὑπὸ **τοῦ σωματοειδοῦς· 5)** μτφ. ἐν ἑνὶ περιλαμβάνω, συγκεφαλαιῶ : Θεόφρ.Φ1 8,1,16 **ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν διαλαβεῖν· 6)** χρῆσιν ποιοῦμαι, μεταχειρίζομαι : Λυσ.14,4, Φιλόστρ.Ἀπολλ.5,36 **διαλαμβάνων τὸν ἡγεμόνα ὡς ἀνδράποδον· 7)** διαιρῶ, κατανέμω, χωρίζω : Ἡρ.1,190 (τὸν ποταμὸν) **ἐς τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα διώρυχάς μιν διαλαβών,** Πλάτ.Νόμ. 763 C, αὐτ.Συμπ.222 Ε **κατεκλίνη ἐν μέσῳ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, ἵνα χωρὶς ἡμᾶς διαλάβῃ,** Ἀριστλ.Πολιτ. 1296 a, 11, αὐτ.Κόσμ.398 a, 29 **τὴν σύμπασαν ἀρχὴν κατὰ ἔθνη διαλαμβάνειν·** || παθ. χωρίζομαι, κατανέμομαι : Ἡρ.3,117 **οὗτος** (ὁ ποταμὸς) **πρότερον μὲν ἄρδεσκε διαλελαμμένος πενταχοῦ,** Ξεν.Ἀ-

πομν.3,10,13· ὁμ. κ. ἐπὶ χρόνου : Πλάτ.Νόμ.886 A **τὰ τῶν ὡρῶν.. ἐνιαυτοῖς τε καὶ μησὶ διειλημμένα· 8)** εἰδ. ἐπὶ τόπου, χωρίζω δι' ὁρίων : Ψήφ.π.Δημ.278 **στήλαις διαλαβεῖν τοὺς ὅρους· 9)** χρονικῶς, ποιοῦμαι παῦσιν, διακοπήν : Πλάτ.Πρωτ.346 E **πάντας.. φιλέω ἑκὼν (ἐνταῦθα δεῖ ἐν τῷ ἑκὼν διαλαβεῖν λέγοντα) ὅστις ἔρδῃ μηδὲν αἰσχρόν·** || κ. ἀπολ. : Ἱππ.Γυν.1,68 **εἰ δὲ μή, διαλαβόντα σείειν (κατὰ διαλείμματα)·** || ὁθ. κ. ἀνακουφίζω : Ἀριστλ. Προβλ.880 b,22 **ἐν δὲ τοῖς ὁμαλέσιν ἡ ὁμοιότης τοῦ σχήματος οὐ διαλαμβάνει, οὐδ' ἀναπαύει τὰ μέρη· 10)** διακόπτω τι ἀπὸ ἄλλου, διαχωρίζω : Θουκ.7,73 **δ- τὰ στενόπορα** (γρ.κωδ.), Ἀριστλ. Θαυμ.840 a,2 **περὶ τὸν πορθμὸν τὸν διαλαμβάνοντα τὴν Σικελίαν,** Πολύβ.5,99,9 **τὰ δὲ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων τάφρῳ καὶ διπλῷ χάρακι διαλαβὼν ὠχυρώσατο,** αὐτ.1,18,4· **11)** ὁθ. εἰδ. σημ. ὀχυρώνω κατὰ διαστήματα : Ἀριστλ.Πολιτ.1331 a,20 **τὰ δὲ τείχη διειλῆφθαι φυλακτηρίοις καὶ πύργοις κατὰ τόπους ἐπικαίρους· 12)** παρενείρων διαχωρίζω, ποικιλίας ἢ κόσμου χάριν παρεμβάλλω, διαποικίλλω : Ἀριστλ.Ποιητ.1459 a,36 **ἐπεισοδίοις, οἷς διαλαμβάνει τὴν ποίησιν,** Διον.Ἁλ.Συνθ.26 **διαλαμβάνειν ποιήσεις μέτροις,** αὐτ.16· || παθ. διὰ παρεμβολῶν ποικίλλομαι : Πλάτ.Φαίδ.110 B, Λουκ.Πατρ.Ἐγκ.10 **λειμῶσι φυτοῖς παντοδαποῖς διειλημμένοις· 13)** διάκρισιν ποιοῦμαι, διακρίνω : Ἰσοκρ.4,16 **αἱ γὰρ πολιτεῖαι, δι' ὧν οἰκοῦσι τὰς πόλεις, οὕτω τοὺς πλείστους αὐτῶν διειλήφασιν·** || διαχωρίζω, διακρίνω ἐν λογισμῷ, κατὰ διάνοιαν, ξεχωρίζω στὸ μυαλό μου, μὲ τὸ μυαλό μου : Εὐρ.Ἠλ.373 **πῶς οὖν τις αὐτὰ διαλαβὼν ὀρθῶς κρινεῖ;,** Πλάτ. Νόμ.777 A, αὐτ.935 D **διαλάβωμεν δίχα τῷ παίζειν καὶ μή·** || συνάγω ὡρισμένα ἐπιχειρήματα, συμπεράσματα ἐξ ἔργων, γεγονότων κττ., ὁθ. σκέπτομαι, συμπεραίνω, ὁρίζω : Ἀριστλ.Πολ 1323 a,40 (ἀμφ.ἀνάγν.) **διὰ τῶν ἔργων διαλαμβάνειν τὴν πίστιν,** αὐτ.ΖΜ 665 a,31, Πολύβ.2,42,7, αὐτ.4,25,1 **συνήδρευε καὶ διελάμβανε μετὰ τούτων τί δεῖ ποιεῖν· 14)** ὁθ. ὁρίζω, καθορίζω, προσδιορίζω : Πολύβ.15,5,2, αὐτ.30,9,2 **εἰς δὲ τὴν Ῥόδον ἀποστέλλειν διέλαβε, κἀκείνου τοῦτο παρακαλοῦντος·** || καθορίζω σαφῶς, ἀποφασίζω : Φίλιππ.π.Δημ.165 **διαλήψομαι περὶ τῶν καθ' ὑμᾶς** (= θὰ κανονίσω τὴν στάσιν μου ἀπέναντί σας), Ἀπολλ. Δύσκ. Συντ.22,8· || κ. μέσ. : αὐτ.162,27· **15)** πάπ. εἰδ. ἐπὶ δικαστῶν, ἐκδίδω ἀπόφασιν : Πάπ.· **16)** βλέπω, διακρίνω : Φιλόδ.Σημ.29· **17)** μτγν. νομίζω : Ἰώσ.ΑΙ 2,16,5, Ἀνών.Λονδ.24,32· **18)** διακρίνομαι ὑπερέχων ὅλων, εἶμαι διακεκριμένος καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : Ἐπιγρ **διαλαμβάνεσθαι ἀρεταῖς πᾶσαν τὴν ὑφ' ἡλίῳ·** || εἰδ. ἡ μτχ παθ. παρακ. **διειλημμένος** = διακεκριμένος : Φιλόδ.Θε.1,24· **19)** κ. νεώτ. **ἐκθέτω λεπτομερῶς,** πραγματεύομαι, συγγράφω· Σουΐδ. « διαλαμβάνειν, ὑπομνηματίζειν, συγγράφειν » : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ. 27,9 **διαλαβεῖν περὶ ἑκάστου,** Γρηγ.Κορ.7 **ἴσως ἂν περὶ τῶν διαλέκτων ἱκανῶς διαλάβοιμεν, - περὶ ἠθικῆς διαλαμβάνω ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ τοῦ ἔργου μου·** || μσν. κ νεώτ. ἀναφέρω, μνημονεύω, λόγον ποιοῦμαι περί τινος : Εὐδοκ.97 **οὕτως ὁ μῦθος διαλαμβάνει·** || ἡ μτχ. ἐνάρθρως, **ὁ διαληφθεὶς** = ὁ προμνημονευθείς : Γλυκ. Ἀνεκδ. Φοντ.1,5 **οἰκονομικῶς οὖν οὗτος ὁ λόγος, ὡς ἔφημεν τῷ διαληφθέντι προσχεδίασται,** Σάθ. (Χρυσόβουλλοι λόγοι) 1,224· **2)** νεώτ. ἐπὶ νόμων, διαταγμάτων, κυβερνητικῶν ἐγκυκλίων κττ, ὁρίζω, κελεύω, διατάσσω, ἐντέλλομαι, προβλέπω, ἀναφέρω : **ὁ νόμος διαλαμβάνει περὶ ταύτων τὰ ἑξῆς.**

διαλαμπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων, ὁ ἀναδίδων λάμψιν, ὁ λαμπρὸς λίαν, περίλαμπρος : Γρηγ.Ναζ. 2,132 **διαλαμπέα εἵματι,** ΕΜ 109,33.

διάλαμπρος-ον μτγν. ἐπιτατ. τοῦ λαμπρός, περίλαμπρος κ. μτφ. λίαν καθαρός : Δημοφ.Γνωμ.25 **αἱ μὲν ἐσθῆτες γενόμεναι διάλαμπροι πάλιν ἐν τῇ χρήσει ἀναπίμπλανται ῥύπου.**

διαλαμπρύνω μτγν. καθιστῶ τι λαμπρόν, ὁθ. μτφ. ὅλως σαφές : Πλούτ.Ἠθ.734 F **λόγον τινὰ τοῦ Δημοκρίτου παλαιὸν.. ἐκκαθαίρειν καὶ διαλαμπρύνειν·** || διαφωτίζω : Διοσκ.Θηρ.Προοίμ.505.

διαλάμπω κ. μσν. κ. νεώτ. λάμπω διὰ μέσου τινὸς ἢ καθ' ὑπερβολὴν λάμπω : Ἀριστλ.536 a, 17 **διαλαμπουσῶν τῶν σιαγόνων ἐκ τῆς ἐπιτάσεως,** Πλούτ.Ἠθ.390 B, Πορφ.Μαρκ.13· || ὁμ. μετ' αἰτ.: Ἱππ.Ἐπιστ.10 **διέλαμπον δὲ αὐτῆς οἱ τῶν ὀμμάτων κύκλοι καθαρόν τι φῶς· 2)** ὁμ. κ. νεώτ μτφ. : Ἀριστλ.ΗΝ 1100 b, 30 **διαλάμπειν τὸ καλόν,** Πλούτ.Ἠθ.382 D **ὥσπερ ἀστραπὴ διαλάμψασα τῆς ψυχῆς, - θὰ διαλάμψῃ ἡ ἀλήθεια - ἡ ἀθῳότης· 3)** γίνεται ἡμέρα, ξημερώνει, φωτίζει, χαράζει : Ἀριστφ.Πλ.744 **τὴν νύχθ' ὅλην ἐγρηγόρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα·** || ὁμ. ἀπολ. : Πλούτ.Πύρρ. 32 **ἤδη δὲ διαλάμποντος ἥ τε Ἀσπὶς ὅπλων περίπλεως ὀφθεῖσα τὸν Πύρρον διετάραξε· 4)** μτφ. κ. νεώτ. διαπρέπω, διακρίνομαι ἐξόχως : Ἰσοκρ.12,2 **οὐκ ὀλίγων δ' ἀντιθέσεων.. ταῖς ῥητορείαις διαλαμπουσῶν·** || ἐπὶ προσ., εἰμὶ ἔξοχος, ἔνδοξος : Σουΐδ. **πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων** (ἔργον Καλλιμάχου), Μηνοῖ.2,14 Συναξ.· || εἰδ. ἐπὶ ἀοιδοῦ, διακρίνομαι διὰ τῆς φωνῆς μου, ἐξεχούσης ἐν χορῳδίᾳ : Ἀριστλ.Πρ.922 a, 36 **5)** ἐνεργ. ποιῶ διαλάμπειν ἰσχυρῶς, ζωηρῶς λάμπειν : Ἰάμβλ.Μυστ.1,5, Πλούτ. Ἠθ. 393 E· || ὁμ. μτφ. λαμπρύνω, κοσμῶ : Ἰω.Ἀντιοχ.838 **διέλαμπον ἀρεταὶ τὸν ἄνδρα.**

διάλαμψις-εως (ἡ), αἰολ. κ. δωρ. διάλημψις τὸ λάμπειν διὰ μέσου τινός : Ἀριστλ.Μετ.369 b, 15 **ὅτι πυρὸς μὲν ἡ ἀστραπὴ διάλαμψις, ἡ δὲ βροντὴ σβέσις,** Παῦλ.Ἀλ.1 **ἀρχὴν ποιησαμένων τῆς ἀποκαταστατικῆς διαλάμψεως,** Ἀλ.Τ 1· **2)** ἐξαίρετος ὑπόληψις, ἀγαθὴ φήμη : Ἐπιγρ **ἔχειν τινὰ ἐν τῇ καλλίστῃ διαλάμψει.**

διαλανθάνω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **διαλήσω** κ' **διαλήσομαι,** ἀόρ. **διέλαθον** διαφεύγω τὴν προσοχήν τινος : Θουκ.3,25 **διαλαθὼν εἰσέρχεται ἐς τὴν Μυτιλήνην·** || μετὰ μτχ. κτγ. : Ἰσοκρ.3,16 **οὐκ ἂν δέξαιτο.. τοιαύτης πολιτείας μετέχειν, ἐν ᾗ μὴ διαλήσει χρηστὸς ὤν,** Μηναῖ.5,2 **κἀκεῖ κρυπτόμενος διελάνθανε·** || μετ. αἰτ. προσ. : Πλάτ. Εὐθ.278 A **σὲ δὲ τοῦτο.. διαλέληθε,** Ξεν.Ἀπομν.1, 4,19 **θεοὺς διαλαθεῖν, - διέλαθεν τοὺς σκοπούς,** Χρύσ.Στωϊκ.2,8· **2)** πάπ. κρυφίως ἀποχωρῶ.

διαλαντικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. εἶδος ὀξέος παρασκευαζόμενον **ἐκ τοῦ ἀλαντικοῦ ὀξέος.**

διάλαυρος Ἡσ. « **οἰκία μεγάλη πανταχόθεν λαύραις** διειλημμένη, **ἡ λεγομένη** περιάμφοδος ».

διαλαφύσσω μτγν. μσν. καταναλίσκω, καταβροχθίζω· Ἡσ. « **διελάφυξας**· διεφόρησας, ἀνήλωσας ».

διαλαχαίνω μτγν. κόπτω εἰς δύο, διασχίζω, διαχωρίζω τι, ὡς ὁ γεωργὸς διαυλακίζει τὴν γῆν μὲ τὸ ἄροτρον : Ὀππ.Ἁλ.5,264 **Ἀλκαίῃ βύθιον διὰ κῦμα λαχαίνων.**

διαλγής-οῦς-ές ὁ ἐπάγων ἄλγος, πόνον : Αἰσχ. Χο.68 διαλγὴς **ἄτα διαφέρει τὸν αἴτιον παναρκέτας νόσου βρύειν· 2)** παθ. ὁ πολὺν πόνον ὑποφέρων, ὁ βαρυαλγής : Πλούτ.Ἀλέξ.75 **ἄφνω διαλγὴς γενόμενος.**

διαλγῶ-έω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ ἀλγῶ λίαν, καθ' ὑπερβολὴν ἀλγῶ, πονῶ, λυποῦμαι : Πολύβ.4,4,2 **ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις.. διαλγοῦντες,** Πλούτ.Ἠθ.70 A **ἄχρι οὗ διαλγήσας ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ λύπης καὶ ὀργῆς.**

διαλδεΰδαι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις περιέχουσαι ἀλδεΰδην.

διαλεαίνω, μέσ. βοιωτ.ἀόρ. **διαλιάνασθη** (= δια-

λεάνασθαι) μτγν. κ.μαν. ἐπιτατ. τοῦ λεαίνω λειαίνω ἐντελῶς : Ἀρχιγ.παρὰ Γαλ.13,169· **2)** τρίβω : Γαλ. 13,169· **3)** ἰσοπεδῶ, ἐξομαλίζω : Ἰω.Μοναχ.4,276 **ὅλην ὁ μαλίζουσα τὴν ὁδὸν αὐτῷ καὶ διαλεαίνουσα**· ‖ ὁμ. μτφ. : Φώτ.Βιβλ.116,38 **τῇ ἀφελείᾳ τὸν ἐκεῖθεν ὄγκον μιγνύς τε καὶ διαλεαίνων εὐφυῶς**· **4)** μτφ. μέσ. διαγράφω, ἐξαλείφω χρέος : Ἐπιγρ.

διαλεγδόν Ἡσ. «διαφερόντως».

διάλεγμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαλέγω, διαλογή, ἐπιλογή, ἐκλογή.

διαλεγμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαλέγω βλ.λ.1), ὁ ἐκλεκτός.

διαλεγμός (ὁ) δημ. τὸ διάλεγμα βλ.λ.

διαλέγομαι ἀποθ. κ. νεώτ., μέλλ. **διαλέξομαι** κ. διαλεχθήσομαι κ. διαλεγήσομαι (Ἐπιγρ.), ἀόρ. **διελεξάμην** (αἰολ. προστ. **ζάλεξαι**) κ. **διελέχθην**, ἀόρ. β' **διελέγην**, παρακ. διείλεγμαι, ὑπερσ. **διείλεκτο** συνομιλῶ, συνδιαλέγομαι μετά τινος : Ἡρ. 3,50, Ἀριστφ.Νεφ.425 **οὐδ' ἂν διαλεχθείην γ' ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις**, Πλάτ.Πολιτ.272C, Θουκ.8,93 **ἀνὴρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε καὶ ἔπειθον** (= συνωμίλουν, συνεζήτουν ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα ἰδιαιτέρως)· ‖ ὁμ. μετ' αἰτ. ἀμέσου ἀντικ. κ. δοτ. ἢ ἐμπροθ. προσδ. δηλούσης πρόσ. συζητῶ τι μετά τινος, διαπραγματεύομαι περί τινος : Ξεν.Ἀπομν.1,6,1 **ἃ πρὸς Ἀντιφῶντα τὸν σοφιστὴν διελέχθη**, Ἀριστλ.Α'Ὑστ. 92b,32· ‖ ὁμ. μτ. ἐμπροθ. δ. περί τινος : Δημ.311 **οὐχ ἥκιστα δ' ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη**· ‖ **διαλέγομαί τινι μὴ ποιεῖν τι** προσπαθῶ νὰ πείσω τινά, ὅπως μὴ ἐνεργήσῃ τι : Θουκ.5,59 **δύο ἄνδρες.. προσελθόντε Ἄγιδι διελεγέσθην μὴ ποιεῖν**· ‖ ὁμ. μετ' αἰτ. ἁπλῆς : Δημ.305 **εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ**· ‖ **οἱ νόμοι ἢ ὁ νομοθέτης διαλέγονταί τινι** = ἀναφέρονται εἴς τινα ἢ εἴς τι : Δημ.1070, Αἰσχίν.1,18 **ἐνταῦθ' ὁ νομοθέτης οὔπω διαλέγεται αὐτῷ τῷ σώματι τοῦ παιδός, ἀλλὰ τοῖς περὶ τὸν παῖδα**· **2)** ἀπολ. ἐξηγοῦμαι, ἀναπτύσσω τὰς σκέψεις μου, συζητῶ, ἐξετάζω, ὁμιλῶ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ : Ξεν.Ἀπομν.4,5,12 **εὐδαιμονεστάτους ἄνδρας γίγνεσθαι καὶ διαλέγεσθαι δυνατωτάτους**, Ἰσοκρ.5,109 **ποθοῦντα δὲ τὸν ἀξίως ἂν δυνηθέντα διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν**, Πλούτ.Περ.7· ‖ ὁμιλῶ δημοσίᾳ, ποιοῦμαι διάλεξιν, βγάζω λόγον : Ἀριστείδ.2,417,17 **διελέχθην μὲν οὖν ὑμῖν καὶ πρότερον περὶ τούτων**, Φιλόστρ.Σοφ. 2,11,3· ‖ μτγν. τὸ παθ. γίνεται λόγος περὶ ἐμοῦ, ἐγκωμιάζομαι : ΠΔ Σοφ.Σειρ.14,20 **μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν.. συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται**· ‖ διδάσκω, ἐν συναναστροφῇ ἐκπαιδεύω : Πλάτ.Ἀπ.33 Α **οὐδὲ χρήματα μὲν λαμβάνων διαλέγομαι, μὴ λαμβάνων δ' οὔ**· ‖ διαλογίζομαι κατ' ἐμαυτόν, σκέπτομαι, **συζητῶ μὲ τὸν ἑαυτόν μου** : Ἰλ.Λ 407 **ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;**, Πλούτ. Μάρκελλ.18· ‖ **οἱ διαλεγόμενοι** οἱ στοχαζόμενοι, **οἱ στοχαστικοί** : Πολύστρ.6 W· ‖ τὸ ἐνεργ. ἐν ὁμ. σημ. π.Ἑρμίππῳ 40· **3)** εἰδ. φιλοσ. συζητῶ, συνάγω συμπεράσματα χρώμενος τῇ διαλεκτικῇ μεθόδῳ : Πλάτ.Πολ.454 Α **Ἡ γενναία.. ἡ δύναμις τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης.. δοκοῦσί μοι εἰς αὐτὴν καὶ ἄκοντες ἐμπίπτειν καὶ οἴεσθαι οὐκ ἐρίζειν, ἀλλὰ διαλέγεσθαι**, αὐτ.Θεαίτ.167 Ε· **4)** χρῶμαι διαλέκτῳ ἢ γλώσσῃ, ὁμιλῶ : Ἡρ.1,142 **Χῖοι μὲν νυν καὶ Ἐρυθραῖοι κατὰ τὠυτὸ διαλέγονται**, Πολύβ. 1,80,6 **πάλαι γὰρ στρατευόμενος ᾔδει διαλέγεσθαι φοινικιστί**· **5)** μτγν. ἀπαγγέλλω, ἀντίθ. τῷ ᾄδειν : Δημήτρ.Ρητ.168 **μᾶλλον ἐστὶ τὰ ποιήματα ταῦτα διαλέγεσθαι ἢ ᾄδειν** (περὶ τῶν ποιημάτων τῆς Σαπφοῦς)· **6)** γράφω πεζὸν λόγον, εἰς πεζόν, ἀντίθ. ποιῶ (= γράφω ἐμμέτρως) : Διον.Ἁλ.Συνθ.20 **οἱ κράτιστα διαλεχθέντες ἢ ποιήσαντες ταῦτα ἔχουσιν ἐν τῇ λέξει τὰ ἀγαθά**· **7)** φωνῶ ἐνάρθρως, ὁμιλῶ : Ἱππ.253,32 **διαλέγεται δὲ διὰ τὸ πνεῦμα ἕλκον εἴσω πᾶν τὸ σῶμα**, Ἀριστλ.ΖΙ 535b,2· **8)** ἰδίως ἐπὶ γυν., συνευρίσκομαι· Ἡσ. «διαλέγεσθαι ἐπὶ τοῦ συνουσιάζειν» : Ἀριστφ. Ἐκκλ.890 **τούτῳ διαλέγου κἀποχώρησον**, αὐτ.Πλ. 1082 **οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπλεκωμένῃ**, Πλούτ. Σόλ.20 **ἀλλὰ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀνδρὸς ᾧ βούλεται διαλέγεσθαι τὴν ἐπίκληρον**· **9)** Ἐπιγρ. ἔχω διαφορὰς ἢ δοσοληψίας μετά τινος : Ἐπιγρ.· — ρ. παράγ. **διαλεκτέον, διαλεκτικός, διαλεκτική, διάλεξις, διάλεκτος.**

διαλέγω κ. μσν. κ. δημ., ἀόρ. δημ. **(ἐ)διάλεξα**, κ. παθ. **(ἐ)διαλέχτηκα**, ὁμ. μτχ. παθ. παρακ. **διαλε(γ)μένος**, ἀποθ. **διαλέγομαι** βλ.λ. συλλέγων τι ἀποχωρίζω, ἐπιλογὴν ποιοῦμαι, ἐκλέγω : Ἡρ. 8,107 **ἐκέλευέ μιν τῆς στρατιῆς διαλέγειν τοὺς βούλεται**, Πολύβ.5,Β,8 **τὰ πολυτελέστατα καὶ τὰ δυνατὰ κομίζεσθαι διέλεγον, - ἐδιάλεξε μερικούς, - ἄφησε νὰ διαλέξω τὰ μῆλα μόνος μου**· ‖ ὅθ. δημ. ἐκλέγω, προτιμῶ, προκρίνω : Ἐρωτόκρ.Α 222 **θαρρῶ κι ἀφήνεις τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ διαλέγεις**, δ.τραγ. **γιὰ δὲς καιρὸ ποὺ διάλεξε ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ**, Παλαμ.Τρισεύγ.61 **γιατὶ δὲ διάλεξες καμιὰν ἄλλη συντροφιά**, παροιμ. **διαλέγοντας διαλέγοντας ἐπῆρε τ' ἀποζούμια**, ὁμ. **ὅποιος διαλέγει τὸν αἰθέρα παίρνει τὴν κακή του μέρα** (ἐπὶ ἀπαιτητικῆς ἐπιλογῆς συζύγου)· ‖ κ. παθ. εἰδ. ἡ μτχ. **διαλεγμένος** ἐξαίρετος, ἐκλεκτός, ἄριστος, διαλεχτός : Βιζυην. πρὸς νέον Ἕλλην.38 **τὸ δρεπάνι σ' ἂς στραφῇ εἰς τὰ διαλεγμένα στάχια, - παλληκάρια - πορτοκάλια διαλεγμένα**· **2)** πάπ.κ. δημ. ἐπὶ τῶν καρπῶν, συλλέγω, μαζεύω (μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς ἐπιλογῆς τῶν ὡρίμων ἢ καλῆς ποιότητος)· Σουΐδ. «ἀποσυκάζειν τὸ τὰ πέπειρα σῦκα διαλέγειν» : Πάπ. **διαλέγοντες πτῶμα παῖδες** (μαζεύοντας τὶς πεσμένες ἐλιές)· **3)** διαχωρίζω, ἀποχωρίζω τι ἀπό τινος, διακρίνω, ξεχωρίζω : Πλάτ. Νόμ.735 Β **διαλέξας.. τὰ γενναῖα καὶ ἀγεννῆ**, Ξεν.Οἰκ.8,9 **εἰ γεωργὸς ὁμοῦ ἐμβάλοι κριθὰς καὶ πυροὺς καὶ ὄσπρια· κἄπειτα.. διαλέγειν δέοι αὐτῷ**· ‖ Ἡσ. «διαλέγειν· ἀνακαθαίρειν»· **4)** ἐξετάζω, ἐξελέγχω ἔγγραφον : Πάπ. **χρηματισταὶ οἱ τὰς ἐντεύξεις διαλέξαντες**· **5)** προσπαθῶ νὰ ἀνεύρω τι : Ἀριστφ.Λυσ.720 **ἀποδιδράσκουσι γάρ. τὴν μέν γε πρώτην διαλέγουσαν τὴν ὀπὴν κατέλαβον ᾗ τοῦ Πανός ἐστι ταὐλίον** (νὰ προσπαθῇ νὰ ἀνεύρῃ ἀνοικτὴν τὴν ὀπήν, ἵνα δραπετεύσῃ δι' αὐτῆς)· ‖ Ἡσ. «διαλέξαι, διορύξαι»· **6)** Σουΐδ. Ζωναρ. «διαλέγουσαν· διοικοδομοῦσαν»· — ρ. παράγ. **διαλογή, διάλεγμα.**

διαλεγώνας (ὁ) μαν. κ. δημ. ὁ ἐκλέγων, ὁ ἐλεύθερος ἐκλέξαι : **διαλεγώνα σὲ βάζω νὰ πάρῃς ἀπὸ τὰ δύο ὅποια θές**· **2)** ἡ διαλογή, ἡ ἐπιλογή, ἡ ἐκλογή· πρβλ. μοιρασώνας : Ἐρωτόκρ.Ε 277 **κι εἰς διαλεγῶνα μ' ἔβαλες εἰς ὅ,τι κι ἂν ὁρίζῃς.**

διαλείβομαι μτγν. ρευστῶς ἁπλοῦμαι, διαχύνομαι : Πλούτ.Ἠθ.136 Β **τὸν βαπτόμενον σίδηρον.. τηκόμενον ἀμέτρως καὶ διαλειβόμενον.**

διάλειμμα-ατος (τό) (διαλείπω) κ. νεώτ. κ. δημ. διάστημα κενὸν μεταξύ τινων : Πλάτ.Τίμ.59 Β **τῷ δὲ μεγάλα ἐντὸς αὐτοῦ διαλείμματα ἔχειν κουφότερον**, Ἀριστλ.ΖΜ 680b,34 **πέντε δ' ὄντων τῶν διαλειμμάτων ἀνάγκη πρὸς ἑκάστῳ οὖσαν πενταχῇ διῃρῆσθαι**, Πάπ.· ‖ ὁμ. ἐν τῇ μουσικῇ : Ἀριστλ.Πρ.921b,10· ‖ ὁμ. ἐπὶ χρόνου : Πολύβ.1,66,2 **διαλείμματα ποιῶν τῆς ἐξαποστολῆς**, Πλούτ.Ἠθ. 76D **ἐν δὲ τῷ φιλοσοφεῖν οὐκ ἔστι ληγούσης διάλειμμα προκοπῆς οὐδὲ στηριγμός**· ‖ μτγν., νεώτ. κ. δημ. διακοπή, προσωρινὴ παῦσις : Διον.Ἁλ.Συνθ.20 **τὰ δ- τῆς ἐνεργείας**· ‖ νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἡ πρὸς ἀναψυχὴν ἢ ἀνάπαυσιν γινομένη διακοπή : **διάλειμμα παραστάσεως, - στὸ δεύτερο διάλειμμα**· ‖ φρ. **φωτεινὰ διαλείμματα** χρονι-

κὰ σημεῖα, καθ' ἃ φρενοπαθεῖς ἢ ληθαργοῦντες λογικεύονται· || κ. νεώτ. φρ. **ἐκ διαλειμμάτων, κατὰ διαλείμματα** = κατὰ χωριστὰς μικρὰς χρονικὰς περιόδους, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν: Ἐπικ. Ἐπιστ.3,64 U, Πλούτ.Περ.7 **ὁ δὲ καὶ τοῦ δήμου τὸ συνεχὲς φεύγων καὶ τὸν κόρον οἷον ἐκ διαλειμμάτων ἐπλησίαζεν, - τὸν ἐδάνεισα χιλίας δραχμὰς ἐκ διαλειμμάτων**· || εἰδ. ἐπὶ διαλείποντος πυρετοῦ, ἐνδιάμεσος χρόνος ἀπυρεξίας : Γαλ.7,414 « εὐλόγως ἄν τις .. διάλειμμα καλέσειεν ἐν ταῖς τῶν τριτταίων περιόδοις τὸν καιρὸν τῆς ἀπυρεξίας ».

διᾰλειπτόν (τό) θεραπευτικὴ ἀλοιφή : Ἱππ.Γυν.1,97.

διαλείπω κ. νεώτ., ἀόρ. **διέλιπον**, παρακ. **διαλέλοιπα** ἀφήνω κενόν τι ἐν τῷ μεταξὺ διάστημα: Ἀριστλ.Φυσ.226 b, 28 **ὀλίγιστον διαλεῖπον τοῦ πράγματος, μὴ τοῦ χρόνου.. ἀλλὰ τοῦ πράγματος, ἐν ᾧ κινεῖται**· || κ. παθ. μένει χάσμα, κενὸν μεταξύ τινος : Ἡρ.7,40 **τῇ δὲ ὑπερημίσεες ἦσαν, ἐνθαῦτα διελέλειπτο, καὶ οὐ συνέμισγον οὗτοι βασιλέϊ**, αὐτ.7,41, Ἀριστλ.ΖΙ 503 a, 34 **-κατὰ μέσους δ' αὐτοὺς διαλέλειπται μικρὰ τῇ ὄφει χώρα**· **2)** ἀφήνω νὰ παρέλθῃ χρονικόν τι διάστημα, κάμνω διακοπήν : Ἀριστλ.ΖΓ 757 b, 4 **καὶ τὰ οἰκεῖα δέ, ἀναύξητα ὄντα, ἂν διαλείπῃ τὴν ὀχείαν, ὅταν ὀχευθῇ πάλιν**· || ὁμ. ἰδίως ἐπὶ χρόνου μετ' ἀντικ. χρόνου δηλωτικοῦ : Ἡρ.3,157 **ὁ δὲ διαλιπὼν ἡμέρας τὰς συγκειμένας**, Ἀριστφ.Νεφ. 496 **εἶτ' αὖθις ἀκαρῆ διαλιπὼν δικάζομαι** (μετὰ στιγμιαῖον διάλειμμα), Δημ.459 **ἐνιαυτὸν διαλιπὼν ἕκαστος λῃτουργεῖ**, Ἰσοκρ 5,8, Ἀριστλ.Πολ.1299 a, 37 **ὥστε τὰς μὲν διαλείπειν πολὺν χρόνον, τὰς δ' ἅπαξ ἄρχειν** || μτγν. ὁμ. μετὰ γεν. : Ἡρωδ. 7,8,9 **μιᾶς ἡμέρας διαλιπών**· || ἀπολ. **διαλιπὼν** μετά τινα χρόνον, ἀντίθ. εὐθύς : Θουκ.5,10 **οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐτελεύτησεν**, Μέν.Σαμ.198 **οὐκ ὠργίζετο εὐθύς, διαλιπὼν θ', ἀρτίως**, Ὑπερείδ.Εὐξ.42· **3)** ἀμτβ διίσταμαι, ἀπέχω, ἵσταμαι εἰς ἀπόστασιν ἀπό τινος : Θουκ.7,38 **διαλειπούσας δὲ τὰς ὁλκάδας ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν**, Ξεν Ἀν.4,7,6 || τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **τὸ διαλεῖπον** τὸ μεταξὺ διάστημα τὸ χάσμα : Ξεν.Ἀν. 4,8,13 **καὶ εἴς τε τὸ διαλεῖπον οὐ ῥᾴδιον ἔσται τοῖς πολεμίοις εἰσελθεῖν** || εἶμαι διακεκομμένος, ἀντίθ. συνεχής . Ἀριστλ.ΖΙ 518 a, 3· **4)** ἀμτβ ἀπρόσωπον **διαλείπει** ὑπάρχουσι διαστήματα κενὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἀντίθ πλήρη ἀστέρων : Ἀριστλ. Μετ.346 a, 36 **5)** ἀμτβ. μετὰ μτχ. παύω, παύομαι ποιῶν τι, συν. με. ἀρνήσεως· Ἡσ. « διαλελοίπασι· ἐπαύσαντο »: Ξεν Ἀπ.16, Ἰσοκρ.12,5 **οὐδένα διαλέλοιπαν χρόνον.. διαβαλλόμενος**, πάπ. οἱν **διέλιπον παραινῶν**, Λουκ.ΒΠρ.13 **ὁ μὲν οὐ διαλείπει γελῶν**· **6)** κ. νεώτ. ἀμτβ. κτ. μτχ. **διαλείπω**. ὁ κατὰ διαλείμματα ἐμφανιζόμενος, ὁ ἔχων διακοπάς. παύσεις : Ἀριστλ.Μετ.362 a,28 **διαλείποντες πνέουσιν οἱ ἄνεμοι**, αὐτ.ΖΓ 748 a, 19,**-διαλείπουσα πηγὴ** (ἧς ἡ ῥοὴ δὲν εἶναι συνεχής), **-διαλείπουσα μανία, - διαλείπων σφυγμός**· || κ. νεώτ. **διαλείπων πυρετός** ὁ περιοδικὸς πυρετός. Ἱππ.Ἀφορ.4,43· || νεώτ. **διαλείπων φάρος** φάρος κατὰ διαλείμματα ἀνάπτων· ἁ. **σκαρδαμύσσων**· **7)** ἀμτβ. ἐπὶ χρόνου, παρεμπίπτω : Θουκ. 1,112 **ὕστερον δὲ διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν σπονδαὶ γίγνονται**· || τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **τὸ διαλεῖπον** τὸ μεταξὺ χρονικὸν διάστημα : Ἀριστλ.Φυσ.228 b,4 **ἐν τῷ διαλείποντι γὰρ ἠρεμεῖν ἀνάγκη**· **8)** ἀμτβ. ἀποθνήσκω : Ἐπιγρ. **ἐπεὶ δέ κα διαλείπῃ Ἀρίστα**.

διαλείπων-οντος (ὁ) μτχ.ἐνεστ.τοῦ διαλείπω βλ.λ.6) ὡς οὐσ. (ὑπον. πυρετός) : **οἱ διαλείποντες εἶναι συνηθέστατοι ἐν Ἑλλάδι**.

διαλείτης (ὁ) σχόλ., δ.γρ. **διηλίτης, διαλίτης** ἐπιτατ. τοῦ ἀλείτης βλ.λ.· Σχόλ.Ἰλ.Τ 90 « διαλείτης ὁ διόλου ἁμαρτάνων ».

διαλειτούργησις-εως μσν. τὸ ἐπαρκῶς, πλήρως λειτουργεῖν, ἐκτελεῖν : Στουδ.Θεόδ.897.

διαλείφω, μέλλ. **διαλείψω** διόλου, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἀλείφω : Ἱππ.Γυν.1,64· **2)** κονιῶ, ἐπιχρίω, σοβαντίζω : Ἐπιγρ.· **3)** ἐξαλείφω, ἀπαλείφω, διαγράφω, **καταργῶ** : Πλούτ.Ἄρατ.13, Ἀθήν. 9,407 C (Χαμαιλέων) **βρέξας .. τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματος διήλειψε τὴν δίκην**.

διαλείχω κ. σχόλ. ἐπιτατ. τοῦ λείχω, ὅλως, ἐντελῶς, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν λείχω, γλύφω : Ἀριστφ. Σφ.904 **ἕτερος οὗτος αὖ Λάβης, ἀγαθὸς γ' ὑλακτεῖν καὶ διαλείχειν τὰς χύτρας**, Σχόλ.Πινδ.Π 8,64.

διάλειψις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ διαλείπειν, ἡ προσωρινή, πρόσκαιρος διακοπή, παῦσις : Ἀριστλ. Ἀκουστ.803 b,37, Ἐπιγρ. **διάλειψις τῶν πλινθίδων**, Θεόφρ.ΦΙ 3,18,11 **διάλειψις φυλλικὴ** ἡ μεταξὺ τῶν φύλλων διακοπή· || **κ. νεώτ. Ἰστρ. ἡ κατὰ** διαστήματα διακοπὴ **τῆς κανονικῆς λειτουργίας ὀργάνου τινὸς τοῦ ἀνθρώπου οἷον καρδίας**, σφυγμοῦ : Ἱππ.Ἄρθρ.35· **2)** ἡ παρέμβασις, παρεμβολή : Ἐρωτιον. ἐν λ. **τριταιοφυεῖς**.

διαλεκμάομαι Ἡσ.ἐσφ.γρ. τοῦ διαληκάομαι βλ.λ.

διαλέκτης (ὁ) νεώτ. (διαλέγω) ὁ ἐνεργῶν τὴν διαλογήν : **οἱ διαλέκται τῶν ψήφων**· **2)** (διαλέγομαι) ὁ δημοσίᾳ ὁμιλίαν ποιούμενος.

διαλεκτικεύομαι μτγν. ἀποθ. εἶμαι ἔμπειρος τῆς διαλεκτικῆς· || ὁμιλῶ χρώμενος τῇ διαλεκτικῇ: Μάρκ.Αὐρ.8,13, Γαλ.Β 573.

διαλεκτική (ἡ) **κ. νεώτ.** ἡ τέχνη, ἡ μέθοδος τοῦ συζητεῖν θέμα τι δι' ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, ἐπινοηθεῖσα ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, προαχθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους : Ἀριστλ.ἀπ.65 || **διαλεκτικὴ τοῦ Πλάτωνος** ἡ λογικὴ ἐπιστήμη, δι' ἧς δημιουργοῦνται αἱ σαφεῖς ἔννοιαι καὶ γινώσκονται αἱ ἰδέαι : Πλάτ.Πολ.534 **A ὥσπερ θριγκὸς τοῖς μαθήμασιν ἡ διαλεκτικὴ κεῖται**, αὐτ.Σοφ.253C· || **διαλεκτικὴ κατ' Ἀριστοτέλη** τὸ μετὰ πιθανότητος συμπεραίνειν, ἡ λογικὴ τῶν πιθανοτήτων, ἀντίθ ἡ ἐπιστημονική, **φιλοσοφικὴ** ἀπόδειξις : Ἀριστλ Μεταφ.1004 b,25 **ἔστι δὲ ἡ διαλεκτικὴ πειραστικὴ περὶ ὧν ἡ φιλοσοφία γνωριστική**, αὐτ. Ρητ.1354 a,1 **ἡ ῥητορικὴ ἐστιν ἀντίστροφος τῇ διαλεκτικῇ**· || **διαλεκτικὴ κατὰ τοὺς Μέσους Χρόνους** ἡ τυπικὴ λογική, ἡ συνιστῶσα μετὰ τῆς ῥητορικῆς καὶ γραμματικῆς τοὺς τρεῖς κλάδους τοῦ **trivium** τῆς ἐγκυκλίου μορφώσεως· || **διαλεκτικὴ τοῦ Kant** ἡ λογικὴ τῶν φαινομένων· **ὑπερβατικὴ διαλεκτικὴ τοῦ Kant** τὸ τμῆμα τῆς κριτικῆς τοῦ καθαροῦ λόγου, τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ ὑπεραισθητοῦ· || **διαλεκτικὴ τοῦ Hegel** ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐννοιῶν ἐξ ἀλλήλων, καθ' ἣν ἐκ δύο ἀντικειμένων ἐννοιῶν τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀντιθέσεως, προέρχεται τρίτη, ἡ σύνθεσις, ἐν ᾗ αἴρεται ἡ ἀντίθεσις, ἧς ἀντανάκλασις εἶναι ἡ δι' ἀντιθέσεων πορεία τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ γίγνεσθαι· || διαλεκτικὴ τῶν Μάρξ-Ἔγκελς ἁ. **διαλεκτικὸς ματεριαλισμὸς** ἡ θεωρία καθ' ἣν τὸ φυσικὸν καὶ ἱστορικὸν γίγνεσθαι μεταβάλλεται καὶ διαμορφοῦται δι' ἀντιθέσεων τῶν ἐν αὐτοῖς δυνάμεων, ἐν συνθέσεσιν αἱρομένων, ταύτης δὲ τῆς δι' ἀντιθέσεων πορείας τῆς φύσεως καὶ κοινωνίας ἀντικατοπτρισμὸς εἶναι ἡ διαλεκτικὴ πορεία τῶν ἐννοιῶν.

διαλεκτικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ συζητητικός : Δημήτρ.Ρητ.167 **χορὸς διαλεκτικῶν**· **2)** ὁ ἔμπειρος εἰς τὴν διαλεκτικὴν βλ.λ. : Πλάτ. Κρατ.390 C **τὸν δὲ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπιστάμενον ἄλλο τι σὺ καλεῖς ἢ διαλεκτικόν;**, αὐτ. Πολ.534 B **ἦ καὶ διαλεκτικὸν καλεῖς τὸν λόγον ἑκάστου λαμβάνοντα τῆς οὐσίας**· || ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαλεκτικήν : Ἀριστλ. Μεταφ.995 b,23 **περὶ ὅσων οἱ διαλεκτικοὶ πειρῶνται σκοπεῖν**, αὐτ.Τοπ.100 a,22 **διαλεκτικὸς**

συλλογισμός· || **πρὸς τοὺς διαλεκτικοὺς** τίτλος ἔργου τοῦ Μητροδώρου : Διογ.Λ 10,24· || νεώτ. φιλοσ. **διαλεκτικὸς ὑλισμὸς** (ἀ. **ματεριαλισμός**) ἡ διαλεκτικὴ τῶν Μάρξ - Ἔγκελς βλ. διαλεκτική· **3**) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἄρθρωσιν: Γαλ.16,204 **διαλεκτικὰ ὄργανα** (ὄργανα τῆς ἀρθρώσεως), ἀντίθ. **φωνητικά**· **4**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ προσιδιάζων εἰς διάλεκτον, γλωσσικὸν ἰδίωμα : **τὰ διαλεκτικὰ στοιχεῖα τῆς δημοτικῆς - τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν**· **5**) τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ **διαλεκτική** βλ.λ.· **6**) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ διαλεκτικὸν** ἡ διαλεκτικὴ βλ.λ. : Πλάτ.Σοφ.253 **Ε**.

διαλεκτικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαλεκτικόν, διὰ χρήσεως τῆς διαλεκτικῆς βλ.λ. : Πλάτ. Φίληβ.17 **Α τό τε διαλεκτικῶς πάλιν καὶ τὸ ἐριστικῶς ἡμᾶς ποιῆσθαι πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους**· || διὰ συζητήσεως, δι' ἐπιχειρημάτων πιθανῶν· ἀντίθ. **κατ' ἀλήθειαν** : Ἀριστλ.Τοπ.105 b, 31, αὐτ. Ψυχ. 403 a, 2 **καθ' ὅσους τῶν ὁρισμῶν μὴ συμβαίνει τὰ συμβεβηκότα γνωρίζειν, ἀλλὰ μηδ' εἰκάσαι περὶ αὐτῶν εὐμαρές, δῆλον ὅτι διαλεκτικῶς εἴρηνται**· || κατ' ἀπόδειξιν κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς, ἀντίθ. ἐπιστημονικῶς : Φιλόδ.Ρητ.2,1345· || κατὰ τὸν τρόπον τῆς λογικῆς : Δαμ.Πρ.97.

διαλεκτολογία (ἡ) νεώτ. ὁ κλάδος τῆς γλωσσολογίας, ὁ ἐρευνῶν **τὰς διαλέκτους** βλ.λ.2) κ.5).

διάλεκτος (ἡ) κ. νεώτ. ὁμιλία, συνομιλία : Ἱππ. Ἄρθρ.30, Πλάτ.Συμπ.203 **Α ἀλλὰ διὰ τούτου πᾶσά ἐστιν ἡ ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους**· || συζήτησις, ἀντίθ. ἔρις : αὐτ. Πολ. 454 Α **ἔριδι, οὐ διαλέκτῳ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι**· **2**) ἡ κοινῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὁμιλουμένη γλῶσσα : Ἀριστλ.Ποιητ.1449 a, 26 **πλεῖστα γὰρ ἰαμβεῖα λέγομεν ἐν τῇ διαλέκτῳ τῇ πρὸς ἀλλήλους**, αὐτ. Ρητ.1404 b, 24· **3**) γεν. ὁμιλία, γλῶσσα : Ἀριστφ.ἀπ.685, Ἀντιφ.171 **καινὴν διάλεκτον λαλῶν**, Ἑρμιππ.3 **διάλεκτος ἀμνίου**, ἀντίθ. **τὰ ἔνδον δράκαντος**· || ἔναρθρος λόγος, ἀντίθ. φωνή : Ἀριστλ. ΖΙ 535 a, 28 **διάλεκτος δὲ ἡ τῆς φωνῆς ἐστι τῇ γλώττῃ διάρθρωσις**, αὐτ. Πρ.895 a, **ὁ τοῦ ἀνθρώπου μία φωνή, ἀλλὰ διάλεκτοι πολλαί**· || ἡ ὁμιλουμένη γλῶσσα, ἀντίθ. γροπτή, γραφομένη γλῶσσα : Διον.Ἀλ.Συνθ. 11· **4**) γλῶσσα ἔθνους τινός : Πολύβ.1,80,6 **ταύτῃ δέ πως οἱ πλεῖστοι συνεσαίνοντο τῇ διαλέκτῳ**, Διόδ.Σ 5,6 **ἀναμειγνύμενοι δ' ἀλλήλοις.. τήν τε διάλεκτον αὐτῶν ἔμαθον**· **5**) κ. νεώτ. εἰδ. γλωσσικὸν ἰδίωμα τόπου τινὸς μετὰ διαφορῶν ἀπὸ τῆς κοινῆς γλώσσης φωνητικῶν, συντακτικῶν, λεξιλογικῶν : Διογ.Βαβ.Στωϊκ.3,213, Διον.Ἀλ.Συνθ.3, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,59. - **Ἰωνικὴ διάλεκτος, - Κυπριακὴ - Τσακωνικὴ διάλεκτος**· || νεώτ. συνθηματικὴ γλῶσσα ὑφ' ὡρισμένης τάξεως ἀνθρώπων **λαλουμένη** οἷον στρατιωτῶν, μοναχῶν, τεχνιτῶν· || τοπικὴ ἰδιωματικὴ λέξις ἢ ἔκφρασις : Πλούτ.Ἀλέξ.31 **τὴν δὲ μεγάλην μάχην.. ἐν Γαυγαμήλοις γενέσθαι συνέπεσε. Σημαίνειν δέ φασιν οἶκον καμήλου τὴν διάλεκτον**· **6**) ἰδιαίτερος τρόπος ὁμιλίας, προφορᾶς : Δημ.982 **ἀλλὰ μὴν περὶ τοὐμοῦ γε βαδίσματος ἢ τῆς διαλέκτου**· || ἐν τῷ πληθ. τρόπος ἐκφράσεως : Ἐπίκ.Ἐπιστ. 1.24 U· **7**) ὕφος : Διον.Ἀλ.Συνθ.23 **πανηγυρικὴ διάλεκτος**, αὐτ.21 **ποιητικὴ διάλεκτος**· || εἰδ. ἀπαγγελία ποιητική : Φιλόδ.Ποιημ.2, ἀπ.33· **8**) ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων, τὸ ποιόν, ἡ ποιότης, τὸ χρῶμα τοῦ ἀναδιδομένου ἤχου : Ἀριστλ.Ψυχ.420 b, 8.

διαλεκτός-ή-ό(ν) (διαλέγω) νεώτ., δημ. διαλε--χτός-ή-ό βλ.λ.

διαλελυμένως ἐπίρρ. κ. νεώτ. χαλαρῶς, ἀντίθ. **σφοδρῶς** : Ἀριστλ.Πρ.900 a, 24· **2**) κατὰ διάστασιν, κεχωρισμένως, οὐχὶ ἐν συνθέσει : Ἀθήν.15, 676 F, Εὐστ.64,22 **ποδώκη.. καὶ διαλελυμένως πόδας ὠκύν**· **3**) ἀσυναιρέτως, ἀντίθ. συνῃρημένως : Μοῖρ.414 **χαλκῆν, χρυσῆν Ἀττικῶς· διαλελυμένως δὲ Ἕλληνες**· **4**) ἄνευ συνδέσμων, ἀσύνδετον : Φίλ.1,500· **5**) εἰς ὕφος διαλογικόν, ἁπλῆς ὁμιλίας, ἀντίθ. **ἐμμέτρως** : Σχόλ.Ἡφαιστ.115 C, Σχόλ. Ἀριστφ.Ἱππ.937· **6**) νεώτ. ἐν διαλύσει.

διάλεμα (τὸ) δημ. ἡ ἐπιλογή, **ἐκλογή**· || ἡ πρᾶξις τοῦ χωρίζειν τὰ ποιοτικῶς **ἀνώτερα ἀπὸ** τῶν κατωτέρων : **οἱ ἐλιὲς θέλουν διάλεμα**.

διάλεξις-εως (ἡ) (διαλέγομαι) κ. μσν., δημ. **-η** ὁμιλία, λόγος, συζήτησις, συνδιάλεξις ἰδίως ἐπιστημονικὴ ἢ φιλοσοφική : Ἀριστφ.Νεφ.317 **οὐράνιαι Νεφέλαι.. αἵπερ γνώμην καὶ διάλεξιν καὶ νοῦν ἡμῖν παρέχουσι**, Πλάτ.Ἐπιστ.350 **D οὐ πειθόμενοι ταῖς ὑπ' ἐμοῦ διαλέξεσι**, Πλούτ.Ἠθ.41 **D αἱ δὲ τῶν πολλῶν διαλέξεις καὶ μελέται τῶν σοφιστῶν**, Ἰάμβλ.Πυθ.104, Ἀπόλλ.4,40· || μτγν. κ. νεώτ. δημοσία ὁμιλία ἐνώπιον πλήθους, δημοσία διδασκαλία ἐν εἴδει ὁμιλίας : Φιλόστρ.Σοφ.1,24,1, Διογ.Οἰν.18· || εἰδ. ἐπὶ τῶν διατριβῶν τοῦ Ἐπικτήτου : Γέλλ.19,1,14· **2**) διάλεκτος βλ.λ.4), ἡ γλῶσσα ἔθνους τινός : Δίων Κ 60,17 **μὴ δεῖν Ῥωμαῖον εἶναι τὸν μὴ καὶ τὴν διάλεξιν σφῶν ἐπιστάμενον**· **3**) χωρίον βιβλίου, δεῖγμα ὕφους : Διον.Ἀλ. Δημ.21· || **ἀττικαὶ διαλέξεις** τίτλος ἔργου Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου· **4**) Ἡσ. διαλλαγή· Ἡσ. «διαλλαγοί, μεταβολαί· **καὶ διαλέξεις** Λάκωνες ἐπὶ τῆς ἔχθρας».

διαλεπίδιον (τὸ) εἶδος φαρμάκου **ἐκ τοῦ λεπιδίου** συσκευαζόμενον : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

διαλεπίζω γλωσσ. ἐκβάλλω τὰ λέπη ἢ **φολίδας**, οἷον δένδρου, ἄρτου κττ., ξελεπίζω, ξεφλουδίζω.

διαλεπτολογοῦμαι-έομαι ὑποθ. ἀσχολοῦμαι εἰς λεπτολόγον συζήτησιν : Ἀριστφ. Νεφ.1496 **διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς τῆς οἰκίας**.

διάλεπτος-ον μσν. λίαν λεπτός : Εὐστ.1157,18 **διάλεπτος ὑμήν**.

διαλεπτουργῶ-έω μτγν. ἐπεξεργάζομαί τι μετὰ λεπτότητος· || μτφ. λεπτολογῶ : Γρηγ.Νύσσ.2,351 **C**.

διαλέπτυνσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐπιμεμελημένη, ἡ τελεία λέπτυνσις : Ἀέτ.16,55.

διαλεπτύνω ἐπεξεργαζόμενός τι καθιστῶ αὐτὸ λίαν λεπτόν : Ἱππ.Ἀγμ.11 **κατατέμνειν χρὴ ὁμαλῶς (τὸ δέρμα) καὶ διαλεπτύνειν**· **2**) μτγν. τρίβω ἐλαφρῶς, ὀλίγον : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1166 «**διεπάλυνε**, διελέπτυνε»· **3**) πάπ. ἐπὶ ὑγρῶν, γίνομαι λεπτόρρευστος : Ρουφ.Σατ.Γον.15.

διαλεσχαίνω διαλέγομαι βλ.λ.1), φλυαρῶ, ἀδολεσχῶ : Φρύν.ἐν ΑΒ 21,31 «ἀδολεσχεῖν σημαίνει τὸ φιλοσοφεῖν περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ παντὸς διαλεσχαίνοντο· διαλεσχαίνειν δ' ἐστὶ τὸ διαλέγεσθαι».

διαλευκαίνω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀπολευκαίνω, λευκαίνω : Φιλόστρ.Νεώτ.Εἰκ.883· **2**) σαφηνίζω, διαφωτίζω : Διοσκ.Προοίμ. εἰς Θηρ.419 Α **τῇ περὶ αἰτιῶν γραφῇ ταύτην (τὴν αἰτίαν) διαλευκαίνων**, Εὐστ.Πον.257,6 **οὐκ ἔχω διαλευκᾶναι πρὸς ἀλήθειαν ὁποῖός τις ἐξήπλωται καὶ ποδαπός**, **- θὰ διαλευκάνω τὴν ὑπόθεσιν**· || νεώτ. ὁμ. κ. παθ. : τὸ κακούργημα **διελευκάνθη πλήρως**.

διαλεύκανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαλευκαίνω, ἡ διασάφησις.

διάλευκος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς λευκός (ἢ ὁ μεμιγμένος ἢ πεποικιλμένος μετὰ λευκοῦ), λευκάζων : Ἀριστλ.Πρ.894 a 39, ΠΔ Γεν.30,32 **διαχώρισον.. πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν διάλευκον**, Στράβ.17,1,31 **ὁ βοῦς ὁ Ἆπις ἐν** σηκῷ τινι τρέφεται, διάλευκος **τὸ μέτωπον καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ τοῦ σώματος, τἄλλα δὲ μέλας**, Πλούτ.Ἀλέξ.51· || συγκρ. **-ότερος** : Ἀριστλ. Πρ.932 a,29 **αἱ λίμναι διαλευκότεροι τῆς θαλάττης**· **2**) μσν. μτφ. σαφής, καθαρός : Εὐστ.Πον. 249,70 **ἐπήγαγε καὶ αἰτίαν ἐκεῖνος ὁ σεμνὸς μοναχὸς διάλευκον**.

διαλεχθέσσι 'Επιγρ. διαλεχθεῖσι : 'Επιγρ. περὶ τῶν λοιπῶν πάναιν διαλεχθέσσι.

διαλεκτά δημ. ἐπίρρ. κατ' ἐπιλογήν.

διαλεκτής (ὁ) δημ., θηλ. διαλέκτρα ὁ διαλέγων, ὁ ἐπιλογεύς· **2)** εἰδ. ὁ γνωρίζων νὰ εὐνουχίζῃ ζῷα, μάλιστα δὲ τοὺς κέλητας ἵππους.

διαλεχτός-ή-ό δημ. ὁ ἐκλεκτὸς βλ.λ., ἐξαίρετος, ἄριστος, δόκιμος, ἐπίλεκτος, διαλεγμένος : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.142,13 κι ἔχω καὶ ναῦτες διαλεχτοὺς, ὅλα ἄντρες τοῦ πολέμου, Βαλαωρ.'Αθαν. Διάκος 3,223 τρέχα νὰ πῇς τοῦ Λάμπρου νὰ πάῃ μ' ἐξήντα διαλεχτούς, Πολαμ.Περ.Χαιρ.89,4 χαρίζουν τὴ γλύκα, σὰ διαλεχτή, στάλα στάλα.

διάλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, βερονάλη, ἐν ᾗ ἀντὶ τῶν ὁμάδων τοῦ αἰθυλίου τίθενται ὁμάδες ἀλλυλίου.

διαλήγω μτγν. ἀμτβ. λήγω, παύομαι, παύω : Χρησμ.Σιβ.2,274 ἀλλ' ἅμα πάντα εἰς ἓν χωνεύσει καὶ εἰς καθαρὸν διαλήξει (δ.ἀνάγν. διαλέξει).

διαληκίνδα εἶδος παιγνιδίου: Θεόγνωστ.ΑΒ 1353Α « ποσίνδα, διοληκίνδα, ξιφίνδα, παιδιῶν εἴδη ».

διαληκῶμαι-άομαι μτγν. διασύρω, χλευάζω, περιπαίζω : Αἰλ.Δ ἀπ.125 « διαληκᾶσθαι διαμωκᾶσθαι καὶ περιπαίζειν ».

διάλημμα-ατος (τό) ἡ σπεῖρα, ἡ κουλούρα, ἐπὶ ἀλύσεως : 'Αθ.Μηχ.24,6· **2)** πάπ. τὸ μεταξὺ δύο φραγμάτων καταλειπόμενον κενόν.

διάληξις-εως (ἡ) (διαλαγχάνω) διανομὴ κλήρου, κληρονομίας· 'Ησ. « διαλήξεις, διαιρέσεις κλήρου » : 'Αντιφ.ἀπ.64

διαληπτικός-ή-όν μτγν ὁ πραγματευόμενος περί τινος ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς : Μᾶρκ.Αὐρ.10,8 ὅτι τὸ μὲν ἔμφρον ἐβούλετό σοι σημαίνειν ἐφ' ἕκαστα διαληπτικὴν ἐπίστασιν.

διαληπτός-ή-όν μτγν (διαλαμβάνω) ὁ εὐδιάκριτος, ὁ ἐπιδεκτικὸς ἑρμηνείας : Διογ.Λ 10,57('Επικ.).

διαληρῶ-έω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ ληρῶ λέγω πολλὰς ἢ λέγω συνεχῶς ἀνοησίας : Εὐνάπ.288 διελήρουν καὶ παρεφλυάρουν.

διάληψις-εως (ἡ) κ. νεώτ., μτγν. διάλημψις, δωρ. διάλᾱμψις τὸ δ·' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν λαμβάνειν· ἐκ διαλήψεως (μὲ κεντιές), ἀντίθ. ἐκ καταφορᾶς (κοφτά) : Πολύβ.2,33,6 αὐτοὶ δ' οὐκ ἐκ καταφορᾶς, ἀλλ' ἐκ διαλήψεως ὀρθαῖς χρώμενοι ταῖς μαχαίραις, πρακτικοῦ τοῦ κεντήματος περὶ αὐτὰς ὑπάρχοντος.. διέφθειραν τοὺς πλείστους· **2)** περιεκτικότης, χωρητικότης : Διόδ.Σ 3,37 τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῇ διαλήψει τῆς χώρας δυνάμενον δέξασθαι τὸν ὄγκον τοῦ θηρίου· **3)** ἀποταμίευσις, ἀποθήκευσις : Πάπ. εἰς κάμινον τὴν οἰκοδομηθεῖσαν πρὸς τὴν διάληψιν τῆς εἰς τὴν τροφὴν τῶν μόσχων ὀλύρας· **4)** ὁ χωρισμός, ἡ διάκρισις ἐν τῷ λογισμῷ, τῇ σκέψει : 'Επικ 'Επιστ.1,13 U, Φιλόδ.Θε.γ΄,8· || κατὰ διάληψιν χωριστά : αὐτ.'Οργ.76 W, Ρητ.1,91 S· **5)** κρίσις, γνώμη, ἀντίληψις : 'Επικ.Φύσ.28,7, Πολύβ.6,56,12 τὰς ὑπὲρ τῶν ἐν "Αδου διαλήψεις, ΠΔ Μακκ.2,3,32 διάληψιν ὁ βασιλεὺς σχῇ κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν 'Ηλιόδωρον ὑπὸ τῶν 'Ιουδαίων συντετελέσθαι, Διόδ.Σ 18,54 || 'Επιγρ.,πάπ. ἐπὶ καλῆς σημασίας, ἡ περί τινος ἀγαθὴ ἀντίληψις : 'Επιγρ. τῆς προαιρέσεως ἐπ' ἀγαθῷ τὴν διάληψιν ἐχούσης, Πάπ. ἀρετὴ καὶ διάληψις, 'Επιγρ. ἔχειν ἐν τῷ καλλίστῳ διαλάμψει τε καὶ ἀποδοχῇ· **6)** ἀπόφασις καταδικαστική, τιμωρία : 'Επιγρ. ἐνέχεσθαι ἱεροσυλίᾳ καὶ πίπτειν ὑπὸ πικροτέραν διάληψιν· **7)** διαίρεσις : Πορφ.Γνώμ.36· || διάκρισις μερῶν : 'Αριστλ. ΖΠ 705 a,25· || ἐν τῷ πληθ. σημεῖα διαιρέσεως ἢ διακλαδώσεως : αὐτ.ΖΜ 647 b,2 αἱματικὴ γὰρ ἡ φύσις πάντων αὐτῶν διὰ τὸ τὴν θέσιν ἔχειν ἐπὶ πόροις φλεβικοῖς καὶ διαλήψεσι· || εἰδ. ἐπὶ διαιρέσεως τῶν σφονδύλων : αὐτ.652 a,17· **8)** διάλειμμα βλ.λ.(! : 'Αρετ.'Οξ.Παθ.1,12· **9)** παρέμβασις ἐν τῇ διηγήσει : 'Ιάμβλ.'Ερωτ.17.

διάλιθος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ πολυτίμοις λίθοις κατακεκοσμημένος : 'Επιγρ.,Μέν.'Επιτρ.169 διάλιθος πέλεκυς, 'Αριστέ.62, Στράβ.15,1,54 χρυσοφοροῦσι γὰρ καὶ διαλίθῳ κόσμῳ χρῶνται, Δίων Κ 44,6 διάλιθος στέφανος, Βιζυην.Πύργος Κόρης 14 διάλιθος ἄνωθεν νεύει σταυρός.

διαλικμάζω μσν., ἐσφ. γρ. διαλικμῶ-άω διασκορπίζω : Συμ.ἐν 'Αν.Βοασσ.5,12 τὸν ἐκείνου νεκρὸν κατακαίοντας εἰς ἀέρα τὴν κόνιν διαλικμάζειν (ἐσφ.γρ. διαλικμᾶν).

διαλιμπάνω κ. μσν. διαλείπω βλ.λ.8; ἔρχομαι κατὰ διαλείμματα : Γαλ.'Ιππ.'Επιδ.1,3 διαλιμπάνοντας τοῖς κατὰ μέρος παροξυσμοῖς (περὶ πυρετῶν)· || ἀπολείπω, ἐγκαταλείπω : Γρηγορ.Ν 'Ιατ 20) Α τὰς φροντίδας κατόπιν διαλιμπάνοντας.

διαλινῶ-άω μτγν. κ. μσν. διὰ μέσου δικτύου διολισθαίνω, ξεφεύγω· Φρύν.ἐν ΑΒ 36,22 « διαλινῆσαι, διαφυγεῖν ἐν τοῖς κυνηγεσίοις γενόμεναν »· || κ. μέσ. : Εὐστ.574,3· διελινήσατο ὁ λαγωός.

διάλιον νεώτ. γένος κεφαλπινιδῶν φυτῶν

διάλιος ἱερεύς μτγν., δ.γρ. διάλις ὁ τοῦ Διὸς ἱερεύς, flammen dialis : Δίων Κ 44,6.

διαλιχμῶμαι-άομαι μτγν διαλείχω βλ.λ. : 'Ιάμβλ 'Ερωτ.3, 'Αγαθ.2,3.

διαλλαγή (ἡ) (διαλλάσσω ; κ. νεώτ. ἀνταλλαγή Εὐρ.'Ικ.209 διαλλαγὰς ἔχοιμεν ἀλλήλοισιν ὧν πένοιτο γῆ· **2)** μεταβολή, ἀλλαγή, διαδοχή : Δίων Κ 47,5 αἱ τῶν δυναστειῶν διαλλαγαί, αὐτ.48,53 αἱ διαλλαγαὶ τῶν ἀρχόντων· || ἐπὶ ἀριθμῶν, ἀλλαγή : 'Απολλ.Δύσκ.Συντ.259,25 διαλλαγὴν ἔχει τοῦ ἀριθμοῦ· **3)** εἰδ.κ.νεώτ.μεταβολὴ ἀπὸ ἐχθρότητος, συνδιαλλαγή, συμφιλίωσις, εἰρήνη : 'Ηρ.1,22 μετὰ δὲ ἥ τε διαλλαγή σφι ἐγένετο ἐπ' ᾧ τε ξείνους ἀλλήλοισι εἶναι καὶ ξυμμάχους, 'Ισοῖ.7,44· || ὁμ. ἐν τῷ πληθ. : Εὐρ.Φοίν.375 δυσλύταυς ἔχουσα τὰς διαλλαγάς, 'Αριστφ.Σφ.472 ἐς λόγους ἔλθοιμεν ἀλλήλοισι καὶ διαλλαγάς, 'Ισοκρ.4,94 ἀσμένως ἐπὶ τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τοὺς βαρβάρους ὥρμησαν, Δημ.18· || ὡς κύρ. ὄν. ἐπὶ προσωποποιήσεως : 'Αριστφ.'Αχ.989 Χάρισι ταῖς φίλαις ξύντροφε Διαλλαγή· **4)** διαφορά : Διον.'Αλ 'Ισοκρ.11 ἐν ᾗ διαλλαγὴν οὐδεμίαν εὑρίσκον.

διαλλαγής-οῦς (ὁ) νεώτ. πυριτικὸν ἅλας ἐκ τῶν πυροξένων.

διαλλαγίτης (ὁ) νεώτ. γρανιτοειδὲς ἐκρηξιγενὲς πέτρωμα ἐκ τῶν πυροξενιτῶν.

διάλλαγμα-ατος (τό) τὸ ἀντάλλαγμα, τὸ ὑποκαθιστῶν τι : Εὐρ.'Ελ.586 "Ηρας, διάλλαγμ', ὡς Πάρις με μὴ λάβοι· **2)** διαφορά : Διον.'Αλ.Ρωμ.7,64 διαριθμουμένων τῶν ψήφων αὖ μέγα τὸ διάλλαγμα ἐφάνη· **3)** ἀνανέωσις, ἀνακαίνισις : Πάπ.

διαλλακτῇ ἀρχ. λεξ., δ.γρ. διαλλακτῇ ἐπίρρ τροπ. εἰρηνικῶς : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διαλλακτήρ-ῆρος (ὁ) ὁ ἐνεργῶν τὴν διαλλαγὴν ὁ διαλλακτής, συνδιαλλακτής : Αἰσχ.'Επτ.908 διαλλακτῆρι δ' οὐν ἀμεμφεία φίλοις, Διον.'Αλ.Ρωμ 2,76 διαλλακτῆρας ἐποιοῦντο 'Ρωμαίους.

διαλλακτήριος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τείνων, ὁ συντελῶν εἰς συνδιαλλαγήν, συνδιαλλακτικός : Διον 'Αλ.Ρωμ.5,31 ἄρχειν λόγων διαλλακτηρίων, 'Ανδρ Κρ.1296Ε ὁ τῶν προφητῶν..διαλλακτήριος λόγος.

διαλλακτής (ὁ) ὁ διαλλακτὴρ βλ.λ.· 'Ησ., Σουΐδ. « διαλλακτής· μεσίτης » : Εὐρ.Φοίν.468 κριτὴς δὲ τις θεῶν γένοιτο καὶ διαλλακτὴς κακῶν, Θουκ. 4,60,'Επιγρ.,'Αριστλ.'Αθ.38,4 Παυσανίαι .. μετὰ τῶν δέκα διαλλακτῶν.

διαλλακτικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κλίνων ἢ ὁ ἐπιτήδειος, ὁ εὐεπίφορος πρὸς διαλλαγήν, ὁ συνδιαλλακτικός, συμφιλιωτικός : Διαν.'Αλ. Ρωμ.7,34 δόξας μέτριος ὀργὴν εἶναι καὶ διαλ-

λακτικός, - ἐφάνη διαλλακτικός· 2) εἰρηνικός· Σουΐδ. ἐν λ. θυσία θυσίαι διαλλακτικαί.

διαλλακτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διολλακτικοῦ βλ.λ., ἡ διάθεσις πρὸς συνδιαλλογήν.

διαλλακτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαλλακτικὸν βλ.λ.

διάλλαξις-εως (ἡ) κ. μσν. ὁ ἀποχωρισμός, τὸ ξεχώρισμα : Ἑμπ.8,3 π.Τζέτζ.Ἐξηγ.Ἰλ.54,25 ἀλλὰ μόνον μεῖξίς τε καὶ διάλλαξίς τε μιγέντων (δ.ἑρμ. συνδιαλλαγή)· 2) ἐν τῷ πληθ. προσπάθεια συμφιλιώσεως : Πλάτ.Ἐπ.350 D οὐ πειθόμενοι ταῖς ὑπ' ἐμοῦ διαλλάξεσι (δ.γρ. διαλέξεσι).

διαλλάσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. -άττω, παρακ. διήλλαχα, παθ. μέλλ. διαλλαχθήσομαι κ. διαλλαγήσομαι, παρακ. διήλλαγμαι ἀνταλλάσσω, δίδω τινί τι εἰς ἀνταλλαγήν : Εὐρ.Ἄλκ.14 ἄλλον διαλλάξαντα τοῖς κάτω νεκρόν, Πλάτ.Πολ.371 D τοῖς δὲ ἀντὶ αὖ ἀργυρίου διαλλάττειν, ὅσοι τι δέονται πρίασθαι, Διον.Ἀλ.Ρωμ.10,24 ὑπὲρ ὧν διήλλαξαν τοὺς Τυσκλάνων αἰχμαλώτους, ΔίωνΚ 47,10· ‖ λαμβάνω τι εἰς ἀνταλλαγήν : Πλάτ.Πολ.620 B, Πλούτ.Κίκ.19 τὴν καταπόρφυρον ἐν τῇ βουλῇ καταθέμενος διήλλαξεν ἐσθῆτα τῇ πορφυρᾷ πρέπουσαν· ‖ διαλλάττω χώραν ἀλλάσσω χώραν τινὰ ἀντ' ἄλλης· ‖ ὅθ. διέρχομαι ἀπό τινος χώρας εἰς ἄλλην : Ξεν.Ἑλλ.4,3,3 ὁ δ' Ἀγησίλαος διαλλάξας Μακεδονίαν εἰς Θετταλίαν ἀφίκετο· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Διον.Ἀλ.Ρωμ.23 ἀντὶ κρείττονος χώρας, ἣν κατέσχον, τὴν χείρονα διαλλάξασθαι· ‖ μέσ. ἀνταλλάσσω τι μετά τινος, κάνω ἀλλαξιά, ἐν ἐκφορᾷ μετ' ἀντικειμένου ἢ ἀπολ. : Ἡρ.9,47 ὡς δ' ἤρεσκε ἀμφοτέροισι ταῦτα.. διαλλάσσοντο τὰς τάξεις, Πίνδ.Ο 11,21· ἀπολ. : Πλάτ.Σοφ.223 D, Ξεν.ΚΠ 8,3,13 οἱ μὲν οὕτω διηλλάξαντο· 2) ἁπλῶς ἀλλάσσω, ἀλλάζω : Ἑμπ.35,15, Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1434 a,38 διαλλάττειν τοὺς λόγους· ‖ εἰδ. ἐπὶ ἀρχόντων, ἀνακαλῶν τινα, διορίζω ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον : Ξεν. Ἑλλ.1,6,4 Λακεδαιμόνιοι μέγιστα παραπίπτοιεν ἐν τῷ ἀεὶ διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους· ‖ μτγν. μεταβάλλω τινά, ἀλλάσσω τὴν γνώμην, τὸ φρόνημά τινος : ΔίωνΚ 40,64 οὐ διήλλαξε.. αὐτὸν διὰ τοῦτο (διόρθ. διήλειψεν)· 3) ἀμτβ. μετὰ δοτ. προσ. κ.αἰτ. πράγμ. διαφέρω τινὸς ἔν τινι : Ἡρ.7,70 διαλλάσσοντες εἶδος μὲν οὐδὲν τοῖσι ἑτέροισι, φωνὴν δὲ καὶ τρίχωμα μοῦνον, Ἀριστλ.ΗΝικ.1161 a,5· ‖ ὁμ. διαλλάττω πρός τι: Ἀριστείδ.Λόγ.36(48),16 Αἰγύπτου τὰ πρῶτα.. διαλλάττει πρὸς.. αὐτὴν Αἴγυπτον· ‖ μετὰ γεν κ. δοτ. : Πολύβ.2,37,11· ‖ ὁμ. ἐμπροθ.: Λουκ.Ἀλ.23 τὰς προαιρέσεις ἀφείς, ἐν αἷς διαλλάττομεν· ‖ ἀπολ. : Διον.Κωμ.2,10 πολὺ διήλλαχεν· ‖ μτχ. παρακ. διηλλαχώς = διαφέρων : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.70· ‖ κ. παθ. ἔχω ἔν τινι διαφορὰν ἢ παραλλαγὴν (ἐν ἀναφ. πρὸς ἄλλο) : Θουκ.3,82 τοῖς εἴδεσι διηλλαγμένα· ‖ γίνομαι διάφορος, ὑφίσταμαι διαφοράν, μεταβάλλομαι : Λουκ.Ὀρχ. 19 ἴδοις δ' ἂν οὖν αὐτούς.. διαλλαττομένους ὠκέως· 4) ἀπολ. διαφωνῶ, διίσταμαι, διχονοῶ, διαφέρομαι : Ἱππ.Διαίτ.1,6 διαλλάττειν ἀπ' ἀλλήλων· 5) ἀμτβ. μετὰ δοτ. δηλούσης τὸ κατά τι, ὑπερέχω, διαπρέπω, διακρίνομαι : Ἀριστλ.ἨΝικ. 1165 b,24 πολὺ διαλλάττειν τῇ ἀρετῇ· ‖ ὁμ. μετὰ δοτ.κ. μετὰ γεν. συγκρ. : Διόδ.Σ 1,35 δύο δὲ χαυλιόδοντες πολὺ τῷ μεγέθει τῶν ἄλλων διαλλάττοντες, Διον.Ἀλ.Θουκ.51· 6) εἰδ. ἀλλάσσω τὸν βίον (ἐνν. πρὸς θάνατον), ἀποθνήσκω· Ἁρποκρ.61,18 « διήλλαξεν ἀντὶ τοῦ μετήλλαξεν, ἐτελεύτησεν, Λυκοῦργος ἐν τῷ περὶ ἱερείας » : Λυκοῦργ.ἀπ.33, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.35· 7) διακερματίζομαι, ἀλλάσσω νόμισμά τι διὰ μικροτέρων ἴσης ἀξίας : Ἐπιγρ. διαλλάσσειν τὸ δηνάριον· 8) κ.νεώτ. ἀλλάσσω ἔχθραν, ἔριδα πρὸς φιλίαν ἤτοι συμφιλιῶ διισταμένους, μετ' αἰτ. κ. δοτ. ἢ ἐμπροθ. : Θουκ.2,95 εἰ Ἀθηναίοις τε διαλλάξειεν ἑαυτόν, Ἰσοκρ.5,111 διαλλάξας τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας· ‖ συνηθέστ. μετ' αἰτ. πληθ. : Εὐρ.Φοίν.436 διαλλάξασαν ὁμογενεῖς φίλους, Ἀντιφ.6,39 διήλλαττον ἡμᾶς πρὸς τῷ νεῴ τῆς Ἀθηνᾶς, Δημ.729 σώσαντές τινας.. καὶ διαλλάξαντες, - διήλλαξε τὰ ἀντιμαχόμενα κόμματα· ‖ σπαν. μετ' αἰτ. ἑν. συμβιβάζομαι μετά τινος, συμφιλιοῦμαι, ὅθ. κ. ἐξευμενίζω : Θεόκρ.23,42 διαλλάξεις με φιλάσας· ‖ ὁμ. παθ. κ. νεώτ. συμφιλιοῦμαι πρός τινα ἢ πρός τινος (συνηθέστ. νεώτ. συνδιαλλάσσομαι) : Αἰσχ.Ἑπτ. 885, Ἀριστφ.Λυσ.900 ἢν μὴ διαλλαχθῆτέ γε καὶ τοῦ πολέμου παύσησθε, Πλάτ.Πολ.471 A, Ἰσοκρ.9, 63 εἰθισμένων.. τῶν βασιλέων μὴ διαλλάττεσθαι τοῖς ἀποστᾶσι· ‖ διαλλάττομαί τινος εἴς τινα : Εὐρ.Μήδ.896 διαλλάχθηθ' ἅμα τῆς πρόσθεν ἔχθρας εἰς φίλους μητρὸς μέτα, Ἀνδ.2,26· ‖ ὁμ. διαλλάττομαι πρός τινα περί τινος : Ἰσοκρ.3,33.

διαλληλία (ἡ) νεώτ. ψευδώνυμος, ἀποδεικτικὸς συλλογισμός, καθ' ὃν γίνεται χρῆσις τοῦ ἀποδεικτέου ὡς ἀποδεικτικοῦ· ἃ. διάλληλος τρόπος (ἢ κύκλος) ἢ φαῦλος κύκλος· 2) διαλληλία ἐν τῷ ὁρισμῷ ἡ ἐν τούτῳ ἐπανάληψις τοῦ ὁριστέου.

διάλληλος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀμοιβαῖος : Στωϊκ.2,90 διάλληλος λόγος· ‖ ἐπὶ λέξεων, ὁ μετ' ἄλλου ἀνταλλάσσων τὴν ἑαυτοῦ θέσιν, οἷον ξανθὸς Ἀτρείδης ἢ Ἀτρείδης ξανθός : Ἀπολλ. Δύσκ.Ἐπιρρ.126,2· 3) ἐπὶ ἐπιχειρημάτων, συγκεχυμένος : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.50,20· ‖ διάλληλος τρόπος ἡ διαλληλία βλ.λ. : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ. 1,117.2,68· ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν φρ. διάλληλος δεῖξις : Δομάσκ.Ἀρχ.290, Ἀνδρ.Κρήτ.203 B δίκην τινὸς διαλλήλου δείξεώς τε καὶ ἀντιθέσεως· 4) ὁ ἀλληλοεξαρτώμενος : Πλωτῖν.6,8,14.

διαλλοιῶ-όω μτγν. ὅλως ἀλλοιῶ : Θεόφρ.Ὀσμ. 61,754 ἄλλα πλείω τῶν κατὰ τὸ σῶμα διαλλοιοῦντα· ‖ κ. παθ. : αὐτ.ΦΑἰτ.5,6,12.

διάλλομαι ἀποθ. πηδῶ εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, ὑπερπηδῶ : Ξεν.Ἱππ.8,8 τάφρον δὲ διαλλομένου, Πλούτ.Ρωμ.10 διαλλόμενον αὐτὸν (τὸν Ρῶμον).. ἐνταῦθα πεσεῖν λέγουσιν.

διάλλομας (ὁ) νεώτ. γένος κτενιδῶν ἀραχνῶν.

διάλλῦδις ἐπίρρ. πάπ. ἄλλυδις, ἄλλοσε, εἰς ἄλλο μέρος : Πάπ. ἐνὶ νυκτὶ διάλλυδις εἰρύσαντες (διορθ. δι' ἄλλυδις εἰρύσαντες).

διαλλύλιον (τὸ) νεώτ. ἀκόρεστος μετὰ δύο διπλῶν δεσμῶν ὑδρογονάνθραξ.

διάλλυος Ἡσ., δ. ἀνάγν. διαλλύος, Ἡσ. « ὁ ἀντὶ ἄλλου διακονῶν ».

δίαλμα-ατος (τὸ) σχόλ. ὅρος γυμναστ. τὸ ἅλμα : Σχόλ.Πινδ.Ο 13,39.

διαλο- δημ. ὡς πρῶτον συνθ. διαβολο- βλ.λ. (κατὰ συγκοπὴν συλλαβῶν) οἷον διαλοστέρνω, διολοσκόρπισμα, διαλοδουλειά.

διαλογή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀκριβὴς ἀπαρίθμησις : Ἀριστλ.Πολ.1268 b,17 τίς οὖν ὁ τρόπος ἔσται τῆς διαλογῆς· ‖ νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ χωρισμὸς καὶ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ψήφων ἢ ψηφοδελτίων κατὰ τὰς ἐκλογάς· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ὁ χωρισμὸς τῶν ἀρίστων ἐκ πολλῶν ὁμοειδῶν πραγμάτων, ἐπιλογή, ξεδιάλεγμα : διαλογὴ τῶν καρπῶν· ‖ ὁμ. νεώτ. εἰδ. ἡ κατόπιν ἐπιλογῆς ἀπόσπασις στρατιωτῶν εἰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας· 2) πάπ. ὑπολογισμός, λογαριασμός· 3) διαλογικὴ ὁμιλία, συνδιάλεξις· Σουΐδ. « διαλογή. διάλεξις, ὁμιλία », Θεογν.Καν.9,50 « διαλογή· παρὰ τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι καὶ διάλεξις παρ' Ἕλλησι » : Ψ Ἡρ. Βίος Ὁμ.36 ὅσοι ἐν διαλογῇ ἐγεγένηντο αὐτῷ, ΠΔ Ψαλμ.103,34 ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου· 4) ἔλεγχος, ἐξέλεγξις : Πάπ. ἐπὶ τῆς διαλογῆς τῶν ἐντεύξεων· ‖ οἱ ἐπὶ τῆς διαλογῆς ἢ οἱ πρὸς τῇ διαλογῇ ὑπάλληλοι ἔργον ἔχοντες τὸν ἔ-

λεγχον τῶν ἐγγράφων καὶ τὴν τοξιθέτησιν τούτων ἐν τοῖς ἀρχείοις· **5)** δημ. διαλο(γ)ή ὁ νοῦς, ἡ σκέψις, ἡ στόχαση : δ. δίστ. **μέσ' στὴν καρδιά, μέσ' στὴν ψυχὴ καὶ μέσ' στὴ διαλογή μου** | τὸ 'πα **καὶ τ' ἀποφάσισα πῶς θὰ γενῇς δική μου,** Λασκαρ. εἰς Λονδῖνον 13 **ποὺ δὲν ἠξέρω πλέον στὴ διαλογή μου.**

διαλόγημα (τὸ) δημ. ἐσωτερικὴ σκέψις, ἐνδόμυχος λογισμός, στοχασμός· πρβλ. διαλογή 5).

διαλογιέμαι δημ. διαλογίζομαι βλ., σκέπτομαι, στοχάζομαι πρβλ. διαλογή 5).

διαλογίζομαι κ. νεώτ., δημ. κ. διαλογιέμαι, μέλλ. ἀττ. **διαλογιοῦμαι,** ἀόρ. δημ. **(ἐ)διαλογίστηκα** ἐκκαθαρίζω τοὺς λογαριασμούς μου μετά τινος : Δημ.1236 **οὗτος.. διαλογισάμενος πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν·** κ. παθ. : Ἐπιγρ.· **2)** ὑπολογίζω τι μετ' ἀκριβείας : Δίφιλ.43,15 **ὁμοῦ δὲ ταῖς σπονδαῖσι διαλογίζεται τοῖς συμπλέουσιν ὁπόσον ἐπιβάλλει μέρος·** **3)** σκέπτομαι περί τινος, συλλογίζομαι. Δημόκρ.112, Ἰσοκρ.6,90 **ἃ χρὴ διαλογισαμένους μὴ φιλοψυχεῖν,** Μέν.Ἐπιτρ.346 **ὡς κενὰ καὶ διαλογίζομ' ὁ κακοδαίμων·** || νεώτ. κ. δημ. ν. ἀπολ. περιπίπτω εἰς διαλογισμούς, συλλογίζομαι : Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.140 **στέκει καὶ διαλογίζεται καὶ διασκορπάει τὸ νοῦ του,** Βολαωρ. Κυρὰ Φροσύνη 343 **τρομάζει, διαλογίζεται, θυμᾶται, ἀνατριχιάζει·** **4)** παύομαι σκεπτόμενος περί τινος : Δημ.259 **οὐδ' ὑπὲρ οἷα πεποιηκότων ἀνθρώπων κινδυνεύσετε διαλογισάμενοι·** **5)** διακρίνω, διαστέλλω · Αἰσχίν.1,18 **ἐπειδὰν.. δύνηται διαλογίζεσθαι τὰ καλὰ καὶ τὰ μή·** **6)** συνδιαλέγομαι, συζητῶ, κριτικῶς ἐξετάζω : Ξεν.Ἀπομν 3,5,1 **διαλογιζόμενοι περὶ αὐτῶν ἐπισκοπῶμεν ὅπου τὸ δυνατόν ἐστι·** **7)** ἐπιρρίπτω τινί τι ΠΔ Βασ.2,19,19 **καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα μὴ διαλογισάσθω ὁ κύριός μου ἀνομίαν** (δ.γρ. **δὴ λογισάσθω**) **8)** μετ' αἰτ. τοπ. συγκροτῶ δικαστήριον διό τινα περιοχὴν : Πάπ.

διαλογικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ εἰς διάλογον ἀνήκων ὁ ἔχων μορφὴν διαλόγου : Δημητρ.Εὐγλ 19,1), - διαλογικὴ μέθοδος **διδασκαλίας**

διαλογικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν μορφῇ διαλόγου : Πολυχρον.Ἑρμην. Ἰὼβ 25,17 **διαλεκτικῶς δὲ προσάγει τὸν λόγον ὁ συγγραφεύς**

διαλόγιον (τὸ) γλωσσ. ὕβρις.

διαλόγισις-εως (ἡ), μτγν. ὁ διαλογισμός **βλ.** 2), ἡ διαλογὴ βλ. 5) : Πολύστρ.81 V.

διαλόγισμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. δημ. ὁ διαλογισμός βλ. 2, ὁ στοχασμός : Ἐπικ.Ἐπιστ.1,22,2,35 U, Σημηρ.Ποταμ.Βαθυλ.69,1 **μαύρη εἶν' ἡ νύχτ' ἀπόψε ἀπὸ τὰ διαλογίσματά σου.**

διαλογισμένος-η-ο δημ. ὁ συλλογισμένος

διαλογισμός (ὁ, κ. νεώτ. κ. δημ. ἰσοζύγισις λογαριασμῶν : Δημ 951 **γεγενημένου μὲν διαλογισμοῦ καὶ ἀφέσεως τῆς τραπέζης·** **2)** δθ. ὑπολογισμός ἐνδόμυχος συλλογισμός, σκέψις : Πλάτ.Ἀξ. 367 A **φροντίδες ἄντικρυς ὑπέδυσαν καὶ διαλογισμοί, τίνα τὴν τοῦ βίου ὁδὸν ἐνστήσεται,** ΚΔ Λουκ.5,22 **ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς·** **3)** ἀμφιβολία, δισταγμός : ΚΔ Λουκ.24,37 **διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;**, αὐτ.Τιμ. 1,2,8 **βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι.. χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ** (ἔνθα Ἰω.Χρυσ.Ὁμιλ. ὀγδόη εἰς Ἐπιστ.Τιμ.280 : διαλογισμὸν τὴν ἀμφιβολίαν λέγει), Βλαχογ.Προπ.(,16(**στοὺς νυχτικοὺς διαλογισμούς του·** **4)** τὸ διαλέγεσθαι, ἡ συζήτησις : Ἐπικ.ἀπ.138, Πλούτ.Ἠθ.180 C· **5)** πάπ. περιοδεῦον δικαστήριον· **6)** ὁμ. πάπ. δικαστικὴ ἀνάκρισις.

διαλογιστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν διαλογισμόν, τὴν σκέψιν· || ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διαλογίζεσθαι, συλλογιστικός, στοχαστικός· τὸ θηλ. διαλογιστικὴ ὡς οὐσ. (ἐνν. **δύναμις**) ἡ ἱκανότης τοῦ διαλογίζεσθαι, σκέπτεσθαι : Πλούτ.Ἠθ.1004 D **τῶν.. τῆς ψυχῆς δυνάμεων ἡ διαλογιστικὴ καὶ διανοητικὴ μάλιστα τοῦ θείου κεκοινώνηκεν·** || νεώτ. ὁμ. σημ. τὸ οὐδ. **τὸ διαλογιστικόν.**

διαλογίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν ἀνθρακικὸν μαγγάνιον, ἄ. ροδοχρωσίτης.

διαλογογράφος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ γράφων διαλόγους : Συριαν.Ἑρμ.1,95 R.

διάλογος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια **καὶ** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαλέγεσθαι, συνομιλία, συζήτησις : Πλάτ.Πρωτ.335 D **ἐὰν γὰρ σὺ ἐξέλθῃς, οὐχ ὁμοίως ἡμῖν ἔσονται οἱ διάλογοι,** αὐτ.Σοφ. 263 B, Ἀριστλ.ἀπ.72 **οἱ Σωκρατικοὶ διάλογοι·** || γεν. φιλικὴ συνδιάλεξις, κουβέντα : Κικ.Ἀττ.5,5,2· || **τὰ ἐν τοῖς διαλόγοις** τὰ διαλεκτικὰ ἐπιχειρήματα : Ἀριστλ.Α Ὑστ.78 a, 12· **2)** νεώτ. ἡ ἐν στιχομυθίᾳ ὁμιλία δύο ἢ πλειόνων : **οἱ πλατωνικοὶ διάλογοι,**- **βιβλίο μὲ παιδικοὺς διαλόγους·** || ἐν φιλολογικῷ ἔργῳ τὸ μέρος, καθ' ὃ τὰ πρόσωπα συζητοῦσι· || εἰδ. ρητορ. σχῆμα λόγου, καθ' ὃ ὁ ρήτωρ ὑποβάλλει ἐρώτησιν, εἰς ἣν ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος· || μουσ. σύνθεσις ἢ μέρος συνθέσεως, καθ' ὃ δύο ἢ περισσότεραι φωναὶ ἢ ὄργανα ἠχοῦσιν ἐξ ὑπομοιβῆς· **3)** Ἐπιγρ. ἀγόρευσις ἢ σειρὰ λόγων, ἀγορεύσεων (πιθ.)· **4)** πάπ. διαλογισμός βλ.λ.1), ἰσοζύγιον, ἰσολογισμός : Πάπ. **οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὸν διάλογον τοῦ ε ἔτους.**

διαλογοῦμαι δημ. διαλογιέμαι βλ.λ.

διαλοιδόρησις-εως (ἡ) μον. ἡ ἀμοιβαία λοιδόρησις, καθύβρισις, σφοδρὰ ἔρις : ΠΔ Σοφ. Σειρ.27,15 **ἡ ἔκχυσις αἵματος μάχη ὑπερηφάνων καὶ ἡ διαλοιδόρησις αὐτῶν ἀκοὴ μοχθηρά.**

διαλοιδορῶ-έω κ. μσν. καθυβρίζω, σφοδρῶς ἐρίζω : Λιβάν.4,587,26 **τῶν μὲν τοὺς ἐπαίνους εἰς μέσον προυτίθουν.. τὰς δὲ διελοιδόρουν,** Σάθ. (Σεργ.Μακρ.) 3,305 **διαλοιδορούντων τινῶν ἀρχιερέων ταῦπιχ(ρημα·** **2)** μέσ. ἀποθ. ὑβρίζω μετὰ σφοδρότητος πολλῆς : Ἡρ.2,121 δ' **τὸν δὲ διαλοιδορέεσθαι πᾶσι ὀργὴν προσποιεύμενον·** κ. παθ. : Δημ.542.

διάλοιπος μτγν. ὑπόλοιπος : Ἀριστείδ.1,199,13 **ὅσον.. ταλίας διάλοιπόν ἐστιν** (διόρθ. διολεῖπον)

διαλον Ἡσ. « φανερόν ».

διαλοξεύω μτγν. λοξεύω πως, στρέφω λοξῶς : Λιβάν.Ἐκφρ.30,16 **τὸ γὰρ ὄμμα πρὸς τὸν τῆς ἡμιόνου διαλοξεύσασα πάταγον.**

διάλοξος-ον. μτγν. ὁ λοξός πως, ὁ πλαγιάζων Λιβάν.30,12 **διαλόξοις στροφαῖς.**

διαλόξως ἐπίρρ. μσν. κατὰ λοξόν τινα τρόπον : Κουμ.Ἀθηνᾶ. ἐν λ.

διαλοϋδρῖναι γλυκερίνης νεώτ. χημ. τὰ ἐκ τῆς γλυκερίνης δι' ἀντικαταστάσεως δύο ὑδροξυλίων ὑπὸ ἀλογονικῶν στοιχείων προϊόντα.

διαλουφῶν Ἡσ. « διατίλλων ».

διαλούω γλωσσ. ἐκπλύνω τι, ξεπλένω.

διαλοῶ-άω ἐπιτατ. τοῦ ἀλοῶ, κατακόπτω, κατασυντρίβω τι : Αἰλ.ΠΙ 19 **τοῖς κέντροις βιαίως ἐμπεσοῦσαι** (αἱ μέλιτται) **διαλοῶσι τὸν λῃστήν.**

δίαλσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ σίτησις, ἡ συντήρησις Ἐπιγρ. **τῆς ἐν ἀντρηΐῳ διάλσιος.**

διαλυγίζω Ἡσ. « διολυγίσαντες, κάμψαντες, περικλάσαντες ».

διαλύγισμα-ατος (τὸ) Ἡσ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαλυγίζω· Ἡσ. « διαπλοκή ».

διαλύζω δημ. ὁμαλύνω τὴν κόμην διὰ κτενίου, κτενίζω μὲ τὸ διαλυστήρι.

διαλυλλένιον (τὸ) νεώτ. ὑδρογονάνθραξ τῆς σειρᾶς αἰθυλενίου καὶ ἀκετυλενίου.

διάλυμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαλύω, τὸ ὑγρόν, τὸ ἐκ τῆς διαλύσεως στερεοῦ

τινος σώματος προερχόμενον, διάλυσις βλ.λ. : **διάλυμα σακχάρου - ἀραιόν - πυκνόν - κεκορεσμένον.**

διαλυμαίνομαι κ. μον., ἀόρ. **διελυμηνάμην** κακοποιῶ, βλάπτω τινά : Ἡρ.9,112 **ἡ Ἄμηστρις.. διαλυμαίνεται τὴν γυναῖκα τὴν Μασίστεω,** Εὐρ.Ὀρ. 1515, Ἀριστφ.Βάτρ.59 **τοιοῦτος ἵμερός με διαλυμαίνεται·** ‖ ὁμ. κ. παθ. : Ἡρ.9,112 **ἐς οἶκον μὲν ἀποπέμπει διαλελυμασμένην,** Εὐρ.Ἱππ.1349, Γεωργ. Παχ.Ἱστ.Ἀνδρ.37 B **εἰ δ᾽ ἀμφοτέροις διαλυμανεῖται τὸ πῦρ·** **2)** ἐξαπατῶ, ἐν ᾗ χρ. τὸ δημ. ἀφανίζω : Ἀριστφ.Πλοῦτ.436 **ἆρ᾽ ἐστὶν ἡ καπηλὶς ἡκ τῶν γειτόνων, ἣ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται;·** **3)** ἐπὶ νομίσματος, κιβδηλεύω, διαφθείρω : Ἀριστφ.Θεσμ.348 **κεἴ τις κάπηλος.. τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ποιήσεως : Ἀριστφ.Βάτρ.1062 **ἀμοῦ χρηστῶς καταδείξαντος διελυμήνω σύ·** **4)** παρσμορφώνω τι ψευδαῖς εἰδήσεσι : Πλούτ.Ἀντ.24 **καὶ τοῦτο διελυμήνατο τὰ πολλὰ τῶν πραγμάτων·** ‖ μετὰ δοτ. : Ἰουλ. Λόγ.2,54 B· ‖ κ. παθ. : Ὀρειβ.7,20,5.

διαλύνω δημ. διαλύω βλ.λ.

διαλυπέταλα (τὰ) νεώτ. ὀνομοσία τῶν φυτῶν, ὧν τὰ ἄνθη ἔχουν στεφάνην ἐκ κεχωριαμένων ἀπ᾽ ἀλλήλων πετάλων.

διαλυπῶ-έω μτγν. λυπῶ τινα λίαν· ἐν χρ. τὸ παθ. : Πλούτ.Ἠθ.578 **σύννουν καὶ διαλελυπημένον.**

διαλυσέπαλα (τὰ) νεώτ. τὰ φυτὰ ὧν τὰ ἄνθη ἔχουσι κεχωρισμένα ἀπ᾽ ἀλλήλων σέπολα.

διαλυσεῦντι Ἐπιγρ. ἀντὶ διαλύσουσιν.

διαλύσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διαλυθῇ, ὁ δεκτικὸς διολύσεως.

διάλυσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ.νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις τοῦ διαλύω, διαχωρισμὸς δύο ἢ πλειόνων ἐν μείξει σωμάτων ἀπ᾽ ἀλλήλων ἢ ἑνός συνθέτου εἰς τὰ συνθετικὰ αὐτοῦ μέρη : Πλάτ.Γοργ.524 B **ὁ θάνατος τυγχάνει.. δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος,** αὐτ.Φαίδ.88 B, Θουκ.1,137 **τὴν τῶν γεφυρῶν.. διάλυσιν, - ἡ διάλυσις τῶν παλαιῶν πολεμικῶν σκαφῶν - ὁπλοπολυβόλου - μηχανῆς·** ‖ ὁμ. ἐπὶ συγκεκροτημένου πλήθους ἀνθρώπων, οἷον στρατεύματος, σώματος, συνεδριάσεως, διαδηλώσεως κτπ., διασκόρπισις : Πλάτ.Νόμ.758 D, Ξεν.ΚΠ 6,1,3 **τί ἐν νῷ ἔχεις ὑπὲρ τῆς διαλύσεως τοῦ στρατεύματος, - διάλυσις συγκεντρώσεως, - διάλυσις συμμορίας - ἀνταρτικοῦ σώματος·** ‖ φρ. **διάλυσις ἀγορᾶς** ὁ χρόνος καθ᾽ ὃν ἀπέρχονται τῆς ἀγορᾶς οἱ ἄνθρωποι : Ἡρ.3,104 **ὁ ἥλιος ὑπερτείλας μέχρι οὗ ἀγορῆς διαλύσιος·** ‖ ὁμ. μτφ. ἡ κατάλυσις συγκροτήματός τινος προσώπων, σχέσεων ἢ συμφερόντων ἢ εἰδῶν : Πλάτ.Νόμ.632 B **τὰς πρὸς ἀλλήλους.. κοινωνίας καὶ διαλύσεις,** Ἀριστλ.Πολιτ. 1298 a,5 **καὶ συμμαχίας καὶ διαλύσεις, - διάλυσις βουλῆς - γερουσίας - ἑταιρείας - καταστήματος·** ‖ ὁμ. **διάλυσις φιλίας - διάλυσις γάμου** (διαζύγιον) : Πλούτ.Σύλλ.35 **γραψάμενος διάλυσιν τοῦ γάμου πρὸς αὐτὴν ὁ Σύλλας·** ‖ ἐπὶ χρεῶν, ἡ πληρωμή, ἡ ἀπάλειψις τοῦ χρέους : Πλάτ.Νόμ. 984 D **ἐάν τις ζητῇ γῆς τε κτῆσιν κινεῖν καὶ χρεῶν διάλυσιν,** Πάπ. **διάλυσις τῶν προοφειλομένων, - διάλυσις τῶν χρεωστουμένων·** ‖ ὁ χωρισμός, ἡ διάκρισίς τινος εἰς τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ, τῶν λέξεων εἰς τὰ γράμματα : Διον.Ἀλ.Συνθ.14· ‖ νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ τυπογραφίᾳ, ἡ ἐργασία δι᾽ ἧς ἐπανατίθενται εἰς τὰ χωρίσματα τῆς στοιχειοθήκης οἱ τυπογραφικοὶ χαρακτῆρες· ἀντίθ. σύνθεσις : **μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ τεύχους νὰ ἀρχίσῃ ἡ διάλυσις·** **2)** ἡ ἐξ ἀποσυνθέσεως ὅλου τινὸς ἐπερχομένη φθορά, ἐξαφάνισις αὐτοῦ· Ἀριστλ.153 b,51 « ἡ φθορὰ διάλυσις οὐσίας » : Θεόφρ.Πυρ.37, Φιλόδ.Θε.3,6· **3)** τέλος, τέρμα, παῦσις : Εὐρ. Φοίν.435 **εἰς σὲ τείνει τῶνδε διάλυσις κακῶν,** Θουκ.4,19 **Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμᾶς προκαλοῦνται ἐς σπονδὰς καὶ διάλυσιν πολέμου,** αὐτ. 1,51 **τὴν διάλυσιν ἐποιήσαντο·** πρβλ. κατάλυσιν τοῦ πολέμου : Ἰσοκρ.6,51· ‖ ἀπολ. παῦσις ἐχθροπραξιῶν : Κωμ.Ἀδέσπ.21,23 D· ὅθ. συμβιβασμός, συνθήκη εἰρήνης : Ἐπιγρ.,Πάπ. **Ἀκυλιανὴ διάλυσις·** ‖ ἐν τῷ πληθ. ῥύθμισις, ἐξομάλισις διαφορᾶς : Δημ.553 **ἠξίου δὲ καὶ πρὸς ἔμ᾽ αὐτῷ.. γίγνεσθαι τὰς διαλύσεις,** Φοινικ.Αὐλ.1· **4)** λύσις προβλήματος : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.243,11· ‖ ἐπὶ χρησμῶν, ἑρμηνεία : Λουκ.Ἀλέξ.49 **τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν** (ἐνν. τῶν χρησμῶν)· **5)** ἀνασκευὴ ἐπιχειρήματος : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.2,238· **6)** γραμμ. ἀνάλυσις διφθόγγου : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.29,13 **ἐν διαλύσει** = διαλελυμένως· **7)** ῥητ. τὸ ἀσύνδετον σχῆμα : Ἀλεξ.Σχημ.2,12· **8)** ἐκπλήρωσις : Πάπ. **διάλυσις χορηγιῶν·** **9)** ἐκκαθάρισις τῶν στοιχείων τοῦ γάμου ἐπὶ διοζευγνυμένων : Πάπ. **ἔγγραφος διάλυσις ἤτοι δίεσις·** **10)** διαμοιρασμός, ἐκκαθάρισις περιουσιακῶν στοιχείων, διανομὴ κληρονομίας : Πάπ.· **11)** νεώτ. εἰδ. χημ. ἡ διάλυσις μορίων σώματος ἐντὸς ῥευστοῦ, ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ ἑνιαῖον μῖγμα, διάλυμα βλ.λ. : **διάλυσις σακχάρεως - ἅλατος·** ‖ χημικὴ ἀνάλυσις ἐκτελουμένη διὰ διηθήσεως· ‖ **διαλύσεις βαρεῖαι** ὑγρὰ μεγάλου εἰδικοῦ βάρους, ἐν χρ. εἰς προσδιορισμὸν τῆς πυκνότητος διαφ. στερεῶν οὐσιῶν.

διαλυσίφιλος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ διαλύων τὴν φιλίαν : ΑΠ 5,20 (Ῥουφῖν.) **ἥξουσιν ταχέως οἱ διαλυσίφιλοι;**

διάλυσος (ὁ) μτγν. ὁ διαλύων, λέξις πεπλοσμένη ὡς ἑρμήνευμα τῆς λ. Διόνυσος: Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30.

διαλυστήρα (ἡ) δημ. κ. **διαλυστήρι** (τὸ) ὄργανον ἢ σκεῦος, δι᾽ οὗ ἢ ἐν ᾧ διολύομέν τι, εἰδ. ὁ λάκκος ἢ τὸ κιβώτιον ὅπου διολύεται ἡ ἄσβεστος, ἁ. καρούτα· **2)** τὸ ἐπίμηκες κτένιον, ἡ κτένα ἢ τσατσάρα.

διαλυστήρι (τὸ) δημ. ἡ δισλυστήρα βλ.λ.

διαλύτης-ου (ὁ) κ. μσν., ἐσφ. γρ. **διαλυτής** ὁ δισλύων : Θουκ.3,82 **τῆς τε ἑταιρίας διαλύτης,** Προκοπ.Περσ.1,14 **ἤν τις διαλύτης αὐτῆς τῆς** (εἰρήνης) **γένοιτο·** **2)** ἐπὶ νόμων, ὁ παραβάτης : Ψ Χρυσ.7,319,29 **διαλύτης ἐγένετο τοῦ ἰδίου θεσπίσματος.**

διαλυτικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἐπιφέροντα τὴν διάλυσιν, τὴν διάσπασιν, διαλυτικῶς βλ.λ. **ὅσο ἦταν στὸ σύλλογο, δούλευε διαλυτικά.**

διαλυτικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὴν διάλυσιν, ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα νὰ διαλύῃ : Πλάτ.Πολιτ.281 A **τὸ δέ γε τῶν συνεστώτων καὶ συμπεπιλημένων διαλυτική,** Εὐστ. 108,9 **τὴν διαλυτικὴν τῆς συνδετικῆς ὁμονοίας, - διαλυτικὸν ὑγρόν - διαλυτικὴ τάσις** ἡ τάσις στερεοῦ τινος σώματος νὰ διασπείρῃ τὰ μόρια αὐτοῦ ἐντὸς ὑγροῦ· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων : **διαλυτικό(ν) στοιχεῖο(ν)·** **2)** ὁ καταστρεπτικός, ἀντίθ. γεννητικός : Πλάτ.Τιμ.60 B **τὸ δὲ τῆς σαρκὸς διαλυτικόν,** Φιλόδ.Θε.3,9· **3)** ἰατρ. χαλαρωτικός : Ἱππ.Ἀφορ.3,5· **4)** κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάλυσιν προγενεστέρας συμφωνίας, συμβάσεως, συμβολαίου : Πάπ. **διαλυτικὴ ἔγγραφος ὁμολογία,** ὁμ. ἡ **Ἀκυλιανὴ καὶ περιεκτικὴ καὶ διαλυτικὴ ἀμερίμνεια·** **5)** **διαλυτικὸν σημεῖον** βλ. κατ. διαλυτικά· **6)** νεώτ. τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. **διαλυτικά** αἱ ἐπὶ τῶν ὑποτακτικῶν φωνηέντων ι, υ τιθέμεναι δύο στιγμαί, ὅταν ταῦτα δὲν ἀποτελοῦν διφθόγγους μετὰ τῶν προηγουμένων αὐτοῖς φωνηέντων : ἀθηναϊκός, Μάϊος, ὀστεΐνη.

διαλυτικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἐπιφέροντα διάλυσιν : Ἀριστλ.Τοπ.153 b,32.

διαλυτοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μετατροπὴ στερεοῦ σώματος εἰς εὐδιάλυτον μορφήν.

διάλυτος-ον μτγν. ὁ ἐν διαλύσει ὤν, διαλελυμένος, ἀναλελυμένος, χαλαρός: Λουκ.Τραγ.222 **ξύλων τρέμουσαν διαλύτοισιν ἁρμογαῖς·** || κ. μτφ. χαλαρός, μαλθακός : Πλούτ.'Ηθ.136 B **τό σῶμα.. ἐξ ἀφροδισίων καὶ οἴνου διάλυτον καὶ μαλακόν.**

διαλυτός-ή-όν ὁ δυνάμενος νά διαλυθῇ, ὁ ἐπιδεκτικός διαλύσεως : Πλάτ.Φαίδ.80 B **τῷ δ' ἀνθρωπίνῳ καὶ θνητῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ πολυειδεῖ καὶ διαλυτῷ, - τό ἅλας εἶναι διαλυτόν ἐν τῷ ὕδατι** || δθ. μτγν. εἰδ. ὁ φθαρτός : Φίλ.1,495· **2)** ὁ δυνάμενος ν' ἀποσυντεθῇ εἰς τά ἀποτελοῦντα αὐτόν μέρη καί ν' ἀνασυντεθῇ : Πλούτ. Ἄρατ.6 **τάς δὲ κλίμακας διαλυτάς οὔσας, - ξύλινον παράπηγμα διαλυτόν·** || ἀστρον. διαλυτὸς νεφελοειδής νεφέλωμα, ἐν ᾧ διά τηλεσκοπίου διακρίνεται πλῆθος ἀστέρων.

διαλυτότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διαλυτοῦ : **ἡ διαλυτότης τοῦ ἅλατος.**

διαλύτρωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ λύτρωσις, ἡ διά λύτρων ἀπελευθέρωσις αἰχμαλώτων : Πολύβ.27,11,3 **ἐποιήσαντο διάταξιν πρός τὸν Περσέα περί τῆς τῶν αἰχμαλώτων διαλυτρώσεως.**

διαλύω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δημ. παθ. ἀόρ. **διαλύθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **διαλελυμένος** κ. δημ. **διαλυμένος** λύω τι, διαχωρίζων αὐτό εἰς τά ἐξ ὧν συνετέθη, ἀποχωρίζω ἓν ἕκαστον τῶν μερῶν ἐξ ὧν σύγκειταί τι, ἀποσυνδέω, ἀποσυνθέτω : Πλάτ. Τίμ.68 D **θεός μὲν τὰ πολλά εἰς ἓν ξυγκεραννύναι καὶ πάλιν ἐξ ἑνός εἰς πολλά διαλύειν ἱκανῶς ἐπιστάμενος,** Πολύβ.4,65,4 **τάς δ' οἰκήσεις διαλύων τά ξύλα καὶ τὸν κέραμον εἰς σχεδίας καθήρμοζε, - διαλύω γέφυραν - μηχανήματα·** || ὁμ. τό παθ. **διαλύομαι** : Ἀριστλ.Γεν.Φθορ.325 b,19 **ἐξ ὧν σύγκειται καὶ εἰς ἃ διαλύεται,** αὐτ.Φυσ.204 b,33· || ὁμ. ἐπὶ προσ., ἀποθνήσκω : Ξεν.ΚΠ 8,7,20 **διαλυομένου δὲ ἀνθρώπου·** **2)** ὁμ. μτφ. ἀνίημι, χαλαρῶ, ἀποσυνθέτω τούς συνεκτικούς δεσμούς ἑνότητός τινος : Ἐπιγρ. **δ- κοινόν** : Πλάτ.Νόμ.945 C **καιρός τοῦ σώζεσθαί τε καὶ διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν·** **3)** ἐπὶ ἡλίου, θερμότητος, τήκω, λειώνω : Ξεν.Κυν.5,2 **πρὶν ἂν ὁ ἥλιος διαλύσῃ αὐτά** (ἐνν. πάχνην κ. παγετόν), - **ἡ θερμότης διαλύει τάς χιόνας·** **4)** ἐπὶ πλήθους πραγμ. ἢ προσ. ἐνιαῖον σύνολον ἀποτελούντων, διασκορπίζω, διαχωρίζω : Ἡρ.8,11 **τοὺς.. ἀγωνιζομένους νὺξ ἐπελθοῦσα διέλυσε,** αὐτ.4,67 **ἡ ἀστυνομία διέλυσε τό συλλαλητήριον·** || ὁμ. τό παθ. : Ἡρ.1,128 **διαλυθέντας τοῦ στρατεύματος,** ΚΔ Πράξ.5,36 **ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν, - αἱ διαδηλωταὶ διελύθησαν·** || κηρύττω τήν διάλυσιν συναθροίσεώς τινος ἀνθρώπων ἢ σωματείου : Ἡρ. 7,10,4 **νῦν μὲν τὸν σύλλογον τόνδε διάλυσον,** Θουκ. 2,12 **διαλύσας τὸν ξύλλογον,** Πλάτ.Λύσ.223 B **διελύσαμεν τὴν συνουσίαν,** Πλούτ.'Ηθ.164 D **διαλύωμεν εἰ δοκεῖ τὸ συμπόσιον, - διέλυσε τὴν συνεδρίασιν, - ἡ κυβέρνησις διέλυσε τὴν βουλὴν - τά κομμουνιστικά σωματεῖα, - διελύθη ἡ ἑταιρεία·** || ὁμ. τό μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Πλάτ.Γοργ.457 D **καὶ διδάξαντες ἑαυτούς οὕτω διαλύεσθαι τάς συνουσίας·** **5)** παθ. διαλύομαι ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ ἔκ τινος μέρους : Ἡρ.8,56 **καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τάς νέας,** Θουκ.2,12 **ὁ δ' ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἐγένετο καὶ ἔμελλε διαλύεσθαι,** Πολύβ.23,9,14 **περὶ τούτων βουλευσάμενοι διελύθησαν εἰς τάς ἰδίας ἕκαστοι πόλεις** (ἀπῆλθον)· **6)** μτφ. λύω δεσμόν τινα ἠθικῶν σχέσεων, συμφωνιῶν, καταργῶ : Ἰσοκρ.4,175 **οὐ χρὴ διαλύειν ταύτας τάς ὁμολογίας,** Ἀριστλ. ΗΝικ.1157 b,10 **διαλύειν φιλίαν,** Πλούτ.'Ηθ.712 F **φιλίαν καὶ συνήθειαν οὐ πρέπει διαλύειν, - διέλυσε τὴν σύμβασιν - τόν ἀρραβῶνα·** || ὁμ. τό μέσ : Ἡρ.4,154 **διαλυσάμενος τὴν ξεινίην ἐποίεε τοιάδε,** Πλούτ.'Ηθ.806 F **διελύσατο τὴν φιλίαν πρὸς αὐτούς,** Δίων Χρ.1,138 **πρὸς δὲ τοὺς συγγενεῖς οὐχ οἷόν τε διαλύσασθαι τὴν συγγένειαν·** || κ. ἀπολ. διασπῶ τήν φιλίαν : Ἀριστλ.ΗΝικ.1162 b, 25· || ὁμ. παθ. : Θουκ.5,1 **αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ διελέλυντο·** || Ἐπιγρ. εἰδ. διαλύομαι, ἐπὶ προσ. νενυμφευμένων, λαμβάνω διαζύγιον, χωρίζω : Ἐπιγρ.· **7)** θέτω τέρμα εἰς ἔχθραν ἢ ἐχθροπραξίας, διαφοράς κττ., καταπαύω : Θουκ 8,46 **ἐπείγεσθαι τὸν πόλεμον διαλῦσαι,** Πολύβ.5,15,5 **ἐξαπέστειλε τοὺς ἐπιγνωσομένους καὶ διαλύσοντας τὴν ταραχήν·** || ὁμ. τό μέσ. : Ἰσαῖ.7,11 **δ- ἔχθρας,** Δημ.44 **ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες τὸν πόλεμον·** || ὁ παθ. ὑπερσυντ. ἐν μέσ. σημ. : Ἰσοκρ.14,27 **διελέλυσθε** (δ.γρ. διελύεσθε) **τὸν πόλεμον·** || ὁμ. τό παθ. : Θουκ.4,19 **νομίζομέν τε τάς μεγάλας ἔχθρας μάλιστ' ἂν διαλύεσθαι βεβαίως·** **8)** δθ. μετ' αἰτ. προσ. διαλλάττω, συμφιλιῶ τινα πρός τινα : Δημ.555 **πρὸς ἐμὲ αὐτὸν διαλύειν ἠξίου,** Πολύβ.1,87,4 **ἐντειλάμεναι.. διαλῦσαι τοὺς στρατηγοὺς ἐκ τῆς προγεγενημένης διαφορᾶς·** || πάπ. κ. νεώτ. εἰδ. ἐπὶ νομικῶν πράξεων· **9)** παθ. κ. μέσ. μετά γεν. πράγμ. ἀφίημι, ἀποβάλλω τι, παύω τι, ἀπαλλάττομαι ἀπό τινος : Εὐρ.'Ορ.1679 **νείκους** (δ.γρ. νεῖκος) **τε διαλύεσθε,** Διόδ.Σ 110 **διαλυθεὶς** (δ.γρ. διολυθείσης) **τῆς πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαφορᾶς·** **10)** ἀπολ. συνδιαλλάττομαι, συμφιλιοῦμαι : Ξεν.'Ελλ.7,4,25 **ἀλλ' οὐ σπεισαμένους διαλυθῆναι,** Θεόφρ.Χαρ.12,14 **ἀμφοτέρων βουλομένων διαλύεσθαι·** || ὁμ. ἐμπροθ.: Λυσ.4,1, Δημ.991 **πρὸς τοὺς πράξαντας διαλυσαμένους,** Πολύβ.4,9,5 **χάριν τοῦ μὴ διαλυθήσεσθαι πρὸς Αἰτωλούς,** Πλούτ.Σύλλ.13 **ἱκετεύοντας οἰκτῖραι τὴν πόλιν καὶ διαλύσασθαι πρὸς Σύλλαν·** **11)** γεν. θέτω τέρμα εἴς τι, καταπαύω, ἀνασκευάζω, ἀναιρῶ τι : Θουκ.1,131 **πιστεύων χρήμασι διαλύσειν τὴν διαβολήν,** Πλάτ.Μενέξ.241 B **τόν.. φόβον διέλυσαν,** Ἰσοκρ.6,33, Δημ.831 **πάσας αὐτοῦ διαλύσω τάς ἀπολογίας, - διαλύω ὑποψίαν - ἐλπίδα** κττ. || ὁμ. τό μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. : Θουκ.1,140 **βούλονται δὲ πολέμῳ.. τά ἐγκλήματα διαλύεσθαι,** Λυσ.18,15, Ἰσοκρ.15,16 **12)** λύω δυσκολίαν, ἐξηγῶ, ἑρμηνεύω : Πλάτ.Σοφ.252 D **τοῦτο μὲν οἷός τε κἀγὼ διαλύειν,** Ἀριστλ.Μεταφ.1062 b, 31 **οὐ χαλεπὸν δὲ διαλύειν τὴν ἀπορίαν ταύτην,** Πλούτ 'Ηθ.152 F **ἄρ' οὖν ἀπεκρίνατο καὶ διέλυσε τούτων ἕκαστον,** Μηναῖ.4,29, Ὠδ.8 **τῶν φιλοσόφων τάς πλοκάς διελύσατε σοφῶς θεολογοῦντες, - διαλύω ἀπορίαν - ἀσάφειαν - δυσκολίαν·** || τό μέσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.2,238 διαλύσεσθαι σόφισμα· || ὁμ. μσν. ἐκκαθαρίζω, ἀποσαφηνίζω τι, ξεδιαλύνω : Διγεν.'Ακρ.741 **Θεός.. καὶ τά κρυφά βουλεύματα κατ' ὄναρ διαλύει·** **13)** ἐπὶ πληρωμῶν, χρέους, ἀποτίνω, πληρώνω, ἀπαλείφω, ἐξοφλῶ : Ἡρ.5,30 **ὑπίσχεσθαι δῶρα ἐκέλευον καὶ δαπάνην τῇ στρατιῇ, ὡς αὐτοὶ διαλύσοντες,** Δημ.460 **ἀξιούντων, κοινῇ διαλῦσαι τά χρήματα,** αὐτ.846, Ἀριστλ.Πολιτ.1276 a, 11 **οὔτε τά συμβόλαια ἔνιοι βούλονται διαλύειν,** Πολύβ.1,69,8 **τά μὲν ὀψώνια διαλύειν,** Πλούτ.'Αλέξ.70· || ὁμ. τό παθ. : Δημ.836 **ὡς ἐξετίσθη τά χρήματα καὶ πάντ' αὐτῷ διελέλυτο τά πρὸς τὴν πόλιν·** || ὁμ. μετ' αἰτ. προσ. : Δημ.1192 **κελεύοντος τὸν ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν, ἵνα διαλύσῃ τόν ναύκληρον** (διά νά ἱκανοποιήσῃ, εὐχαριστήσῃ, τόν πλοίαρχον), αὐτ.919· **14)** δθ. τό μέσ. λαμβάνω τά δανεισθέντα ὑπ' ἐμοῦ εἴς τινα, πληρώνομαι, παίρνω πίσω τά χρήματά μου : Φάλ.'Επιστ.137 **διαλύσασθαι τέσσαρα τάλαντα,** Δίων Χρ.46,6(2,214 R) **οὐδέπω μὲν καὶ νῦν τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος τῶν χρεῶν διαλέλυμαι·** κ. ἁπλῶς π.'Ησ.κ.ΕΜ 778,44 ὑπερήμεροι, οἱ.. **πρὸς ἔκτισιν ἡμέραν λαβόντες καὶ μὴ διαλυσάμενοι,** Συγγρ.π.Σουίδ.ἐν λ. κερματί-

ζει : **κατακερματίσαι θέλων καὶ διαλύσασθαι τῷ πανδοκεῖ·** || ὁμ. μέσ. ἢ παθ. διοτάττω νὰ καταβληθῶσι, πληρωθῶσι, χρέη : Ἀρρ.Ἀν.7,10,3 **ἔτι δὲ ᾧ χρέα ἦν,.. διαλέλυμαι ταῦτα·** **15)** νεώτ. εἰδ. διασπῶ ἢ ποιῶ ὥστε νὰ διαχυθῶσι τὰ μόρια σώματός τινος ἐντὸς ποσότητος ὑγροῦ καὶ ν' ἀποτελέσωσι μετ' αὐτοῦ ὁμοιογενὲς μεῖγμα, ἀνολύω στερεόν τι ἐντὸς ὑγροῦ, ρευστοποιῶ, λειώνω : **τὸ ἅλας διαλύεται ἐντὸς τοῦ ὕδατος·** || ὁμ. μτφ. : Κάλβ.8,4 **ὡς ἀργυρέα ὁμίχλη | τὰ ὑψηλὰ ἀναβαίνει, | καὶ εἰς ποταμοὺς διαλύεται | φωτὸς καὶ δόξης·** **16)** ὁμ. νεώτ. ἐξαλείφω, ἐξαφανίζω : **μὲ τὴν ἀλοιφὴν αὐτὴν θὰ διαλυθῇ τὸ οἴδημα·** **17)** καθιστῶ τι χαλαρόν, χολαρῶ, ἐξασθενῶ, ἀδυνατίζω, παραλύω, λειώνω : Ἱππ.Ἀφορ.3,17(1247) **αἱ δὲ νότιοι διαλύουσι τὰ σώματα καὶ ὑγραίνουσι,** Ἀριστφ.Εἰρ.85 **πρὶν ἂν ἰδίῃς καὶ διαλύσῃς ἄρθρων ἶνας·** || ὁμ. τὸ παθ. : Ἀριστλ.ΖΙ 585 a,33 **διαλύονταί τε γάρ.. καὶ ἀδυνατοῦσιν,** Πάπ. **ὅπως μὴ διαλύωμαι τῷ λιμῷ,** Ἀθήν.9,401 Β· || ὁμ. πάπ. τὸ ἐνεργ. ἀμτβ. λειώνω : Πάπ. **ὑπὸ τῆς λιμοῦ διαλύειν·** || τὸ παθ. : **ἀνάπλους διαλελυμένας** ἔκπλους ἄνευ τάξεως : Πολύβ.16,2,6 **συνέβη δὲ τὸν ἀνάπλουν αὐτῶν γενέσθαι διαλελυμένον·** || φρ. **διαλελυμένη λέξις** = χαλαρὸν ὕφος : Διον.Ἀλ.Λυσ.9, Φώτ. Βιβλ.κωδ.79,133 **λόγον διαλελυμένον τῷ ἰδιωτικῷ·** || ἀπολ. καθιστῶ χαλαρόν, χαλαρῶ, λύω, λύνω : Θεόκρ.24,32 **ἂψ δὲ πάλιν διέλυον.**

διαλφάβητος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ διὰ δύο εἰδῶν ἀλφαβήτου γεγραμμένος : **διαλφάβητοι ἐπιγραφαί.**

διαλφιτῶ-όω πληρῶ τι ἐντελῶς ἀλφίτων, γεμίζω μὲ χονδραλεσμένο κριθάρι : Ἀριστφ.Νεφ.669 **διαλφιτώσω σου κύκλῳ τὴν κάρδοπον.**

διαλωβάω μαν. ἐνεργ. τοῦ διαλωβῶμαι βλ.λ. κολοβῶ, βλάπτω καθόλου : Μιχ.Ἐφ.ἐν ΗΝ 503,21.

διαλωβῶμαι-άομαι κ. μσν. ἐπιτατ. τοῦ λωβῶμαι ἀκρωτηριάζω, κολοβώνω, κουτσουρεύω : Πολύβ. 11,7,1 **ὅσα πρότερον ἀπέλιπε τῶν ἀναθημάτων, τότε.. ἅπαντα διελωβήσατο·** **2)** διὰ βασανισμῶν βλάπτω, βασανίζω : Μηναῖ.8,12 Συναξ. **παντοίως διαλωβήσασθαι τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ·** κ. παθ. : Πλούτ.Καῖσ.68· **2)** ὁμ. παθ. κ μτφ : Πλούτ.Ἠθ.986 Β **διαλελωβημέναι δόξαι.**

διάμα (τὸ) δημ. (τουρκ.) ἕτερ. τ. τοῦ γιάγμα, διάγμα, ἡ λεηλασία, ἡ διαρπαγή· πρβλ. διαγούμισμα.

διαμαγκύω μτγν. θέλγω τινὰ διὰ μαγικῶν τεχνοσμάτων, μέσων· ὅθ. διακοσμῶ, στολίζω τι διὰ γοητευτικῶν κοσμημάτων, παθ. : Λουκ.Ἐρωτ.41 **κἀπειδὰν αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα νόθης εὐμορφίας ἐξαπατῶντι κάλλει διαμαγευθῇ.**

διαμαγνητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀπωθούμενος ὑπὸ μαγνήτου.

διαμαγνητικότης-ητος (ἡ) νεώτ ἡ ἰδιότης τοῦ διαμαγνητικοῦ βλ.λ.

διαμαγνητισμός (ὁ) νεώτ. τὸ κεφάλ. τῆς φυσικῆς τὸ ἐρευνῶν τὰ διαμαγνητικὰ φαινόμενα.

διαμαγνητόμετρον (τὸ) ὄργανον δι' οὗ μετροῦμεν τὴν διαμαγνητικότητα τῶν σωμάτων.

διαμαδῶ-άω Σουΐδ. διαβρέχω, νοτίζω τι· Σουΐδ. « διαμαδῶντες, διαβρέχοντες ».

διάμαζος διόρθ. Βοσσ. τοῦ διάμαστος βλ.λ.

διαμαθύνω ἐπιτατ. τοῦ ἀμαθύνω, εἰς λεπτοτάτην ἄμαθον, ἄμμον, κόνιν μεταβάλλω, ὅθ. καταστρέφω παντελῶς : Αἰσχ.Ἀγ.824 **γυναικὸς εἵνεκα πόλιν διημάθυνεν,** αὐτ.ἀπ.244 **κύνες διημάθυνον ἄνδρα δεσπότην** (ἐνν. τὸν Ἀκταίωνα).

διαμάλαξις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμαλάσσειν, τὸ καθιστᾶν τι μαλακόν, μαλάκυνσις, μαλάκωμα : Γαλ.11,714 **περὶ τῶν μαλαττόντων φαρμάκων καὶ αὐτῆς τῆς διαμαλάξεως.**

διαμαλάσσω νεώτ. διαμαλάττω βλ.λ.

διαμαλάττω ἐπιτατ. τοῦ μαλάττω ποιῶ τι πολὺ μαλακόν, μαλακώνω πολύ : Σωρ.1,118, Λουκ.Προμ.13 **γαῖαν ὕδει φύρας, καὶ διαμαλάξας ἀνέπλασα τοὺς ἀνθρώπους·** **2)** ὅθ. μτφ. καταπραΰνω : ΑΒ 31,17 (Φρύνιχ.) **τὸν γνώμαις.. τοὺς ἀκροωμένους διαμαλάττοντα·** || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Ἱππ.Ἀφ.221.

διαμανθάνω μανθάνω κατόπιν ἐρεύνης, ζητήσεως : Φιλόστρ.Ἀπολλ.1,16 **εἰ δὲ βάρβαρα.. (τὰ ἱερὰ) διεμάνθανε τοὺς ἱδρυσαμένους αὐτά.**

διαμαντάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τὸ μικρὸ διαμάντι.

διαμαντεία (ἡ) Ἐπιγρ. ἀπάντησις μαντείου (πιθ.).

διαμαντένιος-ια-ιο δημ. ἀδαμάντινος ἢ ἀδαμαντοκόλλητος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 64,13 **οἱ διαμαντένιοι λύχνοι της,- σκουλαρίκια διαμαντένια·** **2)** ὁ λάμπων ὡς ὁ ἀδάμας· **3)** μτφ. ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος, ἀδέκαστος, εὐθύς, ἀδαμάντινος βλ.λ.

διαμαντεύομαι ἀποθ. ὁρίζω τι διὰ χρησμοῦ : Πλάτ.Νόμ.696 Α **τὸ κατ' ἀρχὰς ὑμῖν θεῖον παρὰ θεοῦ διεμαντεύσατό τινος·** || μαντεύομαι διά τινος : Πλάτ.Σία.387 D **διαμαντευόμενον καὶ σχεδιάζοντα λέγειν ὅ,τι ἂν τύχῃ,** Πλούτ.Τ Γρακχ.17 **παρῆν ὁ τὰς ὄρνιθας, αἷς διαμαντεύονται, κομίζων·** **2)** συμβουλεύομαι, ἐρωτῶ μαντεῖον, λαμβάνω χρησμόν : Πλούτ.Ἠθ.302 D **πέμψαντες εἰς Δελφοὺς διεμαντεύοντο περὶ σωτηρίας.**

διαμάντι-ιοῦ (τὸ) μσν. κ. δημ. ὁ ἀδάμας βλ.λ. : Σάθ. (Κοισ.Δαπ.) 3,180 **μὲ τὰ διαμάντια καὶ τὰ σμαράγδια του,** παροιμ. **τὸ διαμάντι κι ἂν μαυρίσῃ, ἂν τὸ τρίψῃς θὰ γυαλίσῃ** (ἐπὶ ἠθικῶν ἀνθρώπων ματαίως διαβαλλομένων)· **2)** μτφ. χαρακτηριστικὸν τῶν διαυγῶν, λαμπρῶν πραγμάτων : Ψυχάρ.Ταξ.13 **τὸ νερὸ.. εἶναι καθαρὸ σὰν τὸ διαμάντι, - κρασὶ διαμάντι·** || **ρίζι διαμάντι** εἶδος ὀρύζης διαφανοῦς· **3)** μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, καλοκάγαθος, εἰλικρινής : **ἄνθρωπος - γυναίκα διαμάντι.**

διαμαντικό (τὸ) δημ. κόσμημα ἀδαμαντοκόλλητον ἢ διάλιθον· || καθ' ἑν. περιληπτ. ἢ συνηθέστ. πληθ. **διαμαντικά** τὸ σύνολον τῶν φερόντων ἀδάμαντας ἢ καὶ ἄλλους πολυτίμους λίθους κοσμημάτων : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.209,4 **στὴ Βενετιὰ τὰ ροῦχά σου καὶ τὰ διαμαντικά σου,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 3,20 **νὰ μοιράσῃ χρυσάφι, ἀσήμι καὶ διαμαντικά.**

διαμαντοκάμωτος-η-ο δημ. ὁ ἐξ ἀδάμαντος κατασκευασθείς, ὁ ἀδαμάντινος : Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 17,3 **μ' ἕνα διαμαντοκάμωτο στὴ μέση θρόνο.**

διαμαντοκόλλητος-η-ο δημ. ὁ ἀδάμασι κεκοσμημένος, ἀδαμαντοκόλλητος : Κρυστ.Σκ.Ἀδ. 2,78 **θρόνο διαμαντοκόλλητο,** Καρκβ.Λ Πλώρ.25 **εἶχαν.. ἕνα διαμαντοκόλλητο σταυρό.**

διαμαντόπετρα (ἡ) δημ. ὁ ἀδάμας : δ.τραγ. **θὰ πάρω διαμαντόπετρες νὰ σὲ πετροβολήσω.**

διαμαντόσκονη (ἡ) δημ. ἡ κόνις τοῦ ἀδάμαντος· **2)** λάμποντα κονιορτώδη ἀντικείμενα, οἱονεὶ ἐξ ἀδάμαντος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 74,26 **ἡ διαμαντόσκονη τρεμάμενη σὲ σύγνεφα σηκώνεται.**

διαμαντόσπαρτος-η-ο ὁ ἀδάμασιν ἐσπαρμένος, κεῖνος πού 'ναι σπαρμένος μὲ διαμάντια· **2)** ὁ οἱονεὶ λάμπων ἐκ διασπάρτων ἀδαμάντων : Τανάγρ. Σπογγ.Αἰγ.36 **εἰς τὸν διαμαντόσπαρτον θόλον.**

διαμαντοχρύσαφα (τὰ) δημ. κοσμήματα χρυσᾶ καὶ ἀδαμάντινα : Βλαχογ.Προπύλ.1,103 **τὰ νυφικὰ τῶν ἀρχόντων διαμαντοχρύσαφα.**

διαμαντοχρώματα (τὰ) νεώτ. χημ. χρώματα συνθετικὰ τῶν μαλλίνων.

διάμαξος Ἐπιγρ. ὁ κατάλληλος δι' ἅμαξαν, ἁμαξιτός : Ἐπιγρ. **ὁδὸς διάμαξος.**

διαμάρανσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ φθορά : Ἀλέξ. Ἀφρ.Μετ.121,28.

διαμάργαρος-ον μσν. μαργαριτοκόλλητος, μαργαριτοστόλιστος· πρβλ. διάλιθος, διάχρυσος : Ἄνν. Κομν.1,11 **ἁπτόμενος τῶν.. διαμαργάρων πέπλων.**

διαμαρτάνω, μέλλ. **διαμαρτήσομαι** ἐπιτατ. τοῦ

ἁμαρτάνω παραπλανῶμαι ἀπό τινος, ἐκτρέπομαι, παραστρατίζω : Θουκ.1,106 καί τι αὐτῶν μέρος.. διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ ἐσέπεσεν ἔς του χωρίον ἰδιώτου, Ἀριστλ.Πολιτ.1293 b, 25, Δημ.576· || κατ' ἐπέκτ. πλανῶμαι εἰς τὴν ἐκτίμησίν τινος, πέφτω πολὺ ἔξω : Πλάτ.Φαῖδρ.257 D τοῦ ἑταίρου συχνὸν διαμαρτάνεις, εἰ αὐτὸν οὕτως ἡγεῖ τινὰ ψοφοδεᾶ, Δημ.716 γνώμῃ διαμαρτὼν ἀποτυχεῖν (ὡς πρὸς τὴν κρίσιν), Ἀριστλ.ΗΝ 1098 b,28· **2)** ἀποτυγχάνω τινός, δὲν ἐπιτυγχάνω νὰ λάβω τι : Θουκ. 2,78 καὶ τούτου διήμαρτον, Ἰσοκρ.4,93 ἐλπίδων ἁπασῶν διημαρτηκότες, Ἰσαῖ.6,52, Δημ.235 τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει· **3)** ἀπολ. ἔχω μεγάλας ἀποτυχίας, πέφτω τελείως ἔξω, ἀντίθ. τυγχάνω : Πλάτ.Θεαίτ.178 A ἢ οὖν καὶ τυγχάνει ἀεί, ἢ πολλὰ καὶ διαμαρτάνει ἑκάστη ;· **4)** ἀπολ. ἔχω ἄδικον : Μάχ.2,6· **5)** παθ. ἐν τῇ μτχ. παθ. παρακ. διημαρτημένος-η-ον ὁ ἐμφανίζων ἀποτυχίας, σφάλμοτα, ἐλαττώματα, ἀποτυχημένος, ἐλαττωματικός : Πλάτ.Νόμ.639 E, Διογεν.Ἐπ.2,32 διημαρτημένας δόξας· || κ. ἐπὶ τοῦ ὕφους : Φιλόδ. Ρητ.1,8 S, ΨΛογγῖν.Ὕφ.33,1, Δημήτρ.Εὐγλ.114· || μετὰ ἐνεργ. σημασίας : ΨΛογγῖν.Ὕφ.32,8 πολλαχῇ διημαρτημένου τοῦ Πλάτωνος, Πλούτ.Ἠθ.44 E ἐκβόλιμον.. καὶ διημαρτημένον.

διαμάρτημα (τό) ἐπιτ. τοῦ ἁμάρτημα, σφάλμα : Πάπ.

διαμάρτησις-εως (ἡ) μον. τὸ διαμαρτάνειν, ἁμαρτάνειν, ἡ ἁμαρτία : Στουδ.Θεόδ.1181.

διαμαρτία (ἡ) κ. νεώτ. σφάλμα μέγα, χοντρὸ λάθος : Πλούτ.Φάβ.6 μετὰ ταῦτα γίνεται διαμαρτία τοῦ Ἀννίβου· || ἁπλῶς σφάλμα : Πλούτ.Ἠθ. 153 A οὐδὲν.. ἀνεπίληπτόν ἐστιν, ἀλλ' ἔχει πάντα διαμαρτίας· **2)** ἐσφαλμένος ὑπολογισμὸς χρονικῆς περιόδου : Θουκ.4,89 γενομένης διαμαρτίας τῶν ἡμερῶν ἐς ἃς ἔδει ἀμφοτέρους στρατεύειν· **3)** ἀποτυχία ἔν τινι, εἰς τὴν ἀπόκτησίν τινος : Λουκ. υσ.) βαθέως καθίκετο αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων διαμαρτία, Φιλόστρ.16 διαμαρτίᾳ ἐρωτικῇ, Δίων Κ 49,28 διαμαρτία τῶν σπονδῶν· **4)** νεώτ. ἰατρ. διαμαρτίαι διαπλάσεως διαταραχαὶ περὶ τὴν διαμόρφωσιν μερῶν τινων τοῦ σώματος.

διαμαρτύρησις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμαρτύρεσθαι, ἡ ρητὴ ἢ ἔγγραφος ἐκδήλωσις ἀποδοκιμασίας ἐντόνου ἢ ἐναντιώσεως πρὸς τὰς πεποιθήσεις, διαθέσεις ἢ ἐνεργείας τινός, ἁ. διαμαρτυρία· **2)** εἰδ. ὡς συγκεκρ. τὸ πρακτικὸν διαμαρτυρίας, τὸ συνταχθὲν ὑπὸ τῶν Λουθηρανῶν τῷ 1529 κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν Speyer τῆς Βαυαρίας συνελθούσης διαίτης· || συνεκδ. ἡ διαμαρτυρομένη ἐκκλησία· || τὸ σύνολον τῶν αἱρέσεων τῶν ἐκ τῆς διαμαρτυρήσεως ταύτης προελθουσῶν, τὸ δόγμα τῶν διαμαρτυρομένων, ὁ προτεσταντισμός· **3)** νεώτ. κ. δημ. διαμαρτύρησις συναλλαγματικῆς ἔγγραφον συντασσόμενον ὑπὸ συμβολαιογράφου ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ συναλλαγματικῆς (τραβηκτικῆς) κατὰ τὴν ἐμφάνισίν της ἢ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου κατὰ τὴν λῆξίν των.

διαμαρτυρία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμαρτύρομαι, ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις ἐν τῇ προανακρίσει ὑπὸ μὲν τοῦ κατηγόρου ὅτι ἡ δίκη εἶναι εἰσαγώγιμος, ὑπὸ δὲ τοῦ κατηγορουμένου ὅτι δὲν εἶναι, ἤτοι ἡ ἀπόδειξις περὶ ἁρμοδιότητος ἢ μὴ τοῦ εἰς ὃ εἰσάγεται ἡ δίκη δικαστηρίου : Ἰσαῖ.3,5, Δημ.1097· **2)** καθόλου πιστοποίησις : Πάπ. διαμαρτυρίαν συνέταξα· **3)** ἔντονος καὶ ἐπίσημος ὑποστήριξις τῶν παραβιαζομένων δικαίων ἔθνους τινός, ὅθ. ἐθνικαὶ διεκδικήσεις : ΠΔΜακκ.4,16,16 ὁ ἀγών, ἐφ' ὃν κληθέντες ὑπὲρ τῆς διαμαρτυρίας τοῦ ἔθνους· **4)** νεώτ. κ. δημ. ἡ ρητὴ ὑπό τινος ἄρνησις προθέσεως, πράξεως, ἰδιότητος ἢ καταστάσεως εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένης, ὡς καὶ ἡ προφορικὴ ἢ γραπτὴ περὶ τούτου δήλωσις : ὕψωσε φωνὴν διαμαρτυρίας, - παρὰ τὰς διαμαρτυρίας του ὡδηγήθη εἰς τὸ κρατητήριον· || ἔντονος ἔκφρασις παραπόνου διὰ παράνομον ἐνέργειαν ἢ παράλειψιν ἐκθέτουσαν εἰς ζημίαν ἢ κίνδυνον ὡρισμένα συμφέροντα ἀτόμων, λαοῦ, ἔθνους κττ. : διαμαρτυρίαι κατὰ τῆς νέας φορολογίας· **5)** νομ. προφορικὴ ἢ ἔγγραφος διατύπωσις ἀντιρρήσεως ἐναντίον ἐνεργειῶν τινος, παραβλαπτουσῶν τὰ συμφέροντα τοῦ διαμαρτυρομένου· **6)** εἰδ. ναυτ. γραπτὴ ἔκθεσις πλοιάρχου εἰς λιμενικὴν ἀρχὴν περὶ θαλασσοζημίας, ἀβαρίας, ἢ ναυσιβλαβείας, δημ. προτέστο.

διαμαρτυρικό(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. ἔγγραφον ὑπὸ συμβολαιογράφου συντασσόμενον, βεβαιοῦν τὴν μὴ ἀποδοχὴν συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου ἢ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον ἐξόφλησιν· **2)** ἐν τῷ πληθ. τὰ ἔξοδα τῆς συντάξεως καὶ κοινοποιήσεως τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

διαμαρτύρομαι κ. νεώτ. κ. δημ., μτχ. ἐν. διαμαρτυρόμενος, ἀόρ. α' διεμαρτυράμην, παρακ. διαμεμαρτύρημαι ἐπικαλοῦμαι θεοὺς καὶ ἀνθρώπους μάρτυρας κατὰ τῆς ἐναντίον μου στρεφομένης ψευδολογίας ἢ ἀδικίας, ἀμύνομαι δι' ἐπισήμων διαβεβαιώσεων καὶ ὅρκων τῆς ἀμφισβητουμένης ἀθωότητός μου : Δημ.232 σοὶ τὸ μὴ σιγῆσαι λοιπὸν ἦν ἀλλὰ βοᾶν καὶ διαμαρτύρεσθαι ;, αὐτ.276· || διαμαρτύρομαι (τινὶ) μὴ μετ' ἀπαρφ. ἐνίσταμαι, ἐγείρω ἔνστασιν, ὅπως μὴ πραχθῇ τι : Δημ.899, Αἰσχίν.2,89 διαμαρτύρεσθαι Φιλίππῳ ταῦτα μὴ ποιεῖν οὐκ ἠθέλησα· || ὁμ. σημ. καὶ μετὰ τοῦ ὅπως μὴ κ. μέλλ. : Δημ.1047· **2)** νεώτ. ἐκφράζω προφορικῶς ἢ γραπτῶς ἔντονα παράπονα διὰ πρᾶξιν ἢ παράλειψιν ζημιοῦσάν με : ὁ δικηγορικὸς σύλλογος διεμαρτυρήθη διὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν αἰτημάτων του· **3)** κ. νεώτ. ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας, ἐπιμαρτύρομαι : ΠΔ Ἰουδ.7,28 διαμαρτυρόμεθα ὑμῖν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν θεὸν ἡμῶν (δ.γρ. μαρτυρόμεθα)· **4)** διακηρύττω ἐντόνως τ' ἀντίθετα : Πλάτ.Φαῖδ.101 A οὐδὲ σὺ ἄρ' ἂν ἀποδέχοιο.. ἀλλὰ διαμαρτύροιο ἂν ὅτι..· **5)** πάπ. μαρτυρῶ, βεβαιῶ : Πάπ. διαμαρτυρομένου μου αὐτῷ ὅτι· || μετ' αἰτ. ὁμολογῶ παρρησίᾳ, διακηρύσσω δημοσίᾳ τι : ΚΔ Πράξ.20,24 διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· || ὁμ. σημ. μετὰ δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. : ΠΔ Ἰεζ.16,2 υἱὲ ἀνθρώπου, διαμάρτυραι τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰς ἀνομίας αὐτῆς· **6)** πάπ. προειδοποιῶ : Πάπ. διαμάρτυραι αὐτούς· **7)** ζητῶ τι παρά τινος μετ' ἐπιμονῆς, ἐξορκίζω τινὰ διά τι : Ξεν.ΚΠ 7,1,17, ΚΔ Πράξ.2,40 ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει· || ὁμ. σημ. κ. μτ. τελ. προτάσ. : αὐτ.Τιμ.1,5,21 διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.. ἵνα ταῦτα φυλάξῃς· **8)** νεώτ. ἡ μτχ. ἐν. διαμαρτυρόμενος ὡς οὐσ. βλ.λ.

διαμαρτυρόμενος (ὁ) νεώτ., θηλ. διαμαρτυρομένη ὁ ἀνήκων εἰς τὸ δόγμα τῆς διαμαρτυρήσεως βλ.λ., δημ. προτεστάντης, προτεστάντισσα· || ἐν χρ. κ. ἐπιθετ. : διαμαρτυρομένη ἐκκλησία (ἡ τῶν διαμαρτυρομένων, διεθν. προτεσταντῶν).

διαμαρτυρῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. διεμαρτύρησα, παθ. ἀόρ. διεμαρτυρήθην, νεώτ. μτχ. παθ παρακ. διαμαρτυρημένος ἀττ. δικαν. ὅρος ποιοῦμαι χρῆσιν διαμαρτυρίας βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ., ἤτοι ἐνστάσεως κατὰ τὴν προανάκρισιν, ὅπως μὴ ἐκδικασθῇ ὑπόθεσίς τις : Δημ.1088 καὶ φῂς μὲν οὐδὲν εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, πρὸς ὃν εἰσεποιήθης, διαμαρτυρεῖς δὲ πρὸς ἡμᾶς· **2)** μετ' ἀπαρφ. βεβαιῶ διὰ διαμαρτυρίας ὅτι : Δημ.1095, Ἰσαῖ.3,3 δ- μὴ ἐπίδικον τὸν κλῆρον εἶναι· || κ. παθ. ὑποστηρίζω ἐν διαμαρτυρίᾳ ὅτι εἶμαι τοῦτο ἢ

ἐκεῖνο : Λυσ.23,13 **διεμαρτυρήθη μὴ Πλαταιεὺς εἶναι,** Ἰσοκρ.18,5· **3)** νεώτ. κ. δημ. προβαίνω εἰς διαμαρτύρησιν βλ.λ. διὰ τὴν μὴ ἀποδοχὴν ἢ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον πληρωμὴν γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς· κ. παθ. : **συναλλαγματικὴ διαμαρτυρημένη· 4)** μέσ. **διαμαρτυροῦμαί τι φέρω** μαρτυρίαν περί τινος ἐναντίον τινός, καταμαρτυρῶ : Ἰώσ.ΑΙ 9,8,3· **5)** Ἐπιγρ. διαπ)στωσιν ἔχω, πιστοποιοῦμαι : Ἐπιγρ.Πριήν. **διαμαρτυρουμένην τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐμένειαν.**

διαμάσημα (τὸ) τὸ πρὸς μάσησιν παρεχόμενον, ἰδ. φάρμακον, ἢ τὸ μασηθέν, τὸ ὑποστὰν μάσησιν : Ἱππ.Παθ.4, Διοσκ.1,96 **διαμασώμενοι γοῦν αὐτὴν.. ἀποχυλίζουσιν ἐκπτύοντες τὸ διαμάσημα.**

διαμάσησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμασῶμαι βλ.λ., ἡ τελεία μάσησις : Διοσκ.1,18, Νεμέσ.Φυσ.Ἀνθρ 238 **μεγίστην καὶ ἡ γλῶττα χρείαν παρέχεται τῇ διαμασήσει.**

διαμασητός-ή όν ὁ κατάλληλος, ὁ δυνάμενος νὰ μασηθῇ : Ἱππ.Παθ.4 **διαμασητοῖσι χρηστέον.**

διαμάσσω, ἀττ. **-άττω** ζυμώνω τι τελείως· Ἡσ. « διαμάττειν· διαφυρῶν τὰ ἄλφιτα πρὸς τὸ ποιῆσαι μάζας » : Ἀριστφ.Ἱππ.1105 **ἐγὼ δὲ μαζίσκας γε διαμεμαγμένας καὶ τοῦφον ὀπτόν· 2)** μτφ. ἀναφορικῶς πρὸς λόγους, ἐπεξεργάζομαι : Ἀριστφ.Ὀρν.463 **προπεφύραται λόγος εἷς μοι, ὃν** διαμάττειν οὐ **κωλύει.**

διαμαστιγῶ-όω κ. νεώτ. μαστιγῶ τινα σκληρῶς : Φιλόδ.Ρητ.2,298 S· ‖ μτχ. παθ. παρακ. **διαμεμαστιγωμένος-η-ον** φέρων σημεῖα μαστιγώσεως : Πλάτ.Γοργ.524 E **διαμεμαστιγωμένην** (τὴν **ψυχὴν**) **καὶ οὐλῶν μεστὴν ὑπὸ ἐπιορκιῶν.**

διαμαστίγωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ σκληρὰ μαστίγωσις, ἡ μέχρις αἵματος, ἰδ. ἐπὶ τῶν Σπαρτιατοπαίδων: Πλούτ.Ἠθ.239 D, Θεοδώρ.4,953 **τὰς διαμαστιγώσεις καὶ τὰς ὠμοφαγίας,** Σχόλ.Θουκ.2,39.

διαμαστίζω μτγν. καταμαστιγώνω, δέρνω στὰ 'γερά' ἐν χρ. κ. μτφ. : Εὐσ.Βί.Κωνστ.540 **παίων δ' ὥσπερ καὶ** διαμαστίζων **τῷ λόγῳ.**

διάμαστος Ἡσ. ὁ πλήρης μαστῶν, ὁ ἔχων πολλοὺς μαστούς· Ἡσ. «θεὸς» (πιθ. ἡ Ἐφεσία Ἄρτεμις).

διαμαστροπεύω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ **μαστροπεύω** προαγωγεύω, παρασύρω ὡς μαστροπὸς εἰς ἀτιμίαν, μτφ. παθ. : Πλούτ.Καῖσ.14 **γάμοις διαμαστροπευομένης τῆς ἡγεμονίας** (παραδιδομένης εἰς ἀναξίους ἀντὶ γάμου).

διάμασχα ἐπίρρ. δημ. κ. **διαμάσχαλα** βλ.λ.

διαμάσχαλα ἐπίρρ. δημ. κ. **διάμασχα κ. -άσκαλα** διὰ τῆς μασχάλης, εἰς τὴν μασχάλην, ὑπὸ μάλης : **πῆρε τὸ σακκὶ διαμάσχαλα κι ἔφυγε.**

διαμασχαλίζω θέτω ὑπὸ τὴν μασχάλην : Ἀριστφ.ἀπ.253.

διαμᾰσῶμαι-άομαι κ. μον. μασῶ τι τελείως, καταμασῶ : Ἀριστλ.Ζ1 612 a, 1, Θεόφρ.ΦΑ 9,1, Λουκ. Ἀλέξ.12 **στρουθίου τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασησαμένῳ,** Εὐστ.Πον.354,7 **ἡ ὀπώρα, εἰ μή τις ἐπιστημόνως διαμασήσαιτο·** κ. παθ. : Ἀριστλ.Πρ.890 a, 25, Γεωπ.12,33· **2)** μτφ. μέμφομαι, ψέγω, ἐπικρίνω : Φιλόστρ.Σοφ.Προοίμ. **οὗτος.. τὴν σπουδὴν τοῦ Γοργίου διαμασώμενος.**

διάματος Ἡσ. ὁ διάμαστος βλ.λ.· Ἡσ. « διάμαστος θεός· καὶ διάματος » (διορθ. διάμαζος).

διαμάχη (ἡ) κ. **νεώτ.** τὸ διαμάχεσθαι, τὸ ἀγωνίζεσθαι ἐναντίον τινός, ἀγών, πόλεμος : Πλάτ. Νόμ.633 D **εἶναι πρὸς φόβους καὶ λύπας διαμάχην,** Ἰώσ.ΠΙ 6,2,8 **ἐν ταῖς περὶ τὸ ἱερὸν διαμάχαις ἦν,** Πλούτ.Ἠθ.74 C· ‖ εἰδ. νεώτ. ἔρις, φιλονικία : **ἡ μεταξὺ τῶν ἰατρῶν διαμάχη, - ἡ διαμάχη τῶν κοινωνικῶν τάξεων ὀξύνεται.**

διαμάχησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ διαμάχη : Γαλ.9,921.

διαμάχομαι κ. νεώτ., μέλλ. **διαμαχέσομαι** μάχομαι, ἀγωνίζομαι πρός τινα, : Εὐρ.Ἰκ.678 **χοῖ μὲν σιδήρῳ διεμάχονθ',** Πλάτ.Νόμ.833 E, Πολ.345 A **δυνάσθω δὲ ἀδικεῖν ἢ τῷ λανθάνειν ἢ τῷ διαμάχεσθαι,** Δημ.217 πρὸς τοῦτο διαμαχομένους· ‖ μετ' ἐμπροθ. διορ. (**περί, ὑπέρ τινος**) : Ἡρ.4,11 **διαμάχεσθαι περὶ τῆς χώρης τοῖσι ἐπιοῦσι,** Ἀριστφ.Ἱππ.339, Πλάτ.Συμπ.207 B **ὑπὲρ τούτων καὶ** διαμάχεσθαι **τὰ ἀσθενέστατα τοῖς ἰσχυροτάτοις·** ‖ **διαμάχομαι** (τὸ) μὴ μετ' ἀπαρφ. ἀνθίσταμαι ἰσχυρῶς, ἵνα μὴ γίνῃ τι : Θουκ.3,40 **διαμάχομαι μὴ μεταγνῶναι ὑμᾶς τὰ προδεδογμένα,** Εὐρ. Ἀλκ.694 **σὺ γοῦν ἀναιδῶς** διεμάχου **τὸ μὴ θανεῖν·** ‖ εἰδ. νεώτ. **φιλονικῶ, καβγαδίζω, τσακώνομαι,** ἰδίως ἐπὶ πλήθους ἐριζόντων: **ἡ ἀστυνομία διεχώρισε τοὺς διαμαχομένους· 2)** πολλὰς προσπαθείας καταβάλλω, ὅπως.. : Πλάτ.Πρωτ. 325 C **διαμάχονται, ὅπως βέλτιστος ἔσται ὁ παῖς,** αὐτ.Γοργ.502 B· **3)** διισχυρίζομαι, ὑποστηρίζω ἐν συζητήσει, μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρφ. : Πλάτ. Θεαίτ.158 D **ἐν ἑκατέρῳ** διαμάχεται **ἡμῶν ἡ ψυχὴ τὰ ἀεὶ παρόντα δόγματα παντὸς μᾶλλον εἶναι ἀληθῆ·** ‖ κ. μετ' ἀρνήσεως : Θουκ.3,42 **τούς τε λόγους ὅστις** διαμάχεται **μὴ διδασκάλους τῶν πραγμάτων γίγνεσθαι·** ‖ κ. μετ' εἰδ. προτάσεως : Πλάτ.Φαίδ.106 C **τῷ ταῦτα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοιμεν** διαμάχεσθαι **ὅτι οὐκ ἀπόλλυται,** αὐτ.Παρ.127 E.

διαμαχῶ-έω μτγν. διαμάχομαι βλ.λ. : Ἰώσ.ΠΙ 6,9,4 **πολλὰ διαμαχήσας πρὸς τὴν ἀνάγκην.**

διαμαψαμένη Ἡσ. « διασμηξαμένη, διαψησαμένη ».

διαμάω, μέλλ. διαμήσω, ἀόρ. **διάμησε** (Ὁμ.) κόπτω ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, διασχίζω, σχίζω : Ἰλ.Γ 359 **ἀντικρὺς δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα ἔγχος,** Εὐρ.Ἠλ.1023 **λευκὴν διήμησ' Ἰφιγόνης παρηίδα,** Ἀπολλ.Ρ 4,374· **2)** σκαλίζω, ἀνασκαλίζω τι, διασκάπτω : Εὐρ.Βάκχ.709 **ἄκροισι δακτύλοισι διαμῆσαι χθόνα·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Θουκ.4, 26 **διαμώμενοι τὸν κάχληκα οἱ πλεῖστοι ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ἔπινον οἷον εἰκὸς ὕδωρ,** Πολύβ.3,55,6 **διαμησάμενος τὴν ἐπ' αὐτῇ χιόνα.**

διαμβλώττω ΕΓουδ.43,50 ἐπὶ γυν. ποιῶ ἐξάμβλωσιν, ἐξάμβλωμα πρὸ τοῦ καιροῦ γεννῶ, ἀποβάλλω.

διαμεθίημι ἐγκαταλείπω, ἀφήνω τι : Εὐρ.Βάκχ.627 **διαμεθεὶς δὲ τόνδε μόχθον· 2)** παραχωρῶ, καταλείπω τινί τι : Εὐρ.Ἠλ.978 **τῷ δ' ἣν πατρῴαν διαμεθῇς τιμωρίαν.**

διαμείβω ἀνταλλάσσω τι πρός τι, ἀντὶ ἑτέρου τινός : Πλάτ.Πολιτ.289 E **νόμισμά τε πρὸς τἆλλα καὶ αὐτὸ πρὸς αὐτὸ διαμείβοντες οὓς ἀργυραμοιβοὺς.. ἐπωνομάκαμεν,** Ἰώσ.ΠΙ 1,6,1 **τὰς οἰκίας δ-·** ‖ νεώτ. κ. παθ. : **μεταξὺ αὐτῶν διημείφθησαν φιλοφρονήσεις·** ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ἀνταλλάσσω τι πρός τι, μετὰ δοτ. πρασ. ἢ ἐμπροθ. : Σόλ.15,2 **ἡμεῖς αὐτοῖσ' οὐ διαμειψόμεθα τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον,** Πλάτ.Νόμ.915 E **ἐὰν δὲ ἄλλως ἢ ἐν ἄλλοις τόποις ὁτιοῦν ἀνθ' ὁτουοῦν διαμείβηται ἕτερος ἄλλῳ,** Πλούτ.Κίμ.10 **εἴ τις συντύχοι τῷ Κίμωνι τῶν ἀστῶν πρεσβύτερος ἠμφιεσμένος ἐνδεῶς, διημείβετο πρὸς αὐτὸν τὰ ἱμάτια,** Δομ.Πρ. 396 **διαμείβομαι τὴν φύσιν πρός τι·** ‖ ὁμ. εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς χώρας, τόπους, **ἀνταλλάσσω** χώραν τινὰ ἢ τόπον ἀντ' ἄλλου, ὅθ. μεταβαίνω ἀπό τινος τόπου εἰς ἕτερον : Εὐρ.ΙΤ 397 **διεπέρασε Ἀσιήτιδα γαῖαν Εὐρώπας διαμείψας· 2)** ὅθ. **διαμείβω ὁδόν** ἀφικνοῦμαι εἰς πέρας ταξιδίου τινός, τελειώνω πορείαν : Αἰσχ.Ἑπτ.334 **κλαυτὸν δ' ἀρτιτρόποις ὠμοδρόπων νομίμων προπάροιθεν διαμεῖψαι δωμάτων στυγερὰν ὁδόν·** ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Αἰσχ.Πρ.287 **ἥκω δολιχῆς τέρμα κελεύθου διαμειψάμενος πρὸς σέ, Προμηθεῦ· 3)** τὸ μέσ. ἔρχομαι διὰ μέσου τινός, διέρχομαι διά τινος : Αἰσχ. Ἰκ.543, **αὐτ.ἀπ.150 δ- πόντου πεδίον·** ‖ μον. διασχίζω, διαπερῶ : Προκ.Γοτθ.3,4 **δ- ὄρη· 4)** μέσ.ἐμ-

πορεύομαι εἰς ξένας ἀγοράς : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,66 τὴν θάλασσαν πλεόντων καὶ διαμειβομένων τάς διαποντίους ἀγοράς· **5)** ἀλλοιῶ : Παρμ.θ,41 δ- χρόα· || τὸ μέσ. ἀπολ. μεταβάλλομαι, ἀλλάζω : Ἡρ.9,108 ὁ δὲ διαμειφάμενος ἤρα τε καὶ ἐτύγχανε τῆς Δαρείου μὲν γυναικός· **6)** μέσ. ἀνταμείβω : Δίων Κ 56,6 ἵνα ἐπαινέσω ὑμᾶς καὶ διαμείφομαι· -ρ παράγ. διάμειψις, διάμειπτος.

διαμείγνυμι βλ. διαμίγνυμι

διαμειδιῶ-άω ὑπομειδιῶ, χαμογελῶ : Πλάτ.Τίμ. 21 C μάλα τε ἥσθη καὶ διαμειδιάσας εἶπεν, Πλούτ. Ἠθ.152 C ἀφάμενος οὖν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ὁ Σόλων καὶ διαμειδιάσας εἶπεν, Δίων Κ 71,32.

διάμειπτος-ον ὁ μεταλλοσσόμενος, εὐμετάβλητος, ἀσταθής : Σαπφ.12 ταῖς κάλαισ' ὔμμιν (τὸ) νόημα τὤμον οὐ διάμειπτον.

διαμειρακιεύομαι μτγν. μειρακιωδῶς, ἀλαζονικῶς ἁμιλλῶμαι πρός τινα : Πλούτ.Σύγκρ.Δημ. κ. Κικ.2 τοῖς σοφισταῖς διαμειρακιευόμενος.

διαμείστης (ὁ) Ἡσ. διαμέστος βλ.λ.

διάμειψις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἀνταλλαγή : Πλούτ. Φάβ.7 γενομένης τῆς κατ' ἄνδρα διαμείψεως εὑρέθησαν ὑπόλοιποι Ῥωμαίων παρ' Ἀννίβᾳ τεσσαράκοντα καὶ διακόσιοι, αὐτ. Πύρρ.17 ἡ διάμειψις τῶν ὅπλων· **2)** νεώτ. εἰδ. βιολ. ἡ διάμειψις τῆς ὕλης εἰς τὰ ὀργανικὰ σώματα ἡ κατεργασία τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν ὑπὸ τοῦ φυτικοῦ καὶ τοῦ ζωικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἡ μετατροπή των εἰς ἀφομοιωσίμους καὶ ἀποθησαυριστικὰς οὐσίας.

διαμελαίνω μτγν. καθιστῶ τι ὅλως μέλαν, καταμαυρίζω : Πλούτ.Φλαμ.4 ἐπεὶ δὲ μᾶλλον αὐξανόμενος (καπνός) καὶ διαμελαίνων τὸν ἀέρα· **2)** ἀμετ. εἶμαι, καθίσταμαι, γίνομαι μέλας : Πλούτ. Ἠθ.921 F διαμελαίνοντος τοῦ ἀέρος, αὐτ.950 A.

διαμελεϊστί ἐπίρρ κ κτ. διάστ. διά μελεϊστί βλ.λ : Ὀδ.Ι,291 τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμών.

διαμελεοί Ἡσ «οἰκέται».

διαμελετῶ-άω ἐπιμελῶς σπουδάζω, μελετῶ : Πλάτ.Παρμ.126 C μειράκιον γὰρ ὢν αὐτοὺς εὖ μάλα διεμελέτησεν, Διογ.Λ 4,11 ἀτυφότατος δ' ὢν πολλάκις ἑαυτῷ τῆς ἡμέρας διεμελέτα καὶ ὥραν μίαν ἀπένεμε σιωπῇ **2)** μέσ. μελετῶ, ἐπιμελῶς σπουδάζω : Μάξ.Τύρ.7,7· **3)** παθ. ἐξασκοῦμαι εἴς τι : Πλάτ.Νόμ.830 B ὅπως αἱ πληγαί τε καὶ αἱ τῶν πληγῶν εὐλάβειαι διεμελετῷντο εἰς τὸ δυνατὸν ἱκανῶς, Σύμμ.ΠΔ Ψαλμ.76 (77), 13, Ἰάμβλ. Προτρ.20 δ- τοῦ θανάτου καταφρονεῖν.

διαμελίζομαι μέσ. μτγν. διαγωνίζομαι εἰς τὸ ᾄδειν : Πλούτ.Ἠθ.972 B οὐ διὰ μισθὸν οὐδὲ πρὸς δόξαν ἀλλὰ τῷ χαίρειν διαμελιζόμεναι.

διαμελίζω κ. νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. δημ. διαμελισμένος εἰς μέλη κατακόπτω τι, κομματιάζω, δθ. κατασπαράσσω, φονεύω : Διόδ.Σ 3,65 ταῖς τῶν γυναικῶν χερσὶ ζῶντας διαμελίζοντα, - ὁ σιδηρόδρομος διεμέλισε ἕνα γεροντάκο· || κ. παθ. : Πλούτ. Ἠθ.293 B· || νεώτ. τεμαχίζων διανέμω, ἰδ. παθ. : ἡ Πολωνία διεμελίσθη ὑπὸ τῆς Ρωσίας, Γερμανίας καὶ Αὐστρίας.

διαμελίλωτον ἐν Θησ. Στεφ. μελίλωτος βλ.λ.

διαμελίσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διαμελισθῇ, ὁ ἐπιδεκτικὸς ἢ ὁ ἄξιος διαμελίσεως.

διαμέλισις-εως (ἡ) νεώτ. ὁ διαμελισμός βλ.λ.

διαμελισμός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμελίζω, ὁ τεμαχισμός, τὸ κομμάτιασμο : Πλούτ.Ἠθ.358 E Ὥρου διαμελισμόν, - διαμελισμὸς σφαγίου· || κ. ἐν τῷ πληθ. : Πλούτ. Ἠθ.355 B ἃ μυθολογοῦσι Αἰγύπτιοι περὶ τῶν θεῶν, πλάνας καὶ διαμελισμούς· **2)** εἶδος θανατικῆς ἐκτελέσεως κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἐκτελούμενον διὰ προσδέσεως τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ καταδίκου εἰς τέσσαρας ἵππους· ἀντιθέτως διευθυνομένους, οὕτω δὲ διαμελίζοντας τὸν κατάδικον

διαμελιστής (ὁ) νεώτ. ὁ διαμελίζων.

διαμελιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ διαμελίζειν ἢ διαμελιστὴν βλ.λς.

διαμέλλησις-εως (ἡ) βραδύτης, ἀναβολή : Θουκ. 5,99 πολλὴν τὴν διαμέλλησιν τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσονται.

διαμελλησμός (ὁ) γλωσσ. διαμέλλησις βλ.λ.

διαμελλητής (ὁ) ὁ ἀναβάλλων : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

διαμέλλω ἀεὶ μέλλω, δθ. ἐπιβραδύνω, ἀναβάλλω· Ἡσ. «διαμέλλει, ἀναβολῇ χρῆται» : Θουκ.Ι,71 ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πόλεως, ὦ Λακεδαιμόνιοι, διαμέλλετε, αὐτ.Ι,142, Φίλ. Ι,353, Λουκ.Νιγρ.10 ἢν δὲ διαμέλλῃς, μνησικακήσω γε παρὰ τὸν ἀγῶνα καὶ ὀξύτατα συρίξομαι, Προκ.Παρθ.97 C οὐδὲν διαμελλήσας· || κ. παθ. : Θουκ.8,54 καὶ τἄλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι.

διαμέλωσις-εως (ἡ) γλωσσ. σχηματισμός, διαμόρφωσις τῶν μελῶν.

διαμεμερισμένως ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ μέρη, χωριστά, κατὰ χωρία : Σχόλ.Διον.Θρ.191 H διαμεμερισμένως ἔγραφον.

διαμέμνημαι παθ. παρακ. τοῦ διαμιμνήσκω βλ.λ.

διαμέμφομαι ἀποθ. κατηγορῶ, ψέγω, μέμφομαί τινα αὐστηρῶς : Θουκ 8,89 καὶ ξυνίσταντό τε ἤδη καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, Ἰσοκρ.3,1 εἰσί τινες, οἳ.. διαμέμφονται τοὺς φιλοσοφοῦντας· || διαμέμφομαί τινα ὅτι ἢ ἐπί τι : Ἀριστλ.ΖΜ 663 a, 35 διαμέμφεται τὸν ταῦρον ὅτι οὐκ ἐπὶ τοῖς ὤμοις ἔχει τὰ κέρατα, Δίων Κ 46,51 τὸν Σιλανὸν ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀντωνίου συμμαχίᾳ διεμέμφατο.

διαμένω κ. νεώτ., μέλλ. διαμενῶ, ἀόρ. διέμεινα, παρακ. διαμεμένηκα ἐπὶ ἰδιοτήτων, καταστάσεων κτλ., διαρκῶς μένω, παραμένω : Ἱππ.Νούσ.3,28 ὅσα δ' ἂν πάθεα διαμείνῃ τοῖσι παιδίοισι, Ξεν. ΚΠ 8,2,7 διαμένει δ' ἔτι καὶ νῦν τοῖς βασιλεῦσιν ἡ πολυδωρία· || ἀπολ. ἐπὶ σπόρων, φύομαι, ριζοῦμαι, φυτρώνω : Θεόφρ.ΖΙ 7,5,5· **2)** ἐπιμένω, ἐμμένω ἔν τινι, ἐπί τινι : Πλάτ.Πρωτ.344 B γενόμενον δὲ διαμένειν ἐν ταύτῃ τῇ ἕξει, Ξεν.Ἀπολ.30, Διόδ.Σ 14,48 τῶν δὲ ἄλλων πόλεων πέντε μόνον διέμειναν ἐν τῇ πρὸς Καρχηδονίους φιλίᾳ· || ἐν φρ. διαμένει ἐν ἑαυτῷ ἐπιμένει εἰς τὸν σκοπόν του : Πολύβ.10,40,6 ἐν ἑαυτῷ διέμεινε καὶ παρῃτεῖτο τὴν τοιαύτην ὁρμήν· **3)** ἀπολ. τηρῶ τὴν θέσιν μου, μένω σταθερός, παραμένω : Δημ.583 διέμεινα δ' ἐγὼ καὶ οὐ προῦδωκα οὔθ' ὑμᾶς οὔτ' ἐμαυτόν, αὐτ.44, Διόδ.Σ 4,16 αὕτη δὲ ὀμόσασα παρθένος διαμένειν· **4)** διατηροῦμαι, ἐξακολουθῶ νὰ ὑπάρχω, νὰ ζῶ : Ἐπίχ.265· **5)** ὑπομένω, εἶμαι ἰσχυρός : Ἰσοκρ.8,51 τὴν δημοκρατίαν εἰδότες ἐν μὲν ταῖς ἡσυχίαις καὶ ταῖς ἀσφαλείαις αὐξανομένην καὶ διαμένουσαν· || ἐπὶ μορφῆς, χρώματος, ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι ὁ αὐτός, διαρκῶ, παραμένω ἀμετάβλητος : Ἀλεξ.Βρεττ.2 ταὐτὸν διαμένειν, Νικόλ.Ρητ.1,28 χρῶμα διαμένον, Ἀντιφ. 232,2· || ὁμ. μετὰ μτχ. : Δημ.107 διαμένω λέγων (διαρκῶς ὁμιλῶ), Ἀριστλ.Η Νικ.1159 b 8, δ- ὅμοιοι ὄντες (παραμένουσι διαρκῶς ὅμοιοι)· || μετ' ἀπαρφ. ἐξακολουθῶ : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,23 οὔτ' ἐπὶ τοῖς δένδρεσι καρπὸς οὐδεὶς ὡραῖος γενέσθαι διέμεινεν· **6)** νεώτ. μένω, κατοικῶ ἔν τινι τόπῳ ἐπί τινα χρόνον : διαμένει ἐν Θεσσαλονίκῃ.

διαμερίζω κ. νεώτ. διαιρῶ, διχάζω : Πλάτ. Φίληβ.15 E τοτὲ μὲν.. συμφύρων εἰς ἕν, τοτὲ δὲ πάλιν ἀνελίττων καὶ διαμερίζων· **2)** μερίζω, χωρίζω : Μέν.883· **3)** διανέμω, διαμοιράζω : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.27, Ἀριστλ.Πρ.885 a,18 δ- τοὺς πόνους εἰς ἅπαν τὸ σῶμα· **4)** μέσ. μεταξὺ ἀλλήλων διανέμω, μοιράζω : ΚΔ Ματθ.27,35 σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, Πάπ. διεμερίσαμεν εἰς ἑαυτούς, - διεμερί-

σαντο πρὸς ἑαυτοὺς· 5) παθ. τεμαχίζομαι, εἰς τεμάχια, μερίδας, κόπτομαι : Πλάτ.Νόμ.849 D καὶ ζῴων διαμερισθέντων μάγειροι διατιθέσθων ξένοις τε καὶ δημιουργοῖς· 6) παθ. χωρίζομαι ἀπό τινος ἕνεκα διαφορᾶς τινος, ἔχθρας : ΚΔ Λουκ.12,52,53 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ καὶ δύο ἐπὶ τρισί.

διαμεριμνῶ-άω μσν. ἐπιτατ. τοῦ μεριμνῶ, ἔμφροντίς εἰμι, κατέχομαι ὑπὸ φροντίδων, φόβων περί τινος : Κ Πορφ.Εἰκ.Χριστ.Ἐδεσσ.81 περὶ ταῦ τὴν ἑτέραν ἐντολὴν.. εἰς πέρας ἀγαγεῖν ἔγνω διαμεριμνῶντα καὶ φροντίζοντα, Ἰωσ.Γενέσ.30 C τὰ τῆς πόλεως Ἀμορίου.. διαμεριμνῆσαι.

διαμέρισις-εως (ἡ) γλωσσ. ὁ διαμερισμός.

διαμέρισμα (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τμῆμα διῃρημένου ὅλου πρὸς εἰδικὴν χρῆσιν ὡρισμένον : διαμέρισμα ἁμαξοστοιχίας - ὕπνου - φαγητοῦ· 2) εἰδ. ἐπὶ οἰκημάτων, ὄροφος οἰκίας ἢ τμῆμα οἰκίας, σύνολον δωματίων ἐπαρκὲς ὡς κατοικία ἀτόμου ἢ οἰκογενείας : κρατοῦμε τὸ ἐπάνω διαμέρισμα· 3) εἰδ. τμῆμα πόλεως : τὸ ἀνατολικὸν διαμέρισμα τῆς πόλεως ἐπεξετάθη πολύ· 4) εἰδ. μεγάλη διοικητικὴ περιφέρεια, νομὸς βλ.λ. : ἡ Γαλλία διαιρεῖται εἰς διαμερίσματα, ἐπαρχίας καὶ κοινότητας· 5) στρατιωτικὸς τομεύς.

διαμερισμός (ὁ) κ. νεώτ. διαίρεσις, κατανομή, διακλήρωσις· Πολυδ. « διαίρεσις, διακλήρωσις· ὁ γὰρ διαμερισμὸς ὑπόφαυλον » : Πλάτ.Νόμ.771 δώδεκα μὲν τῇ τῆς φυλῆς διανομῇ, δώδεκα δὲ αὐτῷ τῷ τῆς πόλεως διαμερισμῷ, Διόδ.Σ 11,47 ταχθεὶς δὲ ἐπὶ τὴν διάταξιν τῶν φόρων.. δικαίως τὸν διαμερισμὸν ἐποίησεν, ΠΔ Ἰεζ.48,29, Ἰώσ.ΑΙ 16,11,7 διαμερισμὸν εἰς αὐτοὺς τῆς βασιλείας· 2) διαφορά, ἔχθρα : ΚΔ Λουκ.12,51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν.

διαμεριστής (ὁ) γλωσσ. ὁ διανέμων, διαιρῶν.

διάμερος νεώτ. γένος σκοτυλιδῶν ἐντόμων.

διαμεσάζω νεώτ. σπαν. χρ. ἀμτβ. παρεμβαίνω εἰς τὸ μέσον δύο, μεσολαβῶ· 2) ἐπὶ χρονικοῦ διαστήματος, ὑπερβαίνω τὸ ἥμισυ τούτου : διαμεσάζοντος τοῦ Αὐγούστου (ὑπερμεσοῦντος).

διαμεσόγαμον (τὸ) νεώτ. ἐν τῷ πληθ. τὰ διαμεσόγαμα φυτά, ὧν τὰ γονιμοποιητικὰ μόρια δὲν κινοῦνται ἀφ' ἑαυτῶν, ἀλλὰ μεταφέρονται ὑπὸ τοῦ ὕδατος, τοῦ ἀνέμου ἢ τῶν ζῴων.

διαμεσολαβῶ-έω μσν. μεσολαβῶ μεταξύ τινων, παρεμπίπτω : Ἰωσ.Γενέσ.55 τὰ δὲ κατὰ Συράκουσαν διεμεσολάβει χρόνων τινῶν δυστυχήματα.

διάμεσον (τὸ) νεώτ. μτφρ. τοῦ ἰντερμέδιο(ν) βλ.λ.

διαμέσον (τὸ) δημ. ἐν φρ. : κάνω τὸ διαμέσον μεσολαβῶ, κάνω τὸν μεσάζοντα, μάλιστα εἰς αἰσχρὰς ὑποθέσεις.

διάμεσος-ο(ν) Ἡσ., μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῷ μεταξύ τινων ὤν, ὁ ἐν τῷ μέσῳ ὤν : Δίων Κ 46,35 παντὸς τοῦ διαμέσου αὐτῶν καὶ τάφρῳ καὶ σταυρώματι περιληφθέντος, - τὰ διάμεσα διαμερίσματα· || νεώτ.ἀνθρωπολ. διάμεσος ἄνθρωπος ὁ ὑποθετικὸς σταθμὸς ἀναπτύξεως μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀμέσως μορφολογικῶς καὶ φυλογονικῶς κατωτέρου ὄντος· 2) γραμμ. ῥήματα διάμεσα τὰ ῥήματα, ὧν τὸ ὑποκείμενον πορίσταται ἐπιτελοῦν, ἐκτελοῦν τι, ὅπερ συντελεῖται μέσῳ ἄλλου τινός, οἷον ναυπηγοῦμαι (μέσ.), οἰκοδομοῦμαι (μέσ.)· 3) ἰατρ. διάμεσον νεῦρον τὸ ἀποτελοῦν τὴν αἰσθητικὴν μοῖραν τοῦ προσωπικοῦ νεύρου, ἀναφυόμενον μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἀκουστικοῦ νεύρου· 4) ἐν τῷ πληθ. ὡς οὐσ. παρ' Ἀθηναίοις ἡ μεσαία τάξις· Ἡσ. « διάμεσοι· οὕτως ἐλέγοντο παρ' Ἀθηναίοις οἱ μέσοι τῶν πλουσίων καὶ πενήτων »· 5) τὸ θηλ. ἡ διάμεσος τριγώνου ἡ εὐθεῖα ἡ ἑνοῦσα μίαν τῶν κορυφῶν τριγώνου μετὰ τοῦ μέσου τῆς ἀπέναντι πλευρᾶς· 6) τὸ οὐδ. διάμεσον ὡς οὐσ. τὸ μεταξὺ δύο μερῶν κενὸν διάστημα· 7) ὁμ. τὸ οὐδ. διάμεσον ὡς οὐσ. βλ.λ.

διαμέστας Ἡσ. « διαμέσταν· ἀλαζόνα, ἐξαλλάκτην ».

διάμεστος-ον ὁ ἐντελῶς πλήρης : Ἀντιφ.246, Ἀριστλ.Πρ.922 b, 36 διάμεστος εἰς τὸ ἥμισυ (πλήρης κατὰ τὸ ἥμισυ, γεμάτος ὡς τὴ μέση)· || μτγν. ὅλως πλήρης : Εὐνάπ.146,11 τὸ.. Πυθαγορικὸν θέατρον μυκηθμοῦ καὶ στόνου διάμεστον ἦν.

διαμεστῶ-όω πληρῶ τελείως, ἐντελῶς γεμίζω : Ἀριστλ.Πρ.939 a, 4 ἐὰν πρότερον ἐγχυθῇ τὸ ὕδωρ καὶ σφόδρα διαμεστώσῃ.

διαμεσῶ-έω κ. -όω πάπ. δοτ. μτχ. διαμεσοῦντι διαμετρῶ : Πάπ.

διαμετακομίζω νεώτ. μεταφέρω τι ἀπό τινος τόπου εἰς ἄλλον, ἰδίᾳ ἐμπορεύματα· || εἰδ. μεταφέρω ἐκ τελωνειακῆς ἀποθήκης τὰ ἀφορολόγητο ἔτι πράγματα εἰς ἄλλην ἀποθήκην ἢ ἄλλο τελωνεῖον ἢ ἄλλην χώραν· πρβλ. διαμετακόμισις.

διαμετακόμισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμετακομίζω, μετακόμισις, μεταφορά τινος ἀπό τινος εἰς ἄλλον τόπον διά τινος τοπικοῦ σταθμοῦ· 2) εἰδ. διαμετακόμισις ἐμπορευμάτων ἡ προσωρινὴ εἰς λιμένα τινὰ ἢ ἐμπορικὸν κέντρον εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων, διὰ τὴν ἐκ τούτου ἀποστολὴν αὐτῶν εἰς ἄλλας πόλεις, ἀπηλλαγμένη τῆς φορολογίας τῶν διὰ κατανάλωσιν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων : ὁ Πειραιεὺς εἶναι τὸ μεγαλύτερον κέντρον διαμετακομίσεως τῆς Ἑλλάδος.

διαμετακομιστικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαμετακόμισιν βλ.λ.· || διαμετακομιστικό(ν) ἐμπόριο(ν) ἡ προσωρινὴ ἐν τελωνείῳ τινὶ ἀποθήκευσις ἀδασμολογήτων ἔτι ἐμπορευμάτων οὐχὶ διὰ τὴν ἐντόπιον κατανάλωσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν μετακόμισίν των εἰς ἄλλας μικροτέρας ἀγοράς.

διαμετακομιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαμετακομιστικόν, κατὰ διαμετακόμισιν βλ.λ. 2).

διαμέτρημα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ μῆκος τῆς διαμέτρου ἰδίως σωλῆνος, κάννης πυροβόλου ὅπλου : πυροβόλον μεγάλου διαμετρήματος.

διαμετρημός (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἀριθμῶ μέχρι τέλους, ἡ μέχρι τοῦ τελευταίου ἀρίθμησις, ἀπαρίθμησις : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.89,23 ἄρχισε νὰ τοὺς διαμετράῃ, διαμετρημοὺς δὲν εἶχαν, δ.τραγ. ἐν Λαογρ.4,157 καὶ παπαδιὲς καὶ καλογριὲς διαμετρημοὺς δὲν ἔχουν.

διαμέτρησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμετρῶ, ἡ καταμέτρησις, ἡ μέτρησις : ΠΔ Παραλ.2,3,3 μῆκος πήχεων ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη πήχεων ἑξήκοντα, Πλούτ.Ἠθ.785 C ἀλφίτων καὶ στεμφύλων διαμετρήσει· 2) ἡ κατανομὴ σίτου : Ἐπιγρ.· 3) ἀστρον. ἡ διαμετρικὴ ἀντίθεσις : Πτολ.Τετράβ.195· 4) προσδιορισμὸς τοῦ διαμετρήματος βλ.λ.

διαμετρητήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ ἐκτελεῖται ἡ διαμέτρησις.

διαμετρητής (ὁ) ὁ διαμετρῶν.

διαμετρητικός-ή-όν νεώτ. ὁ χρήσιμος εἰς τὴν διαμέτρησιν : διαμετρητικὸς κύλινδρος.

διαμετρητός-ή-όν ὁ ἔχων καταμετρηθῆ, καθωρισμένος : Ἰλ.Γ 344 ἐγγὺς στήτην διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ σείοντ' ἐγχείας, ἀλλήλοισιν κοτέοντε· 2) διαμετρικός βλ.λ. : Δαμ.Πρ.87 τὴν διαμετρητὴν (ἐνν. ὁδὸν) διεξεληλυθέναι.

διαμετρικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάμετρον, ὁ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς διαμέτρου κείμενος, διαγώνιος· || διαμετρικοὶ ἀριθμοὶ οἱ ἀριθμηταὶ τῶν διαδοχικῶν συγκλινουσῶν τῆς $\sqrt{2}$, ἐκφραζόμενοι ὡς συνεχὲς κλάσμα : Θεολ.Ἀριθμ.3 μονὰς.. διαμετρική τε

καὶ πλευρική, αὐτ.59· || **διαμετρικὴ ἐπιφάνεια** ὁ τόπος τῶν μέσων τῶν χορδῶν ἐπιφανείας τῶν παραλλήλων πρὸς δοθεῖσαν διεύθυνσιν.

διαμετρικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ διάμετρον : Φώτ.Λόγ.π.σώμ. ἐν Κουμον.'Αθησ.

διάμετρον (τό) μτγν. πᾶν τὸ μέτρῳ καθωρισμένον, ἐπιχορήγησις καθωρισμένη, εἰδ. τὸ σιτηρέσιον στρατιώτου : Πλούτ.Δημ.40 **σὺ δέ, ἔφη, τί δυσχεραίνεις; ἢ διάμετρον ὀφείλεις τοῖς ἀποθνῄσκουσιν·** **2)** πάπ. εἶδος φόρου : Πάπ.· βλ.κ. διάφορον.

διάμετρος-ον μτγν· διαμετρικός· ἀστραλ. διαμετρικῶς ἀντίθετος. ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος : Πτολ.Τετράβ.115 Μαν.1,89.

διάμετρος (ἡ) κ.νεώτ. (ἐνν. γραμμή) ἡ διαγώνιος παραλληλογράμμου : Πλάτ.Μέν.85 Β **ἀπὸ τῆς ἐκ γωνίας εἰς γωνίαν τεινούσης τοῦ τετράποδος . . καλοῦσι δέ γε ταύτην διάμετρον οἱ σοφισταί·** **2) κατὰ διάμετρον συντίθεσθαι** ἐπὶ τῶν τριγώνων, κατὰ τὴν ὑποτείνουσαν : Πλάτ.Τίμ.45 D· **3)** ἐπὶ κύκλου ἡ εὐθεῖα γραμμὴ ἡ διὰ τοῦ κέντρου κύκλου διερχομένη καὶ ἐπὶ τῆς περιφερείας αὐτοῦ ἑκατέρωθεν περατουμένη : 'Αριστλ.Οὐρ.271 a,12· || μαθ. ὁ λόγος τῆς περιφερείας πρὸς τὴν διάμετρον εἶναι π = 3,1415926 . . (ἀριθ. ὑπερβατικός)· || **ἡ κατὰ διάμετρον σύζευξις** ἐπὶ κύκλων : 'Αριστλ. ΗΝ 1133 a,6, αὐτ.Οὐρ.277 a,24 **4)** ἐπὶ σφαίρας, ὁ ἄξων κττ. : 'Αριστλ.ΖΚ 699 a,29 **5)** ἐπὶ κώνου, ἄξων : 'Αρχιμ.'Ισορρ.2,10· **6) διάμετρος κωνικῆς τομῆς** ὁ τόπος τῶν μέσων παραλλήλων χορδῶν πρὸς δοθεῖσαν διεύθυνσιν· **7) τὰ κατὰ διάμετρον** (ὡς οὐσ.)· || **διάμετροι συζυγεῖς** δύο διάμετροι, ὧν ἡ ἑτέρα διαιρεῖ εἰς ἴσα τμήματα τὰς χορδὰς τὰς **παραλλήλους** πρὸς τὴν ἑτέραν· **8)** νεώτ. ἀστρον. **φαινομένη διάμετρος οὐρανίου σώματος** ἡ γωνία ἡ σχηματιζομένη μεταξὺ τῶν ὀπτικῶν ἀκτίνων τῶν ἀγομένων ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γραμμικῆς διαμέτρου τοῦ δίσκου τοῦ οὐρανίου σώματος· **9) κατὰ διάμετρον κινεῖσθαι** ἐπὶ τῶν τετραπόδων τῶν κινούντων τοὺς πόδας αὐτῶν σταυροειδῶς ὡς οἱ τριποδίζοντες ἵπποι (ἀντίθ. **κατὰ πλευρὰν κινεῖσθαι** ἐπὶ τῶν κινούντων τοὺς πόδας αὐτῶν κατὰ τὴν αὐτὴν πλευρὰν ὁμοῦ) : 'Αριστλ.ΖΙ 490 b,4 **πάντα δὲ κινεῖται ὁμοίως τὰ τετράποδα καὶ τὰ πολύποδα· κατὰ διάμετρον γὰρ κινεῖται,** αὐτ.ΖΠ 712 a,25, Πλούτ.'Ηθ.43 Α **καὶ τίς ἡ κατὰ πλευρὰν ἢ κατὰ διάμετρον κίνησις·** **10)** πάπ. **ὁ ἐκ διαμέτρου ἀντικείμενος** ὁ κείμενος ὅλως εἰς τὴν ἀντίθετον θέσιν, ὁ ἐν ἀντιθέσει ὤν : Πάπ.· || μτγν. ὁμ. μτφ. **ἐκ διαμέτρου** ὁ ὅλως, καθ' ὁλοκληρίαν ἀντίθετος : Λουκ.Κατ.14 **ἐκ διαμέτρου γὰρ ἡμῖν οἱ βίοι, φασίν·** || νεώτ. ὁμ. φρ. **ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος** ἐξ ὁλοκλήρου ἀντίθετος· εἰδ λογ. **ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι ἔννοιαι·** **11)** πιθ. ὄργανον πρὸς διαγραφὴν διαμέτρου· 'Ησ. « διάμετρος ὄργανον γεωμετρικόν » : 'Αριστφ.Βάτρ.801 **καὶ διαμέτρους καὶ σφῆνας.**

διαμετρῶ-έω κ. νεώτ., δημ. -άω καταμετρῶ, ἀπαριθμῶ, μετρῶ : 'Ιλ.Γ 315 **χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον,** Πάπ. **χώραν διαμετρεῖν·** || ὁμ. τὸ μέσ. : Πολύβ.6,41,3 **διαμετροῦνται τὴν περίστασιν τῆς σκηνῆς,** Μάξ.Τύρ.6,3, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.89,23 **ἄρχισε νὰ τοὺς διαμετράῃ, διαμετρημοὺς δὲν εἶχαν,** δ.τραγ.**ἔκατσε καὶ διαμέτρησε πόσες χιλιάδες εἶναι·** || **ἡμέρα διαμεμετρημένη** ὁ διὰ τῆς κλεψύδρας καταμεμετρημένος χρόνος διὰ τὰς ἀγορεύσεις 'Αρποκρ. « **μέτρον τί ἐστιν ὕδατος** πρὸς μεμετρημένον ἡμέρας διάστημα ῥέον· ἐμετρεῖτο δὲ τῷ Ποσειδῶνι μηνί » : Δημ.378,Αἰσχ. 2,126· **2)** ἀπολ. ὑπολογίζω, μετρῶ : Δίων Χρ.40,7 **μετρῶν καὶ διαμετρῶν καὶ λογιζόμενος·** **3)** δίδω τινὶ τὸ κατὰ μέτρον ἀνῆκον, διαμοιράζω κατὰ τὸ πρέπον : Δημ.918 **εἰσαγαγόντες πλείους ἢ μυρίους μεδίμνους πυρῶν διεμετρήσαμεν ὑμῖν τῆς καθεστηκυίας τιμῆς** (δ. ἑρμ. πωλῶ κατὰ τὸ ὡρισμένον μέτρον)· || εἰδ. χορηγῶ σιτηρέσιον : Ξεν.'Αν.7,1,40 **οὐκ ἐκαλλιέρει οὐδὲ διεμέτρησεν οὐδὲν τοῖς στρατιώταις·** || τὸ μέσ. πρὸς ἀλλήλους διανέμομεν, διαμοιράζομεν καταμετροῦντες : 'Ηρ.1,66 **δώσω σοι . . καλὸν πεδίον σχοίνῳ διαμετρήσασθαι,** Ξεν.ΚΠ 7,5,9 **διαμετρησαμένους δὲ χρὴ ὡς τάχιστα τὸ μέρος ἑκάστους ἡμῶν ὀρύττειν τάφρον·** || ὁμ. τὸ μέσ. λαμβάνω ὡς μερίδιόν μου : Δημ.918 **ἐν τοιούτῳ καιρῷ, ἐν ᾧ ὑμῶν οἱ μὲν ἐν τῷ ἄστει οἰκοῦντες διεμετροῦντο τὰ ἄλφιτα ἐν τῷ ᾠδείῳ** (δ.ἑρμ. ἀγοράζω τι κατὰ τὸ ὡρισμένον μέτρον)· || ὁμ. μέσ. ἐν ἐνεργ. σημασίᾳ : Καλλ.'Απολλ.55 **Φοίβῳ δ' ἑσπόμενοι πόλιας διεμετρήσαντο ἄνθρωποι,** αὐτ.'Αρτ.36· **4)** ὑπολογίζω διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ καρατάρω μὲ τὸ μάτι : Νόνν.Δ 5,306· **5)** νεώτ. ὑπολογίζω,κρίνω,σκέπτομαι : 'Ερωτόκρ.Α 200 **ποῦρι τ' ἀνθρώπου δόθηκε κι εἶναι τὸ φυσικό του νὰ διαμετρᾷ τὰ πράματα μὲ τὸ λογαριασμόν του·** μέσ. διαμετροῦμαι τὸν βίον, ἀποθνῄσκω, ἐκμετρῶ τὸ ζῆν : Προκ.Κτισμ.3,1· **6)** διασχίζω, διέρχομαι : Νόνν.Δ 23,149 **δ- 'Υδάσπην·** **7)** νεώτ. εὑρίσκω τὴν διάμετρον τινός· **8)** νεώτ. ἐξελέγχω διὰ τοῦ μετρητῆρος· **9)** εἰδ. ἀστρον. ἀμτβ. εὑρίσκομαι ἐν ἀντιθέσει, εἰς ἀντίθετον σημεῖον : Μαν.296 **ἢ διαμετρήσῃ φάος ἄπλετον ἀστέρι κείνῳ·** || μετ' αἰτ. εἶμαι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος, εὑρίσκομαι εἰς θέσιν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον : Κλεομ.1,11 **δ- τὸν ἥλιον·** || ἀπολ. : Σιμπλίκ.Οὐρ. 480,6, 'Ιππ.'Επιστ.19 **ὁκόταν ὁ χειμὼν διαμετρέῃ τῷ κατὰ λόγον.**

διαμέτρως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ διάμετρον : Τζέτζ.'Ησιόδ.'Εργ.564 **μοίρας δ' ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τρέχων ἀστὴρ ὄπισθεν ἡλίου διαμέτρως δύνοντος εἰς γῆν ἀκρονυχίᾳ τρέχει.**

διαμευστής (ὁ) 'Ησ.,δωρ. διαμευστάς, ἀ. διαμεύστας· 'Ησ. « ἀλάζων (πιθ.ἀλλάσσων), ἐξαλλάκτης, ψεύστης,ἀπατεών », βλ. κ. **διαμείστης** κ. **διαμέστης.**

διαμευτής-οῦ 'Ησ. διαμευστής βλ.λ.

διαμεύω 'Ησ. ἐν Θησ.Στεφ. διαμείβω.

διαμήδομαι μήδομαι βλ.λ. : 'Ομηρ.'Επιγρ.4,12 **ἀφραδίην τῶν μέν τι παθών τις φράσσεται αὖθις, ὅς σφιν ὀνειδείῃσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.**

διαμήκης-ους-άμηκες νεώτ. ὁ δι' ὅλου τοῦ μήκους διήκων, ὁ κατὰ μῆκος πράγματός τινος διήκων· ἀντίθ. ἐγκάρσιος : **διαμήκης τομή·** || εἰδ. ναυτ. **διάμηκες ἐπίπεδον** νοητὸν ἐπίπεδον συμμετρίας τοῦ σκάφους διῆκον ἀπὸ τοῦ ποδοστήματος μέχρι τῆς σπείρας· **διάμηκες διάγραμμα** αἱ ἐπὶ τοῦ διαμήκους ἐπιπέδου σκάφους προβολαὶ τῶν διαφόρων προμελετηθεισῶν τομῶν τούτου διὰ νοητῶν ἐπιπέδων παραλλήλων πρὸς αὐτόν· **2)** ναυτ. τὸ οὐδ. ἐνάρθρως ὡς οὐσ. ἡ κατὰ μῆκος διάστασις, ἡ ἀπὸ τῆς πρύμνης μέχρι τῆς πρῴρας ἀπόστασις.

διαμηκίζω μτγν. εἶμαι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος : Πρόκλ.Παραφρ.Πτολ.Τετραβ.178 **ἐὰν εἷς ἐκ τῶν κακοποιῶν συνέστη ἢ διαμηκίζῃ μοιρικῶς.**

διάμηκος-ον μτγν. εὐρύς : (ἀμφ.)'Ιππιατρ.14.

διαμηκύνω πάπ. ἐπιζῶ ἐπί τι χρονικὸν διάστημα : Πάπ. **δ- ἡμέρας τέσσαρας.**

διαμήνυμα (τὸ) μσν. ἡ διαμήνυσις βλ.λ. : Γεώργ Παχ.2,34,3.

διαμήνυσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἔμμεσος διαβίβασις μηνύματος, ἀγγέλματος, ἡ μέσῳ τινὸς πρός τινα ἀγγελία : 'Ανν.Κομν.15,493 C **αἱ τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς αὐτὸν διαπόμπιμοι διαμηνύσεις,** Γεώργ.Παχ.'Ιστ.'Ανδρον.3,171 C.

διαμηνύω μτγν., μσν. κ. νεώτ. σαφῶς δεικνύω, ἀγγέλλω, ἀναγγέλλω τινί τι διά τινος : Στράβ.11,14,4 διαμηνύειν τοῖς ἐπιοῦσιν ὥστε βοηθείας τυγχάνειν· ‖ διαβιβάζω ἀγγελίαν διά τινος : Ἀνν.Κομν. 4,1071 πρέσβεις διαμηνύοντες τά γεγονότα, - διεμήνυσα εἰς τόν πατέρα αὐτοῦ τά κατ' αὐτόν· ‖ Πολυδ.5,154 « διαμηνύων τὴν φωνήν, ἑρμηνεύς ».

διαμηρίζω τά σκέλη διαστέλλω, τεντώνω· δθ. συνουσιάζομαί τινι : Ἀριστφ.Ὄρν.669 ἆρά γ' οἶσθ' ὅτι ἐγὼ διαμηρίζοιμ' ἂν αὐτήν ἡδέως, Ζήν.Κιτ.1,59 διαμεμήρικας τόν ἐρώμενον.

διαμήριον (τό) Ἐπιγρ. ἡ διά τόν διαμηρισμόν, τὴν μετά γυναικὸς συνουσίαν ἀμοιβή.

διαμηρισμός (ὁ) μτγν. τὸ διαμηρίζειν : Διογ.Λ 7,172 τοῦ Ζήνωνος διαμηρισμούς.

διαμηρυκῶμαι-άομαι μτγν. ἀποθ. ἀναμασῶ τὴν τροφήν· μτφ. ἐπαναλαμβάνω : Ἰω.Χρυσ.1,22,34 πρότερον διαμηρυκᾶσθαι τά ῥήματα, καί οὕτω προφέρειν τούς λόγους.

διαμηρύω μτγν. ἑλίσσων τι σχηματίζω σφαῖραν, κουβαριάζω : Ἥρων Αὐτομ.10,3.

διαμηχανῶμαι-άομαι κ. νεώτ. ἐφευρίσκω, κατορθῶ, ἐπινοῶ : Ἀριστφ.Ἱππ.917 διαμηχανήσομαί θ' ὅπως ἂν ἱστίον.. λάβῃς· ‖ μετ' ἀπαρέμφ.: Πλάτ. Συμπ.179 D διαμηχανᾶσθαι ζῶν εἰσιέναι εἰς Ἅδου.

διαμίγνυμι διαμείγνυμι βλ.λ.

διαμικρολογοῦμαι-έομαι μτγν. ἀποθ. εἶμαι πολύ μικρολόγος, μικροπρεπὴς περί τινος πρός τινα : Πλούτ.Σόλ.30 τό δὲ ψήφισμα κυρώσας ὁ δῆμος οὐδὲ περί τοῦ πλήθους ἔτι τῶν κορυνηφόρων διεμικρολογεῖτο πρὸς τόν Πεισίστρατον.

διάμιλλα (ἡ) ἐπί τῶν ζῴων, ἀγών : Ἱεροκλ.11,17 A.

διαμιλλῶμαι-άομαι κ. νεώτ. ἀποθ. μετά θέρμης ἁμιλλῶμαι, προθύμως ἀγωνίζομαι, μάχομαι πρός τινα : Πλάτ.Νόμ.833 E καί μέχρι δέκα πρὸς δέκα διαμιλλωμένους ἀλλήλοις· ‖ ὁμ. μετὰ δοτ. προσ. ἢ ἐμπροθ. : Πλάτ.Πολ.516 E διαμιλλᾶσθαι τοῖς ἀεί δεσμώταις ἐκείνοις, Πολύβ.16,21,6 σφαιρομαχῶν καί πρός τά μειράκια διαμιλλώμενος· ‖ ὁμ. μετ' ἐμπροθ. προσδ. δηλοῦντος τό ἀντικείμενον τῆς ἁμίλλης : Πλάτ.Πολ.517 D διαμιλλᾶσθαι περί τούτου, αὐτ.563 A διαμιλλῶνται καί ἐν λόγοις καί ἐν ἔργοις, Πλούτ.Θεμ.5 εἰς δ' Ὀλυμπίαν ἐλθὼν καί διαμιλλώμενος τῷ Κίμωνι περί δεῖπνα καί σκηνάς· ‖ ὁμ. μετὰ γεν. ἀντικ. : Πλάτ.Νόμ. 833 B βαρύτερον ὁπλίτην ἐπονομάζοντες λειοτέρας ὁδοῦ διαμιλλώμενον· ‖ παρακ. μετὰ παθ. σημ. διημίλληται : Λουκ.Παράσ.58 ταῦτα μὲν ἱκανῶς διημίλληταί σοι τά πρὸς τούς φιλοσόφους.

διαμίμησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἀπομίμησις : Ἰ.Χρυσοστ.8,299,6 πολλοῖς ἐπί τὸ ἴσον γίνεται διαμιμήσεως ὁδοποίησις.

διαμιμνήσκομαι μ. ἐν τῷ παθ. παρακ. διαμέμνημαι ἐν τῇ μνήμῃ διατηρῶ : Ξεν.Ἀπομν.1,4,13 ὅσα ἂν ἀκούσῃ ἢ ἴδῃ ἢ μάθῃ ἱκανωτέρα ἐστί διαμεμνῆσθαι, Διον.Ἁλ.Ρωμ.4,9 δίκαιοι δ' ἐστὲ καί ὑμεῖς διαμεμνῆσθαι τάς εὐργεσίας· 2) μνείαν ποιοῦμαί τινος : Φίλ.1,509, Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,7.

διαμίμνω μτγν. διαμένω : Θεόφρ.Αἰσθ.55,669 (διορθ. διαμένει).

διαμῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαί ἑνώσεις περιέχουσαι ἐν τῷ μορίῳ αὐτῶν δύο ἀμινικὰς ὁμάδας.

διαμινο- νεώτ. χημ. πρῶτον συνθετικόν κατηγορίας ὀργανικῶν ἑνώσεων, δηλοῦν ὅτι δύο ὑδρογόνα τῆς ῥίζης τῆς ἑνώσεως ἀντικατεστάθησαν ὑπό δύο ἀμινικῶν ῥιζῶν.

διαμινοχρώματα (τὰ) νεώτ. βιομ. χημ. συνθετικά χρώματα τῶν βαμβακερῶν.

διαμινύρομαι ἀποθ. ψάλλω εἰς τόνον κλαυθμηρόν, παραπονετικά, κλαψιάρικα : Ἀριστφ.Θεσμ. 100 σίγα· μελῳδεῖν γάρ παρασκευάζεται.—μύρμηκος ἀτραπούς, ἢ τί διαμινύρεται;

διαμίσγω διαμείγνυμι βλ.λ. : Ἱππ.Γυν.1,64.

διαμισθαρνῶ-έω μτγν. ποιῶ τι ἐπί μισθῷ, δωροδοκίᾳ : Προκ.Ἀν.61 μισθωτούς δὲ διερευνώμενος ἐχειροτόνει, τάξας αὐτοῖς ὅτι διαμισθαρνοῦντας (διόρθ. ὅτι δὴ μισθαρνοῦντας) ἀποφέρειν αὐτῷ τά χωρία πάντα.

διαμισθῶ-όω μτγν. παραχωρῶ τί τινι ἐπί μισθῷ, μισθώνω : Πάπ.· 2) μέσ. ὁμ. : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,10 δ- εἰς τὰ κοινά.

διαμίσθωσις-εως (ἡ) πάπ. ἡ ἐκμίσθωσις δημοσίου κτήματος.

διαμισθωτικόν (τό) πάπ. ἐνοίκιον δημοσίου κτήματος.

διαμιστύλλω, ἀόρ. διεμίστυλα εἰς τεμάχια κατακόπτω, λιανίζω : Ἡρ.1,132 διαμιστύλας κατά μέρεα τὸ ἱρήϊον.

διαμισῶ-έω ἐπιτατ. λίαν ζωηρῶς μισῶ, ἀποστρέφομαι : Ἀριστλ.Πολιτ.1274 a, 34 διαμισήσας τὸν ἔρωτα τὸν τῆς μητρὸς Ἀλκυόνης, Φίλ.2,21,14· ‖ ὁμ. παθ. : Πλούτ.Τιμ.35 τὴν δὲ ὅλην νῆσον.. διαμεμισημένην ὑπὸ τῶν οἰκητόρων.

διάμιτρος-ον Πολυδ. δεδεμένος τὴν κεφαλὴν μίτρᾳ : Πολυδ.4,151,154.

διαμματίζω μτγν. καλῶς, ἐντελῶς ἁμματίζω βλ.λ., περιπλέκω, προσδένω τι : Ὀρειβ.49,22,8 κάλος δὲ εὐμήκης λαμβάνεται διημματισμένος καθ' ἓν πέρας· πρβλ. δημ. ματίζω.

διαμμοιρηδά ἐπίρρ. μτγν., δ.γρ. διαμοιρηδά βλ.λ. δίχα, εἰς δύο κατά μερίδια : Ἀπολλ.Ρ 3,1029 δὴ τότε μέσσην νύκτα διαμοιρηδά φυλάξας.

δίαμμος-ον μτγν. ἐπί ἐδάφους, πλήρης ἄμμου, ἀμμώδης λίαν : Πολύβ.34,10,3 ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς οὔσης, Στράβ.1,3,7 Κολχική παραλία δίαμμος καί ταπεινή καί μαλακή οὖσα.

διαμνημονεύω ἀπολ. ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου : Ἡρ.3,3 τὸν δὲ διαμνημονεύοντα οὕτω δή, Λυσ.23,16 ἐάν γάρ διαμνημονεύητε, οἶδ' ὅτι τά τε δίκαια καί τἀληθῆ ψηφιεῖσθε· ‖ μετὰ γεν. προσ.: Πλάτ.Συμπ.180 C ὧν οὐ πάνυ διεμνημόνευεν· ‖ ὁμ. μετ' αἰτ. : Ξεν.Ἀπομν.1,3,1 τούτων δὴ γράψω ὁπόσα ἂν διαμνημονεύσω, Πλούτ.Σόλ.3· ‖ κ. παθ. : Διόδ.Σ 12,13 διά γάρ τούτων μόνων οἱ τετελευτηκότες τοῖς ζῶσι διαμνημονεύονται· 2) ἀναφέρω : Θουκ.1,22 χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτὴν τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι· ‖ κ. παθ.: Ξεν. ΚΠ 1,2,2 φύσιν μὲν δὴ τῆς μορφῆς καί τῆς ψυχῆς τοιαύτην ἔχων διαμνημονεύεται· 3) ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην τινός : Πλάτ.Ἐπιν.976 C ὅταν τε τὸ πρόσφορον ἑκάστῳ διαμνημονεύῃ τις.

διαμνημονητικός-ή-όν Σουΐδ. διαμνημονικός βλ.λ.

διαμνημονικός-ή-όν ὁ ἔχων μνήμην ἰσχυράν : Σουΐδ. ἐν λ. «ἀνελέγετο» ὁ δὲ Σιμωνίδης διαμνημονικός τις ἦν, εἴπερ τις ἄλλος.

διαμοιβή (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ διαμείβεσθαι, ἀμοιβαία ἐναλλαγή· φρ. κατά διαμοιβήν ἀμοιβαίως, ἐναλλάξ : Ἰωσ.Γενέσ.33 E τὴν βασιλείαν τὸν αὐτοῦ υἱὸν κατά διαμοιβὴν σὺν τῇ τεκούσῃ προσδέξασθαι· ‖ νεώτ. ἀνταλλαγή : διαμοιβή ἐγγράφων· 2) ἀμοιβή, προσφορά δώρου : Ἰωσ.Γενέσ.39 D βασιλικαῖς διαμοιβαῖς.

διάμοιος Ἡσ. « ὁ ἀντ' ἄλλου διακονῶν » (διόρθ. n.Herw. διάμοιβος).

διαμοιράζω μτγν., μσν. κ. νεώτ., παθ. ἀόρ. δημ. διαμοιράστηκα κ. μτχ. παρακ. διαμοιρασμένος κόπτω εἰς μοίρας, μερίδας, διαιρῶ, διανέμω, χωρίζω σὲ μερδικά, διαμοιρῶ βλ.λ. : Ἀέτ.1,138 δ- κόστιν, Ἰω.Μάνθ. Ἱστορ.Μορ.7,14 οἱ Τοῦρκοι ὡσὰν τά πρόβατα, ποὺ τούς διαμοιράζαν· ‖ δθ. διανέμω : διεμοίρασε χρήματα εἰς τούς πτωχούς· ‖ κ. παθ. : ἡ περιουσία του διεμοιράσθη εἰς τούς κληρονόμους· 2) μέσ. διανέμομαί τι μετά τινος : οἱ μέτοχοι διεμοιράσθησαν τά κέρδη.

διαμοιρασία μσν. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαμοιράζειν εἰς ἴσας μερίδας, ἡ μερασιά, τὸ μοίρασμα: Τζέτζ.Ἡσίοδ,56,69 **τὴν βοὸς διαμοιρασίαν.**

διαμοίρασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διαμοιρασία, ὁ διαμοιρασμὸς βλ.λς.

διαμοιρασμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαμοιράζω, ἡ διανομή, τὸ μοίρασμα.

διαμοιραστής (ὁ) δημ. ὁ ἐνεργῶν τὸν διαμοιρασμὸν βλ.λ., ὁ μοιραστής.

διαμοιράω διαμοιρῶ βλ.λ.

διαμοιρηδά ἐπίρρ. μτγν., δ. γρ. διαμμοιρηδὰ βλ.λ.

διαμοιρῶ-άω, μέλλ. -άσω, ἀόρ. -ασα, παρακ. -ασμαι εἰς τεμάχια κόπτω, κατακόπτω, σπαράσσων σχίζω, ξεσχίζω: Εὐρ.Ἱππ.1376 **ἀμφιτόμου λόγχας ἔραμαι διαμοιρᾶσαι·** || ὁμ. παθ.: Ἀθήν.1,12 E **διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια πέμματός τε εἰς ἴσον διαμεμοιρασμένου·** || ὁμ. σημ. κ. μέσ.: Εὐρ.Ἑκ.717 **διεμοιράσω χρόα, σιδαρέῳ τεμὼν φασγάνῳ μέλεα τοῦδε παιδός·** **2)** μέσ. χωρίζω ἢ διανέμω εἰς μερίδια: Ὀδ.Ζ 434 **καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων,** Εὐστ.Πον.299,59 **ἱερὰ ἔπιπλα.. ἐξ ὧν.. πολλαῖς τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν διεμοιρασάμεθα.**

διαμολύνω μτγν. κ. μσν. καταμολύνω, καταρρυπαίνω: Πλούτ.Ἠθ.504 D, Ἀχμ.Ὀνειροκρ.28,11 **ἀπὸ ῥεύσεως τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐν αἵματι διεμόλυνεν αὐτόν·** || κ. παθ.: αὐτ.13 **διεμολύνθη·** || ὁμ. μτφ.: Γρηγ.Νύσσ.2,349 C **οὐ διαμολύνει τὸν περὶ τῆς καθαρᾶς φύσεως λόγον.**

διαμόλυσμα-ατος (τὸ) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαμολύνω, καταρρύπανσις, κηλίδωσις: Ὀνήσ.Στρατ.5 **εἴ τις ἢ δημοσία κηλὶς ἢ διαμόλυσμα ἑκάστῳ σύνεστιν** (διόρθ. Κορ. ἰδίᾳ μόλυσμα).

διαμονή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ διατήρησις, διάρκεια, σταθερότης: Ἀριστλ.Πνευμ.481 a,1, Διόδ.Σ 1,63 **πᾶσα δὲ στερεοῦ λίθου κατεσκεύασται, τὴν μὲν ἐργασίαν ἔχοντος δυσχερῆ, τὴν δὲ διαμονὴν αἰώνιον,** Πλούτ.Ἠθ.676 B **πρὸς σωτηρίαν οἴνου καὶ διαμονήν·** || ὁμ. ἐπὶ θεῶν, ἡ διαρκὴς ὕπαρξις, διάρκεια: Δίων Χ 471 C **ἀφθάρτου διαμονῆς θεῶν·** || πάπ. ὁμ. ἐπὶ βασιλέων, ἡγεμόνων, ἡ διάρκεια τῆς ἐξουσίας, ἡ εἰς τὸν θρόνον διατήρησις: Πάπ. **ὑπὲρ τῆς εἰς αἰῶνα διαμονῆς Ἀντωνίου** (sic) **Καίσαρος,** - αὐτ. **τὴν νίκην καὶ τὴν διαμονὴν τοῦ καλλινίκου ἡμῶν δεσπότου·** **2)** ἐπὶ σπόρων κ. δημητριακῶν, ἡ διαφύλαξις, ἐναποθήκευσις: Θεόφρ.Φ17,5,5,αὐτ.8,11,3 **μέγα δὲ πρὸς διαμονὴν καὶ τὸ ξηρὰ θερίζειν·** **3)** νεώτ. κ. δημ. ἡ διαρκὴς ἢ προσωρινὴ διατριβή, διαβίωσις ἔν τινι τόπῳ: **μετὰ μακρὰν διαμονὴν ἐν τῇ ξένῃ, ἡ ἐν Ἀθήναις διαμονή μου·** || συνεκδ. τόπος προσωρινῆς ἐπί τινα χρόνον κατοικίας: **ἡ Τῆνος εἶναι καλὴ θερινὴ διαμονή·** **4)** δημ. ὡς οὐσ. τὸ διομονητήριον βλ.λ.2): **ἀνανέωσα τὴ διαμονή μου.**

διαμονητήριος-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐν τόπῳ τινὶ διαμονήν· **2)** κ. δημ. τὸ οὐδ. **διαμονητήριο(ν)** ὡς οὐσ. τὸ ἔγγραφον δι' οὗ παρέχεταί τινι ἀλλοδαπῷ ἡ ἄδεια τῆς ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ τῆς χώρας διαμονῆς.

διαμόνιμος-ον μτγν. σταθερός,μόνιμος: Πορφύρ Ἀποχ.1,52 **πιστὸν καὶ διαμόνιμον.**

διαμονίμως ἐπίρρ. μτγν. ὅλως μονίμως: Φιλόδ. Μουσ.67,33.

διαμονομαχῶ-έω μτγν. μονομαχίαν διεξάγω: Πλούτ.Ἠθ.482 C **ὑπὲρ οἰκοπέδου καὶ γωνίας πρὸς ἀδελφοὺς διαμονομαχοῦσι,** Ἡλιόδ.7,16.

διάμονον (τὸ) μτγν. ὀνομασία τοῦ φυτοῦ μανδραγόρα: Διοσκ.4,76.

διάμονος-ον πάπ. μόνιμος: Πάπ. **ἐπωμοσάμην τοῦ θεοῦ καὶ διαμόνου ζωῆς.**

διάμορφον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὀνομ. τοῦ φυτοῦ μανδραγόρα: ΨΔιοσκ.4,75· **2)** νεώτ. βοταν. γένος θάμνων κ. ποῶν τῆς οἰκ. **τῶν κρασουλαριδῶν.**

διάμορφος-ον ὁ ἔχων ποικίλας μορφάς: Ἐμπ. 21,7 **ἐν δὲ κότῳ διάμορφα καὶ ἄνδιχα πάντα πέλονται·** **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. βλ λ.

διαμορφοσκοποῦμαι-έομαι μτγν. ἁμιλλῶμαί τινι εἰς τὴν ὡραιότητα: Ἀθήν.5,188 D **ὁ δὲ αὐτῷ διαμορφοσκοπεῖται καὶ .. προτίθησι νικητήρια.**

διαμορφῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **διαμορφώνω,** δημ. παθ ἀόρ. **διαμορφώθηκα** κ. μτχ. παρακ. **διαμορφωμένος** δίδω μορφήν τινι εἴς τι, ἰδιοπλάσσω, σχηματίζω: Πλούτ.Ρωμ.16 **δρῦν ἔτεμεν ὑπερμεγέθη καὶ διεμόρφωσεν ὥσπερ τρόπαιον,** - **διεμόρφωσε τὴν πλατεῖαν - τὰς ὁδοὺς - τὸν ἀγρὸν εἰς κῆπον·** τὸ παθ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ.: **τὰ στρώματα τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς διεμορφώθησαν κατὰ διαφόρους γεωλογικὰς ἐποχάς, - σιγὰ σιγὰ διαμορφώθηκαν οἱ πλατεῖες·** πρβλ. δημ. συμμορφώνω κ. -ομαι· **2)** μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καταστάσεως, ἐπὶ λόγου, ἐπὶ συνόλου γεγονότων κττ., διαπλάσσω, διευθετῶ κ. παθ. ὑφίσταμαι διάπλασιν, διευθέτησιν, ἐν χρ. κ. ὡς μέσ. ἤτοι ἀπ' ἐμαυτοῦ,ἐξ ἰδίας ἐμοῦ ἐνεργείας προσκτῶμαι σχηματισμόν, μορφήν, διευθέτησιν: Φώτ.Βιβλ.496,4 **οἱ δὲ λόγοι αὐτοῦ τοῖς μὲν τοῦ Ὑπερείδου ἰδιώμασιν ἔσθ' ὅτε διαμορφοῦνται, - ὁ φόβος τοῦ κομμουνισμοῦ διεμόρφωσε τὴν ἀστοκρατίαν εἰς φασισμόν, - ἡ πολιτικὴ κατάστασις διαμορφοῦται πρὸς κυβέρνησιν συνασπισμοῦ·** **3)** νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ προσ., διαπλάσσω ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς, ἐν χρ. κ. κτ. παθ. τ.: **τοιαύτη ἐκπαίδευσις δὲν διαμορφοῖ χρηστοὺς πολίτας, - ὁ Σωκράτης ἀγωνιζόταν νὰ διαμορφώσῃ τὴν ἠθική, - ὁ χαρακτήρας του εἶναι πιὰ διαμορφωμένος·** **4)** εἰδ. μτγν. ἐπὶ φωνῆς ἡ μτχ. παθ. παρακ. διαμεμορφωμένος = διηρθρωμένος, ἡ ἐρρυθμισμένη φωνή: Πλούτ.Ἠθ.722 C **τὸ σχῆμα τῆς φωνῆς.. διαμεμορφωμένον.**

διαμορφώνω δημ. διαμορφῶ βλ.λ.1) κ.2).

διαμόρφωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαμορφῶ, διάπλασις, σχηματισμός, διευθέτησις: Πλούτ.Ἠθ. 1023 C **διαμόρφωσις τῆς ὕλης,** Ἀθήν.Ἰατρ. παρὰ Ὀρειβ.22,9,1 **δ- ἐμβρύων, - ἡ δ- τοῦ ἐδάφους - τῆς παραλίας·** **2)** νεώτ. μτφ. κ. δημ. ἐπὶ ἠθικῶν ἢ πνευματικῶν καταστάσεων: **ἡ διαμόρφωσις ἀνωτέρων χαρακτήρων εἶναι ὁ ἀνώτατος τῆς παιδείας σκοπός, - ἡ διαμόρφωσις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως·** πρβλ. διαμορφῶ 2)· **3)** εἰδ. μτγν. ἐπὶ ἐκφράσεως, σχῆμα, τρόπος: Δημήτρ.Εὐγλωττ. 195· **4)** νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ ἀσυρμάτῳ τηλεφωνίᾳ ἡ μετατροπὴ πλάτους ἢ συχνότητος τοῦ φέροντος κύματος συμφώνως πρὸς τὸν ρυθμὸν τῆς ἀκουστικῆς συχνότητος, τῆς ὁμιλίας.

διαμορφωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. - ὁ τύπος, τὸ ὄργανον, δι' οὗ δίδεται μορφή, σχῆμα εἴς τι πρᾶγμα, τὸ καλούπι: **διαμορφωτῆρες ἀγκυρίδων.**

διαμορφωτής (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. ἡ **διαμορφώτρια** ὁ ποιῶν, παρέχων διαμόρφωσιν βλ.λ.2).

διαμορφωτικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διαμορφώνειν βλ.λ., διαπλάσσειν: Πτολ. Τετράβ.142 **διαμορφωτικῆς φύσεως, - τὸ σχολεῖον ἐργασίας θὰ εἶναι λίαν διαμορφωτικόν.**

διαμορφωτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διαμορφωτικὸν βλ.λ.

διάμοτον (τὸ) μτγν. μοτόν, ξαντόν: Παῦλ.Αἰγ.4,54.

διαμοτῶ-όω θέτω ξαντὸν εἴς τινα πληγήν, ὅπως διατηρήσω αὐτὴν ἀνοικτήν: Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.14 **διαμοτοῦν ἕλκος,** Γαλ.13,752.

διαμότωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐνέργεια, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαμοτῶ βλ.λ.: Ἡλιοδ. π. Ὀρειβ. 44,14,14, Λεων.π.Ἀετ.6,1.

διαμόχθηρος-ον μσν. ὁ πλήρης μόχθου, ἤτοι βορέος κόπου, ταλαιπωρίας : Σισίν.Κωνστ/λεως ἐν Μι 119,736 **διαμόχθηρος βίος.**

διαμοχλεύω μσν. κ. νεώτ. διὰ μοχλοῦ ὑποσκάπτω, κλονίζω, ἀνατρέπω τι· ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. παθ. : **διεμοχλεύθη τὸ παρὰ τὴν πύλην τεῖχος·** **2)** μτφ. ἐπιβουλεύομαι, ὑπονομεύω τί : Φωτ. ἐν 'Ανεκδ. Wolf 1,102 **ἡ μαχλάς.. ὑπορύττουσά τι τὸν νοῦν τοῦ ἀθλίου καὶ διαμοχλεύουσα.**

διαμοχλίζω δ. ἀν. τοῦ διαμοχλεύω βλ.λ.

διαμπάξ (πιθ. δι-ανα-πάξ) ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, πέρα - πέρα· 'Ησ. « διόλου, καθόλου, διαπαντός »· μετὰ γεν. : Αἰσχ.'Ικ.945 **τῶνδ' ἐφήλωται τορῶς γόμφος διαμπάξ,** Εὐρ. Βάκχ.994, Ξεν.'Ελλ.7,4,23 **ἐτέτρωτο τὸν μηρὸν διαμπάξ,** Πλούτ.Κράσσ.25 **πόδας διαμπὰξ προσεληλαμένους πρὸς τοὔδαφος, - ἡ μάχαιρα διῆλθε διαμπὰξ ἀπὸ τῶν στέρνων μέχρι τῶν νώτων.**

διαμπείρω ποι. ἀντὶ τοῦ διαναπείρω διατρυπῶ, διαπερνῶ πέρα γιὰ πέρα· 'Ησ. « διαπείρας· διακεντήσας » : Κόϊντ.1,614 **εὖτέ τις ἀμφ' ὀβελοῖσιν ὑπαὶ πυρὸς αἰθαλόεντος σπλάγχνα διαμπείρῃσιν.**

διαμπερές ἐπίρρ. μετ' αἰτ. ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, πέρα καὶ πέρα, διαπεραστικά : 'Ιλ.Ε 284 **βέβληαι κενεῶνα διαμπερές,** Αἰσχ.Χο.380 **τοῦτο διαμπερὲς οὖς ἵκεθ' ἅπερ τι βέλος,** Πλάτ.Πολ.616 Ε **ἐκείνην δὲ διὰ μέσου τοῦ ὀγδόου διαμπερὲς ἐλήλασθαι·** || μετὰ γεν. διὰ μέσου τινός : 'Ιλ.Μ 429 **πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέϊ χαλκῷ.. πολλοὶ δὲ διαμπερὲς ἀσπίδος,** Σοφ.Φιλ.791 **εἴθε σου διαμπερὲς στέρνων ἔχοιτ' ἄλγησις ἥδε·** || ἀπολ. ἄνευ διαλείμματος, διακοπῆς, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : 'Ιλ.Π 640 **αἵματι καὶ κονίῃσιν ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους,** αὐτ.398, 'Οδ.Κ 88 **πέτρη ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν** (= κεχωρισμένη εἰς δύο καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν)· **2)** ἐπὶ χρόνου, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, αἰωνίως, ἀκαταπαύστως : 'Οδ.Θ 245 **οἷα καὶ ἡμῖν Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξ ἔτι πατρῶν,** 'Ησίοδ.Θ402· || ἐν χρ. κ. κατὰ πλεον. : 'Ιλ.Π 499 **ἤματα πάντα διαμπερές,** αὐτ.Ο 70,'Επιγρ.· || κ. ἐν τμήσ. : 'Ιλ.Λ 377 **διὰ δ' ἀμπερὲς ἰὸς ἐν γαίῃ κατέπηκτο.**

διαμπερέως ἐπίρρ. διαμπερὲς βλ.λ. : 'Ιπ.'Εντ. Πάθ.θ **κεντέεται ὑπὸ τῆς ὀδύνης διαμπερέως,** Νίκ.Θηρ.495 **διείσομαι πάντα διαμπερέως.**

διαμπερής-ές κ. νεώτ. ὁ τετρυπημένος ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον : Ρούφ.'Εφεσ.Μερ.ἀνθρωπ.σώμ.3,69 **ἔχουσι δὲ κοιλότητας οὐ διαμπερεῖς βαθείας·** || ὁ διαπερῶν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον : **τραῦμα διαμπερές·** **2)** ἐπὶ πόνου, διαπεραστικός : 'Ιππ. Γυν.2,125 **εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸν τράχηλον ὀδύνη διαμπερής.**

διάμπολη (ἡ) νεώτ. ἀ. γιάμπολη βλ.λ.

διαμυδαίνω σήπομαι : Αἰσχ.ἀπ.54 Α **διεμύδαιν' ἤδη νέκυς,** ΑΒ 238, ΕΜ 2691· **2)** μέσ. Σουΐδ. « διαμυδαίνεται· διαπηδᾷ, διαρρεῖ, διηθεῖ ».

διαμυδαλέος-α-ον ὁ διαβροχὴν ποιῶν, ὁ καταβρέχων : Αἰσχ.Πέρσ.539 **διαμυδαλέοις δάκρυσι κόλπους τέγγουσι.**

διαμύδησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ σῆψις, ἡ φθορά, ἡ ἀπονέκρωσις : Σωρ.1,73.

διαμυδάω ἐπὶ ὀστῶν, μεμβράνης κτλ., ὅλως σήπομαι· || γίνομαι σπογγοειδής : 'Ιππ.Κεφ.Τρωμ.21.

διαμύζω μτγν. καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν φύχω, ἀποφύχω, καταφύχω : 'Αντυλλ.π.Στοβ.3,325 **διαμύξαι ἢ θάλψαι.**

διαμύθησις-εως (ἡ) **ἐξαπάτησις διὰ ψευδῶν, διαβουκόλησις·** **2)** 'Ησ. « παραλογισμός ».

διαμυθολογῶ-έω ἀνακοινῶ τι προφορικῶς : Αἰσχ. Πρ.889 **σοφὸς ἦν ὃς τόδ'.. διεμυθολόγησεν,** Πλάτ. Νόμ.632 Ε **τἆλλα οὕτω διαμυθολογοῦντες παραμύθια ποιήσασθαι τῆς ὁδοῦ·** **2)** συνομιλῶ, διαλέγομαι : Πλάτ.'Απολ.39 Ε **οὐδὲν γὰρ κωλύει διαμυθολογῆσαι πρὸς ἀλλήλους,** αὐτ.Φαῖδ.70 Β **περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυθολογῶμεν·** **3)** διηγοῦμαι ἱστορίαν τινά : Μοξ.Τύρ 16,1 **τοιαῦτα ἄττα διαμυθολογῶν·** || ὁμ. μέσ. : Γρηγ.Νύσσ.2,125 Β **καθάπερ τισὶ παιδίοις διαμυθολογεῖται τὴν ἀπατηλὴν ταύτην φλυαρίαν.**

διαμυκτηρίζω μτγν. κ. μσν. ἐπιτατ. περιπαίζω, περιγελῶ, σκώπτω : Διογ.Λ 9,113 **ἦν δὲ καὶ ὀξὺς νοῆσαι καὶ διαμυκτηρίσαι,** 'Ιω.Κίνν.4,102 C **διαμυκτηρίζοιντο ἀνδρός.**

διαμυλλαίνω, μέλλ. **διαμυλλανῶ** διαστρέφω τὰ χείλη, στραβώνω τὸ στόμα πρὸς χλευασμόν· 'Ησ. « διαμυλλαίνειν· χλευάζειν, διαμωκᾶσθαι, τὰ χείλη διαστρέφειν » : 'Αριστφ.Σφ.1315 **οὗτος δὲ διεμύλλαινεν, ὡς δὴ δεξιός** (σχόλ. « τὰ χείλη διέστρεφεν ὡς χλευάζων »).

διαμύσσω μτγν. ἐπιτατ. ἐξωθῶ, παρωθῶ : Παῦλ. Αἰγ.3,9, 'Ωριγ. ἐν Mi.3152.

διαμφάδην ἐπίρρ. ἐπιτατ. τοῦ ἀμφάδην, σαφῶς, εὐκρινῶς : Πολυδ.2,129.

διαμφιβάλλω μτγν. κ. μσν. συζητῶ περί τινος διαφιλονικουμένου, διαφιλονικῶ τι ὡς ἀμφίβολον : Σιμπλίκ.Κατ.417,5, Θεοφύλ.Σ 174 Α **ζυγομαχούντος καὶ διαμφιβάλλοντος περὶ τούτων τῶν τόπων·** || δ- εἴς τι = ἀποκρούω τι ὡς ἀμφίβολον : 'Αναστ. Σιν.198,4 **εἰς ὃ οἱ αἱρετικοὶ διαμφιβάλλουσιν.**

διαμφιγνωμονῶ-έω μσν. εὑρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἐν δισταγμῷ ταῦ ἀποφῆναι γνώμην : Παχυμ.Γ 'Ανδρ.4,234 Α **πρὸς δὲ τὸ καταδικάζειν τὸν λέξαντα διαμφιγνωμονοῦντες ἦσαν.**

διαμφίδιος-ον (φῦ) ὅλως διάφορος· 'Ησ. « διαμφίδιον μέλος (κωδ. διαμφόδιον), ἀλλοῖον, διὰ παντὸς κεχωρισμένον » : Αἰσχ.Πρ.555 **τὸ διαμφίδιον δέ μοι μέλος προσέπτα.**

διαμφιπνοΐδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **ψευδονευροπτέρων ἐντόμων.**

διαμφίπνους-οος (ὁ) νεώτ. γένος **διαμφιπνοΐδων ἐντόμων.**

διαμφίς ἐπίρρ. μτγν. χωρίς, κεχωρισμένως, χώρια, χωριστά : Διον.Περ.903 **οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς.**

διαμφισβήτησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἐριστικὴ συζήτησις, ἀμφιβολία, δι' ἀμφισβητήσεως ἄρνησις : 'Αριστλ.Πολιτ.1256 a, 14 **ὁπότερον δὲ μέρος αὐτῆς ἐστί τι ἢ ἕτερον εἶδος, ἔχει διαμφισβήτησιν** (ἐπιδέχεται συζήτησιν), αὐτ.'Αθ.35,2 **καὶ τῶν Σόλωνος θεσμῶν ὅσοι διαμφισβητήσεις εἶχον** (ὧν ἡ ἑρμηνεία ἀμφίβολος), 'Επιγρ. **χώρα ὑπὸ τὴν διαμφισβήτησιν ἠγμένη, - χώρα διαμφισβητουμένη·** || ὁμ. ἐν τῷ πληθ. : 'Ιάμβλ.Μυστ.4,1.

διαμφισβητῶ κ. νεώτ. διαφιλονικῶ, ἐρίζω, θέτω ἐν ἀμφιβολίᾳ, διασείω τὸ κῦρος ἢ τὴν βασιμότητα ἰσχυρισμοῦ τινος ἢ ἀξιώσεως ἢ βεβαιώσεως κτλ., τοῦ ἀντικειμένου, εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ διαμφισβήτησις, ἐκφερομένου ἔμπροθ. : Δημ.290 **εἰδὼς ὅτι αὐτοῖς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαμφισβητεῖν περὶ τῆς ἡγεμονίας,** 'Αθήν.8,351 Α **Μυννακοῦ δ' αὐτῷ περὶ μουσικῆς διαμφισβητοῦντος·** || ὁμ. μετὰ πλαγ. ἐρωτ. : 'Αριστλ.Φ 648 a,24 **δ- ποῖα θερμὰ τῶν ζῴων·** || νεώτ. μετ' αἰτ. : **διαμφισβητεῖ τὴν γνησιότητα τοῦ ἐγγράφου - τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ μάρτυρος - τὴν εἰλικρίνειαν τῶν διαθέσεων αὐτοῦ·** **2)** ἀπολ. : 'Αριστλ.Πολιτ.1283 a,30 **διαμφισβητοῦσι τρόπον τινὰ δικαίως πάντες·** || ὁμ. παθ. : 'Αριστλ.ΗΝικ.1155 a,32 **διαμφισβητεῖται δὲ περὶ αὐτῆς οὐκ ὀλίγα** (πολλὰ ζητήματα εἶναι ἀμφισβητούμενα)· || **τὰ διαμφισβητούμενα** τὰ διαφιλονικούμενα : Δημ.1097· **3)** νεώτ. διεκδικῶ τι : **διαμφισβητεῖ τὴν κατοχὴν τοῦ οἰκοπέδου - τὸ δικαίωμά σου.**

διαμφόδησις-εως (ἡ) μσν. ἀποπλάνησις ἐκ τῆς

εὐθείας ὁδοῦ· **2)** μτφ. πλάνη, σφάλμα· Εὐστ. 789,51 « ἀβρόταξις, ἁμαρτία, διαμφόδησις ».

διαμφοδῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἐκβαίνω τῆς ὀρθῆς ἀμφόδου. παρεκκλίνω τῆς ὁδοῦ, παραστρατίζω· Ἡσ. « ἀμφαλλάξαι, διαμφοδῆσαι », Εὐστ.789,54 « διαμφοδῆσαι .. ὧδε καὶ ἐκεῖ παρατρέπεσθαι, καὶ ἀστοχῆσαι τῆς ὀρθῆς ἀμφόδου » **2)** μτφ. ἀποπλανῶμαι : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.9,31.

διάμφορον (τὸ) νεώτ.γένος μυκορινιδῶν μυκήτων.

διαμώκησις-εως (ἡ) μτγν. ὁ χλευασμός, ὁ ἐμπαιγμός : Ἀθήν.5,220 B **ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τὴν τῶν σοφιστῶν διαμώκησιν.**

διαμωκίζω μσν. : Ἰω.Δαμ.Ἐπιστ.Θεοφ.περὶ Εἰκ.117 **φενακίζων καὶ διαμωκίζων.**

διαμωκῶμαι-άομαι μτγν. ἐμπαίζω τινά : Φιλόδ Fr.τ.2,59, Δίων Κ 59,25, Ἰάμβλ.Πυθ.33,234 **διασύροντες καὶ διαμωκώμενοι,** Ἰω.Χρυσ.4,703,6 **τάχα καὶ διαμωκᾶσθε τὰ λεγόμενα·** ‖ ἀπολ. : Ἀρισταίν.1,27.

διαμωλύω πάπ. κάμνω τι μαλακόν.

διαμωμῶμαι-άομαι σχόλ. ἐπιτατ. κατηγορῶ τινα καθ' ὑπερβολήν, αὐστηρῶς ἐπικρίνω : Σχόλ.Πινδ.Ο 6,124 **οἱ μὴ τετυχηκότες τοὺς τυχόντας διαμωμῶνται ὡς μηδενὸς ἀξιολόγου τετυχηκότας.**

διαμῶσαι Ἡσ. « ζητοῦσαι ἢ κνήθουσαι ».

διάνα (ἡ) (1) δημ. πρωϊνὸν στρατιωτικὸν ἐγερτήριον ὑπὸ τῆς σάλπιγγος σημαινόμενον : Παλομ.Ἀσάλ.ΖΣτοχασμ.Χαραυγ.1 **ἐσὺ ποὺ μὲ ξυπνᾷς πρωὶ δὲν εἶσαι ἡ διάνα·** **2)** ἡ ἐπιτυχία κατὰ τὴν σκοποβολήν, ἡ ἐπὶ τοῦ κέντρου τοῦ στόχου πτῶσις τῆς βολίδος· **3)** μτφ. μεγίστη, πλήρης ἐπιτυχία : **ἔκανε - πέτυχε διάνα.**

διάνα (ἡ) (2) δημ ἡ ἰνδικὴ ὄρνις, ἄ. γαλοπούλα, ἀρσ. διάνος

διάνα (ἡ) (3) νεώτ. ἄστρον ὀνομασία ἀστεροειδοῦς τινος.

διαναβολή (ἡ) ΕΜ ἡ ἀναβολή ΕΜ 80,23 « ἀμβολαὶ γὰρ διαναβολαί».

διαναβάλλω μτγν. κ. μσν. ἀναβάλλω τι : Πάπ.· **2)** μέσ. βραδύνω, ἀργοπορῶ : Ἰω.Χρυσ.1,181 **εἰώθαμέν πως, μελλούσης μὲν τῆς τιμωρίας ῥᾳθυμεῖν καὶ διαναβάλλεσθαι,** Ἰωσ.Γενέσ.12 A **τοῦτο** διανεβάλλετο· **3)** μέσ. Ἡσ. « διακρούεσθαι ».

διαναγιγνώσκω, μέλλ. **διαναγνώσομαι,** ἀόρ. β' **διανέγνων** ἀναγινώσκω τι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους : Ἰσοκρ.12,201 **ἐλθὼν δ' ὁ κληθεὶς καὶ διαναγνοὺς τὸν λόγον,** Πολύβ.31,21,9 **παραχρῆμα διαναγνῶναι·** ‖ ὁμ. σημ. κ. παθ. : Δίων Κ 58,10 **διαναγνωσθείσης τῆς ἐπιστολῆς.**

διαναγκάζω ἐπιφέρω βίαν, ἀναγκάζω· παθ. . Πλάτ.Νόμ.836 A **ἡ τῶν ἀρχόντων ὄψις διηναγκασμένη μὴ ἀποβλέπειν ἄλλοσε·** **2)** ἀρθρεμβολῶ, ἐπαναφέρω εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν ἄρθρα τοῦ σώματος ἐξηρθρωμένα : Ἱππ.Μοχλ.38 **τὰ δὲ ἐμβλητέα ἢ διαρθωτέα διαναγκάσαι διεκτείνοντα·** **3)** ἀνοίγω, διαπερῶ τι βιαίως : Ἱππ.Δι.2,64 **πνεύματος δὲ κατάσχεσις τοὺς πόρους διαναγκάσαι .. δύναται·** **4)** παθ. διαστέλλομαι : Ἱππ.Συρίγγ.4 **ὑπὸ τοῦ ἀπόγου διαναγκαζομένη καὶ ἀναπτυσσομένη ἡ σῦριγξ·** — ρ. παράγ. διαναγκασμός, διανάγκασις.

διανάγκασις-εως (ἡ) ἡ ἀρθρεμβόλησις, ἡ δι' ἐπεμβάσεως χειρουργοῦ ἀνατοποθέτησις μέλους ἐξηρθρωμένου : Ἱππ.Μοχλ.38.

διαναγκασμός (ὁ) ἡ διανάγκασις βλ.λ. **2)** ὄργανον ἐν χρήσει εἰς τὰς διαναγκάσεις, τὰς ἀρθρεμβολήσεις : Ἱππ.Ἄρθρ.47 **χρὴ δὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ διαναγκασμοῦ τοιήνδε κατεσκευάσθαι.**

διανάγω μτγν. ἄγω τι πρὸς τὰ ἄνω διά τινος, ὅθ. κ. ἐπαναφέρω εἰς τὴν θέσιν του, ἐπανατάσσω : Γαλ.18(1),421 **τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος διανάγειν παρὰ τὰς πλευράς.**

διαναδίδωμι μσν. διανέμω, διαδίδω : Ἰω.Δαμ. 1,167 C **μὴ ἐῶντος διαναδοθῆναι ἡμῖν τὸ φῶς.**

διαναίρομαι μσν. αἴρομαι, ὑψοῦμαι πρὸς τὰ ἄνω : Γεωργ.Νικομ.1508 **διαναρθὲν πῦρ.**

διανακαθαίρω μσν. ὅλως αὖθις καθαίρω : Τόμος Ἑνώσ.ἐπὶ Κωνστ.κ.Ρωμ.ἐν Συντάγμ.καν.5,6.

διανακαθίζω ἀνακαθίζω ἐν τῷ μεταξύ : Ἱππ. Γυν.2,201 **ἄριστον δὲ ἐρυγγάνειν ἢ διανακαθίζειν.**

διανακαλύπτω μτγν. ἀνακαλύπτω ἐπιτηδείως : Γρηγ.Νύσσ.2,430 D **ἣ δόλῳ προσήκει διανακαλύψαι τὴν πονηρίαν·** ‖ ἀνακαλύπτω, ἀνευρίσκω τι μεταξὺ πολλῶν : Εὐσ.Ἐκκλ.Ἰατ.3,6 **τὰ λείψανα τοῦ τέκνου διανεκάλυψεν.**

διανακάμπτω μσν. κάμπτω, λυγίζω τι πρὸς τὰ ἄνω διὰ μέσου τινός, ἐπαναφέρω τι εἰς ἣν εἶχε θέσιν : Λέων Διάκ.97,4 **ἀπτερώτῳ τάχει πρὸς τὸν οἰκεῖον αὖθις συνασπισμὸν διανέκαμπτε.**

διανακλῶμαι-άομαι ἐντελῶς, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἀντανακλῶμαι : Ἀριστλ.Πρ.934 a,22.

διανακόπτω μτγν. τελείως κόπτω, τεμαχίζω εἰς ἐλάχιστα, κονιορτοποιῶ : Σωρ.1,82.

διανάκτης (ὁ) νεώτ. τεχνίτης εἰδικὸς εἰς τὴν διάνοξιν βλ.λ. πλοίου, καλαφάτης.

διανακύπτω μτγν. ἀνακύπτω, ἀνυψῶ, ἐγείρω τὴν κεφαλήν : Ἀριστέ.Ἰ 18· **2)** ἐξετάζω τι μετὰ προσοχῆς : Φίλ.1,383 **ἀλλὰ κἂν βιασάμενός τις ὑπὸ περιεργίας .. ἐθελήσῃ διανακύψαι.**

διαναλίσκω μτγν. κ. μσν. καταδαπανῶ, καταναλίσκω : Δίων Κ ἀπ.55,1 **ὁ δὲ δὴ πόλεμος καὶ διαναλίσκει καὶ διαφθείρει** (χρήματα).

διάναξις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ διανάσσειν βλ.λ., ἡ τέχνη τοῦ διανάκτου, τὸ καλαφάτισμα βλ.λ.

διανάπαυμα-ατος (τὸ) κ. μσν. μικρὰ χρονικὴ διακοπή : Μοσχόπ.42 **τὸ τῆς φωνῆς διανάπαυμα.**

διανάπαυσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐκ διαλειμμάτων ἀνάπαυσις, διανάπαυμα βλ.λ. : Ἀριστλ. Πνεύμ.485 a,20, Διοκλ.ἀπ.142· **2)** τὸ εἶναι πρὸς ἀνάπαυσιν, ἄνεσιν πρόσφορον : Βί.Ἀγ.Νείλου 147,26 **προσδεθέντες τῇ τοῦ τόπου διαναπαύσει.**

διαναπαύω κ. μσν. κ. νεώτ. παρέχω, ἐπιτρέπω εἴς τινα διάλειμμα ἀναπαύσεως, τὸν κάνω ἢ τὸν ἀφήνω νὰ ἀναπαυθῇ : Ἱππ.Ἀφ.2,48, Ἀριστλ.Πολιτ 1339 b,30 **χρήσιμον ἂν εἴη διαναπαύειν ἐν ταῖς ἀπὸ ταύτης ἡδοναῖς,** Πλούτ.Φλαμ.4 **τὰς μὲν ἄλλας ἡμέρας διανέπαυε τὸν στρατόν·** ‖ ὁμ. μέσ. **διαναπαύομαι** ἀναπαύομαι πρὸς καιρόν, ξεκουράζομαι : Πλάτ.Νόμ.625 B **ταῖς ἡλικίαις πρέπον ἂν ἡμῶν εἴη τὸ διαναπαύεσθαι πυκνὰ ἐν αὐταῖς,** Ἀνν.Κομν.4,107 A **ἡμέρας τινὰς οἱ Βενέτικοι διαναπαυσάμενοι·** **2)** ἐπὶ λόγου, διακόπτω : Γαλ.4,523 **ὀλίγον δ' ἐνταῦθα τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου διαναπαύσαντες·** ‖ διακόπτω τὴν μονοτονίαν : Διον. Ἀλ.Συνθ.12 **δ- τὴν ταυτότητα·** **3)** τὸ ἐνεργ. ἀμτβ. παύω ἐν τῷ μεταξύ : Ἀριστείδ.51(27),17.

διαναπείρω ἐν χρ. μ. τὸ ποι. διαμπείρω βλ.λ.

διαναπηδῶ-άω πηδῶ ἐν τῷ μεταξὺ ἢ διὰ μέσου πρὸς τὰ ἄνω : Ξεν.ΚΠ 1,4,4 **καὶ κατῆρχεν διαναπηδῶν** (διορθ. ἤδη ἀνσπηδῶν) **ἐπὶ τοὺς ἵππους.**

διαναπνέω μτγν. ἀναπνέω ἐν τῷ μεταξύ, ἀνασαίνω : Ἰω.Χρυσ.6,54,18 **ἀποδῦναι τὴν παντευχίαν καὶ διαναπνεῦσαι μικρόν.**

διαναπνοή (ἡ) μτγν. ἡ ἀναπνοή, ἡ ἀνάσα : Γαλ.18,899.

διαναπτύσσω μτγν. τελείως, ἐξ ὁλοκλήρου ἀναπτύσσω : Γεωργ.Νικομηδ.ἐν Mi.1508.

διαναρκῶ-άω ἀμτβ. διοτελῶ ἐν συνεχεῖ νάρκῃ : Κορνοῦτ.Θε.35· ‖ εἰδ. ἐπὶ ζῴων ναρκωμένων κατὰ τὸν χειμῶνα : Θεόφρ.ἀπ.171,7 **τοὺς ἐν ταῖς φωλειαῖς διαναρκοῦντας** (διορθ. διαρκοῦντας).

διαναρμοστῶ μτγν.ἀμτβ. δὲν προσαρμόζομαι· ‖ ἐπὶ μουσ. ὀργάνου, δὲν συμφωνῶ μετὰ τῶν ἄλλων ὀργάνων πρὸς ἁρμονίαν : Πολυβ.4,63.

διαναρτῶ-άω μτγν. κρεμῶ, ἐξαρτῶ τι ἀπό τινος· κ. παθ. ἐξαρτῶμαι : Ἰάμβλ.Προτρ.13,208 **ὥστε εἰς ἑαυτὸν διανηρτῆσθαι πάντα τὰ ἀγαθά.**

διανάσσω μτγν. ἀ. διανάττω φράσσω τὰ μεταξὺ τῶν σανίδων πλοίου κενὰ διά τινος παρεμβλήματος, οἷον στυπείου, πίσσης κττ.,καλοφατίζω: Στράβ.4,4,1 **ταῦτα δὲ βρύοις διανάττουσι·** **2)** παθ. μτχ. παρακ. **διανεναγμένος σφυγμὸς** ὁ δυσχερής, ὅρος πεπλασμένος ὑπὸ 'Αρχιγένους : Γαλ.8,662.

διανάστασις-εως (ἡ) διέγερσις, ἀναστάτωσις : 'Ιππ.'Επιδ.7,11 **πολλὴ ἡ διανάστασις·** **2)** ἡ ἀνάστασις, ἔγερσις καὶ ἀνοχώρησις : Πολύβ.5,70,8 **κἄπειτα πάλιν ἐκ μεταβολῆς τῶν φευγόντων καὶ διαναστάσεως τῶν ἐγκαθημένων·** ‖ πληθ. μεταστάσεις, μεταβολαί : Ξεν.Κυν.10,18 **διαναστάσεις γίγνονται αἱ αὐταὶ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἄρρενος.**

διαναστεύω δημ. κ. γιαναστεύω κ. διαναστάω ἐπὶ πλοίων κ. συνήθ. ἐπὶ λέμβων, παροχθίζομαι, διπλαρώνω, προσδενόμενος ἀπὸ ξηρᾶς : Παπαδ. Χριστ.Διηγ.70 **ἐκάθισε παρὰ τὴν πρύμνην, εἰς μέρος ὅπου ἐδιαναστοῦσεν ἡ βάρκα.**

διαναστρέφομαι μτγν. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, στρέφομαι πέριξ : 'Ηροδ.'Ιστρ. ἐν Ρην.Μουσ.58,78.

διανάττω νεώτ. διονάσσω βλ. λ.

διαναυμαχῶ-έω κ. μσν. συνάπτω, διεξάγω, ἐπιχειρῶ ναυμαχίαν : 'Ηρ.8,63 **μένοντας διαναυμαχέειν,** Θουκ.8,27· ‖ ὁμ. κ. ἐμπρθ. : 'Ισοκρ.4,97 **πρὸς χιλίας καὶ διακοσίας τριήρεις μόνος διαναυμαχεῖν,** 'Ανν.Κομν.12,349 C **διαναυμαχεῖν πρὸς τὴν πόλιν·** **2)** μτφ. ἀνθίσταμαι, ἀγωνίζομαι, ἀντεπεξέρχομαι κατά τινος : Πλούτ.'Ηθ.787 E **ὁ τῷ φθόνῳ διαναυμαχήσας πολὺν χρόνον.**

διαναῦσαι 'Ησ. « διαπλεῦσαι ».

διαναψύχω γλωσσ. ἀναψύχω διὰ ψυχροῦ ποτοῦ, δροσίζω.

διανάω μτγν. ρέω διὰ μέσου τινός, ἀναβλύζω: Θεόφρ.'Ιχθ.7 **διανάειν ἔκ τινων τόπων ὑγρότητας,** Πλούτ.Αἰμ.14 **τά γοῦν δρυττόμενα τῶν χωρίων μᾶλλον ἀναπιδύει καὶ διανάει.**

διανδής 'Ησ. « πολυχρόνιος, Κρῆτες ».

διάνδιχα ἐπίρρ. κατὰ δύο τρόπους, εἰς δύο, ἄνδιχα βλ.λ. : 'Ιλ.Α 189 **ἐν δὲ οἱ ἦτορ στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν ἢ .. ἦε** (δύο τινὰ διελογίζετο), Εὐρ.'Ηρ.1029, 'Απολλ.Ρ 1,934 **διάνδιχα νηὸς 'Ιούσης δίνῃ** (κατὰ δύο τρόπους ἤτοι διὰ τῶν ἱστίων καὶ τῶν κωπῶν)· ‖ μονομερῶς ἐν ἐκ τῶν δύο : 'Ιλ.Ι 37 **σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε .. σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε .. ἀλκὴν δ' οὔ τοι δῶκεν·** ‖ κ. κατὰ τμ. : 'Ησίοδ.''Εργ.13 **διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσι,** Θεόκρ.25,256 **διὰ δ' ἄνδιχα .. ἔαξα.**

διανδραγαθῶ-έω πάπ. εἶμαι ἀνδρεῖος, γενναῖος.

διανδρία (ἡ) νεώτ. ἡ τερατογονικὴ διάπλασις, καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου ὑπάρχουν δύο ἄρρενα γεννητικὰ ὄργανα· **2)** βοταν. ἡ διαίρεσις τῶν φυτῶν, ἡ περιλαμβάνουσα φυτά, ὧν τὰ ἄνθη φέρουσι δύο στήμονας.

διανής 'Ησ. « πολυχρόνιος. Κρῆτες ».

διανεκής 'Επιγρ., ἀττ. διηνεκής βλ.λ. : 'Επιγρ. **ἐπὶ τᾷ διανεκεῖ ποτὶ τὸν δᾶμον προνοίᾳ.**

διανέλλη (ἡ) νεώτ. γένος **λειριοειδῶν** φυτῶν.

διάνεμα (τὸ) δημ. κ. γιάνεμα ἡ πρᾶξις τοῦ διανεύω, τὸ νεῦμα, τὸ γνέφιμο βλ.λ. : Κρυστ.Τραγ. Χωρ.Ποθοπλαντ.14 **διάνεμα νὰ τοῦ κάμω .. νὰ μὴ τραγουδάῃ·** **2)** σχῆμα, περίγραμμα κινουμένου τινός : Βολαωρ.'Αθαν.Διάκ.5,6 **στὸ νοῦ του τὸ διάνεμα γοργὰ γοργὰ τοῦ ἀλόγου του ἐπερνοῦσε·** ‖ μορφή, κίνησις φευγαλέα : Καρκβ.ΛΠλώρ.119 **ἔφευγε ἡ μαρτιάτικη μέρα γοργὴ σὰν διάνεμα.**

διανέμησις-εως (ἡ) ἡ διανομή, τὸ μοίρασμα, ἡ κατὰ μέρη διάθεσις ὅλου τινός : 'Αριστλ.Κόσμ. 401 b,13, 'Ιώσ.Αἰ 4,8,22· ‖ εἰδ. ἡ παραχώρησις τῆς ἐξουσίας τμημάτων ἐπικρατείας εἴς τινας : Πλούτ. 'Αντ.54 **ἐμισήθη δὲ** (ὁ 'Αντώνιος) **καὶ διὰ τὴν διανέμησιν, ἣν ἐποιήσατο τοῖς τέκνοις** (τὴν παραχώρησιν ἡγεμονίας ρωμαϊκῶν ἐν Μικρασίᾳ ἐπαρχιῶν).

διανεμητής (ὁ) ΕΜ κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. νεώτ. κ. δημ. **-ήτρια** ὁ διανέμων, ὁ εἰς ὃν εἶναι ἀνατεθειμένη ἢ ὃς ἐνεργεῖ διανομήν, οἷον πραγμάτων ἢ χρημάτων· ΕΜ 249,43 « δατητής παρ' 'Αττικοῖς ὁ διανεμητής », - **ὡρίσθησαν κυρίαι ὡς διανεμήτριαι τῶν βοηθημάτων·** **2)** νεώτ. κ. δημ. γεωργικὴ μηχανὴ ἀποθέτουσα ἐπὶ τῶν ἀγρῶν κατὰ μικροὺς σωροὺς ἢ ἁπλοῦσα ἐπ' αὐτῶν λιπάσματα.

διανεμητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ διανέμειν ὅλον τι εἰς μέρη, ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διανέμειν : Πλάτ.Τίμ.55 A **πρῶτον εἶδος στερεόν, ὅλου περιφεροῦς διανεμητικὸν εἰς ἴσα μέρη καὶ ὅμοια·** ‖ ἐπὶ προσ. κ. ὁ εὐεπίφορος, ὁ πρόθυμος εἰς τὸ διανέμειν : 'Αριστλ.'Η Νικ.1134 a, 3· **2)** ὁ δυνάμενος νὰ διανεμηθῇ : Πλούτ.'Ηθ.1033 C **ἕκαστον σώματος περιφεροῦς εἰς ἴσα διανεμητικὸν εἶναι·** **3)** εἰδ. γραμμ. **διανεμητικὰ** ἀριθμητικὰ τὰ διανομὴν ἐκφράζοντα, οἷον σύνδυο, συντρεῖς, ἀναδύο, ἀνατρεῖς.

διανεμίζω δημ. ἀνασείω ἢ ἐκθέτω ἐν τῷ ἀέρι πρᾶγμά τι πρὸς ἀποξήρανσιν ἢ στέγνωσιν· **2)** σκορπίζω τι οἱονεὶ εἰς τοὺς ἀνέμους.

διανεμοῦμαι-όομαι μτγν. διαπνέομαι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, κυμαίνομαι, ἀνεμίζομαι : Λουκ.Εἰκ.7 **ἐσθῆτα δὲ ποιησάτω ἐς τὸ λεπτότατον ἐξειργασμένην .. διηνεμῶσθαι δὲ τὰ πολλά,** ΑΠ 9,707 (Φιλ.) **ἔθειραι διηνεμωμέναι·** **2)** παρασύρομαι μακρὰν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου : Εὐνάπ.'Ιστ.269 D.

διανέμω κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. διανεμήσω, ἀόρ. διένειμα, μτγν. ἀπαρφ. **διανεμῆσαι,** παρακ. **διανενέμεικα,** παθ. παρακ. γ' προσ. **διανενέμηται,** δημ. ἀόρ. παθ. **διανεμήθηκα** διαμοιράζω, κατ' ἀναλογίαν παρέχω : Πλάτ.Νόμ.830 E **καὶ τοῖς μὲν τιμάς, τοῖς δὲ καὶ ἀτιμίας διανέμων,** - **κυρίαι θὰ διανείμουν τὰ βοηθήματα διὰ τὸ Πάσχα·** ‖ νεώτ. εἰδ. διανέμω ἐπιστολὰς - ἔγγραφα - προσκλήσεις (ἐπιδίδω εἰς τοὺς πρὸς οὓς ἀπευθύνονται)· ‖ ὁμ. **διανέμω προκηρύξεις - διαφημίσεις** (διαμοιράζω εἰς τοὺς διαβάτας)· ‖ ἡ μτχ. **ὁ διανέμων** (ὁ διανομεύς) : 'Αριστλ.'Η Νικ.1136 a,25· **2)** μέσ. κ. νεώτ. κ. δημ. διαμοιράζομαι μετ' ἄλλων : 'Ανδ. 1,135, Πλάτ.Γοργ.523 A **διενείμαντο τὴν ἀρχὴν ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων·** ‖ ὁμ. Πλάτ.Κωμ.153,2 **διανειμάμενοι δίχ' ἑαυτούς,** - **διανεμήθηκαν τὴν κληρονομιά·** **3)** παθ. μτφ. διαδίδομαι : ΚΔ Πράξ.4,17 **ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν .. ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν·** **4)** κ. νεώτ. διανέμω εἰς μέρη, διαιρῶ εἰς τμήματα : Πλάτ.Νόμ.756 B **μέρη δὲ διανειμάντος τέτταρα,** - **οἱ Φράγκοι διένειμαν τὴν 'Ελλάδα εἰς μικρὰς ἡγεμονίας·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. παθ. : Πλάτ.Νόμ.758 B **σύμπασα δὲ ἡ χώρα κατὰ δώδεκα μέρη διανενέμηται,** - **ἡ περιουσία διανεμήθηκε σὲ πολλοὺς κληρονόμους·** **5)** ταξινομῶ, ταξιθετῶ, κυβερνῶ : Πίνδ.Π 4,261 **κάστυ χρυσοθρόνου διανέμειν θεῖον Κυράνας.**

διανενεμημένως ἐπίρρ. τροπ. μτγν. κατὰ τρόπον διανομῆς ἀναλόγου : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.800 **τὸ ἅγιον Πνεῦμα .. μεταφυτεύεται διανενεμημένως.**

διανενησμένος μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διανήθω.

διανενοημένως ἐπίρρ. τροπ. σχόλ. ἐσκεμμένως, φρονίμως : Σχόλ.'Απολλ.Ρ 1,1336 « **ἐπιφραδέως,** διανενοημένως καὶ συνετῶς ».

διανέομαι μτγν. διέρχομαί τι ἀναγινώσκων ἢ ἐρευνῶν, διεξέρχομαι : ΑΠ 2,34(Χριστόδωρ.) **λάθρῃ ὑπὸ κραδίην τραγικαῖς ὡμίλεε Μούσαις, ἔργα σαοφροσύνης διανεύμενος.**

διανέρομαι μτγν. ἐρωτῶ ἐπανειλημμένως, ἐπανερωτῶ : Μᾶρκ.Αὐρ.3,4.

διανέστην ἀόρ. β' τοῦ διανίστημι βλ.λ.

διάνευμα (τὸ) μσν. τὸ νεῦμα διὰ τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ ὀφθαλμοῦ, γνέμα, γνέφιμο, διάνεμα : Βίος

Μαξ.᾽Ομολογ.1,86 λυσσώδους λαγνείας διανεύματα (διόρθ. δινεύματα).
διανευρῶ-όω μτγν. ἐπιρρώννυμι, κρατύνω : Κύριλλ.14,194 **ψυχὴν δ᾽ ἀνθρώπου θεῖός τε καὶ ἄνωθεν διανευροῖ λόγος.**
διανεύω μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. νεύω διὰ τῆς κεφαλῆς, τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς ἔκφρασιν ψυχικοῦ συναισθήματος, κάνω νεῦμα, γνέφω : Διόδ.Σ 3,18 **βλέποντες μὲν ἀτενῶς εἰς τὰ συντελούμενα, ταῖς δὲ κεφαλαῖς παρ᾽ ἕκαστα διανεύοντες**· ‖ μτ. δοτ. προσ. νεύω εἴς τινα, γνέφω : ᾽Αλεξ.261,12 **ὁ μὲν ἐμοὶ λαλῶν ἅμα καὶ διανεύων,** ΚΔ Λουκ.1,22 **καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός,** Λουκ.᾽Αλ.᾽Ιστ.1,25 ‖ δημ. μτ. γεν : Γβλαχογ.Προπ. 1,141 **τὸν κρυφοχαιρετάει καὶ τοῦ διανεύει**· ‖ ὁμ. δημ. κ. μέσ. : παροιμ. **ἄλλα λέω τοῦ καλοῦ μου κι ἄλλα μοῦ διανεύεται** (ἐπὶ ἐλλείψεως συνεννοήσεως)· ‖ μσν. μτβ. κινῶ : ᾽Ιωσ.Γενέσ.10 Β **διανεύων τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν**· ‖ ὁμ. μτβ. διὰ νευμάτων δεικνύω, δῆλον ποιῶ : ᾽Αλκίφρ.άπ.5 **καὶ οἱ κωφοὶ διανεύουσιν ἀλλήλοις τὸ ἐκείνης κάλλος**· **2)** μτβ. ἀποφεύγω τι : Πολύβ.1,23,8 **ἐξέκλινον καὶ διένευον τὰς τῶν ὀργάνων ἐπιβολάς,** Πλούτ.άπ.27.
διανέω μέλλ. **διανεύσομαι** διακολυμβῶ, κολυμβῶν διέρχομαι : ῾Ηρ.8,89 **μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπολλύμενοι ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον,** Λουκ.᾽Ιστ.Συγγρ. 19, Αἰλ.ΦΙ 3,6 **λύκοι ποταμὸν διανέοντες**· **2)** ὁμ. μτφ. διεξέρχομαι, ἐπεξεργάζομαι : Πλάτ.Παρμ.137Α **διανεῦσαι τοιοῦτόν τε καὶ τοσοῦτον πλῆθος λόγων**· **3)** μέσ. μτφ. μτ. γεν. διηθῶ Μαρκ.Σιδ.76 **4)** κλώθω, διανήθω βλ.λ.
διανεωγώς μτχ. παρακ. β τοῦ διανοίγω βλ.λ.
διανηθόλη (ἡ) νεώτ. μορφὴ ἣν λαμβάνει ἡ ἀνιθόλη διὰ χλωριούχου φευδαργύρου.
διανήθω μτγν. κ. μσν., μέλλ. **διανήσω** κλώθω τι ἐντελῶς, τελείως, παθ : ΠΔ ῎Εξ.35,6 **κόκκινον διπλοῦν διανενησμένον καὶ βύσσον κεκλωσμένην.**
διάνημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ κλωσθέν, νῆμα κλωστή : Πλάτ.Πολιτ.309 Β **κατὰ τὴν εἰκόνα κροκκώδει διανήματι προσχρωμένας**· **2)** νεώτ. ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις τοῦ νήθω, ἡ κλῶσις.
διάνηξις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ διανήχεσθαι, τὸ διακολυμβᾶν, ἡ διακολύμβησις : ῾Ερμ.π.Στοβ.᾽Εκλογ. 1,52,944 **ὑγρασίας δεόμενον εἰς διάνηξιν,** ᾽Επιφάν. 1,495 Β **ἀγνοῶν τὴν πεῖραν τῆς διανήξεως.**
διανηστεύω κ. μσν. ὑποβάλλομαι εἰς τελείαν νηστείαν, νηστεύω : ῾Ιππ.Παθ.27 **τῇ μὲν διαρροίᾳ ξυμφέρει διανηστεύειν**· ‖ ὁμ. μέσ. : ᾽Ιώσ.ΑΙ 3,10,3 **δεκάτῃ δὲ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κατὰ σελήνην διανηστεύονται ἕως ἑσπέρας**· **2)** μσν. συνεχῶς νηστεύω, διέρχομαι τὸν βίον ἐν νηστείαις.
διανηστισμός (ὁ) μτγν. πρωϊνὸν ἔμβρωμα, ἀκρατισμός, πρόγευμα: Φιλήμ.Γραμμ.π.᾽Αθην.1,11 «**τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν διανηστισμὸν ἔλεγον**».
διανήφω μτγν. κ. μσν. ἐκ μέθης συνέρχομαι, ξεμεθῶ, δθ. συνέρχομαι εἰς ἐμαυτόν, ἀνανήφω, γίνομαι νηφάλιος : ᾽Αθανάσ.1,656 **μόγις μεθ᾽ ἡμέραν διανήφας,** Θεοφύλ.Σ 20,13 **ὥσπερ ἀπό τινων ἐνυπνίων μακρῶν μόλις διανήφας.**
διανήχομαι, μέλλ. **διανήξομαι** διανέω βλ.λ.· ῾Ησ. «**διανήξαντες,διακολυμβήσαντες**» : ᾽Ελλάν.3 J, ᾽Ιώσ ΑΙ 13,1,3, Πλούτ.Λουκ.10 **διενήξατο πρὸς τὴν πόλιν**· ‖ διαγωνίζομαι εἰς τὸ κολύμβημα : Αἰλ. ΖΙ 6,15 **διανηχομένων οὖν αὐτῶν** (**τῶν δελφίνων**)· ‖ μτφ : Σχόλ.Πινδ.Ο 6,177 **ἐν εὐθυμίᾳ.. διανήξασθαι τὸν βίον**· ‖ ἐπὶ ἤχων, διεισδύω : ῞Ηριν.3.
διάνηψις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐξάτμισις, ἡ ἀποκάθαρσις τῶν χυμῶν : ᾽Αρετ.Χρον.Νούσ.2,2 **εἰς τὴν τῶν ἄλλων χυμῶν ἐξηέρωσίν τε καὶ διάνηψιν.**
διανθῆ (τὰ) νεώτ. φυτὰ φέροντα δύο μόνον ἄνθη.
διανθής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ φέρων διπλᾶ ἄνθη : Θεόφρ.ΦΙ 1,13,2· **2)** ὁ δὶς τοῦ ἔτους, ὁ διαδοχικῶς ἀνθῶν : Νικ.Θηρ.534· **3)** νεώτ. ἐπὶ ὑφασμάτων, ὁ ἔχων ποικίλματα ἄνθινα, λουλουδοκεντημένος, ἀνθοποίκιλτος : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.54 **μεταξωτὸν μανδήλιον, κόκκινον, διανθές.**
διανθίζω μτγν. δι᾽ ἀνθέων κοσμῶ : παθ.Λουκ. Δὶς Κατ.16 **τὴν κεφαλὴν τοῖς στεφάνοις διηνθισμένος**· **2)** γεν. κοσμῶ, ποικίλλω τινί τι : ᾽Ιώσ. ΑΙ 8,5,2 **τοὺς τοίχους τοῖς ἐγκλειομένοις χρυσῷ λίθοις διανθίσας**· ‖ κ. παθ. : Πλούτ.Φιλοπ.9 **χιτώνων ἱππικῶν καὶ στρατιωτικῶν χλαμύδων διηνθισμένων,** Παυσ.6,19,12, Φίλ.1,346· **3)** κ. νεώτ. παθ. μτφ. κοσμῶ λόγον τινὰ περικοπαῖς ἐξ ἄ. συγγράμματος ἢ δι᾽ ὡραίων ἐκφράσεων : Φώτ.Βιβλ.104,16 **ὁ δὲ ἕβδομος.. λόγος διήνθισται ἐκ τῆς ῾Ηροδότου ἱστορίας, - λόγος διὰ παρίσων καὶ ἄλλων ῥητορικῶν σχημάτων διηνθισμένος.**
διάνθισμα (τὸ) νεώτ. ποίκιλμα, στόλισμα, πρόσθετος κόσμος· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ ὕφους λόγου.
διανθισμός (ὁ) νεώτ. τὸ διανθίζειν.
διανθοικία (ἡ) νεώτ. γένος φαλαινιδῶν ἐντόμων.
δίανθος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος καρυοφυλλοειδῶν φυτῶν, τὸ γαρύφαλλο.
διανθραζίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη ἐκ τῆς ἰνδανθρένης δι᾽ ἀποστάξεως μετὰ κόνεως φευδαργύρου.
διανθρακινομίδια (τὰ) νεώτ. χημ. ἑνώσεις, ὧν τὸ διανθραμίδιον χρησιμεύει πρὸς παρασκευὴν συνθετικῶν χρωμάτων.
διανθρακινονύλαι (αἱ) νεώτ. χημ. ἑνώσεις ὀργανικαὶ ἀποτελούμεναι ἐκ δύο ριζῶν ἀνθρακινόνης.
διανθράκωσις-εως (ἡ) νεώτ. γεωλ. ὁ πλουτισμὸς εἰς ἄνθρακα ἀποτυρφωθέντων φυτῶν καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν ὀργανικῶν συστατικῶν αὐτῶν.
διανθῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἀνθῶ πάλιν, τὸ δεύτερον ἐντὸς ἔτους : Πλούτ. ἐν ῎Αρατ.7· **2)** νεώτ. ποικίλλω, κοσμῶ δι᾽ ἀνθέων, διανθίζω βλ.λ.
διανίζω διανίπτω, πλύνω ἐντελῶς, καθαρίζω· ῾Ησ. «διακλύζω, πλύνω, διακαθαίρω» : Δαμόξ.π.᾽Αθην. 3,102 F οὐ **τὸ διανίζειν λοπάδας,** Διοκλ.ἀπ.139 **διανίζειν τὴν κοιλίαν**· ‖ μέσ. ἐν ὁμ. σημ. : ῾Ιππ Γυν.2,112 **διανιφάσθω τὸ αἰδοῖον.**
διανίημι μτγν. διολύω : ῾Ιππιατρ.22 **διανίημι οἴνῳ.**
διανίλης χρώματα (τὰ) νεώτ. χρώματα συνθετικά, μὲ προσομοίους τῇ διαμίνῃ ἰδιότητας.
διάνινος-η-ο δημ. ἐπὶ ὑφάσματος, ὁ φαιοῦ χρώματος, ὁ σκοῦρος : Καρκβ.Ζητ.197 **εἶχε.. πουκάμισο διάνινο μ᾽ ἕνα μαντήλι, στὸ λαιμό**
διάνιον ῾Ησ. «κονία».
διανίπτω μτγν.κ. διανίζω βλ.λ. πλύνω καλῶς, ἐκπλύνω : Πολυδ.6,95 **οἱ δὲ οἰνοχόοι τὰ ἐκπώματα.. διανιπτόντων**· κ. παθ.· Σουΐδ. «**διανίζεται, διανίπτεται, καθαρίζεται**».
διανισιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις χρωννυμένη ἰώδης ἐν τῷ ἀέρι· ‖ **διανισιδίνης κυανοῦν** (τὸ) τεχνητὸν χρῶμα.
διανίσσομαι διέρχομαι διὰ μέσου τινός, περνῶ ἀνάμεσα : Πινδ.Π 12,25 **λεπτοῦ διανισσόμενον χαλκοῦ,** ᾽Οππ.᾽Αλ.1,550 **βοτρυδὸν στεινοῖο μόγις διανίσσεται αὐλοῦ,** Συνέσ.῞Υμν.3,325 D.
διανίστημι, μέλλ. **διαναστήσω,** ἀόρ. **διανέστησα** ἐγείρω, ἀνεγείρω, σηκώνω : Διον.᾽Αλ.Ρωμ.4,2, ᾽Ιώσ. ΑΙ 6,13,9· ‖ παθ. ὀρθοῦμαι, ἐγείρομαι, σηκώνομαι : ᾽Αριστλ.Οἰκ.1345 a,16 **δ- νύκτωρ**· **2)** μέσ **διανίσταμαι,** μέλλ. **διαναστήσομαι,** ἀόρ. **β᾽ διανέστην** ἀνιδρύω, ἀνορθῶ : αὐτ.3,20· **3)** μτφ ἐξυψῶ, τονώνω : αὐτ.6,12 **τὸ φρόνημα τῆς πόλεως τεταπεινωμένον.. διαναστήσας**· **4)** ἀνασπηδῶ ἐξ ἐνέδρας : Πολύβ.3,74,1 **ἐν ᾧ καιρῷ διαναστάντων τῶν ἐκ τῆς ἐνέδρας Νομάδων,** Διόδ. Σ 10,1· **5)** ἵσταμαι μακρὰν ἀπό τινος, ἀπομακρύνομαι : Θουκ.4,128· **6)** συνεκδ. ἐπὶ πλήθους, μεταθέτω, μετατοπίζω πρὸς χωρισμὸν ἐπὶ μέρη,

δθ. σχηματίζω σύλλογον, φατρίαν, ὁμάδα : Πλούτ.'Ηθ.487 F δ- περὶ σπουδὰς ὀρχηστῶν.

διανίσχω μτγν. μτφ. ὑφούμενος ἀπλοῦμαι καὶ διολύομαι : Μηναῖ.12,21 ᾠδ. Θ' αἱ προφητικαὶ διανίσχουσι νεφέλαι.

διανίτης (ὁ) κ. νεώτ. εἶδος μύρου : Πλιν.Φ112,35. 2) νεώτ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ κολουμβίτου βλ.λ.

διάνιψις-εως (ἡ) (διανίζω) ἀπόνιψις, ἀπόπλυσις : 'Ιππ.424,24 τοῖσι βοθρίοισι διάνιψις.

διανιῶμαι-άομαι μτγν. σφόδρα λυποῦμαι : Αἰλ. Π1 1,24 διανιώμενος δὲ ὁ Λεπρέας.

διανοεῖν σολοικ. ἀντὶ διανοεῖσθαι βλ.λ. : Φιλόστρ.Εἰκ.341,7.

διανόημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. στοχασμός, ἰδέα, σκέψις : Ξεν.'Ελλ.7,5,19 φιλοτίμων γὰρ ἀνδρῶν τὰ τοιαῦτα διανοήματα, 'Ισοκρ.3,9, Πλούτ.'Ηθ.40 C καὶ διανοήματος εὐτέλεια καὶ ῥήματος κενότης· || κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν λόγον : Πλάτ. Πρωτ.348 D εὐπορώτεροι πρὸς ἅπαν ἔργον καὶ λόγον καὶ διανόημα· 2) πληθ. διανοήματα σημασίαι λέξεων : Φιλόδ.Ρητ.2,190 S· 3) εἰδ. νοσηρά, ἀσθενής, ψευδὴς φαντασία, φαντασιοπληξία ἰδεοληψία : 'Ιππ.'Επιδ.1,23 λόγοισι, τρόποισι, σιγῇ, διανοήμασιν· 4) πάπ. πρόθεσις, σκοπός : Πάπ. ἄνευ φαύλου διανοήματος.

διανοησιαρχία (ἡ) νεώτ. ἡ νοησιαρχία βλ.λ.

διανόησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πνευματικὴ λειτουργία τοῦ συνδέειν εἰς κρίσεις τὰς ἐννοίας, ἤτοι τοῦ διανοεῖσθαι, τοῦ σκέπτεσθαι, ὁ νοῦς : Πλάτ. Πολιτ.306 E καὶ σφοδρότητα καὶ ὀξύτητα διανοήσεώς τε καὶ σώματος· ἀντίθ. βούλευσις : Πλωτῖν.5,8,6 || ὁμ. κ. ἐν τῷ πληθ. : Πλάτ.Τίμ.87 C τὸ περὶ τὰς τῶν σωμάτων καὶ διανοήσεων θεραπείας αἷς αἰτίαις σῴζεται, Φιλόδ.'Ηροκ.1003· 2) κ. νεώτ. τρόπος τοῦ διανοεῖσθαι, σκέπτεσθαι : Πλάτ.Νόμ.888 C διατελέσαι πρὸς γῆρας μείναντα ἐν ταύτῃ τῇ διανοήσει, - φιλοσοφικὴ διανόησις· 3) ἐπινόησις, πανουργία, δόλος : ΠΔ Παραλ. 2,2,14 καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν.

διανοητής (ὁ) 'Ησ. ὁ ἐχέφρων, ὁ φρόνιμος.

διανοητικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ διανόησιν, μὲ σκέψιν, ἐμβριθῶς, στοχαστικά· || ἀπὸ ἀπόψεως διανοήσεως, ἤτοι κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς διανοίας, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὰς ἐκ τοῦ αἰσθήματος ἢ τῆς πραγματικότητος.

διανοητικισμός (ὁ) νεώτ. ἡ νοησιαρχία βλ.λ.

διανοητικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς διανοήσεως βλ.λ., ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διανόησιν, τὸν νοῦν, τὴν σκέψιν : Πλάτ.Τίμ.89 A τῇ διανοητικῇ καὶ τῇ τοῦ παντὸς κινήσει ξυγγενής, - διανοητικὴ προσπάθεια - ἡ διανοητικὴ ἐργασία κουράζει· || ἐν φρ. ἀρετὴ διανοητική, ἀντίθ. ἠθική : 'Αριστλ.ΗΝ 1103 a, 14· || διανοητικὰ μέρη ἐπὶ δραματικοῦ ἔργου, μέρη, εἰς ἃ ἀναπτύσσονται βαθεῖαι ἰδέαι : 'Αριστλ.Ποιητ.1460 b, 4· || διανοητικαὶ φαντασίαι νοητικαὶ εἰκόνες : Κικ. Οἰκ.15,16,1· 2) συζητητικός, ἐκφραστικός, ἀντίθ. νοερός : Δαμ.'Αρχ.415· κ. συγκρ. -ώτερος -α -ον : Δαμ.'Αρχ.219· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἰσχυρὸν νοῦν, βαθύνους, ἐμβριθὴς κ. παραθ. -ώτερος-α-ον κ. -ώτατος-η-ον.

διανοητικότης-ητος (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ ἰδιότης, τὸ γνώρισμα τοῦ διανοητικοῦ βλ.λ. 3)· || ἡ δύναμις τοῦ διανοεῖσθαι, ὁ βαθμὸς τῆς διανοήσεως : ἡ διανοητικότης τοῦ ἀνθρώπου - τῶν ζῴων· 2) ὡς φιλοσοφ.ὁρ. ἐν τῇ σημ. τοῦ νοησιαρχία βλ.λ.

διανοητικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. μετὰ διανοήσεως, σκέψεως ἢ διὰ τοῦ νοῦ, κατὰ τὸν νοῦν : 'Αρρ.'Επικτ.1,14,7 ἅμα μὲν αἰσθητικῶς ἀπὸ μυρίων πραγμάτων κινεῖσθαι, ἅμα δὲ διανοητικῶς, Εὐστ. Πον.199,36,- ἐργάζεται-καταπονεῖται διανοητικῶς.

διανοητός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑποκείμενος εἰς σκέψιν, ὅστις δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς σκέψιν, νοητός, ἀντιληπτός : 'Αριστλ.Μεταφ.1012 a, 2 ἔτι πᾶν τὸ διανοητὸν καὶ νοητὸν ἡ διάνοια ἢ κατάφησιν ἢ ἀπόφησιν, Πλούτ.'Ηθ.2,1081 A.

διανοθεύω μσν. ἀναμειγνύω μετὰ ξένων στοιχείων, δθ. διαφθείρω : Φώτ.Βιβλ.54,17 καὶ τὴν ἄλλην τῶν ὀνομάτων.. διανοθεύει εὐγένειαν.

διάνοια (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., αἰολ. διανοΐα, ποι. κ. διανοίᾱ (ὡς ὁ Εὐστ.1679,29) σκέψις, λογισμός, σκοπός : 'Ηρ.1,46 μετὰ ὧν τὴν διάνοιαν ταύτην αὐτίκα ἀπεπειρᾶτο τῶν μαντηίων, Αἰσχ.'Επτ.831 πολυνεικεῖς ὤλοντο ἀσεβεῖ διανοίᾳ, Θουκ.5,9, 'Ισοκρ.5,14, Πλάτ.Εὐθ.275 B μή τις φθῇ ἡμᾶς ἐπ' ἄλλο τι ἐπιτήδευμα τρέψας τὴν διάνοιαν, Διγεν. 'Ακρ.2956 φῶς τῶν ἐμῶν διανοιῶν, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων· || καρδία, ψυχή : 'Αρρ.'Επίκτ.1,14 ἐξ ὅλης τῆς διανοίας, Θεία Λειτ.Χρυσ.Εὐχ. πρὸ τοῦ Εὐαγγ. εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν· 2) ἔννοια, ἰδέα, γνώμη : 'Ηρ.2,169 'Απρίεω δὲ λέγεται εἶναι ἥδε διάνοια, Πλάτ.Φαίδ.63 D αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι, 'Αριστλ.Μεταφ. 986 b,10, Δημ.298· 3) ἡ ἐνέργεια τοῦ διανοεῖσθαι : Πλάτ.Σοφ.263 D διάνοιά τε καὶ δόξα καὶ φαντασία, 'Αριστλ.Μεταφ.1025 b,25 διάνοια ἢ πρακτικὴ ἢ ποιητικὴ ἢ θεωρητική· || εἰδ. ἡ ἐνδόμυχος συζητητική, ἀντίθ. νόησις : Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.123· 4) κ. νεώτ. ἡ δύναμις, ἡ ἱκανότης, ἡ ἰδιότης τοῦ σκέπτεσθαι, δθ. περιεκτ. ὁ νοῦς, ἀντίθ. σῶμα : Πλάτ.Πολ.511 D διάνοιαν δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τὴν τῶν τοιούτων ἕξιν ἀλλ' οὐ νοῦν, αὐτ.Νόμ.916 A, 'Αριστλ.Πολιτ.1270 b, 40 ἔστι γάρ, ὥσπερ καὶ σώματος, καὶ διανοίας γῆρας, αὐτ.Ψυχ.433 a, 2, ΠΔ Δευτ.28,28 πατάξαι σε κύριος παραπληξίᾳ, καὶ ἀορασίᾳ, καὶ ἐκστάσει διανοίας, - μεγάλη - ἰσχυρὰ διάνοια, - ἔχω κατὰ διάνοιαν· φρ. κ. δημ. οὔτε κατὰ διάνοιαν (οὐδ' ἐν τῇ σκέψει, οὐδὲ καθ' ὑπόνοιαν, οὐδὲ καθ' ὑπόθεσιν) : οὔτε κατὰ διάνοιαν τὸν ὑπωπτεύθηκα γιὰ κλέφτη· 5) ἔννοια, σημασία λέξεώς τινος ἢ ἐκφράσεως ἢ χωρίου : Πλάτ.Φαῖδρ.228 D τὴν μέντοι διάνοιαν σχεδὸν ἁπάντων.. ἐν κεφαλαίοις ἐφεξῆς δίειμι, 'Αριστλ.Ψυχ.404 a, 17, 'Αριστ.171 φυσικὴ διάνοια τοῦ νόμου, - ἡ διάνοια τοῦ νομοθέτου· || κ. νεώτ. νομ. τὸ πνεῦμα· ἀντίθ. τὸ γράμμα τοῦ νόμου : 'Ερμογ.2· 6) εἰδ. ἡ νοητικὴ ἱκανότης, ἡ ἀποκαλυπτομένη ἐν τῷ λόγῳ ἢ τῇ πράξει τῶν χαρακτήρων ἐν τῷ δράματι : 'Αριστλ.Ποιητ. 1450 a, 6 διάνοια δέ, ἐν ὅσοις λέγοντες ἀποδεικνύασίν τι ἢ καὶ ἀποφαίνονται γνώμην· || ἡ ἔννοια, τὸ περιεχόμενον τῆς διανοήσεως : αὐτ.Ρητ. 1404 a,19 οἱ γὰρ γραφόμενοι λόγοι μεῖζον ἰσχύουσι διὰ τὴν λέξιν ἢ διὰ τὴν διάνοιαν.

διάνοιγμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διανοίγω βλ.λ.· || γεν. ὀπή, ῥῆγμα· 2) διεύρυνσις : διάνοιγμα ὁδοῦ· || εἰδ. ἐπὶ ποταμοῦ, τὸ μέρος ἔνθα διανοίγεται, διευρύνεται ἡ κοίτη.

διανοίγω κ. νεώτ. ἀνοίγω ὀλίγον, μόλις ἀνοίγω : Πλάτ.Λύσ.210 A κἂν εἰ βουλοίμεθα διανοίγοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐμπάσαι τῆς τέφρας· 2) μτγν. ἐν φρ. διανοίγεσθαι τοὺς ὀφθαλμοὺς = διακρίνειν τὸ ἀληθές, κατανοεῖν· πρβλ. δημ. ἀνοίγω τὰ μάτια μου : ΠΔ Γέν.3,5 διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, Σωρ.1,86· 3) ἀνοίγω τι ἐνδιαμέσως, διαχωρίζων ἀνοίγω : ΚΔ Λουκ.2,23 πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν· || ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πτώματα, ἀνατέμνω : 'Αριστλ.ΖΙ 507 a, 21 ἤδη δὲ διανοιχθέν τι τῶν τετραπόδων, ὤφθη ἔχον τὸν σπλῆνα μὲν ἐν τοῖς δεξιοῖς, τὸ δ' ἧπαρ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς· 4) ἀνοίγω ὅπως συνδέσω τι : 'Αριστλ.Κόσμ.393 b,3 δ- τὸν 'Ινδικὸν καὶ Περσικὸν κόλπον· 5) μτφ. ἑρμηνεύω, ἐξηγῶ, σαφηνίζω : ΚΔ Λουκ.24,32 ὡς

διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς, Αἰν.Γεζ Θεοφρ.5 B **διανοίγειν τὰ τῶν παλαιῶν ἀπόρρητα.**

διανοΐα (ἡ) αἰολ. ἡ διάνοια βλ.λ.

διανοικίζω μτγν. ἐκ νέου οἰκίζω, ἀνιδρύω, παθ. : Φιλόστρ.Σοφ.2,9,2 **πόρρωθεν τῇ Σμύρνῃ ἑτοιμαζούσης τῆς τύχης τὸ δι' ἀνδρὸς τοιούτου διανοικισθῆναι.**

διάνοικτος-αν νεώτ. ὁ ἐντελῶς ἀνοικτός, ἀνοιγμένος διάπλατα, ὀρθάνοιχτος.

διάνοιξις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διανοίγειν, τὸ ἄνοιγμα : Ῥοῦφ.'Ονομ.2 **κατὰ τὴν διάνοιξιν τοῦ στόματος,** Νεμεσ.ΦΑ 210,4, Σουΐδ. διωρυχή, διάνοιξις τοίχων ἢ χωμάτων, - **διάνοιξις ἰσθμοῦ - ὁδῶν.**

διάνοιχτος-η-ο δημ. ὁ διάνοικτος βλ.λ.

διανοιώνουμαι δημ. ἐν ὕπνῳ ἢ ἐξ ὕπνου συνέρχομαι, λαμβάνω συναίσθησιν ἐμαυτοῦ.

διανόλη (ἡ) νεώτ. γαλακτικός αἰθὴρ τῆς γλυκερίνης· || **διανόλης χρώματα** (τὰ) συνθετικὰ χρώματα ἀνάλογα τῶν τῆς διαμίνης βλ.λ.

διανομεῖον (τὸ) νεώτ. ὁ τόπος ἔνθα γίνεται διανομή· || **εἰδ. ναυτ.** ὡς οὐσ. ἀποθήκη πλοίου, ἐξ ἧς διανέμονται τὰ διὰ τὸ πλήρωμα τρόφιμα· || ὁμ. ἐν πολεμικοῖς πλοίοις χῶρος ἄνωθεν πυριταποθήκης ὅθεν διανέμονται τὰ πυρομαχικά.

διανομεὰς-έως (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **διανομέας** ὁ διανέμων, ὁ διαμοιράζων, ὁ μοιραστής : Πλούτ.Κίμ.9 **ἀπῄει γελοῖος εἶναι δοκῶν διανομεύς,** Πολύαιν.1,34,2, - **ταχυδρομικὸς - τηλεγραφικὸς διανομεύς·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος διαμοιράζων ἐπιστολὰς κ. τηλεγραφήματα εἰς τοὺς ἀποδέκτας.

διανομή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διανέμειν βλ.λ. 1) ἤτοι χωρίζειν τι εἰς μέρη, συγγ. ξεχώρισμα : Πλάτ.Νόμ.746 E **προθυμητέον ἰδεῖν μετὰ τὴν δόξαν τῆς τῶν δώδεκα μερῶν διανομῆς τὸ τίνα τρόπον διελεῖν δεῖ,** - **ἐγένετο ἤδη διανομὴ τῶν ἀποξηρανθέντων ἐδαφῶν·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ χωρίζειν εἰς μέρη καὶ δίδειν ταῦτα εἰς πλείονας, διαμοιρασία, μοίρασμα : Πλάτ.Τίμ.73C **εὐθὺς ἐν τῇ διανομῇ τῇ κατ' ἀρχάς·** || γεν. ἐπὶ πραγμ. ἰδίως χρημάτων, τὸ δίδειν τὰ κεκανονισμένα, τὰ ὡρισμένα : Πλούτ.Περ.9 **μισθῶν διανομάς,** - **διανομὴ σιτηρεσίου - στολῶν - ὅπλων·** || κ. ἁπλῶς παροχή, ἰδίως ἐπὶ δώρων ἢ βοηθημάτων : Μᾶρκ. Αὐρ.1,16, Λουκ.'Αλ.4) **ἥκειν ἐς ἀκρόπολιν ἐπὶ τὴν διανομήν,** - **διανομὴ ἐνδυμάτων - τροφίμων εἰς ἀπόρους·** **3)** ὁθ. ἐν μτφ. χρ. διάκρισις οἷον προσώπων ἢ ἀξιωμάτων, ἀντιλήψεων, δοξασιῶν : Αἰσχ. Εὐμ.727 **σύ τοι παλαιὰς διανομὰς καταφθίσας** (ἀφανίσας τὰς ἔκπαλαι διακρίσεις· ὁ ἑρμ. Βερναρδ.Δ κἀταστρέψας τὰς παλαιὰς διακληρώσεις κ. ὑπ' ἄ. διορθ. κειμ. δαίμονας)· **4)** κ. νεώτ. ὁ τρόπος ὡς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διανέμειν ἤτοι τῆς διαμοιρασίας : Ἀριστλ.Πολιτ.(1329 b,4) **περὶ δὲ τῆς διανομῆς.. ἐπειδὴ οὔτε κοινὴν φαμὲν εἶναι δεῖν τὴν κτῆσιν,** - **κακὴ διανομή,** - **ὠφελήθη ἐκ τῆς διανομῆς,** - **ἡ διανομὴ τῆς κληρονομίας·** **5)** τακτοποίησις, διακανόνισις, διευθέτησις : Πλούτ.'Ηθ. 102 E **τῇ διανομῇ τῶν πραγμάτων .. ἕπεσθαι·** **6)** νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ μηχανολογίᾳ **διανομαὶ** λέγονται πάντες οἱ μηχανισμοί, δι' ὧν τελεῖται ἡ ἀναστροφὴ τῆς σχετικῆς κινήσεως ὡρισμένων στοιχείων τῶν μηχανῶν· ὁμ. ἐν τῇ ἠλεκτροτεχνίᾳ **διανομὴ** τὸ ὅλον σύστημα ἠλεκτρικῶν συρμάτων καὶ μηχανημάτων, δι' οὗ ὁ παραγόμενος ἐν τῷ ἠλεκτρικῷ ἐργαστηρίῳ ἠλεκτρισμὸς μεταφέρεται καὶ διανέμεται εἰς τοὺς καταναλωτάς· **7)** νεώτ. κ. δημ. ὁ τόπος ἔνθα γίνεται διανομή : **εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ταχυδρομείου ἡ δ- εἶναι εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον·** || ἡ ὑπηρεσία τῆς δ- : **διωρίσθη εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ταχυδρομείου.**

διανομία (ἡ) μσν. ἡ διανομὴ βλ.λ Θεοδώρ.1,1577 **τὴν ἐπὶ πλεῖστον αὐτοῖς** (τοῖς ὕδασι) **διανομίαν.**

διανομοθετῶ-έω ἐπιτυγχάνω τὴν ψήφισιν προτάσεως, ὥστε νὰ γίνῃ νόμος, μετὰ συστοίχ. αἰτ. : Πλάτ.Νόμ.628A **τοὺς νόμους διανομοθετοῖ,** || ὁμ. ἀπολ. : Δίων K 37,50 **εἰ μὴ συγχωρήσειέν οἱ διανομοθετῆσαι·** **2)** ρυθμίζω, κανονίζω διὰ νόμου : Δίων K 38,7 **ἄλλα πολλὰ διενομοθέτησε·** || μέσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Πλάτ.Νόμ.833 E **καθάπερ νῦν. ἐν τῇ πάλῃ διενομοθετήσαντο οἱ περὶ τὴν πάλην αὐτήν.**

διανομόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον ἐν χρ. πρὸς παράστασιν τῶν στοιχείων τῆς διανομῆς ἀτμοῦ, λειτουργοῦν διὰ μετακινήσεως κανόνος ὡς δείκτου.

διάνομος (ὁ) 'Επιγρ. ὑπόνομος : 'Επιγρ."Αργους.

διανοοῦμαι-έομαι κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. -**νοήσομαι,** ἀόρ. **διενοήθην,** μτχ. **διανοηθείς** (παθ. σημ. ἐν Πλάτ.Νόμ.654 C), μέσ. ἀόρ. -**ησάμην,** δημ. **διανοήθηκα,** παρακ. **διανενόημαι** ἔχω κατὰ νοῦν, μελετῶ, προτίθεμαι νὰ πράξω τι, μετ' ἀπαρφ. ἐνεστ., μέλλ. ἢ ἀορ. : 'Ηρ.2,121, αὐτ.6,86 **μηδὲ διανοέεσθαι περὶ παρακαταθήκης ἄλλο γε ἢ ἀπαιτεόντων ἀποδιδόναι,** Θουκ.4,72, 'Αντιφ.4,3,4 **ἃ διανοούμεθα ὑπουργεῖν·** **2)** σκέπτομαι, συλλογίζομαί τι : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.7 **τί οὖν φαίνεται διανοηθεὶς ὁ καλεύμενος ἰητρός,** Πλάτ.Θεαίτ.184 A **τί διανοούμενος εἶπε,** - **τί ἄρά γε διανοεῖται,** - **κάποτε διανοήθηκε νὰ πολιτευθῇ·** || μετ' αἰτ. κ. ἀπαρφ. νομίζω ἢ ὑποθέτω : Πλάτ.Πρωτ.324 B **καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἔχων διανοεῖται παιδευτὴν εἶναι ἀρετήν·** || ὁμ. ἀπολ. : Πλάτ.Πολ.470 E **καὶ διανοεῖσθαι ὡς διαλλαγησομένων καὶ οὐκ ἀεὶ πολεμησόντων·** || γεν. σκέπτομαι : Πλάτ.Θεαίτ.189 E, 'Αριστλ.Ψυχ. 429 a,23 **λέγω νοῦν ᾧ διανοεῖται ἡ ψυχή·** || νεώτ. κ. δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **διανοούμενος** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **3)** ἀποφασίζω : ΠΔΓεν.6,6 **καὶ διενοήθη καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον.. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς·** **4)** μτ. ἐπιρρ. εἶμαι διατεθειμένος κατά τινα τρόπον : Πλάτ.Πολ.343 B, 'Ισοκρ.1,35 **ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οἰκείων·** || ὁμ. μτ. τοῦ ὡς κ. μτχ. ἔχω τὴν παραίσθησιν ὅτι : Πλάτ.Θεαίτ.158 B **οἱ δὲ πτηνοί τε καὶ ὡς πετόμενοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται.**

διανοούμενος-η νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. ὁ περὶ ἐπιστήμας ἢ τὰ γράμματα ἀσχολούμενος, ἄνθρωπος ποιᾶς τινος ἀνωτέρας μορφώσεως κ. σκέψεως.

διάνος (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν ἰνδόρνις, ἄ.γάλος.

διάνος (ὁ) νεώτ. **γένος σταφυλινιδῶν ἐντόμων.**

διανοστῶ-έω μσν. ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω, γυρίζω : Θεοφύλ.Σ'Ιστ.2,44 A **τὸ ἐπιλεγόμενον Θομανῶν διανοστῶν ἀγκαλίζεται.**

διανοσφίζω μτγν. χωρίζω, διαχωρίζω, διαιρῶ: Διον.Περ.19 **ἄλλοι δ' ἠπείροισι διὰ χθόνα νοσφίζουσι·** **2)** μέσ. ἀποχωρίζω οὐχὶ νομίμως χάριν ἐμαυτοῦ, ἀφετερίζομαι βλ.λ. : Διόδ.Σ.(9,7) **τὰ μὲν πολιτευόμενος, τὰ δὲ διανοσφιζόμενος.**

διανοσῶ-έω εἶμαι ἀσθενὴς ἐπὶ μακρὸν χρόνον: 'Ιππ.'Επιδ.3,6 **καὶ πλεῖστοι τηνικαῦτα διενόσησαν,** Γαλ.6,11 **ἀρρώστων ἰσχυρῶς μὲν διανοσησάντων.**

δίανσις-εως (ἡ) μτγν. ὑγρασία : Γαλ.11,740.

δίαντα ἐπίρρ. διὰ μέσου, κατ' εὐθεῖαν : 'Εμπ.84,9 **δίαντα τετρήατο** (πιθ.).

διανταῖος-α-ον κ. -ος-ον (ἐν Εὐρ.'Ιων 766) ὁ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἁπλούμενος : 'Ιππ.'Αρθρ. 809 H **ἄλλοι δέ τινες τόνοι νευρώδεις, διανταῖοι πρόσφυτοι, παρατέτανται ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν σφονδύλων·** **2)** ὁ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον διήκων : Αἰσχ.Χο.640 **τὸ δ' ἄγχι πνευμόνων ξίφος διανταίαν** (ἐνν. πληγὴν) **ὀξυπευκὲς οὐτᾷ·** **3)** ἀμετάβλητος, ἀδυσώπητος : Αἰσχ.Εὐμ.334 **τοῦτο γὰρ λάχος διανταία Μοῖρ' ἐπέκλωσεν ἐμπέδως ἔχειν.**

διανταίρω μτγν. (διά - ἀντί - αἴρω) κινῶ πόλεμον ἐναντίον τινός : Φιλόδ.'Ακαδ.57 M.

διανταίως ἐπίρρ. κατὰ τὸ μέσον κ. καθ' ὁλοκληρίαν, πέρα καὶ πέρα : Μενέμαχ.π.'Ορειβ.150 καλάμου στενοῦ μὴ διανταίως τετρημένου.

διαντιβάλλω μτγν. (διὰ - ἀντὶ - βάλλω) κρατῶ τι ἐμπρός, προτείνω : Εὐτυχ.'Επιστ.Παρθ.160.

διαντικός-ή-όν (διαίνω) ὁ ἐπιτήδειος, κατάλληλος εἰς τὸ ὑγραίνειν, διαβρέχειν τι : 'Αριστλ.Μετ. 387 a, 26 ἔκκρισις ἐξ ὑγροῦ διαντική.

διαντλίζομαι μέσ. ἐξαντλῶ ἐμαυτόν, ἐξαντλοῦμαι, καταβάλλω ἐξαντλητικὰς προσπαθείας : 'Ιππ.27,29 διαντλίζονται περὶ μισθαρίων.

διαντλῶ-έω ἐκκενῶ, ἀφαιρῶ ἐντελῶς, ἐξαντλῶ, πίνω μέχρι τρυγός· ἐν χρ. μ. μτφ. ὑφίσταμαι, ὑπομένω μέχρι τέλους : Πίνδ.Π 4,293 ἀλλ' εὔχεται οὐλομέναν νοῦσον διαντλήσαις ποτὲ οἶκον ἰδεῖν, Εὐρ. 'Ανδρ.1217 διαντλήσω πόνους ἐς 'Αιδαν· 2) ὁμ. πλήρως, ὁλοσχερῶς πράττω, ἐπιτελῶ, συντελῶ ἢ ἐξαντλῶ τι : Φίλ.1,161 διαντλεῖν βίου χρόνον· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Πλάτ.Μενέξ.241 E πάσῃ τῇ πόλει διηντλήθη ὁ πόλεμος, Λιβάν.59,94.

διάντομαι 'Ησ. « διάζομαι ».

διαντός-ή-όν ὁ ἐπιδεκτικὸς ὑγράνσεως : 'Αριστλ. Μετ.385 b, 10.

διανυκτέρευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διαμονὴ καθ' ὅλην τὴν νύκτα εἴς τι μέρος· 'Ησ. « αὐλισμός· νυχεία » : διανυκτέρευσις εἰς τὸ ὕπαιθρον· ‖ ἡ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀγρύπνησις, ξενύχτι : Εὐσ.ΙΕ 5,19 ἐν τῇ διανυκτερεύσει ὑμῶν ἀναγινώσκοντες τὸν νόμον, - διανυκτέρευσις φαρμακείου (ἡ παραμονὴ φ- καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀνοικτοῦ).

διανυκτερεύω κ. νεώτ. διέρχομαι, περνῶ τὴν νύκτα, ξενυχτῶ : Ξεν.'Ελλ.5,4,3 διενυκτέρευσαν ἐκείνην τὴν νύκτα παρὰ Χάρωνί τινι, 'Ηρωδιαν. 5,8,15 διανυκτερεύει ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ στρατοπέδου, - διενυκτερεύσαμεν εἰς τὸν σταθμόν· ‖ διέρχομαι τὴν νύκτα ἄγρυπνος, ἀγρυπνῶ : ΚΔ Λουκ.6,12 καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ, - τὸ κατάστημα διανυκτερεύει (παραμένει καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀνοικτόν).

διανυκτέριος-ον μσν., συνήθ. τὸ θηλ. ἡ διανυκτέριος ὡς οὐσ. ἱερὰ παννυχίς, ἀγρυπνία, ὁλονυκτία : 'Ανδρ.Κρ.Παταπ.224 A διανυκτερίου δὲ γενομένης ἀπὸ ἑσπέρας μέχρι πρωΐ.

διανυμνῶ-έω μσν. δοξολογῶ : Γεώργ.Μητροπ. Mi.1033 C ἧς νοεραὶ δυνάμεις τὰ μεγαλεῖα διανυμνήσουσι, 'Ιάκ.μον. ἐν Mi.1269 B τὴν ἐναπόθετον αὐτῆς διανυμνήτωσαν δόξαν.

διάνυσις-εως (ἡ) (διανύω) μτγν. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διανύειν βλ.λ., ἡ ἐκτέλεαις πορείας, ὡς κ. ἡ διανυθεῖσα ἀπόστασις : Πτολ. Γεωγρ.26,1 τῆς ἡμερησίας διανύσεως, αὐτ.31,14 τὴν τῆς ἑπταμήνου διάνυσιν· 2) ἐκτέλεσις, ἐπιτέλεσις : 'Ιάμβλ.Μυστ.4,3 δ- ἔργων.

διάνυσμα-ατος (τό) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διάνυσις βλ.λ. : Πολύβ.9,14,8 πορείας καὶ διανύσματος ἡμερησίου· ‖ ὁμ. ἐν τῷ πληθ. : αὐτ.15,3 συμμετρεῖσθαι πρὸς λόγον τὰ διανύσματα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν· 2) νεώτ. εἰδ. μαθημ. τὸ ὑπὸ τοῦ κινουμένου σημείου διαγραφόμενον εὐθύγραμμον τμῆμα : διανύσματα ἴσα - ἀντίθετα.

διανυσματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς διάνυσμα βλ.λ.2)· ‖ νεώτ. μαθημ. διανυσματικὸς λογισμὸς (ὁ) ὁ λογισμὸς δύο διανυσμάτων.

διανυστικῶς ἐπίρρ. μτγν. συμπερασματικῶς : 'Αμμαν. εἰς ΑΠρ.25,24 δ- γιγνώσκειν.

διανυτικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνσφερόμενος εἰς διάνυσιν βλ.λ. : Θεόδ.Στ.897 διανυτικὴ ἐπίτευξις.

διανύττω μτγν. μσν. ἐπιτατ. τοῦ νύττω βλ.λ. : 'Αρισταίν.1,19 εἰ μὴ Γλυκέρα παροῦσα λάθρα με ταχὺ διένυξε τῷ ἀγκῶνι, Παῦλ.Αἰγ.3,70.

διανύτω διανύω βλ.λ. : Ξεν.'Απομν.2,4,7 οἱ ὀφθαλμοὶ προορῶσι . . καὶ οἱ πόδες διανύτουσι.

διανύχιος-ον παννύχιος βλ.λ. : Θέων εἰς Σοφ.'Ιχν.66.

διανύω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. διανύτω, ἀόρ. διήνυσα, παρακ. -νυκα ἐπὶ ὁδοῦ, ταξιδίου, γεν. ἀποστάσεως, φέρω εἰς πέρας, ἐκτελῶ : 'Υμν.Δημ.380 κέλευθον διανύω, Εὐρ.'Ηλ.825 δισσοὺς διαύλους ἵππιος διήνυσε, ΚΔ Πράξ.21,7 τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, - διανύει μεγάλας ἀποστάσεις· ‖ ὁμ. μ. αἰτ. τόπου, διασχίζω, διέρχομαι κ. ἀφικνοῦμαι εἰς τὸ τέρμα : 'Ησίοδ.'Εργ.635 ὅς ποτε καὶ τεῖδ' ἦλθε, πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας (= ἐκτελέσας τὸ διὰ θαλάσσης ταξίδιόν του), Πολύβ.4,11,7 διηνυκότων ἤδη τῶν πολεμίων τοὺς ὁμαλοὺς τόπους· ‖ πλεῖον δ- διέρχομαι μεγαλύτερον διάστημα : 'Αριστλ.'Ατόμ. 968 a,25· ‖ ὁμ. ἐμπροθ. φθάνω εἴς τι μέρος μετὰ ὁδοιπορίαν : Πολύβ.3,53,9 ἐναταῖος δὲ διανύσας εἰς τὰς ὑπερβολὰς αὐτοῦ κατεστρατοπέδευσε· ‖ παθ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Πολύβ.3,63,7 μνημονεύων τοῦ μήκους τῆς ὁδοῦ τῆς διηνυσμένης ἐκ τῶν πατρίδων· ‖ ὁμ. παθ. ἀναφορικῶς πρὸς χρόνον, ἄγομαι εἰς πέρας : Παυσ.9,14,5 ὁ μὲν δὴ χρόνος βοιωταρχοῦντι 'Επαμεινώνδᾳ διήνυστο, Γρηγ.Θαυμ.74 B ἐν τῷ διηνυσμένῳ τῷδε χρόνῳ· 2) μτφ. φέρω εἰς πέρας, ἐκτελῶ, τελειώνω : Βέττ. Βάλ.330,9 διανύειν πόνους (ὑπομένω μέχρι τέλους, διαρκῶς), Πάπ. διανύειν τὰ προσήκοντα, Λουκ.'Ονειρ.1 διανύειν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων (δ. γρ. ἀνύειν), Μηναῖ.1,1 Συναξ. πολλοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς 'Ορθοδόξου πίστεως διανύσας· ‖ διανύειν βίον διάγειν τὸν βίον : Βίος 'Αριστείδ.1,232,19 ὅσοι ἐπὶ ῥᾳστώνης τὸν βίον διανύσαι προείλοντο· ‖ μσν. διανύειν ἀρχὴν ἀσκεῖν ἐξουσίαν, εἶναί τινα ἄρχοντα : 'Ιω.Μαλάλ.370,1 ὅστις διήνυσεν ἀρχὰς πολλὰς μετὰ δόξης· 3) μτ. μτχ. παύομσι ποιῶν τι : 'Οδ.P 517 ἀλλ' οὔ πω κακότητα διήνυσε ἣν ἀγορεύων (= δὲν ἔπαυσε νὰ διηγῆται τὴν ἱστορίαν του)· δ.ἑρμ. διανύειν κακότητα (= διεξέρχομαι, διηγοῦμαι μέχρι τέλους τὴν δυστυχίαν μου)· ‖ ὁμ. μτ. μτχ. διαρκῶ, δὲν παύω : Εὐρ.'Ορ.1663 ἣ σὲ μυρίοις πόνοις διδοῦσα δεῦρ' ἀεὶ διήνυσε (= ἐξηκολούθησε νὰ δίδῃ· δ.ἑρμ. διήνυσέ σε = σὲ ἐξήντλησε, σὲ ἔφερε πρὸς τὸ τέλος σου)· 4) ἀπολ. διάγω, διαμένω, διατρίβω : Βέττ.Βάλ.50,17.

διαξαίνω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀόρ. -έξανα, ἀπαρφ. -ξῆναι, μτχ. παθ. παρακ. -εξαμμένος κ. -ασμένος, ἐπὶ ἐρίου, κτενίζω καλῶς, ξαίνω, λαναρίζω : Παῦλ. Αἰγ.1,14,32 ἔριον διεξασμένον, Γεωπ.2,6,42 ἐρίου μαλλοὺς διαξάναντα καλῶς· ‖ διαξαίνειν ἐσθῆτα ἐκπλύνω, ἐκκαθαρίζω : Στράβ.11,14,8· ‖ ὁμ. μτφ. : 'Αριστοφ.Λυσ.578 ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖσι διαξῆναι καὶ τὰς κεφαλὰς ἀποτῖλαι· ‖ ἐπὶ σαρκῶν, σχίζω εἰς ἶνας : 'Αλ.'Αφρ.Προβλ.2,13 ἡ φύσις τὸ νεῦρον διεξάνασα εἰς πολλὰς ἶνας, Ροῦφ.π.'Ορειβ.7,26,170 διαξαίνειν ἔντερον· ‖ μτφ. ἐπὶ κόμης, κτενίζω κ. ἁπλώνω : 'Ηλιόδ.3,3 τὴν μὲν κόμην ἠρέμα κατὰ τοῦ αὐχένος διαξαίνουσα· 2) διασχίζω, διέρχομαι : 'Οππ. 'Αλ.5,306 διαξαίνει τε θάλασσαν . . πτερύγεσσιν· 3) κατασπαράσσω, φονεύω, ἐξοντώνω, ξεμπερδεύω· Σουΐδ. « διαξαίνειν, ἀναιρεῖν, διακόπτειν » : Αἰλ.ΖΙ 5,54 τοῖς μὲν τοῖς ὄνυξι διέξηνεν, τοὺς δὲ τοῖς ὀδοῦσι διεσπάσατο· ‖ ὁμ. κ. παθ. : αὐτ.130 ὑπὸ 'Ρωμαίων ἐκτριβέντες διεξάνθησαν.

διαξέω μτγν. ποιῶ τι ὁμαλόν, λεαίνω : Πολυδ.1,13 διαξέσαι . .· 2) κατατρώγω : 'Αέτ.5,41.

διάξη (ἡ) μσν., δημ. ἡ πρᾶξις : 'Ερωφ.1,59 πῶς μοῖρα τὸν ἐφήλωσε κι ὄχ' οἱ καλές του διάξες.

διαξηραίνω μτγν. κ. νεώτ. ποιῶ τι ὅλως ξηρόν, ξηραίνω ἐντελῶς, ἀποξηραίνω : Διόδ.Σ 1,10 ὅταν . . τὴν πρώτην τῆς ἰλύος ὁ ἥλιος διαξηράνῃ, Πλαν.'Οβιδ.Μετ.13,931 τὰ βεβρεγμένα διεξήραινον δίκτυα.

διάξηρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐντελῶς ξηρός, κατάξηρος : Γεωπ.6,2.4 ἄμμον ἁδρὰν καὶ διάξηρον.

διάξιμος-ον μσν. ὁ δυνάμενος νὰ ἀχθῇ, φερθῇ: Βαλσαμ.Σαρδ.συνόδ.858 **ἵνα μὴ ὁ καταδικάσας ἀναγκασθῇ διάξιμος εἰς Ῥώμην γενέσθαι.**

διαξιφίζομαι κ. νεώτ. μάχομαι, ἀγωνίζομαι διὰ τοῦ ξίφους, ξιφομαχῶ: Ἀριστοφ.Ἱππ.78 **σὲ γάρ, ὃς Μήδοισι διεξιφίσω περὶ τῆς χώρας Μαραθῶνι.**

διαξιφισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἀνταλλαγὴ κτυπημάτων διὰ ξίφους: Πλούτ.Ἠθ.597 F· **2)** νεώτ. μτφ. ἐπίθεσις καὶ ἄμυνα διὰ δηκτικῶν ὑποινιγμῶν ἐπικριτικῶν: **ἀντήλλαξαν πολλοὺς διαξιφισμούς.**

διαξιφιστής (ὁ) νεώτ. ὁ διαξιφιζόμενος, ὁ μετὰ δεξιότητος χρησιμοποιῶν τὸ ξίφος· **2)** μτφ. ὁ ἐπιδέξιος εἰς διαξιφισμοὺς βλ.λ.2).

διαξόνιον (τὸ) νεώτ. ἡ **μεταξὺ τῶν ἄκρων ἀξόνων** ἀπόστασις τῶν τροχῶν ἁμάξης.

διάξονος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο ἄξονας· ‖ ὁθ. ἐπὶ ἁμάξης, ἡ τετράτροχος: **διάξονος ἅμαξα.**

διαξόος (ὁ) Ἐπιγρ. λιθοξόος.

διάξυλον (τὸ) μτγν. ἐγκάρσιος δοκός, ξύλον διαγωνίως, πλαγίως ἐπικείμενον: Ἀπολλδ.Πολιορκ. 177,12· **2)** τὸ φυτὸν ἀσπάλαθος βλ.λ.: Διοσκ.1,19 **Σύροι δὲ διάξυλον καλοῦσι.**

διαξυλῶ-όω νεώτ. εἰδ. στηρίζω διὰ ξύλων τὰ πλάγια καὶ τὴν ὀροφὴν στοῶν ἢ φρεάτων ὀρυχείου.

διαξύλωσις-εως (ἡ) νεώτ. εἰδ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαξυλῶ βλ.λ.

διαξυρῶμαι-άομαι μτγν. κείρω, ξυρίζω ἐμαυτόν: Ἀρρ.Ἐπικτ.1,2,29 **ἄγε οὖν, Ἐπίκτητε, διαξύρησαι.** **Ἂν ὦ φιλόσοφος, λέγω, οὐ διαξυρῶμαι.**

διάξυσμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ρίνισμα, ψῆγμα ἀπόξυσμα· ‖ μτφ. ἐν ὁμ. σημ.: Χρύσ.π. Πλουτ.Εὐγεν.950 **ἰσοτιμίας περίτηγμα καὶ διάξυσμα ἡ εὐγένεια·** **2)** ἐπὶ κιόνων, ῥάβδωσις, αὐλάκωσις: Διόδ.Σ 13,82 **ἔστιν αὐτῶν ἡ περιφέρεια ποδῶν εἴκοσι, καθ' ἣν εἰς τὰ διαξύσματα δύναται ἀνθρώπινον ἐναρμόζεσθαι σῶμα·** **3)** νεώτ. ἡ αὐλάκωσις τῆς λεπίδος σπάθης, κοντακίων, ὅπλων.

διάξυστρον (τὸ) νεώτ. ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον διαξύσεως, στενὴ ροκάνη ἐν χρ. πρὸς αὐλάκωσιν κατειργασμένων ξύλων, τὸ γκινόσι.

διαξύω κ. νεώτ. αὐλακίζω, ὁθ. ρυτιδῶ: Ἀριστλ. Φυσιογ..808 a, 18 **τὰ περὶ τὸ πρόσωπον διεξυσμένα·** **2)** γεν. διασπαράττω, διασχίζω: Αἰλ.π. Σουΐδ ἐν λ. **Ἰνδάλματα εἰκασμένα κυσὶν.. οἰκτρῶς ὅσα ἰδεῖν διέξυεν.**

διάξων-ονος (ὁ) νεώτ. ὁ διάξονος βλ.λ.: **διάξονες κρύσταλλοι.**

διαολο- δημ. κ. **διαλο-** διαβολο- βλ.λ.

διαολόπουλο (τὸ) δημ. διαβολόπουλο βλ.λ.: Λασκορ.Παπά-Γεράσ.στρ.5 **ὦ τὸ διαολόπουλο, καὶ μηπῶς ἐτσάκισε τὸ φλασκὶ ποῦ τὄδωσα;**

διάολος (ὁ) δημ. ὁ διάβολος βλ.λ.: Λασκαρ. Τάλαρα 166 **φέρτε μου, λέει, τὸ διάολο, ἄγγελοί μου·** ἐν χρ. κ. κατὰ πληθ.: αὐτ.47 **ἐμπαίνανε διαόλοι! κι ἀφανίζαν τὸ μαῦρο περιβόλι.**

διάομαι δημ. ἐπιμελοῦμαι, περιποιοῦμαι, καλοφροντίζω, καλλιεργῶ: παροιμ. **ποιὸς διάεται τ' ἀμπέλι του, τρώει ἀπ' αὐτὸ σταφύλια.**

διαπαγγέλλω μσν. ἀναγγέλλω, μηνύω τι πρός τινα: ΛέωνΔ 45,3 ὡς **ἐν κεφαλαίῳ δὲ ταυτὶ πως διαπήγγελλεν ἡ γραφή.**

διαπαγκρατιάζω μτγν. ἀγωνίζομαι μετά τινος εἰς τὸ παγκράτιον: Πλούτ.Ἠθ.811 D **διεπαγκρατίασεν ὡς οὐδένα νικᾶν δέον αὐτοῦ παρόντος.**

διαπαιγμός γλωσσ. παιγνίδιον.

διαπαιδαγώγησις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ διὰ παιδαγωγικῶν μεθόδων διάπλασις τῶν παίδων ἐν τῇ μορφώσει καὶ ἰδίως τῇ ἠθικῇ: **ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν νέων.**

διαπαιδαγωγῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δημ. -αγωγήθηκα ἐνεργῶ, διευθύνω τὴν ἀγωγὴν τῶν παίδων, διαπλάττω, μορφώνω, γεν. ὁδηγῶ: Πλάτ. Τίμ.89 D **διὸ διαπαιδαγωγεῖν δεῖ διαίτας πάντα τὰ τοιαῦτα·** **2)** περιποιοῦμαι, διασκεδάζω, τέρπω: Πλούτ.Περ.11 **ἢ πομπὴν εἶναι μηχανώμενος ἐν ἄστει καὶ διαπαιδαγωγῶν οὐκ ἀμούσοις ἡδοναῖς τὴν πόλιν·** **3)** διέρχομαι τὰς ὥρας, περνῶ τὸν καιρόν: Πλούτ.Σερτ.16 **τοιαῦτα ὁ Σερτώριος ἑκάστοτε πλέκων παραμύθια τοῖς βαρβάροις διεπαιδαγώγει τὸν καιρόν·** —ρ. παραγ. διαπαιδαδώγησις, διαπαιδαγώγημα, -ήσιμος.

διαπαιδεύομαι διέρχομαί πως ἢ ἔν τινι τόπῳ τὸν χρόνον πρὸς παίδευσίν μου: Ξεν.ΚΠ 1,2,15 **ταῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν οὕτως οὐκ ἔξεστιν.**

διαπαίζω κ. μαν., παρακ. -πέπαιχα ὅλως παικτικῶς λέγω ἢ πράττω τι, ἀστεΐζομαι: Γαλ.8,569, Ἰωσ.ἀπ.2,37, Διογ.Λ 8,6 **ἔνιοι μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγραμμά φασιν διαπαίζοντες·** ‖ ὁμ. κ. παθ.: Πλάτ.Νόμ.769 A **καλῶς τοίνυν ἂν ἡμῖν ἡ πρεσβυτῶν ἔμφρων παιδιὰ μέχρι δεῦρ' εἴη τὰ νῦν διαπεπαισμένη·** **2)** σκώπτω, ἐμπαίζω, περιγελῶ· μ. αἰτ.: Ἰώσ.ΠΙ 5,7,4 **ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγον αὐτὸς διαπαίζοι τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν,** Ἀρρ.Ἐπικτ.2,18,22, Διογ.Λ 4,53· **3)** πιθ. μιμοῦμαι σκωπτικῶς, παιγνιωδῶς: Πλούτ.Ἠθ.79 B **ὁ Σοφοκλῆς.. τὸν Αἰσχύλου διαπεπαιχὼς ὄγκον.**

διαπαίκτης (ὁ) γλωσσ. σκώπτης, γελωτοποιός· ‖ ὁθ. ἀστεών· πρβλ. δημ. θεομπαίκτης.

διαπαλαίω ἐν συνεχείᾳ παλαίω, ἀγωνίζομαι, ἀνθίσταμαι: Ἀριστοφ.Ἱππ.573 **εἶτ' ἠρνοῦντο μὴ πεπτωκέναι, ἀλλὰ διεπάλαιον αὖθις,** Φίλ.2,544 **πρὸς βίαν εἷλκον ἀφηνιάζοντα, καὶ κεκραγότα καὶ διαπαλαίοντα,** Ἰώσ.ΙΑ 1,20,2 **φαντάσματι συντυχὼν διεπάλαιεν,** Ἀχιλλ.Τάτ.3,2· ‖ κ. μτφ. (μετὰ δοτ.): Γαλ.17,569 **διαπαλαίειν νοσήματι.**

διαπαλαιμῶμαι-άομαι μσν. μάχομαι ἐκ τοῦ συστάδην μετά τινος: Θεοδ.Μετοχ.379 **διαπαλαμώμενον καὶ ἀντιστατοῦντα τῇ τύχῃ.**

διαπάλη (ἡ) κ. νεώτ. τὸ διεξάγειν σκληρὸν ἀγῶνα πάλης, τροχὺς ἀγών: Πλούτ.Κοριολ.2 **ἐν διαπάλαις πολέμου δυσεκβίαστον,** αὐτ.Ἠθ.50 F **ἐν διαπάλαις γενόμενοι·** ‖ νεώτ. μτφ. δεινός, συνεχὴς ἀνταγωνισμός: **κομματικὴ διαπάλη.**

διαπάλλω (διὰ-πάλλω) μέλλ. -παλῶ, ἀόρ. **διέπηλον** διακινῶ, διασείω, κινῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ: Ἀριστοφ.ἀπ.304,4· ‖ παθ. κινοῦμαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ: Ὀππ.Ἁλ.2,620 **ἄλλοτ' ἐπ' ἀλλοίων ὀρέων διαπάλλεται ἄκρας** (ἐπὶ τρωθείσης ἐλάφου)· **2)** ποι. συνεκδ ἐνεργῶ διανομήν τινα διὰ κλήρων (δηλ. διαπαλλομένων ἐν κληρωτίδι): Αἰσχ.Ἑπτ.731 **χθόνα ναίειν διαπήλας ὁπόσαν κ. φθιμένοισιν κατέχειν.**

διαπαλύνω συντρίβω, κάνω θρύμματα: Εὐρ. Φοίν.1159 **ξανθὸν δὲ κρᾶτα διεπάλυνε καὶ ῥαφάς.**

διαπαννυχίζω μτγν. ἀγρυπνῶ ὅλην τὴν νύκτα, κάνω ξενύχτι: Πλούτ.Ἠθ.775 D **καθ' ἑαυτὰς τῷ ἀνδρῶνι μεγάλῳ διεπαννύχιζον.**

διαπαννυχισμός (ὁ) μτγν. παννυχία ὁλονύκτιος, ἀγρυπνία, ξενύχτι: Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,19.

διαπαντός ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. δημ., μτγν. ὀρθογρ. τοῦ **διὰ παντὸς** διὰ πάντοτε, γιὰ πάντα: **τὸν ἀπέδαλον διὰ παντὸς ἀπὸ τὸ σχολεῖον.**

διαπαντῶ-άω μτγν. ἔρχομαι εἰς συνάντησιν τινος, ἀπαντῶ, συναντῶ: Πορφ.Ἀπ.3,10 **διαπαντῶντα μετὰ τοῦ σαίνειν τῷ τρέφοντι.**

διαπαπταίνω μτγν. περιβλέπω ἔμφοβος, βλέπω φοβισμένα: Πλούτ.Φάβ.11 **καὶ πρὸς ἄλλον ἄλλοτε τῶν ἡγεμόνων διεπάπταινεν.**

διαπαράγω μτγν. δημιουργῶ: Γρηγ.Νύσσ.2,177B **τὸν πάντα τὰ ὄντα διαπαράγοντα εἰς γένεσιν.**

διαπαραδίδωμι Ἐπιγρ. παραδίδω, ἐγχειρίζω εἰς διάδοχον: Ἐπιγρ. **διαπαραδιδόναι τόδε τὸ ψήφισμα.. τοῖς μετὰ ταῦτα.. ἄρχουσιν.**

διαπαραδοχή (ἡ) σχόλ. πλήρης, ἐξ ὁλοκλήρου παραδοχή: Θησ. Στεφ. ἐν λ.

διαπαρακύπτω μτγν. κύπτω διὰ μέσου.

διαπαραλαμβάνω μτγν., μσν. ὅλως, ἐξ ὁλοκλήρου παραλαμβάνω : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

διαπαρασιωπῶ-άω μτγν. σιωπῶ ἐντελῶς : Ἰωσ.Γενέσ.9 A **ὡς μηδὲν αὐτοῦ τὸ παράπαν τοῦ λοιποῦ διαπαρασιωπῆσαι τῶν ληρημάτων.**

διαπαρασύρω σχόλ. παρασύρω τὰς ἡμέρας τῆς προθεσμίας, παραβαίνω τὴν προθεσμίαν : Σχόλ. Λουκ.2,796 ὑπερημέρους· **παραβαινούσας τὴν προθεσμίαν, τουτέστι διαπαρασυρούσας.**

διαπαρατηροῦμαι-έομαι μτγν. καιροφυλακτῶ, ἐνεδρεύω, κάνω καρτέρι : ΠΔ Βασ.2,3,30 Ἰωὰβ **δὲ καὶ Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διεπαρατηροῦντο τὸν Ἀβεννήρ.**

διαπαρατριβὴ (ἡ) μτγν. βίαιος, σφοδρὸς ἀγών, φιλονικία· Ἡσ. κ. Σουΐδ. « διαπαρατριβαί, ἐνδελεχισμοί, ἐνδελέχειαι » : ΚΔ Τιμ.Ι,6,5 **παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων.**

διαπαρθένευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. φθορὰ τῆς παρθενίας, διακόρευσις : Ἡρωδιαν.Ἐπίμ.20.

διαπαρθενευτὴς (ὁ) γλωσσ. διακορευτὴς βλ.λ.

διαπαρθενεύω κ. νεώτ. φθείρω τὴν παρθενίαν κόρης, διακορεύω : Ἀντιφ.75,Ἄλεξ.314,Ἀθήν. 13,556 F **ἐν ἑπτὰ μέντοι γε ἡμέραις πεντήκοντα διεπαρθένευσε Θεστίου κόρας·** ‖ κ.παθ. διακορεύομαι : Ἡρ.4,168 **ἣ δὲ ἂν τῷ βασιλέϊ ἀρεστὴ γένηται, ὑπὸ τούτου διαπαρθενεύεται.**

διαπαρθένια (τὰ) δῶρα διδόμενα ὑπὸ τοῦ νυμφίου εἰς τὴν νύμφην διὰ τὴν ἀφαιρεθεῖσαν παρθενίαν : Ἄμφις π.Πολυδ.3,36.

διάπαρθον (τὸ) νεώτ. γένος τι μυκήτων.

διαπαρίστημι Ἐπιγρ. ἱδρύω τινὶ ἄγαλμα.

διάπαρμα-ατος (τὸ) γλωσσ. διατρύπημα.

διαπαροξύνω μτγν. ἐπιτατ. λίαν παροξύνω : Ἰώσ.ΙΑ 10,7,5 **ὁ δὲ βασιλεὺς.. οὐδὲν διαπαρωξύνθη.**

διαπαρρησιάζομαι μτγν., μσν. ὁμιλῶ μετὰ παρρησίας, ἐλευθεροστομίας : Βί.Θεοδ.Γραπτ.199 **ταῦτα ὁ μὲν οὕτω πρὸς αὐτὸν διεπαρρησιάσατο.**

διάπαρσις-εως (ἡ) μτγν. διάπαρμα βλ.λ. : Ἀρετ.6,33 **ὀστέων ἰχθύων διαπάρσιες.**

διάπασμα-ατος (τὸ) (διαπάσσω) πᾶν τὸ πρὸς ἐπίπασιν κ. εἰδ. κόνις εὐώδης ἐπιπασσομένη εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα, ἀρωματικὴ πούδρα : Διοσκ.Ι,6 **καθύγροις σώμασι διάπασμα,** Ἄντυλλ. εἰς Ὀρειβ.10,31,1· ‖ συχν. κτ. πληθ. : Θεόφρ.Ὀσμ.8 **οἱ τὰ ἀρώματα καὶ τὰ διαπάσματα συντιθέντες,** Λουκ.Ἐρωτ.39,Κλήμ.Ἀλ.77,7 **διαπάσματα καὶ μύρα.**

διαπασσαλεύω, ἀττ. διαπατταλεύω (πάσσαλος) τείνω τι καθηλῶν που τὰ ἄκρα αὐτοῦ, καρφώνω ἐκτείνων ἐπὶ πασσάλου, δοκοῦ, σανίδος οἷον κατὰ τὴν σταύρωσιν : Ἡρ.7,33 **ἄνδρα Πέρσην λαβόντες Σηστοῦ ὕπαρχον ζῶντα πρὸς σανίδα διεπασσάλευσαν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ δορᾶς ἐκτεταμένης πρὸς κατεργασίαν : Ἀριστφ.Ἱππ.371 **δερῶ σε θύλακον κλοπῆς. - διαπατταλευθήσει χαμαί,** Πλούτ.Ἀρτοξ. 17 **τόδε δέρμα χωρὶς διαπατταλεῦσαι.**

διαπάσσω, ἀττ. **-ττω,** μέλλ. **-άσω** ραίνω διά τινος παιπάλης, κόνεως, πασπαλίζω : Ἡρ.6,125 **καὶ εἰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς διαπάσας τοῦ ψήγματος,**Εὔβ.π.Ἀθην.2,66 D· ‖ ἁλατίζω : Ἀλκ.Κωμ.17 **δασύποδας** (=λαγωοὺς) **ἁλσὶ διαπάττειν·** **2)** παθ. εἶμαι πεποικιλμένος διὰ στιγμάτων, ἔχω στίγματα : Ἀριστλ.ΙΖ 526 a, 12 **ὁ δ᾽ ἀστακὸς τὸ μὲν ὅλον ὑπόλευκον ἔχει τὸ χρῶμα, μέλανι δὲ διαπεπασμένον·** — ρ. παράγ. διαπαστέον, διάπασμα.

διαπάσχω πάπ. ἀνεκτικῶς πάσχω βλ.λ., ὑποφέρω, ἀνέχομαι : Πάπ. **διαπεπονθὼς χλεύην.**

διαπασῶν (ἡ ἢ τὸ) μουσ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. ἄκλιτον προελθὸν κατὰ παράλειψιν ἐκ τῆς φρ. « ἡ διὰ πασῶν τῶν χορδῶν συμφωνία », παρ᾽ ἀρχ. ἡ διὰ πάντων τῶν φθόγγων τῆς μουσ. κλίμακος συγχορδία ἢ συνήχησις ἐν γρ. κεχωρισμένως **διὰ πασῶν·** ἐν χρ. κ. μτφ. : Πλάτ.Πολ.432 A **οὐχ οὕτω ποιεῖ αὕτη** (ἡ σωφροσύνη) **.. ἀλλὰ διὰ πασῶν παρεχομένη ξυνᾴδοντας τούς τε ἀσθενεστάτους ταὐτὸν καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ τοὺς μέσους·** ‖ ὅθ. κ. νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τελευταίου τόνου τῆς μουσικῆς κλίμακος ἀποτελουμένη ἁρμονία, ἡ ἄ. λεγ. **δι᾽ ὀγδόης** : Πλούτ. Ἠθ.389 D **τὸν γὰρ νέατον πρὸς τὸν ὕπατον ἐκ διπλασίου λόγου ἡρμοσμένον, τὴν διὰ πασῶν συμφωνίαν ἀποτελεῖν,** αὐτ.1019 B **τὸ δὶς διαπασῶν·** πρβλ. ὁμ. μουσ. ἔκφρ. « τὸ διὰ τεσσάρων », « τὸ διὰ πέντε »· **2)** νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ὁ ὕψιστος, ἀνώτατος, ὀξύτατος τόνος ἀνθρωπίνης φωνῆς : **ἐκραύγαζεν εἰς τὴν διαπασῶν·** ὁμ. ἐπὶ μουσ. ὀργάνου ἢ ὀρχήστρας : **εἰς τὸ τέλος ἑκάστης πράξεως τοῦ μελοδράματος αὐτοῦ ἡ ὀρχήστρα χωρεῖ εἰς τὸ διαπασῶν·** **3)** νεώτ. κ. δημ. εἰδ. αἱ δύο κλεῖδες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργάνου (ἁρμονίου) : **κλειστὴ διαπασῶν, - ἀνοικτὴ διαπασῶν·** **4)** νεώτ. κ. δημ. **τὸ διαπασῶν** ὡς οὐσ. μικρὸν κρουστὸν χαλύβδινον δίχηλον ὄργανον, καθωρισμένον οὕτως, ὥστε ἡ τῶν δύο ἄκρων αὐτοῦ κροῦσις νὰ ἀναδίδῃ τὸν φθόγγον **la** (870 παλμοὺς ἤχου κατὰ δευτερόλεπτον ἐν θερμοκρ. 15 βαθμῶν) ‖ ὁμ. πνευστὸν ἐν εἴδει σφυρίκτρας ὄργανον, παράγον τὸν αὐτὸν ἦχον **la·** **5)** νεώτ. ἐκ συνεκδ. μτφ. ὑπερτάτη τινὸς ἔντασις ἢ ἀντοχὴ οἷον ἐνεργείας, προσοχῆς, συγκεντρώσεως : **ὁ ὁμιλητὴς ὑπερέβη τὴν διαπασῶν τῆς ἀντιλήψεως τῶν ἀκροατῶν του.**

διαπαταγμὸς (ὁ) μτγν. κ. μσν. τὸ καθ᾽ ὅλην τὴν ἔκτασιν ἢ καθ᾽ ὅλην τὴν ἔντασιν, λίαν ἰσχυρὸν πάταγμα, πλῆγμα, κτύπημα : Νεῖλ.μοναχ.3,243.

διαπατῶ-άω ὁλοσχερῶς, καθ᾽ ὅλα ἀπατῶ, ἀποπλανῶ : Πλάτ.Νόμ.738 E **μήτε αὐτὸς κίβδηλος .. μήτε ἄλλος .. αὐτὸν διαπατήσει,** Φίλ.2,92· ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. κ. παθ. : Ἀριστλ.ΖΙ 496 b, 5 **ἀλλ᾽ οἱ νομίζοντες εἶναι κενὸν διηπάτηνται,** Πλούτ.Ἠθ. 117A **τὴν διηπατημένην καὶ ψευδῆ δόξαν.**

διαπατῶ-έω μτγν. πατῶ καθ᾽ ὅλην τὴν ἔκτασιν, καταπατῶ, τσαλαπατῶ : Πολύβ.3,55,2 **ὁπότε δὲ ταύτην** (τὴν χιόνα) **διαπατήσαντες·** **2)** περιπατῶ, περιοδεύω : Κλήμ.Ἀλ.3,251.

διάπαυμα-ατος (τὸ) παῦσις, διακοπή, διάλειμμα : Πλάτ.Νόμ.824 A **οὐδ᾽ ἡ τῶν διαπαύματα πόνων ἔχουσα·** **2)** ὀπή, ἄνοιγμα : Ἐπιγρ. **ποτὶ τὸν ῥοΐσκον τὸν ἐκ τοῦ διαπαύματος ῥέοντα.**

διάπαυσις-εως (ἡ) ἡ ἐν τῷ μεταξὺ παῦσις, ἀνάπαυσις, διακοπή : Ἀριστλ.Πρ.894 a,26.

διαπαύω κ. μσν. διακόπτω, παύω τι : Διον. Ἁλ.Συνθ.12,69 **διαπαύειν τε καὶ τὴν ταυτότητά φημι δεῖν μεταβολὰς εὐκαίρους εἰσφέροντα·** ‖ ὅθ. **διαπαύω τὸν βίον** ἀποθνῄσκω : Ἐπιγρ.· ‖ διακόπτω τὴν ἐνέργειάν τινος πρὸς ἀνάπαυσιν αὐτοῦ : Ξεν.Ἱππ.7,18 **ὅταν δὲ ἱκανῶς ἤδη δοκῇ τὸ γυμνάσιον τῷ ἵππῳ ἔχειν, ἀγαθὸν καὶ διαπαύσαντα ὁρμῆσαι,** Θωμ.Μ 230 **διέπαυσέ τίς τινα καὶ διεπαύσατο·** ‖ μέσ. διακόπτων ἀναπαύομαι ἐν τῷ μεταξύ : Πλάτ.Συμπ.191 C **πλησμονὴ γοῦν γίγνοιτο τῆς συνουσίας καὶ διαπαύοιντο καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο,** αὐτ.Πολ.336 B· ‖ παθ. διαλύομαι : Ξεν.Ἑλλ.4,4,14 **ἐκ δὲ τούτου στρατιαὶ μὲν μεγάλαι ἑκατέρων διεπέπαυντο.**

διαπαφλάζω μτγν. (φλάζω) ἀμτβ., ἐπιτατ. λίαν καχλάζω, ἀναβράζω, φουσκώνω· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ ὀργῆς : Νόνν.Δ 31,24 **χόλος διεπάφλασεν Ἥρης.**

διαπεζεύω μτγν. διέρχομαι πεζός : Ἐπιφάν. Ι,1079 A **διαπεζεύσαντες τὴν τοσαύτην .. ἔρημον.**

διάπεζος-ον μτγν. ἐπὶ ἐσθῆτος γυναικός, ὁ μέχρι τῆς πέζης ἱκνούμενος, ὁ ἕως τὰ πόδια φθάνων : Καλλιξ.π.Ἀθην.5,198 C **χιτῶνα .. διάπεζον.**

διαπείθω μτγν. πείθω ἐντελῶς, καταπείθω :

Φιλόδ.᾿Οργ.8 W ὁ **διαπείθων λόγος** (ἀμφ.)· ὁμ. παθ. : Πάπ. **διά τά διαπεπεῖσθαι αὐτοὺς ὑπ᾿ αὐτῶν περὶ ὀφωνίου.**

διαπειλῶ-έω σφοδρῶς ἀπειλῶ, φοβερίζω : ῾Ηρ. 7,15 **νῦν δὲ καὶ διαπειλῆσαν οἴχεται**· ‖ ὁμ. μετά τελ. προτ. ἢ ἀπαρφ. μέλλ. : ῾Ηρ.2,121 γ΄ **διαπειλέειν αὐτὴν ὡς .. μηνύσει,** Πλούτ.᾿Οθ.16 **οἱ γὰρ στρατιῶται τῶν συγκλητικῶν τοῖς ἀπιοῦσι διηπείλουν ἀποσφάξειν**· ‖ ὁμ. μέσ. μετά δοτ. : Αἰσχίν.1,43 **διαπειλησαμένου δὲ τοῦ Μισγόλα .. τοῖς ξένοις,** Πάπ. ‖ μ. ἀπρφ. ἀπαγορεύω μετ᾿ ἀπειλῶν, μὲ φοβέρες . Πολύβ.1,78,15 **μετὰ δὲ ταῦτα διηπειλήσατο μηδένα φέρειν ὅπλον.**

διαπεινῶ-άω, ἀπαρφ. **-πεινῆν** διαμιλλῶμαι εἰς τὴν πεῖναν, μετὰ λογοπαιγνίου ἐπὶ τοῦ διοπίνω : ᾿Αριστφ.᾿Αχ.751 **διαπεινᾶμες ἀεὶ ποττὸ πῦρ.**

διάπειρα (ἡ) κ. μσν. (πεῖρα) δοκιμή : ῾Ηρ.2,28 **ὡς δὲ ἄβυσσοί εἰσι αἱ πηγαί, ἐς διάπειραν ἔφη.. ἀπικέσθαι**· ‖ δοκιμαστική ἐρώτησις, αἴτησις συμβουλῆς : αὐτ.1,47 **ἀπέπεμπε ἐς τὴν διάπειραν τῶν χρηστηρίων**· ‖ ὁμ. ἐπὶ προσ., γνωριμία διὰ δοκιμασίας : Πίνδ.Ο 4,18 **διάπειρά τοι βροτῶν ἔλεγχος,** Δημ.1288 **διάπειραν ὑμῶν λαμβάνειν βουλόμενος** (θέλει νὰ μᾶς δοκιμάσῃ), Διον.᾿Αλ. Ρωμ.5,14, Εὐστ.Πον.327,60.

διαπειράζω μτγν. δοκιμάζω : ΠΔ Μακκ.3,5,40 **μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράζεις**· **2)** πειρῶμαι, κάμνω ἀπόπειραν : ᾿Ιώσ.ΙΑ 15,4,2 **διεπείραζεν εἰς συνουσίαν ἐλθεῖν τῷ βασιλεῖ.**

διαπειραίνω διαπερῶ, διατρυπῶ : ῞Υμν.῾Ερμ.48 **πειρήνας διὰ νῶτα λιθορρίνοιο χελώνης.**

διαπειρίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

διαπειρίς (ἡ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

διάπειρος-ον «ἀρχ. λεξ. ὅλως ἄπειρος.

διαπείρω κ. μσν. διαπερῶ, περῶ τι διὰ μέσου τινός : ᾿Ιλ.Π 405 **γναθμὸν δεξιτερόν, διὰ δ᾿ αὐτοῦ πεῖρεν ὀδόντων,** Εὐρ.Φοίν.26 **σφυρῶν σιδηρᾶ κέντρα διαπείρας μέσον,** ᾿Ιάμβλ.Μυστ.3,4 **διαπείρειν ὀβελούς**· **2)** διοτρυπῶ τι, τρυπῶ : Πλούτ.᾿Αρτοξ.14 **προσέταξε διαπεῖραι τρισὶ βελόναις τὴν γλῶτταν,** Διοσκ.2,61 **διαπείρειν λίνῳ,** Γεωπ.5,36,3 **διαπείρειν ἥλῳ τὰ στελέχη**· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Πλούτ.᾿Ηθ.567 F **διαπεπαρμένην ἥλοις διαπύροις,** ᾿Ιώσ.ΙΑ 10,1,2, Μηναῖ.5,29 Συναξ. **καὶ ὀβελίσκοις πεπυρακτωμένοις τὰ σπλάγχνα διαπείρεται**· **3)** ἐπὶ σαρκῶν καὶ μυῶν, εἶμαι διεισδεδυκώς, ἔχω διεισδύσει : Γαλ.8,74.

διαπειρῶμαι-άομαι, ἀόρ. **-επειράθην,** παρακ. **-πεπείραμαι** ὑποβάλλω εἰς δοκιμήν, διάπειραν βλ.λ. ποιοῦμαί τινος, δοκιμάζω τινά : ῾Ηρ.5,109 **εἰ μὲν γὰρ πεζῇ βούλεσθε ταχθέντες Περσέων διαπειρᾶσθαι,** Κρατῖν.7,2, Δημ.1180 **καὶ διαπειραθῆναι τῶν δικαστῶν ὅτι γνώσονται**· ‖ ὁμ. ἀπολ. : Πλάτ.᾿Απολ.27 Α **ἔοικε γὰρ ὥσπερ αἴνιγμα ξυντιθέντι διαπειρωμένῳ**· **2)** ποιοῦμαι προσπάθειαν, ἐπιχειρῶ ἐπιμόνως : ᾿Αντιφ.5,34 **διαπειραθέντα δ᾿ αὐτὸν τὰ ψευδῆ λέγειν**· ‖ ὁθ. κ. εἰδ. ποιοῦμαι ἀπόπειραν νὰ διαφθείρω διὰ δώρων : Πλάτ.Νόμ. 921 Β **τῷ πωλοῦντι ξυνεβούλευε μὴ πλέονος τιμᾶν διαπειρώμενον ἀλλ᾿ ὡς ἁπλούστατα τῆς ἀξίας**· ‖ ὁμ. μτγν. τὸ ἐνεργ. **διαπειρῶ** δοκιμάζω, κάμνω ἀπόπειράν τινος : Πλούτ.Πομπ.51 **ἀποστέλλων καὶ διαπειρῶν ταῖς δωροδοκίαις**· **3)** μετὰ γεν. ποάγμ ἔχω πεῖραν πράγματός τινος : Θουκ.6,91 **τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οὐ διαπεπειρᾶσθαι.**

διάπεισμα-ατος (τὸ) (διαπείθω) πάπ. φιλοδώρημα παροτρυντικόν : Πάπ.· **2)** χρηματική δόσις τοῦ βασιλέως εἰς στρατολογουμένους· **3)** προτεινόμενον μίσθωμα πρὸς ἰδιοκτήτην : Πάπ.

διαπελάζω σχόλ. πλησιάζω· πιθ. πλασθὲν δι᾿ ἐτυμ. τοῦ **διασπλῆτις** : Σχόλ.Θεοκρ.2,14 **διασπλῆτι· ἢ οὐκ ἄν τις διαπελάσειεν, ἢ τὸ ζα ἐπιτατικόν**

διαπελεκίζω μτγν. τεμαχίζω τινα διὰ τοῦ πελέκεως : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διάπεμπτος (ἡ) μτγν. περίοδος πέντε ἡμερῶν : Γαλ.19,551, Κατ.᾿Αστρλ.Κ 1,119.

διαπέμπω κ. μσν. ἀποστέλλω, πέμπω κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, στέλλω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : ῾Ηρ. 1,48 **ἐπείτε γὰρ δὴ διέπεμψε παρὰ τὰ χρηστήρια τοὺς θεοπρόπους,** Θουκ.8,64 **ἄλλους ἄλλῃ διέπεμπον,** ᾿Αριστλ.ΖΜ 662 b, 22 **δ- τὴν φωνὴν εἰς τὸ πρόσω**· **2)** ἀποστέλλω τι διά τινος μτ. δοτ. προσ. ἢ ἐμπροθ. : ᾿Αριστφ.Πλ.398 **εἶτ᾿ οὐ διαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους;,** Θουκ.4,123 **αὐτοῖς πεντακοσίους ὁπλίτας διέπεμψε**· ‖ κ. μέσ. ἐν ὁμ. σημ. : ᾿Επιγρ., Φιλ.2,43 **διαπέμπεσθαι ἐσθῆτά τινι**· ‖ διαβιβάζω : Θουκ.1,129 **ἐπιστολὴν ἀντεπετίθει αὐτῷ ὡς τάχιστα διαπέμψαι**· **3)** μέσ. ἀποστέλλω ἀγγέλους, ἀγγελιαφόρους : Πολύβ.5,72,1 **πολιορκούμενοι καὶ κινδυνεύοντες διεπέμψαντο περὶ βοηθείας,** ῎Αννα Κομν.6,175 **διαπεμψάμενοι πρὸς τὸν βασιλέα**

διάπεμψις-εως (ἡ) ἐπὶ τῆς τροφῆς, ἡ διανομὴ εἰς τὰ μέρη τοῦ σώματος : ῾Ιππ.Δι.1,9· **2)** ἐπὶ ἐπιστολῶν, διαβίβασις διά τινος : Θεμίστ.᾿Επ.16.

διαπενθῶ-έω μτγν. πενθῶ διαρκῶς, διατηρῶ τὸ πένθος ἐπὶ πολὺν χρόνον : Πλούτ.Ποπλ.23 **αἱ δὲ γυναῖκες .. διεπένθησαν ἐνιαυτὸν ὅλον.**

διαπενσία (ἡ) νεώτ. γένος **διαπενσιοειδῶν** φυτῶν.

διαπενσιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια **γαμοπετάλων** φυτῶν.

διαπενταθλῶ-έω μσν. νικῶ εἰς τὸ πένταθλον : Τζέτζ.εἰς Λυκόφρ.860 **παλαιστὴν γὰρ αὐτὸν .. ῾Ηρακλῆς, διερχόμενος καὶ διαπενταθλήσας .. κατεκρήμνισε** (δ. γρ. πενταθλήσας).

διαπέντε (ἡ) ἡ διὰ πέντε χορδῶν συμφωνία, τὸ μουσ. διάστημα τῆς πέμπτης βλ.λ. : Πλούτ.᾿Ηθ.389D **τὸ διὰ πέντε, ὅ ἐστι κατὰ τὸν ἡμιόλιον λόγον.**

διαπεπαρμένος-η-ον μτχ. παθ παρακ τοῦ διαπείρω βλ.λ.

διαπεπιστευμένος-η-ον νεώτ. ὡς οὐσ. ἢ μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαπιστεύω ὁ παρά τινι κράτει διωρισμένος ἀντιπρόσωπος κυβερνήσεως.

διαπεπονημένως ἐπίρρ. (διαπονέω) ἐντέχνως, ἐπιμεμελημένως, μετὰ πολλῆς ἐπεξεργασίας : ᾿Ισοκρ. ᾿Επ.6,6 **εἰπεῖν περὶ τῶν προτεθέντων ἐπιχαρίτως καὶ μουσικῶς καὶ διαπεπονημένως.**

διαπεραίνω κ. νεώτ. φέρω εἰς πέρας, περατῶ, τελειώνω : Πλάτ.Νόμ.625 Β **τὴν ὁδὸν ἅπασαν οὕτω μετὰ ῥᾳστώνης διαπερᾶναι**· **2)** μέσ. φέρω εἰς πέρας ζήτημά τι, ἀποφασίζω : Εὐρ.᾿Ελ.26 **μορφῆς θέλουσαι διαπεράνασθαι κρίσιν**· **3)** διηγοῦμαι μέχρι τέλους : Εὐρ.᾿Ανδρ.1056 **τίνος φόβου τυχοῦσα; διαπέραινέ μοι**· ‖ τὸ μέσ. ἐν ὁμ. σημ. : Πλάτ. Φαῖδρ.263 Ε **καὶ πρὸς τοῦτο συνταξάμενος πάντα τὸν ὕστερον λόγον διεπεράνατο**· **4)** παριστῶ τι διὰ τοῦ λόγου, περιγράφω ἀκριβῶς : Πλάτ.Φιλ.47Β **πάντα τὰ συμβαίνοντα πρὸς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων εἰς δόξαν διεπέρανας**· **5)** διαπερῶ, διαβαίνω, περνῶ εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος : ᾿Αρετ.᾿Οξ. Παθ.2,8 **δ- λοβόν,** Πάπ. **ἕστ᾿ ἂν διαπεράσῃ τὸ Χθῶ**

διαπεραιῶ-όω κ. νεώτ. κ. **διαπεραιώνω** μεταφέρω, διαπερῶ, μεταβιβάζω εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, διαπορθμεύω βλ.λ. : Πλούτ.Σύλλ.27 **μέλλοντος δὲ τοὺς στρατιώτας διαπεραιοῦν**· ‖ παθ. ἀμτβ. μεταφέρομαι εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, διαβαίνω : ῾Ηρ.5,23 **ἐνταῦθα διαπεραιωθεὶς ἀπίκετο ἐς Σάρδις,** Θουκ.3,23 **ἐπεὶ δὲ πάντες διεπεπεραίωντο, - διεπεραιώθημεν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην**· ‖ ὁμ. μετ᾿ αἰτ. κ. δοτ. ὀργ. διαβαίνω, διαπερῶ : ῾Ηρ. 2,124 **διαπεραιωθέντας δὲ τὸν ποταμὸν πλοίοισι**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Πλάτ.᾿Αξ.370 Β **διαπεραιώσασθαι δὲ πελάγη**· **2)** μτφ. ἐπὶ ἐνεργειῶν, μεταβαίνω

προχωρῶ : Πάπ. **τῶν ἁγνευόντων ἱερέων διαπεραιωμένων πρὸς τὰς λιτουργίας καὶ θυσίας τῶν θεῶν·** **3)** ὁμ. μτφ. ξιφουλκῶ, ξεσπαθώνω : Σοφ. Αἰ.730 **κολεῶν ἐρυστὰ διεπεραιώθη ξίφη.**

διαπεραίωσις-εως (ἡ) κ. μον. κ. νεώτ. ἡ διαπόρθμευσις, ἡ εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος διάβασις : Σχόλ.Θουκ.3,76 **διακομιδήν, διαπεραίωσιν,** Ἀνν. Κομν.10,274 A **τὴν τῶν Καμάνων διὰ τοῦ Δουνάβεως διαπεραίωσιν, - διαπεραίωσις τοῦ στρατοῦ·** **2)** διασταύρωσις : Μαρκιαν.Περίπλ.1,44.

διαπέραμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. | διαπεράω | ἡ διαπεραίωσις βλ.λ.· **2)** θαλάσσιον στενόν, πορθμός : Στράβ.6,1,5 **μικρῷ δὲ πλέον τὸ ἐλάχιστον διαπέραμα,** Πτολ.Γεωγρ.1,13,8 **ἀπὸ Ταμάλας ἐπὶ τὴν Χρυσῆν χερσόνησον διαπέραμα.**

διαπεράσιμος-ον σχόλ. κ. μαν. ἐπὶ ἤχου, διαπεραστικός, ὀξύς : Σχόλ.Ἰλ.Μ 439 **διὰ παντὸς τοῦ πέρατος ἀκουσθῆναι δυνάμενον ἢ διαπεράσιμον εἰς ἀκοάς,** Εὐστ.709,48.

διαπέρασμα-ατος (τὸ) σχόλ.κ. νεώτ. τὸ διαπέραμα βλ.λ. : Σχόλ.Ὀδ.Δ 71 **πορθμῷ, τῷ διαπεράσματι·** **2)** νεώτ. διατρύπησις.

διαπερασμός (ὁ) μτγν. ὁροθετικὴ γραμμή, ὁροθέτησις : Ἐπιφάν.1,630 D **ἄλλως δὲ καὶ ζητηθήσεται ὅριον εἰς διαπερασμὸν ἀμφοτέρων.**

διαπεραστικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ διαπερῶν, ὁ διατρυπῶν· ‖ ἐπὶ τοῦ ψύχους, δριμύς, ὁ οἱονεὶ διεισδύων μέχρις ὀστῶν· **2)** ὀξύς, διεισδυτικός : Καρκβ.Ζητ.89 **τὸ διαπεραστικὸ βλέμμα του, - διαπεραστικὴ φωνή.**

διαπεραστός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ εὐδίοδος, ὁ διαπερώμενος ὑπὸ ὑγροῦ, ἀερίου, φωτὸς κττ. : **διαπεραστό(ν) στρῶμα τοῦ ἐδάφους.**

διαπερατός-ή-όν νεώτ. ὁ διαπεραστὸς βλ.λ.

διαπερατότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τῶν **σωμάτων, ἃ δύναται νὰ διαπεράσῃ ρευστὸν ἢ ἀέριον·** ‖ φυσ. **μαγνητικὴ διαπερατότης** ὁ λόγος **μεταξὺ ἐντάσεως** τῆς μαγνητικῆς ἐπαγωγῆς **καὶ τῆς** ἐντάσεως τοῦ μαγνητικοῦ **πεδίου.**

διαπερδικίζω διολισθαίνω ὡς πέρδιξ, ξεφεύγω· Ἡσ. « διαπερδικίσαι, διαφυγεῖν » : Κωμ.Ἀδέσπ.87.

διαπέρθω, ἀόρ. β΄ **διέπραθον,** ἐπ. ἀπαρφ. **διαπραθέειν,** μέσ. ἀόρ. **διεπράθετο** (ἐν παθ. σημ.) δῃῶ, λεηλατῶ, καταστρέφω τελείως, πάντοτε ἐπὶ πόλεων : Ἰλ.Η 32 **διαπραθέειν τόδε ἄστυ,** Ὀδ.Ο 384 **ἠὲ διεπράθετο πτόλις,** Πίνδ.Παιᾶν.6,104.

διαπερία (ἡ) νεώτ. γένος **προσωπανθῶν φυτῶν.**

διαπεριβόητος (ὁ) μτγν. ὁ πεφημισμένος· Κυρίλλ.Λεξ. « ἀοίδιμος, ἀείμνηστος, διαπεριβόητος ».

διαπερίδαι (αἱ) νεώτ. οἰκογένεια **νυκτοβίων** κολεοπτέρων **ἐντόμων.**

διαπεριπατῶ-έω μτγν. πηγαίνω καὶ ἔρχομαι περιπατῶν, πηγαινοέρχομαι : Ἀθήν.4,157 E **κατελαμβάνετο διαπεριπατῶν . . πρὸ τῆς οἰκίας.**

διαπερίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **ἐντόμων** κολεοπτέρων **τῆς** οἰκογενείας τῶν **διαπεριδῶν.**

διαπερνῶ δημ. διαπερῶ βλ.λ., διατρυπῶ : Βιζυην.Μέλη Σώμ.13 **τί ὠφελᾷ ἡ βλέφη σας, ἀφοῦ δὲν διαπερνᾷ οὔτε ἕναν τοῖχον;**

διαπερόνησις-εως νεώτ. ἡ διὰ περόνης διατρύπησις.

διαπερονῶ-άω, διάφ. τ. -έω, κ. μσν. κ. νεώτ. διὰ **περόνης** ἢ **ἄλλου** αἰχμηροῦ ὀργάνου διατρυπῶ, διαπερῶ : Διόδ.Σ 4,64 **διαπερονήσας αὐτοῦ τὰ σφυρὰ σιδήρῳ,** Ἀγαθ.1,9 **διαπερονῶ τινα διαμπάξ·** κ. παθ. : Λουκ.Ὀνειρ.24 **ἥλους διαμπὰξ διαπεπερονημένους,** Μηναῖ.12,14 Συναξ. **τῶν ὀφθαλμῶν διαπερονᾶται τὰ βλέφαρα·** ‖ διάφ.τ. **διαπερονέω** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Σχόλ.Ἐπτ.207 **τὰ μέσον τοῦ ξύλου τοῦ τροχοῦ διαπερονούμενα.**

διαπέρχομαι φεύγω κρύφα, ἐπὶ λιποτακτῶν : Δημ. 1188 **διαπελθόντων πρότερον τῶν στρατιωτῶν.**

διαπερῶ-άω κ. νεώτ., δημ. **διαπερνῶ** περνῶ ἀπέναντι, διαβαίνω : Εὐρ.Τρῳ.1151 **Σκαμανδρίους γὰρ τάσδε διαπερῶν ῥοάς,** Ἰσοκρ.1,19 **τοὺς ἐμπόρους τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν·** ‖ διέρχομαι διὰ μέσου, διασχίζω : Ἀριστφ.Ὀρν.1264 **μηκέτι τὴν ἐμὴν διαπερᾶν πόλιν,** Εὐρ.Ἱκέτ.117 **οὐ γάρ τι σιγῇ διεπέρασας Ἑλλάδα·** ‖ διέρχομαι, περνῶ τὸν βίον : Ξεν.Οἰκ.11,7 **πειρῶμαι ἐπιτηδεύων διαπερᾶν τὸν βίον·** **2)** κ. δημ. διατρυπῶ, περνῶ διὰ μέσου, πέρα πέρα : Εὐρ.Φοίν.1394 **κνήμης τε διεπέρασεν Ἀργεῖον δόρυ, - ἡ σφαῖρα διεπέρασε τὸν μηρόν - τὸ στῆθος·** **3)** ἐπὶ φλεβός, διέρχομαι, περνῶ διὰ μέσου : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,8 **διαπερᾶν τὸ ἧπαρ·** **4)** φρ. **οἶδα διαπερῶν** γνωρίζω ἐκ πείρας : Αἰσχ.Ἐπτ.990 **σύ τοί νιν οἶσθα διαπερῶν·** **5)** πάπ. κ. νεώτ. ἀφικνοῦμαι, φθάνω εἴς τινα τόπον· **6)** μτβ. κ. νεώτ. κ. δημ. μεταφέρω, περνῶ τινα ἀπέναντι : Λουκ.Νεκρ.Δ 20,1 **καὶ τὸν πορθμέα τοῦτον, ὅς σε διεπέρασε·** **7)** νεώτ. κ. δημ. διεισδύω, εἰσχωρῶ, διέρχομαι διά τινος σώματος : **τό φῶς διαπερᾷ τὰ διαφανῆ σώματα, - ἡ βροχὴ τοῦ διαπέρασε ὅλα τὰ ροῦχα.**

διαπεσσεύω δ.γρ. τοῦ διαπεττεύω βλ.λ.

διαπέσσω δ.γρ. τοῦ διαπέττω βλ.λ.

διαπεστάλθαι πάπ. αἴρειν, σηκώνειν.

διαπετάζω μτγν. κ. μον. διαπετάννυμι βλ.λ. : Γερμ.Κ/πόλ.Ὁμ.248 A **διαπετάζειν χεῖρας πρὸς Θεὸν παραπείθει.**

διαπέταλο (τὸ) δημ. περιοχὴ ἢ ἔκτασις τόπου κατὰ μῆκος καὶ πλάτος· πρβλ. διαπετής.

διαπετάννυμι κ. **διαπεταννύω,** παρακ. **-πεπέτακα,** παθ. **-πεπέτασμαι** ἀνοίγω συνεπτυγμένον τι, ἁπλώνω : Ἀριστφ.Λυσ.732 **ὅσον διαπετάσασ' ἐπὶ τῆς κλίνης μόνον·** ‖ ἐπὶ πολύποδος : Ἀριστλ. ΖΙ 541 b,5 **ὁ πολύπους, ὅταν . . διαπετάσῃ τὰς πλεκτάνας·** ‖ ἐπὶ πτηνῶν : Διόδ.Σ 17,115 **ἀετοὺς διαπεπετακότας τὰς πτέρυγας·** ‖ τὸ παθ.ἀμφιβ. ἐν πάπ. : Πίνδ.Διθύρ.2,4 **διαπέπτανται πύλαι.**

διαπέτασμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μον. παραπέτασμα : Ἀθανάσ.2,425 **τὸν τοῦ διαπετάσματος διασχισμόν,** Ἀχμ.Ὀνειροκρ.234,13 **ἐπικαλύμμασί τισιν ἤτοι διαπετάσμασιν ἐκάλυψεν.**

διαπετασμός (ὁ) μτγν. ἔκτασις, διάτασις, ἅπλωμα : Νεῖλ.Ἐπ.3,36,7 **χειρῶν διαπετασμόν.**

διαπέτεια (ἡ) μον. ἄνοιγμα : Εὐστ.Σχόλ.Ὀδ. 1842,48 **πόρων διαπέτειαν παρὰ τοῖς σοφοῖς.**

διαπετής (ὁ) **ἐκτεταμένος, ἐξηπλωμένος, ἁπλωτός** : Ἱππ.Καρδ.10 **ὁκοῖον ἀράχναι διαπετέες.**

διαπέτομαι, ἀόρ. **-επτάμην,** ἀόρ. μτβ. **-έπτην,** ἵπταμαι, πετῶ διὰ μέσου : Ἰλ.Ε 99 **διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός,** Ἀριστφ.Ὀρν.1217 **κἄπειτα δῆθ' οὕτω σιωπῇ διαπέτει διὰ τῆς πόλεως·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. : Εὐρ.Μήδ.1 **εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος,** Ἀριστφ.Σφ.1086 **γλαῦξ . . τὸν στρατὸν διέπτατο·** **2)** ἀφίπταμαι, πετῶ μακράν, ἐξαφανίζομαι : Πλάτ.Φαίδ.70 A **ὥσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα οἴχηται διαπτομένη·** ‖ ὁμ. ἐπὶ χρόνου : Εὐρ.Ἡρ.507 **τὸ δ' αὐτοῦ σπουδάσας διέπτατο·** **3)** μτφ. ἐπὶ φήμης, πετῶ πανταχῇ, διαδίδομαι παντοῦ : Ἡρωδ.2,8,7 **διϊπταμένη ἡ φήμη.**

διαπεττεύω μτγν. ἐν φρ. **διαπεττεύω τὴν ἐλπίδα** μαντεύομαι διὰ τῶν πεσσῶν τὴν τύχην μου, **τὴν ἐκπλήρωσιν** τῶν **πόθων** μου : Λουκ.Ἔρωτ.16.

διαπέττω πέπτω, χωνεύω τροφὴν : Ἀριστλ.ΖΓ 4,1,13 **διαπέττειν τὴν ἐσχάτην τροφήν.**

διαπεύθομαι ποι. τοῦ διαπυνθάνομαι βλ.λ. : Αἰσχ. Ἀγ.807 **γνώσει δὲ χρόνῳ διαπευθόμενος.**

διαπέφλοιδα ἐνεργ. παρακ. β΄ τοῦ διαφλύω βλ.λ.· Ἡσ. « διαπέφλοιδεν· διακέχυται ».

διαπέφρυδεν Ἡσ. « χαίρει, διακέχυται ».

διαπεφρυκέναι Ἡσ. « διεσκέφθαι καὶ καθεωρακέναι ».

διάπεφις-εως (ἡ) (διαπέσσω) πέφις, χώνευσις: Ἱππ.344,26 **τροφῆς . . διάπεφιν.**
διάπηγα (τὰ) μτγν. ἐπίστρωμα ἐκ σανίδων : ΠΔ Βασ.3,7,32 **τροχοὶ εἰς ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων.**
διαπήγιον (τό) πάπ. διάπηγμα βλ.λ. : Πάπ. **πινάκια βωλητάρια ιδ σὺν ποδίοις καὶ διαπηγίοις καὶ λεονταρίοις καὶ πιρηνιδίοις** (διόρθ. πυρην-).
διάπηγμα-ατος (τό) μτγν. κ. νεώτ. (διαπήγνυμι) σταυροειδῶς ἐπικειμένη δοκός, ἐγκάρσιον ξύλον, διάξυλον : Φίλ.Μαθημ.74 **ἦν δὲ καὶ διαπήγμασι πρὸς αὐτὰ συνειλημμένα τὰ κανόνια·** || νεώτ. ξύλινον ἢ μεταλλικὸν τεμάχιον συνδέον κατὰ διασταύρωσιν δύο ἢ πλείονα τεμάχια, ἃ. ἀμφιδέτης, δημ. τραβέρσα· || νεώτ. ναυτ. ζεῦγος ξύλων συνδεόντων τὸ σύνολον τοῦ θωρακίου, δημ. τρέσσες· || ὁμ. ναυτ. μεταλλικαὶ ράβδοι ἐνισχύουσαι τοὺς ἀτμολέβητας πρὸς ἀποτροπὴν παραμορφώσεώς των ἐκ τῆς πιέσεως τοῦ ἀτμοῦ, δημ. τιράντες· **2)** διαχώρισμα : Ἥρων Αὐτομ.II,9.
διαπηγμάτιον (τό) μικρὸν διάπηγμα βλ.λ., σταυρωτὸ ξύλο : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.64,7.
διαπήγνῦμι κ. νεώτ. κ. **διαπηγνύω,** ἐμπηγνύω διὰ μέσου, ἐμβάλλω τι μεταξὺ δύο πραγμάτων : Ἀντιφ.3,3,5 **διὰ τῶν ἑαυτοῦ πλευρῶν διαπῆξαι τὸ ἀκόντιον·** || διαπερῶ, διατρυπῶ : ἐπίγρ. ἐν πάπ. : **διέπαξε σιδάρῳ·** **2)** πηγνύων, παγώνων καθιστῶ τι σκληρόν, τραχύ : Θεόφρ.Ἀν.54 **τὸ πλεῖον διέπηξεν** (ὁ βορέας) **ἢ εἰς ὕδωρ διέλυσεν·** || ἀμτβ. παρκ. **πέπηγα,** εἶμαι πεπηγώς, πεπηγμένος, παγωμένος, ἔχω παγώσει : Ἀριστφ.Θαυμασ.835 a, 30· **3)** μέσ. ἐνεργῶ, φροντίζω νὰ συμπηχθῶσι : Λουκ.Νεκρ.Δ 12,5 **ἀλλὰ σχεδίας διαπηξαμένους τοὺς πολλοὺς αὐτῶν διαπλεῦσαι.**
διαπήδησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ διὰ μέσου πήδησις ἢ ἀναπήδησις· **2)** μτφ. ἰατρ. ἐπὶ τοῦ αἵματος, ἡ διὰ μέσου τῶν ἱστῶν δίοδος, διαπίδυσις : Ἱππ.Φύσ.Παιδ.21 (δ.γρ.), Θεοφαν.Νόνν. 2,270 **αἷμα προχεῖται κατὰ διαπήδησιν.**
διαπηδῶ-άω κ. νεώτ., μέλλ. **-πηδήσομαι** πηδῶ διὰ μέσου τινὸς ἢ εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος ; Ἀριστφ. Ἀχ.1178 **διαπηδῶν τάφρον,** Ξεν.Ἱππ.3,7 **τάφρους διαπηδᾶν·** || μτφ. ὑπερπηδῶ ἐλαφρῶς : Φιλόστρ.Ἡρωϊκ.2,10· . || ἀπολ. ἐπὶ ἵππου, ἐκτελῶ πήδημα : Ξεν.ΚΠ 1,4,8 **διαπηδῶν αὐτῷ ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα·** **2)** ἰατρ. ἐκρέω διὰ μέσου, διαρρέω, διαπιδύω : Ἱππ.241,43 **διαπηδῴη ἂν πιεζευμένου τοῦ δέρματος ἔξω τὰ ἔλαιον·** **3)** ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνοίγω, σχηματίζω χάσμα : Ἰω.Λυδ.Διοσ.53.
διαπηνικίζω ἐξαπατῶ· ΕΜ 269,31 « διαπηνικίζω, ἀπατῶ », Εὐστ.1422,2 « διαπηνικίζειν, ὅ ἐστι διακεφαλαιοῦν καὶ ἀπατᾶν »· || **διαπηνικίζω λόγον** τεχνῶμαι λόγον πρὸς ἐξαπάτησιν : Κρατῖν.282.
διάπηξ-ηγας (ὁ) μτγν. διάπηγμα βλ.λ. : Ἀπολλ. Πολιορκ.Μαθ.32 **τῷ κάτω διάπηγι ἄξονα ὀρθὸν ἁρμόσαι·** || ἐν χρ. κ. ὡς ἐπίθ. : Φίλ.Βυζ.Ἑπτ. Θαυμ.4,2 **οἱ διαπῆγες μοχλοὶ Κυκλώπειον ἐμφαίνουσι ῥαιστηροκοπίαν.**
διάπηξις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. σύμπηξις, συναρμογή, συνένωσις, ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος : Ἑρμ.π.Στοβ.Ἐκλ.1,1094 **εἰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν σωματικὴν διάπηξιν πλεονάσειε τὸ πῦρ·** || νεώτ. ἡ συναρμολόγησις δοκῶν διὰ τὸν σκελετὸν κατασκευάσματός τινος· || συνεκδ. κ. αὐτὸς ὁ κατασκευασθεὶς σκελετός, δημ. ξυλοδεσιά.
διαπήρωμα-ατος (τό) κολόβωμα.
διαπιαίνω λίαν πιαίνω, παχύνω πολύ, καταπαχύνω : Θεόφρ.Φ Αἰτ.6,11,7, Θεόκρ.16,91 **αἱ δ' ἀνάριθμοι μήλων χιλιάδες βοτάνᾳ διαπιανθεῖσαι.**
διαπιδυσίμετρον (τό) νεώτ. ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῆς διαπιδύσεως τῶν ἀερίων.
διαπίδῦσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διὰ τῶν πόρων σώματός τινος ἐκροὴ ὑγροῦ· || ἀφίδρωσις : Ἱππ. ΦΠ 21· || νεώτ. εἰδ. ἡ ἀμοιβαία διείσδυσις ὑγρῶν ἢ ἀερίων διὰ τῶν πόρων τοῦ χωρίζοντος αὐτὰ διαφράγματος.
διαπιδυτήρ (ὁ) νεώτ. φυσ. συσκευὴ διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν κολλοειδῶν διαλυμάτων ἀπὸ τῶν κρυσταλλικῶν προσμίξεων.
διαπιδυτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαπίδυσιν βλ.λ. : **διαπιδυτικὴ δύναμις - ἐνέργεια·** **2)** ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ διαπιδύειν βλ.λ. : **διαπιδυτικὸν ἀέριον.**
διαπῑδύω κ. νεώτ. μτβ. διηθῶ, διϋλίζω, λαγαρίζω : Ἀριστλ.Μετ.350 a, 8 **οἱ ὑψηλοὶ τόποι διαπιδύουσι τὸ ὕδωρ** (δ.γρ. διαπιδῶσι)· **2)** ἀμτβ. διαρρέω, ρέω διὰ μέσου τῶν πόρων σώματός τινος : Ἀριστλ.743 a, 9 **διαπιδύειν διὰ τῶν πόρων·** || ὅθ. νεώτ. εἰδ. διηθοῦμαι.
διαπιδῶ-άω ἀφήνω τὸ ὕδωρ νὰ ἐκρέῃ διὰ τῶν πόρων : Ἀριστλ.Μετ.350 a, 8 (δ.γρ. διαπιδύω βλ.λ.).
διαπῑέζω μτγν. συμπιέζω : Λουκ.Λεξιφ.11 **ὅτι ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτοῦ τὰ ἄκρα διεπίεσα.**
διαπῑθανεύομαι μτγν. ἀντικρούω τινὰ διὰ πιθανοῦ ἐπιχειρήματος, ἀντιπροβάλλω τι ὁμ. πιθανόν : Σέξτ.Ἐμπ.319 **ἄλλου δὲ ἄλλως εἰκάζοντος καὶ διαπιθανευομένου φύεται ἡ διαφωνία.**
διαπιθηκίζω Σουΐδ. ΕΜ ἐπιτατ. τοῦ πιθηκίζω, ποιῶ σχήματα ὡς πίθηκος, ἀπομιμοῦμαι, διαπαίζω· Σουΐδ. κ. ΕΜ 268,38 « διαπιθηκίσαι, διαπαῖξαι ».
διαπικραίνω μτγν. ἐπιφέρω μεγάλην λύπην· κ. παθ. **διαπικραίνομαι** μεγάλως πικραίνομαι, πολὺ λυποῦμαι, φαρμακώνομαι : Πλούτ.Ἠθ.457 Α **πρὸς γύναια διαπικραίνομαι.**
διάπικρος-ον μτγν. ὅλως, λίαν πικρός : Διόδ. 2,48 **τὸ ὕδωρ δυσῶδες καὶ διάπικρον.**
διαπῑμελος-ον μτγν. στεατώδης, λίαν παχύς : Ῥοῦφ.Ὀνομ.39 **σὰρξ διαπίμελος καὶ ἀδενώδης.**
διαπίμπλημι μτγν. ἀπαρφ. ἀόρ. -πλῆσαι πληρῶ τελείως : Φιλόστρ.Νεώτ.Εἰκ.2,27 **διαπίμπλημι οἰκίας,** Εὐνάπ.Β.Σοφ.493 D **διαπίμπλημι λόγων τὴν οἰκουμένην·** || ἐν τῷ παθ. **διαπίμπλαμαι** πληροῦμαι ἐντελῶς : Θουκ.7,85 **καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν·** **2)** εἶμαι κεκορεσμένος, χορτασμένος ἀπό τι : Ἀνδοκ.1,125 **διαπεπλησμένος τινός.**
διαπίμπρημι μτγν. καίω ἐντελῶς, κατακαίω : Πολύβ.21,44 **διαπρῆσαι τὰς ναῦς,** Αἰν.Τακτ.4,2· || παθ. μτφ. φλογίζομαι καὶ οἰδαίνω, πρήσκομαι, φουσκώνω ἔκ τινος πληγῆς ἢ παθήσεως : Νίκ.Ἀλεξ.341 **πᾶσα δὲ οἱ νηδὺς διαπίμπραται,** Ἱππιατρ.268 **διαπίμπραται πυρούμενα τὰ σφυρὰ σὺν ταῖς ὁπλαῖς.**
διαπῑνω δισμιλλῶμαι πρός τινα ἐν τῷ πίνειν, παραβγαίνω στὸ πιοτό : Ἡρ.5,18 **ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο, διαπίναντες·** || ὁμ. κ. μέσ. : Ἡδύλ.π.Ἀθην.11,486 B **ἡ διαπινομένη Καλλίστιον ἀνδράσι . . νῆστις τρεῖς χόας ἐξέπιεν·** **2)** προπίνω· Ἡσ. « διαπίνειν, προπίνειν, Περιγένης » : Ἐπίγ.8· **3)** πίνω ἐν συνεχείᾳ, ὁλοένα ἢ κατὰ διαλείμματα, κουτσοπίνω : Ἀναξανδρ.57, Πλάτ.Πολ.420 Ε **τοὺς κεραμέας κατακλίναντες πρὸς τὸ πῦρ διαπίνοντάς τε καὶ εὐωχουμένους·** **4)** παθ. πίνομαι διὰ μιᾶς, ρουφιῶμαι μονομιᾶς : Ἀριστλ.Προβλ.872 b,27.
διαπιπράσκω μτγν. κ. μσν. πωλῶ κατὰ μέρη, λιανικῶς, ξεπουλῶ : Πλούτ. Συγκρ. Λυσ. Σύλλ. 3 **οὐσίαν μεγάλην διαπιπράσκων τιμῆς τῆς τυχούσης,** Παχυμ.Γ'Ἀνδρ.3,343 Α **ὁ σῖτος διεπιπράσκετο.**
διαπίπτω κ. μσν. πίπτω διὰ μέσου : Ἀριστλ Οὐρ.313 b, (· || **διαπίπτοντες ἀστέρες** οἱ διάττοντες : Γεωπον.1,11,9· **2)** διολισθαίνω, διαφεύγω, δραπετεύω : Ξεν.Ἑλλ.3,2,4 **ἀποχωρήσαντες ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες ἀμελησάντων τῶν Βιθυνῶν,** Πολύβ.1,34,11· **3)** ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, περνῶ : Ἀριστλ.Πολ.35,4 **καὶ χρόνου διαπεσόντος βραχέος·** **4)** ἐπὶ φημῶν καὶ εἰδήσεων, ἐξαπλοῦμαι, κοινολογοῦμαι, διασπείρομαι : Πλάτ.Γάλβ.2.

τοῦ δὲ λόγου διαπεσόντος εἰς τὰ στρατεύματα· **5)** διαλυόμενος καταρρέω, πίπτω : Πλάτ.Φαίδ.80C **τὸ μὲν ὁρατὸν αὐτοῦ, τὸ σῶμα.. ᾧ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖσθαι,** Ἀριστλ.Μετ.365 b, 12· **6)** ἐπὶ πομφολύγων, διαρρήγνυμαι, σκάω : Ἀριστλ.Πρ.936 b, 5· **7)** σήπομαι, σαπίζω : ΠΔ Ἀρ.5,21 **ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην· 8)** ἀπόλλυμαι, καταστρέφομαι : ΠΔ Δευτ.2,14 **διέπεσε πᾶσα γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἀποθνήσκοντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς· 9)** ἐπὶ χρημάτων, συγγραμμάτων, ἀπόλλυμαι,χάνομαι: Πάπ. **ἵνα μηθὲν αὐτῷ διαπέσῃ,** Φώτ.Βιβλ.202,18 **διαπεπτωκέναι.. ἔφησαν τήν τε ἕκτην καὶ ἑβδόμην· 10)** ἐπὶ σφυγμοῦ, διαλείπω : Γαλ.19,636· **11)** ἐπὶ προσώπων, ἀποτυγχάνω εἰς τὰς ἐλπίδας μου, εἶμαι ἀτυχής, σφάλλομαι : Ἀριστφ.Ἱππ.695 **εἴ τι τῶν αὐτῶν ἐμοὶ ψευδῶν ἐνείη, διαπέσοιμι πανταχῇ·** ‖ ὑποπίπτω εἰς λάθη : Χρύσ.Στωϊκ.3,33 **διαπίπτειν ἐν τοῖς σημαινομένοις·** ‖ μτ. γεν. ἀποτυγχάνω τινός : Ἐπικ.Ἐπ.2 p, 43 V, Σωκρ.Ἐπ.22 **διότι μέλλοιμι διαπίπτειν τῆς δόξης περὶ τὴν σοφίαν** (ξεπέφτω ἀπὸ τὴ δόξα μου)· ‖ ὁμ. ἐμπροθ. : Ἀρρ. Ἐπικτ.2,22,36 **διαπίπτοντα περὶ τῶν μεγίστων·** ‖ ἀπολ. παραπλανῶμαι, σφάλλομαι : Νικ.63 P **οὐ διαπεσούμεθα·** ‖ ἐξαπατῶμαι : Ἀρρ.Ἐπικτ. 1,7,6 **ἐν χρήσει νομίσματος μὴ διαπίπτειν· 12)** ἐπὶ ἐνεργειῶν, ἀποδείκνυμαι ἄχρηστος, ἀνωφελής, ἀποβαίνω κακῶς : Αἰσχίν.2,39 **καὶ τὸ συκοφάντημα .. διέπιπτεν αὐτῷ,** Πολύβ.5,26,16 **διαπεσούσης δ' αὐτῷ τῆς ἐπιβολῆς· 13)** ἡ μτχ. ἡ διαπίπτουσα ἢ ὁ τόπος ὁ διαπίπτων ἡ κόλασις : ΠΔ Ἱερ.19,12 **δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην, ὡς διαπίπτουσαν,** αὐτ.13 **καὶ οἶκοι Ἱερουσαλήμ, καὶ οἶκοι βασιλέων Ἰούδα ἔσονται, καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις.**

διαπίστευμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ παρέχον πίστιν, ἐμπιστοσύνην, ἐγγύησιν.

διαπίστευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια τοῦ διαπιστεύειν βλ.λ., ἐμπίστευσις.

διαπιστευτήριον (τὸ) νεώτ. ἔγγραφον, δι' οὗ ἐφοδιάζεται ὑπὸ κυβερνήσεως ὁ διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς, **ἵνα ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς πολιτείας, εἰς ἣν ἀποστέλλεται·** ‖ δελτίον ταυτότητος : διαπιστευτήριον φοιτητοῦ.

διαπιστεύω κ. νεώτ. ἐμπιστεύω εἴς τινά τι, ἔχω ἐμπιστοσύνην : Αἰσχίν.3,8 **οἱ πολῖται πολιτείαν (ὑμῖν) διαπιστεύσαντες,** Πολύβ.5,40,7 **διαπιστεύων τὴν μὲν ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου δυναστείαν·** ‖ ὁμ. τινί, περί τινος : Αἰσχίν.1,88 **καὶ τούτῳ περὶ τῶν μεγίστων διαπιστεύσομεν;·** ‖ νεώτ. ἐπὶ κυβερνήσεως, διορίζω τινὰ διπλωματικὸν ἀντιπρόσωπον εἰς ξένον κράτος : **διαπιστεύω πρεσβευτήν· 2)** πιστεύω ἐντελῶς : Ἀριστλ.ΜΖ 673 a,17 **οὕτω τὸ τοιοῦτον διεπίστευσαν, ὥστε καὶ κρίσιν ἐποιήσαντο περί τινος τῶν ἐγχωρίων,** Μάξιμ.Τύρ.1,448· **3)** μ. δοτ. πέποιθα, ἔχω ἐμπιστοσύνην : Πάπ. **οὐ γὰρ διαπιστεύουσιν ἡμῖν·** ‖ παθ. **διαπιστεύομαι** ἀπολαύω ἐμπιστοσύνης : Δημ.145 **τοῖς δὲ κρατουμένοις.. διεπιστεύετο,** Αἰν.Γαζ.Θεόφρ.18 B.

διαπιστῶ-έω δυσπιστῶ ἐντελῶς, δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην : Δημ.445 **ὥστε καὶ εἴ τις ἐμοὶ διαπιστεῖ, τούτοις πιστεύσας αὐτὸν ἐγχειρεῖ,** Ἀριστλ. Πολιτ.1314 a,17 **τοῦ διαπιστεῖν ἀλλήλοις·** ‖ ἀπολ. δυσπιστῶ : Πάπ. **εἰ δ' οἷον διαπιστεῖς τι·** ‖ μέσ. δυσπιστῶ ἐμαυτῷ, δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἑαυτόν μου : Πολύβ.18,46,7.

διαπιστῶ-όω νεώτ., δημ. διαπιστώνω καθιστῶ τι πιστόν, ἀποδεικνύω τι ἀναμφισβήτητον : **ἡ δρᾶσίς του διαπιστοῖ τὴν κακοήθειάν του, - διεπιστώθη πλήρως ἡ ἐνοχή του.**

διαπιστώνω δημ. διαπιστῶ βλ.λ

διαπίστωσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις τοῦ διαπιστῶ βλ.λ.(2), ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων πλήρης ἀπόδειξις : **ἡ διαπίστωσις τῆς ἀληθείας.**

διαπλακῶ-όω μτγν. στρώνω διὰ πλακῶν, λιθοστρώνω· ἐν χρ. κ. μτφ. ἐπιστρώνω : Γρηγ.Νύσσ.1, 400 D **ἔνθεν ἡ ἀφθαρσία καὶ ἡ ἀπάθεια διαπλακούτω τὸν οἶκον·** κ. παθ. : αὐτ.637 **δι' ὧν ἡ πνευματικὴ ὁδὸς διαπλακοῦται.**

διαπλάνῶ-άω κ. μσν. ἐκτρέπω τῆς ὁδοῦ, παραπλανῶ : Πλούτ.Ἠθ.917 B **διαπλανῶσι τοὺς κύνας τῆς τῶν θηρίων ὀσμῆς ἐπιλαβέσθαι,** Φώτ.Βιβλ. 183,128 **οὔτε τοῖς ἐκβολαῖς τὸν ἀκροατὴν διαπλανᾷ· 2)** ὁδηγῶ εἰς πλάνην, ἀποπλανῶ : Πάπ.· ‖ παθ. ἐξέρχομαι τῆς εὐθείας ὁδοῦ, πλανῶμαι : Διόδ.Σ 17,116 **τρεῖς ἡμέρας.. διαπλανηθεὶς ἐσώθη,** Πλούτ.εἰς Ἰω.Δαμασκ.π.Στοβ.4,65 **οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἐν τοῖς πράγμασι διαπλανῶνται.**

διαπλασιάζω διπλασιάζω βλ.λ. : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διαπλασιογνωσία (ἡ) νεώτ. **γεωλ.** κλάδος τῆς γεωλογίας ἐρευνῶν τὰ στρώματα ἰζηματογενῶν πετρωμάτων καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῶν ἀπολιθώματα.

διάπλᾰσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. διαμόρφωσις, ἀποκατάστασις μέλους κατεαγότος:Γαλ.18,332· **2)** σχηματισμός: Ἀλεξ.Ἀφρ.Προβ.2,238,5 **κατασκευὴ καὶ διάπλασις τοῦ νεύρου,** αὐτ.21 **ἡ διάπλασις τοῦ ἐμβρύου·** ‖ μόρφωσις: Γαλ.7,26,Ἱεροκλ.Ἀερ.10 p, 437 M **διάπλασις τοῦ σώματος· 3)** παραμόρφωσις διὰ κατόπτρων : Φιλιππ.Μετ.28,19· **4)** μτφ. νεώτ. εἰδ. διαπαιδαγώγησις : **διάπλασις χαρακτήρων· 5)** νεώτ. γεωλ. -πλάσεις (αἱ) μεγάλαι ὁμάδες, εἰς ἃς ὑποδιαιροῦνται τὰ ἰζηματογενῆ πετρώματα.

διάπλασμα-ατος (τὸ) μορφή, σχῆμα· πιθ. ζυγὸς τροποποιημένος, ἐσχηματισμένος : Σχόλ.Ἀριστφ. Σφ.614 **διὰ τὸ διάπλασμα ἔχειν ὄνου μορφήν.**

διαπλασμός (ὁ) ἡ διάπλασις βλ.λ. : Ἐπικ.π.Πλούτ. Ἠθ.877 D **σώματα.. οὔτε θραυσθῆναι δυνάμενα οὔτε διαπλασμὸν ἐκ τῶν μερῶν λαβεῖν.**

διαπλάσσω κ. νεώτ., ἀττ. -άττω σχηματίζω, δίδω μορφήν : Πλούτ.Ἠθ.427 B **διαπλάσσειν ὕλην,** Ἰουλ.Λόγ.2,78D **διαπλάσσειν διανοήματα ῥυθμοῖς·** ‖ ὁμ. μτφ. : Ἰώσ.ΠΙ 7,8,1 **διαπλάσσω ἐπίνοιαν,** Αἰλ. ΠΙ 3,1 **διαγράφωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάσωμεν·** ‖ ὁμ. παθ. : ΑΠ 9,542 **τέτταρσι διαπλασθέντα προσώποις μῦθον,** Ἀριστλ.ΓΖ 740 a,36 **διαπλασθέντα τὰ μόρια τοῦ ἐμβρύου,** Ἱεροκλ.100 **τῇ διαπλαττούσῃ (τὰ ἄλογα γένη) φύσει·** ‖ μτφ. ἐφευρίσκομαι, ἐπινοοῦμαι : Πάπ. **τὸ ὅλον διαπεπλάσθαι· 2)** φρ. **δ- πηλῷ** χρίω διὰ πηλοῦ : Θεόφρ.ΙΦ 4,15,2 **βοηθεῖν τε πειρῶνται διαπλάττοντες πηλῷ.. ἵνα μὴ ψύχηται· 3)** ἰατρ. ἀποκαθιστῶ ὀστοῦν κατεαγός : Ἡλιόδ. π. Ὀρειβ.48,33,5, Γαλ.12,360 **ὅσοι (δάκτυλοι) διαπλάττωσι τὸ κατεαγὸς μέρος τῆς ῥινός· 4)** νεώτ. μτφ. διαπαιδαγωγῶ, διαμορφώνω : **τὸ παράδειγμα διαπλάττει τὸ ἦθος.**

διαπλαστικός-ή-όν μτγν., μσν. διαμορφωτικός Ἀλεξ.Ἀφρ.Πρ.1,47 **διαπλαστικὴ δύναμις.**

διάπλαστος-ον μτγν. ὁ διαπλαστικὸς βλ.λ.

διάπλατα ἐπίρρ. δημ. εὐρέως, ἀνοικτὰ ἐντελῶς **οἱ πόρτες ἦταν διάπλατα ἀνοιγμένες· 2)** ἐπὶ τῶν δύο ὤμων, στὶς δύο πλάτες : δ.τραγ. **βάνει τὸ φέσι του στραβά, τὸ καριοφίλι διάπλατα.**

διαπλάτισμα (τὸ) δημ. τὸ εἶναι ἢ γίνεσθαί τι ἐντελῶς ἀνοικτόν: **διαπλάτισμα παραθύρου - πόρτας.**

διάπλατος-η-ο δημ. εὐρύς, πλατύς, ἀνοικτός : Βαλαωρ.κε' Μαρτίου 13 **διάπλατη ἡ θυρίδα φέγγει,** Βλαχογ.Προπ.1,145 **τοῦ γλάρου τὰ διάπλατα φτερούγια, - διάπλατη θάλασσα.**

διαπλάτυνσις-εως (ἡ) νεώτ. διεύρυνσις, πλάτυνσις : **διαπλάτυνσις τῆς ὁδοῦ - τῆς πλατείας.**

διαπλᾰτύνω κ. νεώτ. διαστέλλω : Ξεν.Λακ.2,6 **τὴν ῥαδινὰ τὰ σώματα ποιοῦσαν τροφὴν μᾶλλον συλλαμβάνειν ἡγήσατο ἢ τὴν διαπλατύνου-**

σαν τῷ σίτῳ· ‖ πλατύνω : Χρύσιπ.Τυαν.π.'Αθην. 14,648 A **διαπλατύνας ποίησον τετράγωνον.**

διαπλατώνω δημ. (προφ. τρισυλλάβως) ἀνοίγω ἐντελῶς, διάπλατα βλ.λ.: **διαπλάτωσε τίς πόρτες.**

διάπλεγμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ μετά τινος συμπεπλεγμένον : Εὐστ.1571,56 **καίρωμα τὸ διάπλεγμα, ὃ οὐκ ἐᾷ τοὺς στήμονας συγχέεσθαι.**

διαπλέκω κ. μσν. κ. νεώτ. πλέκω ὁμοῦ, συμπλέκω : 'Υμν.'Ερμ.80 **ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυμαστὰ ἔργα, συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους,** 'Ηρ.4,67 **ἐπεὰν τὴν φιλύρην τρίχα σχίσῃ, διαπλέκων ἐν τοῖσι δακτύλοισι τοῖσι ἑωυτοῦ καὶ διαλύων χρᾷ** (ἀντίθ. διαλύω) : Ποῦλ. Αἰγ.6,62· ‖ ὁμ. μτφ. : Πίνδ.Π 12,14 **οὔλιον θρῆνον διαπλέξαισ' Ἀθάνα·** ‖ δοκιμάζω πλέξιμον : Πίνδ.Π 2,153 **ἄγαν πάγχυ διαπλέκει·** ‖ μέσ. πλέκω τι ἐμὸν : 'Ἀρισταίν.1,25 **διαπλέξασθαι κόμας·** ‖ παθ. συμπλέκω : Πλάτ.Τίμ.36 E· **2)** μτφ. φρ. διαπλέκω βίον διάγω τὸν βίον, περνῶ τὴ ζωή μου : 'Ηρ.5,92 **ἄρξαντος δὲ τούτου ἐπὶ τριήκοντα ἔτεα καὶ διαπλέξαντος τὸν βίον,** Πίνδ.Ν 7,146, Πλάτ.Νόμ.806 A **ἀσκητικὸν δέ τινα βίον.. διαπλέκειν·** ‖ ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ βίον : 'Ἀριστφ.'Ορν. 754 **διαπλέκειν ζῶν ἡδέως τὸ λοιπόν.**

διάπλεος-ον ὀρθότ. διάπλεως-ων βλ.λ.

διαπλευρισμός (ὁ) πάπ. τὸ πλεύρισμα βλ.λ.

διάπλευρος-ον νεώτ. ὁ εἰς τὴν ἢ παρὰ τὴν πλευρὰν εὑρισκόμενος.

διάπλευσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαπλέειν βλ.λ. : Νικ.Χων.579,7 δ- τοῦ ποταμοῦ.

διαπλέω κ. νεώτ., ἰων. **-πλώω** πλέω διὰ μέσου στενοῦ, πορθμοῦ : Θουκ.4,24 (θάλασσα) ἣ 'Οδυσσεὺς λέγεται διαπλεῦσαι, Πολύβ.14,10,12 **βραχὺ διάστημα ποιῶν, ὥστε ὑπηρετικοῖς ἐκπλεῖν δύνασθαι καὶ διαπλεῖν·** ‖ πλέω εἰς ἢ κατὰ μῆκος : 'Ἀριστφ.Σφ.122 **διέπλευσεν εἰς Αἴγιναν,** Λυσ.12,17 **τῆς ἐπιούσης νυκτὸς διέπλευσα Μέγαράδε·** ‖ ὁμ. μ. αἰτ. : Πλούτ.'Ηθ.206 D **διαπλέων τὸ πέλαγος, - διαπλέω ποταμόν·** ‖ ὁμ. μτφ. : Μηναῖ.3,11 'Ορθρ. **σωφρόνως διέπλευσας τῆς σωφροσύνης τὸ πέλαγος·** **2)** μτφ. διαπλέω βίον διαβιῶ, διέρχομαι, περνῶ τὴ ζωή μου : Πλάτ.Φαίδ.85 D **ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας κινδυνεύοντα διαπλεῦσαι τὸν βίον·** **3)** διέρχομαι, περνῶ διὰ μέσου : 'Αρετ.2,3 **τὰ ψαμμία σὺν τοῖσι οὔροισι διαπλέειν.**

διάπλεως-ων πλήρης, ὅλως διόλου γεμάτος : Κρατῖν.π.'Αθην.2,67 C **ὁ τάλαρος ὑμῶν διάπλεως ἔσται γάρου,** Πλούτ.'Ηθ.551 A **διάπλεων τὸν λογισμὸν ὀργῆς καὶ μανίας·** ‖ ὁμ. κ. ἐν τῷ πληθ. : Θεόφρ.ΙΦ 2,14 **τροφῆς διάπλεα,** Πλούτ.Τίμ.11 **αἱ πόλεις διάπλεαι κακῶν οὖσαι.**

διαπλήθω ἐπιτατ. ὅλως πλήθω, ἐντελῶς πληροῦμαι, εἶμαι κεκορεσμένος, γεμάτος : Θουκ.7,85 **καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν,** 'Ανδοκ.16,28 **ταύτης δ' αὖ (τῆς θυγατρὸς) διαπεπλησμένος, ἐξέβαλε καὶ ταύτην· ἡ δ' ἔφη κύειν ἐξ αὐτοῦ.**

διαπληκτίζομαι κ. νεώτ. ἀλληλοπαθ. μάχομαι διὰ πληγμάτων, συμπλέκομαι : ΠΔ'Εξ.2,13 **ὁρᾷ δύο ἄνδρας 'Εβραίους διαπληκτιζομένους,** Λουκ.'Ανάχ.11, **- ἀλληλοϋβρισθέντες, εἶτα διεπληκτίσθησαν·** ‖ μτγν., μσν. κ. ἐν παθ. σημ. : Μηναῖ.2,7 'Εσπερ. **ἔφερες τυπτόμενος, ὀνειδιζόμενος, Πάτερ, διαπληκτιζόμενος παρὰ τοῦ τεκόντος σε·** **2)** γεν. ἀψιμαχῶ, μάχομαι δι' ἀκροβολισμῶν : Πλούτ.Λουκ.31 **τοῖς ἱππεῦσι τῶν 'Ρωμαίων διαπληκτισάμενοι τοὺς πεζοὺς ἐπιόντας οὐχ ὑπέμειναν·** **3)** κ. νεώτ. μτφ. φιλονικῶ, ἐρίζω : Πλούτ. 'Ηθ.760 A **διαπληκτιζόμενον.. πρὸς τὸ γύναιον,** 'Αγαθ.128 **διεπληκτίζετο.. πρὸς τοὺς αὐτόθι ἀγειρομένους·** ‖ ὁμ. μτ. δοτ. τρόπου : Πλούτ.Σύλλ.2 **τοὺς ἰταμωτάτους.. διαπληκτίζεσθαι τοῖς σκώμμασι** ‖ μτγν. κ. ἐνεργ. : 'Ωραπ.170.

διαπληκτίσις-εως (ἡ) σχόλ. ὁ διαπληκτισμὸς βλ.λ.: Σχόλ.'Ιλ.Α 138 **ἐν ταῖς πρὸς 'Αχιλλέα διαπληκτίσεσιν Αἴαντος καὶ 'Οδυσσέως.**

διαπληκτισμός (ὁ) κ. νεώτ. ἡ ἀμοιβαία ἐπίθεσις εἴτε διὰ λόγων εἴτε διὰ χειρῶν, φιλονικία, συμπλοκή, καβγάς : Πλούτ.'Ηθ.710 C **οἱ πρὸς Σωκράτην διαπληκτισμοί,** Βασ.2,782 C **οἱ πρὸς τοὺς γείτονας διαπληκτισμοί,** Πορφ.Μαρκ.2, **- συχνὰ μετὰ τὰ σκώμματα καταλήγουσιν εἰς διαπληκτισμούς.**

διαπληρῶ ἐπιτατ. ὑπερπληρῶ, γεμίζω ὁλότελα, παθ. : Αἰν.Τακτ.16,8 **διαπεπληρωμένοι λαφύρων.**

διαπλησθῆναι ἀπαρφ. παθ. ἀορ. α' τοῦ διαπίμπλημι βλ.λ.

διαπλήσσω, ἀττ. **-ττω** διασχίζω, διαχωρίζω, θραύω εἰς τεμάχια· 'Ησ. « διαπλήσσοντες, διασχίζοντες » : 'Ιλ.Ψ 120 **τὰ μὲν ἔπειτα διαπλήσσοντες** (δ.γρ. διαπλίσσοντες) **'Αχαιοὶ ἔκδεον ἡμιόνων·** **2)** παθ. **διαπλήττομαι** ἐκπλήττομαι, θαυμάζω, παροξενεύομαι διά τι : 'Επίκτ.'Εγχειρ.33,13.

διαπλίσσω ἀνοίγω ἐντελῶς, εἶμαι ἀνοικτός, μόν. μτχ. παρακ. **διαπεπλιχώς** κεχηνώς : 'Ιππ.662,7 **τὸ στόμα διαπεπλιχός·** ‖ παθ. **διαπλίσσομαι** ἵσταμαι ἢ βαδίζω ἔχων διεστῶτα, ἀνοικτὰ τὰ σκέλη· 'Ησ. « διαπεπλίχθαι, διηλλάχθαι τὰ σκέλη καὶ ἀντιβαίνειν » : Δίων Χρυσ.2,8 **οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὐδὲ διαπεπλιγμένον.**

διαπλοκή (ἡ) κ. νεώτ. σύμπλεξις, διὰ πλοκῆς σύναφις, σύνθεσις, ἀνάμιξις : 'Ιππ.381,11 **χυλοὶ ποικίλοι καὶ χρώμασι καὶ.. διαπλοκῇ·** ‖ κ. μτφ. πλοκή, σύνθεσις : Γρηγ.Νύσσ.2,436 C **ἡ τοῦ σοφίσματος διαπλοκή·** **2)** πληθ. λοξοδρομίαι : 'Ἀκύλ.ΠΔ Ψαλμ.124,5 **ἐκκλίνοντας εἰς τὰς διαπλοκάς.**

διαπλόκινος-ον μτγν. ὁ διάπλοκος βλ. λ. : Στράβ.17,1,50.

διάπλοκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅλως, ὁ λίαν, ὁ στενῶς πεπλεγμένος, κρουστὰ πλεκτός : 'Ηλιόδ. 2,3,55 **καλύβαι καλάμοις διάπλοκοι.**

διάπλους-οος-ουν-οον κ. νεώτ. ὡς ἐπίθ. ὁ διαπλέων ἢ συνεχῶς πλέων : Αἰσχ.Πέρσ.382 **καὶ πάννυχοι δὴ διάπλοον καθίστασαν λεών** (τοὺς κρατοῦσαν στὰ κουπιὰ συνεχῶς)· **2)** κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **διάπλους** ὡς οὐσ. ἡ διάπλευσις, ὁ πλοῦς διὰ ποταμοῦ, θαλάσσης κ.ἄ. : Θουκ.3,93 **βραχύς ἐστιν ὁ διάπλους πρὸς τὸ Κήναιον, - κατὰ τὸν ἀπὸ 'Αμερικῆς εἰς Εὐρώπην διάπλουν·** **3)** τόπος πρόσφορος, ὅπως διέλθῃ τις πλέων, πορθμός, κανάλι : Θουκ.4,8 **δυοῖν νεοῖν διάπλουν** (χωροῦντα δύο ναῦς πλεούσας κατὰ μέτωπον) : Πλάτ.Κριτ.118E.

διάπλουτος (ὁ) EM 407,8 « ζάπλουτος ».

διαπλύνω ἐπιτατ. πλύνω τι ἐξ ὁλοκλήρου, καλοπλένω : 'Ἀριστφ.ἀπ.686, Πολυδ.7,11 **τὸ δὲ πλύνειν καὶ διαπλύνειν καὶ ἀποπλύνειν.. ἐρεῖς·** ‖ κ. μτφ. ἀποκαθαίρω : Γρηγ.Νύσσ.2,432 D **ὁ τὸν ἡμέτερον ἰδιωτισμὸν διαπλύνων.**

διαπλῶ-όω ἀναπτύσσω, ἐκτυλίσσω, ἁπλώνω εἰς μεγάλην ἔκτασιν : 'Εβραῖος εἰς ΠΔ Γέν.38,29 **τί διήπλωσας καθ' ἡμῶν ἅπλωμα,** Γρηγ.Νύσσ.1,2 B· ‖ **διαπλοῦσθαι** δ.γρ. ἀντὶ διαπνεῖσθαι ἐν Ξεν. Συμπ.2,25 **οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι οὐδὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι** (διαπλοῦσθαι π. 'Αθην.11,504 D).

διαπλωΐζομαι μτγν. κ. μσν. διαπλέω : Νικήτ. Χων.Χρον.2,63 A **τὴν ἀστράβην ἐπαναθεὶς καὶ ὅσα τοῦ πολέμου ὄργανα ῥᾷον διαπλωΐζεται,** Εὐστ. 941,61 **ἑταῖρος τῷ διαπλωϊζομένῳ.**

διαπλώϊσις-εως (ἡ) μσν. ὁ διάπλους βλ.λ. : Νικήτ. Χων.Χρον.10,190 C **τῆς ἐς 'Αχέροντα διαπλωΐσεως.**

διαπλωϊσμός (ὁ) ὁ διάπλους βλ.λ.

διαπλώω ἰων. τ. τοῦ διαπλέω : 'Ἀπολλ.Ρ 2,629 **ἁλὸς.. κέλευθα νηὶ διαπλώειν·** ‖ κ. μτφ. : ΑΠ 7,23 **πάντα διαπλώσας βίον·** πρβλ. διαπλέω 2).

διαπνείω ποι. τοῦ διαπνέω βλ.λ. : Νόνν.Δ 21,201 **πυρσὸν ἀπειλητῆρα διαπνείοντας ὀδόντων.**

διάπνευμα-ατος (τὸ) λεπτὴ πνοὴ ἀνέμου, αὔρα: Ἱππ. Ἀέρ.291,52 οὐ σφοδρὰ τὰ διαπνεύματα τὰ ἀπὸ τῶν θερμῶν πνέοντα ἀφικνεῖται (ἀμφ.).

διάπνευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. διαπνοή, ἀναπνοή, ὅθ. μτφ. ἀνακούφισις: Γεωπ.5,28,1 τὰς περιασὰς βλάστας ἔτι ἁπαλὰς οὔσας ἀφαιρεῖν χρή· πολλὴν γὰρ τῇ ἀμπέλῳ διάπνευσιν παρέξεις.

διαπνεύστας (ὁ) Ἡσ. « παραλογιστικός » (πιθ.).

διαπνευστία (ἡ) μτγν. διαπνοή, ἐξάτμισις: Γαλ.19,514.

διαπνευστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ βοηθῶν τὴν διαπνοὴν βλ.λ.2) κ.3): Ἀρετ.74,43.

διαπνευστός-όν μτγν. εὐκόλως ἐξαερούμενος, πτητικός: Ἀλεξ.Ἀφρ.Αἰσθ.36,4 διαπνευστὸς ἀήρ.

διαπνέω κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. διαπνείω, μέλλ. -πνεύσομαι ἐπὶ ἀέρος, πνέω, φυσῶ διὰ μέσου: Ἀριστλ. Πρ.967 a,3 διαπνέειν τὸ σῶμα· κ. παθ.: Ξεν.Συμπ. 2,25 οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι οὐδὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι, Ἀριστλ.ΖΙ 518 a,16, Διόδ.Σ 5,82 αἱ δὲ νῆσοι διαπνεόμεναι· 2) ἀμτβ. δέχομαι ἀέρα, ἀερίζομαι: Ἥρων Πνευμ.2,21 ἀπόφραξον ἅπαντα ὡς μὴ διαπνέειν· 3) ἀναπνέω, ἀνασαίνω· ‖ ὅθ. μτφ. ἀναλαμβάνω δυνάμεις ἀναπαυόμενος, παίρνω ἀναπνοή: Πλούτ.Κίμ.12 πρὶν διαπνεῦσαι καὶ στῆναι τοὺς βαρβάρους, Φιλ.1 διαπνεύσαντες δὲ τῆς τιμωρίας· ‖ ὁμ. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. (ἔκ τινος): Πολύβ.31,16,1 Ῥόδιοι, διαπεπνευκότες ἐκ τῆς.. δυσχερείας· ‖ νεώτ. ὑφίσταμαι διαπνοὴν βλ.λ.5)· 4) ἀμτβ. διασκορπίζομαι ἐν εἴδει ἀτμῶν, ἐξατμίζομαι: Ἀριστλ.Ἀναπν.479 a,17 τοῦ πλείστου διαπεπνευκότος ἐν τῷ πλήθει τῆς ζωῆς, αὐτ.ΜΖ 671 a,20· ‖ ὁμ. παθ.: Πλάτ.Φαίδ.80 C, Ἀριστλ.Ψυχ.411 b,9 διαπνεῖται.. τὸ σῶμα· 5) ἰατρ. διασκορπίζω δι' ἀναθυμιάσεως: Ἀρετ.6,29· ‖ κ. παθ. ἐξατμίζομαι, ἐξαλείφομαι, παύω: Γαλ. διαπνεῖται ὁ πυρετός· ‖ κ. ἀμτβ. ἐν παθ. σημ.: Ἀρετ.93,39 διέπνευσε τὸ ἄλγος· 6) παθ. ἐπὶ φυτῶν, ἀναδίδω ἀέρια, ὀσμήν: Θεόφρ.ΙΦ 1,1,3 διαπνεῖται καὶ ἐξατμίζεται· ‖ ὁμ. κ. μτφ. ἐνεργ.: Μηναῖ.3,16 Ὠδ.4 εὐωδίαν θείας γνώσεως τῇ Ἐκκλησίᾳ διαπνέουσαι· 7) ἐπὶ ἀνθρ., ἀναπνέω διὰ τῶν πόρων τοῦ σώματος ἢ ἱδρώνω: Γαλ.7,110 διαπνεῖται μὲν γὰρ ἀεὶ τὰ τῶν ζῴων σώματα κατὰ διττὸν τρόπον, ἀπερχομένων μὲν.. τῶν περιττωμάτων, ἑλκομένης δὲ.. τῆς ἀερώδους οὐσίας· 8) νεώτ. ἐμπνέω βλ.λ. ἐξ ὁλοκλήρου, ὅθ. παρωθῶ, παρορμῶ: τὸν διαπνέει ὁ ἔρως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν· κ. παθ.: διαπνέεται ὑπὸ εὐγενῶν αἰσθημάτων.

διαπνίγω σχόλ. καταπνίγω: Σχόλ.Θεοκρ.15,88 ἀποκναίουσιν ἡμᾶς καὶ διαπνίγουσιν.

διαπνοή (ἡ) κ. νεώτ. δίοδος, τόπος πρὸς ἔξοδον τοῦ ἀνέμου: Ἀριστλ.Μετ.2,89 διὰ τὸ τὴν θάλατταν μὴ διδόναι διαπνοὴν τῷ ὑπὸ τὴν γῆν ὡρμημένῳ πνεύματι· ‖ ἐν τῷ πληθ. χάσμα, κενόν: Ἐρωτιον. ἐν λ. διαρόγχας· 2) ὁμ. πληθ. πόροι: Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,7· ‖ ὁμ. ὄργανα ἀναπνοῆς: Ἀρετ.Χρον.Παθ.1,5· ‖ καθ' ἑν. ἡ ἀναπνοή: Ἱππ. Τροφ.28, Ἀλεξ.Ἀφρ.Πρ.1,21,1 ὅπερ δὲ ἐν θώρακι διαπνοή, τοῦτο ἐν τῷ σώματι διαπνοὴ διὰ τῶν ἀρτηριῶν, Γαλ.15,180· ‖ νεώτ. ἄδηλος διαπνοή, ἀ. δερματική, ἡ διὰ τοῦ δέρματος ἀποβολὴ διοξειδίου τοῦ ἄνθρακος καὶ ὑδρατμῶν καὶ ἀπορρόφησις ὀξυγόνου· 3) ἐξάτμισις: Θεόφρ.ΦΙ 6,16,6· 4) ἐκβολὴ ἀνέμου τῶν ἐντέρων, φῦσα: Ἀρετ.Χρον. Παθ.2,8· 5) νεώτ. ὁμ. διαπνοὴ φυτῶν τὸ φαινόμενον, καθ' ὃ τὸ ὕδωρ τὸ εἰσερχόμενον διὰ τῶν ριζῶν ἐξέρχεται ὑπὸ μορφὴν ἀτμοῦ ἰδίως ἀπὸ τῶν φύλλων.

διάπνοια (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ διαπνοὴ βλ.λ.1),2) κ.3): Πολυδ.2,219, Γεωπ.7,6,10 μὴ πνίγεσθαι ἀλλὰ διάπνοιαν ἔχειν· 2) σχίσμο, ἄνοιγμα, ὅθεν διαπνέει, ἐκφεύγει τι: Παλλάδ.Ἰατρ.Ἱππ.Ἀγμ.12,283 C.

διαπνοϊκός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φαρμάκων, ὁ ἐπιφέρων ἐφίδρωσιν.

διαπνοόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ πρὸς καταμέτρησιν τῆς ἐκκρίσεως τοῦ ἱδρῶτος καθ' ὡρισμένους τόπους ἢ σημεῖα τοῦ δέρματος.

διάπνους-οος-ου (ὁ) διαπνοή βλ.λ.: Ἱππ.602,24 τὸν διάπνοον τὸν ἀμφὶ τὴν κοιλίην.

διαποβλέπω μτγν. ἀποβλέπω μετὰ πίστεως, βλέπω μετ' ἐλπίδων: Ἰω.Χρυσ.2,26 μέχρι τίνος οὐ διαποβλέπομεν ἐν τοῖς οὐρανοῖς;

διαποδείκνυμι μσν. πλήρως, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἀποδεικνύω: Σιοὶν.119,737.

διαποδίζω Ἡσ. ἐξετάζω, μετρῶ διὰ τοῦ ποδός, ὅθ. ἐπιμελῶς μετρῶ· Ἡσ. κ. ΕΜ 269,25 « διαποδίζων, βασανίζων, ἐπιμελῶς ἐξετάζων ».

διαποδισμός (ὁ) μτγν. τὸ πηδᾶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· ‖ εἶδος χοροῦ μετ' ἁλμάτων· Ἡσ. « εἶδος ὀρχήσεως ἢ ἁλμοῦ »: Πολυδ.4,99.

διαποδιστής (ὁ) νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἔχων τοὺς πόδας ὑπὲρ τὸ σύνηθες διεστηκότας.

διαποζεύγνυμι μτγν. χωρίζω ὁλοσχερῶς, ξεχωρίζω ἐντελῶς· ‖ παθ. διαποζεύγνυμαι ὅλως ἀποχωρίζομαι: Φίλ.1,38 ὁπότ' οὖν διαποζεύγνυσθαι κατὰ τὸ παντελὲς ἐθέλοιμεν.

διαποθνήσκω μτγν. ἀποθνήσκω ἀγωνιζόμενος: Πολυβ.16,31,8 τότ' ἐπὶ τοῦ πτώματος διαμάχεσθαι καὶ διαποθνήσκειν πρὸς τοὺς βιαζομένους.

διαποικίλλω κ. νεώτ. ποικίλλω βλ.λ. καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, ποικίλως κοσμῶ, στολίζω: Πλούτ. Σερτ.14 ἀργύρῳ χρώμενος ἀφειδῶς καὶ χρυσῷ κράνη τε κατεκόσμει καὶ θυρεοὺς αὐτῶν διεποίκιλλε· ‖ συνήθ. κ. ἐν χρ. μτφ.: Ἱππ.Διαίτ.3,68 διαποικίλλω διαιτήμασι, Ἰσοκρ.9,9 πᾶσι τοῖς εἴδεσι διαποικῖλαι τὴν ποίησιν, Πλούτ.Λύσ.7 ἀπάταις τε τὰ πολλὰ διαποικίλλων τοῦ πολέμου· ‖ παθ. ποικίλλομαι, κοσμοῦμαι: Ἀριστλ.ΙΖ 503 b,5 μέλανι.. διαπεποικιλμένην· ‖ ὁμ. μτφ. δ- ἔκ τινος εἶμαι πεποιημένος ἐκ διαφόρων εἰδῶν: Πλάτ. Νόμ.693 D ἐκ τούτων εἰσὶ διαπεποικιλμέναι.

διαποίκιλος-ον ὁ πεποικιλμένος, ὁ κεκοσμημένος: Ἱππ.219 B διαχώρημα μέλασι διαποίκιλον, Ἀριστλ.ἀπ.269 ἄκανθα διαποίκιλος τὴν χρόαν· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ φορῶν πεποικιλμένα ἐνδύματα: Λουκ.Νεκυομ.12· ‖ μτφ. ἐπὶ φωνῆς: Λυρ.Ἀλεξ. Ἀδεσπ.20,6 διαποίκιλος ἀοιδά· ‖ κτ. πληθ. ἐπὶ ὁμάδος ἢ ὅλου τινὸς ἐκ πολλῶν, ὁ ποικίλων χρωμάτων ἢ σχημάτων: Στράβ.5,2,6 διαμένειν ἔτι καὶ νῦν διαποικίλους τὰς ἐπὶ τῆς ᾐόνος ψήφους.

διαποικιλτος-ον νεώτ.ἐσφ.ἀντὶ διαποίκιλος βλ.λ.1).

διαποιμαίνω μτγν. κυβερνῶ, διοικῶ: Κύριλλ.1,154· ‖ διαποιμαίνω βίον ἐπὶ παιδαγωγῶν, ρυθμίζω τὸν βίον, ἀνατρέφω: Μαν.4,419 βίον διαποιμαίνοντες (δ.ἑρμ. διάγω τὸν βίον, πρβλ. διαβόσκω τὸν βίον).

διαποιπνύω ἑορτάζω ἐπιμελῶς, δραστηρίως· Ἑρμησιάν.π.Ἀθην.13,597 D Ῥάριον ὀργειῶνι νόμῳ διαποιπνύουσα Δήμητρι (ἀμφ. ἄν.).

διαποιῶ-έω μτγν. φέρω τι εἰς πέρας, ἀποτελειῶ, τελειώνω: Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,45 ταῦτα δὲ διαποιήσαντας αὐτούς, ΠΔΔαν.8,24 θαυμαστὰ διαφθερεῖ καὶ κατευθυνεῖ καὶ διαποιήσει.

διαπολέμησις-εως (ἡ) διεξαγωγή, ἀποπεράτωσις, τέλος τοῦ πολέμου: Θουκ.7,42 ἠπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ καὶ ξυντομωτάτην (ταύτην) ἡγεῖτο διαπολέμησιν.

διαπολεμῶ-έω κ. μσν. ἄγω εἰς πέρας, ἀποπερατῶ, τελειώνω τὸν πόλεμον: Ἡρ.7,158 σῖτόν τε ἁπάσῃ τῇ Ἑλλήνων στρατιῇ, ἔστ' ἂν διαπολεμήσωμεν, ὑποδέκομαι παρέξειν, Πλάτ.Κριτ.108 E ἥδε ἡ πόλις ἄρξασα καὶ πάντα τὸν πόλεμον διαπολεμήσασα ἐλέγετο· ‖ ὁμ. τὸ παθ. ἐπὶ τοῦ πολέμου, ἄγομαι εἰς πέρας, τελειώνω: Θουκ.7,14 διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεὶ ἐκπολιορκηθέντων, Ἰουλ.Λόγ.2,55 C· 2) μτ. δοτ. προσ. διεξάγω συνεχῆ πόλεμον πρός τινα μέχρις ἐπιτεύξεως ἀπο-

τελέσματός τινος : Ξεν.᾿Αν.3,3,3 **ἦν δέ τις ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ ἐπικωλύῃ, διαπολεμεῖν τούτῳ,** Πολύβ.3,2,3· ‖ ὁμ. **πρός τινα** : Διόδ.Σ 14,99 **διεπολέμουν πρὸς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν·** ‖ μσν. τὸ παθ. πολεμοῦμαι συνεχῶς : Σέργ.Μακρ.π.Σάθ.3,203 **τὰ δὲ τῆς ἐκκλησίας πράγματα .. διηνωχλεῖτο .. καὶ κρυφίως διεπολεμεῖτο·** **3)** ἀσχολοῦμαι εἰς πολέμους : Πλούτ.Φάβ.19 **τὸ γὰρ πλεῖστον τοῦ χρόνου διεπολέμησεν·** **4)** ἐξακολουθῶ διεξάγων τὸν πόλεμον : Θουκ.6,37 **ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου διαπολεμῆσαι** (σχόλ. « τοῦ πολέμου διενεγκεῖν »).

διαπολιορκῶ-έω πολιορκῶ τινα συνεχῶς, ἀδιακόπως, ἀποκλείω : Θουκ.3,17 **τὴν γὰρ Ποτίδαιαν δίδραχμοι ὁπλῖται ἐφρούρουν, τρισχίλιοι μὲν οἱ πρῶτοι, ὧν οὐκ ἐλάσσους διεπολιόρκησαν.**

διαπολιτεία (ἡ) μτγν. διχόνοια, ἔρις μεταξὺ πολιτικῶν μερίδων : Πλούτ.᾿Ηθ.510 C **ἐν δίκαις, ἐν στάσεσιν, ἐν διαπολιτείαις,** Κικ.᾿Αττ.9,4 **ἀφεμένῳ τὰς πρὸς τοὺς ἰσχύοντας διαπολιτείας.**

διαπολιτεύομαι εἶμαι πολιτικὸς ἀντίπαλος, ἀντιπολιτεύομαι, διαφωνῶ ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων : Αἰσχίν.3,194 **ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμενοι,** Μαρκελλῖν.Θουκ.21 **Θουκυδίδης Μελησίου, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο,** Δίων Χρυσ.2,147 **ἐπειδὰν δύο ἐπιφανεῖς ὁμοίως ἄνδρες διαπολιτεύωνται πρὸς ἀλλήλους.**

διαπολιτευτής (ὁ) μτγν. πολιτικὸς ἀντίπαλος : ᾿Απп.᾿Ιβηρ.8 **ὅσοι δὲ τοῦ Βάρκα διαπολιτευταὶ τὴν Βάρκα .. δύναμιν ἐδεδοίκεσαν.**

διαπόλλῡμι κ. μσν. ἐντελῶς καταστρέφω, ἀφανίζω : Θεόφ.Φι 8,10,3, Ξιφιλ.᾿Ιω.᾿Ομ.266 **καὶ γὰρ ὁ φειδόμενος τοῦ παιδίου αὐτοῦ, διαπόλλυσιν αὐτό.**

διαπόμπευσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ οἷον ἐν πομπῇ ἀτιμωτικὴ περιφορὰ ἢ ἔκθεσις προσώπου τινός, πρὸς ποινήν, κατσισχύνην ἢ χλεύην αὐτοῦ ἐπιβαλλομένη, τὸ ρεζίλεμα· **2)** μτφ. ἐκ συνεκδ. ἡ δημοσίᾳ γινομένη προφορικῶς ἢ γραπτῶς ἐπικριτικὴ ἔκθεσις τῶν ἀνηθίκων πράξεων προσώπου.

διαπομπεύω φέρω εἰς πέρας, τελειῶ πομπήν : Λουκ.Νεκυομ.16 **μετέβαλε τὰ ἐνίων σχήματα οὐκ ἐῶσα εἰς τέλος διαπομπεῦσαι ὡς ἐτάχθησαν·** **2)** περιφέρων τι προσφέρω οἷον πρὸς συμποσιάζοντας : Κριτ.π.᾿Αθην.13,600 E **ἔς τ᾿ ἂν ὕδωρ οἴνῳ συμμιγνύμενον κυλίκεσσι παῖς διαπομπεύῃ·** **3)** μσν.κ.νεώτ.ὑποβάλλω τινὰ εἰς διαπόμπευσιν βλ.λ.

διαπομπή (ἡ) τὸ πέμπειν τινὰ πρός τινα, ἡ ἀποστολή τινος πρὸς τὸ ἐνεργῆσαι ἢ ἀνακοινῶσαι : ᾿Απп.᾿Εμφ.Πολ.5,71 **διαπομπαὶ δὲ συχναὶ τῶν φίλων ἐγίγνοντο·** ‖ εἰδ. ἡ ἀποστολὴ πρέσβεων : Θουκ.6,41 **τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν.**

διαπόμπησις-εως μτγν. ἀπότρεψις, ἀποσόβησις : Κλήμ.᾿Αλ.850 **ἐπὶ .. τῇ διαπομπήσει τῶν κακῶν.**

διαπόμπιμος-ον μτγν. κ. μσν. ἐπὶ πραγμ. ὁ οὗ ἐνεργεῖται διαπομπή, διαβίβασις, διάδοσις : Διόδ.Σ 2,49 **τὸν προσφιλέστατον τοῖς θεοῖς εἴς τε τὴν οἰκουμένην πᾶσαν διαπόμπιμον λιβανωτόν·** ‖ γεν. ὁ ἀποστελλόμενος πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιόν τινος : ᾿Απп.Κυν.3,47 **κοιρανικοῖς τ᾿ ἔμολεν διαπόμπιμος ὀφθαλμοῖσιν·** **2)** ἐπὶ ἐντολῶν, ὁδηγιῶν, διαταγῶν **κττ.,** ὁ προωρισμένος πρὸς διαπομπήν, ἐξαποστολήν, ἀνακοίνωσιν εἴς τινα καὶ ἰδίως εἰς πολλούς : ῎Αvv.Κομν.15,493 C **αἱ τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς αὐτὸν διαπόμπιμοι διαμηνύσεις,** Εὐστ.158,1.

διαπονδαρίζει ῾Ησ. « διαναβάλλεται, διαναρρίπτεται » (διάναγν. διαπυδαρίζει).

διαπόνημα-ατος (τό) βαρεῖα ἐργασία, κόπος, ἐξάσκησις, γύμνασις : Πλάτ.Νόμ.813 D **καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα τοῖς σώμασι διαπονήματα·** **2)** συγκεκρ. τὸ ἐκτελούμενον ἐπὶ ὕλης ἔργον, ἡ ἔντεχνος ἐργασία : Πλάτ.Κριτ.114 E **καὶ ὅσα ὕλη πρὸς τὰ τεκτόνων διαπονήματα παρέχεται·** ‖ τὸ φιλοπόνημα : Προκόπ.Καθηκ.2,7 **διαπόνημα βασιλέως·** **3)** ἀμοιβὴ ἐργασίας, κόπου, προσπαθείας : Προκόπ.Γοτθ.4,19 C **τοῖς γειναμένοις ἀπέδομεν, διαπονήματα ἡμῖν τοῦ πολέμου.**

διαπονηρεύομαι μτγν. φέρομαι πονηρῶς, κακῶς : Διον.᾿Αλ.᾿Ισαῖ.3,18 **πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τοὺς δὲ δικαστὰς καταστρατηγεῖ.**

διαπόνησις-εως (ἡ) μτγν. ἐπιμελὴς καὶ ἀκριβὴς ἐργασία, κατασκευή : Πλούτ.᾿Ηθ.693 D **ἡ γὰρ αὖ τοῦ πυροῦ διαπόνησις εἰς τὸν ἄρτον .. θέασαι μεθ᾿ ὅσης γίγνεται πραγματείας·** **2)** κόπος, ἄσκησις, γύμνασις : Κλήμ.᾿Αλ.28,3,4 **οὐδὲ .. ὑπεξαιρετέον τῆς κατὰ τὸ σῶμα διαπονήσεως τὰς γυναῖκας.**

διαπονητότατα ἐπίρρ. ἐξ ἀχρ. διαπονήτως, λίαν διαπόνως βλ.λ. : Φίλ.2,20 (διορθ. διανοητότατα).

διάπονος-ον μτγν. ἐπὶ προσ., ὁ ἐξησκημένος, ὁ σκληραγωγημένος : Πλούτ.Μάρ.26 **ἦσαν διάπονοι τὰ σώματα καὶ κατηθληκότες·** **2)** διαπεπονημένος, ταλαιπωρημένος, ἀπρόθυμος : Πλούτ.᾿Ηθ.2,135 F **πρὸς τὰς καλὰς πράξεις καὶ μεγάλας μὴ διάπονον ἔχειν τὸ σῶμα μηδ᾿ ἀμβλὺ μηδ᾿ ἀπαγορεῦον·** **3)** ἐπὶ πραγμ., ὁ παρέχων πολὺν πόνον, ἐπίπονος, κοπιώδης.

διαπόντιος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πέραν τοῦ πόντου, τῆς θαλάσσης, ὁ ὑπερπόντιος : Αἰσχ.Χο.352 **τάφον διαποντίου γᾶς δώμασιν εὐφόρητον,** Θουκ.1,141 **χρονίων πολέμων καὶ διαποντίων,** ᾿Επιγρ. **διαπόντιος πρεσβεία·** **2)** ὁ διαμέσου τῆς θαλάσσης διευθυνόμενος : ᾿Αλεξ.210, (π.᾿Αθην.4,165 A) **Χαιρεφῶν .. ἤδη γὰρ πέτεται διαπόντιος,** Σεκοῦνδ.Γνῶμ.18 **ναύτης διαπόντιος,** ῎Αvv.Κομν.10,299 B, Μηναῖ.12,6 Συνξ. **διαποντίῳ πάλιν πρὸς τὴν ἐνεγκαμένην χρῆται τῇ ἐπανόδῳ·** ‖ νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ πόντου : Ζαλοκ.Σκ.Φαλ.1,28 **διαπόντιος ἔπνεε νότος.**

διαποντίως ἐπίρρ. πέραν τῆς θαλάσσης ἢ διὰ μέσου τῆς θαλάσσης : Ζωναρ.Συντ.Καν.3,456.

διαποντοπλᾰνής-οῦς-ές ὁ ἐπὶ τοῦ πόντου, τῆς θαλάσσης περιπλανώμενος : Λυρ.᾿Αλεξ.᾿Αδεσπ.20,13 **ἔκφευγε νότου .. διαποντοπλανῆ μανίαν.**

διαπονῶ-έω ἐπεξεργάζομαι ἐπιμελῶς : ᾿Ισοκρ.5,85 **τοῖς ἐξεργάζεσθαι καὶ διαπονεῖν δυναμένοις·** ‖ ἀναφορ. πρὸς ἐδέσματα, παρασκευάζω μετὰ τέχνης : Πλούτ.Λούκ.40 **ὄψων τε παντοδαπῶν καὶ πεμμάτων περιττῶς διαπεπονημένων·** **2)** παρακολουθῶ μετὰ ζήλου, κατογίνομαι εἴς τι : Πλάτ.Νόμ.810 B **γράμματα τοίνυν χρὴ τοῦ μέχρι τοῦ γράψαι τε καὶ ἀναγνῶναι δυνατὸν εἶναι διαπονεῖν,** ᾿Αριστλ.Πολιτ.1341 a,11· **3)** ἐξασκῶ, γυμνάζω : Ξεν.Κυν.4,10 **τὰ σώματα διαπονοῦσαι .. ὠφελοῦνται,** Πλούτ.Λυκ.14 **τὰ σώματα τῶν παρθένων δρόμοις καὶ πάλαις .. διεπόνησεν·** ‖ ὁμ. κ. μέσ. : Ξεν.᾿Απομν.2,1,33 **ἔξεστι διαπονησαμένῳ τὴν .. εὐδαιμονίαν κεκτῆσθαι·** ‖ παθ. ἀσκοῦμαι εἰς μάθησίν τινα, διδάσκομαι : Πλούτ.Περ.4 **μουσικὴν διαπονηθῆναι ἄνδρα φησίν·** ‖ ἡ μτχ. παθ. παρακ. **διαπεπονημένος** ὁ ἔχων εἰδικήν τινα μόρφωσιν, ὁ τελείως ἐξησκημένος : Διόδ.Σ 11,7 **διαπεπονημένοι στρατιῶται** (παλαίμαχοι)· **4)** ἀναφορ. πρὸς τὴν γῆν, καλλιεργῶ ἐντελῶς, μετ᾿ ἐπιμελείας : Πολύβ.4,45,7 **ὅταν διαπονήσωσι ταύτην** (τὴν χώραν) **καὶ γένηται τὸ τῶν καρπῶν πλῆθος·** ‖ παθ. καλλιεργοῦμαι, γεωργοῦμαι : Πλάτ.Κριτ.118 C **ὧδε τὸ πεδίον .. διεπεπόνητο·** **5)** ἀναφορ. πρὸς οἶκον, κυβερνῶ, διοικῶ, παθ. : Αἰσχ.᾿Αγ.19 **οἴκου .. οὐχ ὡς τὰ πρόσθ᾿ ἄριστα διαπονουμένου·** **6)** ἀμτβ. ἐργάζομαι πολύ, κοπιάζω : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1339 a,8 **ἅμα γὰρ τῇ τε διανοίᾳ καὶ τῷ σώματι διαπονεῖν οὐ δεῖ·** ‖ ὁμ. κ. μέσ. : Πλάτ.Νόμ.966 C **ὃς ἂν μὴ διαπονήσηται τὸ πᾶσαν πίστιν λαβεῖν τῶν οὐσιῶν περὶ θεῶν,** ᾿Αριστλ.ΖΓ 759 b,1 **δια-**

πονέομαι **περὶ τὸν γόνον**· ‖ **οἱ διαπονούμενοι** οἱ λίαν μοχθοῦντες, οἱ καταγινόμενοι εἰς βαρείας, ἐπιπόνους ἐργασίας, ἀντίθ. **ἄπονοι** : Ξεν.Λακ.5,8 **οἱ μὲν διαπονούμενοι εὔχροοί τε καὶ εὔσαρκοί εἰσιν**· ‖ ἐπὶ κυνῶν, ὑποβάλλομαι εἰς μόχθους ὑπὸ ἄλλων : Ἀρρ.Κυν.32,1· **7**) μτφ. παθ.ἄχθομαι, ἐνοχλοῦμαι, ταράττομαι : ΚΔ Πράξ.4,2 **διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν .. τὸν λαόν.**

διαπόνως ἐπίρρ. μετὰ πολλοῦ μόχθου καὶ κόπου, ἐπιπόνως : Πλούτ.Φάβ.1 **διαπόνως δεχόμενον τὰς μαθήσεις.**

διαπορεία (ἡ) ἡ πρᾶξις τοῦ πορεύεσθαι, διαβαίνειν, ἐπὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἡ διὰ μέσου τοῦ οὐρανοῦ κίνησις, διάβασις : Πλάτ.Ἐπιν.982 C **ἐχρῆν τεκμήριον εἶναι τοῦ νοῦν ἔχειν ἄστρα τε καὶ ξύμπασαν ταύτην τὴν διαπορείαν**· **2**) μακρὰ πορεία, ὁδοιπορία, ἐν χρ. κ. μτφ. : Πλάτ. Κριτ.106 A **οὕτως ἐκ τῆς τοῦ λόγου διαπορείας ἀγαπητῶς ἀπήλλαγμαι**· **3**) μτφ. μεσολάβησις, μεσίτευσις : Πλάτ.Ἐπιν.984 E **εὐχαῖς τιμᾶν μάλα χρεὼν χάριν τῆς εὐφήμου διαπορείας.**

διαπόρευμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ διαπορεία βλ.λ. : Φώτ.π.Κουμ.Ἀθησ. ἐν λ.

διαπορεύομαι κ. νεώτ. μέσ. τοῦ διαπορεύω βλ.λ.

διαπορεύσιμος-ον σχόλ. οὗ δυνατὴ ἡ διαπορεία βλ.λ.1), ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ διαπορεύεσθαι : Σχόλ.Ἰλ.Θ 227 ὡς ἑρμ. τοῦ διαπρύσιος.

διαπόρευσις-εως (ἡ) Σουΐδ. διαπορεία βλ.λ.

διαπορευτός ἀρχ. λεξ. κ. σχόλ. ὁ δυνάμενος νὰ διαπερασθῇ : Σχόλ.Ξεν.Ἀν.1,2,21.

διαπορεύω διαπερῶ, μεταφέρω : Ξεν.Ἀν.2,5,18 οὓς (ποταμοὺς) **οὐδ' ἂν παντάπασι διαβαίητε, εἰ μὴ ἡμεῖς ὑμᾶς διαπορεύοιμεν**· ‖ κ. νεώτ. συνήθ. τὸ παθ. ἐν μέσ. σημ. **πορεύομαι**, βαίνω διὰ μέσου, διαβαίνω : Ἡρ.4,33 **καταβαίνειν ἐπὶ τὸν κόλπον καὶ διαπορεύεσθαι ἐς Εὔβοιαν**· ‖ μτ. αἰτ. διέρχομαι διὰ μέσου : Θουκ.5,52 **διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ**, Ξεν.Ἀν.3,3,3· ‖ **διαπορεύομαι γραμμὴν** βαίνω κατὰ μῆκος γραμμῆς τινος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1174 b, 1· ‖ κ. ἀπολ. : Θουκ. 1,107 **σκέψασθαι ὅτῳ τρόπῳ ἀσφαλέστατα διαπορεύσονται**, Πλάτ.Φαίδ.85 D· ‖ **οἱ διαπορευόμενοι** οἱ διαβάται : Αἰν.Τακτ.32,10· **2**) διεξέρχομαι, διηγοῦμαι λεπτομερῶς : Πολύβ.16.26,2 **διαπορεύεσθαι τὰς εὐεργεσίας τὰς αὐτοῦ**· **3**) ἐπὶ τοῦ χρόνου, παρέρχομαι, περνῶ : Πάπ. **τοῦ διαπορευομένου μηνός**· **4**) ἐκτελῶ : Πολύβ.30,22,5 διαπορεύεσθαι **τὰς κρούσεις.**

διαπόρημα-ατος (τὸ) κ. μσν. ἀπορία, ἀμφιβολία : Ἀριστλ.Α Ὑστ.93 b, 20 **οὔτ' ἔστιν ἀπόδειξις αὐτοῦ, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς διαπορήμασιν**, Θεοφύλ. Σ'Ἱστ.1 A **ἄγε δή μοι τὸ διαπόρημα τοῦτο γλιχομένη μαθεῖν διάλυσαι**· **2**) ἀνησυχία, ἀνυπομονησία, ἀμηχανία : Ἱππ.Διαίτ.42 **ἱδρῶτες περὶ τὸν τράχηλον καὶ διαπορήματα.**

διαπόρησις-εως (ἡ) μτγν.κ.νεώτ. διαπόρημα βλ.λ.· Ἡσ. « διαπόρησις, ἀμφιβολία, ἀπορία » : Πολύβ. 28,3,6 **τοὺς πολλοὺς εἰς ἐπίστασιν καὶ διαπόρησιν ἦγον ὑπὲρ τοῦ τί ποτ' ἂν .. εὐστοχοῖεν**· ‖ ὁμ. κ. μτ. πλαγ. ἐρωτ. : Πολύβ.35,5,1 **διαπόρησις .. εἰ δεῖ συμβαλεῖν**· **2**) κ. νεώτ. εἰδ. ῥητορικὸν σχῆμα, καθ' ὃ ὁ ῥήτωρ ἐκδηλοῖ προσποιητὴν ἀπορίαν ἐπὶ πραγμάτων γνωστῶν : Ἑρμογ.Μεθ.2,300,2.

διαπορητής (ὁ) γλωσσ. ὁ περί τινος ἀμφιβάλλων.

διαπορητικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ χρησμῶν, ὁ ἐνδοιαστικός. ὁ ἐπιτήδειος εἰς ἀπορίαν, εἰς ἀμφιβολίαν, ὁ ἐκφέρων λόγον ἐμβάλλοντα εἰς ἀπορίαν, ὁ ἀμφίβολος : Πλούτ.Ἠθ.395 A **τὸ μάχιμον καὶ διαπορητικὸν ὑπὸ συνέσεως**· **2**) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκφράζων ἀμφιβολίαν, ἀπορίαν, ἀπορηματικός : Εὐστ.62 32 **ἔστι καὶ διαπορητικὸς (ὁ σύνδεσμος ἤ), - ἔκφρασις διαπορητική.**

διαπορητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ σχήματος, ἐνδοιαστικῶς, μετ' ἐκφράσεως ἀπορίας, διὰ σχήματος διαπορήσεως βλ.λ. : Ἑρμογ.Εὑρ.4,3 **διαπορητικῶς περιοδεῦσαι**, Βασ.1,298 C **ἐν δὲ τῷ προκειμένῳ ψαλμῷ ἄρχεται διαπορητικῶς.**

διαπορθμεύς-έως (ὁ) μσν. ὁ μεταβιβάζων, διαπερῶν ἀντίπερα, κ. μτφ. ὁ μεταβιβάζων ἀγγελίας, λόγους κττ. : Μάζαρις Ἐπιδ.ἐν Ἅδου 3,153 **διαπορθμεὺς λόγων καὶ μηνυμάτων Λατίνων καὶ Γραικῶν.**

διαπόρθμευσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ διὰ πορθμείου εἰς τὴν ἀντιπέραν ἀκτὴν διάβασις: Διον.Ἀρεοπ.65,197, Τζέτζ.Χιλ.11,408 **ἡ διαπόρθμευσις διὰ τοῦ Εὐρίπου.**

διαπορθμευτικός ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐπιτήδειος, κατάλληλος πρὸς τὸ ἐνεργεῖν, ἐκτελεῖν διαπόρθμευσιν βλ.λ. : Διον.Ἀρεοπ.47· **2**) μτφ. ὁ ἐπιτήδειος εἰς **μεταβίβασιν**, διαβίβασιν ἀγγελίας, εἰδήσεως κττ. : Μιχ.Σύγκ.ἐν Mai.1,1537 D **διαπορθμευτικός, ὑποφητικός, διαγγελτικός**, Νικηφ. Βλεμμ.86· ‖ ὁμ. ἀναφορικῶς πρὸς ἦχον : Σουΐδ. **διηχή· ἡ τῶν ἤχων διαπορθμευτικὴ δύναμις.**

διαπορθμευτικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. διὰ μεταβιβάσεως, μεταβιβαστικῶς, κ. μτφ. δι' ἐπεξηγήσεως ἑρμηνευτικῆς : Διον.Ἀρεοπ.235 **ἐκφαντορικῶς καὶ διαπορθμευτικῶς τοὺς θεοφιλεῖς προσιεμένου.**

διαπορθμεύω κ. μσν. κ. νεώτ. διαπεραιῶ, μεταφέρω ἰδίως διὰ πλοίου ἀπὸ ὄχθης εἰς ὄχθην ἤτοι εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν : Ἡρ.4,141 **τὰς νέας ἁπάσας παρεῖχε διαπορθμεύειν τὴν στρατιήν**, Ἀπολλόδ.2,7,6 **ὁ Κένταυρος τοὺς παριόντας διεπόρθμευε μισθοῦ**, Παποδιαμ.Χριστουγ.Διηγ.20 **ὅπως .. διαπορθμεύσῃ ἐκεῖθεν εἰς τὴν πολίχνην ἑορτασίμους τινὰς προμηθείας**· ‖ κτ. ποι. μτφ. ἐν ἀναλόγῳ σημ. οἷον ἐπὶ τοῦ ἡλίου ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ζωήν, τὸ πνεῦμα ἢ τὰς ψυχάς : Πάπ., Ἐπιφάν. 1,626 D **τὸν ἥλιον τὴν μεγάλην ναῦν διαπορθμεύειν εἰς τὸν τῆς ζωῆς αἰῶνα**· κ. παθ. : αὐτ. **τὰς ψυχὰς διὰ τοῦ ἡλίου .. διαπορθμευθείσας**· **2**) μτφ. ἐπὶ εἰδήσεων, παραγγελιῶν, ἐντολῶν κττ., διαβιβάζω, μεταδίδω ἀπό τινος εἰς ἕτερον : Ἡρ.9,4 **τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς καὶ Ἀλέξανδρος τοῖσι Ἀθηναίοισι διεπόρθμευσε**, Μηναῖ.5.26 Συναξ. **τὰς θείας .. ἐπιστολὰς τοῖς πρὸς οὓς ἀπεστέλλοντο διαπορθμεύων**· **3**) ὅθ. συνεκδ. ἀνακοινῶ, ἐπεξηγῶ, ἑρμηνεύω : Πλάτ.Συμπ.202 E **ἑρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων**· ‖ μσν. μεταφέρω ἀπὸ γλώσσης τινὸς εἰς ἑτέραν, μεταγλωττίζω, μεταφράζω : Ἀρέθ.Ἀπ.16 **Ἑρμαγεδὼν ἡ ἑβραϊκὴ λέξις εἰς τὴν Ἑλλάδα διαπορθμευομένη νοεῖν παρέχει τὴν διακοπήν**· **4**) ὁμ. μεταβιβάζω τινί τι, μεταδίδω : Ἰουλ.Λόγ.2,81 **δ- κλῆρον εἰς τοὺς ἐκγόνους**· **5**) ἐνεργ. **διαπορθμεύω τὸν ποταμὸν** ἐπὶ πλοίων, ἐκτελῶ τὴν διαπόρθμευσιν τοῦ ποταμοῦ: Ἡρ.1,205· **6**) κ. ἀπολ. διαβαίνω : Ἰάμβλ.Πυθ.2,11.

διαπορθμίζω γλωσσ. διαπορθμεύω βλ.λ.

διαπόρθμιος-ον μτγν. ἐπὶ τινων πνευματικῶν ὄντων, πνευμάτων, ὁ διαβιβαστικός, διαπορθμευτικός, ὁ μεταβιβάζων, ὅθ. ὁ μεσάζων : Χρησμ.π. Δαμάσκ.Ἀρχ.339, Πρόκλ.Κράτ.33 Π.

διαπορθέω-έω καταστρέφω τι ἐξ ὁλοκλήρου, ἐντελῶς, ἀφανίζω : Ἰλ.Β 691 **Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης**, Θουκ.6,102 **καὶ τὸ μὲν δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν αἱροῦσι καὶ διεπόρθησαν**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.8,50 **πόλεις διαπεπορθηκὼς συμμαχίδας**· ‖ ὁμ. κ. παθ. ἐντελῶς καταστρέφομαι : Αἰσχ.Πέρσ.714 **διαπεπόρθηται τὰ Περσῶν πράγμαθ'**, Σοφ.Αἶ.896, Παυσ.7,17,1 **ἡ Ἑλλὰς .. διαπορθηθεῖσα .. ὑπὸ τοῦ δαίμονος.**

διαπόρι (τὸ) δημ. δίοδος, πόρος : Καζ.Ν [illegible] 2,18,114 **ἐλᾶτε } ξοπίσω μας νὰ βρῆτε τὸ διαπόρι.**

διαπόρια (τὰ) νεώτ. τὸ καταβαλλόμενον τέλος ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ πορθμοῦ διερχομένων πλοίων.

διαπορία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διαπόρησις βλ.λ.1), ἀπορία, ἀμφιβολία : Γαλ.5,721 **διαπορίας τοῖς ἰατροῖς παρέχειν**· || **διαπορίαι** προβλήματα, ζητήματα, τίτλος ἔργου τοῦ Ἐπικούρου : Διογ.Λ 10,27.

διαπορίζω πάπ. ἐξευρίσκων πορίζω, προμηθεύω εἴς τινα : Πάπ. **διεπόρισα τὰς δραχμὰς X.**

διαπορνεύω νεώτ. ἐκδίδω εἰς πορνείαν.

διαπορπᾰκίζω ἀόρ. ἀπαρφ. **διαπορπακίξαι** διαπερῶ τὴν χεῖρα ἢ ἄλλο τι διὰ τοῦ πόρπακος βλ.λ.· Ἡσ. «διαπορποκίξαι, διὰ πόρπακος διενεῖραι τὴν χεῖρα».

διαπορπῶ-άω μτγν. συναρμόζω τι ὡς διὰ πόρπης· || δθ. μτφ. συνθέτω λόγον : Γρηγ.Νύσσ. 2,226 A **ὁ ἐκ ῥυπαρῶν τε καὶ .. κεκομμένων λεξιδίων διαπεπορπημένος τῶν ἐναντίων λόγος.**

διαπορριπτῶ-έω μτγν. ἀμτβ. ἐπὶ τῶν λαγωῶν, ῥίπτω μακρὰν κ. ἀτάκτως τὰς κνήμας, πηδῶ ἀτάκτως, ἐδῶ κι ἐκεῖ : Πολυδ.5,67 **ὁπόταν ἀντιπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους καὶ πηδῶντες μακρὰν καὶ διαλλόμενοι καὶ διαπορριπτοῦντες ἀποφήνωσι ταραχώδη τὰ ἴχνη** (διορθ. διανορριπτοῦντες· πρβλ. Ξεν.Κυν.5,4).

διαπόρφῠρος-ον ἀνάμικτος μὲ πορφύραν, ὑποπόρφυρος· || ὁ ὑπὸ πορφυρῶν χρωμάτων διαυλακούμενος ἢ διαστιζόμενος : Διοσκ.1,11 **διαπόρφυρα ἄνθη,** Μέλισσα Ἐπ.1 **τὰν διαυγῆ καὶ διαπόρφυρον (ἐσθάδα) καὶ τὰ χρυσόπαστα τῶν ἐνδυμάτων.**

διᾰπορῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. εὑρίσκομαι ἐν ἀπορίᾳ, ἀμφιβολίᾳ, ἀμηχανῶ, ἀπορῶ βλ.λ.1) μτ. πλαγ. ἐρωτ. ἢ μτ. ἐμπροθ.προσδ. : Πλάτ.Νόμ.777 C **διαπορήσειε τί χρὴ δρᾶν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων,** Πολύβ.4,71,5 **πάντες οἱ κατὰ τὴν πόλιν διηπόρουν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι**· || ὁμ. μέσ. : Πλάτ.Φαῖδρ.237 A **καὶ μὴ βλέπων πρὸς σὲ ὑπ᾿ αἰσχύνης διαπορῶμαι,** Εὐστ.Πον.2,79,50 **διηποροῦντο τί ἂν καὶ γένοιτο**· || ὁμ. παθ. : Αἰσχίν.2,34 **ἐσίγησε καὶ διηπορήθη,** Πλούτ.Ἀλέξ.25· || ὁμ. τὸ παθ. φέρομαι ὑπό τινος εἰς ἀπορίαν : Πλάτ.Τίμ. 49 B **πῶς οὖν δὴ τοῦτ᾿ αὐτὸ καὶ πῇ καὶ τί περὶ αὐτῶν.. διαπορηθέντες ἂν λέγοιμεν**· 2) διέρχομαι, ἐρευνῶ, ἐξετάζω ἁπάσας τὰς ἐγειρομένας ἀπορίας ἐπί τινος ζητήματος : Ἀριστλ.Πολιτ. 1276 b,36 **καὶ κατ᾿ ἄλλον τρόπον ἔστι διαποροῦντας ἐπελθεῖν τὸν αὐτὸν λόγον περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας**· || συνήθ. ἐπιτατ. ἀπορῶ βλ.λ.2), ἐγείρω ἀπορίαν, παρουσιάζω τὴν δυσκολίαν ζητήματός τινος, δθ. ἐρευνῶ, ὑποβάλλω εἰς ἔρευναν, ἐξετάζω : Ἀριστλ.ΗΝικ.1096 a, 11, αὐτ.Μεταφ.995 a, 28 **ἔστι δὲ τοῖς εὐπορῆσαι βουλομένοις προὔργου τὸ διαπορῆσαι καλῶς,** Πολύβ.4,20,2 **ἄξιον βραχὺ διαπορῆσαι περὶ τῆς Κυναιθέων ἀγριότητος**· || τὸ παθ. εὑρίσκομαι, εἶμαι ὑπὸ ἀμφιβολίαν, συζήτησιν : Πλάτ.Σοφ.250 E **τοῦτο μὲν τοίνυν ἐνταῦθα κείσθω διηπορημένον,** Ἀριστλ.Μεταφ. 1086 a, 19 **περὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἱκανὰ τὰ διηπορημένα καὶ διωρισμένα**· || **τὸ διαπορούμενον** τὸ ὑπὸ ἀμφιβολίαν, ὑπὸ συζήτησιν : Πλάτ.Νόμ. 799 E **ἡ διέξοδος αὕτη .. σχοθάα τέλος ἱκανῶς ἂν μηνύσειε καὶ τὸ νῦν διαπορούμενον**· || κ. ἀπροσ. **διαπορεῖται** ὑπάρχει ἀπορία, ἐγείρεται ζήτημα : Ἀριστλ.Ζ(631 b, 2 **διαπορεῖται δὲ περὶ αὐτῶν, διὰ τί ἐξοκέλλουσιν εἰς τὴν γῆν**· 3) διατελῶ ἐν ἀπορίᾳ βλ.λ.3), ἔχω ἔλλειψιν : Ἀριστλ.Οἰκ. 1353 a, 26 **ὁπότε διαποροίη τὸ στρατόπεδον.**

διαποστέλλω ἀποστέλλω τι διά τινος, ἐξαποστέλλω : Δημ.942 **καὶ τὰ χρήματα τὰ παρ᾿ ἡμῶν εἰς Χίον ἦ διαπεσταλκώς**· || ἀποστέλλω κατὰ διαφόρους διευθύνσεις ἀπεσταλμένους : Πολύβ.5,17,9 **καὶ τοὺς γραμματοφόρους διαπέστελλε πρὸς τὰς .. συμμαχίδας πόλεις,** Διόδ.Σ 19,30· || ὁμ. μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. : Ἐπιγρ. **διαποστείλασθαι τὰ ἐψηφισμένα πρὸς τὰς ἀρχάς,** αὐτ. **διαποστείλασθαι τοῦ δόγματος τὸ ἀντίγραφον πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων**· || ἐν χρ. κ. παθ. ἀποστέλλομαι ὑπ᾿ ἄλλου : Πάπ. **τοῦ παρ᾿ ἡμῶν διαποστελλομένου παιδαρίου**· || ἐπὶ κατασκόπων : Πολύβ.18,22,2 **πυνθανόμενος τὰ συμβαίνοντα παρὰ τῶν διαποστελλομένων**· || ἐπὶ ἐπιστολῶν : Πολύβ.5,42,7 **ἐπιστολὴν πλάσας ὡς παρ᾿ Ἀχαιοῦ διαπεσταλμένην**· 2) ἀποστέλλω τινὰ ὡς ἀντιπρόσωπόν μου : Πάπ. **διαπέσταλμαι Ἡρακλείδην.**

διαποστολή (ἡ) μτγν. ἡ ἀμοιβαία ἀποστολὴ ἀγγελιαφόρων ἢ πρέσβεων : Πολύβ.5,37,3 **ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Νικαγόρας εἰς τὰς διαποστολὰς καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν πίστεων συνθήκας,** Διον.Ἁλ.7,12.

διαποσῴζω ἀπομακρύνων σῴζω τινὰ ἐκ κινδύνου ἢ τοῦ ὀλέθρου, τὸν γλυτώνω : Ἀρρ.Ἰνδ.37,12 **αἱ δὲ ἄλλαι (νῆες) .. εἰς τὰ βάθεα διαπεσώθησαν.**

διαποτίζω μσν. κ. νεώτ. διαβρέχω, ποτίζω τι δι᾿ ὅλης τῆς μάζης του, μουσκεύω : **ἡ ὑγρασία διεπότισε τὰ ἐνδύματά μου**· || ὁμ. κ. παθ : **ὁ τοῖχος διεποτίσθη ὑπὸ τοῦ ὕδατος**· || μσν. συνήθ. μέσ. **διαποτίζομαι** ἐν ἐνεργ. σημ. : Νικηφ.Βασίλ. Walz 1,525 **ὅλον τὸ ὕδωρ διεποτίζετο τὴν κυπάριττον.**

διαπότισις-εως (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαποτίζειν βλ.λ.

διαπουλῶ-όω μτγν. ἐπὶ πληγῶν, ἐπουλῶ, συνουλώνω ἐντελῶς, κλείω : Διοσκ.5,79.

διαπραγμᾰτεύομαι κ. νεώτ. ἐξετάζω, ἐρευνῶ τι ἐπιμελῶς ἀπ᾿ ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἐκθέτων τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης μου : Πλάτ.Φαίδ.77 D **καὶ τοῦτον διαπραγματεύσασθαι τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον**· 2) κερδαίνω ἐμπορευόμενος : ΚΔ Λουκ. 19,15 **καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα ἐπιγνῷ τίς τί διεπραγματεύετο**· 3) ἐπιχειρῶ νὰ ἐκτελέσω τι : Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,72 **ἐπιχειρησάντων μὲν ἔτι πρότερον ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀρχῆς καὶ πολλάκις τούτων διαπραγματευσαμένων**· || ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ τι : Ἰάμβλ.Μυστ.5,16 **δ- τι πρὸς τοὺς θεούς**· 4) νεώτ. διεξάγω συνεννοήσεις ἐπί τινος ζητήματος, συζητῶ περί τινος : **διαπραγματεύομαι σύναψιν δανείου - συμφωνίαν - συνοικέσιον - συνθήκην**· || διεξάγω συζητήσεις πωλήσεως ἢ ἀγορᾶς, παζαρεύω : **διαπραγματεύεται νὰ πωλήσῃ τὸ σπίτι του - τὸ μερίδιόν του - τὸ ἄλογό του.**

διαπραγματεύσιμος-ον νεώτ. ὁ ἄξιος, ὁ δεκτικὸς διαπραγματεύσεως βλ.λ.

διαπραγμάτευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μεταξὺ ἐνδιαφερομένων ἢ ἐνταλοδόχων αὐτῶν συζήτησις, ὅπως ἐπιτευχθῇ, γίνῃ τι δι᾿ ἀμοιβαίας συμφωνίας· συνήθ. ἐν τῷ πληθ. : **αἱ διαπραγματεύσεις τῆς εἰρήνης, - διαπραγματεύσεις ἀγοραπωλησίας.**

διαπραθέειν ἀπαρφ. ἀόρ. β΄ τοῦ διαπέρθω βλ.λ.

διαπρακτικός-ή-όν μτγν. δραστήριος, δραστικός, ἰσχυρός, ἐργατικός : Δαμάσκ.Ἀρχ.34.

διαπρακτῶ-έω μσν. διατελῶ, μένω ἀπρακτῶν, οὐδὲν πράττω : Ἰωσ.Γενέσ.34 D **τοῦ δὲ βασιλέως διαπρακτήσαντος ἐπὶ τῇ .. ἐκστρατείᾳ.**

διάπραξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τελείωσις πράξεως-ἐργασίας, κατόρθωσις, ἐπιτέλεσις : Πλάτ.Συμπ.184 **εὐεργετούμενος εἰς χρήματα ἢ εἰς διαπράξει. πολιτικάς,** Φίλ.1,429· || γεν. ἐνέργεια, πρᾶξις Ἰώσ.ΙΑ 17,1,1, Ἰάμβλ.π.Στοδ.9,39 **βλαβερῶν κωλυτικὰ διαπράξεων**· || νεώτ. συνήθ. ἐν χρ. ἐπὶ κακῆς πράξεως : **ἡ διάπραξις τῆς κλοπῆς-τοῦ φόνου.**

διάπρᾱσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὁλοτελὴς πώλησις εἰς διαφόρους ἀγοραστάς, ἡ πρὸς πολλοὺς ἐκποίησις, τὸ ξεπούλημα : Διον.Ἁλ.Ρωμ.7,29 **τοῦ σίτου τὴν διάπρασιν,** Πλούτ.Σύλλ.33, Πάπ. **τὴν διάπρασιν τῶν ᾠῶν ποιήσασθαι**· 2) πάπ. ἐκμίσθωσις, ἐνοικίασις : **διάπρασις τῶν τελωνικῶν.**

διαπράσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. κ. νεώτ. -ττω ἰων. -πρήσσω διερχόμενος, πορευόμενος διὰ μέ

σου τινὸς ἔρχομαι εἰς τὸ τέρμα, τελειώνω, περατῶ : Ἰλ.Β 785 μάλα δ᾽ ὦκα διέπρησσον πεδίοιο, Ὀδ.Β 213· ‖ ὁμ. ἀναφορικῶς πρὸς χρόνον μετὰ μτχ. διέρχομαι τὸν χρόνον μέχρι τέρματος : Ἰλ.Ι 326 ἤματα δ᾽ αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων (διῆγον τὰς ἡμέρας μου πολεμῶν), Ὀδ.Ξ 197· ‖ ὁμ. κ. μέσ. : Ἄλεξ.262,2 διαπραξάμενος βίον· **2)** δθ. κ. νεώτ. φέρω εἰς πέρας, ἀποπερατῶ, ἐπιτελῶ : Ἡρ.9,94 ἀπόρρητα ποιησάμενοι προέθεσαν τῶν ἀστῶν ἀνδράσι διαπρῆξαι,- διέπραξε μέγα τόλμημα - ἔγκλημα - ἀτιμίαν· ‖ ὁμ. μετ᾽ αἰτ. πράγμ. κ. δοτ. προσ. : Ἡρ.3,61 ὡς οἱ αὐτός πάντα διαπρήξει, εἶσε ἄγων ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον, Αἰσχ.Εὐμ.953· ‖ κ. νεώτ. κατ᾽ ἀνάλυσιν τῆς χαριστ. δοτ. : διέπραξε κλοπὴν χάριν αὐτῆς· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. κατορθώνω ὥστε : Ξεν.Συμπ. 5,9 διέπραττε τόν τε λύχνον ἀντιπροσενεγκεῖν τῷ Κριτοβούλῳ· **3)** ὁμ. κ. ἀπολ. : Ἀριστφ.Ἱππ.93 πλουτοῦσι, διαπράττουσι, νικῶσιν δίκας· ‖ ὁμ. παθ. κ. νεώτ. : Αἰσχ.Χο.739 κεύθουσ᾽ ἐπ᾽ ἔργοις διαπεπραγμένοις καλῶς κείνη, - διεπράχθησαν μεγάλα ἐγκλήματα· ‖ συχν. κ. μέσ. ἐν ὁμ. σημ. κατορθώνω τι, φέρω εἰς πέρας : Ἡρ.1,2 διαπρηξαμένους καὶ τἆλλα, τῶν εἵνεκεν ἀπίκατο, Ἀριστφ. Λυσ.518, Δημ.923 οὐδὲν καινὸν διαπράττονται οἱ Φασηλῖται· ‖ ὁ παθ. παρακ. ἐν μέσ. σημ. : Πλάτ.Γοργ.479 Α τὸ αὐτό διαπεπραγμέναι εἰσί, Ξεν.ΚΠ 4,2,10 πολλοῖς.. ἀγαθὰ διεπέπρακτο· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ἐν σημ. μέσ. κατορθώνω τι δι᾽ ἐμαυτόν : Ἡρ.9,41 κατ᾽ ἡσυχίην τε ἱζομένους διαπρήσσεσθαι ποιεῦντας τάδε, Ἀντιφ.5,61, Ξεν.Ἀν. 7,3,16 οἳ παρῆσαν φιλίαν διαπραξόμενοι πρὸς.. βασιλέα· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Πλάτ.Πολ.360 Α αἰσθόμενον δὲ εὐθὺς διαπράξασθαι τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν παρὰ τὸν βασιλέα· ‖ ὁμ. μτ. τοῦ ὥστε κ. ἀπαρφ. : Λυσ.16,15 ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· ‖ ὁμ. μτ. τοῦ ὥστε κ. ὁριστ. : Ξεν.Ἀνάβ.4,2,23 διεπράξαντο ὥστε λαβόντες τοὺς νεκροὺς ἀπέδοσαν τὸν ἡγεμόνα· **4)** μέσ. λαμβάνω δι᾽ ἐμαυτόν, κτῶμαί τι, ἐπιτυγχάνω τι παρά τινος : Ξεν.Ἀνάβ.6,2,17 οἱ μὲν Ἀρκάδες διαπραξάμενοι πλοῖα παρὰ τῶν Ἡρακλειωτῶν πρῶτοι πλέουσιν· **5)** διαπραγματεύομαι, διεξάγω, ἐπιτελῶ, διαπραγματεύσεις : Ἡρ.4,24 δι᾽ ἑπτὰ ἑρμηνέων καὶ δι᾽ ἑπτὰ γλωσσέων διαπρήσσοντα· **6)** φέρω τινὰ εἰς τέλος, ἀποκτείνω, φονεύω, καταστρέφω, κ. ἐν τῷ παθ. φονεύομαι : Αἰσχ.Πέρσ.260, Σοφ.Τραχ.784 τοῦ μὲν νοσοῦντος τοῦ δὲ διαπεπραγμένου· ‖ ὁμ. ἀναφορ. πρὸς πράγματα, καταστρέφω, ἀφανίζω : Πλούτ.Φάβ.5 διαπέπρακται τὰ τῶν Καρχηδονίων· **7)** μέσ. ἐπιτυχῶς σκευωρῶ, κατορθῶ σκευωρίαν : Αἰσχίν.2,232 τὰς δωρεὰς οὐ κατὰ τοὺς νόμους οὐδ᾽ ὀλίγοις καὶ τοῖς ἀξίοις, ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ δώσετε ;· ‖ ὁμ. ἐν τῷ ἐνεργ. Ἡσ. « διαπρήσσει· ἀπατᾷ, ψεύδεται ».

διαπράτης (ὁ) σχόλ. ἀργυραμοιβός, κολλυβιστής.

διαπραΰνω μτγν. κ. μσν. ἐντελῶς πραΰνω, καθησυχάζω : Φιλόστρ.Ἀπόλλ.6,14 διαπραΰνων αὐτὸν ὁ Θεσπεσίων, Φώτ. εἰς Ἀμφιλοχ.211 μακροθυμίᾳ διαπραΰνειν τὸ φλεγμαῖνον τῆς ὀργῆς.

διαπρέπεια (ἡ) μτγν. ἡ ὑπεροχή, τὸ διαπρέπειν· ‖ δθ. κ. μεγαλοπρέπεια : Ἀκύλ. εἰς ΠΔ Ψαλμ.28,2.

διαπρεπής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ διαπρέπων, ὑπερέχων, ἔξοχος ἢ ἐπιφανής, ἐπίσημος : Πίνδ.Ι 4,56 τοῖσιν Αἴγιναν προφέρει στόμα πάτραν διαπρεπέα νᾶσον, Θουκ.2,34, Δημόκρ.195 ἐσθῆτι καὶ κόσμῳ διαπρεπής, - διαπρεπὴς ἐπιστήμων· **2)** τὸ οὐδ. διαπρεπές (τὸ) ἡ μεγαλοπρέπεια : Θουκ.6,16.

διαπραπόντως ἐπίρρ. σχόλ. διαπρεπῶς βλ.λ., ὑπερβολικά : Σχόλ.Εὐρ.Ὀρ.1483 ἐν τῷ πρὸς Ὀρέστην πολέμῳ ἐφάνημεν διαπρεπόντως δειλοί.

διαπρέπω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. φαίνομαι ἔξοχος ἢ ἐπιφανής, ἐξέχω, ὑπερέχω, κινῶ τὸν θαυμασμόν· Θωμ.Μ « διαπρέπω, κάλλιστα καὶ πρεπόντως διάγω » : Ὕμν.Ἑρμ.351, Πίνδ.Ο 1,2 ἅτε διαπρέπει νυκτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου, Αἰσχ. Πέρσ.1007 κακὸν διαπρέπον οἷον δέδορκεν Ἄτα· **2)** ἐξέχω, διαφαίνομαι ἔν τινι : ΑΠ 9,513 δράμασιν ἐν πολλοῖσι διέπρεπες, Πλούτ.Ὀρχ.9 πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐν τῇ ὀρχηστικῇ, Δίων Κ 68,6 ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ διέπρεψε, Πλούτ.Ἠθ.771 Ε κόρη τις κάλλει διαπρέπουσα, - διαπρέπει στὴν πολιτική· ‖ κ. νεώτ. μτ. γεν. συγκ. : Εὐρ.Ἀλκ.642 ἦ τἆρα πάντων διαπρέπεις ἀψυχίᾳ· ‖ κ. μτ. αἰτ. πράγμ. σημ. τὸ κατά τι : Φιλόστρ.160 κόρυν.. διαπρέπων· **3)** εἶμαι πρέπων, ἁρμόδιος, κατάλληλος : Πλάτ.Σοφ.219 C κτητικὴ λεχθεῖσα ἂν διαπρέψειεν

διαπρεπῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μεγαλοπρεπῶς : Πλούτ.Ἀλκ.12 σκηνὴν μὲν γὰρ αὐτῷ κεκοσμημένην διαπρεπῶς ἔστησαν Ἐφέσιοι· ‖ ἐξόχως, ἐξαιρέτως, κατὰ τρόπον διαπρεπῆ βλ.λ.Ι : αὐτ. Μάρ.28 ἄνδρας.. διαπρεπῶς ἀγωνισαμένους.

διαπρεσβεία (ἡ) μτγν. ἡ ἀμοιβαία εἰδικὴ ἀποστολὴ πρέσβεων πρὸς διαπραγμάτευσιν : Πολύβ. 5,67,11 κατὰ τὰς διαπρεσβείας καὶ τὰς ἐντεύξεις.

διαπρεσβεύομαι κ. μσν. ἀποστέλλω ἀμοιβαίως πρέσβεις, ἀνταποστέλλω πρέσβεις : Ξεν Ἑλλ.3,2,24 καὶ διεπρεσβεύοντο εἰς τὰς πόλεις, Πολύβ.1,11,11 τὸ μὲν πρῶτον διεπρεσβεύετο πρὸς ἀμφοτέρους, Διόδ.Σ 11,68; Πλούτ.Σερτ.23 ὥρμητο διαπρεσβεύεσθαι πρὸς αὐτόν, Δίων Κ 45,43, Ἄνν. Κομν.13,399 Β τὰ περὶ εἰρήνης πρὸς αὐτὸν δ-.

διαπρέσβευσις-εως (ἡ) ἡ διὰ πρέσβεων ἐπὶ ζητήματος διαπραγμάτευσις : Ἀππ.Γαλ.18 πρέσβεις.. ἀπεσταλκέναι.. καὶ ἐν ταῖσδε ταῖς διαπρεσβεύσεσιν ἐπιθέσθαι τοῖς ὀκτακοσίοις, αὐτ.Συρ.2.

διαπρεσβεύω πάπ. χρησιμεύω, ἐνεργῶ ὡς ἀπεσταλμένος : Πάπ. δύνασθαι διαπρεσβεῦσαι.

διαπρήθω μσν. ἐξάπτομαι, ἐντείνομαι οἱονεὶ μέχρι πυρακτώσεως, παίρνω φωτιά : Σέργ.Μακρ. π. Σάβ.3,382 τῆς δὲ μάχης δι᾽ ἡμερῶν διαπρηθούσης, ἑκάτεροι χρήματα ἐζημιώθησαν.

διαπρήσσω ἰων. διαπράττω βλ.λ., διατρέχω, διανύω, περνῶ· Ἡσ. « διαπρήσσουσα, διατέμνουσα, διασχίζουσα· διέπρησσον, διεπορεύοντο, διήνυον, διεπέρων· διέπρησσε, διαπέρασε » : Ἰλ.Α 483 ἡ δ᾽ ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον, Ἡρ.9,94 ἀπόρρητα ποιησάμενοι προσέθεσαν τῶν ἀστῶν ἀνδράσι διαπρῆξαι, Ἱππ.375,50 τὰς τοῦ σώματος πρήξιας ἁπάσας ἡ ψυχὴ διαπρήσσεται.

διαπρηστεύω διαδρηστεύω βλ.λ.

διαπρίζω μτγν. κ. μσν. διαπρίω βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ. Ψ 44,1,5 ἄτοπον τέκτονι μὲν παρακαθήμενον καὶ διακλαδοῦντα καὶ διαπρίζοντα θεώμενον, μὴ ἀπαιτεῖν λόγον, Παῦλ.Αἰγ.6,18· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Σωρ.1,80· Ἡσ. « διαπρίζει, διαπερᾷ ».

διάπριστος-ον μτγν. κ.νεώτ. διὰ πρίονος διῃρημένος, χωρισμένος : Πολυδ.10,24 θύρα διάπριστος.

διαπρίω κ. μσν. κ. νεώτ. διαιρῶ διὰ πρίονος χωρίζω εἰς δύο μὲ πριόνι : Ἀριστφ.Ἱππ.768 ἀπολοίμην καὶ διαπρισθείην κατατμηθείην τε λέπαδνα, Αἰν.Τακτ.4,21 ἔλαθε νυκτὸς τὸν μοχλὸν διαπρίσας· **2)** γεν. σχίζω, διασχίζω, διαιρῶ : Συνέσ. Ἐπ.104 ὡς κατεαγὸς εἴη καὶ διαπρίεται τὸ σκέλος, Ἰούλ.Καῖσ.312 Α εἷς εἶναί μοι δοκεῖ τῶν διαπριόντων τὸ κείμενον, Ἄννα Κομν.2,51 Α· ‖ κ. παθ. : Ἱππ.Κεφ.Τρ.21, Ἐπιγρ. διαπεπρισμένα ξύλα· **3)** μτφ. δεινῶς ταλαιπωρῶ, οἱονεὶ κατατέμνων : ΚΔ Πράξ.7,54 διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν· πρβλ. δημ. μοῦ σχίζεται ἡ καρδιά· **4)** τεμαχίζω : Λιβάν.Ἐπ.334 εἰς πλείω διεπρίοντο τὴν Παλαιστίνην· **5)** ἐξ ὀργῆς τρίζω τοὺς ὀδόντας· Ἡσ. « διεπρίοντο, ἐθυμοῦντο, ἔτριζον τοὺς ὀδόντας » : Λουκ.

Μὴ Πιστ.Διαθ.24 **μισεῖ δὲ καὶ λάθρᾳ τοὺς ὀδόντας διαπρίει,** Εὐσέβ.ΙΕ 5,1,6· **δ)** ἐξοργίζομαι· Ἡσ. «διαπρίεται· διαγοράζει, μαίνεται» : ἌνναΚομν. 13,396 C **ἐπὶ τούτοις ὁ αὐτοκράτωρ διεπρίετο.**

διαπρίωσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. τεμαχισμὸς διὰ πρίονος: Ἐπιγρ. **ξύλων . . μεσόδμων διαπρίωσιν.**

διαπριωτός-ή-όν ὁ διάπριατος βλ.λ. : Ἱππ.912 H **ἐν τῷ διαπριωτῷ ὀστέῳ καὶ ἐπιλελειμμένῳ.**

διαπρό κ. **διὰ πρό** ἐπίρρ. διαμπερῶς, πέρα καὶ πέρα· π. ποι. ὡς πρῶτον συνθετ. ἐν τμ.· Ἡσ. «δι' ὅλου, διαμπάξ, διηνεκῶς» : Ἰλ.Ο 342 **διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν,** Ἀπολλ.Ρ 4,313, Διον.Περ.5 **οὐ μὴν πᾶσα (χθὼν) διαπρὸ περίδρομος.**

διάπροθι ἐπίρρ. μτγν. διαπρὸ βλ.λ. : Νίκ.Ἀλ.3 **δολιχὸς δὲ διάπροθι χῶρος ἐέργει.**

διαπροστατεύω μτγν. ἐξακολουθῶ προτείνων τι : Πολύβ.4,13,7 **διαπροστατεύσαντος τὸ διαβούλιον Φιλίππου τοῦ βασιλέως.**

διαπρύσιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. διαπεραστικός· Ἡσ. «διαπρύσιον· διαπορεύσιμον, μακρὸν διὰ πάντων δεξιόν, ἐξακουστόν, μέγα, διάτονον» π. Ὁμ. μόν. ὡς ἐπίρρ. : Ἰλ.Ρ 748 **πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς·** εἰδ. ἐπὶ ἤχου, ἰσχυρῶς, δυνατά : Ἰλ.Θ 227 **ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον,** Ὑμν.Ἀφρ.80· || ὁμ. ὡς ἐπίρρ. κ. π. μτγν. πεζοῖς : Ἀγαθ.4,11 **τορόν τι βοῶν καὶ διαπρύσιον·** || γεν. ὡς ἐπίθ. ὀξύς, διαπεραστικός : Ὑμν.Ἀφρ.19 **διαπρύσιαι ὀλολυγαί,** Σοφ.ΟΚ 1479 **ἰδοὺ μάλ' αὖθις ἀμφίσταται διαπρύσιος ὄτοβος,** Ἰώσ.ΠΙ 2,1,2 **διαπρύσιαι οἰμωγαί·** || κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐντόνως, ζωηρῶς ὑπερασπίζων, ἐκθειάζων, συνήθ. **ἐν συνεκφ.** μετὰ τοῦ κῆρυξ : Μηναῖ.1,18 Ἑσπερ.Στιχ. Προσόμ. **οἱ τῆς χάριτος διαπρύσιοι κήρυκες,** Νικηφ.Γρηγ.Ἱστ.Βυζ.2 A **ἡ δ' ἱστορία . . ὄντως ἔμψυχος καὶ διαπρύσιος κῆρυξ,** Εὐστ.Πον.343,30· **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ ἐκτεινόμενος : Πίνδ.Ν 4,83 **Νεοπτόλεμος δ' Ἀπείρῳ διαπρυσίᾳ** (κρατεῖ)· **3)** διάδηλος, φανερός : Ὑμν.Ἑρμ.336 **διαπρύσιος κεραϊστής** (φανερὸς κλέπτης)· **4)** σφοδρός : Διογ.Λ 2,14,3 **διαπρύσιος πόλεμος.**

διαπρυσίως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μεγαλοφώνως, βροντωδῶς, διαπεραστικά : Διόδ.Σ 11,38 **ἱστορίας μαρτυρία κηρύττουσα διαπρυσίως,** Μηναῖ. 4,25 Μνήμ.ἁγ.Ἀπ. κ. Εὐ.Μάρκ.Ὄρθρ.Ὠδ.4 **βαυϊτικῶς διαπρυσίως κηρύττουσα τὴν σωτηρίαν ἡμῶν καὶ τἀνάπαλιν·** || μτφ. κ. νεώτ. ἐντόνως, ζωηρῶς, ἐνθέρμως, σφοδρῶς : Σχόλ.Ἀριστφ.Εἰρ. 481 **πάνυ καὶ διαπρυσίως ἐμισοῦντο.**

διαπταίω μτγν. προσκόπτω, σκοντάπτω· || μτφ. τραυλίζω, ψευδίζω : Λουκ.Ἐνύπν.8 **ταῦτα καὶ ἔτι τούτων πλείονα διαπταίουσα καὶ βαρβαρίζουσα.**

διαπτάσθαι μέσ. ἀόρ. β' τοῦ πέτομαι, ἢ ἀόρ. τοῦ παρακ. τοῦ ἵπταμαι : Εὐρ.Μήδ.1 **εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος . . εἰς αἶαν.**

διαπτερνιστής (ὁ) μτγν. ὁ ἐπιτηδείως, οἱονεὶ διὰ τῆς πτέρνης ὑποσκελίζων τινά : Κλήμ.Ἀλ.982.

διαπτερύσσομαι μτγν. πτερυγίζω κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : ψ Πλούτ.Ποταμ.6,4 **αἰφνιδίως κόρακες . . διαπτερυξάμενοι.**

διαπτερῶ-όω εὐρύνω, ἀνοίγω τι, διαπτύσσω ὡς τὰ πτερά : Ἡσ. «διαπτερῶσαι, ἀνευρῦναι, διαστῆσαι, διαπτύξαι»· **2)** καθαρίζω διὰ πτεροῦ : Ἱππ.Διαίτ.58 **εἰ γὰρ ἀνάγοι μὲν τὰ ἐγκέρχνοντα καὶ ὄλισθον ἐμποιήσειε καὶ ὥσπερ διαπτερώσειε τὸν βρόγχον·** πρβλ. διαπτέρωσις.

διαπτέρωσις-εως (ἡ) μτγν. τὸ διὰ πτεροῦ διάνοιγμα, ξεστούπωμα, ξεβούλωμα, ὁ διὰ πτεροῦ καθαρισμός· Ἐρωτ.130 «διαπτερώσιες διακαθάρσεις ὤτων. Χρώμεθα γὰρ πτεροῖς . . διακαθᾶραι ὦτα βουληθέντες, ὡς καὶ οἱ αὐληταὶ τοὺς αὐλούς».

διάπτημι ἐαφ.γρ.. τοῦ διίπτημι βλ.λ.

διαπτίσσω ΕΜ, ἀπαρφ. ἀορ. -πτίσαι λικνίζω, κοσκινίζω : Θεόφρ.ΦΙ 9,17 **καὶ διαπτίσαντες λεπτά, πίνουσι** (ἐσφ.ἀνάγν. ἀντὶ διαττῆσαι).

διαπτόησις-εως (ἡ) (πτόα, πτοία) σφοδρά τινος ταραχή, συγκίνησις, ἔκπληξις, πάθος : Πλάτ. Νόμ.783 C **καὶ ἀφροδισίων δέ τινα διαπτόησιν.**

διαπτοιῶ-έω (πτοία) ποι. διαπτοῶ βλ.λ. : Ὀδ. Σ 340 **ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας,** Ἀπολλ.Ρ 3,1345 **καὶ τοὺς μὲν πεδιόνδε διεπτοίησε φέβεσθαι.**

διαπτοῶ-έω, ποι. διαπτοιῶ βλ.λ. λίαν φοβίζω, τρομάζω, ὅθ. τρόμον ἐμβάλλων διασκορπίζω : Εὐρ.Βάκχ.304 **στρατὸν φόβος διεπτόησε·** || ὁμ. ὡς προσ. ἀντικείμενον : Πλούτ.Κλεομ.5 **διεπτόησεν αὐτῶν τὸ στράτευμα,** Θεμίστ.Λόγ.21,257 B **διεπτόησέ τε καὶ διετάραξε τοὺς ἀντιπάλους·** || παθ. κυριεύομαι ὑπὸ φόβου, ὑπὸ τρόμου, ὑπὸ πανικοῦ : Πλάτ.Πολ.336 B **δείσαντες διεπτοήθημεν,** Πλούτ.Καῖσ.10 **τῶν δὲ γυναικῶν διαπτοηθεισῶν·** || ἐπὶ ἵππων : Πολύβ.3,51,5 **τῶν ἵππων οἱ μὲν . . ὁπότε διαπτοηθεῖεν ἐκ τῆς πληγῆς·** **2)** παθ. διαπτοοῦμαι ἀνησυχῶ, ταράσσομαι : Πλούτ. Φλαμ.5 **διεπτόηντο ταῖς ὁρμαῖς πρὸς τὸν Τίτον.**

διαπτυίζω Σουΐδ. «διασκορπίζω, πτυάζω».

διάπτυξις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαπτύσσειν, ἄνοιγμα ῥιπιδοειδές : Πρόκλ.Ὑποτ.5,110 **διάπτυξις τῶν ἐπιπέδων·** **2)** ἐξήγησις: Γαλ.2,196 **οὐ μόνον ὅρου διάλυσιν, ἀλλὰ καὶ διάπτυξιν,** Κλήμ.Ἀλ.806 **τὴν διάπτυξιν . . τῶν γραφῶν.**

διαπτύσσω, ἀττ. -ττω ἀναπτύσσω, ἐκτυλίσσω, ἀνοίγω, ξεδιπλώνω, κ. μτφ. : Σοφ.Ἀντ.709 **οὗτοι διαπτυχθέντες ὤφθησαν κενοί,** Εὐρ.Ἱππ.985· **2)** μτφ. διασαφηνίζω, ἑρμηνεύω, ἐξηγοῦμαι· Σουΐδ. «διέπτυξε, διεσαφήνισε» : Πλάτ.Νόμ.858 E **τὰ περὶ τοὺς νόμους γεγραμμένα φαίνεσθαι διαπτυττόμενα μακρῷ κάλλιστά τε καὶ ἄριστα,** Ἰάμβλ.Προτρ.21 **εἰ μή τις αὐτὰ τὰ σύμβολα ἐκλέξας διαπτύξειε,** Μοσχ.π.Στοβ.Ἐκλ.φυσ.1,240· **3)** διορρηγνύω : Διόδ.Σ 17,20 **οὕτως ἐπικίνδυνον πληγήν, ὥστε τὸ μὲν κράνος διαπτύξαι·** || σχίζω, ἀνοίγω : Γαλ.2,520 **δ- τὸ ἐπιγάστριον·** **4)** συνδιαπλέκω, διπλῶ τι ἐν ἑτέρῳ, τυλίγω κάτι διπλωμένο μέσα σὲ ἄλλο : Ἀριστλ.ΖΙ 720 b,17 **τὰ μαλάκια συμπλέκεται μὲν κατὰ τὸ στόμα, ἀντερείδοντα καὶ διαπτύσσοντα τὰς πλεκτάνας.**

διαπτυστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ ἀποπτύων τὸν χαλινόν : Γρηγ.Ναζ.10,105 **χαλινῶν ἵππος διαπτυστήρ.**

διάπτυστος-ον μτγν. ὁ ἄξιος ἐμπτυσμοῦ, πτυσίματος, ὁ προκαλῶν ἀποστροφήν, βδελυγμίαν· πρβλ. κατάπτυστος : Σωρ.81.Ἱππ. **τῆς δόξης αὐτοῦ μέχρι Περσῶν διαπτύστου γενομένης.**

διαπτυχή (ἡ) πτυχή, δίπλωσις, δίπλα, ὅθ. δέλτου - **γραμμάτων διαπτυχαὶ** ἡ ἐπιστολή, τὸ γράμμα : Εὐρ.ΙΤ 727 **δέλτου μὲν αἵδε πολύθυροι διαπτυχαί,** αὐτ.793 **παρεὶς δὲ γραμμάτων διαπτυχάς.**

διαπτύω καταπτύω, πτύω ἐπί τινος : Αἰλ.ΖΙ 4,22 **σκολόπενδρα θαλαττία διαρρήγνυται . . ἀνθρώπου διαπτύσαντος αὐτῆς·** || πτύων ἐκβάλλω, ἀποβάλλω τι, οἷον φλέγμα : Γαλ.13,46· **2)** μτφ. μτ. αἰτ. ἀποστρέφομαι, περιφρονῶ, καταφρονῶ : Δημ.313 **σὺ δ' ὁ σεμνὸς ἀνὴρ καὶ διαπτύων τοὺς ἄλλους,** Λιβάν.Λόγ.66,53· κ.παθ.: Δίων.Χρ.38,38· || ὁμ. σημ. ἐπὶ ἐδεσμάτων : Πλούτ.Ἠθ. 101 C **τῶν βρωμάτων τὰ καθαριώτατα . . δυσχεραίνουσι καὶ διαπτύουσι καὶ παραιτοῦνται,** αὐτ.466 D **σπιτάνειον ἄρτον διαπτύων·** **3)** φρ. ἐπὶ ἵππου **διαπτύει τὸν χαλινὸν** ἀποχαλινοῦται : Φιλόστρ.Εἰκ.2,5.

διάπτω ἀνάπτω τι ἐντελῶς· κ. παθ. ἀνάπτομαι ἐντελῶς : Φάλορ.Ἐπ.208,52 **τὸ μὲν γὰρ ἔχθος αὐτοῦ τάχιον τοῦ διαφθῆναι σβέννυται.**

διάπτωμα-ατος (τὸ) πτῶσις, ὀλίσθημα· **2)** ὅθ. μτφ. πταῖσμα, ἁμάρτημα, παράπτωμα : Φιλήμ.π.Ἀθην.12,516 F **τί γὰρ τούτων διάπτωμ' ἐγένετ' ἢ ἁμάρτημά τι·** **3)** ὁμ. σφάλμα, λάθος : Χρύσ

Στωϊκ.2,215, Φιλόδ.'Ηρ.1251,5· **4)** όμ. ἀποτυχία, ἀντίθ. ἐπίτευγμα, Φιλόδ.Ποιημ.5,21, 'Επιγρ. **μεγάλοις διαπτώμασιν περιπίπτειν**· **5)** πάπ. εἶδ. ἔλλειμμα εἰς λογαριασμούς· **6)** νεώτ. ζωολ. γένος **κοιλανιδῶν** μαλακοστράκων.

διάπτωσις-εως (ἡ) μτγν. ὀλίσθησις : Γαλ.18,506· || ἐν χρ. κυρ. μτφ. ἀποτυχία : 'Επικ.ἀπ.556, αὐτ. Στωϊκ.3,98 **φόβος διαπτώσεως**, Φιλόδ.Λίβ.28 Ο, Πλούτ.'Ηθ.800 Α **ἀστοχίας καὶ διαπτώσεις**.

διαπυδαρίζω 'Ησ. ἀναπηδῶν κτυπῶ διὰ τῶν ποδῶν τὰ ὀπίσθιά μου· πρβλ. πυδαρίζω· 'Ησ. « διαπυδαρίζει (κτ. διόρθ. ἀντὶ διαπονδαρίζει), διαναβάλλεται, διαναρρίπτεται ».

διαπύημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. σχηματισμὸς πύου εἰς νοσηρὸν τόπον τοῦ σώματος, ἐμπύησις, ὀμπιασμα : 'Ιππ.Προγν.7.

διαπύησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ σχηματίζειν ἢ ἔχειν πύον, τὸ ὄμπιασμα : Σωρ.38,44 **τὸ οἴδημα μὴ καθιστάμενον ἐς διαπύησιν τρέπεται**.

διαπυητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐπάγων ἐμπύησιν, ὁ συντελῶν εἰς ἐμπύησιν : Γαλ.11,118 **διαπυητικὸς ἀδήν - φλεγμονή**.

διαπυθέσθαι ἀπαρφ.ἀόρ.β΄ τοῦ διαπυνθάνομαι.

διαπύθω ἐπιτατ. καθιστῶ τι εὔτριπτον, σαπρόν, ἐπιφέρω σῆψιν· || ἀμτβ. σήπομαι : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διαπυΐσκω κ. νεώτ. ἀμτβ. γίνομαι πυώδης, κάμνω πῦον, ὀμπιάζω : 'Αρετ.39,12 **μικρὸν γὰρ διαπυΐσκει χρόνον**· || κ. νεώτ. συνήθ. ἐν τῷ παθ. τ. ἐν τῇ αὐτ. σημ : 'Ιππ.272,5 **βουβωνοῦται καὶ διαπυΐσκεται**, Μᾶρκ.Αὐρ.4,39 **τὸ σωμάτιον, τέμνηται, καίηται, διαπυΐσκηται**.

διάπυκνος-ον δ.γρ.τοῦ διάκοιλος βλ.λ.ἐν Διοσκ.4,114.

διαπυκτεύω πυγμαχῶ, ἀγωνίζομαι πρός τινα : Ξεν.ΚΠ 7,5,53 **εἰ μὴ πολλοῖς διεπύκτευσα, οὐκ ἂν σοι ἐδυνάμην προσελθεῖν**, 'Αρρ.'Επίκτ.2,21,11 **ἐν οἴκῳ διαπεπύκτευκας τῷ δουλαρίῳ**, Σχόλ.'Απολλ.Ρ 2· || συνεκδ. ἐπὶ ἀλεκτόρων, μάχομαι : Λουκ.'Ανάχ.37 **καὶ ὁρᾶν τὰ ὄρνεα διαπυκτεύοντα μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀπαγορεύσεως**· **2)** ὁμ. μτφ. ἐρίζω, φιλονικῶ : Λουκ.'Ονειρ.22 **τοῖς καταράτοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων**.

διαπύλιον (τὸ) κ. νεώτ. (πύλη) τέλος, φόρος παρ' 'Αθηναίοις διὰ τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐκφορὰν νεκροῦ : 'Αριστλ.Οἰκ.2,14 **τῶν δὲ στρατιωτῶν εἴ τις τελευτήσειε διαπύλιον ἐπώλει δραχμὴν τοῦ σώματος**· || νεώτ. διαπύλιον **τέλος** κ. πληθ. **-ια τέλη** φόρος ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τῶν εἰσερχομένων εἰς τὴν πόλιν ὀχημάτων ἢ ἐμπορευμάτων.

διαπυνθάνομαι κ. μσν. κ. νεώτ., ποι. **διαπεύθομαι** (πευθῶ=εἴδησις), μέλλ. **διαπεύσομαι**, ἀόρ. **διεπυθόμην**, παρακ. **διαπέπυσμαι** μετ' ἀντικ. ἀνερευνῶ δι' ἐρωτήσεων, ἐρωτῶ ἐπιμόνως, ζητῶ εἰδήσεις, πληροφορίας, πληροφοροῦμαι περί τινος : Πλάτ.Συμπ.172 Α **βουλόμενος διαπυθέσθαι .. τὴν ξυνουσίαν**, Στράβ.2,101 **περιῄει τοὺς ναυκλήρους διαπυνθανόμενος**, Σέργ.Μακρ.π.Σάθ.3,210 **ἀπέστειλαν οὖν διαπυνθανόμενοι, εἰ ἄρα σύνοιδε τὰ ἐκεῖ**· || ὁμ. **τί τινος** τὶ παρά τινος : Πλούτ.Κάτ. Νεώτ.16 **διαπυθέσθαι τῶν ἐμπείρων ἕκαστα**· || ὁμ. μετ' ἐξηρτ. προτάσεως : Πλάτ.Πολ.469 Α **διαπυθόμενοι ἄρα τοῦ θεοῦ, πῶς χρὴ .. τιθέναι**· **2)** ἀπολ. ἐρωτῶ ἐμαυτόν, διερωτῶμαι : Πλάτ.'Ιππ.'Ελάτ.369 D **διαπυνθάνομαι καὶ ἐπανασκοπῶ καὶ συμβιβάζω τὰ λεγόμενα, ἵνα μάθω**.

διάπυος-ον κ. νεώτ. (πῦον) ὁ πλήρης πύου, ἐντελῶς ὀμπιασμένος : 'Ιππ.'Αφορ.7,45 **ὁκόσοι τὸ ἧπαρ διάπυον καίονται**.

διαπυρίζω πυρὶ θερμαίνω λίαν· **2)** ὁθ. παθ. μτφ. διακαίομαι ὑπ' ὀργῆς, ὀργίζομαι σφόδρα· 'Ησ. « διαπυρισθέντα, διοργιαθέντα ».

διαπύρινα (τὰ) μτγν. σιδηροῖ ραβδίσκοι ἐν χρ. πρὸς καυτηριασμόν : Γαλ.18(1),376.

διαπυριῶ-άω διαθερμαίνω, **θερμαίνω** τι λίαν πρβλ. διαπυρίζω· || συνήθ. ἐν παθ. διαθερμαίνομαι : 'Ιππ.684,54 **ὅταν διαπυριηθῇ**.

διάπυρος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ πεπυρακτωμένος**, ὁ **ἐρυθρὸς** ἐκ **τῆς** πυρακτώσεως αὐτοῦ : 'Αναξ.π.Ξεν.4,7,7 **φάσκων δὲ** ('Αναξαγόρας) **τὸν ἥλιον λίθον διάπυρον εἶναι**, 'Ιππ.'Αέρ.17 **χαλκίον διάπυρον**, 'Επίκ.ἀπ.346 Β **διάπυρος σίδηρος**, Ζαλοκ. 'Απαντ.27,50 **λαμπάδα φλογῶν διαπύρων**· **2)** ὁ λίαν θερμός, καυστικός : Πορφ.'Αποχ.1,13 **πέτραι διάπυροι ὑπὸ τοῦ ἡλίου**· **3)** διάπυρα (τὰ) θερμὴ τέφρα, στάκτη ἀναμμένη, χόβολη : Πλάτ.Τίμ. 58 C **τό τε φλογὸς ἀποσβεσθείσης ἐν τοῖς διαπύροις καταλειπόμενον αὐτοῦ**· **4)** ὁ παθὼν φλόγωσιν : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.18 **οἰδεῖν μὲν ποιεῖ τὴν ῥῖνα καὶ συγκαίει θερμήν τε καὶ διάπυρον ἐσχάτως**· **5)** μτφ. κ. νεώτ. φλογερός, ἔνθερμος, σφοδρός, ὁρμητικός, πλήρης πάθους : Πλάτ. Νόμ.783 Α **διαπυρωτάτους δὲ τοὺς ἀνθρώπους μανίαις ἀπεργάζεται**, Πλούτ.'Ηθ.577 Α **ἀνθρώπους διαπύρους πρὸς σφαγήν**, Προκ.Πέρσ.2,12 **διάπυρος ἐραστής**, Διγεν.'Ακρ.688 **ζῆλος .. διάπυρος καὶ μέγας**, **- δ- ἔρως - πόθος**· **6)** ὁ μεταχειριζόμενος πῦρ : Μάξ.Τύρ.10,8 **διάπυρος χρεία**.

διαπυρπαλαμῶ-άω ποι. μηχανῶμαι πανούργως, ἀγυρτεύω, ἀπατῶ : 'Υμν.'Ερμ.357 **καὶ διαπυρπαλάμησεν ὁδοῦ τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα**.

διάπυρρος-ον μτγν. ὁ λίαν πυρρός : Ξενοκράτ.15.

διαπυρσαίνω μτγν. φωτίζω ὡς πυρσός, λάμπω : Φιλόστρ.74 **τὸν ἥλιον αὐτὸν ἐξεικάζει ποτὲ μὲν ἐπὶ τεττάρων ἵππων .. ποτὲ δ' αὖ καὶ διαπυρσαίνοντα** (δ.γρ. **διαπυρσεύοντα**) **τὸν οὐρανόν**, 'Ιώσ.'Υπομν.361 *σαρδόνυξ* **διαπυρσαίνουσα**.

διαπυρσεύω μτγν. καταφωτίζω διὰ πυρσοῦ : 'Αππ.Μιθριδ.79· **2)** μέσ. ἀπολ. ἀναγγέλλω τι διὰ πυρσοῦ συνθηματικῶς, κάμνω σημεῖον διὰ πυρσοῦ : Πολύβ.1,19,7 **τοῦ δ' 'Αννίβου διαπυρσευομένου καὶ διαπεμπομένου συνεχῶς ἐκ τῆς πόλεως πρὸς τὸν 'Αννωνα**· **3)** μτφ. καθιστῶ τι κοινῶς γνωστόν, διαδίδω : Πλούτ.Δημήτρ.8 **διαπυρσεύειν εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους τὰς πράξεις**.

διαπύρσιος 'Ησ. « μέγας, διαβόητος »· πρβλ. διαπρύσιος· || κ. **διαπύρσιον** 'Ησ. « **μέγα, διαπορεύσιμον, ἐξάκουστον** ».

διαπυρῶ-όω κ. νεώτ. κ. **διαπυρώνω** πυρακτῶ, κατακαίω, κάμνω τι διάπυρον, πυρπολῶ : Εὐρ.Κύκλ.694 **κακῶς ἂν γὰρ Τροίαν διεπυρώσαμεν** (δ.γρ. **διεπυρωσάμην**)· **2)** παθ. μτφ. ἐξάπτομαι, ἀνάπτω ἀπὸ θυμόν : Πλούτ.Φωκ.6 **καὶ διεπυροῦτο τῷ θυμῷ**· **3)** ὁμ.παθ. καίομαι ἀπὸ τὴν δίψαν : ΠΔ Μακκ.4,3,15.

διαπυρώνω νεώτ. διαπυρῶ βλ.λ., πυρακτῶ, ἐρυθροπυρώνω.

διαπύρως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον διάπυρον βλ.λ.5), φλογερῶς, μετὰ ζέσεως, ἐνθέρμως, μὲ πολὺ πάθος : 'Ιούλ.'Επ.89 Α **δ- προσέχειν σχολῇ εὐσεβείας**, Αἰλ.ΠΙ 2,4 **διαπύρως ἐρασθῆναί τινος**, Γρηγ.Ναζ.Λόγ.10,166 **εὐσεβῶς τε** καὶ διαπύρως.

διαπύρωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. **νεώτ.** κατάφλεξις, κατάκαυσις : Σωρ.1,82· **2)** πάπ. ἐντελὴς θέρμανσις : Πάπ.· **3)** νεώτ. (ἡ ἐντελὴς διάφλεξις, πυράκτωσις : **διαπύρωσις τοῦ σιδήρου - μετάλλου**.

διαπυρωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαπύρωσιν βλ.λ.· **2)** ὁ ἐπιφέρων διαπύρωσιν· **3)** παθ. ὁ δεκτικὸς διαπυρώσεως.

διάπυστος-ον μτγν. λίαν γνωστός, πασίγνωστος· πρβλ. περίπυστος : 'Ηρωδιαν.2,12,4 **ἐπεὶ δὲ ταῦτα διάπυστα τῷ δήμῳ ἐγένετο**.

διαπυτίζω, ἀττ. μέλλ. -ιῶ πτύω τι ἀπ' ἐμοῦ, ἀποπτύω : 'Αρχέδικ.π.'Αθην.7,294 C **διαπυτιοῦσ' οἶνον τοιοῦτον χαμαί**, Κλήμ.'Αλ.182 **διαπυτίζοντας ἀλλήλοις τὸν ἄκρατον φιλοτησίας ὀνόματι**.

διαπυοῦμαι-έομαι νεώτ. ἐπὶ πληγῆς, οἰδήματος κττ., γίνομαι πυώδης, πάσχω διαπύησιν βλ.λ. : **διὰ συνεχῶν θερμῶν ἐμπλάστρων τὸ οἴδημα διαπυεῖται,** πρβλ. διαπυΐσκω.

διαπυῶ-έω κ. νεώτ. ἀμτβ. ἔχω διαπύησιν βλ.λ., καθίσταμαι πυώδης : Ἱππ.Ἀφορ.4,82 **διαπυήσαντος** (τοῦ φύματος) **καὶ ἐκραγέντος λύσις,** Ἀέτ. 95,54 **διαπυησάσης τῆς φλεγμονῆς·** **2)** νεώτ. μτβ. καθιστῶ τι πυῶδες, τὸ ὀμπιάζω : **ἡ διὰ ψυχροῦ ὕδατος πλύσις διαπυεῖ τὴν πληγήν.**

διαπυῶ-όω μσν. κ. νεώτ. μτβ. ἐπιφέρω διαπύησιν βλ.λ., καθιστῶ πυώδη : Ἱππιατρ.69 **ξέσαντα τὸν τόπον τοῖς διαπυῶσαι δυναμένοις·** || νεώτ. τὸ παθ. καθίσταμαι πυώδης, ἔχω διαπύησιν βλ.λ. : **ἡ φλεγμονὴ διὰ θερμῶν ἐπιθεμάτων διαπυοῦται·** || ἀρχ. τὸ παθ. κ. μέσ. **διαπυΐσκομαι·** **2)** τὸ ἐνεργ. ἀμτβ. καθίσταμαι πυώδης, ἔχω ἐμπύησιν : Ἱππιατρ. 61 **σπόγγον ὄξει θερμῷ διαβρέχων δέομει δὶς τῆς ἡμέρας μέχρι τοῦ διαπυῶσαι.**

διαπωλῶ-έω κ. μσν. πωλῶ τμηματικῶς, λειανικῶς ἐν τῇ ἀγορᾷ, δημοσίᾳ : Ξεν.Ἑλλ.4,6,6 **διεπώλει τὰ αἰχμάλωτα,** Πλούτ.Ὄθ.4 **πλεῖστον δὲ ἐν ᾧ τὸν ἐπὶ πράσει διαπωλοῦσι σῖτον,** Μηναῖ.12,3 Συναξ. **διαπωλήσας κινητά τινα εἴδη καὶ κοσμήματα·** || πάπ. πωλῶ ἐντελῶς, ξεπουλῶ : Πάπ. **δ- πάντα τά τινος·** || Ἐπιγρ. ὁμ. τὸ παθ. ἐπὶ πραγμ. πωλοῦμαι ἐντελῶς, ξεπουλιέμαι.

διαπωροῦμαι-όομαι ἐπὶ τεθραυσμένου ὀστοῦ, σκληρύνομαι, τυλοῦμαι, σχηματίζω τύλους : Ἱππ. Ἄρθρ.21 **διαπωροῦνται τάχιστα.**

διάρα (ἡ) δημ., δ.γρ. **δυάρα** χάλκινον νόμισμα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἔχον ἀξίαν δύο λεπτῶν· ἀ. **δίλεπτον, δίλεφτο :** μτφ.φρ. **δὲν δίνω διάρα ἢ δὲ δίνω μιὰ διάρα** (ἀδιαφορῶ παντελῶς)· **2)** κτ. πληθ. **διάρες** (οἱ) εἰδ.ἐπὶ τῶν διὰ τῶν κύβων παιγνίων, ἡ περίπτωσις καθ' ἣν ἀμφότεροι οἱ κύβοι ἐμφανίζουσι ριπτόμενοι τὸν ἀριθμὸν δύο : **ἔφερε διάρες.**

διάραιος-ον μτγν. ὅλως ἀραιός, χαλαρός, ὅθ. ἐπὶ τοῦ σώματος, ἀσθενικός : Ἰω.Χρυσ.6,864 **ἂν δὲ ἀσθενὲς ἔχῃ καὶ διάραιον** (τὸ σῶμα).

διαραίρηται πάπ., ἰων. **διαρῄρηται** γ' ἑν. προα. παθ.παρακ. τοῦ **διαιρέω** βλ.λ.

διαρᾰπισμός (ὁ) πάπ. ὁ συνεχὴς ραπισμός.

διᾰράσσω διασπῶ τι διὰ κτυπήματος : Ἡσίοδ. Α 364 **διὰ δὲ μέγα σαρκὸς ἄραξα·** || συντρίβω, κομματιάζω : Δίων Χρ.8,31 **τῷ ῥοπάλῳ παίων διήρραξεν ὥσπερ πίθον παλαιόν.**

διάργεμος-ον μτγν. ὁ ἔχων λευκὰ στίγματα, λευκοποίκιλος, λευκόστικτος : Βάβρ.85,15 π.Σουΐδ. **ἀλλ' οἱ μὲν ὑμῶν μέλανες· οἱ δὲ τεφρώδεις· ἕτεροι (δὲ) ξανθοὶ** (**πυρροὶ**) **καὶ διάργεμοι στήθη.**

διάργυρος-ον μσν., νεώτ. κ. δημ. (προφ. τρισυλλάβως) εἰδ. ἐπὶ τῶν καλυμμάτων σταχώσεως βιβλίων, ὁ δι' ἀργύρου κεκαλυμμένος ἢ κεκοσμημένος, ὁ ἀσημωμένος ἢ ὁ ὅλος ἐξ ἀργύρου· **2)** δημ. ὡς οὐσ. ὁ **διάργυρος,** κ. τὸ -ο ὁ ὑδράργυρος βλ.λ. : Καρκθ.Λ Πλώρ.91 **διάργυρος γίνεται τὸ σφουγγάρι μπροστά μου** (βαρὺ ὡς ὑδράργυρος).

διαργυρῶ-όω μτγν. καλύπτω ἢ κοσμῶ δι' ἀργύρου, ἀσημώνω : Ἀφρικαν.Κέστ.3,10,8 **θήκας μαχαιρῶν κασσιτέρῳ ὥσπερ διηργυρωμένας.**

διαρδίγαλλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **εὐπλοκαμιδῶν πτηνῶν.**

διάρδω μτγν., μέλλ. **διάρσω** ἀρδεύω, ποτίζω, διαποτίζω κ. παθ. ποτίζομαι, διαποτίζομαι, ποτίζομαι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : Ἰώσ.ΠΙ 3,3,3 **διαρδομένη χειμάρροις τε.. καὶ πηγαῖς ἀενάοις.**

διαρέμβομαι σχόλ. κ. **διαρρέμβομαι** βλ.λ.

διαρετίζομαι μτγν. (ἀρετή) συναγωνίζομαι εἰς ἀρετήν : Συνέσ.28 1) **διαπληκτίζεσθαι.. μὴ σωφρονίζεσθαι δὲ μηδένα μηδὲ διαρετίζεσθαι.**

διαρήγνυμι πάπ. σχίζω, καταξεσχίζω · **δ- ἐσθῆτα.**

διάρημα-ατος (τὸ) μτγν.πλοιάριον : Προκ.Κτισμ.6,1.

διάρθριοι χόνδροι ἢ μηνίσκοι (οἱ) νεώτ. ἀνατομ. χόνδροι παρεμβαλλόμενοι ἐπὶ πολλῶν διαρθρώσεων διὰ μέσου τῆς ἀρθρικῆς κοιλότητος.

δίαρθρον (τό) νεώτ. γένος **θυμελιδῶν φυτῶν.**

διαρθρῶ-έω μτγν. ἐξαρθρῶ, ἀμφ. : Γαλ.18,626.

διαρθρῶ-όω κ. νεώτ. διατάττων, ἀνατάττων συναρμόζω μέλη τοῦ σώματος ἐν τοῖς ἄρθροις (ταῖς ἀρθρώσεσι)· **2)** ὅθ. γεν. διαπλάσσω, διαμορφῶ : Πλάτ.Συμπ.191 Α **τὰς ῥυτίδας ἐξελείανε καὶ τὰ στήθη διήρθρου·** || ἡ μτχ. παθ. παρακ. **διηρθρωμένος** = καλῶς συνηρμοσμένος ἢ διαπεπλασμένος : Ἱππ.Ἀέρ.2 **ἰσχνοὺς καὶ διηρθρωμένους καὶ ἐντόνους·** **3)** τὸ παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. διαμορφοῦμαι κατὰ μέλη, σχηματίζομαι· εἰδ.ἐπὶ ἐμβρύου, ἀρχίζω νὰ προσκτῶμαι διακεκριμένα μέλη: Ἀριστλ.ΖΙ489 b,9 **διαρθρουμένου καὶ αὐξανομένου τοῦ κυήματος·** **4)** συμπληρῶ καὶ διευθετῶ, διαμορφώνω τὰ ἐπὶ μέρει τινός : Αἰλ.ΦΖ 6,3 **ἡ ἄρκτος ὅτι τίκτει σάρκα ἄσημον, εἶτα τῇ γλώττῃ διαρθροῖ αὐτὴν καὶ οἱονεὶ διαπλάττει·** || τὸ παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. σχηματίζομαι, διαμορφοῦμαι : Ἀριστλ. ΖΙ 581 a, 10 **πρὶν ἢ ὅλον διηρθρῶσθαι τὰ σῶμα·** **5)** εἰδ. εἶμαι συνδεδεμένος διὰ κινητῶν διαρθρώσεων βλ.λ. : Ἱππ.Ἄρθρ.30,Γαλ.2,656· **6)** μτφ. τὸ παθ. ἐν μέσ. σημ., ἐν ἀγαθῇ σημ. εἶμαι ψυχικῶς ἐσχηματισμένος, συντετελεσμένος, ἔχω διαμορφώσει σταθερὸν χαρακτῆρα : Εὐνάπ.Ἱστ.246 D **πρὸς σωφροσύνην πεπηγὼς τε καὶ διηρθρωμένος·** **7)** ὁμ. κ. μτφ. ἀναφορικῶς πρὸς διήγησιν, λόγον, σύγγραμμα, συλλογισμὸν κττ. συναρμόζω, καταστρώνω, ἐκθέτω διηρθρωμένως ἤτοι κατὰ λογικὴν ἀκολουθίαν : Ἀριστλ.ΗΝικ.1098 a,22 **δόξειε δ' ἂν παντὸς εἶναι προαγαγεῖν καὶ διαρθρῶσαι καλῶς ἔχοντα τῇ περιγραφῇ·** || ὁμ. κ. παθ. : Ἀριστλ. Τοπ.156 a, 20 **ἂν διαρθροῖτο ὁ συλλογισμός·** || ὅθ. ὁμ. διακρίνω, περιγράφω σαφῶς, εὐκρινῶς : Πλάτ. Νόμ.963 Β **ἔχετον διαρθροῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ φράζειν πρὸς ἐμέ,** Πορφ.Πτολ.18, Ἰάμβλ.Πυθ.222 **εἴ τις διαρθρώσειε σαφῶς τὰς τῶν Πυθαγορικῶν συμβόλων ἐμφάσεις·** || **διηρθρωμένη διάληψις** σαφής, διακεκριμένη, ξεκαθαρισμένη ἀντίληψις: Πορφ.Ἀποχ.2,43, αὐτ.Μάρκελ.10· || **διηρθρωμένον γράμμα** διακεκριμένον σημεῖον, ἀντίθ. συγκεχυμένον : Ἀριστλ.ΖΓ 721 b, 34 **συγκεχυμένον μέντοι καὶ οὐ διηρθρωμένον** (γράμμα)· **8)** εἰδ. ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς, καθιστῶ ἔναρθρον, εὐκρινῆ, σαφῆ, διορθῶ τὴν τραυλότητα : Πλούτ.Δημ.11 **καὶ τραυλότητα τῆς γλώττης ἐκβιάζεσθαι καὶ διαρθροῦν εἰς τὸ στόμα ψήφους λαμβάνοντα,** Λουκ Δημ.Ἐγκώμ.14 **γλῶτταν διαρθρῶσαι·** || μέσ. προφέρω ἐνάρθρως, εὐκρινῶς, ἀναπτύσσω, ἐμφανίζω ἔναρθρον φωνήν : Πλάτ.Πρωτ.322 Α **φωνὴν καὶ ὀνόματα διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ.**

διαρθρώνω νεώτ. διαρθρῶ βλ.λ.

διάρθρωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. συνάρθρωσις, συναρμογή, σύνθεσις τῶν μελῶν : Ἱππ.Φύσ.Παιδ.18 **διάρθρωσις τῶν μελέων·** || μτφ. κ. ἐπὶ τοῦ σύμπαντος : Ἐπικ.Ἐπ.2,38 U· **2)** διαφοροποίησις· ἐπὶ τοῦ ἐμβρύου : Ἀριστλ.ΖΙ 583 b,23 **γίγνεται ἐσχισμένον, καὶ διὰ ταχέων λαμβάνει τὴν ἄλλην διάρθρωσιν·** **3)** κυρ. κινητὴ ἄρθρωσις, ἀντίθ. **συνάρθρωσις** : Γαλ.2,735· **4)** κ. νεώτ ἐπὶ τῆς φωνῆς, εὐκρινὴς προφορά, καθαρὰ ἀπαγγελία : Ἀριστλ.ΖΙ 535 a,31 **διάλεκτος δὲ ἡ τῆς φωνῆς ἐστι τῇ γλώττῃ διάρθρωσις,** αὐτ.ΖΜ 660 a, 22 **πρὸς τὴν τῶν γραμμάτων διάρθρωσιν·** **5)** διακεκριμένη ἔκθεσις, διήγησις, τίτλος ἐν ἔργῳ τοῦ Χρυσίππου : Χρύσ.Στωϊκ.2,8 διάρθρωσις ἠθικῶν **ἐννοιῶν·** || σαφήνεια, εὐκρίνεια : Λογγ.ἀπ.5.5 **οὐδ' ἐκεῖνον.. πλέον τι συμβαλλόμενον εἰς τὴν τοῦ λόγου διάρθρωσιν.**

διαρθρωτικός-ή-όν κ. νεώτ. ἐξηγηματικός, ἑρμηνευτικός : Ἐπικτ.Ἐγχειρ.52 **ὁ τρίτος τόπος ὁ τούτων βεβαιωτικὸς καὶ διαρθρωτικός**, Σέξτ.Ἐμπ. Μαθ.Ι,300 **διαρθρωτικὴ τέχνη**· **2)** ὁ κατάλληλος πρὸς διάρθρωσιν, διαμόρφωσιν, συναρμολόγησιν : Σχόλ.Ἡσίοδ.Θεογ.139 **ὅτε ἔμελλε διαρθρωθῆναι ὁ κόσμος, ἐγένετο τὸ σκότος τὸ διαρθρωτικόν**· **3)** κ. νεώτ. ὁ ἐπάγων διάρθρωσιν βλ.λ.ΙΙ.

διαρίζω δημ. (λατ. diarium, διάριον βλ.λ.2) διανέμω, μοιράζω δωρεάν· **2)** ναυτ. σχεδιάζω εἰς φυσικὸν μέγεθος μέρη τοῦ πλοίου ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ ναυπηγικοῦ ἰχνογραφείου, ὅ. **βιάρω**· ((δθ. γεν. ἰχνογραφῶ, σχεδιάζω.

διἄρίθμησις-εως (ἡ) μτγν. ἀρίθμησις, ὑπολογισμός : Πλούτ.Ἠθ.27 C **διαριθμήσει τῶν χρημάτων**, Θέων Σμ.148 Η **διαρίθμησις χρόνου**.

διἄριθμητικός-ή-όν ὁ διαρθρωτικός βλ.λ.

διἄριθμῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. ἀπαριθμῶ, λογαριάζω, μετρῶ ἀνὰ ἕν : Εὐρ.ΙΤ 966 **ψήφους διηρίθμησε** (δ.γρ. **διερρύθμιζε**) **Παλλὰς ὠλένῃ**, Ἀριστλ. Ρητ.1374 a, 33, Φιλόδ.Ὀργ.37 W **διαριθμῶν τἀργύριον**, Σέργ.Μακρ.π. Σάθ.3,300 **καὶ διαριθμῶν τὰς.. χρείας τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου**· || συχν. μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Πλάτ.Κρατ.437 D **ὥσπερ ψήφους διαριθμησόμεθα τὰ ὀνόματα**· || ταξινομῶ κατόπιν ἀριθμήσεως : Πλάτ.Γοργ.501 Α **ἡ δ' ἑτέρα τῆς ἡδονῆς.. οὐδὲν διαριθμησαμένη**· || ὁμ. κ. παθ. : Αἰσχίν.3,207 **τοὺς μὲν ὀλιγαρχικοὺς ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας διηριθμημένους ἥκειν πρὸς τὸ τοῦ κατηγόρου βῆμα**· **2)** καταβάλλω, πληρώνω, μετρῶ : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,101.

διάρῖνον (τό) τὸ σίναπι· Ἡσ.,Πολύαιν.4,3,32 (ἀμφ.).

διάριον πάπ. κ. μσν. (λατ. diarium) ἡμερολόγιον, ἡ καθ' ἡμέραν καταγραφὴ οἷον γεγονότων, δοσοληψιῶν κττ. : Πάπ. **μισθοῦ ἤτοι διαρίου**· **2)** μσν. εἰδ. ἡ ἡμερησία μερὶς τροφῆς τῶν μοναχῶν, τὸ ταγίνι.

διαρίπτω ποι. τοῦ διαρρίπτω βλ.λ.: Ἀριστφ.Θεσμ. 665 **πανταχῇ διάριφον ὄμμα** (δ.γρ. **δὴ ῥῖφον**).

διάρισμα-ατος (τό) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαρίζω βλ.λ., ἡ δωρεὰν διανομή· || τὸ διανεμόμενον· **2)** ναυτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαρίζω βλ.λ.2).

διαριστεύομαι μτγν. ἀγωνίζομαι περὶ πρωτείων : Λογγῖν.13,4 **πρὸς Ὅμηρον.. διηριστεύετο**.

διἄριστῶμαι-άομαι διαγωνίζομαι πρός τινα κατὰ τὸ γεῦμα τίς περισσότερον θὰ φάγῃ : Ἀθήν.9,412 F **Τίτορμος ὁ Αἰτωλὸς διηριστήσατο αὐτῷ βοῦν**.

διάρκεια (ἡ) κ.νεώτ.κ.δημ. ἡ ἐπάρκεια, τὸ ἀρκετόν : Θεόφρ.Φ Αἰτ.Ι,ΙΙ,6 **διάρκεια τροφῆς**· **2)** νεώτ. κ. δημ. ἡ συνέχεια κατὰ χρόνον, ἡ κατὰ συνεχὲς τι χρονικὸν διάστημα ὕπαρξις ἢ ἐνέργεια : **διάρκεια ζωῆς - ταξιδίου.- ἐργασίας - πολέμου**· || εἰδ. **διάρκεια τροχιᾶς** νεώτ. βλητ. ὁ εἰς δευτερόλεπτα ἐκφραζόμενος χρόνος διαδρομῆς τοῦ βλήματος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς τροχιᾶς μέχρι τοῦ σημείου πτώσεως· || **διάρκεια ἡλιοφανείας** νεώτ. μετεωρ. ὁ ἀριθμὸς τῶν ὡρῶν οἱασδήποτε περιόδου, ὁ ἐκτιμώμενος ἐκ τῶν διαγραμμάτων τοῦ ἡλιογράφου βλ.λ.· **3)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. στερεότης, ἀντοχή : **ὕφασμα διαρκείας**· **3)** νεώτ. γραμμ. ἡ παρατεταμένη, ἡ συχνὴ ἐπανάληψις τοῦ γινομένου.

διαρκής-οῦς-ές κ. νεώτ. ἐπαρκής, ἀρκετός, ἱκανός : Θουκ.Ι,15 **ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον τὴν χώραν**, Ἀριστλ.ΖΙ 626 a, 2 **διαρκὴς τροφή**, Διον.Ἀλ.Ρωμ. 4,23 **ἵνα διαρκὴς ᾖ πρὸς πάντας τοὺς πολέμους**· **2)** μόνιμος, σταθερός : Δημ.37 **ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,54· || κ. νεώτ. συνεχής, παρατεταμένος : **διαρκὴς ἔντασις - ἔλλειψις**· || ὁμ. παραθ. **-έστερος -έστατος** σταθερώτερος, συνεχέστερος κ. σταθερώτατος, ἐπὶ μακρὸν χρόνον διαρκῶν (εἰδ. ἐπὶ ἀθλητοῦ) : Λουκ.Ἀνάχ.24 **τὰ σκύτη.. ὑπὸ τῷ ἐλαίῳ μαλαττόμενα.. διαρκέστερα γίγνεσθαι**.

διαρκούντως ἐπίρρ.μτγν. ἐπαρκῶς : Ἰώσ.ΑΙ 14,13,9.

διαρκῶ-έω κ. νεώτ. εἶμαι ἀρκετός, ἐπαρκῶ, φθάνω : Πίνδ.Ν 7,70 **τρία ἔπεα διαρκέσει**, Ξεν.ΚΠ 6,2,26 **οὐδ' ἂν πάνυ πολὺν οἶνον συσκευασώμεθα διαρκέσει** (ὁ οἶνος)· **2)** ἰσχύω, διατηρῶ τὴν δύναμίν μου, δύναμαι, ἀντέχω : Ἰσοκρ.2,19 **οἰκεῖ τὴν πόλιν ὁμοίως ὥσπερ τὸν πατρῷον οἶκον.., ἵνα εὐδοκιμῇς ἅμα καὶ διαρκῇς**, Λουκ.Πένθ.24 **ἵνα καὶ διαρκέσῃς πρὸς τοῦ πένθους τὸ μέγεθος**· **3)** ἐπὶ χρόνου, παρατείνομαι, ἐξακολουθῶ ὑφιστάμενος, βαστῶ : Αἰσχ.Ἑπτ.842 **βουλαὶ δ' ἄπιστοι Λαΐου διήρκεσαν**, Πλούτ.Φάβ.27 **οὐ διήρκεσε τῷ βίῳ πρὸς τὸ τοῦ πολέμου τέλος**· || μετὰ μτχ. ἐνεστ. ἐξακολουθῶ ἀντέχων : Ξεν.Ἑλλ.5,3,21 **διήρκεσε πολιορκούμενος**· || νεώτ. ἐπὶ καταστάσεως ἢ ἐνεργείας, ὑφίσταμαι ἐπὶ συνεχῆ τινα καὶ ἰδίως μακρότερον χρόνον : **ἡ ἀσθένειά του διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν, - δὲν θὰ διαρκέσῃ πολύ, - αἱ διακοπαὶ τῶν μαθημάτων διαρκοῦσι τρεῖς μῆνας**· **4)** προμηθεύω, δίδω, παρέχω τὰ πρὸς συντήρησιν, τὰ χρειώδη, ἐπαρκῶ, ἀνταποκρίνομαι εἰς τὰς ἀνάγκας τινός : Πλούτ.Σόλ.22 **τῆς χώρας τὴν φύσιν ὁρῶν τοῖς γεωργοῦσι γλίσχρως διαρκοῦσαν**.

διαρκῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. δημ. συνεχῶς, ἀδιακόπως, ἀκαταπαύστως : Σέξτ.Ἐμπ.3,115, Δημοφ. Γνωμ.9,261 **τὸ ἔνθεον φρόνημα διαρκῶς συνάπτει θεῷ, - διαρκῶς ταξιδεύει - παραπονεῖται**· **2)** ἀφθόνως, πλήρως, δαψιλῶς· Ἡσ. « διαρκῶς, ἀσφαλῶς, δι' ὅλου, ἀρκούντως, δαψιλῶς, ἱκανῶς » : Προκ.Περσ.Ι,2(· || ὁμ. κ. ἐν τῷ ὑπερθ. **διαρκέστατα** πληρέστατα : Ξεν.Ἀπομν.2,8,6 **ῥᾷστα ζῆν καὶ ἐς τὸ γῆρας διαρκέστατα**.

δίαρμα-ατος (τό) (διαίρω) μτγν., μσν. κ. νεώτ. θαλασσοπορία, διὰ θαλάσσης ταξίδιον : Πολύβ.10,8,2 **τὸν ἀπὸ τῆς Λιβύης πλοῦν καὶ πελάγιον δίαρμα λίαν εὐφυῶς κεῖται τοῖς Καρχηδονίοις**· || διάβασις διὰ πορθμοῦ, πέρασμα : Στράβ.4,5,2 **τέτταρα δ' ἐστὶ διάρματα, οἷς χρῶνται συνήθως ἐπὶ τὴν νῆσον ἐκ τῆς ἠπείρου**· **2)** ἐπὶ ὕφους, ἔμφασις, ἔντασις : Πλούτ.Ἠθ.853 C **ὄγκος καὶ δίαρμα**, Λογγῖν.Ὕψ.12,1, Εὐστ.1295,57 **στίχος οὐκ ἔχων δίαρμα ποιητικόν**· **3)** γεν. ἔξαρσις : Διογ.Λ 9,7 **δίαρμα ψυχῆς λαβεῖν**· **4)** Ἡσ. «κούφισμα»· **5)** νεώτ. ναυτ. τὸ ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ ὑπὸ πλοίου διανυθὲν διάστημα μετρούμενον εἰς ναυτικὰ μίλια.

διαρμένιος-α-ον μτγν. (ἄρμενον) πλοῖον ἔχον δύο ἄρμενα, ἱστία, δικάταρτο : Συνέσ.Ἐπ.4,161 Α **τῶν ὁλκάδων.. τῶν διαρμενίων**.

διάρμενο(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. εἶδος πλοίου, ἔχον δύο ἱστία, δικάταρτο, ὅ. δίστηλον.

διαρμίζω δημ. τακτοποιῶ, εὐπρεπίζω, συγυρίζω : **διαρμίζω τὸ σπίτι**· || κ. τὸ μέσ. **διαρμίζομαι** εὐπρεπίζομαι, συγυρίζομαι : Καρπαθ.183 **διαρμί(τ)ζομαι καὶ βάλλω τὰ καλά μου**.

διάρμισμα (τό) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαρμίζω βλ.λ., συγύρισμα, συγύριο.

διαρμόζω κ. νεώτ. κ. **-ττω**, μέλλ. **-σω** διαμοιράζω, κατανέμω : Εὐρ.Ὀρ.14,51 **ἄλλον ἄλλοσε διαρμόσας ἀποπρὸ δεσποίνας**· || δθ. μέσ. διαθέτω, κατατάσσω : Πολύβ.8,27,5 **διαρμοσάμενοι πρὸς τὸ μέλλον**· || ὁμ. κ. παθ. : Πολύβ.7,1 **οὗτοι μὲν τὸν τρόπον τοῦτον διηρμοσμένοι προσάγειν διενοοῦντο τοῖς πύργοις**· **2)** κανονίζω, ρυθμίζω : Πλούτ.Ἠθ.88 Α **διαρμόζεται τὸν βίον**.

διαρνοῦμαι-έομαι μτγν. ἐπιτατ. ὅλως, ὁριστικῶς ἀρνοῦμαι : Πέτρ.Πατρίκ.135,18 **διηρνήσατο.. τόπον εἶναι τῶν συναλλαγμάτων τὴν Νίσιβιν**.

διαρόγχαι (αἱ) Ἡσ. « διορόγχας, τὰ μεταξὺ τῶν ἐπιδέσεων διαστήματα ».

δίαρον (τό) νεώτ. γένος **ἀροειδῶν** φυτῶν.

διάρουρον (τό) πάπ. γῆ ἐκτάσεως δύο ἀρουρῶν.

διαρπᾰγή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. λεηλασία, λή-

στευσις: Ἡρ.9,42 **Πέρσας ἀπικομένους ἐς τὴν Ἑλλάδα διαρπάσαι τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι**, Πολύβ. 10,16,6, Μηναῖ.4,27 Συναξ. **εἰς διαρπαγὴν τὴν μονὴν ἐάσαντες**· || νεώτ. νομ. ὁρισμός, πᾶσα διὰ βίας ἀφαίρεσις ξένου πράγματος ἀπὸ τοῦ ἰδιοκτήμονος ἢ τρίτου τινός: **διαρπαγὴ περιουσίας.**

διάρπαγμα (τὸ) πᾶν τὸν ἐξ ἁρπαγῆς προερχόμενον: Βασ.1,542 Β **λῃστοῦ διάρπαγμα.**

διαρπαγμός (ὁ) δ.γρ. διαρπαγὴ βλ.λ.: ΠΔ'Αριθ.14,3.

διαρπάζω κ. νεώτ., μέλλ. **-άσομαι**, μτγν. κ. νεώτ. **-άσω** κόπτω εἰς τεμάχια, κατακόπτω, διασχίζω: Ἰλ.Π 355 **οἱ δὲ ἰδόντες αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάλκιδα θυμὸν ἐχούσας**· || ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, παρασύρω, ἐξαλείφω, ἀφανίζω: Ξεν.Κυν.6,2 **διαρπάζει γὰρ τὰ ἴχνη καὶ οὐ δύναται ὀσφραίνεσθαι**· || ἐπὶ τῶν τειχῶν, ἀπογυμνῶ, καθαιρῶ: Ἰουλ. Ἀθην.279 Α **τείχη διηρπασμένα**· **2)** λεηλατῶ, λαφυραγωγῶ: Ἡρ.1,88 **πόλιν τε τὴν σὴν διαρπάζει καὶ χρήματα - τὰ σὰ διαφορέει**· || ὁμ. κ. μέσ.: Ἰώσ.ΑΙ 1,9,1 **διηρπάσατο Συρίαν**· **3)** καταλαμβάνω ὡς λάφυρον: Ἡρ.1,18 **διαρπάζει χρήματα**, Λυσ.7,6 **τὰ δ' ἐγγὺς ὑπὸ τῶν φίλων διηρπάζετο**, Ἀριστλ.Πολιτ.1281 a,25· || κ. παθ.: Πλάτ. Πολιτ.274 Β, Δημ.299 **τὰ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διαρπασθησόμενα ὑπὸ τοῦ πολέμου**· **4)** ἁρπάζω, συλλαμβάνω ἀπό: Νόνν.Δ 48,290 **θηρείων δ- παῖδα γενείων**· **5)** νεώτ. ἐνεργῶ, διαπράττω διαρπαγὴν βλ.λ.· || εἰδ. ἀπλήστως καταχρῶμαι, νοσφίζομαι, ἴδιον ποιοῦμαι ἀλλότριόν τι: **διήρπασε τὴν περιουσίαν τῶν συγγενῶν του - τῶν ὀρφανῶν.**

διάρπασις-εως (ἡ) ΑΒ ἡ διαρπαγὴ βλ.λ.: ΑΒ 438,4.

διαρραγὴ (ἡ) (ῥήγνυμι) διάρρηξις, σπάσιμον: Ἱππ.148 D **αἱ κατὰ κρόταφον ὀστέων διαρραγαί.**

διαρραίνω κ. νεώτ., παρκ. διέρραγκα ραίνω, ραντίζω κατ' ἔκτασιν: Φιλόστρ.Γυμν.56 **δ- κόνιν**· κ. παθ.: Φιλόστρ.Εἰκ.7,27 **ἀφρῷ ἡ γῆ διέρρανται**· || χύνω: Ἰω.Λυδ.Διοσημ.10 Α **δ- ἀκτῖνας**· || περιρραίνω, ραίνω γύρω: ΠΔ Παροιμ.7,17 **διέρραγκα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ**· **2)** ἐξαγνίζω διὰ καθαρμοῦ: Ἐπιγρ.· **3)** παθ. ρέω καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις: Σοφ.Τρ.14 **κρουνοὶ διερραίνοντο κρηναίου ποτοῦ**, Ἀριστλ.Μετ.341 a,30 **διὰ τὸ περιέχον πῦρ τὸν ἀέρα διαρραίνεσθαι.**

διαρραίω κόπτω εἰς τεμάχια, κατασυντρίβω, ἐξολοθρεύω, ἀφανίζω· Ἡσ. «διαρραίσει, διαφθερεῖ· διαρραῖσαι, διαφθεῖραι»: Ὀδ.Β 49 **τάχα οἶκον ἅπαντα πάγχυ διαρραίσει**· || παθ. μτ. μέσ. μέλλ. ἀπόλλυμαι, καταστρέφομαι, χάνομαι: Ἰλ.Ω 355 **τάχα δ' ἄμμε διαρραίσεσθαι ὀΐω**, Αἰσχ.Προμ. 238 **τὸ μὴ διαρραισθέντας εἰς Ἅιδου μολεῖν.**

διάρραμμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. (ράπτω) ἡ διὰ ραφῆς συνένωσις, ραφή, ράφιμο: Πλούτ.Ἠθ.978 Α.

διαρραντίζω μσν. κ. νεώτ. ραίνω, ραντίζω κατὰ διαφόρους διευθύνσεις: Συμ.Β Χρυσ.8,384,30 **τρὶς δὲ αὐτῷ (ὕδατι) τὸν νοσοῦντα διαρραντίσας**· **2)** μέσ. φέρω κατ' ἀραιὰς ἀποστάσεις, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μτφ: Πλαν.Ὀβιδ.Μετ.15,211 **τοὺς κροτάφους πολιαῖς διερραντισμένος.**

διαρραπίζω μτγν. ἰσχυρῶς, συνεχῶς ραπίζω: Ἡλιόδ.7,7 **ὡς ἐνοχλοῦσαν.. διερράπισεν**· κ. παθ.: Ἡλιόδ.8,9 **διαρραπισθῆναι κελεύσασα.**

διαρράπτω μτγν. κ. νεώτ. ράπτω ἐντελῶς ἢ ὁμοῦ ἢ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, συρράπτω: Στράβ. 15,1,67 **τρίχας καὶ σχοινία λεπτὰ καὶ ἁρπεδόνας διαρράψαντας εἰς ἔρια**, Πλούτ.Ἠθ.978 Α **διαρράψαντες αὐτοῦ περὶ τὸν λόφον ὁλοσχοίνους**· **2)** παρεμβάλλω, παρενείρω ράπτων: Ἰω.Χρυσ. Ὁμ.Ματθ.49,2,317,22 **ὅταν γὰρ τὰ νήματα τὰ σηρικά.., ταῦτα ἐν ὑποδήμασι διαρράπτητε.**

διαρραφὴ (ἡ) μτγν. ραφή, ράφιμον: Σωρ.2,40.

διαρραχίζω κόπτω εἰς τεμάχια, κατακόπτω, διασχίζω, διαχωρίζω: Εὐβ.π.Ἀθην.14,642 Ε.

διάρραχο (τὸ) δημ. κ. **διάραχο** (προφ. τρισυλλ.) ἡ δειρὰς ὄρους ἢ λόφου, ἡ κατὰ τὸ ὑψηλότερον, τὴν κορυφὴν ἐκτεινομένη πλαγιά, ὁ τράχηλος τοῦ βουνοῦ: Κρυστάλ.Γκόλφω 249 **ἀπὸ διάρραχο ψηλὸ κατὰ τὴ στρούγγα.**

διαρραψῳδῶ-έω μσν. πλάττω διὰ τῆς φαντασίας, μυθοπλαστῶ: Θεοφ.Σιμοκ.Ἱστ.3,63 D **ταῦτα δ' εἰκῇ διερραψῴδει ὁ Πρίσκος.**

διαρρέμβομαι διορέμβομαι βλ.λ.· Σουΐδ. **ἐν λ.** ρεμβώδης **εὑρὼν δὲ αὐτοὺς διαρρεμβομένους.**

διαρρέπω ἐπιτατ. τοῦ ρέπω κλίνω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀθ. ταλαντεύομαι: Ἱππ.Ἀρθρ.822 Η **διαρρέπουσι δὲ ἐν τῇσιν ὁδοιπορίῃσιν.. διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ σκέλεος.**

διαρρέω κ. νεώτ. ρέω διαμέσου τινός, ρέω ἐνδιαμέσως: Ἡρ.7,108 **διὰ δὲ σφέων τοῦ μέσου Λίσσος ποταμὸς διαρρέει**· || κ. παθ. ἐπὶ χώρας: Πλούτ.Ἠθ.951 Ε **ποταμοῖς διαρρεῖσθαι**· || μτ. αἰτ.: Ἰσοκρ.11,14 **κύκλῳ γὰρ αὐτὴν περιέχων καὶ πᾶσαν διαρρέων**· **2)** παθ.: **ἱδρῶτι διαρρέομαι** εἶμαι κάθυγρος ἐκ τοῦ ἱδρῶτος, περιχύνομαι ἀπὸ τὸν ἱδρῶτα: Ἡλιόδ.10,13 **τρόμῳ τε καὶ παλμῷ συνείχετο, καὶ ἱδρῶτι διερρεῖτο**· **3)** διαφεύγω, διολισθαίνω, ξεγλιστρῶ: Λουκ.Ἀνάχ.28 **ἐκπεσεῖν καὶ διαρρυῆναι τῶν χειρῶν**· || νεώτ. κ. μτφ. ἐπὶ πλήθους προσ. ἢ πραγμ. διαφεύγω χωρὶς νὰ γίνω ἀντιληπτός: **ὁ χρυσὸς διέρρευσεν εἰς τὴν Ἀμερικήν**· || ὁμ. κ. ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, περνῶ: **διέρρευσε πενταετία ἔκτοτε**· **4)** ἐπὶ πλοίου, παίρνω, κάνω νερά: Λουκ.Νεκρ.Δ 10,1 **τὸ σκαφίδιον.. διαρρεῖ τὰ πολλά**· **5)** μτφ. ἐπὶ φήμης, θεωροῦμαι ἀβάσιμος, παύομαι ὢν πιστευτός: Πλούτ.Ἀλμ. 24 **τότε ἐσκεδάσθη καὶ διερρύη τὰ τῆς φήμης**· **6)** σχηματίζω ἄνοιγμα, χαίνω, χάσκω: Ἀριστφ. Νεφ.873 **καὶ τοῖσι χείλεσιν διερρυηκόσιν**· **7)** μτφ. ἐξαφανίζομαι, χάνομαι: Σοφ.Αἴ.1267 **χάρις διαρρεῖ καὶ προδοῦσ' ἁλίσκεται**· **8)** μτφ. ἐπὶ πτώματος, ἀποσυντίθεμαι, διαλύομαι: Ἀριστφ.Σφ.1156 **ἵν' ἐξέλῃς με πρὶν διερρυηκέναι**· || ἐπὶ τῆς σελήνης, φθίνω, χάνομαι: Σοφ.ἀπ.871,8 **πάλιν διαρρεῖ κἀπὶ μηδὲν ἔρχεται**· || ἐπὶ χρημάτων, δαπανῶμαι: Δημ.982 **μὴ λαθεῖν διαρρυὲν αὐτὸν τὸ ἀργύριον**· **9)** ὁμ. ἐπὶ στρατιωτῶν, δ.ασκορπίζομαι: Πολύβ.1, 74,10 **τοὺς δὲ πολλοὺς διὰ τὸ προτέρημα ῥαθυμοῦντας καὶ διαρρέοντας ἐκ τῆς στρατοπεδείας**· **10)** ὁμ. συνεκδ. καθίσταμαι χαῦνος ἐκ τῆς τρυφῆς· Ἡσ. «διαρρέοντες· χαῦνοι καὶ διαλελυμένοι»: Πλούτ.Ἀγησ.14 **οἱ ἀφόρητοι καὶ διαρρέοντες ὑπὸ πλούτου**· || φρ. **δ- τῷ βίῳ** = διάγειν ἔκλυτον βίον: ΑΙλ.Π 19,24.

διάρρηγμα-ατος (τὸ) Ἡσ. θραῦσμα· Ἡσ. «κεάσματα, κλάσματα, ρήγματα, διαρρήγματα».

διαρρήγνυμι κ. μσν. κ. νεώτ. κτ. τ. διαρρηγνύω, παρακ. **διέρρωγα**, μτγν. κ. νεώτ. μτχ. παθ. παρακ. **διερρηγμένος** σχίζω τι βιαίως κατ' ἔκτασιν, διανοίγω βίᾳ· π. Ὁμ. μ. τὸ μέσ. **-υμαι**: Ἰλ.Μ.308 **τεῖχος ἐπαΐξαι, διά τε ῥήξασθαι** (ἐν τμ.), Σοφ.Αἴ.834 **πλευρὰν διαρρήξαντα.. φασγάνῳ**· || κ. νεώτ. διοσπῶ βίᾳ, ἀποτόμως διακόπτω τὴν συνοχὴν ἢ τὴν ἁρμογὴν πραγμ., θραύω τι ἔν τινι τόπῳ αὐτοῦ, σπάζω: Ἡρ.3,12 **μόγις ἂν λίθῳ παίσας** (**τὰς κεφαλὰς**) **διαρρήξειας** (διορθ. διαράξειας), Θέογν. 259 **διαρρήξασα χαλινόν**, Πλάτ.Φαίδ.86 Α **διέρρηξε τὰς χορδάς**, - **δι' ἑνὸς λακτίσματος διέρρηξε τὴν θύραν**· || ἀθ. νεώτ. κ. ἀνοίγω δι' ἄλλου ἢ τοῦ κανονικοῦ τρόπου, ἰδίως πρὸς κλοπήν: **διὰ μοχλοῦ διέρρηξε τὸ κλεῖθρον - τὸ χρηματοκιβώτιον**· πρβλ. ῥῆξις ἐν νομ. σημ.· **2)** μτγν. κ. νεώτ μτφ. ἐν φρ. **διαρρήγνυμι τὸν χιτῶνα - τὰ ἱμάτια** διαμαρτύρομαι μετ' ὀργῆς, ἐντόνως, ἐξανίσταμαι βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.: ΚΔ Μάρκ.14,63 **ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει**, - **ὅταν εἰς**

αὐτὸν ἀπεδόθη ἡ κλοπή, διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του· πρβλ. δημ. ἔσχισε τὰ ροῦχά του· **3)** ὁμ. μτφ. παθ. διασχίζομαι, σκάζω ἐκ πολυφαγίας : Ξεν.ΚΠ 8,2,21 **οὔτε ἐσθίουσι πλείω ἢ δύνανται φέρειν, διαρραγεῖεν γὰρ ἄν·** || ὁμ. πνίγομαι ἐξ ὀργῆς, σκάζω ἀπὸ τὸ κακό μου : Ἀριστφ.Ἱππ.340 **οἴμοι διαρραγήσομαι·** || ὁμ. ὡς κατάρα, ἀνάθεμο : Ἀριστφ.Ὄρν.2 **διαρραγείης** (νὰ σκάσῃς)· **4)** ἡ μτχ. παρακ. **διερρωγώς** = τεθραυσμένος ἢ ἐσχισμένος : Πλάτ.Φαίδ.86 Α **διερρωγυιῶν τῶν χορδῶν,** Ἀριστλ.ΖΙ 623 a,18 **ἀκεσαμένη τὸ διερρωγός,** Πλούτ.Ἠθ.82 Β **διερρωγὸς ὑπόδημα.**

διαρρηγνύω νεώτ. τ. τοῦ διαρρήγνυμι βλ.λ.

διαρρήδην ἐπίρρ. κ. νεώτ. (διαρρηθῆναι) σαφῶς, ρητῶς, ἀκριβῶς, ἀπεριφράστως : Ὑμν.Ἑρμ. 313,Πολύβ.3,26,5 **ταῦτα ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ λέγει διαρρήδην,** Μηναῖ.2,2 Ὠδ. Θ΄ Μεγαλυν. **ἱεροπρεπῶς ἀνθωμολογεῖτο.. ἐν τῷ ναῷ διαρρήδην·** || κυρ.ἐπὶ κελευσμάτων τοῦ νόμου : Φειδ.π.Ἀνδοκ. 2,14 **διαρρήδην γέγραπται,** Λυσ.1,20 **διαρρήδην εἴρηται μή..,** Ἰσαῖ.3,68 **ὁ νόμος διαρρήδην λέγει,** Δημ.342 **διαρρήδην ἐψηφίσασθε·** || νεώτ. μόν. μετ᾽ ἀρνητ. ρημ. : **ἠρνήθη διαρρήδην.**

διαρρήκτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ρᾳδιοῦργος, ἐπίβουλος· Ἡσ.· **2)** ὁ διασπῶν, ὁ διακόπτων : Μεθόδ.Συμπ.Παρθ.43,22 **διαρρήκτας τῆς εὐαρμοστίας τοῦ βίου τῶν χορδῶν·** **3)** νεώτ. ὁ ἐνεργῶν διάρρηξιν βλ.λ.κ.εἰδ. ὁ θραύων κλεῖθρα πρὸς ἐπίτευξιν κλοπῆς : **ἔγινε διαρρήκτης.**

διαρρηκτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάρρηξιν βλ.λ.: **διαρρηκτικὰ ἐργαλεῖα·** **2)** ὁ διαρρηγνυόμενος : **διαρρηκτικὸν βλῆμα.**

διαρρηκτικῶς ἐπίρρ.νεώτ. μετὰ διαρρήξεως βλ.λ.

διάρρηκτος-ον νεώτ. ὁ παθὼν διάρρηξιν, τεθραυσμένος, σπασμένος : **διάρρηκτος θύρα.**

διαρρηκτός-ή-όν νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διαρραγῇ, νὰ θραυσθῇ· ἀντίθ. ἀδιάρρηκτος· || **διαρρηκτοὶ καρποὶ** νεώτ. βοταν. καρποί, ὧν τὰ σπέρματα διασκορπίζονται διαρρηγνυμένου τοῦ ξηρανθέντος περικαρπίου των.

διάρρηνον (τό) νεώτ. γέν. **ἀγρωστοειδῶν** φυτῶν.

διάρρηξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διαρραγὴ βλ.λ., τὸ σπάσιμο : Ἐπικ.π.Διογ.Λ 10,106, Ἰώα.Al 18,9,1 **εἴς τι χωρίον διάρρηξιν μὲν ποταμῶν ποιούμενον·** || νεώτ. ἡ καθ᾽ ὅλου ρῆξις, ἡ παραβίασις κλειστῶν χώρων, ἰδίως πρὸς κλοπήν : **διάρρηξις κιβωτίου·** **2)** νεώτ. μτφ. διακοπή : **διάρρηξις φιλίας·** || νεώτ. διεθ. δίκ. **διάρρηξις σχέσεων** ἡ πρᾶξις δι᾽ ἧς πολιτεία τις διακόπτει τὰς ἐπισήμους σχέσεις πρὸς ἑτέραν πολιτείαν· **3)** ὁμ. νεώτ. ἀκύρωσις συμφωνίας : **διάρρηξις συμβολαίου - ἀρραβῶνος·** **4)** νεώτ. βοταν. διάνοιξις φυτικοῦ ὀργάνου πρὸς διασπορὰν τῶν γονιμοποιῶν στοιχείων.

διάρρησις-εως (ἡ) σαφὴς ἐξήγησις, διατύπωσις : Πλάτ.Νόμ.932 Ε **φαρμακεῖαι κατὰ τὸ τῶν ἀνθρώπων οὖσαι γένος ἐπίσχουσι τὴν διάρρησιν.**

διαρρήσσω μτγν. διαρρήγνυμι βλ.λ. : Βάβρ.38,7, ΚΔ Λουκ.8,29 **καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος·** κ. παθ. : Ψ Καλλισθ.1,46.

διαρριζῶ-όω μον. ριζῶ καλῶς, ριζοβολῶ : Φώτ. Ἐπ.284 (**παραίνεσιν**) **ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς διαρριζουμένην καὶ ἐμβαθύνουσαν.**

διαρρικνῶ-όω, συνήθ.παθ. -οῦμαι -όομαι κάμπτω, σαλεύω ἀπρεπῶς τὴν ὀσφύν· ΕΜ 270,5 «διαρρικνοῦσθαι, τὸ τὴν ὀσφὺν φορτικῶς περιάγειν», Ἡσ. «διερρικνοῦντο, **ἐκάμπτοντο..** οἱ δέ, ἐκίνουν τὸς ὀσφῦς **ἀσχημόνως** ὀρχούμενοι» : Κρατῖν.219.

διάρριμμα-ατος (τό) τὸ ἄτακτον πήδημα, τὸ πήδημα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ κυνηγετικοῦ κυνός : Ξεν. Κυν 4,4 **καὶ ἀπὸ τῶν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ ὄπισθεν καὶ εἰς τὸ πλάγιον διαρριμμάτων.**

διαρρίνησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., **δ. γρ. διαρίνησις** ἡ διὰ ρίνης, μὲ λίμα τμῆσις, διχοτόμησις, διάτρησις : Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.47,17,4 **ἐπὶ τὴν τοῦ κρίκου διακοπὴν ἔρχεσθαι δεῖ διαρινήσει χρωμένους.**

διαρρινίζω νεώτ. διαρρινῶ βλ.λ.

διαρρινῶ-έω κ. -άω κ. νεώτ. διχοτομῶ, τέμνω διὰ ρίνης, κόβω μὲ λίμα, μὲ λιμάρισμα : Ἡρ.Αὐτ 25,5, - **ἀπέδρασαν διαρρινήσαντες τὸ κιγκλίδωμα τῆς φυλακῆς·** || μτχ. παθ. παρακ. **διερρινημένος** = διατετρημένος, διοτρυπημένος διὰ ρίνης, μὲ λίμα : Ἀριστλ.Ἀθ.68,3 **ἔχων ὁ χαλκοῦς** (ἀμφορεὺς) **ἐπίθημα διερρινημένον, ὥστ᾽ αὐτὴν μόνην χωρεῖν τὴν ψῆφον,** Διοσκ.4,115 **ὁ δὲ καυλὸς ὑπόκοιλος.. ὡς ἐπίτηδες διερρινημένος·** || ἐν χρ. κ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ λίαν ἰσχνός, ὁ οἱονεὶ διὰ ρίνης ἀπολεπτυνθείς : Μάξ.Τύρ.36,4 **ἀνὴρ λεπτὸς καὶ διερρινημένος τὴν γαστέρα.**

διαρριπίζω μτγν., μαν. κ. νεώτ. (ριπή) φυσῶν βάλλω, σκεδαννύω, διαρρίπτω μακράν, διασκορπίζω, ἰδίως ἐν χρ. ἐπὶ ἀνέμου : Βασ.Βί.Θέκλας **ἵνα τῇ αὔρᾳ τοῦ πνεύματος διαρριπίσῃ καὶ δροσίσῃ τοῦτο τὸ πῦρ,** - **βορρᾶς διερρίπισε τὰ κίτρινα φύλλα·** κ. παθ. : Εὐστ.Πον.310,30 **τὸ δέ τι μένον τοῦ νιφετοῦ.. ἀνέμου χοάνοις ὅπῃ τύχῃ διαρριπισθέν·** **2)** μτφ. τὸ παθ. ἐπὶ τοῦ φωτός, διαχύνομαι, διαπλοῦμαι, διαυγάζω : Ἡλιόδ. 9,14 **μαρμαρυγή τις ἄφραστος καὶ εἰς τοὺς πορρωτάτω διερριπίζετο·** **3)** ἐκθέτω εἰς ριπάς, εἰς ρεύματα τοῦ ἀνέμου· κ. παθ. ὑποβάλλομαι ὑπὸ ἄλλου, ἢ ἐν μέσ. σημ. ὑποβάλλω ἐμαυτόν, ἐκτίθεμαι εἰς ρεύματα : Ἱππ.Ἐπιστ.16· || ρ. παράγ. διαρρίπισις, διαρρίπισμα· πρβλ. ριπή, ριπίζω.

διαρρίπτω, ποι. κ. ἰων. **διαρίπτω,** ἀττ. κ. **διαρριπτῶ-έω** μ. κατ᾽ ἐνεστ. κ. παρατ., ἐπ. θαμ. παρατ. **διαρρίπτασκον,** παρακ. **διέρριφα,** παθ. ἀόρ. **διερρίφην** κ. **διερρίφθην,** παρακ. **διέρριμμαι** (ριπή) ρίπτω μακρὰν ἢ ρίπτω μεθ᾽ ὁρμῆς ἢ ρίπτω συνεχῶς : Ὀδ.Τ 575 **στὰς δ᾽ ὅ γε πολλὸν ἄνευθε διαρρίπτασκεν ὀϊστόν·** **2)** ρίπτω ἔξω τῇδε κἀκεῖσε, διασκορπίζω, πετάω στὸ δρόμο : Ξεν.Ἀν. 5,8,6, Αἰσχ.1,59 **συνέτριβον τὰ σκευάρια καὶ διερρίπτουν εἰς τὴν ὁδόν·** **3)** ἐπὶ βλέμματος, ρίπτω, ἐκπέμπω, κατευθύνω πέριξ, τῇδε κἀκεῖσε, τριγύρω μου : Ἀριστφ.Θεσμ.665 **πανταχῇ διάριφον τὸ βλέμμα** (δ.γρ. δὴ ρῖφον), Ἱππ.Κῳακ.214 **τὰς ὄψιας πυκνὰ διάριφον·** **4)** **διαρριπτέω-ῶ** ὁμτβ. ρίπτομαι ὁρμητικῶς, πηδῶ, πετιέμαι : Ξεν.Κυν.5,8 **ἐν τῇ θαλάσσῃ διαρριπτῶν** (ὁ λαγωὸς) **ἐπὶ τὸ δυνατὸν καὶ ἐν ὕδατι·** || ὁμ. **διαρριπτῶ** ἐπὶ κυνός, ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν οὐράν, σείω, ἀνασείω, κινῶ τῇδε κἀκεῖσε : Ξεν.Κυν.6,23 **αἱ δὲ διαρριπτοῦσαι τὰς οὐράς·** || ὁ τ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. κ. π. μτγν. : Πολυδ.5,67 **διαλλόμενοι** (οἱ λαγωοὶ) **καὶ δι(απο)ρριπτοῦντες·** **5)** κ. μέσ. σημ. ἐν φρ. **διαρρίπτειν τὰ σκέλη - τὰ μέλη** = ἐκτείνειν, ἀνοίγειν, κινεῖν, τινάσσειν μεθ᾽ ὁρμῆς, ταχέως τὰ ἴδια σκέλη, οἷον πρὸς δρόμον ἢ ἅλμα : Ἱππ.Προγν.3, Ἀρρ.Κυν.15,12 **οἱ δὲ καὶ διαρρίψαντες τὰ μέλη καθάπερ οἱ σκιρτῶντες·** **6)** ἡ μτχ. παθ.παρακ. **διερριμμένος** = διεσπαρμένος, διασκορπισμένος, σκόρπιος : Λουκ.Ἴκαρ.4 **τούς τε γὰρ ἀστέρας ἑώρων ὡς ἔτυχε τοῦ οὐρανοῦ διερριμμένους·** **7)** ὅθ. συνεκδ. κτ. πληθ. **διερριμμένα** = κεχωρισμένα, χωρὶς ὄντα ἢ κείμενα : Πλάτ.Νόμ.860 C **τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια διερριμμένα προσαγορεύεται·** || ὁμ. κ. μον. ἐπὶ μερῶν ρητορικοῦ λόγου, πραγματείας κττ.· συνεκδ. ὁ μὴ τὸν προσήκοντα εἱρμὸν ἔχων, ὁ ἐν ἀταξίᾳ, ὁ ἀκατάστατος : Φώτ. Βιβλ 491,28 πολλὰς **πρὸ αὐτῶν ἀντιθέσεις εἰπὼν πάλιν ἀντιθέτως ἐτράπετο· ὅπερ ἀνοικονόμητόν τέ ἐστι καὶ διερριμμένον·** || φρ. **διερριμμένην μνήμην ποιεῖσθαι** ἀναφέρειν τι ἀτάκτως, σπο-

ραδικῶς, ἄνευ συστήματος : Πολύβ.3,57,5 **οὐ διερριμμένην οὐδ' ἐν παρέργῳ ποιήσασθαι τὴν μνήμην·** **8)** μτ. δοτ. προσ. διασκορπίζω, διανέμω εἴς τινας, μεταξὺ πλήθους : 'Αριστφ.Σφ.59 **κάρυ' [ἐκ φορμίδος δούλω διαρριπτοῦντε τοῖς θεωμένοις,** Πολύβ.16,21,8 **διερρίπτει τὰ βασιλικὰ χρήματα τοῖς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος παραγεγονόσι πρεσβευταῖς·** **9)** ὁθ. μτγν. μτφ. καταναλίσκω, σπαταλῶ, ἀσωτεύω : Λιβάν.Λόγ.12,33 **τὸν βίον εἰς ἑταίρας διαρρῖψαι·** **10)** καταρρίπτω : Πολύβ. 16,1,6 **τὸν περίβολον διαρρίψας·** **11)** μτφ. ὁμ. ἀπορρίπτω, ἀνασκευάζω : Πλάτ.'Επιστ.343 D **τὰ τέτταρα διαρρίπτειν τε καὶ ἐλέγχειν·** || ρ. παράγ. διαρριφή, διάρριψις.

διαρριπτῶ-έω δ. τ. τοῦ διαρρίπτω βλ.λ.3) κ.4).

διαρριφή (ἡ) κ. δωρ. **-φά** ἐπὶ τοῦ ποδὸς χορευτοῦ, ἡ ρῖψις, ἡ ἔκτασις, τὸ πήδημα : Πρατίν. Λυρ.1,16 (π. 'Αθην.617 F) **ἢ ἰδού, ἅδε σοι δεξιὰ καὶ ποδὸς διαρριφά** (πρβλ. διαρρίπτω 2).

διάρριψις-εως (ἡ) διασκόρπισις, διασκορπισμός : Ξεν.'Αν.5,8,7 **ἡ διάρριψις .. τοιαύτη τις ἐγένετο** (τῶν σκευῶν), Θεόφρ.(Φ 6,3,4· **2) διάρριψις λόγου** = λόγος, ὁμιλία διακεκομμένη : Κοϊντιλ.9,4.

διάρ(ρ)οδος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ φαρμάκων, ὁ ἐκ ρόδων κατεσκευασμένος ἢ ἀνάμικτος μὲ ρόδα : Γαλην.12,765 **διάρροδον κολούριον·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ διάρροδον** φάρμακον ἐκ ρόδων οὗ ὑπῆρχον πολλὰ εἴδη : 'Αλέξ.Τραλλ.129 **τὸ τοῦ Νείλου διάρροδον.**

διαρροή (ἡ) κ. νεώτ. τὸ μέσον δι' οὗ ρέει τι, ὁ ἀγωγός, ὁ σωλήν, ἡ αὖλαξ, τὸ ρεῖθρον ἢ σχισμὴ ὅθεν ρέει, ἐκχύνεται, ἐκφεύγει τι : Εὐρ.'Ελ.567 **τέμνει σιδήρῳ πνεύματος διαρροὰς** (τὸν λάρυγγα)· **2)** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαρρέω βλ.λ., ἡ διὰ μέσου τινὸς γινομένη ροή : Δίων Κ 39,41 **πρὸς τὴν ἄνω καὶ κάτω αὐτοῦ διαρροὴν ἀντικαρτερεῖν** (πρὸς τὴν ἄμπωτιν καὶ τὴν πλήμμυραν)· || εἰδ. ἐπὶ ποταμοῦ, τὸ ρεῦμα αὐτοῦ : 'Επιγρ. **αἱ διαρροαὶ τοῦ Ρειτοῦ·** || νεώτ. ἡ διὰ μέσου τινὸς διαφυγή, ἀπώλεια ὑγροῦ ἢ ἀερίου· || κ. μτφ. ἐπὶ συνόλου προσ., ὁ βαθμιαῖος διασκορπισμὸς τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν ἀποτελούντων αὐτό : **διαρροὴ κόμματος - στρατεύματος·** || ὁμ. κ. ἐπὶ χρημάτων : **διαρροὴ τοῦ χρυσοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, - διαρροὴ περιουσίας·** || εἰδ. νεώτ. ναυτ. ἡ σχισμὴ δι' ἧς τὸ ὕδωρ εἰσρέει εἰς τὸ σκάφος, τὸ μέρος ὅπου κάνει νερά : **διαρροὴ πρὸς τὴν πρύμναν.**

διαρ(ρ)οθῶ-έω θορυβῶ ἐν συνεχείᾳ, κάμνω θόρυβον διερχόμενος· **2)** ὁθ. θορύβῳ ταράσσω τινά· 'Ησ. «διαροθεῦντα· διασοβοῦντα» : Αἰσχ. 'Επτ.192 **θεῖσαι διερροθήσατ' ἄψυχον κάκην.**

διάρροια (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ διὰ μέσου ρέειν, ἡ διαρροή· **2)** εἰδ. εἶδος νοσήματος, εὐκοιλιότης, συχνὴ ἀφόδευσις ἐν καταστάσει ὑδαρεῖ : 'Ιππ.'Αφορ.3,21, 'Αριστφ.ἀπ.π.'Αθην.12,551 C **τούτους γάρ, ἢν ποτ' ὀξὺς ἔλθῃ, ξυλλαβὼν ὁ τῆς διαρροίας ποταμὸς οἰχήσεται,** Θουκ.2,49 **καὶ διαρροίας ἅμα ἀκράτου ἐπιπιπτούσης,** Πλάτ.Τίμ. 85 E **διαρροίας καὶ δυσεντερίας,** 'Αριστλ.[illegible]605a,27, Πλούτ.Μάρ.30 **εἶτα πρόφασιν λέγων πρὸς ἀμφοτέρους κοιλίας διάρροιαν·** **3)** εἰδ. ἡ ἀκράτεια οὔρων : [illegible].7,81 **διάρροια εἰς οὖρ..**

διαρροίζομαι μτγν. ὑποφέρω ἐκ διαρροίας, ἔχω διάρροιαν [illegible]κ.4,88, 'Αρρ.'Επικτ.4,10,11, 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.[illegible]250 **ἐὰν διαρροϊσθῇ·** || κ. ἐνεργ. **διαρροΐζω** ὑποβάλλομαι διὰ διαρροίας: 'Ιω.'Ακτ.2,395 **τὰ μὴ ἐμεθέντα διαρροΐσαντα.**

διαρροιζῶ-έω ποι. διέρχομαι, ἐκπέμπομαι μετὰ συριγμοῦ : Σοφ.Τρ.568 **ἐς δὲ πλεύμονας στέρνων διερροίζησεν** (ὁ ἰός).

διαρροϊκός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ διαρροίας βλ.λ. : Ροῦφ. εἰς 'Ορειβ.7,26,6, 'Αλέξ. Τραλλ.8,414 **κοιλιακοὶ θεραπεύονται ὡς καὶ διαρροϊκοί·** || νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν διάρροιαν βλ.λ.2) : **διαρροϊκὰ συμπτώματα.**

διάρρομβος (ὁ) μτγν. ἐπὶ ἐπιδέσμων, ὁ ἔχων σχῆμα ρόμβου : 'Ιππιατρ.197 **τελαμῶσι λινοῖς .. ὅσοι ἱκανοί εἰσιν, ἴσοις, μὴ διαρρόμβοις.**

διάρρους-ου (ὁ) μτγν. δίοδος, διέξοδος, διῶρυξ, πορθμός : Διόδ.Σ 13,47 **καὶ ξυλίνας τοῖς διάρροις ἐπέστησαν γεφύρας,** Στράβ.4,1,2 **πεδία ἐστὶ .. καὶ γεωλοφίαι διάρρους ἔχουσαι πλωτούς.**

διαρρόφησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διά τινος ρόφησις, ἡ ἀπορρόφησις.

διαρρύδαν ἐπίρρ. δωρ. ἀντὶ **διαρρύδην,** καθ' ὃν τρόπον διαρρεῖ τι καὶ ἀφανίζεται : Αἰσχ.Χο.67 **τίτας φόνος πέπηγεν οὐ διαρρύδαν.**

διαρρυδᾶν δ. γρ. τοῦ διαρρύδαν βλ.λ.

διαρρυδήεις-εσσα-εν ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ διαρρέειν, ὁ διαρρέων.

διαρρύδην ἐπίρρ.· πρβλ. διαρρύδαν.

διαρρυθμίζω μτγν. κ. νεώτ. ἁρμόζω, διευθετῶ κατὰ τάξιν, τακτοποιῶ, κανονίζω, τροποποιῶ : 'Επιγρ. **καθ' ἡμέραν κανόνα διαρρυθμίσαντι,** ΠΔ Μακκ.2,7,22 **καὶ τὴν ἑκάστου στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερρύθμισα, - διερρύθμισα τὴν οἰκίαν μου.**

διαρρύθμισις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. **-η** ρύθμισις, διάταξις, τακτοποίησις, τροποποίησις : **ἡ διαρρύθμισις τῆς οἰκίας - τοῦ καταστήματος.**

διαρρυθμιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ διαρρυθμίζων, ὁ διακανονίζων, διευθετῶν.

διαρρυθμιστικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων ἢ ἐπιτήδειος εἰς διαρρύθμισιν βλ.λ.

διαρρυΐσκω μσν. ἐκρέω, διαρρέω : Φώτ. εἰς 'Αμφιλοχ.282 **πάντα ἡμῖν διαρρυΐσκει καὶ οἴχεται·** || παθ. **διαρρυΐσκεσθαι** : "Ανν. Κομν.13,415D **ἔτους ἤδη διαρρυϊσκομένου.**

διαρρυμβονῶ-άω διασπείρω, διασκορπίζω· || σπαταλῶ· 'Ησ.«διερρυμβονήσατε,διεφορήσατε».

διαρρύομαι μτγν. (ρύομαι) ἐλευθερῶ, ἀπαλλάττω, σῴζω, διασῴζω : Φίλ.1,95 **διαρρύομαί τινα ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου.**

διαρρυπτικός-ή-όν μτγν. (ρύπος) ὁ πρόσφορος εἰς τὸ διαρρύπτειν βλ.λ., ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀφαιρεῖν τοὺς ρύπους, τοῦ καθαίρειν : Γαλ.13,70 **ἐμπλαστικήν τε καὶ διαρρυπτικήν.**

διαρρύπτω μτγν. (ρύπος) διακαθαίρω : Γαλ.6,123 **ἐμφράξει μᾶλλον οὐ -διαρρύψει τοὺς πόρους,** Λιβάν.Λόγ.12,33 **τὴν κηλῖδα διέρρυψε.**

διάρρυσις-εως μτγν. ὁ διάρρους βλ.λ. : "Ηρων Πνευμ.164 **ὕδατος διάρρυσιν.**

διάρρυτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς, ὁ δι' οὗ ρέουσι, διοχετεύονται ὕδατα, ὁ ὃν διασχίζουσι πολλαὶ ρύσεις ὑδάτων, οἷον ποταμῶν, διωρύχων, ἑλῶν : Στράβ.5,1,7 **ἐν δὲ τοῖς ἕλεσι μεγίστη μέν ἐστι Ραβέννα .. διάρρυτος, γεφύραις καὶ πορθμείοις ὁδευομένη·** || νεώτ. κ. ὁ διάβροχος· πρβλ. περίρρυτος· **2)** 'Ησ. **«διάρρυτος·** διηντλημένος **».**

διαρρύω δ.γρ. διαρύω,διαπερῶ τι : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διαρρωγή (ἡ) χάσμα, κενόν, διάστημα ἀφεθὲν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐπιδέσμου : 'Ιππ.802,5 **διαρρωγάς δὲ .. ποικιλωτάτας τοῦ χρωτός.**

διαρρώννυμι μσν. κ. διαρρωννύω ἐνισχύω, ἐνθαρρύνω : Θεοφύλ.Σ 'Ιστ.2,33 C **τὸ μὲν οὖν Περσικὸν διερρώννυτο ταῖς προρρήσεσιν,** 'Ιωσ. Γενέσ.42 Ε.

διαρρὼξ-ῶγος (ὁ,ἡ) (διαρρήγνυμι) διερρηγμένος : Εὐρ.ΙΤ 262 **ἦν τις διαρρὼξ κυμάτων πολλῷ σάλῳ,** 'Οππ.'Αλ.3,212 **διαρρῶγες πέτραι·** **2)** ὡς οὐσ. τεμάχιον ἀποκοπέν : 'Οππ.'Αλ.5,216 **Τυρσηνοῦ πόντοιο μέσῃ πορθμοῖο διαρρὼξ εἰλεῖται.**

δίαρσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διὰ μέσου τινὸς ἢ ἡ ἐπί τινος ὕψωσις καὶ ἔκτασις πράγματος,

εἰδ. ἐπὶ ἱστίων : Διόδ.Σ 3,40 **διάρσει γὰρ ἱστίων** θέουσαι (αἱ νῆες)· ‖ κ. νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ξίφους ἢ σπάθης, ἡ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν καθ' ὑποτείνουσαν ἀνύψωσις, οἷον πρὸς σπαθισμὸν ἐκ τῶν ἄνω : Πολύβ.2,33,5 **ἀφελόμενοι τὴν ἐκ διάρσεως μάχην**· **2)** μτφ. ἐπὶ συγγραμμάτων, τὸ ὑψηλόν, ἐξῃρμένον ὕφος, τὸ δίαρμα βλ.λ. : Λογγῖν.8,1 **ἡ ἐν ἀξιώματι καὶ διάρσει σύνθεσις.**

διαρταβία (ἡ) πάπ. ἡ ἐπὶ ποσοστοῦ λογιζομένου ἀνὰ δύο ἀρτάβας βλ.λ. (ἀρδέπια) **φορολογία.**

διάρταβος-ον πάπ. ἐπὶ ἐτησίου μισθώματος ὁ συνωμολογημένος καὶ λαμβανόμενος κατὰ ποσοστὸν ὡρισμέναν ἀνὰ δύο ἀρτάβας βλ.λ. (ἀρδέπια).

διαρτάζω διαρταμῶ βλ.λ., τέμνω εἰς τεμάχια, εἰς μερίδας· ΕΜ 149 «ἄρταμος ὁ μάγειρος .. παρὰ τὸ διαρτάσαι, ὅ ἐστι μερίσαι ἢ συναρμόσαι» (ἀμφ.ἀν.)· Ἡσ. «διάρτασον· διάστειλον»· **2)** μτφ. ὁμιλῶ, ἐκθέτω διὰ λόγου εὐαρμόστως, ἐν κανονικῇ ἀλληλουχίᾳ καὶ σαφηνείᾳ· πρβλ. δημ. σταράτα : Αἰσχ.ἀπ.318 **τοσαῦτα κῆρυξ ἐξ ἐμοῦ διάρτασον** (ἀμφ. ἀν., πιθ. **διάρτισον**).

διαρταμή (ἡ) ἡ εἰς τεμάχια τμῆσις, τὸ κομμάτιασμα (λ. ἀμαρτύρητος κτ. διόρθ. Ahrens χάριν τοῦ μέτρου ἐν Αἰσχ.'Επτ.935 τῆς ἐν κωδ.λ.διατομαῖς).

διαρταμῶ-έω (μτγν. κ. -άω) ἐπιτατ. τοῦ ἀρταμῶ βλ.λ., κατατέμνω εἰς τεμάχια, διαμελίζω, κατακομματιάζω, λιανίζω· «Ἡσ. διαρταμῆσαι· διελεῖν, κατακόψαι» : Αἰσχ.Πρ.1023 **λάβρως διαρταμήσει σώματος μέγα ῥάκος,** 'Αναξανδρ.π.'Αθην. 10,455 F, Φίλ.2,564,37 **διαρταμῶντες γὰρ αὐτὰ κατὰ μέλη καὶ μέρη,** 'Οππ. 'Αλ.2,622 **ζῶον δὲ διαρταμέοντες ὀδοῦσι.**

διάρτησις-εως (ἡ) μτγν. τοῦ ἀρτίου διαχώρισις, διάσπασις, διαχωρισμός : Φίλ.1,338,38 **διαλύσεως καὶ διαρτήσεως**· ‖ δθ. ἀνακολουθία, ἀσυναρτησία : Σέξτ.'Εμπ.99 **κατὰ διάρτησιν, ὅταν μὴ ἔχῃ τὰ λήμματα ἀκολουθίαν πρὸς ἄλληλα.**

διαρτία μτγν. κ. μσν. (ἄρτιος) ἀπάρτισις, διάπλασις, διαμόρφωσις, σύνολον ἐξαρτύσεως, ἁρματωσιᾶς : Μηναῖ.8,1) Μνήμη ἀγ.Μάρτ. Εὔπλου **οἱ Μαθηταί, τὸ ἔξαλλον ἰδόντες, τὸ τῆς στολῆς καὶ πάσης διαρτίας σου,** Τζέτζ.'Ησίοδ.625 **τὴν τῆς νεὼς διαρτίαν,** Εὐστ.Πον.253,70, Νικ.Χων.'Ανν.4,6.

διαρτίζω μτγν. μορφῶ, διαπλάττω, σχηματίζω· Ἡσ. «διαρτίσαι, διαπλάσαι», Σουΐδ. «διαρτίσαι διὰ τοῦ ἀναπλάσαι, καταρτίσαι, διαρτίζω γὰρ πλάττω καὶ τελειῶ» : ΠΔ 'Ιὼβ 33,6 **ἐκ πηλοῦ διήρτισαι, σὺ ὡς καὶ ἐγώ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα**· **2)** ὁμιλῶ κατὰ τάξιν καὶ σαφήνειαν· Ἡσ. «διαρτίζων, ἄρτια καὶ συνετὰ φθεγγόμενος».

διάρτισις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ διαρτία βλ.λ., διάπλασις, διομόρφωσις· ΕΜ 361,8 «τὸ μετὰ τὴν τῶν ἄρτων διάρτισιν περισσευόμενον»· **2)** διάρτησις βλ.λ. : Γαλ.15,20.

διαρτισμός (ὁ) μτγν. ἡ διάρτισις βλ.λ. : Σύμ. ΠΔ 'Ιεζ.4,12.

διαρτύω μτγν. κ. μσν. ἐνδύω, κοσμῶ, προετοιμάζω, καταρτίζω : Εὐνάπ.'Ιστ.248 D **προσποίησις καὶ πλάσις εἰς τὴν τῶν πολεμίων ἀπάτην διηρτυμένη,** Λέων Αὐτ.Β.Χρυσ.280,32 **τὸν κατὰ τοῦ ἁγίου διήρτυε θάνατον.**

διαρτῶ-άω ἐξαρτῶ, κρεμῶ· Ἡσ. «διαρτᾷ, κρεμνᾷ» : Πολύβ.34,9,10 **τὴν δὲ συρτὴν βῶλον τὴν ἀργυρῖτιν φησὶ κόπτεσθαι καὶ κοσκίνοις εἰς ὕδωρ διαρτᾶν** (ἀμφ.ἀν.ἀντὶ **διαττᾶσθαι**)· **2)** κρατῶ τινα μετέωρον· ‖ δθ. συνεκδ. ἀπασχολῶ : Διον.'Αλ.Ρωμ.1,39 **ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἀφικνεῖται τοῖς μὲν ἴχνεσι διαρτώμενος**· **3)** μτφ. παροδηγῶ, ἐξαπατῶ **μὲ κενὰς ἐλπίδας**· Ἡσ. «διαρτᾶν, διασείειν καὶ ἀπατᾶν», Σουΐδ. «διαρτῆσαι, τὸ ἐξαπατῆσαι» : Μέν.1006· **4)** διαιρῶ, διασπῶ, διαλύω, διαχωρίζω· Σουΐδ. «διαρτᾶν, κυρίως ἀντὶ τοῦ διαιρεῖν» : Φίλ.2,599,25 **οὕτω τῶν ἡμετέρων σπαραττομένων καὶ διαρτωμένων.. δικαίων,** Στράβ.5,3,7 **τὸ Καίλιον ὄρος καὶ τὸ 'Αβεντῖνον ὄρος καὶ τὸ μεταξὺ τούτων πεδίον, διηρτημένα καὶ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν** προτετειχισμένων· ‖ κ. μτ. γεν. : Φίλ.2,509 **σῶμα τοῦ ὅλου διαρτηθέν**· ‖ διαμελίζω : Πλωτ.6,9,5· ‖ διακόπτω : Διον.'Αλ.Δημ.40 **διαρτῶ τὰς ἀκολουθίας**· ‖ διαχωρίζω εἰς μέρη, κ. παθ. διαχωρίζομαι : Διον.'Αλ.Συνθ.20 **διηρτημένων τῶν λέξεων,** Δημήτρ.Λακ.1014,48 F **διηρτημένων.. φωνῶν**· ‖ ἡ μτχ. παθ. παρακ. κτ. πληθ. ἐπὶ ἐπιχειρημάτων λόγου, ὁ ἀσυνάρτητος : Δημήτρ.Λουκ.1014,46 F **διηρτημένα τινὰ καὶ ψευδῆ**· **5)** παθ. διατελῶ κατηρτισμένος, παρεσκευασμένος· Ἡσ. «διαρτωμένων, καταρτιζομένων».

διαρύσαι ἀπαρφ. ἀορ. α' τοῦ διαρύτω βλ.λ.

διαρύτω ἐπιτατ. τοῦ ἀρύτω βλ.λ.· ΕΜ 270,3 «διαρύτειν, διαρύειν, διαντλεῖν, ὡς ἀνύειν καὶ ἀνύτειν τὸ τελειοῦν· ἔστι δὲ ἡ λέξις τῶν 'Αττικῶν», Ἡσ. «διαρύτειν, ἀντλεῖν».

διαρύω διαρύτω βλ.λ., διαντλῶ· ΕΜ 273 «διαρύτειν, διαρύειν, διαντλεῖν»· **2)** ὡς δ.γρ. τοῦ διαρρύω βλ.λ.

διαρχία (ἡ) νεώτ. ἡ συναρχία δύο ἀνδρῶν, ὡς ἡ τῶν ὑπάτων ἐν Ρώμῃ· **2)** φιλοσ. ἡ θεωρία ἡ ἀποδεχομένη δύο ἀρχάς, δύο συστατικὰ ἐν τῷ κόσμῳ, πνεῦμα καὶ ὕλην· ἅ. δυϊσμός.

διαρχικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαρχίαν βλ.λ.2) ἢ τοὺς διάρχας βλ.λ.

δίαρχοι κ. νεώτ. ἀρχὴ δύο ἀνδρῶν ἐν Ρώμῃ· Ἡσ. «'Ελλανοδίκαι».

διάρχω, ἀόρ. διῆρξα διατηρῶ τὴν ἀρχὴν μέχρι τέλους : Λυσ.ἀπ.177 S, Δίων Κ 36,21 **τὴν στρατηγίαν τὴν οἴκοι διῆρξεν.**

διαρῶμαι-άομαι μέσ. ἀποθ. καταρῶμαί τινα.

διαρωχμίας Ἡσ. «διαστάσεις».

διασαθρῶ μτγν. κ. μσν. καθιστῶ τι ὅλως σαθρόν, τὸ ξεχαρβαλώνω : Μηναῖ.5,2 'Ορθρ.Κανόνες Πάσχα κ. 'Αγ.'Αθαν. **πάσας τοῦ 'Αρείου μηχανουργίας διεσάθρωσας.**

διασαικωνίζω διασαλακωνίζω **βλ.λ.** : 'Αριστφ. ἀπ.849.

διασαίνω συνεχῶς ἢ τῇδε κἀκεῖσε σαίνω, σείω : Ξεν.Κυν.4,3 **τὰ μὲν ὄμματα πυκνὸ διακινοῦσαι, ταῖς δὲ οὐραῖς διασαίνουσαι.**

διασαίρω μτγν.,μτχ.παθ.παρακ. **διασεσηρώς** σαίρω, μειδιῶ, γελῶ χλευαστικῶς, ἐμπαικτικά : Πλούτ. Μάρ.12 **ὠσθεὶς δὲ γυμνὸς εἰς τὸ βάραθρον κατεβλήθη, μεστὸς ὢν ταραχῆς καὶ διασεσηρώς.**

διασαλακωνίζω ἐπιτατ. τοῦ **σαλακωνίζω** βλ.λ. βαδίζω κινῶν, σείων, προβάλλων προκλητικῶς τὸν πρωκτόν : 'Αριστφ.Σφ.1169 **ὡδὶ προβὰς τρυφερόν τι διασαλακώνισον**· πρβλ. σαλάσσω.

διασάλευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐν χρ. κ. μτφ. ἡ ἔντονος μετακίνησις, διάσεισις, διατάραξις : Μαρκελλῖν.'Ιατρ.Σφυγμ.500, - **ἡ δ· τῆς τάξεως**· **2)** νεώτ. μτφ. ἐν φρ. ἐπὶ τοῦ νοῦ, ἡ παραφροσύνη : **διασάλευσις φρενῶν - τοῦ λογικοῦ - τῆς διανοίας.**

διασαλευτής (ὁ) νεώτ. ὁ πράττων διασάλευσιν βλ.λ.1) : **διασαλευτὴς τῆς δημοσίας τάξεως.**

διασαλεύω κ. νεώτ. σαλεύω, κινῶ, σείω σφοδρῶς, ἐκ βάθρων, ἰσχυρῶς διασείω, τραντάζω : Πολύβ.1,48,2 **ἀνέμου στάσις ἔχουσα τηλικαύτην βίαν καὶ φοράν, ὥστε καὶ τὰς στοὰς διασαλεύειν**· ‖ γεν. διὰ σφοδρᾶς σείσεως καταστρέφω, διαλύω, χαλῶ τι : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.3 **διεσάλευσαν τὰ κλεῖθρα**· ‖ σαλεύω, μετακινῶ τι : Λουκ.'Αλ.'Ιστ.2,5 **αὖραί δέ τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι ἠρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον,** - **δὲν ἐσάλεψε** (ἐπὶ βαρέος τραυματισθέντος), - **δὲν** σα-

λεύει (ἐπὶ κατακοίτου γέροντος)· **2)** μτφ. ἐμβάλλω εἰς ταραχήν, διαταράσσω· κ. παθ. διαταράσσομαι : Λουκ.'Αλέξ.31, Στεφ.Βυζ. ἐν λ. Τρεμιθοῦς **τὸν τόπον διὰ τὴν παρουσίαν τῆς δαίμονος διασαλευθῆναι**· ‖ νεώτ. ὁμ. μτφ. ἐν φρ. **διασαλεύω τὴν τάξιν, - διεσαλεύθη ἡ τάξις**· ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ ἁρμονίας, ἤχου κττ., διαταράσσω, ἐπάγω σύγχυσιν : Διον.'Αλ.Συνθ.22,23 **δ- τὰς ἁρμονίας - τοὺς ἤχους**· **3)** εἰδ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ ἀσταθῶς βαίνων, ὁ κλονούμενος : Λουκ.Ρητ.Διδ.11 **ἄνδρα διασεσαλευμένον τὸ βάδισμα**· ‖ ὁμ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ βλέμμα, ὁ τεθορυβημένον, ἀσταθὲς ἔχων τὸ βλέμμα : αὐτ. Μισθ.Συν.33 **φῦκος.. διασεσαλευμένον τὸ βλέμμα καὶ τὸν τράχηλον ὑποκεκλασμένον**· **4)** νεώτ. εἰδ. κτ. παθ. ἐν φρ. ἐπὶ τοῦ νοῦ, ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν, παραφρονῶ : **διεσαλεύθη ἡ διάνοιά του**· **5)** τὸ ἐνεργ. κ. ἀμτβ. κλονοῦμαι, διατελῶ ἐν σάλῳ : 'Αριστλ.Φυσιογν.809 b,32· ‖ κ. εἰδ. ἐπὶ πλοίων, ἐν φρ. **ἐπ' ἀγκυρῶν διασαλεύω** ταλαντεύομαι ὢν ἠγκυροβολημένος : 'Αππ.'Εμφ.Πολ.5,89.

διασαλπίζω μσν. κ. νεώτ. κοινοποιῶ, διακηρύττω τι οἱονεὶ διὰ σάλπιγγος, δθ. διαφημίζω· πρβλ. διατυμπανίζω, διαλαλῶ : 'Ανν.Κομν.I,14 B **διεσάλπιζε γὰρ ἡ φήμη τὸ στράτευμα ὡς..** - **διεσάλπισε τὴν ἐπιτυχίαν του.**

διασάλπισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὡς διὰ σάλπιγγος διακήρυξις, ἡ διατυμπάνισις, τὸ διαλάλημα.

διασαπείς μτχ. ἀορ. β' τοῦ διασήπομαι βλ.λ.

διασαρδανῶ-όω 'Ησ., ΕΜ γελῶ σαρδάνιον ἤτοι οὐχὶ ἐξ εὐθυμίας γέλωτα, δθ.σαρκαστικὸν καὶ ἐκδικητικόν· ΕΜ 273,46 « διεσαρδάνωσε, διεγέλασεν οὐκ ἐπὶ διαχύσει ἀλλ' οἱονεὶ Σαρδάνιον γέλωτα ».

διασαρδωνίζω 'Ησ. διασαρδανῶ βλ.λ.· 'Ησ. « διεσαρδώνισε, διέσυρε, κατεγέλασεν » (διόρθ. ἀντὶ διεσαρώνησε).·

διασαρκωνίζω 'Ησ. διασαρδανῶ βλ.λ.· 'Ησ. « διασαρκωνίσαι· τὸ προσποιητῶς γελάσαι ».

διασαρκώνισμα 'Ησ. « ἀσελγές τι σχῆμα ».

διασάτηρ κ. **διασατήρ** 'Ησ. « διαπαίζειν. Λάκωνες » (διόρθ. διασατυρ[ίδδην]).

διασάττω μτγν. κ. μσν. ὑπερπληρῶ, παραγεμίζω, στουπώνω ὥς ἐπάνω : Γαλ.I,32 **ὑπερπιάναντές τε καὶ διασάξαντες αἵματί τε καὶ σαρξίν**· ‖ ὁμ. τὸ παθ. : Μάχων π.'Αθην.6,244 C **ἄνθρωπος ὑπὸ τῶν μαινίδων καὶ μεμβράδων φαληρικῆς ἀφύης τε διασεσαγμένος**· ‖ τὸ παθ. κ. μτ. γεν. : Γεωπ.19,9,5· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. : Ρούφ.π.'Ορειβ.8,24,13 **διασάττομαι σκυβάλοις**· ‖ ἡ παθ. μτχ. τοῦ παρακ. **διασεσαγμένος** εἰδ. ἰατρ. ὁ μεμεστωμένος, πλήρης : 'Αρχιγ. π.Γαλ.8,156 **ἔστι δὲ πλήρης σφυγμὸς ὁ ναστοτέραν ἐπιδεικνὺς τὴν ἀρτηρίαν καὶ τὴν ὑπόπτωσιν αὐτῆς διασεσαγμένην ἐγχύλως** (ἔνθα Γαλ.8,157 « αὐτὸ δὲ πάλιν τὸ διασεσαγμένην πότερα ταυτὸν ἐστι τῷ μεμεστωμένην ἢ ἄλλο τι δηλοῖ, σαφῶς οὐκ ἔχω συμβαλεῖν »).

διασαυλοῦμαι-όομαι ἐπιτατ. τοῦ σαυλοῦμαι βλ.λ. κινοῦμαι τρυφερῶς, διαθρύπτομαι : 'Αριστφ.άπ.624.

διασάφεια (ἡ) μτγν. ἑρμηνεία, διασάφησις, διευκρίνησις : 'Αριστέ.131,7 **ἐτρέποντο πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἑκάστου διασάφειαν.**

διασαφηνίζω κ. μσν. κ. νεώτ. ποιῶ τι σαφές, καθορόν, διευκρινῶ, ἐξηγῶ· Σουΐδ. « τὸ τῇ γλώττῃ ἀκριβοῦν » : Ξεν.'Απομν.3,1,11 **ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, οὐ διεσαφήνιζε ταῦτα,** Διον.'Αλ.Ρωμ.11,33 **διασαφηνίζω τινὶ τὰ πεπραγμένα,** Γρηγ.Νύσσ.1,65 B **ἐν ὑποδείγματι διασαφηνίσαι τὸν λόγον,** 'Ιωσ.Γενέσ.6 B **οἷς γειτνιάζειν τὸν Δαγιστέα διεσαφήνιζεν,- εἰς τὴν ἐπιστολήν του διασαφηνίζει τὴν ὑπόθεσιν**· ‖ ὁμ. παθ. : 'Ηρων Βελοπ.98,6· ‖ τὸ μέσ. διευκρινίζω **μετά** τινος ἀμοιβαίως : Μεν.ἀπ.341,1 **τὰς πίστεις διεσαφηνίζοντο περὶ σπουδῶν.**

διασαφήνισις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διασαφηνίζειν, ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἐξήγησις, διαφώτισις : Γεώργ.Παχ.'Ανδρ.57 D **ἀνάπτυξιν καὶ διασαφήνισιν τῶν κειμένων ἐν τῷ συμβόλῳ,- δ- σκοτεινοῦ χωρίου - νομικοῦ κειμένου** κττ.

διασαφηνῶ-έω διασαφηνίζω βλ.λ. : 'Ιππ.'Επιστ.12 **ἔλθοιμεν δ' ἂν.. ψυχῆς τινα ῥῶσιν ὑπερβάλλουσαν διασαφηνέοντος τοῦ ἀνδρὸς** (ἀμφ.).

διασάφησις-εως (ἡ) μτγν. κ.νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις τοῦ διασαφεῖν, τὸ καθιστᾶν τι σαφές, ἡ διευκρίνισις : **διασάφησις γνώμης,- ἔχω νὰ σοῦ κάνω μίαν διασάφησιν**· ‖ ἐπὶ ὀνείρων, ἑρμηνεία, ἐξήγησις : ΠΔ Γεν.40,8 **οὐχὶ διὰ τοῦ Θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν** (τῶν ὀνείρων) **ἐστι**;· ‖ νεώτ. κ. δημ. εἰδ. γραπτὴ δήλωσις τινος εἰς τὸ τελωνεῖον, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἐκτελώνισις τοῦ ἐμπορεύματος : **διασάφησις εἰσαγωγῆς - ἐξαγωγῆς - μεταφορᾶς,** Καρκβ. Ζητ.23 **στὸ σκοτεινὸ παραχέλι τοῦ τελωνείου νὰ γράφῃ διασαφήσεις καὶ τριπλότυπα.**

διασαφητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ διασαφῶν· ‖ εἰδ. ἐπὶ συνδέσμων, ἐπεξηγηματικός, ἑρμηνευτικός : Σχόλ.'Αριστφ.'Ορν.825,'Αν.'Οξ.1,188· **2)** δηλωτικός, βεβαιωτικός· ΕΜ 415,27· **3)** καταφατικός : 'Απολλ.Δύσκ.Συνδ.221,23.

διασαφητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον διασαφητικόν βλ.λ., ἐπεξηγηματικῶς.

διασαφίζω μτγν. διασαφῶ βλ.λ. : ΠΔ.Μακκ.2, 1,20 **ὡς δὲ διεσάφισαν ἡμῖν μὴ εὑρηκέναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ παχὺ** (δ.γρ. **διεσάφησαν**).

διασάφισις-εως (ἡ) δ.γρ. τοῦ διασάφησις βλ.λ.

διασαφῶ-έω κ. νεώτ. καθιστῶ τι σαφές, δεικνύω σαφῶς, διευκρινίζω, ξεκαθαρίζω : Εὐρ.Φοίν. 398 **οὐδ' ὁ χρόνος αὐτὰς διεσάφησ' οὔσας κενάς,** Πλάτ.Πρωτ.348 B **οὐκ ἐθέλων εἴτε δώσει λόγον εἴτε μὴ διασαφεῖν,** Φιλοδ.Παρρ.13 Ο,—**διεσάφησε τὴν γνώμην του - τὸ ζήτημα**· ‖ ὁμ. ἐμπροθ. **περί** τινος, **ὑπέρ** τινος : 'Αριστλ.Ψυχ.404 b,1, Πολύβ. 2,19,13 **ὑπὲρ ἧς ἀρτίως διεσαφήσαμεν**· ‖ ἐκθέτω σαφῶς, εὐκρινῶς : Πολύβ.1,46,4 **ἐπηγγείλατό τις.. γενόμενος αὐτόπτης ἅπαντα διασαφήσειν,** ΚΔ Ματθ.18,31 **ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν.. τὰ γενόμενα**· ‖ ὁμ. ἐμπροθ. **περί** τινος : Πολύβ.3,87,4 **ἐξαπέστειλε δὲ.. καὶ τοὺς διασαφήσαντας εἰς τὴν Καρχηδόνα περὶ τῶν γεγονότων,** Διόδ.Σ 11,17 **ἀπέστειλαν ἄνδρα.. τὸν διασαφήσαντα περὶ τῶν δεδογμένων βασιλεῖ**· **2)** δίδω σαφεῖς ὁδηγίας, διδάσκω σαφῶς : Πολύβ.4,26,3 **διασαφῶν ἵνα..,** ΠΔ Μακκ.2,1,18 **δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν,** Πάπ. **διασαφῶ ὅπως..**

διασβέννυμι μσν. σβέννυμι ἐντελῶς· ‖ δθ. μτφ. τελειώνω : Θεοφύλ.Σ'ίστ.134,28 **ἐπεὶ δ'.. ὁ τῆς ἀνοκωχῆς ὅρος.. διέσβεστο.**

διασεῖν πάπ. διασείειν βλ.λ.

διάσεισις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἰσχυρὸς κλονισμός, διασάλευσις ἐκ βάθρων : Παῦλ.Αἰγ.196,53 **ὁ λίθος ὑποπίπτει κατὰ τὴν περίναιον ὑπὸ τῆς διασείσεως ἐκπεσών**· ‖ εἰδ. ἰατρ. ἐπὶ τῆς σπονδυλικῆς στήλης, χαύνωσις ἤτοι χαλάρωσις τῶν συνδέσμων τῆς σπονδυλικῆς στήλης· γλωσσ.εἰς 'Ορειβ. 152 « δεῖ γὰρ εἰδέναι ὅτι τετραχῶς πάσχει ἡ ῥάχις.. χαυνοῦνται οἱ σύνδεσμοι καὶ λέγεται διάσεισις » : Γαλ.18,520· ‖ νεώτ. **ἐγκεφαλικὴ διάσεισις ἢ διάσεισις ἐγκεφάλου** ἡ ἐξ ἐξωτερικῆς αἰτίας ἰσχυρὰ δόνησις τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ μετὰ τῶν παρακολουθουσῶν αὐτὴν παθολογικῶν ἐκδηλώσεων· **2)** πάπ. διασεισμός βλ.λ.

διάσεισμα-ατος (τὸ) πάπ. ἁρπαγή, βιαία εἴσπραξις : Πάπ. **χάριν τοῦ διασείσματος.**

διασεισμός (ὁ) πάπ. κ. μσν. κατάχρησις ἐξουσίας πρὸς ἐκβίασιν χρημάτων ἢ ἄλλης ἀπάτης, ἐκβιασμός : Πάπ. **ἐπὶ τῇ πάσῃ συκοφαντίᾳ καὶ διασεισμῷ,** Εὐστ.Πον.322,80 **τῶν χωριτῶν ἀπάν-**

των φεισάμενος ἡμᾶς καὶ μόνους εἰς διασεισμὸν ἀπελέξατο, Μιχ.᾿Ατταλ.π. Σάθ.1,42 διασεισμόν ἐπιτεκτήνασθαι.

διάσειστος-ον κ. νεώτ. ὁ ὑποστὰς διάσεισιν ‖ ὁ διασειόμενος : Αἰσχίν.1,59 ἀστραγάλους τέ τινας διασείστους, Πολυδ.7,203 διάσειστοι κύβοι.

διασείω κ. νεώτ. σείω βιαίως, ὁρμητικῶς, δυνατά : ῾Ιππ.Νούσ.1,6, Πλάτ.Τίμ.85 Ε τὰς ἶνας εἰς ἀταξίαν ζέσασα διέσεισε, Φίλ.1,602,30, Πλούτ.᾿Ηθ. 435 C τὸ διασεῖσαι τὴν κεφαλήν· ‖ ὁμ. μ. δοτ.: Αἰσχ. Σωκρατ. π. ᾿Αριστλ. Ρητ.1417 b, 2 καὶ ὡς περὶ Κρατύλου Αἰσχίνης, ὅτι διασίζων, τοῖν χεροῖν διασείων· ‖ ταῖς οὐραῖς δ- = διασαίνω βλ.λ. : Ξεν. Κυν.6,15 ἑαυτάς παραθέουσαι, ταχὺ ταῖς οὐραῖς διασείουσαι, καὶ ἐπικλίνουσαι τὰ ὦτα· ‖ μέσ. κ. παθ. σείομαι : ᾿Αθήν.4,168C διασειόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου, ῾Ηλιόδ.Αἰθ.8,11· ‖ μέσ. ἀποσείω τινὰ ἀπ᾿ ἐμαυτοῦ, ἐλευθεροῦμαι : Διον. ᾿Αλ.Ρωμ.1,56· 2) μτφ. ἐπιφέρω σύγχυσιν, συγχέω, ταράσσω : ῾Ηρ.6,109 ἔλπομαί τινα στάσιν μεγάλην διασείσειν ἐμπεσοῦσαν τὰ ᾿Αθηναίων φρονήματα ὥστε μηδίσαι, Πολύβ.16,45,2· ‖ ὁμ. ἐπὶ πολιτικῶν πραγμ., συνταράσσω, φέρω εἰς σύγχυσιν : Πλούτ.Κικ.10 ἦσαν οἱ τὰ παρόντα διασεῖσαι καὶ μεταθεῖναι ζητοῦντες ἰδίων ἕνεκα πλεονεξιῶν· 3) ἐμβάλλω εἰς φόβον, ἐκφοβίζω, καταπιέζω, ἐκβιάζω : Πολύβ.10,26,4 τῶν δὲ τοὺς ἄνδρας ἀνακαλούμενος ἐπὶ προφάσεσιν ἀλόγοις διέσειε· ‖ πάπ. προσβλέπω ἀγρίως, μὲ ἄγριον βλέμμα· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Φρύνιχ. ἐν ΑΒ 34,27 « διασείεσθαι πρός τόνδε, ἀντὶ τοῦ διεγείρεσθαι καὶ παροξύνεσθαι ἀπειλητικῶς »· 4) ὅθ. εἰδ. καταχρῶμαι τὴν ἐξουσίαν μου πρὸς ἐκβιασμὸν χρημάτων ἢ ἄλλου τινός, ἐκβιάζω τινά : Πάπ.,ΚΔ Λουκ.3,14 μηδένα συκοφαντήσητε μηδὲ διασείσητε· ‖ ἐν πάπ. κ. μτ. γεν.· ‖ ὁμ. παθ. : Πάπ. διασειόμενοι ὑπὸ ᾿Ισιδώρου τοῦ πρὸς τῇ οἰκονομίᾳ τῶν ἀργυρικῶν τοῦ Παθερίτου· 5) εἰδ. ἐπὶ πληγῆς, δι᾿ ἐμβολῆς τῆς μήλης μετρῶ : Πλούτ.᾿Ηθ.580 D.

διασέλα (ἡ) δημ. κ. διάσελο βλ.λ.

διάσελο (τὸ) δημ. στενὴ δίοδος συνενοῦσα δύο ράχεις καὶ διαχωρίζουσα δύο αὐλῶνας, αὐχὴν βλ.λ. 3) : Κρυστάλ.146,5 καὶ καρτερᾷς στὸ διάσελο, τὸ μονοπάτι πιάνεις.

διασελώνω δημ. διαβαίνω, περνῶ τὸ διάσελο βλ.λ. : Βλ.Συνμ. ἐν λ. δρασκελῶ.

διασεμένος-η-ο δημ.μτφ. ὁ διεστραμμένος,ψυχικῶς ἢ σωματικῶς : ΜΜ ἦταν κακός κι ἀνάποδος καὶ διασεμένος καὶ κουλός· πρβλ. σημαδεμένος.

διάσεμνος (ὁ) μον. ἐπιτατ. ἐν πᾶσιν, ὅλως σεμνός βλ.λ. : Εὐστ.Πον.263,30 „ἐπιτεχνάσθω δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν ἀρχικὸν διάσεμνα.

διασεμνύνω μον. προσφέρω εἴς τινα τιμὴν καὶ σέβας : ᾿Ιωσ.Γενέσ.5C τῇ πατρικίῳ τιμῇ διεσέμνυνεν.

διασέσηρα παρακ. τοῦ διασαίρω βλ.λ.

διασεύω ἀχρ. ἐνεργ. τοῦ διασεύομαι, ἐπ. παθ. ἀόρ. διέσσυτο, μτγν. παρακ. διέσσυται (᾿Οππ.᾿Αλ. 2,259) κ. μτχ. διεσσύμενος (Κόϊντ.3,641) κινοῦμαι ὁρμητικῶς, ὁρμῶ, πηδῶ διὰ μέσου τινός· π. ῞Ομ. ἐν χρ. μόνον ἐν τῷ γ΄ ἑν., συνήθ. μτ. γεν. : ᾿Ιλ.Κ 194 ὣς εἰπὼν τάφροιο διέσσυτο· ‖ κ. ἐμπροθ. (ἐκ τινος) : ᾿Οδ.Δ 37 ὁ δ᾿ ἐκ μεγάροιο διέσσυτο· ‖ σπαν. μτ. αἰτ. : ᾿Ιλ.Β 450 διέσσυτο λαὸν ᾿Αχαιῶν· ‖ κ. ἀπολ. : ᾿Ιλ.Ε 661 αἰχμὴ δὲ διέσσυτο.

διασήθω, ἀόρ. διέσησα διαχωρίζω κοσκινίζω : ῾Ιππ.᾿Αρχ.᾿Ιητρ.3 ἐκ μὲν οὖν τῶν πυρῶν βρέξαντές σφας.. καὶ διασήσαντες.. ἀπετέλεσαν ἄρτον, Διοσκ.5,26 διασήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, Πολυδ. 6,74· κ. παθ. κοσκινίζομαι : ᾿Αρετ.᾿Οξ.Νούσ.2,3· ‖ πιθ. ἀντὶ διασείσας ἐν Διοκλ.π.᾿Ορειβ.8,41,3.

διασηκῶ-όω σταθμίζω, ζυγίζω διὰ τῆς χειρός· Σουΐδ. « διασηκῶσαι, βαστάσαι ».

διασημαίνω κ. νεώτ., μέλλ. -ανῶ σημειῶ, δηλῶ σαφῶς, φανερώνω : ῾Ηρ.5,86 οὐκ ἔχουσι δὲ τοῦτο διασημῆναι ἀτρεκέως, Ξεν.᾿Αν.2,1,23 ὅτι δὲ ποιήσοι οὐ διεσήμηνε, αὐτ.Οἰκ.12,11· 2) γεν. δηλῶ διὰ σημείου ἢ σήματος, δίδω, ἐκπέμπω τὸ σύνθημα : Πολύβ.10,12,4 ταῖς σάλπιγξι διασημῆναι τὸν καιρὸν τῆς προσβολῆς· ‖ νεύω, κάνω νεῦμα, γνέφω : Πλούτ.Τ Γράκχ.18 διεσήμηνε τῇ χειρὶ φράσαι τι βουλόμενον αὐτὸν ἰδίᾳ· 3) μέσ. ἀναγνωρίζω ἐκ χαρακτηριστικῶν τινων : ᾿Αριστλ.ΖΙ 549 b,17 διασημαίνονται τοὺς τόπους οἱ ἁλιεῖς.. τοῖς τοιούτοις σημείοις· 4) ὁμ. μέσ. ἐπιδοκιμάζω, ἐγκρίνω : Διόδ.Σ 19,15 πάντων δὲ διασημαινομένων τὸ ῥηθὲν ὡς συμφέρον· 5) ὁμ. μέσ. γεν. σημειῶ, ὅθ. κ. δηλῶ, ἐκφράζω : Στράβ.17,1,6 τῶν γὰρ ἀρχιτεκτόνων γῇ λευκῇ διασημαινομένων τὴν τοῦ περιβόλου γραμμήν, Πλούτ.Δημ.19 ἀνδριαντίσκον εὑρεῖν λίθινον ὑπὸ γραμμάτων τινῶν διασημαινόμενον· 6) δεικνύω, ἐμφανίζω συμπτώματα, ἀναφαίνομαι : ῾Ιππ.᾿Αφ.1257 C ὁκόσοισι διάπυόν τι ἐὸν ἐν τῷ λύματι μὴ διασημαίνει.

διασημασία (ἡ) μτγν. μέθοδος, τρόπος σημάνσεως (δ.ἑρμ. περιγραφή) : Πτολεμ.Γεωγρ.455 C ἀκολούθως ταῖς ἐπὶ τῆς κρικωτῆς σφαίρας.. διασημασίαις, αὐτ.Μαθ.2,30,22 τῶν μέντοι κατὰ τὰς μορφώσεις διασημασιῶν, αὐτ.95,5.

διασημειοῦμαι-όομαι ᾿Επιγρ. προκαλῶ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ὀνόματός μου εἰς τὸν κατάλογον.

διασημία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γέν. πυραλιδῶν ἐντόμων.

διάσημον (τὸ) νεώτ., συνήθ. πληθ. **διάσημα** (τὰ) διακριτικὸν σῆμα βαθμοῦ, ἀξιώματος, ὑπηρεσίας κ.ἄ. : τὰ διάσημα τῆς ὑπηρεσίας· ‖ εἰδ. διακριτικὸν στρατιωτικοῦ βαθμοῦ, οἷον σειρίτια, γαλόνια, ἀστερίσκοι κ.ἄ. : διάσημα τοῦ βαθμοῦ.

διάσημος (-η)-ο(ν) κ. μον., νεώτ. κ. δημ. διαυγής, καθαρός, εὐκρινής· ἐπὶ ἤχου, διαπεραστικός· τὸ οὐδ. ἐν τῷ πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Σοφ.Φιλ.209 διάσημα γὰρ θρηνεῖ· 2) μτφ. κ. νεώτ. ἔξοχος, περίβλεπτος, ἐπιφανής,διακεκριμένος : ῾Ιππί.4, Πλούτ. Δίων 54 πρῶτος τῶν ἑταίρων ἁπάντων ἐστεφανωμένος καὶ λαμπρὸς ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ διάσημος, αὐτ.Τ Γράκχ.17, ᾿Επίγρ. διάσημος γένει καὶ ἀξίᾳ, - διάσημος ἰατρός - μαθηματικὸς - ζωγράφος· ‖ ἰδίως ἐν τῷ ὑπερθ. διασημότατος-η-ον : ᾿Επιγρ. διασημοτάτη πόλις· ‖ μον. κ. νεώτ. περιώνυμος, διαβόητος, ὀνομαστός : Θησ.Στεφ. ἐν λ. διάσημον καὶ περιβόητον ἀπέφηνε τὴν εὐσέβειαν τοῦ προφήτου, - κατέστη διάσημος διὰ τὴν ἀνδρείαν του - διὰ τὰ κατορθώματά του· ‖ νεώτ. κ. ἐπὶ κακοῦ : διάσημος κλέπτης- ψεύστης.

διασημότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διασήμου· 2) συνεκδ. διάσημον πρόσωπον : τοῦ συνεδρίου μετέσχον πολλαὶ διασημότητες.

διασήμως ἐπίρρ. ᾿Επιγρ. κατὰ τρόπον διάσημον, ἐξόχως, ἐπισήμως : ᾿Επιγρ. Περγάμ. διασήμως ἀφηγούμενος τῶν νεανίσκων.

διασήπω κ. μον. κ. νεώτ. γίνομαι αἴτιος νὰ φθαρῇ, νὰ σαπῇ τι, ἐπιφέρω σῆψιν, κάμνω τι σάπιο, κατασαπίζω τι : Στράβ.15,1,37 τοὺς δὲ ἱδρώτων διασήποντας τὸν χρῶτα τοῦ μὴ φυλαξαμένου, Γαλ.18,455, Αἰλ.ΖΙ 9,62 τοῦ κακοῦ διασήψαντος τὰ οὖλα· ‖ ὁμ. κ. ἐν τῷ παθ. διασήπομαι, παρκ. διασέσηπα φθείρομαι,σήπομαι ἐντελῶς,γίνομαι ἐντελῶς σάπιος : Θεόφρ.ΦΙ 5,7,5,Λουκ.᾿Αλέξ.59 Ποδαλειρίου υἱὸς διασαπεὶς τὸν πόδα, Γεωπ.5,44,6 σχοινίον πολὺ ἐν θαλάσσῃ . . διασεσηπός.

διάσησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διασήθω βλ.λ., τὸ κοσκίνισμα.

διασθενῶ-έω πάπ. εἶμαι ἐξησθενημένος, ἐξηντλημένος : Πάπ. διασθενούσας ἀρούρας.

διασία (ἡ) νεώτ. γένος ποωδῶν φυτῶν ἐνιαυσίων ἢ πολυετῶν τῆς οἰκογ. τῶν ἰριδιδῶν.

διασιγῶ-άω ἐσφ.γρ. ἀντὶ διασιωπάω, ἀποσιωπῶ, ἐν Πίνδ.Ο 13,91 **διασωπάσομαι . . μόρον.**

διασίδι (τό) δημ. τό εἰς τόν ἱστόν, ἀργαλειόν, τακτοποιηθὲν νῆμα, ὅπερ θ' ἀποτελέσῃ τὸν στήμονα, τό διασμένον νῆμα, τὸ δίασμα· **2)** συνεκδ. τὸ ὑφαινόμενον ὕφασμα, πανί, ὁ ἐπὶ τοῦ ἀργαλειοῦ στήμων : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.85,40 **διασίδι πολυδιάσιδο, καλοῦ** καιροῦ **διασμένο,** Κρυστ. Τραγ.'Αργαλ.4 **διασίδι** μ' ὄντας σ' ἔγνεθα.

διασίζω ἐπιτατ. τοῦ σίζω βλ.λ., συρίζω μετὰ δυνάμεως, σφυρίζω δυνατά : Αἰσχίν.Σωκρ.50.

διασιλλαίνω μτγν. διασύρω, χλευάζω, σκώπτω, ἐμπαίζω, κοροϊδεύω : Λουκ.Λεξιφ.24 **τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων,** 'Ιάμβλ.Προτρ.368 **πράγματα καὶ δόγματα διασιλλαίνειν.**

διασιλλῶ-όω μτγν. διασιλλαίνω βλ.λ.· 'Ησ. «διασιλλοῦν· διασύρειν», Φρύν.36,19 « διασιλλοῦν καὶ διασιλλῶσαι σημαίνει τὸ διασῦραι καὶ χλευάσαι· σίλλοι γὰρ ᾄσματα χλευαστικά » : Δίων Κ 59,25 **διαμωκᾶσθαί τε καὶ διασιλλοῦν αὐτὴν ὑποπτεύεται.**

διάσιμο-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διάζομαι βλ.λ., ἡ διευθέτησις τοῦ νήματος πρὸς τοποθέτησιν καὶ ὕφανσιν εἰς τὸν ἱστόν· **2)** συνεκδ. αὐτὴ ἡ ὕφανσις τοῦ πανίου· πρβλ. διασίδι.

διασιμῶ-όω διασιλλαίνω βλ.λ.· 'Ησ. « διασιμοῦσι, διακωμῳδοῦσι » (διορθ. διασιλλοῦσι).

διασιτία (ἡ) ἡ προνομία, τὸ δικαίωμα διατροφῆς δημοσίᾳ δαπάνῃ : 'Ιππ.'Επ.1293 **ἐν Δελφοῖς προμαντηίη καὶ διασιτίη δέδοται.**

διασιωπῶ-άω, μέλλ. -ήσομαι, δωρ. -σωπάσομαι τηρῶ σιγήν, μένω ἢ εἶμαι σιωπηλός, σιωπαίνω : Εὐρ.'Ελ.1551 **διεσιωπῶμεν δ' ὅμως τοὺς σοὺς λόγους σώζοντες,** Ξεν.'Απομν.3,6,4 **ἐπεὶ δὲ ὁ Γλαύκων διεσιώπησεν·** **2)** μτβ. ἀποσιωπῶ τι, παρέρχομαι ἐν σιωπῇ : Εὐρ.'Ιων 1566 **ἔμελλε δ' αὐτὰ διασιωπήσας, ἄναξ, ἐν ταῖς 'Αθήναις γνωριεῖν ταύτην τε σήν·** || ἐν ὁμ. σημ. ὁ δωρ. μέλλ. : Πίνδ.Ο 13,91 **διασωπάσομαί οἱ μόρον ἐγώ.**

διασκαίρω μτγν. (σκαίρω) ἐπὶ ἰχθύων, διατρέχων σκιρτῶ, τινάσσομαι, σείομαι : 'Απολλ.Ρ 1,574 **ἰχθύες ὑγρὰ κέλευθα διασκαίροντες ἕποντο.**

διασκαλεύω μτγν. κ. μσν. (σκάλλω) ἀνασκαλεύω, ξεσκαλίζω, ψάχνω συνεχῶς ἢ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : Πλούτ.'Ηθ.980 Ε **τὰ λεπτὰ τῶν . . σαρκῶν ἐκλέγοντος ἀτρέμα τῷ ῥάμφει καὶ διασκαλεύοντος,** Εὐστ.Πον.302,60 **τοὺς νεκροὺς . . διασκαλεύοντες** πλούτου χάριν.

διασκάλλω μτγν. ἐλαφρῶς ἀνασκάπτω, σκαλίζω, ἀνασκαλεύω : Πλούτ.'Ηθ.981 Α **διασκάλλουσαι τὸν ὄνθον.**

διασκανδικίζω συλλέγω σκάνδικας, λαχανικά, ἀγριολάχανα, ἢ τρέφομαι διὰ σκανδίκων : Τελεκλείδ.ἀπ.38 **ξυγγενέσθαι . . μ' ἐλιπάρει δρυπέσι μάζαις καὶ διασκανδικίσαι·** **2)** θθ. εἰδ. ἐν κωμ. χρ. μτφ. δανείζομαι τὴν φράσιν, τὸ ὕφος, τὰς ἐννοίας τοῦ Εὐριπίδου, οἱονεὶ λαχανεύομαι ἐκ τῶν τοῦ Εὐριπίδου· 'Ησ., ΕΜ « διασκανδικίσῃς· διευριπιδίσῃς » : 'Αριστφ.'Ιππ.19 **μή μοί γε, μή μοι, μὴ διασκανδικίσῃς.**

διασκάπτω, δωρ.μέλλ. γ' πληθ. -άφοντι σκάπτων, ὀρύσσων διανοίγω· θθ. διὰ σκαφῆς ποιοῦμαι δίοδον, διώρυχα, αὔλακα διαδρομῆς ὕδατος : Παυσ.2,1,5 **διασκάψαι Μίμαντι ἐθελήσαντι** (τὸν ἰσθμόν), 'Επιγρ. **δ· ρόως τῷ ὕδατι·** **2)** κατασκάπτω, καταστρέφω ἐκ θεμελίων καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : Λυσ.13,14 **ὅλα τὰ μακρὰ τείχη διασκάψαι·** || ὁμ. μτ. γεν. : Πλούτ.Πύρρ.33 **κελεύων τοῦ τείχους διασκάπτειν καὶ δέχεσθαι τοὺς ἐκπίπτοντας·** **3)** ἀνασκάπτω, ἀνορύσσω, ξεσκάφτω : Χαρίτ.8,7 **ὁ τυμβωρύχος νυκτὸς τὸν τάφον διασκάψας,** Μηναῖ.2,17 Θεοφάνους Συναξ.

διασκαριφῶ-άω 'Ησ., ΕΜ « διασκαριφῆσαι· τοῖς ὄνυξι σκαλεύειν τὴν γῆν », ξέω, ἀνασκολεύω, ἐλαφρῶς καὶ ἐπιπολαίως ἀνασκάπτω τὴν γῆν.

διασκαριφῶμαι-άομαι κ. μσν. (σκάριφος) μέσ. ἐν γενικαῖς γραμμαῖς σχεδιάζω, περιγράφω τι, ἰχνογραφῶ : Παχυμ.Γ'Ανδρον.335 Α **εὖ γὰρ καὶ Πλάτων ἐν Νόμοις τὸ μισθοφορικὸν διεσκαριφήσατο·** || ἐπιπολαίως, ἀμελῶς ποιῶ τι· Σχόλ. 'Αριστφ. « τὸ ἐπισεσυρμένως τι ποιεῖν καὶ μὴ μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας »· **2)** θθ. συνεκδ. παραμελῶ, ἐγκαταλείπω τι εἰς διάλυσιν, εἰς ὄλεθρον : 'Ισοκρ.7,12 **οὐδένα χρόνον τὰς εὐτυχίας κατασχεῖν ἠδυνήθημεν, ἀλλὰ . . διεσκαριφησάμεθα.**

διασκατοῦμαι-όομαι (σκάτος, σκῶρ) ρυπαίνομαι ἐξ ὁλοκλήρου διὰ σκατῶν, διὰ κόπρου, μὲ μαγαρίσματα : Διογ. εἰς Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.2,492 **οἱ τῆς ἀνάνδρου καὶ διεσκατωμένης τρυφῆς ὑφ' ἡδοναῖσιν ἀχθέντες** (= καταμαγαρισμένης).

διασκαφή (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ μῆκος ἐκτάσεως ἢ ἡ διὰ μέσου ἐκτάσεως σκαφή : **διασκαφὴ πρὸς χάραξιν ὁρίων - πρὸς κατασκευὴν τάφρου - πρὸς τοποθέτησιν σωλήνων·** **2)** συνεκδ. καὶ τὸ ἀποτέλεσμα διασκαφῆς : ἀπομένουσιν ἀκάλυπτοι **αἱ διασκαφαὶ τῆς ὁδοῦ.**

διασκεδάζω (σκέδω) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. διασκεδάννυμι βλ.λ. : ΠΔ Ψαλμ.32,10 **Κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν** (διασκορπίζει, ἀφανίζει), - **ὁ ἥλιος διεσκέδασε τὴν ὁμίχλην, - τοῦ διεσκέδασα τοὺς φόβους του·** || μτγν. ἰατρ. ἐπὶ οἰδήματος, διαλύω : 'Αέτ.15,15· || ἐν χρ. κ. παθ. : Μηναῖ.1,27 Συναξ. **τὰ μέντοι πλοῖα ἀλλαχοῦ διεσκεδάσθησαν** (διεσκορπίσθησαν), - **τὰ νέφη διεσκεδάσθησαν·** || νεώτ. ἰδίως ἐν μτφ. χρ. : **αἱ ἐλπίδες - αἱ ἀνησυχίαι - αἱ παρεξηγήσεις - αἱ δυσαρέσκειαι διεσκεδάσθησαν·** **2)** νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐνεργ. μτβ. τέρπω, ψυχαγωγῶ : **ἡ ἐλαφρὰ μουσικὴ διασκεδάζει, - τὰ ἀστεῖά του μᾶς διασκεδάζουν, - πίνει νὰ διασκεδάσῃ τὸν καημό του·** **3)** ὁμ. ἀμτβ. εὐφραίνομαι, τέρπομαι, ψυχαγωγοῦμαι, παραμυθοῦμαι, παρηγοριέμαι, γλεντῶ : Ψυχάρ. Τοξ.223 **χαρούμενος λαὸς κι ἀγαπᾷ νὰ διασκεδάζῃ, - διασκεδάζει στὶς ταβέρνες·** - ρ. παράγ. διασκέδασις (-η), διασκέδασμα, διασκεδαστής, διασκεδαστικός· πρβλ. διασκεδάννυμι.

διασκεδάννυμι κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **διασκεδαννύω,** ποι. κ. **διακεδάννυμι** νεώτ. κ. δημ. διασκεδάζω, μέλλ. **διασκεδῶ-άω,** παθ. ἀόρ. -σθην διασκορπίζω μακράν, ρίπτω ἐδῶ κι ἐκεῖ· 'Ησ. « διακεδάσει· διασκορπίσει » : 'Οδ.Ε 370 **δούρατα διεσκέδασε** (ἄνεμος), Θουκ.1,54 **ὑπό τε τοῦ ῥοῦ τοῦ ἀνέμου, ὃς διεσκέδασεν αὐτά,** 'Απολλ.Ρ 2,1126 **διὰ δούρατ' πάντ' ἐσκέδασσαν·** || ὁμ. ἐπὶ ὠργανωμένου πλήθους, στρατοῦ κττ., διασκορπίζω, διαλύω : 'Ηρ.1,77 **τὸν δὲ παρεόντα καὶ μαχεσάμενον στρατὸν . . πάντα ἀπεὶς διεσκέδασε·** || ὁμ. κ. παθ. : 'Ηρ.8,57 **ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν,** Θουκ.3,98 **ἐπειδὴ δὲ τοῦ τε τοξάρχου ἀποθανόντος οὗτοι διεσκεδάσθησαν·** **2)** διατάσσω, παρατάσσω διεσπαρμένως, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, σκορπιστά : 'Ηρωδιαν.2,12,1 **πολὺ τοῦ στρατεύματος μέρος διασκεδάσας ἐκεῖνος κελεύει παρεισδύεσθαι εἰς τὴν πόλιν·** **3)** ἀναφ. πρὸς πράγματα, διασκορπίζω, ἀποσυνθέτω, συντρίβω : 'Οδ.Η 275 **τὴν μὲν ἔπειτα** (**σχεδίαν**) **θύελλα διεσκέδασε,** 'Αριστφ.'Ορν.1053 **ἐγὼ δὲ σοῦ γε τὼ κάδω διασκεδῶ·** **4)** κ. νεώτ. ἀναφορικῶς πρὸς νέφη, καπνὸν κττ., διαλύω· κ. μτφ. ἐν ὁμ. σημ. : 'Αναξανδρ.π.'Αθην.1,34 Ε **διασκεδάτε τὸ προσὸν νῦν νέφος ἐπὶ τοῦ μετώπου** πρβλ. Πλάτ.Φαίδ.70 Α **ὥσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα** (ἡ ψυχή)· **5)** μτφ. γεν. καταστρέφω, ἀφανίζω : 'Οδ.Ρ 244 **τῷ κε ἀγλαΐας γε διασκεδάσει,** Σοφ.'Αντ.287 **ἦλθε . . γῆν ἐκείνων**

καὶ νόμους **διασκεδῶν**, Πλούτ.'Ηθ.815 Ε **διεσκέδασε τὸ φοβερὸν καὶ πυκνὸν τῆς ἀπειλῆς**· **6**) ἐν τῷ παθ., ἐπὶ φημῶν, διαδίδομαι : 'Ηρωδιον.7,6,9 **διασκεδάννυται ὑπ' αὐτῶν φήμη, ὡς ἄρα καὶ Μαξιμῖνος εἴη ἀνῃρημένος**;· **7**) ἀπορρίπτω, ἀποδοκιμάζω : ΠΔ Βασ.3,12,24 **καὶ διεσκέδασε 'Ροβοὰμ τὴν βουλὴν αὐτῶν**· πρβλ. διασκεδάζω.

διασκέδᾰσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ὁ διασκορπισμός, ἡ διασπορά : Θεοδοτ.'Ησ.24,19, - **ἡ διασκέδασις τῶν νεφῶν - τῆς ὀμίχλης κτλ.**· ‖ κ. μτφ. ἐξαφάνισις, ἀφανισμός, διάλυσις : **ἡ διασκέδασις τῶν φόβων - τῶν ἀμφιβολιῶν**· **2**) νεώτ. κ. δημ. ἡ τέρψις, ἡ ψυχαγωγία, τὸ ξεφάντωμα : **ὡραία διασκέδασις εἶναι τὸ παιγνίδι**, - εὐχ. **καλὴ διασκέδαση !**· ‖ συνεκδ. ἡ μετὰ πότου, χοροῦ, ᾀσμάτων εὐωχία, γλέντι βλ.λ. : **θὰ πᾶμε σὲ διασκέδαση**, - **εἴχαμε χθὲς διασκέδαση**· πρβλ. διασκεδάζω 2).

διασκέδασμα (τὸ) δημ. τὸ μέσον διασκεδάσεως βλ.λ.2) : **δὲν εἶναι διασκέδασμα τὸ μεθύσι.**

διασκεδασμός (ὁ) 'Ησ., μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διασκεδάζειν βλ.λ.1), διασκόρπισις, διασπορά : 'Ησ. **φαραά**· **διασκεδασμός, ἡ νόσος**· ‖ νεώτ. μτφ. διάλυσις, ἐξαφάνισις : **διασκεδασμὸς τῆς λύπης**· ‖ νεώτ. ὀπτ. ἡ κατὰ τὴν διάθλασιν διάφορος ἐκτροπὴ ἀκτίνων διαφόρου μήκους κύματος· **2**) μσν. διατάραξις, ταραχή, σύγχυσις : 'Ιω.Κλίμ.369,28 **ἐκ τῆς .. θλίψεως καὶ διασκεδασμοῦ.**

διασκεδαστής μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διασκορπίζων· ὡς ἐπίθ. ἀπερίσκεπτος, ἄφροντις, ἀμελής : Φίλ.1,89 **φεύγει τὸν διασκεδαστὴν τρόπον Φαραώ**· **2**) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀγαπῶν τὰς διασκεδάσεις βλ.λ.2), γλεντζές : **πολλοὶ τῶν διασκεδαστῶν ἔφυγαν ἐνωρίς**· ‖ δημ. ἐπὶ προσ., θηλ. **-άστρα** ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ διασκεδάζειν ἄλλους : **δὲ μᾶς χρειάζονται διασκεδαστάδες καὶ διασκεδάστρες.**

διασκεδαστικά ἐπίρρ. δημ. τερπνῶς, εὐχάριστα.

διασκεδαστικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ διασκορπίζειν· ‖ δθ. εἰδ. ὁ συντελῶν εἰς τὴν πέψιν, ὁ χωνευτικός : Διοσκ.3,94 **ὁ ὀπὸς .. ἀρχομένης ὑποχύσεως διασκεδαστικὸς σὺν μέλιτι ἐγχριόμενος**· ‖ νεώτ. ὁ ἐπιφέρων διασκεδασμόν, διασποράν, εἰδ. τῶν ἀκτίνων, διασκορπιστικός : **διασκεδαστικὸν πρῖσμα**· **2**) νεώτ. ὁ ἐπάγων διασκέδασιν τῆς λύπης, δθ. ὁ τερπνός, ὁ ψυχαγωγικός : **διασκεδαστικὸς ἄνθρωπος, - διασκεδαστικὸ βιβλίο**· ‖ εἰρων. ὁ οὐχὶ σοβαρός, ὁ γελοῖος : **διασκεδαστικὸς κύριος.**

διασκεδαστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διασκεδαστικοῦ βλ.λ.

διασκεδαστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. **μὲ** διασκέδασιν βλ.λ., τερπνῶς, εὐχαρίστως.

διασκεδαστός-ή-όν ἐσκορπισμένος : 'Αθηναγ.252.

διάσκελα ἐπίρρ. δημ. ἱππαστί, μὲ διεστηκότα σκέλη : Βλαχογ.Προπ.1,24 **διάσκελα .. καθισμένος.**

διασκελιά (ἡ) δημ. κ. **δρασκελιά** τὸ διάσκελο, διασκέλισμα, διασκελισμός βλ.λς.

διασκελίδα 'Ησ. «σπυρίδα, ἣν ἔνιοι διασκάλων».

διασκελίζομαι πάπ. κ. μσν. ἔχω διϊστάμενα, ἀνοικτὰ τὰ σκέλη : Πάπ. σῶμα **διεσκελισμένον**, ΕΜ 502,39 κ.Εὐστ.1038,10 **διεσκελισμένον καθῆσθαι.**

διασκελίζω νεώτ., δημ. κ. **διασκελῶ** κ. **δρασκελῶ** διαβαίνω ἄνωθέν τινος, ὑπερβαίνω τι δι' ἀνοικτῶν τῶν σκελῶν· ‖ ὑπερπηδῶ : **διασκέλισε τὸν τοῖχο(ν)**· **2**) μετρῶ ἀπόστασίν τινα δι' ἀνοικτῶν βημάτων, μὲ διασκελιές· πρβλ. διασκελίζομαι.

διασκέλισις-εως (ἡ) νεώτ. διασκέλισμα βλ.λ.

διασκέλισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διασκελίζειν βλ.λ., τὸ ἄνοιγμα τῶν σκελῶν κατὰ τὴν βάδισιν· **2**) ἡ ἀπόστασις τῶν διεστηκότων κάτω ἄκρων, διασκελιὰ βλ.λ.· **3**) ἡ ὑπεράνω τινὸς διάβασις.

διασκελισμός (ὁ) νεώτ. τὸ διασκέλισμα βλ.λ.

διάσκελο (τὸ) δημ. κ. **διάσελο** τὸ μεταξὺ τῶν ποδῶν διάστημα κατὰ τὴν βάδισιν : **κάνει μεγάλα διάσκελα**· **2**) ὅσον μῆκος δύναταί τις νὰ διασκελίσῃ : **ἕνα διάσκελο τόπος**· **3**) ὁ μεταξὺ δύο λόφων αὐχήν.

διασκελῶ-άω δημ. κ. δρ- διασκελίζω βλ.λ., βαίνω δι' ἀνοικτῶν βημάτων : Βλαχογ.1,128 **διασκελάει τὸν κατήφορο τρέχοντας σὰν τρελλή.**

διάσκεμμα-ατος (τὸ) μτγν. σκέμμα, παρατήρησις : Γαλ.1,293.

διασκεπάζω μτγν. καλύπτω, σκεπάζω, ἀποκρύπτω : Δίων Κ 60,26 **τοῖς μὲν ἐπὶ πλεῖον, τοῖς δὲ ἐπ' ἔλαττον διεσκέπασεν** (τὴν αὐγήν).

διασκεπτήριος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάσκεψιν βλ.λ.· ‖ τὸ οὐδ. **διασκεπτήριον** (τὸ) ὡς οὐσ. ὁ τόπος, ἔνθα διασκέπτεταί τις ἢ γίνεται διάσκεψις.

διασκεπτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. προσεκτικός, συνετός : Πολυδ.1,178, - **διασκεπτικὸς νοῦς.**

διασκέπτομαι κ.νεώτ., δ.τ. τοῦ διασκοπέω βλ.λ., σκέπτομαι μετὰ προσοχῆς, συλλογίζομαί τι ἀκριβῶς· 'Ησ. « διασκέπτεται, διαλογίζεται » : Λουκ. Πρασ.27 **ἐπέχω περὶ τούτου καὶ διασκέπτομαι.**

διασκευάζω κ. νεώτ. βάλλω εἰς τάξιν, τακτοποιῶ, ἑτοιμάζω, συγυρίζω : Πολύβ.15,27,9 **καὶ τινὲς μὲν τὰ πρὸς τὰς βασάνους ὄργανα διεσκεύαζον**· κ. παθ. : πάπ. **τὰ διεσκευασμένα**· **2**) ὁμ. μέσ. ἀπολ. παρασκευάζομαι : Ξεν.'Ελλ.4,2,19 **ἀντιπαρήγγειλαν ἅπαντας διασκευάζεσθαι ὡς εἰς μάχην**· ‖ εἰδ. **διασκευάζεσθαι πρὸς δικαστὰς** παρασκευάζω στρεψόδικα ἐπιχειρήματα πρὸς παραπλάνησιν τῶν δικαστῶν : Ξεν.'Αθ.3,7 **ὥστε καὶ διασκευάσασθαι ῥᾴδιον ἔσται πρὸς ὀλίγους δικαστάς**· **3**) ἐνδύω, κοσμῶ, στολίζω : Λουκ.Νεκ.16 **βασιλικῶς διεσκεύασε τιάραν τε ἐπιθεῖσα**· κ. παθ. : Αἰν.Τακτ.26,1 **διεσκευασμένοι ὅπλοις**, Πλούτ. 'Αντ.24 **ἄνδρες δὲ καὶ παῖδες εἰς Σατύρους καὶ Πᾶνας ἡγοῦντο διεσκευασμένοι**· **4**) μέσ. ἑτοιμάζομαι, ἐφοδιάζομαι : Θουκ.4,38 **τρόπαιον στήσαντες ἐν τῇ νήσῳ, τἆλλα διεσκευάζοντο ὡς ἐς πλοῦν**· **5**) ὁμ. μέσ. διαθέτω κατὰ βούλησιν : Δημ. 845 **διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν καὶ παραδούς**· **6**) κ. νεώτ. ἐπεξεργάζομαι ἔργον πρὸς δημοσίευσιν, τροποποιῶ, διορθώνω, συμπληρώνω αὐτό : Διόδ.Σ 1,5 **τοὺς δὲ διασκευάζειν εἰωθότας τὰς βίβλους ἀποτρέψαι τοῦ λυμαίνεσθαι τὰς ἀλλοτρίας πραγματείας**, 'Αθήν.15,663 C **ἐκ τοῦ διεσκευασμένου δράματος**, Σχόλ.'Ιλ.Β 807, - **βιβλίον συνταχθὲν ὑπὸ Α καὶ διασκευασθὲν ὑπὸ Β**· ‖ γεν. ἐπεξεργάζομαι, τελειοποιῶ, καλλωπίζω διὰ ῥητορικῶν σχημάτων : 'Ερμογ.Εὑρ.2,7 **αἰτία μὲν κατασκευάζει, τρόπος δὲ διασκευάζει**· **7**) συλλέγω, ἀπανθίζω : Γαλ.15,10 **διασκευάζειν ἐκ πολλῶν βιβλίων.**

διασκευασία (ἡ) μτγν. διαρρύθμισις, τακτοποίησις, ἐπεξεργασία : 'Ωριγ.Κελσ.382.

διασκεύασμα-ατος (τὸ) γλωσσ. κ. νεώτ. δίαγμα, δίασμα βλ.λς· 'Ησ. « διάγματα· διασκευάσματα »· **2**) νεώτ. τὸ ἐκ διασκευῆς βλ.λ. προελθόν.

διασκευαστής (ὁ) σχόλ., νεώτ. κ. δημ., θηλ. νεώτ. κ. δημ. **-άστρια** εἰδ. ὁ κριτικὸς διορθωτὴς κειμένου· ἰδίως ἐν χρ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη : Σχόλ.'Ιλ.Ζ 441 **ὁ δὲ διασκευαστὴς ἐπλανήθη**· **2**) νεώτ. ὁ διασκευάζων, ἤτοι ὁ διὰ προσθαφαιρέσεων καὶ μεταβολῶν παρουσιάζων σύγγραμμα ὑπὸ νέαν μορφήν : **ὁ διασκευαστὴς τῆς 'Οδυσσείας - τοῦ Φάουστ - τοῦ Γκιούλιβερ.**

διασκευαστικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐπιτήδειος εἰς ἐπεξεργασίαν, εἰς διασκευήν : Εὐστ.169,31· ‖ **σχῆμα διασκευαστικὸν** σχῆμα λόγου, ἐν ᾧ ὁ γράφων ἢ ὁμιλῶν ἐκθέτει ὑποθέσεις, διηγήσεις ἐπαγούσας ἔκπληξιν, συγκίνησιν, ἀπορίαν κττ.

διασκευή (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κατασκευή : 'Αριστέ.64· **2)** παρασκευή βλ.λ., στολή, πλήρης σκευή βλ.λ.2) : Πολύβ.8,31,7 **καὶ σὺν αὐτῷ νομαδικὴν ἔχων διασκευὴν ἕτερος,** Διόδ.Σ 4,38 **ὁ δὲ θεὸς ἔχρησε κομισθῆναι τὸν Ἡρακλέα μετὰ τῆς πολεμικῆς διασκευῆς εἰς τὴν Οἴτην·** ‖ τὸ σύνολον τῶν σκευῶν, τὸ σύνολον τῆς διακοσμήσεως : ΠΔ 'Εξ.31,7 **τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου,.. καὶ τὴν διασκευὴν τῆς σκηνῆς,** 'Αθήν.5,195D **χίλια τρίκλινα.. μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς·** **3)** νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διασκευάζειν, τακτοποίησις, διόρθωσις, τροποποίησις, ἀλλαγή, μεταβολή : **διασκευὴ οἰκίας - καταστήματος - ἐνδυμασίας·** **4)** καλλιτεχνικὴ ἐπεξεργασία, διαμόρφωσις, κατασκευὴ ὑποθέσεως, θέματός τινος : 'Ερμογ.Εὑρ.3,15, Φιλόστρ.Σοφ.2,590 **τὰς διασκευὰς τῶν ὑποθέσεων ποικιλώτατος,** 'Ιουλ.Λόγ.7,205 B· ‖ κτ. πληθ. **διασκευαί** κεκαλλωπισμέναι ῥητορικῶς καὶ ὑπερβολικαὶ ἐκφράσεις ἢ περιγραφαὶ πρὸς ἔκπληξιν ἢ συγκίνησιν τῶν ἀκροατῶν, ἀ. **ἐγκατάσκευοι ἐκφράσεις** βλ.λ. : Πολύβ.15,34,1 **οὐκ ἀγνοῶ μὲν τὰς τερατείας καὶ διασκευάς, αἷς κέχρηνται πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀκουόντων,** Εὐστ.169,37· **5)** κριτικὴ ἐπεξεργασία, διόρθωσις ἢ προσθήκη χωρίων ξένων εἴς τι σύγγραμμα : Σχόλ.'Ιλ.Π 97 **ἀθετοῦνται στίχοι τέσσαρες, διότι κατὰ διασκευὴν ἐμφαίνουσι γεγράφθαι ὑπό τινος·** ‖ κ. νεώτ. ἀναθεώρησις, ἐπεξεργασία καὶ διὰ προσθαφαιρέσεων μεταβολὴ τῆς ἀρχικῆς μορφῆς συγγράμματός τινος καὶ ἐμφάνισις αὐτοῦ ὑπὸ νέαν μορφήν, νέα ἔκδοσις : 'Αθήν.3,110 B **τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευή ἐστι τοῦ προκειμένου, - ἡ διασκευὴ τοῦ 'Ερωτοκρίτου διὰ τὸ θέατρον ἦτο ἐπιτυχής·** **6)** θεατρικὸν ἔργον : Δίων Χρ.32,94 **κωμῳδίαι καὶ διασκευαί·** **7)** ἀνασκευή : Πορφ.Πυθ.53 **διασκευὴ καὶ χλευασμὸς τοῦ διδασκαλείου.**

διασκευωρῶ-έω ἐπὶ λόγου, ἐπιχειρημάτων, συλλογισμῶν κττ., ἀναθεωρῶν διευθετῶ κατ' ἐμὴν κρίσιν : Πλάτ.'Επιστ.316 A **ἀκούω γὰρ ὕστερον ὑμῶν τινὰς αὐτὰ διασκευωρεῖν·** ‖ μέσ. τακτοποιῶ, διευθετῶ ἐπὶ τὸ βέλτιον, βάνω σὲ τάξη : Πλάτ.Πολ.540 E **καὶ τούτῳ δὴ ὑπηρετοῦντές τε.. διασκευωρήσονται τὴν ἑαυτῶν πόλιν.**

διάσκεψις-εως (ἡ) κ. μσν. κ.νεώτ., δημ. -η ἡ μετὰ προσοχῆς περί τινος σκέψις, ἡ ἐρευνητικὴ ἐπισκόπησις καὶ ἐξέτασις : Πλάτ.Νόμ.697 C, Λουκ.'Αναχ.21 **τὸ γὰρ ἀκριβὲς τῆς περὶ αὐτῶν διασκέψεως ἑτέρου ἂν εἴη λόγου·** ‖ μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐν συμβουλίῳ ἐξέτασις, συζήτησις καὶ ἀπὸ κοινοῦ σκέψις πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως : 'Αρισταίν.2,5 **διάσκεψις τῶν μελῶν, - διάσκεψις δικαστηρίου, - ἡ διάσκεψις τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν·** ‖ νεώτ. κ. δημ. **εἰδ. ἡ συνέλευσις ἀντιπροσώπων κρατῶν πρὸς συζήτησιν καὶ ῥύθμισιν ζητημάτων, ἀ. συνδιάσκεψις : ἡ διάσκεψις τῆς Λωζάννης·** **2)** ἐν τῷ πληθ. ζητήματα πρὸς ἀπὸ κοινοῦ ἐξέτασιν ὑπὸ πολλῶν : Πλάτ.Τίμ.38 **τὰ γὰρ ἄλλα δι' αὐτῶν κρίνοντες ἐπὶ τὰς μείζονας διασκέψεις ἐκεῖνον ἐκάλουν.**

διασκηνίπτω μτγν. θραύων διαλύω, ἀποσυνθέτω τι, διασκορπίζω, καταστρέφω· 'Ησ. « διασκηνῖψαι, διαφορῆσαι, διασπεῖραι, διεσκηνίφθη δὲ διεσωματίσθη » : Νίκ.Θηρ.193 **πάντα διεσκήνιψε.**

διασκηνοποιῶ-έω μσν. διασκευάζω τι διὰ σκηνικὴν παράστασιν· κ.μέσ.ἐν ὁμ.σημ. : Φωτ.'Επ.1 B,135 **τῶν συμβεβηκότων ἡ τραγῳδία διεσκηνοποίηται.**

διασκηνῶ-έω ἐγκαθιστῶ εἰς σκηνάς, εἰς καταλύματα : Ξεν.'Αν.4,4,8 **διασκηνῆσαι τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγοὺς κατὰ κώμας·** ‖ ἀπολ. πορεύομαι εἰς τὴν σκηνήν, μένω ὑπὸ σκηνήν, κατασκηνῶ : Ξεν.'Αν.4,5,29 **ταύτην μὲν τὴν νύκτα διασκηνήσαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν,** αὐτ.Λακ.5,3· **2)** ἐγκαταλείπω, ἀφήνω τὴν σκηνὴν ἄλλου : Ξεν.ΚΠ 3,1,38 **διασκηνῶν δὲ μετὰ δεῖπνον ἐπήρετο ὁ Κῦρος..·** **3)** καλύπτω, σκιάζω : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ. 3,70 **στοαὶ.. διασκηνοῦσαι τὴν πλατεῖαν.**

διασκηνῶ-όω πηγνύω, ἐγκαθιστῶ ἐν εἴδει σκηνῶν κατ' ἀποστάσεις, κατὰ διαστήματα, παθ. : Αἰλ.ΠΙ 3,14 **τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν διασκηνωθῆναι·** **2)** ἀμτβ. διασκηνέω βλ.λ.1), κατασκηνῶ : Ξεν.'Αν.4,4,10 **ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν.**

διασκηρίπτω στηρίζω ἑκατέρωθεν, ὑποστηρίζω, βοηθῶ : ΑΠ 6,203 **ἡ γρηῢς ἡ χερνῆτις.. ἦλθεν ποθερπύζουσα σὺν δρυὸς ξύλῳ, τό μιν διεσκήριπτε.**

διασκιάζω ἀποκρύπτω διὰ τῆς σκιᾶς, ἐπισκιάζω τι· Σουΐδ. « διεσκίασται, ἀποκέκρυπται ».

διασκίδνημι ποι. ἀντὶ σκεδάννυμι βλ.λ., διασκορπίζω, σκορπίζω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : 'Ιλ.Ε 526 **πνοιῇσιν λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες,** 'Ησιόδ.Θ 875, 'Ηρ.2,25 **ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ ἄνεμοι καὶ διασκιδνάντες τήκουσι,** Μάξ.Τύρ.2,177 **διασπᾷ καὶ διασκίδνησι τὴν ἀγέλην·** ‖ παθ. **διασκίδναμαι** διασκορπίζομαι : Λουκ.Θε.Δ 20,5 **μὴ πρόσω διασκίδνασθαι τὴν ἀγέλην,** 'Αθήν.7,315 D.

διασκιρτῶ-άω μτγν. πηδῶ, σκιρτῶ, ἅλλομαι πηδῶ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : ΠΔ Σοφ.Σαλ.19,9 **ὡς ἀμνοὶ διεσκίρτησαν,** Φιλόστρ. 880 **θρέμματα τοῦ ὄρους διασκιρτῶντα.**

διασκολιεύομαι μσν. κατὰ τρόπον σκολιὸν ἐπιχειρῶ, πραγματεύομαί τι : Κοισάρ. ἐν Mi.945.

διασκόπησις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ μετὰ προσοχῆς ἐξέτασις, ἐπισκόπησις : Θησ.Στεφ.ἐν λ., - **ἡ διασκόπησις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως.**

διασκόπιον (τὸ) νεώτ. φυσ. εἶδος προβολέως βλ.λ.

διασκοπιῶμαι-άομαι ὁμηρ. παρατηρῶ πέριξ ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς· ὅθ. κατασκοπεύω : 'Ιλ.Κ 388 **ἤ σ' Ἕκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα·** **2)** ἐποπτεύω ἐπαρκῶς, διακρίνω, ξεχωρίζω : 'Ιλ.Ρ 252 **ἀργαλέον δέ μοί ἐστι διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον.**

διασκοπῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **διασκέψομαι,** ἀόρ. **διεσκεψάμην,** μσν. **διεσκόπησα,** παρακ. **διέσκεμμαι,** ἀπαρφ. **διεσκέφθαι** (παθ. ἐν 'Αριστοφ Θεσμ.687) μελετῶ τι ποικιλοτρόπως, ἐξετάζω ἢ θεωρῶ ἐνδελεχῶς, μετὰ προσοχῆς : 'Ηρ.3,38 **διασκεψάμενοι ἂν ἑλοίατο ἕκαστοι τοὺς ἑωυτῶν,** Εὐρ.Κύκλ.557, Πλάτ.Πολ.350 E **ἵνα καὶ ἑξῆς διασκεψώμεθα τὸν λόγον,** Λέων Δ 'Ιστ.209,24 **διασκοπησάτωσαν .., ἐν ᾧ μέρει τὰς καμήλους ἐξάγουσι·** ‖ ὁμ. **διασκοπεῖν πρὸς ἑαυτόν** : Πλάτ.Χαρμ.160 E **καὶ ὃς ἐπισχὼν καὶ πάνυ ἀνδρικῶς πρὸς ἑαυτὸν διασκεψάμενος·** ‖ μ. γεν. : Δίων Κ 58,7,4 **διασκοπεῖν τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας·** ‖ κ. μτ. ἐμπρ. διορ. (**περί τινος**) : Θουκ.7,71 **ἤδη περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ὅπῃ σωθήσονται διεσκόπουν,** Πλάτ. Φαίδ.61 E, 'Αριστλ. Πολ.1272 a,26 **ἕτερος ἔσται τοῦ διασκέψασθαι καιρός·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Θουκ.6,59, Πλάτ.Πολιτ.259 C **ὃ νῦν διεσκοπούμεθα, φανερὸν ὡς ἐπιστήμη μία περὶ πάντ' ἐστὶ ταῦτα·** **2)** ἀπολ. βλέπω πέριξ, παρατηρῶ : Ξεν.Κυν.9,3 **διασκεψάμεναι μὴ ὁρῶνται ὑπό τινος.**

διασκόρδιον (τὸ) νεώτ. εἶδος ἐκλείγματος βλ.λ. ἐν χρ. παλαιότερον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὡς στυπτικόν.

διασκορπίζω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. σκορπίζω τι τῇδε κἀκεῖσε, διασπείρω, διαλύω : ΠΔ Γέν. 49,7 **διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν 'Ισραήλ,** Κάλβ.6,25 **διασκορπίσατε ἄνεμοι τοὺς δυσφήμους λόγους·** κ. παθ. : ΚΔ 'Ιω.11,52 **ἵνα τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. καταναλίσκω ἀφρόνως, σπαταλῶ : ΚΔ Λουκ. 15,13 **διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως, - διασκορπίζει τὰ χρήματά του·** **3)** ἐπὶ προσ., ἐπάγω σύγχυσιν ταραχὴν εἴς τινα, θορυβῶ τινα : ΚΔ Λουκ.1,51 **διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν·** **4)** μτγν. συνεκδ. ἀντὶ τοῦ σπείρω

ἀντὶ τοῦ λικμίζω : ΚΔ Ματθ.25,24 **θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας.**

διασκόρπισις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διασκορπίζειν βλ.λ.1) : Ζωσ.Ἀλχ.178 B, Νικ.Χων.120,3· **2)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ σπατάλη, ἡ ἀσώτευσις.

διασκορπισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διασκόρπισις βλ.λ., ἡ διασπορά : ΠΔ Ἰεζ.6,8 **καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις·** **2)** σύγχυσις, συντάραξις, ταραχή : Πάπ.

διασκορπιστής (ὁ) Ἡσ., νεώτ. κ. δημ. ὁ διασκορπίζων τι, ἰδ. ἐπὶ τοῦ λικμίσματος τῶν προϊόντων· Ἡσ. « λικμισταί, διασκορπισταί »· **2)** νεώτ. κ. δημ. μτφ., κ. θηλ. **-ίστρ(ι)α** ὁ τὰ ἴδια ἢ τὰ εἰς αὐτὸν ἐμπεπιστευμένα χρήματα σπαταλῶν : **διασκορπιστὴς τοῦ δημοσίου χρήματος.**

διασκορπιστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ διασκορπίζειν, διαλύειν τι, ἐπὶ ἀχρήστων προϊόντων : Ὀρειβ.17,21 **διασκορπιστικοὶ τῶν περιττωμάτων.**

διασκορπῶ νεώτ. κ. δημ. διασκορπίζω βλ.λ.

διασκοτίζω νεώτ. σκοτίζω ἐντελῶς, καθιστῶ τι ὅλως ἀσαφὲς καὶ σκοτεινόν.

διασκότισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διασκοτίζω βλ.λ.

διασκύλευσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἀφαίρεσις ὅπλων φονευθέντος, ἡ σκύλευσις : Μιχ.Ἀτταλ.140,148.

διασκῶ-έω μτγν. περικοσμῶ, καλλωπίζω : Φύλαρχ.62 **διησκημένοι τὰς κόμας χρυσῷ·** **2)** ἐξασκῶ : Λουκ.ΒΠρ.9 **τίνα με τὸν τρόπον διασκήσεις;** κ. παθ. : αὐτ.Περεγρ.17 **ἵνα περ τὴν θαυμαστὴν ἄσκησιν διήσκητο·** **3)** ἀσκῶ ὡς ἐπάγγελμα: Διογ.Λ4,49 **ἐν Ῥόδῳ τὰ ῥητορικὰ διασκοῦντων.**

διασκώπτω σκώπτω, χλευάζω, κοροϊδεύω : Πλούτ.Ἠθ.82 B **διασκώπτων αὐτὸς ἑαυτόν,** Ἀθήν. 2,55 D **διασκώπτων τῶν φιλοσόφων τὰ δεῖπνά φησι·** ‖ μέσ. ἀμοιβαίως ἀστεΐζομαι, χαριεντίζομαι, ἀνταλλάσσω σκώμματα : Ξεν.ΚΠ 8,4,23 **καὶ ταῦτα μὲν δὴ οὕτω διεσκώπτετο.**

δίασμα-ατος (τό) | διάζομαι | μτγν. κ. νεώτ. ἡ τακτοποίησις τοῦ νήματος, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς στήμων, ὅθ. **ὁ στήμων,** δημ. διάσιμο, διασίδι· ΕΜ 270,18 κ. Ζων. « ἡ πρώτη τοῦ ἱματίου ἐργασία » : Γαλ.ἀπ.244, ΠΔ Κριτ.16,13 **ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου σὺν τῷ διάσματι . .,** Νόνν.Δ 6,152 **διάσματα φάρεος ἀρχήν.**

διασμάω σπογγίζω καλῶς, ὅθ. κ. ἀποπλύνω : Ἡρ. 2,37 **ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι διασμῶντες,** Ἡλιόδ.1,27 **κράνος τι διασμῶντα.**

διασμενίζω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ ἀσμενίζω βλ.λ. : Συνέσ. ἐν Πατρ.Mi.66,1580.

διασμήχω κ. μσν. τρίβω, προστρίβω καλῶς : Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.Ἐπ.21,467 M **ψυχὴ πρὸς ὀξυωπίαν ἑαυτὴν διασμήξασα·** κ. παθ. : Ἀριστφ.Νεφ.1237 **ἅλσὶν διασμηχθείς,** Πλούτ.Ἠθ.693 D **τῶν ἐκπωμάτων ἕκαστον . . διέσμηκται·** **2)** ἐκτρίβω, ἐκτρίβων ἀφαιρῶ : Νόνν.Δ 30,92, Ἰω.Ξιφιλ. εἰς Ματθ. Ἀνεκδ.2,39 **διασμήχειν καὶ καθαίρειν.**

διασμιλεύω λεαίνω, στιλβῶ διὰ τῆς σμίλης, στιλβώνω· ὅθ. μτφ. ἐπεξεργάζομαι : ΑΠ 15,38 **τὰς Ὁμηρείους βίβλους . . οὐδαμῶς ἐστιγμένας στίξας διεσμίλευσα ταύτας ἐντέχνως·** ‖ **διεσμιλευμέναι φροντίδες** διηκριβωμέναι, λεπτῶς ἐπεξειργασμέναι θεωρίαι : Ἀλεξ.π.Ἀθην.4,161 B.

διάσμυρνος-ον τὸ οὐδ. κ. ὡς οὐσ. τὸ **διάσμυρνον κολλύριον** ἢ ἔμπλαστρον διὰ σμύρνης παρεσκευασμένον : Γαλ.13,277 **τοῖς διὰ σμύρνης κολλυρίοις χρηστέον, ἃ δὴ καὶ καλοῦσιν ἰδίως διάσμυρνα·** ‖ Ἀσκληπ. εἰς Γαλ.13,967.

διασμύχω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ σμύχω βλ.λ. ὑποκαίω, κατακαίω διὰ σιγανοῦ πυρὸς καπνίζοντος καὶ μετ' ἀδυνάτου ἢ ἄνευ φλογός, κρυφοκαίω· Σουίδ. « διασμύχων, διακαίων » : Γρηγ.Νύσσ.1,826 D **εἰ πῦρ ἀχύροις ὑποκρυφθείη . . διασμύχει τῇ καύσει τὰ παρακείμενα, φλὸξ δὲ κατὰ τὸ φαινόμενον οὐκ ἐκδίδοται·** ‖ ὁμ. κ. μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν : Γρηγ.Νύσσ.1,826 D **τοῦ πένθους οἱονεὶ πυρός τινος ἔνδοθεν αὐτῶν τὰς ψυχὰς διασμύχοντος·** ‖ κ. μέσ. ἐπὶ τοῦ πυρός, ὑποβόσκω : Φίλ.2,143 **ἡ ἔτι ἀναδιδομένη φλὸξ ἀμαυρὰ καθάπερ διασμυχομένου πυρός.**

διασόβεργες (αἱ) δημ. ἁ. κάρδοι, σαΐτες βλ.λ., αἱ σιδηραῖ λεπταὶ στρογγυλαὶ ῥάβδοι τῆς διάστρος βλ.λ. εἰς ἃς διαπερῶνται **οἱ κάλαμοι, οἱ ἔχοντες περιτετυλιγμένον τὸ νῆμα**

διασόβησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ **διὰ τοῦ φόβου** διασκόρπισις, ἀποδίωξις, τὸ ἀπόδιωγμα : Μᾶρκ. Αὐρ.11,22 **τὴν πτοίαν τούτου καὶ διασόβησιν.**

διασοβίτσες (αἱ) δημ. διασόβεργες βλ.λ.

διασοβῶ-έω μτγν. ἀποδιώκω τινὰ ἐμβάλλων εἰς αὐτὸν φόβον, ἐκφοβίζω : Πλούτ.Ἠθ.133 A **ὥσπερ Ἁρπυίας τὰς ὀρέξεις διασοβήσει ταῖς Μούσαις·** ‖ κ. μτφ. ἐμβάλλων φόβον ματαιῶ, διαλύω, ἐμποδίζω τι· κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ. : Ἡλιόδ.7,26 **Ἀχαιμένει γὰρ διασεσόβηται ὁ γάμος·** **2)** ἐμβάλλω εἰς ταραχήν, διεγείρω, σείω : Ἀλκίφρ.ἀπ.5,222 **ἡ τὴν Ἑλλάδα ὅλην διασοβοῦσα γυνὴ** | = ποὺ σήκωσε τὴν Ἑλλάδα στὸ ποδάρι |· **3)** τὸ παθ. συγκινοῦμαι, ἀλαζονεύομαι, ἐπαίρομαι : Πλούτ. Ἠθ.32 D **μὴ διασοβεῖσθαι μηδ' ἐπαίρεσθαι τοῖς παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνοις.**

διάσονας (ὁ) δημ. κ. **διάβονας** δοθιὴν βλ.λ.

διασοφίζομαι μεταχειρίζομαι σοφίσματα, σοφιστεύομαι, ὑπεκφεύγω διὰ σοφισμάτων : **Φρύνιχ.** ἐν AB 36,11 « διασοφίζεσθαι· τὸ διαπατᾶν σοφίσμασιν » : Ἀριστφ.Ὀρν.1619 **ἐάν τις . . διασοφίζηται λέγων.**

διάσοφος (ὁ) ὁ ἀληθῶς σοφός, **συνετός, νουνεχής** : Λυρ.Ἀδέσπ.135 (ἀμφ.).

διασπάθησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **διασπάθισις** ἡ διασκόρπισις, κατασπατάλησις : **ἡ διασπάθησις τῆς περιουσίας - τοῦ δημοσίου χρήματος.**

διασπαθίζω μτγν., νεώτ. κ. δημ. χωρίζω κατ' ἔκτασιν εἰς πλείονα, χωρίζω, διαμοιράζω, ὅθ. κ. διασκορπίζω : Ἰω.Λυδ.Ἀρχ.2,19 **τὴν πολίαρχον ἐξουσίαν διεσπάθισε, δύο πρὸς τοῖς δέκα ὑπάρχους . . προχειρισάμενος·** ‖ ὁμ. κ. παθ. : αὐτ.1,36 **πολλοῖς καὶ μὴ συμφωνοῦσιν ἄρχουσι διασπαθιζόμενοι·** **2)** νεώτ. κ. δημ. σπαταλῶ, **καταναλίσκω ἀσώτως,** διασπαθῶ βλ.λ.1) : **διεσπάθισε τὴν περιουσίαν του·** κ. παθ. : **τὸ δημόσιον χρῆμα διασπαθίζεται εἰς πολυδαπάνους ἀποστολάς·** **3)** νεώτ. εἰδ. τὸ ἐνεργ. διὰ σπάθης **καταφέρω πλήγματα : ὁ Δὸν Κιχώτης διασπαθίζων τοὺς ἀνεμομύλους.**

διασπάθισις (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ διασπάθησις βλ.λ.

διασπαθισμός (ὁ) νεώτ. ἡ διασπάθησις βλ.λ.· **2)** εἰδ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διασπαθίζειν βλ.λ.3), **πλήττειν διὰ σπάθης.**

διασπαθῶ-άω μτγν., μσν. κ. νεώτ. **διασκορπίζω,** ὅθ. σπαταλῶ : Πλούτ.Κικ.27 **καὶ πολλὰ τῆς οὐσίας διασπαθήσας ἀπάρτιαν προέγραφε, - διεσπάθησε τὸν δημόσιον πλοῦτον·** **2)** πάπ. μέσ. διαρπάζω, κλέπτω : Πάπ. **διεσπαθήσαντό με.**

διασπάραγμα-άγματος (τό) μσν. διασπαραγμός βλ.λ. : Θεοφύλ.4,2,40.

διασπαραγμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. κατασπαραγμός, κατακρεούργημα, καταξέσχισμα : Ψ Χρυσ. Λόγ.88,7 **οὐχ ὑπεμνήσθη τοῦ χιτῶνος τὸν διασπαραγμόν, οὐ τὸν λάκκον, τὸν βόθυνον.**

διασπαρακτός-ή-όν κατεσπαραγμένος, κατεσχισμένος : Εὐρ.Βάκχ.1220 **φέρω τόδ' εὑρὼν ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς διασπαρακτόν,** Αἰλ.ΖΙ 12,7.

διασπάραξις-εως (ἡ) μσν. διασπαραγμὸς βλ.λ.: Εὐστρ.Ἀργεντ.138 **καὶ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος**

αὐτοῦ τὴν διὰ φραγελίων διασπάραξιν· ‖ ὁμ. κ. μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν : Νικόλ.Πατρ.Ἐπιστ. ἐν Λαζερ.Συμμ.2,549 **διασπάραξιν τῆς καρδίας.**

διασπαράσσω κ. νεώτ., ἀττ. **-άττω** σχίζω εἰς τεμάχια, κατασπαράσσω, κατακομματιάζω· Ἡσ. «διασπαράττει, διασπᾷ, διαιρεῖ, διαμερίζει»: Αἰσχ. Πέρσ.195 **ἡ δ' ἐσφάδαζε καὶ χεροῖν ἔντη δίφρου διασπαράσσει, - ἡ τίγρις διεσπάραξε τὸ ἐλαφάκι**· ‖ ὁμ. τὸ παθ. : Εὔβουλ.15,3 **τοῖς δὲ.. διεσπάρακται θερμὰ χηνίσκων μέλη**· **2)** μτφ. ὁμ. : Λουκ. Ἰκαρομ.21 **οἱ δὲ οὐδὲν ἀνιᾶσι διασπαράττοντές με τῷ λόγῳ καὶ πάντα τρόπον ὑβρίζοντες**· **3)** διαστέλλω, τεντώνω βιαίως, ἰσχυρῶς : Σωρ.2,59.

διασπαργανῶ-όω μσν. ἐπιτατ. περιτυλίσσω καλῶς διὰ σπαργάνων : Μ Ψελλ.π.Σάθ.5,410.

διασπαρείς μτχ. ἀόρ. β´ τοῦ διασπείρω βλ.λ.

διασπαρμένος (ὁ) δημ. διασκορπισμένος, σκορπισμένος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, σκορπιστός, σκόρπιος.

διασπασίδη (ἡ) νεώτ. γένος **γοδενιιδῶν φυτῶν.**

διάσπασις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **-η** βίαιος διαχωρισμός, ἀποχωρισμός, βιαία ἀποσύνθεσις : Ἀριστλ.Οὐρ.313 b, 20, αὐτ.Μετ.372 b, 19, Θεόφρ.Κόπ. 18,806 **κατάταξιν ἢ θλάσιν ἢ διάσπασιν, - διάσπασις μέλους τοῦ σώματος**· ‖ νεώτ. ὁμ. ἐπί τινος συνόλου : **διάσπασις παρατάξεως - τῶν ἐχθρῶν - τῆς κυβερνήσεως**· ‖ ὁμ. μτφ. : **διάσπασις τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος**· **2)** χάσμα, διάστασις, κενόν : Πλούτ.Ἠθ.721 A **πολλὴν εὐρυχωρίαν καὶ διασπάσεις μεγάλας ποιοῦσι** (αἱ ἄτομοι).

διάσπασμα-ατος (τό) μτγν. χάσμα, κενόν : Πλούτ. Αἰμ.20 **κατεῖδε τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων κλάσεις τε.. καὶ διασπάσματα λαμβάνουσαν.**

διασπασμός (ὁ) μτγν. ἡ εἰς τεμάχια διαχώρισις, τεμαχισμός, κομμάτιασμα, καταξέσχισμα : ΠΔ Ἱερ. 15,3 **καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἴδη.. τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμόν,** Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.186A **ὠμοφαγίαις τε καὶ διασπασμοῖς,** Γρηγ.Νύσσ.1,74 B· ‖ ὁμ. ἐπὶ πλήθους, διασκόρπισις, διάσπασις, σύγχυσις : Πλούτ.Ἀλέξ.27 **πλάνης οὔσης καὶ διασπασμοῦ τῶν βαδιζόντων διὰ τὴν ἄγνοιαν**· **2)** διακοπή, διάλειμμα : Πλούτ. Ἠθ.129 B **τῶν ὕπνων τὸ.. ἀνωμαλίας ἔχον καὶ διασπασμοὺς εὐλαβεῖσθαι**· ‖ μτφ. **διασπασμὸς τῆς ψυχῆς** ἀφαίρεσις, σύγχυσις τῆς ψυχῆς : Φιλόδ. Ὀργ.29 W.

διασπαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἱκανὸς ἢ ὁ ἔχων τάσιν νὰ ἐπιφέρῃ διάσπασιν, ὁ διαχωριστικός.

διάσπαστος-ον μτγν. διεσχισμένος, διεσπασμένος : Ἀλκίφρ.2,2 **διάσπαστοι ἐπιστολαί.**

διασπείρω κ. μσν. κ.νεώτ., μέλλ. **-ερῶ**, παθ. ἀόρ. β´ **-εσπάρην** σπείρω, διασκορπίζω εἰς διαφόρους διευθύνσεις : Ἡρ.3,68 **διέσπειρε ἡμέας ἄλλην ἄλλῃ τάξας, - ἡ κυβέρνησις διέσπειρε τοὺς πρόσφυγας πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος**· ‖ ὁμ. μέσ. κ. παθ. διασκορπίζομαι εἰς διαφόρους διευθύνσεις : Σοφ.Ἠλ.748 **τοῦ δὲ πίπτοντος πέδῳ πῶλοι διεσπάρησαν εἰς μέσον δρόμον,** Θουκ.1,11, Ξεν. Ἑλλ.5,3,1, Μηναῖ.12,7 Ὄρθρ. Συναξ. **οἳ καὶ διασπαρέντες ἐν πάσῃ τῇ ὑπὸ Ῥωμαίους γῇ, - οἱ Ἑβραῖοι διεσπάρησαν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην**· ‖ ὁμ. μτφ. ἀναφ. πρὸς φήμην, λόγον, ὄνομα κττ., διαδίδω : Ξεν.Ἑλλ.5,1,25 **διασπείρας λόγον ὡς μεταπεμπομένων τῶν Καρχηδονίων,** Ἰσοκρ.5,104· ‖ ὁμ. μτφ. παθ. **τὸ διεσπαρμένον δόγμα** τὸ διαδεδομένον, κυκλοφοροῦν δόγμα, αἱ τρέχουσαι, αἱ κυκλοφοροῦσαι ἰδέαι : Ἐπίκ.Φύσ.14,7· **2)** διασκορπίζω εἴς τι πλῆθος, δθ. διανέμω, διαμοιράζω : Ἡρ.3,13 (πεντακοσίας μνέας) **δρασσόμενος αὐτοχειρίῃ διέσπειρε τῇ στρατιῇ**· ‖ νεώτ. μτφ. ἀνακοινῶ, μεταδίδω εὐρέως : **δ- ζιζάνια εἰς τὸν στρατόν, - δ- τὸ μῖσος - τὸν διχασμὸν εἰς τὸ πλῆθος**· ‖ ὁμ. τὸ παθ. μτφ. διανέμομαι : Πλάτ.Πολ. 455 D **ἀλλ' ὁμοίως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν ζῴοιν,** Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,21 **ἡ ψυχὴ διασπείρεται**· **3)** μτφ. ἐπὶ περιουσίας, ἀναλίσκω, δαπανῶ ὑπερβαλλόντως, σπαταλῶ : Σοφ.Ἠλ.1291 **μήθ' ὡς πατρῴαν κτῆσιν Αἴγισθος δόμων ἀντλεῖ, τὰ δ' ἐκχεῖ τὰ δὲ διασπείρει μάτην.**

διασπεύδω ἐκτελῶ τι μετὰ σπουδῆς, δραστηρίως, ἐργάζομαι προθύμως, ἐσπευσμένως, γρήγορα : Πολύβ.4,33,9 **ἐπὶ τοσοῦτον διέσπευσαν Μεγαλοπολῖται**· ‖ ὁμ. μέσ. : Δίων Κ ἀπ.37,75 **ἐς τὰ ἄλλα πάντα διασπευδόμενοι**· **2)** μετὰ αἰτ. κ. ἀπαρφ. προτρέπω : Πολύβ.ἀπ.1,26.

διάσπιλος-ον μτγν. ὁ ὅλως βραχώδης : Ἀρρ. Εὔξ.25,12 **ταινία τραχεῖα καὶ διάσπιλος.**

διάσπις (ἡ) νεώτ. γένος ἡμιπτέρων ἐντόμων.

διασπλεκῶ-όω ἐπιτατ. τοῦ σπλεκόω βλ.λ. ἐν χρ.κτ. μέσ. τ. : Ἀριστφ.Πλ.1082 **οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπλεκωμένῃ ὑπὸ μυρίων ἐτῶν τε καὶ τρισχιλίων.**

διασποδῶ-έω ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας, διασείω, διατινάσσω· ΕΜ 273,55 «διεσποδήσατε, διεσείσατε, διετινάξατε» : Ἀριστφ.Ἐκκλ.939 **καὶ μὴ 'δει πρότερον διασποδῆσαι ἀνάσιμον ἢ πρεσβυτέραν.**

διασπορά (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. (διασπείρω) διασκόρπισις, διασκορπισμός, σκόρπισμα : Πλούτ. Ἠθ.1105 A **αἰτίαν ὑπειπὼν θλίψεις τε καὶ διασπορὰς ἀτόμων, ἑτέρων δὲ συμμίξεις,** ΠΔ Ἱερ. 15,7 **καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ**· ‖ νεώτ. εἰδ. ἡ **δ-** τῶν Ἑβραίων ἀνὰ τὴν ὑφήλιον· **2)** περιληπτ. οἱ διεσπαρμένοι : ΠΔ Δευτ.28,25 **καὶ ἔσῃ διασπορὰ ἐν πάσαις βασιλείαις τῆς γῆς**· ‖ ἐν χρ. κ. κτ. πληθ. : ΠΔ 146,2 **οἰκοδομῶν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος, καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει**· ‖ οἱ τόποι ὅπου ἐγένετο ἡ διασπορά, ἡ διασκόρπισις : ΚΔ Ἰω.7,35 **μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας.**

διασποράδην ἐπίρρ. μτγν. σποραδικῶς, σκορπιστά : Κλήμ.Ἀλ.348 D **ὅσα διασποράδην.. ἐγκατεσπαρμένην ἔχουσι τὴν ἀλήθειαν**

διασποραμετρία νεώτ. κ. **διασπορομετρία** ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὸν ἀχρωματισμὸν τῶν φακῶν καὶ τῶν πρισμάτων.

διασποράμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον πρὸς ἐπίτευξιν ἀχρωματικοῦ συστήματος φακῶν.

διασπορεύς-έως (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διασπείρων, ὁ διασκορπίζων ἢ ὁ ἁπλώνων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : Πολυδ.3,129, **- διασπορεὺς εἰδήσεων - μίσους.**

διάσπορον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτ. ὀρυκτὸν ὑδροξίδιον τοῦ ἀργιλλίου λάμψεως ὑαλώδους.

διασπουδάζω (σπουδή) καταγίνομαι, ἀσχολοῦμαι εἴς τι μετὰ ζήλου, ἐπιμελείας· ‖ κ. παθ. ἐνεργοῦμαι μετὰ ζήλου, ἀξιοῦμαι πολλῆς φροντίδος καὶ σπουδῆς : Δημ.505 **καὶ τί μάλιστ' ἐν ἅπασι διεσπούδασται τοῖς νόμοις;**· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Δημ.681, Ἰώσ.Ἀ 15,8,1 **διεσπούδαστο ἐλθεῖν**· ‖ μέσ. μτ. ἐνεργ. σημ. : Ἀρρ.Ἀν.7,23,8 **πλήν γε δὴ ὅτι οὐκ ἐπὶ μεγάλοις μεγάλως διεσπουδάζετο**· **2)** εἶμαι ζηλωτής : Διον.Ἀλ.Λυσ.14,11 **τῶν περὶ τὰς ἀντιθέσεις καὶ.. τὰ παραπλήσια σχήματα διεσπουδακότων**· **3)** ἐπιχειρῶ διὰ χρημάτων διαφθορὰν ἐκλογέων : Δίων Κ 36,21 **αὐτοὶ γὰρ διασπουδάσαντες ἀπεδείχθησαν**· ‖ ὁμ. μέσ. : αὐτ.52,20.

διασπῶ κ. νεώτ. κ. δημ. (τὸ παθ.), μέλλ. κ. **-σπάσομαι, ἀόρ. κ. -εσπασάμην,** δημ. **διασπάσθηκα,** παρακ. **-έσπᾰκα** ἀποσπῶ βίᾳ, ὁρμητικῶς διαχωρίζω : Ἡρ.3,13 **τοὺς ἄνδρας κρεουργηδὸν διασπάσαντες,** Εὐρ.Ἑκ.1126 **διασπάσωμαι καὶ καθαιμάξω χρόα**· ‖ μτφ. γεν. χωρίζω, ἄγω εἰς διάστασιν : Ξεν.ΚΠ 6,1,45 **ἐπεχείρησέ ποτε ἐμὲ καὶ τὸν ἄνδρα διασπάσαι ἀπ' ἀλλήλων**· **2)** συνεκδ. καταστρέφω, κρημνίζω τι, οἷον φράγμα, γέφυραν : Ξεν.Ἑλλ.4,4,10 **καὶ τοὺς μὲν Σικυωνίους ἐκράτη-**

σαν καὶ διασπάσαντες τὸ σταύρωμα ἐδίωκον ἐπὶ θάλατταν, Πολύβ.6,55,1 ὡς τάχος ἀναχωρήσαντας διασπᾶν τὴν γέφυραν· ‖ ρηγνύω, θραύω : Ἐπιγρ.· 3) μτφ. διαταράττω : Ἰάμβλ.Προτρ.21 Λ διασπᾶν τὴν σύμπνοιαν τοῦ παντός· ‖ ὁμ. σημ. κ. παθ. : Ἐμπ.63 διέσπασται μελέων φύσις, Δημ.5,5· ‖ ἀποσπῶμαι (ἀπὸ τῶν φίλων) : Ἀριστλ.Ρητ.1386 a,10 διὸ καὶ τὸ διασπᾶσθαι ἀπὸ φίλων καὶ συνήθων ἐλεεινόν· 4) ἐπὶ στρατοῦ, διαχωρίζω, ἀποχωρίζω, ἀποσπῶ : Ξεν.ΚΠ 5,4,19 τὸ μαθεῖν μήποτε διασπᾶν ἀπὸ τοῦ ὅλου δύναμιν ἀσθενεστέραν τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως· ‖ τὸ παθ. ὁμ. ἐπὶ στρατοῦ ἢ στόχου, διασκορπίζομαι : Θουκ.6,98 τὸ στράτευμα διεσπασμένον τε καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυντασσόμενον, αὐτ.8,104· 5) μτφ. ἐπὶ πλήθους προσ., ἄγω, φέρω πρὸς διαφόρους διευθύνσεις, δθ. ταράττω : Πλάτ.Νόμ.875Α τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ξυνδεῖ, τὸ δὲ ἴδιον διασπᾷ τὰς πόλεις, Δημ.54 καὶ τὰς πολιτείας διασπᾶν· 6) διακόπτω : Σχόλ.Θουκ. 8,104 διέσπακε τὴν ἱστορίαν· 7) παθ. μτφ. ἀπασχολοῦμαι, περισπῶμαι βλ.λ. ἐν εἰδ.σημ.: Λουκ.Θε.Δ 24,1 καὶ πρὸς τοσαύτας ὑπηρεσίας διασπώμενος.

διασσάω δ.γρ. τοῦ διαττάω βλ.λ.

διάσσω κ. διάττω ἀττ. τ. τοῦ διαΐσσω βλ.λ.

διασταδόν ἐπίρρ. μτγν. ἐν διαστάσει, εἰς ἀπόστασιν, κεχωρισμένως : Ἀπολλ.Ρ2,67 ἱμᾶσι διασταδὸν ἠρτύναντο· ‖ μακρὰν ἀπό τινος : Ἀπολλ.Ρ 4,942 διασταδὸν ἀλλήλῃσι, Ὀππ.Ἁλ.1,502.

διαστάζη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. διαστάση βλ.λ.

διαστάζω μτγν. κ. μσν. ἐπὶ διερρωγότων δοχείων, ἀφήνω νὰ στάξῃ τὸ περιεχόμενον ὑγρόν, τρέχω : Γεωπ.7,8,4 διαστάξει γὰρ ἡ χύτρα ὕδατος μεμιγμένου· 2) ἐκφεύγω στάγδην : Νόνν.Δ 37,463 ἱδρὼς διαστάζει μετώπων· 3) μτβ. ἐγχέω, χύνω, κερνῶ : Νόνν.Δ 44,163 δ- ποτὸν κυπέλλῳ.

διαστάθμησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐνέργεια τοῦ διασταθμᾶσθαι βλ.λ., διαίρεσις, διαχωρισμός, διανομή : Φιλόδ.Θε.γ´ ἀπ.89 κατὰ τὴν διαστάθμησιν.

διασταθμίζω μτγν. διασταθμῶμαι βλ.λ. : Σύμμ. ΠΔ Ἡσ.33,18.

διάσταθμον (τὸ) πάπ. μερίς, σιτηρέσιον.

διασταθμῶ-άω Ἡσ. τὸ ἐνεργ. τοῦ διασταθμῶμαι βλ.λ.· Ἡσ. « διασταθμῆσαι· διελεῖν ».

διασταθμῶμαι-άομαι διαχωρίζω : Εὐρ.Ἱκ.202 αἰνῶ δ᾽ ὃς βίοτον ἐκ πεφυρμένου . . θεῶν διεσταθμήσατο.

διασταῖεν γ´ πληθ. β´ ἀορ. εὐκτ. τοῦ διΐστημι.

διασταλάζω νεώτ. τ. τοῦ διασταλάσσω βλ.λ.

διαστάλαξις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ μέσου τινὸς στάλαξις, ἀποστράγγισις, στράγγισμα.

διασταλάσσω μτγν. κ. -άττω, νεώτ. διασταλάζω στάζω διὰ μέσου τινός, χέω, χύνω : Λιβάν. 4,1072,6 κάλλος οὖν τοιοῦτον ἰδὼν πόθου παντὸς διεστάλαξα δάκρυον, Ἀλέξ.Τραλλ.8,422 ἐνίοτε μετὰ κόπρον αἷμα διασταλάττει.

διάσταλμα-ατος (τὸ) μτγν. κανονισμός, διάταξις, διαταγή : Πάπ. τὰ ἐν τοῖς νόμοις καὶ διαστάλμασιν κατακεχωρισμένα, Κλήμ.Ἀλεξ.Στρωμ. 5,677 ὃ ἔλαβον διάσταλμα· 2) φορολογικὸν ἔνταλμα : Πάπ. διάσταλμα εἰδῶν τῶν καράβων.

διασταλμός (ὁ) πάπ. φορολογικὸν ἔνταλμα, φορολογικὸς πίναξ, διάσταλμα βλ.λ.2) : Πάπ. πρὸς τὸν διασταλμὸν τοῦ δημοσίου κώδικος· 2) κανονισμὸς ὑπηρεσίας : Πάπ. διασταλμὸς ἐργατῶν ὀφειλόντων πεμφθῆναι εἰς . .

διάσταλσις-εως (ἡ) μτγν. συμφωνία, συνθήκη, συμβόλαιον : ΠΔ Μακκ.2,13,25 ἠθέλησαν ἀθετεῖν τὰς διαστάλσεις· 2) διαστολὴ βλ.λ., οὕτω πιθαν. ἀναγν. ἀντὶ διάστασις ἐν Γαλ.8,736.

διασταλτικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἱκανός, ὁ κατάλληλος πρὸς διαστολήν, διάκρισιν : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.185,10, Εὐστ.1610,3 πρὸς ἀκρίβειαν -λτικὴν ὁμωνυμίας· ‖ ὁ περιέχων ἀντίθεσιν, ἀντιθετικός : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.24,12· 2) ἐπὶ μουσικῆς, ὁ ἱκανὸς νὰ ἐξυψώσῃ, νὰ ἐξεγείρῃ τὴν ψυχήν : Εὐκλείδ.Εἰσαγ.Ἁρμον.21 διασταλτικὸν . . ἦθος μελοποιΐας, Ἀριστείδ.Κ 30 διασταλτικήν, δι᾽ ἧς τὸν θυμὸν ἐξεγείρομεν· 3) νεώτ. ὁ ἐπιφέρων διαστολήν, ἐπαύξησιν τοῦ ὄγκου τῶν σωμάτων : ἡ διασταλτικὴ δύναμις τῆς θερμότητος.

διασταλτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τῆς θερμότητος νὰ διαστέλλῃ τὰ σώματα· ‖ ἡ ἰδιότης αὐτῶν νὰ διαστέλλωνται ὑπὸ τῆς θερμότητος χωρὶς ἐκ τούτου ν᾽ ἀποσυντίθενται.

διασταλτικῶς ἐπίρρ., μσν. κ. νεώτ. κεχωρισμένως, χωριστά, διακεκριμένα ἢ πρὸς διάκρισιν, πρὸς διαστολήν : Εὐστ.73,30 μέλαιναι λέγονται πρὸς διαστολὴν . . τῶν μιλτοπαρῄων . . κοῖλαι μέντοι οὐ διασταλτικῶς ὀνομάζονται.

διασταλτός-ή-όν νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διασταλῇ, ὁ εἰς διαστολὴν ὑποκείμενος· ‖ τὸ οὐδ. διασταλτόν (τὸ) ὡς οὐσ. ἡ διασταλτικότης βλ.λ.

διαστάση (ἡ) νεώτ. χημ. κ. -άζη φύραμα ζυμώσεως ἐκ φυτῶν καὶ ἰδίως ἐκ βύνης βλ.λ.1).

διαστασιάζω διαιρῶ εἰς φατρίας, κόμματα : Ἀριστλ.Πολιτ.1303 b, 26 ὅθεν προσλαμβάνοντες τοὺς ἐν τῷ πολιτεύματι διεστασίασαν πάντας, Πλούτ.Κάμ.36 ἐδημαγώγει καὶ διεστασίαζε τὴν πόλιν· 2) φέρω εἰς σύγκρουσιν, συγκρούω : Ἰώσ. Π1 3,8,5 δ- σῶμα καὶ ψυχήν· ‖ ἔρχομαι εἰς σύγκρουσιν, συγκρούομαι : Πολύβ.1,82,4 οἵ τε γὰρ στρατηγοὶ συνελθόντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ διεστασίασαν πρὸς σφᾶς, Δίων Κ 54,17 Βαθύλλῳ . . διεστασίαζεν, Ἰάμβλ.9,4 τοῖς ἀληθέσι διεστασίαζεν.

διάστασις-εως (ἡ) (διὰ - ἵστημι) κ. νεώτ., δημ. -η ἐπὶ δύο ἢ πλειόνων, τὸ ἵστασθαι ἢ κεῖσθαι εἰς ἀπόστασιν, χωρὶς ἀπ᾽ ἀλλήλων : Ἡρ.7,129 σεισμοῦ ἔργον . . ἡ διάστασις τῶν ὀρέων, Ἱππ.Ἄρθρ.20 δ- ὀστέων· ‖ δθ. σχίσμα, χάσμα, ρωγμή, ἄνοιγμα : αὐτ.Χρον.Νούσ.1,3 δ- τῆς γένυος, Ἀριστλ.Μετ. 350 b,36 φάραγγες καὶ διαστάσεις τῆς γῆς· 2) ἐπὶ χρόνου, διακοπή, διάλειμμα : Πλάτ.Τίμ.36 Α ἡμιολίων δὲ διαστάσεων . . γενομένων· ‖ δθ γεν. ἐν τῇ μουσ. τὸ διάστημα βλ.λ. ἤτοι ἡ μεταξὺ τῶν ἐν κλίμακι φθόγγων ἀπόστασις : Ἀριστόξ Ἁρμ.4 Μ· 3) συνεκδ. κ. νεώτ. ἐπὶ τόπου ἢ σώματος, ἡ ἀπὸ ἑνὸς αὐτοῦ ἄκρου (ὁρίου) μέχρις ἑτέρου ἀπόστασις, δθ. ἔκτασις, τ.ἔ. μῆκος, ἢ πλάτος (πάχος) ἢ ὕψος (βάθος) : Ἀριστλ.Τοπ.142 b,5, Ἐπίκ.Φύσ.2,7 τὰς αὐτὰς διαστάσεις εἰς βάθος εἰληφός, Πλωτ.1,2,6 ἡ διάστασις ἡ τριχῇ = τὸ νεώτ. αἱ τρεῖς διαστάσεις τῶν σωμάτων ἤτοι τὸ ὕψος, τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος παντὸς στερεοῦ σώματος· ‖ νεώτ. μαθ. ὁρ., διάστασις λέγ. ἡ κατὰ μίαν διεύθυνσιν ἔκτασις (μῆκος) ἑνὸς σχήματος· δθ. αἱ εὐθεῖαι γραμμαὶ μαθ. ἔχουσι μίαν διάστασιν, τὰ ἐπίπεδα σχήματα δύο διαστάσεις καὶ τὰ στερεὰ τρεῖς· ‖ νεώτ. φυσ. κ. μηχ. διαστάσεις φυσικοῦ ποσοῦ λέγ. τὸ μῆκος, ἡ μᾶζα καὶ ὁ χρόνος· ‖ νεώτ. ἀστρον. δ- ἡ ἀποχὴ βλ.λ.4)· ‖ ὁ ὄγκος : Πλούτ.Ἠθ.429 C εἰ μὲν ἀμιγὲς ἦν . . καὶ ἓν οὐδὲ ὅλως εἶχεν ἡ ὕλη διάστασιν· 4) συνεκδ. τὸ ἐκτείνειν, ἡ διάτασις, τὸ τέντωμα : Ἀριστλ.ΖΜ 681 b,24 λαμβάνειν ὁμοίως διάστασιν εἰσιούσης τῆς τροφῆς· ‖ εἰδ. ἐπὶ φλεβῶν διόγκωσις, ἐπὶ σφυγμοῦ διαστολή : Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,2 δ- φλεβῶν, Ζην. π. Γαλ.8,736· δθ συνεκδ. διαστάσεις κεφαλῆς ἡ ὀξεῖα κεφαλαλγία· κ. ὁμ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὸν στόμαχον κ. τὰ ἔντερα : διάστασις κενεὴ ἡ ναυτίασις : Ἀρετ. Χρον.Νούσ.1,3, αὐτ.Χρον.Παθ.2,7· 5) ἐπὶ ἀέρος, διαστολή, ἀντίθ. πίλησις : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.77,23· 6) μτφ. ἐπὶ προσ. ἰδιοτήτων, ἐννοιῶν, διάκρισις, διαστολή, ἀντίθεσις, ξεχώρισμα : Πλάτ.Πολ.360 Ε

τίς οὖν δὴ ἡ διάστασις; (τοῦ δικαιοτάτου καὶ τοῦ ἀδικωτάτου)· 7) ὁμ. μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. διχόνοια, ρῆξις : 'Αριστλ.Πολιτ.1296 a, 8 στάσεις καὶ διαστάσεις γίνονται τῶν πολιτῶν, - οἱ συνεταῖροι ἦλθον εἰς διάστασιν· || δυσαρέσκεια : Πλάτ.Νόμ.744 D (ἐν πόλει) νοσήματος .. ὃ διάστασιν ἢ στάσιν ὀρθότερον ἂν εἴη κεκλῆσθαι· || κ. αἰτία ρήξεως : αὐτ.1303 b, 15 μεγίστη μὲν οὖν διάστασις ἀρετὴ καὶ μοχθηρία· || εἰδ. μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ συζύγων, ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀπομάκρυνσις, τὸ χώρισμα, ὅθ.κ. τὸ διαζύγιον : Πλούτ.Αἰμ.5 αἰτία γεγραμμένη τῆς διαστάσεως οὐκ ἦλθεν εἰς ἡμᾶς, - τὸ ἀντρόγυνο βρίσκεται σὲ διάσταση· 8) συνεκδ. ὁμ. ἐπὶ προσ. κ. ἡ σύγκρουσις : Θουκ.6,18 διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους· 9) μετάπτωσις, μετάστασις ἀπὸ μορφῆς ἢ καταστάσεως εἰς ἄλλην, ὅθ. κ. ἡ οὕτω ἀπὸ ὁμογενοῦς διαφορά : Θεόφρ.Φ Αἰτ.4,5,4 ὥστ' ἐκ τῆς ὑπερβολῆς ἡ διάστασις· 10) μτφ. ἡ σύστασις, ἡ οὐσία : 'Αριστλ.ΖΜ 3,7 ἡ τοῦ σώματος διάστασις διφυής· 11) γραμμ. προφορὰ τῶν διφθόγγων ἀναλυτικῶς (ὡς ἐν λ. παῖς) : 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.87,4 διαίρεσις κατὰ διάστασιν· || τὰ κατὰ διάστασιν = σύνθετα ἀναλελυμένα εἰς δύο λέξεις : 'Απολλ.Δύσκ. 'Αντων.114,11· 12) διακόσμησις βλ.λ. : 'Αντιφ. Σοφ.23· 13) νεώτ.χημ. ἐσφ. ἀντὶ διαστάση βλ.λ.

διαστασιφόρος-ον νεώτ. χημ. ἐπὶ ζωϊκῶν κ. φυτικῶν οὐσιῶν, ὁ περιέχων διαστάσην βλ.λ.

διαστάτης (ὁ) 'Ησ. γλῶσσ. τοῦ δίορος βλ.λ., ὁ διαχωρίζων, διαστέλλων· 'Ησ.«δίορον· διαστάτην».

διαστατικός-ή-όν διαχωριστικός, εἰς διαχωρισμὸν ἐπιτήδειος : Τίμ.Λοκρ.100 E, Πλούτ.'Ηθ.952 B τὸ μὲν πῦρ διαστατικόν ἐστι καὶ διαιρετικόν· 2) ὁ ἐπιφέρων διάστασιν, διαφωνίαν, ὁ παραίτιος διχονοίας, ὅθ. κ. ὁ ἐπαναστατικός : Πλούτ.Πομπ.53 καὶ πάντα τὰ πράγματα σάλον εἶχε καὶ λόγους διαστατικούς (κατὰ διόρθ. διστακτικούς)· 3) ἀναφ. πρὸς ἀπαγγελίαν ἢ προφοράν, ὁ εὐκρινῶς προφέρων, ἀπαγγέλλων : Διογ.Λ 4,33 ἦν δὲ .. καὶ ἐν τῇ λαλιᾷ διαστατικὸς τῶν ὀνομάτων· 4) ἐπὶ τῆς μουσικῆς, ὁ ἐξυφῶν, ὁ ἐμβάλλων φρόνημα : Πτολ.'Αρμ.1,12,Κλεωνίδ.'Αρμ.13.

διαστατικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀναφ. πρὸς φωνήεντα, διῃρημένως, χωρίς, χωριστά : 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ. 150,7 διαστατικώτερόν φαμεν τὸ γρηΐς· 2) μετὰ διαστάσεων, διαστατῶς βλ.λ. : Πορφ.Γνωμ.2 ὅθεν ὁ μὲν κόσμος τῷ νοητῷ διαστατικῶς πάρεστι.

διάστατος-ον ὁ διεστώς, ὁ διῃρημένος, ὁ διὰ στάσεως εἰς διχόνοιαν ἀχθείς, τεταραγμένος : Μέν.515 τὴν πόλιν βοῶν ποιείτω διάστατον.

διαστατός-όν κ. -ή-όν μτγν.κ.μσν. ὁ ἔχων ἔκτασιν ἢ διαστάσεις : 'Απολλδ.Στ.3,259 σῶμα διαστατὸν τριχῇ (σχόλ. «τὸ ταῖς τρισὶ διαστάσεσιν ὁριζόμενον»), Πλούτ.'Ηθ.1023 B ἀπεφήνατο τὴν ψυχὴν ἰδέαν εἶναι τοῦ πάντῃ διαστατοῦ κατὰ ἀριθμὸν συνεστῶσαν, Γρηγ.Θαυμ.44D τὸ δὲ σύνθετον τριχῇ διαστατόν· 2) νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ ἵσταται μακρὰν τινος, νὰ ἀπέχῃ τινός· || νεώτ. λογ. διαστατοὶ ἔννοιαι αἱ μὴ δυνάμεναι νὰ συνυπάρξωσιν ἐν τῷ πλάτει τρίτης τινὸς ὑπερκειμένης ἐννοίας, αἱ οὔτε συνάλληλοι οὔτε ὑπάλληλοι πρὸς ἀλλήλας οὖσαι καὶ οὐδὲν κοινὸν ἔχουσαι γνώρισμα, οἷον ἰχθὺς καὶ δίκαιον, πόλις καὶ βιβλίον.

διαστατῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν διαστάσει, ἐν διακρίσει, κεχωρισμένως : Πορφ.Γνωμ.33 πανταχῇ ἐστίν, οὐ διαστατῶς ἀλλ' ἀμερῶς· 2) μετὰ διαστάσεων ἤτοι ἐκτάσεως, ὄγκου (ἐν χώρῳ) : Πρόκλ.Κράτ.60 ὅτι τὸ μέγα ἐπὶ τῶν θεῶν οὐ διαστατῶς, ἀλλὰ νοερῶς ἀκουστέον.

διασταυρῶ-όω κ. νεώτ., νεώτ. κ. δημ. διασταυρώνω, μέσ. κ. παθ. διασταυροῦμαι, μτχ. μέσ. ἀόρ. διασταυρωσάμενος, παθ. ἀόρ. διεσταυρώθην, ὀχυρῶ τι ἰδίως διὰ σταυρώματος βλ.λ. ἤτοι φράγματος ἐκ πασσάλων, ὁμ. τὸ μέσ. : Θουκ.6,97 διασταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν ἡσύχαζεν, Δίων Κ 41,50 τὰ μὲν διεσταύρου, τὰ δὲ ὑπετείχιζε καὶ διετάφρευε· 2) νεώτ. διαθέτω τι σταυροειδῶς ἤτοι οὕτως, ὥστε νὰ σχηματίζεται σταυρός : διεσταύρωσαν τὰ ξίφη (=συνῆψαν μονομαχίαν)· 3) τὸ μέσ. ἐπὶ ὁδῶν, γραμμῶν κ. γεν. κατευθύνσεων, τέμνομαι ἢ συναντῶμαι μετά τινος κατὰ γωνίαν συνήθως ὀρθὴν ἢ περίπου ὀρθήν : διασταυροῦνται αἱ ὁδοὶ - αἱ εὐθεῖαι· 4) κ. νεώτ. ὁμ. τὸ μέσ μτφ. ἐπὶ προσώπων ἢ καὶ ἀντικειμένων ἐν κινήσει, συναντῶμαι μετά τινος στιγμιαίως, παρερχόμενος ἄνευ στάσεως, πορευόμενος κατ' ἀντίθετον κατεύθυνσιν τῆς πορείας ἐκείνου : διεσταυρώθημεν καθ' ὁδόν· || ὁμ., νεώτ. ἐπὶ τῶν βλεμμάτων, συναντῶμαι στιγμιαίως : διεσταυρώθησαν τὰ βλέμματά των.

διασταύρωμα (τὸ) δημ. ἐπὶ ὁδοῦ, ἡ διαστουροῦσα τὴν ἔκτασιν, ὅθ. ἡ συντομωτέρα ὁδός : πᾶμ' ἀπ' ἐδῶ ποὺ 'ναι διασταύρωμα.

διασταυρώνω νεώτ.κ.δημ. διασταυρῶ βλ.λ.2(κ.3).

διασταύρωσις-εως νεώτ., δημ. -η ἡ σταυροειδῶς ἤτοι ὀρθογωνίως ἢ κ. χιαστὶ ἤτοι ὀξυγωνίως κατ' εὐθεῖαν ἀμοιβαία διαπόρευσις, διάβασις ἢ θέσις δύο ἢ πλειόνων πραγμάτων, σχημάτων, κινήσεων, ἐνεργειῶν : διασταύρωσις δοκῶν - ὁδῶν - σιδηροδρ. γραμμῶν - ξιφῶν (ἡ χιαστὶ διάθεσις τῶν ξιφῶν τῶν δύο ἀντιπάλων) - πυρῶν (ἡ ἀνταλλαγὴ πυροβολισμῶν ἐν μάχῃ ἢ ἡ ἀπὸ ἀντιθέτων σημείων βολὴ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ)· || συνεκδ. κ. ὁ τόπος ἢ τὸ σημεῖον, ἔνθα εἶναι ἢ γίνεται ἡ διασταύρωσις, οἷον ὁδῶν, σιδηροδρ. γραμμῶν : θὰ συναντηθῶμεν εἰς τὴν διασταύρωσιν· 2) ὁμ. συνεκδ. ἐπὶ προσ. ἢ πραγμ. ἐν κινήσει, ἡ στιγμιαία κατ' ἀντίθετον φορὰν συνάντησις καὶ διάβασις : διασταυρώσεις ἁμαξοστοιχιῶν· || μτφ.κ.ἐπὶ βλεμμάτων· 3) μτφ. ἐπὶ ἀνθρ. φυλῶν κ. ἐπὶ εἰδῶν ζῴων, ἡ διὰ γενετησίων συναφειῶν ἐπιμιξία· || κ. ἐν ἀναφ. πρὸς χώραν, ἡ διαβατική, πρόσκαιρος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἢ διαδοχικῶς παραμονὴ δύο ἢ πλειόνων ἀλλογενῶν φύλων : αἱ ἐπὶ χιλιετηρίδα διασταυρώσεις Περσῶν, 'Αράβων, Φράγκων, Τούρκων ἐν Μικρασίᾳ· || εἰδ. μέθοδος ἀναπαραγωγῆς ζῴων βελτιόνων ἢ ἁπλῶς παραλλασσόντων διὰ τῆς συμμίξεως, γενετησίου συναντήσεως ἀτόμων ἀνηκόντων εἰς διαφόρους ποικιλίας ἢ εἴδη τοῦ αὐτοῦ γένους· ὁμ. ἐπὶ φυτῶν, μέθοδος μεταφορᾶς καὶ ἐνθέσεως τῆς γύρεως ἑνὸς φυτοῦ ἐπὶ τῶν στιγμάτων τῶν ὑπέρων ἄλλου ὁμοειδοῦς φυτοῦ καὶ ἡ οὕτω γονιμοποίησις τούτου πρὸς παραγωγὴν νέας ποικιλίας τοῦ εἴδους· 4) εἰδ. ἐν τῇ ἠλεκτροτεχνικῇ δ- ἡ ἀλλαγὴ τῆς σχετικῆς μεταξύ των θέσεως τῶν ἀγωγῶν μιᾶς ἢ πλειόνων γραμμῶν διοχετεύσεως ἠλ. ρεύματος.

διαστεγάζω μσν. ἐπιθέτω στέγην, καλύπτω διὰ στέγης, σκεπῆς : 'Αν.Κομν.13,381 C τὰς πλευρὰς διαστεγάσαντες βύρσαις βοείαις.

διαστείβω βαδίζω διὰ μέσου τινός, διέρχομαι διὰ μέσου : Πίνδ.ἀπ.221,4 ἐπ' οἶδμ' ἅλιον ναὶ θοῶς διαστείβων· πρβλ. διαστείχω 1)· 2) μτγν. καταπατῶ τινα : Νόνν.Δ 36,239 οἰκτρὸν ἐὸν θνήσκοντα διαστείβων ἐλατῆρα.

διαστείχω, ἀόρ. διέστιχον διέρχομαι ἐκ τοῦ μέσου τινός, διά τινος, διαβαίνω : Εὐρ.'Ανδρ.1090 'Αγαμέμνονος δὲ παῖς διαστείχων πόλιν· 2) μτφ. μετὰ γεν. ἐν φρ. διαστείχω πλούτου ἔχω ἄφθονον πλοῦτον : Πίνδ.Ι 3,17 καὶ ματρόθε Λαβδακίδαισιν σύννομοι πλούτου διέστειχον τετραοριᾶν πόνοις· 3) μτγν. γεν. πορεύομαι πρός τινα σκοπόν, πηγαίνω στὴ δουλειά μου : Θεόκρ.27,69 χὴ μὲν ἀνεγρο-

μένη γε διέστιχε μᾶλα νομεύειν (δ.γρ. ἀνεγρομένη πάλιν ἔστιχε μᾶλα..)· ‖ κ. ἁπλῶς ὁδεύω, περιπατῶ : Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 12,85.

διαστέλλω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. διαστελῶ, ἀόρ. διέστειλα, παρακ. (πάπ.) διέσταλκα, μέσ. κ. παθ. διαστέλλομαι, μέσ. ἀόρ. διεστειλάμην κ. παθ. διεστάλην, μτχ. παθ. παρακ διεσταλμένος θέτω τι εἰς διάστημά τι ἀπὸ ἄλλου, τοποθετῶ εἰς ἀπόστασιν, ἀπομακρύνω, δθ. ἀποχωρίζω, διαχωρίζω : Ἀριστλ.ΖΠ 713 a,12 διαστέλλειν τὸν ἀέρα τοῖς πτέρυξιν, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.2,449 διαστέλλοντες τὸ ἀγαθὸν τοῦ δικαίου (διαχωρίσαντες)· 2) χωρίζων, σχίζων ἀνοίγω τι : Πλούτ.Θησ.36 κόπτοντος τῷ στόματι καὶ διαστέλλοντος τοῖς ὄνυξι· ‖ κ. νεώτ. ἐπὶ μελῶν ἢ ὀργάνων τοῦ ἰδίου ἡμῶν σώματος, διανοίγων ἀναπτύσσω, εὐρύνω, πλαταίνω : Γρηγ. Ναζ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. ἑκατέρωθεν.. τὰς παρειὰς διαστέλλουσα,- διέστειλεν ἐξ ἐκπλήξεως τὰ ὄμματα - τὰ χείλη εἰς εἰρωνικὸν μειδίαμα· ‖ κ. παθ. οἱ ὀφθαλμοί του διεστάλησαν ἐκ τοῦ φόβου· 3) νεώτ. ἐνεργ. προσδίδω μείζονα ἔκτασιν ἢ ἁπλῶς ἐκτείνω ἐν χώρῳ, ὀγκώνω, φουσκώνω : ἡ θερμότης διαστέλλει τὰ σώματα, - ὁ ἄνεμος διέστειλε τὰ ἱστία· 4) τὸ παθ. -ομαι κ. ὡς μέσ. εἰδ. ἐπὶ τῶν πνευμόνων καὶ τῆς καρδίας: Ἀριστλ.Ἀκουσμ.800b,2, Γαλ.2,657· ‖ νεώτ. τὸ παθ. γεν. : διεστάλησαν τὰ ἱστία - οἱ μύες - οἱ ὀφθαλμοί του, - πρὸς βυρσοδεψίαν τὰ δέρματα διαστέλλονται· 5) κ. νεώτ. διαιρῶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, χωρίζω ὅμοια ἢ ὁμοιάζοντα, ἀποβλέπων εἰς ἴδια χαρακτηριστικὰ ἑκάστου, διακρίνω, ξεχωρίζω : Πλάτ.Πολιτ.265 E ταύτην δὴ δεῖ.. ἡμᾶς δίχα διακρίνειν (τὴν ἀγέλην ζῴων), Σχόλ.Ἰλ.Ὀξ.1086,115 διαστέλλειν τοὺς Τρῶας τῶν Δαρδανίων, - δέον νὰ διαστέλλωμεν τὰς ἐννοίας τῶν ὅρων ἀπάτη, πλάνη, παραπλάνησις· 6) δθ. συνεκδ. ὁρίζω ἀκριβῶς, προσδιορίζω : Πλάτ.Εὐθ.295 D ὅτι μοι χαλεπαίνοι διαστέλλοντι τὰ λεγόμενα· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. μετ' αἰτ. ἐμπροθ. διορισμ. : Πλάτ.Πολ.535 B ποῖα δὴ διαστέλλει ;, Ἀριστλ.Πολιτ.1268 b,32 μικρὰ περὶ αὐτοῦ διαστείλασθαι βέλτιον· ‖ μτγν. φρ. ὅρασις διαστέλλουσα = ὅραμα εὐκρινές : ΠΔ Βασ.1,3,1· ‖ ὁμ. μτχ παθ. παρακ. διεσταλμένος = ἀκριβῶς ὡρισμένος : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.37,7· ‖ Ἡσ. « διεσταλμένα· κατεσκευασμένα »· 7) μτγν. λαμβάνω τι κατ' ἐκλογήν, ἐκλέγω, διαλέγω, ξεδιαλέγω : ΠΔ Βασ.3,8,53 ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν· 8) μτγν. παραγγέλλω, διατάσσω : Πολύβ.3,23,5 ὑπὲρ δὲ Σικελίας τἀναντία διαστέλλονται ῥητῶς, ΚΔ 16,20 διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσι· ‖ ὁμ. κ. παθ. : αὐτ.Ἑβρ.12,20 οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον (τὸ διατεταγμένον)· ‖ πάπ. ἀποτίνω, πληρώνω : Πάπ. διάστειλον ὃν ὀφείλεις μοι πυρόν· 9) μτγν. μτφ. ἐπὶ εὐχῆς, ἐκπληρῶ, πραγματοποιῶ : ΠΔ Λευϊτ.22,21 ὃς ἂν προσενέγκῃ θυσίαν.. διαστείλας εὐχὴν (ἐκτελέσας, προσενεγκὼν τὸ ὑπ' αὐτοῦ τάγμα)· 10) μτγν. προφέρω, ἀπαγγέλλω, κηρύττω : αὐτ.5,4 ἡ ψυχὴ ἡ ἄνομος, ἡ διαστέλλουσα τοῖς χείλεσι κακοποιῆσαι· 11) σχόλ. κ. νεώτ. γραμμ. χωρίζω τὰς προτάσεις τοῦ λόγου διὰ σημείου στίξεως κ. ἰδίως δι' ὑποδιαστολῆς βλ.λ. : Σχόλ.Ἰλ.1,10 ὁ λόγος αἱρεῖ διαστέλλειν ἐπὶ τὸ εἶξας· 12) μτγν. τὸ μέσ. ἀνοφ. πρὸς τὸ σκότος, διαλύομαι, διασκορπίζομαι : Πάπ. διαστειλάτω πᾶσα σκοτία· 13) μτγν. κ. ἀμτβ. διαφέρομαι, οἱονεὶ διακρίνω, χωρίζω ἐμαυτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων, δθ. διαφωνῶ, ἐναντιοῦμαι : Πολύβ.18,47,11 Τίτου δὲ πρὸς τὸ συνέδριον διαστείλαντος οὐκ ἐκυρώθη τὸ συμβούλιον· πρβλ. διαστολή.

διάστεμα-ατος (τό) πάπ. διάστημα βλ.λ.

διάστενος-ον μτγν. λίαν ἢ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν στενός, κατάστενος : Γαλ.19,444 διάστενος βάσις.

διαστερεοϊσομέρεια (ἡ) νεώτ. εἰδ. περίπτωσις στερεοϊσομερείας ἤτοι σχέσεως χημ. ἑνώσεων ἐχουσῶν τὸν αὐτὸν συντακτικὸν τύπον, ἀλλὰ διαφόρους φυσικὰς κ. ἐνίοτε χημικὰς ἑνώσεις.

διαστερεοϊσομερεῖς ἑνώσεις (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὴν διαστερεοϊσομέρειαν βλ.λ.

διάστερος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ πλήρης ἀστέρων, ἀστερόεις, κατάστερος : διάστερος οὐρανός· 2) μτφ. ὁ κεκοσμημένος δι' οἱονεὶ ἀστέρων : Λουκ.Ἔρωτ.41 στεφάνη λίθοις Ἰνδικοῖς διάστερος· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μεταξὺ τῶν ἀστέρων : Φωτιάδ.Φ Ἐμφ.Θ 21 κάτι λοιπὸν ἄλλο θὰ βρίσκεται στὰ κενὰ τὰ διάστερα καὶ στὰ διάκενα τῆς ὕλης· 4) νεώτ. ὁ φέρων ἀστέρας : διάστερος σημαία (ἡ τοῦ Παναμᾶ).

διαστερῶ-έω μσν. στερῶ, στερῶ ἐντελῶς, ἀποστερῶ : Ἰω.Σκυλ. ἐν Γ Κεδρ.2,686,2 διεστέρησε τῆς ἰσχύος τὸν στρατηγόν.

διαστεφανῶ-όω μσν. περιβάλλω τινὰ ἢ τι διὰ στεφάνου ἢ στεφάνης, κ. γεν. περιβάλλω διὰ κυκλοτεροῦς τινος : Θεοφύλ.Σ Ἰστ.236 C διαστεφανοῖ εὐθὺς τὸ ἐχύρωμα.

διαστεφής-οῦς-ές σχόλ. περιβεβλημένος στέφανον ἢ στεφάνην : Σχόλ.Ἀριστλ.π.Mai 1.3,42 καρκίνοις τὴν κεφαλὴν διαστεφὴς (ἡ Θέτις).

διαστηλῶ-όω μσν. θέτω ἢ κολλῶ τι ἐπὶ στήλης : Ἰωσ.Γενέσ.50 C τὸ ἄγαλμα ὃ.. κατὰ κίονα διεστήλωτο.

διάστημα-ατος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μεταξὺ χῶρος, τὸ ἐνδιάμεσον ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον : Δημόκρ.191 ἐκ μεγάλων διαστημάτων κινεῖσθαι, Ἐπίκ.Ἐπιστ.2,37 U διάστημα μεταξὺ κόσμων, - τὸ μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς διάστημα· ‖ μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀπόστασις : Φιλόδ.Θε.γ' 8,9, - τὸ διάστημα μεταξὺ τῆς οἰκίας μου καὶ τοῦ σχολείου· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀχανὴς χῶρος, ἔκτασις ἄνευ ὁρίων περιλαμβάνουσα πάντα τὰ ἔχοντα ἔκτασιν : ὁ ἥλιος κινεῖται εἰς τὸ διάστημα, Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.44,1 καὶ ἀπὸ τ' ἄπειρο διάστημα· ‖ μτγν. διάστασις, ἔκτασις: Ἐπίκ.Φύσ.2,3 ὧν πρότερον διάστημα ἐνειστήκει, Διγεν.Ἀκρ.935 τὸ ἄπειρον διάστημα τοῦ δρόμου ἐπιβλέπων· ‖ νεώτ. τυπογρ. τὸ ἄνευ χαρακτῆρος τυπογραφικὸν στοιχεῖον, ὅπερ παρεντίθεται μεταξὺ γραμμάτων ἢ λέξεων· 2) μτγν. κ.νεώτ. ἐπὶ χρόνου, τὸ ἐνδιάμεσον μεταξὺ δύο χρονικῶν σημείων, ὡρισμένος τις χρόνος, χρονικὸν διάστημα : Πολύβ.9,1,1 τοῦ τετραετοῦς διαστήματος, Πάπ. τὸ τοῦ χρόνου διάστημα,- διέρρευσεν ἔκτοτε μέγα διάστημα χρόνου· 3) κ. νεώτ. μουσ. ἡ μεταξὺ τῶν μουσικῶν φθόγγων, λαμβανομένων ὡς ἐν κλίμακι, ἀπόστασις : Πλάτ.Πολ.531 A οἱ μέν φασιν ἔτι κατακούειν ἐν μέσῳ τινὰ ἠχὴν καὶ σμικρότατον εἶναι τοῦτο διάστημα· ‖ νεώτ.κ. ἡ σχέσις ἡ ὑφισταμένη μεταξὺ δύο συνεχῶν φθόγγων ἀπὸ ἀπόψεως ὀξύτητος ἢ βαρύτητος κλπ.· ‖ νεώτ. σύμφωνα - διάφωνα διαστήματα τὸ ἀνήκοντα - τὰ μὴ ἀνήκοντα εἰς τὴν αὐτὴν συγχορδίαν· 4) μτγν. διαβήτης : Πλούτ.Ἠθ.524 F· 5) ἄνοιγμα, ὀπή : Ἀριστλ.ΖΓ 787 b, 4 ..ἀγγεῖον ἔχον διάστημα μέγα· 6) μτγν. γεωμ. τὸ ἥμισυ τῆς διαμέτρου, ἡ ἀκτὶς κύκλου, σφαίρας : Εὐκλ.1,1 κέντρῳ τῷ Α, διαστήματι τῷ ΑΒ, γεγράφθω κύκλος· 7) ἰατρ. ἐπὶ τῶν ὀστῶν, βίαιος χωρισμός : Ἱππ.Ἰητρ.23· 8) μτγν. διαφορά : Νικομ.1,22 τῶν ἡδονῶν μεγάλα τὰ διαστήματα· 9) ἀναλογία, σχέσις : Ἀριστλ.Φυσ. 202 a,18 ὥσπερ τὸ αὐτὸ διάστημα ἓν πρὸς δύο καὶ δύο πρὸς ἕν· 10) ἐν τῇ λογ. Ἀριστλ. ἡ σύνδεσις δύο ὅρων τῆς προτάσεως : Ἀριστλ.Α Πρ 42 b,10, αὐτ.Α Ὑστ.82 b, 7· 11) μτγν. ἐπὶ τοῦ ὕφους τὸ ὕφος : Λογγῖν.40,2 ὄγκον καὶ διάστημα.

διαστήμανθον (τό) γένος ἀγρωστιδῶν φυτῶν.

διαστηματίζω μσν. ποιοῦμαι διαστήματα, χωρίσματα, διαλείμματα ἐν τῷ μεταξύ, καταλείπω, ἀφήνω κενά· ἐν χρ. μτφ. : Ἰωσ.Γενέσ.58 D **ὁ δὲ καθηγεμὼν τῶν σχολῶν διαστηματίζων μίλιον ἐν τὴν παραδρομὴν ἐσκευάζετο.**

διαστηματικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. γεν. ὁ κεχωρισμένος διὰ διαστημάτων : Γρηγ.Νύσσ.1,106 A **πᾶσα δὲ ὕλη ἐν διαστηματικῇ παραστάσει καταλαμβάνεται·** **2)** ἐπὶ χρόνου, ὁ καθ' ὡρισμένα διαστήματα μετρούμενος : Πορφ.Γνωμ.44· || εἰδ. μουσ. ὁ προχωρῶν κατὰ μουσικὰ διαστήματα βλ.λ., ἀντίθ. συνεχής : Ἀριστόξ.Ἁρμον.9 M, Ἀλύπ.1 **τῶν ἐμμελῶν καὶ διαστηματικῶν φθόγγων·** || **διαστηματικὴ κίνησις** ἡ κατὰ μουσικὰ διαστήματα κίνησις : Ἀρχύτ.1· **3)** μτγν. ὁ δηλῶν ἀπομάκρυνσιν οἷον ἡ ἀντων. **ἐκεῖνος** : Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.57,10· **4)** μτγν. ὁ ἔχων ἐκτάσεις ἢ διαστάσεις, ἀντίθ. ἀδιάστατος : Φίλ.2,184 **διαστηματικὴ φύσις - διαστηματικὴ φαντασία** (ἡ παράστασις τοῦ διαστήματος) βλ.λ. : Πρόκλ.Πολ.2,249K· **5)** νεώτ. ἀνατομ. : **διαστηματικὸς ἀδὴν** ἀδὴν τῶν σπερματοφόρων σωλήνων, εἰς ὃν ἀποδίδεται ἡ ἐσωτερικὴ ἔκκρισις τῶν ὄρχεων.

διαστηματικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. μετ' ἐκτάσεως, διαστάσεων, διαστημάτων, διαστατικῶς βλ.λ.: Σιμπλίκ.Ἐπίκτ.5 D, Πρόκλ.Τίμ.2,104 D **τοπικῶς καὶ διαστηματικῶς,** Ψελλ.Χαλδ.Ἐξ.108 **μὴ διαστηματικῶς νοήσῃς·** **2)** κατὰ διαστήματα : Γρηγ. Νύσσ.2,399 A **ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ διαστηματικῶς κινουμένη,** Ἰωσ.Γενέσ.38 A **ἀμυδρά τε φωνὴ διαστηματικῶς ἐξ αὐτοῦ διηκούετο.**

διαστημοδείκτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. μηχάνημα ἐπὶ πολεμικῶν πλοίων δεικνύον τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ, χρήσιμον πρὸς καθορισμὸν τῆς βολῆς.

διαστημόμετρον (τό) νεώτ. ὀπτικὸν ὄργανον, δι' οὗ μετρεῖται ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς παρατηρήσεως μέχρι τοῦ παρατηρουμένου ἀντικειμένου, ἃ. τηλέμετρον.

διαστήρ-ῆρος (ὁ) πάπ. λ. ἀμφ. ἐννοίας, πιθ. ὑπόβαθρον : Πάπ. **πλοῖον σὺν διαστῆρι κλιμακίῳ** (πλοῖον μετὰ κλιμακίου διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ πλοίου εἰς λέμβους κατάβασιν).

διαστηρίζω ὑποστηρίζω τι στερεῶς, στερεῶ, ἐνισχύω : Λάκ. ἢ Φίλιππ.Θεσσαλ. ἐν ΑΠ 6,203 **ἀμφίχωλον ἀρτεμὲς σκέλος θερμὴ διεστήριζεν Αἰτναίη λιβάς·** || τὸ μέσ. στηρίζομαι, ὑποστηρίζομαι, ἔχω τὰ βήματά μου ἀσφαλῆ : Ἱππ.Ἐπιστ.17 **μόλις δ' οὖν διαστηριζόμενος διῆλθον·** **2)** μτγν. προσηλῶ στερεῶς : Νόνν.Δ 2,659.

διαστ(ήρ)ιξις-εως (ἡ) μσν. ἡ κατ' ἔκτασιν στήριξις : Ψ Κωδ.283,15 **διαστήριξις τοῦ τείχους.**

διάστησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ διάστασις βλ.λ. : Ἡλιόδ.3,13 **διάστησις τοῖν ποδοῖν.**

διαστήτην διεστήτην, β' δυϊκ. πρόσ. ἀορ. β' τοῦ δiίστημι βλ.λ.

διαστὶ ἐπίρρ. μτγν. ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Διός : Δίων Χρ.11,23 **ποτὲ μὲν αἰολίζειν ποτὲ δὲ δωρίζειν .. ἀλλὰ καὶ διαστὶ διαλέγεσθαι.**

διαστιγμή (ἡ) γλωσσ. ἡ διάστιξις βλ.λ., στίξις.

διαστίζω μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., παθ. ἀόρ. νεώτ. **διεστίχθην,** μτχ. παθ. παρακ. **διεστιγμένος** χωρίζω λέξιν ἢ φράσιν διὰ σημείου στίξεως : Ἀριστλ.Ρητ.1407 b,14 **τὰ γὰρ Ἡρακλείτου διαστίξαι, ἔργον, διὰ τὸ ἄδηλον εἶναι ποτέρῳ πρόσκειται, τῷ ὕστερον ἢ τῷ πρότερον·** **2)** ὅθ. μτγν. γεν. διακρίνω, χωρίζω, διαστέλλω βλ.λ.1) : Στοβ.2,7,3 C **Πλάτων δὲ διέστιξε πρῶτος τὸ κατ' ἄνδρα καὶ βίον ἰδιάζον,** Θεοδώρ.4,145 **μὴ διαστίξῃς τὴν τοῦ σώματος καὶ τῆς θεότητος φύσιν·** || μσν. εἰδ. νομ.γλωσσ.Βασιλικῶν « τὸ δὲ διαστίζειν τὸ ἀντεξετάζειν τὰς λήψεις καὶ τὰς δόσεις »· **3)** μτγν. κ.νεώτ. καθιστῶ τι διάστικτον, καταστίζω, ποικίλλω διὰ στιγμάτων : Νόνν.Δ 28,130 **ξανθὰ διαστίζουσα κατάρρυτα νῶτα κονίη, - διεστιγμένον σῶμα·** **4)** μσν.στιγματίζω, καυτηριάζω: Ἰουστιν.Νεαρ.115,4.

διαστικά (τὰ) δημ. ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς παρασκευῆς τοῦ στήμονος πρὸς ὕφανσιν, ἡ πληρωμὴ γιὰ τὸ διάσιμο βλ.λ.

διαστικός-ή-ό(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑφαντικήν· || μσν. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **διαστική** ἡ ὑφαντική : Θεοδόσ.Γραμμ.53,26 **καὶ τεχνοειδὲς μέν ἐστιν ἡ διαστικὴ τῶν ἀραχνῶν·** || δημ. τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. **διαστικά** βλ.λ.

διάστικτος-ον νεώτ. ὁ πλήρης στιγμάτων : **πρόσωπον διάστικτον ὑπὸ φακίδων.**

διάστικτος (ὁ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

διαστίλβω λίαν στίλβω, λάμπω, ἀπαστράπτω : Ἀριστφ.Εἰρ.567 **αἵ τε θρίνακες διαστίλβουσι πρὸς τὸν ἥλιον,** Νόνν.Δ 42,420· || στίλβω, λάμπω διὰ μέσου τινός : Ἀριστφ.ἀπ.8 **διαστίλβονθ' ὁρῶμεν .. πάντα τῆς ἐξωμίδος,** Πλούτ.Ἠθ.497 E **συμπεφυρμένον γῇ .. ὅμως διαστίλβει τὸ χρυσίον.**

διάστιξις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ στίξις, ὁ διὰ στίξεως χωρισμὸς τῶν λέξεων, τῶν προτάσεων καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ γραπτοῦ λόγου· **2)** μσν. κατ' ἐπέκτ. διάκρισις, διαστολή, χωρισμός : Ζωναρ.Ἐπιστ.Κανον.106 A **Πέτρος πολλὰς διαστίξεις τῶν ἀρνησαμένων τὴν πίστιν ποιεῖται .. καὶ διαφόρους τοὺς τῶν ἐπιτιμίων χρόνους ἐπ' αὐτοῖς ὁρίζει·** **3)** νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διαστίζω βλ.λ.2), ἡ πλήρωσις ἐπιφανείας διὰ στιγμῶν, στιγμάτων, στιγματισμός βλ.λ.· || εἰδ. ἡ διὰ στίξεως παράστασις σχημάτων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, δερματοστιξία βλ.λ.· **4)** μσν. στιγματισμός, καυτηρίασις : Ἰουστιν.Νεαρ.115,4.

διάστιχο(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. τὸ μεταξὺ δύο στίχων ἐντύπου ἢ χειρογράφου διάστημα· **2)** εἰδ. τυπογρ.ὡς οὐσ. λεπτὸν μετάλλινον ἢ ξύλινον πλακίδιον παρεντιθέμενον μεταξὺ δύο στίχων στοιχείων.

διαστοιβάζω στοιβάζω, γεμίζω τὰ ἐν τῷ μεταξύ, στουππώνω : Ἡρ.1,179 **διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες ἔδειμαν.**

διαστοιχίζομαι διατίθημί τι καθ' ὡρισμένην τάξιν ἢ σειράν, ὅθ. κατατάσσω ἀκριβῶς, ρυθμίζω, κανονίζω : Αἰσχ.Πρ.230 **εὐθὺς δαίμοσιν νέμει γέρα ἄλλοισιν ἄλλα καὶ διεστοιχίζετο ἀρχήν.**

διάστολας (ὁ) δημ. αὖλαξ χωρίζουσα ἀγρούς· **2)** ἡ ἀπόστασις μεταξὺ κλημάτων πεφυτευμένων κατὰ σειράν, στοιχηδόν : Ἀμαντ.Χιακ.Γλωσσ.ἐν λ.

διαστολεύς-έως (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον χρήσιμον πρὸς τὸ διαστέλλειν, διανοίγειν ἐστενωμένα στόμια ἢ κοιλότητας, οἷον τὸ στόμα, τὴν μήτραν κττ., ἃ. **διαστομωτρὶς μήλη** : Γαλ.19,110, Παῦλ.Αἰγ.6,78· || ἐργαλεῖον πρὸς τὸ διανοίγειν τὸ στόμα τῶν ἵππων : Ἱππιατρ.2· **2)** πάπ. τίτλος ὑπαλλήλου ἐν Αἰγύπτῳ, πιθ. ταμίας : **τῆς διὰ τοῦ διαστολέως ἐγγεγραμμένης·** πρβλ. διαστολικόν.

διαστολή (ἡ) (διὰ - στέλλω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ θέτειν, τάσσειν τι ἢ τὸ εἶναι ἢ κεῖσθαί τι εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ ἄλλου, ἡ ἑνὸς πράγμ. ἀπὸ ἄλλου ἢ ἄλλων ἀπομάκρυνσις, διάκρισις, χωρισμός, διαχωρισμός, ξεχώρισμα : Ἡρακλεωτ.Πίν.273,54 **ταύτᾳ τᾷ μερίδι ποτεδασσάμεθα ἀμπέλων τὰν πράταν διαστολάν,** ΠΔ Ἀριθμ.30,7 **κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς·** **2)** ὅθ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μερῶν ἢ μορίων σώματός τινος, ἡ ἐκ τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἀπομακρύνσεως τούτων διάτασις, ἀνάπτυξις, ἔκτασις, εὔρυνσις, διόγκωσις, ἀντίθ. συστολή : Ἀριστλ.800 a,35, Πλούτ.Ἠθ.964 B **διαστολῆς καὶ συστολῆς φυσικῶς** (τοῦ πνεύμονος), Γαλ.2,255 **διαστολὴ ἐστιν ἄρσις καὶ οἷον ἐπανάστασις καρδίας καὶ ἀρτηριῶν, - διαστολὴ τῶν ρωθώνων - τῶν φλεβῶν - τοῦ στομάχου - τῆς κοιλιᾶς·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. τὸ φυσι-

κὸν φαινόμενον **τῆς ἐκ τῆς** θερμάνσεως αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τῶν σωμάτων : **διαστολὴ μετάλλων - ὑγρῶν - ἀερίων**· ‖ νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως διεύρυνσις πόρου ἢ στομίου τινὸς τοῦ σώματος : **διαστολὴ τῆς οὐρήθρας**· ‖ ὁμ. ἄστρον. δ- **οὐρανίου σώματος** ἡ φαινομενικὴ μεγέθυνσις αὐτοῦ· **3)** χωρισμός, διαίρεσις πραγμ., ὅθ. κ. διάκρισις πραγμ. **ἀπ' ἀλλήλων** : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,16,3· **4)** μτγν. κ. νεώτ. μτφ. ἡ ἐκ γνωρισμάτων ἰδίων διὰ τῆς λογικῆς διάκρισις ἑνὸς ἢ πλειόνων ἀπὸ ἄλλου ἢ ἄλλων : Χρύσ. Στωϊκ.2,158, Πολύβ.2,40,5 **μετὰ διαστολῆς ποιεῖσθαι τὴν ἐξήγησιν** (κεχωρισμένως, ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα), ΚΔ Ρωμ.3,22 **καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ ἐστι διαστολή**· ‖ κ. τὸ γνώρισμα δι' οὗ ἢ ἐξ οὗ ἡ διάκρισις : ΠΔ Ἐξ.8,23 **καὶ δώσω διαστολὴν ἀναμέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σοῦ λαοῦ**· ‖ γραμμ. διάκρισις, διαίρεσις : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.11,28 **διαστολὴ γενῶν**· ‖ ὁμ. διαστολὴ πρός τι, διάκρισις κατ' ἀντίταξιν, ἀντίθεσις πρός τι : **αὐτ.41,24**· ‖ ὁμ. γραμμ. κ. τὸ κόμμα ἢ ἄλλο τι σημεῖον στίξεως παρεμφερές : Διον.Θρ.628· **5)** ἡ διὰ τὴν σπουδαιότητα, οἷον τὴν ἐξαιρετικὴν ἀξίαν, σημασίαν ἐν διηγήσει διάκρισις προσώπων ἢ γεγονότων, ὅθ. κ. ἡ λεπτομερὴς ἐξιστόρησις περί τινος ἢ ἡ ἐμπεριστατωμένη ἑρμηνεία : Πολύβ.16,14,2 **ὅσους ὑπολαμβάνω μνήμης ἀξίους καὶ διαστολῆς**· ‖ πάπ. εἰδ. ἀκριβής, λεπτομερὴς προσδιορισμὸς τῶν ὅρων συμβάσεως· **6)** μτγν. μουσ. ἡ σαφὴς τῶν ἐν ἀλληλουχίᾳ ἤχων ἀοιδή, ἡ τῶν φθόγγων εὐκρινὴς μουσικὴ ἐκτέλεσις : ΠΔ Κορινθ.1,14,7 **εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ διδῷ**· ‖ νεώτ. μουσ. ἡ χωρίζουσα τὰ διάφορα μέτρα κάθετος γραμμή· **7)** μτγν. κ. πάπ. προσταγή, διαταγή, ἐντολή, ὑπόδειξις : ΠΔ Ἀριθμ.19,2 **αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου, ὅσα συνέταξε κύριος**· ‖ πάπ. εἰδ. ἐντολὴ πληρωμῆς, ἔνταλμα, ἐπιταγή· ‖ πάπ. πληρωμή, ἀπότισις, ἀπόδοσις· ‖ πάπ. αἴτησις, ἀναφορὰ μηνυτοῦ καὶ ἰδίως πιστωτοῦ : Πάπ. **καὶ μὴ προσφέρειν πρόσκλησιν ἢ διαστολήν**· ‖ ὁμ. κατάλογος ἐν ᾧ ἀναγράφονται λεπτομερῶς χρηματικὰ ποσὰ πρὸς πληρωμὴν ἢ εἴσπραξιν : Πάπ. **διαστολὴ εἰσπράξεως τῶν διαγεγραμμένων**· **8)** μτγν. κ. νεώτ. γραμμ. ἔκτασις βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν.

διαστολικόν (τὸ) πάπ. ἔγγραφος κοινοποίησις περὶ ποσοῦ καὶ διορίας ὀφειλομένης πληρωμῆς· **2)** πάπ. ἐντολὴ πρὸς πληρωμήν.

διαστολικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαστολὴν βλ.λ. καὶ εἰδ. εἰς ἐντολὴν πρὸς πληρωμήν : Πάπ. **διαστολικὸν ὑπόμνημα** (τὸ **διαστολικὸν** βλ.λ.1))· **2)** νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαστολὴν τῆς καρδίας : **διαστολικὸς ἦχος** (ὁ δεύτερος τῶν ἤχων τῆς καρδίας)· **διαστολικὴ πίεσις** (ἡ ἐν ταῖς ἀρτηρίαις κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν κοιλιῶν τῆς καρδίας).

διαστόλιον (τὸ) μτγν. ὁ διαστολεὺς βλ.λ.1) : Ἱππιατρ.2 **ἐγκλυζέσθω ὀξυκράτῳ διὰ τῶν ῥινῶν καὶ διαστόλιον θείς.**

διαστολόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον φέρον ἐπ' αὐτοῦ βαθμολογίαν, δι' οὗ γίνεται ἡ μέτρησις τῆς ἐκ τῆς θερμότητος διαστολῆς τῶν ὑγρῶν.

διάστολον (τὸ) πάπ., ἐν χρ. κτ. πληθ. **διάστολα** αἱ διατάξεις συμφωνητικοῦ ἐγγράφου.

διάστολος (ὁ) μσν. ὁ περὶ τὰς ῥίζας τῶν δένδρων ὀρυσσόμενος λάκκος διὰ τὸ πότισμα.

διαστομαλίζομαι Ἡσ. « **διεστομαλίζετο**· ἐλοιδόρησε, κακῶς εἶπεν ».

διαστομῶ-όω κ. νεώτ., νεώτ. κ. **διαστομώνω**, νεώτ. ἀόρ. **διεστόμωσα** ἀνοίγω εἴς τι στόμα ἤτοι ὀπήν, ἢ διαπλατύνω ὑπάρχουσαν ὀπήν, μέσ. διαστομοῦμαι : Ἀριστλ.Ζῳ 10,2,6 **θιγγανόμενον ἔσται τὸ στόμα μαλακώτερον ἢ πρότερον καὶ μὴ διεστομωμένον φανερῶς.**

διαστομώνω νεώτ. διαστομῶ βλ.λ.

διαστόμωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διάνοιξις πόρου, ὀπῆς, ὅθ. γεν. διεύρυνσις : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,93.

διαστομωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἁλιευτικὸν ὄργανον, δι' οὗ διανοίγεται τὸ στόμα τῶν ἰχθύων πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ ἀγκίστρου.

διαστομωτήριον (τὸ) νεώτ. ὄργανον κατάλληλον πρὸς διάνοιξιν ἢ διεύρυνσιν ὀπῆς· ‖ εἰδ. μακρὸν στέλεχος ἐκ χάλυβος ἐπὶ ξυλίνης λαβῆς ἐν χρ. πρὸς διάτρησιν τοῦ σακκιδίου γεμίσματος τῶν παλαιῶν βραδυβόλων πυροβόλων.

διαστομωτρίς-ίδος (ἡ) κ. **διαστομωτρὶς μήλη** ὁ διαστολεύς βλ.λ.1) : Ἱππ.π.Γαλ.19,122,92.

διαστοπόρα (ἡ) νεώτ. γένος βρυοζῴων.

διαστοπορίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογέν. γυμνολαίμων βρυοζῴων.

διαστόπορος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. κ. **διαστοπόρα** βλ.λ.

διαστοχάζομαι εἰκάζω, συμπεραίνω· Ἡσ. «διστεκμαίρει, διαστοχάζεται, σημειοῦται ».

διαστοχάστριον (τὸ) νεώτ. τοπογρ. μικρὰ μετ' ὀπῆς μεταλλικὴ πλὰξ διαφόρων τοπογραφικῶν ὀργάνων, χρήσιμος πρὸς ἐκτέλεσιν σκοπεύσεων.

διάστρα (ἡ) γλωσσ. κ. δημ. στήμων διατεθειμένος ἐν ἱστῷ : Γλωσσ.· **2)** δημ. μτφ. ὁ ἱστὸς τῆς ἀράχνης· **3)** δημ. γυνὴ ἐκτελοῦσα τὸ διάσιμον ἤτοι τὴν τακτοποίησιν τοῦ διὰ τὴν ὕφανσιν νήματος· **4)** μτφ. ἡ ἀράχνη· **5)** δημ. σανὶς ἑλικοειδοῦς σχήματος, φέρουσα κατὰ τὴν περιφέρειαν ὀπάς, ἐν οἷς τοποθετούμενον διευθετεῖται τὸ νῆμα, ἵνα τεθῇ ὡς στήμων εἰς τὸν ἱστόν.

διαστρεμμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαστρέφω βλ.λ., ἀντὶ διεστραμμένος, ἐπὶ πραγμ. σκολιός, ἀνώμαλος, δυσχερής : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.ΙΤ 886 **περνώντας βάρβαρους λαοὺς καὶ δρόμους διαστρεμμένους**· **2)** ἐπὶ προσ. συνηθέστ. ὁ παρὰ φύσιν, ὁ διεφθαρμένος, φαῦλος, κακός : Σάρρ. μτφρ.Σοφ.Αἴ.187 **κι αὐτὸς τῆς διαστρεμμένης φάρας τοῦ Σίσυφου ὁ ἀπόγονος.**

διαστράπτω μτγν. ἀστράπτω διά τινος, διὰ μέσου τινός, λάμπω ὡς ἀστραπή : ΠΔ Σοφ.Σαλ. 16,22 **καὶ ἐν τοῖς ὑετοῖς διαστράπτον.**

διαστρατεύομαι μτγν. τελειώνω τὴν στρατιωτικήν μου ὑπηρεσίαν· ἡ μτχ. μέσ. ἀόρ. **διαστρατευσάμενος** ὡς οὐσ. ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ, ὁ ἀπόστρατος, ὁ ἀπόμαχος : Δίων Κ 58,18.

διαστρατηγῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἐκτελῶ ἢ ἀναλαμβάνω χρέη στρατηγοῦ, ἐνεργῶ ὡς στρατηγός : Πλούτ.Φωκ.25 **ὡς δὲ προστρέχοντες ἀλλαχόθεν ἄλλος διεστρατήγουν καὶ συνεβούλευον αὐτῷ τὸν λόφον καταλαβεῖν**· **2)** μετ' αἰτ. προσ. ἐξαπατῶ διὰ στρατηγήματος : Πολύβ.22,22,9 **διεστρατήγουν τοὺς Ῥωμαίους**, Διον.Βυζ.53· **3)** μεταχειρίζομαι στρατηγήματα, τεχνάσματα, μηχανῶμαι : Πολύβ.16,37,1 **ταῦτα δὲ διεστρατήγει καὶ περιεβάλλετο τῇ διανοίᾳ**, Μηναῖ.12,6 Βίος Ἁγίου Νικολάου **τοιαῦτα τῷ ἁγίῳ κατὰ τῶν τῆς πονηρίας διαστρατηγοῦντι πνευμάτων**· ‖ πανούργως θεωρῶ, μετὰ πανουργίας σκοποῦμαι : Πλούτ.Μάρκελλ.29 **διεστρατήγουν ὅσα πλεονεκτήσουσι τοὺς πολεμίους**· **4)** **διαστρατηγῶ πόλεμον** φέρω εἰς πέρας τὸν πόλεμον : Πλούτ.Σύλλ. 23 **ὃν οὐχ ἑώρακε διαστρατηγεῖ πόλεμον**· πρβλ. Πῶλ.π.Στοβ.3,9,51 **διαστρατηγεῖν τὰν ἀρχάν**· **5)** ἀναφ. πρὸς τὴν ῥωμαϊκὴν πολιτείαν, καταθέτω κατὰ τὴν λῆξιν τὸ ὃ εἶχον ἀξίωμα στρατηγοῦ ἢ πραίτωρος : Δίων Κ 54,33 **ἐπειδὰν διαστρατηγήσῃ.**

διαστρεβλῶ-όω κ. νεώτ., νεώτ. κ. **διαστρεβλώνω** ἐπιτατ. τοῦ στρεβλῶ βλ.λ., καθιστῶ τινα ἢ τι καθολοκληρίαν στρεβλόν, διάστραφον : Αἰσχίν.3,

224 **καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα διαστρεβλώσας τῇ σαυτοῦ χειρί**· **2)** μτγν. κ.νεώτ. μτφ. διαφθείρω, ἀλλοιῶ, παραμορφώνω : Πέτρ.Σικ.Ἱστ.Μανιχ.58,30 **ἑκάστης λέξεως νόημα διαστρεβλοῦσα, - διεστρέβλωσε τὴν ἀλήθειαν - τοὺς λόγους μου.**

διαστρεβλώνω νεώτ. τ. τοῦ διαστρεβλῶ βλ. λ.

διαστρέβλωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαστρεβλῶ βλ.λ., ἡ ἐκ διαστροφῆς ἀλλοίωσις, παραμόρφωσις : **ἡ διαστρέβλωσις τοῦ ποδός**· **2)** μτφ. ἀλλοίωσις, παραμόρφωσις : **ἡ διαστρέβλωσις τῆς ἀληθείας.**

διαστρεβλωτής (ὁ) νεώτ. ὁ διαστρεβλῶν.

διαστρεβλωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἰδιάζων ἢ ἀναφερόμενος εἰς διαστρέβλωσιν βλ.λ.

διάστρεμμα-ατος (τὸ) (διαστρέφω) κ. νεώτ. ἰατρ. βιαία μετατόπισις ὀστοῦ ἀπό τινος ἀρθρώσεως, ἐξάρθρωσις, στρέβλωσις, βγάλσιμο, στραμπούλισμα : Ἱππ.Κατ' ἰητρ.23 **ἐν τοῖσι πλευροῖσι διαστρέμματα ἔχουσι**· **2)** μσν. μτφ πρόβλημα ἢ ζήτημα διεστρεβλωμένον βλ.λ.2) : Ἀναστ.Σιν. Ὁδηγ.222,29 **ἐν πᾶσι τοῖς λοιποῖς τῶν ἐναντίων πρὸς ἡμᾶς προβλήμασι καὶ διαστρέμμασιν.**

διαστρέφω κ.μσν., νεώτ. κ. δημ. στρέφω τι πρὸς διαφόρους διευθύνσεις, συστρέφω : Ξεν.Συμπ.7,3 **διαστρέφοντας τὰ σώματα**· ‖ φρ. **διαστρέφω τὸ πρόσωπον** μορφάζω : Πλούτ.Ἠθ.535 A· ‖ παθ. διὰ συστροφῆς παραμορφοῦμαι,διαστρεβλοῦμαι : Ἀριστφ.Ἱππ.137 **εἰ διαστραφήσομαι,** Πλάτ.Πρωτ. 325D **ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον καὶ καμπτόμενον,** Ἀριστλ.Η.Νικ.1109 b,6 **τὰ διεστραμμένα τῶν ξύλων**· ‖ ὁμ. τὸ παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος, εἶμαι διεστρεβλωμένος, ἐξηρθρωμένος, παραμεμορφωμένος, στραμπουλίζομαι : Ἱππ.Ἄρθρ.38 **ἡ ῥὶς διαστρέφεται,** Πλάτ.Γοργ.524 C **κατεαγότα τε ἔκ του ἦν μέλη ἢ διεστραμμένα ζῶντος**· ‖ ἐπὶ ἀνθρώπων, διαστρέφομαι **τοὺς ὀφθαλμοὺς** ἢ ἁπλῶς διαστρέφομαι ἔχω ἢ καθιστῶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαστρόφους, εἶμαι ἢ γίνομαι ἀλλοίθωρος, ἀλλοιθωρίζω : Ἀριστφ.Ἀχ.15 **διεστράφην ἰδών,** Ἀριστλ.Πρ.960 a,13 **τὰ ὄμματα διαστρέφεσθαι**· ‖ ὁμ. ἡ μτχ. **διεστραμμένος** ὁ ἀλλοίθωρος : Εὐπ.276,3· ‖ ὁμ. **διαστρέφομαι** ἀναφορ. πρὸς τὸν τράχηλον, καθιστῶ ἢ ἔχω τὸν τράχηλον διάστροφον, στραβολαιμιάζω : Ἀριστφ.Ὄρν.177 **περίαγε τὸν τράχηλον.. ἀπολαύσομαί τι δ', εἰ διαστραφήσομαι ;**· ‖ ὁμ. **διαστρέφομαι τὸν στόμαχον** πάσχω ἀναστροφὴν τοῦ στομάχου : Ἰουλ. Λόγ.6,190 D· ‖ μτγν.φρ. **διαστρέφομαι τοὺς πόδας** θέτω τοὺς πόδας σταυροειδῶς, κάθημαι ὀκλαδόν, διπλοπόδι : Παυσ.5,18,1 **παῖδα τῷ καθεύδοντι ἐοικότα ἀμφοτέρους διεστραμμένους τοὺς πόδας**· ‖ ὁμ.ἐπὶ βασάνου, στρεβλοῦμαι : Κωμ.Ἀδέσπ.422 **τῇ κλίμακι διαστρέφονται**· ‖ μτγν.τὸ ἐνεργ.ἀμτβ. καθίσταμαι, γίνομαι στρεβλός, διαστρεβλοῦμαι : ΠΔ Ψαλμ.17,27 **καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις**· **2)** μτφ. μεταβάλλω, ἀλλοιῶ : Αἰσχ.Ἱκ.1017 **εἰ γὰρ τι μὴ θεοῖς βεβούλευται νέον, ἴχνος τὸ πρόσθεν οὐ διαστρέψω φρενός**· **3)** ὁμ. μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. παραμορφώνω, ἀλλοιώνω, καθιστῶ ἢ παριστῶ τι ἀλλοῖον, διαστρεβλῶ βλ.λ.2) : Δημ.1453,13 **ἐπειδὴ δὲ διαστρέψαντες τἀληθῆ, - διέστρεψε τοὺς λόγους μου - τὰ πράγματα**· **4)** ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, διαφθείρω, μεταβάλλω ἐπὶ τὰ χείρω : Εὐρ. ἀπ.600 **οὐδεὶς ἂν διαστρέψαι ποτὲ λόγοις δύναιτο,** Ἀριστλ.Ρητ.1354 a,24 **οὐ γὰρ δεῖ τὸν δικαστὴν διαστρέφειν**· ‖ ὁμ. τὸ παθ. **διαστρέφομαι** εἶμαι ἢ καθίσταμαι διεστρεβλωμένος, διαφθείρομαι : Πολύβ.8,24,1 **ὑπὸ.. κόλακος διεστρέφετο,** ΠΔ Δευτ.32,5 **γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη**· ‖ πάπ. φέρω ταραχήν, ἀκαταστασίαν· κ. παθ. : **διεστραμμένη φάλαγξ** τεταραγμένη, διατελοῦσα εἰς ταραχήν, ἀταξίαν : Πολύβ.12,20,6 **ἡ δ' ἀνετοιμότερον φάλαγγος ἐν μετώπῳ διαλελυμένης καὶ διεστραμμένης**· **5)** βινῶ βλ.λ. : Εὐπ.7 D· **6)** δημ. μτχ. παθ. παρακ. **διεστρεμμένος** βλ.λ.

διαστροβῶ-έω περιδινοῦμαι, στριφογυρίζω : Τραγ.Ἀδέσπ.391 **θύννος βολαῖος πέλαγος ὡς διαστροβεῖ**· **2)** μτγν. διασοβῶ βλ.λ., ἐμβάλλω τινὰ ἀποτόμως εἰς ταραχήν, εἰς φόβον, οἷον διὰ κρότου, ξαφνίζω : Ἀλκίφρ.3,9 **λαγωὸν ἔν τινι θάμνῳ διαστροβήσας ἐξαίφνης ἀνέστησα.**

διαστροφεύς-έως (ὁ) γλωσσ., μσν. κ. νεώτ. ὁ διαστρέφων, ἀλλοιῶν τι, ὅθ. νοθευτὴ παραχαράκτης : Θεόδωρ.Μετοχ.Ὑπομνηματ.732 **δογμάτων ἐξηγητὴς καὶ διαστροφεύς, - διαστροφεὺς τῆς ἀληθείας**· ‖ ὁ μεταβάλλων τι ἐπὶ τὰ χείρω, διαφθείρων, διαφθορεύς : Εὐσέβ.Εὐαγγ.Ἀπόδ.113 A **οἱ δὲ.. διαστροφέως πεπειραμένοι.**

διαστροφή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μελῶν τοῦ ἀνθρωπ. σώματος, στροφή, ἐκτροπὴ ἀπὸ τῆς φυσιολογικῆς θέσεως : Ἱππ.Ἀγμ.16 (ἐπὶ τεθραυσμένου **μέλους**)· ‖ εἰδ. κ. νεώτ. ἡ ἐκτόπισις ὀστοῦ ἐκ τοῦ οἰκείου τόπου, ὅθ. κ. ἡ τοῦ ὅλου μέλους, ἐξάρθρωσις, στραμπούλισμα, βγάλσιμο : Ἱππ.Ἄρθρ. 46, - **διαστροφὴ τοῦ ποδός - τῆς χειρός**· **2)** **διαστροφὴ τῶν ὀμμάτων** τὸ ἀλλοιθώρισμα βλ.λ. : Ἀριστλ.Πρ.958 a,6· **3)** μσν. ἐπὶ κινήσεων ὀρχουμένου, ἀκκισμός, εὔστροφος κάμψις τοῦ σώματος, τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν, τσάκισμα, τσολίμι : Διγεν. Ἀκρ.4212 **τὰς κινήσεις ἐθαύμαζον.. τὰς τῶν χειρῶν διαστροφάς**· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐν ἠθικῇ ἐκδοχῇ, μεταβολή τινος ἢ τινων ἐπὶ τὸ χεῖρον, πνευματικὴ ἔκπτωσις ἢ ψυχικὴ διαφθορά : Ἀριστλ.Η.Εὐδ.1227 a,21, Πολύβ.2,21,8 **ἀρχηγὸν μὲν γενέσθαι τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον τοῦ δήμου διαστροφῆς, - διαστροφὴ τῶν πολιτικῶν**· ‖ νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰ γενετήσια ἔνστικτα, ἡ παρεκτροπὴ ἀπὸ τοῦ φυσιολογικοῦ, ὅθ. κ. ἡ αἰσχρότης : **διαστροφὴ τῶν γενετησίων ὁρμῶν - τῶν ἐρωτικῶν ἐκδηλώσεων**· **5)** νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀλλοία ἐπὶ τὰ χείρω ἐμφάνισις, διατύπωσις γεγονότος ἢ ἐνεργείας ἢ ἐκφράσεως ἄλλου, ἰδ. ἡ κακόπιστος : **διαστροφὴ τῆς ἀληθείας - τοῦ ἐπεισοδίου - τῶν λόγων**· **6)** μτγν. ἔλλειψις προσοχῆς, ἀφηρημάδα : Μητροδ.Λ 831,7· ‖ εἰδ. παραφροσύνη, τρέλλα : Διογ.Λ 2,89· **7)** νεώτ. ἡ μεταβολὴ τῆς μορφῆς, τοῦ σχήματος : **διαστροφὴ τοῦ προσώπου** (στραβομουτσούνιασμα).

διάστροφος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ συνεστραμμένος, διεστραμμένος, διεστρεβλωμένος, ἠλλοιωμένος, κυρίως ἐπὶ τοῦ σώματος, τῶν μελῶν καὶ τῆς μορφῆς αὐτοῦ : Ἡρ.1,167 **ἐγίνετο διάστροφα καὶ ἔμπηρα καὶ ἀπόπληκτα,** Αἰσχ.Πρ.673 **εὐθὺς δὲ μορφὴ καὶ φρένες διάστροφοι ἦσαν,** Σοφ.Τρ.794· ‖ νεώτ. **ὁ στραβίζων,** ὁ ἀλλοίθωρος· ‖ ἐπὶ προσ. **διάστροφος τοὺς ὀφθαλμοὺς** ὁ ἀλλοίθωρος : Ἀθήν.8,339F **διάστροφος τὸ σῶμα** ὁ ἔχων διεστραμμένον τὸ σῶμα : Λουκ.Ἀπαιδ.7· **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ στερούμενος φυσιολογικῆς ἢ κανονικῆς διαμορφώσεως, ἀναπτύξεως : Θεμίστ. Λόγ. 21 σ. 249 A **τῶν κλάδων τοὺς διαστρόφους φυέντας**· ‖ μσν. μτφ. : Καισάρ.Δαπ.Ἱστ.Κατάλογ.π.Σάθ.3,163 **κατακλείσας εἶχες τοσοῦτον ἐσμὸν ἀτόπων καὶ διαστρόφων ὀνομάτων**· ‖ νεώτ. ἀναφ. πρὸς τὸν νοῦν ἢ τὸν χαρακτῆρα, **ὁ ἐν** παρεκτροπῇ ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ, ὁ διεφθαρμένος : **διάστροφοι κλίσεις**· ‖ ἐπὶ προσ. γεν., διεστραμμένος, μοχθηρός.

διαστρόφως ἐπίρρ. μτγν. πλημμελῶς, ἐσφαλμένως, ἀντιθέτως, ἀνάποδα : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.248 **τοῦ διαστρόφως λέγοντος ὁ χελιδὼν καὶ ἡ ἀετός.**

διάστρωμα-ατος (τὸ) γλωσσ. κ. πάπ. καταγραφή, κατάλογος : Πάπ. **διάστρωμα λαογραφίας**· **2)** πάπ. καταγραφὴ τίτλου ἰδιοκτησίας ἐν κτηματολογίῳ· **3)** γλωσσ. πανδέκτης βλ.λ.

διαστρώννυμι μτγν. κ.μον., μον. μτχ. παθ. παρακ. **διαστρωμένος**, διευθετῶ, ἑτοιμάζω κλίνην, ἁπλώνω στρῶμα : Λουκ.Θε.Δ 24,1 **καὶ διαστρώσαντα τὴν κλιαίαν εὐθετίσαντά τε**· ‖ ἀπολ. : ΠΔ 1,9,25 **διέστρωσαν τῷ Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι**· **2)** πάπ. μ. ἐν τῷ παθ. ἐπὶ τίτλων κτηματολογίου, καταγράφω : Πάπ. **δηλοῦμεν αὐτὸν . . μηδόλως διεστρῶσθαι διὰ τῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις βιβλίων**· **3)** μσν. μ. παθ. καλύπτομαι διά τινος : Βέλθ.κ.Χρυσάντζ.285 **ἄνθη ναρκισσοκόκκινα, τὰ δένδρη διαστρωμένα.**

διαστρωφῶμαι-άομαι διαστρέφομαι βλ. λ. : Σύμμ.ΠΔ Ψαλμ.54(55),5.

διαστυγνάζω μτγν. ἔχω τὴν ὄψιν λίαν στυγνήν, σκυθρωπήν, κατηφῆ : Εὐνάπ.Β.Σοφ.503 D.

διαστυλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **γυμνοβραγχίων** μαλακοστράκων.

διαστύλιον (τὸ) μτγν. ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, τὸ μεταξὺ κιόνων διάστημα· πρβλ. μεσοστύλιον, μετακιόνιον : Βίτων 54,3 **ἀναμέσον τῶν διαστυλίων**· **2)** Ἐπιγρ. ἐν χρ. ὡς οὐσ., πιθ. μνημεῖον τρίστυλον : Ἐπιγρ. **ἀνέστησε διαστύλια δύο.**

διαστυλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος μαλακοστράκων.

διάστυλος-ον μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ ναῶν, ὁ οὗ οἱ πέριξ κίονες εὑρίσκονται εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων ἴσην πρὸς τρεῖς διαμέτρους τῆς βάσεως αὐτῶν : Βιτρ.3,3,1· **2)** Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. **διάστυλον** τὸ διαστύλιον βλ.λ. 1)· **3)** μσν. τὸ οὐδ. πληθ. **διάστυλα** ὡς οὐσ. κιγκλίδες δι' ὧν χωρίζεται τὸ βῆμα ἀπὸ τοῦ ἄλλου ναοῦ : Συμ.Θεσσ.215 **διὰ δὲ τῶν κιγκλδων ἤτοι τῶν διαστύλων.**

διαστυλῶ-όω μτγν. ὑποστηρίζω διὰ κιόνων κατὰ μῆκος τιθεμένων, στηρίζω μὲ στύλους : Πολύβ.5,4,8 **ὁμοῦ πᾶν τὸ διεστυλωμένον κατέβαλε τεῖχος**· ‖ κ.παθ. : Διόδ.Σ 20,23 **διεστύλωτο δοκοῖς** (δ.γρ. **δὲ** κίοσιν).

διαστυλώνω νεώτ. τ. τοῦ διαστυλῶ βλ.λ.

διαστύρακοι (οἱ) Ἡσ. οἱ ἔχοντες τὴν κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ μέλαιναν καὶ τὴν ἴριδα ἔνωχρον, **ὠχράν.**

διαστύφομαι μτγν. συστέλλομαι **ἐντελῶς, συμπυκνοῦμαι**, φράττομαι : Ἱππιατρ.35.

διασυγχέω μτγν. συγχέω ἐντελῶς, ἀνακατώνω : Πλούτ.Ἠθ.1078 A **τὸν ἕνα κύαθον τοῦ οἴνου πρὸς δύο κεραννύμενον ὕδατος . . διασυγχέοντας.**

διασυγχύνω μτγν. διασυγχέω βλ.λ. : Ἀπολλ. Δύσκ.Ἐπιρρ.202,15 **τῆς χρήσεως ἐσθ' ὅτε καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς διαστολὴν διασυγχυνούσης.**

διασυκάξαι Ἡσ. « διασκεδάσαι. Ταραντῖνοι ».

διασυκοφαντῶ-έω μτγν. κ. μσν., ἐπιτατ. συκοφαντῶ βλ.λ. : Ἰωσ.Γενέσ.41 D **καθοσίωσιν ὑποσμύχουσαν διεσυκοφάντει.**

διασυλῶ-άω μτγν. λεηλατῶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, **ἐντελῶς**, ληστεύω, ξεγυμνώνω, γδύνω, ὅθ. μτφ. διαφθείρω, ἀφανίζω, ἐξολοθρεύω : Φῆλιξ Ἐπιστ. 62,7 **κλαυθμὸν δοῦναι ἐπαξίως τῶν ἐπὶ τούτῳ διασυλωμένων ἁπλουστέρων ψυχῶν.**

διασυμμαχικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὅλους τοὺς συμμάχους ἢ ὁ μεταξὺ τῶν συμμάχων : **διασυμμαχικὰ χρέη.**

διασυνειδέναι αὐτῷ μτγν. τὸ ἔχειν διαρκῶς συνείδησιν ἑαυτοῦ : Φιλόδ.Εὐσ.2,28,4.

διασυνιστάνω μτγν. κ. διασυνίστημι βλ.λ. : Φίλ. 1,603 **τὸ μέλλον ἀγαθὸν δ- τῇ ψυχῇ.**

διασυνίστημι μτγν. κ.πάπ. κ. **διασυνιστάνω** διαθέτω σαφῶς, ὅθ.εὐκρινῶς διδάσκω, ἀναπτύσσω τι : Φίλ.1,237 **διασυνιστὰς ὅτι τὸν θεὸν ὁρᾶν ἀρχεγονώτατον ὂν τετίμηται**, Διογ.Λ 3,79 **τὴν ἐπιστήμην τοῦ ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι καὶ ἐρωτᾶν πρῶτον αὐτὸν διασυστῆσαι**· **2)** μτγν. κ.πάπ. εἰσάγω, παρουσιάζω, συνιστῶ : Φίλ.1,368 **δ- τινα λέγοντα**· ‖ πάπ. κ. παθ. : **ὃς καὶ διασυνεστάθη σοι ὑπὸ τῶν τοῦ βασιλέως φίλων**· **3)** παθ.φέρω, **παρουσιάζω** τι εἰς τὸν νοῦν, εἰς τὴν διάνοιαν : Μᾶρκ.Αὐρ.3,2 **τῶν κατ' ἐπακολούθησιν συμβαινόντων ἡδέως πως διασυνίστασθαι**· **4)** Ἐπιγρ. ὁρίζω τινὰ διάδοχον : Ἐπιγρ. **δ- ἱερητείαν.**

διασυντηρῶ-έω μτγν. συντηρῶ, διατηρῶ, φυλάττω τι μέχρι τέλους ἀβλαβές : Βασ.1,721 A **ταύτην μὲν (παρθενίαν) ἄκουσα διασυντηρεῖ.**

διασυντόμως ἐπίρρ. μσν. ἐν βραχεῖ χρόνῳ, σὲ λίγο : Δούκ.Ἱστ.Βυζ.132 B **διασυντόμως ἐν Ἀδριανουπόλει μέλλομεν εἶναι.**

διασυντρέχω μτγν. ἐπὶ οὐρανίων σωμάτων μετὰ δοτ. τρέχω, διατρέχω, κινοῦμαι, **περιστρέφομαι** μετά τινος : Ἀνών.ἐν Πτολ.Τετράβ.119.

διασυριγμός (ὁ) μτγν. ἡ διὰ συριγμάτων ἀποδοκιμασία : Διόδ.Σ 14,109, **δ.** ἀνάγν. **διασυρμὸς** βλ.λ.

διασυρίζω μτγν. κ. **διασυρίττω** ἐπὶ ἀνέμου, συρίζω διὰ μέσου τινός· ‖ ἐξακολουθῶ νὰ συρίζω : ΠΔ Δαν.3,50 **καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον**· ‖ **γεν.** συρίζω, ἀφίνω συριγμούς : Ἀπολλ.Παράδ.10 **πολλῶν ἐπιπολαζόντων ἰκτίνων ἐν τῇ πανηγύρει καὶ διασυριζόντων**· **2)** μτφ. διαδίδω, ἀνακοινῶ τι **οὐχὶ** παρρησίᾳ, οὐχὶ μεγαλοφώνως, οἱονεὶ συρίζων : Λιβάν. Προγυμν.40,59 **τὸ τῆς φήμης πτερὸν τὴν ὕβριν ἁπανταχῆ διασυρίττει**· **3)** ἀναπνέων συριστικῶς πορεύομαι, ἀσθμαίνων **διέρχομαι** : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.2,26 **τὴν μέχρι τῆς αὐλῆς (ὁδὸν) διασυρίζω.**

διασυρμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. περίγελως, περίπαιγμα, ἐμπαιγμὸς δημοσίᾳ γινόμενος : Διόδ.Σ 14,109 **Διονύσιος πυθόμενος τὸν τῶν ποιημάτων διασυρμὸν** (δ. ἀναγν. διασυριγμόν), Ἀρτεμίδ.3,24 **διασυρμὸν καὶ καταγέλωτα ὑπομεῖναι**· ‖ νεώτ. δυσφήμησις τῆς τιμῆς τινος, τῆς ὑπολήψεως· **2)** εἰδ. σχῆμά τι λόγου : Φοιβάμμ.Σχόλ.Περὶ σχημ.592 « διασυρμός ἐστιν εὐτελισμὸς πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐναντίων εἰς ὄγκον ἐπαρθέντων ».

διάσυρσις-εως (ἡ) μτγν. ὁ διασυρμὸς βλ.λ. : Πτολ.Τετράβ.160, πρβλ.Κλήμ.Ἀλ.146 **διάσυρσις δέ ἐστι ψόγος διασυρτικός**· **2)** ἰατρ. **ἕλξις** διὰ χειρουργικοῦ ὀργάνου : Παῦλ.Αἰγ.6,62.

διασύρτης (ὁ) μτγν. ὁ διασύρων **βλ.λ., ὁ** χλευαστής, ὁ φέκτης : Πτολ.Τετράβ.164.

διασυρτικός-ή-όν μτγν. περιπαικτικός, ἐμπαικτικός, χλευαστικός : Φιλόδ.Παρρ.18 O, Κλήμ.Ἀλ.146 **ψόγος διασυρτικός.**

διασυρτικῶς ἐπίρρ. μτγν. **μετὰ ἢ διὰ** διασυρμοῦ βλ.λ.1) : Σχόλ.Εὐρ.Ἑκ.925.

διάσυρτον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ταινία **ἐκ** μετάξης ἢ βάμβακος εἰσαγομένη τῇ βοηθείᾳ βελόνης ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος καὶ ἀφιεμένη ἐκεῖ πρὸς διαπύησιν φλογώσεως παρακειμένων ὀργάνων, δημ. φιτίλι· ‖ **κ. ἡ διὰ τούτου παλαιότερον** ἐν χρήσει μέθοδος θεραπείας.

διάσυρτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ συρόμενος διά τινος : Παῦλ.Αἰγ.6,34 **διάσυρτόν τινα λημνίσκον δι' αὐτῶν ἀγάγωμεν** (δ.ἀνάγν. διασυρτόν)· **2)** νεώτ. ἰατρ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **διάσυρτον** βλ.λ.

διασυρτός-ή-όν διάσυρτος **βλ.λ.** : Παῦλ.Αἰγ.6,34.

διασύρω κ. μον. κ. **νεώτ.**, παρακ. **διασέσυρκα,** παθ. ἀόρ. **διεσύρην κ. νεώτ. διεσύρθην,** ἀπαρφ. παθ. παρακ. **διασεσύρθαι** σύρω τι διὰ μέσου τινός : Παῦλ.Αἰγ.184,10 **διασύρομεν ταῖς δύο χερσὶν ὥσπερ διαπρίζοντες τοῖς κονδύλοις τὰ σαρκώματα**· ‖ μτγν. τὸ παθ. σύρομαι ἐπί τινος : Ἱππιατρ.85 **ὅταν τροχάζων ὀλισθήσῃ καὶ πεσὼν διασυρῇ**· **2)** σύρων σχίζω τι, κατακόπτω εἰς τεμάχια, διαλύω, ξεσχίζω : Θεόπομπ.Ἱστ.76· **3)** κ. νεώτ. μτφ. περιπαίζω, **περιγελῶ, καθιστῶ** τι ἀντικείμενον χλευασμοῦ, **ἐμπαίζω**, ἐξευτελίζω : Δημ.169 **διέσυρε τὰ παρόντα,** Πολύβ.4,3,13 **τοὺς μὲν διέσυρε χλευάζων**· ‖ νεώτ. λέγω τι περί τινος κακοπίστως, δυσφημῶ, κακολογῶ : **διασύρει τὸ ὄνομά μου, - διεσύρθη ἡ ὑπόληψίς μου**· **4)** παρα-

σύρω -τινά **εἰς τι** : Σιμπλίκ.Οὐρ.45 b,43 **εἰς ταύτην διεσύρθην τὴν μακρολογίαν·** **5)** μσν. ἀμτβ. διατρίβω, χρονοτριβῶ, καθυστερῶ, βραδύνω : 'Ιω Μαλ.338,16 **διέσυρεν ἐκεῖ ἕνεκεν τοῦ ποιῆσαι.. τὰ πάκτα τῆς εἰρήνης,** αὐτ.348,17 **διατρίψαντος ἐν 'Ρώμῃ.. ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν διασύραντος·** **6)** μτγν. διασπείρω, διασκορπίζω, διαλύω τι : Πολύβ.10,42,4 **ὥρμησε σπεύδων καταταχῆσαι καὶ πτοήσας διασῦραι τὴν σύνοδον αὐτῶν.**

διασύστασις-εως (ἡ) μτγν. ἐπιβεβαίωσις, ἐπικύρωσις : Φίλ.2,454 **τὰ μὲν οὖν λεχθέντα πρὸς τὴν τοῦ ζητουμένου διασύστασιν·** **2)** εἰσήγησις, σύστασις, ὑπόδειξις : Φίλ.1,26, Κλήμ.'Αλ.624· **3)** 'Επιγρ. καθορισμὸς ἢ ἐγκατάστασις διαδόχου : 'Επιγρ.'Ερυθραίας **διασυστάσεις ἱερητειῶν.**

διασυστατικός-ή-όν μτγν. ὁ σφόδρα συνιστῶν ἢ ὁ ἐπιτήδειος εἰς σύστασιν : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.17,13.

διασφαγή (ἡ) μτγν. κ. μον. χάσμα, ἄνοιγμα, ρῆγμα : ΠΔ Νε.4,7,1 **ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι,**'Ιω.Μαλ.346,17 **ἐκ τῆς διασφαγῆς τοῦ ὄρους·** **2)** πάπ. ὑδατοφράκτης.

διάσφαγμα-ατος (τὸ) μτγν.κ. διασφάξ βλ.λ.1) κ.2)· **2)** εἰδ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον· 'Ησ. « σινδικὸν διάσφαγμα, τὸ τῆς γυναικός » : 'Ιππῶν.68 Α.

διασφάζω μτγν. διασφάττω βλ.λ.

διασφαιρίζω ρίπτω τι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς σφαῖραν· **2)** δθ. ποι. ἐπὶ σώματος ἀνθρ., σπαράσσων διασκορπίζω : Εὐρ.Βάκχ.1136 **πᾶσα δ' ἡματωμένη χεῖρας, διεσφαίριζε σάρκα Πενθέως.**

διασφαιροῦμαι-όομαι μτγν. περιελίσσομαι ἐντὸς σφαίρας : Νόνν.Δ 3,137.

διασφακτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ διατέμνων, ἀποτέμνων· ‖ συνεκδ. ὁ φονικός : 'Αντίπ.Θεσσ.ἐν ΑΠ 7,493 **διασφακτῆρι σιδήρῳ.**

διασφαλίζομαι μτγν. ἀσφαλίζω, στερεῶς ἐξασφαλίζω, ὀχυρώνω : Πολύβ.5,69,2,Φίλ.Βυζ.Θεαμ.4,2 **τοῦτον ἔσωθεν σχεδίαις σιδηραῖς καὶ τετραπέδοις διησφαλίσατο λίθοις·** ‖ παθ. : 'Ιώσ.ΑΙ 15,11,3 **τὰ δ' ἐντὸς σιδήρῳ διησφαλισμένα συνέχειν τὰς ἁρμογὰς ἀκινήτους.**

διασφάλλω ἐπιτατ. τοῦ σφάλλω βλ.λ. ἐντελῶς ἀνατρέπω, κάμνω τι ν' ἀποτύχῃ παντελῶς : Λουκ. 'Αποκ.17 **ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν καὶ τὴν τέχνην διέσφηλε·** **2)** τὸ παθ. ἐν μέσ. σημ. **διασφάλλομαι** ἀποτυγχάνω ἐντελῶς : Αἰσχίν.3,91 **μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας,** Διόδ.Σ 20,10 **πολὺ δὲ διεσφάλησαν τῆς ἀληθείας,** Πολύβ.5,81,7.

διασφάξ-ᾶγος (ἡ) κ. μον. κ. νεώτ. πᾶν ἄνοιγμα βιαίως γενόμενον, σχίσμα, ρῆγμα, χάσμα, ἰδίως ἡ βραχώδης χαράδρα, βράχος ἐσχισμένος, στενὸν μεταξὺ βράχων, φάραγξ· πρβλ. 'Ησ. « διασφάγες, αἱ διεστῶσαι πέτραι τῶν ὀρῶν »· κ. Σουίδ. « διασφάξ, διατομὴ ὄρους » : 'Ηρ.3,117 **διασφάγες δὲ τοῦ ὀρεός εἰσι πέντε·** ‖ μτγν. σχίσμα ἐν τῇ γῇ : Λυκόφρ.317· **2)** μτγν. γεν. σχισμὴ ἢ κοιλότης, οἷον ἡ περὶ τὸ βράγχιον τῶν ἰχθύων : 'Οππ.'Αλ.1,744· **3)** μσν. εἰδ. ἀνατομ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, ὅ. διάσφαγμα : Εὐστ.897,60· **4)** ἰατρ. σχισμὴ αἱμοφόρων ἀγγείων : 'Ιππ.Τόπ.'Ανθρ.3· ‖ ὁμ.τοῦ ἥπατος : 'Ηρόφιλ. π.Γαλ.2,570· **5)** πάπ. ὑδροφράκτης.

διάσφαξις-εως (ἡ) ἡ διασφάξ βλ.λ.2) : 'Ιππ.'Επιδ. 2,1,8 **διασφάξιες.. τῶν φλεβῶν** (ἀμφ. ἀνάγν.).

διασφάττω μτγν. διχοτομῶ, κόπτω εἰς δύο, ἀποκόπτω τὸν λαιμόν τινος, λαιμοτομῶ : Λιβάν.Τόπ. Κοινοὶ 1,8 **μετῄει δέ τις οἰκέτην ἀποδράντα καὶ διεσφάττετο,** Λιβάν.Τόπ. Κοινοὶ 1,8.

διασφενδόνησις-εως (ἡ) νεώτ. ρῖψις λίθου ἢ ἄλλου βλήματος διὰ σφενδόνης· **2)** διαμελισμὸς καταδίκου διὰ τῆς προσδέσεως τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κλάδων δύο δένδρων τοξοειδῶς καμπτομένων καὶ ἀποτόμως ἀφιεμένων.

διασφενδονίζω μτγν. διασφενδονῶ βλ.λ. : Πλούτ. Μάρκελλ.15 **τῶν ἀνδρῶν ἀπορριφθέντων καὶ διασφενδονισθέντων.**

διασφενδονῶ-άω διασπείρω ἐκτινάσσων ὡσεὶ διὰ σφενδόνης : Διόδ.Σ 17,83 **τὰ μέλη διεσφενδόνησαν·** ‖ μτγν. παθ. ἐξακοντίζομαι, ρίπτομαι μακρὰν διὰ σφενδόνης : 'Αγαθ.3,25· ‖ παθ.ἐπὶ προσ., ἐκτινάσσομαι, παρασύρομαι ὁρμητικῶς τῇδε κἀκεῖσε : Ξεν.'Αν.4,2,3 **οἱ φερόμενοι πρὸς τὰς πέτρας παίοντες διεσφενδονῶντο·** **2)** μτγν. διαμελίζω : Πλούτ.'Αλέξ.43 **διεσφενδόνησεν αὐτόν, ὀρθίων δένδρων εἰς ταὐτὸ καμφθέντων, ἑκατέρῳ.**

διασφετερίζομαι ἐπιτατ. ἐντελῶς, ἐξ ὁλοκλήρου σφετερίζομαι βλ.λ. : Φίλ.2,130 **τὴν λείαν μόνοι διασφετερίσασθαι διανοηθέντες.**

διασφηκῶ-όω σφίγγω τινὰ ἐν τῷ μέσῳ καὶ στενεύω εἰς σχῆμα σφηκός, δθ. παθ. **διασφηκοῦμαι** γίνομαι ὡς σφήξ, σφίγγομαι ἐν τῷ μέσῳ, κατὰ τὴν ὀσφύν : 'Αριστφ.Σφ.1072 **εἶτα θαυμάζει μ' ὁρῶν μέσον διεσφηκωμένον·** **2)** μτγν. ἐνεργ. σφίγγω ἢ δένω σφικτῶς : Νόνν.Δ 25,189 **θῆρα κυβερνητῆρα διεσφήκωσε χαλινῷ, ζεύξας δοῦλα γένεια.**

διασφηνῶ-όω μτγν., μσν. κ. νεώτ. διαστέλλω, διανοίγω διὰ σφηνός : Μέγης π.'Ορειβ.44,24,2 **σκωλήκιον ἀναπλάττοντα ἐντιθέναι ὅσον μὴν διασφηνῶσαι μέχρι αἷμα καθαρὸν ἀπίοι·** **2)** μέσ. διασφηνοῦμαι, εἰσέρχομαι ἢ παρεμβάλλομαι ὡς σφήν, ἐνσφηνοῦμαι· 'Ησ. **στρέβλαι ναυτικαί, τὰ ξύλα τῶν νεῶν,ἐν οἷς διασφηνοῦνται γομφούμενα.**

διασφήνωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διαχωρισμός, διαστολή, διάνοιγμα διὰ σφηνός : Σωραν. 2,40· **2)** νεώτ. ἡ ἔν τινι εἰσαγωγὴ σφηνὸς πρὸς διάνοιξιν· ‖ γεν. ἐμβολὴ δίκην σφηνός.

διασφίγγω μτγν. κ. νεώτ., μτχ. παθ. παρακ. **διεσφιγμένος** σφίγγω ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἰσχυρῶς, δένω ὁλόγυρα σφιχτά, δυνατά : 'Ερασίστρ.π.Γελλ.16,3,8 **ζώναις πλατείαις τὴν κοιλίαν διασφίγγειν,** Παῦλ. Αἰγ.3,44· ‖ ὁμ. παθ. : Εὐνάπ.'Ιστ.255 D **σφραγῖσι χρυσοδέτοις διεσφιγμένοι.**

διάσφιγξις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἰσχυρὰ σφίγξις, δέσις, δυνατὸ σφίξιμο, δέσιμο : Σωραν.2,41.

διασφραγίζομαι μτγν. ἐπισφραγίζω : ΠΔ 'Ιερ. 39(32),10 **καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ διεσφραγισάμην** (δ. γρ. ἐσφραγισάμην).

διασφυδῶ-άω εἶμαι πλήρης σφρίγους, αὐξάνομαι·'Ησ. «διασφυδῶσαι,αὐξῆσαι,ἀπὸ τοῦ σφύζειν».

διάσφυξις-εως (ἡ) (διὰ - σφύζω) σφύξις, ἰσχυρὸς σφυγμός : 'Ιππ.Τροφ.48 **διασφύξιες φλεβῶν,** 'Αρετ.'Οξ.Παθ.2,2 **διασφύξιες τῆς ἀρτηρίης·** ‖ μτγν. παλμός, κτύπημα : 'Αρετ.Χρον.Νούσ.1,3.

διασχάζω μτγν. ἀνοίγω φλέβα, φλεβοτομῶ : 'Αρετ.'Οξ.Νούσ.2,10 **διασχάσαι.. τὴν φλέβα.**

διάσχεσις-εως (ἡ) πιθ. τὸ διάσχισμα βλ.λ.2), ἃ. ἐνεργμός, ἔνερσις· 'Ησ. « οὕτω λέγεταί τις (τόνος) ἐν μουσικῇ, ὡς τὸ διάστημα », ΕΜ 340,6 « τὸν ἐνεργμόν.. κρουμα, διάσχεσιν ».

διασχηματίζω δίδω εἰς τι σχῆμα, διαμορφῶ, διαπλάσσω : Στράβ.17,1,4 **ὁ ποταμὸς συνάγεται τε καὶ διαχεῖται καὶ διασχηματίζει τὴν χώραν διαφόρως·** ‖ ὁμ. τὸ παθ. διαμορφοῦμαι, λαμβάνω μορφήν, σχῆμα : Πλάτ.Τίμ.50 C **ἐκμαγεῖον γὰρ φύσει παντὶ κεῖται.. διασχηματιζόμενον ὑπὸ τῶν εἰσιόντων·** ‖ τὸ μέσ. διασχηματίζομαι ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, σχηματίζω, μορφῶ τι ὡς δημιουργός : Πλάτ. Τίμ.53 Β **οὕτω δὴ τότε πεφυκότα ταῦτα πρῶτον διεσχηματίσατο εἴδεσί τε καὶ ἀριθμοῖς·** ‖ μτγν. γεν. χαράσσω, ἐκτυπῶ : Λουκ.'Ικαρ.6 **τρίγωνα ἐπὶ τετραγώνοις διασχηματίζοντες·** **2)** μτγν. μέσ. δίδω εἰς ἐμαυτὸν σχηματισμὸν κατάλληλον πρός τι, ἑτοιμάζομαι πρός τι : Εὐνάπ.'Ιστ.269D **ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ πρᾶγμα διεσχηματισμένος.**

διασχημάτισις-εως (ἡ) μτγν. ἡ κατὰ μορφὴν τινα διάπλασις, ἡ διαμόρφωσις : Πρόκλ.Τίμ.3,261 D.

διασχιδής-οῦς-ές μτγν. διεσχισμένος, διῃρημένος : 'Αθήν.11,488 D καθ' ἑκάτερον τὸ οὖς διασχιδεῖς εἰσὶ ῥάβδοι ἐπ' ἀμφοῖν.

διασχιδόν ἐπίρρ. σχόλ. χωρίς, ἰδίᾳ, χωριστά : Σχόλ.Διον.Θρ.ἐν ΑΒ 784,2 « διασχιδὸν.. λέγεται τὰ στιχηδὸν γεγραμμένα, παρὰ τὸ ἔχειν διεσχισμένους καὶ διακεχωρισμένους τοὺς στίχους ἀπ' ἀλλήλων ».

διασχίζω κ. νεώτ. σχίζω καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : 'Οδ.ι71 ἱστία δέ σφιν τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο, Στοβ.'Ανθ.3,191 διασχίσας ξύλα· κ. παθ. : 'Ιλ.Π 316 νεῦρα διεσχίσθη, Πλάτ. Γοργ.469 D κἂν θοἰμάτιον διεσχίσθαι, διεσχισμένον ἔσται, - διέσχισε τὸν κορμὸν διὰ πλήγματος τοῦ πελέκεως· || μτγν. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν γῆν, διατέμνω : Διον.Π 1042 ἀρότρῳ αὖλακ' ἐπιθύνουσι διασχίζοντες ἀρούρας· || νεώτ.κ. ἐπὶ πλοίου ὡς πρὸς τὴν θάλασσαν : τὸ πλοῖον διέσχιζε τὰ ἄγρια κύματα· 2) μέσ. ἐπὶ στρατιωτῶν, χωρίζομαι, ἀποχωρίζομαι ἐξ ὁμάδος, ξεκόβω : Ξεν.ΚΠ 4,5,13 ἐν δὲ τῇ ὁδῷ πορευόμενοι διασχισθέντες τρίβῳ τινὶ ἐπλανῶντο· 3) μτγν. μέσ. μτφ. εὑρίσκομαι ἐν διαστάσει, διατελῶ ἐν διχονοίᾳ, διχονοῶ : Χαρίτ.6,1 διέσχιστο ἡ πόλις· 4) μέσ. ἀπροσ. ὑπάρχει σχίσμα, σχισμή : 'Αριστλ.'Αναπν.475 a,2 τούτοις διέσχισται· 5) νεώτ. διέρχομαι βιαίως διὰ μέσου τινός : διέσχισε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ· || διέρχομαι, διατρέχω ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον : ἡ ἀστραπὴ διέσχισε τὸν οὐρανόν, - ὁ ποταμὸς διασχίζει τὴν πεδιάδα, - διέσχισε τὸν ὠκεανὸν - τὴν ἔρημον.

διασχίς-ίδος (ἡ) ἡ διαίρεσις, ἡ διάσχισις, ἡ σχισμή : 'Ιππ.'Αγμ.44 παρὰ τὴν διασχίδα τῆς φλεβός.

διάσχισις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ εὐρεῖα σχίσις, ὁ χωρισμός, ὁ διαχωρισμός : 'Αθήν.11,488 Β φυλάττουσι τὴν διάσχισιν, - διάσχισις τοῦ κρανίου· || ἐπὶ ὁδοῦ, σχισμή, ρωγμή : Θεμιστ.Λόγ. 20,236 Β εὐρείας ὁδοῦ καὶ μεγάλης σμικραὶ διασχίσεις· || νεώτ.ἰατρ. ἀνώμαλος καὶ βιαία λύσις συνεχείας τῶν σαρκῶν· || νεώτ. ναυτ. ἡ διάνοιξις μεγάλων σχισμῶν διὰ μαχαίρας εἰς ἱστίον μὴ δυνάμενον νὰ πτυχθῇ ἐν θυέλλῃ, ἵνα διαπνεύσῃ δι' αὐτῶν ὁ ἄνεμος· 2) νεώτ. ἡ διαδρομή, ὁ διάπλους : διάσχισις τοῦ βορείου πόλου - τοῦ ἀέρος.

διάσχισμα-ατος (τὸ) κ. σχόλ. τὸ διεσχισμένον, τὸ ἀποκεκομμένον : Σχόλ.Διον.Θρ.191 Η οὐδέν ἐστι μέσον αὐτῶν τὸ διάσχισμα (δ.γρ. διάσχημα)· 2) μτγν. μουσ. διάστημα ἴσον πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς διέσεως βλ.λ. : Φιλόλ.6.

διασχισμός (ὁ) πάπ. κ. σχόλ. ἡ διάσχισις βλ.λ. : Σχόλ.Αἰσχ.'Ικ.131· 2) πάπ. μτφ. διχοστασία, διχόνοια, φιλονικία, ρῆξις, στάσις.

διάσχιστος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ λίαν ἢ καθ' ὅλον τὸ μῆκός του ἐσχισμένος : Νικ.Χων.Χρον.142,18 διάσχιστος χιτών, - διάσχιστοι βράχοι.

διασχοινίζω 'Ησ. « διεσχοινισμένοι, διεσκορπισμένοι ».

διασχολῶ-έω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ ἀσχολῶ βλ.λ., μ. μέσ. διασχολοῦμαι ἀσχολοῦμαι, καταγίνομαι ἐπιμελῶς εἴς τι : 'Ηρωδιαν.7,6,7 διασχολουμένῳ δ' ἐκείνῳ πρὸς τὴν τῶν σφραγίδων ἐπίγνωσιν.

διασῴζω (σῶος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέσ. ἀόρ. διεσωσάμην, δημ. ἀόρ. μέσ. διασώθηκα, παθ. παρακ. κ. ἐν μέσ. σημ. διασέσωσμαι κ. διασέσωμαι διαφυλάττω, διατηρῶ τινα σῶον, ἀκέραιον, ἀβλαβῆ, διὰ μέσου κινδύνου, ὅθ. ἀπαλλάττω ἀπὸ ὀλέθρου κ. γεν. ἀπὸ κακοῦ, γλυτώνω : 'Ηρ.2,156 'Απόλλωνα.. δεξαμένη διέσωσε κατακρύψασα, 'Ισοκρ.1,23 φίλους ἐκ μεγάλων κινδύνων διασῴζειν, - διεσώσαμεν τρεῖς ἐκ τῶν ναυαγῶν· || κ. ἐπὶ πόλεως ἢ ἔθνους : Εὐρ.Φοίν.783 προσευχόμεθα τήνδε διασῴζειν πόλιν· || ὁμ. τὸ παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. ἀπαλλάττομαι ἀπὸ κινδύνου, ἀπὸ ὀλέθρου, ἀπὸ δεινοῦ : Δημ.1396 ἡ πᾶσα τῆς 'Ελλάδος ἄρα ἐλευθερία.. διεσῴζετο, Λυκοῦργ. 150,9 αὐτὸς δὲ μόνος διασωθεὶς ἥκοι, Μηναῖ.1,3 Θεοτοκίον ὡς διασωθέντες.. τῆς πρὶν κατάρας, - οὐδεὶς ἐκ τῶν λῃστῶν διεσώθη, - διασώθηκα κολυμπώντας· || εἰδ. τὸ παθ. ὡς μέσ. ἀναλαμβάνω ἐξ ἐπικινδύνου ἀσθενείας : Ξεν.'Απομν.2,102 οὐκ οἴει σοι ἄξιον εἶναι ἐπιμεληθῆναι ὅπως διασωθῇ ;· || νεώτ.ἐν τῇ σημ. ταύτῃ καὶ τὸ ἐνεργ.· 2) κ.μσν. κ. νεώτ. διασῴζομαι εἰς ἢ πρὸς φθάνω ἀβλαβής, ἀσφαλῶς (ἐνν. διαφυγὼν κίνδυνον) : Θουκ.4,113 διασῴζονται εἰς τὴν Λύκηθον, Ξεν. 'Αν.5,4,5 ἡμεῖς βουλόμεθα διασωθῆναι πρὸς τὴν 'Ελλάδα, Βί.Γερμανοῦ 'Ηγουμέν.23 πρὸς τὴν εὐδαίμονα πόλιν ἥπτοντο, πρὸς ἣν διασωθέντες, - τὰ γυναικόπαιδα διεσώθησαν εἰς τὸ ὄρος· || μσν. κ. νεώτ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. ἐνεργ. μτ. τῆς εἰς : Σγουρόπουλος Συν.Φλωρ.4,22 διεσώσαμεν τὸν πατριάρχην εἰς τὴν ἑτοιμασθεῖσαν αὐτῷ οἰκίαν, - διέσωσε τὸν φονέα εἰς τὸ κελλίον του· 3) τὸ μέσ. διασῴζομαι ἐπὶ πραγμ. σῴζω, ἀσφαλίζω, διαφυλάττω τι δι' ἐμαυτόν : Ξεν.ΚΠ 4,2,28 τὰ πλείστου ἄξια ἐλάμβανον ὡς διασωσάμενοι· 4) κ. νεώτ. ἐν ἀναφ. πρὸς πράγμ. διαφυλάττω, διατηρῶ σῶα, ὅθ. διακρατῶ, φυλάττω : Εὐρ.'Ελ.65 ἵν' ἀνδρὶ τἀμὰ διασώσῃ λέχη· || εἰδ. διατηρῶ ἐν τῇ ψυχῇ· κ. εἰδ. ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι : Ξεν. 'Ελλ.7,2,17 διὰ καρτερίας τὴν πίστιν διέσῳζον· || κ. νεώτ. σῴζω διὰ μέσου τοῦ χρόνου, διατηρῶ, ἐξακολουθῶ νὰ ἔχω : 'Ισοκρ.10,63 τὴν πόλιν τῶν Σπαρτιατῶν τὴν μάλιστα τὰ παλαιὰ διασῴζουσαν, - οἱ 'Ελληνες διασῴζουσι πολλὰ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων· || ἐν ὁμ. σημ. κ. τὸ μέσ. : Ξεν. ΚΠ 8,8,15 τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασῴζονται· || νεώτ. ἐν ὁμ. σημ. κ. τὸ παθ. : εἰδωλολατρικαὶ προλήψεις πλεῖσται διεσώθησαν παρ' ἡμῖν - ρ. παραγ. διασώστης, διάσωσις.

διασωληνίζω μσν. διὰ σωλῆνος μεταδίδω, μετοχετεύω, διοχετεύω ἐν χρ.κ. μτφ. : Γερμ.Β ἐν Mi.685.

διασωλήνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δι' ἐλαστικοῦ σωλῆνος ἀποχέτευσις τῶν ὑγρῶν τραύματος· 2) ἡ εἰσαγωγὴ εἰδικοῦ σωλῆνος ἐντὸς τοῦ λάρυγγος πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀναπνοῆς.

διασωματίζω διαιρῶ τὸ σῶμα, διαμελίζω· 'Ησ. « διεσκηνίφθη δέ, διεσωματίσθη ».

διασωματικός-ή-ό δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἐκτεινόμενος εἰς ὅλον τὸ σῶμα : Φωτιάδ. Φ 'Εμφ.Θερμ.σ.77 τὴ λένε μεγάλη κυκλοφορία· ἂς τὴν ποῦμε διασωματική.

διάσωνας (ὁ) δημ. κ. διάθωνας ὁ ὀρθιὴν βλ.λ.

διασωπάσομαι μέσ. μέλλ. τοῦ διασωπῶ βλ.λ.

διασωπῶ-άω δωρ. ἀντὶ διασιωπῶ βλ.λ., μόν. ὁ μέσ. μέλλ. διασωπάσομαι : Πίνδ.Ο 13,91 διασωπάσομαί οἱ μόρον ἐγώ.

διάσωσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀπὸ κινδύνου ἢ γεν. κακοῦ ἀπαλλαγή, διαφύλαξις, ἡ σωτηρία : Γρηγ.Νύσσ.2,1043.Β τὴν ἐν ξυλίνῃ λάρνακι μικρὰν τοῦ γένους διάσωσιν, - ἡ διάσωσις τοῦ πληρώματος - μέρους τῆς περιουσίας· 2) μσν. ἡ ἀσφαλὴς μεταφορά, ἄφιξις εἴς τι μέρος : Κωνστ Πωγων.'Επιστ.Πράξ.α' Συνόδου 6 καὶ καστελλάτους καράβους παρασχεθῆναι εἰς διάσωσιν αὐτῶν· 3) νεώτ. ἡ διὰ μέσου μακροῦ χρόνου διατήρησις, διαφύλαξις : ἡ διάσωσις κειμηλίων.

διάσωσμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ διασῴζεσθαι, ἡ διαφύλαξις, σωτηρία : 'Ιωσ.'Υμνογρ.1020 διάσωσμα κόσμου· || ὁ διασῴζων, σωτήρ : Μηναῖ.3,20 Θεοτοκίον τῶν 'Οσίων καύχημά τε καὶ διάσωσμα.

διασωσμός (ὁ) μτγν. κ. δημ. ἡ συντέλεσις διασώσεως : 'Ακύλλ.ΠΔ Ψαλμ.54,9.

διασώστης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. δ.ἀνόγν. τοῦ διασωστής βλ.λ.· || νεώτ.θηλ. -ώστρια ὁ διασῴζων, ὁ ἀπαλλάσσων τινὰ ἢ τι ἀπὸ ὀλέθρου.

διασωστής (ὁ) μτγν. ὁ διασῴζων, διαφυλάττων τινὰ ἀβλαβῆ, ἀκέραιον, ἀσφαλῆ· ‖ εἰδ. ὡς οὐσ. ὁ ἐν πόλει φύλαξ, ἀστυφύλαξ : Ἰουστιν.Νεαρ.130,1.

διασωστικός-ή-όν μτγν.κ.νεώτ. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος ἢ πρόθυμος εἰς τὸ διασῴζειν, διαφυλάττειν σῶον, ἀβλαβῆ : Μάξ.Τύρ.20,5 **ὁ μὲν γὰρ διασωστικὸς διὰ τὴν φιλίαν,** Θεολ.᾽Αριθμ.5 (θεὸς) **διασωστικὸς καὶ τῶν φύσεων τηρητικός,** - **διασωστικαὶ προσπάθειαι** - **μέσα.**

διασωφρονίζομαι μτγν. διαγωνίζομαι, ἁμιλλῶμαι εἰς σωφροσύνην : Συνέσ.28 D.

διασώχω μτγν. ποι. μεταβάλλω εἰς τρίμματα : Νίκ.Θηρ.696 **σῶχε διὰ κνήστι σκελετὸν δάκος.**

διάτα (ἡ) (διατάσσω) δημ. διαταγή, παραγγελία, ἐντολή : Γρυπ.Σκ.Τερρ.᾽Η σφίγγα 5 **καὶ βγάζει ὁ Ρήγας διάτα,** Δραγ.᾽Οσ.Ζωντ.113 **δὲν ἐσκιάζονταν ἀπὸ.. τὶς διάτες τοῦ σουλτάνου·** ‖ εἰδ. παραγγελία ἑτοιμοθανάτου : Κρυστ.᾽Ετοιμοθ.Βοσκ.26 **τ᾽ ἔχω δυὸ λόγια νὰ σᾶς πῶ, νὰ σᾶς ἀφήσω διάτα·** ‖ διαθήκη : **μὲ τὴ διάτα του ἄφησε τὴν περιουσία του στὴν ἀνιψιά του.**

διαταγεύω διατάσσω, διευθετῶ, τακτοποιῶ : Ξεν.ΚΠ 6,3,33 **ὅτι καλῶς ἔδοξεν αὐτῷ τὴν ἐκ τοῦ βασιλείου ἔλασιν διαταγεῦσαι** (δ. γρ. **διατάξαι**).

διαταγή (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ προφορικῶς ἢ ἐγγράφως γινομένη ἐκδήλωσις βουλήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν ἢ ἀποφυγὴν πράξεως, ἐντολή, προσταγή, ἐπιταγή : ΠΔ᾽Εσδρ.2,4,11 **αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς,** ΚΔ Ρωμ.13,2 **τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ,** - **κατόπιν ρητῆς** - **ἐγγράφου** - **προφορικῆς διαταγῆς,** - **διαταγὴ ἀνωτέρου** - **στρατηγοῦ,** - **ὁ κύριος μοῦ ᾽δωκε διαταγή,** - **κατὰ διαταγὴν τῆς ἀστυνομίας·** ‖ φρ. **εἶμαι εἰς τὰς διαταγάς** σας δύνασθε νὰ μὲ διαθέσετε κατὰ βούλησιν· ‖ νεώτ. εἰδ. στρατιωτ. ἀπόφασις διαβιβαζομένη ἐγγράφως ἢ προφορικῶς εἰς ὑποδεεστέρους πρὸς ἐκτέλεσιν : **διαταγὴ πορείας** - **σταθμεύσεως,** - **ἡμερησία διαταγὴ** (ἡ καθ᾽ ἡμέραν ἐκδιδομένη διαταγὴ ὑπ᾽ ἀρχηγοῦ στρατιωτ. σώματος)· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἔγγραφον περιέχον διαταγὴν καὶ βιβλίον, ἐν ᾧ γράφονται αἱ διαταγαί : **ἐλήφθη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστρατεύσεως,** - **φέρε μου τὴ διαταγή·** ‖ πάπ. κ. νεώτ. εἰδ. ἐντολή, ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμήν : Πάπ. **᾽Απολλωνίδῃ ἐκ διαταγῆς Λεοντίου ἀρτάβας β᾽** ‖ νεώτ. ἐμπορ. φρ. **γραμμάτιον εἰς διαταγὴν** χρεωστικὸν ἔγγραφον, καθ᾽ ὃ ὁ ὑπογράφων αὐτὸ ὡς ὀφειλέτης ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ εἴς τινα ἢ εἰς ὑπὸ τούτου ὑποδειχθησόμενον πρόσωπον χρηματικόν τι ποσόν· φρ. συναλλαγματικῆς : **πληρώσατε εἰς** (τὴν) **διαταγὴν τοῦ..·** **2)** μτγν. ἡ ἰατρικὴ συνταγή : Ρούφ.π.᾽Ορειβ.6,38,13· **3)** διάταξις βλ.λ. : ΚΔ Πράξ.7,53 **οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων·** ‖ **διαταγαὶ τῶν ἁγίων ᾽Αποστόλων** ἔργον περιέχον διαταγὰς δῆθεν τῶν ᾽Αποστόλων· **4)** ᾽Επιγρ. ἡ διὰ διαθήκης διάθεσις, τακτοποίησίς τινος· **5)** πάπ. διευθέτησις, διάθεσις, διάταξις : Πάπ. **διαταγὴν τῆς τρύγης ποιήσασθαι.**

διάταγμα-ατος (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. διαταγή, προσταγή, πρόσταγμα ἀρχῆς τινος ἢ ἄρχοντος : Διόδ.Σ 18,64 **ἀποδοῦναι τὴν αὐτονομίαν αὐτοῖς κατὰ τὸ γεγενημένον διάταγμα,** ΚΔ᾽Εβρ.11,23 **καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως,** Πλούτ.Μάρκελλ.24 **τὰ διαγράμματα τῶν ἀρχόντων ῞Ελληνες μὲν διατάγματα, ῾Ρωμαῖοι δὲ ἐδίκτα προσαγορεύουσιν·** ‖ νεώτ. εἰδ. ἔγγραφος διαταγὴ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας συνήθ. πρὸς ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν νόμου, ἐνίοτε ὅμως καὶ τὸ περιεχομένου νομοθετικοῦ : **προεδρικὸν** - **βασιλικὸν** - **ἐκτελεστικὸν** - **ἀναγκαστικὸν διάταγμα** (τὸ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς κυρώσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας)· **2)** πάπ. διάθεσις κατὰ διαθήκην· **3)** ᾽Επιγρ. διακανόνισις, συμφωνία (λατ. formula) : ᾽Επιγρ. **εἰς τὸ τῶν φίλων διάταγμα ἀναφέρειν·** ‖ ὁμ. φρ. κατὰ τὸ διάταγμα = κατὰ τὰ συμπεφωνημένα.

διαταγματικός-ή-όν γλωσσ. ὁ τοῦ διατάγματος, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς διάταγμα βλ.λ.

διαταγμός (ὁ) γλωσσ. διάταξις, διαταγή.

διατάζω δημ. διατάσσω βλ.λ., δίδω διαταγάς.

διάτακτα (τὰ) μτγν. σύμμικτοι διατριβαί, πραγματεῖαι : ᾽Ανών.Βίος ᾽Αριστείδ.14,3 W.

διατακτέω γλωσσ. ἐκδίδω διαταγήν.

διατάκτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διατάσσων, προστάσσων, ἐντολοδότης : ῾Ερμῆς π.Στοβ.1,49,69 **ἀποστολεύς τε καὶ διατάκτης τῶν ἐνσωματωμένων ψυχῶν·** ‖ συνεκδ. ἄρχων, ἡγεμών : Σχόλ.᾽Ιλ.Δ 285 **« ᾽Ηγήτορε· διατάκται »·** **2)** νεώτ. δημοσιολ. ἀρχὴ ἐκδίδουσα ἐντάλματα πληρωμῆς ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου : **κύριοι καὶ δευτερεύοντες διατάκται.**

διατακτικόν (τὸ) νεώτ. τὸ δεύτερον καὶ κύριον μέρος δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐν ᾧ γίνονται δεκτὰ ἢ ἀπορρίπτονται τὰ αἰτήματα τῶν διαδίκων καὶ δι᾽ οὗ διατάσσεται ἡ ἐκτέλεσις.

διατακτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐπιτήδειος πρὸς διάταξιν, διευθέτησιν, κατάταξιν, **ὁ διευθετῶν,** διατάσσων : Φιλόδ.Οἰκ.52 J, Πτολ.Τετράβ.82· **2)** νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος **εἰς** διατάσσοντα, διατάκτην ἢ **εἰς** διαταγὴν ἢ ὁ ἐκ τούτων προερχόμενος : **διατακτικὸν ἔγγραφον·** ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **διατακτικὴ** ἔγγραφον παρέχον τὴν ἄδειαν εἰσπράξεως, παραλαβῆς, ἀποθηκεύσεως κττ.· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **διατακτικόν** βλ.λ.

διατακτικῶς ἐπίρρ. γλωσσ. κ. νεώτ. διὰ διατάξεως ἢ διαταγῆς· ‖ προστακτικῶς.

διατάκτωρ-ορος (ὁ) σχόλ. κ. μτγν. ὁ ἐπιβάλλων τὰς διαταγὰς αὐτοῦ : ᾽Ορφ.ἀπ.54,Τζέτζ.Λυκόφρ. 523 **« κοίρανος γὰρ ὁ διατάκτωρ λέγεται ».**

διαταλαιπωρῶ-έω μσν. ὑφίσταμαι, ὑποφέρω κόπους : Κομπεφισσ.Βιβλ.ἀπ.Πατέρων 1,1607 A.

διαταλαντῶ-όω μτγν. ταλαντεύω, μ. παθ. διαταλαντοῦμαι ἐπὶ πλοίων, διακλυδωνίζομαι, κλίνω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ταλαντεύομαι συνεχῶς : ᾽Αχιλ.Τάτ.3,1 **διαταλαντουμένην οὕτω τὴν ναῦν τοῖς κύμασιν.**

διάταμα-ατος (τὸ) (1) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διατείνειν, ἡ διάτασις, ἡ διὰ διατάσεως ἐπιμήκυνσις, τέντωμα, τσίτωμα· ‖ ναυτ. εἰδ. **διάταμα σχοινίου** κ. **διάτασις** ἐργασία καθ᾽ ἣν **τὰ** μήρω ἐν χρήσει σχοινία ἐκτείνονται καταλλήλως, **ὥστε** ἐπιμηκυνόμενα νὰ ἔχωσι μῆκος σταθερόν.

διάταμα (τὸ) (2) μσν. κ. δημ. (προφ. τρισύλλ.) τὸ διάταγμα βλ.λ., προτροπή, νουθεσία, συμβουλή : ᾽Ερωτόκρ.Α 771 **τὰ γνωστικὰ διατάματα, ποὺ ἡ Φροσύνη ᾽μίλειε·** πρβλ. διαταμός.

διαταμιεύω φυλάττω καὶ διαχειρίζομαι : Πλάτ. Νόμ.805 E **πάντα χρήματα παρέδομεν ταῖς γυναιξὶ διαταμιεύειν·** ‖ μέσ. **διαταμιεύομαι** ἀποταμιεύω : Πλάτ.Κριτ.111 D **τῇ κεραμίδι διαταμιευομένη τὸ καταποθὲν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὕδωρ**

διατάμνω ἰων. κ. δωρ. τ. τοῦ **διατέμνω** βλ.λ., μέλλ. διαταμῶ : ῾Ηρ.9,139 **ἐδόκεε οἱ.. συμβουλεύειν.. πάντας μέσους διαταμεῖν,** ῾Ηρακλεωτ. Πίν.275,65 **τὸν διατάμνοντα τὼς χώρως.**

διαταμός (ὁ) μσν. κ. δημ. διαταγή, διάταγμα : Κορ.᾽Ατ.2,108· ‖ παραίνεσις : Σαχλ.π.Κορ.᾽Ατ. 2,108 **διαταμοὺς καὶ παιδεύσεις νὰ γράφω.**

διάτανος (ὁ) δημ. ἐν ἠπιωτέρᾳ ἐκφράσει, ὁ διάβολος, ὁ σατανᾶς, **ὁ. διάτσος** κ. **διάσκατζος** : Καραβ.Λ Πλωρ.σ.20 **Πίσω μου, διάτανε!**

διατανοσύνη (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ διαβόλου, τὸ ἔχειν γνωρίσματα ἰδιάζοντα **εἰς** διάβολον, σατανικότης, διαβολιά : Γεωργιλ.Θρ.Κ 627.

διατανύω μτγν. διατείνω, ἐκτείνω, ἁπλώνω : ᾽Απολλ.Ρ 4,601 (ἐν τμ.) **διὰ πτερὰ κοῦφα τανύσας**

οἰωνός ‖ τὸ μέσ. τανύομαι, τεντώνομαι, ξεντώνομαι, ξεντολογιέμαι : Σχόλ.Λουκ.2,346 « σκορδινᾶσθαι σημαίνει τὸ μετὰ χάσμης διατανύεσθαι ».

διαταξίαρχος (ὁ) Ἐπιγρ. ὑπάλληλος ὁμάδος βουκόλων, ὁ διατάσσων, διορρυθμίζων τὰ τῆς ὑπηρεσίας ἑκάστου τῶν παρὰ τῇ ὁμάδι ποιμένων.

διάταξις-εως (ἡ) (τάττω) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -η τὸ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, πλήρως ἐν τάξει θέτειν, διευθέτησις, τακτοποίησις : Πλούτ.Λυκ.Νομ. Σύγκρ.2 **τῆς τε διατάξεως καὶ διαιρέσεως τῶν πολιτευμάτων,- διάταξις** μουσείου - **κτιρίων - ἐκθεμάτων, - κάθε βιβλιοθήκη χρειάζεται καλὴ διάταξη**' ‖ κ. νεώτ. ὁμ. ἐπὶ τῶν στοιχείων τοῦ σύμπαντος, διευθέτησις, ἡ ἐν τῷ σύμπαντι διάθεσις, κατάταξις : Πλάτ.Τίμ.53 Β **νῦν δ' οὖν τὴν διάταξιν αὐτῶν** (.τῶν στοιχείων) **ἐπιχειρητέον ἑκάστην**, Ἀριστλ.Οὐρ.300 b,25 ταύτην **ὁ κόσμος ἔχει** τὴν **διάταξιν**, Θεοδώρητ.2,83,4 **πάσῃ τῇ διατάξει** τοῦ **οὐρανοῦ**' ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ στρατεύματος, παράταξις, κατάλληλος διευθέτησις στρατεύματος πρὸς ἀντιμετώπισιν ὡρισμένης καταστάσεως : Ἡρ.9,26 **ἐν τῇ διατάξι ἐγένετο λόγων πολλὸς ὠθισμός**, Δημ.309 **ἡ διάταξις τῶν φυλάκων**, Πάπ. διάταξις **παραφυλακῆς πλατειῶν καὶ ῥυμῶν,-διάταξις** μάχης - **πορείας**' ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν ὅπλων καὶ μηχανημάτων τοῦ στρατεύματος : **διάταξις πυροβόλων - ὀχυρωμάτων** κττ.' ‖ ὁμ. εἰδ. ναυτ. ἡ κανονικὴ διευθέτησις τῶν πολεμικῶν πλοίων κατὰ τὸν πλοῦν ἢ ἀγκυροβολίαν' **2)** μτγν. κ. νεώτ. ὁμ. ἐπὶ τοῦ γραπτοῦ λόγου, ἡ διευθέτησις, κατάταξις τῶν διαφόρων μερῶν αὐτοῦ : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.24 **ὅσα ἢ ἑρμηνείας ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι**, - διάταξις τῆς ὕλης τοῦ **βιβλίου**' ‖ νεώτ. **ἡμερησία διάταξις**, δημ. -η **ἡ** κατὰ σειρὰν διευθέτησις τῶν ὑπὸ συζήτησιν θεμάτων καθ' ὡρισμένην συνεδρίαν σωματείου τινὸς **καὶ ὁ πίναξ ἢ** τὸ ἔγγροφον τὸ περιέχον τὴν διάταξιν **ταύτην**' **3)** μτγν. κ. μσν. διαταγή, προσταγή, ἐνταλή, παραγγελία : ΠΔ Ψαλμ.118,91 **τῇ διατάξει σου διαμένει ἡμέρα**' ‖ πάπ., μσν., νεώτ. κ. δημ. **διάταγμα αὐτοκράτορος**, ἡγεμόνος ἢ γεν. ἀρχῆς τινος πολιτικῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς : Πάπ. **κατὰ διάταξιν τοῦ Ἀδριανοῦ**, αὐτ. **ἐκ τῶν νόμων καὶ τῶν θείων διατάξεων**, - **ἐκκλησιαστικαὶ** διατάξεις, - **ἀστυνομικὴ διάταξις**' εἰδ. **νεαραὶ διατάξεις** (συλλογὴ νόμων τοῦ Ἰουστινιανοῦ), - **παπικὴ διατάξις** (παπικὴ ἀπόφασις ἐπὶ ζητήματος διοικητικοῦ καὶ **συνεκδ.** παπικὴ **ἐπιστολὴ** περιέχουσα ἀπόφασιν ἢ διάταγμα)' ὁμ. εἰδ. **ψευδο-ισιδώρειοι διατάξεις** συλλογὴ νόθων ὡς ἐπὶ **τὸ** πολὺ πηγῶν κανονικοῦ δικαίου τῆς καθολικῆς **Ἐκκλησίας**' ‖ νεώτ. **εἰδ. περίοδος** τοῦ κειμένου συντάγματος, νόμου, κανονισμοῦ, καταστατικοῦ κττ., ἀφορῶσα εἰς ὡρισμένον θέμα : **θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ συντάγματος** (αἱ μὴ δυνάμεναι ν' ἀναθεωρηθῶσι)' **4)** μτγν. διαθήκη : Πολύβ.4,87,5 **βουλόμενος.. κινῆσαι τὴν ὑπ' Ἀντιγόνου καταλειφθεῖσαν διάταξιν**' **5)** μτγν. συμφωνία, συνθήκη : Πολύβ.27,11,3 **ἐποιήσαντο διάταξιν πρὸς** τὸν **Περσέα περὶ τῆς τῶν αἰχμαλώτων διαλυτρώσεως**.

διαταράκτης (ὁ) νεώτ. ὁ διαταράσσων τὴν τάξιν.

διαταρακτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα νὰ διαταράσσῃ, ὁ ἐπιφέρων διαταραχήν, διατάραξιν βλ.λς : **λόγοι διαταρακτικοὶ τῆς εἰρήνης**.

διαταρακτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἐπιφέροντα διαταραχήν, διατάραξιν βλ.λς.

διατάραξις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαταράσσω, διαταραχή, διασάλευσις, σύγχυσις, ἀταξία : **ἡ διατάραξις τῶν ὑδάτων**' ‖ γεν. ἡ ἀλλοίωσις ἀνεγνωρισμένης τινὸς τάξεως, κανονικῆς καταστάσεως : **ἡ διατάραξις τῆς σειρᾶς προτεραιότητος**' ‖ νομ. διατάραξις τῆς εἰρήνης ἀδίκημα διαπραττόμενον ὑπὸ ἀτόμου ἢ ὁμάδος κατὰ τῆς ἡσυχίας διὰ **τῆς** ἐπιχειρήσεως ἀδίκων πράξεων, **ἢ** τῆς διαδόσεως ψευδῶν εἰδήσεων : διατάραξις **τῆς** κοινῆς εἰρήνης - **τῆς** οἰκιακῆς εἰρήνης - **τῆς** εἰρήνης **τῆς ἐκκλησίας**' **2)** εἰδ. ἰατρ. ἀταξία, ἀνωμαλία περὶ τὰς σωματικὰς ἢ ψυχικὰς λειτουργίας : **διατάραξις στομαχική - τοῦ νευρικοῦ συστήματος - (τῶν) φρενῶν, - ψυχικὴ διατάραξις** (σφοδρά, ἰσχυρὰ συγκίνησις)' **3)** ὁμ. γεωλ. ἡ μετακίνησις τμήματος τοῦ στερεοῦ τῆς γῆς φλοιοῦ ἐπιφέρουσα **μεταβολὴν** θέσεως πετρώματός τινος' **4)** ὁμ. ἀστρον. τὸ φαινόμενον τῆς ἐκτροπῆς **τῶν οὐρανίων** σωμάτων ἀπὸ τῆς ἐλλειπτικῆς αὐτῶν τροχιᾶς.

διαταράσσω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **-άττω**, δημ. **-άζω**, κ. ἀόρ. παθ. διαταράχθηκα **ἐπὶ** προσ. ἐμβάλλω εἰς ταραχήν, ἐπάγω, προκαλῶ σύγχυσιν, ἐνόχλησιν : Πλάτ.Νόμ.757 Α **διὰ τὸ μὴ σφόδρα σαφὴς εἶναι σφόδρα** ἡμᾶς διαταράττει (ἡ ἰσότης), Ξεν.Ἀπομν.4,2,40 **ὡς ἔγνω αὐτὸν οὕτως ἔχοντα, ἥκιστα μὲν διετάραττεν**' ‖ **κ.** παθ. ὑφίσταμαι ταραχήν, σύγχυσιν, ὅθ. κ. διατελῶ εἰς ταραχήν, θορυβοῦμαι, τὰ χάνω, σαστίζω : Ἰσοκρ.2,39 **μὴ διαταραττομένους** ἐν ταῖς τοῦ βίου **μεταβολαῖς**' ‖ κ. ἐπὶ ζῴων : Πολύβ.1,40,13 **κατατραυματιζόμενα** (τὰ θηρία) **ταχέως διεταράχθη**' **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεων, ἐπιφέρω ἀνωμαλίαν, ἀκαταστασίαν : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.127,18 **τοῖς θέλουσι διαταράσσειν τὰ ἀναγνώσματα, - διὰ τῆς ἄρσεως τῆς μονιμότητος διεταράχθη ἡ ὑπαλληλικὴ ἱεραρχία**' ‖ νεώτ. **κ.** δημ. **εἰδ.** ἐν φρ. ἐπάγω ἀταξίαν, ἀνησυχίαν, προκαλῶ ἐνόχλησιν : διαταράττω (-άζω) **τὴν κοινὴν ἡσυχίαν - τὴν δημοσίαν τάξιν** - τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην' ὁμ. κ. ἐν παθ. χρ. κ. σημ. **διεταράχθη (-άχθηκε) ἡ δημοσία τάξις (-η)**' προβλ. διατάραξις ἐν νομ. σημ.

διαταραχή (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐπαγωγὴ ταραχῆς, ἀνωμαλίας, ἀταξίας : Πλούτ.Ἠθ.317 Β **δεινοὺς ἀγῶνας πρὸς ἄλληλα καὶ διαταραχὰς λαμβανόντων**' **2)** νεώτ. εἰδ. ἀνωμαλία περὶ **τὴν** κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ ὅλου **ἢ** μέρους **τοῦ ζωϊκοῦ ὀργανισμοῦ** κ. ἰδίως τοῦ ἀνθρωπίνου : **διαταραχὴ τῆς θρέψεως - τῆς πέψεως - τῆς καρδίας - τῶν νεφρῶν**' **3)** νεώτ. ἀστρον. ἡ διατάραξις βλ.λ.4).

διατάρσωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἱππολ. **ἀνωμαλία** περὶ τὴν εὐστάθειαν τῶν ὀπισθίων **ποδῶν τοῦ ἵππου**, προερχομένη **ἐξ ἀποκλίσεως τῶν** ἀκροταρσίων πρὸς **τὰ ἔξω χαλαροῦσα τὸ βάδισμα**.

διάτασις-εως κ. νεώτ. **ἡ** ἰδιότης **ἢ ἡ** πρᾶξις **τοῦ** ἐκτείνεσθαι, διαστέλλεσθαι, τὸ τέντωμα : Ἀριστλ. ΖΜ 664 a,33 **νευρώδης μὲν** (ὁ οἰσοφάγος) **ὅπως ἔχῃ διάτασιν εἰσιούσης τῆς τροφῆς**' ‖ ἐπὶ φωνῆς, ἔντασις : αὐτ.Πολιτ.1336 a,34 **τὰς δὲ διατάσεις τῶν παίδων καὶ κλαυθμοὺς οὐκ ὀρθῶς ἀπαγορεύουσι** (δ.ἑρμ. τὰς ἀνατάσεις, **τὰ** τεντώματα **κατὰ** τὸ κλαίειν)' ‖ νεώτ. ἐπὶ σχοινίων, τὸ ὕδιάταμα βλ.λ.' ‖ εἰδ. ἰατρ. τὸ δι' ἐκτάσεως, **ἀνατάσεως εὐθετ**ζειν θραυσθὲν ἢ ἐξαρθρωθὲν **μέλος** τοῦ σώματος : Ἱππ.Ἰητρ.15' ‖ ὁμ. **ἡ ἐξάπλωσις, τὸ ἅπλωμα**' ὅθ.ἰατρ. ὁρ. **διάτασις φρενῶν**=τὸ (**νεώτ.**) **διαφανὲς** διάφραγμα **ἤτοι** τὸ δι' **οὗ** χωρίζονται **ἀπ' ἀλλήλων** τὰ πρόσθια μέρη τῶν πλαγίων **κοιλιῶν τοῦ** ἐγκεφάλου : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.22' ‖ ὁμ. ἐπὶ **τῆς** συσπάσεως **τοῦ** κολεοῦ, ἡ διαστολή, διεύρυνσις : Παῦλ. Αἰγ.6,72' ‖ ὁμ. **κεφαλῆς διατάσεις** πιθ. κεφαλαλγίαι : Πλάτ.Πολ.407 C **κεφαλῆς τινὰς αἰεὶ διατάσεις καὶ ἰλίγγους** (δ.ἑρμ. διανοητικοὶ κόποι)' ‖ ὁμ. νεώτ. **διάτασις τοῦ στομάχου ἡ παθολογικὴ** ἔκτασις κ. ἑπομένως χαλάρωσις **τῶν** τοιχωμάτων **αὐτοῦ**' **2)** μτγν. ἐπὶ **φυτῶν, ἡ καθ' ὕψος μεγέθυνσις**, τὸ **ἄξαιμα** : Ἀλκίφρ.2,4 **τῇ τῶν σπαρτῶν διατάσει**' ‖ ὁμ. κ. **ἡ πρὸς διεύθυνσίν** τινα **ἔκτασις, ῥοπή**, κλίσις : Ἰάμβλ.Προτρ.21,38 **τῇ πρὸς**

τὸν ἥλιον διατάσει καὶ συμπαθείᾳ (τῶν φυτῶν)· **3)** ἡ ἔντασις προσπαθείας, ὁ ἔντονος ἀγών : Θεόφρ.Ὀσμ.32 **αἱ.. διατάσεις τοῦ πνεύματος ῥήγματα.. ποιοῦσιν·** ‖ κ. μτφ. : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1166 b,33 **ἡ εὔνοια οὐκ ἔχει διάτασιν,** Πλούτ.Κοριολ.21 **ἐν.. διατάσει καὶ ὄγκῳ γενομένης τῆς ψυχῆς·** **4)** μτγν. φιλονικία, διάστασις : Διόδ.Σ 38,9,2 **εἰς μεγάλην ἐλθεῖν διάτασιν πρός τινα.**

διατάσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. -άττω, δημ. -άζω, παθ. παρακ. **διατέταχα,** μέσ. ἀόρ. -αξάμην, παθ. ἀόρ. -άχθην, δημ. -άχθηκα, δημ. μτχ. παθ.παρακ. **διατάγμένος** τάσσω, θέτω, τοποθετῶ τινα ἤ τι κατὰ τάξιν, προσδιορίζω, κανονίζω τινὶ θέσιν, διευθετῶ, τακτοποιῶ, διαρρυθμίζω : Ἡσίοδ.Θ 74 **εὖ δ᾽ἕκαστα ἀθανάτοις διέταξεν,- ὁ Θεὸς σοφῶς διέταξε τὰ τοῦ σύμπαντος·** **2)** ὁρίζω τινί τι, εἰδικῶς, κεχωρισμένως ἀναθέτω, οἷον ἔργα, ὑπουργήματα : Ἡρ.1,114 **ὁ δὲ αὐτῶν διέταξε τοὺς μὲν οἰκίας οἰκοδομέειν, τοὺς δὲ δορυφόρους εἶναι,** Ἀριστλ.Η Νικ.1094 b,1 **τίνας εἶναι χρεὼν τῶν ἐπιστημῶν.. ἡ πολιτικὴ διατάσσει·** **3)** εἰδ. ἐπὶ στρατεύματος, τοποθετῶ πρὸς μάχην, προσδιορίζω τὴν θέσιν ἑκάστου, καθορίζω τὴν παράταξιν : Ἡρ.6,107 **ἐκβάντας τε ἐς γῆν τοὺς βαρβάρους διέτασσε·** ‖ κ. παθ. : Θουκ.4,31 **ὧδε γὰρ διετετάχατο·** ‖ ὁμ. τὸ μέσ. παρατάσσομαι πρὸς μάχην : Ἀριστφ.Σφ.360 **ἄνδρες ὁπλῖται. διαταξάμενοι κατὰ τὰς διόδους,** Ξεν.Ἑλλ.7 1,20 **οἱ Θηβαῖοι.. διαταξάμενοι καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδίον·** **4)** γεν. ὁρίζω τι θετικῶς, κανονίζω ὡρισμένως· ὅθ. **δ- νόμον** = θεσμοθετῶ : Ἡσίοδ.Ἔργ. 276 **τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,** Πλάτ.Νομ.746 E **πάντα ταῦτα ἔμμετρα.. δεῖ τόν γε νόμον διατάττειν** (δ. γρ. τάττειν)· ‖ ὁμ. κ. παθ. : **διαταχθέντες φόροι** = οἱ διὰ νόμου ἐπιβεβλημένοι, ὡρισμένοι· **5)** μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-άζω** δίδω διαταγήν, προσταγήν, παραγγελίαν, κελεύω, ἐπιτάσσω : ΚΔ Ματθ.11,1 **καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ,- ὁ ἰατρὸς διέταξεν ἀλλαγὴν κλίματος·** ‖ κ. παθ. : Πάπ. **παρὰ τὰ διατεταγμένα** (παρὰ τὰς διαταγάς), **- διετάχθην ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ νὰ ἀπέλθω·** ‖ νεώτ. ἡ προστ. **διατάξατε** ὡς φιλόφρων ἔκφρασις προθυμίας πρὸς ὑπακοὴν ὑπὸ καλουμένου ἵνα προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του· **6)** μσν. νουθετῶ, συμβουλεύω : Ἐρωτόκρ.A 1771 **πάλι κι ἐγὼ καθημερνὸ θέλω τήνε διατάσσει·** **7)** μτγν. κ. πάπ. τὸ μέσ. ποιοῦμαι διαθήκην : Πλούτ.Ἠθ.1129 a· ‖ ὁρίζω διὰ διαθήκης μετ᾽ ἀπαρφ. : Λουκίλλ.ἐν ΑΠ 11,133 **καὶ κιθάρας αὐτῷ διετάξατο συγκατακαῦσαι δώδεκα·** ‖ πάπ. ὁμ. τὸ ἐνεργ. κληροδοτῶ : **τοῖς ἐμοῖς υἱοῖς οἷς ἑξῆς διατάσσω·** ‖ ὁμ. νεώτ. νομ. τὸ ἐνεργ. διὰ τῆς διαθήκης μου ὁρίζω, κανονίζω· ‖ πάπ. τὸ παθ. κληροδοτοῦμαι : **αἵ εἰσιν διαταγεῖσαι ἀπὸ τοῦ τετελευτηκότος πατρός·** **8)** πάπ. δίδωμι ἀγρὸν πρὸς καλλιέργειαν ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ νὰ καταβάλληται τὸ μίσθωμα ἐκ τοῦ εἰσοδήματος ἢ καὶ κατὰ ποσοστὸν τοῦ εἰσοδήματος, πακτώνω.

διατατικός-ή-όν μτγν. ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἐντείνειν, ἐντατικός, ὅθ. ἔντονος, ἐπιτακτικός, ἀναγκαστικός : Πολύβ.ἀπ.29 **ταῦτ᾽ ἄμεινον ὑπολαμβάνοντες εἶναι καὶ διατατικώτερον·** **2)** μτφ. τὸ οὐδ. συγκρ. ἐν ἐπιρρ.χρ. **διατατικώτερον** μετὰ μείζονος ἐκτάσεως : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,45 **ἡ δὲ δευτέρα τάχα μέν, ὥς τινες ἠξιώκασι, διατατικώτερον ἀπὸ τῆς πρώτης** (διόρθ. διατακτικώτερον).

διατατικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τάξιν : Βασ.1,1080 B **ἀφ᾽ ἑνὸς ἁμαρτήματος διατατικῶς ἐφ᾽ ὅλα τὰ εἴδη τῆς κακίας ἐξακούειν.**

διαταφρεύω μτγν. ὀχυρώνω ἀποχωρίζων διὰ τάφρου : Πολύβ.3,105,11 **τὸν μεταξὺ τόπον τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς σφετέρας διετάφρωσαν·** ‖ γεν. βαθέως ἀνασκάπτω : Πλούτ.Πομπ.62 **ὅλην ἐντὸς τὴν πόλιν ἀνέσκαψε καὶ διετάφρευσε.**

διαταχέων δ. γρ. τοῦ **διὰ** ταχέων.

διατάχους δ. γρ. **διὰ** τάχους.

διατέγγω βρέχω τι καθ᾽ ὅλην τὴν ἔκτασιν, ὁλόκληρον, διαβρέχω, καταμουσκεύω : Αἰσχ.Πέρσ. 538 **διὰ μυδαλέοις δάκρυσι κόλπους τέγγουσι,** Εὐρ.ΙΤ 404 **ἔνθα κούρᾳ διατέγγει βωμοὺς** (δ. ἀνάγν. κούρᾳ δῖᾳ τέγγει).

διατεθρυμμένως (διαθρύπτω) ἐπίρρ. ἐκτεθηλυμμένως, γυναικωδῶς, μαλθακῶς : Πλάτ.Νόμ.922 C **διατεθρυμμένως τινὰ τρόπον ἔχομεν οἱ πλεῖστοι, ὅταν ἤδη μέλλειν ἡγώμεθα τελευτᾶν.**

διατεθύσθαι μτγν.ἀπαρφ.παρακ.τοῦ διαθύω βλ.λ.

διατείνουσα (ἡ) νεώτ. ναυτ., μτχ. τοῦ ρ. διατείνω βλ.λ.· ‖ ὡς οὐσ. κεραία τῶν παλαιοτέρων μεγάλων ἱστιοφόρων, ἰδίᾳ τῶν πολεμικῶν, ἐξαρτωμένη κάτωθεν τοῦ προβόλου, ἡ **τσιβάδα.**

διατείνω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **διατενῶ,** ἀόρ. **διέτεινα,** μέσ. **διετεινάμην,** παθ. **διετάθην,** μτχ. παθ. παρακ. **διατεταμένος** λίαν τείνω, τανύω, τεντώνω πολύ, ξεντώνω : Ἡρ.3,35 **διατείναντα τὸ τόξον·** ‖ τείνων ἁπλώνω, ἐκτείνω : Ἀριστλ.ΖΙ 623 a,9 **ὑφαίνει γὰρ πρῶτον μὲν διατεῖναν πρὸς τὰ πέρατα πανταχόθεν** (τὸ ἀράχνιον)· ‖ ἐπὶ ἀνθρ., ἐκτείνω χαμαί, τὸν ξαπλώνω : Διοσκ. ἐν ΑΠ 5,54 **Δωρίδα τὴν ῥοδόπυγον ὑπὲρ λεχέων διατείνας·** ‖ ὁμ. τὸ παθ. ἐκτείνομαι, ἐξαπλοῦμαι, ὑπ᾽ ἄλλου : Μηναῖ.1,21 Συναξ. **σχοινίοις διαταθεὶς ῥοπάλοις ἀδροῖς τύπτεται·** **2)** -ομαι μέσ. ἰδίως ἐπὶ ὅπλων, ἐκτείνω τὸ ἀνῆκον ἐμοὶ οἷον πρὸς ἐπίδειξιν, ἀπειλήν, ἐπίθεσιν ἢ ἄμυναν, ὅθ. κ. ἐκτείνων βάλλω : Ἡρ.9,18 **διετείνοντο τὰ βέλεα ὡς ἀπήσοντες,** Ξεν.ΚΠ 1,4 **διατεινάμενοι οἱ μὲν τὰ παλτά οἱ δὲ τὰ τόξα εἰστήκεσαν,** Πολύβ.15,28,2 **διατεταμένοι τὰς μάστιγας·** **3)** τὸ ἐνεργ. ἀμτβ. ἐκτείνομαι ἐν χώρῳ : Ἀριστλ.ΖΙ,503 b,21 **καθ᾽ ἅπαν δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα σχεδὸν διατείνουσιν ὑμένες πολλοί,** Πολύβ.3,37,9 **Πυρηναίων ὀρῶν, ἃ διατείνει κατὰ τὸ συνεχὲς ἀπὸ τῆς καθ᾽ ἡμᾶς θαλάττης ἕως εἰς τὴν ἐκτός,** Πάπ. **πήχεις διατείνοντες βορρᾶ ἐπὶ νότον·** ‖ κ. παθ. μτφ. ἐπὶ ἰδεῶν : Πλάτ.Σοφ.253 D **ἰδέαν διὰ πολλῶν.. πάντη διατεταμένην ἱκανῶς διαισθάνεσθαι·** **4)** ἐκτείνομαι ἐν χρόνῳ, διήκω, διατηροῦμαι, ἐμμένω διὰ τοῦ χρόνου : Ἀριστλ.ΗΝικ.1172 a,23 **διατείνει γὰρ ταῦτα διὰ παντὸς τοῦ βίου ῥοπὴν ἔχοντα καὶ δύναμιν πρὸς ἀρετήν,** Πλούτ.Μάρκελλ.30 **γένος δ᾽ αὐτοῦ λαμπρὸν ἄχρι Μαρκέλλου τοῦ Καίσαρος ἀδελφιδοῦ διέτεινεν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ προσ., ζῶ μέχρι τῆς ἐποχῆς τινος : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.15 **Σκηπίωνι γάρ.. τῷ μεγάλῳ πολλὰ διερισάμενος ἐν τῇ πολιτείᾳ διέτεινεν εἰς Σκηπίωνα τὸν νέον** (ὁ Κάτων)· **5)** μτγν. ὁμ. ἀμτβ. μετὰ προσδ. τοπικοῦ ὁρίου, ἐπεκτείνομαι μέχρι τινός, ἔρχομαι, ἀφικνοῦμαι, φθάνω μέχρι τινός : Πολύβ.5,86,4 **διέτεινε πρὸς Γάζαν,** Διόδ.Σ 12,70 **τινὲς δὲ πρὸς τὴν θάλατταν διέτειναν,** Πλούτ.Ἠθ.642 E **τῶν ζῴων μεταβολαὶ μέχρι δερμάτων καὶ τριχῶν καὶ ὀνύχων διατείνουσιν·** **6)** ὁμ. μτφ. ἐπεκτείνομαι, ἀναφέρομαι, ἀφορῶ εἴς τι, σκοπῶ εἴς τι : Πολύβ. 9,5,4 **ὡς καὶ πρὸς ὅλα διατεινούσης τῆς ἐνεστηκυίας κρίσεως·** **7)** ἀφορῶ εἴς τι, συντελῶ εἴς τι, ὅθ. ὠφελῶ : αὐτ.30,12,2 **τοῦτο πρὸς οὐδὲν ἔτι διατείνει** (= εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ)· **8)** μέσ. ἐντείνω τὰς ἰδίας δυνάμεις, προσπαθῶ, βάζω τὰ δυνατά μου : Πλάτ.Πολ.501 C **οὓς διατεταμένους ἐφ᾽ ἡμᾶς ἔφησθα ἰέναι,** Ξεν.Ἀπομν.4,2,23 **οὐκοῦν δεῖ παντὶ τρόπῳ διατειναμένους φεύγειν ὅπως μὴ ἀνδράποδα ὦμεν** (= πάσῃ σπουδῇ), Θεόκρ.22,67 **πὺξ**

διατεινάμενος σφετέρης μὴ φείδεο τέχνης· || εἰδ. ἐντείνω, ἐνισχύω τὴν φωνήν μου : Ἀριστλ. Πολ.1336 a,39 **ἡ γὰρ τοῦ πνεύματος κάθεξις ποιεῖ τὴν ἰσχὺν τοῖς πονοῦσιν, ὃ συμβαίνει καὶ τοῖς παιδίοις διατεινομένοις**· **9)** μέσ. μετ' ἐμπροθ. διορ. ἢ ἀπαρφ. ἀσκῶ ἐμαυτόν πρός τι, ἐντείνω τὰς δυνάμεις μου πρός τι : Ξεν.Ἀπομν.3,7,9 **διατείνου μᾶλλον πρὸς τὸ σεαυτῷ προσέχειν**, Ἀριστλ.Ἠ Νικ.1169 a, 9 **διατείνομαι τὰ κάλλιστα πράττειν**· **10)** μέσ. μετὰ τοῦ μή κ. ἀπαρφ. ζωηρῶς, ἐντόνως κωλύω τινὰ ἀπό τινος : Ἀντιφ.5,46 **διετείναντο αὐτὸν μὴ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς** (Ἀρποκρ. « διὰ συντόνου σπουδῆς ἀπηρνήσαντο »)· **11)** κ. νεώτ. μέσ., συνήθ. μετ' εἰδ. προτ., ἐντόνως, ζωηρῶς ἰσχυρίζομαί τι, ὑποστηρίζω ὅτι.. : Δημ.275 **τί.. διετεινάμην οὑτωσὶ σφοδρῶς ;**, Πλούτ.Ἠθ.26 **ταῦτα πάντα διατεινάμενος ἂν εἴποιμι ὅτι συνῆλθε, -διατείνεται ὅτι εἶναι ἀθῷος**· **12)** μτγν. ἀντιτείνω, ἀντιλέγω, ἐναντιοῦμαι : Γαλ.4,759, αὐτ.4,773· **13)** νεώτ. τὸ θηλ. τῆς μτχ. ἐνεστ. ὡς οὐσ. **διατείνουσα** βλ.λ.

διατειχίζω κ. νεώτ., μέλλ. **διατειχιῶ** κ. νεώτ. **διατειχίσω** χωρίζω τόπον τινὰ ἀπὸ ἄλλου διὰ τείχους· ὅθ. ὀχυρώνω διὰ τείχους : Λυσ.2,44 **Πελοποννησίων διατειχιζόντων τὸν Ἰσθμόν**, Πολύβ.8,32,2 **ἔκρινε διατειχίσαι τὴν πόλιν**· **2)** χωρίζω, ἀποχωρίζω, διαχωρίζω οἱονεὶ διὰ τείχους : Ξεν.Συμπ.5,6 **ἡ δὲ ὑψηλὴ ῥὶς ὥσπερ ἐπηρεάζουσα διατετείχικε τὰ ὄμματα**· || ὁμ. μτφ. ἀποχωρίζω, κρατῶ τι ἀποκεχωρισμένον· || κ. μέσ. κ.παθ. ἔχω ἐξ ἐμαυτοῦ ἢ ὑφίσταμαι μεγάλην διαφοράν, ἀποχωρίζομαι οἱονεὶ διὰ τείχους : Φίλ.1,632 **δ- φῶς καὶ σκότος**, Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.7 **διώρισται καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον**· ρηματ. διατείχισις, διατείχισμα, διατειχισμός.

διατείχιον (τὸ) μτγν. διατείχισμα βλ.λ. : Διόδ.Σ 16,12.

διατείχισμα-ατος (τὸ) κ. μον. κ. νεώτ. περιτετειχισμένος καὶ ὠχυρωμένος τόπος : Θουκ.3,34 **ἐπικούρους.. ἐπαγόμενοι ἐν διατειχίσματι εἶχον**· || ἐγκάρσιον τεῖχος, ὀχύρωμα : αὐτ.7,60· **2)** μτγν. τεῖχος μεταξὺ δύο τόπων : Πολύβ.8,36,9 **τὴν πλατεῖαν.. ὑπάρχουσαν μὲν ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος, φέρουσαν δὲ παρὰ τὸ διατείχισμα ἐκ τοῦ λιμένος εἰς τὴν ἔξω θάλατταν**, Στράβ. 2,1,26· || συνεκδ. πᾶς τοῖχος ἢ φραγμὸς διαχωρίζων, διάφραγμα, χώρισμα, μεσότοιχον : Λουκ. Ἑταιρ.Δ 11,4 **ἀφῃρήσθω μὲν ἤδη τὸ διατείχισμα**· || ἐν χρ. κ. μτφ. : Εὐστ.Πον.357,60 **σαθρὸν τῆς βασκανίας τὸ διατείχισμα**· **3)** νεώτ. εἰδ. ὀχυρωτ. ἐγκάρσιος τοῖχος ἐν τῇ τάφρῳ ὀχυρώματος πρὸς συγκράτησιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων· **4)** νεώτ. βοταν. ἕκαστον τῶν πρώτων χωρισμάτων, ἅτινα σχηματίζονται ἐντὸς τῶν ᾠῶν τῶν βρυοφύτων καὶ τῶν ἀγγειωδῶν κρυπτογάμων φυτῶν.

διατειχισμός (ὁ) Ἐπιγρ. ἡ διὰ τείχους ὀχύρωσις : Ἐπιγρ.Τροιζ. **δ- τᾶς πόλιος**.

διατεκμαίρομαι, μ. ὁ ἀόρ. α' **διετεκμηράμην** ὁρίζω, προσδιορίζω τινὶ ἔργον τι : Ἡσίοδ.Ἔργ.398 **ἔργα, τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο**· || μτγν. γεν. καθορίζω, σημειῶ· Ἡσ. « διατεκμαίρονται, σημειοῦνται » : Ἀπολλ.Ρ 4,284· || μτγν. εἰδ. ἐπὶ τῆς μοίρας, ἀποφασίζω : Μαν.6,750 **τῷς μὲν ἐμὴν γενέθλην Μοῖραι διετεκμήραντο**· **2)** Ἡσ. « διατεκμαίρομαι, στοχάζομαι »· || τὸ ἐνεργ. βλ.λ.

διατεκμαίρω Ἡσ. « διατεκμαίρει, διαστοχάζεται, σημειοῦται »· πρβλ. **διατεκμαίρομαι**.

διατεκταίνομαι Ἡσ. κ. μον., ἀόρ. **διετεκτηνάμην** κατασκευάζω μηχανήν, ἐφευρίσκω, ἐπινοῶ· Ἡσ. « διετεκτήνατο, ἐμηχανήσατο » : Θεόδ.Ὑρτ.ἐν Ἀν.Βοασσ.3,36 **διατεκτηναμένη ζυγὸν ἀμφιδέξιον**.

διατελευτῶ-άω φέρω εἰς τέλος, εἰς πέρας, εἰς ἔκβασιν, ἐκπληρῶ, τελειώνω τι ἐντελῶς : Ἰλ.Τ 90 **ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι ; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ**.

διατελέως ἐπίρρ ἐσφ.γρ. διὰ τέλους : Ἱππ.210 F.

διατελής-οῦς-ές ἀδιάκοπος, συνεχής, διηνεκής : Σοφ.ΟΚ 1514 **βρονταὶ διατελεῖς**· || μτγν. ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ὁ ἀδιακόπως, διαρκῶς, ἀενάως ῥέων, ἀστείρευτος : Αἰλ.ΠΙ 13,1· **2)** διαρκής, ἀμετάβλητος, μόνιμος : Πλάτ.Πολ.618 A **τυραννίδας.. τὰς μὲν διατελεῖς, τὰς δὲ καὶ μεταξὺ διαφθειρομένας**, ΔίωνΚ 44,48 **προστάτην διατελῆ τῆς πόλεως**· || αἰώνιος : Ἐπιγρ.Θηβ. **διατελὴς ἀρετή**.

διατελῶ-έω κ. μον. κ. νεώτ., μέλλ. **-έσω**, ἀττ. **-ελῶ**, παρακ. **-ετέλεκα** φέρω τι εἰς τέλος ἐκπληρῶ, κατορθώνω : Ξεν.Ἑλλ.7,3,4 **ἐπείπερ ἠρξάμην, διατελέσαι βούλομαι τὰ περὶ Εὔφρονος**, Πάπ. **αἱ ἡμέραι τὰ πάντα διατελοῦσι**· || ὁμ. ἐπὶ χρόνου, συμπληρῶ, διέρχομαι : Ξεν.ΚΠ 1,5,4 **διατετελεκὼς τὰ ἐν τοῖς ἐφήβοις δέκα ἔτη**· **2)** κ.νεώτ. συνήθ. μτ. μτχ. εἶμαι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἔν τινι καταστάσει, ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι, νὰ ζῶ, νὰ διάγω, νὰ διατρίβω, νὰ πράττω τι : Ἡρ.6,117 **καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς διατελέειν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἐόντα τυφλόν**, Πλάτ.Ἀπ.31 A **τὸν λοιπὸν βίον καθεύδοντες διατελοῖτ' ἄν**, αὐτ.Πολ.411 A, Πάπ. **ἀεὶ θύων τοῖς θεοῖς διετέλεσα, - ἐπὶ χιλιετηρίδα διετέλεσαν ἐλεύθεροι**· || εἶμαι ἔν τινι καταστάσει διαρκῶς, συνεχῶς, πάντοτε : Πλάτ.Θεαίτ.206 A **ὡς οὐδὲν ἄλλο μανθάνων διετέλεσας ἢ τὰ στοιχεῖα**, Πλούτ.Θησ.8 **διετέλει χρώμενος τῇ κορύνῃ**, Πάπ. **σχολάζοντες διατελοῦσι**· || ὁμ. μετ' ἐπιθ. ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι : Θουκ.6,89 **καὶ διατελοῦντός μου προθύμου**, Ἰσοκρ.2,4 **ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν**, Ἀλεξ.45,9. **3)** γεν. ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι, ἐπιμένω, νὰ ἐμμένω ἔν τινι καταστάσει : Πλάτ.Γοργ. 494 C **διατέλει ὥσπερ ἤρξω**, Ἀριστλ.ΖΓ 779 a,24 **δ- ἐν ὕπνῳ**· φρ. νεώτ. **διατελῶ πρόθυμος - μετὰ τιμῆς - μεθ' ὑπολήψεως** (ὡς φιλόφρων κατάληξις ἐπιστολῶν)· || νεώτ. γεν. εὑρίσκομαι ἔν τινι καταστάσει ἢ ὑπό τινα ἰδιότητα : **διατελοῦμεν ἐν ἐμπολέμῳ καταστάσει, - οἱ διατελέσαντες πρωθυπουργοί, - διατελεῖ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πράγματος**· πρβλ. μέσ. π. Ἡσ. « διετελέσω, διέμεινας ».

διατέμνουσα (ἡ) νεώτ. μαθ. γραμμὴ **εὐθεῖα** τέμνουσα σχῆμά τι, βλ. τέμνουσα.

διατέμνω κ. νεώτ., Ἰων. κ. δωρ. **διατάμνω**, μέλλ. **διατεμῶ**, ἀόρ. **διέτεμον** κ. **διέταμον**, παρακ. **διατέτμηκα**, νεώτ. παθ. ἀόρ. **διετμήθην**, μτχ. παθ. παρακ. **διατετμημένος** τέμνω τι διὰ μέσου, κόπτω εἰς δύο μέρη, διαχωρίζω, διαιρῶ : Ἰλ.Ρ 618 **διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσην**, Ἡρ.2,139 **τοὺς ἱρέας.. συλλέξαντα πάντας μέσους διαταμέειν**, Σοφ.ἀπ.799,6 **διὰ κάρα τεμών**, Πλάτ.Συμπ.190 D **διατεμῶ δίχα ἕκαστον**· || ἀνοίγω δίοδον : Λιβάν. Λόγ.1,208 **ταῖς ἐμαυτοῦ χερσὶν διατεμὼν τὸν ὄχλον**· || γεν.κ.νεώτ. διασχίζω, χωρίζω εἰς δύο καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν : **ποταμὸς διατέμνει τὴν πόλιν**· **2)** κ. νεώτ. ὁμ. ἐμπροθ. **δ- τι ἀπό τινος** ἀποχωρίζω τι ἀπό τινος ἄλλου, ἀποτέμνω : Πλάτ.Πολιτ.280 B **εἰ γὰρ ξυννοεῖς τὴν οἰκειότητα, τὴν μὲν διετέμομεν ἀπ' αὐτῆς**· **3)** μτφ. καταστρέφω τὴν ὑπάρχουσαν ἔν τινι ἑνότητα, ὅθ. ἐμβάλλω εἰς διχόνοιαν, στάσιν, διαστασιάζω : Αἰσχίν.3,207 **ἐπεισάξει γὰρ τὸν γόητα καὶ βαλαντιοτόμον καὶ διατετμηκότα τὴν πολιτείαν**· **4)** κατακόπτω : Ἡρ.2,41 **οὐδὲ κρέως καθαροῦ βοὸς διατετμημένου.. γεύσεται**· ρηματ. διατομή, διάτμησις.

διατενής-οῦς-ές (διατείνω) ἐκτεινόμενος, τείνων, ὅθ. ὁ ἀναφερόμενος πρός τι : πρβλ. διατείνω 4) : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,15,2 **διατενὲς πρὸς τελείωσιν**.

διατενοπτέρυξ-υγος (ἡ) νεώτ. γένος **σαπινδοειδῶν** φυτῶν.

διατέρπομαι μτγν. ἔχω σχέσεις τερπνάς μετά τινος : Ἀππ.Μιθριδ.27 **διατέρπομαι γυναικί**.

διατερσαίνω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ καταξηραίνω.

ἀποξηραίνω, στεγνώνω· Ἡσ. «διαξηραίνω» : Πρίσκ. 301 D ἅπαντα (τὰ σκεύη) διατερσαίνοντες.

διατεσσάρων (ἡ) κ. νεώτ. μουσ. κ. κεχωρισμ. διὰ τεσσάρων ἡ διὰ τεσσάρων χορδῶν ἢ φθόγγων ἁρμονία, τὸ διάστημα τῆς τετάρτης, πρβλ. διὰ πασῶν· 2) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ διὰ τεσσάρων Εὐαγγέλιον τὸ ἐκ παραλλήλων χωρίων τῶν τεσσάρων κανονικῶν Εὐαγγελίων ἀποτελεσθὲν ὑπὸ τοῦ Τατιανοῦ Εὐαγγέλιον : Εὐσ.'Εκκλ.'Ιστ.4,29.

διατεταμένως (διατείνω) ἐπίρρ. ἐντόνως, προθύμως, ἐνθέρμως : Ἀριστλ.ΗΝικ.1166 b, 28 εἰ δὴ τὸ οὕτως φευκτέον τὴν μοχθηρίαν διατεταμένως, αὐτ.1175 a, 8 δ- ἐνεργεῖν, Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.26 ἐπειπὼν δὲ πᾶσι τοῖς ἄλλοις διατεταμένως.

διατετηρημένως ἐπίρρ. μτγν. συγκεκρατημένως, προσεκτικῶς, περιεσκεμμένως, συνετῶς : Σχόλ.Διαν.Περ.1 (σ.318,21) διατετηρημένως (διόρθ. διατετηρημένος) δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς ἀποδοὺς ἑαυτῷ τὴν πίστιν ἐπάγει τὸ ἔπος.

διατετιμημένος-η-ον νεώτ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. διατιμῶ -άω βλ.λ. ὡς ἐπίθ., ὁ οὗ ἡ εἰς χρῆμα ἀξία ἔχει ἀποτιμηθῆ· νομ. διατετιμημένη προίξ ἐκείνη ἧς ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ ἀναγράφεται ἡ εἰς χρῆμα ἀποτίμησις τῶν διδομένων· 2) ὁ οὗ ἔχει γίνει διατίμησις βλ.λ. ἤτοι ἔχει ὁρισθῆ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς ἀνώτερον ὅριον τιμῆς πωλήσεως : διατετιμημένα εἴδη· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ παρεχομένης ἐργασίας : δ- ἐκφορτωτικά - ἁμαξαγώγια.

διατετμημένως ἐπίρρ. μσν. ἰδιαιτέρως, κεχωρισμένως, χωριστά : Μετοχ.Θ Σύμμικτ.760 ἰδιάζοντες ἕκαστοι διατετμημένως ταῖς πολιτείαις καὶ τοῖς ἤθεσιν ἐδίωσαν Ἕλληνες.

διατετραίνω, μέλλ. ἰων. διατετρανέω κ. μτγν. διατρήσω, μτγν.κ.νεώτ. ἀόρ. διέτρησα, μέσ.ἀόρ.α' διετετρηνάμην κ. μτγν. διετρησάμην, πάπ. κ.νεώτ. μτχ. παθ. ἀορ. διατρηθείς, μτγν. μτχ. παθ. παρακ. -τρημένος, ἄ. διατιτραίνω, διατιτράω, διατίτρημι βλ.λ. διατρυπῶ, ἀνοίγω ὀπὴν διὰ μέσου τινός, τρυπῶ ἐντελῶς, πέρα πέρα : Ἡρ.3,12 αἱ μὲν τῶν Περσέων κεφαλαὶ εἰσι ἀσθενέες οὕτω, ὥστε, εἰ ἐθέλεις ψήφῳ μούνῃ βαλέειν, διατετρανέεις, Ἀριστφ. Θεσμ.18 ἀκοὴν δὲ χοάνης ὦτα διετετρήνατο Πάπ. τοῦ ποδώματος διατρηθέντος.

διατεύοντο Ἡσ. «ἐμερίζοντο» αὐτ. «διατεύονται, μερίζονται.»

διατεχνάζομαι μσν. μηχανῶμαι : Παχυμ.Γ 2,652.

διατεχνῶμαι-άομαι μσν. διατεχνάζομαι βλ.λ. : Νικήτ.Χων.611,23 διατεχνώμενος τὰ ἀνήνυτα.

διατηγῆναι πάπ. ἀπαρφ. δαπανηθῆναι (πιθ.) : Πάπ. ἐδεήθη ἡ Διονυσία τῆς μητρὸς μὴ ἐπὶ μόνοις αὐτὴν ἀπολιπεῖν τοῖς διατηγῆναι φθάσασιν, (Herw. διορθ. διατακῆναι).

διατήκω κ. νεώτ., ὁ παρακ. διατέτηκα ἐν παθ. ἐννοίᾳ, τήκω τι ἐντελῶς, λειώνω : Ἀριστφ.Νεφ.149 κηρὸν διατήξας, εἶτα τὴν ψύλλαν λαβών· ‖ ὁμ. κ. τὸ παθ. : Ξεν.'Αν.4,5,6 ἔνθα δὲ τὸ πῦρ ἐκαίετο, διατηκομένης τῆς χιόνος, Πλούτ.'Ηθ.695D ἀκόναι μολύβδου διατήκονται· ‖ ἰατρ. εἰδ.·ἐπὶ τῶν ἐντέρων, μαλάσσω, χαλαρῶ, λύω : Ἱππ.'Αέρ.7 ταῦτα καὶ τὴν κοιλίην διαλύειν εἰκὸς μάλιστα καὶ διατήκειν· 2) τὸ παθ. μτφ. ἐξαντλοῦμαι, καταστρέφομαι, ἀφανίζομαι, φθείρομαι, φθίνω, λειώνω : Ἀριστλ. Μετ. 385 a, 28, Ἀγαθ. 2,14· 3) ἐμβρέχω : Θεόφρ. Ὀσμ. 29, Αἰτ. 15, 13.

διάτηξις-εως (ἡ) γλωσσ. ἡ πλήρης τῆξις.

διατηρήσιμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ οὗ εἶναι δυνατὴ ἡ διατήρησις βλ.λ., ὁ διατηρητός : αἱ ὀπῶραι σκευαζόμεναι εἶναι ἐπὶ μῆνας διατηρήσιμοι, - τυριὰ διατηρήσιμα· 2) ὁ ἄξιος νὰ διατηρηθῇ, διατηρητέος : διατηρήσιμα ἔθιμα.

διατήρησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διατηρῶ, ἡ διαφύλαξις, ἡ ἀπὸ φθορᾶς ὑπὸ τοῦ χρόνου ἢ ἄ. αἰτίων διάσωσις, ἡ συντήρησις : ΠΔ'Ἐξ.16,33 καὶ ἀποθήσεις (τὸ μάνα εἰς στάμνον).. εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, Διόδ.Σ 2,5 ἡ φύσις διδάσκαλος ἅπασι τοῖς ζῴοις ἐστὶ πρὸς διατήρησιν οὐ μόνον ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν γεννωμένων, - ἡ διατήρησις τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν μεταναστῶν, - ἡ δ- τῶν ἐλαιῶν ἐν ἅλμῃ, - ἡ διατήρηση τοῦ σπιτιοῦ (ἡ συντήρησις)· νεωτ. φρ. ἡ διατήρησις ἀγαθῶν (ἢ φιλικῶν) σχέσεων.. πρὸς τὰ ὅμορα κράτη - πρὸς τοὺς γείτονας· ‖ νεώτ. κ. δημ. φυσ. : διατήρησις τῆς ἐνεργείας, ἄ. ἀφθαρσία τῆς ἐνεργείας δόγμα ἐν ταῖς φυσικαῖς ἐπιστήμαις, καθ' ὃ ἡ ἐν τῷ κόσμῳ (ἢ ἐν συστήματι) ἐνέργεια εἶναι σταθερὰ μὴ φθειρομένη, οὐδὲ δυναμένη νὰ δημιουργηθῇ ἐκ τοῦ μηδενός· ὁμ. διατήρησις τῆς ὕλης, ἄ. ἀφθαρσία τῆς ὕλης δόγμα καθ' ὃ ἡ ποσότης τῆς ἐν τῷ κόσμῳ (ἢ ἐν συστήματι) ὕλης εἶναι σταθερά.

διατηρητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐπιτήδειος, ὁ συντελεστικὸς εἰς τὸ διατηρεῖν βλ.λ.2), διαφυλάττειν, κρατεῖν ἀκέραιον, σῶον : Πορφ.'Αποχ.1,53 τῆς ὑγείας.. διατηρητικόν, - ἀλοιφὴ διατηρητικὴ τῆς δροσερότητος τοῦ δέρματος, - ἐλιξίριον δ- τῆς νεότητος· ‖ μτγν. κ. ὡς οὐσ. ἡ διατήρησις : Μάρκ.Αὐρ.1,16 τὸ διατηρητικὸν τῶν φίλων καὶ μηδαμοῦ ἀψίκορον, μηδὲ ἐπιμανές.

διατηρῶ-έω κ. νεώτ. δημ. (μ. συνηρ.), δωρ. διαταράω, δημ. μτχ. παθ. παρακ. διατηρημένος τηρῶ (=φυλάττω) διὰ μέσου, παρατηρῶ, ἐπιτηρῶ, προσέχω, διαφυλάττω μετὰ προσοχῆς : Πλάτ. Νόμ.836 C δ.. φαμὲν δεῖν τὸν νομοθέτην διατηρεῖν (δ. γρ. τηρεῖν), Δημ.115 ἐπαμεῖναι μὲν τούτοις καὶ διατηρῆσαι μή τι πάθωσι, Πάπ. τὴν πρὸς τὰ πράγματα εὔνοιαν διατηροῦντες· ‖ ὁμ. μέσ. : Φιλόδ.Θε. γ' ἀπ.77 διατηρεῖται τὸν καιρόν· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. διαφυλάττω, διασῴζω, συντηρῶ τι συνεχῶς, ἐπὶ μακρόν : Ψήφισμ.π.Δημ.238 ἣν παρέλαβον τάξιν διατηρεῖν, Μέν.637 δ- τὰ τοῦ βίου δίκαια, Πλούτ.Δίων33 διατηρεῖν ἐδόκει τὸν πόλεμον, - οἱ Ἕλληνες διετήρησαν τὴν γλῶσσαν - τὰ ἔθιμα - τὴν θρησκείαν αὐτῶν· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀναφ. πρὸς πρόσ., διαφυλάττω τινὰ σῶον : Πάπ. εὐχὰς ἀναπέμπω πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Χριστὸν ὅπως ὑμᾶς διατηρῶσιν· ‖ ὁμ. μτ. κατηγορουμένου : Ἀριστλ.ΖΙ 595 b,18 τὰς καλουμένας Πυρρίχας βοῦς ἐννέα ἔτη διατηροῦσιν ἀνοχεύτους (δ. γρ. διαφυλάττουσιν), Πολύβ.7,8,7 διετήρησε πάντα καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματος ἀβλαβῆ, - διετήρησε σώας τὰς φρένας μέχρι τοῦ θανάτου του· ‖ τὸ παθ. διαφυλάττομαι : Αἰσχίν.3,6 ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σῴζεται καὶ ἡ δημοκρατία, - διετηρήθησαν ἐν τῇ γλώσσῃ καὶ δωρικοί τινες τύποι· 4) μτγν. κ. νεώτ. κατέχω τι, κρατῶ τι ἐπὶ διάρκειαν χρόνου : Πολύβ.1,7,7 οἱ δ' εἰσελθόντες χρόνον μέν τινα διετήρουν τὴν πόλιν· ‖ ὁμ. ἐπὶ προσ., εὑρίσκομαι εἰς καλὴν κατάστασιν ὀργανικῶς : διατηρεῖται καλά, - διατηριέται ἀκόμα· 5) νεώτ. κ. δημ. συντηρῶ, παρέχω τὰ μέσα πρὸς συντήρησιν, διατήρησιν, ἰδ. ἐν τῷ παθ. : τὸ σχολεῖον διατηρεῖται ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ δεῖνα, - τὸ νοσοκομεῖον διατηρεῖται διὰ τῆς συνεισφορᾶς πλουσίων ὁμογενῶν· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ προσ., διατρέφω, συντηρῶ : ἡ οἰκογένεια διατηρεῖται μὲ τὸν μικρὸν μισθὸν τοῦ πατρός· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : πῶς νὰ διατηρηθῇ μὲ τόσο μικρὴ σύνταξη; 6) μτγν. φυλάττω τι μακρόν τινος, προφυλάττω : ΚΔ Πράξ.15,29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων.. καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε· ρηματ. διατηρητής, διατήρησις, διατηρήσιμος.

διατί μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. γιατί (ἡνωμ. γραφὴ τοῦ διὰ τί) προτακτικὸν ἐρωτημ. μόριον, διὰ τίνα

αἰτίαν, πρὸς τίνα σκοπόν : 'Αρκάδ.184,12 τὸ ἱνατὶ καὶ διατὶ καὶ ἐν τῇ συνεπείᾳ ὀξύνεται, - διατί ἐρωτᾷς; - ἀπαιτεῖς; - θά ἔλθῃ; - ἐνήργησας αὐτω;' **2)** μετὰ τοῦ ἄρθρ. τό πολλάκις ὡς οὐσ. ἐν τῇ σημ. ἡ αἰτία, ὁ λόγος, ὁ σκοπός : ἀνεξήγητον τό διατί τοῦ φαινομένου τῆς ζωῆς, φρ. τὸ διατὶ καὶ τὸ διότι· πρβλ. γιατί.

διατίθημι κ. μσν., νεώτ. κ. διαθέτω βλλ. κ. δημ., γ΄ πληθ. πρόσ. παρατ. διετίθουν, μέλλ. διαθήσω, παθ.ἀόρ. διετέθην, μτχ.παθ.παρακ. διατεθειμένος θέτω πράγματά τινα χωριστά, τοποθετῶ καθ' ὡρισμένην τάξιν ἢ εἰς τὰς οἰκείας θέσεις, διευθετῶ, κατατάσσω, κατανέμω : 'Ηρ.7,39 διαταμόντας δὲ τά ἡμίτομα διαθεῖναι, τὸ μὲν ἐπὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ, τὸ δ' ἐπ' ἀριστερά, Ξεν.'Απομν.2,1,27 ἀλλ' ᾗπερ οἱ θεοὶ διέθεσαν τὰ ὄντα διηγήσομαι μετ' ἀληθείας, Γεωπ.10,56,5 ἐν μέλιτι διαθέντες τὰ σῦκα, **2)** ὁρίζω, ἄγω, διευθύνω : Πλούτ.'Αγησ.21 ἐδεήθησαν αὐτοῦ τὸν ἀγῶνα διαθεῖναι· **3)** χειρίζομαι, διαχειρίζομαι, συνήθ. μτ. ἀπαρφ. : Θουκ.6,15 καὶ δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντι τὰ τοῦ πολέμου, Ζώσ.1,38,1 διατιθέναι τὸν πόλεμον· **4)** ἐπὶ προσ., δ- μεταχειρίζομαί τινα, φέρομαι, συμπεριφέρομαι : 'Ηρ.3,155 φὰς διὰ τοὺς πολιορκευμένους σεωυτὸν ἀνηκέστως διαθεῖναι, Λυσ.13,11 εἰ διαθείη ὑμᾶς ἀπόρως ὥσπερ διέθηκεν· ‖ κ.παθ. : Θουκ.6,57 καὶ ὕστερον ληφθεὶς οὐ ῥᾳδίως διετέθη (δὲν τοῦ ἐφέρθησαν εὐγενῶς), Λυσ.3,27 ὑπ' ἐμοῦ δεινῶς διατεθῆναι τυπτόμενος, Πάπ. οὐχ ἱκανῶς διετέθην, Ξεν.ΚΠ 5,2,7 τὴν δὲ θυγατέρα ταύτην ἐπιτρέπω διαθέσθαι ὅπως ἂν σὺ βούλῃ, 'Ισοκρ.12,140, Λουκ.Μισθ.Συν.25 εἰς καλὸν τὴν ἐν τῷ περιπάτῳ διατίθεται σχολήν· **5)** κ. νεώτ. μετ' αἰτ. προσ.κ.ἐπιρρ. γεννῶ, προκαλῶ εἴς τινα τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην διάθεσιν : 'Ισοκρ.5,80 ὅταν οὕτω διαθῇς τοὺς Ἕλληνας, Δημ.284 οὕτω διαθεὶς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας, Λουκ. Νιγρ.38 κἄν τινας ἑτέρους ἐν τῇ μανίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτο διαθῶσι, - διατίθεται φιλικῶς - ἐχθρικῶς πρός..' ‖ τὸ παθ. ἔχω, λαμβάνω διάθεσίν τινα, ἔχω τὴν διάθεσιν νά φερθῶ οὕτως ἢ ἄλλως (ἀντὶ τοῦ συνηθεστ. διάκειμαι βλ.λ.) : Πλάτ.Θεαίτ.151 C πρός με οὕτω διετέθησαν, ὥστε δάκνειν ἕτοιμοι εἶναι· ‖ κ. ἐπὶ ζῴων : Πλάτ.Συμπ.207 C τά δὲ θηρία τίς αἰτία οὕτως ἐρωτικῶς διατίθεσθαι;' **6)** ἐπὶ ἀγορητῶν, ῥαψῳδῶν, ἀπαγγέλλω, ἐκθέτω, διηγοῦμαι, ἐκφωνῶ, παριστάνω : Πλάτ.Χαρμ.162 D ἀλλά μοι ἔδοξεν ὀργισθῆναι αὐτῷ ὥσπερ ποιητὴς ὑποκριτῇ κακῶς διατιθέντι τά ἑαυτοῦ ποιήματα· **7)** πιστῶς περιγράφω : Στράβ.1,1,16 ἡ γεωγραφικὴ.. διατιθεῖσα ἠπείρους καὶ πελάγη· **8)** παθ. κ. νεώτ. δαπανῶ, ἐξοδεύω : Πολύβ.20,6,5 εἰς εὐωχίας καὶ μέθας διετίθεντο, - τά εἰσπραχθέντα διετέθησαν εἰς ἐπειγούσας ἀνάγκας' ‖ κ. μτφ. : Πολύβ.16,1,2 τὸ πλεῖστον τῆς ὀργῆς.. εἰς τοὺς θεοὺς διετίθετο· **9)** ὁμ. μέσ. κ. μσν. διανέμω τὴν περιουσίαν μου, διαθέτω αὐτὴν διὰ διαθήκης : 'Ισαῖ.7,1 δ- τὴν οὐσίαν ἑτέρῳ, Πάπ. τάδε διέθετο νοῶν καὶ φρονῶν, Μιχ.'Ατταλ.π. Σάθ.1,21 καθὼς ἂν ἐν τῇ τελευταίᾳ βουλήσει μου διάθωμαι· ‖ κ. ἀπολ. διατίθεμαι ἀφήνω διαθήκην : Νόμ.π.Δημ.1067 ὅστις ἂν μὴ διαθέμενος ἀποθάνῃ, 'Αριστλ. Πολιτ.1270 a,28· ‖ ὁ διαθέμενος ὁ διαθέτης : ΚΔ 'Εβρ.9,16 ὅπου γάρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· ‖ διαθήκας ἢ διαθήκην διατίθεσθαι συντάσσω διαθήκην : Λυσ.19,39 αἱ διαθῆκαι ἃς διέθετο, Δημ.1133 οὐκ ἐᾷ διαθήκας διαθέσθαι· **10)** ὁμ. μέσ. διευθετῶ, κανονίζω διὰ συμφωνίας : Ξεν.'Απομν.2,6,23 τὴν ἔριν.. ἀλλήλοις διατίθεσθαι ‖ διατίθεσθαι διαθήκην τινὶ ἢ πρός τινα ποιοῦμαι συμφωνίαν, συνθήκην, συμφωνῶ μετά τινος : 'Αριστφ.''Ορν.440 ἢν μὴ διάθωνταί γ' οἵδε διαθήκην ἐμοί, ΚΔ Πράξ.3,25 τῆς διαθήκης, ἣν διέθετο ὁ Θεός πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν· ‖ 'Επιγρ.μτ.ἀπαρφ.ἀναγνωρίζω ἐν συμφωνίᾳ : 'Επιγρ.ὡμολόγησαν καὶ διέθεντο ὀφείλειν **11)** ὁμ. μέσ. ἔχω, ἐκθέτω τι πρὸς πώλησιν, πωλῶ : 'Ηρ.1,1 τοὺς Φοίνικας.. διατίθεσθαι τὸν φόρτον, Δημ.910 ἐπειδὰν διαθῆται τὰ φορτία, Στράβ. 14,1,22 διαθέμενοι δὲ καὶ τοὺς προτέρους κίονας, Πάπ. τρυγᾶν καὶ διατίθεσθαι τοὺς καρπούς· **12)** ὁμ. μέσ. συντάσσω, συνθέτω, κάμνω : Πλάτ. Νόμ.834 A διαθεμένους αὖ περὶ τούτων νόμους· **13)** ἐκθέτω, διηγοῦμαι, ἀπαγγέλλω, ἐκφωνῶ : Πολύβ.3,108,2 ἐξ αὐτοπαθείας τοῦ Λευκίου διατιθεμένου τοὺς λόγους, Διον.'Αλ.Ρωμ.11,7 ὁ δ' ἀναστὰς τοιαύτην διέθετο δημηγορίαν, αὐτ.3,17· **14)** γραμμ. διατιθέναι κ. διατίθεσθαι ἐνεργῶ κ. πάσχω (ἔχω ἐνεργητικὴν διάθεσιν, ἔχω παθ. διάθεσιν) : 'Απόλλ.Δύσκ.Συντ.12,15· ‖ τὸ διατιθὲν κ. τὸ διατιθέμενον τό ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀντικείμενον : αὐτ.127,22· ρηματ. διαθέτης, διάθεσις, διαθήκη, διαθέσιμος, διαθεσιμότης.

διατίλλω καθ' ὁλοκληρίαν τίλλω, ἐντελῶς μαδῶ, ἐκριζῶ, κ. κατ' ἐπέκτ. κείρω μέχρι ῥίζης, κουρεύω σύρριζα : Σοφ.ἀπ.659,7 κουραῖς ἀτίμως διατετιλμένης φόβης, ΠΔ 'Ιὼβ 16,12 λαβών με τῆς κόμης διέτιλε· **2)** διασπῶ, διαμελίζω, διαιρῶ, σχίζω : Γρηγ.Νύσσ.2,1026 D τά σουδάρια.. εἰς φυλακτήρια τῶν πιστῶν διετίλλετο.

διάτιλμα-ατος (τὸ) (τίλλω) μτγν. μέρος ἀπεφιλωμένον οἷον ἐξ ὧν εἶχε τριχῶν ἢ φύλλων, καταμαδημένον· **2)** ἡ ἀποφίλωσις : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 6,71 σοὶ τά λιποστεφάνων διατίλματα μυρία φύλλων.

διατιλῶ-άω μτγν., μσν. ἔχω ὑδαρές, μυξῶδες ἀποπάτημα, ἔχω διάρροιαν, ταίρλα : 'Ιππιατρ.105 ἐρέθιζε ὥστε διατιλῆσαι.

διατιμάζω δημ. ἀτιμωτικῶς φέρομαι πρός τινα, διασύρω τὴν τιμήν, τὴν ὑπόληψίν τινος, βαρέως προσβάλλω, διαπομπεύω : δ. τραγ. σὰν τί μὲ βρίζεις, βασιλιά, σὰν τί μὲ διατιμάζεις;

διατίμησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η καθορισμὸς τῆς εἰς χρῆμα τιμῆς, ἀξίας πράγματός τινος, ἐκτίμησις : 'Αθήν.6,274 E ὁ δὲ Μούκιος.. ἐποιεῖτο τὴν διατίμησιν, Θεοφίλου ἀντικήνσ. Εἰσηγ. 1,6,107 εἰς τὴν τοῦ οἰκέτου διατίμησιν· **2)** ὁ καθορισμός τῶν φόρων : Πάπ. πρὸς τὴν ἐντεθεῖσαν διατίμησιν ἐν τοῖς ἐνταγίοις· **3)** νεώτ. κ. δημ. (-η) ὁ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας κρατικῆς ἀρχῆς ὑποχρεωτικός διὰ τὸν πωλητὴν καθορισμὸς ἀνωτάτου ὁρίου τῆς τιμῆς ἐμπορευμάτων, συνήθ. τροφίμων : δ- τοῦ ἐλαίου - τῶν ἰχθύων - τοῦ τυριοῦ· ‖ ὁμ. κ. ὁ καθορισμός ἀμοιβῆς διὰ παρεχομένην ἐργασίαν : διατίμησις ἁμαξαγωγίων-ἐκφορτωτικῶν· **4)** νεώτ. κ. δημ. ὁ πίναξ ἐν ᾧ εἶναι ἀναγεγραμμέναι αἱ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας κρατικῆς ἀρχῆς ὁρισθεῖσαι τιμαὶ πωλήσεως ἐμπορευμάτων : κοίταξε τὴ διατίμηση **5)** νεώτ. νομ. διατίμησις ἐπὶ πράσει σύμβασις καθ' ἣν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων παραδίδει εἰς τὸν ἕτερον πρᾶγμά τι διατετιμημένον πρὸς πώλησιν, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νά καταβάλῃ οὗτος τὸ ὁρισθὲν τίμημα ἢ νά ἀποδώσῃ αὐτούσιον τὸ πρᾶγμα· ‖ ὁμ. διατίμησις προικὸς ὁ προσδιορισμὸς τῆς εἰς χρῆμα ἀξίας τῶν προικῴων ἀκινήτων.

διατιμητής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκτιμητής, ὁ διατιμῶν ἐμπορεύματα : 'Ιουστιν.Νεαρ.64,1· ‖ νεώτ ὁ ὁρίζων τὰς τιμὰς τῶν ὠνίων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ διατιμήσεως διατάξεων.

διατιμητικός-ή-όν γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ πρὸς ἔνδειξιν, πρὸς ὑπολογισμόν, ὁρισμὸν τιμῆς πράγματος ἢ ἐργασίας χρήσιμος ἢ ὁ πρὸς τοῦτο τιθέμενος· Σουίδ « δ-· δοκιμαστικός »· **2)** νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς διατίμησιν, ὁ τῆς διατιμήσεως βλ.λ 3) κ. 4) : διατιμητικοὶ πίνακες.

διατιμητικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον διατιμητικὸν βλ.λ.· **2)** ἐν ἀναφορᾷ ἢ συμφώνως πρὸς διατίμησιν βλ.λ. 3) κ. 4).

διάτιμος-η-ον δημ. ἐπιτατ. ὁ ἀτιμωθείς, ὁ ἀτίμωσιν δημοσίᾳ ὑποστάς, ὁ κοινῶς γνωστὸς ὡς ἄτιμος, ἀτιμασμένος : δ. δίστ. **εἶν' ἄτιμη καὶ διάτιμη καὶ καταπομπεμένη.**

διατιμῶ-άω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. δημ. **διατιμημένος** παύομαι τιμῶν, δὲν τιμῶ εἰς τὸ ἑξῆς, δὲν ἀποδίδω πλέον τιμήν, ἐκτίμησιν : Αἰσχ. Ἐπτ.1047 **τὰ τοῦδε διατετίμηται θεοῖς** (ὅ.γρ. τοῦδ' οὐ δίχα τετίμηται)· **2)** -ῶμαι μέσ. ἐπὶ πραγμ. ἢ πράξεως, ἐκτιμῶ, ὁρίζω τὴν τιμήν, κάμνω ἀποτίμησιν : Διόδ.Σ 4,21 **διατιμησάμενος τὴν ἰδίαν οὐσί..** **3)** πάπ., μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐνεργ. ὁρίζω ἢ ὑπολογίζω τὴν εἰς χρῆμα τιμὴν πράγματός τινος, θέτω τιμὴν ὡρισμένην· || νεώτ. κ. δημ. ἐπιβάλλω διατίμησιν βλ.λ.3)· || ἡ μτχ.παθ.παρακ. **δια(τε)τιμημένος** ὁ οὗ ἔχει γίνει διατίμησις βλ.λ.3) κ.4) : **τρόφιμα διατετιμημένα, - προῖξ διατετιμημένη**· ρηματ. διατιμητής, διατίμησις, διατίμημα.

διατινάσσω τινάσσω ἰσχυρῶς, τινάσσων συντρίβω : Ὀδ.Ε 363 **αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ**, Εὐρ.Βάκχ.606 **Βακχίου διατινάξαντος δῶμα Πενθέως**· || μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. : αὐτ.587 **τάχα τὰ Πενθέως μέλαθρα διατινάξεται πεσήμασιν**· || σείω, κινῶ βιαίως : Εὐρ.ΙΤ 282 **κάρα τε διετίναξ' ἄνω κάτω**, Ἱεροκλ.Στ.63 Α **διατινάξαι στρώματα**, Ἀλκίφρ.2,4 **διατινάσσουσα καὶ σοβοῦσα ταῖς χερσὶν ἐμαυτῆς τὴν ἐπιστολήν.**

διατινθαλέος-α-ον διάπυρος : Ἀριστφ.Σφ.329 **ἢ με κεραυνῷ διατινθαλέῳ σπόδισον ταχέως.**

διατιτραίνω δ. τ. τοῦ διατετραίνω βλ.λ. : Θεόφρ. Φ Αἰτ.1,17,9 **ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ ὅλως τῶν διατιτραινομένων καὶ κολαζομένων.**

διατίτρημι δ. τ. τοῦ διατετραίνω μ. ἐν μτχ. ἀορ. : Δίων Κ 69,12 **διατιτράντες τὰς ὑπογείους ὁδούς.**

διατιτρῶ-άω μτγν. τ. τοῦ διατετραίνω βλ.λ., παρατ. **διετίτρων**, Σουΐδ. « διατιτρᾶν, διατρυπᾶν » : Ἀππ.Ἰβηρ.77, Γαλ.14,18 **τὸν ἕνα τοῖχον διετίτρα.**

διατιτρώσκω διατρυπῶ, πληγώνω : Ἱππ.Ἀγμ.11 δ. **δέρμα**, Δίων Κ 63,3 **δύο ταύρους μιᾷ ἅμα βολῇ διέτρωσε καὶ ἀπέκτεινε**· || κ. παθ. : Ἰώσ.ΠΙ 6,3,1 **ἐπὶ πολὺ μὲν ἀντέσχον διατιτρωσκόμενοι.**

διατλῶ-άω Ἡσ. « **διατλάς**, ὑπομείνας, καρτερήσας, κακοπαθήσας ».

διατμήγω, ἀόρ. α' **διέτμηξα,** ἀόρ. β' **διέτμαγον,** παθ. ἀόρ. β' **διετμάγην** ἐπ. ἀντὶ διατέμνω, κόπτω εἰς δύο, διαχωρίζω, διασχίζω : Ὀδ.Η 276 **νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον** (κολυμβῶν διέσχισα τὸ κῦμα)· || ἐπὶ ἀρόσεως : Μόσχ.2,81 **οὐδὲ μὲν οἷος ὦλκα διατμήγει σύρων εὐκαμπὲς ἄροτρον**· || ὁμ. σημ. τὸ μέσ. : Ἀπολλ.Ρ 1,628 **διατμήξασθαι ἀρούρας**· **2)** διακρίνω, ξεχωρίζω : Καλλ.ἀπ.48 **Ἀπόλλωνα ἠελίοιο χῶρι διατμήγουσι**· **3)** ἐπ. παθ. **διέτμαγεν** γ' πληθ. ἀόρ. β' ἀντὶ τοῦ **διετμάγησαν** ἐχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων : Ἰλ.Η 302 **ἠδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε**· || ἀπολ.: αὐτ.Α 531 **τώ γ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν**, Ὀδ. Ν 439· || διεσκορπίσθησαν : Ἰλ.Π 354 **αἵ τ' ἐν ὄρεσσιν ποιμένος ἀφραδίῃσι διέτμαγεν.**

διάτμημα-ατος (τὸ) μτγν. διαχώρισμα, ἀπόκομμα : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,37.

διάτμηξις-εως (ἡ) ἡ εἰς δύο τμῆσις, διαχωρισμός : Εὐστ. εἰς Ἰλ.Η 302.

διατμίζω μεταβάλλομαι εἰς ἀτμόν, ἐξατμίζομαι : Ἀριστλ. Μετ. 344 b, 23 **διαλύεσθαι τὸ διατμίζον ὑγρόν**, Κορνοῦτ.Φύσ.Θ 32, Σωρ.1,106· **2)** μτβ. ἀποβάλλω ἐν εἴδει ἀτμοῦ : Πλούτ.Ἠθ.695 C **ἱδρῶτα δροσώδη διατμίζει**· || ὁμ. παθ. ἐν αὐτ. σημ. : Ἀριστλ.Οὐρ.305 b,14· **3)** παθ. ὑφίσταμαι ἐφίδρωσιν : Ἀρετ. Ὀξ.Νούσ.1,1 **τὸ.. σκῆνος διητμίσθη.**

διατμῶ-έω ὁμτβ. ἐξατμίζομαι : Ἱππ.Νούσ.4,45.

διατοίχησις-εως (ἡ) νεώτ. ναυτ. κ. **διατοιχισμός** (ὁ) ἡ ἕνεκεν τῆς τρικυμιώδους θαλάσσης ταλάντωσις τοῦ πλοίου κατὰ τὸ ἐγκάρσιον αὐτοῦ ἐπίπεδον, παρακύλισμα, μπότζι βλ.λ.

διατοιχίζω νεώτ. χωρίζω διὰ τοίχου χῶρον ἀπὸ ἄλλου· **2)** τὸ μέσ. -ίζομαι διατοιχῶ βλ.λ.

διατοίχισμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διατοιχίζω, ἐνδιάμεσος τοῖχος, χώρισμα ἐκ τοίχου.

διάτοιχος-ον Ἐπιγρ. ὁ κατὰ τὸ πλάτος τοῦ τοίχου ἐκτεινόμενος : Ἐπιγρ. **ὑπερτόναια ξύλινα διάτοιχα**· **2)** κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **διάτοιχος** (ὁ) (ἐνν. λίθος) ὡς οὐσ. λίθος συνδέων δύο τοίχους, ὁ ἐκτεινόμενος ἀπό τινος τοίχου ἐπὶ τὸν ἕτερον· Ἡσ. « διάτοιχοι· αἱ ἀπὸ τοίχου ἐπὶ τοῖχον » : Ἐπιγρ.

διατοιχῶ-έω κ. νεώτ. ἀνατοιχῶ βλ.λ.· Ἀντιαττ. ἐν Α 889 « διατοιχεῖν, ἀντὶ ἀνατοιχεῖν », αὐτ.34 « διατοιχεῖν, τὸ εἰς τὸν ἕτερον τοῖχον νεὼς διαβαίνειν ἐν τῷ πλοίῳ, ὅπερ οἱ ἰδιῶται ἀντιτοιχεῖν λέγουσιν » : Εὔβουλ. Κωμ. 51, Ἀριστεΐδ. 1,462 J **καὶ μή, τὸ τῶν πλεόντων, μεταστρέφαι πρὸς τὸν ἐλάττω, διατοιχοῦντας ἀεί**· || νεώτ. εἰδ. ἐπὶ πλοίου, κυλίομαι ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἕνεκα τρικυμίας, κυλάω, γέρνω.

διάτομα (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος **φραγιλαριδῶν** ἀλγῶν βλ.λ.· **2)** εἰδ. πετρολ. **διατόμων γῆ** πέτρωμα λίαν λεπτοφυλλῶδες, συνιστάμενον ἐκ τῶν πυριτικῶν προστατευτικῶν κελυφῶν διατομωδῶν φυκῶν, ἄ. τριπολῖτις ἢ τριπολιανὴ γῆ.

διατομή (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ **τὸ** ἀποτέλεσμα τοῦ διατέμνω, ἡ διὰ μέσου τομή, τὸ κόψιμον εἰς δύο, χώρισμα, διαίρεσις, διαχωρισμός : Αἰσχ.Ἐπτ.935 **διατομαῖς ἀφίλοις ἔριδι μαινομένᾳ** (ἀμφ.), Αἰλ.ΖΙ 13,20 **ἔνθα τοι καὶ ἡ Πέρσου φαίνεται διατομή, ᾗ διέτεμε τὸν Ἄθω**· || νεώτ. τεχν τὸ σχῆμα τῆς τομῆς στερεοῦ τινος σώματος ὑπὸ ἐπιπέδου : **διατομὴ δοκοῦ - τοίχου - ὀχυρώματος**· **2)** ἡ ὀξεῖα ἀκμή, ἡ κόψις : Αἰλ.ΖΙ 1,31 **ὀνύχων ἀκμαῖς καὶ ὀδόντων διατομαῖς θαρροῦσι**· **3)** ὀπή, διάτρησις, ἄνοιγμα, ἐπὶ συρίγγων : Διόδ.Σ 2,10 **μία δ' ἦν** (ἐνν. σῦριγξ).. **διατομὰς ἔχουσα.**

διατομικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ χημ. στοιχείων, ὁ ἔχων ἀτομικότητα ἢ σθένος 2, ἄ. δισθενής.

διατομίς-ίδος (ἡ) νεώτ. μηχαν. μεγάλη ψαλὶς πρὸς κοπὴν μεταλλικῶν ἀντικειμένων, ἔχουσα τὴν ἑτέραν τῶν λεπίδων ἀκίνητον.

διατομοειδῆ (τὰ) νεώτ. τὰ διατομώδη βλ.λ.

διάτομος-ον μτγν. διχότομος βλ.λ. : Μαρτιαν.8,864.

διατομώδη (τὰ) νεώτ. κ. **διατομοειδῆ** κατηγορία πολυμόρφων καὶ μικροτάτων **κρυπτογάμων** ἀλγῶν βλ.λ., ἐξ ὧν κυρίως ἀποτελεῖται τὸ πλαγκτὸν βλ.λ.

διατόναιον (τὸ) μτγν. δοκός : Πάπ. **διατόναια ταῖς γεφύραις**· || ῥάβδος ἐφ' ἧς ἐκτείνεται ἡ ἄνω ἄκρα τοῦ παραπετάσματος : Καλλίξ.1(π. Ἀθην. 5,205 F) διατάναια **δὲ τοξοειδῆ .. ἐνετέτατο .. ἐφ' ὧν αὐλαῖαι .. ἐνεπετάννυντο.**

διατονθορύζω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ τονθορύζω βλ.λ.: Δίων Κ 73,8,4 **φοβερόν τι διετονθόρυσαν.**

διατονικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ διατονικὸν ἢ διάτονον βλ.λ.3) γένος : Νικόμ.Γερ.Ἁρμον.13,14,20 **δ- εἶδος τῆς μουσικῆς**, Κλεωνίδ.Ἁρμον.5 **δ- διάστημα**· || **νεώτ.** μουσ. μουσικὸς ὅρος χρήσιμος πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν γειτονικῶν **φυσικῶν** φθόγγων **ἐντὸς** τῆς μείζονος καὶ τῆς **ἐλάσσονος** κλίμακος, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν σχέσιν τῶν φθόγγων τῆς χρωματικῆς κλίμακος : **διατονικοὶ φθόγγοι, - δ- διαδοχή**, Τανάγρ.Σπογγ.Αἰγ.49 **διατονικὰ ροχαλίσματα ἀπὸ ὅλον τὸ κατάστρωμα καὶ εἰς ὅλην τὴν μουσικὴν κλίμακα**· **2)** **διατονικὸν γένος** τὸ διάτονον βλ.λ.3) : Φίλ.1,321, Ἀριστεΐδ.Κ 2,19· **3)** νεώτ. **διατονικὴ κλῖμαξ** ἡ διαδοχὴ τῶν τόνων

ἢ ἡμιτονίων ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἀμέσως ἑπομένην βαθμίδα μετὰ ἢ ἄνευ ἀλλοιώσεως.

διατονικῶς μτγν. ἐπίρρ. κατὰ τὸ διατονικὸν βλ.λ. γένος : Νικόμ.Γερ.'Αρμον.11,2.

διατόνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἄγκιστρον, κρίκος, ἐξ οὗ ἀναρτᾶται ἡ ἄνω ἄκρα παραπετάσματος· Κύριλλ. « τὰ διατόνια, τοὺς κρικέλλους » : ΠΔ 'Εξ. 35,11 **τὴν σκηνήν, καὶ τὰ . . διατόνια καὶ τοὺς μοχλούς·** **2)** νεώτ. μικρὸν μετάλλινον πλαίσιον πρὸς σύνδεσιν δύο τεμαχίων, ἰδίως ἱμάντων μετὰ τῆς ἱπποσκευῆς (ἐπὶ ἵππων), θηλυκωτήρι.

διάτονος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐντεταμένος, σφοδρός, ὁρμητικός, βίαιος : Θεόφρ.Φ Αἰτ.2,3,1 **βελτίω δὲ καὶ τὰ ζεφύρια καὶ αἱ τροπαὶ καὶ ὅλως αἱ αὖραι τῶν σκληρῶν καὶ διατόνων·** ‖ ἐπὶ τῆς φωνῆς, διάτορος, διαπεραστικός· 'Ησ. « διάτονον, ἐξάκουστον, διάτορον, ὀξύτονον » : Εὐνάπ.72 **ἐμβοήσαντος αὐτῷ τοῦ διδασκάλου σφοδρόν τε καὶ διάτονον·** **2)** ὁ ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην, ἀπὸ τοῦ προσθίου μέχρι τοῦ ὀπισθίου ἄκρου, ἐπὶ συνεχῶν λίθων ἐν τοίχῳ : Βιτρ.2,8,7· ‖ κ. νεώτ.ὡς οὐσ. (ἐνν.**δοκός**) ἡ ἀπὸ μιᾶς **πλευρᾶς** εἰς ἄλλην ἐκτεινομένη δοκός·δημ.διατόνι· 'Ησ. « δοκὸς δὲ καὶ ἡ διάτονος »· ‖ νεώτ. ναυτ. **διάτονος κάλως** ὁ τεταμένος ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης ποταμοῦ τινος εἰς τὴν ἄλλην, ἢ ἀπὸ πλοίου εἰς τὴν ξηράν· ‖ νεώτ. **διάτονος λίθος** ἢ **πλίνθος** ὁ κατὰ τὴν δομὴν τοποθετούμενος οὕτως, ὥστε αἱ ἐπιμήκεις πλευραὶ αὐτοῦ νὰ κατέχωσιν ὁλόκληρον τὸ πάχος τοῦ τοίχου, τῆς τοιαύτης διατάξεως ἐν τῇ δομῇ λεγομένης δημ. **χτίσιμο μπατικό·** **3)** ἀρχ. μουσ. ἐπὶ μέλους, ὁ βαίνων ἐπὶ τῆς διατονικῆς κλίμακος, ὁ τοῦ διατόνου γένους, βλ. κατωτ. : Διον.'Αλ.Συνθ.19 (130,6 R) **ἐάν τ' ἐναρμονίους ἐάν τε χρωματικὰς ἐάν τε διατόνους ὑπόθωνται μελῳδίας,** Πλούτ.Μουσ.1134 F· ‖ ἀρχ. ὡς οὐσ. **διάτονον** (ἐνν. **γένος**) (τὸ) ἡ διατονικὴ κλῖμαξ ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ χρωματικὸν κ. τὸ ἐναρμόνιον, ἡ κατὰ σειρὰν καὶ οὐχὶ καθ' ὑπέρβασιν ἀλληλουχία τῶν φθόγγων ἢ διαστημάτων τῆς διατονικῆς κλίμακος : 'Αριστόξ.'Αρμον.19 M.

διατονοῦμαι-όομαι μτγν. εἶμαι διατεταμένος, εὑρίσκομαι ἐν καταστάσει διατάσεως (δ. ἑρμ. ἀποτουρίζομαι, τανύομαι, ξεντώνομαι) : Παλλάδ. Ἰατρ.Πυρετ.12 **χασμῶνται . . οἱ νοσοῦντες καὶ διατονοῦνται.**

διατοξεία (ἡ) 'Επιγρ. ἀγὼν βολῆς διὰ τόξου : 'Επιγρ. **ἆθλα . . διατοξείας καὶ διακοντισμοῦ.**

διατοξεύσιμος-ον μτγν. κ. μσν. ὃν δύναταί τις νὰ τοξεύσῃ ἢ νὰ διαπεράσῃ διὰ τόξου, ὁ ἐντὸς βολῆς τόξου κείμενος : Πλούτ.Λούκ.28 **συναιρήσων τὴν διατοξεύσιμον χώραν·** **2)** μσν. μτφ. ὁ μὴ ἀντέχων εἰς τὴν βάσανον τῆς λογικῆς : Νικήτ. Χων.ἐν Σάθ.1,133 **τὸ ἕως καὶ νῦν περιώνυμον τοῦτο καὶ διατοξεύσιμον . . κατόρθωμα.**

διατοξεύω τοξεύω διὰ μέσου, ρίπτω βέλη διὰ τοῦ τόξου, μτφ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς λόγους, ρίπτω ἐξαίφνης, ἀπευθύνω ὡς διὰ τόξου : 'Ηλιόδ.5,33 **λόγον ἐπίκουρον τῷ Θεαγένει διετόξευσεν·** **2)** τὸ μέσ. **διατοξεύομαι** διαγωνίζομαι πρός τινα εἰς τὸ τόξον, παραβγαίνω στὴ σαΐτα : Ξεν. ΚΠ 1,4,4, Δίων Χρ.1,353 **'Αλέξανδρος ἀποθνήσκει Φιλοκτήτῃ διατοξευόμενος.**

διατόρευμα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διατορεύω βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3,7,31 **καί γε ἐπὶ στόματος αὐτοῦ διατορεύματα.**

διατορεύω κ.νεώτ., ἀόρ. **διετόρευσα** τορεύω τι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ, σφυρηλατῶ, χαράττω, ἐγγλύφω, σκαλίζω : Σοφ.ἀπ.315, 'Αριστέ.179 **δ- χρυσᾶς φιάλας στεφάνοις ἀμπέλου,** Φίλ.1,105, Πλούτ.'Ηθ.1083 E **διατορεύειν ἐν σησάμῳ γράμμασιν ἔπη τῶν 'Ομήρου·** κ. παθ. : 'Ιεροκλ.Στ.37Α. Αἰλ.ΠΙ 14,7 **ἐκ τῶν γυμνασίων οἱονεὶ . . διατορευθέντες·** πρβλ. διατορνεύω.

διατορία (ἡ) διαπεραστικός, ἠχηρὸς μουσικὸς ἢ φωνητικὸς φθόγγος : πιθ.ἐν Θεοφρ.Φ(4,11,4.

διατορνεύω μτγν. ἐπεξεργάζομαί τι διὰ τόρνου βλ.λ. : Λιβάν.Περιγρ.30,6 (4,1071,261 **εἶδον τὰ χείλη . .· γυρόθεν γὰρ ἡ λευκότης θαυμασίως πρὸς τὸ φοίνιγμα διετόρνευσε·** κ. παθ. : Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.76 **διατόρους πέδας, τὰς διατετορνευμένας.**

διάτορος-ον (τείρω) κ. νεώτ. ὁ διατρυπῶν, διαπεραστικός, ὀξύς : Αἰσχ.Πρ.76 **ἐρρωμένως νῦν θεῖνε διατόρους πέδας** (δ.ἑρμ. Σχόλ. αὐτόθ.«διατόρους πέδας, τὰς διατετορνευμένας»)· ‖ κ. μτφ. : αὐτ.181 **ἐμὰς δὲ φρένας ἐρέθισε διάτορος φόβος** (καταλαμβάνων τὸν ὅλον ἄνθρωπον)· ‖ εἰδ. ἐπὶ ἤχου· Σουΐδ. « διάτορον, ἐξάκουστον, ὀξύτερον, μεγαλόφωνον » : Αἰσχ.Εὐμ.567 **διάτορος Τυρσηνικὴ σάλπιγξ,** Αἰλ.ΠΙ 2,44 **παρορμητικὸν ἐμπνεῦσαι μέλος διάτορόν τε·** ‖ τὸ οὐδ. **διάτορον** ὡς ἐπίρρ. : Πλοῦτ.'Ηθ.303 E **φθεγγομένων μέγα τι καὶ διάτορον** (μεγάλως καὶ διατόρως), Λουκ. 'Ονειρ.(**καὶ θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα διάτορόν τι καὶ γεγωνὸς ἀναβοήσας ἐπήγειρας** (Σχόλ. ὀξύτορον)· **2)** ἐν παθ. σημ. ὁ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον διατετρυπημένος : Σοφ.ΟΤ 1034 **λύω σ' ἔχοντα διατόρους ποδοῖν ἀκμάς.**

διατορῶ-έω κ. νεώτ. τρυπῶ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον, διατρυπῶ : 'Ανώνυμ.π.Σουΐδ. **δύο δὲ τῶν ὀρυγμάτων . . διατορηθῆναι.**

διατόρως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ διατόρου φωνῆς, ἰσχυρῶς, δυνατά : **ἀνεβόησε διατόρως.**

διάτοχος πάπ. ἐν ἀνοφ. πρὸς κτῆσιν, διάδοχος βλ.λ. : Πάπ. **διάτοχοι καὶ διακάτοχοι.**

διατρᾰγεῖν ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ διατρώγω βλ.λ.

διατρᾰγῳδῶ-έω τραγῳδῶ, ἀπαγγέλλω τι, διηγοῦμαι μετὰ τραγικοῦ ὕφους, διεκτραγῳδῶ : Δημ. 229 **ἐφ' οἷς ἀδικοῦντά με ἑώρα τὴν πόλιν . . διετραγῴδει** (δ.γρ. ἐτραγῴδει) **καὶ διεξῄει.**

διάτραμις-εως (ὁ,ἡ) λισπόπυγος βλ.λ.· 'Ησ. « ὁ διερρωγὼς τὴν τράμιν » : Στράττ.Κωμ.74.

διάτρανος-ον μσν. ὁ λίαν τρανός, εὐκρινής : Τιμαρ.9,213 **λόγος ῥοώδης ὁμοῦ καὶ διάτρανος.**

διατρανῶ-όω μτγν., μσν., νεώτ. κ. **διατρανώνω** λέγω, προφέρω τι σαφῶς, διηγοῦμαί τι σαφῶς· 'Ησ. « διατρανοῦν, σαφηνίζειν » : Νικόμ.Γερ.'Αρμον.7, 'Ιάμβλ.Πυθ.258 **τὸ γὰρ χρωματικὸν καὶ ἐναρμόνιον γένος αὖθίς ποτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ διετράνωσεν,** Μηναῖ.1,1,'Ωδ.9 **τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν διετράνωσας·** ‖ κ. παθ. : Θεολ.'Αριθμ.47 **βρέφος διατετρανωμένον,** Νικηφ.Γρηγ.372,19 **τούτων οὕτω λεχθέντων καὶ οὕτω διατρανωθέντων·** ‖ κ. μτφ. : 'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.72 P· **2)** νεώτ. κατ' ἐπέκτ. ἀπροκαλύπτως ἐκδηλῶ ἢ ἀποδεικνύω τι.

διατρανῶς ἐπίρρ. μτγν. καθαρῶς, σαφῶς : Φιλόδ.Παρρ.58 O **διατρανῶς [ὁρῶσι].**

διατράνωσις-εως (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διατρανῶ, ἡ σαφὴς ἐξήγησις : 'Ιω.Διακ.εἰς 'Ησιόδ.456 **διατράνωσιν τῶν 'Ησιοδείων ῥημάτων·** **2)** νεῶτ. ἡ ζωηρὰ ἐκδήλωσις.

διατραχηλίζομαι μτγν. παθ. **θέτω τὸν τράχηλόν** μου ὑπὸ τὸν ζυγόν, ὑποβάλλομαι εἰς ζυγόν : Τέλ.10 H· **2)** ὁρμῶ ἔχων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἔμπρός : Πλούτ.'Ηθ 501 E **διατραχηλιζόμενος εἴς τι ναυάγιον φοβερόν.**

διατραχύνω μτγν. καθιστῶ τι καθ' ὁλοκληρίαν τραχύ, ἁδρομερές, παθ.ἐν Πλούτ.'Ηθ.979 B **ὅπως μὴ . . ἡ λεπὶς ἀναπτυσσομένη λυπῇ τὸ σῶμα γυμνούμενον καὶ διατραχυνόμενον.**

διατράω μτγν. τ. τοῦ διατετραίνω βλ.λ. (κτ. σχημ. ἐκ τοῦ μέλλ. κ. ἀορ.) : Αἰλ.Ζ19,17 **εἴ γε παίοις λίθῳ, οὐκ ἂν διατρήσαις αὐτά,** Πτολ.Μαθ.2,93,24 **διατρήσαντες μέσον κατὰ διάμεσον,** Γαλ.4,515.

διατρεμῶ-έω μτγν. εἶμαι ὅλως ἀτρεμής, λίαν ἥσυχος, γαλήνιος : Ἀρρ.Εὔξ.ὁ βορρᾶς ἐπιπνεύσας ὀλίγος κατέστησε τὴν θάλατταν καὶ διατρεμῆσαι ἐποίησεν (διόρθ. Herw. δὴ ἀτρεμῆσαι).

διατρεπτικός-ή-όν μτγν. ἀποτρεπτικός, μεταπειστικός : Πλούτ.Ἠθ.788 F ἔστω καὶ δοκείτω διατρεπτικὸς εἶναι λόγος.

διατρεπτικῶς ἐπίρρ. μτγν., ὑπερθ. διατρεπτικώτατα κατὰ τρόπον ἀποτρεπτικόν : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ. 2,454 ἡ γραφή.. δυσωπεῖ μὲν διατρεπτικώτατα ἕπεσθαι διδάσκουσα τῷ τὰς ἐντολὰς δεδωκότι θεῷ.

διατρέπω, μέλλ. διατρέψω, παθ. μέλλ. διατρᾰπήσομαι, παθ. ἀόρ. διετρᾰ́πην μεταστρέφω τινὰ ἀποτρέπων αὐτὸν τοῦ σκοποῦ του, μετατρέπω, μεταπείθω, τὸν κάνω ν' ἀλλάξῃ γνώμη, σκοπό, ἀπόφαση : Πλούτ.Ἠθ.87 F διατρέπει καὶ ἀφίστησι τῶν τοιούτων ἐφ' οἷς οἱ ἐχθροὶ χαίρουσι· ‖ τὸ παθ. διατρέπομαι κ. ἐν μέσ. σημ. ἀποτρέπομαι τοῦ σκοποῦ μου, μεταβάλλω γνώμην : Ἱππ.Ἐπιδ.5, 85,Δημ.798, Πολύβ.3,86,6 οὐ μόνον τὸ πλῆθος, ἀλλὰ καὶ τὴν σύγκλητον αὐτὴν συνέβη διατραπῆναι, Πλούτ.Ἠθ.434 F ὥστε καὶ τοὺς Ἐπικουρείους διατραπῆναι· **2)** μετ' αἰτ. φοβοῦμαι, ἐντρέπομαι : Ἐπίκτ.Γνωμ.65 μηδὲ ὄχλον ἀδίκως σὲ δυσωποῦντα διατραπῇς· ‖ ἀποστρέφω τὸ πρόσωπον, δθ.ἀποφεύγω : Πλούτ.Ἠθ.532 Ε· **3)** διαστρέφω, διαστρεβλῶ : Κριτίας ἀπ.22 D· **4)** ἀνατρέπω, ἀπομακρύνω, ἐκποδὼν ποιοῦμαί τινα : Σέξτ.Ἐμπ. Πυρρ.2,212 δ- ὅρους· κ. παθ. : αὐτ.194.

διατρέφω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. διαθρέψω, παθ. ἀόρ. διετράφην ἐπὶ προσ. κ. συνήθ. μετ' ἐμπροθ. προσδ. (ἐκ, ἀπὸ), μτ. γεν. διορ. δηλοῦντος τὸ πόθεν ἢ πῶς ἢ μετ' ἐπιρρ. ἐν συνεχείᾳ, πλήρως, καθ' ὁλοκληρίαν τρέφω, τροφοδοτῶ, παρέχω τὰ πρὸς τροφὴν κ. γεν. τὰ πρὸς τὸν βίον, τὰ πρὸς συντήρησιν : Ξεν.Ἀπομν.2,7,6 ἀπὸ δὲ ἀρτοποιίας Κύρηβος τήν τε οἰκίαν πᾶσαν διατρέφει, Ἀθήν.11,506 F διατρέφειν δ' ἐνταῦθα δύναμιν.. ἐξ ἑτοίμου δυνάμεως, Διγεν.Ἀκρ. 4590 ὁ διαθρέψας ἄπειρον πλῆθος ἐκ πέντε ἄρτων· ‖ κ. νεώτ. ἄνευ ἐμπροθ. προσδ. : ΔίωνΚ 63,27 τό γε τέχνιον ἡμᾶς ἐκεῖ διαθρέψει, - διατρέφει τὰ ὀρφανὰ τῆς ἀδελφῆς του· **2)** ὁμ. παθ. κ. νεώτ. : Θουκ.4,39 τοῖς εἰσπλέουσι λάθρᾳ διετρέφοντο (οἱ ἐν Πύλῳ πολιορκούμενοι), - διατρέφεται ὑπὸ τῶν γειτόνων - δι' ἐράνων· ‖ πάπ. κ. ἐν μέσ. σημ. συντηρῶ ἐμαυτόν· ‖ ὁμ. νεώτ. μετ' ἐπιρρ. : διατρέφομαι ἀθλίως - ἐπαρκῶς· ρηματ. διατροφή, διάθρεψις.

διατρέχω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. διαδραμοῦμαι, σπαν. κ. διαθρέξω -έξομαι, μτγν. κ. διαδραμῶ, ἀόρ. διέδραμον, σπαν κ. διέθρεξα, νεώτ. διέτρεξα, σχηματισμ. παρακ. διαδεδράμηκα, ἐπὶ τόπου, τρέχω ἢ βαίνω, πορεύομαι διὰ μέσου τινός, διέρχομαι, διαπλέω, διασχίζω : Ὀδ.Γ 177 αἳ δὲ μάλ' ὦκα ἰχθυόεντα κέλευθα διέτρεχον, Θουκ.2,25 διαδραμὼν δὲ τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, - διέτρεξα τὴν πεδιάδα - τὴν νῆσον· **2)** μτφ. κ. νεώτ. ἐπὶ καταστάσεως ἐν ἀναφ. πρὸς χρόνον, διανύω μέχρι τέλους ἢ κ. ἁπλῶς διανύω, διαβαίνω, περνῶ : Πλάτ.Νόμ.802 Α πρὶν ἂν ἅπαντά τις τὸν βίον διαδραμών, - διατρέχει τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του· φρ. νεωτ. διατρέχω (τὸν) κίνδυνον εὑρίσκομαι ἐν κινδύνῳ ἢ ἀπειλοῦμαι ὑπὸ κινδύνου : ὁ ἀσθενὴς - τὸ πλοῖον διατρέχει σοβαρὸν κίνδυνον, - διέτρεξε περίοδον πικριῶν - στερήσεων, - τὸ ἐμπόριον διατρέχει κρίσιν· **3)** κ. νεώτ. τρέχω, βαίνω ἐσπευσμένως ἢ ἁπλῶς βαίνω τῇδε κἀκεῖσε, περιπατῶ βιαστικὰ ἐδῶ κι ἐκεῖ, πάνω κάτω : Ἀριστφ.Εἰρ.536 γυναικῶν διατρεχουσῶν εἰς ἀγρόν, Ξεν.Κυν.2,5 ἄλλαι δὲ (κύνες) φράξασαι διατρέχουσι, - Ἀτσίγγανοι διατρέχουσι τὴν χώραν· ‖ περιέρχομαι τόπον, φέρνω γύρα κάπου : Δικαίαρχ.10 διατρέχουσι δέ τινες ἐν τῇ πόλει λογογράφοι σείοντες.. τοὺς εὐπόρους τῶν ξένων, - μεσῖται μεταναστευτικῶν γραφείων διατρέχουσι τὴν ὕπαιθρον· **4)** κ. μσν. κ. νεώτ. μτφ. ἐπὶ σωματικῶν ἢ ψυχικῶν διαθέσεων, ἐπὶ ἐνεργειῶν κ. εἰδ. ἐπὶ φήμης, διαδίδομαι, ἁπλοῦμαι : Ἡγήσιππ.Κωμ. 1,16 ἐν τῷ σώματι διέδραμε γαργαλιαμός, Πλούτ. Ἀλέξ.68 καὶ ὅλως διέδραμε σάλος ἁπάντων καὶ νεωτερισμός, Μηναῖ.3,16 Συναξ. τῆς φήμης δὲ πανταχοῦ διαδραμούσης προσήρχοντο πλήθη, - ρῖγος διέδραμε τὸ σῶμά μου, - φῆμαι ἀνησυχαστικαὶ διατρέχουσι τὴν πόλιν· ‖ νεώτ. ὁ πληθ. οὐδ. μτχ. ἐνεστ. ἢ ἀορ. ὡς οὐσ. = τὰ γινόμενα, τὰ συμβάντα, τὰ γεγονότα : ἐπληροφορήθην τὰ διατρέχοντα, - συντόμως ἀφηγήθη τὰ διατρέξαντα· **5)** μτφ. εἰδ. ταχέως ἢ τάχιστα διατρέχω τὸν λόγον = ἐπιτροχάδην, συντόμως λέγω, ἀναφέρω, ἐκθέτω : Πλάτ.Φαῖδρ.237 Α ἐγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵν' ὅ τι τάχιστα διαδράμω τὸν λόγον· **6)** μτγν. κ. μσν. ἐπὶ μικροῦ διαστήματος χρόνου, οἷον ἡμέρας, ἑβδομάδος, μηνός, παρέρχομαι ταχέως ἢ παρέρχομαι οἱονεὶ ἐν ἀδρανείᾳ, ἄνευ γεγονότος : Ἡρωδιαν.Ἱστ.2,6,3 μιᾶς δέ που καὶ δευτέρας ἡμέρας διαδραμούσης, Ἰω.Μαλάλ.129,19 ὀλίγων δὲ ἡμερῶν διαδραμουσῶν· **7)** εἰδ. ἐν φρ. διατρέχω εἰς.. = φθάνω, καταλήγω, καταντῶ ἀκριβῶς εἰς.. : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.39· ‖ ὁμ. δ- μέχρι = εἰσδύω, εἰσχωρῶ μέχρι.., φθάνω ἕως.. : Πλούτ.Πύρρ.24 πληγὴν μέχρι τῶν κάτω διαδραμοῦσαν· **8)** μτγν. ἐπὶ προσ., φρ. δ- ἐν.. = εὑρίσκομαι ἐν κινήσει, ἐν δράσει που, δθ. διαβιῶ που : ΨΔικαίαρχ.Β.Ἑλλάδ.128 διατρέχουσι δ' ἐν αὐτοῖς ἀξιόλογοι, μεγαλόψυχοι· ρηματ. διάδρομος, διαδρομεύς, διαδρομή.

διατρέω (τρέω), μ. ὁ ἀόρ. διέτρεσα εἰδ. ἐπὶ μαχητῶν ἢ καὶ πλήθους, φεύγων διασκορπίζομαι, δραπετεύω, διαφεύγω· Ἡσ. « διέτρεσαν, διέφυγον, ηὐλαβήθησαν » : Ἰλ.Λ 486 Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, Πλούτ.Βροῦτ.18 παρεσκευασμένοι θορυβεῖν, διέτρεσαν καὶ τὸ μέλλον ἐδέχοντο κόσμῳ καὶ σιωπῇ· ‖ τρέπομαι εἰς φυγὴν ἔντρομος : Ἰλ.Ρ 729 ἄψ τ' ἀνεχώρησαν διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος (ἐν τμ.).

διάτρημα-τος (τὸ) μτγν., μσν.κ.νεώτ. τὸ διὰ διατρήσεως βλ.λ. γενόμενον ἄνοιγμα, ὀπή, τρῦπα εἰς βάθος : Γαλ.2,848, Σχόλ.Λουκ.1,597 διά τινος διατρήματος παρεῖχον τῷ ὕδατι ἔκροιαν· ‖ νεώτ. εἰδ. ὀπὴ ὀρυσσομένη εἰς βάθος ἐν πετρώματι, ἐν ᾗ τίθεται ἡ πρὸς ἐκτίναξιν ἐκρηκτικὴ ὕλη· ‖ ὁμ. ἡφαιστειολ. πᾶς χοανοειδὴς πόρος ἐκρήξεως ἡφαιστείου ὕλης· **2)** μσν. κ. ὡς οὐσ. κορμὸς δένδρου διὰ κοιλάνσεως διεσκευασμένος εἰς ἀκάτιον, μονόξυλον βλ.λ.

διάτρησις-εως (ἡ) (διατετραίνω) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -η ὀπή, πόρος, διάτρημα βλ.λ., τρῦπα : Ἱππ. Τόπ.Ἀνθρ.10 στερεώτερον τὸ σῶμα καὶ στενωτέρας διατρήσιας ἔχει, Ἀνν.Κομν.1,383, - διάτρησις τοίχου ὑπὸ σφαίρας, - ἔπαθε διάτρησιν (-η) τοῦ στομάχου - τῶν ἐντέρων, - διάτρησις τοῦ θώρακος πλοίου· ‖ εἰδ. ὀπή, πόρος, αὐλὸς ὀστοῦ : Γαλ.Χρήσ.Μορ.9,5· **2)** ἡ ἐνέργεια πρὸς διάνοιξιν ὀπῆς ἢ πόρου, ἡ πρᾶξις πρὸς διατρύπησιν : Μηναῖ.5,27 Ὠδ.7 ἐν πτέρναις σου ὑποίσας.. διάτρησιν, - ἐγχείρησις διὰ διατρήσεως τοῦ κρανίου.

διατρητάριος (ὁ) μσν. ὁ ποιῶν, κατασκευάζων ἀγγεῖα διάτρητα βλ.λ. : Κῶδ.Ἰουστ.10,66,1.

διατρητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἰδιάζων εἰς διάτρησιν βλ.λ., ὁ ἱκανὸς πρὸς διάτρησιν : διατρ. μηχανὴ τρύπανον μηχανικὸν ἐν χρ. πρὸς ὄρυξιν διατρημάτων ὑπονομεύσεως ἢ διάτρησιν μετάλλων.

διατρητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ διατρήσεως βλ.λ.

διάτρητον (τὸ) εἰδ. ἐπὶ ἀγγείων ὡς ἐπιθ., ἐν χρ. κ. ὡς οὐσ. ἰδίως κτ. πληθ. διάτρητα (ἀποντ. λαι.

dietreta) εἶδος πολυτίμου ὑαλίνου ἀγγείου, περιβαλλομένου ὑπό δικτυωτοῦ ὑαλίνων νημάτων : Μαρτιάλ.12,70,9, Οὐλπιαν.Δίγεστ.9,2.

διάτρητος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων διατρήσεις βλ.λ., ὀπάς, τρῦπες καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν μᾶζαν αὐτοῦ : Γολ.2,668, Δαμασκ.ἐν Θησ. Στεφ. **πᾶσα ἡ γῆ διάτρητός ἐστι καὶ ὑπονόμους.. ἔχουσα, - διάτρητος ἐκ βλημάτων τοῖχος**· **2)** μσν. εἰδ. θυρὶς ἔχουσα δικτυωτὸν κιγκλίδωμα : Προκ. Γαζ.εἰς Βασ.4,1 **οἶκος.. ἔχων φωταγωγοὺς δικτυοειδεῖς, ἃς διατρήτους ὀνομάζουσιν οἱ πολλοί**· **3)** τὸ οὐδ. κ. ὡς οὐσ. **τὸ διάτρητον** βλ.λ.

διατριβάζομαι μον. ἐπί τινα χρόνον, ἰδίως μακρόν, συνεχῶς ἀσχολοῦμαι, καταγίνομαι, ἐπιδίδομαι, εἴς τι : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.196,13 **διετριβάζετο εἰς τὴν κατάστρωσιν αὐτοῦ.**

διατριβή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τό διατρίβειν, δαπανᾶν τὸν χρόνον, ἡ ἑκουσία χρονοτριβή : Σοφ. ἀπ.479,2 **χρόνου τε διατριβάς.. ἐφηῦρε.. πεσσοὺς κύβους τε**, Ἀλεξ.ἀπ.185 **τοῦ συμποσίου γὰρ διατριβὴν ἐξεῦρέ πως κἀργοὺς ἔχειν μηδέποτε τὰς σιαγόνας**, Ἀριστφ.Νεφ.1055 **εἶτ' ἐν ἀγορᾷ τὴν διατριβὴν ψέγεις**, Ἀνδοκ.4,32 **δ- νέων ἐν δικαστηρίοις**, Λουκ.Ὄνειρ.11· **2)** ἐπὶ κακῆς σημ. ἀπώλεια χρόνου, ἀναβολή, χρονοτριβή : Εὐρ.Φοίν. 751 **νέμειν δ' ἕκαστον διατριβὴν πολλὴν ἔχει**, Θουκ.5,82 **διατριβαὶ.. ἐγίνοντο**· ‖ ἀνωφελὴς χρονοτριβή, χασομέρεια : Ξεν.Οἰκ.8,13 **οὔτε δυσλύτως ἔχει, ὥστε διατριβὴν παρέχειν**, Ἰσοκρ.4,164· **3)** παράτασις χρόνου : Ἀλεξ.226,4 (π.Ἀθην. 10,426 D) **διατριβήν γε τῷ πότῳ ποιῶμεν** (παρατείνωμεν τὸ συμπόσιον)· **4)** τέρψις, διασκέδασις : Ἀριστφ.Πλ.923 **εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις ἐν τῷ βίῳ**, Δημ.537· **5)** ἀφορμὴ γέλωτος, σκώμματος, ὕλη πρὸς χλευασμὸν : Αἰσχίν.1,175 **μηδενὶ δὲ τρόπῳ καθ' ὑμῶν αὐτῶν γέλωτα τῷ σοφιστῇ καὶ διατριβὴν παράσχητε**, Πλούτ.Περ.4 **παρέσχε τοῖς κωμικοῖς διατριβήν**· **6)** συνεκδ. τόπος ἀνέτου, εὐχαρίστου διαμονῆς, διασκεδάσεως : Πλούτ.Φλαμ.3 (οἱ τόποι) **διατριβὰς καὶ λειμῶνας ἡδεῖς οὐκ ἔχουσιν**· **7)** κ. νεώτ. ἐνασχόλησις εἴς τι, τὸ καταγίνεσθαι, ἐπιδίδεσθαι εἴς τι : Ἀριστφ.Βάτρ.1498 **ἐπὶ σεμνοῖσιν λόγοισι.. διατριβὴν ἀργὸν ποιεῖσθαι**, Λυσ.204 A **ἡ δὲ διατριβὴ τὰ πολλὰ ἐν λόγοις, - αἱ περὶ τὰ τοιαῦτα διατριβαὶ εἶναι ἀνωφελεῖς**· **8)** εἰδ. διδασκαλία, ὁμιλία, δημηγορία, συζήτησις : Πλάτ.Ἀπ.37 D **τὰς ἐμὰς διατριβὰς καὶ τοὺς λόγους**, Διον.Ἀλ. Ρωμ.10,15 **αἱ πολιτικαὶ διατριβαί**· ‖ ὁμ. σύντομος ἠθικὴ πραγματεία ἢ ὁμιλία : Ἑρμογ.Μεθ.5 « δ- βραχέος διανοήματος ἠθικοῦ ἔκτασις, ἵνα ἐμμένῃ τὸ ἦθος τοῦ λέγοντος ἐν τῇ γνώμῃ τοῦ ἀκούοντος »· **9)** κ. νεώτ. κ. δημ. σύντομος πραγματεία ἢ μονογραφία ἐπί τινος θέματος : **διατριβὴ ἱστορική, - ἐναίσιμος ἐπὶ διδακτορίᾳ διατριβὴ** (πρωτότυπος μελέτη ἐπὶ ἐπιστημονικοῦ τινος θέματος, συνταασσομένη ὑπὸ τῶν συμπληρωσάντων τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου τοῦ διδάκτορος)· ‖ ὁμ. νεώτ. κ.δημ. ἐπικριτικὸν δημοσίευμα ἐν ἐφημερίδι, κριτικὴ προσωπικοῦ συνήθως χαρακτῆρος, προερχομένη ἀπὸ προσώπου ξένου πρὸς τὴν ἐφημερίδα· **10)** φιλοσοφικὴ σχολή : Νουμήν.π.Εὐσ.Εὐαγγ. Προπαρ.14,5 **Ἐπικούρου διατριβή**, Λουκ.Ἀλέξ.5 **ὁρᾷς ἐξ οἵας σοι διατριβῆς ἄνθρωπον λέγω**· ‖ γεν. τόπος ἔνθα γίνεται διδασκαλία, σχολεῖον : Ἐπικ.ἀπ.217 **ἡ ἐν τῷ κήπῳ δ-**, Λουκ.Νιγρ.25 **ἐργαστήρια γοῦν ἐκάλει καὶ καπηλεῖα τὰς τούτων διατριβάς**· **11)** κ.νεώτ. ἡ εἴς τινα τόπον διαμονή : Πλάτ.Ἐπιστ.337 E **ὁ μὲν γὰρ δὴ πρῶτος χρόνος τῆς ἐν Σικελίᾳ διατριβῆς**, Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,15,9 **τὸν [τε] στρατὸν ἀπαλλάξας τῆς ἐν Μεσοποταμίᾳ διατριβῆς**, Πάπ. **ἐν ἀλλοδαπαῖς τὴν διατριβὴν ποιούμενος**, Μηναῖ.4,18 Συναξ. **τὴν διατριβὴν ἔχων ἐν Γοτθίᾳ, - μετὰ πολυετῆ διατριβὴν ἐν Εὐρώπῃ** ἐπανῆλθε· **12)** τόπος ἔνθα φοιτῶσι, συχνάζουσι, τόπος συναντήσεως, ἐντευκτήριον : Πλάτ.Εὐθφρ.2 A **τὰς ἐν Λυκείῳ καταλιπὼν διατριβὰς ἐνθάδε νῦν διατρίβεις**, αὐτ. Χαρμ.153 A· **13)** ἐν τῇ ῥητορ. ἀφορμὴ πρὸς ἐπιμονὴν ἔν τινι ζητήματι : Ἀριστλ.Ρητ.1418 a,28 **καὶ οὐκ ἔχει πολλὰς διατριβάς, οἷον πρὸς ἀντίδικον ἢ περὶ αὐτοῦ**· **14)** συνέχεια, διάρκεια : Ἀριστλ.Μετ. 374 a,12· **15)** ἐπὶ αἰσχρᾶς σημ., σαρκικὴ ὁμιλία, συνουσία : Πρόκλ.Μυστ.2.

διατριβικός-ή-όν μτγν. σχολαστικός, μικρολόγος, μωρός, ἐπὶ προσ. : Πολύβ.12,26 e,2 **καὶ καθόλου τοῖς διεξοδικοῖς λόγοις μειρακιώδεις καὶ διατριβικοὶ.. γίγνονται**· ‖ κ.ἐπὶ λόγων : αὐτ. 12,25 k,2 **μειρακιώδεις καὶ διατριβικοὺς λόγους.**

διατριβογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ γράφων διατριβὰς βλ.λ.6) εἰς ἐφημερίδας.

διατρίβω κ. μσν. κ. νεώτ., παρακ. **διατέτριφα**, παθ. ἀόρ. β' **διετρίβην** τρίβω ἰσχυρῶς, ἐντελῶς, κατατρίβω : Ἰλ.Λ 847 **ῥίζαν βάλε χερσὶ διατρίψας..**, Πολύαιν.4,3,5 **ταῖν χεροῖν διατρίβετε τὴν γῆν**· **2)** ὁθ. φθείρω, καταναλίσκω : Ὀδ.Β 265 **τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοί, μνηστῆρες δὲ μάλιστα**, Θουκ.8,87 **οἱ μὲν γὰρ ἵνα διατρίβῃ ἀπελθών**· ‖ ὁμ. μτφ. : Πλούτ.Νικ.23 **ὡς εἰς αἰτίας ἀλόγους.. διατρίβοντας τὸ θεῖον**· ‖ τὸ παθ. διατρίβομαι καταστρέφομαι, φθείρομαι : Ἡρ.7,120 **μὴ ὑπομένειν Ξέρξεα ἐπιόντα ἢ καταμείναντας κάκιστα πάντων ἀνθρώπων διατριβῆναι**, Θουκ.8,78 **τὰς παρὰ Τισσαφέρνους Φοινίσσας ναῦς μένοντες.. κινδυνεύειν διατριβῆναι**· **3)** ἀναφ. πρὸς χρήματα, δαπανῶ, ἐξοδεύω : Θέογν.921 **χρήματα μὲν διέτριψεν.. πτωχεύει δὲ φίλους πάντας**· **4)** ἰδίως ἀναφ.πρὸς χρόνον, δαπανῶ, καταναλίσκω, ἐξοδεύω, περνῶ : Ἡρ.1,189 **ὅμως μέντοι τὴν θερείην πᾶσαν αὐτοῦ ταύτῃ διέτριψαν**, Λυσ.3,12 **ὀλίγον δὲ χρόνον διατρίψαντες ἐξερχόμεθα**, Ξεν.Ἑλλ. 6,5,49· ‖ κ. νεώτ. ὁμ. ἐμπροθ. **δ- παρά τινι, ἔν τινι** (τόπῳ) διαμένω, διέρχομαι τὸν χρόνον πλησίον τινός, εἰς τὴν οἰκίαν τινὸς ἢ ἔν τινι τόπῳ : Ἡρ.1,24 **τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ**, ΚΔ Πράξ.16,12 **ἦμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς, - διετρίψαμεν ἀρκετὸν χρόνον ἐν Εὐρώπῃ**· ‖ μτγν. ὁμ. μτ. γεν. τοῦ χρόνου : Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,10,2 **ἐτῶν οὐκ ὀλίγων ἐν τῇ Ῥώμῃ διέτριψεν**· ‖ ὁμ.τὸ παθ.: Θουκ.1,125 **ἐνιαυτὸς μὲν οὐ διετρίβη**· ‖ ὁμ. ἀπολ. ἄνευ τοῦ χρόνου ἢ ἀναλόγου ἐκφράσεως : Ἀντιφ.1,14 **ὑπερῷόν τι.. ὃ εἶχε Φιλόνεως ὁπότ' ἐν ἄστει διατρίβοι**, ΚΔ Πράξ.15,35 **Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ**· ‖ σπαταλῶ τὸν χρόνον ἐπὶ ματαίῳ, χάνω τὸν καιρόν μου : Ἀριστφ.Νεφ. 1002 **ἀλλ' οὖν λιπαρός γε καὶ εὐανθὴς ἐν γυμνασίοις διατρίψεις**, Πλάτ.Πρωτ.311 A **ἀλλὰ δεῦρο ἐξαναστῶμεν εἰς τὴν αὐλήν, καὶ περιιόντες αὐτοῦ διατρίψωμεν, ἕως..**· ‖ **δ- μετ' ἀλλήλων** διέρχομαι τὸν χρόνον συζητῶν μετά τινος : Πλάτ.Φαίδ. 59 D **περιεμένομεν οὖν ἑκάστοτε ἕως ἀνοιχθείη τὸ δεσμωτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων**· **5)** ὁθ. ἐμπροθ. **δ- ἐν, πρός, ἀμφί, περί, ἐπί..** ἐνασχολοῦμαι εἴς τι : Πλάτ.Ἀπ.29 C **δ- ἐν τῇ ζητήσει**, αὐτ.Θεαίτ.173 C **δ- ἐν φιλοσοφίᾳ**, αὐτ.Πολ. 540 B **πρὸς φιλοσοφίᾳ διατρίβοντας**, Ξεν.Ἱππ.2,1 **ἀμφὶ πώλευσιν διατρίβειν**, Δημ.22 **ἐπὶ τοῖς αὑτῶν ἰδίοις ἑώμενοι διατρίβειν**, Ἀριστλ.Πολιτ.1309 a,8 **τὸ διατρίβειν πρὸς τοῖς ἔργοις**· ‖ ὁμ. μτ. μτχ. : Ξεν.ΚΠ 1,2,12 **αἱ δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ διατρίβουσι μελετῶσαι**· **6)** ἀπολ. δαπανῶ χρόνον, βραδύνω, χρονοτριβῶ, ἀργοπορῶ, χάνω τὸν καιρόν :

Ἰλ.Τ 150 **οὐ γάρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας οὐδὲ διατρίβειν,** Ἀριστφ.Ἱππ.515 **φησὶ γάρ οὐχ ὑπ' ἀνοίας τοῦτο πεπονθὼς διατρίβειν,** Πλάτ. Πολ.472 Β **ἀλλὰ λέγε καὶ μὴ διάτριβε,** αὐτ.Θεαίτ. 143 Α **διατέτριφα** (ἔχω ἀφήσει τὸν χρόνον νὰ διέλθῃ)· **7)** ἀναβάλλω, κωλύω, ἀργοπορῶ, παρατείνω : Ὀδ.Υ 341 **αὖτε διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ** (Εὐστ. οὐ καταργῶ οὐδὲ παροτείνω τὸν μητρικὸν γάμον), Ἀριστφ.ἀπ.503 **ὡς οὐφώνης διατρίβειν ἡμῶν τἄριστον ἔοικεν·** ‖ ὁμ. μτ. διπλῆς αἰτ.προσ. κ. πράγμ.: Ὀδ.Β 204 **ὄφρα κεν ἥ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς ὃν γάμον** (τοῖς ἀναβάλλῃ τὸν χρόνον τοῦ γάμου)· ‖ ὁμ. μτ. γεν. πράγμ. : αὐτ.404 **ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο** (ἄς μὴ χάνωμεν τὸν καιρόν μας καθ' ὁδόν)· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Ἀπολλ.Ρ 2,883 **μή τι διατριβώμεθα πείρης** (μὴ χρονοτριβῶμεν εἰς δοκιμάς).

διατρίζω, μτγν. παρακ. **διατέτριγα,** ἐκβάλλω ἐλαφρὸν ἦχον, τριγμόν, τρίζω : Ἀγαθ.Ἱστ.292,18 **ὑποτρέμειν ἠρέμα καὶ διατετριγέναι τὰ ξύλα·** ‖ μτ. συστ. ἀντικ. ἐπὶ τοῦ θορύβου τῶν πτηνῶν : πιθ. ἐν Πλουτ.Ἠθ.994 C **φθέγγεται καὶ διέτρισε φωνάς.**

διάτριμμα-ατος (τό) μτγν. πληγὴ ἐκ προστριβῆς τῆς ἐπιδερμίδος κατὰ τὸ βάδισμα ἢ τὴν ἱππασίαν: Γλωσσ. **διάτριμμα μηρῶν.**

διατριπτικός-ή-όν ὁ κατάλληλος, ἐπιτήδειος πρὸς τριβὴν ἢ χρονοτριβήν : Ἀριστφ.Λυσ.943 **οὐχ ἡδὺ τὸ μύρον μὰ τὸν Ἀπόλλω τουτογί, εἰ μὴ διατριπτικόν γε, κοὐκ ὄζον γάμων.**

διατριταῖος-α-ον μτγν. διάτριτος βλ.λ. : Καίλ. Αὐρ.Ὀξ.1,3.

διατριτάριος ἰατρός μτγν. ὁ διάτριτον βλ.λ.2) νηστείαν ἢ φάρμακον παραγγέλλων : Γαλ.10,528.

διάτρῐτος-ον μτγν. τριταῖος, ἐπανερχόμενος κατὰ πᾶσαν τρίτην ἡμέραν, ἀντίθ. ἀμφημερινός : Φὶλ.1,427· ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ **διάτριτος** (ἐνν. **περίοδος**) περίοδος τριῶν ἡμερῶν : Ἡρ.Ἰατρ.π. Ὀρειβ.5,2,23 **τὴν ἀπὸ ταύτης φυλακτέον διάτριτον,** Θεσσαλ.π.Γαλ.10,264 ἡ **πρώτη διάτριτος.**

διάτριχα ἐπίρρ. συνήθ. **διά τρίχα** εἰς τρία μέρη, κατὰ τρεῖς τρόπους : Ἰλ.Β 655 **οἱ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες,** Ὕμν.Δήμ. 86, Καλλ.Δία 61 **διάτριχα δώματα νεῖμαι.**

διάτριψις-εως (ἡ) μτγν. τὸ ἄλεσμα : Διοσκ.4,45· ‖ σύντριψις, κοπάνισμα : Σωρ.1,93.

διατροπή (ἡ) μτγν. μετατροπή, μεταβολὴ φρονήματος, σύγχυσις, ταραχή, κατάπληξις : Πολύβ. 1,16,4 **ὁ δὲ Ἱέρων θεωρῶν τὴν διατροπὴν καὶ κατάπληξιν τῶν Σικελιωτῶν,** Πάπ., Ὀνήσανδρ. 42,2· ‖ ἀποτυχία, καταστροφή : Κικ.Ἀττ.9,13,7· **2)** δυσαρέσκεια, κόρος : Μητροδ.ἐν Ἡρακλ. Παπ.831,7,19, Διόδ.Σ 17,41 **δυνάμεθα διατροπὴν καὶ φόβον παρασχέσθαι·** **3)** οἶκτος, εὐσπλαγχνία, συμπάθεια : Ἀνώνυμ.π.Σουΐδ. **διατροπὴ μεγάλη τὸ συνέδριον ἐπέσχεν·** **4)** ἀποτροπή : Ἰώσ.ΠΙ 2,16,4 **δ- τοῖς ἀδικοῦσι γίνεσθαι.**

διατροπία (ἡ) νεώτ. τροπισμὸς καθ' ὃν ὁ κύριος ἄξων τοῦ φυτοῦ τείνει νὰ λάβῃ κατεύθυνσιν κάθετον πρὸς τὴν κατεύθυναιν τῆς ἐνεργούσης δυνάμεως· πρβλ. διαγεωτροπία, τροπισμός.

διατρόπιος-ον μτγν. ὁ διαφόρους ἀποχρώσεις ἔχων (πιθ.) : Παῦλ.Αἰγ.5,19 **δ- χροία.**

διάτροπος-ον ὁ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις τρεπόμενος· ‖ δθ. ὁ ποικίλος τὰς διαθέσεις, εὐμετάβλητος, ἀσταθὴς τὴν γνώμην, ἰδιότροπος : Εὐρ.ΙΑ 559 **διάφοροι δὲ φύσεις βροτῶν, διάτροποι** (δ.γρ. διάφοροι) **δὲ τρόποι.**

διατροφή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐν συνεχείᾳ παροχὴ τροφῆς κ. γεν. συντηρήσεως : Ξεν.Προσ.4,49 **ἡ ἀπὸ τῶν ἀνδραπόδων εἰσφορὰ τὴν διατροφὴν τῇ πόλει αὔξοι ἄν, - ἡ διατροφὴ τῶν προσφύγων ἐγίνετο ἐλλιπῶς·** ‖ ὁ τρόπος, τὸ μέσον πορισμοῦ τῶν πρὸς συντήρησιν : Μέν.ἀπ.14 **ὁ πρῶτος εὑρὼν διατροφὴν πτωχῷ τέχνην πολλοὺς ἐποίησεν ἀθλίους·** ‖ κ. ὁ τόπος ὁ πρὸς συντήρησιν, ὁ ἐν ᾧ ἡ συντήρησις, ἡ διαβίωσις : Διόδ.Σ 4,77 **τῷ δὲ τέρατι τούτῳ πρὸς διατροφὴν λέγεται κατασκευάσαι Δαίδαλον λαβύρινθον·** ‖ νεώτ. εἰδ. ἐπὶ στρατευμάτων, ὁ ἐπισιτισμός : **ἡ διατροφὴ τῆς πολιορκουμένης φρουρᾶς ἐγίνετο ἀπὸ θαλάσσης·** ‖ ὁμ. νεώτ. γεν. τὸ σύνολον τῶν βιοτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρ. κ. τὸ διὰ τούτης ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσόν : **ὁ μισθός μου δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν διατροφὴν τῆς οἰκογενείας μου, - διαθέτει μέγα ποσὸν διὰ τὴν διατροφὴν τῶν τέκνων του·** ‖ εἰδ. νομ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν τελοῦσαν ἐν διαζεύξει σύζυγον ἢ κ. τὰ τέκνα, ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου κατὰ νόμον καταγινωσκομένη εἰς τὸν σύζυγον ἢ κ. πατέρα ὑποχρέωσις μηνιαίας καταβολῆς ὡρισμένου ποσοῦ πρὸς συντήρησιν· ‖ κ. ἡ ἐκ συμφωνίας τῶν ἐν διαζεύξει ὡς ἀνωτέρω καταβολή· **2)** μτγν. ἐν τῷ πληθ. **αἱ διατροφαί** = τὰ μέσα συντηρήσεως : Ἐπίκτ.Ἐγχ.12 **ἐὰν ἀμελήσω τῶν ἐμῶν οὐχ ἕξω διατροφάς,** ΚΔ Τιμ.1,6,8 **ἔχοντες δὲ διατροφάς . . τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.**

διατροχάδες (αἱ) Ἡσ. «εἶδος ποιήματος, ὡς ἱστορεῖ Πραξιφάνης».

διατροχάζω ἐπὶ ἵππου, τριποδίζω, καλπάζω : Ξεν.Ἱππ.7,11 **μετὰ δὲ ταῦτα τὸν αὐτοφυῆ διατροχάζων διαχαλῴη τ' ἂν ἀλυπότατα τὸ σῶμα·** ‖ ἐπὶ προσ., τρέχω ἔφιππος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : Ἀππ. Ἐμφ.Πολ.4,125· **2)** ἐμπροθ. **δ- ἐπί, ἐς** σπεύδω, ὁρμῶ : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,69· **3)** ἀπολ. κινοῦμαι θορυβωδῶς πέριξ : Εὐνάπ.βί.Σοφ.463 Β.

διατρύγιος-ον ὁ συνεχῶς, κατ' ἐπανάληψιν παρέχων συγκομιδήν, τρυγητόν· Ἡσ. «δι' αὐτοῦ τὴν τρύγην ἔχων, τρυγήσιμος, ἔγκαρπος» : Ὀδ.Ω 342 **ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος** ἦην (= ἕκοστος ὄρχος ἔφερε σταφυλὰς διαδοχικῶς, ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου)· πρβλ. σχόλ.Εὐστ. αὐτόθι «διατρύγιον ἄμπελον· ἧς οἱ καρποὶ ἐν διαφόροις καιροῖς πεπαίνονται».

διάτρυμα-ατος (τὸ) νεώτ. γένος ζῴων τῆς τάξεως τῶν **διατρύμων** πτηνῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διάτρυμα (τὰ) νεώτ. τάξις πτηνῶν τῆς ὑπερτάξεως **εὐορνίθων ὀρνιθοκέρκων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διατρύπησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διατρυπῶ, τρύπημα, διάτρησις.

διατρυπίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. μυκήτων **τοῦ ἀθροίσμ. τῶν πυρηνομυκήτων.**

διάτρυπος (ὁ) νεώτ. γένος **διατρυπιδῶν** μυκήτων.

διατρυπῶ-άω κ. μσν. κ. νεώτ. τρυπῶ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, πέρα πέρα, διαπερῶ : Ἀριστλ.ΖΙ 528 b,33 **ὥσπερ οἱ μύωπες καὶ οἱ οἶστροι, (ᾧ) τὰ δέρματα** διατρυπῶσι **τῶν τετραπόδων,** Σχόλ.Αἰσχ.Ἱκ.565 **τοῦ οἴστρου τῷ κέντρῳ αὐτὴν διατρυπῶντος,** - **τὸ** βλῆμα **διετρύπησε τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου·** ‖ ὁμ. κ. παθ. : Λουκ.Ἐπιστ.Κρον.24 **τὴν ἐσθῆτα δὲ ὀλιγωρίᾳ τῶν ἐπιμελητῶν κοσκινηδὸν διατετρυπῆσθαι ὑπὸ τῶν βελτίστων μυῶν,** Μηναῖ.1,8 Συναξ. σούβλαις **πεπυρωμέναις τοὺς πόδας διατρυπηθῆναι,** - διετρυπήθη ὁ **τοῖχος.**

διατρῦφέν-ντος (τὸ) οὐδ. μτχ. παθ. ἀόρ. **τοῦ** διαθρύπτω βλ.λ.

διατρυφῶ-άω ἐπιτατ. τοῦ τρυφῶ (-άω) βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.695 C **παιδείᾳ τε οὐ διατρυφώσῃ τεθραμμένος,** Δίων Χρ.1,176 **διατρυφῶν τε καὶ μύρου καὶ οἴνου ἀποπνέων.**

διατρώγω, μέλλ. **διατρώξομαι,** ἀόρ. **διέτρᾰγον** κατακόπτω τι διὰ τῶν ὀδόντων : Ἱππῶν.π.Ἀθήν. 9,388 Β **οὐδ' ἀτταγᾶς τε καὶ** λαγὼς **διατρώγων,**

Ἀριστφ.Σφ.164 διατρώξομαι τοίνυν ὀδὰξ τὸ δίκτυον, Ἀριστλ.Ρητ.1401 b,16 ἐβοήθησαν διατραγόντες τὰς νεῦράς· ‖ καταμασῶ : Πλάτ.Κωμ.173,10, Δίων Κ 72,21 δάφνης φύλλα. διατραγεῖν· παθ. : Ἱππ.Γυν.1,107· **2)** μετὰ γεν. πράγμ. τρώγω ἔκ τινος : Αἰλ.ΠΙ 1,10 τῆς δικτάμνου διέτραγον.

διατσέντο (τὸ) δημ.κ. διατσίντο (τὸ) τὸ κοσμητικὸν πολυανθὲς φυτὸν κονδυλόρριζον βλ.λ.

διάττησις-εως (ἡ) μτγν. τὸ κοσκίνισμα : Πλούτ.Ἠθ.693 Ε οὐ γὰρ μόνον ὑποσκαφισμοὶ καὶ διαττήσεις (κώδ. διαιτήσεις).. εἰσὶ τῶν σιτίων.

διάττος (ὁ) Ἡσ. « ὀλευρότησις, κόσκινον ».

διάττω ἀττ. κ. νεώτ. τ. τοῦ διαΐσσω βλ.λ.

διαττῶ-άω, ἀττ. ἀντὶ διασσῶ (-άω) κοσκινίζω τι καλῶς, διηθῶ : Ἱππ.Ἑλκ.21, Πλάτ.Σοφ.226 Β τὰ τοιάδε, οἷον διηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαττᾶν καὶ βράττειν καὶ διακρίνειν, Ἐπιγρ. διαττήσαντι, Θεόφρ.ΦΙ 9,16,9 διαττήσαντες λεπτά, Ῥοῦφ.π.Ὀρειβ.7,26,97· ‖ ὁμ.τὸ παθ. : Πλάτ.Κρατ.402C τὸ γὰρ διαττώμενον καὶ τὸ ἠθούμενον πηγῆς ἀπεικασμά ἐστιν, Θεόφρ.ΦΙ 3,18,5, Ἐπιγρ. διεττημένης, Πολύβ. 34,9,10 τὴν δὲ συρτὴν βῶλον τὴν ἀργυρῖτιν φησι κόπτεσθαι καὶ κοσκίνοις εἰς ὕδωρ διαττᾶσθαι.

διάττων-οντος-ουσα-ον κ. νεώτ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ διάττω, διαΐσσω βλ.λ. ὁ κινούμενος, τρέχων, ὁρμῶν διὰ μέσου ἐκτάσεως ἢ σώματος· ‖ εἰδ. νεώτ. φρ. διάττοντες πόνοι = ὀξεῖς καὶ αἰφνίδιοι· **2)** νεώτ. κ. ὡς οὐσ. ἰδίως κτ. πληθ. οἱ διάττοντες ἐνν. ἀστέρες (τὰ ἀπὸ τοῦ οὐρανίου θόλου ἐπὶ τῆς γῆς πίπτοντα ἐλαχιστοβαρῆ στερεὰ μόρια, τὰ ἐκ τῆς τριβῆς κατὰ τὴν πτῶσιν ἀναφλεγόμενα καὶ στιγμιαίως οὕτως ὁμοιοφανῆ ὄντα πρὸς ἀστέρας.

διατυγχάνω πάπ. σφάλλομαι, ἀπατῶμαι, ἀποτυγχάνω : Πάπ. εἰ μὴ διατύχοις.

διατῠλίσσω μτγν., ἀττ. -ίττω ἐκτυλίσσω, ξετυλίγω, ἀναπτύσσω τι : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,281 τῶν δὲ γραμματικῆς κατηγόρων ὁ μὲν Πύρρων παρ' ἕκαστα τὴν ὁμηρικὴν διετύλισσε ποίησιν.

διάτῠλος-ον μτγν. κ. νεώτ. τυλώδης, ἐπὶ συριγγίων : Μέγης π.Ὀρειβ.44,24,8 χρονίων καὶ διατύλων οὐσῶν τῶν συρίγγων.

διατυμπανίζω νεώτ., παθ. ἀόρ. διετυμπανίσθην διαδίδω τ. θορυβωδῶς, οἱονεὶ διὰ τυμπάνου πρὸς ἔπαινον ἢ ψόγον : ἔσπευσε νὰ διατυμπανίσῃ τὸ κατόρθωμά του, - τὸ ἀτύχημά του διετυμπανίσθη ἀνὰ τὴν πόλιν· πρβλ. διασαλπίζω.

διατυμπάνισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διατυμπανίζειν βλ.λ., ἡ εὐρεῖα ἀνακοίνωσις.

διατυμπανισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διατυμπανίζειν βλ.λ.

διατύπτομαι σχόλ. πληκτίζομαι, διαπληκτίζομαι, τσακώνομαι μὲ ἄλλον : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἐκκλ.958.

διατυπῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -ώνω, μτχ. παθ. παρακ. δια(τε)τυπωμένος δίδω τύπον, παρέχω μορφὴν εἴς τι, διαμορφῶ, σχηματίζω ἐντελῶς : Διόδ.Σ 3,67 τὰς προσηγορίας ἑκάστῳ τάξαι, καὶ τοὺς χαρακτῆρας διατυπῶσαι, Γαλ.Λεξ.Ἱππ.420· ‖ διατυπῶ νόμους παρέχω εἰς αὐτοὺς μορφήν, τύπον διηνεκῆ καὶ μόνιμον : Λουκ.Δίκ.Φων.5 καὶ ὅ γε πρῶτος ἡμῖν ταῦς νόμους τούτους διατυπώσας· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐκφράζω, ἐκθέτω ἀκριβῶς: διετύπωσε σαφῶς τὸ πρόγραμμά του· ‖ κ. παθ.· Ἡσ. « διατυποῦται, διατίθεται, διαπλάττεται » ; ΠΔ Σοφ.Σαλ.19,6 ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωθεν διετυποῦτο· ‖ ἐπὶ σφραγίδων, εἶμαι ἐγκεχαραγμένος : Ἀριστλ.Ἀκουστ.801 b,5, Χαρίτ.4,1 εἴδωλον Χαιρέου πρὸς τὴν ἐν τῷ δακτυλίῳ σφραγῖδα διατυπωθέν· **2)** μτφ. φαντάζομαι, συλλαμβάνω ἐν νῷ : Λουκ.Ἀλέξ.4 τῷ λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν ἐκ ψεύδους καὶ δόλων, Λιβάν. 4,777,7 διετύπουν τῇ φαντασίᾳ παστάδα, Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.1148 μακαρίαν χωρίον ἐν Ἅδου διατυποῦσιν· **3)** ὀθ. παριστῶ, εἰκονίζω : Πλούτ.Ἠθ.83 Α πρότερος ἐξεμόρφωσε καὶ διετύπωσε τῆς φύσει τυραννικῆς ψυχῆς τὸ φανταστικὸν οἷα κατὰ τοὺς ὕπνους ὁρᾷ, Λιβάν.Ἠθοπ.27,2 δ· χρώμασί τι· **4)** ἐπὶ διαθέτου, κανονίζω, ρυθμίζω : Ἰουστιν.Νεαρ.1,2,2, Πάπ. διατυπῶσαι ἐν ταύταις μου ταῖς τελευταίαις βουλήσεσιν· **5)** τὸ παθ. εἶμαι κεκανονισμένος διὰ συμφωνίας : Ἐπιγρ. δ- μεταξὺ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων.. ὁπόσα χρὴ ἑκάστην.. λύειν, Ἰω.Μαλάλ.440,9 τὰ ληγᾶτα τὰ ὑπ' αὐτοῦ διατυπωθέντα· **6)** πάπ. ἐνεργ. καθορίζω : Πάπ. τοῖς διατυπωθεῖσι παρ' ἐμοῦ ὁρισμοῖς· ‖ ἐγκρίνω· ρηματ. διατύπωμα, διατύπωσις, διατυπώσιμος.

διατύπωμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. διαμόρφωσις, σχῆμα, διάγραμμα : Τιμσρ.9,182 τὸ τῆς ὄφεως αὐτῷ ἐποικίλλετο διατύπωμα· **2)** νεώτ. τεμάχιον ξύλου ἢ σιδήρου ἐν χρ. ὡς πρότυπον πρὸς κατασκευὴν ὁμοιομόρφων ἀντικειμένων ἢ πρὸς τήρησιν τῶν αὐτῶν διατομῶν ἐν τῇ κατασκευῇ πολλῶν ὁμοιομόρφων, φόρμα· ‖ ἀρνητικὸν ἐκμαγεῖον δι' ἀναγλύφους παραστάσεις, καλούπι.

διατυπώνω δημ. τ. τοῦ διατυπῶ βλ.λ.

διατύπωσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διατυπῶ, ἡ πλήρης καὶ τελεία μορφή, σχηματισμός, διαμόρφωσις : Ἀριστλ.ΖΙ 551 b,2 ὅταν δὲ ἐκ τῶν σκωλήκων εἰς διατύπωσιν ἔλθωσιν, καλοῦνται μὲν νύμφαι τότε· ‖ ὄψις, μορφή, σχῆμα : Πλούτ.Ἀλέξ.72 ἔφη τῶν ὀρῶν μάλιστα τὸν Θρᾴκιον Ἄθων διατύπωσιν ἀνδρείκελον δέχεσθαι· **2)** σύστημα, μέθοδος : Ἥρων Μέτρ.23 δ- μηχανικῶν· **3)** ζωηρὰ περιγραφή, ἀκριβὴς παράστασις· Πλούτ.Βί.Ὁμ.67 « ἔστι δὲ ἡ διατύπωσις, ἐξεργασία πραγμάτων, ἢ γενομένων, ἢ ὄντων, ἢ πραχθησομένων, εἰς τὸ παραστῆσαι ἐναργέστερον τὸ λεγόμενον »· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἡ δι' ἐγγράφου ἢ προφορικοῦ λόγου ἀκριβὴς ἔκφρασις διανοήματός τινος, ἀποφάσεως, προτάσεως : ἡ διατύπωσις τῆς συνθήκης - τοῦ νομοσχεδίου· **4)** μσν. κ. νεώτ., συνήθ. εἰς πληθ., τυπικαὶ πράξεις τηρούμεναι ὑποχρεωτικῶς διὰ τὸ κῦρος ἢ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ : Σέργ.Μακρ.Ἐκκλ.Ἱστ.ἐν Σάθ.3,314 καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατυπώσεως καὶ κανονικῆς τάξεως μεταστῆσαι ἐπειρῶντο, Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.97 εἶχεν ἀτομικὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διατυπώσεως ταύτης, - φορολογικαὶ - τελωνειακαὶ διατυπώσεις· **5)** τακτοποίησις, κανονισμός : Ἐπιγρ., Πάπ.· ‖ ἐπὶ νομοθέτου, νομοθετικὴ διάταξις, ρύθμισις διὰ νόμου : Ἰουστιν.Νεαρ.1,17,13· ‖ ἐπὶ διαθέτου, ἡ διὰ διαθήκης διάθεσις : Ἰουστιν.Νεαρ. 1,1,2, Πάπ. διαθηκιμαία βούλησις ἐν τάξει τελευταίας διατυπώσεως· ‖ ὀθ. κ. ἡ διαθήκη : Ἰω. Δαμ.149 γράφον ἐν τῇ σῇ διατυπώσει μετὰ τῶν τέκνων.. συγκληρονόμον καὶ τὸν δεσπότην· **6)** καθορισμός, βεβαίωσις τῶν φόρων : Πάπ.

διατυπωτικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. περιγραφικός, διασαφητικός, παραστατικός : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 1,834 ὅλως γὰρ τὸ ἐνδιάσκευον καὶ διατυπωτικὸν ὁ λόγος ἔχει· **2)** ὁ δυνάμενος νὰ διαμορφώνῃ, διαμορφωτικός : Θεολ.Ἀριθμ.34 διατυπωτικὸν φύσει καὶ αὐτὸν ὄντα τῆς ἐν τῇ ὕλῃ ἀμορφίας· **3)** ἀσαφής : Φῶτ.Βιβλ. Προοίμ.1,4 εἰ καὶ διατυπωτικήν τινα καὶ κοινοτέραν τὴν ἐπίγνωσιν.

διατύφω μτγν., μτχ. παθ. παρακ. διατεθυμμένη (διόρθ. ἀντὶ διατετυμμένη) πληρῶ τι καπνοῦ, καπνίζω τι ἐντελῶς, ὀθ. συσκοτίζω, θλίβω : Λιβάν. Λόγ.1,95 τότε μὲν λιπαρᾷ τε καὶ εὐθυμουμένῃ (τῇ ψυχῇ), ὕστερον δὲ ἄχους τε πλέᾳ καὶ διατεθυμμένῃ (δ.γρ. διατεθρυμμένῃ).

διατύψαι Ἡσ. « διὰ στενοῦ διελθεῖν ».

διατωθάζω μτγν. χλευάζω τινά, περιγελῶ, ἐμ-

παίζω λίαν : 'Αλκίφρ.2,4 **ἀτρέμα δι' ὁπονοιῶν Αἰγυπτίοις θέλων ἀστεϊσμοῖς σε διατωθάζειν.**
διαυαίνω Σουΐδ. « διαυανθῆναι, ξηρανθῆναι ».
διαυγάζω κ. νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ ἀστραπῆς, λάμπω διὰ μέσου τινός, διαλάμπω : Πλούτ.'Ηθ.893 E **τῷ σχισμῷ διαυγάζει·** **2)** ὑποφώσκω, φέγγω ἀμυδρῶς, ἀρχίζω ν' ἀνατέλλω : ΚΔ Πέτρ.2,1,19 **ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ·** ‖ ὁμ. ἀπροσ. διαυγάζει (ἐνν. ἡ ἡμέρα) : Παλύβ.3,104,5 **ἅμα τῷ διαυγάζειν κατελάμβανε τοῖς εὐζώνοις τὸν λόφον·** **3)** εἶμαι διαφανής, διαυγής : Μνησίθ.Κυζ.π.'Ορειβ.ἀθέθ.15· ‖ ὀθ. μτφ. εἶμαι παaίδηλος, φανερός : 'Εφραίμ Σύρ.149,5 **ἔφραζον τὰ διαυγάζοντα·** **4)** 'Ησ. φωτίζω· ὀθ. παθ. μτφ. διαφωτίζομαι, ἀντιλαμβάνομαι τὴν ἀλήθειαν : 'Ιώσ.Αἰ 5,10,4 **διαυγασθείς·** **5)** πάπ. ἀστρολ. ἐπηρεάζω διὰ τῶν ἀκτίνων μου· **6)** πάπ. παθ. ἐπὶ ἀγγείων, στιλβοῦμαι (πιθ.).
διαύγασμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. διαυγασμὸς βλ.λ.) : 'Ακύλ.εἰς ΠΔ 'Αμβ.3,4· **2)** νεώτ. ἀμυδρὰ λάμψις· ‖ ἠώς, χαραυγή, γλυκοχάραμα.
διαυγασμός (ὁ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ διαυγάζω : Πλούτ.'Ηθ.893 D **ἡ δὲ διαστολὴ παρὰ τὴν μελανίαν τοῦ νέφους τὸν διαυγασμὸν ἀποτελεῖ·** **2)** νεώτ. φαρμακολ. καθαρισμὸς ὑγροῦ ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ αἰωρουμένων ἀδιαλύτων οὐσιῶν.
διαύγεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διαυγοῦς, καθαριότης, φαεινότης : Θεμίστ.Λόγ.13,175Α **αἱ νύκτες φωτὸς πλήρεις καὶ διαυγείας, - ἡ διαύγεια τῆς ἀτμοσφαίρας·** **2)** ἐπὶ λίθων, λαμπηδών, λάμψις, στίλβη, στιλπνότης, μαρμαρυγή· Σουΐδ. « ἔλλαμψις » : Γρηγ.Ναζ.439 B **οὐ λίθων διαύγειαι καὶ χάριτες·** **3)** διαφάνεια : Πλούτ.'Ηθ.914 B, - **ἡ διαύγεια τοῦ ὕδατος - τῆς ὑάλου·** **4)** μτφ. σαφήνεια, καθαρότης : αὐτ. 'Ηθ.408 C, - **διαύγεια πνεύματος, - διανοητικὴ διαύγεια·** **5)** ὀπή, δι' ἧς εἰσέρχεται τὸ φῶς, φεγγίτης : Διόδ.Σ 17,82 **κατὰ δὲ μέσην τὴν ὀροφὴν (τῶν οἰκιῶν) ἀπολελειμμένης διαυγείας·** **6)** νεώτ. ζωολ. **γένος ἐντόμων** διπτέρων τῆς οἰκογενείας **τῶν μυιΐδῶν.**
διαυγή (ἡ) μτγν. λάμψις διὰ μέσου τινός, ἀστραπή, φεγγοβόλημα : 'Αρισταίν.1,4,1 **ἀπέστειλεν ἐπαγωγόν τινα καὶ γλυκεῖαν διαυγήν.**
διαυγής-οῦς-ές κ. νεώτ. ἐπὶ ὕδατος, διαφανής, καθαρός : 'Αριστλ.Θαυμ.840 b,34, · 'Αντίφιλ.ἐν ΑΠ 9,277 **διαυγὴς πηγή,** Θεμίστ.Λόγ.22,280 C **ψυχροῦ τε καὶ διαυγοῦς ὕδατος,** Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.11 **μέσα εἰς τὸ ἄντραν τὸ εὐρὺ εἰσπηδᾷ τὸ διαυγές, ἁλμυρὸν νᾶμα·** κ. ὑπερθ. : 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ. 1,68 **τὰ ὑγρὰ τῶν ὀφθαλμῶν διαυγέστατα·** ‖ ὁμ. γεν., ἐπ ἀέρος, λίθων κ. ἄ. : ΑΠ 5,204 **διαυγέος ἐξ ἀμεθύστου,** Πολυδ.5,109 **διαυγὴς ἀήρ,** 'Απολλ.Ρ 1,221 **πτέρυγας . . χρυσείαις φολίδεσσι διαυγέας,** - **διαυγὴς κρύσταλλος - ἀδάμας·** **2)** ἐπὶ μετάλλων, φαεινός, ἀκτινοβόλος, φεγγοβόλος : Κάλλ. Λουτρ.Παλ.21 **Κύπρις δὲ διαυγέα χαλκὸν ἑλοῖσα·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ἄστρων : 'Απολλ.Ρ 2,1104 **οὐδέ πη ἄστρα διαυγέα φαίνετ' ἰδέσθαι·** κ. ὑπερθ. : Μηναῖ.1,17 Στιχ.Προσόμ.Μεγ.'Εσπερ. **διαυγέστατος** φωστὴρ **ἐγένου·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ὀφθαλμῶν : 'Αρισταίν.1,1· **3)** μτφ. ἁγνός, καθαρός, ἰδίως ἐπὶ ψυχῆς : Θεμίστ.Λόγ.29 A **διαυγεστέρα γίνεται ἡ ψυχή,** Βιζυην. Πύργος Κόρης 329 **ἐσωθ' ἡ μορφὴ κι ἡ ψυχὴ διαυγής·** ‖ νεώτ. ἐπὶ τοῦ νοῦ, ὁ ὀρθῶς κρίνων, ὀξυδερκής, φαεινός : νοῦς διαυγής, - **διάνοια διαυγεστάτη·** **4)** νεώτ. ὁμ. μτφ. ἐπὶ λόγου, σαφής, ἀκριβής : διαυγὲς ὕφος, - διαυγὴς ἔκφρασις - **διατύπωσις.**
διαυγία (ἡ) μτγν. δ.γρ.π.Σουΐδ ἐν Γρηγ.Ναζ.439 B ἀντὶ διαύγεια βλ.λ.· Σουΐδ. « **διαυγία·** ὁ Θεολόγος **μὴ λίθων διαυγίαις.** Τοῦτο διὰ τοῦ ι γράφεται καὶ παροξύνεται, προπαροξύνεται δὲ ἐν τῷ ἀττικίζειν».
διαυγίζω μτγν. διαυγάζω βλ.λ. : 'Ακύλ.ΠΔ'Ιὼβ 25,5.
διαύγιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. **τοῦ** διαύγεια, μικρὰ ὀπή, φεγγίτης : 'Ηρων Πνευμ.163 **ὅταν οὖν ἀνέσωμεν τὸ διαύγιον, τότε χωρήσει τὸ ὑγρὸν εἰς τὴν ὑποκειμένην χώραν·** **2)** εἰδ. ὀπὴ ἐν ὀχυρώματι πρὸς κατόπτευσιν : Πρόκλ.'Υποτ.3,16.
διαυγῶ-άω ἐσφ. ἀντὶ **-έω** : Διον.'Αλ.Ρωμ.5,49.
διαυγῶ-έω μτγν. ὑποφώσκω : Πλούτ.'Αρατ.22 **καὶ τὸ φρούριον εἶχον ἡμέρας ἤδη διαυγούσης·** **2)** ἐπὶ ὄγκων, εἶμαι φανερός : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ. 46,27,4 **ὁ ὄγκος ἧττον διαυγήσει.**
διαυγῶς μτγν. κ. νεώτ. ἐπίρρ. λαμπρῶς, **σαφῶς :** Φίλ.1,646,28 **ἐὰν . . διαυγῶς ἴδῃ ἃ πρότερον ἀμυδρῶς ὠνειροπόλει.**
διαυθαίρετος-ον μτγν. ὁ δι' ἑαυτόν, **διὰ τὴν** ἀξίαν του ἐκλέξιμος : Στοβ.'Εκλ.2,264 **τρία γένη τῶν ἀγαθῶν διαυθαίρετα ὑπάρχειν.**
διαυθεντῶ-έω μτγν. βεβαιῶ αὐθεντικῶς, **ἀξιωματικῶς,** ἀσφαλῶς, εἶμαι ἀσφαλῶς πληροφορημένος : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,425 **τὸ δ' εἰ ταῖς ἀληθείαις τοιοῦτόν ἐστιν . . μὴ ἔχειν ἡμᾶς διαυθεντεῖν·** **2)** εἶμαι αὐθέντης, κύριος τινος, δεσπόζω : 'Ιω.Χρυσ.6,916,23 **διδάσκειν δὲ γυναικὶ οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ διαυθεντεῖν τοῦ ἀνδρός.**
διαυλαδρόμος (ὁ) 'Επιγρ., δ.ἀνάγν. διαυληδρόμος, διαυλοδρόμος βλ.λ.
διαυλακίζω κ. νεώτ. διατέμνω καλλιεργήσιμον ἔδαφος σχηματίζων αὔλακας, αὐλακιάζω : Θησ. Στεφ. ἐν λ., - **διαυλακίζω ἀγρὸν - κῆπον·** **2)** διασχίζω χῶρόν τινα ταχέως : **ἀστραπαὶ διηυλάκιζον τὸ στερέωμα, - λέμβοι δ- τὸν λιμένα.**
διαυλακώνω νεώτ. διαυλακίζω βλ.λ.
διαυλάκωσις (ἡ) νεώτ. τὸ διαυλακίζειν **βλ.λ.**
διαυλία (ἡ) διῳδία δι' αὐλοῦ· 'Ησ.,ΕΜ 269,30.
διαυλίζω Σουΐδ. « διαυλίζων· βαθύζων ἢ μηκύνων »· **2)** παθ. 'Ησ. « διηυλίσθη· διεφθάρη ».
διαυλικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ διαύλου βλ.λ. : 'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.89 Ρ **δ- τρόπος·** **2)** νεώτ. φυσ. διαυλικαὶ ἀκτῖνες βλ. ἐν λ. ἀκτίς.
διαύλιον (τὸ) κ. σχόλ., Σουΐδ. **διαύλειον μουσικὸν** μέρος ἐκτελούμενον δι' αὐλοῦ κατὰ τὰ διαλείμματα τοῦ χορικοῦ ᾄσματος· 'Ησ. « διαύλιον, ὁπόταν ἐν τοῖς μέλεσι μεταξὺ παραβάλλῃ μέλος τι ὁ ποιητὴς παρασιωπήσαντος τοῦ χοροῦ ».
διαυλοδρόμης (ὁ), δωρ. γεν. πληθ. **διαυλοδρομᾶν,** ὁ διαυλοδρόμος βλ.λ. : Πίνδ.Π 10,9 **διαυλοδρομᾶν** ὕπατον παίδων ἀνέειπεν (Σχόλ. « ἄριστον τῶν διαυλοδρόμων παίδων »).
διαυλοδρομία (ἡ) μτγν. ἀγὼν διαύλου βλ.λ. ; 'Ιω.Λυδ.Μην.8 **ἐκ τῆς ἑπτάκις . .** διαυλοδρομίας.
διαυλοδρόμος (ὁ) μτγν. ὁ ἀγωνιζόμενος εἰς τὸν δίαυλον βλ.λ.· **2)** λογοτεχν. ἐπὶ ἀλέκτορος, ὁ **διὰ** τῆς αὐλῆς, **ἀνὰ** τὴν αὐλὴν τρέχων : 'Αρτεμίδ **4,24,214 διαυλοδρόμος ὁ ἀλεκτρυὼν γίνεται· διὰ γὰρ τῆς αὐλῆς τρέχει.**
διαυλοδρομῶ-έω ἀγωνίζομαι ἐν **τῷ** σταδίῳ τὸν δίαυλον βλ.λ. : Σχόλ.'Αριστοφ.'Ορν.293 **οἱ διαυλοδρομοῦντες μεθ'** ὅπλων τρέχουσι· **2)** μτφ. ἐπιστρέφω εἰς τὸ σημεῖον ἐκκινήσεως : 'Αριστλ.ΖΓ **741** b,21 **ὥσπερ τῆς φύσεως διαυλοδρομούσης, καὶ ἀνελιττομένης ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ὅθεν ἦλθεν·** ‖ **ὁμ. ἐπὶ** τῆς σελήνης : Φίλ.1,24· **3)** μτφ. ἐπανέρχομαι ἀνατρέχω νοερῶς : αὐτ.2,350 **πάντων ἐπὶ ταῖς ἀρχαίαις διαυλοδρομούντων . . εὐπραγίαις.**
δίαυλος (ὁ) κ. νεώτ. ἀγώνισμα δρόμου διπλοῦ σταδίου, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸν δρόμον τῶν **400** μέτρων· Σουΐδ. « διττὸν ἔχων τὸν δρόμον ἐν τῇ πορείᾳ, τὸ πληρῶσαι τὸ στάδιον καὶ ὑποστρέψαι » : Πίνδ.Ο 13,37 **Πυθοῖ τ' ἔχει σταδίου τιμὰν διαύλου τ' ἀελίῳ ἀμφ' ἑνί,** Σοφ.'Ηλ.691 **δρόμων διαύλων πένταθλ' ἃ νομίζεται,** Πλάτ.Νόμ.833 B **δεύτερος δὲ** (εἰσίασιν) **ὁ τὸν δίαυλον** (ἁμιλλησόμενος)· ‖ ὁμ. ἀγώνισμα **δρόμου** ἐφίππων : Εὐρ.'Ηλ.825 **δρομεὺς δισσοὺς διαύλους ἵππιος διήνυσε·** ‖ ὁ-

πλίτης δίαυλος ὁ μεθ' ὅπλων τελούμενος: Πολυδ. 3,151 ὁ τὸν ὁπλίτην δίαυλον θέων· **2)** μτφ.ἐν φρ. ἐπανέρχομαι ἐκεῖ,ὅθεν ὡρμήθην:Αἰσχ.'Αγ.344**δεῖ γὰρ πρὸς οἴκους νοστίμου σωτηρίας κάμψαι διαύλου θάτερον κῶλον πάλιν·** ‖ **βαίνειν δισσοὺς διαύλους** ἐπανέρχομαι δίς: Εὐρ.'Ηρ.622 **κατθανόντες τ' εἰς αὐγὰς πάλιν ἁλίου δισσοὺς ἂν ἔβαν διαύλους·** **3)** ἐπὶ κυμάτων, ἡ ὕψωσις καὶ ἡ πτῶσις: Εὐρ.'Εκ.29 **διαύλοις κυμάτων φορούμενος·** **4)**φρ. **δίαυλος τοῦ βίου**=περίοδος τῆς ζωῆς:"Αλεξ.235 **τὸν γὰρ ὕστατον τρέχων δίαυλον τοῦ βίου ζῆν βούλομαι** (διερχόμενος τὸ ἔσχατον γῆρας)· ‖ κ. ἄνευ τῆς λ. **βίος**: Μηναῖ.7,21 'Ωδ.8 **σὺ τεσσαράκοντα ἡμερῶν νῆστις τὸν δίαυλον ἀνύων, ὅσιε·** **5)** εἰδ. ἐπὶ συζύγου, ἡ ἐπάνοδος ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας εἰς τὴν πατρικήν: 'Αναξανδρ.56,4 **ὁ γὰρ δίαυλός ἐστιν αἰσχύνην ἔχων·** **6)** περίπατος: Προκ.3,1,12· **7)** στενὴ δίοδος, στενωπός, στενοσόκακο· 'Ησ. «διαύλους, στενοὺς τόπους, ὁδούς»: 'Ἀρισταίν. 1,27 **οὐδὲ ἐρυθριᾷ περιττῶς ἐκπεριτρέχειν διαύλους·** **8)** κ. νεώτ. στενὸν συνδέον δύο θαλάσσας, πορθμός, μπουγάζι: Εὐρ.Τρῳ.435 **οὗ δὴ στενὸν δίαυλον ᾤκισται πέτρας δεινὴ Χάρυβδις**, - ὁ **δίαυλος Σκιάθου - Μαγνησίας·** ‖ νεώτ.νουτ. καὶ πόρος ἐλεύθερος τῶν ἀπὸ ναρκῶν κινδύνων, ἀφηνόμενος μεταξὺ τῶν πεδίων αὐτῶν· **9)** εἰς πληθ. διπλοῦς αὐλός· **10)** ὁμ. πληθ.μτφ. οἱ μυκτῆρες: 'Οππ.Κυν.2,181 **τετράδυμοι ῥῖνες (ἐλάφων) πίσυρες πνοιῇσι δίαυλοι.**

δίαυλος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο αὐλούς, σωλῆνας: **δίαυλος σῦριγξ - καθετήρ.**

διαυλῶ-έω 'Ησ. κ. πάπ. φθείρω, παθ. φθείρομαι· 'Ησ. «διηύληται,ἐξηύληται, ἠχρείωται, ἀπὸ τῶν γλωσσίδων τῶν ἐν τοῖς αὐλοῖς»· **2)** πάπ. συνοδεύω μὲ διαύλιον βλ.λ.

διαυλωνία (ἡ) μσν., Εὐστ.1917,32 «τοπικὴ στενότης, καθ' ἣν ὄρτυγες ἢ ἁπλῶς ἄγριοι ὄρνιθες ἀγρεύονται».

διαυλωνίζω κ. μσν. ἐπὶ ὑδάτων, ρέω διὰ μέσου στενοῦ τινος, μέσῳ αὐλώνων, ἀπὸ κανάλια· Σουΐδ. «διαυλωνίζειν, διὰ στενοῦ ῥεῖν»: 'Ἀριστλ. 'Αναπν.478 b,12 **διαυλωνίζοντος ἀεὶ τοῦ ὕδατος διὰ τῶν βραγχίων·** ‖ ἐπὶ ἀνέμων, πνέω διὰ μέσου στενοῦ ὁμαλοῦ πόρου: Εὐστ.Πονημ.266,1 **μήποτε διαυλωνίζοντες ἀσύμμετροι ἀποσβέσωσι τὸ ἐν σοὶ φῶς·** **2)** ἐπὶ τόπου, εἶμαι ἐκτεθειμένος εἰς ἀνέμους, προσβάλλομαι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἑκατέρωθεν: 'Αθήν.5,189D **διαυλωνίζειν φαμὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα χωρίον.**

διαυλωνισμός (ὁ) μσν. ἐπὶ ἀνέμων, τὸ πνέειν διὰ μέσου στενῶν καὶ ὁμαλῶν τόπων: Εὐστ.1107,63 **τὸν τῶν πνευμάτων ἀνακαμπτικὸν διαυλωνισμόν.**

διαυξάνω μτγν. ἐκτείνω, ἐξαπλώνω: 'Αέτ.7,1.

δίαυρος 'Ησ. «δαλὸς διάπυρος».

διαυχενίζομαι μτγν. ἐπὶ ἵππων, ὑψῶ τὸν αὐχένα· **2)** ὅθ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, κομπάζω, γαυριῶ· Σουΐδ. «διηυχενίζετο, ὑψηυχένει»: Πολυδ.1,218.

διαυχένιος-ον ὁ διὰ τοῦ αὐχένος διερχόμενος: Πλάτ.Τίμ.74 Α **περὶ τὸν διαυχένιον.. μυελόν.**

διαύχην 'Ησ. «εὐεξίαν».

διαυχῶ-έω μτγν. καυχῶμαι, ἐπαίρομαι, σεμνύνομαι: Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.6,757.

διαύω ἐφθ. γρ. ἀντὶ ἰαύω βλ.λ.: Εὐρ.'Ηρ.1049.

διαφαγεῖν ἀπαρφ. ἀόρ. β' τοῦ διεσθίω βλ.λ.

διαφάδην ἐπίρρ., δωρ. **διαφάδαν** φανερῶς, δημοσίᾳ, ἀναφανδόν: 'Αλκμ.5,56 **διαφάδαν τί τοι λέγω,** Πολυδ.2,129· πρβλ. Κόντ.'Αθηνᾶ 3,334.

διαφαίκωσι (διορθ.διαφαίκειν)'Ησ.«διαφαίνειν».

διαφαίνω κ. μσν., νεώτ., εὐχρ. μ. τὸ παθ. -αίνομαι, μέλλ. **διαφανῶ** καθιστῶ τι φανερόν, δεικνύω σαφῶς: 'Αριστλ.ΖΓ 735 b,20 **τὴν λευκότητα διαφαίνει ὥσπερ ἐν τῷ ἀφρῷ καὶ τῇ χιόνι,** Θεόκρ. 18,26 **'Αὼς καλὸν διέφαινε πρόσωπον,** Πλούτ. Θησ.6 **ἅμα τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ διέφαινεν ἀλκήν·** ‖ κ. ἀμτβ. καθίσταμαι φανερὸς διά τινος: Ξεν.'Απομν.3,10,5 **τὸ μεγαλοπρεπὲς.. διὰ τοῦ προσώπου.. διαφαίνει·** ‖ ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ τοῦ πυρός, ρίπτω φλόγας: Πίνδ.Π 3,44 **διέφαινε πυρ ἁ·** **2)** ἐπιτρέπω τὴν δίοδον τοῦ φωτός, ἀφήνω τὸ φῶς νὰ περάσῃ: 'Ηρων Αὐτομ.27,1· ‖ ὁμτβ. **διαφαίνοντα ἱμάτια** διαφανῆ: Φιλήμ.π.Κλήμ.'Αλ. Στρωμ.2,90· **3)** ὁμτβ. ἐπὶ τῆς ἡμέρας, ὑποφώσκω, ξημερώνω: 'Ηρ.7,219 **διαφαινούσης ἡμέρης,** Μηναῖ.2,8 Συναξ.· ‖ νεώτ. τὸ παθ. ἐν ὁμ. σημ. **διεφάνη ἡ ἡμέρα·** **4)** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς σύνθεσιν λόγου, φανερώνω, ἐμφανίζω, ὑποδεικνύω: Φιλόδ. Ποιημ.2,35 **δ- κατασκευὴν** (εἰς τὸν ἀναγνώστην)· **5)** κ. νεώτ. παθ. φαίνομαι διὰ μέσου, γίνομαι ὁρατός, διακρίνομαι: 'Ιλ.Θ 491 **ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος·** ‖ φαίνομαι μέσῳ διαφανοῦς τινος οὐσίας: 'Ηρ.3,24 **ἐν μέσῃ δὲ τῇ** (ἐξ ὑέλου) **στήλῃ ἐνεὼν διαφαίνεται ὁ νέκυς, - διὰ τῆς ἐσθῆτος διεφαίνοντο αἱ γραμμαὶ τοῦ σώματος·** ‖ διαπερῶμαι ὑπὸ τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων: 'Αριστλ.ΖΓ 780 a,34 **αὐτὸ γὰρ τοῦτ' ἐστὶ μέλαν, τὸ μὴ διαφαινόμενον·** ‖ **λίθος διαφαινόμενος** διαφανής: 'Αγοθαρχ.82· **6)** ὁμ. παθ. **εἶμαι** διάπυρος, ἐρυθρός, πυροκόκκινος ἐκ τῆς θερμότητος: 'Οδ.Ι 379 **ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν ἅψεσθαι χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο αἰνῶς·** **7)** ὁμ. παθ. μτφ. ἀποδεικνύομαι, καταφαίνομαι, δηλοῦμαι: Πίνδ.Ν 3,71 **ἐν δὲ πείρᾳ τέλος διαφαίνεται, ὧν τις ἐξοχώτερος γένηται, - ἐκ τῶν λεγομένων διαφαίνονται οἱ σκοποί του, - διεφάνη ἡ ἡμέρα.**

διαφαιρῶ-έω μτγν., μσν., μέσ. ἀόρ. διαφειλόμην ἀφαιρῶ ἐντελῶς: ΠΔ Βασ.1,17,39 **καὶ διαφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ** (ἀμφ.)· ‖ ὁμ. τὸ μέσ.: Παῦλ.Αἰγ.187,28 **κατὰ μικρὸν διαφελώμεθα.**

διάφανα δημ. ἐπίρρ. διαφανῶς, καθαρά.

διαφάνεια (ἡ) (διαφαίνομαι) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ διαφανοῦς βλ.λ., τὸ διὰ μέσου τινὸς φαίνεσθαι, ἡ διάφασις βλ.λ.: Πλάτ.Φαιδ.110 D **καὶ τοὺς λίθους ἔχειν ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον τήν τε λειότητα καὶ τὴν διαφάνειαν καὶ τὰ χρώματα καλλίω,** Μηναῖ.3,20 Συναξ. **μετὰ δὲ ταῦτα κρεμασθεῖσαι ξέονται, ἄχρι καὶ τῆς διαφανείας τῶν ἐγκάτων αὐτῶν·** ‖ νεώτ. ἰδιότης σωμάτων τινῶν νὰ ἐπιτρέπωσι τὴν δίοδον τοῦ ἐπ' αὐτῶν προσπίπτοντος **φωτός, ὥστε** νὰ διαφαίνωνται τὰ ὄπισθεν αὐτῶν εὑρισκόμενα ἀντικείμενα: **ἡ διαφάνεια τῆς** ὑάλου - τῆς ἀτμοσφαίρας.

διαφανής-οῦς-ές (διαφαίνω) κ. νεώτ. ὁ ἐπιτρέπων τὴν δι' αὐτοῦ δίοδον τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων, ὁ δι' οὗ δύναταί τις νὰ ἴδῃ: 'Αριστφ.Νεφ.767 **τὴν λίθον ταύτην ἑόρακας, τὴν καλήν, τὴν διαφανῆ.. τὴν ὕαλον λέγεις; - διαφανὴς χάρτης·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ὑφασμ. κ. **ἐνδυμάτων**: 'Αριστφ.Λυσ.48 **τὰ διαφανῆ χιτώνια** (Σουΐδ. «δι' ὧν διαφαίνεται τὸ σῶμα»)· ‖ ὁμ. ἐπὶ ὑγρῶν, διαυγής, ἀντίθ. θολός: 'Ιππ.'Επιδ. 1,26 Β **οὖρα λεπτά, διαφανέα,** Πλάτ.Φαῖδρ.229 Β **διαφανῆ τὰ ὑδάτια φαίνεται·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας: Καλλ.'Ωδ.1,19,3 **ἐλαφρά, καθαρά,** | **διαφανῆ τὰ σύννεφα, - διαφανὴς ἀὴρ - ἀτμόσφαιρα** κτλ.· ‖ τὸ οὐδ. τὸ διαφανὲς ὡς οὐσ. ἡ διαφάνεια, ἡ ἰδιότης τοῦ διαφανοῦς: 'Αριστλ.Ψυχ.418 b,4· **2)** ὁ μέχρι διαφανείας πεπυρακτωμένος, πυροκόκκινος: 'Ηρ.2,92 **ἐν κλιβάνῳ διαφανεῖ,** αὐτ.4,73 **συμφράξαντες δὲ ὡς μάλιστα λίθους ἐκ πυρὸς διαφανέας,** 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.314 **τὸ διαφανὲς κεκαυμένον,** 'Αιών.π.Σουΐδ.ἐν λ. τηκτά· **καὶ τὴν σιδηρῖτιν γῆν, ἣν πυρὶ πολλῷ διαφανῆ ἐργασάμενος·** **3)** ὁ διὰ μέσου τινὸς φαινόμενος, διακρινόμενος: 'Ιππ.'Αρθρ.6,3,17 **διαφανέες φλέβες** (ὁραταί)· ‖ μτφ. καταφανής, δῆλος, φανερός: Σοφ

ΟΤ 754 **αἰαῖ, τάδ' ἤδη διαφανῆ·** || ὁ εὐκρινής, σαφής, διακεκριμένος ἀπό τῶν ἄλλων : Πλάτ.Πολ. 544 C **ἤ τινα ἄλλην ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἥτις καὶ ἐν εἴδει διαφανεῖ τινὶ κεῖται·** || κ. παραθ.: σύτ.548 C **διαφανέστατον δ' ἐν αὐτῇ ἐστιν ἕν τι μόνον·** **4)** δθ.διαπρεπής, περίφημος, περιβόητος: Πλάτ.Τίμ.25 Β **τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανὴς ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο,** Ἰω.Φιλόπ.εἰς Πρόκλ.103 **οἱ διαφανέστατοι τῶν φιλοσόφων·** **5)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὀρυκτὸν στεατίτης, τάλκης, ὀρεόστεαρ: Γαλ.13,738 **διαφανὲς δὲ καλούμενον, ὃ σπεκλάριον ὀνομάζουσι Ῥωμαῖοι·** **6)** νεώτ. ἀνατ. **διαφανὴς ἅλως** (ἡ κεντρικὴ λαμπροτέρα ζώνη τῆς ἀρχεγόνου ἐμβρυϊκῆς ἅλω)· **7)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων **λεπιδοπτέρων** τῆς οἰκογ. τῶν **πυραλιδῶν.**

διαφανία (ἡ) μσν. ἡ διαφάνεια βλ.λ.Ι) : Εὐστ. 1384,53 **μετά διαφανίας τινός καὶ λαμπρότητος.**

διαφάνιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

διαφανογραφία (ἡ) νεώτ. τρόπος γραφῆς ἢ σχεδιάσεως τῇ βοηθείᾳ διαφανογράφου βλ.λ.

διαφανογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον συνιστάμενον **ἐκ φύλλου μαρμαρυγίου καὶ χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ἀντιγραφὴν σχεδίων.**

διαφανομετρία (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς φυσικῆς τὸ πραγματευόμενον περὶ διαφανείας τῆς ὕλης.

διαφανόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῆς διαφανείας τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ ὕδατος· || νεώτ. χημ. ὄργανον διὰ τὴν δοκιμασίαν τοῦ οἰνοπνεύματος τῇ βοηθείᾳ χρωστικῆς.

διάφανος-η-ο δημ. διαφανής βλ.λ. : **διάφανο γυαλί,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 74,30 **τοῦ κόσμου διάφανα μαγνάδι·** || ὁμ.ἐπὶ ὑγρῶν,διαυγής, καθαρός : Βαλαωρ.Σαμουὴλ 27 **σάν τὴ δροσούλα διάφανο ἕνα δάκρυ·** || ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας : Παλαμ. Ὑμν.Ἀθ.5,38 **καὶ μόνο σάν ἀγνάντεφες στὸ διάφανον ἀέρα·** **2)** μτφ. σαφής, καθαρός : **διάφανη ἀντίληψη - σκέψη.**

διαφανοσκοπία (ἡ) νεώτ. κ. **διαφανοσκόπησις** ἡ διὰ τοῦ διαφανοσκοπίου ἐξέτασις διαφόρων κοιλοτήτων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

διαφανοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ὄργανον φωτοφόρον πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἢ κοιλότητός τινος τοῦ σώματος, οἷον λάρυγγος, ρινός κ.ἄ.

διάφανσις-εως (ἡ) μτγν.διάφασις βλ.λ.:Κικ.Ἀττ.2,2.

διαφανῶς κ. νεώτ. ἐπίρρ. καταφανῶς, ὁλοφάνερα· πρβλ. διαφανής 3) : Θουκ.2,65 **χρημάτων τε διαφανῶς ἀδωρότατος γενόμενος,** Ξεν.Ἀν.6,1,24 **διαφανῶς ὁ θεὸς σημαίνει·** || σαφῶς, εὐκρινῶς : Στράβ.9,5,22 **καὶ ἡ τάξις δὲ τῶν ἐφεξῆς τόπων μέχρι Πηνειοῦ οὐ διαφανῶς λέγεται·** **2)** περιφανῶς· πρβλ. διαφανής 4) : Μηναῖ.2,1 Ἑσπ. **διαφανέστατα, γενικοὺς ἀγῶνας διαθλήσας.**

διαφαρμακεύω μτγν. παρέχω φάρμακα εἴς τινα : Πλούτ.Ἠθ.157 D **καὶ σὺ καθάπερ νόμῳ τῷ λόγῳ τρέφων καὶ διαιτῶν καὶ διαφαρμακεύων τοὺς κάμνοντας** (δ.γρ. φαρμακεύων).

διάφαρος (ὁ,ἡ) ΕΜ 175,38 «φάρος παρὰ τὸ φάρσαι, ὅ ἐστι σχίσαι· καὶ γὰρ διαφάρους φασὶ χιτῶνας τοὺς εἰς δύο μέρη κεχωρισμένους».

διάφασις-εως (ἡ) κ νεώτ. τὸ φαίνεσθαι διὰ μέσου διαφανοῦς σώματος, ἀντίθ. ἔμφασις : Θεόφρ. Λίθ.30 **ἡ θ' ὑαλοειδής, ἡ καὶ ἔμφασιν ποιεῖ καὶ διάφασιν·** **2)** μτφ. ἐν τῇ γλωσσ. ἡ διαίσθησις, διόρασις : Πλούτ.Ἠθ.354 Β **ἐν τοῖς μυστικοῖς τάς μεγίστας ἐμφάσεις καὶ διαφάσεις λαβεῖν ἐστι τῆς περὶ δαιμόνων ἀληθείας,** Κλήμ.Ἀλ.374 **κατ' ἔμφασιν δὲ καὶ διάφασιν οἱ ἀκριβῶς παρ' Ἕλλησι φιλοσοφήσαντες διορῶσι τὸν θεόν·** **2)** νεώτ. ὁπλομαχ.ἀφυλαξίαν παρέχει ὁ ἐκτελῶν κίνησίν τινα.

διαφάσσειν Ἡσ. « διασιλλαίνειν ».

διαφαυλίζω παριστῶ τι εἴς τινα ὡς εὐτελές, μηδαμινόν,ἐξευτελίζω : Πλάτ.Νόμ.804 Β **παντάπασι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἡμῖν,ὦ ξένε,διαφαυλίζεις.**

διάφαυμα-ατος (τὸ) (διαφαύσκω) μτγν. κ. μσν. λυκαυγές, ὄρθρος : Πάπ.,Ἰω.Μοναχ.ἐν Ἀν.Βοασσ. 4,190 **ἐν εὐχαῖς . . μέχρι διαφαύματος ἱσταμένου.**

διάφαυσις-εως (ἡ) (διαφαύσκω) μτγν. λάμψις : Πλούτ.Ἠθ.929 Β **διαφαύσει τοῦ ἡλίου.**

διαφαύσκω ἀμτβ. κ. μσν., ἰων. **διαφώσκω** κ. διαφαύω, ἀόρ. **διέφαυσα** διαυγάζω, λάμπω διὰ μέσου τινός, δθ. ἐπὶ τῆς ἡμέρας, διαφαίνομαι, φέγγω, χαράζω : Ἡρ.3,86 **ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφωσκούσῃ,** ΠΔ Γεν.44,3 **τὸ πρωῒ διέφαυσε,** Βί.Βαρλ.ἐν Ἀν. Βοασσ.4,357 **ἄρτι δὲ τῆς ἡμέρας διαφαυσούσης·** || ἀπολ. : Πολύβ.31,22,13 **ὁ δὲ κυβερνήτης ἄρτι διαφαύσκοντος ἄρας τάς ἀγκύρας ἐτέλει τὸν πλοῦν.**

διαφεγγής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. διάφωτος, ὁ δι' οὗ τὸ φῶς φέγγει, διάφανος, ἐν χρ. κ. παραθ. **-έστερος, -έστατος** : Λουκ.Ἔρ.26 **τὸ δ' ἄλλο σῶμα.. ὑέλου διαφεγγέστερον ἀπαστράπτει.**

διάφεγγος-η-ο δημ. διαφεγγής βλ.λ.,

διαφέγγω νεώτ. ἀμτβ. φέγγω διὰ μέσου τινός, φέγγω ἀμυδρῶς : **διαφέγγει ἡ ἡμέρα** (ὑποφώσκει).

διαφέντε(υ)μα-ατος (τὸ) δημ. προστασία, ὑπεράσπισις ἐν ἐνεργ. κ. παθ. ἐκφρ. οἷον : **τὸ διαφέντεμα τοῦ πατέρα** (ὑπὲρ τῶν τέκνων), **τὸ διαφέντεμα τῶν παιδιῶν** (ὑπὸ τοῦ πατρός).

διαφεντευμένα ἐπίρρ. δημ. μεθ' ὑποστηρίξεως, ἐπικουρίας, προστασίας : Βιζυην.ἘρημοΠουλὶ 30 **μὲ τὸν ὄφιο ποιὸ πουλὶ | πολεμῷ διαφεντευμένα;**

διαφεντευτής (ὁ) δημ., θηλ. **-εύτρα** προστάτης, ὑπερασπιστής : **διαφεντευτὴς τῶν ὀρφανῶν.**

διαφεντεύω μσν. κ. δημ. (λατ. defendo) μσν. κ. **δηφενδεύω** κ. **δεφενδεύω** ἐν ἀναφ. πρὸς χώραν, πρόσωπον, κατάστασιν, οὐσίαν, ὑπεραμύνομαι, προστατεύω, ὑπερασπίζω : Ἐγγρ.1624 **οἱ τελευταῖοι ὅπου ἐδηφένδευαν τὸ κάστρο τῆς Κορώνης, - ἐμάνδρωσε, ἔφραξε τ' ἀμπέλι, τὸν κηπό του νά τὸν δ- ἀπὸ τὰ ζῶα·** **2)** δημ. (ἀφέντης = αὐθέντης) ἐξουσιάζω, κυβερνῶ : Κρυστ.Τραγ. Κοῦρος 64 **νά διαφεντεύῃς στά βουνά, ν' ἀκούγεσαι στοὺς κάμπους.**

διαφερόδους (ὁ) νεώτ. γέν. ὀρθοπτέρων ἐντόμων.

διαφέρομαι κ. νεώτ. κ δημ. εἰδ. ὡς μέσ. μτ. τῆς προσ. τοῦ διαφέρω βλ.λ.26)· **2)** δημ. κτ. συγκ. ἀντὶ ἐνδιαφέρομαι βλ.λ. : **δὲ διαφέρεται γιά τοὺς δικούς του·** πρβλ. διαφέρω 22) κ.30).

διαφερόμερος (ὁ) νεώτ. γένος **ὀρθοπτέρων** ἐντόμων τῆς οἰκογεν. **τῶν φασμιδῶν.**

διαφέρον-οντος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. μτχ. τοῦ ρ **διαφέρω** ὡς οὐσ. τὸ ποσὸν καθ' ὃ διαφέρει ποσότης τις ἄλλης κ. γεν. ἡ διαφορά : Πλάτ.Φίλ.45 D **ἔμαθον ὃ λέγεις, καὶ πολὺ τὸ διαφέρον ὁρῶ·** || ὁμ. τὸ συμφέρον : Ἀντιφάν.31, Θουκ.6,92 **περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλεύεσθαι·** || ὁμ. πληθ. **διαφέροντα** τὰ βασικά, ζωτικὰ συμφέροντα, ζητήματα : Πάπ. **τά ἀναγκαιότερα τῷ ταμιείῳ διαφέροντα,** ΚΔ Ρωμ.2,18 **δοκιμάζεις τά διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου·** || εἰδ. νομ. ἡ διαφορὰ μεταξὺ καταστάσεως περιουσίας κατόπιν ἐπιζημίου τινός πράξεως πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς αὐτῆς **περιουσίας,** ἐάν δὲν συνέβαινεν ἡ πρᾶξις αὕτη· **2)** τὰ διαφέροντα = σημεῖα διαφορᾶς εἰς χαρακτῆρα, εἰς ἐνέργειαν κττ. : Θουκ.1,70 **καὶ μεγάλων τῶν διαφερόντων καθεστώτων·** **3)** τὸ οὐδ. **διαφέρον** ὡς οὐσ. ἀξιοσημείωτος πρᾶξις : Πολύβ.6,39,2 **διαφέρον τι πεπραχέναι·** **4)** νεώτ.σπαν. τὸ ἐνδιαφέρον, ὅ τι ἐνδιαφέρει τινά : **τὸ διαφέρον τῶν νέων διά τά ἀθλητικά·** **5)** νεώτ. φιλοσ. ὁ συναισθηματικὸς σύνδεσμος πρός τι, ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς ἀξίας ἢ σημασίας, ἣν ἀποδίδομεν εἰς αὐτό.

διαφερόντως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐκ τῆς μτχ. ἐνεργ. ἐνεστ. τοῦ διαφέρω, διαφόρως ἀπό, κατὰ διάφορον τρόπον : Λυσ.31,20 ἔγωγε οἶδα ὅτι ἡμᾶς διαφερόντως δεῖ γιγνώσκειν περὶ αὐτοῦ· ‖ ὁμ. ἀπολ. κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ βαθμούς : Ἀριστλ.Πολιτ.1260 a,11 πᾶσιν ἐνυπάρχει τὰ μόρια τῆς ψυχῆς διαφερόντως· 2) μτ. γεν. ὑπέρ, πλειότερον : Θουκ.8,68 πάντων διαφερόντως προθυμότατος· ‖ δθ. ἐξαιρέτως κατ' ἐξαιρετικὸν ἢ ἴδιόν τινα τρόπον : Θουκ.1,38 οὐδ' ἐπιστρατεύομεν ἐκπρεπῶς μὴ καὶ διαφερόντως τι ἀδικούμενοι, Μηναῖ.3,31 Συναξ. τὸν Ἅγιον διαφερόντως τιμήσας καὶ εὐχαριστήσας, - οἱ ἥρωες τιμῶνται διαφερόντως.

διαφέρω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (ἡ λ. δὲν ἀπαντᾷ παρ' ἐπ.), μέλλ. διοίσω κ. διοίσομαι, ἀόρ. α' διήνεγκα, ἰων. διήνεικα, ἀόρ. β' διήνεγκον, παρακ. διενήνοχα διαβιβάζω, μεταβιβάζω ἀντικρύ, διαπεραιῶ : Θουκ.8,8 διαφέρειν δὲ τὸν ἰσθμὸν τὰς ἡμισέας τῶν νεῶν πρῶτον· ‖ φέρω ἀπό τινος προσ. πρὸς ἕτερον ἢ ἀπὸ τόπου τινὸς εἰς ἕτερον, δθ. μεταδίδω : Εὐρ.Ἰκ.382 διαφέρεις κηρύγματα, Λουκ.Θε.Δ 24 διαφέρειν τὰς ἀγγελίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κάτω· ‖ κ. παθ. : Ἀριστλ.Θαυμ.836 b,6 τὸ ἤλεκτρον διαφέρεται εἰς τοὺς Ἕλληνας· 2) μτφ. ἐν φρ. γλῶσσαν διοίσει θὰ θέσῃ τὴν γλῶσσάν του εἰς κίνησιν, θὰ ὁμιλήσῃ : Σοφ.Τρ.323· 3) ἐπὶ χρόνου, διέρχομαι, διανύω, περνῶ τὸν βίον : Ἡρ.3,40 διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐναλλὰξ πρήσσων, Εὐρ.Ἑλ.10 βίον διήνεγκ' εὐγενῆ τε παρθένον· ‖ ζῶ, διάγω : Εὐρ.Ῥῆσ.982 ἄπαις διοίσει κοὐ τεκὼν θάψει τέκνα· ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν μέσ. διαφέρομαι· Ἡσ. κ. Σουΐδ. «διοίσεται· διάξει, βιώσεται» : Σοφ. Αἴ.511 σοῦ διοίσεται μόνος· 4) ἀναβάλλω, ἐπιφυλάσσω πρὸς κρίσιν : Αἰσχ.Χο.68 διαλγὴς ἄτα διαφέρει τὸν αἴτιον πανσρκέτας νόσου βρύειν· 5) ἐπὶ γυναικός, φέρω ἐν ἐμοὶ ἔμβρυον, ἐγκυμονῶ : Εὐρ. Ἴων 15 γαστρὸς διήνεγκ' ὄγκον, Ξεν.Ἀπομν.2,2,5 σὺν πολλῷ πόνῳ διενεγκοῦσα καὶ τεκοῦσα τρέφει καὶ ἐπιμελεῖται· 6) ἐν φρ. διαφέρειν σκῆπτρα σκηπτροφορῶ, βασιλεύω, κυβερνῶ : Εὐρ.ΙΑ 1195 σκῆπτρά σοι μόνον διαφέρειν καὶ στρατηλατεῖν σε δεῖ;· 7) διεξάγω σθεναρῶς, φέρω εἰς πέρας : Ἡρ.1,25 τὸν πρὸς Μιλησίους πόλεμον διενείκας μετέπειτα τελευτᾷ, Θουκ.1,11 ἄνευ λῃστείας καὶ γεωργίας ξυνεχῶς τὸν πόλεμον διέφερον· ‖ ὁμ. φέρω εἰς αἴσιον πέρας : Θουκ.6,54 τήν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν καὶ τοὺς πολέμους διέφερον καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυον· 8) ὑπομένω, ὑποφέρω, ἀνέχομαι μτ. ἐπιρρ. : Εὐρ.Ἱππ.1143 ἐγὼ δὲ σᾷ δυστυχίᾳ δάκρυσι διοίσω πότμον ἄποτμον· ‖ ὁμ.ἀπολ.κρατῶ, ἀντέχω, ἐπὶ ἀσθενῶν : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.40 διαφέρει ἕως τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἡμερέων· ‖ κ.ἐπὶ νόσου, διαρκῶ, βαστάω : αὐτ.12 ἡ νοῦσος δ- ἐννέα ἔτεα· 9) φέρω κατὰ διαφόρους διευθύνσεις : Ἀριστφ.Λυσ.570 διενεγκοῦσαι διὰ πρεσβειῶν τὸ μὲν ἐνταυθοῖ, τὸ δ' ἐκεῖσε, Ξεν. Οἰκ.9,8· ‖ κ.παθ.φέρομαι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, διασκορπίζομαι· ἀντίθ. συμφέρεσθαι : Ἡρακλ.10, Πλάτ.Σοφ.242 Ε διαφερόμενον γὰρ ἀεὶ ξυμφέρεται, Ἐπικ.908,2· 10) φέρω πέριξ, περιστρέφω : Εὐρ.Ἰκ.715 ὅπλισμα λαβὼν δεινῆς κορύνης διαφέρων ἐσφενδόνα· ‖ διαφέρω κόρας περιστρέφω τοὺς ὀφθαλμούς : Εὐρ.Βάκχ.1087 ἔστησαν ὀρθαὶ καὶ διήνεγκαν κόρας· 11) παθ. διαρρίπτομαι, ριπτάζομαι : Στράβ.3,2,5(ἀμφ.), ΚΔ Πράξ. 27,27, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, Πλούτ. Γάλβ.26 δεῦρο κἀκεῖ διαφερομένου καὶ πυκνὸν ἀπονεύοντος· 12) ἐξαπλώνω, διαφημίζω : Πίνδ.Π 11,60 ἅ τε τὸν Ἰφικλείδαν διαφέρει Ϝιόλαον ὑμνητὸν ἐόντα, Δημ.1415 εἰς ἅπαντας τὴν ἐκείνου μνήμην διενεγκεῖν· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Πλούτ.Ἠθ.163 C φήμη διηνέχθη· 13) συνεκδ. διασπῶ, καταξεσχίζω : Εὐρ.Βάκχ.754 πολέμιοι ἐπεισπεσοῦσαι πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω διέφερον· ‖ παθ. διαχωρίζομαι : Ἀριστλ.Ποιητ.1451 a,34 ἀφαιρουμένου μέρους τινὸς διαφέρεσθαι καὶ κινεῖσθαι τὸ ὅλον· 14) ὁμ. μτφ. περισπῶ, ταλαιπωρῶ : Πλούτ.Ἠθ.133 D τὰς ψυχὰς φροντίσιν διαφέρω, Δίων Χρυσ.32,46· 15) φρ. διαφέρω τὴν ψῆφον δίδω τὴν ψῆφόν μου, ψηφοφορῶ, ἐκφέρω γνώμην κατὰ ἢ ὑπέρ τινος : Ἡρ. 4,138, Εὐρ.Ὀρ.49 ἥδ' ἡμέρα, ἐν ᾗ διοίσει ψῆφον Ἀργείων πόλις, Θουκ.4,74 ἀναγκάσαντες τὸν δῆμον ψῆφον φανερὰν διενεγκεῖν· 16) ὁμ. φρ. ἐράνους διαφέρειν = ἀποτίνω, πληρώνω· πρβλ. διαλύομαι : Λυκοῦργ.22 τοὺς ἐράνους διενεγκεῖν, τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῷ ἀποδοῦναι· 17) διαρπάζω, λεηλατῶ : Ἡρώνδ.7,90 τὰς μνέας ὅκως σέο μὴ γαλαῖ διοίσουσι· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Πάπ. τῶν ἀπὸ (τῆς οἰκίας) φορτίων διενηνεγμένων· 18) ὑπερέχω, ὑπερβάλλω : Διόδ.Σ 11,67 ἀρετῇ καὶ στρατηγίᾳ πολὺ τοὺς ἄλλους διενέγκας, Ἐπιγρ. δ- καλλιτεκνίᾳ πάσας γυναῖκας· 19) κ. νεώτ. κ. δημ. μτ. γεν. συγκρ. ἢ μτ. ἐμπροθ. διορ. (εἰς, κατὰ) ἔχω ὑπεροχήν, διακρίνομαι, ὑπερέχω, εἶμαι ἀνώτερος : Ἰσοκρ.3,39 οὐ μόνον τῶν ἄλλων διοίσειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονούντων, Πλάτ. Ἀπ.35 Β οἱ διαφέροντες εἰς ἀρετήν, Ξεν.Λακ.1,10 διαφέροντας καὶ κατὰ μέγεθος καὶ κατ' ἰσχύν, Αἰσχίν.1,181· ‖ κ.μτ. ἀπρφ. : Πλάτ.Γοργ.517 Β μεταβιβάζειν τὰς ἐπιθυμίας.. οὐδὲν τούτων διέφερον ἐκεῖνοι· ‖ ἐν ἀκολ. ὑπὸ τοῦ ἢ ὡς συγκριτικόν : Ξεν.Ἀν. 3,4,33 πολὺ διέφερεν ἀλέξασθαι ἢ..· ‖ ὁμ. διαφέρει παρά τι : Πολύβ.10,27,5 διαφέρει μέγα τι παρὰ τὰς ἄλλας πόλεις· ‖ κ. ἀπολ. ἐξέχω, ὑπερέχω : Ἰσοκρ.10,12 περὶ τῶν.. διαφερόντων ἐπ' ἀρετῇ λέγειν, Ἰουλ.Λόγ.2,53 C διαφέρειν τάχει· 20) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. ἔχω διαφοράν, εἶμαι ἀλλοῖος, ἀνόμοιος : Πίνδ. Ν 7,79 φυᾷ δ' ἕκαστος διαφέρομεν βιοτὰν λαχόντες, - αὐτὰ τὰ χρώματα διαφέρουν· ‖ κ. νεώτ. μτ. γεν., δημ. μτ. τῆς ἀπὸ κ. αἰτ. εἶμαι διάφορος ἀπό τινος : Εὐρ.Ὀρ.251 σὺ νυν διάφερε τῶν κακῶν, Θουκ.5,86 τὰ δὲ τοῦ πολέμου.. διαφέροντα αὐτοῦ φαίνεται, - διαφέρει πολὺ τοῦ πατρός του - ἀπὸ τὸν πατέρα του· ‖ κ. μ. αἰτ. τοῦ κατά τι : Ἀριστλ.ΖΙ 497 b,15 διαφέρει δὲ τὰς μορφὰς τῶν μορίων ἕκαστον· ‖ κ. μτ. δοτ. : Ἀριστλ.ΖΙ 505 a,21, αὐτ.ΜΖ 684 b,3 τίνι διαφέρει ἄρρενα τῶν θηλειῶν.. θεωρείσθω· ‖ κ.μτ.ἐμπροθ. διορ. (εἴς τι, κατά τι, πρός τι) : Ἀριστλ.ΖΙ 486 a, 22 δ- καθ' ὑπεροχὴν καὶ ἔλλειψιν, αὐτ.505 a,21 δ- πρός τι· ‖ ὁμ.κ.μ. ἀπρφ. : Λουκ.Ἀλέξ.15 δ- μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι· 21) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀπροσ. διαφέρει εἶναί τι διάφορον ἀπὸ ἄλλο, δθ. συνεκδ. ἔχει σημασίαν, σπουδαιότητα : Ἱππ.Ἀφ.5,22 πλεῖστον διαφέρει, Πλάτ.Πολ.467 C σμικρὸν οἴει διαφέρειν καὶ οὐκ ἄξιον κινδύνου· 22) φρ. οὐδὲν διαφέρει = εἶναι ἀδιάφορον : Πλάτ. Φαίδ.89 C· ‖ ὁμ.μτ. δοτ. προσ. : Ἀντιφ.5,13, Πλάτ. Πρωτ.316 Β ἡμῖν μὲν οὐδὲν διαφέρει· ‖ ὁμ. κ. μτ. ἀπρφ. : Ἡρ.1,85 οὐδὲ τί οἱ διέφερεν ἀποθανεῖν· ‖ κ. ὡς προσ. σύνταξ. : Πλούτ.Καισ.65 πράγματά τινι διαφέροντα· ‖ ὁμ. εἰ ὑμῖν μή τι διαφέρει ἐὰν δὲν ἔχετε ἀντίρρησιν : Πλάτ.Λάχ.187 D· 23) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. διαφέρον ὡς οὐσ. βλ.· 24) πάπ. φρ. εἰδ. τὸ διαφέρον μέρος τὸ οὐσιῶδες : Πάπ. τὸ διαφέρον μέρος τῶν ἀποφάσεων· 25) φέρω ὡς ἀποτέλεσμα, ἐπιφέρω διὰ τῆς ὑπεροχῆς μου : Δημ.676 τρεῖς μόναι ψῆφοι διήνεγκαν τὸ μὴ θανάτου τιμῆσαι· 26) ἐρίζω, φιλονικῶ, ἀγωνίζομαι, μάχομαι : Τελεκλειδ.20· ‖ ὁμ. οἱ διαφέροντες τὰ διαμαχόμενα μέρη : Πάπ.· ‖ ὁμ. τὸ

μέσ. ἔχω διαφοράν, φιλ νικίαν πρός τινα, μαλώνω ἤ διαφωνῶ, συνήθ. μτ. ἐμπροθ. διορ. (**περί τινος, ἀμφί τινος, πρός τινα**) : Ἡράκλειτ.72, Ἡρ. 1,173 **διενειχθέντων δὲ.. περὶ τῆς βασιληΐης**, Πλάτ. Εὐθ.7 B **διαφέρονται ἀλλήλοις**, Λυσ.10,17 **μηδὲν.. διαφέρου·** || **οἱ -ρόμενοι** τὰ διαμαχόμενα μέρη· πρβλ. ἀνωτ. **οἱ διαφέροντες** : Ἐπιγρ.· **27)** παρεμβαίνω, παρεμπίπτω : Ἀντιφ.5,94 **οὐδὲ χρόνος πολὺς ὁ διαφέρων·** **28)** ἐπὶ περιουσίας κ.γεν. κτήσεως, ἀνήκω εἴς τινα : Φίλ.1,207, Πάπ.· || κ. ἐπὶ προσώπων, ἀνήκω εἰς οἶκόν τινα : Πάπ. **τῷ δεῖνα τῷ ἐμοὶ διαφέροντι·** || ὡσ. **οἱ διαφέροντες** οἱ συγγενεῖς : Ἐπιγρ.· **29) διαφέρω ὡς..** ὑποστηρίζω ἀπεναντίας ὅτι.. : Δημ.1296 **διαφέρονται δ' ὡς οὐ δεῖ τελεῖν αὐτοὺς τοὺς τόκους·** **30)** φρ. **οὐ διαφέρομαι** = δὲν μὲ ἐνδιαφέρει : Δημ.112 **φάσκειν δ' εἰρήνην ἄγειν εἰ βούλεσθ',.. οὐ διαφέρομαι·** ρηματ. διαφορά, διάφορος, διαφόρησις, διαφόρημα, διαφορικός.

διάφεσις εως (ἡ) Ἐπιγρ. **ἀμφ.σημ., πιθ. ἀποστολή.**

διαφεύγω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **-φεύξομαι**, ἀόρ. **-έφυγον** φεύγω ἐκ τοῦ μέσου ἐπιτηδείως, ἐκφεύγω : Ἡρόδ.1,10 **ὁ μὲν δὴ ὡς οὐκ ἐδύνατο διαφυγεῖν, ἦν ἕτοιμος**, Θουκ.1,110 **διέφθειραν τὰς πολλὰς τῶν νεῶν, αἱ δ' ἐλάσσους διέφυγον πάλιν**, Πάπ. **μήποτε ἀθῷος διαφύγῃ, - συνελήφθησαν πολλοὶ αἰχμάλωτοι, οἱ ἄλλοι ὅμως διέφυγον·** || ὁμ. ἄνευ ἀντικ. ἐμπροθ. οἷον δ- **ἔκ τινος** : Θουκ.8,39 **αἱ διαφυγοῦσαι τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες**, Πλάτ.Νόμ.815 E **διαφεύγει ἐκ πόνων ἐς ἀγαθά·** || ὁμ. νεώτ. διολισθαίνω, ξεφεύγω : **τὸ βιβλίον διέφυγεν ἐκ τῶν χειρῶν του·** || **διαφεύγει δ' οὐδὲ νῦν** δὲν εἶναι οὐδὲ τώρα πολὺ ἀργά : Δημ.139· || ὁμ. μτ. αἰτ. **διαφεύγω τινά ἤ τι** ἀποφεύγω, φεύγω μακράν τινος, ξεφεύγω : Ἡρ.3,19 **δουλοσύνην διέφυγον**, Πλάτ. Ἀπ.39 A **διαφεύγειν τὸν θάνατον**, Μέν.Γεωργ.21 **διαφεύγειν γάμον, - διαφεύγειν τὸν κίνδυνον·** || ὁμ. κ. παθ. : Ἰώσ.ΙΑ 18,8,9 **διεφεύχθη ὁ κίνδυνος·** || δ- **χρέα** ἀποφεύγω τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν, γλυτώνω τὰ χρέη : Ἀριστφ.Νεφ.442 **τὸ γ' ἐμοῦ σῶμ' αὐτοῖσι παρέχω τύπτειν.. εἴπερ τὰ χρέα διαφευξοῦμαι·** || δ- **νόσημα** σώζομαι, ἀπαλλάττομαι ἀπὸ νοσήματος, ἐπιζῶ κατόπιν ἐπισυμβάντος μοι νοσήματος : Ἀριστλ.ΖΙ 603 b,11 **διαφυγεῖν δὲ καὶ τοῦτο χαλεπόν, ἀναιρεῖ γὰρ ἐν ἡμέραις τρισὶ ἢ τέτταρσι·** || ὁμ. κ. ἀπολ. : Θουκ.2,49 **ἢ διεφθείροντο οἱ πλεῖστοι ἐναταῖοι καὶ ἑβδομαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐντὸς καύματος.. ἢ εἰ διαφύγοιεν..·** **2)** κ. νεώτ. συνήθ. τριτοπροσ. **δ- τι, τινά**, νεώτ. **τινὸς** διαφεύγω τὴν παρατήρησιν, προσοχήν τινος : Εὐρ.Βάκχ.643 **πέπονθα δεινά· διαπέφευγέ με ὁ ξένος**, Πλάτ.Φαίδ.95 B **ἀναλαμβάνω ἵνα μή τις διαφύγῃ ἡμᾶς**, αὐτ.Παρμ.135 D **σὲ διαφεύξεται ἡ ἀλήθεια**, Ἰουλ.Λόγ.7,228 A **διαφεύγει τὰ πολλὰ τῶν νοσημάτων αὐτούς, - μοῦ διέφυγον μερικὰ τῶν σφαλμάτων, - τοῦ διαφεύγει ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος·** || ὁμ. τριτοπροσ. ἐκφεύγω τὴν μνήμην τινός : Ἰσοκρ.4,187 **ἀλλὰ πολλὰ μὲ διαπέφευγεν ὧν διενοήθην**, Πλούτ.Ἄλκ.10 **καὶ μεταξὺ λέγων ἀπεσιώπα καὶ διέλειπεν, λέξεως διαφυγούσης αὐτόν, - μοῦ διαφεύγει τὸ ὄνομά του·** **3)** μσν. γεν. φεύγω διὰ παντὸς ἐκ τοῦ βίου, ἐκλείπω : Διγεν.Ἀκρ.4746 **ὁμοίως καὶ οἱ ἄνθρωποι θνήσκουσι καὶ διαφεύγουν.**

διαφευκτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἱκανός, ἐπιτήδειος πρὸς διαφυγήν, ποὺ ξεφεύγει : Λουκ.Τιμ.29 **λεῖος εἰ καὶ ὀλισθηρὸς καὶ.. διαφευκτικός.**

διάφευξις-εως (ἡ) διαφυγή, διεκφυγή : Θουκ.3,23 **ἐγένετο δὲ καὶ ἡ διάφευξις αὐτοῖς μᾶλλον διὰ τοῦ χειμῶνος τὸ μέγεθος**, Δίων Κ 40,32 **τὴν τοῦ Ἀμβριόριγος διάφευξιν·** || μέσον, τρόπος διαφυγῆς : Πλούτ.Τ Γρακχ.5 **εἰς τόπους χαλεποὺς κα διάφευξιν οὐκ ἔχοντας**, αὐτ. Ἠθ.977 E **οὐδεμίαν ἐκ λογισμοῦ καὶ σοφίας διάφευξιν οὖσαν·** **2)** ἀποφυγή, ἀκύρωσις : Φιλόδ.Ρητ.1,192S.

διαφέψω μτγν. ἕψω, βράζω καλῶς, πολυβράζω : Ὀρειβ.54 **ὕδωρ ἀσθενέστατον ποιήσεις ἀφέψων τὸ τρίτον μέρος καὶ τὰ λευκὰ διαφέψων ὡσαύτως** (κωδ. διαφεφῶν).

διαφημίζω μτγν., μσν. κ. νεώτ., μέσ. ἀόρ. **διεφημίξαντο** διαδίδω, διασπείρω τὴν φήμην περί τινος : Διον.Ἀλ.Ρωμ.11,46, ΚΔ Μᾶρκ.1,45 **ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον·** || ὁμ. κ. μέσ. : Διον.Περ.26 **τοῖα μὲν ἀμφ' οὔροισι βροτοὶ διεφημίξαντο·** || ὁμ. κ. παθ. : Ἰώσ.ΠΙ 1,33,3 **διεφημίσθη θνήσκειν ὁ βασιλεύς**, Μηναῖ.12,11 Συναξ. **πολλὰ θαύματα κατειργάσατο, ὡς διαφημισθῆναι τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ·** **2)** νεώτ. ἀπολ. ἐπαινῶ δημοσίᾳ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ρεκλαμάρω : **διαφημίζει τὰς ἀρετάς του - τὰ κατορθώματά του·** || παθ. κοινῇ ἐπαινοῦμαι, ἐγκωμιάζομαι, γίνομαι γνωστὸς ἐπαινετικῶς διά τι : Βέττ.Βάλ.250,5 **διαφημίζεται ἐπὶ ταῖς καλοκαγαθίαις·** **3)** εἰδ. νεώτ. ἐξαίρω τὰς ἰδιότητας, τὰς ὠφελείας, τὸ **εὔωνον** κττ. πράγματος, ὅπως ἑλκύσω ἀγοραστάς· **4)** ἀποκαλῶ, ὀνομάζω, ἐπονομάζω : Ἄρατ.221 **πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν Ἵππου κρήνην·** || ὁμ. κ. μέσ. : Ἄρατ.442, Διον.Περ.50· ρηματ. διαφημιστής, διαφήμισις, διαφήμισμα.

διαφήμισις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. **-η** ἡ **πρᾶξις τοῦ** διαφημίζειν βλ.λ., ἡ διὰ φήμης διάδοσις, διασπορὰ εἰδήσεώς τινος, ἰδίως ἡ διὰ ζώσης φωνῆς ἢ δημοσιεύματος ἐξύμνησις τῶν ἀρετῶν προσώπου τινὸς ἢ πράγματος, τὸ ρεκλαμάρισμα : **ἔκαμε μεγάλην διαφήμισιν·** || τὸ δημοσίευμα δι' οὗ διαφημίζεταί τι.

διαφημιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ἐνεργῶν διαφήμισιν βλ.λ.· || εἰδ. ὁ κατ' ἐπάγγελμα διαφημίζων.

διαφημιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος **ἢ ἐπιτήδειος, κατάλληλος εἰς** διαφήμισιν βλ.λ. : **διαφημιστικὸν γραφεῖον, - διαφημιστικαὶ** μέθοδοι, **- διαφημιστικὰ** δημοσιεύματα.

διαφημιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ διαφημίσεως, κατὰ τρόπον διαφημιστικὸν βλ.λς.

διαφημῶ-έω μτγν. φέρω δυσφημίαν, κακοφημῶ : ἀμφ. ἐν Ψ Πλουτ.Εὐγ.973 **ταῦτα.. οὔτε διαφημοῦσι τὴν εὐγένειαν** (διορθ. δυσφημοῦσι).

διαφθάνω μτγν. φθάνω πρότερος, προφθάνω, φθάνω πρωτύτερα, προλαμβάνω, προκάνω : Πλούτ. Δημήτρ.7 **εἰς τὴν Βαβυλωνίαν παρεισπεσὼν διέφθη**, Λιβάν.4,883 **τὴν τοῦ βασιλεύοντος γνώμην ἢ τῶν ἀρχομένων διέφθασε.**

διαφθαρτικός-ή-όν ὀλέθριος, καταστρεπτικός : Ἀριστλ.Πρ.865 a,8, Πολυδ.5,132 **τὸ φθοροποιὸν** (φάρμακον) **καὶ διαφθαρτικόν**, Σχόλ.Εὐρ.Ὀρ.620 **πῦρ ἀναλωτικὸν καὶ διαφθαρτικόν.**

διαφθέγγομαι μτγν. ἀπαγγέλλω σαφῶς, ἀποφαίνομαι, λέγω καθαρά : Πορφ.Χριστ.63, Ἐπιφ. 579 B **διὸ ὁ Ἀπόστολος ταῦτα διεφθέγξατο.**

διαφθείρω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **διαφθερῶ**, ἐπ. **διαφθέρσω**, ἀόρ. νεώτ. κ. δημ. **διέφθειρα**, παρακ. **διέφθαρκα** κ. ἀμτβ. β' **διέφθορα**, παθ. μέλλ. **διαφθαρήσομαι**, ἰων. **διαφθερέομαι**, ἀόρ. δημ. **διαφθάρηκα**, γ' πληθ. ὑπερσ. **διεφθάρατο**, μτχ. παθ. παρακ. κ. νεώτ. κ. δημ. **διεφθαρμένος** ἐντελῶς φθείρω, καταστρέφω τελείως, ἀφανίζω : Ἰλ.Ν 625 **ὅς τέ ποτ' ὔμμι διαφθέρσει πόλιν**, Ἡρ.1,36 **τὰ τῶν Μουσῶν ἔργα διαφθείρεσκε·** || κ. **μέσ.** κ. παθ. καταστρέφομαι : Ἡρ.1,162 **αἱ μὲν γὰρ τεσσαράκοντά σφι νέες διεφθάρησαν·** || εἰδ. ἐπὶ προσ., φονεύω, θανατώνω, σφάζω, ξεκάνω : Ἡρ.9,88 **ἐκείνους ἀγαγὼν εἰς Κόρινθον διέφθειρε·** ὁμ. κ. παθ. : Ἀντιφ.2,2,5 **ἐπὶ τοῖς ἱμα-**

τίοις διαφθαρῆναι (= φονεύομαι διὰ τὰ ἐνδύματα ἅτινα φέρω), Πάπ.· || ὁμ.· καταστρέφω, ἐξολοθρεύω, ἐξοντῶ : Σοφ.ΟΤ 438 τῇ δ᾽ ἡμέρα πεύσει σφε καὶ διαφθερεῖ· || εἰδ. θραύω, σφάζω, τσακίζω : Ἐπιγρ. ὑγιῆ λίθον δ-· || ὁμ.κ. παθ. : Ἡρ.8,28 τὰ σκέλεα διεφθάρησαν· || ὁμ. ἐπὶ καταστάσεων, φθείρω, καταστρέφω : Πλάτ. Πρωτ.338 D δεησόμεθα αὐτοῦ .. μὴ διαφθείρει τὴν συνουσίαν, Θεμίστ.Λόγ.9,122 C τὴν τῆς ἀρχῆς ἁρμονίαν διεφθορυῖαν· **2)** ποιῶ τι χεῖρον, βλάπτω, χαλνῶ· κ. μέσ. κ. παθ. φθείρομαι, καθίσταμαι χείρων, χαλνῶ : Πλάτ.Φαίδ.117 B οὐδὲν τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, Πάπ. διὰ τὸ διεφθάρται τὸ ταύτης γάλα, Γαλ.15,297 διαφθαρὲν αἷμα· || ὁμ. κ. ἡ μτχ. τοῦ ἀμτβ. παρακ. β᾽ διεφθορὼς ἀπολ. : Ἰωσ. ΙΑ 5,5,4 διεφθορὸς γάλα, Πλούτ.Ἠθ.87 C τὰ διεφθορότα σώματα, Γρηγ.Ναζ.2,521 χυμὸς διεφθορώς· || ὁμ. σεσηπώς, ἀποσυντεθειμένος : Πλάτ. Πολ.614 B δεκαταίων τῶν νεκρῶν ἤδη διεφθαρμένων, Σέργ.Μακρ. ἐν Σάθ.3,205 ἀποτέμνοντες τὸ σεσηπὸς τοῦ ὑγιαίνοντος, εἰ καὶ πολὺ κατεῖδον τὸ διεφθορός· || ἐξασθενῶ, καθιστῶ ἀνίκανόν τι : Εὐρ.Μήδ.1055 χεῖρα δ᾽ οὐ διαφθερῶ· || ὁμ. κ. ἐπὶ προσ. κ. μέσ. κ. παθ. καθίσταμαι ἀνίκανος : Ἡρ.1,35 ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες, τῶν οὕτερος μὲν διέφθαρτο, ἦν γὰρ δὴ κωφός· || ὁμ.μτ.αἰτ. ἀναφ. : Ἡρ.1,38 τὴν ἀκοὴν διεφθαρμένος, Σοφ.Τρ.1056 καὶ διέφθαρμαι δέμας τὸ πᾶν, Πλάτ.Πολ.517 A· || τὸ φρενῶν διαφθαρὲν ἡ φρενοβλάβεια : Εὐρ.Ὀρ.297 σύ μου τὸ δεινὸν καὶ διαφθαρὲν φρενῶν ἴσχαινε· || ὁ παρακ. διέφθορα ἀμτβ. ἔχω καταστραφῆ, εἶμαι χαμένος : Ἰλ.Ο 128 μαινόμενε, φρένας ἠλέ, διέφθορας· ἀλλὰ π.τραγ.κ.κωμ. πάντοτε μτβ. ἔχω χάσει· Μοῖρ. « διέφθορεν Ἀττικῶς, διέφθαρκεν Ἑλληνικῶς » : Σοφ.Ἠλ.306 τὰς .. ἐλπίδας διέφθορεν, Κρατῖν.292 τὸν λόγον διέφθορεν· **3)** ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, καταστρέφω : Αἰσχ.Ἀγ.932 γνώμην μὲν ἴσθι μὴ διαφθεροῦντ᾽ ἐμέ· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. βλάπτω τινὰ ἠθικῶς, καθιστῶ τινα χειρότερον : Πλάτ.Ἀπ.30 B εἰ ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, Εὐπ.337 νεανίσκον συνὼν διέφθειρεν, - τὰ ἀνήθικα ἀναγνώσματα διαφθείρουν τὰ παιδιά· **5)** ὁμ. μτφ. φθείρω διὰ δώρων, δεκάζω τινὰ πρὸς τὸ παρανομῆσαι, πρὸς τὸ μεροληπτῆσαι : Ἡρ.5,51 πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἢν μὴ ἀποστὰς ἴῃς, Λυσ.28,9 πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείρειν, Δημ.240· **6)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ γυναικῶν, ἀτιμάζω, ἀποπλανῶ, διακορεύω, ἀπατῶ : Λυσ.1,16 οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέφθαρκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλάς, - ὁ προϊστάμενός της τὴν διέφθειρε· || ὁμ. παθ. ἀτιμάζομαι : Εὐρ. Βάκχ.318 καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν οὖσ᾽ ἥ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται,- διεφθάρη ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ της· **7)** φρ. διαφθείρω τοὺς νόμους διαστρέφω, κιβδηλεύω τοὺς νόμους : Ἰσοκρ.18,11 τοῦ τοὺς νόμους διαφθείροντος καὶ τὰ δικαστήρια δεκάζοντος· **8)** ἐπὶ γυναικός, καταστρέφω βρέφος προώρως γεννηθέν, ἀποβάλλω, ρίχνω τὸ παιδί· Τίμ.207 « ἐξαμβλοῦν, διαφθείρειν τὸ κατὰ γαστρὸς διεφθορὸς καὶ ἀποκτείνειν αὐτό » : Ἱππ.Ἀφ. 5,53 διαφθείρειν ἔμβρυα, βρέφος, Πλούτ.Ἠθ.242C κρύφα τις διαπαρθενευθεῖσα καὶ διαφθαρεῖσα τὸ βρέφος· || κ. ἀπολ. ἀποβάλλω, ἀπορρίχνω : Ἱππ.Ἐπιδ.7,73, Ἰσαῖ.8,36· || ὁμ. κ. παθ. : Ἱππ. Γυν.1,72 τῶν διαφθαρεισῶν τὰ ἔμβρυα· **9)** λησμονῶ, ξεχνῶ : Εὐρ.Ἱππ.389 οὐκ ἴσθ᾽ ὁποίῳ φαρμάκῳ διαφθερεῖν ἔμελλον· **10)** διάγω : ἀμφ. ἐν Εὐρ.Ἀπ.280· **11)** μτγν. ὁ ἀόρ. διέφθειρα ἀμτβ. = διεφθάρην, ἐχάλασα : ΠΔ Κριτ.2,19 καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας· **12)** νεώτ. κ. δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. διεφθαρμένος· || ἐν χρ.κ. ὡς οὐσ.ἐπὶ προσ., ὁ ἠθικῶς ἐκπεσών, ὁ ἐξηχρειωμένος : γυναῖκες διεφθαρμένες· ρηματ. διαφθορά, διαφθορεύς, διαφθορεῖον.

διαφθερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἕνωσις μορίου ὀρθοφαινολοσουλφοξέος μετὰ ὀρθοξυκινολίνης.

διαφθίνω Σχόλ. μτχ. παρακ. διεφθινηκὼς ὅλως φθίνω, ἐξαντλοῦμαι, τήκομαι, λειώνω : Σχόλ. Θεόκρ.10,18 τὴν ἰσχνὴν καὶ διεφθινηκυῖαν.

διαφθόλη (ἡ) φαρμακευτικὸν εἶδ. σκεύασμα ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικόν.

διαφθονῶ-έω (φθόνος) μτγν. κ. μσν. ἐξακολουθῶ φθονῶν τινα, συνεχῶς φθονῶ, ὑπούλως ἐν κρυπτῷ φθονῶ : ΠΔ Ἐσθ.6,3 νοήσαντες οἱ νεανίσκοι διεφθόνουν αὐτῷ, Ἀνδρ.Κρητ.66 D διεφθόνουν θαυματουργοῦντι Χριστῷ· || ὁμ. παθ. κ. ἐν ἀλληλοπαθεῖ σημ. : Ἀγαθ.1,16, Θεοφύλ.Σ Ἱστ.3,62 A Πρίσκῳ διαφθονούμενος, Μαλάλ.1 35,15 διαφθονούμενος ταῖς τέκνοις· **2)** οἱονεὶ ἐκ φθόνου, ἕνεκα φθόνου ἀπόλλυμι τὴν καλὴν τύχην, δυστυχῶ : Ἰωσ.ΙΑ 2,6,7· ρηματ. διαφθόνησις.

διαφθορά (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. -ρή (διαφθείρω) καταστροφή, ὄλεθρος, ἀφανισμός, θάνατος : Ἡρ.4,164 τοὺς δέ τινας χειρωσάμενος .. ἀπέστειλε ἐπὶ διαφθορῇ, Θουκ.8,86 οὔτε ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς πόλεως ἡ μετάστασις γένοιτο, Πλάτ.Μενέξ 242 D μέχρι διαφθορᾶς· || ὁμ. κ. ἐν τῷ πληθ. : Σοφ.ΟΤ 573 οὐκ ἂν ποτ᾽ εἶπε Λαΐου διαφθοράς· **2)** καταστροφή, τὸ ποιεῖν τι χεῖρον, βλάβη, χάλασμα : Αἰσχ.Πρ.643 θεόσσυτον χειμῶνα καὶ διαφθορὰν μορφῆς, Σοφ.ΟΚ 552 τάς αἱματηρὰς τῶν ὀμμάτων διαφθοράς· **3)** ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, τὸ διαφθείρειν τὰ ἤθη, τὸν χαρακτῆρα : Ξεν.Ἀπ.19 ἐπιστάμεθα μὲν δήπου τίνες εἰσὶ νέων διαφθοραί, - διαφθορὰ ἠθῶν· || νεώτ. διαφθορὰ γυναικὸς ἀτίμασις γυναικός· **4)** ἐπὶ δικαστῶν, δωροδοκία : Ἀριστλ.Ρητ.1372 a,34 ἀναβολὴ χρόνου ἢ διαφθοραὶ κριτῶν, - διαφθορὰ δικαστῶν - μαρτύρων· **5)** ἐξάμβλωσις, ἔκτρωσις, ἀποβολή : Ἱππ.591,23 δοκέει ὥσπερ σαρκία εἶναι τὰ ἀπιόντα, ὡς ἐκ διαφθορῆς καὶ μέλαινα, Φάλ.Ἐπ. 79,59 δυοῖν παίδων μητέρα, τεθνηκυῖαν δὲ ἐκ διαφθορᾶς· **6)** στομαχικὴ ἀνωμαλία : Ἀρετ.Ὀξ. Νούσ.1,5· **7)** ἐν παθ. σημ. τὸ ὑπό τινος διαφθαρέν, ὅθ. λεία, βορά : Σοφ.Αἴ.1297 ἐφῆκεν ἐλλοῖς ἰχθύσιν διαφθοράν, Εὐρ.Ἡρ.459 πολεμίοις ἐθρεψάμην ὕβρισμα κἀπίχαρμα καὶ διαφθοράν.

διαφθορεῖον (τὸ) νεώτ. τόπος, οἶκος, κέντρον, ἐντευκτήριον διαφθορᾶς βλ.λ.3) νεανίδων ἢ παίδων.

διαφθορεύς-έως (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -έας ὁ φθείρων τινὰ ἤ τι, παραποιῶν, κιβδηλεύων : Πλάτ. Κρίτ.53 C ὑποβλέψονταί σε διαφθορέα ἡγούμενοι τῶν νόμων· || ὁ φθείρων, ὁ γινόμενος αἴτιος διαφθορᾶς : Θεμίστ.Λόγ.23,296 B διεβαλλέτην .. ὡς σοφιστὴν καὶ διαφθορέα τῶν νέων, Στράβ.12,575 οὐχ ἱερεὺς εἰσεληλυθὼς ἀλλὰ διαφθορεὺς τῶν ἱερῶν, Μηναῖ.3,7 Συναξ. τῶν πατρῴων ἐθῶν ἅμα καὶ τῆς πίστεως διαφθορεὺς νομισθείς, τύπτεται· || ὁμ. κ. θηλ. : Εὐρ.Ἱππ.682 ὦ παγκακίστη καὶ φίλων διαφθορεῦ, οἷ᾽ εἰργάσω με· || νεώτ. ὁ διὰ δώρων διαφθείρων, ὁ δωροδόκος : διαφθορεὺς συνειδήσεων· || νεώτ. κ. δημ. ὁ παραπλανήσας γυναῖκα ἢ κόρην : διαφθορεὺς γυναικῶν-παρθένων.

διαφθορῶ-έω κ. μσν. διαφθείρω βλ.λ. : Ἱππ.7,10,8 διαφθορεύμενος, Πρόκλ.εἰς Ἥφαιστ.483 δύο δράκοντες ἐπιφανέντες τὸν Λαοκόοντα καὶ τὸν ἕτερον τῶν παίδων διαφθοροῦσιν, Προκ.Κτισμ.6,5 διαφθορεῖν αὐτὰ (τὰ τείχη) τῷ χρόνῳ ἀφῆκαν.

διάφι (τὸ) δημ. ἀ.θειάφι τὸ ὀρυκτὸν θεῖον βλ.λ. Κορ.Ἄτ.4 A,99.

διαφίημι, μέλλ. διαφήσω, ἀόρ. διαφῆκα, ἀπαρφ. διαφεῖναι ἀφίημί τινα νὰ ἀπέλθῃ, ὅθ. ἀποπέμπω,

ἀπολύω. διαλύω : Ξεν.Ἑλλ.3,2,24 **ἐξελθὼν ἐκ τῆς χώρας διαφῆκε τὸ στράτευμα,** Πολύβ.3,63,14 **ἐπαινέσας αὐτοὺς διαφῆκε.**

διαφιλονίκησις-εως (ἡ) νεώτ. **κ. διαφιλονικία ἡ** πρᾶξις τοῦ διαφιλονικεῖν βλ.λ., **ἡ** διαμφισβήτησις, ἔρις περί τινος πράγματος.

διαφιλονικία (ἡ) μσν. κ. **νεώτ. ἡ** διαφιλονίκησις βλ.λ. : Παχυμ.Γ.Βί.Μιχ.Παλ.65 Β.

διαφιλονικῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ. ἐνθέρμως φιλονικῶ, συζητῶ εἰς ἔντονον ὕφος περί τινος : Ἀριστλ.Σοφ.Ἐλ.165 b,13 **οἱ ἐν τοῖς λόγοις ἀγωνιζόμενοι καὶ διαφιλονικοῦντες,** Πλούτ.Ἀλέξ.29 Νικοκρέων.. **καὶ Πασικράτης.. διεφιλονίκησαν,** Διογ. Λ 3,34 **ὥσπερ γοῦν διαφιλονικοῦντες τὰ ὅμοια γεγράφασι·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ἀξιῶ σθεναρῶς τι ὡς ἀνῆκόν μοι, διαμφισβητῶ πρός τινα δικαίωμά τι : **διαφιλονικεῖ τὴν κληρονομίαν - τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος·** ‖ **κ.** δημ. ἡ μτχ. **διαφιλονικούμενος ὁ** ἀποτελῶν ἀντικείμενον φιλονικίας ἢ δικαστικοῦ ἀγῶνος, ἐπίδικος : **τὸ ἀμπέλι αὐτὸ εἶναι διαφιλονικούμενο·** **3)** ἁμιλλῶμαι, διαγωνίζομαι : **διεφιλονίκησε τὸ ἀριστεῖον·** ρηματ. διαφιλονικητής, διαφιλονίκησις, διαφιλονίκημα.

διαφιλοσοφῶ-έω φιλοσοφῶ ἐπιμελῶς, μετὰ ζήλου, ἐρευνῶ τι ὡς **φιλόσοφος :** Ἡρακλ.Πον.166 M.

διαφιλοτεκνῶ-έω μτγν. ἐπιμένω εἰς τὴν φιλοτεκνίαν βλ.λ. : Φιλόδ.Στωϊκ.339,9.

διαφιλοτιμοῦμαι-έομαι ἀγωνίζομαι ἐναμίλλως ἢ μετὰ ζήλου, ἐνθέρμως : Θεόφρ.Φ(4,4,) **διεφιλοτιμήθη ἐν τοῖς περὶ Βαβυλῶνα φυτεύων πολλάκις καὶ προγματευόμενος,** Πλούτ.Ἀριστ.16 **ὑπὲρ τοῦ τὸ εὐώνυμον κέρας ἔχειν διεφιλοτιμοῦντο.**

διαφίστημι Ἐπιγρ. διεγείρω, ἐξεγείρω : Ἐπιγρ. Σάρδ. δ- **βασιλέα εἰς** ὀργήν.

διαφιστῶ μσν. διαφίστημι βλ.λ. : Νικήτ.Χων.809,14 **τὰς τῶν Θρακῶν πόλεις διαφιστῶσι.**

διαφλέγω κ. νεώτ. καίω τι ἐντελῶς, κατακαίω : ΠΔΨαλμ.82,15 **ὡσεὶ πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμόν·** κ. παθ. : Πλάτ.Ἀλκ.39 **ἐξέπεσεν ἀπαθὴς ὑπὸ τοῦ πυρὸς πρὶν ἢ διαφλέγεσθαι τὰ ἱμάτια·** **2)** μτφ. ἀνάπτω, ἐξάπτω, ἐρεθίζω σφοδρῶς : Πλούτ.Μάρ.16 **θυμὸς αὐτοῖς παριστάμενος.. διέφλεγε τὰς ψυχάς·** κ. παθ. : Πλούτ.Ἠθ.335 A **διεφλέχθη τὸν θυμὸν ὑπὸ τῶν μελῶν, - διαφλέγεται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του.**

διάφλοισβοι Ἡσ. « τεταραγμένοι ».

διαφλύζω διαφλύω βλ.λ.

διάφλυξις-εως (ἡ) ὑπερεκχείλισις, ξεχείλισμα ὑγροῦ· Ἡσ. « **διαφλύξιες· ὑπερφλοισμοὶ ὑγροί** ».

διαφλύω ὑγραίνω· ἀρχ.Λεξ. « διαφλυχθεῖσα, διαλυθεῖσα, ὑγρανθεῖσα. διαφλυχθέν, ὑγρανθέν. διαφλύσντα, ὑγραίνοντα »· **2)** παθ. **διαφλύομαι** διαπερῶμαι : Ἱππ.Γυν.1,77 **δ- ὑπὸ θερμοῦ.**

διάφοβος-ον μσν. συνεσταλμένος : Τζέτζ.εἰςΛυκ.1242.

διαφοιβάζω καθιστῶ τινα μανιώδη : Σοφ.Αἴ.332 **τὸν ἄνδρα διαπεφοιβάσθαι κακοῖς.**

διαφοιγοιμόρ Ἡσ. « ἐπὶ πάσῃ ἡμέρᾳ τῆς τῶν φιδιτίων αἰτήσεως. Λάκωνες ».

διαφοινίκιον (τὸ) νεώτ. φαρμ. ὁ διαφοίνιξ βλ.λ.

διαφοίνιξ (ὁ) νεώτ. φαρμ. κ. **διαφοινίκιον** (τὸ) ἔκλειγμα καθαρτικόν, ἀπηρχαιωμένον ἤδη, σκευαζόμενον ἐκ πολτοῦ φοινίκων· **2)** ἔμπλαστρος ἀλοιφὴ στυπτικὴ καὶ διαλυτική, ἐπίχριστος ἐπὶ ὀθόνης.

διαφοινίσσω, μ. παθ. **διαφοινίσσομαι** γίνομαι ὅλως ἐρυθρός, κατακοκκινίζω : Ἱππ.192 B **ἐφιδρώσαντες οὗτοι διαφοινίσσονται,** αὐτ.195 H **οὗτοι κοιλίας καὶ βουβῶνας διαφοινίσσονται.**

διαφοίτησις-εως (ἡ) μτγν. διάδοσις : Γρηγ.Νύσσ. 2,789 D **τῆς ἁπανταχοῦ τοῦ λόγου διαφοιτήσεως.**

διαφοιτῶ-άω, αἰολ. μτχ. **ζαφοίταισ᾽,** μεταβαίνω **ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, περιφέρομαι :** Ἡρ.1,60 **οἱ μὲν δὴ ταῦτα διαφοιτέοντες ἔλεγον,** Ἀριστφ. Ὀρν.557 **διαφοιτᾶν διὰ τῆς χώρας,** Πλούτ.Καίσ. 33· ‖ βαδίζω ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω : Ἡρ.1,186 **ἵνα μὴ διαφοιτέοντες τὰς νύκτας κλέπτοιεν παρ᾽ ἀλλήλων·** ‖ εἰδ. ἐπὶ κυνηγετικῶν κυνῶν ἐν ἰχνηλασίᾳ : Ξεν.Κυν.3,3 **αἱ ὑψηλαὶ καὶ ἀσύμμετροι.. βαρέως διαφοιτῶσιν·** **2)** μτ. αἰτ. ἐπισκέπτομαι συχνάκις : Φιλόστρ.Εἰκ.2,17 **διαφοιτῶντες τὸ ζεῦγμα·** ‖ **κ. μτφ.** : αὐτ.19,12 **οἰμωγὴ διαφοιτᾶν τὸν στρατόν·** **3)** ἐπὶ φήμης, διαδίδομαι, ἐξαπλοῦμαι : Πλούτ.Φάβ.8 **τοῦ ἔργου λόγος μείζων διεφοίτησεν,** Λουκ.Ἀλέξ.7 **μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκός,** Ἡρωδιαν.1,4,19 ἐπειδὴ **διεφοίτησεν ἡ φήμη·** **4)** διαπερῶ, περνῶ διὰ μέσου : Πλωτ.1,1,4 **ψυχὴ διαπεφοιτηκυῖα** (ἐνν. **σώματος**), Γαλ.4,561 **τῆς ὅλης (ὕλης) διαπεφοιτηκώς.**

διαφορά (ἡ) (διαφέρω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. **ἡ** τῇδε κἀκεῖσε κίνησις : Εὐρ.ἀπ.360,9 **πεσσῶν διαφοραί·** **2)** ἐξάρθρωσις, ἐκτοπισμός : Ἡλιόδ.π. Ὀρειβ.49,8,4· ‖ **διαφορὰ διανοίας** ἔξολλος κατάστασις, **τὸ** εἶναί τινα ἐκτὸς ἑαυτοῦ : Διοσκ. Θηρ.7· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἀσυμφωνία, διαφωνία, διένεξις, φιλονικία, ἔρις : Ἡρ.1,1 **Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς,** Ἐρωτόκρ.Δ 1496 **τὶς διαφορὲς ὁποὺ ᾽χετε δυὸ νὰ σ᾽ ἀποφασίσουν,-διαφορὰ κτηματικὴ·χρηματική·** ‖ κ. μτ. δοτ. : Εὐρ.Μήδ.75 **μητρὶ διαφορὰν ἔχει·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. (πρός τινα): Λυσ.25,10 **διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους,** Πλάτ.Φαῖδρ. 231 B· ‖ **τὰς διαφορὰς διαιρέειν, καταλαμβάνειν** διευθετεῖν, λύειν τὰς διαφοράς : Ἡρ.4,23 **οὗτοί εἰσι οἱ τὰς διαφορὰς διαιρέοντες·** ‖ ὁμ. **ἐν διαφορᾷ καταστῆναί** τινι ἔρχομαι εἰς δίκην, φιλονικίαν : Ἀντιφ.1,1· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἀνομοιότης : Θουκ.3,10 **ἐν γὰρ τῷ διαλλάσσοντι τῆς γνώμης καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἔργων καθίστανται,** Διον.Ἀλ.Συνθ.89,11 R, Πλούτ.Ἠθ.1075 C **τίς ἔσται θεοῦ πρὸς ἄνθρωπον διαφορά, - διαφορὰ χαρακτήρων - κατευθύνσεων·** ‖ **διαφορὰν ἔχειν** διαφέρειν, εἶναι διάφορον : Μέν.426· ‖ **νεώτ. κ.** δημ. φρ. **μὲ τὴ(ν) διαφορά(ν) ὅτι** ὑπὸ τὸν ὅρον, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν· ‖ εἰδ. λογ. χαρακτηριστικὸν γνώρισμα, δι᾽ οὗ διακρίνεται εἶδός τι ἀπὸ τῶν λοιπῶν τοῦ αὐτοῦ γένους, νεώτ. **εἰδοποιὸς διαφορά** : Ἀριστλ.Μεταφ.1057 b, 7 **ἐκ τοῦ γένους καὶ τῶν διαφορῶν τὰ εἴδη·** ‖ ὅθ. πληθ. παραλλαγή : Ἀριστλ.Πολιτ.1285 a, 1 **δεῖ πρῶτον διελέσθαι πότερον ἕν τι γένος ἐστὶν αὐτῆς ἢ πλείους ἔχει διαφοράς,** Θεόφρ.Φ(6,4,5 **διαφοραὶ δὲ τῶν μὲν ἀκανῶν οὐκ εἰσί·** **5)** τὸ ποσόν, καθ᾽ ὃ μέγεθός τι ἢ ποσότης ὑπερέχει ἄλλης ποσότητος, ἡ ὑπεροχή : Πλάτ.Τίμ.23 A **εἴ πού τι καλὸν ἢ μέγα γέγονεν ἢ καί τινα διαφορὰν ἄλλην ἔχον·** ‖ νεώτ. κ.δημ. εἰδ. μαθημ. τὸ ἐξαγόμενον τῆς ἀφαιρέσεως, ἁ. ὑπόλοιπον· **6)** κ. νεώτ. ὄφελος, ὠφέλεια, κέρδος, διάφορο : Ἀντιφ.2,3,3 **ὅ τε κίνδυνος ἥ τε αἰσχύνη μείζων οὖσα τῆς διαφορᾶς·** **7)** ψηφοφορία ἐν συνεδριάσει : Ἐπιγρ. **διαφορὰν ποιήσασθαι·** **8)** πάπ. ἀναβολή : Πάπ. **ὅπως μὴ διαφορὰ τῆς καταγωγῆς τοῦ σίτου γίνηται.**

διαφορετικά ἐπίρρ. δημ. κατ᾽ ἄλλον, διάφορον, κυρίως ἐπ᾽ ἀγαθῷ, τρόπον : **φέρθηκε πολὺ διαφορετικὰ αὐτὴ τὴ φορά·** **2)** ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει : **ἂν μοῦ πληρώσῃς τὸν κόπο, ἔρχομαι· διαφορετικὰ μὴ μὲ περιμένῃς.**

διαφορετικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ διαφέρων ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλον ἢ ἄλλους, διάφορος, ἀλλοιώτικος : **διαφορετικὰ ροῦχα - παπούτσια, - διαφαρετικὲς γραμμές·** **2)** συνήθ. ὁ ἀλλοῖος ἢ πρίν, ἰδίως ἐπ᾽ ἀγαθῷ : **ἀπ᾽ τὸν καιρὸ ποὺ παντρεύτηκε, ἔγινε διαφορετικὸς ἄνθρωπος.**

διαφορετικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ διάφορον τρόπον, δημ. διαφορετικὰ βλ.λ.

διαφορεύω δημ. ὠφελῶ, κάμνω τινὰ νὰ ἔχῃ διάφορο : **ἐμένα αὐτὸ σὲ τίποτε δὲν μὲ διαφορεύει**· ‖ **διαφορεμένος**, ὠφελημένος.

διαφόρημα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ ριπτόμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅθ. τὸ παίγνιον τῆς σφαίρας· Ἡσ., Σουΐδ. « παίγνιον »· **2)** ράκος : ΠΔ Ἱερ.37(30),16 **καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα.**

διαφόρησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἁρπαγή, διαρπαγή, κλέψιμο : Πλούτ.Κοριολ.9 **τῆς πόλεως ἁλούσης καὶ τῶν πλείστων ἐν ἁρπαγαῖς ὄντων καὶ διαφορήσεσι χρημάτων,** Πάπ. **διαφόρησις προβάτων**· **2)** ἐξάτμισις, διάλυσις : Σωρ.1,22, Ὀλυμπ. εἰς Μετ.145,14· ‖ ἔκκρισις, ἐφίδρωσις, ἵδρωμα : Κικ.Οἰκογ.16,18,1, Πλούτ. ἀπ. ἀθέθ.149 **διαφόρησις τῶν ἱδρώτων**· ‖ νεώτ. ἄφθονος ἐφίδρωσις· **3)** διασκόρπισις, διάλυσις : Γαλ.10,919· **4)** ἐξάντλησις : Καίλ.Αὐρ.Ὀξ.Νόσ.1,15· **5)** ἀμφιβολία, ἐνδοιασμός, ἀμηχανία : Πλούτ.Ἠθ.389 Α **διθυραμβικὰ μέλη παθῶν μεστὰ καὶ μεταβολῆς πλάνην τινὰ καὶ διαφόρησιν ἐχούσης.**

διαφορητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ προκαλῶν διαφόρησιν, ἐφίδρωσιν : Ἀντυλλ.π. Ὀρειβ.6,21,30 **διαφορητικὰ φάρμακα**· ‖ ὑμ. κ. ὑπερθ. **διαφορητικώτατος** : Διοσκ.1,30· **2)** ὁ διασκορπίζων : Διοσκ.4,112 **δύναμις διαφορητικὴ οἰδημάτων,** Γαλ. 13,501 **διαφορητικώτατον δέ ἐστι τὸ πέπερι .. διαφορητικῆς δὲ καὶ τὸ μέλι δυνάμεώς ἐστιν**· **3)** ὁ ἔχων ἐφίδρωσιν : Καίλ.Αὐρ.Ὀξ.Νόσ.2,36.

διαφορητικῶς ἐπίρρ.νεώτ.ἰατρ. οὕτως ὥστε νὰ προκαλῆται ἐφίδρωσις : **ἐπιδρᾷ διαφορητικῶς.**

διαφόρητος-ον ἐσχισμένος, κομμένος εἰς τεμάχια, καταξεσχισμένος : πιθ. ἐν Εὐρ.Κυκλ.344 **τὴν σάρκα διαφόρητον ἀμφέξει καλῶς.**

διαφορία (ἡ) μτγν. διαφορὰ βλ.λ. **4)** : Διον.Ἀλ. Ρητ.11,10 **λέξεως διαφορία.**

διαφορίζω νεώτ. μαθημ. ἐκτελῶ ὑπολογισμὸν πρὸς εὕρεσιν τοῦ διαφορικοῦ βλ.λ. συναρτήσεως.

διαφορικόν (τό) νεώτ. μαθημ. τὸ γινόμενον τῆς παραγώγου μιᾶς συναρτήσεως βλ.λ. ἐπὶ τὴν ἀνεξάρτητον μεταβλητὴν αὐτῆς.

διαφορικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διαφοράν· **2)** μαθημ. ὁ ἀναγόμενος εἰς τὰ διαφορικὰ βλ.λ. : **διαφορικὸς λογισμός, - διαφορικαὶ ἐξισώσεις, - διαφορικὴ γεωμετρία**· **3)** μηχανολ. **διαφορικὸς μηχανισμός** σύστημα ὀδοντωτῶν τροχῶν, δι᾽ οὗ, δοθεισῶν δύο περιστροφῶν, παράγεται τρίτη, ἥτις εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ἄθροισμα ἢ τὴν διαφορὰν τῶν δύο πρώτων· **4)** ἀστρον. **διαφορικαὶ παρατηρήσεις** αἱ δι᾽ ὧν ὁρίζεται ἡ θέσις ἀστέρος τινὸς ἐν σχέσει πρὸς ἕτερον, οὗ εἶναι γνωστὴ ἤδη ἡ θέσις.

διαφόρισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ εὕρεσις τοῦ διαφορικοῦ μιᾶς συναρτήσεως βλ.λ.

διαφορίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς σειρᾶς τῶν θειοαλάτων· **2)** γένος **στεφανοκερατιδῶν** μαλακίων, ἁπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

διάφορο (τό) δημ. τὸ διάφορον βλ.λ. 8),9) κ.10).

διαφορογενής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐκ διαφόρων λαῶν συγκείμενος, ὁ σύμμικτος: Νικ.Χων.Ἀναλ.160 Β **τῶν κατὰ πόλιν διαφορογενῶν Λατίνων.**

διαφορόμερος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος **καραβιδῶν** ἐντόμων.

διαφορόμετρον (τὸ) νεώτ. ναυτ. ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῆς διαφορᾶς τοῦ βυθίσματος μεταξὺ πρῴρας καὶ πρύμνης πλοίου τινός.

διάφορο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ διαφορὰ βλ.λ. 4), ἡ ἀνομοιότης : Ἡρ.2,7, Εὐρ.Ἰκ.612 **διάφορα πολλὰ θεῶν βροτοῖσιν εἰσορῶ**· **2)** ὅ,τι ἐνδιαφέρει, ὅ,τι ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἐνδιαφέροντος : Θουκ.4,87 **τῶν ἡμῖν ἐς τὰ μέγιστα διαφόρων** (ζητημάτων ἐξόχως ἐνδιαφερόντων ἡμᾶς)· **3)** δια[illegible], διένεξις, δυσαρέσκεια, διαφορὰ βλ.λ. 3) : Θουκ.1,68 **ἕνεκα τῶν αὐτοῖς ἰδίᾳ διαφόρων** ‖ πληθ. ἀντικείμενον φιλονικίας : Θουκ.1,56 **τάδε ξυνέβη γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις κ. Πελοποννησίοις διάφορα ἐς τὸ πολεμεῖν**· **4)** ἐν ἀναφορ. πρὸς χρηματ. ζητήματα, διαφορά, ὑπόλοιπον : Ὑπερείδ. Εὐξ.30· **5)** δαπάνη, κατανάλωσις : Ἀριστλ.Ἀρετ.1251 b, 10, Θεόφρ.Χαρ.10,1 **ἔστι δὲ ἡ μικρολογία φειδωλία τοῦ διαφόρου ὑπὲρ τὸν καιρόν**· ‖ κ. πληθ. : Δημ.887 **τὰ διάφορ᾽ ἀπολαβεῖν**· ‖ Πάπ. μεταφορικὰ ἔξοδα· ‖ Ἐπιγρ. χρηστικαὶ ἀπώλειαι· **6)** χρῆμα τοῖς μετρητοῖς, ρευστὸν χρῆμα: Ἐπιγρ. **χρείας γενομένης ἀναγκαίας τῷ δήμῳ διαφόρου**· ‖ χρηματικὸν ποσόν : Πολύβ.4,18,8 **οἷς ἠπίστησαν ἔχειν κεκρυμμένον διάφορον,** Διον. Ἀλ.Ρητ.6,96 **τὸ συνεισενεχθὲν διάφορον,** Ἐπιγρ.· **7)** τιμὴ ἀγορᾶς, ἀξία : Λουκ.Ἑρμότ.81 **εἰ ῥημάτια παρὰ σοῦ πριάμενοι μηδέπω ἐκτετίκαμεν διάφορον**· **8)** πάπ., μσν., νεώτ., σπον. κ. δημ. ὁ τόκος χρημάτων : Πάπ. **ἐπὶ διαφόρῳ ἡμιολίας, - ἔβαλα τὰ χρήματά μου στὸ διάφορο,** παροιμ. **τὸ πολὺ τὸ διάφορο τρώει τὸ κεφάλι** (ἂν ὁ τόκος εἶναι ὑπερβολικός, εἶναι ἑπόμενον νὰ μὴ καταβληθῇ οὔτε τὸ κεφάλαιον)· **9)** μσν. κ. δημ. γεν. τὸ κέρδος, ἡ ὠφέλεια, τὸ συμφέρον : Ἐρωτόκρ.Β 1081 **δὲ θέλει δίχως διάφορο οἱ κοπανιὲς νὰ παίνουν,** Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.45,110 **στὸ διάφορο ἐμοίραζαν, μὰ ὄχι στὴ ζημία,** παροιμ. φρ. **ἀπὸ τοὺς χολιασμένους ἔχω διάφορο** (ἐπὶ τῶν ἀρνουμένων νὰ λάβουν τι ἐκ δυσαρεσκείας πρὸς τὸν δίδοντα), παροιμ. **πῆρε** (ἢ ἔχει) **τὸν κόπο διάφορο** (ἐπὶ ἀνωφελοῦς ἐργασίας)· ὁμ. **τὸ διάφορο ξυπνάει τὸ ναύτη**· **10)** νεώτ. κ. δημ. πληθ. **διάφορα** τίτλος ἐν ἐφημερίδι, ὑφ᾽ ὃν κατατάσσονται ποικίλα σύντομα δημοσιεύματα· **11)** νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογ. **τῶν καραβιδῶν.**

διαφοροποίησις-εως (ἡ) νεώτ. **ἡ μεταβολὴ** τῶν ὁμοίων πραγμάτων εἰς διάφορα· **2)** φυσιολ. ἡ ἰδιότης τῶν ζώντων ὀργανισμῶν **τοῦ** ἀναπτύσσειν μέλη ἀνόμοια πρὸς ἄλληλα.

διαφοροποιῶ-έω νεώτ. καθιστῶ τι ἀνόμοιον, διάφορον πρὸς ἄλλο· ‖ τὸ μέσ. ἐν πληθ. ἐπὶ ὁμοίων πραγμ., καθιστάμεθα διάφορα κ. εἶδ. ὑφιστάμεθα διαφοροποίησιν βλ.λ. 2)· **2)** μέσ. εἶμαι δεκτικὸς διαφοροποιήσεως.

διάφορος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διαφέρων, ἀνόμοιος, ἀλλοῖος, ἀλλοιώτικος : Ἡρ.2,84 **οὐ μέντοι αἵ γε μαντηίαι σφι κατὰ τὠυτὸ ἑστᾶσι, ἀλλὰ διάφοροί εἰσι,** Εὐρ.Μήδ.579 **πολλὰ πολλοῖς εἰμι διάφορος βροτῶν,** Πλάτ.Νόμ.964 Α **ἢ μὲν τοίνυν ἐστὸν διαφόρω καὶ δύο, - ἔγινε διάφορος ἄνθρωπος**· **2)** πληθ. ὁ ἀποτελῶν ἰδίαν ὀντότητα, ὁ ἔχων ἴδια χαρακτηριστικά, ὅθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ἄ. ποικίλος, παντοειδής : Φιλόδ.Σημ.24 **κατὰ τὰς διαφόρους ὕλας,** Διγεν.Ἀκρ.2877 **μυρωδικὰ .. πολλὰ ἦσαν καὶ διάφορα, - διάφοροι λόγοι τὸν ἠνάγκασαν νὰ παραιτηθῇ, - τὸ ἐπληροφορήθην παρὰ διαφόρων προσώπων, - διάφορα χόρτα**· **3)** ὁ διφορούμενος· Ἡσ.· **4)** ἀσύμφωνος, ἐναντίος, ἐχθρικός : Ἡρ.5,75 **οὐκ ἐὼν διάφορος ἐν τῷ πρόσθε χρόνῳ Κλεομένεϊ,** Λυσ.14,44 **τοῖς οἰκείοις διάφορος καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων μισούμενος,** Πλάτ.Πρωτ.337 Β, Πλούτ.Σύλλ.6 **ἀνώμαλός τις ἔοικε καὶ διάφορος πρὸς ἑαυτόν**· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἐχθρός, ἀντίπαλος : Ἡρ.2,30 **ἦσαν οἱ διάφοροί τινες γεγονότες τῶν Αἰθιόπων**· **5)** ἐξαίρετος, ἔξοχος, ὑπέροχος : Διόδ.Σ 2,57 **διαφόρους ὄντας τῇ γλυκύτητι**· ‖ κ. συγκριτ. Ἡσ. « διαφορώτερον· κρεῖττον, ὑψηλότερον » : ΚΔ Ἑβρ.1,4 **διαφορώτερον παρ᾽ αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα**· ‖ σπουδαῖος, ἐπωφελής, πλεονεκτικός : Θουκ.4,3 **τῷ δὲ διάφορόν τι ἐδόκει εἶναι τοῦτο τὸ χωρίον ἑτέρου μᾶλλον**· **6)** ἐπιβλαβής, δυσάρεστος :

Πλάτ.Νόμ.843 C **εὐλαβεῖσθαι γείτονα γείτονι μηδὲν ποιεῖν διάφορον·** 7) τὸ οὐδ. διάφορο(ν) ὡς οὐσ. βλ.λ.

διαφορότης-ητος (ἡ) ὁ διάφορος τρόπος, ἡ διαφορά : Πλάτ.Θεαίτ.209 Α **λόγος δὲ γε ἦν ἡ τῆς σῆς διαφορότητος ἑρμηνεία.**

διαφοροτρόπως νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ διάφορον τρόπον· 2) κατὰ ποικίλους τρόπους : **μοῦ ἐξεδήλωσε διαφοροτρόπως τὴν χαράν του.**

διαφοροϋφής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων διάφορον ὕφος ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλον ἢ ἄλλους· ἀντίθ. ἰσοϋφής: **οἱ πύργοι τῆς Μάνης εἶναι διαφοροϋφεῖς.**

διαφορόχρονος-ον νεώτ. ὁ διαφέρων, ὁ διάφορος κατὰ χρόνον

διαφορόχρους-ουν νεώτ. ὁ διάφορος κατὰ τὴν χροιάν, ὁ ἔχων διάφορον, ἀλλοιώτικο, χρῶμα ἀπὸ ἄλλον ἢ ἄλλους, διαφορόχρωμος.

διαφορόχρωμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. διαφορόχρους βλ.λ. : Φωτιάδ.Φ'Εμφ.Θερμ.75 **φῶτα διαφορόχρωμα γιὰ τὸ σχετισμὸ μὲ τὰ ὅμοιά τους.**

διαφορόχυμος-ον νεώτ. ὁ διάφορον, ποικίλον ἢ διαφορετικὸν ἀπὸ ἄ. ἔχων χυμόν.

διαφορῶ-έω κ. μσν. φέρω εἰς διάφορα μέρη, διασπείρω, ἐξαπλώνω, διαδίδω, διαφημίζω : Ὀδ. Τ 333 **τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσιν·** || διασκορπίζω, διαλύω : Δίφιλ.100 **σωρόν.. διαφορῆσαι.. οὐ ῥᾴδιον,** Πλούτ.Ἠθ.127 F **κραιπάλῃ δὲ τὴν κραιπάλην.. -ρήσοντας·** || ὁμ.παθ. : Ἀριστλ.Μαντ.464 b,13 **τὰ δὲ διαπεφορημένα τῶν εἰδώλων·** 2) μεταφέρω ἀπὸ τόπου εἰς τόπον : Θουκ.6,91 **προσόδου ἀπὸ ξυμμάχων διαφορουμένης·** 3) ἀπάγω τι, παίρνω κάτι καὶ φεύγω : Θουκ.6,100 **τὸ σταύρωμα ἀνέσπασαν καὶ διεφόρησαν τοὺς σταυροὺς παρ' ἑαυτούς·** || ἰδίως ἐπὶ λαφύρων, ἁρπάζω : Ἡρ.1,88 **καὶ χρήματα τὰ σὰ διαφορέει·** || ὁμ. παθ. : Δημ.822 **ὧν κοινῇ διαπεφορημένων τὸ τρίτον δήπου μέρος παρὰ τούτου μοι προσήκει κεκομίσθαι·** 4) λεηλατῶ, διαρπάζω : Πλούτ.Βρούτ.ὁ **τὰς γὰρ ἄλλας** (ἐπαρχίας).. **τῶν πεπιστευμένων ὥσπερ αἰχμαλώτους διαφορούντων·** || συνήθ. παθ. : Ἡρ.3,53 **καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς διαφορηθέντα,** Δημ.19,315 **διαφορουμένης αὐτοῦ τῆς χώρας ὑπὸ τῶν λῃστῶν·** || φρ. διαφοροῦμαι τὴν γνώμην ὑπό τινος ἀφαιροῦμαι τὸν νοῦν, τρελλαίνομαι ὑπό τινος : Πλάτ. Νόμ.672 Β **ὡς ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς Ἥρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώμην·** 5) κατασπαράσσω τι, κατοξεσχίζω : Εὐρ.Βάκχ.739 **ἄλλαι δὲ δαμάλας διεφόρουν σπαράγμασιν,** Διογ. Λ 1,114 **διαφορῆσαι αὐτὸν κἂν τοῖς ὁδοῖσι·** || ὁμ. παθ.: Ἡρ.7,10 ἃ **ὑπὸ κυνῶν τε καὶ ὀρνίθων διαφορεύμενον·** || ὁμ. παθ. ἐπὶ τοῦ πάγου, θραύομαι : Γεωπ.19,6,4 **πρὶν διαφορηθῆναι τὸν πάγον·** 6) διασκορπίζω δι' ἐξατμίσεως, ἐφιδρώσεως κτλ., παθ. : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,1, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,68, Γαλ. 10,657· 7) ἐπὶ νοσημάτων, διαλύω, ἐξαλείφω διὰ φαρμάκων, οἷον φῦμα, σκίρρωσιν : Διοσκ.5,156 **δ- φύματα·** 8) φέρω ἐξάντλησιν, ἐξασθενίζω : Διογ.Οἰν.66· || ὁμ. μτφ.: Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.86 **ὁ μερισμὸς διαφορεῖ καὶ ἐκλύει τὴν ἑκάστου δύναμιν·** 9) ἐρίζω, παθ. : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,205.

διαφόρως κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ διάφορον τρόπον, διαφορετικά : Θουκ.6,18 **ἥκιστα διαφόρως πολιτεύωσιν,** Γεωπ.10,37,1 **ἡ ῥοιὰ διαφόρως ἐμφυλλίζεται τῶν λοιπῶν δένδρων·** || ὁμ. συγκρ. **διαφορώτερον**: Φιλόδ.Μουσ.109 Κ· 2) καθ' ὑπερβολήν, ἐξόχως, ἐξαιρέτως : Δημ.761, Πολύβ.13,7,2 **κατὰ δὲ τὴν μορφὴν εἰς ὁμοιότητα τῇ τοῦ Νάβιδος γυναικὶ διαφόρως ἀπειργασμένον.**

διαφόρωσις-εως (ἡ) νεώτ. διαφοροποίησις βλ.λ.

διαφουλλαί Ἡσ. « διακοπαί, διαλογαί ».

διαφράγιον (τὸ) Ἡσ. « ἀλλοῖον καὶ διάφορον ».

διάφραγμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. φράγμα χωρίζον τι εἰς δύο μέρη, μεσότοιχον, διαχώρισμα : Θουκ.1,133 **ἐπὶ Ταίναρον ἱκέτου οἰχομένου καὶ σκηνωσαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην,** Ἐπιγρ. **δ- στοᾶς·** || ἐπὶ ποταμῶν, διωρύχων κτλ., ὑδατοφράκτης : Διόδ.Σ 1,33 **ἐμηχανήσατό τι φιλότεχνον διάφραγμα,** Πάπ. **διαφράγματα διωρύγων·** 2) κ. νεώτ. ἀνατ., π. Ὁμ. φρένες βλ.λ. ὁ ὑμὴν ὁ διαχωρίζων τὸ κύτος τοῦ θώρακος ἀπὸ τοῦ τῆς κοιλίας : Πλάτ.Τίμ.70 Α **τὰς φρένας διάφραγμα εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τιθέντες,** Γαλ Χρ.Μορ.4,14· || **διάφραγμα τῆς ῥινός** ἢ **μεσόρρινον** χόνδρος χωρίζων τὴν ῥινικὴν κοιλότητα εἰς δύο ἡμιμόρια : Ἀριστλ. ΖΙ 492 b, 16 **μέρος δ' αὐτοῦ** (τοῦ μυκτῆρος) **τὸ μὲν διάφραγμα χόνδρος,** Πολύδ.2,79 **ἔνιοι δὲ τὸ μὲν ἔνδον διατειχίζον, διάφραγμα ῥινός·** 3) νεώτ. φυσ. **δ- ἢ κλωβὸς τοῦ Φαραδάϋ** εἰδικὸν μεταλλικὸν περίβλημα προφυλάσσον τὰ ἐντὸς αὐτοῦ σώματα ἀπὸ ἠλεκτροστατικὰς ἢ καὶ ἠλεκτρομαγνητικὰς ἐπιδράσεις· 4) νεώτ. φωτογρ. εἰδικὴ πλὰξ ἔχουσα συνήθως ὀπὴν μεταβλητῆς διαμέτρου, δι' ἧς, παρεντιθεμένης πρὸ τοῦ φωτογραφικοῦ φακοῦ, κανονίζεται ἡ ποσότης τοῦ διὰ τὴν φωτογράφησιν καταλλήλου φωτός· 5) νεώτ. χημ. **διαφράγματα ἠλεκτρολύσεως** πορώδη διαχωριστικὰ τοιχώματα· 6) νεώτ. τοιχώματα διαχωρίζοντα εἰς λοβοὺς τοὺς καψοειδεῖς καρπούς· || τοιχώματα σχηματιζόμενα ἐν τοῖς γόνασι βλαστῶν τινων.

διαφραγματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ διάφραγμα βλ.λ. 2) : **διαφραγματικαὶ ἀρτηρίαι** (αἱ τρεῖς ἀρτηρίαι τοῦ διαφράγματος), - **διαφραγματικαὶ φλέβες** (τέσσαρες φλέβες ἐκβάλλουσαι εἰς τὴν ἄνω καὶ κάτω κοίλην φλέβα), - **διαφραγματικὸς δακτύλιος, - δ- νεῦρον.**

διαφραγμάτιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ διάφραγμα βλ.λ.

διαφραγματῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ φλεγμονὴ τοῦ διαφράγματος βλ.λ.2).

διαφραγματοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πρόπτωσις κοιλιακοῦ τινος σπλάγχνου ἐντὸς τῆς κοιλότητος τοῦ θώρακος δι' ὀπῆς ἐν τῷ διαφράγματι.

διαφραγματοφόρα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. : ὑποομοιογένεια ἐκλειφάντων τετρακοραλλίων τῆς οἰκογενείας τῶν ἀνάπλεων.

διαφράγνυμι μτγν. μέσ. χωρίζω τι διὰ φραγμοῦ, φράζω : Πλούτ.Κάμ.34 **ἀπεσταύρουν ξύλοις πολλοῖς καὶ διεφράγνυντο πανταχόθεν τὸ στρατόπεδον·** || ὁμ. παθ. φράσσομαι : Πλούτ.Αἰμ.13 **πάντοθεν ὑπ' αὐτοῦ διαπεφραγμένων ἐρύμασι.**

διαφράδαν ἐπίρρ. κ. διαφράδην διόρθ. ἀντὶ δισφάδαν βλ.λ., ἀναφανδόν, σαφῶς : Ἀλκμ.ἀπ. 16,56 **διαφράδαν τί τοι λέγω;**

διαφραδέως ἐπίρρ. σαφῶς, εὐκρινῶς : Ἱππ. Τόπ.Ἀνθρ.2 **ὅτι δ' ἂν διὰ τῆς μήνιγγος ἐς τὸν ἐγκέφαλον ἐσέλθῃ, τοῦτο διαφραδέως ἀκούεται.**

διαφραδής-οῦς-ές ἀρχ.λέξ. σαφής, εὐκρινής· Ἐρωτιαν.124 « διαφραδές, σαφές ».

διαφράζω ποι. πάντοτε κτ. ἀόρ. β' **διεπέφραδε** ὁρίζω τι σαφῶς, ἀκριβῶς : Ἰλ.Υ 340 **ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα,** Ὀδ.Ζ 47 **ἐπεὶ διεπέφραδε κούρη.**

διάφραξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαφράσσω, φράξιμο : Ἱππ.Παρθ.1.

διαφράσσω, ἀττ. -άττω χωρίζω τι ἀπὸ ἄλλου ἢ ἀπὸ τῶν πέριξ διὰ φραγμοῦ : Ἐπιγρ. **διαφράττειν μεταστύλιον,** Θεμίστ.Λόγ.20,235 D **διαφράττειν ἀτεχνῶς.. τὰ ἑρκία·** || -ομαι κ. μέσ. εἶμαι κεχωρισμένος διὰ διαφράγματος : Διοσκ.2,24 **διαφράσσεσθαι ὑμέσι·** 2) -ομαι μτ. δοτ. συνεκδ. ἐπὶ τόπων, γίνομαι ὀχυρὸς οἷον διὰ τείχους, τάφρου, φρουρίου : Πλούτ.Δημ.21 **ἔνδοθεν μὲν στέγαις διεπέφρακτο,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,1,18 **ὅρους τὰ στενὰ.. διαφράττεσθαι τείχεσι,** Θεόφρ.Φ18,5,2 **ἄλλοθι**

διαπεφραγμένα [μετὰ διοφραγμάτων.]· ‖ ἡ μτχ. διαφραγείς ἐμπεφραγμένος : Ρουφ.᾿Ανοτ.10.

διαφρίσσω μτγν. ἀμτβ., ἀττ. -ίττω ἐπ) ὑδότων, ἀνατριχιάζω : Πολυβ.1,107 **διέφριττε τὸ πέλαγος.**

διαφροντίζω μελετῶ τι ἀκριβῶς, ἐξετάζω, σταθμίζω : ᾿Ιππ.᾿Αέρ.1 **διαφροντίσαι χρὴ τὴν θέσιν αὐτῆς·** **2)** ἐπινοῶ, συνθέτω : Αἰλ.ΠΙ 2,21 **καὶ τὸν Χρύσιππον τὸ δρᾶμα αὐτῷ χαριζόμενος λέγεται διαφροντίσαι·** **3)** ἀπολ. σκέπτομαι : ᾿Επικρ.11,22 **χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον·** ‖ μ. γεν. προσέχω τι, φροντίζω περί τινος, φυλάσσω : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1262 b, 20 **διαφροντίζειν ἥκιστα ἀναγκαῖον ἐν τῇ πολιτείᾳ τῇ τοιαύτῃ ἢ πατέρα ὡς υἱῶν** [διόρθ. δι᾿ ἃ φροντίζειν].

διαφρονῶ-έω μτγν. κ. μσν. διανοοῦμαι, σκέπτομαι· ῾Ησ. « διαφρονέων, διανοούμενος »· **2)** ἐρίζω, φιλονικῶ· ῾Ησ. « διαφρονέων, ὁ ἐν διαφορᾷ τινι γεγονώς »: Λυρ.᾿Αλ.᾿Αδέσπ.37,2· **3)** μτγν. μέσ. **-οῦμαι** ὑπερηφανεύομαι, κομπάζω : Συνέσ. 29 D **χαῦνόν τι καὶ διαπεφρονημένον.**

διάφρος-ον μτγν. ὁ ἀφρώδης : Γαλ.19,93.

διαφρουρά (ἡ) μσν. ἡ διὰ φρουρᾶς διαφύλαξις, φρούρησις : Θεοφύλ.Σ 7,168 D **ὁπλιτικὸν συνετέτακτο ἐπὶ διαφρουρᾷ τῶν τῆς πόλεως.**

διαφρουρῶ-έω κ. μσν. φυλάττω τι ὡς φρουρός, φρουρῶ, διαφυλάσσω : Θεοφύλ.Σ 1,17 C **δεδιὼς βασιλεὺς τὰ μακρὰ διεφρούρει τείχη·** ‖ κατ᾿ ἐπέκτ. διαφυλάττω : ᾿Ιωσ. Γενέσ.10 A **τὴν κλεῖδα ἐν τῷ ὑπενδύτῃ αὐτοῦ ἀπόθετον διεφρούρει·** **2)** μτφ. Αἰσχ.ἀπ.265 π.῾Ησ. «διαπεφρούρηται βίος· Αἰσχύλος Φρυξίν, οἷον ἡ διὰ τοῦ βίου φρουρὰ συντετέλεσται· ἢ διελήλυθεν ὁ χρόνος ».

διαφρύγω μτγν. κ. μαν., παθ. ἀόρ. β' **διεφρύγην** ξηραίνω τι ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἢ ἐν τῷ ἡλίῳ, φήνω : ᾿Ιππιατρ.251 **μῆλον μανδραγόρου .. ἐν ἡλίῳ ἢ φούρνῳ διάφρυξον·** ‖ ὁμ. παθ. : ᾿Ιω.Λυδ.Διοσ.102 **ὑγροὺς καρποὺς διαφρυγέντας ἀποκαυθῆναι.**

διάφρυκτος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ πεφρυγμένος, ὁ φρυκτὸς βλ.λ., ὁ καβουρντισμένος· ‖ ὡς οὐσ. ὁ **διάφρυκτος** [ἐν. κύαμος] **ψῆφος**· ῾Ησ. « ὁ γὰρ κύαμος παρ᾿ ᾿Αθηναίοις φρυκτός, ἐλάμβανον δὲ οἱ δικάζοντες τοῦτον ἀντὶ ψήφου ».

διαφρυκτῶ-όω ψηφίζω διὰ πεφρυγμένων κυάμων· ΕΜ « διαφρυκτοῦν, τὸ διαψηφίζειν ἢ διακληροῦν· εἴρηται ἀπὸ τῶν κυάμων, δι᾿ ὧν τὸ παλαιὸν ἐψηφίζοντο· ὕστερον γὰρ τοῖς ψήφοις ἐχρήσαντο».

διαφρυκτωρῶ-έω μσν. φυλάττω ὡς φρυκτωρὸς βλ.λ., δθ. μτφ. ἐπαγρυπνῶ : Νικηφ.᾿Ιστ.55.

διαφρῶ-έω ἐπιτρέπω τὴν διάβασιν, ἀφήνω νὰ διέλθῃ : Θουκ.7,32 **ὅπως μὴ διαφρήσουσι τοὺς πολεμίους,** ᾿Αριστφ.᾿Ορν.193 **διὰ τῆς πόλεως τῆς ἀλλοτρίας καὶ τοῦ χάους τῶν μηρίων τὴν κνῖσαν οὐ διαφρήσετε** [Σχόλ. « διαφορήσετε, διαπέμψετε »].

διαφυάς-άδος (ἡ) μτγν. διαφυὴ βλ.λ. : Διόδ.Σ 1,47 **ὡς ἂν ἐν τηλικούτῳ μεγέθει μήτε διαφυάδος μήτε κηλῖδος μηδεμιᾶς θεωρουμένης.**

διαφυγγάνω διαφεύγω, ξεφεύγω : Θουκ.7,44 **ἐς τὸ στρατόπεδον διεφύγγανον,** Αἰσχίν.3,10 **κλέπται τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων·** ‖ ὁμ. διαφεύγω τὴν προσοχήν, τὴν μνήμην, τὴν παρατήρησίν τινος : ᾿Ιωσ.ΑΙ 19,1,15 **οὐ διαφυγγάνει τῶν Γερμανῶν τὸ εἰς τὴν ἔρευναν ἀκριβές.**

διαφυγετεῖν ῾Ησ. « παρ᾿ ἐλπίδα σωθῆναι ».

διαφυγή (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις κ. ὁ τρόπος, τὸ μέσο τοῦ διαφεύγειν, τὸ ξεγλύτωμα : Θουκ.8,10 **ἕως ἄν τις παρατύχῃ διαφυγὴ ἐπιτηδεία,** Πλάτ. Νόμ.836 A **τοῦ τοιούτου κινδύνου διαφυγὴν εὑρήσει,** Πλούτ.᾿Αλκ.25 **οὐχ ὁρῶν ἑτέραν διαφυγὴν ἐκ τῶν παρόντων, - ἡ διαφυγὴ τοῦ κινδύνου - τῆς τιμωρίας·** **2)** **νεώτ. εἰδ.** ἐπὶ ὑγρῶν ἢ ἀερίων, ἡ διὰ μέσου ρωγμῶν ἢ πόρων ἔξοδος, ἐκφυγή, διαρροή, τὸ ξεθύμασμα [τῶν ἀερίων].

διαφυγὸν κέρδος (τὸ) νεώτ. νομ. ἢ **ἀπολιπὸν ἢ ἀποδρὰν κέρδος** ἡ συνέπεια πράξεως ἢ παραλείψεως προσώπου τινὸς μὴ ἐπελθοῦσα αὔξησις τῆς περιουσίας τοῦ ἀπαιτητοῦ.

διαφυή (ἡ) ἡ κατὰ τὰ σημεῖα τῆς συναρμογῆς τινων σχηματιζομένη γραμμή, πᾶσα φυσικὴ γραμμὴ χωρισμοῦ κ. συγχρόνως συναφῆς, ἁρμός, ραφή : Πλάτ.Φαίδ.98 C **καὶ τὰ μὲν ὀστᾶ ἐστι στερεὰ καὶ διαφυὰς ἔχει χωρὶς ἀπ᾿ ἀλλήλων·** ‖ ὁμ. ἐπὶ καλάμου ἢ χόρτου, ἁρμός, κόμβος, γόνατο : Λόγγ.1,9 **τρήσας τὰς τῶν γονάτων διαφυάς·** ‖ ἐπὶ ὀσπρίων, ἐρεβίνθου, κυάμου, ἐντομή : Πλούτ.Κικ. 1 **κἀκεῖνος ἐν τῷ πέρατι τῆς ῥινὸς διαστολὴν ἀμβλεῖαν εἶχεν, ὥσπερ ἐρεβίνθου διαφυήν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ καρύων : Ξεν.᾿Αν.5,4,29 **κάρυα .. οὐκ ἔχοντα διαφυήν·** **2)** εἰδ. τὸ μεταξὺ τῶν ὀδόντων διάστημα : Πλούτ.Πύρρ.3 **οἷον λεπταῖς ἀμυχαῖς τὰς διαφυὰς ὑπογεγραμμένον τῶν ὀδόντων·** **3)** μτφ. διαχώρισις, ξεχωρισιά, δθ. διάκρισις, διαφορά : Πλάτ.Πολιτ.259 D **ἂν ἄρα ἐν αὐτῇ τινὰ διαφυὴν κατανοήσωμεν·** **4)** φλὲψ λίθου, μετάλλου : Θεόφρ.Λίθ.63 **ἡ δὲ φλὲψ** [Σαμίας γῆς] **.. διαφυὴν ἔχει διὰ μέσου,** Διόδ.Σ 3,12 **τῆς γὰρ γῆς μελαίνης οὔσης τῇ φύσει, καὶ διαφυὰς καὶ φλέβας ἐχούσης μαρμάρου·** **5)** πάπ. δίκτυον διὰ κόμβων πεπλεγμένον πρὸς ἐν αὐτῷ ἀπόθεσιν ἐλαιῶν.

διαφυλάδεν ᾿Επιγρ. (Κρήτ.), ἀπαρφ. ἐνεστ. ἀντὶ διαφυλάττειν, διαφυλάσσω βλ.λ.

διαφυλάδων ᾿Επιγρ. (Κρήτ.) μετοχ. ἐνεστ. ἀντὶ διαφυλάττων, διαφυλάσσω βλ.λ.

διαφυλακτικός-ή-όν ἱκανός, ἐπιτήδειος **ἐν τῷ** διαφυλάττειν : Πλάτ.᾿Ορ.412 A **ἕξις διαφυλακτικὴ λογισμῶν ὀρθῶν ἐν κινδύνοις.**

διαφύλαξις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαφυλάσσειν βλ.λ. : **διαφύλαξις τῆς περιουσίας - τῶν οἰκογενειακῶν κειμηλίων.**

διαφυλάσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **-άττω,** κρητ. διαφυλάδ(δ)ω, μέλλ. **διαφυλάξω** φυλάσσω τι ἐπιμελῶς καὶ διὰ μακρὸν χρόνον, προφυλάσσω, φρουρῶ : ῾Ηρ.6,101 **εἴ κως δὲ διαφυλάξαιεν τὰ τείχεα,** Λυσ.2,30 **ἡγούμενοι διὰ τὴν στενότητα τῶν χωρίων τὴν πάροδον οἷοί τ᾿ ἔσεσθαι διαφυλάξαι·** ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ὑπερασπίζομαι, προφυλάσσω τι δι᾿ ἐμαυτόν : Εὐρ.ΙΑ 369 **ἀδύνατοι γεγῶτες αὐτοὶ διαφυλάξασθαι πόλιν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, σῴζω, διασῴζω : ΠΔΨαλ.90,11 **ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου·** ‖ ὁμ. παθ. : Μηναῖ.5,28 Συναξ. **ἀβλαβὴς διαφυλαχθεῖσα·** **2)** διατηρῶ τι ἐπιμελῶς σῶον καὶ ἀκέραιον : ῾Ηρ.2,121,1 **ὡς ταῦτα** (τὰ μέτρα) **διαφυλάσσοντες ταμίαι τῶν βασιλέος χρημάτων ἔσονται,** Ξεν.᾿Απ.15,2 **ἡ θυγατέρας παρθένους διαφυλάξαι ἢ χρήματα διασῶσαι, - διεφύλαξεν ἄθικτον τὴν περιουσίαν του - τὴν τιμήν του·** **3)** διατηρῶ τι : Πλάτ.Νόμ.951 B **οὐδ᾿ αὖ τοὺς νόμους διαφυλάττειν ἄνευ τοῦ γνώμῃ λαβεῖν αὐτούς,** Δημ.251 **πειράσομαι κἀγὼ διαφυλάττειν τὴν εἰρήνην,** Πολύβ.1,78,8· ‖ δ- ὅτι προσέχω ὥστε : Πλάτ.Κριτί.112 D **πλῆθος δὲ διαφυλάττοντες ὅτι μάλιστα ταὐτὸν ἑαυτῶν εἶναι·** **4)** διατηρῶ τι ἐν τῇ μνήμῃ μου, ἐνθυμοῦμαι : Λουκ.Τίμ.1 **μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττον.**

διάφυξις-εως (ἡ) μτγν. δ.γρ. τοῦ διάφευξις βλ.λ. : Πλούτ.Τ Γράκχ.5.

διαφύομαι μέσ. ἀποθ. ἀμτβ., μέσ. ἀόρ. β' **διέφυν,** παρακ. **διαπέφυκα** ἐπὶ βλαστῶν, βλαστάνω ἐκ τοῦ μέσου τινός, ἀναβλαστάνω : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 2,17,7 **διαφύεσθαι καὶ διαβλαστάνειν·** **2)** ἐπὶ φυτῶν, **φύομαι ἐν τῷ μέσῳ,** ἀνάμεσα : Θεόφρ.Φ

Αἰτ.3,7,9 **ἐν δὲ τῇ διακαθάρσει τά τε μὴ κάρπιμα διαιρετέον .. καὶ ὅσα διαπέφυκε·** **3)** μτφ. ἐπὶ χρόνου, παρεμπίπτω : Ἡρ.1,61 **χρόνος διέφυ·** ‖ γεν. παρεμπίπτω, παρεμβάλλομαι : Ἐρατοσθ 8 **βαθὺς δ- αὐλών·** **4)** φύομαι καὶ αὐξάνων ἀποχωρίζομαι, δθ. γεν. ἀποχωρίζομαι, μεταβάλλομαι : Ἐμπ.17,10 **διαφύντος ἑνός·** **5)** δθ. εἶμαι φύσει διάφορός τινος : Φιλόστρ.Εἰκ.2,32 **διαπέφυκε ἀλλήλων·** **6)** συμφύομαι μετά τινος, ἔχω στενὴν μετά τινος σχέσιν, εἶμαι φύσει ἀχώριστος ἀπό τινος : Φιλόστρ.Νεώτ.Εἰκ.13 **τουτὶ γὰρ καὶ τῆς σῆς ποιήσεως διαφύσεαθαι παντὸς μᾶλλον,** Πλούτ. Δίων 12 **οὗτος μὲν οὖν εὐθὺς κατελθὼν διεπεφύκει τῆς τυραννίδος** (συνέδεσεν ἑαυτὸν πρός τὴν τυραννίδα)· **7)** ἐπίσταμαί τι, εἶμαί εἰδήμων τινός : Δίων Κ 55,11 **ἄνδρα πάσης ἀστρολογίας -πεφυκότα·** **8)** ἐπὶ ἀνθρώπων, ἐγκαθίσταμαι, εὑρίσκομαι εἴς τινα τόπον : Πλούτ.Κικ.14 **οἱ Σύλλα πάλαι στρατιῶται, διαπεφυκότες μὲν ὅλης τῆς Ἰταλίας.**

διαφυρῶ-άω, μέλλ. **διαφυράσω** ζυμώνω τι ἐντελῶς· Ἡσ. « διαμάττειν, διαφυρᾶν τὰ ἄλφιτα πρὸς τό ποιῆσαι μάζας »· **2)** μτγν. μέσ. ἀναμειγνύω, συγχέω : Ἐπιφάν.1,964 A **οὐ συναλοιφή τις οὖσα οὐδὲ πρὸς ἑαυτὴν διαφυρωμένη** (ἡ Ἁγ. Τριάς).

διαφυρῶ-έω μτγν. διαφυρῶ-άω βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ. 1,74 D **εἶτα ἐντεῦθεν ἐπὶ τοὺς τῶν αἰσθητηρίων** πόρους **ἐξατμιζόμενοι διαφυροῦνται.**

διαφύσησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ διὰ μέσου τινὸς φύσημα, ἐξάτμισις : Ἀριστλ.Πρ.908 a,17· **2)** ἐπὶ αἰδοίου, διάτασις, διαστολή : Γαλ.7,266.

διαφυσικεύομαι μτγν. σπουδάζω τὰ τῆς φύσεως : Ἰουλ.π.Γαλ.9,379 **διαφυσικευομένοις τοῖς φιλοσόφοις καὶ περὶ τῆς ὅλων ὕλης διειλεγμένοις.**

διάφυσις-εως (ἡ) (διὰ - φύομαι) κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, τὸ διὰ μέσου ἢ ἐν μέσῳ φύεσθαι, ἡ τοῦ βλαστοῦ ἐμφάνισις : Θεόφρ.Φ1 8,1,6 **διαφύσεις δὲ ἔνδοθεν ἔ[illegible]** (ὁ κύαμος).. **ὁμοίας τοῖς κηρίοις·** **2)** **ὁμ. ὁ μεταξὺ τοῦ κλάδου τοῦ φυτοῦ καὶ τοῦ ποδίσκου τοῦ καρποῦ ἁρμός** : Ἱππ.Ὀκτ.12 **οἱ καρποὶ ἁδρυν[illegible]μενοι.. ἀποπίπτουσι κατὰ τὴν διάφυσιν·** **3)** κτ. πληθ. αἱ διακλαδώσεις τῶν βρόγχων ἐντὸς τῶν πνευμόνων : Ἀριστλ.ΖΙ 495 b,9 **ταῦτα δὲ διαφύσεις ἔχει χονδρώδεις·** **4)** κ. νεώτ. ἀνατομ. **ἡ στενωτέρα μέση μοῖρα τῶν ἐπιμήκων ὀστῶν,** ἡ περιλαμβανομένη μεταξὺ τῶν δύο ἐπιφύσεων ἤτοι τὸ ὅλον ὀστοῦν πλὴν τῶ δύο ἄκρων : Ἱππ. Καρδ.842 E **ἐκ τῆς διαφύσ ως τῶν τοῦ πήχεος ὀστέων·** **5)** τὸ μεταξὺ δυο [illegible] πλειόνων ἐν συνεχείᾳ ἐκτεινομένων ἐπίμηκες παρέμβλημα, ἡ διαχωριστική γραμμὴ ἢ λωρίς : αὐτ.562 a,26 **διείργει τοῦ μὴ εἰς ἄλληλα συγκεχύσθαι τὰ ὠχρὰ τοῦ λευκοῦ λεπτὴ διάφυσις·** **6)** σχισμή, ρωγμὴ διακλαδουμένη ἐν βράχῳ : Φίλ.Μηχ.102,21.

διάφυσον Ἡσ. « **φασκίς** ».

διαφύσσω, ἀόρ. **διήφυσα,** παθ. μτχ. ἐνεστ. **διαφυσσόμενος** ἐπὶ οἴνου, ἀντλῶ τι μέχρι τέλους, ἀδειάζω : Ὀδ.Π 110 **καὶ οἶνον διαφυσσόμενον·** **2)** ἐκβάλλω, ἀποσπῶ, ἀποκόπτω : Ἰλ.Ν 507 **διὰ δ᾽ ἔντερα χαλκὸς ἤφυσε·** ‖ μτγν. ἐπὶ ἀποφύσεως ἐν τῷ σώματι, ἐκριζῶ, δθ. ἐξαλείφω, θεραπεύω : Νίκ.Θηρ.682 **διήφυσε ποσσὶ χίμετλα** (Σχόλ. « ἰάσατο, ἐθεράπευσε »).

διαφυσῶ-άω κ. μσν. ἐπὶ ἀνέμων, φυσῶ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, φυσῶν διασκορπίζω : Πλάτ. Φαίδ.77 D **μὴ ὡς ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν** (ἐνν. τὴν ψυχὴν) **ἐκβαίνουσαν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσᾷ καὶ διασκεδάννυσιν·** ‖ ὁμ. παθ. : αὐτ.84 B **ὑπὸ τῶν ἀνέμων διαφυσηθεῖσα καὶ διαπτομένη οἴχηται·** **2)** ἀμτβ. ἐπὶ ἀνέμων, φυσῶ, πνέω : Λουκ. Ἑρμότ.68 **κἂν μικρά τις αὔρα διαφυσήσασα διασαλεύσῃ αὐτάν·** ‖ παθ. ἐκβάλλω ρεῦμα ἀέρος ἐκ τοῦ στόματος : Πλούτ.Ἠθ.950 B **διαφυσώμενον ἐκ τοῦ στόματος·** **3)** ἐμφυσῶ ἀέρα εἴς τι, φουσκώνω : Ἱππ.Ἀφ.228 **δ- μήτραν,** Θεοφύλ.Σ 79.

διαφυτεύω φυτεύω ἐν μέσῳ ἢ περὶ τὸ μέσον : Ἀριστφ.ἀπ.111 **ἐν ἀγορᾷ δ᾽ αὖ πλάτανον εὖ διαφυτεύσομεν·** **2)** ἀναφορ. πρὸς τόπον, δενδροφυτεύω καθ᾽ ὅλην τὴν ἔκτασιν : Φιλόστρ 304 **τὴν νῆσον διεφύτευσε δένδρεσι·** **3)** μετοφυτεύω, παθ. : Θεόφρ.Φ1 4,4,3 **ὅταν ἁδρὸν ᾖ** (τὸ σπέρμα), **διαφυτεύεται πάλιν τοῦ ἔαρος εἰς χωρίον μαλακόν.**

διαφύω εὔχρ. μ. τὸ μέσ. διαφύομαι βλ λ.

διαφώνημα-ατος (τό) μσν. διαφωνία : Τζέτζ.Ἰλ.22,13.

διαφώνησις-εως (ἡ). ἡ διαφωνία : Θησ. Στεφ.ἐν λ

διαφωνητικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ διαφωνίαν προκαλῶν, διαφωνίας αἴτιος : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διαφωνία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ παραφωνία βλ.λ., ἀντίθ. συμφωνία : Βακχεῖ.Μουσ.59· **2)** μτφ. ἐπὶ καταστάσεων ἢ ἰδιοτήτων, ἡ πρὸς ἀλλήλος ἀντίθεσις, ἐναντιότης, διαφορά, ἀντίθ. συμφωνία : Πλάτ. Νόμ.689 A **τὴν διαφωνίαν λύπης τε καὶ ἡδονῆς·** ‖ κ.νεώτ. κ. δημ. **ἡ περὶ τὰς γνώμας διάστασις,** διχόνοια, διχογνωμία, ἀντιγνωμία, ἀντίθ. ὁμοφωνία : Στράβ.2,1,7 **ἐκ τῆς πρὸς Μεγασθένη διαφωνίας περὶ τοῦ μήκους τῆς Ἰνδικῆς, - διαφωνία τῶν δικαστῶν - τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου - τῶν συνεταίρων·** **3)** ἐπὶ λόγου, ἡ τῶν λεγομένων ἢ γραφομένων, **παράλογος σύνθεσις, ἀντίφασις** : Πλούτ. Ἠθ.861 A **ἀνάπλεών ἐστι ταραχῆς καὶ διαφωνίας τὸ κακόηθες αὐτοῦ τῶν λόγων·** **4)** ἐπὶ προσ., ἀνακολουθία, οἷον τῶν λόγων πρὸς τὰς πράξεις : Φιλοδ.Ποιημ.994,4 **διαφωνία πρὸς ἑαυτόν.**

διάφωνος-ον κ. νεώτ. μουσ. ἐπὶ ἤχων, δυσάρεστος εἰς τὴν ἀκοήν, παράφωνος, ἀντίθ. σύμφωνος : Δαμόξ.2,61 **διάφωνον ἕλκειν, - διάφωνον διάστημα·** **2)** μτφ. διάφορος, ἀσύμφωνος, ἀνακόλουθος, **ἀντιφατικός** : Διόδ.Σ 4,55 **διαφώνους ἑτέρας** (ἱστορίας)· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. : Λουκ.Κυν.16 **διάφωνα τοῖς τῶν πολλῶν βουλήμασι.**

διαφωνῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ. μουσ. εἶμαι διάφωνος, κάνω παραφωνία : Πλάτ.Γοργ.482 B **τὴν λύραν μοι κρεῖττον εἶναι ἀναρμοστεῖν τε καὶ διαφωνεῖν,** Θεανὼ Ἐπιστ.3,60 **τά ὄργανα ἃ διαφωνεῖ μᾶλλον ἀνειμένα·** **2)** μτφ. δὲν συμφωνῶ : Πλάτ.Νόμ.860 A **διαφωνήσει τό τε δίκαιον καὶ τὸ καλόν,** Ἀριστλ.Μεταφ.1085 b,36, Πολύβ.21,43,23 **διαφωνεῖ τι τῶν χρημάτων** (ὑπάρχει ἀσυμφωνία, παρουσιάζεται διαφορὰ εἰς τοὺς ὑπολογισμούς)· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἀντιτίθεμαι ἔχων διάφορον γνώμην, διχογνωμῶ : Πλάτ.Πολιτ.292 B **τῷ ῥηθέντι κατὰ πρώτας πότερον ἐμμενοῦμεν ἢ διαφωνήσομεν,** Ἰάμβλ.Πυθ.372 **μεγάλα πρὸς αὐτὸν διαφωνῆσαι τοὺς Κροτωνιάτας, - πολλὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς διεφώνησαν πρὸς τὸν πρόεδρον·** **4)** μτγν. παθ. ἀποτελῶ ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεως, διαμφισβητοῦμαι, διαφιλονικοῦμαι : Διον. Ἀλ.1,45 **τῶν συγγραφέων τοῖς μὲν ἠγνόηται, τοῖς δὲ διαπεφώνηται ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος·** **5)** μτγν. γίνομαι φυγόστρατος ἢ λιποτάκτης : ΠΔ Ἐξ.24,11 **καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς,** Φίλ.ἀπ.1,822 **ἐν ᾧ** (πολέμῳ) **τῶν διαγωνισαμένων διεφώνησεν οὐδείς·** **6)** μτφ. ἐπὶ ὑποσχέσεων, δὲν ἐκπληροῦμαι, παραμένω ἀνεκπλήρωτος : ΠΔ Βασ.3,8,56 **οὐ διεφώνησε λόγος εἷς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ·** **7)** ἀπόλλυμαι, ἀποθνήσκω : Ἀγαθαρχ.π.Φωτ.Βιβλ.457,75 **οὐ μέντοι διαπεφώνηκεν οὐδείς,** Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,267· ‖ ἐπὶ ζῴων καὶ φυτῶν, ἀπόλλυμαι, καταστρέφομαι : Πάπ. **ἐλθέ, ἐπεὶ κινδυνεύει τὰ φυτὰ διαφωνῆσαι,** Ἱππιατρ.2· ‖ ὁμ. ἐπὶ βιβλίων : Διόδ.Σ 16,3 **βίβλους ὀκτὼ πρὸς ταῖς πεντήκοντα, ἐξ ὧν πέντε διαφωνοῦσιν·** ‖ πάπ. γεν. ἐπὶ πραγμάτων : Πάπ. **διαπεφώνηκεν ἱδρῷα·** **8)** πάπ. ἁρπάζω, ληστεύω, μ. μτχ. παθ. παρακ. : Πάπ. **τὰ διαπεφωνημένα.**

διαφώνως μτγν. ἐπίρρ. παραφώνως : Πλούτ.'Ηθ. 1137 C· **2**) μτφ. ἀσυμφώνως, ἐν διχογνωμίᾳ : Φιλόδ.Ρητ.1,90 S **διαφώνως ἵστασθαι πρός τινα** (διΐστασθαι κατὰ τὴν γνώμην πρός τινα).

διαφώσκω ἰων. διαφαύσκω βλ.λ. : 'Ηρ.3,86 **ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφωσκούσῃ** (ἅμα γλυκοχάραζε).

διαφωτίζω μτγν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. ἀττ. διαφωτῖῶ φωτίζω τι ἐντελῶς : Λουκ.'Ικαρ.21 **διαφωτίσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διατριβάς**· ‖ ἐπὶ τοῦ ἡλίου, φέγγω ἀνατέλλων : ΠΔΝε.8,3 **ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ διαφωτίσαι τὸν ἥλιον ἕως ἡμίσους τῆς ἡμέρας**· ‖ μσν. δημ. κ. ἀπολ. ἄνευ τῆς λ. ἥλιος: Θυσ.'Αβρ.555 **πρίχου νὰ διαφωτίσῃ**· **2**) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. πληροφορῶ σαφῶς, φέρω εἰς πλήρη γνῶσιν : Πλούτ.'Ηθ.76 B **τοῦ λόγου διαφωτίζοντος .. τὴν ψυχήν, - ὁ ὑπουργὸς διεφώτισε τὴν Βουλήν**· ‖ νεώτ. ἀναφορ. πρὸς μυστηριώδη ζητήματα, διευκρινίζω : **ὁ ἀνακριτὴς διεφώτισε τὸ ἔγκλημα**· ‖ νεώτ. ἀπαλλάσσω ἐκ τῆς πλάνης τῶν προλήψεων, λέγων τὴν ἀλήθειαν : **νὰ διαφωτίσετε τὸν λαόν**· **3**) ἀποκαθαίρω : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.20 **πολλῷ δ' ἀγῶνι καὶ βίᾳ διαφωτίσας τὸν τόπον.**

διαφώτισις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ σαφής, πλήρης διευκρίνησις, διασάφησις, πληροφορία : 'Αθανάσ.2,131 B **εἰς μαρτυρίαν τῶν προλαβόντων καὶ διαφώτισιν**· **2**) νεώτ. φιλοσ. ἢ διαφωτισμός πνευματικὴ κίνησις, ἥτις ἀρξαμένη ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὴν ιη΄ ἑκατονταετηρίδα ἐσκόπει τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν προλήψεων.

διαφωτισμός (ὁ) νεώτ. διαφώτισις βλ.λ. 2).

διαφώτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἡμιδιαφανής : **ὁ ἀλάβαστρος εἶναι διαφώτιστον σῶμα**· ‖ φυσ. τὸ οὐδ. **τὸ διαφώτιστον** ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τῶν διαφωτίστων σωμάτων.

διάφωτος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ φωτιζόμενος, φωτεινός, κατάφωτος : Μαλάλ.1 360,7 **ἔκτισε βασιλικὴν διάφωτον, μεγάλην, - διάφωτος διάδρομος - οἰκοδομή**· ‖ δημ. διάφεγγος : Βλ.Συνμ.228 ἐν λ. φεγγερός· **2**) δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὑαλόφρακτος ἐξώστης ἢ πρόδομος οἰκίας, τζαμλίκι.

διαχάζομαι ἀποθ. ὑποχωρῶ, ἀπομακρύνομαι: Ξεν.ΚΠ 7,1,31 **ὅτε οὐ δυναμένων διαχάσασθαι.**

διαχαία (ἡ) νεώτ. γένος **φακιδιιδῶν** μυκήτων.

διαχαίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. διαχαίνιον βλ.λ.

διαχαίνιον (τό) νεώτ. βοταν. καρπὸς συγκείμενος ἐκ δύο συγκεκολλημένων ἀχαινίων βλ.λ.

διαχαίνω μτγν., ἀόρ. β΄ **διέχανον** ἔχω ἐνδιαμέσως κενόν, ἰδ. ἔχω ἀνοικτὸν τὸ στόμα, χάσκω : Πλούτ.'Ηθ.976 B **διαχανόντες παρέχουσι τοὺς ὀδόντας**, 'Αγαθ.284,2 **ὀροφαὶ .. διαχανοῦσαι.**

διαχάλασις-εως (ἡ) ἐκτεταμένη χάλασις, χαλάρωσις, διάσπασις, ἰδίως τῆς ῥαφῆς τοῦ κρανίου: 'Ιππ.Κεφ.Τρωμ.903 H **ἡ ῥῆξις ἡ κατὰ τὴν ῥαφὴν γινομένη καὶ διαχάλασίς ἐστι τῆς ῥαφῆς.**

διαχάλασμα-ατος (τό) μτγν. χάσμα, κενόν τι ἐκ χαλαρώσεως : Διον.'Αλ.Συνθ.22 **τὸ κῶλον .. διασπᾶν τοῖς διαχαλάσμασι τῶν ἁρμονιῶν.**

διαχαλιγμός (ὁ) 'Επιγρ. παρεμβεβλημένον στρῶμα ἐκ χαλίκων, ἐνδιάμεσος χαλικόστρωσις.

διαχαλκεύω μσν. κατασκευάζω τι ἐκ χαλκοῦ: Γερμ.Κ)πολ.251 A **εἰ μὴ γὰρ ἦν τύπος Χριστοῦ τὸ χαλκούργημα, οὐδ' ἂν ὅλως διεχαλκεύθη.**

διαχαλῶ-άω, μέλλ. διαχαλάσω χαλαρώνω τι, διαλύω, λειώνω : 'Αριστλ.Πρ.886 b, 2 **τὸ πῦρ διαχαλᾷ τὸ πεπηγός**, 'Επίκ.π.'Αθην.13,57D **τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τοῦ σώματος**· **2**) ἀνοίγω : Εὐρ.ΙΑ 1340 **διαχαλᾶτέ μοι μέλαθρα**· **3**) ἀναφ. πρὸς τὸ σῶμα, καθιστῶ διὰ τῆς ἀσκήσεως εὔκαμπτον : Ξεν.'Ιππ.7,11· **4**) ἀμτβ. χαλαροῦμαι, χαίνω : 'Ιππ. Κεφ.Τρωμ.903 H **ἐπειδὰν ῥαγῇ καὶ διαχαλάσῃ.**

διαχαρακτηρίζω γλωσσ.ἀντηχῶ, βοῶ (personο).

διαχάραξις-εως (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαχαράσσειν βλ.λ., ἡ διάνοιξις αὔλακος δι' ὀξέος ὀργάνου, οἷον πρὸς διαγραμμισμὸν ὁδοῦ, πλατείας κττ. : ΕΜ 170,13 **ἡ ἐπιμήκης διαχάραξις τοῦ ἀρότρου**· ‖ νεώτ. ὁ διὰ χαράξεως γραμμῆς ἤτοι δι' ὁροσήμων καθορισμὸς τῶν ὁρίων τόπου τινός, ἰδ. τῶν ὁρίων κράτους, ὁροθέτησις : **ἡ διαχάραξις τῶν ἑλληνοαλβανικῶν συνόρων.**

διαχαράσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **διαχαράττω**, μέλλ. **διαχαράξω** χαράσσω τι βαθέως, ακαλίζω, γλύφω, παθ.: Πλούτ.'Ηθ.636 C **μορφουμένων δὲ τούτων (τῶν τόπων) καὶ διαχαρασσομένων ὕστερον ἐνδημιουργεῖσθαι τὸ ζῷον**· **2**) ἀναφορ. πρὸς ὀφθαλμούς, ἀκονίζω, τροχίζω, ὀξύνω: Πλούτ. 'Ηθ.974 B **ὁ δὲ δράκων τῷ μαράθρῳ τὸν ὀφθαλμὸν ἀμβλυώττοντα λεπτύνων καὶ διαχαράττων**· **3**) ἀποσπῶ, ἐκδέρω : 'Αγαθ.4,23 **δ- ἐκ τοῦ αὐχένος τὸ δέρμα**· ‖ μέσ. ἀποξέω, ἐξαλείφω : Σοφ. 'Ιχν.255· **4**) χωρίζω, διαχωρίζω, διαιρῶ, παθ. : Διον.'Αλ.Δημ.43· ‖ μσν. κ. νεώτ. εἰδ. χωρίζω τὰ ὅρια διὰ χαράγματος ἢ γραμμῆς, ὁροθετῶ : Μαλάλ.1 200,14 **ἐκεῖ διεχάραξαν τὰ θεμέλια τοῦ τείχους, - διαχαράσσω τὰ ὅρια ἑνὸς οἰκοπέδου**· ‖ νεώτ.παθ. χωρίζομαι : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.95 **εἰσῆλθον εἰς τὸ μονοπάτιον τὸ διαχαρασσόμενον παρὰ τὴν ὄχθην**· **5**) μτφ. ὁρίζω, καθορίζω : 'Αμφίλοχ.175 C **βουλόμενος τὴν ἐξορίαν μου διαχαράξαι**, Νικ.Χων.π.Σάθ.1,95 **τὴν ἐς τὰ χείρω καὶ ἐσχάτην μετάβασιν διαχαράττει, - ἡ 'Ελλὰς διεχάραξε τὴν ἐξωτερικήν της πολιτικήν.**

διαχαρίζομαι μτγν. διανέμω ὡς δῶρα : Διόδ. Σ 19,20 **τὸ πλῆθος τῶν ὑποζυγίων διαχαρισάμενος.**

διαχάσκω κ.μαν. δ.τ. τοῦ διαχαίνω βλ.λ. : 'Αριστφ. 'Ιππ.533 **τῶν θ' ἁρμονιῶν διαχασκουσῶν**, Εὐστ. Πον.313,40 **τὰ τῶν παγίδων ἐς κενὸν διαχάσκει**· ‖ ἐπὶ ὡρίμων σύκων, σχάζω, σκάζω : Θεόφρ.ΦΙ 3,9,1 **καὶ τῶν στροβίλων ὁ μὲν τῆς παραλίας, στρογγύλος τε καὶ διαχάσκων ταχέως.**

διαχασματικός-ή-όν . νεώτ. ὁ ἔχων χάσματα : **διαχασματικὴ προφορὰ** (προφορὰ φωνηέντων ἄνευ μεσολαβήσεως συμφώνου, χασμῳδική).

διαχαυνῶ-όω μτγν. καθιστῶ χαῦνον, ἄτονον : 'Ιω.Χρυσ.3,835,19 **ἐπειδὰν δὲ .. ἡμᾶς διαχαυνώσῃ.**

διαχεθῇ 'Ησ. « διαχεσθῇ ».

διάχειλος (ὁ) νεώτ. γένος **καραβιιδῶν** ἐντόμων.

διαχειμάζω κ. νεώτ., μέλλ. **διαχειμάσω**, ἀόρ. **διεχείμασα** διέρχομαι τὸν χειμῶνα, ξεχειμωνιάζω, ξεχειμάζω : Θουκ.7,42 **ἐν Κατάνῃ διεχείμαζε**, Ξεν. 'Αν.7,6,31 **οὐ διαχειμάσαντες ἐν ἀφθόνοις τοῖς ἐπιτηδείοις**, Λιβάν.'Επιστ.724 **ὕπαιθρος διαχειμάσω, - οἱ ποιμένες διαχειμάζουσιν εἰς τὰ ὑπήνεμα.**

διαχείμανσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ διαχειμάζειν που : Δροσ.Βοτ.'Αγ.28 **τὸ μέρος ἦτο ὑπήνεμον, καταλληλότατον πρὸς διαχείμανσιν ποιμνίου.**

διαχειμερίζω μσν., μέλλ. **διαχειμεριῶ** διαχειμάζω βλ.λ. : Παχυμ.Γ 149 C **ἐκεῖσε κατασχεῖν ἔγνω διαχειμεριούσας τὰς συντάξεις**, 'Ανδρον.35 C **ὡς διαχειμεριοῦσι περὶ τὸ 'Ατραμύττιον.**

διαχειραγωγῶ-έω μτγν.κ. νεώτ. ὁδηγῶ τινα ἀπὸ τῆς χειρός, ἐν χρ. κ. μτφ. : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.2,506 **θεοφιλὲς γὰρ τῷ ὄντι ἀπὸ τῆς γλώττης ἐπὶ τὰ ἔργα τὸ κόσμιον διαχειραγωγεῖν.**

διαχείρησις-εως (ἡ) μτγν. διαχείρισις βλ.λ. : Λιβάν.'Επιστ.2,740 **ὡς ἀναγκαίαν ὁμοῦ καὶ ἐναγώνιον τὴν ὅλην διαχείρησιν γίγνεσθαι.**

διαχειρία (ἡ) ἀμφ. γρ. διανομή : Αἰσχ.'Επτ.789 **σιδαρονόμῳ διαχειρίᾳ** (διόρθ. **διὰ χειρί**).

διαχειρίζω κ. **διαχειρίζομαι** κ. νεώτ. κ. δημ. (μ. τὸ μέσ.), μέλλ. ἀττ. **διαχειριῶ**, μέσ. ἀόρ. **διεχειρισάμην**, παρακ. **διακεχείρισμαι** ἔχω τι εἰς χεῖράς μου, μεταχειρίζομαι, διευθύνω : Πλάτ.Γοργ.526 B **καὶ ἔσονται καλοὶ κἀγαθοὶ ταύτην τὴν ἀρετὴν**

τὴν τοῦ δικαίως διαχειρίζειν ἃ ἄν τις ἐπιτρέπῃ, Ἰσαῖ.4,20 **τὴν οὐσίαν τοῦ Νικοστράτου διεχείρισεν·** || ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ., μέσ. : Ἱππ.638,42 **δεῖ δὲ τὸν ὀρθῶς ταῦτα διαχειριούμενον διαγιγνώσκειν .. τὰς φύσιας,** Πλούτ.Περ.15 **μόνος ἐμμελῶς ἕκαστα διαχειρίσασθαι πεφυκώς,** - **διεχειρίσθη κακῶς τὸ ζήτημα - τὴν περιουσίαν του·** || εἰδ. κ. νεώτ. ἐπιτροπεύω, ἐπιμελοῦμαι τῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν : **διαχειρίζομαι κληροδότημα, - δ. ὑλικὸν ἐπιστρατεύσεως·** || ὁμ.παθ. : Ξεν.Ἀν.1,9,17 **καὶ γὰρ οὖν ἄλλα τε πολλὰ δικαίως αὐτῷ διεχειρίζετο·** **2)** μέσ. ἐπιβάλλω τινὶ τὰς χεῖρας, φονεύω : Πολύβ.8,23,8 **Ἀντίοχος δὲ διακεχειρισμένος τὸν Ἀχαιόν,** Πλούτ.Ἠθ.220 b **καὶ μέλλοντος τὸν Πέρσην διαχειρίζεσθαι,** ΚΔΠράξ.5,30 **ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.**

διαχείρισις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ -η διεύθυνσις, διοίκησις, ἐπιστασία : Θουκ.1,97 **πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων,** Λιβάν.Ἐπιστ.245,-**διαχείρισις περιουσίας - ὑποθέσεως·** || νεώτ.στρατ. σῶμα ἀξιωματικῶν κ. γενικῶς ὑπηρεσία στρατιωτικὴ διαχειριζομένη τὰ χρήματα καὶ γενικῶς τὸ ὑλικὸν τοῦ στρατοῦ : **λοχαγὸς τῆς διαχειρίσεως, - γραφεῖα διαχειρίσεως·** || εἰδ. **διαχείρισις δάσους** ἡ ἐπὶ τῇ βάσει προδιαγεγραμμένου προγράμματος ἐκμετάλλευσις δάσους.

διαχειρισμὸς (ὁ) διαχείρισις βλ.λ.: Ἱππ.Ἐπιδ.2,3,2.

διαχειριστὴς (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ διαχειριζόμενος, ὁ ἔχων ἢ ἐνεργῶν διαχείρισιν βλ.λ.

διαχειριστικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς διαχείρισιν βλ.λ. : **διαχειριστικαὶ ἀνωμαλίαι - εὐθῦναι·** **2)** πάπ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ διαχειριστικὸν** προμήθεια καταβαλλομένη διὰ τὴν παράδοσιν σιτηρῶν.

διαχειριστικῶς νεώτ.-ἐπίρρ. ἀπὸ ἀπόψεως διαχειρίσεως, ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν.

διαχειροτονία (ἡ) ἐκλογὴ εἰς ἀξίωμα ἢ ἀπόφασις ἢ ἔγκρισις δηλουμένη ἐν συνελεύσει διὰ πλειοψηφίας τῶν ἀνατεινάντων τὴν χεῖρα : Ξεν.Ἑλλ. 1,7,34 **διαχειροτονίας γενομένης ἔκριναν τὴν τῆς βουλῆς** (γνώμην), Δημ.707 **ἐφ' ὑμῖν ἐποίησαν διαχειροτονίαν·** || φρ. ἐπὶ ἀρχόντων **διαχειροτονίαν διδόναι** = ὑποβάλλω πρὸς ἐκλογήν, πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως : Αἰσχίν.3,39 **τὸν δ' ἐπιστάτην τῶν προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ.**

διαχειροτονῶ-έω ἐπὶ συνελεύσεως δήμου, βουλῆς, δικαστηρίου, ἐκλέγω τινὰ ἢ ἀποφασίζω τι διὰ **πλειονοψηφίας τῶν ἀνατεινάντων** τὴν χεῖρα : Ἀριστλ.Ἀθ.49,2 **οὓς ὁ δῆμος διεχειροτόνησε δέκα ἄνδρας,** Δημ.1152 **ἐν τῷ διαχειροτονεῖν ἦν ἡ βουλὴ πότερα δικαστηρίῳ παραδοίη ἢ** ζημιώσειε (νὰ παραπέμψῃ εἰς ποινικὴν δίκην ἢ νὰ ἐπιβάλῃ ἀπ' εὐθείας πρόστιμον), Πολυδ.8,108 **τὰς εἰσφορὰς τὰς κατὰ δήμους διεχειροτόνουν·** || ὁμ. κ. παθ. : Ξεν.Ἑλλ.1,7,34 **τούτων δὲ διαχειροτονουμένων·** || γεν. ἐκλέγω, δι' ἐκλογῆς ὁρίζω, ἀναθέτω : Ἰώσ.ΙΠ 4,10,3 **διαχειροτονοῦσιν οἷς βούλονται τὴν ἡγεμονίαν·** **2)** ἀναφ. πρὸς πρόσ. κρίνω, ἀποφαίνομαι περί τινος : Ἀριστλ.Ἀθ.49,2 **τὸν δὲ μὴ ἐξομνύμενον διαχειροτονοῦσιν οἱ βουλευταί, πότερον ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἱππεύειν ἢ οὔ.**

διαχειρῶ-έω Ἐπιγρ. διαχειρίζω βλ.λ.

διαχείρως μτγν. ἐπίρρ. πιθ. κατὰ τὸν πρέποντα τρόπον : Ζώσ.Ἀλχ.108 B **κατακαίειν διαχείρως.**

διαχερσῶ-όω μσν. ἀνσφ. πρὸς θάλασσαν, ποιῶ χέρσον, ἀποξηραίνω· || κ. μέσ. γίγνομαι χέρσος, ἀποξηραίνομαι : Καισάρ.933 **παρὰ φύσιν διαχερσοῦται τὸ Ἐρυθραῖον πέλαγος.**

διαχέω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **διαχεῶ,** κ. μτγν. κ. νεώτ. **διαχύσω,** ἀόρ. **διέχεα** κ. ἐπ. **διέχευα,** κ. νεώτ. **διέχυσα,** παθ. παρακ. **διακέχυμαι** χύνω τι πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις, διασκορπίζω : Ἡρ. 2,150 **ὁ δὲ .. ἔμελλε διαχέειν** (τὸν χοῦν), - **τὸ ῥόδον διαχέει εὐάρεστον εὐωδίαν·** || ὁμ. σημ. κ. μέσ : Θουκ.2,75 **ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ τὸ χῶμα·** || ὁμ. ἐπὶ στρατιωτῶν : Ξεν.Ἑλλ.7,4,34 **οἱ μὲν οὐκ ἂν δυνάμενοι ἄνευ** μισθοῦ **τῶν ἐπαρίτων εἶναι διεχέοντο·** **2)** ἀναφ. πρὸς ὑγρά, μεταφέρω, μεταγγίζω εἰς ἕτερον δοχεῖον : Ἡρ.6,119 **ἐκ δὲ ταύτης ἐς ἄλλο διαχεόμενον τρέπεται τριφασίας ὁδούς·** **3)** ἐπ. ἐπὶ τῶν σφαγέντων θυμάτων, χωρίζω **εἰς** τεμάχια, διαμελίζω· Ἡσ. « διέχευαν, διέκοψαν, διεῖλον, διεμέρισαν » : Ἰλ.Η 316 **τὸν δέρον ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα·** **4)** ἐξατμίζω : Ἀριστλ.Πρ.869 a,15 **ἡ θερμότης διαχέει τὸ ὑγρόν·** || τήκω, ἀναλύω : Παυσ.9,41,1 **Ῥοῖκον Σαμίους εἶναι τοὺς διαχέοντας χαλκὸν πρώτους·** || γεν. ῥευστοποιῶ : Πλάτ.Τίμ.46 D **ψύχοντα καὶ θερμαίνοντα πηγνύντα τε καὶ διαχέοντα·** || παθ. **διαχέομαι** διαλύομαι, ἀναλύομαι, τήκομαι : Ξεν.Κύν.8,1 **ἐὰν .. ἥλιος ἐπιλάμπῃ .. ταχὺ γὰρ διαχεῖται** (ἡ χιών)· **5)** διαλύω τι εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, καταστρέφω : Ἀπολλ.Ρ 3,320 **κείνην μὲν** (νῆα) **ἄφαρ.διέχευαν ἄελλαι·** || εἰδ. ἐπὶ οἰδημάτων, ἐξαφανίζω, ἐξαλείφω : Θεόφρ. Ὀσμ.61 (59) **μαλάγματα .. τά τε φύματα καὶ τὰ ἀποστήματα διαχέοντα,** Διοσκ.3,170 **δύναμιν δὲ ἔχει ἡ πόα ἐπιπλασθεῖσα λεία διαχεῖν φύματα·** || **διαχεῖν ἴχνη** καταστρέφω τὴν ὀσμὴν τῶν θηραμάτων : Ξεν.Κυν.5,3· || παθ. ἐπὶ πτωμάτων, ἀποσυντίθεμαι : Ἡρ.3,16 **ὁ γὰρ δὴ νεκρὸς ἅτε τεταριχευμένος . . οὐδὲν διεχέετο·** **6)** μτφ. ματαιώνω : Ἡρ.8,57 **πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα·** **7)** ὁμ. μτφ. φέρω εἰς διάθεσιν, σὲ κέφι, φαιδρύνω, κατοπραΰνω : Πλούτ.Ἠθ.74 F **ὁμιλίαις ἑτέραις καὶ λόγοις ἐπιεικέσιν ἐκπραΰνουσι καὶ διαχέουσιν·** || κ. παθ. : Πλάτ.Συμπ.206 D, Πλούτ. Ἠθ.412 E **ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς ἀνειμένως σφόδρα καθημένους καὶ διακεχυμένους τοῖς προσώποις·** || εἶμαι ἔκλυτος ἐξ ὑπερβολικῆς πόσεως οἴνου : Πλάτ.Νόμ.775 C **δεῖ μὴ τῶν σωμάτων διακεχυμένων ὑπὸ μέθης γίγνεσθαι τὴν παιδουργίαν.**

διαχλαινῶ-όω μτγν. περιβάλλω τινὰ διὰ χλαίνης : Νόνν.Δ 2,166 **νὺξ οὐρανὸν ἀστερόεντι διεχλαίνωσε χιτῶνι·** πρβλ. χλαινῶ.

διαχλευάζω κ. μσν. ἐπιτατ. λίαν χλευάζω, περιπαίζω : Πλάτ.Ἀξ.364 B **διαχλευάζων τοὺς μορμολυττομένους τὸν θάνατον,** Δημ.1221 **διαχλευάσαντος δ' αὐτοῦ με καὶ ἀπειλήσαντος·** || ὁμ. ἀπολ. : Πολύβ.30,13,12 **δόξω τισὶ διαχλευάζειν** **2)** μσν. ἀπατῶ, ξεγελῶ : Γεωπ.7,7,5 **τινὲς δὲ διαχλευάζειν βουλόμενοι τοὺς ὠνουμένους.**

διαχλιαίνω, μέλλ. **διαχλιανῶ** καθιστῶ τι χλιαρόν : Ἱππ.Γυν.2,208 **διαχλιάνας ἐν εἰρίῳ.**

διαχλίδω, παρακ. **διακεχλιδώς** θρύπτομαι, διαθρύπτομαι, καμαρώνω· Ἡσ. « διακεχλιδένοι, θρύπτεσθαι » : Ἀρχιππ.π.Πλουτ.Ἀλκ.1 **βαδίζει, φησί, διακεχλιδώς, θοἰμάτιον ἕλκων, ὅπως ἐμφερὴς μάλιστα τῷ πατρὶ δόξειεν εἶναι·** || Ἡσ. « διακεχλιδώς, διαρρέων ὑπὸ τρυφῆς ».

διαχλιδῶ-άω δ. τ. διαχλίδω βλ.λ.

διάχλωρος-ον μτγν. ὁ πρασινωπός, πρασινοκίτρινος, ὠχροπράσινος : Φίλ.Βυζ.Θαυμ.2,3· || πάπ. ὁ ἔχων πρασίνας ῥαβδώσεις, γραμμάς, λουρίδες

διάχολος-ον πλήρης χολῆς : Ἱππ.Ἑβδ.Ἑρμ.46,439.

διαχορεύω μσν. διέρχομαι, περιφέρομαι ἀνενοχλήτως, οἷον χορευτὴς ἐν τῷ πρὸς χορὸν τόπῳ : Θεοφύλ.Σ 2,44 A **τὴν Ῥωμαίων γῆν διαχορεύει.**

διαχρέμπτομαι μτγν. ἐπιτατ. ἐκπτύω· Φρύν.ΑΒ 72,16 « χρέμπτεσθαι καὶ διαχρέμπτεσθαι ἐρεῖς ».

διαχρέομαι Ἰων. ὑποτ. τοῦ διαχρῶμαι βλ.λ.

διαχρησεῖται δωρ. γ' ἑν. μέλλ. ἀντὶ διαχρήσεται, τοῦ διαχρῶμαι βλ.λ.

διάχρηστος-ον ὁ ἐξόχως χρηστός, ἐξαίρετος :

Λυγκ.π.'Αθην.3,109 E ἡδίστην ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διάχρηστον ἐσχαρίτην καλούμενον· || 'Ησ. ἐν λ. λαβροστομία ἡ διάχρηστος λαλιά.

διάχρισις-εως μτγν. κ. μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ χρίειν, ἀλείφειν τινά : 'Αρχιγ.π.'Αετ.6,39· **2)** μσν. ἡ ἀλοιφή, τὸ δι' οὗ εἶναί τι κεχρισμένον : Γεωπ.6,9,2 ἡ δὲ διάχρισίς ἐστι πίσσα μετὰ ἑφητοῦ.

διάχρισμα-ατος (τὸ) μσν. ἀλοιφή, βάλσαμον : 'Αρχιγ π.'Αετ.6,27, Παῦλ.Αἰγ.185,18 διακλύσμασί τε καὶ διαχρίσμασι χρήσθωσαν· **2)** ἡ προετοιμασία διὰ τὴν ἀλοιφήν, τὸ ἀλείφειν : Γεωπ.6,9 δ- πίθων.

διαχρισμός (ὁ) μσν. διάχρισις βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.1,46.

διάχριστος-ον μτγν., μσν. κεχρισμένος, ἀλειμμένος : διάχριστος ἐσχαρίτης (εἶδος πλακοῦντος), Λυγκ.π.'Αθην.3,109 E (δ.γρ. διάχρηστος βλ.λ.)· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἀλοιφή : 'Ορειβ.333 δύνανται δὲ τὰ διάχριστα ἢ ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν.

διαχρίω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀόρ. διέχρισα, παθ. ἀόρ. διεχρίσθην χρίω, ἀλείφω τινὰ δι' ἀλοιφῆς, καθ' ὁλοκληρίαν, ἐντελῶς, πασσαλείφω : 'Ιππ.Συρίγγ.3,9 μίλτον μίξας ὁμοῦ μέλιτι διαχριέτω, Γαλ. 13,503 διαχρίοντα τοῖς δακτύλοις.

διαχρόν 'Ησ. «χλιαρόν».

διαχρυσόθετος-ον μσν. ὁ ἐπικεκαλυμμένος διὰ χρυσοῦ : Κ Πορφ.'Εκθ.440.

διάχρυσος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ διϋφασμένος διὰ χρυσοῦ, χρυσοΰφαντος : Δημ.522 καὶ ἱμάτιον διάχρυσον ποιῆσαι, Διόδ.Σ 14,109 καὶ σκηνὰς εἰς τὴν πανήγυριν διαχρύσους· || ὁ πεποικιλμένος διὰ χρυσοῦ : Πλούτ.'Ηθ.142 C τῶν δὲ πλείστων γυναικῶν ἂν ὑποδήματα διάχρυσα περιέλῃς.

διαχρύσους-οος-ουν-οον πάπ. ὁ πλήρης χρυσῶν ποικιλμάτων : Πάπ. δακτυλίδια δύο, ἓν διαχρύσουν· πρβλ. διάχρυσος.

διαχρῶμαι-άομαι κ. μον., Ἰων. διαχρέομαι, δωρ. γ' ἑν. μέλλ. διαχρησεῖται βλ.λ., μέλλ. διαχρήσομαι, ἀόρ. διεχρησάμην, ἀποθ. μ. δοτ. μεταχειρίζομαι πάντοτε ἢ ἀδιαλείπτως ἢ συνεχῶς : 'Ηρ.1,58 τῷ δὲ ἑλληνικὸν γλώσσῃ μέν, ἐπεί τε ἐγένετο, ἀεί κοτε τῇ αὐτῇ διαχρᾶται· || συνήθως ποιοῦμαι χρῆσιν, συνηθίζω νὰ κάμνω τι : αὐτ.3,72 οἵ τε ψευδόμενοι καὶ οἱ τῇ ἀληθείῃ διαχρεόμενοι, αὐτ.4,43 ἐσθῆτι φοινικηΐῃ διαχρεομένους· || ὁμ. π. 'Αττ. σπαν. : 'Αριστφ.'Εκκλ.609 ὅτε τοῖς νόμοις διεχρώμεθα τοῖς προτέροισιν· || ἔχων τὴν ἕξιν, τὴν συνήθειαν εἴς τι : αὐτ.6,10 ἀγνωμοσύνῃ τε διεχρέοντο (ἦσαν ἀγνώμονες)· **2)** παθ. ἐν φρ. ἀναφ. πρὸς παθητικὰς καταστάσεις, οἷον θάνατον, λιμόν, συμφορὰν κτπ., περιπίπτω εἰς θάνατον, καταστροφήν, δυστυχίαν : 'Ηρ.1,167 οὗτοι μὲν τῶν Φωκαιέων τοιούτῳ μόρῳ διεχρήσαντο (οὕτως ἀπέθανον), αὐτ.2,13 ἀλλ' αὐχμῷ διαχρᾶσθαι, αὐτ.3,117 συμφορῇ μεγάλῃ διαχρέονται· **3)** μτ. αἰτ. θανατῶ, φονεύω : 'Ηρ.1,24 ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν, Θουκ.3,36 κατὰ τάχος κελεύοντες διαχρήσασθαι Μυτιληναίους, Γεωπ.12,22,6 σκορπίοις ἐπιτεθεῖσαι παραχρῆμα αὐτοὺς διαχρῶνται· || κ. παθ. φονεύομαι : Διογ.Λ 1,102· || μτγν. γεν. καταστρέφω, φθείρω : Πλούτ.Περ.38 καὶ μῆκος ἐν ποικίλαις ἐχούσῃ μεταβολαῖς διαχρωμένην (νόσον) τὸ σῶμα, Προκ.Κτισμ.6,3 πέτραι ὕφαλοι.. ἐν τοῖς βράχεσι τὰς ναῦς διαχρῶνται· || κ. μέσ. φθείρω ἐμαυτόν, ἐξαντλοῦμαι : Πλούτ.'Αλέξ.70 ἀλλὰ δῆλος ἦν ἑαυτὸν ὑπὸ λύπης καὶ βαρυθυμίας διαχρησόμενος· **4)** μεταχειρίζομαι κακῶς : Στράβ.6,9,1 πλεῖστον χρόνον εὐνομηθέντας Διονύσιος.. ἀνομώτατα πάντων διεχρήσατο· **5)** παθ. δίδομαι εἰς πολλοὺς ὡς δάνειον : Δημ.27,11 κατὰ διακοσίας δὲ καὶ τριακοσίας ὁμοῦ τι τάλαντον διακεχρημένον· πρβλ. διακίχρημι **6)** μτγν. ἐν τῷ ἐνεργ. διαχρῶ ἀποκαλύπτω τι διὰ χρησμοῦ : Φλέγ.'Ολύμπ.1.

διαχρωμία (ἡ) νεώτ. εἰδ. μέθοδος μετατροπῆς μελανῶν φωτογραφικῶν εἰκόνων εἰς ἐγχρώμους.

διάχρωμος (ὁ) νεώτ. γένος καραβιδῶν ἐντόμων.

διάχυλον (τὸ) νεώτ. τὸ οὐδ. τοῦ διάχυλος ὡς οὐσ. εἶδος ἐμπλάστρου ἀλοιφῆς.

διάχυλος-ον κ. νεώτ. ὁ πλήρης χυλοῦ, χυμοῦ : 'Αριστλ.ΖΙ 603 b,20 ὑγρὰ λίαν καὶ διάχυλος γίγνεται (ἡ σάρξ)· **2)** νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. βλ.λ.

διάχυμα-ατος (τὸ) σχόλ. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαχέω βλ.λ.7), ἡ διάχυσις · Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.90 «γέλασμα· διάχυμα»· **2)** νεώτ. βοταν. τὸ πράσινον παρέγχυμα τῶν φύλλων.

διαχύνω μτγν., νεώτ. διασκορπίζω πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις, διαχέω βλ.λ.1) : 'Επιφάν.1,618 C τὰ ἀπὸ τῆς 'Ινδικῆς ἐρχόμενα εἴδη ἐκεῖσε τῇ Θηβαΐδι διαχύνεται· || νεώτ. κ. δημ. κ. μτφ. : κατήφεια διεχύθη ἀνὰ τὴν πόλιν.

διάχυσις-εως (ἡ) (διαχέω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαχέω βλ.λ.1), ἡ ἔκχυσις, τὸ διασκόρπισμα : 'Ιππ.Διαίτ.2,60, Πλάτ. Κρατ.419 C χαρὰ τῇ διαχύσει καὶ εὐπορίᾳ τῆς ῥοῆς τῆς ψυχῆς ἔοικε κεκλημένῃ, Πλούτ.'Ηθ.771 B ὥστε οἷον διάχυσίν τινα ἢ διόγκωσιν ἐμποιεῖν· || νεώτ. εἰδ. ἐπὶ φωτός, θερμότητος κτπ., ἡ ἀκανόνιστος ἀνάκλασις, ὅθεν διασκόρπισις τῶν φωτεινῶν ἢ θερμαντικῶν ἀκτίνων : δ- φωτὸς - θερμότητος· || ἔκτασις, ἐξάπλωσις : Πλούτ.Μάρ.37 καὶ περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Λίριος ποταμοῦ διάχυσιν λιμνώδη λαμβάνοντος· **2)** νεώτ. εἰδ. φυσ. ἡ ἀμοιβαία διείσδυσις δύο διαφόρων ὑγρῶν ἢ ἀερίων· **3)** φθορά, καταστροφή, βλάβη : Θεόφρ.Φ Αἰτ.4,4,7 σπέρματος ἐκγαλάκτωσις καὶ ὅλως διάχυσις· **4)** διάλυσις, τῆξις, ἀντίθ. πῆξις : 'Αριστλ. Μετ.382 b,30· **5)** καταπράϋνσις : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 4,12,2· **6)** χαλάρωσις, χαύνωσις : 'Επίκ.ἀπ.410 συστολαὶ καὶ διαχύσεις, αὐτ. τὰς ἐπὶ σαρκὶ τῆς ψυχῆς διαχύσεις· **7)** κ. νεώτ. φαιδρότης, ἱλαρότης : Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.46 οἱ δὲ ἥδοῦντο τοῦ Κάτωνος τὸ αὐστηρὸν καὶ κατεστυμμένον ὁρῶντες ἡσυχῇ μεταβάλλον εἰς διάχυσιν· || εὔθυμος ἔκφρασις : Πλούτ.Δημ.25 δεινὸς ὁ 'Αρπαλος ἐρωτικοῦ πρὸς χρυσίον ἀνδρὸς ὄψει καὶ διαχύσει· || διάχυσις ὀφθαλμῶν τρυφερὰ ἔκφρασις, ὑγρότης ὀφθαλμῶν : Πλούτ.'Ηθ.335 C τῶν ὀμμάτων τὴν διάχυσιν καὶ ὑγρότητα μιμεῖσθαι· || νεώτ. φιλοφρόνησις, ζωηρὰ ἐκδήλωσις συναισθημάτων ἀγαθῶν : τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ διαχύσεις· **8)** εἰρων. ἐμπαιγμός, χλεύη : Φιλόδ.Παρρ.370· **9)** ὡς οὐσ. τὸ δελφίνιον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,73.

διαχυτικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἱκανός, ἐπιτήδειος εἰς τὸ διασκορπίζειν : Πλάτ.Τίμ.60 B ὅσον δὲ διαχυτικὸν μέχρι φύσεως τῶν περὶ τὸ στόμα ξυνόδων, Θεόφρ.Αἰσθ.84 τὰ σὺν τῇ ὑγρότητι τῇ ἐν τῇ γλώττῃ καὶ διαχυτικὰ.. εἰς τὴν φύσιν γλυκέα· **2)** νεώτ. κ. δημ. φαιδρός, φιλόφρων, τρυφερός, ἀνοιχτόκαρδος : διαχυτικὸς ἄνθρωπος.

διαχυτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἐκδήλωσις ἢ διάθεσις φιλόφρονος φαιδρότητος ἢ τρυφερότητος.

διαχυτικῶς νεώτ. ἐπίρρ. μετὰ διαχύσεως βλ.λ.7).

διαχυτλάζω περιρραίνω, περιχύνω· 'Ησ. «διαχύτλαζε, διάχει ἢ διάκρινε, οἱ δὲ πολλοὶ διΰγραινε».

διάχυτος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διακεχυμένος, διεσκορπισμένος εἰς ὅλα τὰ σημεῖα συνόλου τινός : 'Ανδρ.Κρήτ.236 B ὁ διάχυτος οὗτος ἀήρ, - διάχυτος φήμη, - διάχυτος λύπη - χαρά || διάχυτον φῶς τὸ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις διακεχυμένον ἡλιακὸν φῶς ἕνεκα τῆς περιθλάσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ὑπὸ τῶν μορίων τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· **2)** νεώτ. ἀστρον. δ- προεξοχαὶ τοῦ ἡλίου ἀ. ἠρεμοι βλ.λ. προεξοχαί· **3)** μτγν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. εἶδος οἴνου ἐκ νωπῶν ἅμα καὶ ἐκ ξηρῶν σταφυλῶν : Πλίν.ΦΙ 14,84.

διαχῶ-όω δ.τ. τοῦ διοχώννυμι βλ.λ., ἀόρ. **διέχωσα** κατσχώννυμι, πληρῶ τι διὰ χώματος, ὅθ. ἐπισσωρεύω χῶμα : Ἡρ.8,97 **μήτε τοῖσι ἑωυτοῦ ἐς τὴν Σαλαμῖνα χῶμα ἐπειρᾶτο διαχοῦν**· **2**) συνεκδ. διὰ χώματος ἀποχωρίζω, ὀχυρῶ τι : Στράβ.9,1,13 **ὁ εἰς Σαλαμῖνα πορθμὸς ὅσον διστάδιος, ὃν διαχοῦν ἐπειρᾶτο Ξέρξης.**

διαχωλεύω Ἡσ. « διεχώλευον, διώδευον».

διάχωμα-ατος (τὸ) (διαχώννυμι) πάπ. κ. νεώτ. σωρὸς ἐκ χώματος χρησιμεύων ὡς προκάλυμμα χαρακώματος· **2**) πάπ. συνεκδ. φόρος τις πρὸς συντήρησιν τῶν διαχωμάτων· πρβλ. **χωματικόν.**

διαχώννυμι δ.τ. τοῦ διοχῶ βλ.λ. : Στράβ.5,4,6 **ὅ φασιν Ἡρακλέα διαχῶσαι.**

διαχώρα (ἡ) μσν. ὁ μεταξὺ δύο ἐκτάσεων τόπος, ἡ ἐνδιάμεσος χώρα : ΨΚωδ.182,2.

διαχώρημα-ατος (τὸ) ἐν χρ. συνήθ. κτ. πληθ. **τὰ διαχωρήματα** εἰδ. τὰ περιττώματα, τὰ κόπρανα, τὰ ἀποχωρήματα : Ἱππ.Ἀφορ.14, Διοσκ.8 **διαχωρήματα αἱματώδη**· πρβλ. διαχώρησις.

διαχώρησις εως (ἡ) (διαχωρῶ) κ. μσν. ἐπὶ τῶν περιττωμάτων, τὸ διὰ μέσου τοῦ σώματος χωρεῖν πρὸς ἔξοδον, ἀποπάτησις, κένωσις : Ἱππ.Ἀέρ.7 **πρὸς τὴν διαχώρησιν ἐναντία εἶναι,** Ἀριστλ.ΖΜ 675 a, 22 **ταχείας γὰρ γινομένης τῆς διαχωρήσεως, καὶ διὰ ταῦτα βραχείας οὔσης τῆς ἀπολαύσεως,** Διοκλ.π.Ἀθην.3,86 B **πρὸς διαχώρησιν καὶ οὔρησιν**· **2**) μσν. χωρητικότης : Θωμ.Μ 557 **ἡ κοιλότης καὶ διαχώρησις τοῦδέ τινος σκεύους.**

διαχωρητικός-ή-όν ὁ εὐκόλως διαχωρούμενος, ἀποπατούμενος, εὔπεπτος, εὐκοίλιος : Ἱππ.Ἀέρ.7 **καὶ [ὅ τι] νομίζεται διαχωρητικά,** Δίφιλ. π.Ἀθην. 2,61 D **τοὺς μύκητας εἶναι εὐστόμους κοιλίας διαχωρητικοὺς θρεπτικούς,** Διοκλ.π.Ἀθην.2,68 E **ὁ δὲ πέπων ἑφηθεὶς ἐν μελικράτῳ διαχωρητικώτερος.**

διαχωρητικότης (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διαχωρητοῦ βλ.λ.2).

διαχωρητός-ή-όν νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διαχωρήσῃ, διεισδύσῃ, διαπεράσῃ· ‖ ἐπὶ **τροφῶν,** ὁ εὐκόλως διερχόμενος, εὐδιαχώρητος, ὁ εὐκολοχώνευτος· **2**) φυσ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ **διαχωρητὸν** ἰδιότης οὐσίας ὑποθετικῆς, δυναμένης νὰ διεισδύῃ ἐντὸς τῶν μορίων τῆς ὕλης.

διαχωρίζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἡνωμένων, συνημμένων, συμπεπλεγμένων κττ., γεν. ἀπομακρύνω ἀπ᾽ ἀλλήλων, ἀποχωρίζω, χωρίζω, διαστέλλω, ξεχωρίζω : Ξεν.Οἰκ.9,7 **ταῦτα πάντα διεχωρίσαμεν, - διεχώρισαν τὰ ἐρίφια ἀπὸ τὰ πρόβατα,** Βαλαωρ.Διάκ.3,252 **τοὺς διαχωρίζει ἐδῶ κι ἐκεῖ**· ὁμ. παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. : Ἀριστφ.Θεσμ.14 **αἰθὴρ γὰρ ὅτε τὰ πρῶτα διεχωρίζετο,** Πλάτ.Τίμ.59 C **τὸ δ᾽ ἐκ τῆς γῆς αὐτῷ (τῷ χαλκῷ) μιχθὲν ὅταν παλαιουμένω διαχωρίζησθον,- ἡ Πελοπόννησος διεχωρίσθη ἀπὸ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος διὰ τῆς διώρυχος τῆς Κορίνθου, - οἱ συμπλακέντες διεχωρίσθησαν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας**· **2**) κ. νεώτ. κ. δημ. χωρίζω, διαστέλλω, διακρίνω τι ἀπὸ ἄλλων ἢ ἀπὸ ἄλλου : Πλάτ.Πολιτ.262 B **ἀπὸ τῶν ἄλλων εὐθὺς διαχωρίζειν τὸ ζητούμενον,** Ἐρωτόκρ.Α 1215 **καὶ μόνον ὁ λογαριασμὸς εἶναι ποὺ διαχωρίζει τὸ ζῶ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο**· ὁμ. κ. παθ. : Πλάτ.Φίλ.17 A **οἷς διακεχώρισται τό τε διαλεκτικῶς πάλιν καὶ τὸ ἐριστικῶς ἡμᾶς ποιεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους λόγους**· **3**) μτγν. ἐπὶ συζύγων, διαζευγνύομαι : Ἰώσ. ΑΙ 15,7,10 **γυνὴ διαχωρισθεῖσα**· ρηματ. διαχωριστής, διαχώρισις, διοχώρισμα, διοχωρισμός.

διαχώρισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαχωρίζειν βλ.λ., ἀποχωρίζειν τι ἀπ᾽ ἄλλου, διαστέλλειν : Ἀριστλ.ΖΓ 723 b,15 **σπέρματος ἡ διαχώρησις.**

διαχώρισμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἐν τῷ μεταξὺ κεχωρισμένον διάστημα, ὁ ἐνδιάμεσος χῶρος : Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.2,43 **ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γενόμενα διαχωρίσματα**· **2**) νεώτ. τὸ διάφραγμα, τὸ χώρισμα. **διαχωρίσματα ἐρμαρίου - οἰκοδομῆς - ἀτμοπλοίου.**

διαχωρισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαχωρίζειν βλ. λ. : Ἰώσ.ΑΙ 6,11,10 **ἀποθρηνοῦντες αὐτῶν καὶ τὴν ἐφθονημένην ἑταιρείαν καὶ τὸν μέλλοντα διαχωρισμόν,** Ἐπιφάν.1,545 A **ὁ θάνατος.. διάκρισις καὶ διαχωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος.**

διαχωριστής (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ διαχωρίζων, διαιρῶν· **2**) εἰδ. νεώτ. **πλὰξ κυψελῶν** ἐκ ξύλου ἢ χαρτονίου ἢ λευκοσιδήρου.

διαχωριστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἱκανός, ἐπιτήδειος εἰς τὸ **διαχωρίζειν** : Ἐπιφάν.1,1088 C **ἔχθρα καὶ φιλία· ὧν ἡ μὲν ἐστιν ἑνωτική, ἡ δὲ διαχωριστική**· ἐπίρρ. **διαχωριστικῶς.**

διάχωροι (οἱ) μτγν., μσν., Ἡσ. « διαστήματα λόχων »· **2**) **οἱ διαχωριζόμενοι, οἱ** ἀποσχιζόμενοι ἀλλήλων : Προλεγ.Θεόκρ.4 **ὁ δὲ (Ὀρέατης) πορευθεὶς εἰς Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας τὸ ἄγος ἀπενίψατο ἐν τοῖς λεγομένοις διαχώροις** (Κωδ. **διαφόροις**) **ποταμοῖς**· **3**) Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. τὸ **διάχωρον** ὡς οὐσ. χώρισμα, διαχώρισμα κτιρίου.

διαχωρῶ-έω κ. νεώτ. διέρχομαι διὰ μέσου τινός, περνῶ : Πλάτ.Τίμ.78 A **δι᾽ ὕδατος καὶ γῆς ἀέρος τε καὶ ὅσα ἐκ τούτων ξυνίσταται διαχωρεῖ**· **2**) πάπ. ἀναχωρῶ κρυφίως, φεύγω, στρίβω : Πάπ. **φησὶ δὲ μισθωτὸν διαχωρῆσαι καὶ τοῦτον συλλαβὼν παραδεδωκέναι τοῖς φυλακίταις**· **3**) ἐπὶ τροφῶν ἢ περιττωμάτων, ἐκκενοῦμαι : Ἱππ.Διαίτ. 2,45 **ἢν δὲ μηδὲ οὕτως διαχωρέῃ, μίλτον .. διαχριέτω**· ‖ ἀπροσ. **κάτω διαχωρεῖν** ἔχω διάρροιαν : Ξεν.Ἀν.4,8,20 **καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἐδύνατο ἵστασθαι**· ‖ ἐπὶ προσ., ἀποπατῶ, ἀφοδεύω : Διογ.Λ 8,19 **οὐδὲ πώποτε ἐγνώσθη οὔτε διαχωρῶν οὔτε ἀφροδισιάζων,** Ἀριστλ.ΖΜ 675 a,20 **ἀλλ᾽ ἄπεπτα διαχωρεῖν**· **4**) μτγν. ἐπὶ νομισμάτων, ἔχω κῦρος κυκλοφορίας, ἰσχύω, **περνῶ** : Φιλόδ.Ρητ.256,32 **ὅμοιοι... τοῖς καταφρονοῦσι τῶν διαχωρούντων νομισμάτων,** Λουκ.Πένθ.10 **ὁποῖον τὸ νόμισμα νομίζεται καὶ διαχωρεῖ παρὰ τοῖς κάτω**· **5**) χωρίζομαι : Ἀρρ. Ἀν.1,1,8 **τούτους δὲ διαχωρῆσαι, ὡς δι᾽ αὐτῶν ἐκπεσεῖν τὰς ἁμάξας**· ‖ δ- εἰς πλάτος ἢ εἰς **βάθος** ἐπὶ ὀρέων κ. ἐν γέν. τόπων, διαχωρίζομαι οὕτως, ὥστε νὰ σχηματίζω πλατεῖαν ἢ βαθεῖαν κοιλάδα : Ἀρρ.Ἀν.2,8,2 **καὶ ἕως μὲν πάντη στενόπορα ἦν τὰ χωρία, ἐπὶ κέρως ἦγεν· ὡς δὲ διεχώρει ἐς πλάτος, ἀνέπτυσσεν ἀεὶ τὸ κέρας.**

διάχωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. συσσώρευσις χώματος **πρὸς κατασκευὴν** προχώματος : Διόδ. Σ 13,47 **διόπερ αἱ πόλεις ἅπασαι πρὸς τὴν διάχωσιν ἐπερρώσθησαν.**

διαφαθάλλω κ. **διαφαλάσσομαι** ἀττ. **διαφαλάττομαι** ψαύω τι διὰ τῶν δακτύλων· Ἡσ. « διαφαλάσσεσθαι, τὸ εἰς ἔρευνον διαστέλλεσθαι »· **2**) Ἡσ. « διεφάθαλλε, διέφθειρε ».

διαφαίρω ἐπὶ ἀνέμων, πνέων διὰ μέσου τινὸς διασκορπίζω, διαλύω, παρασύρω· Σουΐδ. « διαφαίρουσι, διαπνέουσι » : Ἀριστφ.Ὄρν.1717 **θυμιαμάτων δ᾽ αὖραι διαφαίρουσι πλεκτάνην καπνοῦ,** Ἕρμιππ.6 **λεπτοὺς διαφαίρουσι πέπλους ἀνθέων γέμοντας**· ‖ ὁμ. ἀμτβ. σείομαι, ταλαντεύομαι ἐν τῷ ἀέρι, ὑπὸ τοῦ ἀνέμου : Νικ.Ἀλ.127 **οἷα τε γήρεια διαφαίρουσιν ἀέλλαις**· **2**) καθαρίζω· Ἡσ. « διαφαίρειν, διακαθαίρειν » : Εὐρ.ὀπ.926 **γλώσσῃ διαφαίρουσα μυκτήρων πόρους**· **3**) μτγν. ἐπὶ πτηνῶν, σκαλεύω, σκαλίζω : Ὀππ.Ἀλ.2,115 **ὄρνιθες λάχνην διαφαίρουσι πόδεσσιν.**

διαφαλάσσομαι Ἡσ. διαφαθάλλω βλ.λ.

διαφαλιδίζω νεώτ. διαφαλίζω βλ.λ.

διαφαλίζω μτγν. κ. μσν., ἀόρ. **διεφάλισα,** μτγν. παθ. παρακ. **διεφαλισμένος** κόπτω τι διὰ φολί-

δος, διαφαλιδίζω, φαλιδίζω : Παῦλ.Αἰγ.4,48· ‖ όμ. παθ. : Γαλ.11,130 **διεφαλισμένος.**

διαφάλλω, ἀόρ. **διέφηλα,** ἐπιτατ.τοῦ φάλλω, παίζων μουσικὸν ὄργανον ᾄδω : Εὔπολ.77 **ὃς καλῶς μὲν τυμπανίζει καὶ διαφάλλει τριγώνοις·** **2)** μτγν. μτ. αἰτ., δοκιμάζω ὄργανόν τι καλῶς προτοῦ παίξω δημοσίᾳ, κάνω πρόβες : Ἱμέρ.Λόγ.17,694 **οὔτε κιθαρῳδὸς εἰς μέσον ἔρχεται πρὶν καὶ σχολῇ διαφήλῃ τὴν λύραν·** πρβλ. προανακρούω.

διάφαλμα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ μεταξὺ δύο τμημάτων φαλμοῦ τινος μεσολαβοῦσα ὑπόκρουσις διὰ τοῦ ὀργάνου· πρβλ. Γρηγ.Νύσσ.1,319 **ἔστι τὸ διάφαλμα μεταξὺ τῆς φαλμῳδίας γενομένη κατὰ τὸ ἀθρόον ἐπηρέμησις·** **2)** δ. ἑρμ. Ἡσ. « μουσικοῦ μέλους ἢ ῥυθμοῦ τροπῆς γινομένης ἢ διανοίας καὶ δυνάμεως λόγου ἐναλλαγή »· Σουΐδ. « μέλους **ἐναλλαγή** », Θεοδοτ.ΠΔ Ψαλμ.396,397 « ἡ τοῦ μέλους μεταβολή ».

διαφαμμῶ-όω Ἐπιγρ., μτχ. ἀορ. **διαφαμμώσας** στιλβῶ δι' ἄμμου, καθαρίζω.

διαφαύω ἐφάπτομαί τινος, φηλαφῶ, φάχνω : Πλούτ.Ἠθ.1080 E **μὴ διαφαύειν κατὰ πέρας τὰ σώματα ὅλα ὅλων·** ‖ όμ. τὸ μέσ. : Ἱππ.Τέχν.57.

διαφαφίξαι Ἐπιγρ. δωρ. ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ διαφηφίζομαι βλ.λ. : Ἐπιγρ. **διαφαφίξαι τὰν γνώμαν.**

διαφέγω λίαν φέγω, κατηγορῶ : Πλάτ.Νόμ.639 A **αἶγας χωρὶς νεμομένας αἰπόλου ἐν ἐργασίμοις χωρίοις δρώσας κακὰ διαφέγοι,** Αἰλ.Π 12,2.

διαφεύδω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπατῶ, γελῶ : Δημ.Ἐπιστ.3,34 **εἰς ὑποδοχὴν πραγμάτων, ὧν διαφεύσειεν αὐτοὺς ὁ λογισμός·** ‖ όμ. μέσ. ἀπολ. : Ἀνδοκ.1,42 **διαφεύδεσθαι καὶ οὐ διδόναι·** ‖ όμ. μ. αἰτ. : Πλούτ.Φάβ.7 **χρήματα δ' οὐκ ἔχων, διαφεύσασθαι δὲ τὸν Ἀννίβαν·** **2)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἀποδεικνύω τινὰ πλανώμενον διά τι : Πολύβ. 3,109,12 **καὶ πάσας τὰς ἐλπίδας ἔχει τῆς σωτηρίας ἐν ὑμῖν. ὧν ὑμεῖς αὐτὴν μὴ διαφεύσητε·** ‖ νεώτ. όμ. ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύω τι φευδές, μάταιον : **διέφευσε τὰς ἐλπίδας μου - τὰς προσδοκίας - τὰ ὄνειρα κττ.·** ‖ όμ. παθ. ἀπατῶμαι, πλανῶμαι : Δημ.15 **ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα ἀναιρήσεσθαι, κᾆτα διέφευσται·** ‖ όμ. μτ. γεν. ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, ἀπατῶμαι, πλανῶμαι ὡς πρός τι : Ξεν.Ἀπομν.4,2,27 **ἀλλὰ διεφευσμένοι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως·** ‖ όμ. μτ. ἐμπροθ.προσδ. : Πλάτ.Ἐπιστ.351 D **τὸ μὲν ὅλον οὐκ ἄν ποτε διαφευσθείη τῆς φυχῆς τῶν τοιούτων πέρι·** ‖ όμ. μ. δοτ. : Πολύβ.3,16,5 **διεφεύσθησαν δὲ τοῖς λογισμοῖς·** ‖ πάπ. όμ. μέσ. ἀπολ. : Πάπ. **ὀμνύω μηδὲν διεφεῦσθαι·** **3)** νεώτ. ἀποδεικνύω ἢ ἐμφανίζω τινὰ φεύστην, ἤ τι φευδές· κ. παθ. ἀποδεικνύομαι φευδόμενος : **οἱ μάρτυρες διέφευσαν τοὺς κατηγόρους, - ἡ εἴδησις διεφεύσθη·** **4)** μτγν.μέσ. ἀρνοῦμαι : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων. 81,17· ρηματ.διάφευσις,διάφευσμα,διαφευστός-έος.

διάφευσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διαφεύδειν βλ.λ.1), ἡ ἀπάτη : Στοβ.2,220 **πᾶσαν γὰρ ἁμαρτίαν κατὰ διάφευσιν πράττεσθαι·** **2)** τὸ ἀποδεικνύειν τινὰ πλανώμενον ἤ τι μάταιον κ. φευδές· πρβλ. διαφεύδω 2) : **διάφευσις τῶν προσδοκιῶν - τῶν ἐλπίδων** κττ.· **3)** τὸ ἀποδεικνύειν τινὰ ἤ τι φευδόμενον· πρβλ. διαφεύδω 3) : **διάφευσις εἰδήσεως - μάρτυρος κττ.**

διάφευσμα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ περιέχον φεῦδος, ἡ φευτιά : Ἀκύλ. εἰς ΠΔ Ψαλμ.61,5,Ἰω.Χρυσ.1,770,3.

διαφευστῶς μσν. ἐπίρρ. δολίως, ἐπὶ ἀπάτῃ : Στοβ.2,230 **διαφευστῶς λέγειν τὸ φεῦδος.**

διαφηλάφησις (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαφηλαφίζω βλ.λ.

διαφηλαφῶ-άω μτγν. κ. μσν. ἐπὶ πραγμάτων, φηλαφῶ τι ἐντελῶς, δθ. ἐξετάζω μετὰ προσοχῆς : Ἡροδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.6,20,10, Ἀκύλ.εἰς ΠΔ Γέν.31,34 **καὶ διεφηλάφησε Λαβὰν σύμπασαν τὴν σκέπην καὶ οὐχ εὗρε,** Εὐστ.Πον.311,40 **ταύτην διαφηλαφῶν τὴν ὄρνιν, ἐξεπεπλήγμην.**

διαφηφίζομαι κ. μσν., σπαν. ἐνεργ. **διαφηφίζω** ἰδίως ἐν Ἐπιγρ., δωρ. ἀόρ. ἀπαρφ. **διαφαφίξαι,** μέλλ.ἀττ.**διαφηφιοῦμαι** δίδω κατὰ σειρὰν τὴν φῆφόν μου, φηφίζω : Ἀντιφ.5,8 **μηδένα ἐπιτρέφσιμι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμοῦ διαφηφίσασθαι,** Θουκ.4,88 **κρύφα διαφηφισάμενοι,** Δημ.1301 **ἠρξάμεθα δὲ τοῦ διαφηφίζεσθαι δείλης ὀφίας·** **2)** ἀποφασίζω τι διὰ φήφου : Λυσ.26,1 **ἑτέρων δὲ τῶν ταῦτα διαφηφιουμένων,** Δημ.842 **ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ διαφηφίσασθε·** **3)** παθ. κρίνομαι διὰ φήφου : Λιβ.Προγυμν.16,29 **διαφηφισθεὶς εἰ γνήσιός ἐστι·** **4)** Ἐπιγρ. τὸ ἐνεργ. θέτω εἰς φηφοφορίαν : Ἐπιγρ. **διαφαφίξαι τὰν γνώμαν·** **5)** μσν. ἐνεργ. ἐπὶ λογιστῶν, ὑπολογίζω τοὺς φόρους : Ἰω.Λυδ. Ρωμ.3,46· ρηματ. διαφηφιστής, διαφήφισις, διαφήφισμα, διαφηφισμός, διαφηφιστός-έος.

διαφηφίζω διαφηφίζομαι βλ.λ.4) κ.5).

διαφήφισις-εως (ἡ) ἡ πρᾶξις τοῦ διαφηφίζεσθαι βλ.λ., τὸ φηφοφορεῖν, ἡ φηφοφορία : Πλάτ.Νόμ. 855 D **τὴν διαφήφισιν δὲ ἡμέτερον νομοθετεῖν·** ‖ φρ. **προτιθέναι τὴν διαφήφισιν** ἐπιτρέπειν τὴν φηφοφορίαν : Ξεν.Ἑλλ.1,7,14 **οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαφήφισιν παρὰ τὸν νόμον·** ‖ όμ. φρ. **ῥαδίαν τὴν δ- ποιεῖν** ἐπὶ ἐγκληματίου ὁμολογοῦντος τὸ ἔγκλημά του, **καθιστῶ εὔκολον τὴν φηφοφορίαν, τὴν ἀπόφασιν·** ‖ **εἰδ. π.** Ἀττ. ἔλεγχος τῆς γνησιότητος τῶν δημοτικῶν καταλόγων διὰ φηφοφορίας : Δημ.1306 **καὶ διαφηφίσεις ἐξ ἀνάγκης ἐγένοντο τοῖς δημόταις ὀμόσασι καθ' ἱερῶν,** Αἰσχίν.1,77 **γεγόνασι διαφηφίσεις ἐν τοῖς δήμοις.**

διαφηφισμός (ὁ) ἡ πρᾶξις τοῦ διαφηφίζεσθαι βλ.λ. : Ἀριστλ.Ἀθ.13,5 **μετὰ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἐποίησαν διαφηφισμόν, ὡς πολλῶν κοινωνούντων τῆς πολιτείας οὐ προσῆκον.**

διαφηφιστής (ὁ) μτγν. λογιστής, ὁ διευθύνων τὰ λογιστικὰ βιβλία, καταστιχάρης : Βασ.3,323 **τῷ διαφηφιστῇ τῆς τάξεως ἐπάρχων ἔδωκα τὴν ἐπιστολήν,** Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,7.

διαφηφιστός-ή-όν ρ. ἐπίθ. τοῦ διαφηφίζομαι βλ.λ., ὁ ἐκλεχθεὶς διὰ φήφου : Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1424b,2 **τὰς δὲ μεγίστας ἀρχὰς κρυπτῇ φήφῳ μεθ' ὅρκων καὶ πλείστης ἀκριβείας διαφηφιστάς.**

διαφηφαφοροῦμαι-έομαι Ἐπιγρ. ἐπὶ ὑποφηφίων, ὑποβάλλω ὑποφηφιότητα.

διαφήχω μτγν. ἐλαττῶ, ἐξασθενίζω : Πλούτ. Λυσ.23 **παραλύων ἡσυχῇ καὶ διαφήχων τὴν ἐκείνου δύναμιν** [δ.γρ. διαφύχω].

διαφῐθῠρίζω ἐπιτατ. λέγω τι φιθυριστά : Θεόφρ. Χαρ.2,10 **καὶ μὴν πρὸς τὸ οὖς προσκύπτων διαφιθυρίζειν·** ‖ φιθυρίζω τι εἰς διαφόρους ἢ φιθυρίζω μετά τινος ἀμοιβαίως : Πολύβ.15,26,8 **μυχθίζοντες δὲ καὶ διαφιθυρίζοντες ἐξελήρησαν,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.12,18 **καὶ πολλὰ διαφιθυρίσει καὶ ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,** Λουκ.Ἐνύπν.25 **δύ' ἢ τέτταρες τῶν δορυφόρων πρὸς ἀλλήλους διαφιθυρίζοντες·** ρηματ. διαφιθύρισις, διαφιθύρισμα.

διάφῐλος-ον Ἡσ., πάπ. Ἡσ. « φηνός, **φεδνός,** διάφιλος »· ‖ πάπ. ἐπὶ ἀγρῶν, ἐντελῶς, καθ' ὁλοκληρίαν φιλὸς βλ.λ., ἀκαλλιέργητος, χέρσος : Πάπ. **διάφιλος γῆ, - ἐν διαφίλοις τόποις.**

διάφοφος-ον μσν. ἐπὶ ἤχου, ὑπόκωφος, συγκεχυμένος : Πρακτ.Συνόδ.4,423 E **ἀντεισάγουσι διαφόφους καὶ σαθρὰς φωνάς.**

διαφαφῶ-έω Ἡσ., γλωσσ. παραφοφῶ βλ.λ.· Ἡσ. « διαφοφεῖν, τὸ παραφοφεῖν ».

διάφυγμα-ατος (τὸ) πάπ. ἔδαφος ἄγονον.

διαφυκτικός-ή-όν [διαφύχω] ἀναφυκτικός, δροσιστικός : Ἱππ.Δι.2,65 **ἡ κόνις .. ἐν τῷ χειμῶνι διαφυκτικὸν καὶ κρυμνῶδες.**

διάφυξις-εως (ἡ) μτγν. δρόσισμα : Πλούτ.Ἠθ.967F **τὰς τῶν σπερμάτων διαθέσεις καὶ διαφύξεις.**

διάφυχος (ὁ) δημ. (προφ. τρισυλλ.) τὸ φυτὸν μαντζουράνα : Ἀμαντ.Χιακ.Γλωσσ.ἐν λ.

διαφυχραίνομαι μσν., παθ. ἀόρ. **διεφυχράνθην** ἐπὶ πυρός, καθίσταμαι ἐντελῶς φυχρός, σβέννυμαι : Μηναῖ.4,7 Συναξ. **καὶ διεφυχράνθη τὸ πῦρ.**

διαφύχω κ. νεώτ., μέλλ. **διαφύξω**, παθ. ἀόρ. β' **διεφύγην** φυχραίνω, δροσίζω : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.16 **εἴ τις θέλει ὑγιαίνων χειμῶνος διαφῦξαι τὸ σῶμα, - διαφύχω τὸ ὕδωρ·** ‖ ὁμ. παθ. : Ἱππ.Διαίτ.30 **καὶ τὰ ἄκρα διαφύχονται·** - **2)** ὀθ. ἀερίζω, ἀποξηραίνω τι διά τοῦ ἀέρος, στεγνώνω : Θουκ.7,12 **τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας διαφῦξαι**, Λουκ.Χάρ.23 **μὴ νεωλκῆσαι μηδὲ διαφῦξαι τὸ σκαφίδιον·** **3)** μτφ. ἐπὶ τῶν φιλαργύρων, ἐκθέτω τοὺς κεκρυμμένους θησαυροὺς εἰς τὸν ἀέρα, ἀερίζω : Ξεν.ΚΠ 8,2,21 **τὰ δὲ ἀριθμοῦντες.. καὶ διαφύχοντες καὶ φυλάττοντες·** **3)** πάπ. παθ. ἐπὶ τῆς γῆς, ἀποξηραίνομοι, καθίσταμαι ἄγονος : Πάπ. **ἵνα μὴ ἡ γῆ διαφῦγῇ·** **4)** μτγν. μτφ. κατατρίβω, ἐξασθενίζω : Πλούτ.Λύσ.23 **παραλύων ἡσυχῇ καὶ διαφύχων τὴν ἐκείνου δύναμιν** (δ. γρ. διαφήχω).

διαφῶ-άω διασκάπτω διὰ τῶν ὀνύχων, σκαλίζω· Σουίδ. «διαφᾶν, διορύττειν, διασκαλεύειν»· **2)** Ἡσ. «διεφήσοτο, διεκάθαιρε, διεφώμιαε.

διάω δ. τ. τοῦ διάημι βλ.λ.

δίβα (ἡ) Ἡσ. «δίβαν· ὄφιν Κρῆτες».

διβάλανα Ἡσ. «κάρυα Ποντικά», (κῶδ. διαβάλανα).

δίβαλον Ἡσ «μέλι καὶ μελίκρατον».

δίβαμος-ον ὁ βαίνων ἐπὶ δύο ποδῶν, δίπους : Εὐρ.Ῥῆσ.215 **ὅταν δ' ἔρημον χῶρον ἐμβαίνω ποδί, δίβαμος εἰμι.**

διβάμπουλον (τό) νεώτ. ἀργυροῦς κηροστάτης κοίων κατὸ τὰς τελετὰς ἐνώπιον τοῦ πατριάρχου.

διβάνιον (τό) νεώτ. κ. δημ. **διβάνι ἢ ντιβάνι** ἀναπαυτικὸν ἀνάκλιντρον ἄνευ ἐπινωτίου ἐρείσματος· **2)** εἰδ. αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου τοῦ τουρκικοῦ κράτους : Καισάρ. Δαπ.π.Σάθ.3,52 **ὥστε καὶ ἐδάρθησαν εἰς τὸ διβάνι·** **3)** κατ' ἐπέκτ. αὐτὴ ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἐπὶ σουλτάνων· **4)** π. Πέρσ. ἐν χρήσ. ὡς τίτλος συλλογῆς ποιημάτων.

διβάρι (τὸ) (λατ.) μσν. κ. δημ. ἰχθυοτροφεῖον : Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.18,91 **τὸ πέλαγος τοῦ Ἀναπλιοῦ** ὁπού **ἦταν τὸ διβάρι, - τὸ διβάρι τῆς Πύλου.**

διβασικὰ ὀξέα νεώτ. ἢ **δικαβορνικὰ ὀξέα, τὰ** περιέχοντα δύο καρβοξυλικὰς ὁμάδας.

διβαφής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. δίβαφος βλ.λ. : Θεοδοτ. εἰς ΠΔ Ἔξ.25,4, - **διβαφὴς ἐσθής.**

δίβαφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δὶς βεβαμμένος : Κικ.Ἀττ.2,9,2, Ἀκύλ.ΠΔ Ἔξ.25,4.

διβενζύλιον (τό) νεώτ. ἢ **διφαινυλαιθάλιον**, κυκλικὸς ὑδρογονάνθραξ.

διβενζυλοκετόνη (ἡ) νεώτ. ἀρωματικὴ κετόνη.

διβιδίβι (τό) δημ. ὁ **καρπὸς τοῦ φυτοῦ** καισαλπινία βλ.λ. ἢ βυρσοδεφική.

διβιζιονισμός (ὁ) νεώτ. κ. **ντιβιζιονισμός** (γαλλ. divisionisme) σχολὴ ζωγραφικῆς, καθ' ἣν οἱ τεχνῖται ἐπιτυγχάνουσι τοὺς διαφόρους τόνους τοῦ πίνακος οὐχὶ δι' ἀναμίξεως τῶν χρωμάτων, ἀλλὰ ἐπιθέτοντες ταῦτα κατὰ κεχωρισμένας λωρίδας ἐγγὺς ἀλλήλων ἐν συνεχείᾳ ἀποχρώσεων.

διβιζιονιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **διβιζιονίστρια** ὁ ὀπαδὸς τοῦ διβιζιονισμοῦ βλ.λ.

διβινυλαιθυλενογλυκόλη (ἡ) **νεώτ.** ἀκόρεστος γλυκόλη.

διβινύλιον (τό) **νεώτ. ἢ βουταδιένιον** ἀκόρεστος ὑδρογονάνθραξ.

δίβλαστα (τὰ) νεώτ. **φυτὰ ὧν τὰ ἄνθη ἐκφύονται ἐκ δευτερογενῶν κλάδων.**

διβλαστικά (τὰ) νεώτ. ζῷα ὧν τὸ ἔμβρυον καλύπτεται ὑπὸ δύο πρωτογόνων μεμβρανῶν ἢ φυλλαρίων προελθόντων ἐκ τοῦ καταμερισμοῦ τοῦ ᾠοῦ.

διβλάττιον (τό) μσν. διπλοῦν βλαττίον βλ.λ. : Ἀτταλ.π.Σάθ.1,51 **ἕτερον βλαττίον καταπέτασμα** διβλάττιον ὀξύν.

δίβλεμμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος **πτερίδων.**

διβλί (τό) δημ. ὀξύ τι ἐργαλεῖον λιθοξόων.

διβοθριοκέφαλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **βοθριοκεφαλιδῶν σκωλήκων.**

διβόθριον (τό) νεώτ. ζωολ. γένος **ἑλμινθιδῶν** σκωλήκων.

διβόλητος (ὁ) πάπ. κ. **διβολητός βωλοκόπημα,** σβάρνισμα, δευτέρωμα.

διβόλητρος (ὁ) πάπ. διβόλητος βλ.λ. :·Πάπ. **τοὺς ὑποσχεισμοὺς καὶ διβολήτρους τῶν ἐλαιώνων.**

διβολία (ἡ) κ. νεώτ. χλαῖνα δίβολος βλ.λ. : Πλούτ. Ἠθ.754F **οἱ δὲ φίλοι.. ἐν τῇ.. διβολίᾳ συναρπάσαντες·** **2)** δόρυ, **ἐφ'** οὗ προσηρμόζετο αἰχμὴ ἐν εἴδει πελέκεως ἀπολήγουσα ὄπισθεν εἰς ὀξύ, οἷον τὸ τῶν ἀλαβαρδιέρων βλ.λ. : Ἀριστφ.π.Πολυδ.7,157, Ἡρωδιαν.2,13,4 **τάς τε διβολίας καὶ τὰ δόρατα ἐπισείειν·** ‖ μτγν. εἶδος ὅπλου χρησιμοποιουμένου ὑπὸ τῶν Κίμβρων : Πλούτ.Μάρ.25 **ἀκόντισμα δὲ ἦν ἑκάστῳ διβολία** (διόρθ. τοῦ διβόλιον)· **3)** νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀλτιδῶν.**

διβολίζω δημ. σκάπτω ἢ ἀροτριῶ ἐκ δευτέρου ἀγρὸν πρὸς καταστροφὴν τῶν ζιζανίων, βωλοστροφῶ, δευτερώνω : Βαλαωρ.Μνημ.Στεφ.Μεσσαλ.23 **καὶ δίχως σάλαγο βουβὸς περνᾷ καὶ διβολίζει.**

διβόλιον (τὸ) **μτγν. κ. νεώτ.** ὅπλον π. Κίμβροις, διβολία βλ.λ. 2)· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **χρυσομηλιδῶν.**

διβόλισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐκ δευτέρου ἄροσις τοῦ ἐδάφους, διβόλητος, δευτέρι, δευτέρωμα: Βλαχογ.Προπυλ.1,172 **δοκίμασε ν' ἀποσώσῃ τὴ σπορά καὶ τὸ διβόλισμα.**

δίβολο (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ δίκυρτος **σταμίς, ὁ** ἀπάνω σκαρμός τῆς πόστας.

δίβολος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. διπλοῦς· Ἡσ. «δίβολοι, διπλαῖ» : Πολυδ.7,47 **δίβολος χλαῖνα** (ἐπανωφόριον διπλούμενον καὶ ριπτόμενον ἐπὶ τῶν ὤμων)· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. Ἡσ. «δίβολον· φᾶρος διπλοῦν»· **2)** ὁ ἔχων δύο ἀκωκάς, αἰχμάς: Εὐρ.Ῥῆσ.374 **πώλους ἐρεθίζων δίβολόν τ' ἄκοντα πάλλων,** Θεοδ.ΑΠ 282 **καὶ δίβολον περόναν·** ‖ Ἐπιγρ.ὁμ. (ἐπὶ ξύλων· **3)** δημ. ὁ διφορούμενος : Σάρρ.μεταφρ.Εὐρ.Ἄλκ.522 **δίβολα τά 'πες, τίποτε δὲν ἔνιωσα·** **4)** δημ. ἐπὶ ἀγρῶν, ὁ ὑποστὰς **βωλοστροφίαν,** διβόλισμα : **δίβολο χωράφι.**

διβολφραμικὸν νάτριον (τό) νεώτ. χημικὴ ἕνωσις μετ' ὀξιδίου τοῦ βολφραμίου.

διβολῶ-έω πάπ. **βωλοστροφῶ,** δευτερώνω : Πάπ. **καὶ τὰ ἀναπαύματα.. διβόλησον.**

διβοράνιον (τό) νεώτ. ἀέριόν τι ἄχρουν κ. δύσοσμον.

διβορικὸν νάτριον (τό) νεώτ. νάτριον συνιστάμενον ἐκ βόρακος καὶ σόδας.

δίβος (ὁ) μτγν. (λατ.) ὄνομα πλαγίου τετραγώνου τοῦ ἄβακος : Ἀγαθ.ΑΠ 9,482.

διβουλία (ἡ) νεώτ. τὸ ἐλάττωμα τοῦ διβούλου βλ.λ. ‖ παλιμβουλία.

δίβουλος (-η)-ο(ν) Ἡσ., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο βουλάς, δύο γνώμας, δίγνωμος, παλίμβουλος, ἄστατος τὴν γνώμην· Ἡσ. «διάβουλοι· διπλοῖ, δίβουλοι»· **2)** μσν. κ. δημ. ὁ λέγων ἀντίθετα τῶν ὅσων ἔχει ἐν νῷ, δόλιος, ἀπατεών : Ἰω. Μάνθ.Ἱστ.Μορ.10,39 **Φραντζέζος ἦτον τὸ σκυλὶ καὶ δίβουλος στὴν γνώση,** δ. τραγ. **ὦ δίβουλε καὶ τρίβουλε καὶ φεύτη** τῆς ἀγάπης, Κρυστ. Γκόλφω 63 **κι' αὐτὴ** μοῦ **ἐδείχθη** δίβουλη **κι' ἀνέλπιδη καὶ κρύα.**

διθουτυλένιον (τὸ) νεώτ. ἀκόρεστος ὑδρογονάνθραξ τῆς σειρᾶς τοῦ αἰθυλενίου.

διθουτύλιον (τὸ) νεώτ. ὑδρογονάνθραξ τῆς σειρᾶς τοῦ μεθανίου.

διθουτυλοφωσφίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φωσφοροῦχος ὀργανικὴ βάσις.

διθουτυρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἓν ἐκ τῶν παραγώγων τῆς γλυκερίνης.

διβράγχια (τὰ) νεώτ. τάξις μαλακ. κεφαλοπόδων.

διβράγχιος-ον νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἰχθύων, ὁ φέρων δύο βράγχια, σπάραχνα.

δίβραγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γέν. σκαριιδῶν ἰχθύων.

δίβραχυς-εος-εια-υ μτγν. κ. νεώτ. ἀρχ. μετρ., πούς συγκείμενος ἐκ δύο βραχειῶν συλλαβῶν, ἄ. πυρρίχιος : Ἀρκάδ.92,7.

δίβροχος-ον μτγν. ὁ δὶς βεβρεγμένος, ποτισμένος : Διοσκ.1,55 **ἐάν τε δίβροχον ἐάν τε τρίβροχον βούλῃ ποιεῖν** (τό ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις ἐκ τῆς δευτέρας πιέσεως ἐξαγόμενον ἔλαιον).

διβρωμαιθυλένιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὑγρὸν ἄχρουν καὶ ἰσχυρῶς φωτοθλαστικόν.

διβρωμακεταλδεΰδη (ἡ) νεώτ. χημ. ὑγρὸν καυστικόν, παράγωγον τῆς ἀκεταλδεΰδης.

διβρωμακετυλένιον (τό) νεώτ. ἡ -δένιον δηλητηριῶδες ὑγρὸν ἀναφλεγόμενον ἐν τῷ ἀέρι.

διβρωμιομεθάνιον (τό) νεώτ. χημ. ἡ μεθυλενοβρωμίδιον ἀλογονοπαράγωγον τοῦ μεθανίου.

διβρωμοβεχενικὸν ἀσβέστιον (τό) νεώτ. χημ. ἄοσμον καὶ ἄγευστον ἅλας μετ' ἀσβεστίου.

διβρωμολαιβουλικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. διβρωμιωμένον παράγωγον τοῦ λαιβουλικοῦ ὀξέος.

διβρωμοξικὸν ὀξύ (τὸ) ἀλογονοπαράγωγον τοῦ ὀξικοῦ ὀξέος.

διβρωμοπροπάνιον (τό) νεώτ.χημ. ἡ τριμεθυλενοβρωμίδιον διαλογονοπαράγωγον τοῦ προπανίου.

διβρωμυδρῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. διαλοϋδρῖναι τῆς γλυκερίνης.

διγαλακτικὸν ὀξύ (τό) νεώτ. χημ. ὁ ἀνυδρίτης τοῦ γαλακτικοῦ ὀξέος.

διγαλένη (ἡ) νεώτ. καρδιοτονωτικόν τι φάρμακον.

διγαλλικόν ὀξύ (τό) νεώτ. χημ. φυσικὸν δεψίδιον τῆς ὁμάδος τῶν ὑδρολυομένων δεψικῶν ὑλῶν.

διγαμία (ἡ) μτγν. νεώτ. κ. δημ. ἡ σύναψις δευτέρου γάμου μετὰ τὴν λύσιν τοῦ πρώτου, δευτεγαμία : Θεοδώρ.εἰς ΚΔ Κορινθ.1,7,40 **τῆς διγαμίας ὡς πορνείας κατηγοροῦσι**, Ἰουστ.1,52 C **οἱ νόμῳ ἀνθρωπίνῳ διγαμίας ποιούμενοι** **2)** νεώτ. κ. δημ. ἡ σύναψις νέου γάμου διαρκοῦντος ἔτι τοῦ νομίμου : ἡ **διγαμία τιμωρεῖται μὲ εἱρκτήν.**

διγαμικός-ή-όν μσν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς δίγαμον : Θεόδ.Στ.1092 **διγαμικὸν στεφάνωμα.**

δίγαμμα (τὸ) ἄκλ. τὸ ἕκτον γράμμα (F) τοῦ ἀρχαιοτάτου ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, προελθὸν ἐκ τοῦ φοινικικοῦ βαῦ : Διον.Ἁλ.1,20 **τοῦτο δ' ἦν ὥσπερ γάμμα διτταῖς ἐπὶ μίαν ὀρθὴν ἐπιζευγνύμενον ταῖς πλαγίαις, ὡς Fελένη καὶ Fάναξ, Fοῖκος καὶ Fαήρ**, Τρύφ.Τροπ.11 **προστίθεται δὲ** τὸ δίγαμμα **παρά τε Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Δωριεῦσι καὶ Λάκωσι καὶ Βοιωτοῖς, οἷον ἄναξ Fάναξ Ἑλένα Fελένα.**

δίγαμμον (τὸ) ἄκλ. δ. τ. τοῦ δίγαμμα βλ.λ. : Μακρόβ.Ῥήμ.6,13.

δίγαμμος μτγν. τὸ δίγαμμο βλ.λ. : Τερεντιαν.163.

διγαμοζεύκτης (ὁ) μσν. ἐπὶ ἱερέων, ὁ δι' εὐλογίας ζευγνὺς δίγαμον ἱερεύς : Θεόδ.Στ.1616.

δίγᾰμος-ον κ. νεώτ. ὁ συνάπτων δεύτερον γάμον διαρκοῦντος τοῦ πρώτου, ὁ μοιχός : Στηοίχ. π.Σχόλ.Εὐρ.Ὀρ.243 **Κεῖνα (Κύπρις) Τυνδάρεω κούραις χολωσαμένη διγάμους τε καὶ τριγάμους τίθησι καὶ λεπεσήνορας**, Μαν.5,291 **δισσολόγοι, δίγαμοι, δίγονοί θ' ἅμα καὶ διπολῖται** **2)** ὁ ἐλθὼν εἰς δεύτερον γάμον μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ πρώτου, δευτερόγαμος, ξαναπαντρεμένος : Ἐπιφάν.59,215 **οὗτοι οὐ βούλονται διγάμοις ἐπικοινωνεῖν**, Σωκρ.Σχ.Ἐκκλ.Ἱστ.5,22 διγάμ- **οὐ δέχονται.**

διγᾰμῶ-έω μσν. ἔρχομαι εἰς δεύτερον γάμον : Ἰω.Ἀντ.Συλλ.Καν.43 **περὶ τῶν ἐλευθερίως διγαμούντων**, Ἀρσένιος Μον.Σύνοψ.Καν.126 **ὅτι δεῖ** ἐπιτιμᾶν **διγαμοῦντι ἐπὶ χρόνῳ ἑνὶ ἢ δύο.**

διγάστωρ-ορος-ορ νεώτ. ἀνατ. ὁ ἔχων δύο γαστεροειδεῖς κοιλότητας : **διγάστωρ μῦς** (ὁ τοῦ ὑοειδοῦς ὀστοῦ), - **διγάστορ λόβιον** (ἓν τῶν τεσσάρων κάτω λοβίων τῆς παρεγκεφαλίδος).

δίγγονο (τὸ) δημ. τὸ δισέγγονον.

διγένεια (ἡ) νεώτ. ἡ καταγωγὴ ἐκ δύο εἰς διαφόρους ἐθνικότητας ἀνηκόντων γενῶν συνδεθέντων διὰ γάμου· ‖ ἐπὶ ζῴων, ἡ ἰδιότης τοῦ ἐκ διασταυρώσεως δύο γενῶν προερχομένου ζῴου· **2)** τὸ ἔχειν τὰ γεννητικὰ μόρια ἀμφοτέρων τῶν γενῶν· **3)** γραμμ. τὸ ἔχειν δύο γραμματικὰ γένη.

διγενεῖς-ῶν (οἱ) νεώτ. ζωολ. ὑποδιαίρεσις σκωλήκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν τρηματωδῶν.

διγενής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ διπλοῦ γένους, ὁ ἑρμαφρόδιτος, ἀρσενικοθήλυκος : Θεοφύλ. Βουλγ.Ἐπιστ.43 **τὸ διγενὲς ἡμιάνδριον** ‖ νεώτ. ὁμ. ἐπὶ ζῴων καὶ φυτῶν· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ διγενές** ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ διγενοῦς, τοῦ ἔχοντος διπλοῦν γένος : Εὐατ.150,27 **τὸ διγενὲς τῶν τε θεαινῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἀρρένων** **2)** γραμμ. ἐπὶ οὐσ. ἢ ἐπιθ. ὁ ἔχων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ δύο γένη, ἄρρεν ἢ θῆλυ : **διγενῆ οὐσιαστικά - διγενῆ ἐπίθετα·** **3)** μσν. κ. νεώτ. ὁ καταγόμενος ἐκ δύο γενῶν, ἐθνοτήτων· ‖ ὡς κύρ. ὄν. ἥρως τοῦ μσν. ἑλληνικοῦ ἀκριτικοῦ ἔπους.

δίγενος-η-ο δημ. διγενὴς βλ.λ. : Φιλήντ.Γλωσσογρ.- Γλωσσογν.1,47.

διγέστα (ἡ ἢ τά) νεώτ. νομ. (λατ.) ἄ. **δίγεστα** σύγγραμμα περιλαμβάνον κατὰ συστηματικὴν διάταξιν τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον· ‖ εἰδ. ἑτέρα ὀνομασία τῶν Πανδεκτῶν βλ.λ. τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

δίγηρες (οἱ) Ἡσ. « οἱ στρουθοί ».

διγιφολίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακευτικὴ ἕνωσις ἐξαγομένη ἐκ τῶν φύλλων τῆς δακτυλίτιδος.

δίγκο (ὁ) νεώτ. ζωολ. εἶδος ἀγρίου κυνὸς τῆς Αὐστραλίας.

δίγλημα-ατος (τὸ) νεώτ. γένος ὑδατινιδῶν σκωλήκων.

δίγληνος-ον ἐπὶ τῆς ὁράσεως, ὁ ἔχων δύο γλήνας (κόρας ἤτοι ὀφθαλμούς) : Θεόκρ.Ἐπιγρ.6 **καταταξεῖς δάκρυσι διγλήνους ὦπας.**

διγλυκολικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς ὁμάδος τῶν ὀξυοξέων.

δίγλυφον (τὸ) νεώτ. ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα φέρον δύο γλυφάς· πρβλ. τρίγλυφον.

δίγλῠφος-ον μτγν. ὁ ἔχων διπλᾶς ἐγγλυφάς, ἐντομάς : Γρηγ.Νύσσ.1,92 D **καθάπερ γάρ ἐστιν ἰδεῖν ἐν τοῖς πλάσμασι τὰς διγλύφους μορφάς, ἃς μηχανῶνται πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἐντυγχανόντων.**

διγλωσσία (ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ὁμιλεῖν ἔθνος ἢ ἄτομον δύο γλώσσας : Βαρνάβ.Ἐπ.19· **2)** τὸ ἔχειν ἔθνος τι ἄλλην ὁμιλουμένην καὶ ἄλλην γραφομένην γλῶσσαν.

δίγλωσσον (τὸ) νεώτ. γένος αἰγιθαλιδῶν πτηνῶν· **2)** γένος σταφυλινιδῶν κολεοπτέρων ἐντόμων.

δίγλωσσος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **δίγλωττος** ὁ ἔχων δύο γλώσσας : Βιάν.ΑΠ 9,273 **τέττιξ φθέγξατο διγλώσσῳ μελπόμενος στόματι·** **2)** ὁ ὁμιλῶν δύο γλώσσας : Θουκ.4,109 **αἳ οἰκοῦνται ξυμμείκτοις ἔθνεσι βαρβάρων διγλώσσων**, Διόδ.Σ 12,68 **αἱ δὲ εἶχον ὄχλον βαρβάρων διγλώττων·** ‖ μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ **δίγλωττος** ὁ ὁμιλῶν δύο γλώσσας, ὅθεν ὁ διερμηνεύς : Πλούτ.Κράσσ. 28 **ὑποπέμπει τινὰ τῶν παρ' αὐτῷ διγλώττων πρὸς τὰ τείχη·** ‖ ἐπὶ ἐπιγραφῶν, βιβλίων, νόμων,

ὁ συντεταγμένος εἰς δύο γλώσσας· **3)** μτγν. μτφ. δόλιος, ἀπατηλός: ΠΔ Σοφ.Σειρ.5,9 **οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος,** Χρησμ.Σιβ.2,321 **ψευδῶν διγλώσσων ἀνθρώπων·** πρβλ. Ἡσ. διχόθυμος· **4)** νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ δίγλωσσον** βλ.λ.

διγλωσσῶ-έω μσν., ἀττ. -ττῶ ὁμιλῶ δύο γλώσσας : Παχυμ.Γ Μιχ.Παλ.245 B **τὸν Κροτώνης ἐπίσκοπον, ἄνδρα λόγιον ὄντα καὶ διγλωσσοῦντα.**

διγλῶχιν-ινος (ὁ,ἡ) κ. **διγλῶχις-ινος** (ὁ,ἡ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο γλωχῖνας, γλωσσίδια : Παῦλ. Αἰγ.348· **2)** νεώτ. ἀνατ. **διγλῶχιν βαλβίς ἡ** μιτροειδὴς ἢ κολποκοιλιακὴ βαλβὶς τῆς ἀριστερᾶς κοιλίας τῆς καρδίας.

διγνωμία (ἡ) μσν. κ. νεώτ., δημ. **διγνωμιά** τὸ ἔχειν διττὴν γνώμην περὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, διβουλία : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.111,8 **τοῦτο ἀπιστίαν καὶ διγνωμίαν τοῦ ἰδόντος σημαίνει.**

δίγνωμος-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-η-ο** ὁ ἔχων δύο γνώμας περὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, δίβουλος, ἀσταθής, ὁ ἐπαμφοτερίζων τῇ γνώμῃ : Σιμπλίκ.Ἐπικτ.134 D, Διογενιαν.4,32 **δίχολοι γνῶμαι οἱονεὶ δίτροποι ἐπὶ τῶν διχογνώμων,** AB 378,29 **ἀλλοπρόσαλλος.. δίγνωμος,** Παλαμ.Τρισεύγ.49 **ὅσο εἶν᾽ ἡ θάλασσα δολερὴ καὶ δίγνωμη,** Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.180,23 **ὅλο μουρτάρια κοὶ ξαντὰ σ᾽ τοῦ δίγνωμου τὴ σάρκα.**

διγνώμων-ονος (ὁ,ἡ) σχόλ. δίγνωμος βλ.λ.

διγομία (ἡ) μτγν. διπλοῦς γόμος βλ.λ.2), διπλοῦς φόρτος· ‖ μτφ. διττὸν βάρος, διττὴ καταπίεσις, συμφορά: ΠΔ Κριτ.5,16 **εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγγέλων.**

διγόνατος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων δύο γόνατα, δύο κόμβους: Διοσκ.4,189 **διγόνατα κλωνία·** **2)** δημ. ἐπὶ σωλήνων, ἐκ σιδήρου, λευκοσιδήρου, πηλοῦ κτλ., ὁ διὰ δύο καμπυλώσεων αὐτοῦ ἔχων δύο στόμια ἐκροῆς ἢ εἰσροῆς : **διγόνατα κιούγκια.**

διγόνι (τὸ) δημ. ἐπὶ ἀμνῶν, ὁ ἐκ δευτέρας γονῆς τοῦ ποιμνίου, ὀψιγενής, ὄψιμος, ψιμάκι, ψιμάρι.

διγονία (ἡ) ἐπὶ ζῴων, ἡ ἰδιότης τοῦ τίκτειν ἀνὰ δύο, δίδυμα : Ἀριστλ.ΖΓ 719 a,24 **τῶν διγονίαν ποιουμένων ζῴων.**

διγονοπόρα (ἡ) νεώτ. γένος **ὑδριιδῶν** σκωλήκων.

δίγονος-ον παθ. ὁ δὶς γεννηθεὶς (ἐπίθ. τοῦ Διονύσου) : Εὐρ.Ἱππ.560 **διγόνοιο Βάκχου·** **2) ὁ** δισσός, ὁ ἐκ δύο ὁμοῦ : Εὐρ.Ἡλ.1178 **δίγονα σώματα ἐν χθονὶ κείμενα·** ‖ εἰδ. ἐπὶ ἱμάντος, λωρίου, ὁ δὶς περιελισσόμενος, ὁ διπλάσιος τὸ μῆκος ἢ ὁ διπλοῦς τὴν κατασκευήν: Σοφ.ἀπ.129 **ἰδοῦ δὲ φοίνιον μάσθλητα (ἱμάντα) δίγονον·** **3)** Ἡσ. « δίγονος, περιστερά » (ὀρθ.γρ. διγόνος βλ.λ.).

διγόνος-ον κ. νεώτ. ἐνεργ. ἐπὶ ζῴων, ὁ δὶς τοῦ ἔτους τίκτων : Ἑρμ 69· **2)** ὁ τίκτων δύο ὁμοῦ, δίδυμα· Ἡσ. « διγόνος· περιστερά »· **3)** μτγν. ὁ ἐκ δύο ἢ πλειόνων γυναικῶν (πιθ. ἀλλοφύλων) γόνους ἤτοι τέκνα κτώμενος : Μαν.5,291 **θηρήτορες.. γυναικῶν· δίγαμοι, δίγονοί θ᾽ ἅμα καὶ διπολῖται.**

διγονῶ-έω μσν. τίκτω δὶς ἢ τίκτω δίδυμα : Φιλόπ.Ἰω.εἰς Ἀριστλ.ΖΓ 17,29.

δίγοργον (τὸ) νεώτ. μουσ. δίχρωμον βλ.λ., ρυθμικὴ ὑποδιαίρεσις ἀντιστοιχοῦσα πρὸς **ἓν** δέκατον ἕκτον τοῦ ὁλοκλήρου· **2)** ἐν τῇ βυζ. μουσ. σημεῖον τιθέμενον ἐπὶ φθόγγου πρὸς δήλωσιν ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ μετὰ τοῦ ἑπομένου εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ προηγουμένου.

διγουετία (ἡ) νεώτ. γένος **ἀκαριδῶν** ἀραχνῶν.

διγόφι (τὸ) δημ. ἁλιευτικὸν ἐργαλεῖον, δι᾽ οὗ ἀποσπῶνται ἀπὸ τοῦ βυθοῦ ἢ τῶν ἀκτῶν τὰ ὄστρακα.

διγράμματος-ον μτγν. ἀ. δίγραμμος ὁ συγκείμενος ἐκ δύο γραμμάτων, στοιχείων : Φιλήμ.Γραμμ. 191 **φῦ.. διγραμμάτου ἐπιρρήματος.**

διγραμμικός-ή-όν νεώτ. γεωμ. ὁ δὶς γραμμικὸς βλ.λ. : **διγραμμικὴ μορφὴ** (ἡ προκύπτουσα ἐξ ἑνὸς συστήματος ν γραμμικῶν μορφῶν).

δίγραμμος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐκ δύο γραμμάτων, διγράμματος : Μοσχόπ.20 **ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν μονόγραμμα καὶ δίγραμμα καὶ ἔτι τρίγραμμα·** **2)** νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐκ δύο γραμμῶν.

δίγυιος-ον ὁ ἔχων δύο γυῖα, μέλη : Μαρτιαν.Καπ. 9,989· ‖ ἰδθ. εἰδ. μουσ. ὅρος πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ **διάγυιος** βλ.λ., ὁ ἔχων δύο μέλη : Ἀριστείδ.Κ 38 **Παίων διάγυιος ἐκ μακρᾶς θέσεως καὶ βραχείας καὶ μακρᾶς ἄρσεως.. διάγυιος μὲν οὖν εἴρηται οἷον δίγυιος· δύο γὰρ χρῆται σημείοις.**

δίγυνα (τὰ) νεώτ. τὰ ἄνθη ὧν ἡ φοθήκη φέρει δύο στυλίσκους ἢ ἀποτελεῖται ἐκ δύο καρποφύλλων.

διγυνία (ἡ) νεώτ. βοταν. κατηγορία περιλαμβάνουσα φυτὰ ἔχοντα δύο στίγματα.

δίγυος-ον (γύη) ὁ περιλαμβάνων δύο γύας βλ.λ.

διγωνία (ἡ) μτγν. ἡ γωνία ἡ σχηματιζομένη ἐξ ὑποθετικῶς ἀγομένων γραμμῶν ἐκ τῶν κυρίων σημείων τοῦ ὁρίζοντος : Ἄδαμ.π.Ἀετ.3,163.

διγώνιος-α-ον (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων δύο γωνίας.

δίδαγμα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. μάθημα, ἐκπαίδευσις, διδασκαλία, τὸ διδάσκειν : Ἱππ.Ἀγμ.1, Ἀριστφ.Νεφ.668 **ὥστ᾽ ἀντὶ τούτου τοῦ διδάγματος μόνον διαλφιτώσω σου κύκλῳ τὴν κάρδοπον,** Ξεν.Ἱππ.9,10 **εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι δίδαγμά ἐστι καὶ τὸ ποππυσμῷ μὲν πραΰνεσθαι, κλωγμῷ δὲ ἐγείρεσθαι, - τὰ ὑψηλὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου·** **2)** τὸ δι᾽ οὗ τις διδάσκεται : Εὐρ.ἀπ.13 (Βελλεροφόντης 22) **ὁ γὰρ χρόνος δίδαγμα ποικιλώτατον,** Μοσχ.ἀπ.2,7 **ταῦτα λέγω πᾶσιν τὰ διδάγματα τοῖς ἀνεράστοις·** **3)** νεώτ. ἐπιστημονικὸν ἢ φιλοσοφικὸν πόρισμα, κανών, ἀξίωμα: **ἠθικὸν - φιλοσοφικὸν - βιοτικὸν - κοινωνικὸν - γραμματικὸν δίδαγμα·** **4)** νεώτ. τὸ ἐκ τῆς πείρας ἐξαγόμενον μάθημα : **ἀπεκόμισα πολλὰ διδάγματα ἐκ τῶν συμφορῶν·** **5)** μτγν. ἀπόδειξις : Πλούτ. Γάλβ.17 **καὶ προόδους περιῆν μέγα δίδαγμα τοῦ μηδὲν ἄπρακτον εἶναι.**

διδαγματουργία (ἡ) μσν. δίδαγμα, διδασκαλία : Βαλσ.Συντ.Καν.1,4.

διδαγμοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ ἐκ διδασκαλίας γνῶσις, ἡ διδασκαλία : Δωρόθ.π.Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,19.

δίδακνα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος **λιμνοκαρδιιδῶν** μαλακίων.

διδακτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. μάστιξ βοῶν, βουκέντρα : Ἀκύλ.ΠΔ Κριτ.3,31.

διδακτήριος-α-ον κ. νεώτ. διδακτικὸς βλ.λ. **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **διδακτήριον** ἀπόδειξις: Ἱππ. Διαίτ.39 **ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ πρῆγμα ἐπικαιρότατόν ἐστιν διδακτήριον·** **3)** νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **διδακτήριον** κτίριον ἐν ᾧ ἡ διδασκαλία, σχολεῖον.

διδακτικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ διδάσκειν : Φίλ.2,412 **διδακτικῇ χρησάμενος ἀρετῇ πρὸς τελείωσιν,** ΚΔΤιμ.1,3,2 **δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι.. φιλόξενον, διδακτικόν·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ διδάσκειν, εἰς τὴν διδασκαλίαν: **διδακτικὴ μέθοδος·** ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **διδακτικὴ** κλάδος τῆς παιδαγωγικῆς ἀναφερόμενος εἰς τὴν μέθοδον τὴν διδασκαλίας : **εἰδικὴ - γενικὴ διδακτική·** **3)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ οὗ τις διδάσκεται : **διδακτικὴ συζήτησις - διάλεξις - ὁμιλία·** ‖ νεώτ. εἰδ. **διδακτικὴ ποίησις** χαρακτηρισμὸς εἴδους ἀρχαίας ποιήσεως περιεχούσης διδάγματα ποικίλα ἢ ἠθικὰ παραγγέλματα, οἷα ἡ τοῦ Ἡσιόδου· ‖ νεώτ. κ. δημ. **διδακτικὰ βιβλία** κ. ὡς οὐσ **διδακτικὰ** τὰ ἐν τοῖς σχολείοις πρὸς χρ. τῶν μαθητῶν βιβλία, δι᾽ ὧν καὶ ἐφ᾽ ὧν γίνεται ἡ διδασκαλία.

διδακτικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. -ικὰ μετὰ διδακτικῆς ἱκανότητος· **2)** συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς διδακτικῆς βλ.λ.2).

διδακτορία (ἡ) νεώτ. τὸ ἀξίωμα ἢ ὁ τίτλος τοῦ διδάκτορος βλ.λ. : **διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ.**

διδακτορικός-ή-όν νεώτ. ὁ τοῦ διδάκτορος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν διδάκτορα ἢ τὴν διδακτορίαν : **διδακτ- δίπλωμα - διατριβὴ - ἐξετάσεις.**

διδακτορικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ὡς διδάκτωρ.

διδακτός-ή-όν κ. **-ός -όν** κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ. ὁ δεδιδαγμένος, ὁ ὑπό τινος διδαχθείς : Σοφ.Ἠλ.344 **ἅπαντα γάρ σοι τἀμὰ νουθετήματα κείνης διδακτά, κοὐδὲν εἰς σαύτῆς λέγεις** (=ἐδιδάχθησαν εἰς σὲ ὑπ' ἐκείνης), ΚΔΚορινθ.Ι,2,13 **Ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος ἁγίου·** **2**) κ. νεώτ. ὁ ὃν δυνάμεθα νὰ διδαχθῶμεν, ὁ διὰ διδασκαλίας καὶ πείρας, μελέτης μανθανόμενος : Πίνδ.Ν 3,41 **ὃς δὲ διδάκτ' ἔχει ψεφεννὸς ἀνήρ,** Σοφ.ἀπ.843 **τὰ μὲν διδακτὰ μανθάνω, τὰ δ' εὑρετὰ ζητῶ,** Πλάτ.Πρωτ.328 C **διδακτὸν ἀρετή,** Ἰσοκρ.13,20 **καθ' ὅσον ἐστὶ διδακτόν·** **3**) τὸ οὐδ. πληθ. **διδακτὰ** τὰ ὧν ἐπιτρέπεται ἡ διδασκαλία, ἀντίθ. τῷ **ἄρρητα** : Σοφ.ΟΤ 300 **ὦ πάντα νωμῶν Τειρεσία, διδακτά τε ἄρρητά τε·** **4**) μτγν. ἐπὶ ἀνθρ. ἔμπειρος, εἰδήμων τινός, ὁ ἐξησκημένος, ὁ μαθημένος : ΠΔΜακκ.Ι,4,7 **καὶ οὗτοι διδακτοὶ πολέμου·** || **διδακτὸς θεοῦ** δεδιδαγμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, θεοδίδακτος : ΠΔἩσ.54,13 **καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ,** ΚΔἸω.6,45.

διδάκτρια (ἡ) μτγν. διδάσκαλος, διδασκάλισσα : ΨΧρυσ.7,259,44 **ὢ πόσων κακῶν Εὔα διδάκτρια.**

δίδακτρον (τὸ) μτγν., νεώτ., συνηθ. κατὰ πληθ. **τὰ δίδακτρα** ὁ μισθὸς τῆς διδασκαλίας : Θεόκρ.8,86 **τήναν τὰν μιτύλαν δωσῶ τὰ δίδακτρά τοι αἶγα,** Πολυδ.6,186 **τῷ δὲ παιδεύοντι διδασκάλια, δίδακτρα, - δίδακτρα εὐτελῆ - ὑπέρογκα - μέτρια.**

διδάκτυλα (τὰ) νεώτ. ἐπὶ ζῴων, τὰ φέροντα δύο δακτύλους εἰς ἕκαστον πόδα.

διδακτυλιαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος δύο **δακτύλων** : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.10,156, Γαλ.12,495.

διδάκτυλος-ον μτγν. διδακτυλιαῖος βλ.λ. : Ἱππ. Ἄρθρ.7, Θεόφρ.ΦΙ 9,5 **διδάκτυλα τὸ μῆκος·** **2**) νεώτ. βοταν. γένος **ἀγρωστοειδῶν φυτῶν.**

διδάκτωρ-ορος (ὁ κ. ἡ) νεώτ. τίτλος διδόμενος εἰς πτυχιοῦχον τοῦ πανεπιστημίου κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς ὑποβληθείσης ὑπ' αὐτοῦ πρωτοτύπου πραγματείας : **διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας - τοῦ δικαίου - τῆς χημείας - τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν.**

διδάξιμος-ον νεώτ. ὁ ἄξιος νὰ διδαχθῇ· **2**) ὁ διδακτὸς βλ.λ. 2).

δίδαξις-εως (ἡ) κ.μαν. διδασκαλία, διδαχή : Ἀριστλ. Φυσ.202 a, 32 **ἡ δίδαξις καὶ ἡ μάθησις.**

διδασκαλεῖον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., παλαιότ. δημ. **δασκαλειό** ὁ τόπος, τὸ κτίριον ἔνθα γίνεται ἡ διδασκαλία· Σουΐδ. «διδασκαλεῖον· τὸ σχολεῖον» : Σοφ. ἀπ.1120,3 **εἰς τὰ τῶν σοφῶν διδασκαλεῖα,** Θουκ. 7,29 **ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων.. κατέκοψαν πάντας,** Αἰσχίν.Ι,9 **ἰέναι τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον εἰς τὸ διδασκαλεῖον,** Λουκ.Ἐνύπν.Ι **ἄρτι μὲν ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν·** || γεν. σχολὴ ἐκπαιδεύσεως : Ἐπίκ. ἀπ.50 **τὰ διδασκαλεῖα τῶν ῥητόρων, - τὸ Σωκρατικὸν διδασκαλεῖον·** || μτγν. **εἰδ.** χοροδιδασκαλεῖον, χορηγεῖον βλ.λ.· Ἀμμων.148 «χορήγιον, τὸ διδασκαλεῖον»: Διον.Ἁλ.Ρωμ.7,9 **ἐς τὰ διδασκαλεῖα τῶν ὀρχηστῶν,** Πολυδ.9,42 **χορηγεῖον τὸ διδασκαλεῖον ὠνόμασεν·** **2**) νεώτ. εἰδ. ἀνώτερον σχολεῖον, ἐν ᾧ ἐκπαιδεύονται οἱ διδάσκαλοι εἴτε τῆς μέσης εἴτε τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως : **διδασκαλεῖον μέσης - δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως·** || συνήθ. ἄνευ ἄλλου προσδιορισμοῦ, τὸ ἵδρυμα εἰς ὃ ἐκπαιδεύονται οἱ δημοδιδάσκαλοι : **Μαράσλειον διδασκαλεῖον, διδασκ- Ἰωαννίνων·** **3**) μτγν. κατὰ πληθ. **διδασκαλεῖα** τὰ δίδακτρα βλ. λ.: ΨἩρ.Βί.Ὁμ.26.

διδασκάλευμα-τος (τὸ) νεώτ. **ἡ** διὰ νουθετήσεως καθοδήγησις, τὸ ὁρμήνεμα· || ἡ διὰ προδιδασκαλίας **εἰσήγησις,** ὁδηγία **τινὸς πρὸς ἐνέργειαν** κ. **ἰδίως πρὸς ἀνακοίνωσιν, μαρτυρίαν** κττ., τὸ δασκάλεμα.

διδασκαλία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ διδάσκειν, ἡ διδαχή: Πίνδ.Π 4,102 **φαμὶ διδασκαλίαν Χείρωνος οἴσειν,** Πλάτ.Πολ.493 B, Ξεν.ΚΠ 8,7,24 **αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία,** Ἰουστῖν.Μαρτ.Ἐρωτ.3, **- διδασκαλία μουσικῆς, - μέθοδος διδασκαλίας, - ἑνιαία διδασκαλία·** || **διδασκαλίαν ποιοῦμαι** (μετ' αἰτ. κ. ἀπαρφ.) διδάσκω : Θουκ.2,42· || **διδασκαλίαν παρέχω** χρησιμεύω ὡς μάθημα, ὡς δίδαγμα: Θουκ. 2,87 **νῦν αὐτὰ ταῦτα προσγενόμενα διδασκαλίαν παρέξει·** || **ἐκ διδασκαλίας** ἐκ μαθήσεως, ἀντίθ. **ἐξ ἔθους** : Ἀριστλ.ἨΝικ.1103 a, 15· || **νεώτ. κ.** νουθεσία, ὑπόδειξις, δασκάλεμα· **2**) διευκρίνησις, διασάφησις : Ἀριστλ.Ποιητ.1456 b, 5 **τὰ μὲν δεῖ φαίνεσθαι ἄνευ διδασκαλίας, τὰ δὲ ἐν τῷ λόγῳ ὑπὸ τοῦ λέγοντος παρασκευάζεσθαι·** **3**) μτγν. κ. νεώτ. τὸ σύνολον **τῶν** διδαγμάτων θρησκείας τινὸς ἢ ἐπιστήμης ἢ **φιλοσοφικοῦ** συστήματος : ΚΔΤίτ.Ι,9 **ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, - ἡ διδασκαλία τῶν Στωϊκῶν, - ἡ Χριστιανικὴ διδασκαλία·** **4**) πάπ. ἐπίσημον γραφεῖον πληροφοριῶν : Πάπ. **πρὸς εἴδησιν τῆς ὑμῶν διδασκαλίας·** **5**) ὁμ.πάπ. ἐπίσημος **ἀναφορά, πληροφορία** : Πάπ. **ἐπιδέδωκα ὑμῖν ταύτην τὴν διδασκαλίαν·** || **πρὸς διδασκαλίαν** πρὸς γνῶσιν· **6**) ὁμ. πάπ. τιμητικὴ προσφώνησις· **7**) ἐπὶ χοροῦ, προπαρασκευή, δοκιμή, πρόβα : Σιμων.147,5, Πλάτ.Γοργ.501 E **τί δέ; ἡ τῶν χορῶν διδασκαλία.. οὐ τοιαύτη τίς σοι καταφαίνεται;** Πλούτ.Ἠθ.1096 A **οἱ περὶ χορῶν λόγοι καὶ διδασκαλίαι·** **8**) κ. νεώτ. ἐπὶ δράματος, παράστασις : Πλούτ.Κίμ.8 **πρώτην γὰρ διδασκαλίαν τοῦ Σοφοκλέους ἔτι νέου καθέντος,** ΑΠ 7,37, **- ἡ διδασκαλία τῶν Περσῶν τοῦ Αἰσχύλου·** || κατὰ πληθ. **διδασκαλίαι** κατάλογος διδαχθέντων **δραμάτων μετὰ τῶν ποιητῶν,** χορηγῶν, **τῆς** χρονολογίας τῆς παραστάσεως κ. ἄ. σχετικῶν πληροφοριῶν : Διογ.Λ5,26, Ἀθήν.235E **Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναί φησιν.**

διδασκαλικός-ή-όν κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς διδασκαλίας **ἢ** ὁ ἁρμόζων τῇ διδασκαλίᾳ, ὁ πρὸς διδασκαλίαν κατάλληλος, ἱκανός, **ὁ διδακτικός** : Φιλόλ.ΙΙ **διδασκαλικός τινος,** Πλάτ.Γοργ. **455 A οὐδ' ἄρα διδασκαλικὸς ὁ ῥήτωρ ἐστὶν δικαστηρίων τε καὶ ἄλλων ὄχλων,** Ἀριστλ.Μεταφ. 982 a,13· || κ. συγκριτ. **-ώτερος** : Ἀριστλ.Μεταφ. 982 a,13· || τὸ θηλ. ἡ **διδασκαλική** (ἐνν. **τέχνη**) ὡς οὐσ. ἡ περὶ τὴν διδασκαλίαν τέχνη : Πλάτ.Σοφ. 231 B **τούτου δὲ διδασκαλική, διδασκαλικῆς δὲ παιδευτική·** || τὸ οὐδ. τὸ **διδασκαλικὸν** τὸ κατάλληλον, **πρόσφορον** ἢ ὡρισμένον πρὸς διδασκαλίαν, τὸ διαφωτιστικόν : Πλάτ.Νόμ.813 B, Πλούτ.Ἠθ 406 E **φιλοσοφία δὲ τὸ σαφὲς καὶ διδασκαλικὸν ἀσπασαμένη μᾶλλον ἢ τὸ ἐκπλῆττον·** || κ. περιφρον. ἡ σχολαστικότης : Ἑρμογ.Ἰδ.2,ΙΙ **τὸ πρεσβυτικὸν καὶ διδασκαλικὸν** (περὶ τοῦ Ἰσοκράτους)· **2**) πάπ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ἡ διδασκαλική** (ἐνν. **ὁμολογία**) συμφωνητικὸν προσλήψεως μαθητευομένου : Πάπ. **κυρία ἡ διδασκαλική·** **3**) πάπ. κ. μσν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ διδασκαλικὸν** πληροφορία, ἀναφορά· πρβλ.διδασκαλία 5) : Πάπ., Πρακτ.Συνόδ.π.Δουκαγγίῳ ἐν λ. **οἱ εὐλαβέστατοι μοναχοὶ... ἐπέδωκαν διδασκαλικόν·** **4**) μτγν. κ. νεώτ. εἰδ. γραμμ. **διδασκαλικὸς τόπος, - διδασκαλικὸν χωρίον** τὸ χωρίον ἐξ οὗ ἐξάγεται ἔκδηλος ἡ ἑρμηνεία λέξεώς τινος ἢ πράγματος (**locus classicus**) : Σχόλ.Ἰλ.5,857· **5**) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν διδάσκα-

λον : Γρηγ.Ναζ.π.Θηα.Στεφ. ἐν λ. διδασκαλικὴ βακτηρία, - διδασκαλικὸς μισθός, - διδασκαλικὴ ὁμοσπονδία· || νεώτ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ διδασκαλική τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου.

διδασκαλικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον διδακτικόν : Πλάτ. Κρατ.388 C καλῶς δ' ἐστὶ διδασκαλικῶς· || κ. συγκριτ. -ώτερον : Διόφ.1,474 Τ διδασκαλικώτερον δὲ ὑποδείξωμεν τὰ ζητούμενα διὰ μεθόδων, Ἑρμογ.Εὑρ.1,1· **2)** μτγν. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ διδασκάλου, δασκαλίστικα : Πολ.6,3,5 συμβαίνει δὲ τοὺς πλείστους τῶν βουλομένων διδασκαλικῶς ἡμῖν ὑποδεικνύειν περὶ τῶν τοιούτων.

διδασκάλιον (τὸ) τὸ ὑποκείμενον εἰς μάθησιν, τὸ μαθήσεως ἐπιδεκτικόν, ἐπιστήμη ἢ τέχνη : Ἡρ. 5,58 οἱ Γεφυραῖοι, ἄλλα τε πολλὰ οἰκήσαντες ταύτην τὴν χώραν εἰσήγαγον διδασκάλια εἰς τοὺς Ἕλληνας· **2)** κ. μαν. τὸ μάθημα· Σουΐδ. «διδασκάλιον· αὐτὸ τὸ μάθημα» : Ξεν.Ἱππ.11,5 ἡμεῖς γε μέντοι τὸ κράτιστον τῶν διδασκαλίων νομίζομεν, Εὐστ.Πον.291,40 ἐκμαξαμένου εὐφυῶς τὰ τοῦ καλοῦ στρατηγοῦ διδασκάλια· **3)** μτγν. κατὰ πληθ. διδασκάλια ἀμοιβὴ διδασκάλου, δίδακτρα βλ.λ. : Πλούτ.Ἀλέξ.7 μετεπέμψατο.. Ἀριστοτέλην, καλὰ .. διδασκάλια τελέσας αὐτῷ.

διδασκάλισσα (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ διδάσκαλος βλ.λ., διδάσκαλος γυνή, δασκάλα.

διδασκαλιστής (ὁ) νεώτ. ὁ φοιτῶν εἰς διδασκαλεῖον, ὁ σπουδάζων ὅπως γίνῃ διδάσκαλος· || κ. ὁ ἀπόφοιτος διδασκαλείου.

διδάσκαλος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. δάσκαλος βλ.λ. (κ. θηλ. ἡ διδάσκαλος) ἐπὶ προσ. ἢ γεγονότων, διδάσκων : Ὕμν.Ἑρμ.556 μαντείης διδάσκαλος, Αἰσχ.Πρ.110 πυρὸς πηγὴν κλοπαίαν, ἣ διδάσκαλος τέχνης πάσης βροτοῖς πέφηνε, Δημόκρ.76 ξυμφορὴ γίνεται διδάσκαλος, Θουκ.3,82 ὁ δὲ πόλεμος.. βίαιος διδάσκαλος, Λουκ.Τιμ.33 πενία διδάσκαλος τῶν ἀρίστων· **2)** κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὸ διδάσκειν, ἰδίως γράμματα, ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος διδάσκων : Σοφ.ἀπ.1120,8 διδάσκαλον λαβεῖν, Πλάτ.Ἀλκ.1,109 D φοιτῶν εἰς διδασκάλου, ὅς σε ἐδίδασκε διαγιγνώσκειν τὸ δικαιότερόν τε καὶ ἀδικώτερον, Λουκ.Μακροβ.21 διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος, - διδάσκαλος χοροῦ - μουσικῆς - ξένων γλωσσῶν· || νεώτ. εἰδ. ὁ δημοδιδάσκαλος· **3)** ὁμ. ἐπὶ προσ., εἰδ. ὁ διδάσκαλος τοῦ χοροῦ, τοῦ διθυράμβου ἢ τῆς τραγῳδίας ἢ κ. αὐτὸς οὗτος ὁ ποιητὴς τοῦ διθυράμβου ἢ τοῦ δράματος· Ἡσ. «πᾶς ὁ ἐνεργῶν τι περὶ τὴν δραματοποιΐαν καὶ τὴν τῶν ἐγκυκλίων χορῶν παρασκευήν», Ἁρποκρ. ἐν λ. «ἰδίως διδασκάλους λέγουσι τοὺς ποιητὰς τῶν διθυράμβων ἢ τῶν κωμῳδιῶν ἢ τῶν τραγῳδιῶν» : Κρατῖν.256 ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος, Ἀριστφ.Ὄρν.912 πάντες ἐσμὲν οἱ διδάσκαλοι Μουσάων θεράποντες ὀτρηροί, Ἐπιγρ. διδάσκαλος τοῦ μεγάλου χοροῦ· **4)** μσν. εἰδ. οἰκουμενικὸς διδάσκαλος ὁ προϊστάμενος τῶν καθηγητῶν τοῦ πανδιδακτηρίου τῆς Κ/πόλεως· πρβλ. Δουκάγγ. ἐν λ.· || ἐκκλ. διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης ἢ οἰκουμενικὸς διδάσκαλος ἐπὶ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας : Μηναῖ.1,30 μνήμη τῶν ἐν Ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, Βασιλείου κτλ.· **6)** ἐκκλ. ἐξηγητὴς τοῦ θείου λόγου, ἀξίωμα ἐκκλησιαστικὸν κατὰ τοὺς ἀποστολικοὺς χρόνους : ΚΔ.Κορινθ.1,12,28 καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους· || ὅθ. βραδύτερον τιμητικὸς τίτλος εἰς τοὺς πατέρας τῆς ἐκκλησίας, τοὺς ἀναπτύξοντας τὰ δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ : Μηναῖ.1,30 Ἑσπερ. ἡ πίστις ἐπεκράτησεν... διὰ τῶν Ἀποστόλων, διὰ τῶν Διδασκάλων (ἐπὶ τῶν τριῶν ἱεραρχῶν)· **7)** νεώτ. διδάσκαλος τοῦ γένους τιμητικὴ προσωνυμία εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ γένους διαπρέψαντας λογίους : ὁ Κοραῆς, ὁ Γαζῆς καὶ οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι τοῦ γένους.

διδασκέω ποι. διδάσκω : Ἡσίοδ.Ἔργ.64 Ἀθήνην ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν.

διδάσκω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. ἀπαρφ. διδασκέμεναι κ. -έμεν, μέλλ. -άξω, μέσ. -άξομαι, παθ. -αχθήσομαι, ἀόρ. -αξα, ποι. -άσκησα, μέσ. -αξάμην, παθ. -άχθην, παρακ. δεδίδαχα, παθ. -ίδαγμαι, μτβ. μτ. αἰτ. πράγμ. ποιοῦμαί τι γνωστόν, σαφές. ἀντιληπτὸν εἰς ἕτερον, μεταδίδω εἴς τινα γνώσεις περί τινος, τοῦ ἀνακοινώνω τι οὕτως, ὥστε νὰ τὸ νοήσῃ καὶ νὰ τὸ μάθῃ, τοῦ τὸ μαθαίνω : Ἰλ.Ψ 307 Ζεύς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἱπποσύνας ἐδίδαξαν παντοίας, Πλάτ.Φαῖδρ.276 τἀληθῆ διδάξαι, - διδάσκει τὴν γραμματικήν, - τοῦ ἐδίδαξε τὴν τέχνη(ν)· || μτ. αἰτ. προσ. ὡς κ. μτ. διπλῆς αἰτ.προσ. κ. πράγμ. διαφωτίζων τινὰ εἴς τι τὸν ἐκπαιδεύω, τὸν κάνω νὰ τὸ μάθῃ (τὸ διδασκόμενον ἐκφέρεται κ. δι' ἐμπροθ. διορ.) : Ἰλ.Λ 832 ὃν Χείρων ἐδίδαξε, Εὐρ.Ἱππ.252 πολλὰ διδάσκει μ' ὁ.. βίοτος, Ἀριστφ.Νεφ.382 ἀτὰρ οὐδέν πω περὶ τοῦ πατάγου καὶ τῆς βροντῆς μ' ἐδίδαξας, Πλάτ.Συμπ.201 D ἣ δὴ καὶ ἐμὲ τὰ ἐρωτικὰ ἐδίδαξεν, - διδάσκει τοὺς μαθητὰς χορόν· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ε 51 δίδαξε γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ βάλλειν ἄγρια πάντα· || πολλάκις κ. κτ. παράλειψιν τοῦ ἀπαρφ. (συνήθ. ἔμεναι, εἶναι) : Ἀριστώνυμ.π. Στοβ.3,4,106 πολλοὶ ἀδικηθέντες ὑπὸ ῥητόρων τοὺς υἱοὺς ῥήτορας διδάσκουσιν, Χάρ.π.Ἀθην.12, 520 F καὶ ἀπικομένη ἡ αὐλητρὶς ἐς τοὺς Βισάλτας ἐδίδαξεν πολλοὺς αὐλητάς· || μτγν., μσν. κ. νεώτ. μτ. δοτ. προσ. (νεώτ. κ. ἀναλυτ.) κ. αἰτ. πράγμ. : Θεοδώρ.5,16 ὁ τὴν κρᾶσιν ἡμῖν δι' ἑτέρων ὀνομάτων διδάσκων, ΕΜ348,49, Τζέτζ.Λυκ.14,14 ἐδίδαξεν Ἕλλησι πρῶτος Φοινίκεια γράμματα· || ὁμ. παθ. μτ. αἰτ. μανθάνω ἔκ τινος : Ἰλ.Λ 831 τά σε προτί φασιν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι, Ἡρ.3,81 κῶς γὰρ ἂν γινώσκοι ὃς οὔτ' ἐδιδάχθη οὔτε οἶδε καλὸν οὐδέν, Σόλ.Ἀπ.17 γηράσκω δ' ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος, Ξεν.Ἑλλ.2,3,45 διδασκόμενος ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι.. πιστεύσειαν, - ἐδιδάχθη τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ τοῦ Ἑγέλου, - ἐδιδάχθη ν' ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους· || ὁμ. τὸ παθ. μτ. γεν. γίνομαι ἔμπειρός τινος : Ἰλ.Π 811 πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, διδασκόμενος πολέμοιο (= ἐμπειροπόλεμος)· **2)** τὸ μέσ. διδάσκω ἐμαυτόν, σπαν. : Σοφ.Ἀντ.356 (ὁ ἄνθρωπος) καὶ φθέγμα καὶ ἀνεμόεν φρόνημα καὶ ἀστυνόμους ὀργὰς ἐδιδάξατο· **3)** ὁμ. τὸ μέσ. συνήθ. ὡς μεσοδυναμικὸν διδάσκω τινὰ διὰ τοῦ διδασκάλου (ἰδίως ἐπὶ τοῦ πατρός)· Ἡρωδιαν.467 «διδάξασθαι καὶ διδάξαι διαφέρει. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δι' ἑαυτοῦ, ἐκεῖνο δὲ τὸ δι' ἑτέρου αὐτὸν τὰ ἐπιτήδεια παρέχοντα» : Πλάτ.Πρωτ.325 B οὕτω δ' αὐτοῦ πεφυκότος οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἐς τὰ μὲν ἄλλα διδάσκονται τοὺς υἱεῖς, Ἀριστλ.Πολιτ.1321 a,24· **4)** τὸ μέσ. ὡς ἐνεργ. π. ποιηταῖς κ. πεζογρ. ἰδίως μτγν. : Πίνδ.Ο 8,59 τὸ διδάξασθαι δέ τοι εἰδότι ῥᾴτερον, Ἀριστφ.Νεφ. 783 οὐκ ἂν διδαξαίμην σ' ἔτι, Πλάτ.Πολ.421 E καὶ τοὺς υἱεῖς ἢ ἄλλους οὓς ἂν διδάσκῃ χείρους δημιουργοὺς διδάξεται, Λουκ.Ἐνύπν.10 τά τε θεῖα τά τ' ἀνθρώπινα οὐκ εἰς μακρὰν σε διδάξομαι· **5)** νεώτ. ὁμ. ἀπολ. παρέχω διδασκαλίαν, εἶμαι διδάσκαλος : ὁ Πλάτων ἠγόρασε τοὺς κήπους τοῦ Ἀκαδήμου, ὅπου ἐδίδασκε, - ὁ διδάσκων δὶς διδάσκεται, παροιμ. δάσκαλε ποὺ δίδασκες καὶ νόμο δὲν ἐκράτειες (ἐπὶ ἀνθρώπων, ὧν αἱ πράξεις δὲν εἶναι σύμφωνοι πρὸς τοὺς λόγους των)· || νεώτ. ἀσκῶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου : ἐδίδαξε ἐπὶ εἰκοσαετίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον -

εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Κερκύρας· **6)** ὁμ. μτγν. κ. νεώτ. δημ. ἀπολ. κηρύττω : ΚΔ Ματθ.4,23 **καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς, - ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς περιῆλθεν ὅλην τὴν Ἑλλάδα διδάσκων·** **7)** ἐπὶ φιλοσόφων, ποιητῶν, ἠθικολόγων κτλ., ὑποστηρίζω ὡς ἀλήθειαν, πρεσβεύω : Ἰουλ.Λόγ.2,50Β **ποιητής διδάσκει, ὅτι .., Σουΐδ.ἐν λ.Ζάμολξις ἐδίδασκε περὶ τοῦ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχήν, - ὁ Ἕγελος διδάσκει τὴν τριαδικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος·** **8)** ἀπολ. ἐξηγοῦμαι, διαφωτίζω : Αἰσχ.Εὐμ.431 **πῶς δή; δίδαξον,** Θουκ.2,60 **ὅ τε γὰρ γνοὺς καὶ μὴ σαφῶς διδάξας ἐν ἴσῳ καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήθη·** **9)** ὁμ. ἀπολ. μτ. ἐμπροθ. προσδ. ἢ πλαγίου λόγου, ὑποστηρίζω τι δι᾽ ἐπιχειρημάτων, ἀποδεικνύω : Θουκ. 3,71 **πέμπουσι δὲ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας εὐθὺς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε ..·** **10)** μτγν. μτ. γεν. δίδω σημεῖόν τινος, δεικνύω : Ἀρατ.793 **διδάσκω χειμῶνος συναγειρομένοιο·** **11)** κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν ποιητῶν τῶν διθυράμβων ἢ δραμάτων, προετοιμάζω τοὺς ὑποκριτὰς διὰ τὴν παράστασιν ἢ καὶ παριστῶ δρᾶμα, ἀναβιβάζω εἰς τὴν σκηνήν : Ἡρ.1,23 **καὶ διθύραμβον πρῶτον ἀνθρώπων.. διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ,** Ἀριστφ.Βάτρ.1026 **εἶτα διδάξας Πέρσας μετὰ τοῦτ᾽ ἐπιθυμεῖν ἐξεδίδαξα νικᾶν ἀεὶ τοὺς ἀντιπάλους,** Πλάτ.Πρωτ.327 D **ἄγριοί τινες, οἷοί περ οὓς πέρυσιν Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ·** ‖ τὸ μέσ. ἐπὶ ὁμ. σημ. : Σιμων.145 **τοσσάκι δ᾽ ἱμερόεντα διδαξάμενος χορὸν ἀνδρῶν, εὐδόξου νίκας ἀγλαὸν ἅρμ᾽ ἐπέβας.**

διδαχή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. διαφώτισις, ἡ διὰ διδασκαλίας ὁδηγία, καθοδήγησις: Δημόκρ.33, Θουκ.1,120 **ἡμῶν δὲ ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ξυνηλλάγησαν οὐχὶ διδαχῆς δέονται ὥστε φυλάξασθαι αὐτούς,** Πλάτ.Πολ.536 D **οὐχ ὡς ἐπάναγκες μαθεῖν τὸ σχῆμα τῆς διδαχῆς ποιουμένοις,** Ψ Φωκυλ.89 **οὐ χωρεῖ μεγάλην διδαχὴν ἀδίδακτος ἀκοή,** Βαλαωρ.Φωτ.3,110 **τὴν πρώτη σου τὴ διδαχὴ δὲν θὰ τὴ λησμονήσω·** ‖ **ἐκ διδαχῆς λέγειν** τὸ μετὰ διδασκαλίαν, προπόνησιν, εἰσήγησιν ἄλλου ὁμιλεῖν : Ἡρ.3,134 **ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἐκ διδαχῆς ἔλεγε** (= ὅπως τὴν εἶχαν δασκαλέψει)· ‖ **διδαχὴν ποιεῖσθαι** διδάσκειν : Θουκ.4,126 **οὐκ ἂν ὁμοίως διδαχὴν ἅμα τῇ παρακελεύσει ἐποιούμην·** **2)** ἓν καθ᾽ ἕκαστον κήρυγμα τοῦ θείου λόγου, τὸ κηρύττειν τὸν θεῖον λόγον : **καθ᾽ ἑκάστην Κυριακὴν θὰ ἔχωμεν διδαχήν·** ‖ ὁ θρησκευτικὸς λόγος (τὸ περιεχόμενον τοῦ κηρύγματος) : **αἱ διδαχαὶ τοῦ Ἠλία Μηνιάτη, - διδαχὴ εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου·** **3)** σύνολον κανόνων κ. παραγγελμάτων, ἰδίως θρησκευτικῶν ἢ ἠθικῶν : **ἡ διδαχὴ τοῦ Χριστοῦ - τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας·** **4)** διδαχὴ **τῶν δώδεκα** ἀποστόλων παλαιοτάτη διάταξις ρυθμίζουσα τὰ τῆς χριστιανικῆς λατρείας· **5)** Πάπ. **στρατιωτικὴ** διδαχὴ κανονισμὸς στρατιωτικὸς ἢ ἐκπαίδευσις στρατιωτική : Πάπ. **τοὐναντίον αὐτῶν τῆς στρατιωτικῆς διδασκαλίας πεποιηκότων·** **6)** Ἐπιγρ. διδασκαλία βλ.λ.8).

διδάχνω δημ. διδάσκω βλ.λ.

διδάχος (ὁ) δημ. ὁ ἐκπαιδεύων, ὁ διδάσκαλος : Καζ.Ν Θ Κωμ.1,4,85 **κι ἀρχίνηξε ὁ διδάχος ὁ καλός μου·** **2)** ὁ καθολικὸς ἱερεύς, φράρος, φλάρης.

διδέα (ἡ) **νεώτ.** γένος **συρφιδῶν** ἐντόμων.

δίδει (δίδηαι, δεῖ) Ἡσ. « δεσμεύει ».

διδεῖσα Ἐπιγρ. δοῦσα, μτχ. τοῦ δέω, δένω, δεσμεύω : Ἐπιγρ. **μαστιγοῦσα καὶ διδεῖσα.**

διδεκένιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀκόρεστος ὑδρογονάνθραξ ἐξαγόμενος ἐκ ρητινελαίων.

δίδελτον (τὸ) νεώτ. γένος **προσωπανθῶν** φυτῶν.

διδελφυΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. θηλαστικῶν **μαρσιποφόρων.**

δίδελφυς-υας νεώτ. ὁ ἔχων δύο δελφῦς, κοιλίας· ‖ ἀνατομ. ἁ. **διφυὴς μήτρα** ἀνωμαλία περὶ τὴν διάπλασιν τῆς μήτρας· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογ. τῶν **διδελφυϊδῶν.**

διδελωτία (ἡ) νεώτ. γένος **ἑλλοβοκάρπων φυτῶν.**

διδεμνίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. χιτωνοφόρων ζῴων τοῦ ἀθρ.σμ. **τῶν ἀσπιδίων.**

δίδεμνον (τὸ) νεώτ. γένος **διδεμνιδῶν** ζῴων.

δίδερμα (τὸ) νεώτ. γένος **μετεκριδῶν μυκήτων.**

δίδεσμος (ὁ) νεώτ. γένος **σταυρανθῶν φυτῶν.**

δίδημι, ἀπαρφ. αἰολ. **δίδην,** ἐνεστ. γ᾽ ἑν. προσ. **δίδει** (Ἡσ.), μτχ. **διδείς -εῖσα -έν** (Ἐπιγρ.), μτχ. θηλ. **διδέουσα** μετ᾽ ἀναδιπλασ. μορφὴ τοῦ **δέω** δένω, δεσμεύω· Ἡσ. « δίδημι· δεσμεύω » : Ἰλ.Λ 105 **ὥ ποτ᾽ Ἀχιλλεὺς Ἴδης ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισιν,** Ξεν. Ἀν.5,8,24 **τοὺς μὲν γὰρ κύνας τοὺς χαλεποὺς τὰς μὲν ἡμέρας διδέασι.**

δίδην « δῆσαι. Αἰολεῖς ».

διδιάλη (ἡ) νεώτ. ναρκωτικὸν **φάρμακον ἐκ** διάλης καὶ οἰθυλομορφίνης.

διδίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **περιστεροειδῶν** πτηνῶν.

διδίνιον (τὸ) νεώτ. γένος **τριχοδινιδῶν** πρωτοζῴων.

διδόμενον οὐδ. μτχ. τοῦ δίδωμι βλ.λ.· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. τὸ **διδόμενον** βάσις συλλογισμοῦ πρὸς ἐξαγωγὴν συμπεράσματος : **τὰ διδόμενα μὲ ἀναγκάζουν νὰ πιστεύσω εἰς τὴν ἐνοχήν του.**

διδόναι ἀπαρφ. τοῦ δίδωμι βλ.λ.

διδονίς (ἡ) νεώτ. γένος **νυμφαλιδῶν** ἐντόμων.

διδούνκουλος (ὁ) γένος **περιστεριδῶν** πτηνῶν.

δίδραγμον (τὸ) μτγν. νόμισμα δύο **δραχμῶν, δίδραχμον** βλ.λ. : Ἥρων Μετρ.60,4.

δίδραξ (ὁ) μτγν. ἀλετρίδανον, γουδοχέρι : Ἱερακοσ.98 C **ἐν ξυλίνῳ ἰγδίῳ διὰ δίδρακος ξυλίνου.**

διδράσκω συνηθ. ἐν συνθέτοις **ἀπο-, συναπο-, δια-, ἐκ-** διδράσκω ἀποδιδράσκω, δραπετεύω, **φεύγω** δρομαίως· Ἡσ. « διδράσκων· **φεύγων** » : Εὐνάπ. Ἱστ.255 D **δέδρακα τοῦ καπηλείου,** Πλούτ. Λούκ.9 **παιδάριον αἰχμάλωτον ἐκ τῶν πολεμίων δεδρακός,** Πάπ. **δοῦλον δράσαντα.**

διδραχμαῖος-α-ον μτγν. διδραχμιαῖος **βλ.λ. : Εὐ**δημ.π.Γαλην.Ἀντιδ.2,17.

διδραχμία (ἡ) πάπ. φόρος δίδραχμος **ἐν Αἰγύπτῳ.**

διδραχμιαῖος-α-ον κ. **διδραχμίαιος (πάπ.)** ὁ δύο δραχμῶν τιμὴν ἔχων : Κριτ.58 D.

δίδραχμο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. **βλ. δίδραχμος 4).**

δίδραχμος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δύο δραχμῶν τιμὴν ἔχων, ὁ δύο δραχμῶν ἄξιος : Ἀριστλ. Οἰκ.1353 a, 17 **συμβουλεύων τὸν μόλιβδον παραλαμβάνειν παρὰ τῶν ἰδιωτῶν τὴν πόλιν, ὥσπερ ἐπώλουν,** δίδραχμον, Πολυδ.4,165 **δίδραχμοι πυροί, - δίδραχμο(ν) χαρτόσημο(ν)·** **2)** εἰδ. **δίδραχμος ὁπλίτης** ὁπλίτης λαμβάνων μισθὸν καθ᾽ ἡμέραν δύο δραχμάς : Θουκ.3,17 **τήν τε γὰρ Ποτίδαιαν δίδραχμοι ὁπλῖται ἐφρούρουν·** **3)** ὁμ. **δίδραχμος τόκος** ὁ τόκος δύο δραχμῶν κατὰ μνᾶν μηνιαίως : Ἐπιγρ.· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίδραχμο(ν)** νόμισμα δύο δραχμῶν : Ἐπιγρ. Ἀριστλ. Ἀθ.10,7 **ἦν δ᾽ ὁ ἀρχαῖος χαρακτὴρ** δίδραχμον, ΕΜ 320,57 **τὸ δίδραχμον, βοῦν ἔχον ἐπίσημον·** **5)** μτγν. φόρος ἐκ δύο δραχμῶν· Σουΐδ. « συντέλεσις, εἰσφορά, λειτουργία »· ‖ εἰδ. **φόρος** ἐκ δύο δραχμῶν, ἢ τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου τὸ καταβαλλόμενον ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἱερουσαλήμ : ΠΔ Νεεμ.10,32 **στήσομεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ᾽** ἡμᾶς τρίτον τοῦ **διδράχμου,** ΚΔ Ματθ.17,24· **6)** ὁ ἔχων βάρος δύο δραχμῶν : Εὔδημ.π.Γαλ.14,185 **δίδραχμος ὁλκή·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. δίδραχμον βάρος δύο δραχμῶν : Γαλ. Μέτρ. Σταθμ. 13,981 **δίδραχμα ἔχει ὁλκὰς β᾽·** ‖ Ἡσ. « δίδραχμον, τὸ τέταρτον τῆς οὐγγίας ».

δίδυμα (τὰ) δημ. βλ.λ. **δίδυμος.**

διδυμαγενεῖς (οἱ) **πάπ.** δίδυμοι **βλ.λ.**

δίδυμαι (αἱ) θηλ. πληθ. τοῦ δίδυμος βλ.λ.

διδυμαῖον (τό) ὁ ὄρχις βλ.λ.: Ἱππ.Ἐντ.Παθ.30.

διδυμαῖος-α-ον ὁ ἐκ Διδύμων τῆς Μιλήτου, ὁ κάτοικος τῶν Διδύμων: Ἐπιγρ.εἰς Νομ. **Διδυμαίων Μειλησίων** ‖ εἰδ. ἐπίθ. τοῦ Διός καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ὡς λατρευομένων ἐν Διδύμοις: Νικ.ἀπ.Ι (π. Ἀθην.ΙΙ,477 Β) **ἐν τῇ ἱροποιίῃ τοῦ Διδυμαίου Διός** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὁ ναός τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Διός ἐν Διδύμοις: Πλούτ.Πομπ.24· **2)** μετρ. ὄνομα τοῦ μετρικοῦ ποδός τρίτου παίονος: Σχόλ. Ἡφαιστ.161.

διδύμανθον (τό) νεώτ. βοταν. γένος **καμφορασμιδῶν** φυτῶν.

διδυμάνωρ-ορος (ὁ,ἡ,τό) ὁ πλήττων δύο ἄνδρας: Αἰσχ.Ἑπτ.849 **διπλαῖ μέριμναι, διδυμάνορα κακά** (διορθ. **δίδυμ᾽ ἀγανόρεα κακὰ** ἢ **-όρει ἄχη**).

διδυμάονε δυϊκ. τοῦ διδυμάων βλ.λ.

διδυμάρι (τό) δημ. κ. συνηθ. κατὰ πληθ. **διδυμάρια** τὰ δίδυμα βλ.λ.: Βλαχογ.Προπ.1,105 **δαμάλια διδυμάρια,** Καζ.ΝΘΚωμ.3,32,68 **στὰ δ- ἀδέρφια.**

διδυμαρία τῆς δαμασκηνέας (ἡ) νεώτ.βοταν. γένος **μυκηδινιιδῶν** μυκήτων.

διδυμάρικος-η-ο δημ. δίδυμος βλ.λ.

διδύμασπις-ιδος (ἡ) νεώτ. γένος **κεφαλασπιδῶν** ἰχθύων, ἀπσντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διδυματόκος δωρ. τ. τοῦ **διδυμητόκος** ὁ γεννῶν δίδυμα, διδυμοτόκος βλ.λ.: Θεόκρ.1,25 **αἶγά τέ τοι δωσῶ διδυματόκον ἐς τρὶς ἀμέλξαι,** Καλλ. Ἀπολλ.54, Ὀρφ.Ὕμν.34,1 **Λητοῖ.. θεὰ διδυματόκε.**

διδυμάων-ονος (ὁ,ἡ) ποι. τ. τοῦ δίδυμος βλ.λ., π. Ὅμ. πάντοτε κατὰ δυϊκὸν ἀριθ. ἐν τῇ ὀν. κ. αἰτ. κ. κατὰ πληθ. ἐν τῇ δοτ.: Ἰλ.Ε 548 **ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην·** **2)** μτγν. κ. ἐπὶ πραγμ.: Νόνν.Δ 3,390 **μαζοὶ διδυμάονες·** ‖ ἁπλῶς δύο: Νόνν.Δ.23,33 **δ- δούρατα·** ‖ διπλοῦς: Νόνν.Δ15,30 **διδυμάων κεραίη,** αὐτ.4,179 **δ- βουλή.**

διδύμεια (τά) Ἐπιγρ. ἑορτή τοῦ Διός καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Διδύμοις.

διδυμέλλα τῶν ἑσπεριδοειδῶν (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **αφαιροειδῶν** μυκήτων.

διδυμεύω μτγν. γεννῶ δίδυμα: ΠΔ Ἀσμ.4,2 **ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων.. αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι.**

διδύμη (ἡ) μτγν. ἡ ῥίζα τοῦ φυτοῦ ὄρχεις: Γαλ.19,93.

διδυμητόκος (ἡ) μτγν., δωρ. **-ατόκος** ἡ γεννῶσα δίδυμα βλ.λ.: Φιλ. ἐν ΑΠ.6,99 **διδυμητόκοι αἶγες·** **2)** ὁ γεννηθεὶς δίδυμος: Μαν.4,455.

διδυμητοκῶ-έω μτγν. διδυμοτοκῶ βλ.λ.: Σκύμν.379.

διδυμία κρυστάλλων (ἡ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ φαινόμενον τῶν διδύμων βλ.λ. κρυστάλλων.

διδυμιά (ἡ) δημ. ἡ γέννησις διδύμων **τέκνων.**

διδύμιον (τό) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ δίδυμος: Παῦλ.Αἰγ.6,68· **2)** μτγν. πληθ. **διδύμια** αἱ δύο ἑκατέρωθεν τῆς κωνοειδοῦς βαλάνου τοῦ ἐγκεφάλου προμήκεις ἐξοχαί: Γαλ.4,502· ‖ νεώτ. ἀνατ. τέσσαρα ὑποστρόγγυλα λοφίδια, εἰς ἃ διαιρεῖται ἡ ῥαχιαία ἐπιφάνεια τοῦ μέσου ἐγκεφάλου διὰ δύο σταυροειδῶς τεμνομένων αὐλάκων: **πρόσθια - ὀπίσθια διδύμια·** **3)** Ἡσ.« διδυμίου ῥίζα· βοτάνης εἶδος καὶ ὁ ὄρχις δὲ οὕτως λέγεται»· **4)** νεώτ. χημ. μεταλλικὸν σῶμα συνιστάμενον **ἐκ** νεοδυμίου καὶ πρασεοδυμίου.

διδυμίνη (ἡ) νεώτ. θεραπευτικὸν σκεύασμα ἐξ ἀπολιπανθέντων κ.ξηρανθέντων **ὄρχεων νεαρῶν ταύρων.**

διδύμιος πάπ. δίδυμος βλ.λ.: Πάπ. **διδυμίων υἱῶν.**

δίδυμνος ποι. τ. τοῦ δίδυμος βλ. λ.: Πίνδ.Ο 3,35 **σὺν βαθυζώνου διδύμνοις παισὶ Λήδας.**

διδυμόβραγχος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀμφινομιδῶν σκωλήκων.

διδυμογαστήρ (ὁ) νεώτ. γέν. **τυφιιδῶν** σκωλήκων.

διδυμογενής-οῦς-ές δίδυμος: Εὐρ.Ἑλ.206 **Κάστορός τε συγγόνου τε διδυμογενὲς ἄγαλμα πατρίδος.**

διδυμόγλωσσον (τό) νεώτ. βοταν. γένος ὑμενοφυλλιδῶν πτερίδων.

διδυμογονία (ἡ) μτγν. ἡ γέννησις διδύμων τέκνων: Πρόκλ. εἰς παράφρ.Πτολ.6,4,264 **ἐν δὲ διδύμοις ὄντες** (οἱ ἀστέρες) **ζῳδίοις ἢ ἐν θηλυκοῖς διδυμογονίαν δωροῦνται.**

διδυμογόνος-ον μτγν. διδυμογενὴς βλ.λ.: Πτολ. Τετράβ.110, Βέττ.Βάλ.299,9.

διδυμόγραπτος (ὁ) νεώτ. γένος σκωλήκων **διδυμοβράγχων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διδυμόδους-οντος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος **τριχοστομιδῶν** λειχήνων.

διδυμόζυγος-ον μτγν. ὁ ἐζευγμένος διὰ δύο ἵππων ἢ βοῶν· **2)** ὀθ. γεν. διπλοῦς: Νόνν.Δ 15,21 **δοκέεσκον ἰδεῖν διδυμόζυγον ὕδωρ,** αὐτ.34,240 **μόρον ἐγγὺς ἔχω διδυμόζυγον.**

διδυμόζυξ-υγος (ὁ,ἡ) μτγν. διδυμόζυγος βλ.λ.: Νόνν.Δ.21,212 **διδυμόζυγι δίφρῳ,** αὐτ.23,211.

διδυμόζῳον (τό) νεώτ. ζῳολ. γένος μονοστομιδῶν σκωλήκων.

διδυμοθήκη (ἡ) νεώτ. γένος **φυτολακιδῶν** φυτῶν.

διδυμόθρους-οος-ουν ὁ διπλῶς ἠχῶν, ὁ ἔχων διπλῆν φωνήν: Νόνν.Δ 10,234, **- διδυμόθρους αὐλός,** αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω.9,83 **διδυμόθρους ἠχώ.**

διδυμόκαρπα (τό) νεώτ. βοταν. ὀνομασία **φυτῶν φερόντων** διπλοῦς καρπούς.

διδυμόκαρπος (ὁ) νεώτ. γέν. **γεσνεριοειδῶν** φυτῶν.

διδυμόκτυπος-ον μτγν. ὁ διπλοῦν κτύπον, ἦχον, θόρυβον παράγων: Νόνν.Δ 36,12 **καὶ ζαθέου πολέμου διδυμόκτυπος ἔβρεμεν ἠχώ.**

διδυμοκυρτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **πολυσφαιριδῶν** πρωτοζώων.

δίδυμον (τό) νεώτ. βοταν. ὀνομασία παντός ὀργάνου **φυτοῦ,** ὅταν ἀποτελῆται ἐκ δύο **συμμετρικῶς** διατεταγμένων λοβίων.

διδυμοπάναξ-ακος (ὁ) νεώτ. **βοταν.** γένος **ἀραλιοειδῶν** φυτῶν.

διδυμοπλεξίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γέν. **ὀρχεοειδῶν** φυτῶν.

δίδυμος-η-ο(ν) κ. -ος-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. διπλοῦς (συνήθ. ἐπὶ πραγμ. ὁμοίων ἀποτελούντων ἓν ὅλον): Ὀδ.Τ 227 **αὐτάρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο αὐλοῖσιν διδύμοισι,** Πίνδ.Π 4,79 **ὁ δ᾽ ἄρα χρόνῳ ἷκετ᾽ αἰχμαῖσιν διδύμαισιν ἀνὴρ ἔκπαγλος,** Σοφ.Ἀντ.967 **διδύμαι ἁλὸς ἀκταὶ Βοσπόριαι** (ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου κ. τῆς Προποντίδος), Τίμ. 77 D, **- δ- ἀδένες - μύες - ἀτμομηχανή - κιλλίβας** (κιλλίβος ὑποβαστάζων δύο συγχρόνως πυροβόλα), **- δίδυμος κρύσταλλος** (κρύσταλλος ἐκ δύο ὁμοίων κρυστάλλων συμμετρικῶς συνηνωμένων), **- δίδυμος τρόχιλος** (τρόχιλος μετὰ δύο κσρύων, τοῦ μὲν ἄνωθεν τοῦ δέ, δημ. γέμελος, μακαράς)· ‖ **δίδυμοι χεῖρες** αἱ δύο χεῖρες: Σοφ.Ἠλ.206 **τοῖς ἐμὸς ἴδε πατὴρ θανάτους αἰκεῖς διδύμαιν χειροῖν·** ‖ ὁμ. κ. καθ᾽ ἑν. **διδύμα χείρ:** Πίνδ.Π 2,9 **ἐπὶ γὰρ ἰοχέαιρα παρθένος χερὶ διδύμᾳ** (= δι᾽ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν)· ‖ **δίδυμον ξύλον** διαχιδὲς ξύλον, τὸ πρὸς ἀπαγχονισμὸν δίκρανον: ΠΔ Ἰησ.8,29 **καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου·** ‖ **τὸ γλυκύ μοι δίδυμον** ἐπὶ γυναικός, φρ. ἀνάλογος πρὸ τὴν νεωτ. **τὸ ἑτερόν μου ἥμισυ:** Ἐπιγρ. **γνώσῃ τὸ γλυκύ μου δίδυμον·** **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐμβίων, ὁ μετ᾽ ἄλλου συγχρόνως καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς γεννηθείς, διπλάρης: Πίνδ.Ν 1,36 **διδύμῳ σὺν κασιγνήτῳ,** Σοφ. ΟΚ 1693 **ὦ δίδυμα τέκνων ἄριστα,** Εὐρ.Ἑλ.220, Βαλαωρ. Κυρὰ Φροσ. 1, 359 **τὸν κεραυνό, τὴν ἀστραπή, τὰ δίδυμα τ᾽ ἀδέρφια·** ‖ δημ. συνεκδ. κ. ἐπὶ καρπῶν: **δίδυμα καρύδια - κεράσια·** **3)** κατὰ πληθ. ἀριθ. ὡς οὐσ. **δίδυμο,** ἐν ὁμ. σημ.: Ἰλ.Ψ 641 **οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἔσαν δίδυμοι,** Ἡρ.5,41 **διδύμους λέγουσι Κλεόμβροτόν τε καὶ Λεωνίδην γενέσθαι, - ὁμοιάζουν ὡς δίδυμοι·** ‖ ὁμ. πληθ. οὐδ. δίδυμα ὡς

ούσ.: Ἡρ.6,52 **ταύτην δὲ τεκεῖν δίδυμα,** Πλούτ. Ἠθ.107 E **τά γὰρ δίδυμα τὴν ὁμοιότητα μάλιστα παρεμφαίνει,** Μαλάλ.1 46,22 **ἐγέννησε δίδυμα·** **4)** κ. νεώτ. ὁμ. τὸ άρσ. κτ. πληθ. ὡς ούσ. δίδυμοι (οἱ Διόσκουροι Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης) αστερισμὸς τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου, τρίτος τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου : Ἵππαρχ.1,2,8,˚Αρατ.147 **Κρατὶ δὲ ὑποφέρονται οἱ δίδυμοι,** Ἐπιγρ.˚ **5)** μτγν. κ. νεώτ. τὰ άρσ. κτ. πληθ. οἱ ὄρχεις : ΠΔ Δευτ.25,11 **καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ,** Φιλόδ.ἐν ΑΠ 5,125 **ἢ τό γε λοιπὸν τοὺς κείνου πελέκει δεῖ διδύμους ἀφελεῖν·** ‖ ὁμ. σημ. καὶ καθ' ἕν. : Γαλ.Χρ.Μορ.14,11 **συναπτομένων ἑκατέρων αὐτῶν (τῶν κεροιῶν) τῷ καθ' ἑαυτὰ διδύμῳ· καλεῖ γὰρ Ἡρόφιλος οὕτω τὸν ὄρχιν·** **6)** ὁμ. κτ. πληθ. αἱ ᾠοθῆκαι τῆς γυναικός : Ἡρόφιλ.π.Γαλ.Χρ.Μορ.14,11, Σωραν.1,12· **7)** μτγν. τὸ οὐδ. ὡς ούσ. μαγικὸν ὄνομα τῆς πεντάδος: Θεολ.˚Αριθμ. 32,4 « δίδυμον (ὀνομάζουσι τὴν πεντάδα), ὅτι τὴν δεκάδα διχάζει ἀδίχαστον ἑτέρως οὖσαν ».

δῐδῠμόστροφος-ον μτγν. **ὁ στρέφων ἐντεῦθεν** κἀκεῖθεν : Μον.4,590.

διδυμοσφαιρία (ἡ) γένος **σφαιροειδῶν** μυκήτων.

διδυμότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ ὕπαρξις διδύμων, διπλῶν πραγμάτων, ἡ διπλῆ φύσις : Πλάτ. Φίλ.57 D **ὡς εἰσὶ δύο ἀριθμητικαὶ καὶ δύο μετρητικαὶ . . τὴν διδυμότητα ἔχουσαι ταύτην, ὀνόματος δὲ ἑνὸς κεκοινωμέναι,** Γαλ.4,497 (Χρ.Μορ.8,10) **ἔστι μὲν γάρ τις καὶ ἄλλη χρεία ταύτης τῆς διδυμότητος (τῶν ὀργάνων).**

διδυμοτοκία (ἡ) κ. νεώτ. γέννησις διδύμων : Ἀριστλ.ΖΓ 772 b,14 **τῶν δὲ πλεοναζόντων μορίων παρὰ φύσιν, τὸ αὐτὸ αἴτιον καὶ τῆς διδυμοτοκίας.**

διδυμοτόκος-ον ὁ τίκτων ἢ γεννῶν δίδυμα : Ἀριστλ.ΖΙ 573 b, 32 **καὶ ἐὰν ὁ κριὸς ἢ ὁ τράγος ἢ διδυμοτόκας ἢ ἡ μήτηρ.**

διδυμοτοκῶ-έω τίκτω δίδυμα :˚Αριστλ.ΖΙ 573 b,30 διδυμοτοκοῦσι **δὲ καὶ πρόβατα καὶ αἶγες.**

διδυμόφυσσα (ἡ) νεώτ. γένος **σταυρανθῶν φυτῶν.**

διδυμογλασίνη (ἡ) νεώτ. γένος **πολυποδιδῶν φυτῶν.**

διδυμόχροος-ον, ἑτερόκλ. δοτ. ἑν. διδυμόχροϊ, αἰτ. πληθ. **διδυμόχροας, ὁ δύο χρώματα ἔχων :** Μουσαῖ.59 **ὡς ῥόδον ἐκ καλύκων διδυμόχροον.**

διδυμῶ-όω μσν. ποιῶ τι διπλοῦν : Παχυμ.Γ Μιχ. Παλ.298 B **ἐδιδύμου τὸ τεῖχος τῆς πόλεως.**

διδυμωτός-ή-όν μτγν. δισχιδής, **διχαλωτός : Κυ**ρανίδεςΒίβλ.14 **διδυμωτὴ γλῶσσα.**

διδυναμία (ἡ) νεώτ. βοταν. **ἡ κατάστασις τῶν** διδυνάμων βλ.λ.2) **φυτῶν.**

διδύναμος (ὁ,ἡ) **νεώτ.** δισθενής **βλ.λ.˚ 2) βοταν.** ὀνομασία φυτῶν **φερόντων** δύο ζεύγη **στημόνων.**

δίδυξ (δοῖδυξ) Ἡσ. «τὸ τριβήδι(ο)ν τοῦ ὁλμίου ».

δίδω μτγν., μσν. κ.νεώτ. τ. τοῦ **δίδωμι,** δημ. **δίνω,** ἰδιωμ. κ. **δώνω,** ἀόρ. **ἔδωσα** κ. **-κα,** ὑποτ. (νὰ) **δώσω,** ἀπαρφ. ἀορ. **δοῦναι** (νεώτ. κ. δημ. ἐν χρ. μ. ὡς ούσ.), παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. **δίδομαι,** μτχ. **διδόμενος** (τὸ οὐδ. κ. δημ. μ. ὡς ούσ.), ἀόρ. **ἐδόθην,** παρακ. μ. ἡ μτχ. **δεδομένος** (τὸ οὐδ. κ. δημ. ἐν χρ. μ. ὡς ούσ.), μτ. αἰτ. πράγμ. κ. δοτ. προσ. (νεώτ. ἀναλυτ. διὰ τῆς εἰς), μσν. κ. μτ. αἰτ. προσ. παρέχω, δωροῦμαι, χαρίζω· πρβλ. δίδωμι κ. δίνω : Ὑμν.Δήμ.326 **πολλὰ δίδον περικαλλέα δῶρα,** Πρόδρ.Β 129 **καυκὶν κρασὶν οὐ δίδουν με, - δίδει δῶρα εἰς τοὺς πελάτας του·** νεώτ. ἐπὶ χρημάτων κ. ἄνευ αἰτ. πράγμ. : **δίδει πάντοτε διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς·** **2)** μσν. κ. νεώτ. μτ. ούσ. δηλοῦντος ἐνέργειαν, ποιῶ, ἐνεργῶ, πράττω, διεξάγω, διοργανώνω : Ἐρωτόκρ.Δ 3 **συμβούλιο μὲ τὴ ρήγισσα δίδουν τὴν ὥρα 'κείνη - δίδω χορὸν - συναυλίαν - διάλεξιν,** φρ. **δίδω τὸν λόγον εἴς τινα** (παρέχω αὐτῷ τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλήσῃ), **- δίδω μαθήματα** (= διδάσκω ὡς ἰδιωτικὸς διδάσκαλος), **δίδω σημεῖα ζωῆς** (παρέχω ἐνδείξεις ὅτι εἶμαι ζῶν)· ‖ νεώτ.συνηθέστ.μτ.ούσ.ἐν φρ.,ὧν ἡ σημ. ἰσοδυναμεῖ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, γεν. ἢ εἰδ., πρὸς τὸ ἐκ τοῦ ούσ. παραγόμενον ῥῆμα, οἷον : **δ- ὅρκον** (ὁρκίζομαι), **- δ- ἀναφοράν** (ἀναφέρομαι), **- δ- φίλημα** (φιλῶ),**- δ- ἐλεημοσύνην** (ἐλεῶ),**- δ- ἐγγύησιν** (ἐγγυῶμαι),**- δ- δάνειον** (δανείζω),**- δ- βοήθειαν ἢ χεῖρα βοηθείας** (βοηθῶ), **- δ- λόγον** (λογοδοτῶ, ὁπολογοῦμαι), **- δ- ἑρμηνείαν** (ἑρμηνεύω), **δ- ῥαβδισμοὺς** (ῥαβδίζω) κ. ἄ.˚ ‖ ὁμ. κ. ἐν συνεκδ. σημ., συνεκφερομένης συνήθ. **γεν. προσ. ἢ** ἐμπροθ. (μτ. τῆς **εἰς**) **αἰτ. προσ.** ἢ πράγμ., οἷον : **τοῦ δ- προσοχὴν - σημασίαν** (τὸν θεωρῶ ἄξιον προσοχῆς, τὸν λαμβάνω σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν), **- δ- πίστιν εἰς αὐτὸν** (τὸν ἐμπιστεύομαι), **- τοῦ δ- ἀκρόασιν** (προσέχω εἰς τὰ λεγόμενά του) κ. ἄ.˚ **3)** μσν. μτ. αἰτ. προσ. ἄνευ ἀμέσου ἀντικ. καταβάλλω τινὶ ἀμοιβὴν ἢ προσφέρω φιλοδώρημα χρηματικόν : Πρόδρ.Β 580 **προστάσσει δὲ καὶ δίδουσιν τοὺς ἰατροὺς πλουσίως·** **4)** ἀφίημί τινι ἐμόν τι, ἐκχωρῶ, παραχωρῶ : **ἔδωκε τὴν περιουσίαν του εἰς τὸ κράτος·** ‖ ὅθ. ἐπὶ θυγατρὸς φρ. **δίδω εἰς γάμον** = ὑπανδρεύω· **5)** ἐπὶ προσοδοφόρων ζῴων κ. πραγμ., παράγω, ἀποφέρω, δίδω εἰσόδημα, κέρδος : **ὁ ἐλαιὼν τοῦ δίδει καλὸν εἰσόδημα, - ἡ ἀγελὰς δίδει ὀκτὼ ὀκάδες γάλα, - τὰ χρήματά του τοῦ δίδουν τόκον δέκα τοῖς ἑκατόν·** **6)** ἐγχειρίζω τινί τι : Πρόδρ.Α 317 **τὸν Ὅμηρον μ' ἐδίδασιν κι ἐφόφουν εἰς τὴν πεῖνα·** **7)** ἀπονέμω : **δίδω δίκαιον - ἄδικον·** **8)** ὁρίζω : **μοῦ ἔδωκε φάρμακον διὰ τὸν βῆχα, - δίδει ὥρας ἐξόδου - δώσατέ μου ὥραν ἀκροάσεως·** **9)** ἐπιτρέπω : Ἐρωτόκρ.Α 601 **ἡ ὥρα δὲν τὸ δίδει | νὰ πᾶμε τώρα στοῦ Ρηγός·** ‖ ἐπὶ Θεοῦ ἢ ἁγίων, εἰδ. εἰς εὐχάς : **ἔδωκε ὁ Θεὸς καὶ ἐθεραπεύθη, - νὰ δώσῃ ἡ Παναγία νὰ φθάσουν ὑγιεῖς·** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν φρ. **δίδω θέλημα,** Ἰω.Μάνθ.˚Ἱστ.Μορ.14,8 **γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ θέλημα νὰ φτιάσουν τὰ καρφία·** **10)** εἰδ. ἀναφ. πρὸς θεατρικὸν ἔργον, παριστῶ θεατρικὸν ἔργον (**εἴτε** ὡς ἠθοποιὸς αὐτοπροσώπως, **εἴτε** ὡς σκηνοθέτης ἢ δραματικὸς συγγραφεὺς διὰ τῶν ἠθοποιῶν) : **τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον δίδει τὴν Μήδειαν·** **11)** δαπανῶ, καταλύω : Ἐρωτόκρ.Α 121 **τὴ νιότην τοῦ 'διδε ζιμιό, κι ἐπλήθεν ὁ καημός του·** **12)** μσν. τύπτω : δημ. σκωπτ. ᾆσμα π. Θεοφάν. κ. Κεδρην. **δὸς αὐτῷ κατὰ κρανίου ἵνα μὴ ὑπεραίρηται·** **13)** μέσ. δίδομαι παραδίδομαι, ἀφιεροῦμαι : **ἐδόθη ὁλόκληρος εἰς τὴν μελέτην - εἰς τὴν μέθην·** **14)** παθητ. τριτοπροσ. (συνήθ. εἰς τὰ μαθημ.) **δίδεται - ἐδόθη** - παρέχεται ὑποθετικῶς : **δίδεται σημεῖόν τι ἐκτὸς εὐθείας, - δοθεισῶν δύο γωνιῶν τριγώνου νὰ εὑρεθῇ ἡ τρίτη·** **15)** **τὸ οὐδ.** τῆς μτχ. τοῦ ἐνεστ. ὡς ούσ. **τὸ διδόμενον** (κ. δημ.) λόγος, ἀφορμή, ἔνδειξις, γεγονός, ἐφ' οὗ τις **στηρίζεται πρὸς** ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων : **τίνα διδόμενα ἔχεις, ὥστε νὰ τὸν νομίζῃς ἔνοχον, - ἔχω πολλὰ διδόμενα ἐναντίον του·** **16)** ὁμ. τὸ οὐδ. **τῆς** μτχ. τοῦ παρακειμένου **τὸ δεδομένον** γεγονὸς ὑποτιθέμενον ὡς πραγματικὸν ἢ ἀρχὴ ἐπιστημονικὴ θεωρουμένη ἀναμφισβήτητος καὶ ἐφ' ἧς στηριζόμενοι κατασκευάζομεν συλλογισμούς : **τὰ δεδομένα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν·** **17)** νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀπαρφ. **δοῦναι** ἐν χρήσει μ. εἰς τὴν λογιστικὴν ἢ κ. ἐν σχετικαῖς φρ., ἡ χρέωσις : **τὸ δοῦναί του εἶναι ἐλάχιστον·** ‖ φρ. **δοῦναι καὶ λαβεῖν** πιστοχρέωσις· ‖ φρ. **δοῦναι λαβεῖν** μτφ. **δοσοληψίαι, σχέσεις** στεναί· ρηματ. βλ. δίδωμι.

διδώ (ἡ) νεώτ. γένος ὀρνιθούρων τῆς οἰκογενείας τῶν **διδιδῶν.**

διδωλοδίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια ἀπολελιθωμένων θηλαστικῶν τῆς ὑποτάξεως τῶν **λιτοπτέρνων.**

δίδωμι κ. μσν., νεώτ. κ. δίδω, δημ. δίνω, Ιων. ἐνεστ. διδοῖς, διδοῖσθα (ἐκ τοῦ διδόω-ῶ), διδοῦσι προστ. δίδου, ἐπ. δίδωθι, ἀπαρφ. διδόναι, διδοῦν, διδοῦναι, αἰολ. δίδων, μτχ. διδούς, αἰολ. δίδοις, παρατ. ἐδίδουν-ους-ου, ἐπ. δίδου, δόσκον, μέλλ. δώσω, ἐπ. διδώσω, κ.ἀπαρφ. δωσέμεναι, ἀόρ. ἔδωκα (μ. ἐν τῷ ἐν.), ἐπ. δῶκα, ἀόρ. β' ἄχρ. εἰς τὸν ἑν. ἔδων, μ. εἰς τὸν πληθ. ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδοσαν, λακων. ἔδον, προστ. δός, ὑποτ. δῶ, εὐκτ. δοίην, ἀπαρφ. δοῦναι, μτχ. δούς, ἐπ. τ. τοῦ ἀορ. ὑποτ. δώῃ, δώῃσι, δῷσι, δώη, βοιωτ. δώει, δοῖ, δώομεν, δώωσι, ἀπαρφ. δόμεναι, δόμεν, δωρ. δόμειν, κυπρ. δοϜέναι, βοιωτ. δῶναι, παρακ. δέδωκα, βοιωτ. δεδόανθι, ὑπερσ. ἐδεδώκει, μέσ. κ. παθ. δίδομαι, μέλλ. δοθήσομαι, ἀόρ. ἐδόθην, παρακ. δέδομαι, δέδονται, ἐδέδοντο παρέχω τι εἴς τινα, παραχωρῶ οἰκειοθελῶς, δωροῦμαι, προσφέρω, χαρίζω : Ἰλ.Ι 519 νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέστη, Ἡρ.5,94 Ἱππίῃ δὲ ἐνθεῦτεν ἀπελαυνομένῳ ἐδίδου μὲν Ἀμύντης ὁ Μακεδὼν Ἀνθεμοῦντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεσσαλοὶ Ἰωλκόν, Θουκ.1,138 ταύτης γὰρ ἦρχεν τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ Μαγνησίαν· **2)** ἐπὶ τῶν θεῶν, παρέχω, ἐκχωρῶ, χαρίζω : Ἰλ.Τ 204 Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν, Αἰσχ.Εὐμ.850 φρονεῖν δὲ κἀμοὶ Ζεὺς ἔδωκεν οὐ κακῶς· Μηναῖ. 1,4 Ὠδ.3 τοῦ ὁσίου δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, Διγεν.Ἀκρ.36 καὶ ἐκαρτέρησαν λοιπὸν παρὰ Θεοῦ δοθῆναι θήλεα παῖδα θαυμαστήν, - ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν· ‖ ὁμ. ἐπὶ θεῶν κ. ἀναφ. πρὸς κακά, πέμπω, στέλλω : Ἰλ.Α 96 τούνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν ἑκηβόλος ἠδ' ἔτι δώσει, Αἰσχ.Πέρσ.293 ὅμως δ' ἀνάγκης πημονὰς βροτοῖς φέρειν θεῶν διδόντων· ‖ τὸ παθ. π. Ὁμ. ἐν ὑμ. σημ. : Ἰλ.Ε 428 οὔ τοι, τέκνον ἐμόν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν θεῶν, εὐδοκῶ, κάνω ὥστε νὰ εἶναι ἢ νὰ γίνῃ τι : Ἰλ.Γ 322 τὸν δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω (κάμε τον νὰ καταστραφῇ καὶ νὰ κατεβῇ εἰς τὸν ᾅδην), Σαπφ.Συμπλ.1,2 τὸν κασίγνητον δότε τυίδ' ἴκεσθαι, Σοφ.Φιλ.316 δοῖεν ποτ' αὐτοῖς ἀντίποιν' ἐμοῦ παθεῖν, Πλάτ.Νόμ.737Β οἷς .. θεὸς ἔδωκε .. πόλιν οἰκίζειν· ‖ εὖ διδόναι τινὶ ὁμ. ἐπὶ τῶν θεῶν ἢ τῆς τύχης, δίδω εὐτυχίαν, χαρίζω εὐτυχίαν εἴς τινα, προνοῶ περί τινος : Εὐρ.Ἀνδρ.750 ὦ πρέσβυς, θεοί σοι δοῖεν εὖ καὶ τοῖσι σοῖς· **3)** ἐπὶ νόμων, ἀρχόντων, θεῶν, ἐπιτρέπω, ἐγκρίνω : Πλάτ.Νόμ.813 C ὁ νόμος γὰρ αὐτῷ δέδωκε καὶ δώσει προσλαμβάνειν εἰς ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν, Ἰσαῖ.72, Λογγῖν. Ὕφ.27,2 ἡνίκ' ἂν ὀξὺς ὁ καιρὸς ὢν διαμέλλειν τῷ γράφοντι μὴ διδῷ, Πάπ. οὐ δέδοταί μοι συμβιῶσαι αὐτῇ· ‖ κ. μετ' αἰτ. πράγμ., ἐν παθ. ἐκφρ. μετατρεπομένης εἰς ὑποκ. ἐπὶ ἀρχόντων, παραχωρῶ, μεταδίδωμι, ἐπιτρέπω, κ. παθ. παραχωροῦμαι, μεταδίδομαι, ἐπιτρέπομαι : Πάπ. δίδωμι τοῖς ξένοις πολιτείαν, αὐτ. τούτοις ἡ πολιτεία ἐδόθη· **4)** προσφέρω εἰς τοὺς θεούς : Ἰλ.Μ ὁ οὐδὲ θεοῖσιν δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας· **5)** διδάσκω τι εἴς τινα : Πλάτ.Φαῖδρ.271 Α δῆλος ἄρα ὅτι ὁ Θρασύμαχος .. σπουδῇ τέχνην ῥητορικὴν διδῷ· κ. παθ. : αὐτ.Πολ.452 Α μουσικὴ μὲν ἐκείνοις τε καὶ γυμναστικὴ ἐδόθη· **6)** ἐγχειρίζω τι : Σοφ.Ἠλ. 1348 οὐκ αἶσθ' ὅτῳ μ' ἔδωκας ἐς χέρας ποτέ;, Πλάτ.Πρωτ.326 D, Πάπ. ἀντίγραφον ἐντεύξεως δοῦναι τοῖς ἐγκαλουμένοις· ‖ ἐπὶ τροφῆς ἢ ποτοῦ : Ἡρ.4,172 ἐκ τῆς χειρὸς διδοῖ πιεῖν καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς τοῦ ἑτέρου πίνει, Φερεκρ.41 τὴν κύλικα δὸς ἐμπιεῖν, Ἡγήμ.1 δὸς καταφαγεῖν, Ἐφιππ. 10 φιάλην ἔδωκε κεράσας, Δίφιλ.17,7 δὸς τὴν μεγάλην σπάσαι, Πρόδρ.Α 122 καὶ δός με νὰ προγεύσωμαι καὶ τότε νὰ πετζώνω· ‖ πάπ. εἰδ. ἐπὶ ἐγγράφων, ἐγχειρίζω, ἐπιδίδω : Πάπ. ἐδόθη πρὸ η' καλανδῶν Ὀκτωβρίων· ‖ πάπ. ὁμ. ἐπὶ ἐγγράφων, ὑποβάλλω (αἴτησιν, ἀναφορὰν κττ.)· ‖ πάπ. ἀποστέλλω ἢ παραδίδω ἐπιστολήν· **7)** ἀπονέμω : Πλούτ.Θεμ.17 Εὐρυβιάδῃ μὲν ἀνδρείας, ἐκείνῳ δὲ σοφίας ἀριστεῖον ἔδοσαν θαλλοῦ στέφανον, - ἐδόθη εἰς αὐτὸν δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας· **8)** πάπ. πληρώνω (εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος)· **9)** πάπ. κληροδοτῶ : Πάπ. καταλείπω καὶ δίδωμι· **10)** ἐν φρ. διδόναι ὅρκον=ἐπάγω τινὶ ὅρκον, ὑποβάλλω εἰς ὅρκον, ὁρκίζω : Ἰσαῖ.9,24 δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος, εἴ τις αὐτῷ ὅρκον διδοίη, Ἀριστλ.Ρητ.1377 a,8 περὶ δ' ὅρκων τετραχῶς ἔστι διελεῖν, ἢ γὰρ δίδωσι καὶ λαμβάνει· ‖ νεώτ. ὁμ. δ- ὅρκον ὄμνυμι, ὁρκίζομαι : ἔδωσαν τὸν νενομισμένον ὅρκον· ‖ ὁμ. ψῆφον διδόναι = θέτειν εἰς ψηφοφορίαν : Δημ.542 πεῖσαι τὸν πρυτανεύοντα δοῦναι τὴν ψῆφον παρὰ πάντας τοὺς νόμους· ‖ ὁμ. γνώμην διδόναι = προτείνειν ἐνέργειαν, ἀπόφασιν : Δημ.704 ἐπειδὴ ποτ' ἐπαύσανθ' οὗτοι βοῶντες, ἔδωκε γνώμην Εὐκτήμων ὡς δυνατὸν δικαιοτάτην· ‖ ὁμ. διδόναι χάριν χαρίζεσθαι βλ.λ. : Σοφ.Αἴ.1354 μέμνησ' ὁποίῳ φωτὶ τὴν χάριν δίδως· ‖ ὁμ. διδόναι λόγον τινὶ = δίδω τὸν λόγον εἴς τινα, τοῦ δίδω τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλήσῃ : Ξεν.Ἑλλ.5.2.20 λεχθέντων δὲ τούτων ἐδίδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς συμμάχοις λόγον· ‖ ὁμ. διδόναι λόγον ἑαυτῷ = διασκέπτεσθαι, συσκέπτεσθαι : Ἡρ.1,97 συνελέχθησαν οἱ Μῆδοι εἰς τωὐτὸ καὶ ἐδίδοσαν σφίσι λόγον, λέγοντες περὶ τῶν κατηκόντων, Σοφ.ΟΤ 583 οὔκ, εἰ διδοίης γ' ὡς ἐγὼ σαυτῷ λόγον· ‖ ὁμ. κ. νεώτ. δ- λόγον - εὐθύνας = λογοδοτεῖν : Ἐπιγρ. ‖ δίκην ἢ δίκας διδόναι ἀντίθ. τῷ δίκην λαμβάνειν τιμωροῦμαι, βλ. δίκη· ‖ δ- ἀκοὴν λόγοις ἀκροῶμαι, δίδω προσοχήν: Σοφ.Ἠλ.30 σὺ δ' ὀξεῖαν ἀκοὴν τοῖς ἐμοῖς λόγοις διδούς· ‖ δίδω ἐργασίαν ἐπιμελοῦμαί τινος (λατ. dare operam)· πάπ. κ. μετ' ἀπαρφ. : ΚΔ Λουκ.12,58 ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ· ‖ ὁμ. ἐμβολὰς διδόναι, ἐπὶ τῶν πλοίων = πλήττω διὰ τῶν ἐμβόλων : Διόδ.Σ 13,10 ἁπλῶς δὲ πολλαῖς τῶν ἐμπιπτουσῶν νεῶν ἐμβολὰς διδόντες· ‖ ὁμ. πληγὰς δίδωμι = τύπτω, κτυπῶ : Πλούτ.Λουκ.12 ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων διεμάχοντο καὶ πληγὰς ἐδίδοσαν τοῖς περὶ τὸν Λούκουλλον, Πάπ. λίθῳ διδόναι τινί· ‖ ὁμ. γράμματα διδόναι κλείω συμφωνίαν, σύμβασιν : Πάπ.· **11)** μετ' αἰτ. προσ. παραδίδω ὡς λείαν, παραχωρῶ : Ἰλ.Ψ 21 Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι, Πλάτ.Πολ. 574 C δοκεῖ ἂν σοι ὁ τοιοῦτος πληγαῖς τε δοῦναι· ‖ κ. περὶ ζῴων : Πίνδ.Π 5,60 ὁ δ' ἀρχαγέτας ἔδωκ' Ἀπόλλων θῆρας αἰνῷ φόβῳ· **12)** κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν γονέων, δίδω εἰς γάμον τὴν θυγατέρα (ἢ ἀρχ. ἐπὶ τῶν τέκνων τὴν μητέρα) : Ἰλ.Ζ 192 δίδου δ' ὅ γε θυγατέρα ἥν, Ὀδ.Β 223 καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω, Ἡρ.5,926 ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἤγοντο (γυναῖκας) ἐξ ἀλλήλων, Πίνδ.Π 9,117 οὕτω δ' ἐδίδου Λίβυς ἁρμόζων κόρᾳ νυμφίον ἄνδρα, Εὐρ. Μηδ.288 τὸν δόντα καὶ γήμαντα καὶ γαμουμένην, - ἔδωκε τὴν θυγατέρα του εἰς πλούσιον ἔμπορον· **13)** διδόναι τινά τινι συγχωρῶ τινα ἐνδίδων εἰς παρακλήσεις ἑτέρου : Ξεν.Ἀν.6,6,31 νῦν δέ σε αἰτοῦνται καὶ δέονται δοῦναι σφίσι τὼ ἄνδρε καὶ μὴ κατακαίνειν· ‖ διδόναι τινί τι συγχωρῶ εἴς τινα πταῖσμά τι : Εὐρ.Κυκλ.296 τά θ' Ἑλλάδος δύσφορ' ἄγ' ὀνείδη Φρυξὶν οὐκ ἐδώκαμεν· **14)** δίδωμι ἐμαυτόν τινι = παραδίδω τὸν ἑαυτόν μου εἴς τινα : Ἡρ.6,108 καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, Θουκ. 2,68 οἱ δ' Ἀμφίλοχοι .. διδόασιν ἑαυτοὺς Ἀκαρνᾶσι, Πολύβ.3,17,8 καὶ παραβόλως διδοὺς αὑτὸν

εἰς τοὺς κινδύνους, Διόδ.Σ 18,47 **δόντες δ' ἑαυτοὺς εἰς λῃστείας καὶ καταδρομάς** **15)** φαινομενικῶς ἀμτβ. κτ. παράλειψιν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντων. παραδίδω ἐμαυτόν, ἀφιεροῦμαι εἴς τι : Εὐρ.Φοίν.21 **ὁ δ' ἡδονῇ δοὺς εἴς τε βακχεῖον πεσὼν ἔσπειρεν ἡμῖν παῖδα,** Διόδ.Σ 25,8 **δοὺς εἰς δημοκοπίαν καὶ πλήθους ἀρέσκειαν,** Ἰώσ.ΙΑ 17,12,2 **ἐλπίδι διδόναι,** Ἀλκίφρ.3,47 **δρόμῳ δούς,** Φιλόστρ.Βί. Σοφ.1,12 **ἡδοναῖς ἐδεδώκει** **16)** εἰδ. **οἱ δεδομένοι** οἱ ἀφιερωμένοι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος ὑπηρέται Νεθινεὶμ : ΠΔ Νε.5,3· **17)** μτγν. (ἐπὶ ἀρχόντων ἢ ἱερέων) ὁρίζω, διορίζω : ΠΔ Ἐξ.31,6 **καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτὸν καὶ τὸν Ἐλιὰβ τὸν τοῦ Ἀχισαμὰχ ἐκ φυλῆς Δάν·** **18)** πάπ. προτείνω : Πάπ. **δίδωμι τοὺς ὑπογεγραμμένους ὄντας εὐπόρους·** **19)** μτγν. θέτω, τοποθετῶ : ΠΔ Δευτ.28,1 **καὶ δώσει σε κύριος ὁ Θεός σου ὑπεράνω ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς·** **20)** μτγν. δίδω διαταγήν : ΚΔ Ἀπ.9,5 **ἐδόθη αὐτοῖς ἵνα..·** **21)** παραδέχομαι, συμφωνῶ, δέχομαι ἐν ἐπιχείρημα : Ἀριστλ.Φυσ. 186a,9 **ἀλλ' ἑνὸς ἀτόπου δοθέντος τἆλλα συμβαίνει·** || κ. νεώτ. **τὰ δεδομένα** ὡς οὐσ. (λατ. **data**) αἱ ἐπιστημονικαὶ θέσεις, ἃς παραδεχόμεθα ὡς ἀληθεῖς καὶ βάσεις περαιτέρω συλλογισμῶν || ὁμ. νεώτ. **τὸ δεδομένα** αἱ ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεις ἢ τὰ ὑπάρχοντα γεγονότα· || εἰδ. **δεδομένα** τίτλος ἔργου τοῦ Εὐκλείδου· || κ. νεώτ., ἀπροσώπ τὸ παθ. **δίδεται,** πρὸς ὑποθετικὴν ἔκφρ. ἐν μαθηματικοῖς, οἷον **ἡ δοθεῖσα γραμμή - γωνία** κτλ. : Εὐκλ.1,9. Ἀρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.1,6 **δεδόσθω κύκλος·** **22)** πάπ. εἰδ. εἰς ἀλχημ. λαμβάνω χημικὰς οὐσίας· **23)** μτγν. γραμμ. περιγράφω, ἀναφέρω : Σχόλ. Πινδ.Ρ 5,93 **οἱ γὰρ νεώτεροι τὴν Πύλον.. οὐ περὶ τὴν Τριφυλίαν τῆς Ἀρκαδίας, ἀλλὰ περὶ τὴν Μεσσηνίαν διδόασιν·** ρηματ. δόσις, δοτήρ, δότης, δόμα, δόσιμον, δοτικός.

δίδωρος-ον ὁ ἔχων μῆκος δύο δώρων ἤτοι παλαμῶν· πρβλ. δεκάδωρος : Πλίν.Φ1 35,14,49.

διδωσίω Ἐπιγρ. κρητ. τ. τοῦ μέλλ. **δώσω** τοῦ ρ. δίδωμι βλ.λ.: Ἐπιγρ. **δίκας τε καὶ πράξεις διδωσίω.**

δίε ἀντὶ **ἔδιε** παρατ. τοῦ δίω βλ.λ.

δῖε βλ. δῖος.

διέ Ἐπιγρ. Θεσσαλ. τ. τῆς προθ. **διά** βλ.λ.

διεγβολή πάπ. διεκβολή βλ.λ.

διεγγελῶ-άω Ἡσ. (ὡς γλώσσ. τοῦ γλοιάζω), περιγελῶ, εἰρωνεύομαι.

διεγγύα (ἡ) ἀρχ. λεξ. κ. σχόλ. ἐγγύησις, ἀσφάλεια : Σχόλ.Θουκ.3,70 **διεγγύα τῶν προξένων**

διεγγύημα-ατος (τὸ) πάπ. τὸ δοθὲν εἰς ἐγγύησιν, ὑποθήκη : Πάπ. **ὀμνύω.. ἦ μὴν ὑποτεθεῖσθαι ἐν διεγγυήματι** || τὸ ἐνέχυρον : Πάπ. **ληφθέντων τῶν καθηκόντων διεγγυημάτων.**

διεγγύησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ παροχὴ ἐγγυήσεως : Δημ.724 **μὴ εἶναι τὴν διεγγύησιν αὐτοῖς, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεγγυᾶν μηδένα** (Ἁρποκρ. « διεγγύησιν ἀντὶ τοῦ κατάστασιν ἐγγυητῶν Δημοσθένης κατὰ Τιμοκράτους ») || νεώτ. ἡ ἐνεχυρίασις· **2)** ἡ παροχὴ ἐγγυήσεως πρὸς ἀπελευθέρωσίν τινος : Διον.Ἁλ.Ρωμ.11,32.

διεγγυῶ-άω δίδω ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν τινος : Ἰσοκρ.17,14 **κατεγγυῶντος Μενεξένου τὸν παῖδα,** Πλούτ.Καῖσ.11 **διεγγυήσαντος ὀκτακοσίων καὶ τριάκοντα ταλάντων·** || τὸ παθ. **διεγγυῶμαι** = παρέχεται ἐγγύησις διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν μου : Θουκ.3,70 **ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.10,8 **χρήμασι διεγγυηθὲν ἐλεύθερον εἶναι τὸ σῶμα μέχρι δίκης·** || τὸ μέσ. λαμβάνω ἐγγύησιν, ἵνα ἐλευθερώσω τινά : Ἰσοκρ.17,14 **Πασίων αὐτὸν ἑπτὰ ταλάντων διεγγυήσατο·** || μτγν. ἁπλῶς ὑπισχνοῦμαι : Θεμίστ. Λόγ.27,340D **πόνον ἀπ' ἀρχῆς προτιθέντα, ῥαστώνην δὲ ἐπὶ τέλει διεγγυώμενον·** **2)** Ἐπιγρ. ἁπλῶς δίδω ἐγγύησιν, ἀσφάλειαν, ὑποθήκην· **3)** Ἐπιγρ. λαμβάνω ὡς ἐνέχυρον· **4)** μτγν. ἀπολ. ὑποθηκεύω τὴν περιουσίαν μου : ΠΔΝε.5,3 **ἡμεῖς διεγγυῶμεν καὶ ληψόμεθα σῖτον καὶ φαγόμεθα·** κ. παθ.: Πάπ. **τὰ σπέρματα τῶν διεγγυημένων κλήρων.**

διεγείρω κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. παθ. ἀόρ. **διέγρετο** ἐγείρω ἐκ τοῦ ὕπνου, ξυπνῶ· Ἡσ. « διεγείρω· ἐξυπνίζω » : Ἡρωδιαν.Ἱστ.2,1,5 **ἐπιστάντες δὲ αὐτοῦ κεκλεισμένης τῆς οἰκίας ταῖς θύραις διεγείρουσι τὸν φυλάττοντα,** Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 5,274 **ἡ παῖς ἐξ ὕπνοιο διέγρετο·** || παθ. ἀνακύπτω ἐκ νόσου, σηκώνομαι ἀπὸ τὸ κρεβάτι : Λουκιλλ.ἐν ΑΠ 11,171· **2)** ἀνατείνω, σηκώνω ἐπάνω, ὑψηλά : Ἡλιόδ.Αἰθ. 4,4 **τὸν αὐχένα διεγείρας·** κ. παθ.: ΠΔἸουδ.1,4 **καὶ ἐποίησε τὰς πύλας αὐτῆς πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος πηχῶν ἑβδομήκοντα·** **3)** κ. νεώτ. μτφ. ἐξεγείρω, παρορμῶ, ἐξερεθίζω, ἐξάπτω : Ἀνάξιππ. π.Ἀθην.9,404 Ε **τὴν φύσιν ἵνα διεγείρας πνευματῶ τὸν ἀέρα,** ΠΔΜακκ.2,7,21 **καὶ τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διεγείρασα,** - **διεγείρω τὸν ζῆλόν τινος - τὸ φρόνημα,** - **διήγειρε τὸν λαὸν ἐναντίον τῶν καταχραστῶν·** || **διεγείρω τὴν αὔξησιν** ὑποβοηθῶ τὴν αὔξησιν : Γεωπ.9,3,7· || πάπ. παθ. **διεγείρομαι** εἴς τι ἐνδιαφέρομαι **διά τι** : Πάπ. **μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας οὐ διηγέρθης εἰς τοῦτο.**

διέγερσις-εως (ἡ) κ.μσν.κ.νεώτ.,δημ. -η τὸ διεγείρειν τινά, ἡ πρᾶξις τοῦ διεγείρειν, ἐξέγερσις: Ἱππιατρ. 128· **2)** κ. νεώτ. μτφ. ἡ παρόρμησις, παρακίνησις, ἐξερέθισις : Ἰουλ.Ἀφρικ.315Α **πολλὴν διέγερσιν καὶ ἐπιμέλειαν ἔχειν,** Εὐστ.10,40 **πᾶσα παρακίνησις καὶ διέγερσις καὶ ἅπας εἰς ἔργον ἐρεθισμός,** - **διέγερσις τῶν νεύρων·** || μσν. κ. νεώτ. στῦσις **τοῦ αἰδοίου** : Παχυμ.Γ'Ἀνδρόν.406 Β· || νεώτ. ἐχθρικὴ ἐξέγερσις ἐναντίον τινός : **προεκάλεσε διέγερσιν κατὰ τῆς ἀστυνομίας·** **3)** νεώτ.κ.δημ. κατάστασις ἐρεθισμοῦ, ἐξάψεως : **εὑρίσκεται ἐν διεγέρσει·** **4)** νεώτ. εἰδ. ἡ μετάδοσις συνεχοῦς ρεύματος εἰς τοὺς ἠλεκτρομαγνήτας δυναμομηχανῆς πρὸς δημιουργίαν μαγνητικοῦ κυκλώματος ἀναγκαίου πρὸς παραγωγὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

διεγερτήριον (τὸ) μσν. διεγερτικὸν μέσον, τὸ χρησιμεῦον πρὸς ἐξέγερσιν : Εὐστ.Παν.210,16 **τὰ εἰς τὸν Ἐνυάλιον διεγερτήρια.**

διεγέρτης (ὁ) νεώτ.κ.δημ., θηλ. **-τις** κ. **-τρια** βλ.λ. ὁ διεγείρων, ὁ ἐξεγείρων : **διεγέρτης τοῦ λαοῦ.**

διεγερτικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ διεγείρειν, τοῦ ἐρεθίζειν, ἐρεθιστικός : Δίφιλ.Σ π.Ἀθην.2,64 Β **οἱ βολβοὶ.. διεγερτικοὶ ἀφροδισίων,** Σέξτ.Ἐμπ.360 **φύσει τῶν μελῶν τὰ μὲν εἶναι διεγερτικὰ τῆς ψυχῆς, τὰ δὲ κατασταλτικά,** Ἀριστ.Κ 111 **διεγερτικὸν δ' ἐστὶ τοῦτο (τὸ ἐναρμόνιον) καὶ ἤπιον·** **2)** νεώτ. ὁ ἐπιφέρων τόνωσιν : **διεγερτικὰ φάρμακα, ἃ. ἀναληπτικά·** || ὁ παρακινῶν εἰς διατάραξιν τῆς τάξεως : **διεγερτικοὶ λόγοι·** || ὁ παρορμῶν εἰς ἀφροδισιασμόν : **διεγερτικὰ θεάματα.**

διεγερτικῶς κ. νεώτ. ἐπίρρ. ὥστε νὰ διεγείρῃ, κατὰ τρόπον διεγερτικόν : **ἐπιδρᾷ διεγερτικῶς.**

διεγέρτρια (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ διεγέρτης βλ.λ.· **2)** νεώτ. εἰδ. ἢ- μηχανὴ μικρὰ δυναμομηχανὴ συνεχοῦς ρεύματος πρὸς παραγωγὴν μαγνητικοῦ πεδίου εἰς τὰς μηχανὰς ἐναλλασσομένου ρεύματος.

διεγκαλῶ-έω μτγν. κ. μσν. κατηγορῶ τινα ἐνώπιον δικαστηρίου, ἐνάγω : Ἰώσ.ΑΙ 8 Α **περὶ τούτου καὶ τῷ ἐπάρχῳ διεγκαλέσαντος,** Ἀνν.Κομν.14,423 Β **διεγκαλῶν αὐτῷ τὴν ἀδικίαν.**

διεγκαρτερῶ-έω μσν. ἐγκαρτερῶ ἐπὶ μακρόν : Ζωναρ.Ὑπομν.εἰς Ἐπιστ.Κανον.5 D **μέχρι τετάρτης φυλακῆς διεγκαρτεροῦντας.**

διεγκολπίζομαι μσν. δέχομαί τι εἰς τοὺς κόλπους μου : Νεῖλ.Ἐπιστ.421 **τῆς δοξολογίας πλοῦτον διεγκολπίζονται.**

διεγκόπτω μσν. ἐπιτατ. τοῦ ἐγκόπτω βλ.λ. : Στοβ. 1,36,2 **τὸ περιλειφθὲν ἐν τῇ γῇ κατὰ τὴν κίνησιν κλονούμενον περὶ τοὺς πόρους καὶ διεγκοπτόμενον σπασμοὺς καὶ σεισμοὺς ἀποτελεῖν.**

διεγχείρησις-εως (ἡ) μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ διεγχειρῶ, τὸ ἐγχείρημα, ἡ ἐπιχείρησις : Θεοφύλ.169 C **ἀναιδῆ τινα διεγχείρησιν τούτῳ προσέταττεν.**

διεγχειρῶ-έω μσν. ἐπιχειρῶ, διαπράττω : Θεοφύλ.Σ158 D **πυθέσθαι διεγχειρεῖ τὸν χρόνον τῶν ἱστορηθέντων**· κ. παθ. : αὐτ.102 D **τοῖς ὑπὸ τοῦ τυράννου διεγχειρουμένοις.**

διεδασσάμην ἀντὶ διεδασάμην, μέσ. ἀόρ. α' τοῦ διαδατέομαι βλ.λ.

διεδαφίζω μσν. κατεδαφίζω ἐκ θεμελίων : Θεοφύλ.Βουλγ.3,496 D **τὰ τῶν θείων ναῶν διηδάφισαν καὶ καταπεπτωκότων ἕως ἐδάφους.**

διέδειξε Ἰων. τ. τοῦ **διέδειξε**, βλ. διαδείκνυμι.

διέδην Ἡσ. « διὰ τέλους ».

διέδομαι κ. **διεδοῦμαι**, μέλλ. τοῦ διεσθίω **βλ.λ.**

διέδρα γ' ἑν. πρόσ. τοῦ διαδιδράσκω βλ.λ.

διέδρα Ἡσ. « καθέδρα ».

διέδραμον ἀόρ β' τοῦ διατρέχω βλ.λ.

διεδρ(ε)ία ἐπὶ τῶν πτηνῶν, τὸ καθῆσθαι κεχωρισμένως, ὅπερ ὑπὸ τῶν μάντεων ἐθεωρεῖτο δυσοίωνον διὰ τὴν *συναφθησομένην μάχην*· πρβλ. δίεδρος : Ἀριστλ.ΖΙ 608 b, 27 **ὅθεν καὶ τὰς διεδρίας καὶ τὰς συνεδρίας οἱ μάντεις λαμβάνουσι.**

διέδριον (τὸ) Ζωναρ. « καθέδριον », ἕδρα διὰ δύο πρόσωπα : Ἀνών. π. Σουΐδ. ἐν λ. **ἄραντες αὐτὸν διεδρίῳ.. εἰσεκόμιζον.**

δίεδρος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ἐπὶ πτηνῶν ἐν οἰωνοσκοπίᾳ, ὁ κεχωρισμένως καθήμενος· ἀθ. ἐχθρικός·ἀντίθ. τῷ *σύνεδρος*· πρβλ. διεδρία : Ἀριστλ.ΖΙ 608 b, 28 **δίεδρα μὲν τὰ πολέμια τιθέντες· σύνεδρα δέ, τὰ εἰρηνεύοντα πρὸς ἄλληλα**· **2)** Ἡσ. « διαφανής »· **3)** τὸ οὐδ..ὡς οὐσ. **δίεδρον** κάθισμα διὰ δύο ἀνθρώπους, διέδριον βλ.λ. Σουΐδ. « τὴν λεγομένην κλινίδα, ἥ ἐστιν ὁμοία διέδρῳ »· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίεδρον ὁ τρίπους** : Καλλίξ.2· **4)** νεώτ. γεωμ. ὁ ἔχων δύο ἕδρας ἤτοι πλευράς.

διεζευγμένος-η-ον κ. νεώτ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαζεύγνυμι βλ.λ.· **2)** νεώτ. ὡς ἐπίθ. **ἐπὶ τῶν** *συζύγων*, ὁ λαβὼν διαζύγιον.

διεζευγμένως ἐπίρρ. μτγν. κεχωρισμένως, χωριστά : Νικομ.Γερ.Ἀριθμ.2,24 (140,27) **ἄν τε συνημμένως ἄν τε διεζευγμένως σκοπῆται.**

διεθείς-εῖσα-έν μτχ. παθ. ἀόρ.α' τοῦ διίημι **βλ.λ.**

διεθίζω μτγν. διαρκῶ ἐπὶ μακρόν, γίνομαι χρόνιος, ἐπὶ νόσων : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,2 **ἢν δὲ διεθίζῃ χρόνῳ μακρῷ τὸ ἄλγημα**· **2)** ἐπὶ προσ., συνηθίζω : Ἀρχιγ.π.Ὀρειβ.8,23,1 **δ- ἐμέτῳ.**

διεθισμός (ὁ) μτγν. συνήθεια μακροχρόνιος, κατάστασις χρονία : Θησ.Στεφ ἐν λ.

διεθνής-οῦς-ές νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς πάντα ἢ εἰς πολλὰ ἔθνη : **διεθνὲς γραφεῖον ἐργασίας**· ‖ ὁ ἐξ ἀντιπροσώπων διαφόρων ἐθνῶν ἀποτελούμενος : **διεθνὴς συγκέντρωσις διανοουμένων, - διεθνεῖς ὀργανώσεις**· ‖ **διεθνὴς ἔκθεσις** ἔκθεσις εἰς ἣν δύνανται νὰ μετάσχουν ἅπαντα τὰ ἔθνη· ‖ **διεθνὲς βιβλιοπωλεῖον** βιβλιοπωλεῖον εἰς τὸ ὁποῖον πωλοῦνται βιβλία ὅλων τῶν γλωσσῶν· **2)** ὁ μεταξὺ τῶν κρατῶν ὑφιστάμενος : **διεθνεῖς σχέσεις, - διεθνῆ νόμιμα, - διεθνὲς δίκαιον**· ‖ **διεθνὲς** δικαστήριον εἰς ὃ μετέχουν δικασταὶ διαφόρων κρατῶν· ‖ **διεθνὴς οἰκονομικὸς ἔλεγχος** ὁ ἀσκούμενος εἰς τὰ οἰκονομικὰ κράτους τινὸς ὑπὸ ἀντιπροσώπων τῶν κρατῶν εἰς ἃ ἀνήκουν οἱ δανεισταὶ τοῦ ὑφισταμένου τὸν ἔλεγχον κράτους· **3)** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ἡ διεθνὴς** ὀνομασία διαφόρων διεθνῶν ὀργανώσεων ἐπιδιωκουσῶν τὴν πραγματοποίησιν σοσιαλιστικῶν ἰδανικῶν : **πρώτη - δευτέρα - τρίτη διεθνής.**

διεθνικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. διεθνὴς βλ.λ.

διεθνικότης-ητος (ἡ) νεώτ., δημ. διεθνικότη(τα) ἡ κατάστασις τοῦ διεθνοῦς βλ.λ., τὸ νὰ εἶναί τις διεθνής : **ἡ διεθνικότης τῶν Δαρδανελλίων.**

διεθνισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τάσις πρὸς ἀνάπτυξιν διεθνῶν σχέσεων ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ ἢ τοῦ πολιτικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου : **αἱ μεταπολεμικαὶ συνθῆκαι ἀνέπτυξαν τὸν διεθνισμόν, - ὁ διεθνισμὸς τῶν ἀριστερῶν κομμάτων.**

διεθνιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεχόμενος τὸ δόγμα, τὴν τάσιν τοῦ διεθνισμοῦ.

διεθνιστικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν διεθνιστὴν βλ.λ. ἢ τὸν διεθνισμόν : **διεθνιστικαὶ θεωρίαι, - διεθνιστικὴ κίνησις.**

διεθνολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. κλάδος τῆς νομικῆς ἐπιστήμης ἔχων ὡς ὑποκείμενον τὸ διεθνὲς δίκαιον καὶ τὰ ἐν γένει διεθνῆ ζητήματα.

διεθνολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν διεθνολογίαν βλ.λ., εἰς τὰ διεθνῆ ζητήματα.

διεθνοποίησις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η τὸ καθίστασθαί τι διεθνές : **ἡ διεθνοποίησις τῆς ἐπιστήμης**· **2)** ἐπὶ τόπων, τὸ διοικεῖσθαι ὑπὸ διεθνοῦς κυβερνήσεως : **ἡ διεθνοποίησις τοῦ Σάαρ.**

διεθνοποιῶ-έω νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι διεθνές : **ὁ Δούναβις ἔχει διεθνοποιηθῆ πρὸ πολλῶν ἐτῶν.**

διεθνῶς ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἰς πάντα τὰ ἔθνη : **ἀνεγνωρίσθη διεθνῶς.**

διειδής-οῦς-ές κ. μαν. διαφανής, διαυγής, καθαρός· Ἡσ. « διειδές, διαυγές, λαμπρόν, εὔδηλον » : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,19,2 **διειδὲς ὕδωρ**, Αἰλ.ΖΙ 4,30,Λουκ.Βακχ.69 **ἐνταῦθα πηγαὶ εἰσὶ τρεῖς καλλίστου καὶ διειδεστάτου ὕδατος**,Μηναῖ.1,31 Συναξ. Τρυφαίνης : **πηγὴν ὕδατος διειδοῦς**· ‖ μσν. κ. ὑπερθ. **διειδέστατος**, θέλθ.Χρυσ.465 **ἔβρυε βρύση καθαρά, πολλὰ διειδεστάτη.**

διείδομαι, ἐξ οὗ θέμ. κ. τὸ διεῖδον βλ.λ., **μτχ. διειδόμενος** λαμβανομένη κ. ὡς μτχ. μέσ. ἀορ. β' **διειδόμην,** διαφαίνομαι, διακρίνομαι : Ἐμπ.ἀπ.27 **Ἠελίοιο διείδεται ὠκέα γυῖα οὐδὲ μὲν οὐδ' αἴης λάσιον μένος οὐδὲ θάλασσα**, Καλλ.Δῆλ.191 **διειδομένη τις ἐν ὕδατι νῆσος** (σχόλ. « φαινομένη »).

διεῖδον κ. νεώτ. (εἴδω, Fείδω, λατ. video) ὡς ἀόρ. β' τοῦ διορῶ, νεώτ. κ. τοῦ **διαβλέπω**· ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης ἀπαρφ. παρακ. **διειδέναι**, ἐπ. **διίδμεναι**, μτγν. κ. μτχ. παθ. κ. μέσ. **διειδομένη**, βλ. δίοιδα, ὁμ. μτγν. κ. μσν. μέλλ. **διείσομαι** (δ. ἐτυμολ. ἐκ τοῦ δίειμι) μετ' αἰτ. ἀντικ. εἶδον (ἐ)ξέκρινα διὰ μέσου, ξεχώρισα ἀνάμεσα : Ἀριστφ. Νεφ.168 **ὅστις διεῖδε τοὔντερον τῆς ἐμπίδος** (δ. γρ. **δίοιδε**)· **2)** εἶδόν τι δι' ὅλης τῆς ἐκτάσεως αὐτοῦ, πλήρως, ἀθ. μτφ. διέκρινά τι καλῶς, διέγνων, διηυκρίνησα, ξεδιάλυνα : Πλάτ.Φαῖδρ.264 C **ὅτε με ἡγεῖ ἱκανὸν τὰ ἐκείνου ἀκριβῶς διιδεῖν**· ‖ κατ' ἀπαρφ. κ. ἀπολ. προηγουμένου ἢ ἑπομένου ἐμπροθ. προσδ. = διευκρινῆσαι, διακρῖναι σαφῶς, πλήρως, διαστεῖλαι : Πλάτ.Φαιδ. 62 B **ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος.. μέγας τέ τίς μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥᾴδιος διιδεῖν**· ‖ νεώτ. μ. μτφ. εἶδον, διέκρινα, διέγνωσα, **διὰ** μέσου ἢ ὄπισθεν τῶν φαινομένων ἢ ἐκ συνδυασμοῦ τούτων : **οἱ φιλόσοφοι ἐν τῇ μεταλλαγῇ τῆς ὕλης διεῖδον τὴν ἄλλογον ἐνέργειαν, - εἰς τὰς προτάσεις του ἐγκαίρως διεῖδον τὸν δόλον**· πρβλ. διορῶ, διαβλέπω.

διεικάζω μτγν. μτβ. ποιῶ τι παρόμοιον, παρομοιάζω, κ. **μέσ.** κ. παθ. **διεικάζομαι** εἶμαι ἢ φαίνομαι ὅμοιός τινι : Φιλόστρ.Εἰκ.793 **ἡ δὲ τοῦ Διονύσου ναῦς τὰ μὲν ἄλλα πέτρᾳ μοι διείκασται.**

διεικονίζω μσν. ἐπιτατ. τοῦ εἰκονίζω, πλήρως, ἐξ ὁλοκλήρου εἰκονίζω : Μι.Ἰσιδ.Θεσσ.108.

διείλεγμαι, ἀττ. **διαλέλεγμαι** παθ. παρακ. τοῦ διαλέγω βλ.λ.

διειλέω μτγν. ἐκτυλίσσω, ξεδιπλώνω : Πλούτ.Ἠθ. 1031 E οὐχ ἕτερα δεῖ βιβλία διειλῆσαι.

διειλημμένως ἐπίρρ. (διαλαμβάνω) κεχωρισμένως, ὅθ. σαφῶς, ἀκριβῶς : Ξεν.Οἰκ.11,25 διειλημμένως πολλάκις ἐκρίθην ὅ,τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, Πτολ.Τετράβ.II,5 καὶ τοῦτο δὲ ἁπλῶς πάνυ, καὶ οὐκ εὖ διειλημμένως· 2) μετὰ διακοπῶν, διακεκομμένως, ἀντίθ. τῷ ἀδιαλήπτως : Φιλόδ. Ὀργ.83 W, αὐτ.Ρητ.I,158 J.

διείλησις-εως (ἡ) ἡ πρᾶξις τοῦ διασκορπίζειν ὅθ. πιθ. ὁ ἀνεμοστρόβιλος : Πλάτ.Νόμ.747 C πνεύματα παντοῖα καὶ διειλήσεις (διόρθ. δι' εἱλήσεις).

διείληφα παρακ. τοῦ διαλαμβάνω βλ.λ.

διειλιγμός (ὁ) μτγν. ἴλιγγος, στρόβιλος : Πλούτ. Ἠθ.695 A ἡ τῶν μήλων (ἀποφορὰ) ἔνδειαν μὲν οὐ ποιεῖ, καρδιωγμόν δέ τινα.. καὶ διειλιγμόν.

διειλοκομπάσας Ἡσ. «σκιᾷ καὶ κόμπῳ ἐξαπατήσας».

διεῖλον ἐνεργ.ἐν χρ. ὡς ἀόρ.β' τοῦ διαιρῶ-έω βλ.λ.

διειλύομαι μτγν. διαφεύγω ἐκ τοῦ μέσου, ξεφεύγω ἐπιτηδείως : Ἀπολλ.Ρ 4,35 ἀφνειοῖο διειλυσθεῖσα δόμοιο Λητιάς.

δίειμι (εἶμι) ἐν χρ. ὡς μέλλ. τοῦ διέρχομαι βλ.λ., παρατ. διῇα κ. διῄειν, μέλλ. διείσομαι, περιφέρομαι, πηγαίνω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : Ἀριστφ.Ἀχ.845 χλαῖναν δ' ἔχων φανὴν δίει· 2) μτφ. ἐπὶ τῆς φήμης, ἐξαπλοῦμαι, διαδίδομαι : Πλούτ.Ἀντ.56 ὥστε καὶ λόγος διῄει· 3) διέρχομαι διὰ μέσου τινός· Ἡσ. «δίειμι, διέρχομαι, δίεισι, προέρχεται, διέρχεται» : Θουκ.3,21 ἀλλὰ δι' αὐτῶν μέσων διῇσαν· ‖ κ. μετ' αἰτ. συστοιχ. ἢ μτ. ἀντικ. διέρχομαι, διασχίζω : Ἀριστφ.Ὄρν.1392 ἅπαντα γὰρ δίειμί σοι τὸν ἀέρα· ‖ κ. ἀπολ. : Ἀριστλ.Φυσ.204 a, 4 τὸ ἀδύνατον διελθεῖν τῷ μὴ πεφυκέναι διιέναι· 4) διαφεύγω : Ἀριστλ.Οὐρ.307 b, 13, Θεόφρ.Φ Αἰτ.5,9,12 δίεισιν ἔξω· 5) παρέρχομαι, περνῶ : Θεόφρ.Σημ.46 ἡμέρα χειμέριος δίεισιν· 6) διεξέρχομαι ὑπόθεσίν τινα ὁμιλῶν ἢ γράφων, διηγοῦμαι, περιγράφω, ἐξετάζω : Πλάτ.Κρίτ.47 C οὐκοῦν καὶ τἆλλα, ὦ Κρίτων, οὕτως, ἵνα μὴ πάντα διΐωμεν, Λουκ.Ἰκαρ.3 μᾶλλον δὲ καὶ πᾶσαν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπίνοιαν, εἴ σοι σχολή, δίειμι· ‖ ὁμ. δίειμι τῷ λόγῳ, Πλάτ.Γοργ.505 E δίειμι μὲν οὖν τῷ λόγῳ ἐγὼ ὡς ἄν μοι δοκῇ ἔχειν· ‖ εἰδ. ἐπὶ θεατρικοῦ ἔργου, προχωρῶ, προβαίνω : Ἀριστφ.Βάτρ. 920 τὸ δρᾶμα δ' ἂν διῄει.

δίειμι (εἰμί) μον. πλασθὲν πρὸς ἐτυμ. τοῦ ἀΐδιος κ. δυάς : Ζωναρ. ἐν λ. ἀΐδιος· ὁ ἀεὶ διών, ΕΜ 289,45 Δυάς.. παρὰ τὸ διεῖναι· μόνη γὰρ πρώτη ἡ δυὰς διΐσταται ἀπὸ τῆς μονάδος.

δίειξις Ἡσ. «διάστασις».

διειπετής διϊπετής βλ.λ.

διείπομεν ἐπ. παρατ. τοῦ διέπω βλ.λ.

διεῖπον (ἔπος, Ϝέπος) παρ' Ὁμ. ἐν. κ. διαεῖπον, ἐν χρ. ὡς ἀόρ. β' τοῦ διαγορεύω βλ.λ. εἶπον, ἐξέφρασα σαφῶς : Ἰλ.Κ 425 δίειπέ μοι ὄφρα δαείω· ‖ ἐπὶ μαντείου, ἔδωκα χρησμόν : Σοφ.ΟΤ 859 ὅν γε Λοξίας διεῖπε χρῆναι παιδὸς ἐξ ἐμοῦ θανεῖν· ‖ ἐν ἀναφ. πρὸς χρησμόν, ἡρμήνευσα, ἐξήγησα : Ἰλ.Κ 425 εὕδουσ' ἢ ἀπάνευθε ; δίειπέ μοι, ὄφρα δαείω, Σοφ.Τρ.22 καὶ τρόπον μὲν ἂν πόνων οὐκ ἂν διείποιμι· ‖ ὁμ. ἀνέπτυξά τι λεπτομερῶς, ἐπεξήγησα : Πλάτ.Πολιτ.275 A ὅτι δὲ ξυμπάσης τῆς πόλεως ἄρχοντα αὐτὸν ἀπεφήναμεν, ὅντινα δὲ τρόπον οὐ διείπομεν· ‖ ἐπὶ νομοθέτου, σαφῶς καθώρισα· ἐν ὁμ. σημ. κ. τὸ παθ. : Πλάτ.Νόμ.809 E ταῦτα οὔπω σοι πάντα ἱκανῶς.. παρὰ τοῦ νομοθέτου διείρηται· 2) ἀναφορ. πρὸς αἴνιγμα, ἔλυσα, ἐξήγησα : Σοφ.ΟΤ 394 καίτοι τό γ' αἴνιγμ' οὐχὶ τοὐπιόντος ἦν ἀνδρὸς διειπεῖν, ἀλλὰ μαντείας ἔδει· 3) συνωμίλησα, διηλέχθην· Ἡσ. «διαειπέμεν διαλεχθῆναι» : Ὀδ.Δ 215 μῦθος δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ διαειπέμεν ἀλλήλοισιν· 4) τὸ μέσ. συνεφώνησα, ὥρισά τι ἀπὸ κοινοῦ μετά τινος : Ἀριστλ.Οἰκ. 1351 b, 5 διειπάμενος ἐν ᾧ [χρόνῳ] ἀποδώσει, Ἰάμβλ.Βί.Πυθ.266 θεμένων.. ἱμάτιον καὶ διειπομένων μὴ διδόναι θατέρῳ.

διειργασμένως ἐπίρρ. μτγν. δι' ἐντέχνου, ἐπιμελοῦς ἐργασίας : Μέν.Ροδ.387 S.

διείργω ἐπ. κ. ἰων. διέργω κ. διεέργω κρατῶ ἀποκεχωρισμένον τινά, ἀποχωρίζω, διαχωρίζω : Ἰλ. Μ 424 ὡς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλξιες, Θουκ.3,107 χαράδρα δ' αὐτοὺς μεγάλη διεῖργεν· ‖ ὁμ. παθ. : Πλούτ.Θεμ.13 ἣ βραχεῖ πόρῳ διείργεται τῆς Ἀττικῆς ἡ νῆσος· 2) ὅθ. διαχωρίζων ἐμποδίζω· Ἡσ. «κωλύω» : Ξεν.Ἀν.3,1,2 ποταμοὶ δὲ διεῖργον ἀδιάβατοι ἐν μέσῳ τῆς οἴκαδε ὁδοῦ, Ἀριστλ.ΖΙ 562 a, 25 ὧν τὰ μὲν διείργει τοῦ μὴ εἰς ἄλληλα συγκεχύσθαι τὰ ὠχρὰ τοῦ λευκοῦ λεπτὴ διάφυσις (=διαχωρίζουσα συγκρατεῖ)· ‖ γεν. κωλύω, ἐμποδίζω : Πλάτ.Νόμ.880 B ἐάν τις τύπτῃ τὸν πρεσβύτερον.. πρῶτον μὲν ὁ προστυγχάνων.. διειργέτω· 3) χωρίζων ἀποκρούω, ἀπομακρύνω, συγκρατῶ : Πλάτ.Κριτ.115 E καὶ δὴ καὶ τοὺς τῆς γῆς τροχούς, οἳ τοὺς τῆς θαλάττης διεῖργον, κατὰ τὰς γεφύρας διεῖλον· ‖ ἀποκλείω : Φιλόστρ.Ἀπολλ. 3,31 δ- τινὰς παντὸς λόγου· 4) μτγν. τὸ μέσ. μετ' ἀπαρφ. προφυλάσσομαι ἀπό τινος : Πορφ.Ἀποχ.2,47.

διείρηκα παρακ. ἐξ οὗ θέμ. κ. τὸ διερῶ βλ.λ.

διείρομαι διέρομαι βλ.λ.

δίειρον (τὸ) πάπ. ἡ αἶρα, ἄ. ἦρα : Πάπ. ἐκτίναξον τὸ δίειρον, ἵνα ἀμέριμνος ᾖς.

διειρύω ἐπ. κ. ἰων. τοῦ διερύω βλ.λ. σύρω ἀπέναντι· Ἡσ. «διαστῆσαι, διελκύσαι» : Ἡρ.7,24 παρεὸν γὰρ μηδένα πόνον λαβόντας τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας διειρύσαι· ‖ σύρω διὰ μέσου : Ἀπολλ.Ρ 1,687 γειοτόμον νειοῖο διειρύσσουσιν ἄροτρον.

διείρω κ. νεώτ., ἀπορφ. ἀορ. διέρσαι κ. διεῖραι, προστ. δίειρον, μτχ. διείρας, παρακ. διεῖρκα, μτχ. παθ. παρακ. διηρμένη κ. διειρμένα κάμνω τι νὰ διέλθῃ διὰ μέσου, διαπερῶ, σύρω διὰ μέσου : Ἱππ.Ἄρθρ.11 διείρω ὑπάλειπτρον διὰ καυμάτων, Ξεν.ΚΠ 8,3,10, Αἰσχίν.3,166 τινὲς πρῶτον ὥσπερ τὰς βελόνας διείρουσι, Πάπ. διείρω βελόνην διὰ τῶν ὀφθαλμῶν· ‖ νεώτ.εἰδ.ναυτ. ὅρος διαπερῶ σχοινίον δι' ὀπῆς ἢ τροχίλου· 2) παρεμβάλλω, ἐμβάλλω ἐν τῷ μεταξύ : Αἰν.Τακτ.3,18 διείρω λίνον, Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,14,4 διειρόντων τοὺς παττάλους· ‖ κ. ἀμτβ. : Φιλόστρ.Ἀπολλ.4,28 ὀρθοὶ τῆς χειρὸς ἐκείνης οἱ δάκτυλοι καὶ οἷον διείροντες· 3) πάπ. συναρμολογῶ, δένω : Πάπ. διείρω κάνθαρον χρυσῷ· 4) ἐπὶ λόγων, συναρμολογῶ, ἀραδιάζω κατὰ σειράν : Διον.Ἀλ.Συνθ.26 λόγος διειρόμενος.

διειρωνόξενος-ον ὁ δι' εἰρωνείας καὶ ὑποκρίσεως ἐξαπατῶν τοὺς ξένους, ἀπατηλῶς φιλόξενος : Ἀριστφ.Εἰρ.623 οἱ δ' ἅτ' ὄντες αἰσχροκερδεῖς καὶ διειρωνόξενοι (σχόλ. «ἐξαπατῶντες τοὺς ξένους, καὶ ψευδόμενοι δι' εἰρωνείας καὶ ὑποκρίσεως»).

διείς μτχ. ἀορ. β' τοῦ διΐημι βλ.λ.

διεισδύνω μτγν. κ. διεισδύω βλ.λ. διαπερῶ κ. εἰσχωρῶ ἐντός τινος : Ἀλεξ.Ἀφρ.Πρ.2,767 διεισδύνω τὴν γῆν, αὐτ.2,76 δ- εἰς τοὺς πόρους, Φιλόπ.Ἰω. Κοσμ.66,33 ἐπειδὰν ὕδωρ αὐτοῖς ἐπιχυθῇ, διεισδῦνον εἰς αὐτοὺς μανωθέντας ὑπὸ τῆς καύσεως.

διείσδυσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διεισδύω βλ.λ., εἰσχώρησις, εἰσπήδησις : Ἰω.Φιλόπ.5,33· ‖ κ. μτφ. ἡ ἐμβάθυνσις : ἡ διείσδυσις εἰς τὰ μυστήρια τῆς φύσεως· 2) νεώτ. εἰδ. ἡ αὐτόματος ἀνάμειξις ἀερίων ἢ καὶ ρευστῶν διαφόρου εἰδικοῦ βάρους.

διεισδύω κ. νεώτ. διεισδύνω βλ.λ., εἰσδύων διαπερῶ τι : δένδρα, δι' ὧν δὲν ἠδύνατο νὰ διεισδύσῃ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς· 2) ὑπεισέρχομαι,

εἰσχωρῶ κρυφίως, χώνομαι : **οἱ δημοσιογράφοι διεισδύουσι παντοῦ·** || κ. μτφ. ἐμβοθύνω : **διεισδύω εἰς τὴν σκέψιν τινὸς - εἰς τὸ νόημα θεωρίας - νόμου - ὅρου - φράσεως.**

διεισέρχομαι μτγν. μέσ. εἰδ. ἰατρ. εἰσέρχομαι διὰ τῶν πόρων ἢ τῶν μεμβρανῶν : Στεφ.'Αθ.'Ιππ.Ι,165.

διεισκρίνομαι διεισέρχομαι βλ.λ. : Στεφ.'Αθ. 'Ιππ.Ι,165 D.

διείσομαι μέλλ. τοῦ δίειμι βλ.λ.· **2)** μέλλ. τοῦ διειδέναι βλ.λ.

διέκ ἐπ. ἐπίρρ. πρὸ φωνήεντ. **διέξ** διὰ μέσου καὶ ἔξω : 'Ιλ.Ο 124 **εἰ μὴ 'Αθήνη πᾶσι περιδείσασα θεοῖσιν ὦρτο διὲκ προθύρου,** 'Αρχίλ.5 **διὲξ σωλῆνος** (κατ' ἐξαίρεσιν)· || **διὲκ θυρῶν** 'Ησ. «**τοὺς νεκροὺς οὕτω φασὶν ἐδράζεσθαι, ἔξω τοὺς πόδας ἔχοντας πρὸς τὰς αὐλείους θύρας**»· **2)** μτγν. ποι. πέραν : 'Απολλ.Ρ 4,161 **διὲξ ὕλης τετάνυστο.**

διεκβάδην 'Ησ. «δίοδον, διεκβολήν».

διεκβαίνω μτγν. διέρχομαι διὰ μέσου ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον : Στράβ.12,2,4 **διεκβαίνων δὲ τὰ ὄρη** (ὁ ποταμός) **τοσαύτην κατάγει χαῦν ἐπὶ θάλατταν·** **2)** ἀπαριθμῶ, κ. παθ. ὁμ. σημ. : Παῦλ. 'Αλεξ.'Αποτελ.61,3 **ἀπὸ τοῦ ὡροσκοποῦντος ζωδίου διεκβαίνονται·** ρηματ. διέκβασις.

διεκβακχεύομαι μσν. εὑρίσκομαι εἰς κατάστασιν ἄκρας βακχείας, μαίνομαι : Παχυμ.ΓΜιχ.Παλ. 330 A **λογισμοῖς ἀγρίοις διεκβακχευθείς.**

διεκβάλλω κ. μτγν., πάπ. κ. **διεγβάλλω** διαπερῶ βελόνην, σχοινίον κττ. διὰ μέσου τινός, ἐξάγων ταῦτα εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος : 'Ηλιόδ.π.'Ορειβ. 44,10,4 **ἀγκτῆρες διεκβαλλέσθωσαν,** Γαλ.4,518 **καθιέντας σχοινίον.. κἄπειτα μὴ δυναμένους διεκβαλεῖν·** **2)** ἀμτβ. (εἰδ. ὑπονοουμ. τοῦ στρατοῦ) πορεύομαι διὰ μέσου χώρας τινός, διέρχομαι αὐτὴν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, ὅθ. κ. περιέρχομαι : Πολύβ.4,68,5 **ἅμα δὲ καὶ κατελπίζων καταταχήσειν τοὺς Μακεδόνας διεκβαλὼν τὴν Στυμφαλίαν,** Πλούτ.Πελ.17 **ὡς δὲ πρῶτον ὤφθησαν τὰ στενὰ διεκβάλλοντες·** || ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ ποταμῶν, διέρχομαι διὰ χώρας τινός : Στράβ.16,1,13 (ὁ Εὐφράτης) **διὰ τοῦ Ταύρου διεκβαλὼν ἕως Θαψάκου φέρεται·** **3)** ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ τῶν ὁρίων, ἀπολήγω, ἐκτείνομαι, ἁπλώνομαι : ΠΔ'Ιησ.5,8 **καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν** ὕδατος Ναφθώ, Πάπ. **ὁδὸς διεκβάλλουσα εἰς νότον καὶ βορρᾶν·** **4)** διαδοχικῶς ἀφαιρῶ, ἐξαιρῶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ζῳδίων μέρη τινὰ αὐτῶν : Βέττ.Βάλ.175,35· **5)** πάπ. καταβάλλω χρήματα διὰ μέσου ἄλλου, πληρώνω· **6)** πάπ. δαπανῶ : Πάπ. **διεγβαλλομένας εἰς τὸ ἡμῶν ἱερὸν τὰς πυροῦ ἀρτάβας Χ·** ρηματ. διεκβολή, διέκβλημα.

διέκβασις-εως (ἡ) μσν. τὸ διεκβαίνειν βλ.λ.1), τὸ διέρχεσθαι ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, διεκπέρασις : Εὐστ.1887,7 **ἡ τοῦ Τηλεμάχου διέκβασις εἰς ἀγοράν.**

διεκβατέω μσν. προάγω : 'Αχμ.'Ονειροκρ.163,39 **ἀνθρώπους ἠναγκασμένους χαροποιήσει, καὶ διεκβατήσει, καὶ πλουτήσει.**

διεκβλύζω ἐκκλ. μτφ. ποιῶν ἀναβλύζειν διαχέω : Μηναῖ.4,24 'Ωδ.3 **καὶ τῶν ἰάσεων τοὺς ποταμοὺς διεκβλύζεις.**

διεκβολή (ἡ) μτγν., πάπ. κ. **διεγβολή** ἡ ἐνέργεια τοῦ διεκβάλλειν βλ.λ.1), τὸ διαπερᾶν, τὸ πέρασμα διὰ μέσου τινός : 'Ηλιόδ.π.'Ορειβ.44,14,3 **βελόνην διείρειν.. καὶ μετὰ τὴν διεκβολήν..·** **2)** τὸ διεκβάλλειν βλ.λ 2), ἡ διάβασις διά τινος τόπου : Πολύβ. 3,40,1 **'Αννίβας μὲν οὖν ἐνεχείρει ταῖς διεκβολαῖς τῶν Πυρηναίων·** || **διεκβολὴ ποταμοῦ** ἡ διάβασις ποταμοῦ διά τινος τόπου, τὸ διεκβάλλειν βλ.λ.2) : Στράβ.9,5,22 **κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς·** **3)** ἡ διάβασις διὰ στενωπῶν, δίοδος, τόπος δι' οὗ τις διεκβάλλει βλ.λ.2) : Πολύβ.1,75,4 **τῶν γεωλόφων.. ὄντων δυσβάτων, καὶ χειροποιήτους ἐχόντων διεκβολάς,** Διόδ.Σ 17,68 **ἐπυνθάνετο μή τις ἑτέρα ἐστὶ διεκβολή·** **4)** πάπ. τραπεζιτικὴ ἀπόδειξις πληρωμῆς.

διεκβόλιον (τό) ἰατρικὸν πρὸς ἀποβολὴν τεθνεῶτος ἐμβρύου : 'Ιππ.Γυν.1,91.

διεκβράζομαι μσν. ἐκβράζομαι διὰ μέσου τινός, ἐκβάλλομαι ἔξω διὰ μέσου : Νικηφ.Κωνστ.57,11.

διεκδίδωμι διαδίδωμι βλ.λ. : 'Ιππ.Γυν.1,91 **ἕτερον γὰρ ἑτέρῳ διεκδιδοῖ ἐν τῷ σώματι.**

διεκδίκησις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐπιβολὴ τιμωρίας : Βίος 'Αγ.Νείλου 105,35 **μεγαλοψύχως χαρίσασθαι αὐτῷ καὶ τὴν αὐτῶν διεκδίκησιν·** **2)** νεώτ. γεν. ἡ ὑπό τινος ἀπαίτησις ἀγαθοῦ τινος ὡς δικαιωματικῶς ἀνήκοντος εἰς αὐτόν : **ἡ διεκδίκησις τῶν πρωτείων - τοῦ τίτλου τοῦ πρωταθλητοῦ·** || εἰδ. νομ. ἡ ἐπὶ προσβολῆς ὡρισμένων δικαιωμάτων ἐνέργεια τοῦ δικαιούχου, ἀποσκοποῦσα τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ προσβαλλομένου δικαιώματος καὶ τὴν κατάπαυσιν τῆς προσβολῆς ταύτης. **διεκδίκησις κυριότητος - κληρονομίας.**

διεκδικητής (ὁ) μτγν., μσν. κ.νεώτ., νεώτ.θηλ. **-ήτρια** ὁ ὑπερασπιστής, ὁ φροντίζων ὑπέρ τινος, ὅθ. κ ὁ κηδεμών, ὁ πληρεξούσιος, ὁ ἐπίτροπος · Κῶδ. 'Ιουστιν.10,11,8,7 Α· **2)** νεώτ. ὁ διεκδικῶν βλ.λ.2), ὁ ἀξιῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ δικαίωμά τι : **διεκδικητὴς περιουσίας - κληρονομίας.**

διεκδικητικά ἐπίρρ. δημ. διὰ διεκδικήσεως, διὰ διεκδικητικῆς βλ.λ.2) ἀγωγῆς : **ἂν πᾷς διεκδικητικά, θὰ χάσῃς τὸ χτῆμά σου.**

διεκδικητικός-ή-ό(ν) νεώτ κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς διεκδίκησιν· **2)** εἰδ. νομ. **ἀγωγὴ διεκδικητική** (λατ. rei vindicatio) ἡ ἐμπράγματος ἀγωγὴ πρὸς προστασίαν τῆς κυριότητος, προσβαλλομένης αὐθαιρέτως ὑπὸ τρίτου : **ἀγωγὴ διεκδικητικὴ κληρονομίας - ἐνεχύρου** κττ.

διεκδικῶ-έω μτγν., μσν. κ.νεώτ. ἐπιτατ. τοῦ ἐκδικῶ βλ.λ.· 'Ησ.«διεκδικεῖ, διεξέρχεται, τιμωρεῖται» : Ζώσ.'Αλχ.112Β,'Υποθ.3'Ησίοδ Α **ἐκήρυττε γαμεῖσθαι τῷ δυναμένῳ διεκδικῆσαι τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς·** **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀπαιτῶ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ : Κῶδ.'Ιουστιν.10,16,1 (παθ.), **- διεκδικεῖ κληρονομίαν - τὴν κυριότητα·** || πάπ. νεώτ. γεν. ἀπαιτῶ, ἀξιῶ νὰ λάβω ὅ,τι μοὶ ἀνήκει, ἢ ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι μοὶ ἀνήκει : Πάπ. **ἐξεῖναι τῷ σχολαστικῷ διεκδικεῖν πᾶν δίκαιον, - διεκδικῶ τὴν προτεραιότητα - κυριαρχικὰ δικαιώματα·** **3)** νεώτ. ὑπερασπίζω δι' ἀγώνων, ἀγωνίζομαι νὰ κρατήσω τι· || προσπαθῶ ν' ἀποκτήσω τι διαγωνιζόμενος πρὸς ἄλλους : **διεκδικοῦσι πολλοὶ τὴν θέσιν αὐτήν·** ρηματ. διεκδικητής, διεκδίκησις, διεκδικητικός.

διεκδρομή (ἡ) μτγν. διαδρομὴ (συνήθ. ἐπὶ ἀστέρων), ἡ ἐξόρμησις, ταχεῖα κίνησις, διαδρομή : Πτολ.Τετράβ.102,19 : **διεκδρομαὶ.. τῶν ἀστέρων·** **2)** ἡ διὰ μέσου διάβασις : 'Εζεκ.π.Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.444 Β **διεκδρομῆς.. ἅρμασιν τόπους.**

διέκδυσις-εως (ἡ) μτγν. κ μσν. μέσον ἐκφυγῆς (διαφυγῆς : Πλούτ.Σερτ.13, Εὐστ.Πον.279,40 **κα, πολλαχοῖ εἰλεῖτο, δοκῶν μὲν ἐθέλειν διέκδυσιν ὡς εἰς φυγήν·** || **διέκδυσις μυῶν** φωλεὰ μυῶν, ποντικότρυπα : 'Αθήν.3,98 D **καὶ τὰς τῶν μυῶν διεκδύσεις μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ.**

διεκδύω, συνήθ. ἐν τῷ μέσῳ **διεκδύομαι,** ἀόρ. **διεξέδυν,** ἀπαρφ. ἀορ. **διεκδῦναι** (ἀλλὰ κ. 'Ησ. «**διεκδύσαι**· ἀποδρᾶσαι») ἐξολισθαίνω διὰ μέσου τινός, διαφεύγω : 'Ιππ.'Ιερ.Νούσ.7 **ὁκόταν ὁ ἠὴρ ἀποκληϊσθῇ ἐν τοῖσι μέλεσι καὶ μὴ οἷός τε ἔῃ διεκδυῆναι** (διορθ. **διεκδῦναι**) **ἔξω ὑπὸ τοῦ φλέγματος,** Πλούτ.Τιμ.10 **διεκδὺς τὸν ὄχλον·** || ἀπολ. διαφεύγω, ξεφεύγω, γλυτώνω : Πλούτ. Πελ.17 **τοῖς Θηβαίοις διεκδῦναι βουλομένοις,** 'Αθην.6,249 **οὐδεὶς εἰπεῖν ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τούτων τὸν θάνατον.., ἢ διεκδύντα.**

διεκθερμαίνω μσν. κ. νεώτ. θερμαίνω τινὰ ἢ τι καλῶς, ἐντελῶς : Εὐστ.Πον.155,24 **τὸ θέρος . . εἰς τοσοῦτον διεκθερμαῖνον·** **2)** νεώτ. εἰδ. θερμαίνω τι περιεχόμενον ἐντὸς δοχείου, ὅπερ τίθεται ἐντὸς μεγαλυτέρου περιέχοντος ζέον ὕδωρ.

διεκθέρμανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διεκθερμαίνω βλ.λ.

διεκθερμαντήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ γίνεται ἡ διεκθέρμανσις βλ.λ., διεθν. ὄρ. μπαὶν-μαρί.

διεκθέστερον Ἡσ. « ἀκριβέστερον », πρβλ. **διεκτελέστερον.**

διεκθέω κ. μσν. τρέχω διὰ μέσου τινὸς ἔξω : Ἀριστλ.Κόσ.395 α, 22 **ἄχρι τῆς γῆς διεκθέον,** Πλούτ.Ἠθ.666 B **διεκθεῖν διά τινος·** || κ. μτ. γεν. : αὐτ.589 D· || ἀπολ. : Πλούτ.Δίων 30 **τῶν φευγόντων Συρακουσίων ἀναπεφυρμένων αὐτοῖς καὶ διεκθεόντων,** Παχυμ.Γ Ἀνδρόν.320 D **τινὲς τῶν ἐκείνου κατ' οὐλαμοὺς διεκθέοντες·** || ὁμ. ἀπολ. ἐπὶ τῆς χολῆς κ. ἐν γένει τῶν ἐν τῷ στομάχῳ τροφῶν : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,5 **διεκθέει ὕπερθεν μὲν εἰς ἔμετον τὰ ἐν τῷ στομάχῳ.**

διεκθλίβω μσν. κ. νεώτ. πιέζων μετὰ δυνάμεως ἀναγκάζω τι νὰ διέλθῃ διὰ μέσου τινός : Μιχ. Ἀκομ.1,293,3· ρηματ. διέκθλιψις, διεκθλίπτης.

διεκθλίπτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὄργανον ἢ τὸ μηχάνημα, δι' οὗ διεκθλίβομεν βλ.λ.

διέκθλιψις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διεκθλίβω.

διεκθρώσκω μτγν., ἀόρ. ἀπαρφ. **διεκθορέειν** ἀναπηδῶ διὰ μέσου, διεκπηδῶ : Ὀππ.Ἀλ.4,674 **διεκθορέειν μεμαῶτες·** || κ. μτφ. : Κλήμ.Ἀλ.21,25 **διεκθορέω τοῦ σκότους,** Μεθόδ. ἐν Βιβλ.Φωτ.Κώδ. 237,309 h,40 **διὰ πασῶν τῶν αἰσθήσεων διεκθρώσκουσαν λαμπρὰν τὴν πίστιν.**

διέκι ἢ διεκί Ἐπιγρ. θεσσ. τ. τοῦ διότι.

διέκκεντρος (ὁ) νεώτ. ἐπὶ μηχανισμῶν, ὁ λαμβάνων τὴν κίνησιν ἐκ τῆς ἀτράκτου τῆς μηχανῆς μέσῳ δύο ἐκκέντρων βλ.λ.

διεκκλίνομαι τὸ ἐνεργ. ἄχρ. μτγν. κλίνω πλαγίως ἵν' ἀποφύγω τινὰ ἢ τι : Σχόλ. εἰς Ἀπολλ.Ρ 2,70 **οὕτω καὶ ὁ Ἄμυκος ἐπέκειτο μὲν ἐκφοβῶν αὐτόν, διεκκλινόμενος δὲ ἐκεῖνος ἄτρωτος ἦν.**

διεκκύπτω μτγν. κ. μσν. κύπτω πρὸς τὰ ἔξω διά τινος ἀνοίγματος : ΠΔ Μακκ.2,3,19 **τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον,** Εὐστ.1754,44 **κορίσκη εὐγενὴς διεκκύπτουσα φαίνεται·** ρηματ. διάκυψις.

διεκλαμβάνω πάπ. ἐνοικιάζω, μισθῶ, μισθώνω.

διεκλάμπω μτγν. ἀμτβ. εἶμαι ὅλος λάμψιν, εἶμαι ὁλόφωτος, ἀκτινοβολῶ ἐξ ἐσωτερικοῦ φωτός· || κ. μτφ. ἀκτινοβολῶ : Ἡλιόδ.Αἰθ.2,31 **τὸ κάλλος δ' οὐδ' ἂν ὑπὸ γῆν κρυπτόμενον ἔλαθεν. . κἂν ἐκεῖθεν διεκλάμψαι·** || μσν. ὁμ. μτφ. κ. μτβ. ἀκτινοβολῶ τι, καθιστῶ τι κατάδηλον : Ἀνδρ.Κρ.177 **ἀστὴρ φαιδρὰν τὴν εὐσέβειαν διεκλάμπων.**

διεκλανθάνομαι μτγν. ὅλως λανθάνομαι, λησμονῶ ὅλως δι' ὅλου : Κόϊντ.13,380 (ἐν τμῆσ.).

διεκλύω μτγν. χαλαρώνω : Γαλ.19,70· **2)** ἐκβάλλω ἐμπόδια : Βέττ.Βάλ.183,2, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,135.

διεκμειλίσσομαι μσν. καταπραΰνω, καθησυχάζω, ἐξευμενίζω ἐντελῶς : Παχυμ.Γ Ἀνδρόν.283 A **ἐκεῖνον μὲν πέμψας δώροις ἱκανοῖς ἐπειρᾶτο διεκμειλίσσεσθαι.**

διεκμηρύομαι μτγν. σύρων ἐξάγω τι ἔξω, τραβῶ τι ἔξω συρτά, ἐξέλκω : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.57,44 **ὅλον (τὸν τόνον) διὰ τῶν χοινικίδων διεκμηρύεσθαι.**

διεκμυζῶ-άω μτγν. ἀπομυζῶ τι ὁλοτελῶς : Γεωπ. 7,15,2 **διεκμυζῶντες ἀνασπῶσι μέρος τῆς τρυγός.**

διεκνέομαι μτγν. κόπτω, σχίζω εἰς δύο, διασχίζω : Ἀπολλ.Ρ 4,659 **διὲξ ἁλὸς οἶδμα νέοντο.**

διεκπαίω μτγν. διαρρήγνυμι, διασπῶ, σχίζω : Φιλόστρ.Ἡρωϊκ.19,4 **τὸ δὲ στόμα τῆς αἰχμῆς ἀδάμαντός τε εἶναι καὶ παντὸς διεκπαίειν·** **2)** μετ' αἰτ. διασχίζω τι, διέρχομαι ὁρμητικῶς διὰ μέσου τινός : Διώξ.31 (π. Ἀθην.100 E) **τὴν στοὰν διεξέπαιεν Ἀμφικλῆς μήτρας δύο κρεμαμένας δείξας,** Ἀπἡ. Ἐμφ.Πολ.5,34 **διεκπαίσω αὐτούς·** || ὁμ. κ. τὸ μέσ. : Διον.Ἀλ.Ρωμ.11,17 **διεκπαισάμενος δὲ τὰς πύλας ἀνέβη τὸν ἵππον·** || ὁμ. σημ. κ. μτ. τῆς διὰ κ. γεν. : Παυσ.7,16,5 **παρέστη τόλμα διεκπαῖσαι διὰ τῶν πολεμίων ἄγοντι τοὺς ἱππέας·** || ὁρμητικῶς διέρχομαι διὰ μέσου : Λουκ.Τόξ.61 **ἀράμενος τὸν ἑταῖρον κατῆλθε καὶ ἔφθη διεκπαίσας·** || ὁμ. μέσ. : Ἰώσ.ΠΙ 7,6,4 **ὅπως τοῖς διεκπαίεσθαι τολμῶσι ἄπορος ἡ φυγὴ γένηται.**

διεκπατέω Σουΐδ. « **διεκπατῆσαι, τοῦ πάτου παρεξελθεῖν** ».

διέκπαυσις-εως (ἡ) διακοπή, ἀνακοπή, σταμάτημα : Βέττ.Βάλ.209,25 **διέκπαυσις τοῦ κακοῦ.**

διεκπεραίνω κ. νεώτ. φέρω τι εἰς πέρας, τελειώνω ἐντελῶς : Σοφ.ἀπ.646 **πρὶν . . βίος διεκπερανθῇ,** Ξεν.Οἰκ.6,1 **πειρῶν τὰ τούτων ἐχόμενα διεκπεραίνειν.**

διεκπεραιῶ-όω μτγν., νεώτ. π. **διεκπεραιώνω** ἐπὶ ποταμοῦ, διαπερῶ ἔξω, κ. μέσ. κ. παθ. διέρχομαι διὰ μέσου τινὸς ἔξω, διεκβάλλω βλ.λ.2) : Στράβ. 12,2,3 **ὁ Σάρος ῥεῖ ποταμός, καὶ διὰ τῶν συναγκειῶν τοῦ Ταύρου διεκπεραιοῦται πρὸς τὰ τῶν Κιλίκων πεδία καὶ τὸ ὑποκείμενον πέλαγος·** || νεώτ. μέσ. κ. παθ. διέρχομαι, περνῶ ἀπέναντι : **διεκπεραιοῦμαι εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην·** **2)** νεώτ. μτφ. φέρω εἰς πέρας, ἐκτελῶ : **διεκπεραιῶ ἐντολὴν - ὑπηρεσίαν·** || ὁμ. εἰδ. ἐπὶ ὑποθέσεων : **διεξεπεραίωσα τὴν ὑπόθεσιν·** **3)** εἰδ. συσκευάζω εἰς φακέλους, καταχωρῶ κ. ἀποστέλλω εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον ἔγγραφα ἢ ἔντυπα· ρηματ. **διεκπεραίωσις,** διεκπεραιωτής.

διεκπεραίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διεκπεραιώνω βλ.λ. 2) κ. 3)· **2)** συνεκδ. τὸ γραφεῖον εἰς ὃ γίνεται ἡ διεκπεραίωσις.

διεκπεραιωτής (ὁ) νεώτ. ὁ ἐκτελῶν τὰς διεκπεραιώσεις, ὁ διεκπεραιῶν βλ.λ.

διεκπερδικίζω Σουΐδ. διαφεύγω ὡς πέρδιξ, διαπερδικίζω βλ.λ.· Σουΐδ. « διεκπερδικίσαι, διαδρᾶναι, ἐκφυγεῖν, ἀπὸ τοῦ πέρδικος, πανούργου ὄντος καὶ ἀποδιδράσκοντος ».

διεκπερῶ-άω μτβ. μετ' αἰτ. διέρχομαι διὰ μέσου τινὸς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον, διαπερῶ : Ἡρ.4,152 **Ἡρακλέας στήλας διεκπερήσαντες,** Διόδ.Σ 12,23 **διὰ μέσου τῶν πολεμίων ἐσκεδασμένων ἐτόλμησε διεκπεράσαι·** || ἐπὶ ὁδοῦ, διασχίζω, διέρχομαι : Χρησ.π. Ἰουλιον.Ἐπ.89 B **διεκπερᾶν ἀταρπόν·** **2)** μτφ. φρ. **διεκπερᾶν βίον** ζῶ, διάγω τὸν βίον, περνῶ τὴ ζωή : Εὐρ. Ἰκ.954 **τοῦτον δὲ χρὴ ὡς ῥᾷστα καὶ μὴ σὺν πόνοις διεκπερᾶν·** **3)** ἀμτβ. ἀποβιβάζομαι, φθάνω : Αἰσχ.Πέρσ.485 **διεκπερῶμεν ἔς τε Φωκέων χθόνα καὶ Δωρίδ' αἶαν·** **4)** ὁμ. ἐπὶ τροφῆς, διαχωρῶ βλ.λ. : Πλάτ.Τίμ. 73 A· **5)** παρορῶ, παραβλέπω, παρατρέχω τι : Ἀριστφ.Πλ.283 **δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ῥίζας διεκπερῶντες** (σχόλ. « παρορῶντες καὶ παρατρέχοντες ὑπὸ τῆς ἄγαν σπουδῆς »).

διεκπετάννυμι ἀνοίγω τι, ἁπλώνω ὡς τὸ πτηνὸν τὰς πτέρυγας· τὸ μέσ. ἐπὶ φυτῶν, ἀνοίγω ἐντελῶς : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,19,1 **μεθ' ἡμέραν δὲ διεκπετάννυται.**

διεκπηδῶ-άω μτγν. κ. μσν. πηδῶ, ἀναπηδῶ, τινάσσομαι ἔξω : Ἀγαθ.246,17 **ἄλλαι ἄλλοθεν διεκπηδῶντες·** || τινάσσομαι βιαίως, πάλλομαι : Ἀρισταίν.2,13 **τὴν ἐπὶ σοὶ διεκπηδῶσαν . . καρδίαν.**

διεκπίπτω πίπτω διὰ μέσου τινὸς ἔξω, ἐκφεύγω διὰ μέσου : Ἐπικ.Ἐπ.2,45 **φωτὸς διεκπίπτοντος διὰ τῶν νεφῶν,** Φίλ.Μηχ.Βελ.57,3· || ἀπολ. διαφεύγω, διεκφεύγω : Ἀριστλ.Πρ.910 a,17· **2)** μτ. γεν. ἐξέρχομαι : Πλούτ.Ἠθ.51 A **ἢ γὰρ οὐ διεκπίπτει τῶν στενοτέρων πόρων ἢ συνεεπίπτει διὰ τῶν ἀραιῶν·** || μετ' αἰτ. ἐν ὁμ. σημ. : Ἡλιόδ.10,28 **διεκπεσεῖν**

μὲν τὸν περίβολον τοῦ στρατοῦ **μὴ δυνάμενοι**˙ || ὁμ. κ. ἐμπροθ. : Ἀρρ.Ἀν.1,8,7 **οἱ μὲν ἱππεῖς τῶν Θηβαίων διεκπεσόντες διὰ τῆς πόλεως ἐς τὸ πεδίον ἐξέπιπτον**˙ **3)** **διεκπίπτω εἰς** καταφεύγω, διαφεύγω **καὶ** εὑρίσκω καταφύγιον : Διόδ.Σ 4,54 [ἱστοροῦσι τὴν Μήδειον] **φυγεῖν ἐκ Κορίνθου, καὶ διεκπεσεῖν εἰς Θήβας πρὸς Ἡρακλέα**˙ **4)** μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ παροιμιῶν, φράσεων, λέξεων, μεταπίπτω εἰς ἄ. νόημα, λαμβάνω ἄ. σημ., ὅθ. διαμορφοῦμαι : Εὐστ.εἰς Διον.Περ.809 **ὥστε τάχα καὶ τὴν παροιμίαν ἐντεῦθεν διεκπεσεῖν τὴν λέγουσαν.**

διεκπλέω κ. Ἰων. **διεκπλώω,** ἀόρ. **διεξέπλωσα** διέρχομαι θάλασσαν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας ἕως τὴν ἄλλην, διέρχομαι πλέων : Ἡρ.7,147 **εἶδε πλοῖα ἐκ τοῦ Πόντου σιταγωγὰ διεκπλώοντα τὸν Ἑλλήσποντον**˙ **2)** εἰδ. ναυτ. ἐπὶ πολεμικῶν πλοίων, διασπῶ τὴν ἐχθρικὴν γραμμὴν καὶ ἐπιτίθεμαι ἐκ τῶν **ὄπισθεν ἐναντίον** τῶν **ἐχθρικῶν πλοίων** ἐπιστρέφων πάλιν εἰς τὰς τάξεις μου : Ἡρ.6,15, Θουκ.1,50 **πρὸς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐτράποντο φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον ἢ ζωγρεῖν,** Πολύβ.1,51 **διεκπλεῖν .. διὰ τῶν πολεμίων νεῶν**˙ ρηματ. διέκπλους.

διέκπλους-οος (ὁ) ἡ πρᾶξις τοῦ διεκπλέω, ἡ διάβασις διὰ πλοίου : Ἡρ.4,179 **πειθομένου δὲ τοῦ Ἰήσονος οὕτω δὴ τόν τε διέκπλουν τῶν βραχέων δεικνύναι τὸν Τρίτωνά σφι, - διέκπλους πορθμοῦ - διώρυγος**˙ **2)** συνεκδ. τὸ πρὸς διάπλευσιν θαλάσσιον διάστημα, λωρὶς θαλάσσης δι' ἧς δύναται τις νὰ διέλθῃ ἀπὸ μιᾶς θαλάσσης εἰς ἑτέραν : Ἡρ.7,36, Πλάτ.Κριτί.115 Ε **κατὰ γεφύρας διεῖλον ὅσον μιᾷ τριήρει διέκπλουν εἰς ἀλλήλους**˙ || νεώτ. εἰδ. ναυτ. γεωγρ. ἀμφίγειον βλ. λ. εὐρὺς πορθμός : **ὁ διέκπλους τοῦ Καφηρέως**˙ **3)** διάρρηξις τῆς ἐχθρικῆς γραμμῆς κ. ἐπίθεσις ἐκ τῶν ὄπισθεν ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν πλοίων : Ἡρ.6,12 **διέκπλοον ποιεύμενος τῇσι νηυσὶ δι' ἀλληλέων,** Θουκ. 1,49 **διέκπλοι δὲ οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ θυμῷ καὶ ῥώμῃ τὸ πλέον ἐναυμάχουν ἢ ἐπιστήμῃ.**

διεκπλώω Ἰων. τ. τοῦ διεκπλέω βλ.λ., μέλλ. **διεκπλώσω,** ἀόρ. **διέκπλωσα.**

διέκπνευσις-εως διεκπνοή βλ.λ. : Τζέτζ.Χιλ.11,203.

διεκπνέω κ. νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ ἀνέμου, πνέω, φυσῶ πρὸς τὰ ἔξω διὰ μέσου τινός : Ἀριστλ.Κόσ.394b,35 **διεκπνέουσι πρόσω κατ' εὐθεῖαν**˙ || νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἀερίων, ἐξατμίζομαι, διαφεύγω διὰ μέσου τινός˙ ρηματ. διεκπνοή, διέκπνευσις.

διεκπνοή (ἡ) κ. νεώτ. ἐκπνοή, ἐξάτμισις διὰ μέσου τινός : Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,12,12 **διεκπνοὴ τοῦ θερμοῦ,** Πλούτ.Ἠθ.890 F **τῆς τοῦ πυρὸς διεκπνοῆς, - διεκπνοὴ ἀερίου**˙ **2)** νεώτ. εἰδ. συνεκδ. ἡ ὀπὴ δι' ἧς γίνεται ἡ ἐκπνοή : **διεκπνοὴ πυροσωλῆνος**

διεκπομπεύω μσν. ἀποδιώκω, ἀπελαύνω : Θεόδ. Ὑρτ.ἐν Ἀν.Βοασσ.3,41 **αὔρᾳ λεπτῇ καὶ πραείᾳ τὰ τῶν καταιγίδων διεκπομπεύουσα.**

διεκπονῶ-έω μτγν. κ. μσν. πλήρως τι ἐκπονῶ, ὑπολογίζω τι ἀκριβῶς : Γαλ.19,529, Μιχ.Ἀκομ.1,293,3.

διεκπορεύομαι μτγν. ἐξέρχομαι διὰ μέσου τινός : Διον.Ἁλ.9,26 **οὔτε πρόσω διεκπορευθῆναι δυνάμενοι**˙ **2)** διέρχομαι διά τινος : Μᾶρκ.Αὐρ. 7,19 **διὰ τῆς τῶν ὅλων οὐσίας ὡς διὰ χειμάρρου διεκπορεύεται πάντα τὰ σώματα.**

διέκπρισις-εως (ἡ) **νεώτ. ἰατρ.** ἡ πρᾶξις τοῦ ἀποκόπτειν τι διὰ χειρουργικοῦ πρίονος : **διέκπρισις ὀστοῦ** κττ.˙ **2)** **νεώτ.** ἰατρ. χειρουργικὴ πρᾶξις, δι' ἧς ἀφαιροῦνται μοῖραι ὀστοῦ βεβλαμμέναι.

διεκπρίω νεώτ. ἰατρ. κόπτω διὰ χειρουργικοῦ πρίονος ὀστοῦν.

διεκπτύω μτγν. πτύω κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, **πτύω** ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : Φιλόστρ.Εἰκ.2,23 **πολὺ μὲν τοῦ ἀφροῦ διεκπτύων.**

διέκπτωμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ πρὸς τὰ κάτω διολισθῆσαν ἢ ἡ πρὸς τὰ κάτω ὀλίσθησις, πτῶσις κ. μτφ. ἡ παρακμή, ἡ κατάπτωσις : Φιλοπ.Ἰω.Κόσμ. 261,18 **οὐκ ἄρα ἀληθὲς τὸ διέκπτωμα τῶν λογικῶν οὐσιῶν κατιέναι τὰς ψυχὰς ἐνταῦθα.**

διέκπτωσις-εως (ἡ) μτγν. ἐπὶ τῶν νεύρων τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ἡ διὰ μέσου τινὸς ἔξοδος : Γαλ.8,57˙ **2)** δίοδος, πτῶσις διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ κοσκίνου : Γαλ.11,134 **καταπάττειν αὐτὰ διὰ κοσκίνου .. ἀρκεῖ δὲ ἅπαξ ἢ δὶς κροῦσαι αὐτὸ πρὸς τὴν συμμετρίαν τῆς διεκπτώσεως.**

διεκπυρῶ-όω μσν. ἀνάπτω τι ὁλόκληρον, θερμαίνω τι ὑπερβολικά : Εὐστ.Πον.155,23 **τὸ θέρος .. εἰς κενὸν διεκπυροῦν τὰ τῆς γῆς.**

διεκρευστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. εἰδ. σωλὴν δεξαμενῆς, δι' οὗ ἐκρέει τὸ ἐν αὐτῇ ὑγρόν.

διεκρέω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐκρέω, χύνομαι διὰ μέσου τινός : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,5 **ὅκως ἀθρόως διεκρέῃ τὸ αἷμα**˙ ρηματ. διεκροή, διέκρους.

διέκριθεν βοιωτ. τ. **ἀντὶ διεκρίθησαν,** γ' **πληθ.** πρόσ. ἀορ. α' τοῦ διακρίνω βλ.λ.

διεκροή (ἡ) νεώτ. ῥοὴ διὰ μέσου τινός : **πλάκες διεκροῆς, - σωλὴν διεκροῆς.**

διέκρους-οος-ου (ὁ) δίοδος πρὸς ἐκροὴν ῥεύματος : Ἡρ.7,129 **τὸ δὲ παλαιὸν λέγεται οὐκ ἐόντος κω τοῦ αὐλῶνος καὶ διεκρόου τούτου**˙ || νεώτ. εἰδ. σωλήν, ἀγωγὸς δι' οὗ ἐκρέει τι.

διεκσείω μτγν. ἐκσείω [καθ' ὑπερβολήν] : **Εὐσ.** Εὐαγγ.Ἀπ.159A **τὸ .. ἀνθρώπων γένος διεκσείων.**

διεκσεύω μτγν. ἐλαύνω διὰ μέσου, ὁδηγῶ διὰ μέσου : Ἀπολλ.Ρ 2,620 **νῆα δίεκ πέλαγος σεῦεν.**

διέκτασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διεκτείνω βλ.λ., τὸ διεκτείνειν ἢ διεκτείνεσθαι, τέντωμα, ξέντωμα : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.2,219 **νυσταγμοὶ καὶ διεκτάσεις καὶ χασμαί**˙ **2)** νεώτ. εἰδ. τὸ γραμματικὸν **φαινόμενον** παρ' Ὁμήρῳ, καθ' ὃ ἐντὸς λέξεως συνῃρημένης κ. παρὰ τὸ ἐκ τῆς συναιρέσεως προελθὸν φωνῆεν παρεντίθεται κ. ἕτερον φωνῆεν ταυτόφωνον, οἷον ὁρόων, φόως κττ.

διεκτείνω, παθ. μέλλ. **διεκταθήσομαι** ἐκτείνω ἐντελῶς, τεντώνω : Ἱππ.Μοχλ.863 **τὰ δὲ ἐμβλητέα ἢ διορθωτέα διαναγκάσαι διεκτείναντα** (δ.γρ. **δεῖ ἐκτείναντα**), Ἥρων Βελοπ.99,1 **δεῖ δὲ εὖ μάλα διεκτείνειν τοῦτον**˙ ρηματ. διέκτασις, διεκτατός.

διεκτελέστερον Ἡσ. « ἀκριβέστερον ».

διεκτέλλω μτγν. ἀμτβ. ἀναβλαστάνω, ἀναφύομαι κ. αὐξάνω διὰ μέσου τινός : Νικ.ἀπ.74,30 [π. Ἀθην.15,683 Ε] **τὸ δέ που ἐπὶ μέσσον ὄνειδος ὅπλον βρωμήταο διεκτέλλον πεφάτισται.**

διεκτελῶ-έω μτγν. ἐκτελῶ πλήρως, φέρω εἰς πέρας : Εὐάγρ.Ἐκκλ.Ἱστ.280 Α **τά τε ἄλλα ὁμοίως τῇ προτέρᾳ βιοτῇ διεκτελοῦντες,** Πάπ. **διεκτελεῖν τὴν οἰκονομίαν**˙ ρηματ. διεκτέλεσις.

διεκτέμνω μτγν. κ. νεώτ. διερχόμενος **διὰ μέσου** τινὸς χωρίζω εἰς δύο : Ἰωσ.ΠΙ 3,10,7 **διεκτέμνει** (ὁ Ἰορδάνης) **τὴν Γεννησὰρ μέσην**˙ || νεώτ. γεν. ἀφαιρῶ τι ἀπὸ τοῦ κυρίου σώματος ἀποκόπτων ἐντελῶς˙ ρηματ. διεκτομή, διεκτομίς.

διεκτετραίνω μτγν. Ἡσ.διατρυπῶ˙ γλωσσ., Ἡσ. **ἐν** λ. διεκπαίω βλ.λ. : Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.49,23,15 **διεκτετρημέναι διανταίοις τρήμασι** (δ. ἀν. **διατετρημέναι**)˙ κτ. τινας μτχ. τοῦ διεκτιτράω **βλ.λ.**˙ ρηματ. διέκτρησις.

διεκτίθημι μτγν. κόπτω τι εἰς τμήματα, διανέμω, μοιράζω : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.100.

διεκτιτράω μτγν. τρυπῶ τι διαμπερῶς, πέρα καὶ πέρα, διεκτετραίνω βλ.λ.˙ || ἡ μτχ. παρακ. **διεκτετρημένος** ἀποδίδεται κ. εἰς τὸ ῥ. διεκτετραίνω βλ.λ.

διεκτομή (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διεκτέμνειν, ἐκκοπή, διαχωρισμός.

διεκτομίς-ίδος (ἡ) νεώτ. εἰδ. ἐργαλεῖον, δι' οὗ γίνεται ἡ διεκτομή βλ.λ.

διεκτραγῴδησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ τραγικὸν τρόπον ἐξιστόρησις ἢ παράστασις γεγονότων

ἢ καταστάσεων, σχετλιαστικὴ ἀφήγησις : **ἡ διεκτραγῴδησις τῆς πενίας του μᾶς συνεκίνησε.**

διεκτραγῳδῶ-έω νεώτ. διηγοῦμαι γεγονότα ἢ καταστάσεις ἐπὶ τὸ τραγικώτερον : **διεκτραγῳδεῖ τὴν ἀθλιότητα τῶν προσφύγων.**

διεκτρέχω μτγν., ἀόρ. **διεξέδραμον** ἀπολ. τρέχω πρὸς τὰ ἔξω διὰ μέσου τινός : Ἰώσ.ΑΙ 5,2,11 **κυνὸς διεκδραμόντος**, Πλούτ.Ἠθ.490 D' **2)** μτβ. μετ'αἰτ. διέρχομαι διὰ μέσου τινός, διασχίζω, διατρέχω : Φίλ.Βελοπ.77,36,Ὀρφ.ἀπ.285,5 **ὁππότ' ἂν.. ἠέλιος Κριὸν . . διεκτρέχῃ.**

διέκτρησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διεκτετραίνω βλ.λ., δθ. ἡ ὀπὴ ἡ ἀνοικτὴ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄ. : Γαλ.Χρήσ. Μορ.10,5 **ὅσοις ὀπαί τέ τινές εἰσι καὶ διεκτρήσεις.**

διεκτρυπῶ-άω Σουΐδ., μτγν. τρυπῶ τι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον, διατρυπῶ καὶ ἐξέρχομαι, διασχίζω ὁρμητικῶς τι κ. ἐξέρχομαι.

διεκτυλῶ-όω μτγν. ἐξάγω τύλον, κάλον : Σωρ.1,46.

διεκτύλωσις-εως (ἡ) μτγν. κ νεώτ. ἡ ἐξαγωγὴ τύλων, τὸ βγάλσιμο **τῶν κάλων : Σωρ.1,46.**

διεκφαίνω μτγν. κ. μσν. φέρω εἰς φῶς, ἐμφανίζω, δεικνύω, ἐμφαίνω : Φιλόστρ.Εἰκ.1,4,Εὐστ.1538,17 **ἀταραξίαν διεκφαίνουσιν ψυχικήν'** ‖ τὸ μέσ. ἐμφανίζομαι, φαίνομαι : Εὐστ.67,30 **Ἄρτεμις, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν σελήνη, τριταία μετὰ γέννησιν σαφῶς διεκφαίνεται.**

διεκφανής-οῦς-ές ἀρχ. λεξ. διαφανὴς βλ.λ.

διεκφέρω ἐκφέρω, ἐξάγω, διὰ μέσου ἢ ἐντελῶς Ἡσ. «διεξαγάγῃ, διεξενέγκῃ».

διεκφεύγω μτγν. κ. νεώτ. φεύγω ἔξω μεσόθεν τινός, ξεφεύγω μέσα ἀπὸ κάτι : Ἀπολλ.Ρ 2,616 (ἐν τμ.) **διὲκ πέτρας φυγέειν, - διεξέφυγον ἀπὸ τῆς χαράδρας'** νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἀερίων κ. ἐπὶ τῆς θερμότητος : **ἡ πυρκαϊὰ προῆλθεν ἐκ διεκφυγόντος φωταερίου'** **2)** μτφ. κ. νεώτ. μτ. ἀντικ. δηλοῦντας δεινόν τι ὑφιστάμενον ἢ ἐπικείμενον, διαφεύγω, ξεφεύγω, ξεγλιστρῶ, ξεγλυτώνω : Πλούτ.Κάμ.27 **οὕτω δὲ τὸν κίνδυνον διεκφυγόντες, - διεξέφυγον τὴν σύλληψιν - τὴν δίωξιν - τὴν αἰχμαλωσίαν'** ‖ μτγν. κ. ἐν ἀναφ. πρὸς πάθος, ἐλάττωμα, ἀποφεύγω, ἀφίσταμαι τελείως, ἀπαλλάσσομαι : Ἑρμητ.12,7 **διεκφεύγειν κακίαν'** **3)** νεώτ. μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν νόησιν, ὅλως ἐκφεύγω, εἶμαι ἔξω τῆς ἀντιλήψεως ἢ τῆς μαθήσεως, ὑπερβαίνω : **ὁ σκοπὸς τοῦ κόσμου διεκφεύγει τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν, - ἡ μαθηματικὴ διατύπωσις διεκφεύγει τὰ ὅρια τῆς συνήθους μαθήσεως'** ρηματ. διεκφυγή.

διεκφορῶ-έω μον. φέρω τι ἐντελῶς ἔξω : Νικ. Χων.Χρον.50 C **ἄργυρον πάντα διεκφορήσας.**

διεκφυγή (ἡ) **νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διεκφεύγω βλ.λ.**

διεκφύω μτγν. ἐπὶ τῶν μυῶν κ. φλεβῶν, φύομαι ἔκ τινος, ἀρχίζω νὰ σχηματίζωμαι : Γαλ.2,286.

διεκχέω μτγν. κ. νεώτ. ἐκχέω ἐντελῶς, ἐν συνήθ. χρ. τὸ μέσ. **-έομαι** : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,5 **ὅκως ἀθρόως διεκχέῃ τὸ αἷμα τῆς φλεγμασίης ἡ τροφή'** ρηματ. διέκχυσις, διέκχυμα, διέκχυτρον.

διεκχύνω νεώτ. διεκχέω βλ.λ.

διέκχυσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διεκχέω βλ.λ., τὸ χύσιμον ἔξω, δθ. ἐπὶ ὀσμῶν τὸ διαδίδεσθαι, ἁπλοῦσθαι : Εὐστ. Πον.166 **τὰς μυροβλύτους ἀπλέτους διεκχύσεις'** ‖ μσν. μτφ. ἐπὶ πλήθους, ἡ πρὸς διαφόρους διευθύνσεις διασκόρπισις, διασπορά : Νικ.Χων. ἐν Σάθ. 1,118 **ἀλλὰ καὶ παραψυχῆς μετέδωκας, στήσας τὰς ἐθνῶν ἁπανταχῇ διεκχύσεις.**

διέκχυτρον (τὸ) νεώτ. τὸ μέσον ἢ τὸ ὄργανον, δι' οὗ τι διεκχέεται βλ.λ.' ‖ νεώτ. εἰδ. διάτρητος πλὰξ δι' ἧς ἐκχέεται τὸ τετηγμένον μέταλλον.

διεκχωρίζω νεώτ. χωρίζω τι, ξεχωρίζω' ‖ εἰδ. κοσκινίζω' ρηματ. διεκχώρισις, διεκχωριστήριον.

διεκχώρισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διεκχωρίζω' ‖ εἰδ. τὸ κοσκίνισμα.

διεκχωριστήριον (τὸ) νεώτ. εἰδ. κόσκινον πρὸς διεκχώρισιν τῶν μικρῶν κόκκων τῆς πυρίτιδος.

διελασία Ἡσ. διηλασία βλ.λ.

διέλασις-εως (ἡ) (διελαύνω) διαπέρασις ἥλου : Πλούτ.Ἠθ.659 D **εἰ μή τις ἄρα τῇ διελάσει φαίη τὸν ἧλον ἐφ' ἑαυτὸν τὰ ὑγρὰ συνάγειν'** **2)** εἰδ. ἔφοδος ἢ γύμνασμα τοῦ ἱππικοῦ . Ξεν.Ἱππ.3,4 **ἐπειδὰν δὲ τῆς εἰς τάχος διελάσεως λήξωσι.**

διελαύνω κ.νεώτ., μέλλ. διελῶ, ἀόρ. α' διήλασα, παρακ. **διελήλακα** μτβ. σύρω ἢ ὁδηγῶ διὰ μέσου, διαπερῶ τι ἀπό τινος : Ἰλ.Κ 564 **τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους,** Εὐρ.Ἰκ 676 **πέραν δὲ διελάσαντες ἀλλήλων ὄχους, - διελαύνω τοὺς ἵππους διὰ τῆς πεδιάδος'** ‖ μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : Εὐρ.Ἡρακλ.788 **ἥδε σ' ἡμέρα διήλασεν ἠλευθερῶσθαι τοῖσδε τοῖς ἀγγέλμασιν** (αὐτὴ ἡ μέρα σὲ ἔφερε στὸ τέρμα τῆς δουλείας)' **2)** ὠθῶ διὰ μέσου, διαπερῶ : Ἰλ.Π 318 **λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος,** Ἡρ.4,72 **τῶν ἵππων κατὰ τὰ μήκεα ξύλα παχέα διελάσαντες μέχρι τῶν τραχήλων,** Πλούτ.Μάρκελλ.29 **Μάρκελλον δέ τις λόγχῃ πλατείᾳ διὰ τῶν πλευρῶν διήλασε, - ἡ σφαῖρα διήλασε τὸν θώρακα'** κ. παθ. : Λουκ. Νεκρ.Δ 27,4 **διελαύνεται δὲ καὶ ὁ Ἀρσάκης ἐκ τοῦ βουβῶνος διαμπάξ'** **3)** ἀμτβ. τρέχω ἔφιππος διὰ μέσου, διέρχομαι ἔφιππος' Ἡσ. « διήλασε, διῆλθε, διεπέρασε » : Ξεν.Ἀν.1,5,12 **ὡς εἶδε Κλέαρχον διελαύνοντα ἵησι τῇ ἀξίνῃ'** ‖ διέρχομαι ἔφιππος ἐν στρατ. παρατάξει, παρελαύνω : Ξεν.Ἱππ.3,6 **ὅταν γε μὴν πρὸ τοῦ ἀκοντισμοῦ διελαύνωσιν ἐν Λυκείῳ'** ‖ ἐπὶ ἱππικοῦ, ἐφορμῶ, κάμνω ἔφοδον : Ξεν.Ἀν.1,10,7 **ἀλλὰ διήλασε κατὰ τὸν ποταμὸν κατὰ τοὺς Ἕλληνας πελταστάς'** **4)** μετὰ συστ. ἀντικ. **διελαύνω ὁδὸν** διέρχομαι, διανύω ὁδόν : Ξεν.ΚΠ 4,4,4 **ἐκ δὲ τούτου ἐπυνθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὁπόσην ὁδὸν διήλασαν'** **5)** μτγν. μτφ. προχωρῶ, φθάνω εἰς ὑπερβολικὸν σημεῖον : Κλήμ.Ἀλ.28 **εἰς ὅσον διελήλακεν ἀσελγείας ὁ Ζεὺς ἐκεῖνος'** **6)** ὁμ. μτφ. διαμετρῶ, μετρῶ : Ἰάμβλ.Πυθ.62 **Πυθαγόρας δὲ συνετέλεσε τὴν περὶ τῶν οὐρανίων ἐπιστήμην καὶ ταῖς ἀποδείξεσιν .. ταῖς γεωμετρικαῖς διέλασεν (sic)'** **7)** τὸ παθ. **διελαύνομαι** μτφ. ἀναφορ. πρὸς πόνους, διαπερῶμαι, περονιάζομαι : Ἀρετ. Ὀξ.Παθ.2,7' **8)** ὁμ. τὸ παθ. μτφ. ἐπὶ τῶν ἀρτηριῶν, διακλαδοῦμαι : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,1' **9)** μέσ. Ἡσ. « διηλάσω' διηγήσω, διῆλθες ».

διέλεγεν Ἐπιγρ. διαλεκτ.τ. α' ἑν. προσ. παθ. ἀόρ. **διελέγην** κ. γ' πληθ. **διελέχθησαν** τοῦ ρ. διαλέγομαι βλ.λ.

διελεγκτικός-ή-όν μτγν. ὁ κατάλληλος, ἐπιτήδειος εἰς τὸ διελέγχειν, ἀναιρετικός, ἀνασκευαστικός : Κλήμ.Ἀλ.2,312 B, Σχόλ.εἰς Ἀριστφ.Νεφ.50 **διελεγκτικὸν δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα τοῦ λόγου.**

διελέγχω κ. μσν. ἐλέγχω αὐστηρῶς, ὑποβάλλω εἰς αὐστηρὸν ἔλεγχον, εἰς λεπτομερῆ ἀνάκρισιν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας : Πλάτ.Γοργ.457 E **φοβοῦμαι οὖν διελέγχειν σε,** Ἀριστλ.ἀπ.94, Πολύβ.7,3,3 **τούτους ἐκέλευσε διελέγχειν, εἴ τι τυγχάνουσι ψευδόμενοι'** ‖ δθ. γεν. ἐξετάζω, ἀνακρίνω : Ἰουλ.Λόγ.3,118 B' **2)** μτγν. κ. πάπ. ἀποδεικνύω τινὰ ἔνοχον, καταδικάζω : Πάπ. **διέλεγξον αὐτόν, ὅτι χρυσίων σου ἀφείλατο'** ‖ ἀποδεικνύω τι ὡς μὴ ὑγιῶς ἔχον : Πλούτ.Ἠθ.437 B **τὴν δ' αἶγα διελέγχειν τὸ ψυχρὸν ὕδωρ'** **3)** δοκιμάζω, πειρῶμαί τινα : Φιλόστρ.Γυμν.17' **4)** τὸ παθ. γίνομαι δῆλος, φανεροῦμαι : Εὐσ.ἐν Ψαλμ.332 C **ὕλης ἀλλοτρίας μῖγμα .. διελέγχεται καὶ διακρίνεται'** **5)** μέσ. ἢ παθ. διαλέγομαι, συζητῶ : ΠΔ Ἡσ.1,18 **καὶ δεῦτε διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος**

διελεῖν ἀπαρφ. ἀορ. β΄ τοῦ διαιρῶ βλ.λ.

διελευθερῶ-όω μτγν. ἐλευθερῶ, ἀπολλάσσω καθόλου : Πορφ.Πυθ.201,24 **ἧς ὁ σκοπὸς ῥύσασθαι καὶ διελευθερῶσαι τῶν τοιούτων εἱργμῶν.**

διέλευσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ διέρχεσθαι διά τινος-τόπου, ἡ δίοδος, διάβασις, πέρασμα· Σουΐδ. « διοδεία, ἡ διέλευσις » : Πρόκλ.Τετραβ.191,19 **τοὺς χρόνους δὲ ποιεῖ ἀνίσους καὶ διαφόρους τῆς διελεύσεως τοῦ ζῳδιακοῦ·** ‖ κ. ἐπὶ χρόνου, παρέλευσις, πάροδος : Εὐάγρ.Ἐκκλ.Ἱστ.259,21 **τὴν διέλευσιν τῶν ἡμερῶν τῶν μετὰ τὴν κυρίαν.**

διελεύσομαι μέλλ. τοῦ διέρχομαι βλ.λ.

διελθέμεν ἐπ. ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ διέρχομαι βλ.λ.

διέλθυρις Ἡσ. « διάμφοδος ».

διελινήσατο Ἡσ. « ἐξέφυγε ».

διελιν(ν)ύω ἡσυχάζω, παύω ἐντελῶς πᾶσαν ἐνασχόλησιν ἢ ἄσκησιν : Ἱππ.Ὀξ.45 **πλείω χρόνον διελινύσας** (δ.γρ. διελιννύσας).

διελίσσω, ἀττ. **-ίττω** ἐκτυλίσσω, εἰδ. ἐπὶ στρατοῦ, κάμνω ἑλιγμούς, ἐπιζητῶ νὰ προχωρήσω, νὰ δράσω δι᾽ ἑλιγμῶν : Δίων Κ 74,5 **περὶ τὴν πυρὰν .. διεξόδους διελίττοντες διεξῆλθον·** **2**) μτφ. ἀναπτύσσω, ἐξηγῶ, ἐκθέτω : Πλούτ.Ἠθ.411 B **οὐδὲν δεῖ περαιτέρω τὴν ἀλαζονείαν τοῦ λόγου διελίττειν·** **3**) τὸ μέσ. περιτυλίσσομαι : Κόϊντ.6,565.

διελίτην Ἡσ. « δόλιον, κακοῦργον· καὶ πανταχοῦ διερχόμενον »· πρβλ. κ. **διηλίτης.**

διελκυσμός (ὁ) τὸ σύρειν τῇδε κἀκεῖσε, τὸ σύρσιμο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : Διον.Ἁλ.Συνθ.20 **τὸν διελκυσμὸν τοῦ κυλίοντος·** **2**) πάπ. μτφ. παρέλκυσις, ἐπιβράδυνσις, ἀναβολή : Πάπ. **μηδὲ περὶ τὸν κατάπλουν γενέσθαι διελκυσμόν·** **3**) σύρραξις, διαπληκτισμός, λογομαχία, καβγάς : Ὑπόθ.Ἀριστφ.Ἀχ. **εἶτα γενομένου διελκυσμοῦ.**

διελκυστίνδα κ. νεώτ. ἐπίρρ. αἰτιατικοφ. ἐν τῇ φρ. **διελκυστίνδα παίζειν** παίζω τὴν παιδιάν, καθ᾽ ἣν δύο ὁμάδες κρατοῦσαι σχοινίον προσπαθοῦσι νὰ σύρωσιν ἡ μὲν τὴν δὲ πέραν ὁροθετικῆς γραμμῆς : Πολυδ.9,112· ‖ νεώτ. ὡς οὐσ. **ἡ διελκυστίνδα.**

διέλκω κ. **διελκύω,** μέλλ. **διελκύσω,** ἀόρ. **διείλκυσα** διευρύνω, ἀνοίγω : Πλάτ.Πολ.440 A **διελκύσαι τοὺς ὀφθαλμούς,** Διογ.Λ 7,20· **2**) μτφ. τὸ παθ. **διέλκομαι** ἐπὶ ἀναγνώσεων χειρογράφων, διαχωρίζομαι, ἀναγινώσκομαι κεχωρισμένως : Δημήτρ.Λακ.1012,23 F **τὸ .. « παντός » διέλκεται κατὰ τὰ ἀντίγραφα·** **3**) σύρω, ἕλκω διὰ μέσου τινός : Ἀριστφ.Πλ.1036 **διὰ δακτυλίου μὲν οὖν ἔμεγ᾽ ἂν διελκύσαις,** Ἱππ.Παθ.5 **δ- βρόχῳ·** ‖ εἰδ. σύρω, τραβῶ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν : Διόδ.Σ 4,56 **καὶ κατά τόπον τινὰ τὴν ναῦν διελκύσαντας·** ‖ μτφ. κ. ἐπὶ αἰσχρᾶς σημ. : Ἀριστφ.Θεσμ.648 **ἄνω τε καὶ κάτω τὸ πέος διέλκεις·** **4**) ἀναφ. πρὸς χρόνον, παρατείνω, παθ. : Πολύβ.31,26,4 **καὶ τοῦ χρόνου διελκομένου καὶ τετταράκοντα διελθουσῶν ἡμερῶν·** **5**) **διέλκω βίον** = διάγω τὸν βίον : Πλούτ.Ἠθ.1033 D **ὅλον τὸν βίον οὕτω διελκύσαι·** ‖ κ. ἄνευ τοῦ **βίον** : Ἀριστφ.Εἰρ.1131 **πρὸς πῦρ διέλκων μετ᾽ ἀνδρῶν ἑταίρων φίλων** (σχόλ. « διάγων παρὰ τὴν ἑστίαν »· δ. ἑρμ. « πίνων οἶνον »· βλ. σημ. 8)· **6**) **διέλκω φόρον** πάπ. ἀναβάλλω, καθυστερῶ τὴν πληρωμὴν φόρου : Πάπ. **διέλκειν τὸν κατὰ μῆνα φόρον·** **7**) μέσ. ἀόρ. δυϊκ. **διηλκύσασθον·** Ἡσ. ἀναβάλλω· **8**) πίνω διαρκῶς οἶνον, τὸ τραβῶ, τὸ ρουφάω, τὸ τσούζω : Ἀριστφ.ἀπ.109 **εἰ γάρ ποτ᾽ ἐμοὶ γένοιτο .. διελκύσαι τῆς τρυγός** (ἀμφ.).

διελκῶ-όω ἑλκῶ, πληγώνω : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,9,3 **ἐκ μὲν γὰρ τῆς πληγῆς σήπεται** (τὰ δένδρα), **διελκούμενα δὲ τῇ σήψει ζωογονεῖ** (δ.γρ. **ἑλκούμενα**).

διέλλω ΕΜ 248,28 « τὸ δὲ δάπτω σημαίνει καὶ τὸ διέλλω καὶ κόπτω καὶ τέμνω ».

διέλοντο ποι. ἀντὶ **διείλοντο** γ΄ πληθ. πρόσ. ἀορ. β΄ τοῦ διαιρῶ βλ.λ.

δίελος ἐσφ. γρ. τοῦ δείελος βλ.λ.· Ἡσ. « δίελος, δείλη ὀψία », Ἡρωδιαν.Ἐπιτ. « δίελος, τὸ δειλινόν ».

διέλυτρον (τὸ) νεώτ. βοταν. δικέντρα βλ.λ.

διελών μτχ. ἀορ. β΄ τοῦ διαιρῶ βλ.λ.

δίεμαι ποι. σπεύδω, φεύγω δρομαίως· πρβλ. δίω : Ἰλ.Ψ 475 **ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται·** **2**) φοβοῦμαι : Αἰσχ.Πέρσ.701 **δίεμαι μὲν χαρίσασθαι, δίεμαι δ᾽ ἀντία φάσθαι.**

διεμβάλλω μτγν. ρίπτω, ἐμβάλλω τι διὰ μέσου, θέτω τι μέσα εἰς ἄλλο : ΠΔ᾽Αρ.4,6 **καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ᾽ αὐτὴν ἱμάτιον .. καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς,** Γαλ.2,574, Ἀέτ.15,12.

διεμβολή (ἡ) νεώτ. σκύτινος ἢ μεταλλικὸς δακτύλιος χρησιμεύων διὰ τὴν συγκράτησιν ἱμάντος : **διεμβολὴ τῆς ζώνης - σαγῆς·** **2**) εἰδ. στενὴ μεταλλικὴ πλὰξ προσαρμοζομένη ἐπὶ τῆς ταινίας πολεμικῶν παρασήμων καὶ ἀναγράφουσα τὸ ὄνομα τῆς μάχης, δι᾽ ἣν ἀπονέμεται τὸ μετάλλιον.

διέμενος μτχ. ἀόρ. β΄ τοῦ ρ. διίημι βλ.λ.

διεμμένω, μέλλ. **διεμμενῶ** διαρκῶ, μένω ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους εἰς τὸ αὐτὸ μέρος : Θεόφρ.ΦΙ 4,11,3 **ὅταν ἐπομβρίας γενομένης διεμμένῃ τὸ ὕδωρ διετές,** Γαλ.12,501 **ἄνευ τοῦ διεμμένειν αὐτὴν** (τὴν ἐπίδεσιν) **καὶ μὴ μετακινεῖσθαι.**

διέμπαιγμα-ατος (τὸ) μτγν. δόλος, ἔμπαιγμα, ξεγέλασμα, κατεργαριά : ΨΧρυσ.7,259,34 **τίς προσέπαιξε τῷ ὄφει ; ἡ διεμπαίγματα μελετῶσα.**

διεμπήγνυμι σχόλ. ἐπιτατ. τοῦ ἐμπήγνυμι βλ.λ. : Σχόλ.Βεν.Ἰλ.Ε 724 **ἡ ἀψίς, εἰς ἣν αἱ κνῆμαι αἱ ἀπὸ τῆς χοινικίδος διεμπήγνυνται.**

διέμπιλος-ον μτγν. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὁ διὰ πολλῶν πιλημάτων κεκαλυμμένος : Λουκ.Λεξιφ.13 **ἴστε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κεφαλήν** (σχόλ. « τὴν πολλοῖς πίλοις περιτεθειμένην »).

διεμπίμπλημι μτγν. κ. διεμπιμπλάω πληρῶ, γεμίζω τι ἐντελῶς, παθ. πληροῦμαι· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ.· Ἡσ. « διέμπληντο, ἐνεφόρηντο » : ΠΔΜακκ.2,4,40 **ἐπεγειρομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὀργαῖς διεμπιμπλαμένων.**

διεμπίπτω πίπτω μέσα εἴς τι, περιπίπτω εἴς τινα κατάστασιν, καταντῶ : Πολύβ.38,9,4 **μήτ᾽ αὐτοὺς λαθεῖν εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἀλλοτριότητα διεμπεσόντας.**

διεμποδίζω μτγν. ἐπιτατ. τοῦ ἐμποδίζω βλ.λ. : Ἰω.Διάκ.εἰς Ἡσιόδ.Α 349 **ὡς δ᾽ εὗρε τὸν Κύκνον διεμποδίζοντα, παρέργως τοῦτον ἀπέκτεινεν.**

διεμπολῶ-άω πωλῶ εἰς διαφόρους ἢ πωλῶ κατὰ κλήρους : Εὐρ.Βάκχ.512 **τάσδε δ᾽ ἃς ἄγων πάρει κακῶν συνεργοὺς ἢ διεμπολήσομεν ἢ ..·** ‖ γεν. ἐμπορεύομαι, κάμνω ἀγοραπωλησίας, εἰς ἀγορὰν ἄγω : Ἀριστφ.Ἀχ.973 **οἷ᾽ ἔχει σπεισάμενος ἐμπορικὰ χρήματα διεμπολᾶν** (σχόλ. « πρὸς πραγματείαν ἐπιτήδεια ἀγοράζειν »)· **2**) μτφ. ἐπὶ γάμου συμφωνουμένου ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῆς συμφωνίας : Σοφ.ἀπ.583,7 (π Στοβ.Ἀνθ.68,19) **ὠθούμεθ᾽ ἔξω καὶ διεμπολώμεθα** (διορθ. **διεμπολούμεθα**)· **3**) μτφ. προδίδω, ἀπατῶ· πρβλ. δημ. τὸν πουλᾷ καὶ τὸν ἀγοράζει : Σοφ.Φιλ.579 **τί με κατὰ σκότον ποτὲ διεμπολᾷ λόγοισι πρός σ᾽ ὁ ναυβάτης ;**

διεμφαίνω μτγν., μσν. κ. νεώτ. φανερώνω, ἐκφράζω τι σαφῶς διὰ μέσου : Λουκ.Ἀλέξ.3 **ὀφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες,** Μιχ.Μον.Θεοδ.Στουδ.ἐν Mi 152,188.

διεμφανίζω φανερώνω : Ἀριστοίν 2,16 **ὑπεραγαπῶσα** (σὲ) **καὶ τοῦτο διεμφανίζουσα.**

διεμφύομαι μτγν. φύομαι, φυτρώνω ἐντὸς ξένου ὀργανισμοῦ : Πρόκλ. εἰς Ἡσίοδ.Ἔργ.412 **θριπῶν καὶ τερηδόνων, ὃ διεμφύεται τοῖς δένδρεσι.**

διεναθλῶ-έω μσν. ἀγωνίζομαι : Βίος Χρυσ. θ,337,35 **δίαυλον, τὸ τοῦ λόγου, διεναθλῶν.**

διεναντίας Ἡσ. « ἔχθρας » (πιθ. δι᾽ ἐναντιώσ⟨εως δι᾽⟩ ἔχθρας Herw.).

διενέγκαι ἀπαρφ. ἀορ. α΄ τοῦ ρ. διαφέρω βλ.λ.

διενεγκεῖν ἀπαρφ. ἀορ. β΄ τοῦ ρ. διαφέρω βλ.λ.

διενειλέω μτγν. περιτυλίσσω κ. μτφ. περιπλέκω : Λουκ.Φιλοπ.1 μέγαν τινὰ καὶ ἠπορημένον λόγον ἀκήκοα καὶ πολλαῖς ὁδοῖς διενειλημένον.

διενείργω μτγν. ἐντελῶς ἐγκλείω κ. συνεκδ. κωλύω, ἐμποδίζω : Γαλ.17(1),453 ἣν μὴ ῥαγῇ τὰ καταμήνια διενειρχθέντα ἓξ μῆνας.

διενείρω Ἡσ. διαπερῶ· Ἡσ. ἐν λ. διαπορπακίσαι τὸ διὰ πόρπακος ἤτοι τῆς λαβῆς διενεῖραι τὴν χεῖρα (διόρθ.Μουσούρου ἀντὶ δισυείρηται χεῖρα).

διενένωντο Ἰων.τ. τοῦ διενενόηντο γ΄ πληθ.ὑπερσ. τοῦ ρ. διανοέομαι· βλ.λ.

διένεξις-εως μον. κ. νεώτ. διαφορά, φιλονικία, ἔρις, διχογνωμία : Κεδρ.Γεώργ.721 B τούτων τὴν διένεξιν Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς ἀναισχυντίαν κρίνων κατὰ τῆς βασιλείας, - ἦλθον εἰς διένεξιν, - προεκλήθη διένεξις.

διενέργεια (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διενεργεῖν βλ.λ., ἡ διὰ τρίτου ἐνέργεια : ἡ κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν διενέργειαν ἐκλογῶν.

διενεργητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. λίαν, ἐξαιρέτως ἐνεργητικός : Ἡρωδιαν.Ἰατρ. (Rh.Mus.) 58,76· **2)** νεώτ. ὁ διενεργῶν βλ.λ.2)· ‖ ὁ ἰδιάζων εἰς διενέργειαν, ὁ ἐντεταλμένος νὰ διενεργήσῃ : ἡ διενεργητικὴ ἐπὶ τῶν ἀγώνων ἐπιτροπή.

διενεργῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπιτατ. τοῦ ἐνεργῶ βλ.λ. : Κρίτ.π.Στοβ.3,3,64(74) αὐτὰ γὰρ ἁ διενεργοῦσα (φρόνησις) ἐντὶ τό τε ἄπειρον καὶ τὸ περαῖνον ἐν ταῖς πράξεσι, - διενεργῶ συμβιβασμόν· ‖ νεώτ. κ. διεξάγω : ἡ ἀστυνομία διενεργεῖ ἀνακρίσεις, - ὑπηρεσιακὴ κυβέρνησις θὰ διενεργήσῃ τὰς ἐκλογάς - τὸ δημοψήφισμα· **2)** μσν. κ. νεώτ. παθ. ἐκτελοῦμαι, διεξάγομαι : Ἰωσ.Γενέσ.6 B παρά τινος μονάστου διενεργεῖσθαι παράδοξα, - διενεργεῖται ἀπροκαλύπτως ἀγορὰ ψήφων - λαθρεμπόριον ναρκωτικῶν.

διενεχθείς μτχ. παθ. ἀορ. α΄ τοῦ ρ. διαφέρω.

διενήνοχα παρακ. τοῦ ρ. διαφέρω βλ.λ.

διενηχῶ-έω μσν. ἠχῶ ἐντός τινος· **2)** τὸ παθ. ἀκούω, ἀκροῶμαι : Ἰωσ.Γενέσ.41 A τὸν ἴδιον ἀναθεματισμὸν διενηχουμένων.

διενθύμησις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. διαλογισμός, ἐνδιόμεσος σκέψις, στοχασμός : Γρηγ.Ἀκραγ.1148.

διενθυμοῦμαι-έομαι μτγν.κ.μσν. σκέπτομαι, διαλογίζομαι, στοχάζομαι, σταθμίζω τι ἀκριβῶς : ΚΔ Πράξ.10,19 τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, Ἰω.Μον.Ἰστ.Βαρλ.903,24.

διενιαύσιος-α-ον νεώτ. ὁ δι᾽ ὅλου τοῦ ἔτους.

διενιαυτίζω ζῶ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, βγάνω τὸ χρόνο : Ἡρ.4,7 ὃς δ᾽ ἂν .. ὑπαίθριος κατακοιμηθῇ, οὗτος λέγεται οὐ διενιαυτίζειν· **2)** μτγν. πράττω τι δι᾽ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ : Πολυδ.1,58, Πάπ.

διενιζάνω (ἵζω, ἱζάνω) ἐπὶ ὕλης ἐν μείξει μετ᾽ ἄλλης, χωρῶν διὰ μέσου κάθημαι, καταπίπτω εἰς τὸν βυθόν, κατακάθομαι : Καισάρ.1053 ἐν Mi., - τὸ ἐν τῷ ὕδατι ἀσβέστιον διενιζάνει.

διενίημι μτγν. διεμβάλλω, διαπερῶ, παρεμβάλλω : Ὀρειβ.10,24,3 τῶν διενιεμένων (τροχίσκων) πάλιν οἱ μὲν εἰσιν ἀμβλυωτικοί.

διενίσταμαι μσν. ἰσχυρῶς ἐναντιοῦμαι, ὑποστηρίζω ἀντίθετον γνώμην, φέρω ἀντιρρήσεις : Φρύνιχ.154, Ἀνν.Κομν.4,104 διενίστατο ἀκριβῶς εἰδέναι, Ἰω.Κίνν.8A τοῦ στρατηγοῦ .. πρὸς τοῦτο διενισταμένου.

διεννοέομαι-οῦμαι μσν. διανοοῦμαι, διαλογίζομαι : Κίνναμ.107 c.

δίενος-ον μτγν. ὁ δύο ἐτῶν, διχρονίτικος· Ἡσ. «δίενος· διετής» : Θεόφρ.Φί 7,5,5 δίενα σπέρματα.

διενόχλησις-εως (ἡ) μσν. ἐνόχλησις συνεχής, ἔντονος, ὑπερβολική : Βλεμμ.2,650 πονηρῶν πνευμάτων διενοχλήσεις.

διενοχλῶ-έω ἐνοχλῶ ἀδιακόπως, καθ᾽ ὑπερβολήν : Δημ.446 σφόδρα ἀκριβῶς δεικνύναι πειρώμενος διενοχλῶ (δ.γρ. διοχλῶ)· ‖ κ. μτ. δοτ. προσ. : Φίλ.2,590,21 παυσάμενοι τοῦ σοι διενοχλεῖν· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Πάπ. διενοχλεῖσθαι ὑπὸ τῶν πρακτόρων.

διενσκήπτω μσν. ἐπὶ καταιγίδος, ἐνσκήπτω ἐξαίφνης· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Ἰωσ.Γενέσ.35 B κατὰ τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ θύελλαι διενέσκηπτον.

δίενται γ΄ πληθ. ἐνεστ. τοῦ δίεμαι βλ.λ.

διεντέλλομαι μτγν. ἐντέλλομαι ἐπιτακτικῶς, παραγγέλλω ἐντόνως : Ἰωσ.Γενέσ.45 B τῷ ἰδίῳ λαῷ ὀξέως διενετείλατο .. τὴν θάλασσαν.

διεντέρευμα-ατος (τὸ) κωμ. λ. σαρκαστική, διόρασις διὰ τῶν ἐντέρων : Ἀριστφ.Νεφ.166 ὢ τρισμακάριος τοῦ διεντερεύματος.

διεντυγχάνω μσν. συναντῶ, εὑρίσκω τι, ὅθ.πληροφοροῦμαι, μανθάνω : Ἀνν.Κομν.10,271 D τῷ λεπτομερέστερον ἐθέλοντι μανθάνειν ἐξέσται ἀπὸ τῶν τοῦ κλεινοῦ Καίσαρος συγγραμμάτων διεντυχεῖν.

διηνωτίζομαι (οὖς) μσν. ἀκούω, ἰδίοις ὠσί, ὅθ. ἀπ᾽ εὐθείας μανθάνω, ἀντιλαμβάνομαι : Συμ.ἐν Ἀν. Βοασσ.5,10 ἤρετο ποῦ ἂν εἴη Παῦλος ὁ τούτων ἐπίσκοπος· ὡς δὲ τεθνάναι διηνωτίζετο.

διέξ πρὸ φωνήεντος ἡ διέκ βλ.λ.· **2)** Ἐπιγρ. ἀντὶ διά : Ἐπιγρ.ἁδὲ καὶ διὲξ ἁμίων γινομένα ἀποδοχά.

διεξαγγέλλω μσν. ἐπιτστ. τοῦ ἐξαγγέλλω, ἀποκαλύπτω δημοσίᾳ : Νηστ.Ἰω.Ἐξομ.78 A τὰ κρυφῇ σοι πεπραγμένα διεξαγγέλλων.

διεξαγνέω Ἐπιγρ., ἀπαρφ. παρακ. διεξαγνηκέναι δωρ. τ. τοῦ διεξάγω βλ.λ.· πρβλ. κ. Ἡσ. «ἀγνεῖν, ἄγειν, Κρῆτες· ἄγνηκε, ἀγήοχε, Λάκωνες».

διεξαγορεύω μετὰ τόλμης, ἀναφανδὸν ἀγορεύω, διδάσκω : Εὐσ. πρὸς τὰ Ἱεροκλέους 2,48 ἀθεότητα ἀναφανδὸν -γορευέτω, μὴ πρόνοιαν.

διεξάγω κ. μσν. κ. νεώτ., αἰολ. ἀόρ. παθ. διεξάχθην ὁδηγῶ, φέρω διὰ μέσου τινὸς ἔξω· Ἡσ. «διεξάγω· ὁδηγῶ» : Διόδ.Σ 14,20 διεξάγων δὲ διὰ τούτων τὴν δύναμιν εἰσέβαλεν εἴς τι πεδίον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν· **2)** εἰδ. ἐπὶ τῆς τροφῆς, τροφὴ διεξάγουσα δίαιτα καθαρτική : Ἀρετ.Ὀξ. Νούσ.2,5· **3)** μτφ. κατευθύνω πρός : Γρηγ. πρὸς Βασίλ.Ἐπιστ.380 πάντα βίον ἡμῶν διεξάγοις πρὸς τὸ λυσιτελέστερον· **4)** μσν. ὁμ. μτφ. διεξάγω τὴν τοῦ παιδὸς ἡλικίαν διέρχομαι τὴν παιδικὴν ἡλικίαν : Θεοφύλ.Βουλγ.ΠΒ 13,38 καί τις οὕτω σεμνῶς ἡλικίαν παιδὸς ἐπισφαλῆ διεξάγει· **5)** ὁμ. μτφ. διεξάγω τὸν βίον ἢ τοὺς βίους ἀπό τινος πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν : Πολύβ.1,71,1 Καρχηδόνιοι δὲ τοὺς μὲν κατ᾽ ἰδίαν βίους ἀεὶ διεξαγαγόντες ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς χώρας γεννημάτων· **6)** κ. νεώτ. φέρω, ἄγω, κατευθύνω ὑπόθεσιν εἴς τι πέρας, διενεργῶ βλ.λ. : Πολύβ.5,1,5 Ἀντίοχος δὲ καὶ Πτολεμαῖος, ἀπεγνωκότες τὰς πρεσβείας καὶ τὸ λόγῳ διεξάγειν τὴν ὑπὲρ τῆς Κοίλης Συρίας ἀμφισβήτησιν, ἐνήρχοντο πολεμεῖν ἀλλήλοις· **7)** νεώτ. διενεργῶ, κάμνω : διεξήγαγον σφοδροὺς ἀγῶνας, - διεξάγονται διαπραγματεύσεις· **8)** Ἐπιγρ., πάπ. πρὸς ἐκδίκησιν ἐξετάζω, ἐρευνῶ· ‖ τὸ δίκαιον διεξάγεται ἀπονέμεται τὸ δίκαιον, γίνονται, διενεργοῦνται αἱ δίκαι : Πολύβ.4,73,8 ἵνα τό τε δίκαιον αὐτοῖς ἐπὶ τόπου διεξάγηται· **9)** διευθετῶ, τακτοποιῶ τι : Χρύσιππ.Στωϊκ.3,185· **10)** ἐπὶ ἄρχοντας, κυβερνῶ, διοικῶ, διαχειρίζομαι, διευθύνω : Πολ.1,9,6 ἀσφαλῶς ἤδη τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν διεξῆγε, Πάπ. ὁ δεῖνα διεξάγων τὰ κατὰ τὴν ἐπιστατείαν τῆς κώμης, Ἐπιγρ. διεξάγω ταμιείαν· **11)** ἐπὶ νόμων, εἱμαρμένης, θεοῦ κττ., διέπω, διευθύνω : Πλούτ.Ἠθ.568 D (ἡ εἱμαρμένη) νόμος ἀκόλουθος τῇ τοῦ παντὸς φύσει, καθ᾽ ὃν διεξάγεται τὰ γινόμενα, Γρηγ.Ναζ.Ἰουλ.9 οἱονεὶ διὰ κύκλου τινὸς εὐθύνων καὶ διεξάγων τὸν πάντα κόσμον·

12) συμπεριφέρομαι πρός τινα, μεταχειρίζομαί τινα : Πολύβ.3,77,4 **τοὺς δὲ συμμάχους αὐτῶν.. ἐν τῇ πάσῃ φιλανθρωπίᾳ διεξῆγε·** 13) μτγν. φανερώνω, ὑποδηλῶ : Πλούτ.Ἠθ.1025.

διεξαγωγεύς-έως (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ διεξάγων, διευθυντής, προϊστάμενος : Γρηγορ.Ν 2,1257 **διεξαγωγεῦ τῶν κατ᾽ αὐτοὺς πραγμάτων.**

διεξαγωγή (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φέρειν ἢ κατευθύνειν πρὸς πέρας· δθ. ἡ ἐκτέλεσις, ἡ τακτοποίησις : Πολύβ.5,103 **ἵνα.. τύχῃ τὰ πράγματα τῆς ἁρμοζούσης διεξαγωγῆς - ἡ διεξαγωγὴ τῶν διαπραγματεύσεων, - ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πειράματος·** 2) πάπ. κ. νεώτ. ἀνάκρισις, ἔρευνα ὑποθέσεώς τινος· δθ. κ. ἐκδίκασις : Πάπ., - **διεξαγωγὴ τῆς δίκης·** 3) Ἐπιγρ, ἡ δίκη : Ἐπιγρ. **διεξαγωγὴν ποιήσασθαι·** 4) **διεξαγωγὴ τοῦ βίου** τὸ διάγειν πως ἢ που τὸν βίον : Διόδ.Σ 4,30 **καὶ τὴν τοῦ βίου διεξαγωγὴν ἐν τοῖς ὀρύγμασι ποιούμενος,** Σέξτ.Ἐμπ.Μαθημ.7,158 **ὡς πρὸς τὴν τοῦ βίου διεξαγωγὴν χρήσιμα αὐτοῖς ὑπείληπται·** ‖ γεν. τρόπος τοῦ βίου : Ἀρρ.Ἐπικτ.1,6,21 **ἡ κατὰ φύσιν διεξαγωγή,** αὐτ.4,1,26 **τὰ πτηνὰ οὐχ ὑπομένει ταύτην τὴν διεξαγωγήν·** ‖ **τὰς διεξαγωγὰς ποιεῖσθαι** τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν διστήρησιν τοῦ καθημερινοῦ βίου δοσοληψίας : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,178 **καὶ τὰς ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει διεξαγωγὰς ἀπαραποδίστως ποιεῖσθαι.**

διεξάγωγός (ὁ) μτγν. ὁ διεξαγωγεύς βλ.λ., ὁ ἐκτελεστής : Σχόλ.Πινδ.Ο 14,13.

διεξάγωνον (τὸ) νεώτ. σχῆμα κρυσταλλικῶν ἑδρῶν δωδεκάπλευρον μὲ τὰς γωνίας ἴσας.

διεξαιρῶ-έω ἐπιτατ. τοῦ ἐξαιρῶ βλ.λ. : Δημήτρ. 323 **οὐκ ὀλίγον διεξαιρήσει τῆς δεινότητος.**

διεξαΐσσω, ἀττ. διεξάττω ἐξορμῶ διὰ μέσου : Ἀριστλ.Κόσμ.394 b,15 **οἱ δ᾽ ἐκ κόλπων διεξάττοντες** (ἄνεμοι) **ἐγκολπίαι καλοῦνται,** Θεόκρ.13,23 **ἅτις κυανεᾶν οὐχ ἅψατο συνδρομάδων ναῦς, ἀλλὰ διεξάιξεν.**

διεξαμείβομαι Ἐπιγρ. παρέρχομαι ἐν τῷ μεταξύ : Ἐπιγρ. **ἐτῶν διεξάμειπτο διπλόα δεκάς.**

διεξάνθημα-ατος (τὸ) μτγν. ἐκτεταμένον ἐξάνθημα : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.1,9.

διεξανθίζω μτγν. ποικίλλω, στολίζω τι δι᾽ ἀνθέων : Εὔβουλ.99 **στεφάνους ἴσως βούλεσθε· πότερ᾽ ἑρπυλλίνους ἢ μυρτίνους ἢ τῶν διεξηνθισμένων.**

διεξανίσταμαι μτγν. ἐγείρομαι, ἑτοιμάζομαι νὰ πράξω τι : Εὐνάπ.Ἱστ.263 D **ὁ δὲ ἐπὶ τὰ λειπόμενα τῶν πραγμάτων διεξανιστάμενος.**

διεξάνυσις-εως (ἡ) μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ διεξανύειν βλ.λ. : Λέοντος Αὐτοκρ.Βί.Χρυσοστ.82,73,41 **προθυμοτέραν ποιῶμεν τὴν διεξάνυσιν.**

διεξανύω μτγν. φέρω εἰς πέρας, ἐκτελῶ : Ἰάμβλ. Πυθ.3,16, Εὐσ.Ἐγκώλ.Κωνστ.616 A **τοῖς ἐπ᾽ ἐλπίδι βραβείων ἐν ἀγῶνι τοὺς δρόμους διεξανύουσι.**

διεξάπτω ἐγκρ. κ. μτφ. ἀνάπτω, ἐξάπτω, ἐρεθίζω τινά : σ.Γενέα.39 A **κατ᾽ αὐτοῦ πλείονα τὴν ὁρμὴ διεξάπτουσιν.**

διεξαρκῶ-έω μτγν. ἐξαρκῶ πλήρως, ἱκανοποιῶ ἐντελῶς : Φίλ.1,607 **διεξαρκῶν πρὸς τὸ παράν.**

διεξαρτῶμαι-άομαι μτγν. ἐξαρτῶμαι ἐντελῶς : Φίλ.1,446 **διεξαρτᾶσθαι τῆς λογικῆς φύσεως.**

διεξατμίζω μτβ. κάμνω τι νὰ ἐξατμισθῇ ἐντελῶς· ‖ ἐξάγω ὅλον τὸν ἀτμόν· ‖ κ. ἀμτβ. ἀποβάλλω ἐντελῶς τὸν ἀτμόν, στεγνώνω : Ἱππ.Νούσ.4,47 **ἀλλὰ πᾶσα ὑπὸ τῆς νοσερῆς πολλῆς ἐούσης ἐπαιρομένη, ἐξαναλωμένη ὑπὸ τοῦ πυρὸς διεξήτμισεν.**

διεξάττω ἀττ. τ. τοῦ διεξαΐσσω βλ.λ.

διέξειμι (εἶμι=πορεύομαι) κ. μσν. πορεύομαι διὰ μέσου τινός, διεξέρχομαι, διαβαίνω, διασχίζω, περνῶ ἀπ᾽ ἄκρου εἰς ἄκρον : Ἰλ.Ζ 393 **τῇ ἄρ᾽ ἔμελλε διεξίμεναι πεδίονδε,** Ἡρ.2,148 **ἐξ αὐλῆς τε ἐς τὰ οἰκήματα διεξιοῦσι,** Θουκ.2,49 **διεξῄει γὰρ διὰ παντὸς τοῦ σώματος,** Παυσ.5,6,5 **τὴν γῆν τὴν Σκιλλουντίαν Σελινοῦς ποταμὸς διέξεισιν·** 2) πραγματεύομαι τι ἐν λεπτομερείᾳ, ἐκθέτω λεπτομερῶς, διεξέρχομαι· Ἡσ. « διεξιών· λέγων, διηγούμενος » : Ἡρ.7,77 **ἐπεὰν κατὰ τὴν Κιλίκων τάξιν διεξιὼν γένωμαι,** Πλάτ.Πρωτ.361 E, Ἰσοκρ.5,4, Πολύβ.4,1,3 **νῦν δὲ τὰς Ἑλληνικὰς διέξιμεν πράξεις,** Μηναῖ.12,6 Συναξ. **καὶ τὰ τοῦ δράματος διεξίει,** Διγεν.Ἀκρ. 2811· ‖ ἀπαγγέλλω, ἐκφωνῶ : Πλούτ.Ἀντ.14 **ἐν ἀγορᾷ διεξιὼν ἐγκώμιον·** ‖ ἐξηγῶ, ἑρμηνεύω, ἀναπτύσσω : Ἐπικ.Φύσ.2,11· ‖ διέρχομαι ἐξετάζων, ἐρευνῶν : Εὐρ.Ἱππ.1024 **ἔργοις ἂν εἶδες τοὺς κακοὺς διεξιών.**

διεξείργωσι ἐσφ.γρ.ἀντὶ **διὲξ εἰῶσι** : Ἀπολλ.Ρ4,409.

διεξέλασις-εως (ἡ) μτγν. διέλασις βλ.λ., διιππασία : Πλούτ.Σύλλ.18 **ῥύμην τῇ διεξελάσει διδόντος.**

διεξελαύνω, μέλλ. ἀττ. **διεξελῶ** ἀμτβ. διαβαίνω, διέρχομαι ἐφ᾽ ἁμάξης, ἢ ἔφιππος ἢ καὶ πεζός : Ἡρ.1,187 **ὅτι ὑπὲρ κεφαλῆς οἱ ἐγίνετο ὁ νεκρὸς διεξελαύνοντι,** αὐτ.7,100 **διεξελαύνων ἐπὶ ἅρματος·** ‖ μετ᾽ αἰτ. τόπου, διέρχομαι, περνῶ πέρα : αὐτ.3,11 **οἱ δὲ Πέρσαι ἐπείτε διεξελάσαντες τὴν ἄνυδρον ἵζοντο πέλας τῶν Αἰγυπτίων,** Πλούτ.Πόπλ.19 **ἵππῳ διεξελάσαι τὸν πόρον ἐγκελευομένην ταῖς ἄλλαις·** ‖ ὁμ. κ. μτ. γεν. τόπου : Πλούτ.Κάμ.7 **τέθριππον ὑποζευξάμενος λευκόπωλον ἐπέβη καὶ διεξήλασε τῆς Ῥώμης.**

διεξελέγχω μτγν. ἐξελέγχω ἐντελῶς, κατόπιν ἐλέγχου ἀποδεικνύω τινὰ μὴ ὀρθῶς ὁμιλοῦντα ἢ τι μὴ ὀρθῶς ἔχον : Πλούτ.Ἠθ.922 E, Λουκ.Ἀλέξ.61 **οἶμαι δὲ ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι χρήσιμόν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφὴ τὰ μὲν διεξελέγχουσα,** Γαλ.3,187 (4,518) **αὕτη ἡ ῥῆσις ἀμφοτέρους διεξελέγχει μὴ γινώσκοντας τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν·** κ. παθ. : Θεμίστ.Λόγ.21,259 B **ὅταν ἀμαθέστεροι διεξελέγχωνται τοῦ μηδὲν εἰδέναι προσποιουμένου.**

διεξέλευσις-εως (ἡ) σχόλ. τὸ διεξέρχεσθαι, ἡ διέξοδος· Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 4,1573 « διήλυσις, ἡ διεξέλευσις καὶ ἔξοδος ».

διεξελεύσομαι μέσ. μέλλ. τοῦ διεξέρχομαι βλ.λ.

διεξελίσσω, ἰων. **διεξειλίσσω,** ἀττ. **διεξελίττω** ἐκτυλίσσω τι ἐντελῶς, ἀναπτύσσω πλήρως, ξετυλίγω ὁλωσδιόλου : Ἡρ.4,67 **φακέλους ῥάβδων.. θέντες χαμαὶ διεξειλίσσουσι αὐτούς.**

διεξενεγκεῖν ἐνεργ. ἀόρ. β´ τοῦ διεκφέρω βλ.λ.

διεξεργάζομαι ἐξεργάζομαί τι ἐντελῶς, ἐκτελῶ τι πλήρως : Πλάτ.Νόμ.798 D **τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐλάττω μεταβαλλόμενα κακὰ διεξεργάζοιτ᾽ ἄν, ὅσα περὶ σχήματα πάσχει τὸ τοιοῦτον·** 2) διαφθείρω, καταστρέφω, ἀφανίζω : Διον.Ἁλ.Ρωμ.6,35 **θαυμάσαιμι δ᾽ ἂν εἰ μὴ καὶ αὐτὴν διεξεργάσαιτο.**

διεξερεύνησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πλήρης, ἐπισταμένη, ἀκριβὴς ἐξερεύνησις.

διεξερευνητής (ὁ) ἀρχ. λεξ. ὁ ἐρευνῶν τι ἀκριβῶς καθ᾽ ὅλην τὴν ἔκτασιν.

διεξερευνῶ-άω κ. νεώτ. ἐρευνῶ τι ἀκριβῶς, ἐξετάζω τι ἐπιμελῶς : Πίνδ.Ν 3,24 **διά τ᾽ ἐξερεύνασε τεναγέων ῥοάς·** ‖ ὁμ. μέσ. : Πλάτ.Νόμ. 763 A **πᾶσαν τὴν χώραν διεξερευνώμενοι.**

διεξεροῦμαι-έομαι ἐπ. μτ. διπλῆς αἰτ. ἐρωτῶ, ἐξετάζω λεπτομερῶς, μανθάνω δι᾽ ἐρωτήσεων : Ἰλ.Κ 432 **ἀλλὰ τί ἢ ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε,** Ἀπολλ.Ρ 1,327.

διεξερπύζω διάφ. τ. τοῦ διεξέρπω, εἰσέρχομαι καὶ ἐξέρχομαι ἔκ τινος τόπου οἱονεὶ ἕρπων, κρυφίως : Ἀριστλ.Κόσ.398 b,33 **εἰς νομοὺς διεξερπύσει.**

διεξέρπω κ. διεξερπύζω βλ.λ. ἕρπων ἐξέρχομαι· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, διατρέχω τὸν δρόμον μου : Ἀριστλ.Κόσ.399 a,24 **νότιος διεξέρπων.**

διεξερύγησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ ἐξερευγομένου : Χρησμ. Πορφ. π. Εὐσ. Εὐαγγ. Προπ. 6,3 **μηδὲ διεξερύγησιν ἔχῃ κεκακωμένος αἰθήρ.**

διεξέρχομαι κ. νεώτ., μέλλ. διεξελεύσομαι, ἀττ.

διέξειμι, ἀόρ. διεξῆλθον πορεύομαι διὰ μέσου, διαβαίνω, περνῶ διὰ μέσου καὶ ἐξέρχομαι : Ἡρ. 2,29 διεξελθὼν δὲ ἐν τῇσι τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι τοῦτο τὸ χωρίον· 2) μτ. αἰτ. διέρχομαι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, διέρχομαι ἐντελῶς : Ἡρ. 1,24, Σοφ.Φιλ.1419 ὅσους πονήσας καὶ διεξελθὼν πόνους ἀθάνατον ἀρετὴν ἔσχον, Πλάτ.Νόμ.822 A μίαν (ὁδὸν) ἀεὶ κύκλῳ διεξέρχεται· ‖ ὁμ. μτ. μτχ. : Ἡρ.1,196 ὡς γὰρ δὴ διεξέλθοι ὁ κῆρυξ πωλέων τὰς εὐειδεστάτας τῶν παρθένων (ὅταν τελειώσῃ τὴν πώλησιν..)· ‖ μτγν. κ. νεώτ. ὁμ. ἀναφ. πρὸς βιβλία, ἔγγραφα κττ., διέρχομαι, μελετῶ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους : Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.70 τὸ δὲ βιβλίον.. λέγεται δὶς.. διεξελθεῖν, - διεξέρχομαι διατριβὴν - ἔκθεσιν· 3) φρ. διεξέρχομαι τὸν βίον τελευτῶ, ἀποθνῄσκω : Πάπ. τῆς δεῖνα διεξελθούσης τὸν βίον· 4) ὁμ. μτ. τῆς διά διέρχομαι, περνῶ κατὰ σειράν, διαδοχικῶς : Ἡρ. 3,11 διὰ πάντων δὲ διεξελθόντες, Θουκ.3,45 ἐπεὶ διεξεληλύθασί γε διὰ πασῶν τῶν ζημιῶν οἱ ἄνθρωποι (ἐδοκίμασαν ὅλα τὰ εἴδη τῶν ποινῶν), Πλάτ.Πρωτ.315 A οὓς ἄγει ἐξ ἑκάστων τῶν πόλεων.. δι' ὧν διεξέρχεται· ‖ ὁμ. ἐν αἰσχρ. σημ. συναυσιάζομαι κατὰ σειράν : Παυσ.9,27,7 ὡς διὰ πασῶν ὁ Ἡρακλῆς τῶν Θεστίου παρθένων διεξέλθοι τῇ αὐτῇ νυκτὶ (ὅτι τὶς εἶχε περάσει ὅλες)· 5) κ. νεώτ. διέρχομαί τι λεπτομερῶς διὰ λόγου, διηγοῦμαι, περιγράφω λεπτομερῶς, ἀναπτύσσω : Ἡρ.3,75 διεξελθὼν δὲ ταῦτα ἐξέφαινε τὴν ἀληθείην, Πλάτ.Νόμ.893 A καὶ τὸν λόγον ἅπαντα οὕτω διεξελθεῖν, Πολύβ.2,12,4 ἑξῆς δὲ τούτοις τὰ πεπραγμένα διεξῆλθον, - διεξῆλθε τὸ ὅλον ζήτημα· ‖ διεξέρχομαι αὐτὸς πρὸς αὑτὸν μελετῶ, ἐξετάζω καθ' ἑαυτόν : Πλάτ.Θεαίτ.189 E λόγον ὃν αὐτὴ πρὸς αὑτὴν ἡ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ ὧν ἂν σκοπῇ· 6) ἀμτβ. ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, διαβαίνω, περνῶ : Ἡρ.2,52 ἔπειτα δὲ χρόνου πολλοῦ διεξελθόντος ἐπύθοντο, Πλούτ.Ἀριστ.16 ἥ τε ἡμέρα διεξῆλθεν ἀργή, Πάπ. διεξελθόντων τῶν εἴκοσι ἐτῶν τῆς μισθώσεως· 7) ἐπὶ νομικῶν διατυπώσεων, ἄγομαι εἰς πέρας, συντελοῦμαι : Δημ.541 πάντα δ' ἤδη διεξεληλύθει τὰκ τῶν νόμων.

διεξετάζω μτγν. κ. μσν. ἐξετάζω ἐνδελεχῶς, ἐπιμελῶς καὶ μετὰ πάσης λεπτομερείας : Ἰάμβλ. Νικ.Ἀριθμ.88 P, Γρηγ.Νύσσ.1,58 D πρὶν περὶ τούτων διεξετάσαι, Κίνναμ.29 A ὁπότε μὴ σὺν τύχῃ τὰ κατὰ τὸν ἄνδρα διεξετάζοιμι.

διεξέτασις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἀκριβὴς ἐξέτασις, λεπτομερὴς καὶ ἐπισταμένη ἔρευνα : Ἰω.Χρυσ.1,925.

διεξηγητικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς διεξήγησιν κατάλληλος, ἁρμόζων : Ὠριγ.ἐν Mi 13,544.

διεξηγοῦμαι-έομαι μέσ. ἀποθ. ἐξηγοῦμαί τι λεπτομερῶς, ἐκθέτω τι σαφῶς : Ξεν.Ἀπομν.4,2,12 οὕτως οἱ δίκαιοι τὰ αὑτῶν ἔχοιεν ἂν διεξηγήσασθαι; (δ.γρ. ἐξηγήασασθαι).

διεξῆμεν, ἰων. ἀντὶ διεξῄειμεν τοῦ διέξειμι βλ.λ.

διεξίασι γ' πληθ. ἐνεστ. ὁριστ. τοῦ διέξειμι βλ.λ.

διεξιείς ἐνεστ. μτχ. τοῦ διεξίημι βλ.λ.

διεξίημι μτβ. ἐκπέμπω τινὰ διὰ μέσου, ἀφήνω τινὰ νὰ διέλθῃ διὰ μέσου : Ἡρ.4,203 διεξῆκαν αὐτοὺς διὰ τοῦ ἄστεος· 2) ἀμτβ. ἐπὶ ποταμῶν, ἐκβάλλω, χύνομαι : Θουκ.2,102 ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου.. ἐς θάλασσαν διεξιείς.

διέξιθι β' ἑν. πρόσ. ἐνεστ. προστ. τοῦ διέξειμι.

διεξικνοῦμαι-έομαι μτγν. διαβαίνω καὶ φθάνω εἴς τινα τόπον, φθάνω : Πολύβ.10,23,3 ἕως τὰς ὑπερβολὰς διεξίκοιτο τοῦ Λάβου.

διεξιοίην-ίοις-ίοι εὐκτ. ἐνεστ. τοῦ διέξειμι.

διεξιππάζομαι μτγν κ. μσν διέρχομαι ἔφιππος διὰ μέσου : Πολύαιν.5,16,5 διεξιππάσατο δοὺς τὸ σύνθημα (διορθ. διεξεπαίσατο), Ἀνν.Κομν.1,15 A ἄλλος ἀλλαχόθεν διεξιππάζοντο.

διεξιστορῶ-έω μσν. κ. νεώτ. ἐξιστορῶ τι λεπτομερῶς, διηγοῦμαι λεπτομερῶς : Ἰωσ.Γένεσ.16 A τὰ κατὰ Θωμᾶν ἀκριβέστερον διεξιστορεῖσθαι.

διεξιτέον ρημ. ἐπίθ. τοῦ διέξειμι βλ.λ.

διεξίτητος-ον μτγν. διαβατός : Ὀρειβ 244.

διεξιχνεύω ἐξετάζων ἐπιμελῶς ἐξακριβῶ : Πάπ. καὶ διεξιχνεύσω πάντα τὰ ἐμὰ δικαιώματα.

διεξίω ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ διέξειμι.

διεξιών μτχ. ἐνεστ. τοῦ διέξειμι (εἶμι) βλ.λ.

διεξόδευσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἀνάπτυξις, ἐξήγησις, διαπραγμάτευσις : Εὐστ.εἰς Διον.Περ.78,15 οὐ πρὸς λεπτὴν διεξόδευσιν.

διεξοδευτικός-ή-όν ΕΜ ὁ ἐπιτήδειος, κατάλληλος πρὸς ἔξοδον : ΕΜ 692,52 ποταμῶν διεξοδευτικὰς ἀφέσεις εἰς θάλατταν.

διεξοδεύω κ. μσν. εὑρίσκω διέξοδον, διαβαίνων ἐξέρχομαι : Ἱππ.Ἐπιδ.2,3,8· ‖ πορεύομαι ἔξω : Ἰωσ.ΠΙ 7,5,4· 2) μτ. αἰτ. διέρχομαι διὰ μέσου τινὸς ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, διεξέρχομαι· ‖ ὅθ. μτφ. ἀναπτύσσω ἐν ἐκτάσει, πραγματεύομαι : Σέξτ.Ἐμπ. Μαθ.2,9(290) τοῖς μὴ προηγουμένως τὸν περὶ ῥητορικῆς διεξοδεύουσι λόγον, Εὐστ.106,4.

διεξοδικά δημ. ἐπίρρ. διεξοδικῶς βλ.λ.

διεξοδικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν διέξοδον ἢ ὁ κατάλληλος δι' αὐτήν, ὅθ. τὸ οὐδ. τὸ διεξοδικὸν ὡς οὐσ. τὸ μέρος τοῦ σώματος, δι' οὗ ἐξέρχονται τὰ περιττώματα : Ἀριστλ.Ζ1 493 a,23 τοῦ δὲ διεξοδικοῦ τὸ μὲν οἷον ἐφέδρανον γλουτός· 2) κ. νεώτ. ἐκτεταμένος, ἐκτενής, λεπτομερής, σχοινοτενής, μακρός : Πλούτ.Φάβ.16 οἱ τὰς διεξοδικὰς γράψαντες ἱστορίας, Δημήτρ. Προκοπ.ἐν Σάθ.3,487 συνέγραψε τὴν διεξοδικωτέραν ὀρθόδοξον ὁμολογίαν, - διεξοδικὴ διατριβή· 3) εἰδ. μαθημ. ἐπὶ ἐπιπέδου, γραμμῆς, ὁ διὰ τοῦ σύρειν παραγόμενος : Πάππ.Μαθημ.662,2.

διεξοδικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διεξοδικοῦ βλ.λ.2), ἡ κατὰ διέξοδον διήγησις, ἔκθεσις.

διεξοδικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐν λεπτομερείᾳ, ἐκτενῶς· Ἡσ. «διεξοδικῶς· πλατέως» : Ἀρχ.Στωϊκ.ἀπ.2,62 διεξοδικῶς ἀποκρίνεσθαι, Γαλ. 12,154 διεξοδικῶς ἑρμηνεύεται, Ἐπιγρ. διεξοδικώτερον ἀναγραφῆναι, Μηναῖ.1,6 Ὠδ.7 ἐν οἷς ὁ πρὶν βαπτίζεται διεξοδικῶς τῷ Νομοθέτῃ λαός, Ἰώσ. ΠΙ 1,78 τὸν παρ' ἐμαυτὸν πόλεμον διεξοδικώτερον καὶ μεθ' ὅσης ἂν ἐξεργασίας δύνωμαι δίειμι.

διέξοδος (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ διά τινος ἔξοδος, τὸ ἄνοιγμα, κ. ὁ χῶρος δι' οὗ δύναταί τις διερχόμενος νὰ ἐξέλθῃ, δίοδος, διάβασις, πέρασμα : Ἡρ.3,117 ἀποκεκληϊμένου δὲ τοῦ ὕδατος τῆς διεξόδου τὸ πεδίον τὸ ἐντὸς τῶν οὐρέων πέλαγος γίνεται, Θουκ.3,98 ὅθεν διέξοδοι οὐκ ἦσαν, ΚΔ Ματθ.22,2 πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, - ὁ δρόμος δὲν ἔχει διέξοδο· ‖ μτγν. διέξοδοι ὑδάτων πηγαὶ ἢ ὀχετοὶ ὑδάτων : ΠΔΒασ. 4,2,21 καὶ ἐξῆλθεν Ἐλισαιὲ εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἅλας· ‖ ἀνέμων διέξοδοι αἱ περιοδικαὶ ἐναλλαγαὶ τῶν ἀνέμων, αἱ διάφοροι αὐτῶν διευθύνσεις : Σοφ.ἀπ.477· ‖ εἰδ. ἰατρ. ἡ ἔξοδος τῶν περιττωμάτων, κένωσις : Ἱππ.Προγν.11 τοιαύτης γὰρ ἐούσης τῆς διεξόδου ἡ κάτω κοιλίη ὑγιαίνει ἄν, Γαλ.17(1),132· ‖ νεώτ. διέξοδος ἐμπορικὴ ἐξαγωγὴ καὶ πώλησις προϊόντων χώρας τινὸς εἰς τὰς ἀγορὰς ἄλλης χώρας· 2) μτφ. τρόπος, μέσον διαφυγῆς, σωτηρίας : Πλάτ.Πολ.405 C πάσας τὰς διεξόδους διεξελθών, - διέξοδος ἀπὸ τῶν δυσχερειῶν· 3) κ. μτφ. ἔξοδος, ἔκβασις, ἀποτέλεσμα : Πολύβ.2,1,3 καί τινα διέξοδον ἔλαβον τὰ παράλογα τῶν ἔργων· 4) ἐπὶ τοῦ ἡλίου κ. τῶν πλανητῶν, τροχιά, κύκλος, δρόμος : Ἡρ.2,24 ὁ ἥλιος ἐκ τῆς ἀρχαίης διεξόδου ὑπὸ τῶν χειμώνων ἔρχεται τῆς Λιβύης τὰ ἄνω, Ἀριστλ.Κόσμ. 399 a,3(6)· 5) ἐν χρ. κ.μτφ. : Ἡρ.3,156 ἐπίσταμαι

δ' αὐτοῦ πάσας τὰς διεξόδους τῶν βουλευμάτων, Ἡνίοχ.Κωμ.4,5 πολλὰς φροντίδων διεξόδους, Ὀκελλ.Φιλόσ.1,5,12 διέξοδος τῆς φύσεως, τῆς οὐσίας, Πλωτῖν.6,7,13 ὁ [νοῦς] ἔχων τὴν αὐτὴν διὰ τῶν αὐτῶν δ-· 6) διεξοδική, λεπτομερὴς διήγησις ἢ περιγραφή: Πλάτ.Κριτ.109 Α καθ' ἕκαστα ἡ τοῦ λόγου διέξοδος οἷον ἀνειλλομένη τὸ προστυχὸν ἑκασταχοῦ δηλώσει, Φίλ.1,407· ‖ ἔκθεσις, ἐξήγησις: Φιλόδ.Σημ.38, αὐτ.Μουσ.110 Κ· ‖ ἡ διὰ στοιχείου διέξοδος (περιγραφὴ διὰ τῆς εἰς τὰ στοιχεῖα διαλύσεως): Πλάτ.Θεαίτ.207 C· ‖ φρ. κατὰ διέξοδον ἐν λεπτομερείᾳ: Ἀριστείδ.1,505 S· ‖ παράδοσις, μῦθος: Πλάτ.Πρωτ.326 Α πολλαὶ δὲ διέξοδοι καὶ ἔπαινοι καὶ ἐγκώμια παλαιῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν· 7) στρατιωτικὸς ἑλιγμός: Πλάτ. Νόμ.813 Ε πάσης ὁπλομαχίας καὶ διεξόδων τακτικῶν καὶ ἁπάσης πορείας στρατοπέδων, Δίων Κ 74,5· 8) ἐκστρατεία: Πλάτ.Φαῖδρ.247 Α πολλαὶ μὲν οὖν καὶ μακάριαι θέαι τε καὶ διέξοδοι ἐντὸς οὐρανοῦ· 9) συχνὸν πείρσμα: Γαλ.10,169.

διεξοίγνῡμι μτγν. ἀνοίγω ἐντελῶς: Κόϊντ.13,41 ἵππου δουρατέοιο.. πλευρὰ διεξώϊξεν.

διεξοιδάω κ. διεξοιδέω μτγν., παρακ. μτχ. διεξῳδηκώς, διογκοῦμαι, πρήσκομαι, φουσκώνω ὁλόγυρο: Φιλόστρ.Νεώτ.Εἰκ.1,13 (σ. 784) ὁ δὲ ἐρέπει μάλα διεξῳδηκότι τῷ βραχίονι.

διεξομολογοῦμαι-έομαι μσν. πλήρως ἐξομολογοῦμαι βλ.λ.: Φίλ.Κάρπ.ἐν Mi. 101.

διεξουρῶ-έω οὐρῶ πλήρως, εὐχερῶς: Ἱππ.Ἐντ. Παθ.14, Γαλ.19,652.

διεξυφαίνω μτγν. ὑφαίνω τι μέχρι τέλους: Πλούτ. Ρωμ.2 ὡς ὅταν διεξυφήνωσι (δ.γρ. ἐξυφήνωσι).

διεξωδέστερον πάπ. ἐπίρρ. (ἐσφ. σχηματισμός) μᾶλλον διεξοδικῶς βλ.λ.: Πάπ. περισσὸν ἡγοῦμαι διεξωδέστερον ὑμεῖν γράφειν.

διεξῳδηκώς-ότος παρακ. μτχ. τοῦ διεξοιδάω βλ.λ.

διεξώϊξα ἀόρ. α΄ τοῦ διοίγνυμι βλ.λ.

διεορτάζω, ὑπερσ. διεωρτάκει ἑορτάζω μέχρι τέλους: Θουκ.8,9 οὐ προυθυμήθησαν ξυμπλεῖν πρὶν τὰ Ἴσθμια, ἃ τότε ἦν, διεορτάσωσιν, Πλούτ. Πύρρ.20 καὶ τὰ Κρόνια διεορτάσαντες ἀποπεμφθεῖεν πάλιν πρὸς αὐτόν· ‖ όμ. παθ.: ΔίωνΚ 51,21(22) ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ταῦτα διεωρτάσθη.

διεπαχήσατο Ἡσ. «διεπράξατο».

διεπέμφρακτο Ἡσ. «διέφθαρτο».

διεπέφραδε ἀόρ. β΄ τοῦ διαφράζω βλ.λ.

διεπιβαίνω μτγν. ἀναδιπλῶ: Γαλ.2,564.

διεπινέμομαι μσν. ἐπιτατ. λίαν, ἐντελῶς ἐπινέμομαι βλ.λ.: Εὐστ.Πον.11,87 διεπινέμεται τὴν ὕλην.

διεπιστέλλω πάπ. ἀποστέλλω: Πάπ. τοῦ διεπεσταλμένου ὑπ' ἐμοῦ Αὐρηλίου.

διεπιφώσκω μτγν. ἐξ ὁλοκλήρου ἐπιφώσκω βλ.λ.: Διον.Ἀλ.Ρωμ.9,36 ἡμέρα δ' ἤδη διεπέφωσκε.

διέπομαι μέσ. τοῦ διέπω βλ.λ.

διέπραθον ἀόρ. β΄ τοῦ διαπέρθω βλ.λ.

διεπτάμην-ᾰτο ἀόρ. τοῦ διαπέτομαι βλ.λ.

διέπτην ἐνεργ. ἀόρ. τοῦ διαπέτομαι βλ.λ.

διέπω κ. νεώτ., μέλλ. διέψω διοικῶ, διευθετῶ, τακτοποιῶ, διεξάγω: Ἰλ.Α 166, Πίνδ.Ο 6,93 τὰν Ἱέρων καθαρῷ σκάπτῳ διέπων, Ἡρ.3,53 οὐκέτι εἶναι δυνατὸς τὰ πρήγματα διέπειν, Αἰσχ.Πέρσ. 105 πολέμους πυργοδαΐκτους διέπειν, Ἀριστλ.Κόσ. 399 a, 18, ΠΔΣοφ.Σολ.9,3 διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι, - τάξις διέπει τὸ σύμπαν· ‖ διαχειρίζομαι: Πλούτ.Λυκ.3 τὴν δὲ ἀρχὴν αὐτὸς ὡς ἐπίτροπος διεῖπε, Ἐπιγρ. διέπειν τὴν ἐπάρχειαν, Πάπ. δ- τὴν τῶν στεμμάτων διοίκησιν· ‖ κ. νεώτ. κανονίζω, ρυθμίζω: Πάπ. ὁ διοικητής, ὁ διέπων τὸ κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν, - οἱ νόμοι οἱ διέποντες τὰ μεταλλεῖα - τὴν ἁλιείαν· ‖ εἰδ. ἀστρολ. ἐπὶ ἀστέρος, ὁ ἐξ οὗ ρυθμίζεται ἡ ζωή τινος, τὸ ζῴδιό του: Σεραπίων ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,99 τὸν πολεύοντα καὶ διέποντα (ἀστέρα)· ‖ νεώτ. παθ. -ομαι κανονίζομαι, ρυθμίζομαι: τὰ τῆς ἀσυλίας τῶν πρεσβευτῶν διέπονται ὑπὸ διεθνῶν ἐθίμων· 2) διέρχομαι διὰ μέσου τινός: Ἰλ.Β 207 ὣς ὅ γε κοιρανέων δίεπε στρατόν· 3) διαπερῶ, διαπλέω: ΑΠ 10,24· 4) μέσ. διέπομαι ἐνασχολοῦμαι εἴς τι ἀδιακόπως: Εὐρ.Ἠλ.146 οἷς ἀεὶ τὸ κατ' ἆμαρ διέπομαι, Προκόπ.Πολ.Περσ.13 D τοὺς οἱ ἐπὶ ταύτῃ διεπομένους τῇ ὑπουργίᾳ.

διέρᾱμα-ατος (τὸ) μτγν. ἠθμός, διϋλιστήρ, χωνίον, στραγγιστήρι: Πλούτ.Ἠθ.1088 Ε ἆρα οὐ δοκοῦσί σοι διεράματι τοῦ σώματος χρῆσθαι τῇ ψυχῇ, καθάπερ οἶνον.. διαχέοντες· 2) χοάνη ἐν χρήσει κατὰ τὴν φόρτωσιν τῶν σιτηρῶν: Πάπ. τὰ ναῦλα τῶν διεραμάτων.

διέραμα-ατος (τὸ) νεώτ. γένος ὀρχεοειδῶν φυτῶν

διέρᾰμαι ἀποθ. ἀγαπῶ ἐμμανῶς, μτ. γεν.: Πλάτ Ἀξ.370 B (ἐσφ. ἀνάγν.)· πρβλ. διαίρω.

διεραμᾰτίτης (ὁ) πάπ. φορτωτὴς σιτηρῶν μεταχειριζόμενος τὸ διέραμα βλ.λ. 2): Πάπ.

διέρᾰσις-εως (ἡ) πάπ. ἡ διὰ χοάνης φόρτωσις τῶν σιτηρῶν: Πάπ. διέρασις τοῦ δημοσίου πυροῦ

διεραυνῶ-άω πάπ. μτγν. τ. τοῦ διερευνῶ βλ.λ.: Πάπ. ὁμολογῶ διεραυνῆσαι, εἴ που εὕρω τοῦτο.

διεράω μτγν. διηθῶ, διϋλίζω, στραγγίζω: Πλούτ. Ἠθ.692 C ἐξανθεῖ καὶ ἀποπνεῖ διερωμένου πολλάκις (διόρθ. ἀντὶ διεωρωμένου).

διερβίλλη (ἡ) νεώτ. γένος ἐρυθροδανοειδῶν φυτῶν.

διεργάζομαι κ. μσν. ἐργάζομαί τι μέχρι τέλους, τελειώνω ἔργον τι: Τζέτζ.Ἱστ.5,49 ἐκεῖσε διειργάζετο τὰ τῆς ἀμπελουργίας· ‖ μτχ. παρακ. ἐν παθ. σημ.: Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,13,10 γῆ διειργασμένη· κ. κατ' ἀόρ. ἐν Ἀριστλ.Πρ.931 a,14 διεργασθὲν (ἐπὶ ἐρίου)· 2) ἐργάζομαι ἐντελῶς, ἐξεργάζομαι: Ἰσοκρ.10,69 ἢν οὖν τινὲς βούλωνται ταῦτα διεργάζεσθαι καὶ μηκύνειν, Προκόπ.Πολ.Γοτθ.937 C πάθη οὐκ εὐδιήγητα διειργάζοντο· 3) καταστρέφω, φονεύω, ἐξολοθρεύω, Ἡσ. «διέργασαι, φόνευσον»: Ἡρ.1,213 ὡς δὲ ἐλύθη τε τάχιστα καὶ τῶν χειρῶν ἐκράτησε, διεργάζεται ἑωυτόν, Εὐρ.Ἑκ.369 ἄγ' οὖν μ' Ὀδυσσεῦ καὶ διέργασαί μ' ἄγων· ‖ κ. παθ.: Πλάτ.Νόμ.865 C ἐὰν μὲν δοῦλον κτείνῃ νομίζων τὸν ἑαυτοῦ διειργάσθαι· ‖ παρακ. ἐν παθ. σημ.: Ἡρ.7,10,3 διέργαστο ἂν τὰ Περσέων πρήγματα· όμ. ἀόρ.: Εὐρ.Ἡρακλ.174 χοῦν μέσῳ πολὺς χρόνος, ἐν ᾧ διεργασθεῖτ' ἄν· 4) παθ. καταβάλλομαι, καταπονοῦμαι: Ἰώσ.ΑΙ 19,34) ἀλγήματι διεργασθείς.

διεργάτινος-η-ον Ἐπιγρ. πολυάσχολος, δραστήριος: Ἐπιγρ. διεργατίναις παλάμαισιν.

διέργω ἰων. τ. τοῦ διείργω βλ.λ.: Ἡρ.1,180 τὸ γὰρ μέσον αὐτῆς ποταμὸς διέργει.

διερεθίζω κ. μσν. κ. νεώτ. ἐρεθίζω τινὰ ἐντελῶς ἢ κατ' ἐπανάληψιν, παροξύνω: Πολύβ.9,18,9 τέλος διερεθίσας τοὺς ἐν τῇ πόλει, Φιλόδ.Ὀργ. 48 W., Φίλ.1,602 ὁπότε διερεθίζει τις (ἀμνὸν ἢ χίμορον), Αἰσώπ.Μῦθ.250 οἱ πονηροὶ τοὺς ἰσχυροτέρους διερεθίζοντες· ‖ κ. παθ., ἐν χρ. κ. ὡς μέσ.: Ἀριστλ.Θαυμ.837 b,17 δ- πρὸς ἀλλήλους, Πλούτ.Ὀθ.4 ἐκ δὲ τούτου διερεθιζόμενοι πολλὰ βλάσφημα.. ἀλλήλοις ἔγραφον· 2) προκαλῶ ἐρεθισμόν: Ἱπ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.8,4 δ- τὰς ἐκκρίσεις.

διερέθισις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐρεθισμός, παρόξυνσίς τινος, παρακίνησις: Φιλόπ.εἰς ΖΓ 196,33.

διερέθισμα-ατος (τὸ) μτγν. σφοδρὸν ἐρέθισμα, ἐν χρ. κ. μτφ.: Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.5,53 πιθανοῦ δὲ τοῦ διερεθίσματος ὄντος.

διερεθισμός (ὁ) μτγν.κ.νεώτ. σφοδρὸς ἐρεθισμός, πρόκλησις: Φιλόδ.Ὀργ.26 W, Παῦλ.Αἰγ.3,66.

διερεθιστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ προκαλῶν, ὁ ἐπιφέρων ὀξὺν ἢ ἐν συνεχείᾳ ἐρεθισμόν: Φιλόπ. εἰς ΖΓ 197,18 διερεθιστικὸν σημεῖον.

διερείδω κ. νεώτ. ὑποστηρίζω, στυλώνω : Πλούτ. Ἠθ.529C τά γε συνεχῆ . . διερείδουσιν, Λουκ.᾽Αλ. ᾽Ιστ.2,1 οὕτω δὴ μεγάλοις δοκοῖς τὸ στόμα διερείσαντες τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν· ‖ μέσ. κ. νεώτ. διερείδομαι στηρίζομαι ἐπί τινος, ἐπακουμβῶ : Εὐρ.᾽Εκ.66 κἀγὼ σκολιῷ σκίπωνι χερὸς διερειδομένα σπεύσω, ᾽Αριστφ.᾽Εκκλ.150 διερεισαμένη τὸ σχῆμα τῇ βακτηρίᾳ· 2) ὁμ. μέσ. μτφ. ἐμπροθ. στηρίζομαι στερρῶς, ὅθ. ἀντιτείνω, ἀνθίσταμαι, ἀντιστέκομαι : Πολύβ.22,7,14 φιλοτίμως δὲ πρὸς τοῦτο διερειδομένων τῶν πρεσβευτῶν, Πολύβ.5,84,3 διερειδόμενα περὶ τῆς χώρας· 3) τηρῶ ἐν ἀποστάσει : Σωρ.2,63· ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ τῶν φωνηέντων : Διον.᾽Αλ.Σύνθ.22· ρηματ. διέρεισμα, διερεισμός.

διερείκω μτγν., ἀόρ. διήρικον, μτχ. διερείξας διασχίζω· ῾Ησ. « διερείξας, διασχίσας » : Εὐφ.41 πλευρὰ καὶ θώρηκα δ-· ‖ ὁ ἀόρ. διήρικον ἀμτβ.ἐν ῾Ησ. « διήρικον, διηροῦντο, ἐρρήγνυντο ».

διέρεισμα-ατος (τὸ) (δι-ερείδω) ᾽Επιγρ. κ. μσν. κ. νεώτ στήριγμα, ὑποστήριγμα, πουντέλλι : ᾽Επιγρ. θυμιατήριον. χαλκᾶ διερεί[σματα] ἔχον, ᾽Επιγρ. ξύλον εἰς τὸν πρόδομον τοῦ ναοῦ ᾽Απόλλωνος διέρεισμα, Φωτ.Λεξ.173,7 κνημία, τά ἐν τοῖς θρόνοις καὶ τροχοῖς διερείσματα.

διηρεισμός (ὁ) (διερείδω) μτγν. ὁ χωρισμός, ἡ διαίρεσις : Διον.᾽Αλ.Συνθ.22· πρβλ. διερείδω 3).

διέρεμα-ατος (τὸ) πάπ. ἑτερ. τ. τοῦ διέραμα βλ.λ.

διερέσσω, ἀόρ. διήρεσα, ποι. διήρεσσα κωπηλατῶ δι᾽ ὅλων τῶν δυνάμεων· ῾Ησ. « διερέττοντα, διὰ παντὸς κωπηλατοῦντα » : ᾽Οδ.Μ 444 ἑζόμενος δ᾽ ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσιν· ‖ ὁμ ἐπὶ τῶν νηχομένων : ᾽Οδ.Ξ 351 χερσὶ διήρεσσ᾽ ἀμφοτέρῃσιν νηχόμενος· ‖ συνεκδ. κινῶ, τινάσσω τι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις : Εὐρ. Τρω.1258 τίνας ᾽Ιλιάσιν ταῖσδ᾽ ἐν κορυφαῖς λεύσσω φλογέας δαλοῖσι χέρας διερέσσοντας ;

διερεύνησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀκριβὴς ἔρευνα, ἐρεύνησις, ἀνίχνευσις : Στράβ.16,4,5 Σατύρου κτίσμα τοῦ πεμφθέντος ἐπὶ τὴν διερεύνησιν τῆς τῶν ἐλεφάντων θήρας, Κλήμ.᾽Αλεξ.Στρωμ.919D, ᾽Ιάμβλ.π.Στοβ.᾽Ανθ.81,17 ἐγείρει πρὸς διαλεκτικὴν διερεύνησιν τοὺς ἐπηκόους τῶν χρησμῶν.

διερευνητής (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἀκριβὴς ἐρευνητής, ἀνιχνευτής : Ξεν.ΚΠ 6,3,2 διερευνητὰς καὶ σκοποὺς ἀεὶ ἀναβιβάζων ἐπὶ τὰ πρόσθεν· 2) κατάσκοπος : Διον.᾽Αλ.Ρωμ.4,43 κατόπται τινὲς καὶ διερευνηταὶ τῶν τε λεγομένων καὶ τῶν πραττομένων.

διερευνητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς διερεύνησιν ἢ διερευνητήν, ὁ ἐπιτήδειος πρὸς ἀκριβῆ ἔρευναν : Πτολ.Τετράβ. 57, Γρηγ.Νύσσ.1,54D ζητητικήν τε καὶ διερευνητικὴν τῶν ὄντων διάνοιαν· - διερ- βλέμμα.

διερευνητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μετ᾽ ἀκριβοῦς ἐρεύνης : Πτολ.Τετράβ.7 κἂν διερευνητικῶς τις ὡς ἔνι μάλιστα . . τοῖς μαθήμασι προσέρχηται.

διερευνῶ-άω κ. μσν. κ. νεώτ. ἐρευνῶ τι ἀκριβῶς, λεπτομερῶς· ῾Ησ. « διερευνᾷ, ἀναζητεῖ » : Πλάτ.Σοφ.241 Β ἐὰν αὐτὸν διερευνῶμεν ἐν τῇ τῶν ψευδουργῶν καὶ γοήτων τέχνῃ τιθέντες, Πολύβ. 14,3,7 συνέκρινε καὶ διηρεύνα τὰ λεγόμενα, ΠΔ Σοφ.Σαλ.6,4 ὃς ἐξετάσει ὑμῶν τὰ ἔργα, καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει· ‖ ἐξετάζω, ἐξακριβῶ : Πάπ. [καὶ διερευνήσαντες] πάντα, τὸν σῖτον πεπράκασιν, ᾽Ιούλ.Λόγ.7,222 C, Μηναῖ.8,18 Συναξ. μέταλλά τινα -ῶντες, τὴν οἰκείαν τέχνην εἰργάζοντο· ‖ συνήθ. μέσ. διερευνῶμαι ἐν ὁμ. σημ. : Πλάτ. Πολ.368 C ἀλλὰ διερευνήσασθαι τί τέ ἐστιν ἑκάτερον, Πλούτ.Θεμ.10 τὸν οὖν Θεμιστοκλέα προσποιούμενον ζητεῖν καὶ διερευνώμενον ἅπαντα χρημάτων ἀνευρίσκειν πλῆθος ἐν ταῖς ἀποσκευαῖς ἀποκεκρυμμένον· ‖ ὁμ. παθ. : Πλάτ.Θεαίτ. 168 Ε ἄμεινον ἂν ἐπακολουθήσειε λόγῳ διερευνωμένῳ, ᾽Επικράτ.Κωμ.π.᾽Αθην.2,59 D ποῖος δὲ λόγος διερευνᾶται παρὰ τοῖσιν ;, Πολύβ.14,2,1.

διερέω (διερός) ὑγραίνω, ποτίζω, διαβρέχω, μουσκεύω : ᾽Αριστλ.Πρ.939 a,28 (πιθ. γρ.).

διερίζω μτγν., μέλλ. διερίσω φιλονικῶ ἀμοιβαίως, ἐρίζω μετά τινος, μαλώνω : ᾽Επίγρ.π.Γελλ.3,11 ἑπτὰ πόλεις διερίζουσιν περὶ ῥίζαν ῾Ομήρου, ᾽Ιάμβλ. ᾽Ερωτ.4 κοράκων τῶν περὶ τὰ κρέα διεριζόντων· ‖ τὸ μέσ. ἀγωνίζομαι πρός τινα : Πλούτ.Κάτ. Πρεσβ.15 Σκηπίωνι . . πολλὰ διερισάμενος ἐν τῇ πολιτείᾳ.

διερμηνεία (ἡ) νεώτ. ἡ διερμήνευσις· ‖ τὸ ἔργον τοῦ διερμηνέως βλ.λ.2)· 2) ἡ θέσις, τὸ ἀξίωμα τοῦ διερμηνέως· 3) τὸ γραφεῖον τοῦ διερμηνέως.

διερμηνεύς-έως (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἑρμηνεύων, ἐξηγῶν, ἀνακοινῶν, μεταδίδων λόγον ἢ διάθεσίν τινος εἰς ἄλλον ἐπακριβῶς ἢ λεπτομερῶς : διερμηνεὺς τῆς κοινῆς γνώμης· ‖ εἰδ. ὁ παρεμβαίνων μεταξὺ δύο ἀλλογλώσσων πρὸς συνεννόησιν αὐτῶν διὰ τῆς μεταφράσεως τῶν ὑπ᾽ αὐτῶν λεγομένων, δραγουμάνος· ‖ εἰδ. διεθν. δίκ. ὑπάλληλος πρεσβείας ἢ προξενείου κάτοχος τῆς γλώσσης τῆς χώρας, παρ᾽ ᾗ ἡ πρεσβεία, διεξάγων συνεννόησιν τῶν προϊσταμένων του πρὸς τὰς κατωτέρας ἐγχωρίους ἀρχὰς καὶ τὴν μετάφρασιν ἐγγράφων, ἄρθρων τοῦ ἐγχωρίου τύπου κττ.· 2) μέγας διερμηνεὺς ὑψηλὸν παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν ἀξίωμα ἐν τῇ ἄλλοτε ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ.

διερμήνευσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διαπραγμάτευσις : Πλάτ.Τίμ.19 C κατὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις διερμηνεύσεις πρὸς ἑκάστας τῶν πόλεων· 2) ἑρμηνεία, ἐξήγησις : ᾽Ιάμβλ.Μυστ.5,5· ‖ νεώτ. μεταγλώττισις, μετάφρασις προφορικοῦ λόγου διὰ τὴν μεταξὺ ἀλλογλώσσων συνεννόησιν, διερμηνεία.

διερμηνευτής (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ διερμηνεύων, ἑρμηνευτής, ἐξηγητής, σχολιαστής : ΚΔ Κορινθ.1,14,28 ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, Εὔστ.106,14 ὅθεν καὶ ὑποβολεῖς οἱ διερμηνευταί· ‖ διερμηνευτὴς μέγας μέγας διερμηνεὺς βλ.λ.2) : Σέργ.Μακρ.᾽Εκκλ.᾽Ιστ.ἐν Σάθ.3,327 ἔχοντες εἰς τοῦτο συνεργὸν τὸν μέγαν διερμηνευτήν,

διερμηνευτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς διερμήνευσιν ἢ διερμηνευτήν, ὁ κατάλληλος εἰς τὸ νὰ διερμηνεύῃ, ἐξηγητικός : Πρόκλ.᾽Αλκ.2,17 τοῦτο οὖν διερμηνευτικόν ἐστι τοῖς τῇδε τῶν ἀπὸ τῶν θεῶν ὡς μέσον ὄν.

διερμηνευτικῶς νεώτ. ἐπίρρ. διὰ διερμηνεύσεως, μετ᾽ ἀκριβοῦς ἑρμηνείας· 2) διὰ διερμηνέως.

διερμηνεύω μτγν. κ. νεώτ., ἀόρ. διηρμήνευσα ἑρμηνεύω τι καθ᾽ ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν, ἐξηγῶ λεπτομερῶς, σχολιάζω· ῾Ησ. « διερμηνεύων, σαφηνίζων » : Πολύβ.3,22,3 ἃς (ἐνν. συνθήκας) καθ᾽ ὅσον ἦν δυνατὸν ἀκριβέστατα διερμηνεύσαντες ἡμεῖς ὑπογεγράφαμεν, Φιλόδ.Ρητ.1,84 S, ΚΔ Κορινθ. 1,14,27, Μηναῖ.3,10 Θεοτοκίον νοῦς οὐδὲ οὐράνιος, τὴν ὑπὲρ νοῦν σου λοχείαν, διερμηνεῦσαι, Κόρη, δύναται· ‖ μεταφράζω, μεταγλωττίζω : ᾽Αριστέ. 115· κ. παθ. : ΠΔ Μακκ.2,1,36 προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νέφθαρ, ὃ διερμηνεύεται καθαρισμός, Φίλ.1,226· 2) νεώτ. κατ᾽ ἐπέκτ. ἐκφράζω τι ἐν ὀνόματι ἄλλων : ὁμιλῶν οὕτω διερμηνεύω τὴν θέλησιν τῶν συναδέλφων μου.

διέρομαι, ἐπ. διείρομαι, ἀόρ. β´ διηρόμην, ἀπαρφ. διερέσθαι ἐρωτῶ τινά τι λεπτομερῶς, ἐξετάζω τι ἀκριβῶς : ᾽Ιλ.Α 550, ᾽Οδ.Δ 492 τί με ταῦτα διείρεαι;, Πλάτ.Φίλ.42 Ε διότι τὴν ἐμὴν ἐρώτησιν οὐ κωλύει ἐμὲ διερέσθαι σε πάλιν, ᾽Απολλ.Ρ 4,730, Δίων Κ 38,4 τῶν ἄλλων οὐδένα ἔτι διήρετο.

διερός-ά-όν δραστήριος, ἐνεργητικός, ζωηρός, ταχύς, βιαστικός, ἐν χρ. δὶς π. ῞Ομ. : ᾽Οδ.Ζ 201 οὐκ ἔσθ᾽ οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτός, αὐτ.1 43 διε-

ρῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας, ΑΠ 7,123· **2)** μεθ' Ὅμ. ρευστός, ὑγρός, βεβρεγμένος : Ἀριστλ.Γεν.Φθορ. 154,2,2 « διερὸν τὸ ἔχον ἀλλοτρίαν ὑγρότητα ἐπιπολῆς », Πίνδ.ἀπ.107,14 **ὕδατι διερόν,** Αἰσχ.Εὐμ.263 **αἷμα μητρῷον.. τὸ διερὸν πέδοι χύμενον οἴχεται,** Ἀνοξ.4,12 **τὸ διερόν** (ἀντίθ. ξηρόν), Θεόφρ. ΦΑἰτ.3,23,2 **διερὰν.. γῆν,** Ἀπολλ.Ρ 1,184 **διερῇ.. κελεύθῳ** (διὰ θαλάσσης), Ὀππ.Ἁλ.5,345 **διερὸς μόρος·** || ἐπὶ τοῦ ἀέρος, ἀντίθ. λαμπρός : Ἱππ. Ἀέρ.15 **τῷ ἠέρι χρεώμενοι οὐ λαμπρῷ, ἀλλὰ νοτώδει καὶ διερῷ** (δ.γρ. **θολερῷ**)· || ἐπὶ πτηνῶν πετομένων διὰ μέσου τοῦ ἀέρος : Ἀριστφ.Νεφ.337 **εἶτ' ἀερίας, διεράς, γαμφοὺς οἰωνοὺς ἀερονηχεῖς·** || ἐπὶ τῶν φθόγγων τῆς ἀηδόνος : αὐτ.Ὄρν. 213 **σὸν πολύδακρυν Ἴτυν, ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσιν γένυος ξουθῆς·** **3)** Ἡσ. «**διερό,**σεσηπότα ».

διερόσυκον Ἐπιγρ. σῦκον διερόν, μὴ ἐν ἡλίῳ ἀποξηρανθέν, ἀνήλιαστο, χλωρόν.

διερπύζω μτγν. τ. τοῦ διέρπω βλ.λ., μετ' αἰτ. : Ὀππ. Ἁλ.2,261 **πούλυπον ἀκτῆς ἄκρα διερπύζοντα,** Ἡλιόδ.Ἐρωτ.6,1 **κροκόδειλον ὁρῶσιν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ θάτερα διερπύζοντα·** || μετὰ γεν. : Νόνν.Δ 48,336 **διερπύζουσα ῥοάων.**

διέρπω κ. μσν. ἕρπω διὰ μέσου, διέρχομαι διὰ μέσου οἱονεὶ ἕρπων· Ἡσ. « διέρπει, διέρχεται » : Σοφ.Ἀντ.265 **καὶ πῦρ διέρπειν** (ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ πυρὸς βασάνου), Πλούτ.Ἠθ.517 Α **δ- διά τινος,** Κ Μανασσ.Χρον.117· || μτφ. ἐν Εὐναπ.Ἱστ.254 D **τὸ διέρπον τῶν μηχανημάτων·** **2)** ἀπολ. ἐπὶ νόσου, ἐξαπλοῦμαι, διαδίδομαι : Φίλ.2,349.

διέρραγκα παρακ. τοῦ διαρραίνω βλ.λ.

διερριμμένως μτγν. ἐπίρρ. ἐν παρόδῳ, οὐχὶ κατὰ συνέχειαν, σκορπιστά : Πολύβ.3,58,3 **οὐκ ἐκ παρέργου καὶ διερριμμένως,** Κλήμ.Ἀλ.901.

διερρύηκα παρακ. ὁριστ. τοῦ διαρρέω βλ.λ.

διέρρωγα ἐνεργ. παρακ. τοῦ διαρρήγνυμι βλ.λ.

διέρσαι ἐνεργ. ἀόρ. ἀπαρφ. τοῦ διείρω βλ.λ.

διερσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ διείρειν, τὸ περᾶν τι διὰ μέσου τινός, ἐμπήγειν ἀνάμεσα, ἀμφ.ἐν Ἀριστλ. Πρ.915 a,9 (16,8) **χαλκὸς τῇ διέρσει** (ἀντὶ διαιρέσει) **πιεζόμενος,** Αἰν.Τακτ.31,18 **δίερσις λίνου·** **2)** εἰδ. νεώτ. ναυτ. ἑκάστη στροφὴ σχοινίου πέριξ ἀντικειμένου τινὸς πρὸς κατασκευὴν ἐπιδέσμου, ἡ διεμβολὴ πρὸς κατασκευὴν ἀμμοτίσεως.

διερυθαίνομαι μτγν. γίνομαι ἐρυθρός, κατακοκκινίζω· || ἐν χρ. κ. μτφ. ὡριμάζω : Γρηγ.Νύσσ. 1,248 C **ἡ τοῦ βίου ὀπώρα διερυθαίνεται.**

διέρυθρος-ον μτγν. ὑπέρυθρος, ὀλίγον ἐρυθρὸς **τὸ χρῶμα, κοκκινωπός** : Διοσκ.3,9.

διερύκω μτγν. ἀποκρούω : Ἄρατ.299 **ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει·** || κωλύω, ἐμποδίζω : Πλούτ.Λυκ.2 **διερύκων γὰρ ἀφιμαχίαν τινὰ μαγειρικῇ κοπίδι πληγεὶς ἀπέθανε.**

διερύω διειρύω βλ.λ.

διέρχομαι κ. νεώτ., μέλλ. **διελεύσομαι** (**π. ἀττ. ἐν χρ. τὸ δίειμι** ὡς μέλλ. κ. τὸ **διῄειν** ὡς παρατ.), ἀόρ. **διῆλθον** ἔρχομαι διὰ μέσου τινός, πορεύομαι διὰ μέσου τινός, διαβαίνω, περνῶ ἀνάμεσα, **μτ. γεν.** : Ὀδ.Ζ 304 **μεγάροιο διελθέμεν,** Σοφ.Τρ.717 **κνωδάλου δὲ τοῦδ' ὅδε σφαγῶν διελθὼν ἰός·** || ὁμ. μτ. τῆς **διὰ κ. γεν.** κ. νεώτ. : Ἡρ.6,31 **διὰ πάσης τῆς νήσου διέρχονται ἐκθηρεύοντες τοὺς ἀνθρώπους,** Ἀριστφ.Ὄρν.181 **διέρχεται ἅπαντα διὰ τούτου,** ΚΔ Πράξ.9,32 **ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους·** || μετ' αἰτ. κ. νεώτ. : Ἰλ.Γ 198 **ὅς τ' οἰῶν μέγα πῶυ διέρχεται ἀργεννάων,** Θουκ.5,64 **οὐ ῥᾴδιον ἦν.. διελθεῖν τὴν πολεμίαν,** Λυσ.12,16 **τριῶν δὲ θυρῶν οὐσῶν, ἃς ἔδει με διελθεῖν,** ΚΔ Πράξ.15,3 **διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι, - διήλθομεν πεζῇ τὸ δάσος·** || **διέρχομαι εἰς** διέρχομαι διά τινος τόπου καὶ φθάνω μέχρι τινός : Πάπ. **διῆλθον εἰς Μοιθῦμιν·** **2)** ἐπὶ βέλους, ἔγχους κτт., διατρυπῶ, διασχίζω : Ἰλ.Ψ 876 **ἀντικρὺς δὲ διῆλθεν βέλος·** **3)** μτφ. ἐπὶ ἀλγηδόνος, πόνου κτт., διέρχομαι διά τινος, διαπερῶ τινα : Σοφ.Φιλ.743 **κοὐ δυνήσομαι κακὸν κρύψαι παρ' ὑμῖν, ἀτταταῖ· διέρχεται, διέρχεται** (ἐνν. τὸ κακόν, ὁ πόνος)· || ὁμ. μτφ. ἐπὶ ψυχ. πάθους : Σοφ.Τρ.477 **ταύτης ὁ δεινὸς ἵμερός ποθ' Ἡρακλῆ διῆλθε·** || φρ. **ἐμὲ διέρχεταί τι** διέρχεται σκέψις τις διὰ τοῦ νοῦ μου : Εὐρ.Ἱκ.288 **κἀμὲ διῆλθέ τι·** **4)** τριτοπρ. ἐπὶ φήμης, διαδίδεται φήμη, λόγος : Σοφ.Αἴ.999 **ὀξεῖα γάρ σου βάξις ὡς θεοῦ τινος διῆλθ' Ἀχαιοὺς πάντας·** || ὁμ. κ. ἄνευ ἀντικειμ. ἐν φρ. **διῆλθε (ὁ) λόγος** : Θουκ.6,46 **ἐπειδὴ διῆλθεν ὁ λόγος ὅτι οὐκ εἴη ἐν τῇ Ἐγέστῃ τὰ χρήματα** (διεδόθη, διεφημίσθη..), Πλάτ.Ἐπιστ.329 C **περὶ δ' ἐμοῦ καὶ διῆλθε λόγος τις ἐν Συρακούσαις,** Ξεν.Ἀν.1,4,7· || ὁμ. μτγν. **δ- εἴς τινα** διέρχομαι κ. φθάνω μέχρι τινός : Πλούτ. Ἀλκ.2 **ταχὺ γὰρ διῆλθε λόγος εἰς τοὺς παῖδας·** || ὁμ. κ. μτ. τοπ. προσδ. : Σοφ.Φιλ.256 **οὗ μηδὲ κληδὼν ὧδ' ἔχοντος οἴκαδε μηδ' Ἑλλάδος γῆς μηδαμοῦ διῆλθέ που·** **5)** πορεύομαι διὰ μέσου τινὸς καὶ φθάνω, διέρχομαί τι ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, ὅθ. συμπληρῶ, τελειώνω : Ἡρ.3,25 **πρὶν δὲ τῆς ὁδοῦ τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι·** || ὁμ. κ. μτφ. : Ξεν.ΚΠ 1,5,1 **ἐπεὶ δὲ διελθὼν τὴν παιδείαν ταύτην ἤδη εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἐφήβους·** || κ. νεώτ. ὁμ. μτφ. ἐν φρ. **διέρχομαι τὸν βίον** διάγω μέχρι τέλους τὴν ζωήν μου : Πίνδ.Ι 3(4),23 **αἰσὶ Κλεωνυμίδαι θάλλοντες αἰεὶ σὺν θεῷ θνατὸν διέρχονται βιότου τέλος,** Πλάτ.Γοργ.523 Α **τῶν ἀνθρώπων τὸν μὲν δικαίως τὸν βίον διελθόντα καὶ ὁσίως·** || κ. νεώτ. ὁμ. μτφ. ἀναφ. πρὸς σωμ. κ. ψυχ. πάθη, ὑποφέρω, περνῶ : Εὐρ.Ἡρ.1275 **μυρίων τ' ἄλλων πόνων διῆλθον ἀγέλας, - διῆλθε πόνους καὶ μόχθους·** **6)** διεξέρχομαι, διέρχομαι ἐν λεπτομερείᾳ, διηγοῦμαι λεπτομερῶς, ἐξιστορῶ τι ἐν ἐκτάσει : Πίνδ.Ν 4,72 **ἄπορα γὰρ λόγον Αἰακοῦ παίδων τὸν ἅπαντά μοι διελθεῖν,** Αἰσχ.Πρ. 874 **τοιόνδε χρησμὸν ἡ παλαιγενὴς μήτηρ ἐμοὶ διῆλθεν,** Θουκ 1,21 **τοιαῦτα ἄν τις νομίζων μάλιστα ἃ διῆλθον οὐχ ἁμαρτάνοι** (ὅσα διηγήθην λεπτομερῶς)· || **δ- περί τινος** : Πλάτ.Πρωτ.347 Α **εὖ μέν μοι δοκεῖς.. καὶ σὺ περὶ τοῦ ᾄσματος διεληλυθέναι·** || ὁμ **δ- ὑπέρ τινος** : Πολύβ. 1,13,10 **βραχὺ δ' ἐπιμελέστερον πειρασόμεθα διελθεῖν ὑπὲρ τοῦ πρώτου συστάντος πολέμου·** || ὁμ. **δ- τι μετὰ φρεσὶν** ἐν Ὕμν.Ἀφρ.276· || **δ- πρὸς αὐτόν** : Ἰσοκρ.11,47 **σκέψαι δὲ κἀκεῖνο καὶ δίελθε πρὸς αὐτόν·** **7)** ἀμτβ. ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, περνῶ· Ἡρ.1,8 **χρόνου οὐ πολλοῦ διελθόντος,** Δημ.25 **καὶ τί ποιούντων ὑμῶν ὁ χρόνος διελήλυθεν οὗτος,** Πάπ. **διελθόντων δύο μηνῶν·** || ὁμ. μτ. λ. ὑποδηλουσῶν χρόνον : Θουκ.4,115 **διελθουσῶν τῶν σπονδῶν τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,59 **αἱ ἀνοχαὶ διεληλύθεσαν ἤδη·** || νεώτ. μτ. οὐσ. χρόνου σημαντικῶν, πράττω τι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σημαινομένου χρόνου : **διέρχεται τὰς ὥρας του πολιτικολογῶν·** **8)** ἐπεμβαίνω εἰς ὑπόθεσίν τινα, ἀναμιγνύομαι εἴς τι, ἀνακατεύομαι : Πάπ. **μὴ συγχωρῆσαι ξένον διελθεῖν τὸ πρᾶγμα αὐτοῦ·** **9)** προβαίνω εἴς τι : Πάπ. **εἰς σύμβασιν διελθεῖν.**

διερῶ ἐν χρ. ὡς μέλλ., **διείρηκα** ὡς παρακ. τοῦ διαγορεύω (ἀόρ. β' διεῖπον) ἢ τοῦ διερέω, παθ. ἀόρ. **διερρήθην,** παρακ. **διείρημαι** λέγω τι ἐντελῶς, ὁρίζω τι σαφῶς, ρητῶς : Πλάτ.Νόμ.932 Β **τούτων οὐδέν πω διερρήθη,** αὐτ.813 Α **καὶ ταῦτα ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν διείρηται,** Δημ.465 **μηδένα εἶναι τριηραρχίας ἀτελῆ διείρηκεν ὁ νόμος.**

διερώτησις-εως (ἡ) νεώτ. λεπτομερὴς ἐρώτη-

σις, διερεύνησις· || εἰδ. ναυτ. πρόσκλησις ἀπευθυνομένη ἀπὸ πολεμικοῦ πλοίου πρὸς ἐμπορικόν, ἵνα ἀπαντήσῃ διὰ σημάτων τοῦ διεθνοῦς κώδικος ἢ δι' ἀποστελλομένου ἀξιωματικοῦ, περὶ τῆς προελεύσεως, κατευθύνσεως, τοῦ φορτίου του κττ.

διερωτῶ-άω κ. νεώτ. ἐρωτῶ τινά τι λεπτομερῶς, μετ' ἀκριβείας, ἀνακρίνω : Πλάτ.'Απ.22 Β **διηρώτων ἂν αὐτοὺς τί λέγοιεν**, Ξεν.ΚΠ 1,3,15 **ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον**· **2)** ἐρωτῶ ἐπιμόνως ἢ συνεχῶς : Δημ.34 **ἐξ οὗ δ' οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε;** **3)** τὸ μέσ. διερωτῶμαι, νεώτ. ἐρωτῶ ἐμαυτόν, ἀπορῶ : **διηρωτώμην τί ἐζήτει οὗτος ὁμιλῶν.**

διεσαφειμένα 'Επιγρ. θεσσαλ. **τ. τοῦ** διασαφουμένη.

δίεσθαι ἀπαρφ. τοῦ δίομαι μέσ. τοῦ δίω βλ.λ. (ὁμηρ. δίεμαι) : Πάπ. **δίεσθαι [ἀπὸ τῆς] φυ[λ]ακῆς.**

διεσθίω μέλλ. **διέδομαι**, ἀόρ. **διέφαγον** τρώγω τι ἐντελῶς, κατατρώγω : 'Ηρ.3,109 **τῷ γονεῖ τιμωρέοντα ἔτι ἐν τῇ γαστρὶ τὰ τέκνα διεσθίει τὴν μητέρα** (ἐπὶ τῶν νεογνῶν ἐχίδνης), 'Αριστλ.ΖΙ 558 a,30 **τίκτει δὲ μικρὰ ἐχίδια ἐν ὑμέσιν,.. ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ἔσω διαφαγόντα αὐτὰ ἐξέρχεται**, Πλούτ.'Ηθ. 170 C, Αἰλ.ΖΙ 15,16 **τοῦ ἔχεως τὰ βρέφη διεσθίειν τῆς μητρὸς τὴν γαστέρα**· **2)** συνεκδ. φθείρω καταναλίσκω : 'Ιππ.Γυν.1,2, Πλούτ.'Ηθ.170 Α **διέδεταί σου τὸ σῶμα προσφὺς καὶ συλλαβὼν ἀποτυμπανιεῖ τὸ παιδίον**· || κ. μτφ. καταφθείρω : Διογ. Λ 5,76 **ὁ πάντα διεσθίων φθόνος**· τὸ μέσ. ἐν Φίλ. 2,541 **διεσθιόμενος τὴν ψυχήν.**

διεσιαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἐκ διέσεων βλ.λ. 5) συνιστάμενος, ὁ ἔχων διέσεις : 'Αριστείδ.Κ 3,1) **τοῖς διεσιαίοις διαστήμασι.**

διεσιγγία (ἡ) νεώτ. γένος **ἀγρωστοειδῶν φυτῶν**

διέσιον (τὸ) μσν. διαζύγιον, διαχωρισμός · Φώτ. εἰς Νομοκαν.13,30 **ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνοικούντων μανῇ, αὐτὸς μὲν οὐ δύναται στέλλειν διέσιον.**

δίεσις-εως (ἡ) (διΐημι) κ. νεώτ. τὸ πέμπειν διὰ μέσου, τὸ διαβιβάζειν, ἐκβάλλειν, τὸ ἐπιτρέπειν τὴν διέλευσιν, δίοδον : 'Ιππ.'Επικ.29 (δ.γρ. ἀντὶ δέξις), 'Αριστλ.ΖΓ 720 b, 33 **ἡ δὲ τῆς πλεκτάνης τοῦ ἄρρενος, διὰ τοῦ αὐλοῦ δίεσις ἐπὶ τῶν πολυπόδων**· **2)** ὅθ. ἀπόλυσις, ἀντίθ. σύλληψις : Πλούτ. 'Αρτοξ.3 **οὐδὲ μεμνημένον τῆς διέσεως, ἀλλὰ τῆς συλλήψεως**· || ἀπελευθέρωσις, ἀπόλυσις, ἐκφόρτωσις, ἀνακούφισις : Πάπ.· **3)** χωρισμός, διαζύγιον : Πάπ. **ἔγγραφος διάλυσις ἤτοι δίεσις**· **4)** ὑγρανσις, διαβροχή, κατάβρεγμα : 'Ιππ.'Ελκ.14, Διοσκ.1,26· **5)** μουσ. τὸ ἐλάχιστον διάστημα ἐν τῇ μουσικῇ κλίμακι : 'Αριστλ.Μεταφ.1052 a, 12 **καὶ ἐν μουσικῇ δίεσις, ὅτι ἐλάχιστον**· || κ. νεώτ. ἡμιτόνιον : Φιλόλ.6, 'Αριστλ.Πρ.917 b, 36· || μτγν. τέταρτον τόνου· πρβλ. Θέων Σ 55 Η, Εἰσαγ.Πλάτ.Μαθ.87 « δίεσιν καλοῦσιν ἐλαχίστην οἱ περὶ 'Αριστόξενον τὸ τεταρτημόριον τοῦ τόνου . . τῶν Πυθαγορείων **δίεσιν καλούντων τὸ νῦν καλούμενον ἡμιτόνιον**»· || νεώτ. **δίεσις** σημεῖον ὅπερ τιθέμενον πρὸ φθόγγου τινὸς δηλοῖ ὅτι οὗτος δέον ν' ἀνυψωθῇ κατὰ ἡμιτόνιον· **διπλῆ δίεσις** σημεῖον ὅπερ τιθέμενον πρὸ φθόγγου τινὸς δηλοῖ ὅτι οὗτος δέον ν' ἀνυψωθῇ κατὰ δύο ἡμιτόνια.

διεσκεμμένως ἐπίρρ. μετὰ περισκέψεως, συνετῶς, φρονίμως, προσεκτικῶς : Ξεν.Οἰκ.7,18 **οἱ θεοί, ὦ γύναι, δοκοῦσι πολὺ διεσκεμμένως μάλιστα τὸ ζεῦγος τοῦτο συντεθεικέναι**, 'Ιω.Χρυσ.1,513.

διεσκευασμένως 'Ησ. « διατετυπωμένως ».

διεσμιλευμένως ἐπίρρ. μτγν. ἐπεξειργασμένως, τετορνευμένως, γλαφυρῶς· 'Ησ.« διεσμιλευμένως· ἠκριβωμένως » : Πολυδ.6,150.

διεσοῦτο 'Ησ. « ἀπήρχετο ».

διεσπαρμένος-η-ον νεώτ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διασπείρω, διεσκορπισμένος, σκορπιστός, σκόρπιος.

διεσπαρμένως ἐπίρρ. μτγν., μαν. κ. νεώτ. σποράδην, σκορπιστά : 'Αριστείδ.Κ 1,2, 'Ιω Χρυσ.3,498,28.

διεσπασμένως ἐπίρρ. ἐκ διαλειμμάτων, σποράδην : 'Ιππ.'Επιδ.1,1,3,2 **διεσπασμένως πνεῖν**, Γαλ. Χρήσ.Μορ.16,1, 'Ιω.Χρυσ.4,613,6 **ἐφ' ἡμῶν μὲν γὰρ ἀμφότερα γίνεται ὑφ' ἕν, τότε δὲ διεσπασμένως.**

διεσπουδασμένως ἐπίρρ. μτγν. λίαν ἐπιμελῶς, περιεσκεμμένως : Διον.'Αλ.Ρωμ.1,6(1,18) **ὀλίγα καὶ οὐδὲ αὐτὰ διεσπουδασμένως . . ἀνέγραφεν.**

διεσσείλθεικε 'Επιγρ. βοιωτ. διεξελήλυθε.

διέσσαυτο γ' ἑν. τοῦ μέσ. ἀόρ. τοῦ διασεύω **βλ.λ.**

διεσταλμένως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ διαστολήν, διακριτικῶς, εὐκρινῶς, σαφῶς, χωριστά : Γρηγ.Νύσσ.2,883 Α **τὰ δὲ εἰς θυσίαν προσαγόμενα.. ἅγια διεσταλμένως ὠνόμασται.**

δίεστος (ὁ) νεώτ. γένος οἰδηγναθιδῶν ὀραχνῶν.

διεστραμμένος-η-ον νεώτ. μτχ. παθ. παρακ. **τοῦ** διαστρέφω βλ.λ. κακεντρεχής, κακότροπος.

διεστραμμένως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. δυστρόπως, κακεντρεχῶς, στρεβλῶς, φαύλως : ΠΔ Σοφ. Σειρ.4,17 **ὅτι διεστραμμένως πορεύεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις**, 'Ηλιόδ.'Ερωτ.2,19 **τῶν ὄφεων διεστραμμένως ἔχειν.**

διεστώς-ῶτος-ῶσα-ώς νεώτ. μτχ. παθ. παρακ. **τοῦ** διΐστημ. ὁ ἐν διαστάσει εὑρισκόμενος, κεχωρισμένος : ἵσταται **ἔχων τὰ σκέλη διεστῶτα**· || ὁμ. μτφ. ὁ ἐν διαφωνίᾳ εὑρισκόμενος : **γνῶμαι διεστῶσαι.**

διεσφαλμένως ἐπίρρ. μτγν. σφαλερῶς : 'Αρρ. 'Επικτ.3,23,3 **ἂν μὲν ἐπὶ μηδὲν ἀναφέρωμεν, εἰκῇ ποιήσομεν· ἐὰν δ' ἐφ' ὃ μὴ δεῖ, διεσφαλμένως.**

δίετα (ἡ) νεώτ.ζωολ. γένος οἰδηγναθιδῶν ὀραχνῶν.

διετἄρίστριαι 'Ησ. « **γυναῖκες αἱ τετραμμέναι** πρὸς τὰς ἑταίρας ἐπὶ **συνουσίᾳ ὡς οἱ ἄνδρες** » (διορθ **αἱ** ἑταιρίστριαι = τριβάδες).

διετηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. διάστημα δύο ἐτῶν, διετία : ΠΔ Βασ.2,13,23 **εἰς διετηρίδα ἡμερῶν.**

διέτηρος-ον 'Επιγρ. δ. γρ. **τοῦ διετήρων βλ.λ.**

διετήρων-ονος-ον διετής· 'Επιγρ. **μόσχου -ήρονος.**

διετής-οῦς-ές ἢ **διέτης-ους-ες** κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ διαρκῶν ἐπὶ δύο ἔτη, ὁ περιλαμβάνων διάστημα δύο ἐτῶν : 'Ηρ.2,2 **διετὴς χρόνος ἐγεγόνεε**, 'Αριστλ.ΖΓ 777 b,15 **διετὴς γάρ ἐστιν ἡ κύησις**, ΠΔ Μακκ.2,10,3 **ἀνήνεγκαν θυσίαν μετὰ διετῆ χρόνον**· || **ἐπὶ δίετες ἡβᾶν** ἔχω διέλθει τὴν ἥβην ἀπὸ διετίας, εἶμαι 18 ἐτῶν : Νόμ. ἐν Δημ.1135 **ἅμα ἡβήσῃ ἐπὶ δίετες, κρατεῖν τῶν χρημάτων**· **2)** ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο ἐτῶν : 'Αριστλ.ΖΙ 545 b,11 **ἵππος δὲ ὀχεύειν ἄρχεται διετὴς καὶ ὀχεύεσθαι**, Γεωπ. 17,8,2 **διετεῖς δὲ γενομένους τοὺς μόσχους εὐνουχιστέον**, ἀκριτ. ᾆσμα ἐν Κρουμπ.3,57 **χρονιὸς ἐπιάσε τὸ σπαθὶ καὶ διέτης τὸ κοντάρι**· || νεώτ. **διετὴς μαθητὴς ὁ τὸ δεύτερον φοιτῶν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν** **3)** καθ' 'Ησ. διετήσιος βλ.λ.· **4)** εἰδ. νεώτ. βοταν **διετῆ φυτὰ** τὰ ζῶντα ἐπὶ δύο ἔτη.

διετήσιος-ον ὁ διαρκῶν ἐπὶ ὁλόκληρον τὸ ἔτος, ὁ ἓν ἔτος διαρκῶν, ὁ γινόμενος δι' ὅλου τοῦ ἔτους (δ. ἑρμ ὁ καθ' ἕκαστον ἔτος γινόμενος) : Θουκ. 2,38 **ἀγῶσι μέν γε καὶ θυσίαις διετησίοις**, Διον. 'Αλ.Ρωμ.1,32 **θυσίας . . κατεστήσαντο διετησίους.**

διετησίως ἐπίρρ καθ' ἕκαστον ἔτος· Φρύνιχ. ἐν ΑΒ 35,30 « διετησίως, ἀντὶ τοῦ δι' ἔτους (κῶδ. διέτως), οἷον καθ' ἕκαστον ἔτος. **Θουκυδίδης καὶ 'Αριστοφάνης** » : 'Αριστφ.ἀπ.766.

διετία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ, κ. **διετηρίς** χρονικὸν διάστημα δύο ἐτῶν : Φίλ.2,536, ΚΔ Πράξ.28,30 **ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην**, 'Επιγρ. **ἐκ διετίας βήσονται**· || **κατὰ διετίαν** κατὰ πᾶν δεύτερον ἔτος.

διετίζω ζῶ **ἐπὶ** ἔτος **καὶ** πλέον, **ἐπὶ** τῶν σφηκῶν : 'Αριστλ.ΖΙ 627 b,29 **οὗτοι μὲν οὖν διετίζουσι**· || ἐπὶ φυτῶν, εἶμαι διετὲς βλ.λ.5) : Θεόφρ.ΦΙ 1,2,2 **ὅσα δ' ἐπετειόκαυλα καὶ ὅσα διετίζει.**

διέτμᾰγεν γ' πληθ. παθ. ἀόρ. β' τοῦ διατμήγω βλ.λ.

διευγάζω πάπ. (ἀδήλου σημ.) : Πάπ. **κοῦφα διευγασ[μένα] καὶ ἐπιδιευγασμένα.**
διευδιάζω μτγν. ἐπὶ θαλάσσης, εἶμαι ἢ γίνομαι τελείως εὔδιος, γαλήνιος· || ἐν χρ. κ. μτφ. ἀπολαύω γαλήνης, ζῶ ἐν ἄκρᾳ γαλήνῃ καὶ ἀταραξίᾳ : Γρηγ.Νύσσ.1,893 Β **πρὸς τὴν προκειμένην τοῦ βίου ναυτιλίαν διευδιάζοντες.**
διευεργετῶ-έω σχόλ. εὐεργετῶ τινα συνεχῶς : Σχόλ.Αἰσχ.Πέρσ.856 ὁ **Δαρεῖος. . πάντας ἀρκῶν καὶ διευεργετῶν καὶ διέπων καλῶς** (πιθ.).
διευημερῶ-έω μτγν. διέρχομαι τὰς ἡμέρας μου καλῶς, εὐαρέστως, διέρχομαι τὸν βίον ἐν εὐημερίᾳ, **εὐτυχίᾳ** : Ποῦλ.'Αλεξ.'Αποτελ.50,16 **οὐδὲ μὴν ἐν ταῖς πράξεσι διευημεροῦντας.**
διευθέτης (ὁ) νεώτ. ὁ διευθετῶν τι.
διευθετήσιμος-ον νεώτ. ὁ ἄξιος ἢ ὁ ἐπιδεκτικὸς διευθετήσεως.
διευθέτησις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διευθετῶ βλ.λ., τοποθέτησις ἑκάστου πράγματος ἐν τῇ **οἰκείᾳ** θέσει, καλὴ τάξις, τακτοποίησις, τὸ συγύρισμα : Εὐστ.26,27 **ἀρετὴ γὰρ στρατιώτου καὶ ἡ τῶν ὅπλων διευθέτησις·** || εἰδ. νεώτ. με ταλλευτ. **ἔργα διευθετήσεως** ἔργα μεταλλευτικὰ συμπληροῦντα τὰ κυρίως ἐρευνητικὰ ἔργα, οἷον διαμορφώσεις μετώπων ἐξορύξεως, ὀρύξεις συγκοινωνιῶν μεταφορᾶς, ἀερισμοῦ κττ.· **2)** ἐπὶ ἀστέρων, ἡ πρὸς ἀλλήλους σχετικὴ θέσις : 'Αχμ. 'Ονειροκρ.147,41 **ἀνάλογον τοῦ καιροῦ καὶ τῆς διευθετήσεως τῶν ἀστέρων·** **3)** νεώτ. μτφ. ἡ διὰ τῆς ἄρσεως παρεμβαλλομένων δυσχερειῶν αἰσία ἀποπεράτωσις, διακανονισμὸς : **ἡ διευθέτησις τῆς ὑποθέσεως - τῆς διαφορᾶς.**
διευθετίζω μσν. τ. τοῦ διευθετῶ βλ.λ., μέσ. : Εὐστ.Πον.201,93 πρὸς ἑτοιμότητα **διηυθέτιστο γέλωτος·** || Ζωναρ.Λεξ.547 **«διευθετίζειν, καλλωπίζεσθαι, ἢ διαχωρίζειν·** τοῦτο ἐπὶ τριχός», μέσ. : Νικ.Χων.Χρον.50D **τὰς κόμας διευθετισάμεναι·** κ. παθ. : Νικήτ.Εὐγ.1,128 **στιλπνὴ κόμη, ναὶ καὶ χλιδῶσα καὶ διηυθετισμένη** (κῶδ. διηντεθισμένη).
διευθετοῦσα (ἡ) νεώτ. γεωμ. εὐθεῖα ἀποτελοῦσα μίαν τῶν πολικῶν τῶν ἑστιῶν κωνικῆς τομῆς, **κάθετος ἐπὶ** τὸν ἄξονα αὐτῶν.
διευθετῶ-έω (εὖ-τίθημι) μτγν., μσν. κ. νεώτ., θέτω τι **ἐν** τάξει, τακτοποιῶ σύνολον πραγμάτων, **θέτω ἕκαστον** πρᾶγμα ἐν τῇ οἰκείᾳ ἢ καταλλήλῳ θέσει, ταξινομῶ, συγυρίζω· Σουίδ. «διευθετῶ, τὸ καλῶς διατίθεμαι» : Κικ.'Αττ.6,5,2 (πιθ.), 'Ιωσ.Γενέσ.42 **Α τὰ τοῦ λογοθέτου. . διευθετοῦντος,** Σχόλ Αἰσχ.Πέρσ.854, - **διευθετῶ τὰ βιβλία** μου· κ. παθ.: Εὐστ.Πον.164,25 **εἰ πρὸς κανόνα ἢ καὶ ἄλλως ἑκατέρα** (θυμὸς καὶ ἐπιθυμία) **διευθετεῖται·** **2)** νεώτ. μτφ. αἴρων τὰς δυσκολίας ἢ τὰς περιπλοκὰς ἐξομαλύνω, φέρω εἰς αἴσιον πέρας : **ἀνέλαβε νὰ διευθετήσῃ τὴν ὑπόθεσιν·** κ. παθ. : **ἡ πολιτικὴ κατάστασις θὰ διευθετηθῇ ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος·** **3)** τὸ θηλ. τῆς μτχ. τοῦ ἐνεστ. **διευθετοῦσα** ὡς οὐσ. βλ.λ.
διευθηνῶ-έω μτγν. ἐξακολουθῶ εὐρισκόμενος ἐν εὐθηνίᾳ, πλησμονῇ ἀγαθῶν, εὐημερίᾳ, εὐτυχῶ : Πτολ.Τετράβ.194,10 **ἐπισφαλεῖς δέ, καὶ οὐκ ἐπιπολὺ διευθηνούσας·** || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Νεῖλ. 'Επιστ.169 **διεξαγέτω τὸν βίον. . διευθηνούμενος.**
διευθυδρομῶ-έω μτγν. ἐμμένω εἴς τι, ἐγκαρτερῶ : Κατ.'Αστρλ.Κ 7,218,23 **δ- τὰς πράξεις.**
διευθυμοῦμαι-έομαι μτγν. χαίρω ὑπερβαλλόντως, διατελῶ εἰς εὔθυμον διάθεσιν.
διεύθυνσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -**η** ἡ ἐνέργεια τοῦ διευθύνω βλ.λ., διοίκησις, διακυβέρνησις, ἡ διὰ τῆς λήψεως καταλλήλων μέτρων ἐπίτευξις τοῦ σκοποῦ ὑπηρεσίας ἢ ἱδρύματός τινος ἢ ἐνεργείας : **ἡ διεύθυνσις τοῦ γυμνασίου - τοῦ ἐργοστασίου - τῶν ἐργασιῶν - τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων·** **2)** συνεκδ. τὰ γραφεῖα τῆς διευθύνσεως, διευθυντήριον : **μετέφερον ἀλλοῦ τὴν διεύθυνσιν·** || κατ' ἐπέκτ. τὸ προσωπικὸν τῆς διευθύνσεως καὶ αὐτὸς ὁ διευθύνων : **ἀνέφερα εἰς τὴν διεύθυνσιν τὰ διατρέξαντα·** **3)** συνεκδ. ὁ τόπος, ὅπου διαμένει ἢ συχνάζει τις· || ἡ ἐπὶ ἀντικειμένων ταχυδρομικῶν ἢ τηλεγραφημάτων κττ. ἀναγραφομένη διεύθυνσις μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀποδέκτου, σύστασις, πανώγραμμα, ἀντρέσσα· **4)** τὸ σημεῖον πρὸς ὃ τείνει ἢ κατευθύνεταί τις ἤ τι : **διεύθυνσις βολῆς τηλεβόλου.**
διευθυντὴρ-ῆρος (ὁ) μτγν. διευθυντής, κυβερνήτης, ἐπιστάτης, ὁδηγός : Μαν.4,106 **οἴκων τε διευθυντῆρας ἐν ὄλβῳ·** **2)** λογιστής, ἐλεγκτής : Κατ.'Αστρλ.Κ 2,172 **διευθυντὴρ ψήφων.**
διευθυντήριον (τὸ) νεώτ. τὸ οἴκημα ἢ τὸ γραφεῖον τῆς διευθύνσεως ὑπηρεσίας τινός· **2)** ὄνομα τῆς πεντομελοῦς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας **ἐν** Γαλλίᾳ κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἐπαναστάσεως 1795–1799· || ὄνομα τῶν πρώτων πολιτικῶν **ἐξουσιῶν ἐν Πελοποννήσῳ** κατὰ τὴν **ἐπανάστασιν** τοῦ 1821.
διευθυντὴς (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **διευθύντρια** ὁ διευθύνων, διοικῶν, διακυβερνῶν τι, ὁ ὑπεύθυνος διαχειριστής, προϊστάμενος **ὑπηρεσίας, ἐπιχειρήσεως,** ἱδρύματος : **διευθυντὴς τραπέζης - νοσοκομείου, διευθύντρια σχολείου·** **2)** ἀνώτατος βαθμὸς τῆς ἱεραρχίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἀστυνομικῶν : **διευθυντὴς ὑπουργείου α'.**
διευθυντικὸς-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν διευθυντήν : **διευθυντικὸς μισθός.**
διευθύνω (εὐθὺς) μτγν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. -υνῶ καθιστῶ τι εὐθὺ καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτοῦ : Φίλ. 1,327· **2)** ἐπανορθῶ, διορθώνω τι κακῶς ἔχον : Λουκ.Προμ.19 **εἴ τι μὴ καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, διευθύνετε καὶ διελέγχετε,** Εὐσ.'Εκκλ.'Ιστ.7,356,36 **τὴν ἀνομοιότητα διευθύνων τούτων τῶν γραφῶν·** **3)** ἐλέγχω τι ὡς ἐσφαλμένον : αὐτ.7,352,6 **ἀνεσκεύασαν πάντη τὸ βιβλίον καθ' ἕκαστον κεφάλαιον διευθύνοντες·** **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. διοικῶ, κυβερνῶ καλῶς· 'Ησ. «διευθύνεται, κυβερνᾶται εὐθέως, καλῶς» : Μαν.4,90 **ἐν ξενίῃ τε τὸ πλεῖστον ζωῆς γε διευθύνων βιοτεύσει,** Θεμίστ. Λόγ.9,127 Α **εἰς ἐκείνην τὴν τάξιν ὁρῶντες οἱ πατέρες διευθύνουσι τὰ ἀνθρώπινα·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. διαχειρίζομαι ὑπευθύνως, διοικῶ ὡς ἀνώτατος προϊστάμενος ὑπηρεσίαν, ἵδρυμα, ἐργασίαν : **διευθύνω πλοῖον-ἐπιχείρησιν - ὑπηρεσίαν·** **5)** πάπ. διακανονίζω, πληρώνω : Πάπ. **διευθύναμεν ἐκ τῶν ἰδίων τὴν παραγραφήν,** αὐτ. **διευθύνειν τὰ δημόσια** (πληρώνω τὰ δημόσια χρέη)· **6)** νεώτ. κ. δημ. στρέφω τι πρός τι σημεῖον, κατευθύνω : **ὁ πλοίαρχος διηύθυνε τὸ πλοῖον πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ λιμένος, - διευθύνω τὸ βλέμμα πρός τινα·** || τὸ μέσ. **διευθύνομαι** κατευθύνομαι πρός τι : **ἡ ἅμαξα διευθύνεται πρὸς τὴν πόλιν·** **7)** στέλλω πρὸς τὴν διεύθυνσίν τινος, **ἐπὶ** ἐπιστολῶν, τηλεγραφημάτων, ταχυδρ. δεμάτων· || ἐπιγράφω τὴν διεύθυνσιν τοῦ παραλήπτου **ἐπ' αὐτῶν : νὰ -διευθύνῃς πρὸς ἐμὲ τὴν ἐπιστολήν·** ρηματ. διεύθυνσις, διευθυντής, διευθυντήριον.
διευκόλυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διευκολύνω, μέσον ἢ τρόπος πρὸς εὐκολωτέραν ἐκτέλεσιν, διεξαγωγὴν ἔργου τινός· **2)** ἡ παροχὴ χρηματικῆς βοηθείας εἴς τινα πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἐκ δυσχεροῦς οἰκονομικῆς καταστάσεως.
διευκολυντικὸς-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διευκόλυνσιν βλ.λ.
διευκολύνω νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι εὔκολον, εὐχεραίνω : **ἡ διὰ ζώσης** φωνῆς ἀνάγνωσις **διευκολύνει τὴν μνήμην·** || παρέχω τὰ μέσα ἢ ὑποδεικνύω τὸν τρόπον πρὸς εὐκολωτέραν **διεξαγωγὴν ἔργου ἢ** ὑποθέσεως· || παρέχω εἴς τινα χρημα-

τικὴν βοήθειαν πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἐκ δυσχερειῶν οἰκονομικῶν.

διευκρινημένως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. εὐκρινῶς, σαφῶς : Βέττ.Βάλ.309,12· || δθ. μσν. ἄνευ προσθηκῶν, ἄνευ αὐξήσεως, ἐξογκώσεως : Τζέτζ. Ἐξήγ.Ἰλ.18,8 **περὶ ὧν.. ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.. διευκρινημένως ῥηθήσεται·** || ἐν προσεκτικῇ τάξει : Σιμπλίκ.Καταλ.301,20.

διευκρινής-οῦς-ές Σουΐδ. κ. νεώτ. ὁ τελείως εὐκρινής, εὐδιάκριτος, Σουΐδ. «διευκρινῆ, σαφῆ».

διευκρίνησις-εως (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. **διευκρίνισις** ἡ ἐνέργεια τοῦ διευκρινῶ, ἀκριβὴς διάκρισις, ἀνάλυσις, διασάφησις, ἐξακρίβωσις, διασαφήνισις : ΑΒ 390,28 «ἀνακάθαρσις, ἐπίλυσις, διευκρίνησις» : Πτολ.Μαθ.12,3, **- διευκρίνησις ὑποθέσεως.**

διευκρινίζω νεώτ. τ. τοῦ διευκρινῶ βλ.λ.

διευκρῑνῶ-έω νεώτ. κ. **διευκρινίζω,** παρακ. **διευκρίνηκα,** ἀόρ. **διηυκρίνησα,** νεώτ. κ. **διηυκρίνισα** διακρίνω ἀκριβῶς τὴν διαφοράν τινος ἀπ᾿ ἄλλου, ἀποχωρίζω τι ἀπό τινος καὶ τακτοποιῶ ἐπιμελῶς, κατατάσσω ἁρμοδίως : Ξεν.Οἰκ.8,6 **τίς δ᾿ οὐκ ἂν πολέμιος φοβηθείη ἰδὼν διευκρινημένους ὁπλίτας,** Λουκ.Ἑρμότ.7 **διευκρινηθὲν ὑπὸ τοῦ πυρός·** **2)** ἐξετάζω ἀκριβῶς, μτ. αἰτ. ἢ κ. ἐμπροθ.-προσδ. οἷον **ὑπέρ τινος, περί τινος** κττ., ἐξηγῶ, ἀναλύω, διαφωτίζω : Πολύβ.2,56,4 **ὑπὲρ τούτων ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν διευκρινεῖν,** Διόδ.Σ 1,90 **τὰ μάλιστα θαυμαζόμενα τῶν παρ᾿ Αἰγυπτίοις νόμιμα διευκρινήκαμεν·** || ὁμ. παθ. : Πολύβ.6,5,1 **ὁ περὶ τῆς κατὰ φύσιν μεταβολῆς τῶν πολιτειῶν εἰς ἀλλήλας διευκρινεῖται λόγος παρὰ Πλάτωνι,** Ἰάμβλ.Μυστ.8,4 **- τὸ ζήτημα διηυκρινίσθη πλήρως·** || π. ἀττ. μ. τὸ μέσ. ἐν ὁμ. σημ. : Πλάτ.Παρμ.135Β **ταῦτα πάντα ἱκανῶς διευκρινησάμενον,** Δημ.819 **τοῦτ᾿ οὖν διευκρινησάμενος·** **3)** κρίνω ὀρθῶς: Πολύβ.3,22,3 **ὥστε τοὺς συνετωτάτους ἔνια μόλις ἐξ ἐπιστάσεως διευκρινεῖν.**

διευκρινῶς ἐπίρρ. νεώτ. **τελείως** εὐκρινῶς, **εὐ**διακρίτως, σαφέστατα.

διευλαβοῦμαι-έομαι προσέχω πολύ, εἶμαι πολὺ προσεκτικός, προφυλάττομαι πολὺ ἀπό τινος, μτ. αἰτ.: Πλάτ.Νόμ.797Α **διευλαβεῖσθαι δεῖ λέγοντα καὶ ἀκούοντα,** Πολύβ.14,2,7 **ἔκ τε τοῦ διευλαβεῖσθαι τὴν τῶν Καρχηδονίων συγκατάθεσιν,** ΠΔΔευτ.28, 60 **ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν·** || ὁμ. μτ. γεν. : Πλάτ.Νόμ.843 Β **ἐὰν πυρεύων τὴν ὕλην μὴ διευλαβηθῇ τῶν τοῦ γείτονος·** || ὁμ. μτ. τοῦ μὴ κ. ἀπαρφ. : Πλάτ.Ἐπιστ.351 C **διευλαβούμενος δὲ μὴ παθεῖν·** || ὁμ. μτ. τοῦ μὴ κ. ὑποτ.: Πλάτ. Νόμ.789Ε **διευλαβουμένας,.. μή πῃ βίᾳ ἐπερειδομένων στρέφηται τὰ κῶλα,** Πολύβ.21,13,5 **2)** σέβομαι, τιμῶ τινα : Πλάτ.Νόμ.879 C **τὸν δὲ προέχοντα εἴκοσιν ἡλικίας ἔτεσιν, ἄρρενα ἢ θῆλυν, νομίζων ὡς πατέρα ἢ μητέρα διευλαβείσθω.**

διευλύτησις-εως (ἡ) πάπ. ἐξόφλησις χρέους.

διευλῠτῶ-έω μτγν. διαλύω σύμβασίν τινα φιλικῶς, πληρώνω χρέος : Ἰώσ.ΑΙ 16,9,3 **οὔτε τοὺς λῃστὰς ἐξεδίδοσαν οὔτε τὰ χρήματα διηυλύτουν·** τὸ παθ. ἐν Πάπ. **περὶ τῆς διευλυτημένης φερνῆς.**

διευλυτῶ-όω ἕτερος τ. τοῦ **διευλυτῶ-έω** βλ.λ.· **2)** μσν. ἀπαλλάσσω, ἐλευθερῶ : Ἰουστιν.Νεαρ. 123,22 **αἰτιῶν ἑαυτοὺς δ-** (ἀπήλλαξαν ἑαυτοὺς τῶν κατηγοριῶν), ΘΒαλσ.Συντ.Καν.3,379 **διευλυτοῦσθαι παρ᾿ αὐτοῖς πάντα τὰ ζητήματα.**

διευλύτωσις-εως (ἡ) γλωσσ. ἡ πληρωμὴ χρέους.

διευμαρίζω μσν. εὐχεραίνω, καθιστῶ τι εὔκολον, διευκολύνω : Νικ.Χων.Χρον.275 D **οὕτως αὐτῷ ἡ ἔξοδος διηυμάριστο.**

διευνάζω (εὐνή) ΕΜ κοιμῶμαι μετά τινος, ἰδίως μετὰ γυναικός, πλαγιάζω γυναῖκα : ΕΜ 280,43 **Διώνη, ἡ διδοῦσα τὰς τῆς γενέσεως ἡδονὰς ἢ διεύνη τίς ἐστιν ἡ πρώτη διευνασθεῖσα.**

διευνάω φέρω **τινὰ εἰς τὴν εὐνήν,** βάλλω **κάποιον νὰ πλαγιάσῃ·** || μτφ. ἐν ἀμτβ. σημ. θνήσκων ἡσυχάζω : Εὐρ.Ἱππ.1377 **διά τ᾿ εὐνᾶσαι τὸν ἐμὸν βίοτον.**

διευπορῶ-έω μτγν. ἔχω τι ἐν ἀφθονίᾳ, ὅλως εὐπορῶ : Ἰω.Χρυσ.6,115,42 **διευπορῆσαι ἄρτου μόνον.**

διευπραγῶ-έω μτγν. εὐτυχῶ πάντοτε ἐν τοῖς ἔργοις μου : Ἰώσ.ΑΙ 6,10,2 **Δαυίδης.. κατώρθου καὶ διευπραγῶν ἐβλέπετο.**

διευριπιδίζω σχόλ. **ἐνεργῶ ἢ λέγω ὡς ὁ Εὐριπίδης** : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.19, πρβλ. διασκανδικίζω.

διευρῑπίζω ἐπὶ ἀνέμου, μεταβάλλομαι συνεχῶς ἢ κατ᾿ ἀντιθέτους διευθύνσεις ὡς τὸ ῥεῦμα τοῦ Εὐρίπου, πνέω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ : Ἀριστλ.Πρ.940 a, 3 (25,22) **διὰ τί ἐν τοῖς ὑψηλοῖς τῶν οἴκων ὁ ἀὴρ διευριπίζει, καὶ μάλιστα ταῖς εὐδίαις** (διορθ. διαρριπίζει).

διεύρυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διευρύνω βλ.λ., **εὔρυνσις ἐκ τῶν** ἔνδον, διαπλάτυνσις, ἄνοιγμα : **διεύρυνσις τῆς ὀπῆς.**

διευρύνω (εὐρύς) κ. νεώτ. καθιστῶ **τι εὐρύτερον ἐκ τῶν ἔσω,** διαπλατύνω, διανοίγω : **Ἀριστλ.** ΖΙ 8,17 **τὸ ἔντερον διευρύνειν,** Γαλ.4,515 **τρόπον αὐλοῦ διευρύνασα, - διευρύνω τὴν ὁδόν·** || ὁμ. κ. παθ. : Ἱππ.Νούσ.4,52· || νεώτ κ. μτφ. : **διευρύνω τὸν κύκλον τῶν γνώσεών μου·** **2)** μσν. μτφ. ἀναπτύσσω, διὰ πλατέων ἐπεξηγῶ : Θεοδώρ.4,915 **τόνδε τὸν λόγον διηύρυνεν.**

διευστοχῶ-έω μτγν εὐστοχῶ πλήρως, ἐπιτυγχάνω πλήρως τοῦ στόχου, πετυχαίνω τὸ σημάδι : Διον.Ἀλ.11,57,5R **χάριτος ἐν ἅπασι διευστοχούσης.**

διευσχημονῶ-έω μτγν. τηρῶ καθ᾿ ὅλα εὐσχημοσύνην: Πλούτ.Ἀγησ.29 **ἃ παρὰ τὰς τύχας πράττουσι καὶ λέγουσι διευσχημονοῦντες,** Πάπ.

διευτακτῶ-έω Ἐπιγρ. κ. μτγν. πληρώνω τακτικῶς, ὁμαλῶς, τὸν τόκον : Ἐπιγρ.· **2)** μέσ. εἶμαι τεταγμένος κανονικῶς ἐν τῇ τάξει, διατηρῶ **τὴν τάξιν** ἀκριβῶς : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.46 Ρ.

διευτελίζω μτγν. θεωρῶ τι λίαν **εὐτελές, ἐν** μηδενὶ λόγῳ τίθεμαι, περιφρονῶ, ἐξευτελίζω : Αἰλ. ΠΙ 14,49 **οὔτι ἐνυβρίζων αὐτοῖς οὐδὲ διευτελίζων.**

διευτονῶ-έω κ. μσν ἀνοίγω δρόμον διὰ μέσου τινὸς μετὰ θάρρους, ἀντοχῆς ἔχω δύναμιν, εἶμαι ἰσχυρός : Θεόφρ.Αἰσθ 7,649 **ὡς τὰ μὲν οὐχ ἁπτόμενα διευτονεῖν,** Πολύβ.4,43,8 **διευτονεῖν.. οὐκέτι δύναται πρὸς τὴν ἀντιπέρας χώραν,** Παχυμ.Γ Ἀνδρόν.63 C **διευτονοῦντες δὲ πρὸς ἀμφότερα ἑτοίμους ἑαυτοὺς παρεῖχον·** **2)** κτῶμαι, ἀποκτῶ δύναμιν, ἰσχύν : Σωρ 1,95

διευτρεπίζω μτγν. κ. μσν εὐπρεπίζω **τι καλῶς,** ἑτοιμάζω· Σουΐδ ἐν λ Σεμίραμις Μηναῖ.7,8 Ὠδ.9 **ὡραιοτάτῳ νυμφίῳ, ὡραιότατον κάλλος, τῆς σῆς διευτρεπίζουσα ψυχῆς·** || ὁμ παθ. : Ἀνν.Κομν. 13,385 Α **πρὸς ἄμυναν διηυτρεπισμένοι.**

διευτυχῶ-έω διατελῶ εὐτυχῶν, εἶμαι πάντοτε εὐτυχής : Δημ.1040 **ὅτι τὸ διευτυχεῖν συνεχῶς τῇ οὐσίᾳ οὐ πολλοῖς τῶν πολιτῶν διαμένειν εἴθισται,** Αἰλ.ΖΙ 17,27 **τὰ μὲν ἄλλα διευτυχοῦντες εὐνόμου μάλα καὶ εὐδαίμονος λήξεως·** || **δ- περί τι** : Θεόπομπ.Ἱστ.111 (π. Ἀθην.12,531 D) **περί γε τὴν τοῦ βίου τελευτὴν διηυτύχησαν·** || **διευτύχει, διευτυχεῖτε** = ἔρρωσο, ἔρρωσθε, χαίρετε : Ἐπιγρ.κ.Πάπ.

διεφθάρᾰτο γ᾿ πληθ. πρόσ. παθ Ἰων. ὑπερσυντ. τοῦ διαφθείρω βλ.λ.

διεφθαρμένος-η-ον νεώτ.κ.δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαφθείρω, ἐν χρ. κ. ὡς οὐσ ἀκόλαστος, ἔκδοτος, ἀνήθικος : **ἐπλήθυναν οἱ διεφθαρμένοι.**

διέφθορα μτγν. τ. τοῦ **διέφθαρμαι, παρακ.** τοῦ διαφθείρω βλ.λ.

διεφθορός-ότος (τὸ) **οὐδ. μτχ. παρακ. τοῦ** διαφθείρω βλ.λ.

δίεφθος-ον ὁ καλῶς ἡψημένος, καλοβρασμένος : Ἱππ.529,11 **δίεφθοι ὀπτῶν κουφότεροι, Φερεκρ.**

108,14 ἀκροκώλια δ-· || ὁμ. μτφ. κωμ. : Φερεκρ.π.'Αθην.11,481 Α ἐκ τοῦ βαλανείου γὰρ δίεφθος ἔρχομαι ξηρὰν ἔχουσα τὴν φάρυγγα.

διεφικνοῦμαι-έομαι μτγν., παρακ. διέφιγμαι, πιθ. φθάνω που διὰ μέσου τινός, ἐκτείνομαι μέχρι τινός, δθ. ἅπτομαί τινος : Εὐνάπ.['Ιστ.361 D]287 ὅσον ὑπὲρ ἥπατος διὰ πνεύμονος ἐπὶ καρδίαν συμπερατοῦται καὶ διεφῖκται (δ. ἀνάγν. διέσφιγκται).

διέφυν ἐνεργ. ἀόρ. β΄ τοῦ διαφύομαι βλ.λ.

διεφφεμπαχία (ἡ) νεώτ. γένος ἀρκοειδῶν ποῶν.

διέχεια (ἡ) (διέχω) μτγν. κ. μσν. ἡ διακοπὴ τῆς συνεχείας, εἰδ. ἐπὶ ἤχου : 'Αριστεΐδ.Κ 3,10(130) τὴν μὲν πολλὴν συνέχειαν τῆς φωνῆς ὡς ἄχρηστον περιεφρόνησεν, τὴν δὲ μείζω διέχειαν ὡς ἄπειρον ἀποδοκιμάσας, Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.938 ἕπεται γὰρ μέλος, ὃ ὑπονοῶ μὲν ἔχειν τὸ ἀντίστροφον ἐν διεχείᾳ, Ε ὐστ.Γον.137,24.

διεχής-οῦς-ές μτγν. διακεχωρισμένος, διαλείπων· 'Ησ. « διεχής, διμερής » : Πλούτ.'Ηθ.115 F τὰ δ' ἀγαθά, διεχῆ τε καὶ δυσκόλως συνερχόμενα πρὸς αὐτοῖς τοῦ βίου τοῖς τέρμασι, 'Αριστεΐδ.Κ 3,10(130) πότερα συνεχὴς ᾖ ἢ διεχὴς ἡ μουσική.

διεχθραίνω μτγν. ἐπιτατ. καθ' ὑπερβολὴν ἐχθραίνω βλ.λ. : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,49 εἰ καὶ δοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν μαθημάτων διεχθραίνειν.

διεχθρεύω μτγν. διάκειμαι ὅλως ἐχθρικῶς πρός τινα : Διον.'Αλ.Ρωμ.4,70 τοῖς συναγωνιζομένοις αὐτῇ διεχθρεύσειν, 'Αρρ.Κυν.12,5 ὅσαι διεχθρεύουσιν ἀλλήλαις· || τὸ οὐδ. μτχ. ἐνεστ. τὸ διεχθρεῦον ὡς οὐσ. ἡ ἔχθρα : 'Αλκίφρ.2,3 ὧν οὔτε τὸ φιλικὸν βέβαιον οὔτε τὸ διεχθρεῦον ἀκίνδυνον.

διέχω (διὰ ἔχω) μτβ. ἀορ. διέσχον ἔχω, φέρω, τηρῶ τι μακρὰν ἄλλου, κρατῶ εἰς ἀπόστασιν, διαχωρίζω : 'Ηρ.9,51 διέχων ἀπ' ἀλλήλων τὰ ῥέεθρα ὅσον περ τρία στάδια, Πλούτ.Καῖσ.20 ἁρπάσας τὸν θυρεὸν καὶ διασχὼν τοὺς πρὸ αὐτοῦ μαχομένους ἐνέβαλε τοῖς βαρβάροις· || ὁμ. μτγν. : Πλούτ.Αἰμ.31 ἅμα δὲ τῆς ἐσθῆτος διασχὼν ἐξέφηνε κατὰ τῶν στέρνων ὠτειλὰς ἀπίστους τὸ πλῆθος· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Πλούτ. Ρωμ.19 διέσχον αὐταῖς ἐν μέσῳ καταστῆναι τῆς παρατάξεως· || δ- τὰς χεῖρας ἐκτείνω τὰς χεῖρας : Πλούτ.'Αντ.20 ἐν ταῖς θύραις στᾶσα καὶ διασχοῦσα τὰς χεῖρας ἐβόα πολλάκις· || δ- τὴν φάλαγγα διέρχομαι διὰ μέσου τῶν ἐν τῇ φάλαγγι σχηματιαθέντων ρηγμάτων : 'Αρρ.'Αν.1,1,10 οἱ μὲν γὰρ διέσχον τὴν φάλαγγα· 2) κρατῶ μακράν, ἐμποδίζω, ἀποκρούω : Πλούτ.Τ Γράκχ.18 κελεύσαντος ἐκείνου διασχεῖν τὸ πλῆθος· 3) λαμβάνω στερρῶς, κρατῶ δυνατά : Παυσ.10,25,2 ἔστι τῇ νηὶ κυβερνήτης Φρόντις κόντους διέχων (δ.γρ. κοντοὺς δύο ἔχων)· 4) ἀμτβ. διαπερῶ, διέρχομαι διὰ μέσου τινός : 'Ιλ.Ε 100 ὀιστός, ἀντικρὺς . . διέσχε (διεπέρασε καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς), 'Αριστλ.Ζ1 496 b,31 διὰ γὰρ τοῦ ἥπατος διέχει ἡ ἀπὸ τῆς μεγάλης φλεβὸς φλέψ· 5) ὁμ. ἀμτβ. ἐκτείνομαι ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλο μέρος, φθάνω : 'Ηρ. 4,42 ὃς ἐπεί τε τὴν διώρυχα ἐπαύσατο ὀρύσσων τὴν ἐκ τοῦ Νείλου διέχουσαν ἐς τὸν 'Αράβιον κόλπον, 'Αριστλ.Ζ1 515 b,28 αἱ δὲ ἶνες . . διέχουσιν ἀπό τε τῶν νεύρων πρὸς τὰς φλέβας· 6) ὁμ. ἀμτβ. ἀπέχω, εἶμαι μακράν τινος, ἵσταμαι χωριστά : Θουκ.8,95 διέχει μάλιστα ὁ 'Ωρωπὸς τῆς τῶν 'Ερετριῶν πόλεως θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίους· || κ. ἀπολ. : Ξεν.'Αν.3,4,20 ὅταν δ' αὖ διάσχῃ τὰ κέρατα· 7) ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνοίγομαι : Φιλόστρ.'Ηρωϊκ.1,2 δ- σεισμῷ· || κ. ἐπὶ ποταμοῦ, εὐρύνομαι : 'Αρρ.'Αν.6,5,3 ὡς δ' ἐς πλάτος ἤδη ὁ ποταμὸς διέσχεν, ἐνταῦθα δὴ ὁ ῥοῦς ὡσαύτως χαλεπὸς ἦν· 8) ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι ἐν τῷ μεταξύ : Σοφ.ΟΤ 717 παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον ἡμέραι τρεῖς· 9) ἔχω διαφοράν, διαφέρω : 'Εμπ.22,6 δ- γέννῃ τε κρήσει τε, 'Αριστλ.Μεταφ.1063 a,31 οὐθὲν ἂν διέχοι φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν· 10) ὑπερέχω, ἐξέχω : 'Απп.Λιβ.132 τόλμῃ καὶ προθυμίᾳ πολὺ διασχοῦσαν.

διεψευσμένως μτγν. ἐπίρρ. ψευδῶς, ἐσφαλμένως, ἀπατηλῶς : Στράβ.1,3,1 οὐχ ἱκανῶς ἐξεῖπον οὐδὲ διεψευσμένως (δ.γρ. οὐδὲν δ' ἐψευσμένως), Μᾶρκ.Αὐρ.2,17 μηδὲν εἰκῇ ποιοῦντα μηδὲ διεψευσμένως καὶ μεθ' ὑποκρίσεως.

διέψω, μέλλ. διεψήσω ἕψω, βράζω, ψήνω τι ἐντελῶς ἢ λίαν : 'Ιππ.'Αέρ.6 τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἥλιος ἐγκαταδύνων ὡς τὰ μάλιστα διέψει τοὺς ἀνθρώπους, 'Αλέξ.Τραλλ.8,438 γάλα κατ' ὀλίγον προσπλέξεις . . ἕως πάντα διεψήσωνται.

διεωθούμην μέσ. παρατ. τοῦ διωθῶ(-έω) βλ.λ.

διεωσάμην μέσ.ἀόρ.α΄ ὁριστ. τοῦ διωθῶ(-έω) βλ.λ.

δίζα 'Ησ. « αἶξ. Λάκωνες ».

δίζελ νεώτ. (ἄκλ.) ντίζελ βλ.λ.

δίζημαι ἐπ. ἰων. κ. λυρ., β' ἑν. δίζηαι, γ' πληθ. δίζηνται, ἀπαρφ. δίζησθαι κ. δίζεσθαι, μτχ. διζήμενος, παρατ. ἐδίζητο, μέλλ. διζήσομαι, β' ἑν. διζήσεαι, ἀόρ. ἐδιζησάμην, μέσ. ἀποθ. ἀναζητῶ, ζητῶ νὰ εὕρω μεταξὺ τῶν πολλῶν : 'Ιλ.Δ 88 Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη, εἴ που ἐφεύροι, 'Ανακρ.4, 'Ηρακλ.Φιλ.101 ἐδιζησάμην ἐμεωυτὸν (ἠρεύνησα τὸν ἑαυτόν μου)· 2) ἐπιζητῶ, προσπαθῶ, ἐπιδιώκω : 'Οδ.Λ 100 νόστον δίζηαι μελιηδέα (προσπαθεῖς, ἐπιδιώκεις νὰ ἐπιστρέψῃς), 'Ησίοδ.'Εργ.428 γύην . . κατ' ὄρος διζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν· 3) ζητῶ νὰ μάθω, ζητῶ πληροφορίας, ἐξετάζω : 'Ηρ.7,142 γνῶμαι καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐγίνοντο διζημένων τὸ μαντήϊον, Θεόκρ.16,68 δίζημαι δ', ὅτινι θνατῶν κεχαρισμένος ἔλθω σὺν Μοίσαις· || ὁμ. ἀπολ. : Δημόκρ.108· 4) μτ. ἀπαρφ. ζητῶ, ἐπιθυμῶ νὰ πράξω τι : 'Ηρ.2,147 μήτε πλέον τι δίζησθαι ἔχειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου, Αἰσχ.'Ικ.821 βίαια δίζηνται λαβεῖν, Βακχ.1,67· || μετ' αἰτ. κ. ἀπαρφ. ζητῶ, ἀπαιτῶ νὰ . . : 'Ηρ.7,103 σέ γε δίζημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον.

διζήμων-ονος-ον μτγν. ὁ ἀναζητῶν, ἀνερευνῶν, ἐξερευνῶν, ἀνερευνητικός, ἰχνευτής : Νόνν.Εὐαγγ. 'Ιω.8,21 μολεῖν διζήμονι ταρσῷ.

δίζησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἐξέτασις, ἔρευνα, ζήτησις, ἀνάκρισις : Παρμ.1,33 (π.Πλάτ.Σοφ.237 Α) ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα, 'Ορφ.ἀπ.333· 2) εἰδ. νεώτ. νομ. δικαίωμα παρεχόμενον εἰς τὸν ἐγγυητὴν χρέους, ὅπως ἐν περιπτώσει μὴ ἐμπροθέσμου ἐξοφλήσεως ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ δανειστοῦ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν δι' ἐξαναγκασμοῦ εἴσπραξιν ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην πρὶν ἢ στραφῇ κατ' αὐτοῦ.

διζήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ζητητής : Γρη.Ναζ.4,127 A Mi.

διζυγής-οῦς-ές μτγν. δίζυξ βλ.λ. διπλοῦς : 'Ηλιοδ. π.'Ορειβ.44,23,26 ὁ δὲ πῆχυς διζυγής ἐστι.

διζυγία (ἡ) μσν. ἐπὶ βοῶν συρόντων ἅμαξαν ἢ ἀροτριώντων, δύο ζεύγη ὑπὸ τὸν ζυγόν, διπλοζεύγαρο : Γεωπ.2,23,14 ἀροῦντα δὲ οὐ δύο, τέσσαρας δὲ βόας ὑποζευγνύναι χρὴ καὶ ποιεῖν τὴν καλουμένην διζυγίαν.

δίζυγο(ν) (τό) νεώτ. ὡς οὐσ. ἐξώστης ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἐπιστηλίου τῶν ἱστιοφόρων πλοίων, κούρζέτο· 2) κ. δημ. γυμναστικὸν ὄργανον ἀποτελούμενον ἐκ τεσσάρων καθέτων στύλων ἐφ' ὧν στηρίζονται δύο ὁριζοντίως καὶ παραλλήλως τεθειμέναι στρογγύλαι δοκοὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων 0,60 τοῦ μ. ἢ τι πλέον, ὥστε μεταξὺ αὐτῶν νὰ χωρῇ ἀνέτως ὁ γυμναζόμενος.

δίζυγος-ον μτγν. κ. νεώτ. δίζυξ βλ.λ., διπλοῦς : Νόνν.Δ 15,55 δ- μέλος, αὐτ.39,330 δ- οὐρή· || νεώτ. δίζυγον πῦρ τὸ ἐκτελούμενον ὑπὸ στρατιωτῶν εἰς δύο ζυγοὺς παρατεταγμένων· || ὁμ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. δίζυγον βλ.λ.· 2) νεώτ. ὁ ἔχων δύο ζυγούς : πλοῖον δίζυγον.

δίζυξ-ύγος (ὁ,ἡ) ὁ ἐζευγμένος, ὁ συνεζευγμένος μεθ' ἑτέρου : Ἰλ.Ε 195 **παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι ἑστᾶσι**· ‖ ὅθ. διπλοῦς : Ἀγαθ.ἐν ΑΠ 4,3 b,40 **δίζυγος ἠπείροιο συναντήσασα κεραίη ἐλπίδας ἀνθρώποισι**· ‖ **δ- κῶλα** = τὰ ἔχοντα δύο ὀστᾶ : Παῦλ.Αἰγ.6,107· ‖ **φρ. μτφ. δίζυξ χαλκὸς** = κρόταλα : ΑΠ 9,139.

διζύφον (τὸ) μτγν. κ. πάπ. πιθ. ζίζυφον βλ.λ. : Παλλαδ.ἐν ΑΠ 9,503 **οὐκ ἀλόγως ἐν διζύφοις δύναμίν τινα θείαν εἶναι ἔφην.**

δίζω, παρατ **δίζον** εἶμαι ἀβέβαιος, εὑρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἀμφιβάλλω, διστάζω : Ἰλ.Π 713 **δίζε γάρ, ἠὲ μάχοιτο κατὰ κλόνον αὖτις ἐλάσσας,** Χρησμ.π.Ἡρ.1,65 **δίζω, ἢ σε θεὸν μαντεύσομαι ἢ ἄνθρωπον**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. **δίζομαι** μτ. τοῦ μή, ὅτι . . : Εὐσ.Μυνδ.58· **2)** τὸ μέσ. **δίζομαι,** δίζημαι βλ.λ.2) ἐπιδιώκω, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω : Ἡσίοδ.Ἔργ.603 **ἄτεκνον ἔριθον δίζεσθαι κέλομαι,** Θεόκρ.25,37 **ἠέ τι Αὐγείην ἢ καὶ δμώων τινὰ κείνου δίζεαι, οἵ οἱ ἔασιν ;,** Ἡρώνδ.8,12 **διζόμεσθα,** Κόϊντ.Σ 4,16 **δίζοντο,** εὐκτ. : Ἐκφαντ.π. Στοβ.4,7,64 **δίζοιτο,** μτχ. ἐν ΑΠλ 4,146 **διζόμενος.**

δίζῳδος-ον πάπ. ἐπὶ νομισμάτων, ὁ φέρων δύο μορφάς : Πάπ. **χρυσίνων δεσποτικῶν τετραγραμμιαίων διζῴδων.**

διζώματος πάπ. ἐσφ. ἀντὶ δι(α)ζώματος.

δίζωος-ον μτγν. ὁ διπλῆν ζωὴν ἔχων, ὁ δὶς ζήσας : Δωσιάδ.ἐν ΑΠ 15,26,7 **φὼρ δίζωος** (ὁ Σίσυφος ὡς ἐκ τοῦ Ἅδου ἐπιστρέψας).

δίζως-ω-ων μτγν. ὁ διττὴν ἔχων μορφήν, ἐπὶ τοῦ Πανός : Θεόκρ.Σῦριγξ 5 **αὔνομ' ὅλον, δίζων** (ὁ Πάν, **τὰ μὲν ἔχων** ἀνθρώπου, **τὰ δὲ** τράγου).

διήγαγον ἀόρ. β' τοῦ διάγω βλ.λ.

διηγανές Ἡσ. « λαμπρόν ».

διήγημα-ατος (τὸ) μτγν.,νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διηγεῖσθαι, ἐκεῖνο ὃ διηγεῖταί τις, ἱστόρημα ἢ μῦθος : Φοινικίδ.4,15 **δ· λέγειν,** Πολύβ.1,14,6 **ἐξ ἱστορίας ἀναιρεθείσης τῆς ἀληθείας τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς ἀνωφελὲς γίγνεται διήγημα,** ΠΔ Δευτ.28,37 **ἔσῃ ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολῇ καὶ διηγήματι ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν,** Πολέμων Καλλ.42· ‖ ἔκθεσις : Πάπ. **διήγημα ἀποκηρύξεως**· ‖ φήμη, λόγος, θρύλλημα : Ἱμερ.Ἐκλ. 5,22, **αὐτ.**Λόγ.2,22· **2)** **νεώτ.** κ. δημ. λογοτεχνικὸν εἶδος, κυρίως πεζογραφικόν, περιέχον ἀφήγησιν φανταστικοῦ ἢ πραγματικοῦ γεγονότος.

διηγηματάκι (τὸ) δημ. μικρὸν διήγημα βλ.λ.

διηγηματικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ διήγημα ἢ τὴν διήγησιν, ὁ κατάλληλος, **ἁρμόδιος** εἰς διήγησιν : Ἀριστλ. Ποιητ.1459 a,17 **περὶ δὲ τῆς διηγηματικῆς καὶ ἐν μέτρῳ μιμητικῆς** (ἐνν. ποιήσεως), Πλούτ.Ἠθ.711 C **δ- διάλογοι,** Σχόλ.Ἰλ.ἐν Πάπ. **δ- ποιητής**· ‖ τὸ οὐδ. κ.ὡς οὐσ. τὸ **διηγηματικόν**: Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ. 254,3 **πάλιν ἡ μετάληψις γενήσεται εἰς ἀπαρέμφατον κατὰ τὸ διηγηματικόν**· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. **διηγηματικὸν** ὡς οὐσ. ἡ περὶ τὴν διήγησιν δεξιότης· **2)** ὁ ἀρεσκόμενος νὰ λέγῃ διηγήσεις, νὰ ἀφηγῆται : Ἀριστλ.Η Νικ.1117 b,34 **τοὺς γὰρ φιλομύθους καὶ διηγηματικοὺς ἀδολέσχους. . λέγομεν.**

διηγηματικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. διὰ διηγήσεως, ὡς διήγημα : Διογ.Λ 9,103 **διηγηματικῶς λέγομεν, οὐ διαβεβαιούμενοι εἰ καὶ ὄντως ἐστί,** Γρηγ.Νύσσ.1,758 D **διηγηματικῶς τὸ δόγμα τοῦτο παρατιθέμενος.**

διηγημάτιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τὸ μικρὸν διήγημα : Στράβ.14,2,3 **καὶ δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα διηγημάτια θρυλλεῖται,** Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν. 439 **ἐκ διηγηματίου τινὸς εἱλκύσθαι** (τὸ ῥηθέν).

διηγηματογραφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ γράφειν διηγήματα βλ.λ.2) ἡ τέχνη τοῦ συγγράφειν διηγήματα· ‖ τὸ σύνολον τῶν διηγηματογραφικῶν ἔργων λογοτεχνίας τινός : **ἡ ἑλληνικὴ διηγηματογραφία εἶναι ἐνδιαφέρουσα.**

διηγηματογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. κ. δημ. λογοτέχνης συγγράφων διηγήματα.

διηγηματογραφῶ-έω νεώτ. συγγράφω διηγήματα, ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν διηγηματογραφίαν.

διήγησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **διήγηση** ἐνέργεια τοῦ διηγεῖσθαι, ἀφηγεῖσθαι, ἐξιστορεῖν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς, ἀφήγησις, ἐξιστόρησις· Θωμ.Μ 234 « διήγησις ὅλον τὸ σύγγραμμα.. διήγημα δὲ μέρος τι . . παραχρῶνται δέ τινες » : Πλάτ. Πολ 392 D **ἆρ' οὐ πάντα,. . διήγησις οὖσα τυγχάνει ἢ γεγονότων ἢ ὄντων ἢ μελλόντων,** Πολύβ. 3,36,4 ἀνυπότακτος **καὶ κωφὴ γίγνεται ἡ διήγησις,** ΚΔ Λουκ.1,1 **ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 11 **ὅσα δὲ ἁπλᾶ καὶ σημαντικὰ τοῦ συνέβησαν εἰς τὸ μεταξὺ** περι**λαμβάνονται εἰς τὰς ἀκολούθους διηγήσεις**· ‖ εἰδ. ῥητ. τὸ μέρος τοῦ ῥητορικοῦ λόγου, ἐν ᾧ γίνεται ἡ ἀφήγησις τῆς ὑποθέσεως τοῦ λόγου : Ἀριστλ.Ρητ.1416 b,30 **νῦν δὲ γελοίως τὴν διήγησίν φασι δεῖν εἶναι ταχεῖαν,** Ζήν.Κ 1,23.

διηγητής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. πληθ. **-άδες** ὁ διηγούμενός τι : Ἀχιλλ.Τάτ.4,15 **σὺ δὲ διηγητὴς γενοῦ τῶν θείων μηνυμάτων** (ἐσφ. γρ. ἀντὶ ἐξηγητής).

διηγητικός-ή-όν διηγηματικός βλ.λ. 1) : Ἀριστλ. Ποιητ.1459 b, 33 **εἰ γάρ τις ἐν ἄλλῳ τινὶ μέτρῳ διηγητικὴν** (δ.γρ. **διηγηματικὴν**) μίμησιν ποιοῖτο· **2)** διηγηματικός βλ.λ. 2) : Ἀριστλ.ΗΝικ.1117 b, 34.

διηγοῦμαι-έομαι κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δ(ι)ηγιέμαι** κ. **δ(ι)ηγᾶμαι,** ἀόρ **διηγήθην,** δημ. **διηγήθηκα** ἐκθέτω τι ἐν λεπτομερείᾳ, ἱστορῶ διὰ λόγου, ἀφηγοῦμαί τι πραγματικὸν ἢ φανταστικόν, περιγράφω, μέσ. ὑποθ. : Ἀριστφ.Ὄρν.198 **τίς ἂν οὖν τὸ πρᾶγμ' αὐτοῖς διηγήσαιτο ;,** Ἀντιφ.Τραγ.1,13, Θουκ.6,54 **ἣν ἐγὼ ἐπὶ πλέον διηγησάμενος ἀποφανῶ οὔτε τοὺς ἄλλους οὔτε αὐτοὺς.. περὶ τοῦ γενομένου ἀκριβὲς οὐδὲν λέγοντας,** Πλάτ.Πρωτ. 310 A **τί οὖν οὐ διηγήσω ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν,** Δημ. 539 **βούλομαι δὴ καὶ περὶ ταύτης ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς εἰπεῖν καὶ διηγήσασθαι,** Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.57 **ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται καὶ μακρὸς εἶναι δοκῇ,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.5,4 **περασμένα μεγαλεῖα | καὶ διηγῶντάς τα νὰ κλαῖς**· ‖ μτ. αἰτ. προσ. : Πλάτ.Θεαίτ.144 C **οἷον καὶ σὺ τοῦτον διηγεῖ** (ὁποῖον σὺ περιγράφεις αὐτόν)· ‖ φρ. δημ. **ἐγὼ στὸν πόλεμο καὶ σὺ δηγᾶσαι** (ἐπὶ τῶν ἀνακριβῶς ἱστορούντων γεγονότα πρὸς αὐτόπτας), παροιμ. **ποὺ σωπαίνει δὲν πονάει, ποὺ δηγιέται δὲν πεινάει**· ῥηματ. διηγητής, διήγησις, διήγημα.

διηέριος-α-ον κ. π. πεζ. -ιος -ον, ἰων. ἀντὶ διαέριος διὰ μέσου τοῦ ἀέρος : Ἀπολλ.Ρ 2,227 **διηέριαι ποτέονται,** Λουκ.Ὀρχ.42 **διαέριον φυγήν,** Ὀππ.Κυν.3,76 **ὁππότ' ἴδοιο διηερίην φορέεσθαι**· ‖ φρ. **διαέρια λέγειν** λέγειν μετέωρα, λόγια τοῦ ἀέρος : Λουκ.Ἴκαρ.1 **εἰ μετέωρα καὶ διαέρια δοκῶ σοι λέγειν.**

διήθημα-ατος (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διηθῶ βλ.λ. : Σωρ.2,88 **διήθημα γῆς** (γῆ κοσκινισμένη), Στεφ.Ἀθ.Οὐρ.1 **διήθημα αἵματος** (ἐπὶ τῶν οὔρων)· ‖ εἰδ. νεώτ. χημ. τὸ μετὰ τὴν διήθησιν λαμβανόμενον διαυγὲς ὑγρόν, ἀπηλλαγμένον πάσης ἐν αὐτῷ στερεᾶς οὐσίας.

διήθησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ διηθῶ βλ.λ., διΰλισις, στράγγισμα : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,1,1 **ἡ τοῦ ξηροῦ διὰ τοῦ ὑγροῦ διήθησις ὑπὸ θερμοῦ,** Ἐπικ. Ἐπιστ.2,45 U, Πλούτ.Ἠθ.693 E **τοῦ οἴνου τὸ τρυγῶδες.. ἡ διήθησις ἐξαιρεῖ,** ΔίωνΧρ 2,3 **πόρους καὶ πνεύματα καὶ διηθήσεις,** - **διήθησις οἴνου - ὕδατος - γάλακτος**· ‖ εἰδ. ἡ διήθησις τοῦ οὔρου διὰ τῶν νεφρῶν : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,3· ‖ αἱμορραγία : Ἀέτ.15,10 **κατὰ διήθησιν**· ‖ εἰδ. φυσιολ. ἡ

ἕνεκεν διαφορᾶς πιέσεως κίνησις τῶν ὑγρῶν διὰ μέσου τῶν πόρων ὀργανικοῦ τινος διαφράγματος.

διηθητήριον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ πρὸς διήθησιν ὑγρῶν, διϋλιστήριον, στραγγιστήρι, φίλτρο.

διηθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διήθησιν βλ.λ.· **2)** ὁ χρησιμεύων πρὸς διήθησιν: **διηθητικὴ συσκευή.**

διηθμεύω καθ' Ἡσ. διηθῶ, Ἡσ. ἐν λ. διϋλίζοντες.

διηθῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. περῶ ὑγρόν τι διὰ τοῦ ἠθμοῦ πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ ξένων οὐσιῶν, διϋλίζω, φιλτράρω, συγγ. στραγγίζω: Ἱππ.Διαίτ.7 **ἀλλὰ δι' ὀθονίου τὸν χυλὸν διηθέοντες διδόασιν,** Πλάτ.Σοφ.226 Β **τὰ τοιάδε, οἷον διηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαττᾶν,** Χρύσιπ.Τυαν.π. Ἀθην.14,647 D **τυρὸν ἐκπιέσας τρῖβε, καὶ ἐμβαλὼν ἐς κόσκινον χάλκεον διήθει**· || τὸ παθ. **διηθοῦμαι** Ἀριστλ.Μετ.368 a, 22 **διηθούμενον γὰρ ὕδωρ ἁλμυρὸν γίνεσθαι πότιμον,** Πολύβ.44,9,10 **καὶ πάλιν διηθουμένας ἀποχεομένων τῶν ὑδάτων κόπτεσθαι.** Ἀλεξ.Ἀφρ.Πρ.Ι **τὸ λεπτομερέστερον ὕδωρ διὰ τῶν πόρων τῆς γῆς διηθεῖται,** Γεωπ.6,2,431 **ἐὰν γὰρ καινὴν σπυρίδα ἄμμου πληρώσας οἶνον ὀξίζοντα καταχέῃς, διηθήσεται καθαρὸς καὶ ἄνοσμος**· || ἐπὶ τοῦ ἐντὸς τῶν πνευμόνων ἀέρος: Γαλ.2,705· || μτφ. **διηθημένον γένος** καθαρόν, ἄμικτον γένος, ἀντίθ. μικτόν: Φίλ.2,3 **καθαρὸν καὶ διηθημένον [γένος]**· || ἐπὶ ὑγροῦ, διϋλίζομαι, καθαρίζομαι, στραγγίζω, σταλάζω: Ἡρ.2,93 **διηθέοντος τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ**· **2)** πλύνω, καθαίρω, καθαρίζω: αὐτ.2,86 **ἐκκαθήραντες δὲ αὐτὴν καὶ διηθήσαντες οἴνῳ φοινικηΐῳ**· **3)** μτγν. ἐνσταλάζω: Πλούτ.Ἠθ.101 C **οἶνον διηθεὶς πυρέττοντι καὶ χολικῷ μέλι**· ρηματ. διήθησις, διήθημα, διηθητήριον.

διήκονος (ὁ) ἰων. τ. τοῦ διάκονος βλ.λ.

διηκονῶ-έω ἰων. τ. τοῦ διακονῶ (-έω) βλ.λ.

διηκόσιοι-αι-α ἰών. τ. του διακόσιοι βλ.λ.: Ἰλ.Θ 233 **Τρώων ἀνθ ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος.**

διηκριβωμένως ἐπίρρ. κ. νεώτ. πάνυ ἀκριβῶς, μετὰ λεπτομεροῦς ἀκριβείας: Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ. 1420 a, 10, Φιλ 1,92. Γαλ.8,54 **ἄνευ γὰρ τούτου τὸ σύνθετον οὐχ οἷόν τε διηκριβωμένως ἐκμαθεῖν,** πβ.ἐν Πλάτ.Νόμ.965 Α.

διήκω κ. νεώτ., μέλλ. διήξω, ἀόρ. διῆξα ἐκτείνομαι διὰ μέσου τινός, φθάνω ἀπό τινος σημείου εἰς ἄλλο, ἐμπρόθ. οἷον, ἐκ.. ἐπί, μέχρι, ἄχρις, ἐς, ἀπὸ .. πρός: Ἡρ.2,106 **ἐκ δὲ τοῦ ὤμου ἐς τὸν ἕτερον ὦμον διὰ τῶν στηθέων γράμματα ἱρὰ Αἰγύπτια διήκει,** αὐτ.4,185 **διήκει δ' ὦν ἡ ὀφρύη μέχρι τῶν Ἡρακλέων στηλέων,** Θουκ.3,21 **διήκοντες ἔς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ [καὶ] οἱ αὐτοὶ καὶ τὸ ἔξω,** Θεόφρ.ΦΑἰτ.1,20,5 **ὡς οὐ δυναμένης εἰς ἄμφω διήκειν τῆς φύσεως,** Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,19 **ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ Ἡλίου πρὸς τὴν Σελήνην διήκειν,** Λογγῖν.Ὕφ.44,9 **ἐλεύθερόν τινα κριτὴν τῶν μεγάλων ἢ διηκόντων πρὸς τὸν αἰῶνα**· || δ- **κατά, περί τι**: Ἰάμβλ.Μαθ.Ἐπιστ.4,15· **2)** μτ. αἰτ. διέρχομαι διὰ μέσου τινός, διατρέχω, διέρχομαι: Αἰσχ.Ἀγ.476 **πόλιν διήκει θοὰ βάξις,** Εὐρ.ΙΑ 426 **ταχεῖα γὰρ διῆξε φήμη**· || ὁυ. ἐμπρόθ.: Ἀριστλ.Κόσ.396 b, 29 **διὰ πάντων διήκουσα δύναμις**· || ὁμ. μτ. γεν.: Πλούτ.Φάβ.9 **θόρυβος διῆξε τοῦ δήμου πολύς,** Φιλόστρ.Βί.Σοφ.17,3 **φρόνημα δ- λόγου**· **3)** διέρχομαι, ὑπερβαίνω, ξεπερνῶ: Αἰσχ.Πέρσ.505 **λαμπρὸς ἡλίου κύκλος μέσον πόρον διῆκε**· **4)** συζητῶ λεπτομερῶς περί τινος: Γαλ.Ψυχ.Παθ.1 (Γαλ.6,520) **τὰ δ' οὖν κεφάλαια .. διῆξω σοι πάντα.**

διήλασε γ' ἑν. ἀόρ. α' τοῦ διελαύνω βλ.λ.

διηλασίη (ἡ) Ἡσ. « διηλασίην· δίοδον ».

διηλεκτρικός-ή-όν νεώτ. φυσ. ὁ μὴ ἀγωγὸς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὁ ἐν ᾧ διατηρεῖται ἠλεκτρικὸν πεδίον ἄνευ αἰσθητῶν ἀπωλειῶν· || **τὸ οὐδ. διηλεκτρικὸν** ὡς οὐσ. διηλεκτρικὸν μέσον· || **διηλεκτρικὴ σταθερὰ μέσου** ὁ λόγος τῆς χωρητικότητος συμπυκνωτοῦ, ἔχοντος ὡς διηλεκτρικὸν τὸ θεωρούμενον μέσον, πρὸς τὴν χωρητικότητα τοῦ αὐτοῦ συμπυκνωτοῦ, ἔχοντος ὡς διηλεκτρικὸν τὸ κενόν.

διηλεκτρικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διηλεκτρικοῦ βλ.λ.· || **διηλεκτρικότητος σταθερά** διηλεκτρικὴ σταθερὰ βλ.λ.

διηλεκτρολυσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μέθοδος εἰσαγωγῆς φαρμακευτικῶν τινων οὐσιῶν ἐν τοῖς ἱστοῖς τοῦ ὀργανισμοῦ δι' ἠλεκτρολυτικῆς ὁδοῦ.

διηλίτης Ἡσ. « κακοῦργος, ἀποστεών ».

διηλιφής-οῦς-ές ὁ ὅλως δι' ἀλοιφῶν ἀληλιμμένος: Σοφ.ἀπ.564 **γένειον .. διηλιφές.**

διηλιῶ-όω ἐκθέτω εἰς τὴν ἡλιακὴν θερμότητα, ἡλιάζω, παθ.: Θεόφρ.Φ Αἰτ.4,12,12 **τὰ γοῦν ἐρέγματα διηλιωθέντα θᾶττον διαχεῖται.**

διηλλαγμένως ἐπίρρ.μτγν.(ἐκ τοῦ παθ.παρακ. τοῦ διαλλάττω) κατὰ διάφορον τρόπον, διαφόρως, ἀλλοιώτικα: Στράβ.13,1,3 **καὶ τοῖς ὀνόμασι χρῶνται διηλλαγμένως,** Διόδ.Σ 2,31 **διηλλαγμένως καὶ ποικίλως χρῆσθαι τοῖς τάχεσι.**

διήλυσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ δίοδος, ἔξοδος, τὸ πέρασμα ἀπὸ μέσα: Ἀπολλ.Ρ 4,1573 **πόντοιο διήλυσις** (σχόλ. « διεξέλευσις καὶ ἔξοδος »).

διηλῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., ἀόρ. διήλωσα διαπερῶ τι δι' ἥλου, τρυπῶ τι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἄλλου: ΠΔ Κριτ.5,26 **διήλωσεν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν**· κ. παθ.: Ἰουλ.Λόγ.2,76 Α.

διημαρτημένως ἐπίρρ. μτγν. ἐσφαλμένως, φευδῶς, κατὰ λάθος: Ἵππαρχ.1,1,4, Πολυδ.6,205.

διημέρευσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ διέρχεσθαί που ὅλην τὴν ἡμέραν: Παχυμ.Γ Ἀνδρ.Παλ. 435 D **τῇ μεταξὺ διημερεύσει ἀνακωχὴ ἦν.**

διημερεύω κ. μσν. κ. νεώτ. διέρχομαί που ἢ ἔν τινι καταστάσει ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν, περνῶ κάπου ἢ κάπως τὴν ἡμέρα μου: Πλάτ.Φαῖδ.59 D **τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ,** Ξεν.ΚΠ 7,5,53 **μετὰ σοῦ ἄσιτος καὶ ἄποτος διημέρευον**· || **δ- ἔν τινι** εἴς τι πρᾶγμα: αὐτ 7,5,86 **ἐν δὲ καλοῖς κἀγαθοῖς ἐπιτηδεύμασι διημερεύοντες,** Ἰσοκρ.7,48, Διόδ.Σ 19,8 **διημερεύσαντες ἐν τοῖς τῶν πολιτῶν φόνοις**· || μσν. ἀντὶ τοῦ διαμένω, κατοικῶ: Μηναῖ.3,1 Συναξ. **καλύβην γὰρ πηξαμένη.. ἐν ἐκείνῃ διημέρευε**· || μετὰ δοτ.: Θεόφρ Χορ.8,13 **ποίῳ δὲ μέρει τῆς ἀγορᾶς οὐ διημερεύουσιν.** Διόδ.Σ 12,61 **διημερεύοντες δὲ ταῖς τειχομαχίαις,** Φίλ.1,226· || μετὰ μτχ. διέρχομαι τὴν ἡμέραν ποιῶν τι: Ἀριστλ.ΖΙ 540 a,16 **καὶ διημερεύει τὸ μὲν ὀχεῦον, τὸ δ' ὀχευόμενον**· **2)** ἐπὶ πραγμ., διαρκῶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν: Ἀριστλ.Πρ.947 a,25.

διήμερος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δήμερος** ὁ διαρκῶν δύο ἡμέρας ἢ ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο ἡμερῶν: Εὐάγρ.Ἐκκλ.Ἱστ.1,21,278 Β **διήμεροι καὶ τριήμεροι τὰς νηστείας ἐκτελοῦντες,** - **διήμερος ἐκδρομή** - **δ(ι)ήμερη νηστεία**· **2)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πυρετοῦ, ὁ ἐπὶ δύο ἡμέρας διαρκῶν ἢ ὁ μετ' ἀπυρεξίαν δύο ἡμερῶν ἐπανερχόμενος· **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ἐν. ὡς οὐσ.: **τὸν ἀνέμενον ἐπὶ διήμερον,** - **πληρώνονται κάθε δ(ι)ήμερο**· **4)** μτγν. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. χρον. διάστημα πλέον τι τῶν εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν: Ἰω.Λυδ.Διοσ.66.

διημερῶ-όω καθιστῶ τι ὅλως ἥμερον· || **δθ.** ἐπὶ γῆς, ἐκχερσῶν καλλιεργῶ: Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,20,6 **διημερωθείσης τῆς γῆς.**

διήμισυς (ὁ) ὁ ἀγαπῶν τὰ ἡμίμετρα: Πλάτ.Νόμ. 806 C **τέλεον γὰρ καὶ οὐ διήμισυν δεῖν τὸν νομοθέτην εἶναι** (δ. γρ. ἥμισυν).

διηνέκεια (ἡ) μσν. συνέχεια, διάρκεια, **τὸ ἀέναον**: Θωμ.Μ ἐν λ. Ἀεὶ σ.14 **διηνέκειαν δηλοῖ.**

διηνεκέως ἐπίρρ. ποι. τ. τοῦ διηνεκῶς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους : Ὀδ.Η 241 **ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι·** 2) διὰ μακρῶν, ἐκτενῶς, δθ. σαφῶς, λεπτομερῶς : Ὀδ.Δ 836 **οὐ μέντοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω.**
διηνεκής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ., αἰολ. κ. δωρ. ἐν χρ. κ. π. ἀττ. **διᾱνεκής** συνεχής, μακρός, ἀδιάσπαστος· Ἡσ. « διηνεκέσιν, ἐκτεταμένοις, μεγάλοις » : Ἰλ.Η 321 **νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν ἥρως Ἀτρεΐδης,** Ὀδ.Ν 195 **ἀτραπιτοί τε διηνεκέες,** Πλάτ.Ἱππ.Μ 301 Β **διανεκῆ σώματα,** Στράβ.3,1,3 **ὅρος γὰρ διηνεκὲς ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν τεταμένον·** 2) ἐπὶ χρόνου, διαρκής, αἰώνιος, ἀτελεύτητος, παντοτινός : Πλάτ.Νόμ.839 Α **ὁ δὴ νόμος οὗτος διηνεκὴς μὲν γενόμενος ἅμα καὶ κρατήσας,** Πλούτ.Ἠθ.679 C **ὁ τῆς αἰτίας διηνεκὴς ἐπιλογισμός,** Ἐπιγρ. **ἐπὶ τᾶι διανεκεῖ ποτὶ τὸν δᾶμον προνοίαι,** Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,19 **καὶ νυκτὶ διηνεκεῖ πᾶσα κατείχετο,** Μηναῖ.3,1 Συναξ. **δάκρυσι διηνεκέσιν αὖ μόνον τὰς παρειὰς καταβρέχουσα,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.67 **εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἐξακουσμένος σύντροφός του ἦτο ἐν διηνεκεῖ ἀπουσίᾳ·** ‖ κ. νεώτ. **εἰς τὸ διηνεκὲς** εἰς ἀπεριόριστον χρόνον, διὰ παντός : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,4 **δικτάτωρ εἰς τὸ διηνεκές,** ΚΔ Ἑβρ.7,3 **ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές·** ‖ τὸ οὐδ. διηνεκὲς ὡς ἐπίρρ. διηνεκῶς, συνεχῶς, ἀδιακόπως : Καλλίμ.ἀπ.158, Ἀπολλ.Ρ 2,391 **τὰ ἕκαστα διηνεκὲς ἐξενέποντα.**
διηνεκίζω μτγν. Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.26 « **αἰωνίζω** ῥῆμα, τὸ διηνεκίζω ».
διηνεκῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., ποι. **διηνεκέως,** αἰολ. κ. δωρ. **διανεκῶς** ἀπαύστως : Αἰσχ.Ἀγ.319 **λόγους δ' ἀκοῦσαι τούσδε.. διανεκῶς θέλοιμ' ἄν,** Ἄμφις ἐν Ἀθην.7,309 Α **διὰ τὸ διηνεκῶς τὰς κόρας κινεῖν,** Πρόδρ.Β 68 **αὐτὸς δὲ καβαλάριος διηνεκῶς ὁδεύει,** Διγεν.Ἀκρ.4161 **ἓν μόνον τοῦτο τὴν ψυχὴν διηνεκῶς ἐλύπει·** 2) ἀμεταβλήτως, σταθερῶς, ἀντίθ. πλεονάκις : Γαλ.18(2),315.
διήνεμος-ον ὁ προσήνεμος, ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου προσβαλλόμενος, ὁ ἐκτεθειμένος **εἰς τὸν ἄνεμον** : Σοφ.Τρ.327 **ἐξ ὅτου πάτραν διήνεμον λέλοιπεν.**
διηνέχθην παθ. ἀόρ. ὁριστ. τοῦ διαφέρω βλ.λ.
διηνυκέναι παρακ. ἀπαρφ. τοῦ διανύω βλ.λ.
διῆξα γ' πρόσ. ἀόρ. ὁριστ. τοῦ διήκω βλ.λ.
διῆξε γ' ἑν. πρόσ. τοῦ ἀορ. α' ὁριστ. τοῦ διΐσσω.
διηπειρόω-ῶ μτγν. μεταβάλλω τι εἰς ἤπειρον, ξηράν : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 9,708 **διηπείρωσε τὴν θάλασσαν.**
διήρεσα ἀόρ. τοῦ διερέσσω βλ.λ., ποι. **διήρεσσα,** Ἡσ. « διήρεσ(σ)αν· διενήξαντο ».
διηρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ τελείως, καθ' ὁλοκληρίαν κεκαλυμμένος : Κόιντ.6,325 **ὡσεί τε μελισσάων κλυτὰ φῦλα ἠγεμόεσσιν ἐοῖσι διηρεφέος σίμβλοιο ἐσσύμεναι καναχηδόν.**
διῃρημένος-η-ον νεώτ., δημ. **διαιρεμένος,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διαιρῶ, **ὡς ἐπίθ.** κεχωρισμένος, ἀπεσπασμένος, χωριστός.
διῃρημένως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ διαίρεσιν, ἰδιαιτέρως, χωριστά, ξεχωριστά : Μάρκ.Αὐρ. 11,16 **ἐὰν ἕκαστον αὐτῶν θεωρῇ διῃρημένως καὶ ὁλικῶς,** Γρηγ.Νσζ.430 C **ἓν ὄντα διῃρημένως καὶ διαιρούμενα συνημμένως.**
διήρης-ους-ες (ἀραρίσκω) κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ** διπλῶς συνδεδεμένος, κατεσκευασμένος, δθ. ἐπὶ πλοίου **διήρης ναῦς ἢ** καὶ ἁπλῶς **διήρης** ὡς οὐσ. πολεμικὸν πλοῖον ἔχον δύο ὑπερκειμένας σειρὰς κωπῶν· Ἡσ. « διήρης ναῦς, ἣν καὶ δίκροτον καλοῦσιν »· ΕΜ 274,27 « Ἀπολλώνιος δὲ καὶ τὰς ναῦς τὰς ἐχούσας δύο ἢ τρεῖς στέγας διήρεις καὶ τριήρεις λέγει » : Πολυβ.1,82 δ- πλοτον, Κίνναμ.55 **ἀνέβην τὴν διήρη,** Δούκ.Ἱστ.Βυζαντ.107 D **διήρεα πλοῖα·** ‖ **διήρης οἶκος** ὁ ἔχων ὑπερῷον οἶκος, ὁ διώροφος· ΕΜ 274,27 « διήρης, ὁ ὑπερῷος οἶκος »· ‖ **διῆρες ὑπερῷον** ὁ ἄνω ὄροφος **οἰκίας τινός** : Πλάτ.Κωμ.112 **διῆρες ὑπερῷον·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. διῆρες (ἐνν. ὑπερῷον) ὡς οὐσ.· Πολυβ.4,129 « διῆρες Ἀττικῶς, ὑπερῷον κοινῶς », Ἡσ. « διῆρες· ὑπερῷον ἢ κλῖμαξ » : Εὐρ.Φοίν.90 **μεθῆκε μελάθρων ἐς διῆρες ἔσχατον,** Πλούτ.Ἠθ.77 Β **ὀλίγου δεῆσαι καταβαλεῖν ἑαυτὸν ἔκ τινος διήρους.**
διηρθρωμένως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. συνηρμοσμένως, σαφῶς, καθαρῶς : Γαλ.17(2),160, Ἀλέξ.Ἀφρ. Μεταφ.61,3, Θεολ.Ἀριθμ.49,6 **ὥσπερ διηρθρωμένως ἔτυχε τοῦ παντὸς προφορικοῦ λόγου.**
δίητα (ἡ) νεώτ. δ. γρ. τοῦ δίαιτα (συνέλευσις) βλ.λ.
δίηται γ' ἑν. πρόσ. μέσ. ἐνεστ. ὑποτακτ. τοῦ δίω βλ.λ.
διητανές Ἡσ. « λιτόν· διατεταμένον ».
διῃκρινημένως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. **διευκρινημένως** βλ.λ., ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, σαφῶς : Διόδ.Σ 1,93 **θαυμάσαι δ' ἄν τις καθηκόντως τοὺς ταῦτα διηκρινημένως διατάξαντας·** ‖ ἄνευ προσθηκῶν, ἁπλῶς : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.18,8 **περὶ ὧν.. ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.. διηκρινημένως ῥηθήσεται.**
διηχή (ἡ) Φιλόπ.Ἰω.π.Σουΐδ. « ἡ τῶν ἤχων διαπορθμευτικὴ δύναμις, ἡ διὰ τῶν μηνίγγων καὶ τοῦ ἔνδοθεν πνεύματος ἐνεργεῖται ».
διήχημα-ατος (τὸ) μτγν. *μουσικὴ παραφωνία* : Διον.Ἀλ.Λυσ.11,474,9 R **ὥστε μηδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐν τοῖς διηχήμασι δίεσιν ἀγνοεῖν τὴν ἀκοὴν ἐθίζειν** (διορθ. διαστήμασι).
διηχής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπιτρέπων **νὰ διέλθῃ δι'** ἑαυτοῦ ὁ ἦχος, ὁ μεταδίδων, διαβιβάζων **τὸν ἦχον** : Πλούτ.Ἠθ.721 Ε **ἡ δὲ φωνὴ πληγὴ σώματος διηχοῦς· διηχὲς δὲ τὸ συμπαθὲς αὑτῷ καὶ συμφυές·** 2) λίαν ἠχηρός : Ἰω.Λυδ.Διοσ.22 **δ- βρονταί.**
διηχήτας Ἡσ. « **ἄρτου εἶδος** ».
διηχητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. **ἀντηχῶν, κατάλληλος** πρὸς διάδοσιν τοῦ ἤχου : Πρισκ.Λυδ.16,6.
διηχητικῶς ἐπίρρ. μσν. ἀντηχητικῶς, **δυνατά** : Ἀρέθ.εἰς ἀπ. (ἐν Θησ.Στεφ.) **φωνὴν λέγει.. τῷ ἀέρι διηχητικῶς ἀπηχουμένην.**
διηχῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. **ἠχῶ διὰ μέσου,** ἀφήνω νὰ διέλθῃ ὁ ἦχος, μεταβιβάζω τὸν ἦχόν τινος : Πλούτ.Τιμ.21 **ἀλλ' ἡμερῶν ὀλίγων ἡ Ἑλλὰς διήχει τὸ μέγεθος τοῦ κατορθώματος·** 2) ἀπολ. ἀντηχῶ : Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλοσ.4,16,2 **τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ διηχοῦν κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἐμβολήν,** Θεοφύλ.Σ Ἱστ.6,144 C **ἡ δὲ βοὴ διήχει,** Σέργ. Μακρ.Ἐκκλ.Ἱστ.ἐν Σάθ.3,244 **ἐξ ὧν ἡ κοινὴ διηχεῖ ἁρμονία·** 3) παθ.παρακ.μτχ.**διηχημένος** ὁ πεφημισμένος) : Ἰωσ.Γενέσ.30 D **ἀνδρείᾳ καὶ πολυπειρίᾳ διηχουμένους,** Ἀρχιγεν.π.Γολ.8,578 **δ- ποιότητες.**
διθάλαμος-ον νεώτ. ἐπὶ οἰκιῶν, ὁ ἔχων δύο θαλάμους· ‖ εἰδ. ἰατρ. **διθάλαμος ἢ δίαυλος** μήτρα ἀνώμαλος περὶ τὴν διάπλασιν, ἔξωθεν μὲν ἐμφανιζομένη φυσιολογική, ἔσωθεν **δὲ** χωριζομένη διὰ διαφράγματος εἰς δύο, ἄ. δίχωρος.
διθάλασσος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **διθάλαττος** ὁ διαιρούμενος, διοσχιζόμενος, ὁ σχηματίζων δύο θαλάσσας : Στράβ.2,5,22 **τὸν Εὔξεινον προσαγορευόμενον πόντον. ἔστι δὲ διθάλαττος τρόπον τινὰ οὗτος,** Διον.Περ.156 **ἐκ τοῦδ' ἂν καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα** (ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ)· 2) ἐπὶ χερσονήσου, ἀκρωτηρίου, πόλεως κτπ., ὁ ἐπὶ δύο θαλασσῶν κείμενος, ὁ βρεχόμενος ὑπὸ δύο θαλασσῶν : ΚΔ Πράξ.27,41 **περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν,** Δίων Χρ.5,9, Παλαμ.Ὕμν.Ἀθ.5,39 **καὶ μόνο σὰν ἀγνάντεψες.. τὴ χώρα τὴ διθάλασση.**
δίθαλλος-ον ἢ **δίθαλος** ἐπὶ πτηνῶν, πιθ. ὁ τρεφόμενος διὰ δύο εἰδῶν θαλλῶν, βλαστῶν, δθ. ὁ διττῆς τροφῆς χρώμενος : Ἀριστλ.Ζ1 616 b,27 **αἰγωλιός.. ἔστι γὰρ δίθαλος.**
διθεΐα (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ πρεσβεύειν τὴν ὕπαρξιν δύο θεῶν, ἡ λατρεία δύο θεῶν, ἀντίθ. μο-

νοθεία, νεώτ κ. μονοθεϊσμός, παράλλ. πολυθεία, νεώτ. κ. παλυθεϊσμός Γρηγ.Ναζ.2,148 C, Νικηφ. Γρηγορ.ἐν Mi 19,579 **τὸ τῆς διθεΐας καὶ πολυθεΐας ἔγκλημα·** || εἰδ νεώτ. ἡ θρησκευτικὴ δοξασία ἡ δεχομένη δύο ἀρχὰς τῶν ὄντων, δρώσας ἢ παραλλήλως ἢ κατ᾽ ἐναντίωσιν· κυριωτέρα τῶν θρησκευτικῶν τούτων πίστεων ὁ παρσισμὸς βλ.λ.

διθειάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ. χημ. ὑγρὸν λίαν πτητικόν, ἄχρουν, δύσοσμον, ἄ. θειοῦχος ἄνθραξ ἢ ἀνθρακοδισουλφίδιον.

διθειελύνιον (τό) νεώτ χημ. ὀργανικὴ **ἔνωσις** παρουσιαζομένη εἰς τρεῖς θέσει ἰσομερεῖς μορφάς.

διθειένιον (τό) νεώτ χημ ὀργανικὴ ἔνωσις παρασκευαζομένη κατὰ τὴν θέρμανσιν τοῦ θειοδιγλυκολικοῦ ὀξέος μετὰ διπλασίας κατὰ βάρος ποσότητος πενταχλωριούχου φωσφόρου.

διθειοαιθυλενογλυκόλη (ἡ) νεώτ. χημ. διθειόλη λαμβανομένη **δι᾽** ἐπιδράσεως ὀξίνου θειονατρίου ἐπὶ αἰθυλενοβρωμιδίου, ὑγρὸν **ἐλαιῶδες**.

διθειοδιαλευλαμῖναι (αἱ) νεώτ χημ. χημικὴ ὀργανικὴ ἔνωσις ἐξ ὑγρῶν κιτρίνων καὶ διαπεραστικῆς ὀσμῆς, ἀποσυντιθεμένων κατὰ τὴν ἀπόσταξιν.

διθειοκαρβαμιδικὸν ὀξύ (τό) νεώτ. ὀργανικὸν ὀξὺ ἐμφανιζόμενον εἰς δύο ταυτομερεῖς τύπους καὶ σχηματίζον ἐξ ἀμφοτέρων σταθερὰ παράγωγα.

διθειονικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ἀνόργανον ὀξὺ ἄγνωστον ἐν ἐλευθέρᾳ καταστάσει.

διθεϊσμὸς (ὁ) νεώτ. διθεΐα βλ λ

διθεΐτης (ὁ) μτγν. ὁ παραδεχόμενος δύο θεούς: Γρηγ.Ναζ.2,148 C ἐν Mi.

διθειῶδες ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ ἀνόργανον ὀξύ, ἄ. ὑποθειῶδες κ. θειοθειικὸν ὀξύ.

διθερμία (ἡ) νεώτ. φυσ. κατάστασις δύο σωμάτων, ὧν τὸ μὲν ἓν ὁμόθερμον, ἤτοι ἔχον παντοῦ τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν, τὸ δ᾽ ἕτερον δυνάμενον νὰ διακριθῇ εἰς δύο ὁμόθερμα τμήματα διαφορετικῆς θερμοκρασίας.

δίθηκτος-ον δίστομος, ἀμφίστομος, δίκοπος: Αἰσχ.Πρ.863 **δίθηκτον.. βάψασα ξίφος.**

δίθρονος-ον ἐπὶ λαοῦ ἢ χώρας, ὁ ἔχων δύο θρόνους, ἤτοι ὑπὸ δύο ἡγεμόνων ἀρχόμενος: Αἰσχ. Ἀγ.109 **Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος.**

δίθρους-οος-ουν μτγν. ἐπὶ ἤχου, ὁ διπλοῦν ἦχον ἐκπέμπων: Νόνν.Δ 47,26 **δίθροον᾽ ἁρμονίην ἐπιδήμιος ἴαχε Βάκχη,** αὐτ.1,40 **δίθροον αὐλόν.**

διθυμία (ἡ) ἀσυμφωνία, διχόνοια· Ἡσ.,ΕΜ 275,5: Εὐστ.936,36 **ὅμοιον.. τῇ παρὰ τοῖς παλαιοῖς διθυμίᾳ, ὅ ἐστι διχοστασίᾳ.**

δίθυμος-ον μτγν.* ὁ εἰς διαφωνίαν πρός τινα εὑρισκόμενος, ἀσύμφωνος, διχογνώμων: ΠΔ Παροιμ. 26,20 **ὅπου δὲ οὐκ ἔστι δίθυμος ἡσυχάζει μάχη.**

δίθυρα (τά) νεώτ. ζωολ ζῷα τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ὀστρακοδέρμων.**

διθυραμβικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ποιητικὸν εἶδος διθύραμβον, ὁ κατάλληλος εἰς διθύραμβον: Διον. Ἀλ.Θουκ.29 **ποιητικῆς, μᾶλλον δὲ διθυραμβικῆς σκευωρίας·** || **τὰ διθυραμβικά** (διθυραμβικὰ ποιήματα): Ἀριστλ.Ποιητ.1447 b, 26 **ὥσπερ ἥ τε τῶν διθυραμβικῶν ποίησις καὶ ἡ τῶν νόμων.**

διθυραμβικῶς ἐπίρρ.μτγν.κ.νεώτ. κατὰ τὴν διθυραμβικὴν ποίησιν, διὰ διθυράμβου: Δημήτρ.Ρητ.91.

διθυράμβιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς ἐν Γόννοις.

διθυραμβιστής (ὁ) μτγν. διθυραμβοποιός βλ.λ.: Γρηγ.Νύσσ.2,332 A **αὐταῖς γὰρ χρήσομαι τοῦ διθυραμβιστοῦ ταῖς ὁμοιολήκτοις φωναῖς.**

διθυραμβογενής (ὁ) μτγν. ποι. ἐπίθ. **τοῦ θεοῦ** Διονύσου: ΑΠ 9,524

διθυραμβογράφος (ὁ) μσν. ὁ γράφων διθυράμβους: Τζέτζ.Χιλ.10,839.

διθυραμβογραφῶ-έω μσν. γράφω διθυράμβους: Εὐστ.1553 π. Θησ.Στεφ. ἐν λ.

διθυραμβοδιδάσκαλος (ὁ) ποιητὴς διθυράμβων, ἀσκῶν τὸν ἴδιον αὐτοῦ χορὸν εἰς παράστασιν τῶν ποιημάτων του τούτων: Ἀριστφ.Εἰρ.828 **ψυχὰς δύ᾽ ἢ τρεῖς διθυραμβοδιδασκάλων.**

διθυραμβοποιητική (ἡ) ἡ τέχνη τοῦ ποιεῖν διθυράμβους, τοῦ συνθέτειν διθυραμβικὰ ποιήματα: Ἀριστλ.Ποιητ.1447 a, 14 **ἔτι δὲ κωμῳδία καὶ ἡ διθυραμβοποιητικὴ καὶ τῆς αὐλητικῆς ἡ πλείστη.**

διθυραμβοποιία (ἡ) νεώτ. τὸ γράφειν, συνθέτειν, διθυραμβικὰ ποιήματα, διθυραμβοποιητική.

διθυραμβοποιός (ὁ) ὁ ποιητὴς διθυράμβων: Ἀριστλ Ρητ 1413 b, 14 **καὶ Λικύμνιος τῶν διθυραμβοποιῶν,** Διόδ Σ 15,6, Πλούτ Ἠθ.952 F, Ἀθήν 8,341 A **περὶ δὲ Φιλοξένου τοῦ Κυθηρίου διθυραμβοποιοῦ.**

διθύραμβος (ὁ) (αἰτ ἐν. παρὰ Πινδ διθύραμβα) εἶδος ἐνθουσιαστικοῦ ποιήματος ᾀδομένου κυρίως πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου, ἐνίοτε καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν χρήσει γενόμενον κατ᾽ ἀρχὰς ὑπὸ τῶν Δωριέων λυρικῶν ποιητῶν, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν. Ἀρχίλ.77 (π Ἀθην 14,628 A) **Διωνύσου ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος οἶδα διθύραμβον,** Πινδ.Ο 13,19 **ταὶ Διωνύσου πόθεν ἐξέφανεν σὺν βοηλάτᾳ χάριτες διθυράμβῳ,** Ἡρ.1,23 **Ἀρίονα τὸν Μηθυμναῖον καὶ διθύραμβον πρῶτον ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ποιήσαντά τε.. καὶ διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ,** Πλάτ Νόμ.700 B **καὶ ἄλλο** (ᾠδῆς εἶδος) **Διονύσου γένεσις, οἶμαι, διθύραμβος λεγόμενος,** Ἀριστλ.Πολιτ.1342 b, 7 **ὁ διθύραμβος ὁμολογουμένως εἶναι δοκεῖ Φρύγιον·** **2)** μτφ. πᾶν κομπῶδες ὕφος λόγου, ὁ ὑπερβολικὸς καὶ στομφώδης ἔπαινος: Ἀριστφ.Ὄρν.1388 **τῶν διθυράμβων γὰρ τὰ λαμπρὰ γίγνεται ἀέρια καὶ σκοτεινά,** Πλάτ.Φαῖδρ.238 D **τὸ νῦν γὰρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθέγγομαι,** Διον Ἀλ.Δημ.7,970,1 **ψόφοι ταῦτ᾽ εἰσὶ καὶ διθύραμβοι κόμπον ὀνομάτων πολύν, νοῦν δ᾽ ὀλίγον ἔχοντες·** **3)** ὄνομα τοῦ Βάκχου: Εὐρ.Βάκχ.526 **ἴθι, Διθύραμβ᾽, ἐμὰν ἄρσενα τάνδε βᾶθι νηδύν· ἀναφαίνω σε τόδ᾽, ὦ Βάκχιε·** **4)** ἐν ἐπιθετ. χρ.: Ἐπιγρ. **Ἄρχων Διονυσόδωρος Εὐκάρπου τέχνης πάσης με κῦδος κωμικῆς τραγικῆς χορῶν τὸν δειθύραμβον τρίποδα θ.ἱκ᾽ Ἀσκληπιῷ** (τρίποδα ἀνέθηκεν ἐπ᾽ εὐκαιρίᾳ νίκης εἰς διθύραμβον), Εὐάγρ.Ἱστ.Ἐκκλ. 1,11,268 C **οὗ (Διός) τὸ διθύραμβον κύημα ἀνδρόγυνον γενόμενον, ἑκατέραν ἐνύβρισε φύσιν.**

διθυραμβοχώνα (ἡ) μτγν. ἡ διθυράμβους χύνουσα, στιχουργοῦσα, δ. ἑρμ. χωνίον διθυράμβων: πιθ.Θεοδωρίδ.ἐν ΑΠ 13,21 **Ἁ Μῶσα δ᾽ αὐτῷ.. κενά τε κλαγγὰν κἀπιλακυθίστρια διθυραμβοχώνα.**

διθυραμβῶ-έω ᾄδω διθύραμβον: Φιλόχ.21 (π. Ἀθην.14,628 A) **οἱ παλαιοὶ σπένδοντες οὐκ ἀεὶ διθυραμβοῦσιν.**

διθυραμβώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς διθύραμβον, διθυραμβικός, πομπώδης, κομπορρήμων, μεγαλόλογος: Πλάτ.Κρατ.409 C **διθυραμβῶδές γε τοῦτο τοὔνομα,** Διον. Ἀλ.Δημ.29 **διθυραμβώδη ὀνόματα καὶ φορτικά,** - **λόγοι διθυραμβώδεις.**

διθυραμβωδῶς ἐπίρρ. σχόλ. πομπωδῶς, ἀλαζονικῶς: Σχόλ.Πινδ.Π 6,10 (κ. 12,45).

διθυρίτης (ὁ) σχόλ. ὁ ἔχων δύο θύρας, δύο ἑκατέρωθεν ἐξόδους: Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 4,1131 **τῷ ἄντρῳ.. ὃ καλεῖται διθυρίτης,** διὰ τὸ δύο θύρας ἔχειν.

διθυρόκαρις-ιδος (ἡ) νεώτ. γένος **ῥινοκαρίδων** ζῴων, ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δίθυρον (τὸ) νεώτ. βοταν. κ. **δίθυρος** (ἡ) γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀκιδανθῶν.**

δίθυρος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο θύρας, δίπορτος: Πλούτ.Νομ.20 **ἔστι δὲ αὐτοῦ** (τοῦ Ἰανοῦ) **καὶ νεὼς ἐν Ῥώμῃ δίθυρος·** || ὁ ἔχων δύο στόμια ἢ στόματα: Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30· **2)** ἐπὶ μαλακίων ὀστρακοδέρμων, ὁ ἔχων δύο βαλβίδας: Ἀριστλ.ΖΙ 528 a,12 **λέγω δὲ δίθυρα τὰ δυσὶν ὀ-**

στράκοις **περιεχόμενα·** **3)** ἐπὶ φυτῶν καὶ καρπῶν, ὁ ἔχων δύο φλοιούς, δύο κελύφη, δίφλουδος : Ἀριστλ.ΖΓ 752 a,12 **τὸ δίθυρον τῶν κυάμων,** Θεόφρ.ΦΙ 8,2,2 **τὰ δὲ δὴ χέδροπα φανερῶς πάντα δίθυρα καὶ σύνθετα·** ‖ νεώτ. βοταν. ὡς οὐσ. τὸ θηλ. -ος κ. τὸ οὐδ. **δίθυρον** βλ.λ.· **4)** Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. θύρα διπλῆ, διπλόφυλλη· ‖ μσν. ἐπὶ εἰκόνων ἐπὶ ξύλου ἢ μετάλλου, ἡ εἰς δύο διπλουμένη, τὸ δίπτυχον βλ.λ. : Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ. 1,47 **λαιμὴν δίθυρον, ἔχουσαι αἱ θύραι ἔσωθεν μὲν τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον .. ἔξωθεν τοὺς ἁγίους μάρτυρας Γεώργιον, Ἀκίνδυνον·** ‖ ὁμ. ἐπὶ χάρτου, κ. γεν. ἐπὶ φύλλων γραπτῶν, ὁ εἰς δύο διπλωθείς, ἢ ὁ ἐκ δύο συναπταμένων φύλλων· συνήθ. ἐν φρ. **γραμματεῖον ἢ γραμματίδιον δ-·** Πολυδ.4,18 « Ἡρόδοτος μὲν δελτίον δίπτυχον, οἱ δὲ Ἀττικοὶ γραμματεῖον **δίθυρον** » : Λουκ.Νέρ.9 **δελτοὺς ἐλεφαντίνους καὶ διθύρους·** **5)** μτγν. δίθυρα (τὰ) ὡς οὐσ. θρόνος, ἕδρα, θεωρεῖον τιμῆς, ἔχον ὑπὸ τὸ κάθισμα χῶρον (ποδεῖον) ὑπὸ διφύλλου θυριδίου φρασσόμενον : Πολύβ.27,1,6 **εἰ μὴ κατέφυγεν ὑπὸ τὰ δίθυρα τῶν Ῥωμαίων.**

δίθυρσον (τό) μτγν. διπλοῦς θύρσος : ΑΠ 6,172 **τὰ στέμματα καὶ τὸ δίθυρσον τοῦτο τὸ λογχωτόν.**

διιά (διja) πομφυλ. τ. τῆς προθ. διά βλ.λ. : Ἐπιγρ. **διjακεκραμένως** (διακεχρημένους).

διίαμβος (ὁ) μτγν. διπλοῦς ἴαμβος, συζυγία δύο ἰαμβικῶν ποδῶν : Ἡφαιστ.3,3, Ἀριστείδ.Κ 1,22.

διιδμεναι ἐπ. ἀπαρφ. τοῦ δίοιδα, ἀντὶ διειδέναι βλ.λ.διεῖδον,**διϊδεῖν,** ἀπαρφ. τοῦ ἀορ.β´ διεῖδον βλ.λ.

δίιδρος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ ἱδρῶτος περιρρεόμενος, κάθιδρος : Γαλ.19,93.

διιδρῶ-όω ἀφιδρῶ, **ἱδρώνω πολύ :** Ἡσ. κηκίειν ἀναφέρεσθαι καὶ διιδροῦν· ‖ κ. παθ. : Ἱππ. Τόπ.Ἄνθρ.27, Γαλ.8,644 **τοῦ κατασκήψαντος εἰς τὰ φλεγμαίνοντα μόρια χυμοῦ διιδροῦται τὸ λεπτότερον.**

διίδρωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διϊδρῶ βλ.λ. : Ἰω Ἀκτ.π.Κουμαν.Ἀθησ.ἐν λ.· ‖ νεώτ. δίοδος ὑγροῦ διὰ τῶν πορωδῶν τοιχωμάτων σώματός τινος, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὁποίου ἐμφανίζεται ὑπὸ μορφὴν σταγονιδίων, ἵδρωμα· ‖ εἰδ. νεώτ. ἰατρ. ἔγχυσις ἢ διήθησις ὀργανικοῦ ὑγροῦ, προκαλουμένη μηχανικῶς ἐξ ἐσωτερικῆς πιέσεως

διιδών μτχ. ἐνεργ. ἀορ. β´ τοῦ διορῶ βλ.λ.

διιέναι ἐνεστ. ἀπαρφ. τοῦ δίειμι βλ.λ.· **2)** ἐνεστ. ἀπαρφ. τοῦ διΐημι βλ.λ.

διίημι (διά-ἵημι) Ἡσ. γ´ ἐν. μέλλ. **διαήσει,** ἐπ. μτχ. παρακ. **διαείμενος** ρίπτω τι διὰ μέσου, διαπερῶ, περνῶ διὰ μέσου : Ὀδ.Ω 177 **διὰ δ᾽ ἧκε σιδήρου** (ὀϊστόν), Εὐρ.Φοίν.1092 **μελάνδετον ξίφος λαιμῶν διῆκε τῇδε γῇ σωτήριον,** Πλούτ. Ἠθ.598 B **ξυστὸν διῆκε τῶν πλευρῶν,** Πάπ. δίες στυπτηρίαν **ὄξους·** ‖ μτ. διπλῆς αἰτ. : Εὐρ. Φοίν.1398 **στέρνα Πολυνείκους βίᾳ διῆκε λόγχην·** **2)** ἀφήνω τι νὰ διέλθῃ, ἐπιτρέπω τὴν δίοδον : Ξεν.Ἀν.3,2,23 **εἰ δὲ μήθ᾽ οἱ ποταμοὶ διήσουσιν,**Δημ.299,Πολύβ.22,23(26),2 **μὴ διιέναι βασιλέα.. διὰ τῆς αὐτῶν χώρας·** κ. μέσ. διέρχομαι διὰ μέσου : Ἀριστλ.Θαυμ.835 b,2· ‖ **διίημί τι τοῦ στόματος** ἐνεργ. ἐκβάλλω ἐκ τοῦ στόματος, λέγω, ἀναφέρω : Σοφ.ΟΚ 963 **γάμους καὶ συμφορὰς τοῦ σοῦ διῆκας στόματος·** **3)** διαλύω, ἀπολύω : Ξεν.Ἑλλ.2,4,39 **τούτων δὲ περανθέντων Παυσανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα·** **4)** ἐμβρέχων μαλακώνω, διαλύω : Ἱππ.Διαίτ.21 **ἢ ὡς ἂν πίοι τις διέντα καὶ ἀναζέσαντα,** Ἀριστλ.ΖΙ 583 a,24 **διέντες ἐλαίῳ·** ‖ ὁμ. σημ. τὸ μέσ. : Ἀριστφ.Πλ.720 **εἶτ᾽ ὄξει διέμενος Σφηττίῳ·** **5)** ἐπὶ ἐγκαθείρκτων ἢ αἰχμαλώτων, τὸ παθ. -μαι ἀπολύομαι, ἐλευθεροῦμαι:Πλούτ.Δημήτρ 39 **διειμένος,** Ἰωσ.ΑΙ 15,10,3, Πάπ. **διέσθαι με ἐκ τῆς φυλακῆς·** **6)** ἀναφ. πρὸς συνεσφιγμένους ὀδόντας, ἀνοίγω, ξεσφίγγω : Διόδ.Σ 10,17.

διϊθυντήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. διευθυντὴρ βλ.λ. : Μαν. 4,40 **πολέων τε διιθυντῆρας ἀέθλων.**

διιθυντής Ἡσ. « διοικητής, ἰθυντής ».

διιθύνω μτγν. κ. μσν. ἐπὶ πλοίου ἢ πλοῦ, ἰθύνω, κυβερνῶ διὰ πηδαλιουχίας : ΑΠ 9,107 **διιθύνειν ἄτρομον εὐπλοΐην,** Θεμίστ.Λόγ.4,50 B **κυβερνήτου διιθύνοντος τὸν πλοῦν καὶ τὸ σκάφος·** ‖ μσν. γεν. διευθύνω : Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,45 **πάντα φωτίζων καὶ διιθύνων ὅσα τε ἐν κόσμῳ καὶ ὅσα ὑπερκόσμια·** ‖ ἐπὶ τῆς χειρός, κατευθύνω, ἐκτείνω: Ἀνν.Κομν.4,120 **ὁ αὐτοκράτωρ διιθύνας τὴν χεῖρα παίει τοῦτον διὰ τοῦ δόρατος.**

διικαδία Ἡσ. « ἐπὶ ὁμοίων καὶ ἀπορολλάκτων ».

διικμάζω ὑγραίνω τι ἐντελῶς, καταβρέχω : Θεόφρ. ΦΑἰτ.3,4,3 **διικμαζομένης τῆς γῆς.**

διικμάω σείω ἐν τῷ ἀνέμῳ, λικμίζω, λιχνίζω : Θεόφρ.Φ Αἰτ.4,12,9 **ἐὰν διικμῶνται.**

διικνοῦμαι-έομαι, μέλλ. διίξομαι, ἀόρ. διικόμην, ἀποθ. πορεύομαι διὰ μέσου, διέρχομαι, περῶ διὰ μέσου ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο, εἰσδύω : Τίμ.Λοκρ.101 A **φωνὰ δ᾽ ἐστι μὲν πλᾶξις ἐν ἀέρι διικνουμένα ποτὶ τὰν ψυχὰν δι᾽ ὤτων,** Θεόφρ. ΦΑἰτ.3,20,4 **ἐφ᾽ ὅσον διικνεῖται τὸ ὕδωρ·** **2)** ὁμ. μτφ. ἀναφ. πρὸς ψυχ. πάθη, ὑφίσταμαι, ὑπομένω μέχρι τέλους : Ἀπολλ.Ρ 2,411 **ἤδη μέν τι διήκεο πείρατ᾽ ἀέθλων ναυτιλίης·** **3)** ὁμ. μτφ. φθάνω μέχρι τινός, ἐξικνοῦμαι : **διΐκτο δ᾽ ἡ δόξα μέχρι τοῦ Περσῶν βασιλέως** (ἔφθασεν ἡ φήμη..), Δίων Χρ.1,389 (αἴσθησις) **ὁπωσοῦν καὶ μέχρι τῶν θηρίων διικνεῖσθαι τῶν ἀφώνων καὶ ἀλόγων·** **4)** ἐπιτυγχάνω διὰ τῶν βλημάτων : Θουκ.7,79 **διικνοῦντο γὰρ ῥᾷον οἱ ἄνωθεν** (ἐσκόπευον καλύτερα)· **5)** μτβ. διέρχομαί τι ἐν τῷ λόγῳ, διεξέρχομαι, διηγοῦμαι, ἐκθέτω : Ἰλ.Ι 61 **ἐξείπω καὶ πάντα διΐξομαι·** **6)** ἐπὶ χρόνου, παρεμπίπτω : Λόγγ.1,4 **διὰ τοῦ χρόνου διικνουμένου·** ρημοτ. δίιξις.

διικτικός-ή-όν διαπεραστικός : Ἀριστλ.Πρ. 11,58,905,13 **οὐ.. τὸ μανότερον, διικτικώτερον, ἂν μὴ καὶ οἱ πόροι ὦσιν ἁρμόττοντες τῷ διιόντι.**

διιμιδοδικαρβονικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. κ. ἀζωδικαρβονικὸν ὀξὺ βλ.λ.

διινδόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. χημικὴ ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη διὰ θερμάνσεως τοῦ ὀξαλο-ο-τολουϊδιδίου μετ᾽ ἀμυλικοῦ νατρίου.

δίιξις-εως (ἡ) (διικνοῦμαι) μτγν. τὸ διικνεῖσθαι, διέρχεσθαι, διεισδύειν : Πρόκλ.Τίμ.2,88 D **δ- δι᾽ ἀλλήλων·** ‖ ἡ διείσδυσις τῶν αἰσθήσεων ἐν τῇ συνειδήσει : Πρισκ.Λυδ.14,22· **2)** τὸ διηγεῖσθαι, διικνεῖσθαι βλ.λ.5) : Πρόκλ.Ἀλκ.2,215 C **πᾶσαι αἱ ἰδέαι ἕν εἰσι καὶ τὸ αὐτὸ ζῷον ποιοῦσι τῇ διΐξει.**

δίιος-ον κ. μσν. ὁ ἐκ τοῦ Διός, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Δία : Πλάτ.Φαῖδρ.252 E **οἱ μὲν δὴ οὖν Διὸς δίιον** (δ. γρ. Δῖον) **τινα εἶναι ζητοῦσι τὴν ψυχὴν τὸν ὑφ᾽ αὐτῶν ἐρώμενον,** Εὐστ.1528,37 **βέλη δίια.**

διιπετής-οῦς-ές κ. διοπετής ὁ πεσὼν ἐκ τοῦ Διός, ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἀπὸ τοῦ Διός, τοῦ οὐρανοῦ προερχόμενος, οὐρανοκατέβατος, ὁ ἔχων ταχεῖαν ροήν, ἐπὶ ποταμῶν ἢ ρυάκων ἐξογκουμένων ὑπὸ τῆς βροχῆς : Ἰλ.Π 174 **υἱὸς Σπερχειοῖο διιπετέος ποταμοῖο,** Ἡσίοδ.ἀπ.217,Εὐρ.Ὑψιπ.ἀπ. 5(3),31 **νάματ᾽ οὐ διιπετῆ** (οὐχὶ ρέοντα, στάσιμα), Πλούτ.Μάρ.21 **τὴν γῆν καθαροῖς καὶ διιπετέσιν ἁγνίζοντος ὕδασι** (ἐπὶ τῶν βροχίνων ὑδάτων)· ‖ κ. ἐπὶ τῶν ἀνέμων : Νόνν.Δ 5,220 **διιπετέων ἀνέμων ζωαρκέσιν αὔραις·** **2)** ὁ εἰς συνεχῆ ροὴν τελῶν : Ἱππ.Γυν.1,24· **3) διιπετέες οἰωνοὶ** οἱ πρὸς τὸν οὐρανὸν πετῶντες (πιθ.) : Ὕμν.Ἀφρ.4· **4)** θεῖος, λαμπρός, ἀπαστράπτων : Ἐμπ.100,9 **δ- χαλκός,** Εὐρ.Βακ.1267 **λαμπρότερος ἢ πρὶν καὶ διιπετέστερος.**

διιπόλεια (ἡ) κ. **διιπόλια** κ. διπόλεια βλ.λ.
διιπολιώδης-ους-ες συνηρ. διπολιώδης βλ.λ.
διιππάζομαι μσν. διιππεύω βλ.λ.: Ἀνν.Κομν.13,384Α **ὥστε ἱππότας ἄνδρας.. διιππάσασθαι ἀσφαλῶς.**
διιππασία (ἡ) Σουΐδ.κ.ΕΜ 274,55 τὸ διέρχεσθαί τινα ἔφιππον.
διίππευσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐφόρμησις, ἐπέλασις διὰ μέσου τῶν ἐχθρικῶν τάξεων: Ἀσκληπιόδ.Τακτ.7,3.
διιππεύω μτγν. διέρχομαι ἔφιππος: Διόδ.Σ 19,30 **Ἀντίγονος διιππεύσας μέρει τινὶ τῶν ἵππων ἐνέβαλεν,** Δίων Κ 59,17 **διὰ δὲ τῆς θαλάσσης τρόπον τινὰ διιππεῦσαι ἐπεθύμησε,** Μηναῖ.7,20 Ἑσπερ. **ἅρματι δὲ.., τὸν οὐρανὸν διιππεύεις·** || διασχίζω: Πορφ.Χριστιαν.69 **δ- τὴν ὠκεάνιον ζώνην ἐν κύκλῳ·** **2)** μτφ. παραμείβομαι, παρατρέχω, παραβλέπω: Κύριλλ.Ἀλεξ.εἰς Ἰὼβ 12,1006 **τὸ μὴ διιππεύειν ἐὰν τὰ ἐν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ θεωρήματα, πολλὴν ἂν ἡμῖν ἐντέκοι τὴν ὄνησιν·** || ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, φεύγω: Πορφ.Χριστιαν.60.
διίπταμαι, παρατ. **διιπτάμην** (Ἰώσ.Π! 3,7,20) ἕτερος τ. τοῦ **διαπέτομαι** πετῶ διὰ μέσου τινός, διέρχομαι πετῶν: Ἀριστλ.Θαυμ.839 a,23, Πλούτ.Ἠθ. 665 Β **ἀνθρώπου δὲ καθεύδοντος διιπτάμενος,** Λουκ.Ἔρωτ.6 **κατ' οὐδὲν οἶμαι βέλους ἐλάττονι ῥοίζῳ διιπτάμεθα·** || κ. μτφ. ἐπὶ φήμης, διαδίδομαι: Ἡρωδιαν.Ἱστ.2,8,7 **ὡς γὰρ διιπταμένη ἡ φήμη πάντα ἐπῆλθεν ἔθνη.**
διίσθμια (τὰ) νεώτ. τὰ διὰ τὸν διάπλουν ἰσθμοῦ καταβαλλόμενα τέλη, διαπόρια.
διισθμίζω μτγν., μέλλ. **διισθμίσω** ἀναφ. πρὸς πλοῖα, ἕλκω, σύρω, διαβιβάζω διὰ τοῦ ἰσθμοῦ, διαπερῶ πέραν τοῦ ἰσθμοῦ: Πολύβ.4,19,7 **διισθμίσαντα τοὺς λέμβους ἐπιτίθεσθαι.**
διίσθμος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ ἰσθμοῦ διαχωριζόμενος: Χρησμ.Σιβ.5,547 **καὶ τμήξει τὸ διίσθμον ὕδωρ.**
διισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. δ γρ. τοῦ δυϊσμὸς βλ.λ.
διίσταμαι μέσ. τοῦ διίστημι βλ.λ.
διιστάνω μτγν. τ. τοῦ διίστημι βλ.λ.: Διόδ.Σ 19,46 **ἐπετίμησεν ὡς διιστάνουσι τὴν.. φιλίαν.**
διίστημι κ. νεώτ., μέλλ. **διαστήσω,** ἀόρ. **διέστησα,** παθ. **διίσταμαι,** ἀόρ. **διέστην,** μτχ. παθ. παρακ. **διεστώς-ῶσα-ὡς** κ **διεστηκώς-υῖα-ός** τίθημί τι μακρὰν ἄλλου, τοποθετῶ χωριστά, παρατάσσω χωριστά, διαχωρίζω, διαιρῶ: Θουκ.4,74 **διαστήσαντες τοὺς λόχους ἐξελέξαντο.. ἄνδρας ὡς ἑκατόν,** Ἡρ.9,2 **πέμπων δὲ** (χρήματα) **τὴν Ἑλλάδα διαστήσεις** (θὰ διαιρέσῃς εἰς φατρίας), Ἀριστφ.Σφ.41 **τὸν δῆμον ἡμῶν βούλεται διιστάναι,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.9,17 **διιστάναι τοὺς πένητας ἀπὸ τῶν εὐπόρων·** **2)** συχνότερον ἐν τῷ παθ. τ. μετ' ἀόρ. β' **διέστην,** παρακ. **διέστηκα** κ. ὑπερσυντ. διειστήκη κ. **διειστήκειν** ἵσταμαι χωρίς, στέκω χωριστά, ἀπομακρύνομαι, διαχωρίζομαι, διαιροῦμαι: Ἰλ.Ω 718 **οἱ δὲ διέστησαν καὶ εἶξαν ἀπήνῃ,** Ἡρ. 7,129 **τὰ διεστεῶτα ὑπὸ σεισμοῦ τοῦ θεοῦ τούτου ἔργα εἶναι,** Σοφ.ΟΚ 1662 **διαστὰν γῆς ἀλύπητον βάθρον,** Χρύσ.Στωϊκ.2,124 **διεστῶτα** (ἀντίθ. [illegible]) || ὁμ. σημ. κ. μέσ. **ἀποξ κατὰ** [illegible] Ἰλ. Ν 29 **γηθοσύνη δὲ θάλασσα διίστατο·** || κ. ἐπὶ χρόν.: Ἐπιγρ. **διεστῶτος ἔτους** μετὰ [illegible] ἑνὸς ἔτους' **3)** ὁμ. παθ. ἵσταμαι ἔχων τὰ σκέλη ἀνοικτά: Λουκ.Νέρ.7 **ἐπ' ἄκρων διίσταται** (δ. γρ. **δ' ἵσταται**) **τῶν ποδῶν·** **4)** ὁμ. παθ. κ. νεώτ. διαφωνῶ, διχονοῶ: [illegible] **ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε,** Θουκ.1,15 **καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη,** Πλούτ. Ἠθ.205 C **Πομπηΐου δὲ καὶ Καίσαρος διαστάντων·** || νεώτ. διαφωνῶ, ἔχω διάφορον γνώμην: **διίσταται πρὸς τὰ ἄλλα μέλη τοῦ συμβουλίου·** **5)** ἀναφορ. πρὸς χρόνον, παρεμβάλλω, ἀφήνω νὰ διέλθῃ ἄπρακτος: Πλούτ.Ἠθ.119Α **μικρὸν παντελῶς διαστήσαντα χρόνον,** Ἐπίγρ. **μέσας διαστήσας ἡμέρας δύο·** **6)** διακρίνω τι ἀπό τινος, διαστέλλω: Ἀθήν.7,303 D **διίστησιν αὐτὰς τῶν θύννων·** || κ. μέσ.: Ἡσ. «διαστησαμένω, διαχωρίσαντες, δυϊκῶς»: Διον.Περ.233 **πρῶτοι βιότοιο διεστήσαντο κελεύθους·** **7)** δι' ἐμφυσήσεως εὐρύνω, ἀνοίγω, φουσκώνω: Δημόφιλ.Γνωμ.Ὁμ.57 **δ- κενοὺς ἀσκούς·** **8)** εἶμαι διάφορος, διαφέρω: Πλάτ.Πολ.550 E **οὕτω πλούτου ἀρετὴ διέστηκεν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1256 a,29 **τῶν ζωοφάγων καὶ τῶν καρποφάγων οἱ βίοι πρὸς ἄλληλα διεστᾶσιν,** Πολύβ.3,6,3 **τί διαφέρει καὶ πόσον διέστηκεν αἰτίας καὶ προφάσεως·** || εἶμαι ἀνομοιογενής: Ἱππ.Ἀφορ.7,33 **οὖρα διεστηκότα** (οὐχὶ ὁμοιογενῆ)· **9)** ὁμ. παθ. χωρίζομαι μετὰ μάχην, ἐπὶ ἀντιπάλων στρατῶν: Ἡρ.1,76 **τέλος οὐδέτεροι νικήσαντες διέστησαν νυκτὸς ἐπελθούσης·** || ὁμ. ἐπὶ στρατοῦ, ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ, ἀπομακρύνομαι: Πολύβ.10,3,6 **οἱ μὲν πολέμιοι καταπλαγέντες διέστησαν·** **10)** ἐπὶ συμπλεκομένων, διαφερομένων, εριζόντων, ἀποσύρομαι εἰς τὰ ἴδια, δθ. κ. συμβιβάζομαι: Ἰσοκρ.5,38 **οὐδενὸς διαλύοντος αὐτοὶ διέστησαν·** **11)** ἵσταμαι κατ' ἀποστάσεις ἢ διαστήματα: Ἡρ.2,66 **οἱ μὲν γὰρ Αἰγύπτιοι διαστάντες φυλακὰς ἔχουσι τῶν αἰελούρων·** || ἐπὶ φρουρῶν ἐν γραμμῇ: αὐτ.3,72 **φυλακὰς γὰρ δὴ διεστεώσας οἶδας που καὶ αὐτός·** || ἐπὶ ταχυδρομικῶν σταθμῶν: αὐτ.8,98 **τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεστᾶσι·** || ἐπὶ στρατιωτῶν: Θουκ.4,32 **Δημοσθένους δὲ τάξαντος διέστησαν κατὰ διακοσίους,** Αἰλ.Τακτ.12,11 **διάστηθι** (ὡς παράγγελμα, λάβε τὰς καταλλήλους ἀποστάσεις)· **12)** γεωμ. ἀφίσταμαι, ἔχω ἀπὸ ἄλλου ἀπόστασιν: Ἀρχιμ. Ἰσορρ.1,6 **ἴσα ἀπ' ἀλλάλων διέστακεν** (εἰς ἴσην ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν)· **13)** τὸ μέσ. **διίσταμαι** ἐνίοτε κ. μτβ. διαχωρίζω, ἀποχωρίζω: Πλάτ.Τίμ. 63 C **γεώδη γένη διιστάμενοι·** **14)** μέσ. κατ' ἀόρ. α' ἐν τῇ σημ. τοῦ ἀντιπαραβάλλω: Πλάτ. Πολ.360 E **ἐὰν διαστησώμεθα τόν τε δικαιότατον καὶ τὸν ἀδικώτατον·** **15)** ἐπὶ ἀραχνῶν, ἐκτείνω, ἐξαπλώνω: Θεόκρ.16,97 **ἀράχνια δ' εἰς ὅπλ' ἀράχναι λεπτὰ διαστήσαιντο.**
διίστιος-ον νεώτ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἔχων δύο ἱστούς.
διιστορῶ-έω μτγν. κ. μσν., ἱστορῶ τι μέχρι τέλους, δηγοῦμαι λεπτομερῶς: Παῦλ. Σιλ. 74,78 **ἄλλην δέμας κρατύνειν χαῦνον διιστοροῦσι,** Ἰωσ.Γενέσ 26Α **ἄλλως κατὰ Θεόφοβον διιστόρηται.**
διιστῶ-άω μτγν. κ. μσν. τ. τοῦ διίστημι, χωρίζω: Διον.Θρ.642,31 (ἐν ΑΒ 642,31) **ἀπὸ πράγματος εἰς πρᾶγμα διιστῶσιν,** Πλανούδ.μτφρ.Ὀβιδ.Μετ.4,707 **τῷ τοῦ στήθους ὠθισμῷ τὰ ὕδατα διιστῶν.**
διισχάνω ποι. τ. τοῦ διέχω βλ.λ.: Ἀπολλ.Ρ 4,1696 **νύκτ' ὀλοὴν οὐκ ἄστρα διίσχανεν.**
διισχναίνω ποιῶ τι λίαν ἰσχνόν: Ἱππ.Τόπ.Ἀνθρ.38.
διισχυριείω ἐπιθυμῶ ἢ ἔχω σκοπόν, προτίθεμαι νὰ διισχυρισθῶ, διαβεβαιώσω: Ἱππ.Ἄρθρ.1.
διισχυρίζομαι κ. νεώτ. στηρίζομαι εἴς τι, βασίζομαι εἴς τι: Ἀντιφ.5,33 **τούτῳ διισχυρίζετο τῷ λόγῳ,** Αἰσχίν.1,176 **μηδὲ τοῖς ἔξω τοῦ ἀγῶνος λόγοις διισχυρίζεσθαι·** **2)** κ. νεώτ. ἐπιμένω εἴς τινα γνώμην, προβάλλω ἰσχυρισμόν μου, διατείνομαι: Πλάτ.Φαίδ.63 C **καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν πάνυ διισχυρισαίμην·** || ὁμ. μτ. ἀπαρφ.: Πλάτ.Φαίδ.114 D **δ- ταῦτα οὕτως ἔχειν·** || ὁμ. ἐμπροθ.: Ἀνδοκ.2,4 **οὐ τολμῶσι.. διισχυρίσασθαι περὶ τούτων,** Πλάτ.Μέν.86 B **καὶ τὰ μέν γε ἄλλα οὐκ ἂν πάνυ ὑπὲρ τοῦ λόγου διισχυρισαίμην·** || ὁμ. μτ. εἰδ. προτ. κ. ἐμπροθ.: Λυσ.13,85 **ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ διισχυρίζεσθαι, ὅτι ἐπ' αὐτοφώρῳ τῇ ἀπαγωγῇ ἐπιγέγραπται, - διισχυρίζεται, ὅτι δὲν ὑπέγραψε ὁ ἴδιος·** || ἀπολ.: Πλάτ. Θεαίτ.158 D **ὁμοίως ἐφ' ἑκατέροις διισχυριζόμεθα·** ρηματ. διισχύρισις, διισχυρισμός.

διισχύρισις-εως (ἡ) μτγν. διαβεβαίωσις, διισχυρισμός βλ.λ. : Ἐπικ.Φυσ.28.

διισχυρισμός (ὁ) νεώτ. τό διισχυρίζεσθαι, ἡ ἐπίμονος γνώμη, διαβεβαίωσις, πρόφασις.

διισχύω μτγν. κρατῶ, ἄρχω ἐντελῶς, καθ' ὁλοκληρίαν : Φίλ.2,627 (π. Εὐσ. Εὐαγγ. Προπ.356 D) ὅμως δὲ διισχύοντας, καὶ ὅπλα ἐν χερσὶν ἔχοντας.

διίσχω διέχω βλ.λ. : Θεόφρ.Φ[3,11,3 διισχουσῶν τῶν συζυγιῶν (κῶδ. διεχουσῶν).

διϊσωτήρια (τὰ) Ἐπιγρ. ἑορτὴ ἀγομένη ἐν Ἀθήναις πρὸς τιμὴν τοῦ Διός Σωτῆρος.

διιτικός-ή-όν (δίειμι) διαπεραστικός, διεισδυτικός : Ἀριστλ.Πρ.905 b,13 οὐ γάρ ἅπαν τό μανότερον διιτικώτερον (δ.γρ. διικτικώτερον).

διιτρεφής-οῦς-ές διοτρεφής βλ.λ.

δ̄ιίφῐλος-ον ὁ ἀγαπητὸς εἰς τὸν Δία : Ἰλ.Α 74 κέλεαί με, διίφιλε, μυθήσασθαι μῆνιν Ἀπόλλωνος.

διιχνεύω μτγν. ἀνιχνεύω καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, αναζητῶ τι ἐπιμελῶς ὡς ὁ κύων τά ἴχνη : Πολύβ. 4,68,3 ἀπολελοιπότες τάς τάξεις καὶ διιχνεύοντες περὶ τὰς προνομείας, Ὀππ.Ἁλ.3,37 ῥίμφα διιχνεῦσαι δολιχὸν πόρον.

διιχνέω μσν. διιχνεύω βλ.λ. : Πρόδρ.Γαλ.34 ἡμᾶς διιχνεῖ λυγγικὸν βλέπουσά τε.

διιωδιακετυλένιον (τό) νεώτ. χημ. χημική τις ὀργανική ἕνωσις δύσοσμος, λίαν δηλητηριώδης.

διιωδιοδιακετυλένιον (τό) νεώτ. ἐκρηκτική τις ὀργανική ἕνωσις.

διιωδιομεθάνιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν ὑγρόν, διαλογονοπαράγωγον τοῦ μεθανίου.

διιωδιοφόρμιον (τὸ) νεώτ. χημική ὀργανική ἕνωσις, λαμβανομένη ἐκ δισιωδιοξυλενίου καὶ ἰωδίου.

διιωδοξικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. χημική ὀργανική ἕνωσις, ἀλογονοπαράγωγον τοῦ ὀξικοῦ ὀξέος.

δίκα (ἡ) δωρ. τ. τοῦ δίκη βλ.λ.

δίκα (τὸ) νεώτ. χημ. φυτικόν λίπος λαμβανόμενον ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ φυτοῦ Ἰρβιγγία βλ.λ.

δικάδδεθαι Ἐπιγρ.κρητ. ἀντὶ δικάζεσθαι : Ἐπιγρ.

δικάδδεν, δικαδδέτω, δικάξηι, δικάξαι, δικαξάτω, δικάξαντος Ἐπιγρ. κρητικοὶ τ. χρόνων τοῦ δικάζω βλ.λ.

δῐκᾰδία (ἡ) Ἐπιγρ. δοχεῖον χωροῦν δύο κάδους.

δικάδο(=ω)σα Ἐπιγρ. μτχ. ἐνεστ. ἀντὶ δικάζουσα

δικάζητοι Ἐπιγρ. ἀρκαδ. τ. γ΄ ἑν. τῆς ὑποτακτ. τοῦ δικάζομαι, δικάζηται, βλ. δικάζω.

δικαζόντεσσι Ἐπιγρ. αἰολική δοτ. πληθ. τῆς μτχ. ἐνεστ. τοῦ δικάζω βλ.λ.

δικάζω κ. μσν. κ. δημ., μέλλ. **δικάσω,** ἰων. **δικῶ,** δωρ. **δικαξῶ,** ἀπαρφ. **δικᾶν,** ἀόρ. **ἐδίκασα,** ἐπ. δίκασα κ. **δίκασσα** κ. δημ. (ἐ)**δίκασα,** παρακ. δεδίκακα, μέσ. κ. παθ. **δικάζομαι,** μέσ. ἀόρ. **ἐδικασάμην,** παρακ. **ἐδεδίκαατο,** παθ. μέλλ. **δικασθήσομαι, δεδικάσομαι,** παρακ. **δεδίκασμαι,** μτχ. **δεδικασμένος,** δημ. **δικασμένος,** ὑπερσυντ. **ἐδεδίκαστο** κρίνω τινά ἤ τι, ἀποφασίζω περί τινος ὡς δικαστής, ἐκφέρω κρίσιν, ἐπὶ διαφορᾶς δύο ἢ πλειόνων, ἀποδίδω δικαιοσύνην : Ἰλ.Ψ 579 εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, Ἡρ.1,14 ἀνέθηκε γὰρ δὴ Μίδης τὸν βασιλήϊον θρόνον, ἐς τὸν προκατίζων ἐδίκαζε, Ἀντιφ.5,90 πῶς ἂν οὖν ὀρθῶς δικάσαιτε περὶ αὐτῶν, Ἀριστλ.Πολιτ.1293 a,9 ὥστε πολλάκις οὐ κοινωνοῦσι τῆς ἐκκλησίας οὔτε τοῦ δικάζειν· ‖ μτ. αἰτ. ἐκφέρω κρίσιν περί τινος, ἀποφασίζω ἢ ὁρίζω ἀμφισβητούμενόν τι : Ἰλ.Α 542 φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντα κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν, Ἡσίοδ.Ἔργ.39 οἳ τήνδε δίκην ἐθέλοντι δίκασσαν, Αἰσχ.Ἱκ.230 κἀκεῖ δικάζει τἀμπλακήμαθ', ὡς λόγος, Λυκοῦργ.7 ὅταν μὲν γάρ τάς τῶν παρανόμων γραφάς δικάζητε· ‖ δ- δίκην ἄδικον ἐκδίδειν ἄδικον ἀπόφασιν : Ἡρ.5,25 ὅτι ἐπὶ χρήμασι δίκην ἄδικον ἐδίκασε· ‖ ὁμ. μτ. γεν. παραλ. τῆς αἰτ. δίκην : Ξεν.ΚΠ 1,2,7 δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος· ‖ ὁμ. παθ. : Θουκ.1,28 ὁποτέρων δ' ἂν δικασθῇ εἶναι τὴν ἀποικίαν (ἤθελεν ἐπιδικασθῇ), Πλάτ.Κρίτ.50 B οἵ τάς δίκας τάς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. τὸ δεδικασμένον ὡς οὐσ. βλ.λ.· ‖ μετὰ δοτ. προσ. ἀποφασίζω μεταξὺ προσώπων, δικάζω τὴν ὑπόθεσιν αὐτῶν : Ἰλ.Θ 431 κεῖνος δὲ τά ἃ φρονέων ἐνὶ θυμῷ Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω, ὡς ἐπιεικές, Ἡρ.3,31 οὗτοι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι δίκας δικάζουσι, Ἀπολλ.Ρ2,1025 δίκας λαοῖσι δικάζει· **2)** μτ. συστ. αἰτ. ἀποφασίζω, ὁρίζω ποινήν : Ἡρ. 6,139 ἐκέλευε Ἀθηναίοισι δίκας διδόναι ταύτας, τάς ἂν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι δικάσωσι, Αἰσχ.Ἀγ. 1412 νῦν μὲν δικάζεις ἐκ πόλεως φυγὴν ἐμοὶ (ἀποφασίζεις ἐξορίαν ὡς ποινήν), Εὐρ.Ὀρ.164· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. κρίνω, ἀποφασίζω, ὁρίζω ποινήν : Ἡρ.3,14 ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασιλήϊοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἑκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι, Ἐπιγρ. δικαξάτω λαγάσαι· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐκφέρω καταδικαστικὴν κρίσιν, καταδικάζω, ὁρίζω, ἐπιβάλλω ποινήν : Σοφ.ΟΤ 1214 δικάζει τ' ἄγαμον γάμον, - τούς ἐδίκασαν δέκα χρόνια· ‖ ὁμ. παθ. : Πλάτ. Πολ.558 A τί δαί; ἡ πραότης ἐνίων τῶν δικασθέντων οὐ κομψή;, - δικάστηκε δύο χρόνια φυλακή· **4)** παθ. κατηγοροῦμαι, ἐνάγομαι : Ξεν. Ἀπομν.1,2,51 οὔτε τοὺς κάμνοντας οὔτε τοὺς δικαζομένους ὠφελοῦσιν, Λυσ.21,18 ἢ ὡς αἰσχρὰς δίκας δεδίκασμαι· **5)** φρ. δικάζω φόνον ἀπολογοῦμαι ἐν δίκῃ φόνου : Εὐρ.Ὀρ.580 πρὸς θεῶν, ἐν οὐ καλῷ μὲν ἐμνήσθην θεῶν, φόνον δικάζων· **6)** τό μέσ. δικάζομαι ὑποστηρίζω ἐμαυτόν, ζητῶ τὸ δίκαιόν μου, καταφεύγω εἰς τὸ δικαστήριον, διεξάγω δίκην ἀφορῶσαν εἰς ἐμαυτόν : Ὀδ.Μ 440 ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν, Ἡρ.1,96 ἄσμενοι ἐφοίτεον παρὰ τὸν Δηϊόκεα καὶ αὐτοὶ δικασόμενοι, Θουκ. 1,77 δικάζεσθαι οὐδὲν προσδέονται, Πλάτ.Νόμ. 845 E ὁ βλαπτόμενος δικαζέσθω πρὸς τοὺς ἀστυνόμους· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. ἢ ἐμπρθ. διεξάγω δίκην μετά τινος ὡς ἀντιδίκου : Θουκ.3,44 ἡμεῖς δὲ οὐ δικαζόμεθα πρὸς αὐτούς· ‖ κυρίως ἐπὶ ἰδιωτικῆς δίκης, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν δημοσίαν ἀγωγήν : Δημ.523 καὶ ὑμᾶς δὲ εἰδέναι χρή, ὅτι εἰ μὴ προὐβαλόμην αὐτόν, ἀλλ' ἐδικαζόμην· ‖ ὁμ. μτ. γεν. τῆς αἰτίας τῆς κατηγορίας : Λυσ.10,12 καὶ αὐτός μὲν Θέωνι κακηγορίας ἐδικάσω· ‖ ὁμ. δ- τινὶ περί τινος : Δημ.901 πρωπέρυσιν ἐδικάσατο ἢ λόγον ὁντινοῦν ἐποιήσατο πρός ἐμὲ περὶ ὧν νυνί μοι δικάζεται· **7)** μσν. κ. δημ. ἐρίζω, διαπληκτίζομαι : δ.τραγ. ὁ γιός κι ἡ νιά δικάζονται ἀπό 'να παραθύρι (.. ὁ νιός ἐγύρευε φιλί, κι ἡ κόρη δαχτυλίδι· **8)** ὁμιλῶ ἐν δικαστηρίῳ, δικανικῶς ὁμιλῶ, ἀγορεύω : Ἀριστλ.Ρητ.1354 b,26 περὶ δὲ τοῦ δικάζεσθαι πάντες πειρῶνται τεχνολογεῖν.

δίκαια ἐπίρρ. δημ. κ. δίκια, συγκρ. **δικαιότερα,** ὑπερθ. **δικαιότατα,** δικαίως βλ.λ.

δῐκαία (ἡ), ἰων. **δικαίη,** ποι. τ. τοῦ δίκη βλ.λ.· ΕΜ 24,48 « Ἀθήνη Ἀθηναία, ὡς δίκη δικαία ».

δικαία (ἡ) νεώτ. γένος **μελιφαγιδῶν** πτηνῶν.

δῐκαιάδῐκος (ὁ) μτγν. ὁ φαινομενικῶς δίκαιος καὶ κατ' οὐσίαν ἄδικος· ‖ ὁ καὶ δίκαιος ὁμοῦ καὶ ἄδικος : Φίλ.2,346 εἰσὶ γάρ εὐπάρυφοί τινες, ἡμιμόχθηροι, δικαιάδικοι.

δῐκαιαρχία Ἡσ. « ἀρχὴ δικαία ».

δικαιεῦν-εῦντος ἰων. μτχ. τοῦ δικαιῶ βλ.λ. : Ἡρ. 9,42 τούτου οὕτω δικαιεῦντος ἀντέλεγε οὐδείς.

δικαῑκός-ή-όν μτγν. φιλοδίκαιος : Μ.Ἀντων.5,34 τὸ ἐν τῇ δικαϊκῇ διαθέσει καὶ πράξει.

δικαιόγραφον (τὸ) νεώτ. νομ. ἔγγραφον δι' οὗ ἀποδεικνύεται δικαίωμά τι, ἀ. τίτλος.

δικαιοδοσία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ δικάζειν, ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης : Πολύβ.40,10,5 **γράφαντος τοὺς περὶ τῆς κοινῆς δικαιοδοσίας νόμους ἄκριτα πάντα ἦν,** Πάπ. **ὅπως τύχω τῆς ἀπὸ σοῦ δικαιοδοσίας·** ‖ διοίκησις τῆς δικαιοσύνης : Διόδ.Σ 37,8, Στράβ.13,1,55 **ταχθεὶς ἐπὶ τῆς δικαιοδοσίας, ἀφ' ἧς οὐκ ἦν τῷ κριθέντι ἀναβολὴ τῆς δίκης ἐπὶ τὸν βασιλέα** (δικαστήριον, ἀφ' οὗ δὲν ἐπετρέπετο ἔφεσις εἰς ἄλλο), Πάπ. **ἡ τοῦ ἡγεμόνος μισοπονηρία περὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δικαιοδοσίαν·** **2**) σύμβασις μεταξὺ δύο ἐπικρατειῶν, καθ' ἣν πᾶς ὑπήκοος αὐτῶν ἐπὶ ἐμπορικῇ ἀδικίᾳ ἐγκαλούμενος δικάζεται κατὰ τοὺς νόμους τῆς πολιτείας ἧς εἶναι ὑπήκοος : Πολύβ. 24,1,2 **τοῦ γὰρ Φιλίππου συγκλεισθέντος εἰς τὴν κατὰ τὸ σύμβολον δικαιοδοσίαν πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας·** **3**) νεώτ. ἐξουσία, ἣν ἔλαβέ τις ἄλλοθεν (διὰ νόμου, ἀποφάσεως συνελεύσεως, διαταγῆς ἀνωτέρου κτλ.), ὅπως κρίνῃ ἢ ἐνεργῇ ἐντὸς διαγεγραμμένων ὁρίων : **δικαιοδοσία ὑπουργοῦ - νομάρχου - ἐπισκόπου·** ‖ εἰδ. πολιτ. Δικον. κυριαρχικὴ ἐξουσία τῶν δικαστηρίων τοῦ λύειν τὰς ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν ἀστικῶν νόμων ἐγειρομένας διαφοράς· ‖ **δικαιοδοσία ποινικὴ** ἡ ἐξουσία τοῦ ἀπονέμειν τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην· **4**) νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων στρατιωτικοῦ τινος ἢ πολιτικοῦ ὑπαλλήλου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

δικαιοδότης (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀπονέμων τὸ δίκαιον, ὁ δικάζων, δικαστής : Στράβ.17,1,12 **ὑπ' αὐτῷ δ' ἐστὶν ὁ δικαιοδότης ὁ τῶν πολλῶν κρίσεων κύριος,** Εὐστ.Πον.272,10 **εὐθυδικίᾳ τοῦ δικαιοδότου·** **2**) εἰδ. μτγν. διοικητὴς ἐπαρχίας : Ἰώσ. ΑΙ 18, 1, 1 **ὑπὸ Καίσαρος δικαιοδότης τοῦ ἔθνους ἀπεσταλμένος** (legatus juridicus).

δικαιοδοτικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομοθεσίαν ἐπικρατείας τινός : Νικ.Χων.Ἰστ.153 Β **τὸ τῶν οἰκειακῶν διέποντος σέκρετον τῷ δικαιοδοτικῷ τε θρόνῳ ἐμπρέποντος.**

δικαιοδοτῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι δικαστής, ἀπονέμω τὴν δικαιοσύνην : Στράβ.11,3,6 **ὁ δὲ δεύτερος δικαιοδοτεῖ καὶ στρατηλατεῖ,** Πάπ. **ὅπου ἐὰν ὁ ἡγεμὼν δικαιοδοτῇ·** ‖ μετ' αἰτ. διοικῶ ἔχων κ. δικαστ. ἐξουσίαν : Ἐπιγρ. **δ- ἐπαρχίαν.**

δικαιοδόχος-ον νεώτ. ὁ ἀναδεχθεὶς ἢ κληρονομήσας δικαιώματα ἄλλου.

δικαιοθέτης (ὁ) Ἐπιγρ. δικαιοδότης βλ.λ. : Ἐπιγρ.

δικαιοκρισία (ἡ) μτγν. κ νεώτ. δικαία κρίσις, δικαία ἀπόφασις, εὐθυδικία : ΚΔ Ρωμ.2,5 **ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ,** Πάπ. **ἡ τῆς ὑμετέρας δικαιοκρισίας καθαρότης.**

δικαιοκρίτης (ὁ) μτγν., μσν. νεώτ. κ. δημ. ὁ δικαίως κρίνων, δικάζων, δίκαιος δικαστής : ΠΔ Μακκ.2,12,41 **πάντες οὖν εὐλογήσαντες τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου,** Διγεν.Ἀκρ.4564 **δικαιοκρίτα, θεέ μου,** Βαλαωρ.Φωτειν.2,364 **Χριστὲ δικαιοκρίτη μου.**

δικαιοκτόνος (ὁ) μτγν. ὁ φονεὺς δικαίων, ἀθῴων: Ἰω.Χρυσ.5,997,34 **τὸν δικαιοκτόνον Ἡρώδην.**

δικαιολόγημα-ατος (τὸ) μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ πρὸς δικαιολογίαν προσαγόμενον, λεγόμενον, ὅ,τι ἀναφέρει κανεὶς γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἢ νὰ δικαιολογήσῃ κάτι : Εὐστ.Πον.256,40 **αἰδέσεταί σου ἢ τὸ παρρησιαστικόν, ἢ τὸ ἱκέσιον ἢ τὸ δικαιολόγημα·** ‖ δημ. εὔλογος αἰτία : Σολωμ.Διάλογος **δὲν ἄκουσα ποτὲ πὼς ἡ φτώχεια μιᾶς γλώσσας εἶναι ἀρκετὸ δικαιολόγημα γιὰ νὰ τὴν ἀλλάξουν οἱ σπουδαῖοι.**

δικαιολογημένα ἐπίρρ. δημ. ἐκ τῆς μτχ. παρακ. τοῦ δικαιολογοῦμαι βλ.λ. κατὰ τρόπον παρέχοντα δικαίωσιν, δικαιολογίαν εἴς τι ἢ εἴς τινα, ἐν δικαίῳ, δεδικαιολογημένως, ἀντίθ. ἀδικαιολόγητα.

δικαιολογήσιμος-ον νεώτ. ὁ δεκτικὸς δικαιολογήσεως βλ.λ., εἰς ὃν δύναταί τις νὰ ἀποδώσῃ δίκαιον, δικαίωσιν, ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν δικαιολογήσῃ, νὰ τὸν δικαιώσῃ, ἰδίως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πράξεις ἢ καταστάσεις, ἀντίθ. ἀδικαιολόγητος.

δικαιολόγησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δικαιολογῶ ἢ τοῦ δικαιολογοῦμαι βλ.λ., ἡ ὑπεράσπισις, ἡ ἀπόδοσις δικαίου, ἡ δικαίωσις ἀτόμου τινός : **δὲν προσήγαγεν ἀρκετὰ στοιχεῖα πρὸς δικαιολόγησίν του·** ‖ ἡ πρόσδοσις, ἡ παροχὴ τοῦ κύρους τῆς νομιμότητος εἰς ἐνέργειαν, θέσιν ἢ κατάστασίν τινα : **τηρεῖται ὑπὸ τῆς διαχειρίσεως μισθολόγιον πρὸς δικαιολόγησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων.**

δικαιολογητικός-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δικαιολογίαν, ὁ πρὸς δικαιολόγησιν βλ.λ. χρήσιμος, ὁ ἀποδεικνύων τὴν νομιμότητα ἐνεργείας τινος ἢ καταστάσεως : **ἔγγραφα δικαιολογητικά·** ‖ τὸ οὐδ. **δικαιολογητικό(ν)** ὡς οὐσ. ἔγγραφον, κατάθεσις, ἐπιχείρημα, καθόλου πᾶν στοιχεῖον, δι' οὗ ἐπιζητεῖται ἡ δικαιολογία ἀτόμου ἢ ἐνεργείας τινός, ἢ τὸ δι' οὗ προσδίδεται τὸ κῦρος τῆς νομιμότητος εἰς ἐνέργειαν, κατάστασιν κλπ. : **δὲν ὑπέβαλε τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.**

δικαιολογητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δικαιολογητικὸν βλ.λ., δικαιολογοῦντά τι.

δικαιολογητός-όν γλωσσ. ὁ δεκτικὸς δικαιολογίας, δικαιολογήσεως.

δικαιολογία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. λόγος πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου : Δημάδ.7 **ἐπὶ τὴν λοιπὴν δικαιολογίαν ἀπελθεῖν,** Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1438 a, 25,ΠΔ Μακκ.2,4,44 **καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπὶ αὐτοῦ τὴν δικαιολογίαν ἐποιήσαντο οἱ πεμφθέντες, - ἐπαρκὴς - ἀνεπαρκὴς δικαιολογία·** ‖ γεν. ἡ δι' ἐπιχειρημάτων ὑπεράσπισις : Πολύβ.3,21,3 **ἐπίεζον δὲ καὶ προσαπηρείδοντο παρ' ὅλην τὴν δικαιολογίαν ἐπὶ τὰς τελευταίας συνθήκας·** ‖ αὐτὴ ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τοῦ δικαιολογεῖσθαι, ἡ τοῦ δικαίου ὑπεράσπισις : **δὲν προσεκόμισεν ἀρκετὰ στοιχεῖα διὰ τὴν δικαιολογίαν του·** **2**) νεώτ. κ. δημ. αἰτία δυναμένη νὰ δικαιολογήσῃ ἐνέργειαν, θέσιν ἢ κατάστασίν τινα : **ἡ καθυστέρησις τῆς προικὸς δὲν εἶναι δικαιολογία γιὰ νὰ χωρίσῃς·** ‖ βάσις πρὸς δικαιολόγησιν ἀτόμου τινός, ἢ πρὸς δικαίωσιν ἐνεργείας ἢ καταστάσεως : **ἡ ἀπεργία τῶν μαθητῶν δὲν ἔχει δικαιολογίαν·** **3**) ἀγόρευσις, δημηγορία ἐν τῷ δικαστηρίῳ : Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1421 b,13.

δικαιολογίζομαι σχόλ. δικαιολογοῦμαι βλ.λ., ὑπερασπίζομαι τὰ δίκαιά μου : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.361.

δικαιολογικός-όν σχόλ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ χρήσιμος πρὸς δικαιολογίαν βλ.λ., ἀγόρευσιν ἐν δικαστηρίῳ, δικανικός : Σχόλ.Σοφ.ΟΚ 237.

δικαιολογικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τρόπον δικαιολογικὸν βλ.λ. : Σχόλ.Σοφ.ΟΚ 237 **δικαιολογικώτερον . . ἐκφέρει ὁ Οἰδίπους.**

δικαιολόγος (ὁ) μτγν. κ. σχόλ. ὁ περὶ τὴν δικαιολογίαν βλ.λ.3) ἀσχολούμενος, ὁ ἀγορεύων ἐν τοῖς δικαστηρίοις, συνήγορος, δικηγόρος : Ἀρκάδ. 89,19, Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.1702.

δικαιολογοῦμαι κ. νεώτ. μέσ. ὑπερασπίζομαι ἐμαυτόν, ὑπεραμύνομαι τοῦ δικαίου μου κ. εἰδ. ἀναπτύσσω ἐν δικαστηρίῳ, ἐνώπιον δικαστῶν, τὰ δίκαιά μου ἔναντί τινος, ἀπολογοῦμαι : Αἰσχίν.2,21 **μὴ δικαιολογούμενος περιγένοιτο ἡμῶν ὁ Φίλιππος,** Λουκ.Προμ.4 **εἰ γοῦν σχολή σοι, ἡδέως ἂν δικαιολογησαίμην ὑπὲρ τῶν ἐγκλημάτων·** **2**) κ. νεώτ. γεν. ὑπεραμύνομαι ἐμαυτοῦ, ζητῶ νὰ ἀποκρούσω, ν' ἀποδείξω ἀβάσιμον μομφήν, κατηγορίαν, ἐπίπληξιν· πρβλ. δικαιολογῶ· **3**) εἰδ. ἐλέγχω, ἐπιπλήττω, νουθετῶ : Λουκ.Ἀλέξ.55 **καὶ μεταστησάμενος ἅπαντας ἐδικαιολογεῖτο πρός με**

δικαιολογῶ-έω Ἐπιγρ. μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁμιλῶ, συνηγορῶ ὑπὲρ τοῦ δικαίου τινός, ὑπερασπίζομαί τινα ἐν δικαστηρίῳ, ἐνώπιον κριτῶν : Ἐπιγρ. **δ- ὑπὲρ τῆς πόλεως**˙ ‖ ἐντ. ὁ **δικαιολογῶν** ὁ συνήγορος, ὁ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκφωνῶν δικανικοὺς λόγους, δικηγόρος : Λουκ.Τίμ.11˙ **2**) νεώτ. κ. δημ. γεν. ὑπερασπίζομαι τὸ δίκαιόν τινος, ἀποκρούω μομφήν, κατηγορίαν, ἐπίπληξιν κατά τινος, παριστῶ τινα ὡς καλῶς ἐνεργήσαντα ἢ ὡς ἀδυνατοῦντα νὰ ἐνεργήσῃ ἄλλως ἔν τινι περιπτώσει : **δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σὲ δικαιολογήσω διὰ τὴν στάσιν σου, - σὲ δικαιολόγησα γιὰ τὴν καθυστέρηση**˙ ‖ κ. παθ. τυγχάνω ὑποστηρίξεως τοῦ δικαίου μου ὑπό τινος : **δικαιολογήθηκες ἀπὸ μένα**˙ **3**) ὁμ. νεώτ. κ. δημ. δίδω ἠθικὴν δικαίωσιν εἴς τινα, ἀποδέχομαί τινα ὡς δυνάμενον νὰ τύχῃ δικαιώσεως, δικαιολογίας˙ ‖ κ. παθ. τυγχάνω ἠθικῆς δικαιώσεως ὑπό τινος˙ ‖ κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πράξεις, ἐνεργείας, καταστάσεις : **δὲν δικαιολογοῦνται αἱ τόσον ἔντονοι ἐκδηλώσεις**˙ κ. παθ. : **μπορεῖ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἔχθρα του**˙ **4**) ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πράξεις, θέσεις, καταστάσεις, δίδω χαρακτῆρα, βάσιν νομιμότητος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 128 **καὶ πῶς ἠμπόρεσαν νὰ δικαιολογήσουν τέτοια παράνομη ἀπόφαση οἱ δικασταί;**˙ ‖ κ. παθ. : **δὲν ἐδικαιολογήθησαν ἐπαρκῶς τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιχειρήσεως**˙ **5**) ἐν σημ. μέσ. **δικαιολογοῦμαι** βλ.λ.

δικαιομετρία (ἡ) μσν. τὸ δίκαιον, ὀρθὸν μέτρον, ἐν μτφ. χρ. : Μ Ἀντιόχ.Ὁμ.Λ 143 A **ὥσπερ γὰρ τὴν δικαιοκρισίαν ἀγαπᾷ ὁ Θεός, οὕτως καὶ τὴν δικαιομετρίαν.**

δικαιόμετρος-ον μτγν. ὁ παρέχων δίκαιον, ἀσφαλές, ὀρθὸν μέτρον˙ ‖ ἐντ. **δικαιόμετρον** ὡς οὐσ. ἀγγεῖον πρὸς καταμέτρησιν : Ἥρων Πνευμ.2,1 **ἀγγείου κατασκευὴ τοῦ λεγομένου δικαιομέτρου.**

δίκαιο(ν) (τὸ) κ. μσν.κ. νεώτ., δημ. κ. **δίκιο** (δ.γρ. δίκηο) τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. δίκαιος ὡς οὐσ. τὸ ὑπὸ τοῦ ἠθικοῦ καὶ γεν. τοῦ κοινωνικοῦ κανόνος ὑπαγορευόμενον ὡς ὀρθόν, ὡς προσῆκον, ὡς νόμιμον, ἀντίθ. ἄδικον (τὸ) : Ἡρ.1,96 **ἐπιστάμενος ὅτι τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον πολέμιόν ἐστι**, Σοφ.Φιλ.1251 **ξὺν τῷ δικαίῳ τὸν σὸν οὐ ταρβῶ φόβον**, Δημ.211 **τοῖς δημοκρατουμένοις πρέπειν . . περὶ τὸ ἴσον καὶ τὸ δίκαιον σπουδάζειν**, ΚΔ Λουκ.12,57 **τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον ; - ἡ ἐνέργειά του δὲν ἀφίσταται τοῦ δικαίου, - ἔχει τὸ δίκιο μὲ τὸ μέρος του, - δὲν ἔχεις δίκιο**˙ ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ. κτ. πληθ. : Ἀριστ.Ἀχ.645 **ὅστις παρεκινδύνευσ' εἰπεῖν ἐν Ἀθηναίοις τὰ δίκαια**, Ξεν.Ἑλλ.5,3,10 **οὐδὲν τῶν δικαίων ἐποίουν τοῖς κατεληλυθόσιν** (τίποτε ἀπ' ὅσα ἔπρεπε δὲν ἔκαμαν)˙ ‖ ὁμ. κ. ἐμπροθ. ἐν ἐπιρρ. σημ. ὀρθῶς, νομίμως, εὐλόγως, δεόντως, δεδικαιολογημένως : Ἀριστφ.Ὄρν.1435 **ἐκ τοῦ δικαίου μᾶλλον ἢ δικορραφεῖν**, Λυσ.2,12 **ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων μετὰ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι**, Ἐπιγρ. **ἀπὸ τοῦ δικαίου**˙ ‖ φρ. **τὰ δίκαια πράττεσθαι** = ἐπιβάλλειν τινὶ τὴν πρέπουσαν τιμήν : Αἰσχ. Ἀγ.82˙ ‖ ὁμ. φρ. δημ. **μὲ τὸ δίκιο του** = ὀρθῶς, δικαίως˙ ‖ δημ. φρ. **τοῦ δίνω δίκιο** = κρίνω ὅτι ὀρθῶς, βασίμως, δικαίως ἀξιοῖ τι ἢ ἔπραξέ τι˙ ὁμ. **παίρνω τὸ δίκιο μου** = ἱκανοποιοῦμαι ἐκδικούμενος˙ ὁμ. **τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο** = τοῦ ἀδυνάτου ἡ βάσιμος ἀξίωσις˙ **2**) τὸ κατ' ἀξίωσιν ἢ κατ' ἰσχυρισμὸν ἐπιβαλλόμενον ὑπό τινος ὡς ὀρθόν, προσῆκον, νόμιμον : Αἰσχ.Πρ.187 **παρ' ἑαυτῷ τὸ δίκαιον ἔχων Ζεὺς** (Σχόλ. « τὸ αὐτῷ δόξαν δίκαιον ἡγεῖται »), Δημ.1291 **τοῦτο γὰρ τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλος οὐδείς, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σαυτῷ ὥρισας, - τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου**˙ **3**) περιληπτ. ἡ εὐθύτης, τιμιότης, δικαιοσύνη, τήρησις τοῦ νομίμου : Ἡσ.226 **οἳ . . μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου**, Ἡρ.7,137 **τὸ δίκαιον οὕτω ἔφερε**, Συναξ.Ἰγνατίου (τέλος) **ἐν δικαίῳ πάντα τὸν βίον διανύσας, - ἂς σκεφθῶμεν τί ὑπαγορεύει τὸ δίκαιον**˙ **4**) κ. νεώτ. κ. δημ. συγκεκρ. οἱ ὑπὸ τῆς πολιτείας τεθέντες καὶ ἐξαναγκαστικῶς ἐπιβαλλόμενοι κανόνες, τοῦ ὅρου **δίκαιον** ὄντος ἐν χρ. πρὸς δήλωσιν εἴτε τοῦ συνόλου τῶν κανόνων τούτων, εἴτε τμήματος αὐτῶν ὡς εἰδικοῦ συνόλου θεωρουμένου, εἴτε καὶ πρὸς δήλωσιν οὐχὶ ἰσχύοντος, ἀλλ' ἰσχύσαντος συνόλου νενομοθετημένων κανόνων : Ἀριστλ.Η Νικ.1134 b,38 **τὸ πολιτικὸν δίκαιον**, αὐτ.1131 b,25 **δίκαιον διανεμητικόν, - ἀστικὸν δίκαιον, - ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον, - Ὀθωμανικὸν - Γαλλικὸν - Ἀγγλικὸν δίκαιον, - τὸ Ἰουστινιάνειον δίκαιον, - τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον,ὡς ἐν Ἑλλάδι πολιτεύεται,- τὸ φεουδαρχικὸν δίκαιον**˙ ‖ νεώτ. νομ. ὁρισμ. « **δίκαιον**—τὸ σύνολον τῶν θεσμῶν πολιτείας τινός, δι' ὧν ρυθμίζονται αἱ σχέσεις τῶν πολιτῶν εἴτε καθ' ἑαυτάς, εἴτε πρὸς ἀλλήλους **καὶ πρὸς τὴν** πολιτείαν, εἴτε ταύτης πρὸς ἄλλας πολιτείας »˙ ὅθ. **δημόσιον δ-** τὸ ρυθμίζον τὰς ἐννόμους σχέσεις τῶν ἀτόμων πρὸς τὴν πολιτείαν (ποινικόν, διοικητικόν, συνταγματικὸν δ-), **ἰδιωτικὸν δ- τὸ** ρυθμίζον τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν πολιτῶν (ἐμπράγματον, ἐνοχικόν, οἰκογενειακόν, κληρονομικὸν δ-), **διεθνὲς δ-** τὸ κατὰ τὰ διεθνῆ ἔθιμα ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸν γενικῶς ὑπὸ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἀνεγνωρισμένον κανόνα συμβιώσεως τῶν κρατῶν, ὡς διευκρινίζει τοῦτον ἡ νομικὴ ἐπιστήμη καὶ συμφώνως πρὸς τὰς συνωμολογημένας διεθνεῖς ἢ εἰδικὰς μεταξὺ κρατῶν συμβάσεις ρυθμίζον τὰς σχέσεις τῶν κρατῶν πρὸς ἄλληλα ἐν εἰρήνῃ ἢ ἐν πολέμῳ καὶ τὰ τῶν δικαιοπραξιῶν καὶ τῆς δωσιδικίας ἰδιωτῶν ἀλλοδαπῶν ἔν τινι κράτει (δημόσιον διεθνὲς δ-, ἰδιωτικὸν διεθνὲς δ-)˙ **5**) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ νόμιμος ἀπαίτησις, ἡ ἐκ τοῦ κειμένου νόμου ἢ ἐκ συμφωνίας ἢ ὑπὸ τῆς ἠθικῆς προκύπτουσα, ἀπορρέουσα ἀξίωσις, τὸ δικαίωμα : Θουκ.3,54 **ἃ ἔχομεν δίκαια πρός τε τὰ τῶν Θηβαίων διάφορα**, Πάπ. **φυλασσομένων ἁπάντων ὧν ἔχω δικαίων, - τὰ δίκαια τῆς ἐργατικῆς τάξεως**˙ ‖ φρ. **τὰ πρὸς ἀλλήλους δίκαια** = αἱ ἀμοιβαῖαι ἐκ συμφωνίας ὑποχρεώσεις : Πολύβ.3,21,10˙ ὁμ. **ἐπὶ συγκειμένοις τισὶ δικαίοις** = ἐπὶ συνωμολογημένοις ὅροις : Διον. Ἀλ.Ρωμ.3,51˙ ὁμ. **τῶν δικαίων τινὸς προΐστασθαι** = ὑπερασπίζειν τὰ δικαιώματά τινος : Δημ.700˙ ὁμ. **τῶν ἑαυτοῦ δικαίων ὑφίεσθαι** = παραιτεῖσθαι ἢ ἐκπίπτειν τῶν δικαιωμάτων˙ **6**) νεώτ.εἰδ. κ. ἡ προνομία (privilegium) : **τὸ δίκαιον τοῦ φεουδάρχου.**

δικαιονομία (ἡ) μτγν. ἡ τοῦ δικαίου ἀπονομή : Φίλ.2,365 **ὁ . . Θεὸς οὐκ ἀπεσκοράκισεν αὐτοὺς τῆς ἀφ' αὑτοῦ δικαιονομίας**, Ἐπιγρ.

δικαιονόμος-ον μτγν. ὁ τὸ δίκαιον ἀπονέμων, δικαιοδότης, δικαστής : Δίων Κ 78,22 **οἵ τε δικαιονόμοι τὴν Ἰταλίαν διοικοῦντες ἐπαύσαντο.**

δικαιονομῶ-έω μτγν. ἀπονέμω τὴν δικαιοσύνην, δικαιοδοτῶ, δικάζω : Φίλ.1,126 **καὶ Μωσῆς μέντοι τὰ μέγιστα δικαιονομεῖν ἀξιοῖ καὶ περὶ τῶν μεγίστων**, Σχόλ.Πίνδ.Ο 2,137 **δικαιονομεῖ τοῖς ἐν Ἅδου.**

δικαιοπάροχος-ον νεώτ. ὁ ἐξ οὗ μεταβιβάζεται δικαίωμά τι εἰς ἕτερον, τὸν δικαιοδόχον βλ.λ.

δικαιοποιῶ-έω μτγν. κ. μσν. δικαίως, ἐντίμως, ἠθικῶς ἐνεργῶ τι : Σιμπλίκ.Ἐπίκτ.129 D˙ **2**) ποιῶ τινα δίκαιον, ἐπανάγω εἰς τὴν θέσιν τοῦ δικαίου : Νεῖλ. Ἐπιστ.214,5 **δικαιοποιῶν τὸν ἐξαμαρτήσαντα.**

δικαιόπολις-εως (ὁ,ἡ) ποι. ἡ ἔχουσα πολίτας ἐξασκοῦντας τὸ δίκαιον : Πίνδ.Π 8,22 **ἁ δικαιόπολις ἀρεταῖς κλειναῖσιν Αἰακιδᾶν θίγοισα νᾶσος.**

δικαιοπράγημα-ατος (τὸ) ὀρθὴ ἢ δικαία πρᾶξις : Ἀριστλ.Η Νικ.1135 a,12 **καλεῖται δὲ καὶ τὸ κοινὸν μᾶλλον δικαιοπράγημα, δικαίωμα δὲ τὸ ἐπανόρθωμα τοῦ ἀδικήματος**, Χρύσ.Στωϊκ.3,73.

δικαιοπραγής-οῦς-ές πάπ., σχόλ. κ. μσν. ὁ τὰ δίκαια πράττων, ὁ δικαίως, ἐντίμως ἐνεργῶν, δίκαιος : Σχόλ.Εὐρ.'Ιππ.426 οἱ φαῦλοι ὅταν περὶ δικαιοπραγοῦς τινος ἀκούωσι, Σέργ.Μακρ.ἐν Σάθ. 3,369 ὁ δὲ δικαιοπραγὴς καὶ φιλάνθρωπος ἄναξ.

δικαιοπραγία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ τὰ δίκαια πράττειν, τὸ δικαιοπραγεῖν βλ.λ., δικαία ἐνέργεια : 'Αριστλ. Η Νικ.1133 b,30, Πλούτ.'Ηθ 2 Α εἰς τὴν παντελῆ δικαιοπραγίαν τρία δεῖ συνδραμεῖν.

δικαιοπραγμοσύνη (ἡ) τὸ τὰ δίκαια πράττειν, δικαιοπραγία : 'Ηράκλ.Φιλ.'Επιστ.2 τῆς μὲν ἀληθείας καὶ δικαιοπραγμοσύνης ἀπέχονται.

δικαιοπραγῶ-έω κ. νεώτ. τὰ δίκαιο πράττω, δικαίως, ἐντίμως, ἐννόμως ἐνεργῶ, ἀπονέμω δικαιοσύνην : 'Αριστλ.Η Νικ.1135 a,16, Διόδ.Σ 5,5 καὶ νόμους εἰσηγήσατο, καθ' οὓς δικαιοπραγεῖν εἰθίσθησαν· || κ. μτ. αἰτ. ἀντικειμ. : Πλούτ.'Ηθ.135 F· || ὁμ. μτ. ἐμπροθ. : 'Αριστλ.Ρητ.1373 b,22 δικαιοπραγεῖν .. πρὸς ἕνα .. ἢ πρὸς τὸ κοινόν.

δικαιοπραξία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. δικαία. συμφώνως τῷ νόμῳ ἐνεργουμένη πρᾶξις, δικαιοπραγία : 'Ιουστ.Μάρτ.140 Β· 2) νεώτ. νομ. ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως προσώπου τινός, ἡ σκοποῦσα εἰς τὴν παραγωγὴν ἐννόμου ἀποτελέσματος, ἤτοι τὴν σύστασιν, ἀλλοίωσιν ἢ κατάργησιν νομικῆς αὐτοῦ σχέσεως, ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀναγνωριζομένης : δικαιοπραξία αἰτίᾳ θανάτου, - δ- μονομερεῖς, - διμερεῖς δικαιοπραξίαι (ἄ. συμβάσεις).

δίκαιος-α-ο(ν) κ. -ος -ον κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. θηλ. δίκαιη κ. δίκια, οὐδ. δίκιο ἐπὶ προσ. ὁ τηρῶν τοὺς νόμους ἢ τὰ ἔθιμα, ὁ κατὰ τὰ νόμιμα ἐνεργῶν : 'Οδ.Γ 52 χαῖρε δ' 'Αθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ· || ὁ τηρητὴς τῶν κοινωνικῶν ἐθίμων, ὁ κοινωνικῶς προηγμένος : 'Ιλ.Ν 6 'Αβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων, 'Οδ.Ι 175 ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι· 2) ἠθικός. ἔντιμος, ἀκριβὴς εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῆς ἠθικῆς ἐπιβαλλομένων καθηκόντων : 'Οδ.Ν 209 οὐκ ἄρα πάντα .. δίκαιοι ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες, 'Ηρ.1,96 ἰθύς τε καὶ δίκαιος ἦν, ΚΔΜᾶρκ.6,20 εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον· || εἰδ. ὁ ἐκτελῶν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἢ τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα, ἀντίθ. δυσσεβής : Αἰσχ.'Επτ.598 φεῦ τοῦ ξυναλλάσσοντος ὄρνιθος βροτοῖς δίκαιον ἄνδρα τοῖσι δυσσεβεστάτοις, ΚΔΛουκ.2,25 καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής· || κ. ὡς οὐσ. κτ. παράλ. τοῦ ἄνθρωπος : Σοφ.'Αντ.791 σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾷς ἐπὶ λώβᾳ, ΚΔΜατθ.5,45 βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀμεροληπτως, ἀπροσωπολήπτως κρίνων, ὁ κατὰ νόμον, ὁ κατὰ τὴν ὀρθήν, λογικὴν κρίσιν, σκέψιν ἀπονέμων τὴν δικαιοσύνην : ΚΔΤιμ.2,4,8 ὁ δίκαιος κριτής, - δίκαιος δικαστής, - δίκαιος ἄνθρωπος· || τὸ ἀρσ. δίκαιος ὡς οὐσ. εὐφημ. ὀνομασία ἱεροῦ ὄφεως . 'Επιγρ. 4) ὁ ἀσφαλοῦς, ἀκριβοῦς, ὀρθῆς κρίσεως, ὁ ἰσορροπημένης σκέψεως, ἀντιλήψεως : Θέογν.314 ἐν μὲν μαινομένοις .. ἐν δὲ δικαίοις· 5) ὁμ. ἐπὶ προσ. ἁρμόδιος, κατάλληλος, πρέπων : Αἰσχ.'Αγ.1604 κἀγὼ δίκαιος τοῦδε τοῦ φόνου ῥαφεύς· || γνήσιος, πραγματικός, εὐσυνείδητος : Δημ.34 ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν, Λουκ.'Ιστ.Συγγρ.39 ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιήσει, δίκαιος συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης· 6) ἐπὶ ἀφῃρημένων ἐννοιῶν, λόγων, ἐνεργειῶν, καταστάσεων, ὁ σύμφωνος πρὸς τὸ νενομισμένον ἢ πρὸς τὸ ὀρθόν, ὁ ἐξ ἀκριβοῦς, λογικῆς ἀντιλήψεως, σκέψεως προερχόμενος, ὁ ἐκ τῆς πραγματικῆς, τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων θέσεως ἐπιβεβλημένος, ὁ προσήκων, πρεπούμενος : 'Ηρ.2,177 δικαίην ζόην, Αἰσχ.Εὐμ.675 ἤδη κελεύσω τούσδ' ἀπὸ γνώμης φέρειν ψῆφον δικαίαν, Σοφ.'Ηλ.551 γνώμην δικαίαν, αὐτ.ΟΚ 1497 δικαίαν χάριν παρασχεῖν, 'Αριστφ. Πλ.10 μέμψιν δικαίαν, - δίκαιος ἔπαινος - ψόγος, - δίκαιη τιμωρία· || ἀμερόληπτος, ἀπροσωπόληπτος, ἴσος, ἀπονέμων ἑκάστῳ τὸ πρέπον, τὸ νόμιμον, ὁ σωστός : 'Αντιφ.1,8 τῇ δικαιοτάτῃ βασάνῳ χρήσασθαι, ΚΔ'Απ.16,7 Κύριε .. δίκαιαι αἱ κρίσεις σου, - δίκαιος νόμος, - δίκαιη ἀντίληψη, - δίκια μοίρασμα· || κ. ἐν ποι. μτφ. χρ. : Πίνδ.Π 1,86 νώμα δικαίῳ πηδαλίῳ στρατόν, Σολωμ.'Ελ.Πολ.1,4 τὸ χάραμα ἐπῆρα | τοῦ ἥλιου τὸ δρόμο | κρεμώντας τὴ λύρα | τὴ δίκαιη στὸν ὦμο· || εἰδ. δίκαιος λόγος ὁ σύμφωνος πρὸς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης· πρβλ. ἄδικος 3) : Θουκ.1,76 τῷ δικαίῳ λόγῳ νῦν χρῆσθε· || φρ. τῷ δικαιοτάτῳ τῶν λόγων = κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν ἀντίληψιν, ἐκδοχήν : 'Ηρ.7,108· 7) ἐπὶ πραγμάτων ἢ καταστάσεων, συμμετρικός, κανονικός, ὁμαλός : 'Ιππ. 'Αρθρ.7 δικαιόταται ἀντιρροπαί, αὐτ.69 δ- σχήματα, αὐτ.'Αγμ.1 δ- φύσις· || βέβαιος, ἀσφαλής, ἰσορροπημένος : Ξεν.ΚΠ 2,2,26 ἅρμα .. δίκαιον· 8) μτφ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ζῷα, ἐπιτήδειος, κατάλληλος πρὸς χρῆσιν, ἡμερωμένος : Ξεν.'Απομν. 4,4,5 φασὶ δέ τινες καὶ ἵππον καὶ βοῦν τῷ βουλομένῳ δικαίους ποιήσασθαι πάντα μεστὰ εἶναι τῶν διδαξόντων· || ὁμ. ἀναφ. πρὸς ἀγρόν, ἔκτασιν γῆς, εὔκαρπος, εὔφορος, ἀποδοτικός : αὐτ.ΚΠ 8,3,38 μικρὸν γήδιον, οὐ μέντοι πονηρόν γε, ἀλλὰ πάντων δικαιότατον· 9) κατὰ προσωπ. σύνταξιν δίκαιός εἰμι ἐν συνεκφ. μτ. ἀπαρφ. εἶναι ὀρθόν, νόμιμον, λογικόν, ἑπόμενον, σωστὸ νὰ πράξω τι : 'Ηρ.9,60 δίκαιοί ἐστε .. ἰέναι, 'Αριστφ. Νεφ.1434 σὲ μὲν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν (ἔχω τὸ δικαίωμα), Θουκ.4,7, Δημ.74 οὐδ' εἰ δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναι, 'Αριστλ.Πολιτ.1287 b, 12· κ.συγκρ. κ. ὑπερθ. : Πλάτ.Συμπ 172 Β δικαιότατος γὰρ εἶ τοὺς τοῦ ἑταίρου λόγους ἀπαγγέλλειν· || κ. κτ. ἀπρόσ. σύνταξιν δίκαιόν ἐστι : 'Ηρ.1,39 δικαιόν ἐστι φράζειν, Αἰσχ.Πρ.611, -δὲν εἶναι δίκαιο νὰ τοῦ πάρῃς τόσον τόκο· || κ.κτ. πληθ δίκαιά (εἰσι) : Σοφ.Αἶ.1126 δίκαια γὰρ τόνδ' εὐτυχεῖν κτείναντά με ;, αὐτ.Τρ.495· 10) τὸ οὐδ. δίκαιον ὡς οὐσ.βλ.λ.

δικαῖος (ὁ) μσν κ νεώτ. μοναχὸς ἐνιαυσίως ἐκλεγόμενος ὡς προϊστάμενος τῶν ἐν μοναστηρίῳ ἢ σκήτῃ βιούντων μοναχῶν καὶ ἐπέχων θέσιν ἡγουμένου. ἄ δίκαιος· βλ κ. ἐν Κορ.'Ατ.4 Α,101.

δικαιοστάσιον (τό) νεώτ. νομ. ἡ ὑπὸ νόμου θεσπιζομένη προσωρινὴ ἀναστολὴ τοῦ ἔργου τῆς δικαιοσύνης, συνήθ. ἐπὶ ὑποθέσεων ἀναγομένων εἰς τὸ ἀστικὸν ἢ τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον, εἰς ἄνωμάλους περιόδους, οἷον ἐν ἐπιστρατεύσει.

δικαιοσύνη (ἡ) κ. μσν., νεώτ κ δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ δικαίου βλ.λ . τὸ εἶναί τινα δίκαιον : Θέογν. 147 ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετή ἐστιν, 'Ηρ.6,86, Πλάτ.Κρατ.412 C δικαιοσύνη δὲ ὅτι μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ δικαίου συνέσει τοῦτο κεῖται τὸ ὄνομα, ῥᾴδιον συμβαλεῖν, ΠΔ Γέν.15,6 καὶ ἐπίστευσεν 'Αβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην· 2) ἡ ἐνάσκησις, ἡ ἀπονομὴ τοῦ δικαίου βλ.λ.3) κ.4), τὸ δικαίως, νομίμως κρίνειν καὶ ἀποφαίνεσθαι, ἢ τὸ δικαίως κρίνεσθαι : ΚΔ Ματθ.5,6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται· || ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ νόμου, εἰδ. τοῦ μωσαϊκοῦ : ΠΔ 'Ησ 26,2 εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν, ΚΔ Ματθ.3,15 οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην· 3) τὸ ἔργον τοῦ δικαστοῦ, τὸ ἀπονέμειν τὸ δίκαιον : Πλάτ.Γοργ.464 C τῆς δὲ πολιτικῆς ἀντὶ μὲν τῆς γυμναστικῆς (λέγω) τὴν νομοθετικήν, ἀντίστροφον δὲ τῇ ἰατρικῇ τὴν δικαιοσύνην.(δ. γρ. τὴν δικαστικήν)· || ὡσ. δικαιοσύνη δικαστική ἡ ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀπονεμό-

μένη, ἡ σύμφωνος πρὸς τοὺς νόμους : Ἀριστλ Πολιτ.1291 α,27· **4)** νεώτ. τὸ σύνολον τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν, οἱ δικαστικοὶ ἄρχοντες : **ἡ δικαιοσύνη ἵσταται εἰς τὸ ὕψος της·** **5)** ἐν τῇ τέχνῃ, ὡς προσωποποίησις τῆς ἐννοίας τοῦ δικαίου : ΑΠ 9,164 **τίς σε, Δικαιοσύνη, βροτὸς ἤκαχεν·** **6)** ἐκκλ. ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης κτ. μτφ. ἡ ἔννοια τοῦ δικαίου, ἡ ἐκπροσωποῦσα τὸν Χριστόν : Μηναῖ.12,30·Ὠδὴ 7 **Δικαιοσύνης τὸν Χριστὸν Ἥλιον γινώσκουσί σε μάρτυς·** **7)** Πυθαγόρ. ὀνομασία τοῦ τέσσαρα : Θεολ.Ἀριθμ.23· **8)** Ἡσ. « δικαιοσύνη· ἡ χοῖνιξ μυστικῶς ».

δικαιόσυνος (ὁ) φύλαξ τῆς δικαιοσύνης, ἐπίθ.τοῦ Διός : Κωμ.ἀδ 752· ‖ γεν.δίκαιος : Σιμπλ.Κατ.264,24.

δικαιότερον ἐπίρρ. κ. νεώτ. συγκρ. τοῦ δικαίως, ὀρθότερον, εὐλογώτερον : Ἀριστφ.Σφ.1149 **οὔκουν ἐριώλην ἐχρῆν ταύτην καλεῖν δικ χιότερον.**

δικαιοτέρως ἐπίρρ. δικαιότερον βλ.λ. : Ἰσοκρ 15,170 **πολὺ ἂν δικαιοτέρως ἀγαπωμένην αὐτήν.**

δικαιότης-ητος (ἡ) δικαιοσύνη : Ξεν.ΚΠ 8,8,18 **ἐδόκουν μανθάνειν δικαιότητα.**

δικαιοῦχος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἔχων δικαίωμα νὰ λάβῃ τι, **ὁ ἔχων νόμιμον ἀπαίτησιν** : **δικαιοῦχος μισθοῦ - ἀποζημιώσεως.**

δικαιοφανής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ φαινόμενος ὡς δίκαιος : Σχόλ.Θουκ.6,80· ‖ ὁ κατ' ἐπιφάνειαν δίκαιος, οὐχὶ καὶ κατ' οὐσίαν : Ἰσίδ.5 ἐπ. 149 **δικαιοφανής, οὐ μὴν δικαία ἔδοξέ μοι ἡ αἰτία.**

δικαιοφόρος (ὁ,ἡ) γλωσσ. ὁ φέρων, ἀποκαθιστῶν τὸ δίκαιον, ὁ θεσπίζων θεσμούς, θεσμοφόρος.

δικαιοφροσύνη (ἡ) νεώτ. τὸ φρονεῖν δίκαια, ἡ ἰδιότης τοῦ δικαιόφρονος βλ.λ.

δικαιόφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ σκεπτόμενος συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον, ὁ φίλος τοῦ δικαίου.

δικαιοφύλαξ-ακος (ὁ) ὁ φύλαξ τοῦ δικαίου, δικαστής· ‖ εἰδ. τίτλος βυζαντινοῦ ἀνακτορικοῦ ὑπαλλήλου : Παχυμ.Γ Μιχ.Παλ.4 Α.

δίκαιρον (τὸ) μτγν. ἰνδικόν τι πτηνόν : Αἰλ.ΠΙ 4,41

δικαίτατα αἰολ. τ. τοῦ ὑπερθ. τοῦ **δικαίως** βλ.λ.

δικαιῶ-όω κ. νεώτ., δημ. **δικ(α)ιώνω,** ἰων.παρατ. **ἐδικαίευν,** μέλλ. κ. **-ώσομαι,** μτγν. παθ μέλλ. -ωθήσομαι, παρακ. **δεδικαίωμαι,** μτχ. δημ. **δικαιωμένος** θεωρῶ, ἀναγνωρίζω τι ὡς δίκαιον · Ἡρ.1,89 **ἐπείτε με θεοὶ ἔδωκαν δοῦλόν σοι δικαιῶ εἴ τι ἐνορέω πλέον, σημαίνειν σε, - δικαιώνω τὴν ἀγανάκτησίν σου·** ‖ κρίνω καλόν : Σοφ.Φιλ.780 **γένοιτο δὲ πλοῦς.. ὅποι ποτὲ θεὸς δικαιοῖ,** Πάπ. **οὐδὲ ἐδικαίωσα ἀγοράσαι·** ‖ κηρύττω τινά ἤ τι δίκαιον, δικαιολογῶ : ΠΔ Ἔξ.27,7 **οὐ δικαιώσεις τὸν ἀσεβῆ·** ‖ κ. παθ. τυγχάνω δικαίας, ὀρθῆς χρήσεως : ΚΔ Λουκ.7,35 **ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς·** **2)** συναινῶ, ἐπιτρέπω : Ἡρ 2,172 **ὥστε δικαιοῦν δουλεύειν,** αὐτ.3,118· **3)** ἐκφέρω κρίσιν, ἐκδίδω ἀπόφασιν : Θουκ.2,71 **ἐᾶν δὲ οἰκεῖν αὐτονόμοις καθάπερ Παυσανίας ἐδικαίωσεν·** ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : Πάπ. **ἐδικαίωσεν ἀποδοῦναι ἡμᾶς τὸ κεφάλαιον·** ‖ παθ. ὁρίζομαι, καθορίζομαι : Διον. Ἀλ.10,1 **τὸ δικαιωθὲν ὑπό τινος·** **4)** μέσ. ἀπονέμω δικαιοσύνην, τὸ δίκαιον, δθ παθ. λαμβάνω τὸ δίκαιόν μου, ἀντιθ. ἀδικοῦμαι · Ἀριστλ.Η Νικ.1136 α,18· **5)** παθ. ἀπαλλάσσομαι, λυτροῦμαι : ΚΔ Ρωμ.6,7 **ὁ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας·** **6)** κολάζω, τιμωρῶ· Ἡσ. « κολάζω » : Ἡρ,1,100 **κατ' ἀξίην ἑκάστου ἀδικήματος ἐδικαίευ·** ‖ παθ. τιμωροῦμαι : Πλάτ.Νόμ 934 Β **αὐτόν τε καὶ τοὺς ἰδόντας αὐτὸν δικαιούμενον·** **7)** ἐπανορθώνω, διορθώνω : Πίνδ.ἀπ.169,3 **νόμος.. δικαιῶν τὸ βιαιότατον·** **8)** ἡ παθ. μτχ. **δικαιωθείς** = ἐξελεχθείς, ἀποδειχθεὶς ἐκ δοκιμασίας ἀληθής, πραγματικός : Αἰσχ.Ἀγ.393 **τρίβῳ τε καὶ προσβολαῖς μελαμπαγὴς πέλει δικαιωθείς·** ‖ **νεώτ. τὸ παθ.** ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποδεικνύομαι ὀρθῶς ἔχων, ἐπαληθεύω, βγαίνω ἀληθινός : **αἱ προβλέψεις μας ἐδικαιώθησαν·** **9)** μετ' ἀπαρφ. ἀπαιτῶ τι ὡς δίκαιον, ἀξιῶ : Σοφ.ΟΤ 640 **δεινά με δικαιοῖ δρᾶν,** Θουκ 2,41 **δικαιοῦντες μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτήν·** ‖ κ. κτ. παράλ. τοῦ ἀπαρφ. : Ἡρ.9,42 **οὕτω δικαιοῦντος** [γενέσθαι] **ἀντέλεγεν οὐδείς·** **10)** νεώτ. μέσ. **δικαιοῦμαι** ἔχω νόμιμον ἀπαίτησιν, ἀξίωσιν : **δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν.**

δικαίωμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. πρᾶξις δικαία, τὸ ἀποτέλεσμα ἐνεργείας γενομένης συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον, ἀντιθ. ἀδίκημα : Ἀριστλ.Ρητ.1359 α,25 **ἢ ἀδίκημα ἢ δικαίωμα,** Φίλ.2,199 **τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δικαιώματα·** ‖ μτγν. **τὰ δικαιώματα** οἱ πράξεις ὧν εἶναι προκαθωρισμένη ἡ δικαίωσις : Ἐκκλ.Ἀκολουθ.Εὐλογητόν **Κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου·** **2)** ἀποκατάστασις τοῦ δικαίου, ἐπανόρθωσις κακοῦ ἐξ ἀδίκου πράξεως γενομένου : Ἀριστλ.Η Νικ.1135 α,13 **δικαίωμα δὲ ἐπανόρθωμα ἀδικήματος·** **3)** ὅθ. ἡ ἐπιβληθεῖσα ἢ ἡ ἐπιβλητὴ μετὰ κρίσιν, δίκην τιμωρία, ἤτοι ἡ ποινὴ ἢ τὸ ἀξιόποινον : Πλάτ.Νόμ. 864 Ε **τὴν βλάβην ἀποτινέτω, τῶν ἄλλων δικαιωμάτων ἀφείσθω·** **4)** κ.νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ τοῦ ἀγράφου δικαίου ἀπορρέουσα ἀξίωσις, ἀπαίτησις : Θουκ.1,41 **δικαιώματα κατὰ τοὺς νόμους,** ΠΔ Βασ 2,19,25 **τί ἐστι μοι ἔτι δικαίωμα, - τὸ δικαίωμα ζωῆς - ἐλευθερίας - τοῦ ἐκλέγειν - τοῦ ἐκλέγεσθαι·** ‖ **δικαιώματα Ἑλληνίδων πόλεων** τίτλος ἔργου τοῦ Ἀριστλ. : Ἁρποκρ.ἐν λ. Δρόμος· ‖ νεώτ. ἀστικ. δίκ. ὁρισμ. **δικαίωμα** ἡ ἐξουσία τοῦ προσώπου, ἣν παρέχει αὐτῷ τὸ ἐξ ἀντικειμένου δίκαιον πρὸς ἱκανοποίησιν βιοτικοῦ τινος συμφέροντος καὶ ἥτις εἶναι κατὰ πάντων ἐξαναγκαστή · **δικαίωμα κυριότητος - νομῆς - κληρονομίας - διαχειρίσεως·** ‖ ὁμ νεώτ. νόμιμος ἀπολαυὴ μισθοῦ, ἀμοιβῆς κττ : **συγγραφικὰ δικαιώματα, - δικηγορικὰ δικαιώματα·** ‖ νεώτ. κ. δημ **πολιτικὰ δικαιώματα** ἡ ἐξουσία τοῦ ἐκλέγειν κ. ἐκλέγεσθαι, ἥτις ἀναγνωρίζεται εἰς τοὺς πολίτας τοῦ κράτους· ‖ νεώτ **φρ. ἀσκῶ δικαίωμα** ἐνεργῶ ὅ τι δικαιοῦμαι : **ἀσκῶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν·** **5)** κτ. πληθ. πάπ. κ. μσν. **τὰ ἐξ** ἐπισήμων ἐγγράφων βεβαιούμενα προνόμια : **Πάπ. πρακτητικὰ δικαιώματα,** Σιγίλλ.Ρογήρ.π.Ughell. **ὅσα ἄλλα δικαιώματα ἐκράτουν·** ‖ συνεκδ. **τὰ** ἐπίσημα ἔγγραφα, ἐξ ὧν βεβαιοῦνται τὰ τοιαῦτα προνόμια· **γλῶσσ.** « γραμμάτια, ἀσφάλιστρα, δικαιώματα » : Πάπ. **ἀντίγραφον δικαιωμάτων·** ‖ **μσν. χαρτῷα δικαιώματα, - σεπτὰ δικαιώματα** αὐτοκρατορικὰ ἔγγραφα ἀναγνωρίζοντα προνόμια· **6)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐξουσιοδότησις, ἄδεια : **ποιός σοῦ ἔδωκε τὸ δικαίωμα ν' ἀνακατεύεσαι;** **7)** μτγν. κ. μσν. ἡ διαταγή, ἡ ἐντολή : ΠΔ Ἔξ.12,26 **τὰ δικαιώματα τοῦ κυρίου,** ΚΔ Ρωμ.2,26 **ἐὰν.. ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ·** **8)** μτγν. τὸ κρίνειν τινὰ ὡς δίκαιον, ἡ δικαίωσις βλ.λ. : ΚΔ Ρωμ. 5,16 **τὸ χάρισμα ἐκ.. παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.**

δικαιωματικά δημ. ἐπίρρ. δικαιωματικῶς βλ.λ.

δικαιωματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀπορρέων ἐκ δικαιώματος.

δικαιωματικῶς νεώτ. ἐπίρρ. συμφώνως πρὸς ὑπάρχον δικαίωμα, δημ. δικαιωματικά.

δικαιώνω νεώτ., δημ. κ. **δικιώνω** δικαιῶ βλ.λ.

δικαίως ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. **δίκ(α)ια,** συγκρ. δικαιότερον, σπαν. **δικαιοτέρως,** νεώτ. **-ότερα,** ὑπερθ. **δικαιότατα,** αἰολ. **δικαίτατα** συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον, κατὰ δίκαιον τρόπον ἢ λόγον : Ἡρ.1,137 **ἐξεβλήθησαν εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως,** Αἰσχ.Ἀγ.376 **μεῖζον ἢ δικαίως,** ΚΔ Λουκ.23,41 **καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως** [σταυρούμεθα]· **2)** συμφώνως πρὸς τὸ ὡς ὀρθὸν νομιζόμενον, κατὰ τὰ ἐπικρατοῦντα νόμιμα : Ὀδ.Ξ 90 **ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι**

δικαίως μυᾶσθαι· **3)** αὐστηρῶς, ἀκριβῶς : Δημ. 515 **πάντα δικαίως ἡμῖν τετήρηται· 4)** πράγματι, πραγματικά : Σοφ.ΑΪ.547 **εἴπερ δικαίως ἔστ' ἐμός.**

δικαίωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **δικαίωση** ἡ ἀπονομὴ τοῦ δικαίου, **ὅθεν** τιμωρία : Θουκ.8,66 **τῶν δρασάντων οὔτε ζήτησις οὔτε δικαίωσις ἐγένετο,** Δίων Κ 40,43 **δικαιώσεσιν ἐταπείνωσε· 2)** ὑπεράσπισις τοῦ δικαίου, δικαιολογία· Ἁρπ. « Λυσίας ἐν τῷ περὶ τοῦ στρατιώτου τὰς δικαιώσεις φησὶ ἀντὶ τοῦ τὰς **δικαιολογίας** » : Λυσ.9,8 **ἔτι πλείονας καὶ νόμους καὶ ἄλλας δικαιώσεις παρασχήσομαι·** || νεώτ. κ. δημ. ἡ δικαιολογία ὑπάρξεώς τινος : **δὲν ὑπάρχει δικαίωση γιὰ τὴ ζωή μας· 3)** δικαία ἀπαίτησις, ἀξίωσις : Θουκ. 1,141 **τὴν γὰρ αὐτὴν δύναται δούλωσιν ἥ τε μεγίστη καὶ ἐλαχίστη δικαίωσις,** Πλούτ.Δημ.18 **ἐγένοντο καὶ περὶ τὰς δικαιώσεις βιαιότεροι,** ΠΔ Βασ.2,19,28 **τί ἔστι μοι ἔτι δικαίωσις· 4)** γνώμη, κρίσις περὶ τοῦ δικαίου : Θουκ.3,82 **καὶ τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων εἰς τὰ ἔργα ἀντήλλαξαν τῇ δικαιώσει** (κατὰ τὴν ἰδίαν των γνώμην), Διον.'Αλ.3,10 **ἐὰν δὲ ἀνατρέψασα τὰς ἀνθρωπίνας δικαιώσεις ἡ φύσις· 5)** μτγν. ἐκκλ. ἡ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀναγνώρισίς τινος ὡς δικαίου, ὅθ. ἡ λύτρωσις : ΚΔ Ρωμ.4,25 **ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν· 6)** νεώτ. ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπόδειξις πράγματός τινος **ὡς** ὀρθοῦ : **δικαίωσις τῶν προβλέψεων.**

δικαιωτήριον κ. μτγν. **κ.** μσν. τόπος κρίσεως **καὶ** τιμωρίας, δικαστήριον **εἰδ.** τὸ ἐν Ἅδου· Ἡσ. « δικαιωτήριον· κριτήριον » : Πλάτ.Φαῖδρ.249 Α **εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια ἐλθοῦσαι,** Στοβ. 4,53,35 **αἵ τε ἀπαλλαττόμεναι ψυχαὶ τῶν δικαιωτηρίων,** Μηναῖ.2,4 Συναξ. **τελευτᾷ τὸν βίον καὶ πρὸς τὰ ἐκεῖθεν δικαιωτήρια παραπέμπεται.**

δικαιωτής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀπονέμων τὸ δίκαιον, δικαστής : Πλούτ.'Αρταξ.23 **δικαιωτὴν αἰσχρῶν καὶ καλῶν ἀποδεδειγμένον· 2)** ὁ δικαιώνων, δίδων δίκαιον εἰς ἄλλον.

δικαμάλη (ἡ) νεώτ. ρητίνη ἰνδικοῦ τινος **φυτοῦ.**

δικαμπής-οῦς-ές ὁ δὶς καμπτόμενος, ἐκεῖνος, **ποὺ** τυλίγεται δυὸ φορές : Πάπ. **δικαμπῆ φέλια.**

δικαμπίας (ὁ) Ἡσ. « οἶνος ὁ δύο τροπὰς ὑπομένων ».

δικαμπός μτγν. δ.ἀνάγν. δικαμπής βλ.λ.

δικᾶν ἀπαρφ. μέλλ. β' τοῦ δικάζω.

δίκανα (τὰ) Ἡσ. « **ποικίλα ἱμάτια** ».

δικανίζω μσν. ἔχω δίκας, διαδικάζομαι **πρός τινα** : Εὐστ.Πον.201,47 **τὸ δικανίζειν περιγράφει.**

δικανίκιον (τὸ) μσν., δημ. **δεκανίκι** σκῆπτρον βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων· || **ἡ** ποιμαντορικὴ ῥάβδος τῶν ἐπισκόπων· **2)** ὑφηλὴ ὑπὸ τὴν μασχάλην ἐρειδομένη βακτηρία τῶν χωλῶν, συνήθ. κτ. πληθ. : **περπατῶ μὲ δεκανίκια.**

δικανικόν (τὸ) μτγν. δεσμωτήριον, φυλακή : Βασ.Διακον. ἐν Συνοδ.'Εφ.1,30,3 **ἐν τῷ δικανικῷ πάλιν διὰ τῆς τάξεως ἤχθημεν.**

δικανικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος **εἰς** τὰς δίκας, ὁ λεγόμενος **ἢ** πραττόμενος ἐν τῷ **δικαστηρίῳ** : Ἰσοκρ.13,20 **δικανικοὶ λόγοι,** ΔίωνΚ 61,10 **δ- ἀγῶνες,** Κίνναμ. **δικανικὴ ἡμέρα, - δικανικὸν ὕφος·** || **ῥημάτιον δικανικὸν** = νομικὸς ὅρος : Ἀριστφ.Εἰρ.534· **2)** ὁμ. μτ. ὑποτιμητικῆς σημασίας, ἀνιαρός, **φορτικός** ὡς τὰ **ἀναφερόμενα εἰς** τὰ δικαστήρια : Πλάτ.Θεαίτ.175 D **σμικρὸς τὴν ψυχὴν καὶ δικανικός,** Λουκ.'Ενύπν.17 **ὡς μακρὸν τὸ ἐνύπνιον καὶ δικανικόν· 3)** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τῶν ρητορικῶν ἀγορεύσεων **ἐν τοῖς** δικαστηρίοις : Πλάτ.Πολ.405Α **δικανική τε καὶ ἰατρική,** Ἀριστλ.Ρητ.1371 a,7 **δικανικὴ καὶ ἐριστική·** || Ἐπιγρ. ὁμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. τὸ ἐπάγγελμα **τοῦ δικηγόρου** : Ἐπιγρ.'Ελλην. **μετὰ δικανικὴν** (= **ἀφοῦ ὑπηρέτησεν ὡς δικηγόρος**)· || **τὸ** οὐδ. **πληθ. ὡς** οὐσ. δικανικὴ τέχνη : Ἀριστλ.Ρητ.1354 b,20 **περὶ τὰ δημηγορικὰ καὶ δικανικά· 4)** ἐπὶ προσ. ὁ νομομαθής : Πλάτ.Γοργ.512 B **οὓς δὴ καλοῦσιν ῥήτοράς τε καὶ δικανικούς,** Ξεν.'Απομν.1,2,48 **ἵνα δημηγορικοὶ ἢ δικανικοὶ γένοιντο.**

δικανικότης-ητος νεώτ. ἡ ἰδιότης **ἢ** ἡ ἱκανότης **ἢ** τὸ **λεκτικὸν τοῦ** δικανικοῦ βλ.λ. 4).

δικανικῶς κ. **νεώτ.** ἐπίρρ. κατὰ δικανικὸν **βλ.λ.** τρόπον : Χαρίτ.5,4 **ταῦτα δικανικῶς μὲν εἶπε.**

δίκαννος-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο κάννος, μόνον ἐπὶ πυροβόλου ὅπλου· || **τὸ οὐδ. ὡς** οὐσ. **δίκαννο ὅπλον μὲ δύο κάννας.**

δίκανον βλ. δίκανα.

δικανός (ὁ) μτγν., Ἡσ. « δικανοὺς **τοὺς περὶ τὰς** δίκας διατρίβοντας »· **2) φύλαξ** δεσμωτηρίου.

δίκαον Ἡσ. « δίκαιον » βλ.λ.

δίκαρ Ἡσ. « τοὺς κριτὰς Ἠλεῖοι », διόρθ. **δικαστάρ.**

δικάρδιος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο καρδίας : Αἰλ.Ζῴ 11,40 **πέρδικες οἱ Παφλαγόνες δικάρδιοί εἰσι· 2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. εἶδος θρίδακος, μαρουλιοῦ : Γεωπ.12,1,2.

δικάρηνος-ον, δωρ. **-ρανος** ὁ ἔχων δύο κάρας, κεφαλάς, δικέφαλος : Βατραχομ.300 **ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες,** ΑΠ 6,306 **καὶ τοῦτον δικάρανον ἀλοτρίβα.**

δικαρπίζω νεώτ. κ. δημ. **ἐπὶ** φυτῶν, δικαρπῶ βλ.λ.

δίκαρπος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δὶς τοῦ ἔτους καρποφορῶν, δίφορος : Στράβ.17,3,11 **τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ δίκαρπον ἔχουσιν τὴν γῆν.**

δικαρπῶ-έω μτγν. κ. **νεώτ.** ἐπὶ φυτῶν, παράγω καρποὺς δὶς τοῦ ἔτους, δικαρπίζω : Θεόφρ.ΦΑἰτ. 1,13,9 **τὰ δοκοῦντα δικαρπεῖν ἐν τούτοις μάλιστα γίνεται τοῖς τόποις.**

δικασία (ἡ) μτγν. ἔγερσις **ἢ** διεξαγωγὴ δίκης : ΑΒ 414,10 **ἐὰν μὲν πρὸς διαιτητὴν ἡ δικασία γένηται.**

δικάσιμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, προσδιωρισμένος **εἰς** δίκην : Πλάτ.Νόμ.958 B **ἐπειδὰν δὲ ὁ τῶν δικασίμων μηνῶν ἐχόμενος γένηται μήν,** Πολ.8,26 **δικάσιμος ὥρα·** || πάπ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. (**κατὰ παράλ. τοῦ** οὐσ. **ἡμέρα**) ἡμέρα καθ' ἣν γίνονται δίκαι : Πάπ. **τῇ ἑξῆς δικασίμῳ, - τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα δὲν ἔχει δικάσιμον· 2)** ὁ ἐπιδεχόμενος δίκην, ἀμφισβητήσιμος : Ἀθανασ.1,295 B **δικάσιμον τὸ πρᾶγμα.**

δίκασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. (συνήθ. ἐκδίκασις) διεξαγωγὴ δίκης : Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.277 **ἵνα τριώβολον λαμβάνωσι μισθὸν τῆς δικάσεως· 2)** ποινή, τιμωρία : ΚΜανασσ.Χρον.81 C **ἀλλ' ὕστερον ὑπέχουσι μείζονας τὰς δικάσεις.**

δικασκόπος (ὁ) **κατὰ πληθ.** ὄνομα **δικαστικῆς** τινος ἀρχῆς ἐν Μυτιλήνῃ **καὶ** Κύμῃ.

δικασμός (ὁ) μτγν. δίκασις βλ.λ.: Φίλ.Βύβλ.1,133 **Δεδὼν ὃ καλεῖται δικασμός.**

δικασπολεῖον (τὸ) μσν. δικαστήριον : Γρηγόρ. Ἀντίοχ.2,404,2 **παρά τινι ἂν .. σταίην δικασπολείῳ.**

δικασπολία (ἡ) μτγν. δικαστικὴ κρίσις, ἀπόφασις : Μαν.2,261 **περικτιόνεσσι δικασπολίας ἀναφαίνει· 2)** ἀμφισβήτησις, δίκη : ΑΠ 2,376 **ἠρετό μοι τοίης ἀμφὶ δικασπολίης· 3)** τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικαστοῦ : Ὀρφ.'Αργ.381 **ὅς ρα δικασπολίῃ μέληται.**

δικασπόλος (ὁ) κ. μσν. ὁ ἀπονέμων τὸ δίκαιον, δικαστής : Ἰλ.Α 238 **νῦν αὖτέ μιν υἷς Ἀχαιῶν ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι,** Νικηφ. Γρηγ. 8,6,316,22 **τούς τε ἀγορανόμους καὶ δικασπόλους·** || κατ' ἀρχὰς κυρίως ὁ βασιλεύς· Ἡσ. « δικασπόλος· δικαστής, βασιλεύς, δικασπόλους· δικαστὰς ἢ περὶ τὸ δίκαιον πολουμένους »· || ἐν χρ. κ. τὸ θηλ. ἐν Ὀρφ.'Υμν.69,11· **2)** μτγν. κ. ὡς ἐπίθ. Ἀπολλ.Ρ 4,1178 **σκῆπτρον ἔχων .. δικασπόλον.**

δικασπολῶ-έω εἶμαι δικαστής, δικάζω : Διοτογ. π.Στοβ.4,7,61 **ἔργα βασιλέως τρία, τό τε στραταγὲν καὶ δικασπολὲν καὶ θεραπεύεν θεώς.**

δικάσσειαν Ιδιωμ. τ. τοῦ δικάζω βλ λ. ἐν Ἐπιγρ.

δικασταγωγός (ὁ) Ἐπιγρ.. ὑπάλληλος ξεναγὸς δικαστῶν ξένων.

δικαστεία (ἡ) τὸ ἀξίωμα τοῦ δικαστοῦ : Ἐπιγρ. ἀπολυθεὶς ἀπὸ τῆς δικαστείας.

δικαστήρ-ῆρος (ὁ) δικαστής : Βάβρ.118,3.

δικαστηριακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸ δικαστήριον ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Φιλόδ.Ρητ. 1,212S οὐ δικανικὸν λέγουσιν, ἀλλὰ δικαστηριακόν.

δικαστηριακῶς νεώτ. ἐπίρρ. ἀπὸ ἀπόφεως δικαστηριακῆς βλ.λ.

δικαστηρίδιον (τὸ) κωμ. λ. ὑποκορ. τοῦ δικαστήριον : Ἀριστφ.Σφ.803 ἐνοικοδομήσει πᾶς ἀνὴρ αὑτῷ δικαστηρίδιον.

δικαστήριο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τόπος ἐν ᾧ γίνονται αἱ δίκαι : Ἀριστφ.Ἱππ.1317 καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν, οἷς ἡ πόλις γέγηθεν, Πλάτ. Φαῖδρ.273 Β εἰς τὸ δικαστήριον ἄγεται, Ἰσοκρ. 7,54 πρὸ τῶν δικαστηρίων κληρουμένους, - τὸ δικαστήριον τῆς πόλεως εἶναι ἐπὶ τῆς πλατείας· **2)** ἡ δικαστικὴ ἀρχή : Ἡρ.6,72 ἔφυγεν ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθείς, Ἀνδοκ.1,17 παραδιδόναι τῷ δικαστηρίῳ, - θὰ παραπεμφθῇ εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, - φτάσαμε στὰ δικαστήρια· ‖ φρ. δικαστήριον καθίζειν τινὶ = κατηγορῶ τινα· ‖ τὸ σύνολον τῶν συνεδριαζόντων δικαστῶν : Ἀριστφ. Σφ.624 ἢν γοῦν ἡμεῖς θορυβήσωμεν, πᾶς τίς φησιν, οἷον βροντᾷ τὸ δικαστήριον, Δημ.585 ἐπειδὰν ἀναστῇ τὸ δικαστήριον, - τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων· **3)** ἡμέρα δικάσιμος, διεξαγωγὴ δίκης : Σωζόμ.Ἱστ.Ἐκκλ.2,25 πρὸ μιᾶς τοῦ δικαστηρίου, - αὔριο ἔχω δικαστήριο· ‖ κατηγορία· Σουΐδ. « γραφάς, δικαστήρια, καταγγελίας »· **4)** τὸ γραφεῖον τοῦ κυβερνήτου ἐν Αἰγύπτῳ : Πάπ

δικαστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀπονέμων τὸ δίκαιον, κριτής, ὑπάλληλος ἐντεταλμένος τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου κατὰ τὸν νόμον : Ἡρ.1,91 δικαστὴν μιν ἑωυτῶν αἱρέοντο, Αἰσχ.Χο.118 πότερα δικαστὴν ἢ δικηφόρον λέγω, Θουκ.4,83 δικαστὴν τῶν σφετέρων διαφορῶν ἀγαγεῖν· ‖ ἐν Ἀθήναις κυρίως τὰ μέλη τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου, κατὰ διάκρισιν πρὸς τὸν προεδρεύοντα ἄρχοντα : Σοφ.Αἴ.1136 ἐν τοῖς δικασταῖς κοὐκ ἐμοὶ τόδ᾽ ἐσφάλη· ὁμ. κτ. διάκρ. πρὸς τὸ νομοθέτης : Λυσ.14,4 μὴ μόνον δικαστάς, ἀλλὰ καὶ νομοθέτας αὑτοὺς γενέσθαι, Ξεν.Συμπ.5,10 τὸ δὲ σὸν ἀργύριον διαφθείρειν ἱκανόν ἐστι καὶ δικαστάς· **2)** ἐν φρ. δικαστὴς αἵματος ἐκδικητής : Εὐρ.Ἡρ.1150 ἢ φάσγανον ἐξακοντίσας τέκνοις δικαστὴς αἵματος γενήσομαι· **3)** εἰδ. ἐπιθ. ἐν χρ. ἐπὶ τῶν ἀστέρων ὡς ἐπιδρώντων ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς : Διόδ.Σ 2,31 οὓς δικαστὰς τῶν ὅλων προσαγορεύουσι.

δικαστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος εἰς δίκην, εἰς δικαστήν, εἰς δικαστήριον : Πλούτ.Γ Γράκχ. δικαστικὸς νόμος, Σχόλ.Ἀριστφ. 299 τριωβόλου τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ ὄντος, Ἰάμβλ.ΒΠορφ.360 κρεῖττόν ἐστι τὸ νομοθετικὸν εἶδος τοῦ δικαστικοῦ, - δικαστικὰ ἔξοδα, - δικαστικὴ τήβεννος, - δ- κλητήρ - ἔνσημον - γραφεῖον· **2)** ὁ ἔμπειρος, ἐξησκημένος εἰς τὰς δίκας καὶ τοὺς νόμους, δικανικός : Ξεν.Ἀπομν.2,6,38 στρατηγῷ καὶ δικαστικῷ καὶ πολιτικῷ ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι· **3)** τὸ θηλ. ἡ δικαστικὴ (ἐνν. τέχνη), τὸ ἔργον, ἡ ἀσχολία τοῦ δικαστοῦ : Πλάτ.Πολιτ.303 Β τούτων δ᾽ ἐστί που στρατηγία καὶ δικαστική· **4)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ δικαστικὸν ὁ μισθὸς τῶν δικαστῶν : Ἀριστλ.Πολιτ.1320 a, 26 κἂν οἱ μὲν εὔποροι μὴ λαμβάνωσι δικαστικόν.

δικαστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ δικαστικὸν βλ.λ. τρόπον, κατὰ τὰ ἐν τῷ δικαστηρίῳ γινόμενα : Λουκ.Ἑρμότ.97 ἢν .. μὴ ῥᾳδίως πιστεύωμεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, Ἱεροκλ. ἐν Φωτ.Βιβλ.462,31 μέρος ἐστὶ τῆς ὅλης προνοίας ἡ εἱμαρμένη τὸ πρὸς τὰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς δικαστικῶς ἁρμοζόμενον· **2)** νεώτ. διὰ δίκης : θὰ ἀπαιτήσω τὸ χρέος δικαστικῶς.

δικαστοφυλακῶ-έω ἀποτελῶ μέρος τῆς φρουρᾶς τοῦ δικαστηρίου.

δικάστρια (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ δικαστής βλ.λ. ἡ δικάζουσα : Λουκ.Ἁλ.9 τὴν φιλοσοφίαν αὐτὴν μεθ᾽ ὑμῶν δικάστριαν ποιοῦμαι.

δικαστύς-ύος (ἡ) δίκη, δικαστικὴ ἀπόφασις : Ἐπιγρ. δικαστύας ἔξοχα κρίνων.

δικατάληκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. γραμμ. ὁ ἔχων δύο καταλήξεις : ΕΜ 480,10 δικατάληκτον ἴς καὶ ἴν· ‖ δ- ἐπίθετον τὸ σχηματίζον μὲ τὴν αὐτὴν κατάληξιν τὸ ἄρσεν. καὶ θηλ. γένος καὶ μὲ ἄ. τὸ οὐδ.· **2)** ὁ συντεθειμένος ἐκ δύο καταληκτικῶν μέτρων : Ἡφαιστ.Μετρ.15,23 τὸ ἐκ τῶν ἀναπαιστικῶν καταληκτικῶν διμέτρων δικατάληκτον.

δικαταληξία (ἡ) μτγν. γραμμ. ἡ ὕπαρξις δύο καταλήξεων : Μάρ.Βικτ.62 Κ.

δικάταρτος-η-ο δημ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἔχων δύο ἱστούς, δύο κατάρτια.

δικάτοπτρος-ον νεώτ. ὁ φέρων δύο κάτοπτρα, ἐπὶ γωνιομετρικῶν ὀργάνων.

δικάτρα (ἡ) δημ. ἡ δικάζουσα, ἐλέγχουσα : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.126,25 μαλῶτρα καὶ δικάτρα ᾽μαι.

δικάτωρ (ὁ) Ἡσ. « ὁ διπλασίαν τὴν ἀρχὴν ἔχων ».

δίκαυλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων δύο καυλούς, στελέχη, κοτσάνια : Θεόφρ.ΦΙ 6,6,8 μονόκαυλα δ᾽ ἐστὶν ὡς ἐπίπαν, δίκαυλα δὲ σπανίως (διάφ. γρ. δικαυλεῖ).

δικαυλῶ-έω μτγν. ἐπὶ φυτῶν, ἔχω δύο καυλούς : Θεόφρ.ΦΙ 6,6,8 (δ.γρ. δίκαυλος βλ.λ.).

δικάω κ. δικῶ δημ. ἐξαρκῶ, ἐπαρκῶ, εἶμαι ἀρκετός, φθάνω γιὰ κάτι : παροιμ. κι ἂν δὲ δικήσουν τ᾽ ἄσπρα μου, πουλῶ καὶ τ᾽ ἄλογό μου, - ὁ μιστός μου δὲ μοῦ δικάει οὔτε νὰ φάω.

δικεῖν ἀπαρφ. τοῦ ἀόρ. ἔδικον, ἐν χρ. π. Πινδ. καὶ τραγ. ἐν ἀχρ. ἐνεστ. δίκω βλ.λ.

δίκελλα (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. δικέλλι (τὸ) ἀξίνη τῆς ὁποίας τὸ ἕτερον ἄκρον εἶναι διχαλωτόν, δικέλλι, τσατάλι : Εὐρ.Φοίν.1155 βοᾷ πῦρ καὶ δικέλλας ὡς κατασκάψων πόλιν, Μέν.Γεωργ.65 ἀπαλλαγεὶς δικέλλης καὶ κακῶν, Τίμ.Λεξ.233 σμινύην, οἱ μὲν δίκελλαν, οἱ δὲ ἀξίνην καλοῦσι, Θέων εἰς Ἀρατ.Φαιν. « δίκελλα ἡ διχόθεν τέμνουσα », Σάρρ. μτφρ.Σοφ.Ἀντ.250· **2)** νεώτ. βοταν. εἶδος ἀναρριχητικῶν φυτῶν.

δικέλλι (τὸ) δημ. δίκελλα βλ.λ.

δικελλίτης (ὁ) μτγν. ὁ σκάπτων διὰ δικέλλας βλ.λ., ὀθ. γεν. ὁ γεωργός, ὁ σκαφτιάς : Λουκ.Τίμ.8 δικελλίτης καὶ διφθερίας μισθοῦ γεωργεῖ.

δικελλόγραπτος (ὁ) νεώτ. γένος ἀξονολιπῶν βλ.λ. ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικελλοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα δικέλλης : Σχόλ.Πλάτ.Πολ.270 D ἀξίνην ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους δικελλοειδῆ.

δίκελλον (τὸ) Ἡσ. « δικράδεστος· ξένος δύο κλάδους ἔχων » **2)** Ἡσ. « δίκειν· βάλλειν, ρίπτειν, ὅθεν καὶ δίκον καὶ δίσκον καὶ δίκελλον ».

δικελλοστυλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος μαλαχωδῶν φυτῶν.

δικέλυφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων διπλοῦν κέλυφος, περίβλημα, φλούδα, ἡ τσόφλι.

δικέντητον (τὸ) φάρμακον τῶν ὀφθαλμῶν, κολλύριον : Δημοσθ.Ὀφθαλμ.παρ᾽ Ἀετ.7,117.

δικέντρα (ἡ) δημ. ἡ βουκέντρα βλ.λ.

δίκεντρον (τὸ) νεώτ. κ. κτ. πληθ. δίκεντρα γένος φυτῶν ποῶδες πολυετὲς κοσμητικὸν τῆς οἰκογεν. τῶν μηκωνοειδῶν, ἄ. διέλυτρον.

δίκεντρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο κέντρα : Αἰλ.ΖΙ 6,40 δικέντρους σκορπίωνας.

δικέντρων Ἡσ. ρίφιμον τῶν κύβων.

δικεραθήριον (τὸ) νεώτ. γένος ρινοκέρων βλ.λ. ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικέραιος-ον κ. δικέραος μτγν. ὁ ἔχων δύο κέρατα, προεξοχάς : Ἀντίπ.ΑΠ 6,111 **δικέραιον ἀπὸ στόρθυγγα μέτωπον σπασάμενος.**

δικέρανδρον (τὸ) νεώτ. γένος ποωδῶν φυτῶν.

δίκερας-ατος (τὸ) μτγν. διπλοῦν κέρας : Καλλίξ. παρ' Ἀθην.202 Β· **2)** εἶδος ποτηρίου ἔχον δύο κρουνούς : Πολυδ.6,97 **ἔστι δ' εἰπεῖν καὶ δίκερας ἢ δίκρουνον ῥυτόν· 3)** νεώτ. γένος **ἐλασματοβραγχίων** μαλακίων ἀπαντῶν μ. **ἐν** ἀπολιθώσει· **4) δίκερα** (τὰ) νεώτ. ζωολ. ὀνομ. τῶν ἐχόντων δύο κεραίας ἐντόμων.

δικεράτιον (τὸ) μσν. ἀργυροῦν βυζαντινὸν νόμισμα· **2)** συνεκδ. εἰδικός τις φόρος κεφαλικὸς τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τὸν 8ον αἰῶνα, ὅ. δικέρατον.

δικέρατον (τὸ) μσν. ὁ κεφαλικὸς φόρος δικεράτιον βλ.λ.2) : Κ Μανασσ.Χρον.93 Β **ὃ λέγουσι δικέρατον οἱ τούτου τελωνάρχαι.**

δικέρατος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο κέρατα : Ἀντίγ.Καρ.53 **οὐδ' ἄλλο τῶν δικεράτων οὐδέν,** Πάπ. **δικέρατος θεὰ** (ἡ σελήνη)· **2)** συνεκδ. ὁ διχαλωτός· **3)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. βλ.λ.

δίκερκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο κέρκους, οὐράς : Αἰλ.ΦΙ 12,3· ‖ ὁ πληθ. τοῦ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίκερκα** (τὰ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων.

δίκερμον (τὸ) νεώτ. γένος παωδῶν φυτῶν.

δικερόδερον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων.

δικκροκάρδιον (τὸ) ὅ. **δικερατοκάρδιον** (τὸ) νεώτ. γένος μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει

δικεροκάρυον (τὸ) νεώτ. γένος ποωδῶν φυτῶν

δίκερος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο κέρατα· Σουΐδ. : **δίκερο βόδι.**

δικερωβάτης (ὁ) ἢ -ίς -ίδος (ἡ) νεώτ. γένος βατιδῶν ἰχθύων.

δίκερως-ωτος (ὁ,ἡ), αἰτ. κ. -ων ὁ ἔχων δύο κέρατα : Ἀριστλ.ΖΙ 499 b,18 **μώνυχον δὲ καὶ δίκερων οὐδὲν ἡμῖν ὦπται,** Ὕμν.Ὁμ.19,2 **αἰγιπόδην, δικέρωτα,** Ἀγαθ.ἐν ΑΠ 6,32 **δικραίρῳ (Πανὶ) δικέρωτα.**

δικετόναι (αἱ) νεώτ. χημ. σειρὰ χημικῶν ἐνώσεων.

δικετονοξέα (τὰ) χημ. αἱ ὀργανικαὶ ἐνώσεις αἱ συγκείμεναι ἐκ δύο καρβονυλικῶν ὁμάδων καὶ ἑνὸς καρβοξυλίου.

δικέφαλος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο κεφαλάς : Ἀριστλ.ΖΙ 540 b,3 **ὥστε δοκεῖν ἑνὸς ὄφεως δικεφάλου εἶναι τὸ σῶμα,** Εὐσ.Ἱστ.Ἐκκλ. 4,7, - **δικέφαλος ἀετός,** Βαλαωρ.Κ Φροσ 1.15 **σοῦ φαίνεται πὼς ἔχουν ἕνα κορμὶ δικέφαλο.**

δικέω τιμωρῶ διὰ προστίμου ἐν Ἐπιγρ., πιθ. ἐσφ. γρ.

δίκη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἔθος, ἔθιμον, συνήθεια : Ὀδ.Λ 218 **αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν·** ‖ φρ. **ἐφέπω δίκην** = μιμοῦμαι τὸν τρόπον τινός : Πίνδ.Π 1,97 **τὰν Φιλοκτήταο δίκαν ἐφέπων ἐστρατεύθη·** ‖ κ. νεώτ. ἡ αἰτ. **δίκην** ὡς ἐπίρρ. μτ. γεν. κατὰ τὸν τρόπον, τὴν συνήθειάν τινος, συνήθ. ἐπὶ ἐμψύχων : Πίνδ.Π 2,185 **λύκοιο δίκαν** = σὰν λύκος, Αἰσχ.Ἑπτ.84 **βρέμει δ' ἀμαχέτου δίκαν ὕδατος,** Σοφ.ἀπ.587 **δίκην πώλου,** Πλάτ.Φαῖδρ.235 D **πεπληρῶσθαί με δίκην ἀγγείου,** Στράβ.11,506 **δίκην τυμπάνων, - παραπαίων δίκην μεθύσου· 2)** ἡ κανονικὴ πορεία τῶν πραγμάτων, ἡ φυσικὴ τάξις : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.898 **ἐκ τουτέων ὁ θάνατος οὐ γίνεται κατά γε δίκην, οὐδ' ἢν γένηται· 3)** τὰ κατὰ τὴν παράδοσιν νόμιμα, ἡ ἐπὶ τοῦ δικαίου βασιζομένη τάξις, δίκαιον, ἀντίθ. βία : Ἰλ.Τ 180 **ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχησθα** = ἐστερημένου δικαιοσύνης, Ἡσίοδ.Ἔργ.273 **καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν·** ἀντίθ. σχέτλια ἔργα : Ὀδ.Ξ 53 **οὐ σχέτλια ἔργα θεοὶ φιλέουσιν, ἀλλὰ δίκην τίουσι** = ἀλλὰ τιμῶσι τὸ δίκαιον· ‖ **προσωποποίησις τῆς τάξεως καὶ νομιμότητος,** δικαιοσύνη : Ἡσίοδ.Θεογ.902 **ἣ τέκεν Ὥρας, Εὐνομίην τε Δίκην τε,** Σοφ.ΟΚ 1382 **εἴ περ ἐστὶν ἡ παλαίφατος Δίκη ξύνεδρος Ζηνός·** ‖ φρ. **δίκη ἐστὶ** δίκαιόν ἐστι : Αἰσχ.Ἀγ.259 **δίκη γάρ ἐστι ..τίειν γυναῖκα,** αὐτ.Εὐμ.277 **λέγειν ὅπου δίκη· 4)** ἡ δοτ. **δίκῃ** ὡς ἐπίρρ δικαίως, σωστά : Ἰλ.Ψ 542 **δίκῃ ἠμείφατ' ἀναστάς,** Πλάτ.Κρίτ.112 Ε **δίκῃ διοικοῦντες·** ‖ ὁμ. κ. μτ. τῶν προθ. **ἐν, σύν, κατά, μετά, πρός, ἐκ, παρά** : Ἡρ.7,35 **σοὶ δὲ κατὰ δίκην οὐδεὶς .. θύει,** Θέογν.197 **σὺν δίκῃ ἀνδρὶ γένηται καὶ καθαρῶς,** Αἰσχ.Ἑπτ 444 **ξὺν δίκῃ τὸν πυρφόρον ἥξειν κεραυνόν,** Πλούτ.Νομ.643 Ε **ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἐπιστάμενον μετὰ δίκης,** Διοτογ.π. Στοβ.48,62 **ἐχθροὺς δὲ μετὰ δίκας ἀμύνασθαι,** Πίνδ.Ο 2,18 **τῶν δὲ πεπραγμένων ἐν δίκᾳ τε καὶ παρὰ δίκαν·** ‖ ὁμ. μτ. ἐπιρρ. : Αἰσχ.Εὐμ.554 **ἄγοντα πολλὰ παντόφυρτ' ἄνευ δίκας βιαίως,** αὐτ.Προμ.30 **βροτοῖσι τιμὰς ὤπασας πέρα δίκης· 5)** κρίσις, ἀπόφασις : Ἰλ.Σ 508 **ὃς .. δίκην ἰθύντατα εἴποι,** Αἰσχ.Εὐμ.433 **κρῖνε δ' εὐθεῖαν δίκην·** ‖ κυρ. κτ. πληθ. **αἱ δίκαι** ἀποφάσεις : Ἰλ.Π 542 **Λυκίην εἴρυτο δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ,** Ἡσίοδ.Ἔργ.219 **ἅμα σκολιῇσι δίκῃσι· 6)** κ. νεώτ. ἡ διὰ νομίμων μέσων, διὰ δικαστηρίου ἐνέργεια πρὸς καθορισμὸν τοῦ κατὰ νόμον δικαίου καὶ ἀπονομὴν δικαιοσύνης : Πλάτ.Εὐθφρ.2 Α **δίκη τις οὖσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα,** Δημ.298 **ἀπὸ τῆς αὐτῆς διανοίας δεῖ τάς τε ἰδίας δίκας καὶ τὰς δημοσίας κρίνειν,** Πλούτ. Κικ.17 **δίκην ἔχων καὶ διαφθείρας ἐνίους τῶν δικαστῶν,** Ἐπιγρ. **οἱ δίκην ἔχοντες, - ἐνάγω τινὰ εἰς δίκην, - πολύκροτος δίκη·** ‖ π. ἀττ. κυρ. ἡ ἐπὶ ἰδιωτικῶν διαφορῶν· Πολυδ.8,41 « ἐκαλοῦντο αἱ γραφαὶ δίκαι οὐ μέντοι αἱ δίκαι καὶ γραφαί », Ἁρποκρ. « δίκη· σημαίνει μὲν καὶ ἄλλα τὸ ὄνομα, ἰδίως λέγεται ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐγκλημάτων » : Λυσ. 1,44 **οὔτε γραφὰς με ἐγράφατο, οὔτε δίκας ἰδίας ἐδικάζετο·** ‖ ἡ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως, ἡ μετὰ διαδικασίαν ἀπόφασις : Θουκ.2,53 **τῶν ἁμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βιοὺς ἂν τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι,** Ἰσ. 82,20 **μὴ πρὸ δίκης τὴν Ἀριστάρχου θυγατέρα ἐκ τῶν πατρῴων ἐκβάλλειν,** Πλούτ.Ἀγησ.32 **οὐδενὸς δίχα δίκης τεθανατωμένου πρότερον,** Πάπ **ἐμμεῖναι τῇ δεδομένῃ δίκῃ·** ‖ τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ ἐξεδικάσθη ἡ ὑπόθεσις : Ἀντιφ. 6,6 **ἐν ὑμῖν ἐστι καὶ τῇ δίκῃ· 7)** φρ. **δίκην λέγω** = ἀγορεύω ἐπὶ δικαζομένης ὑποθέσεως : Ἀριστφ.Σφ.776 **ἢν δίκην λέγῃ τις μακράν, οὐχὶ πεινῶν ἀναμενεῖς·** ὁμ **δίκην λαγχάνω τινὶ** = κινῶ δίκην κατά τινος. ἐνάγω : Δημ.539 **ἡνίκα τὰς δίκας ἔλαχον τῶν πατρῴων τοῖς ἐπιτρόποις·** ὁμ. ἀντίθ. **δίκης τυχεῖν παρά τινος** = **ἐνάγομαι·** ὁμ. **δίκην φεύγω** = εἶμαι κατηγορούμενος, ἀντίθ. **δίκην διώκω** : Λυσ.32,2 **ἐβουλήθη καὶ φεύγειν δίκας καὶ μὴ οὔσας διώκειν·** ὁμ **δίκας ἐπιφέρειν** = εἰσάγω δίκας : Ἀριστλ.Πολ.1302 b,24 **ὥσπερ οἱ γνώριμοι συνέστησαν διὰ τὰς ἐπιφερομένας δίκας** ὁμ. **διὰ δίκης ἐλθεῖν** = ἐπιδιώκειν, ἐπιτυγχάνειν διὰ δίκης, δικαστικῶς : Σοφ.Ἀντιγ.742 **διὰ δίκης ἰὼν πατρί·** ὁμ. **δίκας δοῦναι καὶ δέξασθαι** = ὑποβάλλειν τὰς διαφορὰς εἰς διαιτησίαν : Θουκ. 5,59 **ἑτοίμους γὰρ εἶναι δίκας δοῦναι καὶ δέξασθαι·** ὁμ. **δίκας διδόναι καὶ λαμβάνειν** = ἐπὶ πολιτειῶν αἵτινες ὤφειλον νὰ δικάζωσι τὰς διαφορὰς αὐτῶν εἰς τὰ δικαστήρια ἐπικυριάρχου πόλεως : Ἡρ.5,83 **καὶ δίκας διαβαίνοντες ἐς Ἐπίδαυρον ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμβανον παρ' ἀλλήλων οἱ Αἰγινῆται· 8)** ποινή, τιμωρία : Αἰσχ.Προμ.614 **τοῦ δίκην πάσχεις τάδε,** Σοφ.ΑΙ.113 **κεῖνος δὲ τίσει τήνδε κοὐκ ἄλλην δίκην·** ‖ εἰδ. κ. νεώτ. ἐν ἀνσφ. πρὸς τὸ θεῖον : Πάπ. **ὁ θεὸς αὐτῷ τὴν δίκην ἐπιθείη, θεία δίκη·** ‖ φρ. **δίκην-ας διδόναι** = τιμω-

ρσῦμαι: Ἡρ.5,106 καὶ Ἴωνας τοὺς δώσοντας ἐμοὶ δίκην τῶν ἐποίησαν, Σοφ.Ἠλ.538 ἔμελλε τῶνδέ μοι δώσειν δίκην· 9) σπαν. ἐν ἐκφορᾷ μτ. τοῦ ἄρθρ. τὴν δίκην δίδωμι = παρέχω ἱκανοποίησιν: Εὐρ.Ἡρακλ.1025 οὗτος δώσει τὴν δίκην θανὼν ἐμοί· 10) δίκην λαμβάνω = ἐκδικοῦμαι : Λυσ.1,29 οὐ συνεχώρουν.. καὶ ταύτην ἔλαβον τὴν δίκην· ὁμ. δίκην λαμβάνω παρά τινος = τιμωρῶ τινα : Δημ.544 παρὰ τῶν ἔρημον καταδιαιτησάντων αὐτοῦ.. δίκην ἀξίαν λαμβάνειν· 11) ἐνίοτε δίκην λαμβάνω τιμωροῦμαι: Ἡρ.1,115 ἐς ὃ ἔλαβε τὴν δίκην, Εὐρ.Βάκχ.1312 δίκην γὰρ ἀξίαν ἐλάμβανεν· ‖ δίκην ἔχω = ὑφίσταμαι τιμωρίαν: Πλάτ. Πολ.59 C, Ξεν.Ἑλλ.3,4,25 ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν ἔχει τὴν δίκην· ‖ δίκην ὑπέχω = ὑποβάλλομαι εἰς δίκην, τιμωροῦμαι : Ἡρ. 2,118 οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὶ δίκας ὑπέχειν, Σοφ. ΟΤ 552 εἴ τοι νομίζεις ἄνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν οὐχ ὑφέξειν δίκην· 12) τὴν δίκην ἔχω = λαμβάνω ἱκανοποίησιν: Ἡρ.1,45 ἔχω παρὰ σεῦ πᾶσαν τὴν δίκην, Πλάτ.Ἐπιστ.319 Ε εἰ μὴ φῂς εἰρηκέναι εἰρηκὼς ταῦτα, ἔχω τὴν δίκην· ‖ δίκην παρέχω = δίδω ἱκανοποίησιν : Εὐρ.Ἱππ.49 τὸ μὴ οὐ παρασχεῖν τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ἐμοὶ δίκην· ‖ δίκην ὀφλῶ (ἢ ὀφλισκάνω) = καταδικάζομαι : Δημ.1158 ἐκτίνοντος δέ μου τῷ Θεοφήμῳ, ᾧ ὠφλήκειν τὴν δίκην· ὁμ. θανάτου δίκην ὀφλῶ = καταδικάζομαι εἰς θάνατον : Πλάτ.Ἀπολ.39 Β ἐγὼ μὲν ἄπειμι ὑφ᾽ ὑμῶν θανάτου δίκην ὀφλών· ὁμ. ἐρήμην ὀφλῶ τὴν δίκην = καταδικάζομαι ἐρήμην: Ἀντιφ.5,13· ‖ δίκην ἐπιτίθημί τινι = ἐπιβάλλω τιμωρίαν, ποινήν: Εὐρ.Ὀρ.576 οὐχ αὑτῇ δίκην ἐπέθηκε, Λουκ.Κατάπλ.13 κατ᾽ ἀξίαν ἐπιτιθέντα ἑκάστῳ τὴν δίκην· ‖ δίκην αἰτῶ τινος = ζητῶ ἱκανοποίησιν διά τι · Ἡρ.8,114 χρηστήριον ἐληλύθεε Ξέρξην αἰτέειν δίκας τοῦ Λεωνίδεω φόνου· ‖ δίκας αἱρῶ = κερδίζω τὴν δίκην : Δημ.540 δίκην εἷλον ἐρήμην· 13) πυθαγορ. ὀνομασία τοῦ τρία : Πλούτ.Ἠθ.381 F· ‖ ἀντὶ τοῦ πέντε ἐν Θεολ.Ἀριθμ.31.

διηηγοράκος (ὁ) δημ. σκωπτ. ἄσημος δικηγόρος.

δικηγορία (ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐν τῷ δικαστηρίῳ συνηγορία : Εὐστ.Πον.48,1· ‖ νεώτ. κ. δημ. συμπεριφορὰ ἁρμόζουσα εἰς δικηγόρον· ‖ εἰδ. δημηγορία, ἰδ. στρεψόδικος· 2) νεώτ. ἡ ἰδιότης, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου· 3) ὁμ. νεώτ. τὸ χρονικὸν διάστημα καθ᾽ ὃ ἀσκεῖ ὁ δικηγόρος τὸ ἐπάγγελμά του.

δικηγορικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δικηγόρον : δικηγορικὸς σύλλογος· 2) τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. τὰ δικηγορικά ἡ ἀμοιβὴ τοῦ δικηγόρου.

δικηγορικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δικηγόρου ἐν χρ. κ. παραθ. : Εὐστ.Πον 270,50 καί που κ. τὰ φαῦλα μεταχρηστέον δικηγορικώτερον.

δικηγορίσκος (ὁ): νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δικηγόρος, μικρός, ἄσημος δικηγόρος, δικηγοράκος.

δικηγόρος μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κατ᾽ ἐπάγγελμα ὑποστηρίζων τοὺς κατηγορουμένους εἰς τὰ δικαστήρια: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3 66, Ἀγαθ.5,7, Εὐστ.131,2 ὅτε τις δικηγόρος χαυνωθεὶς προδῷ τὴν ὑπόθεσιν· 2) ὁ αὐτοκλήτως παρεμβαίνων πρὸς ὑπεράσπισίν τινος: φρ. δὲ θέλω δικηγόρους ἢ δὲ μοῦ χρειάζονται δικηγόροι· 3) μετωνυμ. εὔγλωττος.

δικηγορόσημον (τὸ) νεώτ. νομ. εἰδικὸν ἔνσημον ἐπικολλώμενον εἰς τὰ δικαστικὰ ἔγγραφα, ὡς φόρος ἐπιτηδεύματος τῶν δικηγόρων.

δικηγορῶ-έω μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀόρ. ἐδικηγόρησα συνηγορῶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ : Εὐστ.Πον.319,30 ταῦτά σοι δικηγορήσαντι σοφώτατον· 2) ἐξασκῶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου : δικηγορεῖ ἐν Ἀθήναις ἀπὸ δεκαετίας.

δικηλισταί (οἱ) μτγν. κατώτερον εἶδος μίμων τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ ἄλλως δεικηλικταί βλ.λ. : Σωσίβ. π.Ἀθην.14,621 ἐκαλοῦντο δ᾽ οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ τοῖς Λάκωσι δικηλισταί.

δικηλίτας (ὁ) βλ. δεικηλίκτας.

δίκηλον κ. δείκ- Ἡσ. «ἐκτύπωμα, ὁμοίωμα, εἴδωλον, ἀνδριάς, ζῴδιον π.Λάκωσιν, φάσμα, μίμημα».

δίκηλος-ον μτγν. ὁ ἔχων διπλῆν κήλην, σπάσιμο : Ἡλιόδ. παρ᾽ Ὀρειβ.50,42, Παῦλ.Αἰγ.6,62.

δίκην κ. νεώτ. αἰτιατ. τῆς λ. δίκη βλ.λ., ὡς ἐπίρρ. μετὰ γεν. κατὰ τὸν τρόπον, κατὰ τὴν συνήθειαν : Πίνδ.Π 2,84 δίκαν λύκοιο· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. : Αἰσχ. Ἑπτ.85 δίκαν ὕδατος.

δικήριον (τὸ) μσν. κ. νεώτ., δημ. δικέρι ἐκκλησιαστικὸς κηροστάτης πρὸς ἔνθεσιν δύο λαμπάδων ‖ δικηρίῳ σφραγίζειν ἐπὶ τοῦ ἱερέως εὐλογοῦντος καὶ κρατοῦντος τὸ δικήριον· 2) καὶ εἰς τὸ δικήριον οὕτω τιθέμεναι λαμπάδες.

δικηροτρίκηρα (τὰ) νεώτ. ἐκκλ. τὸ δικήριον καὶ τὸ τρικήριον βλ.λς ὁμοῦ λαμβανόμενα.

δίκησις-εως (ἡ) μτγν. τιμωρία, ἐκδίκησις : ΠΔ Σοφ.Σειρ.47,25 ἕως δίκησις ἔλθῃ ἐπ᾽ αὐτούς (δ. γρ. ἐκδίκησις).

δικητροπεῖ Ἡσ. «φυγαδεύει».

δικηφόρος-ον ὁ φέρων δικαιοσύνην, τιμωρός, ἐκδικητής : Αἰσχ.Χο.120 δικαστὴν ἢ δικηφόρον λέγω, αὐτ.Ἀγ.1577 φέγγος ἡμέρας δικηφόρου.

δίκια δημ. ἐπίρρ. ἐκ τοῦ ἐπιθ. δίκιος δικαίως.

δικίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ δίκη : Ἀριστφ.Ἱππ.347 εἴ που δικίδιον εἶπας εὖ, αὐτ.Σφ.511 δικίδιον σμικρόν.

δικιμάζω δημ. ἑτερ. τ. τοῦ δοκιμάζω, ὑποβάλλω εἰς δοκιμασίαν : Ἐρωτόκρ.1,2166 μὰ βιάζεται κι ἀποκοττᾷ νὰ τήνε δικιμάσῃ.

δίκιο (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ δίκαιον βλ.λ., ἡ δικαιοσύνη : Θυσ.Ἀβρ.663 ἡ ζυγαριὰ ἡ ἀσφαλτη ὁποὺ τὰ δίκια κρίνει· ‖ φρ. τὸ δίκιο σου εἶναι μεγάλο ἔχεις ἀπόλυτον δίκαιον, εἶσαι ἀπολύτως δικαιολογημένος· ‖ ὁμ. φρ. βρίσκω τὸ δίκιο μου ἢ ἁπλῶς βρίσκω δίκιο ἢ κερδίζω τὸ δίκιο μου ἐπιτυγχάνω τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαίου μου: Δραγ.Οσ.Ζωντ.140 νὰ ἀγωνισθῇ γιὰ νὰ κερδίσῃ τὸ δίκιο του· ‖ ὁμ. φρ. νὰ ποῦμε καὶ τοῦ φτωχοῦ τὸ δίκιο (ἐπὶ ἐπιτιμῶντος τὰς πράξεις τινός, ἀλλ᾽ ἐπιθυμοῦντος νὰ προσθέσῃ καὶ ἐλαφρυντικόν τι)· ‖ παροιμ. ἡ γκαμήλα μετὰ σαράντα χρόνια ηὗρε τὸ δίκιο της (ἐπὶ τῶν λίαν μνησικάκων καὶ ἐκδικητικῶν), ὁμ. ὅποιος τρώει τὸ δίκιο τ᾽ ἀλλουνοῦ τρώει τὰ ποδάρια του (ὁ ἄδικος τιμωρεῖται σκληρῶς)· ‖ φρ. τοῦ παίρνω τὰ δίκια τὸν ὑπερασπίζω, τὸν δικαιολογῶ.

δικιόκριτος-η-ο δημ. ὁ ἐπιβληθεὶς διὰ δικαίας κρίσεως, ἀποφάσεως, ὁ ἐκ δικαιοκρισίας προελθών : Βλαχογ.Προπύλ.1,65 ὁ θάνατός σου ὁ δικιόκριτος θὰ εἶν᾽ ἄξια ποινὴ στὴν ἄδικη ζωή σου.

δικιόνιον (τὸ) μσν. τὸ ἔχον δύο κίονας, ἐπὶ κτιρίου : ΚΠορφ.Ἐκθ.123 D.

δίκιος-ια-ιο δημ. ὁ δίκαιος βλ.λ.· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. δίκιο βλ.λ.· 2) ὁ μέσος μεταξὺ δύο ἀκροτήτων, ὁ κανονικός. δίκια γυναίκα (ἡ οὔτε εὐειδής, οὔτε δυσειδής)· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. : δίκιο μπόϊ (μέτριον), - δ. χώρισμα (τὸ κατὰ τὸ μέσον).

δικιοσύνη δημ. ἡ δικαιοσύνη βλ.λ. : Ἐρωτόκρ. Α 1704 νὰ κάμω δὲ μ᾽ ἀφήνει. στὸν κύρη δικιοσύνη.

δικιτωνία (ἡ) πάπ. διπλοῦφὲς ἐσώρρουχον.

δικιωμός (ὁ) δημ. ἀνταπόδοσις, ἐκδίκησις.

δίκιωση (ἡ) δημ.. ἐκδίκησις : Ἐρωφ 4,218 δίχως νὰ κάμω κι εἰς νσί δυὸ τέλεια τὴ δίκιωσή μου.

δικιωτής (ὁ) δημ. ἐκδικητής.

δίκκη (ἡ) νεώτ. εἶδος ἐξέδρας ἐν μουσουλμανικῷ τεμένει, ἐφ᾽ ἧς οἱ καλανάρχαι ἐπαναλαμβάνουν τὰ ὑπὸ τοῦ ἰμάμη ἀναγινωσκόμενα.

δικ(κ)ινσονίτης (ό) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελοῦν ἔνυδρον φωσφορικὸν ἅλας.

δικλεις-ιδος ἑτερ. τ. τοῦ δικλὶς βλ.λ. **ὁ διὰ διπλοῦ κλείθρου** κεκλεισμένος : Ἱππ.Ἄρθρ.7.

δικλείς-εῖδος (ἡ) νεώτ. ἐσφ. γρ. τοῦ δικλὶς βλ.λ.

δικλήματος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο κλήματα, **ἐν χρ. κ.** μτφ. : Ἀθαν.2,224 C **ὁ δ' ὥσπερ δικλήματος τὰς χεῖρας ἐκπετάσας.**

δικληνής-οῦς-ές νεώτ. ὁ δίκλινος βλ.λ.

δίκληρος-ον, δωρ. **-κλαρος** ὁ κατέχων ἔκτασιν δύο κλήρων : Ἐπιγρ. **ἐλαιοκόμιον δίκλαρον.**

δικλιδάνθηρον (τὸ) νεώτ.βοταν. γένος **στυρακιδῶν** φυτῶν.

δικλιδόπτερις-ιδος (ἡ) νεώτ.βοταν. γένος **πλευρογραμμιδῶν** φυτῶν.

δικλίδουρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **χειροπτέρων** θηλαστικῶν ὁμοίων πρὸς νυκτερίδας.

δικλινισμός (ὁ) νεώτ. βοταν. τὸ φαινόμενον τῆς ὑπάρξεως **τῶν τε** ἀρρένων **καὶ τῶν** θηλέων ὀργάνων εἰς διάφορα ἄνθη τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ.

δίκλινος-ον κ. δικλινής-οῦς-ές νεώτ. **βοταν. ἐπὶ** φυτοῦ, ὁ ἔχων ἄνθη μονογενῆ, τὰ ἄρρενα κεχωρισμένα ἀπὸ τὰ θήλεα· ‖ **τὸ οὐδ. δίκλινον ὡς** οὐσ. δίκλινον φυτόν.

δικλίπτερα (τὰ) νεώτ. γένος **ἀκανθιδῶν φυτῶν.**

δικλίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. (ἐσφ. γρ. **δικλείς**) ὡς ἐπίθ. ἡ ἔχουσα δύο φύλλα, δίφυλλη, συνηθ. κατὰ πληθ. μετὰ τῶν οὐσ. θύραι, πύλαι, σανίδες : Ἰλ.Μ 455 **πύλας, δικλίδας ὑψηλὰς** (σχολ. Εὐστ. αἱ δὶς κλειόμεναι, δίθυροι), Ὀδ.Β 345 **κληῖσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες, δικλίδες**· ‖ σπαν. **καθ' ἑν.** :Ἄρατ. Φαιν.193 **θύρην δικλίδα**· **2)** μτγν. **δικλίδες** ὡς οὐσ. θύρα μὲ δύο φύλλα : Ἀσκληπ. **ἐν** ΑΠ 5,144 **παρὰ δικλίσι ταῖσδε κρεμαστοί**· ‖ σπαν. **καθ' ἑν.** : Θεόκρ.14,42 **ἔδραμε ἰθὺ δι' ἀμφιθύρω καὶ δικλίδος,** Ἐρατοσθ. ΑΠ 5,241 **δικλίδος τὴν βάλανον χαλάσας**· **3)** νεώτ. ναυτ. **τὰ δύο φύλλα κανονιοθυρίδος,** δημ. **τὸ δίφυλλο πορτέλλο τῆς μπουκαπόρτας**· **4)** νεώτ. **πᾶσα γλωττὶς ἀφήνουσα εἰς ρευστὸν ἢ ἀέριον ἐλευθέραν μόνον τὴν ἔξοδον,** ἀ. βαλβὶς **ἐν χρ. κ. μτφ.**· ‖ ἀνατομ. βαλβίς.

δίκλοπος-η-ο μον. ὁ προδότης : δ. τραγ.**ἐν** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.295,8 **εἶχε πορτάρους δίκλοπους.**

δίκλωνος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο κλῶνας, κλάδους : **δίκλωνος βασιλικός**· **2)** ὁ ἀπὸ δύο μὴ συνεστριμμένα νήματα, **κλωνές,** συγκείμενος· **3)** κ. ὁ δίκλωστος βλ.λ.

δίκλωστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. **ὁ ἀπὸ δύο νήματα** συνεστριμμένα συγκείμενος· προλ. δίκλωνας : **δίκλωστο νῆμα.**

δικνύναι Ἐπιγρ. ἀντὶ δεικνύναι.

δικογραφία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ σύνθεσις δικανικῶν λόγων : Ἰσοκρ.15,2 **εἰδὼς ἐνίους τῶν σοφιστῶν.. λέγοντας, ὡς ἔτι περὶ δικογραφίαν**· **2)** νεώτ. νομ. ὁ φάκελος τῶν δικογράφων, τῶν ἀναφερομένων **εἰς** δικαστικήν τινα ὑπόθεσιν : **δὲν ἐμελέτησα ὅλη τὴ δικογραφία.**

δικογραφικῶς ἐπίρρ. κατὰ τὸν τρόπον **τοῦ** συνθέτοντος δικανικοὺς λόγους, ὡς δικογράφος βλ.λ. : Ἰσοκρ.π.Πολ.8,24.

δικόγραφον (τὸ) νεώτ. νομ. δικαστικὸν ἔγγραφον, δι' οὗ ἐνεργεῖται δικαστικὴ πρᾶξις.

δικογράφος (ὁ) ὁ συνθέτων γραπτῶς δικαστικοὺς λόγους : Ὑπερ.ἀπ.234, Διογ.Λαέρτ.6,15.

δικοδίφης (ὁ) μτγν. ὁ ἀναδιφῶν, ἐρευνῶν, σκαλίζων τὰς δίκας δικηγόρος, συνήγορος : Λουκ.Λεξιφ.9 **μεγαλώνυμός τε ὁ δικοδίφης** (Σχόλ. « **ὁ** συνήγορος, ἀπὸ τοῦ τὰς δίκας διφᾶν »).

δικοθετῶ-έω μον. δικάζω : Κ Μανασσ.Χρον.38 **C ὡς οὖν ἐκάθητό ποτε δικοθετῶν καὶ κρίνων.**

δικοιλοφόρος (ὁ) νεώτ. εἶδος **τρωκτικῶν θηλαστικῶν** ἀπαντῶν **μ.** ἐν ἀπολιθώσει.

δίκοκκος-ον μτγν. **ὁ ἔχων δύο κόκκους, κουκκούτσια** : Διοσκ.2,89 **δίκοκκος ζέα**· **2) τὸ οὐδ.** ὡς οὐσ. εἶδος φυτοῦ, ὁ χόνδρος : Ψ Διοσκ.2,96.

δικολαβισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τρόπος συζητήσεως δι' ἐπιχειρημάτων σοφιστικῶν καὶ κακοπίστων : **μὲ τὸν δικολαβισμόν του ἠναγκάσθην νὰ διακόψω τὴν συζήτησιν**· **2)** ἐπιχείρημα σοφιστικόν, ἀναφερόμενον εἰς τοὺς τύπους καὶ οὐχὶ εἰς τὴν οὐσίαν : **ἄφησε τοὺς δικολαβισμούς.**

δικολάβος (ὁ) μον., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναλαμβάνων τὴν διεξαγωγὴν δικῶν : Κίνναμ.161 **D τὰς μὲν (τῶν ἡμερῶν) παντάπασι δικασίμους ἐκκεῖσθαι, τὰς δὲ πρωὶ μὲν ἀποκεκλεῖσθαι τοῖς δικολάβοις,** Βάρν.Ἀπολ.Σώκρ.17 **πλήρωσε μιὰν ὁλάκερη μνᾶ στὸν Πολυκράτη τὸ δικολάβο**· **2)** νεώτ. νομ. ὁ ἄνευ διπλώματος δικηγορῶν παρὰ τοῖς κατωτέροις δικαστηρίοις, παρ' οἷς ἐλλείπουσι δικηγόροι· **3)** ὁ χρησιμοποιῶν εἰς τὰς συζητήσεις του δικολαβισμοὺς βλ.λ., στρεψόδικος.

δικολέκτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ταῖς δίκαις ἀγορεύων, δικολόγος, **δικηγόρος** : Παλλάδ.ἐν ΑΠ 10,48.

δικολεκτῶ-έω μτγν. συνηγορῶ : Χρυσόστ.π.Θησ. Στεφ.ἐν λ.

δικόλλυβος (ὁ) χρηματικὸν ποσὸν ἴσον πρὸς δύο κολλύβους : Ἀριστοφ.ἀπ.3.

δικολογία (ἡ) ἡ συνηγορία **ἐν τῷ δικαστηρίῳ** : Ἀριστλ.Ρητ.1354 b,29 **ἧττόν ἐστι κακοῦργον ἡ δημηγορία δικολογίας,** Ἀθαν.2,451 **B ἀποστείλας εἰς δικολογίαν τὸν σοφὸν ῥήτορα.**

δικολογιά (ἡ) δημ. οἱ συγγενεῖς, οἱ δικοί : Κανελλ. Χιακ.Ἀνάλ.143 **καλῶς ἤρτεν ἡ νύφη μας μὲ τὴ δικολογιά της,** ΜΜ 55 **δίχως κουμπάρο καὶ παπά, δίχως καμμιὰ δικολογιά.**

δικολογιοῦμαι δημ. συγγενεύω, γίνομαι δικός· **2)** διαπραγματεύομαι ἢ πρόκειται νὰ συγγενεύσω.

δικολόγος (ὁ) μτγν. ὁ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἀγορεύων, δικηγόρος· Θωμ.Μ 781 « ῥήτωρ, ὃς καὶ συνήγορος καὶ δικολόγος καλεῖται » : Πλούτ.Λουκ.**I πρὸς Ὀρτήνσιον τὸν δικολόγον.**

δικολογῶ-έω ἀγορεύω ἐν τῷ δικαστηρίῳ, συνηγορῶ : Ἀριστλ.Ρητ.1355 a,20 **διότι μᾶλλον ἀπονενεύκασι πρὸς τὸ δικολογεῖν.**

δικόλουρος-ον ὁ ἑκατέρωθεν κολοβός, ἀποκεκομμένος τὰ ἄκρα, ἐπὶ κωνικῶν σχημάτων : Νικόμ. Γερ.Ἀριθμ.2,14 **πυραμίδες δικόλουροι.**

δίκολπος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο κόλπους, κοιλότητας, περὶ τῆς μήτρας τῆς γυναικός : Γαλ.2,890· **2) νεώτ. ἐπὶ ἐκτάσεώς** τινος χώρας **ἢ ἐπὶ** νήσου, ἧς τὰ παράλια σχηματίζουσι δύο κόλπους βλ.λ.

δικολύμης (ὁ) ὁ λυμαινόμενος **διὰ τῶν δικῶν**· Φρύν.ἐν ΑΒ 35,28 « δικολύμης, **ἄνθρωπος· ὁ ἐν** ταῖς δίκαις λυμαινόμενος, ὁ συκοφάντης ».

δικομαχῶ-έω μτγν. διεξάγω δίκην : Ἀλκίφρ.3,29.

δικομήτρα (ἡ) **ἡ** γεννῶσα δίκας : Κωμ.ἀδέσπ.984.

δικόνδυλος-ον ἐπὶ τῶν δακτύλων, ὁ ἔχων δύο κονδύλους,κόμπους,κλειδώσεις : Ἀριστλ.ΖΙ 493 **b,30 δάκτυλος θ' ὁ μὲν μέγας μονοκόνδυλος, οἱ δ' ἄλλοι δικόνδυλοι.**

δικονομία (ἡ) νεώτ. νομ. τὸ σύνολον **τῶν** νομικῶν διατάξεων, αἵτινες ρυθμίζουσι τὴν διαδικασίαν, ἤτοι τὸν τρόπον τῆς ὑπὸ τῶν **δικαστηρίων** ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης : **δικονομία πολιτική - ποινική.**

δικονομικός-ή-ό(ν) νεώτ. νομ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δικονομίαν : **δικονομικοὶ τύποι.**

δικονομικῶς νεώτ. **ἐπίρρ.** κατὰ τὴν δικονομίαν, ἀπὸ δικονομικῆς ἀπόψεως.

δίκοπος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τεμνόντων ὀργάνων, ὁ δυνάμενος νὰ τέμνῃ δι' ἀμφοτέρων τῶν ἀκμῶν τῆς λεπίδος : Βαλαωρ.Φυγ.24 **μαχαίρι δίκοπο μέσα μου χώνει**· **2)** μτφ. ἐπὶ ἐπιχειρήματος στρεφομένου ἐναντίον τινός, ὅπερ ὅμως δύναται νὰ στραφῇ **καὶ** κατὰ τοῦ ποιουμένου χρῆσιν **αὐτοῦ.**

δικορίασις-εως (ἡ) ἑτεροχρωμία τῶν κορῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ : Δημοσθ.᾿Οφθαλμ.
δίκορκος-η-ο δημ. δίκροκος βλ.λ.
δίκορμος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. ὁ ἔχων διπλοῦν κορμόν : ᾿Αρτεμίδ.5,74 **δένδρον παμμέγεθες δίκορμον.**
δίκορος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν ἑτεροχρώμους : Πτολ.Χεν.192, Εὐστ.295,44 **ἱστοροῦσι δὲ αὐτὸν καὶ δίκορον εἶναι, τῶν ὀφθαλμῶν τὸν μὲν γλαυκὸν ἔχοντα, τὸν δὲ μέλανα·** ‖ ἐπίθ. τοῦ αὐτοκράτορος ᾿Αναστασίου Α΄· Σουΐδ. « ὁ ᾿Αναστάσιος ὁ τῶν ῾Ρωμαίων βασιλεὺς δίκορος ἐλέγετο ».
δικορράπτης (ὁ) ὁ ἐπινοῶν, ἐφευρίσκων δίκας. δικορράφος βλ.λ. : Φρύν.Σοφ.Παρ.62 B « δικορράπτης καὶ δικορράφος· ἀττικὸν ἑκάτερον ».
δικορραφία (ἡ) μτγν. ἡ ἐπινόησις δικῶν, τὸ συρράπτειν, ἐφευρίσκειν δίκας : Μαν.2,296 **δικορραφίης δεδαηκότας,** Σχόλ.᾿Αριστφ.Νεφ.1014.
δικορράφος (ὁ) ὁ ἐπινοῶν, ὁ συρράπτων, ἐφευρίσκων δίκας : Δίων Χρ.7,123 **οὐδ᾿ αὖ τοὺς σοφοὺς καὶ δεινοὺς δικορράφους τε καὶ συνηγόρους.**
δικορραφῶ-έω συρράπτω, ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω δίκας : ᾿Αριστφ.Νεφ.1483 **ὀρθῶς παραινεῖς οὐκ ἐῶν δικορραφεῖν,** ᾿Απολλδ.Κωμ.13,12 **ψεύδεται, ἐπιορκεῖ, μαρτυρεῖ, δικορραφεῖ.**
δίκορσος-ον (κόρση) μτγν. ὁ δύο κεφαλὰς ἔχων : Ρητ.Λεξ.παρ᾿Εὐστ.947,28 « δίκορσον· δικόρυφον, δικραές, δικέφαλον ».
δικόρυμβος-ον μτγν. ὁ δύο κορύμβους, κορυφὰς ἔχων : Δελφ.Παι.4 **δικόρυμβα ἕδρανα,** Λουκ. Χάρ.5. **ἐπείπερ δὲ δικόρυμβος ὁ Παρνασσός ἐστι.**
δικορύνη (ἡ) νεώτ. γένος **ἐγχυματικῶν** παρασίτων· **2)** γένος τροπικῶν δένδρων.
δικόρυφος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ., δημ. κ. **δικορφός-η-ο** ὁ ἔχων δύο κορυφάς : Εὐρ.Φοίν.227 πυρὸς **δικόρυφον σέλας,** Στράβ.2,8 **ἥ γε τῶν ᾿Ιαπύγων ἄκρα παρεμπίπτουσα καὶ τὴν ᾿Ιταλίαν δικόρυφον ποιοῦσα·** ‖ γεν. ὁ ἔχων δύο ἄκρα : Πολέμ.Φυσιογν.257 **γένυς κατὰ τὸ ἄκρον ἐσχισμένη, ὥστε δικόρυφος γενέσθαι,** Γεωπ.10,75 **ἐνθέματα . . τρικόρυφα ἢ δικόρυφα** **2)** ὁ ἔχων δύο κορυφάς βλ.λ.1) ἐπὶ τῆς κεφαλῆς : ᾿Αριστλ. ΖΙ 491 b,7 **γίνονται γάρ τινες δικόρυφοι τῇ τριχῶν λισώσει,** Πολυδ.2,43.
δίκορφος-η-ο δημ. δικόρυφος βλ.λ.1) : Παλαμ. ᾿Ασάλ.Ζ 160,3 **στοῦ Παρνασσοῦ τοὺς δίκορφους τοὺς θρόνους.**
δικός-ή-ό μσν. κ. δημ. κ. ἰδικός κ. ἐδικός μτ. τῶν προσ. ἀντων. **μου, σου, του (της), μας, σας, τους (των)** ἐμός, σός, αὐτοῦ, ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος κτλ. ὡς κτητ. ἀντων. . Πολίτ.᾿Εκλ.Τραγ.5,18 **πάλι μὲ χρόνους μὲ καιροὺς πάλι δικά σας εἶναι,** Παλαμ.Μάτ.Ψυχ.105,10 **ποὺ ἔχετε τὴ δική μας τὴ ζωή·** ‖ ἀναφ. πρὸς πρόσ. ὁ **δικός μου - σου - του** κτλ. πρόσωπον στενῶς συνδεόμενον πρός τινα : **θὰ στείλω ἀνθρώπους δικούς μου νὰ σὲ πάρουν, - ἦρθε μὲ μερικοὺς δικούς του·** ‖ ὁμ. ἀναφ. πρὸς πρόσ. ὁ οἰκεῖος, ὁ συγγενής, ἀντίθ. ξένος : Παλαμ. Μάτ.Ψυχ.94,19 **γύρω της κανεὶς δὲ βρίσκεται δικός της,** παροιμ. **μὲ τὸ δικό σου φάε καὶ πιέ, μὲ ξένο πραματέψου·** ‖ ὁμ. κ. ἄνευ τῶν ἀντων. μου, σου, του κτλ. : Θυσ.᾿Αβρ 932 **μόν᾿ ὁπ᾿ ἀποχαιρετῶ κάθε δικὸ καὶ φίλο,** παροιμ. **ὁ δικὸς μπορεῖ νὰ πῇ, μὰ δὲν μπορεῖ ν᾿ ἀκούσῃ** (ὁ συγγενὴς δύναται νὰ κατηγορήσῃ συγγενεῖς, ἀλλὰ δὲν ἀνέχεται ν᾿ ἀκούσῃ ἄλλους κατηγοροῦντας)· **2)** μτ. τοῦ οὐδ. ἄρθρ. **τὸ δικό μου-σου-του** κτλ. κ. κτ. πληθ. **τὰ δικά μου-σου-του** κτλ. ἰδιότητες ἀποκλειστικῶς ἀνήκουσαι εἴς τινα : παροιμ. **ἡ καημένη ἡ ἀλεπού τὰ δικά της δίνει ἀλλοῦ·** ὁμ. **τὸ δικό σου τ᾿ ὄνομα δῶσέ μου γειτάνισσα** (ἐπὶ ἀτίμου ὑβρίζοντος ἄλλον)· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. **τὰ δικά μου-σου-του** κτλ. αἱ ἰδιαίτεραί τινος φροντίδες, στενοχωρίαι : **καθένας ἔχει τὰ δικά του,** παροιμ. **δώδεκ᾿ ἀπόστολοι ἦταν, κι εἶχ᾿ ὁ καθένας τὰ δικά του·** ‖ φρ. **ἔχει τὸ δικό του** ἔχει περιουσίαν τινὰ ἀρκοῦσαν διὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν.
δικοσύνη (ἡ) δημ. συγγένεια, πρβλ. δικός.
δικοτέχνης (ὁ) μτγν. ὁ ἔμπειρος τοῦ δικαίου, δικηγόρος : Δίων Χρ.7,124. **γλωσσοτέχναις τε καὶ δικοτέχναις οὐδεμία ἀνάγκη.**
δικοτοΐνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. συστατικὸν **τοῦ** φλοιοῦ τοῦ τροπικοῦ δένδρου κοτό.
δικοτροπῶ-έω ῾Ησ. « δικοτροπεῖ· φυγαδεύει ».
δικοτυλήδονος-ον νεώτ. βοταν. ὁ ἔχων δύο κοτυληδόνας βλ.λ.· **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **δικοτυλήδονα** ὡς οὐσ. ἄθροισμα φανερογάμων φυτῶν.
δικοτύλιον (τὸ) μέτρον χωρητικότητος δύο κοτυλῶν : ᾿Ορειβ.ἀπ.83.
δικότυλος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν πολυπόδων, ὁ ἔχων δύο σειρὰς κοτυληδόνων : ᾿Αριστλ.ΖΜ 685 b,12 **τὰ μὲν οὖν ἄλλα δικότυλά ἐστι, γένος δέ τι πολυπόδων μονοκότυλον·** **2)** νεώτ. βοταν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ δικοτυλήδονος **3)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογ. τῶν **συΐδων·** **4)** ὁ ἔχων χωρητικότητα δύο κοτυλῶν : ῾Ιππ.᾿Εντ.Παθ.12. Σωτ.Κωμ.1,33· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. μέτρον χωρητικότητος ἰσοδυναμοῦν πρὸς δύο κοτύλας.
δικουπιά (ἡ) δημ. ἡ παρ᾿ ἑνὸς ναύτου διὰ δύο κωπῶν κωπηλασία.
δίκουπος-η-ο ἐπὶ πλοίων, δίκωπος . Σάρρ.μτφρ Εὐρ.᾿Αλκ.252 **τὸ σκάφος νά, τὸ δίκουπο.**
δίκουρος (-η)-ο(ν) κ.δημ.δικέφαλος·῾Ησ. **2)** νεώτ. ἐπὶ τῶν προβάτων, ὁ δεκτικὸς κουρᾶς δὶς τοῦ ἔτους ‖ τὸ οὐδ ὡς οὐσ τὸ δὶς τοῦ ἔτους κειρόμενον πρόβατον
δίκοχος (-η)-ο(ν) (ὁ) νεώτ ὁ ἔχων δύο γωνιώδεις προεξοχάς ‖ **δίκοχος πῖλος** ὁ πῖλος τῆς ἐπισήμου στολῆς τῶν διπλωματῶν, ἀ. τρικαντό ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ δίκοχον στρατιωτικὸν πηλήκιον ἄνευ γείσου
δικρᾶ συνηρ.πληθ.τοῦ οὐδ. τοῦ ἐπιθ.δίκροος βλ.λ.
δικράδεστος-ον ῾Ησ.«ξένος δύο κλάδους ἔχων».
δικραής-οῦς-ές μσν. δικέφαλος : Εὐστ.947,28 « δικραές, δικέφαλον ».
δικραία (ἡ) νεώτ. γένος ὑδροβίων φυτῶν.
δίκραιος-ον δισχιδής, διχαλωτός, δίκρανος : ῾Ιππ.Τόπ.᾿Ανθρ.6 **πρὸς δὲ τὸ γόνυ τὸ ὀστέον τοῦ μηροῦ τοιόνδ᾿ ἐστὶ δίκραιον.**
δικραιότης-ητος (ἡ) ἡ ἰδιότης τοῦ δικραίου βλ.λ., διχάλωσις : ῾Ιππ.Τόπ.᾿Ανθρ.6 **ὁ δὲ μικρὸς ἄνωθεν μὲν δίκραιός ἐστι τοιῇδε δικραιότητι.**
δικραιοῦμαι-όομαι διαιροῦμαι εἰς δύο, διχάζομαι ᾿Ερωτιαν.156 « ἐδικραιώθη· εἰς δύο διῃρέθη » : ῾Ιππ.᾿Επιδ.2,4,1 **παρὰ τὰς ἐσχάτας δύο πλευρὰς ἐδικραιώθη** (διορθ. ἀντὶ ἐδιχώθη)· ‖ ῾Ησ. « **ἐδικραιώθη,** ἴσως ἐμερίσθη » (δ. γρ. **ἐδικαιώθη**).
δίκραιρος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο κέρατα : ᾿Αγαθ. ἐν ΑΠ 6,32 **δικραίρῳ δικέρωτα . . ὀχμιὸν ὑλοβάτᾳ Πανὶ . . τόνδ᾿ ἀνέθηκε τράγον·** **2)** ὁ εἰς δύο ἐσχισμένος, διχαλωτός : ᾿Απολλ.Ρ 4,1613 **αὐτὰρ ὑπαὶ λαγόνων δίκραιρά οἱ ἔνθα καὶ ἔνθα κήτεος ὁλκαίη μηκύνετο** (Σχόλ. « διπλῆ· τοιαύτη γὰρ ἡ Τρίτωνος οὐρὰ διῃρημένη εἰς δύο »).
δικράναστρον (τὸ) νεώτ.ζῳολ.γένος πρωτοζώων.
δικράνι (τὸ) δημ. δικράνιον βλ.λ.
δικρανίζω μτγν. κ. νεώτ., ἀόρ. (ἐ)δικράνισα ἀνασκάπτω ἀγρὸν μὲ τὸ δίκρανον, κ. συνεκδ. ῥίπτω ἐπὶ ἀγρῶν κόπρον : Πάπ. **γνῶθι, εἰ πεπότισται ὁ ἐλαιὼν καὶ δεδικράνισται·** **2)** νεώτ. σχίζω τὴν ἄκραν ῥάβδον εἰς δύο, δίδω δικρανωτὸν σχῆμα· ‖ νεώτ. ἑνώνω δύο τεμάχια ξύλου ἐμβάλλων προεξοχὴν τοῦ ἑνὸς εἰς ἐντομὴν τοῦ ἄλλου.

δικράνι(ον) (τὸ) μαν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δικριάνι** δίκρανον βλ.λ. : Βί.'Αγ.Ρωμ. **προσέταξε .. δικρανίῳ μακρῷ βληθῆναι 'Ρωμανὸν εἰς πῦρ,** Βαλαωρ.
δικρανόγραπτος (ὁ) νεώτ. παλαιοζωολ. γένος προϊστορικῶν ζώων.
δίκρανο(ν) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τοῦ δίκρανος, δημ. κ. δικρ(ι)άνι βλ.λ. γεωργικὸν ἐργαλεῖον εἰς σχῆμα περόνης μὲ δύο ὀδόντας ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου,χρησιμοποιούμενον κυρίως κατὰ τὸ ἁλώνισμα τῶν σιτηρῶν εἰς τὸ γύρισμα καὶ λίχνισμα, διχάλι καὶ τριχάλι (ὅταν ἔχῃ τρεῖς ὀδόντας) : Λουκ.Τίμ.12 **καὶ μονονουχὶ δικράνοις ἐξεώθει μοι τῆς οἰκίας.** Σουίδ. **παρεσκεύαστο δὲ καὶ δίκρανα, ὥστε ἀπωθεῖσθαι τὴν τῶν λεγομένων σκαλῶν προσαγωγήν,** Δροσίν.Βοτ.'Αγ.ΙΙΙ **διὰ τοῦ δικράνου ἤπλωνε τοὺς ξανθοὺς στάχυς** 2) δίοδος μεταξὺ δύο ἀπορρώγων μερῶν 3) νεώτ. συσκευὴ πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν βολίδων τῶν ὅπλων.
δίκρανος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. δικέφαλος : Παρμ.6,5 2) ὁ εἰς δύο σχιζόμενος : Κάλλ.5,48 **ἂν τὸ δίκρανον τοῦ Παρνασσοῦ λιγύφθογγον σπήλαιον ἐοίγα** || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ὁδὸς διχαζομένη, σταυροδρόμι· 'Ησ. « δικράνους· τὰς τριόδους ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς **ἐπὶ δύο ἐκνευούσας** ».
δικρανοστάχυς (ὁ) νεώτ. γένος. ἀρτοκαρπιδῶν φυτῶν.
δικράνουρος (ὁ) νεώτ.γέν.λεπιδοπτέρων ἐντόμων.
δικρανοφόρος (ὁ) μτγν.ὁ φέρων δίκρανον: Γλωσσ.
δικρανόφυλλον (τὸ) νεώτ. γένος **γυμνοσπέρμων** φυτῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
δικρανῶ-όω νεώτ. σχίζω εἰς δύο, δίδω εἴς τι σχῆμα δικράνου βλ.λ.Ι) τὸ μέσ. -νοῦμαι λαμβάνω τὸ σχῆμα δικράνου, ὁθ διχάζομαι : **ὁ ποταμὸς - ἡ ὁδὸς δικρανοῦται.**
δικρανώδης-ες νεώτ.ὁ ἔχων σχῆμα δικράνου βλ.λ.
δικράνωσις-εως (ἡ) νεώτ ἀπόσχισις εἰς δύο βραχίονας 2) εἶδ ἡ ἕνωσις δύο μερῶν στέγης ἐν εἴδει δικράνου.
δικρανωτός-ή-ό(ν) ὁ ἔχων σχῆμα δικράνου βλ.λ.
δικρατής-ές ὁ ἔχων διπλοῦν κράτος, διπλῆν ἐξουσίαν : Σοφ.Αἴ.252 **τοίας ἐρέσσουσιν ἀπειλὰς δικρατεῖς 'Ατρεῖδαι** (= οἱ δύο ἡγεμόνες) 2) ὁ ἀποκομίσας διττὴν νίκην : Σοφ.'Αντ.45 **δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχετον κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω** (Σχόλ. « ἀμφοτέρωθεν ἠκονημένας ἢ δικρατεῖς φησιν ὅτι ἀλλήλους ἀπέκτειναν »).
δίκρατον (τὸ) 'Ησ. « νόμισμα ἢ δίκρανον ».
δίκρεας-ατος (τό) 'Επιγρ. διπλῆ μερὶς κρέατος.
δίκρεως-ων ὁ ἐκ δύο μερίδων κρέατος ἀποτελούμενος : 'Επιγρ **δύο μοίρας δίκρεως.**
δίκρητον (τὸ) μτγν.(λατ.) κρίσις, βλ. **δέκρητον** : **Πάπ.**
δικριάνι (τό) δημ. δικράνι βλ.λ.
δικρόα (ἡ) τὸ θηλ. ὡς οὐσ. τοῦ ἐπιθ. **δίκροος** βλ.λ.· || νεώτ. ναυτ. κυρίως κατὰ πληθ. αἱ ἕδραι τῶν πρὸς τὴν πρῷραν καὶ πρύμνην νομέων τοῦ πλοίου, ὁ μεταξὺ αὐτῶν χῶρος, οἱ κοῦτσες.
δικρόκερως-ωτος (ὁ) νεώτ. γένος **ἐλαφοκέρων** θηλαστικῶν.
δίκροκος (-η)-ο(ν), νεώτ. κ. δημ. **ἐπὶ ᾠῶν, ὁ ἔχων** δύο κρόκους, λεκίθους.
δικροκυνόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος θηλαστικῶν ζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
δίκροος-α-ον, συνηρ. **δίκρους-α-ουν,** δ.τυπ. **δικρόας,** συνηρ. **δικροῦς-ᾶ-οῦν** κ. **δίκρος-α-ον** ὁ εἰς δύο ἀποσχιζόμενος, διχαλωτός : Αἰσχ. ἀπ.152 **γλώσσημα δ-,** Πλάτ.Τίμ.78 **Β ὧν θάτερον** δίκρουν περιέπλεξε, 'Αριστλ.ΖΜ 660 b,6 **ἴδιον δ' ἔχουσιν οἱ ὄφεις καὶ οἱ σαῦροι τὸ δικρόαν αὐτῶν εἶναι τὴν γλῶσσαν** || ἐπὶ τῆς χηλῆς τῶν ζῴων : 'Αριστλ.ΖΙ 590 b,25· || ὁμ. ἐπὶ τῆς μήτρας : 'Αριστλ.ΖΙ 511 a,6 **τούτων δὴ δικρόα μὲν ἡ ὑστέρα·** || ὁμ. **ἐπὶ μυῶν καὶ τενόντων :** Γαλ.2,369· || ὁμ. ἐπὶ ριζῶν : Θεόφρ.ΦΙ 9,11,3· || **δικροῖς κεκράγμασι** ἔκφρ. κωμ. παρὰ προσδοκίαν ἀντὶ δικροῖς ξύλοις : 'Αριστφ.Εἰρ.637 **δικροῖς ἐώθουν τὴν θεὸν κεκράγμασι·** || **τὸ οὐδ.** ὡς οὐσ. **δίκρουν κ.δικροῦν** τὸ δίκρανον· **Φρύν.** 233 « δίκρανον· τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι δικροῦν καλοῦσι » : 'Ιππ.Κφακ.255· || **τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ δικρόα** κορμὸς δικρανούμενος : Ξεν.Κυν.9,19 **ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς δικρόας τῆς ὕλης ἐμπίπτει.**
δικρόσσιον (τὸ) μτγν. μανδύας ἔχων **ἑκατέρωθεν** κροσσούς : 'Αρρ.'Ερυθρ.6.
δίκροσσος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. **ὁ φέρων** ἑκατέρωθεν κροσσούς, κράσσια : Πολυδ.7,72 **δίκρασσον περιβόλαιον, Σχόλ.**'Αριστφ.Πλοῦτ.729 **δίκροσσον φακιόλιον.**
δικρόστιχος (ὁ) νεώτ. **ζωολ. εἶδός** τι ἀραχνῶν.
δίκροτον (τὸ) **νεώτ. ὡς οὐσ. τοῦ** δίκροτος **βλ.λ.3).**
δίκροτος-ον κ. νεώτ. ὁ διττῶς, ἑκατέρωθεν κροτῶν, παράγων **δύο ἤχους : Εἰρ.ΙΤ 408 ῥοθίοις εἰλατίναις δικρότοισι κώπαις·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ σφυγμοῦ : 'Αρχιγ.π.Γαλ.8,537, Ρούφ.Συν.Σφυγ.8,5· || **δίκροτος ἁμαξιτὸς ὁδός,** ἣν δύνανται νὰ διέρχωνται δύο ἅμαξαι **ὁμοῦ : Εὐρ.**'Ηλ.775 **εἰσβάντες ἦμεν δίκροτον εἰς ἁμαξιτόν·** 2) ἐπὶ πλοίων, ὁ κινούμενος διὰ δύο **σειρῶν** κωπῶν ἐν ἑκατέρᾳ πλευρᾷ· **ΕΜ 271,1 « δίκροτος ναῦς, ἡ** δύο στοίχους **ἐρετῶν** ἔχουσα ὥσπερ τριήρης ἢ τρεῖς » : Ξεν.'Ελλ. 2,1,28 **αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι,** Λουκ.''Ερωτ.6 **σκάφος εὐτρέπιστο τούτων τῶν δικρότων·** || κ. ἁπλῶς ἡ **δίκροτος** (κτ. παράλ. τοῦ ναῦς), **ὡς** οὐσ. : 'Απп.Μιθριδ.17 **ῥοδία δίκροτος ἐπ' αὐτὴν ἠνοίχθη,** 'Αντίπ. ἐν ΑΠ 7,640 **ταχινὴ δίκροτος·** || **ὁμ. τὸ οὐδ.** ὡς οὐσ. : Πολύβ.5,62,3 **τὰ δὲ λοιπὰ τριήρεις καὶ δίκροτα καὶ κέλητες·** 3) νεώτ. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τριίστιον πολεμικὸν ἱστιοφόρον πλοῖον, **φέρον δύο** σειρὰς τηλεβόλων ἐν ἑκατέρᾳ πλευρᾷ.
δικροτρίχιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος **γεσνεριωδῶν** ποωδῶν φυτῶν.
δικροτρύπανον (τὸ) **νεώτ.** ζωολ. **γένος βραχυκέρων** ἐντόμων.
δίκρουνος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο κρουνούς : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.75(Φέξ.) **εἰς τὴν μεγάλην δίκρουνον βρύσην·** || **δίκρουνον φυτὸν** διμερὲς ἀγγεῖον διὰ δύο εἴδη οἴνου : Δαμόξ.1,3 **φυτὸν δίκρουνον, ἡλίκον τι τρεῖς χωροῦν χόας,** Πολυδ.6,97 **δίκερας ἢ δίκρουνον.**
δίκρους-α-ουν συνηρ. τ. τοῦ δίκροος βλ.λ.
δικρώς-ῶτος μον. δίκρους βλ.λ. : 'Αναστάσ.'Οδηγ. 280,12 **-ῶτα τὸν Μυάσωνα λέγων** (διόρθ.**δίκρουν**).
δικταῖος-α-ον ὁ εἰς τὸ ὄρος Δίκτη ἀναφερόμενος, ἐπίθ. **τοῦ Διὸς ὡς ἐπ'** αὐτῆς ἀνατραφέντος : Στράβ.10,4,12 **τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν·** || **Δικταῖον ἄντρον** σπήλαιον **ἐπὶ τῆς** Δίκτης, ὅπου **κατὰ** τὴν παράδοσιν ἐγεννήθη ὁ Ζεύς.
δικτάμι (τό) δημ. τὸ φυτὸν δίκταμνος ἢ λευκὴ βλ.λ.
δικταμνίτης οἶνος (ὁ) ὁ διὰ δικτάμνου βλ.λ. ἀρωματισμένος : Διοσκ.5,47.
δικταμνοειδές εἶδος φυτοῦ, πιθ. τὸ **ψευδοδίκταμνον**· 'Ησ. « **γλήχων τινές,** οὐκ εὖ· ἔστι γὰρ βοτάνη δίκταμνος ».
δίκταμνον (τό) κ. -μον κ. **δίκταμνος** (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **δίκταμο** κ. **δικτάμι** ·ἀρωματικὸν φυτὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς κρητικῆς **Δίκτης,** ὁθ. καὶ τὸ ὄνομα, ὀρίγανος ἡ δίκταμνος : 'Αριστλ.ΖΙ 612 a,4, Θεόφρ. ΦΙ 9,16, Σχόλ.''Αρατ.Φαιν.33 **δοκεῖ δὲ καὶ τὸ δίκταμον πρὸς εὐτοκίαν συμβάλλεσθαι·** 2) **τὸ φυτὸν** βαλλωτὴ ἢ κρατηροφόρος : Διοσκ.3,32· || **ἀγρία** γλήχων, ἀγριοφλησκούνι : αὐτ.3,37.
δίκταμνος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ δίκταμνον βλ.λ.
δίκταμο (τό) δημ. **δίκταμνον βλ.λ.**

δικτατορεία νεώτ. κ. -ρία (ἡ) ἡ ἐξουσία τοῦ ρωμαίου δικτάτωρος, ἡ δικτατωρεία βλ.λ.· || νεώτ. ἡ ἀρχὴ καὶ ἐξουσία τοῦ νεωτέρου δικτάτωρος βλ.λ.2)· **2)** πολιτικὴ ἐξουσία ἀσκουμένη ἀπολυταρχικῶς ἄνευ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ὑπὸ πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ προσώπου ἢ κόμματος ἐκπροσωποῦντος ὡρισμένην κοινωνικὴν τάξιν: **δικτατορία τοῦ προλεταριάτου.**

δικτατορεύω νεώτ. δικτατωρεύω βλ.λ.

δικτατορικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον δικτατορικὸν βλ.λ. : **κυβερνᾷ δικταταρικά.**

δικτατορικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δικτάτορα βλ.λ. : **δικτατορικὴ ἐξουσία - κυβέρνησις**· **2)** μτφ. αὐταρχικός, αὐθαίρετος : **δικτατορικὴ πρόθεσις - ἐνέργεια.**

δικτατορικῶς νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον δικτάτορος βλ.λ., ἀπολυταρχικῶς.

δικτάτωρ-ωρος κ. -ορος μτγν. κ. νεώτ. ἔκτακτος ἄρχων τῆς ρωμαϊκῆς πολιτείας, ἔχων ἀπεριόριστον πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἐξουσίαν, ἐκλεγόμενος **εἰς** δυσχερεῖς περιστάσεις τῆς πόλεως : Πολύβ. 3,87,6 **Ῥωμαῖοι δὲ δικτάτωρα κατέστησαν Κόιντον Φάβιον**· ||Ἡσ.«δικτάτωρ· ὁ διπλασίαν ἀρχὴν ἔχων»· **2)** νεώτ. ἄρχων συγκεντρώσας εἰς χεῖράς του πᾶσαν πολιτικὴν ἐξουσίαν· **3)** ὁ κατ' ἀπόλυτον ἐξουσίαν διευθύνων κλάδον τινὰ τῆς διοικήσεως εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις : **δικτάτωρ τοῦ ἐπισιτισμοῦ**· **4)** κατ' ἐπέκτ. ὁ φερόμενος ἀπολυταρχικῶς, ὁ ἐνεργῶν χωρὶς **νὰ λαμβάνῃ** ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς **γνώμας** τῶν **συνενδιαφερομένων.**

δικτατωρεία (ἡ) κ. -ρία μτγν., νεώτ. κ. **δικτατορία** βλ.λ. ἡ ἀρχή, τὸ ἀξίωμα τοῦ Ρωμαίου δικτάτωρος : Διον. Ἁλ.6,62, Πλούτ.Φάβ.3 **ἀνυπευθύνου δεῖσθαι τὰ πράγματα μοναρχίας, ἣν δικτατωρίαν καλοῦσι**· || **Σουΐδ.** «δικτατωρεία· ἀρχὴ ἀνυπεύθυνος».

δικτατωρεύω μτγν., νεώτ. κ. **δικτατορεύω** εἶμαι δικτάτωρ βλ.λ.(1 κ.2) : Δίων Κ 43,1.

δίκτον (τό) μτγν. τὸ δίκταμνον : Ἀρατ.Φαιν.33 **δίκτῳ ἐν εὐώδει** (κατ' ἄ. κύριον ὄνομα).

δίκτυ κ. νεώτ., δημ. **δίχτυ** συγκεκ. τ. τοῦ δίκτυον βλ.λ. : ΕΜ 275,27 **ἀπὸ δὲ τοῦ δίκτυον κατ' ἀποκοπὴν γίνεται δίκτυ.**

δικτυαγωγός (ὁ) μτγν. ὁ σύρων τὰ θηρευτικὰ δίκτυα : Πολυδ.5,17 **καὶ συνεργοὶ μὲν κυνηγέτου κυναγωγοί, ἱππαγωγοί, δικτυαγωγός.**

δικτυακός-ή-όν μσν. σοφιστικός : Εὐστ.1192,44 **ὁ τὰ δικτυακὰ μελετήσας, ὧν σκοπὸς τὰ ἀντικείμενα κατασκευάζειν.**

δικτυάλωτος-ον μτγν. ὁ συλληφθεὶς διὰ δικτύου : Συνέσ.150 C **ὑπέδειξεν ἑσμοὺς δικτυαλώτων καὶ δορυαλώτων θηρίων.**

δικτυαρχῶ-έω Ἐπιγρ. κατέχω εἰδικὸν ἀξίωμα εἰς τὴν λατρείαν τῆς Ἴσιδος· **2)** κτ. δ. ἑρμ. προΐσταμαι σωματείου ἁλιέων.

δικτυβόλος (ὁ) μτγν. ὁ ρίπτων τὰ δίκτυα ἁλιεύς : Ἀπολλωνίδ.ἐν ΑΠ 6,105 **δωρεῦμαι Μῆνις ὁ δικτυοβόλος**, Ὀππ.Ἁλ.4,578.

δικτυβολῶ-έω μτγν. ρίπτω τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν : Διοκλ.ΑΠ 6,186 **δικτυβόλει τούτῳ δὲ παρ' ἠιόνων κροκάλαισι** (γρ. ἀμφ.).

δίκτυγχος (ὁ) νεώτ. γέν. **σαπρολεγνιδῶν** μυκήτων.

δικτύδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ **δίκτυον** βλ.λ. : Πολυδ.7,179.

δικτυεία (ἡ) μτγν. κ. **δικτυΐα** ἡ διὰ δικτύων ἁλιεία: Αἰλ.ΠΙ 12,43.

δικτυεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ διὰ δικτύου ἁλιεύων· Σουΐδ. «δικτυεύς, ὁ ἁλιεύς» : Στράβ.8,7,2 **κίνδυνον φέροντα τοῖς δικτυεῦσι**, Αἰλ.ΠΙ 1,12.

δικτυεύω μσν. ἁλιεύω διὰ δικτύου : Κ Μανασσ. Χρον.100 B **ἄνδρα τινὰ σαγηνευτὴν ἰχθυοθήραν εὑρόντες δικτυεύοντα.**

δίκτυνα (ἡ) νεώτ. γένος **δικτυνιδῶν** ἀραχνῶν.

δίκτυννα (ἡ) κ. -υνα (δίκτυον) ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ὡς θεᾶς τοῦ κυνηγίου : Ἡρ.3,59 **αὐτοί εἰσι οἱ ποιήσαντες καὶ τὸν τῆς Δικτύνης νηόν**, Ἀριστφ. Σφ.368 **ἡ δέ μοι Δίκτυννα συγγνώμην ἔχοι τοῦ δικτύου**· **2)** ὡς διακεκριμένη θεότης, ἀκόλουθος τῆς Ἀρτέμιδος : Πλούτ.Ἠθ.965 C **ἀκροθινίοις ἀγλαΐσας τὴν ἀγροτέραν ἅμα θεὸν καὶ Δίκτυνναν.**

δικτυνναῖος (ὁ) ὄνομα μηνὸς ἐν Κρήτῃ : Ἐπιγρ.

δικτυοβόλας (ὁ) μτγν. δικτυβόλος βλ.λ.: Πολυδ.7,137.

δικτυογενῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. φυτὰ φέροντα κατὰ τὰ φύλλα δικτυοειδεῖς **νευρώσεις.**

δικτυόγραμμα (τὸ) νεώτ.γένος **ἡμιονιτιδῶν φυτῶν.**

δικτυόδεσμος (ὁ) νεώτ. εἶδος πλεξίματος, κόμβου πρὸς ἐπισκευὴν δικτύων.

δικτυόδρομος-ον νεώτ. ὁ δικτυοειδῶς διακλαδούμενος : **δικτυόδρομος νεύρωσις.**

δικτυοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα δικτύου, δικτυωτός : Ἡρόφ.π.Γαλ.5,155 **δικτυοειδὲς πλέγμα, - δικτυοειδῆ κύτταρα.**

δικτυοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. **ἐν εἴδει δικτύου** : Γρηγ.Νύσσ.1,182 A **δι' ἀλλήλων ἐναλλάξ κατά τινα ρυθμὸν δικτυοειδῶς πεπλεγμέναι.**

δικτυόθετος-ον. μτγν. κ. νεώτ. ἐν τῇ οἰκοδομικῇ ὁ ἐν εἴδει δικτύου διατεταγμένος· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ δικτυόθετον** τρόπος ἐπενδύσεως τοίχων παρὰ τοῖς Ρωμαίοις : Πλίν.36,22,51 (δ. γρ. διατονικόν, δίσμικτον).

δικτυοθήρας (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ ἁλιεύων διὰ δικτύου : Σχόλ.Θεοκρ.1,40. Κ Μανασσ.Χρον.106.

δικτυοθηρευτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἁλιείαν διὰ δικτύου· || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ **δικτυοθηρευτικὴ** (ἐνν. **τέχνη**) ἡ τέχνη τοῦ ἁλιεύειν διὰ δικτύου : Πολυδ.7,139

δικτυόκαρπα (τὰ) νεώτ. βοταν. φυτὰ ὧν ὁ καρπὸς περιβάλλεται ὑπὸ δικτυωτοῦ περιβλήματος.

δικτυοκέφαλος (ὁ) νεώτ. γένος πρωτοζώων ἀμφιβίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικτυόκλωστος-ον πεπλεγμένος ἐν εἴδει δικτύου. ὁ εἰς δίκτυον πεπλεγμένος : Σοφ.Ἀντ.347 **ἀμφιβαλὼν ἄγει.. σπείραισι δικτυοκλώστοις** (Σχόλ.« τοῖς σχοινίοις τοῖς εἰς δίκτυον κεκλωσμένοις »).

δικτυοκύστις-εως (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **περιτριχιδῶν** ἐγχυματικῶν.

δικτυόλομος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ροιαδωδῶν.**

δικτυομίτρα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **στιχοκυρτιδῶν** πρωτοζώων, ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει.

δίκτυ(ον) (τὸ) (δικεῖν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δίχτυ** πλέγμα ἐκ νήματος ἢ μεταλλίνου σύρματος διασταυρουμένου καὶ δεδεμένου εἰς βροχίδας, χρησιμοποιούμενον κυρίως εἰς τὴν ἁλιείαν : Ὀδ.Χ 386 **ὥς τ' ἰχθύας, οὕς θ' ἁλιῆες.. δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ,** Αἰσχ.Χο.506 **φελλοὶ δ' ὡς ἄγουσι δίκτυον,** ΚΔ Ἰω.21,8 **σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων**· || **καθιέναι τὰ δίκτυα** ρίπτειν τὰ δίκτυα, ρίχνω τὰ δίχτυα : Ἀριστλ.ΖΙ 533 b,19 **ἀλλ' ὅταν κατανοήσωσιν ἔν τινι τόπῳ πολλοὺς ἀθρόους ὄντας (τοὺς ἰχθῦς).. καθιᾶσι τὰ δίκτυα**· || **δ. ἀναιρεῖσθαι** σύρω τὰ δίκτυα : Ἀριστλ.ΖΙ 602 b,8 **διὸ καὶ τὰ δίκτυα ταύτην τὴν ὥραν ἀναιροῦνται οἱ ἁλιεῖς**· || ὁμ. πλέγμα χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν θήραν, βρόχια : Ἡρ.1,123 **δίκτυα δοὺς ἅτε θηρευτῇ τῶν οἰκετέων τῷ πιστοτάτῳ,** Ἀριστφ.Ὀρν. 1083 **κἀπαναγκάζει (τὰς περιστεράς) παλεύειν δεδεμένας ἐν δικτύῳ,** Φιλόστρ.Ἐπιστ.47 **δίκτυα ἀναπτύσσειν τοῖς θηρίοις,** Κ Πορφ.Ἔκθ.2,509 **δίκτυα πρὸς τὸ ἀποκλείειν τὰ ὄρνεα, - κυνηγετικὰ δίκτυα**· || παροιμ. **δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς** κ. **δίκτυον φυσᾷς** (Σουΐδ.« ἐπὶ τῶν μάτην καὶ ἀνοήτως τι ποιούντων »)· || νεώτ. **δίκτυον ἀράχνης** ὁ ἱστὸς τῆς ἀράχνης· || ὁμ. μτφ. : **Αἰσχ.Πρ.1078 εἰς ἀπέ-**

ραντον δίκτυον ἄτης ἐμπλεχθήσεσθε, αὐτ.'Αγ.1115 ἤ δίκτυόν τί γ' Ἅιδου, Σοφ.άπ.932, Νεῖλ.'Επιστ.151 **δείκτυα (sic) λογισμῶν**· **2)** ὁμ. πᾶν δικτυωτὸν πλέγμα πρὸς ποικίλας χρήσεις, οἷον δίκτυον **κεφαλῆς**, ἀ. φιλές· δίκτυον διὰ τὰ ὀψώνια (δικτυωτὸς θύλακος)· **δίκτυον ἀντιτορπιλλικόν**· ‖ 'Ησ. τὸ δικτυωτὸν πλέγμα τοῦ πυθμένος κοσκίνου· ‖ μσν. κιγκλίδωμα δικτυωτόν· Κύριλλ. « δικτύων· καγκέλλων »· ‖ μτφ. σύμπλεγμα γραμμῶν κ. ἐν γένει πραγμάτων διασταυρουμένων ἐν εἴδει δικτύου : **δίκτυον ὁδικὸν - σιδηροδρομικὸν - τῶν αἱμοφόρων ἀγγείων** - σηράγγων - πυρῶν - ἀντιπροσώπων.

δικτυονευρίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια **παλαιο**δικτυοπτέρων ἐντόμων, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικτυόνευρον (τὸ) νεώτ. γένος ἐντόμων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικτυόνημα (τὸ) νεώτ. γένος θαλασσίων **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ροδοφυκῶν**· **2)** γένος ὑδροζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικτυονίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἀραχνῶν.

δικτυόνωτος (ὁ) νεώτ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων.

δικτυοπλόκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλέκων δίκτυα : Πολυδ.7,139.

δικτυοποιός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς δικτύων.

δικτυόπτερις-ιδος (ἡ) νεώτ βοταν. γένος **πολυποδιδῶν** φυτῶν.

δικτυόπτερος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

δικτυοπτέρυξ-γος (ὁ) νεώτ ζωολ γένος **ὀρθοπτέρων** ἐντόμων

δικτυόπυγον (τὸ) νεώτ. γένος **κατωπτεριδῶν** ἰχθύων ἀπαντῶν μ ἐν ἀπολιθώσει.

δικτυοσίφων-ωνος (ὁ) νεώτ. γένος θαλασσίων φυτῶν.

δικτυουλκός-όν κ νεώτ. ὁ ἕλκων, ἀνασύρων τὸ δίκτυο : Πολυδ.7,137 ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἁλιεύς : 'Ιάμβλ.Πυθ.8,36 **Δικτυουλκοί** τίτλος δράματος τοῦ Αἰσχύλου : Αἰλ ΦΖ 7,47 (κ **-ργοί** ἐκ παλαιοῦ καταλόγου)

δικτυοῦμαι-όομαι μτγν βλ. δικτυῶ.

δικτυοῦχος (ὁ) μτγν μονομάχος διὰ δικτύου ἀγωνιζόμενος Γλωσσ· **2)** νεώτ. συρμάτινον σχοινίον, ἐξ οὗ ἀνεκρέμαντο τὸ ἀντιτορπιλλικὰ δίκτυα τῶν παλαιοτέρων πλοίων.

δικτυοφανές (τό) νεώτ. γένος **λωριδῶν φυτῶν**.

δικτυοφόρος (ὁ) μτγν δικτυοῦχος βλ.λ.: Γλωσσ.· **2)** νεώτ. γένος ἡμιπτέρων ἐντόμων.

δικτυόφυλλον (τό) νεώτ. γένος **πτεριδοφύτων** ἀπαντῶν μ ἐν ἀπολιθώσει.

δίκτυπος-ον ὁ ἐπαναλαμβάνων τὸν ἦχον, ἀντηχῶν : Νόνν.Δ 10,225 **ἀναίνετο δίκτυπον ἠχώ**.

δίκτυς-υος (ὁ) ἄγνωστόν τ. ἀγριμαῖον ζῷον τῆς Λιβύης : 'Ηρ.4,192 **κριοὶ ἄγριοι καὶ δίκτυες καὶ θῶες**· **2)** 'Ησ. « ὁ ἰκτῖνος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ».

δικτυῶ-όω μτγν. κ. μσν. κατασκευάζω τι **εἰς σχῆμα δικτύου**· κ. παθ. **-οῦμαι** εἶμαι κατεσκευα**σμένος εἰς σχῆμα δικτύου** : ΠΔ Βασ.3,7,18 **δύο στοῖχοι ῥοῶν χαλκῶν δεδικτυωμένοι**· **2)** τὸ παθ συλλαμβάνομαι ἐντὸς δικτύου : Βάβρ.107,11.

δικτυώδης-ους-ες μτγν. δικτυοειδὴς βλ.λ. : Σχόλ. 'Αριστφ.Σφ.99 **πλέγμα τι δικτυῶδες καὶ ἠθμῶδες**, Πολυδ.4,116· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **-ῶδες** (τὸ) δικτυοειδὲς πλέγμα : 'Ιππ.'Επιστ.19.

δικτύωμα-ατος (τὸ) νεώτ. **εἶδός τι φορέων** βλ.λ. ἐν **εἰδ**. σημ. δικτυωτῶν.

δικτυωτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος τι ἀλγῶν βλ.λ.

δικτυωτοειδῆ (τὰ) νεώτ. οἰκογ. θαλασσίων φυτῶν.

δικτυωτός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν εἴδει δικτύου βλ.λ. κατεσκευασμένος : Διόδ.Σ 18,26 **ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων ὑπῆρχε θύσανας δικτυωτός**, - **δικτυωτὸν πλέγμα**· ‖ εἰδ. ἐπὶ θυρῶν, παραθύρων κττ., ὁ κατεσκευασμένος διὰ ῥάβδων ῥομβοειδῶς τεμνουσῶν ἀλλήλας : Πολύβ.15,30,8 **συνέβαινε δὲ τὰς θύρας εἶναι δικτυωτάς**, ΠΔ 'Ιεζ.41,16 **δικτυωταὶ θυρίδες** (παράθυρα κιγκλιδωτά), - **δικτυωτὴ θύρα**· ‖ **δικτυωτὸν ὑπερῷον** 'Ησ. « τὸ πολλὰς θυρίδας ἔχον »· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δικτυωτόν** παράθυρον δικτυωτόν : ΠΔ Βασ.4,1,2 **καὶ ἔπεσε διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ**· **2)** ἐν χρ. κ. μτφ. πᾶς ἐν σχήματι δικτύου, ἤτοι εἰς συνεχεῖς ῥόμβους ἢ πολύγωνα σχηματισμός : **δικτυωτὴ διάταξις**.

δικυανοδιαμιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἰσχυροτάτη ὀργανικὴ βάσις ἐν χρ. πρὸς χωρισμὸν **τοῦ νικελίου** ἀπὸ τῶν ἀ. μετάλλων.

δικύημα-ατος (τὸ) νεώτ. γένος σκωληκοειδῶν παρασίτων ζῴων.

δικυημίδαι (οἱ) νεώτ. ὁμοιογένεια **σκωληκοειδῶν** ζῴων.

δίκυκλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο κύκλους, τροχούς : Λιβάν.Λόγ.1,33 **ἐπ' ὀχήματος δικύκλου**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **-ον** (τὸ) (κτ. παράλ. τοῦ ἅρμα) ἅρμα δίτροχον : ΔίωνΚ 7,6,7 **ὥστε τὸν 'Αντωνῖνον πεσεῖν ἐκ τοῦ δικύκλου**.

δικύλινδρος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μηχανημάτων, ὁ ἔχων δύο κυλίνδρους βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.

δίκυμος-ον μσν. ὁ γεννῶν δίδυμα, διδυμοτόκος βλ.λ.· Σουΐδ.π.Ζωναρ.Λεξ.526 « δίκυμα τὰ διδυμοτόκα πρόβατα » (κώδ. δικύματα).

δικυνοδόντια (τά) νεώτ. ὑποτάξις ἑρπετῶν ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικυνόδους-οντος (ὁ) νεώτ. **γένος ἑρπετῶν ἀπαντῶν** μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δικυπέλλιον (τὸ) νεώτ. **γένος δαρνοειδῶν** φυτῶν.

δικύπελλος-ον μσν. ὁ συγκείμενος ἐκ δύο κυπέλλων, γλώσσ. τοῦ **ἀμφικύπελλος** βλ.λ. : Εὐστ.159,4.

δίκυρτος-ον μτγν. κ νεώτ. ὁ φέρων δύο κυρτώματα, ὕβους : Γεωπ.16,24,4 **κάμηλος δίκυρτος**· ‖ νεώτ. ναυτ. τὸ οὐδ. **τὸ δίκυρτον** ὡς οὐσ. ἀ. **δίκυρτος σταμίς** ἡ ἀνωτάτη σταμὶς σκελετοῦ πλοίου, ὅταν κυρτοῦται πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ, τὸ κοινῶς δίβολο βλ.λ. ἢ ἀπάνω σκαρμὸς τῆς πόστας.

δικύρτωμα-ατος (τό) νεώτ ζωολ γένος ὀρθοπτέρων ἐντόμων.

δίκω (δικ-) ἀχρ. ἐνεστ. **ἐξ** οὗ ἀορ. **β ἔδικον**, ἀπαρφ **δικεῖν**, μτχ **δικών**· ΕΜ 275,22 « δίκω ῥίπτω » : Αἰσχ.Χο 99 **στείχω πάλιν δικοῦσα τεῦχος**, Πίνδ.Π 9,218 **πολλὰ μὲν κεῖνοι δίκον φύλλ' ἔπι καὶ στεφάνους**, Εὐρ.Βάκχ.600 **δίκετε πεδόσε τρομερὰ σώματα** ‖ βάλλω, κτυπῶ : Πίνδ.Ο 10,86 **μᾶκος ἔδικε πέτρῳ**, Εὐρ.Φοίν.664 **κρᾶτα φόνιον ὠλένας δικὼν βολαῖς**· **2)** 'Ησ. « **ἐδίκοντο** (γρ. ἀμφ.) ἐπορεύοντο »· **3)** μτγν. δικάζω : 'Επιγρ.

δικῶ βλ. δικάω.

δικωλία (ἡ) μτγν. γραμμ. **περίοδος ἐκ δύο κώλων** ἀποτελουμένη : Μάρ.Βικτ.182.

δίκωλος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. δημ. ὁ ἐκ δύο μελῶν ἀποτελούμενος : Λυκόφρ.636 **δικώλοις σφενδόναις** (Σχόλ. δισκελέσι, διπτύχοις, διπλόκοις)· ‖ γεν. **ὁ** ἐκ δύο μερῶν ἀποτελούμενος : Διοσκ.2,94 **καρπὸν ἔχει ἐπ' ἄκρῳ, ὥσπερ ἀκρίδια δίκωλα**, Νικομ.'Αρμον.10 **δίκωλοι σύριγγες**, 'Επιγρ. **δίκωλος μηχανή**· **2)** γραμμ. ἀποτελούμενος ἐκ δύο κώλων, **ἐπὶ** τῶν περιόδων τοῦ λόγου : 'Ερμογ.Εὑρ.4,3, 'Ηρωδιαν.Ρητ.σχημ.98 S ἐπὶ μέτρων : Σχόλ.'Αριστφ. 'Αχ.1212· **3)** δημ. ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἔχων δύο πυθμένας· ‖ μτφ. **δίκωλο πινάκι** διπρόσωπος ἄνθρωπος.

δικωπία (ἡ) μτγν. ζεῦγος κωπῶν : Λουκ.Χάρ.1 **τὴν δικωπίαν ἐρέττω μόνος**, Σχόλ.Θουκ.4,67 **ἐν ᾗ ἕκαστος τῶν ἐλαυνόντων δικωπίαν ἐρέσσει**.

δίκωπος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. ὁ διὰ δύο κωπῶν κινούμενος : Εὐρ.'Αλκ.252 ὁρῶ **δίκωπον σκάφος**, Πολύβ.34,3,2 **ἐν δικώποις σκαφιδίοις**.

δικωπῶ-έω κωπηλατῶ διὰ δύο **κωπῶν**· ‖ κ. κωμ. μτ. αἰσχρ. σημ. : 'Αριστφ.'Εκκλ.1091 **πῶς ἂν δικωπεῖν ἀμφοτέρας δυνήσομαι**.

δίκωχος-ον νεώτ. δίκοχος βλ.λ.
διλάθι(ον) (τὸ) μσν. κ. δημ. πυράγρα, τσιμπίδα γλωσσ. « πυράγρα, τὸ διλάθιον »
δίλαβος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο λαβάς.
δίλαξ-ακος (ὁ) Ἡσ. «ἡ ἀρία, τὸ φυτόν Λάκωνες».
δίλα(σ)σον (τὸ) πάπ. πιθ εἶδος ἐπανωφορίου: Πάπ. **δοὺς τὸ δίλασον αὐτῷ καὶ χιτῶνα ἐριοῦν.**
διλέκιθος-ον μτγν. ὁ περιέχων δύο κρόκους, δίκροκος : Σχόλ.Εὐρ.Ὀρ.465 **ᾠὸν διλέκιθον.**
δίλεπτας (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. -φτος ὁ ἔχων ἀξίαν δύο λεπτῶν βλ.λ.: **δίλεπτον γραμματόσημον**· ‖ **τὸ οὐδ.** ὡς οὐσ. παλαιὸν νόμισμα ἀξίας δύο λεπτῶν· ‖ **φρ. δημ. δὲ δίνω δίλεφτο** ἀδιαφορῶ τελείως· **2)** ζῳολ. γένος ἐγχυματικῶν παρασίτων.
διλέσβιον (τὸ) μτγν. διπλῆ λάγυνος (ἀμφ ἐνν.).
διλεττάντης (ὁ) νεώτ. (Ιταλ.) ἐρασιτέχνης βλ.λ.
διλεττταντισμός (ὁ) νεώτ. ἐρασιτεχνισμὸς βλ.λ.
διλήκυθον (τὸ) μτγν. δύο λήκυθοι συναπταί, συνεχόμεναι : Ἱππόλοχ.παρ' Ἀθήν.4,129 C **διλήκυθον μύρου χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν.**
δίλημμα-ατος (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. πρότασις διφορουμένη, ἔχουσα δύο ἐννοίας· Σουΐδ.«τὸ διχῶς λαμβανόμενον φρόνημα» **2)** νεώτ. λογικ. συλλογισμός περιέχων δύο προτάσεις, ἑκατέρας τῶν ὁποίων ἡ παραδοχὴ συνεπάγεται τὴν ἧτταν τοῦ ἀντιπάλου· **3)** νεώτ. κ.δημ. θέσις ἀμήχανος προκειμένης ἐκλογῆς μεταξὺ δύο ἐξ ἴσου ἐπικινδύνων ἀποφάσεων : Καρκβ.Ζητ.180 **εὑρέθηκε σὲ δίλημμα μεγάλο**· ‖ στοχασμοῦ ἀπορία ἄγουσα εἰς δύο ἀντιθέτους ἀπόψεις ἢ λύσεις : Βιζυην.Π τὸν ποταμὸν 4 **συλλογιοῦμαι σκυθρωπὸς τῆς ζωῆς τὸ δίλημμα** (τὸ νὰ ζῇ κανεὶς ἢ νὰ μὴ ζῇ).
διλημματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὑποκείμενος εἰς δίλημμα βλ.λ. 2) κ. 3)
διλημματικῶς ἐπίρρ. νεώτ κατὰ τρόπον ἢ ἀπὸ ἀπόψεως διλήμματος βλ.λ
διλήμματος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ περιλαμβάνων δύο προτάσεις, δίλημμα : Γαλ.Διαλ.6,5 **συλλογισμὸς διλήμματος**· **2)** διφορούμενος : Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.480 **διλήμματοι λέξεις** **3)** τὸ οὐδ. διλήμματον ὡς οὐσ. δίλημμα : Ἑρμογ.Εὑρ.4,6· ‖ ἐπιχείρημα : Σχόλ.Θουκ.3,54 **4)** ὁ ἔχων δύο λαβάς : ΕΜ 699,4) **περιδέξιόν ἐστι πᾶν διλήμματον.**
διλημμάτως μτγν. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον διλήμματος βλ.λ. : Οὐλπ.εἰς Δημ.3,13 **διλημμάτως ἀπαντᾶν**
διλήμνιον (τὸ) Ἐπιγρ.· διπλοῦς λημνίσκος βλ.λ.
δίληπτος-ον σχόλ. διφορούμενος, ἔχων δύο σημασίας : Σχόλ.Ἰλ.Β 642.
δίληπτος (ὁ) νεώτ. γένος τραχηλιδῶν πρωτοζῴων
διλίκια (τὰ) μτγν. (λατ.) ἢ **δελίκια** τὰ παιδικά Πλούτ. Ἀντών.59 **Σάρμεντος ἦν τῶν Καίσαρος παιγνίων παιδάριον, ἃ διλίκια Ῥωμαῖοι καλοῦσιν**
διλιόνι (τὸ) δημ. κ. -ιούνι δισεκατομμύριον.
διλιτραῖος-ον μσν. ὁ ἔχων βάρος δύο λιτρῶν : Τζέτζ.Χιλ.9,342 **διλιτραῖα μῆλα.**
διλιτρόμηλα (τὰ) μσν. διλιτραῖα μῆλα, ποσότης μήλων βάρους δύο λιτρῶν : Τζέτζ.Χιλ.9,347.
δίλιτρον (τὸ) γλωσσ. κ. Ἐπιγρ. βάρος ἰσοδυναμοῦν πρὸς δύο λίτρας.
δίλιτρος-ον μσν. ὁ ἔχων βάρος δύο λιτρῶν.
διλλενία (ἡ) νεώτ. γένος διλλενιοειδῶν φυτῶν.
διλλενιοειδῆ (τὰ) νεώτ. οἰκογέν. ἐρπητικῶν δικοτυληδόνων θάμνων τῶν τροπικῶν χωρῶν.
διλοβεία (ἡ) νεώτ. γένος ἀρτοκαρπιδῶν φυτῶν.
δίλοβον (τὸ) νεώτ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων.
δίλοβος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο λοβοὺς βλ.λ.· **2)** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. γένος νυκτοβίων ψυχῶν.
διλογία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως ἢ φράσεως : Ξεν.Ἱππαρχ.8,2 **αἱ διλογίαι ταὐτά ἐστι**· ‖ ὡς ῥητορικὸν σχῆμα : Δημήτρ. Ἑρμην.211· **2)** τὸ κατὰ δύο τρόπους λέγειν·Ἡσ. « διφασία, διλογία· ἐκ τοῦ μὴ συμφωνεῖν τὰ λεγόμενα »· **3)** νεώτ. διφορουμένη ἔννοια λόγου· **4)** νεώτ. εἰδ. θεατρικὸν ἔργον ἐκ δύο χωριστῶν δραμάτων συγκείμενον ἢ ἔχον διπλῆν ὑπόθεσιν· πρβλ. τριλογία.
διλογάω δημ. κ. διλογίζω βλ.λ.
διλογίζω δημ. κ. -άω ἔχω δύο ἀποχρώσεις, δύο εἰδῶν, λογιῶν ἐν συναφείᾳ χρώματα, εἶμαι δίχρωμος, δίλογος βλ.λ.3) : μαργαριτάρι - ζουμπούτι - μετάξι - **λουλούδι ποὺ διλογίζει** (ἢ **διλογάει**).
δίλογος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ κ. δημ. ὁ δὶς τὸ αὐτὸ λέγων : Πολύβ.2,118 **2)** ὁ ἀμφίλογος, ὁ φρονῶν διάφορα τῶν ὅσα λέγει, ὁ διπρόσωπος : ΚΔ Τιμ.Ι,3,8 **διακόνους σεμνοὺς μὴ διλόγους** (Θεοφύλ.Βουλγ. « ὑπούλους καὶ δολεροὺς ἄλλο φρονοῦντας καὶ **ἄλλα λέγοντας** ») **3)** δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ ἐκ δύο εἰδῶν, δύο λογιῶν συγκείμενος : **δίλογο σερβίτσιο τραπεζιοῦ, - δίλογα ἦταν τὰ ἔπιπλά του, παλιὰ καὶ καινούργια ἀνάκατα, - δίλογα πορτοκάλια - μῆλα**· ‖ εἰδ ὁ ἔχων δύο ἀποχρώσεις ἢ ὁ ἐκ δύο ἐν συναφείᾳ χρωμάτων, ποὺ τὸ χρῶμά του εἶναι δύο λογιῶν : **δίλογη δαχτυλιδόπετρα**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ὑφάσματος, ὁ ἔχων δύο διαφερούσας ὄψεις· ὄψια (ὄψιν) κι ἀνάποδη.
δίλογχος-ον ὁ ἔχων δύο λόγχας, αἰχμάς, διπλοῦς : Αἰσχ. Ἀγ.643 **δίλογχον ἄτην**· ‖ ἐπίθ τῆς Βενδῖδος (Ἀρτέμιδος) διὰ τὰς ἀποδιδομένας εἰς αὐτὴν διττὰς ἰδιότητας : Κρατῖν.80.
διλογῶ-έω ἐπαναλαμβάνω διὰ δευτέραν φοράν, λέγω δὶς τὸ αὐτό : Ξεν.Ἱππαρχ.8,2 εἰ δέ τις **διλογεῖν ἡμᾶς οἴεται**, Διόδ.Σ 16,46 · **τὰ διλογεῖν περὶ αὐτῶν παρήσομεν**· ‖ παθ ἀναφέρομαι διὰ δευτέραν φοράν· Δημήτρ. Ἑρμην.267 **διλογηθὲν ὄνομα**
διλούβιος νεώτ (λατ.) γεωλ. (ἐνν. **διάπλασις ἢ περίοδος**) ἡ πλειστόκαινος βλ.λ περίοδος τοῦ σχηματισμοῦ τῆς γῆς.
δίλουρος-η-ο δημ. δίλωρος βλ.λ.
δίλοφος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο λόφους, κορυφάς · Σοφ Ἀντ.1126 **ὑπὲρ διλόφου πέτρας** (περὶ τοῦ Παρνασσοῦ) ‖ ὁ ἔχων δύο λοφία : Πάπ.- **δίλοφος ἀλέκτωρ** **2)** ὡς οὐσ -ος (ὁ) νεώτ. ζῳολ γένος ψοριδῶν πτηνῶν **3)** ὁμ νεώτ ζῳολ. γένος βιβιονιδῶν ἐντόμων διπτέρων
διλοχία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. δύο λόχοι συνηνωμένοι : Πολύβ.10,23,4 **ἐξαγωγαὶ κατὰ λόχους καὶ διλοχίας**.Αἰν.Τακτ.15,3, - **διλοχία μηχανικοῦ**· ‖ σῶμα στρατιωτικὸν ἐκ 32 ἀνδρῶν : Ἀσκληπιόδ Τακτ.2,8, Ἀρρ.Τακτ.10,1· **2)** νεώτ βοταν γένος ὀρχεοειδῶν φυτῶν.
διλοχίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀρχηγὸς διλοχίας : Ἀσκληπιόδ.Τακτ.2,8, Ἀρρ.Τακτ.10,1· **2)** νεώτ. ὁ εἰς διλοχίαν ἀνήκων στρατιώτης.
δίλωρος-ον πάπ. κ. νεώτ., δημ. **δίλουρος** ὁ ἐκ πλέγματος δύο λωρίων συνιστάμενος ἢ πιθ. ὁ διὰ δύο λωρίων προσδενόμενος : Πάπ.- **τιμὴ στιχαρίων διλώρων.**
δίμακρος-ον μτγν. κ. νεώτ. γραμμ. ὁ ἐκ δύο μακρῶν συλλαβῶν : Ἀράκ.59,10 **κρατὴρ δίμακρον**
δίμαλλος (-η)-ο(ν) γλωσσ., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἑκατέρωθεν μαλλωτός, φλοκωτός· ‖ δημ. τὸ θηλ. **δίμαλλη** ὡς οὐσ. ἁ. φλοκάτα βλ.λ.
διμάτωρ-ορος (ὁ) δωρ. ἀντὶ διμήτωρ βλ.λ. (ἐπίθετον τοῦ Διονύσου) : Ἀλεξ.283 **διμάτωρ ὁ Βρόμιος.**
διμάχαιρος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο μαχαίρας, δύο ξίφη, ἐπὶ μονομάχων : Ἀρτεμίδ.2,32 **διμάχαιρος δὲ καὶ ὁ λεγόμενος ὀρβήλας.**
διμάχης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μαχόμενος κατὰ δύο τρόπους, πεζῇ καὶ ἐφίππως· Ἡσ. « διμάχαι, οἱ λεγόμενοι ἄμιπποι, οἵτινες ὁτὲ μὲν πεζῇ, ὁτὲ δὲ ἐφ' ἵππων ἐμάχοντο » ; Διόδ.Σ 5,33 **διμάχαι δ' ὄντες, ἐπειδὰν ἀπὸ τῶν ἵππων ἀγωνισάμενοι νικήσωσι, καταπηδῶντες** (ἐκ διορθ. ἀντὶ διμάχαιροι)· **2)** νεώτ. οἱ ὁπλῖται δραγόνοι βλ.λ.

διμέδιμνον (τὸ) Ἡσ. μέτρον χωρητικότητος, ἴσον πρὸς δύο μεδίμνους βλ.λ.

διμεθυλ- νεώτ. χημ. πρῶτον συνθετικὸν λ. δηλουσῶν κατηγορίας χημ. ἐνώσεων, περιεχουσῶν δύο ρίζας μεθυλίου, οἷον διμεθυλαιθήρ, διμεθυλαμίνη.

διμελής-οῦς-ές γλωσσ. κ. **δίμελος-ον** ὁ ἐκ δύο μελῶν συγκείμενος, διμερής.

διμερής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐκ δύο μερῶν ἀποτελούμενος, ὁ διῃρημένος εἰς δύο μέρη : Ἀριστλ. ΖΜ 667 b,32 **δύο δ᾽ εἰσὶ διὰ τὸ τὰ σώματα εἶναι διμερῆ,** Θεόφρ.ΦΙ 8,2,2 **διμερῆ σπέρματα τοῦ σίτου,** Φίλ.Μηχ.1,523 **διμερὴς ψυχή·** ‖ κατ᾽ ἐπέκτ. διπλοῦς : Πάπ. **τὴν διμερῆ δαπάνην·** **2)** νεώτ. ὁ διὰ τῆς συνεργασίας δύο μερῶν γινόμενος : **διμερεῖς δικαιοπραξίαι** (αἱ συμβάσεις).

διμεροκρινίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια ἐχινοδέρμων ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διμερόκρινος (ὁ) νεώτ. γένος ἐχινοδέρμων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δίμερος-ον μτγν. ὁ ἐκ τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλου συγκείμενος : Πάπ.

δίμερος-η-ο δημ. κτ. συγκ. διήμερος βλ.λ. : **δίμερο ταξίδι, - δίμερες θέρμες.**

διμερῶς μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ δύο μέρη, εἰς δύο μέρη : Ἐπιγρ., Γεωπ.10,9.

διμεταλλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν διμεταλλισμὸν βλ.λ. : **διμεταλλικὸν σύστημα.**

διμεταλλισμός (ὁ) νεώτ. νομισματικὸν σύστημα βασιζόμενον ἐπὶ διπλοῦ μεταλλικοῦ νομισματικοῦ κανόνος, ἤτοι τοῦ χρυσοῦ ἅμα καὶ τοῦ ἀργύρου.

διμεταλλιστής νεώτ. ὀπαδὸς τοῦ διμεταλλισμοῦ βλ.λ.

διμέτρητος-ον ὁ χωρῶν δύο μετρητὰς βλ.λ. : Καλλίξ.2 **κώδωνες διμέτρητοι.**

διμετρία (ἡ) μτγν. ποίημα συγκείμενον ἐκ δύο διμέτρων ἰαμβικῶν : Αὐσ.Ἐπιστ.16,104.

διμετρικός-ή-όν νεώτ. δίμετρος βλ.λ. ‖ **διμετρικὴ προβολὴ** περίπτωσις ὀρθογωνίου προβολῆς.

διμετρόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δίμετρος-ον μτγν. ἐπὶ στίχων, **ὁ ἐκ δύο μέτρων ἢ** ποδῶν ἀποτελούμενος : Ἡφαιστ.5,3 ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίμετρον** δίμετρος στίχος : **ἰαμβικὸν δίμετρον·** ‖ νεώτ. μουσ. ὁ ἐπὶ δύο μέτρων ἐκτεινόμενος . **δίμετρος παῦσις·** **2)** μτγν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. δύο μέτρα : ΠΔ Βασιλ.4,1 **δίμετρον κριθῶν.**

διμέτωπος (-η)-ο(ν) (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο μέτωπα, ὄψεις, ὁ πρὸς δύο κατευθύνσεις ἐστραμμένος : Ἀπп.Ἐμφ.Πολ.5,33 **διμέτωπος παρασκευή, - διμέτωπος ἀγὼν - πόλεμος.**

διμή ἐν ἰδιωμ. Ἐπιγρ. ἀντὶ τιμὴ βλ.λ.

διμήνι (τὸ) δημ. κ. **-νιό** εἶδος σίτου, οὗ ὁ θερισμὸς γίνεται δύο μῆνας μετὰ τὴν σποράν του.

διμηνία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **-νιά** χρονικὸν διάστημα δύο μηνῶν : Ἐπιγρ.

διμηνιαῖος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο μηνῶν, ὁ δύο μηνῶν, διμηνίτικος : Ἱππ.Γυν.Φύσ.19, Γαλ.12,357 **πυροὶ διμηνιαῖοι καὶ τεσσαρακονθήμεροι·** **2)** ὁ διαρκείας δύο μηνῶν : Κλεομήδ.1,7 **διμηνιαῖον χρόνον,** Γέμιν.6,14, Γεωπ.17,3,3, **- διμηνιαία ἄδεια ἀπουσίας·** **3)** νεώτ. ὁ κατὰ διμηνίαν τελούμενος : **διμηνιαῖον περιοδικόν, - διμηνιαῖαι δόσεις.**

διμηνιαίως νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ διμηνίαν βλ.λ.

διμηνιό (τὸ) δημ. βλ. διμήνι.

διμηνίτης (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ δύο μηνῶν : Ψελλ.ἐν Σάθ.5,266 **διμηνίτης πυρὸς** (τὸ διμήνι βλ.λ.).

διμηνίτικος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο μηνῶν : **διμηνίτικο ἀρνί, - διμηνίτικη φυτειά.**

δίμηνος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἡλικίας ἢ διαρκείας δύο μηνῶν, ὁ διὰ δύο μῆνας : Ἱππ.Ἀφ. 5,45 **δίμηνα ἐκτιτρώσκειν,** Πολύβ.18,10,4 **δοὺς γὰρ ἀνοχὰς διμήνους αὐτῷ,** Διον.Ἁλ.9,17 **σῖτον τῇ στρατιᾷ δίμηνον παρέξειν** (διὰ δύο μῆνας), **- δίμηνος διάρκεια - προθεσμία - ἀσθένεια·** ‖ **δίμηνος πυρός** ὁ ἐντὸς δύο μηνῶν θεριζόμενος, διμηνίτης, τὸ διμήνι βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 8,4,4 ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δύο μηνῶν, ἡ διμηνία : Ἀριστλ.ΖΙ 573 a,12 **τὰ καταμήνια σημεῖον διαλιπόντα δίμηνον,** Πολύβ.6,34,3 **τὴν δίμηνον ἄρχουσι,** Πάπ. **διμήνου ὀψώνιον·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. διάστημα δύο μηνῶν : **ἔχω νὰ ὑπηρετήσω ἀκόμη ἕνα δίμηνο.**

δίμηρον γλωσσ. τὸ ἔχον δύο μηρούς.

διμήτηρ (ἡ) μσν. ἡ δύο φορὰς **γενομένη μήτηρ** : Στουδ.Θεόδ.901 (Mi.).

διμήτριος (ὁ) περὶ τοῦ Διονύσου, **ὁ δὶς γεννηθείς·** Ἡρωδιαν.Ἐπιμερ.265 « **διμήτριος ὁ Διόνυσος ἀπὸ** τοῦ δὶς τὴν μήτραν διελθεῖν », ἘΓουδ.146,27.

διμήτωρ-ορος (ὁ) περὶ τοῦ Διονύσου, δωρ. **διμάτωρ** ὁ δύο μητέρας ἔχων, δὶς γεννηθείς : Ὀρφ.Ὕμν. 52,9, Διόδ.Σ 3,62 **διμήτορα μὲν τὸν Διόνυσον ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὠνομάσθαι, μιᾶς μὲν καὶ πρώτης γενέσεως ἀριθμουμένης .. δευτέρας δ᾽ ὅταν ..**

διμισκί (τὸ) δημ. δαμασκὶ βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 46,9 **σπαθί μου διμισκὶ μὲ τὴ χρυσὴ τὴ χούφτα.**

διμισσωρία (ἡ) μτγν. ἀπολυτήριον στρατιώτου : Πάπ.

δίμιτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ δύο μίτων, κλωστῶν ὑφασμένος· Ἡσ. « **διβόλους χλαίνας, οἱ μὲν διμίτους, οἱ δὲ διπλᾶς** » : **δίμιτο πανί·** ‖ **τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ δίμιτον** (ἐνν. ὕφασμα) ὕφασμα διὰ δύο μίτων ὑφασμένον, δίπλαξ : Εὐστ.393,4 **δίπλαξ ἣν ἰδιωτικῶς εἰπεῖν δίμιτον καλοῦσί τινες,** Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Τ 150 **κι ἔγνεθε αὐτὴ δίμιτο ὡραῖο.**

διμιτόχτενο (τὸ) δημ. ὑφαντικὸν ἐργαλεῖον, μεταξὺ τῶν ὀδόντων τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ διέρχωνται δύο μίτοι, κλωστές.

διμίτριος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο μίτρας, ζώνας πολεμικάς· Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.265 « **ὁ δύο ζώνας ἔχων** πολεμικάς » ‖ ἐπίθετον τοῦ Ἄρεως· ΕΓουδ.146,25 « διμίτριος· **ὁ** πολεμικὸς Ἄρης ».

δίμιτρος-ον μτγν. ἐπὶ καλύμματος **τῆς κεφαλῆς,** ὁ ἔχων διπλᾶ περιδέματα, μίτρας : Πλούτ.Δημήτρ.41 **διαδούμενον περιττῶς καυσίαις διμίτροις.**

διμναιαῖος-α-ον μτγν. ὁ λαμβάνων ὡς ἀμοιβὴν ἢ μισθὸν δύο μνᾶς : Θεμίστ.Λόγ.23,290 C **οἱ μὲν μναιαῖοι, οἱ δὲ διμναιαῖοι.**

διμναῖος-α-ον, ἰων. δίμνεως ὁ ἔχων ἀξίαν, ὁ τιμώμενος δύο μνῶν : Ἀριστλ.Οἰκ.1347 a,23 **τὸ σῶμα διμναῖον τιμήσασθαι.**

δίμνεως-ων ἰων. διμναῖος βλ.λ. : Ἡρ.5,77 **χρόνῳ δὲ ἔλυσάν σφεας δίμνεως** (κώδ. **διμναίους**) **ἀποτιμησάμενοι** (ἐκτιμήσαντες ἀντὶ δύο μνῶν).

δίμνους-ουν-οος-οον μτγν. διμναῖος βλ.λ. : Φίλ. Μηχ.69,13· **2)** Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. εἶδος ἀρχαίου σταθμοῦ ἔχον βάρος δύο μνῶν.

δίμνωος ἢ **-ῷος χόρτος** (ὁ) πάπ. ἀμφ. ἐνν., ἴσως ὁ ἐν δέματι βάρους δύο μνῶν, δίμνους βλ.λ.2) : Πάπ. **χόρτου διμνώου δεσμὰς χιλίας.**

δίμνως-ων ἀττ. τ. τοῦ δίμνους βλ.λ.

διμοιραῖος-α-ον μτγν. γλώσσ. τοῦ διμοιρίτης βλ.λ.· Ἡσ.· **2)** πάπ. **διμοιραῖος τόκος** ἐπιτόκιον τῶν δύο τρίτων τοῦ ἀνωτάτου νομίμου ὁρίου : Ἰουστιν.Νεαρ.136,4, Πάπ.

διμοιρία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. διπλῆ μερίς : Ξεν. Λακ.15,4 **καὶ διμοιρίᾳ γε ἐπὶ τῷ δείπνῳ ἐτίμησεν** ‖ διπλοῦς στρατιωτικὸς μισθός : Ξεν.Ἑλλ.6,1,6 **τιμᾷ τοὺς μὲν διμοιρίαις, τοὺς δὲ τριμοιρίαις, τοὺς δὲ καὶ τετραμοιρίαις·** **2)** μτγν. κτ. πληθ. τὰ δύο τρίτα ἑνὸς ὅλου : Διον.Ἁλ.Ρωμ.8,77 **μεριζομένων εἰς τρεῖς κλήρους τῶν λαφύρων τοὺς μὲν .. διμοιρίας λαμβάνειν, τοὺς αὐθιγενεῖς .. τρίτην μερίδα·** **3)** μτγν. ἡμιλοχία ἀποτελουμένη ἐκ δύο ἐνωμοτιῶν : Αἰλ.Τακτ.5,2 **τὰς δύο ἐνωμοτίας διμοιρίαν καὶ τὸν ἡγούμενον τούτων διμοι-**

ρίτη'ν καλοῦσι· || νεώτ. κ. δημ. στρατ. τὸ τέταρτον τοῦ λόχου.

διμοιρίαιος (ὁ) πάπ. ἐπὶ τόκου, ὁ ὡρισμένος εἰς δύο τρίτα τοῦ νομίμου, ὁ κατὰ ἓν τρίτον ἐλάσσων τοῦ κτ. τοὺς ἀρχ. χρόνους νομίμου (12%).

διμοιριαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἀποτελῶν τὰ δύο τρίτα ὅλου τινός : Ἀπολλδ.Δαμ.167,7 ἐφ' ἓν μέρος διμοιριαῖον αὐτῶν (τῶν ξύλων)· 2) μσν. ἐπὶ προσ. ὁ κατὰ δύο τρίτα μείζων, ὁ οἱονεὶ δύο μοίρας (μερτικὰ) ἀποτελῶν, ὅθ. ἐπὶ ἀναστήματος ὁ μέγας κ. ἐπὶ ἡλικίας ὁ γέρων : Μαλάλ.I 103,20 Ἰδομενεὺς διμοιριαῖος, Κεδρην.314 B ἦν δὲ Οὐάλων τὴν ἡλικίαν διμοιρ(ι)αίαν ἔχων.

διμοιρίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ λαμβάνων διπλοῦν μισθόν : Μεν.Κολ.28, Ἀρρ.Ἀν.7,23,3 καὶ ἐπὶ τούτῳ διμοιρίτην Μακεδόνα καὶ δεκαστάτηρον, οὕτως ὀνομαζόμενον ἀπὸ τῆς μισθοφορᾶς· 2) ἀρχηγὸς τῆς ἡμιλοχίας, διμοιρίας βλ.λ.3) : Λουκ. Ἑταιρ.Δ 9,5 ἐρυμάτιον ἐφρούρεις τάχα διμοιρίτης ὤν· || ἐπὶ πλοίων, ὑποπλοίαρχος : Λουκ.Ζ Τραγ.48 τῶν ναυτῶν ἴδοις ἂν τὸν μὲν.. ἄτολμον πρὸς τὰ ἔργα διμοιρίτην ἢ τριμοιρίτην (Σχόλ. « ὁ τοῦ διμοίρου τῶν ἐν τῇ νηὶ ἄρχων »)· || νεώτ. κ. δημ. στρατ. ὁ ἀρχηγὸς διμοιρίας βλ.λ.3) ἀξιωματικός· 3) μτγν. κτ. πληθ. διμοιρῖται ἢ. ἀπολλιναρισταὶ ὀπαδοὶ τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀπολλιναρίου, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἐκ τῶν τριῶν ἀνθρωπίνων οὐσιῶν ἔχει μόνον διμοιρίαν ἤτοι σῶμα καὶ ψυχήν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν ἀνθρώπινον λόγον, οὗ τὴν θέσιν ἐν αὐτῷ εἶχε καταλάβει ὁ θεῖος λόγος : Ἐπιφάν.Αἱρέσ.77,1.

διμοιρόμερος-ους (τὸ) πάπ. τὰ δύο τρίτα : Πάπ. περὶ τοῦ διμοιρομέρους τῶν χρυσικῶν δημοσίων.

δίμοιρος-ον κ. νεώτ. ὁ εἰς δύο διῃρημένος, διπλοῦς : Αἰσχ.Ἑπτ.850 διπλαῖ μέριμναι, δίδυμ' ἀγανόρεα κακά, αὐτοφόνα, δίμοιρα τέλεα τάδε πάθη (κώδ. «δίμορα», Σχόλ. « διπλᾶ »)· 2) τὰ δύο μέρη ἐκ τῶν τριῶν ἑνὸς ὅλου, τὰ δύο τρίτα : Αἰσχ.Ἱκ.1071 τὸ βέλτερον κακοῦ καὶ τὸ δίμοιρον αἰνῶ (Σχόλ. « ἡδέως ἔχω τὸ δίμοιρον τῶν κακῶν σὺν ἑνὶ ἀγαθῷ », Πατρ.Κωνστ.3,51 F ἐξέκοψε τὸ δίμοιρον μέρος ὁ μέγας Κωνσταντῖνος· || ὁμ. κ. εἰδ. μαθ. τὰ δύο τρίτα ἀριθμοῦ τινος, ἐπιφανείας ἢ ὄγκου : Εὐκλ.I,3, Πάππ.178,23 διμοίρου ὀρθῆς ἐστιν ἡ γωνία, Ἥρων Μέτρ.60,14 δ. σπιθαμῆς, Πάπ. τὸ δίμοιρον τοῦ κύβου· || ὁμ. δίμοιρον κ. δίμοιρον ἔπος τὸ δακτυλικὸν ἀκατάληκτον τετράμετρον (τὸ δύο τρίτα τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου) : Νικόμαχ.Ἁρμον.19 τὸ ἀπὸ τοῦ διμοίρου φθέγμα· || ὁμ. δίμοιρον ἐπικὸν τὸ δακτυλικὸν ἀκατάληκτον τετράμετρον· 3) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ ἥμισυ τῆς δραχμῆς : Πλάτ.Ἀξ.366 C τὰ μὲν διμοίρου ἐωνημένα, τὰ δὲ δυοῖν δραχμαῖν· 4) μτγν. π. Ρωμ. τὸ ἥμισυ τῆς λίτρας · Πλούτ.Γ Γράκχ.17 καὶ ζυγοῦ κομισθέντος ἐντεθεῖσα λίτρας ἑπτακαίδεκα καὶ δίμοιρον εἵλκυσε.

διμορφία (ἡ) νεώτ. διμορφισμὸς βλ.λ.

διμορφισμός (ὁ) νεώτ. ἡ διμορφία, ἡ ἰδιότης τοῦ διμόρφου· 2) ζωολ. ἡ συνύπαρξις δύο διακεκριμένων μορφῶν ἐπὶ ἑνὸς ζῴου· || βοταν. ἡ συνύπαρξις δύο μορφῶν ἑνὸς ὀργάνου, οἷον ἀνθέων, φύλλων κ. ἄ. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ· 3) ὀρυκτολ. ἡ ὑπὸ δύο μορφὰς κρυστάλλωσις τοῦ ἰδίου σώματος· 4) γλωσσ. ἡ ὑπὸ δύο μορφὰς ἐμφάνισις καὶ χρῆσις μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, οἷον ἄμμος - ψάμμος, ἀστήρ - ἄστρον.

διμορφίτης (ὁ) νεώτ. γένος ἀμμωνοειδῶν φυτῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διμορφόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος ραμφορυγχιδῶν ἑρπετῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διμορφοθήκη (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. διμορφόθηκος γένος προσωπανθῶν φυτῶν.

δίμορφος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο μορφάς : Λυκόφρ.111 διμόρφου γηγενοῦς, αὐτ.892 θαλασσόπαις δίμορφος, - δίμορφον ἄνθος· || νεώτ. εἰδ. χημ. ὁ κρυσταλλούμενος ὑπὸ δύο διαφόρους μορφάς : δίμορφον θεῖον· 2) ὁ ἐκ δύο μορφῶν ὁμοίων ἀποτελούμενος, ὁ ἐκ διδύμων μορφῶν ἀποτελούμενος : Βέτ.Βάλ.13,3· 3) μτγν. ὁ ἑρμαφρόδιτος, σερνικοθήλυκος : Διόδ.Σ 32,12· 4) νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. γένος πρωτοζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν ριζομαστιγοφοριδῶν.

διμόρφωτος-ον μτγν. ὁ ἐκ δύο ὁμοίων μορφῶν ἀποτελούμενος, δίμορφος βλ.λ.2) : Μαν.4,452.

δίμουρος-η-ο δημ. ὁ ἔχων δύο πρόσωπα, δύο μοῦρες : ὁ δίμουρος Ἰανός· 2) μτφ. διπλοπρόσωπος, διπρόσωπος βλ.λ.

διμυάρια (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἢ δίμυα ἀκέφαλα ἐλασματοβράγχια μαλάκια.

δίμυξος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων δύο μύξας, θρυαλλίδος, φιτίλια· Εὐστ.440,29 « δίμυξος λύχνος ὁ δύο μύξος, ἤτοι δύο μύκητας ἔχων » : Πλάτ.Κωμ.84 ἐπ' ἄκρων τῶν κροτάφων ἕξει λύχνον δίμυξον.

δῖνα (ἡ) μτγν. ἡ δίνη βλ.λ. : Πολυχ π. Ἀθην.8,333 D ἐν ᾧ ἐστιν ἡ δῖνα ἐπὶ τῆς ἀμάθου..

δινάεις-εσσα-εν δωρ. τ. τοῦ δινήεις βλ.λ.

δινάζω, μέσ. ἀόρ. δινάσσατο δινῶ βλ.λ. : Ἀρτεμίδ.π. Ἀθην.8,333 F γίνεσθαι δὲ καὶ ἰχθύας ἐν τῷ δινάζοντι τόπῳ μεγάλους· || ὁμ. μέσ. : Πίνδ. ἀπ.101,3 καὶ μυχοὺς δινάσσατο βαλλόμενος κρηπῖδας ἀλσέων (ἀμφ.γρ.).

δινάντιος (ὁ) νεώτ. ὑποδιαίρεσις τῆς λιθανθρακοφόρου περιόδου τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.

δινάρδη (ἡ) νεώτ. γένος σταφυλινιδῶν ἐντόμων

δινάρι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ δηνάρι(ον) βλ.λ.

διναφθύλιον (τὸ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις τριῶν ἰσομερῶν ὑδρογονανθράκων.

δινάω δωρ. τοῦ δινῶ (-έω) βλ.λ. : Πίνδ.Π 11,59 κατ' ἀμευσίπορον τρίοδον ἐδινάθην (διόρθ. ἐδινήθην), Εὐρ.Ὀρ.1459 ἄλλος ἄλλοσε δίνασεν ὄμμα.

δινεμάτουρον (τὸ) νεώτ. γένος καλιγιδῶν μαλακοστράκων.

δινέμεν ἐπ. ἀπαρφ.ἐνεστ. τοῦ δινέω βλ.λ. : Ἡσίοδ. Ἔργ.598 δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν δινέμεν.

δίνευμα-ατος (τὸ) κυκλική, περιστροφικὴ κίνησις ἰδίᾳ ἐπὶ χορευτῶν : Ἀριστφ.Θεσμ.122 κρούματά τ' Ἀσιάδος ποδὶ παράρυθμ' εὔρυθμα Φρυγίων δινεύματα Χαρίτων (χοροί)· || ἐπὶ ἱππέως, ἑλιγμός : Ξεν.Ἱππ.3,11 τὰς δέ γε τῶν χαλινώσεων,, καὶ τἆλλα δινεύματα· || ἐπὶ ρόμβου, περιστροφή : Ὀρφ.Ὕμν.7,7 ρόμβον ἀπειρεσίου δινεύμασιν.

δίνευρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο νεῦρα ἢ νευράς· 2) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. ἢ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. γένος ὑμενοπτέρων τενθρηδινιδῶν ἐντόμων.

δινεύτης (ὁ) νεώτ. γένος γυρινιδῶν ἐντόμων.

δινεύω μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ., ἐπ. παρατ. δινεύεσκον, ἄ. δινῶ-έω βλ.λ.

δινέω ἄσυν τ. τοῦ δινῶ βλ.λ.

δίνη (ἡ) κ μσν. κ. νεώτ., αἰολ. δίννα περιστροφική, σπειροειδὴς κίνησις ὕδατος, συστροφή, στρόβιλος, στρόφιλας : Ἰλ.Φ 213 βαθέης ἐκφθέγξατο δίνης, Αἰσχ.Εὐμ.559 καλεῖ δ' ἀκούοντας οὐδὲν (ἐν) μέσᾳ δυσπαλεῖ τε δίνᾳ, Πλάτ.Κρατ.439 C ὥσπερ εἴς τινα δίνην ἐμπεσόντες κυκῶνται· ||ὁμ. πληθ Ἰλ.Φ 353 τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας, Ἡρ.2,28 δίνας τινὰς ταύτῃ ἐούσας ἰσχυράς, Εὐρ.Ὀρ.1310 ἀμφὶ τὰς Σκαμάνδρου δίνας· || νεώτ. κ ἡ ὑπὸ τῆς ἕλικος περιστροφικὴ ἀνατάραξις τοῦ ὕδατος· || ὁμ. νεώτ. ἡ περιστροφὴ ὑδατίνου θαλασσίου ὄγκου ἐκ σχηματισθέντος κενοῦ, ἰδίως ἕνεκεν συναντήσεως ἀντιθέτων ρευμάτων, δημ. μάτι τῆς θάλασσας, ρούφουλας· 2) π. Ἐμπεδοκλεῖ, ἡ περιστροφὴ τοῦ οὐρανοῦ : Ἐμπ.π.Πλουτ.Ἠθ 830 F ὁ δ' αἰθέρος ἐμ-

βάλε δίνοις 3) ἀνεμοστρόβιλος : Εὐρ.'Αλκ.245 **οὐράνιαί τε δῖναι νεφέλας δρομαίου,** 'Αριστφ.'Ορν.697 **ἀνεμώκεσι δίναις·** 4) γεν. ἡ πρᾶξις τοῦ περιστρέφειν τι ταχέως, τὸ στροβιλίζειν, στροβιλισμός : 'Αριστφ.'Ορν.1198 **πεδαρσίου δίνης πτερωτὸς φθόγγος ἐξακούεται,** Πλάτ.Πολ.620 Ε **τῆς τοῦ ἀτράκτου δίνης·** 5) κ. νεώτ. μτφ. συνήθ. κατὰ πληθ. βάσανοι, κακοπάθειαι, ἐνοχλήσεις : Αἰσχ.Πρ.1052 **ἀνάγκης στερραῖς δίναις·** ‖ νεώτ. μ. καθ' ἑν. : **ἡ Ἑλλὰς παρεσύρθη εἰς τὴν δίνην τοῦ πολέμου·** πρβλ. δεῖνα, δῖνος.

δῑνήεις-εντος-εσσα-εν, δωρ. δινάεις, αἰολ. **δινάεις** ἐπὶ ρευμάτων, ὁ ἔχων πολλὰς δίνας, στροβίλους, δθ. ὁρμητικός : 'Ιλ.Φ 125 **ἀλλὰ Σκάμανδρος οἴσει δινήεις εἴσω ἁλὸς εὐρέα κόλπον,** 'Απολλ.Ρ 2,551 **δινήεις.. ῥόος·** 2) μτγν. στρογγύλος : Μόσχ.2,55 **ἀμφὶ δὲ δινήεντος ὑπὸ στεφάνην ταλάροιο Ἑρμείης ἤσκητο.**

δενηθμός (ὁ) δίνησις βλ.λ. : Θησ.Στεφ.**ἐν λ.**

δίνημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κυκλικὴ κίνησις, δίνευμα βλ.λ. : Μαν.4,553 **θοοῦ δινήματι κόσμου.**

δινηματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ δύο νημάτων συγκείμενος : **δινηματικὴ ἐξάρτησις** (ἡ ἐξάρτησις αἰωρουμένου συστήματος διὰ δύο νημάτων, **ἡ χρησιμοποιουμένη** πολλάκις εἰς φυσικὰ ὄργανα).

δινημάτουρον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος **καλιγιδῶν** μαλακοστράκων.

δινήρα (ἡ) νεώτ. γένος **μυιιδῶν** ἐντόμων.

δίνησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. περιστροφικὴ κίνησις, περιστροφή· 'Ερμ.Τρισμ.22,44 « ἡ μὲν δίνησις στροφή » :'Αριστλ.Οὐρ.295 a, 10, Γρηγ.Νύσσ. 2,665 D **τῇ τοῦ παντὸς συμπεριπολοῦντες δινήσει·** πρβλ. δείνησις.

δινητός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ., ὁ περιστρεφόμενος, στροβιλιστός : Φιλίπ.π.ΑΠ7,394 **μυλεργάτας ἀνὴρ .. βαρυβρομήταν εἶχε δινητὸν πέτρον·** ‖ νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ περιστραφῇ,νὰ στροβιλισθῇ· 2) νεώτ. ζῳολ. γένος **τεγυτιδῶν** ἐντόμων ὑμενοπτέρων.

δινιτραιθανόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἄχρουν ἐλαιῶδες ὑγρὸν ἀπασυντιθέμενον εὐκόλως.

δινιτρανιλῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις ἐν χρ. πρὸς παρασκευὴν ἀζωχρωμάτων.

δινιτροβενζένια (τὰ) νεώτ. χημ. δινιτροβενζόλια.

δινιτροβενζόλια (τὰ) νεώτ. χημ. κ. **δινιτροβενζένια** χημικὴ νιτροῦχος ἕνωσις.

δινιτρογλυκερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ νιτροῦχος ἕνωσις.

δινιτροναφθόλη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ὀργανικὴ ἕνωσις ἐν χρ. πρὸς χρῶσιν τροφίμων.

δινιτροξικός αἰθυλεστήρ (ὁ) νεώτ. χημ. ἄχρουν ἐλαιῶδες ὑγρὸν ἰσχυρᾶς ὀξίνου ἀντιδράσεως.

δινιτροτολουόλιον (τό) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, ἐν χρ. εἰς τὴν βιομηχανίαν τῶν χρωμάτων.

δίννα (ἡ) αἰολ. τ. τοῦ δίνη βλ.λ. : 'Ανεκ.Κρ.190,22 **οἱ Αἰολεῖς δίννας λέγουσι.**

διν(ν)έντες (οἱ) αἰολ. τ. μτχ. πληθ. ἐνεστ. τοῦ δινῶ βλ.λ. : Σαπφ.1,11.

δινοβία (ἡ) μτγν. δίνη βιαία ἐπομβρίου ὕδατος, καταιγίς (διορθ. δυσομβρία) : Λιβάν.Λόγ.π.Καλλικλέα 127) **δινοβίας συμβάσης εἰς τὸ .. χωρίον.**

δινοβόθριον (τὸ) νεώτ. γένος βοθριιδῶν σκωλήκων.

δινόβρυον (τό) νεώτ. ζῳολ. γένος πρωτοζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρπιλιδῶν.**

δινόδερος (ὁ) νεώτ. γένος **καραβιιδῶν** ἐντόμων.

δινομαστιγιοφόρα (τὰ) νεώτ. τάξις πρωτοζῴων **μαστιγιοφόρων·** 2) νεώτ. βοταν. ἡ **δινομαστιγωτὰ ἢ περιδινητὰ ἢ περιδινωτὰ** συνομοταξία κρυπτογάμων θαλλοφύτων.

δίνομον (τὸ) 'Επιγρ. νόμισμα ἔχον ἀξίαν δύο νούμμων, δίνουμμον.

δινόμυς-υος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος **δασυπρωκτιδῶν** θηλαστικῶν.

δινοπυξίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. **γένος πρωτεϊδῶν** πρωτοζῴων.

δινορεύματα-ων (τὰ) νεώτ. **ἢ ρεύματα Φουκὼ** τοπικὰ ἠλεκτρικὰ ρεύματα ἐξ ἐπαγωγῆς, παραγόμενα ἐξ ὀγκωδῶν ἀγωγῶν κινουμένων ἐντὸς μαγνητικοῦ πεδίου.

δῖνος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κυκλικὴ κίνησις, περιστροφή· πρβλ. δίνη : Δημόκρ.164 **ὁ τοῦ κοσκίνου δῖνος,** 'Ονήσανδρ.17 **σφενδόνης δῖνος·** ‖ στρόβιλος, δίνη : 'Αριστφ.Νεφ.380 **ἥκιστ', ἀλλ' αἰθέριος δῖνος,** Πλούτ.'Ηθ.404 Ε **οἱ δῖνοι τῶν ἅμα κύκλῳ καταφερομένων σωμάτων·** ‖ ὡς κύρ. ὄν. **Δῖνος** ὁ κατ' 'Αναξαγόραν ρυθμίζων τὸν δῖνον τοῦ σύμπαντος Νοῦς : 'Αριστφ.Νεφ.828 **Δῖνος βασιλεύει τὸν Δί' ἐξεληλακώς·** 2) εἶδος χοροῦ : 'Ηρωδιαν.2,492, Εὐστ.1166,10· 3) μτφ. ἴλιγγος, σκοτοδινία, ζάλη : 'Ιππ.Κεφ.Τρωμ.11 **τὸν ἄνθρωπον ὅτι δῖνός τε ἔλαβεν καὶ σκότος·** 4) πήλινον ἀγγεῖον οἴνου, στρογγύλον ὑποκάτωθεν, ἄνευ βάσεως, ά. δεῖνος βλ.λ. : 'Αριστφ.Σφ.618 **βρωμησάμενος τοῦ σοῦ δίνου μέγα .. κατέπαρδεν·** 5) ἅλως, ἁλώνι : Ξεν.Οἰκ.18,5 **ὁμαλίζοιεν ἂν τὸν δῖνον,** Αἰλ.ΖΙ 4,25 **ὅταν .. στρέφωνται περὶ τὸν δῖνον οἱ βόες·** 6) ἐργαλεῖον τορευτοῦ, ὁ τόρνος· ΕΜ 277,17 « δῖνος σημαίνει .. τόρνον παρὰ τὸ δινοῦσθαι » : Εὐστ.428,11· 7) νεώτ. **εἰδ. ὡς** οὐσ. ὁ φυκτὴρ τοῦ ἀποστακτικοῦ ἄμβυκος.

δίνουμμον (τὸ) γλωσσ.νόμισμα ἀξίας δύο νούμμων.

δινόφυσις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **πρω[illegible]δῶν** πρωτοζῴων.

δίνω (δῖνος), αἰολ. **δίννω** ἀλωνίζω : 'Ησίοδ. [illegible]. 598 **δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν δινέμεν·** ‖ μτγν. ὁμ. παθ. ἐπὶ ἀλωνίου, πατοῦμαι ὑπὸ τῶν ἀλωνιζόντων βοῶν (δ. γρ.) : Καλλ.ἀπ.51 **δινομένην ὑπὸ βουσὶν ἐμὴν ἐφύλασσεν ἅλωα.**

δίνω μσν. κ. δημ., ἰδιωμ. κ. δώνω, παρατ. **ἔδινα,** προστ. **δῶσε, δῶστε,** ἀόρ. **ἔδωκα κ. ἤδωκα,** παθ. **δίνομαι,** μτχ.παρακ. δοσμένος δίδω βλ.λ., κ.δίδωμι ἐν ταῖς πλείσταις τούτου σημ., χαρίζω, ἀπονέμω, ἐγχειρίζω, μοιράζω, ἐπιτρέπω, ἐκχωρῶ κττ. : **δῶσέ μου τὸ φωμάκι σου νὰ σ' τὸ δίνω λίγο λίγο** (ἐπὶ προτάσεως συνεργασίας ὑπερμέτρως καὶ παραλόγως ἐπωφελοῦς εἰς τὸν προτείνοντα)· ὁμ. **δῶσ' μου κυρά τὸν ἄντρα σου καὶ πάρε σὺ τὸν κόπανο** (εἴρων. ἐπὶ ἀσυμφόρου ἀνταλλαγῆς)· **φρ. δὲν δίνει τ' ἀγγέλου του νερὸ** (ἐπὶ καθ'ὑπερβολὴν φιλαργύρου), ὁμ. **μονὰ μοῦ τὰ δίνεις, διπλὰ θὰ τὰ πάρῃς** (φρ. ἐκδικήσεως)· ‖ ὁμ. κ. τὸ παθητικόν : Κρυστ.Καλόγ.Β,27 **ὁ λόγος δίνεται μὲ μιᾶς στ' ἀσκέρια πέρα πέρα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 18 **καὶ μὲ χαμόγελο κρυφὸ πώμοιαζε σὰν ὑπόσχεση δοσμένη στὸ λυτρωτὴ τὸν ἀγαπητικό·** 2) ἐλεῶ,προσφέρω ἐλεημοσύνην : συνηθ. ἐν φρ. **αὐτὸς δὲ δίνει τ' ἀγγέλου του νερὸ** (δὲν ἐλεεῖ), παροιμ. **ὅποιος δὲ δίνει δὲν ἁγιάζει** (ὁ μὴ ἐλεήμων δὲν τιμᾶται ἢ ὁ. δὲν ἐπιτυγχάνει)· ὁμ. **δῶσε δῶ καὶ δῶσε ἐκεῖ, πῶς θὰ κάνωμε βρακί** (πρὸς δήλωσιν ὅτι ὁ λίαν ἐλευθέριος δὲν δύναται νὰ εὐπορήσῃ)· 3) πληρώνω, προσφέρω ὡς ἀμοιβήν : **πόσα δίνεις στοὺς ἐργάτες τὴν ἡμέρα, - πόσα μοῦ δίνεις, γιὰ νὰ τελειώσῃ ἡ δουλειά σου·** 4) πωλῶ, ἐκχωρῶ : **μοῦ 'πανε πὼς τὸ δίνεις τὸ σπίτι·** 5) ἀποφέρω κέρδος : **ἡ δουλειά του τοῦ δίνει ἀρκετὰ γιὰ νὰ ζήσῃ, - ἡ γίδα μοῦ δίνει δυὸ ὀκάδες γάλα τὴν ἡμέρα·** 6) δίδω ὡς προῖκα, προικίζω : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.134,4 **τῆς δίνει κι ὁ πατέρας της καράβι ἁρματωμένο .. τῆς δίνει κι ἡ μανούλα της τάσι μαργαριτάρι·** 7) ὑπανδρεύω, δίδω εἰς γάμον : **δίνει τὴν κόρη του σ' ἕνα πλούσιο·** 8) προκαλῶ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.174,15 **νὰ δώσω σεῖσμα τ' οὐρανοῦ νὰ βγάλῃ μαῦρα νέφη·** ‖ μεταδίδω : 'Ερωτόκρ. Α 1547 **καὶ μέσ' στὰ μάτια τσ' ἤδωκε φωτιὰ κι**

ἀστροπελέκι· ‖ κ. μτφ.: **μοῦ δίνει στά νεῦρα, - μοῦ δίνει ὁ πόνος**· ‖ εἰδ. τύπτω, μαστιγώνω: **δῶσ' του κάμποσες**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.108,3 **δίνει βιτσιά τοῦ μαύρου του καί πάει σαράντα μίλια**· ‖ ἐν φρ. οἷον **δίνω φωτιά** ἀνάπτω πῦρ, ἀ. βάζω φωτιά: δ.τραγ. **δίνει φωτιά στά τόπια, καίει τά Γιάννενα**· ‖ εἰδ. ὁμ. ἐπικαίω τὸ σκάφος ἤτοι καθαρίζω τὰ ὕφαλα τοῦ πλοίου διὰ τοῦ πυρός· ‖ **δίνω τή στέλλα** δίδω εἰς ξύλα ἢ μαδέρια τὸ σχῆμα γωνίας, προσαρμόζων ταῦτα πρὸς τὸν γνώμονα· **9)** ἐν φρ. **δίνω πίσω** ἐπιστρέφω, **δίνω ὅρκο** ὁρκίζομαι, **δίνω λόγο** ὑπόσχομαι, λογοδοτῶ, **δίνω ἀναφορά(ν)** ἀναφέρω ἢ ἀνακοινώνω, **δίνω τουφεκιά - πιστολιά** πυροβολῶ, **δίνω τό κεφάλι μου** παρέχω τὴν ζωήν μου ὡς ἐγγύησιν: Ἰω.Μάνθ. Ἰστ.Μορ.17,12 **καί δίνω τό κεφάλι μου νά εἶναι στό σπαθί σου**· ‖ ὁμ. **δίνω σὲ κάποιον νά καταλάβη** παρέχω τὰς ἀπαιτουμένας ἐξηγήσεις πρὸς **κατανόησιν, ἐπιτυγχάνω ὥστε νὰ ἐννοήση τι**· ‖ ὁμ. φρ. **δῶσε - δῶσε** ὡς ἐκφρ. ἐπιμόνου, συνεχοῦς προσπαθείας: **δῶσε - δῶσε ἔγινε βουλευτής, - τί καταλαβαίνει ὁ ἄνθρωπος; δῶσε - δῶσε σ' ὅλη του τή ζωή ὥσπου πεθαίνει**· ‖ ὁμ φρ. **δίνω τόπο** ὑποχωρῶ: **δῶσε τόπο στήν ὀργή**· ‖ ὁμ. φρ. **δίνω ἀέρα** δίδω θάρρος: **μὴν τοῦ δίνῃς ἀέρα, γιατί θὰ τὸ χάσῃς**· ‖ ὁμ. φρ. **δίνω πρόσωπο** παρέχω οἰκειότητα: **μὴν τοῦ δίνῃς πρόσωπο· γίνεται ξεδιάντροπος**· ‖ ὁμ. φρ. **τοῦ δίνω δρόμο ἢ δίνω δρόμο** ἢ κ. ἁπλῶς **τοῦ δίνω** ἀποπέμπω τινά: **μ' ἐνοχλοῦσε καί τοῦ 'δωσα δρόμο**, ὁμ. ἐν φρ. ἀναχωρῶ ἐσπευσμένως (τὸ ακάζω): **μόλις νύχτωσε τοῦ 'δωσα,- ἅμα εἶδε τά σκοῦρα** (τίς δυσκολίες) **τοῦ 'δωσε**· κ. ἀπολ. **καιρὸς νά τοῦ δίνῃς** (νά φύγῃς)· ‖ ὁμ.φρ. **δίνω τά παπούτσια στό χέρι** ἐκδιώκω **τινά**, ἀποπέμπω· ‖ ὁμ. φρ. **δὲν δίνω δυάρα δὲν** ἐνδιαφέρομαι, ἀδιαφορῶ πλήρως· ‖ ὁμ. ἡ φρ. **δίνω χέρι** βοηθῶ, παρέχω βοήθειαν· ‖ κ. ἀπροσ.: **μοῦ δίνει χέρι** κ. ἀρνητ. **δὲν μοῦ δίνει χέρι** μοῦ εἶναι εὐχερὲς ἢ δέν μοῦ εἶναι εὐχερές· ‖ ὁμ.φρ. **δῶσ' του καί** διαρκῶς, ἄνευ διακοπῆς καὶ μετ' ἐπιμονῆς: **αὐτός τὸ χαβά του, δῶσ' του καί τραβοῦσε στ' ἀνοιχτά**· ‖ ὁμ. φρ. **τό 'δωσε** (ἐν. τὸ μυαλό του), ἀ. **τό 'χασε** ἀπώλεσε τὸν νοῦν, **εἶναι τρελλός, παλαβός.**

δινῶ-έω κ. **δινεύω** κ. αἰολ. **δίννημι**, παρατ. **ἐδίνουν-εον** κ. **ἐδίνευον**, ἐπ. **δινεύεσκον**, ἀόρ. **ἐδίνησα**, μτγν. μτχ. κ. **δινεύσας**, μέσ. **δινεύομαι** κ. **δινέομαι**, παθ. ἀόρ. **ἐδινήθην**, παρακ. **δεδίνημαι**, περιστρέφω τι κυκλικῶς, στροβιλίζω, στριφογυρίζω: Ἰλ.Ψ 840 **ἑξείης δ' ἵσταντο, σόλον δ' εἷλε δῖος Ἐπειός, ἧκε δὲ δινήσας**, Αἰσχ.Ἑπτ.490,Σαπφ.1,11 **πύκνα δίννηντες πτέρ' ἀπ' ὠράνω αἴθερος διὰ μέσσω**, Ἰώσ.Π) 6,2,10 **ἐκ τῶν ἀλγηδόνων δινοῦμαι** (=συστρέφομαι, σφαδάζω)· ‖ **δ- ὄμμα** στρέφω τὸ βλέμμα πέριξ: Εὐρ.Ὀρ.1459 **ἄλλος ἄλλοσε δίνασεν ὄμμα**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. κ. παθ.: Ἰλ.Ρ 680 **ὅσσε φαεινὼ πάντοσε δινείσθην πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων**· ‖ ὁμ. κ. ἀμτβ.: **δ- βλεφάροις** περιστρέφω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸ βλέμμα: Εὐρ.Ὀρ.837 **δρομάσι δινεύων βλεφάροις**· **2)** κατευθύνω, κινῶ τι κυκλικῶς: Ἰλ.Σ 543 **πολλοὶ δ' ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον**, Αἰσχ.Ἑπτ.462 **ἵππους δ' ἐν ἀμπυκτῆρσιν ἐμβριμωμένας δινεῖ**· ‖ τὸ μέσ. ἐπὶ ποταμῶν, περιστρέφομαι, κινοῦμαι κυκλικῶς: Εὐρ.Ῥῆσ.353 **Στρυμὼν.. δι' ἀκηράτων δινηθεὶς ὑδροειδὴς κόλπων**· **3)** ἀμτβ. περιφέρομαι: Ἰλ.Δ 541 **ὅς τις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ δινεύοι κατὰ μέσσον**· ‖ ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ πτηνῶν, διαγράφω κύκλους ἐν τῇ πτήσει: Ἰλ.Ψ 875 **τῇ ῥ' ὅ γε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην**· **4)** ἀμτβ. περιστρέφομαι, στριφογυρίζω, ἰδίᾳ ἐπὶ χορευτοῦ, ὅθ. ὀρχοῦμαι, χορεύω κυκλικὸν χορόν· Ἡσ. «ἐδίνευον· ὠρχοῦντο»: Ἰλ.Σ 606 **δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς μολπῆς ἐξάρχοντος ἐδίνευον κατὰ μέσσους**, Ἀπολλ.Ρ 1,215 **Ἰλισσοῦ προπάροιθε χορῷ ἔνι δινεύουσαν**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ.: Ξεν.Ἀν.6,1,9 **τότε δ' ἐδινεῖτο καὶ ἐξεκυβίστα ἔχων τὰς πέλτας**· **5)** τὸ μέσ. περιφέρομαι ἐδῶ κ. ἐκεῖ, περιπλανῶμαι: Ὀδ.Ι 153 **νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν**, Πίνδ.Π 11,38 **κατ' ἀμευσίπορον τρίοδον ἐδινήθην**· ‖ ὁμ. ἀμτβ.: Ὀδ. Τ 67 **διὰ νύκτα δινεύων κατ' οἶκον**, Ἀπολλ Ρ 2,695 **ἀνὰ νῆσον ἐδίνεον**· **6)** περιτυλίσσω, κ. μέσ. κ. παθ. περιτυλίσσομαι: Βακχ.16,107 **ἀμφὶ χαίταις δίνηντο ταινίαι**· **7)** Ἡσ.«δινεύειν· βούλεσθαι κακά».

δινῶ όω μσν. καθιστῶ τι στρογγύλον διὰ τοῦ τόρνου, τορνεύω· πρβλ. δινωτός: Εὐστ.412,31.

δινώδης-ους-ῶδες μτγν. κ. νεώτ. πλήρης δινῶν, στροβιλώδης: Δίων Κ 68,13 **ἔν τε ποταμῷ πολλῷ καὶ ἐν ὕδατι δινώδει**· **2)** μτγν. τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. μέρη τοῦ ποταμοῦ, ὅπου σχηματίζονται δῖναι, στρόβιλοι: Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.20 **τά δινώδη.. τοῦ ποταμοῦ διανηχόμενον**· **3)** νεώτ. τὸ ἀρσ. **δινώδης** ὡς οὐσ. γένος **καραβιδῶν** ἐντόμων.

δινών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. **εἷς** τῶν μηνῶν π. Λοκροῖς.

δινῶπις-ιδος (ἡ) νεώτ. γένος ἐπειριζῶν ἀραχνῶν.

δινωτός-ή-όν ὁ διὰ τόρνου στρογγυλωθείς, τετορνευμένος, τορνευτός· Ἡσ. «δινωτήν, στρογγύλην καὶ περιφερῆ»: Ἰλ.Γ 391 **δινωτοῖσι λέχεσσιν κάλλεϊ τε στίλβων**· **2)** πεποικιλμένος κύκλῳ: Ὀδ.Τ 56 **κλισίην.. δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ**· ‖ ὁ κεκαλυμμένος κυκλοτερῶς: Ἰλ.Ν 407 **τὴν ἄρ' ὅ γε ῥινοῖσιν βοῶν καὶ νώροπι χαλκῷ δινωτὴν** (ἀσπίδα) **φορέεσκε**· **3)** περιστροφικός: Παρμ.4,7 **δινωτοὶ κύκλοι**, Ἐπ.Ἀλ.Ἀδ.4,14 **δινωταὶ πτέρυγες.**

διξᾶς-ᾶντος (ὁ) χαλκοῦν σικελικὸν νόμισμα, ἰσοδύναμον πρὸς τὸ τέταρτον τοῦ ὀβολοῦ: Ἀριστλ. π.Πολυδ.9,81 **καὶ διξᾶντα, ὅπερ ἐστὶ δύο χαλκοῖ.**

διξᾶται γλωσσ. γ' ἑν. ἐνεστ. τοῦ ἀχρ. διξῶμαι, κυρτοῦται, κάμπτεται.

δίξεστον σχόλ. μέτρον ἰσοδύναμον πρὸς δύο ξέστας, χοῦς βλ.λ.: Σχόλ.Ἀριστφ.Θεσμ.347 **τοῦ χοός, τοῦ διξέστου· χοῦς γὰρ δύο ξέσται.**

δίξιφος-ον νεώτ. ἐπὶ ἐργαλείων, ὁ ἔχων δύο λεπίδας: **δίξιφος ῥυκάνη.**

διξονία (ἡ) νεώτ. γένος **πτεριδοειδῶν** φυτῶν.

δίξοος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο ἐντομάς, σχισμάδας, ὁ σχισμένος στὰ δύο: Θεόφρ.Φ1 5,1,9.

διξός-ή-όν ἰων. ἀντὶ δισσὸς βλ.λ.: Ἀνακρ.88, Ἡρ. 5,40 **γυναῖκας ἔχων δύο διξὰς ἱστίας οἴκεε.**

δίξυλος-ον μτγν. ὁ συγκείμενος ἐκ δύο ξύλων: Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.133 **τρόχιλοι τέσσαρες.. δίξυλοι.**

διξωνία (ἡ) νεώτ. γένος **κυαθοειδῶν φυτῶν.**

διο- α' **συνθετικὸν πολλῶν λέξεων τῆς ἀρχ. ἑλλην.** γλώσσης, δηλοῦν τὸν ἐκ τοῦ Διός καταγόμενον ἢ προερχόμενον· ‖ **ὅθ. γεν. τὸν ἔξοχον, λαμπρόν,** θεῖον, **ὡς παρ'** ἡμῖν τὸ θεο-: **διογενής, διοτρεφής.**

διό κ. νεώτ. ἀντὶ δι' ὅ δι' ὃν λόγον, ἕνεκα τούτου, **διὰ τοῦτο**· Ἡσ. «διό, διὰ τοῦτο»: Πλάτ. Πολ.358 D **διὸ κατατείνας ἐρῶ τὸν ἄδικον βίον ἐπαινῶν**· ‖ πολλάκις μετὰ τοῦ **δή**: Πλάτ. Κρατ.412 Α **διὸ δὴ ἐκβάλλοντας δεῖ τὸ εἰ πιστήμην αὐτὴν ὀνομάζειν**· ‖ κ. νεώτ. ὁμ. μ. τοῦ **καί**: Πλάτ.Φαῖδρ.258 Ε **διὸ καὶ δικαίως ἀνδραποδώδεις κέκληνται**, Διόδ.Σ 11,23 **διὸ καὶ πολλοὶ τῶν συγγραφέων, - ἡμάρτησε, διὸ καὶ τιμωρεῖται**· ‖ ὁμ. μ. τοῦ **δή** κ. ἐπιτατ.: Πλάτ.Συμπ.203 C **διὸ δὴ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ θεράπων γέγονεν ὁ Ἔρως**· ‖ ὁμ. ἐν συνθέσει μτ. τοῦ περ: Θουκ.8,92 **διόπερ καὶ τὸ τεῖχος τοῦτο.. ἐτείχιζον.**

διοβελία (ἡ) Ἐπιγρ. διωβελία βλ.λ.

διοβλής-ῆτος (ὁ, ἡ) σχόλ. κ. μσν. ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς κτυπηθείς, ὁ κεραυνόπληκτος, ἀστραποκαμένος:

Σχόλ.Πίνδ.Π 8,22 **ὁ μὲν Τυφὼς διοβλὴς γέγονεν,** Εὐστ.Πον.46,13 **διοβλῆτα καταστήσασθαί σε.**

διόβλητος-ον διοβλὴς βλ.λ. : Δημόκρ.152, Αἰλ.ΖΙ 6,62, Νόνν.Δ 21,221 **διοβλήτοιο Θεώνης.**

διόβολος-ον ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς ριφθείς : Σοφ.ΟΚ 1464 **ἐρείπεται κτύπος ἄφατος ὅδε διόβολος.**

διογενάλη (ἡ) νεώτ. χημ. παράγωγον βερονάλης περιέχον βρώμιον.

διογένειον (τὸ) Ἐπιγρ. ἡ σχολή, τὸ γυμνάσιον τοῦ Διογένους· **2)** κτ. πληθ. **διογένεια** (τὰ) ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Διογενείῳ γυμνασίῳ πρὸς τιμὴν Διογένους τοῦ Μακεδόνος.

διογενέτωρ-ορος (ὁ) ὁ γεννήτωρ τοῦ Διός : Εὐρ. Βάκχ.122 **ὦ θαλάμευμα.. Διογενέτορες ἔναυλοι** (σπήλαια ἐν οἷς ὁ Ζεὺς ἐγεννήθη ἢ ἀνετράφη).

διογένης-ους (ὁ) νεώτ. ζῳολ. ,γένος παγαριδῶν μαλακοστράκων.

διογενής-οῦς-ές ὁ ἐκ τοῦ Διὸς γεννηθεὶς ἢ ὁ καταγόμενος ἐκ τοῦ γένους τοῦ Διός, ἐν χρ. κατ' ἐπέκτ. κ. ὡς τιμητικὴ προσαγόρευσις : Ἰλ.Α 337 **ἀλλ' ἄγε, διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην,** Αἰσχ.Ἑπτ.301 **παντὶ τρόπῳ Διογενεῖς θεοί, πόλιν καὶ στρατὸν Καδμογενῆ ῥύεσθε,** Σοφ.Αἶ.91 **ὦ χαῖρ' Ἀθάνα, χαῖρε Διογενὲς τέκνον·** || συνεκδ. θεῖος, ἐξόχως λαμπρός : Εὐρ.Μήδ.1258 **ἀλλά νιν, ὦ φάος διογενές, κάτειργε κατάπαυσον.**

διογενισμός (ὁ) μτγν. τὸ ζῆν κατὰ τὸν τρόπον τοῦ φιλοσόφου Διογένους : Ἰουλ.Λόγ.6,187C **ὁ Κυνισμὸς οὔτε Ἀντισθενισμός ἐστιν οὔτε Διογενισμός.**

διογενισταί (οἱ) μτγν. οἱ ὀπαδοὶ τῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ βίου τοῦ Διογένους : Ἀθήν.5,186 Α **πολλῶν γοῦν εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν διογενιστῶν, τῶν δὲ ἀντιπατριστῶν λεγομένων.**

διογκύλλομαι μτγν. διογκοῦμαι κ. μτφ. ἐπαίρομαι, κορδώνομαι : Εὐνάπ.112 **πρὸς ἄλλους οἰδοῦντος καὶ διογκυλλομένου.**

διογκῶ-όω κ. νεώτ. ἐξογκῶ, φουσκώνω : Πλούτ. Ἠθ.676 Β **δ- πυρόν,** Ἑρμογ.1,6 **λέξις δὲ σεμνή, πᾶσα μὲν ἡ πλατεῖα καὶ διογκοῦσα κατὰ τὴν προφορὰν τὸ στόμα, ὥστε στομφάζειν·** || τὸ μέσ. κ. παθ. πρήσκομαι, φουσκώνομαι : Ἱππ.Ὀξ. 10,28, Πλούτ.Ἀγησ.17 **ἐκ δὲ τούτου διογκωθὲν μεστὸν αἵματος ἔδοξε γεγονέναι,** Ἱππιατρ.140 **τῷ διογκοῦσθαι τὴν γαστέρα·** **2)** ἐπὶ ὑδάτων, ἀνέρχομαι εἰς ὕψος, ὑπερεκχειλίζω, πλημμυρίζω : Πλούτ. Κάμ.3 **αὐξόμενον ἐπιδήλως διωγκοῦτο·** **3)** μτγν. κ. νεώτ. μτφ. αὐξάνομαι : Ἡράκλειτ.Ἀλληγ.449 **ἀρξαμένη γὰρ ἀπὸ λιτῆς αἰτίας ἡ ἔρις.. πρὸς μέγα δή τι κακοῦ διογκοῦται·** **4)** τὸ μέσ. μτφ. ἀλαζονεύομαι, κορδώνομαι : Ἀρτεμίδ.1,14 **πολλὰ κτήσεται.. χρήματα, ὡς καὶ διογκωθῆναι.**

διόγκωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. οἴδημα, ἐξόγκωμα, πρήξιμον : Γαλ.7,154 **σπληνὸς φλεγμονὴ καὶ διόγκωσις·** **2)** μτφ. ἔπαρσις, κόμπος : Πλούτ.Ἠθ. 771 Β· **3)** διαστολή : Μαρκελλῖν.Ἰατρ.Σφυγ.478.

διόγνητος-ον συγκεκ. τ. τοῦ διογένητος, διογενής : Ἡσίοδ.Α 340 **διόγνητος Ἰόλαος.**

διόγονος-ον ἐπίθ. τοῦ Βάκχου, διογενὴς βλ.λ. : Εὐρ.Ἱππ.560 **τὰν διογόνοιο Βάκχου νυμφευσαμέναν** (δ.γρ. διγόνου).

διοδεία (ἡ) μτγν.· Σουΐδ. « διοδεία, διέλευσις ».

διοδεύσιμος-ον μτγν. κ. νεώτ. διαβατός, διαπεράσιμος : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

διόδευσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. δίοδος, διοδεία βλ.λ.: Ἱππ.Φύσ.9 **τοῦ πνεύματος διόδευσις.**

διοδεύω κ. μαν. κ. νεώτ. διέρχομαι, βαίνω, ὁδοιπορῶ διὰ μέσου τινός : Πολύβ.2,15,5 **ποιοῦνται γὰρ τὰς καταλύσεις οἱ διοδεύοντες τὴν χώραν ἐν τοῖς πανδοκείοις,** Πλούτ.Ἀγησ.17 **καὶ διοδεύσας τὴν Φωκίδα φίλην οὖσαν,** Πάπ. **οἱ διοδεύοντες διὰ τῶν νομῶν,** Μηναῖ.1,21 Ὠδ.1 **ὑγρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηράν·** || ὁμ. παθ. : Σωρ.2,59, Φίλιππ. ἐν ΑΠ 9,708 **διοδευομένη ὑπὸ ναύταις·** || ὁμ. τὸ μέσ. διέρχομαι, περνῶ : Φιλήμ.229 **ἵνα μὴ διοδευομένων τινῶν κατοπτεύωνται αἱ γυναῖκες·** **2)** ὁμ. μτφ. μ. γεν. : Ἰώσ.ΠΙ 3,8,7 **διοδεύσει πάντων ἡ τύχη·** || ἐπὶ τῆς αἰτίας ἀσθενείας, παρέρχομαι : Γαλ.8,20.

διόδια (τὰ) νεώτ. κ. δημ. φόρος καταβαλλόμενος διὰ τὴν δίοδον, διάβασιν, οἷον πύλης, ποταμοῦ, γεφύρας, διώρυγος κττ.· πρβλ. διαπόρια.

διοδία (ἡ) γλωσσ. ἡ σχιστὴ (διπλῆ) ὁδός.

διόδιον (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ διέρχεσθαι διὰ μέσου, δίοδος, διάβα : Ἐπιγρ. **τὸ διόδιον τῆς λιθοτομίας.**

διοδίρρυγχος (ὁ) νεώτ. γέν. **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

διοδοιπορῶ-έω διέρχομαι διὰ μέσου, διοδεύω βλ.λ. : Ἡρ.8,129 **ὡς δὲ τὰς δύο μὲν μοίρας διοδοιπορήκεσαν,** Ἰώσ.ἀπ.2,16.

διοδοποιῶ-έω μτγν. ποιῶ δίοδον, ἀνοίγω εἰς τὸ μέσον δρόμον : Θεόφρ.Πυρ.59 **τὸ μὲν γὰρ διαδῦναι δύναιτ' ἂν καὶ διοδοποιεῖ** (ἀμφ.γρ.).

δίοδος (ἡ) κ. νεώτ. διάβασις, πορεία, πέρασμα διὰ μέσου, τὸ διάβα : Αἰσχ.Πρ.1050 **κῦμα δὲ πόντου.. συγχώσειεν τῶν ἄστρων διόδους,** Θουκ. 2,102 **οὐδ' ἔχουσαι εὐθείας διόδους τοῦ ὕδατος εἰς τὸ πέλαγος,** Πάπ. **ἡ ἐκ τοῦ πύργου εἰς τὴν ῥύμην δίοδος, - ἀπαγορεύεται ἡ δίοδος·** || φρ. **αἰτεῖσθαι δίοδον** = ζητεῖν ἄδειαν διαβάσεως : Ἀριστφ.Ὄρν.189 **Βοιωτοὺς δίοδον αἰτούμεθα·** **2)** κ. νεώτ. τὸ μέρος ὁπόθεν γίνεται συνήθως ἡ διάβασις, ὁ πόρος ἀπὸ τόπου εἰς ἄλλον : Ἡρ. 7,201 **οἱ δὲ δὴ Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ** (ἐστρατοπεδεύοντο), Θουκ.7,32 **πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν δίοδον ἔχοντας, - οἱ ἐπαναστάται κατέλαβον πάσας τὰς διόδους·** || ἰδίως στενὸς πόρος, ἀτραπός, μονοπάτι : Θουκ.2,4 **ἄπειροι μὲν ὄντες.. ἐν σκότῳ καὶ πηλῷ τῶν διόδων,- αἱ δίοδοι τῶν ὀρέων·** **3)** εἰδ. ἰατρ. ἡ διὰ τῶν ἐντέρων διάβασις οὐσιῶν : Ἱππ.Προρ.1,127 **δίοδος μελάνων.**

διόδοτος-ον ὁ ἐκ θεοῦ δεδομένος, θεόπεμπτος : Αἰσχ.Ἑπτ.948 **ἔχουσι μοῖραν λαχόντες.. διοδότων ἀχέων·** || ἐν χρ. κ. ὡς κύρ. ὄν.

διόδους-οντος (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο ὀδόντας· **2)** νεώτ. γένος γυμνοδοντιδῶν ἰχθύων.

διοδύρομαι λίαν θρηνῶ διά τι : Δημ.1248 **διωδύρετο τὴν αὑτοῦ συμφορὰν** (δ.γρ.**ὠδύρετο**).

διόζαι (αἱ) νεώτ. χημ. ἡ **δισακχαρῖται** σακχαροειδεῖς πολυσακχαρῖται.,

δίοζος-ον μτγν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων δύο ὄζους, δύο βλαστούς, δύο κλάδους : Θεόφρ.Φ1 1,8,3 **ἔστι δὲ τὰ μὲν δίοζα, τὰ δὲ τρίοζα,** Πλίν.16,30.

διοζοῦμαι-όομαι διαιροῦμαι εἰς δύο κλάδους, διακλαδοῦμαι : Ἱππ.Φυσ.Παίδ.19 **καὶ δὴ καὶ διοζοῦται** (τὰ ὀστέα) **ὡς δένδρον.**

διόθεν ἐπίρρ. παρὰ τοῦ Διός, θεόθεν : Ἰλ.Ω 561 **Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε,** Αἰσχ.Ἀγ.43, Λουκ. Συρ.12 **ἀλλὰ σφίσι μεγάλη διόθεν φιλίη ἐγένετο·** || κ. μτ. τῆς προθ. **ἐκ** : Ἡσίοδ.Ἔργ.765 **ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος.**

διοθυμίνη (ἡ) νεώτ. **φαρμακευτικὴ σκευασία** ἐν χρ. κατὰ τοῦ κοκκύτου.

διοίγνυμι κ. διοιγνύω κ. διοίγω, μέλλ. διοίξω ἀνοίγω βλ.λ.· Ἡσ. « διοιγνύντες, ἀνοίγοντες » : Σοφ. Αἶ.346 **ἰδού, διοίγω,** αὐτ.ΟΤ 1287 **βοᾷ διοίγειν κλῇθρα,** Εὐρ.Ἰκ.1205· κ. παθ. : Πλάτ.Συμπ.215 Β **διχάδε διοιχθέντες·** || ἀνοίγω τι καὶ κρατῶ τοῦτο ἀνοικτόν, χάσκον : Ἀριστφ.Ἐκκλ.852 **ἀλλὰ τὰς γνάθους διοίγνυτε,** Ἀριστλ.ΖΙ 9,7 **διοιγνὺς τὸ στόμα·** || κ. μτφ. : Φίλ.Μηχ.1,442 **τὸ τῆς ψυχῆς διοίγνυσιν ὄμμα·** **2)** τὸ μέσ. ἐπὶ φυτῶν, ἀνθῶ ἢ ἐκφύω βλαστούς : Θεόφρ.Φ Αἴτ.4,7,8.

διοίγω διοίγνυμι βλ.λ.

δίοιδα κ.μσν., μέλλ. **διείσομαι** διακρίνω, διαγιγνώσκω, ἀντιλαμβάνομαι, γνωρίζω καλῶς· Ἡσ. « **διεισόμεθα, διαγνωσόμεθα** » : Σοφ.ΟΚ 295 τοὺς

δὲ τῆσδε γῆς ἄνακτας ἀρκεῖ ταῦτά μοι διειδύναι, Εὐρ.Μήδ.518 τὸν κακὸν διειδέναι, Πλάτ.Νόμ. 626 Β φαίνει μοι γεγυμνάσθαι πρὸς τὸ διειδέναι τὰ Κρητῶν νόμιμα, Τζέτζ.'Ιλ.45,3.

διοιδαίνω μτγν, κ. διοιδῶ βλλ., μέλλ. διοιδανῶ οἰδαίνω καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, φουσκώνω, πρήσκομαι ἐντελῶς : 'Ιππιατρ.68 διοιδαίνειν τό τε πρόσωπον καὶ τοὺς μυκτῆρας· || μτφ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς, πληροῦμαι ὀργῆς : 'Ηρωδιαν.7,3,6 διοίδαινον τῶν ὄχλων αἱ ψυχαί· || κ. μτβ. : αὐτ.8,8,1 οἱ μέντοι στρατιῶται διοίδαινον τὰς ψυχάς· 2) ὁμ.μτφ. αὐξάνομαι, ἐξαπλοῦμαι, μεγαλώνω : Κλήμ.'Αλ.200 ἐξ ὧν ἔριδες καὶ μάχαι καὶ ἔχθραι διοιδαίνουσιν.

διοιδής-οῦς-ές μτγν. οἰδαλέος, φουσκωμένος, πρησμένος : Νίκ.'Αλεξ.90 διοιδέα μαζὸν ἀμέλξας.

διοίδησις-εως (ἡ) μτγν. οἴδημα, φούσκωμα, πρήξιμο : 'Ηλιόδ.π.'Ορειβ.50,52,1· 2) μτφ. ἀναβρασμός ψυχῆς, σφοδρὰ ὀργή : Φιλόδ.'Οργ.26W.

διοιδίσκομαι μτγν. κ. διοιδῶ βλλ. : Γαλ.5,185 μαλακὸν γίνεται τὸ σπέρμα καὶ διοιδίσκεται.

διοιδῶ-έω μτγν., παρακ. διῴδηκα ἐπὶ θαλάσσης λίαν οἰδαίνω, φουσκώνω : Στράβ.3,5,8 ἄρχεσθαι διοιδεῖν τὴν θάλατταν καὶ ἐπιβαίνειν τῆς γῆς || ἐπὶ σωμάτων, οἰδαίνω λίαν, πρήσκομαι : Διόδ. Σ 2,12 εὐθὺς δὲ διοιδεῖ καὶ πίμπραται τὸ σῶμα, Λουκ.Νεκυομ.18 καὶ διῳδήκει ἐκ τῆς φαρμακοποσίας τὰ σκέλη· 2) μτφ. φουσκώνω ἐκ θυμοῦ, ὀργίζομαι : Φίλ.Μηχ.2,583· || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : 'Ηλιόδ.7,7· || ἐπὶ ὀργῆς, προξενῶ στενοχωρίαν, ψυχικὴν ἐνόχλησιν : Σχόλ.'Αριστφ.Βάτρ.868 ὀργὴ διοιδοῦσα· || ἐπὶ πόλεως, διατελῶ ἐν ἀναβρασμῷ, ἐν ἐξεγέρσει : Διόν.'Αλ.Ρωμ.9,48.

δίοικα (τὰ) νεώτ. βοταν. φυτά, ὧν τὰ γένη εἶναι τελείως κεχωρισμένα δηλ. τὰ ἄρρενα ὄργανα εὑρίσκονται ἐπὶ ἑνὸς ἄνθους καὶ τὰ θήλεα ἐπὶ ἑτέρου.

διοικεία (ἡ) μσν. διοίκησις : Εὐστρ.Η Νικ.179,8.

διοίκεσις (ἡ) 'Επιγρ. διοίκησις βλ.λ.

διοίκημα-ατος (τό) 'Επιγρ. διοικητικὴ πρᾶξις || εἰδ. ἡ ὑπὸ ἄρχοντος διαχείρισις χρημάτων· 'Ησ.. Σουΐδ. « ἀλογίου δίκη· ἣν φεύγουσιν οἱ ἄρχοντες λόγον οὐ διδόντες τῶν τῆς ἀρχῆς διοικημάτων ».

διοίκησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -η διεύθυνσις, ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου, ὅθ. γεν. διεύθυνσις, κυβέρνησις : Πλάτ.Πρωτ.319D ἐπειδὰν δέ τι περὶ τῆς πόλεως διοικήσεως δέῃ βουλεύσασθαι· || ἐγκύκλιος διοίκησις ἡ περιοδικὴ διοίκησις ἡ οὐχὶ διαρκῶς, ἀλλὰ καθ' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα διοίκησις : 'Αριστλ.'Αθ.43,1 τὰς δ' ἀρχὰς τὰς περὶ τὴν ἐγκύκλιον διοίκησιν ἁπάσας ποιοῦσι κληρωτάς || ἰδίως ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, διαχείρισις : Δημ.708 ὅπως . . ἡ διοίκησις ἱκανὴ γένηται, Πάπ. διοίκησις τῶν ὑπαρχόντων τῷ παιδί· 2) ἡ διευθέτησις τῶν ἀναγκαίων, ἐξοικονόμησις || κ. γεν. αἱ δαπάναι, τὰ ἔξοδα· 'Ησ. « ἀνάλωσις χρημάτων » : Λυσ.30,22 ὅταν μὲν ἔχῃ ἱκανὰ χρήματα εἰς διοίκησιν, 'Αριστλ.Οἰκ.2,21 τὰ ἀπὸ λιμένων προσποριζόμενα ἐχρῶντο εἰς διοίκησιν τῆς πόλεως· || πάπ. εἰδ. διαχείρισις ἐκκλησιαστικῶν καὶ μοναστηριακῶν κτημάτων· || φρ. ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν : Ψηφ.π.Δημ 238 περὶ δὲ τοῦ ἀδυνάτου ἐπικρινέτω.. καὶ ὁ ἐπὶ τῇ ; διοικήσεως· || 'Επιγρ. ὁμ. ὁ ἐπὶ τῇ δ-· 3) πάπ. ἀπολογισμός χρηματικός : Πάπ. ὧν ἡ διοίκησι ; ἐπ' ἐσχάτῳ τέτακται· 4) πάπ. μίσθωσις, ἐνοικίασις : Πάπ. διοίκησις χλωρῶν· 5) γεν. ἐπιμέλεια, περιποίησις : Γαλ.5,185 τῆς κατὰ τὰ φυτὰ γεννήσεώς τε ἅμα καὶ διοικήσεως· 6) μτγν. π. Ρωμ., μικρὰ ἐπαρχία : Στράβ.13,4,12 ἀλλὰ ἕτερον τρόπον διατάξαι τὰς διοικήσεις, ἐν αἷς τὰς ἀγοραίους ποιοῦνται καὶ τὰς δικαιοδοσίας || 'Επίγρ. κ. σύνολον ἐπαρχιῶν· || νεώτ. κ. δημ. ὑποδιαίρεσις διοικητικὴ χώρας τινός : γενικὴ διοίκησις Μακεδονίας - Κρήτης· 7) νεώτ. ἡ διοικητικὴ ἀρχή : ἀνεφέρθην εἰς τὴν διοίκησιν· 8) νεώτ. κ. δημ. ἐν χρ. κ. ὡς οὐσ. ἀντὶ διοικητήριον βλλ.

διοικητήριον (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἵδρυμα ἐν ᾧ ἑδρεύει ὁ διοικητὴς καὶ εἶναι ἐγκατεστημένα τὰ γραφεῖα τῆς διοικήσεως βλ.λ.7).

διοικητής (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διοικῶν, διευθύνων ἀρχήν τινα : Μέν.Περικ.90 διοικητὴς στρατοπέδων,- διοικητὴς φρουρίου - λόχου - τραπέζης· || νεώτ. γενικὸς διοικητὴς ὁ διευθύνων γενικήν τινα διοίκησιν· || στρατιωτικὸς διοικητὴς ὁ ἀσκῶν τὰς ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ἐξουσίας εἴς τινα πόλιν ἢ περιοχὴν ἐν καταστάσει πολιορκίας κηρυχθεῖσαν· 2) ὁ διαχειριστής,ὁ θησαυροφύλαξ, ταμίας : Πλούτ.'Ηθ.179 F 'Αναξάρχῳ δὲ τῷ φιλοσόφῳ δοῦναι τὸν διοικητὴν ἐκέλευσεν ὅσον ἂν αἰτήσῃ || πάπ. ἀνώτατος οἰκονομικὸς ὑπάλληλος ἐν Αἰγύπτῳ· 3) π. Ρωμ. οἱ διευθύνοντες διοικήσεις βλ.λ.6) (λατ.procuratores) : Στράβ. 17,3,25 καὶ εἰς μὲν τὰς Καίσαρος ἡγεμόνας καὶ διοικητὰς Καῖσαρ πέμπει, Πλούτ.'Αντ.67 καὶ δεηθεὶς ἀπέστειλε γράφας πρὸς Θεόφιλον τὸν ἐν Κορίνθῳ διοικητήν· 4) εἰδ. ἀστρολ. ἐπὶ τῶν ἑπτὰ πλανητῶν ὁ ἐξουσιάζων, ὁ κυρίως ρυθμίζων τὴν προρρητικὴν κίνησιν πλανήτης : 'Ερμητ.1,9.

διοικητικά δημ. ἐπιρρ. διοικητικῶς βλλ.

διοικητικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διοίκησιν : Χρύσ. Στωϊκ.π.Πλουτ.'Ηθ.885 Β Χρύσιππος δύναμιν πνευματικὴν (λέγει) τάξει τοῦ παντὸς διοικητικήν, Κλήμ.'Αλ.817 αἱ δυνάμεις αἱ διοικητικαί, - διοικητικός ὑπάλληλος, δ- διαίρεσις τῆς 'Ελλάδος,- ἀπέδειξε μεγάλην διοικητικὴν ἱκανότητα· || δ- ἀμφισβητούμενον (τὸ σύνολον τῶν δικαστικῶν ἀμφισβητήσεων τῶν ἀναφυομένων μεταξὺ διοικήσεως καὶ ἰδιωτῶν· καὶ ἐκδικαζομένων ὑπὸ τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων)· δ- δίκαιον (τὸ σύνολον τῶν νομικῶν κανόνων τῶν ρυθμιζόντων τὸν ὀργανισμόν, τὴν ἁρμοδιότητα καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς διοικήσεως τοῦ κράτους)· 2) μτ. γεν. ὁ ἱκανός, κατάλληλος εἰς διοίκησιν : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 δ- πολέμων· || νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. τὸ διοικητικὸν ὡς οὐσ. ἡ περὶ τὸ διοικεῖν ἱκανότης : ἔχει σπουδαῖο διοικητικό· 3) πάπ., νεώτ. κ.δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν διοικητήν : Πάπ. διοικητικοὶ χρηματισμοί, Πάπ. διοικητικὸς ὑπηρέτης, - διοικητικὴ ἐνέργεια - προσπάθεια· 4) μτγν. εἰδ. ἰατρ. εὔπεπτος, εὐκολοχώνευτος : 'Ορειβ.64 τὰς διοικητικὰς τῆς τροφῆς ἐνεργείας.

διοικητικῶς νεώτ. ἐπίρρ. διὰ τῆς διοικήσεως· || ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικῆς βλλ.

διοικήτρια (ἡ) σχόλ. θηλ. τοῦ διοικητής ἡ ἔχουσα τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τοῦ οἴκου, οἰκονόμος : Σχόλ.'Αριστφ.'Εκκλ.212.

διοικήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ἀστρολ. ἐπὶ πλανητῶν, διοικητὴς βλ.λ.4) : 'Ερμητ.1,14.

διοικία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τῶν διοίκων βλλ. ἀνθέων καὶ φυτῶν.

διοικίζω (οἶκος), μέλλ. διοικιῶ, παθ. παρακ. διῴκισμαι μετοικίζων, μετατοπίζων τοὺς κατοίκους πόλεώς τινος ἐγκαθιστῶ αὐτοὺς κεχωρισμένως ἀλλαχοῦ, οἷον κατὰ κώμας, ἀντίθ. συνοικίζω : Δημ.59 τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν, Διόδ.Σ 2,28 αὐτοὺς μὲν κατὰ κώμας διῴκισε· || κ. παθ. : Ξεν. 'Ελλ.5,2,7 καθῃρέθη μὲν τὸ τεῖχος, διῳκίσθη δ' ἡ Μαντίνεια τετραχῆ, Δημ.367 διῳκισμένοι κατὰ κώμας· || ὁμ. παθ. ἐπὶ προσ. γεν. διασκορπίζομαι : Πλάτ.Συμπ.193 Α διὰ τὴν ἀδικίαν διῳκίσθημεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ· 2) μέσ. μτ. ἐμπροθ. διορ. (εἰς) μετοικῶ : Λυσ.32,14 ὅτ' ἐκ Κολλυτοῦ διῳκίζετο εἰς τὴν Φαίδρου οἰκίαν· 3) μτγν. μέσ. μτ. γεν. χωρίζομαι, ἀπομακρύνομαι ἀπό τινος : Λουκ.

Χαρίδ.19 ὅσους τοῦ ταύτης κάλλους ἁλόντας μᾶλλον αἱρουμένους ἀπέφηνεν ἀποθνήσκειν ἢ ταύτης διῳκισμένους τὸν ἥλιον προσορᾶν· 4) μτγν. μτφ. διαχωρίζω, ἀποχωρίζω : Φιλ.1,510,12 ἡνίκα τις ἐπεχείρησεν τὴν ἐκ φύσεως ἀρετὴν Σάρραν αὐτοῦ διοικίζειν, Συνέσ.'Επιστ.57,198 C διῴκισεν ὁ θεὸς τοὺς βίους· ‖ ὁμ. μέσ. κτ. πληθ. παρακ. ἐν σημ. ἐνεστ. μτφ. διστελοῦμεν εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων, ἔχομεν διάφορον βίωσιν : Διον.'Αλ.6,36 διῳκίσμεθα καὶ δύο πόλεις ἔχομεν (ἐπὶ πλουσίων κ. πτωχῶν· πρβλ. δημ. γινήκαμε ἀπὸ δυὸ χωριά).

διοίκισις-εως (ἡ) ἐκτόπισις, μετοίκησις : Λυσ.32,14 ἐν .. τῇ διοικίσει, ὅτ' ἐκ Κολλυτοῦ διῳκίζετο.

διοικισμός (ὁ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ διοικίζειν βλ.λ. 1) : Διον.'Αλ.Ρωμ.6,81 τὰς ἐκ τοῦ διοικισμοῦ τῆς πόλεως ἀτυχίας· ‖ ὁ πρὸς ἀραίωσιν ἢ καλυτέραν οἴκησιν μεταικισμὸς τῶν κατοίκων πόλεως ἢ συνοικίας : Πλούτ.Κάμ.9 τῶν δὲ δημάρχων αὖθις ἐπεγειρόντων τὸν περὶ τοῦ διοικισμοῦ νόμον.

διοικοδομή (ἡ) μτγν. οἰκοδομὴ ἐν τῷ μέσῳ, διαχώρισμα κτιστόν : 'Αριστέ.187.

διοικοδόμησις-εως (ἡ) 'Επιγρ. ὀχύρωσις.

διοικοδομῶ-έω οἰκοδομῶ ἐν τῷ μέσῳ, ἀποχωρίζω δι' οἰκοδομήματος : Θουκ.4,69 διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοάν· ‖ ὁμ. ἔμπροθ. : Διόδ.Σ 14,7 ταύτην μὲν διῳκοδόμησεν ἀπὸ τῆς ἄλλης τείχει πολυτελεῖ· ‖ ὁμ. μτφ. : Πλάτ.Τίμ.69 E ἰσθμὸν καὶ ὅρον διοικοδομήσαντες τῆς τε κεφαλῆς καὶ τοῦ στήθους· 2) ἀποφράσσω, κλείω τι διὰ κτισίματος : Διόδ.Σ 13,56 καὶ τὰς μὲν ὁδοὺς διοικοδομεῖν ἐνεχείρησαν, Θεμίστ.Λόγ.20,235 D.

δίοικον φυτὸν νεώτ. εἶδος φυτῶν φερόντων ἄνθη ἑνὸς μόνου γένους, ἤτοι μόνον ἄρρενα ἢ μόνον θήλεα· πρβλ. μόνοικον.

διοικονομῶ-έω κ. μσν. διοικῶ τι ἐξ ὁλοκλήρου, ἔχω τὴν γενικὴν διεύθυνσίν τινος : Πολυβ.5,156· ‖ παθ. διοικοῦμαι δεόντως, διευθετοῦμαι : 'Αριστλ. Κόσμ.400 b,32 ἡγουμένου δὲ τούτους πᾶ διοικονομεῖται ὁ κόσμος, Εὐστ.Πον.76,55 διοικονομουμένου (τοῦ βίου) τῇ ἔκ τε τοῦ ποιοῦντος ἔκ τε τοῦ διδάσκοντος.

διοικῶ-έω (οἶκος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παρατ. διῴκουν, μσν. ἐδιῴκουν, δημ. διοικοῦσα, παρακ. διῴκηκα, μέσ. μέλλ. διοικήσομαι (κ. ἐν παθ. σημ.), μέσ. ἀόρ. διῳκησάμην, παρακ. διῴκημαι (ἐν μέσ. σημ.), παθ. ἀόρ. διῳκήθην, δημ. (ἐ)διοικήθηκα, παρακ. δεδιῴκημαι, ὑπερσ. διῴκητο κυβερνῶ τὴν οἰκίαν· ‖ ὁθ. γεν. κυβερνῶ, διευθύνω, ρυθμίζω : Θουκ.8,21 διῴκουν τὴν πόλιν, 'Αριστφ.'Εκκλ.305 τὰ τῆς πόλεως διοικεῖν, 'Επίκ.Δοξ.14 τὰ μέγιστα ὁ λογισμὸς διῴκηκε, Κρυστ.Σκιαὶ "Αδου 3,160 αὐτὸς θὰ διοικῇ τὸν κόσμο· ‖ κ. ἀπολ. : 'Αριστλ. Πολιτ.1313 a,2 τυραννικώτερον πειρωμένων διοικεῖν· ‖ κ. παθ. : Δημ.774 φύσει καὶ νόμοις διοικεῖται, - κακῶς διοικούμεθα· ‖ κ. μέσ. διευθύνω, διαχειρίζομαι κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν: Δημ.43 (τὰ πράγματα) ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε· ‖ παθ.παρακ. ἐν μέσ.σημ.: Δημ.287 ἵν' .. ἃ βουλόμεθα ὦμεν διῳκημένοι· 2) ἐπὶ οἰκονομικῶν, διαχειρίζομαι : Λυσ.1,7 οἰκονόμος δεινὴ καὶ φειδωλὸς καὶ ἀκριβῶς πάντα διοικοῦσα, Δημ.467 πεντεκαίδεκα ἀργυρίου τάλαντα, ἃ Καλλισθένης διῴκησε, Πάπ. ὡς ἐὰν θέλῃς διοίκησον τὰς δραχμάς· 3) πάπ. ἐπιτροπὴν διοικῶ εἶμαι ἐπίτροπος, ἀσκῶ ἐπιτροπείαν ἢ κηδεμονίαν· ‖ τὸ παθ. διοικοῦμαι τελῶ ὑπὸ κηδεμονίαν : Πάπ. τοὺς υἱούς μου πατρωνεύεσθαι καὶ κουρστορεύεσθαι καὶ διοικεῖσθαι· 4) προμηθεύομαι, ἐξοικονομῶ : Δημ.834 ἀπορῶ ταύτην θ' ὅπως ἐκδῶ καὶ τἄλλ' ὁπόθεν διοικῶ· ‖ ὁθ. ἀναφορ. πρὸς κόρην, ἀποκαθιστῶ : Δημ.763 τὴν ἀδελφὴν καλῶς διῴκηκεν· 5) τρέφω, συντηρῶ : Πλούτ.Κλεομ.32 αὐτὸν καὶ τοὺς φίλους διοικῶν τὰ πλεῖστα κατηνάλισκε, Γαλ.5,185 ἡ διοικοῦσα τὸ δένδρον δύναμις· ‖ κ. παθ. : Στράβ. 14,2,24 διοικούμενος δ' ὑπὸ τούτων ὀλίγον χρόνον .. ἐπανῆλθεν· 6) πάπ. μισθῶ ἀγρούς : Πάπ. νομῶν τῶν πρὸς χαλκῶν διοικουμένων· 7) διοικοῦμαι πρός τινα ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν, εἰς συνεννόησιν πρός τινα: Δημ.1327 ἀλλὰ διοικησαμένου πρὸς Κτησικλέα τὸν λογογράφον· 8) ρητορ. μέσ. διοικοῦμαι διατάσσω, κατατάσσω τὴν ὕλην λόγου τινός : Διον.'Αλ.Ρητ.9,2 ἕτερα προτείνων ἕτερα διοικεῖται· 9) πάπ. καταλογίζω, καταγράφω εἰς λογιστικὰ βιβλία : Πάπ. διέγραψα διοικηθησομένας καθ' ἑαυτὰς ἰδίας τάξεως δραχμὰς δέκα, αὐτ. διοικηθῆναι τὸ ταμεῖον· 10) μτγν. ἀναφορ. πρὸς τροφήν, πέπτω, χωνεύω : Διογ.Λ 6,34 ὠμὰ δὲ κρέα ἐπεχείρησε φαγεῖν, ἀλλ' οὐ διῴκησε· 11) κατοικῶ χωριστά : Πλάτ.Τίμ.19 B οἰκήσεις τε ἰδίας οὐδαμῇ διῳκηκός· ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. διοικοῦμαι : Ξεν.'Ελλ. 5,2,5 οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφασαν σπείσεσθαι, εἰ μὴ καὶ διοικ(ι)οῖντο κατὰ κώμας (ἀμφ. γρ.).

διοινοῦμαι-όομαι, μτχ. παθ. παρακ. διῳνωμένος πληροῦμαι οἴνου, μεθῶ : Πλάτ.Νόμ.775 C ὁ δὲ διῳνωμένος αὐτός τε φέρεται πάντῃ καὶ φέρει.

διοινοχοῶ-έω μτγν. μίγνυμι, κεράννυμι οἶνον πρὸς πόσιν, ἐν χρ. τὸ μέσ. κ. παθ. : Ποσειδών.π.'Αθήν. 4,153 C διοινοχοεῖται μὲν γὰρ οἰνόμελι.

δίοιξις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνθέων, διάνοιξις, ἄνοιγμα τῶν πετάλων : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,19,3 ἡ τῶν ἀνθῶν σύμμυσίς τε καὶ δίοιξις· ‖ νεώτ. βοταν. ἡ ἔκπτυξις τῶν ἀνθέων ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ τῆς θερμότητος ἢ τοῦ φωτός : δίοιξις τῆς στεφάνης τῶν ἀνθέων· ὁμ. δίαιξις τῶν στομάτων ἡ διαστολὴ τῶν στοματικῶν κυττάρων τῶν φυτῶν κατὰ τὴν διαπνοὴν αὐτῶν· 2) γεν. ἡ διάνοιξις, ἄνοιγμα : Κλήμ.'Αλ.454 διὰ τῆς τῶν γραφῶν παραθέσεώς τε καὶ διοίξεως (δ. ἀναγν. διανοίξεως).

διοιστέον (τὸ) ρ. ἐπίθ. τοῦ διαφέρω βλ.λ.

διοϊστεύω (ὀϊστός) ἐπ. κτυπῶ μὲ τὸ βέλος διὰ μέσου τινός : 'Οδ.Τ 578 ὅς δὲ .. διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων· ‖ ὁμ. ἀπολ. : 'Οδ.Μ 102 καί κεν διοϊστεύσειας (θὰ τὸ ἔφθανες διὰ βέλους, ὁθ. εἶσαι εἰς ἀπόστασιν βέλους ἀπὸ αὐτό).

διοιστροῦμαι-έομαι (οἶστρος) μτγν., ἀπαρέμφ. παθ. ἀόρ. διοιστρηθῆναι, παθ. τοῦ ἀχρ. διοιστρῶ καταλαμβάνομαι ὑπὸ οἴστρου, σφοδροῦ ἐρεθισμοῦ, ὁθ. κ. ζωηροῦ πάθους : Διόδ.Σ 4,12 διὰ τὴν παλαιότητα καὶ δύναμιν τοῦ οἴνου .. συνέβη διοιστρηθῆναι τούτους, Φιλόστρ.Βί.'Απολλ.1,33 εἰ σβεσθείη τὸ μόριον, ὑφ' οὗ διοιστρεῖται τὸ σῶμα, Εὐνάπ.258 διοιστρούμενος ὑπὸ φθόνου.

διοίσω μέλλ. τοῦ διαφέρω βλ.λ.

δίοιτο γ' ἑν. ἐνεστ. εὐκτ. τοῦ δίεμαι βλ.λ.

διοιχνῶ-έω διέρχομαι, διανύω, περνῶ : Αἰσχ.Εὐμ. 315 ἀσινὴς δ' αἰῶνα διοιχνεῖ· πρβλ.Λυκόφρ.10 διοίχνει δυσφάτους αἰνιγμάτων οἴμας τυλίσσων· 2) ἀπολ. περιέρχομαι, περιπλανῶμαι : 'Υμν.Παν.10 ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἠλιβάτοισι διοιχνεῖ.

διοίχομαι ἀποθ., μέλλ. -ήσομαι, παρακ. διοίχημαι ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι, διαβαίνω : 'Ηρ. 4,136 αἵ τε ἡμέραι ὑμῖν τοῦ ἀριθμοῦ διοίχηνται· 2) ἀφανίζομαι, χάνομαι : Αἰσχ.ἀπ.133 τἀμὰ γὰρ διοίχεται, Σοφ.Αἴ.973 Αἴας .. ἐμοὶ λιπὼν ἀνίας καὶ γόους διοίχεται· ‖ διαλύομαι, ἀποσυντίθεμαι : Πλάτ.Φαίδ.87 E ἀπολομένης δὲ τῆς ψυχῆς .. τὸ σῶμα .. σαπὲν διοίχοιτο· 3) λήγω, τελειώνω : Εὐρ.'Ικ.530 αἰσχρῶς δ' ἐκείνοις χἡ δίκη διοίχεται.

διοκέλλω μσν. ἐπιτ. τοῦ ὀκέλλω βλ.λ. : 'Ιωσ.Γενέσ.40,17.

διοκλάζω μσν. γονυπετῶ : 'Ιωσ.Γενέσ.38 A εἰ καὶ διὰ μέσου τινὸς παρεμπεσόντος διώκλασεν.

διόκλειος κυαθίσκος (ὁ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν χρ. παρ' ἀρχ. πρὸς ἐξελκυσμὸν βελῶν καὶ γεν. τῶν βλημάτων ἐν τοῖς τραύμασιν ἐμπεπαρμένων.

διοκνῶ-έω μτγν. φοβοῦμαι καθ' ὑπερβολήν: 'Αντίγ.Καρ.π.'Αθην.13,607Ε **αὐλητρίδιον πριαμένου, διοκνοῦντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτόν.**
διοκτύλιον (τὸ) νεώτ. ὑδρογονάνθραξ τῆς σειρᾶς τῶν παραφινῶν.
διοκτυλοκαρβινόλη (ἡ) νεώτ. χημ. πρωτοταγής ἀλκοόλη ἐξ ὑδρογονώσεως τῆς διοκτυλοκετόνης.
διοκτυλοκετόνη (ἡ) νεώτ. κετόνη ἐκ θερμάνσεως τοῦ ἐννεϋλικοῦ ὀξέος μετὰ φωσφορικοῦ ἀνυδρίτου.
διόκτυπος-ον ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς πληγείς, κτυπηθείς : Αἰσχ.'Ικ.155 **εἰ δὲ μή, μελανθὲς διόκτυπον γένος** (διορθ. ἡλιόκτυπον).
διοκωχή (ἡ) κ. **διακωχή** παῦσις, σταμάτημα, ἀνάπουλα, ἀ. διοχή· 'Ησ. « διάστασις χρόνου τινός » : Θουκ.3,87 **ἡ νόσος τὸ δεύτερον ἐπέπεσε τοῖς 'Αθηναίοις.. ἐγένετο δέ τις ὅμως διοκωχή** || εἰδ. πρόσκαιρος παῦσις ἐχθροπραξιῶν ἐν πολέμῳ, ἀνακωχή : Δίων Κ 39,47.
διόλαι (αἱ) νεώτ. χημ. γλυκόλαι βλ.λ.
διολεσθείς μτχ. παθ. ἀορ. τοῦ διόλλυμι **βλ.λ.**
διολέσω μέλλ. τοῦ διόλλυμι βλ.λ.
διολισθαίνω κ. μσν. κ. νεώτ., μτγν κ **διολισθάνω, μέλλ. διολισθήσω,** ἀόρ **διωλίσθησα,** ἀπαρφ ἀόρ. β' **διολισθεῖν** ὀλισθαίνω διὰ μέσου τινός, γλιστρῶ ἀνάμεσα, ξεγλιστρῶ : 'Ιππ.'Αρθρ.40 **διολισθαίνει ταχέως ὑπὸ τοὺς δακτύλους, - διωλίσθησε τῶν χειρῶν του τὸ ποτήριον·** **2)** κ. νεώτ. μτ. αἰτ. διαφεύγω ἐπιτηδείως ἢ κρυφίως, ξεφεύγω : 'Αριστοφ.Νεφ.434 **ἀλλ' ὅσ' ἐμαυτῷ στρεψοδικῆσαι καὶ τοὺς χρήστας διολισθεῖν** (Σχόλ. « τοὺς δανειστὰς ἐκφυγεῖν »), Πλάτ.Λύσ.216 D **ῥᾳδίως διολισθαίνει καὶ διαδύεται ἡμᾶς,** Πολύβ.4,32,2 κινδύνους **διωλίσθανον,** Προχυμ Μιχ.Γ Παλ.10 Ε **τὴν ὑποψίαν οὐκ εἶχε διολισθαίνειν·** **3)** κ. νεώτ. ἐπὶ πλοίων, πλέω ἐλαφρῶς καὶ ταχέως, γλιστρώντας : Λουκ.Οἰκ.12 **τὴν δὲ ναῦν.. ἠρέμα διολισθάνουσαν τῶν κυμάτων·** **4)** ἀπολ. ὀλισθαίνων πίπτω· 'Ησ. « διωλισθηκόσι, πεσοῦσι » : Λουκ.'Ανάχ.29 **ὡς μὴ διολισθάνοιεν συμπλεκόμενοι,** Εὐστ.Πον.310,50 **τοὺς δυστυχεῖς ἡμιόνους διολισθαίνειν·** **5)** ἐπὶ μεθυόντων, **διολισθαίνω τὴν γλῶτταν** τραυλίζω : Λουκ.ΒΠρ.12 **οὐκ ἂν ἀποκρίναιτό σοι τὴν γλῶτταν, ὡς ὁρᾷς, διολισθαίνων.**
διολισθάνω μτγν. δ.τ. διολισθαίνω βλ.λ.
διολκή (ἡ) μτγν. τὸ ἕλκειν, σύρειν διὰ μέσου τινός : Φιλόδ.Μουσ.35 Κ **διολκὴν εἰς τἀναντία γίνεσθαι·** **2)** κτ. πληθ. ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ ἐμβρύου, ἐμβρυουλκία : Σωρ.2,62· **3)** μτφ. διχογνωμία : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.519 **συμπεφώνηται.. καὶ οὐδεμίαν διολκὴν ἐπιδέχεται,** Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.14,6,278 D **στάσεώς τε ἅμα καὶ διολκῆς δογμάτων.**
δίολκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ μέσου ἑλκυσμός, σύρσιμο διὰ μέσου· || εἰδ. ἐπώνυμος ὁδὸς αὐλακωτὴ ἐπὶ τοῦ στενωτέρου μέρους τοῦ 'Ισθμοῦ τῆς Κορίνθου, ὅθεν ἐσύροντο τὰ πλοῖα ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον κ. τἀνάπαλιν : Στράβ.8,2,1 **ὁ δ' 'Ισθμὸς κατὰ τὸν δίολκον** (δ.γρ. διολκόν), **δι' οὗ τὰ πορθμεῖα ὑπερνεωλκοῦσιν ἀπὸ τῆς ἑτέρας εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν·** || ὁμ. κλειστόν τι στόμιον ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου, ἀ. ψευδόστομον· || νεώτ. γεν. πᾶν μέσον μεταφορᾶς πλοίων **ἐκ μιᾶς θαλάσσης** εἰς ἄλλην.
διόλλυμι κ. μτγν. **διολλύω,** μέλλ. **διολέσω** κ. ἀττ. **διολῶ,** ἀόρ. **διώλεσα,** παρακ. **διολώλεκα,** μέσ. μέλλ. **διολοῦμαι,** ἀόρ. β' **διωλόμην,** παρακ. **διόλωλα** καταστρέφω τινὰ ἤ τι ἐντελῶς, ἀφανίζω· 'Ησ. « **διολλύει,** ἀφανίζει, φθείρει, διαπολλύει » : Σοφ.ΟΤ 442 **αὕτη γε μέντοι σ' ἡ τύχη διώλεσεν,** Πλάτ.Κρίτ.47 C **δῆλον ὅτι εἰς τὸ σῶμα· τοῦτο γὰρ διόλλυσι,** Διον.'Αλ.'Ισαῖ.8,599,6 **αἰσχρῶς καὶ κακῶς διολώλεκεν** (τὴν οὐσίαν)· || ὁμ. μέσ. κ. παθ. : 'Οδ.Β 64 **οὐδ' ἔτι καλῶς οἶκος ἐμὸς διόλωλε,** Αἰσχ.Πέρσ.483 **στρατὸς δ' ὁ λοιπὸς ἔν τε Βοιωτῶν χθονὶ διώλλυτο,** Πλάτ.Πολ.497 D **τίνα τρόπον μεταχειριζομένη πόλις φιλοσοφίαν οὐ διολεῖται·** **2)** μτφ. ἐπιλανθάνομαί τινος, λησμονῶ, ξεχνῶ : Σοφ ΟΤ 318 **ταῦτα γὰρ καλῶς ἐγὼ εἰδὼς διώλεσα.**
διολλύω μτγν. διόλλυμι βλ.λ.
διολοθρεύω μσν. διαφθείρω, ἐξολοθρεύω, ἀφανίζω : Θεοφύλ.Σ.'Ιστ.3,86 Α **τὰ τῶν Μήδων ἐκεῖρόν τε καὶ διωλόθρευον.**
διολολύζω μσν. θρηνῶ μετ' ὀλολυγμῶν : 'Ιωσ. Γενέσ.35 Α **ἐπολοφυρέτω με σύγκλητος καὶ.. τὸ πρὸς θεραπείαν.. ἄθροισμα διολολυξάτω.**
διόλου κ. μσν., νεώτ. κ. δημ ἐπίρρ. κ. **δι' ὅλου** ἐντελῶς, παντελῶς καθ' ὁλοκληρίαν, ὁλότελα : Φωκυλ.2 Α, 'Αριστλ.Ποιητ.1459 b,16 **καὶ γὰρ τῶν ποιημάτων ἑκάτερον συνέστηκεν ἡ μὲν 'Ιλιὰς ἁπλοῦν καὶ παθητικόν.. ἀναγνωρίσεις γὰρ δι' ὅλου,** Πάπ. **ἄρουρα καθαρὰ διόλου,**Διγεν.'Ακρ.3152 **καὶ εἰ μὴ ταύτην ἔσκεπε διόλου τὸ σκουτάριν·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀρνητικῆς ἐννοίας : **διόλου δὲν τὸν ἀνέχεται, - δὲν ἐργάζεται διόλου·** || κ. ὡς ἀπάντησις ἀρνητικὴ εἰς ἐρώτησιν : **μήπως κουράστηκες ; - διόλου·** || χάριν ἐπιτάσεως μτ. τοῦ **ὅλως : αὐτὸ εἶναι ὅλως διόλου ἄλλο πρᾶγμα** || ὁμ. τὸ **ὅλως διόλου** μτ. λέξεων ἀρνητικῆς ἢ μειωτικῆς ἐννοίας : **ὅλως διόλου ἀνίκανος - ἀμελής - κουτός·** **3)** μτγν. ἐπὶ χρόνου, δι' ὅλου τοῦ χρόνου, διαρκῶς, πάντοτε, πρβλ. **διὰ παντός** : 'Ασκληπιάδ.ΑΠ 5,157 **διόλου δ' ἐγέγραπτο φίλει με,** ΠΔΜακκ.1,6,18 **καὶ ζητοῦντες τὰ κακὰ δι' ὅλου καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι,** Πάπ. **τοῖς θεοῖς εὐχόμενοι διόλου καὶ διὰ παντός.**
διολούφειν 'Ησ « διατίλλειν ἢ διασιλλαίνειν ».
διολοφύρομαι μτγν. καθ' ὑπερβολὴν ὀλοφύρομαι : Πολύβ.22,9,11 **καὶ τὰς νύκτας διαγρυπνῶν διωλοφύρετο πρὸς αὐτόν.**
διολῶ ἀττ. μέλλ. τοῦ διόλλυμι **βλ.λ.**
δίομαι μέσ. τ. τοῦ δίω βλ.λ.
διομαλίζω μτγν. κ. μσν. ἐπιτατ. καθιστῶ τι **καθ'** ὁλοκληρίαν ὁμαλόν, ὁμαλῶς, ἀρτίως διοπλάσσω, ὅθ. μέσ. **εἶμαι** ἀρτίως διοπεπλασμένος : 'Ανν.Κομν. 1,24 Α **εἰς τὸ εὔρυθμον διωμάλιστο·** **2)** ἀμτβ. εἶμαι ὁ αὐτὸς πάντοτε, μένω ἀμετάβλητος : Πλούτ. Κάτ.Πρεσβ.4 **ἀθλητὴν.. διομαλίζοντα μέχρι τῆς τελευτῆς,** Λογγῖν.33,4.
διομάλισις-εως μσν. ἐξομάλυνσις· || μτφ. θωπεία, πρὸς καταπράϋνσιν, καθησύχασιν : Νικ.Χων 'Ιστ.294 D **μετὰ πλεῖστα περιποππύσματα καὶ διομαλίσεις τοῦ αὐχένος** (ἐπὶ ἵππου τιθασευθέντος).
διομαλισμός (ὁ) μτγν. ἡ κατάστασις τοῦ μένειν τινὰ ἀμετάβλητον, ὅθ. ὁμαλότης, σταθερότης: Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.3,244 **διομαλισμὸς τῶν πράξεων·** **2)** κτ. πληθ. ἀναφ. πρὸς νόσον, περίοδοι ὑφέσεως, καταπραΰνσεως : 'Ορειβ.132 **μὴ κατὰ τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἐπισημασιῶν τὰς ἀφαιρέσεις ποιεῖσθαι, ἀλλὰ κατὰ τοὺς διομαλισμούς.**
διομαλύνω μτγν. καθιστῶ τι ὁμαλόν,διαρρυθμίζω ὁμαλῶς : Πλούτ.'Ηθ.130 D **τῶν σπλάγχνων ποιούμενον ἀφὴν καὶ τὸ πνεῦμα πρᾴως διομαλύνοντα.**
διομανής-οῦς-ές ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς μανίαν ἀχθείς· 'Ησ. « διομανεῖς, ὑπὸ Διὸς μαινόμεναι ».
διόμβρος-ον ὁ ὑπὸ τῆς βροχῆς διαβεβρεγμένος, καταμουσκεμένος : 'Αριστλ.Πρ.870 b,25· **2)** ὁ πλήρης βροχῶν, βροχερός : 'Ορειβ.233 **χώρας καθύγρους καὶ διόμβρους.**
διομβρῶ-έω πάπ. διαβρέχω, ἀφθόνως ποτίζω, μουσκεύω : Πάπ. **διομβρήσῃ τὰ χώματα.**
διομειαλαζὼν-όνος λ. κωμ. ἀλαζών, κομπορρήμων καταγόμενος ἐκ τοῦ δήμου τῆς 'Αττικῆς Δ.όμεια : 'Αριστοφ.'Αχ.605 **τοὺς δ' ἐν Χάοσι Γερητοθεοδώρους, Διομειαλαζόνας.**
διομήδεια (ἡ) νεώτ. τὸ πτηνὸν ἄλμπατρος βλ.λ.

διομήδειος-εία κ. -ήδεια κ. **-ειος** -ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Διομήδην· **Διομήδεια (-ος) ἀνάγκη** παροιμ. φράσις, ἀπόλυτος, ἀναπόφευκτος ἀνάγκη· Σουΐδ. « Διομήδειος ἀνάγκη· παροιμία, ἀπὸ τοῦ Τυδέως ἢ ἀπὸ τοῦ Θρᾳκός· ὃς ἠνάγκαζε τοὺς ξένους αἰσχραῖς οὔσαις ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ μίσγεσθαι . . εἶτα ἀνῄρει· οἱ δέ, ὅτι Διομήδης **καὶ** Ὀδυσσεὺς τὸ Παλλάδιον κλέψαντες νυκτὸς ἐπανῄεσαν, ἑπόμενος δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν Διομήδην ἐβουλήθη ἀποκτεῖναι. **ἐν τῇ** σελήνῃ **δὲ** ἰδὼν τὴν σκιὰν τοῦ ξίφους ὁ Διομήδης, δείσας τὸν Ὀδυσσέα ἐποίησε προάγειν, παίων αὐτοῦ τῷ ξίφει τὸ μετάφρενον»: Ἀριστφ.Ἐκκλ.1029 **καὶ ταῦτ' ἀνάγκη μοὐστί; Διομήδειά γε,** Πλάτ.Πολ.493 D **ἡ Διομήδεια λεγομένη ἀνάγκη ποιεῖν αὐτῷ ταῦτα** (ἀπόλυτος ἀνάγκη)· ‖ **Διομήδειον ἔπος** ἔπος ἀναφερόμενον εἰς τὸν Διομήδην· Σουΐδ.

διομηνία (ἡ), ἐπ. **-ίη** μῆνις, χόλος, ὀργὴ τοῦ Διός : Ὀρφ.ἀπ.285,21 **βασιλῆες ἄτιμοι ἔσσονθ' ἡγεμόνες τε θεῶν διομηνίῃ ἐχθροί.**

διομήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ἡ μήτηρ τοῦ Διός,Πυθαγ. ὄνομα τῆς δυάδος : Θεολ.Ἀριθμ.12 **ὅτι καὶ Διομήτορα ταύτην** (τὴν δυάδα) **ὠνόμαζον, ὡς Διὸς μητέρα** (Δία δ' ἔλεγον τὴν μονάδα).

διομιλῶ-έω μσν. συνδιαλέγομαι, συνομιλῶ, συναναστρέφομαι μετά τινος· Σουΐδ. « κατεπᾴδουσα, πρὸς αὐτὸν αἱμύλως διομιλοῦσα » : Εἰρήν.Αὐτοκρ. Τυπικὸν 184 **τῆς θύρας ἀνοιγείσης πρὸς τῷ πυλῶνι στὰς καὶ βραχύ τι διομιλήσας τῇ μοναχῇ ἀπελεύσεται·** ‖ ὁμ. μέσ. : Μηναῖ.12,6 Συναξ. **ταῦτα** πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς **διομιλουμένοις.**

διομματεύομαι σχόλ. « ἀκκίζεσθαι ».

διομματῶ-άω μτγν. διομματεύομαι βλ.λ.

διόμνυμι ἀόρ. **διώμοσα,** παρακ. **διομώμοκα,** μέσ. μέλλ. **διομοῦμαι** ποιοῦμαι ὅρκον ἐπίσημον, ὁρκίζομαι κατὰ τρόπον πανηγυρικόν : Σοφ.Αἴ.1255 **ὅρκον αὐτῷ προσβαλὼν διώμοσεν·** ‖ μτ.ἀπαρφ.: Πλούτ.Νουμ.2 **διωμόσατο Ῥωμύλον ἰδεῖν εἰς οὐρανόν·** ‖ μτ. αἰτ. : Δειν.1,47 **τοὺς ἄλλους θεοὺς οὓς ἐκεῖ διόμνυσθαι νόμιμον·** ‖ μτ. τοῦ μή, **μηδὲν** ἀρνοῦμαι ἐνόρκως : Δημ.1204 **διωμόσατο μὴ εἶναι αὐτῷ ἐφόδια τῷ γήρᾳ·** ‖ ὁμ. μτ. δοτ. : Λυσ.3,4 **οἷς Σίμων διωμόσατο·** ‖ ὁμ. ἐμπροθ **δ- ὑπέρ τινος** : Ἀντιφ.1,28· ‖ κ ἀπολ. : Λυκοῦργ. 127 **διομωμόκατε δ' ἐν τῷ ψηφίσματι . . κτενεῖν τὸν τὴν πατρίδα προδιδόντα·** ‖ συνήθ. μέσ. ὑποχρεῶ **ἐμαυτὸν** δι' ὅρκου, ὁρκίζομαι : Σοφ Αἴ. 1233 **κοὔτε στρατηγοὺς οὔτε ναυάρχους μολεῖν ἡμᾶς** Ἀχαιῶν **οὐδὲ σοῦ διωμόσω·** ‖ διομόσασθαί τινα ὁρκίζομαι εἰς τὴν ζωήν τινος : Δημ.1161 **φεύσασθαι δὲ** πρὸς ὑμᾶς **καὶ διομόσασθαι αὐτὸς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν γυναῖκα οὐκ ἂν ἐτόλμησα·** ‖ εἰδ. ἀττ. δικ. δίδω ἐν τῷ δικαστηρίῳ τὸν ὅρκον διωμοσίαν βλ.λ. : Ἀντιφ. 5,12 **δέον αὐτοὺς τὸν αὐτὸν ὅρκον σοὶ διομοσαμένους καὶ ἁπτομένους τῶν σφαγίων καταμαρτυρεῖν ἐμοῦ,** Πλάτ.Ἀπ.27 C **καὶ ταῦτα καὶ διωμόσω ἐν τῇ ἀντιγραφῇ** (πρὸς ὑποστήριξιν ἀγωγῆς).

διομνύω μτγν. κ. νεώτ. διόμνυμι βλ.λ. : Πάπ. **ὁ δεῖνα διομνύων τὸν ὅρκον.**

διομολόγησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. συνθήκη : Πολύβ.3,27,9 **ἐπὶ δὲ τοῖς** προειρημένοις **τελευταῖαι πρὸς Ἀσδρούβαν ἐν Ἰβηρίᾳ** γίγνονται **διομολογήσεις·** ‖ νεώτ. εἰδ. κτ. πληθ., συμβάσεις μεταξὺ κράτους πεπολιτισμένου καὶ ἑτέρου ἡμιπολιτίστου, καθ' ἃς οἱ ὑπήκοοι τοῦ πρώτου ἀπολαύουσιν ἐξαιρετικῶν προνομίων καὶ ἰδίως ἐξαιρετικῆς δωσιδικίας ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ δευτέρου.

διομολογία (ἡ) συμφωνία : Ἰσαῖ.11,21,23 **διομολογίας ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν,** Ἀριστλ.Η Νικ. 1164a,34 **γίνεται διομολογία τῆς ὑπουργίας.**

διομολογῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. συνομολογῶ, συμφωνῶ, συγκατανεύω : Ξεν.Ἀγησ.3,5 **καὶ διωμολόγησεν, εἰ μὴ αὐτὸς πάσης τῆς στρατιᾶς** στρατηγὸς **κατασταθείη, ἀποστήσεσθαι βασιλέως·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : Λουκ.Νιγρ.26 **ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ εἶναι διωμολόγει·** ‖ ὁμ. παθ. συνήθ. κτ. παρακ. : Πλάτ.Εὐθ.282 C **τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἔτι ἄσκεπτον καὶ οὔπω διωμολογημένον ἐμοί τε καὶ σοί·** **2)** **μέσ.** συμφωνῶ μετά τινος ἐπί τινος ζητήματος : αὐτ. Πολ.350 D **ἐπειδὴ δὲ οὖν διωμολογησάμεθα τὴν δικαιοσύνην ἀρετὴν εἶναι καὶ σοφίαν·** ‖ **δ- τοὺς τόκους** συμφωνῶ περὶ τῶν πληρωτέων **τόκων**: Δημ.1284 **διομολογησάμενοι τοὺς τόκους εἰς ἑκάτερον τῶν ἐμπορίων τούτων·** ‖ ὁμ. **ἐμπροθ δ- περί τινος** ἢ πρός τινα : Πλάτ Θεαίτ.169 E **σαφέστερον περὶ τούτου αὐτοῦ διομολογήσασθαι,** Δημ.840 **καὶ ἅπαντα διωμολογημένος πρὸς τόν** πατέρα· ‖ ὁμ. μ. ἀπαρφ Ἰσαῖ.3,28 **μηδεμίαν προῖκα μήθ' ὁ διδοὺς** μήθ' **ὁ λαμβάνων διωμολογήσαντο ἕξειν ἐπὶ τῇ γυναικί,** Πάπ. **διωμολογήσατο ἀπέχειν·** ‖ ὁμ. μτ ἐξηρτημ. προτ. : Πλάτ.Πολ.394 D **διομολογήσασθαι, πότερον ἐάσομεν·** **3)** μτγν., μσν. ὁμολογῶ, ἀναγνωρίζω πλήρως : Σέργ.Μακρ. ἐν Σάθ.3,373 **καταπολεμηθέντας γὰρ τριάκοντα ἅλα πλοῖα ὑπὸ ἑνὸς Ἑλληνικοῦ.. αἰσχρὸν μὲν διομολογεῖν.**

δῖον οὐδ. τοῦ ἐπιθ. δῖος βλ.λ.

δίον ἐπ. παρατ. τοῦ δίω βλ.λ.

διονειδίζω μσν. ἐπιτιμῶ, ὀνειδίζω **τινὰ σφοδρῶς** : Κίνναμ.134 C **φιλίαν αὐτῷ διονειδίσων.**

διονίνη (ἡ) νεώτ. ὑδροχλωρικὴ αἰθυλομορφίνη.

διονομάζω δίδων εἴς τι ἢ τινα ὄνομα διακρίνω : Πλάτ.Πολιτ.263 D **ὃ κατὰ ταὐτὰ ἴσως διονομάζοι·** ‖ ὁμ. παθ. λαμβάνω ὄνομα πρὸς διάκρισιν : Ἀριστλ.Ζ1 494b,20 **καὶ καθάπερ ἐλέχθη διωνόμασταί τε μάλιστα (τὰ μόρια)·** **2)** παθ. εἶμαι λίαν γνωστός, **ἐξακουστός** : Ἰσοκρ.20,19 **οὐ γὰρ δίκαιον ἐλάττους ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν διωνομασμένων,** Στράβ.2,5,17 **τά** γ' **ἴχνη ποθοῦντες ἰδεῖν τῶν οὕτω διωνομασμένων ἔργων,** Διον.Ἀλ.Θουκ.5,25 **δ- ἐπ' ἀνδρείᾳ.**

δίονυξ-νυχος (ὁ) μτγν. διπλοῦς ὄνυξ βλ.λ. **ὡς μέτρον** ἐπιφανείας : Ἥρων Στερεομ.1,95.

Διόνυξος (ὁ) μτγν. ὁ Διόνυσος· ΕΜ 277,35 **: Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30.**

Διονῦς (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. **Διουνῦς** ὑποκορ. τοῦ Διόνυσος· Ἡσ. « γυναικίας καὶ παράθηλυς »· ΕΜ 277,3, Ἡρωδιαν.31,9 **ἔστι δὲ καὶ τὸ Διονῦς παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἐπὶ τοῦ ἐκλύτου τασσόμενον παρηγμένον ἐπὶ τὸν Διόνυσον·** **2)** Εὐστ.694,23 « ἡ γυναικεία καὶ θῆλυς ἐσθής ».

Διονύσια (τὰ) κτ. πληθ. τὸ **οὐδ. τοῦ ἐπιθ.** διονύσιος ὡς οὐσ., **ἑορτὴ** πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου ἢ βάκχου· Ἡσ. « Διονύσια· ἑορτὴ Ἀθήνησι Διονύσου, ἤγετο **δὲ** τὰ **μὲν** κατ' ἀγροὺς μηνὸς Ποσειδεῶνος, τὰ δὲ Λήναια Γαμηλιῶνος, τὰ **δὲ ἐν** ἄστει Ἐλαφηβολιῶνος »· ‖ **τὰ κατ'** ἀγροὺς **δ-** : Ἀριστφ.Ἀχ.202 **ἐγὼ δὲ πολέμου καὶ κακῶν ἀπαλλαγεὶς ἄξω τὰ κατ' ἀγροὺς εἰσιὼν Διονύσια·** ‖ τὰ **ἐν** Λίμναις ἢ Λήναια **ἐν** μηνὶ Γαμηλιῶνι : Ἐπιγρ.· ‖ τὰ Ἀνθεστήρια **βλ.λ. ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι·** ‖ τὰ Μεγάλα Διονύσια ἢ τὰ ἐν Ἄστει ἢ τὰ κατ' Ἄστυ ἢ τὰ ἀστικά : Θουκ.5,20 **αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἅμα ἦρι ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀστικῶν.**

διονυσιάζω κ. μσν. κ. νεώτ. ἑορτάζω τὰ Διονύσια βλ.λ.· ‖ **Διονυσιάζουσαι** (αἱ) τίτλος κωμῳδίας τοῦ Τιμοκλέους : Ἀθήν.6,223 B· **2)** συνεκδ. διάγω τὸν βίον ἑορταστικῶς, ἀθ. ἀσώτως : Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.35 **τί δ' ἂν ἄνθρωποι πράξαιεν διονυσιάζοντες, ἐν κρεανομίαις καταζῶντες καὶ χοροῖς,** Φιλόμν.2 **πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν.**

διονυσιακός-ή-όν κ.νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Διόνυσον ἢ τὰ Διονύσια βλ.λ.: Θουκ.8,93 ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνιχίᾳ Διονυσιακὸν θέατρον ἐλθόντες, Ἀριστλ.Ρητ.1416 a,32 ἔφη γὰρ αὐτὸν ἀδικεῖν τὰς ἐκ τοῦ Διονυσιακοῦ ἀγῶνος κρίσεις ἐς τὰ δικαστήρια ἄγοντα,Φιλόμν.π.Ἀθην. 10,445 B ἐσθῆτά τε διονυσιακὴν φορῶν· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ.τὰ Διονυσιακά τίτλος ἔργου τοῦ Νόννου ἔχοντος ὑπόθεσιν τὸν μῦθον τοῦ Διονύσου· ||όμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ.τὸ διονυσιακόν πιθ. ὁ καρπὸς τοῦ κισσοῦ, ἄ.διονύσιον βλ.λ.· **2)** νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ἐνθουσιώδης, ὀργιαστικός: διονυσιακὴ μανία, - διονυσιακὸν πνεῦμα, ἀντίθ. ἀπολλώνιον (ἤρεμον).

διονυσιακῶς μτγν., μσν. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τὸν Διόνυσον ἢ τὰ Διονύσια βλ.λ.: Ὀλυμπ. Φίλ.160 μίγνυσι τοίνυν πρότερον μὲν τὰς καθαρὰς γνώσεις πάσαις ταῖς ἡδοναῖς καθαραῖς καὶ ἀΰλοις διονυσιακῶς, Εὐστ.374 φορεῖν δὲ καὶ νεβρίδα ῥηθείη ἂν διονυσιακῶς.

διονυσιάς-άδος (ἡ) ἐπίθ. θηλ. τοῦ διονυσιακός βλ.λ.: Εὐρ.Ἡρ.894 οὐχὶ τᾶς Διονυσιάδος βοτρύων ἐπὶ χεύμασιν λοιβάς, Πλάτ.Νόμ.844 D τὴν μὲν παιδείαν Διονυσιάδα ἀθησαύριστον· **2)** ὄν. πηγῆς π.τὴν Κυπαρισσίαν: Παυσ.4,36,5 Διονυσιάδα ὀνομάζουσι τὴν πηγήν· **3)** ὡς οὐσ. αἱ διονυσιάδες· Ἡσ. « διονυσιάδες, ἐν Σπάρτῃ παρθένοι οἱ ἐν τοῖς Διονυσίοις δρόμου ἀγωνιζόμεναι»:Παυσ.3,13,5· **4)** ὀνομασία φυτοῦ τοῦ ἄ. ἀνδρόσαιμον βλ.λ.: Διοσκ.3,156· **5)** ὀνομ. ἀμπέλου : Ἀθήν.1,30 D προσαγορεύεται δέ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ἡ ἄμπελος ἡ τὸν Ἰκάριον πράμνιον φέρουσα .. ὑπὸ .. τῶν Οἰνοαίων διονυσιάς· **6)** ὀνομασία τῆς Νάξου : Καλλ.Αἴτ.3,1,41.

διονυσιασμός (ὁ) νεώτ. ἔνθους ἔξαρσις.

διονυσιαστής (ὁ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ μετέχων τῶν διὰ τὸν Διόνυσον ἑορτῶν : Ἐπιγρ. διονυσιασταὶ Εὐρυθμενίδιοι (πληθ. θίασός τις)· || νεώτ. συνεκδ. ὁ ἔκδοτος εἰς ζωηρὰς διασκεδάσεις, συμπόσια, κώμους κττ., ξεφαντωτής.

διονυσιοκόλακες (οἱ) οἱ κόλακες τοῦ Διονυσίου ἐν χρ. κ. ἐπὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Πλάτωνος : Ἀθήν. 6,249 F πλείστους δ' εἶχε καὶ ὁ .. Διονύσιος τοὺς κολακεύοντας, οὓς καὶ προσηγόρευον οἱ πολλοὶ διονυσιοκόλακας (δ.γρ. διονυσο-).

διονύσιος-α-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Διόνυσον ἢ τὰ Διονύσια βλ.λ.: Ἀνακρεόντ.16(29) Διονυσίην δὲ νηδύν, Βακχ.ἀπ.18(26) Διονυσίοισι δώροις· **2)** Ἐπιγρ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. (κτ. παράλ. τοῦ μήν) ὄνομα μηνός· **3)** μετρ. ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ πούς παλιμβάκχειος : Σχόλ.Ἡφαιστ.159 « ὁ καὶ Διονύσιος, καθὰ καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ διονυσιακὰ μέλη πεποίηται »· **4)** κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. Διονύσιος ὡς κύρ. ὄνομα : Ἀθήν.6,249 F· **5)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. διονύσιον ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ κισσοῦ : Διοσκ.2,210 οἱ δὲ κίσσιαν, οἱ δὲ διονύσιον· **6)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. (ἐνν. ἱερὸν) ναὸς τοῦ Διονύσου Πλάτ. Γοργ.472 A ὧν οἱ τρίποδες οἱ ἐφεξῆς ἑστῶτές εἰσιν ἐν τῷ Διονυσίῳ, Παυσ.1,43,5 παρὰ δὲ τὴν ἔσοδον τὴν ἐς τὸ Διονύσιον τάφος ἐστὶν Ἀστυκρατείας· **7)** ὡς οὐσ. κτ. πληθ. οὐδ. διονύσια (τὰ) βλ.λ.

διονυσιοφόροι (οἱ) διονυσοφόροι βλ.λ.

διονυσίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ Διονύσου· **2)** πληθ. ὀστεώδεις τινὲς ἀποφύσεις παρὰ τοὺς κροτάφους· Γαλ.2,273 « διονυσίσκοι εἰσὶν ὀστώδεις ὑπεροχαὶ ἐγγὺς κροτάφων γιγνόμεναι· λέγονται δὲ κέρατα ἀπὸ τῶν κερασφορούντων ζῴων κεκλημένα ».

διονυσοδότης (ὁ) μτγν. ὁ ὑπὸ τοῦ Διονύσου δοθείς : Παυσ.1,31,4 Ἀπόλλωνος Διονυσοδότου καὶ Ἀρτέμιδος Σελασφόρου, Ὀλυμπ.Φαίδ.111 N.

διονυσοκόλακες-ων (οἱ) οἱ κολακεύοντες, θεραπεύοντες τὸν Διόνυσον, οἱ ὑποκριταί : Θεόπομπ. π.Ἀθην.6,254 B ὁ φήσας ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας διονυσοκολάκων καὶ ναυτῶν καὶ λωποδυτῶν, Ἀριστλ.Ρητ.1405 a,23 καὶ ὁ μὲν διονυσοκόλακας, αὐτοὶ δ' αὑτοὺς τεχνίτας καλοῦσιν· **2)** ὁ διονυσιοκόλαξ βλ.λ.

διονυσοκουροπυρώνων ἐφθ. κωμ. σύνθ. (κῶδ. διονυσοκρουροπυρώνων) : Κρατῖν.208.

διονυσομανῶ-έω μτγν. ἔχω μανίαν βακχικήν, εἶμαι ἔνθους : Φιλόστρ.Ἀπόλλ.5,32.

διονυσονυμφάς-άδος (ἡ) μτγν. φυτὸν ποτήριον τὸ κηπαῖον, αἱματόχορτο : Πλίν.Φ1 24,165.

διονυσοπλάτων-ωνος (ὁ) πάπ. στήλη φέρουσα ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τὴν μορφὴν τοῦ Διονύσου καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας τὴν τοῦ Πλάτωνος.

διονυσοφόροι Ἡσ. «ἀρχή τις ἐν Συρακούσαις».

διονυχίζω νεώτ., παθ. ἀόρ. διωνυχίσθην ἐξελέγχω, ἐξετάζω τι μετὰ πάσης ἀκριβείας, ἄ. ἐξονυχίζω : διωνύχισε τὴν ὑπόθεσιν.

διόνυχος-ον ὁ ἔχων δύο χηλάς, δύο ὀνυχωτοὺς δακτύλους : EM 811,15 τῶν διονύχων ζῴων.

διοξειῶν (ἡ) δωρ. διοξειᾶν κ. διοξείαν κ. κεχωρ. δι' ὀξειῶν, δι' ὀξειᾶν, δι' ὀξεῖαν ἡ διὰ τῶν ὀξειῶν χορδῶν συμφωνία, ἡ πέμπτη : Φιλόλ.6, Ἀριστλ.Πρ. 920 a,29· πρβλ διαπασῶν.

διοξ(ε)ίδιον (τὸ) νεώτ. ἕνωσις στοιχείου τινὸς μτ δύο ἀτόμων ὀξυγόνου :δ- τοῦ ἄνθρακος-τοῦ θείου.

διοξικουρία (ἡ) νεώτ ἡ ἐν τοῖς οὔροις παρουσία διοξικοῦ ὀξέος, ἄ. διοκετούρησις

διοξίνη (ἡ) νεώτ. τεχνητή τις χρωστικὴ οὐσία

διοξυακετόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις λαμβανομένη ἐκ τῆς γλυκερίνης

διοξυανθρακινόναι (αἱ) νεώτ χημ παράγωγα τῆς ἀνθρακινόνης βλ.λ.

διοξυβενζόλια (τὰ) νεώτ δ-σθενεῖς φαινόλαι

διοξυδιαμιδοαρσενοβενζόλιον (τὸ) νεώτ ἡ σαλβαρσάνη, ὀργ ἕνωσις τρ ατομικοῦ ἀρσενικοῦ

διοξυναφθαλίνια (τὰ) νεώτ κ διοξυναφθαλῖναι παράγωγα τοῦ ναφθαλινίου.

διόπαι (αἱ) Ἡσ « εἶδος ἐνωτίων » : Ἀριστφ.ἀπ 320,10, Ἐπιγρ διοπῶν δύο ζεύγεε, ταῦτα ὑπόξυλα καὶ κατακεχρυσωμένα.

διόπαις-αιδος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ υἱὸς τοῦ Διός : ΑΠ 9,525.

διοπᾶν-πᾶνος (ὁ) ἐπίγρ. ὁ Ζεὺς · Πᾶν.

διόπατρον (τὸ) νεώτ., θηλ διοπάτρα (ἡ) γένος εὐνεικιδῶν σκωλήκων

διόπεμπτος-ον μσν ἐκ τοῦ Διὸς πεμφθείς, θεόσταλτος : Εὐστ.48,29 διόπεμπτοι ὄνειροι.

διόπερ κ. νεώτ. ἐπιτ. τοῦ διό βλ λ . Ξεν.Ἀπομν. 4,8,7 ἀλλὰ διόπερ καὶ αὐτοὶ ἂν οἴονται ἐμοὶ συνόντες βέλτιστοι γίγνεσθαι.

διοπετής-οῦς-ές κ. δ ιπετής βλ λ. ἐκ τοῦ Διὸς πεσών, οὐρανοκατέβατος Εὐρ ΙΤ 977 διοπετὲς λαβεῖν ἄγαλμ' Ἀθηνῶν, Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,66 πέλτην διοπετῆ, Ἡρωδ·αν.5,3,11 λίθον διοπετῆ· **2)** ἐπὶ ποταμῶν, ὁ ὑπὸ τῆς βροχῆς ἐξογκούμενος· Ἡσ. « διοπετής, ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς πληρούμενος ».

διοπεύω ἀναφορ. πρὸς πλοῖον, κυβερνῶ : Δημ.929 μαρτυρεῖ συμπλεῖν ἐν τῇ Ὑβλησίου νηὶ διοπεύων τὴν ναῦν (κῶδ. διοπτεύων)· || ἐπιστατῶ ἐν πλοίῳ· Ἡσ. « διοπεύειν· ἐπιμελεῖσθαι νεώς ».

διόπιον (τὸ) μτγν. δ. γρ. διόπτιον βλ.λ.

διοπλήκταν (πιθ.γρ.) Ἡσ. « ἰσχυροπλήκτην ».

διοπλήξ-ῆγος (ὁ) ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς πληγείς, κτυπηθείς, φονευθείς : Ἱππῶν.12 (ἐκδ. Diehl).

διοπλίζω μτγν. ἐφοδιάζω τινὰ δι' ὅπλων, ὁπλίζω : Ἐπιφάν.1,691 D οὗτος καθ' ἑαυτοῦ διοπλίζεται.

δίοπλος (ὁ) νεώτ. γένος ῥινοκεριδῶν ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει, ἄ. κερατόρρινος.

διοπομπή (ἡ) Ε Γουδ.147,54 « διοπομπή, ἡ πέμφις, ἐκ τοῦ πέμπω ».

διοπόμπησις-εως (ἡ) ἡ δι' ἐξιλαστηρίου θυσίας ἢ ἐπικλήσεων ἀπομάκρυνσις κακοῦ : Κλήμ.Ἀλ.850.

διοπομπούμαι-έομαι Ἡσ. « διοπομπεῖσθαι, καθαίρειν· ἰδίως δὲ τὸ καθαίροντας τὸν προστρόπαιον Δία »· πρβλ. ἀποδιοπομποῦμαι.

διοπομπῶ-έω μσν. διοπομποῦμαι βλ.λ.· Εὐστ. 1935,8 « ἄλλως δὲ κοινότερον διοπομπεῖν καὶ ἀποδιοπομπεῖν ἐφαίνετο τὸ Διὸς Ἀλεξικάκου ἐπικλήσει ἐκπέμπειν τὰ φαῦλα ».

δίοπος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀρχηγός, κυβερνήτης, διοικητής· Εὐστ.203,14 « δίοποι, οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ διέποντες » : Αἰσχ.Πέρσ.44 **βασιλῆς δίοποι,** Εὐρ. Ῥῆσ.741 **τίνι σημήνω διόπων στρατιᾶς,** Φίλ.Μηχ. 2,369 **θεὸς δίοπος πάντων,** Πλούτ.Ῥωμ.6· **2)** ὁ κυβερνήτης πλοίου : Ἱππ.Ἐπιδ.7,36· ‖ καὶ ὁ ἐπὶ τῆς φορτώσεως ἐπιστάτης ἐμπορικοῦ πλοίου, ὁ ἐπιτηρητής· Ἡσ. « οἱ τῆς νεὼς ἐπιμεληταί », Εὐστ. 203,14 « Αἴλιος δὲ Διονύσιός φησι καὶ δίοπος ὁ ναυφύλαξ »· **3)** νεώτ. ναυτ. κατώτερος βαθμοφόρος ἐν τῷ πολεμικῷ ναυτικῷ, ἀντισταιχῶν πρὸς τὸν δεκανέα τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ.

δίοπος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο ὀπάς, τρύπας : Ἀθήν.4,176 F **οἴδασι δὲ καὶ τοὺς διόπους** (αὐλούς).

διοπτάνομαι μσν. μέσ. βλέπω διὰ μέσου τινός, ἀνάμεσα : Εὐστ.Πον.172,46 **ἐν τούτῳ τὰ ἐκείνου μεγαλοπρεπῶς θαυμάσια διοπτανόμεθα.**

διοπτάσιος (ὁ) νεώτ. ὀνομ. κοσμητικοῦ (ἡμιπολυτίμου) λίθου χρώματος σμαραγδοπρασίνου.

διοπτάω μτγν. ἐντελῶς φήνω : Ζώσ.Ἀλχ.247 B.

διοπτεία (ἡ) μτγν. κ. τὸ διὰ μέσου ὁρᾶν, ἡ διὰ μέσου ἐξέτασις, παρατήρησις : Πρόκλ.Ὑποθ.3,17 **τὴν διοπτείαν ἀκώλυτον παρέχειν·** **2)** ἡ χρῆσις τῆς διόπτρας βλ.λ.1) : Ἥρων Ὁρισμ.135,8.

διόπτειρα (ἡ) μσν., θηλ. τοῦ διοπτὴρ ἡ κατάσκοπος : Ἰωσ.Γενέσ.42A.

διόπτευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διὰ τῆς διόπτρας ἐξέτασις : Πτολ.Μαθ.5,109,6 **ἅμα τῇ τοῦ ἡλίου ἢ καὶ ἄλλου του ὑποκειμένου διοπτεύσει·** **2)** νεώτ.ναυτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διοπτεύειν βλ.λ.3), ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως πλοίου διὰ παρατηρήσεως σημείου τινὸς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης, δημ. ρελέβο : **διόπτευσις πυξίδος** (ἡ διὰ τῆς διόπτρας τῆς πυξίδος λαμβανομένη), - **σχετικὴ διόπτευσις** (ἡ ἐκ πλοίου τινὸς λαμβανομένη ὡς πρὸς τὴν θέσιν ἄλλου πλοίου)· **3)** νεώτ. κατ' ἐπέκτ. ἡ διὰ διοπτεύσεως προσδιοριζομένη γωνία.

διοπτευτήριον (τὸ) μτγν. ὁ τόπος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διοπτεύομεν (ἀμφ.) : Πετώσ.ἀπ.24 R.

διοπτεύω κ. νεώτ. παρατηρῶ διὰ μέσου τινός, ὀθ. κ. κατασκοπεύω· Ἡσ. « διοπτεύειν, κατασκοπεῖν » : Ἰλ.Κ 451 **ἤ τε καὶ ὕστερον εἶσθα θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἠὲ διοπτεύσων ἢ ἐναντίβιον πολεμίξων·** ‖ μτ. αἰτ. : Ξεν.ΚΠ 8,2,10 **πολλοὺς ἐποίησεν ἀνθρώπους καὶ ὠτακουστεῖν καὶ διοπτεύειν·** ‖ παρατηρῶ, κοιτάζω· Ἡσ. « διοπτεύων, κατασκεψάμενος : Σοφ.Αἶ.307 **καὶ πλήρης ἄτης ὡς διοπτεύει στέγος·** **2)** ποθ. ἐπιτηροῦμαι ὑπό τινος : Ἀγαθ.5,6· **3)** εἰδ. βλέπω διὰ μέσου διόπτρας βλ.λ.1) : Ἥρων Βελοπ.86,7 **δ- διὰ τοῦ μήκους τῆς σύριγγος·** **4)** δ. γρ. τοῦ διοπεύω βλ.λ.· **5)** νεώτ. ναυτ. καθορίζω τὴν θέσιν τοῦ πλοίου ἢ τὰς συσχετικὰς θέσεις πλοίων πλεόντων διὰ παρατηρήσεως σημείου τινὸς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης, δημ. ρελεβάρω.

διοπτήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἐπιτηρῶν, ἐπιβλέπων, ἐποπτεύων· Ἡσ. « κατάσκοπος » : Ἰλ.Κ 562 **τὸν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο Ἕκτωρ τε προέηκε·** ‖ ὁ ἀνιχνευτής· Σουΐδ. « διοπτῆρες, ἐπιτηρηταί, προφύλακες » : Σουΐδ. **συννεφοῦς ὄντος τοῦ ἀέρος καὶ ἔσέτι σκοτώδους, οὐχ οἷοί τε ἐγένοντο οἱ διοπτῆρες διαγνῶναι ἐπιόντας τοὺς δυσμενεῖς·** **2)** μτγν. ὁ ἐπὶ τοῦ συνθήματος : Πλούτ.Γάλβ.24 **οὕτω γὰρ καλοῦνται οἱ διαγγέλων καὶ διοπτήρων ὑπηρεσίας τελοῦντες·** **3)** Σουΐδ. « διοπτήρ, οἰκονόμος »· **4)** μτγν. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς διάνοιξιν τῆς μήτρας, διαστολεὺς βλ. λ.· Ἀέτ.16,105 « διοπτήρ, ὁ γυναικεῖος διαστολεύς »· **5)** κ. νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ διοπτεύομεν· Σουΐδ. « διοπτήρ, μηχανικόν τι ὄργανον, δι' οὗ ἐστοχάζοντο ὕψος ἐπάλξεων »· ‖ νεώτ. στρατ. ὄργανον διοπτεύσεως ἐν χρ. κυρίως ἐπὶ τοῦ κλισιοσκοπίου· ‖ νεώτ. τοπογρ. σκοπευτικὴ συσκευὴ ἐπὶ γεωδαιτικῶν ὀργάνων πρὸς μέτρησιν ἀποστάσεων καὶ γωνιῶν.

διοπτήριος-ία-ιον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διόπτευσιν βλ.λ. : **διοπτηρία πυξίς·** **2)** τὸ οὐδ.ὡς οὐσ. διοπτήριον μικρὰ μεταλλικὴ πλὰξ φέρουσα σχισμὴν ἢ ὀπὴν χρησιμοποιουμένη διὰ τὸν προσδιορισμὸν σκοπευτικῶν γραμμῶν ἢ ἐπιπέδων, ἄ. διαστοχάστριον.

διόπτης (ὁ) ὁ πάντα διορῶν, ὁ παντεπόπτης : Ἀριστφ.Ἀχ.435 **ὦ Ζεῦ διόπτα·** **2)** ὁ κατάσκοπος, ὁ διοπτὴρ βλ.λ. 1) : Εὐρ.Ῥῆσ.234 **καὶ στρατιᾶς Ἑλλάδος διόπτας ἵκοιτο,** Δίων Κ 78,14 **ἐν τοῖς διόπταις τε καὶ ἐρευνηταῖς μεμισθοφορηκότα·** **3)** ἡ διόπτρα βλ.λ.1)· Ἡσ. « μηχανικὸν ὄργανον ».

διοπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμεμενος εἰς τὴν διόπτευσιν, σκοπευτικός : **διοπτικὸς σωλὴν** (κυλινδρικὸς σωλὴν ἄνευ φακῶν ἐν χρ. εἰς τὰς σκοπεύσεις ἢ τὰς τοπογραφήσεις, ἡ ἄνευ φακῶν διόπτρα δι' ὑψομετρήσεις ἀστέρων), - **διοπτικὸν πεδίον** (τὸ διερχόμενον διὰ τῆς κατακορύφου διαμέτρου δύο διοπτηρίων).

διοπτικῶς μσν. ἐπίρρ. μετ' ὀξείας ὁράσεως : Ἀτταλ.317,1· ‖ συγκρ. διοπτικώτερον : αὐτ.251,22.

διόπτιον (τὸ) ὀπτικὸν ἐργαλεῖον πιθ. σκοπεύσεως ἐν χρ. εἰς τὰς ἑλεπόλεις· δ.γρ. **διόπιον**: Βίτων 53,1.

διόπτομαι μσν.μ. ἐνεστ. κ. παρατ., οἱ ἄ. χρον. ἐκ τοῦ διορῶ βλ. λ. : Ἰωσ.Γενέσ.50A **πρὸς τοῖς ἔσω διώπτετό τις ὑπεράνω** (διόρθ. διῶπτο).

δίοπτος-ον μτγν. διαφανής, διαυγής : Ἀλέξ.Ἀφρ. Ψυχ.46,17, αὐτ.45,12.

δίοπτρα (τὰ) νεώτ. **δίοπτρον βλ.λ.3), ματογυάλια·** **2)** ἡ διόπτρα βλ.λ.6).

διόπτρα (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὀπτικόν τι ὄργανον ἐν χρ. πρὸς καταμέτρησιν ὑψῶν, γωνιῶν κττ.· Σουΐδ. « μηχανικὸν τεχνούργημα, δι' οὗ οἱ γεωμέτραι ἀπηκρίβουν τὴν τῶν ἐπάλξεων ἐκ διαστήματος ἀναμέτρησιν » : Εὐκλ.Φαιν.10 M, Πολύβ.10,46,1 **δεήσει πρῶτον μὲν διόπτραν ἔχειν δύ' αὐλίσκους ἔχουσαν·** **2)** στόχαστρον βλητικῆς μηχανῆς : Φίλ. Μηχ.Βελοπ.64,9· **3)** εἶδός τι λίθου εὐσχίστου καὶ διαφανοῦς : Στράβ.12,2,10 **εἰς διόπτρας μεγάλας ἐκδιδούς, ὥστε καὶ ἔξω κομίζεσθαι·** **4)** εἰδ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, ὁ διαστολεὺς τῆς μήτρας : Ἀέτ.16.89, Παῦλ.Αἰγ.6,73· πρβλ.διοπτὴρ 4)· **5)** Ἡσ. « σημεῖον ἐν θυτικῇ »· **6)** νεώτ. φυσ. ὀπτικὸν ὄργανον συγκείμενον ἐκ συστήματος φακῶν, δι' οὗ βλέπομεν εὐκρινῶς τὰ μακρὰν κείμενα, τηλεσκόπιον, κιάλι : **διόπτρα πρισματικὴ** (χρησιμεύουσα διὰ τὴν παρατήρησιν ἀντικειμένων ἐπὶ τῆς γῆς)· ‖ κτ. πληθ. **διόπτραι συνδυασμὸς δύο διοπτρῶν** διὰ διόφθαλμον ὅρασιν, ἄ. **δίοπτρα** (τὰ) : **διόπτραι ναυτικαὶ - θεάτρου·** ‖ ναυτ. τὸ ἀστρονομικὸν τηλεσκόπιον τοῦ ἑξάντος, δημ. κιάλι τῆς μπαλέστρας· **7)** νεώτ. στρατ. εἶδος μικροῦ ὀχυρωματικοῦ ἔργου, ἄ. μηνίσκος.

διοπτρεία (ἡ) μτγν. τὸ διὰ διόπτρας καταμετρεῖν ὕψος τι· πρβλ. διόπτρα : Ἥρων π.Στεφ.Θησ. ἐν λ.

διοπτρία (ἡ) νεώτ. φυσ. μονὰς μετρήσεως τῆς ἰσχύος τῶν φακῶν : **φακὸς μιᾶς διοπτρίας** (οὗ ἡ ἑστιακὴ ἀπόστασις εἶναι ἑνὸς μέτρου).

διοπτρίζω μσν. μεταχειρίζομαι διόπτραν βλ.λ.4), διαστολέα : Παῦλ.Αἰγ.3,75.

διοπτρικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διόπτραν βλ.λ. 1) : Στράβ.

2,1,35 **δι' ὀργάνων γνωμονικῶν ἢ διοπτρικῶν,** ΕΜ 236,55 **διοπτρικοῦ ὀργάνου μέρος·** ‖ νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διοπτρίαν ἢ τὴν διοπτρικήν **2)** μσν. κ. νεώτ. τὸ θηλ. **διοπτρική** (ἐνν. τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ μελετῶσα τὰς διαστάσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων : Πρόκλ.Εὐκλ.12 «διοπτρικὴ ἡ τὰς ἀποχὰς ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων καταμανθάνουσα»· ‖ νεώτ. τὸ μέρος τῆς ὀπτικῆς τὸ πραγματευόμενον περὶ τῆς διαθλάσεως τοῦ φωτός· **3)** μτγν. ὁμ. σημ. τὸ οὐδ. πληθ. **διοπτρικὰ** ὡς οὐσ. : Πλούτ.Ἠθ.1093 Ε **Εὐκλείδην γράφοντα τὰ διοπτρικὰ** (διόρθ.)· **4)** νεώτ.ναυτ. τὸ οὐδ. **διοπτρικὸν** ὡς οὐσ. κατασκεύασμα ἐκ κρυστάλλου, δι' οὗ ἐκπέμπονται πρὸς ὡρισμένην κατεύθυνσιν **αἱ φωτειναὶ** ἀκτῖνες φάρου ἢ φανοῦ.

διόπτριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ διόπτρα βλ.λ.4), διαστολεύς : Ὀρειβ.25 **διοπτρίῳ . . διαστεῖλαι δεῖ τὴν ἕδραν.**

διόπτρισις-εως (ἡ) μτγν. ἡ διὰ μέσου τινὸς ἀκριβὴς παρατήρησις, ἐξέτασις : Ἰω.Χρυσ.5,41 **ἵνα τῇ συνεχείᾳ τῆς τοῦ λόγου διοπτρίσεως τῆς τοῦ ἀρχετύπου ὁμοιότητος μὴ διαμάρτωμεν.**

διοπτρισμός (ὁ) μσν. ἡ χρῆσις τῆς διόπτρας βλ.λ.4), τοῦ διαστολέως : Παῦλ.Αἰγ.6,73.

διοπτρίτης λίθος πάπ. στεατίτης, σαπουνόχωμα.

δίοπτρον (τὸ) **μσν. κ. νεώτ.** ὄργανον δι' οὗ διαβλέπομέν τι μὴ ἄλλως ἀντιληπτόν : Ἀλκ.53 **οἶνος ἀνθρώποις δίοπτρον·** **2)** Ἡσ. διόπτρα βλ.λ. 1)· **3) νεώτ.** φυσ. συνήθ. πληθ. **δίοπτρα** ζεῦγος φακῶν **χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἐχόντων ἐλαττωματικὴν ὅρασιν ἢ πρὸς** προστασίαν τῶν **ὀφθαλμῶν ἀπὸ τοῦ ἰσχυροῦ φωτός, ἀνέμου, κόνεως,** ματογυάλια ἢ ἁπλῶς γυαλιά· **4)** νεώτ. ὁμ. πληθ. **δίοπτρα αἱ** διόπτραι βλ.λ. 6), κιάλια **δίοπτρα θεάτρου.**

διοπτροφόρος-ον νεώτ. ὁ φορῶν δίοπτρα· **2) ἐφ'** οὗ ὑπάρχει δίοπτρο : **διοπτροφόρος κανών**

διοπωπέας ΕΜ 278,12 «τοὺς βασιλεῖς».

διοπωπεύω ΑΒ 237 «διέπω», ΕΜ 278,12 «διοπωπεύων **ἀντὶ τοῦ** ἐποπτεύων, ἐφορῶν, ἐπισκοπῶν».

διόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. εἶδος θεάματος, καθ' **ὃ διὰ καταλλήλου φωτισμοῦ τὰ** ἐπὶ πίνακός τινος παριστώμενα φαίνονται ὡς ἐν χώρῳ πραγματικά.

διόρασις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ διὰ μέσου τινὸς βλέπειν, τὸ διορᾶν βλ.λ. : Ἰω.Κλίμ.81,3 **ἐκ διακρίσεως διόρασις· ἐκ δὲ ταύτης πρόορασις·** **2)** νεώτ. εἰδ. ἡ ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἤτοι διὰ μόνου τοῦ νοῦ ὅρασις, ἀντίληψις.

διορατικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ διαβλέπων τι σαφῶς, ὀξυδερκής : Θεόδ.Ὑρτ ἐν Ἀν. Βοαασ.2,418 **ἠξίωτο γὰρ ὁ γέρων καὶ χαρίσματος διορατικοῦ, - διορατικὸς ἄνθρωπος - νοῦς·** ‖ ὁμ. μτ. γεν. : Λουκ.Ὀρχ.4 **τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος ἐκ τοῦ θεάτρου σοι ἐπανελήλυθα,** Ἀνν Κομν. 2,58 C **τῶν μελλόντων διορατικώτατος·** **2)** νεώτ. κ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διόρασιν βλ.λ. 2).

διορατικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, ἡ ἱκανότης τοῦ διορατικοῦ βλ.λ.

διορατικῶς μσν. κ. νεώτ. ἐπίρρ. μετ' ὀξυδερκείας : Εὐστ.Πον.142,40.

διορατός-ή-όν νεώτ. ὁ διὰ μέσου ὁρατός.

διοργανίζω μτγν. τακτοποιῶ, διαθέτω τι καταλλήλως : *Ζώσ.Ἀλχ.251 Β, Συνέσ.Ἀλχ.62 Β.*

διοργανῶ-όω μτγν., μσν.κ.νεώτ., δημ. **διοργανώνω** δίδω εἰς ἔμψυχόν τι σῶμα ὄργανα, διαπλάσσω : Ἀνν.Κομν.1,24 Α **ὅπου μὲν ἔδει διοργανῶσαι τὴν φύσιν τὸ πλάτος·** ‖ ὁμ. μέσ. κ. παθ. κτῶμαι ὄργανα : Ἰάμβλ.Πυθ.138 **πρὸς τοῦ φύσαντος αὐτὸν δαιμονίου μόνον διωργανωμένον·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἐμβρύου : Ἀγαθ.4,25· **2)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. καθιστῶ τι οἱονεὶ ὀργανικὸν σύνολον, διατάσσων καταλλήλως τὰ καθ' ἕκαστον μέρη καὶ ὁρίζων τὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν : **διωργάνωσε τὴν ἄμυναν τῆς χώρας·** ‖ ὁμ. παθ. : **ἡ διοίκησις - ἡ κατασκοπεία εἶναι καλῶς διωργανωμένη.**

διοργάνωσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **-η** ἡ κτῆσις ὀργάνων, διαμόρφωσις, διάπλασις· Ἡσ. «διοργανώσεως, κατασκευῆς» : Πορφ.Πυθ. 194,24 **τῆς ἐξαιρέτου καὶ ἀκριβεστέρας παρὰ τοὺς ἄλλους διοργανώσεως,** Ἀνν.Κομν.3,76 Β **τοῦ προσώπου καὶ τῆς ὅλης διοργανώσεως·** **2)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ εἰς οἱονεὶ ὀργανικὸν κ. ἑνιαῖον ὅλον διαμόρφωσις : **δ- τῆς ἐκπαιδεύσεως - τοῦ στρατοῦ.**

διοργανωτής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐνεργῶν διοργάνωσιν βλ.λ 2) : **δ- τῆς ἀστυνομίας - τοῦ στρατοῦ.**

διοργανωτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διοργάνωσιν ἢ τὸν διοργανωτὴν βλ.λ. : **ἀγγλικὴ διοργανωτικὴ ἀποστολή·** **2)** ὁ ἔχων ἱκανότητα, δεξιότητα περὶ τὴν διοργάνωσιν βλ.λ.2) : **διοργανωτικὸν πνεῦμα.**

διοργανωτικῶς νεώτ. ἐπίρρ. διὰ διοργανώσεως ἢ ἀπὸ ἀπόψεως διοργανώσεως βλ.λ.

διοργίζομαι μτγν. ἐπιτ. σφοδρῶς ὀργίζομαι : Πολύβ.2,8,13 **διοργισθέντες ἐπὶ τῇ παρανομίᾳ τῆς γυναικός,** Διόδ.Σ.14,14 **διοργισθεὶς μετεβάλετο·** ‖ ὁμ. μτ. δοτ. προσ. : ΠΔΜακκ.3,3,1 **ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι,** Πλούτ. Ἀγησ.6 **τοῖς τε Θηβαίοις διωργισμένος.**

διόργυιος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων ἔκτασιν, ἀπόστασιν δύο ὀργυιῶν : Ἡρ.4,195 βάθος **δὲ διόργυιός ἐστι,** Τζέτζ.Χιλ.7,740 **διοργυίους τὸ πλάτος.**

διοργυιοῦμαι-όομαι (ὀργυιά) μτγν. ἐκτείνομαι εἰς μῆκος· ‖ ἡ μτχ. **διωργυιωμένος** ὁ ἔχων τοὺς ὤμους προεκτεταμένους, θολωτούς : Ἱππαρχ.222 Ε **ὁ ἀριστερὸς ὦμος αὐτοῦ πολὺ προηγούμενος τῆς χειρός, ὡσανεὶ διωργυιωμένου αὐτοῦ·** **2)** κ. μτφ. γεν. ἐξαπλοῦμαι : Δαμάσκ.Ἀρχ.123 **τὴν αὐτὴν** (ἀνάγκην) **καὶ Ἀδράστειαν ἀσώματον διωργυιωμένην ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ.**

διοργῶ-άω μσν. λίαν ὀργῶ, δθ. ζωηρῶς ἐπιθυμῶ : Νικ.Χων.Ἱστ.343 Β **διαφίησιν οὕτως ἀτίμως ἔνθα καὶ διοργῴη πορεύεσθαι.**

διορθεύω κρίνω τι ὀρθῶς : Εὐρ.Ἱκ.417 **ἄλλως τε πῶς ἂν μὴ διορθεύων λόγους ὀρθῶς δύναιτ' ἂν δῆμος εὐθύνειν πόλιν·** πρβλ. **διορθῶ.**

διορθρίζω (ὄρθρος) ἐγείρομαι κατὰ τὸν ὄρθρον, σηκώνομαι λίαν πρωΐ : ΠΔ Βασ.1,29,10 **καὶ διορθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ** (δ.γρ. ὀρθρίσατε).

διορθῶ-όω κ. νεώτ., δημ. **διορθώνω** στήνω τι ὄρθιον εἰς κάθετον γραμμήν, ἰσάζω, δθ. ἐπαναφέρω τι εἰς τὴν προτέραν καλὴν κατάστασιν· Ἡρωδιαν.469 (ἔκδ. Piers) «τὸ διορθῶσαι ἐπὶ τῶν διαστρόφων», Ἀμμών.43 «διορθοῦν καὶ ἐπανορθοῦν διαφέρει. Διορθοῦν μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ δοράτων καὶ ἐπὶ ὀβελίσκων καὶ ἐπὶ λόγων· ἐπανορθοῦν δὲ ἐπὶ μόνων λόγων» : Ἱππ.Ἄρθρ.803 Ε **ἐς τὸν μυκτῆρα τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπωθέοντα . . διορθοῦν χρὴ τὰ ἐγκλιθέντα·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. γεν. καθιστάνω, ἀποκαθιστῶ τι εἰς προσήκουσαν τάξιν, διευθετῶ, τακτοποιῶ, ἐπανορθῶ : Ἰσοκρ.9,47 **παραλαβὼν γὰρ τὴν πόλιν ἐκβεβαρβαρωμένην . . οὔτε τέχνας ἐπισταμένην οὔτ' ἐμπόριον χρωμένην, οὔτε λιμένα κεκτημένην ταῦτά τε πάντα διώρθωσε, - διορθῶ τὸ ἄτοπον** (ἐπανορθῶ) **- τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας μου** (μεταρρυθμίζω) **- τὴν κόμην** (διευθετῶ), **- διορθώνω τὸ δωμάτιο** (τακτοποιῶ, συγυρίζω)· ‖ φρ. **διορθῶ λόγον** = διηγοῦμαι ὀρθῶς, ἀκριβῶς : Πίνδ.Ο 7,37 **ἐθελήσω τοῖσιν ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ Τλαπολέμου ξυνὸν ἀγγέλλων διορθῶσαι λόγον·** ὁμ. **διορθῶ ἔριν λόγοις** = καταπαύω διὰ τῶν λόγων τὴν ἔριν : Εὐρ.Ἑλ.1159· ὁμ. **διορθῶ ἀδικήματα** = ἀποκαθιστάνω τὰ δίκαια, ἐπανορθώνω : Πολύβ. 4,24,4 **τῶν συμμάχων (τὰ) ἀδικήματα . . διορθοῦν·** **3)** ἐπανορθῶ, τακτοποιῶ, διευθετῶ τι πρὸς ὠφέλειάν μου : Δημ.1463 **διορθώσασθαι τὰ ἀγνοού-**

μενα ῥᾴδιον' || φρ. διορθοῦμαι πίστιν = ἐπαναφέρω, ἐπανακτῶμαι τὴν ἐμπιστοσύνην : Πολύβ.1,7,12· ὁμ. διορθοῦμαι τὴν ἄγνοιάν τινος = ἐπανορθῶ τὸ λάθος τινός : αὐτ.3,16,4· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐσφαλμένον τι καθιστῶ ὀρθὸν ἢ κ. ἀτελές τι συμπληρῶ, ἐξαλείφω τὰ σφάλματα ἢ τὰς ἐλλείψεις. εἰδ. ἐπὶ κειμένου γραπτοῦ : Πλούτ.'Αλέξ.8 Ἰλιάδα.. ἔλαβε μὲν Ἀριστοτέλους διορθώσαντος,- θὰ διορθώσῃ τὰ γραπτὰ τῶν μαθητῶν, - διορθώνω τυπογραφικὰ δοκίμια· ὁμ κ. παθ. : Πλούτ.'Αλκ.7 ἑτέρου δὲ φήσαντος ἔχειν Ὅμηρον ὑφ' αὐτοῦ διωρθωμένον, - διωρθώθησαν τὰ λάθη τῆς ἀντιγραφῆς, - ἔκδοσις διωρθωμένη· **5)** ὁμ. μτφ. μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. κ. μέσ κ. παθ. ἐπανάγω τινὰ εἰς τὸν εὐθὺν δρόμον, σωφρονίζω, δθ. κ. τιμωρῶ, ἰδίως πρὸς σωφρονισμόν. πρὸς τὸ συνετίσαι : Πολύβ 26,3,12 διορθοῦνται σφᾶς αὐτοὺς κατὰ δύναμιν ἐν τοῖς πλείστοις, Πάπ. τῶν δεῖνα ἁμαρτίας καὶ πονηρίας διορθουμένων, - ἡ πεῖρα θὰ τὸν διορθώσῃ, - στὸ στρατὸ διωρθώθηκε, δημ. φρ θὰ τὸν διορθώσω = θὰ τὸν τιμωρήσω, ἢ θὰ τὸν συγυρίσω || δημ. εἰδ. ἐν φρ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ζημιῶ, βλάπτω ἐξ ἀφροσύνης ἢ ἀγνοίας : μέ, σέ, τόν, μᾶς, σᾶς, τοὺς κτλ. (συνήθ. μτ. τοῦ γιὰ καλά) : καλὰ τοὺς διώρθωσα ἢ τὸν διώρθωσα γιὰ καλά· **6)** εἰδ. ἐξοφλῶ χρέη, πληρώνω, συμπληρώνω καταβολήν : Πολύβ.11,28,5 διότι τὰ πάλαι προσοφειλόμενα νῦν οὐ διωρθοῦτο· **7)** ἐπιμένω διισχυριζόμενός τι ἐν τῇ συζητήσει : Αἰσχίν.2,112 ἐκεῖνα δὲ δὴ καὶ σφόδρα διωρθοῦτο· **8)** ἐμπροθ. δ- περί τινος - ὑπέρ τινος λαμβάνω πλήρη ἐγγύησιν, ἀσφάλειαν διά τινα : Δημ.112 ἀνάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτων· **9)** μτ. αἰτ. κ. δοτ. συνδιαλλάττω, συμφιλιώνω τινὰ πρός τινα : Φιλόστρ.26,27 διορθοῦσθαι τὸν Φίλιππον Ἀθηναίοις· **10)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ἐπιδιορθῶ, τροποποιῶ ἐπὶ τὰ βελτίω τὰ πλημμελῆ, ἀντικαθιστῶ τὰ ἐφθαρμένα : διώρθωσε τὴν οἰκίαν του - τὰ ἔπιπλά του - τὰ ρουχά μου· κ. παθ. τὸ ἐπανωφόρι διωρθώθηκε, - νὰ διορθωθοῦν οἱ πλάκες τῆς εἰσόδου· ρηματ. διόρθωσις, διόρθωμα, διορθωτής, διορθωτήρ.

διόρθωμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ καθιστᾶν τι ὀρθὸν ἢ εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν : Ἱππ. Ἄρθρ.803, Διογ.Λ10,121 ἐπιχαρίσασθαί τινι ἐπὶ τῷ διορθώματι· **2)** ὄργανον ἢ μέσον πρὸς διόρθωσιν : Ἱππ.Ἄρθρ.802 διόρθωμά τι ἐντιθέναι εἰς..· **3)** τρόποι, μέσα διορθώσεως, καλυτερεύσεως : Ἀριστλ.Πολιτ.1284 b,20 δεύτερος δὲ πλοῦς, ἂν συμβῇ, πειρᾶσθαι τοιούτῳ τινὶ διορθώματι διορθοῦν· **4)** εἰδ. τροποποίησις νόμου : Πλούτ.Νόμ.17 ἐπαινεῖται δὲ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ καὶ τὸ περὶ τὸν νόμον διόρθωμα· **5)** νεώτ. κ. δημ. ἐπιδιόρθωσις, ἐπισκευή : τὸ σπίτι μου θέλει διόρθωμα - τὰ ρουχά μου δὲν παίρνουν διόρθωμα.

διορθώνω δημ. διορθῶ βλ.λ.

διόρθωσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. διόρθωση ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διορθῶ βλ.λ., τὸ καθιστάναι τι ὀρθόν, ἡ ἐπαναφορὰ εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν ἢ μορφήν, ἀποκατάστασις : Ἱππ.Ἰητρ.745 A, Πρόδρ.2,500 πράγματα κακὰ γίνονται.. καὶ ποίησον διόρθωσιν· || ἐπὶ οἰκοδομημάτων, ἀνόρθωσις, ἀνέγερσις, ἀναστήλωσις : Ἀριστλ.Πολιτ.1321 b,21 καὶ τῶν πιπτόντων οἰκοδομημάτων καὶ ὁδῶν σωτηρία καὶ διόρθωσις· || ἐπὶ πολιτευμάτων, ἡ ἐπὶ τὸ κρεῖττον τροποποίησις, ἡ μεταρρύθμισις : Πολύβ.7,11,2· κ. πληθ. : Ἀριστλ. Πολιτ.1317 a,35 χρήσιμον δ' ἕκαστον αὐτῶν γνωρίζειν πρὸς.. τὰς διορθώσεις, Πολύβ.3,118,12 ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τῶν πολιτευμάτων διορθώσεις· || ἐπὶ ἀνθρώπ., βελτίωσις, καλυτέρευσις : Πολύβ. 3,58,4 πολλὰ τῶν αὐτοῖς εἰρημένων εἰς διόρθωσιν.. ἤγαγον, Μηναῖ.7,12, Θεοτοκ. δοῦναι ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.. καὶ διόρθωσιν βίου· **2)** ὠφέλεια, ἀντιθ. βλάβη : Πολύβ.5,88,2 ὡς μὴ βλάβης, διορθώσεως δὲ μᾶλλον αὐτοῖς αἴτιον γενέσθαι τὸ σύμπτωμα· || τιμωρία, σωφρονισμός : αὐτ.2,56,14 ἐὰν δ' ἐπὶ διορθώσει καὶ μαθήσει ταὐτὸ τοῦτο γίγνηται, Διον Ἀλ.Ρωμ.6,20 τύπτεσθαι ἐπὶ διορθώσει καὶ μαθήσει· **3)** ἡ ὀρθή, ἡ ἐμπρέπουσα μεταχείρισις : Πλάτ.Νόμ.642 A ἡ κατὰ φύσιν αὐτοῦ διόρθωσις οὐκ ἂν δύναιτο ἄνευ μουσικῆς..· **4)** ἐξόφλησις, πληρωμή : Πολύβ.5,50,7 αἱ δὲ δυνάμεις.. εὐνοϊκῶς διέκειντο πρὸς τὸν αἴτιον τῆς τῶν ὀψωνίων διορθώσεως, Πάπ πρὸς διόρθωσιν δημοσίων· **5)** σχόλ. κ νεώτ. κ. δημ. ἡ κριτικὴ ἀναθεώρησις καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιδιωρθωμένον κείμενον ἔργου τινός Σχόλ Ἰλ.Κ 397 περὶ τοῦ μὴ γεγονέναι πλείονας ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, - ἡ διόρθωσις τῶν ἀρχαίων κειμένων· || εἰδ. νεώτ κ. δημ ἡ ἐξάλειψις τῶν σφαλμάτων γραπτοῦ ἢ ἐντύπου : διόρθωσις θέματος - τυπογραφικοῦ δοκιμίου· || συνεκδ. τὸ πρὸς διόρθωσιν τυπογραφικὸν δοκίμιον : δῶσέ μου τὰς διορθώσεις· **6)** νεώτ. στρατ. τὸ εἰς τοὺς πίνακας βολῆς ἀναγραφόμενα στοιχεῖα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἔχουσι βαθμονομηθῆ τὰ σκοπευτικὰ ὄργανα τῶν πυροβόλων : διορθώσεις κατὰ βεληνεκές **7)** νεώτ. ναυτ. ὁ ὑπολογισμὸς πρὸς εὕρεσιν τῆς πραγματικῆς τιμῆς στοιχείου τινὸς ἐκ τῆς τιμῆς ἥτις μᾶς δίδεται διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας παρατηρήσεως : διόρθωσις πλεύσεως - διοπτεύσεως - ὕψους **8)** εἰδ. ἐπὶ φωτογρ. ἡ ἐπὶ τῶν φωτοτύπων ἐπιφερομένη βελτίωσις πρὸς ἐξάλειψιν σφαλμάτων, οἷον κηλίδων, σχισμῶν κ. ἄ.

διορθωτήρ-ῆρος (ὁ) Ἐπιγρ κ. νεώτ. διορθωτής βλ.λ.· **2)** νεώτ. βλητ εἰδ. ὄργανον, δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται αὐτομάτως ἡ διόρθωσις τῶν διαφόρων στοιχείων τῆς βολῆς τῶν ναυτικῶν πυροβόλων.

διορθωτής (ὁ) μτγν, νεώτ κ δημ ὁ ἐπιμελητής ὁ σύμβουλος : ΠΔ Σοφ Σαλ.7,12 ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγός ἐστι, καὶ τῶν σοφῶν διορθωτής· || ὁ ἀνορθωτής : Πλούτ.Σόλ.16 καὶ τὸν Σόλωνα τῆς πολιτείας διορθωτὴν καὶ νομοθέτην ἀπέδειξαν· || ὁ ἐπανορθωτής : Κλήμ. Ἀλ.188 διορθωτὴν κατευθυντῆρα τῶν ἁμαρτιῶν· **2)** εἰδ. ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν ὀρθὴν γραφὴν τῶν κειμένων : Γαλ. 8,100 Μοσχίων ὁ διορθωτὴς ἐπικληθείς, ἐπειδή τινα τῶν Ἀσκληπιάδου λελεγμένων ἐπηνωρθοῦτο, αὐτ.9,239 κατὰ διορθωτὴν Μνήμονα Σιδίτην **3)** νεώτ. κ. δημ ὁ ἐπὶ δοκιμίου σημειῶν τὰ σφάλματα ἐντύπου κειμένου κατὰ τὴν στοιχειοθέτησιν, συνήθ. κατ' ἐπάγγελμα : ἔμπειρος - ἠσκημένος διορθωτής,- διορθωτὴς τυπογραφικῶν δοκιμίων,- δουλεύει διορθωτὴς εἰς μίαν ἐφημερίδα· **4)** νεώτ. βλητ. διορθωτήρ βλ.λ. : διορθωτὴς ρυθμίσεως.

διορθωτικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διόρθωσιν, ὁ διορθῶν : Ἀριστλ.Ἠ Νικ 1131 a,1 τὸ διορθωτικὸν (εἶδος δικαίου), ὃ γίνεται ἐν τοῖς συναλλάγμασιν, Σχόλ. ἐν Ἀν.Βιλλ 2,172 τὰ πάλαι μέρη τῆς γραμματικῆς.. διορθωτικόν, ἀναγνωστικόν, ἐξηγητικόν, κριτικόν· **2)** νεώτ. ὁ ἀποσκοπῶν εἰς διόρθωσιν : διορθωτικὴ ἐπέμβασις· **3)** τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. διορθωτικά τίτλος ἔργου ὑπὸ Σελεύκου καὶ Κράτητος περὶ κριτικῆς τῶν κειμένων· || νεώτ. κ. δημ. διορθωτικά ἡ ἀμοιβὴ τοῦ διορθωτοῦ βλ.λ.3).

διορθωτικῶς μτγν.ἐπίρρ. κατὰ διόρθωσιν, πρὸς διόρθωσιν, διὰ διορθώσεως βλ.λ. : Εὐστ.936,43.

διορία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. διωρία χρονικόν τι διάστημα, προθεσμία· Ἡσ. « διορία, προθεσμία »· || νεώτ. κ. δημ. καθορισμὸς χρονικοῦ ὁρίου πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος καὶ ἰδίως ἐξοφλήσεως χρέους : τοῦ ἔδωσα διορίαν ἑνὸς μηνὸς ν' ἀδειάσῃ τὸ σπίτι· **2)** μσν. κατάλλη-

λος περίστασις, εὐκαιρία : ΚΠορφ.Υἱ.Ρωμαν.22,75D **διορίαν εὑρηκώς,** Θεοφάν. 398 εὑροῦσα δὲ διο ρίαν ἡ τούτου μήτηρ προσελάλησεν.

διορίζω κ. μαν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. διουρίζω, μέλλ. ἀττ. διοριῶ, παθ. ἀορ. διωρίσθην, κ. δημ. (ἐ)διωρίστηκα, παρακ. διώρισμαι χαράττω τὰ ὅριά τινος, διαχωρίζω, χωρίζω : Ἡρ.4,42 **τῶν διουρισάντων καὶ διελόντων Λιβύην τε καὶ Ἀσίην,** Πλάτ.Σοφ.267 Α **τὸ τοίνυν φανταστικὸν αὖθις διορίζωμεν δίχα,** Διόδ.Σ Ι,55 **μέχρι Τανάιδος ποταμοῦ, τοῦ διορίζοντος τὴν Εὐρώπην** ἀπὸ τῆς **Ἀσίας·** ‖ κ. ἀπολ. : Μαλάλ.115,15 ποταμὸν Τίγριν **τὸν διορίζοντα μεταξὺ Μηδίας καὶ Βαβυλωνίας·** ‖ μτφ. παθ. : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.7 **οὐ στενῷ τῷ ἰσθμῷ διώρισται. . ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον·** **2)** καθορίζω, προσδιορίζω μετ' ἀκριβείας : Αἰσχ.Πρ.440 **θεοῖσι τοῖς νέοις τούτοις γέρα τίς ἄλλος ἢ 'γὼ παντελῶς διώρισεν ;** κ. παθ. : Λυσ.30,4 **ἔπειτα διωρισμένον ἐξ ὧν ἔδει ἀναγράφειν·** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ χρόνου : Πάπ. **ἐν τῷ διωρισμένῳ χρόνῳ·** ‖ νεώτ. κ. δημ. διατάσσω, παραγγέλλω, συμβουλεύω τι : **ὁ γιατρὸς τοῦ διώρισε κινίνο·** **3)** διακρίνω, διαστέλλω : Ἡρ.4,45 **οὐδὲ τῶν διουρισάντων τὰ οὐνόματα πυθέσθαι, καὶ ὅθεν ἔθεντο τὰς ἐπωνυμίας·** ‖ κ. παθ. : Πλάτ.Πολιτ.260 C **ἡ τῶν καπήλων τέχνη τῆς τῶν αὐτοπωλῶν διώρισται τέχνης·** ‖ ὁμ. ἐπὶ οἰωνῶν, ἀντιλαμβάνομαι, ἑρμηνεύω : Αἰσχ.Πρ.489 **γαμψωνύχων τε πτῆσιν οἰωνῶν σκεθρῶς διώρισα·** ‖ δίδω ὁρισμόν, προσδιορίζω τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως : Δημ.552 **οὐδ' ὁτιοῦν διορίζων·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Πλάτ.Πολιτ.280 Ε **καὶ τὴν μαγευτικὴν τὴν περὶ τὰ ἀλεξιφάρμακα κατ' ἀρχὰς εὐθὺς διωρισάμεθα ξύμπασαν·** ‖ κ. ἀπολ. : αὐτ.Γοργ. 457 C **διορισάμενοι πρὸς ἀλλήλους·** ‖ ὁμ. μέσ. προφέρω σαφῶς, καθαρά : Ἀλεξ.301 **διορίζεσθαι τῷ στόματι τὰ γράμματα·** **4)** ὁρίζω, διακηρύττω : Σοφ.ΟΤ 723 **τοιαῦτα φῆμαι μαντικαὶ διώρισαν·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Δημ 239 **ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ διορίζεται ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ** πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους· **5)** ἐκβάλλω, μεταφέρω τι ἔξω τῶν ὁρίων : Εὐρ.Ἑλ.394 **στράτευμα κώπῃ διορίσαι Τροίαν ἔπι,** Ἰσοκρ.4,174 **τὸν ἐνθένδε πόλεμον εἰς τὴν ἤπειρον διοριοῦμεν·** ‖ φρ. **διορίζειν πόδα** ἀναχωρεῖν : Εὐρ.Ἑλ.828· **6)** ἐξορίζω· Ἡσ. « διορίσαι, ὃ καὶ ἐξορίσαι λέγουσι, τὸ φυγαδεῦσαι » : Πλάτ.Νόμ.873 Β· **7)** ἐπὶ τόπου ἢ θαλάσσης, σχηματίζω ἀφ' ἑνὸς μέρους μου προεκβολήν, προεκτείνομαι εἰς προεξοχήν : Πολύβ. 4,43,7 **περισχισθεὶς δὲ περὶ τὴν πόλιν** (ὁ Βόσπορος) **βραχὺ μὲν εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ διορίζει, τὸ καλούμενον κέρας·** **8)** παθ. διακόπτομαι, χωρίζομαι, ἀντίθ. συνάπτομαι : Ἀριστλ.Κατ.4 b,28· ‖ **διωρισμένος** διακεκομμένος, ἀντίθ. **συνεχής** : αὐτ.4 b,20· **9)** νεώτ. κ. δημ. ἐγκαθιστῶ τινα, κ. παθ. ἐγκαθίσταμαι ὑπό τινος εἰς ἔμμισθον ὑπηρεσίαν : **τὸν διώρισαν νομάρχην, - διωρίστηκε ἐπιμελητής·** ‖ ἀναθέτω ἐπισήμως ὑπηρεσίαν τινά : **τὸν διώρισα δικηγόρον μου εἰς τὴν ὑπόθεσιν·** ρηματ. διόρισις,-σμα,-σμός.

διόρισις-εως (ἡ) διάκρισις, διαστολή : Πλάτ.Νόμ. 777 Β **δύσκολόν ἐστι τὸ θρέμμα ἄνθρωπος καὶ πρὸς τὴν ἀναγκαίαν διόρισιν·** **2)** ἀποχωρισμός : Ἀριστλ.Φυσ.213 b,26 **ὡς ὄντος τοῦ κενοῦ χωρισμοῦ τινος τῶν ἐφεξῆς καὶ διορίσεως.**

διόρισμα-ατος (τὸ) μτγν. διάταξις, σαφὴς ἐξήγησις, ὁρισμός : Πορφ.Ἀποχ.Ι,7 **παρακολουθήσαντες τῷ συμφέροντι τοῦ διορίσματος.**

διορισμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. διαίρεσις, διάκρισις : Πλάτ.Τίμ.38 C **καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπίκλην ἔχοντα πλανητά, εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γέγονε·** ‖ εἰδ. λογικὴ διάκρισις : αὐτ.Πολιτ.282 Β· **2)** ὁρισμός : Ἀριστλ. Σοφ.Ἐλ.168 a,23· **3)** εἰδ.μαθημ.ἡ ἰδιαιτέρα διατύπωσις προβλήματος : Πρόκλ.Εὐκλ.203 F· **4)** ὁμ. μαθημστ. διαπίστωσις περὶ τῶν ὁρίων πιθανότητος ἑνὸς προβλήματος : Ἀρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.2,4· **5)** νεώτ. κ. δημ. τοποθέτησις εἴς τινα δημοσίαν κυρίως ὑπηρεσίαν : **ἐγένοντο πολλοὶ διορισμοί·** **6)** νεώτ. κ. δημ. τὸ ἔγγραφον δι' οὗ διορίζεταί τις εἴς τινα ὑπηρεσίαν : **δὲν ἔλαβε ἀκόμη τὸ(ν) διορισμό(ν) του.**

διοριστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐπιτήδειος, ἱκανὸς εἰς τὸ διακρίνειν, διαστέλλειν, διακριτικός : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ 383 **τοῦ τε ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψευδοῦς διοριστικόν·** ‖ ὁμ.σημ. τὸ θηλ.ὡς οὐσ. **διοριστική** (ἐνν. τέχνη) : Συριαν.Μεταφ.56,3· **2)** ὁ θέτων ὅρια, ὁ περιοριστικός : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.88 κ.89 F.

διοριστικῶς μσν. ἐπίρρ. ἐξηγητικῶς, εὐκρινῶς, σαφῶς : Ἀνδρ.Κρ.324 Α **τρεῖς ὑποστάσεις ὑμνῶ διοριστικῶς ἄλλας, ἀλλ' οὐκ ἀλλοίας.**

διοριστός-ή-όν δημ. ὁ διωρισμένος : **μοιράστης τῆς κληρονομιᾶς διοριστὸς ἀπὸ τὴ διαθήκη.**

διορίτης (ὁ) νεώτ. πέτρωμα πυριγενὲς πλουτώνειον.

διοριτικός σχιστόλιθος (ὁ) νεώτ. εἶδος διορίτου βλλ. ἔχον ἱστὸν σχιστολιθικόν.

διορκίζω πάπ. ἐξορκίζω, ἐπικαλοῦμαι : Πάπ. **διορκίζω ὑμᾶς, ὦ δαίμονες·** **2)** παθ. ἐπὶ ὅρκου, δίδομαι : Πάπ. **διορκείσθη ὅρκος** (ἀμφ.).

διορκισμός (ὁ) μτγν. ἡ ἔνορκος, ἡ μεθ' ὅρκου διαβεβαίωσις : Πολύβ.16,26,6.

διόρκωσις-εως (ἡ) μσν. ὅρκισις : Ἰωσ.Γενέσ.33 Ε **καθηγγυάσατο διορκώσει τὴν αὐτοῦ γαμετήν.**

διορμίζω μτγν. (ὅρμος) ἐπιτοτ. φέρω πλοῖον εἰς λιμένα, τὸ ἀράζω : Λόγγ.2,25 **τὰς ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν μετεώρους διορμίσας·** κ. παθ. : Διόδ.Σ 20,88· **2)** ἐν μτφ. χρ. τὸ παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. ἀναπαύομαι, ἡσυχάζω : Ἱεροκλ.π.Στοβ.3,96 **διορμίζεται γὰρ ὑπὸ τοιούτου τοῖς προσήκουσιν ὁ βίος.**

διορμάω (ὁρμή) μτγν. ὁρμῶ διὰ μέσου τινός, διέρχομαι ἀνάμεσα διὰ βίας : Σχόλ.Πίνδ.Π 3,178 **διορμῆσαι ἐποίησε·** **2)** τὸ παθ. παρορμῶμαι, παρακινοῦμαι, ἐνθαρρύνομαι : Μάξ.Τύρ.41,5 **ἄλλοι** ἀλλαχοῦ διωρμημένοι.

διόρνυμαι ὁρμῶ, σπεύδω διὰ μέσου τινός, διαβαίνω βιαστικά : Αἰσχ.Ἱκ.552 **καὶ δι' ὀρῶν Κιλίκων Παμφύλων διορνυμένα.**

δίορος-ον μτγν. ἐν χρ. ἐπὶ λίθου κατὰ τὴν παιδιὰν ἐφεδρισμός, ὁ διαχωρίζων, διαχωριστικὸς λίθος· Ἡσ « διαστάτης », Πολυδ.9,119 **« ὁ δὲ ἐφεδρισμός,** λίθον καταστησάμενοι πόρρωθεν αὐτοῦ στοχάζονται σφαίραις ἢ λίθοις· ὁ δ' οὐκ ἀνατρέψας τὸν ἀνατρέψαντα φέρει, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπειλημμένος ὑπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν [ἀπλανῶς] **ἔλθοι ἐπὶ** τὸν λίθον, ὃς καλεῖται δίορος ».

διόροφος-ον μτγν. ἐσφ γρ ἀντὶ διώροφος βλλ.

διορρόω-ῶ κ. διορῶ μεταβάλλω τι εἰς ὀρόν : Ἱππ.Νούσ.1,30, Γαλ.19,93 **2)** μέσ. μεταβάλλομαι εἰς ὀρόν, γίνομαι ὀρώδης : Ἱππ.Ἀφ.213, Ἀριστλ. Ζ1 521 a,13 **γίγνεται γὰρ ἰχωροειδὲς** (τὸ αἷμα) **καὶ διορροῦται,** αὐτ.Ζ1 521 b, 34 **ὑπὸ μὲν οὖν τοῦ ψυχροῦ οὐ πήγνυται τὸ γάλα, ἀλλὰ διορροῦται.**

διορρωδέω μτγν. κ. μσν. ἐπιτ. λίαν ὀρρωδῶ ὀφοδρῶς φοβοῦμαι : Δίων Χρ.1,124 **ἡ ψυχὴ . . ἀνιᾶται . . διορρωδεῖ·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. : Μιχ.Πάλ.357C Αὐγούστης . . **διορρωδούσης τὸ μέλλον.**

διόρ(ρ)ωσις-εως (ἡ) ἡ μεταβολή τινος εἰς ὀρόν· Γαλ.Λεξ.458 «διορώσεως» **τῆς εἰς τὸ ὀρώδες** καὶ ὑδατῶδες μεταβολῆς ».

διορυγή (ἡ) (διορύσσω) μτγν. κ. νεώτ. διωρυχή βλλ.· Σουΐδ. « διορυγή, διόρυξις » : ΠΔ'Ιερ.38(31),9 **αὐλίζων ἐπὶ διορυγὰς ὑδάτων** (δ.γρ. διώρυγας), Πλούτ.Φάβ.1 **οὕτω γὰρ ἄχρι νῦν αἱ διορυγαὶ** φόσσαι καὶ φόδερε τὸ σκάψαι καλεῖται.

διόρυγμα-ατος (τὸ) (διορύσσω) μτγν. κ. νεώτ.

τὸ διορυχθέν, διώρυξ : Θουκ.4,109 **ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ βασιλέως διορύγματος ἔσω προῦχουσα·** **2)** ἐκσκαφή, διασκαφή, ὑπόγειον, εἴσοδος ἢ διάδρομος ὑπόγειος : ΠΔ'Ἐξ.22,2 **ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέπτης, καὶ πληγεὶς ἀποθάνῃ, οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος,** ΠΔ'Ἱερ.2,34 **οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐτούς·** **3)** ὀπὴ σχηματισθεῖσα ἐν τοίχῳ ὑπὸ πολεμικῆς χελώνης : Αἰν.Τακτ.32,12· **4)** ὑπόνομος, ὀχετός : Διόδ.Σ 20,94 **τῶν δὲ διορυγμάτων παρ' ἀμφοτέροις τηρουμένων.**

διορυκτής (ὁ) νεώτ., θηλ. μτγν. **διορυκτίς ἢ διορυκτρίς** ὁ ἐκσκαφεύς, διασκαφεύς.

διορυκτίς-ίδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ διορυκτής, ἡ διασκάπτουσα : 'Απολλδ.Δαμ.Πολιορκ.138,19 **χελωνῶν διορυκτίδων** (διόρθ. διορυκτρίδων).

διορύκτρια (ἡ) νεώτ.ἀ. **φυκίς** γένος ἀνακάνθων ἰχθύων· **2)** γένος λεπιδοπτέρων πυραλιδῶν ἐντόμων.

διορυκτρίς-ίδος (ἡ) μτγν. διόρθ. τοῦ διορυκτίς βλ.λ. : Κόντ. ἐν 'Αθηνᾷ 2,319.

διόρυξις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διορύσσω βλ.λ., διασκαφή, διάσκαφις: Σχόλ.Θεοκρ. 1,67, **- διόρυξις ὄρους.**

διορύσσω κ. νεώτ., ἀττ. **-ύττω,** ἀόρ. διώρυξα, παθ. ἀόρ. **διωρύχθην,** κ. παθ. ἀόρ. β΄ **διωρύγην,** παθ. παρακ. **διορώρυγμαι** κ. **διώρυγμαι** διασκάπτω, σκάπτω διὰ μέσου τινὸς μτ. συστ. ἀττ. : 'Οδ. Φ 120 **διὰ τάφρον ὀρύξας πᾶσι μίαν μακρήν·** ‖ μτ. αἰτ. : **δ- τοῖχον** τοιχωρυχέω βλ.λ. : 'Ηρ.9,37 **διορύξας τὸν τοῖχον ἀπέδρη ἐς Τεγέην·** ‖ ὁμ. **δ- οἰκίαν - δεσμωτήριον** ἀνοίγω δίοδον δι' ἐκσκαφῆς : Δημ.787 **τὸ δεσμωτήριον διορύξας ἀπέδρα·** ‖ ὁμ. κ. παθ. : ΚΔΜατθ.24,43 **οὐκ ἂν εἴασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. τοῦ τόπου, κατασκευάζω διόρυγμα, διώρυγα : Δημ. 73 **Χερρόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξει·** ‖ ὁμ. παθ. : Πλάτ.Νόμ.699 A **καὶ ἀκούοντες Ἄθω τε διορυττόμενον καὶ Ἑλλήσποντον ζευγνύμενον, - ὁ Ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου διωρύχθη πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν·** **2)** μτφ. ὑποσκάπτω, ὑπονομεύω, καταστρέφω τινὰ δολίως : Δημ.1111 **τῷ δὲ κακουργῆσαι καὶ διορύξαι πράγματα οὐδενὸς λείπεται,** Λιβάν.Λόγ.1,123 **ὁ τὴν φιλίαν διορύξας·** ‖ ὁμ. παθ. : Δημ.118 **οὕτω δὲ κακῶς διακείμεθα καὶ διορωρύγμεθα κατὰ πόλεις,** Πλούτ.Φωκ.12 **ἅπαντα μεστὰ καὶ νοσοῦντα καὶ διορωρυγμένα δωροδοκίαις·** **3)** μτγν. ὁμ. μτφ. διερευνῶ, ἐξετάζω ἀκριβῶς, ὁθ. ἀνακαλύπτω, φέρω εἰς φῶς : Βατ.6 **δ- τὰ ἀπόρρητα,** Πλούτ.'Ηθ.87 C **τὰ πραττόμενα καὶ τὰ βουλευόμενα διορύττων·** **4)** μτγν. χώνω, κρύπτω εἰς τὴν γῆν, θάπτω : Διόδ.Σ 4,43 **περιτυχεῖν δὲ δυσὶ νεανίσκοις ἐπὶ τιμωρίᾳ διωρυγμένοις·** ρηματ. διορυγή, -χή, διορυκτής, διόρυξις, διόρυγμα.

διορυχή (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. διωρυχή κ. διορυγή βλ.λ. ἡ πρᾶξις τοῦ διορύσσειν βλ.λ., ἡ διασκαφή : Φίλ.Μηχ 1,626 **διορυχὴ φρεάτων,** Λιβάν.Προγ.8,19 **διορυχὴ τοίχων·** **2)** μτφ. ὑπονόμευσις, καταστρατήγησις, ἔκλυσις, διαφθορά : Λιβάν.Λόγ.63,21 **διορυχῆς τῶν τε νόμων καὶ τῶν δικαστηρίων.**

διόρυχος (ὁ) νεώτ. γένος **καραβιιδῶν** ἐντόμων.

διορχοῦμαι-έομαι ἀποθ. χορεύω διὰ μέσου, ἅλλομαι τῇδε κἀκεῖσε : 'Οππ.'Αλ.5,440 **διορχεῦνται δ' ἐνὶ πόντῳ, καὶ πυρὶ καὶ δελφῖσιν ἐλαυνόμενοι βασιλεῦσιν·** **2)** μ. δοτ. διαγωνίζομαι πρός τινα ἐν τῷ χορῷ : 'Αριστφ.Σφ.1499 **ἐμοὶ διορχησόμενος ἐνθάδ' εἰσίτω.**

διορῶ-άω (1) κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. μέσ. ὡς ἐνεργ. **διόψομαι,** ἀόρ. β΄ **διεῖδον,** παρακ. **διεώρακα** βλέπω διὰ μέσου τινός, ἀνάμεσα : Ξεν.'Αν.5,2,30 **οἱ μὲν οὖν πολέμιοι ταῦτα διορῶντες ἐφοβοῦντο ὡς ἐνέδραν οὖσαν,** Πλούτ.Κράσσ.25 **ὡς μήτε διορᾶν ῥᾳδίως μήτε φθέγγεσθαι τοὺς Ῥωμαίους·** **2)** μτφ. ἀντιλαμβάνομαι, κατανοῶ τι, διαβλέπω σαφῶς, καθαρά : Πλάτ.Παρμ.136 C **ἐάν τε ὡς μὴ ὄν, εἰ μέλλεις τελέως γυμνασάμενος κυρίως διόψεσθαι τὸ ἀληθές, - διεῖδον ἐγκαίρως τὸν κίνδυνον·** **3)** διακρίνω, ξεχωρίζω : 'Ισοκρ.2,28 **διόρα καὶ τοὺς τέχνῃ κολακεύοντας καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας,** 'Αριστλ.Μετ.390 a, 20 **πότε ὑπάρχει καὶ πότε οὔ, οὐ ῥᾴδιον διιδεῖν,** 'Επίκ.Φύσ.15,24 **δόξας διορᾶν·** ρηματ. διόρασις, διόραμα.

διορῶ-όω (2) δ.γρ. τοῦ διορρῶ βλ.λ.

διόρωσις-εως (ἡ) δ.γρ. διόρρωσις βλ.λ.

δῖος-δῖα-δῖον, θηλ. κ. **δῖος** κ. **δίη** (ἀμφ.), **συνηρ.** τ. τοῦ δίιος ὁ καταγόμενος ἐκ τοῦ Διὸς ἢ ὁ ἀνήκων εἰς τὸν **Δία** : 'Ιλ.Ι 538 **ἡ δὲ χολωσαμένη, δῖον γένος, ἰοχέαιρα,** Αἰσχ.Πρ.619 **βούλευμα μὲν τὸ Δῖον·** **2)** ὁθ. γεν. ἐπὶ θεῶν, θεῖος, λαμπρός : 'Ησίοδ.Θ 991 **δαίμονα δῖον·** ‖ π. 'Ομ. μ. **τὸ θηλ. ἐν** φρ. **δῖα θεά** ἢ **δῖα θεάων** = ἡ διαπρέπουσα μεταξὺ τῶν θεῶν θεά : 'Ιλ.Κ 290 **ἀτὰρ ἂψ ἀπιὼν μάλα μέρμερα μήσατο ἔργα σὺν σοί, δῖα θεά,** αὐτ.Σ 388 **ὡς ἄρα φωνήσασα πρόσω ἄγε δῖα θεάων·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀνθρώπ., ὁ ἐκ θεῶν καταγόμενος, ὁθ. εὐγενής, ἔνδοξος, συνήθ. ὡς ἐπίθ. κοσμητικόν : 'Ιλ.Β 221 **τότ' αὖτ' Ἀγαμέμνονι δίῳ ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα,** Πίνδ.Ι7,22 **δῖον ἔνθα τέκες Αἰακόν,** Σοφ.Φιλ.344 **ἦλθόν με νηὶ ποικιλοστόλῳ μέτα δῖός τ' Ὀδυσσεύς·** ‖ **δῖα γυναικῶν** = θεία γυνή, ἐξαίρετος γυνή : 'Οδ.Δ 305 **πὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο, δῖα γυναικῶν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀνθρώπ. ὁ ἠθικῆς ἀνωτερότητος, ὁ εὐγενὴς τὴν ψυχήν, ἐξαίρετος, ἔξοχος· ΕΜ 278,14 « ἀγαθός, ὡς ἐν 'Οδυσσείᾳ » : 'Οδ.Π 20 **ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς πάντα κύσεν περιφύς·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ἐθνῶν : 'Οδ.Τ 177 **Δωριέες τε τριχάϊκες δῖοί τε Πελασγοί·** ‖ ὁμ. ἐπὶ πόλεων κ. χωρῶν ἐνδόξων ἢ περιφήμων διὰ τὴν ἀρχαιότητα : 'Ιλ.Β 615 **Ἤλιδα δῖαν ἔναιον,** 'Οδ.Γ 326 **οἵ τοι πομπῆες ἔσονται ἐς Λακεδαίμονα δῖαν·** ‖ κ. ἐπὶ ζῴων, ἰδίως ἵππων, εὐγενής, ἐξαίρετος : 'Ιλ.Θ 185 **Ξάνθε τε καὶ σύ, Πόδαργε, καὶ Αἴθων Λάμπε τε δῖε·** ‖ κ. ἐπὶ ἀψύχ., ἰδίως ἐπὶ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως κ. γεν. τῶν φυσικῶν φαινομένων, θεῖος, ἱερός ἢ θαυμαστός, ἐξακουστός : 'Ιλ.Π 365 **αἰθέρος ἐκ δίης,** Αἰσχ.'Ικ.558 **ἱκνεῖται.. δῖον πάμβοτον ἄλσος,** Εὐρ.'Αλκ.5 **οὗ δὴ χολωθεὶς τέκτονας Δίου πυρὸς κτείνω Κύκλωπας.**

δῖος (ὁ) κ. μσν. ὄν. μηνὸς διαφόρων ἑλληνικῶν πόλεων, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸν Νοέμβριον : **Γαλ.** 9,8, Γεωπ.1,5,27 **Δίου μηνὸς ἤτοι Νοεμβρίου.**

διόσανθος (ὁ) κ. νεώτ. τὸ **φυτὸν** δίανθος **βλ.λ.** : Θεόφρ.Φ| 6,1,1, Νίκ.ἐπ.74,59.

διοσαταβυριασταί (οἱ) 'Επιγρ. θίασος τῶν λάτρεων τοῦ Διὸς 'Αταβυρίου ἐν Ῥόδῳ : 'Επιγρ. **Διοσαταβυριαστᾶν τὸ κοινόν.**

διοσβάλανος (ὁ) μτγν. τὸ δένδρον καστανέα : Θεόφρ.Φ| 4,5,1, Διοσκ.1,106.

διόσδοτος-ον κ. διόδοτος (χάριν τοῦ μέτρου) ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς δεδομένος, θεόδοτος, οὐρανόπεμπτος· 'Ησ. « διοσδότους, ὑπὸ Διὸς δεδομένους » : Πίνδ.Π 8,96 **ἀλλ' ὅταν αἴγλα διόσδοτος ἔλθῃ.**

διοσηλακάτη (ἡ) μτγν. τὸ **φυτὸν** πολύκνημον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,94· **2) τὸ ποῶδες φυτὸν** περιστερεὼν ἀ. ἱεροβοτάνη βλ.λ. ἢ ὕπτιος.

διοσημασία (ἡ) μτγν. διοσημία βλ.λ. : 'Ιω.Λυδ. Διοσ.176 πρὸς **ποῖον ἀφορῶντος κέντρον τὸ τῆς** διοσημασίας γένοιτο.

διοσημεία (ἡ) δ.γρ. τοῦ διοσημία βλ.λ.

διοσημειακός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διοσημ(ε)ίαν βλ.λ. : 'Ιω.Λυδ.Διοσ.15 **διοσημειακοὶ ἀστέρες.**

διοσημία (ἡ) κ. (ἐν κώδ.) **διοσημεία** πᾶν σημεῖον ἐκ τοῦ Διός, οἰωνὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, μετεωρολογικὸν ἢ οὐράνιον φαινόμενον, ὡς ἀπὸ τοῦ Διὸς

προερχόμεναν καὶ προαγγέλλον τὰ μέλλοντα· ΕΜ 277,5 « διοσημία, τὰ ἐκ τοῦ ἀέρος σημεῖα » : Ἀριστφ.Ἀχ.171 **λέγω δ' ὑμῖν ὅτι διοσημία 'στὶ καὶ ῥανὶς βέβληκέ με,** Διόδ.Σ 2,19 **διοσημιῶν αὐτῷ γενομένων,** Πλούτ.Γάλβ.23 **μεγάλαι μὲν εὐθὺς ἐξιόντι διοσημίαι παρηκολούθουν·** **2)** ποίημα Ἀράτου τοῦ Σολέως, ὡς ἐπίμετρον τῶν φαινομένων αὐτοῦ, δ. γρ. κ. **διοσημεῖα·** **3)** περὶ Διοσημιῶν συγγραφὴ τοῦ Ἰωάννου Λαυρεντίου Λυδοῦ.

διόσθυος (ὁ) Ἐπιγρ.μτγν. ὄν. μηνὸς διαφόρων πόλεων, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸν Ποσειδεῶνα (Δεκέμβριον - Ἰανουάριον)· ΕΜ 278,28 « δεῖ σημειώσασθαι τὸ διόσθυος παρὰ Καλλιμάχῳ.. ἔστι δὲ ὄνομα μηνός » : Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,33 **Νουμηνίας μηνός, ὃς Διόσθυος ἐν Ἤλιδι ὀνομάζεται.**

διοσκορέα (ἡ) νεώτ. γένος **διοσκορεοειδῶν** φυτῶν.

διοσκόρειον (τὸ) κ. **διοσκούρειον** ναὸς τῶν Διοσκούρων : Θουκ.4,110 **ἐκαθέζετο πρὸς τὸ Διοσκόρειον, ὃ ἀπέχει τῆς πόλεως τρεῖς.. σταδίους.**

διοσκορεοειδῆ-ῶν (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν.

διοσκορίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. δηλητηριωδέστατον ἀλκαλοειδές, λαμβανόμενον ἐκ τῆς διοσκορέας

διοσκόριος (ὁ) ὄν. μηνὸς εἰς Συρίαν κ. Κρήτην.

διοσκορισμός (ὁ) νεώτ. φυσ. **ἡ διοσκούρων φῶς** οἱ διόσκοροι βλ.λ.3).

διόσκοροι (οἱ), ἀττ. κ **διόσκουροι** κ. μσν κ νεώτ., δωρ. **διόσκωροι** οἱ δίδυμοι υἱοὶ τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας : Εὐρ.Ὀρ. 465 **τιμῶντέ μ' οὐδὲν ἧσσον ἢ Διοσκόρω,** Ἀριστφ. Ἐκκλ.1069 **ὦ Ἡράκλεις, .., ὦ Διοσκόρω ταῦτ' αὖ πολὺ τούτου τὸ κακὸν ἐξωλέστερον·** **2)** ἄστρον ἀ. ὀνομ. τοῦ ἀστερισμοῦ τῶν Διδύμων. Ἐρατοσθ Κατ.10· **3)** κ. νεώτ. φυσ. ἠλεκτρικὸν φωτεινὸν φαινόμενον καθ' ὃ ἐν τῷ σκότει ἐπὶ αἰχμηρῶν προεξεχόντων σωμάτων, ἰδίως ἐπὶ τῶν ἱστῶν καὶ κεραιῶν τῶν πλεόντων πλοίων κατὰ θυελλώδη καιρὸν ἐμφανίζονται φωτεινοὶ θύσανοι, ἃ φῶς τοῦ ἁγίου Ἔλμου, τελώνια· **4)** μτγν. κ. μσν. αἱ παρωτίδες βλ.λ. : Γαλ.19,440, Εὐστ.417,17 **ἐν ἰατρικῷ βιβλίῳ εὕρηνται αἱ παρωτίδες καλούμεναι Διόσκουροι.**

διοσκούρεια (τὰ) Ἐπιγρ. σχόλ. κ **διοσκουρήῖα** (Δελφ.) κ. **διοσκούρια** (Ῥόδ.) ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τῶν Διοσκούρων : Σχόλ.Πινδ.Π 5,6 **ἐπιφανῶς ἄγουσιν οἱ Κυρηναῖοι τὰ Διοσκούρεια.**

διοσκουριασταί (οἱ) Ἐπιγρ., πάπ. σύλλογος πρὸς λατρείαν τῶν Διοσκούρων : Ἐπιγρ. τὸ κοινὸν τῶν **διοσκουριαστῶν Θευδοτείων.**

διόσκουροι (οἱ) οἱ Διόσκοροι βλ.λ.

διόσκουρος (ὁ) κ. διοσκόριος βλ.λ.

διοσκύαμος (ὁ) μτγν. **τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ** λευκὸς βλ.λ. : Διοσκ.4,69.

διοσκῶ-έω παρατηρῶ τινα μετὰ προσοχῆς προσβλέπων : Ἀνακρ.3 **Κλευβούλου μὲν ἔγωγ' ἐρῶ, Κλευβούλῳ δ' ἐπιμαίνομαι, Κλεύβουλον δὲ διοσκέω·** **2)** Ἡσ. « διαφορεῖσθαι τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ, διαπολέσαι, διαφθεῖραι ».

διοσμειλιχιασταί (οἱ) Ἐπιγρ. κ. διοσμι- σύλλογος ἐν Νισύρῳ πρὸς λατρείαν Διὸς Μειλιχίου.

δίοσμος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ διοδιβάζων ὀσμάς· ΕΜ 136,23 **διειδὴς γὰρ ὁ ἀὴρ καὶ διαφανὴς καὶ δίοσμος,** Ἰω.Φιλόπ.Κόσμ.191,31 **ὑγρὸν ἐστιν ἑκάτερον καὶ χυτόν, διαφανές τε καὶ δίοσμον καὶ διηχές.**

διοσξεινιασταί (οἱ) Ἐπιγρ. κ. **διοσξενιασταί** σύλλογος πρὸς λατρείαν τοῦ Διὸς Ξενίου : Ἐπιγρ. **Διοσξεινιαστᾶν κοινόν.**

διόσοσμος (ὁ) νεώτ. γένος ἀρωματικῶν φυτῶν.

διόσπερμον (τὸ) νεώτ.γένος **προσωπανθῶν** φυτῶν.

διόσπυρον (τὸ) τὸ φυτὸν κελτὶς **βλ.λ.** ἡ νότιος : Θεόφρ.Φ1 3,13,3 **ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρός, ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα· πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρός, τοῦ δὲ κεράσου μαλακός.**

διόσπυρος (ὁ) μτγν. τὸ φυτὸν λιθόσπερμον βλ.λ. : Διοσκ.3,141· **2)** νεώτ. γένος **ἐβενοειδῶν** φυτῶν.

διοσπώγων-ωνος (ὁ) μτγν. τὸ φυτὸν χρυσοκόμη βλ.λ. : Ψ Διοσκ.4,55.

διοσσωτηριασταί (οἱ) Ἐπιγρ. **ἢ σωτηριασταὶ** θιασῶται τοῦ Διὸς Σωτῆρος.

διόστεος-ον ὁ ἔχων δύο ὀστᾶ, κόκκαλα : Ἀριστλ. ΖΙ 494 ε,5 **σκέλους δὲ τὸ μὲν ἀμφικέφαλον μηρός, .., τὸ δὲ διόστεον κνήμη.**

διόσφαιρα (ἡ) νεώτ. γένος **κωδωνοειδῶν** φυτῶν.

διοσφραίνω σχόλ. καθιστῶ τι εὔοσμον : Σχόλ. Ἀριστφ.Εἰρ.1107 **μινθῶσαι, διοσφρᾶναι, δυσοσμίας ἀναπλῆσαι, μιᾶναι.**

διοτήρ Ἡσ. « κατάσκοπος » (διορθ. διοπτήρ).

διότι (διὰ - ὅτι) κ. νεώτ. κ. δημ. σύνδ. αἰτιολ., διὰ τοῦτο ὅτι, διὰ τὸν λόγον ὅτι : Ἡρ.1,44, Θουκ 1,52 **τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ μᾶλλον διεσκόπουν.. διότι ἐς χεῖρας ἦλθον,** Πλάτ.Φαίδ.100 C **οὐδὲ δι' ἓν ἄλλο καλὸν εἶναι ἢ διότι μετέχει ἐκείνου τοῦ καλοῦ,** Θεόφρ.Χαρ.17,4 **τῷ Διὶ ἀγανακτεῖν, οὐ διότι ὕει, - θὰ γίνῃ, διότι εἶναι δίκαιον·** ‖ ὡς ἀπόκρ. εἰς τὸ διὰ τί; : Πλάτ.Πολιτ.310 D **πῶς, καὶ διὰ τί; διότι πέφυκεν ἀνδρεία τε ἐν πολλαῖς γενέσεσιν·** **2)** πλαγ. ἐρωτ. διὰ τίνα λόγον, διὰ ποίαν αἰτίαν : Ἡρ.2,24 **φράσω διότι μοι δοκέει πληθύεσθαι ὁ Νεῖλος τοῦ θέρεος·** **3)** ὅτ : Ἡρ.2,43 **τόδε, ὅτι.., καὶ διότι Αἰγύπτιοι οὔτε Ποσειδέωνος** Διοσκούρων **τὰ οὐνόματά φασι εἰδέναι,** Δημ.163 **δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι. διότι.. οὐδὲ τοὺς περὶ τούτων λόγους ἐδέξασθε** ‖ μετ' ἀπαρ.φ : Διόδ Σ 4,76 **διότι τὰ κατασκευαζόμενα τῶν ἀγαλμάτων ὁμοιότατα τοῖς ἐμψύχοις ὑπάρχειν**

διοτιδήποτε μτγν κ. νεώτ δι' οἱονδήποτε λόγον : Σιμπλίκ Φυσ.50,20

διότιπερ μτγν. ἐπιτατ τοῦ διότι, διότ ἀκριβῶς Ἰάμβλ Νικ Ἀριθμ 83 Ρ

διοτρεφής-οῦς-ές ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀνατεθραμμένος, ὅθ ὁ θεῖος ὡς ἐπίθ τῶν βασιλέων κ γεν τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν : Ἰλ.Β 196 **διοτρεφέος βασιλῆος,** Ὀδ.Ε 378 **ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι,** Ἡσίοδ Α 118 **ἥρως, ὦ Ἰόλαε διοτρεφές,** Θεμιστ Λόγ.6,79Α **οὕτω διοτρεφὴς γίνεται βασιλεύς·** ‖ εἰδ παρ' Ὁμ ὡς ἐπίθ. τοῦ ποταμοῦ Σκαμάνδρου : Ἰλ.Φ 223.

διοτρόφος (ἡ) ἡ τροφὸς τοῦ Διός : Εὐρ Ὑψιπ. ἀπ.3,3,23 (ἐν παπ.) **διοτρόφε Κρήτα.**

διοῦ Ἐπιγρ. βοιωτ. ἀντὶ δύο

διούγκιον (τὸ) Ἐπιγρ. μτγν., μσν. **διούγγιον** βάρος δύο οὐγκιῶν : Παχυμ.Γ Ἀνδρόν.5,290 Β **τοῖς μὲν Ἰταλοῖς διούγγια χρυσοῦ καὶ τριούγγια μηνὸς ἑκάστου ἐπλήρου.**

διουργέω Ἐπιγρ. μορφώνω, ἐκπολιτίζω.

διούρησις-εως (ἡ) νεώτ. φυσιολ. ἡ ὑπὸ τῶν νεφρῶν ἀπέκκρισις οὔρου.

διουρητικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ δημ ὁ προκαλῶν, ὁ εὐχεραίνων τὴν διούρησιν βλ.λ : Ἱππ Διαίτ 50 **ἧσσον διουρητικός ἐστιν τὸ ἐπίπαν τοῦ οἰνώδεος λευκοῦ,** Ἱππιατρ.114,9 **τῶν διουρητικῶν δριμέων ὄντων, - φάρμακα διουρητικά.**

διουρία (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανική τις χημικὴ ἕνωσις, ἃ ἀλλοφανικὸν ἀμίδιον.

διουρίδη (ἡ) νεώτ. γένος ὀρχεοειδῶν φυτῶν.

διουρίζω ἰων τ. τοῦ διορίζω βλ.λ., προσδιορίζω τὸ σύνορα χωρῶν Ἡρ.4,42 **τῶν διουρισάντων.. Λιβύην τε καὶ Ἀσίην καὶ Εὐρώπην.**

διουρίλλα (ἡ) νεώτ. γένος **τροχοβλεφαριδῶν** ἐγχυματικῶν.

δίουρος (ὁ) νεώτ. ἡ **δίουρον** (τὸ) γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

διουρῶ-έω διὰ τοῦ οὔρου ἐκβάλλω τι : Διοσκ Εὐπ 2,65 κ παθ. : Ἱππ Ἀέρ 7 **σκληρὰ καὶ καυσώδεα διουρεῖσθαί τε χαλεπὰ καὶ πρὸς τὴν διαχώρησιν ἐναντία εἶναι·** ‖ ὅθ. ἔχω διουρητικάς

ἰδιότητας : αὐτ.Παθ.48· **2)** ἀμτβ. οὐρῶ : Ἱππ. Ἀέρ.9 **οὗτοι μὲν διουρεῦσι ῥηϊδίως.**

διοφανής-οῦς-ές μτγν. ἐσφ. γρ. ἀντὶ διαφανής βλ.λ. ἐν Θεμίστ.Λόγ.4,60 D.

διοφαντικός-ή-όν νεώτ. ὁ τοῦ ἀρχαίου μαθηματικοῦ Διοφάντου· ‖ **διοφαντικὴ ἀνάλυσις** (ἡ) νεώτ. μαθημ., κλάδος τῶν μαθηματικῶν πραγματευόμενος περὶ τῆς δι' ἀκεραίων ἀριθμῶν λύσεως τῶν διοφαντικῶν ἐξισώσεων· ‖ **διοφαντικὴ ἐξίσωσις** ἧς τὸ πρῶτον μέλος εἶναι ὁμογενὴς συνάρτησις μεταβλητῶν, τὸ δὲ δεύτερον σταθερὰ ποσότης.

διοφθαλμικός-ή-όν νεώτ. ὁ δι' ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς : **διοφθαλμικὸν τηλεσκόπιον.**

διόφθαλμος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο ὀφθαλμοὺς ρέοντος ὕδατος, δύο μάτια : Χρυσόβ. Λόγ. ἐν Σάθ.1,216 **μυλὼν διόφθαλμος ὁλοκαιρινὸς εἰς τὸν διερχόμενον ποταμὸν πλησίαν τοῦ μεγάλου πύργου·** **2)** νεώτ. εἰδ. **διόφθαλμος ὅρασις** ἡ ἀντίληψις τοῦ ὁρωμένου ἀντικειμένου ὡς ἑνός, καίτοι σχηματίζονται δύο εἴδωλα αὐτοῦ ἀνὰ ἓν ἐν ἑκατέρῳ ὀφθαλμῷ, ἀντίθ. **διπλωπία.**

διοφλισκάνω μσν. ἐπιτ. λίαν, ἐξ ὁλοκλήρου ὀφλισκάνω βλ.λ. : Ἰω.Κίνν.167 A **πολὺν ἀπανταχῇ διωφλήσατε γέλωτα.**

διοχετεία (ἡ) μτγν. ἀρδευτικὸν ἔργον, ὑδραγωγεῖον : Στράβ.10,2,19 **παραχώμασί τε καὶ διοχετείαις βιάσασθαι τὸν ποταμὸν πλημμελῶς ῥέοντα.**

διοχετεύσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ διοχετευθῇ.

διοχέτευσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. διοχέτεψη ἡ πρᾶξις τοῦ διοχετεύω βλ.λ., ἡ δι' ὀχετοῦ, διὰ σωλῆνος, δι' αὔλακος μεταφορά : **διοχέτευσις τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων βυρσοδεψείου, - αἱ διοχετεύσεις τοῦ ποσίμου ὕδατος, - διοχέτευσις χειμάρρου·** ‖ εἰδ. ἐπὶ ὑγρῶν ἐν μεγάλοις ἀγγείοις ἢ δεξαμεναῖς, ἡ διὰ σωλῆνος μετάγγισις : **δ- τοῦ οἴνου ἀπὸ βυτίου εἰς ἄλλο·** ‖ κατ' ἐπέκτ. κ. ἐπί τινων ἀερίων : **ἡ δ- ὀξυγόνου - ἀτμοῦ - φωταερίου** ‖ **ὁμ. συνεκδ.** κ. ἡ ἄνευ σωλῆνος οἷον **διὰ καλωδίου ἢ ἄ.** μεταβίβασις ρεύματος, δυνάμεως **κινητικῆς ἢ φωτιστικῆς : δ- ἠλεκτρικοῦ ρεύματος·** **2)** μτφ ἐπὶ πλούτου, ἐπὶ ἰδεῶν, συνηθειῶν κ γεν. προγμ. ἢ ἐννοιῶν δεκτικῶν παρομοιώσεως πρὸς τὴν ἰδιότητα ρευστότητος, μεταβίβασις ἐν συνεχείᾳ ἢ ὁλικὴ μεταβίβασις : **ἡ διοχέτευσις τῶν χρημάτων τῆς κληρονομίας - τῶν νεωτεριστικῶν ἀντιλήψεων - τῶν εὐρωπαϊκῶν νεωτερισμῶν εἰς Ἑλλάδα.**

διοχετεύω κ μσν. κ. νεώτ. **ἐπὶ ὑγρῶν** κ. ἰδίως **ἐπὶ ὑδάτων, μεταφέρω δι' ὀχετοῦ ἢ διὰ σωλήνων** κ. διανέμω, ἐν χρ. κ. μτφ.· πρβλ. διοχέτευσις 2) : Πλάτ.Τίμ.77 C **τραφὴν τὸ σῶμα διωχέτευσαν,** Λουκ. Ἀλ.Ἱστ.1.33 **πρασιάν τινα ἐργαζομένοις καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν, - διωχετεύσαμεν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ·** ‖ ὁμ.παθ. : Διόδ Σ 20,8 **πολλῶν ὑδάτων διοχετευομένων,** Εὐστ.Πον 340,29 **δι' οὗ (σωλῆνος) καλὸν ὕδωρ διωχετεύετο, - τὸ ὕδωρ διοχετεύεται ἀπὸ τῆς δεξαμενῆς εἰς τὴν πόλιν·** ‖ ὁμ. γεν. ἐπὶ ὑγρῶν : **δ- οἶνον - αἷμα διὰ τῶν φλεβῶν·** ‖ ὁμ. μτφ. : Ροῦφ. Ἀνατ.7 **διοχετεύεται διὰ τῶν σπονδύλων** (ὁ νωτιαῖος μυελός), - **διοχετεύω ἠλεκτρικὸν ρεῦμα·** **2)** μτγν. παθ συνεκδ. ἐπὶ χώρας, ἀρδεύομαι: Στράβ. 5,1,5 **διώρυξι . . καθάπερ ἡ κάτω λεγομένη χώρα τῆς Αἰγύπτου διωχέτευται.**

διοχεύομαι μτγν. εἶμαι ἐμπεποτισμένος : Πλούτ. εἰς Ἡσίοδ.84 **δ- διὰ φωτός.**

διοχή (ἡ) (διέχω) μτγν. ἡ ἐν μέσῳ ἀπόστασις, τὸ μεταξὺ δύο τόπων διάστημα : Φίλ.Μηχ.75,6 **διοχὴν ἔχουσα ὅσον δακτυλιαίαν.**

διοχής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ἐσφ. γρ. τοῦ διωχής βλ.λ. Πολυδ.7,116 **« δίφρος δὲ διοχὴς ὁ δύο φέρειν δυνάμενος »** : Κόντ.ἐν Ἀθηνᾷ 1,552.

διόχλησις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. κ. μσν. **ἐπίμονος, ἔντονος,** συνεχὴς ἐνόχλησις : Ἐπιγρ., Ἀνδρ.Κρ.51.

διοχλίζω μτγν. ἀνοίγω τι βιαίως ὡς διὰ μοχλῶν· Ἡσ. « διοχλίζει, ἀνακινεῖ » : Νίκ.Ἀλεξ.226 **διὰ δὲ στόμα βρυκὸν ὀχλίζοις,** Σχόλ. (τῇ σῇ χειρὶ ἄνοιγε τὸ μεμυκὸς αὐτοῦ στόμα, ἕως οὗ ἐμέσῃ).

διοχλῶ-έω κ. πάπ., παρακ. **διώχληκα** ἐνοχλῶ τινα καθ' ὑπερβολήν, ταράττω· Ἡσ. « διοχλεῖ, ἐκταράττει » : Λυσ.6,6 **ἔπειτα δὲ καὶ διώχληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ·** ‖ **μτ.** δοτ. : Αἰσχίν.Ἐπιστ.2,2 **νῦν δ' οὔτ' ἐμποδὼν ἔτι οὖσιν ἡμῖν οὔτε διοχλοῦσι σοί,** Πλούτ.Κίμ.18 **ἵνα μὴ τοῖς Ἕλλησι διοχλῶσι·** ‖ κ. ἀπολ. : Φίλ.Μηχ.1,356· ‖ ὁμ. παθ. : Λουκ.Ἐρωτ.50 **καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ πλῷ περὶ τῶν αὐτῶν οὐ κέκρικα διοχλεῖσθαι,** Διον.Ἀλ Συνθ.11· ‖ πάπ. εἰδ. πιέζω τινὰ πρὸς ἀπότισιν χρημάτων· πρβλ. ὄχλησις ἐν νομ. σημ.

δ(ι)όχνει (δοκεῖ) μσν. δημ., ἀπρόσ. μέλλ. **δ(ι)όξει,** ἀόρ. **ἠδ(ι)οξε** δοκεῖ μοι, μοῦ φαίνεται καλόν : Λίβ.Ροδ.119 **καὶ μιὰ ἡμέρα δ(ι)όχνει με νὰ βγῶ, νὰ κυνηγήσω,** Ἐρωτόκρ.808 **ἠδιοξε τοῦ πατέρα μου νὰ πάῃ νὰ δειπνήσῃ·** πρβλ. δοκῶ.

διοχυρῶ-όω μτγν. ἐπιτ. ὀχυρῶ καλῶς τι· παθ. καλῶς ὀχυροῦμαι : Πολύβ.5,46,3 **καταλαβὼν δὲ τὸν Θεόδοτον . . προκατειληφότα τὰ Γέρρα . . τὰ δὲ παρὰ τὴν λίμνην στενὰ διωχυρωμένον τάφροις.**

διοχύρωσις-εως (ἡ) μσν. ἡ πλήρης, ἀσφαλὴς ὀχύρωσις : Ἰωσ.Γενέσ.30 **C.**

διόχω μσν.ὀρθότ. διώχω διώκω, διώχνω : Πρόδρ. 2,73 **καὶ σὺ ἔβοσκες τὰ πρόβατα καὶ διοχες τὲς κουροῦνες,** αὐτ. 2,503 **καὶ τοὺς πτωχοὺς τοὺς μοναχοὺς νὰ διόχῃς, ὥσπερ ξένους.**

δίοψ-οπος (ὁ) Ἡσ. « οἰκονόμος »· πρβλ. **δίοπος-ον.**

διοψίδιος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτόν τι τῆς ὁμάδος τῶν πυροξένων.

δίοψις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διόρασις, κοίταγμα ἀνάμεσα ἀπό τι : Πλούτ.Ἠθ.948 F **καὶ ὅσα τοῦ φωτὸς οὐ παρέχει τῇ αἰσθήσει δίοψιν·** **2)** τὸ φαίνεσθαι διὰ μέσου, ἡ διαύγεια, διαφάνεια : Πλούτ. Ἠθ.408 E· ‖ ὁμ. μτφ. : Πλούτ.Συγκρ.Δημ.Κικ.1 **ἔστι δέ τις καὶ τοῦ ἤθους ἐν τοῖς λόγοις ἑκατέρου δίοψις·** **3)** μτφ. ἐξέτασις, θεωρία, σκέψις : Πλάτ. Τίμ.40D **τὸ λέγειν ἄνευ διόψεως τούτων . . μάταιος ἂν εἴη πόνος·** **4)** νεώτ. γένος μυιιδῶν ἐντόμων.

διόψομαι μέλλ. μέσ. ὡς ἐνεργ. τοῦ διορῶ βλ.λ.

δίπαις-αιδος (ὁ,ἡ), κυπρ. **δίπας** ὁ ἔχων δύο παῖδας : Αἰσχ.Ἱκ.318 **Βῆλον δίπαιδα, πατέρα τοῦδ' ἐμοῦ πατρός·** **2)** **θρῆνος δ-** θρῆνος ὑπὸ δύο παίδων γινόμενος : Αἰσχ.Χο.334 **δίπαις τά σ' ἐπιτύμβιος θρῆνος ἀναστενάζει.**

διπαλαιστιαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. διπάλαιστος βλ.λ. : Ὀρειβ.156 **τοῖς διπαλαιστιαίοις διαπήγμασι πάχει, δακτυλιαίοις τῷ πλάτει** (δ.γρ. διαπολ-), Γεωπ.9,10,2 **ἕως διπαλαιστιαίου ὕψους.**

διπάλαιστος-ον ὁ δύο παλαιστῶν ἤτοι παλαμῶν : Ξεν.Κυν.2,4 **διπάλαιστοι δὲ τοὺς βρόχους,** Πολύβ.27,9,2 **τὸ δὲ βέλος τοιοῦτον· διπάλαιστον ἦν.**

δίπαλτος-ον κ. μσν. ὁ παλλόμενος δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν : Εὐρ.ΙΤ 323 **ὡς δ' εἴδομεν δίπαλτα πολεμίων ξίφη,** Νικ.Χων.ἐν Σάθ.1,99 **δίπαλτον τοῦτο ξίφος κατὰ Σατάν·** ‖ ἐπὶ κεραυνῶν, ὁ ἐξακοντιζόμενος, ἐκσφενδονιζόμενος δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν : Εὐρ.Τρ.1103 **δίπαλτον ἱερὸν ἀνὰ μέσον πλάταν πέσοι Αἰγαίου κεραυνοφαὲς πῦρ·** **2)** **δίπαλτος στρατός** ὁ ὡπλισμένος διὰ δύο παλτῶν, ὅθ. ὁ καλῶς ὡπλισμένος κ. συνεκδ. ὁ ὁρμητικός : Σοφ.Αἴ.408 **πᾶς δὲ στρατὸς δίπαλτος ἄν με χειρὶ φονεύοι·** (Σχόλ. « ἀμφοτέραις ταῖς χερσί, παντὶ σθένει, ἢ λαβὼν τὰ δίπαλτα δοράτια » (δ.ἑρμ. ὁ στρατὸς ὁ ἐλαυνόμενος ὑπὸ δύο, οἷον τῶν Ἀτρειδῶν, οἵτινες δίκην βέλους ἔρριψαν τὸ στράτευμα κατὰ τοῦ Αἴαντος)· ‖ μσν. γεν. ἐπὶ στρατοῦ, ὁ

ἀρτίως ὠπλισμένος : Εὐστ.Πον.288,94 **δίπαλτοι τὸ ῥωμαϊκὸν αὐτοῖς ἐπετέθησαν στράτευμα.**

διπανάμια Ἀλιεῖα Ἐπιγρ. ἑορτὴ τελουμένη ἀνὰ πενταετίαν ἐν Καμείρῳ τῆς Ρόδου.

διπάνας Ἡσ. « τοὺς διδύμους γεγενημένους ».

διπαράλληλος κανών νεώτ. ναυτ. κανὼν διὰ τὴν χάραξιν παραλλήλων γραμμῶν κατά τὴν ἐπίλυσιν τῶν γραφικῶς διατυπουμένων καὶ λυομένων προβλημάτων τῆς ἀκτοπλοΐας.

δίπατος-η-ο δημ. ἐπὶ οἰκοδομημάτων, ὁ ἔχων δύο ὀρόφους, **δύο πατώματα, διώροφος.**

δίπελμος-ον μτγν. ἐπὶ ὑποδημάτων, ὁ ἔχων δύο πέλματα, δίσολος : Διοκλητ.Ἐδικτ.9,12 α,15 **τροχάδια ἀνδρεῖα δίπελμα.**

διπενθημιμερής-οῦς-ές μτγν. κ. σχόλ. ἐπὶ στίχου, ὁ συνιστάμενος ἐκ δύο πενθημιμερῶν μέτρων ἤτοι ἀποτελουμένων ἐκ δύο καὶ ἡμίσεος ποδῶν· Τρικλίνιος εἰς Σοφ.Αἴ.192 « ἀσυνάρτητον ἐκ δακτυλικοῦ πενθημιμεροῦς καὶ ἰαμβικοῦ διμέτρου βραχυκαταλήκτου· καλεῖται δὲ τοῦτο διπενθημιμερές »: Σχόλ.Ἀριστφ.Εἰρ.775 **διπενθημιμερῆ κῶλα.**

διπενθημιμερικός-ή-όν μτγν. ὁ τοῦ διπενθημιμεροῦς βλ.λ. : Σακέρδ.512 **διπενθημιμερικὸν Ἀρχιλόχειον τετράμετρον.**

δίπετρος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. δημ. ὁ ἐν μέσῳ δύο πετρῶν, δύο βρόχων : Ἐπιφ.2.229 (**εὑρίσκεται δὲ ἐν τῷ φρέατι διπέτρῳ παρὰ τὸ τεῖχος**· **2)** δημ. εἰδ. ἐπὶ δακτυλίων, ὁ φέρων δύο πέτρας, δύο πολυτίμους ἢ κοσμητικοὺς λίθους : **δαχτυλίδι δίπετρο.**

διπηγία (ἡ) νεώτ. τερατογονικὴ διάπλασις ἐμβρύου μὲ διπλοῦς τοὺς γλουτοὺς καὶ τὰ κάτω ἄκρα.

δίπηχος-η-ο δημ. δίπηχυς βλ.λ.

διπηχυαῖος-α-ον μτγν κ. νεώτ. δίπηχυς βλ.λ. : Διοσκ.1,28, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.8,459.

δίπηχυς-εος-υ κ. νεώτ. κ **διπηχυαῖος** ὁ ἔχων δύο πήχεων μῆκος : Ἡρ.2,78 μέγαθος ὅσον τε **πάντῃ πηχυαῖον ἢ δίπηχυν,** Ἱππ Ἄρθρ.7

διπίθαμος-η-ο δημ. ὁ δύο σπιθαμῶν μήκους ἢ ὕψους : Καρκδ.Λ Πλώρ.233 **ὁ διπίθαμος Ἀράπης ποὺ ρουφᾶ τὰ πέλαγα.**

διπινακίδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος θαμνωδῶν **σταυρανθῶν φυτῶν.**

διπίνακος-ον μσν. ἐπὶ φαγητοῦ, ὁ εἰς δύο ἢ ὁ διὰ δύο πινάκια : Πρόδρ.2,107 **καὶ μαγερίαν διπίνακον**

δίπλα ἐπίρρ. δημ. παραπλεύρως, κατὰ πλευράν, **πλάϊ, κολλητά**· ἐν χρ. κ. ἐμπροθ. **ἀπὸ δίπλα** ἢ μονολεκτικῶς **ἀπόδιπλα : ἦρθε καὶ κάθισε δίπλα μου, - τὸ σπίτι του εἶναι δίπλα στὸ μαγαζί του, - τὸν εἶχα ἀπὸ δίπλα μου, - βάλε τὴ σανίδα ἀπόδιπλα στὶς ἄλλες**· φρ. **τοῦ ἢ τῆς πέφτω δίπλα** πλησιάζω τινὰ συνήθως πρὸς ἰδιοτελῆ σκοπόν· ‖ εἰδ. φρ. **παίρνω δίπλα τὰ βουνά** ἀνέρχομαι εἰς τὰ βουνά, πλανῶμαι ἀνὰ τὰ ὄρη : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.12,3 **μὸν πῆρε δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ κορφοβούνια,** Κρυστ.Ἀγροτ.Νεραϊδόπαιδο 90 **καὶ παίρνει δίπλα τὰ βουνά, τὲς λαγκαδιές, τὰ πλάγια**· **2)** πλαγίως, ἐν κατακλίσει, πλαγιαστά : **βάλε τὰ κοντάρια δίπλα**· ‖ φρ **τὸ παίρνω δίπλα** κατακλίνομαι πρὸς ὕπνον, κοιμοῦμαι.

δίπλα (ἡ) δημ. διπλόη, πτυχή : **τὸ σακκάκι σου κάνει δίπλες**· ‖ εἰδ. ὁ κύκλος, ἡ σπεῖρα τοῦ χοροῦ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.111,3 **τὸ πανηγύρι ἦταν πολύ, κι ὁ τόπος ἦταν λίγος, | δώδεκα δίπλες ὁ χορός**· **2)** εἶδος λαϊκοῦ γλυκύσματος· ἄ. ἀβγοκαλάμαρο.

διπλά ἐπίρρ. δημ. διπλασίως, εἰς διπλασίαν ποσότητα· δ.τραγ **φωμί, κερὶ τοῦ μοίρασες, διπλὰ νὰ σὲ πλερώσω.**

διπλαδενία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἀποκυανοειδῶν φυτῶν.

διπλάδιος-ον μτγν. ποι. κ. πάπ. διπλάσιος : Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 11,158 **ρέεθος διπλάδιον**· **2)** πάπ. διπλάδιον (τὸ) ὡ **οὐσ.** μέτρον οἴνου.

διπλάζιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος κοσμητικῶν πολυποδιοειδῶν φυτῶν.

διπλάζω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. διπλιάζω διπλασιάζω, ποιῶ τι διπλοῦν, διπλάσιον : Ἀνδοκ.4,11 **εἰ .. τὸν φόρον ἑκάστῳ διπλάσειεν,** Βιζυην. ὁ Πύργος τῆς κόρης 158 **διπλάζουν τὸν μόχθον, τριπλοῦν τὸν βυθόν**· ‖ κ. παθ. διπλασιάζομαι, γίνομαι διπλοῦς, διπλάσιος : Εὐρ.Ἱκ.781 **στρατηλάταις δορὸς διπλάζεται τιμά,** Μέν.319,10 **πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν τῶν ἱερῶν διπλάζεται,** Εὐστ.961,35 **διπλασθὲν Αἰολικώτερον τὸ μ** ‖ ἀμτβ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **τὸ διπλάζον** τὸ διπλοῦν, τὸ δὶς συμβαῖνον : **Σοφ.** Αἴ.268 **τό τοι διπλάζον μεῖζον κακόν.**

διπλᾶ (ἡ) μσν ἡ σπεῖρα τῶν ἑρπετῶν· πρβλ. **δίπλα.**

διπλαῖ Ἐπιγρ. κ πάπ. δίπλωμα βλ.λ.

διπλάκανθος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **ἀκανθωδῶν** ἰχθύων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλακουσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τῆς ἀκοῆς συνιστομένη **εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πάσχοντος διπλῆν ἀντίληψιν δοθέντος ἤχου,** ἄ. διπληκοΐα.

διπλάνον (τὸ) νεώτ. ἀεροπλάνον ἔχον **δύο ἐπίπεδα πτερύγων, κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὸ μονοπλάνον.**

διπλανός-ή-ό δημ. **ὁ παραπλεύρως,** πλαγίως τινός, ὁ δίπλα τινὸς ὢν ἢ κείμενος, γειτονικός, πλα(γ)ινός : **τὸ διπλανό μας σπίτι**· ‖ **οἱ διπλανοί** οἱ γείτονες, οἱ πλησίον, παραπλεύρως οἰκοῦντες : **οἱ διπλανοὶ δὲ μᾶς ἀφήνουν νὰ κοιμηθοῦμε.**

δίπλαξ-ακος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ διπλῶς συμπτυσσόμενος, ὁ διπλωμένος εἰς δύο : Ἰλ.Ψ 253 **δίπλακα δημόν**· ‖ γεν. διπλοῦς : Ὀρφ.ἀπ.247,37 **δίπλακα θεσμόν**· ‖ τὸ θηλ. **δίπλαξ** ὡς οὐσ. ἡ εἰς δύο συμπτυσσομένη, διπλουμένη χλαῖνα, διπλοῦς μονδύας, ἄ. διπλοΐς (δ. ἑρμ. διπλῶς ὑφασμένη, δίμιτος χλαῖνα) : Ἰλ.Γ 126 **ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινεν, δίπλακα πορφυρέην,** Αἰσχ.Πέρσ.277 **πλαγκτοῖς ἐν διπλάκεσσι** (δ. ἑρμ. σανὶς τοῦ πλοίου πρβλ. κ. 2))· **2)** νεώτ. σανὶς διπλῆ, διπλοῦ πάχους, μαδέρι, διπλοσάνιδο· ‖ εἰδ. ναυτ. ἰσχυρὰ δοκὸς καθηλωμένη **κατὰ μῆκος** τοῦ τοίχου ξυλίνου σκάφους, ἄ. μπακαλιάρος.

διπλάρι (τὸ) δημ ὕφασμα διπλῆς **ὑφῆς,** δίμιτο, σκέπασμα ὕπνου : Βαλαωρ.Φωτειν.2,12) **ὁ σῖκος μὲ τὰ μάλλινα τὰ παρδαλὰ διπλάρια**· **2)** διπλάριο τὰ δίδυμα τέκνο, ἄ διπλάρικο, γέμελα

διπλαριά (ἡ) δημ. κτύπημα μὲ τὸ πλατὺ μέρος τοῦ ξίφους . Καρκδ.Ζητ.51 **ὁ ἀγάς ἔδειρε μὲ τὶς διπλαριὲς τὸν παραγυιὸ ὅσο ποὺ ἀπόστασεν.**

διπλάρικος-η-ο δημ. δίδυμος, ἐπὶ νεογνῶν.

δίπλαρος (ὁ) δημ. διπλάρικος βλ.λ.

διπλαρρωστῶ δημ. ἀρρωστῶ ἐκ νέου, **καθ᾽** ὑποτροπήν, ξαναρρωστῶ : **εἶν᾽ ἀδύνατος πολύ, γιατὶ διπλαρρώστησε.**

διπλάρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διπλαρώνω βλ.λ.

διπλαρώνω δημ. τοποθετοῦμαι, λαμβάνω θέσιν παραπλεύρως, πλησίον τινός, πλησιάζω τινὰ **κατὰ** πλευράν, ἄ. τοῦ πέφτω δίπλα : **τοῦ ἀρέσει νὰ διπλαρώνῃ στὸ δρόμο τὶς γυναῖκες, - μὲ διπλάρωσε, γιὰ νὰ μοῦ γυρέψῃ δανεικά**· **2)** εἰδ. ναυτ. φέρω τὸ πλοῖον ἢ τὴν λέμβον παραπλεύρως **ἄλλου πλοίου ἢ κατὰ πλευρὰν ἐγγὺς κρηπιδώματος,** ἀποβάθρας, παραβάλλω, πλευρίζω· συγγ. ἀκοστάρω, ζυγώνω : Βλαχογ.Παληκ.94 **καὶ νά, σὲ λίγο διπλαρώσανε τὴν ἀποβάθρα τὴν παλιά, - διπλάρωσα τὴ βάρκα στὸ καΐκι**· ‖ ἐπὶ λέμβων ἢ πλοίων, ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἢ τοῦ κύματος ὠθούμενος κλίνω πρὸς μίαν πλευράν : Καρκδ.ΛΠλώρ.46 **καὶ κεῖνο .. ἔγερνε ἀπὸ δῶ, διπλάρωνε ἀπὸ κεῖ.**

διπλάσια ἐπίρρ. δημ. διπλασίως βλ.λ.

διπλασιάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **-άσω** καθιστῶ τι διπλοῦν, διπλάσιον, **αὐξάνω** εἰς τὸ διπλοῦν τὴν ποσότητα, **ἔντασιν,** ἔκτασίν **τινος :**

Πλάτ.Νόμ.920 Α **καὶ ἐφ' ἑκάστης ἁλώσεως τοὺς δεσμοὺς μὴ παυέσθω διπλασιάζων τὸν ἔμπροσθεν χρόνον,** Πολύβ.18,24,8 διπλασιάζειν τὸ βάθος **καὶ πυκνοῦν ἐπὶ τὸ δεξιόν, - τοῦ ἐδιπλασίασαν τὸν μισθόν·** κ. παθ. : Ξεν.'Αγησ.5,1 **νομίζων βασιλεῖ τοῦτο διπλασιασθῆναι οὐχὶ λησμονῆς ἕνεκα, - διπλασιάστηκε ἡ περιουσία του·** **2)** μτγν. γραμμ.ἀναδιπλασιάζω : 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.62,23·κ. παθ. : αὐτ.Συντ.237,23· ‖ ὁμ. κ.μσν.κ.νεώτ. καθιστῶ ἓν σύμφωνον διπλοῦν : 'Ηρωδιαν.2,932, ΕΜ **διπλασιάζουσι καὶ ἕτερον ρ, - τὰ ἀπὸ τοῦ ρ ἀρχόμενα ρήματα δεχόμενα συλλαβικὴν αὔξησιν διπλασιάζουν τὸ ρ·** **3)** ἐπαναλαμβάνω μετρικὴν φράσιν, παθ. : 'Αριστείδ.Κ 1,24· **4)** ἀμτβ. λαμβάνω διπλασίαν ἀξίαν : Λυσ.32,25 **ἐδιπλασίασεν αὐτοῦ τὴν ἐμπορίαν·** ‖ μτγν. εἰδ. ἐπὶ καρπῶν, εἶμαι, γίνομαι διπλάσιος τὸ μέγεθος ἐν σχέσει πρὸς ἄλλον : Διόδ.Σ 4,84 **καρπὸν . . διπλασιάζοντα τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις φυομένων.**

διπλασίασις-εως (ἡ) μτγν. κ νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διπλασιάζω, διπλασιασμὸς βλ.λ. : 'Ασκληπιάδ.Τακτ.10,17, Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,13 **τὴν τῆς χώρας διπλασίασιν,** Λασκαρ Μυστ.Οἰκογενειακὰ **ὁ γάμος εἶναι . . ἡ διπλασίαση τοῦ ἑαυτοῦ του στὸ σύντροφό του.**

διπλασίασμα-ατος (τὸ) δημ διπλασιασμὸς βλ.λ.

διπλασιασμός (ὁ) κ μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διπλασιάζω βλ.λ., ἡ αὔξησις κατὰ τὸ διπλάσιον, τὸ καθιστᾶν τι διπλάσιον ἢ διπλοῦν : Πλάτ.Σίσ.388 Ε **ὁ τοῦ κύβου διπλασιασμὸς** (ἡ **κατασκευὴ κύβου ἔχοντος διαστάσεις διπλασίας τοῦ δοθέντος**), Πλούτ.'Ηθ.718 Ε **δ- τοῦ στερεοῦ, - ὁ διπλασιασμὸς τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων** **2)** κ. νεώτ. γραμμ. ἐπανάληψις συμφώνου Γρηγ.Κορίνθ.463 **« ἔστι δὲ διπλασιασμός, ὅταν τινὶ τῶν συμφώνων τὸ αὐτὸ σύμφωνον προστεθῇ, οἷον τὸ ὅττι »** ‖ ὁμ. γραμμ. ἀναδιπλασιασμός : 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ.323,6· **3)** μτγν κ νεώτ. εἰδ. στρατ. **ἡ μετατροπὴ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἁπλῶν** εἰς διπλοῦς στοίχους : Αἰλιαν.Τακτ 18,10

διπλασιαστής (ὁ) νεώτ. ὁ διπλασιάζων.

διπλασιαστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. **ὁ ἀναφερόμενος ἢ συντελῶν εἰς τὸν διπλασιασμόν** : 'Αλέξ. Αφρ.Μεταφ.756,24 ‖ εἰδ μσν. ἐν γραμματ. ἐννοίᾳ, ἐπὶ προσ., ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὸν διπλασιασμὸν συμφώνου τινὸς ἐν μέσῳ λέξεως : Τζέτζ Λυκόφρ.789 **Αἰολεῖς δὲ μόνοι 'Αχιλλεὺς γράφουσι** διπλασιαστικοὶ γάρ.

διπλασιεπιδιμερής-οῦς-ές μτγν. κ. **διπλασιεπιδίμοιρος** βλ.λ . Νικόμ.Γερ 'Αριθμ 1,23.

διπλασιεπιδίμοιρος-ον μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ὁ κατὰ δύο καὶ δύο τρίτα **φορὰς** μεγαλύτερος ἄλλου . Γαυδ. Αρμον.10

διπλασιεπιδίτριτος-ον μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., διπλασιεπιδίμοιρος βλ.λ. . 'Αν.Βοασσ.4,420 **διπλασιεπιδίτριτος γὰρ ὁ η' τοῦ γ' ἐστὶν ἀριθμοῦ.**

διπλασιεπίεκτος-ον μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ὁ κατὰ δύο καὶ ἓν ἕκτον (2¹/₆) φορὰς μεγαλύτερος ἄλλου : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,22.

διπλασιεπίπεμπτος-ον μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ὁ κατὰ δύο καὶ ἓν πέμπτον **φορὰς μεγαλύτερος ἄλλου** : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,22.

διπλασιεπιτέταρτος-ον μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ὁ κατὰ δύο καὶ ἓν τέταρτον **φορὰς μεγαλύτερος** ἄλλου : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,22.

διπλασιεπιτετραμερής-οῦς-ές μτγν ἐπὶ ἀριθμ. κ. **διπλασιεπιτετράπεμπτος** ὁ κατὰ δύο καὶ τέσσαρα πέμπτα φορὰς μεγαλύτερος ἄλλου : Νικόμ. Γερ.'Αριθμ.1,23.

διπλασιεπιτετράπεμπτος-ον μτγν. ὁ διπλασιεπιτετραμερής βλ.λ.

διπλασιεπιτριμερής-οῦς-ές μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ὁ κατὰ δύο καὶ τρία τέταρτα **φορὰς** μεγαλύτερος ἄλλου : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,23.

διπλασιεπιτριτέταρτος-ον μτγν. κ. διπλασιεπιτριμερής βλ.λ. : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,23.

διπλασιεπίτριτος-ον μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ὁ κατὰ δύο καὶ ἓν τρίτον **φορὰς μεγαλύτερος** ἄλλου : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,22.

διπλασιεφήμισυς-εος-υ μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ὁ κατὰ δύο καὶ ἓν δεύτερον **φορὰς μεγαλύτερος** ἄλλου : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,22.

διπλασιημιόλιος ἀναλογία μτγν. ἐπὶ ἀριθμ., ἀναλογία ⁵/₂ : Θέων Σμ.110 Η.

διπλασιολογία (ἡ) ἡ ἐπανάληψις λέξεων, **φράσεων** (δ.ἑρμ σύνθεσις λέξεων) : Πλάτ.Φαῖδρ.267 C.

διπλασιόπλευρος-ον ὁ ἔχων τὰς δύο πλευρὰς διπλασίας τῷ μήκει τῶν ἑτέρων δύο : 'Αριστλ. Μηχ.856a, 39 **διπλασιόπλευροι κλῖναι.**

διπλάσιος-α-ο(ν) κ νεώτ. κ. δημ., ἰων. **διπλήσιος,** δημ. θηλ. **διπλάσια** δὶς τοσοῦτος, δύο φορὰς μεγαλύτερος ἢ περισσότερος, διπλοῦς τὸ μέγεθος, τὸ ποσόν : 'Ηρ.4,68 **ὁ βασιλεὺς μεταπέμπεται ἄλλους διπλησίους μάντιας,** Θουκ.2,76 **διπλάσιόν τε πόνον ἔχειν καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ μᾶλλον γίγνεσθαι,** Δημ.306 **διπλάσια τῶν ἄλλων παρέσχετο, - θὰ τοῦ δώσουν διπλάσιον μισθόν·** ‖ κ. μτ. δευτέρου ὅρου συγκρίσεως : 'Ηρ.6,57 **διπλήσια νέμονται ἑκατέρῳ τὰ πάντα ἢ τοῖς ἄλλοισι,** Διον 'Αλ.Ρωμ.7 **ἀπὸ διπλασίων χρημάτων ἢ πρότερον,** Πολύβ.6,23,13 **διπλάσιος ἑαυτοῦ φαίνεται, - κερδίζει διπλάσια ἢ ὅσα ἐκέρδιζε πρίν, - οἱ ἐχθροὶ εἶναι διπλάσιοι ἀπὸ μᾶς·** ‖ εἰδ. **ὡς** νομ. ὅρος τὸ θηλ. **διπλασία** (ἐνν. **ζημία**) ὡς **οὐσ.** : Πλάτ.Νόμ.762 Β **τὴν διπλασίαν πραττέσθω τὸν ὑποφεύγοντα καὶ μὴ ἐθελήσαντα ὑποσχεῖν ἑκόντα τιμωρίαν,** Δημ.733 **ὅ,τι ἂν τις ἀπολέσῃ, ἐὰν μὲν αὐτὸ λάβῃ, τὴν διπλασίαν καταδικάζειν·** **2)** τὸ οὐδ. **διπλάσιον** ὡς οὐσ. δὶς **μεγαλύτερον** ποσόν : 'Ηρ.7,103 **σέ γε τὸν κείνων βασιλέα πρέπει πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντιτάσσεσθαι·** ‖ ὁμ. δὶς μεγαλυτέρα ἀξία, τιμή, ἀμοιβή, ἱκανοποίησις : Θεόκρ 12,25 **ἢν γάρ καί τι δάκῃς τὸ μὲν ἀβλαβὲς εὐθὺς ἔθηκας, διπλάσιον δ' ὤνησας, - πούλησε τὰ ἐμπορεύματά του στὸ διπλάσιο·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. χρ. : Θέογν.229 **οἳ γὰρ νῦν ἡμῶν πλεῖστον ἔχουσι βίον, διπλάσιον σπεύδουσι.**

διπλασιοῦμαι-όομαι διπλασιάζομαι : Θουκ.1,69.

διπλασίων-ονος-ον διπλάσιος βλ λ. : 'Αριστλ.Κόσ. 399 a,9 **ἐν διπλασίονι τούτου χρόνῳ·** ‖ **διπλασίων λόγος** διπλῆ ἀναλογία : Φίλ.1,22, Πλούτ.'Ηθ.1138 Ε.

διπλασίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. εἰς διπλασίαν ποσότητα, μέγεθος, ἔντασιν : 'Αριστφ.'Ορν.1578 **διπλασίως μᾶλλον ἄγχειν μοι δοκεῖ,** Θουκ.8,1 **τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους,** Αἰσχίν. 2,122 **διπλασίως ἄμεινον,** Διον 'Αλ.Ρωμ.10,49.

διπλασμός (ὁ) μσν διπλασιασμός : Εὐστ.1396,52 **πεσσὸς παρὰ τὸ πεσεῖν. . κατὰ διπλασμὸν τοῦ σ.**

δίπλατος-η-ο δημ ἐπιτατ τοῦ πλατύς **ὁ εὐρύχωρος,** εὐρύς, ἁπλόχωρος : Κρυστ.Τρύγος 22 **κι οἱ περγολιὲς ξαπλώνονται στὰ δίπλατα κρεβάτια.**

διπλεθρία (ἡ) 'Επιγρ. μέτρον μήκους δύο πλέθρων.

δίπλεθρος-ον ὁ ἔχων ἔκτασιν δύο **πλέθρων** : Θεόπομπ.'Ιστ.350, Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,16 **ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν καὶ δίπλεθρος ἦν·** ‖ τὸ οὐδ. **δίπλεθρον** ὡς μετρικὴ μονὰς ἴση πρὸς δύο πλέθρα : Πολύβ.34,12,4 **προστιθεὶς τῷ ὀκτασταδίῳ δίπλεθρον.**

διπλεῖ δωρ. τ. τοῦ διπλῇ βλ.λ.

διπλεία (ἡ) 'Επιγρ. διπλάσιον ποσόν : 'Επιγρ.Γόρτ. **τὰν διπλείαν τᾶς τιμᾶς.**

δίπλειον (τὸ) πάπ. **διπλάσιον ποσόν.**

διπλέλικος-ον νεώτ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἔχων δύο ἕλικας.

διπλεροβράγχια (τὰ) νεώτ. ζῳολ. μαλάκια τοῦ ἀθροίσμ. **τῶν γαστεροπόδων ὀπισθοβραγχίων.**

δίπλευρος (-η)-ο(ν) μτγν. νεώτ., κ. δημ. ὁ ἔχων δύο πλευράς : Αἰλ.Τακτ.36,4, Ἀρρ.Τακτ.28,4 **ἐν μονοπλεύρῳ ἢ διπλεύρῳ τάγματι βαδιεῖται.**

διπλῆ (ἡ) Σχόλ. σημεῖον ἔχον τὴν μορφὴν πλαγίου Λ ἢ Υ (<, >, ≻, ≺) διακρινομένου δὲ εἰς διπλῆν ἀπερίστικτον ἢ περιεστιγμένην (⪾, ⪿) τιθέμενον ὑπὸ τῶν γραμματικῶν, σχολιαστῶν εἰς τὸ περιθώριον κειμένου πρὸς ὑποδήλωσιν διαφόρων γραφῶν, ὀβελιστέων στίχων, διορθώσεων, παραπομπῶν εἰς σχόλια, μερικῶν σημειώσεων. ἐν δὲ τοῖς δραματικοῖς ποιηταῖς καὶ πρὸς δήλωσιν νέων προσώπων εἰσερχομένων ἐν τοῖς διαλόγοις : Σχόλ.Ἰλ Κ 398 **διπλῆν βάλλει τῷ στίχῳ,** Κικ Ἀττ 8,2,4, Ἡφαιστ. Ποιημ.74 C· **2)** μσν. μία τῶν τεσσαράκοντα ὑποστάσεων βλ.λ. τῆς βυζαντινῆς παρασημαντικῆς συνισταμένη ἐκ δύο παρακειμένων στιγμῶν (..)· **3)** Ἡσ. « ὀρχήσεως εἶδος ἢ κρούσματος » : Πολυδ.4,105· **4)** μτγν. διπλοῦν ἱμάτιον, διπλοΐς βλ.λ. : Ἀπολλ.Τυαν. Ἐπιστ.3· **5)** Ἐπιγρ. κ. πάπ. κτ. πληθ. **διπλαῖ** δίπλωμα βλ.λ.

διπλῇ ἐπίρρ., δωρ. **διπλεῖ** δίς, διπλῶς, διπλά, δυὸ φορές : Εὐρ.Ἴων 760 **εἰ θανεῖν μέλλω διπλῇ·** ‖ ἀμφοτέρωθεν, καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη : Σοφ.Ἀντ.725 **ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει, μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλῇ·** ‖ ἑπομένου τοῦ συνδ. ἤ, δὶς μεῖζον ἢ πλέον : Πλάτ.Πολ 330 C **διπλῇ ἢ οἱ ἄλλοι ἀσπάζονται αὐτά·** **2)** διττῶς, ἀντίθ. **μοναχῇ ἢ ἁπλῇ** : Πλάτ.Νόμ 928 B **ζημιούτω τῷ δόξαντι τιμήματι τῶν δικαστηρίων διπλῇ,** Συνέσ Ἐπιστ.98 **διπλῇ τιμώμενοι.**

διπληγία (ἡ) νεώτ. ἀμφίπλευρος παράλυσις τῶν ἄκρων τοῦ προσώπου ἐξ ἐγκεφαλικῆς **βλάβης.**

διπληγίς-ίδος (ἡ) μτγν. διπλοΐς βλ.λ., δὶς περὶ τὸ σῶμα τυλισσόμενος μανδύας : Πολυδ.7,47.

διπλήθης-ους-ες μτγν. δὶς πλήρης, διπλογεμάτος, ὁθ. διπλάσιος : Νικ.Θηρ.153 **ἢ καὶ σιραίοιο πόσιν διπλήθεα τεύξαις** (ἄ γρ. διπλήρεα).

διπλήϊος-ον δωρ. διπλάσιος : Ἐπιγρ Γόρτ **τὰν διπληΐαν τῶν χρημάτων, - τὰν διπληΐαν ἄταν**

διπλήρης-ους-ες διπλήθης βλ.λ.

διπλήσιος-ον Ἰων. τ. τοῦ διπλάσιος βλ.λ : Ἡρ 6,57 **παρεοῦσι δὲ διπλήσια πάντας δίδοσθαι**

διπλιάζω δημ. διπλασιάζω : **δίπλιασε τὴν περιουσία του·** ‖ ἀμτβ. διπλασιάζομαι, γίνομαι διπλάσιος, διπλός : **διπλιάσανε τὰ εἰσοδήματά του** **2)** πτύσσω, διπλώνω εἰς δύο ἢ καὶ εἰς πλείονα κάνω τσάκισες : **μὴ διπλιάζῃς τὸ χαρτί·** ‖ κ ἀμτβ. διπλώνομαι, πτύσσομαι, ζαρώνω : **τὰ πανὶ διπλιάζει.**

δίπλιασμα (τὸ) δημ. διπλασιασμός· **2)** πτύξις, δίπλωμα, τσάκισμα, ζάρωμα.

δίπλινθος-ον Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο πλίνθων πλάτος : Ἐπιγρ. **διαλείπων θυρίδας διπλίνθους·** **2)** νεώτ. ἀναφ. πρὸς τοῖχον, ὁ διὰ διπλῆς σειρᾶς πλίνθων, μὲ πατικὸ βλ.λ. τοῦβλο κτιζόμενος.

διπλο- κ. νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων, προσδίδον εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν τὴν ἔννοιαν τοῦ δὶς ἢ διπλῶς ὑπάρχοντος ἢ γινομένου οἷον διπλοείματος, διπλοσήμαντος, διπλόθριξ, διπλοσκοπός, διπλοπρόσωπος, διπλότυπος, διπλοκλείδωτος, διπλομανταλώνω κ. ἄ.

διπλό (τὸ) δημ. τὸ οὐδ. τοῦ διπλὸς ὡς οὐσ. νόμισμα δύο δραχμῶν, δίδραχμον.

διπλοβάκιλλος (ὁ) νεώτ. διπλοβακτηρίδιον βλ.λ.

διπλοβακτηρίδιον (τὸ) νεώτ. ζεῦγος βακίλλων βλ.λ. πάντοτε ἐν συνδέσει ἐμφανιζομένων.

διπλοβαρής-οῦς-ὲς νεώτ. ὁ διπλάσιον βάρος ἔχων.

διπλογαστήρ-έρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐγχελυομορφιδῶν σκωλήκων.

διπλογαστρία (ἡ) νεώτ. τερατογονικὴ διάπλασις, χαρακτηριζομένη διὰ τῆς ἐν τῷ τέρατι συνυπάρξεως δύο γαστέρων.

διπλογενεσία (ἡ) νεώτ. φυσιολ. πᾶσα τερατογονικὴ διάπλασις ὀφειλομένη εἰς τὴν συγχώνευσιν δύο ἐμβρύων, ὅ. διπλογένεσις.

διπλογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. διπλογενεσία βλ. λ.

διπλογενής-οῦς-ές νεώτ γένος δενδρυλλίων μελαστοματιδῶν.

διπλόγλωσσος (ὁ) νεωτ. γένος ἀγαμιδῶν σαυρῶν.

διπλογλωττίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος σαπινδοειδῶν δένδρων.

διπλόγναθος (ὁ) νεώτ γένος κετονιδῶν ἐντόμων.

διπλόγραμμος-ον μτγν κ νεώτ ὁ ἔχων δύο ἢ διπλᾶς γραμμάς : Ἥρων Πολιορκ.233

διπλόγραπτος (ὁ) νεώτ γένος γραπτολίθων ζῴων ἀπονιῶν μ ἐν ἀπολιθώσει.

διπλογραφημένος-η-ον νεώτ. ὁ κατὰ τὸ διπλογραφικὸν βλ.λ. σύστημα καταγεγραμμένος.

διπλογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ κατὰ διπλογραφίαν βλ.λ. καταγράφειν ἐμπορικὰς ἀσχολησίας.

διπλογραφία (ἡ) νεώτ.λογιστ. σύστημα τηρήσεως λογιστικῶν βιβλίων διὰ διπλῶν ἐγγραφῶν, ἤτοι διὰ χρεώσεως ἑνὸς λογαριασμοῦ (λαβόντος ἢ εἰσπράξαντος) καὶ ἀντιστοίχου πιστώσεως ἄλλου (παρασχόντος ἢ καταβαλόντος)· ἀντίθ.ἁπλογραφία.

διπλογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διπλογραφίαν βλ.λ., ὁ κατὰ τὴν μέθοδον τῆς διπλογραφίας τηρούμενος : **διπλογραφικὸν σύστημα, - διπλογραφικὰ βιβλία.**

διπλογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὴν μέθοδον, κατὰ τὸ σύστημα διπλογραφίας βλ.λ.

διπλόγραφον (τὸ) νεώτ. διπλοῦν ἀντίγραφον. κόπια : **διπλόγραφα λογαριασμῶν - ἐξοφλήσεων.**

διπλογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν διπλογραφίαν βλ.λ εἰδήμων, ὁ κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον καταστιχογράφος **2)** ἐργαλεῖον γράφον συγχρόνως κ ἐπὶ δύο φύλλων χάρτου· **3)** εἶδ. πιεστήριον δι' οὗ ἐκτυποῦνται συγχρόνως καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου χάρτου τὰ ἔκτυπα διὰ τοὺς τυφλοὺς σημεῖα καὶ ὑπ' αὐτὰ οἱ συνήθεις διὰ τοὺς βλέποντας χαρακτῆρες

δίπλογχος (ὁ) νεώτ ζωολ γένος λεπτοπλανωδῶν σκωλήκων

διπλοδάκτυλος (ὁ) νεώτ ζωολ γένος ἀσκαλοβατιδῶν σαυρῶν

διπλοδέω μτγν δὶς τὸν αὐτὸν ἀναλαμβάνω δρόμον, ὁθ ἐπαναλαμβάνω τι : Θέων Σμ Μουσ.145

διπλοδία (ἡ) νεώτ γένος πυρηνομυκητοειδῶν μυκήτων, προσβάλλον ὀπωροφόρα δένδρα

διπλοδίκτυον (τὸ) νεώτ γένος σπόγγων τῆς οἰκογενείας τῶν καλλοδικτυονιδῶν

διπλοδίνη (ἡ) νεώτ γένος σφαιριαειδῶν μυκήτων

διπλόδισκος (ὁ) νεώτ γένος τρηματωδῶν σκωλήκων, ὅ. ἀμφίστομον βλ λ

διπλόδοκος (ὁ) νεώτ. γένος δεινοσαυρίων ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλόδοντα (τὰ) νεώτ. γένος μαλακίων ἀπαντῶν μ ἐν ἀπολιθώσει.

διπλόδρομος (ὁ) μσν. διπλοῦς δρόμος, τροχιά : Πισίδ.Γ Ἑξαήμ.351 **ἐργάτην διπλοδρόμων, κήρυκα νυκτὸς καὶ προφήτην ἡμέρας.**

διπλοειδοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ἀστρον. ὄργανον ὀπτικὸν προσδιορίζον τὸν χρόνον τῆς μεσουρανήσεως ἀστέρος, ἤτοι τῆς διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ διαβάσεως αὐτοῦ.

διπλοειδῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον διπλοῦν, διπλομόρφως : Θ Βαλσ.ἐν Mi.119.

διπλοείλητος ἀστερίσκος πιθ. ὁ διπλῶς ἐλη-λιγμένος ἀστερίσκος βλ.λ. : Ἥρων Στερεομ.1,77.

διπλοείματος-ον μτγν. ὁ διπλοῦν χιτῶνα ἐνδεδυμένος : Κερκιδ.1,3.

διπλόζῳον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος πολυστομιδῶν σκωλήκων ζώων παρασιτικῶς ἐπὶ τῶν βραγχίων ἰχθύων.

διπλόη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. πτυχή, δίπλα, τσά-

κιση : Γαλ.2,170, Πισίδ.Γ π.Σουΐδ. ἡ **τοῦ χιτῶνος ἐμπεσοῦσα διπλόη·** || ἐπὶ τῶν μετάλλων, πτυχή, ζάρο, σχισμάδα : Πλάτ.Σοφ.267 E **τὸν δοξομιμητὴν δὴ σκοπώμεθα ὥσπερ σίδηρον, εἴτε ὑγιὴς εἴτε διπλόην ἔχων τινά ἐστιν ἐν ἑαυτῷ,** Πλούτ.'Ηθ.802 B **διπλόας ἐν σιδήρῳ** μαλάσσων **καὶ καταλεαίνων·** || μτφ. **διπλόη τῆς ψυχῆς** βλάβη, μειονέκτημα, ἔλλειψις, σημάδι : Πλούτ.Συμπ.7,10,2 **καὶ τὸ κακόηθες καὶ τὸ ὕπουλον ὥσπερ τινὰς διπλόας ἀναπτύσσει τῆς ψυχῆς,** Πλωτῖν. 5,2,1· **2)** μτγν.κ.μσν.μτφ. ὑποκρισία, δολιότης ψυχῆς, ἀνειλικρίνεια· Σουΐδ. « ἡ ἔξωθεν ἀρετὴ φαινομένη, ἔσωθεν δὲ γέμουσα κακίας » : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,194 **τοῦτο μὲν διπλόης ἄνευ καὶ εἰλικρινῶς ἀγαπῶντα·** **3)** ὁμ. μτφ. ἀναφ. πρὸς χρησμούς, ἀμφιβολία, ἀσάφεια : Πλούτ.'Ηθ.407 C· **4)** κ. νεώτ. ἀνατομ. ἡ ἐντομὴ τοῦ κρανίου, ἡ μεταξὺ τῶν δύο πλοκῶν τῶν ὀστῶν τοῦ κρανίου πορώδης οὐσία, τὸ μέρος τῆς ῥαφῆς, συναρμογῆς τῶν ὀστῶν : 'Ιππ. 896 D **ἡ δὲ διπλόη κοιλότατον καὶ μαλθακώτατον καὶ μάλιστα σπραγγῶδες ἐστί·** **5)** εἰδ.μτγν. τὸ ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ σώματος τοῦ σκορπίου κοίλωμα τὸ περιέχον **τὸ** δηλητήριον : Αἰλ.ΠΙ 9,4.

διπλοθεμελιώνω δημ. διπλὰ θεμέλια τίθημι, ὅθ. ἰσχυρῶς θεμελιῶ, γερὰ θεμελιώνω : Παλαμ.'Ασάλ. ΖΠατρίδες 8 **τὸ κάστρο της φορεῖ, παλαιϊκὸ στεφάνι . . ποὺ τὸ διπλοθεμέλιωσαν οἱ Βενετσάνοι.**

διπλοθεμέλιωτος-η-ο δημ. ὁ ἰσχυρῶς θεμελιωθείς, ποὺ 'χει γερὰ θεμέλια : Κρυστ.'Αγροτ.Χιονούρα 2 **πύργος διπλοθεμέλιωτος καὶ μαρμαροχτισμένος,** Παλαμ. Μάτ. Ψυχ. 'Η ξενητεμένη 140 **ἀγνὲς διπλοθεμέλιωτες, ἄφταρτες ἐκκλησιές σου.**

διπλοθήλη (ἡ) νεώτ. γένος μυγαλιδῶν ἀραχνῶν.

διπλοθλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐπιφέρων διπλῆν διάθλασιν τοῦ φωτός : **διπλοθλ- κρύσταλλοι.**

διπλόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν πιτύων, ὁ ἔχων διπλᾶς βελονοειδεῖς τρίχας : 'Οππ. 'Ιξ.1,23 **ταῖς διπλόθριξι πίτυσι·** || νεώτ. βοταν. γένος προσωπανθῶν δενδρυλλίων.

διπλοΐδιον (τὸ) μτγν.ὑποκορ.τοῦ διπλοΐς: Πολυδ.7,49.

διπλοΐζω διπλασιάζω : Αἰσχ.'Αγ.835 **ἰὸς καρδίαν προσήμενος ἄχθος διπλοΐζει τῷ πεπαμένῳ νόσον.**

διπλοΐς-ίδος (ἡ) διπλοῦς μανδύας, ἤτοι δὶς περὶ τὸ σῶμα τυλισσόμενος 'Ησ « διπλουμένη χλανὶς ἐν τῷ φορεῖσθαι » : ΠΔΒασ.Ι,2,19 **καὶ διπλοΐδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ,** 'Ιώσ.ΑΙ 6,14,2, Μηναῖ.2,27 **καὶ ἀπάθειαν ὡς διπλοΐδα περιβαλλόμενος ἱερωσύνης στολισμῷ·** || εἰδ ὁ μανδύας τῶν Κυνικῶν : 'Αντίπ.Σιδ.ἐν ΑΠ 7,65· **2)** διπλόη βλ.λ. 4) : 'Ιππ.Νούσ.2,23 **διακαθήραντα τὸ ὀστέον, ξύσαι ἕως ἂν ἀφίκηται εἰς τὴν διπλοΐδα.**

διπλοϊσότης-ητος (ἡ) μτγν. μαθ. διπλῆ ἰσότης ἤτοι ταυτότης δύο ἰσοτήτων κατὰ τὸ δεύτερον μέρος, τοῦ πρώτου μέρους ὄντος ἐν ἑκατέρᾳ τυπικῶς διαφόρου, ὅθ. κ. ἰσότης μεταξὺ τῶν δύο πρώτων διαφοροτύπων μερῶν : Διόφ.96Τ.

διπλοΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτόν τι τῆς ὁμάδος τῶν τρικλινῶν ἀστρίων, ὁ ἀνορθίτης.

διπλοκαθίζω δημ. ὀκλάζω, κάθομαι μὲ διπλωμένα, σταυρωμένα τὰ πόδια, διπλοπόδι· **2)** ἑδραίως, μονίμως, ἀναπαυτικῶς κάθημαι, καλοκαθίζω, ἐν χρ. κ. μτφ. ἰδίως ἐπὶ ἀπροσκλήτων, ἀναιδῶν : **ἦρθε καὶ διπλοκάθισε σὰ νά 'ταν δικός μας.**

διπλοκακορρίζικος-η-ο δημ. ἐπιτ. τοῦ κακορρίζικος βλ.λ. καθ' ὑπερβολὴν ἄτυχος, ἄθλιος, ἐλεεινός : 'Ερωτόκρ.Ε 340 **δὲν ἐβαρέθηκεν ὁ κύρις νὰ πειράζῃ | μιὰ διπλοκακορρίζικη.**

διπλοκαλοδέχομαι δημ. ἐπιτ. τύπος τοῦ καλοδέχομαι, δέχομαι ἐγκαρδιώτατα : ΜΜοιρ. **καὶ τόνε καλημέρισα, μὲ διπλοκαλοδέχτηκε.**

διπλοκάμπανο (τὸ) δημ. σύγχρονος κροῦσις δύο κωδώνων, ἐπὶ χαρμοσύνῳ γεγονότι· || μτφ. Λασκαρ.Βάρκ.Καν.Ι,76 **οἱ ἐφημερίδες πιάνουν τὰ γλωσσίδια καὶ σὲ παινοῦνε τότες διπλοκάμπανο·** || φρ. **τοῦ 'ρθανε διπλοκάμπανο** τοῦ συνέβησαν δύο εὐχάριστα ἢ δυσάρεστα γεγονότα συγχρόνως.

διπλοκαρδία (ἡ) μτγν. ἀνειλικρίνεια, διπροσωπία : Διδαχ.'Αποστ.5.

διπλοκάρι(ο)ς (ὁ) πάπ. (λατ. duplicarius) ὁ διπλοῦν μισθὸν λαμβάνων: Πάπ. **ἱππέως διπλοκαρίου.**

διπλοκεράμιον (τὸ) πάπ. μέτρον οἴνου ἐν Αἰγύπτῳ

διπλοκέραμος (ὁ) πάπ. διπλοκεράμιον βλ.λ.

διπλοκερνῶ δημ. κεράννυμι δίς, δυὸ φορὲς κερνῶ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.40,21 **κέρνα μας, σκλάβα . . καὶ κεῖνονε ὁποὺ ἀγαπᾷς γιὰ διπλοκέρασέ τον.**

διπλοκεφαλία (ἡ) νεώτ. τερατογονικὴ διάπλασις χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς ἐπὶ ἑνὸς σώματος συνυπάρξεως δύο κεφαλῶν.

διπλοκέφαλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀγριοπιδῶν ἀραχνῶν.

διπλοκίδαρις-εως (ἡ) νεώτ. γένος ζώων κιδαριδῶν εὐεχινοειδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλοκλειδώνω δημ. δυὸ φορὲς κλειδώνω, ὅθ. κλειδώνω ἀσφαλῶς : **διπλοκλείδωσα τὸ μπαοῦλο.**

διπλοκλείδωτος-η-ο δημ. ὁ ἐπιμελῶς κεκλεισμένος, ποὺ διπλοκλειδώθηκε : **διπλοκλείδωτο σεντούκι·** **2)** ὁ ἐν ἀσφαλείᾳ ὢν ἐντὸς ἐπιμελῶς κεκλεισμένης κρύπτης : **διπλοκλείδωτος θησαυρός.**

διπλόκοιλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μυκητοφαγιδῶν ἐντόμων.

διπλόκοκκος (ὁ) νεώτ. βιολ. ζεῦγος παθογόνων βακτηρίων τοῦ γένους τῶν κόκκων.

διπλοκόμιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος παρασιτικῶν λειχήνων τῆς οἰκογ. τῶν ἀκροκαρπιδῶν.

διπλοκορία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀφθαλμικὴ ἀνωμαλία, καθ' ἣν συνυπάρχουσι δύο κόραι ἐπὶ μιᾶς ἴριδος τοῦ ὀφθαλμοῦ.

δίπλοκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δὶς πεπλεγμένος, δ.ἑρμ. διπλοῦς : ΨΧρυσ.7,303,14 **οὐχ ἡδὺς δὲ μόνον (τῆς κενοδοξίας ὁ βρόχος), ἀλλὰ καὶ δίπλοκος·** || νεώτ. ναυτ. **δίπλοκον (σχοινίον)** σχοινίον ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων συνεστραμμένων μονοπλόκων σχοινίων, δημ. **καρλίνο·** **2)** νεώτ. βοταν. γένος μυοειδῶν δενδρυλλίων.

διπλοκοσκινίζω δημ. σήθω καλῶς, ἐπιμελῶς, οἱονεὶ δύο φορὰς κοσκινίζω : **δ- ἀλεύρι.**

διπλοκτένιον (τὸ) νεώτ. γένος ἐκλειψάντων κοραλλίων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

διπλοκυνοδοντῖναι (οἱ) νεώτ. ὑποοικογ. θηλαστικῶν μαρσιποφόρων, ἀπαντῶσαι ἐν ἀπολιθώσει.

διπλοκυνόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος μαρσιποφόρων ζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλόκωλον (τὸ) νεώτ. γένος κιδαριδῶν ἀλγῶν.

διπλοκωνίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια τρηματοκόγχων πρωτοζώων.

διπλόκωνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος διπλοκωνιδῶν πρωτοζώων.

διπλόκωπος-ον νεώτ. ἐπὶ κωπηλάτων πλοίων, ὁ ἔχων δύο κώπας ὑπὸ δύο κωπηλατῶν ἐλαυνομένας ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σέλματος, μπάγκου.

διπλόλαιμος (ὁ) νεώτ. γένος ἰγουανιδῶν σαυρῶν.

διπλολαίνη (ἡ) νεώτ. γέν. ρυτοειδῶν δενδρυλλίων.

διπλολίθι (τὸ) δημ. διπλῆ λιθιά, τοῖχος ἐκ διπλῆς σειρᾶς ἀλαξεύτων καὶ οὐχὶ δι' ἀσβέστου προσηρμοσμένων μεταξύ των λίθων : Βαλαωρ.Φωτ.2,5 **πλατὺς καθάριος ὀβορός, ζωσμένος διπλολίθι.**

διπλομαγεύω δημ. ἐπιτατ. καθ' ὑπερβολὴν ἢ ὁλοσχερῶς θέλγω, μαγεύω, πλανεύω : δ.τραγ. **πάνε νὰ πῇς τ' ἀφέντη σου τοῦ διπλομαγεμένου.**

διπλομανταλώνω δημ. ἐπιτατ. κ. μέσ. κ. παθ. -ομαι διὰ διπλῶν κλείθρων, μὲ διπλὰ μάνταλα κλειδώνω, ὅθ. ἰσχυρῶς ἀσφαλίζω· || κ. μτφ. αὐστηρῶς περιορίζω : Γρυπ.Σκ.Τερρ.Δικαιοσύνη 10 **στῆς Σιγῆς τὸν Πύργο . . ἐμένα διπλομανταλώνω.**

διπλομάστυξ-υγος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γενος μαστιγοφόρων πρωτοζώων τῶν γλυκέων ὑδάτων.

διπλομερίδη (ἡ) νεώτ. γένος ὀρχεοειδῶν φυτῶν.

διπλομεσόδους-οντος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος σωρικιδῶν θηλαστικῶν ἐντομοφάγων.

διπλόμορφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πολυπόδων ζωαρίων τῆς οἰκογενείας τῶν ὑδροπολυποδιδῶν.

διπλόνευρα (τὰ) νεώτ. βιολ. ἐπὶ ζώων, τὰ φέροντο δύο νευρικὰ συστήματα· 2) νεώτ. βοτσν. ἐπὶ φυτῶν, ὧν τὰ φύλλσ ἔχουν δύο νεῦρα.

διπλόνυχος (ὁ) νεώτ. γένος τι ὑδροβίων κόρεων.

διπλόξυλον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος σφραγιιδῶν φυτῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλόπαππος (ὁ) νεώτ. βοτον. γένος προσωπανθῶν κοσμητικῶν δενδρυλλίων.

διπλοπαρακαλῶ δημ. ἐπιτατ. οἱονεὶ δὶς ἱκετεύω, κατ᾽ ἐπανάληφιν, ἐπιμόνως, θερμῶς παρακαλῶ : Καρκβ.Λ Πλώρ.11 **ἐγὼ διπλοπαρακάλουν ν᾽ ἀνοίξῃ ἡ θάλασσα νὰ μὲ καταπιῇ.**

διπλοπελτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος ἐλατιδῶν φυτῶν.

διπλοπερίστομα (τὰ) νεώτ. γένος μυιϊδῶν ἐντόμων.

διπλοπηλογοῦμαι δημ. ἀποκρίνομαι διὰ δευτέραν φοράν, δυὸ φορὲς ἀπηλογοῦμαι : Ἐρωτόκρ. Β 1774 **μὲ τσ᾽ ἐδικές του τὸ ζημιό ἐδιπλοπηλογήθη.**

διπλόποδα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζωνοσκώληκες φέροντες δύο ζεύγη ποδῶν· 2) ὁμ. ζῷο τοῦ ἀθροίσματος τῶν μυριαπόδων.

διπλοπόδης (ὁ) δημ. ὁ καθήμενος διπλοπόδι βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.247,22 **πάνω σὲ πλάκαν ἔκατσεν ὁ Χάρος διπλοπόδης.**

διπλοπόδι δημ. ἐπίρρ. μὲ τοὺς πόδας διπλωμένους, διεσταυρωμένους, ἄ. σταυροπόδι : Βαλαωρ.Κίτσος κ.Γεράκι 1 **σ᾽ ἕνα κοντρὶ θεόκτιστο κάθεται διπλοπόδι | ἕνας γεροπαλλήκαρος.**

διπλοποδία (ἡ) μσν. ἐπὶ ποιητ. μέτρ., μετρικὸν διάστημα δύο ποδῶν : Τζέτζ.π.Μέτρ.ἐν ΑΚρ.3,329.

διπλοπόρα (τὰ) νεώτ. γένος θαλλοφύτων φυκῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλοπορῖται (οἱ) νεώτ. κ. **διπλοποριτίδαι** ἐχινόδερμα τῆς τάξεως τῶν ὑδροφοριδῶν κυστοειδῶν πελματοζώων ἀπαντῶντα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλόπορτα (ἡ) δημ. ἡ διπλῆ θύρα ἤτοι εἰς τριπλοῦν ἢ τετραπλοῦν διπλουμένη.

διπλοπρίων-ονος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων.

διπλοπροσωπία (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ διπλοπρόσωπου, ἀνειλικρίνεια, ἄ. διπροσωπία· 2) τὸ παρουσιάζεσθαι καὶ ὑπὸ δευτέραν ἤτοι ἄλλην τῆς πραγματικῆς ταυτότητα πρὸς ἐξαπάτησιν, οἷον πρὸς διπλοψηφίαν, σύναψιν γάμου, σύμβασιν κτλ.

διπλοπρόσωπος-η-ο δημ. ὁ ἔχων δύο πρόσωπα, ὄψεις : Αὐγέρ.μτφρ.Σαίξπηρ Ἔμπορος Βενετίας σ.4 **μὰ τὸ διπλοπρόσωπο Ἰανό·** 2) μτφ. ὁ ἀνειλικρινής, ὁ ὑποκρινόμενος, ὁ διπρόσωπος βλ.λ.

διπλόπτερος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κοκκυγιιδῶν πτηνῶν· 2) γένος εὐμενιδῶν ἐντόμων.

διπλοπώγων-ονος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἀγρωστοειδῶν φυτῶν.

διπλόρους-ουν μσν. ἐπὶ λέξεως, ὁ διὰ διπλοῦ ρ γραφόμενος, προφερόμενος : Τζέτζ.Χιλ.12,636 **ὁμοῦ ψιλοῦσι τε αὐτὸ καὶ γράφουσι διπλόρουν.**

διπλορωτῶ δημ. δίς, κατ᾽ ἐπανάληψιν ἐρωτῶ, ἐπαναλαμβάνω τὴν ἐρώτησίν μου, ξαναρωτῶ, ἐπιμόνως ἐρωτῶ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.48,8 **κι ἂ σᾶς διπλορωτήσουνε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη.**

διπλός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. διπλοῦς, διπλάσιος, δὶς μεγαλύτερος ἢ πλειότερος ἑαυτοῦ ἢ ἄλλου : Βιάν.ΑΠ 10,101 **τὰν διπλοῖς ἔργοις διπλὰ βαρυνομέναν,** Βαλαωρ.Φωτ.2,281 **γιὰ ν᾽ ἁρπάξῃ | διπλό, τριπλὸ τὸ γήμορο, - διπλὸ μεροκάματο, - διπλῆ ἔγνοια - λύπη - χαρά - ἀρρώστια** (ἡ ἐκ δύο αἰτίων), - **διπλὸ κρεβάτι** (τὸ διὰ δύο ὁτομα), - **κερδίζει τὰ διπλά·** παροιμ. **ἄσκοπος νοῦς διπλὸς ὁ κόπος, - ποὺ φτωχαίνει καὶ γεράζει, διπλὸ τό ᾽χει τὸ μαράζι, - τοῦ χωριάτη τὰ σκοινὶ μονὸ δὲ φτάνει, διπλὸ φτάνει καὶ περισσεύει** (ὁ ἀνάγωγος μόνον δι᾽ αὐστηρᾶς τιμωρίας συνετίζεται ἢ ἐν ἄ. χρ. ὁ ἀνοήτως φειδωλὸς εἰς ἀναγκαίαν τινὰ δαπάνην, πλείονα κατόπιν θ᾽ ἀναγκασθῇ νὰ δαπανήσῃ)· φρ. δημ. **ἔγινε διπλὸς** (ἀπ᾽ ὅ τι ἦταν) = ἐπαχύνθη· ὁμ. εὐχὴ πρὸς ἄγαμον **τοῦ χρόνου διπλός** = ἔγγαμος· ὁμ. γεν. εἰς εὐχὴν ἢ κατάραν **διπλᾶ καὶ τρίδιπλα** = ἄφθονα, περισσά : **τὰ καλὰ** (ἢ **τὰ κακά**) **ποὺ μοῦ ᾽κανες νὰ σοῦ τὰ δώσῃ ὁ Θεὸς διπλὰ καὶ τρίδιπλα·** || μτγν. κ. συγκρ. **διπλότερος** ἐν συντάξε. μτ. γεν. διπλάσιος ἑτέρου κατὰ χῶρον ἢ βάρος ἢ ἔκτασιν ἢ ἔντασιν κ. συνεκδ. πρὸς ἐπιτατ. ἔκφρ. ἤτοι πολὺ μεγαλύτερος, χειρότερος κτλ. : Ἀπφ.Προοίμ.10 **σκεύη διπλότερα τούτων,** ΚΔ Ματθ.23,15 **ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον,** Ἰουστ.215 Β **διπλότερον ὑμῶν βλασφημοῦσιν·** 2) δημ. ὁ ἐκ δύο ὁμοειδῶν συγκείμενος : Ἐρωτόκρ.Δ 1644 **φοροῦσαν ἅρματα διπλά, - διπλῆ γραμμή, - διπλὰ σερβίτσια·** 3) δημ. μτφ. ὁ ἔντονος, ἰσχυρός ἐξαιρετικός, λίαν αἰσθητός : Κρυστ.Κολόγ.Κλειώ 8,15 **διπλῆ σοῦ χύνουν στὴν καρδιά, διπλῆ ἀνατριχίλα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 72,19 **κι εἶν᾽ τῆς ἐρμιᾶς διπλὸς ὁ πόνος, | διπλὸς κι ὁ κόπος στὴ φευγάλα** 4) δημ. ἐπτυχωμένος, διπλωμένος εἰς δύο . **διπλῆ κόλλα χαρτιοῦ, - ρίξε μου διπλῆ τὴν κουβέρτα**

διπλοσάλη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμακ. σκευασία κατὰ τῶν ρευματισμῶν καὶ τῆς πλευρίτιδος

διπλοσάνθηρα (τὸ) νεώτ. τὰ φυτὰ ὧν οἱ στήμονες φέρουσι διπλάσιον τοῦ ὑπέρου ἀριθμὸν πετάλων

διπλοσάνιδο (τό) δημ. διπλοσανὶς βλ.λ.

διπλοσανίς-ίδος (ἡ) δημ. σανὶς διπλασίου τοῦ κανονικοῦ πάχους, δίπλαξ, διπλοσάνιδο

διπλόσαυρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος τῶν ἰγουανιδῶν σαυρῶν

διπλοσελμίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος σπογγομοναδιδῶν πρωτοζώων τῶν γλυκέων ὑδάτων

διπλοσήμαντος-ον σχόλ. ὁ ἔχων διπλῆν σημασίαν, δισήμαντος : Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ 225 **τὸ περιφρονῶ διπλοσήμαντόν ἐστι.**

διπλόσημος-ον μσν. διπλοσήμαντος βλ.λ. : Εὐστ. 1356 60 **τὸ τοῦ ἄγους διπλόσημον.**

διπλόσκολο (τό) δημ. διπλῆ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑορτή || δύο εἰς δύο συνεχεῖς ἡμέρας ἑορταί.

διπλοσκοπός (ὁ) νεωτ. κ. δημ. ἑκάτερος τῶν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει τεταγμένων δύο σκοπῶν, φυλάκων.

διπλοσπόνδυλον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀμφιβίων τῆς ὑποτάξεως τῶν τεμνοσπονδύλων στεγοκεφάλων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλόσπορος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐρυθροδανοειδῶν φυτῶν.

διπλοσταυροδρόμι (τὸ) δημ. σημεῖον διασταυρώσεως τριῶν ἢ τεσσάρων δρόμων· πρβλ. σταυροδρόμι· || κατ᾽ ἐπέκτ. κ. διασταύρωσις δύο ὁδῶν : Γρυπ.Σκ.Τερρ.Συναποθανούμενοι 28 **δεξὰ νὰ πάρουν ἢ ζερβὰ τὸ διπλοσταυροδρόμι.**

διπλόστεγον (τό) νεώτ. βοταν. γένος μελαστοματοειδῶν φυτῶν.

διπλοστενορύμι (τό) δημ. διασταύρωσις στενῶν διαβάσεων, δρομίσκων : δ.τραγ. **ὁ ἀγαπῶς μοῦ πάντηξε στὸ διπλοστενορύμι.**

διπλόστεφον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ἀστεριοειδῶν ποωδῶν φυτῶν.

διπλοστήμονος-ον νεώτ. κ. **διπλοστήμων** βλ.λ.

διπλοστήμων-ονος-ον νεώτ. πᾶν ἄνθος, οὗ ὁ ἀριθμὸς τῶν στημόνων διπλάσιος τοῦ τῶν πετάλων.

διπλοστομίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. τρηματοειδῶν σκωλήκων παρασιτούντων ἐπὶ τῶν βραγχίων ἰχθύων τῶν γλυκέων ὑδάτων.

διπλόστομον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος διπλοστομιδῶν σκωλήκων.

διπλόστομος-η-ο δημ. ὁ ἔχων διπλοῦν στόμιον, ἐπὶ δοχείων, ἀγγείων, σκευῶν : διπλόστομος λύχνος, Ζερβ.Ἰλ.Α 891 **στῆς μητέρας.| τῆς ἀγαπητῆς τὰ χέρια ἕνα πατῆρι | διπλόστομο ἔβαλε.**

διπλοστρεπτόκοκκος (ὁ) νεώτ. ζεῦγος στρεπτοκόκκων, ἐν συνδέσει πάντοτε ἐμφανιζομένων.

διπλοστρωμίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. θερμοβλάστων ἀλγῶν βλ.λ.2).

διπλοστρώμιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος διπλοστρωμιδῶν ἀλγῶν βλ.λ.2).

διπλόστυλος-η-ο δημ. ἐπὶ ναῶν, ὁ ἔχων διπλῆν σειρὰν κιόνων. ὁ δίστυλος βλ.λ. : Σάρρ.μτφρ Σοφ. Ἀντ 286 **ὁποὺ 'ρθε γιὰ νὰ κάψῃ αὐτὸς διπλόστυλους ναοὺς καὶ ἀφιερώματα.**

διπλοσυμπενθερία μσν., δημ. διπλοσυμπεθεριά διττὴ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια.

διπλόσφαιρα (ὁ) νεώτ.γέν.**σφαιριδῶν** πρωτοζώων.

διπλοσφουγγάτο (τὸ) μσν. κ. δημ. δύο εἴδη τοῦ ἐδέσματος σφουγγάτο βλ.λ. ἐν μιᾷ ἑστιάσει παρατεθειμένα : Πρόδρ.2,55 **ἐξάφες τὰ προγεύματα καὶ τὰ διπλοσφουγγάτα.**

διπλόσχημος-η-ο(ν) νεώτ κ. δημ. ὁ ἔχων διπλοῦν σχῆμα, μορφήν : **διπλόσχημος ἔκδοσις βιβλίου.**

διπλοσωμία (ἡ) νεώτ. τερατογονικὴ διάπλοσις δύο τελείων **σωμάτων συνηνωμένων** δι' ἑνὸς μέλους αὐτῶν. ἁ. δισωμία.

διπλοταινία (ἡ) νεώτ. γένος **σκιαδανθῶν** φυτῶν.

διπλόταξις-εως (ἡ) νεώτ. ζωολ γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν μηλολονθιδῶν· **2)** νεώτ βοταν γένος **σταυρανθῶν** φυτῶν

διπλότειχος-ον μσν ὁ ἔχων διπλῆν σειρὰν τειχῶν, ἐπὶ φρουρίου : Ψ Κωδ.119,3 **διπλότειχον κάστρον.**

διπλότης-ητος (ἡ) μαν. ἡ διπλῆ σημασία λόγου τινός, τὸ διφορούμενον Νικ.Χων.Χρον.164 Β «τὸ **τῶν ῥημάτων ἀμφοτερίζον**».

διπλοτριπλώνω δημ. ἐπαναλαμβάνω δὶς καὶ τρίς . Καρκβ.Λ Πλῶρ.67 **ἐκδίκηση !.. ἐκδίκηση !.. διπλοτριπλώνει στὰ μεσούρανα ἡ φωνή.**

διπλότριχον (τὸ) νεώτ. γένος ριβουλαριδῶν ἀλγῶν

διπλοτροπίς-ίδος (ἡ) **νεώτ βοταν** γένος **ἀγρωστοειδῶν** δενδρυλλίων

διπλοτυπία (ἡ) νεώτ γραμμ. ἡ ὕπαρξις **δύο τύπων λέξεώς τινος. τὸ εἶναι λέξιν τινὰ διπλότυπον βλ.λ.**

διπλότυπος (-η)-ο(ν) νεώτ . κ. δημ. γραμμ ἐπὶ λέξεων, ὁ ἔχων δύο γραμματικοὺς τύπους : **διπλότυπα ὀνόματα** **2)** ὁ εἰς διπλοῦν τυπωθείς : **διπλότυπος ἀπόδειξις**· || τὸ οὐδ **διπλότυπο(ν) βιβλίον ἐντύπων** ἀποδείξεων **πληρωμῆς εἰς διπλοῦν, ὧν** ἡ ἑτέρα παραμένει εἰς τὸν ἐκδώσαντα

διπλουρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **τετραπνευμόνων** ἀραχνῶν.

δίπλουρος (ὁ) **νεώτ. ζωολ.** γένος διπλουριδῶν ἀραχνῶν· **2)** γένος **τελεοστόμων** ἰχθύων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπλοῦς-ῆ-οῦν κ. **νεώτ.**, ποι., μτγν. κ. δημ. διπλός -ή-ό(ν) βλ.λ., ἀσυν. **-όος-η-ον,** Ἰων. θηλ. **διπλέη** (Ἡρ.3,42 κῶδ.), **ἀλλὰ** αἰτ. **διπλήν** ἢ **-πλῆν** (αὐτ. 5,90), **διπλάς** ἢ **-πλᾶς** (αὐτ.3,28) παρὰ τραγικ. **πάντοτε συνῃρ., πλὴν** Αἰσχ.ἀπ.39 **διπλόοι,** ὁ **δεδιπλωμένος,** ὁ εἰς δύο **ἐπαλλήλους** στρώσεις : Ἰλ.Κ 134 **χλαῖναν ἐπερονήσατο .. διπλῆν ἐκταδίην** (δίπλακα, διπλοΐδα), αὐτ.Δ 133 **ὅθι .. διπλόος ἤντετο θώρηξ** (ὅπου ὁ θώραξ συναντᾷ τὸν ζωστῆρα, **ὥστε** νὰ διπλώνεται), Ἀπολλδ.Καρ.4 **τὴν ἐπωμίδα πτύξας διπλῆν** (**ὥστε νὰ** διπλωθῇ)· || κατ' ἐπέκτ. ὁ κεκυρτωμένος, καμπουριασμένος : Εὐρ.Ἠλ.492 **διπλῆν ἄκανθαν** (κυφὴν ῥάχιν), Ξεν.Ἱππευτ.1,11 **ῥάχις διπλῆ**· || ὁ ἐκ δύο ὁμοειδῶν μερῶν ἀποτελούμενος : Σοφ.Αἰ.242 **παίει .. μάστιγι διπλῇ,** αὐτ.ΟΤ 809 **διπλοῖς κέντροισι,** Θουκ.1,133 **σκηνωσαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην,** Πάπ. **κόρακες διπλαῖ** (μετὰ δύο ἀγκίστρων), ΚΔ Τιμ.1,5,17 **διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν,** - διπλῆ σιδηροδρομικὴ γραμμή· || ὁ δὶς ἐπαναλαμβανόμενος, ὁ διττός : Ἡρ.6,104 **ἐκπεφευγὼς διπλόον θάνατον,** Σοφ.Ἠλ.1416 **παῖσον, εἰ σθένεις, διπλῆν** (πληγήν) || ἐπὶ οἰκίας, διώροφος : Λυσ.1,9 **οἰκίδιόν ἐστί μοι διπλοῦν**· || **διπλῆ ἰσότης** ἡ διπλοϊσότης βλ.λ. : Διόφ.98 Τ· || γραμμ. **διπλᾶ** ὀνόματα αἱ σύνθετοι λέξεις : Ἀριστλ.Ποιητ.1459 a,9 **τῶν δ' ὀνομάτων τὰ μὲν διπλᾶ μάλιστα ἁρμόττει τοῖς διθυράμβοις**· || **διπλᾶ σύμφωνα** τὰ ἐκ δύο φθόγγων σχηματισθέντα (τὰ ζ, ξ, ψ) : Διον.Θρ.632,3· || Ἡσ. « διπλοῦς ἄνδρας· τὰ δισύλλαβα ἀνδρῶν ὀνόματα »· **2)** ἀμοιβαῖος : Σοφ.Ἀντ.14 θανόντων .. **διπλῇ χερὶ** (διὰ τῶν χειρῶν ἀλλήλων)· **3)** ἐπὶ πυρετοῦ προκαλοῦντος δύο παροξυσμοὺς εἰς δεδομένον χρόνον : Γαλ.7,472 **διπλοῦς ἀμφημερινός,** αὐτ.9,677 **διπλοῦς τριταῖος**· **4)** ὁ ἐκτελεσθεὶς εἰς δύο ἀντίγραφα : Πάπ. **σύμβολον διπλοῦν**· κ. νεώτ, φρ. **τὸ παρὸν ἐγένετο εἰς διπλοῦν**· **5)** νεώτ. ὁ ὑπὸ δύο μορφὰς ἐμφανιζόμενος : **διπλῆ γραφή - ἐκδοχή**· || **διπλῆ διάθλασις** ἡ πρὸς δύο κατευθύνσεις γινομένη· **6)** διπλάσιος κατὰ τὸ μέγεθος ἢ τὸ ποσόν : Πλάτ.Τίμ.75 Β **βίον ἂν διπλοῦν .. τοῦ νῦν κατεκτήσατο,** Δημ.629,22 **διπλοῦν ὀφείλειν ὅσον ..,** Πάπ. **διπλῆ εἴσπραξις**· || ὡς ἐπίρρ. **διπλῷ** διπλῇ βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.722 Β· **7)** παρὰ τραγ. κτ πληθ. δύο : Σοφ.ΟΤ 20 **πρός τε Παλλάδος διπλοῖς ναοῖς** **8)** διφορούμενος, ἀμφιρρέπων, ἀναποφάσιστος : Πίνδ.Ν 10,167 **οὐ γνώμᾳ διπλόαν θέτο βουλάν,** Φίλ.1,302 **διπλᾶς καὶ ἀμφιβόλους λέξεις**· **9)** ἐπὶ προσ . διπρόσωπος, δόλιος, ἀπατηλός : Εὐρ.Ῥῆσ 395 **κοὐ διπλοῦς πέφυκ' ἀνήρ**· || ὅθ. ὁ πρὸς ἑαυτὸν ἀντιφάσκων : Πλάτ.554 Ε **οὐκ ἂν εἴη ἀστασίαστος ὁ τοιοῦτος ἐν ἑαυτῷ, οὐδὲ εἷς, ἀλλὰ διπλοῦς τις**· || κ. ἐπὶ πραγμ. : Ξέν.Ἑλλ.4,1,32 **διπλοῦν οὐδὲν πώποτέ μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος**· || τὸ θηλ **διπλῆ** ὡς οὐσ. διπροσωπία, δολιότης : Θεοδώρ.3 409 Α **10)** ὁ ἔχων διπλᾶς ἀσχολίας περὶ δύο πράγματα καταγινόμενος : Πλάτ.Πολ.397 Ε **οὐκ ἔστι διπλοῦς ἀνὴρ παρ' ἡμῖν.. ἐπειδὴ ἕκαστος ἓν πράττει** **11)** τὸ οὐδ **διπλοῦν** ὡς οὐσ διπλοῦν δοχεῖον διὰ τὴν ἕψησιν φαρμάκων, δίπλωμα βλ.λ.6) : Ἀνδρόμ.π.Γαλ.13,29.

διπλουσόδων-οντος (ὁ) νεώτ **βοταν** γένος **λυθριδῶν** δενδρυλλίων.

διπλόφαρδος-η-ο δημ. ἐπὶ **ὑφασμάτων,** ὁ ἔχων φάρδος, ἤτοι πλάτος διπλάσιον τοῦ συνήθους.

διπλοφρυΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ **τρηματοκόγχων** πρωτοζώων.

δίπλοφρυς-υος (ὁ) **νεώτ. ζωολ** γένος **διπλοφρυΐδῶν** πρωτοζώων.

διπλοφυλοφιλία (ἡ) **νεώτ.** παθολογικὴ κατάστασις τοῦ **γενετησίου ἐνστίκτου,** ἁ. **γενετήσιος** ἀντιστροφή.

διπλοφωνία (ἡ) **νεώτ.** παθολογικὸς ταυτόχρονος σχηματισμὸς δύο **ἤχων** ἐν τῷ λάρυγγι.

διπλοχαιρετίζω δημ. διπλοχαιρετῶ βλ.λ.

διπλοχαιρέτισμα (τὸ) δημ. διπλοῦς χαιρετισμός, ὅθ. ἐγκάρδιος χαιρετισμός.

διπλοχαιρετῶ δημ. κ. **διπλοχαιρετίζω,** μέσ. κ. παθ.**διπλοχαιρετιοῦμαι** κ. -ιέμαι δὶς κατ' ἐπανάληψιν χαιρετίζω, ἐπαναλαμβάνω δοθέντα ἢ σταλέντα χαιρετισμόν, ὅθ. ἐν ἐπιτατ. σημ. ἐγκαρδίως, θερμῶς χαιρετῶ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.148,3 **κι ἐκεῖ ποὺ τρώγαν κι ἔπιναν καὶ διπλοχαιρετιοῦνταν.**

διπλοχέρης-α κ. **-ισσα,** -ικο δημ. ὁ ὁμοίως καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν ἐργαζόμενος, ἀμφιδέξιος.

διπλοχιλιάζω δημ. πολλαπλασιάζω τι λίαν οἱονεὶ μέχρι δύο χιλιάδων : δ. τραγ. **ἐχίλιασές το τὸ μαντρί, νὰ τὸ διπλοχιλιάσῃς.**

διπλοχιτών-ῶνος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος μελαστοματιδῶν δενδρυλλίων.

διπλόχρονα-η-ο δημ. ὁ ἡλικίας δύο ἐτῶν· **2)** τὸ οὐδ. τὸ **διπλόχρονο** ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δύο ἐτῶν : δ.τραγ. **στὸ μῆνα πιάνει τὸ σπαθί, στὸ χρόνο τὸ κοντάρι | καὶ μέσα στὸ διπλόχρονο ἔβγαινε κι ἐκαυκήστη.**

διπλοφαλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος βλεφαρομαστιγιδῶν πρωτοζώων.

διπλοψηφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ δὶς ψηφίζειν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκλογήν.

διπλοψηφίζω νεώτ. κ. δημ. κ. **διπλοψηφῶ** βλ.λ.

διπλοψήφισις-εως (ἡ) νεώτ. διπλοψηφία βλ.λ.

διπλοψηφῶ νεώτ. κ. δημ. δὶς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκλογὴν ψηφίζω.

διπλυκοσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἐρεικοειδῶν δενδρυλλίων.

διπλῶ-όω κ. νεώτ. κ. μσν., δημ. **διπλώνω**, δημ. μτχ. παθ.παρακ **διπλωμένος** διπλασιάζω, ποιῶ τι διπλάσιον : Διογ.Λ 6,22 **τρίβωνα διπλώσας πρῶτος κατὸ τινας διὰ τὸ ἀνάγκην ἔχειν καὶ ἐνεύδειν αὐτῷ** (δ.ἑρμ. διπλῶς περιτυλίσσω· πρβλ. σημ. 5)· || ὁμ. παθ. : Ξεν.Ἑλλ.6,5,19 **ἐδεδίπλωτο ἡ φάλαγξ**· || μσν. κ. δημ. ἀμτβ. διπλασιάζομαι, γίνομαι διπλός : Ἐρωτόκρ.Γ 678 **οἱ πόνοι τους διπλώνουσι, τὰ πάθη τους πληθαίνουν**· **2)** ἐπαναλαμβάνω δίς : Ἀριστλ.Α Ὑστ.91 a, 21 **εἰ δὲ μὴ οὕτω τις λήψεται διπλώσας**· || δημ. κ. ἀμτβ. : **ἐδίπλωσε τὸ κακό**· πρβλ. **τριτώνω**· **3)** εἰδ. πολλαπλασιάζω ἐπὶ δύο: Βέττ.Βάλ.159,27· **4)** μτγν. εἰδ. ἀποδίδω εἰς διπλοῦν ὁτιδήποτε, πληρώνω τὸ διπλάσιον : ΚΔ Ἀπ.18,6 ἀπόδοτε **αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς**· **5)** μτγν κάμπτω, πτύσσω τσακίζω εἰς δύο : Πλούτ.Κάμ.41 **ἀνέστρεφον τὸν ἐκείνων σίδηρον μαλακὸν ὄντα καὶ λεπτῶς ἐληλαμένον, ὥστε κάμπτεσθαι ταχὺ καὶ διπλοῦσθαι τὰς μαχαίρας** (νὰ ἀμβλύνωνται αἱ μάχαιραι), Ἀχιλλ.Τάτ.3,8, Ἀσπασία παρ' Ἀετίῳ 16,22 **δεδιπλωμένον ἔμβρυον** (κεκαμμένον, μαζεμένο στὰ δυό)· || δημ. ὁθ καθόλου κάμπτω, πτύσσω, μαζεύω, κ. παθ. πτύσσομαι, μαζεύομαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.174,14 **ν' ἀνέβαινα στὸν οὐρανό, νὰ διπλωθῶ, νὰ κάτσω**, Βαλαωρ Δάφνη καὶ Ἀηδόνι 150 **τἀηδόνι | τραβιέτ' ἀπάνω στὰ βουνὰ | καὶ τὰ φτερὰ διπλώνει**, - **δίπλωσε τὸ χαρτὶ στὰ τέσσερα**· **6)** δημ. περιτυλίσσω : **δίπλωσέ μου τὰ πράματα σ' ἕνα χαρτί.**

διπλῳδοῦμαι-έομαι μτγν. ἐπανέρχομαι, ἐπαναλαμβάνομαι : ΘέωνΣμ.93 Η **τῶν διατόνων καθ' ἕκαστον τετράχορδον διπλῳδουμένων.**

δίπλωμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ διπλάσιον, τὸ διπλοῦν : Ἀριστλ.Μετ.346 a,24 **αὐτοῦ τοῦ κύκλου πλεῖον τὸ φῶς ἐστιν ἐν θατέρῳ ἡμικυκλίῳ τῷ τὸ δίπλωμα ἔχοντι**· **2)** δεδιπλωμένος χάρτης, ὁθ. ἔγγραφον συστατικόν, διαβατήριον : Κικ.Ἀττ.10,17,4· || εἰδ. ἔγγραφον διδόμενον εἰς τοὺς ταχυδρόμους, ἵνα διευκολύνωσιν αὐτοὺς οἱ κατὰ τόπους ἄρχοντες κατὰ τὴν πορείαν : Πλούτ.Γάλβ.8 **καὶ τὰ καλούμενα διπλώματα σεσημασμένα δόντων** (τῶν ὑπάτων)· || Πάπ.ἔγγραφον ἀπονέμον τὸ δικαίωμα εἰσπράξεως, ἐκμεταλλεύσεως φόρου, δασμοῦ : Πάπ. **μισθωτὴς διπλώματος ὄνων**· **3)** νεώτ. κ. δημ. ἔγγραφον ἐπισήμως ἀναγνωρίζον εἴς τινα ἱκανότητα, εἰδικότητα, ἀξίαν, γνώσεις, ἰδίως πτυχίον παρεχόμενον ὑπὸ τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν σχολῶν καὶ πιστοποιοῦν τὴν εὐδόκιμον περάτωσιν σπουδῶν : **δίπλωμα ἰατρικῆς - νομικῆς - μηχανικοῦ - γεωπόνου, - δὲν πῆρε ἀκόμα τὸ δίπλωμά του**· || εἰδ. **δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας** ἔγγραφον προνομιακὸν παρεχόμενον ὑπὸ τῆς πολιτείας, δι' οὗ ὁ εἰς ὃν παρεσχέθη κτᾶται τὸ δικαίωμα ἀποκλειστικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐφευρέσεώς τινος αὐτοῦ· || δημ. μτφ. φρ. **βλάκας μὲ δίπλωμα** = ὅλως ἠλίθιος· **4)** Ἐπιγρ. διπλόγραφον, ἀντίγραφον· **5)** Ἡσ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διπλώνω βλ. ἐν λ. διπλῶ 3), δίπλωσις, πτύξις· Ἡσ. « πτύγμα, κόλπωμα » : **τὸ δίπλωμα τῶν ρούχων**· || ὁμ. περιτύλιξις : **δὲν τὰ καταφέρνει στὸ δίπλωμα τῶν πακέτων**· **6)** μτγν. εἰδ. διπλοῦν ἀγγεῖον, τὸ μὲν ἐντὸς τοῦ δέ, ἐν χρ. πρὸς ἕψησιν φαρμάκων κ.ἄ. ἰατρικῶν παρασκευασμάτων, ἄ. διπλοῦν : Διοσκ.2,77, Γαλ.13,37.

διπλωμάτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἐπίσημος ἀντιπρόσωπος κυβερνήσεως χώρας τινὸς παρὰ ξένῃ κυβερνήσει· || γεν. ἀνώτερος κρατικὸς ὑπάλληλος ἀσχολούμενος περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς πολιτείας· **2)** μτγν. ὁ ἐπιδέξιος, ἐπιτήδειος εἰς τὰς συνεννοήσεις καὶ συναλλαγάς· **3)** ὁθ. δημ. ἀνειλικρινής, κρυφίνους, πονηρός, διπρόσωπος.

διπλωματία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης, **τὸ ἔργον** τοῦ διπλωμάτου βλ.λ.1)· || ἡ ἐπιστήμη καὶ τέχνη τῆς ἐπισήμου ἀντιπροσωπεύσεως κράτους τινὸς παρ' ἑτέρῳ, ἡ περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων πολιτείας τινὸς ἱκανότης, δεξιότης, ἐπιμέλεια· **2)** συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν περὶ τὰς διεθνεῖς σχέσεις κράτους τινὸς ἀσχολουμένων· **3)** δημ. μτφ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἱκανοῦ εἰς τὸ συνεννοεῖσθαι, συναλλάσσεσθαι· || ὁθ. κρυφίνοια, πανουργία, δολιότης, ἀνειλικρίνεια, προσποίησις : **ἄφησε τὶς διπλωματίες.**

διπλωματικά ἐπίρρ. δημ. διπλωματικῶς βλ.λ.

διπλωματική (ἡ) νεώτ. ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ περιεχομένου διπλωμάτων κ. ἄ. ἐπισήμων ἐγγράφων τοῦ μεσαίωνος.

διπλωματικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος, ἰδιάζων εἰς τὴν διπλωματίαν, τοὺς διπλωμάτας βλ λ 1) : **διπλωματικοὶ ὑπάλληλοι, - διπλωματικαὶ σχέσεις, - διπλωματικὸν σῶμα** (τὸ σύνολον τῶν ἔν τινι χώρᾳ ἐπισήμως διαπεπιστευμένων ἀντιπροσώπων ξένων χωρῶν)· **2)** κ. μτφ. ἐπιδέξιος, πονηρός : **διπλωματικὰ τερτίπια - κόλπα, - διπλωματικὲς κουβέντες**· **3)** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **διπλωματική** βλ.λ.

διπλωματικῶς ἐπίρρ. νεώτ. **κατὰ τρόπον διπλωματικὸν** βλ.λ., διὰ **διπλωματικῶν** διαπραγματεύσεων, συνεννοήσεων· **2)** μτφ. ἐπιτηδείως, δεξιῶς, συμφώνως πρὸς τὰς περιστάσεις : **τοῦ ὡμίλησε διπλωματικώτατα**· **3)** ὁμ. ἀνειλικρινῶς, πανούργως, οὐχὶ εὐθέως, μὲ κρυφίνοιαν, προσποιητά.

διπλωματοῦχος-ον νεώτ. ὁ κεκτημένος δίπλωμα βλ.λ.3) : **δ- τῆς φιλολογίας - τῆς ἰατρικῆς.**

διπλώνω μσν. κ. δημ. διπλῶ βλ.λ.

διπλωπία (ἡ) νεώτ. ὀπτικὴ διαταραχή, **καθ' ἣν** ὁ πάσχων βλέπει διπλᾶ τὰ ἀντικείμενα.

δίπλωσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δίπλωση** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διπλῶ βλ.λ., διπλασίασις, εἰδ. ἡ σύνθεσις λέξεων εἰς μίαν : Ἀριστλ.Ρητ.1406 a,6 **πάντα ταῦτα γὰρ** (ἐνν. τὰ ὀνόματα) **ποιητικὰ διὰ τὴν δίπλωσιν φαίνεται**· **2)** μσν. γραμμ. ἡ ἐπανάληψις φθόγγου : Εὐστ.633,20 **τῆς τῶν ἀμεταβόλων διπλώσεως**· **3)** μτγν., νεώτ κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διπλῶ βλ λ.3), πτύξις, τσάκιση : Γαλ. Χρήσ.Μορ.9,6 **δ- μήνιγγος**, Ζωσ Ἀλχ 183 Β, **δ- ἀργύρου, - δίπλωσις τοῦ ὑφάσματος - τοῦ χάρτου** κττ.· **4)** νεώτ. γένος διπτέρων **μυιιδῶν ἐντόμων.**

διπλωτήρ-ῆρος (τὸ) νεώτ. ἁλιευτικὸν ἐργαλεῖον ἐκ σχιστοῦ καλάμου πρὸς περιτύλιξιν τῶν ὁρμιῶν.

διπλωτής (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **διπλώτρια** ἐργάτης ἀσχολούμενος περὶ τὴν δίπλωσιν, πτύξιν, οἷον ὑφασμάτων, ἐντύπων κττ.

διπλωτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος, ἰδιάζων ἢ κατάλληλος πρὸς δίπλωσιν : **διπλωτικὲς μηχανές**· **2)** τὸ οὐδ. πληθ. **τὰ διπλω-**

τικά ὡς οὐσ. ἡ δαπάνη ἢ ἡ ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν διπλώσεως, πτύξεως οἷον ἐντύπων κλπ.

διπλωτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος **συλλιδιδῶν** ζωνοσκωλήκων.

διπλωτός-ή-ό δημ. ὁ δεδιπλωμένος, ὁ ἐν διπλώσει, κάμψει εὑρισκόμενος: Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ. 79,4 **μὲ τὰ πόδια διπλωτά.**

διπνεύμων-ονος-ον (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων δύο πνεύμονας: **διπνεύμονα ζῷα.**

δίπνευστα (τὰ) νεώτ. τὰ **δίπνοα** βλ.λ.

δίπνευστοι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἱ δίπνοοι βλ.λ.

δίπνοα (τὰ) νεώτ. ὀνομασία ζῴων ἀναπνεόντων διὰ βραγχίων ἅμα καὶ διὰ πνευμόνων, ἀ. δίπνευστα.

δίπνοοι (οἱ) νεώτ ζῳολ. κατηγορία **εὐϊχθύων** ἰχθύων, ἀ. δίπνευστοι.

δίπνους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο ὀπάς, ἀνοίγματα πρὸς ἀναπνοήν: Γαλ.19,93 **δίπνοα τρήματα·** **2)** νεώτ. τὸ ἀρσ. πληθ. **δίπνοοι** κ. οὐδ. πληθ. **δίπνοα** ὡς οὐσ. βλ.λς.

διπόδης (ὁ) ὁ ἔχων μῆκος, ἔκτασιν δύο **ποδῶν**: Ξεν.Οἰκ.19,3.

διπόδι ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ ὑποζυγίων, ἐν τροχασμῷ, καλπασμῷ.

διποδία (ἡ) κ. **νεώτ. τὸ ἔχειν** δύο πόδας: Ἀριστλ. ΖΜ 643 a,3 **ἀλλ' ἀεὶ διαφορὰν ἕξει, οἷον ὄρνις** ἀνθρώπου (**ἡ διποδία γὰρ ἄλλη καὶ διάφορος**), Πλωτῖν.4,3,5· **2)** μτγν. κ. νεώτ. μετρ. ἡ εἰς ἓν κῶλον συνένωσις δύο **μετρικῶν** ποδῶν· **πρβλ.** συζυγία· Ἀριστείδ.Κ I,24 « **διποδία δ' ἐστὶ ποὺς τετρασύλλαβος** »: Ἡφαιστ.4,3· **3)** εἶδος ὀρχήσεως τῶν Λακεδαιμονίων· Ἡσ. « **διποδία· ὀρχήσεως εἶδος, οἱ δὲ διποδισμός** »· Πολυδ.4,101 « **διποδία, ὄρχημα** Λακωνικόν »: Κρατῖν.162.

διποδιάζω, μέλλ. **-άξω** χορεύω τὸν λακωνικὸν χορὸν διποδίαν ἢ **διποδισμόν**: Ἀριστφ.Λυσ.1243 **λαβὲ τὰ φυσατήρια, | ἵν' ἐγὼ διποδιάξω.**

διποδιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο ποδῶν **μῆκος** (π.Ξεν.Οἰκ.19,3 ἐσφ. γρ. ἀντὶ διπόδης).

διποδίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. **οἰκογένεια τρωκτικῶν** νυκτοβίων θηλαστικῶν.

διποδίζω δημ. ἐπὶ ὑποζυγίων, καλπάζω, τροχάζω.

διπόδιον (τὸ) νεώτ. γένος **ὀρχεοειδῶν** φυτῶν.

διποδισμός (ὁ) **κ. νεώτ.** εἶδος ὀρχήσεως· Ἡσ. **πρβλ.** διποδία 3)· **2)** **νεώτ.** τροχασμός, καλπασμός, ἐπὶ ὑποζυγίων.

διποδομύδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια **τρωκτικῶν** θηλαστικῶν.

διποδόμυς-υος (ὁ) **νεώτ.** ζῳολ. **γένος διποδομυδῶν** θηλαστικῶν.

δίποδο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. δύο ἐκ τῶν ποδῶν ὑποζυγίου: **πρόσθιον δίποδον, - ἀριστερὸν πλάγιον δίποδον** (τὸ πρόσθιον ἀριστερὸν μετὰ τοῦ ὀπισθίου δεξιοῦ), **δεξιὸν πλάγιον δίποδον** (ἀντιθέτως πρὸς τὸ προηγούμενον)· **2)** δημ. χαρακτηρισμὸς τοῦ ἔχοντος δύο πόδας· **πρβλ.** δίπους.

διποινίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **διπνευμόνων** ἀραχνῶν.

δίποινος (ὁ) **νεώτ.** γένος **διποινιδῶν** ἀραχνῶν.

διποληΐς-ίδος (ἡ) **μτγν.** ἡ ἀνήκουσα, ἡ ὑφισταμένη εἰς δύο πόλεις: Μαν.4,376 **ἐν διποληΐδι φήμῃ** (ἡ εἰς δύο πόλεις διαδεδομένη).

διπόλια (τὰ) διπολίεια βλ.λ.

διπολίεια (τὰ) (συνηρ. ἐκ τοῦ διιπ-) κ. **διιπόλεια** ἀ. **διπόλ(ε)ια** ἑορτὴ τοῦ Πολιέως Διός, τελουμένη **ἐν** Ἀθήναις κτ. τὸν Σκιροφοριῶνα μῆνα: Ἀριστφ. Εἰρ.420 **πάσας τε τὰς ἄλλας τελετὰς τὰς τῶν θεῶν Μυστήρι' Ἑρμῇ, Διπόλει', Ἀδώνια,** Ἡρωδιαν.2,493.

διπολικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων δύο πόλους, ἐπὶ μαγνητῶν, ἠλεκτρικῶν συσκευῶν κττ.

δίπολις-ιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ δύο πόλεις περιλαμβάνων, ὁ εἰς δύο πόλεις διῃρημένος: Στράβ.14,2,15 **πρόκειται δὲ νῆσος.. ποιοῦσα δίπολιν τρόπον τινὰ τὴν Κνίδον.**

διπολίτης (ὁ) μτγν. ὁ δύο πόλεων πολίτης: Μαν.5,291.

διπολιώδης-ους-ες ἀναγόμενος εἰς τὸν τρόπον καὶ τὴν ἐποχὴν τῶν διπολίων ἀ. διπολιείων **βλ.λ., ἔθ.** ἀρχαῖος, παμπάλαιος: Ἀριστφ.Νεφ.984 **ἀρχαῖά γε καὶ διπολιώδη.**

δίπολος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δὶς γεωργημένος, ἠροτριασμένος: Πρόκλ.Ἡσίοδ.Ἔργ.460· **2)** διπλοῦς: Αἰσχ.ἀπ.209 (ἀμφίβ.)· **3)** **νεώτ. ὁ ἔχων δύο** πόλους, διπολικός: **δίπολοι μαγνῆται.**

διπόντες (οἱ) δημ. δίκροτον βλ.λ. **πλοῖον.**

δίπορος-ον ὁ ἔχων δύο πόρους, διεξόδους: Εὐρ. Τρῳ.1097 **δίπορον κορυφὰν Ἴσθμιον.**

διπορῳφόρος (ὁ) νεώτ. γένος **ἀγαμιδῶν σαυρῶν.**

διπόρπη (ἡ) νεώτ. **ζῳολ. διπλόζῳον βλ.λ.**

δίπορτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων δύο θύρας, διεξόδους, πόρτες: Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.Μήδ.134 **γιατὶ ἄκουσα ἐγὼ μέσ' στὸ δίπορτο σπίτι της θρήνους·** **2)** μτφ. τὸ οὐδ. **δίπορτο** ὡς οὐσ. διπλῆ **διέξοδος**, διπλῆ καταφυγή· ‖ μτφ. **φρ. τό 'χει δίπορτο ἔχει** διπλοῦν τρόπον διαφυγῆς ἐκ δυσκόλου **περιστάσεως ἢ διπλᾶ καταφύγια ἢ δύναται νὰ προσπορίζηται ὠφελήματα** διττῶς.

δίπος-ον μτγν. δίπους: Ἰάμβλ.Πυθ.25,144 **ἄνθρωπος δίπος ἐστὶ καὶ ὄρνις καὶ τρίπον ἄλλο.**

διπόταμο (τὸ) δημ., πληθ. **διποτάματα** **ὁ τόπος** συμβολῆς δύο ποταμῶν: Κορ.Ἄτ.4 Α 102.

διπόταμος-ο(ν) κ. δημ. ὁ ἔχων δύο ποταμούς, ὁ μεταξὺ δύο ποταμῶν: Εὐρ.Ἱκ.621 **διπόταμον πόλιν** (**μεταξὺ δύο ποταμῶν ἐκτισμένην**).

διπούνδιοι μτγν. (λατ.) νεοστράτευτοι, οἱ **νεωστὶ στρατευθέντες, νεοσύλλεκτοι**: Ἰω.Λυδ.Μην.4,157· **2) διπούνδιον τὸ διώβολον: Ἰω.Λυδ.Μην.4,157.**

δίπους-οδος-ουν **κ. νεώτ.** ὁ **ἔχων** δύο πόδας: Αἰσχ.Ἀγ.1258 **δίπους λέαινα,** Πλάτ.Πολιτ.276 C **τῆς δίποδος ἀγέλης·** ‖ κ. νεώτ. **δίποδα** τὰ ἔχοντα δύο πόδας ζῷα: Πλούτ.Ἠθ.276 C· **2)** γένος μυὸς τῆς Λιβύης πηδῶντος μὲ τοὺς δύο ὀπισθίους πόδας: Ἡρ.4,192 **μυῶν δὲ γένη τριξὰ αὐτόθι ἐστί, οἱ μὲν δίποδες καλέονται·** **3)** νεώτ. ζῳολ. γένος **διποδιδῶν** θηλαστικῶν· **4)** ὁ ἔχων μῆκος δύο ποδῶν: Πλάτ.Μέν.83 D **δεῖ ἄρα τὴν τοῦ ὀκτώποδος χωρίου γραμμὴν.. μείζω μὲν εἶναι τῆσδε τῆς δίποδος.**

δίπρακτος (-η)-ο(ν) **νεώτ.** κ. δημ. ἐπὶ θεατρικῶν ἔργων, ὁ ἔχων **δύο** πράξεις: **δίπρακτη κωμῳδία.**

διπριονίδαι (οἱ) **νεώτ.** ζῳολ. ὑδρόζῳα γραπτολιθοειδῆ, ἀπαντῶντα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

διπριόνιον (τὸ) **νεώτ.** γένος **χεδροπῶν φυτῶν.**

διπροπαργύλιον (τὸ) νεώτ. χημ. **ἐκρηκτικὸν** μεῖγμα ἐξ ὑδρογονάνθρακος, χαλκοῦ καὶ ἀργύρου.

διπροσωπία (ἡ) μσν., νεώτ. **κ.** δημ. τὸ ἔχειν τινὰ δύο πρόσωπα· ‖ **νεώτ. εἰδ.** ἡ **ἐπὶ** ἑνὸς κορμοῦ συνύπαρξις **δύο κεφαλῶν** κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον συγκεχυμένων· **2)** μτφ. τὸ εἶναί τινα διπρόσωπον βλ.λ., τὸ κρύφα ἐπαμφοτερίζειν, ἡ ἀνειλικρίνεια, δολιότης, πανουργία: Κῶδ.Παρ.2420,137.

διπρόσωπος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο πρόσωπα, δύο ὄψεις: Ἡρωδιαν.1,16,2 **διπρόσωπον δὲ αὐτοῦ** (**τοῦ Ἰανοῦ**) **ἵδρυται τὸ ἄγαλμα,** Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ Πατρίδες 8,8 **μέσ' στὸ πλάτος τοῦ μεγάλου σου λαβάρου | βλέπω διπρόσωπη ζωγραφισμέν' εἰκόνα·** ‖ μσν. **διπρόσωπος σάγος** ἀμφίμαλλος βλ.λ.: Εὐστ.1057,12 **καθότι δίμαλλος αὐτὸς** (ὁ τάπης) **ἔοικεν εἶναι κατὰ τοὺς ὡς ἄν τις εἴποι διπροσώπους σάγους·** ‖ **διπρόσωπον ἔμπλαστρον** δίμορφον ἢ δίχρωμον: Γαλ.10,385· **2)** μτφ. **διφορούμενος**, ἀσαφής, ἀμφίβολος: Λουκ.Ζ Τραγ.43 **ὅς** (ἐνν. χρησμός) **ἀκριβῶς ἀμφήκης ἦν καὶ διπρόσωπος·** **3)** γλωσσ. νεώτ. κ.δημ. **μτφ.** ὁ αἰονεὶ ἐμφανιζόμενος ὑπὸ δύο πρόσωπα, ὄψεις, **ὁ** ἀμφίβολον **συμπεριφορὰν** δεικνύων, ἀνειλικρινής, πανοῦργος, **κρυψίνους**, δόλιος· γλωσσ. «διπρόσωπον· ἀλλοπρόσαλλον»· **4)** μτγν.

γραμμ. ὁ δηλῶν, ὁ καθορίζων, σημαίνων δύο πρόσωπα : 'Απολλ.Δύσκ. 'Αντων.17,1.
δίπρύμ(ν)ος-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἀμφοτέρωθεν ἔχων πρύμνην, ὁ ἔχων πρῷραν ὁμοίαν τῇ πρύμνῃ· πρβλ. δίπρῳρος : 'Αθήν.5,204 Ε **δίπρῳρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος** (ἡ ναῦς).
δίπρῳρος-ον μτγν.κ.νεώτ., ἐπὶ πλοίων, ὁ ἔχων πρύμνην ὁμοίαν τῇ πρῴρᾳ, ὁ ἔχων ἀμφοτέρωθεν πρῷραν, ἤτοι τὸ λεγ. **δίδυμον πλοῖον**· πρβλ.**δίπρυμνος.**
διπρωτοδοντίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια θηλαστικῶν μαρσιποφόρων ἀπαντῶσα κ. ἐν ἀπολιθώσει.
διπρωτόδους-οντος (ὁ) νεώτ. γένος μαρσιποφόρων ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
διπτάμι (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φαρμακευτικὸν φυτὸν δίκταμνος ὁ λευκός, δ. βάρβαρο, λούτζα.
διπτερίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια **διπνόων** ἰχθύων, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.
διπτερόδους-οντος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος **σπαριδῶν** ἰχθύων.
διπτεροκαρποειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. **οἰκογένεια** δικοτυληδόνων **φυτῶν.**
διπτερόκαρπος (ὁ) νεώτ βοταν. **γένος διπτεροκάρποειδῶν** φυτῶν.
διπτεροκόμη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **παωδῶν προσωπανθῶν** φυτῶν.
διπτερολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἐντομολογίας πραγματευόμενος περὶ τῶν διπτέρων ἐντόμων.
δίπτερος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο πτερά, δύο πτέρυγας : 'Αριστλ.ΖΙ 490a,16 **τῶν δὲ πτηνῶν μέν, ἀναίμων δέ, τὰ μὲν κουλεόπτερά ἐστιν.. τὰ δ' ἀνέλυτρα καὶ τούτων τὰ μὲν δίπτερα, τὰ δὲ τετράπτερα, - δίπτερα ἔντομα**· || ὁμ ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων δύο πτέρυγας : **δίπτερος ἕλιξ**· **2)** μτγν. κ. νεώτ. **δίπτερος ναός** κ. κτ. παράλ. τοῦ ναὸς **δίπτερος** ναὸς μετὰ δύο πτερῶν ἤτοι μετὰ διπλῆς περιστάσεως βλ.λ. : Βιτρ.3,2,7· **3)** νεώτ. ζῳολ. δίπτερα (τὰ) ἢ **διπτέρυγα** ἔντομα τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἀρθροπόδων· || παλαιοζ. **δίπτερος** (ὁ) γένος **διπτεριδῶν** ἰχθύων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
διπτέρυγα (τὰ) νεώτ. κ δίπτερα βλ.λ.3).
διπτερυγία (ἡ) νεώτ. γένος σταυρανθῶν φυτῶν.
διπτέρυγος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο πτέρυγος, δίπτερος : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 5,150 **ὀξυβόαι κώνωπες.. νυκτὸς κνώδαλα διπτέρυγα**· || ἐν χρ. κ. μτφ. : Φιλόδ.ΑΠ 9,570 **διπτερύγων .. πόθων**· **2)** 'Επιγρ. **διπτέρυγον** (τὸ) ὡς οὐσ. μανδύας ἔχων τὰ δύο ἄκρα κρεμαστὰ ἐν εἴδει πτερυγίων : 'Επιγρ. **κατάστικτον διπτέρυγον.**
διπτέρυξ-υγος (ὁ) νεώτ βοταν. γένος **ἐλλαδοκάρπων** δένδρων.
δίπτυξ-υχος (ὁ) μτγν. δίπτυχος βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ 2,32 **δίπτυχα λώπην κάββαλε.**
δίπτυον (τὸ) 'Ησ.«Κύπριοι μέτρον.οἱ δὲ ἡμιμέδιμνον»
διπτύχανδρον (τὸ) νεώτ. γένος **κεσαλπινιδῶν** δενδρυλλίων.
διπτυχής-οῦς-ές δίπτυχος βλ.λ. : 'Αριστλ.ΖΙ 515 b,8 **καὶ ἕτερον νεῦρον διπτυχὲς ὁ τένων.**
διπτόχιξον 'Ησ. « δίπλωσον ».
δίπτυχος-ο(ν) (δὶς πτύσσω) κ. νεώτ. κ. δημ. **ὁ** δύο πτύξεις, διπλώσεις ἔχων, ὁ μὲ δύο ἐπαλλήλους πτυχάς, μὲ δύο δίπλες, ὁ εἰς δύο ἐπτυγμένος, διπλωμένος· πρβλ. 'Ησ. ἐν λ. δίπτυχα « δύο ἐπιβολὰς **ἔχοντα ἢ διπλοῦν, ὥστε** τὸ (διοσθ. τῷ) μὲν ὑπεστρῶσθαι τὸν ἐπίπλουν, τὸ δὲ ἐπιβεβλῆσθαι » : '**Οδ.Ν 224 δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην** (ἱμάτιον, χλανίδα διπλουμένην περὶ τοὺς ὤμους· δ.ἑρμ. δύο ἐπιφανείας ἔχουσαν, δίπλακα, διπλάρι), Πάπ. **δίπτυχον κάτοπτρον**· (τὸ εἰς δύο διπλούμενον)· || φρ. π. 'Ομ. **δίπτυχα ποιήσαντες** δὶς διὰ πιμελῆς περιτυλίξαντες τὸ κρέας (τῆς **λ. δ-** λαμβανομένης ἐπιρρηματικῶς)· δ.ἑρμ. (τῆς **λ. λαμβανομένης ὡς οὐσ.**) **δ-** εἶδ. ὀνομασία τῶν οὕτω παρασκευαζομένων πρὸς ὄπτησιν **τεμαχίων** κρέατος· || **δελτίον δίπτυχον** πινακὶς ἐκ δύο συνδεδεμένων τεμαχίων, ὧν τὸ ἓν ἁρμοστῶς ἐπιτιθέμενον ἐπὶ τοῦ ἑτέρου : 'Ηρ.7,239 **δελτίον δίπτυχον λαβὼν τὸν κηρὸν αὐτοῦ ἐξέκνησε..**· || μτγν. εἰδ. τὸ οὐδ. **δίπτυχον** ὡς οὐσ. κῶδιξ ἐκ δύο πινακίδων, δύο δέλτων, ἐν χρ. ὡς ἐπίσημον βιβλίον μητρῷον, ἰδίως ἐκκλ.· || ὁμ. εἶδος σημειωματαρίου ἐν χρ. παρὰ τοῖς ἀρχ.· || ὁμ. 'Επιγρ. **δίπτυχα** πίνακες, πλάκες δίστυλοι, φέρουσαι ἐγκεχαραγμένον ἐπίσημόν τι κείμενον (tabulae)· || ὁμ. ἐκκλ. μτγν.; μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀρχικῶς **οἱ** δίστυλοι πίνακες καὶ εἶτα **κατ'** ἐπέκτ. **αἱ** δέλτοι, **τὰ** φύλλα χάρτου, ἐφ' ὧν ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν μνημονευομένων ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ **ἱερέως** ζώντων καὶ τεθνεώτων· || ὁμ. μτγν. κ. μσν. **δίπτυχα** ὡς οὐσ. αἱ ἐξ ἐλεφαντοστοῦ ἢ ἄ. ἐξαιρέτου ὕλης ἐκ δύο συνδεδεμένων **τεμαχίων** ἀποτελούμεναι πινακίδες, **αἱ** φέρουσαι ἐν μικρογραφίᾳ γλυπτὰς παραστάσεις· || ὁμ. μσν., νεώτ. κ. δημ. **δίπτυχον** ὡς οὐσ. μικρὰ ἐκκλησιαστικὴ εἰκὼν **ἐκ** δύο συναπτῶν πινακίδων ἐχουσῶν ἰδίαν **ἑκάστης** παράστασιν· πρβλ. τρίπτυχον· **2)** γεν. ὁ διπλοῦς ἢ ὁ διττός : Εὐρ.'Ιων.1010 **πῶς οὖν κέκρανται δίπτυχο(ν) δῶρον θεᾶς;**· κ. κτ. πληθ. διπλοῖ, διττοί : Εὐρ.'Ορ.633 **διπλῆς μερίμνης διπτύχους ἰὼν ὁδούς**· || κ. ἁπλῶς, δύο : αὐτ.ΙΤ 242 **δίπτυχοι νεανίαι**· **3)** νεώτ. ζῳολ. **γένος γαλαθειδῶν** μαλακοστράκων.
δίπτωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. γραμμ. ἐπὶ ὀνομάτων, **ὁ** ἔχων δύο πτωτικὰς καταλήξεις: 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων. 91,7 **τὰ δεύτερα ὀρθοτονούμενα δίπτωτά ἐστι.**
διπύθμενος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο πυθμένας· || **τὰ** διπύθμενα ναυτ. τὰ στεγανὰ διαμερίσματα τὰ μεταξὺ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ διαμερίσματος τῶν πλοίων, χρησιμεύοντα ὡς ἀποθῆκαι ὕδατος, πετρελαίου ἢ ἕρματος.
διπυλίδιον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος παρασιτικῶν **κωδωνιδῶν** σκωλήκων.
δίπυλος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων **δύο** πύλας, θύρας, δίθυρος, δίπορτος : Σοφ.Φιλ.952 **ὦ σχῆμα πέτρας δίπυλον**· || **τὸ Δίπυλον** κ. νεώτ. ὡς οὐσ. αἱ παρὰ τὸν Κεραμεικὸν Θριάσιαι πύλαι τῆς πόλεως τῶν 'Αθηνῶν : Πολύβ.16,25,7 **ἐπεὶ δ' εἰσήει κατὰ τὸ Δίπυλον**, Πλούτ.Περ.30 **ταφῆναι δὲ 'Ανθεμόκριτον παρὰ τὰς Θριασίας πύλας, αἳ νῦν Δίπυλον ὀνομάζονται**· || ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὁ ναὸς τοῦ 'Ιανοῦ ἐν Ρώμῃ : Πλούτ.'Ηθ.322 **Α τὸ τοῦ 'Ιανοῦ δίπυλον**· **2)** 'Ησ. «ὑπερῷον».
διπυργιαῖος-ον πάπ. διπύργιος **βλ.λ.**
διπύργιος-ία-ον πάπ. ἐπὶ κτιρίου ἢ τόπου, **ὁ ἔχων** δύο πύργους : Πάπ. **διπυργία οἰκία.**
διπύρηνον (τὸ) μτγν. κ. μσν. χειρουργικόν τι ἐργαλεῖον, εἶδος μήλης : Γαλ.4,187 **σῶμα λεπτὸν καὶ πρόμηκες οἷα τὰ διπύρηνα καλούμενα.**
διπύρηνος-ον νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καρπῶν, ὁ ἔχων δύο πυρῆνας, δύο κουκούτσια· **2)** βοταν. γένος **βερβενοειδῶν** δενδρυλλίων· **3)** ζῳολ. γένος **κωδωνιδῶν** μεδουσῶν.
διπυρίτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ δὶς ἐπὶ πυρᾶς τεθείς, ὁ εἰς διπλῆν ὄπτησιν ὑποβληθείς, ὁ δὶς ὠπτημένος· || κ. ὡς οὐσ. ἐπὶ ἄρτου, ὁ διὰ διπλῆς ὀπτήσεως ξηρὸς παρασκευασθείς, τὸ παξιμάδι· || **νεώτ** ὁμ. κ. ὁ μέχρι ξηρότητος ὀπτηθεὶς **ἀρτίσκος, ἡ** γαλέττα : 'Ιππ.'Εντ.Παθ.25.
δίπυρον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτόν τι ἀπαντῶν ὑπὸ **μορφὴν** λευκῶν ἢ ἐρυθριζόντων πρισμάτων ἐντὸς **ἀσβεστολιθικῶν** ἢ σχιστολιθικῶν πετρωμάτων.
δίπυρος-ον ὁ ἔχων διπλοῦν πῦρ : 'Αριστφ Βάτρ. 1361 **διπύρους ἀνέχουσα λαμπάδας**· **2)** μτγν. ὁ δὶς **εἰς** τὴν πυρὰν τεθείς, δὶς ὠπτημένος, διπυρίτης βλ.λ. : Εὔβουλ.18 **διπύρους τε θερμούς, Προκ**

Μυστ.6 **διπύρους ἄρτους**· || Ἐπιγρ. **δίπυρος σῖτος** = ἄρτος διπυρίτης· || κ. ὡς οὐσ. **δίπυρος** κτ. παράλ. τοῦ ἄρτος : Εὐβουλ.18 **διπύρους τε θερμούς.**

διπυρρίχιος (ὁ) πιθ. ἡ ὄρχησις πυρρίχη βλ.λ. κατὰ τέσσαρας στοίχους ἐκτελουμένη : Τζέτζ. ἐν Ἀν.Κρ.3,305.

δίπωλος-ον μσν. ἐπὶ ἁρμάτων ἢ ἁμαξῶν, ὁ ἔχων δύο πώλους : Μαλάλ.1 **ἅρμασι διπώλοις**, Ἡσ. ξυνωρίδα, **ἅρμα δίπωλον.**

δίρηγες Ἡσ. « στρουθοί ».

διρὶ (τὸ) δημ. εἶδος ἀμπέλου τῆς νήσου Κρήτης.

διρκαία (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν κιρκαία βλ.λ :Διοσκ.3,119.

δίρκαιον (τό) μτγν. τὸ φυτὸν δσῦκος βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,72· || τὸ φυτὸν στρύχνον τὸ ὑπνωτικὸν ἢ μέλαν, δημ. βρωμόχορτο : ΨΔιοσκ.4,72.

διρράβδι (τὸ) δημ. γεωργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἐκκόκκισιν τοῦ ἀραβοσίτου.

δίρραβδος-ον ὁ ἔχων διπλῆν ράβδωσιν, ὁ διὰ δύο γραμμῶν σεσημειωμένος : Ἀριστλ.ἀπ.294 **τὰ μὲν δίρραβδα ὥσπερ σεσερῖνος.**

δίρραγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων εὐκνημιδῶν ἐντόμων.

δίρρεμα (τὸ) δημ. τόπος συμβολῆς δύο ρευμάτων.

δίρρυθμος-ον σχόλ. μετρ. ὁ ἐκ δύο ποδῶν ἢ διποδιῶν συγκείμενος, δίμετρος : Σχόλ.Ἀριστφ. Ἱππ.613 **Παιωνικὸν δίρρυθμον ἤτοι δίμετρον.**

διρρυμία (ἡ) τὸ εἶναι δίρρυμον βλ.λ., δ. ἑρμ. διπλοῦς ρυμός : Αἰσχ.ἀπ.324 **ἐν διρρυμίᾳ πῶλοι.**

δίρρυμος-ον ἐπὶ ἁμάξης, ὁ ἔχων δύο ρυμούς, ὅθ. τρεῖς ἵππους : Αἰσχ.Πέρσ.47 **πολλοῖς ἅρμασιν ἐξόρμῶσιν, δίρρυμά τε καὶ τρίρρυμα τέλη.**

δίρρυτος-ον μσν. ὁ διττῶς ρέων ἢ ὁ ἐκ δύο μερῶν βρεχόμενος : Κῶδ.Παρ.352,35.

δίς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. (ἀντὶ **δυΐς** ἐκ τοῦ δύο βλ.λ.) δύο φοράς, διττῶς, μετ' ὀνομάτ. : Θεόπομπ. Κωμ.69 **δὶς παῖδες οἱ γέροντες**· || Ἐπιγρ. **Ἀρίστωνος τοῦ δὶς Νέωνος** υἱοῦ καὶ ἐγγόνου τοῦ Νέωνος· || συνηθέστ. μτ. ρημ. : Ἡρ.8,104 **τοῦτο δέ σφι δὶς ἤδη ἐγένετο**, Αἰσχ.Πέρσ.173 **μή σε δὶς φράσειν**, Πλάτ.Γοργ.498Ε (παροιμ.) **καὶ δὶς . καὶ τρὶς . τὰ καλά** (τὸ καλὸν πρέπει νὰ ὁμολογῆται κατ' ἐπανάληψιν), **- ὁ διδάσκων δὶς διδάσκεται**· || **δὶς βιῶναι** ἐκ νέου βιῶναι : Μέν.223,4,Πλάτ.Κωμ.207 **δειπνεῖν.. δὶς τῆς ἡμέρας**· **2)** συνήθ. μετὰ τοῦ **τόσ(σ)ος** κ. ἀριθμητικῶν διπλάσιος, δύο φορὰς τόσος, ἄλλος τόσος : Ὀδ.Ι 491 **ἀλλ' ὅτε δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν**, Σοφ.Αἶ.277 **ἆρ' ἐστὶ ταῦτα δὶς τόσ' ἐξ ἁπλῶν κακά**· ||Ζηνόβ.3,24 **δὶς ἑπτὰ πληγαῖς πολύπους πιλούμενος** (παροιμιακῶς ἐπὶ τῶν ἀξίων συνεχοῦς τιμωρίας)· || **ἐς δὶς** δύο φοράς : Ἀππ.Μιθρ.78 **χειμὼν ἐς δὶς ἐπιγίγνεται**· || **δὶς διὰ πασῶν** εἶδος ἁρμονίας ἐν τῇ μουσικῇ· κ. μτφ. παροιμ. φρ.. πρὸς δήλωσιν ὁρμονίας μεταξὺ διαφερόντων πραγμάτων : Λουκ.Προμ.6.

-δις ἀχώριστον μόριον δηλοῦν κίνησιν εἰς τόπον, ὡς τὸ **-δε** βλ.λ. ἐν χρ.μ. εἴς τινας λέξεις, οἷον **ἄλλυδις, οἴκαδις, χαμάδις.**

Δίς (ὁ) ἀχρ. ὀνομαστ. τοῦ ὀνόματος Ζεύς, ἐξ ἧς αἱ πλάγ. πτώσεις Διός, Διΐ, Δία (πληθ. Δίες, Δίας : Πλούτ.Ἠθ.425 Ε), Ρίνθ.14.

δίσαβος-ον ὑπερδωρ. τ. τοῦ **δίσηβος** ὁ δὶς ἡβῶν, δὶς νέος· Σχόλ.Ὀλοβόλου « ὁ δίσαβος δέ, ὁ δὶς ἡβήσας, τὸ μὲν τῇ φύσει, τὸ δὲ τῆς Μηδείας ἐφήσει » : Δοσιάδ. ἐν ΑΠ 15,26.

δισαζωενώσεις (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ αζωτοῦχοι ἐνώσεις.

δισαζωχρώματα (τὰ) νεώτ. χημ. συνθε[illegible] ματα ἀζωτοῦχα.

δισάκκι [illegible] δισάκκι(ον) βλ.λ.

δισακκίδιον [illegible] ὑποκορ. τοῦ δ[illegible]

δισάκκι(ον) [illegible] μσν. κ δ[illegible] πλοῦς, ἦται δύο μικροὶ σάκκοι ἡνωμένοι δι' ὑφάσματος κατὰ τὸ στόμιον κ. συνήθ. τιθέμενοι ἐπὶ τοῦ σάγματος ζώων : Πάπ.(β' αἰ.), Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 67,8 **γι' ἅπλωσε, Χρόνη, στὸν τορβά, γιὰ λῦσε τὸ δισάκκι**, Κρυστ.Ἀγροτ.Πεντάμ.10 **μὲ γρόσια στὸ δισάκκι μου καὶ λίρες στὸ κεμέρι**· μτφ. παροιμ. **εἶναι διπλὸ δισάκκι** (ἐπὶ ἀνθρώπου παλιμβούλου)· **2)** νεώτ. εἰδ. στρατ. ὁ ἀτομικὸς διπλοῦς σάκκος τῶν ἱππέων καὶ ἐλατῶν τοῦ πυροβολικοῦ, εἰς οὗ τοὺς θύλακας τοποθετοῦσι τὰ ἀτομικῆς αὐτῶν χρήσεως εἴδη· **3)** γεν. ὁ σάκκος, τὸ ταγάρι.

δισακχαρῖται (οἱ) νεώτ. χημ. χημικαὶ σακχαροῦχοι ἐνώσεις.

δίσαλα Ἡσ. « ἀκαθαρσία ».

δισαλέος Ἡσ. « ῥυπαρός ».

δίσαμος (ἡ) μσν. ἡ δυάς, **τὸ δυάρι** : Νικομαχ. Γερασ.π Φωτ.Βιβλ.143,14.

δισανθύπατος (ὁ) μσν. ὁ δὶς χρηματίσας ἀνθύπατος : Ἀγαθίας ἐν ΑΠ (ἔκδ. Jacobs.) τόμ.3,14.

δισάρπαγος-ον μτγν. ὁ δὶς ἁρπαγείς, ὁ δὶς ἁρπαγὴν ὑποστάς : Λυκ.513 **τῇ δισαρπάγῳ κρεκί.**

δισαύξητος-ον νεώτ. εἰδ. γραμμ. ἐπὶ ρημ. ὁ λαμβάνων διπλῆν, ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικήν, αὔξησιν : **τὸ ἀνοίγω, τὸ ὁρῶ εἶναι δισαύξητα ρήματα.**

δισδάρης (ὁ) νεώτ. (τουρκ.). ἐπὶ τουρκοκρατίας, ὁ ἐπιμελητὴς ἢ διοικητὴς δευτερεύοντος φρουρίου.

δισδέκατος-ον μσν. εἰκοστός : Ψελλ. ἐν Ἀν. Βοασσ.1,186.

δίσδημαι δίζημαι βλ.λ.

δισεβδομηκοντάπηχυς-εως (ὁ) μσν. ὁ ἔχων μῆκος ἑκατὸν κ. τεσσαράκοντα πήχεων : Τζέτζ.Χιλ.3,942.

δισέβδομος-ον μσν. δέκατος τέταρτος : Ψελλ. ἐν Ἀν. Βοασσ.1,186 **καὶ δὴ μετ' αὐτὴν** (τὴν ἑβδόμην) **αὖθις ἡ δισεβδόμη**· || δεκατέσσαρα : Τζέτζ. Χιλ.9,781 **δουλεύσας δὲ τοῖς δισεβδόμοις χρόνοις.**

δισεγγόνη (ἡ) νεώτ., δημ **δισεγγόνα**, τὸ θηλ. τοῦ δισέγγονος βλ.λ.

δισέγγονο(ν) (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **δισεγγόνι**, πληθ. **δισέγγονα** κ. **δισεγγόνια** ὁ δισέγγονος βλ.λ.· || συνηθ. πληθ **δισέγγονα τὰ τέκνα** ἄρρενα καὶ θήλεα, ἐγγόνου ἢ ἐγγόνης ὡς πρὸς τὸν πάππον τούτων : Κρυστ Τραγ.Στάν.Κοῦρος 44 **κι ἀγγόνια καὶ δισέγγονα νὰ πιάκῃς νὰ χαϊδέφῃς.**

δισέγγονος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δισεγγόνη**, δημ. **-γγόνα**, οὐδ. **δισέγγονο(ν)**, δημ. κ. **δισεγγόνι** ὁ υἱὸς τοῦ ἐγγόνου ἢ τῆς ἐγγόνης ὡς πρὸς τὸν πάππον τούτου ἢ τὴν μάμμην.

δισεικάριθμος-ον μσν. δὶς εἴκοσι, τεσσαράκοντα:Νέα Ἀν.Βοασσ.252 **δισεικάριθμοι παρθένοι.**

δίσειρος-ον νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἀπὸ δύο σειράς· **2)** εἰδ. ναυτ. **δίσειρον ἱστίον** δημ. πανὶ μὲ δυὸ μοῦδες, τὸ ἔχον σειροδετημένας δύο σειρὰς βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.· || τὸ ἔχον δύο μόνον σειράς.

δισεκατομμύριο(ν) (τὸ) νεώτ. κ.δημ. χίλια ἑκατομμύρια.

δισεκατομμυριοῦχος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων περιουσίαν ἀνερχομένην εἰς δισεκατομμύριον καὶ πλέον· || συνεκδ. ὁ ὑπέρπλουτος.

δισέκγονοι (οἱ) μτγν οἱ δεύτεροι ἐξάδελφοι : Ἀσπ.εἰς ΗΝικ.184,26.

δίσεκτος (ὁ,ἡ) -ον μσν.κ νεώτ., δημ. **δίσεχτος-η-ο** κ.β- χαρακτηρισμὸς τῆς δὶς ἕκτης ἡμέρας πρὸ τῶν καλενδῶν τοῦ Μαρτίου τῆς παρεμβαλλομένης ἀνὰ τέσσαρα ἔτη εἰς τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον : Γεώργ. Χρυσοκοκκᾶς Ἀστρ.Περσ.π.Θησ.Στεφ [illegible] οὖν **ἓξ ὧραι αὗται κατὰ δ' ἔτη ποιοῦσι νυχθήμερον ἕν, ὃ λέγεται δίσεκτον**· || συνεκδ ἐπὶ [illegible] ὁ ἔχων δίσεκτον ἡμέραν : αὐτ.ἔνθ' ἀν. ἐπακτοὶ [illegible] **ὁ δίσεκτος χρόνος γίνονται κατὰ ἔτη** [illegible] **δίσεκτα ἔτη εἶναι πάντα ὧν ὁ ἐνδεικτικὸς** [illegible] **χρονολογήσεως αὐτῶν ἀριθμὸς διαιρεῖται** [illegible] **τοῦ τέσσαρα**· **2)** συνεκδ. μτφ. δημ. χρόνος [illegible] καιρὸς ·

χρονιά δίσεχτη ἢ β- (ἐκ λαϊκῆς προλήψεως) τὸ ἔτος καθ' ὃ πολλαὶ δυστυχίαι συνέπεσαν, ἰδίως ἐκ θεομηνίας, ἢ προβλέπεται ὅτι θὰ συμβῶσιν· ὁμ. κ. κτ. πληθ. **χρόνοι - καιροί - χρονιές - χρόνια δίσεχτα** κ. β- =περίοδος ἐτῶν ἀθλιότητος, δυστυχίας: Πολίτ.'Ἐκλ.Τραγ.134,9 **μὰ ἦρθε ὁ καιρὸς ὁ δίσεχτος, χρονιὰ κατακαημένη,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59,15 **χρόνια περνοῦμε βίσεχτα.**

διcέκτωρ (ὁ) πάπ. (ἀσαφοῦς σημασίας).

διcέλιδος (-η)-ο(ν) νεώτ.κ.δημ. ὁ ἐκ δύο σελίδων ἀποτελούμενος, μονόφυλλος : **δισέλιδος μελέτη.**

διcεξαδέλφη (ἡ) θηλ. τοῦ δισεξάδελφος βλ.λ. ἡ θυγάτηρ τοῦ ἐξαδέλφου : 'Ιω.Νηστ.'Ἐξομολογ. 79 Ε **ἄλλο (ἁμάρτημα) τὸ εἰς ἐξαδελφήν, ἕτερον τὸ εἰς δισεξαδέλφην.**

διcεξάδελφος (ὁ), θηλ. **δισεξαδέλφη,** οὐδ. **δισεξάδελφον** μτγν. κ. μσν. ὁ υἱὸς τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου : Σχόλ.'Απολλ.Ρ 3,359 **γνωτός, ἀντὶ τοῦ συγγενής, ἢ ἀνεψιδοῦς, δισεξάδελφος.**

διcεπτάριθμος Ἰνδίκτου κύκλος Ἐπιγρ. δέκοτον τέτορτον ἔτος Ἰνδίκτου (ἐσφ. γρ. **δισεπτάριθμος**)· πρβλ. δισεικάριθμος.

δίσευνος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο συνεύνους, συζύγους : ΑΠ 15,26 **Ὠπάτωρ δίσευνος** (σχόλ. « ὁ δύο γυναῖκας ἔχων, τὴν 'Αφροδίτην καὶ τὴν Χάριν »).

διcεφαπτόμενος-η-ον νεώτ. μαθηματ. ὁ ἔχων δύο σημεῖα ἐπαφῆς· ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **δισεφαπτομένη** (ἐνν. καμπύλης) εὐθεῖα ἔχουσα δύο κοινὰ σημεῖα ἐπαφῆς μετὰ καμπύλης.

δίσεφθος-ον μτγν. ὁ δὶς ἑφθός, ὁ δύο φορὲς βρασμένος : 'Ορειβ 38 **ὥστε δίσεφθον γίνεσθαι.**

δίσεχτος-η-ο δημ. δίσεκτος βλ.λ. 2), ἃ. βίσεχτος.

δίσηθος-ον δίσαθος βλ.λ.

διcήμαντος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο σημασίας, δίσημος.

δίσημος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο σημασίας· **2)** εἰδ. μετρ. **δίσημος πούς** ὁ ἔχων δύο χρόνους : 'Αριστείδ.Κ 1,14· ‖ εἰς τὴν μουσικήν, ὁ ἔχων τέσσαρας χρόνους : 'Ηλ.Κατ.189,9· **3)** εἰδ. ἐν τῷ ρυθμῷ, ὁ ἐκ δύο χρονικῶν μονάδων ἀποτελούμενος : 'Αριστόξ.Ρυθμ.2,10 **δ- χρόνος,** αὐτ.31 **δ- μέγεθος·** **4)** εἰδ. γραμμ. ἐπὶ φωνηέντων, ὁ διφορουμένης ποσότητος, ὁ ἄλλοτε βραχὺς καὶ ἄλλοτε μακρός, ἄλλως **δίχρονος·** Σχόλ.Διον.Θρ.38 Η, ἐν ΑΒ 801,4 « **δίσημα** (τὰ φωνήεντα α, ι, υ) ὡς ἐπιδεχόμενα δύο σημεῖα, ποτὲ τῆς μακρᾶς καὶ ποτὲ τῆς βραχείας »· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίσημον** (ἐνν. φωνῆεν) : Εὐστ.518,2 **τὴν διφόρησιν τῶν δισήμων,διχρόνων·** **5)** πάπ. ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, ὁ ἔχων διπλῆν παρυφήν, ἤτοι προσυφασμένον δίχρωμον γῦρον· **6)** νεώτ. τὸ οὐδ. **δίσημον** ὡς οὐσ. σῆμα τοῦ ναυτικοῦ κώδικος ἀποτελούμενον ἐκ δύο σημείων, δημ. σινιάλο μὲ δύο παντιέρες.

διcθανής-οῦς-ές Ἐπ. ὁ δὶς ἀποθνήσκων : 'Οδ.Μ22 **ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' 'Αΐδαο δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.**

διcθενής-οῦς-ές νεώτ. χημ. ἐπὶ χημ. στοιχείων ἢ ριζῶν, ὁ κορεννύμενος ὑπὸ διπλοῦ σθένους ἢ ἀτομικότητος, ὁ ἀπαιτῶν δύο ἄτομα ἑτέρου στοιχείου πρὸς κορεσμόν : **δισθενὴς ἀλκοόλη, - τὸ ὀξυγόνον ἐν τῇ ἑνώσει τοῦ ὕδατος εἶναι δισθενές·** **2)** ὀρυκτολ. τὸ ἀρσ. **δισθενὴς** ὡς οὐσ. βασικὸν πυριτικὸν ἅλας τοῦ ἀργιλίου.

δισίθεος-ον δ.γρ. τοῦ δεισίθεος βλ.λ.

δισιτοῦμαι-έομαι μτγν. γευματίζω δὶς τῆς ἡμέρας, τρώγω δύο γεύματα καθ' ἑκάστην ἡμέραν : 'Ηρόδ.'Ιατρ.π.'Αετ.9,13.

δισιωδαφόρμιον (τὸ) χημ. ἰωδιοῦχος ἕνωσις.

δισκάζομαι 'Ησ. « **δισκάζεται**· διαφέρεται ».

δίσκαλμος-ον μσν. κ.νεώτ., δημ. **δίσκαρμος** ἐπὶ κωπηλάτου πλοίου, ὁ ἔχων δύο σκαλμούς, δθ. κ. δύο κώπας : Συνέσ.167Α **ἐπὶ κελητίου δισκάλμου.**

δισκαράκι (τὸ) δημ. μικρὸν δισκάριον βλ.λ.· ‖ εἰδ. ὁ δίσκος τοῦ ἐποιτοῦντος.

δισκάρι(ον) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ δίσκος : 'Ορειβ.Συν.7,44,1, Πρόδρ.Β 419 **ἐκεῖνος τὰ γλυκύσματα μετὰ τῶν δισκαρίων·** **2)** μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐκκλ. ἅγιον **δισκάρι(ον)** ἢ ἁπλῶς **δισκάρι(ον)** ὁ δίσκος εἰς ὃν τίθεται ὁ ἅγιος ἄρτος τῆς προσφορᾶς : Χρον.Πασχ.714,13 **δισκάρια καὶ ποτήρια·** **3)** 'Ησ. « κανοῦν, κανίσκιον, δισκάριον »· **4)** δημ. δισκάρι τῆς ζυγαριᾶς ὁ δίσκος τοῦ ζυγοῦ· **5)** δημ. δισκάρι βουνοῦ τόπος ἐπίπεδος ἐπὶ ὄρους ἔχων στρογγύλον ἢ ἐλλειψοειδὲς σχῆμα.

δισκαφίζω δημ. σκάπτω διὰ δευτέραν φοράν, ἃ. διβολίζω βλ.λ., κυρίως διὰ τὴν ἐκρίζωσιν ζιζονίων· πρβλ. σκαλίζω.

δισκάφισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ δισκαφίζω βλ.λ. : **τὸ ἀμπέλι του θέλει δισκάφισμα.**

δίσκειν μσν. ἐκβάλλειν : Ψ Κωδιν.215 **δίσκειν τὰ ἀγάλματα·** πρβλ. δίσκω.

δισκελής-οῦς-ές σχόλ., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο σκέλη, δίκωλος, δίσκελος : Σχόλ.Λυκόφρ.636, **- δισκελὲς ξύλον·** ‖ μσν. γραμμ. ἐπὶ τῶν προτάσεων, ἡ ἀποτελουμένη ἐκ δύο μερῶν : Εὐστ.Πον.333,40 **ἐν ἔτι τῶν δισκελῶν τῆς διαιρέσεως λείπεται· φιλοῦμεν καὶ οὐ φιλούμεθα.**

δίσκελλα 'Ησ. « σπυρίς ».

δισκέλλι(ον) (τὸ) μσν. κ. δημ. δίπους, βάθρον μὲ δύο σκέλη (διορθ. δισκέλιον) : Λέων Τακτ.11,26 **ἕτερον δὲ κανόνιον.. τάξιν μεναύλου, ἐν τῇ συμμίξει τοῦ δισκελλίου ἐκείνου ἐπιθεὶς τρισκέλλιον ἐποίησεν·** **2)** δημ. ὡς οὐσ. τὸ οὐδ. **δίσκελο** βλ.λ.2).

δίσκελος-η-ο δημ. ὁ ἔχων δύο σκέλη, δισκελὴς βλ.λ., διχαλωτός : **δίσκελο παλούκι·** **2)** τὸ οὐδ. **δίσκελο** ὡς οὐσ. ἡ διχάλα, τὸ διχαλωτὸν ξύλον.

δίσκευμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ δισκοβολία, τὸ ρίψιμο τοῦ δίσκου : Τζέτζ.'Ἐξήγ.'Ιλ.139,2 **τὸ τοῦ 'Απόλλωνος δίσκευμα·** **2)** στεφάνη πρὸς ἀνάδεσιν τῆς κόμης : Νικ.Χων.1,111 Ε **τὸ δὲ τῆς κόμης κεχυμένον καὶ.. ὀπισθίῳ δισκεύματι περιέσφιγγεν.**

δισκεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων σχῆμα δίσκου, δισκοειδὴς ἐν χρ. ὡς ὀνομασία κομήτου (κατὰ διόρθ. ἀντὶ **δίσκειος**) : 'Ιω.Λυδ.Διοσ.10 a,15 a.

δισκευτής (ὁ) μσν. ὁ δισκοβόλος : Μιχ.'Εφ.ΗΝικ. 487,31, Θωμ.Μ 243 **δισκοβόλος οὐ δεῖ λέγειν, ἀλλὰ δισκευτής.**

δισκεύω μτγν. δισκέω βλ.λ.· 'Ησ. « δισκεύει, δισκοβολεῖ· δισκεῦσαι, δίσκον ῥίψαι, ἤτοι λιθάσαι » : Σωσίβ.3, Φιλόστρ.'Επ.43 **τὸν δὲ 'Απόλλωνα** (ὁρῶ ἐν ταῖς γραφαῖς).. **δισκεύοντα, ἢ τρέχοντα ἢ τοξεύοντα,** Διογ.Λ'1,118, Πορφ.Χριστ.48· ‖ μτβ. ρίπτω, ἐξακοντίζω : Σχόλ.'Απολλ.Ρ 1,1310 **ἐδίσκευσεν ἑαυτὸν εἰς θάλασσαν·** ‖ ὁμ. κ. παθ. : Εὐρ.'Ἴων 1268 **ὅθεν πετραῖον ἅλμα δισκευθήσεται** (δ.γρ. **δισκηθήσεται**), ΑΠ 9,14 **δισκευθεὶς δ' ἐπὶ θάμνον.**

δισκέω ἀπολ. ρίπτω τὸν δίσκον, δισκοβολῶ : 'Οδ.Θ 188 **δίσκον.. στιβαρώτερον ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισιν·** ‖ μτφ. : Πίνδ.Ι 2,35 **μακρὰ δισκήσαις** (σχόλ. « μακρῶς καὶ μεγάλως τὸν ἐμὸν λόγον ῥίψας »)· ‖ μτβ. ρίπτω, ἐξακοντίζω τι : Διογ.Λ 7,11 **ἀπὸ ὄρους αὐτὸν δισκῆσαι·** ‖ ὁμ. κ. παθ.· 'Ησ. « **δεδίσκηται**· ἔρριπται » : Βιάνωρ.ἐν ΑΠ 9,227 **ὁ δισκηθεὶς.. ἔμπεσε δειλῷ πτωκί.**

δίσκημα-ατος (τὸ) δίσκευμα βλ.λ., τὸ ρίπτειν δίσκον, ἡ δισκοβολία : Σοφ.ἀπ.380 **ἔλαφ[ρ]ὸς ἐν δισκήματι·** **2)** πᾶν δίκην δίσκου ριπτόμενον : Εὐρ. Τρῳ.1121 **νεκρόν, ὃν πύργων δίσκημα [πι]κρὸν Δαναοὶ κτείναντες ἔχουσιν** (σχόλ. « ἀντὶ τοῦ ἐκτεινον ῥίψαντες καὶ ἐδισκεύσαντο (κτ. διόρθ. τοῦ διεσκευάσαντο) αὐτὸν ἀπὸ τῶν τειχῶν »).

δίσκηπτρος-ον ὁ ἔχων δύο σκῆπτρα, ἐπὶ τῶν δύο 'Ατρειδῶν : Αἰσχ.'Αγ.43 **καὶ δισκήπτρου τιμῆς ὀχυρὸν ζεῦγος 'Ατρειδᾶν.**

δισκίδαι (οἱ) νεώτ.οἰκογ. **ἀκτινοζώων** πρωτοζώων.
δισκίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. κ. **δισκίνα** (ἡ) γένος δισκινιδῶν βραχιονοπόδων ζώων.
δισκινίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **βραχιονοπόδων** μαλακιοειδῶν.
δισκινόκαρις (ἡ) νεώτ. γένος **δισκινοκαρινῶν** ζώων ἀπαντῶν **μ. ἐν** ἀπαλιθώσει.
δισκίον (τό) **νεώτ.ὑποκορ.** τοῦ δίσκος βλ.λ.· **2)** εἰδ. φαρμ. πᾶν ἐν εἴδει μικροῦ πεπλατυσμένου δίσκου φαρμακευτικόν παρασκεύασμα : **δισκία κινίνης**· **3)** βοταν. **μυζητικὰ δισκία** δισκοειδεῖς καταλήξεις τῶν ἑλίκων ἀναρριχωμένων τινῶν φυτῶν.
δισκοβολία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ρίπτειν τὸν δίσκον, τὸ ἀγώνισμα τοῦ ρίπτειν δίσκον : Γαλ.6,325,· **ἔχει τὸ πρωτάθλημα εἰς τὴν δισκοβολίαν.**
δισκοβολίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων.**
δισκοβόλος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ βάλλων τὸν δίσκον, δισκευτής βλ.λ.· || εἰδ. **ἓν** ἄγαλμα τοῦ Μύρωνος· ὁμ. τοῦ Ναυκίδου : Λουκ.Φιλοφ.18 **τῶν Μύρωνος ἔργων . . ἓν ὁ δισκοβόλος**· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος **δισκοβολιδῶν** ἰχθύων.
δισκοβολῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. βάλλω **τὸν** δίσκον, ἀγωνίζομαι εἰς τὸν δίσκον· Ἡσ. ἐν λ. δισκέω « δισκεύει, δισκοβολεῖ » : Γαλ.Θρασ.33· **2)** κατ' ἐπέκτ. ρίπτω τι ὡς δίσκον : Ἐπιγρ. **κάφ' ὕφους δισκοβόλησε νέον.**
δισκογλωσσίδαι (οἱ) **νεώτ.** ζωολ. οἰκογένεια ἀνούρων βατραχίων.
δισκόγλωσσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος δισκογλωσσιδῶν βατράχων.
δισκόγναθος (ὁ) **νεώτ.** γένος **κυπρινιδῶν** ἰχθύων
δισκοδάκτυλα (τὰ) νεώτ. ζωολ. κατηγορία ἀνούρων βατραχίων.
δισκοδέρμια (τὰ) **νεώτ.** γένος **πυριτιοσπόγγων** ἀπαντῶν μ. **ἐν** ἀπαλιθώσει.
δισκοδερμία (ἡ) νεώτ. γένος **πυριτιοσπόγγων** ζώων ἀπαντῶν **κ. ἐν** ἀπολιθώσει.
δισκοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα δίσκου : Ἀγαθαρχ.105 **σχῆμα δὲ οὐ δισκοειδὲς ἔχειν τὸν ἥλιον,** Διοσκ.2,156 **σπερμάτιον δισκοειδὲς οἱονεὶ ἐντεθλασμένον ἔχον,**· Ἀρέσκ.Φιλ.2,27,3 **οἱ Στωϊκοί, σφαιροειδῆ εἶναι** (τὴν σελήνην), **ὡς τὸν ἥλιον. Ἐμπεδοκλῆς, δισκοειδῆ**· **2)** νεώτ. ζωολ. **τὸ οὐδ.** κτ. **πληθ. δισκοειδῆ** ὡς οὐσ. **τάξις σιφωνοφόρων ζώων ἐχόντων** σχῆμα δισκοειδές.
δισκοέλιξ-ικος (ἡ) **νεώτ.** γένος **γαστεροποδῶν** μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
δισκοίλιος (ὁ) **νεώτ.** ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων **εὐμενιδῶν** ἐντόμων.
δισκοκάλυμμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ κάλυμμα τοῦ ποτηρίου τῆς Θείας Κοινωνίας : Ἀθαν.2,408 δίσκος τὸ ἅγιον **πνεῦμα, ὁ πατὴρ δισκοκάλυμμα,** Ἀνών.Περιγρ. Ἁγ.Σοφ.π.Δουκαγγ. ἐν λ. **δισκοκαλύμματα ὁλόχρυσα.**
δισκοκέφαλος (ὁ) νεώτ. **ὁ** ἰχθὺς δισκοβόλος βλ.λ.
δισκοκηλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **λεπτοπλανιδῶν** σκωλήκων.
δισκοκυκλίνα (ἡ) νεώτ. γένος τρημα[illegible]ρων πρωτοζώων **ἀπαντῶν** μ. **ἐν** ἀπολιθώσει.
δισκομέδουσα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **δισκομεδουσιδῶν** μεδουσῶν.
δισκομεδουσίδαι (οἱ) ζωολ. οἰκογ. μεδουσῶν.
δισκόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν δίσκου.
δισκόμυζα (ἡ) **νεώτ.ζωολ.** γένος **μυιϊδῶν** ἐντόμων.
δισκομύκητες (οἱ) **νεώτ.** βοταν. κατηγορία τις ἀσκομυκήτων βλ.λ.
δισκομυκητωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παρασιτική νόσος ὀφειλομένη εἰς δισκομύκητα **βλ.λ.**
δισκονανθῆ (τὰ) νεώτ. ἄθρ. **σιφωνοφόρων** ζώων.
δισκοπάνιστος-ον μτγν. ὁ δὶς τετριμμένος : Βατραχομ.35 **ἄρτος δισκοπάνιστος** (δ.γρ.**τρισκ.**).
δισκοποτήρι(ον) (τό) μσν. **κ.** νεώτ., δημ. **δισκοπότηρο** τὸ ἱερὸν ποτήριον **τῆς** θείας μεταλήψεως μετὰ τοῦ δίσκου : Βίος Νείλου Νηστευτ.140 **ἀργυροῦν βαστάζων δισκοποτήριον,** Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,48 **δισκοποτήριον ἀργυροῦν διάχρυσον** μετὰ τοῦ **ἀστερίσκου**· **2)** πᾶν ποτήριον ἔχον τὸ σχῆμα τοῦ ποτηρίου **τῆς** θείας μεταλήψεως.
δισκοπότηρο (τὸ) δημ. δισκοποτήριον βλ.λ. : Βαλαωρ.Κυρὰ Φροσ.4,25 **ν' ἀφήσῃ νὰ περάσῃ** | **τὸ θεῖο δισκοπότηρο, τὸ Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου.**
δισκοπύλη (ἡ) νεώτ.γέν.**πυλοδισκιδῶν** πρωτοζώων.
δισκόραξ-ακος (ὁ) μτγν. διπλοῦς κόραξ, ὁ εἰς διπλάσιον **βαθμὸν ἔχων τὰς ἰδιότητας** τοῦ κόρακος, διπλοκόρακας : Λουκ.Ψευδολ.30 **ὁπότε τοῦ** Τισίου **τὴν τέχνην οἶσθα, ὡς τὸ δισκόρακος ἔργον αὐτὸς ἐποίησας, ἐξαρπάσας τοῦ. . πρεσβύτου χρυσοῦς τριάκοντα** (λογοπαικτικῶς πρὸς τὸν κόρακα κ. Κόρακα διδάσκαλον τοῦ Τισίου).
δίσκος (ὁ) (δικεῖν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. στρογγύλη πλάξ, λιθίνη ἢ μεταλλίνη, ἐξωγκωμένη ἐν τῷ μέσῳ μετὰ ἢ ἄνευ ὀπῶν, ἥτις ἐρρίπτετο κατὰ σκοποῦ τινος ὡς ἄσκησις ἢ ἀγώνισμα : Ἰλ.Β 774 **λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης δίσκοισιν τέρποντο,** Πίνδ.Ι 1,25 **καὶ λιθίνοις ὁπότε δίσκοις ἵεν,** Εὐρ.ΙΑ 200 **Διομήδεα θ' ἡδοναῖς δίσκου** κεχαρημένον, Ρουφῖν.14,5,19 **νῦν δίσκος ἐμοὶ κρόταλον** (τὸν παῖδα - **τὸν παίζοντα τὸν δίσκον** - ἀντὶ τοῦ κορασίου - τοῦ παίζοντος κρόταλα - ἀντήλλαξα)· || φρ. **δίσκου οὖρα** βολὴ δίσκου, ὅσον φθάνει ριπτόμενος δίσκος, δίσκουρα βλ.λ. : Ἰλ.Ψ 431 **ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται. . τόσσον ἐπεδραμέτην**· **2)** κ. νεώτ. συνεκδ. τὸ ἀγώνισμα τῆς δισκοβολίας : Πλούτ.Περ.6 **καὶ τὰ τεχνητὰ τῶν συμβόλων ἀθετοῦντες, ψόφους τε δίσκων καὶ φῶτα πυρσῶν**· || κατὰ πληθ. **οἱ δίσκοι** ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐγυμνάζοντο εἰς τὸν **δίσκον** : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 4,1217 **γυμνάσια καὶ δίσκοι**· **3)** μτγν. κ. νεώτ. πᾶν ἀντικείμενον ἔχον περιφερειακῶς σχῆμα δίσκου, δισκοειδές, οἷον ἡ πατάνη, ἡ λοπάς, ἀπλάδο : ΑΠ 11,371 **μή με κάλει δίσκων ἐπιΐστορα λιμοφορήων**· || εἰδ. νεώτ. **δίσκος ὡρολογίου** ἡ πλὰξ τοῦ ὡρολογίου ἐν ᾗ ἀναγράφονται αἱ ὧραι· **δίσκος σημάτων** μεταλλίνη πλὰξ φέρουσα διάφορον χρῶμα εἰς ἑκάστην πλευρὰν καὶ χρησιμεύουσα διὰ νὰ δεικνύῃ διὰ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν χρωμάτων ἐὰν ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ εἶναι ἐλευθέρα ἢ ὄχι· || κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ παροψίς, τὸ μετάλλινον συνήθως σκεῦος ἐφ' οὗ προσφέρονται ἀναψυκτικά, γλυκύσματα ἢ κ. ἐδέσματα : Πολυδ.6,84 **καθ' ἕκαστον δὲ οὓς μὲν δίσκους καλοῦσιν, ἐρεῖς κύκλους ἀργυροῦς ἢ χεύματα ἀργυρᾶ ἢ πίνακας κοινούς,· δ- ἀργυροῦς - μετάλλινος - ὑάλινος· ξύλινος, - ὕστερ' ἀπ' τὰ καλωσορίσματα μᾶς ἔφεραν τὸ δίσκο μὲ τοὺς καφέδες**· **4)** μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐκκλ. **ὁ** ἅγιος δίσκος, τὸ δισκοειδὲς σκεῦος ἐφ' οὗ τίθεται ὁ ἅγιος ἄρτος, ὅ. δισκάριον βλ.λ. : Ἰω.Δομ.Συνοδ.(4) **ψηλάφησον καὶ ἴδε τὸν μέγιστον αὐτοῦ δίσκον**· **5)** νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐκκλ. μετάλλινος ἄβαξ προωρισμένος διὰ τὴν συλλογὴν ἐράνων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ : Βάρν.Σκλάβ.Πολιορκ. 36 **καὶ τὰ στερνά μου ὄβολα στῆς ἐκκλησιᾶς τὸ δίσκο,** φρ. **βγάζω τὸ δίσκο** περιφέρω τὸν δίσκον εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς συλλογὴν ἐράνου· ὁμ. **βγαίνει ὁ δίσκος,- ἐβγῆκε ὁ δίσκος** κττ. περιφέρεται δίσκος πρὸς συλλογὴν ἐράνου· || κατ' ἐπέκτ. πᾶν σκεῦος πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὸ τῶν ἀπόρων ἢ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων : φρ. **ἐβγῆκε μὲ τὸ δίσκο γιὰ νὰ τὸν γεροκομήσῃ** (ἐζητιάνεψε)· || ὁμ. **τοῦ ἔβγαλαν δίσκο** (τοῦ ἔκαμαν ἔρανον)· || ὁμ. **τὸν βγάλανε μὲ τὸ δίσκο** (τὸν ἐκήδευσαν δι' ἐράνων)· **6)** μτγν. στρογγύλον κάτοπτρον : ΑΠ 6,18 **ἀλλὰ σύ μοι, Κυθέρεια, δέχου νεότητος ἐ-**

ταῖρον δίσκον, ἐπεὶ μορφῇ σῇ χρόνον οὐ τρομέει· **7)** μτγν. κ. νεώτ. ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου - τῆς **σελήνης - τῶν ἀστέρων** ἡ φαινομένη κυκλικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἡλίου κ. τῶν ἀστέρων: Ἀλέξ. Ἀφρ. Πρ. 2,46 **ἐλάττων ἡ σελήνη τοῦ ἡλίου τυγχάνουσα τῷ μεγέθει τὸν δίσκον πάντα κρύπτειν οὐ σθένει.** Ἀρέσκ.Φιλ.2,24,1 **βλέπεσθαι δὲ τοῦτο** (ἡ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου) **κατοπτρικῶς ὑποτιθεμένῳ τῷ δίσκῳ·** **8)** μτγν. κύμβαλον: Σέξτ.Ἐμπειρ.Μαθ.5,28· **9)** μσν. λειψανοθήκη : Προκ.Κτισμ.1,7· **10)** νεώτ. βοταν διάφορα μέρη φυτῶν τινων ὁμοιάζοντα πρὸς δίσκον, οἷον μέρος τῆς βάσεως τοῦ θαλλοῦ φυκῶν τινων, τὸ ἀσκοκάρπιον τῶν δισκομυκήτων, ἡ πεπλατυσμένη ἀνθοδόχη πολλῶν ἀνθέων· **11)** νεώτ. εἰδ. πλὰξ κλισιοσκοπίου πυροβόλου χρησιμεύουσα διὰ τὴν μέτρησιν τῶν ἀποστάσεων· **12)** μτγν. πιθ. τὸ φυτὸν νεκράνθεμον, νεκρολούλουδο (calendula arvensis) : Ἀλέξ.Τραλλ.12 **δίσκον βοτάνης.**

δισκόστιγμα (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος σταγονοφοριδῶν φυτῶν.

δισκοῦμαι-όομαι λαμβάνω τὴν μορφὴν δίσκου : Ἰω.Λυδ.Διοσ.6 **σπινθὴρ . . ἐξ ἐπιδόσεως εἰς κύκλον τινὰ σελήνης ὅμοιον . . δισκωθείς.**

δίσκουρα (τὰ) κ. δίσκου οὖρα κ. **δισκούρια** ἡ βολὴ δίσκου, ἡ ἀπόστασις εἰς ἣν δύναται νὰ φθάσῃ βαλλόμενος δίσκος : Ἰλ.Ψ 523 **ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο** (ὁ γρ δίσκουρα κ. δίσκου οὖρα)· πρβλ. δίακος.

δισκούρια (τὰ) δίσκουρα βλ.λ. Ἡσ. « ὅσσα δισκούουρα (διορθ. δίσκου οὖρα ἢ δίσκαυρα), ὅσσα δισκούρια ».

δισκοφόρα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζῷα φέροντα εἰς τὰ ἄκρα των φυμάτια δισκαειδῆ

δισκοφορία (ἡ). νεώτ. ἡ περιφορὰ τοῦ δίσκου εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

δισκοφόρος-ον μτγν. κ. νεώτ ὁ φέρων δίσκον : Λουκ.Φιλοψ.18 **ἀπεστραμμένον εἰς τὴν δισκοφόρον** (ἐνν. χεῖρα)· ‖ τὸ οὐδ κτ. πληθ **δισκοφόρα** (τὰ) ὡς οὐσ. βλ.λ.

δισκρασίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν οὗ κύριον συστατικὸν ὁ ἀντιμονιοῦχος ἄργυρος.

δίσκω ἀρχ. λεξ. «βάλλω, δίκω»· Ἡσ. «δίσκειν ἢ δίκειν, ὑπερβάλλειν»· πρβλ δίσκειν.

δίσμα (τὸ) ὀρθότ **δύσμα** (ἥδυσμα) μον. κ. δημ. μηλόπιττα· **2)** κτ. πληθ. δύσματα ἀρτύματα μπαχαρικά : Καρ. Ἀτ.4 Α,102.

δισμυρίανδρος πόλις μτγν. πόλις ἔχουσα δύο μυριάδας ἤτοι εἴκοσι χιλιάδας κατοίκους : Στράβ 12,7,3 **Σέλγη δὲ . . ἐκτίσθη πόλις . . αὐξηθεῖσα . . ὥστε καὶ δισμυρίανδρός ποτε εἶναι.**

δισμύριοι-αι-α δύο μυριάδες, εἴκοσι χιλιάδες : Ἡρ 1,32 **οὗτοι ἐόντες ἐνιαυτοὶ ἑβδομήκοντα παρέχονται ἡμέρας διηκοσίας καὶ πεντακισχιλίας καὶ δισμυρίας,** Πλάτ. Ἴων 535 D **ἐν δισμυρίοις ἀνθρώποις ἑστηκώς·** ‖ ἐν χρ κ. καθ ἑν. **δισμύριος-α-ον** μτ. ὀνομάτων περιληπτικῶν : Λουκ. Ζεῦξ.8 **τὴν ἵππον δισμυρίαν οὖσαν.**

δισμυριοχιλεξακοσιοστός-ή-όν πάπ. δισμυριοστὸς κ. χιλιοστὸς κ. ἑξακοσιοστός.

δισοδοντοκέφαλος-ον νεώτ. εἰδ. ὁ ἐμφανίζων διπλῆν σειρὰν ὀστῶν τῶν ὀδόντων μετὰ δυσμορφίας τῶν γνάθων.

δισομώσης (ὁ) νεώτ. κ. **δισόμωσις -εως** (ἡ) ὁ γερσδορφίτης βλ.λ.

δισόνυχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων χρυσομελιδῶν.

δισόξινος-ον νεώτ. χημ. ἐπὶ χημικῶν ἁλάτων, ὁ δὶς ὄξινος βλ.λ.

δίσπαππος (ὁ) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ δὶς πάππος, πρόπαππος.

δισπύντσα (ἡ) δημ. δεσπέντσα βλ.λ.

δισπερίοδος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ δὶς περιοδονίκης βλ.λ.

δισπιθαμαῖος-α-ον μτγν. δισπίθαμος βλ.λ. : Διοσκ.2,174 **καυλίον ἐστὶ τρυφερόν, λεπτόν, ὑπόλευκον ὡς δισπιθαμαῖον.**

δισπίθαμος-ον μτγν., δημ. **διπίθαμος-η-ο** ὁ ἔχων μῆκος δύο σπιθαμῶν : Διοσκ.3,84 **κλῶνας ἀνίησι δισπιθάμους ἢ καὶ μείζονας.**

δισπόνδειος-ον μτγν. ὁ ἐκ δύο σπονδείων συγκείμενος : Ἡφαιστ.3,3, Ἀριστ.Κ 1,22, Ἑρμογ. Ἰδ.1,6.

δισπόνδυλα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ζῷα φέροντα διπλοῦν σπόνδυλον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀρθρώσεως.

δίσποντος-η-ο δημ. εἰδ. ἀναφ. πρὸς τὸ παίγνιον ἐπὶ σφαιριστηρίου βλ.λ. ἐπὶ καραμπόλας, ἡ μετὰ πρόσκρουσιν τῆς ὠθουμένης διὰ τῆς στέκας σφαίρας εἰς δύο πλευρὰς (σπόντες) διὰ κρούσεώς της μετὰ τῶν δύο ἄλλων σφαιρῶν συντελουμένη· **2)** τὸ οὐδ. **δίσποντο** ὡς οὐσ. ἐργαλεῖον ὑποδηματοποιοῦ ἐκ χάλυβος μετὰ ξυλίνης λαβῆς, φέρον δύο αἰχμὰς καὶ χρησιμεῦον διὰ τὴν ἐγχάραξιν τῶν καττυμάτων εἰς τὰς ραφάς.

δισπορῶ-έω μτγν. σπείρω δὶς τοῦ ἔτους : Πάπ., Στράβ.16,4,2 **τὰ δ᾽ ἔσχατα πρὸς νότον . . βρέχεταί τε θερινοῖς ὄμβροις καὶ δισπορεῖται.**

δισσάκι ἐπίρρ. κ. διττ· ποι. τ. τοῦ **δισσάκις** βλ.λ. δύο φοράς, δὶς βλ.λ.: Ἄρατ.968 **κρώξαντε βαρείῃ δισσάκι φωνῇ,** Κόϊντ. 2,56 **διττάκι τόσσα φέροντας,** ΑΠ 6,223 **δισσάκι τετρόργυιον.**

δισσάκις ἐπίρρ. πάπ. δύο φοράς, δὶς βλ.λ.

δισσάρχης-ου ὁ ἀπὸ κοινοῦ μετ᾽ ἄλλου ἄρχων: Σοφ.Αἴ.390 **τούς τε δισσάρχας ὀλέσσας βασιλῆς** (ἐπὶ τῶν Ἀτρειδῶν).

δισσαχῇ ἐπίρρ. δοτ. διττῶς : Ἀριστλ.Ψυχ.406 b,32 **δύο κύκλους δισσαχῇ συνημμένους.**

δισσαχοῦ κ. διττ- κατὰ δύο τρόπους, δισσαχῇ βλ.λ. : Θεόφρ.Λιθ.25 **διτταχοῦ μάλιστα, περί τε Κύπρον . . καὶ ἐν . . Χαλκηδόνι.**

δισσαχῶς ἐπίρρ Ἡσ. « διπλῶς ».

δισσέπαρχος-ον μσν. ὁ ἐν δυσὶ περιόδοις τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἐπάρχου ἐν χρήσει τεθείς : Βαλσ. 13,25 **καὶ δισσέπαρχον ἠμφιάσθης κανδύαν** (δὶς ἐνεδύθης τὸν τοῦ ἐπάρχου κάνδυν).

δίσσευμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δισσεύω βλ.λ. : Εὐστ.Θεσσ.114,28.

δισσεύω μσν. ἐπαναλαμβάνω τι δίς : Παλλάδ. Βίος Χρυσ.38,31 **δισσεύων δὲ λέγει πληκτικώτερον·** **2)** τὸ παθ εἶμαι διπλοῦς : Εὐστ.πρὸς Ἰσαάκ. 387 Α **διὰ τοῦτο οὐκ ἐνδέχεται δισσευθῆναι.**

δισσόγλωσσος-ον ἀρχ. λεξ. δίγλωσσος.

δισσογλωττία (ἡ) ἀρχ. λεξ. κ. **διττογλωττία** τὸ ὁμιλεῖν δύο γλώσσας.

δισσογονία (ἡ) κ. διττ- νεώτ. βιολ. τὸ φαινόμενον καθ᾽ ὃ ὀργανισμοί τινες παράγουσι γενετήσια κύτταρα δὶς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου των.

δισσογονῶ-έω κ. **διττογονῶ-έω** γεννῶ διττῶς, δηλ εἶμαι κ. ζῳοτόκος κ. ᾠοτόκος : Ἀριστλ.ΖΓ 719 a,14 **οὐ γὰρ ἐμποδίζει οὐδὲν ἔργον τῆς φύσεως, οὐδὲ διττογονεῖ.**

δισσογραφία (ἡ) μτγν.κ.νεώτ. εἰδ. γραμμ. κ. **διτταγραφία** ἡ ἐπανάληψις λέξεώς τινος ὑπὸ τοῦ ἀντιγραφέως : Συμπλ.ἐν Κατ.88,24.

δισσογραφοῦμαι σχόλ., ἀττ. διττο- εἰδ. γραμμ. γράφομαι κατὰ δύο τρόπους· ‖ ἡ μτχ. **τὸ δισσογραφούμενον** ἀρχαίου κειμένου λέξις ἢ φράσις, τῆς ὁποίας ὑπάρχουσι δύο διάφοροι γραφαί.

δισσόκερας-ατος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἔχων δύο κέρατα : Πορφ.ἐν Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.201 C **Πανὶ συμφύτῳ θεῷ, δισσοκέρατι δισσόποδι.**

δισσολογία (ἡ), γραμμ., ἀττ. **διττολογία** μτγν. κ. νεώτ. εἰδ. ἐπανάληψις λέξεως ἢ ἐπανάληψις νοήματος διὰ διαφόρων λέξεων, ἤτοι σχῆμα λόγου, καθ᾽ ὃ παρατίθενται λέξεις ἢ φράσεις ὅμοιαι ἢ συγγενικαὶ τὸ αὐτὸ νόημα ἔχουσαι, οἷον «ἡ τέρψις, ἡ εὐχαρίστησις, ἡ ἀπόλαυσις τοῦ εὐεργετεῖν,» «ἐδό-

θη αὐτοῖς ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὕδωρ καὶ ἴαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ» : Εὐστ.Σχόλ. εἰς 'Οδ.Α406 **ἔστι κἀνταῦθα διττολογία πρὸς διόρθωσιν λόγου,** 'Επιφάν.2,159 Β **τὴν ἐν τῇ ἑβραΐδι διὰ δισσολογίας ἐκφωνουμένην διάλεκτον·** **2)** ἀμφισβήτησις, ἀσάφεια : 'Επιφάν.Ι,22 Α **οὐκ ἦν δὲ δισσολογία, ἀλλ' ἀριθμὸς σαφής·** πρβλ. δισσολογῶ 3).

δισσολόγος (ὁ) κ. ἀττ. διττολόγος μτγν. ὁ ὁμιλῶν δύο γλώσσας : Μαν.5,591 **δισσολόγοι, δίγαμοι, δίγανοί θ' ἅμα καὶ διπολῖται·** **2)** ὁ ἀσαφῶς, διφορουμένως ὁμιλῶν : Κλήμ.Ρώμ.'Αποστ.Διατ.54,13 **μὴ κατάλαλοι, μὴ λεξίθηροι, μὴ δισσολόγοι.**

δισσολογῶ-έω, ἀττ. διττ- λέγω δὶς τὰ αὐτά, μεταχειρίζομαι δισσολογίαν βλ.λ.1) : Σχόλ.'Αριστφ. Πλ.585 **ἔθος γὰρ τῷ κωμικῷ διττολογεῖν ἐπὶ γέλωτι·** || ἁπλῶς ἐπαναλαμβάνω : 'Επιφάν.2,159 Α **οἱ δὲ.. ἑρμηνευταὶ παρῆκαν καὶ οὐχ ἡρμήνευσαν ὡς δισσολογουμένων τῶν τοιούτων λόγων καὶ ἐκ περισσοῦ ἀναγινωσκομένων·** **2)** ὁμιλῶν μεθίσταμαι ἀπό τινος γνώμης εἰς ἑτέραν : Βέττ.Βάλ.249,20· **3)** ἀμφιλέγω, ἀφήνω τι ἀσαφές : Σιμπλ.Οὐρ.194,17, 'Επιφάν.1,22 Α **ἐνόμισαν τὸν ἀριθμὸν δεδισσολογημένον εἶναι·** **4)** τὸ οὐδ. τῆς μτχ. πληθ. διττολογούμενα τὰ διττῶς ἐκφερόμενα, ὡς ὀρὸς κ. ὀρρός, ὀροπύγιον κ. οὐροπύγιον κττ.

δισσοποιός-όν σχόλ. ὁ ἐμποιῶν ἀμφιβολίαν, ὁ περιπλέκων, ὁ ἀμφίβολος : Σχόλ.Σοφ.'Ηλ.645 **δισσῶν ὀνείρων· τῶν ἀμφιβόλων καὶ δισσοποιῶν.**

δισσόπους-οδος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων διπλοῦς πόδας : Πορφ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.201 C **Πανὶ συμφύτῳ θεῷ, δισσοκέρατι, δισσόποδι.**

δισσός-ή-όν κ. ἀττ. διττός, ἰων. διξός βλ.λ. διπλοῦς, δύο εἰδῶν : Πίνδ.Ν 8,16 **δισσῶν σταδίων,** Σοφ.ΑΪ.49 **καὶ δὴ 'πὶ δισσαῖς ἦν στρατηγίσιν πύλαις,** αὐτ.ΟΚ 324 **ὦ δισσὰ πατρὸς καὶ κασιγνήτης ἐμοὶ ἥδιστα προσφωνήματα,** Μηναῖ.7,20 Συναξ. **καὶ πεντήκοντα δισσοὺς καταφλέξας·** || δισσὸν **ὄρος** δύο ὄρη ἑκατέρωθεν κοιλάδος : ΑΠ 9,337· || πάπ. ἐπὶ ἐγγράφων, διπλοῦς, εἰς διπλοῦν γεγραμμένος : Πάπ. **λαβὼν χειρογραφίας ὅρκου βασιλικοῦ δισσάς,** αὐτ. **συμβόλαια δισσὰ ὁμοτύπως γραφέντα·** **2)** συνήθ. κατὰ πληθ. ἀντὶ τοῦ δύο : Πίνδ.Ν 1,44 **δισσαῖσι δοιοὺς αὐχένων μάρψαις ἀφύκτοις χερσὶν ἑαῖς ὄφιας,** Αἰσχ.Πρ.957 **οὐκ ἐκ τῶνδ' ἐγὼ δισσοὺς τυράννους ἐκπεσόντας ᾐσθόμην;** 'Ιάμβλ.Μαθ.'Επιστ.25 **δισσοὶ προάγοντε μάλιστα·** **3)** μτφ. ὁ διχογνωμῶν, ὁ διαφωνῶν : Αἰσχ.'Αγ.122 **κεδνὸς δὲ στρατόμαντις ἰδὼν δύο λήμασι δισσοὺς 'Ατρείδας** [διορθ. λήμασιν ἴσους]· **4)** ὁμ. ἀμφίβολος, ἀσαφής, διφορούμενος : Σοφ. 'Ηλ.645 **φάσματα δισσῶν ὀνείρων·** **5)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ.**δισσόν,** ἀττ. **διττόν** βλ. διττός 2)· **6)** πληθ. τοῦ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Λυκόφρ.69 **στένω στένω σε δίσσα καὶ τριπλᾶ.**

δισσότοκος-ον ὁ δὶς γεννηθείς : Νόνν.Δ 1,4 **Βάκχου δισσοτόκοιο.**

δισσοτόκος-ον μτγν. ὁ δὶς γεννῶν ἢ γεννήσας : Νόνν.Δ 5,199 **μήτηρ δισσοτόκος.**

δισσοφυής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων διπλῆν φύσιν : Νόνν.Δ 14,97 **δισσοφυὴς κεκόρυστο κερασφόρου υἱὸς ἀρούρης,** αὐτ. 47,334.

δισσοχίτων-ωνος μσν. ὁ διπλοῦν χιτῶνα, περίβλημα φέρων : Μ Φιλῆς Β 386 **δισσοχίτωνες ὁλκαί.**

δισσύμφωνος-ον σχόλ. εἰδ. γραμμ. μετὰ δύο συμφώνων γραφόμενος ἢ προφερόμενος.

δισσυμφωνῶ-έω εἶμαι δισσύμφωνος βλ.λ.

δισσῶ-όω μτγν. κ. μσν. διπλασιάζω : 'Ανών.'Αν. Βοσσ.2,341 **τετράδος δισσουμένης·** **2)** πράττω τι διὰ δευτέραν φοράν, ἐπαναλαμβάνω : Ψ Χρυσ. 8,23,32 **καὶ εἶπε.. δισσώσατε** [οἱ κώδ. «δισσεύσατε»] **καὶ ἐδίσσωσαν** [πρβλ. ΠΔ Βασ.3,18,34 καὶ εἶπε δευτερώσατε καὶ ἐδευτέρωσαν]· **3)** τὸ παθ. διανέμομαι, χωρίζομαι εἰς δύο : Γερμανὸς Κωνστ.'Ομ.εἰς 'Εσταυρ.236 D **ταῖς διαφόροις δισσούμενοι καταστάσεσιν.**

δισσῶς ἐπίρρ. ἀττ. κ. νεώτ. **διττῶς** κατὰ δύο τρόπους, ἀντίθ. ἁπλῶς· 'Ησ. «δύο τρόπους ἔχων, διπλῶς» : Εὐρ.Φοίν.1337 **ὦ τάλας, δισσῶς αὐτῷ.**

δίσταγμα-ατος (τὸ) μτγν. ὁ δισταγμὸς βλ.λ., ἡ ἀμφιβολία : Φιλόδ.Ρητ.Ι,111 S.

δισταγμός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπορία, ἀμφιβολία : 'Αγαθαρχ.21, Πλούτ.'Ηθ.214 F **δισταγμὸν καὶ προσποίησιν ἔχει ἀποροῦντος,** Σχόλ. 'Απολλ.Ρ 3,539 **τὸ τάχα ἐν δισταγμῷ κεῖται,** Σχόλ. Σοφ.'Ηλ.466 **οὐ δισταγμοῦ οὐδ' ἀμφιβολίας προσδεῖται τοῖς δύο, - ἔχω δισταγμούς τινας·** || νεώτ. ἐνδοιασμός, ἀνασκοπή βλ.λ. 3) : Καρκθ.Ζητ.91 **ἐπάτησε τὸν ἀρρεβῶνά του δίχως δισταγμό.**

διστάδιος-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος δύο σταδίων : 'Αππ.'Αννίβ.37 **διάστημα διστάδιον.**

διστάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπολ. κ. μτ. πλαγίων ἀπορηματικῶν προτάσεων, ἀμφιβάλλω, εὑρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ, **ἐν δισταγμῷ** βλ.λ.· EM 279,17 « διχῶς βουλεύομαι, καὶ οἱονεὶ δύο στάσεις ἔχω κατὰ διάνοιαν » : Πλάτ.Θεαίτ.190 Α **ὅταν δὲ ὁρίσασα, εἴτε .. ὀξύτερον ἐπαΐξασα, τὸ αὐτὸ ἤδη φῇ καὶ μὴ διστάζῃ,** 'Αριστλ.Η Νικ.1112 b,2 **οὐ γὰρ διστάζομεν πῶς γραπτέον·** || ὁμ. κ. ἐμπροθ. διστάζω περί τι, περί τινος : 'Αριστλ.Η Νικ.1112 b,8, Πλούτ.'Ηθ.62 Α **καὶ γὰρ ἐν ὑποψίᾳ κραιπάλης τινὸς ἢ λησμονῆς γενόμενον καὶ διστάζοντα περὶ λουτροῦ καὶ τροφῆς,** Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.7,864 **διστάσαι περὶ θεοῦ·** || ἡ μτχ. τοῦ παθ. δισταζόμενος-η-ον ὁ περὶ οὗ τις ἀμφιβάλλει, ὁ ἀμφίβολος, ὁ ἀβέβαιος : Διόδ.Σ 17,9 **αἱ μὲν συμμαχίαι τοῖς Θηβαίοις διστάζομένην εἶχον τὴν παρουσίαν·** **2)** μσν κ. νεώτ. κ. δημ. ἔχω ἐνδοιασμούς, ἀναβάλλω τὴν λῆψιν ἀποφάσεως, ἀμφιρρέπω· ἀπολ. κ. ἐμπροθ. κ. μτ. τοῦ **νὰ** : Θεοφύλ.Σ 215,5 (de Boor) **ἐγὼ δὲ οὐκ ἐδίστασα εἰς τοῦτο, - διστάζω νὰ ἀναλάβω τὴν ἐπιχείρησιν,** Κρυστ.Σκ.'Αδ.Ι,32 ἀκόμα λόγο δίσταζα νὰ βγάλω 'πὸ τὸ στόμα· || φρ. νεώτ. **δὲν διστάζει πρὸ οὐδενός** ἐπὶ ἀνθρώπων μὴ ἐχόντων ἐνδοιασμόν, ἀνασκοπὴν πρὸ οὐδενὸς ἠθικοῦ ἢ ἄ. φραγμοῦ.

διστακτικός-ή-όν (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. διστα-χτικός ὁ ἐκφράζων ἀμφιβολίαν, δισταγμόν : 'Απολλ.Δύσκ.Συντ.261 **τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως ἥν τινες καὶ διστακτικὴν ἀποφαίνονται ἀπὸ τοῦ ἐξ αὐτῆς δηλουμένου,** Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.148 **τὸ δὲ ἴσως διστακτικόν·** **2)** διστακτικὸς **λόγος** λόγος ἐκφερόμενος μετὰ δισταγμοῦ : Πλούτ.Πομπ.53 **καὶ πάντα τὰ πράγματα σάλον εἶχε καὶ λόγους διστακτικούς** [κώδ. διαστατικούς]· **3)** νεώτ. ὁ διστάζων, ὁ ἀμφιρρέπων, ὁ ἐνδοιάζων : **τοῦ προέτειναν σύμπραξιν, ἀλλ' ἐφάνη διστακτικός.**

διστακτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διστακτικοῦ βλ.λ., τὸ νὰ εἶναί τις διστακτικός : **ἡ διστακτικότης του τὸν ἔκαμε νὰ μὴ προκόψῃ.**

διστακτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μετὰ δισταγμοῦ, ἀμφιβόλως, ἄνευ βεβαιότητος : Σχόλ.'Ομ. 'Ιλ.Α 100 **γελοῖον δὲ διστακτικῶς λέγειν τὸν μάντιν·** **2)** κ. νεώτ. μετὰ διστακτικότητος, ἄνευ ἀποφασιστικότητος : 'Επιφάν.1,846 Α **οὐ διστακτικῶς ὁρμῶντας, ἀλλ' ὡς λυσσητῆρες κύνες.**

δισταμός μσν., δημ. δισταγμὸς βλ.λ. : Γλωσσ.π. Δουκογγ. **χωρὶς ἀμφιβολίαν καὶ δισταμόν.**

διστάξιμος-ον σχόλ. ἀμφίβολος : Σχόλ.'Ιλ.Β 116 **διὰ τοῦτο δὲ διστάξιμον αὐτὸ ἐποίησεν.**

διστάσιος-α-ον ὁ ἔχων διπλάσιον βάρος ἢ ἀξίαν· 'Ησ. « διστάσιον· τὸ πρὸς διπλοῦν ἱστάμενον τὴν τιμὴν χρυσίον ἢ ἀργύριον, ὡς ἰσοστάσιον τὸ πρὸς τὴν ἴσην » : Πλάτ.'Ιππ.231 D **ἀντὶ δωδεκασταsίου γὰρ διστάσιον αὐτῷ καθίσταται τὸ χρυσίον.**

διστασμός (ό) δ. τ. τοῦ δισταγμός βλ.λ. : Θεόφρ. Μετφ.3(τὰ τοιάδε ἔχει τινὰ διστασμόν, Σχόλ. Ὀδ.Β 276 τό αἴτιον τοῦ διστασμοῦ.

διστάτηρον (τὸ) μτγν. νόμισμα δύο στατήρων : Πολυδ.9,62 ἦν ἐν Κυρήνῃ .. διστάτηρον (κώδ. στατὴρ) καὶ ἡμιστάτηρον, χρυσᾶ νομίσματα.

διστάτης (ό) μτγν. διάμεσον ξύλον ὑπεράνω δύο δοκῶν : Ἀθήν.Μηχ.6 ἔχει δὲ καὶ παραπήγματα ἐξ ἑκατέρου μέρους ὁ κριός ἐπὶ διστάταις.

διστατικός-ή-όν μτγν., μσν. διαχωριστικός, διευκρινιστικός, διασαφητικός : Γαζῆ Γραμμ.1,4 ἡ ὑποτακτική ἔγκλισις διατατική.

δίστατος-ον ὁ ἔχων βάρος ἢ ἀξίαν δύο πεντάμνων· Ἡσ. « στατίδιον, τὸ πενταμνοῦν (διορθ. πεντάμνουν) καὶ διστάτους τυροὺς τοὺς δεκάμνους ».

διστaφής-οῦς-ές γλωσσ. ὁ δὶς ταφείς.

δίσταυρα ἐπίρρ. δημ. ἀκτινοειδῶς εἰς σχῆμα δύο ἐπολλήλων σταυρῶν : ἀμάξι μὲ ρόδες καμωμένες δίσταυρα (μὲ ὀκτὼ ἢ δέκα ἕξ ἀκτῖνας)

δισταύρι (τό) δημ. δίσταυρο βλ.λ.

δίσταυρο (τὸ) δημ. τόπος ἔνθα διασταυροῦνται πολλαὶ ὁδοί, σταυροδρόμι βλ.λ.

διστακτικά ἐπίρρ. δημ. μετὰ δισταγμοῦ βλ.λ. : Καρκδ.Ζητ.114 ἐκίνησε τὸ κεφάλι διστακτικά.

διστακτικός-ή-ό δημ. διστακτικὸς βλ.λ.3).

διστεγής-οῦς-ές δίστεγος βλ.λ.· ΕΜ 274,27 « διήρης.. ὁ διστεγής. διστεγὲς οἴκημα ».

διστεγία (ἡ) μτγν. ἐπὶ κτιρίου, τὸ ἔχειν δύο στέγας, ἤτοι κλιμακηδὸν μίαν ἐπὶ μέρους τοῦ κάτω ὀρόφου καὶ ἑτέραν ἐφ' ὅσου μέρους τῆς οἰκοδομῆς ὑψώθη εἰς δεύτεραν ὄροφον (ὑπερῷον)· 2) συνεκδ. ὡς οὐσ. ὁ δεύτερος ὄροφος, τὸ ὑπερῷον βλ.λ. : Πολυδ.4,130 ἡ δὲ διστεγία ποτὲ μὲν ἐν οἴκῳ βασιλείῳ διῆρες δωμάτιον, ποτὲ δὲ κέραμος ἀφ' οὗ βάλλουσι τῷ κεράμῳ.

δίστεγος-ον μτγν. κ. μσν. ἐπὶ κτιρίων, ὁ ἔχων διστεγίαν βλ.λ. : Στράβ.15,3,8 λέγει δὲ δίστεγον τὸν πύργον καὶ μέγαν, Ζώσιμ.2.30,10 ἀγορὰν οἰκοδομήσας κυκλοτερῆ καὶ στοαῖς διστέγοις ταύτην περιβαλών· 2) ὁμ. ὁ ἔχων δύο χωριστὰ ἀπ' ἀλλήλων δωμάτια εἰς τὸν αὐτὸν ὄροφον ἤτοι μὲ ἄστεγον ἐνδιάμεσον χῶρον : Ἰώσ.ΠΙ 5,5,4· 3) τὸ οὐδ. δίστεγον ὡς οὐσ. τὸ ὑπερῷον, δωμάτιον ἐπὶ τοῦ ἐπάνω πατώματος· Σχόλ.Ἰλ.Β 514« ὑπερῷϊον.. τὸ δίστεγον » : Γεωπον.8,25,544 ἐν διστέγῳ.

δίστειρο (τό) δημ. τριετὴς αἴξ, ἥτις δὶς ἔμεινε στεῖρα : Ἀμαντ.Χιακ.Γλωσσ. ἐν λ.

διστεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ δὶς στεφθείς, δυὸ φορὲς στεφανωμένος : Καλλ.Σωβ.7,2.

δίστηλος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο στήλας ἢ στύλους : δίστηλον ἄρθρον, - πλοῖο δίστηλο (πλοῖον μὲ δύο ἱστούς, ἄ. διάρμενο βλ.λ.)· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ δίστηλον πᾶν δημοσίευμα καταλαμβάνον δύο στήλας ἐντύπου· 2) εἰδ. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. δίστηλον παλαιὸν ἱσπανικὸν νόμισμα, ἄ. κολωνᾶτον βλ.λ., ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τοῦ ὅτι ἔφερεν ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὄψεως δύο στήλας.

διστημόνανθος (ό) νεώτ. γένος χεδροπῶν φυτῶν.

δίστιγμα-ατος (τό) νεώτ. εἰδ. αἱ δύο τελεῖαι αἱ τιθέμεναι ἐπὶ τοῦ ι ἢ υ πρὸς δήλωσιν ὅτι ταῦτα δὲν ἀποτελοῦσι δίφθογγον μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, ἄ. διαλυτικά.

δίστιγμον (τὸ) νεώτ. αἱ δύο ἐπάλληλοι στιγμαὶ (:) αἱ τιθέμεναι πρὸ ἐκφερομένου παραδείγματος, ἐπεξηγήσεως, διηγήσεως κττ., ἄ. διηγηματικόν.

διστιχής-οῦς-ές μτγν. δίστιχος βλ.λ. : Ἀριστφ.Βυζ. Ἐπιτομ.120,9 διστιχεῖς ὀδόντες.

διστιχία (ἡ) (στίχος) μτγν. ἡ διπλῆ σειρὰ ἢ γραμμή : Ἰώσ.ΙΑ 8,3,4 τούτου δὲ ἀπήρτηντο κατὰ διστιχίαν καὶ ῥοιαὶ διακόσιαι (ἄ.γρ. διστοιχίαν), Σχόλ.Ἰλ.Ξ 31 ὅτι οὐκ ἐν διστιχίᾳ ἦσαν (αἱ νῆες)· 2) τὸ δίστιχον, τὸ σύνολον δύο στίχων ποιητικῶν: Ἡφαιστ.ποιημ.), Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ 1348 προτιθέναι τῆς διπλῆς διστιχίαν, Σχόλ.Ἀριστφ.Εἰρ.345 ἡ πρόῳδός ἐστιν ἐκ διστιχίας· 3) εἰδ. ἰατρ. ἡ ἔκφυσις διπλῆς σειρᾶς βλεφαρίδων : Γαλ. 2,391 φαλάγγωσις δέ ἐστιν, ὅταν διστιχία ἢ τριστιχία τῶν ὑποφυομένων τριχῶν ἢ ἐν τῷ ἄνω ἢ ἐν τῷ κάτω βλεφάρῳ· ‖ ὁμ εἰδ. ἰατρ. : Ἰατρικοὶ Ὁρισμοὶ 2,271 « διστιχία ἐστὶν ἑτέρου στίχου παρὰ φύσιν κατὰ τοῦ ταρσοῦ ἔκφυσις »· 4) πάπ. δευτέρα φορολογικὴ κατάταξις, δεύτερος φορολογικὸς κατάλογος : Πάπ. σίτου τρίτης ἰνδικτιῶνος διστιχίας (ἐπὶ φορολογικῆς ἀποδείξεως).

διστιχίασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διστιχία βλ.λ.3) : Σεβῆρ.π.Ἀετ.7,68, Παῦλ.Αἰγ.179,48.

διστίχιον (τὸ) σχόλ. τὸ δίστιχον βλ.λ., διστιχία βλ.λ. 2) : Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ 1356 τῷ διστιχίῳ.

δίστιχο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. τὸ οὐδ. τοῦ δίστιχος βλ.λ.3).

διστιχοπόρος (ό) νεώτ. γένος τι ὑδροπολυπόδων.

δίστιχος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο στίχους, ὁ εἰς δύο σειράς, σὲ δύο ἀράδες, ὁ εὑρισκόμενος, ὁ διατεταγμένος εἰς δύο στίχους : Πλούτ.Ἠθ.906 Β (Ἀρέσκοντα φιλοσ.5,10,2) ὥσπερ τὰς κριθὰς διστίχους καὶ τριστίχους· ‖ νεώτ. βοταν. δίστιχα φύλλα τὰ διατεταγμένα εἰς δύο σειρὰς ἀντιθέτους ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βλαστοῦ· 2) κ. νεώτ. ἐπὶ γραπτῶν, ὁ ἔχων δύο στίχους, ὁ ἀποτελούμενος ἀπὸ δύο γραμμάς, δύο ἀράδες : Λεων. ΑΠ 6,322 δίστιχον εὐθίκτου παίγνιον εὐεπίης, - δίστιχος ἀγγελία· 3) μτγν. νεώτ. κ. δημ. εἰδ. τὸ οὐδ ὡς οὐσ. τὸ ποίημα τὸ ἀποτελούμενον ἐκ δύο μόνον στίχων, ἐν τῇ νεωτ. κ. δημ. πάντοτε ὁμοιοκαταληκτούντων, ἄ. δημ. λιανοτράγουδο : αὐτ.ΑΠ 6,329 δύο δίστιχα μοῦνον ἰσώσας ἀρκοῦμαι δώροις, - τὰ Κρητικὰ - τὰ Κυπριακὰ δίστιχα· ‖ μτγν ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ βραχεῖα ἐπιστολή, ἡ οἱονεὶ ἐκ δύο στίχων, γραμμῶν : Πάπ. ἀξιώσεις οὖν δίστιχον αὐτῷ γραφῆναι· 4) μτγν. ἐπὶ ἐνδύματος, ὁ ἐκ δύο εἰδῶν ὑφάνσεως ἢ ἐκ δύο παραλλήλως συνερραμμένων ὑφασμάτων ἀποτελούμενος : Πάπ. δίστιχα μαφόρια (ὠμοφόρια).

διστοιχία (ἡ) κ. νεώτ. διπλῆ σειρά, γραμμή, παράταξις εἰς διπλῆν γραμμήν · Θεόφρ.ΦΙ 4,8,6 ἐν διστοιχίᾳ τὰ φύλλα, Ἰώσ.ΑΙ 8,3,4 τούτου δὲ ἀπήρτηντο κατὰ διστοιχίαν (ἄ.γρ διστιχίαν) καὶ ῥοιαὶ διακόσιαι, Αἰλ.ΙΖ 9,40 διστοιχίαν ὀδόντων.

δίστοιχος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δύο στοίχων, ὁ κατὰ δύο στοίχους, δύο τακτικὰς σειρὰς διατεταγμένος : Ἀριστλ.ΖΙ 501 a, 24 διστοίχους δὲ τοὺς ὀδόντας οὐδὲν ἔχει τούτων τῶν γενῶν, - δίστοιχος παράταξις στρατοῦ· ‖ Ἐπιγρ. δίστοιχα ὑπερτόναια τὰ ἔχοντα δύο διαζώματα.

δίστοκος (ό) μτγν. δίτοκος βλ.λ.

διστοκῶ-έω μτγν. διτοκῶ βλ.λ.

δίστολος-ον ποι. μ. κτ. πληθ. οἱ δύο ὁμοῦ ὡς ζεῦγος λαμβανόμενοι, οἱ ζευγαριαστοί, ἀντίθ. μονόστολος βλ.λ. : Σοφ.ΟΚ 1055 τὰς διστόλους ἀδμῆτας ἀδελφάς.

διστομάτωσις-εως (ἡ) νεώτ. διστομίασις βλ.λ.

διστομίασις-εως (ἡ) νεώτ. βαρεῖά τις νόσος τῶν ζώων ἡπατικὴ ἢ ἐντερική, προερχομένη ἐκ τοῦ παρασίτου διστόμου βλ.λ.

διστομίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. τρηματοειδῶν πλατελμίνθων σκωλήκων.

δίστομον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος διστομιδῶν σκωλήκων παρασίτων, συνήθ. ἐνδοπαρασιτικῶν.

δίστομος (-η)-ο(ν) (στόμα) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο στόματα ἢ στόμια, δύο ἐξόδους ἢ εἰσόδους : Σοφ.Φιλ.16 σκοπεῖν θ' ὅπου 'στ' ἐνταῦθα δίστομος πέτρα, Στράβ.17,1,35 ὥστε καὶ δίστομον εἶναι τὴν διώρυγα· ‖ δίστομος ὁδὸς ἡ ἔχουσα δύο διακλαδώσεις, ἡ εἰς δύο σχιζομένη:

Σοφ.ΟΚ 900 **ἔνθα δίστομοι μάλιστα συμβάλλουσι ἐμπόρων ὁδοί·** || ἐπὶ ποταμῶν, ὁ ἔχων δύο ἐκβολάς : Πολύβ.34,10,5 **περὶ δὲ τῶν τοῦ Ῥοδανοῦ στομάτων Πολύβιος ἐπιτιμᾷ Τιμαίῳ, φήσας εἶναι μὴ πεντάστομον, ἀλλὰ δίστομον,** Νόνν.Δ 27,157 **δίστομος Ἰνδός·** || ἐπὶ πόλεων, διλίμενος· Ἡσ. ἐν λ. δίστομος· «οὕτως ἡ Ἐπίδαυρος ἐκαλεῖτο, ἐπεὶ ἀμφιστόμῳ λιμένι ἐκέχρητο»· **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀμφίστομος βλ.λ., ὁ ἔχων δύο κόψεις, δίκοπος : Εὐρ.Ἑλ.983 **πρὸς ἧπαρ ὦσαι δίστομον ξίφος τόδε,** ΚΔ Ἑβρ.4,12 **ὁ λόγος τοῦ θεοῦ.. τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον,** Μηναῖ.1,10 ἑσπ. **ἡ δίστομος ῥομφαία τοῦ Παρακλήτου,** Διγεν. Ἀκρ.4270 **τότε μαχαίρι δίστομον ἀπέρασε στὴν καρδιάν του,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.191,18 **φαρμακερὰ χτυπᾷς | μὲ δίστομο μαχαίρι ἐκεῖνον π' ἀγαπᾷς·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίστομον** βλ.λ.

διστομοῦμαι-όομαι μαν. εἶμαι δίστομος βλ.λ. : Βαλσ.32,8 (π. Herw.) **μάχαιρα διστομουμένη** (=μάχαιρα δίστομος βλ.λ. 2).

διστράλιον (τό) κ. **διστραλίον** (λατ. dextrale) σχόλ. ὁπλοῦς πέλεκυς φέρων μίαν μόνον κόψιν· Σχόλ.Ἰλ.Ψ 851 «ἡμιπέλεκον τὸ ἥμισυ τοῦ πελέκεως, τὸ ἐκ τοῦ ἑνὸς μόνου μέρους ἔχον ἀκμήν, ὃ καὶ διστράλιον καλοῦσιν».

δίστρατο (τό) δημ. τὸ σημεῖον ἔνθα διασταυροῦνται ἢ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἄρχονται δύο ὁδοί, συγγ. σταυροδρόμι : δ.τραγ. **στὸ δίστρατο σοῦ μίλησα, | στὴ ρεματιὰ σὲ φίλησα.**

δίστροπον (τό) πάπ. οὐδ. τοῦ ἐπιθ. **δίστροπος** κ. ὡς οὐσ. λάγυνος χρησιμοποιουμένη κατὰ τὰς θυσίας καὶ φέρουσα δύο ἀντιθέτως διατεταγμένα ράμφη πρὸς ἐκροὴν τοῦ ὑγροῦ· κτ. δ. ἐκδοχήν, διπλοῦν ποτήριον ἤτοι ἔχον κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ δύο ἀντιστρόφως συναπτοὺς κωνοειδεῖς πυθμένας οὕτως, ὥστε νὰ σχηματίζωνται δύο κύπελλα ἰσομεγέθη ἢ ἀνισομεγέθη (Herw. ἐν λ.) : Πάπ **δίστροπον σπονδεῖον ὅσης ἐστὶν ὁλκῆς,** αὐτ. **χαλκοῦν δίστροπον σπονδεῖον.**

δίστροφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δὶς ἐστραμμένος, διπλοστριμμένος : Μέγης π.Ὀρειβ.29 **λίνον δίστροφον ἢ τρίστροφον·** || νεώτ. εἰδ. τὸ οὐδ ὡς οὐσ. τὸ **δίστροφον** (σχοινίον) τὸ τρισίλιο βλ.λ. **2)** ὁ φέρων δύο στροφάς : Πάπ.1110,15 **ἕλιξ δίστροφος·** **3)** μτφ. ὁ δὶς μεταβαλὼν πίστιν, ὁ ἀρνησίθρησκος δίς : Γρηγ.Ναζ 2,27 D **ὃς θέλει δεῦρ' εἰσίτω, κἂν δίστροφός τις ἢ πολύστροφος τύχῃ·** **4)** νεώτ. ἐπὶ ποιημ., ὁ ἐκ δύο στροφῶν ἀποτελούμενος : **ποίημα δίστροφον.**

δίστυλος-ον νεώτ. ὁ ἐκ δύο στύλων ἀποτελούμενος, ὁ ἔχων δύο στύλους· πρβλ. κ. δίστηλος· || εἰδ. ἀρχιτεκτ. τὸ οὐδ. **δίστυλον** ὡς οὐσ. τὸ ἐκ δύο στύλων ἀποτελούμενον τμῆμα δομῆς.

δισυλλαβία (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. ζεῦγος συλλαβῶν, δύο συλλαβαί : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὀρ.904 **δακτυλικὸν τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς δισυλλαβίαν,** Θεοδοσ.ἐν ΑΒ 1047,11 **εἰς δισυλλαβίαν περιίστατο.**

δισύλλαβος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ δύο συλλαβῶν ἀποτελούμενος : Δημήτρ.Πολιορκ π.Φυλάρχῳ (2 J Διον.Ἀλ.Συνθ.11) **ταῖς μὲν δισυλλάβοις οὐδὲν τὸ διὰ μέσου χωρίον βαρύτητος καὶ ὀξύτητος,** Λουκ.Ὄνειρ.29 **παρὰ τὸν Σίμωνα, ὃς ἀντὶ δισυλλάβου τετρασύλλαβος ἤδη πλουτήσας εἶναι ἀξιοῖ,** - **δισύλλαβος λέξις - στίχος.**

δισυλλαβῶ-έω μτγν. ἀποτελοῦμαι, σύγκειμαι ἐκ δύο συλλαβῶν : Ἡρωδιαν.2,908 **δύναται λέξις μονοσυλλαβῆσαι ἢ δισυλλαβῆσαι·** **2)** χρησιμοποιῶ, μεταχειρίζομαι λέξιν τινὰ ὡς δισύλλαβον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.373 B (περὶ τῆς ἀντων. **σφῶε**) **ἐπεὶ σύνηθες τῷ Ὁμήρῳ τὸ δισυλλαβεῖν.**

δισυλλάβως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ὡς δισύλλαβον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.35,25, Ἀθήν.10,446 E, - λέξις τρισύλλαβος δύναται **κατὰ συνίζησιν νὰ ληφθῇ καὶ δισυλλάβως : ἰατρὸς - γιατρός.**

δισύμφωνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο σύμφωνα **δισύμφωνος συλλαβή.**

δισύναπτος-ον μτγν. ὁ διπλῶς πεπλεγμένος, ὁ διπλῶς συνημμένος : Φιλόξ.1 **στέφανον λεπτᾶς ἀπὸ μυρτίδος εὐγνήτων κλάδων δισύναπτον.**

δισυνεγγυῶ-άω πάπ. δὶς μετ' ἄλλου δίδω ἐγγύησιν ἢ γίνομαι δεύτερος ἐγγυητής.

δισύπαρχος (ὁ) ὁ διὰ δευτέραν φορὰν ἔπαρχος : Γρηγ.Ναζ.404 A **εἰσήλαυνέ τις τῶν δισυπάρχων** (δ.γρ. δισυπάτων).

δισύπατος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ δὶς χρηματίσας ὕπατος : Πλούτ.Ἠθ.777 B, Ἀρρ.Ἐπίκτ.3,1,6, Φιλόστρ. Σοφ.2,1,1· **2)** μσν. εἰδ. ἀνώτατον ἀξίωμα ἢ τίτλος τῆς αὐλῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως : Θεοφάν. 440 **καί τις Θωμᾶς πατρίκιος ἀπὸ δισυπάτων γενόμενος·** **3)** Σουΐδ. «δικτάτωρ, ὁ διπλασίαν τὴν ἀρχὴν ἔχων, ὃς παρὰ Ῥωμαίοις καὶ δισύπατος καλεῖται».

δισυπόστατος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο ὑποστάσεις βλ.λ., διφυής· || τὸ οὐδ. τὸ **δισυπόστατον** ὡς οὐσ. ψυχοφυσικὸν φαινόμενον συνιστάμενον εἰς τὴν ἐκ ψευδαισθήσεως ἐμφάνισιν ἀτόμων μακρὰν εὑρισκομένων ἢ εἰς τὸ καλούμενον ἐκτόπλασμα βλ.λ.

δισυστολικὸς σφυγμός νεώτ. ἰατρ. ἄρρυθμος σφυγμός, καθ' ὃν εἰς δύο κοιλιακὰς συστολὰς ἀντιστοιχεῖ μία μόνον ἀρτηριακὴ διαστολή.

δισφυλαρχία (ἡ) Ἐπίγρ. τὸ δὶς ἀναλαβεῖν, ἀσκῆσαι τὸ ἀξίωμα τοῦ φυλάρχου βλ.λ.

δισχειροτόνητος-ον μτγν. ἐκκλ. ἐπὶ ἱερέων, ὁ δὶς χειροτονηθείς : Ἀλεξ. Ἀριστ.ἐν Συντ.Καν.2,88.

δισχέλιοι αἰολ. τ. τοῦ **δισχίλιοι** βλ.λ.

δισχιδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ εἰς τὰ δύο ἐσχισμένος, ὁ διχαλωτός : Ἀριστλ.ΖΜ 642 b,29 **καὶ ποδότης ὡσαύτως ἡ μὲν πολυσχιδής, ἡ δὲ δισχιδής, οἷον τὰ δίχηλα,** Θεμίστ.Λόγ.21,259 A **διπλοῦν δὲ τοῦτο καὶ δισχιδές,** - ἡ **γλῶσσα πλείστων ὄφεων εἶναι δισχιδής·** εἰδ ἐπὶ τῶν ζῴων τῶν ἐχόντων πόδας μετὰ δύο χηλῶν, ὁ διχαλωτός : Ἀριστλ.ΖΙ 499 b,9 **τὰ δὲ δισχιδῆ, καὶ ἀντὶ ὀνύχων χηλὰς ἔχει·** **2)** κεχωρισμένος εἰς δύο : Καλλίστρ.Ἀγαλμ.7 **κόμη ταῖς ὀφρύσιν ἄνωθεν δισχιδὴς ἐπιβαίνουσα** (δ. γρ δισχιδόν), Φρύν.ἐν ΑΒ 35,1 **δισχιδὴς ὁδός, ἡ δύο ἐκτροπὰς ἔχουσα.**

δισχιδία (ἡ) βοταν γένος **ἀσκληπιαδοειδῶν φυτῶν**

δισχιδόν ἐπίρρ. μτγν. διῃρημένως, εἰς δύο μέρη : Καλλίστρ Ἀγαλμ.7 **κόμη ταῖς ὀφρύσιν ἄνωθεν δισχιδὸν ἐπιβαίνουσα** (πρβλ. κ. δισχιδής)· **2)** εἰς δύο στήλας γεγραμμένος : Σχόλ.Διον.Θρ.191 H.

δισχιδῶς ἐπίρρ. μτγν. δισχιδὸν βλ.λ.1) : Δωσίθ. ἐν Γραμμ.Λατ.Ἐκδ.Keil 7,412,16.

δισχιλιάς-άδος (ἡ) δύο χιλιάδες : ΠΔ Μακκ. 1,9,4 **καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἴκοσιν χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ δισχιλιάσιν ἵππων.**

δισχίλιοι-αι-α κ. νεώτ., αἰολ **δισχέλιοι** ποι. δοτ. **δισχίλοις** δύο χιλιάδες : Ἡρ 2,44 **εἶναι δὲ ἔτεα ἀπ' οὗ Τύρον οἰκέουσι τριηκόσια καὶ δισχίλια,** Ἀριστφ.Σφ.660 **τούτων πλήρωμα τάλαντ' ἐγγὺς δισχίλια γίγνεται ἡμῖν·** || κ. καθ' ἑν. μτ. ὀνομάτων περιληπτικῶν : Ἡρ.7,158 **παρεχόμενος.. δισχιλίην ἵππον.**

δισχιλιοστός-ή-όν νεώτ. τακτικὸν τοῦ δύο χιλιάδες, ὁ κατὰ σειρὰν φέρων τὸν ἀριθμὸν δύο χιλιάδες.

δίσχιστος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ εἰς δύο ἐσχισμένος, δισχιδὴς βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ.2,16 **Πέτρῳ γάρ, ᾧ δίσχιστος ἡ γραφὶς ποτ' ἦν,** Ἀχμ.Ὀνειροκρ.129,16 **ἄνευ δισχίστου ἱματίου.**

δισχίστως ἐπίρρ. γλωσσ. διὰ διμεροῦς σχίσεως.

δίσχοινος-ον ὁ ἔχων μῆκος δύο σχοίνων βλ.λ. (60 σταδίων) : Στράβ.12,3,34 **χώραν δίσχοινον κύκλῳ (τοῦτο δ' ἐστὶν ἑξήκοντα στάδιοι).**

δίσχωλος-ον μτγν. ὁ χωλῶς βαίνων κατ' ἀμφοτέρους τοὺς πόδας, ὁ λίαν χωλός.

δισώματος-ον μτγν. ὁ ἔχων δύο σώματα: Διόδ. Σ 4,12 **ῥώμῃ δὲ δισωμάτους θῆρας**, Ὀρφ.Ὕμν.71,5 **Φερσεφόνης δὲ δισώματον ἔσπασε χροιήν**, Φίλ. 2,481 **σιωπῶ τὰ τῶν μύθων πλάσματα καὶ τοὺς δισωμάτους**· **2)** Ἐπιγρ. ὁ ἔχων δύο θαλάμους: Ἐπιγρ. **εἰσώστης δισώματος**.

δισωμία (ἡ) νεώτ. **τερατογονικὴ** διάπλασις, καθ' ἣν δύο σώματα εἶναι ἡνωμένα, διπλοσωμία **βλ.λ.**

δίσωμος-ον μτγν. δισώματος βλ.λ., κ: ἐπὶ ἀστερισμῶν: Σεραπ.Κατ.Ἀστρλ.Κ1,100,Πρόκλ.Πτολ.2(8,2) δίσωμα ζῴδια, αὐτ.170,13 **ἐν δισώμοις ζῳδίοις**.

δισώνυμος-ον σχόλ. ὁ ἔχων δύο ὀνόματα, διώνυμος βλ.λ.: Σχόλ.Ὀδ.Μ 22 **ὥσπερ τὸ διώνυμος καὶ δισώνυμος, οὕτω καὶ τὸ διθανέες δισθανέες.**

διτάγιον (τὸ) μσν. ἡ δὶς ἢ ἡ διπλασία παρεχομένη εἰς τὰ ζῷα **τροφή, ταγή, τὸ διπλὸ ταΐ(γ)ίνι**: Κ Πορφ.Ἐκθ.479.

διτάλαντος-ον ὁ βάρους δύο ταλάντων: Ἡρ. 1,50 **τὰ δὲ ἄλλα ἡμιπλίνθια λευκοῦ χρυσοῦ, σταθμὸν διτάλαντα**· **2)** ὁ ἀξίας δύο ταλάντων: Δημ.833 **οἶκοι ταλαντιαῖοι καὶ διτάλαντοι**· ‖ μτγν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **διτάλαντον** δύο τάλαντα: ΠΔ Βασ.4,5,23 **λάβε διτάλαντον ἀργυρίου**.

διταμίνη (ἡ) νεώτ. ἀλκαλοειδὴς χημικὴ ἕνωσις.

δίταμο (τό) δημ. δίκταμο βλ.λ.

διτάξιος (-α)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δύο τάξεων, ὁ διῃρημένος εἰς δύο τάξεις: **διτάξιον δημοτικὸν σχολεῖον - διδασκαλεῖον.**

διτερπένια (τά) νεώτ. ὑδρογονάνθρακες ἀπαντῶντες εἰς τὰ βάλσαμα καὶ τὰς ῥητίνας.

διτετράγωνος-ον νεώτ. μαθ. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δύο τετραγώνων· ‖ εἰδ. μαθ. **διτετράγωνος ἐξίσωσις** ἐξίσωσις ἔχουσα τὸν ἄγνωστον εἰς τὴν τετάρτην δύναμιν· **διτετράγωνος ῥίζα** τετραγωνικὴ ῥίζα ἄλλης τετραγωνικῆς ῥίζης· ‖ τὸ οὐδ.ὡς οὐσ. **τὸ διτετράγωνον** ἡ τετάρτη δύναμις ἀριθμοῦ τινος, τὸ τετράγωνον τετραγώνου.

δίτοιχος Ἡσ. « ἀναίσθητος »· πρβλ.Σουΐδ. « διὰ **τοῦ τοίχου λαλεῖν**· ἐπὶ τῶν ἀναισθήτως τι διαπραττομένων ».

διτοκεύω διτοκῶ-έω βλ.λ.: Νικ.Ἀπ.73,1 **καί τε σύ γε θρέψαιο δρακοντιάδας διτοκεύσας ἢ σικελικὰς μεγάροισι πελειάδας.**

δίτοκος-ον γλωσσ. κ. νεώτ. διτόκος βλ.λ.

διτόκος-ον κ. νεώτ., γλωσσ. κ. νεώτ. κ. **δίτοκος** ὁ γεννῶν δύο ἐν μιᾷ γέννᾳ ἢ ὁ γεννῶν δίς: Ἀνακρ. 145,Ἀριστλ.ΖΓ 774 b,9 **τὰ δὲ δίχηλα ἢ μονοτόκα ἢ διτόκα ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, - διτόκος ἀγελάς.**

διτοκῶ-έω τίκτω δίς: Ἀριστλ.ΖΙ 558 b,23 **περιστερὰ δὲ καὶ φάττα καὶ τρυγὼν καὶ οἰνὰς διτοκοῦσι μέν, ἀλλ' αἱ περιστεραὶ καὶ δεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ τίκτουσιν**· **2)** τίκτω δίδυμα: αὐτ.ΖΓ 772 a,35 **ἣν δὲ προΐεται, τοσαύτη κατὰ φύσιν ἐστίν, ἐξ ἧς ἓν γίνεται κύημα μόνον. Ἐὰν δὲ ποτε πλεῖον ἔλθῃ, διτοκεῖ τότε.**

διτομία (ἡ) πάπ. ἐπὶ καλάμων, δευτέρα κοπή: Πάπ. **καλαμίων διτομίᾳ.**

δίτομος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ δύο τόμων βλ.λ. ἀποτελούμενος: **δίτομον λεξικόν.**

διτονιαῖος-α-ον δίτονος βλ.λ.: Ἀριστόξ.Ἁρμ.66Μ.

διτονίζω σχόλ. τονίζω κατὰ δύο τρόπους: Σχόλ. Σοφ.Αἴ.733 **τὸ ἡμῖν οἱ τραγικοὶ διτονίζουσιν, ποτὲ μὲν περισπῶντες, ποτὲ δὲ ὀξύνοντες.**

δίτοννος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βάρος δύο τόννων βλ.λ.

δίτονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δύο τόνων, ὁ περιλαμβάνων δύο τόνους μουσικούς: Γαυδ.Ἁρμον.3 **διάστημα δίτονον,** Πλούτ.Ἠθ.1021 F **τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου διάστημα μέχρι τοῦ μεγίστου .. δίτονον ἐκ δυοῖν συμπληροῦμεν ἐπογδόων**· ‖ τὸ οὐδ. **δίτονον ὡς οὐσ** ἡ τρίτη μείζων, διάστημα περιέχον δύο τόνους πλήρεις: Ἀριστόξ.Ἁρμον.65, Πλούτ.Ἠθ.430 A **τὰ μελῳδούμενα διαστήματα πέντε, δίεσις καὶ ἡμιτόνιον καὶ τόνος καὶ τριημιτόνιον καὶ δίτονον**· **2)** Ἡσ. « **δίτονος** μάσθλης· ὁ διπλοῦς ἢ δυσὶ χρώμασι κεχρημένος »· **3)** νεώτ. ὁ ἔχων δύο τόνους γραμματικούς: **δίτονος λέξις, - τὸ ἄνθρωπός τις εἶναι δίτονον.**

διτονῶ-έω μτγν. ἀπολ. γραμμ. ἐπὶ λέξεως, τονίζομαι κατὰ διπλοῦν τρόπον (μὲ ὀξεῖαν ἢ μὲ βαρεῖαν): Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.307,15(4,302) **οὐ δὴ οὖν ἀπᾷδον τὸ τὴν πρόθεσιν διτονεῖν**· **2)** ὁμ. ἔχω δύο τόνους: Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.336 C **ἵνα μὴ διτονήσῃ ἡ λέξις δύο κλίσεων γινομένων.**

διτορμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν δύο τόρμους ἤτοι ὀπὰς εἰσδεκτικὰς ἐμβόλου, ἢ διπλᾶς σφῆνας: Φίλ.Μηχ.Βελοπ.63,24, Ἥρων Βελοπ.92,9· **2)** νεώτ. ἡ διὰ δύο τόρμων συναρμογὴ δύο ξύλων.

δίτρημα-ατος (τὸ) νεώτ. γέν. **ἐμβιοτοκιδῶν** ἰχθύων.

δίτρητος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο τρήματα, δύο τρῦπες.

διτρίγωνον (τὸ) νεώτ. εἰδ. ἑξάπλευρον κρυσταλλικὸν σχῆμα, ἔχον ὅλας τὰς πλευρὰς ἴσας, τὰς δὲ γωνίας ἐναλλὰξ ἴσας.

δίτριτον (τὸ) μσν. **τὰ** δύο τρίτα: Νικηφ.Γρηγ. Ἱστ.277,6 **σπιθαμαὶ τρεῖς καὶ δίτριτον, εἴτουν τέσσαρες παρὰ τρίτον μιᾶς σπιθαμῆς.**

διτριχιῶ-άω μτγν. ἔχω δύο σειρὰς βλεφαρίδων· Γαλ.14,771 « διτριχιᾶν δὲ λέγεται ὁ ὀφθαλμός, ὅταν ὑπὸ τὰς κατὰ φύσιν τρίχας ἄλλαι ὑποφυεῖσαι νύσσωσι τὸν ὀφθαλμὸν καὶ ῥευματίζωσι ».

δίτροπος-ον μτγν. ἐπὶ γνώμης, ὁ διιστάμενος, ὁ διχοστατῶν, ὁ δίχολος βλ.λ.: Διογεν.4,32 **δίχολοι γνῶμαι, οἱονεὶ δίτροποι**· **ἐπὶ τῶν διγνώμων.**

διτρόχαιος (ὁ) μτγν. μετρ. ὁ διπλοῦς τροχαῖος: Ἡφαιστ.3,3, Ἀριστείδ.Κ 1,22.

διτροχία (ἡ) μτγν. βαροῦλκον λειτουργοῦν διὰ δύο τροχῶν: Βίτ.63,10.

διτρόχιον (τὸ) μτγν. συνήθ. κατὰ πληθ. **διτρόχια** δύο τροχοί: Βίτ.112 **ἐπὶ τὰ μέλλοντα λέγεσθαι διτρόχια** (δ.γρ. δύο τρόχια).

δίτροχος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μετὰ δύο τροχῶν, ὁ ἔχων δύο τροχούς: Διοκλητ.Ἐδικτ. 15,40 **δίτροχος ἅμαξα,** Μέν.Πρ.51 D **καθῆστο δὲ ἐπὶ διτρόχου καθέδρας χρυσῆς, - δίτροχον ὄχημα, - δίτροχος μηχανὴ** κττ.· ‖ γλωσσ. κ. νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίτροχον** εἶδος ὀχήματος μετὰ δύο τροχῶν· **2)** νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **δίτροχα** ἔντομά τινα ὑμενόπτερα.

δίτρυπα (τά) νεώτ. ζωολ. γένος **σερπουλιδῶν** ζωνοσκωλήκων.

δίτρυτος-ον νεώτ. ἐσφ. γρ. τοῦ δίτρητος βλ.λ.

διττάγκιστρον (τὸ) νεώτ. διπλοῦν ἄγκιστρον.

διττάκι ἐπίρρ. ποι. τοῦ δισσάκις βλ.λ.

διττακῶς Ἡσ. «διχῶς» (δ.γρ. διττοχῶς).

διττάμενον Ἡσ. «ἀρνούμενον, Κρῆτες».

διττανθρακικὰ ἅλατα (τὰ) νεώτ. ὄξινα ἀνθρακικὰ ἅλατα, ἁ. δισανθρακικὰ βλ.λ.

διτταχῶς Ἡσ. «διχῶς».

διττογονία (ἡ) κ. νεώτ. δισσογονία βλ.λ.

διττογραφία (ἡ) νεώτ. δισσογραφία βλ.λ.

διττογραφοῦμαι-έομαι μτγν. κ. νεώτ. δισσογραφοῦμαι βλ.λ.

διττόκλιτος-ον νεώτ. ὁ δίκλιτος βλ.λ.

διττολογία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. δισσολογία βλ.λ.: Εὐστ.105,15 **ἔστι κἀνταῦθα διττολογία πρὸς** διόρθωσιν λόγου.

διττός-όν μσν. κ. νεώτ. ἀττ. τ. τοῦ δισσός βλ.λ.: Πλάτ.Θεαίτ.198 D **διττὴ ἦν ἡ θύρα, - διττὰ σύμφωνα, - διττὴ ἐξουσία, - διττὸν κέρδος**· **2)** τὸ διττὸν ὡς οὐσ. ἡ ἀμφιβολία: Ἀριστλ.Πολιτ. 1261 b, 29 **διὰ τὸ διττὸν ἐν τοῖς λόγοις.**

διττοτόκος-ον μσν. ἡ γεννήσασα δύο τέκνα: Στουδ.Θεόδ.901 ἐν **Μι διτ(τ)οτόκος διμήτηρ.**

διττοχρωμία (ἡ) νεώτ. εἰδ. ἡ τυπογραφία καθ' ἣν χρησιμοποιεῖται γραφικόν τι χρῶμα, ὅπερ προσμειγνύμενον μετὰ χρωστικῆς οὐσίας τῆς ἀνιλίνης ἐξαπλοῦται μετὰ τὴν τύπωσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ προκαλεῖ ἕτερον τόνον ἀποχρώσεως.

διττῶς κ. νεώτ. ἀττ. τ. δισσῶς βλ.λ.

δίτυλος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο τύλους ἢ ὕβους : Διόδ.Σ 2,54 **καμήλων.. διπλοῦν ἀνατετακότων τὸ κατὰ τὴν ῥάχιν κύρτωμα, καὶ διὰ τοῦτο δι τύλων ὀνομαζομένων**· **2**) τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. γένος **οἰδομεριδῶν** κολεοπτέρων ἐντόμων.

δίυβος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δύο ὕβους βλ.λ. : **δίυβος κάμηλος ἡ βακτριανή.**

διυβρίζω μτγν. κ. μσν. ὑβρίζω τινὰ δεινῶς, παθ.: Ἰώσ.Ὑπομν.73 **τὴν αἰσχρῶς διυβρισμένην**, Ἰωσ. Γενέσ.33 Ε **τὸν πατριάρχην.. διυβρισθῆναι.**

διυγιαίνω μτγν. ἔχω σταθερὰν ὑγείαν, εἶμαι διαρκῶς ὑγιής : Πλούτ.Ἠθ.135 C **οὔτε γὰρ Ξενοκράτης μᾶλλον διυγίαινε Φωκίωνος**· **2**) μτφ. διατηρῶ σῶον, ἀμείωτον : Ἰάμβλ.Πυθ.22,102 **οὐ γὰρ ἔτι ῥᾴδιον εἶναι διυγιᾶναι τὴν.. φιλίαν.**

διυγραίνω μτγν., μσν. κ. νεώτ. διαβρέχω τι, καθιστῶ τι καθ' ὁλοκληρίαν ὑγρόν, κατσμουσκεύω : Ἱππ.362,20 **τὴν μὲν διυγραίνων, τὴν δὲ ξηραίνων.. χρὴ ἐξεμέειν πρὶν ἂν διυγρανθῆναι τὸν σῖτον**, Θεόφρ.Φ Αἰτ.2,9,3.

διύγρανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διυγραίνω βλ.λ.

δίυγρος-ον ὁ διαπεποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας, νοτερός : Ἀριστλ.Πρ.887 b,25, Πορφ.Γν.29 **δίυγρος ἀναθυμίασις**, Ἰάμβλ.Μυστ.4,13 **δίυγρον πνεῦμα**· ‖ **δίυγρον στοιχεῖον** ἡ θάλασσα : Πορφ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,11. ‖ ὑδαρής : Στέφ.εἰς Ἱππ. 1,132 D **δίυγρον αἷμα**· **2**) μτφ. ἐμπεποτισμένος, κεκορεσμένος, πλήρης : Αἰσχ.Ἑπτ.985 **δίυγρα τριπέλτων πημάτων** (ἀλλ' ὁ Σχολ. « δίυγρα πήματα, χεόμενα καὶ πολλά »)· **3**) συνεκδ. ὁ ἀσθενικός, μαλθακός, πλαδαρός· Σουΐδ. « δίυγρος, ὁ ἀσθενής », Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 3,1397 «πλαδαρόν, τὸ δίυγρον» : Εὐστ.827,31· **4**) μτφ. ἐπὶ τακεροῦ, ὑγροῦ ἐξ ἡδυπαθείας βλέμματος : ΑΠ 12,68,7 **γλυκὺ δ' ὄμμασι νεῦμα δίυγρον δοίη. καί τι φίλημ' ἁρπάσαι ἀκροθιγές**· ‖ ἐπὶ δακρυόντων ὀφθαλμῶν : Σουΐδ. **γλάμων ὁ λημῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ διύγρους ἔχων**· **5**) συνεκδ. ὁ ἔχων χρῶμα ὠχρόν, ὁ κιτρινιάρης, ὁ ξεθωριασμένος, ὁ ξεπλυμένος : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.43,10 **ἢν δὲ μὴ κλύζειν βούλῃ, δίυγρον χρὴ τὸν ἄνθρωπον ποιῆσαι**, αὐτ.537,25.

διυδατίζω σχόλ. παρέχω ὕδωρ πρὸς πόσιν, ποτίζω δι' ὕδατος, ἐν χρ. τὸ παθ. : Σχόλ.Ἰλ.8 307 **διυδατίζεσθαι γὰρ θέλει ἡ. πλάτανος.**

διυδρανθρακένιον (τό) νεώτ. παράγωγόν τι τοῦ ἀνθρακενίου.

δίυδρος-ον πλήρης ὕδατος : Αἰσχ.Ἱκ.793 **νέφη δίυδρα γίγνεται χιών** (κώδ. νεφῶν ὑδρηλά), Ἱππ. Ἐντ.Παθ.26 **ἡ δὲ γαστὴρ δίυδρος καὶ μεγάλη.**

διϝύκισις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. βοιωτ.τ. τοῦ διοίκισις βλ.λ.

διυλάζομαι μ. π. Πλάτ. εὑρίσκομαι ἐν τῇ ὕλῃ διεσκορπισμένος, μετ' αὐτῆς συνδεδεμένος : Πλάτ. Τιμ.69 Α **οἷα τέκτοσιν ἡμῖν ὕλη παράκειται τὰ τῶν αἰτίων γένη διυλασμένα** (διορθ. διυλισμένα).

διυλίζω κ. νεώτ. κ. δημ. ἀποκαθαίρω ὑγρὸν ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ ὑπαρχουσῶν ξένων οὐσιῶν, διηθῶ βλ.λ.; φιλτράρω, σουρώνω, στραγγίζω, λαγαρίζω, λαμπικάρω βλ.λ.· Ἡσ. «διυλίζοντες, διηθμεύοντες, διηθοῦντες » : Πλούτ.Ἠθ.692 D **στόμωμα τοῦ οἴνου.. ἐν τῷ διυλίζειν ἐξαίρουσι καὶ.. ἀποκρίνουσι**, Γαλ.13,450 **διυλίζομεν εἰς διπλοῦν ἀγγεῖον μυρεψικόν**, **- διυλίζω ὕδωρ - οἶνον** κτ.· ὁμ.κ.τὸ παθ. : ΠΔ Ἀμ.6,6 **οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον**, **- διυλισμένον ὕδωρ - οἰνόπνευμα - λάδι**· ‖ μτγν. γεν.ἀποκαθαίρω τι ἐκ τῶν ξένων οὐσιῶν, παθ. : Κλήμ. Ἀλ.Στρωμ.2,410 C **διυλίζεται ἀφεψόμενος χρυσός**· **2**) ἐν χρ. κ. μτφ. : Ἀρχύτ.π.Στοβ.3,1,108 **θεός.. εἰλικρινὴ καὶ διυλισμέναν ἔχει τὰν ἀρετὰν ἀπὸ παντὸς τῶ θνατῶ πάθεος**· ‖ νεώτ. κ. δημ. κριτικῶς ἢ ψυχολογικῶς ἐν λεπτομερείᾳ ἀναλύω, χαρακτηρίζω, οἷον λόγον, ἐνέργειαν, συναίσθημα κτ.· **3**) μτγν. ἐξάγω τι ἔκ τινος σώματος ὡς ξένον πρὸς αὐτό : ΠΔ Ματθ. 23,24 **οἱ διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες**· ῥηματ. διύλισις, διύλισμα, διυλιστής, διυλιστήρ, -ήριον.

διύλισις-εως κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διυλίζω, ἡ διήθησις βλ.λ., φιλτράρισμα· Σουΐδ. « διύλισις· διήθησις » : **διύλισις ὕδατος - οἴνου.**

διύλισμα-ατος (τό) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐκ διυλίσεως προελθόν, τὸ διυλισμένον, ἀποκεκαθαρμένον ὑγρόν : Γαλ.13,468 **ἐκ δὲ τοῦ διυλίσματος ἀνάλυε ἀμμωνιακόν**, Συνέσ.Ἀλχ.Πυρ.24 **τὸ γὰρ οὖρόν ἐστι τὸ ὀρρῶδες καὶ τὸ διύλισμα τῶν ὑγρῶν**· Δημήτρ.Ἱερακοσοφ.58 **τῷ στόματι λαμβάνειν ἐκ τοῦ διυλίσματος**, **- ἐντὸς διυλίσματος ὕδατος.**

διυλισμός (ὁ) μτγν. ἡ διύλισις βλ. λ.· ‖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διυλίσεως· **2**) μτφ. καθαρμός, ἐξύψωσις : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.1,117 **διυλισμὸν τοῦ πνεύματος τὴν μνήμην τῶν κρειττόνων εἶναι φασιν**, Ἐπιφάν.1,241 C **ἔν τε πόνοις καὶ ταλαιπωρίαις ψυχὴ γενομένη εἰς διυλισμὸν αὐτῆς.**

διυλιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-ήρας** ὄργανον, συσκευὴ δι' ἧς διυλίζομεν, ἠθμός, φίλτρο : Σχόλ.Ἀριστφ.Εἰρ.534, Ἐπιφάν.2,182 C **διυλιστῆρας, οὓς ἠθμοὺς καλοῦμεν.**

διυλιστήριο(ν) (τό) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὄργανον πρὸς διύλισιν, διυλιστὴρ βλ.λ.· Ἡσ. « ἠθμάριον· διυλιστήριον »· ‖ νεώτ. εἰδ. συσκευὴ πρὸς διήθησιν ὕδατος ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ μικροβίων.

διυλιστήριος-ον νεώτ. ὁ πρὸς διύλισιν, διήθησιν χρήσιμος : **διυλιστήριος συσκευή - χοάνη, - διυλιστήριον ὄργανον**· ‖ τὸ οὐδ. **διυλιστήριον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

διυλιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **-ίστρια** ὁ διυλίζων βλ.λ.

διυλιστός-ή-όν μτγν. ὁ διυλισθείς, ὁ διηθηθείς, ὁ ἐντελῶς καθαρισθείς, στραγγισμένος, φιλτραρισμένος, λαμπικαρισμένος, σουρωμένος : Πάπ. **ἐλαίου διυλιστοῦ**, Γαλ.10,542 **διυλιστὸν ὕδωρ.**

διυπερτίθημι πάπ. ἀναβάλλω.

διυπηρετοῦμαι-έομαι μτγν. κ. μσν. ἐν μέσ. σημ. ὑπηρετῶ ἐμαυτὸν ἢ ὑπηρετῶ τινα χάριν ἐμουτοῦ· Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1435 « παρασπίζουσα διυπηρετουμένη » : Θεοφύλ.Σ Ἱστ.43 Α **διυπηρετουμένων τῷ βαρβάρῳ.**

διυπνίζω μτγν. κ. μσν. ἐγείρω τινὰ ἐκ τοῦ ὕπνου, ἀφυπνίζω βλ.λ. : Αἰλ.ΖΙ 7,46· κ. παθ. : Ἰώσ.ΑΙ 5,10,4, Παλλδ.ἐν ΑΠ 9,378 **ὃς δὲ διυπνισθεὶς μετέβη**· ‖ ἀμτβ. ἐγείρομαι ἐκ τοῦ ὕπνου, ξυπνῶ : Λουκ.Ὠκ. 108 **διυπνίσας ἐκραύγασεν ὡς δαίμονι πληγείς**· **2**) ὑπνώττω, κοιμοῦμαι : Σιμπλίκ.Φυσ.1258,25.

διυπνισταί (οἱ) μσν. οἱ μοναχοί, οἱ ἐντεταλμένοι νὰ ἐποπτεύωσιν ὅπως μένωσιν ἄγρυπνοι οἱ ἐν τοῖς στασιδίοις παρακολουθοῦντες τὸν ὄρθρον ἢ ὁλονυκτίαν τινὰ μοναχοί : Μιχ.μον.81.Θεοδ.Στουδ. 148 (ἐν Mi).

διυπνώττω κ. -σσω μσν. κοιμῶμαι : Νικήτ.Εὐγ. 1,344 **καὶ μὴ διυπνώττειν σε νυκτὸς ἐν μέσῳ.**

διυποβάλλω μτγν. μ. παθ. ἐπὶ τῶν παλαιστῶν, συσφίγγω : ΘέωνΣμ.122 Η.

διυποβλέπομαι γλῶσσ. Ἡσ. εἰς τὸ διακυνοφθαλμίζομαι· Ἡσ. « διακυνοφθαλμίζεται, διυποβλέπεται, διανεύει ἢ ἀναιδῶς ἀνθίσταται ».

διοποπτεύω μτγν.πιθ. ὑποκρίνομαι : Ζώσ.Ἀλχ.208Β.

διυπουργῶ-έω μσν. ἀσκῶ ἐν συνεχείᾳ ὑπούργημά τι : Μιχ.Ἀκομ.1,264,4.

διυποφέρω μσν. καρτερικῶς ὑποφέρω : Νικήτ. Εὐγ.8,89 **δι' ὃν διυπήνεγκα μυρίους πόνους.**

διυφαίνω μτγν. συμπληρῶ δι' ὑφάνσεως : Γαλ. 4,521 **πάντας αὐτῆς διυφαίνει τοὺς μῦς εὐλόγως,** Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,15 **τούτοις** ('Αράχναις) **προσέταξε διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἑωσφόρου ἀέρα·** κ. παθ. : Γαλ.2,569 **ἀράχνιον μήπω διυφασμένον·** **2)** ὑφαίνων παρεμβάλλω, συνυφαίνω, παθ. : 'Αριστέ.1-97 **ζώνη διυφασμένη καλλίστοις χρώμασιν,** ΠΔ'Εξ. 36,23 **τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ διυφασμένον.**

διύφαντος-ον πάπ. διπλῶς ὑφασμένος, ἤτοι ἑκατέρωθεν παρουσιάζων τὴν αὐτὴν ὄψιν.

διυφή (ἡ) μτγν. πᾶν τὸ ὑφασμένον : 'Αριστέ.1 86.

διυφίημι μτγν. μ. παθ. **διυφίεμαι** ἀπολύομαι, ἀποχωρίζομαι ἔκ τινος σώματος, μεθ' οὗ ἤμην συνδεδεμένος, ἀπελευθεροῦμαι : Φίλ 2,319 **τὰ δὲ ἀποπεμφθέντα τῆς τε συμφυΐας ἀπέζευκται καὶ διυφειμένα καθ' αὐτὰ ζῷα γέγονεν** (πιθ. διαφειμένα).

διφαγία (ἡ) μσν. τὸ δὶς τῆς ἡμέρας ἐσθίειν : Παχυμ.Γ'Ανδρον.99 A **τὰς τῆς ἑβδομάδος νηστίμους καταλύουσι μὲν εἰς διφαγίαν.**

διφαδεύει 'Ησ. «ἐξελεῖται».

διφαής-οῦς-ές μσν ὁ ἔχων δύο ὀφθαλμούς, ἤτοι ἀρτίαν τὴν ὅρασιν : Μηναῖ.5,12 'Ωδ.6 **καὶ διφαῆ ἔδειξας, πάτερ, τὸν ἑτερόφθαλμον.**

διφαινοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. ἀνθεκτικὸν κυανοῦν χρῶμα χρησιμοποιούμενον ἐν τῇ τυποβαφικῇ.

διφαινόλη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις.

διφαινυλάζωτον (τὸ) νεώτ. ρίζα δισθενοῦς ἀζώτου.

διφαινυλαιθήρ (ὁ) νεώτ. χημ. παράγωγόν τι τῆς φαινόλης βλ.λ.

διφαινυλαμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. παράγωγον τι τῆς ἀνιλίνης.

διφαινύλιον (τὸ) κ. **διφαινυλοβενζόλιον** νεώτ. χημ. ὑδρογονάνθραξ τις.

διφαινυλοθειουρία (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν ἐπιδράσεως διθειάνθρακος ἐπὶ ἀνιλίνης.

διφαινυλοκυαναρσίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις πταρμογόνος.

διφαινυλομεθάνιον (τὸ) νεώτ. χημ. κυκλικὸς ὑδρογονάνθραξ.

διφαινυλοναφθαλυμεθάνιον (τὸ) νεώτ. χημ. παράγωγον τοῦ ναφθαλινίου.

διφαινυλοχλωραρσίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν παράγωγον τοῦ ἀρσενίου.

δίφακος 'Ησ. φυτόν τι.

διφαλαγγάρχης (ὁ) Σουΐδ. ἀρχηγὸς διφαλαγγαρχίας ἤτοι δύο φαλαγγαρχιῶν βλ.λ.

διφαλαγγαρχία (ἡ) μτγν. σῶμα στρατοῦ ἀποτελούμενον ἐκ δύο φαλαγγαρχιῶν βλ.λ. : Αἰλ.Τακτ.40 **αἱ δὲ δύο φαλαγγαρχίαι, διφαλαγγαρχία, ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο.**

διφαλαγγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διπλῆ **φάλαγξ,** φάλαγξ βαδίζουσα ἢ παρατεταγμένη εἰς διπλοῦς στοίχους : Πολύβ.2,66,9 **προτάξας οὖν τοὺς μισθοφόρους ἐπέστησε διφαλαγγίαν ἐπάλληλον τῶν Μακεδόνων,** Αἰλ.Τακτ.36,3 **καὶ διὰ τοῦτο γίνονται αἱ πορεῖαι ποτὲ μὲν μονοφαλαγγίᾳ, ποτὲ δὲ διφαλαγγίᾳ ἢ τριφαλαγγίᾳ ἢ τετραφαλαγγίᾳ·** **2)** ἡ διφαλαγγαρχία : αὐτ.33,5· **3)** νεώτ. εἰδ. τάξις πορείας τῶν πλοίων εἰς δύο φάλαγγας.

διφαλέος-α-ον 'Επιγρ. κ. ἐπίγρ. ἐρευνητικός, ἀγχίνους, ὀξυδερκής, διφήτωρ βλ.λ. : 'Επιγρ. **διφαλέω 'Ερμάνος.**

δίφανα ἐπίρρ. δημ. ἑκατέρωθεν φανερῶς, σαφῶς, ἀπεριφράστως, οὐχὶ μονομερῶς. ἀ. ἐν φρ. ὄρτα κι ἀνάποδα : **ἐξήγησέ μου τα δίφανα.**

διφανέρωτος-η-ο δημ. ὁ ἐκ δύο μερῶν φανερὸς ἢ φανερωθείς : **διφανέρωτο μυστικό.**

διφάνιν(ος) λύχνος πάπ. πιθ. λύχνος ἐκ δύο στομίων φαίνων, ἔχων δύο θρυαλλίδας.

δίφανος-η-ο δημ. ὁ κατὰ δύο τρόπους ἐμφανιζόμενος, φαινόμενος.

δίφαρος-ον (φᾶρος) ἐπὶ χιτῶνος, ὁ εἰς δύο ἐσχισμένος, κεχωρισμένος· EM 175,38 C **«διφόρους** φασὶ χιτῶνος τοὺς εἰς δύο μέρη κεχωρισμένους».

δίφας (ἡ) μτγν. εἶδος ὄφεως· πρβλ. δίβαν, δίφατον : 'Αρτεμίδ.2,13 **σὴψ δὲ καὶ διφὰς καὶ δίφας.**

διφασία (ἡ) 'Ησ. κ. νεώτ. τὸ νὰ ὁμιλῇ τις διὰ δύο τρόπων, ἀμφιβολία, ἀντίφασις ἐν τοῖς λόγοις· 'Ησ. « διλογία, ἐκ τοῦ μὴ συμφωνεῖν τὰ λεγόμενα »· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος τι πολυπόδων.

διφασικὸν ρεῦμα (τὸ) νεώτ. εἰδ. ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ἐναλλασσόμενον, ἔχον δύο φάσεις.

διφάσιος-α-ον Ιων. δύο εἰδῶν, διττός : 'Ηρ.2,36 **διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέονται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἱρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται,** αὐτ.3,122, 'Επιγρ.· **2)** κατὰ πληθ δύο : 'Ηρ.1,18 **ἐν τοῖσι τρώματα μεγάλα διφάσια Μιλησίων ἐγένετο,** αὐτ. 2,17 **3)** νεώτ τὸ οὐδ ὡς οὐσ. εἶδος ὀρυκτοῦ.

διφασόλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. παρασκεύασμα ὀργανικῆς ἑνώσεως ὑδραργύρου ἐν χρήσει ὡς ἀντισυφιλιδικὸν φάρμακον

δίφατον 'Ησ. « ὄφιν Κρῆτες ».

δίφατος-ον 'Ησ ἀμφίβολος, ἀμφιλεγόμενος· 'Ησ. « δίφατον, διφάσιον, δισσῶς λεγόμενον ».

διφήτρια (ἡ) μσν. θηλ τοῦ διφήτωρ βλλ., ἐρευνήτρια : 'Ιω.Γεωμ 'Υμν.2,27 **ἀδύτων διφήτρια.**

διφήτωρ-ορος (ὁ) μτγν., θηλ. -ήτρια ὁ ἐρευνητής, ὁ ἀναδιφῶν, ἐρευνῶν : 'Οππ.'Αλ.23,435 **βυθῶν διφήτορες ἄνδρες,** Γρηγ.Ναζ.ἐν ΑΠ 8,230 **χρυσοῦ διφήτορες ἄνδρες** (κώδ. διζήτορες).

διφθέρα (ἡ) κ. νεώτ. κατειργασμένον δέρμα, τεμάχιον δέρματος κατειργασμένον, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ δέρρις : 'Ηρ.1,194· κ. παθ. : 'Ηρ.7,77 **περὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι ἐκ διφθερέων πεποιημένας κυνέας,** Θουκ.2,75· ‖ ἐπὶ τοῦ τυμπάνου : 'Ηρων Αὐτομ.20,4· ‖ δέρμα κατειργασμένον ἐν χρ. εἰς τὴν στάχωσιν βιβλίων : Λουκ.'Απαίδ.16 **εἰς τὰ βιβλία.. διφθέρας περιβάλλεις·** ‖ εἰδ. δέρμα κατειργασμένον πρὸς γραφὴν ἐπ' αὐτοῦ, βύβλος βλ.λ.· ‖ ὅθ. κ. ἡ βίβλος, ἡ δέλτος, τὸ βιβλίον· 'Ησ.« δέλτος, γραμματεῖον »: 'Ηρ.5,58 **καὶ τὰς βύβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ οἱ Ἴωνες,** Εὐρ.ἀπ.627 **εἰσὶ διφθέραι μελαγγραφεῖς,** Ζηνόβ.4,11 (παροιμ.) **ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας** (ἀντίστοιχ. τῇ νεωτ. ὁ Θεὸς ἀργεῖ μὰ δὲ λησμονεῖ), Διογεν.3,2 (παροιμ.) **ἀρχαιότερα τῆς διφθέρας λέγεις** (ἐπὶ ἀναγγέλλοντος πράγματα πρὸ πολλοῦ γνωστά)· ‖ **διφθέραι βασιλικαὶ** τὰ περσικὰ χρονικά, ἐξ ὧν ἤντλησεν ὁ Κτησίας : Διόδ.Σ 2,32· ‖ **διφθέραι ἱεραὶ** ἐπὶ τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Καρχηδόνος : Πλούτ.'Ηθ.942 C· ‖ γεν. δέλτος ἐξ οἱασδήποτε ὕλης : Πλούτ.'Ηθ.297 A **ἐν διφθέραις χαλκαῖς γεγράφασι·** **2)** πᾶν ἐκ κατειργασμένου δέρματος κατεσκευασμένον, οἷον δερμάτινον ἱμάτιον, τὸ φορούμενον ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν ὡς προστατευτικὸν κυρίως κατὰ τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ψύχους· Σχόλ.εἰς Δίωνα Χρυσ.4,70 C « διφθέρα, ἱμάτιον γεωργικόν, στερεὸν πρὸς ὄμβρων μάλιστα ἀποφυγὴν ἱκανόν »: 'Αριστοφ.Νεφ.72 **ὥσπερ ὁ πατήρ σου, διφθέραν ἐνημμένος,** Πλάτ.Κριτ.53 D **ὡς γελοίως ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἀπεδίδρασκες,** διφθέραν λαβών, 'Αρρ. 'Αν.7,9,2 **ἐν διφθέροις τοὺς πολλοὺς νέμοντας ἀνὰ τὰ ὄρη πρόβατα ὀλίγα·** ‖ ἰδίως δέρμα ἐξ αἰγός, ἀντιθ. πρὸς τὸ μηλωτή, ὅπερ ἐκ προβάτων : 'Αμμών.Λεξ.44 V· ‖ **διφθέρα** πλοίου κάλυμμα, στέγασμα πλοίου ἐκ δέρματος : Πολύδ.1,93· **3)** σάκκος ἐκ δέρματος : Ξεν.'Αν.5,2,12 **καὶ τοὺς γυμνῆτας λίθων ἔχειν μεστὰς τὰς διφθέρας,** Λιβάν.Λόγ.58,5· **4)** κτ. πληθ. δέρματα χρησιμεύοντα ὡς σκηναί : Ξεν.'Αν.1,5,10 **διφθέρας ἃς εἶχον στεγάσματα ἐπίμπλασαν χόρτου κούφου,** Φύλαρχ.41 J (π.'Αθην.12,539 C) **Περδίκκᾳ δὲ καὶ Κρατερῷ φιλογυμναστοῦσιν ἠκολούθουν διφθέραι·** **5)** νεώτ ζωολ. γένος λεπιδοπτέρων νυκτωδῶν ἐντόμων.

διφθεράς (ὁ) δημ. ἀ. συνηθέστ. τεφτερός βλ.λ.

διφθεράλοιφος (ὁ) Ἡσ. « γραμματοδιδάσκαλος παρὰ Κυπρίοις ».

διφθεράριος (ὁ) μτγν. ὁ κατασκευαστὴς διφθερῶν : Διοκλητ.Ἐδικτ.7,38.

διφθέρη (ἡ) ἰων. τ. τοῦ διφθέρα βλ.λ.

διφθερία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διφθερῖτις βλ.λ.

διφθερίας (ὁ) μτγν. ὁ ἐνδεδυμένος διφθέραν βλ.λ. : Λουκ.Τίμ.8 **διὰ ταῦτα δικελλίτης καὶ διφθερίας, ὡς ὁρᾷς.. μισθοῦ γεωργεῖ μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς,** Ποσείδ.π.'Αθην.10,414 E **ὁ τριχὶ διφθερίας μονολήκυθος** (δ. γρ. **τριχιδιφθερίας**)· || πρόσωπα δούλων φερόντων διφθέρας π. τραγικοῖς ἢ γερόντων κ. ἀγροτῶν **π.** κωμικοῖς : Πολύδ. 4,137· πρβλ. διφθερῖτις 1).

διφθεριάτικα (τὰ) δημ. ἀ. τεφτεριάτικα βλ.λ.

διφθερικός-ή-όν νεώτ. διφθεριτικός βλ.λ.

διφθέρινος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ κατειργασμένου δέρματος, ἐκ διφθέρας κατεσκευασμένος : Ξεν.'Αν. 2,4,28 **ἐξ ἧς οἱ βάρβαροι διῆγον ἐπὶ σχεδίαις διφθερίναις ἄρτους, τυρούς, οἶνον,** Στράβ.3,3,7 **διφθερίνοις τε πλοίοις ἐχρῶντο ἕως ἐπὶ Βρούτου διὰ τὰς πλημμυρίδας καὶ τὰ τενάγη.**

διφθέριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ διφθέρα βλ.λ.1) : Θεόγνωστ.Καν.125,25· **2)** ἰατρ. κ. νεώτ. ἡ ψευδομεμβράνη τῆς διφθερίτιδος βλ.λ. : Ἱππιατρ.170,22 **γίνεται διφθέριον ὑπὸ βύρσαν λευκὸν ὡς μυδᾶν τὸν τόπον.**

διφθερίς-ίδος (ἡ) διφθέρα βλ.λ. : 'Αντίφιλ.ἐν ΑΠ 9,546 **ἠχεῦσαι φακάδων τύμματι διφθερίδες.**

διφθεριτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν νόσον διφθερίτιδα : **διφθεριτικὴ λαρυγγῖτις, - διφθεριτικὰ βακτηρίδια.**

διφθερῖτις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ. θηλ. τοῦ διφθερίας βλ.λ. : Πολύδ.4,138 **γραῦν διφθερῖτιν**· **2)** νεώτ. μολυσματικὴ νόσος χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς παρουσίας ψευδομεμβρανῶν ἐπὶ τῶν βλενογόνων στόματος, λάρυγγος, ἀμυγδαλῶν καὶ ρινός.

διφθεροειδής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ἀσθενειῶν, ὁ ἐμφανίζων συμπτώματα ἀνάλογα πρὸς τὰ τῆς διφθερίτιδος βλ.λ. : **διφθεροειδὴς κυνάγχη.**

διφθεροποιός (ὁ) νεώτ. τεχνίτης κατεργαζόμενος διφθέρας βλ.λ. 1).

διφθεροπώλης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ πωλῶν δέρματα διφθέρας : Νικοφ.19 **ἰσχαδοπώλαις, διφθεροπώλαις.**

διφθεροῦμαι-όομαι μτγν. εἶμαι ἐνδεδυμένος διὰ δερμάτων, φορῶ δερμάτινον ἱμάτιον : Στράβ. 17,3,11 **διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν θηρίων κνημῖδας ἔχοντες .. καὶ τἄλλα δὲ μέρη διφθεροῦνται.**

διφθέρωμα-ατος (τὸ) μτγν. διφθέρα βλ.λ. : Θεοδοτ.ΠΔ'Ησ.8,1.

διφθογγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τῆς φωνῆς κατὰ τὴν λαλιάν, καθ' ἣν σχηματίζονται ταυτοχρόνως δύο φθόγγοι ἐν τῷ λάρυγγι.

διφθογγίζω μσν. κ. νεώτ. ἀπαγγέλλω διφθογγικῶς· **2)** παθ. γράφομαι διὰ διφθόγγου ἢ ἀπαγγέλλομαι ὡς δίφθογγος βλ.λ.2) : Εὐστ.1571,29.

διφθογγισμός (ὁ) νεώτ. ἡ κατὰ γνησίαν δίφθογγον ἀπαγγελία.

διφθογγογραφῶ-έω μτγν. ἐν χρ. τὸ παθ. ἐπὶ λ. ἢ συλλαβῆς, γράφομαι διὰ διφθόγγου βλ.λ. 2) : Σχόλ.Σοφ.Αἴ.715.

δίφθογγος-ον ὁ δύο ἤχους ἢ φθόγγους ἔχων : Τζέτζ.Χιλ.5,694 **δίφθογγος γραφή**· **2)** ὡς οὐσ. **ὁ δίφθογγος κ. ἡ δίφθογγος** ἡ διὰ μιᾶς ἐκπνοῆς ἐκφορὰ δύο φωνηέντων, ὧν τὸ ἓν εἶναι πλήρης φθόγγος καὶ ὁ κύριος φορεὺς τῆς συλλαβῆς, τὸ δὲ ἕτερον ἡμίφωνον : Διον.Θρ.639,15· || ὁμ. κ. τὸ οὐδ. **τὸ δίφθογγον** : 'Ηρωδιαν.'Επιμ.245.

διφθογγοῦμαι-όομαι μτγν. γράφομαι διὰ διφθόγγου : 'Ηρωδιαν.'Επιμ.276 **.. τὸ θέμα διφθογγοῦται.**

διφίκερκοι (οἱ) νεώτ. ζωολ. ἰχθύες, ὧν τὸ οὐραῖον πτερύγιον χωρίζεται εἰς δύο μέρη, ραχιαῖον καὶ κοιλιακόν.

διφλυγία (ἡ) νεώτ. γένος ἀκινητιδῶν πρωτοζώων.

δίφορα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον δίφορον βλ.λ.

διφόρησις-εως (ἡ) μσν. διπλοῦς τρόπος γραφῆς ἢ ἐκφορᾶς τῆς λέξεως : Εὐστ.74,1 **πολλὴ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις διφόρησις, ὡς καὶ ἡ νείκη δηλοῖ καὶ τὸ νεῖκος.**

διφορμύλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀ. γλυοξάλη βλ.λ.

δίφορος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ καρποφορῶν δὶς τοῦ ἔτους : 'Αριστφ.'Εκκλ.708 **ὑμᾶς δὲ τέως θρῖα λαβόντας διφόρου συκῆς,** Φερεκρ. 97,'Αντιφάν.198 **ἔστιν παρ' αὐτὴν τὴν δίφοραν συκῆν κάτω, - δίφορη λεμονιά - κλῆμα δίφορο**· || ὁμ. κ. ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ δὶς ἐνιαυσίως παράγων : ΠΔ Λευΐτ. 19,19 **καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς δίφορον** (δ.γρ. **διάφορον**), **- δίφορο χωράφι**· || δημ. ἐπὶ καρπῶν, ὁ καρπὸς δένδρου ἐκ δευτέρας ἐντὸς τοῦ ἔτους καρποφορίας αὐτοῦ : 'Ερωτόκρ.Α 2056 **τέσσερα μῆλα δίφορα ἤβρεν ἡ 'Αρετοῦσα, - δίφορα λεμόνια**· **2)** ὁ δύο εἰδῶν καρποὺς φέρων: Φίλ.2,369· **3)** μτφ. ὁ καταβάλλων μισθὸν δίς : 'Ησ. **Ἔφορος Κυμαῖος, ὅτι δὶς ἐτέλεσε τῷ διδασκάλῳ Ἰσοκράτει τοὺς τῆς παιδεύσεως μισθούς,** δίφορος (δ.γρ. **διφόρος**) **ἐκαλεῖτο.**

διφορῶ-έω μτγν., δημ. **-άω** φέρω καρποὺς δὶς τοῦ ἔτους, δικαρπέω βλ.λ. : Θεόκρ.ΦΑἰτ.2,9,13 **καὶ διφοροῦσιν· ἔνιοι δὲ καὶ τριφοροῦσιν αὐτῶν διὰ πλῆθος τροφῆς,** αὐτ.1,14,1 **διφοροῦντα δένδρα, - δέντρα ποὺ διφορᾶνε δὲ βαστοῦνε πολύ**· **2)** παθ. γράφομαι ἢ προφέρομαι κατὰ δύο τρόπους : 'Ηρωδιαν.2,543,ΕΜ 698,12 **διφορεῖται κατά τε γραφὴν καὶ σημαινόμενον**· **3)** νεώτ. κ. δημ. ἡ μτχ. **διφορούμενος-η-ο(ν)** ὁ δυνάμενος νὰ ἑρμηνευθῇ κατὰ δύο τρόπους : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.4 **ὁ ἄνθρωπος ἔσεισε τοὺς ὤμους μὲ τρόπο διφορούμενο**· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. συνήθ. κατὰ πληθ. **διφορούμενα : ὁμιλεῖ διαρκῶς μὲ διφορούμενα**· || **διφορούμενος συλλογισμός** συλλογισμὸς τοῦ ὁποίου ὁ μέσος ὅρος λαμβάνεται ἔχων δύο σημασίας : Στωϊκ.2,87· **4)** μσν. ὁμ. τὸ παθ. ἐπὶ διηγήσεως, δίδομαι κατὰ διαφόρους τρόπους : **Εὐδοκία 284 διφορεῖται ἡ ἱστορία.**

διφοῦρα 'Ησ.« γέφυρα Λάκωνες » (δ.γρ. **δίφουρα**).

διφούρκι (τὸ) δημ. ἐργαλεῖον σιδηροῦν, δι' οὗ ρίπτονται εἰς τὴν κάμινον τῆς ἀσβέστου **ξύλα.**

δίφουρκος δημ. διχαλωτὸς βλ.λ.

διφράγες 'Ησ. ὄν. σώματος Πάρθων **στρατιωτῶν.**

δίφρακον (τὸ) 'Επιγρ. δίφρος : 'Επιγρ.Σάμου **τοῦ δευτέρου διφράκου ἐκλείπει τὰ πλέκτρα.**

δίφραξ-ακος (ἡ) ποι. τ. τοῦ δίφρος βλ.λ.· 'Ησ. « κλιντήρ, θρόνος γυναικεῖος » : Θεόφρ.14,41 **ὠκυτέρα μάλακας ἀπὸ δίφρακος ἔδραμε τήνα.**

διφράς-άδος (ἡ) δίφραξ : 'Ηρ.Βίος'Ομ.33 **τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ διφράδα βήσεται ὔμμιν.**

διφρεία μτγν. κ. μσν. διφρηλασία, τὸ ὀχεῖσθαι ἐφ' ἅρματος ὡς ὁδηγός, τὸ ὁδηγεῖν, **ἐλαύνειν ἅρμα**· 'Ησ. « διφρίας (γρ. **διφρείας**), ἁρματελασίας»: Ξεν.ΚΠ 6,1,27 **καὶ τὴν μὲν Τρωϊκὴν διφρείαν πρόσθεν οὖσαν καὶ τὴν Κυρηναίων· ἔτι καὶ νῦν ἁρματηλασίαν κατέλυσε,** Πολύδ.1,141 **διφρεία Λιβυκή,** Πρόκλ.1,11, Λιβαν.Προγυμν.12,14 **διφρεία ἁρμάτων ἵππων,** Θωμ.Μ 24 **διφρεία 'Αττικοί, δίφρευσις κοινοί**· || ἐν χρ. κ. μτφ. : Μηναῖ.7,23 'Ωδὴ 9 **ἅρμα ὡς πυρίμορφον ἔχων τὰς φωτοφόρους ἀρετάς σου, καὶ τὴν τῶν ἀγώνων διφρείαν, πρὸς οὐρανίους ἀνέπτης**· **2)** Σουΐδ. «διφρεία· ἡ τοῦ ἅρματος περιφέρεια ».

διφρελάτειρα (ἡ) μτγν.θηλ. τοῦ διφρελάτης βλ.λ.: ΑΠλ.4,359 **διφρελάτειρα .. Νίκα.**

διφρελάτης (ὁ) μσν. διφρηλάτης βλ.λ.: Θωμ.Μ 244 **διφρηλάτης οὐ διφρελάτης,** Κ Μανασσ.Χρον.42.

διφρεύς-έως (ὁ) μσν. διφρευτής βλ.λ. : Πρόδρ.158.
δίφρευσις-εως (ἡ) μσν. διφρεία βλ.λ. : Συνέσ.58 R.
διφρευτής (ὁ) διφρηλάτης βλ.λ. : Σοφ.ΑΪ.857 **καὶ τὸν διφρευτὴν ἥλιον προσεννέπω.**
διφρευτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διφρείαν βλ.λ. :'Εφορ.97 **διφρευτικὴ ἐπιστήμη.**
διφρεύω διφρηλατῶ, ὀχοῦμαι ἐπὶ δίφρου, ἐπὶ ἅρματος ὁδηγῶν : Εὐρ.'Ανδρ.108 **τὸν περὶ τείχη εἵλκυσε διφρεύων παῖς ἁλίας Θέτιδος·** ‖ μετ' αἰτ. διατρέχω ἐπὶ ἅρματος, δίφρου: Εὐρ.'Ανδρ.1012 **κυανέαις ἵπποις διφρεύων ἅλιον πέλαγος·** ‖ μετ' αἰτ. συστ. ἀντικ. : Εὐρ.'Ικ.991 **τί φέγγος, τίν' αἴγλαν ἐδίφρευε τόθ' ἅλιος·** **2)** 'Ησ. «διφρεῦσαι, διακαθίσαι».
διφρηλασία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἐλαύνειν, ὁδηγεῖν δίφρον βλ.λ. : Πίνδ.Ο 3,38 **ἀνδρῶν τ' ἀρετᾶς πέρι καὶ ῥιμφαρμάτου διφρηλασίας.**
διφρηλάτης (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁδηγῶν, ὁ ἐλαύνων ἅρμα, ἁρματηλάτης : Πίνδ.Π 9,81 **κρύψαν ἔνερθ' ὑπὸ γᾶν διφρηλάτα 'Αμφιτρύωνος σάματι,** Αἰσχ.Εὐμ.156 **ἔτυψεν δίκαν διφρηλάτου μεσολαβεῖ κέντρῳ,** Λουκ.Θε.Δ 25,1 **τοιοῦτον ἡμῖν ἡνίοχον τὸν καλὸν ἐκεῖνον καὶ διφρηλάτην ἐκπέπομφας·** ‖ κ. μτφ. : Μηναῖ.3,13 'Εσπ. **διφρηλάτης αἰθέριος.**
διφρήλατος μτγν. ὁ ἐπὶ δίφρου φερόμενος : Εὐρ.ἀπ.1108 **νῦν εὐσέληνον φέγγος ἡ διφρήλατος.**
διφρηλατῶ-έω κ. νεώτ. ὁδηγῶ ἅρμα ἢ ὀχοῦμαι ἐπὶ ἅρματος, διέρχομαι ἐποχούμενος δίφρου, διφρεύω βλ.λ. : Σοφ.ΑΪ.845 **σὺ δ', ὦ τὸν αἰπὺν οὐρανὸν διφρηλατῶν ἥλιε·** ‖ δ- ἵππους ἐλαύνω ἵππους ἐζευγμένους εἰς ἅρμα : Εὐρ.Ρῆσ.781 **ἵππους γὰρ ἃς ἔθρεφα κἀδιφρηλάτουν 'Ρήσῳ παρεστώς.**
διφρηφόρος-ον κ. διφροφόρος βλ.λ.
διφρίας-ου (ὁ) 'Ησ. «ἑδραῖος καὶ καθήμενος ἀεί, οἷον ἀργός» [διόρθ. κωδ. **δίφρις**].
διφρίδιον (τό) ὑποκορ. τοῦ δίφρος βλ.λ. : ΕΜ 718,45.
διφρίον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δίφρος βλ.λ. : Τίμ. Λέξ.233 **σκολύθρια, ταπεινὰ διφρία.**
δίφριος-α-ον 'Επιγρ. ὁ τοῦ δίφρου μ. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. **δίφρια** ὡς ἐπίρρ. ἐκ τοῦ δίφρου, ἐκ τῶν τροχῶν τοῦ δίφρου : ΑΠ 7,152 **καὶ πάλι ζωστὴρ εἵλκυσε Πριαμίδην δίφρια συρόμενον.**
δίφρις 'Ησ. κ. **διφρίς** διφρίας βλ.λ.
διφρίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ δίφρος βλ.λ. :'Αριστφ. Νεφ.31 **τρεῖς μναῖ διφρίσκου καὶ τροχοῖν 'Αμυνίᾳ**
διφρολάτης (ὁ) δημ. διφρηλάτης : Σάρρ.μτφρ. Σοφ.ΑΪ.856 **κι ἐσὲ τὸν διφρολάτην "Ηλιο χαιρετῶ.**
δίφρον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὁ δίφρος βλ.λ. : Καλλίμ. 'Αρτ.135 **ταὶ δὲ θυωρὸν εἰνάτερες γαλόως τε μίαν περὶ δίφρα τίθενται,** Νόνν.Δ 27,238 **δίφρα διεπτοίησεν.. ἐλεφάντων,** Πρόδρ.1,1 **ἤδη τὸ τετράπωλον ἡλίου δίφρον.**
δίφροντις-ιδος (ὁ) ὁ διῃρημένος τὴν γνώμην, δίγνωμος, ἀμφίγνωμος, ἀμφιβάλλων : Αἰσχ.Χο.196 **ὅπως δίφροντις οὖσα μὴ 'κινυσσόμην.**
διφροπηγία (ἡ) μτγν. ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν δίφρους, ἅρματα : Θεόφρ.ΦΙ 5,7,6 «**ὀξύη δὲ πρὸς ἁμαξοπηγίαν καὶ διφροπηγίαν τὴν εὐτελῆ.**
διφροπηγός (ὁ) μτγν. κατασκευαστὴς δίφρων.
δίφρος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἑτερόκλ. πληθ. **τὰ δίφρα,** μσν. κ. ἐν. τὸ δίφρον βλ.λ. τὸ μέρος τοῦ ἅρματος, ἐφ' οὗ ἵσταντο ὁ ὁδηγὸς καὶ ὁ πολεμιστὴς [παραιβάτης] : 'Ιλ.Ε 160 **ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας,** 'Ησίοδ.Α 61 **ἑσταότ' ἐν δίφρῳ·** ‖ τὸ πολεμικὸν ἅρμα : 'Ιλ.Κ 305 **δώσω γὰρ δίφρον τε δύω τ' ἐριαύχενας ἵππους,** Πίνδ.Π 2,10 **ξεστὸν ὅταν δίφρον ἔνθ' ἅρματα πεισιχάλινα καταζευγνύῃ σθένος ἵππειον,** 'Αρρ.Τακτ.19,3,'Ιουλ.Λόγ.3,122 Β **μεταμείβοντος δίφρον ἐκ δίφρου·** **2)** μτφ. **δίφρος τῆς πόλεως** ἡ πολιτεία, τὰ ἀνώτατα διοικητικὰ ἀξιώματα : Πλάτ.Πολ.566 D **ἕστηκεν ἐν τῷ δίφρῳ τῆς πόλεως, τύραννος ἀντὶ προστάτου ἀποτετελεσμένος·** ‖ ὁμ. **δίφρος τοῦ ἡλίου** τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου : Εὐρ.Φοίν.2 **καὶ χρυσοκολλήτοισιν ἐμβεβὼς δίφροις "Ηλιε·** ‖ ὁμ. δίφρος μουσῶν : Πίνδ.Ο 9,81 **πρόσφορος ἐν Μοισᾶν δίφρῳ·** ‖ φρ. μτφ. **ἐσθίειν ἐπὶ δίφρου** πυθαγορικὸν πρόσταγμα συμβουλεῦον τὴν λιτότητα, τὴν μὴ ἀπώλειαν τοῦ χρόνου εἰς τὰς ἀπολαύσεις : Πλούτ. 'Ηθ.354 F· **3)** ἐπιβατικὴ ἅμαξα : 'Οδ.Γ 324 **εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι·** **4)** μτγν. φορεῖον : Δίων Κ 60,2 **δίφρος κατάστεγος·** **5)** ἕδρα ἄνευ ἐρεισινώτου καὶ ὑποστηριγμάτων τῶν χειρῶν : 'Ιλ.Γ 424 **τῇ δ' ἄρα δίφρον ἑλοῦσα.. κατέθηκε φέρουσα ἔνθα καθῖζ' 'Ελένη,** 'Αριστφ.'Ιππ.1164 **ὁρᾷς; ἐγώ σοι πρότερος ἐκφέρω δίφρον,** Πλάτ.Πολ.328 C **καθῆστο δὲ ἐστεφανωμένος ἐπί τινος προσκεφαλαίου τε καὶ δίφρου** Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Ζ 340 **ἔμπα καὶ κάθισε στὸ δίφρο αὐτό, γιατ' εἶσαι κατακοπιασμένος·** ‖ **θεσσαλικὸς δίφρος** εἶδος δίφρου περίφημον : Πολυδ 10,47, Εὔπολις 58· ‖ τὸ ἕδρανον [sella curulis] τῶν 'Ρωμαίων ἀρχόντων : Πολυβ.6,53,9 **ὅταν δ' ἐπὶ τοὺς ἐμβόλους ἔλθωσι, καθέζονται πάντες ἑξῆς ἐπὶ δίφρων ἐλεφαντίνων·** ‖ μτγν. ἡ ἕδρα τοῦ δικαστοῦ : ΠΔ Βασ.Ι,1,9 **καὶ 'Ηλὶ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου·** ‖ 'Επιγρ., ποιη. βασιλικὸς θρόνος· **6)** Πάπ. **λασανίτης δίφρος** εἶδος τρίποδος τραπέζης πλησίον κρηνῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐτοποθετοῦντο τὰ δοχεῖα τοῦ ὕδατος· **7)** μτγν. σκωραμίς, λάσανον, καθοίκι : 'Αριστείδ.1,314 **καθημένῳ ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπιγίγνεται ἔκλυσις δεινή.**
διφροστάτης μσν. ὁ ἱστάμενος ἐπὶ δίφρου, ἡνίοχος· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Πισίδ.Γ Ματαιοτ.βίου 260 **μή πως ὁμοφρονοῦσα τῷ συνεργάτῃ θυμῷ ταράξῃ τὸν διφροστάτην λόγον.**
διφρουλκία (ἡ) μσν. ἡ τοῦ δίφρου ἕλκυσις : Τζέτζ.Λυκόφρ.261 **τὴν παρ' 'Ομήρῳ διφρουλκίαν.**
διφρουλκῶ-έω μτγν. σύρω δίφρον, ἅμαξαν : Φιλ.Θεσσ.ἐν ΑΠ 9,285 **ἄντυγα διφρουλκεῖ.**
διφρουργία (ἡ) μτγν. ἡ κατασκευὴ δίφρων : Θεόφρ.ΦΙ 3,10,1 **πρὸς ἁμαξουργίαν καὶ πρὸς κλινοπηγίαν, καὶ εἰς διφρουργίαν καὶ εἰς τραπεζίαν.**
διφροῦχος-ον ὁ ἔχων δίφρον βλ.λ.5) : Μελανιππ.1 **ἐν ἁρμάτεσσι διφρούχοις.**
διφροφόρος-ον ὁ φέρων δίφρον, ἕδραν, εἰδ. ἐπὶ τῶν γυναικῶν τῶν μετοίκων, αἵτινες ἔφερον δίφρους κατὰ τὰ Παναθήναια πρὸς χρῆσιν τῶν κανηφόρων : 'Αριστφ.'Εκκλ.734 **ποῦ 'σθ' ἡ διφροφόρος; ἡ χύτρα δεῦρ' ἔξιθι** [σχόλ. εἰς 'Αριστφ.'Ορν. 1550 «ταῖς κανηφόροις σκιάδειον καὶ δίφρον ἀκολουθεῖ τις ἔχουσα»]. 'Ερμιππ.26, Νικοφ.16, Στράττ.8· ‖ **διφροφόρος τοῦ βασιλέως** ὁ φέρων τὸ φορεῖον τοῦ βασιλέως : Δίνων 18 **δεῖ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρους ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπιβαίνων κατῄει, καὶ ὁ βασιλέως διφροφόρος εἰς τοῦτο εἵπετο.**
διφροφορῶ-έω φέρω δίφρον, φορεῖον : 'Αριστφ. 'Ορν.1552 **καὶ τὸν δίφρον γε διφροφόρει τονδὶ λαβών·** **2)** φέρω τινὰ ἐπὶ δίφρου : Δίων Κ 47,10 **αὐτός τε εἰς φορεῖον κατάστεγον εἰσῆλθεν καὶ ἐκεῖνον διφροφορεῖν ἐποίησεν·** ‖ ὁμ. κ. τὸ παθ.· 'Ησ. «διφροφορουμένους, τοὺς φορείοις φερομένους» : Δίων Κ 60,2 **ἡμεῖς οἱ ὑπατευκότες διφροφορούμεθα,** Λιβάν.2,72 **ὅταν διφροφορῆται ὁ ποδάγρᾳ δεδεμένος·** ‖ ἰων. ἡ μτχ. **διφροφορούμενος** εἰδ. ἐπὶ Περσῶν ἀνωτέρων ἀξιωματούχων : 'Ηρ.3,146 **ἐμπεσόντες δὲ οἱ ἐπίκουροι τῶν Περσέων τοὺς διφροφορευμένους.. ἔκτεινον.**
διφρυγής-ές μτγν. ὁ δὶς φρυγείς, ὁ δὶς πεφρυγμένος· **2)** τὸ οὐδ. **διφρυγές** ὡς οὐσ. μεταλλικὸν ἰατρικὸν ἐκ φυσικῶς συνθέτου χαλκούχου μετάλλου, εἶδος καδμείας βλ.λ.· Γαλ.13.261 «**διφρυγὲς μικτῆς ἐστι ποιότητος καὶ δυνάμεως**

Ἔχε γάρ τι καὶ μετρίως στῦφον ἐν αὐτῷ καὶ δριμὺ μετρίως· διὸ καὶ τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἀγαθὸν ἐστι φάρμακον. Ἐκόμισα δὲ ἐκ τούτου τοῦ φαρμάκου πολύ τι πλῆθος ἐκ τῶν ἐν Κύπρῳ Σόλων, ἔνθα τὸ μέταλλόν ἐστι ».

δίφρυγὸς-ο δημ. ὁ διφρυγὴς βλ.λ.

διφυής-οῦς-ές κ. νεώτ., πληθ. οὐδ. **διφυῆ** κ. **διφυᾶ** ὁ διπλῆν ἔχων φύσιν ἢ μορφὴν ἢ καταγωγήν: Ἡρ.4,9 μιξοπάρθενόν τινα ἔχιδναν διφυέα **τῆς τὰ μὲν ἄνω ἀπὸ τῶν γλουτῶν εἶναι γυναικός τὰ δὲ ἔνερθε ὄφιος**· ‖ ὁμ ἐπὶ τῶν Κενταύρων: Σοφ.Τρ.1095 **διφυῆ τ᾽ ἄμικτον ἱπποβάμονα στρατὸν θηρῶν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ Πανός : Πλάτ.Κρατ. 408 D **Πὰν αἰπόλος εἴη, διφυὴς Ἑρμοῦ υἱός, τὰ μὲν ἄνωθεν λεῖος, τὰ δὲ κάτωθεν τραχὺς καὶ τραγοειδής**· ‖ ἐπὶ τοῦ Κέκροπος ὡς ἀνθρώπου καὶ ὄφεως ἢ ὡς ἔχοντος διπλοῦν φῦλον ἢ κατὰ τὸν Τζέτζ.Λυκόφρ.122 « διὰ τὸ δύο φωνὰς ἐπίστασθαι Αἰγυπτίων καὶ Ἑλληνίδα » : Διόδ.Σ 1,28 **διφυοῦς δ᾽ αὐτοῦ γεγονότος τοὺς μὲν Ἀθηναίους μὴ δύνασθαι .. ἀποδοῦναι περὶ τῆς φύσεως ταύτης τὰς ἀληθεῖς αἰτίας· ἐν μέσῳ κειμένου πᾶσιν, ὅτι δυεῖν πολιτειῶν μετασχών.. διφυὴς ὠνομάσθη, τὸ μὲν ἔχων μέρος θηρίου, τὸ δὲ ἀνθρώπου**· ‖ **διφυὴς ἔρως** ὁ ἀμοιβαῖος, κοινὸς μεταξὺ ἀρρένων καὶ θηλέων : Ὀρφ.Ἀργ.14· **2**) γεν. διπλοῦς, διμερής : Ἰων.Λυρ.16 **διφυεῖς κόραι** (οἱ δύο ὀφθαλμοί), Ἀριστφ.Ζ 491 b,14 **ὑπὸ δὲ τῷ μετώπῳ ὀφρύες διφυεῖς**· ‖ **διφυὴς μῦς** δικέφαλος μῦς : Γαλ.Χρ.Μορ.13,13· **3**) νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. γένος σιφωνοφόρων **διφυϊδῶν** ζῴων.

διφυΐα (ἡ) ἡ ἰδιότης τοῦ διφυοῦς βλ.λ. 2), τοῦ διμερῶς φυομένου · Ἀριστλ.ΖΜ 668 b,22 **προϊοῦσαι γὰρ σχίζονται κατὰ τὴν διφυΐαν τῶν κώλων.**

διφυΐδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **καλυκοφόρων** ζῴων.

δίφυιος-ον μτγν. διφυὴς βλ.λ.: Ἀνταγ.1,7 π.Διογ.Λ 4,26 **τὸ καὶ σέο σῶμα δίφυιον**· **2**) δύο : Αἰσχ.Ἀγ. 1468 **διφυίοισι Τανταλίδαισι**· **3**) γεν.διπλοῦς : Ἐπιγρ.**αἱ δὲ λίπει, λυσάστω τῶ διφυίω**· **4**) Ἡσ. « δίφυιον νυκτός· τὰ δύο μέρη, τὸ δίμοιρον ».

διφύκερκον (τὸ) νεώτ. τὸ οὐραῖον πτερύγιον ἰχθύων τὸ χωριζόμενον εἰς δύο ἴσα τμήματα.

δίφυλλος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο φύλλα βλ.λ. : **κοτσάνι δίφυλλο, - πόρτα δίφυλλη**· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **δίφυλλα** φυτὰ ἔχοντα φύλλα **ἐκ** δύο τμημάτων ἀποτελούμενα.

διφυλλώδης-ους (ὁ) νεώτ. γένος **παραδεισιιδῶν** πτηνῶν.

διφυόδοντα (τὰ) νεώτ. ζῷα θηλαστικὰ **ἔχοντα δευτέραν** ὀδοντοφυΐαν βλ.λ.

διφυσῖται (οἱ) νεώτ. οἱ **ὀπαδοὶ τῆς** θρησκευτικῆς αἱρέσεως τοῦ Νεστορίου.

διφῶ-άω, Ἰων. **-έω ἐν** χρ. μ. **ἐν τῷ ἐνεστ.** ζητῶ, ἐρευνῶ· Ἡσ. «διφᾶν, ψηλαφᾶν, ἐρευνᾶν» : Ἰλ.Π 746 **πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε τήθεα διφῶν,** Θεόφρ.Χαρ.10,6 **μεταφέρειν τὰ σκεύη καὶ τὰς κλίνας καὶ τὰς κιβωτοὺς καὶ διφᾶν τὰ καλύμματα,** Καλλίμ.Ἐπιγρ.33 **ἐν οὔρεσσι πάντα λαγωὸν διφᾷ**· ‖ ὁμ. κ. ἀπολ. : Ἡρώνδ.6,73 **εὐνοέστερον σκυτέα γυναικὶ διφῶσ᾽ οὐκ ἂν εὑρίσκεις.**

δίφωνα ἐπίρρ. δημ. διὰ δύο φωνῶν.

διφωνία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ διφώνου βλ.λ.· **2**) μουσ. ἡ ἐκτέλεσις ᾄσματος διὰ δύο φωνῶν.

δίφωνος-ον κ. νεώτ. ὁ ὁμιλῶν δύο γλώσσας· Ἡσ. « διφώνους· διγλώσσους » : Φιλιστ.62, Διόδ. Σ 17,110 **ὄντες γὰρ οὗτοι δίφωνοι, τῇ μὲν ἑτέρᾳ διαλέκτῳ ἐξωμοιώθησαν τοῖς ἐγχωρίοις**· **2**) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δίφωνον** τὸ διττολογούμενον· ΕΜ334,41 **ἐπειδὴ αἱ διαλελυμέναι γενικαὶ οὐδέποτε δίφωνον ἔχουσιν μακρὸν ἢ βραχύ**· **3**) νεώτ. μουσ. ἐπὶ ᾄσματος, ὁ ᾀδόμενος διὰ δύο **φωνῶν.**

διχῇ δωρ. τ. τοῦ διχῇ βλ.λ.

δίχα ἐπίρρ. κ. μσν. **εἰς** δύο χωριστὰ μέρη, διὰ χωρισμοῦ ἢ κατὰ χωρισμόν εἰς δύο : Ὀδ Ο 412 **δίχα δὲ σφισι πάντα δέδασται,** Σοφ.Αἴ.236 **τὰ δὲ** (πρόβατα) **πλευροκοπῶν δίχ᾽ ἀνερρήγνυ** (τὰ ἔσχιζε στὰ δύο), Θουκ.4,100 **κεραίαν μεγάλην δίχα πρίσαντες,** Πλάτ.Σοφ.265 E **τέμνε δὴ δυοῖν οὔσαιν δίχα ἑκατέραν αὖθις**· ‖ διῃρημένως εἰς δύο τμήματα : Θουκ.6,10 **εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν** (ἐὰν ἤθελον προσβάλει τὴν δύναμιν ἡμῶν διῃρημένην οὖσαν)· **2**) μτφ. ἐν τῇ σημ. τοῦ **ἐν** διαστάσει, διενέξει, διαφωνίᾳ : Ἡρ.6,109 **δίχα ἐγίνοντο αἱ γνῶμαι** (δύο ἀντίθετοι ἐξεφέροντο γνῶμαι), Θουκ.4,61 **ὅτι δίχα** (ἡ Σικελία) **πέφυκεν** (ὅτι ἐν διαστάσει, ἐν διχονοίαις φύσει διατελοῦσιν οἱ τῆς Σικελίας κάτοικοι), Ἀριστλ.Πολιτ.1218 a,40 **ἐὰν δίχα γένηται τὸ δικαστήριον** (ἐὰν ὦσιν ἐν διαφωνίᾳ οἱ δικασταί)· ‖ ἐν ἐναντιότητι, ἐν ἀντιθέσει : Ὀδ.Γ 127 **οὔτε ποτ᾽ εἰν ἀγορῇ δίχ᾽ ἐβάζομεν οὔτ᾽ ἐνὶ βουλῇ**· ‖ φρ. **δίχα ψηφίζεσθαι** = ἐκφέρειν ἀντιφατικὰς ἀποφάσεις : Ξεν.Ἀπ.4,418 **εἰ παύσονται μὲν οἱ δικασταὶ δίχα ψηφιζόμενοι**· **3**) μτ. ἀπαρφ. ἐν διαφορᾷ, ἀλλοίως, διαφόρως ἔχειν : Αἰσχ.Πρ.927 **μαθήσεται ὅσον τό τ᾽ ἄρχειν καὶ δουλεύειν δίχα**· **4**) ἐν τοπ. σημ. μακράν, εἰς ἀπόστασιν, ὅλως χωριστά : Πίνδ.Π 5,93 **ἔνθα πρυμνῆς ἀγορᾶς ἔπι δίχα κεῖται θανών,** Σοφ.ΟΚ 602 **πῶς δῆτα σ᾽ ἂν πεμψαίαθ᾽ ὥστ᾽ οἰκεῖν δίχα;** **5**) μτφ. ἐν τροπ. σημ. ἐπὶ ἀμφιβολίας ἢ ἐπὶ διχογνωμίας πρὸς ἑαυτὸν ἢ πρὸς ἄ., κατὰ δύο τρόπους : Ἰλ.Ε 510 **δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή,** Σαπφ.36 **δίχα μοι τὰ νοήματα**· **6**) μτ. γεν. ὡς πρόθεσις, μακρὰν ἀπό τινος, εἰς ἀπόστασιν : Ἐμπ.21,19· **7**) κ. μσν. ὁμ. μτ. γεν. ὡς πρόθ. ἄνευ, δίχως, χωρίς : Αἰσχ. Ἀγ.861 **τὸ μὲν γυναῖκα πρῶτον ἄρρενος δίχα,** Σοφ. Φιλ.31 **ὁρῶ κενὴν οἴκησιν ἀνθρώπων δίχα,** Ἐπιγρ. (1 αἰ.μ.Χ.) **δίχα τέλους,** Πάπ. **δίχα γνώμης ἐμῆς καὶ συγκαταθέσεως,** Πρόδρ.Β 93 **καὶ σὺ ᾽λθες ἀνυπόδετος καὶ δίχα ὑποκαμίσου**· Ἡσ. « δίχα (νοῦ) λαλῆσαι· ἀκατάλληλα λαλῆσαι »· **8**) ὁμ. μτ. γεν. ὡς πρόθ. διαφόρως, ἀλλοίως, οὐχὶ ὁμοίως : Αἰσχ. Ἀγ.757 **δίχα δ᾽ ἄλλων μονόφρων εἰμί,** Σοφ.Ἠλ.547 **δοκῶ μέν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω**· **9**) ὁμ. ὡς πρόθ. ἐν τῇ σημ. παρὰ τὴν θέλησίν τινος, ἄκοντός τινος, δίχως τὴ γνώμη του : Σοφ.Αἴ.768 **ἐγὼ δὲ καὶ δίχα κείνην πέποιθα τοῦτ᾽ ἐπισπάσειν κλέος**· ‖ φρ. **δίχα πόλεως** παρὰ τὴν θέλησιν τῆς πόλεως : αὐτ.ΟΚ 48 **ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐμοί τοι τοὐξανιστάναι πόλεως δίχ᾽ ἐστὶ θάρσος**· **10**) ὁμ. ὡς πρόθ. πλήν, ἐκτός, ἐξαιρέσει : Αἰσχ.Πρ.163 **τίς οὐ ξυνασχαλᾷ κακοῖς τεοῖσι, δίχα γε Διός;**· **11**) ἑπομ. τοῦ **καὶ** ἐκτὸς τούτου, ἐπὶ πλέον, ἐπιπροσθέτως, πλὴν τούτου καί, πρὸς τούτοις : Διον.Ἀλ.7,19 **δίχα σίτου πολλοῦ.. καὶ ἀνδραπόδων.**

διχάδε ἐπίρρ. μακράν, μακρὰν ἀπό, δίχα βλ.λ.4): Πλάτ.Συμπ.215 B **οἱ διχάδε διωχθέντες.**

διχάδεια μτγν. μακράν, μακρόθεν, κεχωρισμένως, ἀντιθέτως,δίχα βλ.λ.1), 2), 4) : Θεογνωστ.Καν.164,26 **τὰ διὰ τοῦ δεια ἐπιρρήματα προπαροξύτονα διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται, οἷον διχάδεια.**

διχάδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ὁ ἀνθοφόρος κλάδος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἄνθη εὑρίσκονται διατεταγμένα κατὰ διάφορα ἐπίπεδα.

διχάζω, μέλλ. **-άσω** κ. μσν. κ. νεώτ. διαιρῶ, χωρίζω εἰς δύο : Εὐστ.Πον.293,79 **τοὺς μὲν ἀξίνῃ διχάσαι, - μέγας σεισμὸς ἐδίχασε τὸ καταπέτασμα τοῦ Ναοῦ**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. κ. παθ. : Νόνν. Δ 3,33 **αἴγειρος .. δισσοῖσι κλάδοις δεδιχασμένη ἑνὸς ἐκ στελέχους,** Φιλολ.80,334, Ἀκύλ.ΠΔ Δευτ.14,6 **δεδιχασμένον διχασμῷ, - ὁ δρόμος περὶ τὸ μέσον διχάζεται**· ‖ ὁμ. ἐπὶ λογικῆς διχοτομήσεως : Πλάτ.Πολιτ.264 D **ἆρα οὖν καὶ σοὶ ξυνδοκεῖ ταύτῃ δεῖν διχάζειν τὴν κοινοτροφικὴν ἐ-**

πιστήμην. **2)** μσν. κ. νεώτ. μτφ. φέρω εἰς διάστασιν, φέρω εἰς διαφωνίαν : Εὐστ.Πον.348,52 **καὶ μὴν οὐχ ἱκανὸς ἀνδρὶ τοιούτῳ θάνατος εἷς, οὕτω τοὺς φίλους διχάζοντι, - ὁ πόλεμος ἐδίχασε τοὺς Ἕλληνας·** || ὁμ. τὸ μέσ. κ. παθ.: αἱ γνῶμαι διχάζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου· **3)** διχάζω τινὰ κατά τινος διαιρῶ, κινῶ τινα εἰς διάστασιν ἐναντίον ἑτέρου : ΚΔΜατθ.10,35 **ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ·** **4)** μτγν. διαιρῶ διὰ δύο : Νικόμ.᾿Αριθμ.1,7· **5)** ἀμτβ. εἶμαι, γίνομαι διῃρημένος : Ξεν. Ἀν.4,8,18 **ἰδόντες δὲ αὐτοὺς διχάζοντας . . νομίσαντες φεύγειν ἀνακραγόντες ἔθεον·** || **διχαζούσης τῆς ἡμέρας**= τῆς ἡμέρας εὑρισκομένης εἰς τὴν μεσημβρίαν : Ἀνών.π. Σουΐδ. **ἤδη τοῦ καύματος ἀκμάζοντος καὶ διχαζούσης τῆς ἡμέρας** (ὁ Σουΐδ.ἑαφ.ἑρμην. «διχαζούσης, κλινούσης»).

δίχαιος λέξ. πλασθεῖσα πρὸς ἑρμ. τοῦ δίκαιος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1132 a, 32,Γραμμ.λεξ.« ὅτι δίχα ἐστιν».

διχαίω διχάζω βλ.λ. : Ἄρατ.495 **καρκίνον ἧχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσαις.**

διχάλα (ἡ) δωρ. κ. δημ. ἀντὶ διχήλη, ἡ γωνία ἣν σχηματίζουσι τὰ σκέλη τῶν ποδῶν· : Ἰατρ.π.Γαλ. 14,707· **2)** δημ. πᾶν ἀντικείμενον τεχνητὸν ἢ φυσικὸν ἔχον σχῆμα ἀπολῆγον εἰς δύο σκέλη : Βάρν. Σκλβ.Πολιορκ.33 **ὁ θάνατος κρεμνᾷ σου στὴν παγερὴ διχάλα του τὰ μέλη τὸ στεγνά σου·** || εἰδ. τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον σχηματίζει τὸ ὀστοῦν τῆς ὠμοπλάτης (χτενιοῦ) : Βαλαωρ.᾿Αθαν.Διάκ.3,95 **τοὺς ἔδειξε μιὰ φλέβα μέσ᾽ τὴ διχάλα κόκκινη·** || ὁμ. εἰδ. τὸ ἔχον διχαλωτὸν σχῆμα παιδικὸν ἄθυρμα, ἄ. σφεντόνα ἢ λάστιχα βλ.λ.· **3)** εἰδ. τὸ γεωργικὸν ἐργαλεῖον δίκρανον βλ.λ.

διχάλι (τό) δημ. διχάλα βλ.λ.

δίχαλκον (τό) νόμισμα δύο χαλκῶν βλ.λ. ἤτοι τὸ 1/4 τοῦ ὀβολοῦ· Ἡσ. «ταρτημόριον . . τὸ δίχαλκον»: ΑΠ 11,165 **οὐ γλήχωνι Κρίτων ὁ φιλάργυρος ἀλλὰ διχάλκῳ αὐτὸν ἀποσφραίνει θλιβομένου στομάχου,** Πολυδ.9,65 **ἡ δὲ τελεία πόσις ὀβολός· ἡ δὲ ἐλαχίστη ἡμιωβόλιον· παιδίοις δὲ δίχαλκον·** **2)** βάρος δύο χαλκῶν : Διοσκ.4,150.

δίχαλος-ον δωρ. κ. δημ. δίχηλος βλ.λ.· Ἡσ. « δίχαλον ζυγόν· τὸν ἑκατέρωθεν κεκοιλασμένον ».

διχαλώνω δημ. συλλαμβάνω χιαστί, διχαλωτὰ βλ.λ.· **2)** καθιστῶ τι διχαλωτόν· **3)** ἀμτβ. καθίσταμαι διχαλωτός.

διχάλωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ διχαλώνω βλ.λ. 3)· || εἰδ. σημεῖον ἐντὸς πόρου, καθ᾽ ὃ ἡ ἀκολουθουμένη πορεία, φθάνουσα πρό τινος ἐπισεσημασμένου σημείου, δέον ν᾽ ἀλλάξῃ ἀποτόμως πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν εἴτε δεξιά, εἴτε ἀριστερὰ τοῦ ἀλεωρίου τοῦ σημείου.

διχαλωτά ἐπίρρ. δημ. εἰς σχῆμα διχάλας βλ.λ.

διχαλωτός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὅμοιος πρὸς διχάλαν βλ.λ., δίχαλος βλ.λ. : Βαλαωρ.᾿Αθαν.Διάκ.6,51 **διχαλωτοὶ δυὸ φῆστες μπηγμένοι βρίσκονται στὴ γῆ,** Καρκβ.Ζητ.127 **ἀνάμεσα σὲ μιὰ διχαλωτὴ κορφή.**

διχάμετρος-ον λέξ. πλασθεῖσα πρὸς ἑρμ. τοῦ διάμετρος βλ.λ. : Ἀριστλ.Πρ.910 b, 20.

δίχανον Ἡσ. « κεχωρισμένον ».

διχαπεταλοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν.

διχάρακτος-ον Ἐπιγρ. νόμισμα δὶς χαραχθὲν ὑπὸ τοῦ νομισματοκόπου.

διχάς-άδος (ἡ) μτγν. τὸ ἥμισυ : Ἄρατ.807 **διχάδος γε μὲν ἄχρις ἐπ᾽ αὐτὴν σημαίνει διχόμηνον, αὐτὰρ πάλιν ἐκ διχομήνου ἐς διχάδα φθιμένην·** **2)** μέτρον δύο παλαμῶν ἤτοι ἡμίσεος ποδός· Ἥρων εἰς Ἀνάλ.Βενεδικτ.309 « ἡ διχὰς ἔχει παλαιστὰς δύο ἤγουν δακτύλους ὀκτὼ κονδύλους τέσσαρας, καὶ καλεῖται δίμοιρον σπιθαμῆς, διχὰς δὲ λέγεται τὸ τῶν δύο δακτύλων ἄνοιγμα, τοῦ ἀντιχειρος λέγω καὶ τοῦ λιχανοῦ. Τοῦτο καὶ κυνόστομον καλοῦσί τινες ».

δίχασις-εως (ἡ) μτγν. τὸ χωρίζειν τι εἰς δύο μέρη, διαίρεσις : Ἄρατ.737 **ἐν διχάσει** (τῆς σελήνης), Θεολ.᾿Αριθμ.31,33 **καὶ Πρόνοιαν ὀνομάζουσιν, καὶ Δίκην οἷον δίχασιν** (ἐπὶ τοῦ ἀριθμ. πέντε καὶ τῶν πολλαπλασίων του).

διχασμός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ εἰς δύο μέρη διαίρεσις : Ἀκύλ.ΠΔ Δευτ.14,6 **δεδιχασμένον διχασμῷ,** Ἐφραὶμ π. Φωτ. Βιβλ. 247,5 **τὴν καθ᾽ ὑπόστασιν ἕνωσιν οὔτε τεμνομένην οὔτε διαίρεσιν καὶ διχασμὸν ὑπομένουσαν,** Εὐστ.854,48 **φύσις γὰρ αὕτη τῆς προθέσεως ταύτης** (τῆς διὰ) **πολλαχοῦ διχασμὸν ὑποδηλούσης καὶ σκεδασμόν·** **2)** μτφ. διχογνωμία, διάστασις, διαφωνία : ὁ διχασμὸς τοῦ ἔθνους, - διχασμὸς τοῦ κόμματος κττ.· **3)** διαίρεσις διὰ δύο : Νικόμ.᾿Αριθμ.1,10· **4)** Ἐπιγρ. πληρωμὴ εἰς δύο δόσεις (ἀμφ.).

διχαστήρ-ῆρος (ὁ) ὁ διχάζων· || εἰδ. **διχαστῆρες ὀδόντες** οἱ τομεῖς, ἄ. κτένες, γελασῖνοι : Πολυδ.2,91.

διχαστής (ὁ) ὁ διαιρῶν, ὁ διαμοιράζων, λέξ. πρὸς ἑρμην. τοῦ δικαστής : Ἀριστλ. Η Νικ. 1132 a, 32· **2)** νεώτ. ὁ προκαλῶν διχασμόν.

διχαστός-ή-όν μτγν. ὁ δεκτικὸς διχασμοῦ, διαιρέσεως διὰ δύο : Θεολ.᾿Αριθμ.35.

διχάω ποι. τοῦ διχάζω βλ.λ., μτχ. **διχόωντι - διχόωσα** : Ἄρατ.512,605, Ἀπολ.Ρ 4,1616.

δίχειλα (τὰ) νεώτ. τὰ ἄνθη ὧν ἡ στεφάνη εἶναι κεχωρισμένη εἰς δύο τμήματα ἢ χείλη.

διχειλικός-ή-όν νεώτ. εἰδ. ἐπὶ φθόγγων, ὁ δι᾽ ἀμφοτέρων τῶν χειλέων προφερόμενος.

δίχειλον ἐσφ. γρ. τοῦ δίχηλος βλ.λ.

δίχειλος (-η)-ο(ν) γλωσσ., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο χείλη βλ.λ. : **δίχειλος στεφάνη ἄνθους, - δίχειλος τοῖχος·** **2)** τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **δίχειλος** νεώτ. ζωολ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

δίχειρ-ειρος (ὁ,ἡ) νεώτ. κ. **δίχειρος-ον** ὁ ἔχων δύο χεῖρας (ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου)· **2)** τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. **τὰ δίχειρα** τάξις θηλαστικῶν, ἡ τοῦ ἀνθρώπου.

διχειρότριχος (ὁ) νεώτ. γέν. **κολεοπτέρων** ἐντόμων.

διχερίς ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. διὰ τῶν δύο χειρῶν, μὲ τὰ δύο χέρια : Φορτ.124 **νὰ τόνε πιάσω διχερὶς νὰ τόνε τεταρτιάσω.**

δίχερος-η-ο δημ. ὁ ἔχων δύο χεῖρας, ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἔχων δύο λαβάς : Ἐφταλ.᾿Οδ.Γ 64 **προσφέρνει τοῦ Τηλέμαχου τὸ δίχερο ποτήρι.**

διχή (ἡ) μτγν. διχοτόμησις βλ.λ.: Ἀσκληπ.Μεταφ.34,19.

διχῆ ἐπίρρ. δοτ. κ. μσν. εἰς δύο μέρη, χωριστά, δίχα βλ.λ. : Αἰσχ.᾿Ικ.544 **διχῇ δ᾽ ἀντίπορον γαῖαν ἐν αἴσᾳ διατέμνουσα πόρον κυματίαν ὁρίζει,** Πλάτ.Τίμ.62 C **φύσει γὰρ δή τινας τόπους δύο εἶναι διειληφότας διχῇ τὸ πᾶν ἐναντίους,** Μηναῖ. 3,18 Συναξ. **διχῇ κατὰ τὸν πώγωνα διῃρημένῳ·** **2)** κατὰ δύο τρόπους : Πλάτ.Πολ.445 D **ἐπονομασθείη δ᾽ ἂν καὶ διχῇ,** Δημ.14 **δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῇ τὴν βοήθειαν εἶναι.**

δίχηλα (τὰ) νεώτ. ζῷα θηλαστικὰ ἀρτιοδάκτυλα μετὰ τῶν ἄκρων ἐσχισμένων εἰς δύο χηλάς.

διχηλεστιίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια **κωπεπόδων** μαλακοστράκων.

διχηλέστιον (τό) νεώτ. γένος **διχηλεστιιδῶν** μαλακοστράκων.

διχηλεύω μτγν. διχηλέω βλ.λ. : ΠΔ Δευτ.14,6 **πᾶν κτῆνος διχηλεῦον ὁπλήν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν.**

διχήλησις-εως (ἡ) μτγν. ὁ διχασμὸς τῶν ὁπλῶν εἰς δύο χηλάς : Φιλ.1,321.

διχηλία (ἡ) μτγν. διχήλησις βλ.λ. : Ἀριστέ.1 161.

δίχηλος-ον κ. νεώτ., δωρ. **δίχαλος** βλ.λ. ὁ ἔχων δύο χηλάς, ὁ ἔχων ὁπλὴν εἰς δύο ἐσχισμένην : Ἡρ. 2,71 **τετράπουν ἐστί, δίχηλον, ὁπλαὶ βοός, σιμόν,** Εὐρ.Βάκχ.740 **ἄλλαι δὲ δαμάλαι διεφόρουν σπα-**

ράγμασιν· εἶδες δ' ἂν ἢ πλευρ' ἢ δίχηλον ἐμβασιν. - ὁ διχηλος πούς τοῦ **προβάτου**· || ὡς ούσ. **δίχηλα** ὕεια πόδες χοίρου : Λουκ.Λεξιφ.6 **δίχηλα ὕεια καὶ σχεδίδες καὶ ἠτριαία καὶ τοκάδος ὑὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἔντερον**· || νεώτ. ζωολ. **τὰ δίχηλα** βλ.λ. **2)** γεν.ἐπὶ παντὸς ἀντικειμένου ἀπολήγοντος εἰς δύο σκέλη, ὡς χηλάς : Φίλιππ.Θεσσ.ἐν ΑΠ 6,92 **καὶ τὸν δίχηλον καρκίνον πυραγρέτην,** Ἥρων Πνευμ.Ι,28 **εἰς δίχηλον διεσχισμένος,** Γλωσσ. Ἱππ.580 **τομεὺς καλεῖται . . ἐργαλεῖον δίχηλον.**

διχηλῶ-έω (χηλή) εἶμαι δίχηλος, ἔχω ὁπλὰς διχήλους, ἐσχισμένας εἰς δύο χηλάς : Ἀριστλ.ΖΜ 695 a,18 **περὶ γὰρ τοῦ στρουθοῦ τοῦ λιβυκοῦ ὕστερον διοριστέον διχηλεῖν,** ΠΔ Λευϊτ.11,3 **πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν**

διχήρης-ους-ες ὁ εἰς δύο διατέμνων, διαιρῶν, διχοτόμος : Εὐρ.Ἴων.1156 **κύκλος δὲ πανσέληνος ἠκόντιζ' ἄνω μηνὸς** διχήρης.

διχθά ἐπίρρ. ἐπιτ. τοῦ δίχα βλ.λ., εἰς δύο μέρη· ἐν χρ. κ. μτφ. : Ὀδ.Α 23 **Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν**· **2)** κατὰ δύο τρόπους, δίχα βλ.λ.2) : Ἰλ.Π 435 **διχθὰ δέ μοι κραδίη** μέμονε **φρεσὶν ὁρμαίνοντι.**

διχθάδιος-α-ον ποι. δύο εἰδῶν, διπλοῦς : Ἰλ.Ι 411 διχθαδίας **κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε**· **2)** μτγν. ἑκάτερος : ΑΠλ.1,15 **διχθάδιον κατὰ κῶλον** (εἰς ἑκάτερον κῶλον)· **3)** δεύτερος : Λεόντιος 4,37 ἀρχαὶ . . **ἀντολέης πρώτη καὶ διχθαδίη μετὰ τήνδε κόχλου πορφυρέης**· **4)** δύο : Λεωνίδ.ΑΠ 6,4 **καὶ τοὺς ἐξ ἀκάτων διχθαδίους ἐρέτας**· **5)** τὸ οὐδ. πληθ. **διχθάδια** ὡς ἐπίρρ. εἰς δύο : Ἰλ.Ξ 21 **ὡς ὁ γέρων ὥρμαινε δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν διχθάδια, ἢ μεθ' ὅμιλον ἴοι . . ἠὲ . .**· **6)** μτγν. ἡ αἰτ. τοῦ θηλ. **διχθαδίην** ὁμ. ὡς ἐπίρρ. ἐν ὁμ. σημ. : Ἀπολλ.Ρ 3,397 **τοῖο δὲ θυμὸς διχθαδίην πόρφυρεν ἐνὶ στήθεσσιν μενοινήν.**

διχθάς-άδος (ἡ) ἐπὶ παραλίας, ὡς θηλ. τοῦ διχθάδιος βλ.λ., πιθ. ἡ ἐξ εἰσχωρούσης, ἰδίως τεχνητῆς, θαλάσσης εἰς δύο τεμνομένη, ἢ ὅρμον ἔχουσα : Μουσαῖ.298 **διχθάδι χέρσῳ.**

δίχθιρα (ἡ) πάπ. ἐπὶ τῆς σελήνης, δείκτειρα βλ.λ.

δίχιλος-ίλη-ον πάπ. ἐσφ. γρ. τοῦ δίχηλος βλ.λ. : Πάπ. **ἔπεμψα ὑμῖν Βλάστον χάριν διχίλων ξύλων εἰς τοὺς ἐλαιῶνάς μου.**

διχίτων-ωνος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ **φέρων ἢ ἔχων** δύο χιτῶνας, κ. μτφ. δύο περιβλήματα : Γαλ.4,728 **ἀρτηρίαι διχίτωνες.**

διχίτωνος-ον μτγν.κ.μσν. διχίτων βλ.λ. : Γαλ.19,366, Θεόφιλ.Πρωτ. ἐν Φαβρικίου Ἑλλ.Βιβλ.12,819 **διχίτωνα ἔντερα παχέα.**

διχλάμυδα (τὰ) νεώτ. βοταν. ἄνθη ἀποτελούμενα ἐκ διπλοῦ περιανθίου, ὅπερ διακρίνεται εἰς κάλυκα καὶ στεφάνην.

διχλωραιθανόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανική τις ἕνωσις ἀλκοόλης.

διχλωραιθυλένιον (τὸ) νεώτ. χημ. αἰθυλένιον ἐν ἑνώσει μετ' ἀλογόνων βλ.λ.

διχλωρακετόναι (αἱ) νεώτ. χημ. παράγωγα τῆς ἀκετόνης ἐν ἑνώσει μετ' ἀλογόνων βλ λς.

διχλωριαιθήρ (ὁ) νεώτ. ἀλογόνον βλ.λ. παράγωγον τοῦ αἰθέρος.

διχλωρικὴ ἕνωσις (ἡ) νεώτ. ἅλας ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος.

διχλωρικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξικὸν ὀξὺ καταστὰν ἀλογόνον βλ.λ.

διχλωριομηλεϊνικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. μηλεϊνικὸν ὀξὺ καταστὰν ἀλογόνον βλ.λ.

διχλωριοπροπανόλη (ἡ) νεώτ. χημ. διχλωρυδρίνη τῆς γλυκερίνης βλ.λ.

διχλωριοῦχος-ον νεώτ. χημ. τὰ ἅλατα τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος τὰ περιέχοντα δύο ἄτομα χλωρίου.

διχλωρυδρῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. διάφορα παράγωγα τῆς γλυκερίνης.

διχόβουλος-ον ὁ διάφορον ἔχων σκέψιν ἢ γνώμην, ὅθ. ἐναντίος : Πίνδ.Ο 8,86 **εὔχομαι ἀμφὶ καλῶν μοίρᾳ· Νέμεσιν διχόβουλον** μὴ θέμεν (Σχόλ. « τὴν ἐπιφθονοῦσαν καὶ ἐναντία ποιοῦσαν οἷς βουλευόμεθα, οἷον τὴν διχάζουσαν ἀφ' ἡμῶν καὶ διαχωρίζουσαν τὰς βουλάς »).

διχογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. **τὸ φαινόμενον καθ'** ὃ τὰ γεννητικὰ ὄργανα **φυτῶν** τινων **δὲν ὡριμάζουσι** συγχρόνως καὶ οὕτω **δὲν** δύνανται **νὰ** γονιμοποιηθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν.

διχόγαμος-ον νεώτ. βοταν. **τὸ φυτὸν οὗ τὰ** ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα ὄργανα δὲν συνωριμάζουσιν.

διχόγλουτος (ὁ) Ἡσ. ὁ δίχα γλουτῶν, ὁ τοὺς γλουτοὺς κάτισχνος· Ἡσ. « διχόγλουτος· ἀπύγων ».

διχόγνωμα ἐπίρρ. δημ. διχογνωμόνως βλ.λ.

διχογνωμία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ δύο ἢ πλειόνων προσ. τὸ διχάζεσθαι, ἔχειν ἀντιθέτους τὰς γνώμας, ἡ διαφορά, ἡ ἐναντιότης κρίσεων ἢ βουλήσεων, διαφωνία, διάστασις· || διένεξις.

διχογνωμονῶ-έω κ. νεώτ. **ἔχω διάφορον, ἀντίθετον** γνώμην, διαφωνῶ, διατελῶ ἐν διχογνωμίᾳ βλ.λ. : Ξεν.Ἀπ.2,6,21 **διχογνωμονοῦντες ἐναντιοῦνται,** Δίων Κ 44,25 **διχογνωμονησάντων τινῶν,** - **κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ οἱ ὑπουργοὶ ἐδιχογνωμόνησαν**· || **μτγν. φρ. διχογνωμονέω πρὸς ἐμαυτόν** = διατελῶ **ἐν** ἀντιφάσει, ἐν ἀνακολουθίᾳ πρὸς ἐμαυτόν, ἔχω γνώμας ἀντιφερομένας πρὸς ἀλλήλας : Ἰάμβλ.π.Στοβ. 2,33,15· || **διχογνωμονούμενος = ὁ περὶ** οὗ ὑφίσταται διχογνωμία, ἀμφισβητούμενος· Ἡσ. « ἀμφίδοξος μῦθος· ὁ διχογνωμονούμενος »· **2)** μτγν. ἀμφιβάλλω : Λιβάν.Προγυμν.43,43.

διχογνωμόνως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ **διχογνωμίας,** κατὰ διχογνωμίαν βλ.λ. : Πολυβ.8,154.

διχόγνωμος (-η)-ο(ν) **μτγν.,** νεώτ. **κ.** δημ. διφορούμενος, ἀμφίλογος, **ἀμφιρρέπων** : Σχόλ.Εὐρ. Ὀρ.881 **διχόμυθα ἀντὶ διχόγνωμα**· || νεώτ. ὁ ὁ διαφωνῶν πρός τινα : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Β 17 **γιατ' οἱ ἀθάνατοι . . διχόγνωμοι δὲν εἶναι πλέον.**

διχογνωμοσύνη (ἡ) **μτγν.** διαφωνία, διαφορὰ γνωμῶν : Πολυβ.8,153.

διχογνωμῶ-έω μτγν. **κ.** νεώτ., δημ. **μ. συνηρ.,** διχογνωμονῶ βλ. λ. : Πολυβ.2,229, - **σύντροφοι ποὺ** διχογνωμοῦν **καλύτερα νὰ χωρίζουν.**

διχογνώμων-ονος-ον **μτγν. ὁ** ἀμφιρρέπων μεταξὺ δύο γνωμῶν, ὁ ἀμφιβάλλων : Πλούτ.Ἠθ.11 D **περὶ δὲ τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος ἀμφίδοξός εἰμι καὶ διχογνώμων.**

διχογραφῶ-έω μτγν. **ἐν χρ. τὸ παθ. -οῦμαι** γράφομαι κατὰ δύο τρόπους : Στέφ.Βυζαντ.ἐν λ. Δώτιον **τοῖς διχογραφουμένοις. πρωτοτύποις τῶν ἐθνικῶν.**

διχόδους-οντος (ὁ) **νεώτ.** ζωολ. γένος **ξιφοδοντιδῶν** ζῴων ἀπαντῶν **μ. ἐν** ἀπολιθώσει.

διχόζωνος-ον διχόμηνος **βλ.λ. : Δωρόθ.εἰς Κατ.** Ἀστρλ.Κ 2,82.

διχόθεν ἐπίρρ. **ἑκατέρωθεν, ἐξ ἑκατέρου** μέρους· Ἡσ. « ἐκ **δύο** μερῶν » : Αἰσχ.Πέρσ.76 **ἐπὶ πᾶσαν χθόνα ποιμανόριον θεῖον ἐλαύνει διχόθεν,** Ἀριστφ.Εἰρ.477 **καὶ ταῦτα διχόθεν μισθοφοροῦντες ἄλφιτα,** Θουκ.2,44 **καὶ τῇ πόλει διχόθεν, ἔκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι καὶ ἀσφαλείᾳ, ξυνοίσει,** Δημ.739 **ἐάν τις ἢ διχόθεν μισθοφορῇ ἢ ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐκκλησιάζῃ**· || ἐκ δύο πηγῶν : Ἀφθν.Ρητ.294Η **τὸ δίκαιον διχόθεν συνίσταται.**

διχόθυμος-ον ὁ ἀμφιταλαντευόμενος, κυμαινόμενος, διστακτικός, ὁ προκαλῶν δισταγμόν : Πιττακὸς 1 (ἔκδ.Bergk) π.Διογ.Λ 1,78 **πιστὸν γὰρ οὐδὲν γλῶσσα διὰ στόματος λαλεῖ διχόθυμον ἔχουσα κραδίᾳ νόημα** (δ.γρ. διχόμυθον).

διχοινικία (ἡ) μτγν. φόρος δύο χοινίκων βλ.λ. κατ' ἄρουραν : Πάπ.
διχοινίκιος-ον πάπ. διχοίνικος βλ.λ.
διχοίνικος-ον ὁ περιέχων δύο χοίνικας βλ.λ. : Ἀριστφ.Νεφ.640 **ὑπ' ἀλφιταμοιβοῦ παρεκόπην διχοινίκῳ· 2)** πάπ. τό οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ διχοίνικον μέτρον δύο χοινίκων : Πάπ.
δίχολος-ον μτγν. **ὁ** ἔχων διπλῆν χολήν : Αἰλιαν.Ζ11,29 πρόβατα **ἄχολα ἐν τῷ πόντῳ φασίν, ἐν δὲ τῇ Νάξῳ τῇ νήσῳ καὶ δίχολα· 2)** μτφ. πικρότατος, διάφορος, ἐχθρικός : Ἀλκ.37Α, Ζηνοβ.3,25· ‖ δίχολοι γνῶμαι διάφοροι, διαφωνοῦσαι γνῶμαι : Ἀχαιὸς π.Ἡσ.ἐν λ. **« δίχολος, διάφορος, καθάπερ αἱ** δίχολοι γνῶμαι ».
διχολοφίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. **ἐλοβίων** πτηνῶν.
διχόλοφος (ὁ) νεώτ. γένος διχολοφιδῶν πτηνῶν.
διχόλωτος-ον μτγν. ὁ διπλῶς ὠργισμένος : Παλλδ.ΑΠ 9,168 **διχόλωτος ἀνάγκη** (διορθ. ἀντὶ τριχόλωτος).
διχόμην-ηνος (ὁ,ἡ) μτγν. διχόμηνος **βλ.λ.** : Ἄρατ. 78,47) διχόμηνι σελήνη.
διχομήνη (ἡ) μσν. διχομηνία **βλ.λ.** : Γεωπον.131 **αὐξανομένης τῆς σελήνης ἀπὸ τετράδος** μέχρι διχομήνης.
διχομηνία (ἡ) μτγν. τὸ μέσον τοῦ μηνός· Ἡσ. « τὸ ἥμισυ τοῦ μηνός » : Ἱππ.Ὀκταμην.13· **2)** ὅθεν ἡ πανσέληνος : ΠΔ Σοφ.Σειρ.39,12 **ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγήσομαι, καὶ** ὡς διχομηνία **ἐπληρώθην,** Ἐπιγρ. **διχομηνία** μηνὸς **Μεταγειτνιῶνος,** Πλούτ.Δίων 23 **ἡ δὲ** σελήνη **διχομηνίαν ἦγε.**
διχομηνιαῖος-α-ον **μτγν.** ὁ ἀνήκων **εἰς τὸ μέ**σον τοῦ μηνός, συνήθ. **τὸ θηλ. διχομηνιαία** ὡς οὐσ. (ἐνν. ἡμέρα) ἡ **ἡμέρα** τῆς πανσελήνου : Γαλ.9,908· **2)** Σουΐδ. **ὁμ. τὰ θηλ. ὡς οὐσ. αἱ Ἶδοι** βλ.λ. (λατ. idus).
διχομηνιάς-άδος (ἡ) μτγν. διχόμηνις βλ.λ.: Μάξιμ.454.
διχομήνιον (τό) **μτγν. εἶδος φυτοῦ κληθὲν** οὕτως ἐκ τοῦ σχήματος : **Apul.Herb.64.**
διχόμηνις-ιδος (ὁ,ἡ) **μτγν.** διχόμηνος **βλ.λ.** : Πίνδ. Ο 3,19 διχόμηνις **ὅλον χρυσάρματος ἑσπέρας ὀφθαλμὸν ἀντέφλεξε Μήνα,** Ἀπολλ.Ρ 4,167· ‖ διχομήνιδες **ἑσπέραι** ἑσπέραι **πανσελήνου** : Πίνδ.Ι 8(7),47 **ἐν διχομηνίδεσσιν δὲ Fεσπέραις ἐρατὸν λύσικεν χαλινόν·** ‖ **διχόμηνις νὺξ** νὺξ πανσελήνου : Βακχ.8,29 **νυκτὸς διχομήνιδος εὐφεγγὴς σελάνα· 2) διχόμηνις ἡμέρα** αἱ Ἶδοι **βλ.λ.** (λατ. idus) : Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,38 **διχομήνιδα βουλόμενος ταύτην εἶναι τὴν ἡμέραν.**
διχόμηνος-ον **μτγν. ὁ ἐν τῷ** μέσῳ τοῦ μηνός, ὅθ. ὁ κατὰ τὴν πανσέληνον ἢ εἰς τὴν πανσέληνον ἀνήκων : Πλούτ.Φλαμιν.4 **ὥδευον δὲ νύκτωρ πρὸς τὴν σελήνην· καὶ γὰρ ἦν διχόμηνος,** Ἀλεξ.Προβλημ.1,66 **ἐν τῷ διχομήνῳ** σχήματι ἡ **σελήνη** ὑγρὰ **καὶ θερμή πώς ἐστιν·** ‖ διχόμηνος **ἑσπερίη** ἑσπέρα **ἔχουσα** πανσέληνον : Ὀρφ.Ὕμν.32,11· ‖ τὸ **θηλ. ἡ διχόμηνος** ὡς οὐσ. ἡ πανσέληνος : Ἄρατ. 808 **ἐκ** διχομήνου **εἰς** διχάδα **φθιμένην.**
διχόμητις-ιος (ὁ) μτγν. ὁ προκαλῶν **διαφωνίαν,** διχοστασίαν : **ἐν** Θησ.Στεφ. **διχόμητις ἔρις.**
δίχομμα (τό) νεώτ. ζῳολ. δίχωμα βλ.λ.
διχόμυθος-ον ὁ διπλᾶ ἐννοῶν ἢ ὁ διφορούμενα λέγων : Πιττ.1 (δ. γρ. διχόθυμον βλ.λ.), Σόλ.42,4 **γλῶσσα.. διχόμυθος· 2)** ὅθ. ἀπατηλός, δόλιος, διπλοπρόσωπος : Ἀντωνῖν.Λιβ.23· **3)** **λέγειν διχόμυθα** ὁμιλεῖν διφορουμένως : Εὐρ.Ὀρ.890 **ἔλεξε δ' ὑπὸ τοῖς δυναμένοισιν ὢν ἀεὶ διχόμυθα.. καλοὺς κακοὺς λόγους ἐλίσσων.**
διχόνδις Ἡσ. « ἀπύγων »· πρβλ. κ. διχόγλουτος.
διχονοητικός-ή-όν μσν. ὁ δεικνύων ἀμφιβολίαν : Εὐστ.166,28 **διχονοητικὸν τὸ « ἀμφὶς** φρονέοντε ».
διχονοητικῶς ἐπίρρ. γλωσσ. μετ' ἀμφιβολίας, κατὰ τρόπον ἐκφράζοντα ἀμφιβολίαν.
διχόνοια (ἡ) **κ. νεώτ. κ. δημ.** **ἀσυμφωνία, δια**φωνία, διχοστασία, ἔρις· Ἡσ. **« ἑτερογνωμοσύνη·** διχοστασία » : Πλάτ.Ἀλκ.1,126 C **ἆρ' οὖν φιλίαν λέγεις ὁμόνοιαν ἢ διχόνοιαν,** Πλούτ.Ἠθ.70 C **τὴν δ' οἰκίαν περιορᾶν τὴν σεαυτοῦ τοσαύτης στάσεως καὶ διχονοίας γέμουσαν,** Λασκαρ.Ληξ.1,20 **τοῦτο τὸ θέσπισμα ἔτσι συνθεμένο δὲν ἄργησε νὰ φέρῃ τὴ διχόνοια, - δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ προκόψουν ἡ διχόνοια·** ‖ **κ. μτ. γεν. :** Ἀππ.Ἐμφ. Πολ.5,33 **σὺν μὲν ὄκνῳ καὶ διχονοίᾳ τῆς Ἀντωνίου γνώμης·** ‖ δημ. κ. ἐν ποι. **προσωποποιΐα :** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.144 **ἡ διχόνοια ποὺ βαστάει | ἕνα σκῆπτρο, ἡ δολερή.**
διχονοιάζω δημ. εὑρίσκομαι εἰς διαφωνίαν, διχόνοιαν πρὸς ἄλλον, ἔρχομαι **εἰς διάστασιν μετά** τινος : **διχόνοιασε μὲ τὸν ἀδερφό του.**
διχόνους-ουν, ἀσυν. -οος-οον μτγν. **ὁ διπλοῦν** ἔχων τὸ φρόνημα, ὁ ἐπαμφοτερίζων, ὁ δόλιος, ὁ πανοῦργος : Φίλ.2,663 διχόνους γὰρ **ἐπαμφοτερὴς ὁ ἄφρων,** αὐτ.469,23 **τοὺς** διχόνους **καὶ δολεροὺς ἅπασιν ὀνομάζων ἔθος ἀνελευθέρους τε καὶ** δουλοπρεπεῖς.
διχονοῶ-έω **κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. διχογνωμονῶ** βλ.λ.· Εὐστ.1332,2 « δίχα φρονεῖν· ἤγουν **διχονοεῖν** » ; Πολυδ.2,228,Κύριλλ. εἰς Μαλαχ.4 **νῦν διχονοοῦσί τινες,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.26,6 μ' ἀπῆς **ἐσυναχτήκανε κι** ἀρχῆξαν **τὸ** κονσοῦλτο, **οὖλοι ἐδιχον(ο)ήσανε 2)** Ἡσ. « διστάζω ».
διχοποιός-όν μτγν. ὁ ἐπιφέρων, προκαλῶν **διαίρε**σιν, ἀντίθ.τῷ ἑνοποιὸς **βλ.λ.** : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.58,11.
δίχορδος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο χορδάς : Σώπατρ.11 **πηκτὶς δὲ μούσῃ γαυριῶσα βαρβάρῳ δίχορδος εἰς τὴν χεῖρα πως κατεστάθη,** Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 44,27 δίχορδη **λύρα τὴν πανάρχαιαν ἁρμονία | ἀντιλαλῶντας·** ‖ **κ. μσν.** τὸ οὐδ. **τὸ δίχορδον** ὡς οὐσ. εἶδος μουσικοῦ **ὀργάνου :** Εὐφρ.1,34,Πρόδρ.ἐν σημ.**χειρ.6,554.**
διχόρειος (ὁ) μτγν. (κτ. παράλ. τοῦ πούς) **διπλοῦς** τροχαῖος : Λογγῖν.41,1 **πυρρίχιοι καὶ τροχαῖοι καὶ** διχόρειοι, **τέλεον εἰς ὀρχηστικὸν συνεκπίπτοντες.**
διχορία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διαίρεσις τοῦ χοροῦ εἰς δύο μέρη, ὁ διπλοῦς ἐν τραγῳδίᾳ **ἢ κωμῳδίᾳ** χορός· βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Πολυδ.4,107, Προοίμ.Ἀριστφ.Λυσ.1 **ἕνα χορὸν ἐκ τῆς** διχορίας **ἀποστέλλουσι.**
διχοριάζω Ἡσ.«διχοριάζειν, ἐν δύο χοροῖς **ᾄδειν».**
δίχορον πάπ. ἀντὶ δίχωρον βλ.λ.
διχορραγής-οῦς-ές εἰς δύο ἐρρωγώς,τεθραυσμένος : Εὐρ.Ἡρ.1008 **πρὸς κίονα νῶτον πατάξας, ὃς** πεσήματι στέγης διχορραγὴς **ἔκειτο κρηπίδων ἔπι.**
διχόρροπος-ον (δίχα - ῥέπω) μτγν. ταλαντευόμενος, ἀμφιρρεπής, **ὅθ.** ἀμφίβολος, **ἀβέβαιος· ΑΒ** 37,9 « διχόρροπος γνώμη, **ἡ εἰς ἑκάτερα** ἤκουσα καὶ **μὴ** εἰς ἑνὸς **ἑστηκυῖα ».**
διχορρόπως ἐπίρρ. **ἀμφιρρόπως, ἀμφιβόλως** ἐν χρ. μ. εἰς τὸν Αἰσχ. : Αἰσχ.Ἀγ.349 **τὸ δ' εὖ κρατοίη, μὴ διχορρόπως ἰδεῖν,** αὐτ.Ἱκ.605 **ἔδοξεν Ἀργείοισιν οὐ** διχορρόπως.
διχοστασία (ἡ) κ. νεώτ. διαφωνία, διχόνοια **βλ.λ.,** φιλονικία : Βακχ.10,67,Ἡρ.5,75 **ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοστασίης,** Πλούτ.Ἠθ.20 C **ἔλεγεν διασῴζεσθαι τὴν Ἀθηναίων πόλιν ὑπὸ τῆς τῶν ῥητόρων** διχοστασίας **καὶ ταραχῆς,** ΑΠ 9,188 **Σωκρατικῷ Σάμιον** (Πυθαγόραν) **κεράσας μυκτῆρι φρόνημα κάλλιστον σεμνῆς σῆμα διχοστασίης·** ‖ ὅθ. **στά**σις : Σόλ.2,38 (εὐνομίη) **παύει** δ' **ἔργα διχοστασίης, παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον,** ΠΔ Μακκ. 1,3,29 **καὶ οἱ φορολόγοι** τῆς χώρας **ὀλίγοι, χά**ριν **τῆς διχοστασίας· 2)** διαφωνία πρὸς ἑαυτόν, ὅθ.ἀμφιβολία, ἀβεβαιότης : Θέογν.78 **πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι ἄξιος ἐν** χαλεπῇ, **Κύρνε,** διχοστασίῃ.
διχοστατῶ-έω ἵσταμαι **χωρίς, διαφωνῶ, διάκει-**

μαι ἐχθρικῶς πρός τινα: Αἰσχ.'Αγ.323 ὄξος τ' ἄλειφά τ' ἐγχέας ταὐτῷ κύτει διχοστατοῦντ' ἂν, οὐ φίλω, προσεννέποις· || **διχοστατῶ πρός τινα** διαφωνῶ πρός τινα: Εὐρ.Μήδ.15 **ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ**, Πλάτ.Πολ.465 Β **οὐδὲν δεινὸν μήποτε ἡ ἄλλη** πόλις πρὸς τούτους ἢ πρὸς **ἀλλήλους διχοστατήσῃ**· **2)** εὑρίσκομαι εἰς διχοστασίαν πρὸς ἐμαυτόν, ἀμφιβάλλω, τρέφω ἀμφιβολίας: 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.1,284,4 **ὅσοι δὲ διχοστατοῦσιν εἰ συμφύτως τῷ πυρὶ σύνεστιν ἡ θερμότης, ἁπτικῆς αἰσθήσεως εἰσὶν ἐνδεεῖς.**

διχόσταχυς-υος (ὁ) νεώτ. ἡ βοτρυώδης ταξιανθία ἡ φέρουσα κυματοειδεῖς κλάδους.

διχόστομος-ον δίστομος βλ.λ.: Σοφ.ἀπ.152 **δ-δορὸς πλᾶκτρον.**

διχοτόμημα-ατος (τό) κ. νεώτ. τὸ ἥμισυ πράγματός τινος εἰς δύο τμηθέντος καὶ γενικῶς τμῆμα πράγματός τινος, κλάσμα: ΠΔ 'Εξ.29,17 **καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ.**

διχοτόμησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -η τὸ κόπτειν τι δίχα, εἰς δύο μέρη, στὴ μέση: Σέξτ. 'Εμπειρ.Μαθ.9,284, - **διχοτόμησις γωνίας.**

διχοτομητής (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τέμνων εἰς δύο: Λιβ.Ροδ.1322.

διχοτομία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ τέμνειν εἰς δύο μέρη, διχοτόμησις βλ.λ.: Θέων Σμ.184 Η, **δ- κύκλου - οἰκοπέδου**· || ὁμ. ἐπὶ φάλαγγος· Σουΐδ. «διχοτομία φάλαγγος· ἡ εἰς δύο ἴσα τομή.. ταύτης τὰ μέρη καλεῖται κέρατα»· || ὁμ. ἐπὶ τῶν **τετάρτων** τῆς σελήνης: 'Αριστλ.ΖΓ 777 b,22 **εἰσὶ δὲ περίοδοι σελήνης, πανσέληνός τε καὶ φθίσεις, καὶ τῶν μεταξὺ χρόνων αἱ διχοτομίαι,** Πλούτ.'Ηθ.932 Ε **τὸ μὲν ἐν συνόδῳ, τὸ δὲ ἐν διχοτομίᾳ**· || ἡ διαίρεσις εἰς δύο λογικὰ μέρη, ἡ διαίρεσις ἐννοίας γένους εἰς δύο εἴδη: 'Αριστλ. ΖΜ 644 a,9 **ἀλλὰ μὴν πλείους γε τοῦ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὑπὸ μίαν διχοτομίαν εἶναι,** 'Ιάμβλ.Μαθ.'Επιστ.1 **ἑκάστην ἑνότητα διαιρεῖ εἰς δύο στενωτέρας, ἑκατέραν τούτων εἰς δύο ἄλλας καὶ οὕτω προχωρεῖ κατὰ διχοτομίαν**· **2)** νεώτ. εἰδ. βιολ. ὁ διὰ διαιρέσεως πολλαπλασιασμὸς τῶν κυττάρων καὶ πρωτοζώων· **3)** νεώτ. βοταν. ἡ διακλάδωσις τῶν ἀνθοφόρων ἰδίως ποδίσκων ἢ γενικῶς τῶν κλάδων φυτῶν διὰ διαιρέσεώς των εἰς δύο μέρη κ. τούτων εἰς ἄλλα δύο κττ.· **4)** σημεῖον διχοτομήσεως: 'Αρχιμ.'Ισορρ.1,6.

διχοτομιαῖος-α-ον μτγν. διχότομος βλ.λ.: Παῦλ. 'Αλ.4 **διχότομος δ' ἐκλήθη, ἐπειδὴ καθ' ἡμίσειαν τοῦ φωτὸς γενομένη διχοτομιαία φαίνεται.**

διχοτομιάω μτγν. διχοτομῶ βλ.λ.: Σωρ.'Επίδ. 12,512 Β **ὥστε κατὰ φαντασίαν διχοτομιᾶσθαι τὴν ἐπείλησιν.**

διχοτομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διχοτομίαν ἢ διχοτόμησιν βλ.λ.

διχοτομικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ διχοτομίαν βλ.λ.

διχότομος-ον κ. νεώτ. ὁ διχοτομηθείς, ὁ εἰς δύο διῃρημένος: 'Αριστλ.ΖΙ 492 b, 17 **ἔστι γὰρ ὁ μυκτὴρ διχότομος**· || **διχότομος σελήνη** ἡμίσεια σελήνη εἰς τὸ πρῶτον τέταρτον ἢ τὸ τρίτον: 'Αριστλ.Πρ.911 b,36, 'Αριστρχ.Σαμ.'Υπ.3, Γεμ.9,8, Πορφ. π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,11 **σελήνης σύμβολον τὸ διχότομον**· || κ. νεώτ. **διχότομος φάσις** κ. κατὰ παράλ. τοῦ φάσις ὡς οὐσ. **ἡ διχότομος** ἐπὶ τῆς σελήνης ἢ τῶν ἐσωτερικῶν πλανητῶν, ἡ φάσις καθ' ἣν φαίνεται φωτεινὸν μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ δίσκου αὐτῶν, τὸ α' κ. γ' τέταρτον: Πτολ.Μαθ.5,1 **κατ' ἀμφοτέρας τὰς διχοτόμους** (φάσεις), 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.9,3,2 **ἡ μετὰ πανσέληνον ἑβδομὰς μέχρι διχοτόμου** (γ' τετάρτου)· || νεώτ. βοταν. ἐπὶ τινων ὀργάνων τῶν φυτῶν καὶ τῆς ῥίζης, ἀνθέων, ἅτινα πολλαπλασιάζονται κατὰ διχοτομίαν βλ.λ.

διχοτόμος-ον κ. νεώτ. ὁ διαιρῶν εἰς δύο μέρη· 'Αμμών.44V **«διχοτόμος καὶ διχότομος διαφέρει· διχότομος μὲν ὁ εἰς δύο διῃρημένος, διχοτόμος δὲ ὁ εἰς δύο διαιρῶν»**· || νεώτ. εἰδ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ἡ διχοτόμος** εὐθεῖα τέμνουσα εἰς δύο ἴσα μέρη, μαθηματικὸν σχῆμα: **διχοτόμος γωνίας - κύκλου - τριγώνου** κ. ὁ.

διχοτομῶ-έω κ.νεώτ. χωρίζω τι εἰς δύο μέρη, κόπτω τι εἰς δύο μέρη: Πολύβ.6,28,2 **διχοτομήσαντες τὴν προειρημένην εὐθεῖαν**, - **διχοτομῶ γωνίαν**· || ὁμ. κ. **τὸ παθ.**: 'Αριστλ.Πρ.913 b, 31, Πλούτ. Πυρρ.24 **ὥστε ἐνὶ χρόνῳ περιπεσεῖν ἑκατέρωσε τὰ μέρη τοῦ σώματος διχοτομηθέντος**· || ὁμ. μτφ. ἐπὶ τῆς ῥαφῆς τοῦ περινέου: Παῦλ.Αἰγ.6,62· **2)** κ. νεώτ. διαιρῶ εἰς δύο λογικῶς: Πλάτ.Πολιτ. 302 Ε **ἐν ταύταις δὴ τὸ παράνομον καὶ ἔννομον ἑκάστην διχοτομεῖ τούτων,** 'Αριστλ.ΖΜ 642 b, 22 **καὶ διαιροῦσιν οἱ διχοτομοῦντες**· **3)** μτγν. κατακόπτω, δθ. τιμωρῶ αὐστηρῶς, ἀπηνέστατα: ΚΔ Ματθ.24,51 **καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει**· **4)** διχοτομοῦσα σελήνη διχότομος βλ.λ.: Πλούτ.'Ηθ.929 (ἀμφ.).

διχοτράχηλος (ὁ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

διχοῦ ἐπίρρ. δίχα βλ.λ.: 'Ηρ.4,120 **διχοῦ σφέας διελόντες.**

δίχους-ουν, πληθ. οὐδ. τὰ δίχοα ὁ περιλαμβάνων δύο χόας βλ.λ.: Ποσειδ.25 **καὶ παναθηναϊκὰ μέγιστα** (ποτήρια) **τὰ μὲν δίχοα, τὰ δὲ καὶ μείζονα,** 'Αριστλ.'Αθ.67,2· || τὸ οὐδ ὡς οὐσ. **δίχουν** μέτρον δύο χοῶν βλ.λ.: Διοσκ.3,59 **εἰς δίχουν γλεύκους κάθες.**

διχοφορῶ-έω μτγν. διχοφρονῶ βλ.λ.: Πλούτ.'Ηθ. 447 C **τὸ βουλόμενον τοῦ ἀνθρώπου πολλάκις διχοφορεῖ καὶ πρὸς ἐναντίας ἀνθέλκεται δόξας.**

διχοφρονῶ-έω μτγν. ἔχω διάφορον γνώμην, φρόνημα, διχογνωμῶ βλ.λ.: Πλούτ.'Ηθ.763 Ε **αἱ τρεῖς στάσεις αἱ περὶ θεῶν διχοφρονοῦσαι.**

διχοφροσύνη (ἡ) μτγν. διχόνοια, διαφωνία, δθ. κ. στάσις: Πλούτ.Θησ.12 **κατελθὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν εὗρε τὰ τε κοινὰ ταραχῆς μεστὰ καὶ διχοφροσύνης,** 'Οκελλ. 4,6, Δίων Χρ. 44,10, 'Ανών.π. 'Ιάμβλ.Πυθ.7,34 **οἴκου διχοφροσύνην.**

διχόφρων-ονος-ον ὁ ἐν διαφωνίᾳ εὑρισκόμενος, δθ. κ. ὁ ἐναντίος, ὁ ἐχθρικός: Αἰσχ.'Επτ.899 **ἐκ πατρὸς ⟨δὴ⟩ διχόφρονι πότμῳ** (μοῖρα πλήρης ἔριδος καὶ διαφωνίας).

διχοφυής-οῦς-ές μτγν. διχαλωτός, δίχηλος βλ.λ.: Γαλ.14,707.

διχοφυΐα (ἡ) μτγν. ἀσθένεια τῶν τριχῶν, καθ' ἣν εἰς τὰ ἄκρα διχοτομοῦνται, ἡ φαλίδα βλ.λ.: Γαλ.19,430.

διχοφωνία (ἡ) μτγν. διαφωνία, ἀσυμφωνία: 'Ιάμβλ.Πυθ.7,34 **ἀνεῖλε δὲ ἄρδην στάσιν καὶ διχοφωνίαν καὶ ἁπλῶς ἑτεροφροσύνην.**

διχοφωνῶ-έω μτγν. ἀποδίδω διάφορον ἦχον, ἀσυμφωνῶ, εὑρίσκομαι ἐν ἀσυμφωνίᾳ: 'Ιάμβλ.π. Νικομ.Γερ.103 Β **ἡ ἁρμονία συναρμογά τις ἐστι καὶ ἕνωσις τῶν διχοφωνεόντων.**

δίχοφις-εως (ἡ) νεώτ. γένος σαποτοειδῶν φυτῶν.

διχοψυχία (ἡ) ἐκκλ. ὁ διχασμὸς τῆς ψυχῆς, ἡ ἀμφιταλάντευσις τῆς ψυχῆς: 'Αθανάσ.2,1113 C **πάσης διχοψυχίας καὶ κοσμικῆς ἐπιθυμίας αὐτὴν** (τὴν ἰδίαν ζωὴν) **ἀλλοτριώσαντες.**

διχόω ποι. τ. τοῦ διχαίω βλ.λ.

δίχροια (ἡ) ὁ διπλοῦς χρωματισμός: 'Αριστλ. ΖΓ 751 a, 32 **διόπερ γίνεται μονόχροα πάντα τὰ τῶν ἰχθύων.. τὰ δὲ τῶν ὀρνέων καὶ τὰ ὑπηνέμια ἔχει ταύτην τὴν δίχροιαν.**

διχροϊσμός (ὁ) νεώτ. ἰδιότης ἐγχρώμων μοναξόνων κρυστάλλων νὰ παρουσιάζωσιν εἰς τὸ διερχόμενον φῶς διάφ. χρώματα ἀναλόγως τῆς διευθύνσεως τοῦ φωτὸς ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἄξονά των.

διχροΐτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν κορδιερίτης βλ.λ.

διχρονία (ἡ) μτγν. μετρικ. αἱ δύο βραχεῖαι συλλαβαί : Σχόλ.Ἡφαιστ.110 C· **2)** Πυθαγ. ὄνομα τοῦ ἀριθμοῦ ἕξ· Θεολ.Ἀριθμ.37 «διχρονίαν.. ἐκάλουν .. παρὰ τὴν ἀπονέμησιν τοῦ παντὸς χρόνου, ἣν ἑξάς τῶν ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν ζῳδίων διατελεῖ· ἢ ὅτι τῇ τριάδι προσῳκειώθη ὁ χρόνος, τριμερὴς ὤν, διὰ δὲ δύο τριῶν ἡ ἑξάς».

διχρονίζω δημ. διάγω ἢ συμπληρῶ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας.

διχρονίτης-ίτισσα ἐπὶ προσ. κ.ζῴων, ὁ δύο ἐτῶν.

διχρονίτικος-η-ο δημ. ἐπὶ ζῴων κ. πραγμ., ὁ δύο ἐτῶν : διχρονίτικη δαμάλα, - διχρονίτικο κρασί.

διχρονοκατάληκτος-ον ὁ λήγων εἰς δίχρονον συλλαβὴν ἢ φωνῆεν.

δίχρονος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. εἰδ. γραμμ. ἐπὶ τῶν φωνηέντων, ὁ ἔχων δύο χρόνους προσῳδιακούς, ὁτὲ μὲν μακρόν, ὁτὲ δὲ βραχύν : Διον.Ἀλ. Συνθ.14 τρία δίχρονα τότ' α καὶ τὸ ι καὶ τὸ υ. ἃ καὶ ἐκτείνεται καὶ συστέλλεται, ἃ οἱ μὲν δίχρονα, οἱ δὲ μεταπτωτικὰ καλοῦσιν, Πλούτ.Ἠθ. 737 E· ‖ περὶ διχρόνων τίτλος ἔργου τοῦ Ἡρωδιανοῦ· **2)** ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δύο βραχειῶν συλλαβῶν : Ἡφαιστ.3,1 δίχρονος πούς, Ἀρκάδ.139,20· **3)** ἰσοδύναμος πρὸς δύο χρόνους ἡνωμένους : Λογγῖν.Προλ.Ἡφαιστ.87 C· **4)** μσν. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δύο χρόνων μουσικῶν· ‖ δ- ὑπόστασις φθογγόσημον βυζαντινῆς μουσικῆς· **5)** νεώτ. ὁ εἰς δύο χρονικὰς περιόδους συντελούμενος : δίχρονος λειτουργία ὀργάνου, - δίχρονος μηχανή· **6)** μσν. κ. δημ. ὁ διαρκείας δύο ἐτῶν : Λίβ.Ροδ. 1437 τὴν δίχρονόν σου κάκωσιν ἀνιστορεῖ ἡ ψυχή της, - δίχρονο ταξίδι· ‖ μσν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ δίχρονον δύο ἐτῶν διάστημα : Λίβ.Ροδ.667 δίχρονον τώρα περπατεῖ, αὐτ.1156 δίχρονον ἤδη περπατῶ διὰ πόθον ἐδικόν σου· **7)** δημ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο ἐτῶν, διχρονίτικος βλ.λ.

διχρονῶ-έω μτγν. εἶμαι δίχρονος.

διχροοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὀπτ. ὄργανον πρὸς μελέτην τοῦ διχροϊσμοῦ τῶν κρυστάλλων.

διχρόσταχυς-υος (ὁ) νεώτ. γένος ἀγρωστοειδῶν δενδρυλλίων.

δίχρους-ουν (ἀσυν. -οος-ον) κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο χρώματα, δίχρωμος : Ἀριστλ.ΖΓ 489 b,14 τῶν δ' ᾠῶν τὰ μὲν ὀστρακόδερμά ἐστι καὶ δίχροα, οἷον τὰ τῶν ὀρνίθων.

διχρωμία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἔχοντος δύο χρώματα· **2)** μέθοδος ἐκτυπώσεως διὰ δύο χρωμάτων κειμένου ἢ εἰκόνος.

διχρωμικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις.

διχρωμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διχρωμίαν βλ.λ.· **2)** χημ. ὁ περιέχων διχρωμικ.ὀξύ.

δίχρωμος (-η)-ο(ν) μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο χρώματα, δίχρους βλ.λ. : Λουκ.Προμ.4 δίχρωμον ἄνθρωπον, ὡς τὸ μὲν ἡμίτομον αὐτοῦ μέλαν εἶναι, τὸ δ' ἕτερον λευκόν, Γεωπ.10,53 δίχρωμα σῦκα, - ἡ ἑλληνικὴ σημαία εἶναι δίχρωμος· ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ δίχρωμος ὀνομασία ἐμπλάστρου : Ἀετ.15,13· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ δίχρωμον τὸ φυτὸν περιστερόχορτον βλ.λ., ἁ. περιστερεὼν βλ.λ. ὕπτιος : ΨΔιοσκ.4,60.

δίχρως-ων δίχρους βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 564 b,24 τὸ δ' ᾠὸν γίγνεται πάντων τῶν ἰχθύων οὐ δίχρων, ἀλλὰ μονόχρων.

δίχρωτος-ον γλωσσ. δίχρους βλ.λ.

διχτάμι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν δίκταμνος βλ.λ.

διχτάτος-η-ο δημ. δικτυωτὸς βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Β 301 διχτάτην εἶχε φορεσιὰ κι ὅλη χρυσοπλεμένη· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. δικτυωτὸν βλ.λ. : Καζ.Ν Νικ.Φ 4,12 καὶ πίσου ἀπ' τὰ πυκνὰ διχτάτα.

δίχτυ (τὸ) δημ. δίκτυον βλ.λ. : Σολωμ.Ἐλ.Πολ. σχ.Γ΄παραλ. ψαρού, τὸ δίχτυ π' ἄφησες νὰ πᾶς ἀλλοῦ νὰ ρίξῃς· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ τῆς ἀράχνης : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.95,35 τὰ δίχτυα τῆς ἀράχνης· **2)** εἰδ. δικτυωτὸς θύλακος διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὀψωνίων· **3)** μτφ. παγίς, πλεκτάνη : Ἐρωτόκρ.Α 813 μὰ ὁ Ρώκριτος σὰ φρόνιμος δὲν πιάνεται στὸ δίχτυ, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59,29 ὁ κυνηγάρης Ἔρωτας στὸ διάβα μας παραμονεύει, ἁπλώνει δίχτυα, Γρυπ.Σκ.Τερρ.71,13 τῆς ἔγνοιας πλέκει στὴν καρδιά μου δίχτυ.

διχτυάζω δημ., παθ. -ομαι, μτχ. διχτυασμένος πλέκω τι εἰς δίκτυον· κ. παθ. πλέκομαι ἐν σχήματι δικτύου· **2)** συλλαμβάνω διὰ δικτύων· κ. παθ· συλλαμβάνομαι διὰ δικτύου.

διχτυάρης-α-ικο δημ., θηλ.κ. -άρικη, πληθ. ἀρσ. -άρηδες κ. -αρέοι, θηλ. -άρικες ὁ ἰδιοκτήτης μεγάλων ἁλιευτικῶν δικτύων καὶ τοῦ φέροντος αὐτὰ ἁλιευτικοῦ πλοίου : Κ Μπαστιᾶ Ἀλιευτικὰ 101 λίγο νὰ πιαστῇ ὁ φαρᾶς.. καὶ θὰ πασχίσῃ νὰ γίνῃ διχτυάρης· **2)** τὸ θηλ. -άρα κ. -άρικη ἁλιευτικὴ λέμβος, φορόβαρκα, δι' ἧς ὑπὸ ὁμίλου ἁλιέων γίνεται ἁλιεία ἀνοικτῆς θαλάσσης διὰ μεγάλων δικτύων· ὁμ. τὸ οὐδ. διχτυάρικο· **3)** τὸ ἀρσ. (μτχ. πληθ. -άρηδες) ὁ ἐν τῷ ὁμίλῳ ἁλιέων δικτυοφόρου πλοίου εἰδικώτερον ἐπιφορτισμένος τὴν ῥῖψιν τῶν δικτύων, ἰδίως ὡς εἰδημονέστερος τῶν ἁλιευτικῶν τόπων (περασμάτων).

διχτυάρικο (τὸ) δημ. εἶδος ἁλιευτικοῦ πλοίου.

διχτυοχαλαστής-άστρα δημ., πληθ. ἀρσ. -άδες, θηλ. -άστρες ἐπὶ μεγάλων ἰχθύων, ὁ διὰ σφοδρῶν κινήσεων ἀντιστάσεως κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἑλκυσμοῦ τῶν δικτύων ἐν οἷς ἐζωγρήθη ἐπιφέρων βλάβας εἰς αὐτά : τὰ σκυλόψαρα εἶναι διχτυοχαλαστάδες.

διχτυωτός-ή-ό δημ. δικτυωτὸς βλ.λ.· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ διχτυωτὸ δικτυωτὸν βλ.λ.

διχτώνω δημ. συλλαμβάνω ἐν δικτύῳ ἢ διὰ δικτύου, διχτυάζω βλ.λ.· **2)** μτφ. ἐν χρ. κ. τὸ παθ. ἐμπλέκω οἱονεὶ ἐν δικτύῳ εἴς τι δυσάρεστον ἢ ἐπιζήμιον κ. γεν. εἴς τι ἀποφευκτόν, οἷον ὑπόσχεσιν γάμου, παροχὴν δανείου, κ. παθ. ἐμπλέκομαι : εἶχαν δὲν εἶχαν τὸν ἐδίχτωσαν κι ἔδωκε ἀρραβῶνα, - ἔδωα' ἐπῆρε καὶ στὸ τέλος διχτώθηκε.

δίχωμα-ατος (τὸ) νεώτ. γένος πιμελιδῶν ἐντόμων.

διχώνευτος-ον μτγν. ἐπὶ μετάλλων, ὁ δὶς ὑποστὰς χώνευσιν : Κῶδ.Θεοδοσ.11,21,1 διχώνευτος χαλκός.

δίχωνον (τὸ) νεώτ. γεωμ. περίπτωσις ἐμφανίσεως ὑπερβολοειδοῦς βλ.λ.

δίχωρον (τὸ) πάπ. μέτρον τοῦ οἴνου ἐν Αἰγύπτῳ ἰσοδυναμοῦν πρὸς ὀκτὼ χόας (ἐκ τοῦ ἑβρ. χόρ· πρβλ. Ἐπιφάν.Μέτρ.260,10).

δίχωρος-η-ο δημ. ὁ διῃρημένος εἰς δύο τμήματα· ‖ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν, ἡ διὰ μιᾶς καμάρας διῃρημένη.

δίχως μον. κ. δημ. ὡς πρόθ. μτ. γεν. προσ. ἄνευ, χωρίς : Ἐρωτόκρ.Α 76 καὶ δίχως του ὁ βασιλιὸς δὲν ἔκανε ἕνα ζάλο, αὐτ.Α 1342 ὁπού δὲ θέλω νὰ τὰ δῇ ἄλλος δίχως μου μένα· ‖ συνήθ. μτ. αἰτ. προσ. ἢ πράγμ. : Σολωμ.Λάμπρ.9,48 καὶ πικρότατα κλαίω πὼς εἶναι δίχως τὸ στεφάνι, ποὺ μῶταξες, ὁ τοῖχος, Κρυστ.Καλόγ.4,66 δίχως καημὸ καὶ δάκρυ, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 22,1 δίχως ἔγνοιες μικρές· ‖ φρ. δίχως ἄλλο κ. μτ. τοῦ ἄρθρ.τὸ δίχως ἄλλο πάντως, ὁπωσδήποτε : Ἐρωτόκρ.Α 903 καὶ θέλω τὸν τραγουδιστὴ νὰ μάθω δίχως ἄλλο,- θὰ 'ρθῶ τὸ δίχως ἄλλο· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίρρ.πάντοτε μετὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτακτ.: Ἐρωτόκρ. Α 975 δίχως νὰ δῇς ποιὸς τραγουδεῖ καὶ διχωστὰς νὰ ξεύρῃς· ‖ ἐνίοτε συνοδεύεται καὶ ὑπὸ τοῦ μὲ : Ἐρωτόκρ.Ε 963 ἀσάλευτη ἐστοχάζετο μὲ δίχως νὰ μιλήσῃ.

διχῶς ἐπίρρ. διττῶς, κατὰ δύο τρόπους : Αἰσχ. Χο.915 διχῶς ἐπράθην, ὢν ἐλευθέρου πατρός, Ἀριστλ.Ποιητ.1457 a,28 εἷς δέ ἐστι λόγος διχῶς, ἢ γὰρ ὁ ἓν σημαίνων ἢ ὁ ἐκ πλειόνων συνδέσμῳ Ἀμμών.114 πόμα καὶ πῶμα διχῶς λέγουσι.

διχωστά μσν. κ. δημ. κ. διχωστάς δίχως, ώς πρόθ. μτ. αίτ. : Ἐρωτόκρ.Β 2015 **μὲ διχωστάς λαβωματιά**, Ἐρωφ.Ι,237 **καὶ γὼ μὲ διχωστὰς γιατρειὰ τά πάθη μου θωρώντας** ‖ ὁμ. ἐπιρρ. : Ἐρωτόκρ.Α 975 **καὶ διχωστὰς νὰ ξεύρῃς ποιὸς εἶναι, ποιὸς τὸν ἤπεψε.**

δίψα (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. **δίψη**, ἀττ. κ. σπαν. μτγν. κ. **δίψος** (τὸ) βλ.λ., τὸ αἴσθημα τῆς ἀνάγκης πόσεως ὕδατος ἢ ἄλλου εὐαρέστως ποσίμου ὑγροῦ· ΕΜ 279,55 « δίψα παρὰ τὸ ἴπτω τὸ βλάπτω, ἴψα καὶ δίψα ἡ βλάπτουσα τὸ σῶ..α » : Ἰλ.Τ 166 **γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει δίψα τε καὶ λιμός**, Θουκ.2,49 **τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ ξυνεχόμενοι**, Μηναῖ.12,13 Συναξ. **τὴν δίψαν δ᾽ αὐτῷ ὕδωρ ὅτι λίαν βραχὺ διὰ δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν ἐθεράπευε, - οἱ πυρέσσοντες τραυματίαι κυριεύονται ὑπὸ ἀκατασχέτου δίψης, - ξεράθηκε ἡ γλῶσσά μου ἀπὸ τὴ δίψα·** ‖ ἐν ἀναφ. πρὸς οἶνον ἢ κυκεῶνα (παρασκεύασμα ἐξ οἴνου) : Ἰλ.Λ 642 **τὼ δ᾽ ἐπεὶ .. πίνοντ᾽ ἀφέτην πολυκαγκέα δίψαν·** ‖ μτ. γεν. ἀντικειμ., δημ. κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. (γιά), δηλουμένης συνήθως οὕτως οὐχὶ τῆς ἀνάγκης πόσεως, ἀλλὰ τῆς ἀρεσκείας καὶ δὴ καὶ τῆς ζωηρᾶς ἐπιθυμίας πόσεως εὐαρέστου τινὸς ποτοῦ (νεώτ. κ. δημ. γεν. καταποσίμου πράγμ., ἰδίως ἐπιβλαβοῦς) : Πλάτ.Πολ.437D **δίψα θερμοῦ ποτοῦ ἢ ψυχροῦ, - οἱ ἀλκοολικοὶ κυριεύονται ἀπὸ τὴν δίψαν τοῦ οἰνοπνεύματος, - μὲ τὸ μεζὲ αἰσθανθήκαμε τὴ δίψα τοῦ κρασιοῦ, - δίψα μορφίνης-ἡρωΐνης, - δίψα γιὰ καφέ - γιὰ παγωτά·** **2)** μτφ., μσν., νεώτ. κ. δημ. μτ. γεν. ἀντικειμ. σφοδρὸς πόθος, διακαὴς ἐπιθυμία, πάθος πρό τι : Πίνδ.Π 9,104 **ἐμὲ δ᾽ ὤν τις ἀοιδᾶν δίψαν ἀκειόμενον, - δίψα δόξης - ἡδονῆς - τοῦ πλούτου - τοῦ χρυσοῦ - τοῦ ἔρωτος·** δημ. κ. ἔμπροθ. ὡς ἀντ. : **δίψα γιὰ ἐκδίκηση - γιὰ αἷμα - γιὰ ἀπόλαψη·** νεώτ. κ. δημ. ἐνίοτε μτ. γεν. ὑποκειμ., δηλουμένου ἐν τῇ φρ. ἄλλως τοῦ ἀντικειμ. : Παλαμ.Μάτ.Ψ 87,12 **ἀλήθεια, δίψα τῶν σοφῶν.**

διψαδίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογένεια ὀφιδίων ἑρπετῶν.

διψαδόμορφος (ὁ) νεώτ. γένος διψαδιδῶν ὄφεων.

δῖψαι Ἡσ. « βλάψαι ».

δίψαιμι αἰολ. τ. τοῦ διψῶ : Ἀλκ.39,2 **πάντα δὲ δίψαισ᾽ ὑπὸ καύματος.**

διψακάνη (ἡ) νεώτ. συστατικὸν τῶν κυττάρων τῶν διψακοειδῶν βλ.λ. φυτῶν.

δίψακας (ὁ) δημ. ὁ λίαν διψῶν, διψομανής· **2)** δθ. μτφ. ὁ μέθυσος.

διψακερός-ά-όν μτγν. ὁ διψῶν, διψασμένος : ΕΜ 801,49 **ἀπὸ τοῦ δίψα διψηρὸς καὶ διψακερός·** **2)** Ἡσ. « διψακερόν, ταλαίπωρον » (διόρθ. ἀντὶ διψάκαιρον).

διψακοειδῆ (τὰ) νεώτ. κ. **διψακώδη** οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν.

δίψακος (ὁ) μτγν. πιθ. μορφὴ διαβήτου συνοδευομένου ὑπὸ ἰσχυρᾶς δίψης : Γαλ.8,394 « τινὲς δὲ διαβήτην, ἔνιοι δίψακον ὀνομάζουσι », Ἀλέξ. Τραλλ.11,6· **2)** εἶδος φυτοῦ, δίψακος ὁ γναφευτικός, νεράγκαθο, νεροκράτης : Διοσκ.3,11,Γαλ.11,864· ‖ νεώτ. γένος **διψακοειδῶν** βλ.λ. φυτῶν.

διψαλέος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων μεγάλην δίψαν, κατάδιψασμένος : Βατραχομ.9 **μῦς δ-**, Καλλ.Δίσ 27 **νίσσετο δ᾽ ἀνὴρ πεζός .. διψαλέος**, Φίλων 1,116 **δ- ἐπιθυμία·** ‖ **διψαλέα ὀδύνη** = πόνος, ὀδύνη ἐκ δίψης : Λουκ.Διψ.6 **μηδαμὰ κοιμῆσαι διψαλέαν ὀδύνην τὸ βάσανον τῆς δίψης·** ‖ μτφ. : Λουκ. Τιμ.4 **διψαλέον θρυαλλίδιον ἀγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις** ἔχον ἀνάγκην ἐλαίου· **2)** ξηρός : Ἀπολλ.Ρ 4,678 **διψαλέῳ ὑπ᾽ ἠέρι.**, Νόνν.Δ 22,260· **3)** ὁ προκαλῶν δίψαν : Παλλαδ.ΑΠ 9,487 **δ-χοῖρος.**

διψαλόεις-εσσα-εν μτγν. διψαλέος βλ.λ.

διψαναπαυσίλυπος (ὁ) μτγν. ὁ διψῶν ἀνάπαυσιν τῆς λύπης : Ἀλκίφρ.3,67.

διψάρα (ἡ) Ἡσ. « δέλτος, οἱ δὲ διφθέρα ».

δίψας (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀνιοβόλων διψαδιδῶν ὄφεων· **2)** γένος ἀναδοντιδῶν μαργαριτοφόρων μαλακίων.

διψάς-άδος μτγν. ἐν χρήσει ὡς θηλ. τοῦ δίψιος βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 1147 **διψάδος ἐκ κορυφῆς**, Εὐφορ. ἐν ΑΠ 7,651 **διψάσιν ἐν βοτάναις**, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω. 140,7 **διψάδι γαίῃ·** ‖ μτφ.: Λυκόφρ.1114 δράκαινα διψὰς περὶ τῆς Κλυταιμνήστρας· **2)** **διψὰς ἔχιδνα** εἶδος ἰοβόλου ὄφεως, οὗ τὸ δῆγμα ἐπροξένει ἰσχυροτάτην δίψαν· ‖ ὁμ. κ. κτ. παράλειψιν τοῦ ἔχιδνα ὡς οὐσ. : Νικ.Θηρ.334,Αἰλ.Ζ1 6,51 **διψὰς ἄκανθα**, Ἀέτ.13,24 **διψὰς ὑπό τινων καλεῖται καὶ καῦσος·** **3)** μσν. εἶδος θάμνου, ἀκακία ἢ στρεπτή : Θεόφρ.ΦΙ 4,7,1· **4)** Ἡσ. « καὶ σημεῖον ἐν τῇ θυτικῇ ἐπὶ τοῦ ἥπατος ».

διψασμένος-η-ο δημ. μτχ. τοῦ **διψῶ** βλ.λ. ὁ διψῶν, ἔχων δίψαν βλ.λ., ὁ κυριευμένος ἀπὸ δίψαν : Ἰω.Μάνθ.Ἰστ.Μορ.23,20 **νὰ περπατοῦνε οἱ πεζοὶ στὴν κάψη διψασμένοι·** **2)** ξηρός, ἄνυδρος : Βλαχογ.Προπ.1,168 **στέλνει στοὺς διψασμένους κάμπους τὰ νερά του·** ‖ μτφ.: Ιωαλ.Περ.Χαιρ.115,13 **σὰν τὰ διψασμένα ἐρωτικὰ παιδούλας χείλη.**

διψαστικός-ή-ό(ν) νεώτ.κ.δημ. ὁ προκαλῶν δίψαν.

διψερά δημ. ἐπίρρ. μετὰ δίψης.

διψερός-ή-ό δημ.διψαλέος, διψηρὸς βλ.λς. : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 7,29 **στὴ διψερὴ νὰ τὸν ἀδειάσῃ γῆ.**

διψηλός-ή-όν μτγν. δ. τ. τοῦ **διψηρὸς** βλ.λ. : Εὐμάθ. 5,11 **ἐμὲ δὲ ἐξεπύρωσε καὶ διψηλότατον ἔθηκε.**

διψῆν ἀπαρφ. τοῦ **διψῶ** βλ.λ.

διψήρης-ους-ες μτγν. ξηρός : Νίκ.Θηρ.371 **διψήρεας ὄγκους.**

διψηρός-ά-όν ξηρός, ἄνυδρος : Ἱππ.Ἀέρ.7, Ἀριστλ.ΖΙ 10,2,4 **ξηραὶ γίνονται καὶ διψηραί**, Διον.Περ 182 **διψηρή τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται**, Στράβ.8 6,7 **τὴν Πελοπόννησον .. διψηρὰν οὖσαν.**

δίψησις-εως (ἡ) μτγν. δίψα σφοδρά· δθ. μτφ. ἐπιθυμία : Ἀθήν.1,10 Β **οὐ διψήσεως ἄκος, ἀλλ᾽ ἐμφορήσεως ἕνεκα.**

διψητικός-ή-όν ὁ ὑποκείμενος εἰς δίψαν : Ἀριστλ.ΖΜ 671 a, 2 **διψητικὰ ταῦτ᾽ ἐστὶ μάλιστα τῶν ζῴων·** **2)** ὁ προκαλῶν δίψαν : Ἀριστλ.Πρ. 947 b, 39 **ὁ φόβος διψητικόν·** ‖ συγκρ. -ώτερος : Διοσκ.1,128 **τὰ δὲ ξηρὰ** (σῦκα) **διψητικώτερα.**

διψητικῶς μτγν. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον διψῶντος : Γρηγ.Νύσσ.1,331 Β **πρὸς τὰς θείας πηγὰς διψητικῶς ἔχειν·** ‖ ὑπερθ. -ώτατα : Νικ.Παφλαγ.π Θησ. Στεφ.ἐν λ. διψητικὸς **τρόπον ἐλάφου διψητικώτατα προσδραμών.**

διψήφιος-ον νεώτ., δημ. -α -ο ἐπὶ ἀριθμῶν, ὁ ἐκ δύο ψηφίων ἀποτελούμενος.

διψιάς-άδος (ἡ) μτγν. μικρὰ δίψα· Γλωσσ.

διψίλα (ἡ) δημ. ἡ διάθεσις, ἡ κατάστασις τοῦ διψῶντος, τὸ αἰσθάνεσθαι δίψαν βλ.λ.(!).

δίψιος-α-ον κ. -ος-ον ὁ διψῶν, διψασμένος· δθ. ἐπὶ πραγμ., ξηρός, ἄνυδρος : Αἰσχ.Ἀγ.495 **διψία κόνις**, Εὐρ.Ἀλκ.560 **ὅταν ποτ᾽ Ἄργους διψίαν ἔλθω χθόνα·** ‖ ἐπὶ δακρύων **δίψιος πίπτω** πιθ. **ἐμποδίζομαι** νὰ ρεύσω (δ. ἑρμ. ξηραίνομαι, στεγνώνω καταπίπτων) : Αἰσχ.Χο.185 **ἐξ ὀμμάτων δὲ δίψιοι πίπτουσί μοι σταγόνες** (Σχόλ. «ποθειναί»)· **2)** ὁ προκαλῶν δίψαν : Ἑρμιππ. π. Ἰωσ.Ἀπ.1,22 **διψίων ὑδάτων ἀπέχεσθαι**, Νικ.Θηρ.147 **δίψιος σήψ**, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.32,28 **δίψιος ὥρη·** **3)** Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 4,14 « Σοφοκλῆς ἐν Ἰξίονι δίψιόν φησι τὸ βεβλαμμένον » ‖ Ἡσ. « δίψιον, βλαπτικόν ».

διψολογῶ κ. -άω δημ. διψῶ συνεχῶς, πάσχω ἐκ δίψης· ‖ ἐπὶ γῆς, εἶμαι ξηρός, ἔχω ἀνάγκην ποτίσματος : **διψολογᾶνε τὰ χωράφια.**

διψομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐξ ἀκατασχέτου δίψης, ὁ ἐμμανῶς διψῶν : **διψομανὴς αἵματος·** **2)** ἰατρ. ὁ πάσχων ἐκ διψομανίας βλ.λ.

διψομανία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μεγάλη, ἀκατάσχετος δίψα· **2)** παθολογική κατάστασις ἐπιφέρουσα περιοδικῶς ἀκατάσχετον παρόρμησιν πρὸς πόσιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, αἰθέρος κλπ.

διψοποιός όν σχόλ. ὁ προκαλῶν δίψον: Σχόλ. Θεοκρ.7,66 **διψοποιός ὁ κύαμος.**

δίψος-ους (τὸ) κ. **δίψα** (ἡ) βλ.λ. τὸ πάσχειν ἐκ δίψης, ἡ διψίλα: ΚΠ 8,1,36 **δίψος δύνασθαι φέρειν,** Πλάτ.Φαιδ.94 B **οἷον καύματος ἐνόντος καὶ δίψους,** Νικ.Θηρ.774, Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.28 **ὑπὸ δίψους πλανώμενος ἀνὰ τὰ ὄρη,** ΚΔ Κορινθ.2,11,27 **ἐν λιμῷ καὶ δίψει·** ‖ ὡς διάφ. γρ. ἀντὶ δίψο: Θουκ. 7,87, Ἀριστφ.Ἱππ.534 κ. ἀλλ.· ‖ κτ. τὸν Σχολ. Ἰλ.T 166 «**δίψος** ἀττικ., **δίψα** ἰων.».

διψός-ή-ό δημ. διψασμένος βλ.λ.

διψοσύνη (ἡ) μτγν. δίψα: Χρησμ. παρ' Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.6,2 **ὅθι λείμακες ὄμβρου διψοσύνη κατέμαρψεν ὅλον πόμα μητέρος αὐτῆς** (διορθ. διψοσύνη κατέμαρψον).

διψυχία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἀμφιβολία, δισταγμός· Ἡσ. «ἀπορία»: Παλλάδ.Λαυσ.697 C **πᾶσαν δὲ διψυχίαν ἐν τῇ πίστει ἀποσκευαζόμενος,** Ἀνν. Κομν.7,199 D **τῶν δὲ λοιπῶν μετὰ διψυχίας τὴν ἱππασίαν ποιησαμένων.**

δίψυχος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο ψυχάς, γνώμας, διστακτικός, ἀμφιρρέπων: Φίλ.2,663. ΚΔ Ἰακ.1,8 **ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,** Νεῖλ.Ἐπιστ.379.

διψυχῶ-έω μτγν. ἔχω δύο γνώμας, δύο διαθέσεις, διστάζω, ἀμφιβάλλω: Κλήμ.Ἐπιστ.1,23.

διψῶ-άω (δίψα) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **-έω,** μτγν. ἐπ. **-ώω,** γ' ἑν. συνηρ. **διψῇ,** ἀπαρφ. **διψῆν,** μτχ. **διψεῦσα,** παρατ. **ἐδίψη,** μέλλ. **διψήσω,** ἀόρ. **ἐδίψησα,** παρακ. **δεδίψηκα** (οἱ ὁμαλοὶ τ. διψᾷς-ᾷ-ᾶν μ. παρὰ μτγν.), νεώτ. β' πρόσ. **διψᾷς,** ἀόρ. δημ. **ἐδίψασα,** κ. μτχ. παρακ. **διψασμένος,** ἀμτβ. κατέχομαι ὑπὸ δίψης βλ.λ.: Ὀδ.Λ 584 **στεῦτο δὲ διψάων,** Αἰσχ.Ἀγ.901 **ὁδοιπόρῳ διψῶντι,** Λουκ. Πένθ.16 **τὸ μὴ διψῆν κάλλιον τοῦ πιεῖν,** Διγεν. Ἀκρ.2516 **ἐδίψουν δὲ κατὰ πολλά,** Παλαμ.Τρισεύγ.13 **δῶσ' μου νὰ πιῶ καὶ δίψασα,** παροιμ. **ὅποιος διψάει πηγάδια βλέπει·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ.: Ἑρμιππ.25· **2)** ἐπὶ ἐδάφους, εἶμαι ἄνυδρος, ξηρός, ἔχω ἀνάγκην ἀρδεύσεως: Ἡρ.2,24 **ταύτην** (τὴν χώραν) **οἰκὸς διψῆν τε ὑδάτων,** παροιμ. **ὅταν διψᾷ ἡ αὐλή σου γιὰ νερό, παρέξω μὴν τὸ χύνῃς·** πρβλ. Ἀλκ.39,2 **πάντα δὲ δίψαισ' ὑπὸ καύματος·** ‖ ὁμ. ἐπὶ φυτῶν: Θεόφρ.Φ1 3,22,5 **τὰ δένδρα διψήσαντα σκωληκοῦται·** ‖ δημ. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ.: δ. τραγ. **διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια·** ‖ δημ. κ. μτβ. μτ. αἰτ.: **τὰ χωράφια διψοῦσαν (τὴ) βροχή·** **3)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. μτβ. ἐπιθυμῶ νὰ πίω τι: Ἰώσ.ΠΙ 1,32,2 **διψῶ αἷμα·** **4)** μτφ. ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, ποθῶ, μετὰ γεν.: Πίνδ.Ν 3,6 **διψῇ δὲ πράγος ἄλλο μὲν ἄλλου,** Πλάτ.Πολ.562 C **πόλις ἐλευθερίας διψήσασα·** ‖ μτγν., νεώτ. κ. δημ. μτ. αἰτ.: Φιλ. ἐν ΑΠλ.4,138 **αἰεὶ γὰρ διψᾷς βρεφέων φόνον,** ΚΔ Ματθ.5,6 **μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες δικαιοσύνην, - διψᾷ ἐκδίκησιν - ἀνάπαυσιν,** Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 36,10 **ὅλο χαρὲς διψοῦνε·** ‖ μτγν. κ. μτ. δοτ.: ΠΔ Ἐξ.17,3 **ἐδίψησε δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ.: ΠΔ Ψαλμ.41(42),2 **ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν Θεόν·** ‖ νεώτ. κ. δημ. μτ. τῆς διὰ (γιά): **διψᾷ δι' ἀνθρωπινωτέραν δικαιοσύνην,** δ.τραγ. **διψᾷ κι ὁ δόλιος Ζαχαριὰς γιὰ τούρκικα κεφάλια·** ‖ κ. μτ. ἀπαρφ.: Ξεν.ΚΠ 5,1,1 **οὕτως ἐγὼ ὑμῖν διψῶ χαρίζεσθαι,** Αἰλ.ΠΙ 2,41 **ἀκρατῶς ἐδίψη οἶνου πίνειν·** ‖ παθ. ἀποτελῶ ἀντικείμενον ἐπιθυμίας, εἶμαι ποθητός, περιζήτητος: Ἀναστ.Σιναΐτ. ἐν Mi 89,716 **διψᾶται παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ μαθεῖν τί ἐστι ψυχή.**

διψώδης-ες ὁ διψῶν, διψασμένος: Ἱππ.Ἀφορ. 4,54, Πλούτ.Ἠθ.129 B **διψῶδές ἐστι** (τὸ σῶμα) **καὶ πειναλέον,** Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,4· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ **διψῶδες** ἡ δίψα: Πλούτ.Κορ.4 **ἀποπίμπλησι ταχὺ τὸ διψῶδες αὐτῶν καὶ ἀψίκορον,** αὐτ. Ἠθ.555 B **τοῦ πάθους ἀφεὶς τὸ διψῶδες καὶ μανιακόν·** **2)** ὁ διεγείρων τὴν δίψαν: Ἱππ.Διαίτ.50 **διψώδης ἐστὶ πινόμενος** (ὁ οἶνος), Δίφιλ.Σ π. Ἀθην.2,71 E **διψώδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας.**

δίω ἐπ. ρ. μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ. **δίον** (κ. ὡς ἀόρ. β' τοῦ δείδω βλ.λ.), ὑποτ. **δίωμαι, -ηται, -ωνται,** εὐκτ. **δίοιτο,** ἀπαρφ. **δίεσθαι,** τὸ ἐνεργ. ἀμτβ. ἐκ φόβου φεύγω, ἀπομακρύνομαι δρομαίως: Ἰλ.X 251 **τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην μεῖναι ἐπερχόμενον·** **2)** ὁμ. ἀμτβ. φοβοῦμαι, φροντίζω περί τινος, νοιάζομαι γιὰ κάτι: Ἰλ.E 266 **περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν μή τι πάθοι,** αὐτ.I 433 **περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν·** πρβλ. κ. **περιδίω·** **3)** μέσ. μτβ. τρέπω εἰς φυγήν, καταδιώκω: Ἰλ.M 276 **δηΐους προτὶ ἄστυ δίεσθαι,** αὐτ.X 189 **ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται·** ‖ ὁμ. μτ. ἀκολουθούσης προθ. καταδιώκω: Αἰσχ.Ἱκ.819 **μετὰ μὲ δρόμοισι διόμενοι φυγάδα·** **4)** ὅθ. ἐπιδιώκω, κυνηγῶ: αὐτ.Εὐμ. 385 **ἀτίετα διόμεναι λάχη** (=ἐπιδιώκουσαι μὴ τιμώμενον ἀξίωμα, ὑπούργημα)· **5)** ὁμ. τὸ μέσ. ἐκδιώκω, ἀπομακρύνω: Ὀδ.Y 343 **αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν** (μητέρα) **ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι·** ‖ **μάχην δίεσθαι** ἀποκρούω, ἀπομακρύνω τὴν μάχην: Ἰλ.Π 246 **αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται·** **6)** σπαν. ἐλαύνω, ὁδηγῶ: Ἰλ.O 681 **ὅς ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναείρεται ἵππους .. μέγα προτὶ ἄστυ δίηται·** πρβλ. **δείδω.**

διῶ δημ. (προφ. μονοσυλλ.) ὑποτ., ἀντὶ **ἰδῶ,** τοῦ βλέπω βλ.λ.: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.98,4 **π' ὄντες προβάλλῃ νὰ τὴ διῶ σκορπιέται τὸ φεγγάρι.**

διωβελία (ἡ) διανομὴ ἀνὰ δύο ὀβολῶν ἡμερησίως εἰς τοὺς πολίτας ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν διάρκειαν ἑορτῶν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν **ἐν τῷ θεάτρῳ** θέσεών των· EM 280,24 «διωβελία, ὀβελοὶ δύο, οὓς καθήμενος ὁ δῆμος ἐμισθοφόρει»: Ξεν.Ἑλλ. 1,7,2 **ὁ τοῦ δήμου τότε προεστηκὼς καὶ τῆς διωβελίας ἐπιμελόμενος** (διόρθ. ἀντὶ **Δεκελείας**), Ἀριστλ.Πολ.1267 b, 2 **ἡ πονηρία τῶν ἀνθρώπων ἄπληστον καὶ τὸ πρῶτον μὲν ἱκανὸν διωβελία** (γρ. κώδ. **-βολία**).

διωβολία (ἡ) δ. τ. τοῦ **διωβελία** βλ.λ.: Ἀριστλ. Πολ.1267 b, 2.

διωβολιαῖος-α-ον ὁ ζυγίζων ἢ ἀξίζων δύο ὀβολούς: Ἀρχιγ. π. Γαλ.13,264 **ὕδατι ἀνέπλαττε τροχίσκους διωβολιαίους.**

διώβολον (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. δύο ὀβολοί: Ἀριστφ.ἀπ.3 **ὅπερ λοιπὸν μόνον ἐν τῇ γνάθῳ διώβολον,** Ἄλεξ.186 **διωβόλου τοῦτ' ἐστι,** Ἀριστλ. Ἀθ.41,3· ‖ νεώτ. παλαιότερον νόμισμα ἀξίας δέκα λεπτῶν, δεκάρα· ‖ δημ. ἐν Ἑπταν. παλαιότ. τὸ ἀγγλικὸν νόμισμα **πένα,** ἀξίας 12 λεπτῶν· πρβλ. **ὄβολο, μιώβολο.**

δίωγμα-ατος (τὸ) (διώκω) ἡ καταδίωξις, τὸ κυνήγημα: Αἰσχ.Εὐμ.139 **μάραινε δευτέροις διώγμασι,** Πολύβ.1,34,9 **οἱ κατὰ τὸ δίωγμα τῶν προειρημένων ἐκτὸς γενόμενοι τοῦ κινδύνου,** Ὀνήσανδρ. 10,6· ‖ **δίωγμα πώλων** = τὸ κυνήγημα, ἡ ὁρμὴ τῶν πώλων: Εὐρ.Ὀρ.988 **ποτανὸν δίωγμα πώλων τεθριπποβάμονι στόλῳ Πέλοψ ὅτε πελάγεσσι διεδίφρευσε·** ‖ Εὐρ.Ἑλ.20 **ὑπ' ἀετοῦ δίωγμα φεύγων** διωκόμενος ὑπ' αὐτοῦ· ‖ **δίωγμα πλούτου** ἐπιδίωξις, κυνήγημα τοῦ πλούτου: Πλάτ. Πολιτ.310 B **τὰ μὲν πλούτου καὶ δυνάμεων ἐν τοιούτοις διώγματα τί καί τις ἂν ὡς ἄξια λόγου σπουδάζοι μεμφόμενος** (ἐπιδίωξις **τοῦ πλούτου**)· **2)** τὸ ἀντικείμενον τῆς καταδιώξεως, θήραμα:

Ξεν.Κυν.3,9 πολλαὶ δὲ (κύνες) τὰ διώγματα ἀφιεῖσαι ἐπανέρχονται διὰ τὸ μισόθηρον· 3) μυστικὴ τελετὴ κατὰ τὰ Θεσμοφόρια, καθ' ἣν ἀπεδιώκοντο αἱ ἄνδρες· Ἡσ. ε θυσίο τις ἐν ἀπορρήτῳ τελουμένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις· τὸ αὐτὸ καὶ ἀποδίωγμα ὕστερον ἐκλήθη ».

διώγμα (τὸ) δημ. (προφ. δισύλλ.) ἐπὶ προσ., ἡ ἀποπομπή, ἡ ἐκδίωξις, τὸ διώξιμο: τὸ διώγμα τοῦ γαμπροῦ - τῆς πεθερᾶς - τῆς ὑπηρέτριας· 2) κ. ἐπὶ ζώων, τὸ δίωγμα βλ.λ.1), καταδίωξις, κυνήγημα, ἡ βιαία ἀπομάκρυνσις: τὸ διώγμα τῶν κατσικιῶν ἀπὸ τὸ περιβόλι, - μὲ τὸ διώγμα πού 'κανε στὶς μυῖγες δὲ μ' ἄφησε νὰ κοιμηθῶ· 3) εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ διωγμός, ἡ ἐκτόπισις: τὸ διώγμα τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὴ Μικρασία.

διωγμείτης (ὁ) Ἐπιγρ. ἔφιππος ἀστυνομικός.

διωγμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ διώχνω βλ.λ.: Παλαμ.Τρισεύγ.60 διωγμένη πάντα ἀπ' τὸ σπίτι σου τὸ πατρικό.

διωγμητικά (τὰ) μτγν. κ. μσν. αἱ δικαιωματικῶς ἀξιούμεναι, ὅθ. νόμιμοι ἀντιμισθίαι (λατ. persecutiones): Ἰουστ.Κῶδ.10,30,4 διωγμητικὰ χρήματα.

διωγμίτης (ὁ) Ἐπιγρ. διωγμείτης β).λ.

διωγμός (ὁ) κ. νεώτ. καταδίωξις: Αἰσχ.Ἱκ.1046 τί ποτ' εὔπλοιαν ἔπραξαν ταχυπόμποισι διωγμοῖς, Εὐρ.Ὀρ.912 οἴμοι διωγμῶν, οἷς ἐλαύνομαι τάλας, Διόδ.Σ 4,13 συνεχεῖ διωγμῷ καταπονῆσαι, Διγεν.Ἀκρ.20:8 ὅλοι εὐγῆκαν εἰς αὐτόν, εἰς διωγμὸν τοῦ νέου· 2) εἰδ. θήρα, κυνήγι: Ξεν.ΚΠ 1,4,21 προυκίνησαν τὸ στῖφος, ὡς παυσομένους τοῦ διωγμοῦ· 3) κ. νεώτ. καταδίωξις ἀποβλέπουσα εἰς ἐξόντωσιν, κατατρεγμός: ΚΔ Ματθ.13,21 γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ, αὐτ.Πράξ.8,1 ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν, - εὑρίσκεται ὑπὸ διωγμόν.

διῴδει παρατ. τοῦ διοιδέω βλ.λ.

διῳδήκει ὑπερσ. τοῦ διοιδέω βλ.λ.

διῳδηκώς μτχ. παρακ. τοῦ διοιδέω βλ.λ.

διῳδία (ἡ) νεώτ. ᾆσμα διὰ δύο συγχρόνως φωνῶν ᾀδόμενον || ταυτόχρονος ὑπὸ δύο ᾀδόντων ἀπαγγελία κατὰ μουσικὴν σύνθεσιν ᾀδομένου διαλόγου, οὕτως ὥστε ἡ ἀπαγγελία αὕτη νὰ ἀποτελῇ ἑνιαῖον μουσικὸν μέλος· διεθν. ὅρος ντουέτο· 2) κατ' ἐπέκτ. κ. τὸ μουσικὸν τεμάχιον, τὸ κομμάτι, τὸ περιέχον τὴν ὡς ἀνωτέρω διῳδίαν.

διώδυνος-ον ὁ λίαν, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου ὀδυνηρός: Σοφ.Τρσχ.777 διώδυνος σπαραγμός.

διώθησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὤθησις διὰ μέσου τινός: Ἥρων Πνευμ.1,11 διὰ γὰρ τῆς διωθήσεως τὸ α β γ δ πλινθίον ἀνοίγεται, - ἡ διώθησις τοῦ ἐμβόλου εἰς τὸν κύλινδρον· 2) νεώτ. ἰσχυρὰ ἐπὶ τὰ πρόσω ὤθησις: τὰ πίπτοντα σώματα ὑφίστανται ὁλονὲν ἐντονωτέραν διώθησιν.

διωθίζω μτγν. διωθῶ βλ.λ., μέσ. -ίζομαι ἀλληλοσπρώχνομαι: Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,117 πολλοί τε διωθιζόμενοι μετὰ ξιφῶν ἀλλήλους ἔπληξαν.

διωθισμός (ὁ) ἡ ἀμοιβαίως γινομένη ὤθησις, ἀλληλοσπρώξιμο: Πλούτ.Κάμ.29 καὶ παρῆλθον ἄχρι ξιφουλκίας ἑκάτεροι καὶ διωθισμῶν.

διωθῶ-έω, μέλλ. διωθήσω κ. διώσω, ἀόρ. διέωσα κ. διῶσα, ποι. ἐδίωσα, νεώτ. ἀόρ. διώθησα διαχωρίζων ὠθῶ, ἀποσπῶ: Ἰλ.Φ 244 ἡ δ' ἐκ ῥιζέων ἐριποῦσα κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν· || ὅθ. διασπῶ: Εὐρ.Ἡρακλ.995 ὅπως διώσας καὶ κατακτείνας ἐμοὺς ἐχθρούς· || διανοίγω πρὸς ἔξοδον: Πλάτ.Τίμ.68 Β τῶν ὀφθαλμῶν τὰς διεξόδους βίᾳ διωθοῦσαν καὶ τήκουσαν· 2) ὠθῶ διὰ μέσου, διαπερῶ: Ξεν.Ἑλλ.2,1,8 οὐ διέωσαν διὰ τῆς κόρης τὰς χεῖρας, - αἱ ἐν τῷ ἐντέρῳ ὗλαι διωθοῦνται διὰ περισταλτικῆς κινήσεως· 3) συνήθ. μέσ. ἀνοίγω τὴν ὁδὸν διὰ μέσου, χάριν ἐμαυτοῦ: Ἡρ.9,102 διωσάμενοι γὰρ τὰ γέρρα ἐσέπεσον, Ξεν.ΚΠ 7,5,39 ὁπότε δέ τις καὶ τῶν φίλων διωσάμενος τὸν ὄχλον προφανείη, Πολύβ.11,1,12 διωσάμενα τὰς τάξεις ὕστερον ἑάλω, αὐτ.4,41,4 διὰ τὴν βίαν τῆς φορᾶς ἐπικρατοῦσι καὶ διωθοῦνται τὴν θάλασσαν· 4) ἀπωθῶ, ἀποκρούω: Ἡρ.4,102 ὡς οὐκ οἷοί τε εἰσι τὸν Δαρείου στρατὸν ἰθυμαχίῃ διώσασθαι, Αἰσχ.ἀπ.199,9 οἷς (πέτροις) διώσει στρατόν, Θουκ.2,84 καὶ ναῦς τε νηὶ προσέπιπτε καὶ τοῖς κοντοῖς διεωθοῦντο (πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως)· || ὁμ. ἐπὶ ἀφῃρημ. ἀποκρούω, ἀναιρῶ: Δημ.555,18 ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως διεωσάμην ψευδῆ λόγον καὶ συκοφαντίαν, Πολύβ.6,57,5 πολλοὺς καὶ μεγάλους διωσαμένη κινδύνους ἡ πολιτεία· || ἀπολ. ἀποκρούω, ἀπομακρύνω τὸν κίνδυνον, ὅθ. ἀπαλλάττομαι τῶν κινδύνων: Ἡρ.9,88 καὶ δὴ χρήμασι ἐπεποίθεσαν διωθέεσθαι· 5) ἀποποιοῦμαι, ἀπορρίπτω: Ἡρ.7,104 οὐκ ὦν οἰκός ἐστι ἄνδρα τὸν σώφρονα εὔνοίην φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν, Θουκ.4,108 ὃ δὲ μὴ προσίενται λογισμῷ αὐτοκράτορι διωθεῖσθαι, Δημ.384 πάντα ταῦτα ἐκεῖνοι διεωθοῦντο, Ἀριστλ.Η Νικ.1163 b,25 τὴν ἐπικουρίαν διωθεῖσθαι, Πλούτ.Κικ.39 διωθούμενος τὴν ἀρχήν· || ἀπολ. ἀρνοῦμαι: Ἡρ.6,86 Β ἀποδεικνύντες τὰ σύμβολα ἀπαίτεον τὰ χρήματα, ὁ δὲ διωθέετο ἀνταποκρινόμενος τοιάδε, Πλούτ.Βρούτ.52 τοῦ δὲ Βολουμνίου διωσαμένου· παθ.: Θέογν 1311 καὶ γάρ σε διῶσμαι (διορθ. ἀντὶ δίωμαι)· 6) μσν. ἀποβάλλω: Νεῖλ.Ἐπιστ.90 διωθούμενος τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον.

διωκάθω ὑποθ. ἐν. ἐπιτατ. τοῦ διώκω βλ.λ., ἀόρ. β' διωκαθεῖν, ὑποτακτ. διωκάθω: Ἀριστφ.Σφ.1203 ἀλλ' ὡς ἢ κάπρον ἐδιώκαθές ποτε, Πλάτ.Γοργ.483 Α σὺ τὸν νόμον ἐδιώκαθες κατὰ φύσιν, Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.2,169,27 τὴν λίχνον διωκάθοντας ζωήν· || εἰδ. ἐπὶ δικαστικῆς διώξεως: Ἀριστφ.Νεφ.1482 εἴτ' αὐτοὺς γραφὴν διωκάθω γραψάμενος, Πλάτ.Εὐθ.15 D πρεσβύτην πατέρα διωκάθειν φόνου.

διωκτήρ-ῆρος μτγν. ὁ καταδιώκων, ὁ ἐνεργῶν καταδίωξιν, κυνήγημα: Βάβρ.128,14 δρηστῆρα λῃστὴν καὶ λύκον διωκτῆρα.

διωκτήριον (τὸ) μσν. τὸ δι' οὗ γίνεται, ἐπιτελεῖται δίωξις, δίωγμα, διωγμός· ὅθ. παραστατικῶς ἐπὶ προσ., ὁ τελεσφόρος διώκτης: Ἀνδρ.Κρητ.101 Β πολεμίων ἀντίπαλος, ἐθνῶν διωκτήριον.

διώκτης (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. -τις κ. -τρια ὁ καταδιώκων, ἐνεργῶν δίωξιν, διωγμόν: ΚΔ Τιμόθ.1,1,13 τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν, θί.Ἀθαν.ἐν Φωτ.Βιβλ.483,30 καὶ τοὺς φιλοῦντας καὶ τοὺς διώκτας διαλανθάνουσα, Ἀκολ.Μ Σαββ.ὀρθ.Ὠδ.1 τὸν κρύψαντα πάλαι διώκτην τύραννον, - ὁ Ἰουλιανός, ὁ διώκτης τῶν Χριστιανῶν· 2) νεώτ. κτ. παράλ. τοῦ οὐσ. κύων ὁ θηρευτικὸς κύων, τὸ κυνηγάρικο σκυλί.

διωκτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, κατάλληλος πρὸς καταδίωξιν: Ἰάμβλ.Προτρ.21,35 (χρυσὸς) διωκτικὸς τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς, ΕΜ 468,23 ταχὺς καὶ διωκτικός, - ἐλήφθησαν τὰ ἀπαιτούμενα διωκτικὰ μέτρα· || ὁ ἀποδιώκων, ἀπομακρύνων: Κλήμ.Ρωμ.Ἀποστ.Διατ.149,5 δύναμιν πάσης ἐπιβουλῆς διωκτικήν.

διωκτός-ή-όν ῥηματ. ἐπίθ. τοῦ διώκω βλ.λ., ἐν εἰδ. σημ. ἐξόριστος, φυγάς: Σοφ.ἀπ.1041.

διώκτρια (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ διωκτὴρ βλ.λ.: Σχόλ. Αἰσχ.Εὐμ.201 τὰς διωκτρίας προπομποὺς εἰποῦσαι, Θεόδ.Ὑρτ.Ἀν.Βοασσ.3,41 παθῶν διώκτρια, ΕΜ 29,19 τὴν σκυθρωπὴν καὶ διώκτριαν ἁμαρτίας· 2) νεώτ.ζῳολ. γένος διπτέρων μυιιδῶν ἐντόμων.

διωκτύς-ύος (ἡ) ἰων. τ. τοῦ δίωξις βλ.λ.: Καλλ.Ἀρτ.194 οὐκ ἀνέπαυσε διωκτύν.

διώκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. διώκτης: Βιάν.ΑΠ 10,101 βούταν μὲν τρομέουσα διώκτορα (διόρθ. ἀντὶ διάκτορα).

διώκω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. διώχνω βλ. λ., ἔπ. ἀπαρφ. διωκέμεναι-έμεν, μέλλ. διώξω, ἀττ. κ. μτγν. κ. διώξομαι, ἀόρ. β´ ἐδιώκαθον (βλ. διωκάθω), παρακ. δεδίωχα, παθ. μέλλ. διωχθήσομαι, ἐν χρ. κ. τοῦ μέσ. τ. διώξομαι ἐν παθ. σημ., ἀόρ. ἐδιώχθην, παρακ. δεδίωγμαι ἀναγκάζω, κάμνω τινὰ νὰ τρέχῃ, θέτω, παρωθῶ τινα εἰς ταχεῖαν κίνησιν: 'Οδ.Ε 332 εἴξασκε διώκειν (Εὐστ. «κατὰ τάχος φέρειν»), Πίνδ.Ι 8(7),35 ὅς τε.. ἄλλο βέλος διώξει χερί· κ. παθ.: 'Οδ.Ν 162 νηῦς ῥίμφα διωκομένη (ταχέως τιθεμένη εἰς κίνησιν), Σοφ.'Ηλ.871 ὑφ' ἡδονῆς τοι, φιλτάτη, διώκομαι, - τὰ νέφη διώκονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου (τιθέμενα ἐν κινήσει ἀπομακρύνονται)· || δθ. μτχ. παθ. παρακ. δεδιωγμένος ταχὺς τὴν κίνησιν: 'Αρετ.'Οξ.Παθ.2,8 δεδιωγμένοι σφυγμοί· || εἰδ. ἐπὶ ἐγχόρδου ὀργάνου, κρούω ταχέως: Πίνδ.Ν 5,24 φόρμιγγα ἑπτάγλωσσον χρυσέην πλήκτρῳ διώκων· || εἰδ. ἐπὶ ἁρμάτων, ἁμαξῶν, ἵππων, ἐλαύνω: 'Ιλ.Θ 439 εὔτροχον ἅρμα καὶ ἵππους Οὔλυμπόνδε δίωκε, 'Ηρ.7,140 (χρησμ.) ὀξὺς 'Άρης Συριηγενὲς ἅρμα διώκων· || κ. ἀμτβ. ἐλαύνω, τρέχω: 'Ιλ.Ψ 424 ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν, Αἰσχ.'Επτ.91 ὁ λεύκασπις ὄρνυται λαὸς εὐπρεπὴς περὶ πτόλιν διώκων (ἀμφ. γρ.), Ξεν.'Αν.7,2,20 ἐπειδὴ δὲ ἔφη οὗτος εἶναι, ἀναπηδήσαντες ἐδίωκον, Πλούτ. Εὐμ.7 ἀναβληθεὶς ἐπὶ τὸν ἵππον ἐδίωκε πρὸς θάτερον κέρας· 2) βιάζω, ἐξαναγκάζω τινὰ νὰ σπεύσῃ: 'Αχ.Τάτ.1,12 σ.18,18 τὸν δρόμον ἐπέσπευδον, διώκοντες τὸν ἵππον· || ἐπὶ ἔργων, ἐπισπεύδω τὴν ἐκτέλεσιν: Πάπ. διώκειν σκαφήτρους· 3) παρωθῶ, παρορμῶ, παρακινῶ: Εὐρ. 'Ικ.156 διώκεις μ' ᾗ μάλιστ' ἐγὼ 'σφάλην· κ.παθ.: Σοφ.'Ηλ.271 ὑφ' ἡδονῆς διώκομαι.. σὺν τάχει μολεῖν· 4) τρέχω ὄπισθέν τινος, τὸν κυνηγάω, τὸν παίρνω ἀπὸ πίσω, ἐπὶ ἐραστοῦ: Σαπφ.1,21 καὶ γὰρ αἰ φεύγει ταχέως διώξει· || γίνομαι ὀπαδός τινος, ἀκολουθῶ: Ξεν.'Απομν.2,8,6 χρὴ.. τοὺς εὐγνώμονας διώκειν, Πλάτ.Θεαίτ.168 Α καὶ σὲ μὲν διώξουσι καὶ φιλήσουσι, αὐτὸν δὲ μισήσουσι· || παρακολουθῶ, λαμβάνω ὡς ὁδηγόν: Δημ.51 μὴ τὰ συμβάντ' ἀναγκάζωνται διώκειν· 5) ἀπελαύνω, ἐκδιώκω: 'Οδ.Σ 8 ὅς ῥ' ἐλθὼν 'Οδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο, 'Ηρ.9,77 τοὺς ἡγεμόνας τῆς στρατιῆς ἐδίωξαν ἐκ τῆς γῆς· || ἐξορίζω: 'Ησ.5,92 ε´ πολλοὺς μὲν Κορινθίων ἐδίωξε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπεστέρησε· 6) ἐπιδιώκω, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω: 'Ιλ.Ρ 75 νῦν σὺ μὲν ὧδε θέεις ἀκίχητα διώκων, Θουκ.2,63 καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους ἢ μηδὲ τὰς τιμὰς διώκειν, ΚΔ Ρωμ.9,30 τὰ ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην· || ἐπιζητῶ: Θεόφρ.Φ1 1,4,2 τὰ δὲ φυτὰ οὐκ ἐν ὕδατι δυνάμενα ζῆν ἐν τούτοις, ἀλλὰ διώκοντα τοὺς ξηροὺς τόπους, Φάλ.'Επιστ.24,114 βουλομένην ἐμὲ διώκειν, ἀναινομένην δὲ τούτῳ γήμασθαι· || ὁμ. σημ. κ. μέσ.: Διον.'Αλ.Ρωμ.1,87 ἀνίσταται ἔρις ἑκατέρου τὸ πλέον ἔχειν ἀφανῶς διωκομένου (δ. γρ.)· 7) καταδιώκω τινά, κυνηγῶ, ἐπὶ πολέμου καὶ θήρας, ἀντίθ. φεύγω: 'Ιλ. Χ 199 φεύγοντα διώκειν, 'Ηρ.9,77 οὐκ ἐῶν φεύγοντας διώκειν· κ. ἀπολ.: 'Ιλ.Ε 223 ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι, 'Ηρωδιαν.3,4,14 εὑρεθεὶς ὑπὸ τῶν διωκόντων ἱππέων καὶ συλληφθείς· || ὁμ. σημ. κ. μέσ.: 'Ιλ.Φ 602 εἷος ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο· 8) καταδιώκω πρὸς ἐξόντωσιν, ἐνεργῶ διωγμὸν κατά τινος: ΚΔ 'Ιω.5,16 ἐδίωκον τὸν 'Ιησοῦν οἱ 'Ιουδαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· κ. παθ.: ΚΔ Ματθ.5,10 οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· || ὡς νομ. ὅρος εἰσάγω εἰς δίκην, κινῶ δίκην κατά τινος, κατηγορῶ, ἀντίθ. φεύγω, μτ. αἰτ. προσ. κ. γεν. τοῦ ἐγκλήμ.: 'Ηρ.6,104 ὑπὸ δικαστήριον ἀγαγόντες ἐδίωξαν τυραννίδος, 'Αριστφ.'Ιππ.368 διώξομαί σε δειλίας, Δημ.848,17 ψευδομαρτυριῶν διώκων· || κ. μτ. γεν. τῆς ποινῆς: Ξεν.'Απολ.21 θανάτου ὑπὸ σοῦ διώκεσθαι· || ἢ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. (περί τινος): Ξεν.'Ελλην.7,3,6 τοὺς ἀποκτείναντας Εὔφρονα διώκομεν περὶ θανάτου· || ἡ μτχ. διώκων ὁ μηνυτής, ὁ κατήγορος: 'Ηρ.6,82, Αἰσχ.Εὐμ.583· παθ. διωκόμενος κατηγορούμενος: 'Αντιφ.2,1,5· || φρ. γραφὴν διώκω (τινὰ) κινῶ δίκην (κατά τινος): 'Αντιφ.2,1,5 μεγάλας γραφὰς διώξας, Δημ. 1368,8 τὴν γραφήν, ἣν ἐδίωκε Στέφανον· || ὁμ. σημ. ἐν φρ. διώκω εἰσαγγελίαν: 'Υπερ.Εὐξ.9· || δίκην διώκω ἐπιδιώκω τὰ δίκαιά μου: Δημ. 1270,3 καὶ ὑβρισθεὶς τὴν δίκην διώκειν· || μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρφ. κατηγορῶ τινα ὅτι: 'Απп.'Εμφ.Πολ. 4,50 ἐδίωκε καὶ τὴν μητέρα τῷ παιδὶ συνεγνωκέναι· 9) διώκω φόνον τινὸς ἐκδικοῦμαι τὸν φόνον τινός: 'Αριστλ.Πολ.1269 a,2 ὁ διώκων τὸν φόνον τῶν αὑτοῦ συγγενῶν· || διεξέρχομαι διὰ τοῦ λόγου, ἀναπτύσσω: Πλάτ.Πολ.454Α διώκειν τοῦ λεχθέντος τὴν ἐναντίωσιν· || περιγράφω: Πίνδ.Ι 4(3),21 ὑμετέρας ἀρετὰς ὕμνῳ διώκειν, Ξεν.'Απομν. 2,1,34 οὕτω πως διώκει Πρόδικος τὴν ὑπ' 'Αρετῆς 'Ηρακλέους παίδευσιν.

διωλένιος-ον κ. -η-ον (ὠλένη) ὁ ἔχων ἐκτεταμένας τὰς χεῖρας, δθ. ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας: 'Αρατ. Φαιν. 202 ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖθι διωλενίη τετάνυσται (Σχόλ. «τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας ἔχουσα»).

διωλύγιος-ον ἐκτεταμένος, ὑπερμεγέθης· 'Ησ. «ἠχοῦν ἐπὶ πολύ, μέγα καὶ σφοδρόν, διατεταμένον», Σουΐδ. «μέγα καὶ ἐπὶ πολὺ διῆκον»: Πλάτ. Θεαίτ.162 Α οὐ μακρὰ μὲν καὶ διωλύγιος φλυαρία, Καλλ.ἀπ.111, 'Απολ.Ρ 4,1258 δ- ἤπειρος, Φίλ.1,247 τὰς τῶν ἐπιθυμιῶν μακρὰς καὶ διωλυγίους ἐκτάσεις· 2) ἐπὶ ἤχου, ὀξύς, διάτορος, διαπεραστικός: 'Αγαθ.1,12 φθέγμα θρηνῶδες καὶ διωλύγιον· || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ.: 'Ιώα.Πl 7,6,4 διωλύγιον ἀνῴμωζον, Χαρίτ.1,3,3 δ- ἀνεβόησεν, Λιβάν.26,47.

διῶμα (τὸ) μσν. κ. δημ. εὐγενής, σεμνὴ ἐμφάνισις, καμάρι: Πρόδρ.1,368 κι ἀπὸ τὸ σεῖσμα τὸ πολὺν καὶ τὸ πολὺν τὸ διῶμα, 'Ερωτόκρ.Β 379 πᾶνε μὲ ζάλα μετρητά, μὲ διῶμα πορπατοῦσι· || γεν. παράστημα: Καζ.ΝΘ Κωμ.2,3,107 ὡραῖος ξανθὸς μ' εὐγενικὸ τὸ διῶμα.

διωματάρα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ διωματάρης βλ.λ., γυνὴ φιλάρεσκος, ἀκκιζομένη, παιγνιδιάρα, ναζοῦ.

διωματάρης (ὁ) δημ., θηλ. -άρα ὁ ἔχων καλὸν διῶμα βλ.λ., κομψός, καμαρωμένος: 'Ερωτόκρ.Β 527 σ' τσὶ κεφαλῆς τὴ ζγουραφιὰ τοῦ νιοῦ τοῦ διωματάρη, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.82,14 μὰ 'γὼ τὸ νιὸ ποὺ ἀγάπησα τοῦ κόσμου διωματάρης.

διωματεύομαι δημ. (ἰδίωμα) ἐπὶ γυναικός, ἀκκίζομαι, κάνω νάζια, καμαρώνω: δ. τραγ. ἐσὺ νὰ διωματεύεσαι καὶ μὲ νὰ θανατώνῃς;

διωματοῦσα (ἡ) δημ. διωματάρα.

διωμοσία (ἡ) κ. μσν. ὅρκος τῶν διαδίκων κατὰ τὴν ἀνάκρισιν πρὸ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως: 'Αντιφ.5,88 οἵ τε νόμοι καὶ αἱ διωμοσίαι, Λυσ.10,11 οὐ διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος τὰς διωμοσίας ποιοῦνται, Δημ.643· 2) μσν. συνωμοσία: Θεοφύλ.Σ 7,6,173Α διωμοσίαν κατὰ τῶν 'Ρωμαίων ποιοῦνται.

διώμοτος-ον ὁ δι' ὅρκου ἀναλαβὼν ῥητὴν ὑποχρέωσιν· Φρύν.ἐν ΑΒ 35,32 «διώμοτος· ὁ διομοσάμενος ἦ μὴν τόδε τι πράξειν»: Σοφ.Φιλ.593 διώμοτοι πλέουσιν ἦ μὴν ἢ λόγῳ πείσαντες ἄξειν ἢ πρὸς ἰσχύος κράτος, Προκόπ.3,26,3 διωμότους συνίστασθαι τοὺς διαφόρους ἐκέλευσε.

διωμότως μτγν. ἐπίρρ. μεθ' ὅρκου: Προκόπ.3,4,25 διωμότως ὁμαιχμίαν ποιεῖσθαι.

διωναία (ἡ) νεώτ. γένος ἐντομοφάγων φυτῶν.

διωνίζω μσν. μιμοῦμαι τὸν Δίωνα: Πρόδρ.Σημ. Χειρ.6,554 γλῶσσαν διωνίζουσαν.

διωνοῦμαι-έομαι πάπ. ἀγοράζω ὅλην ἢ τὴν ἐπαρκοῦσαν ποσότητα, ὅλα τά χρειώδη.

διωνυμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διπλῆ ὀνομασία : Μαν.4,376 **σύν τε διωνυμίῃ**, Ἡρωδιαν.Σχημ.103 S **τῷ Σκαμάνδρῳ διωνυμίαν ἔμελλε περιάπτειν.**

διώνυμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων δύο ὀνόματα : Διον.Θρ.636,11 (ἀμφ.γρ.) ἢ ἐπὶ δύο προσώπων, ὁμοῦ ὀνομαζομένων : Εὐρ.Φοίν.689 **διώνυμοι θεαί, Περσέφασσα καὶ φίλα Δαμάτηρ θεά** (Σχόλ. « διωνύμους λέγει τὰς θεάς ἢ διά τὸ ἑκάστη δύο ὀνόματα εἶναι.. ἢ ἐπειδὴ δύο ἦσαν καὶ δύο ὀνόματα εἶχον »)· ‖ νεώτ. ὁ ἔχων δύο ὀνόματα : **ἡ διώνυμος βασίλισσα Μαρία Θηρεσία**· **2)** διάσημος, περίφημος· Ἡσ. « **διώνυμος**· περιβόητος, ὀνομαστός » : Πλούτ.Τιμ.30 **τὴν Τιμολέοντος εὐτυχίαν συνέβη γενέσθαι διώνυμον**, Ἀπ.Ἐμφ.Πολ.4,54 **δ- στρατηγός**, Ἰώσ.ΠΙ 5,1,3 **δ- χῶρος**· **3)** νεώτ. μαθημ. τό οὐδ. **διώνυμον** ὡς οὐσ. παράστασις ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ ἀθροίσματος δύο μονωνύμων βλ.λ. : **τό διώνυμον τοῦ Νεύτωνος.**

διωνυμῶ-έω μσν. μεταχειρίζομαι διπλῆν ὀνομασίαν : Εὐστ.288,20· ‖ παθ. μτχ. **διωνυμούμενος** ὁ δύο ὀνόματα ἔχων : Παχυμ.Γ 2,99,6.

διωνύμως μτγν. διὰ διπλοῦ ὀνόματος : Κύριλλ. Ἱεροσ.87 A **Ἰησοῦς δὲ Χριστὸς καλεῖται διωνύμως.**

διώνυχος-ον μσν. δίχηλος· EM 811,15 **τῶν διωνύχων ζῴων.**

διωξικέλευθος-ον μτγν. ὁ βιάζων τινά νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ βάδισμα : Φιλόδ.ἐν ΑΠ 6,246 **διωξικέλευθα κέντρα**, Νόνν.Δ 5,233.

διώξιμο (τό) δημ. ἐκδίωξις, ἀποπομπή.

διώξιππος-ον ὁ ἐλαύνων τοὺς ἵππους, ὁ ἀναγκάζων αὐτοὺς νά τρέχουν : Πίνδ.Π 9,4 **διωξίππου στεφάνωμα Κυράνας**, Βακχ.8,44 **κοῦροι διωξίπποι Ἄρηος**, Μαικ.ΑΠ 6,233 **κέντρα διωξίπποιο μύωπος.**

δίωξις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **-ξη** ἡ ἐνέργεια τοῦ διώκειν βλ.λ., καταδίωξις, κυρίως ἐπὶ στρατιωτῶν ἢ πλοίων : Θουκ.3,33 **ὁ δὲ ὑπό σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν δίωξιν**, αὐτ.8,102, Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,57 **ἐκ μακρᾶς ὁδοῦ καὶ συντόνου διώξεως**· **2)** ἐπιδίωξις ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, ἀντίθ. φυγή (Ἀριστλ.Η Νικ. 1139 a,33) : Πλάτ.Συμπ.192 E **τοῦ ὅλου οὖν τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ διώξει ἔρως ὄνομα**, Πλούτ.Ἠθ.468 E **ἐφέσεις καὶ διώξεις ἢ πάλιν ἀποστροφαὶ καὶ διαβολαί**· **3)** δικαστικὴ καταδίωξις, καταγγελία· Θωμ.Μ 893 « δίωξις, ἡ κατηγορία » : Ἀντιφ.6,7 **τὴν μὲν δίωξιν εὐσεβείας ἕνεκά φασι ποιεῖσθαι**, Δημ. 1116 **ὑπὲρ αὐτῶν ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ**, Πλούτ.Περ.10 **τὰς εὐθύνας καὶ διώξεις τῶν τὸν δῆμον ἀδικούντων**· ‖ νεώτ. νομ. τό σύνολον τῶν δικαστικῶν ἐνεργειῶν ἐναντίον τῶν διαπραξάντων ἀδίκημα : **ὁ εἰσαγγελεύς θὰ προβῇ εἰς αὐτεπάγγελτον δίωξιν**· **4)** νεώτ. ἡ πρός βλάβην προσ. τινὸς ἐνέργεια, κατατρεγμός : **ὑπέστη μεγάλας διώξεις.**

δίωον (τό) νεώτ. γένος **κυκαδοειδῶν** φυτῶν.

διωραΐζω μσν. ἐξωραΐζω καθ' ὅλην τὴν γραμμήν : Νικηφ.Κωνστ.ἐν Mi 100,753.

διωργισμένως μτγν. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὀργίλον, θυμωμένα : Φιλόδ.Ρητ.1,200 S.

διωρία (ἡ) (ὅρος) μτγν. κ. μσν.· Ἡσ., Σουΐδ., νεώτ. κ. δημ. συνήθ. γρ. **διορία** καθωρισμένον χρονικὸν διάστημα, προθεσμία· Φρύν.26 « διωρία ἐσχάτως ἀδόκιμον· ἀντ' αὐτοῦ δὲ προθεσμίαν ἐρεῖς » : Ἰώσ.ΠΙ 5,9,1 **καὶ διωρίαν βουλῆς τοῖς στασιασταῖς παρασχεῖν**, Παχυμ.Γ Μιχ.Παλ.322 D **τὸ κατ' ἀνάγκην ξυμβαῖνον διωρίαν οὐκ ἔχει βουλῆς**· **2)** (ὥρα) χρονικὸν διάστημα δύο ὡρῶν : Ἰουστιν. Νεαρ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ.· **3)** Ἡσ. « **διωρίαν**, διοζυγίαν, διαχωρισμόν ».

διωρισμένως ἐπίρρ. ἐκ τῆς παθ. μτχ. παρακ. τοῦ **διορίζω** βλ.λ. διακεκριμένως, ξεχωριστά : Ἀριστλ.ΖΙ 521 a,15 **καὶ ἐξιὸν ἐνίοις οὐ πήγνυται παντελῶς ἢ διωρισμένως καὶ χωρίς**, Ἰάμβλ. Προτρ.4· ‖ ἐπακριβῶς, σαφῶς : Πλούτ.Ἠθ.415 B, Γαλ.12,39 **τὸ τοίνυν εὐκρινέως σημαίνει μὲν τὸ οἷον διακεκριμένως καὶ διωρισμένως γίγνεσθαι.**

διωρίτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κ. **διορίτης** βλ.λ. σκληρός τις ἡμιπολύτιμος λίθος, ψευδοσμάραγδος : Γρυπ.Σκ.Τερρ.15,5 **σὲ πράσινο δ- σκαλισμένη.**

δίωρος (-η)-ο(ν) Ἐπιγρ., Ἡσ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο ὁροθετικοὺς λίθους : Ἐπιγρ.· **2)** Ἡσ. « δίωρον· ἀσύμφωνον, οἱ δὲ ἀνόμοιον, διάφωνον »· **3)** νεώτ. κ. δημ. ὁ διαρκείας δύο ὡρῶν : **δίωρος ἀπόστασις**· ‖ τὸ οὐδ. **δίωρον** ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα δύο ὡρῶν : **ἀνέμενεν ἐπὶ δίωρον.**

διώροφος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων δύο ὀροφάς, δίπατος : ΠΔ Γεν.6,16 **κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν**, Ἀππ.Λιβ.95 **διώροφον δ' ἦν ἑκάστου τείχους τὸ ὕψος**, Βασίλ.1,103 B **διώροφοι καὶ τριώροφοι αἱ σύριγγες**, **- ἐργοστάσιον διώροφον**, **- ἔχει μιά βίλλα διώροφη.**

διωρυγή (ἡ) δ.γρ. ἀντὶ **διωρυχή** βλ.λ.

διωρύγιον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ **διῶρυξ** βλ.λ.

διώρυγμα-ατος (τό) δ.γρ. ἀντὶ **διόρυγμα** βλ.λ.

διωρυγογέφυρα (ἡ) νεώτ. γέφυρα ἐπὶ διώρυγος.

διωρυγοδείκτης (ὁ) νεώτ. τεχνικ. σῆμα ἐν ὑφαλοδιώρυγι δεικνύον τὰ κατὰ πλευρὰς ὅρια καὶ τὰ σημεῖα συνδρομῆς καὶ διχαλώσεως.

διωρυγόκλειθρον (τό) νεώτ. τεχνικ. μετάλλινος κινητὸς ὑδροφράκτης διώρυγος.

διώρυγος-ον ὁ ἔχων μῆκος δύο ὀργυιῶν : Ξεν. Κυν.2,5 **τὸ δὲ μέγεθος τὰ μὲν ἐνόδια διώρυγα.**

διῶρυξ-υχος (ἡ, ἐν πάπ. κ. ὁ), σπαν. **-υγος** (Ἱππ.Ἀέρ. 15) κ. νεώτ. τεχνητὴ μακρὰ αὖλαξ, συνήθως πλωτή, χρησιμεύουσα πρός παροχέτευσιν ὑδάτων (δι' ἀποξήρανσιν ἑλῶν, ἄρδευσιν γαιῶν) ἢ εἰς ἀποκατάστασιν συγκοινωνίας μεταξὺ ποταμῶν ἢ θαλασσῶν. φτιαχτὸ κανάλι : Ἡρ.1,75 **ἄνωθεν τοῦ στρατοπέδου ἀρξάμενον διώρυχα βαθέαν ὀρύσσειν**, Θουκ.1,109 **μέχρι οὗ ξηράνας τὴν διώρυχα**, Θεόφρ. ΦΙ 4,8, **- ἀποξηραντικὴ διῶρυξ**, **- δίκτυον διωρύχων**, **- ἡ διῶρυξ τῆς Κορίνθου**· **2)** κρυπτὴ **διῶρυξ** σῦριγξ, ὑπόγειος δίοδος : Ἡρ.3,146.

διώρυφος-ον πάπ. διώροφος βλ.λ. : Πάπ. **διώρυφος πύργος.**

διωρυχή (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διόρυξις, ἡ διάνοιξις διώρυχος βλ.λ.· Σχόλ.Γρηγ.Ναζ.Λόγ.1,54 « διῶρυξ ἐστὶν αὐτὸς ὁ πορθμός, διωρυχὴ δὲ αὐτὸ τὸ διορύσσειν » : Δημ.7,40 **ᾗ ἡ διωρυχὴ ἔμελλε Χερρονήσου ἔσεσθαι** (δ. γρ. **διορυχή**).

διῶσε ἐπ. γ' ἑν. ἀόρ. τοῦ ρ. **διωθῶ** βλ.λ.

δίωσις-εως (ἡ) τό ὠθεῖν τι μακράν, ἀπώθησις : Ἀριστλ.Πρ.964 a, 22 **ἡ μὲν ἔκπνευσις, δίωσίς ἐστι**· **2)** ἀναβολή : Ἀριστλ.Ρητ.1372 a, 33 **δίωσις δίκης.**

διωσμός (ὁ) μτγν. ἡ ἀπώθησις, τὸ συντελεῖν δίωσιν βλ.λ. : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,3 **τὰ γυμνάσια.. εἰς διωσμὸν τῶν χειρῶν συντείνει**· ‖ ἐν τῇ χειρουργικῇ ἡ διὰ διωστῆρος βλ.λ. ἐξαγωγὴ ἐκ τοῦ σώματος εἰσελθόντων ὅπλων : Παῦλ.Αἰγιν.6.88, Σχόλ.Ἰλ.Ε 112 **ἡ κατὰ διωσμὸν βελουλκία.**

διωστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, εἶδος αἰχμηρᾶς λαβίδος πρὸς ἐξαγωγὴν βέλους ἐκ τραύματος : Παῦλ.Αἰγιν.6,88 **ἢ εἴπερ ἐκπεπτώκει, καθέσει διωστῆρος**· **2)** μοχλός· ἐπιμήκης παχεῖα ράβδος, ἥτις διερχομένη διὰ προσκεκολλημένων εἰς κιβώτιον ἢ ἄλλο βαρὺ ἀντικείμενον κρίκων ἢ ἀγκίστρων χρησιμεύει διὰ τῆς ἑκατέρωθεν λαβῆς αὐτῆς πρὸς ἄρσιν καὶ μεταφορὰν αὐτοῦ : ΠΔ Ἔξ.38,10(37,14) **καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους.. εὐρεῖς, ὥστε αἴρειν τοῖς διωστῆρσιν ἐν αὐτοῖς**· **3)** νεώτ. μηχαν. μέρος μηχανισμοῦ μετατρέπον τὴν παλινδρομικὴν κίνησιν τοῦ ἐμβόλου εἰς περιστροφικὴν τοῦ ἄξονος.

διώστρα (ἡ) μτγν. μηχανὴ κατάλληλος εἰς τὸ διωθεῖν : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.74,22 ἦν δὲ τὸ ἐμβόλιον τοῦτο διώστρα πεποιημένη, ὥστε διωθεῖσθαι διὰ τῆς σύριγγος, Ἥρων Βελοπ.77,9.
διώτιν (τό) μσν. ἀγγεῖον δίωτον βλ.λ. : Πρόδρ.2,379 κακάδιν ἔχε, Δέσποτα, διώτιν μετρῶν τεσσάρων.
διωτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν προσωπανθῶν φυτῶν, βαμβατσίδα.
δίωτος-ον κ. νεώτ. (οὖς) ὁ ἔχων δύο ὦτα, κ. εἰδ. ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἔχων δύο λαβάς, χερούλια : Πλάτ. Ἱππ.Μείζ.288 D οἷαι τῶν καλῶν χυτρῶν εἰσί τινες δίωτοι, Ἀντικλ.13 καδίσκος δίωτος, Ἐπιγρ. πίναξ δ-.
διώττας (ὁ) Ἡσ. « ἐργοδιώκτας».
διωφέλλειν Ἡσ. « διορύσσειν ».
διωχής-οῦς-ές ἐπὶ ἁμαξῶν, ὁ χωρῶν δύο ἄτομα, ὁ δύο ἐπόχους φέρων· Ἡσ. « δίφρος ὁ δυνάμενος δύο φέρειν » : Φερεκρ.3 δίφροι διωχεῖς, Παυσ.Γραμμ.132 (ἐσφ.γρ. διοχής).
δίωχμος (ὁ) αἰολ. ἀντὶ διωγμός βλ.λ.· ΕΜ 371,21.
διώχνω κ. **διώχτω** μσν. κ.δημ., μέλλ. (θὰ) διώξω, ἀόρ. ἔδιωξα, παθ. ἀόρ. (ἐ)διώχτηκα, μτχ. παρακ. διωγμένος, διώκω βλ.λ., καταδιώκω : Χρον.Μορ. 3301 Π διώχνοντα καὶ σφάζοντα ἐτότε τοὺς ἐχθρούς του, Διγεν.Ἀκρ.2044 περιστερά μου εὔμορφη, βλέπε λαὸς μᾶς διώχνει· ‖ ἡ μτχ.διωγμένος ὁ καταδιωχθείς, ὁ κατατρεγμένος: διωγμένος ἀπ' τὴ μοῖρά του· 2) ἐκδιώκω, ἀποδιώκω, ἐκτοπίζω, κάνω κάποιον νὰ φύγῃ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.15,7 νὰ διώξουμε ὅλη τὴν Τουρκιὰ ἢ νὰ χαθοῦμε ὅλοι, Σολωμ.Ὕμν.51,5 πολεμώντας ἄλλα διώχνεις, ἄλλα παίρνεις, ἄλλα καῖς, Παλαμ.Τρισεύγ.60 διωγμένη πάντ' ἀπὸ τὸ σπίτι σου τὸ πατρικό, παροιμ. ἐδιώξαμε τὴν ἀλεποὺ καὶ μπῆκε τὸ λιοντάρι (ἀπηλλάγημεν μικροτέρου κακοῦ καὶ μᾶς ἔτυχε μεγαλύτερον) ‖ ὁμ. ἦρθαν τἄγρια νὰ διώξουν τὰ ἥμερα, - μᾶς διώχνουν ἀπὸ τὸ σπίτι (μᾶς κάνουν ἔξωσιν), - τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὸ σχολεῖο (τὸν ἀπέβαλον) ‖ φρ. διώχνω κάποιον ἀπὸ τὴ θέση του ἀπολύω τινὰ τῆς δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς θέσεώς του· 3) μτφ. ἐπὶ ἀφηρ. λησμονῶ, ἀποκηρύττω, ἀπαρνοῦμαι : Ἐρωτόκρ.3,1101 σὰν διώξῃς τὴν ἀγάπη του καὶ σὰν τοῦ λησμονήσῃς, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ27,22 καὶ διώχνοντας τὰ περασμένα.
δματός-ή-όν δωρ. τ. τοῦ δμητός βλ.λ.
δμηθείς μτχ. παθ. ἀορ. τοῦ δαμάζω βλ.λ.
δμηθήτω προστ. παθ. ἀορ. τοῦ δαμάζω βλ.λ.
δμῆσις-εως (ἡ) τὸ δαμάζειν, δάμασμα, ἐξημέρωσις· Ἡσ. « δμῆσις· δάμασις » : Ἰλ.Ρ 476 ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε.
δμήτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ δμητήρ βλ.λ. ἡ δαμάστρια, ἐπίθ. τῆς νυκτός : Ἰλ.Ξ 259 εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν· ‖ ὁμ.ἐπίθ. τῆς Δήμητρος· Ἡσ. « δμήτειρα· δαμάστρια, γῆ γεννήτρια », ΕΜ 281,9 «δμήτειρα, δαμάστρια, ἡ Δημήτηρ».
δμητήρ-ῆρος (ὁ) δαμαστής : Ὕμν.Ὁμ.22,5 δ- ἵππων, Ἀλκμ.9 πώλων ὠκέων δματῆρες.
δμῳάς-άδος δμωιὰς βλ.λ. : Μαν.2,276.
δμωή κ. **δμῳή** (δαμάω) ἡ δαμασθεῖσα ἐν πολέμῳ, δθ. δορυάλωτος δούλη : Ἰλ.Σ 28 δμωαί, δ' ἃς Ἀχιλλεὺς ληίσσατο, αὐτ. Ι 658 ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε· ‖ γενικῶς δούλη, θεραπαινίς, συνήθ. κτ. πληθ. : Ἰλ.Ζ 375 ἔστη δ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, μετὰ δὲ δμωῇσιν ἔειπεν, Σοφ.Ἀντ.1189 ὑπτία δὲ κλίνομαι δείσασα πρὸς δμωαῖσι· σπαν. παρὰ πεζ.: Ξεν.ΚΠ 5,1,6 συνεβόησαν δὲ αὐτῇ καὶ αἱ δμωαί· ‖ ἐνίοτ. μτ. τοῦ οὐσ. γυναῖκες : Ὀδ.Χ 396 ἥ τε γυναικῶν δμῳάων σκοπός ἐσσι, Αἰσχ.Χο.84 δμωαὶ γυναῖκες, δωμάτων εὐθήμονες· ‖ κτ. ποι. μτφ. ἐν χρ.κ. ἐπὶ ἀψύχων ὀργάνων, ὁ ὑπηρετικός, τὸ ἐργαλεῖον, τὸ ὄργανόν τινος : ΑΠ Παράρτ.50,25 δμωὴν κυανέου Ἄϊδος ῥήξεις μάκελλαν (τὴν μάκελλαν, τὴν ἐξυπηρετικὴν τοῦ Ἅδου).
δμωιάς-άδος μτγν. ποι. κ. συνηρ. δμῳάς ἡ δμωή βλ.λ. : Κόιντ.3,684.
δμώιος-ον μτγν. δουλικός : Ἀντίπ.Σ ἐν ΑΠ 9,407.
δμωίς-ίδος (ἡ) δμωὴ βλ.λ.· Ἡσ. «δμωίς· θεράπαινα, δούλη ἀπὸ τοῦ δεδμῆσθαι » : Αἰσχ.Ἱκ.334 ὡς μὴ γένωμαι δμωῒς Αἰγύπτου γένει, Εὐρ.Βάκχ.514 ἐφ' ἱστοῖς δμωίδας κεκτήσομαι.
δμῶος (ὁ) διάφ. τ. τοῦ δμὼς βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.430 εὖτ' ἂν Ἀθηναίης δμῶος, Καλλ.Ἑκάλ.1,4,15.
δμώς-ωός (ὁ) ποι. δοτ. πληθ. δμώεσσι, κυρ. δορυάλωτος δοῦλος : Ὀδ.Α 398 δμώων, οὕς μοι ληίσσατο δῖος Ὀδυσσεύς· ‖ γεν. δοῦλος, θεράπων : Ὀδ.Ω 257 τεῦ δμὼς εἰς ἀνδρῶν;· ‖ συνήθ. κτ. πληθ., ἐνίοτε μτ. τοῦ οὐσ. ἄνδρες : Ἰλ.Τ 333 κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα, Ὀδ.Π 305 καί κέ τεο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν, Εὐρ.Μήδ.188 τοκάδος δέργμα λεαίνης ἀποσταυροῦται δμωσί.
δνοπαλίζω διασείω, ἀνατρέπω· Ἡσ. « δνοπάλιζεν· διὰ τῶν χειρῶν ἐδόνει καὶ ἐκίνει ἀναιρῶν » · Ἰλ.Δ 471 ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζε, Ὀδ.Ξ 501 ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις· (Ἡσ. « δονήσεις ταῖς χερσὶ καὶ ἐκτινάξεις »)· παθ. : Ὀππ.Ἁλ.2,295 ὡς καὶ πολύποδος δνοπαλίζεται αἰόλα γυῖα δυσμόρου (ἐπὶ συστροφῶν τῶν πλοκάμων).
δνοπάλιξις-εως (ἡ) μτγν. διάσεισις, ἀνατίναξις, ξετίναγμα· ΕΜ 281,18 « ἡ διὰ τῶν χειρῶν κίνησις καὶ ἐκτίναξις » : Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.2,295.
δνοφέη Ἡσ. « γνόφος, ζοφέη ».
δνόφεος-α-ον σκοτεινός : Βακχ.15,32 δνόφεόν τε κάλυμμα τῶν ὕστερον ἐρχομένων.
δνοφερός-ά-όν ποι. ζοφερός, σκοτεινός : Ἰλ.Ι 15 δνοφερὸν . . ὕδωρ, Ὀδ.Ν 269 νὺξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, Θέογν.243 δνοφερῆς ὑπὸ κεύθεσι γαίης, Αἰσχ.Εὐμ.379 δνοφεράν τιν' ἀχλύν· ‖ μτφ. : Πίνδ.Π 4,112 κᾶδος ὡσεί τε φθιμένου δνοφερὸν ἐν δώμασι θηκάμενοι, Αἰσχ.Πέρσ.536 πένθει δνοφερῷ κατέκρυψας, Εὐρ.ΙΤ 1266 ὕπνου κατὰ δνοφερὰς εὐνάς· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ σκότος : Ἱππ.Ἱερ.Νούσ.16 ἐκκρίνει γὰρ ἐξ ἁπάντων τὴν νοτίδα καὶ τὸ δνοφερὸν (δ. γρ. δνοφῶδες).
δνοφερώδης-ους-ες δ. γρ. ἀντὶ δνοφώδης βλ.λ. : Ἱππ.Ἱερ.Νούσ.16.
δνοφοείμων-ονος-ον Ἐπιγρ. μελανείμων, μαυροντυμένος, μαυροφόρος.
δνοφόεις-εντος-εσσα-εν δνοφερὸς βλ.λ. : Ἐμπεδ. 21,5 δνοφόεις ὄμβρος.
δνόφος-ου (ὁ) σκότος : Σιμων.37,8 νυκτιλαμπεῖ κυανέῳ τε δνόφῳ, Αἰσχ.Χο.52 ἀνήλιοι βροτοστυγεῖς δνόφοι καλύπτουσι δόμους δεσποτῶν· ‖ ἡ λ. ποι. ἀλλ' ὁ δ. τ. γνόφος παρὰ μτγν. πεζοῖς : Ἀρίσταρχ.Σάμ.Κόσμ.2,13, Λουκ.Περεγρ.43 κ. ἀ.
δνοφοῦμαι-όομαι μτγν. ἀμαυρώνομαι, σκοτεινιάζω : Νεῖλ.Ἐπιστ.341.
δνοφώδης-ους-ες σκοτεινός, ἀμαυρός : Εὐρ.Τρῳ. 79 πέμψει δνοφώδη αἰθέρος φυσήματα (διόρθ. ἀντὶ γνοφ-), Ἱππ.Ἱερ.Νούσ.16 (δ. γρ. δνοφερόν)· ‖ π. μτγν. γνοφ- : Πλούτ.Ἠθ.949Α.
δνόφ Ἡσ. « χιτῶνος εἶδος, βάθος ».
δοάζω δ. τ. τοῦ δοιάζω βλ.λ.
δοάν δωρ. τ. τοῦ δήν βλ.λ.· πρβλ. κ. δάν· Σχόλ. Διον.Θρ.ἐν ΑΒ 949,20 « τὸ δοὰν παρ' Ἀλκμᾶνι Δωρικῶς ὀξύνεται, γεγονὸς οὕτω· δὴν δὰν δοάν ».
δοάσσατο ἀόρ. ἐν χρ. π. Ὁμ. ὡς ἀπρόσ. ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ ἀττ. ἔδοξε ἐφαίνετο, ἐφάνη : Ἰλ.Ψ 339 ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται (ἐπικ. ἀντὶ δοάσσηται) ἄκρον ἱκέσθαι κύκλου ποιητοῖο (μέχρις ὅτου φανῇ ὅτι)· ‖ συνήθ. ἐν φρ. ὧδε δὲ (ἢ ὡς ἄρα) οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι : Ἰλ.Ν 458, Ὀδ.Ε 474· 2) π. Ἀπολλ.Ρ οἱ τ. δοάσσαι, δοάσσατο τοῦ δοιάζω βλ.λ.

δοβλέτι (τό) δημ. (άραβ.) κ. **ντοβλέτι** δυναστεία· || κράτος, κυβέρνησις : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 17,12 **γιατί θά σβήση τήν Τουρκιά κι δλο μας τό ντοβλέτι·** || φρ. **πάει μέ τό δοβλέτι** = γίνεται όπαδός τών έκάστοτε κρατούντων.

δόγα (ή) δημ. (ίταλ.) κ. **δούγα** κ. **ντούγια** κυρτή σανίς βορελίου, βαρελοσανίς, βαρελοσάνιδο.

δόγβουτ (τό) νεώτ. ό φλοιός καί τό ξύλον δένδρου τινός έν χρ. είς τήν βυρσοδεψικήν διά τήν βαφήν τών έρυθρών δερμάτων.

δόγγ (ό) νεώτ. γένος **άρπακτικών** θηλαστικών ζώων.

δογγέριος ύποδιάπλασις (ή) νεώτ. γεωλογ. ύποδιαίρεσις τής Ιουρασίου διαπλάσεως στρωμάτων τού μεσοζωϊκού άθροίσματος.

δόγης (ό) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ισσα** κ. **-έσσα** κ. **-αρέσσα** ό τίτλος τού άνωτάτου άρχοντος τών άλλοτε δημοκρατιών τής Βενετίας καί τής Γενούης.

δογικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ό άνήκων είς τούς δόγας βλ.λ., ό άναφερόμενος είς τό άξίωμα αύτών : **δογικόν άνάκτορον.**

δογκιχωτικά δημ. έπίρρ. δογκιχωτικώς βλ.λ.

δογκιχωτικός-ή-ό(ν) κ. **δονκιχ-** νεώτ. κ. δημ. ό άνήκων ή άρμόζων είς τήν πλασματικήν μορφήν τού Δόν Κιχώτου : **δονκιχωτική περιπέτεια·** || κατ' έπέκτ. ό άρεσκόμενος, ό τείνων είς έπίδειξιν ψευδούς γενναιότητος κατ' άνυπάρκτων κινδύνων.

δογκιχωτικώς νεώτ. έπίρρ. κατά τρόπον δογκιχωτικόν, μέ δογκιχωτισμόν βλ.λς.

δογκιχωτισμός (ό) νεώτ. έκδήλωσις χαρακτήρος ή τρόπων δογκιχωτικών, ίδιαζόντων είς τόν πλασματικόν ήρωα Δόν Κιχώτην· || ό μέχρι τραγικής γελοιότητος καί έξω πάσης πραγματικότητος ύπερβολικός ένθουσιασμός διά τήν έπιδίωξιν χιμαιρικών σκοπών, δθ. ή λόγω άκρίτου ένθουσιασμού ύπερβολική είς παράλογο ίδανικό προσήλωσις· || κατ' έπέκτ. θεατρινισμός, προσπάθεια έπιδείξεως ψευδούς άνδρείας ή ίκανότητος ή άξίας.

δόγμα-ατος (τό) κ. νεώτ. κ. δημ. ό,τι φαίνεται είς τινα καλόν, γνώμη, φρόνημα, άρχή : Πλάτ.Σοφ. 265 C **τώ τών πολλών δόγματι καί ρήματι χρώμενος,** αύτ.Πολ.538 C **έστι που ήμίν δόγματα έκ παίδων περί δικαίων καί καλών·** || είδ. φιλοσοφική δοξασία : 'Επίκουρ.Φυσ.14,7, Στράβ.15,1,59 **μάλλον γάρ καί όμολογείν έν τοίς δόγμασιν,** Πλούτ.'Ηθ.14 E **τά περί τών ψυχών δόγματα·** || νεώτ. κυρ. αί θεμελιώδεις άρχαί τών φιλοσοφικών ή θρησκευτικών συστημάτων : **τά δόγματα τών στωϊκών** **2)** άπόφασις, κρίσις : Πλάτ.Νόμ.644 D (λογισμός) **γενόμενος δόγμα πόλεως κοινόν νόμος έπωνόμασται,** αύτ.926 D **κύρια τελούντες τά τούτων δόγματα·** **3)** δθ. δημόσιον ψήφισμα, διαταγή : 'Ανδ.4,6, Δημ.62,4 **τά τών 'Αμφικτιόνων δόγματα,** ΠΔΔαν.2,13 **καί δόγμα έξήλθε καί οί σοφοί άπεκτέννοντο,** ΚΔΛουκ.2,1 **έγένετο δέ έν ταίς ήμέραις έκείναις έξήλθε δόγμα τού Καίσαρος·** || είδ. έπί τών ψηφισμάτων τής ρωμαϊκής συγκλήτου : Πολύβ.6,13,2 **ούδεμίαν ποιείν έξοδον οί ταμίαι δύνανται χωρίς τών τής συγκλήτου δογμάτων,** Διον.'Αλ.Ρωμ.8,87· || φρ. **δόγμα ποιείσθαι** μτ. άπαρφ. άποφασίζειν : Ξεν.'Αν.3,3,5 **έδόκει βέλτιον είναι δόγμα ποιήσασθαι τόν πόλεμον άκήρυκτον είναι·** **4)** είδ.έκκλ. έντολαί τού ίουδαϊκού νόμου : ΚΔΚολ.2,14 **έξαλείψας τό καθ' ήμών χειρόγραφον τοίς δόγμασι,** αύτ.'Εφ.2,15· **5)** άποφάσεις ίεράς συνόδου : ΚΔΠράξ.16,4 **φυλάσσειν τά δόγματα τά κεκυρωμένα ύπό τών άποστόλων καί τών πρεσβυτέρων·** **6)** διδασκαλία : Βασιλ.'Ησ.16,1123 **δυνατός τά τών έτεροδόξων καταστρέφεσθαι δόγματα,** 'Ιω.Χρυσ.5,131 **ό διάβολος τά πονηρά ταύτα ένέσπειρε τής άσεβείας δόγματα,** Μηναί.Ι Κάθ. **τών δέ άπίστων τά δόγματα άξίως βυθίζοντα·** **7)** αύθεντική περί πίστεως ύπό τής έκκλησίας άπόφανσις πρός ύποχρεωτικήν παραδοχήν προβαλλομένη· **8)** έννοια : Πλάτ.Θεαίτ. 158 D **διαμάχεται ήμών ή ψυχή τά άεί παρόντα δόγματα παντός μάλλον είναι άληθή·** **9)** μυστική τελετή : Βασίλ.2,212 **τά μέν γάρ δόγματα σιωπάται, τά δέ κηρύγματα δημοσιεύεται.**

δογματίας (ό) μτγν. ό έν τοίς λεγομένοις του ποιούμενος συχνήν χρ. δογμάτων ήτοι άξιωμάτων, ό συνηθίζων νά έκφράζηται δογματικώς, άποφθεγματικώς : Φιλόστρ.Σοφ.1,16,4 **τήν δέ ίδέαν τού λόγου δογματίας ό Κριτίας καί πολύγνωμος.**

δογματίζω (δόγμα) μτγν., νεώτ. κ. δημ. έκφράζω δοξασίαν, γνώμην έμού ή έτέρου, ήν ύποστηρίζω, προτείνω : Σχόλ.'Ιλ.Σ 112 **πρώτος δέ ό Όμηρος τόν θυμόν ύπό τού λογισμού σβεννύμενον έδογμάτισεν·** || κ. άπολ. έκφέρω γνώμας, άποφθέγματα : Σέξτ.'Εμπ.Πυρ.1,13· **2)** μτ. είδ. άπαρφ. έκφέρω κρίσιν, θεωρίαν, γνώμην, άποφαίνομαι ότι : Σχόλ.'Ιλ.Ψ 65 **Χρύσιππος.. σφαιροειδείς** (τάς ψυχάς) **γενέσθαι δογματίζει** (έκφέρει τήν γνώμην ότι.., θεωρεί ότι..)· έν τή αύτή σημ. κ. μ. μτ. άντικειμ. ώ έπεται ώς κατηγόρημα ή έκφερομένη κρίσις : Νίκαρχ.ΑΠ 9,576 **Πάρις ού σέ καλήν, άλλ' έμ' έδογμάτισε·** **3)** είδ. κ. νεώτ. κ. δημ. έν άναφ. πρός θρησκ. ή φιλοσ. θεωρίας, μτ. άντικειμ. ή συνηθέστ. μτ. άπαρφ. (νεώτ. κ. δημ. άναλυτ. διά τού **ότι**) διατυπώνω, θέτω ώς κανόνα, ώς άρχήν, ώς άξίωμα : 'Ιουστ.'Απολ.266 **τόν θεόν είς πύρ άναλύεσθαι δογματίζουσι,** - **ή πρώτη οίκουμενική σύνοδος δογματίζει τό τρισυπόστατον τής θεότητος·** || μτγν. καθιερώνω, άκολουθώ ώς κανόνα : 'Ιω.Χρυσ.'Επ.πρός Γαλ.1,710 **ού δογματίζοντες τούτο έποίουν·** || όμ. μτγν. έν χρ. κ. τό μέσ. έκφέρω, διατυπώνω δι' έμαυτόν κανόνα : ΚΔ Κολ.2,20 **τί.. δογματίζεσθε, μή άψη, μηδέ γεύση, μηδέ θίγης·** || ή παθ. μτχ. **τά δογματιζόμενα** = τά διατυπούμενα ή διατετυπωμένα ώς κανόνες, ώς άξιώματα : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.1,276 **τά παρά τών έπισήμων δογματιζόμενα αίρέσεων·** **4)** έπί δημοσίας άρχής κ. είδ. έπί τής ρωμαϊκής συγκλήτου, ψηφίζω, έκδίδω δόγμα, βούλευμα (senatus consultum), διάταγμα, νόμον : ΠΔ Μακκ 2,10,8 **έδογμάτισαν δέ μετά κοινού προστάγματος. άγειν τάσδε τάς ήμέρας** (έξέδωκαν διάταγμα νά έορτάζωνται αί ήμ.), Διόδ.Σ 483 **ή σύγκλητος.. χρυσοφορείν έδογμάτισε** (τάς πόλεις) **τή 'Αφροδίτη·** **5)** νεώτ. κ. δημ. άπολ. έκφέρω άξιωματικάς γνώμας άνευ αίτιολογίας, άποφαίνομαι αύθαιρέτως.

δογματικά έπίρρ. δημ. δογματικώς βλ.λ.

δογματική (ή) νεώτ. θηλ. τού δογματικός βλ.λ. ώς ούσ. ή έπιστημονική έκθεσις τών δογμάτων βλ.λ.

δογματικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ό άνήκων ή άναφερόμενος είς δόγματα βλ.λ. : Κοϊντιλ. 2,15,26 **δογματικοί διάλογοι,** Διογ.Λ 9,83 **δ- ύπολήψεις·** || νεώτ. ό άνήκων ή άναφερόμενος είς έκκλησιαστικά δόγματα : Παπαντ.'Αγ.'Ορ.167 **πρόβαλε πρώτος αύτός δογματικές έρωτήσεις·** **2)** κ. νεώτ. είδ. φιλοσ. ό ύποστηρίζων τήν βεβαιότητα τής γνώσεως τών πραγμάτων· δθ. ό άποφαινόμενος, ό δογματίζων περί αύτών, άντίθ. άπορητικός, σκεπτικός, σκεπτικιστής : Διογ.Λ 9,91 **εύήθεις δέ τούς δογματικούς άπέφαινον,** - **είς τήν δογματικήν φιλοσοφικήν σχολήν άνήκουσιν οί όρθολογισταί·** || δθ. ό καθ' ώρισμένας γενικάς άρχάς διδάσκων ή ένεργών : Γαλ.1,65 **δογματικοί ίατροί,** άντίθ. έμπειρικοί· **3)** νεώτ. κτ. έπέκτ. ό άξιωματικώς άνευ άποδείξεων άποφαινόμενος καί μή δεχόμενος άμφισβήτησιν : **δογματικόν ύφος·** **4)** τό ούδ. ώς ούσ. έκκλησιαστικόν άσμα άναφερόμενον είς τό χριστ. δόγμα τής άγίας Τριάδος, τής άσπόρου συλλήψεως κτλ. : Μάρκ.'Ιερομόν.Τύπ.3 **δογματικόν τής Θεοτόκου.**

δογματικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δογματικοῦ ἢ τοῦ δογματισμοῦ.

δογματικῶς μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δογματικὸν βλ.λ., ἀπὸ ἀπόφεως δογματικῆς : Σέξτ.Ἐμπ. Πυρρ.1,197 **οἱ δογματικῶς φιλοσοφοῦντες**· ‖ νεώτ. κ. αὐθεντικῶς, ἀξιωματικῶς : Παπαδ. Χριστ. Διηγ.9 **ἡ λέξις φαίνεται νὰ εἶναι τῆς αὐτῆς ἐτυμολογίας, ἀπεφάνθη δογματικῶς.**

δογματισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. διδασκαλία περὶ τῶν δογμάτων : Ἐπιφάν.1,561 D **οὕτως γὰρ ὡς ἐν κεφαλαίῳ τῶν Ὠριγένους δογματισμῶν ὁ νοῦς**· **2)** νεώτ.φιλοσ. ἡ ἄνευ κριτικῆς ἐρεύνης τῶν ὁρίων τῆς γνώσεως ἐπὶ τῶν μεταφυσικῶν προβλημάτων φιλοσοφία· **3)** ἡ δογματικῶς, ἀποφθεγματικῶς ὡς ἀξίωμα ἄνευ αἰτιολογίας ἢ ἀποδείξεως, ἐκφερομένη ἀπόφανσις.

δογματιστής (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὀπαδὸς καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν δογμάτων τῆς πίστεως, ἰδίως τῆς χριστιανικῆς : Γρηγ.Ναζ.399 C **τὸν οὐχ οὕτως ἀσεβῆ δογματιστὴν ὅσον ἐχθρὸν καὶ φιλόνικον**· **2)** νεώτ. φιλοσ. ὁ ὀπαδὸς τῶν θεωριῶν τοῦ δογματισμοῦ βλ.λ.· **3)** νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ὁ δογματικῶς βλ.λ. ἀποφαινόμενος, ὁμιλῶν.

δογματογράφος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ γράφων δόγματα βλ.λ 3), ψηφίσματα.

δογματογραφῶ-έω Ἐπιγρ. ἀναγράφω ψηφίσματα.

δογματοθεσία (ἡ) μσν. τὸ θέτειν δόγματα βλ.λ.: Μιχ.Μον.Β Θεοδ.Στουδ.99,280 (Mi).

δογματολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἔκθεσις δογμάτων, θεωριῶν : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.8,367 **τὰς ἐκείνων δογματολογίας πλασματώδεις ὑπαρχούσας**· **2)** ἡ περὶ τὰ δόγματα ἐπιστήμη, δογματική.

δογματοποιία (ἡ) μτγν. διδασκαλία δογμάτων, φιλοσοφικῶν ἀξιωμάτων : Ἀριστόβ.π.Εὐσεβ.Εὐαγγ. Προπ.13,12 **ἡ Πλάτωνος δογματοποιία**· ‖ εἰδ. ἡ διδασκαλία ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων : Γρηγ.Νύσσ. 2,672 D **τὰς ἀτόπους ἐκείνας δογματοποιίας.**

δογματοποιῶ-έω μτγν. ἐκδίδω δόγμα, ἀποφαίνομαι : Πολύβ.1,81,4 **ἐδογματοποίησαν καὶ παρῄνεσαν ἑαυτοῖς,** Ἐπιγρ. **οἱ σύνεδροι δογματοποιείσθωσαν**· πρβλ. δογματίζω 4).

δογματοφύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. φύλαξ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων.

δοδοῦ νεώτ. τὸ πτηνὸν διδῶ βλ.λ.

δόδρα (ἡ) εἶδος ἀγγείου : Αὐσ.Ἐπιγρ.85 (Kaibel).

δοϝέναι ἀντὶ **δοῦναι** ἀπαρφ. τοῦ δίδωμι βλ.λ. : Ἐπιγρ.Κύπρ.

δοειδές Ἡσ. « διαφανές ».

δοθᾶι ἀντὶ **δοθῇ** βλ. δίδωμι : Ἐπιγρ.Ἠλείας.

δοθιήν-ῆνος (ὁ) κ. νεώτ. φλεγμονῶδες ἐξοίδημα τοῦ δέρματος, καλόγερος, καρφί, βούζουνας, διάθονας: Ἱππ.Χυμ.30, Ἑρμιππ.30 **ὥσπερ πέπονος δοθιῆνος,** Ἀριστφ.Σφ.1172 **δοθιῆνι σκόροδον ἠμφιεσμένῳ.**

δοθιηνεντερία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀνομ. τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ καὶ τοῦ κοιλιακοῦ τύφου.

δοθιηνικόν (τὸ) μτγν. **φάρμακόν τι κατὰ τῶν** δοθιήνων : Παῦλ.Αἰγ.4,25.

δοθιηνώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος ἢ ὁμοιάζων πρὸς δοθιῆνα : **δοθιηνώδης φλεγμονή.**

δοθιήνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σύγχρονος ἢ διαδοχικὴ ἐμφάνισις δοθιήνων βλ.λ. **εἰς διάφορα** μέρη τοῦ σώματος.

δοθίνη (ἡ) γλωσσ. δοθιήν βλ.λ.

δοθίχιζα (ἡ) νεώτ. γένος **ἐκσιπουλοειδῶν μυκήτων.**

δοθιών-ῶνος (ὁ) μτγν. δοθιήν βλ.λ.· Σουΐδ. « δοθιών· φῦμα φλυκταίνῃ ἐοικός » : Ἡρωδιαν.2,923 **φυλακτέον δὲ ὡς πολλοὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ διὰ τοῦ ω λέγομεν τὸ δοθιών.**

δοιάζω (δοιή) κ. **δοάζω** σκέπτομαι κατὰ δύο τρόπους, εὑρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ, διστάζω· Σουΐδ. « δοάζω, ἀμφιδοξῶ » : Βακχ.10,87 **δοίαζε δὲ φάσγανον ἄμφακες ἐν στέρνοις πᾶξαι,** Ἀπολλ.Ρ 3,819 **οὐδ᾽ ἔτι βουλὰς δοιάζεσκε**· **2)** νομίζω, εἰκάζω, φαντάζομαι : Ἀπολλ.Ρ 3,955 **ὁππότε δοῦπον ἢ ποδὸς ἢ ἀνέμοιο παραθρέξαντος δοάσσαι** ὁσάκις ἐφαντάζετο (Σχόλ. «ἔδοξεν ἀκούειν»)· ‖ ὁμ. μέσ.: Ἀπολλ.Ρ 4,576 **λεύσσειν οὔρεα δοιάζοντο** (Σχόλ. «ἐστοχάζοντο»), οἱ τ.δοα- καὶ τινες τῶν σημασιῶν ἐκ συγχύσεως πρὸς τὸ **δοάσσατο** βλ.λ.· πρβλ. κ. Ἀμμών.44 « δοάσσατο τοῦ δοιάσσατο διαφέρει. τὸ μὲν γὰρ δοάσσατο σημαίνει τὸ **ἔδοξε,** τὸ **δὲ** δοιάσσατο ἀντὶ τοῦ ἐδίστασε».

δοιάκι (τὸ) κ. διάκι δημ. οἴαξ, μοχλὸς πρὸς περιστροφὴν τοῦ πηδαλίου, ἐπὶ λέμβων, ἡ λαγουδέρα : Καρκβ.Λ Πλώρ.13 **παίρνω τὸν Ἀη Νικόλα, τὸν δένω στὸ δοιάκι,** Ζερβ.Λυρ.Σάτ.2,232 **σὰν ὁ ποδότης χέριασε τὸ δοιάκι.**

δοιάς-άδος (ἡ) μτγν. δυάς : γλωσσα.

δοιασμός (ὁ) μτγν. δισταγμός, ἀμφιβολία : Σχόλ. Εὐρ.Ὀρ.635 **ἐν δοιασμῷ ἦν ἀμηχανῶν.**

δοιδυκοποιός (ὁ) μτγν. ὁ κατασκευάζων δοίδυκας, γουδόχερα : Πλούτ.Φωκ.4 **εἰ γὰρ ἦν.. δοιδυκοποιοῦ πατρός.**

δοιδυκοφόβα (ἡ) μτγν. κωμ. ἐπὶ τῆς ποδάγρας, ἡ φοβουμένη τὸν κρότον τοῦ δοίδυκος βλ.λ. ἤτοι τὴν εὐκινησίαν τῶν ποδῶν : Λουκ.Τραγῳδ.201 **δοιδυκοφόβα,.. γονυκαμψεπίκυρτε Ποδάγρα.**

δοΐδυξ-υκος (ὁ) ἀλετρίβανος βλ.λ., γουδοχέρι, γουδοκόπανο· Ἑλλάδ. π. Φωτ.Βιβλ.532,30 « ὅτι ὁ τῆς θυΐας τριβεὺς δοΐδυξ μὲν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὀνομάζεται, ἀλετρίβανος δὲ παρὰ **τῇ συνηθείᾳ** καὶ οὐδὲν ἧττον παρὰ Ἀθηναίοις » : Ἀριστφ.Ἱππ. 984 **οὐκ ἂν ἤστην σκεύη δύο χρησίμω, δοΐδυξ οὐδὲ τορύνη,** Γαλ.12,189.

δοιέτης (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο **ἐτῶν** : Ἐπιγρ.

δοιή (ἡ) ἀμφιβολία, δισταγμός : Ἰλ.Ι 230 **ἐν δοιῇ δὲ σαωσέμεν ἢ ἀπολέσθαι νῆας,** Καλλ.Δία 5 **ἐν δοιῇ μάλα θυμός· ἐπεὶ γένος ἀμφήριστον.**

δοιοί-αί-ά ἐπ. δύο : Ἰλ.Ε 206 **δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα, Τυδεΐδῃ τε καὶ Ἀτρεΐδῃ,** Ἡσίοδ.Ἔργ. 432 **δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα.. αὐτόγυον καὶ πηκτόν**· **2)** πληθ. οὐδ. ὡς ἐπίρ. κατὰ δύο τρόπους : Ὀδ.Β 46 **ὅ μοι κακὰ ἔμπεσεν οἴκῳ δοιά**· **3)** ἑνικ. δοιός-ή-όν διπλοῦς : Καλλ.Ἐπιγρ.1,3 **δοιός με καλεῖ γάμος,** Ἀντίπ.Θεσσ.ΑΠ 9,46 **δοιῆς ἔμμορεν εὐτυχίης,** Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,9,11 **χιτῶνες δοιοί.**

δοιοτόκος (ἡ) ἐπιθ. ἡ τίκτουσα δίδυμα : Ἀπολλων. ΑΠ 7,742 **κούρους δοιοτόκῳ νηδύι γειναμένη** (διόρθ. δισσο-).

δοῖτρον (τὸ) Ἡσ. « **πύελον, σκάφη** » (πιθ. γρ. ἀντὶ δροῖτρον).

δοιώ ἐπ. δυϊκ. τοῦ **δοιοί** δύο (ἐν χρ. ἄρσ.κ. οὐδ.): Ἰλ.Γ 236 **δοιὼ δ᾽ οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν, Κάστορά τε.. καὶ Πολυδεύκεα,** αὐτ.Ω 648 **αἶψα δ᾽ ἄρα στόρεσαν δοιὼ λέχε᾽ ἐγκονέουσαι.**

δοκά (ἡ) δωρ.τ.τοῦ δοκὴ βλ.λ.· Ἡσ. «δοκάν· θήκην».

δοκάζω μτγν. παρατηρῶ, περιμένω, **καραδοκῶ**· Ἡσ. « δοκάζει· μένει, ἐπιτηρεῖ, δοκεῖ, προσδοκᾷ» : Σώφρ.52 **ἐξορμίζομαι πλόον δοκάζων.**

δόκανα (τὰ) δύο παράλληλοι δοκοὶ συνδεδεμένοι διὰ δύο ἐγκαρσίων κατὰ τὸ ἄνω καὶ κάτω ἄκρον, σύμβολον τῶν Διοσκούρων ἐν Σπάρτῃ· Πλούτ. Ἠθ.478 Α « τὰ παλαιὰ τῶν Διοσκούρων ἀφιδρύματα οἱ Σπαρτιᾶται δόκανα καλοῦσι· ἔστι δὲ δύο ξύλα παράλληλα δυσὶ πλαγίοις ἐπιζευγμένα »: Εὐστ. 1125,59· **2)** δημ. ὡς πληθ. τοῦ δόκανο(ν) βλ.λ.

δοκάνη κ. δημ. -α (ἡ) θήκη, δοχεῖον· Ἡσ· **2)** δικρανωτὴ ῥάβδος πρὸς στήριξιν τῶν θηρευτικῶν δικτύων, δημ.πολυγρίμι· Ἡσ. « δοκάνους· τὰς στάλικας, αἷς ἵσταται τὰ λίνα ἢ καλάμους »· **3)** δημ. τὸ δόκανον βλ.λ.2), ἀ. δοκάνι βλ.λ.· **4)** ἀλωνιστικὴ συσκευὴ ἀποτελουμένη ἐξ ἐπιμήκους σανίδος ἐχούσης κάτωθεν ἐμπεπηγμένους πυριτολίθους.

δοκάνι (τὸ) δημ. δοκάνη βλ.λ.3) κ. 4)· **2)** δό-

κανον βλ λ 2) : Βλαχογ.Παληκ.42 κάνα παχὺ σφαγάρι νὰ πέσῃ στὸ δοκάνι τους.

δοκανίκι (τὸ) δημ. δεκανίκι βλ.λ. : Βαλαωρ Φωτ. 2,214 ὀνειρεύομαι συχνὰ τὸ δοκανίκι, πὤδειρε τὸ κεφάλι μου· ‖ κτ. πληθ. ὑποστηρίγματα πλοίου χρησιμεύοντα. ὅπως κρατῆται τοῦτο ὄρθιον ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τοῦ ναυπηγείου, δρύοχοι.

δόκανο(ν) (τό) μσν., νεώτ. κ. δημ. δοκός : Νικ. Χων.364 B τά τε περὶ τὴν θάλασσαν τείχη διὰ δοκάνων ὕφωσε· ‖ εἰδ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. τὰ δόκανα βλ.λ. (δ.γρ. δοκῶν)· 2) κ.νεώτ.κ.δημ. ὄργανον πρὸς σύλληψιν ἀγριμαίων ζώων ἢ πτηνῶν, παγίς, ἁ. δοκάνι κ. δοκάνη-α (ἡ)· ‖ ὁμ.μτφ. ἐπὶ προσ. : πιάστηκε στὸ δόκανο (συνελήφθη εἰς τὴν παγίδα).

δοκάνωμα-ατος (τό) μσν. σύνολον δοκῶν ἐν χρ. πρὸς ὑποστήριξιν οἰκοδομίας : Νικ.Χων.109 D τὰ τῶν πύργων δοκανώματα.

δοκάρι(ον) (τὸ) μσν., νεώτ. κ. δημ. μεγάλη δοκός, πάτερο, τράβο : Νικ.Χων.400C ξύλα μεγάλα κείμενα δοκάρια, - τὰ δοκάρια τῆς σκεπῆς.

δοκαρωσιά (ἡ) δημ. περιληπτ. αἱ δοκοὶ καὶ τὰ ξύλα τῆς στέγης καὶ τῆς ὀροφῆς.

δοκάω Ἡσ. « δοκάειν, τηρεῖν φυλάσσειν, ἐπιτηρεῖν, προσδοκᾶν », ἐσφ.γρ. ἀντὶ δοκεύειν· 2) δημ. ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ : Ἀραβαντ.Γλωσσ. ἐν λ.

δοκεῖοι λακων. ἀντὶ δοκοίη, εὐκτ. τοῦ δοκῶ βλ λ.

δοκεύς-έως (ὁ) μτγν. εἶδος μετεώρου, ἁ. δοκός βλ.λ. : Ἡφαιστ.Ἀστρ.1,24.

δοκεύω ἐπιτηρῶ, παραφυλάττω, παραμονεύω, κατοπτεύω : Ἰλ.Ψ 325 καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει (=παρατηρεῖ τὸν προπορευόμενον) : Πίνδ.Ο 10(11), 30 λόχμαισι δὲ δοκεύσας δάμασε καὶ κείνους Ἡρακλῆς, Εὐρ.Βάκχ.984 νιν λευρᾶς ἀπὸ πέτρας ἢ σκόλοπος ὄψεται δοκεύοντα· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς Μ. Ἄρκτου : Ἰλ.Σ 488 ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει· 2) μτ. αἰτ. ὡς κ. μτ. γεν. ἀναμένω, περιμένω : Ἀρατ.Φαιν.987,-813 ἀνέμοιο γαληναίης τε δ.· 3) ἐπιζητῶ, ἐπιδιώκω : Ἐπιγρ. Ἑλλην.615,5 ἃ μὴ θέμις οὐκ ἐδόκευσα· 4) μτγν. ποι. ἁπλῶς παρατηρῶ, βλέπω : Μαν 6,142,Νόνν.Δ 1,530,Εἰρην.ΑΠ 5,252 τίπτε πέδον κάτω νεύουσα δοκεύει· 5) σκέπτομαι : Ὀρφ.Ἀργ.891 ῥᾷστα περὶ φρεσὶ δ' ᾗσι δοκεύομεν· 6) νομίζω : Κόλουθ.258,Χριστόδ.157A.

δοκή (ἡ) κ. δόκη ὅραμα, φαντασία : Αἰσχ.Ἀγ. 421 πάρεισι δοκαὶ φέρουσαι χάριν ματαίαν (κώδ. δόξαι), Ἡρωδιαν.1,313· 2) Ἡσ. « δόκαι· ἐνέδραι· παρατηρήσεις »· 3) Ἀρκάδ.106,21 « δοκή, ἡ ὑπόνοια »· 4) δοχὴ βλ.λ.· Ἡσ. : Θαλσσ.Ἑκατ. 1185 B ἡ δοκὴ γνώσεως ἀποδιώκει τὴν λύπην.

δόκημα-ατος (τὸ) ὅραμα, φάσμα : Εὐρ.Ἡρ.111 δόκημα νυκτερωπὸν ἐννύχων ὀνείρων· 2) τὸ φαινόμενον, ἡ ἐπιφανειακὴ ὄψις τῶν πραγμάτων : Εὐρ.Τρῳ.411 τὰ σεμνὰ καὶ δοκήμασιν σοφὰ οὐδέν τι κρείσσω τῶν τὸ μηδὲν ἦν ἄρα· ‖ κτ. πληθ. τὰ δοκήματα ἐπὶ τῶν θετῶν υἱῶν, οἱ δοκοῦντες : Εὐρ.ἀπ.359 τὰ φύντα γὰρ κρείσσω νομίζειν τῶν δοκημάτων· 3) προσδοκία : Εὐρ.Ἡρ.771 δοκημάτων ἐκτὸς ἦλθεν ἐλπίς· 4) δόγμα βλ.λ.4), ἀπόφασις : Ἐπιγρ. κατὰ τὸ δόκημα τοῦ συνεδρίου.

δόκημι αἰολ. ἀντὶ δοκῶ βλ.λ. : Σαπφ 15.

δοκησιδέξιος-ον ὁ νομίζων, θεωρῶν ἑαυτὸν δεξιόν, ἐπιτήδειον : Φερεκρ.154 εἴποι τις ἂν τῶν πάνυ δοκησιδεξίων.

δοκησίνους-ουν ὁ νομίζων, θεωρῶν ἑαυτὸν συνετόν : Πολυδ.4,9 καὶ μέντοι καὶ δοκησίνους καὶ δοκησιδέξιος Καλλίας εἴρηκεν ὁ κωμικός.

δόκησις-εως (ἡ) τὸ νομιζόμενον, ἡ ἁπλῆ γνώμη· Σουΐδ. « δόκησις, ὑπόνοια ἢ τὸ μὴ ὂν νομιζόμενον δέ, ὅ ἐστι φαντασία καὶ σκιὰ καὶ ὄναρ » : Ἡρ. 7,185 δόκησιν δὲ δεῖ λέγειν· ‖ δόκησιν εἰπεῖν, ἀντίθ. τῷ ἐξακριβῶσαι λόγον : Σοφ.Τρ.426 ταὐτὸ δ' οὐχὶ γίγνεται δόκησιν εἰπεῖν κἀξακριβῶσαι λόγον (=δὲν εἶναι τὸ ἴδιο νὰ δώσῃ τις μίαν ἁπλῆν ἰδέαν καὶ μίαν ἀκριβῆ πληροφορίαν)· ‖ δόκησις τῆς ἀληθείας ἡ ἰδέα τῆς ἀληθείας, ἡ ἐντύπωσις ὅτι λέγει τις τὴν ἀλήθειαν : Θουκ.2,35 ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας βεβαιοῦται· ‖ δόκησιν παρέχειν παρέχειν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι : Πλούτ.Πομπ.54 παρασχὼν δόκησιν, ὡς ἀντιλέξοι· 2) ὑποψία : Σοφ.ΟΤ 681 δόκησις ἀγνὼς λόγων ἦλθε (κενὴ ἐκ λόγων), Δίων Κ 55,19 ἰδιώτῃ γὰρ ἀρκεῖ μηδὲν πλημμελεῖν, ἄρχοντα δὲ προσήκει μηδὲ δόκησίν τινα αὐτοῦ λαμβάνειν· 3) φήμη, ὑπόληψις : Εὐρ.Ἀνδρ.696 ὁ στρατηγὸς τὴν δόκησιν ἄρνυται, Θουκ.4,18 ἀκίνδυνον δόκησιν ἰσχύος καὶ ξυνέσεως ἐς τὸ ἔπειτα καταλιπεῖν, Λουκ.Ἐρωτ. 15 ἄγειν δεισιδαίμονος ἁγιστείας δόκησιν· 4) ὅραμα, φάσμα : Εὐρ.Ἑλ.119 σκοπεῖτε μὴ δόκησιν εἴχετ' ἐκ θεῶν· 5) εἰδ. φιλοσ. τὸ φαινόμενον ὡς ἀντίθ. τῆς πραγματικότητος : Φίλ.1,222,Πλούτ. Ἠθ.392 A φάσμα καὶ δόκησιν ἑαυτῆς παρέχειν, Πολύαιν.4,2,21 εἰς δόκησιν, οὐκ ἐπὶ πρᾶξιν.

δοκησισοφία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ πεπλανημένως νομίζειν ἑαυτὸν σοφόν : Πλάτ.Κωμ.π.Πολυδ.4,9.

δοκησίσοφος-ον κ. νεώτ.κ. δημ. ὁ θεωρῶν ἑαυτὸν σοφόν· Ἡσ. « οἰηματίας ἐπὶ σοφίᾳ » : Ἀριστφ. Εἰρ.36 νεανίας δοκησίσοφος, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.1,313 μυθώδες ἡγοῦνται οἱ δοκησίσοφοι διά τε ἀνθρώπου υἱὸν θεοῦ λαλεῖν· ‖ κ. ἐπὶ σκέψεως, γνώμης κττ. : Φίλ.1,605 δοκησίσοφον φρόνημα.

δοκησισοφῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι δοκησίσοφος βλ.λ. : Κύριλλ.Ἀλεξ.Ἰω.10,110 ἡ τῶν φαρισαίων πληθὺς δοκησισοφοῦσα μᾶλλον ἤπερ ὄντως ἀκριβῆ τῶν θείων λογίων τὴν γνῶσιν ἔχουσα.

δοκηταί-ῶν (οἱ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. οἱ ἐκ τῆς αἱρέσεως τῶν γνωστικῶν εἰδικῶς πρεσβεύοντες ὅτι ὁ Χριστὸς εἶχε σῶμα ψυχικόν, δι' ὃ «ἐδόκει» μόνον σάρκα ἔχων : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.7, Εὐσέβ.Ἱστ.Ἐκκλ. 6,12, Θεοδώρητ.4,1142 δοκητῶν αἵρεσις.

δοκητισμός (ὁ) νεώτ. ἡ αἵρεσις τῶν δοκητῶν βλ.λ.

δοκίας (ὁ) εἶδος μετεώρου, ἁ. δοκὸς βλ.λ.· Σουΐδ. «κομῆται· δοκίας, οὗ τὸ ὅλον λεπτὸν ὡς ἐπὶ δόρατος » : Ἰω.Λυδ.Μην.4,116, Ἰω.Φιλόπ.Μετ.92,24.

δοκιδία (ἡ) νεώτ. γένος δεσμιδῶν ἀλγῶν.

δοκίδιον (τὸ) κ. νεώτ. μικρὰ δοκός : Ἁρποκρ.ἐν λ. στρωτήρ· τὰ μικρὰ δοκίδια τὰ ἐπάνω τῶν δουροδόκων τιθέμενα στρωτῆρας ἔλεγον.

δοκικῶ κωμ. βαρβαρισμός, ἀντὶ δοκῶ βλ.λ.· Ἡσ. «ἀντὶ τοῦ δοκῶ· ἔπαιξεν Ἕρμιππος ἐν Ἀρτοπώλεσι».

δοκιμάζω κ. νεώτ., δημ. μτχ. παρακ. δοκιμασμένος ὑποβάλλω τι εἰς δοκιμήν, ἐξετάζω τὴν ποιότητα αὐτοῦ : Ἡρ.2,38 τοὺς δὲ βοῦς . . δοκιμάζουσιν αὐτοὺς ὧδε, Ἰσοκρ.12,39 ὥσπερ καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸν χρυσὸν θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν, Ἀριστλ.ΗΝικ.1118 a, 28 οἱ τοὺς οἴνους δοκιμάζοντες, αὐτ.Ζ1 491 a, 21 ὥσπερ γὰρ νομίσματα πρὸς τὸ αὐτοῖς ἕκαστον γνωριμώτατον δοκιμάζουσι· ‖ ὁμ.ἀναφ.πρὸς πρόσ. : Ξεν.Ἀπομν.6,1 εἰς τὸ δοκιμάζειν φίλους, ὁποίους ἄξιον κτᾶσθαι, Ἰσοκρ.2,50 μηδὲ τοὺς εὖ φρονοῦντας τῶν ἀνθρώπων ταῖς ἡδοναῖς κρίνειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρησίμων αὐτοὺς δοκιμάζειν, ΚΔ Κορινθ.1,11,28 δοκιμαζέτω ἄνθρωπος ἑαυτόν· ‖ ὁμ. ἀναφ. πρὸς πρόσ. ἐξετάζω : Θουκ.6,53 οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτάς, ἀλλὰ πάντα ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι· 2) ἐκκλ. κ. νεώτ. ἀναφ. πρὸς πρόσ. ὑποβάλλω εἰς δοκιμασίας βλ.λ., ὅθ. ταλαιπωρῶ τινα· κ.παθ. ὑφίσταμαι, ὑποφέρω δοκιμασίας, ταλαιπωροῦμαι : ὁ Ἰὼβ ἐδοκιμάσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ, - ἡ τύχη σκληρὰ μὲ δοκιμάζει· 2) ὑποβάλλω τι εἰς δοκιμὴν πρὸς ἔλεγχον τῆς ὑπάρξεως ἰδιότητός τινος : ΚΔ Ἰω.4,1 δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ θεοῦ ἐστι, - δ. τὸ μαχαίρι ἂν κόβῃ - τὴν πέννα ἂν γρά-

φῃ· 3) ὀθ. γεν. λαμβάνω πεῖραν, γνῶσίν τινος : Βολαωρ.Στιχ.9,9 νὰ δοκιμάσῃς τὴν ὀργὴν τῆς τρομερᾶς χειρός μου, - ἔπαιξα πέντε δραχμὲς γιὰ νὰ δοκιμάσω τὴν τύχη μου· || μτ. ὀντικ. δηλοῦντος ψυχικὸν πάθος, οἷον λύπην, χαράν, πικρίαν, ἀνακούφισιν κττ., ὑφίσταμαι, ὑποφέρω, λαγχάνω : ἐδοκίμασα πολλὰς δυστυχίας - πικρίας - μεγάλην χαράν· 4) κατόπιν ἐξετάσεως, δοκιμασίας, ἐγκρίνω, ἐπιδοκιμάζω : Θουκ. 3,38, Πλάτ.Πολ.407 C ὅπῃ τοιαύτη ἀρετὴ ἀσκεῖται καὶ δοκιμάζεται, Πλούτ.'Ηθ.18 F ταῦτα οὐκ ἐπαινοῦντες οὐδὲ δοκιμάζοντες· || ὁμ.μτ. ἀπαρφ.: Θουκ.2,35 ἐπειδὴ δὲ τοῖς πάλαι οὕτως ἐδοκιμάσθη ταῦτα καλῶς ἔχειν· 5) μτ. ἀρνήσ. ἀρνοῦμαι, ἀποδοκιμάζω : ΚΔΡωμ.1,28 καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασεν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει· 6) εἰδ. ὡς πολιτικὸς ὅρος ἐν 'Αθήναις, ἐξετάζω ἂν ἔχῃ τὰ νόμιμα προσόντα ὁ μέλλων νὰ ἀναλάβῃ δημοσίαν ἀρχὴν ἢ ὁ αἰτούμενος τὴν παροχὴν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἢ ἄλλης προνομίας : Λυσ.16,3 δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, 'Αριστλ.'Αθ.45,3 δοκιμάζει δὲ (ἡ βουλὴ) καὶ τοὺς βουλευτὰς καὶ τοὺς ἐννέα ἄρχοντας· || παθ. κατόπιν δοκιμασίας κρίνομαι ἄξιος δι' ὑπηρεσίαν τινά : Λυσ.15,6 ἕως ἂν ἐδοκιμάσθησαν κατὰ τοὺς νόμους, Πλάτ. Νόμ.765 B δοκιμασθεὶς ἀρχέτω, Δημ.551,2 βουλεύειν μου λαχόντος δοκιμαζομένου κατηγόρει· || ἐπὶ τῶν ἐφήβων, ἐξετάζω καὶ δέχομαι τοὺς παῖδας εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐφήβων ἢ ἐφήβους εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀνδρῶν, κατόπιν δοκιμασίας κηρύττω τινὰ ἔφηβον ἢ ἄνδρα ἐνήλικα : 'Αριστφ.Σφ.578 παίδων τοίνυν δοκιμαζομένων, 'Αριστλ.'Αθ.42,2 δοκιμάζει τοὺς ἐγγραφέντας ἡ βουλή· || ὁμ. παθ. : Δημ.814,20 ἕως ἐγὼ ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην, 'Ισοκρ 12,28 τοῖς εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένοις· || ὁμ. περὶ ἱππέων : Λυσ.14,22 ἂν μὲν ἀποδείξωσιν.. ὡς ἱππεύει, δεδοκιμασμένος, Ξεν.'Αν.3,3,20 ἱππεῖς ἐδοκιμάσθησαν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς πεντήκοντα· || ὁμ. περὶ ῥητόρων : ΑΒ 310· || κτ. ἐπέκτ. γεν. κατόπιν δοκιμασίας κρίνω ἄξιόν τινος : ὑπὲρ τοῦ στεφανωθῆναι δοκιμάζομαι, 'Επιγρ. ὃν "Ηφαιστος ἐδοκίμασε· || νεώτ. κ. δημ. ἡ μτχ. παρακ. (δε)δοκιμασμένος ὁ κατόπιν δοκιμῆς ἀποδειχθεὶς ἱκανός : πολιτικὴ προσωπικότης δεδοκιμασμένης ἀξίας, - δακτυλογράφος δοκιμασμένος· || ὁμ. νεώτ. κ. δημ. δι' ἐρεύνης μου, ἐξετάσεως, ἐπιτηρήσεως ἐξακριβῶ ἢ προσπαθῶ νὰ ἐξακριβώσω τὰς ἀγαθὰς ἢ κακὰς ἰδιότητάς τινος, ἰδίως τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν ἠθικὴν ἢ τὴν νόησιν : ἠθέλησα νὰ δοκιμάσω ἂν ἔχῃ φιλοσοφικὴν ἀντίληψιν, - ἄφησα ἐπίτηδες ἀνοιχτὰ τὰ συρτάρια γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσω· 7) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ ἐδεσμάτων ἢ ποτῶν, γεύομαι πρὸς ἐξακρίβωσιν : μὴν ἀγοράζῃς τυρὶ χωρὶς νὰ τὸ δοκιμάσῃς, - δοκίμασα τὸ κρασὶ καὶ μοῦ φάνηκε ξινό· || ἐπὶ ἄ. πραγμ. συνήθους χρ. ποιοῦμαι δοκιμὴν ἤτοι μικράν τινα χρῆσιν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ποιότητος : δοκιμάσετε αὐτὸ τὸ σαπούνι καὶ θὰ τὸ προτιμήσετε· 8) ὀθ. νεώτ. κ. ἰδίως δημ. δοκιμάζω ἐπὶ φαγητοῦ, μόλις ἢ ὀλίγον τι γεύομαι : καὶ νὰ δοκιμάσω πρὶν τοῦ φαγητοῦ μοῦ κόβεται ἡ ὄρεξη· 9) μτ. ἀπαρφ. θεωρῶ κατάλληλον νὰ πράξω τι : Λουκ.Δὶς κατ.31 γράφασθαι μὲν αὐτὴν μοιχείας οὐκ ἐδοκίμαζον, Θεοφύλ.Σ 'Ιστ.102 D τούτοις οὐκ ἐδοκίμαζε τὴν ἀπάτην καταιτιάσασθαι· 10) μσν., νεώτ. κ. δημ. μτ. ἀπαρφ. (νεώτ. κ. δημ. ἀναλυτ. διὰ τοῦ νὰ) ἀποπειρῶμαι νὰ πράξω τι : Νικήτ.Χων.Χρον. 275 D ἐδοκίμασεν ἀποδιῶξαι τοὺς ἐρχομένους, - ἐδοκίμασε νὰ ἀνέλθῃ, - δοκίμασε νὰ μὲ χτυπήσῃ· 11) τὸ μέσ. δοκιμάζω δι' ἐμαυτόν, ὀθ. ἐκλέγω : Ξεν.Οἰκ.8,10 χώραν δοκιμασώμεθα τὴν προσήκουσαν ἑκάστοις ἔχειν.

δοκιμαίνονται 'Ησ. «δοκιμάζουσι».

δοκιμαξόντι δωρ. δοκιμάσουσι : 'Επιγρ.

δοκιμασία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐξέτασις, ἔλεγχος, κυρ. πρὸς ἔγκρισιν ἢ ἀποδοχήν : 'Ισοῖ.7,34 δοκιμασίαν ἱκανὴν [τινος] λαβεῖν, 'Αριστλ.Η Νικ.1162 a,14 ἡ κατὰ τὸν χρόνον δοκιμασία, Πλούτ.Κλεομ.10 τῶν ξένων κρίσιν ποιεῖν καὶ δοκιμασίαν, ΠΔ Σοφ. Σειρ.6,21 ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' αὐτῷ, - δοκιμασία μετάλλου, - ὑπέστη εἰσιτήριον δοκιμασίαν· || δημ. κ. ἀπόπειρα, δοκιμή : Κρυστ. Σκ.'Αδ.3,15 κάμνω δοκιμασία νὰ κατεβῶ· 2) εἰδ. ἐξέτασις πρὸς βεβαίωσιν τῶν νομίμων προσόντων διὰ τὴν κατάληψιν δημοσίας ἀρχῆς ἢ πρόσκτησιν προνομίας : 'Αριστλ.'Αθ.59,4 εἰσάγουσι δὲ καὶ τὰς δοκιμασίας ταῖς ἀρχαῖς ἁπάσαις ἱππέων, Ξεν. 'Ιππαρχ.3,9 ἐν γε μὴν ταῖς δοκιμασίαις ἡ μὲν τάξις εἴρηται μεθ' ἧς ἂν κάλλιστα ἱππάζοιντο· || ὁμ. ἐπὶ ἐφήβων, πρὸ τῆς χορηγήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων : Δημ.1092· || ὁμ. ἐπὶ ῥητόρων, διαδικασία πρὸς καθορισμὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ τοῖς δικαστηρίοις δημηγορίας : Αἰσχ.1,2· || ὁμ. ἐπὶ νεοσυλλέκτων : Πάπ.· 3) μσν., νεώτ. κ. δημ. δεινοπάθεια, ταλαιπωρία : Διγεν.'Ακρ.354 ἐκ τῶν πολέμων τῶν πολλῶν καὶ τῆς δοκιμασίας, - ὁ θάνατος τοῦ υἱοῦ του ὑπῆρξε σκληρὰ δοκιμασία δι' αὐτόν· || εἰδ. ταλαιπωρία ἣν ἐπιβάλλει τις εἰς ἑαυτὸν χάριν ἀσκήσεως : Παπαντ.'Αγ. 'Ορ.164 μὲ ποιὲς δοκιμασίες (οἱ 'Ησυχασταὶ) ὁραματίζονται τὸ 'Ακτιστον Φῶς.

δοκίμασμα (τὸ) δημ. δοκιμασία, δοκιμή.

δοκιμασμένος-η-ο δημ. ὁ κατόπιν δοκιμασίας κριθεὶς ἱκανός, ἄξιος, γνήσιος : Αὐγέρ.'Εμπ.Βεν.56 τ' ἀσήμι μου εἶν' ἐφτὰ φορὲς δοκιμασμένο.

δοκιμαστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. δοκιμαστής, ἐξεταστής· Σουΐδ. «δοκιμαστῆρες, οἱ ἐτασταί» : Πολύβ.25,8,5 ἐσπούδαζον κατασταθῆναι δοκιμαστῆρες τῶν κοινῶν κατὰ τοὺς νόμους (περὶ τῶν ταμιῶν)· 2) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ ἐνεργεῖται δοκιμασία, ἄ. δοκιμαστήριον· || μεταλλουργ. μηχανὴ διὰ τὴν καταμέτρησιν τῆς ἀντοχῆς τῶν μετάλλων.

δοκιμαστήριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. μέσον, ὄργανον δοκιμασίας βλ.1)· 'Ησ. «κριτήριον» : Μέν. Μον.537, 'Αρτεμίδ. Δαλδ. 4,27 οὐκ ἔτι γὰρ εἶχε τὸ δοκιμαστήριον τῶν μύρων (περὶ τῆς ῥινός)· || νεώτ. ὁ δοκιμαστήρ βλ.2).

δοκιμαστήριος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ κατάλληλος, χρήσιμος πρὸς δοκιμασίαν : Κ Μανασσ.3,39 τὸ γὰρ φιλίας τὸ πιστὸν ὁ πειρασμὸς ἐλέγχει ὡς πῦρ δοκιμαστήριον τὸ καθαρὸν τῆς ὕλης· || τὸ οὐδ. δοκιμαστήριον ὡς οὐσ. βλ.

δοκιμαστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξετάζων τι, ἐλεγκτής : Λυσ.26,16, Πλάτ.Νόμ.802 B δοκιμαστὰς δὲ τούτων ἑλομένους, - δοκιμαστὴς νομισμάτων· || νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐδεσμάτων κ. ποτῶν, ὁ γενόμενος πρὸς ἔλεγχον : δ- οἴνων· 2) ἀργυραμοιβός, ἀργυρογνώμων βλ. : Μέν.532,8 ἵνα εἰ τἀργύριον καλόν ἐστι δοκιμαστὴς ἴδῃ· || δημόσιος ὑπάλληλος ἐλέγχων τὴν ἀκριβῆ ζύγισιν τῶν ὠνίων· Λεξ.Ρητ.238,18 «δοκιμαστής· ὁ δικάζων καὶ ἱστὰς τὸν σταθμὸν καὶ τὸ μέτρον τῶν ὠνίων, εἰ ἔστι καλὰ καὶ ἔμμετρα καὶ ἀκακούργητα»· 3) ὁ ἐπιδοκιμάζων τι, ἐπαινέτης, ἐγκωμιαστής : Δημ.566,17 μὴ συνηγόρους μόνον, ἀλλὰ καὶ δοκιμαστὰς τῶν τούτῳ πεπραγμένων ὑπολαμβάνετ' εἶναι, Δίων Κ 38,4 δοκιμασταὶ καὶ ἐπαινέται· 4) νεώτ. γένος τροχιλιδῶν κολιβρίων.

δοκιμαστικά ἐπίρρ. δημ. πρὸς δοκιμὴν βλ.1).

δοκιμαστικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς τὴν δοκιμασίαν ἀναφερόμενος, κατάλληλος πρὸς ἐκτέλεσιν δοκιμῆς, πρὸς ἔλεγχον : 'Αρρ.'Επίκτ.1,1,1 δοκιμαστικὴ δύναμις, - δοκιμαστικὸς σωλήν - χάρτης (διηθητικὸς χάρτης χημικῶς παρεσκευασμέ-

νος πρὸς ἔλεγχον τῆς παρουσίας βάσεων ἢ ὀξέων)˙ **2**) ὁ πρὸς δοκιμήν, ἔλεγχον γινόμενος : Μάρκ. Ἐρημ.276(ἔκδ. Morel) **εἰ μὴ γὰρ ὁ αὐτεξούσιος ἡμῶν νοῦς ταῖς δοκιμαστικαῖς προσβολαῖς ἐξ ἀπιστίας προσομιλήσει**, - **δοκιμ- βολή**˙ **3**) τὸ οὐδ. δοκιμαστικόν ὡς οὐσ. ἀμοιβὴ δοκιμαστοῦ : Πάπ.

δοκιμαστικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐπιδοκιμαστικῶς : Στωϊκ.3,160 **εὐνοητικῶς πρὸς ἀλλήλους διακεῖσθαι καὶ φιλικῶς καὶ δοκιμαστικῶς**˙ **2**) νεώτ. πρὸς δοκιμασίαν, χάριν δοκιμῆς βλ.λ.) : **ἤρχισε τὰς ἐρεύνας δοκιμαστικῶς - τὸν προσέλαβα δ-**.

δοκιμαστός-ή-όν μτγν. κ. μσν. δεδοκιμασμένος, δόκιμος : Διογ.Λ 7,105 **τὴν δ᾽ εἶναι ἀξίαν ἀμοιβὴν δοκιμαστοῦ**, Διγεν.Ἀκρ.3061 **οὓς ἔχομεν δοκιμαστοὺς ἐν τάξει τοῦ πολέμου**.

δοκιμεῖον (τό) μέσον πρὸς δοκιμήν, κριτήριον : Πλάτ.Τίμ.65 C **οἱόνπερ δοκιμεῖα τῆς γλώττης τεταμένα ἐπὶ τὴν καρδίαν** (δ.γρ. **δοκίμια**)˙ ‖ δεῖγμα, ὑπόδειγμα, πρότυπον : Ἐπιγρ. **κατασκευάσαι φιάλην χρυσῆν καταλιπομένη δοκιμεῖον**˙ ‖ ἀπόδειξις, τεκμήριον : Ἐπιγρ. **δοκιμεῖον εὐσεβείας**˙ **2**) νεώτ. ὁ τόπος ἔνθα γίνονται δοκιμαί.

δοκιμεῖος-α-ον μτγν. δόκιμος βλ.λ. (δ.γρ. δοκίμιος) : Ἐπιγρ. **χρυσίου δοκιμείου μναιαῖα**˙ ‖ τὸ οὐδ. **δοκιμεῖον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

δοκιμή (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. δοκιμασία, ἐξέτασις, ἔλεγχος περὶ γνησιότητος, ποιότητος, λειτουργίας κττ. : Παρεμβ. εἰς Διοσκ.4,184 **ἡ δὲ δοκιμὴ τοιαύτη**, Εὐστ.Πον.252,30 **τὴν διὰ πυρὸς δοκιμὴν** (**χρυσίου**), - **δοκιμὴ αὐτοκινήτου - γραφομηχανῆς - ραδιοφώνου - οἴνου - τυροῦ - ἐνδύματος**˙ ‖ νεώτ. εἰδ. συνήθ. κτ. πληθ. ἡ πρὸ τῆς παραλαβῆς ἐξέτασις μηχανισμοῦ, τεχνικοῦ ἔργου κλπ. : **τὸ ἀτμόπλοιον κατὰ τὰς δοκιμὰς ἀνέπτυξεν ἱκανοποιητικὴν ταχύτητα**˙ ‖ ὁμ. νεώτ. μαθημ. βάσανος περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως ἀριθμητικῆς τινος πράξεως˙ **2**) δεδοκιμασμένος χαρακτήρ : ΚΔ Φιλ.2,22 **τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον**, αὐτ.Κορ.2,2,9 **ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν**˙ **3**) μσν. ἀπόδειξις, φανέρωσις : Γεώργ. Σύγκ.27 D **πρὸς δοκιμὴν τῆς ἑκάστου πρὸς θεὸν προαιρέσεως**˙ **4**) ὁμ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπόπειρα : Ἰωσ.Γενέσ.30 C **δοκιμὴν ποιεῖται ἀναστεῖλαι τὴν ὀργήν**, - **ἡ δοκιμὴ θάνατο δὲ φέρνει**˙ ‖ συνήθ. κτ. πληθ. δοκιμαστικὴ ἐκτέλεσις, δημ. πρόβα, πρόβες, ἰδίως ἐπὶ θεατρικῶν ἔργων, ἀγώνων κττ. : **αἱ δοκιμαὶ τοῦ νέου ἔργου, - πῆγα στὸ ράφτη γιὰ δοκιμή, - μοῦ ἔκανε τρεῖς δοκιμές**.

δοκίμιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. **δοκίμι(ν)** κ. νεώτ., δημ. **δοκίμι** μέσον πρὸς δοκιμήν, κριτήριον, ἄ. δοκιμεῖον : Διον.Ἀλ.Ρητ.11,1 **ὥσπερ κανόνα εἶναι καὶ στάθμην τινὰ ὡς δοκίμιον ὡρισμένον**, ΚΔ Ἰακ.1,3 **γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν**, Ἡρωδιαν.2,10,12 **δοκίμιον δὲ στρατιωτῶν κάματος**˙ ‖ νεώτ ναυτ. πᾶν σημεῖον τῆς ξηρᾶς παρέχον πρόγνωσιν καιροῦ, ἰδίως κορυφαὶ συγκεντροῦσαι νέφη˙ **2**) μσν. τὸ πρὸς δοκιμὴν γινόμενον : μσν. χειρόγρ. **δοκίμιον κονδυλίου - μελάνης** (φράσεις γραφόμεναι ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων δοκιμαστικῶς)˙ ‖ ὅθ. δημ. τὸ πρὸς ἔλεγχον τῆς ἱκανότητος γινόμενον, ἄθλος, ἀγών : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.119,9 **μάρμαρον ἔχει ὁ ἀφέντης μου, δοκίμιν τῆς ἀγάπης, κι ὅποιος βρεθῇ καὶ πιάσῃ τα κι ὀπίσω του τὸ ρίξῃ**˙ **3**) νεώτ. πρωτόλειον ἔργον συγγραφέως : **ἐδημοσίευσε τὰ πρῶτα ποιητικά του δοκίμια**˙ ‖ **τυπογραφικὰ δοκίμια** πρόχειρα εἰς τεμάχια χάρτου ἀντίτυπα τυπογρ. ἐντύπων πρὸς διόρθωσιν τῶν τυχὸν σφαλμάτων˙ **4**) σύγγραμμα περιωρισμένης ἐκτάσεως ἢ προσωπικῶν ἀπόψεων : **δοκίμιον περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως - περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως**.

δοκιμίτης λίθος (ὁ) νεώτ. εἶδος σχιστολίθου ἐν χρ. πρὸς ἔλεγχον τῆς εἰς χρυσὸν περιεκτικότητος κοσμημάτων, ἄ. λυδία λίθος, λυδίτης.

δόκιμος-ον (δέχομαι) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. θηλ. **-α** κυρ. δεκτός, ὅθ. ἐπὶ προσ. ὁ κριθεὶς ἄξιος ἢ ἱκανός, μετ᾽ ἀπαρφ. : Αἰσχ.Πέρσ.87 **δόκιμος δ᾽ οὔ τις ὑποστὰς μεγάλῳ ρεύματι φωτῶν.. εἴργειν** (δὲν εἶναι ἱκανὸς νά..)˙ ‖ ὁ δεδοκιμασμένης, ἀνεγνωρισμένης ἱκανότητος : Διγεν.Ἀκρ.3168 **πολεμιστὰς δοκίμους, - δόκιμος ἐπιστήμων - πολιτικός - δόκιμοι συγγραφεῖς** (εἰδ. οἱ κλασσικοὶ βλ.λ.)˙ ‖ ἐξαίρετος, ὑπερέχων, ἄριστος : αὐτ.7,162 **ὡς ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐστι τὸ ἔαρ δοκιμώτατον**˙ ‖ **δόκιμοι χρόνοι τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων** οἱ κλασσικοὶ βλ.λ.˙ ‖ **δόκιμος λέξις - σύνταξις - χρῆσις** ἡ ἀπαντῶσα εἰς τοὺς κλασσικούς, τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς, ἄρα ὀρθή˙ ‖ μτγν. ἐκκλ. ὁ δεδοκιμασμένος ἐν τῇ πίστει : ΚΔ Κορ.1,11,19 **δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται**˙ **2**) ὁ τυγχάνων ἐκτιμήσεως, ὁ διὰ τιμῆς περιβαλλόμενος : Ἡρ 1,65 **Λυκούργου τῶν Σπαρτιητέων δοκίμου ἀνδρὸς ἐλθόντος**˙ ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐμπροθ. (**παρά τινι**) : Εὐρ.Ἴκ.277 **δοκιμώτατος ἐν Ἑλλάδι**˙ ‖ ὁμ. σημ. κ. μτ. δοτ. : ΚΔ Ρωμ.24,18 **εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις**˙ ‖ ἀξιόπιστος : Ἡράκλ.28, Δημόκρ.67˙ **3**) ἐπὶ πραγμ., δεκτός, εὐπρόσδεκτος : Πίνδ.Ν 3,11 **ἄρχε δόκιμον ὕμνον**˙ ‖ σημαντικός, μέγας, κύριος : Ἡρ.7,129 **ποταμῶν ἐς αὐτὴν καὶ ἄλλων συχνῶν ἐσβαλλόντων, πέντε δὲ τῶν δοκίμων μάλιστα τῶνδε**˙ **4**) νόμιμος, γνήσιος : Δημ.931,3 **ἀποδοῦναι εἴκοσιν ἡμερῶν τὸ ἀργύριον ἡμῖν δόκιμον**, Λουκ.Ἑρμοτ.68 **διαγιγνώσκειν ἅ τε δόκιμα καὶ ἀκίβδηλα καὶ ἃ παρακεκομμένα**˙ **5**) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διατελῶν ὑπὸ δοκιμασίαν, ὑπὸ ἐκπαίδευσιν, ὁ μαθητευόμενος : **προσελήφθη ὡς δόκιμος** (**ὑπάλληλος**)˙ ‖ εἰδ. ἐπὶ μοναχῶν : Πρόδρ.2,493 **καὶ ἂν ἔναι κἂν εἷς δόκιμος καὶ ᾽χει ψυχὴν θρασεῖαν**, Βαλαωρ.Φωτ.2,30 **ὁπού ᾽ταν στὸ μοναστήρι δόκιμος**˙ ‖ τὸ οὐσ. **δόκιμος** ὡς οὐσ. νεανίας μαθητεύων εἰς ναυτικὴν πολέμου σχολὴν ὅπως γίνῃ ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ.

δοκιμότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δοκίμου βλ.λ., ἱκανότης, ἀξία : Ἰω.Χρυσ.4,752.

δοκιμῶ-άω πάπ. δοκιμάζω βλ.λ. : Πάπ. **καθότι [ἂ]ν δοκιμήσῃς**.

δοκιμῶ-όω δοκιμάζω : Παρμ.1,32, Φερεκ.π.Διογ.Λ 1,122 **σὺ δὲ ἢν δοκιμώσῃς σὺν τοῖς ἄλλοις σοφοῖς.. ἢν δὲ οὐ δοκιμώσητε**, Θεόκρ.30,25 **ὄττις δοκίμοι τὸν δολομάχανον νικάσειν Ἔρον**.

δοκίμωμι αἰολ. τ. τοῦ δοκῶ βλ.λ.˙ Ἡσ. « **δοκίμωμι**˙ δοκῶ καὶ οἴομαι » : Σαπφ.69,1 **οὐδ᾽ ἴαν δοκίμωμι προσίδοισαν φάος ἀλίω.. πάρθενον** (ἀμφ.), Ἐπιγρ. **οὐ δοκίμωμι σέθεν τόδε πνεῦμ᾽ ἀπόλεσθαι**.

δοκίμως κ. νεώτ. ἀληθῶς, πράγματι : Αἰσχ.Πέρσ. 547 **κἀγὼ δὲ μόρον τῶν οἰχομένων αἴρω δοκίμως πολυπενθῆ**, Ξεν.ΚΠ 1,6,7 **ὅπως αὐτός τε καλὸς κἀγαθὸς δοκίμως γένοιτο**, Θεοφύλ.Σ 187.

δόκιον (τό) ὑποκορ. τοῦ δοκός βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 532 b,21 **ὅμοια δοκίοις**, Διόδ.Σ 18,42 **ἀναδεσμεύων ἔκ τινων δοκίων ἢ παττάλων**.

δοκιοῦμαι δημ. (προφ. τρισυλλάβως) ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω : **δὲν ἐδοκιήθηκα**.

δοκίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ὑποκορ. μικρὰ δοκός : Ἱππ.Ἀγμ.13 **δοκίδα ὑποτείνας ὑπὸ τὴν κλίνην μετρίην**, Ξεν.Κυν.9,15 **τῇ δὲ στεφάνῃ ἐπιβεῖναι δοκίδας ἀτρακτυλίδος, - δοκὶς γεφύρας - πατώματος**˙ **2**) εἶδος πολιορκητικῆς μηχανῆς, ἡ ἄ. χελώνη ὀρύκτρις : Φίλ.Μηχ.Βελ.81,28˙ **3**) νεώτ. γυμναστικὸν ὄργανον πρὸς ἀναρρίχησιν, ὅ. ἱστός˙ **4**) εἶδος μετεώρου : Πολυδ.4,159 **ἀστέρες, κομῆται, πωγωνίαι, δοκίδες**, Ἀριστλ.Κόσ.392 b,4, Διόδ.Σ 15,50 **ὤφθη κατὰ τὸν οὐρανὸν.. λαμπὰς μεγάλη καιομένη, ἀπὸ**

ταῦ σχήματος ὀνομασθεῖσα δοκίς, Νόνν.Δ2,199 καὶ δοκίδες μάρμαιρον ἐπήλυδες· 5) ὁ μαθηματικὸς τύπος να³.(ν>α) : Θέων Σμ.42, Νικόμ.'Αριθμ.2,17.

δοκίτης (ὁ) μσν. εἶδος μετεώρου, πρβλ. δοκός· 2) κ. δοκίς : Θεοδώρητ.1,18 **κομήτην ἢ πωγωνίτην ἢ δοκίτην ἰδόντες.**

δοκλέα (ἡ) νεώτ. γένος δεκαπόδων μαλακοστράκων.

δοκογέφυρα (ἡ) νεώτ. γέφυρα, ἧς τὸ ζεῦγμα ἀποτελεῖται ἐκ δοκῶν, γεφύρι ξύλινο.

δοκόγλωσσα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ὑπόταξις γαστεροπόδων μαλακίων.

δοκοειδής-οῦς-ές μσν. ὅμοιος πρὸς δοκόν βλ.λ.2): Τζέτζ.'Ιλ.129,19 **εἰ δὲ δοκοειδὴς (ὁ κομήτης), περὶ φυτὰ καὶ δένδρα τὸ σύμπτωμά ἐστι.**

δοκοθήκη (ἡ) 'Επιγρ. κοιλότης τοῦ κορυφαίου λίθου ἀετώματος πρὸς ὑποδοχὴν τῆς μεγάλης κορυφαίας δοκοῦ τῆς στέγης : 'Επιγρ. **τὰς δοκοθήκας ἐγπετρῆσαι καὶ πάλιν καθορμῆσαι.**

δοκόν (τὸ) πάπ. δοκός.

δοκοποιός (ὁ) γλωσσ. ξυλουργὸς ἐν οἰκοδομαῖς.

δόκος (ὁ) δόκησις βλ.λ. : Ξενοφ.34,4 **δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται,** Καλλ.ἀπ.100 **περὶ τοῦ δόκου** (τίτλος ἔργου Δημητρίου τοῦ Φαληρέως), Διογ.Λ 5,81· 2) ἀγχόνη : 'Αριστφ.ἀπ.515.

δοκός (ἡ, μτγν. κ. ὁ) μακρὸν καὶ χονδρὸν τετράγωνον ξύλον, κυρίως πρὸς στήριξιν τῆς ὀροφῆς, δημ. δοκάρι, τράβο, γρεντιά, πάτερο : 'Οδ. Χ 176 **κίον' ἂν ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσι,** 'Αριστφ.Νεφ.1496 **διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς τῆς οἰκίας·** || γεν. πᾶν χονδρὸν ξύλον : 'Ιλ.Ρ 744 **ἢ δοκὸν ἠὲ δόρυ μέγα νήιον,** Θουκ.4,112 **οἱ δὲ κατὰ δοκοὺς τετραγώνους, αἳ ἔτυχον . . πρὸς λίθων ἀνολκὴν προσκείμεναι,** Λουκ.'Ηρ.5 **μιμούμενοι τοὺς ἀχθοφόρους, ὁπότε δοκὸν φέροντες βαροῖντο·** || νεώτ. πᾶν ἐπίμηκες ὑποστήριγμα ἐξ οἱασδήποτε ὕλης· || παροιμ. φρ. **ὁ τὴν δοκὸν φέρων** ἐπὶ ῥήτορος μὴ ἔχοντος εὐχέρειαν καὶ χάριν [ἰδ.ἑρμ. ἐν Φωτ.Λεξ.628,8 « ἐπὶ τῶν τοῦτα ποιούντων καὶ μηδὲν περαινόντων »] : 'Αριστλ.Ρητ. 1413 b, 28· 2) μοχλὸς θύρας : 'Αριστφ.Σφ.201 **καὶ τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν εἰς τὸν μοχλόν, καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὅλμον τὸν μέγαν·** || κτ. πληθ. καυσόξυλα : Πάπ.· || τὸ παρ' 'Αρχιλ.66,3 **δοκοῖσι ἐχθρῶν πλησίον κ .τασταθεὶς ἀσφαλέως** πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ **ἐνδόκοισι·** 'Ησ. « ἔνδοκος· ἐνέδρα »· 3) εἶδος μετεώρου· 'Ησ. «δοκοί· εἶδος ἀστέρων ἐπισημίαν τινὰ παρε...ντων θεωρεῖσθαι» : 'Ιω.Λυδ. Διοσ.10 Β· πρβλ. [illegible] ύς, δοκίας, δοκίς, δοκίτης 2).

δοκοτέκτων-ονος . , γλωσσ. ξυλουργός.

δοκοῦν (τὸ) **κ. νεώ.,** τὸ οὐδ. μτχ. τοῦ **δοκῶ** βλ.λ. εὔχρ.ἐν φρ. **κατὰ τὸ δοκοῦν**=κατὰ τὴν ἰδίαν γνώμην, [illegible]ασιν, ἀρέσκειαν τοῦ εἰς ὃν ἀναφέρεται ἡ φρ.· || ὅθ. κ. αὐθαιρέτως : **ἑρμηνεύει τὸν νόμον - διαχειρίζεται - ἐνεργεῖ κατὰ τὸ δοκοῦν.**

δοκοφόρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογ. **τῶν φθειριδῶν.**

δοκόφρων-ονος-ον μσν. δόλιος, ἀνειλικρινής : Νικ.Χων.Χρον.347 Β **Δάνδολος δοκόφρων·** 2) οἰηματίας, δοκησίσοφος βλ.λ. : Σπαν.402.

δόκτωρ-ωρος κ. -ορος (ὁ) (λατ.) νεώτ., δημ. **δόκ(λ)(χ)τορας** τίτλος τοῦ ἔχοντος διδακτορικὸν πτυχίον, δίπλωμα πανεπιστημίου, διδάκτωρ· 2) εἰδ. ὡς τίτλος τῶν ἰατρῶν, δημ. **δετόρος, ντοτάρος.**

δοκώ-οῦς (ἡ) ποι. ἡ δόκησις βλ.λ. : Εὐρ.'Ηλ.747 **ἢ δοκὼ κενὴ ὑπῆλθέ μ'.**

δοκῶ-έω κ. μσν., νεώτ. μ. κτ. μτχ. οὐδ. ἐν τῇ φρ. **κατὰ τὸ δοκοῦν** βλ.λ. κ. κτ. γ' πρόσ. ἀορ. **ἔδοξε,** δημ. μ. κτ. γ' πρόσ. μέλλ. κ. ἀορ. **θὰ δόξῃ, ἔδοξε** κ. κτ. παθ. ἀόρ. **ἐδοκήθηκα,** παρατ. ἀττ. **ἐδόκουν,** ἐπ. **δοκέεσκον,** μέσ. παρ' ἐπ. **δοκέοντο** μτ. μτχ. **δοκεύμενος·** οἱ λοιποὶ χρόνοι κτ. διπλοῦς τ., ἤτοι : α) μέλλ. **δόξω,** ἀόρ. **ἔδοξα,** παρακ. (κτ. σχηματισμὸν ἐκ τοῦ ὑπερσ.) **δέδοχα,** ὑπερσ. **ἐδεδόχεσαν,** παθ. ἀόρ. **ἐδόχθην,** παρακ. **δέδογμαι,** ὑπερσ. **ἐδέδοκτο·** β) κτ. κανονικοὺς τ. ἐν χρ. κυρίως π. δραματικοῖς κ. μτγν. μέλλ. **δοκήσω** κ. δωρ. **-ησῶ** κ. **-ᾱσῶ,** ἀόρ. **ἐδόκησα,** ἐπ. **δόκησα,** παρακ. **δεδόκηκα,** παθ. ἀόρ. **ἐδοκήθην,** παρακ. **δεδόκημαι** μτ. μτχ. **δεδοκημένος** (συμπιπτούσης τῇ μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δέχομαι) μτ. αἰτ. κ.ἀπαρφ. νομίζω, ὑποθέτω, φαντάζομαι, μοῦ φαίνεται ὅτι.., θαρῶ πῶς.. : 'Ιλ.Η 192 **δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον,** 'Ηρ.1,8 **οὐ γάρ σε δοκέω πείθεσθαί μοι λέγοντι·** || ἐνίοτε παραλειπομένου τοῦ ἀπαρφ. : Σαφ.'Ηλ.61 **δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν** (εἶναι)· || κ. μ. μτ. ἀπαρφ. ἐπὶ ρημ. αἰσθήσεως σημαντικῶν : Σοφ.'Ηλ.78 **ἔδοξά τινος ὑποστενούσης ἔνδον αἰσθέσθαι,** Πλάτ.Πρωτ.315 Ε **ἔδοξα ἀκοῦσαι αὐτῷ ὄνομα εἶναι 'Αγάθωνα·** 2) ἐπὶ ὀνείρου ἢ ὁράματος, κτ. χρ. παρῳχ. καθ' ὕπνους ἢ κατὰ φαντασίαν ἔβλεπον ἢ εἶδον ἢ εἶχον ἴδει, θωροῦσα, θώρησα, εἶχα θωρήσει, πολλάκις ἐν φρ. **ἔδοξα ἐν ὕπνῳ ἢ ἔδοξα ἰδεῖν·** 'Ηρωδιαν.434 « ἔδοξα ἰδεῖν, οὕτως ἐρεῖς ἐπὶ ὀνείρου » : Αἰσχ.Χο.527 **τεκεῖν δράκοντ' ἔδοξεν,** Εὐρ.ΙΤ 44 **ἔδοξ' ἐν ὕπνῳ.. οἰκεῖν ἐν Ἄργει·** || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. κ. δοτ. ἀντων. α' προσ. : Αἰσχ.Πέρσ.181 **ἐδοξάτην μοι δύο γυναῖκε.. μολεῖν·** 3) ἔχω κατὰ νοῦν, προτίθεμαι, σκέπτομαι νά : Αἰσχ.'Αγ.16 **ὅταν δ' ἀείδειν ἢ μινύρεσθαι δοκῶ·** 4) ἀπολ. ἔχω ἢ μορφῶ ἰδέαν, γνώμην περί τινος : 'Ηρ.9,65 **εἴ τι περὶ τῶν θείων πρηγμάτων δοκέειν δέει·** || συνήθ. ἐν παρενθετ. φρ. νομίζω, πιστεύω : Πλάτ.Πρωτ.126 Β **τῷ μὲν γὰρ πατρί, δοκῶ, Πυριλάμπης ὄνομα·** || **πῶς δοκεῖς;** παρενθετ. φρ. πρὸς διέγερσιν τῆς προσοχῆς : Εὐρ. 'Ιππ.446 **τοῦτον λαβοῦσα, πῶς δοκεῖς; καθύβρισεν,** αὐτ.'Εκ.1160 **κἆτ' ἐκ γαληνῶν - πῶς δοκεῖς; - προσφθεγμάτων·** || ὁμ. ἐν φρ. **πόσον δοκεῖς;** : 'Αριστφ.'Εκκλ.399 **κἄπειθ' ὁ δῆμος ἀναβοᾷ, πόσον δοκεῖς.. ;** 5) θεωρῶ καλόν, εὔλογον, μοῦ ἀρέσει : Αἰσχ.'Αγ.944 **ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι ταῦθ'·** || συνήθ. ἀπροσ. **δοκεῖ μοι** μοῦ φαίνεται καλόν, εὔλογον, μοῦ ἀρέσει νά.. : Θουκ.4,118 **δοκεῖ ἡμῖν χρῆσθαι,** Εὐστ.2,888 Α **ἔδοξέ μοι ἵν' αὐτὸς ἀπιέναι..·** || μαν. κ. δημ. κτ. ἀόρ. : Χρον.Μορ.605 Ρ **ὁμοίως κι ἐλαφροκέφαλοι, εἴ τι τοὺς δόξῃ κάμνου,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.100,71 **καὶ πάλι ναί, καὶ πάλι ὄχι, καὶ πάλι σὰν τῆς δόξῃ·** 6) συνήθ. ἐπὶ κοινῆς ἀποφάσεως, ἰδίως ἐν ψηφίσμασι κττ., ἀποφασίζω : 'Αριστφ.Θεσμ.372 **ἔδοξε τῇ βουλῇ τάδε·** κ. παθ. : Πλάτ.Νόμ.799 Ε **δεδόχθω τὸ ἄτοπον τοῦτο,** 'Επιγρ. **δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ·** || ὅθ. ἡ μτχ. τὸ **δόξαν** ἡ ἀπόφασις· || κ. κτ. αἰτ. ἀπολ. **δόξαν** ἀφοῦ ἀπεφασίσθη : Θουκ.8,79 **δόξαν αὐτοῖς ὥστε διαναυμαχεῖν,** Πλάτ.Πρωτ.314 C **δόξαν ἡμῖν ταῦτα** (ἐνν. **πράττειν**)· || ἀλλὰ κ. κτ. γεν. ἀπόλ. : Ξεν.'Ελλ.1,1,36 **δόξαντος τούτου·** 7) γεν. **δοκεῖ μοι** ἔχω τὴν γνώμην, νομίζω : 'Ιλ.Μ 215 **ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·** || **τὸ δοκοῦν τινι** ἡ γνώμη τινός : Θουκ.1,84 **παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν·** || συνήθ. παρενθετ. κτ. ἀπαρφ. : 'Ηρ.9,113 **ὡς ἐμοὶ δοκέειν,** Αἰσχ.Πέρσ.246 **ἀλλ', ἐμοὶ δοκεῖν, τάχ' εἴσει·** || κ. ἄνευ τοῦ **ἐμοί** : Ξεν.'Αν.4,5,1· 8) **δοκῶ μοι** ὡς τὸ **δοκεῖ μοι** νομίζω, μοὶ φαίνεται, μτ. ἀπαρφ. : 'Ηρ. 2,93 **κόθεν δὲ οἰκὸς αὐτοὺς γίνεσθαι, ἐγὼ μοι δοκέω κατανοέειν τοῦτο,** Ξεν.ΚΠ 8,7,25 **ἡδέως ἂν μοι δοκῶ κοινωνῆσαι τοῦ εὐεργετοῦντος ἀνθρώπους,** Στράβ.10,2,8 **μετωνόμασαν Λευκάδα, ἐπώνυμον, δοκῶ μοι, τοῦ Λευκάτα·** 9) μτ. ἀπαρφ. ἔχω ἀπόφασιν, γνώμην : 'Αριστφ.Σφ.177 **ἀλλ' εἰσιὼν μοι τὸν ὄνον ἐξάγειν δοκῶ·** || μτ. ἀπαρφ. μέλλ. : 'Αριστφ.'Εκκλ.170, Αἰσχ.3,53 **ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἆλλα.. ὑπερβήσεσθαι·** || μτ. ἀπαρφ. ἀορ. : 'Αριστφ.'Όρν.671 **ἐγὼ μὲν αὐτὴν κἂν φιλῆ-**

σαί μοι δοκῶ (ἀμφ.γρ.)· || σπαν. ἄνευ ἀντων. : Αἰσχ.'Επτ.650 σύ δ' αὐτὸς ἤδη γνῶθι τίνα πέμπειν δοκεῖς· **10)** φαίνομαι, μτ. δοτ. προσ. κ. ἀπαρφ. : 'Οδ.F 342, αὐτ.388 μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι, Αἰσχ.Προμ.959 μή τί σοι δοκῶ ταρβεῖν τοὺς θεούς· || μσν. μτ. μ. δοτ. : Πρόδρ.2,273 ἵνα μή πως φορτικός δόξω τοῖς ἀδελφοῖς μου· || μτ. ἀπαρφ. μέλλ. : 'Ιλ.Ζ 338 δοκέει δέ μοι ὧδε λώϊον ἔσσεσθαι· || μτ. ἀπαρφ. ἀορ. (οὐδέποτε παρ' 'Ομ.) : Αἰσχ.'Αγ.935 τί δ' ἂν δοκεῖ σοι Πρίαμος (ἐνν. ποιῆσαι);· || ἀπολ. φαίνομαι, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν πραγματικότητα : Σιμων 76 τὸ δοκεῖν καὶ τὰν ἀλάθειαν βιᾶται, Αἰσχ.'Επτ.592 οὐ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει, Πλάτ.Γοργ.527 B μελητέον οὐ τὸ δοκεῖν εἶναι ἀγαθόν, ἀλλὰ τὸ εἶναι, Πολύβ.9,43,2 δοκεῖ μὲν εἰς τὴν 'Ερυθρὰν ἐμβάλλειν θάλατταν, οὐ μὴν ἔστι γε τοῦτο· **11)** κ. μσν. ἐπὶ προσ. θεωροῦμαι, νομίζομαι, ὑπάρχει περὶ ἐμοῦ ἡ γνώμη : Θουκ.2,21 δόξαντι χρήμασι πεισθῆναι τὴν ἀναχώρησιν, Θεοφ.345,9 δοκεῖν εἶναι ὀρθόδοξον ἔχω τὴν φήμην· **12)** ἐπὶ κατηγορουμένου, ἀποδεικνύομαι ὅτι : Δημ.643 ἂν δ' ἁλῷ καὶ δοκῇ τοὔργον εἰργάσθαι· || παθ. δεδογμένος ὁ ἀποδειχθεὶς ἔνοχος : αὐτ.629,17 τοὺς ἑαλωκότας καὶ δεδογμένους ἀνδροφόνους· **13)** μτ. ἀπαρφ. (μετὰ ἢ ἄνευ ἀρνήσ.) προσποιοῦμαι, ὑποκρίνομαι ὅτι : 'Αλκμ.87 ὁρέων μὲν οὐδέν, δοκέων δὲ (ὁρᾶν) (ἀμφ.γρ.), Ξεν.'Ελλ.4,5,6 τούτους μὲν οὐδ' ὁρᾶν ἐδόκει· **14)** νομίζομαι, θεωροῦμαι ὡς ἔχων ἀξίαν τινά : Πίνδ.Π 6,40, Θουκ.1,76 ἄξιοι.. ὑμῖν δοκοῦντες, Πλάτ.Γοργ.972 A ὑπὸ πολλῶν καὶ δοκούντων εἶναί τι (θεωρουμένων ὡς σπουδαίων), πρβλ.ΚΔ Γαλ.2,2 κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, Παχυμ.Γ Μιχ.Παλ.75 A· **15)** ὡς παθ. θεωροῦμαι, νομίζομαι : Εὐρ.Μήδ.763 γενναῖος ἀνὴρ παρ' ἐμοὶ δεδόκησαι, 'Αριστφ.Σφ.726 σὺ γὰρ οὖν νῦν μοι νικᾶν πολλῷ δεδόκησαι, Πλάτ.Πολ.612 D καὶ ἡμᾶς ὁμολογεῖν περὶ αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτως· **16)** ἀρετὴ δοκοῦσα = δόξα ἀρετῆς : Θουκ.3,10 εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης ἐς ἀλλήλους γίγνοιντο· **17)** εἶμαι ἀνεγνωρισμένος, παραδεδεγμένος : 'Αριστλ.Α'Υστ.76 b,24, αὐτ.Μετφ.1088 a,16 πόρρω λίαν τῶν δοκούντων καὶ δυνατῶν λέγουσι· κ. παθ. : Πολέμ.Καλλίμ.60 αἱ δοκούμεναι Πέρσαις τέχναι· **18)** τὸ μέσ. δοκοῦμαι μτ. σημ. τοῦ ἐνεργ. : 'Oππ. Κυν.4,109 δοκεύμενος ἀλύξειν · **19)** δημ. ἀόρ. (ἐ)δοκήθηκα ἀντελήφθην· **20)** φρ. τὰ νῦν δοκούμενα περί τινος (αἱ τρέχουσαι γνῶμαι περὶ αὐτοῦ)· || πολλάκις αἱ δύο σημ. νομίζω κ. φαίνομαι τίθενται κτ. ἀντίθεσιν : Πλάτ.Θεαίτ.158 E οἷα περὶ αὐτῶν ἂν λέγοιεν οἱ τὰ ἀεὶ δοκοῦντα ὁριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ (ὅσα φαίνονται ἀληθῆ εἶναι ἀληθῆ δι' ὃν τὸ νομίζει)· ρηματ. δόξα, δόγμα, δόκησις, δόκημα, δόκευμα.

δοκῶ-όω μτγν. στεγάζω διὰ δοκῶν, παθ. : Σέξτ. 'Εμπ.Πυρρ.3,99,Πάπ. οἰκία δεδοκωμένη.

δοκώδης-ους-ες γλωσσ. ὁ ἔχων σχῆμα δοκοῦ.

δόκωσις-εως (ἡ) μτγν. στέγασις διὰ δοκῶν, στέγη : ΠΔ'Εκκλ.10,18 ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, Πλούτ.'Ηθ.1112 E, Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.3,99.

δολάβρα (ἡ) νεώτ. (λατ.) εἶδος σκαπάνης τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων γεωργῶν καὶ μεταλλευτῶν.

δολάν 'Ησ. « ἀντὶ τοῦ δῆν ».

δολάνα 'Ησ. « μαστροπός »· πρβλ. δολομάν.

δολβοί- 'Ησ. « θύματα, οἱ δὲ μικρὰ (χειρ. μικτὰ) πλακούντια »· πρβλ. δόλπαι.

δολέννετος (χειρ. δωλ-) 'Ησ. « ὑπόβλητος ».

δολερά ἐπίρρ. δημ. δολίως, δολερῶς βλ.λ.

δολερίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. ἡφαιστειογενὲς πέτρωμα, παραλλαγὴ τοῦ βασάλτου.

δολερός-ά-όν κ. μον. κ. νεώτ., δημ. θηλ. -ή ὁ πλήρης δόλων, ὁ ἐνέχων δόλους, δολιότητας, ὁ ἀπατηλός : 'Ηρ.3,22 δολεροὺς μὲν τοὺς ἀνθρώπους ἔφη εἶναι, δολερὰ δὲ αὐτῶν τὰ εἵματα, Σοφ.Φιλ.1112 κρυπτά ἔπη δολερᾶς ὑπέδυ φρενός, Ξεν.ΚΠ 1,6,27 ἐπίβουλον εἶναι καὶ κρυψίνουν καὶ δολερόν, Πλάτ.Συμπ.205 D δολερὸς ἔρως, 'Αρρ. 'Αν.4,5,1 δολερὸν πέφυκεν ἄνθρωπος, Χρον.Μορ. 3501 P βουλὴν ἐδῶκαν δολερήν, ὕστερο ἐμετανῶσαν, Σολωμ.'Ανθ.8 ὁποὺ μὲ λόγια δολερὰ τόσα κοράσια χάνει· **2)** νεώτ. ζωολ. δολερός (ὁ) ὡς οὐσ. γένος ὑμενοπτέρων τενθρηδονιδῶν ἐντόμων.

δολερότης-ητος (ἡ) νεώτ., δημ. -τη(τα) ἡ ἰδιότης τοῦ δολεροῦ βλ.λ.

δολερῶς κ. νεώτ. διὰ δόλου, μὲ δόλον, κατὰ τρόπον δόλιον· 'Ησ. « δολερῶς· ὑπούλως, δολίως » : Φίλ.2,314, 'Ιώσ.ΙΑ 14,13,6, Πολυδ.3,132.

δόλευμα-ατος (τὸ) στρατήγημα : Αἰν.Τακτ.39.

δολέων 'Ησ. « δοθιήν ».

δολία (ἡ) εἶδος φυτοῦ, τὸ κώνειον : Ψ Διοσκ.4,78.

δολίευμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. πρᾶξις δολία, δόλος, ἀπάτη : Κ Μανασσ.Χρον.86.

δολιεύομαι μτγν., νεώτ. κ. δημ. πράττω τι δολίως, φέρομαι δολίως : 'Ακύλ.ΠΔ Γέν.37,18, 'Επιφάν.2,87 B ἀποκρύπτων καὶ δολιευόμενος πρὸς τὴν ἀλήθειαν, Εὐστ.65 ἀπατῶν καὶ δολιευόμενος,- μοῦ ἔκαμνε τὸν φίλον καὶ μὲ ἐδολιεύθη· || λόγος δεδολιευμένος = σόφισμα : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.2,229.

δολίευσις-εως (ἡ) νεώτ. δολία ἐνέργεια, νόθευσις, συνηθέστ. ἐν χρ. καταδολίευσις.

δολίζω μτγν. κ. μσν. δολίως μεταποιῶ τι, ὁθ. νοθεύω : Διοσκ.1,77 δολίζεται δὲ κόμμι βραχέντι, Θωμ.Μ Σχόλ.'Αριστφ.Βάτρ. κίβδηλον, ἐπὶ νομίσματος λέγεται, ὅπερ λέγομεν δεδολισμένον.

δολιίδαι (οἱ) νεώτ.οἰκογ. γαστεροπόδων μαλακίων.

δολίνη (ἡ) νεώτ. γεωλ. κοιλώματα τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἐπὶ ἀσβεστολιθικῶν πεδίων.

δολιόβουλος-ον ἑρμ. τοῦ δολόμητις βλ.λ.· Σουΐδ.

δολιόγνωμος-ον ἑρμ. τοῦ δολιομῆτα βλ.λ.· 'Ησ.

δολιοθήρας (ὁ) μσν. ἐπὶ τοῦ διαβόλου, ὁ δολίως θηρεύων, ὁ δόλῳ ἁλίσκων : Σχόλ.ΚΔ Λουκ. 4,784 οὐκ ἐπιτεύξεται δολιοθήρας.

δολιολίδαι (οἱ) νεώτ.οἰκογ.χιτωνοφόρων μαλακίων

δολίολον (τὸ) νεώτ. γένος δολιολιδῶν μαλακίων.

δολιομήτης (ὁ), κλητ. -μῆτα δολιόμητις βλ.λ. 'Ησ

δολιόμητις-ιδος (ὁ) δολιόφρων, πανοῦργος : Αἰσχ. 'Ικ.750 δολιομήτιδες δυσάγνοις φρεσίν.

δολιόμυθος-ον δόλιος εἰς τοὺς λόγους του : Σοφ.Τραχ.839 Νέσσου θ' ὕπο φόνια δολιόμυθα κέντρ' ἐπιζέσαντα (πιθ. ἀντὶ δολόμυθα).

δόλιον (τὸ) νεώτ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων.

δολιοπλόκος-ον μτγν. ὁ πλέκων, ἐξυφαίνων δόλους, δολοπλόκος βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.12,48 ἄρξει δ' αὖ μετέπειτ' ἄλλοις δολιοπλόκος ἀνήρ.

δολιόπους-οδος-ουν (ὁ) ὁ δολίως, κρυφίως βαδίζων : Σοφ.'Ηλ.1392 παράγεται γὰρ ἐνέρων δολιόπους ἀρωγὸς εἴσω στέγας.

δολιόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ.γένος ἀμπελιδῶν πτηνῶν.

δόλιος-α-ον κ. -ος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μεταχειριζόμενος δόλον, πανοῦργος, ἀπατηλός : Πίνδ. Π 2,82 ἀδύνατα δ' ἔπος ἐκβαλεῖν κραταιὸν ἐν ἀγαθοῖς δόλιον ἀστόν, Αἰσχ.'Αγ.155 δολία μνάμων μῆνις τεκνόποινος, Φιλόδ.'Οργ.60 ἀνελεύθερος καὶ δόλιος, Κάλβ.20,8 ὑπὸ τὰ σκληρότατα ὀνύχια τῶν ἀγρύπνων δολίων τυράννων· || ἐπίθ. τῆς 'Αφροδίτης : Εὐρ.'Ελ.238 ἁ δὲ δόλιος ἁ πολυκτόνος Κύπρις· || ὁμ. τοῦ 'Ερμοῦ : Σοφ.Φιλ.133 'Ερμῆς δ' ὁ πέμπων δόλιος ἡγήσαιτο νῷν· || π. 'Ομ. πάντοτε ἐπὶ λόγων ἢ πραγμ. : 'Οδ.Ι 282 προσέφην δολίοις ἐπέεσσιν, αὐτ.Δ 792 ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι (= τὸ δίκτυον), 'Ησίοδ.Θ 160 δολίην δὲ κακὴν ἐφράσσατο τέχνην· || ὁμ. π. μτγν. : ΠΔ Ψαλμ.11,3 χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ, αὐτ.51,6 γλῶσσαν δολίαν, - δολία χρεωκοπία.

δόλιος-α-ο δημ. δείλαιος, ταλαίπωρος, κακότυχος : Ἐρωτόκρ.1,134 **γιατ' εἶχ' ἡ δόλια του καρδιὰ τὴ σαΐττιὰ στὴ μέση,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.48,6 **κ' σᾶς ἀκούσῃ ἡ μάνα μου κι ἡ δόλια γῆ ἀδερφή μου,** Σολωμ.**εἰς** Μοναχὴν 20 **τὸ** θάνατο **ἐκλαφες τῆς δόλιας σου μητέρας,** Βλαχογ.Προπ 1,158 **δόλια ψυχή, στὸ δάκρυ σου τώρα θὰ σβήσῃς.**

δολιότης-ητος μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δολίου βλ.λ., ἀπάτη, πανουργία : ΠΔ Ἀρ.25,18 **ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ἡμῖν ἐν δολιότητι,** Εὐστ.1406,47 **ὑπουλότητά τινα καὶ δολιότητα.**

δολιότροπος-ον μτγν. κ. μσν. δολιόφρων βλ.λ. : Τζέτζ.Χιλ.3,443 **δολιοτρόπῳ γνώμῃ.**

δολιόφρων-ονος (ὁ,ἡ) κ.νεώτ. ὁ ἔχων δόλιον φρόνημα, δολερός, δόλιος βλ.λ. : Αἰσχ.Χο.947 **δολιόφρων ποινά,** Εὐρ.ΙΑ 1301 **δολιόφρων Κύπρις,** Μηναῖ 3,29 Ὠδ. **ἐχθρὸς ὁ δολιόφρων,** Κάλβ 3,160 **τὴν ἄτιμον . . πλεξίδα τῶν τυράννων δολιοφρόνων.**

δολίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ δόλων βλ.λ.2)· Ἡσ. « δόλων, παραξιφίς ».

δολισμός (ὁ) νεώτ. δολία μεταποίησις, **νόθευσις.**

δολίφονον (τό) Ἡσ. « πεποῖχθαι παρὰ τοῦ δολοφονίου ».

δολιχαδρόμος-ον Ἐπιγρ. δωρ. κ. αἰολ. ἀντὶ δολιχοδρόμος βλ.λ., πρβλ. Ζωναρ.Λεξ.559.

δολιχαίων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων μηκίστην ζωήν, δθ. ὁ ἀθάνατος : Ἐμπεδ.21,12 **θεοὶ δολιχαίονες.**

δολιχάορος-ον μτγν. ὁ ἔχων μακρὸν ξίφος : Φιλητ.23 Ἀθηναίης **δολιχάορου ἱερὸν ἄστυ.**

δολίχαυλος-ον ἐπὶ τῆς λόγχης ἢ αἰχμῆς τοῦ δόρατος, ὁ ἔχων δολιχὸν ἤτοι μακρὸν αὐλόν, σωλῆνα, **εἰς ὃν** ἐνεπηγνύετο τὸ ξύλον : Ὀδ.Ι 156 **αἰγανέας δολιχαύλους εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν.**

δολιχαύχην-ενος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων μακρὸν αὐχένα : Εὐρ.ΙΑ 793 **κύκνου δολιχαύχενος γόνον.**

δολιχάων-ονος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων **σταφυλιδινῶν** ἐντόμων.

δολιχεγχής-οῦς-ές ὁ ἔχων μακρὸν ἔγχος, δόρυ : Ἰλ.Φ 155 **Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας.**

δολιχεύω μτγν. τρέχω τὸν δόλιχον βλ.λ., δολιχοδρομῶ : Νίκαρχ.ΑΠ 11,82· ‖ γεν. διανύω μακρὸν διάστημα, βαίνω μακράν : Φίλ.1,131 **δολιχεύει τὸν τῆς φύσεως δρόμον,** Αἰλ.ἀπ.71 **δολιχεύσας πολλοὺς πολλάκις πλοῦς,** Εὐστ.Πον.320,1 Ἑρμῆς **δολιχεύσας εἰς μακρότερον ἔλυσε** τὸ πτερόν ‖ κ. μτφ. : Φίλ.1,9 **δολιχεύειν τὴν φύσιν** = παρατείνειν τὸν χρόνον τῆς **ὑπάρξεως.**

δολιχήπους-οδος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων δολιχούς, ἤτοι μακροὺς πόδας, μακροκάνης : Νουμήν.π.Ἀθην. 7,305 Α **ἠὲ καὶ ἐρπίλλας δολιχήποδας.**

δολιχήρετμος-ον ἐπὶ πλοίων, **ὁ** ἔχων μακρὰς κώπας : Ὀδ.Δ 499 **μετὰ νηυσὶ δάμη· δολιχηρέτμοισι** ‖ ἐπὶ προσ., ὁ μεταχειριζόμενος μακρὰς κώπας Ἡσ. « δολιχήρετμοι· μακρόκωποι· δηλοῖ **δὲ** τοὺς ναυτικούς » : Ὀδ.Θ 191 **Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες·** ‖ ἐν χρ. κ. κτ. μετάθεσιν : Πίνδ.Ο 8,20 **δολιχήρετμον Αἴγιναν πάτραν** = τὴν ἔχουσαν πλοῖα δολιχήρετμα.

δολιχήρης-ους-ες μτγν. δολιχός βλ.λ., ἐπιμήκης : Νικ.Θηρ.183 **ὀδόντες δολιχήρεες ἰοδόκοι,** Ὀππ. Ἁλ.1408 **δολιχήρεες ἱστοί.**

δολιχόγναθος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀγριωπιδῶν ἀραχνῶν.

δολιχογραφία (ἡ) μτγν. τὸ διὰ μακρῶν, διεξοδικῶς γράφειν : Λεων ΑΠ 6,327 **οὐ γὰρ ἔτι στέργω τὴν δολιχογραφίην·** ‖ τὸ ἐπὶ πολύ, ἐπὶ μακρὸν χρόνον, τὸ συνεχῶς γράφειν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 6,65 **(δόναξ) ἀμβλυνθεὶς ἐκ δολιχογραφίης.**

δολιχόγυνος (ὁ) νεώτ. γένος **πρασωπαιθῶν φυτῶν.**

δολιχόδειρος-ον, ἐπ. δουλ- ὁ ἔχων μακρὸν τράχηλον· Ἡσ. « δολιχοδείρων· μακροτραχήλων » : Ἰλ. Β 460 **κύκνων δουλιχοδείρων,** Αἰσωπ.144.

δολιχοδερίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. **ὑμενοπτέρων** μικρῶν κεντροφόρων μυρμήκων.

δολιχόδερας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **μυρμήκων** τῆς οἰκογεν. τῶν **δολιχοδεριδῶν.**

δολιχοδρομεύς-έως Ἐπιγρ. δολιχοδρόμος **βλ.λ.**

δολιχοδρόμος-ον ὁ τρέχων, ἀγωνιζόμενος **εἰς** τὸν δόλιχον βλ.λ. : Πλάτ.Πρωτ.335 Ε **τῶν δολιχοδρόμων τῳ . . διαθεῖν τε καὶ ἕπεσθαι.**

δολιχοδρομῶ-έω κ. νεώτ. τρέχω, διαγωνίζομαι εἰς τὸν δόλιχον βλ.λ. : Αἰσχίν.3,91 **Διόδωρον τὸν δολιχοδρομήσαντα,** Πολυδ.3,146 **τὸν δολιχοδρομήσαντα στάδιον.**

δολιχόεις-εσσα-εν, ἰων. **δουλ-** μτγν. δολιχός, **μακρός** : Λεων.ΑΠ 6,4 **δούρατα δολιχόεντα.**

δολιχόκερως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **κολεοπτέρων** ῥυγχοφόρων **ἐντόμων.**

δολιχοκεφαλία (ἡ) **νεώτ.** σχηματισμὸς τοῦ **ἀνθρωπίνου** κρανίου, καθ' ὃν ἡ προσθιοπισθία διάμετρος εἶναι πολὺ μείζων τῆς ἐγκαρσίας, μακροκεφαλία.

δολιχοκέφαλος-ον νεώτ. ἀνθρωπολ. ὁ ἐμφανίζων δολιχοκεφαλίαν βλ.λ.

δολιχοκρανία (ἡ) νεώτ. ἀκριβέστερος ὅρος **ἀντὶ** δολιχοκεφαλία βλ.λ.

δολιχοκρόταφος-ον Ἐπιγρ. **ὁ ἔχων** μακροὺς κροτάφους, δθ. ἐπιμήκη κεφαλήν.

δολιχόμαλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **πλατοριδῶν** ἀραχνῶν.

δολιχόμιτος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων ἐντομοφάγων ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν ἰχνευμονιδῶν.

δολιχοούατος-ον μτγν. ὁ ἔχων δολιχά, **ἤτοι** μακρὰ ὦτα : Ὀππ.Κυν.3,186.

δολιχόουρος-ον κ. -λίχουρος ὁ ἔχων μακρὰν **οὐράν,** κ. μτφ. ἐπὶ στίχων ἐξαμέτρων ἐχόντων εἰς τὸ **τέλος μίαν πλεονάζουσαν** συλλαβήν· Σχόλ.Ἡφαιστ. 290 C « δολιχόουρος δὲ (ὁ στίχος) ὁ κατὰ τὸ τέλος πλεονάζων συλλαβῇ » : Εὐστ.12,33.

δολιχόπεζα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **διπτέρων ἐντόμων** τῆς οἰκογεν. τῶν **τιπουλιδῶν.**

δολιχοπόδη (ἡ) νεώτ. γένος **ἀκριδιιδῶν** ἐντόμων.

δολιχοποδίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. **διπτέρων** βραχυκέρων **ἐντόμων.**

δολιχόπους-οδος-ουν κ. νεώτ. δολιχήπους βλ.λ. **2)** νεώτ. τὸ ἀρσ. **δαλιχόπους** ὡς οὐσ. εἰδ. ζωολ. γένος διπτέρων **δολιχοποδιδῶν** ἐντόμων.

δολιχόρρυγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος φαρυγγοβραγχιιδῶν ἰχθύων.

δόλιχος (ὁ) μακρὸς δρόμος, ἀγώνισμα δρόμου, ἀντοχῆς (πιθ. 24 σταδίων) : Πλάτ.Νόμ.833 Β **πρῶτος δὲ εἴσεισιν ὁ τὸ στάδιον ἁμιλλησόμενος σὺν τοῖς ὅπλοις, δεύτερος δὲ ὁ τὸν δίαυλον . . τέταρτος ὁ τὸν δόλιχον,** Λουκ.Ἱστ.Συγγρ 30 **δόλιχον γάρ που οἶμαι ἐν παισὶ νενίκηκε·** **2)** μτφ. ἐπὶ χρόνου ἢ ἐνεργείας, τὸ εἶναί τι μακρόν, μήκυνσις, **ὑπὲρ μέτρον,** ἔκτασις : Πλάτ.Πρωτ.329 Α **σμικρὰ ἐρωτηθέντες** δόλιχον **κατατείνουσι τοῦ λόγου,** Ἐπικρ.3,18 **ἐπεὶ δὲ δόλιχον τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει,** Ἐπιγρ. **δόλιχον βιότου σταδιεύσας·** **3)** μέτρον μήκους ἰσοδυναμοῦν πρὸς 12 στάδια : Ἥρων Γεωμ.4,13· **4)** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν σμῖλαξ ἡ κηπαία, τὸ ἀμπελοφάσουλο : Θεόφρ.Φ 8,3,2· ‖ νεώτ. βοταν. γένος **ψυχανθῶν** φυτῶν· **5)** νεώτ. ζωολ. γένος **κολεοπτέρων καραβιιδῶν** ἐντόμων.

δολιχός-ή-όν κ. μαν. μακράς, ἐπιμήκης : Ἰλ.Δ 533 **δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες,** Ἀπολλ.Ρ 1,914 **δαλιχῇσιν ἐλάτῃσι·** **2)** μτφ. ὁ διαρκῶν ἐπὶ μακρὸν χρόνον, μακροχρόνιος : Ὀδ.Ψ 243 **νύκτα δολιχήν,** αὐτ.Λ 172 **δολιχὴ νοῦσος,** Παῦλ.Σιλ.ἐν.ΑΠ 6,65 **ἐκ δολιχῶν καμάτων,** Μακεδ.αὐτ.10,70 **δολιχαὶ ἐλπίδες·** ‖ ἐν τισι φρ. συνάπτονται ἡ κυρ. κ. ἡ μτφ. σημ. ἤτοι ἡ τῆς τοπικῆς κ. ἡ τῆς χρονικῆς διαρκείας : Ὀδ.Γ 169 **δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,** Αἰσχ.Προμ.284 **δολιχῆς τέρμα κελεύθου.**

δολιχοσαυρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. ἑρπετῶν τοῦ ἀθρ.τῶν **σαυρῶν,** ἀπαντῶσα μ.ἐν ἀπολιθώσει.
δολιχόσαυρος (ὁ) νεώτ. γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογ. τῶν **δολιχοσαυριδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
δολιχοσκελίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **φα**λαγγιδῶν ἀραχνῶν.
δολιχόσκιος-ον κ. μσν. ὁ ρίπτων μακρὰν σκιάν, δθ. μακρός, παρ' Ὁμ. ἐπίθ. τοῦ ἔγχος : Ἰλ.Γ 346 **πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,** Ὀππ.Κυν.Ι,411 **δολιχόσκιος οὐρή·** ‖ π. μτγν. ἐπ. ἐν γεν. χρ. ὁ μακρὰν ἐκτεινόμενος, ἁπλούμενος, ἐξικνούμενος : Νόν.Δ 12,181 **δ- ὀδμή,** αὐτ.2,612 **δ- ἰός,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.Ι,87 **εἰς κῶνον τὴν σὴν** δολιχόσκιον αἰχμὴν **ἐμπεσών.**
δολιχοστενομελία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. συγγενὴς δυστροφία τοῦ σκελετοῦ, ἐμφανίζουσα ἐπιμήκυνσιν καί τινα ἐκλέπτυνσιν τῶν ὀστῶν τῶν ἄκρων.
δολιχόσωμον (τὸ) νεώτ.γέν.**κανθαριιδῶν** ἐντόμων.
δολιχοτόμος (ὁ) νεώτ.γέν.**χρυσομελιδῶν** ἐντόμων.
δολίχουρος-ον νεώτ. ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων **κεντροφόρων** ἐντόμων.
δολιχόφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ μακρὰν **ἐκτείνων τὴν** φρένα, τὰς σκέψεις, ὁ **τὴν** πρόβλεψιν, **τὴν** προνοητικότητα ἀσκῶν : Ἐμπεδ.ΙΙ,Ι **νήπιοι· οὐ γάρ σφι** δολιχόφρονές **εἰσι μέριμναι.**
δολιχόωτος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **τρωκτικῶν** τῆς οἰκογ. τῶν **λαγωϊδῶν,** ἄ. δολιχωτίς.
δολιχῶνυξ-υχος (ὁ) νεώτ. γένος **ἰκτεριδῶν** πτηνῶν.
δολιχωπά Ἡσ. « μακρά ».
δολιῶ-άω, παρατ. γ' πρ. **ἐδολιοῦσαν** φέρομαι δολίως, ἀπατηλῶς πρός τινα : ΠΔ Ψαλμ.5,10 **ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν·** ‖ ἀπολ. **εἶμαι** δόλιος, ἐπίβουλος, ἀπατεών : Σύμμ.ΠΔ Παρ.26,19.
δολίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ δόλιον, ἐπίβουλον τρόπον : Βατραχομ.93,ΠΔ Ἱερ.9,4 **πᾶς φίλος δολίως** **πορεύσεται,** Ἰώσ.ΑΙ 14,13,6 **ὑπεκρίνοντο δολίως.**
δολίωψ-οπος (ὁ) νεώτ. γέν. **κολεοπτέρων** ἐντόμων.
δολλάριον (τὸ) νεώτ. ναμισματικὴ μονάς, **κυρ.** τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Καναδᾶ, ἰσοδυναμοῦν **κατὰ τὸν** χρυσοῦν **κανόνα** πρὸς 5,18 φράγκα· ‖ **μεξικανικὸν δολλάριον** παλαιὸν **μεξικανικὸν νόμισμα ἀξίας** 5,43 **φρ.χρ.**
δολμέν ἄ. ντολμὲν βλ.λ.
δολάδουπος-ον **ἐσφ. γρ. ἐν Ὀρφ.**Ὕμν.64,3 **ἀντὶ** ὁπλόδουπος **βλ.λ.**
δολόεις-**εντος-εσσα-εν** **ἐπὶ** προσ. δολερός, πανοῦργος : Ὀδ.Η 245 **ἔνθα.. δολόεσσα Καλυψὼ ναίει,** αὐτ.Ι 32 **Κίρκη δολόεσσα·** **2**) ἐπὶ πραγμ. κ. ἐνεργειῶν, ὁ δολίως ἐπινοηθεὶς ἢ κατασκευασθείς, ὁ τεχνασμάτων ἔμπλεος, ὁ δόλον ἐνέχων, περιέχων : Ὀδ.Θ 281 **πέρι γὰρ δολόεντα** (**δέσματα**) **τέτυκτο,** Ἑλλάν.69(a) J **δολόεις θάνατος,** Εὐρ.ΙΑ 1527 **δολόεντα Τροίας ἕδη,**Ἀπολλ.Ρ 2,423 **δολόεσσαν ἀρωγὴν θεᾶς,** Μαν.4,237 **ἀπάτην δολόεσσαν.**
δολοεργής-οῦς-ές μτγν. ὁ διὰ δόλου ἐνεργῶν : Μαν.4,394 **διὰ μοιχοσύνην δολοεργέα νυμφευθεῖσα.**
δολοεργός-όν μτγν. δολοεργὴς βλ.λ. : Μαν.4,57 **ἰξοβόλους δολοεργούς.**
δολοήτωρ-ορος (ὁ) (ἦτορ) μτγν. ὁ ἔχων **δολίαν** καρδίαν, δόλιον φρόνημα : Χρησμ.Σιβ.32 **εἰσὶ θεοὶ μερόπων δολοήτορες οὗτοι ἀβούλων.**
δολοιφονῶ-έω δολοφονῶ· ΕΜ 633,28.
δολοκτασία (ἡ) φόνος ἐνεργηθεὶς διὰ δόλου, δολοφονία : Ἀπολλ.Ρ 4,479 **ἣ θέμις αὐθέντῃσι δολοκτασίας ἱλάεσθαι.**
δολοληφία (ἡ) δολία λῆψις : Φαβρίκ.Κῶδ.Ψευδεπ. ΠΔ Ι,524 **ἡ γὰρ ἀδικία συνεργεῖ τοῖς λοιποῖς πνεύμασι διὰ τῆς δολοληφίας** (διορθ. **δοσοληψίας**).
δολομάν Ἡσ. « μαστροπόν· Λάκωνες ».
δολομάχανος-ον δωρ. δολομήχανος **βλ.λ.** : Θεόκρ.30,26 **τὸν δολομάχανον.. Ἔρον.**
δολόμετρος-ον μτγν. ὁ δολίως **μετρῶν,** ὁ ἀπατῶν κατὰ τὴν μέτρησιν : Ἀνών.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ: **τελώνας ἀδίκους.. καὶ δολομέτρους.**
δολομῆδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **τετραπνευμόνων** ἀραχνῶν.
δολομήδης-ους-ες ὁ δόλια **μήδεα ἔχων, δολίως** σκεπτόμενος, δόλιος : Σιμων.43 **σχέτλιε παῖ δολόμηδες** Ἀφροδίτας (πιθ.**ἐσφ.** γρ. ἀντὶ **δολόμητες**).
δολομήτης (ὁ) (μῆτις) μ.κτ. κλ. **-μῆτα ὁ δολόμητις** βλ.λ., ὁ δόλια μελετῶν, πανοῦργος· Ἡσ. « **δολομήτεω,** δόλια βουλευομένου » : Ἰλ.Α 540 **τίς δὴ αὖ τοι, δολομῆτα, θεῶν συμφράσσατο βουλάς;**
δολόμητις-ι (μῆτις) ὁ δόλια μελετῶν, δολερός : Ὀδ.Α 300 **ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα, Αἴγισθον δολόμητιν,** Αἰσχ.Πέρσ.93 **δολόμητιν δ' ἀπάταν θεοῦ τίς ἀνὴρ θνατὸς ἀλύξει·** πρβλ. δολομήτης.
δολομηχάνημα (τὸ) μσν. τὸ δόλιον τέχνασμα, δολίευμα : Λίβ.Ροδ.3325.
δολομήχανος-ον κ. μσν., δωρ. -μάχανος ὁ δόλια μηχανώμενος : Σιμων.43 **τὸν Ἄρει δολομαχάνῳ τέκεν** (δ.γρ.**κακομαχάνῳ**),Κ Μανασσ.Χρον.61.
δολόμιον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτ. δολομίτης βλ.λ.(1).
δολομίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. ὀρυκτόν, μεῖγμα ἀνθρακικοῦ ἀσβεστίου καὶ ἀνθρακικοῦ μαγνησίου· **2**) πετρογρ.πέτρωμα περιέχον τὰ συστατικὰ ταῦτα.
δολομιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τοὺς δολομίτας βλ.λ. ἀναφερόμενος ἢ ὁ ἐκ δολομίτου ἀποτελούμενος : **Δολομιτικαὶ Ἄλπεις·** **2**) ὁ ἀνάμικτος μετὰ δολομίτου : **δολομιτικὴ μάργα.**
δολόμυθος-ον ὁ δολίως μυθευόμενος, **οὗ οἱ** λόγοι ἐνέχουσι δόλον : Σοφ.Τρ.839 (**ἐσφ.** γρ.).
δολοπεύω Ἡσ. « δολοπεύει· ἐπιβουλεύει, ἐνεδρεύει ».
δολόπιος (ὁ) νεώτ. γένος **κολεοπτέρων ἐντόμων.**
δολοπλανής-οῦς-ές ὁ διὰ δόλων **παραπλανῶν** : Νόνν.Δ 8,126 **θεὰ δολόμητι δολοπλανές.**
δολοπλέχτρα (ἡ) δημ. ἡ δολοπλόκος **βλ.λ.** : Ἐφταλ.Ὀδ.Ι 32 **ἡ Κίρκη.. ἡ δολοπλέχτρα.**
δολοπλόκημα-ατος (τὸ) μσν. ἡ δολοπλοκία **βλ.λ.**: Κ Μανασσ.Χρον.85.
δολοπλοκία (ἡ) **κ. νεώτ. τὸ πλέκειν, ἐξυφαίνειν** δόλους, δολιότης : Θέογν.226 **τῷ δὲ δολοπλοκίαι μᾶλλον ἄπιστοι ἄδον,** Ἱππ.Ἐπιδ.17.
δολοπλόκος-ον (**κ.** -α-ον ἐν Λυρ.Ἀδέσπ.129) **κ.** νεώτ. κ. δημ. ὁ πλέκων, ἐξυφαίνων δόλους : Σαπφ 1,2 **ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα, παῖ Δίος δολόπλοκε,** Τρυφιόδ.264 **γέροντα δολοπλόκον,** Παλαμ.Τρισεύγ.81 **κάποιο δολοπλόκο σκάνταλο φαντάστηκε,** Ἐφταλ.Ὀδ.Λ 364 **δὲ φαίνεσαι.. δολοπλόκος.**
δολοπλοκῶ-έω μσν. κ. νεώτ. πλέκω, ἐξυφαίνω δόλους : Κῶδ.Παρ.1491,φύλλ.70 π.Κουμαν.Ἀθησ.**ἐν λ.**
δολοποιός-όν ὁ ποιῶν, παρασκευάζων δόλους· δθ. δόλιος, δολερός : Σοφ.Τρ.832 **φονίᾳ νεφέλᾳ χρίει δολοποιὸς ἀνάγκα.**
δολοποιῶ-έω μτγν. κ. Ἐπιγρ. μεταχειρίζομαι δόλια μέσα, ἐνεργῶ δολίως : Μᾶρκ.Ἐρημ.35.
δολορραφής-οῦς-ές μτγν. ὁ πρὸς δόλον ἐρραμμένος, κατεσκευασμένος, περὶ τῶν δικτύων : Ὀππ.Ἁλ.3,84 **δολορραφέων λίνα κόλπων·** **2**) **μτφ.** ἐνεργ. ὁ δολοπλόκος βλ.λ. : Νόνν.Δ 20,182.
δολορραφία (ἡ) δολία ἐπινόησις, δόλιον τέχνασμα, δολοπλοκία βλ.λ. : Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 5,285 **Ἡφαίστου πᾶσα δολορραφίη.**
δολορράφος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ δολοπλόκος, ὁ ἐξυφαίνων δόλους : Τζέτζ.Χιλ.θ,925.
δολορραφῶ-έω ἐξυφαίνω δόλους : Κτησ.ἀπ.29,4 **τοῖς πολεμίοις.. ἀπωλείας ἐδολορράφει μηχανήν.**
δόλος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. κυρ. δέλεαρ, δόλωμα πρὸς ἁλιείαν τῶν ἰχθύων : Ὀδ.Μ 252 **περιμήκει ῥάβδῳ ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων,** δημ. παροιμ. **χωρὶς δόλο ψάρι δὲν πιάνεται** (ἄνευ ἐπιδεξιότητος ἢ δαπάνης οὐδὲν ἐπιτυγχάνεται), ὁμ. **λίγος δόλος πολὺ ψάρι** (διὰ μι-

κρᾶς δαπάνης ἐνίοτε ἐπιτυγχάνεται μέγα κέρδος)' **2)** κατ' ἐπέκτ. πᾶν ἔντεχνον κατασκεύασμα πρὸς **ἐξαπάτησιν** ἢ σύλληψιν, περὶ τῶν δικτύων τοῦ Ἡφαίστου : Ὀδ.Θ 276 **ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει'** || περὶ τοῦ δουρείου ἵππου : Ὀδ. Θ 494 **ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς'** || περὶ τῆς ἐσθῆτος τῆς Πηνελόπης : Ὀδ.Τ 137 **ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω'** || ξύλινος **δόλος** ἡ ποντικοπαγίς : Βατραχομ.116' **3)** γεν.τέχνασμα, στρατήγημα : Ἰλ.Ζ 187 **πυκινὸν δόλον** .. **ὕφαινε**, Πρόδρ.2,509 **βλέπε μηχανὰς καὶ δόλους πῶς συρράπτουν'** **4)** πανουργία, ἀπάτη, κατεργαριά : Ἰλ.Η 142 **ἔπεφνε δόλῳ, οὔ τι κράτεΐ γε,** Ὀδ.Ι 406 **μή τίς σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἠὲ βίηφιν,** Αἰσχ.Προμ.213 **ὡς οὐ κατ' ἰσχύν.. δόλῳ δὲ τοὺς ὑπερσχόντας κρατεῖν;**, Διγεν.Ἀκρ.413 **μὲ πολλὴν χαρὰν ἐπῆραν τὴν σφραγῖδαν, τὸν δόλον ἀγνοήσαντες'** || μτ. προθ. **ἐκ δόλου** : αὐτ.Φιλ.102, αὐτ. Ἠλ.279' **σὺν δόλῳ** : Αἰσχ.Πέρσ.775, Σοφ.Αἴ.1245' **μετὰ δόλου** : Ἰσοκρ.9,36' || Ἐπιγρ. **μετὰ δόλου πονηροῦ ἢ δόλῳ πονηρῷ** = διὰ πονηροῦ τεχνάσματος' || ἀντίθ. ἁπλοῖ τρόποι : Ἀριστφ.Πλ.1149 **οὐ γὰρ δόλου.., ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων'** **5)** ἡ τάσις, ἡ διάθεσις πρὸς δολίευσιν, ἡ δολιότης : ΚΔ Ἰω. 1,48 **Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι,** Ζερβ.Τρογ. ΚΚ 65,22 **λοξοδρομάει μὲ δόλο κάθε στράτα'** || νεώτ.νομ.ἡ ὑπὸ τοῦ δράστου προεπίγνωσις περὶ τοῦ ἀξιοποίνου πράξεώς τινος : **ὁ κατηγορούμενος ἐνήργησε μετὰ δόλου'** **6)** Ἡσ. « κατάσκοπος »' **7)** Ἡσ. « πάσσαλος »' **8)** **δόλου τράπεζα** Ἡσ. « ἐπὶ τοῦ ἥπατος σημεῖον ἐν τῇ θυτικῇ ».

δολοσχερής-οῦς-ές Ἐπιγρ., ἀπαντᾷ μ. κατὰ πληθ. οὐδ. **τὰ δολοσχερέα** ἐπὶ μερῶν φερέτρου (πιθ. **τὰ δ' ὁλοσχερέα**).

δολότροπος-ον μτγν. δόλιος : Ἐπιφάν.2,288 **Α ὁ .. ὄφις δολοτρόποις τεχνάσμασιν ἠπάτησε.**

δολουργός-όν μτγν.δολοεργός βλ.λ.: Βασίλ.3,637C.

δολουργῶς ἐπίρρ.μτγν. διὰ δόλου: Νεῖλ.Ἐπιστ.366.

δολοφάγος (ὁ) δημ. εἶδος ἰχθύος : Βλ.Συνμ.430.

δολοφόνησις-εως (ἡ) μτγν. δολοφονία βλ.λ. : Ἀππ. Συρ.69 **τῆς τοῦ πατρὸς δολοφονήσεως.**

δολοφονία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. φόνος διὰ δόλου, ἐξ ἐνέδρας ἢ ἁπλῶς ἐκ προμελέτης : Ἀριστλ. ΗΝικ.1131 a, 7, Πολύβ.6,13,4 **οἷον.. φαρμακείας, δολοφονίας τῇ συγκλήτῳ μέλει περὶ τούτων,** Θεοφύλ.Σ Ἱστ.134 C **δεδοικὼς μή που δολοφονία τις ὑποσταίη,** - **ἡ δολοφονία τοῦ βασιλέως.**

δολοφονίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογ. **διπνευμόνων** ἀραχνῶν.

δολοφονικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον δολοφονικόν, διὰ δολοφονίας βλ.λ.

δολοφονικός-ή-ό(ν) νεώτ κ. δημ ὁ ἀναφερόμενος εἰς δολοφονίαν ἢ δολοφόνον, ὁ ἐπιτήδειος πρὸς δολοφονίαν : **δολοφονικὰ ὅπλα'** **2)** ὁ πρὸς δολοφονίαν γινόμενος: **δολοφονικὴ ἀπόπειρα.**

δολοφονικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον δολοφόνου, διὰ δολοφονίας βλ.λ.

δολοφόνος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ συντελῶν εἰς δολοφονίαν, δολοφονικός : Αἰσχ.Ἀγ.1129 **δολοφόνου λέβητος τέχναν σοι λέγω,** - **δολοφόνα ἔντικτα'** || νεώτ. κ. ὡς οὐσ. ὁ διὰ δόλου φονεύων: **ὁ δολοφόνος συνελήφθη'** **2)** νεώτ. μτφ. ὁ διὰ δολίων μέσων καταστρέφων : **δολοφόνος τῆς τιμῆς - τῆς εὐτυχίας μου'** **3)** νεώτ. ζῳολ. τὸ συνηθέστερον γένος τῶν **δολοφονιδῶν** ἀραχνῶν.

δολοφόντης (ὁ) μτγν. δολοφόνος : Χρησμ.Σιβ.8,196.

δολοφονῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ., παθ. ἀόρ. δημ. **(ἐ)δολοφονήθηκα** κ. μτχ. παρακ. **δολοφονημένος** φονεύω διὰ δόλου, κυρ. **ἐξ ἐνέδρας** : Πολύβ.2,36,1 **ἐτελεύτησε δολοφονηθεὶς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλύμασι νυκτός,** Στράβ.5,3,2 **τὸν μὲν ἐν κυνηγίᾳ δολοφονεῖ'** κ. παθ. : Πολύβ.32,5,11' || συνήθ. ἁπλῶς φονεύω : Δημ.401,26 **ἐπειδὴ δὲ δολοφονηθεὶς ἐτελεύτησεν,** Ἀππ.Συρ.68 **ἔκτεινε Δημήτριον** .. **δολοφονήσασα διὰ ζῆλον τοῦ γάμου Ραδογούνης,** Φιλ.1,205' **2)** νεώτ. μτφ. βλάπτω τινὰ δολίως, ἰδίως τὴν ὑπόληψίν του' πρβλ. σκοτώνω.

δολόφραγμον (τό) νεώτ. βοταν. γένος **κρυοφυλλιδῶν** ἀσιατικῶν φυτῶν.

δολοφραδής-οῦς-ές ὁ ἐν δόλῳ φραδής, νοήμων, ἔμπειρος, ὁ δόλιον φρόνημα ἔχων, δόλους σκεπτόμενος, ἐπινοῶν : Ὑμν.Ἑρμ.282 **ὦ πέπον, ἠπεροπευτά, δολοφραδές,** Πίνδ.Ν 8,33 **αἱμύλων μύθων ὁμόφοιτος, δολοφραδής.**

δολοφράδμων-ονος-ον μτγν. δολοφραδὴς βλ.λ., περὶ τῆς Ἀφροδίτης : Νόνν.Δ 4 68.

δολοφρονέων-ουσα-ον μτχ. τοῦ δολοφρονῶ βλ.λ.

δολοφρονῶ έω μ. κτ. μτχ. **δολοφρονέων-ουσα-ον** δόλους φρονῶ, ἐπινοῶ, σχεδιάζω, εἶμαι πανοῦργος : Ἰλ.Γ 405 **τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης** :, Ἡσίοδ.Θ 550 **φῆ ῥα δολοφρονέων,** Ἀρχίλοχ.93 **τῇ μὲν ὕδωρ ἐφόρει δολοφρονέουσα χειρί.**

δολοφροσύνη (ἡ) κ. σαν. δολιότης, πανουργία : Ἰλ.Τ 97 **καὶ τὸν Ἥρη, θῆλυς ἐοῦσα, δολοφροσύνης ἀπάτησεν,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,73 **τὰς ἀλαμανικὰς δολοφροσύνας ἀποκρουόμενος.**

δολόφρων-ονος-ον νεώτ. ὁ δόλιον φρόνημα ἔχων, δόλους ἐπινοῶν, δολερός : Αἰσχ. Ἱκ.750 **δολόφρονες δὲ καὶ δολιομήτιδες** (ἐσφ.γρ.ἀντὶ οὐλόφρονες), Ἀσκληπιάδ.ΑΠ 7,145 **ἁ δολόφρων ἀπάτα.**

δολόφ-οπος Ἡσ. « δόλοπα' κατάσκοπον, μοστροπόν ».

δόλπαι Ἡσ. « πλακούντια μικρά' Κῷοι »' πρβλ. **δολβαί.**

δολυκόρις-ιος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **ὑμενοπτέρων** δυσόσμων καρπομυζητικῶν ἐντόμων.

δολφός (ὁ) Ἡσ. «μήτρα »' πρβλ. **δελφύς.**

δολῶ-όω κ. νεώτ., δημ. **δολώνω** ἐξαπατῶ διὰ δόλου, δελεάζω, πιάνω στὴν παγίδα : Ἡσίοδ.Θ 494 **Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφραδέεσσι δολωθείς,** Ἡρ. 1,212 **τοιούτῳ φαρμάκῳ δολώσας τὸν παῖδα,** Αἰσχ. Ἀγ.1636 **τὸ γὰρ δολῶσαι πρὸς γυναικὸς ἦν σαφῶς'** || διὰ δολώματος συλλαμβάνω : Ξεν.ΚΠ 6,28 **δολοῦν ὗς ἀγρίους πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι** **2)** δολιεύω, μεταποιῶ τι ὅπως ἀλλοῖον φανῇ, ψευτίζω : Σοφ.Φιλ.129 **ναυκλήρου τρόποις μορφὴν δολώσας** (μεταμφιεσθείς)' || ὄθ. νοθεύω : Λουκ. Ἑρμότ.59 **κερασάμενοί γε οἱ πολλοὶ καὶ δολώσαντες καὶ κακομετροῦντες (οἶνον),** Διοσκ.1,81 **δολοῦται δὲ πᾶς λίβανος τῇ πιτυΐνῃ ῥητίνῃ μεθοδευόμενος'** || ἐν. χρ. κ. μτφ. : ΚΔ Κορ.2,4,2 **μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ'** **3)** συνεκδ. ἀναμιγνύω : Γαλ. 14,48' **4)** ὁμ. βαφῶ : Πολύβ.7,169 **ἔρια δολοῦν.**

δόλωμα-ατος (τό) κ. νεώτ. κ. δημ. μέσον πρὸς ἐξαπάτησιν, δελεασμόν, δόλος : Αἰσχ.Χο.1003 **τῷδε τ' ἂν δολώματι πολλοὺς ἀναιρῶν πολλὰ θερμαίνοι φρένα'** || ὄθ. στρατήγημα, πανουργία : Αἰν. Τακτ.8,2 **οἷα χρὴ κατασκευάζεσθαι δολώματα τοῖς ἀποβαίνουσι'** || εἰδικ. νεώτ. κ. δημ. τεμάχιον τροφῆς τιθέμενον εἰς παγίδας ζῴων, κυρ. εἰς ἄγκιστρον πρὸς σύλληψιν ἰχθύων : Κρυστ.Κένυ. Μαντ.20 **πεζόβολο κρατεῖ καὶ δόλωμα ἑτοιμάζει'** || μτφ. ἑλκυστικὴ προσπάθεια πρὸς ἐξαπάτησιν : **δὲν ἔπιασε τὸ δόλωμα'** **2)** νόθευσις : **τὸ δόλωμα τοῦ κρασιοῦ - τοῦ γάλακτος.**

δολωμία (ἡ) νεώτ. γένος **προσωπανθῶν** φυτῶν.

δόλων-ωνος (ὁ) κ.μον. κ. νεώτ. μικρὸν πρῳραῖον ἱστίον τριήρους : Πολύβ.16,15,2 **ἐκ δὲ τοῦ κινδύνου μιᾶς νηὸς ἐπαραμένης τὸν δόλωνα,** Διόδ.Σ 20,61 **ἡ ναῦς φοροῦ πνεύματος ἐπιλαβομένη, τοῦ δόλωνος ἀρθέντος ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον'** || μον. τὸ πρῳραῖον ἱστίον δρόμωνος : Προκόπ.Βανδ.217 D

χαλάσαντες τὰ μεγάλα ἱστία τοῖς μικροῖς, ἃ δὴ δόλωνας καλοῦσιν ἕπεσθαι· **2)** ὁ φέρων αὐτὸ μικρὸς πρωραῖος ἱστός : Πολυδ.1,91 **τὸν μέγαν καὶ γνήσιον ἱστὸν ἀκάτιον, τὸν κατόπιν ἐπίδρομον, τὸν ἐλάττονα δόλωνα·** **3)** νεώτ. ναυτ. τὰ δεύτερα ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα τετράγωνα ἱστία, τὰ ἐκπεταννύμενα ἐπὶ κεραιῶν ἐγκαρσίων, οἱ γάμπιες· **4)** ἐγχειρίδιον κεκρυμμένον ἐντὸς ῥάβδου, στιλέττο· Ἡσ. « δόλωνες· ξιφίδια ἐν ξύλοις ἀποκεκρυμμένα» : Πλούτ.Τ Γράκχ.10 **ὑποζώννυσθαι ξιφίδιον λῃστρικόν, ὃ δόλωνα καλοῦσιν·** **5)** ἐπιμήκης ῥάβδος, κάλαμος, εἰς οὗ **τὸ** λεπτότερον ἄκρον εἶναι προσδεδεμένον νηματοειδὲς σχοινίον, ἀπολῆγον εἰς ἀγκιστρον, ἐν χρ. πρὸς ἁλιείαν, καλαμίδι : Ἀρτεμ.2,14.

δολωνικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δόλωνα βλ.λ. 1) : Πάπ. **ξύλον εἰς τράπεζαν δολωνικήν.**

δολώνιον (τό) νεώτ. ναυτ. ὁ πρωραῖος δόλων βλ.λ.3), τὸ παρο(υ)κέτο.

δολωνίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ναυτ. ὁ πρυμναῖος δόλων βλ.λ.3), κοντραμετζάνα.

δολωνίτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὁ χειριζόμενος τὸν δόλωνα ναύτης, γαμπιέρης.

δολώνω δημ., μτχ. παρακ. **δολωμένος** ἐφοδιάζω διὰ δολώματος: **ἐδόλωσε τ' ἀγκίστρια·** **2)** συλλαμβάνω διὰ δολώματος, δελεάζω : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 6,24 **τὴν καρδιά κάθε νιοῦ θὰ δολώνωμε·** **3)** νοθεύω κυρ. ὑγρὰ διὰ τῆς προσθήκης ὕδατος: **δολωμένο κρασί·** ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Ἐρωτόκρ. 4,1623 **ποτὲ νὰ μὴ δολώσωμε ἐτοῦτο ὅπ' ἐγίνη.**

δολῶπις-ιδος (ἡ) ἡ ἔχουσα δολίους ὀφθαλμούς, δολερή : Σοφ.Τρ.1050 **ἡ δολῶπις Οἰνέως κόρη.**

δόλωσις-εως (ἡ) ἐξαπάτησις : Ξεν.ΚΠ 1,6,28 **ἀπάται καὶ δολώσεις καὶ πλεονεξίαι,** Προκόπ.Ἀνέκδ. 58 C· **2)** ἀνάμιξις : Γολ.16,48.

δόμα-ατος (τό) (δίδωμι) κ. μσν. δῶρον : Πλάτ. Ὅρ.415 B **θυσία θεῷ δόμα θύματος,** ΠΔΓέν.25,6 **καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Ἀβραὰμ δόματα,** ΚΔΛουκ.11,13 **οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,** Πλούτ.Ἠθ.182 E **βασιλικὸν τὸ δόμα,** Μηναῖ.7,20 Συναξ. **δόμα ἦν τοῖς ἱερεῦσι δεδαμένη·** **2)** πάπ. ὀφειλὴ ἐτησία πρὸς τὸ δημόσιον ἢ καινότητα, δόσιμο : Πάπ. **ἀποπλήρωσις τῶν δημοσίων καὶ ἑτέρων δομάτων.**

δόμα (τό) μτγν. δῶμα βλ.λ. : Μάξιμ.448· ‖ Ἡσ. « τειχίον ».

δομαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων, πρaωρισμένος διὰ τὴν οἰκοδομίαν : ΑΠλ.4279 **δομαῖον λᾶαν·** ‖ δομαῖοι (κ.α.ί. παράλ. τοῦ ουσ. λίθοι) τὰ θεμέλια, οἱ θεμέλιοι λίθοι: Ἀπολλ.Ρ 1,737 **τῆς (Θήβης) οἱ γε νέον βάλλοντο δομαίους ἱέμενοι,** Νόνν.Δ 97,99 **καὶ τάφον αἰπυτέροισιν ἀνεστήσαντο δομαίοις.**

δοματίζω μτγν. δίδω δῶρα : Σύμμ.ΠΔ Ἰεζ.16,33· ‖ παθ. : Ψ Καλλισθ.1,11, Γλωσσ.ΚΔ ἐν Φαβρικ.16 **Ματθαῖον δοματισθέντα.**

δομβεΐα (ἡ) νεώτ. γένος κοσμητικῶν θάμνων καὶ δενδρυλλίων, ἐχόντων πλατέα κορυμβοειδῶς διατεταγμένα φύλλα καὶ μεγάλα ἐρυθρακίτρινα ἄνθη.

δομβεϊίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν, ἧς κύριον γένος ἡ δομβεΐα βλ.λ.

δόμειν, δόμεναι, δόμεν ἀπαρφ. τοῦ ρ. δίδωμι βλ.λ.

δομέοντι Ἡσ. « οἰκοδομοῦντι ».

δομεστικᾶτον (τό) μσν. τὸ ἀξίωμα τοῦ δομεστίκου βλ.λ. : Συνεχ.Θεοφ.459,15.

δομεστίκισσα (ἡ) μσν. ἡ σύζυγος τοῦ δομεστίκου βλ.λ. : Κ Πορφ.Ἔκθ.67,21.

δομέστικος (ὁ) (λατ.) μτγν. κ. μσν. κ. **δομέστιχος** στρατιώτης τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ αὐτοκράτορος· Σουίδ. « δομέστικοι· οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς ἢ κατὰ Ῥωμαίους οἰκειακοὶ στρατιῶται » : Παλλάδ. Λαυσ.1209 C, Σωζόμ.9,8 **ἡγεμὼν τῶν ἱππέων δομεστίκων καλουμένων,** Προκόπ.108 A· ‖ ἀνώτερον ἀξίωμα ἐν τῇ αὐλῇ καὶ τῷ βυζαντινῷ στρατῷ : Προκόπ.185 D **ὁ δὲ τῶν ἀπορρήτων Ἀσπαρι ἔφη κοινωνὸς εἶναι· δομέστικον δὲ τοῦτον τῇ σφετέρᾳ γλώσσῃ καλοῦσι Ῥωμαῖοι·** ‖ **δομέστικος τῶν σχολῶν** (ὁ ἀρχιστράτηγος) : Κ Μανασσ. 114· ‖ **δ. τῶν τειχέων** : Κωδιν.5,79· ‖ **δ. τῶν ἐξκουβίτων, - μέγας δομέστικος** (ἀνώτατος ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ) : Γεώργ.Ἀκροπ.36 B· **δ. τῆς τραπέζης** : Παχυμ.Γ 219 A· ‖ τίτλος ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος : Κ Πορφ.Ἔκθ.748,14, Κωδιν. 6,6, Πρόδρ.B 60 **ἐκεῖνος ἐν δομέστιχος, καὶ σὺ παρακλησιάρχης·** **2)** κ. ὁ θεράπων, ὁ οἰκιακὸς ἐργασίας ἐκτελῶν : Διγεν.Ἀκρ.4185 **φέροντες οἱ δομέστικοι τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης.**

δομευκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν ἀρσενικοῦχου χαλκοῦ.

δομέω Ἡσ. διαφ. τ. τοῦ δομῶ-άω βλ.λ.

δομή (ἡ) μτγν. οἰκοδόμημα : Ἰώσ.ΑΙ 15,11,3 (ἀμφ.)· **2)** δέμας βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 3,1395 **καὶ πλευροῖς κήτεσσι δομὴν ἀτάλαντος ἰδέσθαι,** Νίκ.Θηρ.153 **ἄλλος δ' αὖ κόχλοισι δομὴν ἰδάλλεται αἶης·** πρβλ. Ἡσ. « δομή· τεῖχος, εἶδος, μορφή, πρόσοψις, σῶμα, οἰκοδομή, τρόπος, κατασκευή ».

δόμημα-ατος (τό) μτγν. κ. μσν. κτίσμα, κτίριον, οἰκοδόμημα : Ἰώσ.ΠΙ 5,5,1 Εὐσέβ.Ἰστ.Ἐκκλ.10,4,17 δομήματα **μήκη τε καὶ πλάτη,** Νικήτ.Εὐγεν.6,625 εἰς τὸ γράος δόμημα τῆς Μαρυ. λίθος.

δόμησις-εως (ἡ) μτγν. κατασκευὴ κτιρίου, οἰκοδομῆς, οἰκοδομία : Ἰωσ.ΠΙ 1,21,6 **τὴν ὀχυρότητα τῆς δομήσεως·** ‖ ἡ ἐνέργεια τοῦ οἰκοδομεῖν : αὐτ.5,2,3 **καταρχομένων δὲ ἄρτι τῆς δομήσεως.**

δομήτωρ-ορος (ὁ) μσν. κτίστης, ἱδρυτής : Σχόλ. Λύκ.48, Κ Μανασσ.Χρον.48,6, Βαλσαμ.Καν.Α Συν. Κωνστ. ἐπ' **ἀδείας ἔχουσιν οἱ δομήτορες τούτων τυπικὰ ἐκτίθεσθαι,** Μηναῖ.1,27 Ὠδ. **ὀροφουργὲ Κύριε καὶ τῆς Ἐκκλησίας δομῆτορ.**

δομιγκοαλιζαρίνης χρώματα νεώτ. συνθεπικὰ χρώματα τῶν μαλλίνων, ἀνθεκτικὰ **εἰς τὸ φῶς.**

δομιγκοχρώματα (τά) νεώτ. χημ. ὀξινα ἀζωχρώματα τοῦ ἐρίου καὶ τῆς μετάξης.

δομιγκοχρωμίου χρώματα (τά) νεώτ. χρώματα τῶν μαλλίνων ἀνθεκτικὰ εἰς τὸ φῶς.

δομικέλλη (ἡ) νεώτ. γένος φιττακωδῶν πτηνῶν.

δομική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς οἰκοδομίας, οἰκοδομική.

δομινατίων-ωνος (ἡ) μτγν. (λατ. dominatio) τυραννίς : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,6.

δομινικανός-ή νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ἁγ. Δομινίκου ἱδρυθὲν καθολικὸν μοναχικὸν τάγμα.

δόμινον (τό) νεώτ., δημ. ντόμινο λειτουργικὸν ἄμφιον τῶν καθολικῶν· **2)** εἶδος περιβολῆς πρὸς μεταμφίεσιν· ‖ κατ' ἐπέκτ. ὁ φέρων αὐτὴν προσωπιδοφόρος· **3)** εἶδος παιγνίου διὰ πεσσῶν.

δομίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα **τῆς** οἰκογ. τῶν τραχειτῶν.

δόμνα (ἡ) μτγν., μσν. κυρία, ἀρχόντισσα, τιμητικὴ προσαγόρευσις : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,15 **τὸν ἔδωκε φερμάνι νὰ .. πάρῃ τὴν δόμναν του.**

δομνίκα (ἡ) κ. **δομνίτσα** κ. **-τζα** ὑποκορ. τοῦ δόμνα βλ. λ., δεσποινίς : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,48 **οἱ ἀρραβῶνες τῆς δομνίτζας Ἡλίνκας.**

δόμον ἐπίρρ. εἰς τὴν οἰκίαν, στὸ σπίτι· πρβλ. δόμονδε : Ἀρχέστρ.ἀπ.26 **τὰ δὲ λοιπὰ δόμον σὸν μὴ εἰσενέγκῃς.**

δόμονδε ἐπίρρ. ὁμηρ. οἴκαδε : Ὀδ.Α 83 **νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.**

δόμορτις Ἡσ. « γυνή »· πρβλ. δάμαρ.

δόμος (ὁ) (δέμω) κ. νεώτ., λ. κυρ. ποι. οἶκος, οἰκία, σπίτι : Ἰλ.Ζ 242 **ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἵκανεν,** Ἀλκ.56 **μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χάλκῳ,** Σαπφ.1,7 **πάτρος δὲ δόμον λίποισα χρύσιον ἦλθες·** ‖ συνήθ. κατὰ πληθ. Ἡσιοδ.Ἔργ.96 **μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοις,** Αἰσχ.Ἰκ.433 **παισὶ τάδε καὶ δόμοις·**

2) διαμέρισμα οἰκίας, αἴθουσα, δωμάτιον : Ὀδ. Θ 57 **πλῆντο δ᾽.. ἕρκεα καὶ δόμοι** ἀνδρῶν, αὐτ.Χ 204 **οἱ δ᾽ ἔντοσθε δόμων πολέες τε καὶ ἐσθλοί· 3)** κατοικία θεοῦ, ναός : Ἰλ.Θ 375 **Διὸς δόμον**, Ἀριστφ.Βάτρ.1273 **δόμον Ἀρτέμιδος·** ‖ **Ἀΐδος δόμος** ὁ κάτω κόσμος : Ἰλ.Γ 322· **Ἐρεχθῆος δόμος** τὸ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Ἐρ θέως ἱερόν, ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς : Ὀδ.Η 81 **δῦνε δ᾽ Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον·** ‖ **μυσταδόκος δόμος** τὸ τελεστήριον τῆς Ἐλευσῖνος : αὐτ.Νεφ.308· ‖ κ. κατὰ πληθ. : Ἰλ.Χ 52 **ἐν Ἀΐδαο δόμοισι** (εἰς τὸν κάτω κόσμον), Αἰσχ.Εὐμ.35 **πάλιν μ᾽ ἔπεμψεν ἐκ δόμων τῶν Λοξίου**, Εὐρ. Ἴων 249 **ἰδοῦσα τούσδ᾽ Ἀπόλλωνος δόμους·** ‖ ἐκκλ. **θεῖος δόμος** ἐκκλησία, ναός : Μηναῖ.5,12 ᾠδ.3 **τῷ θείῳ δόμῳ πιστῶς προσέδραμες· 4)** διαμέρισμα ἐν ναῷ : Θεόκρ.17,17 **χρύσεος δόμος ἐν Διὸς οἴκῳ δέδμηται** (δ. γρ. θρόνος)· **5)** κατοικία ζώων, ἰδίως ποιμνιοστάσιον, μαντρί : Ἰλ.Μ 301 **κέλεται δέ ἑ θυμὸς ἀγήνωρ μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·** ‖ φωλεὰ σφηκῶν ἢ μελισσῶν : αὐτ.Μ 169 **οὐδ᾽ ἀπολείπουσιν** (μέλισσαι) **κοῖλον δόμον·** ‖ κρύπτη ὄφεως : Αἰλ.ΦΖ 2,9· **6)** συνεκδ. παρὰ τραγ. οἰκογένεια, φαμίλια : Αἰσχ.Εὐμ.754 **ὦ σώσασα τοὺς ἐμοὺς δόμους**, Εὐρ.Ὀρ.70 **ἄπορον χρῆμα δυστυχῶν δόμος·** ‖ εἰδ. πατρικὸς οἶκος : Αἰσχ.Προμ.665 **ἔξω δόμων καὶ πάτρας· 7)** κ. νεώτ. σειρὰ λίθων ἐν τῇ οἰκοδομίᾳ, ὁριζοντίως τοποθετουμένων, στρῶση : Ἡρ.2,127 **ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰθιοπικοῦ**, Πολύβ.10,22,7, Διόδ.Σ 1,64 **τοὺς δὲ τοίχους ἐπὶ μὲν πεντεκαίδεκα δόμους κατεσκεύασεν ἐκ μέλανος λίθου**, ΠΔ Ἐσδρ.1,6,24· ‖ **ξύλινος δόμος** σωρὸς ξύλων πυρᾶς : Βακχ.3,49· **8)** κιβώτιον, σεντούκι : Εὐρ.Ἀλκ.160 **ἐκ δ᾽ ἑλοῦσα κεδρίνων δόμων ἐσθῆτα· 9)** ἓν τῶν μερῶν βλητικῆς τινος μηχανῆς : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.65,42, Ἥρων Βελοπ.82,1· **10)** δημ. κ. **ντόμος** καθεδρικὸς ναὸς τῶν δυτικῶν· ‖ γεν. ναὸς καθολικῶν ἐν Ἑλλάδι· **11)** νεώτ. ναυτ. ἐπίδεσμος ἐκ στροφῶν σχοινίου δημ. χέρι τῆς λαγαδούρας· **12)** δημ. σειρὰ δερματίνων λωρίων συρραπτομένων ὑπὸ τὸ ὑπόδημα πρὸς εὐχερεστέραν βάδισιν εἰς δύσβατα μέρη.

δομός (ὁ) δημ. τὸ ὁριζόμενον ἑκάστοτε πρὸς καλλιέργειαν τμῆμα τοῦ ἀγροῦ.

δομοσφαλής-οῦς-ές ὁ διασείων τὸν οἶκον, ποὺ τρανιάζει τὸ σπίτι : Αἰσχ.Ἀγ.1533 **δέδοικα δ᾽ ὄμβρου κτύπον δομοσφαλῆ τὸν αἱμστηράν.**

δομοτέκτων-ονος (ὁ) ὁ ξυλουργὸς δόμων : Ἐπιγρ. **Παυλεῖνος.. δομοτέκτων ἐνθάδε κεῖται.**

δομῶ-άω μτγν. κ. μσν. κτίζω, οἰκοδομῶ, παθ. : Ἀριστείδ.1,821 J **λίθοι εὖ δεδομημένοι**, Ἀρρ.Ἀν. 7,22,2, Θεοδώρητ.1,551 **τὰ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς χωρίοις δομηθέντα τῷ θεῷ θυσιαστήρια·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Κίνναμ.160 D **δεξαμενήν τινα ἐδομήσατο**, Μηναῖ.2,14 Συναξ. **ἐκκλησίαν ἐδομήσαντο.**

δομῶ-όω μτγν. **παρέχω στέγασιν, οἴκησιν, φιλοξενίαν εἴς τινα·** ἐν χρ. τὸ μέσ. : Πάπ. **εἰς χρείαν τοῦ δομοῦσθαί τινα.**

δόν νεώτ. (λατ.) τιμητικὸς τίτλος ἀποδιδόμενος εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἐκκλησιαστικοὺς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, κατόπιν δὲ κ. εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ ἱερεῖς· ‖ ἐν Ἰσπανίᾳ κ. Πορτογαλίᾳ τίτλος εὐγενείας, νῦν ἀποδιδόμενος εἰς πάντα ἀστὸν καὶ ἰσοδυναμῶν πρὸς τὸ κύριος.

δόνα (ἡ) νεώτ. (λατ.) θηλ. τοῦ δὸν ἰσπανικὸς τιμητικὸς τίτλος **κυριῶν περιωπῆς, δέσποινα.**

δονακεῖον (τὸ) δονακών, συστὰς δονάκων, καλαμών, καλαμιῶνας : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

δονακεύομαι μτγν. θηρεύω, συλλαμβάνω διὰ καλάμων ἰξωμένων, μὲ ξόβεργες : Ἀπολλων. ἐν ΑΠ 9,264 (τέττιγος) **ἀσάρκου νῶτ᾽ ἐδουνακεύσατο.**

δονακεύς ῆος ἡ -έως συστὸς ἐκ δονάκων, καλαμών, καλαμιῶνος : Ἰλ.Σ 576 **παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα**, Ὀππ.Ἁλ.4,507 **δονακῆας ὑδρηλούς 2)** πτηνοθήρας, ἰξευτής, ὁ θηρεύων πτηνὰ δι᾽ ἰξωμένων καλάμων : Ὀππ.Κυν.1,73 **τρήρωνας ἕλον δονακῆες· 3)** δόναξ, κάλαμος : Παῦλ Σιλ.ΑΠ 6,64 **καὶ πλατὺν ὀξυντῆρα μεσοσχιδέων δονακήων**

δονακηδόν ἐπίρρ. μτγν. δίκην δόνακος, σὰν καλάμι : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.197,19.

δονακήματα Ἡσ. « ἀναλήμματα ».

δονακία (ἡ) νεώτ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

δονακιίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. φυτοφαγιδῶν ἐντόμων

δονακικόλη (ἡ) νεώτ. γένος ξηροβατικῶν πτηνῶν

δονάκινος-η-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐκ δονάκων βλ.λ. πεποιημένος : Ἡσ. **κερκίδας δονακίνας.**

δονάκιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δόναξ μικρὸς δόναξ, καλαμάκι· **2)** εἰδ. μικροβιολ. βακτήριον ἐκ τῶν σπειριλλοειδῶν : **δονάκιον τὸ κόμμα** (τὸ μικρόβιον τῆς ἀσιατικῆς χολέρας).

δονακίσκος (ὁ) μσν. ὑποκορ. μικρὸς δόναξ, κάλαμος, δθ. ἡ ἐκ καλάμου γραφίς, τὸ καλέμι, ἡ πέννα : Νικ.Χων.Χρον.281 B **παιδίον.. οὔπω πέρυσιν ἀφειμένοι δονακίσκου καὶ μέλανος.**

δονακῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ ἐκ καλάμου, καλαμένια : Φαν.ΑΠ 6,307 **φήκτραν δονακῖτιν ἀπέπτυσε· 2)** ὡς οὐσ. ἡ λευκὴ ἄκανθα βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,12.

δονακογλύφος-ον μτγν. ὁ γλύφων, σμιλεύων καλάμους, κατασκευάζων γραφίδας : Φαν.ΑΠ 6,295 **Σμῖλαν Ἀκεστώνδας δονακογλύφον ὅν τ᾽ ἐπὶ μισθῷ σπόγγον ἔχεν καλάμων φαίστορ᾽ ἀπὸ Κνιδίων.**

δονακόδιον (τὸ) νεώτ. γένος σταυρανθῶν φυτῶν.

δονακοδίφης (ὁ) μτγν. κ. ποι. **δουνακοδίφης** ὁ ἐρευνῶν ἐντὸς καλαμώνων θηρευτής : Βιάν.ΑΘ 10,22 **Ἀγρεῦ δουνακοδῖφα** (πιθ.).

δονακόεις-εσσα-εν ὁ πλήρης δονάκων, γεμάτος καλάμια : Εὐρ.Ἑλ.208 **λέλοιπε δάπεδα γυμνάσιά τε δονακόεντος Εὐρώτα·** ‖ ὁ διὰ δόνακος : Βιάν.ΑΠ 9,273 **δουνακόεντα δόλον** (=ἰξευτικὸς κάλαμος, ξόβεργα).

δονακοτρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν καλάμοις ἢ ἐκ καλάμων τρεφόμενος : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.19,207 **Ἰνδῴης ἀλόης δονακοτρεφὲς ἔρνος ἀρούρης.**

δονακοτρόφος-ον ὁ τρέφων, ἐκφύων, παράγων καλάμους : Θέογν.785 **Σπάρτην τ᾽ Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ**, Εὐρ.ΙΑ 179.

δονακοφοίτης (ὁ) μτγν. κ. **δουνακοφοίτης** ὁ φοιτῶν μεταξὺ δονάκων, ὁ χρώμενος δονάκων, δθ. ὁ ἰξευτής : Βιάν. ΑΠ 10,22 (πιθ.).

δονακόχλοος-ους-ουν χλοάζων ἐκ δονάκων, πράσινος ἀπὸ καλάμια : Εὐρ.ΙΤ 400 **τίνες ποτ᾽ ἄρα τὸν εὔυδρον δονακόχλοα λιπόντες Εὐρώταν.**

δονάκτας (ὁ) ἓν τῶν ἐπιθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Θεόπομπ.Ἱστ.281 (πιθ.).

δονακώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλήρης δονάκων, γεμάτος καλάμια : Βακχ.ἀπ.22 **τὴν ἀχείμαντόν τε Μέμφιν καὶ δονακώδεα Νεῖλον**, Ἀπολλ. Ῥ 2,818 **δ- ποταμός· 2)** ὁ ὁμοιάζων πρὸς δόνακα : Νόνν.Δ 42,385 **δ- μορφή· 3) δ- μέλος** μέλος παραγόμενον ὑπὸ καλάμου, αὐλοῦ : Ἀπολλ. Ῥ 1,440· **4)** νεώτ. βοταν. τὸ οὐδ. **δονακῶδες** ὡς οὐσ. γένος εὐόσμων ζιγγιβεροειδῶν φυτῶν.

δονακών-ῶνος (ὁ) μτγν. τόπος πλήρης δονάκων, συστὰς καλάμων, καλαμών, **καλαμιῶνας**, ἐν χρ. καὶ ὡς τοπωνύμιον : Παυσ.9,31,7 **Θεσπιέων δὲ ἐν τῇ γῇ Δονακὼν ἐστιν ὀνομαζόμενος.**

δόναξ-ακος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **δοῦναξ**, δωρ. **δῶναξ**, ποι. γεν. **δούνακος**, δοτ. **δώνακι** εἶδος λεπτοῦ εὐλυγίστου καλάμου, ὁ ἐν τῇ νεωτ. βοταν. κάλαμος ὁ δόναξ Εὐστ.Ἰλ.1165,23 « **δόνακο**, καλάμων λεπτότερον » : Ἰλ.Κ 467 **συμμάρψας δόνακας μυρίκης τ᾽ ἐριθηλέας ὄζους**, Εὐρ.Ἑλ.349 **σὲ δὲ κατόμοσα, τὸν ὑδρόεντα δό-**

ναϰι χλωρόν Εὐρώταν· || δόνακες καλάμοιο κολάμων κσυλοἱ μετὰ φύλλων : Ὑμν.Ἑρμ.47· **2)** κλίνη ἐκ καλάμων : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.3,67· **3)** πᾶν τὸ ἐκ καλάμου πεποιημένον, οἷον ὁ ἐκ καλάμου κορμός τοῦ βέλους, ὁ στύραξ : Ἰλ.Λ 584 **καί μιν βάλε μηρόν ὀιστῷ δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ,** Φίλιππ.ΑΠ 6,62 **καὶ σμῖλαν δονάκων ἀκροβελῶν γλυφίδα·** || ὁ ποιμενικὸς αὐλός, σῦριγξ : Πίνδ. Π 12,25 **λεπτοῦ διανισσόμενον χαλκοῦ θ' ἅμα καὶ δονάκων,** Αἰσχ.Πρ.574 **ὑπὸ δὲ κηρόπακτος ὀτοβεῖ δόναξ ἀχέτας ὑπνοδόταν νόμον,** Θεόκρ. 20,29 **κὴν αὐλῷ λαλέω, κὴν δώνακι,** Ἱμέρ.Λόγ.15, 674 **αὐλοῖς ἐπηχῶν ἢ δόναξι·** || ὁμ. **ποιμένιος δόναξ:** Ἀλκ.ἐνΑΠλ.4,226· || κάλαμος πρὸς ἁλιείαν, τὸ καλαμίδι· Ἡσ. «δόναξ, κάλαμος ἁλιευτικός» : Ἀπολλων.ΑΠ 7,702· || ἡ μαγάς, ἡ γέφυρα τῆς λύρας, κοβαλλάρης : Ἀριστφ.Βάτρ 232 **προσεπιτέρπεται δ' ὁ φορμικτὰς Ἀπόλλων, ἕνεκα δόνακος, ὃν ὑπολύριον ἔνυδρον ἐν λίμναις τρέφω·** || γραφίς, πέννα, κοντύλι, ἢ ἰξευτικὸς κάλαμος, ἢ καπνοσύριγξ : Πάπ. **ἀπεστάλκομεν δέ σοι δόνακα·** **4)** εἶδος ὀστρακοδέρμου, ὁ σωλὴν βλ.λ. : Δίφιλ.Σ π.Ἀθην.3,90 D **οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός τινων καλούμενοι, πρός τινων δὲ καὶ αὐλοὶ καὶ δόνακες καὶ ὄνυχες·** || νεώτ. ζωολ. γένος **τελλινιδῶν** μαλακίων ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει· **5)** νεώτ. βοτον. γένος **μαραντοειδῶν** φυτῶν· **6)** εἰδ. ἀρχιτεκτ. εἶδος ραβδογλύφου, ἤτοι κόσμημα ἔχον σχῆμα ἡμικυλινδρικῆς ράβδου καὶ πληροῦν τὰ διαξύσματα κίονος ἢ παραστάδος.

δονάριον (τὸ) (λατ. **donarium**) τὰ εἰς τοὺς θεοὺς ἀναθήματα καὶ οἱ τόποι ἐν οἷς διετηροῦντο ταῦτα, ἤτοι οἱ τῶν ναῶν θησαυροί.

δονατισμός (ὁ) κ. νεώτ. ἡ αἵρεσις τῶν δονατιστῶν βλ.λ.

δονατιστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. ἐν τῷ πληθ. **δονατισταί** οἱ ὀπαδοὶ τῆς θρησκευτικῆς αἱρέσεως τοῦ Δονάτου, ἀξιοῦντος ὑπὲρ τῶν ἐπισκόπων πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐξουσίαν.

δόνγκολα (ἡ) νεώτ. μέθοδος μικτῆς δέψεως δερμάτων διὰ στυπτηρίας καὶ φυτικῶν δεψικῶν ὑλῶν.

δονζουανικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν θρυλικόν, διάσημον διὰ τὴν ἐρωτομανίαν καὶ τὰς ἐρωτικὰς κατακτήσεις του Ἱσπανὸν ἱππότην Δὸν Ζουάν, ἢ ὁ ἔχων τὸν χαρακτῆρα, τὰς ἰδιότητας τούτου, ὅθ. ὁ ἐπιδιώκων ἐμμόνως τὴν κατάκτησιν γυναικῶν καὶ ἀ εἰς τοὺς ἐρωτικοὺς συνδέσμους ἄστατος· || ἐπίρρ. **δονζουανικῶς.**

δόνημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δονῶ, διάσεισις, κούνημα, τράνταγμα : Λουκ.Ὀρχ.19 **δένδρου δόνημα.**

δονησιθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. θεραπευτικὴ μέθοδος διὰ δονητικῆς μαλάξεως (μασσάζ).

δόνησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ δονῶ, παλμικὴ κίνησις, κραδασμός, τίναγμα, τράνταγμα : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.96 **ἐθρόει καὶ ἐμορμύριζεν ἀπὸ μυρίας μυστηριώδεις δονήσεις ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν φύσημα τῆς αὔρας·** || εἰδ. φυσ. παλαιοτέρα ὀνομασία τῆς ὁμοιομόρφου παλινδρομικῆς κινήσεως σώματος κατὰ τὴν μέσην θέσιν ἰσορροπίας.

δονητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δόνησιν, ἢ ὁ προκαλῶν δονήσεις, παλμικός : **δονητικαὶ κινήσεις.**

δονητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ δονήσεως, διὰ κανονικῆς σείσεως, διὰ παλμικῆς κινήσεως.

δονητός-ή-όν μτγν. ὁ δονούμενος, διασειόμενος, εὔσειστος : Παῦλ.Σιλ.Ἔκφρ.Ἁγ.Σοφ.142,508 **δονητὸν ἐϋκρήπιδι θεμείλῳ ἴχνος ἐπεστήριξεν.**

δονισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δονῶ, δόνησις, κλονισμός, τίναγμα, τράνταγμα.

δονκιχωτικός-ή-όν νεώτ κ. δογκιχωτικός βλ.λ.

δονκιχωτισμός (ὁ) νεώτ. κ. δογκιχωτισμός βλ.λ.

δονοῦμαι παθ. τοῦ δονῶ βλ.λ.

δοντάγρα (ἡ) δημ. ὀδοντάγρα βλ.λ.

δοντάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. μικρὸς ὀδοὺς βλ.λ.

δοντάρας-α δημ. κ. **δονταράς, -ού** ὁ ἔχων μεγάλους, ἐπιμήκεις, ὀδόντας· **2)** ἐπὶ ὀδόντων μ. τὸ θηλ. **δοντάρα,** μεγεθυντ. τοῦ **δόντι,** μέγας ὀδούς.

δονταράς-ού δημ. δοντὰς βλ.λ.

δονταριά (ἡ) δημ. ἀποτύπωμα μεγάλου ὀδόντος, σημάδι ἀπὸ δαγκωματιὰ μεγάλου δοντιοῦ.

δόνταρος καὶ **δόντος** μεγεθυντ. τοῦ δόντι, μέγας ὀδούς.

δοντάς (ὁ) δημ., θηλ. **δοντού** ὁ ἔχων μεγάλους ἢ προεξέχοντας ὀδόντας· **2)** ὁ κατασκευάζων τεχνητοὺς ὀδόντας, ὀδοντοτεχνίτης, ἄ. μαστροδοντάς.

δόντι (τὸ) δημ., πληθ. **δόντια** ὁ ὀδοὺς βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.52,16 **σύρε, σκάψε μὲ τὰ νύχια, μὲ τἀργυροπέταλά σου, | τράβηξέ με μὲ τὰ δόντια, ρίξε με μέσα στὸ χῶμα,** δ. δίστ. **ἔχει δόντια ἀρά(δ)ι ἀρά(δ)ι σὰν κουνὶ μαργαριτάρι·** || φρ. **βγάζει δόντια** ἐπὶ βρεφῶν, ἐκφύονται οἱ πρῶτοι ὀδόντες, ἡ πρώτη ὀδοντοφυΐα· ὁμ. **ἔσκασαν τὰ δόντια του** σχίζονται τὰ οὖλα καὶ ἀναφαίνονται οἱ ὀδόντες· ὁμ. ἐπὶ παίδων **ἀλλάζει τὰ δόντια** πίπτουν οἱ ὀδόντες τῆς πρώτης ὀδοντοφυΐας καὶ φύονται οἱ τῆς δευτέρας· || μτφ. φρ. **τοῦ τρίζω τὰ δόντια** = τὸν ἀπειλῶ, **τοῦ ἔτριξα τὰ δόντια** = τὸν ἠπείλησα· ὁμ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. **τοῦ δείχνω τὰ δόντια, - τοῦ ἔδειξα τὰ δόντια·** || ὁμ. μτφ. **μὲ τὴν ψυχὴ στὰ δόντια** (τελείως ἐξηντλημένος) : Βλαχογ. Παληκ.55 **κι ὁληνύχτα περπατώντας, κι ὅλα ἀνήφορο, ἔφτασε μὲ τὴν ψυχὴ στὰ δόντια.. στὸ χωριό·** || ὁμ. **ἡ ψυχή του πῆγε στὰ δόντια του** = ἐφοβήθη πολύ· || ὁμ. μτφ. **τοῦ πονεῖ τὸ δόντι** = εἶναι ἐρωτευμένος· || ὁμ. **ἔχει γερὰ δόντια** ἢ **κόβουν τὰ δόντια του** = εἶναι ἰσχυρός, διαθέτει ἰσχυρὰ μέσα· || ὁμ. **δὲν εἶναι γιὰ τὰ δόντια σου** ἀνοφ. πρὸς ἔδεσμα, δὲν εἶσαι ἄξιος νὰ τὸ γευθῇς, νὰ τὸ ἀποκτήσῃς κ. συνεκδ. γεν. δὲν εἶσαι ἄξιος ἢ δὲν δύνασαι νὰ ἀπολαύσῃς τὸ ποθούμενον· || ὁμ. **δὲν ἔχει νὰ ξύσῃ τὸ δόντι του** = εἶναι τελείως ἄπορος· || ὁμ. **θὰ σοῦ μιλήσω ὄξω ἀπὸ τὰ δόντια** = ἀπεριφράστως, ἀπροκαλύπτως, καθαρά· || ὁμ. **μὴν τοῦ δείχνῃς ἄσπρα δόντια τοῦ παιδιοῦ σου** = νὰ μὴ τοῦ δίδῃς θάρρος· **2)** πᾶσα τριγωνικὴ ἢ πυραμιδοειδὴς ἢ ἐν εἴδει ὀβελοῦ ἐξοχὴ σκεύους, ὀργάνου ἢ ἐργαλείου, ὀδόντωμα : **δόντια τοῦ πριονιοῦ - τοῦ χτενιοῦ - τοῦ ἀργαλειοῦ - τοῦ πηρουνιοῦ - τῆς τσατσάρας·** || ναυτ. **δόντι τῆς ἄγκουρας** τὸ ἀκρωνύχιον ἢ τὸ στόμα τῆς ἀγκύρας.

δοντιά (ἡ) δημ. ἀποτύπωμα ὀδόντων, σημάδι ἀπὸ δόντι, ἀπὸ δαγκωνιά : **φαίνονται ἀκόμα οἱ δοντιὲς ἀπ' τὸ δάγκωμα τοῦ σκύλου·** **2)** τὸ φυτὸν μορέα ἡ μελανὴ βλ.λ. (**morus nigra**).

δοντιάζω δημ. ἀμτβ. κτῶμαι ὀδόντας, βγάζω δόντια, ξεφυτρώνουν τὰ δόντια μου : **τὸ παιδί μας ἀρχίζει νὰ δοντιάζῃ·** || ὁμ. ἀμτβ. ἀποκτῶ δόντια βλ.λ.2), ὀδοντωτὰς ἐξοχὰς ἢ ἐσοχάς : **δόντιασε τὸ μαχαίρι καὶ δὲν κόβει·** **2)** μτβ. λαμβάνω τι διὰ τῶν ὀδόντων, πιάνω μὲ τὰ δόντια : **ὁ σκύλος δόντιασε τὸ κρέας καὶ τό 'σκασε·** **3)** συνάπτω, συνδέω δι' ὀδοντωμάτων, κυρίως ἐπὶ συνδέσεως ξύλων, κόπτω ταῦτα κατὰ τοιοῦτον τρόπον καὶ τὰ συνδέω οὕτως, ὥστε τὰ προεξέχοντα μέρη τῶν μὲν νὰ εἰσχωρήσωσιν ἐντὸς τῶν ἀντιστοίχως εἰσεχόντων μερῶν τῶν δὲ καὶ ν' ἀποτελεσθῇ ὁ ἀπαιτούμενος δεσμός.

δόντιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δοντιάζω βλ.λ.3).

δοντοβότανο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φαρμακευτ. φυτὸν τεύκριον τὸ πόλιον, ἄ. βοτάνι τῆς ἀγάπης.

δοντοκάρα (ἡ) δημ. τραπεζίτης ὀδούς.

δοντοξεσκίζω δημ. σχίζω διὰ τῶν ὀδόντων, κομματιάζω μὲ τὰ δόντια : Κσζ.ΝΘΚωμ.1.34,55 τὸ κάθε στόμα δοντοξέσκιζε ὅπως δαγκάνα ἀδρά.

δοντόπονος (ὁ) δημ. ὀδονταλγία, ὀδοντόπονος, ἀ. πονόδοντος· 2) μτφ. τὸ μῆπω ὑπὸ τοῦ ἐρῶντος ἀνακοινούμενον ἐρωτικὸν αἴσθημα.

δοντόχορτο (τὸ) δημ. κ. δονταχόρτι τὸ δοντοβότανο βλ.λ., τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ λευκὸς βλ.λ.

δοντοχτύπημα (τὸ) δημ. συχνὴ σύγκρουσις τῶν ὀδόντων ἀμφοτέρων τῶν σιαγόνων, χτύπημα τῶν δοντιῶν μεταξύ τους : Καρκβ.Λ Πλώρ.209 ἀφτιάζεται τούς κρόταυς πού βγάζει ξερούς, συγκρατητούς, σὰν δοντοχτύπημα κρυωμένου ἡ μηχανή.

δοντωτός-ή-ό δημ. ὀδοντωτός βλ.λ. : Ἐφταλ. Ὀδ.Ε 406 τί μήτε ἀράγματα εἶχε ἐκεῖ, μήτε λιμιῶνες εἶχε, μόνε ἀκρωτήρια δοντωτά.

δόνω δημ κ. δώνω δίνω βλ.λ.

δονῶ-έω κ. νεώτ. ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, σείω, κινῶ, θέτω εἰς κίνησιν, τινάσσω, σαλεύω : Ἰλ.Ρ 55 τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσιν παντοίων ἀνέμων, Θεόκρ. 24,90 ἀνέμῳ δεδονημένον αὖον ἄχερδον· ‖ γενικῶς, σείω, ταράσσω : Πινδ.Π 1,44 ἄκονθ' ὡσείτ' ἀγῶνος βαλεῖν ἔξω παλάμᾳ δονέων· παθ. : Παῦλ.Αἰγ.6,74 δονοῦνται τὸ νευρῶδες (ἔχω σπασμοὺς εἰς τοὺς τένοντας)· ‖ δ- τὸ γάλα ἀναταράσσω αὐτὸ μηχανικῶς διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ βουτύρου : Ἡρ.4,2· ‖ νεώτ. δίδω εἴς τι παλμικὴν κίνησιν, πάλλω : δονῶ τὴν χορδὴν μουσικοῦ ὀργάνου· ‖ μτφ. φρ. δονῶ τὴν χορδὴν διεγείρω αἴσθημά τι : τοῦ ἐδόνησε τὴν πλέον εὐαίσθητον χορδὴν τῆς καρδίας του· 2) ἐλαύνω, διώκω, παρασύρω, οἰστρηλατῶ τινα : Ὀδ.Χ 300 τὰς (ἐνν. βόας) μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ· 3) διαταράσσω, φοβίζω, ἐκπλήττω : Τιμόθ.Περσ.222· ‖ ὁμ. ἐπὶ ψυχικοῦ πάθους, ταράσσω, ἀνησυχῶ, συγκινῶ : Πινδ.Π 4,219 ποθεινὰ δ' Ἑλλὰς αὐτὰν ἐν φρασὶ καιομέναν δονέοι μάστιγι Πειθοῦς, Βακχ.1,69 θυμὸν δονέουσι μέριμναι, Ἀλκίφρ.ἀπ.6,12 ἡμᾶς ἐδόνησεν ἡ μουσική· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἔρωτος : Σαπφ.40 Ἔρος δαὖτέ μ' ὁ λυσιμέλης δόνει, Ἀριστφ.Ἐκκλ. 954 πάνυ γάρ τις ἔρως με δονεῖ τῶνδε τῶν σῶν βοστρύχων· ‖ κ. ἐπὶ ὀσμῆς : Μνησιμ.Κωμ.4,60 ὀσμὴ .. μυκτῆρα δονεῖ· ‖ παθ. : Ἡρ.7,1 ἡ Ἀσίη ἐδονέετο ἐπὶ τρία ἔτεα (ἦτο ἐν ταραχῇ), Θεόκρ. 13,65 τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις παῖδα ποθῶν δεδόνητο, Βίων ἀπ.6,5 ἔρωτι δονεύμενος, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,52 τὰ ὑπερόρια πάντα πολεμίοις διὰ τήνδε τὴν στάσιν ἐδονεῖτο· ‖ ὁ μέσ. μέλλ. δονήσομαι, ἐν παθ. σημ. : Ὑμν.Ἀπόλλ.270 ἅρματα καλὰ δονήσεται· 4) παθ. δονοῦμαι, ἐπὶ στρατοῦ, ἐκτελῶ περιστροφικὴν κίνησιν, περιστρέφομαι : Ἀριστλ.Κόσ.399 b,9· 5) ἐπὶ ἤχου, ψιθυρίζω, μουρμουρίζω, ἐπὶ μελισσῶν βομβῶ : πιθ. ἐν Ὑμν.Ἑρμ.563, Πινδ.Ν 7,81 πολύφατον θρόον ὕμνων δόνει ἡσυχᾷ (διεγείρω τὸν ἦχον τῶν ὕμνων)· ‖ ὁμ. μέσ. ἢ παθ. ἐν Πινδ.Π 10,39 χοροὶ παρθένων λυρᾶν τε βοαὶ καναχαί τ' αὐλῶν δονέονται· ‖ κ.ἐπὶ μελισσῶν : Χοιρίλ.2, Ἀριστφ.Ὄρν.1183 πτεροῖσι καὶ ῥοιζήμασιν αἰθὴρ δονεῖται· ‖ ἡ λ. ποι. ἀλλ' ἐν χρ.π. Ἴωσι, παρ' Ἀττ.κ.μτγν. πεζοῖς, ἐν Ξεν.Συμπ.2,8 ἡ δὲ λαμβάνουσα ἅμα τε ὠρχεῖτο καὶ ἀνερρίπτει δονουμένους (διόρθ. δινουμένους), συντεκμαιρομένη ὅσον ἔδει ῥιπτεῖν ὕψος· ‖ ἰατρ. διαταράσσω : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,1· ρηματ. δόνησις, δόνημα, δονητός, δονητικός.

δόξα (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (δοκέω, δέκομαι) προσδοκία, ἐλπίς : Ἰλ.Κ 324 σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἅλιος σκοπὸς ἔσσομαι οὐδ' ἀπὸ δόξης (ἄλλως ἢ ὅπως περιμένεις)· ‖ π. πεζ. παρὰ δόξαν κατ' ἄλλον τρόπον, ἄλλως, παρὰ προσδοκίαν : Ἡρ.1,79 ὡς οἱ παρὰ δόξαν ἔσχε τὰ πρήγματα ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε, Πλάτ.Φαίδ.95 A τουτονὶ γοῦν τὸν λόγον.. θαυμαστῶς μοι εἶπες ὡς παρὰ δόξαν, Πλούτ.Φάβ.15 γενομένου δὲ παρὰ δόξαν αὐτοῖς τοῦ σκώμματος ἐμπίπτει γέλως πᾶσι· ‖ ἀντίθ. κατὰ δόξαν (κατὰ προσδοκίαν) : Πλάτ.Γοργ.469 C πάντα πράττοντι κατὰ τὴν αὐτοῦ δόξαν· ‖ ἐν δόξᾳ θέσθαι προσδοκῶ, περιμένω, ἐλπίζω : Πινδ. Ο 10 (11),63 ἀγώνιον ἐν δόξᾳ θέμενος εὖχος· ‖ δόξαν παρέχεσθαί τινι ὡς.. μετὰ μτχ. ἐμβάλλω εἴς τινα τὴν ἰδέαν ὅτι, τὸν κάνω νὰ πιστεύῃ, νὰ περιμένῃ ὅτι : Πλάτ.Σοφ.216 D τοτὲ δ' ἔστιν οἷς δόξαν παράσχοιντ' ἂν ὡς παντάπασιν ἔχοντες μανικῶς· ‖ δόξαν παρέχειν τινί μετ' ἀπαρφ. παρέχω εἴς τινα τὴν ἐλπίδα, τὸν κάνω νὰ ἐλπίζῃ ὅτι .. : Ξεν. Ἑλλ 7,5,21 ὥστε δόξαν παρεῖχε τοῖς πολεμίοις μὴ ποιήσεσθαι μάχην ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ‖ ἀπὸ δόξης πεσέειν ἐκπίπτω τῆς προσδοκίας : Ἡρ.7,203· 2) μεθ' Ὁμ. ὑποκειμενικὴ κρίσις, γνώμη, εἴτε ὀρθῶς σχηματισθεῖσα εἴτε μή : Παρμ.1,30 βροτῶν δόξαι, Αἰσχ.Πέρσ.28 δεινοὶ δὲ μάχην ψυχῆς εὐτλήμονι δόξῃ, Σοφ.ἀπ.235 ἃ δόξῃ τοπάζω, Πλάτ. Γοργ.472 E κατά δέ γε τὴν ἐμὴν δόξαν· αὐτ. Φίλ. 36 C δόξαι ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς· κ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ ἐπιστήμη : Πλάτ.Θεαίτ.187 B κινδυνεύει δὲ ἡ ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη εἶναι, Ἀριστλ.Μεταφ.1074 b,36· ὁμ.πρὸς τὸ νόησις : Πλάτ.Πολ.534 A δόξαν μὲν περὶ γένεσιν, νόησιν δὲ περὶ οὐσίαν· ‖ κύριαι δόξαι φιλοσοφικὰ δόγματα, τίτλος ἔργου τοῦ Ἐπικ. : Φιλόδ.Ὀργ.86 W· αἱ κοιναὶ δόξαι (τὰ ἀξιώματα) : Ἀριστλ.Μεταφ.996 b, 28 λέγω δ' ἀποδεικτικὰς τὰς κοινὰς δόξας· ‖ νεώτ. γνωσιολ. ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἀναποδείκτου ὡς ἀληθοῦς, συνυπονοουμένου ὅμως ὅτι δυνατὸν νὰ πλανᾶται ὁ ἀποδεχόμενος αὐτὸ ὡς ἀληθές· 3) εἰκασία, δοξασία : Ἡρ.8,132 τὴν δὲ Σάμον ἠπιστέατο δόξῃ καὶ Ἡρακλέας στήλας ἴσον ἀπέχειν, Θουκ.5,105 ἡγούμεθα γὰρ τό τε θεῖον δόξῃ, αὐτ.1,32 δόξης ἁμαρτίᾳ· ‖ κατὰ δόξαν, ἀντίθ. κατ' οὐσίαν : Πλάτ.Πολ.534 C μὴ κατὰ δόξαν ἀλλὰ κατ' οὐσίαν προθυμούμενος ἐλέγχειν· ‖ δόξῃ χρῶμαι (ὁμιλῶ κατ' εἰκασίαν) : Ἰσοκρ.8,8 μὴ νομίζειν εἰδέναι τὸ συμβησόμενον, ἀλλ' ὡς δόξῃ μὲν χρωμένους, αὐτ.13,8· ‖ δόξαι ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ φαντασίαι : Πλάτ. Θεαίτ.161 E τὸ γὰρ ἐπισκοπεῖν καὶ [ἐπιχειρεῖν] ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων φαντασίας τε καὶ δόξας, ὀρθὰς ἑκάστου οὔσας· ‖ κ. καθ' ἑν. : Ἀριστλ. Φυσ.254 a, 29 ἡ γὰρ φαντασία καὶ ἡ δόξα κινήσεις τινὲς εἶναι δοκοῦσιν· 4) οἴησις, φαντασία, ὅραμα, ὀπτασία : Πινδ.Ο 6,82 δόξαν ἔχω τιν' ἐπὶ γλώσσᾳ ἀκόνας λιγυρᾶς, Αἰσχ.Ἀγ.275 οὐ δόξαν ἂν λάβοιμι βριζούσης φρενός, Πασχ.Χρον. 276 B εἶδον δόξαν φοβεράν· ‖ ἐπὶ ὀνείρου : Εὐρ.Ρῆσ.780 καί μοι καθ' ὕπνον δόξα τις παρίσταται, Φιλόστρ.Βί.Ἀπολλ.1,23 δόξαι ἐνυπνίου· ‖ κτ. πληθ. παραισθήσεις : Ἀλέξ.Τραλλ.1,17· 5) ἡ γνώμη, ἣν ἔχουσιν οἱ ἄλλοι περί τινος προσώπου, ὑπόληψις : Σόλ.13,4 ἀνθρώπων δόξαν ἔχειν ἀγαθήν, Θουκ.2,11 μεγίστην δόξαν οἰσόμενοι τοῖς τε προγόνοις καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐπ' ἀμφότερα ἐκ τῶν ἀποβαινόντων (Σχόλ. «δόξα ἐπ' ἀμφότερα καὶ εὐκλείας καὶ δυσκλείας»)· ‖ κ.μτ. δυσφημητικῶν ἐπιθέτων : Δημ.764 τὸν δόξης ἀναπιμπλάναι φαύλης ἐπιχειροῦντα, Πολύβ.15,22,3 κληρονομήσειν παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι τὴν ἐπ' ἀσεβείᾳ δόξαν· ‖ δόξαν ἔχω μτ. ἀπαρφ. θεωροῦμαι, ἐπικρατεῖ περὶ ἐμοῦ ἡ γνώμη ὅτι : Πλάτ.Μενξ.241 B δόξαν εἶχον Πέρσαι ἄμαχοι εἶναι κατὰ θάλατταν· ‖ ὁμ. μτ. εἰδ. προτ. : Δημ.23 δόξαν μὲν ἔχουσιν ὡς εἰσὶ θαυμαστοί· 6) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀγαθὴ ὑπόληψις περί τινος, ἐκδήλωσις θαυμασμοῦ πρὸς ἄτομόν τι ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ, τιμὴ ἐπαινετική, φήμη, ἐξύμνησις· Α8 242,29 «δόξο ση ινει

τόν παρά τῶν πολλῶν ἔπαινον. Σημαίνει καὶ τὴν κατ' ἀρετὴν ὑπόληψιν. Δόξα δὲ διαφέρει εὐκλείας, ὅτι ἡ μὲν εὔκλεια δόξα παρά τῶν ἀγαθῶν, δόξα δὲ ὁ παρὰ τῶν πολλῶν ἔπαινος» : Ἀλκ. ἐν Λυρ. Συμπλ.25,11, Πίνδ.Ο 8,64 τίς τρόπος ἄνδρα προβάσει ἐξ ἱερῶν ἀέθλων μέλλοντα ποθεινοτάταν δόξαν φέρειν, Ἡρ.5,91, Αἰσχ.Εὐμ.368 δόξαι τ' ἀνδρῶν καὶ μάλ' ὑπ' αἰθέρι σεμναί, Ἰσοκρ.13,2 ὥσθ' Ὅμηρος ὁ μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφώς, Διόδ.Σ 11,39 τοὺς Ἀθηναίους ἐν ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι πεποιημένους δ- μεγάλην, Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.91 ἀθάμπωτη ἔχει δόξα, Ψυχάρ.Ταξίδ.96 συλλογιέσαι γι' ἀγάπη καὶ γιά δόξα· ‖ δημ. κ. εν προσωποποιήσει : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 53,20 στῆς Δόξας τὰ παλάτια· ‖ κτ. πληθ. : Ἰσοκρ.4,51 οἱ δ' ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες αὐτῶν ὁμαλῶς οὐδεπώποτ' ἐβίωσαν· ‖ νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. ὁ περιποιῶν δόξαν, ὁ ἐφ' ᾧ τις δοξάζεται : ἡ προστασία τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ὑπῆρξεν ἡ μεγαλυτέρα δόξα τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου· **7)** κοινὴ πίστις, φήμη : Δημ.565 οὐκ ἀφ' ὑπαρχούσης οὐσίας.. ἀλλ' ἀπό τῆς δόξης ὧν ὁ πατήρ μοι κατέλιπε· **8)** ἐπὶ ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως, λαμπρότης, φωτεινότης, μεγαλοπρέπεια : ΠΔ Ἐξ.16,10 καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ, ΚΔ Πράξ.22,11 ὡς δὲ οὐκ ἀνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου· ‖ γεν. ἐν ἀφθονίᾳ εὐμάρεια, πολυτέλεια, λαμπρότης : ΠΔ Γέν.31,16 πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀφείλετο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ΚΔ Ματθ.4,8 δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῆς οὐρανίας μακαριότητος, εὐδαιμονίας : ΚΔ Κορινθ.2,4,17 αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν· κτ. πληθ. : ΚΔ Πέτρ.1,1,11 τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· **9)** μτγν. δόξαι = οἱ ἔνδοξοι, οἱ διάσημοι, οἱ εἰς οὓς ἀνήκει κλέος, τιμή, σέβος ἢ ἀφ' ὧν προσδίδεται τοῖς ἄλλοις κλέος, αἴγλη : ΚΔ Πέτρ.2,2,10 δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες, αὐτ.Ἰούδ.8 κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν· ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. νεώτ. κτ. ἑν. ἢ πληθ. συνηθ. μετά γεν. : ὁ Παστέρ, ἡ δόξα τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης, - ἠγνόησαν τὰς δόξας τοῦ ἀγῶνος· **10)** δημ. τὸ οὐράνιον τόξον.

δοξάζω [δόξα] κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παθ. ἀόρ. δημ. (ἐ)δοξάστηκα κ. μτχ. παθ. παρακ. δοξασμένος ἔχω γνώμην περί τινος, φρονῶ, ὅθ. κ. συμπεραίνω· μετ' αἰτ. κ. ἀπαρεμφ. : Αἰσχ.Ἀγ.673 ἡμεῖς τ' ἐκείνους ταῦτ' ἔχειν δοξάζομεν· μτ. διπλῆς αἰτ. ὧν ἡ ἑτέρα ὡς κατηγ. : Πλάτ.Φίλ.48 Ε οἱ μείζους καὶ καλλίους αὐτοὺς δοξάζουσι, Διογ.Λ 1,11 τὰ εὔχρηστα τῶν ζῴων θεοὺς ἐδόξασαν· ‖ μτ. συστοίχ. αἰτ. δέχομαι δοξασίαν, ἐξ ὑποθέσεως πίστιν : Πλάτ.Κρίτ.46 D τῶν δοξῶν ἃς οἱ ἄνθρωποι δοξάζουσι· ‖ μτ.γεν. ἐμπροθ. νομίζω, φρονῶ, γνωματεύω περί τινος : αὐτ. Γοργ.461 Β οὕτω καὶ σὺ περὶ τῆς ῥητορικῆς δοξάζεις· ‖ μτ. μτχ. ὑποθέτω, θαρρῶ : Αἰσχ.Ἱκ.60 δοξάσει τις ἀκούων ὄπα (θὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἀκούει)· ‖ μτ. ἐπιρρ. εἰδ. προσδ., οἷον εὐλόγως, ψευδῶς, εἰκότως : Πλάτ.Πολ.327 C οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις· κ. μτ. περιφρ. ἐπιρρ. : αὐτ.Θεαίτ.201 C· **2)** διαμορφῶ, διαπλάττω, ἀποφαίνομαι γνώμην, σχέδιον : Σοφ.Φιλ.545 δοξάζων μὲν οὔ, Θουκ.1,120 ἀλλὰ μετ' ἀσφαλείας μὲν δοξάζομεν, μετὰ δέους δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἐλλείπομεν· **3)** ὁμ. ἀπολ. ἔχω ἰδίαν ἐμοῦ δοξασίαν, θεωρίαν, ἀντίληψιν : Πλάτ.Θεαίτ. 187 Α ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε καλεῖται.., ὡς ἐγῷμαι δοξάζειν· **4)** παθ. δοξάζομαι, νομίζομαι, θεωροῦμαι, λογίζομαι : αὐτ. Τίμ.46 D δοξάζεται δὲ ὑπὸ τῶν πλείστων οὐ ξυναίτια, ἀλλ' αἴτια εἶναι τῶν πάντων· ‖ ὅθ. (τὰ) δοξαζόμενα = τὰ πιστευόμενα, αἱ κατ' εἰκασίαν πίστεις : Πολύστρ.26 ψευδῶς δοξαζόμενα· κ. τὸ ἀπρόσ. δοξάζεται = κοινῶς πιστεύεται· **5)** ὁμ. ἀπολ. ἔχω δοξασίαν, πίστιν τινὰ οὐχὶ ἐκ γνώσεως προερχομένην, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ γιγνώσκω κ. τὸ ἐπίσταμαι : Πλάτ.Πολ. 476 D τούτου μὲν τὴν διάνοιαν ὡς γιγνώσκοντος γνώμην ἂν ὀρθῶς φαῖμεν εἶναι, τοῦ δὲ δόξαν ὡς δοξάζοντος· ‖ κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ. εἶμαι ἀντικείμενον δοξασίας, πίστεως : Ξενοφ.36 ταῦτα δεδοξάσθαι· **6)** μτθ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἀπονέμω, προσάπτω δόξαν ἤτοι τιμὴν εἴς τινα ἢ εἴς τι, ἐγκωμιάζω, ἐξαιρέτως ἐπαινῶ, ἐξυμνῶ, φημίζω ὡς ἔνδοξον : Θουκ.3,45 μετὰ πάντων ἕκαστος ἀλογίστως ἐπὶ πλέον τι αὑτὸν ἐδόξασεν· ‖ μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. ποιοῦμαι, κάμνω τινὰ ἢ τι νὰ ἔχῃ, νὰ προσκτήσηται δόξαν, τιμήν, φήμην ἔνδοξον : οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ 21 ἐδόξασαν τὴν Ἑλλάδα· κ. μεθ' ὑποκ. δηλοῦντος ἐνέργειαν, γεγονὸς ἢ πραγμ. : ὁ ἡρωϊσμὸς ἐδόξασε τὸ ἔθνος, - τὰ ἀρχαῖα καλλιτεχνήματα δοξάζουσι τὴν Ἑλλάδα· **7)** παθ. τιμῶμαι, ἐγκωμιάζομαι, ἐπαινοῦμαι : Διον.Κωμ.2,24, Πολύβ.6,53,10 τὸ γὰρ τὰς τῶν ἐπ' ἀρετῇ δεδοξασμένων ἀνδρῶν εἰκόνας ἰδεῖν, Διόδ.Σ 16,82 ἀνὴρ ἐν παιδείᾳ καὶ συνέσει δεδοξασμένος, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,97 τὸ τοῦ Καίσαρος κλέος ἐς ἄμαχον εὐτυχίαν ἐδοξάζετο, Πάπ. ἵνα τὸ ὄνομά σου ᾖ διὰ παντὸς δεδοξασμένον, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 30,24 καὶ δοξασμένος ἀπὸ τότε ὁ στοχασμός σου· ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. πορίζομαι, προσκτῶμαι δόξαν ἐκ τῆς ἰδίας ἐμοῦ ἐνεργείας : ἐκινδύνευσε τὴ ζωή του γιὰ νὰ δοξασθῇ· **8)** εὐλαβοῦμαι, αἰνῶ, προσκυνῶ, ἀπονέμω δόξαν : ΠΔ Ἐξ.15,2 οὗτός μου θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν, ΚΔ Ρωμ.1,21 διότι γνόντες τὸν Θεὸν οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν· ‖ παθ. : ΠΔ Ἐξ.15,1 ᾄσωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται, ΚΔ Ἰω.7,39 ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη, Πάπ. ἱερὸν δεδοξασμένον ἐξ ἀρχαίων, - δοξασμένο τ' ὄνομά σου· ‖ λατρεύω : οἱ ἄγριοι λαοὶ δοξάζουσιν ὡς θεοὺς τοὺς ἀστέρας, - δοξάζει τὸ χρῆμα (= λατρεύει ὡς θεὸν τὸ χρῆμα).

δόξαν-ντος (τὸ) μτχ.οὐδ. τοῦ ἀόρ. α' τοῦ δοκῶ βλ.λ.

δοξαπάτας (ὁ) ὁ ἀπατῶν τὴν δόξαν : Ἠρινν.ΑΠ 6,352 δοξαπατᾶν χειρῶν τάδε γράμματα (διόρθ. Herw. κώδ. δέξατάλαν), πρβλ. ξεναπάτας, ψευδαπάτης, μειρακιεξαπάτης.

δοξαράτορας (ὁ) μαν.κ.δημ. ὁ τοξότης : Χρον. Μορ.6716 Α καὶ τζαγρατόρους ἑκατὸν κι ἑκατὸν σκουταράτους | δοξαρατόρους τριακοσίους νὰ στήνουσιν μὲ ἐκεῖνον, Ἐρωτόκρ.Β 646 ἀγρίμια, λάφια καὶ λαγοὺς ἤφερνεν εἰς τὸ σπίτι, | κι ἴσα του δοξαράτορα δὲν ἤκαμεν ἡ Κρήτη.

δοξαράτος-η-ο δημ. ὁ καμπύλος, κυρτὸς ὡς τὸ τόξον : Καζ.ΝΘΚωμ.1,24,68 μὲ ὅλο πού 'μουν κιόλας | στοῦ γιοφυριοῦ τὴ δοξαράτη ράχη· **2)** τὸ ἄρσεν. δοξαράτος ὡς οὐσ. στρατιώτης ὡπλισμένος διὰ τόξου, τοξότης.

δοξαρευτής (ὁ) δημ. δοξαράτος βλ.λ. 2.

δοξαρεύω δημ. δοξεύω βλ.λ.

δοξάρι (τὸ) μσν. κ. δημ. τόξον : Ἐρωτόκρ.Γ 317 ὁποὺ βαστᾷ στὰ χέρια του σαΐττες καὶ δοξάρι, | νικᾷ ἔτσι τὸν ἀνήμπορον σὰν καὶ τὸ παλληκάρι, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.191,12 ἀγγελοστολισμένη μου, ποιός σοῦ 'δωκε τὴ χάρη, | νὰ σαϊττεύῃς τὶς καρδιὲς δίχως νὰ 'χῃς δοξάρι ;, Βαλαωρ.Φωτειν. 2,113 ὁλόγυρα στὸν τοῖχο | κρέμονται τὰ δοξάρια του, μὲ τὸ σπαθὶ μιὰ ζώστρα· **2)** μτφ. τὸ δοξάρι τ' οὐρανοῦ τὸ τόξον τοῦ οὐρανοῦ, ὁ οὐράνιος θόλος : Καλοσγ.Γ μτφρ.Σολωμ.Σονέτ.Πρώτ. Λειτουργ.319,3 στ' οὐρανοῦ τὸ βαθὺ κι ἀπέραντ δοξάρι· ‖ ὁμ. τὸ οὐράνιον τόξον, ἡ δόξα βλ.λ. 10 ἁ.ζωνάρι τ' οὐρανοῦ· **3)** διάφορα ἀντικείμενα.

ὁμοιάζοντα **πρὸς** τόξον, **οἷον** παιδικόν τι. ἄθυρμα ἀνάλογον πρός τὸ ἀρχαῖον τόξον· **4)** τὸ τόξον, δι᾽οὗ γίνεται ἡ διὰ τριβῆς κροῦσις τῶν χορδῶν βιολίου, λύρας κ.ἄ. ἐγχόρδων μουσ.ὀργάνων : Παλαμ. Ἀσάλ.Ζ 51,17 **τὴν ἴδια λύρα τάραξα μὲ νέο δοξάρι) χαρίζοντάς της μιὰ πνοὴ παλληκαρήσια**, δ.δίστ. **παῖξε,** βιολί **μου, δυνατά, δοξάρι** μου, **γεμάτα·** **5)** ὄργανον ἔχον σχῆμα τόξου, δι᾽ οὗ ξαίνουσι βάμβακα, **ἔρια** κττ· **6)** εἶδος πρίονος τῶν ξυλουργῶν· **7)** καμπύλον ξύλον προσηρτημένον ἐν τῇ κάτω ἄκρᾳ τοῦ κυρηναίου, συγκρατοῦν τὰ σχοινία τὰ ἐξηρτημένα ἐκ τῆς ζεύγλης ἑκατέρωθεν τοῦ περιστρέφοντος τὸν μάγγανον ὑποζυγίου.

δοξαριά (ἡ) δημ. ἡ ρῖψις, τὸ ρίψιμον διὰ τοῦ τόξου, σαϊττιά· **2)** ἡ διὰ τῆς τριβῆς εἰδικοῦ τόξου κροῦσις τῶν χορδῶν βιολίου, λύρας κ. ἄ. ἐγχόρδων μουσικῶν ὀργάνων : Δραγ.Μονοπ.178 **δοξαριά δυνατή,ποὺ . . βγάζει τοὺς ἤχους γεμάτους.**

δοξαρίζω δημ. βάλλω διὰ τοῦ τόξου, σαϊττεύω.

δοξάριον (τό) (1) (δόξα) κ.μσν. κ.νεώτ. ὑποκορ. ἐν σκωπτ. σημ. ἀσήμαντος, ἀξιοπεριφρόνητος δοξασία, ταπεινή, εὐτελής, ἀναξία λόγου θεωρία, ὅθ. κ. διδασκαλία· Ἡσ. « δοξορίοις, εὐτελέσι δόγμασιν, ὑπ᾽ ἐνίων ὑποκοριστικῶς » : Ἰσοκρ.Ἐπιστ.10 **τὸ κενόν τοῦτο δοξάριον, - ἀφιλοσόφητα καὶ ἀντεπιστημονικά δοξάρια προχείρων κοινωνιολόγων·** **2)** κ. μσν. κ. νεώτ. ἀναξία λόγου τιμητική διάκρισις, ὅθ. κ. ἀσήμανταν ἀξίωμα : Λουκ.Περεγρ.8 **ὁρῶντα δὲ ἄνδρας γέροντας δοξαρίου καταπτύστου ἕνεκα μονονουχὶ κυβιστῶντας ἐν τῷ μέσῳ,** Βασ.Ι,176 C **ἀπὸ τῆς περὶ τὸ δοξάριον τοῦτο ἐπιθυμίας, - ἀγωνίζεται νὰ ἀποκτήσῃ τὸ δοξάριον τοῦ κοινοτικοῦ συμβούλου.**

δοξάρι(ο)ν (τό) (2) (τόξον) μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. **-άριν,** δημ. δοξάρι τὸ τόξον : Χρον.Μορ.Η24 Π **ἐκ κάμπου ν᾽ ἀναμένουσιν νὰ δώσουν κονταρίες, ἀλλὰ μὲ τὰ δοξάρια φευγάτα πολεμοῦσιν·** **2)** κ. νεώτ. τὸ τόξον δι᾽ οὗ συρομένου ἐπὶ τῶν χορδῶν μουσικοῦ ὀργάνου παράγεται μουσικὸς ἦχος : **τῆς λύρας τὸ δοξάριν,- τὸ δ- τοῦ ἀριστοτέχνου βιολιστοῦ·** **3)** εἰδ.μσν.μτφ.**δοξάρι(ν)** τὸ δοξάρι βλ.λ.2)

δοξάρισμα (τό) (τόξον) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δοξαρίζω=τοξεύω, σαϊττεύω.

δοξαρωτός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τόξου, καμπύλος, κυρτός : Κρυστ.Σκάν.9 **φρύδια γιὰ ἰδὲς δοξαρωτά, γραμμένα μὲ κοντύλι.**

δοξασία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τοῦ δοξάζω, δόξα βλ.λ., γνώμη, ἐπὶ γενικοῦ τινος θέματος, θεωρία, ἰδέα, εἰκασία : ΔίωνΚ 53,19.

δόξασις-εως (ἡ) μτγν. μόρφωσις, σχηματισμὸς γνώμης : Σιμπλίκ.Φυσ.268,16.

δόξασμα-ατος (τό) κ. νεώτ. κ. δημ. γνώμη, ἰδέα, εἰκασία, δοξασία, δόγμα : Θουκ.Ι,141 **ὥστε τῷ αὐτῷ ὑπὸ ἁπάντων ἰδίᾳ δοξάσματι λανθάνειν τὸ κοινὸν ἀθρόον φθειρόμενον,** Πλάτ.Φαῖδρ. 274 C **ἆρά γ᾽ ἂν ἔθ᾽ ἡμῖν μέλοι τι τῶν ἀνθρωπίνων δοξασμάτων·** ‖ φαντασία : Εὐρ.Ἠλ.383 **οἱ κενῶν δοξασμάτων πλήρεις πλανᾶσθε·** ‖ φαντασιώδης γνώμη : Πλάτ.Θεαίτ.158 Ε **ὁποῖα τούτων τῶν δοξασμάτων ἀληθῆ;·** **2)** δόξα, ἔπαινος, ἐγκώμιον, τιμή, ξάκουσμα : ΠΔ Ἡσ.46,13 **δέδωκα ἐν Σιὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα,** αὐτ. Θρῆν.2,1 **κατέρριφεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραήλ,** Σολωμ.Πρὸς Βασιλ.Ἑλλάδ.2 **κι εἶναι δικό σου δόξασμα, δικός σου πλοῦτος εἶναι.**

δοξασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δοξάζω, περίφημος, περιβόητος, κοσμοξακουσμένος.

δοξασμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ.κ δημ. σχηματισμὸς γνώμης : Χρύσ.Στωϊκ.2,107 **κατὰ δοξασμόν·** **2)** κ. νεώτ.κ.δημ.αἴνεσις,δοξολογία : Σύμμαχ.ΠΔ Ἡσ.13,3 **ἐν τῷ δοξασμῷ·** ‖ δημ.ἡ ἐπίτευξις δόξης,κλέους.

δοξαστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ ὑμνητής, ἐγκωμιαστής : Βασ.3,143 Α **οὐ φίλον σε εἶναι καὶ δοξαστῆρα ἀληθινὸν ἀκούοντες.**

δοξαστήριος-ία-ιον μσν. ἐγκωμιαστικός : Θεόδ. Μετοχίτ.Σύμμ.256 **μέλη δοξαστήρια.**

δοξαστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. δημ. **-άστρια** ὁ δοξάζων, φανταζόμενος, εἰκάζων, ἀντίθ. τῷ κριτής : Ἀντιφ.5,94 **νῦν μὲν δοξασταί, τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν·** ‖ ὁμ. ὡς ἀντίθ. τοῦ ἐπιστήμων : Πλάτ.Θεαίτ.208 Β **αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγονὼς ἔσται, οὗ πρότερον ἦν δοξαστός·** **2)** Ἡσ. « δοξασταί· δικασταί », ΑΒ 242,19 « δοξασταί· οἱ διαγιγνώσκοντες πότερος εὐορκεῖ τῶν κρινομένων »· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δοξάζων, ὁ ὑμνῶν, ὑμνητής· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ προκαλῶν, ποιῶν, δημιουργῶν τὴν δόξαν ἄλλου.

δοξαστικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ σχηματίζων, ἐκφράζων δοξασίαν, εἰκασίαν τινὰ περί τινος, ἀντίθ. τοῦ ἐπιστήμων : Πλάτ.Θεαίτ.207 C **λόγον τε προσειληφέναι τῇ ἀληθεῖ δόξῃ καὶ ἀντὶ δοξαστικοῦ τεχνικόν τε καὶ ἐπιστήμονα περὶ ἁμάξης οὐσίας γεγονέναι·** ‖ **δ- ἐπιστήμη** γνῶσις ἐξ εἰκασίας, ἡ πρὸς τὸ φαινόμενον γνῶσις : Πλάτ. Σοφ.233 C **δοξαστικὴν ἄρα τινὰ περὶ πάντων ἐπιστήμην ὁ σοφιστὴς ἡμῖν, ἀλλ᾽ οὐκ ἀλήθειαν ἔχων ἀναπέφανται·** ‖ Ἐπίκ.Δόξ.24 **δοξαστικαὶ ἔννοιαι** αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν κρίσιν· ‖ **δοξαστικαὶ φαντασίαι** αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν γνώμην : Φιλόδ. ἐν Ἡρακλεωτ.Πίν.1003 **τὰς δοξαστικάς·** ‖ **τὸ δοξαστικόν** (μέρος τῆς ψυχῆς), ἀντίθ. τῷ **ἐπιστημονικόν** : Ἀριστλ.ΗΝικ.1140 b, 26· **2)** ἐπὶ καλῆς σημ., πρωτότυπος, πλήρης ἰδεῶν : Ἰσοκρ.13,17 **ταῦτα δὲ πολλῆς ἐπιμελείας δεῖσθαι καὶ ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον εἶναι·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ δοξαστικόν** ἡ ἰδιότης τοῦ δοξαστικοῦ : Ἀντίγ.Νικ.π.Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,18· **3)** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δόξαν βλ.λ., αἶνον, ὁ δι᾽ οὗ τις ἐξυμνεῖ, ἐγκωμιάζει· ‖ ἐκκλ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **δοξαστικόν** ὡς οὐσ. τροπάριον ἰδιόμελον ψαλλόμενον μετὰ τὸ τέλος τῶν τροπαρίων τοῦ ἑσπερινοῦ, τῶν ἀποστίχων, τῶν αἴνων κττ. καὶ ἀρχόμενον διὰ τῆς φρ. **δόξα Πατρί.**

δοξαστικῶς ἐπίρρ. κατὰ δοξασίαν, κατὰ γνώμην, ἀντίθ. τῷ κατ᾽ ἀλήθειαν : Ἀριστλ.ΑΠρ.43 b, 8, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.ΙΙ,156· **2)** μσν. ἐκκλ. ὑμνολογικῶς, διὰ δοξαστικῶν βλ.λ.3).

δοξαστός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ δοξασίας προερχόμενος, ὁ κατ᾽ εἰκασίαν γινωσκόμενος, ὁ γιγνόμενος ἀντικείμενον δοξασίας ἀντιθ. τῷ νοητός : Πλάτ.Πολ.534 Α **τὴν δ᾽ ἐφ᾽ οἷς ταῦτα ἀναλογίαν καὶ διαίρεσιν διχῇ ἑκατέρου, δοξαστοῦ τε καὶ νοητοῦ,** Πλούτ.Ἠθ.1114 C· ‖ κ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ γνωστός : Πλάτ.Πολ.478 Β **ἐκ τούτων δὴ οὐκ ἐγχωρεῖ γνωστὸν καὶ δ- ταὐτὸν εἶναι·** κ. πρὸς τὸ ἐπιστητός : Ἀριστλ.Α᾽Ὑστ.88 b,30· ‖ κτ. ἀντιδιαστ. τοῦ ὁρατός : Πλούτ.Ἠθ.756 D **δοξαστὸς θεός·** **2)** ὁ ὃν δύναταί τις νὰ δοξάσῃ ἤτοι νὰ πιστεύσῃ, νὰ παραδεχθῇ : Πλάτ.Θεαίτ.202 Β **τὰς δὲ συλλαβὰς γνωστάς τε καὶ ῥητὰς καὶ ἀληθεῖ δόξῃ δοξαστάς·** **3)** ὁ ἐκ δόξης (ἰδέας) ἢ ἐκ δοξῶν συνιστάμενος : **τροφὴ δοξαστή** : Πλάτ.Φαῖδρ. 248 Β **ἀπελθοῦσαι (αἱ ψυχαὶ) τροφῇ δοξαστῇ χρῶνται·** **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δόξης, κλέους, ἄξιος, ἔνδοξος, δοξασμένος, περίφημος : ΠΔ Δευτ. 26,19 ὡς **ἐποίησέ σε ὀνομαστὸν καὶ καύχημα καὶ δοξαστόν,** Σολωμ.Λάμπρ.Ἀπαίτ.93 **τέχνες, ἅρματα, σοφία, | τήνε κάνουν δοξαστή.**

δοξαστῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ **δόξαν, εἰκασίαν** : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.2,53.

δοξεύματα (τά) μσν. Θεόδ.Βαλσ.ἐν Συντ.Καν.4,499 « δοξεύματα τὰ τοξεύματα τινὲς λογίζονται ».

δοξεύω μσν. κ. δημ. βάλλω διὰ τόξου· ‖ πλήττω, τραυματίζω διὰ τοξευομένου βέλους : Ἐρωφ.

2,340 ὅταν **ἐβάλθη ὁ Ἔρωτας νά 'ρθῃ νά μὲ δοξέψῃ**, Ἐρωτόκρ.Α 1712 **καὶ πλιὰ παρὰ τὸν κύριν μου βρίσκει, καὶ δοξεύ(γ)ει**· || παθ. τιτρώσκομαι, τραυματίζομαι διὰ τόξου : αὐτ.Β 150 **λαφάκι δοξεμένο**· || ἐν χρ. κ. μτφ. εἶμαι τετρωμένος ἐκ τοῦ ἔρωτος : Ἐρωτόκρ.Α 1488 **ὁποὺ 'σαν 'κεῖνα τά χαρτιὰ τοῦ νιοῦ τοῦ δοξεμένου.**

δοξικός-ή-όν μτγν. ἔνδοξος, λαμπρός· Λεξ. Κυρίλλ. «**δοξικὴν ἐσθῆτα, ἔνδοξον στολήν**» : ΠΔ Μακκ.2,8,35 **τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα.**

δόξις-εως (ἡ) δόξα, δοξασία, γνώμη : Δημόκρ.7.

δοξ(ι)ώτης (ὁ) μσν. τοξότης : Χρον.Μορ.6689 Π **βουνία, καὶ στενολάγγαδα, ὅπου βολὴ δοξιώτων | νὰ στέκουν νὰ δοξεύωσιν ἡμᾶς καὶ τ' ἄλογά μας.**

δοξόβολον (τό) μσν. βολὴ διὰ τόξων, τὸ ρίξιμο τῶν βελῶν τῶν τόξων· πρβλ. πετροβόλημα : Χρον.Μορ.5390 Α **ἕνα δοξόβολον καλὸν.. καὶ οὕτως τοὺς ἐσύντριβαν.**

δοξογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ δοξῶν βλ.λ., δοξασιῶν, δογμάτων συγγραφὴ κ. εἰδ. ἡ περὶ τῶν θεωριῶν τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων συγγραφή· || ἡ περὶ τὴν συγγραφὴν τοιούτου ἔργου ἀσχολία.

δοξογράφοι (οἱ) νεώτ. ὀνομασία τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῆς Ἀλεξανδρινῆς καὶ Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, τῶν συλλεξάντων τὰς δόξας ἤτοι τὰ δόγματα τῶν φιλοσόφων τῶν διαφόρων σχολῶν.

δοξοθηρῶ-έω μσν. θηρεύω, ἐπιδιώκω δόξαν, κλέος, τιμήν, εἶμαι φιλόδοξος : Νικ.Χων.Χρον.317 D **μηδένα τοῦ δοξοθηρεῖν εἰδὼς κόρον.**

δοξοκαθαιρετικός-ή-όν μσν. ὁ ἐπιδέξιος, ἱκανὸς εἰς τὸ ν' ἀπομακρύνῃ τὴν κατ' αὐτοῦ δόξαν, ὑπόνοιαν, τὰς ὑποψίας : Παῦλ.Αἰγ.2,12 **ἦθος δὲ τὸ ἀθέλτερόν τε καὶ δοξοκαθαιρετικόν.**

δοξοκαλία (ἡ) τὸ δοξάζειν ἤτοι φαντάζεσθαι ἑαυτὸν ὡραῖον : Πλάτ.Φίλ.49 D **τὴν οὖν τῶν φίλων δοξοσοφίαν καὶ δοξοκαλίαν καὶ ὅσα νῦν δὴ διήλθομεν**, Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.2,3,38 **τίς ἡ τοσαύτη πλάνη, τίς ἡ δοξοκαλία.**

δοξοκομπῶ-έω μτγν. δοξοκοπῶ βλ.λ. : Ἐπίκτ.86 D.

δοξοκοπία (ἡ) μτγν. ἀκόρεστος ἐπιθυμία τῆς δόξης ἢ τῆς δημοτικότητος, φιλοδοξία ἀχαλίνωτος : Ἐπίκ.ἀπ.120 **δοξοκοπία ἄκρατος**, Πλούτ.Περ.5 **τοὺς δὲ τοῦ Περικλέους τὴν σεμνότητα δοξοκοπίαν τε καὶ τῦφον ἀποκαλοῦντας**, Ἀππ.Ἀννιβ.9 **ἀρχὴν ἀπὸ δοξοκοπίας ἐρρημένος.**

δοξοκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δοξοκοπίαν βλ.λ., δημαγωγός, δημοκοπικός : Ἀπολλ.π.Στοβ.Παράρτ.14 **κατ' ἐπιτήδευμα δοξοκοπικὸν καλούμενον.**

δοξοκόπος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἔχων δοξοκοπίαν, ὁ ἐμπαθῶς φιλόδοξος : Τέλης 39 Η, Φίλ.2,269, Δίων.Χρ.32,24.

δοξοκοπῶ-έω ἐπιδιώκω ἐμπαθῶς δόξαν, φήμην, δημοτικότητα : Πολύβ.12,25,3 **παραπλήσιον τοῖς φαρμακοπώλαις δοξοκοποῦντες**, Πλούτ.Περ.5 **παρακάλει καὶ αὐτούς τι τοιοῦτο δοξοκοπεῖν**, Δίων Χρ.66,1· **2)** προκαλῶ ἔκπληξιν δι' ἐπιδείξεως οἷον διὰ στομφώδους λόγου, διὰ πλουσίας ἐμφανίσεώς μου κτλ. : Λογγῖν.Ὕψ.23,2 **ὅτι ἔσθ' ὅπου προσπίπτει τὰ πληθυντικὰ μεγαλορρημονέστερα καὶ αὐτῷ δοξοκοποῦντα, τῷ ὄχλῳ τοῦ ἀριθμοῦ.**

δοξολόγημα-ατος (τό) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δοξολογῶ, δοξολογία, ὑμνητικός, ἐγκωμιαστικὸς λόγος : Ἐφραὶμ Σύρ.π.Φωτ.Βιβλ.245,26.

δοξολόγησις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἐνέργεια τοῦ δοξολογῶ, δοξολογία : Μιχ.Ἀτταλ.Σάθ.1,46 **εἰς τὴν τοῦ σαῦ κράτους.. εὐχαριστίαν καὶ δοξολόγησιν.**

δοξολογητικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δοξολόγησιν, δοξολογικός.

δοξολογητικῶς ἐπίρρ. μσν. διὰ δοξολογίας βλ.λ. : Γερμαν.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ.

δοξολογία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ., δημ. ἐξύμνησις, ἔπαινος, ἐγκώμιον, ἰδίως τὸ δοξάζειν, ὑμνεῖν τὸν Θεόν : Ἰάμβλ.Μυστ.2,10, Βασ.1,77C **πρὸς δοξολογίαν τοῦ ποιητοῦ**, Ἰω.Χρυσ.Ψαλμ.149 **δύο δοξολογίας τρόποι· εἷς μὲν ὁ διὰ ῥημάτων, ἕτερος δὲ ὁ δι' ὄψεως, καὶ τρίτος δὲ μετὰ τούτων ὁ διὰ βίου καὶ ἔργων**· **2)** εἰδ. τελετὴ ἐν τῷ ναῷ, καθ' ἣν ψάλλονται ὡρισμένοι δοξαστικοὶ ὕμνοι : Γρηγορ.Ν Ἱστ. Βυζ.55 C **ὁ Σαυλτὰν Ἀζατίνης τῆς ἱερᾶς τελουμένης δοξολογίας πολλάκις συμπαρῆν καὶ ὡμίλει τῷ πατριάρχῃ**, - **θὰ γίνῃ δοξολογία ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλονίκης**· || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. λειτουργ. ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν κ. συνήθ. πρὸς τὰ τρία πρόσωπα τῆς ἁγίας Τριάδος, ἀρχόμενος ἐκ τῆς λ. δόξα ἢ περιέχων αὐτήν, οἷον δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς, - **σοί ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας**, - **δόξα πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι** (ἡ μικρὰ λεγ. δοξολογία), - **δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ** (ἡ μεγάλη ἢ καὶ ἀρχαιοτάτη δοξολογία).

δοξολογικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς δοξολογίαν βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ.1,288 Α **διὰ τῆς δοξολογικῆς τε καὶ εὐχαρίστου φωνῆς.**

δοξολόγος-ον μτγν. ὁ ἀπονέμων δόξαν, τιμήν, ὁ δοξάζων τὸν Θεὸν διὰ λόγων, ὕμνων : Κλήμ. Ἀλ.Στρωμ.7,880 **τὰ ζῷα τὰ δοξολόγα τὰ διὰ Ἠσαΐου ἀλληγορούμενα.**

δοξολογῶ-έω μτγν., μσν., νεώτ., δημ. **-άω** ὑμνολογῶ, ἐγκωμιάζω, δοξάζω τινά, ἰδίως τὸν Θεὸν διὰ λόγων, ὕμνων, ψαλμῶν : Βασ.εἰς Ψαλμ.28,179 **ἀγγέλοις ἔργον δοξολογεῖν θεόν**, Παχυμ.Γ εἰς Διον.Ἀρεοπ.59 **πλῆθος οὐρανίας στρατιᾶς τὸν γεννηθέντα ἐδοξολόγει**· || ἐν χρ. κ. παθ. : Κάλβ.Ὠδ.7,6 **ὡς ἀγλαὰ τοσαῦτα | δῶρα δοξολογοῦνται.**

δοξομανής-οῦς-ές μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μέχρι μανίας ἀγαπῶν τὴν δόξαν, ὁ καθ' ὑπερβολὴν φιλόδοξος, μανιώδης διὰ δόξαν : Χρύσ.Στωϊκ.3,167 **τινὲς δὲ καὶ δοξομανεῖς καλοῦσι τοὺς φιλοδόξους**, Φίλ.1,564, Ἰάμβλ.Πυθ.12,58 **φιλονικίαι δοξομανεῖς κατέχουσιν**· πρβλ. δοξοκόπος.

δοξομανία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐμπαθὴς πόθος πρὸς δόξαν, ἡ μέχρι μανίας ἐπιθυμία τοῦ ἔχειν δόξαν, φήμην, κλέος, ὑπερβολικὴ φιλοδοξία : Πλούτ.Σύλλ.7 **ἀντανίστατο δὲ αὐτῷ Μάριος ὑπὸ δοξομανίας καὶ φιλοτιμίας.**

δοξομανῶ-έω μτγν. κ. μσν. εἶμαι μέχρι μανίας φιλόδοξος : Φίλ.1,550 **δοξομανοῦντα καὶ ἐπικομπάζοντα**, Νικ.Χων.Χρον.347.

δοξοματαιόσοφος-ον ἐπίγρ. ὁ φανταζόμενος ἑαυτὸν φιλόσοφον, ὁ κενοδοξῶν ἐπὶ ψανταστικῇ σοφίᾳ : Ἐπίγρ.π.Ἡγησάνδρ.1 (π.Ἀθην.4,162 Α) **δοξοματαιόσοφοι, ζηταρετησιάδαι.**

δοξομιμητής (ὁ) ὁ μιμούμενος ἁπλῶς τὸ εἰς ἑαυτὸν φαινόμενον καὶ ὄχι τὴν πραγματικότητα : Πλάτ. Σοφ.267 Ε **τὸν δοξομιμητὴν δὴ σκοπώμεθα.**

δοξομιμητική (ἡ) (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ δοξομιμητοῦ βλ.λ. : Πλάτ.Σοφ.267 Ε **διαγνώσεως ἕνεκα τὴν μὲν μετὰ δόξης μίμησιν δοξομιμητικὴν προσείπωμεν.**

δοξοπαιδευτικός-ή-όν ὁ διδάσκων δοξασίας φανταστικάς, αὐθαιρέτους, οὐχὶ ἀκριβεῖς γνώσεις : Πλάτ.Σοφ.223 Β **ἡ τέχνης.. δοξοπαιδευτικῆς, νέων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θήρα.**

δοξοπηγή (ἡ) δημ. ποι. πηγὴ ἐξ ἧς ἀναβλύζει δόξα, κλέος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.197,3 **ἀνάβρα ἐσὺ δοξοπηγῆς, ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες.**

δοξοποιία (ἡ) μτγν. τὸ ποιεῖν, πλάττειν δοξασίας αὐθαιρέτους : Κλήμ.Ἀλ.Προτρ.24 **ἀλήθεια.. συνωνυμίαις τισὶ τὰς δοξοποιίας διελέγχουσα.**

δοξοποιῶ-έω μτγν. ἐξυμνῶ, ἐγκωμιάζω, ἐπαινῶ : Πάπ. **2)** παθ. **δοξοποιοῦμαι** κατέχομαι, πληροῦμαι δοξασιῶν, φανταστικῶν ἰδεῶν : Πολύβ.

18(17),15,16 **τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος, καὶ πρὸς δεδοξοποιημένον, οὐχ ἧτταν διὰ τὴν ἀλογιστίαν ἢ διὰ τὴν φύσιν ἁμαρτάνει.**

δοξοσοφία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ νὰ νομίζῃ τις ἑαυτὸν σοφὸν χωρὶς νὰ εἶναι, ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον σοφία, ψευδοσοφία : Πλάτ.Σοφ.231 B **ὁ περὶ τὴν μάταιον δοξοσοφίαν .. ἔλεγχος,** Πλούτ.Ἠθ.999 F **οἰήματος ἐπληροῦτο καὶ δοξοσοφίας.**

δοξόσοφος-ον κ. νεώτ. ὁ φανταζόμενος ἑαυτὸν σοφόν, ψευδόσοφος, δοκησίσοφος : Πλάτ. Φαῖδρ.275 B **δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν.**

δοξοσόφως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ δοξοσοφίας **βλ.λ.**

δοξοφαγία (ἡ) μτγν. πεῖνα, ἀκόρεστος ἐπιθυμία δόξης, φήμης : Πολύβ.6,9,7 **δωροδόκους καὶ δωροφάγους κατασκευάσωσι τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν ἄφρονα δοξοφαγίαν** (δ.γρ. δοξομανίαν).

δοξόφαυλος-ον μτγν. ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον φαῦλος, κακός : Σωρ.1,92 **γάλα δ-.**

δοξοφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων δόξαν : Μαν.4,514.

δοξοχαρής-οῦς-ές μτγν ὁ χαίρων, ὁ γαυριῶν ἐπὶ δόξῃ : Ἀντίοχ.Ὁμιλ. 1100 B **μὴ οὖν γενώμεθα δοξοχαρεῖς καὶ ὑψηλόφρονες.**

δοξῶ-όω Ἰων. ἐν χρ. μ. τὸ παθ. **δοξοῦμαι-όομαι,** Ἰων. τ. τοῦ δοξάζομαι, θεωροῦμαι, ἀπολαύω φήμης : Ἡρ.8,124 **Θεμιστοκλέης ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξώθη εἶναι ἀνὴρ πολλὸν Ἑλλήνων σοφώτατος.**

δοππλερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτόν, εἶδος ἀσφάλτου.

δορά (ἡ) (δέρω) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐκδαρὲν δέρμα ζῴου μετὰ τῶν τριχῶν αὐτοῦ, τομάρι : Θέογν.55 **ἀλλ' ἀμφὶ πλευρῇσι δορὰς αἰγῶν κατέτριβον,** Εὐρ.Ρῆσ.208 **λύκειον ἀμφὶ νῶτον ἅψομαι δοράν,** Μελέαγρ.ΑΠ 5,151 **δοραῖς στέψω σε λέοντος·** ‖ ὁμ. ἐπὶ πτηνῶν : Ἡρ.4,175 **ἐς δὲ τὸν πόλεμον στρουθῶν καταγαίων δορὰς φορέουσι προβλήματα·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀνθρώπων : Πλάτ.Εὐθ. 285 C **εἴ μοι ἡ δορὰ μὴ εἰς ἀσκὸν τελευτήσει ὥσπερ ἡ τοῦ Μαρσύου,** Πλούτ.Πελ.21 **τῶν δ' ὕστερον Φερεκύδην τε τὸν σοφὸν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναιρεθέντα καὶ τὴν δορὰν αὐτοῦ .. φρουρουμένην·** ‖ ὁμ. ἐπὶ σατύρου : Πλάτ.Συμπ.221 E **σατύρου ἄν τινα ὑβριστοῦ δοράν·** ‖ σπαν. κ. ἐπὶ τοῦ δέρματος ζῶντος σώματος : Φίλ.2,100, Ἡλιοδ.9,18, Μηναῖ.1,23 Συναξ. **λώρους τῆς δορᾶς τοῦ σώματος τῶν ὤμων ἀφαιροῦνται·** 2) ὁ φλοιὸς σταφυλῆς : Ροῦφ.Ἀνατ.12· 3) ἐκδορά, γδάρσιμο : Γαλ.2,423· 4) ΕΜ 284,12 « δορά· δέρμα. Κρῆτες δὲ καὶ τὴν δοκόν »· πρβλ. δόρυ.

δοράζει ΕΜ 284,15 « κολάζει », Ἡσ. « λογχάζει ».

δοράκινο(ν) (λατ.) μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. δωρ-, μτγν. κ. μσν. **δωρακινόν,** νεώτ. κ. δημ. συνηθέστ. ροδάκινο(ν), ἡ ὀπώρα μῆλον τὸ περσικὸν (duracinum persicum), περσέμηλον.

δόραντον Ἡσ. « κέρας, ἐν ᾧ τὸν γλοιὸν φέρουσιν οἱ ζευγηλάται ὑπὸ τῇ ἁμάξῃ ».

δοράς-άδος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος σιλουριδῶν φυσοστόμων ἰχθύων· 2) ἀστρον. ἀστερισμὸς τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου παρὰ τὸν νότιον πόλον.

δορατίζομαι Ἡσ., ΕΜ μάχομαι διὰ δοράτων.

δοράτιον (τὸ) κ. νεώτ., Ἰων. **δουρ-** ὑποκορ. τοῦ δόρυ βλ.λ. : Ἡρ.1,34 **ἀκόντιά τε καὶ δουράτια καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα,** Θουκ.4,34 **δοράτιά τε ἐναπεκέκλαστο βαλλομένων,** Αἰν.Τακτ.29,6, Πλούτ. Ἠθ.184 B **ᾔτησε δέσμην δορατίων·** 2) νεώτ. ναυτ. ἐπιμήκης ἐλαφρὸς κυλινδρικὸς σφηκίσκος πλοίου, μπαστούνι : **δοράτιον τοῦ ἀρτέμονος** (τὸ ὑπὲρ τὴν στήλην ἐπιστήλιον τοῦ προβόλου ἱστοῦ τῶν ἱστιοφόρων πλοίων ἢ τῆς πρῴρας τῶν λέμβων, εἰς οὗ τὸ ἄκρον τραχηλοῦται ὁ ἀνάδρομος τοῦ ἀρτέμονος καὶ προσδένεται ὁ πρόπους αὐτοῦ)· ‖ **δοράτια** εἰς τὰ μετὰ τετραγώνων ἱστίων ἱστιοφόρα πλοῖα, οἱ ἑκατέρωθεν τῶν μεγάλων κεραιῶν πρόσθετοι σφηκίσκοι, οἵτινες προβαλλόμενοι ἔξω αὐτῶν χρησιμεύουσι διὰ τὴν ἀπ' αὐτῶν ἄρτησιν καὶ τὴν εἰς αὐτὰ πόδωσιν τῶν παριστίων.

δορατισμός (ὁ) μτγν. κ. μσν. μάχη διὰ δοράτων : Πλούτ.Πύρρ.7 **ἦν δὲ δορατισμὸς τὸ πρῶτον, εἶτα ἐν χεροῖν γενόμενοι,** Λέων Διάκ.8,9 **τὸν τῶν Ῥωμαίων δορατισμόν·** πρβλ. δορατίζομαι.

δορατόγλυφος ὁ δουρατόγλυφος βλ.λ.

δορατοθήκη (ἡ) Ἡσ., ΕΜ θήκη δοράτων.

δορατομαχία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ δοράτων μάχη, διαδορατισμός, κοντοροχτύπημα.

δορατομαχῶ-έω ΑΒ 357,12 κ. Σουΐδ. ἐν λ. αἰχμάσσουσι, μάχομαι διὰ δοράτων.

δορατοξόος-ον μτγν. δορυξόος : Νίκ.Θηρ.170 δορατοξόος τέκτων.

δορατοπαχής-οῦς-ές ὁ ἔχων τὸ πάχος τοῦ ξύλου δόρατος, ὅμοιος κατὰ τὸ πάχος πρὸς δόρυ : Ξεν.Κυν.10,3 **ῥάβδους κρανείας δορατοπαχεῖς.**

δορατόρρυγχος (ὁ) νεώτ. γένος **πτεροσαύρων** ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δορατοφόρος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ φέρων δόρυ, δορυφόρος : Λυρ.Ἀδέσπ.108, ΠΔΠαραλ.1, 12,24 **υἱοὶ Ἰούδα θυρεοφόροι καὶ δορατοφόροι,** Ἀρρ.Τακτ.15 **τούτων δὲ οἱ μὲν δορατοφόροι εἰσίν, ἢ κοντοφόροι,** ΚΜανασσ.Χρον.75.

δορεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ ἐκδορεύς : Ἡρώνδ.8,64 (πιθ.)· 2) ὀνομασία βολῆς τινος ἐν παιγνίῳ τῶν κύβων : Εὔβουλ.Κωμ.57,5.

δορήϊος-α-ον μσν. δούρειος, ξύλινος : Θεοφάν. ἐν ΑΠ 15,14.

δορθεσία (ἡ) νεώτ. γένος **κοκκιδιδῶν** ἐντόμων.

δορίαλλος (ὁ) κ. **δορύαλλοι** τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον : Ἀριστφ.ἀπ.367.

δοριϊάλωσία (ἡ) μτγν. ἐπὶ προσ., πόλεων, χωρῶν, ἡ διὰ δόρατος κυρίευσις, ἡ ἐν μάχῃ ἢ μετὰ μάχην ἢ ἐν πολέμῳ ἢ διὰ πολέμου αἰχμαλωσία, κ. ἐπὶ χώρας ἡ κατάκτησις : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,52 **πάθη δὲ πολλὰ συνηνέχθη πόλεσιν ἐκ δοριαλωσίας.**

δοριάλωτος-ον κ. νεώτ. κ. **δορυ-,** Ἰων. **δουρι-** ἐπὶ πόλεων κ. χωρῶν, **ὁ διὰ τῶν δοράτων κυρ. κ. γεν. ὁ διὰ τῶν ὅπλων ἁλωθείς, κυριευθείς** : Ἡρ. 8,74 **μηδὲ πρὸ χώρης δοριαλώτου μένοντας μάχεσθαι,** Ξεν.ΚΠ 7,5,35 **ὡς δοριαλώτου τῆς πόλεως οὔσης·** ‖ ἐπὶ προσ., ὁ αἰχμαλωτισθείς, αἰχμάλωτος πολέμου : Εὐρ.Τρῳ.518 **ὀλόμαν τάλαινα δοριάλωτος,** Ἰσοκρ.4,177· ‖ μτφ. **δουριάλωτον λέχος** ἐπὶ τῆς Τεκμήσσης : Σοφ.Αἴ.211.

δορίγαμβρος-ον ὁ διὰ τοῦ γάμου του διεγείρων πόλεμον, ἐπὶ τῆς Ἑλένης : Αἰσχ.Ἀγ.686 **τὰν δορίγαμβρον ἀμφινικῆ θ' Ἑλέναν ;**

δορίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. μαλακίων **γαστεροπόδων.**

δορίδμητος-ον ποιητ. ὁ ὑποταχθεὶς διὰ δόρατος, ὑποδουλωθεὶς διὰ πολέμου.

δοριθήρατος-ον κ. μσν. ὁ διὰ δόρατος, ὁ ἐν πολέμῳ θηρευθεὶς καὶ συλληφθείς : Εὐρ.Ἑκ.103 **πόλεως ἀπελαυνομένη τῆς Ἰλιάδος, λόγχης αἰχμῇ δοριθήρατος πρὸς Ἀχαιῶν,** Ἀνν.Κομν.14,439 B.

δοριθράσης-οῦς-ές (θάρσος) μτγν. κ. **δορυθαρσής** βλ.λ. : Νόνν.Δ 21,164 **δοριθρασέος Λυκοόργου.**

δορικάνης-οῦς-ές (καίνω) ὁ διὰ δόρατος φονευθείς : Αἰσχ.Ἱκ.987 **δορικανεῖ μόρῳ θανών.**

δορικέντωρ-ορος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. **δορυκέντωρ** βλ.λ.

δορικμής-ῆτος (ὁ,ἡ), Ἰων. **δουρικμής** ὁ διὰ δόρατος καταπονηθείς, θανατωθείς, φονευθείς : Αἰσχ Χο.365 **μετ' ἄλλων δουρικμῆτι λαῷ παρὰ Σκαμάνδρου πόρον τεθάφθαι.**

δορικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δορὰν βλ.λ. ‖ ὁ ἐκ δορᾶς, ἀπὸ δέρμα προερχόμενος ἢ κατεσκευασμένος, πέτσινος : Ἱππ.Φύσ. Παιδ.24 **δορικὰ ἱμάτια.**

δορίκρανος-ον ὁ ἔχων κεφαλὴν δόρατος : Αἰσχ.Πέρσ.148 **πότερον τόξου ῥῦμα τὸ νικῶν, ἢ δορυκράνου λόγχης ἰσχὺς κεκράτηκεν.**

δορικτησία (ἡ) (κτῶμαι) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τι δορίκτητον, τὸ ἐκ ἢ διὰ πολέμου κτηθέν.

δορίκτητος-ον κ. νεώτ. ὁ διὰ δόρατος, διὰ πολέμου κτηθείς· Ἡσ. « δορίκτητος, αἰχμάλωτος, πολέμῳ κτηθείς » : Εὐρ.'Ανδρ.155 δορίκτητος γυνή, αὐτ.'Εκ.478 ἃ καπνῷ κατερείπεται τυφομένα δορίκτητος 'Αργείων, 'Αρρ.'Αν.7,4,2 τὰς χώρας ὅσαι δορίκτητοι πρὸς 'Αλεξάνδρου ἐγένοντο· ‖ π. 'Ομ. τὸ Ιων. θηλ. δουρικτήτη, βλ. δουρίκτητος.

δορικτήτωρ-ορος (ὁ) (κτῶμαι) νεώτ. ὁ διὰ δόρατος, διὰ πολέμου κτώμενος, κατακτητής.

δορίκτυπος-ον ὁ τὰ δόρατα κτυπῶν, ὁ ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν δοράτων ἀντηχῶν : Πίνδ.Ν 3,60 πεμφθεὶς ὑπὸ Τροΐαν δορίκτυπον ἀλαλὰν Λυκίων τε προσμένοι καὶ Φρυγῶν, αὐτ.7,9.

δορίληπτος-ον, Ιων. δουρίληπτος ὁ διὰ δόρατος, ἐν πολέμῳ ληφθείς : Σοφ.Αἴ.146 ὀλέσαι Δαναῶν βοτὰ καὶ λείαν,' ἥπερ δορίληπτος ἔτ' ἦν λοιπή, αὐτ.894 τὴν δουρίληπτον δύσμορον νύμφην ὁρῶ Τέκμησσαν ('Ησ. « κατηγορουμένην »), Μαν.4,258 ἐν χάρμῃ δορίληπτοι.

δόριλλος (ὁ) κ. δορίαλος βλ.λ.

δορολύμαντος-ον (λυμαίνω) ὁ διὰ δόρατος καταστραφείς, ἀφανισθείς : Αἰσχ.ἀπ.131,2.

δοριμανής-οῦς-ές ὁ μανιωδῶς ἀγαπῶν τὸν πόλεμον, σφόδρα φιλοπόλεμος, ἀρειμάνιος : Εὐρ. 'Ικ.485 οὐκ ἄν ποθ' 'Ελλὰς δοριμανὴς ἀπώλλυτο.

δορίμαργος-ον ὁ ἀκορέστως, μανιωδῶς, ἀγαπῶν τὸν πόλεμον : Αἰσχ.'Επτ.687 μή τί σε θυμοπληθὴς δορίμαργος ἄτα φερέτω.

δορίμαχος-ον, Ιων. δουρί- ὁ διὰ τοῦ δόρατος μαχόμενος : Τιμόθ.Λυρ.ἀπ.14 (ἐν Πλούτ.'Ηθ.320) σέβεσθ' αἰδῶ συνεργὸν ἀρετᾶς δοριμάχου, Χρησμ.π.Σχολ.'Ιλ.Β 543 ἄνδρες δουρίμαχοι ναίουσιν ὕδωρ καλῆς 'Αρεθούσης.

δοριμήστωρ-ορος (μήδομαι) Ἡσ. ὁ ἔμπειρος τῶν πολέμων· ‖ Σουΐδ. ὁ ἐπιστημόνως πολεμῶν : Εὐρ.'Ανδρ.1016 'Ενυαλίῳ δοριμήστορι.

δορίπαλτος-ον ὁ πάλλων τὸ δόρυ, ὁ βιαίως σείων τῇδε κἀκεῖσε τὸ δόρυ : Αἰσχ.'Αγ.117 φανέντες ἴκταρ μελάθρων χερὸς ἐκ δοριπάλτου παμπρέπτοις ἐν ἕδραισιν (ἐκ δεξιῶν).

δοριπετής-οῦς-ές ὁ διὰ δόρατος πεσών, ἐπενεχθείς : Εὐρ.'Ανδρ.653 οὗ πεσήματα πλεῖσθ' 'Ελλάδος πέπτωκε δοριπετῆ νεκρῶν, αὐτ.Τρῳ.1003 ἦν δὲ δοριπετὴς ἀγωνία.

δορίπληκτος-ον (πλήττω), Ιων. δουρί- ὁ διὰ δόρατος πληγείς, τρωθείς : Αἰσχ.'Επτ.278 δαΐων δ' ἐσθήματα στέφειν λάφυρα δουρίπληχθ' ἁγνοῖς δόμοις, Σχόλ.Εὐρ.'Ανδρ.653.

δορίπονος-ον ὁ πονῶν περὶ τὸ δόρυ, ὁ ὑφιστάμενος τὴν κακοπάθειαν τοῦ πολέμου, ὁ ἐκ τοῦ πολέμου δεινοπαθῶν : Αἰσχ.'Επτ.169 πόλιν δορίπονον μὴ προδῶθ' ἑτεροφώνῳ στρατῷ (σχόλ. « αἰχμάλωτον »), Εὐρ.'Ηλ.479 τοιῶνδ' ἄνακτα δοριπόνων ἔκανεν ἀνδρῶν, Τυνδαρί· 2) ὁ ἐκ τῶν πόνων, τῶν μόχθων, τῶν δεινῶν τοῦ πολέμου προερχόμενος : Αἰσχ.'Επτ.628 δορίπονα κάκ' ἐκτρέποντες εἰς ἐπιμόλους (σχόλ. « πολεμικά »).

δοριπτοίητος-ον μτγν. (πτοιάω, πτοῶ) ὁ διὰ δόρατος ἀποδιωχθείς, ὁ ἐν τῇ μάχῃ διασκορπισθείς : Πολύστρ. ἐν ΑΠ 7,297 δοριπτοίητα δὲ νεκρῶν ὀστέα σωρευθεὶς εἷς ἐπέχει σκόπελος.

δορίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. μάχαιρα εἰδικὴ διὰ τὴν ἐκδορὰν τῶν σφαγίων· Ἡσ. « δορίδες, μάχαιραι μαγειρικαί, εἰς τὸ ἐκδεῖραι τὰ θύματα ἐπιτήδειοι », Πολυδ.6,89 : 'Ανάξιππ.6,3 (π. 'Αθην.4,169 Β) σκαφίδας τρεῖς, δορίδα, κοπίδας τέτταρας, Καλλ. 'Αέτ.3,1,11· 2) κτ. Εὐστ. κ. τὸ θυσιαστήριον, ἡ ἁγία τράπεζα· 3) νεώτ. γένος δοριδῶν μαλακίων.

δορισθενής-οῦς-ές ὁ ἰσχυρός, δυνατὸς εἰς τὸ δόρυ : Αἰσχ.Χο.158 ἴτω τις δορισθενὴς (κῶδ. δορυσθενὴς) ἀνήρ, ΑΠ 9,475 Εὐρώπης 'Ασίης τε δορισθενέες βασιλῆες.

δοριστέφανος-ον μτγν. ὁ ἐπ' ἀνδρείᾳ στεφανωθείς : ΑΠ 9,596 δοριστέφανος Σπάρτα.

δοριτίνακτος-ον (τινάσσω) ὁ σεισθείς, ταραχθείς, τιναχθεὶς ὑπὸ ἢ διὰ τῶν δοράτων : Αἰσχ.'Επτ. 155 δοριτίνακτος αἰθὴρ ἐπιμαίνεται.

δορίτμητος-ον (τέμνω) ὁ διὰ δόρατος διαπερασθείς : Αἰσχ.Χο.347 πρός τινος Λυκίων, πάτερ, δορίτμητος κατηναρίσθης (δ.γρ. δορίδματος).

δορίτολμος-ον ὁ τολμηρὸς εἰς τὸ δόρυ, ὁθ. γεν. εἰς τὸν πόλεμον : ΑΠλ.4,46 Νικήταν δορίτολμον.

δορκάδειος-ον κ. 'Επιγρ. -άδεος ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δορκάδα, ὁ ἐκ δορκάδος προερχόμενος : Θεόφρ.Χαρ.5,9 κτήσασθαι.. δορκαδείους ἀστραγάλους, Πολύβ.26,10,9,- δορκάδειον δέρμα· ‖ ἐν 'Επιγρ. : δορκάδεοι ἀστράγαλοι.

δορκαδίζω (δορκάς) μτγν. πηδῶ, σκιρτῶ ὡς δορκάς, ἐπὶ σφυγμοῦ : 'Ηρόφιλ.π.Γαλ.8,556, Μάρκελλ.Ιατρ.28,15 δορκαδίζων σφυγμὸς (ὅστις, ἐν ᾧ ἡ ἀρτηρία φαίνεται διεσταλμένη, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εἶναι παντελῶς, μεταπηδᾷ ἀπ' αὐτῆς εἰς ἄλλην πρὶν ἢ φανῇ ὅτι συνεστάλη αὕτη, καθιστῶν οὕτω τὸν δεύτερον παλμὸν δυνατώτερον).

δορκάδιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. δορκὰς μικρᾶς ἡλικίας, ζαρκαδάκι : ΠΔ'Ησ.13,14 καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον· 2) ἀργυροῦν κόσμημα ἔχον τὸ σχῆμα δορκαδίου: 'Επιγρ.· 3) τὸ φυτὸν δίκταμνον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,32· 4) νεώτ. γένος κεραμβυκιδῶν ἐντόμων.

δορκάζω Ἡσ. « περιβλέπω ».

δορκαδοθήρας (ὁ) πάπ. κυνηγὸς δορκάδων.

δόρκαι Ἡσ. « κονίδες ».

δορκαλίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. μον. ἡ δορκάς : Καλλ. 'Επιγρ.33,2 ὠγρευτής.. διφᾷ.. πάσης ἴχνια δορκαλίδος, 'Οππ.Κυν.1,165· 2) συνεκδ. κτ. πληθ. οἱ ἐξ ὀστοῦ δορκάδος ἀστράγαλοι ἢ κύβοι παικτικοί, ἃ. δορκάδες : 'Αγαθ. ἐν ΑΠ 7,578 θαρσαλέων παίγνια δορκαλίδων· 3) μτφ. ἐπὶ νεανίδων : 'Αγαθ. ἐν ΑΠ 5,291,12 ἀλλά με θεσμοὶ εἴργουσιν ῥαδινῆς τηλόθι δορκαλίδος· 4) Σουΐδ. μάστιξ ἐκ δορκαδείων λωρίδων.

δόρκανα Ἡσ. « ἀκριβῶς. Κρῆτες ».

δορκάς-άδος (ἡ) (δέρκομαι, δέδορκα) κ. νεώτ. ('Ηρ.) κ. ζορκάς, ποι. κ. ζόρξ, ποι κ. μτγν. κ. δόρξ ζῷον μηρυκαστικὸν τῆς οἰκογ. τῶν ἀντιλοπιδῶν, ζαρκάδι : Εὐρ.Βάκχ.699 αἱ δ' ἀγκάλαισι δορκάδ' .. ἔχουσαι λευκὸν ἐδίδοσαν γάλα, Ξεν.ΚΠ 1,4,7 αἱ δὲ ἔλαφοι καὶ δορκάδες.. ἀσινεῖς εἰσιν, Μηναῖ.5,5 Οἶκος ἔδραμες δορκὰς ὡς διψῶσα πηγαῖς ἀειρρύτοις· ‖ ἐν Συρίᾳ κ. 'Αφρικῇ, ἀντιλόπη δορκάς, γκαζέλλα : 'Ηρ.7,69 ἐπὶ δὲ κέρας δορκάδος ἐπῆν ὀξὺ πεποιημένον τρόπον λόγχης· ‖ ὑπὸ τὸν τ. ζορκάς : αὐτ.4,192 πύγαργοι καὶ ζορκάδες καὶ βουβάλιες καὶ ὄνοι· 2) κτ. πληθ. δορκάδες ἀστράγαλοι : 'Ηρώνδ.3,63.

δορκάτομον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων ξυλοφάγων τῆς οἰκογ. τῶν ἀνοβιιδῶν.

δόρκειος-α-ον κ. δόρκιος μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δορκάδα, ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος, δορκάδειος : Θεόγνωστ.Καν.185,29.

δόρκιος-α-ον μτγν. δ. γρ. τοῦ δόρκειος βλ.λ. : Διοκλητ.'Εδικτ.8,21.

δόρκος (ὁ) μτγν. τ. τοῦ δορκὰς βλ.λ. : Διοσκ.2,75, 'Οππ.Κυν.2,315 δόρκων ἀρίδηλα γένεθλα.

δόρκοψις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν μαρσιποφόρων τῆς οἰκογ. τῶν ἁλματουριδῶν.

δόρκων-ωνος (ὁ) ὁ ἄρρην τῆς δορκάδος βλ.λ., ὁ ζάρκαδος· Σουΐδ. « δόρκων, ὄνομα τόπου καὶ ὁ ἔλαφος » : Παλαμήδ. π. 'Αθην.9,397 Α οὐκ ἄχαρι κρέας τὸ τῶν δορκώνων, ΠΔ'Ασμ.2,17· 2) εἶδος πλοίου : Δαυΐδ Προλ.22,2.

δόρξ-κός (ἡ) κ. ζόρξ ἕτερος τ. τοῦ δορκάς βλ.λ. πιθ. ἐν Εὐρ.Ἡρ.376 τάν τε χρυσοκάρανον δόρκα (δ. γρ. δόρκαν) ποικιλόνωτον .. κτείνας, Καλλ. Λουτρ.Παλλ.91, Λουκ.Ἐρωτ.16 τέτταρας ἀστραγάλους Λιβυκῆς δορκὸς ἀπαριθμήσας, Ἀλέξ.Ἀφρ. Πρ.1,29 ἡ τῶν δορκῶν κόπρος ἀρωματίζει.

δαροδόκη (ἡ) κ. δουροδόκη βλ.λ.

δοροδόκος (ἡ) κ. δουροδόκος βλ.λ.

δοροεργής-οῦς-ές (δορά) μτγν. ὁ κατεργαζόμενος τὰ δέρματα, βυρσοδέψης : Μον.4,320 βυρσοτ μους τεύχει, δοροεργέας.

δορός (ὁ) ἀσκός, ἀσκί, γουλούμι : Ὀδ.Β 354 ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦαν ἐϋρραφέεσι δοροῖσιν.

δορπεῖον (τό) ἰων. τ. τοῦ δορπήιον βλ.λ.

δόρπη (ἡ) Ἐρωτιαν.118 « ὁ τῆς ἑσπέρας καιρός ».

δορπήιον (τό) (δόρπον) μτγν. γεῦμα, δεῖπνον : Νίκ. Ἀλεξ.166 θοοῦ δορπήια κέπφου.

δορπηστός (ὁ) ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, ἑσπέρα· ΕΜ 284,17 « δορπηστός, ἡ τοῦ δόρπου ὥρα, οὕτω τό καθ' ἡμᾶς δεῖπνον »: Ἱππ.Ἐπιδ.5,22, Ἀριστφ.Σφ.103 εὐθὺς δ' ἀπὸ δορπηστοῦ κέκραγεν ἐμβάδας, Ξεν. Ἀν.1,10,17 ἀφικνοῦνται ἀμφὶ δορπηστόν· 2) κατὰ Φιλήμ. τὸ ἄριστον· Φιλήμ.π.Ἀθην.1,11 D «τὸ δ' ἄριστον δορπηστόν, τό δὲ δεῖπνον ἐπιδορπίδα ».

δορπία (ἡ) ἡ παραμονὴ ἑορτῆς : Ἡρ.2,48 τῷ δὲ Διονύσῳ τῆς ὁρτῆς τῇ δορπίῃ χοῖρον πρὸ τῶν θυρέων σφάξας· 2) κ. Ἐπιγρ. ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῶν Ἀπατουρίων, καθ' ἣν ἐτελεῖτο καὶ δεῖπνον, προσωποποιουμένη ἐν Φιλυλλ.8,2 (π.Ἀθην. 4,171 D) ἡ τῶν προτενθῶν Δορπία καλουμένη, Ἐπίγρ. πρόπευπτα τῆς Δορπίας.

δορπιάζω Ἡσ. « δορπιάζειν· δειπνεῖν ».

δόρπιος-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἑορτὴν Δορπία βλ.λ.: Νόνν.Δ 12,148 δόρπιος ἁρμονίη· 2) τό οὐδ. δόρπιον ὡς οὐσ. ὥρα δείπνου : Ἱππ.Ἐπιδ.5,22 (δ.γρ.).

δορπιστός (ὁ) ἐσφ. γ. τοῦ δορπηστὸς βλ.λ.

δόρπον (τὸ) κ. δόρπος (ὁ) τὸ ἑσπερινόν γεῦμα, τὸ δεῖπνον : Ἰλ.Η 370 νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ πτόλιν, Ὀδ.Δ 429 δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ, Πίνδ.Ο 10(11),47 τὸ δὲ κύκλῳ πέδον ἔθηκε δόρπου λύσιν, Αἰσχ.ἀπ.182,3 ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρίτα· ‖ μτγν. ποι. γεν. γεῦμα, φαγητόν, τροφή : Κόιντ.4,278 ἡ μὲν δόρποιο πέλεν ταμίη καὶ ἐδωδῆς, Ὀρφ.Ἀργ.406 ἀλλ' ὅτε δὴ δόρποιο ποτοῦ θ' ἅλις ἔλπετο θυμός.

δορπορή (ἡ) μτγν., μσν. τὸ δεῖπνον : Σουίδ.ἐν λ.

δόρπος (ὁ) μτγν. ἕτερος τ. τοῦ δόρπον βλ.λ. : Ἀντίφιλ. ἐν ΑΠ 9,551, Νικ.Ἀλεξ.66.

δορποφόρος-ον ὁ φέρων, ὅθ. ὁ παρέχων δόρπον : Ἐπιγρ. Πάρου δορποφόρος βωμός.

δορπῶ έω (δόρπον), παρατ. ἐδόρπεον δειπνῶ· Ἡσ. « δορπῆσαι· δειπνῆσαι » : Ἰλ.Ψ 11 ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν· ἐνθάδε πάντες, Ὀδ.Θ 539 ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε θεῖος ἀοιδός· ‖ τὸ μέσ. π.Πολυδ.6,102 δορπήσασθαι.

δορπωρή (ἡ) δ. ἐσφ. γρ. τοῦ δορπορὴ βλ.λ.

δορστενία (ἡ) νεώτ. γένος μορεϊδῶν φυτῶν.

δόρυ-ρατος (τὸ) (δέρω=ξέω, πρβλ. δορά) κ.μσν. κ. νεώτ., μτγν. ποι. κ. δοῦρας (τὸ), γεν. ἐπ. κ. ἰων. δούρατος κ. δουρός, π. τραγ. κ. κωμ. δορός, δοτ. ἐπ. κ. ἰων. δούρατι κ. δουρί, π. τραγ. κ. κωμ. δόρει κ. ἐν λυρικοῖς χωρίοις δορί, ἁπαντῶν κ. π. πεζοῖς ἐν φρ., πληθ. ὀνομ. ἐπ. κ. ἰων. δούρατα κ. δοῦρα, ἀττ. δόρη, μτγν., μσν., νεώτ. κ. δόρατα, δωϊκ. δοῦρε ξύλον εὐμέγεθες, δοκός ἢ σανίς ἐκ κορμοῦ ἢ καὶ χονδροῦ κλάδου δένδρου : Ἰλ.Ω 450 κλισίην.. Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες, Ἡσίοδ.Ἔργ.456 ἑκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης· ‖ παρ' Ὁμ. κ. ὁ κορμός, τὸ στέλεχος δένδρου : Ὀδ.Ξ 167 ἐπεὶ οὔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης, αὐτ.Ε 162 ἀλλ' ἄγε δούρατα μακρὰ ταμών· ‖ εἰδ. δοκός, μακρὸν ξύλον πρόσφορον πρὸς ναυπηγίαν (νήιον) : Ἰλ.Ο 410 ἀλλ' ὥς τε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος· ‖ ὁμ. ἱστὸς πλοίου, κατάρτι, ἄρμπουρο : Εὐρ.Τρ.1148 γῆν τῷδ' ἐπαμπισχόντες ἀροῦμεν δόρυ· ‖ μτγν. κ. ἡ κώπη : Ὑμν. Ἰσ.152· 2) συνεκδ. ποι. ὅλον τὸ πλοῖον (συνήθ. ἐν φρ. περιεχούσῃ ἐπίθ. δηλωτικά, οἷον εἰνάλιον - ποντοπόρον δόρυ) : Αἰσχ.Πέρσ.411 ἐπ' ἄλλην δ' ἄλλος ἴθυνεν δόρυ, Σοφ.Φιλ.721 ὃς νῦν ποντοπόρῳ δούρατι., πατρίαν ἄγει πρὸς αὐλάν, Ὀππ.Κυν.4,265 ἐς γαῖαν δόρυ κέλσε· 3) εἰδ. τὸ ξύλινον βασανιστικὸν ὄργανον κύφων βλ.λ. : Ἀνακρ.21,9 ἐν δουρὶ δεθεὶς αὐχένα· 4) τὸ ξύλον, ὁ κοντός, ἐφ' οὗ ἦτο ἡρμοσμένη ἡ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ βαλλομένη λόγχη : Ἰλ.Ε 666 μηροῦ ἐξερύσαι δόρυ μείλινον· 5) ὅθ. γεν. δόρυ τὸ κυριώτερον παρ' ἀρχ. ἐπιθετικὸν ὅπλον τῶν πεζῶν, ἡ ἀμφίστομος λόγχη ἥτις ἔχουσα κοιλότητα (αὐλὸν) κατὰ τὴν βάσιν ἡρμόζετο ἐκεῖθεν στερεῶς διὰ κρίκου πρὸς στρογγύλον μακρὺ σκληρὸν ξύλον, ὅπερ εἶχε κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον αὐτοῦ ὀξὺ ἀκροσίδηρον (σαυρωτῆρα), χρήσιμον εἰς τὸ πῆξαι ἐν τῇ γῇ τὸ ὅπλον : Ἰλ.Ν 247 μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ᾔειν οἰσόμενος, Ὀδ.Α 256 ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε, Θουκ.6,58 μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δόρατος εἰώθεσαν τὰς πομπὰς ποιεῖν, Δίων Κ 71,33,3 δόρυ τὸ αἱματῶδες, Διγεν. Ἀκρ.1562 τὸ δόρυ ἐδοκίμαζε μὲ τὸ δεξιόν του χέριν· ‖ θηρευτικὸν δόρυ : Ἰλ.Μ 303 σὺν κυσὶ καὶ δούρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα, Ἐπιγρ. δορά(των) κυνη(γετικῶν) μερισμός· ‖ δούρατα ναυμάχα δόρατα χρησιμοποιούμενα ἐν ναυμαχίαις : Ἡρ.7,89 δούρατά τε ναυμάχα καὶ τύπους μεγάλους· ‖ ἐν φρ. στρατιωτικαῖς εἰς δόρατος πληγὴν μέχρις οὗ ἐξικνεῖται καὶ πλήττει τὸ δόρυ : Ξεν.Ἱππ.8,10 ὅπου δ' ἂν εἰς δόρατος πληγὴν παίῃ τὸν ἁλισκόμενον· ‖ εἰς δόρυ ἀφικνεῖσθαι φθάνειν ἐντὸς βολῆς δόρατος : Ξεν.Ἑλλ. 4,3,17 εἰς δόρυ ἀφικόμενοι ἔτρεψαν τὸ καθ' αὑτούς· ‖ ἐπὶ δόρυ πρὸς τὰ δεξιὰ (διότι διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐκράτουν τὸ δόρυ), ἀντίθ. ἐπ' ἀσπίδα, Ξεν.Ἀν.4,3,29 ἀναστρέφαντας ἐπὶ δόρυ ἡγεῖσθαι μὲν τοὺς οὐραγοὺς (= στρέφαντες πρὸς τὰ δεξιά), Πολύβ.4,40,12 οὕτω δὲ συντάξαντες τὴν πορείαν, ἐπειδὰν προσπίπτῃ τι τῶν δεινῶν, ποτὲ μὲν παρ' ἀσπίδα κλίνοντες, ποτὲ δ' ἐπὶ δόρυ· ‖ ὁμ. σημ. παρὰ δόρυ : Ξεν.Λακ.11,10 καὶ οὕτως αὖ γίγνεται ὁ κατ' οὐρὰν λόχος παρὰ δόρυ· ‖ ὁμ. σημ. εἰς δόρυ : Ξεν.Ἑλλ.6,5,18 ἀναστρέφαντας ἐκέλευε τοὺς ἀπ' οὐρᾶς εἰς δόρυ ὄπισθεν τῆς φάλαγγος ἡγεῖσθαι πρὸς αὐτόν· ‖ ἐκ δόρατος ἐκ δεξιῶν : Πολύβ.3,115,9 τὴν ἐμβολὴν ἐκ δόρατος ποιούμενοι· ‖ ὑπὸ δόρυ πωλεῖσθαι πωλεῖσθαι ἐν δημοπρασίᾳ (λατ. sub hasta venire) : Στράβ.4,6,7 πάντας δ' ἐπώλησε Τερέντιος Οὐάρρων ὑπὸ δόρυ καταστρεψάμενος αὐτοὺς στρατηγός· ‖ μτφ. ἐν φρ. δουρὶ κτεατίζειν κτῶμαι πλοῦτον διὰ τοῦ δόρατος, ἤτοι ἐν πολέμῳ : Ἰλ.Π 57 δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας· ‖ π. πεζοῖς φρ. δορὶ ἑλεῖν συλλαμβάνειν ἐν πολέμῳ : Θουκ.1,128 τούσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος ἀποπέμπει δορὶ ἑλών, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ. 4,8· 6) π. τραγ. κτ. συνεκδ. ἡ ἰσχυρὰ στρατιά : Αἰσχ.Εὐμ.773 καὶ πόλιν τὴν Παλλάδος τιμῶσιν ἀεὶ τήνδε συμμάχῳ δορί, παροιμ. καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ κηρύκειον ἅμα πέμπειν προτείνειν καὶ πόλεμον καὶ εἰρήνην, ἀπειλεῖν ἅμα καὶ παρακαλεῖν· Εὐστ.408,4 « ἐπὶ τῶν ἅμα παρακαλούντων καὶ ἀπειλούντων » : Πολυβ.4,52,4 βουλόμενοι τὸ δὴ λεγόμενον καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ κηρύκειον ἅμα πέμπειν πρὸς τοὺς Βυζαντίους· 7) ὁ κοντὸς τῆς

σημαίας : Ξεν.ΚΠ 7,1,4 **ἦν δὲ αὐτῷ τό σημεῖον αἰετὸς χρυσοῦς ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένος**· **δ)** σκῆπτρον : Εὐρ.'Εκ.9 **φίλιππον λαὸν εὐθύνειν δορί**· ‖ βακτηρία : 'Ιππ.Φύσ.Παιδ.24.

δορύαλλος (ὁ) 'Ησ. « δορίαλλος » βλ.λ.

δορυαλωσία (ἡ) δοριαλωσία βλ.λ.

δορυάλωτος-ον κ. νεώτ. δοριάλωτος βλ.λ.

δορυασπίδη (ἡ) νεώτ. γένος **καραβιδῶν** ἐντόμων.

δορυβόλος-ον μτγν. ὁ βάλλων, ἐξακοντίζων δόρατα : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.95,20,'Ιώσ.ΑΙ 9,10,3 · **μηχανήματα.. πετροβόλα τε καὶ δορυβόλα.**

δορυβρέμων (ὁ,ἡ) μσν. ὁ τὸ δόρυ βρέμων, δθ. ὁ ἰσχυρῶς βάλλων : Μιχ.'Ατταλ.302,17 **δ- δεξιᾷ** (χειρί).

δορύδερμον (τὸ) νεώτ. γένος **μεγαλορινιδῶν** σπόγγων ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δορύδιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δόρυ, μικρὰ ράβδος : 'Ορειβ.47,17,5 **δορύδιον τὸ τοῦ τυφλαγκίστρου**· **2)** εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος ἡμιπτέρων **κοκκιδιδῶν** ἐντόμων.

δορυδρέπανον (τὸ) τὸ λογχοδρέπανον, μέγα δόρυ φέρον δρεπανοειδῆ αἰχμήν, ἐν χρήσει κατὰ τὰς ναυμαχίας : Πλάτ.Λάχ.183 D **πρὸς ὁλκάδα τινά, ἐμάχετο ἔχων δορυδρέπανον,** Στράβ.4,4,1 **κατέσπων.. τὰ ἱστία δορυδρεπάνοις**· ‖ πολιορκητικὴ μηχανὴ πρὸς διόρυξιν τείχους ἢ κατακρήμνισιν τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐχθρῶν : Πολύβ.21,23,4 **τῶν δορυδρεπάνων ἀποσυρόντων τὰς ἐπάλξεις.**

δορυθαρσής-οῦς-ές μτγν. κ. δορυθρασής δορίτολμος, λογχότολμος, γενναῖος, πολεμικός : 'Επίγρ., 'Ερμόδωρ.ἐν ΑΠλ 4,170 **δορυθαρσέα Παλλάδα.**

δορυθρασής-έος(-οῦς)-ές μτγν. κ. δορυθαρσής βλ.λ. : Νόνν.Δ 21,164 **δορυθρασέος Λυκοόργου.**

δορύκαι 'Ησ. « δουροδόκαι ».

δορυκέντειρα (ἡ) μτγν. ἡ κεντῶσα, διατρυπῶσα διὰ τοῦ δόρατος : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 **δορυκέντειραν 'Αθηνᾶν** (διόρθ. ἀντὶ δορυκέντορα).

δορύκλειοι (οἱ) οἱ φυγάδες, ἐξόριστοι παρὰ Μεγαρεῦσι : Παυσ.1,40,4 **Μεγαρεῖς δὲ.. ἄνδρας φυγάδας, οὓς δορυκλείους ὀνομάζουσιν.**

δορύκλυτος-ον ὁ δουρίκλυτος βλ.λ.

δορυκνίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δορύκνιον βλ.λ.) : Γαλ.11,864.

δορύκνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φαρμακευτικὸν φυτὸν περιολλόκουλον τὸ ἐλαιόφυλλον : Πλούτ. Δημήτρ.20 **ἐκήπευε τὰς φαρμακώδεις βοτάνας.. κώνειον καὶ ἀκόνιτον καὶ δορύκνιον,** Διοσκ. 4,74· **2)** τὸ φυτὸν μελισσόφυλλον, μελισσόχορτο : Νίκ.'Αλεξ.376 (σχόλ. δορυκνίδιον)· **3)** τὸ ποώδες φυτὸν πύρεθρον : Ψ Διοσκ.3,73· **4)** τὸ φυτὸν στρύχνον τὸ μανικόν : Ψ Διοσκ.4,72· ‖ νεώτ. βοταν. γένος **ἑλλοβοκάρπων** φυτῶν.

δορυκοίρανος (ὁ) μτγν. ὁ διὰ τοῦ δόρατος κτησάμενος τὴν ἐξουσίαν : Χρησμ.Σιβ.14,257.

δορύκρανος-ον δορίκρανος βλ.λ.

δορυκτησία (ἡ) δορικτησία βλ.λ.

δορύκτητος-ον δορίκτητος βλ.λ. : Τρυφιόδωρ. 553, τὸ θηλ. κ. **δορυκτήτη** : Πλούτ.'Ηθ.232 A **τὴν πάτριον ἐσθῆτα κοσμῶν, οὐδὲ τὴν δορυκτήτην** (δ.γ. **δορύκτητον**) **ὑπερεῖδε,** Τρυφιόδωρ.630.

δορυκτήτωρ-ος (ὁ) δορικτήτωρ βλ.λ.

δορύληπτος-ον δορίληπτος βλ.λ.

δορυλίδαι (οἱ) νεώτ. οἰκογ. ὑμενοπτέρων ἐντόμων.

δορύλλιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ δόρυ βλ.λ.· Σουίδ. ἐν λ. ξυστόν.

δόρυλλος 'Ησ. « τὸ τῶν γυναικῶν μόριον » (δ.γρ. δορύαλλος ἢ δορίαλλος).

δορύμαχος-ον δορίμαχος βλ.λ.

δορυμήστωρ-ορος (ὁ) 'Ησ. « δορυμήστορας· τοὺς ἐμπείρους τῶν πολέμων », δ.γρ. δοριμήστωρ βλ.λ.

δορυμόλπης 'Ησ. « ὁ προηγούμενος τοῦ θυομένου βοὸς τῷ Διί ».

δορυξε(ῖ)ον 'Ησ. « ὅπου τὰ δόρατα ξύεται ».

δορύξενος (ὁ,ἡ) φίλος, σύμμαχος ἐν πολέμῳ, δθ. πιστὸς φίλος : Αἰσχ.'Αγ.880 **τρέφει γὰρ αὐτὸν εὐμενὴς δορύξενος**· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. : αὐτ.Χο.914 **οὔτοι σ' ἀπέρριψ' ἐς δόμους δορυξένους**· ‖ μτγν. κ. ἐχθρὸς αἰχμαλωτισθεὶς γενόμενος φίλος τοῦ αἰχμαλωτίσαντος : Πλούτ.'Ηθ.295 C **φίλος ἀεὶ διετέλει τοῦ λαβόντος, ἐκ δορυαλώτου δορύξενος προσαγορευόμενος.**

δορυξός (ὁ) κ. δορυξοῦς βλ.λ. : 'Αριστφ.Εἰρ.447 **κεἴ τις δορυξὸς ἢ κάπηλος ἀσπίδων.**

δορυξοῦς-όος-οῦν-όον (ξέω) μτγν. ὁ λεαίνων κοντοὺς δοράτων, ὁ κατασκευαστὴς δοράτων : Πλούτ.Πελ.12 **καὶ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν ἐργαστήρια δορυξόων.**

δορυπαγής-οῦς-ές, ἰων. δουροπαγής ὁ ἐκ δοκῶν συμπεπηγμένος, ὁ ἐκ ξύλων συνηρμοσμένος : Αἰσχ.'Ικ.743 **δορυπαγεῖς** (δ.γρ. **δοριπαγεῖς**) **νέας.**

δορύπαλος γλώσσ. τοῦ ἐγχέσπαλος βλ.λ.· 'Ησ.

δορύπαλτος (ὁ,ἡ) δορίπαλτος βλ.λ.

δορυπετής-οῦς-ές δοριπετής βλ.λ.

δορύπληκτος-ον δορίπληκτος βλ.λ.: Αἰσχ.'Επτ.278 **λάφυρα δορύπληχθ'** (δ.γρ. **δορίπληχθ'**).

δορυποίητος-ον δοριποίητος βλ.λ. : Πολύστρ. ἐν ΑΠ 7,297 **δορυποίητα** (δ.γρ. **δοριποίητα**) **δὲ νεκρῶν ὀστέα σωρευθεὶς εἷς ἐπέχει σκόπελος.**

δορυσθενής-οῦς-ές δορισθενής βλ.λ. : Αἰσχ.Χο. 158 **ἴτω τις δορυσθενὴς** (δ.γρ. **δορι-**) **ἀνήρ.**

δορυσσόητος-ον δορυσσοῦς βλ.λ. : Σοφ.Αἶ.1188 **τὰν ἄπαυστον αἰὲν ἐμοὶ δορυσσοήτων μόχθων ἄταν ἐπάγων.**

δορυσσοῦς-όος-οῦν-όον ἐπὶ προσ., ὁ σείων, πάλλων τὸ δόρυ, δθ. ἀνδρεῖος· 'Ησ. « δορυσσόον, ἀνδρεῖον, δορυόρμαν, ἢ δόρατι φοβοῦντα καὶ σοβοῦντα » : 'Ησίοδ.Α 54 **αὐτὰρ 'Ιφικλῆα δορυσσόῳ 'Αμφιτρύωνι,** Αἰσχ.'Ικ.182 **ὄχλον δ' ὑπασπιστῆρα καὶ δορυσσόον λεύσσω,** Θεόκρ.22, 136 **Τυνδαρίδη ταχύπωλε, δορυσσόε, χαλκεοθώρηξ**· ‖ κ. ἐπὶ πόνου, ὁ τοῦ πολέμου, πολεμικός : Θεόγν.987 **αἵ τε ἄνακτα φέρουσι δορυσσόον ἐς πόνον ἀνδρῶν λάβρως**· ‖ συνηρ. : Αἰσχ.'Επτ.125 **ἑπτὰ δ' ἀγάνορες πρέποντες στρατοῦ δορυσσοῖς σαγαῖς πύλαις ἑβδόμαις παρίστανται.**

δορυστέφανος-ον δοριστέφανος βλ.λ. : 'Επίγρ. π.Διογ.Λ 1,73 **δορυστέφανος** (δ.γρ. **δοριστέφανος**) **Σπάρτα.**

δορύτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν **φαλαινιδῶν**· **2)** βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ὀρχεοειδῶν.**

δορυφία 'Ησ. « καρποφορία ἀγαθή ».

δορυφόνος-ον ὁ φονεύων διὰ δόρατος, διὰ λόγχης : ΤηλεκλΚωμ.29,'Αριστφ.ἀπ.196.

δορυφόρημα-ατος (τὸ) σωματοφυλακή, σωματοφύλακες, ἐπὶ τῶν καλουμένων **κωφῶν προσώπων,** ἤτοι τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς βωβῶν προσώπων : Λουκ.'Ιστ.Συγγ.4 **ὡς μὴ μόνος ἄφωνος εἴην ἐν οὕτω πολυφώνῳ τῷ καιρῷ μηδ' ὥσπερ κωμικὸν δορυφόρημα,** 'Ιούλ.Καίσ.310 C **τουτὶ τῆς τραγῳδίας τὸ δορυφόρημα**· ‖ ἐπὶ τοῦ 'Αριδαίου, ὃν εἶχον ἀναδείξει ὡς διάδοχον τοῦ 'Αλεξάνδρου : Πλούτ.'Ηθ.791 E **ὁ δέ, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δορυφόρημα, κωφὸν ἦν ὄνομα βασιλείας.**

δορυφόρησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐνέργεια τοῦ δορυφορῶ, προστασία ὑπὸ δορυφόρων, ἡ συνοδεία σωματοφυλάκων : Μᾶρκ.Αὐρ.1,17 **μήτε δορυφορήσεων χρήζειν μήτε ἐσθήτων σημειωτῶν.**

δορυφορία (ἡ) κ. μαν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ ἡ ὑπηρεσία τοῦ δορυφόρου, τὸ νὰ εἶναί τις δορυφόρος, σωματοφύλαξ : Ξεν.ΚΠ 2,2,10 **ἐγέλων ἐπὶ τῇ δορυφορίᾳ τῆς ἐπιστολῆς**· κ. ἀπολ. : 'Ιάμβλ. Μυστ.2,7· **2)** σῶμα, ὁμὰς δορυφόρων, σωματοφυλάκων : Νικ.Χων.Χρον.37 D **δορυφορίας καὶ τῆς λοιπῆς λαμπροφορίας βασιλικωτάτης**· ‖ ἐπὶ

νεκρῶν, ἐπίσημος κήδευσις ἢ ταφή : Μηνοῖ.12,11 Συναξ. **θήκην κατασκευάσαντες κατέθεντο αὐτὴν ἐν ταύτῃ μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς καὶ δορυφορίας**, Διγεν.᾿Ακρ.4129 **αὐτοῦ τὸ σῶμα ἔθαφαν μετὰ δορυφορίας᾿** **3**) ἐπὶ τῶν ἀστέρων ὡς δορυφόρων τοῦ ἡλίου : Πλούτ.᾿Αρέσκ.Φιλοσ.2,23,6 **δι᾿ οὗ φέρεται λοξοπορῶν ὁ ἥλιος, καὶ κατὰ δορυφορίαν τῶν τροπικῶν κύκλων.**

δορυφορικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς δορυφόρους, ὁ ἐκ δορυφόρων ἀποτελούμενος : Πλάτ.Τίμ.70 B **εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκησιν κατέστησαν, - δορυφορικὰ στρατεύματα᾿** || **δορυφορικὰ σημεῖα** (signa praetoria, αἱ σημαῖαι τῆς πραιτωριανῆς φρουρᾶς): Δίων K 60,35᾿ || τὸ οὐδ. **δορυφορικὸν** ὡς οὐσ. οἱ σωματοφύλακες : ΔίωνK 42,52᾿ **2**) νεώτ. ὁ ἔχων χαρακτῆρα δορυφόρου, δουλικός.

δορυφόρος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ φέρων δόρυ: Αἰσχ.Χο.769 **ἄγειν κελεύει δορυφόρους ὀπάονας᾿** **2**) ὡς οὐσ. στρατιώτης ὡπλισμένος διὰ δόρατος : Ξεν.᾿Αν.5,2,4 **ξυνείποντο δὲ καὶ δορυφόροι πολλοί**, Διγεν.᾿Ακρ.3035 **καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἀνεφάνησαν ὡραῖοι δορυφόροι᾿** **3**) εἰδ. ἀκόλουθος ἡγεμόνος ἢ ἄρχοντος ὡπλισμένος διὰ δόρατος, σωματοφύλαξ᾿ || κ. νεώτ. κ. δημ. ὡπλισμένος σωματοφύλαξ ἄρχοντος, ἀσκοῦντος βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἢ φοβουμένου τοὺς ἀρχομένους᾿ ῾Ησ. « δορυφόρος᾿ ὁπλοφόρος, ὑπασπιστὴς ἢ φύλαξ τῶν τυράννων »: ῾Ηρ.1,59 **οἱ δορυφόροι μὲν οὐκ ἐγένοντο Πεισιστράτου**, Εὐρ.᾿Ηλ.616 **φρουραῖς κέκασται δεξιαῖς τε δορυφόρων᾿** **4**) ἐν Ρώμῃ ὁ πραιτωριανός᾿ ῾Ηρωδιαν.᾿Ιστ.5,4,8 « δορυφόροι, οὓς δὴ πραιτωριανοὺς καλοῦσιν » : Πλούτ.Γάλϐ.13 **ἀκούσας τῆς μὲν αὐλῆς καὶ τῶν δορυφόρων᾿** **5**) μτφ. ὁ τυφλῶς ἐξυπηρετικός : Πλάτ.Πολ.587 C **δούλαις τισὶ δορυφόροις ἡδοναῖς ξυνοικεῖ**, Λουκ.Τυρανν.4 **ὅλως ἐτυραννεῖτο ὑπ᾿ αὐτοῦ καὶ δ- τῶν τοῦ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν᾿** || κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐπὶ πρσ. ὁ δουλικῶς ἀκολουθῶν τινα᾿ **6**) βωβὸν πρόσωπον ἐν θεάτρῳ, δ. δορυφόρημα᾿ EM 284,21 « **δορυφόρος, καὶ τὸ κωφὸν πρόσωπον** »᾿ **7**) νεώτ. ὀνομασία ἀγαλμάτων ἐκ τοῦ ὑπ᾿ αὐτῶν φερομένου δόρατος : **δορυφόρος τοῦ Πολυκλείτου᾿** **8**) νεώτ. κ. δημ. ἀστρον. **δορυφόροι** οὐράνια σώματα περιστρεφόμενα περὶ τοὺς πλανήτας κατὰ τὴν περὶ τὸν ἥλιον κίνησιν αὐτῶν : **ἡ Γῆ ἔχει δορυφόρον τὴν Σελήνην, - οἱ δορυφόροι τοῦ Κρόνου᾿** **9**) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν σαυρῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ἀγαμιδῶν᾿ || γένος ἐντόμων κολεοπτέρων φυτοφάγων τῆς οἰκογεν. τῶν χρυσομελιδῶν᾿ || γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν τροχιλιδῶν᾿ **10**) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ἀθεροσπερμιδῶν.

δορυφορῶ-έω κ. νεώτ. εἶμαι δορυφόρος, σωματοφύλαξ τινός, ὑπηρετῶ τινα ὡς δορυφόρος : ῾Ηρ.2,168 **ἐδορυφόρεον ἐνιαυτὸν ἕκαστοι τὸν βασιλέα**, Θουκ.1,130 **διὰ τῆς Θρᾴκης πορευόμενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρουν**, Πλάτ. Πολ.575 B **ἐξελθόντες ἄλλον τινὰ δορυφοροῦσι τύραννον**, Πλούτ.᾿Ηθ.810 B **τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἑώρα δορυφοροῦντας**, Πάπ. **τοῦ δεῖνα τοῦ δορυφοροῦντος τὸν ἔπαρχον᾿** **2**) γεν. διαφυλάττω, ἐξασφαλίζω : Δημ.661 **μισθοφόρων ἔργον ἀνθρώπων ποιοῦντες τὴν ἑκάστου σωτηρίαν τούτων δορυφοροῦντες᾿** || ὁμ. σημ. κ. μέσ. **δορυφοροῦμαι**: Θεμίστ.Λόγ.1,5 B **ψυχὴν λογισμῷ δ-᾿** || παθ. **δορυφοροῦμαι** φυλάττομαι : ᾿Ισοκρ.10,37 **τῇ τῶν πολιτῶν εὐνοίᾳ δορυφορούμενος**, Δημ.214 **ἀλλ᾿ εἰς τοῦθ᾿ ὕβρεως ἥκουσιν, ὥστε δορυφορούμενοι ταῖς τοῦ τυράννου στρατοπέδοις᾿** **3**) μτφ. παρακολουθοῦμαι, διατελῶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἢ τὴν προστασίαν : Πλάτ.Πολ.573 A **δορυφορεῖταί τε ὑπὸ μανίας καὶ οἰστρᾷ οὗτος ὁ προστάτης τῆς ψυχῆς**, Φίλ.1,514,29 **δορυφορεῖται μὲν εὐδοξίᾳ** (διορθ. **εὐεξίᾳ**) **καὶ περιουσίᾳ**, Λιϐάν.2,278,8 **ταῖς τῶν ἀρχομένων εὐνοίαις ἐδορυφορεῖτο᾿** **4**) ἀστρολ. ἀκολουθῶ, γειτνιάζω, ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Πτολ.Τετράϐ.114, Σέξτ.᾿Εμπ.Μαθ.5,38 (παθ.)᾿ **5**) κ. νεώτ. μτ. δοτ. εἶμαι δορυφόρος τινός, ὑπηρετῶ ὡς σωματοφύλαξ τινός : Ξεν.ΚΠ 7,5,84 **αὐτοὶ δὲ ἡμῖν αὐτοῖς οὐ δορυφορήσομεν**, Πολύϐ.32,23,6 **τούτους συνέσχε πειθαρχοῦντας αὐτῷ καὶ δορυφοροῦντας**, ᾿Αππ.Μιθριδ.29 **τοὺς ἐκείνῳ δορυφορήσαντας**, Χαρίτ.1,6 **πάντες ῾Ερμοκράτει δορυφοροῦντες᾿** **6**) νεώτ. ἀκολουθῶ τινα δίκην δορυφόρου, δουλικῶς.

δορύχνιον (τὸ) Σουΐδ. τὸ δορύκνιον βλ.λ.

δορχελοί ῾Ησ. « ἀστράγαλοι ».

δορῶ-όω ᾿Επιγρ. καλύπτω, χρίω διὰ πηλοῦ ἢ γύψου : ᾿Επιγρ. **δορώσει πηλῶι ἠχυρωμένωι** (περὶ ἐπισκευῆς τῶν τειχῶν), ᾿Επιγρ. **δορώσας κεραμώσει Κορινθίωι κεράμωι ἁρμόττοντι πρὸς ἄλληλον** (περὶ τῆς σκευοθήκης τοῦ Φίλωνος).

δορώσιμος-η-ον πάπ. ὁ κατάλληλος πρὸς ἐπίχρισιν δι᾿ ἀμμοκονιάματος, κατάλληλος γιὰ σοϐάτισμα ἢ ὁ ἐπικεχρισμένος δι᾿ ἀμμοκονιάματος, σοϐατισμένος : Πάπ. **ὠλέναι δορώσιμαι.**

δόρωσις-εως (ἡ) πάπ. ἡ διὰ στρώματος πηλοῦ ἢ ἀμμοκονιάματος ἐπικάλυψις.

δός, δόθι προστακτ. ἀορ. τοῦ δίδωμι βλ.λ.

δοσείδιον (τὸ) ᾿Επιγρ. ὑποκορ. τοῦ δόσις βλ.λ.2).

δωσείω ἐφετ. τοῦ δίδωμι εὐχαρίστως παρέχω᾿ ῾Ησ.

δόση (ἡ) δημ. δόσις βλ.λ.

δόσ(ι)α (τὸ) μσν. κ. δημ. τὰ διδόμενα, τὰ δῶρα καὶ δὴ τὰ πρὸς δελεασμὸν διδόμενα : ᾿Ερωτόκρ. Δ 896 **μὲ δόσα καὶ μὲ πλέρωμα καὶ μὲ καλὸ κανίσκι᾿** || παροιμ. **τὰ κακόμοιρα τὰ δόσα τὸν Χριστὸν ἐπαραδῶσα**, ὁμ. **τὰ δόσ(ι)α μάτια παίρνουνε** (τὰ δῶρα διαφθείρουσι συνειδήσεις).

δοσιδικία (ἡ) νεώτ. δωσιδικία βλ.λ.

δοσίδικος-ον κ. νεώτ. δωσίδικος βλ.λ.

δοσίλογος-ον νεώτ. δωσίλογος βλ.λ.

δοσιμέτρης (ὁ) νεώτ. ἐπὶ ἰατροῦ ἢ ἐπὶ ἰατρ. ὀργάνου, ὁ τὰς δόσεις τῶν φαρμάκων καταμετρῶν.

δοσιμετρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. θεραπευτικὴ μέθοδος μεθοδικῆς χορηγήσεως φαρμακευτικῶν στοιχείων εἰς δόσεις κανονικάς.

δόσιμο(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ., πληθ. **τὰ δοσίματα** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δίδω, ἡ δόσις καὶ τὸ διδόμενον, ὅ,τι ὀφείλει τις νὰ δώσῃ : παροιμ. **δόσιμο τοῦ χεριοῦ, σώσιμο τῆς ψυχῆς** (= ἡ ἐλεημοσύνη σῴζει τὴν ψυχήν)᾿ **2**) εἰδ. ὁ φόρος : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,188 **πληρώνει καὶ κάθε χρόνον τριακόσια γρόσια τὸ ἐτήσιον δόσιμον τῶν εἰς τὸ Καψοκαλύϐι τοῦ ἁγίου ῎Ορους πατέρων**, Βάρν.Σκλάϐ.Πολ.36 **πλερώνω τὰ δοσίματα στὸ Κράτος᾿** || μσν. **βασιλικὰ δοσίματα** οἱ δημόσιοι φόροι παρὰ Βυζαντινοῖς᾿ || δημ. κ. τὸ καταϐαλλόμενον ἐτησίως ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ εἰς τὸν γαιοκτήμονα μίσθωμα : Καρκϐ.Ζητ.9 **ἐδίωξαν τοὺς ἐπιστάτες ἀπὸ τὰ κονάκια, ἀρνήθηκαν τὰ δοσίματα.**

δόσιμος-η-ον πάπ. ἐπὶ οἰκιῶν, ὁ ἐπιτήδειος νὰ παραχωρηθῇ ὡς κατάλυμα στρατιωτικόν.

δοσίπυγος δωσίπυγος βλ.λ.

δόσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **δόση** ἡ ἐνέργεια τοῦ δίδωμι, ἡ παροχή, χορήγησις, δόσιμο : ᾿Αντιφ.1,18 **ὡς γεγένηται ἡ δόσις τοῦ φαρμάκου**, Θουκ.1,143 **ἕνεκα μεγάλου μισθοῦ δόσεως ξυναγωνίζεσθαι᾿** || ὡς ἀντίθ. τοῦ αἴτησις : Πλάτ.Εὐθφρ.14 D **ἐπιστήμη ἄρα αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς ὁσιότης ἂν εἴη᾿** || ὡς ἀντίθ. τοῦ λῆψις : ᾿Αριστλ.ΗΝικ. 1107 b, 8 **δόσις χρημάτων καὶ λῆψις**, ΚΔΦιλ.4,15 **οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως᾿** || νεώτ. εἰδ. **δόσις ἀντικαταϐολῆς** ἡ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, συναινέσει τοῦ δανειστοῦ, παροχὴ ἄ. πραγμ. παρὰ τὸ ὀφειλόμε-

νον πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς ὀφειλῆς· || ὁμ. εἰδ. **δόσις κατὰ παράκλησιν** ἢ ἄνευ ἀνταλλάγματος παράδοσις πρὸς χρῆσιν πράγματός τινος, ὅπερ ὁ δοτὴρ αὐτοῦ δικαιοῦται νὰ ἀναλάβῃ ἐν πάσῃ στιγμῇ· **2**) ἄδεια, ἐλευθερία, συγχώρησις· πρβλ. δίδωμι, ἐπιτρέπω : Ἐπιγρ.· **3**) **δόσεις ἐμβολῶν** εμβολαὶ πλοίων, κρούσεις, κτυπήματα : Διόδ.Σ 13,10 **κατὰ τὰς τῶν ἐμβολῶν δόσεις μιᾷ πολλάκις πληγῇ κατέδυον τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις· 4**) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δίδωμι βλ.λ., τὸ διδόμενον, ὅθ. ἡ δωρεά, τὸ δῶρον : Ὀδ.Ζ208 **δόσις δ᾽ὀλίγη τε φίλη τε,** Αἰσχ.Πέρσ.1041 **δόσιν κακὰν κακῶν κακοῖς,** Πλάτ.Φίλ.16 C **θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους δόσις,** Πάπ. **συγγραφὴ δόσεως,** Ἡρωδιαν.Ἱστ. 6,8,8 **νομάς τε καὶ δόσεις μεγίστας ὑπέσχετο· 5**) εἰδ. ἀττ. δικ. κληρονομία, κληροδότησις, κληροδότημα, δωρεὰ ἐν διαθήκῃ πρός τινα μὴ ὄντα νομίμῳ δικαιώματι καταγωγῆς ἢ συγγενείας κληρονόμον : Ἰσαῖ 6,27 **τοῖς γὰρ φύσει ὑέσιν αὑτοῦ οὐδεὶς οὐδενὶ ἐν διαθήκῃ γράφει δόσιν οὐδεμίαν·** ||ὅθ. κατὰ δόσιν δικαιώματι διαθήκης,ἀντίθ. **κατὰ γένος** ἢ **κατ᾽ἀγχιστείαν** : Ἰσοκρ.19,45 **οὐδένα μᾶλλον εἰκός ἐστιν ἢ Θράσυλλον εὔνουν εἶναι τοῖς κατὰ δόσιν ἀμφισβητοῦσιν· 6**) μτγν. κ. μσν. φόρος, εἰσφορὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν εἰδικοῦ τινος σκοποῦ : Χρύσ.Στωϊκ.3,30· **7**) παρεχομένη ποσότης, ὅθ. μερίς, μέρος, μοῖρα, μερίδιον : ΠΔΓεν.47;22 **ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα τοῖς ἱερεῦσι Φαραὼ καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς,** Πλούτ.Ἄρατ.13 **τὰ δὲ λοιπὰ διελὼν εἰς δόσεις ὁ βασιλεύς, ὕστερον κατὰ μέρος ἀπέστειλεν,** Πάπ. **τῆς πρώτης δόσεως·** || εἰδ. ποσότης φαρμάκου ἐξαρκοῦσα δι᾽ὡρισμένον ἀποτέλεσμα, παρεχομένη τμηματικῶς : Ροῦφ.π.Ὀρειβ.8,57,5 **δόσις τελεία,** Λουκ. Ἀποκ.4 **πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώπτευον τὴν δόσιν καὶ τὴν ἴασιν διέβαλλον, - μία δόσις κινίνης, - δόσις φυσιολογικὴ** (= ἡ προκαλοῦσα φυσιολογικὰ ἀποτελέσματα), **- δ- θεραπευτικὴ** (= ἡ ἐξαρκοῦσα πρὸς θεραπείαν), **- δ- θανατηφόρος** (=ἱκανὴ νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον)· || εἰδ. μτγν., νεώτ. κ. δημ. χρηματικὸν ποσόν, διδόμενον τμηματικῶς πρὸς ἐξόφλησιν χρέους ἢ ἀγορασθέντων ἀντικειμένων : Πάπ. **αἱ τακταὶ ἡμέραι τῆς δόσεως, - ἀγόρασα ἔπιπλα μὲ δόσεις· 8**) **δόσιν τινὸς ποιεῖσθαι** φροντίζειν περί τινος : Διον.Ἁλ.Δημ.51 **τῆς οἰκονομίας πολλὴν ποιεῖσθαι δόσιν· 9**) μοῖρα, εἱμαρμένη, ἑνὸς ἀτόμου : Ἰάμβλ.Μυστ. 1,3· || εἰδ. ἐπὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν πλανητῶν : Πλωτῖν.2,3,2.

δόσκον ἀόρ. β΄ θαμιστ. τοῦ δίδωμι βλ.λ.

δοσμένος-η-ο· δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δίνω βλ.λ.

δοσοληψία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ δοῦναι καὶ τὸ λαβεῖν, ἡ ἐμπορικὴ συναλλαγή, νταραβέρι : Ὀρφ.ἀπ.278,Βέττ.Βάλ.ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 2,163, Βασιλικὰ 7,18,53 **λογισμοί εἰσιν οἱ δοσοληψίαν ἔχοντες τῆς αὐτῆς πραγματείας, - πρέπει νὰ εἶσαι τίμιος εἰς τὰς δοσοληψίας σου· 2**) κατ᾽ ἐπέκτ. οἱαδήποτε ἀμοιβαία σχέσις : **ἔχει δοσοληψίες μὲ τὴν ἀστυνομία - μὲ μιὰ χήρα.**

δοσόμετρον ἠλεκτρικὸν (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον ἐν χρ. ἐν ταῖς ἠλεκτροϊατρικαῖς ἐφαρμογαῖς πρὸς μέτρησιν τῆς ποσότητος τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

δότειρα (ἡ) θηλ. τοῦ δοτὴρ βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.356 **δὼς ἀγαθή, ἅρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα,** Νίκ.Ἀλ.612,Μαν.2,447 **δότειρα βίου.**

δοτήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **δότειρα** ὁ διδών, ὁ παρέχων τι, χορηγός, προμηθευτής : Ἰλ.Τ 44 **ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες·** || ἰδίως ἐπὶ τῶν θεῶν : Αἰσχ.Πρ.612 **πυρὸς βροτοῖς δοτῆρ᾽ ὁρᾷς Προμηθέα,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,62 **παντὸς ἀγαθοῦ θεοὶ δοτῆρές εἰσι τῇ θνητῇ φύσει,** Μηνσῖ.2,1 Ἑσπεριν. **ὁ τοῦ νόμου Κύριος καὶ δοτήρ.**

δότης (ὁ) μτγν. τ. τοῦ δοτὴρ βλ.λ. : ΠΔ Παροιμ. 22,8 **ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ Θεός,** ΚΔ Κορινθ.2,9,7 **ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός.**

δοτική (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. (ἐνν. πτῶσις) ὡς οὐσ. τὸ θηλ. τοῦ δοτικός, ἡ τρίτη πτῶσις τῶν ὀνομάτων τῆς ἑλλ. γλώσσης, σημαίνουσα κυρ. δόσιν καὶ ἐν χρ. ἰδίως ὡς ἔμμεσον ἀντικείμενον : Στράβ.14,1,41 **εἴτε τὴν ὀνομαστικὴν δέχοιτο πτῶσιν τῆς ἐσχάτης προσηγορίας εἴτε τὴν δοτικήν,** Σέξτ.Ἐμπ.252 **εἰ ταῖς δοτικαῖς προσθετέον τὸ ι.**

δοτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ εὐχερῶς διδών, παρέχων τι, ὁ ἔχων τάσιν, διάθεσιν εἰς τὸ παρέχειν, παραχωρητικός : Ἀριστλ.Η Νικ.1121 b,16· **2**) τὸ θηλ. **δοτικὴ** εἰδ. ὡς οὐσ. βλ.λ.

δοτικοφανής-οῦς-ές σχόλ. κ. νεώτ. ὅμοιος πρὸς δοτικὴν βλ.λ., ὁ ὡς δοτικὴ φαινόμενος : Θησ.Στεφ. ἐν λ. **δοτικοφανὲς ἐπίρρημα.**

δοτικῶς ἐπίρρ. Ἡσ. **κατὰ πτῶσιν δοτικὴν** βλ.λ.· Ἡσ. ἐν. λ. **δοσείειν.**

δοτίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ δότειρα βλ.λ. : Ἀρκάδ.35,3.

δότομος-η (Ἰταλ. di età d' huomo) μσν. ἐνῆλιξ, εἰς ὥραν γάμου : Ἐρωφ.Α 538 **κι ἐκείνη | δότομη οἱ χρόνοι πλειότερα τὴν κάμασι κι ἐγίνη,** Φορτουνάτ.606 **οἱ χρόνοι αὐτόνε δότομο τὸν ἐκάμασι.**

δοτόρος (ὁ) δημ. κ. **δοττόρος** (Ἰταλ.) ἰατρός, κ. ἐν γένει ἐπιστήμων : Λασκαρ.Ραφωδ.3,221 **ἂς τὸ πούνε οἱ δοτόροι οἱ νιοφερμένοι, | πὄχουνε πάθο στ᾽ ἄντερα οἱ κσημένοι.**

δοτός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ δεδομένος : ΠΔ Βασ. 1,1,11 **καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ,** Φίλ.1,273· || ὁ δυνάμενος νὰ δοθῇ : Μάξ.Τύρ.11,7,Ἰω.Χρυσ.5,57,2 **τί ἐστιν ἐνώπιόν σου δοτόν.**

δοῦ προστακτ. ἀορ. β΄ τοῦ δίδωμι βλ.λ.

δουβλόνιο(ν) (τὸ) δημ. (Ἰσπαν. doblon) κ. **ντουμπλόνι** παλαιὸν ἰσπανικὸν χρυσοῦν νόμισμα : Καρκθ.Λ Πλώρ.216 **βαρέλια τὰ φλωριά, ἀρμάθες τὰ κολλονάτα, στέρνες ἀστέρευτες τὰ δουβλόνια**

δουβουασία (ἡ) νεώτ. γένος σολανιδῶν φυτῶν.

δούγα (ἡ) (Ἰταλ.) δημ. κ. **ντούγα** σανὶς στενὴ κατάλληλος εἰδ. πρὸς κατασκευὴν βυτίων, βαρελλίων ἢ ξυλίνων κάδων, βαρελλοσανίς, ἐπὶ πλοίων κλπ. : **δοῦγες ἀπὸ ἔλατο,** Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Β 165 **κι οἱ δοῦγες σάπηκαν τῶν πλοίων | κι ἐλειῶσαν τὰ σχοινιά.**

δουγετία (ἡ) νεώτ. γένος ἀνωνοειδῶν φυτῶν.

δουγλάσειος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἀνατομ. (ἐκ τοῦ ὀν. τῶν ἀδελφῶν Δούγκλας, ἀνατόμων) ἰατρ. ὅρος ἐν φρ. : **δουγλάσειοι χῶροι** δύο κολπώματα σχηματιζόμενα ἐκ τῆς ἀνακάμψεως τοῦ περιτοναίου τῆς μήτρας ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὄπισθεν αὐτῆς· **δουγλάσειος πτυχὴ** δρεπανοειδὴς ἢ μηνοειδὴς πτυχὴ τοῦ περιτοναίου· **δουγλάσειος γραμμὴ** μηνοειδὴς ἢ ἡμικύκλιος κειμένη ἐγκαρσίως ὄπισθεν τοῦ ὀρθοῦ κοιλιακοῦ μυὸς καὶ σχηματιζομένη ὑπὸ τῆς ἀπονευρώσεως τοῦ ἐγκαρσίου μυός.

δούδω δημ. δίδω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.6,1 **ἥλιε, ποὺ βγαίνεις τὸ ταχύ, σ᾽ οὖλον τὸν κόσμον δούδεις.**

δούκας (ὁ) (λατ.) μσν. κ. δημ., πληθ. **δοῦκες** κ. **δουκάδες** ὁ δοὺξ βλ.λ. : Χρον.Μορ.2143 Π **ὡσαύτως καὶ οἱ εὐγενεῖς δουκάδες καὶ κοντάδες, - οἱ μεγάλοι δοῦκες τῆς Ρωσίας.**

δουκάτο(ν) (τὸ) μσν., νεώτ. κ. δημ. χώρα, κράτος ἢ περιοχὴ τελοῦσα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ἢ διοίκησιν δουκός : **τὸ παλαιὸν δουκάτον τῆς Παλαιστίνης, - τὸ Μέγα δουκάτον τοῦ Λουξεμβούργου·** || γαῖαι ἀνήκουσαι εἰς δοῦκα· **2**) χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν νόμισμα κυκλοφοροῦν ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ τοῦ 12ου ἕως τὸν 19ον αἰ. : Πρόδρ.Α 120 **νὰ τό,παιδίν μου,ἀγόρασε κορδόκοιλα δουκάτον.**

δουκέσσα (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) θηλ. τοῦ δούξ, δούκισσα βλ.λ.· **2**) ὡς οὐσ. καρπὸς ποικιλίας τινὸς ἀπιδέος καλλιεργουμένης ἰδίως ἐν Πελοποννήσῳ.

δουκηνάριος (ὁ) (λατ.) Ἐπιγρ. κ. πάπ. κ. **δουκε-**

νάριος ἀξιωματοῦχος λαμβάνων ὡς μισθὸν διακοσίας χιλιάδας σεστερτίων : Ἐπιγρ.,Πάπ.· || π. Βυζαντινοῖς, ὁ ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως, ἀ. προκουράτωρ· **2)** τὸ θηλ. **δουκηναρία** (ἡ) ἡ ἐκτίμησις, ἀπογραφὴ πράγματος ἢ πραγμάτων ἀξίας διακοσίων χιλιάδων **σεστερτίων** : Πάπ. **τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ οὖσαν τιμήματος δουκηναρίας.**

δουκιανός-ή-όν πάπ. (λατ.) δουκικός βλ.λ.

δουκικός-ή-ό(ν) μτγν. (λατ.), νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δοῦκα : Ἐπιγρ. **δουκικὸς τὴν τάξιν,** Ἰουστιν.Ἐδικτ.13,2, **- δ- ἀνάκτορον.**

δούκισσα (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ δούξ.

δουκοφυής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐκ τῆς βυζαντινῆς ἀρχοντικῆς οἴκογ. τῶν Δουκῶν γεννηθείς, καταγόμενος : Θεόδ.Βαλσ.13,1) **δουκοφυὴς Κωνσταντῖνος**· πρβλ. **κομνηνοφυής.**

δούλα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ δοῦλος (=ὑπηρέτης) θεράπαινα, ὑπηρέτρια : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.101,15 **μιὰ δούλα δὲν τὴν ἄφηκε κι ἀπὸ κοντά της πῆγε, - θὰ βάλῃ τὸ κορίτσι του δούλα,** φρ. **ἀπὸ δούλα κυρὰ** (ἐπὶ πτωχῆς ὑπανδρευομένης πλούσιον).

δουλαγωγία (ἡ) Ἐπιγρ. κ. πάπ., μτγν. κ. μσν. τὸ καθιστᾶν τινα δοῦλον, δούλωσις, ὑποταγή : Ἐπιγρ. Πάπ. **ἀποσπάσαι εἰς δουλαγωγίαν τὸν δεῖνα**· || ἐν χρ. κ. μτφ. : Βασ.1,95 D **δουλαγωγία σαρκός,** Μετοχ.ΘΣύμμ.38 **ἡ τῶν ἀκροωμένων ἐκ παντὸς τρόπου δουλαγωγία καὶ ὁλκή.**

δουλαγωγός-όν μτγν. ὁ καθιστῶν τινα δοῦλον, ὑποδουλώνων, ἐν χρ. κ. μτφ. : Πλούτ.Ἡδον. ἀπ.2 **δουλαγωγὸν θηρίον ἡ ἡδονή.**

δουλαγωγῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἄγω τινὰ ὑπὸ δουλείαν, καθιστῶ τινα δοῦλον, μεταχειρίζομαί τινα ὡς δοῦλον : Διόδ.Σ 12,24 **τοῦ δὲ συκοφάντου φήσαντος ἰδίαν αὐτοῦ εἶναι δούλην, καὶ πρὸς τὸν ἄρχοντα καταστήσαντος δουλαγωγεῖν,** Ἀρρ.Ἐπικτ.3,24,76, Ἀνν.Κομν.10,304 C· **2)** μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν, ὑποτάσσω τελείως : Χαρίτ.2,7 **τὸ κάλλος ὅλην τὴν Ἰωνίαν δουλαγωγήσειν,** ΚΔ Κορινθ.1,9,27 **ἀλλ᾽ ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ,** Λογγῖν.44,6 **ἡ γὰρ φιλοχρηματία.. καὶ ἡ φιληδονία δουλαγωγοῦσι.**

δουλάκι (τό) δημ. ὑποκορ. τοῦ δούλα, μικρὰ θεράπαινα, μικρὰ ὑπηρέτρια.

δουλαμάς (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **δολαμάς** κ. **ντουλαμάς** τὸ ἀνδρικὸν ἔνδυμα κάνδυς (ὁ περσικός).

δουλαπατία (ἡ) ἡ προσέλκυσις, ἡ ἀπαγωγὴ δούλων δι᾽ ἐξαπατήσεως : Ἀριστλ.Η Νικ.1131 a,7.

δουλάπι (τό) δημ. ντουλάπι βλ.λ. : Παπαδ.Χριστ. Διηγ.5 **ὁ Γέρος πεινασμένος ἤνοιξε τὸ δουλάπι, ἀλλ᾽ οὐδὲ ψιχίον ἄρτου εὗρεν ἐκεῖ.**

δουλάριον (τό) ὑποκορ. τοῦ δούλη βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.537 **εἰ δὲ μή, ἡμεῖς αὐταί τε καὶ τὰ δουλάρια τέφραν ποθὲν λαβοῦσαι ταύτης ἀποψιλώσομεν τὸν χοῖρον**· || π. μτγν. ἐν χρ. κ. ἐπὶ ἀρρένων δούλων : Λουκ.Λεξιφ.25 **δουλάρια δὲ καὶ τοὺς ἄρρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις, ἃ τις οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον μὲν γυναικὸς ἐσθής, δουλάρια δὲ τὰ θήλεα καλοῦσι,** Ἀρρ.Ἐπικτ.2,21,11·

δούλαρος (ὁ) δημ. κ. **-άρα** (ἡ) μεγεθυντ. ἡ μεγαλόσωμος ἢ ὡραία δούλα. ὑπηρέτρια.

δουλεία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **δουληΐη,** ποι. χάριν τοῦ μέτρου **δουλία,** ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τοῦ δουλεύω, τὸ νὰ εἶναί τις δοῦλος, ἡ κατάστασις τοῦ δούλου, ἡ σκλαβιά : Σοφ.Αἴ 944 **πρὸς οἷα δουλείας ζυγὰ χωροῦμεν,** Πάπ. **φρόντισμα δουλείας**· || ὑποταγὴ εἰς ἄλλον : Πλάτ.Πολ.469 C **εὐλαβουμένους τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων δουλείαν**· || ἡ ἐκ τῆς ὑποδουλώσεως καταπίεσις : Θουκ.5,9 **καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν ἢ πρὶν εἴχετε**· **2)** περιληπτικῶς, οἱ δοῦλοι, σκλάβοι : Θουκ.5,23 **ἢν δὲ ἡ δουλεία ἐπανίστηται** (ἂν ἡ τάξις τῶν δούλων ἐγείρῃ ἐπανάστασιν), Πλάτ.Νόμ.776 D, Ἀριστλ.Πολιτ. 1264 a,36 **ἢ τὰς παρ᾽ ἐνίοις εἱλωτείας τε καὶ πενεστείας καὶ δουλείας**· **3)** μσν. ἡ ὑπηρεσία : Παράφρ.Νικ Χων.99 B **παρεθάρρυνεν εἰς τὴν προκειμένην δουλείαν**· || εἰδ. στρατιωτικὴ ὑπηρεσία : Χρον.Μορ.1993 H **ὅτι νὰ στέκεται ἡ δουλεία τὸν χρόνον ὅλον λέγω**· **4)** ἡ ἐπὶ ἀμοιβῇ χειρωνακτικὴ ἐργασία, ἡ δουλειὰ βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3,5,6 **καὶ τὸν μισθὸν δουλείας σου δώσω σοι κατὰ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς,** Πάπ. **ἕξει ὁ δεῖνα τὴν τῶν ἐμῶν δούλων πάντων δουλείαν**· **5)** εἰδ. νεώτ. νομ. ἐμπράγματον ἐπὶ ἀλλοτρίου πράγματος δικαίωμα, δι᾽ οὗ συνιστᾶται καὶ ἀσκεῖται μερικὴ ἐξουσία ἐπ᾽ αὐτοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν ὡρισμένου προσώπου ἢ ἀκινήτου : **δουλεία θέας - διόδου.**

δουλειά (ἡ) (δουλεία), δημ. κ. **δουλιά** (ἡ) ἐργασία, ἔργον, ἐνασχόλησις, ἀσχολία σκόπιμος ἀπαιτοῦσα κόπον : **σκοτώνομαι μέρα νύχτα στὴ δουλειά,** παροιμ. **ἀπὸ τὸ θέρο ὡς τὶς ἐλιές δὲ σώνονται οἱ δουλειές, - αὐτὸς δὲν ἀδειάζει ἀπ᾽ τὶς δουλειές**· || φρ. **ἔχω δουλειά** (ἐργάζομαι ἢ εἶμαι ἀπησχολημένος καὶ δὲν εὐκαιρῶ), **- εἶμαι χωρὶς δουλειά** (ἄεργος), **- ἄνθρωποι τῆς δουλειᾶς** (οἱ φίλεργοι, ἐργατικοὶ ἢ οἱ κερδαίνοντες τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐργασίας των), **- κάνω δουλειά** =ἐργάζομαι· || **ἔκαμα τὴ δ-** = πέτυχα τὸ σκοπό μου· κ. παθ. **γίνεται δουλειά** (ἐπιτελεῖται, εὐοδοῦται ἔργον), **- μοῦ ἔκανε τὴ δουλειά μου** (ἔφερε εἰς πέρας τὴν ὑπόθεσίν μου)· κ. εἰρων. μὲ ἔβλαψε, μὲ συγύρισε· || **βρίσκομαι σὲ δουλειά** (πολυπραγμονῶ), **- τὸ ἔχει δουλειά νά..** (ὡς κύριον ἔργον ἢ συνήθειαν ἔχει νά..), **- ἔκαμε τὴ δουλειά του** (ἐπέτυχε καὶ ὠφελήθη πολλά, κυρίως διὰ μέσων ἀθεμίτων ἢ πολιτικῶν), **- τοῦ τὴν ἔφτιασε τὴ δουλειά** (τὸν ἠπάτησε, τὸν ἐζημίωσε ἢ τὸν κατέστρεψε), **- τῆς ἔκαμε τὴ δουλειά** (συνευρέθη μετ᾽ αὐτῆς ἐρωτικῶς), **- δουλειές μὲ φοῦντες** (περίπλοκοι ὑποθέσεις ἔχουσαι κακὰς συνεπείας), **- λάσπη ἡ δουλειά μας** (ἐπὶ τελείας ἀποτυχίας ἢ μεγάλων ἀπροόπτων δυσχερειῶν), **- παστρικὴ δουλειά** (ἐργασία εὐσυνείδητος, ἢ εἰρων. κακοήθης), **- τί δουλειά ἔχεις ἐδῶ;** (τί ζητεῖς ἐδῶ, ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεσαι;)· || παροιμ. **ἀποβραδὶς στὸ σπίτι σου, τὴ νύχτα στὴ δουλειά σου** (ὁ καλὸς ἐργάτης πρέπει νὰ κοιμᾶται ἐνωρὶς καὶ νὰ μεταβαίνῃ ὄρθρου βαθέος πρὸς ἐργασίαν), **- γρήγορος στὸ χουλιάρι κι ἀργὸς στὴ δουλειά** (ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν λαιμάργων), **- ἡ πολλὴ δουλειά τρώει τὸν ἀφέντη** (ἡ ὑπερβολικὴ ἐργασία φθείρει), παροιμ. **κόψε, ράψε, ξήλωνε, δουλειὰ νὰ μὴ σοῦ λείπῃ** (ἐπὶ τῶν ματαίως ἢ ἀδεξίως ἀσχολουμένων περί τι), **- τῆς νύχτας τὴ δουλειά, τὴ βλέπει ἡ μέρα καὶ γελᾷ, - ἡ δουλειὰ ντροπὴ δὲν ἔχει** (ἔργον οὐδὲν ὄνειδος), **- ἡ δουλειὰ νικᾷ τὴ φτώχεια, - μιανῆς στιγμῆς δουλειά, ἑνὸς χρόνου ἀναποδιά** (ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ χρόνου)· **2)** τὸ ἐπιτήδευμα, ἐπάγγελμα, δι᾽ οὗ κερδίζει τις τὰ πρὸς τὸ ζῆν : **ἔχει μιὰ καλὴ δουλειά καὶ κερδίζει πολλά, - τί δουλειά κάνει ὁ ἀδελφός σου;**· **3)** ἐπιχείρησις, ἀγοραπωλησία, συναλλαγή, ἐμπόριον : **πᾶνε πρίμα οἱ δουλειές του** (εὐδοκιμοῦν αἱ ἐπιχειρήσεις του), **- σταμάτησαν ὁλότελα οἱ δουλειὲς** (γενικὴ ἀπραξία ἐπικρατεῖ)· **4)** ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός : **αὐτὸ δὲν κάνει γιὰ τὴ δουλειὰ ποὺ τὸ θέλεις** (δὲν πληροῖ τὸν σκοπόν)· **5)** ἐνασχόλησις ἐνοχλητικὴ καὶ ἐπιζημία διαρκοῦσα ἐν χρόνῳ, φασαρία, μπελάς : **αὐτὸ τὸ πραματάκι θὰ σ᾽ ἀνοίξῃ δουλειές, - τοῦ σκάρωσε μιὰ δουλειὰ ποὺ θὰ τὴ θυμᾶται γιὰ πολύ, - μοῦ φαίνεται πὼς θά ᾽χουμε δουλειὲς μὲ τὸ συνέταιρό μου**· || καθόλου πᾶν εἶδος ὑποθέσεως παρεχούσης δυσκολίας πρὸς ἐπίτευξιν : **θὰ τελειώσῃ κάποτε κι αὐτὴ ἡ δουλειά τοῦ διορισμοῦ;**· **6)** μετὰ τῆς κτητικῆς ἀντωνυ-

μίας ἡ γεν. προσ. ἴδιον ἔργον, μέλημα : **σ' αὐτά νά μήν ἀνακατεύεσαι, γιατί δέν εἶναι δουλειά σου, - πῶς θά πιασθῇ ὁ κλέφτης, εἶναι δουλειά τοῦ ἀστυνόμου,** φρ. **κοίτα (ἤ κάμε) τή δουλειά σου** (μή ἐπεμβαίνῃς εἰς ἀλλότρια).

δουλειανός (ὁ) μτγν. ὀπαδός κλάδου τῆς αἱρέσεως τῶν ἀρειανῶν, ἱδρυθέντος ὑπό τοῦ ἐξ 'Αλεξανδρείας Δουλείου· ‖ γεν. ἀρειανός βλ.λ.2).

δούλειος-α-ον κ. **δούλειος-ον** ὁ δουλικός, ὁ ἀνήκων ἤ ἀναφερόμενος εἰς δοῦλον : 'Οδ.Ω 252 **οὐδέ τί σοι δούλειον ἐπιτρέπει εἰσοράασθαι εἶδος καί μέγεθος,** Θέογν.535 οὔποτε δουλείη κεφαλή **ἰθεῖα πέφυκεν,** Εὐρ.'Εκ.56 **ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων δούλειον ἦμαρ εἶδες,** Πλάτ.Νόμ.770 Ε **πρίν ἐθέλειν δούλειον ὑπομείνασα ζυγόν,** Νόνν. Εὐαγγ.'Ιω.8,36 **ἐλάσας δούλειον ἀνάγκην.**

δουλέκδουλος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ γενετῆς δοῦλος, δοῦλος ἐκ δούλων : Σέλευκ.π.'Αθην.6,267 C **αἰνδρωνα δέ τόν δουλέκδουλον,** Διόδ.Σ 10, ἀπ.Ι.

δουλελεύθερος (ὁ) μτγν. ὁ ἀπό τῆς δουλείας ἐλευθερωθείς, ὁ ἀπελεύθερος : Βέττ.Βάλ.7,8.

δούλεμα (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ δουλεύω βλ.λ.3),4), κυρίως κατεργασία : **ἡ λάσπη ἤθελε ἀκόμη δούλεμα, - ἡ ζύμη θέλει πολύ δούλεμα,** Καρκβ.Διηγ. γιά τά Παληκάρια μος 91 **καί τό χέρι του εἶχε ἀποκάμει ἀπό τό δούλεμα** (δρᾶσις, ἐνέργεια)· ‖ ἐπί ἀγροῦ, καλλιέργεια, ὄργωμα : **τό χωράφι θέλει καλό δούλεμα·** πρβλ. δούλευμα· ‖ ἐπεξεργασία τῶν λεπτομερειῶν : **τό βιβλίο του θέλει ἀκόμα δούλεμα.**

δουλεμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ δουλεύω βλ.λ., ὁ κατειργασμένος.

δουλεμπορία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. κ. **-όριον** (τό) **, τό** ἐμπόριον, ἀγοραπωλησία δούλων βλ.λ.

δουλεμπορικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἤ ἀναφερόμενος εἰς τήν δουλεμπορίαν ἤ τόν δουλέμπορον βλ.λς, ὁ ἐκ τῆς δουλεμπορίας προερχόμενος : δουλεμπορικόν πρακτορεῖον· ‖ τό οὐδ. ὡς οὐσ. **δουλεμπορικόν** (ἐνν. πλοῖον), πλοῖον εἰδικόν διά τήν μεταφοράν δούλων.

δουλεμπόριο(ν) (τό) νεώτ.δημ. δουλεμπορία βλ.λ.

δουλέμπορος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔμπορος δούλων βλ.λ.Ι).

δούλεος-ον κ. **-α** μτγν. ποι. τ. τοῦ δούλειος βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ ἀπ.12,13 **δούλεα δεσμά γυναικῶν.**

δουλεύθοιτο 'Επιγρ. βαρβαρισμός ἀντί δουλευθείη, παθ. ἀόρ. **εὐκτ.** τοῦ δουλεύω βλ.λ.

δούλευμα-ατος (τό) κ. νεώτ., δημ. δούλεμα ὑπηρεσία, ἐργασία δούλου, δουλειά : Εὐρ.'Ορ.221 **τό δούλευμ' ἡδύ, κοὐκ ἀναίνομαι ἀδελφ' ἀδελφῇ χειρί θεραπεύειν μέλη·** 2) ὁ δοῦλος βλ.λ.Ι) ἤ ὁμάς δούλων : Σοφ.'Αντ.756 **γυναικός ὤν δούλευμα μή κώτιλλέ με,** Εὐρ.'Ιων 748 **ἱστῶν τῶν ἐμῶν καί κερκίδος δούλευμα πιστόν** (πισταί δοῦλαι τῶν ἐργαλειῶν μου καί τῆς σαΐττας μου)· 3) νεώτ. κατεργασία, ἐπεξεργασία, δούλεμα βλ.λ.

δούλευσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ δουλεία : Πορφ.'Αποχ.Ι,8 **δυναστευτικῇ δουλεύσει** (πιθ.ἐσφ.γρ. ἀντί δούλωσις) **τῶν ὄχλων·** 2) δουλική ἐργασία, ὑποχρεωτική ἀγγαρεία· 3) κατ' ἐπέκτ. μσν. δημ. δούλεψη ὑπηρεσία, ἐξυπηρέτησις : Καισάρ.Δαπ. **ἐν** Σάθ.3,47 **καί μέ τό νά μήν ἐφάνη ἡ δούλευσίς του ἀρεστή τῷ βασιλεῖ τόν ἔδιωξεν·** ‖ ὁμ. τό διατελεῖν, εἶναί τινα ἐν ὑπηρεσίᾳ παρά τινι : **καί ἔμεινεν ὁ 'Ιακώβ εἰς τήν δούλευσιν τοῦ Λάβαν χρόνους δεκατέσσαρας.**

δουλευτάρης-α-ικο δημ. ὁ ἄξιος καί ἱκανός εἰς τήν ἐργασίαν του, φίλεργος, πολύ ἐργατικός, φιλόπονος : **δουλευτάρα γυναίκα, - δουλευτάρικο παιδί·** 2) ὁ ἐξυπηρετῶν τινα : 'Εφταλ.μτφρ.'Οδ. Τ 135 **γιά δαῦτο, μήτε ἱκέτη ἀκούγω, μήτε κανένα κήρυκα τοῦ κόσμου δουλευτάρη.**

δουλευτής-εύτρ(ι)α (ὁ) μσν. κ. δημ., πληθ. **δουλευτάδες** (οἱ), θηλ. **δουλεῦτρες** δοῦλος, ὑπηρέτης, ὑποτελής : Εὐστ.Πον.322,70 **ἀποσταλέντα πατριάρχῃ δουλευτήν,** Παχυμ.Γ 'Ανδρόν.35Ι Α **τῶν βασιλικῶν κατά θάλασσαν δουλευτῶν,** 'Ερωτόκρ. Α 828 **τῶ δουλευτάδω δέ μιλεῖς μπλιό νά τῶς ἁρμηνεύεις,** 'Ιω.Μάνθ.Στιχολ.3,80 **τό ἦθός του διά δουλευτής ποτέ δέν ὁμοιάζει·** 2) ὁ ἐργαζόμενος, ἀποχειροβίωτος, ἐργάτης : Κρυστ.Τρύγ.43 **καί τότες οἱ χοροί χαλοῦν, σκορπᾶν οἱ δουλευτάδες,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 5,29 **στόν κάμπο ὁ δουλευτής πού σκάφτει,** παροιμ. **τό δουλευτή σου πλέρωνε καί ψυχικό μήν κάμῃς** (τό μεγαλύτερο ψυχικόν εἶναι τό ν' ἀμείβωμεν ἐπαρκῶς τούς ἐργάτας μας)· ὁμ. **δουλευτής περήφανος πάντα πεινασμένος** (ὁ μή ἀξιῶν τήν ἀμοιβήν τῆς ἐργασίας του ταλαιπωρεῖται)· 3) ὁ ἄξιος καί ἱκανός στήν ἐργασίαν του, φίλεργος, φιλόπονος, ἀντίθ. ἀκαμάτης : **ὁ δουλευτής ποτέ του δέν πεινάει,** παροιμ. **ἀφέντης εἶναι ὁ δουλευτής, κι οἱ ἀκαμάτες σκλάβοι.**

δουλευτικός-ή-ό δημ. ὁ φίλεργος, ὁ ἐργατικός : Παλαμ.'Υμν.'Αθ.5,21 **τά βόδια τά δουλευτικά τῆς γῆς τά σπλάχνα ἀργώνουν.**

δουλευτός-ή-ό(ν) μτγν. κ. δημ. δουλικός : Σχόλ. ΠΔ Λευΐτ.23,7· ‖ δημ. ὁ καλῶς ἐπεξειργασμένος, κατειργασμένος, καλοδουλεμένος : 'Εφταλ.μτφρ. 'Οδ.Δ 135 **αὐτό δά τῆς παράθεσε ἡ Φυλώ ἡ παρακόρη, γεμάτο νῆμα δουλευτό.**

δουλεύτρ(ι)α (ἡ) μσν. κ. δημ. θηλ. τοῦ δουλευτής, ὑπηρέτρια· Εὐστ.1661,47 « δρήστειραι, αἱ δουλεύτριαι » : Θυσ.'Αβρ.299 **θαρρ' ἡ δουλεύτρα κι ἔφερε μαντάτο πού μ' ἀρέσει·** 2) εἰδ. δουλεύτρα ἡ ἀγαπῶσα τήν ἐργασίαν, φίλεργος, λίαν ἐργατική : Βλαχογ.Προπύλ.Ι,52 **ἐσύ ἡ δουλεύτρα μοῦ γινες ἀκαμάτρα σκουντουφλή.**

δουλεύω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δημ. **(ἐ)δούλεψα,** μτχ. παθ. παρακ. δημ. **δουλεμένος** εἶμαι δοῦλος, ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος : 'Ηρ.2,56 **ἔπειτεν δουλεύουσα αὐτόθι ἱδρύσασθαι ὑπό φηγῷ πεφυκυίῃ Διός ἱρόν,** Πλάτ.Νόμ.777 D **μήτε πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τούς μέλλοντας ῥᾷον δουλεύσειν·** ‖ ἔμπροθ. **δ- παρά τινι** : Δημ.270 **ὡς ὁ πατήρ σου Τρόμης ἐδούλευε παρ' 'Ελπίᾳ·** ‖ ὁμ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Πλάτ.Συμπ.183 Α **καί ἐθέλοντες δουλείας δουλεύειν οἵας οὐδ' ἄν δοῦλος οὐδείς,** Ξεν. 'Απομν.3,12,2 δουλεύουσι **τόν λοιπόν βίον,.. τήν χαλεπωτάτην δουλείαν·** 2) εἶμαι ὑπόδουλος, ὑποτελής, ὑπήκοος, ὑποτεταγμένος, ἀντίθ. ἄρχω : Αἰσχ. Πρ.927 **μαθήσεται ὅσον τό τ' ἄρχειν καί τό δουλεύειν δίχα, - τό ἑλληνικόν ἔθνος ἐδούλευσεν ἐπί αἰῶνας εἰς τούς Τούρκους·** ‖ μτφ. **δ- νόμοις** ὑπακούω εἰς τούς νόμους : Πλάτ.Νόμ.698 Β **δι' ἥν δουλεύοντες τοῖς τότε νόμοις ζῆν ἠθέλομεν·** ‖ ὁμ. μτφ. : Ξεν.'Απομν.Ι,6,8 **τοῦ δέ μή δουλεύειν γαστρί μηδ' ὕπνῳ καί λαγνείᾳ,** 'Ισοκρ.Ι,2Ι **τῶν μέν οἰκετῶν ἄρχειν, ταῖς δ' ἡδοναῖς δουλεύειν,** Φιλήμ.Κωμ.93,8 **δουλεύομεν δόξαισιν,** ΚΔΤίτ.3,3 **δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καί ἡδοναῖς ποικίλαις·** ‖ **δουλεύειν τῷ καιρῷ** ὑπόκειμαι εἰς τάς περιστάσεις, προσαρμόζομαι εἰς τάς περιστάσεις : Παλλ.ΑΠ 9,441 **καιρῷ δουλεύειν καί θεός ὤν ἔμαθον·** ‖ **τῇ γῇ δ-** ποιοῦμαι ἐμαυτόν δοῦλον χάριν τῆς διατηρήσεως τῆς γῆς : Θουκ.Ι,81 **οὔτως εἰκός 'Αθηναίους φρονήματι μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι μήτε ὥσπερ ἀπείρους καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ·** ‖ ὁμ. **δουλεύειν τῇ κτήσει** : Πλάτ.Πολ.494 D **τό δέ οὐ κτητόν μή δουλεύσαντι τῇ κτήσει αὐτοῦ·** 3) κατ' ἐπέκτ. ἐργάζομαι σωματικῶς ἤ πνευματικῶς πρός πορισμόν τῶν ἀναγκαίων : Διογ.Λ 2,19 **δουλεῦσαι αὐτόν** (Σωκράτη) **καί ἐργάσασθαι λίθους,** παροιμ. **δούλευε νά τρῶς καί κλέφε νά 'χῃς·** ὁμ. **ὅποιος δέ δουλεύει νιός φωμοζητάει γέρος·** ὁμ. **ὅσο θέλεις δούλευε, κι ὅσο θέλει ὁ Θεός σοῦ δίνει·** ‖ δημ.

μοχθῶ, κοπιάζω : **δουλεύω σὰν σκυλί**, παροιμ. **δούλευε, τσαπάκι μου, κατὰ τὴν πληρωμή σου** (ὅτι ὁ ἐργάτης ἀποδίδει κατὰ τὴν πληρωμήν), - **δουλεύουν τὰ μουλάρια καὶ τρῶνε τ᾽ ἄλογα** (οἱ ἄρχοντες ἢ ἁ. οἱ ἐπιτήδειοι ἐκμεταλλεύονται τοὺς μόχθους φιλοπόνων)˙ **4)** δημ. μτφ. **λειτουργῶ**, εὑρίσκομαι ἐν ἐνεργείᾳ, κινήσει, δράσει : Βάρν.᾽Απολ.Σωκρ.46 **τὸ μυαλό μου δουλεύει κι ὅταν ἀποκοιμηθῶ ξακολουθεῖ νὰ δουλεύῃ**, - **δὲ δουλεύει τὸ ρολόγι - ἡ μηχανή - ἡ σόμπα**˙ ‖ ἀποδίδω ὄφελος, κέρδος : **τὸ καλοκαίρι δὲ δουλεύουν καλὰ τὰ θέατρα**, - **δούλεφαν καλὰ φέτος τὰ σφουγγαράδικα**˙ ‖ ἐπὶ τραυμάτων κ. ἀποστημάτων, διαπυοῦμαι, πυορροῶ : **δουλεύει ἡ πληγή μου ἀκόμα**, - **δ- ἡ φουντανέλλα**˙ ‖ ἐνεργῶ : **δουλεύει τὸ καθάρσιο** (πρόκειται νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα), - **δουλεύει τὸ φαρμάκι**, - **δουλεύει τὸ κουτσομπολιὸ** (εὑρίσκεται ἐν ἀκμῇ)˙ **5)** προσφέρω ὑπηρεσίαν, ὑπηρετῶ, διακονῶ τινα, μτ. δοτ. : ΚΔ Ματθ.6,24 **οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν**, Πάπ. **ἔχω σὲ τὸν θάλποντά μοι καὶ δουλεύοντά μοι**˙ ‖ κ. ἀπολ. : Ζωναρ.Λεξ.383 **ἐπὶ εἰκοσαετίαν δὲ οὗτοι ἐδούλευον** (περὶ τῶν παλαιμάχων στρατιωτῶν)˙ ‖ κ. μτ. γεν. : ᾽Ερωτόκρ.Α 11 **κι ὁποιος τοῦ πόθου δούλεφε εἰσὲ καιρὸν κονένα**, παροιμ. **δούλευά σου κι ἔτρωγα, φχαριστῶ τὰ χέρια μου** (δὲν χρεωστεῖ χάριν εἰς τὸν ἐργοδότην ὁ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀποζῶν)˙ ‖ μσν. δημ. συνήθ. μτ. αἰτ. : Βαλαωρ.Σαμουὴλ Δέησ.1 **πατέρα μου, σ᾽ ἐδούλεφα | πιστὰ σαράντα χρόνια**, Ψυχάρ.Ταξίδ.20 **τὴν πατρίδα σου νὰ δουλέφῃς**˙ **6)** κατεργάζομαι, ἐπεξεργάζομαι : **δουλεύω τὸ χωράφι**, ᾽Ιω.Μάνθ. Κοντοσύλλ.1070 **κρύο σίδερο δουλεύει**, - **δουλεύει καλὰ τὸ μάρμαρο** (εἶναι καλὸς μαρμαρογλύφος), - **ὁ συγγραφέας δούλεφε καλὰ τὸ ἔργο του** (τὸ ἐπεξειργάσθη), - **δουλεύω τὸ αὐγολέμονο** (τὸ ἀνοταράσσω), - **δουλεύω τὸ γλυκὸ** (τὸ ἀνακατώνω διὰ νὰ δέσῃ), - **δουλεύω τὸν πηλὸ - τὴ ζύμη** (ζυμώνω, πλάθω)˙ κ. παθ. : Παλαμ.Περ.Χοιρ.118,8 **ὀμορφιὰ σὰν ἀπὸ τὴν τέχνη δουλεμένη**, - **κρύο τὸ σίδερο δὲ δουλεύεται**˙ **7)** ναυτ. φρ. **δουλεύω τὰ πανιὰ** (γυρίζω τὰ ἱστία πρὸς τὸν ἄνεμον, ἤτοι εὐθετίζω αὐτά, ὥστε νὰ δέχωνται τὸν ἄνεμον)˙ κέλευσμα **δούλευέ τα** (ἐνν. τὰ πανιά)˙ ‖ μτφ. ἐπὶ γυναικὸς ἐλευθερίων ἠθῶν : **αὐτὴ τὰ δουλεύει ἀβέρτα**˙ **8)** ἡ μτχ. παθ. παρακ. **δεδουλευμένος** κ. δημ. **δουλεμένος** ὁ ὀφειλόμενος ὡς ἀμοιβὴ εἰς τὸ τέλος συντελεσθείσης ὑπηρεσίας : **δεδουλευμένος μισθός**, - **δουλεμένα μεροκάματα**˙ ‖ ἐπὶ τόκου, ὁ ὀφειλόμενος λόγῳ παρελεύσεως τῆς ταχθείσης προθεσμίας.

δούλεφη (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ ἐργασία καὶ δὴ ἡ συνεχής : Πολίτ.᾽Εκλ.Τραγ.144,5 **ἀλίμονο στοὺς κόπους μας, κρῖμα στὶς δούλεφές μας, | ὁλημερὶς νὰ χτίζουμε, τὸ βράδυ νὰ γκρεμιέται**˙ ‖ κατ᾽ ἐπέκτ. ὑπηρεσία, ἐργασία : Λασκαρ.Ληξ.1,81 **ἡ Διοίκησή μας | .. τόνε κράζει | καὶ τόνε βάνει εὐθὺς στὴ δούλεφή μας**, - **ἔκαμε δέκα χρόνια στὴ δούλεφη τοῦ Σουλτάνου**, - **τὸν ἔχουνε στὴ δούλεφή τους**˙ ‖ ἐξυπηρέτησις, ἐκδούλευσις : ᾽Ερωτόκρ.Ε 206 **τὴ δούλεφιν ὁπού ᾽καμα γιὰ λόγου σας ν᾽ ἀκούσῃ**, - **κι αὐτό μοῦ τὸ περνᾷ γιὰ δούλεφη**˙ **2)** ἀμοιβὴ ἐργασίας : **μοῦ ἔφαγε τὴ δούλεφή μου.**

δούλη (ἡ) (θηλ. τοῦ δοῦλος) γυνὴ ἐστερημένη τῆς προσωπικῆς αὐτῆς ἐλευθερίας καὶ ἀποτελοῦσα ἰδιοκτησίαν τινός, ἐξ αἰχμαλωσίας, ἀγορᾶς ἢ κληρονομίας, σκλάβα : ᾽Ιλ.Γ 409, ᾽Οδ.Δ 12 **γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης ἐκ δούλης**, Σοφ.Τρ.63 **ἥδε γὰρ γυνὴ δούλη μέν, εἴρηκεν δ᾽ ἐλεύθερον λόγον**, Ξεν. ΚΠ5,1,4 **ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα**, Πάπ. **δούλη ὠνητή**˙ **2)** **δούλη Θεοῦ** ἡ πιστῶς καὶ ταπεινῶς ἐκτελοῦσα τὰ κελεύσματά του : ΚΔ Λουκ.1,48 **ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ**˙ ‖ ἐπὶ ὑπερβολικῶν φιλοφρονήσεων : Πάπ. **ἔγνων παρὰ τῆς δούλης ὑμῶν τῆς γυναικός μου**, - **δούλη σας.**

δουληΐη (ἡ) ἰων. ἀντὶ δουλεία, θηλ. τοῦ δούλειος βλ.λ. : ῾Ηρ.3,14 **στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουληΐῃ ἐξέπεμπε ἐπ᾽ ὕδωρ.**

δουλί (τό) δημ. κ. δουλάκι βλ.λ.

δουλία (ἡ) κ. δουλεία βλ.λ. : Πίνδ.Π 1,75 **῾Ελλάδ᾽ ἐξέλκων βαρείας δουλίας** (δ.γρ. δουλείας).

δουλιάζω δημ. ἀποκάμνω ἐκ τῆς ἐργασίας, κατοπονοῦμαι, ἀποσταίνω : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 54,6 **φωνὴ .. ἀργάτη, | ποὺ δουλιασμένος πηγαίνοντας παραμιλάει γιὰ κάτι.**

δουλίδιον (τό) ὑποκορ. τοῦ δουλίς˙ ῾Ησ. « θεράπνιον, θεραπαινίδιον, δουλίδιον ».

δουλικά ἐπίρρ. δημ. μετὰ δουλοφροσύνης, δουλικῶς : **τοῦ φέρνονται πάντα δουλικά.**

δουλικό (τό) δημ. ὡς οὐσ. τὸ θηλ. τοῦ δουλικὸς ἡ θεράπαινα, ὑπηρέτρια, δούλα˙ ‖ πληθ. **τὰ δουλικά** περιληπτ. τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, οἱ ὑπηρέται ἄρρενες καὶ θήλεις.

δουλικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δοῦλον ἢ τὴν δουλείαν : Πλάτ. Θεαίτ.175 Ε **ὅταν εἰς δουλικὰ ἐμπέσῃ διακονήματα**, Ξεν.ΚΠ 7,4,15 **νομίζων τοῦτο τὸ ὅπλον δουλικώτατον εἶναι**, ᾽Αραρ.18 **δ- ἔργον**, Δημ.1313 **πολλὰ δουλικὰ καὶ ταπεινὰ πράγματα τοὺς ἐλευθέρους ἡ πενία βιάζεται ποιεῖν**, ᾽Αριστλ.Πολιτ 1285 ε,20 **δουλικώτεροι τὰ ἤθη**˙ ‖ ὁ ὑπὸ τῶν δούλων γενόμενος : Πλούτ.Κράσσ.10 **αὖθις ἐκζωπυρῆσαι τὸν δουλικὸν ἐκεῖ πόλεμον**˙ **2)** ὁ ἰδιάζων εἰς δοῦλον : Πολύβ.1,85,1 **κατεχρήσαντο δὲ τὰ δουλικὰ τῶν σωμάτων**, Πλούτ.᾽Αλέξ.40 **δουλικώτατον μὲν ἐστι τὸ τρυφᾶν, βασιλικώτατον δὲ τὸ πονεῖν**, Πάπ. **δουλικὰ σώματα**, - **δουλικοὶ τρόποι**˙ **3)** δημ. τὸ οὐδ. **δουλικό** κ. **δουλικά** ὡς οὐσ. βλ.λ.

δουλικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δουλικοῦ βλ.λ. : **συμπεριφέρεται μὲ δουλικότητα.**

δουλικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δουλικόν, δουλοπρεπῶς, ὅπως οἱ δοῦλοι : Φρύνιχ.Κωμ. 2 D, Ξεν.Οἰκ.10,10 **συνεβούλευον αὐτῇ μὴ δουλικῶς ἀεὶ καθῆσθαι**, ᾽Αρρ.᾽Επικτ.4,1,25.

δούλιος-α-ον κ. **δούλιος-ον** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δοῦλον ἢ τὴν δουλείαν, δουλικὸς βλ.λ. : ῾Ηρ.7,8,3 **οὕτω οἵ τε ἡμῖν αἴτιοι ἕξουσι δούλιον ζυγὸν οἵ τε ἀναίτιοι**, Αἰσχ.᾽Αγ.953 **ἑκὼν γὰρ οὐδεὶς δουλίῳ χρῆται ζυγῷ**, Σοφ.Αἴ.499 **δουλίαν ἕξειν τροφήν**˙ ‖ **δούλιον ἦμαρ** ἡ ἡμέρα τῆς δουλείας, καθ᾽ ἣν γίνεταί τις δοῦλος : ᾽Ιλ.Ζ 463 **ἀμύνειν δούλιον ἦμαρ**, ᾽Οδ.Ξ 340 **αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο**˙ **2)** ὁ ἰδιάζων εἰς δοῦλον, δουλοπρεπής : Αἰσχ.᾽Αγ.1084 **μένει τὸ θεῖον δουλίᾳ περ ἐν φρενί**, Πάπ. **δούλιον ἔργον.**

δουλίς-ίδος (ἡ) κ. μσν. ἡ δούλη, ἡ σκλάβα : ῾Υπερείδ.ἀπ.235, Ρουφῖν.ΑΠ 5,17 **μᾶλλον τῶν σοβαρῶν τὰς δουλίδας ἐκλεγόμεθα**, Διγεν.᾽Ακρ.316 **ὁ δὲ λαὸς κουρσεύοντας ἐκείνης τὰς δουλίδας.**

δουλίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ δούλα, ὑπηρέτρια μικρᾶς ἡλικίας, ἁ. δουλάκι κ. δουλί˙ **2)** ὑποκορ. τοῦ δουλειά, μικρὰ δουλειά, μικρὰ ἐργασία, ὑπόθεσις μικρᾶς σημασίας˙ ‖ μικρὰ μὲν ἀλλ᾽ ἐπικερδὴς ἐργασία : **βρῆκε μιὰ καλὴ δουλίτσα.**

δουλιχόδειρος-ον ἰων. τ. τοῦ **δολιχόδειρος** βλ.λ. : ᾽Ιλ.Ο 692 **κύκνων δουλιχοδείρων.**

δουλιχόεις-εσσα-εν ἰων.τ. δολιχόεις βλ.λ. : Λεων.ΑΠ 6,4 **εὐκαμπὲς ἄγκιστρον καὶ δούρατα δουλιχόεντα**

δουλκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη διὰ θερμάνσεως οὐρίας.

δουλόβοτος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ δούλων βοσκηθείς, καταφαγωθείς, κατασπαταληθείς : Φιλόστρ. Σοφ.1,21,4 **τὰ δὲ αὐτοῦ δουλόβοτα εἶναι.**

δουλογαμία (ἡ) μτγν. **ὁ γάμος ἐλευθέρου μετὰ** δούλης : Ὑποθ. τῶν Μαν.᾿Αποτελ.ἔκδ.Ludw.96.

δουλογάμος (ὁ) μτγν. ὁ μετὰ δούλων γάμον ποιούμενος, δουλομίκτης : Κατ.᾿Αστρλ.Κ 8(4),127.

δουλογενής-οῦς-ές ὁ ἐκ δούλου γεννηθείς : ᾿Αν. Βοασσ.1,28 **δουλογενεῖ δούλῳ δουλεύειν φοβοῦ.**

δουλογέννητος-ον μσν. δουλογενὴς βλ.λ. : Τζέτζ. ᾿Ιστ.7,41 **Κένταυρον ἐκάλουν, τουτέστι δ-.**

δουλογνώμων-ονος-ον ὁ γνώμην δούλου ἔχων, ποταπὸν φρόνημα, **δουλόφρων**, δουλοπρεπής· ΑΒ 393,Σουΐδ. « ἀνδραποδώδεις· δουλοπρεπεῖς, δουλογνώμονες ».

δουλογραφεῖον (τό) μσν.κ. **δουλογράφιον** συμβόλαιον δουλείας, δι᾿ οὗ γίνεταί τις ἐξ ἐλευθέρου δοῦλος, ἐν χρ. κ. μτφ. : Εὐμάθ.᾿Υσμ.7,249 **Ποσειδῶν.. ὅλον δουλογραφεῖον ἐρωτικὸν ἐκπλύνει τοῖς κύμασιν,** αὐτ.9,358 **δουλογραφεῖον γλυκύπικρον.**

δουλογράφιον (τό) μσν. δουλογραφεῖον βλ.λ.

δουλογραφῶ-έω μσν. καταγράφω τινὰ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν δούλων : Εὐμάθ.᾿Υσμ.3,66 **ἐγώ σοι ταὐτὸν δουλογραφήσω,** αὐτ.2,53 **ὅλον γένος ᾿Αμφιτρίτης νεπόδων δουλογραφεῖται τῷ μειρακι.**

δουλοδιδάσκαλος (ὁ,ἡ) κ. μσν. ὁ τοὺς δούλους διδάσκων, τίτλος ἔργου τοῦ Φερεκρ. : ᾿Αθήν. 6,262 B **κατὰ διδασκαλίαν, οὐ τὴν ἐν Δουλοδιδασκάλῳ Φερεκράτους,** Προκόπ.3,1,15,16 **εἰς δουλοπρέπειαν γὰρ ἡ πολιτεία ἦλθε, δουλοδιδάσκαλον αὐτὴν ἔχουσα** (τὴν Θεοδώραν).

δουλοκοίτης (ὁ) μτγν. **ὁ** συνευρισκόμενος μετὰ δούλων : Παῦλ.᾿Αλεξ.Ο 2.

δουλοκρατία (ἡ) μτγν. τὸ κράτος τῶν δούλων, ἡ κυριαρχία τῶν δούλων : ᾿Ιώσ.ΑΙ 19,4,4 **δουλοκρατίαν ἐπόψεσθαι καταλαβοῦσαν.**

δουλοκρατοῦμαι-έομαι μτγν. ἐξουσιάζομαι, κυβερνῶμαι ὑπὸ δούλων, εἶμαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν δούλων : Δίων Κ 60,2 **ἐδουλοκρατήθη τε καὶ ἐγυναικοκρατήθη·** **2)** κυβερνῶμαι ὡς δοῦλος, ἄγομαι καὶ φέρομαι ὑπό τινος ὡς δοῦλος : Λιβάν. Προγυμν.43,35 **ὁ δὲ δῆμος δουλοκρατούμενος, οὐκ εἶχεν ὅ τι καὶ χρήσαιτο.**

δουλομαχία (ἡ) μτγν. πόλεμος ὑπὸ δούλων **ἢ** πρὸς δούλους : ᾿Ιω.Λυδ.Διοσ.34.

δουλομίκτης (ὁ) μσν. ὁ μιγνυόμενος μετὰ δούλων, ὁ νυμφευόμενος δούλας, ὁ **συνευρισκόμενος** μετὰ δούλων : Τζέτζ.᾿Ιστ.6,466.

δουλομιξία (ἡ) μσν. ἡ μῖξις μετὰ δούλων, **ἡ** ἐρωτικὴ ὁμιλία μετὰ δούλων : Τζέτζ.Χιλ.6,467.

δουλόμοιος-α-ον μσν. **ὁ** ὅμοιος πρὸς δοῦλον, εὐτελής, χαμερπής : Στουδ.Θεόδ.ἐν Mi 1489.

δουλόμορφος-ον μτγν. **ὁ μορφὴν δούλου ἔχων** : Γρηγ.Ναζ.2,231.

δουλοπαροικία (ἡ) νεώτ. **ἡ κατάστασις τοῦ** δουλοπαροίκου βλ.λ.

δουλοπάροικος (ὁ,ἡ) **νεώτ.** κατὰ μεσαιωνικὴν ἐν Εὐρώπῃ θεσμοθεσίαν γεωργὸς ὑποτελὴς δεσπότου ἢ **φεουδάρχου, οἰκῶν** ἀναγκαστικῶς ἐν τοῖς κτήμασι τούτου, ὑποχρεωμένος νὰ καλλιεργῇ τὸ **εἰς** αὐτὸν **ὡρισμένον** τμῆμα γῆς τοῦ φεουδαρχικοῦ κτήματος καὶ νὰ καταβάλλῃ ἐτησίως ὡρισμένην **εἰσφορὰν** (δόσιμον), συνεκχωρούμενος δὲ ὡς ἐξάρτημα ἐν περιπτώσει μεταβιβάσεως τοῦ κτήματος.

δουλοποιΐα (ἡ) μτγν. τὸ ποιεῖν τινα δοῦλον, ἡ ὑπαγωγὴ **εἰς δουλείαν,** ὑποδούλωσις : Διον. ᾿Αρεοπ.1,73 C **πάσης μειωτικῆς δουλοποιΐας.**

δουλοποιός-όν μτγν. μσν. ὁ ποιῶν τινα δοῦλον, ὁ ὑποδουλῶν· ‖ ἐν χρ. **τὸ οὐδ. δουλοποιόν** ἐν τῇ σημ. ἐνέργεια, ἰδιότης **ἐπαγομένη** εἴς τινα δουλείαν : Σχόλ.Εὐρ.᾿Ορ.488 **οἱ λέγοντες τὸ δοῦλον ἀντὶ τοῦ δουλοποιόν,** Εὐστ.912,61 **διὰ τὸ δουλοποιὸν καὶ οἷον αἰκιστικόν.**

δουλοποιῶ-έω μτγν. καθιστῶ τινα δοῦλον, ὑποδουλῶ, ἐξανδραποδίζω : ῾Ερμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,49,45.

δουλοπόνηρος-ον ὁ ἔχων **τὴν εἰς δούλους ἰ-διάζουσαν** πονηρίαν, **εὐτελῶς,** ἀσυστόλως **καὶ** ταπεινῶς πονηρός : Τηλεκλείδ.3 **δουλοπόνηρον ῥυπαρὸν σκόλυθρον.**

δουλόπρεπα ἐπίρρ. δημ. δουλοπρεπῶς βλ.λ. 1).

δουλοπρέπεια (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. δουλικὸν φρόνημα, συμπεριφορὰ ἁρμόζουσα **εἰς** δοῦλον, δουλοφροσύνη, **εὐτέλεια** χαρακτῆρος : Πλάτ.᾿Αλκ. 1,135 C **οὐκοῦν φεύγειν χρή, ὦ ἑταῖρε, τὴν δουλοπρέπειαν;**, Θεόπομπ.Κωμ.87, Δίων Κ 51,15 **τῇ μεγαλοψυχίᾳ καὶ τῇ δουλοπρεπείᾳ ἐξ ἴσου ἐχρῆτο.**

δουλοπρεπής-οῦς-ές κ.νεώτ.,δημ. **δουλόπρεπος** **ὁ** πρέπων, ἁρμόζων εἰς δοῦλον, ὅθ. **εὐτελής,** ποταπός, χαμερπῶς ταπεινός : ῾Ηρ.1,126 **οὐδένα πόνον δουλοπρεπέα ἔχουσι,** Πλάτ.Γοργ.485 B **ἀνιᾷ μου τὰ ὦτα καί μοι δοκεῖ δουλοπρεπές τι εἶναι,** Λογγ.9,3 **μικρὰ καὶ δουλοπρεπῆ φρονοῦντας,** - **δουλοπρεπὴς συμπεριφορά·** ‖ κ. **νεώτ.** δημ. **-ος** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων τρόπους, ἐκδηλώσεις, φρονήματα πρέποντα **εἰς** δούλους, ἀνελεύθερα, ποταπά, ὁ δουλόφρων, ὁ εὐτελής· ἐν χρ. **κ.** παραθ. : Ξεν. ᾿Απομν.2,8,4 **τῶν δημοσίων ἐπιμελούμενοι οἱ δουλοπρεπέστεροι ἐλευθεριώτεροι νομίζονται,** - **δουλοπρεπεῖς σύμβουλοι** τοῦ ἡγεμόνος.

δουλόπρεπος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ. ὁ δουλοπρεπὴς βλ.λ. : **οἱ δουλόπρεποι** ἐργάτες **εἶναι πάντα οἱ πιὸ ἀνίκανοι καὶ πιὸ ἀσυνείδητοι.**

δουλοπρεπῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. **νεώτ.** κατὰ τρόπον πρέποντα εἰς δούλους, μὲ δουλοπρέπειαν βλ.λ. : Κρατῖν.403, Θεμίστ.Λόγ.21,246 C **ἀνελευθέρως τε καὶ δουλοπρεπῶς,** - **ἐφέρθη δουλοπρεπῶς·** **2)** μσν. **μετὰ** πολλῆς ταπεινότητος, μετὰ μεγάλου σεβασμοῦ : Μηναῖ.1,13, Στιχηρὸν 10 **δέχου δουλοπρεπῶς, προφῆτα, τὸν λυτρωτὴν τοῦ κόσμου.**

δοῦλος-η-ο(ν) (δέω ἀμφ.) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. δημ.κ. **-α** ἐπὶ προσ., ὁ ἐστερημένος τῆς προσωπικῆς **ἐλευθερίας** καὶ ὢν κτῆμα (πρᾶγμα) **ἄλλου** (κυρίου, δεσπότου), κυρ. ὁ ἐκ γενετῆς δοῦλος ἐν διαστολῇ πρὸς τὸ ἀνδράποδον βλ.λ., δηλοῦν ἀρχικῶς τὸν ἀπὸ **ἐλευθέρου** ἐξ αἰχμαλωσίας **ἢ** ἐκ ποινῆς γινόμενον δοῦλον ἢ ἐξ ἀγορᾶς, ὁ σκλάβος, ἀντίθ. ἐλεύθερος : Εὐρ.ΙΑ 330 **σὸς δὲ δοῦλος οὐκ ἔφυν,** ᾿Οδ.Δ 12 **ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης ἐκ δούλης,** Ξεν.ΚΠ 8,44 **οἱ μὲν δοῦλοι ἄκοντες τοῖς δεσπόταις ὑπηρετοῦσι,** - **κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ἤκμαζε τὸ ἐμπόριον τῶν δούλων·** **2)** ἐπὶ κράτους βασιλευομένου ὑπὸ ἀπολύτου μονάρχου, ὁ ὑπήκοος ἐν ἀνοφ. πρὸς τὸν ἡγεμόνα : Αἰσχ.Πέρσ.242 **οὔ τινος δοῦλοι κέκληνται φωτὸς οὐδ᾿ ὑπήκοοι·** **3)** ἀρσ. κ. θηλ. ἐκκλ. μτγν., μσν., νεώτ., δημ. ἐν **φρ. δ- τοῦ** Θεοῦ, **δ- τοῦ Χριστοῦ** ὁ ἄνθρωπος **καὶ** ἰδίως ὁ Χριστιανός, ὡς **πλάσμα τοῦ** θεοῦ, κυρίου τῆς τύχης αὐτοῦ, **καὶ** ὡς **τυφλὴν** ὑποταγὴν τῷ θεῷ ὀφείλων, ἀντίθ. κ. κύριος : ΚΔ Πράξ.16,17 **οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν**, αὐτ.᾿Εφεσ.6,6 **ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς,** ᾿Ακολουθ.Βαπτίσμ. **βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ..·** ‖ ὁμ. κ. κτ. ἀπολ. ἐκφ. ἐν προσευχαῖς: Πάπ. **ὅπως διώξῃς ἀπ᾿ ἐμοῦ τοῦ δούλου σου τὸν δαίμονα·** ‖ δημ.ἀρσ. **δ- τοῦ Θεοῦ** χαρακτηριστικῶς ὁ ἀγαθός, ὁ ἐνάρετος, ὁ πρᾶος : **ἤτανε δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ μακαρίτης, κανένα ποτέ του δὲν ἔβλαψε·** ἐν χρ. ἐνίοτε κ. εἰρων. : παροιμ. **νηστεύει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, γιατὶ ψωμὶ δὲν ἔχει** (ἐπὶ τῶν ἐξ ἐνδείας ἐγκρατευομένων)· ‖ **εἰδ. δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ** τίτλος **ὃν** ἔλαβεν **ὁ** πάπας Γρηγόριος ὁ Μ. (590 μ.Χ.) **εἰς** ἀπάντησιν πρὸς τὸν πατριάρχην ᾿Ιωάννην Δ´ **λαβόντα** τὸν τίτλον οἰκουμενικοῦ πατριάρχου· **4)** μτφ.,μσν.,νεώτ. κ. δημ. ὁ κατεχόμενος, κυριευόμενος, δεσποζόμενος ὑπὸ καταστάσεώς τινος ἢ ἕξεως, ἰδίως **ὁ ὑπο-**

χείριος πάθους, έλαττώματος, συνεπομένης γενικής δηλούσης άμέσως ή έμμέσως τό ούτωσί δεσπόζον : Εύρ.'Εκ 865 **ή χρημάτων γάρ δοῦλός έστιν ή τύχης,** Ξεν.Οίκ.1,22 **δοῦλοι.. οί μέν λιχνειῶν, οί δέ λαγνειῶν, οί δέ οίνοφλυγιῶν,** ΚΔΡωμ.6,20 **ότε γάρ δοῦλοι ήτε τῆς άμαρτίας,** Θωμ.Μ 520 **δοῦλας.τῶν ύπό γαστέρα, - δοῦλος τῶν σαρκικῶν ήδονῶν, - δοῦλας τοῦ κρασιοῦ·** **5**) ώς έπίθ. έν χρ. κ. μτφ. ό έξ άλλου έξαρτώμενος, ό ούχί αύτοτελής, δθ. ό δευτερεύων : Εύρ.'Ορ.488 **πάν τοὔξ άνάγκης δοῦλόν έστ' έν σοφοῖς,** 'Αριστλ. Μεταφ.996 b,11 **ώσπερ δούλας.. τάς άλλας έπιστήμας** (έξαρτωμένας, δευτερευούσας), Συνέσ. 'Επ.57 **πολλά δοῦλα τοῦ λόγου·** || φρ. **σῶμα δοῦλον** κτ. άντιθ. πρός τό **νοῦς έλεύθερος**: Σοφ. άπ.940· **6**) τό ούδ. κτ. έν. περιληπτ. ώς ούσ. = οί δοῦλοι, τό σύνολον τῶν δούλων : Εύρ.'Ιων 983 **έπίσημον ό φόνος, καί τό δοῦλον άσθενές·** || όμ. ή δουλική ζωή, ή κατάστασις τοῦ δούλου : αύτ. 556 **έκπεφεύγαμεν τό δοῦλον·** || όμ. ή ίδιότης τοῦ δούλου, ή δουλικότης : Διον.'Αλ.4,14 **τό δοῦλον αύτῶν άφαιροῦντες·** **7**) συνεκδ. ώς έπίθ. δουλικός, δουλοπρεπής βλ.λς: Σοφ.Τρ.53 **εί δίκαιον τούς έλευθέρους φρενοῦν γνώμαισι δούλαις·** || **δοῦλαι ήδοναί** = δουλοπρεπεῖς, άρμόζουσαι είς δούλους : Πλάτ.Πολ.587 C **δούλαις καί δορυφόροις ήδοναῖς ξυνοικεῖ·** **8**) δημ. άρσ. κ. θηλ. -α ό ύπηρέτης, ό θεράπων, ό έπί μισθῷ έν οίκῳ ή καταστήματι ύπηρετικάς έργασίας έκτελῶν, συγγ. δημ. κοπέλι : **πῆρε άλλο δοῦλο γιά τό γραφεῖό του,** παροιμ. **δοῦλον έχεις, διάβολό 'χεις** (πανοῦργον καί έπιζήμιον παρά σοί έχεις)· τό ούδ. έν τῇ σημ. ταύτῃ ύποκορ. **δουλάκι** = μικρός ύπηρέτης, μικρά ύπηρέτρια· **9**) 'Ησ. «δοῦλος· ή οίκία ή τήν έπί τό αύτό συνέλευσιν τῶν γυναικῶν»· πρβλ. δωλοδομεῖς. δωλέννετος.

δουλόσαρκος-ον μσν. ό τῇ σαρκί, ταῖς όρμαῖς τοῦ σώματος δουλεύων : Στουδ.Θεόδ.1197 έν ΜΙ.

δουλοσπόρι (τό) δημ. δουλόσπορος βλ.λ. || ό ύπό δούλου γεννηθείς, ό έκ δούλου καταγόμενος.

δουλόσπορος-ον μτγν. ό ύπό δούλου βλ.λ.1)κ.2) σπαρείς, ό έκ δούλου γεννηθείς : Νόνν.Δ 1,73.

δουλοσύνη (ή) ποι. ίων. κ. νεώτ. ή κατάστασις τῆς δουλείας βλ.λ., τό γίνεσθαί τινα δοῦλον : 'Οδ Χ 423 **είριά τε ξαίνειν καί δουλοσύνην άνέχεσθαι,** Πίνδ.Π 12,15 **λυγρόν τ' έρανον Πολυδέκτα θῆκε ματρός τ' έμπεδον δουλοσύναν τό τ' άναγκαῖον λέχος,** 'Ηρ.1,129 **ότι είη ή έκείνου δουλοσύνη άντί τῆς βασιληίης,** Εύρ.Φοίν.192 **μήποτε τάνδε.. δουλοσύναν τλαίην·** || ή ύποδούλωσις : 'Οππ.Κυν.3,257 **ούδέ βροτοῖσι δουλοσύνην έτλη ποθ' ύπερφίαλον γένος αίνόν,** Κάλβ.'Ωδ.7,6 **ό νοῦς όπού άποφεύγει | τήν δουλοσύνην.**

δουλόσυνος-ον κ. μσν. ύπόδουλος, ύποτεταγμένος : Εύρ.'Εκ.448 **τῷ δουλόσυνος πρός οίκον κτηθεῖσ' άφίξομαι;·** **2**) μσν.δουλικός βλ.λ.· Εύστ. Πον.255,90 **άγγελοι πρό χειρῶν, καί τό σόν φέρουσι δουλόσυνον έγγραφον,** αύτ.318,40 **οίδας, όπως έγώ δουλόσυνα φρονῶ είς ύμᾶς.**

δουλότροπος-ον μτγν. έχων ήθη, τρόπους δούλου : Γρηγ.Νύσσ.3,254 Α **δουλότροπος σκαιωρία.**

δουλοφανής-οῦς-ές μτγν. ό ώς δοῦλος φαινόμενος, ό όμοιος πρός δοῦλον, έχων τό έξωτερικόν δούλου : 'Ιώσ.ΠΙ 2,7,2 **τό δέ όλον σῶμα σκληρότερόν τε καί δουλοφανές καταμαθών.**

δουλοφροσύνη (ή) νεώτ. δουλικόν φρόνημα, δουλοπρέπεια, χαμέρπεια, εύτέλεια.

δουλόφρων-ονος-ον μσν. ό έχων δουλικόν φρόνημα, δουλοπρεπής, εύτελής : Εύστ.Πον.310,30 **δεῖγμα καί τοῦτο.. εύγνώμονος διαθέσεως, εἴτουν δουλόφρονος σχέσεως.**

δουλοχάρτιν (τό) μσν. βιβλίον καταγραφῆς δούλων : Διγεν.'Ακρ.207 **είς τό βιβλίον σ' έγραφα τοῦτο τό δουλοχάρτιν, | δούλην σέ έγραφα σ' αύτό καί τριδουλον νά σ' έχω.**

δουλοχείρων-ονος πάπ. ό χείρων δούλου.

δουλόψυχος-ον μτγν. ό έχων ψυχήν δούλου, δουλικόν φρόνημα, άνανδρος : Πτολ.Τετράβ.66.

δουλῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δουλώνω,** άόρ. **έδούλωσα,** παθ. άόρ. **έδουλώθην,** μτχ. παθ. παρακ. **δεδουλωμένος.** άπαρφ. **δεδουλῶσθαι,** δημ. **δουλωμένος** καθιστῶ τινα δοῦλον, ύποδουλῶ, σκλαβώνω : 'Ηρ.1,27 **τούς σύ δουλώσας έχεις,** Αίσχ.'Επτ. 254 **αύτή σύ δουλοῖς καί σέ καί πᾶσαν πόλιν·** κ. παθ. : 'Ηρ.1,174 **οί μέν νυν Κᾶρες.. έδουλώθησαν ύπό 'Αρπάγου,** Διγεν.'Ακρ.191 **δοῦλός του δουλωμένος·** **2**) μτφ. ταπεινῶ, καταβάλλω, δεσμεύω : Θουκ.2,61 **δουλοῖ γάρ φρόνημα τό αίφνίδιον καί άπροσδόκητον·** κ. παθ. : 'Ιππ.'Αέρ.23 **αί γάρ ψυχαί δεδούλωνται·** **3**) μσν. δημ. έπί κτημάτων ακινήτων, ύποθηκεύω : Χιοκ Γλωσσ. έν λ. δουλόνω : **καί δουλώνει πάντα τά έαυτοῦ ύπάρχοντα διά τό άζήμιον τοῦ άγοραστοῦ.**

δούλωσις-εως (ή) κ. μσν. κ. νεώτ. ή ένέργεια τοῦ δουλώνειν, ύποδούλωσις, καθυπόταξις, ύποταγή : Θουκ.3,10 **τήν δέ τῶν ξυμμάχων δούλωσιν έπειγομένους,** Πλούτ.Ποπλ.21 **έπί τυραννίδι καί δουλώσει τῆς πατρίδος,** Διγεν.'Ακρ.220 **άν άναπεισθῆς τήν δούλωσιν ήν έχεις είς τόν νοῦν σου·** **2**) έξαναγκασμός, περιορισμός. άντίθ. τρυφή : Πλάτ.Νόμ.791 D **ή τε σφοδρά καί άγρία δούλωσις ταπεινούς.. ποιοῦσα.**

δουλωτικά μσν. έπίρρ. κατά τόν τρόπον δούλου, ταπεινῶς : Χρον.Μορ.3382 **δουλωτικά τόν προσκυνᾷ τόν ρῆγα ό Μέγας Κύρης.**

δουλωτικός-ή-όν μτγν. ό άναφερόμενος είς τήν δουλείαν : Πλούτ.Εύγ.2 **όσον τοῦ τῶν κεκτημένων τό δουλωτικόν πρᾶγμα διαφερόμενον τυγχάνει.**

δοῦμα (ή) νεώτ. (ρωσ.) κοινοβουλευτικόν σῶμα έν Ρωσίᾳ πρό τῆς έπαναστάσεως τοῦ 1917.

δοῦμος 'Επιγρ.φρυγ.σύνοδος,σύγκλητος,συμβίωσις.

δοῦναι άπαρφ. άορ. β' τοῦ δίδωμι έν χρ. ώς λογιστικός όρος, χρέωσις, όφειλή : **ό κ... δοῦναι** (όφείλει), - **τό δοῦναι τοῦ.. άνέρχεται είς 500 δραχμάς** (τόση εἶναι ή διαφορά τῆς χρεώσεως άπό τήν πίστωσιν)· || φρ. **δοῦναι καί λαβεῖν** χρέωσις καί πίστωσις, δοσοληψία, νταραβέρι : **δέν έχω δοῦναι καί λαβεῖν μ' αύτόν.**

δουνακόεις-εντος-εσσα-εν ποι. τ. τοῦ δονακόεις βλ.λ. : Βιαν.ΑΠ 9,273 **δουνακόεντα δόλον.**

δουνακοφοίτης (ό) ποι.τ. τοῦ δονακοφοίτης βλ.λ.

δοῦναξ-ακος (ό) ποι. τ. τοῦ δόναξ βλ.λ.

δοῦνος (ό) μικρός τόπος γῆς έλαφρῶς προέχων, γουνός βλ.λ. (πιθ.) : Κλείτορ.π.Ψ Πλουτ.'Ηθ.7,293,14.

δούξ-κός (ό) μτγν., μσν. κ. νεώτ., θηλ. **δούκισσα,** δημ. δούκας, θηλ. **δουκέσσα** π. Ρωμαίοις, στρατιωτικός άρχηγός, άρχηγός στρατοῦ σταθμεύοντος έν έπαρχίᾳ κράτους· 'Ησ. «δούξ, ήγεμών, άρχων» : Εύσ.'Εκκλ.'Ιστ.9,5 **στρατοπεδάρχης, όν δοῦκα 'Ρωμαῖοι προσαγορεύουσι,** Ζώσ.2,33,3 **δουκῶν οί στρατηγῶν τάξιν έπαῖχον,** 'Ιουστιν.'Εδικτ.13,18 (είσαγωγή)· || π. Βυζαντινοῖς άπό τοῦ ΙΑ' αί. πολιτικός καί στρατιωτικός διοικητής θέματος· || **μέγας δούξ** ά. μεγαδούκας άρχιναύαρχος : ΨΚωδ.28 **ό μέγας δούξ, ώσπερ ό μέγας δομέστικος εύρίσκεται είς τό φωσσᾶτον άπαν κεφαλή, ούτω καί κατά θάλασσαν ούτος·** || έν τῇ μεσαιωνικῇ κ. νεωτ. Εύρώπη, κληρονομικός ήγεμών μικροῦ άνεξαρτήτου κράτους : **ό δούξ τοῦ Λουξεμβούργου·** || άνώτατος τιτλοῦχος έρχόμενος κατά σειράν μετά τόν πρίγκιπα· || τίτλος μελῶν βασιλευούσης οίκογενείας : **ό δούξ τῆς 'Υόρκης** (έν 'Αγγλίᾳ), **μέγας δούξ** (έν Ρωσίᾳ πρό τῆς έπαναστάσεως τοῦ 1917)· || έπί φραγκοκρατίας, άρμοστής ή γε-

νικὸς διοικητής : **δοὺξ τῆς Κρήτης, - δοὺξ τῶν Ἀθηνῶν**· **2)** εἰδ. ζωολ. γένος γλαυκῶν.

δούπημα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δουπῶ, ὑπόκωφος κρότος : Χρησμ.Σιβ.8,757 **πρηθύνει τε βαρυκτυπέων δουπήματα βροντῶν.**

δουπήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ παράγων δοῦπον βλ.λ. : Ἀγαθ.ΑΠ 4,3 b,13 **ταυρείοιο ποδὸς δουπήτορι χαλκῷ .. ἐλακίζετο νῶτα κονίης.**

δουπλικάριος πάπ. (λατ.) στρατιώτης **λαμβάνων** διπλοῦν μισθὸν καὶ διπλοῦν σιτηρέσιον.

δουπλικιάριος πάπ. δ. τ. τοῦ δουπλικάριος βλ.λ.

δοῦπος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. βαρύς, ὑπόκωφος κρότος, κτύπος, γδοῦπος : Ἰλ.Ι 573 **δοῦπος ὀρώρειν πύργων βαλλομένων** (ἐπὶ τοῦ μακρινοῦ θορύβου τῆς μάχης)· ‖ ἐπὶ τοῦ κρότου τῶν βημάτων : Ὀδ.Π 10 **ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω**· ‖ ἐπὶ τοῦ ρόχθου τῶν κυμάτων ἢ τοῦ παφλασμοῦ ποταμοῦ : Ὀδ.Ε 401 **καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης· ρόχθει γὰρ μέγα κῦμα**· ‖ ἐπὶ τοῦ κρότου ἀνοιγομένων πυλῶν : Εὐρ.Ἴων 516 **ὡς δ' ἐπ' ἐξόδοισιν ὄντος τῶνδ' ἀκούομεν πυλῶν δοῦπον**· ‖ σπαν.π. πεζοῖς : Θουκ.3,22 **κεραμίδα, ἡ πεσοῦσα δοῦπον ἐποίησεν,** Ξεν.Ἀν.2,2,19 **θόρυβος καὶ δοῦπος ἦν οἷον εἰκὸς φόβου ἐμπεσόντος γίγνεσθαι.**

δουπῶ-έω κ. νεώτ., μέλλ. **δουπήσω,** ἐπ. ἀόρ. δούπησα κ. **ἐγδούπησα** (ἐκ τοῦ γδουπέω), παρακ. **δέδουπα** πίπτων ἐκβάλλω βαρύν, ὑπόκωφον δοῦπον βλ.λ. : Ἰλ.Δ 504 **δούπησε δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ,** Ξεν.Ἀν.1,8,18 **ταῖς ἀσπίσι πρὸς τὰ δόρατα ἐδούπησαν φόβον ποιοῦντες τοῖς ἵπποις**· **2)** πίπτω ἐν τῇ μάχῃ, φονεύομαι· Ἡσ. « δουπῆσαι, φοφῆσαι, ἐν παρατάξει ἀποθανεῖν» : Ἰλ.Ν 428 **ἵετο δ' αἰεὶ ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι ἢ αὐτὸς δουπῆσαι, ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς,** Νόνν.Δ 32,185 **τίς θάνε, τίς δούπησεν ὑπ' ἔγχει;**

δοῦρα ἰων. κ. ποι. ὀνομαστ. πληθ. τοῦ δόρυ βλ.λ.· **2)** Ἡσ. « δοῦρα· δῶρα ».

δοῦρας (τὸ) ὀνομαστ. ἑν. σχηματισθεῖσα ἐκ τοῦ πληθ. **δούρατα** δόρυ βλ.λ. : Ἀντίφιλ.ΑΠ 6,97Τ **λαθι, δοῦρας ἀταρβές.**

δουράτεος-α (-η)-ον ποι. ὁ ἐκ ξύλου, ξύλινος : Ὀδ.Θ 493 **ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον δουρατέου,** Ὕμν.Ἑρμ.121 **δ- ὀβελοί,** Ἀπολλ.Ρ 2,381 **πύργοι δ-,** Κριναγ.ΑΠ 6,227 **νεόσμηκτον δουράτεον** (δ.γρ. **δουρατίην**) **κάλαμον,** Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.3,73 **δουρατέη ἀκάνθη.**

δουράτιον (τὸ) ἰων. τ. δοράτιον βλ.λ.

δουρατόγλυφος-ον μτγν. ὁ ἐκ ξύλου γεγλυμμένου κατεσκευασμένος : Λυκόφρ.361 **τέραμνα δουρατογλύφου στέγης** (σχόλ. «ξυλοκατασκευαστοῦ»).

δουρατοδόχος-ον μσν. ὁ δεχόμενος τὰ δόρατα : Εὐστ.Ἰλ.Τ 387 **δουρατοδόχος σῦριγξ.**

δουράω (λατ.) δημ. διαρκῶ, ἔχω ἀντοχήν, ἐπικρατῶ, ἀ. φτουρῶ-άω : Ἰω.Μάνθ.Κοντοσύλλ.1332 **μὰ τὸ φεῦμα δὲν δουράει ὡσὰν ἡ δροσιὰ τὸν Μάη.**

δουρβάνι (τὸ) μσν. κ. δημ. κ. **δρουβάνι** ὄργανον δι' οὗ πλήττουσι, δέρουσι, τὸ γάλα πρὸς ἐξαγωγὴν βουτύρου· πρβλ. **δρουβανιστόν.**

δούρειος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος· ‖ **δούρειος ἵππος** ὁ ξύλινος ἵππος ὁ κατασκευασθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως : Εὐρ.Τρῳ.14 **ὅθεν πρὸς ἀνδρῶν ὑστέρων κεκλήσεται δούρειος ἵππος,** Πλάτ.Θεαίτ.184 D **ὥσπερ ἐν δουρείοις ἵπποις αἰσθήσεις ἐγκάθηνται,** Κλήμ.Ἀλ.488 **δουρείου τινὸς ἵππου κατὰ τὸν ποιητικὸν μῦθον**· ‖ ἐν χρ. κ. ἐν παραβολῇ : Πλούτ.Θεμ.5 **ἠπείλησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ . . ποιήσειν δούρειον ἵππον.**

δουρεμηκές Ἡσ. « δόρατος μῆκος ».

δουρηνεκής-οῦς-ές (ἐνεγκεῖν) ὁ ἀπέχων βολὴν δόρατος ἐν. χρ. μ. τὸ οὐδ. **δουρηνεκές** ὡς ἐπίρρ. εἰς βολὴν δόρατος, ὅσον φθάνει τὸ ριπτόμενον δόρυ : Ἰλ.Κ 357 **ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄπεσαν δουρηνεκὲς ἢ καὶ ἔλασσον.**

δούρηος Ἐπιγρ. ἀντὶ δούριος βλ.λ.

δουριάλης κ. **δοριάλης** (κῶδ.)· Ἡσ. « αἰχμάλωτος » : Γρηγ.Ναζ.Ὠδ.9,68 **λαὸς δουριαλής.**

δουριάλωτος-ον ἰων. τ. τοῦ δοριάλωτος βλ.λ. : Σοφ.Αἴ.211 **ἐπεί σε λέχος δουριάλωτον στέρξας.**

δουριβαρής-οῦς Ἐπιγρ. κρητ. βαρὺς **ἕνεκα** τοῦ δόρατος : Ἐπιγρ. **δουριβαρῆ κάματον.**

δουρικλειτός-όν ὁ περίφημος, ὀνομαστός, ἔνδοξος διὰ τὸ δόρυ, ἐθ. ὁ δεξιός, ἱκανὸς μαχητής : Ἰλ.Ε 55 **δουρικλειτὸς Μενέλαος,** Ὀδ.Ο 52.

δουρικλυτός-όν, δοτ. πληθ. **δουρικλύτοις** δορικλειτός βλ.λ. : Ἰλ.Β 645 **Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,** Ὀδ.Ρ 71 **τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,** Ἀρχίλ.3 **ταύτης γὰρ κεῖνοι δαήμονές εἰσι μάχης, δεσπόται Εὐβοίης δουρικλυτοί**· ‖ ὁ ἐκ τοῦ συστάδην μαχόμενος, ἐθ. ὁ ἀνδρεῖος πολεμιστής : Αἰσχ.Πέρσ.85 **ἐπάγει δουρικλύτοις ἀνδράσι τοξόδαμνον Ἄρη.**

δουρικμής-ῆτος (ὁ,ἡ) ἰων. τ. τοῦ δορικμής βλ.λ. : Αἰσχ.Χο.365 **φθίμενος, πάτερ, μετ' ἄλλων δουρικμῆτι λαῷ παρὰ Σκαμάνδρου πόρον τεθάφθαι.**

δουρίκτητος-ον, τὸ θηλ. ἐπ. κ. ἰων. **-ητή,** δορίκτητος βλ.λ. : Ἰλ.Ι343 **τὴν ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητήν περ ἐοῦσαν.**

δουρίληπτος-ον ἰων. τ. τοῦ δορίληπτος βλ.λ. : Σοφ. Αἴ.894 **τὴν δουρίληπτον δύσμορον νύμφην ὁρῶ.**

δουριμανής-οῦς-ές ἰων. τ. τοῦ δοριμανής βλ.λ.

δουρίμαχος-ον ἰων. τ. τοῦ δορίμαχος βλ.λ. : Χρησμ.π.Σχόλ.Ἰλ.Β 545 **ἄνδρες δουρίμαχοι** (κῶδ. δουρέμαχοι) **ναίουσιν ὕδωρ καλῆς** Ἀρεθούσης.

δούριος-α-ον κ.δούρειος βλ.λ. : Ἀριστφ.Ὄρν.1128 **ἵππων ὑπόντων μέγεθος ὅσον ὁ δούριος,** Λουκίλλ. ἐν ΑΠ 11,259 **ὄντως δούριον ἵππον.**

δουρίπηκτος·ον ὁ ἐμπεπηγμένος **εἰς δόρατα** : Αἰσχ.Ἑπτ.278 **λάφυρα δουρίπηχθ'** (δ.γρ. **δουρίπληχθ'**) **ἁγνοῖς δόμοις.**

δουρίπληκτος-ον κ. ἰων. ποι. τ. τοῦ δορίπληκτος : Αἰσχ.Ἑπτ.278 **λάφυρα δουρίπληχθ'** (δ. γρ. δουρίπηχθ') **ἁγνοῖς δόμοις.**

δουριτυπής-οῦς-ές μτγν. ὁ διὰ πλήξεως σχίζων, κόπτων ξύλα : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 6,103 **στάθμην ἰθυτενῆ μολιβαχθέα δουριτυπῆ τε σφῦραν.**

δουρίφατος-ον μτγν. ὁ διὰ δόρατος φονευθείς : Ὀππ.Ἁλ.4,556 **δουριφάτους κονίης τε καὶ αἵματος ἐξανελόντες.**

δουροδόκη (ἡ) ἡ θήκη τῶν δοράτων, δορατοθήκη : Ὀδ.Α 128 **δουροδόκης . . ἔντοσθεν ἐΰξόου.**

δουροδόκος (ὁ) ΕΜ 731,10 μία τῶν κυριωτάτων δοκῶν τῆς ὀροφῆς· Σουΐδ. « τὸ ξύλον τὸ ὑποδεχόμενον τῆς οἰκίας τὸν **ὄροφον** » κ. Ἁρποκρ.ἐν λ. στρωτήρ.

δουροθήκη (ἡ) μτγν. ἡ θήκη τῶν δοράτων, δορατοθήκη, ἁ. δουροδόκη : Πολυδ.1,136.

δουρόλιον (τὸ) νεώτ. ὑδρογονάνθραξ ἀπαντῶν ἐν τῇ πίσσῃ τῶν λιθανθράκων.

δουρομανής-οῦς-ές ποι. τ. τοῦ δοριμανής βλ.λ. : Ἀντίπ. ἐν ΑΠ 9,553 **δουρομανὴς πόλεμος.**

δουροπαγής-οῦς-ές ποι. τ. τοῦ δορυπαγής βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.1,358 **ἔργον δουροπαγὲς τόρνωσε,** Νόνν. Δ 45,192 **δουροπαγὲς . . ἅρμα** θαλάσσης.

δοῦρος-η-ο δημ. κ. **ντοῦρος** βλ.λ. : Ἰω.Μάνθ.Κοντοσύλλ.961 **νά 'σαι δοῦρος σὰν τὴν πέτρα.**

δουροτόμος-ον μτγν. ποι. ἀντὶ δρυτόμος, ὁ κόπτων ξύλα, ξυλοκόπος : ΑΠ 7,445 **δουροτόμοι πελέκεις**· ‖ τὸ ἀρσ. **δουροτόμος** ὡς οὐσ. ὁ ξυλοκόπος, ξυλοσχίστης : Ὀππ.Ἁλ.5,198.

δουροφόρος-ον ἰων. τ. τοῦ δορυφόρος βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.11,192 **αὐτὸς δ' αὖ πέσεται ὑπὸ δουροφόρου κακοβούλου.**

δουρῶ-άω δημ. κ. ντουρῶ, ἀ. φτουρῶ δουρόω.
δούρων γεν. πληθ. τοῦ δόρυ βλ.λ. ἀντὶ δοράτων.
δούς-δόντος μτχ. ἀορ. β΄ τοῦ δίδωμι.
δουτιά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον μορέα ἥ τε μέλαινα καὶ ἡ λευκή.
δοχαῖος-α-ον μτγν. ὁ κατάλληλος, ἁρμόδιος εἰς τὸ δέχεσθαι, χωρητικός, εὐρύχωρος: Νίκ.Θηρ. 618 σκαφίδεσσι δ- (σχόλ. « ἀγγείοις δεκτικοῖς »).
δοχειάριος (ὁ) νεώτ., δημ. δοχειάρης ἐν τοῖς μοναστηρίοις, ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ δοχείου βλ.λ. 2): Καταστ.Νενήτ.1742 (ἐν Πασπάτ.Χιακ.γλωσσ.138) καὶ βάζουν τον . . δοχειάρην τοῦ μοναστηρίου νὰ φυλάξῃ τὰ σκεύη τῆς ἐκκλησίας· || Δοχειαρίου μονή μία τῶν μονῶν τοῦ Ἄθω.
δοχειαριτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δοχειάριον βλ.λ. : δοχειαριτικὸν μετόχιον (μετόχιον τῆς μονῆς Δοχειαρίου).
δοχεῖο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ., δημ. κ. δοχειό, ἰων. δοχήιον (ἐκ τοῦ δέχεσθαι) σκεῦος ἐξ οἱασδήποτε ὕλης, ἰδίως πήλινον, ἐν ᾧ τίθενται διάφοροι ὗλαι καὶ δὴ ρευσταί, ἀγγεῖον : Λουκ.Ἐρωτ.19 τὸ θῆλυ δ᾿ ὥσπερ γονῆς τι δοχεῖον ἀποφήνασα, Γαλ. 14,719, Δαμοχ.ἐν ΑΠ 6,63 γραφικοῖο δοχεῖα κελαινοτάτοιο ῥεέθρου (μελανοδοχεῖα), - δοχεῖον πήλινον - ὑάλινον, - δοχεῖον ἐλαίου· || νεώτ. εἰδ. ἀμίς, οὐράνη, οὐροδοχεῖον, ἀγγειό, συνήθ. περιφρ. δοχεῖον τῆς νυκτός· || μτφ. : εἶναι δοχεῖον πάσης ρυπαρότητος (κακοηθέστατος)· 2) σπαν. π. Βυζαντινοῖς, ὁ ξενὼν μοναστηρίου· || κ. δημ. ἀποθήκη τροφίμων ἐν μοναστηρίῳ· 3) νεώτ.βοταν. τὸ ἐν βάθει μέρος τοῦ θαλλοῦ φυκῶν τινων, ἐν ᾧ εὑρίσκονται τὰ ἀναπαραγωγικὰ ὄργανα αὐτῶν.
δοχεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ δεχόμενος, ὁ δέκτης, εἰδ. ἐπὶ χρησμῶν ἢ ἐμπνεύσεως: Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,126Β, Συνέσ.Ἐπιστ.151 τὸν νοῦν σου τὸν ἱερόν, ὃν ἐγὼ μετ᾿ ὀλίγων ἀξιώτατον ἡγοῦμαι δοχέα θεοῦ.
δοχή (ἡ) τὸ περιέχον τι δοχεῖον, ἀγγεῖον τοῦ σώματος : Εὐρ.Ἠλ.828 δοχαὶ χολῆς, Πλάτ.Τίμ.71 C λαβὸν δὲ καὶ δοχὰς πύλας τε τὰ μὲν ἐξ ὀρθοῦ κατακάμπτουσα, Ἀρετ.10,19 θώρηξ δὲ πνεύμονος ἔρυμα καὶ δοχή· 2) δεξίωσις, διασκέδασις, γλέντι : Μάχων π. Ἀθην.8,348 F. οὔσης δὲ λαμπρᾶς . . τῆς δοχῆς, ΠΔ Γεν.21,8 ἐποίησεν, Ἀβραὰμ δοχὴν μεγάλην, ᾗ ἡμέρα ἀπεγαλακτίσθη Ἰσαάκ, ΚΔ Λουκ.5,29 ἐποίησε δοχὴν μεγάλην Λευῒς αὐτῷ, Πάπ. δοχὴ βασιλικοῦ γραμματέως· || Ἡσ. ἄριστον· 3) Ἡσ. « σημεῖον ἐν θυτικῇ ».
δοχήιον (τὸ) ἰων. κ. ποι. δοχεῖον βλ.λ. : Παῦλ.Σιλ. ΑΠ 6,66 καὶ μέλανος . . δοχήιον (μελανοδοχεῖον).
δοχιάριος (ὁ) μσν., θηλ. δοχιαρία κ. δοχιάρισσα δοχειάριος βλ.λ. : Πρόδρ.Β 62 ἐκεῖνος δοχιάριος, σὺ δὲ κρομμυδοφύλαξ.
δοχικός-ή-όν πάπ. ὁ δοχαῖος βλ.λ. : Πάπ. δοχικὸν μέτρον (μέτρον χωρητικότητας, καθωρισμένον πρὸς χρῆσιν τῶν τελωνειακῶν ὑπαλλήλων).
δοχμαϊκός-ή-όν μτγν. ἐν τῇ προσῳδίᾳ, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δόχμιον βλ.λ. πόδα· ΕΜ 285,25 « δοχμαϊκόν· εἶδος ἀντισπαστικοῦ μέτρου », Ἡφαιστ.55 « πενθημιμερὲς μέν, τὸ καλούμενον δοχμαϊκόν ».
δοχμαλόν Ἡσ. « χαμαίζηλον, ταπεινόν ».
δοχμή (ἡ) ἡ δόχμη (ἡ) (δέχομαι) διάστημα περιλαμβανόμενον εἰς τὸ πλάτος τῆς χειρός, σπιθαμή, παλάμη, παλαιστὴ βλ.λ. ὡς μέτρον ἐκτάσεως· Ἡσ. « σπιθαμή, παλαιστή », Φώτ.Λεξ.531,5 « τὴν δὲ σπιθαμήν τινες καὶ δόχμην καλοῦσιν » : Κρατῖν.350, Ἀριστφ.Ἱππ.318 μεῖζον ἦν δυοῖν δοχμαῖν.
δοχμιάζω (δόχμιος) σχόλ. κ. μαν. εἶμαι ἢ πορεύομαι εἰς τὸ πλάγιόν τινος, πλαγιάζω : Παχυμ.Γ Ἀνδρόν.378 Α παρ᾿ ἑκάτερα γὰρ ἑνὸς ἵππου δύο πεζοὶ ἐδοχμίαζον· 2) χρῶμαι δοχμιακῷ μέτρῳ· πρβλ. δόχμιος 2) : Σχόλ.Εὐρ.Ὀρ.140.

δοχμιακός-ή-όν μτγν. κ. δοχμικός, δοχμαϊκὸς βλ.λ. : Ἀριστείδ.Κ 1,17.
δοχμικός-ή-όν σχόλ. δοχμιακὸς βλ.λ. : Σχόλ.Αἰσχ. Ἑπτ.128 ταῦτα δὲ δοχμικά ἐστι.
δόχμιος-α-ον κ. νεώτ. πλάγιος, λοξός : Εὐρ. Ἀλκ.1000 καί τις δοχμίαν κέλευθον ἐμβαίνων τόδ᾿ ἐρεῖ, Ἀπολλ.Ρ 1,1169 πέσε δόχμιος· || τὸ οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. πλαγίως : Ἰλ.Ψ 116 πολλὰ δ᾿ ἄναντα κάταντα πάραντά τε δόχμιά τ᾿ ἦλθον, Εὐρ.Ὀρ.1261 δόχμιά νυν κόρας διάφερ᾿ ὀμμάτων ἐκεῖθεν ἐνθάδε· 2) ἐν τῇ προσῳδίᾳ, πούς πεντασύλλαβος, κυρίως τῆς μορφῆς υ — ⏗ υ —: Βακχεῖ. Μουσ.100, Ἀριστείδ.Κ 1,17 ῥυθμὸς δόχμιος.
δοχμόκορσοι Ἡσ. « πλαγιοχαῖται ».
δοχμόλοφος-ον ὁ ἔχων λόφον περικεφαλαίας λοξόν, κλίνοντα εἰς τὰ πλάγια : Αἰσχ.Ἑπτ.114 κῦμα περὶ πτόλιν δοχμολόφων ἀνδρῶν καχλάζει.
δοχμός-όν κ. θηλ. -ή, δωρ. -ά πλάγιος, ἐγκάρσιος, λοξός, δόχμιος βλ.λ.1) : Ἰλ.Μ 148 δοχμώ τ᾿ ἀΐσσοντε περὶ σφίσιν ἄγνυτον ὕλην (ἐφορμῶντες οἱ δύο πλαγιόθεν), Ἱππ.Γυν.2,141 δοχμοὶ μῆτραι (κείμεναι πλαγίως), Θεόκρ.22,120 δοχμὸς ἀπὸ προβολῆς κλινθείς, Νίκ.Θηρ.479 δοχμὸς ἀνακρούων θηρὸς πάτον, Ἐπιγρ. ἁ ὁδὸς ὁ δοχμά (σταυροδρόμιον)· 2) δόχμιος βλ.λ.2) : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.283 δ-συζυγία.
δοχμῶ-όω κλίνω τι πρὸς τὰ πλάγια, κυρτῶ, καμπυλώνω : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.19,12 αὐχένα δοχμώσαντες, αὐτ.Δ 42,182 ὀξὺ κέρας δόχμωσεν, τὸ μέσ. κ. παθ. δοχμοῦμαι στρέφομαι πρὸς τὸ πλάγια, κυρτοῦμαι, καμπυλώνομαι : Ἡσίοδ.Α 389 θήγει δέ τε λευκὸν ὀδόντα δοχμωθεὶς (ἐπὶ κάπρου στρεφομένου ἢ κυρτοῦντος τὴν ράχιν, διὰ νὰ ἐφορμήσῃ), Ὑμν.Ἑρμ.146 Ἑρμῆς δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλῇθρον ἔδυνεν (κυρτωθεὶς εἰσέδυσεν εἰς τὸ μέγαρον)· μέσ. ἀόρ. δοχμώσατο ἐν Νόνν.Δ 44,10 ἐπίκυρτον ἑὴν δοχμώσατο δειρήν.
δοχός-όν ὁ δεχόμενος, δεκτικός, χωρητικός : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,4,11 γῆ δοχὸς οὖσα καὶ τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ὑγροῦ· 2) τὸ ἀρσ. δοχός ὡς οὐσ. τὸ δοχεῖον· Ἡσ. « δοχούς, δοχεῖα, λουτῆρας ».
δοχῶμεν ἀντὶ δοκῶμεν, ἐνεστ. ὑποτακτ. τοῦ δοκῶ βλ.λ. : Φιλόδ.Μουσ. 40(44),8.
δρᾶ β΄ ἑν. πρόσ. προστακτ. τοῦ δρῶ (-άω) βλ.λ.
δρᾷ γ΄ ἑν. πρόσ. ὁριστ. τοῦ δρῶ (-άω) βλ.λ.
δράβη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ποῶδες φυτὸν κάρδαμον ἢ δράβη, ἀγριοκαρδαμοῦδα, βρωμόχορτο : Διοσκ.2,157· || εἰδ. νεώτ. βοταν. γένος σταυρανθῶν κοσμητικῶν φυτῶν.
δραβιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ τοῦ ἰνδικοῦ λαοῦ τῶν Δραβιδῶν : δραβιδικαὶ γλῶσσαι.
δράγα (ἡ) νεώτ. κ. δράγγα εἶδος δικτύου, δι᾿ οὗ ἁλιεύονται ὄστρακα, σπόγγοι, κοράλλια κτπ. εὑρισκόμενα ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης· πρβλ. γαγγάμη· 2) βυθοκόρος βλ.λ.
δραγασιά (ἡ) δημ. κ. -ατσά ἡ πρόχειρος καλύβη, κατοικία, τοῦ δραγάτη βλ.λ. : Παπαδ.Χριστ. Τεμπ.38 ὅτε διετέλει ἀγροφύλαξ, ἡ δραγασιά, ἡ ἰδιόρρυθμος ἐκείνη ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου καλύβη
δραγάτα (ἡ) δημ. δραγασιὰ βλ.λ.
δραγατεύω Ἐπιγρ. εἶμαι δραγάτης βλ.λ.
δραγάτης (ὁ) δημ. ὁ ἀγροφύλαξ καὶ κυρίως ὁ φύλαξ τῶν ἀμπέλων, ἀμπελοφύλαξ : Πολίτ.Ἐκλ Τραγ.33,5 νά ᾿μουν τὸ Μάη πιστικός, τὸν Αὔγουστο δραγάτης, Κρυστ. Ἡλιοβασίλ.36 κάπου βροντάει μιὰ τουφεκιὰ ἢ κυνηγοῦ ἢ δραγάτη
δραγατιά (ἡ) δημ. δραγα(τ)σιὰ βλ. λ.
δράγδην ἐπίρρ. μτγν. διὰ τῆς χειρός, ἁρπαχτά, φουχτωτά : Πλούτ.Ἠθ.418 Ε, Κόιντ.13,91 χειρὶ δράγδην ἔγκατ᾿ ἔχοντες.
δραγκάζειν Ἡσ. « κρύπτειν ».
δραγκαλακτᾶν Ἡσ. « βριμοῦσθαι ».
δράγκωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δραγ-

κώνω, ἰσχυρὸς ρευματικὸς πόνος : Ἀραβαντ.Η Γλωσσ.ἐν λ.

δραγκώνω δημ. αἰσθάνομαι ὀξεῖς, ἰδίως ρευματικοὺς πόνους εἰς τὸ σῶμα : Ἀραβαντ.ΗΓλωσσ.ἐν λ.

δράγλη (ἡ) πάπ. (λατ. tragnia) εἶδος ἀκοντίου : Πάπ. **δράγλαι λόγχαι.**

δράγμα-ατος (τὸ) (δράσσω) κ. νεώτ. ὅσον δύναται νὰ περιληφθῇ μεταξὺ τῶν δακτύλων καὶ τῆς παλάμης τῆς μιᾶς χειρός, δρὰξ βλ.λ.,χούφτα,ἀπλοχεριά, κ. εἰδ. ὅσους στάχυς δύναται νὰ δράξηται διὰ τῆς χειρὸς ὁ θεριστής,χερόβολο,ἀμαλλα βλ.λ.' Ἡσ.«δράγμα, ὅσον περιλαμβάνει τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ ὁ θερίζων» : Ἰλ.Σ 552 **δράγματα.. μετ' ὄγμον ἐπήτριμα πῖπτον ἔραζε,** Ξεν.Ἑλλ.7,2,8 **προσφοροῦντες τῶν δραγμάτων ἃ ἔτυχον ἐξ αὐτῆς ἀκροπόλεως τεθερισμένα,** Θεόκρ.10,44 **σφίγγετ', ἀμαλλοδέται, τὰ δράγματα,** Μηναῖ.12,17 **γηθόμενοι τὸ δράγμα τῆς μετὰ δακρύων καλῆς ὑμῶν γεωργίας κομίζεσθε,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.4 **ἠσχολεῖτο συλλέγουσα τοὺς ἀστάχυς, τοὺς πίπτοντας ἀπὸ τῶν δραγμάτων τῶν θεριστῶν·** **2)** ἄθρεπτος, ἀθέριστος στάχυς, λήιον, σπαρτόν : Λουκ.Ἡσίοδ.7 **ὅτι ὕσαντος μὲν τοῦ θεοῦ εὐθαλῆ ἔσται τὰ δράγματα,** Ἀγαθ.ΑΠ 11,365,10 **μηδὲ χαλάζῃ ἄκρον ἀποδρυφθῇ δράγματος ὀρνυμένου·** **3)** ἀπαρχαί, πρῶτοι καρποί : ΠΔ Λευϊτ.23,12 **καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἂν φέρητε τὸ δράγμα, πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ,** Λεων.ΑΠ 6,44 **πρώτης δράγματα φυταλιῆς·** **4)** γεν. καρποί : ΠΔ Γεν.41,47 **καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσι τῆς εὐθηνίας δράγματα** (ἡ γῆ ἀπέδωκεν ἀφθόνους καρπούς).

δραγμᾶναι Ἡσ. « αἱ ἐν ταῖς τοῦ ἐγκεφάλου κοιλότησι . . ».

δραγματεύω μσν. τ. τοῦ δραγμεύω : Εὐστ.1162,17.

δραγματηγία (ἡ) πάπ. μεταφορά, μετακόμισις δραγμάτων, δεμάτων.

δραγματηγός (ὁ) πάπ. ἐργάτης μετοφέρων, μετακομίζων δράγματα, δέματα.

δραγματηγῶ πάπ. μεταφέρω δράγματα βλ. λ. : Πάπ. **εὐτυχὴς καὶ ὁ γέρδις ἐδραγματήγουν.**

δραγματηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων δράγματα, δέματα σταχύων : Βάβρ.88,16.

δραγματοκλεπτῶ-έω πάπ κλέπτω δράγματα, δέματα σταχύων.

δραγματολόγος (ὁ) Ἡσ. « ὁ τὰ δράγματα συνάγων ».

δραγμεύω συλλέγω τοὺς στάχυς σίτου εἰς δράγματα βλ.λ., μοζεύω τὸ στάρι σὲ δεμάτια : Ἰλ.Σ 555 **τρεῖς δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ ὄπισθεν | παῖδες δραγμεύοντες.**

δραγμή (ἡ) δράγμα βλ.λ.1)· ΕΜ 285,32 « πλῆθος τῶν κερμάτων ἢ τῶν ὀβολῶν »· **2)** δ.γρ. τοῦ δραχμή βλ.λ.

δραγμίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. μικρὸν δράγμα κ. εἰδ. τὸ ὅσον δύναταί τις νὰ λάβῃ διὰ τῶν τριῶν δακτύλων, πρέζα : Ἱππ.Νούσ.2,55 **ὀριγάνου δραγμίδα ὅσην τοῖσι δακτύλοισι περιλαβεῖν,** Παπαδ.Χριστ. Διηγ.8 **ἐρρόφησε δραγμίδα ταμβάκου.**

δραγμός (ὁ) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δράσσομαι, χούφτωμα : Εὐρ.Κύκλ.170 **μαστοῦ δραγμός,** Κόϊντ.1,350 **οἱ δὲ κόνιν δραγμοῖσι δεδραγμένοι ἀσπαίρεσκον.**

δραγομανεύω μσν. ἔχω τὸ ἀξίωμα, τὴν τιμητικὴν θέσιν τοῦ δραγομάνου βλ.λ. : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,171 **ὕστερα δὲ ἀπ' αὐτὸν ἐδραγομάνευσαν ἕως εἴκοσιν, ἀμὴ ὡς τοῦτον οὐδείς.**

δραγομανλίκι (τό) μσν. τὸ ἀξίωμα τοῦ δραγομάνου βλ.λ. : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,187 **ἐπίσημος διὰ τὸ δραγομανλίκι καὶ τὴν ἀξιότητά του.**

δραγομάνος (ὁ) μσν. κ. δημ. κ. **δραγουμάνος** διερμηνεύς : Ἰω.Μάνθ.Ἰστ.Μορ.8,11 **τὸν δραγουμάνον ἔστειλε στ' Ἀνάπλι μὲ τὴ βία·** || μέγας δραγο(υ)μάνος ἀξίωμα ἐν τῇ ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ, ἄ. μέγας διερμηνεὺς βλ.λ. : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,6 **μετὰ δὲ ταῦτα ἀποκατεστάθη καὶ μέγας δραγουμάνος τῆς βασιλείας.**

δραγονέρα (ἡ) δημ. ὁ σωλὴν τῆς δράγας βλ.λ.2), βυθοκόρου, δι' οὗ ἐξάγεται ἡ ἰλύς.

δραγόνος (ὁ) (λατιν.) μσν. κ. δημ. **στρατιώτης,** πολεμιστὴς ἀνήκων εἰς σῶμά τι εἰδικὸν ἐλαφροῦ ἱππικοῦ : Ἰω.Μάνθ.Ἰστ.Μορ.20,30 **τὸ καστέλι . . εἶχε Ρωμαίους πολλοὺς καὶ ὅλους τοὺς δραγόνους.**

δραγόρος (ὁ) δημ. ὁ ἐργαζόμενος εἰς δράγο· εἰς βυθοκόρον.

δραϝεός (ἡ) Ἐπιγρ. ἀνάθημά τι, ἀφιέρωμα εἰς τοὺς θεούς, πιθανῶς ἐσχάρα : Ἐπιγρ. **τάσδε γ' Ἀθαναίαι δραϝεοὺς [Φαϝ]άριστος ἔθηκε | Ἥραι.**

δραθεῖν ἀπαρφ. ἀορ. β' τοῦ ρ. δαρθάνω βλ.λ.

δραίην α' ἑν. πρόσ. εὐκτ. ἀορ. β' τοῦ ρ. δ.διδράσκω βλ.λ.

δραίνω ἔχω τὴν ἔφεσιν τοῦ δρᾶν, θέλω νὰ κάμω τι : Ἰλ.Κ 96 **ἀλλ' εἴ τι δραίνεις.. δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβήομεν·** **2)** ἔχω δύναμιν, δύναμαι, ἰσχύω· Ἡσ. « **δραίνει· ποιεῖ,** δύναται, **ἰσχύει** », οὕτ. « δραίνεις· δραστικῶς ἔχεις » : Ἡρώνδ 1,15.

δραίνωσις-εως (ἡ) (ἀγγλ.) νεώτ. ὡς ὑδραυλικὸς ὅρος, ἀποστράγγισις βλ.λ.

δραιόν Ἡσ. « μακρόν· πυελόν ».

δραιώμη Ἡσ. « ὠφέλεια ».

δράκαινα (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. τοῦ δράκων, ἡ θήλεια τοῦ δράκοντος βλ.λ., δρακόντισσα : Ὕμν. Ἀπόλλ.300 **δράκαιναν κτεῖνεν·** **2)** π. τραγικοῖς ἐπὶ τῶν Εὐμενίδων : Αἰσχ.Εὐμ 128 **ὕπνος πόνος τε κύριοι συνωμόται | δεινῆς δρακαίνης ἐξεκήραναν μένος,** Εὐρ.ΙΤ 286 **τήνδε δ' οὐχ ὁρᾷς | Ἅιδου δράκαιναν·** **3)** κ. νεώτ. μτφ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ καθ' ὑπερβολὴν σκληρὰ γυνή : Ἀνοξίλ.22,3 **δράκαινα ἄμεικτος·** **4)** μαστίγιον· Ἡσ. « δράκαιναν, τὴν μάστιγα, τὴν ὑστριχίδα ὁ Ἀριστοφάνης » : Ἀριστφ.ἀπ.767· **5)** νεώτ. ζωολ. γένος τεϊιδῶν σαυρῶν· **6)** δημ. ὁ ἰχθὺς τραχῖνος, ἄ. δρακόνι· **7)** νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἢ θαμνωδῶν λειριοειδῶν φυτῶν.

δρακαινίς-ίδος (ἡ) εἶδος ἰχθύος, ἄ. δράκων βλ.λ.4) : Ἐφιππ.12,6 π.Ἀθην.7,322 C **τευθὶς ψῆττα δρακαινίς.**

δρακάκι (τό) δημ. τὸ φυτὸν ἡρανθὲς τὸ ἄκαυλον, ἄ. παναγίτσα.

δράκαυλος-ον πιθ. ὁ μετὰ δράκοντος συνοικῶν, ἐπὶ τῶν θυγατέρων τοῦ Κέκροπος· ΕΜ 287,14 « δράκαυλος, Σοφοκλῆς Τυμπανισταῖς, ἐπεὶ ἡ Ἀθηνᾶ δοκεῖ παρ' αὐταῖς αὐλίσαι τὸν δράκοντα ταῖς Κέκροπος θυγατράσιν ἢ (ὅτι) συνουλίζονται κατὰ τὸ εἰκὸς Κέκροπι ὄντι διφυεῖ ἢ (ὅτι) συναυλίζεται μετὰ τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει προσημερεύουσα τῇ θεῷ » : Σοφ.ἀπ.643.

δρακεῖν ἀπαρφ. ἀορ. β' τοῦ δέρκομαι βλ.λ.

δρακείς μτχ. ἀορ. β' τοῦ δέρκομαι βλ.λ.

δράκεν Ἡσ. «ἐνεργεῖ, πράσσει» (πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ δέδρακεν).

δρακιά (ἡ) δημ. δράξ, φούχτα, ἄ. δραξιά.

δρακίζω γλωσσ. κάμνω τὸν γελωτοποιόν.

δράκινος-η-ο δημ. ὁ τοῦ δράκοντος, τοῦ δράκου, ὁ ἰδιάζων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δράκοντα : δράκινη δύναμη, - **δράκινο ἀνάστημα.**

δράκις (ὁ) ἀμφ. σημασίας ἐν Σοφ.Ἰχν.177.

δράκισσα (ἡ) δημ. τὸ θηλ. τοῦ δράκος βλ.λ. 1) : Πολίτ.Λαογρ.5,81 **ξυπνάει καὶ μιὰ δράκισσα 'ς τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ δράκου,** Γρυπ.μτφρ.Αἰσχ Εὐμ 128 **ἀδράνισαν τῆς δράκισσας τὴν ἄγριαν ἄφρη.**

δρακιστής (ὁ) γλωσσ. ὁ γελωτοποιός.

δρακοβούνι (τὸ) δημ. ὄρος, βουνό, ὅπου, κατὰ λαϊκὴν δοξασίαν, διαιτῶνται δράκοι βλ.λ.

δρακοδένω δημ. διὰ μαγικῶν ἐπῳδῶν καθιστῶ τινα ὑποχείριον, γητεύω.

δρακόκαρδος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ἰσχύν, εὐψυχίαν δράκοντος ἔχων: Ἐρωτόκρ.Β 483 **δρακόκαρδος ἐκράζετο, δράκου σουσούμιν ἔχει.**

δρακοκέφαλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν κοσμητικῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **χειλανθῶν.**

δρακόλακκος (ὁ) δημ. μικρὰ δρακολίμνη βλ.λ.

δρακολίμνη (ἡ) νεώτ.,δημ.κ. **δρακόλιμνα** λίμνη ἐν ᾗ, κατὰ λαϊκὴν δοξασίαν, διαιτῶνται δράκοι: Κρυστ.Γκόλφω 207 **δρακόλιμνα χωρὶς βυθό.**

δρακονάριος Πάπ. κ. **δρακωνάριος** ἢ **τρακωνάριος** ὁ φέρων τὸν δράκοντα βλ.λ.7), εἰδικὴν σημαίαν στρατιωτικήν, σημαιοφόρος· πρβλ. δραγόνος.

δρακονθόμιλος-ον ὁ πλήρης δρακόντων: Αἰσχ. Ἱκ.267 δρακονθόμιλον **δυσμενῆ συνοικίαν.**

δρακόνι (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς τραχῖνος ὁ δράκων, ἄ. δράκαινα, βσρσάμι.

δράκοντας (ὁ) δημ., **γεν. δράκοντα** κ. **δρακόντου,** πληθ. **δράκοντες** κ. **δρακόντοι** μυθικὸν τέρας, λίαν ἰσχυρόν, αἱμοβόρον, ἀκόρεστον καὶ κακοποιόν, δράκος βλ.λ.2): δ.τραγ. **νά'χα δράκοντου δύναμη, ἀϊτοῦ γληγορωσύνη,** Ἐρωτόκρ Β 1120 **δράκοντας, κι ὄχι ἀνθρωπινὸ τὸ πρόσωπό του μοιάζει,** Παλαμ.Τρισεύγ.55 **δὲν εἴμαστε δρακόντοι γιὰ νὰ τρῶμε κρέας ἀνθρωπινό·** ‖ ἐν χρ. κ. ἐπιθετ. περὶ τοῦ θανάτου προσωποποιημένου: δ.μοιρ. **τὸν πῆρε τὸ μονάκριβον ὁ δράκοντας ὁ Χάρος.**

δρακόντειος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς δράκοντα, δρακοντοειδής: Εὐρ. Φοίν.1325 **κρημνῶν ἐκ δρακοντείων** (ὀφισειδῶν), Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 12,257, Λουκ.Φιλοψευδ.24 ἡ **Ἑκάτη δὲ πατάξασα τῷ δρακοντείῳ ποδὶ τοὔδαφος,** - **ἔχει ἰσχύν, ἀνάστημα δρακόντειον·** **2)** νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, ἰδιάζων εἰς τὸν νομοθέτην Δράκοντα, αὐστηρότατος, σκληρός, δθ. ἐξησφαλισμένης ἀποτελεσματικότητος: **δρακόντειοι νόμοι,** - **ἐλήφθησαν δρακόντεια μέτρα·** **3)** νεώτ. **δρακόντειος μὴν ἢ περίοδος** τὸ μεταξὺ δύο διαβάσεων τῆς Σελήνης **διὰ** τοῦ αὐτοῦ συνδέσμου χρονικὸν διάστημα· **4)** νεώτ. **δρακόντειον αἷμα** βλ. δρακόντιον 6).

δρακόντι (τὸ) δημ. **ἄ.** δρακοντιὰ βλ.λ.

δρακοντία (ἡ) **μτγν. κ.** νεώτ. φαρμακευτικὴ βοτάνη· δρακοντία **ἡ** μεγάλη κ. δρακοντία ἡ κοινή, **ἄ.** δρακόντιον βλ.λ. 5): ΨΔιοσκ.2,166· ‖ **δρακοντία ἡ μικρὰ** τὸ φυτὸν ἄρον, δρακοντιά, φιδόχορτο: αὐτ.2,167· ‖ **νεώτ.** βοταν. γένος **ἀρκοειδῶν** φυτῶν, οὗ κυριώτερον εἶδος δρακοντία ἡ κοινή.

δρακοντιά (ἡ) δημ. **ἄ.** δρακοντία βλ.λ.

δρακοντίας (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ δρακόντειος· **2) δρακοντίας πυρὸς** εἶδος σίτου: Θεόφρ.ΦΙ 3,21· **3)** σικυὸς ἄγριος, ἀγγούρι: Ἀθήν.3,74C **Εὐθύδημος δ' ἐν τῷ περὶ λαχάνων εἶδος σικυῶν εἶναι τοὺς προσαγορευομένους δρακοντίας·** **4)** ὁ λίθος, ὁ κατ' ἀρχ. **λαϊκὴν δοξασίαν** εὑρισκόμενος ἐν τῇ κεφαλῇ ὄφεως: Πλίν.ΦΙ 37,158, Τζέτζ.Χιλ.7,657 λίθοι **τινὲς εὑρίσκονται τὴν κλῆσιν δρακοντίαι.**

δρακοντιάς-άδος (ἡ) μτγν. εἶδος περιστερᾶς: Νίκ.ἀπ.73 **καί τε σύ γε θρέψαιο δρακοντιάδας διτοκεύσας ἢ σικελὰς μεγάροισι πελειάδας.**

δρακοντίασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. δερματικὴ πάθησις ὀφειλομένη εἰς τὴν ὑπὸ τὸ δέρμα παρουσίαν νηματοειδοῦς **τινος** παρασίτου: Γαλ.14,790.

δρακοντικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς δράκοντα, δρακόντειος: Πάμφ.Ἐπιστ.14,24 **αὕτη δρακοντικὴ καὶ ἰοβόλων αἱρέσεων φωνή·** **2)** νεώτ. ἀστρον. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Δράκοντος· ‖ **δρακοντικὴ περιφορὰ τῆς Σελήνης** ὁ. δρακόντειος βλ.λ. 3) μήν.

δρακόντινος-η-ον σχόλ. ἐπὶ ἅρματος, ὁ ὑπὸ δρακόντων συρόμενος: Σχόλ.Εὐρ.Μήδ.1316 **ὀχουμένη δρακοντίοις ἅρμασι.**

δρακόντιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ δράκων βλ.λ., μικρὸς ὄφις: Θεόγνωστ.ἐν Ἀν.Κρ.2,123,3 **φολιδωτὰ δρακόντια, ἀσπίδας, βασιλίσκους,** Ἐπιγρ. **δρακόντιον ἀργυροῦν·** **2)** ἰχθύς τις: Ἱππ.Ἐντ.Παθ.21 **ἰχθύων δὲ σκορπίῳ ἢ δρακοντίῳ·** **3)** **κ. νεώτ.** μικρὸν ἐπίμηκες σκωλήκιον, λεπτὸν νηματόζῳον, παρασιτοῦν ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα **τοῦ ἀνθρώπου καὶ** ἐπιφέρον πάθησιν δερματικήν, τὴν δρακοντίασιν: Πλούτ.Ἠθ.733 Β **καὶ δρακόντια μικρὰ τὰς κνήμας διεσθίοντα καὶ τοὺς βραχίονας,** Γαλ.19,449· **4)** εἶδος σύκου: Ἀθήν.3,78 **οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα, βασίλεια, συκοβασίλεια.., πικρίδια, δρακόντεια·** **5) κ. νεώτ.** βοτάνη φαρμακευτική, ἐχιδνόριζα, ἄρον, δημ. φιδόχορτο, δρακοντιά· Ἀθήν.9,371 D « **δρακόντιον· ὃ ἔνιοι ἄρον** »: Θεόφρ.ΦΙ 7,12, Διοσκ.2,116· ‖ εἰδ. **νεώτ.** βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. **τῶν ἀροειδῶν·** **6)** ἐρυθρὰ βαφή, νεώτ. αἷμα δράκοντος: Ἀλέξ.Ἀφρ.Μετ.161,5· ‖ **δρακόντιον αἷμα** πάπ. κιννάβαρι· **νεώτ. αἷμα** βλ.λ.10) δράκοντος.

δρακοντίς-ίδος (ἡ) μτγν. εἶδος πτηνοῦ: **Ἀντων.** Λιβ.9,3· **2)** **κτ.πληθ.** ἀγγεῖά τινα παρὰ **τὴν καρδίαν·** Ροῦφ.Ὀνομ.202 « Ἱπποκράτης **δὲ τὰς ἀπὸ** καρδίας εὐθὺς φλέβας δρακοντίδας ὀνομάζει ».

δρακόντισσα (ἡ) δημ. κ. **δράκισσα** θηλ. **τοῦ** δράκος βλ.λ., ἄ. λάμια: Βαλαωρ.Μνημόσ.Ἀντωνίου Κόνδαρη 42 **καὶ δὲ θὰ νὰ χορτάσῃ | ἡ φοβερὴ δρακόντισσα πρὶν καταπιῇ τὴν πλάση.**

δρακοντίτης (ὁ) μτγν. (ἐνν. λίθος) λίθος τις ὅστις ἐπιστεύετο ὅτι παρέχει ὀξεῖαν ὅρασιν **εἰς τὸν** φέροντα: Πτολ.Χέν.192 W.

δρακοντοβόλας-ον μτγν. ὁ βάλλων, **ὁ** ἐκσφενδονίζων δράκοντας (;): Νόνν.Δ 36,177.

δρακοντοβότος-ον μτγν. ὁ τρέφων δράκοντας, ὁ ἐν ᾧ πολλοὶ δράκοντες: Νόνν.Δ 4,356 **παρ' Ἰλλυρικοῖο δρακοντοβότου στόμα πόντου.**

δρακαντογενής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἐκ δρακόντων καταγόμενος, ἐπὶ τῶν Θηβαίων: Σχόλ.Σοφ.Ἀντ.126.

δρακοντογνώμων-ονος-ον μσν. ὁ οἱονεὶ δράκοντος, ὄφεως, γνώμην, αἰσθήματα ἔχων, μοχθηρός, ἐπίβουλος: Κ Μανασσ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. **ψυχῆς δρακοντογνώμονος οὐκ οἶδε φαρμακείας.**

δρακοντοέθειρα (ἡ) μτγν. ἡ ἔχουσα κόμην μὲ ὄφεις ἀντὶ βοστρύχων: Ὀρφ.Λιθ.542 **Γοργόνα.. δρακοντοέθειραν.**

δρακοντοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὁμοιάζων δράκοντι, ὀφιοειδής: Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.55 **ὄφεις δρακοντοειδεῖς τὴν κεφαλήν.**

δρακοντοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. ὀφιοειδῶς, δίκην δράκοντος ἑλισσομένου, κατὰ τρόπον ἑλικοειδῆ: Στρ.9,3,16 **λέγει ὡς δι' ὅλης ῥέοι τῆς Φωκίδος σκολιῶς καὶ δρακοντοειδῶς.**

δρακοντόζωνες μτγν.ἀμφ.σημ.λέξις, πιθ. ἐζωσμένοι διὰ δρακόντων: Ἀφρικ.Ἰουλ.Κεστοὶ 29 **ἐν Παπ.**

δρακοντόζωνον (τὸ) μσν. ἓν τῶν ὀνομ. ἃ μετεχειρίζοντο οἱ γνῶσται τῆς μυστικῆς τελεστικῆς τῶν Αἰγυπτίων· πρβλ.δρακοντόζωνες: Ψελλ ἐν Σάθ.5,474

δρακοντοκάκωσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ὑπὸ δράκοντος ἢ δρακόντων κάκωσις: Καλλίμ.Χρυσ.767.

δρακοντόκαστρο (τὸ) δημ. φρούριον, κάστρο ὑπὸ δρακόντων δῆθεν κατοικούμενον· ‖ πελώρια παλαιὰ ἔρημα φρούρια: Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 151,17(ἔκδ.Γ') **ἐκεῖ πέρα | παλάτια κι ἐκκλησιὲς καὶ δρακοντόκαστρα.**

δρακαντοκέφαλος-ον πάπ. κ. Σουΐδ. ὁ ἔχων κεφαλὴν δράκοντος, ὄφεως.

δρακοντόκομος-ον μτγν. ὁ ἔχων δρακοντοειδεῖς, ὀφιοειδεῖς βοστρύχους: Νόνν.Δ 1,18 **δρακοντοκόμων φῦλα Γιγάντων.**

δρακοντοκτονία (ἡ) σχόλ. θανάτωσις, φόνος δρακόντων, ὄφεων: Σχόλ.Πίνδ.Π 485 **καθαρθεὶς δ' ὁ Ἀπόλλων τὸν τῆς δρακοντοκτονίας φόνον.**

δρακοντολέτης (ὁ) μτγν. φονεύς, καταστροφεὺς δρακόντων, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος :ΑΠ 9,525.

δρακοντόμαλλος-ον ὁ ἔχων κόμην ὀφιοειδῆ, δρακοντοειδῆ, ὀφιοειδῶς ἑλισσομένην, βοστρυχουμένην (δ.ἑρμ. ὁ ἔχων κόμην μὲ ὄφεις ἀντὶ βοστρύχων), δρακοντόκομος : Αἰσχ.Πρ.799 **δρακοντόμαλλοι Γοργόνες βροτοστυγεῖς.**

δρακοντομαχία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μάχη, πόλεμος πρὸς δράκοντας ἢ μεταξὺ δρακόντων.

δρακοντόμιμος-ον μτγν. ὁ μιμούμενος, παριστῶν δράκοντας : Σώπατρ.19 **δρακοντομίμοις ὀργάνων τορεύμασιν.**

δρακοντόμορφος-ον μτγν. ὁ ἔχων δράκοντος μορφήν, ὄφιν : Λυκόφρ.1042 **ἑρπετῶν δρακοντομόρφων,** Ἰω.Μοναχ.ἐν Ἀν.Βοασσ.4,342 **ὄφεων παντοδαπὰ καὶ δρακοντόμορφα γένη.**

δρακοντοπνίκτης (ὁ) μσν. ὁ καταπνίγων δράκοντας, ὄφεις : Ἀγαθάγγ.ἐν Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ. δρακοντοπνίκτης Ἡρακλῆς.

δρακοντόπους-οδος-ουν μσν. ὁ ἔχων ὄφεις ἀντὶ ποδῶν, ἢ ὁ ἔχων ὀφιοειδεῖς πόδας, ὀφιόπους : Τζέτζ.Λυκόφρ.63 **δρακοντόποδας γίγαντας,** ΕΜ 371,46 **ἄνθρωπος δρακοντόπους.**

δρακοντοσπηλιά (ἡ) δημ. κ. **δρακοντόσπηλο** σπήλαιον, ἐν ᾧ δῆθεν διαιτῶνται δράκοντες, ἄ. δρακοσπηλιά· || ἀπαντᾷ κ. ὡς τοπωνυμικόν.

δρακοντόσπηλο (τὸ) δημ. δρακοντοσπηλιὰ βλ.λ.

δρακοντοτριχῶ-έω μσν. ἔχω κόμην ἐξ ὄφεων ἀποτελουμένην : Τζέτζ.Χιλ.5,720 **Γοργόνες πτερωταὶ καὶ δρακοντοτριχοῦσαι.**

δρακοντοφόνος-ον μτγν. ὁ τοὺς δράκοντας, ὄφεις φονεύων : Ὀρφ.Λιθ.158 **δρακοντοφόνω κύνε.**

δρακοντοφόρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ δράκοντας, ὄφεις φέρων : Νόνν.Δ 25,221, Πλανούδ.μτφρ. Ὀβιδ.Μετ.4,740 **τῇ δρακοντοφόρῳ κεφαλῇ·** **2)** τὸ οὐσ. δρακοντοφόρος ὡς οὐσ. βλ λ.

δρακοντοφόρος (ὁ) μτγν. ὁ φέρων τὴν σημαίαν δράκων, δρακωνάριος βλ.λ.: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,46.

δρακοντόφρουρος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ δρακόντων φρουρούμενος : Λυκόφρ.1311 **νάκην, δρακοντοφρούροις ἐσκεπασμένην σκοπιαῖς.**

δρακοντοφωλιά (ἡ) δημ. ὁ τῶν δρακόντων φωλεός, ἐν ᾧ δῆθεν ἐνδιαιτῶνται δράκοντες· πρβλ. δρακοντοσπηλιά, δρακοντόκαστρο.

δρακοντώδης-ους-ες ὁ ὁμοιάζων πρὸς δράκοντα, δρακοντοειδής, ὀφιώδης : Εὐρ.Ὀρ.256 **μὴ 'πίσειέ μοι | τὰς αἱματωποὺς καὶ δρακοντώδεις κόρας** (περὶ τῶν Ἐρινύων)· **2)** μτφ. κακός, σκληρός, αἱμοβόρος : Πλούτ.Ἠθ.551Ε **ἐκ χρηστοῦ βασιλέως ἄγριον καὶ δρακοντώδη γενόμενον τύραννον·** **3)** εἰδ. μτγν. **δρακοντῶδες κάθισμα** (ὁ ἕλιξ τοῦ ἄμβικος) : Ζώσ.Ἀλχ.224 Β.

δράκος (ὁ) δημ. κ. **δράκοντας,** θηλ. **δράκαινα** κ. **δράκισσα** κ. **δρακόντισσα** δράκων, μυθικὸν τέρας μεγίστης σωματικῆς διαπλάσεως καὶ ἰσχύος, ὑπερφυσικὸν θηρίον ἀκαταβλήτου δυνάμεως, ὑπὸ τῆς λαϊκῆς φαντασίας πλασθέν, ὑπὸ ἀνθρωπίνην δὲ ἐνίοτε μορφὴν ἐμφανιζόμενον ἐν δημοτικοῖς ᾄσμασι καὶ μύθοις : δ.τραγ. ἐν Πολίτ.Λαογρ.5,81 **ξυπνάει καὶ μιὰ δράκισσα 'π' τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ δράκου,** Ψυχάρ.Ταξ.63 **ἄξαφνα πετιέται μέσα ἀπὸ τὰ δάσητα ἕνας δράκος μεγάλος·** **2)** μτφ. ὁ ἔχων μίαν ἢ πλείονας ὑπερφυσικὰς ἰδιότητας, ἰσχύν, διάπλασιν, ἀνάστημα, εὐψυχίαν, βουλιμίαν κλπ. : Ἐρωτόκρ.Β 413 **ἤτονε δράκος στὴν καρδιά, στὴ δύναμη λιοντάρι,** Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.5,138 **τὸ Γρίβα τοῦ Ξερόμερου, τὸ δράκο, τὸ λιοντάρι,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 67,25 **σὰ δράκος γοργοπόδαρος διαβαίνει,**- φρ. **τρώει σὰ δράκος** (μὲ ἀδηφαγίαν), παροιμ. φρ. **δὲ γλυτώνει ποὺ νὰ 'χῃ δράκου ρίζα** (εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατος ἡ διαφυγή του, ἡ ἀποσόβησις ἐπαπειλούσης αὐτὸν καταστροφῆς)· **3)** βρέφος ἀβάπτιστον, θηλ. **δρακούλα** : *Πακάντ.* Χελιδόνια, Μαριγὼ **ποιός τὸ δράκο μας κουνᾷ ;·** **4)** ὁ ἰχθὺς τραχῖνος ὁ δράκων, ἄ.δρακόνι, βαρσάμι.

δράκος-ους (τὸ) μτγν. ὁ ὀφθαλμός, τὸ βλέμμα : Νίκ.Ἀλ.481 **πᾶς δὲ δρακέεσσι φανεὶς ἐχθαίρεται ἔλλοψ·** **2)** δράγμα, χούφτα : ΠΔ Μακκ.3,5,2 **δαψιλέσι δράκεσι λιβανωτοῦ.**

δρακόσκυλλος (ὁ) δημ. ὁ μεγαλόσωμος ἢ ἄ. ὁ λίαν ἄγριος κύων.

δρακοσπηλιά (ἡ) δημ. κ. δρακοντοσπηλιά βλ.λ.

δρακότρυπα (ἡ) δημ. φωλεὸς δράκου βλ λ.,

δρακουδιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν καλή, ἄ. κάλλα,

δρακούλα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ δράκος βλ.λ.3) κ. τοῦ δρακούλης, θῆλυ βρέφος ἀβάπτιστον εἰσέτι.

δρακούλι (τὸ) δημ. ἄ. δρακόντι βλ.λ.

δρακτόν Ἐπιγρ. μικρὸν δοχεῖον : Ἐπιγρ. **ἔλαια δρακτοῖς πολλάκις τεθεικότος.**

δράκων-οντος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **δράκοντας** κ. **δράκος** βλ.λς, ὄφις ὑπερμεγέθης, ἔχων δεινὸν βλέμμα καὶ θανατηφόρον πνοήν, τρικέφαλος ἀρχικῶς, εἶτα πολυτρόπως παριστώμενος. συνήθ. πτερωτός· κ. γεν. ὄφις : Ἰλ.Γ 33 **ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη | οὔρεος ἐν βήσσῃς,** Ἀριστλ.ΖΙ 609 a,4 **ἔστι δ' ἀετὸς καὶ δράκων πολέμια,** ΠΔ Δευτ.32,33 **θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος,** Διγεν.Ἀκρ.363 **ὡς δράκοντες ἐσύριζον·** **2)** ὑπερφυσικὸν τέρας μυθικόν, ἀνθρωπόμορφος γίγας, ὑπερανθρώπου δυνάμεως καὶ διαπλάσεως θηρίον, δημ. δράκος βλ.λ.1 : Ἡσ.Α 144. Αἰσχ.Ἑπτ.290 **δράκοντας ὥς τις τέκνων | ὑπερδέδοικεν λεχαίων δυσευνάτορας·** **3)** εἰδ. ἐν τῇ ΚΔ τέρας ἑπτακέφαλον εἰκονίζον τὸν Σατανᾶν, τὸν διάβολον κ. γεν. τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ : ΚΔ Ἀπ.12,3 **καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἰδοὺ δράκων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα,** αὐτ.13,2· **4)** εἶδος ἰχθύος θαλασσίου : Ἐπίχ.60, Ἀριστλ.ΖΙ 598 a,11 **εἰσὶ δὲ πρόσγειοι σινόδων.. τρίγλη, κίχλη, δράκων·** **5)** κ. νεώτ. ἀστερισμὸς ἐκ τῶν ἐγγὺς τοῦ πόλου : Ἀρατ.46, Μαν.2,69· **6)** Ἡσ. « **δράκοντα,** τὸ κηρύκειον », πιθ. ῥάβδος φέρουσα περιειλιγμένον ὄφιν : Σοφ.ἀπ.700· **7)** μτγν. ἔμβλημα στρατιωτικόν, σημαία : Θεμίστ.Λόγ.18,219 Α **ὅπλων ἀμήχανα φράγματα καὶ δράκοντας λεπτῶν ὑφασμάτων·** **8)** ὁμ. εἰδ. σῶμα ἐκ χιλίων ἀνδρῶν π. Πάρθοις : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.29 **ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων —σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς— χιλίους γὰρ οἶμαι ὁ δράκων ἄγει·** **9)** μτγν. ψέλλιον ἢ περιδέραιον ὀφιοειδές : Λουκ.Ἐρωτ.41 **ἢ τοὺς περὶ καρποῖς καὶ βραχίοσι δράκοντας, ὡς ὤφελον ὄντως ἀντὶ χρυσίου δράκοντες εἶναι·** **10)** ὁμ. ὀνομ. ἐπιδέσμου τινός : Ἡρακλᾶς π. Ὀρειβ.48,5 **τῷ σφυρῷ βρόχος περιτιθέσθω ὁ καλούμενος δράκων ἢ σανδάλιον·** **11)** μσν. εἶδος νορμαννικοῦ ἐπιμήκους πολεμικοῦ πλοίου τοῦ θ' αἰῶνος· **12)** μσν. **δράκοντες** δύο εἴδη μεγάλων πυροβόλων· **13)** **πτερωτοὶ δ.** γλυπτὰ φανταστικὰ τέρατα πτερωτά, δι' ὧν ἐκόσμουν ἐν τῇ Δύσει τὰς ὑδρορρόας τῶν στεγῶν· **14)** παλαιότ. τὸ νίτρον· **15)** νεώτ. μετεωρ. λευκὸν νεφύδριον, ὃ ἐμφανιζόμενον ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ προαγγέλλει λαίλαπα· **16)** νεώτ. ζωολ. γένος σαυρῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγαμιδῶν·** || εἶδος σαυρῶν τοῦ γένους **βάρανος·** **17)** νεώτ. βοταν. **δράκων ὁ ρατάγκιος** φοινικοειδὲς δένδρον τῆς ἀνατολ. Ἀσίας· **18)** νεώτ. χημ. **δράκοντος αἷμα** βλ. αἷμα 10) δράκοντος· **19)** κηλὶς εἰς ἀδάμαντα· **20)** κηλὶς εἰς τὸν βολβὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἵππου, προάγγελος καταρράκτου.

δρακών μτχ. ἀόρ. β' τοῦ ρ. δέρκομαι βλ.λ.

δράλαινα Ἡσ. « λαμυρά ».

δραλῶ μσν., δημ. ἢ δραλίζω ἐπὶ προσ. περιάγω

εἰς σύγχυσιν, εἰς ἀντράλαν, ζαλίζω, ἀντραλίζω βλ.λ.: Χρον.Μορ.4043 **οὐδὲν κατευοδώνετε νὰ τοὺς ἔχετε δραλήσει** (δ.γρ. κώδ. εἰς ζάλην νὰ ἔλθοῦσι).

δρᾶμα (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δρᾶν, πρᾶξις, ἐνέργεια· ἀντίθ. πάθος: Αἰσχ.Ἀγ.533 **Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις ἐξεύχεται τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον·** ‖ ἔργον, ὑπηρεσία, ὑπούργημα : Πλάτ.Θεαίτ.150 A **τὸ μὲν τοίνυν τῶν μαιῶν τοσοῦτον, ἔλαττον δὲ τοῦ ἐμοῦ δράματος,** αὐτ.Πολ.451 C **τὸ ἀνδρεῖον δρᾶμα·** **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. εἶδος ἔργου θεατρικοῦ ἀπὸ σκηνῆς παριστώμεναν ἐν δράσει διὰ μιμήσεως καὶ διαλόγου· Ἀριστλ.Ποιητ.3 « **πράττοντας γὰρ μιμοῦνται καὶ δρῶντας.. ὅθεν καὶ δράματα καλεῖσθαί τινες αὐτά φασιν** » : Ἀριστφ.Εἰρ.1021 **δρᾶμα ποιήσας Ἄρεως μεστόν,** Ἀριστλ.Ποιητ. 1460 a,32 **ἀλλὰ μὴ ἐν τῷ δράματι ὥσπερ ἐν Ἠλέκτρᾳ, - τὸ νεώτερον δρᾶμα·** ‖ **σατυρικὸν δρᾶμα** οὗ ὁ χορὸς ἀπετελεῖτο ἐκ Σατύρων : Πλάτ.Συμπ.222 D· ‖ **θρησκευτικὸν ἢ λειτουργικὸν δρᾶμα** μσν. θεατρικὸν ἔργον, μὲ θέμα θρησκευτικοῦ περιεχομένου, ἄ. μυστήριον· **3)** ἐνέργεια ἐντυπωσιακή, θέαμα προκαλοῦν ἐντύπωσιν: Πλάτ.Ἀπ.35 B **τὰ ἐλεεινὰ ταῦτα δράματα εἰσάγειν·** **4)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. μτφ. τραγικὸν γεγονός, συμβὰν συγκλονιστικόν : Πολύβ.24,8,12 **τρίτον δ᾽ ἡ τύχη δρᾶμα κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπεισήγαγε τὸ κατὰ τοὺς υἱούς,** Ἱμέρ.Ἐκλ.112, **- τὸ χθεσινὸν ἄγριον δρᾶμα τιμῆς,** - Παλαμ.Τάφ.46,13 (Β´ ἔκδ.) **εἶναι κάποια δράματα | σκληρά.**

δραματικά ἐπίρρ. δημ. δραματικῶς βλ.λ. : **πολὺ δραματικὰ μᾶς τὰ λές.**

δραματικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς δρᾶμα : Ἀριστλ. Ποιητ.1448 b,35 **Ὅμηρος.. μιμήσεις δραματικὰς ἐποίησεν,** αὐτ.1459 a,19 **δεῖ τοὺς μύθους.. συνιστάναι δραματικούς,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.184, **- δραματικοὶ ἠθοποιοί·** **2)** μτφ. νεώτ. κ. δημ. ὁ οἱονεὶ εἰς δρᾶμα ἰδιάζων, συγκλονιστικός, τραγικός, προξενῶν ὀδύνην, βαθεῖαν ἐντύπωσιν, συγκίνησιν : **δραματικαὶ σκηναί, - δραματικὰ γεγονότα·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὀθ. παλλόμενος ἐκ συγκινήσεως : **δραματικὸς τόνος, - δ- ὕφος·** ‖ κ. εἰρων. ὁ ἀποβλέπων εἰς τὴν δημιουργίαν ἐντυπώσεων, καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐπιτετηδευμένος· πρβλ. θεατρικός, θεατρινίστικος.

δραματικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δραματικὸν βλ.λ. : Ἀμμών.εἰς Ἀριστλ.Κατ. 14,15, Εὐστ.6,11 **εἰ καὶ δραματικῶς ἔγραφεν.**

δραμάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δρᾶμα βλ.λ. : Πλούτ.Δημ.4 **δραμάτιον εἰς τοῦτον κωμῳδῶν αὐτὸν Ἀντιφάνης πεποίηκεν,** Ἀθήν.13,595 E **τὸ σατυρικὸν δραμάτιον γεγραφώς.**

δραματογράφος (ὁ) νεώτ. συγγραφεὺς δραμάτων.

δραματολογία (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς γραμματολογίας, τὸ πραγματευόμενον περὶ τῶν δραματικῶν ἔργων· **2)** ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τοὺς κανόνας συνθέσεως κ. διδασκαλίας δραμάτων.

δραματολογικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δραματολογίαν βλ.λ.

δραματολογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δραματολογικὸν βλ.λ., ἐν ἀναφορᾷ ἢ ἐν σχέσει πρὸς τὴν δραματολογίαν βλ.λ.

δραματολόγιον (τὸ) νεώτ. σειρὰ δραμάτων πρὸς παράστασιν ὑπὸ θιάσου τινὸς ἐν μιᾷ θεατρικῇ περιόδῳ, ρεπερτόριο.

δραματοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς δρᾶμα διασκευὴ μύθου, παραδόσεως ἢ ἄλλης τινὸς ὑποθέσεως : **ἡ δραματοποίησις τῆς λαϊκῆς παραδόσεως περὶ τοῦ γεφυριοῦ τῆς Ἄρτας·** ‖ ἡ εἰς διαλογικήν, δραματικὴν μορφὴν διασκευὴ λογοτεχνικοῦ τινος ἔργου πρὸς παράστασιν ἐν θεάτρῳ.

δραματοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ δραματοποιοῦ βλ.λ., σύνθεσις δραμάτων : Φιλ. 2,597, Σχόλ.Δίων Χρ.2,717 **πλάττειν τοιαῦτα οἷα ἐν τραγῳδίαις ἡ δραματοποιΐα ἐσκευώρηται.**

δραματοποιός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ συνθέτων δράματα, δραματικὸς συγγραφεὺς ἢ ποιητής, δραματουργός : Λουκ.Φιλόπ.13 **τὰ τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ δραματοποιοῦ Ὄρνιθας ποιημάτια, - πολλοὶ ποιηταὶ ἀπέτυχον ὡς δραματοποιοί.**

δραματοποιῶ-έω κ. νεώτ. συνθέτω τι κατὰ τρόπον δραματικόν : Ἀριστλ.Ποιητ.1448 b,37 **οὐ ψόγον ἀλλὰ τὸ γελοῖον δραματοποιήσας·** ‖ νεώτ. ἰδίως διασκευάζω μῦθον, παράδοσιν κτλ. εἰς δρᾶμα, ἢ δίδω δραματικὴν διαλογικὴν μορφὴν εἰς λογοτεχνικὸν ἔργον διηγηματικόν.

δραματούργημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. δραματικὴ σύνθεσις, δραματικὸν ἔργον· Ἡσ. « δραματούργημα, σύνθημα »· κ. μτφ. ἐνέργεια, πρᾶξις, ἔργον : Ἐπιφάν.1,207 A **ἐκ τοίνυν τῶν δύο λόγων τούτων ἢ τριῶν τὰ πάντα αὐτοῖς εὐθὺς ἐλεγχθέντα καταληφθήσεται δραματουργήματα.**

δραματουργία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ σύνθεσις, κατασκευὴ θεατρικοῦ ἔργου, δραματικὴ σύνθεσις, δραματοποιΐα : Στρ.1,2,27 **καὶ ὅλῃ γε τῇ δραματουργίᾳ τοῦτο παραπέπλεκται·** **2)** ὀθ. κ. δραματικὴ διδασκαλία, παράστασις θεατρική : Λουκ.Ὀρχ.68 **ἡ γὰρ.. τραγικὴ δραματουργία ἢ κωμικὴ γελωτοποιΐα,** Ἐπιφάν.1,700· **3)** μτφ. ἐπὶ τῆς ζωῆς : Σώπ.π.Στοβ.4,5,52 **τῇ φαινομένῃ ταύτῃ τοῦ βίου δραματουργίᾳ,** Μάξ.Τύρ.7,10.

δραματουργικός-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δραματουργίαν, τὴν σύνθεσιν δράματος : **ἀπέτυχεν ἡ δραματουργικὴ προσπάθειά του.**

δραματουργός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ποιητής, συνθέτης, συγγραφεὺς δράματος, δραματοποιός, δραματογράφος· **2)** μτφ. ὁ ἐνεργῶν, προκαλῶν τι, αἴτιος, πρωτουργός τινος : Ἰώσ.ΠΙ 1,26,4 **τὸν δὲ λιμεῶνα.. καὶ δραματουργὸν ὅλου τοῦ μίσους.**

δραματουργῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. συνθέτω, ποιῶ δρᾶμα, γράφω θεατρικὸν ἔργον : Ἀλκίφρ.2,3 **δραματουργεῖν τι καινὸν ταῖς ἐτησίαις θυμέλαις δρᾶμα·** **2)** διασκευάζω τι εἰς δρᾶμα, δίδω δραματικὴν μορφήν, ἄ. δραματοποιῶ : Ἀθήν.Ἐπιτ.1,1F **δραματουργεῖ δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλῳ πλατωνικῷ·** **3)** μτφ. : Ἐπιφάν.1,210 A **αἰσχρὰς δέ τινας ὑπονοίας ἑαυτῷ προσπορίζόμενος δραματουργεῖ ὁ τάλας·** ‖ Ἡσ. « δραματουργεῖν, πανουργεῖν, συντιθεῖν, πράττειν ».

δράμε μσν., δημ. προστ. τοῦ ἀορ. ἔδραμα : Ἰω. Μάνθ.Ἱστ.Μορ.(θ,ΙΙΙ) **δράμετε, κάστρα τοῦ Μοριᾶ.**

δραμεῖν ἀπαρφ. ἀορ. β´ τοῦ ρ. τρέχω.

δράμημα-ατος (τὸ) κ. δρόμημα δρόμος, τρέξιμον : Ἡρ.8,98 **τοῦτο τὸ δρόμημα τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι ἀγγαρήιον,** Αἰσχ.Πέρσ.247, Σοφ. ΟΤ 193 **παλίσσυτον δράμημα.**

δράμιον (τὸ) νεώτ., δημ. δράμι μονὰς βάρους, ἰσουμένη πρὸς τὸ ἓν τετρακοσιοστὸν τῆς ὀκᾶς **2)** μτφ. δημ. ἐλάχιστον, ὀλίγιστον : **δὲν ἔχει δράμι μυαλό,** Βιζυην.Ἱστορία τοῦ Ποιητοῦ 51 **δὲ μὲ μέλει δράμι. Κι ἂν κλαῖς, τί ;,** Βάρν.Σκλάβ.Πολ.33 **σὲ τρυπῶ μὲ τὸ καλάμι | καὶ νερὸ δὲ βγάνεις δράμι.**

δράμιξ-ικος (ἡ) μτγν., λ. ἀθαμαν., εἶδος ἄρτου· πρβλ. δρόμις : Ἀθήν.3,114 B.

δράμις-ιδος (ἡ) μτγν., λ. μακεδον., εἶδος ἄρτου : Ἀθήν.3,114 B **καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι· Σέλευκος μὲν δράμιν ὑπὸ Μακεδόνων οὕτως καλούμενον.**

δραμοσύνη (ἡ) Ἐπιγρ. τελετή.

δραμοῦμαι μέλλ. β´ τοῦ τρέχω βλ.λ.

δραμπαλίζομαι δημ. κ. τρομπαλίζομαι βλ.λ. αἰωροῦμαι, ταλαντεύομαι : Καρκβ.Λ Πλώρ.8 **ὁ τρίτος ὅμως (ὁ σίφουνας).. δραμπαλίστη καὶ βάδισε καταπάνω μας.**

δράμω δημ. ὑποτ. (νά, θὰ) τοῦ ἀορ. ἔ(ἤ)δραμα τοῦ τρέχω βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Γ 1031 **θέλησε νὰ δράμῃ, | νὰ βουληθῇ μὲ βασιλιὸ συμπεθεριὸ νὰ κάμῃ.**

δράνα (ἡ) δημ. αὐλακωτὸς φυτευτὸς τόπος· || ἀναδενδρὰς βλ.λ.: Πορφύρ.Σκ.127,8 **τὰ στενορύμια τοῦ χωριοῦ κι οἱ αὐλές τους μὲ τὶς δράνες.**

δρᾶναι ἀπαρφ. ἀορ. β' τοῦ διδράσκω βλ.λ.

δρανεῖς Ἡσ. «δραστικοί· ὅθεν καὶ ἀδρανεῖς».

δρᾶνος-εος-ους (τό) Ἡσ. «ἔργον, πρᾶξις, ἄγαλμα, κατασκεύασμα, ὄργανον, δύναμις», δ.γρ. **δράνον.**

δράξ-ακὸς (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ κοῖλον τῆς παλάμης, τῆς χειρός, ἡ φούχτα ἢ ὅσον δύναταί τις νὰ δεχθῇ ἐν τῷ κοίλῳ τῆς χειρός, δράγμα, δραξιά: Βατραχομ.237 **δ- πηλοῦ,** Πορφ.'Αποχ.2,17 **ἀλφίτων ὀλίγας δράκας·** **2)** συνεκδ. αὐτὴ ἡ παλάμη τῆς χειρός· Ἡσ. «δράξ· παλάμη»: ΠΔ'Ησ.40,12 **τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ καὶ τὴν γῆν δρακί,** Ἑρμ.Τρισμ. π.Στοβ.1,49,44 **τὰς δράκας καρτερῶς σφίγξαι,** Μηναῖ.12,24 Ἀκολουθία Μεγ.'Ωρῶν **σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου ὁ δρακὶ τὴν πᾶσαν ἔχων κτίσιν·** || μέτρον τι: Διοσκ.5,87· **3)** σχόλ. **βακχικαὶ δράκες** θύρσοι βλ.λ.: Σχόλ.'Ιλ.Ζ 134.

δραξιὰ (ἡ) δημ. κ. **δρακιά** βλ.λ.

δραξῶν (ὁ) κλέπτης, ἁρπάχτης: ΕΜ 286,32· **2)** Ἡσ. προαγωγός, πορνοβοσκὸς βλ.λ.

δραπάνι (τὸ) μσν. κ. δημ. δρέπανον, δρεπάνι βλ.λ.: Ἐρωφ.πρόλογος 2 **ἡ σκοτεινὴ θωριά μου | καὶ τὸ δραπάν' ὁποὺ βαστῶ,** Ἐρωτόκρ.Β 361 **Στὴν κεφαλὴ 'χε ὁλόμαυρο τὸ Χάρο μὲ δραπάνι.**

δράπανο(ν) (τὸ) Ἐπιγρ. κ. δημ. δρέπανον: Ἐπιγρ. **δραπάνου θῆκε τεμὼν ῥόπαλον.**

δραπενίδες Ἡσ. «εἶδος ὀρνέου».

δραπεταγωγὸς (ὁ) ὁ ἐπανάγων δοῦλον δραπετεύσαντα· || τίτλος κωμῳδίας τοῦ Ἀντιφάνους: Ἀθήν.4,161 D **ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ τὸν . . Ἀντιφάνη· οὗτος γὰρ ἐν Δραπεταγωγῷ λέγει.**

δραπετεία (ἡ) ἡ δραπέτευσις· Ἡσ. «δράσκασις, ἡ διάδρασις ἢ δραπετεία».

δραπέτευμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. δραπέτευσις βλ.λ.: Διοκλ.Κωμ.12, Νικ.Χων.Χρον.357 D **πολλῷ μακροτέρῳ χρησάμενον δραπετεύματι.**

δραπέτευσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δραπετεύω βλ.λ., κρυφία φυγή, ἀπόδρασις: Νικ.Χων.Χρον.70 D, **- διὰ τὴν δραπέτευσίν του εὐθύνονται οἱ δεσμοφύλακες.**

δραπετεύω κ. νεώτ. φεύγω κρυφίως, διαφεύγω, ἐκφεύγω, ἀποδιδράσκω, τὸ σκάω: Πλάτ.Μέν.97 D **καὶ ταῦτα ἐὰν μὴ δεδεμένα ᾖ . . ἀποδιδράσκει καὶ δραπετεύει,** Ξεν.'Απομν.1,2,16 **τοῦ δὲ δραπετεύειν δεσμοῖς ἀπείργουσι, - οἱ λῃσταὶ κατώρθωσαν νὰ δραπετεύσωσιν·** || μτ. αἰτ. **δρ- τινά** φεύγω ἀπό τινος κρυφίως, διαφεύγω τινά: Πλάτ. Συμπ.216 B **δραπετεύω οὖν αὐτὸν καὶ φεύγω·** || κ. ἐμπροθ. **δρ- παρά τινος**: Λουκ.'Εν.12 **καὶ δραπετεύσας παρ' αὐτῆς ηὐτομόλησεν εἰς ἐμέ·** || **δρ- ἔκ τινος**: **οἱ κατάδικοι κατώρθωσαν νὰ δραπετεύσουν ἐκ τῶν φυλακῶν·** || **δρ- ὑπό τινι** μὲ τὴν βοήθειαν τινός, κρυπτόμενος ὄπισθέν τινος: Ξεν.'Ελλ.2,4,16 **δραπετεύσουσι ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν·** **2)** ὁμ. μτφ.: Πλάτ.Μέν.98 A **πολὺν δὲ χρόνον οὐκ ἐθέλουσιν παραμένειν** (αἱ δόξαι), **ἀλλὰ δραπετεύουσιν ἐκ τῆς ψυχῆς,** Λουκ.Περεγρ.21 **ἐχρῆν δέ,.. περιμένειν τὸν θάνατον καὶ μὴ δραπετεύειν ἐκ τοῦ βίου,** Πλούτ.'Ηθ.46 D **φεύγοντες ἀνεπιστρεπτὶ καὶ δραπετεύοντες ἐκ φιλοσοφίας.**

δραπέτης (ὁ) κ. νεώτ., Ἰων. **δρηπέτης,** θηλ. **δραπέτις** ὁ κρυφίως φυγών, ὁ ἀποδράσας, φυγάς: Ἡρ.3,137 **ἄνδρα βασιλέως δρηπέτην γενόμενον ἐξαιρέεσθε,** Εὐρ.Ῥῆσ.69 **ἐν ὄρφνῃ δραπέτης μέγα σθένει, - συνελήφθησαν οἱ δραπέται τῶν φυλακῶν·** || νεώτ. φρ. **δραπέτης τοῦ φρενοκομείου** σκωπτ. ἐπὶ πνευματικῶς ἀνισορρόπων· || ὁμ. φρ **δραπέτης τοῦ νεκροταφείου** ἐπὶ τῶν καθ' ὑπερβολὴν χλομῶν τὴν ὄψιν κ. γεν. τῶν λίαν ἀσθενικῶν· **2)** μτγν.εἰδ. κατ' ἐπέκτ. ὁ δοῦλος: Ἰω.Λυδ.Ῥωμ.18 **καθότι δεσπότης ὄνομα κοινόν ἐστιν αὐτοῖς καὶ τοῖς ἕνα δραπέτην κεκτημένοις·** **3)** ἐν ἐπιθ. χρ.: Εὐρ.'Ορ.1498 **δραπέτην ἐξέκλεπτον ἐκ δόμων πόδα,** Σοφ.Αἶ.1285 **οὐ δραπέτην τὸν κλῆρον ἐς κρωσσὸν καθείς** (οὐχὶ τοιοῦτον, ὥστε νὰ δύναται νὰ διαλυθῇ), ΑΠ 10,87 **δραπέτης βίος** (=βραχύς, φευγαλέος βίος)· **4)** νεώτ. ζωολ. γένος **εὐκνημιδῶν** κολεοπτέρων ἐντόμων.

δραπέτι (τὸ) δημ. κ. **δραπέτσι** ὄξος δριμύτατον, πολὺ δυνατὸ ξίδι· || συνεκδ. πᾶσα λίαν ὀξινος, δριμεῖα οὐσία: **ἔβαλες πολὺ λεμόνι στὸ φαῒ καὶ τό 'κανες δραπέτι.**

δραπετίδης (ὁ) μτγν., δωρ. **δραπετίδας** ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα δραπέτου, φυγάδος δούλου: Μόσχ. 13 **δραπετίδης ἐμός ἐστιν.**

δραπετικός-όν μτγν. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος, ἰδιάζων εἰς δραπέτην, εἰς φυγάδα δοῦλον: Πλούτ.Πομπ.31 **εἰς δραπετικὸν θρίαμβον** (κατὰ φυγάδων δούλων καταχθέντα), Ἐπιγρ. **τῶν δραπετικῶν σωμάτων·** **2)** ἐπὶ δούλου, ὁ δεικνύων, ὁ ἔχων διαθέσεις δραπετεύσεως, φυγῆς: Πάπ. **δοῦλον μήτε ῥέμβον μήτε δραπετικόν.**

δραπετίνδα ἐπίρρ. ἡ παιδιὰ μυΐνδα βλ.λ.· ΕΜ 286,49 «ἔστι δὲ τῆς μυΐνδα καλουμένης τρόπος τῶν παίδων, ὁ μέν τις μύει τοὺς ὀφθαλμούς, οἱ δὲ ἄλλοι φεύγουσι φυλαττόμενοι τὸ ἀγρευθῆναι».

δραπέτις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ. θηλ. τοῦ δραπέτης βλ.λ. ἡ φυγάς, ἡ ἀποδρᾶσασα: Σοφ.ἀπ.374, Αἰλ. Ἐπιστ.5 **δ- μέλισσαι,** Λουκ.''Ον.25 **τί ποιοῦμεν, ἔφη τις αὐτῶν, τὴν δραπέτιν;** || **Δραπέτιδες** τίτλος κωμῳδίας τοῦ Κρατίνου: Σουΐδ.

δραπετίσκος (ὁ) μτγν. ὑποκορ. μικρὸς δοῦλος ἀποδράσας: Λουκ.Δραπ.33 **τὼ δύο δὲ τούτω δραπετίσκω παραδοθέντε τοῖν δεσπόταιν.**

δραπετοδούλως ἐπίρρ. μτγν. ὡς ἁρμόζει εἰς δραπέτας δούλους: Ἐπιφάν.2,271 **δραπετοδούλως ὑμῖν ἐπιτρέποντος τὴν τῶν πυλῶν . . ἔπαρσιν.**

δραπετοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν τινα δραπέτην: Ἰω.Χρυσ.5,125.

δραπέτρια (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ δραπέτης ἡ δραπέτις: Ἰω.Χρυσ.11,113 **λοιδορησαμένη τῇ ἀθλίᾳ καὶ ταλαιπώρῳ, Θεσσαλίδα, δραπέτριαν . . καλοῦσα.**

δράπων-ωνος (ὁ) μτγν. δραπέτης: Ἡρωδιαν.1,34.

δρασείω ἐφετικὸν τοῦ **δρῶ-άω** βλ.λ. ἐπιθυμῶ νὰ πράξω τι, νὰ ἐνεργήσω, διατίθεμαι, προτίθεμαι νὰ κάμω τι, ἔχω ἔφεσιν, ἐπιθυμίαν τοῦ δρᾶν: Σοφ. Αἶ.326 **καὶ δῆλός ἐστιν ὥς τι δρασείων κακά,** Εὐρ.Φοίν.1208 **ἀλλ' ἀνελθέ μοι πάλιν· | τί τἀπὶ τούτοις παῖδ' ἐμὼ δρασείετον,** Ἀριστφ.Εἰρ.62 **ὦ Ζεῦ, τί δρασείεις ποθ' ἡμῶν τὸν λεών;**

δράσιμος-ον ὁ ἔχων ἱκανότητας δράσεως, ὁ δυνάμενος νὰ δράσῃ, δραστήριος· || τὸ οὐδ. **τὸ δράσιμον** ὡς οὐσ. ἡ δρᾶσις, δραστηριότης: Αἰσχ. Ἑπτ.554 **ἀνὴρ ἄκομπος, χεὶρ δ' ὁρᾷ τὸ δράσιμον.**

δρᾶσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **δράση** ἡ πρᾶξις, ἐνέργεια, κίνησις, καθ' ἣν σῶμά τι δρᾷ ἐπὶ ἄλλου: Λουκ.Τραγ.276 **ἔστιν τις ἐν γῇ φαρμάκου δρᾶσις τόση, ὃ χρισθὲν οἶδε τὴν ἐμὴν παῦσαι βίαν, - ἡ δρᾶσις τοῦ δηλητηρίου ἐπέφερεν ἀλλοιώσεις τῶν σπλάγχνων·** **2)** γεν. ἡ ἀφηρημένη ἔννοια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δρῶ, πρᾶξις, κίνησις, ἐνέργεια: Μιχ.'Εφ.εἰς Ἀριστλ.'Ηθ.Νικ.275,8,- **ἡ δρᾶσις προάγει τὸ φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου, - ἄνθρωπος δράσεως, - τὸ ἡφαίστειον εὑρίσκεται ἐν δράσει, - γιὰ νὰ ἐπιτύχῃς τὸ σκοπό σου, χρειάζεται δράση·** **3)** νεώτ. συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν, ἐπιτυχιῶν τινος ἔν τινι κύκλῳ, πεδίῳ τῆς ζωῆς, ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐπενέργεια, κίνησις ἀτό-

μου, ὁμάδος, συνόλου τινὸς ἐπιφέρουσα μεταβολήν, ἐξέλιξιν καταστάσεων : **ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἀνέπτυξεν ἀξιόλογον δρᾶσιν κατὰ τοὺς βαλκανικοὺς πολέμους, - ἐξαίρεται ἡ δρᾶσίς του ὡς ὑπουργοῦ, - ὁ θάνατος ἀνέκοψε τὴν δρᾶσίν του·** **4)** νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ. ἡ ἐν λογοτεχνικῷ ἔργῳ ὕπαρξις, ἐμφάνισις ἐναλλασσομένων καταστάσεων, ἡ ζωηρὰ ἐναλλαγὴ ἐν τῇ ἐμφανίσει τῶν τύπων, χαρακτήρων, ἐπεισοδίων, ἡ ὕπαρξις ἀντιθέσεων, συγκρούσεων, περιπετειῶν : **τὸ ἔργον του στερεῖται δράσεως·** **5)** μτγν. γραμμ. ἡ ἰδιότης τῶν ἐνεργητικῶν ρημάτων : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.44,1· **6)** ΕΜ 287,6 « δρᾶσις σημαίνει τὴν πρᾶξιν καὶ τὴν δρασιν »· **7)** Ἡσ. « δρᾶσις, θυσία »· **8)** νεώτ. ζωολ. γένος τι ἀραχνῶν.

δρασκάζω ἐπιχειρῶ ν' ἀποδράσω, νὰ φύγω κρυφίως : Νόμ.Σόλ.π.Λυσ.10,17 **ἐπεγγυᾶν δὲ ἐπιορκήσαντα τὸν Ἀπόλλω. δεδιότα δὲ δίκης ἕνεκα δρασκάζειν,** - παροιμ.ἐν Ζηνοβ.3,74 **ἐν ἅλῳ δρασκάζεις** (ἐπὶ τῶν ἀνεπιτηδείως ἐπιχειρούντων νὰ διαφύγωσι, νὰ κρυβῶσι).

δράσκασις-εως (ἡ) Ἡσ. « δρασμός, διάδρασις, δροπετεία ».

δρασκέλα (ἡ) δημ. κ. **δρασκελιά** βλ.λ. : **μὲ μιὰ δρασκέλα πέρασε τὸ φράχτη·** **2)** λίαν μικρὰ ἔκτασις γῆς : **μιὰ δρασκέλα κῆπος** (ἁ. **μιᾶς δρασκέλας** ἢ **-ιᾶς**).

δρασκελιά (ἡ) δημ., διασκελιὰ βλ.λ., τὸ ἄνοιγμα τῶν σκελῶν, διασκελισμός : Ζαλοκ.Σπαθῆ Κορώνα 129 **μὲ κορμὶ γιγαντωμένο, | μὲ ἀνοιχτὴ τὴ δρασκελιά,** Καζ.Ν Θ Κωμ.24,97 **ὅμοια κι αὐτὸς μὲ δρασκελιὲς χοιμίζει·** ‖ ἡ ἀπόστασις μεταξὺ δύο ἀνοιγμένων σκελῶν : Φιλήντ.Βουνὰ Χαλκιδικῆς 48 **μιὰ δρασκελιὰ λοιπὸ μὲ χώριζε μόνον ἀπὸ κεῖνον τὸ ζωντανὸ θάνατο·** ‖ ὅθ. ὡς μέτρον ἐκτάσεως μήκους ἑνὸς περίπου μέτρου : **τὸ οἰκόπεδο ἔχει εἴκοσι δρασκελιὲς πρόσωπο.**

δρασκελίζω δημ. κ. **δρασκελῶ** διασκελίζω βλ.λ. ἀνοίγων τὰ σκέλη διέρχομαι, ὑπερβαίνω διὰ διασκελίσεως : Βαλαωρ.Μνημόσ.Σήμαντρον 198 **μ' ἀργὸ τὸ βῆμα προχωρεῖ, τὴ θύρα δρασκελίζει,** Παλαμ.Ὕμν. Αθ.4,9 **διαβαίνεις πέλαγα, στεριὲς καὶ δρασκελίζεις ὄρη·** ‖ γεν. διαβαίνω : αὐτ.Τρισεύγ. 48 **ξέρεις νὰ εἶμ' ἐγὼ ἀπὸ κεῖνες ποὺ θὰ τὸ δρασκέλιζαν τὸ κατώφλι τῆς πόρτας αὐτῆς;**

δρασκελισιά (ἡ) δημ. κ. **δρασκελιά** βλ.λ.

δρασκέλισμα (τὸ) δημ. διασκέλισμα, ὑπερπήδησις : **μ' ἕνα δρασκέλισμα πήδησε τὸ λάκκο.**

δρασκελῶ-άω δημ. κ. δρασκελίζω βλ.λ. : Ἐφταλ. Ὀδ.Λ 540 **στὸν κάμπο μὲ τ' ἀσφόδελα κίνησε δρασκελώντας,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 65,18 **δρασκελάει | κάμπους, βουνὰ χωρὶς νὰ σταματήσῃ.**

δρασκέλωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δρασκελῶ, διασκέλισμα, ὑπερπήδησις διὰ διασκελίσεως.

δρασματικός-όν μτγν. δραστήριος, λίαν ἐνεργητικός : Κατ.Ἀστρλ.Κ 2165.

δρασμάτων Ἡσ. « πανουργημάτων ».

δρασμός (ὁ), ἰων. **δρησμός** φυγὴ κρυφία, δραπέτευσις, ἀπόδρασις : Ἡρ.5,124 **ὅς ταράξας τὴν Ἰωνίην καὶ ἐγκερασάμενος πρήγματα μεγάλα δρησμὸν ἐβούλευε ὁρέων ταῦτα,** Αἰσχ.Πέρσ.360 **δρασμῷ κρυφαίῳ βίοτον ἐκσωσοίατο,** Αἰσχίν 3,21 **ἵνα γε μὴ προλαβὼν χρήματα τῆς πόλεως ἢ πράξεις δρασμῷ χρήσῃ,** Πάπ. δρασμὸς δούλου.

δράστας (ὁ) (δρῶ) δωρ., ἰων. **δρήστης** ἐργαζόμενος, ἐργάτης, ὑπηρέτης : Πίνδ.Π 4,511 **θεράπων δέ Ϝοι, οὐ δράστας ὀπαδεῖ.**

δράστην Ἡσ. « κόφινον ».

δραστήρ-ῆρος (ὁ) δρηστὴρ βλ.λ.· **2)** ΕΜ 286,56 «δραστὴρ ὁ νοητικὸς κατ' ἐπιβολήν».

δραστηρά Ἡσ. « δραστικά ».

δραστήριος (-ία)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐνεργητικός, πλήρης δράσεως, ἱκανὸς πρὸς δρᾶσιν, κίνησιν, ἐνέργειαν : Εὐρ.Ἑλ.992 **δακρύοις εἰς τὸ θῆλυ τρεπόμενος | ἐλεινὸς ἦν ἂν μᾶλλον ἢ δραστήριος,** Θουκ.4,81 **ἄνδρα ἔν τε τῇ Σπάρτῃ δοκοῦντα δραστήριον εἶναι ἐς τὰ πάντα,** Ψυχάρ.Ταξ.11 **ἕνας ζωηρός, δραστήριος λαὸς σὰν τὸ δικό μας, - δραστήριος ὑπάλληλος·** ‖ τὸ οὐδ. **τὸ δραστήριον** ὡς οὐσ. ἡ δραστηριότης : Θουκ.2,63 **τὸ γὰρ ἄπραγμον οὐ σῴζεται μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον·** **2)** ἐπὶ πραγμ. ἢ ἐνεργειῶν, ἀποτελεσματικός, δραστικός : Αἰσχ.Ἑπτ.1041 **θάρσει παρέσται μηχανὴ δραστήριος, - φάρμακον δραστήριον, - δραστήριες ἐνέργειες·** **3)** σπαν. ἐν κακῇ σημ. ὁ ἐπιφέρων κακὰ ἀποτελέσματα, ὀδυνηρός : Εὐρ.Ὀρ.1554 **ἥκω κλύων τὰ δεινὰ καὶ δραστήρια·** **4)** μτγν. γραμμ. **δραστήρια ῥήματα** τὰ ἐνεργητικά : Διον.Ἁλ Θουκ.24· **5)** μτγν. ἀναφερόμενος, ἰδιάζων εἰς δούλους, δουλικός : Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.13,34 **δραστήριον ἔργον·** **6)** νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων **ἐλατεριδῶν** ἐντόμων.

δραστηριότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δραστηρίου βλ.λ., ἐνεργητικότης : Εὐστ.123,46 **ἡ δ' ἐν τοιούτοις δραστηριότης ὀξυλάβεια ἔργων λέγεται, - ἐπιδεικνύει δραστηριότητα.**

δραστηριοῦμαι-όομαι μσν. ἐνεργῶ, πράττω δραστηρίως, μετὰ δραστηριότητος, τολμηρῶς, εὐθαρσῶς : Εὐστ.Πον.288,30 **στρατιῶταί τινες .. δεινὰ ἐποίουν ὁσημέραι κατὰ τῶν πολεμίων, ὡς οὐκ ἄν τις ἐλπίσειε δραστηριούμενοι.**

δραστηριώδης-ους-ες μτγν. δραστήριος : Γαλ.12,123.

δραστηρίως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. μετὰ δραστηριότητος βλ.λ. : Φίλ.Μηχ.1,104, Ἰουλιαν.Ἐπ.10 **δραστηρίως ἅμα καὶ πράως ἅπαντα περαίνειν,** Γρηγορ.Ν.1370 **ἀλάστορι δραστηρίως ἐπιτίθεσθαι.**

δράστης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **δράστις,** ἀττ. τ. τοῦ **δρήστης** βλ.λ., αὐτουργός, ἐκτελεστής : Πολύβ.12,25 h,6 **πάντων μὲν αὐν οἷον αὐτουργὸν γενέσθαι καὶ δράστην·** ‖ νεώτ. εἰδ. ὁ δράστης, ὁ αὐτουργός, ἐκτελεστὴς πράξεως ἀξιοποίνου : **ὁ δράστης διέφυγε τὴν σύλληψιν·** ‖ ἐν χρ.σκωπτ. **δράστης λογοπαιγνίων** (ἐνν ἀνοήτων).

δραστικός-όν κ. νεώτ. ὁ ἐν δράσει, κινήσει ὤν, ἐνεργῶν, κινούμενος, δρῶν, δραστήριος βλ.λ. : Πλάτ. Νόμ.815 Α **τὰς ἐπὶ τὰ δραστικὰ φερομένας** (ὀρχήσεις) **αὖ σχήματα·** **2)** μτγν. κ. μσν. μτ. γεν. **δραστικός τινος** ὁ παράγων, ὁ πράττων τι, ἡ δημιουργὸς αἰτία τινός : Ξενοκρ.9 **παχυμεροῦς ὕλης δραστικός,** Ἀμμών.80 **πονηρὸς δὲ ὁ δραστικὸς κακοῦ,** Δαμασκ.1,52 **ἐνέργειαν .. φύσιν κινήσεως δραστικήν·** ‖ ὁ ἐνεργητικός, ὁ ἐνεργῶν, ἀντίθ. παθητικός : Στωϊκ.2,133 **δ. ποιότητες,** αὐτ.134 **δ. ἀρχαί,** Φίλ.2,142 **δραστικώτατα στοιχεῖα·** **3)** ἐπὶ προσ., ἱκανός, κατάλληλος πρὸς δρᾶσιν, ἐνέργειαν, κίνησιν, δυνατός· Ἡσ. « δραστικός, κραταιός, ἰσχυρός, δυνατός » : Πλούτ.Κοριολ.21 **ἢ καὶ δοκεῖ δραστικὸς ὁ θυμούμενος·** **4)** κ. νεώτ. ἀποτελεσματικός : Φίλ.Μηχ.1,542 **διάνοια δραστικώτερον χειρός, - ἐλήφθησαν δραστικὰ μέτρα πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως·** ‖ εἰδ. ἐπὶ φαρμάκων, ὁ ἔχων ἀμεσωτάτην τὴν ἐνέργειαν, ὁ ἀσφαλοῦς καὶ ταχείας ἀποτελεσματικότητος : Διοσκ.1,18, Γεωπ 13,14,5 **δραστικὸν φάρμακον,** Σχόλ.Θεοκρ.11.66 **πιτύαν δραστικωτάτην ἐμβαλοῦσα,** Μηναῖ.7,18 Θεοτοκίον **ἴασαι τῷ δραστικωτάτῳ σου φαρμάκῳ.**

δραστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δραστικοῦ βλ.λ. 3), ἐνεργητικότης, ἀποτελεσματικότης.

δραστικῶς ἐπίρρ.μτγν., μσν., νεώτ. κατὰ τρόπον δραστικόν, μετ' ἐντάσεως, ἀποτελεσματικῶς· Ἡσ. «θαρραλέως, ὀξέως, δραστικῶς, ἐνεργῶς» : Πισίδ. Γ'Εξ.300 **μήτε φλέγει δραστικῶς ἡ θερμότης, - τὸ φάρμακον ἐνήργησε δραστικώτατα.**

δραστιουργός ὁ ἐργαζόμενος τὴν δρᾶστιν βλ.λ.

δράστις-ιδος (ἡ) Ἡσ. « βύσσος, δραστιουργοὶ οἱ ἐργαζόμενοι αὐτήν ».

δράστις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ. κ. δρῆστις, θηλ. τοῦ δράστης βλ.λ.

δρατός-όν [δέρω] δαρτός, ἐκδεδαρμένος, γδαρμένος : Ἰλ.Ψ 169 **δρατὰ σώματα.**

δρατός (ὁ) [δέρκομαι πιθ.] ἐπὶ ὁράσεως, ὀξύς· ΕΜ 287,8 «δρατοὶ ὀφθαλμοί ».

δράττομαι ἀττ., Ἰων. **-σσομαι** Ἡρ.3,13, μέλλ. **δράξομαι,** παρακ. **δέδραγμαι,** μτχ. **δεδραγμένος** κ. νεώτ. συνήθ. ὡς μέσ., μτ. γεν. πράγμ. συλλαμβάνω τι ἐν τῇ χειρί, πιάνω καὶ κρατῶ σφιχτὰ στό χέρι μου, (ἀ)δράχνω : Ἰλ.Ν 393 **κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης,** Πλάτ.Λύσ.209 Ε **δραξάμενοι τῶν ἁλῶν** (λαμβάνοντες δράκα, μιὰ φούχτα, ἁλατος)· ‖ ὁμ.μτ. αἰτ. : Κόιντ.1,350 **αἱ δὲ κόνιν δραγμοῖσι δεδραγμένοι ἀσπαίρεσκον**· ‖ μτφ. : Σοφ.Ἀντ.235 **τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔχομαι δεδραγμένος**· ‖ σπαν. τὸ ἐνεργητικόν· Ἡσ. « δράξαι· κρατῆσαι » : Πολύβ.3,155· **2)** συλλαμβάνω τι μεθ' ὁρμῆς, πιάνω σφιχτά, ἁρπάζω τι ἔκ τινος : Εὐρ. Τρῳ.745 **τί μου δέδραξαι χερσί,** Θεόκρ.24,28 **βαρεῖ ἐνεθήσατο δεσμῷ δραξάμενος φάρυγος,** Πολύβ.8,8,2 **χεῖρα σιδηρᾶν.. ἣ δραξάμενος ὁ τὴν κεραίαν οἰακίζων,** Νόνν.Δ 37,383 **λασίης δεδραγμένος οὐρῆς,** Διγεν.Ἀκρ.1453 **ἐκ τοῦ ποδὸς δραξάμενος τὴν ἔλαφον εὐθέως**· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Δημόδ.ἐν ΑΠ 11,238 **ἢν μεγάλης δράξωνται ἀπήνης** (ἐὰν καταλάβουν μεγάλην ἀρχήν), Καλλίμ. Ἐπ.1,14 **ἐφείσατο μείζονος οἴκου δράξασθαι** (διὰ γάμου), Θεόκρ.30,9 **τᾶς κραδίας ὤρος ἐδράξατο,** ΠΔ Ψαλμ.2,12 **δράξασθαι παιδείας,** Διόδ.Σ 12,67 **μήποτε καιροῦ δραξάμενοι.. εἰς κίνδυνον ἀγάγωσι τὴν Σπάρτην,** - **ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας** - **τῆς περιστάσεως,** Φιλόδ.Ποιημ.2,41 ἀμφ.· ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. πράγμ. λαμβάνω τι ἐν χερσί, παίρνω μὲ τὶς χοῦφτες : Ἡρ.3,13 **ταύτας** (τὰς μνέας) **δρασσόμενος αὐτοχειρίῃ διέσπειρε**· ‖ ὁμ. μτφ. μτ. αἰτ. : ΚΔ Κορ.1,3,19 **ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν** (ὁ συλλαμβάνων, ἀποκαλύπτων).

δραύκιον (τό) γλωσσ. περιδέραιον.

δραχμαῖος-ον μτγν.δραχμιαῖος βλ.λ.: Νίκ.Θηρ.519.

δραχμεῖος-ον ὁ ἔχων ἀξίαν δραχμῆς· ΑΒ 90 « δραχμεῖον τὸν δραχμῆς ἄξιον ».

δραχμή (ἡ) [δράττομαι] κ. νεώτ., δημ. κ. **δραγμή** κ. **δραμή** ὅσον δύναταί τις νὰ δεχθῇ ἐντός τῆς χειρός· πρβλ. δραγμίς : Πλούτ.Λυσ.17 **δραχμὴν δὲ τοὺς ἓξ ὀβολούς· τοσούτων γὰρ ἡ χεὶρ περιεδράττετο·** δθ. **2)** σταθμός, μονὰς βάρους· Ἡσ. « δραχμή, εἶδος μέτρου », αὐτ. « δραχμὴ ὀγδοόν ἐστι τῆς οὐγγίας ἐν χαλκῷ καὶ σιδήρῳ, ἐν δὲ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ὀγδοηκοστόν ἐστιν οὐγγίας » : Θεόφρ.Ὀσμ.17 **κινναμώμου δύο δραχμάς,** Ἐπιγρ.· **3)** ἀργυροῦν νόμισμα ἀττικὸν ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ $^{1}/_{100}$ τῆς μνᾶς καὶ διαιρούμενον εἰς ἓξ ὀβολούς, ἀλλαχοῦ δὲ νόμισμα διαφόρου ἀξίας· Πολυβ.9,76 « τὴν μὲν Αἰγιναίαν δραχμὴν μείζω τῆς Ἀττικῆς, δέκα γὰρ ὀβολοὺς ἴσχυεν, ἣν οἱ Ἀθηναῖοι παχεῖαν δραχμὴν ἐκάλουν», Ἡσ. : Ἡρ.7,144 **ἔμελλον λάξεσθαι ὀρχηδὸν ἕκαστος δέκα δραχμάς,** Ἀριστφ. Σφ.691 **αὐτός δὲ φέρει τὸ συνηγορικόν, δραχμήν,** αὐτ.Εἰρ.1201, Ἀνδοκ.4,18, Δίων Χρ.1,204 **μηδὲ τοὺς πάνυ πλουσίους ἀναλῶσαι ἂν ὑπὲρ αὐτοῦ δραχμήν·** **4)** **νεώτ. κ. δημ.** νόμισμα ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τοῦ νεοελληνικοῦ νομισματικοῦ συστήματος, ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἑκατὸν λεπτὰ καὶ κυμαινόμενον κατὰ τὴν ἀξίαν· ‖ **χρυσῆ ἢ μεταλλικὴ δραχμή** θεωρητικὴ νομισματικὴ μονὰς σταθερᾶς, ἀμεταβλήτου, ἀξίας, βασιζομένης ἐπὶ τοῦ βάρους τοῦ δι' αὐτὴν κοπέντος καθαροῦ χρυσοῦ· ἀντίθ. **χαρτίνη δραχμὴ** ἢ κυμαινομένης ἀξίας· **5)** **νεώτ. φαρμακ.** μονὰς βάρους ἰσουμένη πρὸς 3,75 γραμμάρια.

δραχμήιος-ον μτγν. Ἰων. τ. τοῦ δραχμαῖος, ὁ ζυγίζων μίαν δραχμήν : Νίκ.Θηρ.604 **δραχμήιον ἄχθος.**

δραχμιαῖος-ον ὁ τῆς δραχμῆς, ὁ ἔχων ἀξίαν δραχμῆς, ὁ ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς τιμώμενος : Ἀριστφ.ἀπ. 425, Πλάτ.Κρατ.384 Β **νῦν δὲ οὐκ ἀκήκοα** (τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπίδειξιν) **ἀλλὰ τὴν δραχμιαίαν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1300 b,33 **περὶ τῶν μικρῶν συναλλαγμάτων, ὅσα δραχμιαῖα**· ‖ Ἐπιγρ. **δραχμιαῖος τόκος** τόκος μιᾶς δραχμῆς ἐπὶ 100 δηναρίων· **2)** μτγν. ὁ ἔχων βάρος μιᾶς δραχμῆς : Ἀρχιγ.π.Γαλ.12,876.

δραχμίον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δραχμή, δραχμούλα : Ἀριστέ.5 **εἴκοσι δραχμία δοθήσεται.**

δραχμίς-ίδος (ἡ) ἐσφ. γρ. τοῦ δραγμίς βλ.λ.

δραχμός (ὁ) μτγν.δ.γρ. τοῦ δραγμὸς βλ.λ.: Κόιντ.1,350.

δράχνω δημ. κ. ἀδράχνω βλ.λ. : Βαλαωρ.Φωτ. 2,279 **ὅσα κι ἂν δράξῃ στάχια.**

δραχτύλι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν καρλινία ἢ κομμιοφόρος.

δραφύς-ιά-ύ δημ.δριμύς,ὀξύς· ‖ὄξινος· πρβλ.ἀψύς.

δρεβενίτσα (ἡ) δημ. ἀγγεῖον ὕδατος πλατύκοιλον, στενόλαιμον, χρησιμοποιούμενον συνήθ. ὑπὸ τῶν ὁδοιπορούντων.

δρέδνωτ νεώτ. ντρέντνωτ βλ.λ.

δρεελίτης (ὁ) νεώτ. χημ. φυσικὸν μεῖγμα θειϊκοῦ βαρίου κ. θειϊκοῦ ἀσβεστίου.

δρεϊσσενσία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **μοτιλιδῶν,** ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

δρέμμα Ἡσ. « κλέμμα, οἱ δὲ κλάσμα ».

δρεμόνι (τὸ) δημ. κ. **δριμάνι** κ. **δρομόνι** κόσκινον μὲ μεγάλας ὀπάς, χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἀπορριμμάτων κάθαρσιν τῶν δημητριακῶν καρπῶν κ. ἰδίᾳ τοῦ σίτου, ἁ. ἀρολόγος : Βιζυην.Πρὸς Νέον Ἕλληνα 52 **ὅ τι θρέφει καὶ μεστώνει | πέρασέ τ' ἀκόμη μιά.. ἀπ' τὸ δρεμόνι.**

δρεμονίζω δημ. κοσκινίζω, ἀποκαθαίρω τὰ δημητριακὰ μὲ τὸ δρεμόνι βλ.λ.

δρέμω δημ. τρέχω (ἐκ τοῦ ἀορ. **ἔδραμον**), ἀόρ. **ἔδραμα** κ. ἤ- : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.87,7 **μαῦρο καβαλλικεύγεις, | μαθαίνεις το νὰ πορπατῇ, μαθαίνεις το νὰ δρέμῃ,** δ. τραγ. **τὸ κάτεργο σὰν πορπατῇ καὶ τ' ἄλογο σὰ δρέμῃ.**

δρένιος-α-ο δημ. κ. **ντρένιος** δρύινος· ‖ **τὸ** οὐδ. ὡς οὐσ. **δρένιο** τὸ ξύλον τῆς δρυός· **2)** μτφ ἄμυαλος, ἀναίσθητος, ἀσυνείδητας.

δρεπανάκι (τὸ) δημ. μικρὸν δρέπανον.

δρεπάνη (ἡ) κ. νεώτ. κ. **δρέπανον** βλ.λ., δημ. **δρεπάνι** κ. **δραπάνι** κ. **δρέπανο** κ. **δράπανο** : Ἰλ.Σ 551 **ἔνθα δ' ἔριθοι ἤμαον ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες**· **2)** κλαδευτήρ : Ἡσίοδ.Α 292 **οἱ δ' ἐτρύγων οἴνας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες,** Πλούτ. Κλεομ.26.

δρεπανηίς-ίδος (ἡ) ποι. μτγν. ἡ δρεπάνη: Νίκ.ἀπ.2).

δρεπανηφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων δρέπανον βλ.λ. : Ξεν.Ἀν.1,7,10 **καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα ἀμφὶ τὰ εἴκοσι** (ἅρματα φέροντα κατὰ τοὺς ἄξονας τῶν τροχῶν δρέπανα βλ.λ.3), Πολύβ.5,53,10.

δρεπάνι (τὸ) δημ. τὸ δρέπανον βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ Τραγ.24,17 **καὶ γέροντες .. βρέθεσαν | μὲ τὰ δρεπάνια στὰ λουριά,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 43,8 **καὶ τοῦ θέρου τὸ γοργὸ δρεπάνι ἐπήρανε**· **2)** μτφ. **δρεπάνι τοῦ Χάρου** τὸ φανταστικὸν δρέπανον δι' οὗ δῆθεν ὁ Χάρος, ὁ θάνατος, οἱονεὶ δρέπει, θερίζε τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων· ‖ συνεκδ. ὁ θάνατος : **τοῦ Χάρου τὸ δρεπάνι ρήμαξε τὴ χώρα.**

δρεπανιά (ἡ) δημ. πλῆγμα, κτύπημα διὰ τοῦ δρεπάνου· **2)** ποσόν, δράγμα σταχύων δρεπομένων, θεριζομένων δι' ἑνός τοῦ δρεπάνου πλήγματος.

δρεπανίδιον (τὸ) νεώτ. μικρὸν δρέπανον, δρεπανάκι.

δρεπανίζω νεώτ. κ. δημ. κόπτω, θερίζω διὰ τοῦ δρεπάνου κ. γεν. δρέπω : Ζαλοκ.Σπαθὶ κ.Κορώνα 54

σάν καρποί πού στό χωράφι | δρεπανίζει ὁ θεριστής· || ἐν χρ. κ. μτφ. ἐπὶ τοῦ θανάτου.

δρεπάνιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ δρέπανον βλ.λ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. : Ἀθήν.4,155 E **ἔχοντα δρεπάνιον.. ἐὰν μὴ ταχὺ ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ.**

δρεπανίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. πτηνὸν συγγενὲς τῇ χελιδόνι, πιθ. κύψελος ὁ ἄπους, πετροχελίδονο : Ἀριστλ.ΖΓ 487 b,27· **2)** Ἡσ. κεγχρίς (κῶδ. κέγχρος)· **3)** νεώτ. γένος **προμεροπιδῶν** πτηνῶν.

δρεπάνισμα-ατος (τὸ) νεώτ. δημ. κ. **δρεπάνιασμα** τὸ διὰ τοῦ δρεπάνου κόπτειν, θερίζειν· **2)** πλῆγμα, κτύπημα διὰ τοῦ δρεπάνου, δρεπανιά.

δρεπανιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. πληθ. **-άδες** ὁ διὰ τοῦ δρεπάνου κόπτων, θερίζων, θεριστής : Ψ Χρυσ.547,39 **τοὺς ἀποπίπτοντας τῶν δρεπανιστῶν παλάμαις ἀστάχυας.**

δρεπανίτης (ὁ) μσν. δρεπανιστὴς βλ.λ. : Κ Μανασσ. Χρον.22 D **ὡς δρεπανῖται λήιον ἐθέρισαν ῥιζόθεν.**

δρεπανοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ σχῆμα δρεπάνου ἔχων, ὁ ὁμοιάζων πρὸς δρέπανον, ἡμικυκλικός, τοξοειδής, καμπύλος : Θουκ.6,4 **δρεπανοειδὲς τὴν ἰδέαν τὸ χωρίον ἐστί**, Στράβ.8,2,3 **ἔστι δὲ τὸ μὲν Ῥίον.. ἄκρα, δρεπανοειδῆ τινα ἐπιστροφὴν εἰς τὸ ἐντὸς ἔχουσα**, Δροσ.Βοτάν.188 **σελήνη δρεπανοειδὴς ἔλαμπεν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ.**

δρεπανοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν σχήματι δρεπάνου.

δρεπανομάχαιρα (ἡ) σχόλ. μάχαιρα καμπύλη ἐν εἴδει δρεπάνου, κυρτὸν ξίφος, πάλα : Σχόλ. Ἀριστφ.Θεσμ.1138 **ἔλεγε τὸ ξιφομάχαιρα ὡς δρεπανομάχαιρα.**

δρέπανο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. **δρεπάνη** (ἡ), δημ. κ. **δρεπάνι** κ. **δραπάνι** κ. **δράπανο** τὸ δι' οὗ δρέπομεν ὄργανον, μακρὰ καὶ κυρτὴ μάχαιρα μετὰ ξυλίνης λαβῆς, πρὸς θερισμὸν τῶν χόρτων καὶ τῶν δημητριακῶν, ἅρπη : Ὀδ.Σ 368 **ἐν ποίῃ δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι**, Σοφ.ἀπ.534 **χαλκέοις.. δρεπάνοις**, Ἡρ.1,125, Κάλβ.εἰς Ἀγαρηνοὺς 12,1 **τὸ ἀχόρταστον δρέπανον | αὐτοὶ βαστοῦν· θερίζουν·** || δημ.μτφ. ἐπὶ τῆς ἡμισελήνου, ὡς ἐκ τοῦ καμπύλου σχήματός της : Βαλαωρ.Διάκ.4,14 **προτοῦ νὰ βασιλέψῃ | τὸ δρέπανο τοῦ φεγγαριοῦ·** || νεώτ. **δρέπανον τοῦ Χάρου** βλ. δρεπάνι 2)· **2)** τὸ πρὸς κλάδευσιν ὄργανον, κλαδευτήρι : Πλάτ.Πολ.333 D **καὶ ὅταν δὴ δρέπανον δέῃ φυλάττειν·** **3)** εἶδ. κοπτικὸν ὄργανον εἰς τοὺς ἄξονας τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων πρὸς κατακοπὴν τῶν ἐχθρῶν κτ. τὰς ἐφόδους· πρβλ. δρεπανηφόρος : Ξεν.ΚΠ 6,1,30 **προσέθηκε δὲ δρέπανα ὡς διπήχη πρὸς τοὺς ἄξονας ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν τροχῶν·** **4)** ξίφος καμπύλον, κυρτόν, πάλα : Ἡρ.5,112 **ὁ Κὰρ δρεπάνῳ πλήξας ἀπαράσσει τοῦ ἵππου τοὺς πόδας·** **5)** νεώτ. ἀνατομ. πτυχή, δίπλωσις μεμβρανική σχήματος δρεπανοειδοῦς : **δρέπανον ἐγκεφάλου, - δ- βουβωνικόν·** **6)** νεώτ. γέν. ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων.

δρεπανοποιός (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς δρεπάνων.

δρεπανοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλητὴς δρεπάνων.

δρεπανόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ὀδοντορραμφῶν πτηνῶν.

δρεπανοταινία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος σκωλήκων ζώντων παρασιτικῶς ἐπὶ τῶν πτηνῶν καὶ προκαλούντων λοιμικήν τινα νόσον αὐτῶν.

δρεπανουργός (ὁ) κατασκευαστὴς δρεπάνων : Ἀριστφ.Εἰρ.548 **ὁ δὲ δρεπανουργὸς οὐχ ὁρᾷς ὡς ἥδεται**, Φερεκρ.130,2 **τίς δ' ἔαθ' ἡμῖν τῶν σῶν ἀρατῶν ἢ ζυγοποιῶν ἔτι χρεία | ἢ δρεπανουργῶν ἢ χαλκοτύπων ;**

δρεπανοφόρος-ον δρεπανηφόρος βλ.λ. : Ἀνών. Ἱστ.ἐν Revue Ét.Gr.5,323 **δρεπανοφόρα τέθριππα·** **2)** νεώτ. γένος **ἀμφιποριδῶν** σκωλήκων.

δρεπανώδης-ους-ες μτγν. κ. μον. ὁ σχῆμα δρεπάνου ἔχων, δρεπανοειδής : Ἀγαθί.Ἱστ.5,22 τὰς δρεπανώδεις τούτων **αἰχμάς**, EM 219,2 **Γάμμα, τὸ στοιχεῖον, δρεπανῶδές ἐστι.**

δρεπανωτὸς (-ή)-ό(ν) μον., νεώτ. κ. δημ. δρεπανοειδὴς βλ.λ. : Λέων Σαφ.Χρησμοὶ 260 **δακτύλους δρεπανωτούς, - δρεπανωτὸ μαχαίρι.**

δρεπτεὺς-έως (ὁ) Ἡσ. « τρυγητής ».

δρεπτικῶς ἐπίρρ. γλωσσ. κ. μτγν. ἐκ διαφόρων μερῶν, σκορπιστά, ἐδῶ κι ἐκεῖ : Γλωσσ. Δωσίθ.412K.

δρεπτός-ή-όν ὁ δρεπόμενος· || **δρεπτὸν** εἶδος φιλήματος, οἱονεὶ δρεπομένου, ὁρποχτό· EM 287,27 « δρεπτόν, διηνεκῶς ἀπολαυστικόν, τρυγητικὸν καὶ ὅπως ποτὲ ὁρποστόν » : Τηλεκλ.13.

δρέπτω μτγν., ποι. τ. τοῦ δρέπω βλ.λ., παρατ. δρέπτον : Μόσχ.2,69 **αἳ δ' αὖτε ξανθοῖο κρόκου θυόεσσαν ἔθειραν | δρέπτον ἐριδμαίνουσαι·** || τὸ μέσ. συχνότ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Ὀππ.Κυν.2,38, ΑΠλ. 4,231 **πόρτιες ἠϋκόμων δρεπτόμεναι σταχύων.**

δρέπω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. παρατ. **δρέπον**, ἀόρ. α' **ἔδρεψα**, ἀόρ. β' **ἔδραπον**, μτχ. ἀορ. β' **δραπών**, μέσ. δωρ. μέλλ. **δρεψεῦμαι**, ἀορ. **ἐδρεψάμην**, μτχ. ἀορ. **δρεψάμενος**, παθ. ἀόρ. **ἐδρέφθην** κόπτω, ἀποκόπτων ἢ ἀποσπῶν συλλέγω, μαζεύω : Ὕμν.Δημ.425 **ἄνθεα δρέπομεν**, Ἡρ.2,192 **φύεται ἐν τῷ ὕδατι κρίνεα πολλά.. ταῦτ' ἐπεὰν δρέψωσι**, Εὐρ.Ἠλ.778 **δρέπων τερείνης μυρσίνης κάρᾳ πλόκους**, Πλάτ.Τίμ.91 C, Ἀχ.Παράσχ.Μάϊος | **δρέψατε πάλιν, ἐρασταὶ εὐδαίμονες, ναρκίσσους·** || κ. μτφ. ποι. : Ἀριστφ.Βάτρ.1300 **ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν Φρυνίχῳ | λειμῶνα Μουσῶν ἱερὸν ὀφθείην δρέπων** (καρπούμενος), Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 31,9 **ὁ νοῦς σου ἀκούραστα ἔχει δρέψει | τῆς γνώσεως τὸν καρπό·** **2)** κ. νεώτ. μτφ. κτῶμαι, ἀπολαύω, ἀποκομίζω : Πίνδ.Π 1,149 **τιμὰν οἵαν οὔτις Ἑλλάνων δρέπει**, Παλαμ.Περ.Χαιρ.50,14 **γιατὶ στὴν ἅρπα τὰ δάχτυλά σου | δρέπουν πρωτάνθιστη μουσική, - ἔδρεψε μεγάλας ἐπιτυχίας ὡς καλλιτέχνης, φρ. δρέπει δάφνας·** **3)** τὸ μέσ. κόπτω, συλλέγω δι' ἐμαυτόν : Ὀδ.Μ 357 **φύλλα δρεψάμεναι.. δρυός**, Ὕμν.Δήμ.429 **νάρκισσον.. δρεψάμην·** || κ. μτφ. : Πίνδ.Ν 2,9 **Ἰσθμιάδων δρέπεσθαι κάλλιστον ἄωτον**, Αἰσχ.Ἑπτ.718 **ἀλλ' αὐτάδελφον αἷμα δρέψασθαι θέλεις;**, Πλάτ.Ἴων 534 B **ἀπὸ κρηνῶν μελιρρύτων.. δρεπόμενοι τὰ μέλη**, Μελέαγρ. ΑΠ 12,115 **κενεὰς ἐλπίδας ἐδρεπόμαν**, Μηναϊ.1,3 **ὥριμον δρέπομαι ζωήν.**

δρέχμονες Ἡσ. « νεφροί ».

δρῆγες Ἡσ. « στρουθοί, Μακεδόνες ».

δρηλοῖ Ἡσ. « φοβεῖται ».

δρηπέτης (ὁ) ἰων. τύπος τοῦ δραπέτης βλ.λ.

δρησμός (ὁ) ἰων. τ. τοῦ δρασμὸς βλ.λ.

δρησμοσύνη (ἡ) κ. **δρηστοσύνη** δραστηριότης περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ἐπιμέλεια, φροντίς : Ὕμν. Δήμ.476 **δεῖξεν.. δρησμοσύνην ἱερῶν** (ἐπιμελῆ δραστηριότητα περὶ τὰς ἱεροτελεστίας)· **2)** μτγν. φυγή, ἀπόδρασις, δρασμὸς βλ.λ. : Μάξ.Ἀστρολ.351.

δρηστεύω Ἐπιγρ. τελῶ ἱεροτελεστίαν.

δρηστήρ-ῆρος (ὁ) (δράω), θηλ. **δρήστειρα** ὑπηρέτης, θεράπων : Ὀδ.Π 248 **ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται**, αὐτ.Κ 349 **ἀμφίπολοι δ' ἄρα τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πένοντο, αἵ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν·** **2)** μτγν. (διδράσκω) δραπέτης : Βάβρ. 128,14 **δρηστῆρα λῃστὴν καὶ λύκον διωκτῆρα.**

δρήστης (ὁ), ἀττ. **δράστης**, δωρ. **δράστας**, πρβλ. θηλ. δρῆστις ἐργάτης, δρηστήρ : Ἀρχίλ.72, ΑΠ 12,73· **2)** μτγν. ἐν ἐπιθετ. χρ. δραστήριος, βίαιος, ἐνεργητικός : Μαν.5,85 **ὑψηλοὺς δρήστας μεγαλόφρονας ἠδὲ βιαίους·** **3)** Ἡσ. δραπέτης.

δρῆστις-ιδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ δρήστης βλ.λ.3), δραπέτις, φυγάς : Καλλίμ.Ἐπ.41 **καὶ μὲν ἀπεῖπον πολλάκι « τὴν δρῆστιν μὴ ὑποδέχεσθε, νέοι ».**

δρηστοσύνη (ἡ) ἰων. τ. τοῦ δραστοσύνη βλ.λ. ἰδίως ἐπὶ ὑπηρετῶν, δραστηριότης, ἐνεργητικότης :

'Οδ. Ο 321 **δρηστοσύνη οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,** 'Επιγρ. **δμωὶς δρηστοσύνῃ κεκασμένη.**

δριάεντα 'Ησ. « χλωρά ».

δριαλεῖν 'Ησ. « ποιεῖν »· πρβλ. δρῶ.

δριάουσαν 'Ησ. « θάλλουσαν »· πρβλ. δρίος.

δρίες (οἱ) ὑποθετ. ὀνομαστ. τοῦ ποι. δρίος-ους βλ.λ., ἐξ ἧς ἡ δοτ. πληθ. δριαί.

δρίηκαι (οἱ) διορθ. τοῦ δρικηαὶ βλ.λ.

δρικηαί (οἱ) εἶδος πτηνοῦ· 'Ησ. « **ὄρνεα ποιά** »· πρβλ. δρῖξ κ. τρίκκος.

δρίλακες 'Ησ. « βδέλλαι, 'Ηλεῖοι ».

δρίλαξ (ὁ πιθ.) ἑνικ. τοῦ δρίλακες βλ.λ.

δρίλλιο(ν) (τὸ) (γαλλ. κελτικ.) νεώτ., δημ. κ. **ντρίλλιο** κ. **ντρίλλι** ὕφασμα βαμβακερὸν ἐν ποικιλίᾳ χρωμάτων καὶ σχεδίων ἁπλῆς διχρόνου ὑφάνσεως, ὑφαινόμενον ἐν Ἑλλάδι πάντοτε ἐπὶ διπλοῦ στήμονος, ἐν χρ. δι' εὐθηνὰς ἀνδρικὰς ἐνδυμασίας· ‖ ὁμ. ὕφασμα ἐκ βάμβακος ἢ ἐκ λίνου, τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ὑφάνσεως, ἀλλὰ λεπτότερον, χρωματιστὸν ἐν χρ. διὰ τὴν κατασκευὴν εὐθηνῶν ἐσωρρούχων, προσοψίων, τραπεζομανδήλων κττ.

δρῖλος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. φιλήδονος : Λουκίλλ. ΑΠ 11,197· **2)** σχόλ. « δρῖλος καὶ ὁ μέσος δάκτυλος τῆς χειρός »· **3)** ὁ λίαν ἰσχνός, ξεραγκιανός· σχόλ. « δρ- λέγεται δὲ καὶ ὁ λειπόδερμας »· **4)** νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων **λαμπιριδῶν** ἐντόμων· **5)** νεώτ. ζωολ. γένος τι πιθήκων.

δρίμαι 'Ησ. « ψῦχος ».

δριμάρης (ὁ) δημ. ὁ μὴν Αὔγουστος· πρβλ. δρίμες.

δρίματα (τὰ) δημ. κ. **δρίμες** βλ.λ.

δρίμες (οἱ) δημ. κ. **δρίματα** (τὰ) αἱ ἕξ πρῶται ἡμέραι τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, δυσοίωνοι κατὰ τὴν λαϊκὴν δοξασίαν, καθ' ἃς δέον νὰ ἀποφεύγηται ἡ λοῦσις ἢ πλύσις τῶν ἐνδυμάτων κ. ἡ κολύμβησις, ὀλεθρίας δῆθεν οὔσης τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ὕδατος· ‖ ἐνιαχοῦ κ. αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ Μαρτίου : παροιμ., **τ' Αὐγούστου οἱ δρίμες στὰ πανιὰ καὶ τοῦ Μαρτιοῦ στὰ ξύλα** (ἐνν. καταστρεπτικοί, ἤτοι κατ' Αὔγουστον ἰσχυροὶ ἄνεμοι καὶ κατὰ Μάρτιον τρικυμίαι ταλαιπωροῦσι τὰ πλοῖα).

δριμέως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. **δριμύτερον-α,** μσν. **δριμυτέρως,** ὑπερθ. **δριμύτατα** κατὰ τρόπον δριμὺν βλ.λ., ὀξέως, σφοδρῶς, ἐντόνως : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.18 **ῥεύματος δριμύτερον γενομένου,** Αἰλιαν.ΠΙ 12,1 **δριμύτατα ἀλγεῖν,** αὐτ.ΖΙ 7,15 **ἐρασθεῖσα δριμέως,** Εὐστ.380,15 **γυνὴ δριμέως φίλανδρος,** Διγεν.'Ακρ 2795, - **τὸν ἐπέπληξε δριμύτατα.**

δριμιά ἐπίρρ. δημ. δριμέως βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Γ 1353 **μιὰν ὥρα κλάφασιν ὀμπρὸς δριμιά.**

δριμιάζω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ὑφασμάτων, ὑφίσταμαι φθοράν, πλυθεὶς κατὰ τὰς δρίμας βλ.λ., δ. δριμοκόβομαι.

δριμιός-ιά-ιό μσν. δημ. δριμύς βλ.λ., σφοδρός, καυστικός : Θησ.'Αβρ.579 **ἐδῶ 'ν' καιρὸς τσὴ προσευχῆς, δάκρυα δριμιὰ τυχαίνουν.**

δριμοκόβομαι δημ. δριμιάζω βλ.λ.

δριμόνι δημ. κ. **δρεμόνι** βλ.λ.

δριμονίζω δημ. κ. **δρεμονίζω** βλ.λ.

δριμός-ή-ό δημ. δριμύς : **δριμός ἥλιος** (ὁ κατὰ τὴν περίοδον τῶν μεγάλων καυμάτων), καυστικός.

δριμόχολο (τὸ) δημ. δριμύς, ὁρμητικὸς ἄνεμος : Βαλαωρ.Διάκ.3,145 **πλακώνουν κι ἄλλοι . . λὲς κι ἀναβρᾶνε ἀπὸ τὴ γῆ . . δριμόχολο, τρομάρα.**

δριμύγευστος-ον νεώτ. ὁ δριμεῖαν ἔχων τὴν γεῦσιν : **δριμύγευστα φάρμακα.**

δριμυγμός (ὁ) μσν. ὀξύτης, δριμύτης, πικρία : Τζέτζ.Χιλ.11,374 **τῷ δριμυγμῷ τοῦ θύμου.**

δριμύλος-ον μτγν. ὑποκορ. τοῦ δριμύς, ὀξύς, διαπεραστικός : Μόσχ.1,8 **ὄμματα . . δριμύλα.**

δριμύμωρος-ον μτγν. ὀξύμωρος, χαρακτηρισμὸς τῶν δογματικῶν ἰατρῶν διδόμενος ὑπὸ Μηνοδότου τοῦ 'Εμπειρικοῦ : Γαλ.9,65.

δρίμυξις-εως (ἡ) μτγν. ἀλγηδών, ὀξὺς πόνος, τσούξιμο : 'Ορειβ.ὀπ.64,Σωρ.[[)π.'Αετ.16,77.

δριμύοσμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων δριμεῖαν ὀσμήν, δυνατή, ἐρεθιστικὴ μυρωδιά.

δριμυπάθεια (ἡ) μσν. ὀξύ, σφοδρὸν πάθος, ὀξυθυμία, ἀντίθ. πραϋπάθεια : Στουδ.Θεόδ.ἐν Μι. 896 **κατεκρατοῦμεν τῆς δριμυπαθείας φοβοθεῖσα.**

δριμυποιῶ-έω μτγν. καθιστῶ τι δριμύ : 'Ηρόδ. 'Ιατρ.58,82.

δριμύς εῖα-ύ κ. νεώτ., συγκρ. **-ύτερος,** ὑπερθ. **-ύτατος,** δημ. κ. **δριμός** κ. **δριμιός** ὀξύς, διαπεραστικός, κοπτερός : 'Ιλ.Λ 270 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα, | δριμύ·** ‖ εἰδ. ἐπὶ πραγμάτων προσβαλλόντων τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν γεῦσιν ἢ τὴν ὄσφρησιν, ἐρεθιστικός, ἀψύς, δυνατός : 'Αριστφ.Σφ.146 **δριμύτατος καπνῶν,** Ξεν.'Απομν.1,4,5 **τίς δ' ἂν αἴσθησις ἦν γλυκέων καὶ δριμέων καὶ πάντων τῶν διὰ στόματος ἡδέων,** 'Αριστλ.Ψυχ.422 b,13 **δριμὺς χυμός,** αὐτ.421a,30 **δ- ὀσμαί,** Λουκ.Μισθ.Συν.18 **οἴνου λεπτοῦ καὶ δριμέος,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 31,21 **σὰ μέλι ποὺ ἀμάλαγο ἀκόμα, | εὐωδιακὸ κιὶ δριμύ·** **2)** μτφ. σφοδρός, ὁρμητικός, τραχύς, ἄγριος, βαρύς : 'Ιλ.Ο 696 **δριμεῖα μάχη,** αὐτ.Σ 322 **δριμὺς χόλος,** 'Οδ.Ω 319 **δριμὺ μένος,** 'Ησίοδ.Α 261 **μάχην δριμεῖαν ἔθεντο,** Αἰσχ.Χο.391 **δριμὺς ἄηται κραδίας | θυμὸς ἔγκοτον στύγος,** Θεόκρ.1,18 **δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται,** Πλωτῖν.50 Α **ἐρᾶν ἀληθῆ ἔρωτα καὶ δριμεῖς πόθους,- δριμύτατοι πόνοι·** ‖ ἐπὶ λόγου, δηκτικός, καυστικός, πειραχτικός : 'Αριστλ.Σοφ.'Ελ. 182 b,37,- **τὸν ἐπέπληξε μὲ δριμείας φράσεις, - τοῦ ἔκαμε δριμυτάτας παρατηρήσεις·** **3)** ἐπὶ προσ., σκληρός, ἄγροικος, αὐστηρός, τραχύς : Αἰσχ.'Αγ.1501 **ὁ παλαιὸς δριμὺς ἀλάστωρ,** 'Αριστφ.'Ιππ.808 **δριμὺς ἄγροικος·** **4)** ὁμ. ὀξύνους, ἀγχίνους, ἑτοιμολόγος, ὁρμητικός : Εὐρ.Κύκλ.104 **οὐδ' ἄνδρα κρόταλον δριμὺν Σισύφου γένος,** Πλάτ.Θεαίτ.175 D **τὸν σμικρὸν ἐκεῖνον τὴν ψυχὴν καὶ δριμὺν καὶ δικανικόν·** **5)** γεν. ἐπὶ ἐμψύχων, ὀξύς, σφοδρὸς εἴς τι : Αἰλ.ΖΙ 10,14 **ἱέραξ . . λαγνείαν δριμύτατος·** **6)** τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. σημ. ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ βλέπω, αὐστηρῶς : 'Αριστφ.Βάτρ.562 **ἔβλεψεν εἴς με δριμύ·** ‖ ὁμ. μετ' ὀξυδερκείας : Πλάτ.Πολ.519 B **δριμὺ μὲν βλέπει καὶ ὀξέως διορᾷ·** **7)** νεώτ.βοταν. γένος μαγνολιοειδῶν φυτῶν.

δριμύσσω ἢ **-ττω** μτγν. κ. μσν. προκαλῶ δριμύτητα, δριμὺν πόνον, ἐρεθίζω : 'Αλέξ.Τραλλ.2 δρ- ὀφθαλμούς, Νικ.Χων.Χρον.382 D **τὸ ἐκ σκορόδων ἐπέμβαμμά τε καὶ σύνθεμα ἐξ ἄλλων χυμῶν δριμυσσόντων τὴν αἴσθησιν·** ‖ κ.τὸ μέσ.**δριμύσσομαι** αἰσθάνομαι ὀδύνην, πόνον, ἐρεθισμόν : 'Αέτ. 7,15 **οἱ δριμυττόμενοι τὰ βλέφαρα,** 'Ιωσ.Γενέσ. 48 C **τῷ τραυματιῶντι μέρει πλέον δριμύσσεται·** **2)** μτφ. μεταχειρίζομαι μετ' αὐστηρότητος, μετὰ τραχύτητος, πικραίνω τινά : Εὐστ.201,23 **δριμύττων καὶ σωφρονίζων τὸν δῆμον πληγαῖς.**

δριμύτης-ητος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δριμέος βλ.λ., ὀξύτης γευστικῶν οὐσιῶν, ἀψάδα· 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.18, 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.2,70 **γίνεται ἡ δριμύτης ἐκ θερμότητος πλείονος καὶ ξηρότητος,** Πρόδρ.2,403 **τῶν γὰρ κρομμύων πάντοτε συντόμως ἡ δριμύτης·** κ. κτ. πληθ. : 'Αρχέδικ.2,7 **ἐν ᾧ τὸ λάχανον αἵ τε τῶν παροψίδων | τὸν ἄνδρα δριμύτητες εὐφραίνουσί μου,** Θεόφρ.ΦΑ 1,16,9 **ὅσα ταῖς δριμύτησι διαφέρει·** ‖ συνεκδ. ἐπὶ καπνοῦ ἢ πυρός : Πολύβ.21,28,16,Μηναῖ.7,29 **ὑπέστης τὴν τοῦ πυρὸς δριμύτητα·** **2)** συνεκδ. σφοδρότης, ὀξύτης, τραχύτης : Πλάτ.Πολιτ.311 Α **δριμύτητος δέ τινος καὶ ἰταμότητος ὀξείας καὶ πρακτικῆς ἐνδεῖται·** ‖ ἐπὶ λόγου, σφοδρότης, σκωπτικότης, δηκτικότης : Λουκ.Προμ.2 **δριμύτης 'Αττικὴ τῶν σκωμμάτων,** Φιλόδ. 'Οργ.22W, - **ἡ δριμύτης τοῦ**

ὕφους του **ἔκαμε κακὴν ἐντύπωσιν**· 3) ὁμ. μτφ. ὀξύτης πνεύματος, εὐφυΐα, ὀξύνοια : αὐτ.Πολ.535Β **δριμύτητα, ὦ μακάριε, ἔφην, δεῖ αὐτοῖς πρὸς τὰ μαθήματα ὑπάρχειν,** Λουκ.'Αλέξ.4 **συνέσει μὲν καὶ ἀγχινοίᾳ καὶ δριμύτητι πάμπολυ τῶν ἄλλων διέφερε**· 4) δολιότης, πανουργία : Πλούτ.'Ηθ. 583 F **πανουργίᾳ καὶ δριμύτητι καὶ παραλογισμῷ**· 5) βλοσυρότης, αὐστηρότης : 'Απп.'Εμφ.Πόλ.1,70 **δ· προσώπου**· 5) μτγν. εἰδ. ρητ. ἡ χρῆσις ζωηρῶν, κτυπητῶν λέξεων καὶ τετορνευμένων φράσεων : Φιλόδ.Εὐσεβ.15,'Αριστείδ.Ρητ.2,513.

δριμυφαγία (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ τρώγειν δριμείας γεύσεως φαγητά : Παῦλ.Αἰγ.3,118,17 **φυλαττομένους δριμυφαγίας καὶ τροφῆς πλῆθος.**

δριμυφαγῶ-έω μτγν. κ. μσν. τρώγω δριμείας γεύσεως τροφάς : Σωρ.1,64, Παῦλ.Αἰγ.4,131.

δριμύχυμος-ον μσν. ὁ ἔχων δριμεῖς χυμούς : Κ Μανοσσ.Χρον 103 D **σίναπι δριμύχυμον.**

δριμώνω δημ. καθίσταμαι δριμύς, τσουχτερός, ἀψύς, ἢ δριμύτερος : **τὸ ξίδι δρίμωσε, · τὸ κρύο δριμώνει**· 2) μτφ. κ. ἐπὶ προσ., ὀργίζομαι, ἀγριεύω, θυμώνω : 'Ερωτόκρ.Β 1475 **ἐκίνησε μὲ μάνιτα, ἀγριεύει καὶ δριμώνει.**

δρίξ Κυρ. « στρουθός »· πρβλ. δρῆγες.

δρίος-ους (τὸ) ὁ πληθ. ἑτεροκλίτως **τὰ δρία,** δοτ. **δρισὶ** (ἀμφ.) λόχμη, θαμνώδης, δενδρώδης τόπος : 'Οδ.Ξ 353 **ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,** 'Ησίοδ.'Εργ.530 **ἀνὰ δρία βησσήεντα φεύγουσιν,** Σοφ.Τρ.1012, Εὐρ.'Ελ.1326 **δρία πολυνιφέα.**

δρίς 'Ησ. « δύναμις ».

δρίτσα (ἡ) δημ. ναυτ. ἡ ὑπέρα βλ.λ. τῶν φωσώνων· ‖ συνήθ. πληθ. **δρίτσες** τὰ σχοινία δι' ὧν ἐπαίρονται οἱ ἀρτέμονες βλ.λ.

δρίφακτος 'Ησ. « κράββατος ».

δρίφος (ὁ) μτγν ἀντὶ δίφρος βλ.λ. 'Ησ. « τὸν δίφρον. Δωριεῖς », ΕΜ : Σώφρ.10.

δρογγαριά (ἡ) δημ. ὁ δρόγγος βλ.λ.

δρογγάτος-η-ο δημ. δασώδης, δασωμένος, φουντωμένος : Καζ Ν μτφρ.Θ Κωμ.2,28,2 **τὸ πράσινο, δρογγάτο θεορουμάνι.**

δρόγγεμα (τὸ) δημ. δάσωσις, πύκνωσις τῆς βλαστήσεως, φούντωμα δάσους.

δρογγεύω δημ. κ. **δρογγώνω** ἐπὶ δασωδῶν μερῶν, πυκνοῦμαι, φουντώνω, δυναμώνω, γίνομαι λίαν σύδενδρος, ὑλομανῶ βλ.λ.

δρόγγος (ὁ) μσν. κ. δημ. δασῶδες μέρος, σύδενδρος, δρυμώδης τόπος, βῆσσα, λόγγος : Χρον. Μορ.2993 Η **ὅτι ὁ ζυγὸς τῶν Μελιγῶν ἔνι γὰρ δρόγγος μέγας**· 2) τὸ φυτὸν κύτισος ὁ λευκανθής· 3) νεώτ.ζωολ. γέν. **κορυδαλιδῶν** πτηνῶν.

δρογγώνω δημ. δρογγεύω βλ.λ.

δρόγη (ἡ) νεώτ. (γαλλ.) φαρμ. πᾶν ἀκατέργαστον ζωϊκόν, φυτικόν ἢ ὀρυκτὸν προϊόν, χρησιμεῦον εἰς τὴν παρασκευὴν φαρμάκων.

δρογογνωσία (ἡ) νεώτ. φορμ. ὁ κλάδος τῆς **φαρμακευτικῆς,** ὁ ἀφορῶν εἰς **τὴν μελέτην τῶν** δρογῶν βλ.λ., ἀ. γενικώτερον **φαρμακογνωσία.**

δροιόν 'Ησ. « καλόν' Κρῆτες ».

δροίτη (ἡ) λουτήρ, πύελος : Αἰσχ.Εὐμ.633,αὐτ.'Αγ. 1540 **ἀργυροτοίχου δροίτης,** Νίκ.'Αλ.462 **ἐν δροίτῃ κεράων ἐμβάπτεο σάρκα**· 2) μτγν. λίκνον, κούνια : 'Αλέξ.Αἰτωλός 16 3) μτγν. φέρετρον : Παρθ.ἀπ.44· 4) 'Ησ. « εἶδος ὀρχήσεως ».

δρόλαπας (ὁ) δημ. κ. **δρολάπι** βλ.λ. : Κρυστ. Τραγ.Στάν. Γέννος 32 **μὲ τέτοιον ἄγριο δρόλαπα νὰ νυχνοπαραδέρνῃ.**

δρολάπι (τὸ) δημ. σφοδρὸς ἄνεμος συνοδευόμενος ὑπὸ ραγδαίας βροχῆς, λαῖλαψ, θύελλα : Κρυστ.Τραγ.Στάν. Γέννος 55 **νερὸ μαζὶ καὶ χιόνι .. ἕνα κακὸ δρολάπι,** Καρκδ.Λ Πλώρ.126 **ἔτρεξε ἀπὸ τὸ κάστρο κακὸ δρολάπι ἀπάνω τους.**

δρολύκι (τὸ) δημ. κ. **δρόλυκος** ἡ ἀσθένεια ὑδροκήλη : δ.τραγ.ἐν Πολίτ.Λαογρ.1,217 **περίδρομον σ' ἐστείλασιν καὶ σφάχτην καὶ δρολύκι.**

δρόλυκος (ὁ) μσν. δρολύκι βλ.λ. : Πρόδρ.2,286 **ἀντὶς ψωμίν, τὸν δρόλυκον.**

δρολυκώνω δημ. πάσχω ἐξ ὑδροκήλης, παθαίνω δρολύκι· 2) μτφ. ὑφίσταμαι διόγκωσιν **τῆς** κοιλίας ἐξ ὑπερβολικοῦ φαγητοῦ.

δρομάασκε ἐπ. παρατ. τοῦ δρομῶ βλ.λ.

δρομηγετῶ-έω 'Επιγρ. προΐσταμαι ἀγῶνος δρόμου : 'Επιγρ. **δρομαγετήσαντα.**

δρομαδάριος (ὁ) πάπ. (λατ.) κ. **δρομεδάριος** πιθ. στρατιώτης ἱππεύων δρομάδα, καμηλοβάτης.

δρομάδην 'Ησ. τρεχάτα, τρέχοντος.

δρομαιόκερκος (ὁ) νεώτ.γέν. λουσκινιδῶν πτηνῶν.

δρομαίολας (ὁ) νεώτ. γένος **εὐκνημιδῶν** ἐντόμων.

δρομαῖος-α-ον κ. -ος-ον κ. μσν.. κ. νεώτ. τρέχων, τρεχάτος, ταχύς : Σοφ.Τρ.927 **κἀγὼ δρομαία βᾶσα,** Εὐρ.'Ελ.543 **οὐχ ὡς δρομαία πῶλος,** αὐτ. 'Αλκ 245 **νεφέλας δρομαίου,** 'Αριστφ.Βάτρ.478 **δρομαῖον ὁρμήσω πόδα,** Λουκ.'Αλέξ.14 **ὁ δὲ δρομαῖος αὖθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἵετο,** Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,83 **ἦλθε δρομαῖος μέσα ἀπὸ τὸ βασιλικὸ σαράγι**· ‖ κ.μτφ. : 'Αλκιδ.π.'Αριστλ.Ρητ.1406 a,23 **δρομαίᾳ τῆς ψυχῆς ὁρμῇ**· 2) ὁ ἐφορεύων τῶν ἀγώνων δρόμου, ἐπίθετον τοῦ 'Απόλλωνος : Πλούτ. 'Ηθ.724 C· 3) ὠκύπους, δυνάμενος ταχέως νὰ τρέχῃ ἢ ὁ ἀρεσκόμενος, ἐπιτήδειος εἰς τὸ τρέχειν, γοργοπόδαρος : Διγεν.'Ακρ.778 **ἰδοὺ φαρία σ' ἔστειλαν, ἐπίλεκτα, δρομαῖα**· ‖ εἰδ. δρομαῖος λαγωὸς ὁ ὑπὸ κυνῶν καταδιωκόμενος : Ξεν Κυν.5,9, **ἀντίθ. εὐναῖος**· ‖ ὅθ. **δρομαῖα ἴχνη** τὰ ἴχνη τοῦ **ταχέως τρέχοντος** λαγωοῦ, ἀντίθ. εὐναῖα : αὐτ.3,8 **ὅσαι δὲ τῶν κυνῶν τὰ ἴχνη τὰ μὲν εὐναῖα ἀγνοοῦσι, τὰ δὲ δρομαῖα ταχὺ διατρέχουσιν.**

δρομαίως ἐπιρρ. μτγν, σχόλ. κ. νεώτ κατὰ τρόπον δρομαῖον, τρεχάτο, ταχέως : 'Επιφάν.1,625Α **δρομαίως ἧκε,** Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.1416.

δρομάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. **τοῦ δρόμος, στενὴ** ὁδός, στενωπός, σοκάκι.

δρομαλάκι (τὸ) δημ. κ. **δρομάκι** βλ.λ.

δρόμαξ-ακος (ὁ,ἡ) μσν. ὠκύπους, **ταχέως** τρέχων, δρομὸς βλ.λ., γοργοπόδαρος : Γεωπ.16,22 **δρόμακας καμήλους,** Μολάλ.1105,19 **Τρωΐλος.. ἰσχυρὸς πολεμιστὴς καὶ δρόμαξ.**

δρομάρης (ὁ) δημ. ταχύπους, δρομεὺς βλ.λ.

δρομάρι (τὸ) δημ.λεπτή,ἐπιμήκης δοκός : Βαλαωρ. Διάκ.6,59 **δεμένος στὸ δρομάρι | ὁ μάρτυρας.**

δρομάς άδος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. δρομαῖος, τρέχων, ταχύς : Εὐρ.'Ικ 1000 **προσέβαν δρομὰς ἐξ ἐμῶν οἴκων,** Σοφ.Φιλ.678 **ἄμπυκα δρομάδα** (ταχέως **περιστρεφόμενον**), 'Αριστφ.ἀπ.420 **δρομάδες ὁλκάδες** (ταχύπλοοι), Διόδ.Σ 19,37,Στράβ.15,2,10 **ἐπὶ δρομάδων καμήλων ὁδὸν διανῦσαι**· ‖ κ. μετ' οὐδ. : Εὐρ.'Ορ.837 **δρομάσι βλεφάροις** (μὲ γοργὰ βλέμματα)· 2) μτφ. **ἔνθους,** μανιώδης, φοιβάς, μάντις : Εὐρ.Τρῳ.42 **παρθένον.. δρομάδα Κασάνδραν,** αὐτ.'Ιππ.549,Λυρ.'Αδέσπ.121 **Γάλλαι μητρὸς ὀρείης φιλόθυρσοι δρομάδες**· 3) τὸ θηλ. ὡς οὐσ. δρομάς ἐπὶ πόρνης, ἡ περιτρέχουσα ἡ πλανωμένη εἰς τὰς ὁδούς, τροττέζα : Φρύν.Κωμ. 33· 4) τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. δρομάς γένος ἰχθύων : 'Αριστλ.Ζ1 488 a,6 **καὶ τῶν πλωτῶν πολλὰ γένη τῶν ἰχθύων, οἷον οὓς καλοῦσι δρομάδας**· 5) νεώτ. ζωολ. γένος **τυλοποδιδῶν** θηλαστικῶν· 6) **νεώτ.** ὀμ. **γένος σκολοπακιδῶν** πτηνῶν.

δρομάσσειν 'Ησ. « τρέχειν ».

δρομάω δρομῶ-άω βλ.λ.

δρομεδάριος (ὁ) πάπ. κ. **δρομαδάριος** βλ.λ.

δρομερός-ή-ό δημ. ταχύπους, γοργοπόδαρος.

δρομεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ., πληθ. κ. **δρομῆς,** μτγν. δοτ.πληθ. **δρομέσι,** δημ. **δρομέας** ὁ τρέχων, ταχύπους, εἰδ. ὁ ἀθλητής, ὁ ἀγωνιζόμενος **εἰς τὸν**

δρόμον : Εὐρ.Ἠλ.824 ἢ δρομεὺς | δισσοὺς διαύλους ἵππιος διήνυσε, Ἀριστφ.Σφ.1206,Πλάτ.Νόμ. 822Β οὔτ' οἶμαι προσφιλῶς τοῖς δρομεῦσιν ἡμᾶς ἂν τὰ ἐγκώμια προσάπτειν ἀνθρώποις οὖσι, Κολλ.ἀπ.555 δρομέσι, ΠΔ Ἰὼβ 9,25 ὁ δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος δρομέως, - οἱ δρομεῖς τοῦ Μαραθωνίου δρόμου· **2)** Ἐπιγρ.Κρητ.ἔφηβος· **3)** πάπ. ἵππος τοῦ ἱπποδρόμου· **4)** νεώτ. γένος στρουθιονιδῶν πτηνῶν· **5)** ὀμ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων.

δρομή (ἡ) μτγν. δρόμος, τρέξιμο : Ἡρωδιαν.Ι,325.

δρομήιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς ἐν Κρήτῃ.

δρόμημα-ατος (τὸ) δ.γρ.τοῦ δράμημα βλ.λ. : Εὐρ. Φοίν.1379 ἦξαν δρόμημα δεινὸν ἀλλήλοις ἔπι.

δρομί (τὸ) δημ. ὑποκορ. μικρὰ ὁδός, δρομάκι· ‖ ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ παίρνω τὸ δρομὶ δρομὶ ἐπὶ συνεχοῦς πολυώρου πορείας : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 126,24 καὶ παίρνει τὸ δρομὶ δρομὶ καὶ πῆε καὶ τὸν ηὗρε· ‖ ὀμ. παίρνω τὸ δρόμο τὸ δρομί : Βάρν.Σκλάβ.Πολιορκ.12· **2)** δράγμα,ἰδίως σταχύων.

δρομιάζω δημ. σκευάζω τοὺς στάχυς εἰς δέσμας, δράγματα, δεματιάζω· πρβλ. δρομὶ 2) : δ. τρογ.ἐν Κανελλ.Χιακ.Ἀνάλ.48 ἐθέριζεν, ἐδρόμιαζεν, ἔδενε κι ἐκουβάλει.

δρομίας (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος ἰχθύος : Ἐρατοσθ. ἀπ.12 ἢ δρομίην χρύσειον ἐπ' ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν· **2)** εἶδος καρκίνου : Αἰλ.ΖΙ 7,24· **3)** νεώτ. ζωολ. γένος βραχυουριδῶν μαλακοστράκων.

δρομιάφιον ἦμαρ Ἡσ. τὰ ἀμφιδρόμια βλ.λ.

δρομίζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. δρομισμένος τρέχω μετὰ ταχύτητος, δρομῶ : Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Δ 328 σύγνεφο.. πρὸς τὸ πέλαο δρομισμένο.

δρομικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἱκανὸς εἰς τὸ τρέχειν, ὠκύπους, ταχύς : Πλάτ.Θεαίτ.148 C μηδενὶ οὕτω δρομικῷ τῶν νέων ἐντετυχηκέναι, Ἀριστλ. Η Νικ.1101 b,16 τὸν ἰσχυρὸν καὶ τὸν δρομικόν· **2)** τὸ οὐδ. δρομικὸν κ. πληθ. δρομικὰ ὡς οὐσ. ἀγών, διαγωνισμὸς δρόμου, τρεξίματος : Ξεν.Ἑλλ. 7,4,29 καὶ τὴν μὲν ἱπποδρομίαν ἤδη ἐπεποιήκεσαν καὶ τὰ δρομικὰ τοῦ πεντάθλου, Δημ.1408 τοὺς μὲν τὰ δρομικὰ γυμναζομένους, Δίων Κ 67,8 αἱ παρθένοι τῷ δρομικῷ ἠγωνίσαντο· **3)** εἰδ. μτγν. οἱ δρομικοὶ τῶν Ἑρμῶν αἱ στῆλαι τῶν Ἑρμῶν αἱ ἱδρυμέναι ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ πρὸς σήμανσιν τῶν καμπῶν : Φιλόστρ.Ἡρωϊκὸς 2,21· **4)** νεώτ. οἰκοδόμ. δρομικὸς λίθος ἢ πλίνθος ὁ τιθέμενος κατὰ τὴν δόμησιν μὲ τὴν ἐπιμηκεστέραν αὐτοῦ πλευρὰν πρὸς τὴν ἐπιφάνειον τοῦ τοίχου· δρομικὴ στρῶσις, δημ. δρομικὸ χτίσιμο, ἡ ἐκ τοιούτων λίθων ἢ πλίνθων ἀποτελουμένη· δρομικὸς τοῖχος ὁ ἔχων δρομικὰς στρώσεις· **5)** νεώτ. δρομικὸς ναὸς ὁ ἐσωτερικῶς διὰ σειρᾶς κιονοστοιχιῶν ὑποδιαιρούμενος εἰς δρόμους ἢ κλίτη· πρβλ. βασιλική· **6)** νεώτ. ζωολ. γένος ὀφιδίων ἑρπετῶν.

δρομικότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ δρομικοῦ βλ.λ.1), ὠκυποδία : Σιμπλίκ.εἰς Κατ.24,18.

δρομικῶς ἐπίρρ. κ. μσν. ταχέως, ἐν σπουδῇ, γρήγορα : Πλάτ.Νόμ.702 C ἀποπηδῶντας δρομικῶς εἰς τὰς ναῦς, Κ Πορφ.Ἐκθ.1,57,6 αἱ φωναὶ τῶν Βενέτων ὡς λέγουσι δρομικῶς.

δρόμιον (τὸ) Ἐπιγρ. ἱπποδρομία.

δρόμιος (ὁ) μσν. μετρ. μία τῶν προσηγοριῶν τοῦ τρίτου παίωνος βλ.λ., ὁ πούς υ υ—υ : Χοιροβ.Ἡφ. 218 C· **2)** Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Κρήτῃ ὡς θεοῦ τῶν ἀγώνων δρόμου· **3)** νεώτ. ζωολ. γένος καραβιιδῶν κολεοπτέρων ἐντόμων.

δρομίσκος (ὁ) νεώτ. μικρὰ ὁδός, στενωπός, δρομάκι : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.6 ἀπετόλμησα καὶ ἦλθε ἀπὸ ἕνα πλάγιον δρομίσκον.

δρομίτικος-ια-ο δημ. ὁ τῆς ὁδοῦ : δρομίτικες πέτρες (αἱ πρὸς στρῶσιν ὁδῶν κατάλληλοι).

δρομογράφος (ὁ) νεώτ. βηματόμετρον βλ.λ.

δρομοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. θεραπευτικὴ μέθοδος ἀποβλέπουσα εἰς τὴν διὰ δρόμου γύμνασιν τῆς ἀναπνοῆς καὶ τὴν οὕτω βελτίωσιν τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος.

δρομοκάμηλος (ἡ) μτγν. κάμηλος δρομάς : Ἐπιφάν.2,329 Α ἐβάδιζε πρῶτος τῶν δρομοκαμήλων.

δρομοκῆρυξ-υκος (ὁ) ὁ τρέχων κῆρυξ, ἀγγελιαφόρος, ταχυδρόμος· Ἡσ. «ὁ ἐπὶ σπουδῇ πεμπόμενος, τὰς ἐπικηρυκίας ποιήσασθαι ἡμεροδρόμος» : Αἰσχίν.2,130 οἱ δὲ Φαλαίκου τοῦ Φωκέων δρομοκήρυκες τἀνθένδε ἐκεῖσε διήγγελλον.

δρομοκόπος (ὁ) δημ. ὁ ὁδοιπορῶν, πεζοπορῶν, ἁ. στρατολάτης, στρατοκόπος.

δρομοκοπῶ δημ. ὁδοιπορῶ, πεζοπορῶ.

δρομοκροτὶς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἀκουστικὸν σῆμα ἐν εἴδει καψυλίου τιθεμένου ἐπὶ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς κ. ἐκρηγνυμένου κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἁμαξοστοιχίας, ὅπως πληροφορήσῃ τὸν μηχανοδηγὸν περὶ τῆς ἀνάγκης σταθμεύσεως ταύτης.

δρομολάτης (ὁ) δημ. ὁ διανύων δρόμον, δρομοκόπος, στρατοκόπος.

δρομολόγιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὁδὸς διανυτέα διὰ τὴν μετάβασιν ἀπό τινος τόπου εἰς ἕτερον· **2)** περιγραφὴ διανυτέας ὁδοῦ μετὰ καθορισμοῦ τῆς ἀποστάσεως σημείων καὶ ὡρῶν ἀναχωρήσεων, προσεγγίσεων, σταθμεύσεων καὶ ἀφίξεων διά τινα διαδρομήν : δ- σιδηροδρόμων - ἀτμοπλοίου - ἐκδρομῆς· **3)** δημ. μτφ. προδιαγεγραμμένον σχέδιον, σύστημα, τάξις : δὲν ἔβαλε ἀκόμα δρομολόγιο στὴ δουλειά του.

δρομομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τῆς χρήσεως τοῦ δρομομέτρου βλ.λ. ἐξακρίβωσις τῆς ταχύτητος πλοίου.

δρομομετρία (ἡ) νεώτ. δρομομέτρησις βλ.λ.

δρομόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον μετροῦν τὸν δρόμον, τὴν ταχύτητα πλοίου, ἁ. παρκέτα.

δρομομετρῶ-έω νεώτ. μετρῶ,ἐξακριβῶ τὴν ταχύτητα πλοίου διὰ τῆς χρήσεως τοῦ δρομομέτρου.

δρομονάριον (τὸ) πάπ. ταχύπλουν πλοῖον.

δρόμος (ὁ) (δραμεῖν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ τρέχειν, τρέξιμο, τρεχάλα : Ἰλ.Ψ 375 ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος, Σοφ.ΑΪ.889 ἐμέ γε.. οὐρίῳ μὴ πελάσαι δρόμῳ,Διγεν.Ἀκρ.3003 οὐ γὰρ ἐνίκησέ ποτε ἐμὲ εἰς δρόμον ἵππος, Κρυστ.Τραγ.Παλιόκαστρο 40 ἀλαφιασμένος ἀπ' τὸ δρόμο, ἀπ' τὸ τρεχιό· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. κίνησις, περιφορά, τροχιὰ ἐπὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ τῶν νεφῶν : Εὐρ.Φοίν.163 εἴθε δρόμον νεφέλας ποσὶν ἐξανύσαιμι, Πλάτ.Ἀξ.370 Β δρόμους ἡλίου, Πρόκλ.Τετράβ.136 οἱ δρόμοι τῶν ἀστέρων· **3)** δημ. γεν. πορεία : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.16,26 κι ὁ Ὀμὲρ Βρυόνης μυστικὰ στὸ δρόμο τὸν ἐρώτα (καθ' ὁδὸν)· ‖ ὁ ὕστερος δρ- ἡ κηδεία : Σολωμ.Θάνατ.Βοσκ.4 μοῦ τὸν ἐπῆραν τέσσεροι στὸν ὕστερό του δρόμο· ‖ δημ. φρ. ἡ δουλειὰ πῆρε τὸ δρόμο της (ἐξελίσσεται ὁμαλῶς, ἔστρωσε)· τοῦ ἔκοψα τὸ δρόμο (τὸν ἠμπόδισα νὰ προχωρήσῃ, τὸν ἐσταμάτησα)· τραβῶ τὸ δρόμο μου (προχωρῶ εἰς τὸ ἔργον μου, εἰς τὸν σκοπόν μου)· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ταχύτης μεθ' ἧς διανύεταί διάστημά τι : Λουκ.Οἰκ.10 ἅπαντι γοῦν τότε χρῆται δρόμῳ (μετὰ πάσης ταχύτητος,ὁλοταχῶς), - ὁ δρόμος τοῦ πλοίου μετρεῖται διὰ δρομομέτρου, - δθ. νεώτ. ναυτ. δρόμος κ. ὁ καθ' ὥραν διανυόμενος ὑπὸ τοῦ πλοίου ἀριθμὸς μιλίων : δημ.φρ. τὸ βαπόρι του εἶναι τοῦ δρόμου (ταχύπλουν)· ‖δημ.φρ.δίνω δρόμο σὲ κάτι (ἐπιταχύνω τὴν κίνησίν του)· κόβω δρόμο (πορεύομαι δρομαίως ἢ διανύω μεγάλην ἀπόστασιν)· τοῦ δίνω δρόμο (ἀμτβ. φεύγω ταχέως ἢ ἀποσύρομαι), ἀλλὰ κ.τοῦ δίνω δρόμο (μτβ.ἐν συνήθ.χρ κτ. μέλλ. κ.ἀόρ. θὰ τοῦ δώσω - τοῦ 'δωκα δρόμο ἐπὶ προσ., ἀποπέμπω, θὰ τὸν ἀποπέμψω, τὸν ἀπέ-

πεμφα, ἐπὶ πράγμ., ἀπορρίπτω κλπ.)· κ. μονολεκτ. ὡς προστ. δρόμο ! κτ.παράλ. τοῦ δῖνε του ἢ κόβε (φύγε δρομαίως ἢ αὐθωρεὶ ἢ ἁπλῶς ἄπελθε)· **4)** εἰδ. μτγν. ἐπὶ λόγου **δράμος** = ἡ ταχεῖα ἀπαγγελία : Λογγῖν.Ρητ.312S, Λιβάν.Λόγ.59,111 **δεῖ οὐ τυχόντος δρόμου**· **5)** κτ. δοτ. κ. συνήθ. μτ. ρημ. κινήσεως ἐν ἐπιρρ. χρ. πρὸς ἔκφρ. ταχείας κινήσεως ἢ ἐσπευσμένης προσπαθείας ἢ ἐνεργείας, δρομαίως, γοργῶς, ταχέως, ἐσπευσμένως, τρεχάτα, βιαστικά : Ἡρ.9,59 **δρόμῳ διαβάντας τὸν Ἀσωπόν**, Αἰσχ.Πέρσ.207 **κίρκον εἰσορῶ δρόμῳ πτεροῖς ἐφορμαίνοντα** (ἐπὶ πτήσεως), Θουκ. 4,31 **ἐχώρουν δρόμῳ ἐπὶ τὸ πρῶτον φυλακτήριον τῆς νήσου**, Πλούτ.Ἠθ.817Α **οὐ βάδην ὑπήκουσεν, ἀλλὰ δρόμῳ καὶ σπουδῇ**· ‖ ὁμ. κτ. δοτ. πληθ. : Αἰσχ.Πρ.838 **χειμάζει δρόμοις**· **6)** συνεκδ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ διάστημα ὅπερ δύναταί τις νὰ διατρέξῃ εἰς δηλουμένην χρονικὴν τινα μονάδα (ὥραν, ἡμέραν, σπαν. δημ. κ. ἑβδομάδα) : Ἡρ.2,5 **ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς**, - **δύο ὡρῶν δρόμον ἀπέχει ἡ μονὴ ἀπὸ τῆς παραλίας**, - **δυὸ μέρες δρόμο κάνουν ἀπὸ τὸ χωριὸ ὡς στὴν πόλη**, - **μιᾶς βδομάδας δρόμος εἶναι τὸ μάκρος τῆς Εὐβοίας**· **7)** ἀγών, ἅμιλλα ἐν τῷ τρέχειν : Ἡρ. 8,74 (παροιμ.) **περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον θέοντες** (ἀγωνιζόμενοι τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα), Ἀριστφ.Σφ.375 **τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον δραμεῖν** (τὸν περὶ ζωῆς ἢ θανάτου ἀγῶνα), Πλάτ.Θεαίτ. 173Α **περὶ ψυχῆς ὁ δρόμος**· ‖ γεν. ἀγών, ἅμιλλα : Πίνδ.Ι 4(5),60 **πλαγᾶν δρόμον εὐθυπορῆσαι**· **8)** γυμναστικὸν ἀγώνισμα ταχύτητος καὶ ἀντοχῆς : Ἡρ.6,126 **δρόμον ποιησάμενος**, Εὐρ.Ἀνδρ.599 **δρόμους παλαίστρας τε**, - **μαραθώνιος δρόμος** (ὁ ἀπὸ Μαραθῶνος εἰς Ἀθήνας), - **δρόμος ἵππων** (ἅ. ἱπποδρομία) - **ἁρμάτων** (ἅ. ἁρματοδρομία) - **αὐτοκινήτων** (ἅ. αὐτοκινητοδρομία), - **δρόμος μετ' ἐμποδίων**· **9)** ἡ διαδρομή, ὁ γῦρος τοῦ σταδίου : Σοφ.Ἠλ.726 **ἐκ δ' ὑποστροφῆς τελοῦντες ἕκτον ἕβδομον τ' ἤδη δρόμον**, Ἀριστλ.Ζ1 579 a,8 **ἐν τῷ δευτέρῳ δρόμῳ**· ‖ **κάνει πολλοὺς δρόμους τὴν ἡμέρα**, - **τὸ αὐτοκίνητον ἔκαμε δεκαπέντε δρόμους τὴν ἡμέρα**, - **τὸ ἄλογο ἔφερε πέντε δρόμους νερό**, - **τὸ κάρο ἔφερε δύο δρόμους πέτρες**· **10)** ὁ τόπος ἔνθα γίνεται ὁ δρόμος, τόπος κατάλληλος πρὸς δρόμον : Ὀδ.Δ 605 **οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τι λειμών**· Θωμ.Μ 251 « δρόμος . . ἐπὶ τοῦ προκειμένου τόπου τῷ βουλομένῳ τρέχειν »· **11)** δημόσιος περίπατος, τόπος ἔνθα περιπατοῦσι : Εὐπ.32 **ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ**· ‖ ὁμ. κιονοστοιχία, στοά : Πλάτ.Θεαίτ.144C **ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ ἠλείφοντο**, αὐτ.Εὐθ.273Α **περιεπατείτην ἐν τῷ καταστέγῳ δρόμῳ** (ἐν τῷ ὑποστέγῳ διαδρόμῳ), Ἀριστί.5 **δ. ξυστός**· ‖ γυμνάσιον· Σουίδ. « δρόμοις, τοῖς γυμνασίοις κατὰ Κρῆτας »· ‖ ἐν Αἰγύπτῳ, λιθόστρωτος αὐλὴ κεκοσμημένη διὰ Σφιγγῶν πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν ναῶν : Ἐπιγρ.Στράβ.17,1,28 **καλεῖται δὲ τοῦτο δρόμος**, Πάπ. **δ. τοῦ ἱεροῦ**· ‖ βυζαντ. **δρόμος** τὸ κλῖτος βλ.λ.· **12)** Ἡσ. « ἡ ὀρχήστρα τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου παρὰ Ταραντίνοις »· **13)** μτφ. **ἔξω δρόμου** ἢ **ἐκτὸς δρόμου φέρεσθαι** παρεκτρέπομαι, πλανῶμαι ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ, τοῦ σκοπουμένου : Πλάτ.Κρατ.414 Β **ἐπισκοπεῖς με ὥσπερ ἐκτὸς δρόμου φερόμενον**· **14)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. βατὸν ἄνοιγμα χρησιμεῦον εἰς τὴν μεταξὺ δύο σημείων συγκοινωνίαν, ὁδός : **ὁ δρόμος αὐτὸς πάει στὴ θάλασσα**, - **αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος τοῦ βουνοῦ**, - **ὁ δρόμος τοῦ χωριοῦ εἶναι χαλασμένος**, - **οἱ δρόμοι τῆς Πελοποννήσου εἶναι ἀσφαλτοστρωμένοι**· ‖ παροιμ. **ἂν ἔχασες τὸ δρόμο σου, ρώτα ἢ κάμε πίσω** (ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας εἰς ἔργον τι, ἢ ζήτει τὴν συμβουλὴν τῶν ἐμπειροτέρων σου ἢ ἐγκατάλειψον αὐτό)· ‖ **δρόμος τῆς Παναγίας** ὁ Γαλαξίας· ‖ φρ. **ἀνοίγω δρόμο(ν)** (κατασκευάζω ὁδὸν κ. μτφ. πρῶτος ἐπιχειρῶ δυσχερές τι πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἄλλων)· **παίρνω δρόμο** (φεύγω δρομαίως ἢ εὑρίσκομαι ἐν ἐξόφει, τρελλαίνομαι κ. μτφ. ὁμιλῶ ἀκατασχέτως, φλυαρῶ) : **πῆρε δρόμο ἡ γλῶσσά του**· φρ. συνήθ. ἐν ἀφηγήσει παραμυθίων· **δρόμο παίρνει, δρόμο ἀφήνει** (-ὁδοιπορεῖ ἐπὶ μακρόν)· ‖ **τὸ παιδὶ πῆρε καλὸ δρόμο** (γίνεται καλὸς ἄνθρωπος), **ἡ γυναῖκα πῆρε κακὸ δρόμο** (ἔγινε πόρνη)· **γυρίζω στοὺς δρόμους** (ἀλητεύω), ὅθ. **παιδὶ τοῦ δρόμου** (ἀλήτης), **γυναῖκα τοῦ δρόμου** (γυνὴ ἐλευθερίων ἠθῶν)· **ἀφήνω στὸ δρόμο** ἢ **στοὺς πέντε δρόμους** (ἐγκαταλείπω ἀνεστίους καὶ ἄνευ πόρων), τὸ παθ. **μένω στὸ δρόμο** κλπ.· **15)** δημ. δίοδος, διέξοδος ἐν φρ. **ἀνοίγω** ἢ **σχίζω δρόμον** : Σολωμ.Ἐλ.Πολ.3,13 **εἶν' ἕτοιμα . . δρόμο νὰ σχίσουν τὰ σπαθιά**, - **μὲ κόπο ἄνοιξε δρόμο ἀνάμεσα στὸ πλῆθος**· ‖ κ.μτφ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 73,32 **δεῖξέ μου ἐσὺ μέσ' στὰ σκοτάδια | τοῦ δρόμου τὸ σωστὸ τὸ διάβα.**

δρομῶ-άω κ. δημ., ἐπ. παρατ. **δρομάασκε** τρέχω : Ἡσίοδ.ἀπ.117 **δρομάασκε**, Βέττ.Βάλ.345,33· ‖ δημ. σπεύδω : Γρυπ.Σκ.Τερρ.Ἑστιάδες 5 **κι ὅλοι δρομοῦν φορὰ | τυφλοὶ μέσα στὴ νύχτα νὰ προφτάσουν**· ‖ πορεύομαι, παίρνω δρόμο : Βάρν. Σκλάβ.Πολιορκ.19 **ξυπόλυτοι, μ' ἕνα ραβδὶ . . τὴ μέρα νὰ κρυβόμαστε, τὴ νύχτα νὰ δρομᾶμε.**

δρομέ-όω μτγν. ἐπισπεύδω : Ἀκύλ.ΠΔΨαλμ.67,32.

δρόμων-ωνος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ταχύπλουν, ἐλαφρὸν πλοῖον : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.2,14, Προκ.Βανδ.1,11, Θεοφύλ.Σ 178 Α **ταχυναυτούσας ὁλκάδας, ἃς δρόμωνας εἴωθεν ὁ νομάζειν τὸ πλῆθος**· ‖ μσν.π. βυζαντ. πολεμικὸν πλοῖον : Λέων Τακτ.19· **2)** νεώτ. διάφοροι τύποι πολεμικῶν ἢ ἐμπορικῶν ἱστιοφόρων πλοίων, κορβέτα, φρεγάς, δημ. νάβα κλπ.

δρομώνιον (τὸ) μσν. κωπήρες, ἱστιοφόρον πλοιάριον ἐν χρ. ὡς θαλαμηγὸς τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων : ΨΚωδ.187,10 **βασιλικοῖς δρομωνίοις.**

δρόντη (ἡ) νεώτ. τὸ πτηνὸν διδὼ βλ.λ.

δρόξιμα (τὰ) πάπ. τρώξιμα, τραγάλια, ξηροὶ καρποί : Πάπ. **ἐν χειμῶνι δρόξιμα κατεσθίομεν ἀντὶ τροφῆς ἄρτου.**

δροόν Ἡσ. « ἰσχυρόν ».

δροπά (τά) δρεπτά, κοπτόμενα : Σοφ.ἀπ.481.

δρόπις Ἡσ. « τρυγητός ».

δροπίσκος Ἡσ. « κάλαθος ».

δροσά (ἡ) μαν. κ. δημ. δρόσος, δροσιὰ βλ.λ. : Θυσ.Ἀβρ.1086 **καὶ σὰν ἀέρα καὶ δροσὰ τριγύρω στὴν καρδιά μου**, Ἐρωτόκρ.Δ 728 **ἀέραν εἶχαν καὶ δροσὰ σ' τσ' ἀγάπης τὸ καμίνι.**

δροσάερο (τὸ) δημ. δροσερός, δροσίζων ἀήρ, ἅ. δροσάνεμο : δ.τραγ. **νά 'χῃ παραθυράκι . . | νὰ μπαίνῃ τὸ δροσάερο τοῦ Μάη τὶς ἡμέρες.**

δροσαλλίς-ίδος (ἡ) μσν. εἶδος ἀμπέλου : Γεωπ.5,17,3.

δροσάνεμο (τὸ) δημ. ἀήρ, ἄνεμος δροσερός, ἅ. δροσάερο : Βάρν.Σκλάβ.Πολιορκ.84 **μέσ' στὸ δροσάνεμο ποὺ ἀναγαλλιάζω.**

δροσάνθη (τὰ) δημ. ποι. τὰ διὰ δρόσου ραντισμένα, τὰ δρόσου μεστά, ἄνθη, λουλούδια δροσερά : Σολωμ.Ὠδὴ Πετράρχη 10 **καὶ σεῖς ποὺ ἀπὸ τὸ μόσχο σας | δροσόχορτα, δροσάνθη.**

δροσάρμυρος-η-ο δημ. ποι. ὁ γινόμενος αἰσθητὸς ὡς δροσερὸς καὶ ἁλμυρός : Παλαμ.Περ. Χαιρ.155,8 **τὰ δάκρυα καὶ τὰ κύματα | σμίγουν ἐκεῖ δροσάρμυρα τ' ἀχνάρια τους.**

δροσάτον (τὸ) μαν. φαρμακευτικὸν δροσιστικὸν παρασκεύασμα ἐξ ἀφεψήματος, σιροπίου ρόδων : Πρόδρ.2,576 **ὁ μὲν τὸ σαχαρόθερμον, ἄλλος δὲ τὸ δροσάτον**, βλ. Κορ.Ἄτ.1,317.

δροσάτος-η-ο δημ. δροσερὸς βλ.λ., πλήρης

δρόσου, ποὺ ἔχει ἢ ποὺ φέρνει δροσιά : Σολωμ. Ἐθν.Ὕμν.73,1 τῆς αὐγῆς δροσάτο ἀέρι, Μαρτζ. Ἄνοιξη 8 στὰ πρῶτα δροσάτα φιλιὰ τ᾿ Ἀπριλιοῦ· 2) συνεκδ. ὁ οἱονεὶ διὰ δρόσου ραντισμένος, ὁ φαινόμενος δροσερός : Σολωμ.Λάμπρ.21,2 καθαρώτατον ἥλιο ἐπρομηνοῦσε | τῆς αὐγῆς τὸ δροσάτο ὕστερο ἀστέρι, Παλάμ.Τάφ.33,1 στὸ δροσάτο μνῆμά σου | κι ἐπάνω του καὶ γύρω.

δροσεμένος-η-ο δημ. ὑγρός, ὑδατώδης, νοτισμένος : Πασπάτ.Χιακ.Γλωσσ.ἐν λ.

δροσερά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον δροσερὸν βλ.λ., μὲ δροσιά.

δροσεράδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ δροσεροῦ βλ.λ : Παλαμ.Περ.Χαιρ.141,12 σὰν τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ μου ἄλλο νερὸ δὲ δίνει | τὴ δροσεράδα, τὴν ὑγεία καὶ τὸ ξεδίψασμα.

δροσερεύω μσν. κ. δημ. καθιστῶ τι δροσερόν, δροσίζω : Ἐρωφ.Ἰντερμ.1,178 καὶ πιὲ καμπόσ᾿, ἀφέντη μου, ὁμάδι μὲ τ᾿ ἐμένα | δροσέρεψε τὰ χείλη σου, - τὸ κανάτι δροσερεύει τὸ νερό· || ὁμ. μτφ. : Ἐρωτόκρ.Α 672 νὰ δροσερέψῃ τὴν καρδιὰ ποὺ σὰν καμίνι βράζει· 2) ἀμτβ. καθίσταμαι δροσερός, δροσίζομαι : Κρυστ.Τραγ.Χωρ. Τρύγος 27 πότε νὰ ἠσκιώσουν τὰ ριζά, νὰ δροσερέψῃ ὁ κάμπος, - δροσέρεψε ἡ θάλασσα.

δροσερός-ά(ή)-ό(ν) κ.μσν., νεώτ.κ.δημ. ὁ δρόσον, εὐάρεστον ὑγρότητα ἐνέχων ἢ μεταδίδων, πλήρης δρόσου, δροσόεις, ὑγρὸς ἐκ δρόσου, γιομάτος δροσιά : Εὐρ.Βάκχ.865 δέραν | εἰς αἰθέρα δροσερὸν ῥίπτουσα, αὐτ.Ἑλ.1335 πηγὰς . . δροσεράς, Ἀριστφ.Νεφ.338 ὄμβρους θ᾿ ὑδάτων δροσερᾶν Νεφελᾶν, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.78,21 ἔχετε γειά, ψηλὰ βουνὰ καὶ δροσερὲς βρυσοῦλες, Κρυστ. Σκ.Ἀδ.2,30 σὲ ὕφωμα κατάσκιο, σὲ δροσερὰ χορτάρια, - δροσερὸ ἀγέρι· || ὁ καθ᾿ ὃν ἐπικρατεῖ δροσιὰ βλ.λ., ὑπόψυχρος : δροσερὸς καιρός, - δροσερὴ βραδιά, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.271,1 Ἀπρίλη, Ἀπρίλη δροσερὲ καὶ Μάη μὲ τὰ λουλούδια· 2) συνεκδ. νωπός, πρόσφατος, φρέσκος : Ἀριστφ.Πλοῦτ.298 λάχανα τ᾿ ἄγρια δροσερά· 3) μτφ. τρυφερός, μαλακός, ἁπαλός : Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,243 δροσερῶν ἡδὺ μέλι στομάτων, Θυα.Ἀβρ.800 τοῦτο τὸ δροσερὸ κορμὶ ποὺ τρέμει σὰν καλάμι, Παλαμ.Περ.Χαιρ.19,3 ἕνα χαμόγελο σὲ χείλη δροσερά,- δροσερὸ πρόσωπο· || ὁ οἱονεὶ διαχέων δρόσον, ποὺ σὰ νὰ σκορπίζῃ δροσιά : δ- γέλιο - φωνή· 4) δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. σικυός, ἀγγούρι.

δροσερότης-ητος (ἡ) νεώτ., δημ. δροσερότη(τα) ἡ ἰδιότης τοῦ δροσεροῦ βλ.λ., φρεσκάδα : δ- τοῦ ὕδατος - τοῦ κλίματος, Ἐρωτόκρ.Δ 1895 χάνει ὀμορφιὰ καὶ μυρωδιά, κάλλη καὶ δροσερότη.

δροσερῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δροσερὸν βλ.λ., μὲ δροσιά.

δροσία (ἡ) μτγν. κ. μσν., ποι. δροσίη δρόσος, δροσιὰ βλ. λ. : Κατάλ.Ἀστρλ.Κ 1,172, Ἀχμ.Ὀνειροκρ.201,33 διὰ βροχὴν ἢ δροσίαν· 2) ὁ ἐκ τοῦ στόματος ἵππου ἐξερχόμενος ἀφρός : Λουκ. Ἀλέξ.53 δροσίην τε κέλητος.

δροσιά (ἡ) δημ. δρόσος βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 46,2 δροσιὲς μὲ τὰ χαράματα, νύχτες μὲ τὸ φεγγάρι, Σολωμ.Ἀγνώριστη 24 ὅταν χαράζῃ | καὶ ἡ αὐγούλα | λεπτὴ βροχούλα | στέρνῃ δροσιάς, Κρυστ.Κολόγ.Κλεισ.4,51 θὲ νὰ τοὺς κλάψῃ αὔριο ἡ αὐγὴ μὲ τὴ δροσιά της, Παλαμ.Τάφ.34,3 τῆς δροσιᾶς τὸ στάλαμα | τοῦ ἡλιοῦ τὴ θεία χάρη· 2) ὑπόψυχρος ἀήρ, ἐλαφρὸν ψῦχος : Σολωμ. Λάμπρ.25,2 καὶ προβαίνει ἡ Μαρία λίγη νὰ πάρῃ | δροσιὰ στὰ σωθικὰ τὰ μαραμμένα, Ψυχάρ.Ταξίδ.1 νὰ λούσω στὴ δροσιὰ τῆς αὐγῆς κορμὶ καὶ ψυχή· 3) σκιερόν, δροσερὸν μέρος, τόπος ὅπου ἐλαφρὸν εὐχάριστον ψῦχος : πάμε νὰ καθίσουμε στὴ δροσιά· 4) μτφ. τρυφερότης, φρεσκάδα: διατηρεῖ ἀκόμα τὴ δροσιὰ τοῦ προσώπου της.

δροσιάζει δημ. ἀπρόσ. ὑπάρχει διάχυτος δρόσος εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, κάνει δροσιά.

δροσίζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)δρόσισα, μτχ. παθ. παρακ. δεδροσισμένος, δημ. δροσισμένος ραίνω, ραντίζω διὰ σταγόνων δρόσου, ραίνω μὲ δροσιὰ κ. καθόλου ὑγραίνω, νοτίζω : Ποσειδών.20 τοὺς μὲν στεφάνους τῶν κατακειμένων δροσίζουσι ταῖς μύροις, Κρυστ.Τραγ. Χωρ.Ἡλιοβασίλεμα 9 ἡ βρύση ἡ χορταρόστρωτη δροσίζει τὰ λουλούδια, Ἱππ.Ἑλκ.12, Πλούτ.Ἠθ.913 E τῶν δεδροσισμένων δένδρων, Διογ.Λ 7,152 δεδροσισμένον νέφος· 2) ποιῶ τι δροσερόν, ψύχω : δός μου λίγο νερὸ νὰ δροσίσω τὸ στόμα μου,- δρόσισέ του τὸ μέτωπο νὰ συνέρθῃ, Σολωμ. Δυὸ ἀδέλφια 93 στῆς κάψας τὴ λαύρα, | γυρεύει μιὰν αὖρα | γιὰ νὰ δροσισθῇ, - πήγαμε στ᾿ ἀκρογιάλι νὰ δροσιστοῦμε· || ὁμ. τὸ μέσ. δροσίζομαι : Ἀριστφ.Βάτρ.1312 ῥανίσι χρόα δροσιζόμεναι· 3) μτφ. παρέχω εἴς τινα τέρψιν, ἱκανοποίησιν, ἀπόλαυσιν, οἱονεὶ διαχέω δρόσον ἐπί τινος, ἀναψύχω : Ἐπιφάν.2,282 C δρόσισον ψυχὰς δεινῶς διψώσας, Ἐρωτόκρ.Δ 713 τσῆ Νένας ἡ παρηγοριὰ λίγο τήνε δροσίζει· || κ.παθ. αἰσθάνομαι τέρψιν : Ἐπίκτ.Γνῶμ.26 ἡνίκ᾿ ἂν ὑπὸ τοῦ οἴνου δροσισθῇ ἡ ψυχή, Μηναῖ.1,12 Θεοτοκίον ὅθεν ἐν φλογὶ δροσιζόμενοι εὐχαρίστως ἀνέμελπον, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 284,14 στὸ ξόδι σου νὰ γδικιωθῶ, νὰ δροσιστῇ ἡ καρδιά μου, Ψυχάρ.Ταξίδ.138 κι ὅλο προσμένω νὰ δροσιστῶ μὲ τῆς ἀγάπης σου τὴν πλημμύρα· 4) ἀμτβ.σχηματίζω δρόσον : Ἀριστλ.Πρ.939 b,38, Ἡρόδ.Ἰατρ.58,59 δροσίζων ἱδρώς· 5) νεώτ.κ.δημ ἀμτβ. καθίσταμαι δροσερός, ἐλαφρῶς ψυχρός : δρόσισε ὁ καιρός· 6) εἰδ. μτγν. ἀμτβ. εὑρίσκομαι ἐν χαυνώσει : Φιλόστρ.Γυμν.48 ὁρῶνται δ᾿ ὕπωχροι καὶ δροσίζοντες.

δρόσιμος-ον δροσερός : Πλούτ.Ἠθ.918 A διὰ τί τὸ δρόσιμον γενόμενον διὰ τοῦ ψύχους δυστίβευτον;

δροσίνα (ἡ) δημ. εἶδος ποταμίου ἰχθύος.

δροσινός-ή-ό(ν) μτγν. κ. δημ. δροσερός κ. μτφ. τρυφερός, μαλακός, ἁπαλός : Φιλόδ.Ἐπιγρ.ἐν ΑΠ 9,570 ψῆλόν μοι χερσὶ δροσιναῖς μύρον.

δροσ(ι)ό (τὸ) δημ. δρόσος, δροσιά : δ.τραγ. καὶ τὴν αὐγὴ μὲ τὸ δροσιό· 2) σκιερὸν μέρος, δροσερὸς τόπος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.45,12 θέλετε δέντρα ἀνθίσετε, θέλετε μαραθῆτε | στὸν ἥσκιο σας δὲν κάθουμαι, μηδὲ καὶ στὸ δροσιό σας.

δρόσισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δροσίζω βλ.λ.· 2) μτφ. ἀναψυχή.

δροσισμός (ὁ) μτγν. κ. μσν. ἔκθεσις εἰς τὴν δρόσον, δρόσισμα, ἐλαφρὰ ψῦξις, ὕγρανσις : Ὀλυμπ. Ἀλχ.87 B, Εὐστ.Πον.50,73.

δροσιστικός-ή(-ιά)-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δροσίζων, ἀναψυκτικός : δροσιστικὰ ποτά.

δροσίτης (ὁ) δημ. εἶδος σκυλλοψάρου, ἀ. στρουγγιόνι, γαλίτης· 2) ὁ σικυός, ἀγγούρι.

δροσό (τὸ) κ. -ιό δημ. δροσερὸς ἀήρ, ἐλαφρὸν ψῦχος, δροσιὰ βλ.λ. : ἀπόψε κάνει δροσό· 2) κ. δροσός τόπος σκιερός : κάθετ᾿ ἡ γριὰ στὸ δροσὸ καὶ γνέθει· 3) ἡ ἑσπέρα· πρβλ. δροσός.

δροσοβόλημα (τὸ) δημ. διάχυσις δρόσου, ρίξιμο, πέσιμο, σκόρπισμα δροσιᾶς : Βλαχογ.Προπ. 1,168 αὖτε δροσοβόλημα στὴν ἡσκερὴ πηγή.

δροσοβόλι (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δροσοβολῶ, διάχυσις δρόσου, στάλαγμα δροσιᾶς : Πορφύρ.Σκ.52,6 στ᾿ αὐγινὸ τὸ δροσοβόλι.

δροσόβολος-η-ο δημ. ὁ βάλλων, διαχέων δρόσον, ποὺ δίνει, ἁπλώνει γύρω, σταλάζει δροσιά : Σολωμ.Λάμπρ.19,3 νά, ποὺ δροσόβολη αὖρα ξυπνάει, Παλαμ.Μάτ.Ψυχ.Θάν.Πεντάμορφης 21 ἡ Αὐγή, δροσόβολη παρθένα,

δροσοβόλος-ον μτγν. κ.νεώτ. δροσερός, βάλλων, διαχέων δρόσον, πού σταλάζει δροσιά : Θεόφρ.ΦΑ 6,18,3 ἀὴρ ὁμιχλώδης καὶ δροσοβόλος, Πλούτ.'Ηθ 917 F δροσοβόλοι γὰρ αἱ πανσέληνοι.

δροσοβολῶ-έω μτγν., νεώτ. κ. δημ. διαχέω δρόσον, ρίχνω, σταλάζω δροσιά : Πλούτ.'Ηθ.659 B δροσοβολεῖ γὰρ (ὁ ἀὴρ) ταῖς πανσελήνοις μάλιστα διατηκόμενος· ‖ δημ. μτχ. παθ. παρακ. δροσοβολημένος ὁ ἐφ' οὗ διεχύθη δρόσος, ὁ ὑπὸ δρόσου ἐμπεποτισμένος : Βλαχογ.Προπ 1,66 στὸ δροσοβολημένο στρῶμα τῆς χλόης.

δροσογεννιέμαι δημ. ποι. δροσερὸς γεννῶμαι, γεννιέμαι μέσα στὴ δροσιά : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 99,9 ἀπὸ ποιοὺς δροσογεννιέται κρουνοὺς (ἀπὸ ποιοὺς γεννιέται δροσεροὺς κρουνούς).

δροσογόνος-ον μτγν. ὁ γεννῶν δρόσον, πού παράγει, βγάνει δροσιά : Κατάλ.'Αστρλ.Κ 7,209.

δροσοδάκρυο (τό) δημ. ποι. τὸ δάκρυ, ἡ σταγὼν τῆς δρόσου : Παλαμ.Μάτ.Ψυχ."Εν "Ανθος 30,7 ἐγὼ εἶμαι τἄνθος πού κρυμμένο, | τρεμουλιαστό, | μὲ δροσοδάκρυα ραντισμένο.

δροσοειδής-οῦς-ές μτγν. ὅμοιος πρὸς δρόσον, ὅθ. ὑγρός, δροσώδης : Παλλάδ.Λαυσ.999 A νεφέλη δροσοειδὴς .. ἐπελθοῦσα ἐκάλυψε τοὺς ἄνδρας.

δροσοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μον. ἐν εἴδει δρόσου, σὰν τὴ δροσιά : Γαλ.Φυσ.Δυν.2,3, Βασ.1,103 A τὴν δροσοειδῶς ἐνεσπαρμένην νοτίδα, Γρηγ.Νύσσ. 1,177 ἄνωθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ δροσοειδῶς καταρρεούσης (περὶ τοῦ μάννα).

δροσοείμων-ονος-ον ποι. ὁ οἱονεὶ δρόσον ἐνδεδυμένος : 'Ορφ."Υμν.21,6 νεφέλαι δροσοείμονες, αὐτ.51,6 νύμφαι δροσοείμονες.

δροσόεις-εντος-εσσα-εν κ. νεώτ. ποι. δροσερός, πλήρης δρόσου : Εὐρ.Τρῳ 833 δροσόεντα λουτρά, 'Απολλ.Ρ 1,1282 θροσόεντα πεδία, Κάλβ.'Ωδ.14,7 δροσόεντα ρόδα· **2)** μτφ. τρυφερός, ἁπαλός, μαλακός Παῦλ.Σιλ. ΑΠ 5,269 χείλεα δροσόεντα· **3)** μτγν. ὁ διαχέων δρόσον : Νόνν Δ 40,379 γαῖα .. μαρμαρυγὴν δροσόεσσαν .. Σελήνης δεχνυμένη.

δροσόλιθος (ὁ) μον. εἶδος ἡμιπολυτίμου κοσμητικοῦ λίθου : 'Ισίδ Σεβ.'Ετυμ.16,12,2.

δροσολόγημα (τό) δημ. διάχυσις δρόσου, δρόσισμα, στάλαγμα δροσιᾶς ἢ φύσημα, πνοὴ δροσεροῦ ἀέρος : μὲ τὰ πρῶτα δροσολογήματα κρυολόγησε.

δροσολογῶ-άω, παθ δροσολογιέμαι κ. -ιοῦμαι, μτχ. παθ. παρακ. δροσολογημένος δροσίζω, διαχέω δρόσον, ραντίζω τι διὰ δρόσου, ὑγραίνω, ψύχω : Βαλαωρ.Φωτειν.2,14,4 χίλιες βρύσες τὸ λαγκάδι | τὸ ξερὸ δροσολογοῦν· κ.παθ.δροσολογιέμαι δέχομαι διάχυσιν δρόσου, αἰσθάνομαι εὐχάριστον αἴσθημα δροσερότητος : Καρκβ.Λ Γ)λώρ. 28 παίρνει ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ νίβεται, δροσολογιέται, Πορφύρ.Σκ.Χάρος 5 δροσολογιέμαι στ' ἄγρια δάση· ‖ κ. μτφ. αἰσθάνομαι αἴσθημα ἀναψυχῆς : Κρυστ.'Αγροτ.Νεραϊδόπαιδο 102 χαρὰ στὸν ὅπου σ'ἀγκαλιὲς δροσολογιέται· **2)** ἀμτβ. εἶμαι πλήρης δρόσου, γίνομαι δροσερός : Νιρβ. Βοσκοπούλα μὲ τὰ Μαργαριτάρια 82 ὅλης τῆς γῆς τὰ δένδρα.. δροσολογοῦσαν μέσα στὸ ἀπέραντο περιβόλι· ‖ κ. ἀπροσ. ἐπὶ τοῦ καιροῦ, εἶμαι, γίνομαι δροσερός, φέρνω δροσιά : μὲ τὶς πρῶτες συγνεφιὲς ἄρχισε νὰ δροσολογάῃ.

δροσολουσμένος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ἐν τῇ δρόσῳ λουόμενος ἢ λουσθείς, πού σὰ νὰ λούστηκε μέσ' στὴ δροσιά : Βλαχογ.Προπ.1,66 ἔπαιζε ὁ ἥλιος γελαστὸς μὲ τὰ δροσαλουσμένα φύλλα.

δροσόλουστος-η-ο δημ. δροσολουσμένος βλ.λ. : δροσόλουστη ἀκροθαλασσιά.

δροσόμελι (τό) μτγν. ἀερόμελι βλ.λ. : Γαλ.6,739.

δροσόμετρον (τό) νεώτ. μετεωρ. ὄργανον καταμετροῦν τὴν ποσότητα τῆς πεσούσης δρόσου.

δροσονέρι (τό) δημ. κ. -όνερο δροσερὸν ὕδωρ Παλαμ.Περ.Χαιρ.120,14 δροσονέρι σὲ κρυστάλλι

δροσόνερο (τό) δημ. δροσονέρι βλ.λ. : Χατζόπ. 'Απλ.Τρ.9,9 σ' ἕνα δροσόνερο σκύφτει καὶ πίνει.

δροσοπαγής-οῦς ές μτγν. ὁ ἐκ δρόσου συσταθείς, σχηματισθείς, ὁ διὰ δρόσου τραφείς : Φιλ.Βυζ.Θαυμ.1 τὰ πέταλα τῶν δένδρων .. δροσοπαγῆ καὶ διήνεμον ἔχει τὴν φύσιν.

δροσόπαγος (ὁ) νεώτ. πεπηγυῖα δρόσος, τὸ δροσόπαγο βλ.λ.

δροσόπαγο (τό) δημ. δροσόπαγος, παγωμένη δροσιά : Βαλαωρ Φωτειν.3,36 ὅπου εἴχανε σεντόνι | τὴ νύχτα τὸ δροσόπαγο, προσκέφαλο τὸ χιόνι, Γρυπ.Σκ.Τερρ Ροδόπη 2 τ' αὐγινὸ δροσόπαγο τινάζει | τοῦ ὕπνου τ' ἀποκάρωμα.

δροσοπάχνη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. πάχνη μετὰ δρόσου, μισοπαγωμένη δροσιά : 'Αριστλ.Κόσ. 394 a,26 δροσοπάχνη λέγεται ἡμιπαγὴς δρόσος.

δροσοπεριχυμένος-η-ο δημ. κ. δροσοπερίχυτος ὁ δρόσον περικεχυμένος, ὁ πλήρης δρόσου, περιχυμένος μὲ δροσιά : Καρκβ.Ζητ.142 ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἀγράμπελη.. ἅπλωναν.. μανδύαν κατάσπρον καὶ δροσοπεριχυμένον.

δροσοπερίχυτος-η-ο δημ. δροσοπεριχυμένος βλ.λ.: Ταμάγρ.Σπογγαλιεῖς τοῦ Αἰγαίου 51 μὲ τὰ δροσοπερίχυτα ἀνταυγάσματα τοῦ ξημερώματος.

δροσοπέταλο (τό) δ. ποι. δροσερόν, τρυφερὸν πέταλον ἄνθους : Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 76,17 κι ἔγειρα στὰ νιοθέριστα τὰ δροσοπέταλά τους.

δροσοπηγή (ἡ) δημ. ποι πηγὴ ἀναβρύουσα δρόσον, δροσερὸν ὕδωρ· ἐν χρ. κ. μτφ.

δροσοπίλια (ἡ) δημ. ἡ νόσος ἐρυσίπελας, ἀνεμοπύρωμα, ἄ. ροσοπίλια : Πολίτ.Λαογρ.2,647 ξόρκι γιὰ τ' ἀνεμοπύρωμα καὶ γιὰ τὴ δροσοπίλια.

δροσόπλαστος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ὑπὸ δρόσου πλασθείς : λουλούδια δροσόπλαστα, κοπέλλα δροσόπλαστη, Μωραϊτίδ.Διηγήμ Α' τὰ τρυφερὰ μάραθα καὶ τὰ δροσόπλαστα κρεμμυδάκια.

δροσοπλημμυρισμένος-η-ο δημ. κ. δροσοπλημμύριστος ὁ οἱονεὶ ὑπὸ δρόσου πλημμυρίσας : δροσοπλημμυρισμένος κάμπος.

δροσοπνέω δημ. πνέω δροσερῶς, πνέων διαχέω δρόσον : Παλαμ.Περ.Χαιρ.144,3 ἀπὸ κορφὴ κατεβατὸ πῶς δροσοπνέει τ' ἀγέρι.

δροσοπνοή (ἡ) δημ. δροσερὰ πνοή, δροσερὸ φύσημα : Παλαμ.Περ.Χαιρ.212,4 καὶ πνέει δροσοπνοή.

δροσοποιός-όν μτγν. ἐκκλ. ὁ παράγων δρόσον, κ. μτφ. : 'Αθανάσ.2,233 C τοῦ δροσοποιοῦ λόγου ἐν μέσῳ αὐτῶν γινομένου.

δροσοπρασινάδα (ἡ) δημ. χλόη, πρασινάδα, ἐφ' ἧς ἐπικάθηται δρόσος, χλόη δροσερά : Παλαμ. 'Ασάλ.Ζ 164,1 καὶ λούζω τὸ τραγούδι μου στῆς δροσοπρασινάδας | τὰ δάκρυα.

δρόσος (ἡ) κ. μον. κ. νεώτ., δημ. κ. τὸ δρόσο(ς) κ.τὸ δροσό σταγόνες ὕδατος ἐπικαθήμεναι, ἰδίως τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον, κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους : 'Ηρ 2,68 θερμότερον γὰρ δὴ ἐστι τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίης καὶ τῆς δρόσου, Πλάτ.Τίμ.59 E τὸ δ' ἐπὶ γῆς ξυμπαγὲν (ὕδωρ) ἐκ δρόσου γενόμενον πάχνη λέγεται· ‖ ἐν τῷ πληθ. : Αἰσχ.'Αγ.336 τῶν ὑπαιθρίων πάγων δρόσων τ' ἀπαλλαγέντες ‖ νεώτ. δρόσου σημεῖον ἡ θερμοκρασία κορεσμοῦ τῶν ὑδρατμῶν τῆς ἀτμοσφαίρας· **2)** ποι. τὸ ὕδωρ : Εὐρ.ΙΤ 255 βοῦς ἤλθομεν νίψοντες ἐναλίᾳ δρόσῳ, αὐτ. ΙΑ 182 ἐπὶ κρηναίαισι δρόσοις· ‖ κ. ἡ ὑγρασία : 'Αριστφ.Βάτρ.1339 κάλπεσί τ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε· **3)** 'Ησ. «δρόσοι· ψεκάδες»· **4)** δρόσος ἀμπέλου ὁ οἶνος : Πίνδ Ο 7,2 φιάλαν .. ἀμπέλου καχλάζοισαν δρόσῳ ‖ φοινία δρόσος τὸ αἷμα : Αἰσχ.'Αγ 1390 βάλλει μ' ἐρεμνῇ ψακάδι φοινίας δρόσου· ‖ ἀπό-

πτυστος δρόσος τὸ ἀνδρικὸν σπέρμα: Ἀριστφ. Ἱππ.1285· || **ἐλαιηρὴ δρόσος** τὸ ἔλαιον: ΑΠ 5,3 (Φιλοδ.) **λύχνον ἐλαιηρῆς ἐκμεθύσασα δρόσου·** || **δρόσος καλάμου** ἡ σάκχαρις: Ἀντυλλ.π. Ὀρειβ.10,27,18· || κ. ἐπὶ τοῦ μέλιτος: Φιλόστρ. Ἡρ.19,19· || **νεώτ. δρόσος νεότητος** ἡ νεανικὴ ἀκμή, τὰ νιάτα· **5)** μτφρ. ἡδονή, χαρά: Πίνδ. Ρ 5,99 **μεγάλαν δ' ἀρετὰν δρόσῳ μαλθακᾷ ῥανθεῖσαν κώμων·** **6)** χνοῦς, ἴουλος, λάχνη, ἡ πρώτη τρίχωσις τῆς ἥβης: Ἀριστφ.Νεφ.978 **δρόσος καὶ χνοῦς ὥσπερ μήλοισιν ἐπήνθει,** Πλούτ.Ἠθ.79D **τὸ καθαρόν τι καὶ Ἀττικὸν ὥσπερ δρόσον .. ἀποδρεπομένους·** **7)** νεογνὸν ζῴου: Αἰσχ.Ἀγ.141 **δρόσοις ἀέπτοις μαλερῶν (τε) λεόντων·** **8)** δθ. μτφ. τέκνον: Καλλ.Ἑκ.Ι,2,3 δράσον Ἡφαίστοιο.

δρόσος (τό) μσν. κ. δημ. κ **δρόσο** ἡ δρόσος βλ.λ.): Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.202,7 **βυζιὰ σὰ δυὸ λεμόνια .. σὰν τοῦ Μαγιοῦ τὸ δρόσο·** **2)** τὸ προκαλοῦν τὸ αἴσθημα τοῦ δροσεροῦ ἐρέθισμα, ἢ τὸ ἐκ τούτου συναίσθημα: Ἐρωφ.3,3.215 **πρίκα μοῦ προξενεῖ χαρά,τὸ δρόσος μὲ ξεραίνει,** Ἐρωτόκρ.Γ7 **δσ' ὥραν ἔχει τὸ νερὸ στὸ στόμα, δρόσος παίρνει·** || γεν. ἀνακούφισις: αὐτ. Β 563 **ἐκεῖ βρῆκεν ἀνάπαψη καὶ δρόσος τοῦ καημοῦ.**

δροσὸς (ὁ) δημ. κ. **δροσό** (τὸ) τόπος σκιερός: **καθόταν στὸ δροσό·** **2)** ἡ δείλη, ἡ ἑσπέρα: **ξεκινήσαμε κατὰ τὸ δροσό.**

δροσόσκι (τὸ) δημ. τόπος σκιαζόμενος καὶ δροσερός: Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.Ι,29,6 **λαχταρώντας τοῦτες τὸν ἥλιο, ἐκεῖνες τὸ δροσόσκι.**

δροσόστακτος-ον μσν. ὁ δρόσου ἀποστάζων, δροσοστάλακτος: Κ Μανασσ.Χρον.5 D **ταῖς δροσοστάκταις τῶν ἀνθῶν παντοδαπαῖς εὐχροίαις.**

δροσοστάλαγος-η-ο δημ. ὁ δροσόστακτος, δροσοστάλαχτος: Γρυπ.Σκ.Τερρ 8,8 **στὸ μέτωπό σου βάζει | στεφάνια δροσοστάλαγα.**

δροσοσταλάζω δημ. σταλάζω ὡς δρόσος· **2)** σταλάζω δρόσον.

δροσοστάλαχτος-η-ο δημ. ὁ δροσόστακτος, δροσοστάλογος: Βαλαωρ.Φωτ.2,446 **κι ἡ παιδούλα τον προβαίνει δροσοστάλαχτη, ξανθή·** **2)** μτφ. τρυφερός, ἁπαλός: Παλαμ.Μάτ.Ψυχ.73 **μάγουλα δροσοστάλαχτα, μοσχοβολᾶτε νιότη.**

δροσοσταλιὰ (ἡ) δημ. κ. **δροσοσταλίδα** βλ.λ.: Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 181,17 **ἡ στιγμή. .τῆς δροσοσταλιᾶς.**

δροσοσταλίδα (ἡ) δημ. σταγὼν δρόσου, δθ. δρόσος, δροσιά, ἀ. δροσοσταλιά: Παλαμ.Ἀσάλ. Ζ 93,12 **τ' ἄνθια. . ποτίζονται δροσοσταλίδες,** Γρυπ. Σκ.Τερρ.8,13 **ὡσὰν δροσοσταλίδα σὲ φύλλα ρόδου, ὁ στερνὸς γυαλίζει Ἀποσπερίτης·** **2)** μτφ. ἀνακούφισις, παρηγορία: Βαλαωρ.Φωτειν.2,149 **δροσοσταλίδα τῆς αὐγῆς, χαρά,χαρὰ στὰ χείλη, ποὺ θὰ τὴν πιοῦν μ' ἕνα φιλί.**

δροσοστάφυλο (τὸ) δημ. βότρυς δροσερός, τσαμπὶ σταφύλι δροσερό: δ.τραγ. **ἀπὸ τὸ δροσοστάφυλο ρώγα γιὰ νὰ τσιμπήσῃς.**

δροσότροφος-ον μσν. ὁ δρόσῳ τρεφόμενος: Κ Μανασσ.Χρον.94 C **ἄγρωστις δροσότροφος.**

δροσούλα (ἡ) δημ. ἡ δρόσος βλ.λ.): Ἐρωτόκρ. Β 1252 **τὰ πουλιά.. ἔχουν εἰς τὰ φτερούγια ντως πάχν' ἀπὸ τὴ δροσούλα,** Βαλαωρ.Μνημόσ.Ι·2 **τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσούλα ἐξεφύτρωσ' ἕνα ρόδο.**

δροσουλῖτες (οἱ) δημ. σκιαὶ ἀνθρωπόμορφοι ἐκ τῆς πρωϊνῆς δρόσου σχηματιζόμεναι ἐν προσγειώσει ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος· || εἰδ.ὀπτικὸν φαινόμενον, καθ' ὃ μακρὰ σειρὰ ἀνθρωπίνων σκιῶν φαίνεται τὴν πρωΐαν βαίνουσα πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐν τῇ παραλίᾳ πεδιάδι Φραγκοκαστέλλου Σφακίων Κρήτης, συνήθ. κατὰ τὰ τέλη Μαΐου κ. ἀρχὰς Ἰουνίου.

δροσοφόρος-α-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ φέρων δρόσον, δροσερός: Στουδ.Θεόδ.740,1, **δροσοφόρος ἀήρ, - αὖρες δροσοφόρες.**

δροσόφυλλον (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐντομοφάγων τῆς οἰκογενείας τῶν **δροσεροειδῶν.**

δροσόχλωρος-η-ο δημ. δροσερὸς καὶ χλωρός: Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 183,18 **τὰ ἠσκιώματα δροσόχλωρα στὰ πλάγια τὰ φορεῖς,** Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.Ι,4,111 **ἑφτὰ μὲ τοὺς σοφοὺς διαβαίνω θύρες | καὶ φτάνουμε δροσόχλωρο λιβάδι.**

δροσόχορτο (τὸ) δημ. χόρτον δροσερόν: Σολωμ.Ὠδ.Πετράρχη 10 **δροσόχορτα, δροσάνθη.**

δροστατῶ δημ. ὑδροχοῶ, ἱδρώνω, ἐπὶ ἀψύχων: **ὁ τοῖχος δροστατεῖ·** **2)** τὸ μέσ. **δροστατοῦμαι** ἐπὶ οἰκοδομῆς, ἀποστάζω ἐκ τῶν τοίχων ἢ τῆς στέγης· || παλαιότ. ἔχω ὕδατα στάσιμα.

δροσῶ-άω δημ. δροσίζω: Χατζόπ.Ἀπλ.Τρ.35,11 **μὲ δρόσισες, καθὼς δροσᾷ τὴ χώρα ἡ ..βροχή.**

δροσῶ-όω ὑγροίνω μὲ δρόσον, ὑγραίνω, νοτίζω, παθ.: Ἀνακρεόντ.53,31 **δεδροσωμένην Κυθήρην ἐλόχευσε πόντος ἀφρῷ.**

δροσώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος δρόσῳ, δροσερός, ὑγρός: Φερεκρ.109 **κύπειρόν τε δροσώδη,** Ἀντιφ.52,13 **δ- λιβάς,** Ἀλεξ.124,12 **δ- κρεάδια,** Πλούτ.Ἠθ.695C **ἱδρῶτα δροσώδη,** Κάλβ.Ὠδ. Ὠκεανὸς 8,2 **τώρα ἐξανοίγει τ' ἄνθη εἰς τὸν δροσώδη κόλπον τῆς γῆς ἡ αὐγή·** || **δ- ὕδατος νοτίς** πῖδοξ δροσεροῦ ὕδατος: Εὐρ.Βάκχ.705 **δροσώδης ὕδατος ἐκπηδᾷ νοτίς.**

δροτῆτα (δρώφ) αἰτ. θηλ. κατὰ διόρθ. τοῦ ἀνδροτῆτα, ἀνδρικότητα, δύναμιν, ῥώμην, ἀκμήν: Ἰλ.Π 857 **ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκειν,.. λιποῦσα δροτῆτα καὶ ἥβην.**

δρουβάνι (τὸ) δημ. δοχεῖον ἢ ἀσκός, ἐν ᾧ ταράσσοντες τὸ ὀξύγαλα ἐξάγουσι βούτυρον.

δρουβανίζω μσν. κ. δημ. ἀ. **δουρ-** ταράσσω τὸ ὀξύγαλα πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ βουτύρου.

δρουβανιστὸν ὀξύγαλαν μσν. τὸ δρουβανισθέν, ἐκβουτυρισθὲν ὀξύγαλα ἢ κατ' ἄλλους τὸ σακκουλήσιο γιαούρτι ἢ ἁπλῶς τὸ γιαούρτι: Πρόδρ. 4,112 **ἐπάρετε δρουβανιστὸν ὀξύγαλαν, γυναῖκες.**

δρούγα (ἡ) δημ. ἄτρακτος, ἠλακάτη, ἀδράχτι: Βαλαωρ.Φωτειν.2,120 **ἡ ἀνέμη μὲ τὰ γνέματα, τὸ τυλιγάδι, ἡ δρούγα.**

δρουγγάρης (ὁ) δημ. ὁ δρουγγάριος **βλ.λ.**

δρουγγάριος (ὁ) (δροῦγγος) μσν. ὁ ἀρχηγὸς τοῦ δρούγγου βλ.λ.,στρατιωτικὸν ἀξίωμα π βυζαντινοῖς ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ χιλίαρχος βλ.λ.· || **εἰδ. μέγας δρουγγάριος** ναύαρχος: Βαλσ.Ἐπιστ.10 **τῷ Καματηρῷ Ἀνδρονίκῳ τῷ μεγάλῳ δρουγγαρίῳ,** ΨΚωδ.222,5· || ὁμ. **δρουγγάριος τοῦ πλοΐμου ἢ τῶν πλοΐμων** στόλαρχος.

δρουγγαροκομήτης (ὁ) μσν. ἀξίωμα ναυτικὸν π. βυζαντινοῖς: Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.Ι.57 **δομεστίκων τῶν ἐν ἑτέροις, δρουγγαροκομήτων.**

δροῦγγος (ὁ) μσν. ῥύγχος· Ἐπιφάν.Ι,416Β «**δροῦγγος** μυκτὴρ εἴτουν ῥύγχος καλεῖται»· **2)** σῶμα στρατιωτικὸν π βυζαντινοῖς· ΛέωνΤακτ.4,9,45 «μοῖρά δ' ἐστιν ἤτοι δροῦγγος τὸ ἐκ ταγμάτων **ἤτοι** ἀνδρῶν τῶν κομήτων συγκείμενον πλῆθος».

δροῦνα Ἡσ. «ἡ ἀρχὴ ὑπὸ Τυρρηνῶν».

δροφὴ (ἡ) δημ. λειχήν, εἶδος δερματικοῦ νοσήματος, ἐξ οὗ πίπτουσιν αἱ τρίχες.

δρῦ (τὸ) δημ. ἡ δρῦς βλ.λ.: Ἐφταλ.Ὀδ.Τ 163 **δὲ θά 'σαι ἀπ' τοῦ παραμυθιοῦ τὸ δρῦ.**

δρυάζω Ἡσ. «δρυάζειν, φλυαρεῖν»· **2)** Ἡσ. «δρυάσαι, κατακολυμβῆσαι».

δρύακες Ἡσ. «δρύοχοι».

δρυάριον (τὸ) μσν.ὑποκορ μικρὰ δρῦς. εὐστ.1715,15 **ἀπὸ δρυαρίων φυομένων κατὰ θάλασσαν.**

δρυὰς-άδος (ἡ) ἰδρῦς) κ.νεώτ.νύμφη ἧς ἡ ζωὴ ἦτο συνδεδεμένη πρὸς τὴν τοῦ δένδρου,οὗ ἦτο προστάτις: Πλούτ.Καῖσ.9 **νύμφην Δρυάδα Φαύνῳ συνοικήσασαν·** **2)** εἶδος ὄφεως: Ἀνδρόμ.π.Γαλ.14,33· **3)** νεώτ. γένος ῥοδοειδῶν φυτῶν.

δρυαταί Ἡσ. « ἄδιφοι, φεῦσται ».
δρύαφις (ἡ) νεώτ. γένος **ἀκριδιδῶν** ἐντόμων.
δρῡἄχαρνεύς-έως κωμ. δρύϊνος ἤτοι ἄκαμπτος, συνεκδ. ἀγροῖκος, Ἀχαρνεύς : Κωμ.Ἀδεσπ.75.
δρυέρυθρον (τὸ) νεώτ. **δρυοδεψικὸν** ὀξὺ βλ.λ.
δρύεται Ἡσ. « κόπτεται ».
δρῠηκόπος-ον μτγν. ὁ δρυτόμος : Λυκ.1378 **ἄνακτος τοῦ δρυηκόπου γόνος** (σχόλ. «τοῦ δρυτόμου»).
δρυΐδης-ου (ὁ) κ. νεώτ. ἱερεὺς τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν : Ἀριστλ.ἀπ.35, Στράβ.4,4,4 **δρυΐδαι δὲ πρὸς τῇ φυσιολογίᾳ καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν ἀσκοῦσι·** **2)** νεώτ. **τάγμα δρυΐδῶν** αἵρεσις ἀπομιμουμένη τὴν θρησκείαν τῶν ἀρχαίων δρυΐδῶν· **3)** μέλος τοῦ τάγματος τῶν δρυΐδῶν.
δρυΐδισμός (ὁ) νεώτ. ἡ θρησκευτικομεταφυσικὴ δοξασία τῶν δρυΐδῶν.
δρυΐνας-ου (ὁ) μτγν. ὄφις διαμένων ἐντὸς τῶν κοιλωμάτων γηραιῶν δρυῶν· Σχόλ.Νικ.Θηρ 411 « ἔστι δ' ὄφις ὁ δρυΐνας, ὃς ἐν ἀενάῳ λίμνῃ διατρίβει καὶ ἐν δρυσὶν ἢ φηγοῖσιν, ὅταν δὲ καταλιπὼν τὴν λίμνην ἐς τὴν δρῦν ἔλθῃ, τότε δρυΐνας καλεῖται » : Νικ.Θηρ.411 **κῆρα δρυΐναο**, Διοσκ.Θηρ.11.
δρύϊνος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ ξύλου δρυός, ὁ τῆς δρυός : Ὀδ.Φ 43 **οὐδόν τε δρύϊνον προσεβήσετο**, Εὐρ.Βάκχ.1103 **δρυΐνους συγκεραυνοῦσαι κλάδους**, Ἐπίγρ. **δ- στέφανος, - ἔπιπλα δρύϊνα·** || **δ- πῦρ** πῦρ ἐκ ξύλων δρυός : Θεόκρ.9,19 **ἐν πυρὶ δὲ δρυΐνῳ χόρια ζεῖ·** || **δ- μέλι** μέλι ἐξαγόμενον ἐκ κυφέλης εὑρισκομένης ἐντὸς κοιλώματος δρυός : ΑΠ 9,72· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος **ἐχιδῶν** ὄφεων.
δρυΐνών-ῶνος Ἐπίγρ. δάσος δρυῶν.
δρυΐτης-ου (ὁ) μτγν κ.νεώτ. κ.δημ. εἶδος κυπαρίσσου : Θεόφρ.Φ Αἰτ.1,2,2· **2) δρυΐτης λίθος** εἶδος πολυτίμου λίθου : Πλίν.Φ1 37,188· **3)** νεώτ. χημ πολυσθενὴς φαινόλη ἀπαντῶσα εἰς τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς βλαστοὺς τῆς δρυός· **4)** δημ. εἶδος ἀμανίτου φυομένου παρὰ τὰς δρῦς : Ἀμαντ. Χιακ.Γλωσσ.ἐν λ. δρυδίτης.
δρύκαρπον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὁ καρπὸς τῆς δρυός, ἡ βάλανος ἢ ὅμοιος αὐτῇ καρπός : Λυκ. 83 φηγὸν **δὲ καὶ δρύκαρπα καὶ** γλυκὺν **βότρυν** (σχόλ. « βαλάνους, ἀκρόδρυα, ἤγουν πᾶσαν ἄλλην ὀπώραν), Εὐστ.773,49· πρβλ. **δρυόκαρπον**.
δρυκολάπτης-ου (ὁ) ὁ δρυοκολάπτης βλ.λ. : Ἀριστφ.Ὄρν.480 **οὐκ ἀποδώσει ταχέως ὁ Ζεὺς τὸ σκῆπτρον τῷ δρυκολάπτῃ**.
δρυμά (τὰ) πληθ. ἑτερόκλ. τοῦ δρυμός βλ.λ.
δρυμάζω ἢ **δρυμάσσω, μέλλ. δρυμάξω** δρύπτω βλ.λ. : Κωμ.Ἀδέσπ.986.
δρυμεῖτις-ιδος (ἡ) πάπ. δρυμώδης, ὁ ἔχων δρυμούς : **δρυμεῖτις γῆ·** || κ. κτ. παράλ. τοῦ γῆ, ὁ δρυμός, τὸ δάσος.
δρύμες (οἱ) δημ. δ. γρ. τοῦ δρίμες βλ.λ.
δρύμιος-α-ον Ἐπιγρ. ὁ ὑλοτομῶν δάσος.
δρυμίους Ἡσ. **δ. ἀν. δρυμέους·** Ἡσ. « τοὺς κατὰ τὴν χώραν κακοποιοῦντας ».
δρυμίς-ίδος (ἡ) πάπ. δρυὰς βλ.λ. : Πάπ. **δ- νύμφαι.**
δρύμματα (τὰ) δημ. δρίμες βλ.λ.
δρυμοβάτης-ις-ιδος νεώτ. ὁ ἀνὰ τὰ δάση βαίνων, ὁ ἐν τοῖς δρυμοῖς διατρίβων.
δρυμόθεν ἐπίρρ.μτγν.ἐκ δρυμοῦ : Γρηγ.Ναζ.3,984.
δρυμόμυς (ὁ) νεώτ. γένος μυϊδῶν ζῴων.
δρυμόνι (τὸ) δημ. δ. γρ. **τοῦ δριμόνι** μέγα κόσκινον, δι' οὗ καθαρίζουσι τὸν σῖτον : Βαλαωρ. Φωτειν.2,110 **ἀρήλογος .. καὶ πλάστης καὶ δρυμόνι.**
δρυμονιά (ἡ) δημ. συστὰς θάμνων, λαγκαδιά.
δρυμονίζω δημ. **δ. δερμονίζω** κοσκινίζω μὲ τὸ δρυμόνι βλ. λ.
δρυμόνιος-α-ον μτγν. ὁ διατρίβων εἰς τὰ δάση, ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος : Ὀρφ.Ὕμν.36,12.
δρυμονόμος πάπ. ὁ τοὺς δρυμοὺς νεμόμενος, δρυμοχαρὴς 1)· πρβλ. δρυμοφύλαξ.

δρυμός (ὁ) (δρῦς) κ. νεώτ., πληθ. **δρυμά** (τὰ) δάσος δρυῶν κ. γεν. δάσος : Εὐρ.Ἱππ 1127 **ψάμαθοι πολιήτιδος ἀκτᾶς δρυμός τ' ὄρειος**, ΠΔ Ἐκκλ.2,6 **ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα**, Πολύβ.2,15,2 **βαλάνων πλῆθος .. ἐκ τῶν κατὰ διάστημα δρυμῶν**, Πλούτ.Συγκρ.Περ Φαβ.1 **δρυμοὺς νεκρῶν στρατοπέδων πλήθοντας**, Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 18,21 **νύμφες μέσ' στὸ δρυμό·** || πληθ. τὰ **δρῦμά** κ.μτγν. **δρυμά** : Ὀδ.Κ 251 **ὡς ἐκέλευες ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ**, Διον.Περ.492 **μετὰ δρυμὰ Κεραύνια·** **2)** Ἡσ. « δρυμός, φρούριον ».
δρυμοτομικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. δρυοτομικὸς βλ.λ., ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὑλοτόμον· || **τὸ** θηλ. **δρυμοτομική** ὡς οὐσ. κτ. παράλ. τοῦ τέχνη, ἡ τέχνη τοῦ κόπτειν ξύλα : Ἰω.Χρυσ.2,334,40 **καὶ τὴν δρυμοτομικὴν ὥστε ξύλα τέμνειν.**
δρυμοτομῶ-έω μσν. τέμνω, δένδρα : Νικ. Χων.ἐν Σάθ.1,122 **πέλεκυν ἐν χειρὶ ἔχοντα, δρυμοτομοῦντά τε καὶ τὰς παρόδους ἀπολειαίνοντα.**
δρυμοφυλακή (ἡ) νεώτ. ἡ φύλαξις τῶν δρυμῶν, τῶν δασῶν· **2)** περιληπτ. οἱ φύλακες τῶν δρυμῶν, τῶν δασῶν.
δρυμοφύλαξ-ακος (ὁ) Γλωσσ. ὁ φύλαξ δρυμοῦ.
δρυμοχαρής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ χαίρων, εὐχαριστούμενος ἐν τῇ ἐντὸς τῶν δασῶν διαμονῇ, διαβιώσει : Ὀρφ.Ὕμν.53,13· **2)** νεώτ. ζῳολ. ὡς οὐσ. γένος **κορυδαλιδῶν** πτηνῶν.
δρυμώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τόπου, ὁ δασώδης : Διόδ. Σ 3,26 **δρυμώδεις καὶ πυκνοὺς τοῖς δένδρεσι τόπους**, Στράβ.8,3,25 **ἔστι δὲ δρυμῶδες χωρίον ἀοίκητον.**
δρυμών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ δρυμὸς βλ.λ. : Ἰώσ.ΑΙ 6,6,3 **δρυμῶνα βαθὺν καὶ μελισσῶν γέμοντα**, Ὀππ.Κυν.2,78 **ἐπεσμαράγησε δὲ δρυμών**, Κρυστ.Ἀνσμν.47 **ἄνωθεν τῶν δρυμώνων.**
δρυοβάλανος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. βάλανος, ὁ καρπὸς τῆς δρυός : Στράβ.15,3,18 **καρποῖς ἀγρίοις χρῆσθαι, τερμίνθῳ δρυοβαλάνοις ἀχράδι·** || ἐν χρ. κ. περιληπτ. : Στράβ.3,3,7 **οἱ δ' ὄρειοι τὰ δύο μέρη τοῦ ἔτους δρυοβαλάνῳ χρῶνται.**
δρυοβαφής-οῦς-ές Ἡσ. ὁ βεβαμμένος διὰ χρώματος ἐξαγομένου ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυός.
δρυογόνος-ον ἐπὶ τόπου, ὁ φύων δρῦς, ὁ κεκαλυμμένος ὑπὸ δρυῶν : Ἀριστφ.Θεσμ.114 **τάν τ' ἐν ὄρεσι δρυογόνοισι κόραν ἀείσατ' Ἄρτεμιν**
δρυοδεψία (ἡ) νεώτ. ἡ δέψησις, ἡ κατεργασία δερμάτων διὰ τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυός.
δρυοδεψικόν ὀξὺ νεώτ. ἡ δεψικὴ ὕλη τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυός· **ἀ. δρυέρυθρον.**
δρυόεις-εσσα εν μτγν. πλήρης δρυῶν : Νόνν. Δ 5,60 **Τευμήσσου δρυόεντος·** **2)** ὁ ἐκ ξύλων δρυὸς κατεσκευασμένος, δρύϊνος : Νόνν.Δ 17,322 48,528 **δρυόεντα .. δόμον.**
δρυοεκχείλισμα-ατος (τὸ) νεώτ. δεψικὸν ἐκχύλισμα ἐκ ξύλων δρυός.
δρυοκιτρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χρωστικὴ κιτρίνη **οὐσία** ἀπαντῶσα ἐν τῷ φλοιῷ τῆς δρυός.
δρυοκοίτης (ὁ) ὁ ἐπὶ τῆς δρυὸς κοιτοζόμενος, διαμένων, κατοικῶν : ΑΠ 7,190· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ξυλοφάγον ἔντομον βόστρυχος βλ.λ. 6).
δρυοκολάπτης ου κ.νεώτ. τὸ πτηνὸν πίκος, τσιγκλιδάρα βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 593 a, 5, Στράβ. 5,4,2 **ὥρμηνται δ' ἐκ τῆς Σαβίνης οἱ Πικεντῖνοι, δρυοκολάπτου τὴν ὁδὸν ἡγησαμένου·** || νεώτ. ζῳολ. γένος **δρυοκολαπτιδῶν ἀναρριχητικῶν** πτηνῶν.
δρῠοκόλαψ ὁ δρυοκολάπτης· Ἡσ. ἐν λ. **ἴπτα.**
δρυοκόπος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κόπτων τὰς δρῦς· **2)** ὡς οὐσ. πτηνόν τι προσόμοιον πρὸς τὸν δρυοκολάπτην : Ἀριστλ.ΖΜ 662 b,7 **τοῖς δρυοκόποις τῶν ὀρνίθων·** || νεώτ. ζῳολ. γένος **δρυοκολαπτιδῶν ἀναρριχητικῶν πτηνῶν.**

δρυόμυζα (τά) νεώτ. γένος ἀνθομυιιδῶν ἐντόμων.

δρυόξυλον (τό) νεώτ. τὸ ξύλον τῆς δρυὸς χρησιμοποιούμενον πρὸς παρασκευὴν δρυοεκχυλισμάτων.

δρυοπαγής-οῦς-ές ὁ ἐκ ξύλου δρυὸς κατεσκευασμένος, δρύινος : Σοφ.ἀπ.702 δρυοπαγὴς **στόλας** (Εὐστ.1726,15 « δρυοπαγὴς στόλος, ὁ δρύινός πασσαλος· στόλους γάρ, φησίν, ἔλεγον τὰ ἀπωξυσμενα διὰ τὸ συνεστάλθαι»).

δρυοπετής-οῦς-ές μτγν. δρυπετὴς βλ.λ. : Γαλ. 6,608, Διοσκ.1,40 **δ- δαφνίδες.**

δρυοπίθηκος (ὁ) νεώτ. γέν. **ἀνθρωποειδῶν πρωτευόντων** θηλαστικῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

δρυοπτερίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν πολυπόδιον τὸ δρυασπτέριδον : Διοσκ.4,187 **δρυοπτερίς φύεται κατὰ τὰ βρυώδη μέρη τῶν παλαιῶν δρυῶν, ὁμοία πτέριδι.**

δρύος (ὁ) πάπ. δρυμός.

δρυοτομία (ἡ) ἡ κοπὴ δρυῶν κ. γεν. δένδρων κ. τὰ ἐκ τούτης κεκομμένα ξύλα : Πλάτ.Νόμ.678 D **δρυοτομίας τε εἶχον σπάνιν.**

δρυοτομική (ἡ) ἡ τέχνη τοῦ δρυοτόμου, ἡ δρυοτομία : Πλάτ.Πολιτ.288 D **ὅσα δρυοτομικὴ καὶ κουρὰ ξύμπασα τέμνουσα παρέχει τεκτονικῇ.**

δρυοτομικός-ή-όν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δρυοτόμον ἢ τὴν δρυοτομίαν, ὁ ἐκ δρυοτομίας προερχόμενος : Πολλάδ.Βί.Χρυσ.31 **δρυοταμικὴ ὕλη**· || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ δρυοτομικὴ βλ.λ.

δρυοτόμος (ὁ) κ. Ἡσ. ὁ δρυτόμος βλ.λ.· Ἡσ. « ὑλοτόμος, δενδροτόμος » : Αἴσωπ.35 **μετ' οὐ πολὺ δὲ παραγενομένων τῶν κυνηγῶν καὶ τοῦ δρυοτόμου πυνθανομένων** (δ.γρ. δρυτόμου).

δρυόφακτος σχόλ. λέξις πεπλασμένη πρὸς ἐτυμολ. τοῦ δρύφακτος βλ.λ. : Σχόλ. Ἀριστφ. Ἱππ.672.

δρυοφλοιός (ὁ) νεώτ. ὁ φλοιὸς τῆς δρυός, οὗ τὸ ἐκχύλισμα ἐν χρ. εἰς τὴν βυρσοδεψικήν.

δρυοφόνον (τό) μτγν. εἶδος βοτάνης ὅμοιον πρὸς ὁράδην βλ.λ. : Διοσκ.2,187.

δρυοφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁ παράγων δρῦς : Διον.Περ.371,23 **τὰ δρυοφόρα χωρία.**

δρύοχος (ὁ) κ. νεώτ., πληθ. δρύοχοι κ. ἑτεροκλ. **δρύοχα** (τά) (ὁ ἑν. ἐν χρ. μ.π. Πολυδ.1,85 κ. νεώτ.) τὰ ὑποστηρίγματα ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ τρόπις ναυπηγουμένου πλοίου, ἐσχάρα, σκαρί, ἄλλως νομεὺς βλ.λ.· Σουΐδ. « τὰ στηρίγματα τῆς πηγνυομένης νηὸς δρυόχους φασί » : Ὀδ.Τ 574 **τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν ἵστασχ' ἑξείης, δρυόχους ὥς**· || φρ. **ἐκ δρυόχων** (ἐξ ἐσχάρας, ἀπὸ τὸ σκαρί, ἐκ θεμελίων, ὅλως νέα ἐν χρ. κ. μτφ.) : Πολύβ.1,38,5 **ἔγνωσαν ἐκ δρυόχων εἴκοσι καὶ διακόσια ναυπηγεῖσθαι σκάφη** (καινουργῆ)· **2)** μτφ. **δρυόχους τίθημι** ἐπιλαμβάνομαι ἔργου τινός, βάζω στὸ σκαρί, σκαρώνω, βάζω μπροστά : Ἀριστφ.Θεσμ.52 **δρυόχους τιθέναι δράματος ἀρχάς**· || φρ. **ἅλις τῶν δρυόχων** ἂς λείψουν τὰ μακρὰ προοίμια, ἡ προεισαγωγικὴ φλυαρία : Ἀπп.1,15· **3)** οἱ νομεῖς πλοίου : Προκόπ.Γοτθ.4,22· || νεώτ. ναυτ. ἑκάστη τῶν χονδρῶν τετραγωνισμένων δοκῶν, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ τρόπις τοῦ πλοίου, δημ. βουβό **4)** αἱ ὀπαὶ τῶν πελέκεων εἰς ἃς ἁρμόζεται ὁ στειλεός· Ἡσ. « δρύοχοι, τῶν σιδηρῶν πελέκεων αἱ ὀπαί, ἐς ἃς τὸ στελεὸν ἐνείρεται »· **5)** δρυμός : Εὐρ.Ἠλ.1163 **ὡς λέαιν' ὀργάδων δρύοχα νεμομένα τάδε κατήνυσεν.**

δρύοψ-οπος εἶδος μικροῦ πτηνοῦ, συγγενικὸν τῷ δρυοκολάπτῃ βλ.λ.: Ἀριστφ.Ὄρν.304 **κολυμβίς, ἀμπελίς, φήνη, δρύοψ.**

δρυπεπής-οῦς-ές ἐπὶ καρπῶν, ὁ ἐπὶ τοῦ δένδρου ὡριμάσας, ὁ τελείως ὥριμος : Χιωνίδ.7 **δρυπεπεῖς τ' ἐλάας καὶ πράσα**· **2)** μτφ. κωμ. ὑπερώριμος, παραγινωμένος, μπαγιάτικος : Κρατῖν.165 **μᾶζαι .. δρυπεπεῖς**, Ἀριστφ.ἀπ.141 **δρυπεπεῖς ἑταῖραι**· **3)** τὸ θηλ. **δρυπεπής** μτ. αἰτ. ἑτεροκλ. **δρύπεπα** ἡ δρυπεπὴς ἐλαία : ΑΠ 6,191 (Λόγγ.) **τὴν θ' ἁλίπαστον δρύπεπα.**

δρυπετής-οῦς-ές ἢ δρυπέτης σχόλ. κ. Ἡσ. δ. ἀν. τοῦ δρυπεπὴς βλ.λ., ἕτοιμος νὰ πέσῃ, ὑπερώριμος· Σχόλ. Ὀρειβ.2,746 ↓.

δρύπεψ-επος (ἡ) μτγν. μ. αἰτ. **δρύπεπα** ὡς ἑτερόκλ. αἰτ. τοῦ δρυπεπὴς βλ.λ.3).

δρύπη (ἡ) νεώτ. βοταν. γεν. πᾶς **καρπὸς ἔχων τὸ περικάρπιον σαρκῶδες καὶ τὸ ἐνδοκάρπιον σκληρόν, οἷον τὸ δαμάσκηνον, βερίκοκκον κτπ.**

δρυπίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. φυτὸν ἀκανθῶδες Θεόκρ.Φ 1,10,6· || νεώτ. **γένος καρυοφυλλοειδῶν** φυτῶν, μ. τὸ εἶδος **δρυπὶς ἡ ἀκανθώδης.**

δρυπολεῖ Ἡσ. « ταλαιπωρεῖ, ὀρειβατεῖ, πυρὶ πολιορκεῖ ».

δρύππα (ἡ) μτγν. ἐλαία δρυπεπὴς βλ.λ., ὑπερώριμος, δρούμπα, θρούμπο : ΑΠ 6,299 (Φαν) **πάρκειται σῦκόν τε μελαντραγὲς ἅ τ' ἐφιουλκὶς δρύππα**, Ἀθήν.2,56Α (Εὔπολις) « **δρυπεπεῖς τ' ἐλαῖαι** »· **ταύτας Ῥωμαῖοι δρύππας λέγουσι.**

δρύππιος-α-ον πιθ. ἐλαιόφυτος : Ἐπιγρ.**ἀγρὸς δ-.**

δρυπτερίς Ἡσ. « δρυοπτερίς ».

δρύπτην Ἡσ. « ἀλήτην »· πρβλ. δρώπτης.

δρύπτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ. δρύπτη (ἡ) γένος **καραβιδιιδῶν** κολεοπτέρων.

δρύπτω, μέλλ. δρύψω, ἀόρ. **ἔδρυψα** κ. ἐπ. δρύψα, μέσ. ἀόρ. **δρυψάμενος, παθ.** ὑπερσ. **δέδρυπτο** ξέω, σπαράττω, σχίζω, τσουγγρανίζω, ξεσχίζω : Ἰλ.Π 324 **πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ δρύψ' ἀπὸ μυώνων**· κ. μέσ. : Ὀδ.Β 153 **δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειάς**· || τὸ μέσ. κ.ἀπολ. κόπτομαι : Ξεν.ΚΠ 3,1,13 **αἱ δὲ γυναῖκες ἀναβοήσασαι ἐδρύπτοντο**· **2)** μτφ. ἐπιδρῶ ἐπιβλαβῶς εἰς τὴν ὑγείαν, ἐπιφέρω ἀπίσχνανσιν : Ἡρώνδ.8,2 **τὴν δὲ χοῖρον αὐανὴ δρύπτει.**

δρῦς (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δρθ** (ἡ ἢ τό), ἐν Πελοπονν` (ὁ) κτ.π. Ἀρκ. Ἐπιγρ., γεν **δρυός**, αἰτ.δρῦν κ. **δρύα** (Κόϊντ.3,280), δυϊκ. **δρύε**, πληθ **δρύες** (Ἰλ. Μ 132, Αἰσχ.Προμ.832 κ. ἀλ.) κ **δρῦς** (Θεόφρ.ΦΑ 2,9,2, Παυσ.8,12,1), γεν. **δρυῶν**, αἰτ. δρῦς (Ἀριστφ. Ἱππ.528, αὐτ.Νεφ.402) κ. **δρύας**) Σοφ ἀπ.403, Καλλ. Δήλ.84) (τὸ υ βραχύ, πλὴν δρῦς, δρῦν, ἀλλὰ κ. γεν. δρῦὸς ἐν ἀρχῇ στίχου, Ἡσίοδ Ἔργ.436) κατ' ἀρχὰς πᾶν δένδρον· Σχόλ. Ἰλ.Λ 86 « δρῦν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ .. πᾶν δένδρον »· **2)** συνηθέστ. εἰδ. **τὸ** ἄγριον δένδρον τὸ παράγον τὰς βαλάνους, ἡ βαλανιδιά : Ἰλ.558 **ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένοντο**· || διαστέλλεται τῆς πίτυος : Ἰλ.Ν 389, Ὀδ.Ι 186, καὶ χαρακτηρίζεται **ὑψικάρηνος** (Ἰλ.Μ 132) κ. ὑψίκομος (αὐτ.Ξ 398)· ἦτο ἱερὰ τοῦ Διός, χρησμοδοτοῦντος διὰ τῶν δρυῶν τῆς Δωδώνης : Ὀδ.Ξ 328 **ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακοῦσαι,** Πλάτ.Φαῖδρ.275 Β **δρυὸς λόγους ἔφησαν μαντικοὺς πρώτους γενέσθαι**· || παροιμ. φρ. **οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι .. οὐδ' ἀπὸ πέτρης** (δὲν ἐφύτρωσες ἀπὸ δρῦς καὶ βράχους, ἔχεις γονεῖς καὶ πατρίδα)· || Πλάτ.Πολ.554 D **ἐκ δρυός ποθεν ἢ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι**· - **ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρας ὀαρίζειν** ὁμιλεῖν ἀμερίμνως ὡς οἱ ἐρασταί : Ἰλ.Χ 126 **οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης .. ὀαριζέμεναι**· || **τί ἤ μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην** πρὸς τί ὅλα τοῦτα περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν (δὲν εἶναι ἀξιόλογα)· **διὰ πέτρας καὶ διὰ δρυὸς ὁρᾶν** ἔχειν μεγάλην ὀξυδέρκειαν : Ἡσίοδ.Θεογ.35 (περὶ τοῦ Λυγκέως), Πλούτ.Ἠθ.1083 D· || ὁμ. **δρῦν φέρειν διὰ τῆς ἀγορᾶς** ὑφίστασθαι ἀγγαρείαν : Λέξ.Ρητ.· || ὁμ. **ἅλις δρυός, ἄλλην δρῦν βαλάνιζε** ἀρκετὰ μὲ ἐξεμεταλλεύθης, πήγαινε νὰ ἐξαπατήσῃς καὶ ἄλλους : Εὐστ.1859,49· || παροιμ. νεωτ. **δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται** (ὅταν τις ἀποβάλῃ τὴν δύναμίν του, ὁ

κόσμος σπεύδει νὰ ἐπωφεληθῇ καὶ τὴν πτῶσίν του]· || στέφανος δρυὸς στέφανος ἐκ φύλλων δρυός: Εὐρ.Βάκχ.702· 3) εἰδ. ἡ φηγός, ἥμερη βαλανιδιά, δέντρο, καὶ ἡ πρῖνος, τὸ πουρνάρι: Διοσκ.1,106 ἡ φηγὸς καὶ ἡ πρῖνος εἴδη δρυός· || νεώτ. βοταν. δένδρον τῆς οἰκογενείας τῶν κυπελλοφόρων· 4) ἐπὶ ἄλλων δένδρων, κυρίως παραγόντων βαλάνους: Παυσ.8,1,6 ὁ δὲ τὸν καρπὸν τῶν δρυῶν οὔτι που πασῶν, ἀλλὰ τὰς βαλάνους τῆς φηγοῦ· || πίειρα δρῦς τὸ ρητινῶδες ξύλον τῆς πεύκης: Σοφ.Τρ.766 φλὸξ αἱματηρὰ ἀπὸ πιείρας δρυός· || κ. ἐπὶ ἐλαίας: Εὐρ.Κύκλ.615 δρυὸς ἄσπετον ἔρνος· || δρῦς θαλασσία ἡ ἁλίφλοιος βλ.λ.: ψ Δημόκρ.Συμπαθ.'Αντιπαθ.5 C· || δρῦς ποντία εἶδος θαλασσίων φυκῶν,σάργασσον τὸ κοινόν:Θεόφρ.Φ! 4,6,9· 5) μτφ.γέρων ἐξησθενημένος ἐκ τῆς ἡλικίας, ἐσχατόγηρος, μπαμπόγερος· 'Αρτεμίδ.2,25 «δρῦς δηλοῖ καὶ πρεσβύτην διὰ τὸ πολυετές»: ΑΠ 6,254, Μυρῖν.254 τὴν μαλακὴν.. δρῦν ἕλκειν εἰς 'Αίδην.

δρύσσομαι πάπ., μτχ. ἀορ. δρυξάμενος πιθ. τῆς αὐτ. σημ. τῷ δρυφάσσω βλ.λ.: Πάπ. δρυξάμενος τῆς γῆς ἀπὸ τῶν ὁρίων.

δρύσχετρον (τὸ) νεώτ. ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον δι' οὗ συγκολλῶνται διὰ συσφίγξεως ξύλα, νταβίδι.

δρύτη (ἡ) δημ. δένδρον: Πασπάτ.Χιακ.Γλωσσ.ἐν λ.

δρῦτόμος, μτγν. ποι. κ. δρῡτόμος, ποι. τ. τοῦ δρυατόμος βλ.λ. ὁ κόπτων δρῦς κ. γενικῶς δένδρα πρὸς ξύλευσιν, ὑλοτόμος, ξυλοκόπος: 'Ιλ. Λ 16 ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὡπλίσσατο δεῖπνον, Θεόκρ.5,64 τὸν δρυτόμον βωστρήσομες, ὃς τὰς ἐρίκας τήνας.. ξυλοχίζεται, 'Οππ.'Αλ.5, 250 δρυτόμος πεύκης ὀλετήρ· 2) μτγν. κ. ὡς ἐπίθ.: Κόλουθ.198 νῆας.. δρ- τεκτήνατο χαλκῷ.

δρυτομέ-έω σχόλ. κ. μον. τέμνω δρῦς καὶ γεν. δένδρα πρὸς ξύλευσιν, κόπτω ξύλα: Σχόλ. 'Ιλ.Δ 487 τὰ δρυτομούμενα ξύλα, Εὐστ.Πον.255,60 καί τις λαχαίνων φυτὰ καὶ δρυτομῶν ἄλλος.

δρυφάδες (αἱ) 'Ησ. πληθ. ὀν. τοῦ δρυφὰς βλ.λ.

δρυφάζω 'Ησ.δρύπτω βλ.λ.·'Ησ.«δρυφάξοι,δακεῖν».

δρυφαίνηκα 'Ησ. «τὸν οὐ μέγαν. 'Ηλεῖοι».

δρυφάκτης (ὁ) νεώτ. ὁ δρύφακτος βλ.λ.

δρυφακτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δρύφακτον βλ.λ. ἢ ὁ ἐκ δρυὸς πεποιημένος: ΕΜ 719,2 σκρινίον τὴν δρυφακτικὴν λάρνακα οἱ 'Ρωμαῖοι καλοῦσι.

δρύφακτον (τὸ) νεώτ. δρύφρακτος (ὁ) βλ.λ.κιγκλιδωτὸς ἢ δικτυωτὸς καὶ ἰδίως ξύλινος φραγμὸς περιφράσσων χῶρόν τινα ἢ διαχωρίζων μέρος τι ἀπὸ μείζονος ὅλου, δημ. κάγκελα· πρβλ. δρύφακτος· π. μτγν. μ. ἅπαξ κ. κατὰ πληθ.: 'Απολλδ.Δαμ.Πολιορκ. 46, νεώτ. ὑπερεπήδησαν τὰ δρύφακτα.

δρύφακτος (ὁ) (ἐκ τοῦ δρύφρακτος κατ' ἀνομοίωσ.) κ. μτγν. κ. τρύφακτος, πληθ. ἑτερόκλ.π. μτγν. δρύφακτα (τά), (μ. ἅπαξ παρ' 'Απολλδ.Δαμ. Πολιορκ.46), νεώτ. δρύφακτον (τὸ) κιγκλιδωτὸς ἢ δικτυωτός, ἰδίως ξύλινος φραγμὸς πρὸς περίφραξιν χώρου τινός, οἷον δικαστηρίου, βουλευτηρίου κττ., κάγκελα· 'Ησ. «δρύφακτοι, αἱ τοῦ δικαστηρίου θύραι (;), ἢ κάγκελοι, ἢ τὰ διαφράγματα, ἢ τὰ περιτειχίσματα»: 'Αριστφ.Σφ.830 ἄνευ δρυφάκτου τὴν δίκην μέλλεις καλεῖν, 'Απολλδ.Δαμ. Πολιορκ.172,1 δρυφάκτου τρόπῳ· συνήθ. κτ.πληθ.: Ξεν.'Ελλ.2,3,55 ἡ δὲ βουλὴ ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις, - ὑπερεπήδησαν τὰ δρύφακτα· 2) μτγν. καθ' ἓν. γεν. κιγκλίδες: Πολύβ.1,22,6 εἶχε δὲ καὶ δρύφακτον αὕτη (ἡ κλῖμαξ) παρ' ἑκατέραν τὴν ἐπιμήκη πλευράν· 3) ἐξώστης, μπαλκόνι· Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.675 κ. Σφ 386 «τὰ τῶν οἰκοδομημάτων ἐξέχοντα ξύλα»: 'Αριστλ.'Αθ.50,2 κωλύουσι.. δρυφάκτους ὑπὲρ τῶν ὁδῶν ὑπερτείνειν, Λιβάν.1,344,7 οἱ καθ' ἕτερον τοῖχον προβεβλημένοι δρύφακτοι· 4) νεώτ. γεν. τόπος πεφραγμένος ὑπὸ κιγκλίδων· || νεώτ. ἐλαφρὸν σανίδωμα ἐπεκτεῖνον τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα πρὸς μετριασμὸν τῆς εἰσροῆς τῶν ὑδάτων,εἰς δὲ τὰ παλαιότερα πολεμικὰ ἱστιοφόρα καὶ πρὸς ἀπόκρυψιν ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ, τὸ παραπέτο: Μωραϊτίδ.Διηγ.1,49 στηρίζων τὰ στῆθός μου ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ δρυφάκτου τῆς πρύμνης· || ὁμ.νεώτ.στρατ.ἀμυντικὸν ἔργον ἐκ σειρᾶς πασσάλων ἐμπεπηγμένων ἐν τῇ γῇ καὶ συνηνωμένων πρὸς ἀλλήλους στερεῶς,κάγκελο· || ὁμ.σιδηροδρ. κινητὸν φράγ τοποθετούμενον ἐν ταῖς ἰσοπέδοις διαβάσεσι πρὸς ἀπόφραξιν τῆς ὁδοῦ τῆς διασταυρουμένης πρὸς σιδηροδρομικὴν γραμμὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαβάσεως τῶν ἁμαξοστοιχιῶν.

δρυφακτό-όω μτγν. κ. νεώτ. διὰ δρυφάκτου περιφράσσω· || ὁθ. ὀχυρῶ: Πολύβ.8,6,4 ταύτης (τῆς κλίμακος) ἑκατέραν τὴν πλευρὰν δρυφακτώσαντες· 2) νεώτ. ἀποχωρίζω τι διὰ δρυφάκτου, τὸ χωρίζω, τὸ περικλείω μὲ κάγκελα.

δρυφάκτωμα-ατος (τὸ) μτγν. τόπος διὰ δρυφάκτου περιπεφραγμένος: Στράβ.13,4,14 πρόκειται δὲ τούτου δρυφάκτωμα τετράγωνον.

δρυφάς-άδος (ἡ) (δρύπτω) 'Ησ.κτ. πληθ. δρυφάδες ἀμυχαί, τσουγγρανίσματα· 'Ησ.«ὀνύχων καταξύσματα» (κώδ. «ὄνυχες,καταξύοματα»)· 2) ὁθ. μτφ. λῦπαι, ὀδύναι· 'Ησ. «λῦπαι, ὀδύναι, τὰ ἀπὸ πληγῶν πελιώματα».

δρυφάσσω μτγν. περιφράττω, προφυλάττω τι διὰ περιφράγματος, προστατεύω: Λυκόφρ.758 στέρνα δεδρυφαγμένα.

δρύφειν 'Ησ. «περαίνειν».

δρύφη 'Ησ. «κλάσματα».

δρυφή 'Ησ. «ἀμυχή, καταξυσμή».

δρυφόδες 'Ησ. δ. ὀνάγν. δρυφάδες, βλ. δρυφάς.

δρυφοί (οἱ) 'Ησ. «ξέοματα».

δρυφόμενοι 'Ησ. «φθειρόμενοι».

δρυφόροι (οἱ) 'Επιγρ. θρησκευτικοὶ ἄρχοντες ἐν Θεσσαλονίκῃ (κτ. διόρθ. ἀντὶ ὁροιφόροι).

δρύφος (τὸ) πιθ. ἐν. τοῦ δρύφη βλ.λ.

δρύφρακτον (τὸ) μον. ἀντὶ δρύφακτον, δρύφακτος βλ.λ.: Μηναῖ.2,1 Συναξ. καὶ τάφον εὑρών,.. ὑπερῷον ἔχοντα καὶ δρύφρακτον.

δρύφω μ. π. 'Ησ. κατ' ἀπαρφ. ἐνεστ. δρύφειν κ. ἀορ. δρύψαι βλλς.

δρύψαι 'Ησ. «ἀφελεῖν (;), καταξῦσαι».

δρύψαλα 'Ησ. «πέταλα δρυώδη» (κτ. διόρθ. ἀντὶ μέτελλα ἢ κώδ. μέταλα).

δρύφελον (τὸ) μτγν. φλοιός, ἀπόξυσμα, ξύσμα, τρίμμα, θρύψαλο· ΕΜ 288 «δρύφελα, λέμματα, φλοιούς»· πρβλ. δρύψαλα κ. τρίψολα: Παρθ.ἀπ.26

δρύφιον (τὸ) μτγν. τρίμμα, ξύσμα, ὁ. δρύφελον βλ.λ.: Φανίας ἐν ΑΠ 6,292 τυρῶν δρύφια.

δρυφογέρων-οντος (ὁ) ὁ ἐκ τῆς ἀκολασίας προώρως γεγηρασμένος, ὁ σεσαθρωμένος γέρων, βρωμόγερος, παλιόγερος· 'Ησ. «δρυφογέροντας, τοὺς ἀτόνους πρεσβύτας καὶ οἱονεὶ ἀτίμους».

δρυφόπαις-παιδος (ὁ,ἡ) ὁ ἐκ τῆς ἄγαν τρυφῆς ἢ τῆς ἀκολασίας σεσαθρωμένος παῖς, προώρως παρηκμασμένος· 'Ησ. «δρυφόπαιδα· ἁπαλόπαιδα ἢ ἐλεεινόν»· 2) ἐπὶ γυναικός, ἡ ἔχουσα διεγερτικούς, προκλητικούς, ἀκολάστους τρόπους, ἀσέμνως φιλάρεσκος· 'Ησ. «δρυφόπαιδα, τὴν λαμυράν»: Θεόγνωστ.Καν.97,10 δρύφω, δρυφόπαις.

δρυώδης-ους-ες μ. π. 'Ησ. ὡς γλῶσσ. τοῦ δρυόεις βλ.λ. ὁ δρυὸς σχῆμα ἔχων, ἢ ὁ πλήρης δρυῶν

δρῶ-άω, κ. μσν. κ. νεώτ., αἰολ. γ' πληθ. δραῖσι, ὑποτ. δρῶ, δρᾷς, δρᾷ, π.'Ομ.γ' πληθ.ὑποτ. δρώωσι, εὐκτ. δρῴην ἢ δρῷμι κ. δρῴοιμι, παρατ. ἔδρων μέλλ. δράσω, ἀόρ. α' ἔδρασα κ. Ιων. ἔδρησα, πρκ. δέδρακα, παθ. ἀόρ. α' ἐδράσθην, πρκ. δέδραμαι κ.μτγν. δέδρασμαι (ἐσφ. γρ.) ἐνεργῶ ἢ ἐκτελῶ, διεξάγω τι ὡς δρηστὴρ ἤτοι ὑπηρέτης,

ὑπηρετῶ, διακονῶ : Ὀδ.Ο 317 αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ὅττ᾿ ἐθέλοιεν, (Σχόλ.« διακονοίην, δουλεύοιμι »)· 2) ὡς μτβ. ἐκτελῶ τι, φέρω εἰς πέρας ἀγαθόν τι ἢ κακὸν ἔργον, ἰδίως μέγα, κατορθώνω, πράττω, κάμνω τι : Εὐρ.Κύκλ.163 δράσω τάδ᾿, ὀλίγον φροντίσας γε δεσποτῶν, Ἀριστφ. Ἐκκλ.704 ποῖ θεὶς οὗτος ; | πάντως οὐδὲν δράσεις ἐλθών, αὐτ.Εἰρ.1061 ἀλλ᾿ οἶσθ᾿ ὃ δρᾶσον ; (ἠξεύρεις τί πρέπει νὰ κάμῃς ;), Ξεν.Ἑλλ.1,1,23 ἀπορίομες τί χρὴ δρᾶν· || εἰδ. φρ. πάντα δρῶ μετέρχομαι πάντα τὰ μέσα, καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν : Εὐρ.Ἱππ.284 (κτ. διόρθ.) || ὁμ. τί δρῶ ; ἐπὶ εὑρισκομένου εἰς μεγίστην ἀμηχανίαν, ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ τί πάθω ; : Αἰσχ.Ἑπτ.1057 τί πάθω ; τί δὲ δρῶ ;· || ὁμ. τί δράσω ; πῶς νὰ κάμω ; πρὸς δήλωσιν ἀπελπισίας : Σοφ.ΑΪ.920 οἴμοι, τί δράσω ;· || τὸ οὐδ. τῆς μτχ. ἐνεστ. ὡς οὐσ. δρῶν, τὸ ἔργον, ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια, ἡ βοήθεια : Σοφ.ΟΚ 1604 παντὸς εἶχε δρῶντος ἡδονήν· || ὁ δρῶν ὁ πράττων τι : Αἰσχ.Ἀγ.1359 τοῦ δρῶντος ἄν τι καὶ τὸ βουλεῦσαι πέρι· || τὸ οὐδ. μτχ. παθ. ἐνεστ. δρώμενον τὸ πραττόμενον ἢ πεπραγμένον, ἡ πρᾶξις, συνήθ. κτ. πληθ. : Σοφ.ΟΚ 1644 Θησεὺς παρέστω μανθάνων τὰ δρώμενα· 3) μτβ. ὡς ἀντίθ. τοῦ πάσχω ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἔμψυχον, κάμνω τι καλὸν ἢ κακόν, ὠφελῶ ἢ βλάπτω (διὰ τῶν πράξεών μου) : Αἰσχ.Ἀγ.1527 ἄξια δράσας ἄξια πάσχων· || φρ. παροιμ. δράσαντι παθεῖν (ὅ,τι ἔκαμες θὰ λάβῃς) : Αἰσχ. ἀπ.456 δράσαντι γάρ τοι καὶ παθεῖν ὀφείλεται· || ὁμ. μτ. διπλῆς αἰτ. ἢ μτ. αἰτ. κ. δοτ. τί τινι, ἢ μτ. αἰτ. κ. ἐμπροθ. διορισμ. τί εἴς τινα : Σοφ.Φιλ. 940 οἷ᾿ ἔργ᾿ ὁ παῖς μ᾿ ἔδρασεν οὑξ Ἀχιλλέως, Αἰλ.ΖΙ 1,58 οὐκ ἀποκτείνουσι, καίτοι ῥᾳδίως ἂν αὐτῇ τοῦτο δράσαντες· || ὁμ. μτ. ἐπιρρ. : Θέογν.108, Αἰσχ.Πέρσ.813 τοιγὰρ κακῶς δράσαντες οὐκ ἐλάσσονα πάσχουσι· || φρ. τὰ εὖ δεδραμένα αἱ εὐεργεσίαι : Θουκ.3,54 τῶν εὖ δεδραμένων ὑπόμνησιν ποιησόμεθα· || μτχ. ἀόρ. ὁ δράσας ὁ δράστης, ὁ ἔνοχος : Πλάτ.Νόμ.879 Α καὶ τῶν ξυγγενῶν τοῦ δράσαντος μηδένα δικάζειν· || ὁμ. μτχ.παρακ.ὁ δεδρακὼς ὁ δράστης : Σοφ. ΟΤ 246 κατεύχομαι δὲ τὸν δεδρακότ᾿, Δημ.632 τούτων εἴργειν τὸν δεδρακότα· || εἰδ. φρ. τά γ᾿ ἔργα μου πεπονθότα .. μᾶλλον ἢ δεδρακότα (πράξεις πάσχοντος μᾶλλον ἢ δρῶντος) : Σοφ.ΟΚ267· 4) ἐπὶ πραγμ.ἐκπληρῶ σκοπόν τινα, εἶμαι χρήσιμος πρός τι, χρησιμεύω : Ἀριστφ.Ἱππ.237 τουτὶ τί δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν ποτήριον ; (τί δουλειὰ ἔχει, τί γυρεύει ἐδῶ ;)· || μτγν. μετὰ διπλῆς αἰτ. ἀσκῶ ὡρισμένην ἐνέργειαν, ἐπίδρασιν, ἀποτέλεσμα εἴς τι : Λουκ.Εἰκ.1 ὅπερ καὶ ἡ λίθος ἡ Ἡρακλεία δρᾷ τὸν σίδηρον· || μτγν. μετ᾿ ἐμπροθ. διορισμ. (εἴς τι) ἀσκῶ ἐνέργειαν, ἐπίδρασιν, ἐπιδρῶ : Χρύσιππ.Στωϊκ.2,135 εἰς ἄλληλα πάσχειν καὶ δρᾶν· || ὅθ. νεώτ. μετ᾿ ἐμπροθ. διορισμ. (ἐπί τινος) κ. ἐπιρρ. ἀσκῶ ἐπί τινος τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐπίδρασιν, ἐπιφέρω τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα, ἐπιδρῶ : ὁ ἠλεκτρισμὸς δρᾷ διασχαστικῶς ἐπὶ τοῦ ὕδατος· 5) νεώτ. κ. ἐπὶ προσ. ὁπολ. ἀναπτύσσω δρᾶσιν, ἐνέργειαν, παρουσιάζω ἐνεργητικότητα : ἔδρασε καταστρεπτικῶς,- ἔδρασεν ὡς ὁπλαρχηγός - ὡς δημοσιογράφος· || ὁμ. ἐπὶ ἀψύχων : τὸ πυροβολικὸν ἔδρασε κατὰ τὴν νύκτα· || εἰδ. φυσ. δρῶσα δύναμις ἡ κινητικὴ ἐνέργεια κινουμένου σώματος, ἡ ἀ.ρύμη,- δρῶσα πτῶσις ἡ διαφορὰ θερμότητος τοῦ ἀτμοῦ κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὸν ἀτμοστρόβιλον καὶ τὴν ἔξοδον ἐκεῖθεν· 6) θύω, προσφέρω θυσίαν ἢ τελῶ μυστικὰς ἱεροτελεστίας· Ἀθήν.14,660 Α « καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν δρᾶν ὠνόμαζον » : Πλούτ.Νόμ.9 οὐ μόνον τῶν δημοσίᾳ δρωμένων (τῶν δημοσίων θυσιῶν) ἐπιμελούμενος,ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰδίᾳ θύοντας ἐπισκοπῶν.

δρωκτάζεις Ἡσ. «περιβλέπεις»· πρβλ. δρωπάζω.

δρωμᾷ Ἡσ. «τρέχει»· πρβλ. δρωμίσσουσα.

δρωμένος-η-ο δημ.μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. δρώνω βλ. λ. ἀ. ἱδρωμένος ὁ ἔχων ἱδρῶτα βλ.λ. : Ἐφταλ.Ὀδ.Δ 39 καὶ τὰ δρωμένα τ᾿ ἄλογα ξεζέψαν ἀπ᾿ τ᾿ ἀμάξι· 2) συνεκδ. ὁ ἔχων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος λεπτοτάτας σταγόνας ὑγροῦ οἱονεὶ ἱδρῶτος : Χιακ.Ἀνάλ.69 ἦταν τοῦ ἥλιου ροδινὴ καὶ τοῦ λουτροῦ δρωμένη.

δρωμίσσουσα Ἡσ. «τρέχουσα»· πρβλ. δρωμᾷ.

δρωμῶ-άω Ἡσ. γ´ ἐν. δρωμᾷ βλ.λ.

δρώνω δημ.κ. ἱδρώνω βλ.λ., ἀόρ. ἵδρωσα, παρακ. δρωμένος βλ.λ. κ. ἱδρωμένος ἐκκρίνω ἐκ τῶν πόρων τοῦ σώματός μου λεπτότατα μόρια ὑγροῦ, ἔχω ἱδρῶτα βλ.λ., ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζῴων : δρώνει τ᾿ ἄλογο δεμένο στὸν ἥλιο· || εἰδ. φρ. δὲ δρώνει τ᾿ αὐτί του (οὐδόλως ἀνησυχεῖ, δὲν σκοτίζεται)· || κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Ἐρωτόκρ.Α 292 κι ἵδρω τοῦ ψυχομαχισμοῦ τὸ πρόσωπό μου δρώνει· 2) συνεκδ. ἐκβάλλω ἢ γενικώτ. παρουσιάζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου λεπτοτάτας σταγόνας ὑγρασίας : δρώνει ὁ τοῖχος,- δρώνουν τὰ τζάμια· || κ. μτβ. ἐξάγω ὑγρόν τι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου : ἱδρώνει αἷμα· 3) μτφ. καταβάλλω μεγάλας προσπαθείας μέχρι τοῦ νὰ ἐπιτύχω τι, κοπιάζω.

δρωξαλλίδα (ἡ) δημ. ἐπιδερμική τις ἀσθένεια τῆς κεφαλῆς καταστρέφουσα τὰς τρίχας τῆς κόμης· πρβλ. τρωξαλλίς.

δρώοιμι ἐπ.εὐκτ.ἐνεργ.ἐνεστ. τοῦ ρ. δρῶ-άω βλ.λ.

δρωπάζω Ἡσ. κ. μτγν. βλέπω· Ἡσ. « δρωπάζειν ἐμβλέπειν » : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.139,8.

δρωπακίζω μτγν.,παθ.ἀόρ. ἐδρωπακίσθην ποιοῦμαι χρῆσιν δρώπακος βλ.λ., χρίω τὸ σῶμα δι᾿ ἀποψιλωτικῆς ἀλοιφῆς, μαδῶ τὰς τρίχας διὰ πεπισσωμένου ἐμπλάστρου· ΕΜ 288,12 « δρωπακίζεσθαι, πιττοῦσθαι, τὸ τὰς τρίχας τοῦ παντὸς σώματος μαδᾶν χρίσμασι »· πρβλ. Φρύν.403 «δρωπακίζειν ἀδόκιμον, ἀρχαῖον δὲ τὸ παρατίλλεσθαι ἢ πιττοῦσθαι» : Ὀρειβ.Εὐπορ.4,7 δ- μέλιτι· κ. παθ. Λουκ.Δημῶν.50 δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευσον· || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Ἀρρ.Ἐπικτ.3,22,10.

δρωπάκινος-η-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δρώπακα βλ.λ. : Ἀλέξ.Τραλλ.8,421 χρῖσμα δρωπάκινον (κτ. διόρθ. ἀντὶ δρωπάκιον).

δρωπακισμός (ὁ) μτγν. ἡ χρῆσις δρώπακος βλ.λ. πρὸς ἀποψίλωσιν, ὅθ. γεν. ἡ ἀποτίλλωσις, τὸ μάδημα τῶν τριχῶν : Διοσκ.7,4 δρωπακισμός τε καὶ συναπισμὸς κατὰ μέρος ἐφ᾿ ὅλου τοῦ σώματος.

δρωπακιστής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ διὰ δρώπακος βλ.λ. ἀφαιρῶν, ἀποτίλλων, μαδῶν τὰς τρίχας τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀ. δρῶπαξ· 2) ὁ βαλανεὺς ἢ κομμωτής, ὁ δι᾿ ἐμπλάστρου δρώπακος ἢ δι᾿ ἀλοιφῆς ἢ κ. δι᾿ ἐκριζώσεως ἐνεργῶν τὴν ἀποτίλλωσιν τῶν τριχῶν ἄλλου, οἷον ἀπὸ τῶν βραχιόνων, τῶν κνημῶν ἢ ἄλλοθεν· || ἡ λ. ἐν χρ. κ. ὑβριστικῶς· πρβλ. δρῶπαξ, δρωπακίστρια.

δρωπακιστός-ή-όν μτγν. ὁ χρήσιμος πρὸς ψίλωσιν,ἀφαίρεσιν τῶν τριχῶν,ψιλωτικός: Γαλ.18(2),894 ὅσα δέ τινά ποτε εἰσι πιττωτὰ (φάρμακα) ἢ δρωπακιστὰ νοήσεις ἀκούσας πίτταν καὶ δρώπακα.

δρωπακίστρια (ἡ) Θωμ.Μ 690· « παρατίλτρια,οὐ δρωπακίστρια », θηλ. τοῦ δρωπακιστὴς βλ.λ.

δρῶπαξ-ακος (ὁ) μσν. εἶδος ἐμπλάστρου ἐκ πίσσης συμμίκτου πιθ. μετ᾿ ἄλλων φαρμακευτικῶν ὑλῶν : Ἱππ.Ἐπιδ.19, Γαλ.6,416 (σελ.175) ὀνίνησιν (τοὺς ἰσχνοὺς) ὁ καλούμενος ὑπὸ τῶν νῦν Ἑλλήνων δρῶπαξ· 2) ἀλοιφή τις ἧς ἡ ἐπίχρισις ἐπὶ τριχωτῶν τόπων τοῦ σώματος ἐπέφερε τὴν ἀποψίλωσιν· πρβλ. Σουΐδ. « δρωπακίζειν τὸ μετ᾿ ἀλοιφῆς τινος

χρίειν τὸ σῶμα πρὸς φίλωσιν τῶν τῆς σαρκὸς τριχῶν» : Συνέσ.75 **πολλοὺς ὁρῶ διὰ τὴν ὑγίειαν ἐπὶ τὸν ξυρὸν καὶ δρώπακα καταφεύγοντας·** **3)** μτφ. ὁ ὑπερβαλλόντως τοῦ σώματος αὐτοῦ πρὸς ἐξωραϊσμὸν ἐπιμελούμενος ἀνήρ· Σουΐδ. «ὁ κεκαλλωπισμένος ἀνήρ» (ἐσφ. γρ. δρόπαξ).

δρώπικας (ὁ) δημ. ἄ. **δρωπίκι** (τό) ἡ νόσος ὑδρωπικία, ὕδρωψ βλ.λ.

δρωπίκι (τὸ) δημ. κ. **δρώπικας ὁ ὕδρωψ** βλ.λ.

δρωπικία (ἡ) δημ. κ. **ὑδρωπικία** ὕδρωψ βλ.λ.

δρωπικιάζω δημ. κ. **ὑδρωπικιάζω,** μτχ. παθ. παρακ. **δρωπικιασμένος** προσβάλλομαι ἢ πάσχω ὑπὸ ὕδρωπος βλ.λ.

δρωπικιάρης (ὁ) δημ. ὁ προσβεβλημένος ὑπὸ ὕδρωπος, ὁ δρωπικιασμένος· πρβλ. χτικιάρης.

δρωπίκιασμα (τό) δημ. ἡ πάθησις ἐκ τῆς νόσου ὕδρωπος βλ.λ., ὑδρωπικίασις.

δρωπικιασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. **δρωπικιάζω** βλ.λ. ὁ προσβεβλημένος ὑπὸ ὕδρωπος, ἄ. δρωπικιάρης.

δρώπτης Ἡσ. «πλανήτης, πτωχός».

δρώπτω διακόπτω ἢ διασκοπῶ· πρβλ. δρωπάζω :·Αἰσχ.ἀπ.278.

δρωτάρι (τὸ) δημ. ἡ ἱδρωτάρι **ἄφθονος** ἔκκρισις ἱδρῶτος, ἰδ. κτ. πληθ. : **τρέχουνε τὰ δρωτάρια ἀπ' τὰ λαιμά της· 2)** εἰδ. δρωτσίλα βλ.λ. : **ἐγέμωσε δρωτάρι ὅλο του τὸ κορμί.**

δρωτσίλα (ἡ) δημ. ἐξανθήματα τοῦ δέρματος ἐκ τοῦ ἱδρῶτος κατὰ τὰ θερινὰ καύματα, ἱδρῶα βλ.λ.

δρώψ Ἡσ. «ἄνθρωπος» : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.5,674.

δῦ ἐπ. γ' ἐν. ἀορ. β' τῆς ὁριστ. τοῦ δύω βλ.λ. : 'Ιλ.Θ 85 **βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ.**

δύα δωρ.τ. τοῦ δύη βλ.λ.· **2)** Ἡσ. «δύαν, κρήνην».

δυάδα (ἡ) δημ. ἡ δυὰς βλ. λ. : Μ Μ **νά 'ναι καλὰ ἡ δυάδα μου | καὶ ἡ χρυσή μου ζευγαριά.**

δυαδίζω μτγν. συνήθ. ἐν τῷ παθ. δυαδίζομαι μεταβάλλομαι εἰς δυάδα : Δαμάσκ.'Αρχ.147.

δυαδικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀριθμ. δύο : Πλούτ.'Ηθ.1025 C **τὸ τῆς δυαδικῆς καὶ ἀορίστου μερίδος,** Δαμάσκ. 'Αρχ.119· || **δυαδικὸν σύστημα** ἀριθμήσεως σύστημα γραφῆς ἀριθμῶν ἔχον βάσιν τὸ δύο, καθ' **ὃ ἕκαστον** ψηφίον πρὸς τ' ἀριστερὰ ἄλλου ἀποκτᾷ διπλασίαν τούτου ἀξίαν· || **δυαδικὴ θεωρία** ἐν τῇ μεταφυσικῇ ἡ δοξάζουσα τὴν χωριστὴν ὑπόστασιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἢ γεν. τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὕλης, ἄ. δυαδισμὸς βλ.λ.· **2)** νεώτ.**δυαδικὴ μοναρχία** ἡ **ἐκ δύο** ἐθνῶν κ.εἰδ. ἡ τῆς Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας· || γεωλ. **δυαδικὴ διάπλασις στρωμάτων ἢ πέρμιος** (ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν διαπλάσεων **τοῦ** παλαιοζωϊκοῦ ἀθροίσματος τῶν στρωμάτων τῆς γῆς)· **δυαδικὴ περίοδος** (ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν πέντε περιόδων τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος τῆς γῆς)· **δυαδικοὶ ἀριθμοὶ** (οἱ συγκείμενοι ἀπὸ δύο διαφόρους μονάδας, πραγματικὰς καὶ φανταστικάς, ἄ. μιγάδες).

δυαδικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον δυαδικὸν βλ.λ. : Πρόκλ.Παρμ.915Η, 'Ερμεί.'Αλ.Φαῖδρ.151Α.

δυαδισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ δυαδίζω βλ.λ. : Δαμάσκ.'Αρχ.193· || νεώτ. **φιλοσ.** θεωρία ἀποδεχομένη δύο ἀρχάς, τὴν ὕλην καὶ τὸ πνεῦμα, ἀντίθ. **ἑνισμός·** πρβλ. **διαρχία,** δυϊσμός.

δυάζω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ποιῶ τι δύο, διπλασιάζω : Θέων.Σμ.294,'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.60 Ρ· || παρουσιάζω τι διπλοῦν, ὡς δύο, ὡς ζεῦγος : Εὐστ. Πον.250,78 **ἀπ' αὐτῆς** (τῆς δυάδος) **καὶ τὴν κακοπάθειαν οἱ τὰ τοιαῦτα σοφοὶ δύην ἐκάλεσαν, ὡς τὴν κατὰ σῶμα στοιχειώδη καθ' ἡμᾶς ἑνότητα δυάζουσαν κατά τε τὸ πάσχον καὶ τὸ ποιοῦν·** || παθ. γίνομαι διπλοῦς, γίνομαι δύο μετ' ἄλλου, ζευγαρώνομαι : Εὐστ.Πον.81 **ἀντὶ τοῦ ζῆν μονὰξ δυάζεσθαι· 2)** ἀμτβ. **εἶμαι διπλοῦς** : Νικ.Χων.346 Α **κίονες οἱ.. δυάζοντες** ἵστανται (=δύο ὄντες)· **3)** εἰδ. ἐκφέρω τι κατὰ δυϊκὸν ἀριθμόν : Εὐστ.'Ιλ.47,28 **ἔθος** 'Ομήρῳ ἀδιαφορεῖν **ἐν τοῖς πληθυντικοῖς καὶ ποτὲ μὲν πληθύνειν τὰ δυϊκά, ποτὲ δὲ δυάζειν τὸ πλῆθος· 4)** παθ. ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρᾶγμά τι εἶναι διπλοῦν, βλέπω τι διπλοῦν, πάσχω διπλωπίαν : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ. 7,193· **5)** κ. νεώτ. διαιρῶ εἰς δύο, διχοτομῶ : 'Ασκλ.Μεταφ.432,12· || ὁμ. παθ. ἐπὶ τῆς σελήνης : Θεολ.'Αριθμ.12,28 **ἐδυάσθη καὶ ἐδιχοτομήθη· ἡμίτομος γὰρ καὶ διχοτόμος λέγεται· 6)** μτφ. μέσ. διχάζω ἐμαυτὸν ἀποδεχόμενος δύο διϊσταμένας μεταξὺ των θεωρίας, ἐπαμφοτερίζω : Εὐστ.Πον. 250,64 **ἢ τῷ θεῷ ἢ τῷ μαμωνᾷ.. δυάζεσθαι γὰρ οὐκ ἔστι τὸν ἀληθῶς μονάζοντα· 7)** Ἡσ. «δυάζει· φλυαρεῖ»· πρβλ.Κόντ.'Αθηνᾶ 1,98.

δυάκις ἐπίρρ. δίς, δύο φοράς : 'Αριστφ.ἀπ.769.

δυαλίνη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. κ. δουαλίνα γένος προκαρδιιδῶν ζῴων ἀπαντῶν μ.ἐν ἀπολιθώσει· **2)** ὁμ. χημ. ἐκρηκτικὴ ὕλη περιέχουσα νιτρογλυκερίνην.

δυάνδρες-ων (οἱ) 'Επιγρ. μτγν. δύο ἄνδρες, οἱ π. Ρωμ. ἄρχοντες duumviri.

δυανδρία (ἡ) νεώτ. π. Σπαρτ. κ. Ρωμ. συναρχία δύο ἀνδρῶν· πρβλ. διαρχία.

δυανδρικός-ή-όν 'Επιγρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς δυάνδρας ἢ εἰς τὴν δυανδρίαν βλ.λ.

δυανερικός-ή-όν 'Επιγρ. δυανδρικὸς βλ.λ.

δυάρα (ἡ) δημ. κ. **διάρα** παλαιότερον χάλκινον νόμισμα τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους ἀξίας δύο λεπτῶν, ἄ. **δίλεπτον κ.δίλεφτο·** || **φρ. δὲν ἀξίζει μιὰ δυάρα** εἶναι ἀνάξιον λόγου, οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν : Καζ.Ν Θ Κωμ.2,21,99 **χωρὶς αὐτὴ δὲ θ' ἄξιζα μιὰ δυάρα·** || ὁμ. **φρ. δὲ δίνω δυάρα** ἀδιαφορῶ παντελῶς· **2)** εἰδ. ἐν τῇ χαρτοπαιξίᾳ τὸ **φέρον** τὸν ἀριθμὸν δύο παιγνιόχαρτον : **ἔχω τὴ δυάρα· 3)** συνήθ. κατὰ πληθ. δυάρες εἰς τοὺς κύβους ὁσάκις κατὰ τὴν ῥῖψιν των εἰς ἀμφοτέρους ἐμφονισθῇ ὁ ἀριθμὸς δύο.

δυάρι (τὸ) δημ. τὸ φέρον τὸν ἀριθμὸν δύο παιγνιόχαρτον· **2)** εἰδ. ἐπὶ διαφόρων σανίδων ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ πῆχος, ἡ δύο ἑκατοστομέτρων πάχους· πρβλ. **πεντάρια·** || ὁμ. ἐπὶ ἐργαλείων τεκτονικῶν καὶ ἄλλων, τὰ κατὰ μέγεθος διπλάσια τοῦ ὁμοίας καὶ συνηθεστέρας χρήσεως μικροτέρου ἐργαλείου, οἷον ρυκάνης, τρυπάνου κττ.

δυαρχία (ἡ) νεώτ. κ. **διαρχία** δύο ἄρχοντες ἐξουσιάζοντες, κυβερνῶντες ὁμοῦ· **2)** ἡ συναρχηγία δύο ἀτόμων· **3)** εἰδ.φιλοσ. **δυϊσμὸς** βλ.λ., ἀντιθ. ἑνισμός, μονισμὸς βλ.λ.

δυάς-άδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ ἀριθμὸς δύο** : Πλάτ.Παρμ.149 C **εἰ δέ γε ἓν μόνον ἐστί, δυὰς δὲ μὴ ἔστιν,ἀφὶς οὐκ ἂν εἴη,** 'Αριστλ.Φυσ.220 a,27 **ἐλάχιστος δὲ ἀριθμός, ὁ μὲν ἁπλῶς ἐστιν, ἡ δυάς· 2)** κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀριθμ. δύο : Πλάτ. Φαῖδ.101 C **οὐκ ἔχεις ἄλλην τινὰ αἰτίαν τοῦ δύο γενέσθαι ἀλλ' ἢ τὴν τῆς δυάδος μετάσχεσιν,** 'Αριστλ.Μεταφ.1081 a,14 **ὁ γὰρ ἀριθμός ἐστιν ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς δυάδος τῆς ἀορίστου,** 'Αλέξ. 'Αφρ.Μεταφ.58,12· **3)** τὸ ζεῦγος, δύο ὅμοια ὡς σύνολον λαμβανόμενα : Λιβάν.Λόγ.61,7 **στοῶν δύο δυάσι διειλημμένη διηκούσαις τοῦ παντός,** Μηναῖ. 5,12'Ορθρ. **δυάδα τὴν ἁγίαν τιμήσωμεν ἀξίως.**

δύασμα-ατος μσν.δυασμὸς βλ.λ. : Εὐστ.Πον.235,58.

δυασμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. συνένωσις δύο : Εὐστ. Πον.205,30 **οἱ δὲ τῇ ἀσυγχύτῳ ἑνώσει ἐπεβούλευον τῷ αὐθάδει τοῦ δυασμοῦ** (ἀναφ. πρὸς τὸν Θεάνθρωπον)· **2)** νεώτ. χωρισμὸς εἰς δύο μέρη.

δυάω ἐπ. καθιστῶ τινα δυστυχῆ, βυθίζω εἰς δυστυχίαν : 'Οδ.Υ 195 **ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους·** || ἡ μτχ. παθ. παρακ. **δεδυημένος** βυθισμένος εἰς τὴν δυστυχίαν· Ἡσ.

δύθρις θάλασσα : Σχόλ.Θεοκρ.1,118.

δυγός δωρ. τ. τοῦ ζυγὸς βλ.λ. : Ἐπιγρ.
δυγώγραμμα-ατος (τά) νεώτ. ναυτ. συντετμημένον του **δυναμογωνιόγραμμα** βλ.λ.
δυειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ τῆς δυάδος, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν τάξιν τῆς δυάδος : Δαμάσκ.Πρ.189.
δυεῖν δυϊκ. τοῦ δύο βλ.λ.
δυενιαυσίως ἐπίρρ. πάπ. δὶς τοῦ ἔτους.
δυερός-ά-όν Ἐπιγρ. μτγν. ἄθλιος, δυστυχής : Ἐπιγρ. **δυεροῦ θανάτοιο τυχεῖν**, Μάξ.Κατάρχ.65 **ἐπεαβολίην δυερήν.**
δυϜάνοι Κυπρ. τ. τοῦ διδοίη, βλ. **δίδωμι.**
δύη (ἡ) κ. δωρ. **δύα** ποι. δυστυχία, ἀθλιότης, ἀγωνία· Ἡσ. « δυστυχία, ἔνδεια, πόνος, ταλαιπωρία », Σουΐδ. « κακοπάθεια, δυστυχία » : Ὀδ.Ξ 215 **ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή**, Αἰσχ.Πρ.746 **δυσχείμερόν γε πέλαγος ἀτηρᾶς δύης**, Ἀπп.Ἐμφ.Πολ.4,42 **πρεσβύτης κόμης τε ἔμπλεως καὶ δύης·** **2)** ὀνομασία τοῦ ἀριθμοῦ **δύο** ὑπὸ **τῶν** Πυθαγορείων (κτ. **ἐσφ.** ἐτυμολογίαν) : Θεολ.Ἀριθμ.12.
δυηπάθεια (ἡ) ΕΜ 291,10 «κακοπάθεια, δυστυχία».
δυηπαθής-οῦς-ές μτγν. ὁ πολλὰ ὑποφέρων : Ἀπόλλ.Ρ 4,1165, Ὀππ.Ἁλ.2,436 **δύπται .. δυηπαθέες·** **2)** ἐπώδυνος : Νόνν.Δ 41,411 **δυηπαθὴς τοκετός·** **3)** Σουΐδ. « καρτερικός » : Ἀντίπ.Σιδ. ΑΠ 7,209 **αὐτοῦ σοι παρ᾽ ἅλωνι δυηπαθὲς ἐργάτα μύρμηξ, ἠρίον ἐκ βώλου διψάδος ἐκτισάμαν.**
δυηπαθία (ἡ) ἰων. -ίη ποι. δυστυχία, ἀθλιότης, κακοπάθεια : Ἀπολλ.Ρ 4,1395, Ἰουλ.Αἰγ.ΑΠλ.4,113 **ἄγρυπνον σῆμα δυηπαθίης.**
δυήπαθος-ον μτγν. δυηπαθὴς βλ.λ Ὑμν.Ἑρμ 486 **ἐργασίην φεύγουσα δυήπαθον.**
δυηπαθῶ-έω μτγν. ὑποφέρω δυστυχίας, πόνους, θλίψεις : Νόνν.Δ 26,113 **κεῖτο δυηπαθέων.**
δυθμά (ἡ) δωρ. τ. τοῦ δυσμὴ βλ.λ , συνήθ. κτ. πληθ. : Πινδ.13,80 **τοῖσιν ἐν δυθμαῖσιν αὐγᾶν φλὸξ ἀνατελλομένα .. παννυχίζει,** Καλλ.Δημ.10 **πότνια πῶς σε δύναντο πόδες φέρεν, ἔστ᾽ ἐπὶ δυθμάς·** **2)** Ἡσ « δυθμαί θαλάμαι, καταδύσεις ».
δυϊκός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὸν ἀριθμὸν δύο, δυαδικὸς βλ.λ. : Διον.Τράχ. 635,30· **2)** κ. νεώτ. ὁ **δυϊκὸς ἀριθμός** ὁ ἀριθμὸς ὁ ἐκφράζων ἐν τῇ κλίσει τῶν ὀνομάτων κ. ῥημάτων ὅτι γίνεται λόγος περὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων : Ἀπολλ.Δύσκ Συνδ 3,1085 **καὶ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ δραττόμεθα, - ἡ νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει δυϊκὸν ἀριθμόν·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. **δυϊκόν** : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.197,14 **οὐ γάρ φασι κατὰ τὸν πληθυντικὸν τὸ δυϊκὸν τίθεσθαι.**
δυϊκῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ δυϊκὸν ἀριθμόν : Φοιβάμμ.Εἰκ.1,4, Ἀνών.εἰς Θεαίτ.73,4· **2)** κατὰ δύο τρόπους, διττῶς βλ.λ. : Σουΐδ. **διαθήκη δυϊκῶς ἐκφωνεῖται, ἡ μὲν .. θατέρα δέ.**
δύϊος-α-ον ὁ ἔχων ἢ δηλῶν δύην βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ. 829 **δυΐαν βοὰν ἀμφαίνω.**
δυϊσμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. γεν. ἡ θεωρία, ἥτις παραδέχεται τὴν ὕπαρξιν δύο ἀρχῶν κατ᾽ οὐσίαν διαφόρων καὶ μὴ ἀναγομένων εἰς ἀλλήλας, εἰς πᾶν γενικῶς ἐξεταζόμενον ζήτημα· ‖ εἰδ. πᾶσα περὶ κόσμου θεωρία, παραδεχομένη τὴν ὕπαρξιν δύο πρωταρχικῶν στοιχείων, ἤτοι πνεύματος κ. ὕλης.
Δυκτινναῖος Ἐπιγρ. ὄνομα μηνός.
δῦμα-ατος πάπ. ἔνδυμα βλ.λ.
δυμάλη (ἡ) νεώτ.φαρμακ. λευκὴ κόνις ἐρυθρωπὴ λαμβανομένη ὡς παραπροϊὸν κατὰ τὴν παρασκευὴν μανδυῶν φωταερίου, χρησιμοποιουμένη ὡς φάρμακον εἰς πληγάς, ἐκζέματα, ψώραν κττ.
δύμασσος (ὁ) νεώτ. γένος **κεραμβυκιδῶν** ἐντόμων.
δύμεναι ἐπ. ἀπαρφ. ἀορ. β´ τοῦ δύω βλ.λ.
δυνάζομαι, δημ. ἀόρ. **ἐδυνάστην** δύναμαι, μπορῶ, κατορθώνω : Ἐρωτόκρ.Ε 1353 **εἶδες ἐκεῖνα πού ᾽καμα, π᾽ ἄλλος δὲν τὰ δυνάστη·** **2)** ὑποφέρω, ταλαιπωροῦμαι, κακοπαθῶ : ὁ. δίαι, **παιδεύομαι στὴ φυλακή, δυνάζομαι γιὰ σένα,** (**καὶ αὐ μ᾽ ἐκειὸν ποὺ λάβωσα γίνηκες σκύλλα, τὸ ἕνα, - ὅπως ἐγὼ δυνάστηκα, νὰ μὴ δυναστῇ κι ἄλλος.**
δύνᾰμαι κ. νεώτ., ἐνεστ. β´ προσ. **δύνασαι** κ. **δύνῃ**, δωρ. **δύνᾳ**, ἰων. γ´ πληθ. **δυνέαται**, ὑποτακτ. **δύνωμαι**, ἰων. β´ ἑν. **δύνηαι**, α´ πληθ. **δυνεώμεθα**, γ´ πληθ. **δυνέωνται**, ἐπίσης κ. **δύνᾱμαι**, παρατ. β´ ἑν. **ἐδύνω**, μτγν. **ἐδύνασο**, ἰων. γ´ πληθ. **ἐδυνέατο**, μέλλ. **δυνήσομαι**, δωρ. **δυνασοῦμαι**, μτγν. παθ. μέλλ. **δυνηθήσομαι**, ἀόρ. **ἐδυνησάμην**, ἐπ. **δυνησάμην**, ὑποτακτ. **δυνήσωνται**, παθ. τ. ἐπ., ἰων., λυρ. **ἐδυνάσθην** ἢ **δυνάσθην**, τραγ. κ. ἀττ. **ἐδυνήθην**, παρακ. **δεδύνημαι**, ἐπίσης κ. μτ. διπλῆς αὐξήσεως **ἠδυνάμην**, **ἠδύνω**, **ἠδύνασθε**, **ἠδυνήθην** εἶμαι δυνατός, ἔχω τὴν δύναμιν, τὴν ἱκανότητα, μτ. ἀπαρφ. ἐνεστ. κ. ἀόρ. : Ἰλ.Τ 163 **οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι**, Σοφ.Φιλ.1394 **εἰ σέ γ᾽ ἐν λόγοις πεῖσαι** (κώδ. πείσειν) **δυνησόμεσθα μηδὲν ὧν λέγω**, Πολύβ.21,10,13 **ὥστε μὴ δύνασθαι μεταβαλεῖν τὴν χώραν, - δύναται νὰ τὸ κατορθώσῃ·** ‖ συχνάκις ἀπολύτως, τοῦ ἀπαρφ. νοουμένου ἐκ τῶν συμφραζομένων : Ἰλ.Α 393 **ἀλλὰ σὺ εἰ δύνασαί γε** (ἐνν.περισχέσθαι) **περίσχεο παιδὸς ἑῆος·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. ἀντωνυμίας ἢ ἐπιθέτου : Ἰλ. Υ 360· ‖ **μέγα δυνάμενος** ὁ λίαν ἰσχυρός, ὁ ἔχων μεγάλην δύναμιν, ὁ λίαν ἰσχύων : Ὀδ.Α 276 **ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο**, Ἡρ.9,9 **Χίλεος ἀνὴρ Τεγεήτης, δυνάμενος ἐν Λακεδαίμονι μέγιστα ξείνων·** ‖ ὁμ. **μέγα δύναται** ἔχει μεγάλην ἀξίαν, ὑπόληψιν· πρβλ. λατ. **multum valet** : Αἰσχ.Εὐμ.950 **μέγα γὰρ δύναται πότνι᾽ Ἐρινὺς παρά τ᾽ ἀθανάτοις τοῖς θ᾽ ὑπὸ γαῖαν·** ‖ **οἱ δυνάμενοι** ἄνθρωποι ἔχοντες δύναμιν, ἰσχύν, οἱ ἰσχύοντες, οἱ ἔχοντες ἐπιρροήν : Εὐρ. Ὀρ.889 **ἔλεξε δ᾽ ὑπὸ τοῖς δυναμένοισιν ὢν ἀεὶ διχόμυθα**, Θουκ.6,39 **ἃ ὑμῶν οἵ τε δυνάμενοι καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται·** ‖ ὁμ. **οἱ δυνάμενοι** οἱ πλούσιοι, ἀντίθ. **οἱ μὴ ἔχοντες, οἱ πένητες** : Δημόκρ.255, Ἀρχύτ.3· πρβλ. **οἱ δυνατοί·** ‖ **ὁ δυνάμενος** ὁ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος, ὁ δυνάμενος ἄνευ βοηθημάτων νὰ ζήσῃ : Λυσ.24,12· ‖ φρ. **δυνάμενος παρά τινι** ὁ ἔχων δύναμιν παρά τινι, ὁ εἰσακουόμενος ὑπό τινος : Ἡρ.7,5 **δυνάμενος παρ᾽ αὐτῷ μέγιστον Περσέων Μαρδόνιος·** ‖ ὁμ. **δύνασθαι ἐν τοῖς πρώτοις** ἰσχύω μεταξὺ τῶν πρώτων, εἶμαι ἐκ τῶν πρώτων κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δύναμιν : Θουκ.4,105 **καὶ πυνθανόμενος τὸν Θουκυδίδην κτῆσίν τε ἔχειν τῶν χρυσείων μετάλλων .. καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ δύνασθαι ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἠπειρωτῶν·** ‖ ὁμ. **δύνασθαι τοῖς χρήμασι, τῷ σώματι** εἶμαι ἰσχυρὸς οἰκονομικῶς, σωματικῶς : Λυσ.6,48 **καὶ πλουτῶν γὰρ καὶ δυνάμενος τοῖς χρήμασι·** ‖ μετὰ τοῦ ὡς, ὅπως ἢ ἀναφ. ἀντωνυμίας καὶ ὑπερθετικοῦ πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ τοῦ δύνασθαι : Θουκ.7,50 **ὡς ἐδύναντο ἀδηλότατα ἔκπλευν .. παρεσκευάσθαι,** Πλάτ. Πολ.367 B **ὡς δύναμαι μάλιστα κατατείνας λέγω,** Δημ.8,14, Ξεν.Ἑλλ.2,2,9 Ἀλεξ.213 **λαβεῖν .. οὓς ἂν σοφωτάτους δύνωμαι·** ‖ ὁμ. κ. ἁπλῶς **ὡς ἐδύνατο** : Ξεν.Ἀν.2,6,2 **καὶ διαπραξάμενος ὡς ἐδύνατο παρὰ τῶν ἐφόρων·** **2)** ἔχω τὴν ἠθικὴν ἢ τὴν ψυχικὴν δύναμιν πρὸς τὸ ποιῆσαι ἢ ἀντισχεῖν ἢ ἀνέχεσθαι ἢ ὑπομεῖναί τι· συνήθ. μτ. ἀρνήσεως : Ὀδ.Ν 331 **τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα**, Θουκ.1,130 **καὶ οὐκέτι ἐδύνατο ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν·** **3)** πάπ. κ. νεώτ. ἔχω ἐλευθέραν ἐκλογὴν εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως, ἔχω τὴν ἐλευθερίαν : Πάπ. **δυνήσεται πρόσοδον ποιήσασθαι τῷ δικαστηρίῳ, - δύνασθε ν᾽ ἀπευθυνθῆτε πρὸς τὸν ὑπουργόν·** **4)** πάπ.κ.νεώτ. **ἔχω ἐξουσίαν**, δικαίωμα : Πάπ. **τοὺς μὴ βουλομένους**

ὑπακούειν δύνασαι παραστῆσαι τῷ ἐπιστρατήγῳ,· δύναται νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὴν διαχείρισιν· **5)** πάπ. κ. νεώτ. εἶμαι κατάλληλος : Πάπ. γῆ δυναμένη σπείρεσθαι, - **καρποὶ δυνάμενοι νὰ διατηρηθοῦν·** **6)** ἰσοδυναμῶ, λογίζομαι ὡς, εἶμαι ἰσοδύναμος πρός τι : Θουκ.6,40 **τοὺς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ** (τοὺς λόγους σας θὰ τοὺς θεωρήσῃ ἰσοδυνάμους μὲ ἔργο)· || ὁμ. μτ. αἰτ. ἐπὶ νομισμάτων, ἀξίζω, ἰσοδυναμῶ : Ξεν.'Αν. I,5,6 **ὁ δὲ σίγλος δύναται ἑπτ' ὀβολοὺς καὶ ἡμιωβέλιον 'Αττικούς,** Δημ.914 **ὁ δὲ Κυζικηνὸς ἐδύνατο ἐκεῖ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ δραχμὰς 'Αττικάς·** || ἀπολ. ὁμ. ἐπὶ νομισμάτων, ἰσχύω, περνῶ : Λουκ. Πενθ.10 **καὶ εἰ δύναται παρ' ἐκείνοις 'Αττικὸς ἢ Μακεδονικὸς ἢ Αἰγιναῖος ὀβολός·** || ὁμ. ἐπὶ ἀριθμῶν, ἰσοδυναμῶ, εἶμαι ἴσος ἢ ἰσοδύναμος : Ἡρ.2,142 **καίτοι τριηκόσιαι μὲν ἀνδρῶν γενεαὶ δυνέαται μύρια ἔτεα·** || ὁμ. ἐπὶ ἀριθμ. πολλαπλασιαζομένων, ἀνέρχομαι, συμποσοῦμαι εἰς.. : Πάπ.1,24,27· || ἐπὶ λέξεων, δηλῶ, σημαίνω, ἐκφράζω : Ἡρ.4,110 **δύναται δὲ τὸ οὔνομα τοῦτο κατὰ τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀνδροκτόνος,** 'Αριστοφ.ἀπ.691 **δύναται ἴσον τῷ δρᾶν τὸ νοεῖν·** || ὁμ. τείνω, χρησιμεύω πρός τι : Εὐρ.Μήδ.128 **τὰ δ' ὑπερβάλλοντ' οὐδένα καιρὸν δύναται θνητοῖς,** Πλάτ.Φίληβ.23 D· || ὁμ. ἐπὶ πραγμ., σημαίνω, φανερώνω : 'Αριστοφ.Πλ.842 **τὸ τριβώνιον δὲ τί δύναται πρὸς τὸν θεόν;,** 'Αριστλ.Πολιτ. 1313 b,25 **πάντα γὰρ ταῦτα δύναται ταὐτόν·** || εἰδ. μαθημ. **δύνασθαί** τι ὑψούμενος εἰς τὸ τετράγωνον ἰσοῦμαι· πρβλ.μαθημ. δύναμις : Πλάτ.Θεαίτ.148 B, Εὐκλ.10,17 || ὁμ. **αἱ δυνάμεναι αὐτά** (ἐνν. τὰ μεγέθη) οἱ γραμμαὶ αἱ παριστῶσαι τετραγωνικὰς ρίζας : Εὐκλ.'Ορισμ.4,Πλάτ.Πολ.546B,Πλούτ.'Ηθ.720A **τὴν ὑποτείνουσαν ταῖς περὶ τὴν ὀρθὴν ἴσον δυναμένην,** 'Ιάμβλ.Μαθ.'Επιστ.17· || **ἡ δυναμένη** ὄνομα πυθαγορικὸν τῆς ὑποτεινούσης τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου : 'Αλέξ.'Αφρ.Μεταφ.75,31· **7)** ἀπροσ. εἶναι δυνατόν κ. μτ. ἀρνήσεως **οὐ δύναται** δὲν εἶναι δυνατόν : Ἡρ.7,134 **τοῖσι Σπαρτιήτῃσι καλλιερῆσαι οὐκ ἐδύνατο,** αὐτ.9,45, Πλούτ.'Ηθ.440 E.

δυναμάρης (ὁ) δημ. δυναμωμένος, δυνατός.

δυναμάρι(ο)ν (τό) μσν., δημ. δυναμάρι φρούριον, ὀχυρόν : Δουκάγγ.,Χρον.Μορ 2991 **λαμπρὸν κάστρον τὸ ἔποικεν καὶ μέγα δυναμάριν·** **2)** δημ. πᾶν τὸ τιθέμενον πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς στερεότητος, ἀντοχῆς, εὐσταθείας ἄλλου ἀντικειμένου : **χρειάζονται ἀκόμα δυὸ τρία δυναμάρια στὴ σκεπή.**

δυναμερός-ά-(-ή)-ό(ν) μτγν., μσν.κ. δημ. ἐπὶ φαρμάκ., ἰσχυρός, δυνατός· || τὸ οὐδ. δυναμερόν ὡς οὐσ. : Νικόλ.Μυρεψὸς 1,332 **ἀντίδοτος ἡ δι' ἀκόρου συντεθεῖσα ἐκ διαφόρων δυναμερῶν καὶ ποντῶν·** || κ. ὡς τίτλος ἔργου ἰατρικοῦ : Παλλάδ. 2,98· **2)** δημ. γεν. ὁ δυναμωμένος· || εἰδ. ἐπὶ ξυλίνων ἢ σιδηρῶν ὑποστηριγμάτων, ὁ ἔχων ἀντοχήν.

δύναμη (ἡ) δημ. δύναμις βλ.λ.

δυναμικομετρικὴ διάταξις ἢ σύνδεσις (ἡ) νεώτ. ἡ σύνδεσις ἠλεκτρικῆς τινος πηγῆς κατὰ τρόπον παρέχοντα ἑκάστοτε τὴν τιμὴν τοῦ δυναμικοῦ αὐτῆς.

δυναμικός-ή-όν κ. μον. κ. νεώτ. ἰσχυρός, δυνατός, ἀποτελεσματικός : Χρύσ.Στωϊν.2,90 **δυναμικώτερα ἐρωτήματα,** Φιλόδ.Ρητ.1,378 τὸ τοῦ λόγου **δυναμικώτατον·** || κ.ἐμπροθ.(πρός τι) : Πολύβ.21 21,4 **ἀνδρώδης ἦν καὶ δυναμικὸς πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας·** || κ. ὑπερθ. -ώτατος : αὐτ 37,3,3· || ἐπὶ τοῦ οἴνου, δυνατός : 'Αθήν.1,26 D, Γεωπον.6,2,3 **οἶνον δυναμικὸν καὶ πάχος ἔχοντα·** **2)** εἰδ. μτγν. κ. μσν. λόγος δυναμικός ὁ ἔχων μαγικὴν δύναμιν : ΨΚαλλισθ.1,3· **3)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δύναμιν, τὴν ἐνέργειαν· ἀντίθ. στατικός· ὅθ. κ. ὁ στηριζόμενος εἰς τὴν χρῆσιν ἢ ὁ ἐπιτυγχανόμενος διὰ τῆς χρήσεως δυνάμεως, ὑλικῆς βίας, καὶ ἰδίως διὰ τῶν δυνάμεων τῆς πολιτείας ; **δυναμικοὶ παράγοντες,- δυναμικὴ λύσις·** || εἰδ. φυσ. **δυναμικὴ ἐνέργεια** ἡ ἐνέργεια ἣν κέκτηται μηχανικόν τι σύστημα ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ καταναλώσεως ἔργου ἰσοδυνάμου πρὸς τὴν ἐνέργειαν ταύτην· **δυναμικὸς ἠλεκτρισμός ὁ** παραγόμενος διὰ βολταϊκῆς στήλης ἢ ἠλεκτρομηχανῆς· || ὁμ. φυσ. τὸ θηλ. **δυναμική** ὡς οὐσ. τὸ μέρος τῆς φυσικῆς τὸ πραγματευόμενον τὴν κίνησιν τῶν σωμάτων ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐνεργούσας δυνάμεις || **δυναμικόν** (τό) ὡς οὐσ.τὸ ποσὸν ἔργου παραγομένου ὑπὸ ἐνεργούσης δυνάμεως.

δυναμικότης-ητος (ἡ) νεώτ., δημ. -η κ. -ότητα ἡ ἰδιότης τοῦ δυναμικοῦ βλ.λ.· **2)** τὸ ἀνώτατον ὅριον, εἰς ὃ δύναται νὰ φθάσῃ ἡ ἔντασις τῆς ἐνεργείας τινός, οἷον εἰς ἀντοχήν, ἀποδοτικότητα, δραστηριότητα κτπ. : **ἡ δυναμικότης του εἶναι περιωρισμένη·** || ὅθ. κ. δημ. γεν. διανοητική τις ἢ ἠθική ἢ ὑλικὴ κατὰ προδιάθεσιν ἱκανότης, ἤτοι κατ' 'Αριστλ. «τὸ δυνάμει» πρβλ. δύναμις 8) : **ἡ πνευματικὴ δυναμικότης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ,-αἱ πλουτολογικαὶ δυναμικότητες τῆς χώρας μας·** **3)** κ. δημ. εἰδ. ἐμπορ. δυναμικότης (δημ. -ότητα) ἐν περιστάσει νόμῳ περιορισμοῦ τῆς ἐξ ἄλλων χωρῶν εἰσαγωγῆς προϊόντων, τὸ εἰς ἐμπόρους ἢ βιομηχάνους, ὀνομαστικῶς εἰς ἕκαστον καὶ ἀναλόγως τῆς καταναλώσεως αὐτοῦ, παρεχόμενον δικαίωμα εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων ἢ πρώτων ὑλῶν, τῆς ποσότητος αὐτῶν ὁριζομένης κατὰ χρηματικὴν ἀποτίμησιν· || συνεκδ. κ. τὸ παρέχον τὸ **δικαίωμα** (τὴν ἄδειαν εἰσαγωγῆς) ἔγγραφον.

δυναμικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δυναμικόν βλ.λ., διὰ δυναμικῆς ἐπεμβάσεως : **ἡ διαφορὰ τῶν δύο κρατῶν δὲν θὰ λυθῇ διὰ συμβιβασμοῦ ἀλλὰ δυναμικῶς·** **2)** ἀπὸ ἀπόψεως δυναμικῆς (φυσικῆς), μηχανικῶς : **ὁ ἠλεκτρισμὸς ἐξετάζεται διττῶς, δυναμικῶς** καὶ **στατικῶς.**

δύναμις-εως (ἡ) κ. μον. κ. νεώτ., δημ. **δύναμη** κ. πληθ. **δύναμες** κ. **δυνάμες** ἀλλὰ εἰδ. κ. **δυνάμεις,** ἰων.γεν. -ιος, δοτ. -άμι ἡ σωματικὴ ρώμη : 'Οδ.Β 62 **ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη,** 'Αντιφ. 4,3,2 **ἥ τε δύναμις τῶν νέων φοβοῦσα σωφρονίζει,-** δὲν ἔχει δύναμιν νὰ πεζοπορήσῃ· || ὁμ. κ. κτ. πληθ. : 'Ερωτόκρ.Γ 319 **καὶ πῶς μπορῶ ν' ἀντισταθῶ ποὺ οἱ δύναμές μου ἐπέσαν·** || δημ. ἐπὶ πραγμάτων, στερεότης, ἀντοχή : **πρόσεξε μήπως τὰ θεμέλια δὲν ἔχουν τὴ δύναμη νὰ βαστάξουν τόσα πατώματα·** **2)** φυσικὴ ἱκανότης, δεξιότης : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.14 **καὶ αἱ δυνάμιες μεγάλαι τε ἑκάστου καὶ οὐδὲν ἡ ἑτέρη τῇ ἑτέρῃ ἐοικυῖα,** Πλάτ. Θεαίτ.185 E **τὰ δὲ διὰ τῶν τοῦ σώματος δυνάμεων·** || πνευματικὴ ἱκανότης, εὐφυΐα εἴς τι : 'Αριστλ.Ποιλ.1309 a,35, Ρητ.1362 b,22 **δύναμις τοῦ λέγειν, τοῦ πράττειν,** Μεν.578, Πολύβ.1,84,6 **στρατηγικὴ δύναμις,- ἐκφραστικὴ δύναμις·** || φρ. **ἡ** τῶν λεγόντων δύναμις ἡ ρητορικὴ δεινότης : Δημ. 596· || φρ.**δύναμις ἐν πραγματείᾳ** ἱκανότης πρὸς συγγραφήν : Πολύβ.2,56,5· **3)** τέχνη : Πλάτ.Πολ. 532 D **τῆς τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμεως,** 'Αριστλ. Μεταφ.1018 a,30 **καὶ τὰ πλεῖστον διαφέροντα τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν δύναμιν,** 'Αρρ.'Επικτ.1 1,1· || **δύναμις** σκεπτικὴ ἡ διδασκαλία τῶν σκεπτικιστῶν : Λεξ.'Εμπ.Μαθ.7,1· **4)** ἐν γένει τὸ δύνασθαι, ἡ ἱκανότης πρὸς ἐκτέλεσίν τινος : 'Ιλ.Θ 294 **οὐ μέντοι ὅση δύναμίς γε πάρεστιν παύομαι,** Σόλωμ.Λόρδ Μπάϊρ.90 **κάθε δύναμη θνητή,- ἔχω τὴν δύναμιν νὰ τὸ πράξω·** || **πὰρ δύναμιν** κ. **παρὰ δύναμιν** καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἱκανοτήτων τινός : 'Ιλ.Ν 787 πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ **ἐσσύμενον πολεμίζειν,** Θουκ.1,70 **παρὰ δύναμιν τολμηταί** || ὁμ. ὑπὲρ δύναμιν : Δημ.292 **ταῦτα καὶ ἐπιμελῶς ἔπραξα καὶ φιλοπόνως ὑπὲρ δύναμιν·** || **κατὰ**

δύναμιν ὅσον δύναταί τις, ὅσον ἐπιτρέπει ἡ δυ-
νατότης τινός : Ἡσίοδ.Ἔργ.336 κὰδ δύναμιν δ'
ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισιν θεοῖσιν, Ἡρ.3,142 αὐτὸς
κατὰ δύναμιν εὖ ποιήσω, - θὰ σᾶς βοηθήσωμεν
κατὰ δύναμιν· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. φρ. τὸ κατὰ
δύναμιν : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.3 ἥτις ἐβοηθοῦσε
τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ‖ πάπ. τὸ
ἀπὸ δυνάμεως = τὸ κατὰ δύναμιν : Πάπ.· ‖ ὁμ.
πάπ. ἕκαστος καθ' ὃ δύναμις· ‖ εἰς δύναμιν
= κατὰ δύναμιν : Πλάτ.Πολ.458 E γάμους . . ποιή-
σομεν ἱεροὺς εἰς δύναμιν ὅ τι μάλιστα· ‖ ὁμ.
πρὸς δύναμιν : Πλάτ.Φαῖδρ.231 A πρὸς τὴν δύ-
ναμιν τὴν αὑτῶν εὖ ποιοῦσι· ‖ νεώτ.φρ. πάσῃ
δυνάμει δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων : προσπα-
θῶ πάσῃ δυνάμει· **5)** νεώτ. κ. δημ. ψυχικὴ ἀντο-
χή, θάρρος : εἶχε τὴν δύναμιν νὰ μὴ παρασυρθῇ·
6) ἰσχύς, κῦρος, ἀξίωμα : Αἰσχ.Πέρσ.174 μήτ' ἔπος
μήτ' ἔργον ὧν ἂν δύναμις ἡγεῖσθαι θέλῃ, Ἡρ.1,90
ἐπαείρας Κροῖσον στρατεύεσθαι ἐπὶ Πέρσας ὡς
καταπαύσοντα τὴν Κύρου δύναμιν, - τὸ κόμμα
αὐτὸ ἔχει μεγάλην δύναμιν· ‖ φρ. ἐν δυνάμει
εἶναι - γενέσθαι ἔχειν, κτᾶσθαι κῦρος, βαρύτητα,
ἀξίωμα : Ξεν.Ἑλλ.4,4,5 καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἐν δυ-
νάμει ὄντων, Δημ.170· ‖ πάπ., νεώτ. κ.δημ. ἐξου-
σία, ἰσχὺς ἀξιώματος, δικαίωμα : ἡ τοῦ αὐτοκρά-
τορος δύναμις, - ἡ δύναμις τῆς κυβερνήσεως·
‖ ὁμ. ἐξουσία τοῦ ἐνεργεῖν τι, τοῦ δύνασθαί τι :
δὲν ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ τὸν μεταθέσῃς· ‖ ὁμ.
ἐξουσία ἐπί τινος : Διγεν.Ἀκρ.178 μεγάλην ἔχει
δύναμιν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους (ὁ ἔρως)·
‖ πάπ. κ. νεώτ. ἐπὶ νόμων κ. ἐπὶ ἐπισήμων πρά-
ξεων, ἐγκυρότης, κῦρος : Πάπ. διαθήκην ἔχειν τὴν
ἰδίαν δύναμιν βούλομαι· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἡ δοτ.
δυνάμει ὡς ἐπίρρ. ἐπὶ τῇ βάσει : δυνάμει τοῦ περὶ
τύπου νόμου, - δυνάμει ἐντάλματος· ‖ πάπ. φρ.
ἔργῳ καὶ δυνάμει ἀπολύτως καὶ ἀναγκαστικῶς·
‖ νεώτ. εἰδικὴ ἐξουσία ἀσκουμένη ἐπὶ καθωρι-
σμένου κύκλου : αἱ ὁρισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Συντά-
γματος τῆς Ἐπιδαύρου δυνάμεις ἦσαν τρεῖς· νο-
μοθετική, ἐκτελεστικὴ καὶ δικαστική· **7)** στρα-
τὸς ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, στρατεύματα κ. γενικῶς
πᾶσα ἡ πρὸς πόλεμον παρασκευή : Ἡρ.5,100 ἔχων
δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγων, Ξεν.Ἀν.1,3,12 ἔχει
δὲ δύναμιν καὶ πεζὴν καὶ ἱππικὴν καὶ ναυτικήν,
Πολύβ.1,41,2 εἰς τὸ μετὰ στόλου καὶ ναυτικῆς δυ-
νάμεως, ΠΔΓεν.21,22 ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυ-
νάμεως αὐτοῦ, - αἱ δυνάμεις τῶν ἀντιπάλων·
‖ εἰδ. στρατ. ἐπὶ τῶν στίχων τῶν σαρισσῶν εἰς
τὴν φάλαγγα : Ἀσκληπιάδ.Τακτ.5,2 πέντε δυνάμεσι
πεφρουρημένον· ‖ νεώτ. εἰδ. ἀναφορ. πρὸς
τὰς στρατιωτικὰς μονάδας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
τῶν ὑπαγομένων εἰς ἑκάστην τούτων : ἡ δύναμις
τοῦ λόχου ἦτο τεσσαράκοντα ἄνδρες, - ὁ δεῖνα
ἐνεγράφη εἰς τὴν δύναμιν τοῦ λόχου· **8)** νεώτ.
κ. δημ. πληθ. ὁμ. -εις, τῆς λ. ἐν χρ.κ. ὡς οὐσ., κρά-
τος : ἡ Ἀγγλία εἶναι ναυτικὴ δύναμις, - αἱ μι-
κραὶ δυνάμεις εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, - οἱ
μεγάλες δυνάμεις· ‖ συνήθ. κτ. πληθ. αἱ δυνά-
μεις τὰ μεγάλα κράτη : αἱ δυνάμεις ἀπεφάσισαν
τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης· **9)** ποσότης : Ἡρ.
7,9 A κοίην πλήθεος συστροφήν, κοίην δὲ χρη-
μάτων δύναμιν· **10)** τὰ πρὸς συντήρησιν, τὰ οἰ-
κονομικὰ μέσα : Ἀριστλ.ΗΕὐδ.1243 b,12, ΚΔΚορινθ.
2,8,3 ὅτι κατὰ δύναμιν μαρτυρῶ· ‖ δημ. συνηθ.
κτ. πληθ. οἱ δυνάμες οἰκονομικὴ εὐεξία : δὲν ἔχω
δυνάμες νὰ τὸν σπουδάσω - νὰ ξανοιχτῶ πολύ·
11) ἐπὶ τῶν στοιχείων, στοιχειώδης δύναμις :
Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.16, Ἀριστλ.ΑΠρ.650 a,5 ἡ τοῦ θερμοῦ
δύναμις, Ἐπίκ.ἀπ.60 θερμαντικὴ δύναμις, Πο-
λύστρ.23· **12)** ἰδιότης : Ἱππ.Ἀρχ.13 ὧν ἕκαστον
ἰδίην δύναμιν καὶ φύσιν ἔχει· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν φυ-
σικῶν ἰδιοτήτων τῶν φυτῶν : Ξεν.ΚΠ 8,8,14 ἀλλὰ καὶ
τῶν φυομένων ἐκ τῆς γῆς τὰς δυνάμεις οἱ παῖ-
δες πρόσθεν ἐμάνθανον, Θεόφρ.ΦΙ 8,11,1· ‖ ὁμ. ἐπὶ
μεταλλείων : Ξεν.Πόρ.4,1 βούλομαι δὲ καὶ τοῖς
μὴ εἰδόσι τὴν τούτων (τῶν ἀργυρείων) δύναμιν
δηλῶσαι· ‖ δραστικὴ ἰδιότης : τίτλος ἔργου Γαλ.
περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων κράσεως καὶ δυ-
νάμεως, - ἡ διαβρωτικὴ δύναμις τοῦ ὕδατος·
‖ παραγωγικὴ ἱκανότης : Ξεν.Οἰκ.16,4 (ἡ γῆ) ἣν δ'
ἄρα δι' ἀργίαν τῶν ἐχόντων αὐτὴν μὴ ἔχῃ τὴν
ἑαυτῆς δύναμιν ἐπιδεικνύναι· ‖ γεν. λει-
τουργία, ἰδιότης : Γαλ.10,635 δύναμις φυσική, ζωι-
κή, ψυχική, - περὶ φυσικῶν δυνάμεων (τίτλος ἔρ-
γου τοῦ Γαλην.), - ἡ δύναμις τοῦ ἀτμοῦ - τῆς
βαρύτητος· ‖ συνήθ. κατὰ πληθ. αἱ ἐνερ-
γοῦσαι αἰτίαι : Πολύστρ.10 ὑπάρχειν ἐν τῇ φύσει
τὰς τοιαύτας δυνάμεις (ἐνν. τὸν θεόν), - αἱ φυσι-
καὶ δυνάμεις· ‖ νοητικὴ λειτουργία, νόημα : Πο-
λύστρ.17· **13)** εἰδ. ἰατρ. φάρμακον· Τιμοστρ.7 ἐν
Ἀντιαττ.91,1 «δυνάμεις, τὰ τῶν ἰατρῶν φάρμακα» :
Ἱππ.Εὐσχημ.9 δυνάμεις ἁπλαῖ, Πλούτ.Ἠθ.403 C
δυνάμεις πολυφάρμακοι· ‖ κτ. πληθ. συλλογαὶ
συνταγῶν, συνταγαί : Ὀρειβ.10,33· **14)** σημα-
σία λέξεως : Πλάτ.Κρατ.394 B· **15)** φωνητικὴ ἀ-
ξία τῶν ἤχων ἢ τῶν γραμμάτων : Πολύβ.10,47,8,
Λουκ.Δίκ.Φων.5 ἀλλὰ καὶ ποιότητας, ἃς ἕκαστον
ἡμῶν ἔχει, καὶ δυνάμεις συνεῖδον· **16)** εἰδ. μου-
σικὴ ἀξία· Κλεονίδ.Ἁρμον.14 « δύναμίς ἐστι τάξις
φθόγγου ἐν συστήματι » : Ἀριστόξ.Ἁρμον.69·
‖ μέση κατὰ δύναμιν ἀντίθ. τῷ κατὰ θέσιν :
Πτολ.Ἁρμον.2,5· **17)** ἀξία νομίσματος : Θουκ.
6,46 ἃ ὄντα ἀργυρᾶ πολλῷ πλείω τὴν ὄψιν ἀπ'
ὀλίγης δυνάμεως χρημάτων παρείχετο, Πλούτ.
Λυκ.9 τούτῳ δὲ (τῷ νομίσματι) ἀπὸ πολλοῦ στα-
θμοῦ καὶ ὄγκου δύναμιν ὀλίγην ἔδωκεν· **18)** φι-
λοσ., ἱκανότης τοῦ ὑπάρχειν ἢ ἐνεργεῖν, ἡ ὕπαρξις
τῶν ὅρων πρὸς ἐνέργειαν ἢ ὕπαρξιν κατ' ἀντίθ.
πρὸς τὴν πραγματικὴν κ. ἐκδηλουμένην ὕπαρξιν ἢ
ἐνέργειαν : Ἀριστλ.Μεταφ.1047 b, 31 ἁπασῶν δὲ
τῶν δυνάμεων οὐσῶν τῶν μὲν συγγενῶν, οἷον
τῶν αἰσθήσεων, τῶν δ' ἔθει, οἷον τῆς τοῦ αὐλεῖν·
‖ ἡ δοτ. ὡς ἐπίρρ., ἀντίθ. ἐνεργείᾳ ἢ ἐντελεχείᾳ·
πρβλ. νεώτ. δυναμικότης 2) : Ἀριστλ.ΑὝστ.86 a,28
τὸ καθόλου οὐδαμῶς εἶδε οὔτε δυνάμει οὔτε
ἐνεργείᾳ, αὐτ.Φυσ.193 b, 8· ‖ ὁμ. ἡ δοτ. ὡς ἐπίρρ.
ἰατρ.=ἐν λανθανούσῃ καταστάσει : Γαλ.1,672· ‖ ὁμ.
ἀπολ. πᾶσα φυσικὴ ἢ ἠθικὴ ἱκανότης, ἣν δύναταί
τις νὰ τελειοποιήσῃ δι' ἀσκήσεως καὶ νὰ μεταχει-
ρισθῇ διὰ καλὸν ἢ κακόν, δυνατότης : Ἀριστλ.ΗΜ
1183 b,28 τὰ δὲ δυνάμεις, οἷον ἀρχή, πλοῦτος ἰσχὺς
κάλλος, τούτοις γὰρ καὶ σπουδαῖος εὖ ἂν δύνη-
ται χρήσασθαι καὶ ὁ φαῦλος κακῶς· διὸ δυνά-
μεις τὰ τοιαῦτα καλοῦνται ἀγαθά· **19)** εἰδ.
μαθημ. τὸ τετράγωνον εὐθείας ἢ ἀριθμοῦ : Πλάτ.
Τίμ.54 B· ‖ τὸ τετράγωνον ἀγνώστου ἀριθμοῦ
(x^2) : Διόφαντ.Ὁρισμ.2 καλεῖται ὁ μὲν τετρά-
γωνος ἀριθμὸς δύναμις· ‖ εὐθεῖα δυνάμει ἴση
γραμμὴ ἧς τὸ τετράγωνον εἶναι ἴσον πρός τινα ἐπι-
φάνειαν : Ἀρχιμ.Σφαιρ.Κυλ.2,9· ‖ εὐθεῖαι δυνάμει
σύμμετροι εὐθεῖαι σύμμετροι βλ.λ. κατὰ τὸ τε-
τράγωνον : Εὐκλ.Ὁρισμ.10,2· ‖ ἡ δυνάμει δεκὰς
τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων τῶν ἀριθμῶν τῆς
πρώτης δεκάδος ($1^2+2^2+\ldots+10^2$) : Θεολ.Ἀριθμ.
64· ‖ τετραγωνικὴ ῥίζα ἀριθμοῦ, ὅστις δὲν εἶναι
τέλειον τετράγωνον, ὅθεν ἀσύμμετρος ἀριθμός :
Πλάτ.Θεαίτ.147 D· ‖ γινόμενον δύο ἀριθμῶν :
Φιλ.1,3 ἡ ἀμφοῖν (δηλ. τριάδος καὶ δυάδος) δύ-
ναμις ἑξάς, Ἰάμβλ.Νικ 108 P· ‖ κ. δοτ. δυνάμει
ἐπιρρ. = κατὰ τὸ γινόμενον : Ἥρων Μετρ.1,15, Θεολ
Ἀριθμ.33· **20)** ὡς συγκεκριμένον, ὑπερφυσικαὶ
ἀόρατοι ὑποστάσεις εἰκαζόμεναι ὡς ἐκ θεοῦ ἀπορ-
ρέουσαι καὶ ἐξουσίαν, εἴτ' ἐπ' ἀγαθῷ εἴτε
ἐπὶ κακῷ, ἀσκοῦσαι, συνήθ. κτ. πληθ. : ΠΔ Ἡσ.34,4

καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, ΚΔ Πέτρ.1,3,22 **ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων,** Φίλ.1,587, Πορφ.'Αφαιρ. 2,34 δαίμοσιν **ἢ θεοῖς ἢ τισι δυνάμεσιν θῦσαι·** || ὁμ.κ.καθ' ἐν. : ΚΔΠράξ.8,10 **αὐτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη,** Σεκοῦνδ.Γνωμ.3 **πολυώνυμος** δύναμις, Μαλάλ.178,13 **δύναμίν τινα ὡς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ προσπελάσσσαν·** **2)** ἀπόδειξις θείας δυνάμεως, θαῦμα : ΚΔΜατθ.11,21 **εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγεννήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν·** **22)** πάπ. ἀντικείμενον ἢ οὐσία ἔχουσα μαγικὴν δύναμιν.

δυναμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἐκρηκτικὴ σκευασία ἔχουσα βάσιν τὴν νιτρογλυκερίνην.

δυναμιτιστής (ὁ) νεώτ. ὁ διὰ δυναμίτιδος ἐπιχειρῶν ἀνατινάξεις κτιρίων ἢ ἀλιείαν.

δυναμιτιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δυναμιτιστήν : **δ- ἀπόπειρα.**

δυναμο- ὡς πρῶτον συνθετικὸν τῶν μτ. τοῦ δύναμις συνθέτων, οἷον **δυναμόμετρον, δυναμοειδής, δυναμογόνος, δυναμομηχανή** κττ.

δυναμό (τὸ) νεώτ. (γαλλ.) κ. δημ. ὡς οὐσ. συντετμημένος τ. τῆς λ. δυναμομηχανὴ βλ.λ.

δυναμογονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ δυναμογόνου βλ.λ., γέννησις, παραγωγὴ δυνάμεων.

δυναμογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων δύναμιν.

δυναμογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον μετροῦν αὐταγραφικῶς τὴν ἔντασιν τῶν δυνάμεων, αὐτογραφικὸν δυναμόμετρον.

δυναμογωνιόγραμμα-ατος (τὸ) νεώτ.ναυτ. διάγραμμα παρέχον τό τε μέγεθος τῆς ἰθυνούσης μαγνητικῆς δυνάμεως καὶ τὴν παρεκτροπὴν τῆς πυξίδος τοῦ πλοίου διὰ πάσας τὰς γωνίας πλεύσεως.

δυναμοδείκτης (ὁ) νεώτ. ὄργανον μετροῦν τὴν πίεσιν ὑγρῶν ἐντὸς κλειστῶν δοχείων καὶ ἰδίως τοῦ ἀτμοῦ ἐντὸς τῆς ἀτμομηχανῆς, ἀ. θλιψιοδείκτης.

δυναμοδεικτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς δυναμοδείκτην βλ.λ. : **δ- διάγραμμα.**

δυναμοδύναμις-εως (ἡ) μτγν. τετράγωνον πολλαπλασιασθὲν ἐπὶ τετράγωνον ἤτοι τετάρτη δύναμις ἀριθμοῦ : Ἥρων Μετρ.1,17· || ἡ τετάρτη δύναμις ἀγνώστου ποσότητος (χ^{4}) : Διόφ.'Ορισμ.1.

δυναμοδυναμοστόν (τὸ) τὸ κλάσμα $^{1}/\chi^{4}$: Διόφ. 'Ορισμ.3.

δυναμοηλεκτρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δυναμικὸν ἠλεκτρισμόν : **δυναμοηλεκτρικὴ ἀρχή·** || **δυναμοηλεκτρικὴ μηχανὴ** δυναμομηχανὴ βλ.λ.

δυναμοκρατία (ἡ) νεώτ. φιλοσοφικὴ περὶ κόσμου θεωρία, δεχομένη ὡς πρώτην ἀρχὴν ἐνέργειαν δυνάμεων, ὧν ἐκδήλωσις εἶναι καὶ αὐτὴ ἡ ὕλη.

δυναμόκυβος (ὁ) μτγν. τετράγωνον πολλαπλασιασθὲν ἐπὶ κύβον, ἡ πέμπτη δύναμις : Ἱππόλ.Αἱρ. 1,2,10· || ἡ πέμπτη δύναμις ἀγνώστου ποσότητος (χ^{5}) : Διόφ.'Ορισμ.1.

δυναμοκυβοστόν (τὸ) μτγν. τὸ κλάσμα $^{1}/\chi^{5}$: Διόφ.'Ορισμ.3.

δυναμάλυτον (τὸ) νεώτ. εἶδος ἀκτινενεργείας, ἣν ἐκπέμπουσιν ὡρισμένα ἄτομα.

δυναμομεταμόρφωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μεταβολὴ τῶν πετρωμάτων διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς πιέσεως ἰδίως τῶν ὑπερκειμένων στρωμάτων τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς.

δυναμομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. μέτρησις δυνάμεως διὰ δυναμομέτρου.

δυναμόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ χρησιμεύουσα πρὸς μέτρησιν τῆς ἐντάσεως δυνάμεώς τινος· **2)** ὄργανον μετροῦν τὴν μεγέθυνσιν τῶν διοπτρῶν καὶ τῶν τηλεσκοπίων.

δυναμομηχανή (ἡ) νεώτ. μηχανὴ παράγουσα ἠλεκτρικὸν ρεῦμα διὰ τῆς μετακινήσεως ἀγωγοῦ ἐντὸς μαγνητικοῦ πεδίου ἀ. **δυναμό.**

δυναμοπάροχος-η-ο νεώτ. κ. δημ. ὁ παρέχων δύναμιν : Φωτιάδ.Φ'Εμφ.Θ 117 **ζάχαρη λοιπὸν εἶναι ἡ οὐσία ἡ δυναμοπάροχη.**

δυναμοποιός-όν μτγν. κ. μσν. ὁ φέρων δύναμιν, ἰσχυροποιῶν, ἐνισχυτικός : Διον.'Αρεοπ.Οὐρ.'Ιεραρχ. 1,73 D **τὴν ὑπερούσιον καὶ δυναμοποιὸν δύναμιν,** Θεόδ.Μετοχ.738 **δυναμοποιοὶ συμμαχίαι.**

δυναμοπολύγωνον (τὸ) νεώτ. μάθημ. σχῆμα πρὸς παράστασιν συνισταμένης δυνάμεων ἐνεργουσῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου καὶ ἐχουσῶν κοινὸν σημεῖον ἐφαρμογῆς.

δυναμοσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μέθοδος ἀκροάσεως ἀσθενοῦς, κυρίως διὰ τοῦ δυναμοσκοπίου, δι' ἧς ὑπολογίζονται ἐκ τοῦ ἀκουομένου βόμβου αἱ δυνάμεις τοῦ ἀσθενοῦς τούτου.

δυναμοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς δυναμοσκόπησιν βλ.λ.

δυναμοστόν (τὸ) μτγν. τὸ κλάσμα $^{1}/\chi^{2}$: Διόφ.'Ορισμ.3.

δυναμοσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ δυνατοῦ, Καζ.ΝΘ Κωμ.1,3,5 **θεϊκιὰ δυναμοσύνη, στύλωσέ με.**

δυναμοφάρος (ὁ) νεώτ. μικρὰ ἠλεκτρικὴ γεννήτρια λειτουργοῦσα διὰ δυναμομηχανῆς, ἐν χρ. κυρίως εἰς τὸν φωτισμὸν τῶν αὐτοκινήτων.

δυναμόχερος-η-ο δημ. ὁ ἔχων δύναμιν εἰς τὰς χεῖρας, ἀ. χεροδύναμος βλ.λ.

δυναμῶ-όω μτγν. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. -μώνω, νεώτ. κ. δημ. παθ. μτχ. **δυναμωμένος** δίδω δύναμιν, ἐνισχύω· Ἡσ. « σθενώσει, ἐνισχύσει, δυναμώσει » : ΠΔ 'Εκκλ.10,10 **δυνάμεις δυναμώσει,** Θεοδοτ.Δαν.9,27, Πορφ.Γνῶμ.35, 'Ερωτόκρ.Γ 188 **σφάλματα.. καθημερνὸ τὴν ὄχθρητα δυναμώνουν,** Πολ.'Εκλ.Τραγ.24,6 **Παντοδύναμε, δυνάμωσε τοὺς Χριστιανούς·** κ. παθ. : ΚΔ Κολ.1,11 **ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι·** || εἰδ. ἐπὶ ὀχυρώσεως : Πανάρετ.Χρον.Τραπεζ.369,44 **ἐδυνάμωσε τὸ κάστρον·** **2)** πάπ. προσδίδω δύναμιν διὰ μαγικῶν μέσων : Πάπ. **δυναμῶ σῶμα-πρᾶγμα·** **3)** νεώτ. κ. δημ. κ. ἀμτβ. κτῶμαι δυνάμεις, γίνομαι δυνατός, ἰσχυρός : Ζερβ.ΚΚ76,2 **σίφουνας ποὺ ὅλο δυναμώνει,-ἡ φωτιὰ δυναμώνει μὲ τὰ ξερὰ ξύλα·** || εἰδ. ἐπὶ προσκτήσεως σωματικῆς ρώμης : **πῆγα στὴν ἐξοχὴ νὰ δυναμώσω ἀπ' τὴν ἀρρώστια·** || ἡ μτχ. παρακ. **δυναμωμένος** ὁ ἔχων ἢ ἀνακτήσας ἢ προσκτησάμενος δύναμιν ἢ δυνάμεις, ὁ γενόμενος ἰσχυρός : Διγεν.'Ακρ.3617 **ἔχω καὶ ἄρματα καλά.. δυναμωμένα, - τὴ βρῆκα ἀρκετὰ δυναμωμένη.**

δυνάμωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δυναμώνω βλ.λ., ἐνίσχυσις : Δραγ.'Οσ. Ζωντ.138 **τὸ δυνάμωμα τῆς Ἑλλάδος.**

δυναμωνυμία (ἡ) μτγν. ἡ ὀνομασία τῆς δυνάμεως : Διον.'Αρεοπ.Θεἰ.'Ονομ.8,1,477 D **πῶς ἐπ' αὐτῇ τὴν δυναμωνυμίαν ἐκλάβοιμεν.**

δυναμώνω νεώτ. κ. δημ. δυναμῶ βλ.λ.

δυνάμωσις-εως (ἡ) μτγν., δημ. -η τὸ ἐμβάλλειν δύναμιν, ἐνίσχυσις : Πλούτ.4,6,3 **δυνάμωσις ψυχῆς,** Βιζυην.Τοῦ κουμπ.τ' ἀχερ.38 **φέρτε φαγί, φέρτε κρασί, νὰ πάρῃ δυνάμωση.**

δυναμωτάρι (τὸ) δημ. τὸ πρὸς ἐνίσχυσιν, ὑποστήριξιν τιθέμενον συνήθ. ξύλινον ἢ σιδηροῦν ἀντικείμενον, ὑποστήριγμα, ἀ. ἀντιστύλι.

δυναμώτερος-α-ον μσν. ἰσχυρότερος : Χρον. Μορ.8193 P **τὰ κάστρη.. ποῖα ἔνι δυναμώτερα.**

δυναμωτικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δίδων δύναμιν, ἐνίσχυσιν : Δσμάσκ.'Αρχ.61 **ἡ δύναμις τῶν πάντων δυναμωτικώτατον** (ἐνν. **αἴτιον**), Δραγ.'Οσ.Ζωντ.161 **τὸ νέο αἷμα.. δὲν εἶναι πάντα δυναμωτικὸ στοιχεῖο·** || τονωτικός : **δυναμωτικὴ τροφή·** || νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **δυναμωτικό(ν)** τονωτικὸν φάρμακον.

δύνασις-εως (ἡ) ποι. τὸ δύνασθαι, τὸ ἰσχύειν, ἡ δύναμις βλ.λ. : Πίνδ. Π 5,11 **θεός τέ οἱ.. πρόφρων**

τελεῖ δύνασιν, Εὐρ."Ιων 1012 **δύνασιν ἐκφέρει τίνα;** (περὶ τῆς ἰσχύος φαρμάκου).

δυναστεία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ γεν. τὸ δυναστεύειν, ἄρχειν, ἐξουσιάζειν, ἀρχή, ἐξουσία : Σοφ.ΟΤ 593 **ἀρχῆς ἀλύπου καὶ δυναστείας,** Θουκ. 3,62 **δυναστεία ὀλίγων ἀνδρῶν εἶχε τὰ πράγματα,** Δημ.316 **τῆς Φιλίππου δυναστείας,** Πολύβ.21,9,6 **ἀφαιρεῖσθαι τῶν βασιλέων τὰς δυναστείας,** Μηναῖ.1,30 'Ωδ.5 **τί μοι πλοῦτος καὶ δόξα καὶ δυναστεία,** Διγεν.'Ακρ.584 **δόξα τῇ δυναστείᾳ σου, ἐλπὶς τῶν ἀνελπίστων** (Χριστέ)· ‖ **πολιτικαὶ δ-** ἐξάσκησις τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας : Πλάτ.Θεαίτ. 176 C **αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε καὶ δοκοῦσαι καὶ σοφίαι ἐν μὲν πολιτικαῖς δυναστείαις γιγνόμεναι φορτικαί, ἐν δὲ τέχναις βάναυσοι**· ‖ νεώτ. ἡ καταδυνάστευσις, ἡ καταθλιπτικὴ ἐξάσκησις τῆς ἐξουσίας, ἡ δεσποτεία ἐν χρ. κ. μτφ. : **ζητοῦν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν δυναστείαν τῶν κομματαρχῶν, - ἡ δ- τοῦ παραγοντισμοῦ**· **2)** εἰδ. τὸ ὀλιγαρχικὸν πολίτευμα, ὀλιγαρχικὴ διακυβέρνησις (μεταξὺ τυραννίδος καὶ δημοκρατίας), ἀντίθ. **ἰσονομία, δημοκρατία, πολιτεία** κττ. : Θουκ.4,78 **εἰ μὴ δυναστείᾳ μᾶλλον ἢ ἰσονομίᾳ ἐχρῶντο,** 'Ανδ.2,27 **ἐκ δημοκρατίας δυναστείαν καταστήσαντες,** Πλάτ. Πολιτ.291 D **μετὰ τὴν μοναρχίαν εἴποι τις ἄν.. τὴν ὑπὸ τῶν ὀλίγων δυναστείαν,** 'Αριστλ.Πολ. 1272 b,10 **οὐ πολιτεία ἐστίν, ἀλλὰ δυναστεία μᾶλλον**· ‖ όμ. εἰδ. ἐπὶ τῆς διακυβερνήσεως τῆς Ρωμαϊκῆς συγκλήτου : Δίων Κ 52,1· ‖ μσν. ἡ βασιλεία· Θωμ.Μ 252 **« δυναστεία οὐ μόνον ἡ τυραννίς, ἀλλὰ καὶ ἡ βασιλεία »**· **3)** συνήθ. κτ. πληθ. αἱ ἀρχαὶ πόλεως ἢ κράτους τινός : 'Ισοκρ.2,8 **τοὺς τὰς δυναστείας ἔχοντας**· **4)** μτγν. κτ. πληθ. αἱ μεγάλαι, αἱ δυναταὶ πράξεις, τὰ κατορθώματα : ΠΔ Βασ.4,13,12 **καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησε,** Μηναῖ.3,10 Θεοτ. **οὐ σιωπήσομεν.. τὰς δυναστείας σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι**· **5)** νεώτ. κ. δημ. σειρὰ ἡγεμόνων χώρας τινός, ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν : **ἡ δυναστεία τῶν 'Αψβούργων.**

δυνάστειρα (ἡ) 'Επιγρ. θηλ. τοῦ δυνάστης βλ.λ.

δυνάστευμα (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ δυναμικότης, ἡ ἀποδοτικότης εἰς φυσικὸν πλοῦτον τόπου τινός, δθ. οἱ φυσικοὶ πόροι τόπου τινός : ΠΔ Βασ.3,2,46 ι. **ἤρξατο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ Λιβάνου** (δ. ἑρμ. ἡ χώρα, ἡ περιοχὴ ἐφ' ἧς ἐκτείνεται ἡ δυναστεία τινός, δθ. ἡ ἐπικράτεια)· **2)** νεώτ. ἡ καταδυνάστευσις, ἡ δεσποτεία.

δυναστευτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἰδιάζων εἰς δυνάστην, δθ. αὐθαίρετος, ἀντίθ. πολιτικός: 'Αριστλ. Πολ.1298 a,32 **ὀλιγαρχίᾳ τε δυναστευτικῇ καὶ μοναρχίᾳ τυραννικῇ,** Πλούτ.'Ηθ.818 A **λόγος δυναστευτικός**· ‖ τυραννικός : Πορφ.'Αποχ.1,8 **δούλωσις δυναστευτική, - ὑπὸ δυναστευτικὴν διακυβέρνησιν**· ‖ ὀλιγαρχικός : 'Αριστλ.Πολ. 1306 a,18 **τὴν δ' αἵρεσιν δυναστευτικὴν εἶναι καὶ ὁμοίαν τῇ τῶν ἐν Λακεδαίμονι γερόντων**· **2)** γεν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν δυνάστην : Εὐστ. Πον.251,43 **θύρας ἐκτρίβεις.. δυναστευτικάς.**

δυναστεύω κ. νεώτ. κ. δημ. εἶμαι δυνάστης βλ.λ., κατέχω τὴν ἐξουσίαν, ἀρχήν : 'Ηρ.9,2 **εἰς τοὺς δυναστεύοντας ἄνδρας ἐν τῇσι πόλισι,** Πλάτ. Νόμ.711 C **τῇ τῶν δυναστευόντων ἡγεμονίᾳ**· ‖ όμ. μτ. γεν. εἶμαι ἄρχων τινός : Διόδ.Σ 4,31 **τοῦ δυναστεύσαντος Οἰχαλίας**· ‖ όμ. μτ. δοτ. : 'Αθήν. 14,624 D **τοῖς ἀεὶ δυναστεύουσιν αὐτοῖς**· ‖ τὸ οὐδ. τῆς μτχ. **τὸ δυναστεῦον** ὁ δυνάστης, ἀντίθ. **ὁ δῆμος** : Θουκ.6,89 **τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνόμασται**· ‖ όμ. ἐπὶ πόλεων, εἶμαι κυρίαρχος, ἡγεμὼν ἄλλων : 'Ηρ.5,97 **αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπῶν ἐδυνάστευε,** Πολύβ.2,5,2 **αἱ δυναστεύουσαι πόλεις**· ‖ παθ. κυβερνῶμαι : Φίλ.2,503 **δυναστεύεσθαι πρὸς μυρίων** **2)** όμ. μτφ. : Φίλ.1,19 **αἱ ἄλογοι ἡδοναὶ δυναστεύουσι ψυχῆς**· **3)** μσν. πιέζω, βιάζω : Χρον.Μορ.5959 **Ι τὸν Πάπαν ἐδυνάστεψεν κι ἐπῆρε τὴν Καμπάνιαν**· ‖ δθ. νεώτ. κυριαρχῶ, ἐξουσιάζω τυραννικῶς, καταδυναστεύω : **ἡ 'Ιταλία δυναστεύει τὰ Δωδεκάνησα**· **4)** εἰδ. ἐπὶ ἀνέμων, ὑπερισχύω, ἐπικρατῶ : 'Ιππ.'Αφορ.3,5 **ὁκόταν οὗτος** (ὁ νότος) **δυναστεύῃ, τοιαῦτα πάσχουσιν**· ‖ ἐπὶ κλίματος : αὐτ 'Αέρ.12 **παντὸς ἰσομοιρίη δυναστεύῃ**· **5)** ἔχω δύναμιν, ἀσκῶ ἐπίδρασιν : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.16 **ψυχρότητα.. καὶ θερμότητα.. ἥκιστα.. νομίζω δυναστεύειν ἐν τῷ σώματι**· **6)** μαθημ. τὸ παθ. ἀναφέρομαι εἰς τὴν εἰς δύναμιν ὕψωσιν, ἐπὶ ἀριθμῶν : Πλάτ.Πολ.546 B **αὐξήσεις δυνάμεναί τε καὶ δυναστευόμεναι.**

δυνάστης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. κυβερνήτης, κυρίαρχος, ἀπόλυτος ἄρχων, περὶ τοῦ Διός : Σοφ. 'Αντ.608 **ἀγήρῳ δὲ χρόνῳ δυνάστας κατέχεις**· πρβλ. ΚΔ Τιμόθ.1,6,15 **ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης** (περὶ τοῦ Θεοῦ)· ‖ κτ.πληθ. οἱ προύχοντες, οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ἐν τῇ πολιτείᾳ : 'Ηρ.2,32 **ἀνδρῶν δυναστέων παῖδες**· ‖ εἰδ. ἡγεμονίσκος : Θουκ.7,33 **τοὺς ἀκοντιστάς** (ὁ "Αρτας) **δυνάστης ὢν παρέσχετο αὐτοῖς,** Πολύβ.9,23,5, Στράβ.17,3,25 **βασιλεῖς δὲ καὶ δυνάσται καὶ δεκαρχίαι,** ΚΔ Πράξ. 8,27· ‖ κ. νεώτ. γεν. ἡγεμόνες : Πολύβ.9,1,4 **πράξεις ἐθνῶν καὶ πόλεων καὶ δυναστῶν,** ΚΔ Λουκ. 1,52 **καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, - σειρὰ ἰσχυρῶν δυναστῶν** (βασιλέων)· ‖ μαν. ἀπόλυτος, αὐταρχικός, καταπιεστικὸς κύριος, περὶ τοῦ ἔρωτος : Διγεν.'Ακρ.176 **πολλὰ εἶναι φοβερός, πολλὰ 'ναι καὶ δυνάστης**· **2)** ποι. φρ. **λαμπροὶ δυνάσται** = οἱ ἀστέρες : Αἰσχ.'Αγ.6· **3)** νεώτ. ζωολ. ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων.

δυναστίδαι (οἱ) νεώτ.ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων κολεοπτέρων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **μακροκέρων.**

δυναστικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς δυνάστην, αὐθαίρετος : 'Αριστλ. Πολιτ.1320 b,31 **τῇ τελευταίᾳ δημοκρατίᾳ, τῇ δυναστικωτάτῃ καὶ τυραννικωτάτῃ τῶν ὀλιγαρχιῶν**· ‖ νεώτ. κ. ὁ βασιλικός : **δυναστικὸν κόμμα, - δυναστικῶν φρονημάτων**· ‖ συγκρ. **δυναστικώτερος** ἰσχυρότερος, κραταιότερος : Γαλ.6,396.

δυναστικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. αὐθαιρέτως, διὰ τῆς βίας, διὰ τῶν ὅπλων : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,4 **καὶ ἐκυρίευσεν ὅλην τὴν 'Ανατολὴν δυναστικῶς.**

δυνάστις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ δυνάστης βλ.λ. : Δημ. Φαλ.311 **οὐ πράως ἀκούουσιν οἱ δυνάσται καὶ αἱ** δυνάστιδες **τὰ αὐτῶν ἁμαρτήματα.**

δυναστοῦντες (οἱ) δ.γρ. τοῦ δυναστεύοντες : 'Επιγρ.

δυνάστωρ-ορος (ὁ) δυνάστης βλ.λ. : Εὐρ.ΙΑ 280 **"Ηλιδος δυνάστορες.**

δυνατά ἐπίρρ. μσν. κ. δημ., συγκρ. **δυνατώτερα** κ. ὑπερθ. **δυνατώτατα** μετὰ δυνάμεως, ἰσχυρῶς, ἐντάνως, μὲ δύναμη, δθ. καθ' ὑπερβολήν, ὑπερμέτρως : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,191 **τὸν ἀγαποῦσε δυνατὰ διὰ τὴν πολλήν αὐτοῦ μάθησιν,** Βλαχογ. Προπ.1,113 **κι ἄρχισε νὰ χτυπάῃ δυνατὰ ἡ καρδιά μου, - χτύπα δυνατώτερα**· **2)** δημ. κ. γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ, μεγαλοφώνως : **μίλα του δυνατά, γιατὶ βαριακούει.**

δυνατεύω μσν. δημ. γίνομαι δυνατός, δυναμώνω : 'Ερωτόκρ.Δ 1535 **μέσ' ἡ καρδιά μου χαίρεται καὶ δυνατεύγ' ἡ χέρα.**

δυνατέω μτγν. δύναμαι : Φιλόδ.Σημ.11 **δυνατήσει τὸ συμβαῖνον ἴσχειν**· **2)** εἶμαι δυνατός, ἰσχυρός : ΚΔ Κορ.2,13,3 **ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν.**

δυνάτης (ὁ) ποι. δυνάστης βλ.λ. : Αἰσχ.Πέρσ.674

δυνατόνυχος-η-ο δημ. ὁ ἔχων δυνατοὺς ὄνυχας : 'Εφταλ.μτφρ.'Οδ.Κ 218 **δυνατόνυχα λιοντάρια.**

δυνατός (-ή)-ό(ν), ποι. κ. -ός-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἰσχυρός, ρωμαλέος, ἀκμαῖος, ἐπὶ σώματος ἢ ψυχῆς : Ἡρ.9,31 ὅ τι μὲν ἦν αὐτῶν δυνατώτατον πᾶν ἀπολέξας ἔστησε ἐναντίον Λακεδαιμονίων, Πίνδ.Ν 9,91 χερσὶ καὶ ψυχᾷ δυνατοί, Πλάτ. Ἱππ.366 D δυνατώτερος κατά τι, Ἐρωτόκρ.Δ 1949 τοῦ κόσμου ὁ δυνατώτερος βρίσκεται δῶ θαμμένος, γνωμ.δημ. ἡ τέχνη νικάει τὸ δυνατό· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. ἰσχυρός : Πλάτ.Πολ.351 Α ὅτι καὶ δυνατώτερον καὶ ἰσχυρότερον εἴη ἀδικία δικαιοσύνης· ‖ δυνατὸς λόγος ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα : Ἐπίκ.Ἐπιστ. 1,31 Ü· ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμ., ἀνθεκτικός : Πολύβ.10,31,8 δυνατὸν προτείχισμα, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.11,13 ταμπούρια δυνατὰ κι ὄμορφα μετερίζια, - δυνατὸ καΐκι - ξύλο· ‖ δυνατὸ κρασὶ τὸ περιέχον πολὺ οἰνόπνευμα· ‖ δ. πυρετὸς ἰσχυρός, ὑψηλός· ‖ δυνατὴ γραφὶς (δημ. πέννα) μεγάλη συγγραφικὴ ἱκανότης· 2) μτ. ἀπαρφ. ὁ ἱκανὸς νὰ πράξῃ τι : Ἡρ.1,97 δυναταί εἰμεν οἰκέειν τὴν χώρην, Θουκ.1,39 λέγειν τε καὶ πράσσειν δυνατώτατος, Ἀριστλ.Πολ.29,5 δυνατώτατοι τοῖς σώμασιν καὶ τοῖς χρήμασιν λῃτουργεῖν· ‖ ὁμ.κ.ἄνευ ἀπαρφ. : Εὐρ.Ὀρ.523 ὅσον περ δυνατός εἰμι, - δυνατὸς ἐπιστήμων - δημοσιογράφος· 3) ἐπὶ ἐξωτερικῆς δυνάμεως, ἰσχύων, ἀσκῶν μεγάλην ἐπίδρασιν, ἐπιρροήν: Ἡρ.1,53 τῶν Ἑλλήνων δυνατώτατοι, Σοφ. Ἠλ.219 δεῖ τοῖς δυνατοῖς οὐκ ἐριστὰ πλάθειν· ‖ οἱ δυνατοὶ οἱ ἐξέχοντες τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν ἐπίδρασιν, οἱ ἄριστοι, οἱ κρατοῦντες, οἱ προύχοντες : Θουκ.2,65 οἱ δὲ δυνατοὶ καλὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν.. ἀπολωλεκότες· ‖ χρήμασι δυνατὸς ὁ εὔπορος· ἀντίθ. ἀδύνατος : Θουκ.1,13 χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν· 4) ἐπὶ τόπου, ὁ παραγωγικός, εὔφορος : Γεωπ.2,21,5 χώρα δυνατωτέρα εἰς τὴν καρπῶν ἔκφυσιν· 5) ὁ ἐνδεχόμενος : Ἀριστλ.Μεταφ.1048 ε,27 καὶ γὰρ τὸ δυνατὸν ἅμα δῆλον ἔσται διαιροῦσιν· ‖ παθ. ἐπὶ πραγμ. ὅ,τι δύναται νὰ συντελεσθῇ : Ἡρ.9,111 οὔ σφι δυνατόν ἐστι βασιληίου δείπνου προκειμένου, Αἰσχ.Ἀγ.79 δυνατὸν καὶ θέμις αἰνεῖν, Πλάτ.Φαῖδ.90 C λόγου δυνατοῦ κατανοῆσαι, - ὁ συμβιβασμὸς δὲν εἶναι δυνατός· ‖ ὁδὸς δυνατὴ εὔβατος : Ξεν. Ἀν. 4,1,24· ‖ μτ. προθ. ὡς ἐπίρρ.: κατὰ τὸ δυνατὸν κατὰ τὴν δύναμιν, ὅσο εἶναι μπορετό : Πλάτ.Κρατ.422 D· ὁμ. εἰς τὸ δυνατόν : Ἡρ.3,24· εἰς ὅσον ἀνθρώπῳ δυνατὸν μάλιστα ὅσον δύναται ὁ ἄνθρωπος : Πλάτ.Φαῖδρ.277 Α· ἐκ τῶν δυνατῶν = ἐξ ἐκείνων ἅτινα δύνανται νὰ ἐκτελεσθοῦν : Ξεν.Ἀν.4,2,23· ἐν δυνατῷ εἶναι ἐντὸς τοῦ δυναμένου νὰ γίνῃ : Ἐπιγρ.· ‖ ὅσον δυνατὸν = ὅσον δύναται νὰ γίνῃ : Εὐρ.ΙΑ 997· ὅσον καθ' ἡμᾶς δυνατόν· ‖ ὡς δυνατὸν ἢ νεώτ. ὅσον τὸ δυνατὸν μτ. συγκρ. ἢ ὑπερθ. βαθμοῦ ἐπιθέτων, εἰς μέγιστον βαθμόν : Ἰσοκρ.12,278 ὡς δυνατὸν πλείστους, Ξεν.Ἀπομν.4,5,5 ὡς δυνατὸν κακίστους, - ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα· ‖ ἐπὶ πραγμ. τὰ δυνατὰ πράγματα ἅτινα δύνανται νὰ γίνωσι : Θουκ.5,89 τὰ δυνατὰ ἐξ ὧν ἑκάτεροι ἀληθῶς φρονοῦμεν διαπράσσεσθαι, Ἀριστλ.Ρητ.1359 b,1.

δυνατοτερέω πάπ. εἶμαι ἱκανώτερός τινος, ἰδίως ἐπὶ οἰκονομικῶν ζητημάτων : Πάπ. οὐ δυνατοτεροῦσιν αὐτοῦ οἱ δεῖνα.

δυνατόφωνος (ὁ) δημ. ὁ ἔχων δυνατὴν φωνήν, ὁ φωνάζων δυνατά : Ζερβ.μτφ.Ἰλ.Β 717 αὐτῶν ὁ δυνατόφωνος Μενέλαος ἀρχηγὸς ἦτο.

δυνατώνω δημ. δυναμώνω : Καρκβ.Ζητ.100 κι ἄξαφνα δυνατώνοντας τὴ φωνή του εἶπε.

δυνατῶς κ. μσν. ἰσχυρῶς, ἱκανῶς : Αἰσχίν.2,48 ὅτι καὶ μνημονικῶς καὶ δυνατῶς εἴποι, Πλούτ. Καῖσ.8 καὶ τοῦ λόγου δυνατῶς ἐπ' αὐτῇ (τῇ γνώμῃ) ῥηθέντος· ‖ δεινῶς : ΠΔ Σοφ.Σαλ.6,6 δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται· ‖ σφοδρῶς, ὁρμητικῶς : Μαλάλ.1 407,5 τὸ πλῆθος τῆς πόλεως ἐστασίασαν δυνατῶς· ‖ καθ' ὑπερβολήν : Διγεν. Ἀκρ.3605 καθωπλισμένους δυνατῶς σιδηροφορεμένους· 2) ἐπιδεξίως, μεθ' ἱκανότητος, ἐπιδεξιότητος : Πλάτ.Πολ.516 D καὶ ἐκ τούτων δὴ δυνατώτατα ἀπομαντευομένῳ τὸ μέλλον ἥξειν· 3) φρ. δυνατῶς ἔχειν δυνατόν ἐστιν : Ἡρ.7,11 οὐκ ὦν ἐξαναχωρέειν οὐδετέροισι δυνατῶς ἔχει.

δυνατώτερα ἐπίρρ.δημ.συγκρ. τοῦ δυνατὰ βλ.

δυνδεκάτη Ἡσ. «ἡμέρα δωδεκάτη».

δυνέαται Ἰων. γ' πληθ. πρόσ. τοῦ δύναμαι βλ.

δύνη (ἡ) νεώτ. φυσ. ὀνομασία μονάδος ἐν χρ. ἐν ταῖς φυσικαῖς ἐπιστήμαις πρὸς μέτρησιν τῆς δυνάμεως κατ' ἔκτασιν, κατὰ βάρος κ. κατὰ χρόνον.

δύνηαι Ἰων. ἀντὶ δύνῃ, β' ἑν.ὑποτ. τοῦ δύναμαι βλ.

δυνηρός-ά-όν μτγν. δυνατός, ἰσχυρός, ποὺ μπορεῖ πολύ : Βασ.Ἑξαημ.45.

δυνητικός-ή-όν σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἐνέχων ἢ ὁ ἐκφράζων τὴν ἔννοιαν τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι : Σχόλ.Θεοκρ.1,4 τοῦ δυνητικοῦ συνδέσμου, - δυνητικὸς λόγος, - δυνητικὴ εὐκτικὴ - πρότασις, - δυνητικὸν μόριον· ‖ νεώτ. ὁ δυνάμενος ἔν τινι περιπτώσει νὰ γίνῃ ἢ νὰ μὴ γίνῃ : δυνητικὴ ῥήτρα τοῦ συμβολαίου.

δυνητικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. -ά κατὰ τρόπον δυνητικὸν βλ. : ἐκφράζεται δυνητικῶς.

δύνομαι πάπ., μσν. κ. δημ. δύναμαι, μπορῶ : Πάπ., Ἰω. Μάνθ.Ἱστ.Μορ.58 δύνομαι νὰ σᾶς προδώσω Χριστὸν μὲ εὐκολία, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.70,12 δύνεσαι, μαῦρε μ', δύνεσαι.. δύνομαι, ἀφέντη μ', δύνομαι νὰ βγάλω τὴν κυρά μου· ‖ μτ. αἰτ. προσ. δύνομαι κάποιον δύναμαι νὰ καταβάλλω τινά : τὸν δύνεσαι ;· ‖ γεν. μτ. αἰτ. δύναμαι νὰ ἐπιτύχω τι : δὲν τὴ μπορῶ, δὲν τὴ δύνομαι τόσο μεγάλη δουλειά· ‖ εἰδ. ἐπὶ βάρους, ἀντέχω, δύναμαι νὰ φέρω : Ἐρωτόκρ.Α 234 γομάρι ποὺ δὲν δύνεσαι, μὴ θέλῃς νὰ σηκώσῃς, - δὲν τὸ δύνεται ὁ γάδαρος τόσο φόρτωμα.

δύνω δύω βλ.

δύο κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., π. ἐπ., ἐλεγ. κ. μτγν., ποι. κ. δύω (δύω οὐδέποτε ἐν Ἰων.Ἐπιγρ., τραγ. κ. πεζοῖς ἀττ.), γεν.κ. δοτ. δυοῖν, μτγν. ἀττ. δυεῖν, βοιωτ. δουῖν (ἢ κατὰ δ.ἀνάγν. δουοῖν), Ἰων. γεν. δυῶν λακων. γεν. δυεῖν, δοτ.κ. δυσὶ (ἰδίως μτγν.), κρητ. δοτ. δυοῖς, Ἰων. δοτ. δυοῖσι, λακων. αἰτ. δύε, θεσσαλ. θηλ. αἰτ. δύας, ἐν χρ. κ. ὡς ἄκλ. ὄν. πληθ. ἐνίοτε κ. δυϊκ. ἀριθμ. ἀλλ' οὐδέποτε π. τραγ. κ. σπαν. π. κωμ., νεώτ. κ. δημ. πάντοτε ὡς ἄκλ., δημ. κ. ὡς μονοσύλλαβον δυό· ὡς ἀπόλυτον ἀριθμητικόν, ὁ ἀριθμὸς ὁ προκύπτων ἐκ μιᾶς μονάδος, ὅταν προστεθῇ εἰς ἄλλην μονάδα, ὁ μετὰ τὴν μονάδα πρῶτος ἀκέραιος ἀριθμός : Ἰλ.1 16 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύω, Σοφ.Αἶ.237 δύο δ' ἀργίποδας κριοὺς ἀνελών, Πλάτ.Γοργ.464 Β δυοῖν ὄντοιν τοῖν πραγμάτοιν δύο λέγω τέχνας, ΚΔ Ματθ.27,51 καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, δ.τραγ. κι ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ δυὸ βουνὰ δώδεκα μύλοι ἀλέθουν, παροιμ. μ' ἕνα σμπάρο δυὸ τρυγόνια (ἐπὶ τῶν ἐπιτυχόντων διὰ μιᾶς προσπαθείας δύο ἀποτελέσματα), ὁμ. ὅποιος κυνηγάει δυὸ λαγοὺς κανέναν δὲν πιάνει (ἐπὶ τῶν διωκόντων συγχρόνως δύο δυσχερεῖς σκοπούς), ὁμ. ἀπὸ 'να κριάρι δυὸ τομάρια (ἐπὶ τῶν πλεονεκτῶν), ὁμ. δυὸ κεφάλια σ' ἕνα φέσι δὲ χωροῦνε (ἐπὶ διωκόντων συγχρόνως δύο δυσχερεῖς σκοποὺς ἢ συνηθ. πρὸς δήλωσιν ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ ἄρχωσι δύο ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ ἢ ἔργῳ)· ‖ φρ.δύο ποιεῖν τὴν πόλιν διχοστατεῖν τοὺς πολίτας, χωρίζειν εἰς δύο κόμματα : Ἀριστλ.Πολ.1310 a,4 δύο γὰρ ποιοῦσι ἀεὶ τὴν πόλιν μαχόμενοι τοῖς εὐπόροις· ‖ δημ. φρ. γινόμαστε ἀπὸ δυὸ χωριὰ (γινόμεθα ἐχθροὶ ἄσπονδοι) ‖ ὁμ. φρ. τὰ δύο μέρη τὰ δύο ἐκ τῶν τριῶν με-

ρῶν, τά δύο τρίτα : Θουκ.1,104 **τοῦ τε ποταμοῦ κρατοῦντες καὶ τῆς Μέμφιδος τῶν δύο μερῶν πρός τό τρίτον μέρος ὃ καλεῖται Λευκόν τεῖχος ἐπολέμουν**· ‖ νεώτ. **τά δύο τρίτα** τὰ δύο ἐκ τῶν τριῶν ἴσων μερῶν, ὁμ. **τά δύο τέταρτα, - τά δύο πέμπτα** κττ.· ‖ ὁμ.φρ. **σὺν δύο** δύο ὁμοῦ : Ἰλ. Κ 224 **σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρό ὁ τοῦ ἐνόησεν**, Ἡρ.4,66· δημ. **συνδυό** : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.114,18 **τῆς Σύριας τά λαγκάδια,| ποὺ κεῖ συνδυὸ δὲν περπατοῦν, συντρεῖς δὲν κουβεντιάζουν**· ‖ **είς δύο** ἀνὰ δύο : Ξεν.ΚΠ 7,5,17· ‖ μτγν., μσν. δημ. **δύο δύο**, δημ. **δυό δυό** ἀνὰ δύο, κατὰ ζεύγη, καθ' ὁμάδας συγκειμένας ἐκ δύο : Ἐπιφάν.1,5 Α **ἀπό τινων μὲν δύο δύο, ἀπὸ ἄλλων ἑπτά ἑπτά**, Καν. Ἀγ.Παχωμ.21 **δύο δύο συνοδεύσωσιν, - νὰ παρουσιάζωνται δυὸ δυό μπροστά μου**· ‖ δημ. φρ. **δυὸ καὶ δυό** ἀνὰ δύο χωριστά : Ἐρωτόκρ.Β 1366 **οἱ καβαλλάροι δυό καὶ δυὸ νά τρέξουσιν ὁμάδι**· ‖ νεώτ. μουσ. **ἀνά δύο** ὅρος πρός δήλωσιν ὅτι δύο ὄργανα τῆς αὐτῆς οἰκογεν. γεγραμμένα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πενταγράμμου ὀφείλουν πρός στιγμὴν νὰ παίξουν ἡνωμένα τὸ αὐτό μέλος· ‖ ὁμ. φρ. **καὶ** αἱ δύο ἀμφότεροι : **τά ἔχασα καὶ τά δυό, - κούνας καὶ τά δυό χέρια του**· ‖ π. Ἐρωτοκρ., ὡς μία λ. **οἱδυό, τῶν οἱδυό** προτασσομένου τοῦ κ.: Ἐρωτόκρ.Β 1785 **ἀπὸ τ' αὐτιά καὶ τῶν οἱδυό**, αὐτ. Γ 636 **σά φρόνιμη καὶ τῶν οἱδυό τέλος κακό λογιάζει**· ‖ ὁμ.φρ. **ἕνα καὶ δύο** ὀλίγους· πρβλ. δημ. **κάνα δυό** : Ἰλ.8 346 **τούσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν νόσφιν βουλεύσ'**· ‖ δημ. φρ. **ἕνας δύο ἢ κάνα δυό ἢ ἕνας ἢ δυό**, ὀθ.ὀλίγοι, πολὺ ὀλίγοι : **φέρε κάνα δυὸ ξύλα - καρφιά**· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. φρ. **δύο ἢ τρεῖς, ἢ δύο ἢ τρεῖς** ὀλίγοι : Ἀριστφ.Εἰρ.829 **ψυχάς δύ' ἢ τρεῖς διθυραμβοδιδασκάλων**· ‖ νεώτ. κ.δημ. ὁμ. φρ. **δύο τρεῖς** ἢ **δυὸ τρεῖς, περὶ τοὺς δύο ἢ τρεῖς** πολὺ ὀλίγοι, ὀλίγοι : **ἦρθανε δυὸ τρεῖς καλόγεροι στὴν ἐκκλησιά**· ‖ μτγν. κ. δημ. ἐπὶ ἀορίστου μικροῦ ποσοῦ, τινές, τινά, μερικοί : Θεόκρ. 15,45 **ποτίθες δύο, καὶ δύο μῆνες, ἐξ ὦ ἀπ' ἀλλάλων**, δ.τραγ. **μοῦ 'πε καὶ δυὸ λόγια καὶ μ' ἄρεσε**· ‖ δημ. πρός δήλωσιν τῆς σημ. ταύτης συνηθ. μτ. τοῦ ἕνα, μιὰ προτασσομένου ἢ τοῦ τρία ἐπιτασσομένου : **ἕνα δυό σπίρτα, - μιά δυὸ καρέκλες, - δυὸ τρία φύλλα - λουλούδια**· **2**) νεώτ. κ. δημ. ἀντὶ τοῦ ἀντιστοίχου τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ, δεύτερος, ἰδίως χρονολογίας, ἡμερομηνίας καὶ τῶν ὡρῶν τοῦ ἡμερονυκτίου : **στὰ χίλια ἐννιακόσια εἴκοσι δύο στὶς δύο Ὀκτωβρ., - στὶς δύο τά μεσάνυχτα**· ‖ ὁμ. ὡς τακτικὸν ἀριθμητικὸν ἐπὶ ἠριθμημένων ὁμοιογενῶν πραγμάτων : **ρίξε μιά ματιά στὴν δύο εἰκόνα**· ‖ δημ. φρ. **κάθε δυὸ ὧρες - μέρες - χρόνια** ἑκάστην δευτέραν ὥραν - ἡμέραν - ἔτος κττ.· ‖ μαν. **διά δύο** (ἡμερῶν) ἑκάστην δευτέραν ἡμέραν : Βί. Ἀγ.Παχωμ.4 **τῷ δὲ χειμῶνι διά δύο τρέφομαι**· **3**) νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. ἐπὶ παιγνιοχάρτων, τὸ φύλλον ἐφ' οὗ εἰκονίζεται δὶς τὸ σῆμα ἑκάστης τῶν τεσσάρων φυλῶν.

δυο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων, δηλοῦν ὅτι εἰς τὸ δεύτερον συνθετικόν, ὅταν τοῦτο εἶναι ἀριθμητικόν, προστίθεται ὁ ἀριθμὸς δύο, οἷον δυοδεκάς, δυοδεκαπλάσιος· ‖ πάπ. κ. νεώτ. μ. ἐν λ. δυό(ἡ)μισυ· ‖ ὅταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι τό καί, τὸ δύο προστίθεται εἰς τὸ τρίτον συνθετικόν, οἷον δυοκαίδεκα, δυοκαιδέκατος· **2**) ὡς ἀντικείμ. τοῦ β΄ συνθετικοῦ, οἷον δυοποιός.

δυογόν λ. πεπαιαμ. πρὸς ἑρμ. τοῦ ζυγός : Πλάτ. Κρατ.418.

δυόδεκα δυώδεκα, δώδεκα βλ.λ.

δυοδεκαπλάσιος-ον κ. **δυω-** δωδεκαπλάσιος.

δυοδεκάς-άδος (ἡ) δυωδεκάς, δωδεκάς βλ.λ.

δυοδεκατημόριον (τὸ) κ. **δυω-** δωδεκατημόριον.

δῠοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων δύο μορφάς, διπλοῦς : Πορφ.Πυθ.167 Α, 50,84 **οὐ διαφέρει .. ἢ δυοειδὲς ἢ ἀνισοειδὲς εἰπεῖν ἢ ἑτεροειδές**· ‖ τὸ οὐδ. τὸ δυοειδές ὡς οὐσ. ἡ διπλῆ μορφή : Ἑρμεί. Ἀλ.Φαῖδρ.167 Α **τὸ δυοειδὲς τῆς ψυχῆς**.

δυοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. μετὰ δύο μορφῶν, κατὰ δύο μορφάς : Δαμ.Ἀρχ.55.

δῠοκαίδεκα (οἱ,αἱ,τά) ἄκλ. ἀλλὰ κ. γεν. πληθ. δυοκαιδέκων ἐν Ἀλκαῖ.75 δυώδεκα, δώδεκα : Ἰλ. Β 557 **ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας**.

δῠοκαιδεκάδελτος (ὁ) κ. **-ον** (τὸ) μτγν. οἱ νόμοι τῶν δώδεκα δέλτων : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,26,42.

δυοκαιδεκάζῳδος κύκλος (ὁ) ὁ κύκλος τῶν δώδεκα ζῳδίων, ὁ ζῳδιακὸς κύκλος : Βέττ.Βάλ.172,32.

δυοκαιδεκάμηνος-ον ὁ δωδεκάμηνος : Σοφ. Τρ.648 **δυοκαιδεκάμηνον ἀμμένουσαι χρόνον**.

δυοκαιδέκατος-ον δωδέκατος : Ἱππ.Νούσ.3,16.

δυοκαίδεκος (ὁ) ἄχρ. ἑν. ὀν. τῆς γεν. πληθ. δυοκαιδέκων βλ. δυοκαίδεκα.

δυοκαιεβδομηκοστός-ή-όν Ἐπιγρ. ἑβδομηκοστός δεύτερος.

δυοκαιεικοσίπηχυς-υ μσν. ὁ εἴκοσι καὶ δύο πήχεων : Εὐστ.644,39.

δυοκαιεικοστός-ή-όν Ἐπιγρ. κ. μτγν. ὁ εἰκοστός δεύτερος : Ἐπιγρ., Ἀρχιμ.Ψαμ.4.

δυοκαιενενηκοντάεδρον (τὸ) μτγν. τὸ ἔχον ἐνενήκοντα καὶ δύο ἕδρας : Πάππ.Ἀρχιμ.2,459,461.

δυοκαιεξηκοντάεδρα (τὰ) μτγν. τὰ ἑξήκοντα δύο ἕδρας ἔχοντα : Πάππ.Ἀρχιμ.2,459,461.

δυοκαιπεντηκοστός-ή-όν μτγν., δωρ. **-ακοστός** ὁ πεντηκοστός δεύτερος : Ἀρχιμ.Ψαμ.4.

δυοκαιτριακοντάεδρα (τὰ) μτγν. τὰ ἔχοντα τριάκοντα καὶ δύο ἕδρας : Πάππ. Ἀρχιμ.2,458,461.

δυομηνίτικος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο μηνῶν : Κρυστ.Τραγ.Στάνης, Γέννος 24 **πίνουν σάν δυομηνίτικα**.

δυόμισυ (τὸ) Ἐπιγρ., νεώτ. κ. δημ. δύο μονάδες ὁμοῦ καὶ ἥμισυ μονάδος.

δυοπεντεκαιδεκάς-άδος (ἡ) μσν. σύνολον ἐκ δὶς δέκα πέντε ἀποτελούμενον : Στουδ.Θεόδ. ἐν Mi.1096 **θεοσθενὴς συνοδία δυοπεντεκαιδεκάς**.

δυοποιός-όν ὁ ποιῶν, παράγων δύο : Ἀριστλ. 1083 b, 36 **ἡ γὰρ ἀόριστος δυὰς δυοποιός ἦν**.

δυοσμαρίνι (τὸ) δημ. δ. γρ. διοσμαρίνι δενδρολίβανον βλ.λ. τὸ φαρμακευτικόν.

δυόσμης (ὁ) δημ. ἄ. δυόσμος βλ.λ.

δυόσμος (ὁ) δημ. δ.γρ. διόσμος ἡδύοσμος ὁ μακρόφυλλος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.261,1 **ὁ δυόσμος κι ὁ βασιλικὸς καὶ τἄσπρο καρυοφύλλι**· **2**) μτφ. : Παλαμ.Τάφ.25 **μὴν τὸ πιῇς .. | τὸ νερὸ τῆς ἀρνησιάς, | φτωχὸ κομμένο δυόσμο.**

δυόσπορα (τὰ) δημ. τὸ φυτὸν βερονίκη ἢ ἀναγαλλίς· **2**) τὸ φυτὸν βερβερίς.

δυοστός-ή-όν σχόλ. ὁ δεύτερος : Σχόλ.Εὐρ.Ἑκ.32.

δυοτοκῶ-έω ἐσφ. γρ. ἀντὶ διτοκῶ βλ.λ.

δυοτρίαντον (τὸ) πάπ. τὸ ἓν τριακοστὸν δεύτερον.

δυοϋπόστατος-ον μσν. ὁ ἔχων δύο ὑποστάσεις : Στουδ.Θεόδ.489 **δυοϋπόστατος εἰκών** (ἡ εἰκονίζουσα δύο παραστάσεις).

δυοχοῖ Δημόκρ.136 « πωματίζει », Ἡσ. «πωμάζει, σκεπάζει», αὐτ. « δυοχῶσαι· πωμάσσι ».

δυπόνδιος (ὁ) νεώτ. (λατ.) ρωμαϊκὸν μέτρον καὶ νόμισμα βάρους καὶ ἀξίας δύο ἀσσαρίων· **2**) μέτρον μήκους ἴσον πρὸς δύο πόδας.

δύπτης (ὁ) μτγν. δύτης, κολυμβητής· Ἡσ. « κολυμβητής, δύτης » : Καλλ.ἀπ.167, Ὀππ. Ἀλ.2,436 **δύπται σπογγοτόμοι**· **2**) κ. ἐν ἐπιθ. χρ. : Λυκ.387 **οἷα δύπτην κηρύλον**· ‖ κ. ἐπὶ προσώπων : αὐτ. 73 **τάφοις Ἀτλαντίδος δύπτου κέλωρος**.

δύπτω (δύω) μτγν. δύομαι, δύω, βουτῶ : Ἀντιμ. Ἐλεγ.6 **ἠΰτε τις καύηξ δύπτῃσιν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ** (πιθ. **δύπτης**), Λυκ.715 **πρὸς κῦμα δυπτοι**:-

σας· || ἀπροθ. : αὐτ.164 **ἔδυψε Νηρέως τάφους,** Ἀπολλ.Ρ 1,1326 **νειόθι δύψας·** || κ. μτβ. μτ. αἰτ. : αὐτ.1008 **δύπτοντες κεφαλάς.**

δύρομαι (ῡ) ποι. τ. τοῦ ὀδύρομαι : Βακχ.3,35.

δυσ- κ. μσν. κ. νεώτ. ἀχώριστον προθεματικὸν μόριον, ἔχον κυρίως τὴν ἔννοιαν τῆς δυσκολίας, κακῆς καταστάσεως ἢ ἀποτελέσματος, οὗ ἀντίστοιχα τὰ μόρια α΄) δυσκολο- ὡς ἐν τοῖς δυσάγωγος, δυσαγώνιστος, δυσαιμορράγητος, δυσαίρετος, δυσαλλοίωτος κτ.· καὶ β΄) κακο- ὡς ἐν τοῖς δυσαγρής, δυσαγρία, δυσαγρέω, δυσαερία, δυσάερος, δυσαής, δύσορχος, δύσβωλος, δύσεδρος κττ.· **2)** ἐνίοτε αἴρει τὴν ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἀγαθὴν ἔννοιαν, ἀντίστοιχα ἔχον τὰ ὀρνητικὰ μόρια α-αν, ὡς ἐν τοῖς δυσανδρία, δυσαρμοστία, δύσδωρος, δυσεπιθύμητος, δυσελπιστία κττ.· || ἢ ἐπιτείνει καθόλου τὴν ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἐκφραζομένην δυσμενῆ ἔννοιαν, ὡς ἐν τοῖς δυσάθλιος, δυσαλγής, δυσδάκρυτος, δυσαχής κττ.· || ἐνίοτε ἀπαντᾷ μετὰ λέξεων συνθέτων μετ᾽ ἀρνητικῶν μορίων, ὧν ἐπιτείνει τὴν ἄρνησιν, ὡς ἐν τοῖς δυσάμμορος, δυσάσχετος κττ.· **3)** π. ποι. κ. ἐνίοτε π. πεζοῖς ἐν χρ. ἐπὶ ἐντόνου ἀντιθέσεως διὰ μιᾶς λ. ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ ἐν τοῖς : Πάρις - Δύσπαρις, γάμος - δύσγαμος, ὡς ἐξαιρέτως ἐπικριτικὸν ἢ δυσφημιστικὸν πρόθεμα, ἀντιστοίχως πρὸς τὸ στερητικὸν μόριον α (αν).

δυσάγγελος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄγγελος κακοῦ, ὁ κακῶν ἀγγελιῶν κομιστής : Νόνν.Δ 20,184 **ἄγγελον Ἶριν ἔπεμπε δυσάγγελον·** **2)** μτφ. ὁ κακόν τι, δυσοίωνον σημαίνων : Βιζυην.Πύργος τῆς Κόρης 415 **ἀντηχοῦν | δυσάγγελοι φθόγγοι, κλαγγαὶ τῶν κωδώνων.**

δυσαγέω Ἐπιγρ. εἶμαι δυσαγής, ἀσεβής.

δυσαγής-οῦς-ές μτγν. ἀσεβής, ἀντίθ. εὐαγής· Πολυδ.1,33 «ἐναγές, ἐξάγιστον, δυσαγές» : Μαν. 5,179 **μιμοῦνται δυσαγῆ Κυβελήϊον ἔνθεον Ἄττιν.**

δυσαγκάλιστος-ον μτγν. ὁ μὴ δυνάμενος ἀγκαλισθῆναι, **περιληφθῆναι·** **2)** μτφ. δυσνόητος, ἀκατανόητος : Δίδυμ.Τριάδ. ἐν Mi.39,163 B.

δυσάγκαλος-ον μσν. ὁ δυσκόλως περιλαμβανόμενος, φερόμενος, βασταζόμενος : Κ Μανασσ.4,12 **δυοῖν δυσάγκαλον μεριζομένων ἄχθος·** **2)** μτφ. ὁ μὴ ἀνεκτός, ὁ ἀνυπόφορος : αὐτ.6,48 **ἐν δυσκαμίατοις δὲ κακοῖς καὶ πόνοις δυσαγκάλοις.**

δυσαγκόμιστος-ον ποι.ἀντὶ δυσανακόμιστος βλ.λ.

δυσάγκριτος-ον ποι. ἀντὶ δυσανάκριτος βλ.λ.

δύσαγμα-ατος (τὸ) πάπ. ἀδήλου σημ. : Πάπ. **αἰγὸς στέαρ τῆς ποικίλης καὶ αἷμα καὶ δύσαγμα** (διόρθ. μύσαγμα Herw.).

δύσαγνος-ον ἄναγνος, ἀκάθαρτος : Αἰσχ.Ἱκ.751 **δυσάγνοις φρεσίν,** Λουκ.Ἀλέξ.54 **νυκτιπλάνοις ὀάροις χαίρει κοίταις τε δυσάγνοις.**

δυσαγρής-οῦς-ές μτγν. ὁ κακῶς, δυσχερῶς ἀγρευθείς, συλληφθείς : Ὀππ.Ἁλ.3,272 **ἣν γὰρ . . σμαραγὴν ἀΐωσι δυσαγρέος ἑλκομένοιο** (σχόλ. «κακῶς ἀγρευθέντος»).

δυσαγρία (ἡ) μτγν. ἡ ἀνεπιτυχὴς ἄγρευσις, ἁλιεία : Πολυδ.5,13.

δυσαγρῶ-έω μτγν. ἀνεπιτυχῶς ἁλιεύω : Πλούτ. Ἀντών.29 **ἁλιεύων ποτὲ καὶ δυσαγρῶν ἤχθετο παρούσης τῆς Κλεοπάτρας.**

δυσάγωγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ δυσκόλως ἀγόμενος, δυσήνιος : Ἱππιατρ.Προοίμ.· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ μετὰ δυσκολίας ὁδηγούμενος, καθοδηγούμενος, δυσπειθής, δυσπειθάρχητος : Διον.Ἁλ.Ῥωμ. 2,28 **τοῖς πολιτικοῖς πλήθεσι, ἐν οἷς τὸ πλεῖόν ἐστι δυσάγωγον,- δυσάγωγοι μαθηταί·** || κ. κατ᾽ εἰδίκευσιν δ- ἐπί τι : Διον.Ἁλ.Ῥωμ.9,8 **τοῖς δὲ δυσαγώγοις ἐπὶ τὸ καλόν·** || δ- **πρός** τι : Βασίλ. Προοίμ.Ψαλμ.1,125 **εἶδε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον δυσάγωγον πρὸς ἀρετὴν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.**

δυσάγων-ωνος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων βαρεῖς ἀγῶνας : Πλούτ.Τιμ.36 (στρατηγίας) **πολυπόνους γενομένας καὶ δυσάγωνας.**

δυσαγώνιστος-ον μτγν. **ὁ μετὰ δυσκολίας ἡττώμενος,** δυσκολονίκητος : Πολυδ.3,141, αὐτ.5,79.

δυσάδελφος-ον ὁ δυστυχὴς ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν· ὑπερθ. **δυσαδελφότατος :** Αἰσχ.Ἑπτ.870 **δυσαδελφόταται πασῶν ὁπόσαι στρόφον ἐσθῆσιν περιβάλλονται,** Θέττ.Βάλ.18,5.

δυσάεθλος-ον μσν. ἐπὶ ἄθλου, κοπιώδης, πολύπονος : Εὐστ.740,54 **ἵν᾽ ᾖ ἄθλος ὁ δυσάεθλος κατὰ τὸν Ὁμηρικὸν Ὀδυσσέα.**

δυσαερία (ἡ) μτγν. ἐπιβλαβής, νοσηρὸς **ἀήρ :** Στράβ.5,1,7 **ἐκκλυζόμενον τὸ βορβορῶδες πᾶν ἰᾶται τὴν δυσαερίαν·** **2)** κτ. πληθ. ὁμίχλη : αὐτ.4,1,8 **μὴ καθορᾶσθαι μηδ᾽ ἐγγὺς ἐν ταῖς δυσαερίαις.**

δυσάερος-ον (ᾱ) μτγν. ὁ ἔχων ἐπιβλαβῆ, νοσηρὸν ἀέρα : Δίων Χρ.1,550 **τόπον χαλεπὸν καὶ δυσάερον·** **2)** ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀνθυγιεινός : Πρόκλ.Πτολ.122, Σαβῖν.π.Ὀρειβ.9,20,8.

δυσαής-οῦς-ές ποι. γεν. πληθ. δυσαήων **ὁ ὀλεθρίως** πνέων, θυελλώδης : Ἰλ.Ε 865 **καύματος ἐξ ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο,** Ὀδ.Ν 99 **ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα ἔκτοθεν·** **2)** ὑπερβολικός, ἐξαιρετικῆς ἐντάσεως, ἰσχύος : Καλλ.Ἄρτ. 115 **δυσαέα κρυμὸν ἄγουσα,** Κόιντ.13,134 **καύματος ἐσσυμένοιο δυσαέος ἤματι μέσσῳ,** ΑΠ 7,739 (Φοίβιμ.) **τὸν δὲ δυσαὲς ὤλεσεν Αἰγαίου κῦμα·** **3)** ὁ δυσοσμίαν ἀποπνέων, ἐπὶ φώκης : Ὀππ.Κυν. 3,144 **φώκη δυσαής·** || κ.ἐπὶ φαρμάκων : **αὐτ.Ἁλ.** 4,662 **φάρμακα δυσαέα.**

δυσάθλιος-ον ἐπιτ. τοῦ ἄθλιος, ἀθλιώτατος : Σοφ.ΟΚ 330 **ὦ δυσαθλίω τροφά** (δύ᾽ ἀθλίω Dind.), ΠΔ Μακκ.3,4,4 **τὴν δυσάθλιον ἐξαποστολήν.**

δυσαίακτος-ον μτγν. λίαν οἰκτρός, ἀξιοθρήνητος : ΠΔΜακκ.3,6,31 **πικροῦ καὶ δυσαιάκτου μόρου.**

δυσαιάνής-οῦς-ές λίαν θρηνώδης, πένθιμος, μελαγχολικός : Αἰσχ.Πέρσ.281 **ἴυζ᾽ ἄποτμον δαΐοις** δυσαιανῆ **βοάν** (σχόλ. «δυσθρήνητον, δυστυχῆ»).

δυσαίθριος-ον ὁ οὐχὶ αἴθριος, συννεφώδης, σκοτεινός : Εὐρ.Ἡρακλ.857 **ὄρφνης δ᾽** ἐκ **δυσαιθρίου**

δυσαιμορράγητος-ον μτγν. ὁ οὐχὶ εὐκόλως αἱμορροῶν : Ἀέτ.14,5 **ἕδρα δυσαιμορράγητος.**

δυσαίνητος-ον μτγν. ὁ κακὴν φήμην ἀποκτήσας, ὁ ἐπίμεμπτος, ἐπίψογος : Ὀρφ.Ἀργ.1337 **παρθενίης νοσφίζετο κούριον ἄνθος αἰνόγαμος Μήδεια δυσαινήταις ὑμεναίοις.**

δυσαίνιγμα-ατος (τὸ) σχόλ. τὸ δύσλυτον αἴνιγμα, (δ.ἑρμ. τὸ ἐπιφέρον συμφοράς, καταστροφήν) : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.45 **τοὺς Θηβαίους εἰς ἐκκλησίαν . . ἀθροίζεσθαι διὰ τὸ δυσαίνιγμα τῆς Σφιγγός.**

δυσαίρετος-ον μτγν. δυσάλωτος : Πολυδ.1,170.

δυσαισθησία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἀναισθησία : Τίμ. Λοκρ.102 E **αἰσθητικᾶς μὲν (δυνάμεως νόσος) δυσαισθησία·** || ἐν τῷ πληθ. : Γαλ.7,34 **καλῶ δὲ δυσαισθησίας μὲν ἁπάσας τὰς μοχθηρὰς αἰσθήσεις·** **2)** εἰδ. νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τοῦ νευρικοῦ **συστήματος, καθ᾽ ἣν αἰσθάνεταί τις ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον τοῦ κανονικοῦ.**

δυσαίσθητος-ον μτγν. ἀναίσθητος : Ἀλεξ.Ἀφρ. Πρ.1,72 **παχυμερέσι τοῖς σώμασι καὶ δυσαισθήτοις,** Ἀδομ.1,7· **2)** τὸ οὐδ. **τὸ δυσαίσθητον ὡς οὐσ. ἡ ἀναισθησία :** Γαλ.4,784· **3)** παθ. ὁ δυσκόλως ὑποπίπτων εἰς τὰς αἰσθήσεις, ὁ μετὰ δυσκολίας ἀνιχνευόμενος, ὁ δυσδιάκριτος : Ἀλεξ.Ἀφρ. Αἰσθ.85,84, Πολυδ.5,12 **ἴχνη δυσαίσθητα.**

δυσαισθητῶ-έω μτγν. κ. μσν. στεροῦμαι εὐαισθησίας, ἀναισθητῶ : Ἀλέξ.Τράλλ.1,13, Εὐστ.Πεν. 165,65 **δυσαισθητοῦμεν καὶ εἰς ἀγαθὴν ὄσφραν.**

δυσαιτιολόγητος-ον μτγν. ὃν εἶναι δυσχερὲς νὰ αἰτιολογήσῃ τις, νὰ ἐξηγήσῃ : Φιλ.2,644,4 **ὁ δὲ τοῦ γάλακτος κύκλος δυσαιτιολόγητος.**

δυσαίων-ωνος (ὁ,ἡ) ὁ λίαν δυστυχὴς εἰς τὴν ζωήν του : Αἰσχ.'Επτ.927 **δυσαίων σφ' ἁ τεκοῦσα πρὸ πασᾶν γυναικῶν,** Σοφ. ΟΚ 150 **ἦσθα φυτάλμιος δυσαίων;** || **δυσαίων αἰὼν ἢ βίος** ζωὴ ἀθλία, βίος ἀβίωτος : Εὐρ.'Ικ.960 **δυσαίων δ' ὁ βίος.**

δυσάκεστος-ον δυσθεράπευτος : 'Ιππ.'Αγμ.29 **οἱ τόποι οὗτοι ἐκτρίμματα δυσάκεστα ποιέουσι.**

δυσακής-οῦς-ές δυσάκεστος βλ. λ.· 'Ησ. « δυσακῆ, δυσίατον ».

δυσάλγημα-ατος (τὸ) μτγν. δριμύς, ἰσχυρὸς πόνος : 'Ηρόδ.'Ιατρ.ἐν Ρην.Μουσ.58,82.

δυσαλγής-οῦς-ές ὁ λίαν ἀλγεινός, ὁ σφοδροὺς πόνους προκαλῶν : Αἰσχ.'Αγ.1165 **δήγματι φοινίῳ, δυσαλγεῖ τύχᾳ,** Πλούτ.'Ηθ.106 D **τὰ γὰρ τοῦ θανάτου.. οὐκ οἶδα ὅπως δυσαλγῆ δοκεῖ εἶναι.**

δυσάλγητος-ον λίαν ἀλγεινός : Εὐπ.410· **2)** ἀναίσθητος, σκληρόκαρδος : Σοφ.ΟΤ 12 **δυσάλγητος γὰρ ἂν εἴην τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτίρων ἕδραν.**

δυσάλευτος-ον μτγν. ὃν τις δυσκόλως ἀποφεύγει, δυσάλυκτος : 'Απολλιν.Λ Ψαλμ.14,11 **μηδὲ τόκον δυσάλευτον ἑαῖς παλάμῃσιν ἀγείρει.**

δυσάλθετος-ον 'Ησ. « δυσάλθετα, δυσίατα, ἀθεράπευτα »· πρβλ. δυσάλθητος κ. δυσαλθής.

δυσαλθής-οῦς-ές δυσίατος, ἀνίατος, ἀθεράπευτος : 'Ιππ.'Αρθρ.41 **ἀποστάσιες δυσαλθέες,** Κάσσ. Πρβλ.1· || τὸ οὐδ. **τὸ δυσαλθὲς** ὡς οὐσ. τὸ ἀνίατον, τὸ δυσίατον : Πλάτ.'Αξ.367 B **γῆρας, εἰς ὃ πᾶν συρρεῖ τὸ τῆς φύσεως ἐπίκηρον καὶ δυσαλθές·** **2)** θανάσιμος : Νίκ.'Αλεξ.12,157,Χριστοδώρ. 'Εκφρ.179 **δυσαλθέος λύσσης.**

δυσάλθητος-ον μτγν. δυσίστος, ἀνίατος : Κόιντ. 9,388,Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.5,16 **δυσαλθήτῳ νούσῳ.**

δυσαλθῶς ἐπίρρ. μτγν. δυσιάτως, ἀνιάτως : Φιλούμ.π.'Ορειβ.45,29,36.

δυσάλιος-ον δωρ. ἀντὶ δυσήλιος βλ.λ. : Εὐρ. Ρῆσ.247 **ὅταν ᾖ δυσάλιον ἐν πελάγει.**

δυσαλληλογναθία (ἡ) νεώτ. τερατογ. τερατογονικὴ ἔλλειψις ἰσορροπίας εἰς τὰς ἀναλογίας ἀμφοτέρων τῶν γνάθων.

δυσαλλοίωτος-ον κ. νεώτ. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀλλοιούμενος, μεταβαλλόμενος, ἀντίθ. εὐαλλοίωτος : Γαλ.2,210 **ὅσα σκληρὰ φύσει καὶ δυσαλλοίωτα,** - **ἡ δυσαλλοίωτος φύσις μετάλλων τινῶν·** **2)** δύσπεπτος, δυσκολοχώνευτος : 'Ιππ.Τροφ.49 **ἡ δυσαλλοίωτος** (τροφὴ) **δυσεξανάλωτος,** 'Αλέξ. 'Αφρ.Πρ.1,83 **δυσαλλοίωτος χυμός.**

δυσαλλοιώτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δυσαλλοίωτον, δυσκολομετάβλητα.

δυσάλυκτος-ον μτγν. ὃν μετὰ δυσκολίας τις ἐκφεύγει, ἐξ οὗ δυσχερῶς ἀπαλλάσσεται, δύσφευκτος, δθ. τυραννικός : Νικ.'Αλ.251,537· **δυσάλυκτος ἰάπτεται .. κνηθμός,** ΠΔ Σοφ.Σαλ.17,16 **τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην,** Μαν.3,247 **πενίην δ-.**

δυσάλωτος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὃν μετὰ δυσκολίας συλλαμβάνει τις· κ.συγκρ. : Πλάτ.Λύσ.206 A **ποῖός τις οὖν ἄν σοι δοκοῖ θηρευτὴς εἶναι, εἰ ἀνασοβοῖ θηρεύων καὶ δυσαλωτέραν τὴν ἄγραν ποιοῖ;·** || εἰδ. ἐπὶ πτηνῶν κ. ἰχθύων : 'Αριστλ.ΖΙ 615 a,17 **ὁ δὲ τροχίλος.. τρώγλας οἰκεῖ· δυσάλωτος δὲ καὶ δραπέτης,** αὐτ.599 b,25· **2)** ὁ μετὰ δυσκολίας κατακτώμενος, κυριευόμενος : Αἰσχ.Πρ. 166 **παλάμᾳ τινὶ τὰν δυσάλωτον ἕλῃ τις ἀρχάν,** Φίλ.2,133 **δυσάλωτα ἐρύματα,** - **δυσάλωτον φρούριον·** **3)** ἀναφορ. πρὸς πρόσ., ὁ ἀήττητος : Νικ.Χων.ἐνΣάθ.1,132 **ἑάλωκεν ὁ δυσάλωτος·** || κ.γεν. ἀπρόσβλητος : Γαλ.4,472 **τοῖς ἔξωθεν αἰτίοις δυσάλωτον σῶμα·** παραθ. : Σωρ.1,32 **δυσαλωτότερος πρὸς νόσους·** || μετὰ γεν. : Σοφ.ΟΚ 1723 **κακῶν γὰρ δυσάλωτος οὐδείς·** **4)** ἐπὶ νόσου, δυσθεράπευτος : Λουκ.'Αποκ.18 **πάθος ἁπάντων παθῶν τὸ δυσαλωτότατον·** **5)** ὁ δυσκόλως ἀντιληπτός, καταληπτός, ὁ δυσνόητος : Πλάτ.Τίμ.51 A **μεταλαμβάνον δὲ ἀπορώτατά πῃ τοῦ νοητοῦ καὶ δυσαλωτότατον αὐτὸ λέγοντες οὐ ψευσόμεθα.**

δυσαμάρτητος-ον μτγν. ὁ ἀνεπιτυχῶς, ἀδεξίως ἐνεργῶν, ὁ σφάλλων δεινῶς : Βέττ.Βάλ.11,16.

δυσάμβατος-ον ποι. ἀντὶ δυσανάβατος βλ.λ. : Σιμων.58,2 **δυσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις.**

δυσαμερία (ἡ) δωρ. τ. τοῦ δυσημερία ἀτυχὴς ἡμέρα, δυστυχία, ἀθλιότης : Σοφ.ἀπ.518 **βόσκει δὲ τοὺς μὲν μοῖρα δυσαμερίας,** 'Αριστφ.Βάτρ.1287 **σφίγγα δυσαμεριᾶν πρύτανιν κύνα πέμπει.**

δυσάμμορος-ον δυστυχής : 'Ιλ.Τ 315 **δυσάμμορε φίλταθ' ἑταίρων,** αὐτ.Χ 428, 'Απολλ.Ρ 2,218 **ῥύσασθε δυσάμμορον ἀνέρα λύμης.**

δυσανάβατος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὃν μετὰ δυσκολίας ἀναβαίνει τις : Κορνοῦτ.Θε.14,- **ὄρη τινὰ τῆς 'Ελλάδος εἶναι δυσανάβατα·** **2)** μτφ. ὁ δυσχερῶς νοητός : Οἶκοι Θεοτ.1,6 **χαῖρε ὕψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς.**

δυσαναβίβαστος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀναβιβαζόμενος : 'Ιουστ.597 A **δυσαναβίβαστος ἡ ψυχὴ πρὸς ταῦτα ἀφ' ὧν ὤλισθεν καλῶν.**

δυσαναβλαστῶ-έω μτγν. πιθ. ἐσφ. γρ. τοῦ δυσαναβλυστῶ βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.688 E.

δυσαναβλυστῶ-έω μτγν. δυσκόλως ἀναβλύζω : Πλούτ.'Ηθ.688 E **τῆς ὑγρότητος ἀπὸ τοῦ βαρυνομένου καὶ δυσαναβλυστοῦντος ἐπὶ τὸν δεόμενον καὶ ποθοῦντα μεθισταμένης τόπον** (πιθ.διόρθ. ἀντὶ **δυσαναβλαστοῦντος**).

δυσανάγνωστα ἐπίρρ. δημ. δυσαναγνώστως βλ.λ.

δυσανάγνωστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀναγινωσκόμενος, ὁ δυσκολοδιάβαστος : Πολύβ.3,32,1 **τοὺς ὑπολαμβάνοντας δύσκτητον εἶναι καὶ δυσανάγνωστον τὴν ἡμετέραν πραγματείαν** (διόρθ. **δύσγνωστον**)· || ὁμ. ἐπὶ γραφικοῦ χαρακτῆρος χειρογράφων, ὁ λόγῳ κακογραφίας δυσκόλως ἀναγινωσκόμενος : **τὰ γράμματά σου εἶναι δυσανάγνωστα,** - **δ- χειρόγραφα.**

δυσαναγνώστως ἐπίρρ. νεώτ. ἐπὶ γραπτῶν, κατὰ τρόπον δυσανάγνωστον, ὥστε δυσκόλως νὰ ἀναγινώσκωνται, νὰ διαβάζωνται.

δυσαναγωγία (ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ δυσαναγώγου βλ.λ. : Μιχ.'Ακομ.2,262.

δυσανάγωγος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀποβαλλόμενος, δυσαπόβλητος : **τὰ δυσανάγωγα ὑγρὰ λεπτοποιοῦσαι·** **2)** μσν. ὁ δυσκόλως παιδαγωγούμενος, δθ. ὁ δυσπειθής, ἀπειθής, δυσάγωγος βλ.λ.· Σουΐδ. « ἀπειθής, δυσχερής » : Θεοφύλ. Σ 109C **δυσανάγωγον πρὸς τὸ κρεῖττον τὴν ὁρμὴν κεκτημένη·** || εἰδ.ἐπὶ πλοίων, ὁ δυσκόλως κυβερνώμενος, δυσκολοκυβέρνητος· Πολυδ.1,112 « (νῆες) δυσπειθεῖς, δυσανάγωγοι, δυσάγωγοι, ἀνάγωγοι ».

δυσανάδοτος-ον μτγν. ὁ δυσκολοχώνευτος : Δίφιλ.Σ π.'Αθην.3,91 E **αἱ δὲ πῖναι οὐρητικαὶ τρόφιμοι δύσπεπτοι δυσανάδοτοι,** Γαλ.19,364,'Ιππιατρ.1 **καὶ δυσανάδοτοι γάρ εἰσι καὶ δύσπεπτοι.**

δυσαναθυμίατος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐξατμιζόμενος : 'Αρτεμίδ.1,1· || ὁ τὴν ἐξάτμισιν ποιῶν δύσκολον : **τὸν πεπλησμένον τροφῆς ἐμεῖν ἢ πνίγεσθαι διὰ τὴν γενομένην ἀπόφραξιν, δυσαναθυμιάτου τῆς τροφῆς οὔσης.**

δυσανακάθαρτος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκαλίας καθαριζόμενος : Γαλ.π.'Ορειβ.Σύνοψ.9,3,8 **δυσανακάθαρτος ἕλκωσις.**

δυσανακάλυπτος-ον μσν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀνακαλυπτόμενος : Εὐστ.321 (Mi).

δυσανάκλητος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀνακαλούμενος, ὁ δυσχερῶς συγκρατούμενος, ἀναχαιτιζόμενος : Πλούτ.'Ηθ.74 E **ἀνώμαλος, ὑπ' ὀργῆς δυσανάκλητος αὖθίς ἐστι καὶ δυσπαρηγόρητος,** 'Ιώσ.ΠΙ 2,18,2 **τὸ δημοτικὸν δὲ τῶν 'Αλεξανδρέων δι' ὑπερβολὴν μίσους δυσανάκλητον ἦν,** 'Ανν.Κομν.11,341 C **τὸ βάρβαρον γένος**

δυσανάκλητον **ἐφ' ὅπερ ἂν ἐφορμήσειε·** ‖ ὃν μετὰ δυσκολίας συγκαλεῖ, συναθροίζει τις: Πλούτ. Θησ.24 **συνῴκισε τοὺς τὴν Ἀττικὴν κατοικοῦντας.. τέως σποράδας ὄντας καὶ δυσανακλήτους·** **2)** ὃν μετὰ δυσκολίας θεραπεύει τις: Παραθ.Σωρ.2,29,'Ηρόδ.'Ιατρ.ἐν Ρην.Μουσ.58,74· ‖ τὸ οὐδ. τὸ δυσανάκλητον ὡς οὐσ. ἡ δυσχερὴς ἴασις: Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,195 **οἶσθα τοῦ ἡμετέρου σκήνους τὸ ἀδρανὲς.. καὶ περὶ τὰς ἰάσεις δυσανάκλητον·** **3)** ὁ δυσχερῶς ἐπαναφερόμενος εἰς καλὴν διάθεσιν, εἰς φαιδρότητα: Μάξ.Τύρ.33,6 **δυσανάκλητον ἐν συμφοραῖς.**

δυσανακλήτως ἐπίρρ. μτγν. **ἐν** φρ. **δυσανακλήτως ἔχω** δυσκόλως ἐπανέρχομαι εἰς τὰς αἰσθήσεις μου: Διοσκ.'Αλεξ.16.

δυσανακόμιστος-ον μτγν. ὃν μετὰ δυσκολίας ἀνακομίζει τις ἤτοι φέρει πρὸς τὰ ἄνω, ἀνυψώνει: Πλούτ.Ρωμ.28 **ἡ δὲ (ψυχὴ) σώματι πεφυρμένη.. δυσέξαπτός ἐστι καὶ δυσανακόμιστος.**

δυσανάκρατος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀναμειγνυόμενος, συγκεραννύμενος: Πλούτ.'Ηθ. 1032 B **δυσανάκρατος ἡ κοινωνία γέγονεν αὐτῶν.**

δυσανάκριτος-ον κ.ποι. δυσάγκριτος δυσδιάγνωστος, δυσκαθόριστος: Αἰσχ.'Ικ.126 **ἰὼ δυσάγκριτοι πόνοι.**

δυσανάληπτος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀναλαμβανόμενος ἢ προσλαμβανόμενος: 'Αλκιδ. 2,19 **τῶν μὲν εὔπορος ἡ μνήμη, τοῖς δὲ δυσανάληπτος καὶ δυσφύλακτος ἡ μάθησις καθέστηκεν·** **2)** ὁ ἐξ οὗ δυσκόλως ἀναλαμβάνει τις δυνάμεις: 'Ιουλ.Λόγ.6,181 A **δυσανάληπτος ἀρρωστία·** ‖ ἐθ. ἐπὶ προσ., ὁ δυσκόλως ἀναλαμβάνων, ὁ λίαν καταβεβλημένος: 'Ησ. **Τερύνης.. δυσανάληπτος γέρων·** **3)** ἐπὶ ἀθλητοῦ, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς κοινὰς συνηθείας: 'Αθην.'Ιατρ.π.'Ορειβ.άβέβ.1,6.

δυσαναλήπτως ἐπίρρ. μτγν. ἐν φρ. **δυσαναλήπτως ἔχω** δυσκόλως ἀναλαμβάνω δυνάμεις, εἶναι προβληματικὴ ἡ ἀνάρρωσίς μου: Ρουφ.π.'Ορειβ.8,47,4.

δυσαναληψία (ἡ) μτφ. δυσχερὴς ἀνάρρωσις: Βέττ.Βάλ.236,17.

δυσανάλογα ἐπίρρ. δημ. δυσαναλόγως βλ.λ.

δυσαναλογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις ἀναλογίας: **ἡ δυσαναλογία τῶν μισθῶν.**

δυσανάλογος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος ἀναλογίας, ἀσύμμετρος: **τὰ ἀκραῖα τοῦ ἀγάλματος μέλη εἶναι δυσανάλογα πρὸς τὸ ὅλον ὕφος αὐτοῦ·** ‖ δυσαναλόγως μέγας: Καρκβ.Ζητ. 20 **τὸ κεφάλι του.. ὀγκῶδες καὶ δυσανάλογο μὲ τὸ μικρὸ σῶμά του.**

δυσαναλόγως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δυσανάλογον βλ.λ.: Δροσ.Βοτάν.57 **ὀφθαλμοὶ δυσαναλόγως μικροί.**

δυσανάλυτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀναλυόμενος: Πορφ.Κατ.132,9· **2)** ὁ δύσλυτος, δυσνόητος, ἀνεξιχνίαστος: Κίνναμ.18 A **τὰ τῇ προνοίᾳ δεδογμένα δυσανάλυτα.**

δυσαναλύτως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον δυσανάλυτον βλ.λ.: Σιμπλίκ.Κατ.212,16.

δυσανάλωτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀναλισκόμενος, φθειρόμενος: Φίλ.2,505.

δυσανάπαυστος-ον μσν. ὁ μετὰ δυσκολίας, ὁ σπανίως ἀναπαυόμενος· ‖ ὁ ἀποφεύγων τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ἡσυχίαν: Εὐστ.'Ιλ.Ψ 225.

δυσανάπειστος-ον ὁ δυσκόλως ἀναπειθόμενος, ὁ δυσκατάπειστος: Πλάτ.Παρμ.135 A **θαυμαστῶς ὡς δυσανάπειστον εἶναι.**

δυσαναπλήρωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δυσκόλως ἀναπληρούμενος, οὗ ἡ στέρησις, ἡ ἔλλειψις δυσκόλως συμπληροῦται: **ὁ θάνατός του ἀφῆκε δυσαναπλήρωτον κενόν.**

δυσανάπλους-ουν μτγν. ἐπὶ ποταμοῦ, ὁ δυσκόλως πλωτὸς ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν πρὸς τὰς πηγὰς αὐτοῦ, ὃ δὲν δύναταί τις νὰ ἀναπλεύσῃ: Στράβ. 4,189 **ὀξὺς καὶ δυσανάπλους ὁ Ῥοδανός.**

δυσανάπλωτος-ον μτγν. ὁ δυσανάπλους βλ.λ.: Στράβ.5,222 **ἀνάγκη δυσανάπλωτα ἐκ θαλάσσης εἶναι.**

δυσανάπνευστος-ον ὁ ὃν δυσκόλως ἀναπνέει τις: 'Αριστλ.Αἰσθ.443 b, 12 **τὰ σαπρὰ δυσανάπνευστά ἐστι·** **2)** ὁ μετὰ δυσκολίας ἐκτελῶν τὴν διαπνοήν: Γαλ.7,287 **δυσανάπνευστον.. τὸ σῶμα.**

δυσαναπόρευτος-ον μτγν. ὁ ὃν δυσκόλως ἀναπορεύεται, ἤτοι ἀνέρχεται ἢ διέρχεταί τις, ὁ δύσβατος: Φίλ.1,672 **βάραθρα δυσαναπόρευτα.**

δυσανασκεύαστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀποκαθιστάμενος, δυσεπανόρθωτος: 'Αλέξ.Τραλλ. 12,776 **ἐπὶ δὲ τεταρταίῳ πλείονι χρῶμαι τῷ φαρμάκῳ.. διὰ τὸ δυσανασκεύαστον.**

δυσανάσπαστος-ον μσν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀνασπώμενος: Θεοφύλ.Βουλγ.4,119.

δυσανάσφαλτος-ον ὁ δυσκόλως ἀναρρωννύων: 'Ιππ.Τρ.28 **νοσήσαντες δὲ δυσανάσφαλτοι.**

δυσανάσχετος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ δυσκόλως ἀνεκτός, ὑποφερτός, ὁ ἀφόρητος, ἀνυπόφορος: Φίλ.2,92 **ὕβρεις δυσανάσχετοι,** Φλεγ.Μακροβ.4 **κήδη δυσανάσχετα,** Διοσκ.Εὐπ.1,235, Πορφ.'Αποχ. 3,20, Σέργ.Μακρ.ἐν Σάθ.3,372 **φέρει δὲ τοῖς πάσχουσι δυσανάσχετον ἄλγημα.**

δυσανασχετῶ-έω κ. νεώτ. μετὰ δυσκολίας ὑποφέρω, βαρέως φέρω: Θουκ.7,71 **δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα·** **2)** μεγάλως στενοχωροῦμαι, ἀδημονῶ (**ἐπί τινι, πρός τι,** νεώτ. **διά τι**): Πλούτ.Κάμ.35 **τοὺς Ῥωμαίους ὁρῶν.. δακρύοντας καὶ δυσανασχετοῦντας ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις, - ὁ κόσμος δυσανασχετεῖ διὰ τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμαρίθμου·** ‖ **δ- τινι**: 'Ιώσ.Π1 13,16,2 **δ- τοῖς γενομένοις,** Σουΐδ. **δυσανασχετῶν δὲ τῇ συμφορᾷ·** ‖ κ. ἀπολ.: 'Αέτ.8,44.

δυσανασχέτως ἐπίρρ. μτγν. ἐν φρ. **δυσανασχέτως ἔχω** δυσκόλως ἀνέχομαι, βαρέως φέρω τι, δυσανασχετῶ: 'Απολλ.Δύσκ.Συντ.218,9.

δυσανάτρεπτος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀνατρεπόμενος, καταβαλλόμενος, ὑπερνικώμενος: Πλούτ.Καῖσ.4 **μεγάλης καὶ δυσανατρέπτου γενομένης (δυνάμεως)·** ‖ παραθ.: Γαλ.12,407 **ἀσφαλέστερον καὶ δυσανατρεπτότερον ἵστασθαι.**

δυσαναφορικός 'Ησ. «δυσκόλως ἀναφερόμενος», ὁ δυσανάφορος βλ.λ.

δυσανάφορος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀνεκτός, δυσάνεκτος, δυσφόρητος, καταθλιπτικός: Βασ.2,124 D **ὕπνοι βαρεῖς καὶ δυσανάφοροι.**

δυσανδρία (ἡ) μτγν. ἡ ἔλλειψις ἀνδρῶν, λειψανδρία: 'Αππ.'Εμφ.Πολ.1,7 **τοὺς δ' Ἰταλιώτας ὀλιγότης καὶ δυσανδρία κατελάμβανε.**

δυσανέγερτος-ον μσν. ὁ δυσκόλως δυνάμενος νὰ ἀνεγερθῇ: Στουδ.Θεόδ.Mi.1353.

δυσάνεκτος-ον δυσανάσχετος βλ.λ.: παρεμβλ. εἰς Ξεν.'Υπομν.2,2,8 οἴει ταύτῃ [δυσάνεκτα], Γαλ.7,181.

δυσανέκτως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον δυσάνεκτον, ἀφόρητον, ἀνυπόφορον: Πολυδ.3,130.

δυσανέλκυστος-ον μσν. ὁ δυσκόλως ἀνελκυόμενος: Φώτ.'Αμφιλ. (ἐκδ.Οἰκονόμου) 270.

δυσάνεμος-ον δωρ. ἀντὶ δυσήνεμος ὁ ὑποκείμενος, ὁ τελῶν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν κακῶν ἀνέμων: Σοφ.'Αντ.591 **κελαινὰν θῖνα καὶ δυσάνεμον.**

δυσανεύρετος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως ἀνευρισκόμενος, δυσεύρετος: Κυραν.21.

δυσανθής-οῦς-ές ὁ δυσκόλως ἀνθῶν: Πολυδ.1,231.

δυσανίας-ου (ὁ) δυσάνιος βλ.λ.: Κριτί.ἀπ.42 D (διορθ. **δυσάνιος**).

δυσάνιος-ον ὁ εὐκόλως ἀνιῶν, δυσαρεστούμενος, ὁ δυσκόλως εὐχαριστούμενος: 'Αντιφ.Σοφ.89, Κριτί.ἀπ.42 D, Μεν.803 (διορθ. **δυσήνιον**)· ἀντίθ. **εὔθυμος**: 'Αριστλ.Φυσιογν.805 b,6· ‖ ἐθ. κ. ὁ ἀθυ-

μος, ὁ βαρυθυμῶν, ὁ στενοχωρημένος. συγκρ. : Φιλόδ.'Ακαδ.50 Μ **δυσανιώτερος.**

δυσανιῶν-ῶντος-ῶσα-ῶν μτγν. ὁ παρέχων πολλὴν λύπην, ὁ καταλυπῶν : Πλούτ.'Ηθ.106 D **τί γάρ τό.. δυσανιῶν ἐν τῷ τεθνάναι ;**

δυσανόδευτος-ον μσν. ὃν δυσκόλως ἀνέρχεταί τις,δυσάνοδος, δυσανάβατος : Θεοφύλ.Βουλγ.Ι,673.

δυσάνοδος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ δυσχερῆ παρέχων τὴν ἄνοδον, τὴν ἀνάβασιν, δυσανάβατος.

δυσάνοικτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀνοιγόμενος : Διογ.'Επ.50 **ταῖς κεναῖς καὶ δυσανοίκτοις πυξίσιν ἔοικεν,** Παχυμ.Γ, 'Ανδρόν.Πολ.385 Β **δυσανοίκτου ὄντας τοῦ Πύργου,** 'Ιω.Κλίμ.265,27.

δυσάνολβος-ον ἐπιτ. τοῦ ἄνολβος : 'Εμπ.124.

δυσανόρθωτος-ον μσν. ὁ μετά δυσκολίας ἀνορθούμενος : Νικ.Χων.662,17.

δυσάνσχετος-ον ποι. ἀντὶ δυσανάσχετος βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ 2,272 **ὀδμὴ δυσάνσχετος.**

δυσανταγώνιστος-ον μτγν. ὁ πρός ὃν δυσκόλως τις ἀνταγωνίζεται : Διογ.Λ 2,134 **ἦν δὲ.. ἐν τῷ συνθέσθαι δυσανταγώνιστος.**

δυσάντης-ους-ες μτγν. κ. μσν. **ἀ. δυσαντής κ. δυσάντητος** οὗ ἡ συνάντησις δυσάρεστος, δυσοιώνιστος : 'Οππ.Κυν.2,360 **φεύγετε.. δυσάντεας ἀγρευτῆρας,** αὐτ.3,262· **2)** ὁ καθ' οὗ δύσκολον νὰ ἀντιστῇ τις : Μουσαῖ.324· **3)** ὃν δυσκόλως τις ἀνέρχεται, ἀναβαίνει : Φίλ.Ι,255 **δυσάντης ὁδός,** 'Οππ.Κυν.4,432 **δ- κολῶναι.**

δυσάντητος-ον μτγν. ὁ δυσάντης βλ.λ.1), ἀντίθ. εὐάντητος : Λουκ.Τίμ.5 **ἑτέραν ἐκτρέπονται,δυσάντητον καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες,** Νόνν.Δ 42,406 **φεῦγε δυσαντήτων Ποσιδήϊον οἶστρον ἐρώτων·** **2)** ὁ δυσάντης βλ.λ.2), ὁ καθ' οὗ δυσκόλως ἀνθίσταταί τις, ὃν δυσκόλως ἀντιμετωπίζει, ἀντικρούει : Πλούτ.'Ηθ.118 D **ἀχθεινὰ πάθη καὶ δυσάντητα,** Κύριλλ.'Ωσ.5,93 **ἔχει ὁ λέων.. δυσάντητον τὴν ὁρμήν.**

δυσαντίβλεπτος-ον μτγν. ὁ ὃν δυσκόλως τις βλέπει κατὰ πρόσωπον, προσβλέπει : Πλούτ.Μάρκελλ.23 **τὸ ἐν τοῖς ὅπλοις ἀνυπόστατον.. φοβερὸν ἡγοῦντο καὶ δυσαντίβλεπτον,** Κορνοῦτ.Φύσ. Θε.20 **δυσαντίβλεπτον στίλβειν ἀπὸ τῶν ὀμμάτων·** **2)** συνεκδ. ὁ ὃν δυσκόλως ἀντιμετωπίζει τις : Συριαν.Μεταφ.178,30 **ἀπορία χαλεπωτάτη καὶ δυσαντίβλεπτος·** **3)** πρὸς ὃν δυσκόλως τις ἢ τι συγκρίνεται, ἀσύγκριτος : Φιλόστρ.Εἰκ.861 **δυσαντίβλεπτον ἡγούμενοι τὸ πρεσβύτερον,** 'Αγαθῖν.π.'Ορειβ. 285 **δυσαντίβλεπτον τὸ μέγεθος τῆς.. δυνάμεως.**

δυσαντιγραφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. εἶδος τῆς νευρικῆς νόσου ἀγραφίας, καθ' ὃ ὁ πάσχων ἔχει δυσχέρειαν περὶ τὴν ἀντιγραφήν.

δυσαντίλεκτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀναιρούμενος, ἀνασκευαζόμενος : Διον.'Αλ.Ρωμ.5,12 **δυσαντίλεκτον τεκμήριον,** αὐτ.7,70 **μαρτυριῶν δυσαντιλέκτων·** **2)** μτφ. ὁ καθ' οὗ ἀδυνατεῖ τις νὰ ἀντιδράσῃ, ὅθ. ὁ λίαν ἰσχυρός : 'Ιώσ.ΑΙ 18,95 **δυσαντίλεκτον κρίνειν τὴν ἐπιθυμίαν.**

δυσαντίρρητος-ον 'Ησ. γλώσσ. ἐν λ. ἐχυρόν, ΕΜ 406,7 δυσαντίλεκτος βλ.λ.

δυσαντιρρήτως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον δυσαντίρρητον, δυσαντίλεκτον βλ.λ., μὴ ἐπιδεκτικὸν ἀνασκευῆς,ἀναντίρρητον : Πολύβ.9,31,7 **δόξας δυσαντιρρήτως εἰρηκέναι κατέπαυσε τὸν λόγον.**

δυσαντοφθάλμητος-ον μτγν. πρὸς ὃν δυσκόλως τις ἀνθίσταται, ὃν δυσκόλως περιφρονεῖ, ἀπορρίπτει : Πολύβ.23,8,13 **δοκούσης αὐτῆς (τῆς δωρεᾶς) ἔχειν τι δυσαντοφθάλμητον διά τὸ πλῆθος τῶν προτεινομένων χρημάτων.**

δυσάνυστος-ον ὁ δυσκόλως ἐκτελούμενος : Κατ. 'Αστρλ.Κ 8(1),250 **δυσάνυστος πρᾶξις.**

δυσάνωρ-ορος (ὁ) ἐν φρ. **δυσάνωρ γάμος** γάμος μετὰ κακοῦ ἀνδρός, συζύγου : Αἰσχ.'Ικ.1064

δυσαξίωτος-ον σχόλ. ἀδυσώπητος, δυσπαραίτητος : Σχόλ.Σοφ.ΟΤ 334.

δυσαπάλειπτος-ον σχόλ. ὁ ὃν μετὰ δυσκολίας ἀπαλείφει τις, δυσεξάλειπτος : Σχόλ.Σοφ.Τραχ.696 **δύσνιπτον δ' ἀντὶ τοῦ δυσαπάλειπτον.**

δυσαπαλλακτία (ἡ) ἡ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπό τινος δυσκολία, ἡ ἰδιότης τοῦ δυσαπαλλάκτου βλ.λ.· Πλάτ.Φιλ.46C **πικρῷ γλυκὺ μεμιγμένον, μετὰ δυσαπαλλακτίας παρόν, ἀγανάκτησιν.. ποιεῖ.**

δυσαπάλλακτος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' οὗ μετὰ δυσκολίας ἀπαλλάσσεταί τις : 'Ιππ.Γυν.Φύσ.40 **δυσαπάλλακτος νοῦσος,** Σοφ.Τρ.959 **ἐν δυσαπαλλάκτοις ὀδύναις,** 'Ισοκρ.10,28 **τὴν δὲ πόλιν.. δυσαπαλλάκτου προστάγματος ἠλευθέρωσεν,** 'Αριστλ.ΖΜ 671 b,9 **τὸ ἀρρώστημα τοῖς ἀνθρώποις δυσαπάλλακτον αὐτῶν ἐστιν, ἂν ἅπαξ νοσήσωσι,** Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,153 **κακόν.. μὴ χρονιζόμενον πρὸς τὸ δυσαπόσπαστον γενέσθαι καὶ δυσαπάλλακτον,** - **δυσαπάλλακτα βάρη τὰ οἰκογενειακά·** || μτ. γεν. ὁ ἔχων δυσχέρειαν εἰς τὸ γεννᾶν : 'Αριστλ.ΖΙ 587 b,1 **δυσαπαλλακτότεραι τῶν ἐμβρύων·** || ἐπὶ προσ., **δυσαπάλλακτος ἀπὸ λόγου** ὁ μετὰ δυσκολίας ἀπαλλασσόμενος ἀπό τινος ζητήματος : Πλάτ.Θεαίτ.195 C **ὅταν ἄνω κάτω τοὺς λόγους ἕλκῃ τις ὑπὸ νωθείας οὐ δυνάμενος πεισθῆναι, καὶ ᾖ δυσαπάλλακτος ἀφ' ἑκάστου λόγου ;**

δυσαπαλλάκτως ἐπίρρ. μαν. ἐν φρ. **δυσαπαλλάκτως ἔχω τινός** μετὰ δυσκολίας ἀπαλλάσσομαί τινος, δυσκολεύομαι ν' ἀπαλλαγῶ τινος : Εὐστ. 1389,46 **δυσαπαλλάκτως εἶχε τῆς Καλυφοῦς.**

δυσαπαλλαξία (ἡ) δ.γρ. ἀντὶ δυσαπαλλακτία βλ.λ.

δυσαπάντητος-ον μσν. δυσκαταγώνιστος, ἰσχυρός· Σουΐδ. « δυσάντητον, δυσχερές, δυσαπάντητον » : Εὐστ.1054,30 **κρατερόν, ὅ ἐστι γενναῖον καὶ δυσαπάντητον.**

δυσάπιστος-ον μτγν. ὁ λίαν ἀπειθής : ΑΠ 12,179 (Στράτων) **ψυχὴ δ' ἡ δυσάπιστος.**

δυσαπιστῶ-έω ΑΒ 1285 εἶμαι **δυσάπιστος,** δυσπειθὴς λίαν.

δυσ(ά)πνους-ουν μσν. ὡς ἐπίθ. τοῦ ἔαρος, ἀδήλ. σημ. : Λέοντ.π.Κουμαν.'Αθησ.ἐν λ.

δυσαποβίβαστος-ον δ. γρ. ἀντὶ δυσυποβίβαστος : Γαλ.6,535.

δυσαπόβλητος-ον μτγν. ὁ ὃν δυσκόλως ἀποβάλλει τις, ὁ ἀφ' οὗ δυσκόλως ἀπαλλάσσεται : 'Αλέξ.'Αφρ.Πυρ.19 **δυσαπόβλητος πυρετός·** **2)** ὃν δυσκόλως τις πετᾷ μακράν : 'Ολυμπ.εἰς 'Αλκ.51 C **τὰ πλησιάζοντα αὐτῷ δυσαπόβλητα·** **3)** ὃν δυσκόλως ἀπόλλυσί τις, χάνει : 'Ολυμπ.Κατ.116,25, Συμπλίκ.Κατ.228,23.

δυσαπόδεικτος-ον κ. νεώτ. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀποδεικνυόμενος, δυσκολοαπόδειχτος : Πλάτ. Πολ.488 Α **σκώπτεις ἐμβεβληκώς με εἰς λόγον οὕτω δυσαπόδεικτον.**

δυσαποδίδακτος-ον μτγν. ὃν δυσκόλως ἀπομανθάνει, λησμονεῖ τις : 'Ιώσ.ΑΙ 16,2,4 **τὸ τοῦ χρόνου τιμητὸν δυσαποδίδακτον εἶναι τοῖς ὁσίως παρειληφόσιν.**

δυσαποδίωκτος-ον σχόλ. ὁ δυσκόλως ἀποδιωκόμενος : Σχόλ.εἰς Θεόκρ.10,11 **ὁ γευσάμενος χορίου κύων δυσαποδίωκτός ἐστιν.**

δυσαπόδοτος(-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ δυσκόλως ἀποδιδόμενος ἤτοι ἐκφραζόμενος ἢ διατυπούμενος ἢ ὁριζόμενος : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,242 **ἡ φαντασία κατὰ τοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς οὕτω δυσαπόδοτός ἐστι,** Βακχ.'Αρμ.95 **διὰ τὸ λόγῳ εἶναι δυσαπόδοτον,** - **ἡ φραστικὴ χάρις τοῦ Λουκιανοῦ εἶναι δυσαπόδοτος ἐν μεταφράσει,** - **δυσαπόδοτες ἔννοιες,-δυσαπόδοτος ἡ ἀπὸ σκηνῆς δι' ἠθοποιΐας ἔκφρασις τῆς ψυχολογίας τοῦ 'Αμλέτου·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. κ. κυρίως χρημάτων,

ὁ δυσκόλως ἀποδιδόμενος ἤτοι ἐπιστρεφόμενος: **μὲ τόσον βαρὺ χρεολύσιο(ν) εἶναι δυσαπόδοτα τὰ δάνεια τῶν γεωργῶν·** **3)** εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀγαθῆς πράξεως, ἡ δυσχερῶς ἀντοποδιδομένη: δυσαπόδοτος **εὐεργεσία.**

δυσαπόθετος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὃν δυσκόλως δύναταί τις νὰ ἀποθέσῃ, ὁ οὗ δυσκόλως δύναταί τις νὰ ἀπαλλαγῇ, ὁ δυσαπόβλητος: Ὀλυμπ. Ἀλκιβ.Ι,101 C **δυσαπόθετον γάρ ἐστι τὸ πάθος τοῦτο, - δυσαπόθετοι συνήθειαι.**

δυσαποκατάστἄσις-εως (ἡ) μτγν. ἐπὶ τῆς ὑγείας, ἡ δύσκολος ἀποκατάστασις, ἀνάρρωσις· || δθ. συνεκδ. ὡς ὅρος δηλῶν τὴν λίαν βαρεῖαν, θανάσιμον ἀσθένειαν: Ἐρωτιαν.126 **δυσθεσίην, δυσαρέστησιν ἢ δυσαποκατάστασιν.**

δυσαποκατάστατος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ἀποκαθιστάμενος, δυσεπανόρθωτος: Μᾶρκ. Αὐρ.ΙΙ,8 **δυσένωτον καὶ δυσαποκατάστατον τὸ ἀποχωροῦν ποιεῖ,** Γαλ.14,792 χόνδρος **δυσαποκατάστατος εἰς τὸ ἀρχαῖον σχῆμα·** **2)** ὁ ἀφ' οὗ δυσκόλως τις συνέρχεται: Φιλόδ.Ὀργ.63W **δυσαποκατάστατοι ὀργαί.**

δυσαποκίνητος-ον μσν. ὁ δυσκόλως κινούμενος ἀπὸ τῆς θέσεως **αὐτοῦ,** δυσκολομετακίνητος: Θεοφύλ.Βουλγ.3,683.

δυσαποκλἵτως ἐπίρρ.μτγν. μετὰ δυσκολίας ἐν τῇ κλίσει, τῇ κάμψει: Ἡρόδ.Ἰατρ.ἐν Ῥην.Μουσ.58,90.

δυσαπόκριτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐνεργ. ὁ δυσκόλως ἀποκρινόμενος, ἀπαντῶν: Παῦλ.Αἰγ.61,17 **ὑπνώδεις διὰ παντός εἰσι.. καὶ δυσαπόκριτοι κἂν ἐρωτηθῶσι·** **2)** κ. νεώτ. ἐπὶ ἐρωτήματος, ἐπὶ ἀπορίας, ἰσχυρισμοῦ κττ., ὁ ἐφ' οὗ ἡ ἀπάντησις εἶναι δυσχερής: Λαυκ.Β Πρ.22 **δυσαπόκριτον ἐρωτᾷς, - πολλὰ τῶν σεξουαλικῶν ζητημάτων εἶναι δυσαπόκριτα.**

δυσαποκρίτως ἐπίρρ. μτγν. ἐν δυσκολίᾳ ἀποκρίσεως, ἀπαντήσεως: Μιθριδ.188,11 **ἀποφαίνοντος δέ σου δυσαποκρίτως αὐτὰς ἔχειν.**

δυσαπόκτητος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **-όχτητος** ὁ οὗ ἡ κτῆσις εἶναι δυσχερής, ὁ δυσκολοαπόκτητος.

δυσαπόληπτος-ον μτγν. κ. γλωσσ. ὁ δυσκόλως συλλαμβανόμενος: Ἀλέξ.Ἀφροδ.Αἰσθ.26,18· **2)** ἀνεπανόρθωτος: Γλωσσ.

δυσαπολόγητος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως τυγχάνων ὑπερασπίσεως ἢ δικαιολογίας: Πολύβ.Ι,10,4 **δυσαπολόγητον εἶχε τὴν ἁμαρτίαν,** Φίλ.Ι,562 **τὸ ἄπορον οὖν καὶ δυσαπολόγητον ἀποδραττόμεθα·** **2)** ὁ εἰς ὃν δυσκόλως τις ἀπαντᾷ: Ἀριστέ.Ι 213· **3)** ὁ ὃν δυσκόλως τις ἑρμηνεύει, ἐξηγεῖ, δυσερμήνευτος, δυσκολοεξήγητος: Στράβ.4,1,7 **τὸ μέντοι δυσαπολόγητον** Αἰσχύλος **καταμαθὼν ἢ παρ' ἄλλου λαβὼν εἰς μῦθον ἐξετόπισε.**

δυσαπολογήτως ἐπίρρ. μσν. ἐν φρ. **δυσαπολογήτως ἔχω** εὑρίσκομαι ἐν δυσκολίᾳ ν' ἀπαντήσω πρὸς ἐξήγησιν, ἑρμηνείαν: Εὐστ.147,23 **οἱ γὰρ περισπῶντες αὐτὸ δυσαπολογήτως εἰς ἀπόδοσιν αἰτίας ἔχουσι.**

δυσαπόλυτος-ον μσν. ὁ δυσκόλως ἀπολυόμενος, ἀποβαλλόμενος: Ὀλυμπ.Ἀλκ.51 C **δυσαπόλυτον πάθος τὸ φιλότιμον.**

δυσαπολὕτως ἐπίρρ. μτγν. δυσχωρίστως, δυσαποσπάστως: Γαλ.8,284 **ἐμπεπλασμένον δυσαπολύτως τοῖς χιτῶσι τῆς κοιλίας.**

δυσαπόνιπτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀπονιπτόμενος, ἀποπλυνόμενος· || κ. μτφ. ὁ δυσκόλως λησμονούμενος, ποὺ δύσκολα ξεχνιέται: Ζήν.Ι,47, Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.63 **ἵνα τὸ κατ' αὐτὸν ἐλεεινὸν δρᾶμα εἰς λήθην ἔλθῃ, δυσαπόνιπτον δοκοῦν καὶ πολλῆς δεόμενον μηχανῆς ἐς τὸ λαθεῖν·** || παραθ.: Θεολ.Ἀριθμ.22,17 **βεβαιοτέρα καὶ διὰ τοῦτο καὶ δυσαπονιπτοτέρα ἡ τεταρταία.**

δυσαπόπτωτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως πίπτων, δθ. ὁ στερεῶς προσκεκολλημένος: Θεόφρ.ΦΑἰτ. Ι,118 **δυσαπόπτωτος καρπός.**

δυσαπόσπαστος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ δυσκόλως ἀποσπώμενος: Ποσειδών.15 J **ἐὰν δὲ ᾖ τι δυσαπόσπαστον, μαχαιρίῳ μικρῷ παρατέμνοντες,** Σεκοῦνδ.Γνωμ.10, Διοσκ.3,14· || δυσθεράπευτος: Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,153 **ἵνα μὴ χρονιζόμενον (τὸ κακόν) πρὸς τὸ δυσαπόσπαστον γενέσθαι καὶ δυσαπάλλακτον·** **2)** ὁ ἀφ' οὗ τις δυσκόλως ἀποσπᾷ ἑαυτόν: Χαρίτ.5,8 **δυσαπόσπαστον κάλλος.**

δυσαποσπάστως ἐπίρρ. κ. μσν. κατὰ τρόπον δυσαπόσπαστον βλ. λ., ποιοῦντα δυσχερῆ τὴν ἀπόσπασιν: Πλάτ.Ἀξ.365 B **τὸ δὲ οὕτω μαλακῶς καὶ δυσαποσπάστως ἔχειν νηπίου δίκην οὐ περὶ φρονοῦσαν ἡλικίαν ἐστίν,** Διόδ.Σ 20,51, Εὐστ.143,2 **ἐγκρατῶς καὶ δυσαποσπάστως δράξασθαι.**

δυσαπόστατος-ον μσν. ἀφ' οὗ δυσκόλως τις ἀπομακρύνεται, ἐν χρ. μτφ.: Θαλασσ.Ἑκατ.1186 D **δυσαπόστατον.. ἡδονήν,** Ἰω.Νηστευτ.Ἐξομολ.85C **ἐλεεινὸν τοῦτο.. καὶ δυσαπόστατον πάθος.**

δυσαποστατῶ-έω μτγν. δυσκόλως ἀπομακρύνομαι, ἀποχωρίζομαι ἀπό τινος: Νεῖλ.Ἐπ.3,463 **φορτικοὺς καὶ δυσαποστατοῦντας.**

δυσαπόσχετος-ον μτγν. ἀφ' οὗ τις δυσκόλως ἀπέχει: Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,152 **οὐχὶ δέ γε ἐστί τινα** δυσαπόσχετα **καὶ** δυσεγκαρτέρητα **τῷ Θεῷ.**

δυσαποτέλεστος-ον μσν. ὁ δυσκόλως εἰς πέρας φθάνων, δυσκολοκατόρθωτος: Εὐστ.1956,18 **τὸ τῆς Τρωϊκῆς μάχης δυσαποτέλεστον.**

δυσαπότρεπτος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως ἀποτρεπόμενος, ἀποκρουόμενος, ἀποφευγόμενος: Ξεν.Ἀπ.4,1,4, Ἀριστοίν.1,28 **ἐραστὴν δυσαπότρεπτον,** Τζέτζ.Χιλ.2,651 **μυίας τὸ δυσαπότρεπτον.**

δυσαπότριπτος-ον ὁ δυσκόλως ἀποτριβόμενος, ἀπαλειφόμενος, κ. μτφ. ὁ δυσκόλως ἀπομακρυνόμενος: Μακαρ.8,47 **δυσαπότριπτα ὀνείδη,** Φίλ.Ι,654 **ἔστι δὲ καὶ ὁ φθόνος βαρὺς καὶ δυσαπότριπτος ἐχθρός,** Πλούτ.Ἠθ.55 E **τῶν δὲ φιλοτίμων ὁ κόλαξ τὰ ὦτα κατέχων τοῖς ἐπαίνοις καὶ προσπεφυκὼς δυσαπότριπτός ἐστι·** || κ. συγκρ.: Φίλ.Ι,615 **συμβαίνει δὲ τὸ κουφότατον (τὸ βούλεσθαι ἃ μὴ χρὴ) δυσαποτριπτότατον εἶναι.**

δυσαπότροπος-ον Ἐπιγρ. ὁ δυσκόλως ἀποτρεπόμενος: Ἐπιγρ. **δυσαπότροπος ἄτη.**

δυσαπούλωτος ον μτγν. ὁ δυσκόλως σχηματίζων οὐλήν: Διοσκ.4,41, Ἀέτ.Ι,243, Ἱππιατρ.26· || κ. συγκρ.: Φιλόπ.Ἰω.ΑΥ 182,13.

δυσαπόφορος-ον μσν. ὁ δυσχερῶς ἀνεκτός, ὁ ἀνυπόφορος: Εὐστ.Πον.161,59 **βόρβορον δυσαπόφορον ἐγκλείει τῷ στόματι.**

δυσαραξία (ἡ) νεώτ. Ἰστρ. ὅρος ἡ ἀνώμαλος προπέτεια ἀνταγωνιστῶν ἤτοι διφυῶν ὀδόντων.

δυσαρεεῖ Ἡσ. « δυσφροντίστῳ ».

δυσαρέσκεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις ἀρεσκείας, ἡ δυσαρέστησις: Παπαδ.Χριστ.Διηγ.41 **οἱ δύο ἐκεῖνοι μῆνες ἔφερον περισσότερα παράπονα καὶ δυσαρεσκείας παρὰ κέρδη καὶ ζημίας·** **2)** τὸ δυσάρεστον συναίσθημα, τὸ συναίσθημα τῆς δυσφορίας, τῆς ἀποδοκιμασίας: **μετὰ δυσαρεσκείας τὸν ἤκουσα·** **3)** εἰδ. μομφὴ ἐκφραζομένη ὑπὸ προϊσταμένου εἰς ὑφιστάμενον, ἀντιθ. εὐαρέσκεια βλ.λ.: **ὁ ὑπουργὸς ἐξέφρασε τὴν δυσαρέσκειάν του διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν ὑπαλλήλων.**

δυσαρεσκόμενος Ἡσ. οὐχὶ ὀρθὴ γρ. ἀντὶ τοῦ « δυσαρεστούμενος ».

δυσάρεσκος-ον μτγν. δ. γρ. τοῦ δυσάρεστος: Δίφιλ.π.Ἀθην.6,247 D **οὐ δεῖ παρασιτεῖν ὄντα δυσάρεσκον** (διορθ. **δυσάρεστον**) **σφόδρα.**

δυσάρεστα ἐπίρρ. δημ. δυσαρέστως βλ.λ.

δυσαρέστημα-ατος (τὸ) μτγν. ἰατρ. ἡ στενοχωρία: Ἀντυλλ.π.Στοβ.4,37,15, Σωρ.Ι,26.

δυσαρέστησις-εως (ἡ) ἡ δεινοπάθεια: Πλάτ.

'Αξ.366 D **κλαυθμυριζόμενον δὲ καὶ ταύτην τῆς δυσαρεστήσεως μίαν ἔχον φωνήν**· **2)** δ- τινι ἢ ἐπί τινι ἡ δυσαρέσκεια : Πολύβ.4,21,7 σημεῖον δὲ .. **καὶ τῆς τῶν ἄλλων 'Αρκάδων τοῖς τοιούτοις τῶν ἐπιτηδευμάτων δυσαρεστήσεως,** Κλήμ.'Αλ. Παιδ.2,282 **ἡ ἐπὶ τῇ μέθῃ δυσαρέστησις καὶ ἀηδία**· **3)** ἰατρ. ἡ δυσαρεστία βλ.λ. 1) : Καιλ.Αὐρ. Χρον.Παθ.3,6, Σωρ.1,56.

δυσαρέστητος-ον μσν. ὁ ἐν δυσαρεσκείᾳ ὤν: Τζέτζ.Χιλ.5,954.

δυσαρεστία (ἡ) μτγν.κ.μσν.ἡ στενοχωρία : 'Ηρόδ. 'Ιατρ. ἐν Hermes 40,584, πιθαν. ἐν 'Αετ.16,18 (ἀντὶ -ησίαι), 'Ιεροκλ.Πλ. ἐν Χρ.'Επ.2,442 Μ· **2)** δυσαρέσκεια : Κλήμ.'Αλ.Παιδ.219 **διεκτάσεις καὶ χασμαὶ δυσαρεστίαι ψυχῆς εἰσιν ἀβέβαιοι**, Κωνστ.'Ακροπλ. 'Εγκώμ.'Ιω.Δαμασκ. ἐν Βί.'Αγίων Mai.2,750,48 **ἤ τινα γοῦν δυσαρεστίας ἔμφασιν ὑποδείκνυται.**

δυσαρεστικός-ή-όν μτγν. δυσάρεστος : 'Ηρόδ. 'Ιατρ.π.'Ορειβ.6,20,21 **δυσαρεστικὸν σύμπτωμα.**

δυσάρεστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δυσκόλως καταπραϋνόμενος, ἀδυσώπητος : Αἰσχ.Εὐμ. 928 **μεγάλας καὶ δυσαρέστους δαίμονας αὐτοῦ κατανασσαμένη**· **2)** ὁ μὴ ἀρεσκόμενος εἴς τι, ὁ δυσηρεστημένος ἔκ τινος ἢ πρός τινα : Λουκ.Πλ.46 **λυπήσεσθε οὖν, ὡς τὸ εἰκός, καὶ δυσάρεστοι ἔσεσθε τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας**· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ προκαλῶν δυσαρέσκειαν : Εὐρ.'Ορ.232 δυσάρεστον· οἱ νοσοῦντες ἀπορίας ὕπο, 'Ισοκρ.1,31 ὁμιλητικὸς δ' ἔσει μὴ δύσκρις ὢν μηδὲ δυσάρεστος μηδὲ πρὸς πάντα φιλόνικος, Ξεν.'Απομν.3,13,3, ΔίωνΧρ.1,666 **δυσάρεστοι πρὸς ἅπαντα,** Ψυχάρ. Τοξ.105 **τέτοιοι καβγάδες ἔχουν κάτι συνέπειες δυσάρεστες,- καιρὸς δυσάρεστος**· ‖ κ. ἀπολ. ἐν σημ. οὐσ. : Πλούτ.'Ηθ.128 D **ἐν δὲ δυσαρέστοις καὶ κραιπαλῶσι καὶ φαύλως διακειμένοις πάντα τὴν αὐτῶν χάριν καὶ ὥραν ἀπόλλυσι.**

δυσαρεστῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δυσηρέστησα, δημ. (ἐ)δυσαρέστησα, παθ. ἀόρ. δυσηρεστήθην, δημ. (ἐ)δυσαρεστήθηκα κ. μτχ. παθ. παρακ. δυσαρεστημένος αἰσθάνομαι, ἔχω στενοχωρίαν, ὄχλησιν, δυσαρέσκειαν βλ.λ. : 'Αριστλ.Ζ1 560 b, 24 **ἐὰν γὰρ ἐνοχληθῇ ὑπό τινος.. ἢ ἄλλο τι πονήσῃ, ἢ καὶ δυσαρεστήσῃ, κατέχει, καὶ οὐ τίκτει**· **2)** δὲν εὐχαριστοῦμαι εἴς τι, ἔχω στενοχωρίαν, δυσαρέσκειαν ἕνεκά τινος : Πολύβ.4,22,9 **δυσαρεστῶν 'Αδείμαντος τοῖς γεγενημένοις ἐπείρᾶτο προπορευθεὶς παρακαλεῖν καὶ διδάσκειν,** Διόδ. Σ 5,9 **Κνίδιοί τινες καὶ 'Ρόδιοι δυσαρεστήσαντες τῇ βαρύτητι τῶν κατὰ τὴν 'Ασίαν βασιλέων**· **3)** ἰατρ. αἰσθάνομαι στενοχωρίαν, δυσαρεστίαν : Γαλ.10,551 **ἔτι δ' εἰκότως τὰ τοιαῦτα παραγγέλματα κοινὰ ὑγιαινόντων ἐστί, καὶ τῶν ἤδη δυσαρεστουμένων,** 'Αέτ.5,5· **4)** ἐνεργ. μτ. δοτ. προσ. κ. νεώτ. μετ' αἰτ. εἶμαι δυσάρεστος, προκαλῶ εἴς τινα δυσαρέσκειαν : Πολύβ.7,5,6 **εἰς τηλικαύτην ἀστοχίαν ἐνέπεσε, δι' ἧς τοῖς 'Ρωμαίοις οὐ μόνον δυσαρεστήσειν, ἀλλὰ καὶ προσκόψειν ἔμελλε,** Φἰλ.2,6 δ- **τῷ θεῷ,- μὲ δυσηρέστησαν τὰ λεγόμενά του**· ‖ κ. μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Πλούτ.'Ηθ. 94 D **ἔστι δὲ τοῦτο χαλεπὸν καὶ οὐ ῥᾴδιον, τὸ φυγεῖν ἢ ἀποθέσθαι δυσαρεστουμένην φιλίαν,** 'Ιάμβλ.Πυθ.35,255· **5)** μέσ. **δυσαρεστοῦμαί τινι** : Πολύβ.5,94,2 **οἱ δ' 'Ηλεῖοι, δυσαρεστούμενοι τῷ Πυρρίᾳ, πάλιν ἐπεσπάσαντο στρατηγὸν παρὰ τῶν Αἰτωλῶν Εὐριπίδαν**· ‖ δ- ἐπί τινι : αὐτ.11,28,11 **τί οὖν ἔστιν, ἐφ' ᾧ δυσαρεστούμενοι κατὰ τὸ παρὸν ἡμῖν τὰς ἀποστάσεις ἐποιήσασθε;**

δυσαρέστως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον δυσάρεστον βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.476 B, Βασ.1,845 D **ἐχέτω δὲ οὗτος πρὸς μὲν τὰ λοιπὰ δυσαρέστως, πρὸς ἓν δὲ μόνον ἐπιτηδείως,- διετέθη δυσαρέστως.**

δυσάρετος-ον μτγν. ὁ δυσμενῶς πρὸς τὴν ἀρετὴν ἔχων, ἀντίθ. φιλάρετος (ἑρμ. ἀμφ.) : Φίλ. De post.12 (διορθ. μισάρετος).

δυσαρθρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ περὶ τὴν κανονικὴν ἄρθρωσιν τῶν συλλαβῶν πρὸς σχηματισμὸν καὶ ἐκφώνησιν τῶν λέξεων δυσκολία.

δυσάρθρωτος-ον μσν. ὁ δυσκόλως ἀρθρούμενος : Γεώργ.Νικομ.Mi.1449.

δυσαρίθμητος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀριθμούμενος : 'Απп.'Εμφ.Πολ.2,73 **πολέμους τοσούσδε καὶ νίκας δυσαριθμήτους ἀνύσαντας.**

δυσάριθμος-ον μσν. ὁ δυσαρίθμητος βλ.λ.

δυσαριθμῶ-έω μσν. δυσκόλως ἀριθμῶ : 'Εφραὶμ 3162 **δυσαριθμούμεναι δαπάναι.**

δυσαριστοτόκεια (ἡ) ἡ τεκοῦσα ἀτυχῆ ἀριστέα, ἄτυχον ἥρωα : 'Ιλ.Σ 54 **ὤ μοι δυσαριστοτόκεια, ἥ τ' ἐπεὶ ἂρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.**

δυσάρκτιος-ον μτγν. ὁ ἰσχυρῶς ἀπὸ ἄρκτου πνέων, ἰσχυρὸς βόρειος : Θεοδόσ.'Ακρ.4,67 **βορρᾶ πνέοντος εἰσβολαῖς δυσαρκτίοις.**

δύσαρκτος-ον ὁ δυσκόλως ἀρχόμενος, κυβερνώμενος : Αἰσχ.Χο.1024 **φέρουσι γὰρ νικώμενον φρένες δύσαρκτοι**· ἐν χρ. κ. παραθ. : 'Ιώσ.ΑΙ 4,2,1, Πλούτ.Λουκ.2 **οὐδὲν γὰρ ἀνθρώπου δυσαρκτότερον εὖ πράσσειν δοκοῦντος,** 'Αππ.'Εμφ.Πολ.2,149.

δυσαρμονία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις ἁρμονίας, ἁρμονικῆς συνυπάρξεως, ἀσυμφωνία.

δυσαρμονικά ἐπίρρ. δημ. δυσαρμονικῶς βλ.λ.

δυσαρμονικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν δυσαρμονίᾳ βλ.λ. ὢν ἢ ὁ προκαλῶν δυσαρμονίαν.

δυσαρμονικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δυσαρμονικόν, οὐχὶ καθ' ἁρμονικὴν σύνθεσιν.

δυσαρμοστία (ἡ) μτγν. τὸ δυσχερῶς ἢ πλημμελῶς ἢ οὐδαμῶς ἁρμόζεσθαί τι πρὸς ἕτερον, ἡ πλημμέλεια ἢ ἡ ἔλλειψις ἁρμονίας, δυσαρμονία, ἀσυμφωνία : Πλούτ.Αἰμ.5 **ἔκ τινος ἀηδίας καὶ δυσαρμοστίας ἠθῶν μικρὰ .. προσκρούσματα.**

δυσάρμοστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κακῶς, πλημμελῶς ἡρμοσμένος, ὁ ἀσύμφωνος, ὁ ἀταίριαχτος : Πλούτ.Εὐμ.13 **πρὸς μὲν ἀλλήλους βαρεῖς ἦσαν καὶ δυσάρμοστοι**· ‖ νεώτ. κ. ὁ κακῶς ἁρμοζόμενος, ὁ δυσκόλως δυνάμενος νὰ προσαρμοσθῇ, ὁ μὴ δεκτικὸς προσαρμογῆς : **αἱ θεωρίαι τῶν ἄκρων εἶναι κατὰ κανόνα κοινωνικῶς δυσάρμοστοι,- δυσάρμοστον ζεῦγος νεανίσκου καὶ γραίας**· **2)** συνεκδ. ἐπὶ κτιρίων, ὁ ἐξ ἐλλείψεως ἢ μειώσεως τῆς ἁρμογῆς σαθρὸς γενόμενος, ξεχαρβαλωμένος, ὅθ. ὁ ἐπισφαλής : 'Απп.Μιθρ.34 **τὸν πύργον κατέσεισε καὶ δυσάρμοστον ἐποίησεν.**

δυσαρχία (ἡ) μτγν. τὸ μὴ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν, ἀπειθαρχία, ἀναρχία : 'Αππ.'Εμφ.Πολ.5,18 **εἰς δυσαρχίαν τοῖς στασιάρχαις .. ἐτέτραπτο.**

δυσαυγής-οῦς-ές ἐκτυφλωτικὸς (δ. ἑρμ. κακῶς φωτίζων) : Ποιητ.Βοταν.65 **παύσεις ὀφθαλμοῖο δυσαυγέας ἀμβλυντῆρας.**

δυσαύλητος 'Ησ. « **δυσεγκλήμων** ».

δυσαυλία (ἡ) ἡ κακὴ ἢ δύσκολος αὔλησις, κατάλυσις **ἐν ὑπαίθρῳ** : Αἰσχ.'Αγ.555 **μόχθους γὰρ εἰ λέγοιμι καὶ δυσαυλίας,** Φἰλ.1,195,8.

δύσαυλις πιθ. κακὴ κατοικία· Στέφ.Βυζ. «**Αὐλή, ἡ ἔπαυλις.. λέγεται καὶ αὖλις καὶ σύνθετον δύσαυλις**».

δυσαύλιστος-ον 'Ησ. « **δύσαυλος, δυσαύλιστος** ».

δύσαυλος-ον (αὐλή) ὁ μὴ κατάλληλος εἰς αὐλισμόν, κατοίκησιν, καταυλισμόν : Σοφ.'Αντ.355 **δυσαύλων πάγων αἴθρια καὶ δύσομβρα φεύγειν βέλη**· **2)** (αὐλός) δύσαυλος **ἔρις ἀγὼν αὐλῶν** καταλήγων εἰς ἀτυχὲς ἀποτέλεσμα : ΑΠ 9,266.

δυσαυξής-οῦς-ές ὁ δυσκόλως, βραδέως αὐξῶν, αὐξανόμενος : 'Αριστλ.'Ακουσ.802 a,25,Θεόφρ.ΦΑ 1,8,4 **δάφνη καὶ πεύκη καὶ ἐλαία δυσαυξῆ,** 'Ιώσ. ΑΙ 3,1,3 **δυσαυξεῖς τε ἦσαν καὶ χαμαίζηλοι.**

δυσαύξητος-ον δυσαυξής βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 1,8,2 **τὰ μὲν γὰρ πυκνὰ καὶ ξηρὰ δυσαύξητα.**

δυσαυρία (ἡ) μτγν. θυελλώδης, βιαία πνοὴ ἀνέμου : Ἀριστφ.Βυζ.Ἐπιτ.24,18.

δυσαυχενῶ-έω μσν. δὲν κύπτω εὐπειθῶς τὸν αὐχένα, δὲν εἶμαι ὑπάκουος, δυσπειθῶ, ἀπειθῶ : Μᾶρκ.Διάκον. Βί.Πορφυρίου 60,18 **διὰ τοὺς ἀποσκιρτῶντας καὶ δυσαυχενοῦντας ἐκ τοῦ θεοῦ.**

δυσαυχής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀχληρῶς, ἀλαζονικῶς καυχώμενος : Ἀπολλ.Ρ 3,976 **οὔτοι ἐγών, οἷοί τε δυσαυχέες ἄλλοι ἔασιν ἀνέρες** (σχόλ. « καυχώμενοι ἀλαζονικῶς ἐν ἑτέρων διαβολαῖς »).

δυσαφαίρετος-ον ὁ δυσκόλως ἀφαιρούμενος : Ἀριστλ.Η Νικ.1095 b,26 **τἀγαθὸν δυσαφαίρετον** 2) ἐπὶ ἁρμογῆς τινος, ὁ δυσκόλως μετακινούμενος, μετατοπιζόμενος : Γαλ.12,356.

δυσαφής-οῦς-ές μτγν. ὁ τραχὺς εἰς τὴν ἀφήν : Γαλ.6,100 **δυσαφὴς σάρξ,** Γρηγ.Νύσσ.1,227 B **ἡ δὲ τῶν τριχῶν συμπλοκὴ τραχύ τε καὶ δυσαφὲς ἀπεργαζομένη ἐξύφασμα.**

δυσαχής-οῦς-ές δωρ. ἀντὶ δυσηχής βλ.λ., ὁ κακῶν ἤχων, οἰμωγῶν μεστός : Ἀνακρ.107 **δυσαχέος ἐκ πολέμοιο** 2) ὁ προκαλῶν ἄχος, ὀδυνηρός, ἀλγεινός : Αἰσχ.Εὐμ.145 **πάθος δυσαχές.**

δυσαχθέω μσν. δυσανασχετῶ, ἐξεγείρομαι : Νικ.Χων.Χρον.95D **μὴ δυσαχθοῦντας ὁρῶν πρὸς τὰ τοῦ βασιλέως θελήματα.**

δυσαχθής-οῦς-ές μτγν. κ. μον.· Ἡσ. « βαρύς, ἀβάστακτος, πάνυ ἀηδιζόμενος », ἐπαχθής : Τρυφιόδ.42 **ἀμβολίῃ δ' ἤσχαλλε δυσαχθέϊ,** Μάξιμ. 308 **δυσαχθέα νοῦσον,** Εὐστ.Πον.350,30 **ὅσα μὲν.. περὶ τῆς ἀγάπης σου ἐμανθάνομεν δυσαχθῆ** ‖ κ. συγκριτ. : Νικ.Χων.ἐν Σάθ.1,111 **τῇ πατρίδι.. στεργούσῃ τὰ πάντων τῶν δεινῶν δυσαχθέστερα.**

δυσβάρνακος ΕΜ 291,45 « δυσκατανόητος, βάρνακα γὰρ ἄγρια λάχανα δύσπλυτα ».

δυσβασάνιστος-ον μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας βασανιζόμενος, ἤτοι πρὸς ἀλήθευσιν δοκιμαζόμενος, δυσεξερεύνητος, ἀνεξιχνίαστος : Χρησμ.Σιβ. 7,359 **αἰεὶ δυσβασάνιστα θεοῦ νόμον εἰδήσουσιν.**

δυσβασανίστως Ἡσ « ἀβασανίστως, δυσβασανίστως ».

δυσβασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κακή, ἐλαττωματικὴ βάδισις, ἡ προερχομένη ἐκ διαφόρων βλαβῶν, ἰδίως τῶν κεντρικῶν κινητικῶν ὁδῶν.

δυσβασιλεύς-έως (ὁ) κακὸς βασιλεύς : ΑΒ 1089 **ῥίψας ἐκ βασιλείων δυσβασιλεὺς βασίλισσαν.**

δυσβάστακτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **δυσβάσταχτος** ὁ δυσκόλως, ἐπαχθῶς βασταζόμενος, φερόμενος· Ἡσ. « δυσβάστακτον, βαρύ, δυσφερές, δύσακτον » : ΚΔΜατθ.23,4 **φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα** ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. μτφ. ἐπαχθής, καταθλιπτικός : **φόροι δυσβάστακτοι** 2) ἀφόρητος, ἀνυπόφορος : Πλούτ.Ἠθ.915F, Ἰω. Χρυσ.2,312 D **οὐδὲν οὕτω βαρὺ καὶ δυσβάστακτον, ὡς ἁμαρτία** ‖ κ. ἐπὶ προσώπων : Φίλ.2,449 **Ἀντισθένης δυσβάστακτον εἶπε εἶναι τὸν ἀστεῖον.**

δυσβαστάκτως Ἡσ. κ.νεώτ. κατὰ τρόπον δυσβάστακτον βλ.λ.· Ἡσ. «ἀβαστάκτως, δυσβαστάκτως».

δυσβάσταχτος-η-ο δημ. ὁ δυσβάστακτος βλ.λ.: Σάρρ. μτφρ. Εὐρ.Ἄλκ.617 **ἀνάγκη αὐτὰ νὰ τὰ ὑπομένῃς, ἂν κι εἶναι δυσβάσταχτα.**

δυσβατοποιοῦμαι-έομαι, μέλλ. -ήσομαι καθιστῶ τι δύσβατον, ἀδιάβατον : Ξεν.Ἱππαρχ.8,9 **μεμνῆσθαι δὲ κἀκεῖνο χρή, μήποτε ἐπὶ τοὺς κρείττους ἐλαύνειν ὄπισθεν ἵππους δυσβατοποιούμενον** (πιθ. ἀντὶ **δύσβατα ποιούμενον**).

δύσβατος-ον κ.νεώτ. ὁ ὃν τις δυσκόλως διέρχεται, διαβαίνει, δυσδιάβατος, κακόβατος : Πλάτ. Πολ.432 C **δύσβατος γέ τις ὁ τόπος φαίνεται καὶ ἐπίσκιος** ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **δύσβατα** ὡς οὐσ. αἱ δυσχωρίαι : Ξεν.ΚΠ 2,4,27 **μήτι καὶ νῦν οὕτω τὰ δύσβατα πορεύου** 2) μτφ. ὀχληρός, ἐπίπονος : Πίνδ.Ν 7,97 **δύνασαι δὲ βροτοῖσιν ἀλκὰν ἀμαχανιᾶν δυσβάτων θαμὰ διδόμεν,** Ἰάμβλ.Μυστ.5,5 **δύσβατος καὶ μακρὰ διερμήνευσις** 3) μτφ. ὁ σκληρῶς πληγεὶς ὑπὸ συμφορᾶς : Αἰσχ.Πέρσ.1069 **ἰὼ Περσὶς αἶα, ἰὼ δύσβατος** (γρ.κώδ. δυσβάϋκτος).

δυσβατοτοπία (ἡ) μσν. δύσβατος τόπος, κακοτοπιά : Τζέτζ.ἐν Ἀν.Κρ.3,306.

δυσβατώδης-ους-ες μσν. ἐπὶ τόπου, ὁ ἔχων δυσβάτους τόπους, κακοτοπιές : Καλλίμ.Χρυσ.76.

δυσβάυκτος-ον ὁ σφόδρα θρηνῶν : Αἰσχ.Πέρ. 574 **τεῖνε δὲ δυσβάυκτον βοᾶτιν τάλαιναν αὐδάν.**

δυσβήρης-ους-ες, δ.γρ. δυσδηρής-οῦς-ές· Ἡσ. « δυσδηρές· δύσβατον, δυσχερές », ΕΜ 291,43.

δύσβιος-ον ΑΒ δυσβίοτος· ΑΒ 323,20 «ὁ μέντοι Εὐριπίδης ἐπὶ τοῦ δυσβίου ἐχρήσατο τῇ λέξει (ἄβιος)».

δυσβίοτος μτγν. ὁ καθιστῶν τὸν βίον ἄθλιον, ταλαίπωρον : ΑΠ 7,648 (Λεων.) **δυσβίοτος πενίη.**

δυσβλαστής-οῦς-ές ὁ δυσκόλως βλαστάνων : Θεόφρ.ΦΙ 8,6,1, αὐτ.ΦΑἰτ.1,3,1.4,3,3.

δυσβλεπτέω-ῶ Ἡσ. βλέπω κακῶς, πλημμελῶς, κακοβλέπω· Ἡσ. « κικυμώττειν, δυσβλεπτεῖν ».

δυσβοήθητος-ον κ. νεώτ. ὁ ὃν δυσκόλως τις βοηθεῖ ἢ δύναται νὰ βοηθήσῃ : Διόδ.Σ 11,15 **δυσβοηθεῖ τοῖς κακοῖς περιπεσεῖσθαι** ‖ εἰδ. ἐπὶ νόσου ἢ νοσοῦντος, δυσθεράπευτος : Ἱππ.Κωακ. 491, Διόδ.Σ 3,47 **ἔκλυσις ἐπακολουθεῖ δυσβοήθητος,** Παῦλ.Αἰγ.5,29· ‖ κ. συγκρ. : Διοσκ.Εὐπ.2,159.

δυσβοηθήτως ἐπίρρ. μτγν. ἐν ἀδυναμίᾳ παροχῆς βοηθείας ἢ θεραπείας : Γαλ.5,122.

δύσβολος-ον μτγν. ἐπὶ κύβων, ὧν ἡ βολὴ ἦτο ἀτυχής, κακὴ ριξιά· Πολυδ.9,94 « ἐν τοῖς κύβοις τὸ δυσκυβεῖν καὶ εὐκυβεῖν τὸ δύσβολον καὶ εὔβολον εἶναι » : Πολυδ.7,204 **βόλων.. τῶν μὲν φαύλων καὶ δυσβόλων.**

δυσβούλευτος-ον ΕΜ 3,51 «ἀβούλητον, ἀκούσιον ἢ οὐ βουλόμενον ἢ δυσβούλευτον ».

δυσβουλία (ἡ) κ. μσν. ἡ κακοβουλία, ἡ κακὴ σκέψις, ἀφροσύνη, κακοκεφαλιά : Αἰσχ.Ἑπτ.802 **κραίνων παλαιᾶς Λαΐου δυσβουλίας,** αὐτ.Ἀγ.1609 **πᾶσαν συνάψας μηχανὴν δυσβουλίας,** Σαφ.Ἀντ.95· ‖ κτ. πληθ. : αὐτ.1269 **ἔθανες, ἀπελύθης, ἐμαῖς οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίαις,** Μηναῖ.1,16 Ὠδ.6 **ἐξορίζει με δυσβουλίαις ὁ ὄφις ὁ δόλιος** 2) νεώτ. ἰατρ. ὅρος περιλαμβάνων πᾶσαν νοσηρὰν διαταραχὴν τῆς βουλήσεως.

δυσβουλιόφρων-ονος (ὁ) μσν. ὁ δυσβουλίας ἔχων ἐν τῷ νῷ, ὁ κακῶς σκεπτόμενος, ἄφρων, κακοκέφαλος : Κῶδ.Παρ.2313, π. Κουμαν.Ἀθησ.ἐν λ.

δυσβράκανος-ον (βρακεῖν) ὁ μεθ' οὗ δυσχερῶς τις συνεννοεῖται, ὁ δυσνόητος : Κρατῖν.404.

δύσβροχος-ον πάπ. ἐπὶ γῆς, ὁ ἀνεπαρκῶς διαβραχείς, ἀρδευθείς, ποτισθείς.

δύσβρωτος-ον μτγν. ὁ ὃν δυσκόλως τις δύναται νὰ φάγῃ : Πλούτ.Ἠθ.668 E **ἄχαρις γίνεται τροφὴ .. καὶ δύσβρωτος,** Σουΐδ.**δύσβρωτα γὰρ τῷ κυνί.**

δύσβωλος-ον ἐπὶ χώρας ἢ ἀγροῦ, ὁ ἔχων κακόν, ἄγονον χῶμα, γῆν : Ὁμ.Ἐπιγραμμ.7 **δύσβολος γῆ,** ΑΠ 7,401 **δύσβολος χθών.**

δυσγαμία (ἡ) μτγν. κακός, ἀτυχὴς γάμος : Μον.1,19 **δυσγαμίην παρέχουσιν καὶ ἀστασίην ἐπὶ λέκτροις.**

δύσγαμος-ον ὁ ἐν τῷ γάμῳ ἀτυχής : Λουκ.Τραγῳδ.49 **ἁ δύσγαμος .. χελιδών** ‖ γάμος **δύσγαμος** γάμος ἀτυχής : Εὐρ.Φοίν.1047· 2) ὁ ἐκ κακοῦ γάμου προελθών : Εὐρ.Τρῳ.1114 **δύσγαμον αἶσχος ἑλὼν** (ὁ Μενέλαος) **Ἑλλάδι τᾷ μεγάλᾳ,** Λυκόφρ.1089 **δυσγάμων ῥυσταγμάτων.**

δυσγαμῶ-έω μτγν. συνάπτω κακόν, ἀνάρμοστον, ἀτυχῆ γάμον : Ἡφαιστ.Ἀστρ.1,1 **ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ δυσγαμήσουσιν.**

δυσγάργαλις-ιδος-ι εὐκόλως γαργαλιζόμενος, εὐγαργάλιστος, δθ. εὐερέθιστος : Ἀριστφ.ἀπ.43 **πέφυκε γὰρ δυσγάργαλις,** Ξεν.Ἱππ.3,9 **εἰ δυσγάργαλίς γε εἴη** (ὁ ἵππος), Αἰλ.21,16,9.

δυσγαργάλιστος-ον μτγν. κ. δυσγάργαλις βλ.λ. ὁ εὐκόλως γαργαλιζόμενος : Γεωπ.16,2,1.

δυσγάργαλος-ον μτγν. κ. δυσγάργαλις βλ.λ. ὁ εὐγαργάλιστος· ΑΒ 37,1 « δυσγάργαλος ἵππος· ἐπὶ τῶν ψήχεσθαι δυσανασχετούντων τίθεται » : Λιβ.'Επ. 234,1 Φρύν.Σοφ.Παρ.65 Β.

δυσγένεια (ἡ) καταγωγὴ ἄσημος, ἐκ ταπεινοῦ γένους : Σοφ.ΟΤ 1079 τὴν δυσγένειαν τὴν ἐμὴν αἰσχύνεται, Πλούτ.Πολ.618D εὐγένειαι καὶ δυσγένειαι, Πλούτ.'Ηθ.1 Β τὰ τῆς δυσγενείας ὀνείδη· 2) ἡ ἔλλειψις γενναιοφροσύνης, ἀρχοντιᾶς, ποταπότης, χαμέρπεια : Εὐρ.'Ηρ.Μαιν.663 ἁ δυσγένεια δ' ἁπλᾶν ἂν εἶχε ζωᾶς βιοτάν, Πλούτ.'Αλέξ.62 μισουμένου τε καὶ καταφρονουμένου τοῦ βασιλέως διὰ μοχθηρίαν καὶ δυσγένειαν.

δυσγενεσία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ διασταυρώσεως γενῶν τινων προέλευσις γόνων ἢ καρπῶν στείρων.

δυσγενής-οῦς-ές ὁ ἐξ ἀσήμων καταγόμενος : Εὐρ.'Ιων 1477 πέφυκα δυσγενής, 'Αριστφ.Βάτρ.1219 ἢ γὰρ πεφυκὼς ἐσθλὸς οὐκ ἔχει βίον, ἢ δυσγενὴς ὤν, Μέν.533,10· 2) ταπεινὸς τὸ φρόνημα, μικρόφρων, χαμερπής : Εὐρ.'Ελ.363 καὶ γὰρ εἰ πένης ἔφυν, οὔ τοι τό γ' ἦθος δυσγενὲς παρέξομαι.

δυσγέρων-οντος (ὁ) μσν. κακὸς γέρων, βρωμόγερος, παλιόγερος : Θεοδοσ.'Ακρ.4,120.

δυσγεφύρωτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως γεφυρούμενος : Στράβ.4,3,3 καὶ γὰρ ὀξὺς ἐστι, διὰ τοῦτο δὲ καὶ δυσγεφύρωτος.

δυσγεώργητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως γεωργούμενος, καλλιεργούμενος : Στράβ.17,3,25 αὕτη δ' ἐστὶν .. λυπρὰ καὶ δυσγεώργητος.

δύσγλωττος-ον μσν. βραδύγλωσσος, ψευδόγλωσσος : Ζωναρ.Χρον.3 ὅταν κατάρξῃ τῆς Βαβυλῶνος δράκων δύσγλωττος.

δύσγνοια (ἡ) ἡ ἄγνοια, ἡ ἀμφιβολία : Εὐρ.'Ηρ. 1107 τίς.. δύσγνοιαν ὅστις τὴν ἐμὴν ἰάσεται;

δυγνώμων-ονος (ὁ) Σουΐδ. « δυσέκτων » (sic).

δυσγνώριστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀναγνωριζόμενος : Γολ.7,804, Πολυδ.5,150.

δυσγνωρίστως ἐπίρρ. μτγν. ἐν ἀδυναμίᾳ ἀναγνωρίσεως : Πολυδ.5,160.

δυσγνωσία (ἡ) ἡ δύσκολος ἀναγνώρισις : Εὐρ.'Ηλ. 767 ἔκ τοι δείματος δυσγνωσίαν εἶχον προσώπου.

δύσγνωστος-ον ὁ δυσκόλως νοητός : Πλάτ. 'Αλκ.2,147 C ὑπερφυῶς δὴ τὸ χρῆμα ὡς δύσγνωστον φαίνεται· 2) ὁ δυσκόλως ἀναγνωριζόμενος : Πολύβ.3,78,4 τοῖς αἰφνιδίως ἰδοῦσι δύσγνωστος ἦν· ‖ κ. ὑπερθ. -ότατος : Αἰν.Τακτ.25,2.

δυσγνώστως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον δύσγνωστον βλ.λ. : Νεῖλ.'Επ.3,327.

δυσγοήτευτος-ον ὁ δυσκόλως διὰ γοητειῶν ἀπατώμενος, παρασυρόμενος : Πλάτ.Πολ.413 Ε δυσγοήτευτος καὶ εὐσχήμων ἐν πᾶσι φαίνεται.

δυσγόνησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. περιληπτικὸς ὅρος πολλῶν νευρικῶν καὶ νευροτροφικῶν νοσημάτων, οἷον διαφόρων φρενοπαθειῶν, ληθαργικῆς ἐγκεφαλίτιδος, ἀνοίας, προώρου γήρατος, ὑστερίας καὶ τινων εἰδῶν νευρασθενείας.

δύσγονος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἴδιον ἑαυτοῦ γόνον ποιῶν : Βέττ.Βάλ.18,24, Κατ.'Αστρ.Κ 2,207· 2) μσν. ὁ ἐπὶ κακῷ, δυστυχίᾳ γεννηθείς : Τζέτζ. Πρὸ 'Ομ.4,6 ἐπεὶ 'Εκάβη τέκε Τρώεσσι δύσγονον υἷα (πρβλ. Πάρις δύσπαρις).

δυσγράμματος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως γραφόμενος : 'Αριστείδ.2,360· 2) ὁ δυσκόλως μανθάνων γράμματα, δθ. ὁ ἀγράμματος, ἀμαθής : Φιλόστρ. Σοφ.66,8 δυσγράμματον καὶ παχὺν τὴν μνήμην.

δυσγρίπιστος-ον μτγν. κ. μσν. πλεονέκτης, φιλάργυρος : Λιβάν.Βοσ.'Επ.13, Νικ.Χων.39 Β Κίμβιξ δὲ ὢν εἰς ἄκρον καὶ γνίφων καὶ δυσγρίπιστος.

δύσγω 'Ησ. « ἀποδύω ».

δυσδαιμονία (ἡ) ἡ δυστυχία, κακομοιριά : Εὐρ. ΙΤ 1120 ἐν γὰρ ἀνάγκαις οὐ κάμνει σύντροφος ὢν μεταβάλλει δυσδαιμονίᾳ, 'Ανδοκ.2,7 δυσδαιμονίας τῆς ἐμαυτοῦ εἰς τοσοῦτον ἦλθον.

δυσδαιμονῶ-έω μτγν. εἶμαι δυστυχής, κακοδαίμων, κακότυχος : Λογγῖν.'Υψ.7,9 δυσδαιμονοῦσιν ἀπόκειται λιμὴν κακῶν.

δυσδαιμόνως ἐπίρρ. μσν. δυστυχῶς : Εὐστ.1084,5.

δυσδαίμων-ονος-ον κακοδαίμων, δυστυχής : 'Εμπ. 9,4 πότμος δ-, Αἰσχ.'Επτ.827 τοὺς μογεροὺς καὶ δυσδαίμονας ἀτέκνους κλαύσω πολεμάρχους, Σοφ.'Αντ.274 κἀμὲ τὸν δυσδαίμονα πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τἀγαθὸν λαβεῖν, 'Ανδοκ.2,9 ἐμοῦ δυσδαιμονέστερος· ‖ ὁμ. ἐπὶ καταστάσεων : 'Εμπ.9,4 πότμος δ-, Σοφ.ΟΤ 1302 δυσδαίμονι μοίρᾳ, Πλάτ.Νόμ.905 C τύχη δυσδαίμων.

δυσδάκρυτος-ον πολυδάκρυτος, ἄξιος πολλῶν δακρύων : Αἰσχ.'Αγ.442 φίλοισι πέμπει βαρὺ ψῆγμα δυσδάκρυτον· 2) ἐνεργ. ὁ πολὺ κλαίων : Μελέαγρ.ΑΠ 12,80 ψυχὴ δυσδάκρυτε· ‖ δάκρυα δυσδάκρυτα δάκρυα ἀγωνίας : ΑΠ 7,476.

δύσδαμαρ-ρτος (δάμαρ) ὁ κακὴν σύζυγον ἔχων, ὁ ἐκ τοῦ γάμου ἀτυχήσας : Αἰσχ.'Αγ.1319 ἀνήρ τε δυσδάμαρτος ἀντ' ἀνδρὸς πέσῃ.

δυσδάμαστος-ον (δαμάζω) σχόλ. ὁ δυσκόλως δαμαζόμενος, σκληρός· Σχόλ.'Ησίοδ.Θ122 « δυσμάλακτος καὶ δυσδάμαστος ».

δύσδεικτος-ον (δείκνυμι) μτγν. ὁ δυσκόλως δεικνυόμενος, ἀποδεικνυόμενος : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.5,695 ἡ πρώτη ἀρχὴ δύσδεικτος.

δυσδέρκετος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ὁρώμενος, διακρινόμενος, δυσδιάκριτος : 'Αππ.Κυν.2,607.

δυσδερκής-οῦς-ές μτγν. ὁ δύσμορφος τὴν ὄψιν, δυσειδής, εἰδεχθής : 'Αππ.Κυν.3,263 δυσδερκέα τ' αὖθις ὕαιναν· 2) ὁ δυσκόλως ὁρώμενος, διακρινόμενος, δυσδέρκετος βλ.λ.: 'Οππ.Κυν.1,102 δ- ἴχνη.

δύσδηλις-ι 'Ησ. κακοποιός, ἐπιβλαβής· 'Ησ.« δυσδήλιδες, κακοῦντες. δηλήσασθαι γὰρ τὸ κακῶσαι».

δυσδηνίας 'Ησ. ὁ κακόνους, ὁ ἐπίβουλος· 'Ησ. « δυσδηνίας· δύσνους, κακὰ βουλευομένους ».

δύσδηρις-ιος-ι (δῆρις = πόλεμος) μτγν. δυσμάχητος, δυσπολέμητος : Νικ.Θηρ.738 ἄλλο γε μὴν (εἶδος φαλαγγίου) δύσδηρι.

δυσδιάβατος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως διαβαινόμενος, δυσκολοπέραστος : Αἰν.Τακτ.8,1 δυσδιάβατος ποταμός, Πολύβ.1,39,13 ἀντεχόμενοι τῶν ὀρεινῶν καὶ δυσδιαβάτων τόπων, Διόδ.Σ 17,9 δ- ρεῦμα, Δίων Κ 55,20 ποταμοὺς δυσδιαβάτους.

δυσδιαγνω(σ)τικός-ή-όν μτγν. ὁ παρέχων δυσκολίας εἰς τὴν διάγνωσιν· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ δυσκολία ἐν τῇ διαγνώσει : 'Αλέξ.Τραλλ.8,2.

δυσδιάγνωστος-ον (διὰ - γινώσκω) κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως διαγινωσκόμενος, διακρινόμενος, ὁ οὗ δυσχερὴς εἶναι ἡ διάγνωσις, ἡ ἐξακρίβωσις : Διον. 'Αλ.Ρωμ.1,71 ὥστε ἄσημον γενέσθαι καὶ δυσδιάγνωστον, - πολλαπλᾶ καὶ δυσδιάγνωστα τὰ αἴτια τοῦ παγκοσμίου πολέμου, - δυσδιάγνωστος νόσος.

δυσδιάθετος-ον (διὰ - τίθημι) κ. νεώτ. ὁ οὗ ἡ διάθεσις ἤτοι κατάταξις, τακτοποίησις εἶναι δύσκολος : Πλούτ.Καῖσ.11 ἦν δυσδιάθετον αὐτῷ τὸ περὶ τοὺς δανειστὰς ἐνοχλοῦντας ἐξιόντι καὶ καταβοῶντας, Δίων Κ 73,15 πᾶν τὸ δυσδιάθετον ὡς καὶ ῥᾷστον ἐξεργάσασθαι· 2) κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως διατιθέμενος, τοποθετούμενος· ‖ ὅθ. ἐπὶ γυναικός, ἡ δυσχερῶς ἐκδιδομένη, ἧς ἡ ἀποκατάστασις εἶναι δύσκολος : Μεν.ἀπ.18 χαλεπόν γε θυγάτηρ κτῆμα καὶ δυσδιάθετον· ‖ νεώτ. κυρ. ἐπὶ πράγμ. κ. ἰδίως χρημάτων : δυσδιάθετα ἐμπορεύματα - κεφάλαια.

δυσδιαίρετος-ον ὁ δυσκόλως διαιρούμενος : 'Αριστλ.Πρ.928 a,29, Θεόφρ.Φ 7,11,3 καυλοὶ δυσδιαίρετοι, Σωρ.1,118, Θεολ.'Αριθμ.5.

δυσδιαίτητος-ον μτγν. ὁ περὶ οὗ δύσκολον

εἶναι ν' ἀποφανθῇ, ν' ἀποφασίσῃ τις : Πλούτ.Συγκρ. Κιμ.κ.Λουκ.3 **δυσδιαίτητον εἶναι τὴν κρίσιν.**

δυσδιακόμιστος-ον Ἡσ. ὁ δυσκόλως διακομιζόμενος· Ἡσ. « δυσδιακόμιστον, δυσβάστακτον ».

δυσδιακόντιστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀκοντίῳ διατρυπώμενος : Αἰλ.ΖΙ 17,44.

δυσδιάκριτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δυσκόλως διακρινόμενος, δυσκολοδιάκριτος : Στράβ. 13,4,12 **τὰ τῶν Μυσῶν δυσδιάκριτα εἶναι παραπίπτοντα εἰς ἄλληλα,** Πλούτ.Ἠθ.617 D **ἀξίαι δ-,** Δροσ.Βοτάν.9 **σκεύη καὶ ῥάκη δυσδιάκριτα εἰς τὸ σκιόφως·** ‖ κ. μτφ. ἐμπροθ. διορ. (ἀπό τινος) : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.31· **2)** ἐπὶ ἀντιδίκων ὧν τὴν ὑπόθεσιν δυσκόλως ἐπιλύει τις : Διόδ.Σ 33,28 A· **3)** ὁ δύσπεπτος : Ξενοκρ.9.

δυσδιακρίτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δυσδιάκριτον βλ.λ.1), δυσκολοξεχώριστα : **τὰ πράγματα εἶναι συμπεπλεγμένα δυσδιακρίτως.**

δυσδιάλλακτος-ον (διαλλάσσω) Σουΐδ. ὁ δυσκόλως δεχόμενος συνδιαλλαγήν.

δυσδιαλλάκτως μτγν. κατὰ τρόπον δυσδιάλλακτον βλ.λ. : Ἀμμών.63.

δυσδιάλυτος-ον (διὰ - λύω) κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως διαλυόμενος : Ἀριστλ.Πρ.870 b,31, Πολύβ.1,26,16 **τὸ δὲ σύμπαν ἐνεργὸν καὶ πρακτικόν, ἅμα δὲ καὶ δυσδιάλυτον, - κόνις δυσδιάλυτος ἐν ὕδατι·** **2)** ὁ δύσπεπτος : Φιλότιμ.π.Ἀθην.2,53 F **τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλούμενον σαρδιανὸν δυσκατέργαστά ἐστιν, ὠμὰ πάντα καὶ δυσδιάλυτα,** Γαλ.16,760· **3)** ὁ δυσκόλως διαλύων τὰς πρὸς ἄλλους διενέξεις, ἔχθρας, ὁ δυσκόλως διαλλασσόμενος, συμφιλιούμενος : Ἀριστλ.ΗΝ 1126 a,20 **οἱ δὲ πικροὶ δυσδιάλυτοι, καὶ πολὺν χρόνον ὀργίζονται.**

δυσδιανόητος-ον σχόλ. ὁ δυσκόλως ἐννοούμενος, δυσνόητος : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.30.

δυσδιάνοικτος-ον μτγν. ὁ ὃν δυσκόλως ἀνοίγει τις : Ἱππιατρ.1 **δυσδιάνοικτοι ὀφθαλμοί.**

δυσδιάπλαστος-ον μτγν. ὁ κακῶς διαπεπλασμένος, διαμεμορφωμένος, κακοφτιαγμένος, ἄσχημος : Ἰω.Χρυσ.6,184 **τό τε τοῦ προσώπου δυσδιάπλαστον τὰ τῶν ἱματίων ἄνθη κάκιον ἀποφαίνει.**

δυσδιάπνευστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως, βραδέως ἐξατμιζόμενος : Θεόφρ.Φ Αἰτ.1,2,4, Διοσκ.5,6 **κεφαλῆς εἰσι πληρωτικοί, μέθης γεννητικοί, δυσδιάπνευστοι·** **2)** ὁ δυσκόλως τελῶν τὴν ἄδηλον διαπνοήν : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.5,27,3.

δυσδιαπόρευτος-ον μσν. ὁ δι' οὗ δυσχερῶς πορεύεταί τις, δυσδιάβατος, δύσβατος : Εὐάγρ. Ἐκκλ.Ἱστ.2,13 **ἐς ὄρη τε καὶ βουνοὺς.. δυσβάτους τε καὶ διαπορεύτους.**

δυσδιάσπαστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ὑφιστάμενος διάσπασιν, ῥήγματα : Πολύβ.15,15,7 **δυσδιασπάστου τῆς Ῥωμαίων τάξεως καὶ δυνάμεως·** **2)** ἐπὶ ὀχυρώματος, ὁ δυσκόλως ἀνασπώμενος, ἀποσπώμενος, καταλυόμενος : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.82,35 **δυσδιάσπαστον δὲ** (τὸν χάρακα γενέσθαι) **διὰ τὸ καὶ ἑλκόμενον τάσιν ἔχειν.**

δυσδιαστάτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως χωριζόμενος : Ἡρόδ.Ἰατρ.ἐν Ρην.Μουσ.58,90.

δυσδιαστατῶ-έω μτγν. εἰμὶ ἀσταθής : Πλούτ. Ἠθ.993 B (ἀμφ.).

δυσδιάτηκτος-ον ὁ δυσκόλως τηκόμενος, μαλακυνόμενος, πιθ. ἀν. ἐν Θεοφρ.Φ Αἰτ.2,15,2 **ἡ γῆ δυσδιάτηκτος βρεχομένη.**

δυσδιάτμητος-ον (διὰ - τέμνω) μτγν. ὁ δυσκόλως διατεμνόμενος, δυσκόλως διαχωριζόμενος : Ἰω.Χρυσ.3,76,40 **πάλιν αὐτόν** (τὸν σίελον) **προστρίβονται παχύνοντα καὶ δυσδιάτμητον.**

δυσδιατύπωτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διαπλασσόμενος, συμμορφούμενος εἰς τύπους, εὐταξίαν, εὐπρεπῆ συμπεριφοράν : Ἰω.Χρυσ.4,397,30 **τὸ τῶν δούλων γένος ἰταμόν πως ἐστι, δυσδιατύπωτον.**

δυσδιάφευκτος-ον Σουΐδ. κ. μσν. κ. **δυσδιάφυκτος** ὁ δυσκόλως διαφεύγων, μένων ἄγνωστος· Σουΐδ. « δυσδιάφευκτον· δυσχερῶς λανθάνον »· **2)** ὁ ἀφ' οὗ δύσκολος ἡ διαφυγή : Μηναῖ.1,10 Ὠδ.5 **λόγους δυσδιαφεύκτους.. διέλυσας.**

δυσδιάφθαρτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διὰ τῆς μασήσεως τριβόμενος, διαλυόμενος : Γαλ.7,209 **τὰ δυσδιάφθαρτα βραδυπεψίας ἐργάζεται.**

δυσδιαφορησία (ἡ) μτγν. ἡ δυσκολία διαφορήσεως, ἐξατμίσεως, διαπνοῆς : Κάσσ.Πρβλ.66 **δυσδιαφορησία τῶν πόρων.**

δυσδιαφόρητος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διαλυόμενος, διασκορπιζόμενος : Γαλ.11,119· **2)** ὁ δυσκόλως ἐξατμιζόμενος· ‖ ὁ δύσκολον ἔχων τὴν διαπνοήν : Γαλ.10,657. ‖ ὁ δυσκόλως ἐκκρίνων : αὐτ.17 (1),188.

δυσδιάφυκτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ δυσδιάφευκτος, ὁ δυσκόλως διαφεύγων : Κύριλλ.ΠΔ Ὠσ.9,127 **δυσδιάφυκτον ἔχων τῆς δυσσεβείας τὸ ἔγκλημα,** Εὐστ.Πον.252,50 **ἀποριῶν λίνα δυσδιάφυκτα.**

δυσδιαφύλακτος-ον Ἡσ. ὁ δυσκόλως φυλασσόμενος, ὁ δυσχερῶς διαφεύγων· πρβλ. δυσδιάφευκτος· Ἡσ. « δυσχερῶς λανθάνων ».

δυσδιαχώρητος-ον ὁ δύσπεπτος : Ἀριστλ.Πρ. 927 b,21· **2)** ὁ δυσκόλως διερχόμενος : Ξενοκρ. 34 **σκάρος εὔστομος, δυσδιαχώρητος** (πιθ. ἀντὶ δυσδιαφόρητος)· **3)** ἐνεργ. ὁ δυσκοίλιος : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,90 **διὰ τί οἱ ἰκτερικοὶ καὶ δυσδιαχώρητοί εἰσι καὶ λευκὸν ἔχουσι σκύβαλον.**

δυσδίδακτος-ον ὁ δυσκόλως διδασκόμενος, δυσκολοδίδακτος : Ἱππ.Ἐπιστ.17.

δυσδιέγερτος-ον μτγν. ὁ ἐξ οὗ τις δυσκόλως ἐγείρεται : Γαλ.19,413 **καταφορὰ δυσδιέγερτος.**

δυσδιέλικτος-ον μσν. ὁ δυσκόλως διελισσόμενος : Νικ.Χων.495,20.

δυσδιέξακτος-ον μτγν. ὁ ὃν δυσκόλως τις διέρχεται, φέρει εἰς πέρας, περατοῖ : Πορφ.Ἀποχ. 4,18,362 **δυσδιέξακτος ὁ βίος ἔσται.**

δυσδιεξίτητος-ον μτγν. ὁ δι' οὗ δυσκόλως τις διέρχεται : Διόδ.Σ 3,44 **σκολιὸν καὶ δυσδιεξίτητον ἔχει τὸ στόμα** (κόλπος), Συνέσ.246 D **καὶ γὰρ εἰσελθόντι λαβυρινθῶδές ἐστι καὶ δυσδιεξίτητον.**

δυσδιέξιτος-ον μσν. κ. **δυσδιεξίτητος** βλ.λ. : Παχυμ.Γ' Ἀνδρόν.83 B **λαβύρινθος δυσδιέξιτος·** **2)** μτφ. ὁ ἐμφανίζων δυσχερείας : Σχόλ.Μαξ.Ἐξομολ.1,94 **ἡ τῶν γραφικῶν αἰνιγμάτων δυσδιέξιτος θέσις.**

δυσδιεξόδευτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐξερχόμενος, δυσδιέξοδος βλ.λ. 2) : Ἰω.Χρυσ. 3,614,46 **τοῦτο ἐπίτασις θλίψεως, ὅταν ἄφυκτα τὰ κακά, καὶ ὥσπερ ἀνάγκη τις ἐπικέηται δυσδιεξόδευτος·** **2)** ὅθ. ἐπὶ τροφῶν, δύσπεπτος : Ἱππιατρ.69.

δυσδιέξοδος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δι' οὗ δυσκόλως τις διέρχεται : Διόδ.Σ 5,34 **τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι δυσχωρίας.., δυσδιεξόδους οὔσας μεγάλοις καὶ βαρέσι στρατοπέδοις,** ΔίωνΚ 60,20 **ἕλη δυσδιέξοδα·** **2)** ὁ δυσκόλως ἐξερχόμενος· ὅθ. ἐπὶ τροφῶν, δύσπεπτος : Γαλ.6,327 **δυσαποβίβαστον καὶ δυσδιέξοδον εἰκότως γίγνεσθαι** (τὸν θέρμον).

δυσδιερεύνητος-ον ὁ ὃν δυσκόλως διερευνᾷ τις : Πλάτ.Πολ.432 C **δύσβατός γέ τις ὁ τόπος φαίνεται..· ἔστι γοῦν σκοτεινὸς καὶ δυσδιερεύνητος.**

δυσδιήγητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὃν δυσκόλως διηγεῖταί τις, δυσκολοδιήγητος : ΠΔΣοφ.Σαλ.17,1 **μεγάλαι σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι.**

δυσδιήλυτος-ον Ἡσ. « δυσδιήλυτα· δυσδιόδευτα ».

δυσδιόδευτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ δι' οὗ δυσκόλως τις διέρχεται, δυσδίοδος βλ.λ. : Σωρ.1,95, Μετοχ.ΘΣύμ.127 **δυσδιόδευτα πλεῖστα καὶ δυσέντευκτα τῷ τῆς ἀκοῆς ἐθίμῳ φθέγγεται.**

δυσδίοδος-ον μτγν. δι' οὗ δυσκόλως τις διέρχεται : Πολύβ.3,61,3 **τὴν πορείαν ἱστορῶν.. ὡς πολλὴ καὶ δυσδίοδος ὑπάρχει στρατοπέδοις.**

δυσδιοίκητος-ον μτγν.κ.νεώτ. ὁ δυσκόλως διοικούμενος, δυσκολοκυβέρνητος : Ἰώσ.Π Ι 2,16,4, Πολυδ.5,105 (δ.γρ. δυσδιοικητικός)· **2)** δύσπεπτος : Ξενοκρ.31 **ὀνίσκος δυσδιοίκητος.**

δυσδιόρατος-ον μτγν.κ. νεώτ. ὁ ἐν ᾧ δυσκόλως τις ὁρᾷ, εὑρίσκει ἔκβασιν, διέξοδον : Ἀλκιν. Εἰσ.Πλάτ.35 **ὁ δὲ σοφιστὴς περὶ τὸ μὴ ὂν πραγματεύεται, ἀναχωρῶν εἰς τόπον διὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ δυσδιόρατον**· ‖ κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως ὁρατός : **ὕφαλοι δυσδιόρατοι**. ‖ ἐν χρ. κ.μτφ. : **τὰ αἴτια τῆς καταπτώσεως τῶν ἠθῶν δυσδιόρατα.**

δυσδιορθωσία (ἡ) Ἐπιγρ. ἀδιόρθωτον σφάλμα.

δυσδιόρθωτος-ον Ἡσ. « δυσχερῶς διορθούμενος, μὴ διορθούμενος ».

δυσδιόριστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ὁριζόμενος, οὗ δυσκόλως τις καθορίζει τὰ ὅρια : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.5,74 **φαμὲν τοίνυν ὅτι δυσδιόριστοί εἰσιν ἀπ᾽ ἀλλήλων, μᾶλλον δὲ ἀδυνάτως ἔχουσι κατὰ ἀκριβὲς ὁρισθῆναι αἱ τῶν ζῳδίων μοῖραι**· **2)** ὁ ὃν δυσκόλως τις διακρίνει, προσδιορίζει : αὐτ.7,416 **φαντασίας . . δυσδιορίστου.**

δυσδιψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δυσκολία περὶ τὴν κατάποσιν τῶν ὑγρῶν στοιχείων.

δυσδίωκτος-ον σχόλ. ὁ δυσκόλως διωκόμενος, δυσκολοκυνήγητος : Σχόλ.Θεοκρ.4,45.

δυσδοκίμαστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως δοκιμαζόμενος, ὁ δυσκολοδοκίμαστος : Διοσκ.3,82 **δυσδοκίμαστος τῇ γεύσει.**

δύσδωρος-ον μτγν. ἄδωρος : Ὀππ.Ἀλ.3,303.

δύσεα Ἡσ. « τοῦ τοίχου τὸ πέριξ. Κύπριοι ».

δυσέγερτος-ον μτγν. κ. μσν. ἐπὶ ὕπνου, ἐξ οὗ δυσκόλως τις ἐγείρεται : Γαλ.6,645, Παῦλ.Αἰγ.3,9 **κῶμα λέγεται ὁ βαθὺς καὶ παρὰ φύσιν δυσέγερτος ὕπνος,** Εὐστ.1733,36 **οὐχ ὡς ἀνέγερτος δηλαδή, ἀλλ᾽ ὡς δυσέγερτος.**

δυσεγκαρτέρητος-ον ὃν δυσκόλως τις ἐγκαρτερεῖ, ὑπομένει : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,152.

δυσεγκλήμων-ονος Ἡσ. δυσαύλητος βλ.λ.· Ἡσ. « δυσαύλητος· δυσεγκλήμων ».

δυσεγχείρητος-ον μτγν. ὃν δυσκόλως τις ἐπιχειρεῖ, δθ. δυσκατόρθωτος : Ἰώσ.Α Ι 15,11,2 **δυσεγχείρητον ἐδόκει τὸ μέγεθος τῆς ἐπιβολῆς.**

δυσέγχωστος-ον μτγν. ὃν δυσκόλως τις χώματι ἀποφράσσει : Στράβ.16,1,10 **εἴκουσα (ἡ γῆ) συνεφέλκεται κἀκείνην (τὴν χοῦν) καὶ ποιεῖ δυσέγχωστον τὸ στόμα.**

δύσεδρος-ον (ἑδράζομαι) ἐπὶ τῶν Ἐρινύων, ὁ ἐπὶ κακῷ ἑδρεύων, καθήμενός που, δθ. ὁ ἐπιφέρων κακά, δυστυχίας ἔνθα διαμένει : Αἰσχ.Ἀγ.746 **δύσεδρος καὶ δυσόμιλος συμένα Πριαμίδαισιν.. νυμφόκλαυτος Ἐρινύς**· **2)** (ἕδρα) ὁ κακῶς προσαρμοζόμενος, δυσκολοταίριαστος : Διον.Ἀλ.Συνθ.6 **εἴ τι δύσεδρόν ἐστιν, ἀποκροῦσαι καὶ περικόψαι καὶ αὐτὸ τοῦτο εὔεδρον ποιῆσαι.**

δυσείδεια (ἡ) (δυσειδής) μτγν. ἡ δυσμορφία, ἡ ἀσχημία : Διογ.Λ 2,33 **εἰ δ᾽ αἰσχροί, παιδείᾳ τὴν δυσείδειαν ἐπικαλύπτοιεν,** Ἰω.Χρυσ.4,50,11 **πρὸς ἐσχάτην δυσείδειαν καταπεσόντες.**

δυσειδής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. δύσμορφος, ἄσχημος : Ἡρ.6,61 **ἀνθρώπων τε ὀλβίων θυγατέρα καὶ δυσειδέα ἐοῦσαν,** Σοφ.ἀπ.88,9 **δυσειδὲς σῶμα καὶ δυσώνυμον,** Πλάτ.Σοφ.228 Α **ἀλλ᾽ αἶσχος ἄλλο τι πλὴν τὸ τῆς ἀμετρίας πολλαχοῦ δυσειδὲς ὂν γένος,** Καισάρ.Δαπ.Ἱστορ.Καταλ.ἐν Σάθ.3,117 **ὡς δυσκάθεκτος, ὦ ἔρος, πόθος πέλεις, ἀλλ᾽ ἀμβλυωπεῖς, ὅτ᾽ ἐρᾷς δυσειδέων,** Δροσ.Βοταν.3 **ἡ ὄφις εἶχε γίνει πρασινωπὴ ἐκ τῆς ὠχρότητος καὶ δυσειδὴς ἐκ τῶν μορφασμῶν τοῦ πόνου**· ‖ συνεκδ. κ. ἐπὶ ἤχων, κακόηχος : Διον.Ἀλ. Συνθ.4 **ἧττον δυσειδὲς τὸ ῑ τοῦ ῡ**· **2)** ὁ δυσκόλως διακρινόμενος, δυσδιόρατος βλ.λ.2) : Πρόκλ. Θεολ.Πλάτ.5,23 **τὸ δυσειδὲς τῆς οὐσίας.**

δυσειδία (ἡ) νεώτ. δυσείδεια βλ.λ.

δυσειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον δυσειδῆ βλ.λ.

δυσείκαστος-ον μτγν. ὃν δυσκόλως δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ : Διον.Ἀλ.Λυσ.4 **τῆς Θουκυδίδου λέξεως πολλὰ δυσείκαστά ἐστιν ἡμῖν καὶ ἀσαφῆ,** Λουκ.Ἰκαρ.4 **ἀστραπὴ διάξασα καὶ βροντὴ καταρραγεῖσα.. καὶ ταῦτα δυσείκαστα πάντα καὶ ἀτέκμαρτα ἦν**· **2)** Σουΐδ. « δυσειδές, ἀπρεπῶς εἰκασθέν ».

δύσεικτος-ον (εἴκω) μτγν. ὁ μὴ ἐνδίδων, ὁ ἐπίμονος, σταθερός : Παῦλ.Αἰγ.2,11,21, Ἰω.Χρυσ.1,1061,25 **χαλεπὸν τὸ ἕλκος καὶ δύσεικτον,** Βασ.1,889 Α **σκληρὰ ἤθη καὶ δύσεικτα.**

δυσείματος-ον ὁ κακῶς ἐνδεδυμένος : Εὐρ.Ἠλ. 1107 **αὖ δ᾽ ὧδ᾽ ἄλουτος καὶ δυσείματος χρόᾳ.**

δυσειματῶ-έω μτγν. ἐνδύομαι κακῶς, φέρω πεπαλαιωμένα ἐνδύματα : Πλούτ.Ἠθ.299 Β **δυσειματούντων ὑπὸ λύπης καὶ πένθους.**

δυσειμονία (ἡ) σχόλ. πρὸς ἑρμην. τοῦ **δυσχλαινία** βλ.λ. : Σχόλ.Εὐρ.Ἑκ.240.

δυσείμων-ονος-ον μτγν. ὁ κακῶς ἐνδεδυμένος : Ψ'Ησίοδ.π.Ἀθ.3,116 Α **γναθμῶν ἠνδάξαντο δυσείμονες ἰχθυβολῆες,** Γρηγ.Ναζ.703 Α **ἀντὶ καλλωπιστοῦ δυσείμων.**

δυσειπεῖν μσν. κακῶς, ἀπρεπῶς, ὑβριστικῶς εἰπεῖν : Στουδ.Θεόδ.440(Mi.) **δυσειπεῖν Χριστόν.**

δυσειρεσία (ἡ) Σουΐδ. τὸ κακῶς κωπηλατεῖν, ἡ κακὴ κωπηλασία· Σουΐδ. « τὸ κακῶς ἐρέσσειν ».

δυσείσβολος-ον, ἀττ. δυσέσβολος εἰς ὃν δυσκόλως δύναταί τις νὰ εἰσβάλῃ, δθ. ὀχυρός : Εὐρ.π. Στράβ.8,5,6 **τραχεῖα τε δυσείσβολός τε πολεμίοις** (περὶ τῆς Λακωνικῆς), Θουκ.3,101 **ταύτῃ γὰρ δυσεσβολώτατος ἡ Λοκρίς,** Στράβ.4,1,8 **καὶ δυσείσβολον καινὴν ἔτεμε γέφυραν.**

δυσείσοδος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἔχων δύσκολον εἴσοδον, εἰς ὃν δυσκόλως εἰσέρχεταί τις : Ἐπιγρ. **δυσείσοδον σπήλαιον.**

δυσείσπλους-ου-ουν μτγν. **εἰς ὃν εἶναι δύσκολον νὰ** εἰσπλεύσῃ τις, ὁ παρέχων δύσκολον εἴσπλουν : Στράβ.4,1,8 **ὅμως οὖν ἔτι μένει δυσείσπλοα διά τε τὴν λαβρότητα καὶ τὴν πρόσχωσιν.**

δυσείσπλωτος-ον μτγν. δυσείσπλους **βλ.λ.** : Σχόλ.Θουκ.3,2 (διορθ. **εἰς** δυσέκπλωτος).

δυσέκβατος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξ οὗ **τις δυσκόλως** ἐξέρχεται, ἐκβαίνει : Δίων Κ 56,19 **ὕλαις δυσεκβάτοις,** Τζέτζ.Χιλ.11,551 **δυσέκβατον εἰργάσατο** (λαβύρινθον)· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Εὐστ.92,15 **δεδιὼς τὸ τοῦ ὅρκου δυσέκβατον.**

δυσεκβάτως ἐπίρρ. μσν. δυσχερῶς, **δυσκόλως** πρὸς ἔξοδον : Βί.Ἀγ.Ὑπατ.ἐν Act.SS Ἰούν. 3,335,67 **δυσεκβάτως εἶχεν ὁ δαίμων ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῷ.**

δυσεκβίαστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως ὑπ᾽ ἄλλου ἐκβιαζόμενος, ὁ δυσκόλως καταβαλλόμενος : Πλούτ.Κοριολ.2 **καὶ ἐν διαπάλαις πολέμου δυσεκβίαστον** (τὸ σῶμα), Εὐνάπ.Βί.Σοφ.500 Β **ἔχων τι φιλόνικον.. καὶ δυσεκβίαστον,** Ἰουστ.597 Α **δυσεκβίαστος ἡ ψυχὴ τούτων ὧν συνεθίσθη κακῶν.**

δυσεκβιάστως ἐπίρρ. μσν. δυσκόλως, δυσχερῶς πρὸς ἐκβιασμόν, πρὸς ἧτταν : Νικ.Χων.273,5.

δυσέκδεκτος-ον μτγν. ἀνυπόφορος : Γαλ.8,916 **πόνον ἰσχυρόν, ὡς δὴ δοκεῖν δυσέκδεκτον εἶναι**

δυσέκδοτος-ον ὁ δυσκόλως ἐκδιδόμενος, μεταπωλούμενος· Θησ.Στεφ.ἐν λ.· **2)** ἐπὶ γυναικός, ἡ δυσκόλως ἐκδιδομένη, ὑπανδρευομένη : αὐτ.ἐν **λ.**

δυσέκδρομος-ον μτγν. ὁ δι᾽ οὗ δυσκόλως **τις** ἐκφεύγει ἢ ὃν δύσκολον εἶναι **νὰ διαφύγῃ τις** : Νικ. Ἀλεξ.14 **χάσμα δυσέκδρομον.**

δυσέκδυτος-ον Ἡσ. ὃν δυσκόλως ἀποδύεταί τις· ‖ δθ. μτφ. ὁ ἀφ᾽ οὗ δυσκόλως ἀπαλλάσσεταί τις· Ἡσ. **νήδυμον δυσέκδυτον.**

δυσεκθέρμαντος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐκθερμαινόμενος : Γαλ.6,352 **ῥίγεσι δυσεκθερμάντοις**

ἁλίσκονται· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Πλούτ.'Ηθ.625 A **ἕξιν δυσεκθέρμαντον.**

δυσεκθερμάντως ἐπίρρ. μτγν. δυσκόλως, δυσχερῶς θέρμανσιν προσκτώμενος : 'Αντυλλ.π. 'Ορειβ.10,29,3, Γαλ.10.674.

δυσέκθυτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διὰ θυσιῶν ἀποτρεπόμενος, ὃν δυσκόλως ἀποφεύγει τις διὰ θυσιῶν : Πλούτ.Κράσσ.18 **ἡσυχῇ δὲ παρεδήλουν καὶ οἱ μάντεις, ὡς ἀεὶ πονηρὰ σημεῖα καὶ δυσέκθυτα προφαίνοιτο τῷ Κράσσῳ διὰ τῶν ἱερῶν.**

δυσεκκάθαρτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐκκαθαριζόμενος, ὃν δύσκολον εἶναι νὰ ἐκκαθάρῃ τις : Διον.'Αλ.Ρωμ.4,24 **ῥύπους δυσεκκαθάρτους εἰς τὴν πολιτείαν εἰςαγομένους.**

δυσεκκαρτέρητος-ον μτγν. ὁ ἀνυπόφορος, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ ἀνέχεται : Φιλόδ.Θε.α'12.

δυσεκκένωτος-ον μτγν ὁ δυσκόλως ἐκκενούμενος : Γαλ.8,192.

δυσέκκλητος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διὰ προσκλήσεως ἐξερχόμενος : Γρηγ.Νύσσ.1,747 B **ἐμφωλεύσει διὰ τούτων ὁ τῆς ἡδονῆς ὄφις, τοῖς τῆς διανοίας χωρήμασι δυσέκκλητος γενόμενος.**

δυσεκκόμιστος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ δυσκόλως φερόμενος ἔξω, δυσκολόβγαλτος· 'Ησ.,Σουΐδ.

δυσέκκριτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διαχωριζόμενος· **2)** ἐπὶ τροφῶν, δύσπεπτος, δυσκολοχώνευτος, δυσκόλως ἐκκενούμενος : 'Αθήν.2,69 E ὁ **τῆς θρίδακος καυλὸς πο' ύτροφός ἐστι καὶ δυσέκκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων,** Ξενοκρ.38· **3)** ἐνεργ. ὁ μετὰ δυσκολίας ἐκκρίνων τι : Γαλ.Χρησ. Μορ.6,462 **δυσέκκριται γαστέρες.**

δυσεκκρίτως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ δυσκόλου χωνεύσεως, ἐκκρίσεως : Γαλ.Χρήσ.Μορ.10,10.

δυσέκκρουστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀποκρουόμενος, ὁ δυσκόλως ἀποδιωκόμενος : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.7,23 **κατησφαλίσθαι τὸν νοῦν εἰς δυσέκκρουστον τῶν παραδιδομένων φυλακήν.**

δυσεκλάλητος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διὰ λόγου ἐκφραζόμενος : Διον.'Αλ.Λυσ.11 **πολλῶν καὶ καλῶν πραγμάτων δυσεκλαλήτων ἀπαιτῶν λόγον.**

δυσέκλειπτος-ον μτγν δυσεξάλειπτος, ὁ δυσκόλως ἐκλείπων, δθ. ὁ ἀνεξάλειπτος, συνεχής, ἀκατάπαυστος : Πλούτ.'Ηθ.829 B **ὀφλημάτων ῥίζας πολυπόνους καὶ πολυτόκους καὶ δυσεκλείπτους,** Παῦλ.Αἰγ.67,5 **δυσέκλειπτον ἔχουσι τὸ πάθος.**

δυσέκληπτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἀναλαμβάνων

δυσεκλήπτως ἐπίρρ. μτγν. πιθ. δυσκόλως, δυσχερῶς εἰς ἀνάληψιν : Γαλ.Ψυχ.Παθ.1,5 **ὃς γὰρ ἁμαρτάνειν ἐθισθῇ χρόνῳ πολλῷ δυσεκλήπτως ἔσχε τὴν κλεῖδα τῶν παθῶν** (διορθ. δυσεξάλειπτον).

δυσεκλόγιστος-ον μον. ὁ δυσκόλως ὑπολογιζόμενος, δυσδιάγνωστος : Σουΐδ. **ἀδήλων δὲ ὄντων καὶ δυσεκλογίστων τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων.**

δυσέκλυτος-ον ὃν δύσκολον εἶναι νὰ λύσῃ τις· 'Ησ. « δυσχερῶς λυόμενος »· **2)** μτφ. ὁ δυσκόλως ἐξηγούμενος, δυσκολοξεδιάλυτος· 'Ησ. « δυσεύρετος » : Αἰσχ.ἀπ.375 **δυσέκλυτον τέχνασμα** (διόρθ. δυσέκδυτον βλ.λ.), Φιλ.1,192 **δ- δόξα.**

δυσεκλύτως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὥστε δυσκόλως νὰ λύηται : Αἰσχ.Προμ.60 **ἄραρεν ἥδε γ' ὠλένη δυσεκλύτως.**

δυσεκμόχλευτος-ον μτγν. δυσκόλως διὰ μοχλοῦ ἐκβαλλόμενος, ἐξαγόμενος, δυσαπόσπαστος : 'Αντυλλ. π.'Ορειβ.10,29,3.

δυσεκμύζητος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐκμυζώμενος, ἀπορροφώμενος : Σωρ.1,87.

δυσέκνευστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως διαπερώμενος διὰ κολυμβήσεως, ὁ ἐξ οὗ εἶναι δύσκολον νὰ ἐξέλθῃ τις κολυμβῶν : Μάξ.Τύρ.17,10 **νήχεται δυσέκνευστον πέλαγος.**

δυσέκνιπτος-ον ὁ δυσκόλως διὰ νίψεως ἀποβαλλόμενος, δθ. δυσεξάλειπτος· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Πλάτ.Πολ.378 D **ἃ ἂν τηλικοῦτος ὢν λάβῃ ἐν ταῖς δόξαις, δυσέκνιπτά τε καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ γίγνεσθαι,** 'Αχιλλ.Τάτ.6,11 **ζηλοτυπία δυσέκνιπτον ἐστί,** Θεμίστ.Λόγ.21,249 C **δυσέκνιπτον καὶ ἀμετάστατον μῖσος**· **2)** ὁ δυσκόλως καθαριζόμενος : Αἰλ.ΖΙ 1,48 **ὀδόντες δυσέκνιπτοι.**

δυσεκνίπτως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν., συνήθ. μετὰ τοῦ **ἔχω** κατὰ τρόπον δυσέκνιπτον βλ.λ., δυσεξάλειπτον, δυσεξαλείπτως : Γαλ.8,36, Καισᾶρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,101 **εἰς βάθος καὶ δυσεκνίπτως ἐμβεβαμμένας εἴη ἐσθῆτας περιβαλλόμενος.**

δυσεκπέρατος-ον ὁ δυσκόλως εἰς πέρας ἀγόμενος : Εὐρ.'Ιππ.883 **τόδε μὲν οὐκέτι στόματος ἐν πύλαις καθέξω δυσεκπέρατον** (δ.γρ. δυσεκπέραντος)· **2)** ὃν δυσκόλως δύναταί τις νὰ διαφύγῃ, νὰ περάσῃ : αὐτ.'Ιππ.678 **τὸ γὰρ παρ' ἡμῖν πάθος παρὸν δυσεκπέρατον ἔρχεται βίου.**

δυσέκπλευστος-ον μτγν. ὁ ἐξ οὗ δυσκόλως ἐκπλέει τις.

δυσεκπλεύστως ἐπίρρ μσν. ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ **ἔχω** δυσκόλως ὡς πρὸς τὸν διέκπλουν ἔχω, δυσχερὴς ὡς πρὸς τὸν διέκπλουν εἰμί : Εὐστ.Πον.166,7.

δυσέκπληκτος-ον ὁ δυσκόλως ἐκπληττόμενος, δυσκολοφόβητος : 'Αριστλ.'Αρετ.Κακ.1250 a,7 **δυσέκπληκτοί εἰσιν ὑπὸ φόβων.**

δυσεκπλήρωτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ δυσκόλως ἐκπληρούμενος, πραγματοποιούμενος : Φιλόδ.Θε.α'12 **δυσεκπλήρωτοι πόθοι.**

δυσέκπλοκος-ον γλωσσ. ὁ δυσκόλως ἀπαλλασσόμενος ἀπὸ ἐμπλοκήν.

δυσέκπλους-ου-ουν μτγν. ὁ ἐξ οὗ δύσκολον εἶναι νὰ ἐκπλεύσῃ τις : Πολύβ.34,2,5 **ἐν τοῖς κατὰ τὸν πορθμὸν τόποις ἀμφιδρόμοις οὖσι καὶ δυσέκπλοις διὰ τὰς παλιρροίας.**

δυσέκπλυτος-ον μτγν. κ. **δυσέκπλυντος** ὁ δυσκόλως ἐκπλυνόμενος, ἐν χρ. κ. μτφ. : Φιλ.2,487 **τύπους δυσεκπλύτους,** Πλούτ.'Ηθ.488 D **πρὶν ἐνδῦσαν (φιλονικίαν) ὥσπερ βαφὴν ἢ κηλῖδα δευσοποιὸν γίνεσθαι καὶ δυσέκπλυτον**· **2)** ὁ δυσκόλως διὰ πλύσεως καθαριζόμενος : Αἰλ.ΖΙ 1,48 **δυσέκπλυτοι ὀδόντες** ‖ ὁμ. κ. μτφ. : Φιλ.1,558 **δυσέκπλυτοι ψυχαί.**

δυσέκπλωτος-ον μτγν. δυσέκπλους βλ.λ.

δυσέκπνευστος-ον σχόλ. ὃν δύσκολον εἶναι νὰ ἐκπνεύσῃ τις, δυσανάπνευστος· Σχόλ.Εὐρ.Φοίν. 1438 « φύσημα δύστλητον· δυσέκπνευστον ».

δυσεκπόνητος-ον μτγν. ὃν δυσκόλως ὑπομένει, ἀνέχεταί τις : Φιλόδ.ἐν 'Ηρακλ.1251,12 **τιμωρίας καὶ πόνους δυσ[εκπο]νήτους.**

δυσεκπόρευτος-ον μτγν. ὁ ἐξ οὗ δυσκόλως τις ἐκπορεύεται, ἐξέρχεται : Φιλ.Μηχ.Βελοπ.79,25 **πύλας δυσεκπορεύτους,** 'Ιώσ.Α 13,2,4 **εἰσελαύνει τὸν ἵππον εἰς τέλμα βαθὺ καὶ δυσεκπόρευτον.**

δυσέκπτωτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐκπίπτων, δυσκόλως ἐκτοπιζόμενος : Παῦλ.Αἰγ.6,114.

δυσεκπύητος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως εἰς πύον μεταβαλλόμενος, δυσκόλως ἐμπυούμενος : Γαλ. 11,119,Παῦλ.Αἰγ.4,18 **δυσεκπύητος ὄγκος.**

δυσεκρίζωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως ἐκριζούμενος, ἐν χρ. κ. μτφ. : Φιλ.ἀπ.105 H **δυσεκρίζωτος πλάνη,** - **δυσεκρίζωτα ἔθιμα.**

δυσέκριπτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐκριπτόμενος, δυσχερῶς μετακινούμενος.

δυσεκρίπτως ἐπίρρ. μτγν. δυσκόλως πρὸς ἀπόρριψιν, πρὸς μετακίνησιν : 'Ορειβ.49,22,17.

δυσέκρυπτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐκπλυνόμενος, δυσέκνιπτος βλ.λ. : Ξενοκρ.58 **τήθεα δυσέκρυπτον ταῖς χερσὶν ἐναπολείπει ποιότητα.**

δυσέκσπαστος-ον μσν. ὁ δυσκόλως ἀποσπώμενος : Εὐστ.Πον.250,60 **προσπέφυκας ὡσεὶ καὶ μανδραγόρας ἢ ἄλλο τι δυσέκσπαστον.**

δυσέκτηκτος-ον (τήκω) μτγν. ὁ δυσκόλως τη-

κόμενος, διαλυόμενος : Ἱππ.Τροφ.51 μύες στερεώτεροι δυσέκτηκτοι.
δύσεκτος-ον Σουΐδ. ἀκάθεκτος, δυσκολοκράτητος, ἀχαλίνωτος· Σουΐδ. « δυσκάθεκτος ».
δυσέκτων Σουΐδ. « δυσγνώμων ».
δυσέκφευκτος-ον ὃν δυσκόλως ἐκφεύγει τις· Ἡσ. « δυσεξάλλακτα, δυσέκφευκτα » : Τιμόθ.Μιλ. Πέρσ.130, Θεοδέκτ.10 μέγαν ἀγῶνα.. καὶ δυσέκφευκτον κρίσιν, Πολύβ.1,77,7 μεγάλην αὐτοῖς ἀπορίαν συνέβη περιστῆναι καὶ δυσέκφευκτον· **2)** ὁ δυσκόλως διαφεύγων : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.140.
δυσεκφόρητος-ον μτγν. δυσέκφορος βλ.λ. : Διον.'Αλ.Συνθ.22.
δυσέκφορος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως προφερόμενος, δυσπρόφερτος, ὁ δυσκόλως ἀπαγγελλόμενος : Φιλόδ.Ποιήμ.994,Διον.'Αλ.Συνθ.66,12 κακοφώνοις εὔφωνα καὶ δυσεκφόροις εὐπρόφορα.. συντιθέντες, Κατ.'Αστρλ.Κ 2,167 δυσέκφορος λαλιά.
δυσεκφόρως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ δυσκόλου, κακῆς προφορᾶς : Στράβ.14,2,28 ἐπὶ τῶν δυσεκφόρως καὶ σκληρῶς καὶ τραχέως λαλούντων.
δυσέκφραστος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὃν δυσκόλως δύναταί τις νὰ ἐκφράσῃ : Κύριλλ.'Αλ. Ἰουλιαν.1,20,Ἰω.Φωκ.Περιγρ.Παλαιστ.4,13 καὶ ἔστιν ἐπ' ἀληθείᾳ ἕως τοῦ νῦν ἡ τοιαύτη πηγὴ δυσέκφραστον ὁρωμένη θέαμα.
δυσεκφύκτως ἐπίρρ. δυσκόλως ὡς πρὸς τὴν ἐκφυγήν, τὴν διαφυγήν, τὴν ἀπαλλαγήν : ΑΠλ.4,198 δυσεκφύκτως σφιγχθεὶς χέρας.
δυσεκφώνητος-ον μσν. ὁ δυσκόλως ἐκφωνούμενος, προφερόμενος, δυσπρόφερτος : Εὐστ. 76,32 διὰ τὸ δυσεκφώνητον.
δυσέλεγκτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως ἐλεγχόμενος, ἀναιρούμενος (ἐπὶ προσ. ἢ ἐπιχειρημάτων): Στράβ.1,2,1 ὅσῳ περ πολυμαθέστεροι τῶν πολλῶν γεγόνασι, τοσούτῳ δυσελεγκτοτέρους εἶναι τοῖς ὕστερον, ἄν τι πλημμελῶς λέγωσιν, Λουκ. 'Αλ.17 ἀλαζόσιν ἀνθρώποις καὶ δυσελέγκτοις· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ δυσερευνήτου : Εὐσ.567 C τὸ δυσέλεγκτον τοῦ σκότους.
δυσελένα (ἡ) δωρ. τ. τοῦ δυσελένη, ἡ δυστυχίας προκαλέσασα Ἑλένη : Εὐρ.'Ορ.1388 Λήδας σκύμνου δυσελένας.
δυσέλικτος-ον (ἑλίσσω) μτγν. κ. μσν. ὁ δυσκόλως ἐκτυλισσόμενος : Ἰουλ.Λόγ.7,227 Β δυσέλικτοι βίβλοι· ‖ μσν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ δυσκόλως ἑλισσομένου : Εὐστ.229,38 τὸ.. οὐ δυσέλικτον ἀλλὰ εὐέλικτον (τοῦ δράκοντος)· **2)** μτγν. πολύπλοκος, ὁ πολλοὺς ἑλιγμοὺς ἔχων : Γρηγ.Ναζ.ἐν Θησ.Στεφ. δυσέλικτος λαβύρινθος.
δυσελκής-οῦς-ές ἐπὶ κράσεως σώματος, ὁ δύσκολος, οὐχὶ εὐνοϊκὸς πρὸς θεραπείαν πληγῶν, κακόσαρκος, ἀντίθ. εὐελκής: Ἱππ.Διαίτ.46 εἰ γάρ τις ἕλκος λαβών.. μήτε λίην ἐπίκαιρον μήτε λίην εὐήθες, μήτε ἄγαν εὐελκὴς ἐὼν μήτε ἄγαν δυσελκής, Παῦλ.Αἰγ.196,46 γέροντες δὲ δυσθεράπευτοι διὰ τὸ δυσελκὲς τοῦ σώματος.
δυσελκία (ἡ) ἡ κρᾶσις τοῦ δυσελκοῦς : Ἱππ.'Επιδ. 2,10 δυσελκίαι τῶν ἐκλεύκων.
δυσέλκυστος-ον (ἕλκω - ἑλκύω) μτγν. ὁ δυσκόλως ἑλκόμενος : Φαβορῖν.22.
δυσελπία (ἡ) δυσελπιστία βλ.λ.
δυσελπίζω ἐσφ.γρ. ἀντὶ δυσελπιστέω βλ.λ.
δύσελπις-ιδος κ. νεώτ. ὁ δυσκόλως ἐλπίζων, ὁ μικρὰν ἐλπίδα ἔχων, αθ. ἀπελπις, ἀπελπισμένος : Αἰσχ.Χο.412 καὶ τότε μὲν δύσελπις, Ξεν.'Ελλ.5,4,31 ὁ μὲν δὴ ταῦτ' ἀκούσας μάλα δύσελπις ὢν ἀπῄει, 'Αριστλ.Ρητ.1390 a,4 καὶ δυσέλπιδες διὰ τὴν ἐμπειρίαν, Συνέσ.'Επ.79 ὡς καὶ δύσελπις εἶναι τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ἀπολήψεσθαι· **2)** ὁ ἀπελπίζων, ἐπιφέρων ἀπελπισίαν : Λουκ.'Ερμοτ.69 πάνυ γὰρ λυπηρόν τι καὶ δύσελπι ἐρεῖν ἔοικας· **3)** παθ. ὁ μὴ ἐλπιζόμενος, ἀναμενόμενος, ὃν δυσκόλως ἐλπίζει τις : 'Ονήσανδρ.38,2 δύσελπις νίκη.
δυσελπιστία (ἡ) ἀπελπισία : 'Αριστλ.'Αρετ.1251 b, 25, Πολύβ.1,39,14 θεωροῦντες οἱ 'Ρωμαῖοι τὴν ἐν τοῖς πεζοῖς στρατοπέδοις πτοίαν καὶ δυσελπιστίαν, 'Αππ.'Εμφ.Πολ.4,12 εἰς θάμβος καὶ δυσελπιστίαν (προὔκειντο τῶν ἄλλων).
δυσέλπιστος-ον μτγν. δύσελπις βλ.λ.1) : Λυρ. 'Αδέσπ.138,'Επικ.ἀπ.470, Πλούτ.Φάβ.17 ὁ γὰρ ἐν οἷς οὐδὲν ἐδόκει δεινὸν εἶναι καιροῖς εὐλαβὴς φαινόμενος καὶ δυσέλπιστος· **2)** ὃν δὲν ἐλπίζει τις, ἀναπάντεχος· ‖ ἐκ δυσελπίστων παρὰ προσδοκίαν : Ξεν.ΚΠ 6,1,47 ἠσπάζοντο ἀλλήλους ὡς εἰκὸς ἐκ δυσελπίστων, Βέττ.Βάλ.124,25.
δυσελπιστῶ-έω μτγν. δυσκόλως ἐλπίζω, ἀπελπίζομαι διά τι : Πολύβ.4,60,4 δυσελπιστήσαντες ἐπὶ ταῖς τοῦ στρατηγοῦ βοηθείαις· **2)** τὸ παθ. δυσελπιστοῦμαι εἶμαι ἀπηλπισμένος : 'Επικ.Γνωμ.Βατ.17.
δυσελπίστως ἐπίρρ. συνήθ. ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ ἔχω : δυσελπίστως ἔχειν = εὑρίσκεσθαι εἰς ἀπελπισίαν, δυσκόλως ἐλπίζειν : Πολύβ.1,87,1 δυσθύμως καὶ δυσελπίστως εἶχον πάλιν.
δύσελπτος-ον μσν. δυσέλπιστος βλ.λ.2) : Πρόδρ. 'Ερωτ.2,50 τῷ δυσέλπτῳ τῆς θέας.
δυσέμβατος-ον μτγν. κ. μσν. δύσβατος, δυσκολοπάτητος· Ἡσ. « ἀτριβής, ἀπάτητος, τραχύς » : Θουκ.4,10 τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω,.. ξύμμαχον γίγνεται, Τρυφιόδ.102 μηδὲ βιαζομένοισι δυσέμβατον οἶμον ὁδεύῃ· ‖ δυσπρόσιτος : Διον.Περ.1150 ὄρος οἰωνοῖσι δυσέμβατον· **2)** μτφ. δυσερεύνητος, δυσνόητος : Φῶτ.Βιβλ.144,44 διὰ τὸ ἐν αὐτῇ (τῇ τῶν ἀριθμῶν θεολογίᾳ) δυσέμβατόν τε καὶ δυσκατάληπτον· **3)** ὁμ. μτφ. ἀπροσάρμοστος : Πλούτ.'Ηθ.661 C ἑκάστη (ποιότης) πρὸς τὸ οἰκεῖον ἀντιτείνουσα καὶ δυσέμβατος οὖσα πρὸς τὸ ἀλλόφυλον.
δυσέμβλητος-ον ἐπὶ ἐξηρθρωμένων ὀστῶν, ὁ δυσκόλως ἐμβαλλόμενος, ἐπαναφερόμενος εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν : Ἱππ.Τεχν.71 ὀστέα δυσέμβλητα.
δυσέμβολος-ον κ. μσν. δυσέμβλητος βλ.λ. : Ἱππ.'Αγμ.38 τὰ δὲ κατὰ τὸν ἀγκῶνα.. (ὀστᾶ) δυσεμβολώτερα καὶ δυσθετώτερα· **2)** δύσκολος πρὸς εἰσβολήν, δυσκολοπρόσβλητος, δυσκολοπάτητος : Ξεν.'Ελλ.6,5,24 δυσεμβολωτάτη μὲν ἡ Λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι, 'Αριστλ.Πολιτ.1326 b,41 ὅτι χρὴ μὲν τοῖς πολεμίοις εἶναι δυσέμβολον, αὐτοῖς δ' εὐέξοδον· ‖ δυσέμβολον ὄρος δυσπρόσιτον, δυσκολοανάβατον ὄρος : Πολύβ.3,49,7 ταύτης δὲ τὰ ὄρη δυσπρόσοδα καὶ δυσέμβολα καὶ σχεδὸν ὡς εἰπεῖν ἀπρόσιτα, Νικ.Χων.ἐν Σάθ. 1,76 οὐκ ἀποτόμων καὶ δυσεμβόλων ὕφη ὀρῶν.
δυσεμβρυοπλαστία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὄγκος ὀφειλόμενος εἰς παραμόρφωσιν περὶ τὴν διάπλασιν τῆς ἐμβρυϊκῆς φύσεως.
δυσέμετος-ον μτγν. δυσεμής βλ.λ. : Συνέσ.'Επιστ.120 οἱ 'Ασκληπιάδαι τοῖς δυσεμέτοις ὕδατος χλιαροῦ διδόασιν ἀπορροφεῖν.
δυσεμετῶ-έω μσν. δυσεμέω βλ.λ. : 'Αρέθ.ἐν Θησ. Στεφ.ἐν λ. οἱ ἰατρῶν παῖδες τοῖς δυσεμετοῦσιν ὕδατος ἀναρροφήσει τὸν ἔμετον ἀνασοβοῦσι.
δυσεμής-οῦς-ές μτγν. ὁ δυσκόλως ἐμῶν : Γαλ 9,546 εἰώθασιν οἱ δυσεμεῖς πτερῷ χρῆσθαι.
δυσέμπρηστος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως καιόμενος, δυσκολόκαυτος : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.82,23 ἵνα δυσέμπρηστοι (αἱ πυλίδες) ὦσι.
δυσεμπτωσία (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ δυσεμπτώτου βλ.λ. : 'Ιατρ.'Ορισμ.2,255.
δυσέμπτωτος-ον μτγν. ὁ δυσκόλως εἴς τι περιπίπτων, ἐμπίπτων : Νικόμ.'Αρμον.20 ἡ ἐναγώνιος φωνή.. δυσέμπτωτος γινομένη, Γαλ.5,157 τῷ τὰ μὲν (σώματα) εὐέμπτωτα (εἰς πάθος) εἶναι, τὰ δὲ δυσέμπτωτα.